31

M, 37.

ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ՇԷՕՀՐԷԹՇՈՒԱՐ ՄԻԻԷԼԼԻՖԼԷՐԻՆՏԷՆ

Մ. ԻՔՍԱՎԻԷ ՄՕՆԹԷԲԷՆԻՆ

ԱՍԱՐԸ ՊԷՐԿԻՒԶԻՏԷՍԻՆՏԷՆ

ՕԼԱՆ

ՉԻՆԿԵԱՆԷ ԳԸՋԸ

ՆԱՄ ՐՕՄԱՆ

ԹԷՐՃԷՄԷ ԻՅԼԷՄԻՇ ՏԻՐ

Ց. ԹՕԼԱԵԱՆ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՃԻԼՏ

Ֆիյ պիր չարեէք Մէճիտիյէ

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԱ, ԳԱԼԱԹԱՏԱ
ՄԱԹՊԱԱՅԻ ՄԱՆԶՈՒՄԷՅԻ ԷՖՔԵԱՐ

— 1879 —

ՉԻՆԿԵԱՆԷ ԳԸՉԸ

ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԷԼ

1

ԲԻԵՒՆԳՕ

Օդուեանպարծրդը ասյքի թա պիր ասբր էվվելինե, վե խաթթը խթխվա-
եա ճիմար օլան արաղէյի պայիաէնէ տամէթի էյէրիվ :

Մահէլլե մինզարե, Գուպա ճէղի-
բէսի օլուզ, մէղքիւր ակլքիւշա ճէ-
ղիրէ խե, Մէբսիզա քէօրֆէնինն մէտահաի օլան մահէլլուե, վե պահրը Ալթանթիզ իլե Անթէյլ առատարը տէ-
նիպի միւհանէօնիտե, վե Սէն–Տօմինիք վե Ժամայիգա առատարընէն թա գուր-
պինտե վարը ազիմ պիր գարագօլ-
խանէ հայինտե պուլունմազտա տըր:

Պին եէտի եիւզ եէթմիշ սէնէտի իլու-
լունտա, վե ապշանին առաթ եէտիսի բատաէլերինտե, Հայտնա էհալիսինին տէօրթտի իւչ գրտը, սէվահիզէ վե Թաշլըզ վե գուտուզալ մահէլլերը իւղե-
րինէ Թօքրանմազտա, վե տէնիզ խե, պու էնտառե, քէմալի սիւքիւնէթ վե շէֆաֆէթ իւզրե օլատուզ հալտե, Եանի հիչ պիր կիւնտա ատաթլմա վե շամաֆթա հուտուլ կէթիրմէ քսիլմին, սէվահիզին գուտուզալ մահէլլերինտե ճէրէեան խթմէքտե, վե եինէ ատամէթ իլլէմէքտե խոխ :

Եէվմի մէղպուզտե, ապշաեա գա-
տար, շէմսին հատարէթի շէհիտէսի, նէֆսի շէհրի, վե Թաթլըտըրընը, վե գուտուզալ մահէլլերի պարլամէնտ օլուզ, հեր նէ գատար ապշամ՝ օլմազ խոխ խե տե, եինէ հատարէթի հավատա, անճաղ պիր ճիւզի մէրթէպէ սէրին-
լիք հուտուլ կէլմիշ խոխ, չինքի, սա-
պըրըզըզ պէքլէնիլէն տէնիլին սէրին բիւզկեատը, հէնուզ էտմէքտե օլմահըզ, վե վազտա չու հէնկեատոե կինէհէյին զիհեատըը, ճիտմի միւճէս-
սէմ կիպի տուրմազտա, վե գան կիպի գըրմըզը օլան պուլունթարընե արզ ա-
սինտա դայպ վե նապէտիտա օլմազ տա խոխ խե տե, եինէ հատարէթի շէմսինի շիտտէթինտեն ապարմըշ օլան խանէ տիհարըրընտան, ազազ գալարըրմ: լարընտան, վե սէվահիզին գուտուզալ իւղերինտեն, հէմսին թէհամիւլ օ-
լունմազ տէրէճէտե, վե կիւօպատա նատիրէն միսլի կէօրիւլմիշ պիր տու-
րէթտե, սրճապըզդ գուհուր իլլէմէք-
տե խոխ :

Իլթէ պու հալտե, գիրը ու իչար իլլէմիշ օլտուգունդ իպտիհամ, Սա-
հատա օվատընտա, եօլտարընը զայը խոխ տե, պիր տահիլ սէչտիրթի պուլմազ իչին, Օաչս թապիր օլու-
նան պիր մէչքայի մահհինն ատահան սէյհատլար կիպի, տէնիզ թարա-
ֆընտան պիր սէրին բիւզկեատ էտմէ-
սինի թէմէննի իլլէմէքտե, վե պահ-
րը Օդխանատե ուֆուզունտան կէ-
լէճէք օլան իլը բիւզկեատ իլե սէրին-
լէնմէք իւմիտիլլե, հէմսին էթրաֆը այըզ պուլունան նօգթարատա ատզ-
բու գօչմազտա խոխ :

Լաքին պիհատե իւմիտ, վե պի-
հատե էնթիզար, գիրտա տէնիզ, հէօզ իլե կէօրիւլմիյէճէք ուզագը-
զա գատար պիր կէօզ կիպի սաբին հալտե օլուզ, չէհրին ճիվարընտա

պուբլնան կիւղել խանէլերին պաղ-չէլերինաէ խա՛ , պիւդիւք ազաճլարըն հարբադըրը պիլէ գըմըլտանմադա ա՛ֆյիլ խոր ։

Պու տրատա , տէնիզին իքի ֆարա-սախ աչըղընտա , Իտանեա սանճաղընը հաւիլ , վէ Հավանատա միւթէվէճճիհ օլարագ , տագա հետան պէրու նէրինաէն գըմըլտանմադըղըն , պիր թիւճճար կէմիսի տուրմուշ , վէ մէգքիւք սէֆինէնին պէհազ նէլքէն-ղերի խա՛ , պիր տէնիզ դուշունան դըրըմընշ օլան գանատարը միսկիւս , պիրա հարէքէթ տըլմընշ խոր ։

Պիր տրալըդ , տէրունէլերինաէ պիր թադըմ չըրչըպագ արագլար պու-լունան ան իքի դատար սանտալլար , պինքին սէղդ ամ խոէն սէֆինէնին նօլ-ճուլարընը ալըդ , դարատա կէ-թիրմէք իւզրէ , լիմանտան սէֆինէնէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ վէ ազի-մէթ իլէտիլէր , ֆագաթ , մէրգու-ման արագ սանտալճըլարըն քիւրէք-լերինին սուտա տէհէթէ տէհէթէ է-նիա չըդ մալարընա պադ ըլարընտա , մէգքիւք սանտալլարըն , անճաղ պէշ վէ նախատա պիր տատաթաա կիւսիդ տի-տէթ խատիլճէնքլերէ , գօլայտա թադամին օլանագիլմէքտաէ խոր ։

Իշլէթ խայլի միւտաէթտէն պէրու պէրքինիլճէ տէրինիկի արդու իլէ-ներն , վէ իչլերինաէ , լինան քէնի րէնկի-նին հեր ճինթինաէն , մէսէլա Հավա-նատըն կիւղել գըզլարընըն գըրմըզը-նա չալար պէհազլըղընտան , թա կինէ տէվտիրի արագլարընն էամէր , տա-րը , դուրամ պօնատը , պադըր , բի-րինճ , վէ պուղարտա միւտաիլ բէնք-լերինէ չալար գօնու սիւհատլըղընտա գատար մէվճուտ օլան էհալի միհա-նընտա , թադրիպա էնկիրմի տէօրթ չաղլարընտա պիր կինճ տատամ պու-լունմադտա խոր քի , իւզերինաէ կէօ-րիւլէն պադը էմնըրէ վէ ալէտաէթլեր-տէն , մէրգուման պիր ֆրանգըզ օլէ տուդու , վէ հերնէ դատար կիյինաիկ-էլգինէնին տատքերի իւնիֆորմաէտա հիւ պիր կիւնտա միւշտաէհէթի նօզ խոր խ-տէ տէ , պու ճիւմլէ մէրգումանն օ-ֆիչիտլըղ բիւթպէխինի հայիդ պու-լունտուղու տատի անլաչըլտապիլմէք-տէ խոր ։

Մէրգում , օրթա վէ նազիք պոյ-լու , սիմսարը կիւղել վէ զէքեաէթլէրի , վէ բէնկի խա՛ , մուահիտարէն չէքաիկի պադը մէշադդաթտան նաշի պիր տղ օղկուն , վէ հիւնի լիտադթա միւթ-թաագիք պիր տէյիդ անլը օլուտ , սը-ֆաթթընտան տատի տահինէն պիր միւ-թէտէր զաթ օլտուղու ֆէհմ խոր-մէքտաէ խոր ։

Պիր տղ նօզ տրըտա , մէրգումտէ-լիդանլըրընն էլգինէնինաէն պահս իտ-տիհօր խոր քի ։ Պու էլգինէ բէք տա-ֆի սուրէմտէ խոր ։ Շէօյլէ քի , պա-չընտա էնլի պիր հասըր չադդա , ու-մուզունտա պէհազ քէթէն պէդինէ-տէն կէնիշ պիր չաքէթ , վէ տէտադ-լարընտա տատի այնի դումուշտան վէ այնի բէնքտէն պիր բանթօն պու-լունմադտա խոր ։

Նադընըդ շուրտատը , տիդդաթ խոր-տիկինտէ , զարիպ կէօրինէպիլիր խ-տէ քի , մէրգում տէլիդանլըրընն էլ-պինէնի ալթընտա քիւչիւք պիր գը-լըճ պուլունտաղ , պունուն խէ տն-ճագ տատը , մէրգումանն կիյինմիչ օ-տուղու պէհազ չաքէթինին էթէ յինի գատգարթմըշ խոր , վէ տէտադ գատլարը տատին , գըրմըզը նօքճէլի , վէ էնկի սիմ բիւտիկիւլիս պիր նէմի գատնուրա-տան խոր ։

Վատքընը իթմէքտէ օլտուղումուդ պու տիլդէր տէնիդ տնը , քէնտիսի-նի իհաթա իթմէքտէ օլան խալդ ա-բտըընտա , պիւտիւթիւն քէնտի հա-լինտէ դալմադ խոթէյերէք , փինտէ իլէ դօնուշմատըդը կիւպի , իւզերինտէ

մուշահետե օրէնսն պագը ալէամէթ-
լէրսէն, վէ խուսուսիլէ, չօգ տէֆա
կէօրիւմէքսէ օլսն էնէ յիլլէրսէն
տանի, մէրդումսն գայէթլէ սըդըլ-
մադսա օլսուդու անյաշըլմադսա ի-
տի: Համլմա, էթրաֆընսա վագը օ-
լան վուգուսաթլորս գաթան տիգդաթ
խոպ ատ, ֆիթուր կէթիրմէէօր կի-
պի կէօրիւնմէքսէ խոտ: Ծադաթ,
շու տա սահիհ տիր քի, պազէն, պա-
ղը արսալոր, եուխօտ ըէն.քլի սատմ-
լէը, խաթէմէկէրէ.ք քէնահինէ չար-
ըըլմագ հալինսէ պուլունսուդը-
ըընսա, մէրդում տահի, ամիրճէ
պիր հէյկէթ վէ.քէմալի նէֆրէթ
իւգրէ, պուղլարսան քէնսուդի սա-
դըմադսա խոտ:

Շիւպհէսիլ պու միւթէպէը զաթ,
քէնահինէն սիմսոը գաոար պէեագ
սիմսուս մալիք ալմանան մահլուդ-
ըըն ճիւմլէսինի, ճանըը մահլուգաթ
արրասընսա, սատէթա, մայմունսան
պիլէ պիր սէրէճճ աշաղը թուսմադ-
սա խոտ: Զիւն.քի, պագը կիւզել
դըղլար վէ գաոարնոար, եիւղլէրինէ
էօրթմիւշ օլսուդլարը էօրթիւլէրին
արրասընսան բարլամադսա օլան սի-
ճահ կէօզլէրինի, թէհլի եէրսէ,
մէրադլէ վէ պիլըի պիր նիճէ-
թի մահրուսէ իլէ, պու տէլիգանլըճա
աթճ իթմախլէրի, վէ թէհլի եէրսէ,
նագիլ.ը էտիվճիլէը կէչիրմիշ օլսուդ-
լարը քիւչիճճ.ը էլլէրիյլէ, ալթան
սաչագլը էամըր նէլըսաղլէրինի, մա-
նճէալը պիր չաբուդլուգլա սալսաթգ-
լարը հալսէ, մէրդում էճճէալի իսէ,
մէրդուման գաոարնոարսա մահրուս օ-
լան մէդ.քիս ր ճիւրճ վէ նէզա.քէթին,
մէդ.քիս մուսամէէթը ճիւգիյնէսինի
պիլէ սիգդաթ իթմէ.քլիկէ թէնէզզիւլ
իթմէ.քսէ տէ.յիլ խոտ: Վէ մահ.քէլի
պալօ կիճճէլէրինսէ.քի Օրէնսա թէհիճ-
ըօսուճնսա կէօրիւ լմէ.քսէ օլան չամա-
թա, հարէ.քէթ, վէ գալսագոլդլա-
րը տէրիսաթըը իթտիրճն մէդ.քիս իգ-
տիհամ սուսընսա, մէրդում տէ-
լիգանլը, աղբը աղբը կէգինմէ.ք-
լիկէ տէվամ իյլէտիկի հալսէ, սուս
սբըա տահի տուբմադսա, վէ սօլ
էլիյլէ, կիյինահիկի էնդի.քէնսըը հա-
սբը չաբդասընը չբդսրմադսա, վէ
սաղ էլիյլէ վէ զարիճ պիր մէնահիլ ի-
լէ, անլընճն թէրինի սիլմէ.քսէ խոտ:

Պիրսէ նահհաո, օրսուսա հաղըը
պուլունանլոր թարսաճընսան զուհու-
րա կէլճն պիր սէսայի մէսէրրէթ,
ճիւմլէ.յի մէճճուն իյլէտի: Զիւն.քի,
տէնիգճն պին գալաճ գաոար ու-
զագլըղընսա, եահօսա իթա սահիճճն
ուճճունսա պուլունան պիր սանսուագճն
տիրէ.յի թէրբէճինսէ չէ.քիմիշ օլան
դըրմըղը պիր սանճագ, օլ հէն-
կէսմսէ թէմէվվիւճճ պաչլաոըղըն-
սան, տադըպէթ.քէսոր տէնիգսէ պիր
բիւգկէսոր զուհուր իթմիշ օլմսոը ան-
լաչըլմադսա խոտ:

Ֆիլ հադըդա, պիր գաչ սանիճէ
ոօնրա, թաթիյը պիր բիւգկէսոր սըը
էսմկէ պաչլաճսուդ, օլ անէ տէ-
կինճ թէհամիճլ օլսունմադ տէրէճճէլը-
տէ պուլունան հարսրէթի հոտասան
կէվչէմիշ օլան .քեսաֆֆէ.յի խոպդա;
եէնահէն պաճաչը հայնահ վէ գուվ-
վէթի իյլէճէ.քսէ, վէ զանն խէբրինի
.քի, պու տատճիլը, ճէ հէննէմսէն
պիրսէն պիրէ ճէննէթմէ.ք նագիլ օլսուն-
մադսա խոտլը:

Իչթէ պու օրսուսա, վէ պէյլոկիլ
սուրէթսէ, օլ անէ տէկինճ հիս.քմ
իսէն սիս.քինէթմի.ք քեսամիլէճինճ նէ-
րինէ, սատէթա գուրսագլորը սաղըը
իսաճճի սուրէթսէ պիր չամանթա հա-
սբլ օլմադսա, վէ հէր թարսաճսա հէր
քէս միս.քինչէմէ.յէ պաչլամադսա
խոտ. չհօյլէ.քի, պիր թադըմ գա-
սըճն սէսուսէրի, պագդարըը Գէնհանճն
չարդըսը կիպի թանլը, վէ սիկէրլէ-
րի տահի պագը դուչլարըճն սէսուսլորը

կիպլ քեսքին օլաուդլարը, վէ պիր թադըմը Խաբանեօլ լիսանընըն պօղազ-տան թէլաֆֆուզու լուդէրինէ, վէ ուիկէը թադըմը Ալրապ լիսանընըն ու-զուն վէ պիր սէտաւը հէճէլէրի լու-դէրինէ միւէսսէս պուլունտուգլարը հալտէ, զայէթլէ զարիպ սուրէթտէ, եէ քահկէրինէ գարըշմադա խոլկըր Հէլէ օլ վագթա գատար, հարարէ-թի հալա սէպէպսիզէն կէվշէմիշ վէ իչէ եարամազ պիր հալէ միւչար օլ-մուշ օլան ուճագ թէֆէք սաթըճը-լարա կէլինճէ, պունլարըն տախի քահֆէյէ պիր ադըզտան պադըրա-դադ, պադըլարը բօրթուգալ իլէ լի-ման, գարըուզ վէ ճէվիզ, վէ սայիր-լերի տախի թադէ լիմանտա վէ միւս-քիրթը սայիրէ սաթմահա պաշլա-մըշլար խոլ։

Պու հէնկեամտէ կիտնէշլին սան պի-եադարը մահվ օլարադ, հալիլէ կի-ճէյնին գարանլըդը գայիմ օլմուշ, վէ սահիմանըն գարանլըդը իսլինահ, եէլ-ադզար իսէ, պիր մոթէմ էլչիսէսի իսլէրինտէ պուլտնան էլմտա տանէ-լերի միսիլլու միւշահէտէ օլանմահա պաշլամըշլար, վէ ճէվիրէնին էն նիւ-սէք մահէլէրինտէն պիրինին գահա-լըդը թէբէլերի արզուսընան տա, մահիթաղ տախի, Հօմերօնամ շահ-րին պիր գահրամանը իչին, Վիւլքէն նամ եէզարըմ իլահինին օճագլա-րընտան զուհուր իլլէնէն այիտնտան պիր գալգան չէ.բինտէ, միւտէվվէր վէ գըրմըզը օլարադ, զուհուր իլլէ-միշ խոլ։

Թամ պու հէնկեամիերտէ, պի.բրի սէպգահի իտէն կէնճ Ջրանըզ, պիր սահի գատար սէնիզ քէնարընտա տուրուպ թէնէֆֆիւս իլլետի.քտէն ոճնրա, չէհրե միւթէվէճճիհէն հա-քէ.քէթ իլլէտի։

Մէրգում, մահիթաղըն գիհատա-րընըն իճրայի թէէսսիր իլլէմէճինէ պիլէ միւսայիտ օլմահեանվամէտանամ սէյրանկատէն կէօլկէլէրի այիքնտա, տալա տուրմագտըգըն, պօճունա եիւ-րիւյիւպ կիթտի, վէ անտէն, հալէտ պու կիւնէ գատար տախի Գայիեա տը Ը'Օպիսթօ թէտիհէ օլտնան ճահա-տէնէ կիտէրե.ք, պու ճահատէտէ, պիր գաչ եիւզ սարմ այրգտան ոճնրա, պիրտէն պիրե, սաղ թարաֆ-տա վագը Գայիեա տը Բաղէօ նամ տիկէը պիր քիւչիւ.ք ոօգադա տախիլ օլտու։

Պու ոօգադտա ճիւղի մըգտար էպ-նիհե պուլտնուպ, վէ էմնիհէյի մէզ-քիւրէնին չէօհրէթի իսէ, պադը ճի-հէթլէրճէ չիւպհէլի խոլ։

Մէրգում Ջրանըզ, էմնիհէյի մէզ.քիւրէտէն պիրիսինին պադչէ գա-բուտտա էճնիւնտէ տուրտար։ Մէզ-.քիւր պադչէնին վիւտաթը օրթա տէ-րէճէտ խոլ խոչ տէ, տէրտնինճէ տադլարը պիրպիրինէ սարըմըչ պիր չօգ ադաճլար, վէ չիչ.քլի ֆիտանլար տի.քիլմիշ խոլ։ Վէ պիր տուպինա գատար րէն.քլի .քեադըտ ֆէնէրլէր, տադաճլարըն էն ալչագ տադլարը տա-թքնտա, վէ պ օգուլլու եարրադ տալ-պըմարը արտաքնտա տադլանմադ տա, վէ մէզ.քիւր ֆէնէրլէրտէն զուհուր խոլէն ճիւղի վէ րէնկեամտազ այրքն-լըգ տախի, խոնէնէ կիտիչ.ճէ.ք օ-լան թարիգի կէօտթէրմէ.քտէ խոլ։

Պու խոնէ, եադընըզ պիր, պիր գաթ տադլրէճինտէն իպարէթի ալտու-պու հալտէ, խադլիճէ վտի կէօրինե-մէ.քտէ, վէ եէրլէրինէ վազ իտիլմիշ օլան գաֆէճլէրինին արտրգլարըն-տան ըշըգ կէօրինտնիհ կիտի, պա-դէն տախի, հիւ.քմ իտէն տիւ.քինէ-թի .քեաժիլէ արտաքնտա, չամաթտա վէ կիւրիւտտիւ ո'հատլերի իչիտիմէ.ք-տէ խոլ։ Գահգահադը կիւրիւշլեր, չիտտէթլի եէմինլեր վէ եահոտա աէհ-չեթտիմիշ .քիւֆիւրլեր վէ լանէթլեր

իլէ գարըշըգ օլան մէզքիւր սէտալէրէ, պաղէն տախի ագչէ սէսլէրի գարըշմագտա իտի։

Ղաեէթլէ նաթէմամ վէ ղաեէթլէ մուխթասար սուրէթտէ պէեան իթտիկիմիզ պու սէտալէրի, մէրգում տէլիգանլընը, պիր գաչ սանիեէ գատար գուլագ վիրիպ տինլէմէսի իւզէրինէ, չէհրէսինտէ կէօրիւլէն պիր սրգըլմագ ալէամէթի, անինտէ մահվ օլուպ, անըն եէրինէ սէվինճ էմարէլէրի միւշահէտէ օլունմաեա պաշլատը։ Մէրգում սաղ էլինի ճէպլէրինին պիրինէ սօգուպ, իչինտէն ագչէ սէսի չըգմասընը միւթէագգըպ, տուտագլարընտա, ազիմ պիր մահզուզիյեէթ թէպէսսիւմիւ հուսուլէ կէլտի, վէ պաղչէ գաբուսունու աչըպ, սիւրաթլէ տէրունինտէն կէչտիքտէն սօնրա, խանէնին գաբուսունա վասըլ օլտու։

Հէմ պիչիմլի վէ հէմտէ գապա օլան մէզքիւր գաբունըն սաչաղը ալթընտա, վէ իքի աեագ ախշապ նէրտիվէնին իւզէրինտէ, ուզուն պօյլու պիր արապ պուլունուպ, մէրգում, Մէքսիդատան զիեատէ Հավանատա, ալէլ ումում միւսթաամէլ օլան սալընճագլը գանաբէլէրտէն պիրինին իւզէրինտէ, թէնպէլճէ եասլանմըշ իտի։ Մէրգում արապ, զիքր օլունան կիւրիւլթիւլիւ իգամէթկեահըն գաբուսունու մուհաֆազաեա մէէմուր պուլունտուղու հալտէ, միւթթասըֆ օլտուղու թէնպէլլիք թապիաթընը տույղուլարընա տախի, զանն իտէրսին քի հօշ պիր սուրէթտէ միւթապէաթ իյլէմէքտէ, վէ գալըն քիբրիքլէրինի, աչըլըպ գաբանմագտա պուլունան ուֆագ կէօզլէրի իւզէրինէ, պիր սէատէթի քեամիլէ հիսսի իլէ էնտիրմէքտէ, վէ քիւչիւք չօճուգլարը ուեութմագ իչին գուլլանըլան պէշիքլէր կիպի, սանտալեէսի իւզէրինտէ, ահէսթէ ահէսթէ սալլանմագտա իտի։

Մէրգում գաբուճու, պու կէնճ Ֆրանսըզը կէօրիւր կէօրմէզ, հէման աեաղա գալգտը, վէ ալէամէթի իհթիրամիեէ օլարագ, պաշընը աշաղը էյտիքտէն սօնրա, մէրգումուն իչէրի կիրմէսի իչին, գաբուեու աչտը։

Էվին իչէրիսի, իքի վասի տայիրէեէ միւնգասէմ օլուպ, պիրինտէ բիանգօ, վէ տիկէրինտէ տախի մանթօ թապիր օլունուր պիր նէվի քեաղըտ օեունու օյնանմագտա, վէ պիր քեաղըտ բաքէթի իսէ, եալընըզ պիր տէֆա տէվր իտիլտիքտէն սօնրա երթըլմագտա իտի։

Պու նագլիյէթիմիզտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, կէնճ Ֆրանսըզըն արգասընտան կիտէրէք կիրմիշ օլտուղումուզ խանէ, պիր գումարխանէ իտի։

Մէրգումուն, մէզքիւր գումարխանէեէ կիրտիկի ըրատա, բիանգօնուն պիր գըսմը հէման խիթամ պուլմագ իւզրէ իտի։ Պանքէր (գումարա բիեատէթ իտէն), եիւքսէք պիր իսկէմլէտէ օթուրմուշ օլտուղու, վէ էլինտէ իսէ, իւզէրի դօեու բէնկլի իբէքլէ իյլէմէլի պէեազ տէրիտէն պիր թօրպա պուլունտուղու հալտէ, չըգարտըղը նիւմէրօլարը, աղըր աղըր սէօյլէմէքտէ, վէ պիր եաղ չըղա վէ շիքեաեէթէ մահէլլ վիրմէմէք իչին, հէր պիր նիւմէրօեու իւչ տէֆա թէքրարլամագտա իտի։

Մէրգում Ֆրանսըզ, տիվտրա տաեանարագ, վէ քէնտինին տէ օեունա հիսսէտար օլմասը իչին, եէնի պիր բարթի պաշլամասընա պէյլէեէրէք, պուլունտուղու օտանըն էթրաֆընը, շէօյլէ պիր թէֆթիշ վէ թէճէսսիւս իթմէկէ պաշլատը։

Տինեատա հիչ պիր շէյ, պու օտանըն թէզեինաթը գատար էսկի վագթին թէզեինաթընա պէնզէեէմէզ իտի։ Շէօյլէ քի մէզքիւր օտա-

նըն տիվարլարընտա հիչ պիր գատրօ վէ սայիրէ ասըլը օլմաեըպ, անճագ քիրէճ իլէ պատանա իտիլմիշ, վէ ուֆագ քիրիշլի թավանը տախի գօեու գըրմըզը ըէնկէ պօեանմըշ իտի։

Էշեասը իսէ, ալթմըշ ատէտ գատար, քէզալիք գըրմըզը վէ պիր աեագլը թավլինլէրտէն, վէ իքի միսլի գատարտա, գամըշ իսկէմլէլէրտէն իպարէթ օլուպ, մէզքիւր թավլինլէրին քեաֆֆէսի տախի, եանի եալընըզ իքի իւչ թանէսինտէն մաատասը, օեունճուլար թարաֆընտան զապթ իտիլմիշ, վէ իւզէրլէրինէ իսէ բիեանգօ քեազըտլարը վազ օլունմուշ իտի։

Իհթիմալ տիր քի, պու գումարխանէնին թէճէմմիւլաթը, ինսանըն մէրագընը վէ նազարը տիգգաթընը տավէթ իտէմէսին, լաքին, տէրունի սալատա պուլունանլարըն, մէրագ վէ նազարը տիգգաթը տավէթ իթմէմէլէրի միւմքին տէյիլ իտի։

Շէօյլէ քի, գումար սէվտասընտան, եիւզլէրի պաշգա տիւրլիւ պիր հէյեէթ քէսպ իթմիշ օլան պու զարիպ մախլուգլար հագգընտա տօղրու մալիւմաթ վիրէպիլմէյլիք, պիր մուհարրիրին գալէմինտէն զիեատէ, պիր բէսսամըն ֆըրչասընա միւհթաճ պուլունմագտա իտի։

Մահէլլի մէզքիւրտէ պիր թագըմ Հավանալըլար վէ Իսբանեօլլար, վէ Ճամայիգա վէ Սէն–Տօմինիք, վէ Ֆըլօրիտ մուհաճիրլէրի վէ թիւճճարլարը, վէ պազը Արապ կէմիլէրինին գաբիթանլարը պուլունմագտա իտի։

Պունլարտան պազըլարը զաեէթլէ գըյմէթտար էլպիսէլէր կիյինմիշ օլուպ, վէ հաթթա շաբգալարընըն էթրաֆընտա ինճի թանէլէրի վազ իտիլմիշ օլտուղու կիպի, քէմէրլէրինտէ քի թապանճալարըն սաբլարը տախի ալթուն վէ մէրճան իլէ թէզեին իտիլմիշ, վէ կէօմլէքլէրինին էօն եագասընա իսէ, պազը պիւյիւք էլմաս բարչալարը թաալիգ գըլընմըշ իտի։

Տիկէրլէրինէ կէլինճէ, անլէրին տախի կիյինտիքլէրի էսկի պիւսկիւ էլպիսէլէր, ատէթա Իսբանեօլ չինկէանէլէրինին գահրամանը օլան Կիւզման տ'Ալֆարաշըն կիյինտիկի քիւհնէ էլպիսէլէրէ ըէգապէթ իթմէքլիկէ լաեըգ սուրէթտէ պուլունմագտա իտի։

Պունունլա պէրապէր, զանն իտէրսին քի, մէզքիւր բարլագ էլպիսէլէր իլէ օլ ինճի թանէլէրի, վէ ալթլարը սէօքիւլմիւշ շաբգալար իլէ շու էսկի էլպիսէլէր պէյնինտէ պիր հիւսնի իմթիզաճ պուլունմագտա իտի, չինքի, մէզքիւր գումար մահէլլի, ճէպինտէ պիր մըգտար ագչէսի օլան հէր նէվի ատէմ իչին աչըգ իտի։

Մէրգուման գումարպազլար, թա գանլը գաթիլլէրէ վարանա գատար, հիւսնի գապուլիյեէթ կէօսթէրմէքտէ իտի իսէլէր տէ, պիր պէեազ իլէ պիրտէ սիեահըն ագտը իզտիվաճլարընտան թէվէլլիւտ իթմիշ օլան ատէմլէրի, իչլէրինտէ գապուլ իթմէքլիկէ, ասլա վէ գաթան թէհամմիւլ իտէմէմէքտէ իտիլէր։

Պու խուսուստա, գաբուճու տախի թալիմաթը շէտիտէ ախզ իյլէմիշ օլտուղունտան, իճրասընա զիեատէսիյլէ տիգգաթ վէ իգտամ իյլէմէքտէ իտի։

Վէլհասըլ, հէր նէ սընըֆ ճէմիյեէթտէ վէ մալիեէճէ հէր նէ կէօնա հալտէ տէ պուլունսալար, մէրգուման գումարպազլարըն քեաֆֆէսի տախի, սէրթ չէհրէլի, վէ գաշլարը չաթըլը, վէ աթէշի կէօզլիւ, վէ չուգուր եանագլը, վէ պուրուշմուշ տուտագլը ատէմլէր իտիլէր։

Մահէլլի մէզպուրտէ պուլունան տէլիգանլըլար արասընտա, սիմասընտա աշիքեարէն կէնճլիք էմարէսի

կէօրիւլէն, եայընըզ զիքրինի կէչմիշ օլտուղումուզ, տէլիգանլը Ֆրանսըզ պուլունմագտա իտի։

Շունու տախի իլավէթէն պէեան իտէրիզ քի, Էվրօբատա թիւթիւն իսթիմալինէ պաշլանըլմագտան խայլիճէ միւտտէթ էվվէլ, Հավանատա ումումէն, թիւթիւն իսթիմալի տէրքեար պուլունտուղունտան, մէզքիւր գումարխանէտէ տախի, մէրգում Ֆրանսըզտան մաատա, քեաֆֆէյի հազըրուն թիւթիւն իչմէքտէ, վէ սիկարալարընըն գաթը տիւմանլարը, գըրմըզը քիրիշլի թավանա տօղրու չըգմագտա իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, բարթի պիթտի, վէ իլք նիւմէրօեու գազանան քէս տէ, պիր շամաթա վէ կիւրիւլտիւ արասընտա, քէնտինին գազանմըշ օլտուղունու խապէր վիրտի։

Պունուն իւզէրինէ, գումարխանէ խըզմէթքեարլարը տէրհալ էթրաֆը տօլաշըպ, վէ մուգավա քեաղըտլարը թօբլաեարագ, քէմալի սիւրաթլէ եէքտիկէրինէ գարըշտըրտըլար։

Գազանան քէս, կիտիպ ագճէսինի պանքէրտէն ալտը, վէ օեուն տա տէօրթ պէշ տագըգա գատար թաթիլ իտիլտի։

Պատէհու պանքէր, ճէպինտէն եումուրթա շէքլինտէ պիր գրօնօմէթրօ սաաթը չըգարարագ, վէ Իսբանեօլճա սէօյլէյէրէք,

—Էֆէնտիլէր, սաաթ տօգուզ պուչուգ տուր, վէ գումարխանէնին թէպտիլ օլունմազ օլան ուսուլի ահքեամընճա, պունտան սօնրա օյնանըլաճագ բարթիտէ, հէր պիր մուգավա քեաղըտըն ֆիեաթը, ալթը բիասթրատան պիր ալթուն օնսա (*) գատար օլաճագ տըր, տէտի։

(1) Պիր բիասթրա հալէա պու կիւնէ գատար պէշ ֆրանգ, վէ պիր օնս տախի սէքսէն ալթը ֆրանգ տըր։

Վագը օլան թէքլիֆ հագգլը օլմաղլէ, քիմսէ թարաֆընտան օլ պապտէ իթիրազ իտիլէմէտի, չիւնքի բիանգօ օեունունտա, գազանան, պիլճիւմլէ օեունճուլարըն գօյտուգլարը սէրմաեէյի տէրճէպ իթտիկինտէն, իլք գօնուլան սէրմաեէնին իւչ միսլի գօնուլտուղունտա, թապիաթիյլէ հասրլ օլաճագ քեար տախի, օլ նիսպէթլէ արթմագտա իտի։

Հալ պու քի, պազըլարըն գուվվէյի մալիեէլէրինին տէրէճէսի, հէման թիւքէնմիշ օլտուղունտան, օթուրտուգլարը եէրլէրտէն գալգտըլար, վէ ուսուլ իլէ կէրի չէքիլտիլէր։

Պունուն իւզէրինէ, խըզմէթքեարլար թէքրարէն տօլաշմաեա պաշլաեարագ, պունլարտան պիրի մուգավա քեաղըտը թէվզի իթտիկի հալտէ, տիկէրի տախի, Հինտիսթան ճէվիզի գապընըն եարըսընտան եաբըլմըշ պիր չանագ կէզտիրմէքտէ, վէ հէրքէս ալտըղը մուգավա նիսպէթինտէ, մէզքիւր չանագ տէրունինէ, ագճէ վաղ իյլէմէքտէ պուլունտու։

Ֆրանսըզ իքի քեաղըտ ալտը, վէ մէզքիւր չանաղըն տէրունինէ իքի ատէտ պիւյիւճէք ալթունլար պլրագարագ, պատէհու զիքրինի կէչմիշ օլտուղումուզ թրաբէզալարտան պիրինին էօնիւնտէ օթուրտու։

Պանքէր տախի կիտիպ, քէնտինին եիւքսէք իսկէմլէսինտէ օթուրտու, վէ իւզէրի իբէքլէ իշլէմէլի տէրի թօրպաեը էլինէ ալարագ, չըգան նիւմէրօլարը եիւքսէք սէսլէ սէօյլէմէկէ պաշլատը։

Գազանըլաճագ մէպլաղըն մըգտարճա ճէսամէթի ճիհէթիյլէ, օեունճուլար, պու տէֆա պաշլանըլան բարթիեէ ֆէվգէլատէ սուրէթտէ տիգգաթ իթմէքտէ պուլունտուլար։

Թագրիպա եիւզ ատէտ մուգավա

քեաղբտլար, օեունճուլար եէտինտէ պուլունտուղունտան, պունլար իչին վիրիլմիշ օլան մէպլաղ, տօղուզ պին ֆրանդա պալիղ օլմուշ իտի քի, պունտան եալընըզ գումարխանէ իւճրէթի վիրիլիպ, գուսուրու գազանանըն եէտինտէ գալաճագ իտի։

Շիւպհէսիզ պու կիւզէլ լօգմաեը խէեալլտեան գումարպագլար արասընտա, էօյլէ ատէմլէր տէ պուլունմուշտուր քի, ճէպինտէ պուլունան պիր թանէճիք ա թունունու, եալընըզ պիր քեաղբտ իշթիրասընա ֆէտա իթմիշ տիր։ Իշթէ պունտան, պազը օեունճուլարըն հէեէճան իչինտէ օլտուգլարը, վէ եիւզլէրինին ըէնկինին սօլմուշ օլտուղու, վէ պօղազլարը թըգանմագլէ, նէֆէսլէրի ատէթա պիր ֆըշըլթը կիպի չըգմագտա պուլունտուղու, գօլայճա անլաշըլապիլիր։

Ֆագաթ, պու շիւպհէ վէ պու թէրէտտիւտ հէեէճանը բէք ազ իմթիտատ իթմիշ տիր. զիրա, պանքէր, քէնտի թօրպասընտան, անճագ եիկիրմի նիւմէրօ գատար չրգարմըշ իքէն, օյնաեանլար իչինտէն պիրինին, սէվինճլէ, «գազանտը» տէեու պաղբրտըղը իշիտիլմիշ տիր։

Մէզքիւր լուզէթ իւզէրինէ, պազը թէաճճիւպ վէ հագարէթ սէտալէրի իշիտիլմիշ տիր։ Պատէհու հէր քէս աեաղա գալգըպ, կէօզլէրինի, հասէտ վէ տարկընլըգ ալէամէթիյլէ, նիւմէրօյու գազանմըշ օլան կէնճ Ֆրանսըզ իւզէրինէ տօղրու չէվիրմիշլէր տիր։

2

ՁԷՆԿԻ ԳԸՋԸ

Կէնճ Ֆրանսըզ, բիեանգ օնուն քէնտիսինէ իսապէթ իյլէմէսինտէն տօլաեը, զահիրէն հիչ պիր կիւնա սէվինճ ալէամէթի իպրազ իթմէեէրէք, հալը սապըգընտա գալմագլըղա չօգ չալըշտը իսէ տէ, չի՛ չարէ քի մուվաֆֆագ օլամաեարագ, եիւզիւնտէ պիր մահզուզիյեէթ, վէ կէօզլէրինտէ տախի պիր մուզաֆֆէրիյեէթ բարլագլըղը միւշահէտէ գըլընմաեա պաշլատը։

Պունունլա պէրապէր, կէրչի մէրգում քէնտի ոբֆաթընա հաքիմ օլամատը իսէ տէ, պարի թավր ու հարէքէթինի գօմանտա իտէպիլտի։ Շէօյլէ քի, ահէսթէ պիր սուրէթլէ եէրինտէն գալգըպ, վէ ֆիւթուրսուզ պիր եիւրիւյիւշլէ տախի, տար վէ եիւքսէք պիր մահէլլէ վազ իտիլմիշ օլան չէքմէճէեէ տօղրու կիթտի, վէ պու հէնկեամտէ, պանգա սահիպի, մէզքիւր չէքմէճէ իւզէրինէ, բիեանգօ նիւմէրօսունու գազանան ատէմէ վիրիլէճէք օլան մէպլաղը վազ իթմէքտէ պուլունտու։

Իլէրուտէ իյզահ վէ պէեան իտէճէք օլտուղումուզ վուգուաթլարտան, մէրգում Ֆրանսըզըն, ասըլ պիր Իսբանեօլ կիպի տէյիլ իսէ տէ, ֆագաթ սէօզիւնիւ անլաթապիլէճէք տէրէճէտէ Իսբանեօլճա թէքէլլիւմ իթմէքլիկի էօյրէնմիշ օլմասը անլաշըլաճագ տըր։

Հէր նէ հալ իսէ, գումարխանէնին սահիպլէրինտէն պիրի օլան պանքէր, մէրգումու պիր թէպէսսիւմ իլէ գապուլ իթտի. նասըլ քի հէր զէման վէ հէր մէմլէքէթտէ տախի պու պէօյլէ օլուր, եանի պանգա սահիպլէրի, գումարտա գազանանլար իլէ գօնուշտուգլարընտա, եիւզլէրինտէ պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունուր։

—Բէճա իտէրիմ, շու նիւմէրօլարը թաստիգ իտինիզ, տէտի տէլիգան-

լը, մուգավասընը պանքէրէ թագ-
տիմ իտէրէք։

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, տէեու ճէվապ
վիրտի պանքէր, պիր հիւրմէթի մախ-
սուսէ իւզրէ, սիզ թաստիգ իթմիշ
օլտուղունուզ հալտէ, պիր տէ պէնիմ
թաստիգ իթմէքլիկիմէ լիւզում կէօր-
մէմ. . . ։ Տօղրուսու պու տէտիկի-
նիզէ էկէր մուվաֆագաթ իթմիշ օլ-
սամ, հագգընըզտա թահգիրամիզ
պիր շիւպհէ կէօսթէրմիշ օլուրում քի,
պունուտա ասլա գապուլ իտէմէմ։

Պու սըրատա օեունճուլար արա-
սընտա պիր շտմաթա հասըլ օլուպ,
վէ պէտ չէհրէլի Մէքսիգալը պիր
ատէմ, գապա պիր սէս իլէ,

—Էվվէթ, էվվէթ, տէտի, նիւմէ-
րօլար թաստիգ իտիլմէլի տիր, զի-
րա, նիզամընտա իգթիզասը պու
տուր, վէ պունուն խիլաֆընտա հա-
րէքէթ ճայիզ տէյիլ տիր, վէ պուն-
տան տա պաշգա, պիզ պուրատա
քեաֆֆէմիզ միւսավիյիզ։

—Աֆվ իտինիզ, էֆէնտիմ, տէ-
տի պանքէր, վագաա նիզամընն իգ-
թիզասը պու իսէ տէ, պէնտէնիզ պիր
իսթիսնայիյեէթ իճրա իթմէքլիք նի-
յէթինտէ իտիմ, լաքին, պու միւհ-
թէրէմ զաթլար պէնտէնիզի մէճպուր
իթտիլէր տէ . . . ։

Էլհասըլ բարթինին նէթիճէսինճէ
հիչ պիր թէպէտտիւլ հուսուլէ կէ-
թիրիլմէքսիզին, մէրգուման ֆահիրէմ
զաթլար թարաֆընտան մաթլուպ օլու-
նան թաստիգ մաստէսի, անինտէ
իճրա իտիլտի. չինքի, Ֆրանսը-
զըն իֆատէսինտէ նէ՛ պիր եալան
վէ նէ՛տէ պիր եանլըշ վար իտի։ Պու-
նուն իւզէրինէ, կէնճ Ֆրանսըզ, բար-
լագ կէօզլէրինի, պուրունլարը ալ-
թընտան մըրըլտանմագտա օլան գու-
մարխանէ խալգընա տօղրու պիր սու-
րէթի թէհտիտամիզտէ չէվիրէրէք,

—Պու հալտէ, րէճա իտէրիմ,
բարալարը վէրինիզ, տէտի։

—Ալընըզ . . . էկէր իսթէր իսէ-
նիզ, էֆէնտիմ, սաեապիլիրսինիզ։

—Վագաա ալընան ագչէյի սայ-
մագլըգ, գումարխանէ նիզամընտան
իսէ տէ, պէն պազը իսթիսնայիյեէ-
թի տախի գապուլ իթտիկիմտէն,
պունա լիւզում կէօրմէմ։

—Էֆէնտիմ, պու գատար ալթու-
նու ալըպ տա իւզէրինիզտէ՞ մի սագ-
լաեաճագսընըզ, էկէր իսթէր իսէ-
նիզ, եարըն սապահ, պիզիմ արապ
գաբուճու ժիւբիթէր իլէ, խանէնի-
զէ կէօնտէրէյիմ։

—Խա՛յր, խա՛յր, պէն կէօթիւրիւ-
րիւմ. . . ֆագաթ, շունու րէճա ի-
տէրիմ քի, բաքէթլէրէ տօլաեա-
սընըզ։

—Բէք ալէա, էֆէնտիմ։

Պանքէր, քէնտի եանընտա պու-
լունան քեաֆֆէյի շիւպհէլի վէ գալպ
ագչէլէրի թէպտիլ իլէ, Ֆրանսըզըն
գազանմըշ օլտուզու մէպլաղը քեա-
ղըտլարա սարմագլա մէշղուլ օլմագ-
տա, վէ բիեանգօ հավվէսլիլէրի իսէ,
եէնի բարթինին պաշլանմասընա պէք-
լէմէքտէլէր իքէն, գաբու աչըլա-
րագ, իչէրուեէ իքի քիշի կիրտի։

Պու եէնի կէլէնլէր գումարպազ
տէյիլ իտիլէր։ Ֆագաթ, պունլար
տա, հիքեաեէմիզ սըրասընտա է-
հէմմիյեէթլի պիր իշ կէօրէճէք օլ-
տուգլարընտան, հագգլարընտա պա-
զը մալիւմաթը մախսուսէ վիրմէքլի-
կի էլզէմ կէօրիւրիւզ։

Պունլարըն պիրի էրքէք, վէ տի-
կէրի պիր կէնճ գըղ օլուպ, իքիսի
տէ չէնկի վէ սէյեար չալկըճը վէ խա-
նէնտէ իտիլէր։

Էրքէյին սիննի եիկիրմի պէշ իլէ
օթուզ արասընտա իտի։ Մէրգու-
մուն, արապլարտան զիեատէ գա-
բարմըշ վէ պուրուշմուշ օլան չէհրէ-
սինտէն, գաչ եաշընտա պուլուն-

տուղու լաեբդը յլա անլաշըլամամագ-
տա իտի ։

Պու ատէմին զէյթուն ըենկինտէ
օլան չէհրէսինէ պագրլտրդընտա,
պաշլըճա, ուզուն վէ ինճէ վէ սիվրի
պուրունլու գուշլար կիպի էյրի պուր-
նու իլէ, ղաեէթլէ աթէշլի օլան պիր
կէօզիւ, նազարը տիգգաթա չարբ-
մագտա իտի ։

Մէրգում իչին պիր կէօզլիւ տի-
մէքլիկիմիզ, պիր նիյէթի մախսու-
սէյէ մէպնի տիր, շէօյլէ քի, եա
թապիի օլարագ պիր կէօզիւ ալիլ ի-
տի, վէ եախօտ պիր սէպէպէ մէպ-
նի, սօլ կէօզիւնիւ պիր սիեահ պէզ
իլէ գաբաթմըշ իտի ։

Մէրգումուն աղզը խայլիճէ էնլի,
ֆագաթ, տուտագլարը ղաեէթլէ ին-
ճէ օլտուղունտան, աղզընը գաբա-
տըղընտա, ատէթա պիր գուլաղըն-
տան օլ պիր գուլաղընա գատար զու-
հուրա կէլմիշ օլան պիր պըչագ եա-
րէսինէ պէնզէմէքտէ իտի ։

Մէրգումուն պաշընտա էնլի պիր
Իսբանեօլ շաբկասը օլուպ, վի-
ճուտի իսէ, ինճէ վէ ուզուն, վէ էլ-
պիսէսի տախի սօլմուշ պիր էսկի
գատիֆէտէն եաբըլմըշ իտի. տիզ-
լէրինտէքի տիզլիք իսէ, պիր չօգ
տէֆա թամիր իտիլտիկինտէն, թա-
րիֆտէն միւսթէղնի պիր հալ քէսպ
իթմիշ օլտուղու թագտիրտէ, ազա-
լարը պու էլպիսէնին ալթընտա աշի-
քեար կէօրիւլմէքտէ իտի ։

Տիզինտէն աշաղրսընա, եանի պալ-
տըրլարընա կէլինճէ, պունլար տա,
կիյինմիշ օլտուղու սըղըն տէրիսին-
տէն մաամուլ աեագ գապլարընա
գատար աչըգ իտի ։

Վասֆընը իթտիկիմիզ պու ղարիպ
ատէմ, էլինտէ պիր տէֆ թութմագ-
տա օլուպ, վէ պօղազընտան տախի
իքի պաղ ասըլը իտի քի, պունլա-
րըն պիրիսինտէն աթիգ շէքիլտէ պիր
կիթարա, վէ տիկէրինտէն տախի
բասլանմըշ չէլիք գապզէ իչինտէ
մահֆուզ օլարագ, պիւյիւք պիր
գըլըճ ասըլմըշ իտի ։

Իշթէ իլք տէֆա պու ատէմին իւ-
զէրինէ աթֆը նազար իյլէեէն, մաս-
գարա պիր հէյեէթտէն պաշգա պիր
շէյ կէօրէմէյիպ, վէ կէրչի տուտագ-
լարընտա պիր թէպէսսիւմ էսէրի հու-
սուլէ կէլմէքտէ իտի իսէ տէ, պու թէ-
պէս իւմ տախի բէք չաբուգ սու-
րէթտէ մահվ օլմագտա իտի ։

Մէրգումուն իւզէրինտէ կէօրիւլէն
շու ղարիպ հէյպէթսիզլիք, վէ թէք
կէօզիւնտէն հիսս իտիլմէքտէ օլան
զալիմլիք վէ գալլաշլըգ ալէվլէրի, վէ
ինճէ տուտագլարընը աչմասընտա,
զահիր օլան սիվրի վէ սէյրէք տիշ-
լէրի, էլհա ըլ, մէրգում վահշի
հէրիֆին, հիչ պիր այչագլըգ վէ
ճինաեէթ իճրասընտան իճթինապ իյ-
լէմէեէճէկինի իյմա իտէն հալլէրի,
քէնտիսինին, հագըգաթէն գօրգու-
լաճագ պիր ատէմ օլտուղունու
կէօսթէրմէքտէ իտիլէր ։

Հալպուքի, ըէֆիդասը օլան գա-
տընըն հալի, մէրգումուն պուլուն-
տուղու շու հալին պիւսպիւթիւն մու-
ղայիրինտէ պուլունմագտա իտի ։
Շէօյլէ քի, մէզպուրէնին վիճուտի-
նին թազէլիկիյլէ, եիւզիւնիւն աշաղը
թարաֆընա պագրլտրդընտա, ան-
ճագ օն սէքիզ եախօտ եիկիրմի եա-
շընտա օլտուղու անլաշըլմագտա իտի ։

Մէրգումէնին եիւզիւ, վէ սօլմուշ
քիրազ ըենկինէ միւշապիհ օլան օլ
գըրմըզը տուտագլարը, աղզընա գա-
տար սիեահ տանթէլալը պիր էօրթիւ
իլէ սէթը իտիլմէքտէ իտի ։

Տիւնեատա, պու կէնճ դըզըն կի-
յինմիշ օլտուղու էլպիսէ գատար սա-
տէ, հօշ, վէ ճալիպ պիր էլպիսէ
խէեալ օլունամազ իտի տէնիլսէ ճա-
յիզ տիր ։

Շեօյլէ քի, մէզպուրէնին, Մէքսիգա գատընլարը թարզընտա կիյինմիշ օլտուղու ֆիսթանընին, եանի պիր նէվի իբէքլի թիւլպէնտ կէօմլէյինին, գօլ վէ ումուզ թարաֆլարընին աչըգ օլմասընտան, հիչ պիր կիւնա գուսուրու օլմաեան ումուզլարը վէ գօլլարը մէյտանա չըգտըգլարը կիպի, նազիք վէ օլտուգճա տօլկուն պօեու տախի, կիւզէլճէ թէճէսսիւմ իտիլմէքտէ իտի, վէ ումուզունա ալմըշ օլտուղու գըրմըզը պիւրիւնճիւք պուրնուզուն ալթընտան, քէնարընա չիչէք շէքլինտէ սիւզէնիլէր իլէնմիշ օլան մէզքիւր պէեազ վէ գըսսա ֆիսթանընն գապարթըլը տիւրիւմլէրի վէ պունլարընն ալթընտան տախի մէզպուրէնին կիւզէլ տիզլէրի վէ պալտըրլարը, վէ իւզէրի գըրմըզը աթլաս բիւսկիւլ իլէ միւզէյեէն վէ պէեազ աթլաստան մաամուլ զարիֆ պիր աեագ գապը տէրունինտէ պուլունան աեագլարը կէօրիւլմէքտէ իտի։

Պու կէնճ գըզըն սաչլարը սիեահ վէ իբէք կիպի եումշագ, վէ ինանըլմաեաճագ տէրէճէտէ կիւմրահ վէ ուզուն օլուպ, պու սաչլար սէօքիւլտիւկիւնտէ իսէ, միւքէմմէլ պիր գատիֆէ մանթօ միսիլլու, թէքմիլ վիճուտի իհաթա իտիլէպիլմէքտէ իտի։ Մէզքիւր սիեահ սաչլար իքի գալըն էօրկիւլէրէ թագսիմ իտիլմիշ օլուպ, պու էօրկիւլէրին ուճլարընա պաղլանմըշ օլան գըրմըզը շէրիտլէր տախի թօբուգլարընա գատար ուզանմագտա իտի։ Հէլէ ումուզլարը իլէ գօլլարընն կիւզէլլիկինէ կէլինճէ, պունլարընն հիչ պիր գուսուրը եօգ իտի։ Մէզպուրէնին սօլ թարաֆ գուլագ թօզունուն պիր ազ եօգարըսընտա, վէ հէմ եիւզ վէ հէմ տէ սըրթ էօրթիւսիւ եէրինի թութմագտա օլան օլ տանթէլալը պուրնուզունուն տիւրիւմլէրի արասընտա, գըրմըզը պիր կիւլ զանչէսի պուլընտըղը հալտէ, մէզքիւր եիւղ էօրթիւսիւնիւն արալըգլարընտան իսէ, մէրգումէնին էլմաս կիպի բարլամագտա օլան սիեահ կէօզ պէպէքլէրի միւշահէտէ օլունմագտա իտի։

Մէրգումէ միւզիգաճը գըզըն սօլ գօլթուղունտա, մանտօլինա թապիր օլունան վէ չօգ տէֆա վանլօս նամ ըէսսամընն թասվիրլէրինտէ կէօրիւլէն պիր միւզիգա պուլունուպ, մէրգումէ, քիւչիւք էլլէրինին ուզուն բարմագլարըյլա, մէզքիւր միւզիգանընն գալըն թէլլէրինէ արալըգ արալըգ թօգունարագ, սէսլէրինի չըգարթմագտա իտի։

Պու կէնճ գըզըն էլպիսէսինի վէ հիւսնիւնի օլտուգճա իյզահ վէ թարիֆ իտէպիլտիք իսէտէ, վիճուտինտէ կէօրիւլէն թարիֆ օլունմազ ճազիպէսիյլէ, էն ուֆագ պիր հարէքէթինի վէ թապիի աթվարընտա միւշահէտէ գըլընան չէհվէթէնկիզ, լաքին հատտը զաթինտէ բագ վէ մէմտուհ պուլունան լէթաֆէթ վէ զարաֆէթինի թարիֆ ու նագշ իթմէքլիկէ, ասլա իգթիտարըմըզ պուլունմատըղընը պէեանէ միւսարաաթ իտէրիզ։

Պու կիւզէլ մախլուգ, վագաա Զինկեանէ, վէ Զինկեանէլէրինտէ շիւբհէսիզ էն աշաղը տէրէճէսինտէ պուլունմագտա իտի իսէ տէ, հիւսնի ճէմալի վէ ահվալը սայիրէսի, սահիհէն ինսանը ճէլպ իտիճի պիր մէրթէպէտէ իտի, վէ եիւզիւնէ էօրթմիւշ օլտուղու էօրթիւ իսէ, զանն իտէրսին քի, մէզպուրէյէ տահա զիեատէ պիր կիւզէլլիք վէրմէքտէ իտի։ Շիւբհէսիզ մէզքիւր էօրթիւնիւն ալթընտա կիզլէնմիշ օլան կիւզէլլիք, մէրգումէնին նազիք աղզընա վէ գուսուրսուզ վիճուտինէ լաեըգ պիր հալտէ պուլունմագտա իտի . . .։

Իշթէ մէրգումէ կէնճ գըզըն, բիւ-

եանգօ օյնտնըլան մահէլլէ կէլիպ, հօշ պիր սուրէթտէ տուրմասը, վէ չալկըսընըն թէլլէրինի տիւզէ թմէկէ պաշլամասը իւզէրինէ, զիքրինի կէչմիշ օլտուղումուզ Ֆրանսըզըն նազարը տիգգաթը, մէրգումէ իւզէրինէ ճէլպ իտիլմիշ օլտուղունտան, մէզպուրէյի, շէօյլէ պիր սիւզտիւքտէն սօնրա,

—Էճտատըմ իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի, տէտի մէրգում քէնտու քէնտուեէ, պէն էօմրիւմտէ պու մէրթէպէ նատիր իւլ էմսալ պիր կիւզէլ մախլուգ ասլա կէօրմէմիշիմ տիր։

Պատէհու մէրգում Ֆրանսըզ, մէզպուրէնին րէֆիգի օլան թէք կէօզլիւ ատամա պագարագ, վէ եինէ քէնտի քէնտուեէ սէօյլէնէրէք,

—Լաքին, պու նէ՛ աճայիպ հալ տիր քի, տէտի, պէօյլէ պիր տիլպէր գումրուճուղազ, տիւնեանըն էն զիեատէ մէքրուհ վէ ուղուրսուզ ավճը գուշլարընտան պիրինին բէնչէսինտէ պուլունմագտա տըր . . . ։ Նէ՛ գատար ղարիպ իթթիֆագ տըր պու։ Պիրի ղաեէթ կիւզէլ վէ նազիք, տիկէրի իսէ էմսալսըզ տէրէճէտէ չիրքին վէ շէքիլսիզ։ Հալ պու քի, պու ուզուն գըլըճլը հէրիֆին աճապա պիզտէն իսթէտիկի նէ՞ տիր։

Պու հէրիֆին միւրատը, միւզիգաճըլըգ սանաթընը նամուսուլլա իճրա իտէրէք, պիր գաչ բարա տէվշիրմէքտէն իպարէթ իտի, վէ եախօտ էօյլէ օլտուղու զանն օլունուեօր իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, մէրգում, պէլլի պաշլը ատէմլէրին հէյեէթի կիպի պիր հէյեէթլէ, սաղ աեաղը էօնտէ; վէ սօլ տիրսէյի կէօզիճ իւզէրինտէ օլարագ տուրտու, վէ րէնքսիզ եիւզիւնտէ իսթիհզաքեարի պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլէրէք, տաղ գաֆասընը գաբաթմագտա օլան էնլի շաբգասընը իւչ բարմագ գատար պիր թարաֆա էնտիրի վէրտի, վէ խապէր վիրմէք թարզընտա, էլինին թէրս թարաֆըյլա, տէֆինէ վուրարագ, պատէհու չօճուգ օեունճագլարընըն սէտասընա պէնզէր պիր սէտա չըգարարագ, շու լաֆզլարը սէօյլէտի.

—Էյ աղալար, էֆէնտիլէր, վէ պէյլէր, իշթէ պու գըզ իլէ պէնտէնիզ (քի սիզին աճիզ գուլունուզում), էմսալսիզ սէտալէրիմիզլէ, շիմտի սիզին գուլագլարընըզը վէ եիւրէքլէրինիզի էյլէնտիրիպ, վէ սէֆալար պաղըշլայարագ միւֆթէխիր օլաճաղըզ։ Պու գըզ քի, Հավանանըն-պիւլպիւլ-թէսմիեէ օլունուր, վէ պէնտէնիզտէ (քի սիզին աճիզ գուլունուզում) վէ իսմիմէտէ, ալէսսէվիեէ Գուպանըն Իսբինօզու չաղրըլմագտա տըր, տէֆ վէ մանտօլինա իլէ պիրլիքտէ, էն եէնի չըգան շարգլլարը, վէ Ֆրանսանըն Օբէրա թէաթրօսունուն սօն թիւրքիլէրինի թէրէննիւմ իտէճէյիզ . . . ։ Վէ սիզ, էյ աղալար, էֆէնտիլէր վէ պէյլէր, էկէր պունտան խօշնուտ օլուր իսէնիզ, պու գըզ, էլինտէ չարբարէլէր իլէ կիւզէլ պիր բագս իճրա իտէճէք տիր, վէ պէնտէնիզտէ, (քի սիզին աճիզ գուլունուզում) մալիւմի ամմէ օլան պիր չօգ գուշլարըն վէ հայվանլարըն սէսլէրինի չըգարաճաղըմ . . . Հա՛յտէ, մատմուազէլ, պի՛ր . . . իքի՛ . . . բա՛ն . . . բա՛ն . . . իլէ՛րի, միւզի՛գա . . . ։

Ուզուն գըլըճլը վէ պիր կէօզլիւ օլան ատէմ, մէզքիւր սօն սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման, շիտտէթլէ տէֆինէ վուրմաեա, վէ րէֆիգասը տախի, պաշ բարմաղընը չալկըսընըն թէլլէրի արասընա սօգարագ, ղարիպ, ֆագաթ ահէնքլի սէսլէր չըգարմաեա պաշլամըլար իտի։

Այնի վագըթտա Գուպա-Իսբինօզու իլէ Հավանա-Պիւլպիւլիւ, զաթէն չալղըլարընըն սէտալէրի եէք-

տիկերլերինէ գարըշտըղը կիպի, պիր Իսբանեօլ շարգըսը թէրէննիւմ իլէ, քէնտի սէտալէրինի տէ պիրպիրլերինէ գարըշտըրտըլար։

Պիր կէօզիւնէ սիեահ պէզ պաղլամըշ օլան պու հէյպէթլի հերիֆ, լագըրտը իթտիկի զէման, սէսի քէօբէք հավլամասընա պէնզէր իտի, լաքին, շարգը չըզըրտըղընտա, պիրտէն պիրէ թէպտիլ օլարագ, մէշհուր պիր թէնօր հէյեէթի քէսպ իտէր իտի։ Քէզալիք կէնճ գըզըն սէսի տախի ղաեէթ կիւզել վէ թաթլը օլուպ, մէրգումէ պու սէսի բէք գօլայլըգլա չըգարապիլմէքտէ իտի։

Զաղրըլան շարգը, ֆէվգէլատէ մուվաֆֆագըյեէթ պուլտու։ Շէօյլէ քի, էն մէրագգլը գումարպազլար պիլէ, պիր արալըգ բիեանգօեու ունութտուլար, վէ մօնթէ օյնաեանլար իսէ, իյիճէ իշիթմէք իչին, պուլունտուգլարը տայիրէյի թէրքլէ, պու տայիրէեէ կէլտիլէր։

Մէզքիւր շարգըտան սօնրա, կէնճ գըզ, եալընըզճա, վէ չալկըսընը ճիւզիճէ չալարագ, տիկէր պիր շարգը տահա չըզըրմաեա պաշլատը։ Վէ անտէն սօնրա սայիր պիր շարգը տահա օգումաեա պաշլատը իսէ տէ, պունուն նէ՛ լուղէթլէրի, վէ նէ՛ տէ նէ հավա օլտուղու անլաշըլամատը։ Պունունլա պէրապէր, կէնճ գըզ, պունտա տա իպրազը մէհարէթ իյլէտի, վէ զանն իտէրսին քի, պու շարգըեը չըզըրտըղը զէման, սահիհէն մէրգումէնին կէօզլէրինտէն եաշլար ագմագտա վէ եիւրէկինին աթէշի տախի, տուտագլարընտան տիշարը վուրարագ, գըզըլճըմլար միսիլլու, տիյնէյէնլէր իւզէրինէ եազմաեա պաշլատը։

Էլհասըլ մէրգումէ խանէնտէ գըզ, ֆէվգէլատէ սուրէթտէ ալգըշլանտըղընտան, քէնտինի ալգըշլաեանլարա խիթապէն, քէմալի նէզաքէթլէ իգհարը թէշէքքիւր իյլէտի, վէ պու սըրատա, եաշարմըշ օլան կէօզլէրինտէ պիր բարլագլըգ զուհուրա կէլմէսի, գալըն տանթէլասը ալթընտան կէօրիւլտիւկիւ կիպի, տուտագլարը իւզէրինտէ տախի պիր թէպեսիւմ միւշահէտէ գըլընտը, վէ ինճի կիպի տիզիլմիշ օլան տիշլէրի, պիր արալըգ մէյտանա չըգտը։

Թէք կէօզլիւ օլան ատէմ իսէ, բէֆիգասընա պիր ազ բահաթ իթտիրմէք իւզրէ, պազը աճայիպ մըրըլտանմա վէ վըզըլտանմա սէտալէրի չըգարտը, վէ վագաա մահէլլի մէնզարէտէ պուլունանլար, պու սէսլէրի իշիտէրէք կիւլիւշտիւլէր իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, պունուն պիւյիւք պիր էհէմմիյեէթի օլմատըղընտան, հէր քէս սապըրսըզ ըգլա, չէնկի գըզընը, պիր ազ ի թիրահաթտան սօնրա իճրա իտէճէք օլտուղու բագսա պէքլէմէքտէ իտիլէր։

Պու արատա թէք կէօզլիւ հերիֆ, ազիմ պիր հէյեէթլէ էնլի շարգասընը, պիր չօգ քէօշէսի օլան գաֆասընը սաղ թարաֆընա տօղրու էյիպ, վէ սօլ աեազընը քիւչիւք պիր իսկէմլէ իւզէրինէ վազ իլէ, տիֆինի տախի եօգարը գալաըրարագ, պիր թավրը մախսուս իթթիխազ իյլէտի։

Կէնճ գըզ իսէ, պու էնատէ մանտօլինասընը իւզէրինտէն չըգարմըշ օլուպ, վէ քիւչիւճէք բարմագլարընտաքի չարբարէլէր տահա հէնուզ ՀԸՔ ՀԸՔ իթմէկէ պաշլամըշ իքէն, քիւչիւճէք աեագլարը տախի եէրտէ պիր չաբուգլուգլա հարէքէթէ պաշլամըշլար իտի։

Պու սուրէթլէ, զիքր իթտիկիմիզ հէյպէթլի հերիֆ, տիֆինի չալմաեա պաշլատըղընտա, կէնճ գըզ տախի չարբարէլէրի չալարագ, բագս իճրասընա, վէ թարիֆի նագապիլ պիր սուրէթտէ օլարագ, ֆըրըլտագ կիպի

տէօնմէեէ միւպաշէրէթ իյլէտի։

Պատէհու, մէզպուրէ տուրտուղունտա, ճիւմլէ սէյիրճիլէր, մէզքիւր բագսն թէքրարէն իճրա իտիլմէսինի եիւքսէք սէս իլէ, վէ շէտիտ իպրամլէր իլէ թալէպ իյլէտիլէր։

Պու թէքլիֆ իւզէրինէ, չէնկի գըզը կիւլիւմնէտի, վէ թէշէքքիւր վէ մուվաֆագաթ ալէամէթի օլմագ իւզրէ տէ, էլինի սինէսինէ վազ իտէրէք, պուրնուզունուն տիւրիւմլէրի արաբընա թաալիգ իտիլմիշ օլան կիւլիւ ալտը, վէ սօնրա գըրմըզը բիւսկիւլիւ պէեաղ վէ քիւչիւք աեագ գապլարընտան պիրինի չըգարըպ, մէզքիւր կիւլիւ աեաղընըն էօքճէսիյլէ աեագ գապլարընըն արա եէրինէ թագը վէրտի, վէ պէօյլէճէ մէզքիւր աեագ գապլբը կիյինտի։ Վէ միւթէագգըպէն, մէրգումէ գըզ, չարբարէլէրինին, վէ բէֆիգի տախի տէֆինին սէսլէրինի չըգարմաեա պաշլատըլար, վէ բագս տա, էվվէլքինտէն տահա կիւզէլ պիր հալտէ իճրաեէ պաշլանտը։

Մէզքիւր աեագ օեունու, իքինճի տէֆս օլարագ խիթամ պուլտուղունտա, չէնկի գըզը եէրէ էյիլտի, վէ պիր աղ էվվէլ աեագ գապլբը արասընա գօյտուղու կիւլիւ, եինէ այնի թաղէլիքլէ վէ պիր նէվի ֆիւթուհաթ իլէ չըգարըպ, պաշընա թաալիգ իթտի։ Վէ պու արալըգ հէր թարաֆտան պիր չօգ ալգըշ սէտալէրի իշիտիլիպ, պիւթիւն հազըրուն, նազարը տիգգաթլարընը, մէզպուրէ իւզէրինէ չէվիրտիլէր. ֆագաթ, պու կէնճ գըզ, պու գատար շիտտէթլի պագըշլար գարշրսընտա, պիլա ֆիթուր տուրուեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի։

Գումարխանէ սալասընտա թօրլանմըշ օլան խալգ միեանընտա, եալընըզ պիր քիշի վար իտի քի, անըն տույղուլարը տիկէրլէրինին տույղուլարընտան, պիւսպիւթիւն ֆարգլը պուլունմագտա իտի։ Պու զաթըն տա կէնճ Ֆրանսըզ օլտուղու, պէեանէ հաճէթ տէյիլ տիր։

Շէօյլէ քի, տիկէրլէրի, գանլարը պաշլարընա վուրարագ, վահշիճէ տույղուլար հիսս իթմէքլիկէ պաշլատըգլարը հալտէ, կէնճ Ֆրանսըզըն իսէ, բէնկի տահա զիեատէ աթարագ, սինէսի վուրմաեա պաշլամագտա իտի։

. . . . . .

Հէր նէ հալ իսէ, պու մէնզարէ խիթամ պուլտու, վէ ուզուն գըլճլը վէ թէք կէօզլիւ ատէմ, ագտէմճէ պէեան իթտիկիմիզ գապատաեճա վազիյեէթինի թէրքլէ, շարկաբընը չըգարտը, վէ ինճէ ուզուն պօեու իլէ տէօրթ տէֆս, սաղ վէ սօլ թարաֆլարընա, վէ իլէրի վէ արգասընա էյիլէրէք, էթրաֆա սէլամ վէրտի. վէ պատէհու տախի մասդարաճա սէտասը ղա, շու լաֆզլարը սէօյլէտի.

—Էյ աղալար, էֆէնտիլէր, վէ պէյլէր, մատամ քի պիզ, սիզլէր կիպի տիրաեէթլի միւզիգա մէրագլըլարընըն թահսինինի գազանապիլտիք, պու կիւն վէ պու սաաթ, պիզիմ իչին, էօմրիւմիւզիւն էն կիւզէլ պիր զէմանը սաեալսա սէզա տըր . . . : Պիզիմ շու ճիւզի սայ վէ խըտմէթիմիզ, սիզին աֆէրին սէտալէրինիզլէ բէք զիեատէ մազհարը թագտիր օլմուշ օլտու։ Տօղրուսու, պէօյլէ պիր միւքեաֆաթ, լիեագաթ վէ խսթիհգագըմըզըն մաֆէվգինտէ պուլունմազլէ, պիզիմ իչին հագըգաթէն տիւնեանըն պիլճիւմլէ ալթունլարընտան զիեատէ գըյմէթտար կէօրիւնիւր, քեա՛շքի իգթիտարըմըզ օլսա իտի տէ, պու սըրատա սիզտէն պաշգա կէօնա մէթալիպտէ պուլունմասա իտիք . . . լաքին, հա՛յըֆ քի, տիւնեատա եաշամագ լազըմ տըր . . . : Իմտի, պու պիչարէ գըզճըղազ, վէ պէնտէնիզ (քի սիզին աճիզ գուլունուզում),

պուլնտուղումուզ իչպու նամուսլու ֆագը ու զարուբէթիվիզէն ասլա հիճապ իթմէեէրէք, պիր ազ էվվել պիզի ալգըչլաեան էլլերաէն զուհուր իտէճէք օլան պախշիշլերի, մանէթ-թէչէքքիւք վէ քէմալի ինֆիթիսար իլէ գապուդէ հաղըրըզ . . . Հայտէ, մատմուազել, պի՛ր . . . ի՛քի՛ . . . բա՛ն . . . բա՛ն . . . ա՛րչ . . . պախշի՛շ թօբլաեաչըմ։

Պունուն իւզէրինէ, կէնճ գըզ, չարբարէլէրինի ֆնթանը ճէպինէ գօնուպ, վէ մէզքիւր ճէպինաէն, տիկենճիլերին տէյնէքլերի ուճունա աըլան չանագա պէնզէր, գալայտան մատմուազ պիր չանագ չըգարաբագ, Բարիզին չակըչը գահվէխանէլէրինաէ քի խանէտաէ գըրլար վէ գարըլար միւիլտը, պիր չէվիքիք վէ աթիքիք իլէ, վէ ազգըտան տախի հիչ պիր քէլիմէ չըգարմագ-ըզըն, քիւչիւք թրարէզալարըն արալարընա սօգուլտու, վէ պախշիշ չանագընըր հաղըրտունուն գէռիֆֆնինէ թագտիմ իթմէկէ պաչլատը։

Իչթէ մէրգումէնին չանագընա հէր թարաֆտա՝ եազմաւր կիպի պախշիշ եազմաեա պաչլատըզ, վէ գումարտա գազանմըշ օլան պագը օճունճուլար թարաֆընտան տախի, արա սըրա բիտիրալար իթա գըրընտըզը սըրատա, պիզիմ թէչ կէօզիւ աէմ, աչըգ օլան տիկէր կէօզիւնիւ, քէմալի սէվինճ իլէ թօբլանըլան պախշիշէ տիքտի։

Չէնկի գըզը, պու սուրէթլէ գումարխանէ սալատընըն անճագ եարըսընը տօլաշմըշ իքէն, պախշիշ չանագը աղընա գատար տօլտու։ Մէրգումէ, բէֆնգասը եանընտա ավտէթ իթտի, վէ պու տախի վատի վէ չուգուր չարգատընը ուզատարագ, թօբլանըլան ագչէյի տէրունինէ պօշալթտը։ Վէ կէնճ գըզ, թէչքարէն էթթաֆը տէվրէ պաշլատըզընտա, թէչ կէօզլիւ ատէմ պիր սէպինճ իլէ, վէ քէնտու քէնտուէ,

—Ա՛հ, չէյթան գըզ, ա՛հ, տէտի։

Պու սըրատա կէնճ Ֆրանսըզ, պունտան ագտէմ զիքրի կէչմիշ օլան չէքմէճէնին եանընտա, աեագ իւզրէ տուրմագտա օլուպ, պանքէր խսէ, պիր ազ վագըթտան պէրու թաթիլ իթտիկի վագ ֆէխնէի իքմալ կյչմէքտէ, վէ էրի էրի ալթուն օնալարը քէնաղըլար տէրունինէ սարմագտա իտի։

Չէնկի գըզընն պու մահէլլէ կէլմէինաէ, քեաղըտ տիւրիւմչէրինտաէն պիրի հէնուզ աչըգ իտի, վէ պանքէր, տիկէրլերի մի՛իլու, պունու տախի սարմագլա մէշղուլ պուլունմագտա իտի։

Ֆրանսըզ իւչ բարմաղընըն ուճույա, պիր գաչ ատէտ բարըագ ալթուն ալարագ, չանագընն իչինէ պըրագտը կէնճ գըզ, իչպու ֆնվգէյատէ, վէ մէմնուլթն զայրի ճէօմէրտիկի կէօրտիւկիւտաէ, թէչհայիւրտաէ գալտըագ, պիր գաչ սանիէե գատար Ֆըրանսըզը տէգգաթլէ թէֆթիչ իթտի, վէ պատէհու եաղի քեանէ սուրէթտաէ վէ պիր մահզուզիյէթի վեամլէ իլէ պաշը՛ը էյիպ, տէրագապ վէ հօչ պիր թաւր իւզրէ, մէրգումուն էլթի թուխտու, վէ պուս լյչէտի։

Ֆրան ըզ, հէնուզ քէնտի թէհայեիւրիւնտէ, վէ եախօտ չէօյլէ սէօյլէյէլիմ, քէնտի կէօզ գամաշմա ընտան խալի օլաւնմըշ իքէն, չէնկի գըզը տէվրինէ տէվամ իլէ, պիր գաչ ատըմ իւէրուլէտի, վէ էօյլէ պիր ատէմ հուզուրունա վասըլ օլտու քի, մէրգումուն զաթէն չէհրէտի ղաեէթլէ չիւպհէլի օլտուղու թագտիրտաէ, կէնճ գըզըն, Ֆրան ըզըն էլինի էօրմէսի իւզէրինէ, դաչլարը տախի չաթըշմաետ պաչլամըշ իտի։

Պու ատէմ զանեցյլէ ուզուն պօյ-

լու վէ զայիֆ պիր քիմնէ օլուպ, չիրքինլիկի ի՛ւէ, հէման թէք կէօզլիւ միւզիգաճընը չիրքինլիկինտէն տախի զիեատէ իտի։

Մէրգումուն, պաշընա գօյմուշ օլտուղու քենարլարընը նըսֆը երթըգ էսկի շաբգա, սաղ գուլաղընա գատար չէօքմիւշ, վէ գաշլարընա տօղրու սիւրիւլմիւշ իտի. վէ պու շաբգանըն ալթընտա պուլունան իքի չուգուր իչինտէ, քէտի կէօզլէրինէ միւշապիհ օլան իքի ատէտ կէօզլէրինին բարլամագտա օլտուղու միւշահէտէ օլունմագտա իտի։ Պաշը ուֆագ, ֆագաթ եէր եէր սիվրիլմիշ օլուպ, վէ չէնէսի իսէ, հէմ սիվրի վէ հէմ տէ տէօրթ քէօշէ իտի։ Պըերգլարընա կէլինճէ, պունլար տա ֆըրանսա խասսա ասքէրինին պըերգլարը կիպի ուզուն վէ ուճլարը սիվրի վէ պօեալը օլտուղու հալտէ, ալչագ վէ մէքրուհ սիմասընա էօյլէ պիր հէյեէթ քէսպ իթտիրմէքտէ իտիլէր քի, մէզքիւր հէյեէթ, մէրգումուն, Հավանանըն սըճագ իքլիմինէ ասլա մութապըգ օլմաեարագ կիյինմիշ օլտուղու ասքէրի էլպիսէսինէ բէք մութապըգ պուլունմագտա իտի։

Շէօյլէ քի, կիյինտիկի գըրմըզը չուխատան սէթրինին գօյլարը իւզէրինտէ, գարարմըշ վէ սօլմուշ գըլապտան շէրիտլէր պուլունուպ, վէ տիզլիկի տախի, վագթիլէ պէեազ օլան պիր նէվի չուխատան իմալ իտիլմիշ, վէ սիեահ վէ ուզուն չիզմէլէրինէ կէլինճէ, պունլար տա տիզլէրինտէն պիր ազ եօգարըեա գատար ուզանըպ, տիզլիկինէ պիթիշմիշլէր տիր։

Վա ֆընը իթմէքտէ օլտուղումուզ պու ատէմին պալտըրլարը եանընտա, միւզիգաճընը ասմըշ օլտուղու գըլըճտան տահա ուզուն օլարագ, պիր գըլոճ ասըլմըշ իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, չէնկի գըզը, պու հէյպէթլի ատամընն գարշըսընտա տուրարագ, չանաղընը մէրգումա թագտիմ իյլէտիկինտէ, մէրգում տախի,

—Է՛յ, պանա պագսանա, պիւլպիւլ, տէտի, կէնճ գըզըն պիլէկինտէն թութարագ, սանա, վիրէճէկիմ պախշիշտէն ալէա պիր թէքլիֆ արզ իտէճէկիմ։

—Նէ՞ իմիշ օ, տէեու ճէվապ վիրտի մէզպուրէ գըզ, զահիրէն հիչ պիր էնտիշէ իզհար իթմէյիպ, վէ մէրգումուն էլինտէն տախի գուրթուլմաեա չալըշմաեարագ։

—Իտէճէկիմ թէքլիֆ պիր բազարլըգ տըր։

—Նէ՞ բազարլըզը տըր։

—Պիր ազ էվվէլ սանա իւչ օնս վիրէն ատէմին էլինի էօբտիւն, էօյլէ տէյի՞լ մի։

—Էվվէթ, է՛յ սօ՞նրա։

—Իմտի, էկէր, պէնիմտէ եիւզիւմիւ էօբէճէք օլուր իսէն, սանա եիւզ բիասթրա վէրիրիմ։

Չէնկի գըզը, պաշը իլէ պու թէքլիֆի ըէտտ իթմէսինտէ, գըրմըզը սէթրիլի ատէմ,

—Նէ՞ օ, ըէ՞տտ մի իտիեօրսուն, տէտի։

—Էվվէթ, ըէտտ իտիեօրում։

—Իհթիմալ տիր քի, սանա վիրէճէք եիւզ բիասթրամ եօգ տուր զանն իտիեօրսուն . . . հալ պու քի եանըլըրսըն, զիրա, պէն զէնկինիմ։

Պու սէօզ իւզէրինէ, մէրգում, ճէպինտէն իբէքլի ուզուն պիր քէսէ չըգարտը քի, պունուն արալըգլարընտան Մէքսիգանըն օնս վէ Իսբանեանըն ֆատրիպլը (1) թապիր օլունան

(1) Պիր ֆատրիպլը 1872 սէնէսինտէն էվվէլ 85 ֆրանգ 42 սանթիմ 1872 տէն 1785 է գատար 85 ֆրանգ 93 սանթիմ գըյմէթինտէ իտի, 1786 տուն պէրու տէ 81 ֆրանգ 51 սանթիմ գըյմէթինտէ տիր։

ագչէլէրինին բարլատրդը կէօրիւլտիւ։
—Էյ նա՞սըլ, շիմտի բազը՞մըսըն։
—Խա՛երը։
—Նէ՞ իչին։
—Չինքի, պէն քիմսէյէ բարա իլէ պուսէ սաթմամ։
—Սաթմաեօրսուն ամմա, պաշգալարընա վիրիեօրսուն։
—Իհթիմալ տիր. լաքին պու տա սիզէ ֆարզ օլան պիր շէյ տէյիլ տիր։
—Խա՛երը, պու խուսուս պանա զիեատէսիյլէ ֆարզ վէ էլզէմ տիր, զիրա սէնին, պահասընը ալմագ իսթէմէտիկին շէյի, պէն պիլա իւճրէթ սէնտէն ալաճաղըմ։
Պու սէօզլէր իւզէրինէ, հէյպէթլի ատէմ, չէնկի գըզը՛ը թութուպ, ճէպրէն էօրմէք իչին, իրի գօլլարընը ուզաթտըղընտա, մէզպուրէ շիտտէթլէ րիւճաթ իթտի, վէ էսնայի րիւճաթընտա, էլինտէքի չանաղը եէրէ տիւշմէքլէ, տէրունինտէ թօրլանմըշ օլան մէպլաղ, տէօշէմէ իւզէրինտէ, վէ թրաբէզալարըն ալթընտա զայպ օլտու։ Պու սըրատա, կէնճ գըզ, եիւքսէք սէսլէ,
—Եա՛րտըմա, պիրատէր. . . պէնի մուհաֆազա էթ . . . տէեու պաղըրտը։
Մէրգումէնին պու ֆիղանընա գարշըլըգ խասմի իսթիհզա իլէ կիւլտիւ, վէ կէնճ գըզը, մուխալիֆէթի մէյեուսանէսինէ նիսպէթէն գուճագլատը։

3

ԳԸՐՄԸՋԸ ՍԷԹՐԻԼԻ ԱՏԷՄ

Պու ատէմ, չէնկի գըզընըն պէլինտէն թութմուշ օլուպ, վէ մէրգումէնին, քէնտույի գուրթարմագ իւզրէ, նազիք գօլլարընը խասմինին կէօքսիւնէ տաեաթարագ, ատէթա պու գօլլարը գըրմագ տէրէճէսինտէ իճրա իյլէտիկի մուխալիֆէթի ասլա իշ եէրինէ գօյմաեարագ, պիչարէյի կիթտիքճէ քէնտի սիմասընա տօղրու եագլաշտըրմագտա իտի։
Սալատա հազըր պուլունանլար իսէ, նէթիճէսի էվվէլճէ մալիւմ օլան պու գավկաեը սէյր ու թէմաշա իյլէտիքլէրինտէ, հօշլանմագտա, վէ գահգահա իլէ կիւլիւշմէքտէ իտիլէր։ Վէ ըէվիշի հալտէն, պիր գաչ սանիեէ, էր վէ եա կիճ, մէրգում հայտուտուն քէմիքլի վէ տիքէնլի եիւզիւ, մէզպուրէնին կիւզէլ ֆագաթ սօլմուշ օլան եիւզիւնէ տօգունաճաղը աշիքեարէն անլաշըլըեօր իտի։ Իմտի պիչարէ գըզ, պու հալի անլաեարագ,
—Եա՛րտըմա, պիրատէր, պանա եա՛րտըմա կէլ. . . տէեու ըէճա եօլլու թէքրարլամագտա իտի։
Հալ պու քի, թէք կէօզլիւ, շիւպհէսիզ գըզգարտաշընըն թէհլիքէտէ պուլունտուղունտան տօլայը ասլա ֆիթուր կէթիրմէյէրէք, գօլ վէ աեագլարըյլա սալանըն տէօշէմէսի իւզէրինէ չէօմէլմիշ, վէ թրաբէզալար իլէ իսկէմլէլէր ալթընա եաեըլմըշ օլան րիալ վէ բիասթրալարը, քէմալի զայրէթ վէ կէրմիեէթլէ արամագլա մէշղուլ իտի։ Ալէլխուսուս, Ֆրանսըզըն վիրմիշ օլտուղու իւչ ատէտ օնսու բէք զիեատէ թահարրի իթտիկի հալտէ, պիր տիւրլիւ պուլամաեօր իտի։ Մէրգում, վասի սալանըն քէօշէ պուճագլարընը արաշթըրտըղը սըրատա, պուրնունուն ալթընտան մըրըլտանարագ, վէ միւքէտտէր պիր սէտա իլէ,
—Ա՛հ, ագըլսըզ գըզ, ա՛հ, տիմէքտէ իտի, իշթէ պիւսպիւթիւն նապէտիտ օլտուլար։ Հէյ վա՛խ, նէ ագըլսըզլըգ տըր շու Գարմէնին իթտիկի, չիւնքի, պիր պուսէ իչին եիւզ ատէտ չիլ չիլ բիասթրալարը ըէտտ, վէ իւչ ատէտ ալթուն օնսու, վէ տա-

հա սայիր ուֆագ թէֆէք պագչիշ ագչէլէրինի զայպ էթմէք . . . ա՛հ , ահմագ գըզ , ա՛հ . . . :

Իսմի Գարմէն օղուպ , պունտան պէօյլէ պու իսիմլէ թէսամիեէ իսէճէք ալտուղսմուզ չէնկի գըզը , հէմտան մնաղըպ օմագ իւղրէ օթաւղու , վէ խասմի իսէ , մէզպուրէնին եիւզիւ-նիւն էօրթիւսիւնիւ չըգարմանա հա-զըրլանարագ , « Իչթէ , պի՛ւլպիւլ , պու սանա նասիհաթ օլսուն , չիւնքի սէնին պանա նէ՛ սաթմագ վէ նէ՛ վիր-մէք իսթէմէտիկնի , պէն ճէպրէն ալըրըմ » տէտիկի սըրատա ,

—Խա՛եըր , միւրատընա իրէմէնէճ-ճէ քսին , տէտի էօթէտէն Ծրանըզ տէլիգանլըը , հիտայէթլի վէ տիքրէր պիր սէտա իլէ , վէ գարշը գօնուրմագ պիր գուվվէթի թարաֆընտան Թահ-րիգ օլունարագ , մէրգումնուն եանընա գատար իլէրիլէտի , վէ բարմնաղընըն ուճունու մէրգումնուն ումմուղունա տօգունտուրմա՞ընտա , խասմի պիր-տէն պիրէ տիվրէտի , վէ Թահգիրա-միզ պիր նաղարլէ մէրգում Ծրան-սըզա պագարագ ,

—Պու նէ՞ տիմէք սիր , տէեու սի-ւալ իթտի :

—Էֆէ՛նտի , ճէվապ վէրտի Ծրան-սըզ , պիր գատընը Թաղնիգ իթմէք-լիկէ ալ ու հիճապ իթմէնէէն ատէմ , ալչագ տըր . իմտի , նասըլ քի պիր ազ էվվէլ սիզ սէօյլէէօրուտունուզ , պու սիզէ պիր նասիհաթ օլսուն , իմ-տի պու կէնճ գըզը գօյ վէրինիզ :

—Ա՛ճայիպ , զանն իտէրիմ քի պա-նա պիր էմր իտիէօրսունուզ :

—Էվվէլթ , էմր իտիէօրում :

—Լաքին , գարշընըզտա քիմ օլ-տուղունու պիլի՞էօրմուսունուզ :

—Էկէր չու տագըգատա էմրիմէ իթտաաթ իթմէնէէճէք օլուր իսէ , պիր տագըգատան ճէզատընը վիրէճէք գտուղում պիր էտնա ատէմ իլէ գօնուշտուղումու բէք ալէտ պիլի-էօրում :

—Ֆագաթ պէն Մէքսիգա ալա-էրնտա միրալայրմ , վէ իսիմ տօն Թամիրէզ Մագաթքան տըր :

—Նէ՞ իսթէրսէն օլ , սանա էմր իտիէօրում քի , պու գըզը պըրագա-սըն , տնլատը՞ն մը :

—Լաքին էկէր պըրագմազ իսէմ , նէ՞ նապատպիլիրսին :

—Գըլըճըմը վիճուտինէ տարլա-րըմ :

Ծրանըզ պու տօն քէլամլարը ատօյլէտիկի պէման , տարը նալտըգը օլան քիւչիւք գըլըճընը չգտրմըշ իսի : Թամիրէզ , պու նագիք վէ զա-հիքէն քէմէզ զանն օլունան սիլահը կէօրմէտիյլէ , գահգահա իլէ կիւլէ-ըէք ,

—Հա՛ , հա՛ , հա՛ , տէտի Թահգիրա-միզ պիր Թարզան , պանա պագրն տէ-լիգանլը , «միզ օ էօրկէ-էօրճէ+լէկէ մնախ-տուս օլան էդէնէդէ գը՛ըրնա գօեուն , Մէքսիգալը պիր միրալայ իչին , սի-զի պիր լօգմա էթմէք կիպի եուխ-մագ , հիչ պիր չէյ տիմէք տէյիլտիր :

—Բէնտիսիզի սագընըն , սիսեօր միրալայ , զիրա էօրկէ-էօրճէ+լէկէ մնախ-տուս օլան էդէնէդն ուճու սիվրի տիր , վէ հէր նէ գատար սիզ պիր զայիֆ ավ իսէնիզ տէ , եիսէ սիզի տարլա-մագտան տագընմագ : Իմտի , իւչիւն-ճիւ տէֆա էմր իտիէօրում , պու կէնճ գըզը պըրագըն , եօգտա Ծը-րանըզլարա մնախտուս օլան նամու-տում իւզերինէ եէմին իտէրիմ քի , պու էմրի պիր տախի Թէքզարլատա-եաճագըմ :

Թամիրէզ , պու սէօզէ գարշընըզ ճէվապ վիրէճէք եէրտէ , պէթէք-քար իսթիհզա իլէ կիւլսիւ , վէ Ծը-րանըզ , մէրգումնուն չու հալինի կէօ-րսիւճէ ,

—Սանա պիր տէֆա , իլքի տէֆա ,

իւչ տէֆա խապէր վիրտիմ . . . մու-
վաֆագաթ իթմէտին, էօյլէ՞ մի . . .
բէք ալէա, տէտի։

Միւթէագըպէն կէնճ Ֆրանսըզըն
գըլըճը բարըլտաեարագ, խասմինին
սէթրիսի իւզէրինտէ ուֆագ պիր տէ-
լիք աչտը, վէ մէրգումուն կէօքսիւ-
նիւ ճիւզիճէ ճէրհ իյլէտի։ Պունուն
իւզէրինէ, միրալայ, տէհշէթլի պիր
քիւֆր ու հագարէթլէ պէրապէր ա-
ճը պիր ֆիղան վէ նիտա իտէրէք,
օլ անէ տէկին գուճագլամըշ օլտու-
ղու Գարմէնի շիտտէթլէ գօյ վէրտի,
վէ պօղուգ վէ գապա սէտասըյլա,
ատէթա խըրլաեարագ, իրի գըլըճը-
նը գընընտան տիշարը չէքտի, վէ
Ֆրանսըզա խիթապէն,

—Սանա տիեօրում, ճանընը ար-
թըգ չէյթանա թէպլիմ էթ, չիւնքի
պունտան պէօյլէ սէն էօլմիւշ պիր
ատէմ սին, տէեու պաղըրտը։

—Էյ Մէքսիգա միրալաեը սինեօր
Բամիրէզ Մազաթլան, պու էմրին
խիլաֆը վուգուինէ տէկին, օլ պապ-
տէ շիւպհէ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ
իթմէ՞զ միսինիզ, տէտի Ֆրանսըզ իզ-
թիհզա սուրէթիյլէ, վէ միւտաֆաա-
եա հազըրլանարագ։

Գարմէն, խասմինին էլինտէն սը-
յրըլըպ գուրթուլմասընտա, սըրթ իւս-
թիւնէ տիւշտիւ։ Մէզպուրէ, հէման
պիրպիրլէրինէ չաթըշմագ իւզրէ պու-
լունան մէզքիւր սիլահլարը կէօրիւն-
ճէ, քէմալի տէհշէթինտէն նաշի պիր
ֆիղան աքս իթտի, վէ շիւպհէսիզ
պաշլանըլաճագ գավկանըն ասըլ սէ-
պէպի քէնտիսի օլտուղունու տէրխա-
թըր իթմէեէրէք, վէ եախօտ պայաքս
իհթիմալ տիր քի, պու խուսուս ֆիք-
րինի զիեատէսիյլէ խթիլա իյլէտի-
կինտէն, վէ ֆիթուհաթ, ուզուն գը-
լըճլընըն թարաֆընտա գալըր տէեու
գօրգտուղունտան, սէրիան քէնտու-
յի գումարխանէտէն տիշարը աթտը,
վէ մէզպուրէնին արգասընտան, գար-
տաշընտան մաատա քիմսէ կիթմէտի,
չիւնքի մէրգում, ղայպընտան տօ-
լաեը զիեատէսիյլէ էսէֆ իթմէքտէ
օլտուղու իւչ ատէա օնսու պուլա-
րագ, եիւրէկի բահաթլանմըշ իտի։

Պիզ պունլարը պըրագալըմ տա,
կէլէլիմ գումարխանէ տայիրէսինէ։

Իքի աչըգ գըլըճլար, եէկտիկէրի
գարշըսընտա պուլունտուղու զէման-
տան պէրու իտի քի, սէյիրճիլէրին
մէրագ վէ հէեէճանը, տէրէճէյի
ֆէվգէլատէեէ վասըլ օլմուշ իտի։
Զիրա, պիր չէնկի գըզընըն բագալա-
րընտան վէ շարգըլարընտան սօնրա,
պատիհավա վէ գանլը տիկէր պիր ֆա-
սըլ իճրա իտիլմէսի, հագըգաթէն էօյ-
լէ պիր ճէմիյեէթ իչին, ազ պիր էյլէն-
ճէ վէ զէֆք ու սէֆա տէյիլ իտի։
Իշթէ պու սէպէպտէն, գումարխա-
նէտէ հազըր պուլունանլարտան, տի-
եէպիլիրիզ քի, հէման հիչ պիրի,
մօնթէ վէ եախօտ բիեանգօ օեուն-
լարընը խաթրընա պիլէ կէթիրմէեօր
իտի, վէ օեունլարընըն գուսուր գալ-
մասընտան տօլաեը տա, ասլա էսէֆ
իտէն եօգ իտի։ Մէզքիւր ճէմիյեէթ
մահէլլինտէ հազըր պուլունանլար,
Մէքսիգալընըն վէ Ֆրանսըզըն էթ-
րաֆընտա պիր տայիրէյի միւտէվվէ-
րէ թէշքիլ իթմէքլէ իքթիֆա իթ-
մէյիպ; մէզքիւր մէնզարէյի լաեը-
գըյլա սէյր ու թէմաշա իթմէք իչին
տախի, իսկէմլէլէր վէ թրաբէզալար
իւզէրինէ չըգմագտա իտիլէր։

Պու սըրատա, գումար օեունճու-
լարը, մէյտանտա օլան կիւմիւշ վէ
ալթուն ագչէ թօրպալարընը, տուէլ-
լօնուն հէր կիւնա մուխաթարասըն-
տան մասուն գըլմագ իչին, մէզքիւր
թօրպալարը մազպութ չէքմէճէլէ-
րինտէ հըֆզ իյլէտիլէր։

Տօն Բամիրէզ, կէնճ Ֆրանսըզըն,
սիլահ խթիմալինտէ մէհարէթի քեա-

միչէլերի օլան առէմլէը կիպի պիր չէվիքլիք իլէ տավրանտըզընը կէօրտիւկիւնտէ, պիր առըմ դառար բիւճաթ իթտի, վէ ամէշ կիպի բարլաճան կէօզլէրինտէ, պիր էնտիշէ վէ չիւպհէ ալէամէթի կէօրիւմլէյէ պաշլանտը. լաքին մուախախարէն պիր-քէնտինին ուզուն գըլըճընա, վէ պիրտէ, խաամինին եըդէ- եըդէ-լէյէ մնախոսւս էյնէ թապիը իթտիկի գըլըճընա ամֆը նաղար իլէմէսիլէ, եիւրէկի քեամիլէն քէսպի բահաթ իլէտի։ Պինապէրին իւզէրինտէ, եէը եէը բաս լէքէլէրի պուլունան մէզքիւր ուզուն գըլըճընը հավառա օյնաթարադ,

—Էկէը ճէսարէթ իտէրսէն, հաճընըմա եադըն կէլ, առէտի։

—Պէն տէ սանա պէ-քլէէօրում, Մէքսիգալը սինեօր միրալայ... տէ-եու ճէվապ վիրտի Ֆրանսըզ։

—Տիմէք բիւճաթ իտիեօրսուն։

—Խա՛եըը, իլլա մուղայիրի օլա-րադ, իլէրի կէլիեօրում, նասըլ քի սէն տախի բէք ալէա կէօրիւեօրսուն։

Մէրգում տէլիգանլը, պու սօն սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սոնրա, պէ-լինէ գառար էյիլտի, վէ պիր սըչ-բաեըշտա, պիւր օլունան ուզուն գը-լըճըն ալթընա վասըլ օլուպ, քէնտի ուֆաղ գըլըճընըն պիր տարպըյլա, խաամինին կկյինմիշ օլտուղու գըրմը-զը աէթրինին պիր տիյմէսինի նէ-րինտէն գօբառըդոտան մնատտա, սի-մատը իւղէրինտէ տախի ճիւպի վէ խաֆիֆ պիր ճէրիհա աչտը։

Ուզուն գըլըճընը թէհի եէրտէ հավառա սալամագոտա օլան Մէքսի-գալը իսէ, տարպը մէզքիւրտէն չա-չըրըպ, խէվֆէ տիւչար օլարադ, բիւ-ճաթ իթմէք իւզրէ, պիր գաչ տառմ կէրիլէմիչ իքէն, արդասընոտա պու-լունան պիր թրաբէգտա չտրըլա-րադ, մուվազէնէսինի զայըպ իթտի, վէ հազըրսունուն գահգահա իլէ կիւ-լիւչէրի արտասընոտա սըրթ իւթթինէ տիւշտիւ, ֆագաթ հիտտէթ իլէ թէք-բար աէտղա գալդըպ, վէ անլաշըլ-մազ պիր սէտա իլէ,

—Խա՛եըը, խա՛եըը, պու տարպ հադգը տէյիլ տիր, պու խայիւլիք տիր, աէեու բէրելէմի։

—Նէ՞ օ, սինեօր միրալայ, տէտի Ֆրանսըզ, քէնտիսի տէ հազըրսուն իլէ պէրապէր կիւլմէնէ պաշլանարադ։

—Նէ՞ օլաճադ, գըլըճլա տուէլը իթտիկիմիզ հալտէ, սիզ պէնի, պըչադ իլէ վուրուեօր կիպի վուրտուեուզ։

—Էկէը պէնիմ սիլահընը տահա գիւտտէ իշէ եարար կէօրիւպ տէ, թէպտիլ իթմէք միւրատընոտա խէ-նիզ, պէն ծնա տախի բադըեըմ...։

Պու սէօզ իւզէրինէ, գահգահայը կիւլիւչէրը արթտը, վէ Ֆրանսըզ, քէլամընոտա տէվամ իլէ,

—Մէօյլէյին պադալըմ, նէ՞տէն տօլաեը չիքանյէթ խոիեօրսունուզ, տէտի։

—Պու եէրին մէսաֆէսի, պէնիմ իչին էլվէրիշլի տէյիլ տիր, հէմ պէն պիր գումթու տէրունինտէ գալկա իտէն մուգավա օեունճագլարան տէյիլիմ։ Պէնիմ էօյլէ առէթլէրիմ վար քի... մէսէլա խաթէրիմ քի, արգամտա, գօլումու վէ առաղըմը գըմըթաասապլէճէք գառար մէսաֆէ օլսուն...։

—Էվվէթ, սինեօր միրալայ, սիպհին իչին արգանըզտա մէսաֆէ օլմաը լազըմ տըը, չինքի պիր ազ էվվէլ բիւճաթընըզ էտնասընոտա, արգա-նըզտա մէսաֆէ պուլունմատըզըն-սան, ազ գալսը քի, քէմիքլէրինի-զի դըրաճագ իտինիզ։

—Էյլէնիեօ՞ըմնուտունուզ, տէտի Բամիրէզ, հիտտէթինտէն տիշլէրինի կըճըրթաատարադ։

—Պէլքի... հէմ սիպհին էօյլէ զանն

իթմէնիզէ քիմսէ մանի օլամազ։

—Լաքին պէն ինթիգամ ալաճաղըմ։

—Իսթէտիկինիզ վագրթ ալապիլիրսինիզ։

—Շիմտի ալմագ իսթէրիմ։

—Բէք իյի, էօյլէ օլսուն, ֆագաթ քէնտինիզի սագընընըզ, զիրա, էկէր պիր ազ էվվէլքի կիպի սիլահ իսթիմալ իտէճէք օլուրսանըզ, եալընըզ եիւզիւնիւզիւն ճէրիհասըյլա գուրթուլամազսընըզ։ Պունտան պաշգա, սիզէ հօշ կէօրիւնմէքլիկի նէ տէրէճէ արզու իթմէքտէ օլտուղումու իսպաթըյլա կէօսթէրմէք իչին, սիզէ պիր թէքլիֆ արզ իթմէք իսթէրիմ։

—Նէ՞ կիպի։

—Տուէլլօմուզա տէվամ իթմէք իւզրէ, պաղչէեէ կիտէլիմ, չիւնքի օրատա իսթէտիկինիզ կիպի հարէքէթ իտէպիլիրսինիզ։

—Բէք իյի, էօյլէ օլսուն, հայտէ պաղչէեէ կիտէլիմ, լաքին սիզէ սէօյլէեօրում, քէնտինիզի սագընընըզ։

—Եանըլըեօրսունուզ, սինեօր Միրալայ, սիզ քէնտինիզի սագընմաեա պագըն, զիրա միւթթասըֆ օլտուղունուզ քիւսթախճա չէճաաթ վէ ճէսարէթինիզ սաեէսինտէ, իհթիմալ տիր քի, էօնտէն վէ արգատան եարալանասընըզ։

Պու իսթիհզաքեարի սէօզլէր, չէնկի գըզընընը չարգըսը վէ բագսը կիպի ալգըշլանտըլար։ Բամիրէզին հիտտէթի իսէ, պու սըրատա թէզայեիւտ իթմէքտէ իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, իքի խասիմլէր պաղչէեէ կիթտիլէր, վէ գումարխանէնին պիլճիւմլէ խալգը տախի, անլէրին արգասընտան կիտէրէք, տուէլլօնուն հէր պիր հալինի սէյր իտէպիլմէք իչին, չաեբր չիմէնլիք իւզէրինէ թօբլանտըլար։

Պու վէճհ իլէ, Ֆրանսըզ վէ Մէքսիգալը, պիւյիւք պիր աղաճըն ալթընտա եէնիտէն գարշը պէ գարշը տուրտուլար։ Մէզքիւր աղաճըն տալլարընտան պազը բէնկլի ֆէնէրլէր ասըլմիշ օլտուղունտան, մահէլլի մէզպուր ճիւզիճէ այտընլըգ քէսպ իթմիշ իտի։

Բամիրէզ, քէնտուեէ մախսուս օլան մահէլլտէ տուրուր տուրմազ, մահուտ գըլըճընը հավատա ղարիպ վէ տէհշէթլի պիր սուրէթտէ, պիր եանտան օլ պիր եանա սալլամաեա, վէ էնկէրէք երլանը սէտասը կիպի ֆըշըլթը հասըլ իթտիրմէկէ պաշլատը։

Մէքսիգալը, քէնտինին պու մանօվրասը վէ սիլահընըն ուզունլուղու սաեէսինտէ, խասմինի եանընա եագլաշտըրմաեարագ, ուզագտան մէրգումու վուրմագ իւմիտինտէ օլուպ, պուպապտէ, Ֆրանսըզըն սիլահ իսթիմալինտէ օլան մէհարէթինի, վէ ֆէվգէլատէ չէվիքլիկինի ասլա նազարը իթինաեա ալմամագտա իտի։ Հալ պու քի մէրգում տէլիգանլը, խաֆիֆ վիճուտ վէ մահիր օլմազլէ, խասմինին սիլահընտան նէֆսինի քէմալի սուհուլէթլէ մուհաֆազա իյլէմէքտէ, վէ պազէն սաղտա վէ պազէն սօլտա, վէ պազէն տախի գարշըտա, վէլհասըլ մահուտ գըլըճընը իսապէթ իտէմէտիկի հէր մահէլլտէ պուլունմագտա իտի։

Բամիրէզ, պու եօլտա թէհի մուամէլէ վէ հարէքէթինտէն եօրուլուպ, վէ գօլու ուեուշարագ, էվվէլքի գատար հարէքէթէ միւգթէտիր օլամամասընտա, Ֆրանսըզ, գումարխանէ սալասընտա եաբտըղը կիպի, պունտա տախի պիր թագրիպ, իքինճի տէֆա օլարագ, խասմինին սիլահը ալթընա աթըլտը, վէ գըլըճընընը ուճույլա Մէքսիգալընընը սաղ եանաղընը ճէրհ իյլէտի։

Միրալայըն պու իքինճի ճէրիհա-

սը, վագաա պիրինճիսի դատար ա-
ղըր տէյիլ իտի իսէտէ, պու ճիւմլէ ի-
լէ մէրգում, մէզքիւր ճէրիհաեը հիսս
իթմէսինտէ, քէնտույի ղայպ օլմուշ
զանն իտէրէք, ագլը պաշընտան կիթ-
տի։ Պինաէն ալէյհ միւտաֆաաեա
տէվամ իտէճէք եէրտէ, պիւյիւք
ատըմլար ալարագ, սօգաղա նազըր
օլան գաբուեա տօղրու գօշմաեա
պաշլատը։

Ֆրանսըզ իսէ, «Ալչա՛գ հէրիֆ»,
տէեու պաղըրարագ, մէրգումու
թաագիպ իթտիկինտէ, Մէքսիգալը
տահա զիեատէ սիւրաթլէ գօշմաեա
պաշլատը, վէ պու արալըգ պաղչէ-
նին հէր թարաֆընտան իսթիհզա-
քեարի ալգըշլաեըշլար, վէ եուհա՛
սէտալէրի իշիտիլտի. հաթթա արապ
ժիւբիթէր պիլէ, պիւլէնտի ավազ
իլէ, «Ալչա՛գ հէրիֆ» տէեու պա-
ղըրմագտա իտի։

Բամիրէզ, գաբուեա վասըլ օլա-
ճաղը էսնատէ, խասմինին գըլըճը-
նըն ուճու սըրթընա տօգունտուղու-
նու հիսս իթտի, վէ միւթէագըպէն
պիւթիւն վիճուտինի ազիմ պիր գօր-
գու իսթիլա իթտիկինտէն, մէրգում
խահիշլէ արամագտա օլտուղու գա-
բուեու պիւսպիւթիւն ղայպ իթտի։
Զիրա, մէզքիւր քիւչիւք գըլըճ, մէր-
գումուն գըրմըզը սէթրիսինէ տօ-
գունմագտա օլտուղունտան, էկէր
պիր տագըգա տահա թէրէտտիւտ
իտէճէք օլսա, միրալայըն զայիֆ վի-
ճուտինին էն էթլի մահէլլէրի պիլէ
զիեատէսիյլէ տիւչարը թէհլիքէ օլա-
պիլիր իտի։ Իմտի, մէրգում պու
հալի անլամագլա, տէրագապ քէն-
տույի թօբլատը, վէ պիր սըչրաեըշ-
տա պաղչէնին չիթինտէն սօգագ թա-
րաֆընա աթլատը։

Հալ պու քի միրալայը մէրգում,
պու տուէլլօտա եարալանմըշ իտի,
շէօյլէ քի, խասմինին քիւչիւք գըլը-
ճը, մէրգումուն էօյլէ պիր մահէլլին-
տէ էնլիճէ պիր ճէրիհա աչմըշ իտի
քի, մահէլլի մէզքիւրու իշար իյլէ-
մէքտէն իճթինապ իտէրիզ։ Հէր նէ
տախի օլսա, տօն Բամիրէզ Մազաթ-
լանըն ալտըղը ճէրիհա, գահրաման-
լըգ շահատէթի ատտ օլունան ճէրի-
հալարտան տէյիլ իտի, վէ հաթթա
էկէր մէճրուհու մէրգում, արգասը-
նա տէօնմիւշ օլսա իտի, եիւրէկին-
տէն վուրուլաճագ իտի։

Միրալայ, չիթին իւզէրինտէն աթ-
լայըպ, գարանլըգ իչինտէ նապէտիտ
օլտուգտան սօնրա, նէթիճէյի զա-
րիպէսի, մէմուլլէրինին պիւսպիւթիւն
խիլաֆընտա վուգու պուլան տուէլլօ-
եու սէյր իթմէք իւզրէ թօբլանմըշ
օլան գումարպազլար, օլ տէրէճէ
եիւքսէք պիր սէտա իլէ եուհա՛ պաղ-
ըրշտըլար քի, պու սէտա, Իսբան-
եատա եարըշ մէյտանլարընտա, պիր
թագըմ պուղալարընտա, պէյկիրէ
սիւար օլան, վէ էլլէրինտէ մըզրագ
պուլունան բէհլիվանլար իւզէրինէ
հիւճիւմ իտէճէք եէրտէ, պիլաքս,
տէհշէթ վէ գօրգուլարընտան տօլա-
յը բիւճաթ իյլէմէլէրի իւզէրինէ
զուհուրա կէլէն եուհա՛ սէտասընա
միւշապիհ իտի։ Հաթթա, մէզքիւր
ումումի հիտտէթ վէ թահգիր սէ-
տասընըն շիտտէթինտէն նաշի, ա-
ղաճլարտան ասըլմըշ օլան ֆէնէրլէրի
գանատլարըյլա գըմըլտաթան պիւ-
յիւք պէօճէքլէր պիլէ, պիր տախի
կիճէլէյին ավտէթ իթմէմէք իւզրէ,
գօրգուլարընտան ուչուպ ղայպ օլ-
տուլար։

Պատէհու պիր գաչ քիշի պաղչէ
գաբուսունա գօշուպ, մէզքիւր գա-
բուեու աչտըլար, վէ միրալայ Բամի-
րէզի գօվալաեըպ թութմագ, վէ մէր-
գումու եա հիւսնի ըիզասը իլէ, վէ
եախօտ ճէպրէն կէթիրմէք իւզրէ,
սօգաղա պագտըլար իսէ տէ, օլ

էսնատէ սօգագ գարանլըգ օլուպ, վէ քիմսէ տախի օլմատըղընտան, վէ շիւպհէսիզ ֆիրարիյի մէրգում, Գաիեա տը լ'Օպիսբօ նամ սօգաղա մուվասըլէթ իյլէմիշ իտուկինտէն, մէրգումու թաագիպ իթմէք էֆքեարընտան, սարֆը նաղար իյլէտիլէր։

4

ԳԱՐՄԷՆ ՎԷ ՄՕՐԱԼԷՍ

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, Գարմէն նամ չէնկի գըզը, Մէքսիգալընըն գըլըճընը գընընտան չըգարըպ, Ֆրանսըզը վէ անըն քիւչիւք գըլըճընը իքի բարչա իտէճէք կիպի կէօրիւնտիւկիւ սըրատա, գումարխանէյի թէրք իթմիշ, վէ թէք կէօզլիւ միւզիգաճը տախի հէման այնի վագըթտա մէրգումէնին արդասընտան կիթմիշ իտի։

Մէրգում միւզիգաճը, կէնճ գըզը պազչէնին գաբուսու գարշըսընտա վագը պիր քիւչիւք սօգագ իչինտէ պուլտուղունտա, մէզպուրէ, կիյինմիշ օլտուղու սիւզէնի իլէ իշլէնմիշ պէեազ վէ կիւզէլ ֆիսթանընը էսիրկէմէեէրէք, եէշիլլիք իւզէրինտէ օթուրմուշ, տիրսէքլէրինի տիզլէրի իւզէրինէ տաեամըշ, վէ պաշընը տախի քիւչիւճէք էլլէրի իչինէ ալմըշ իտի։

Թէք կէօզլիւ, հէնուզ պիր կէօզիւ գարանլըզա ալըշմըշ օլմատըղընտան, Գարմէնին եանընտան կէչտիկինտէ, մէզպուրէյի կէօրէմէտի, ֆագաթ չէնկի գըզը, մէրգումու կէօրմէքլէ չըզըրտը։

—Նէ՞ օ Գարմէն, օրատա նէ՞ եաբըեօրսուն, տէեու սիւալ իթտի թէք կէօզլիւ։

—Տիւշիւնիւեօրում։

—Նէյի՞։

—Նէ տիւշիւնտիկիւմիւ անլաեա՞մաեօրմուսուն։

—Խա՛երը . . . եօգսա պու ագշամ գազանտըղըմըզ ճէսիմ մէպլաղը՞մը տիւշիւնիւեօրսուն։

—Խա՛երը, օ տէյիլ։

—Նէմէ՞ լազըմ, նէ օլուր իսէ օլսուն . . . . պիր գատընըն միւլահազասը նէ օլտուղունու անլաեապիլէն, պէնտէն զիեատէ զէքի օլաճագ իմիշ։

—Գա՛րտաշըմ, պէնիմ տիւշիւնճէմ, սէն պէնի խայինճէ թէրք իթտիկին հալտէ, պիլաքս պէնի ճէսուրանէ միւտաֆաա իտէն տէլիգանլը իւզէրինէ տիր։

—Պանա գալըրսա սէն պիր ահմագսըն, վէ օ տէլիգանլը տա տիվանէ տիր։ Չիւնքի սէֆիլ պիր ատէմէ պիր պուսէճիք վիրմէմէք իչին, եիւզ ատէտ բիասթրաեը ըէտտ իթմէքլիք, ահմագլըգ տըր, վէ պէնճէ սէնին շու թագսիրաթըն գօլայճա աֆվ օլունուր թագսիրաթլարտան տէյիլ տիր։ Հէլէ օ սինեօր Ֆրանսըզա կէլինճէ, մէրգում տախի էհէմմիյէթսիզ պիր մատտէյի, ագըլսըզճա թասահուպա գըեամ իթմիշ տիր, չիւնքի, օ իշտէ սէնճէ հիչ պիր կիւնա մուխաթարա եօգ իտի։ Ֆագաթ մատամ քի, օ ատէմ սանա իւչ օնս վիրտի, պէնտէ քէնտիսինէ պիր կիւնա ֆէնալըգ օլմասընը արզու իթմէմ, զիրա ճէօմէրտ պիր ատէմէ պէնզէեօր իտի։

—Մօրա՛լէս, աճապա շու էսնատէ պէն սէնինլէ գօնուշտուղում հալտէ, օ տէլիգանլընըն դանը պէնիմ իչին ագըեօ՞ր մու։

—Էմին օլ, գըզգարտաշ, միրալայ Բամիրէզ գօրգուլաճագ պիր ատէմ տէյիլ տիր։

—Քէնտիսինի թանը՞րմըսըն։

—Հավանատա մէրգումու թանըմաեան ատէմ եօգ տուր։ Պու ատէմ պիւյիւք պիւյիւք սէօյլէր վէ

ասըպ քէսէր իսէ տէ, հագըգաթը հալտէ թավշտն կիպի գօրգագ տըր։

—Պու տէտիկինէ էմի՞նմիսին։

—Քեամիլէն էմին իմ։ Հաթթա, պիզիմ իւչ ատէտ օնսումուզու պիր մարավէտիսէ (*) գարշը պահսա գօրում քի, շու էսնատէ միրալայ, Ֆրանսըզըն գարշըսընտա տիթրէմէք-տէ տիր։ Շիմտի էմին օլտո՞ւն մու։

—Պիր ազ։

—Էօյլէ իսէ պուրատա տուրաճագ պիր իշիմիզ գալմատը, հայտէ կիտէլիմ։

—Սէն իսթէրսէն կիթ, պէն պուրատա գալաճաղըմ։

—Սօգագտա՞ մը։

—Էվվէթ, սօգագտա։

—Ագլընա խիֆֆէ՞թ մի կէլիեօր, Գարմէն։

—Զանն իթմէմ։

—Ֆագաթ, մէրամըն նէ՞ տիր։

—Մէրամըմ Ֆրանսըզը պէքլէմէք տիր։

—Ա՛հ, տիվանէ գըզ, ա՛հ, լաքին նէ՞ նիյէթլէ պէքլէեէճէքսին, եօգսա քէնտիսի իլէ գօնուշմա՞գ մը էֆքեարընտասըն։

—Ասլա։

—Տօղրուսու, սէնին պուրատա տուրմագլըղընըն սէպէպինի անլաեամաեօրում։

—Պու պապտէ իքի սէպէպիմ վար տըր, պիրինճիսի շու քի, մէրգում տէլիգանլընըն մէզքիւր գումարխանէտէն սաղ սէլիմ չրգտըղընը կէօղլէրիմլէ կէօրմէք իսթէրիմ։

—Էյ իքինճիսի։

—Իքինճիսի տէ, մէրգումուն արգասընտան կիտիպ, նէրտէ օթուրտուղունու անլամագ, վէ իսմինի էօյրէնմէք իսթէրիմ։

—Թօհա՛ֆ չէյ, սէնին նէնէ՞ լազըմ։

Պու սէօզ իւզէրինէ, Գարմէն սիւքիւթ իթտի, վէ թէք կէօզլիւ իսէ, քէլամա տէվամ պիրլէ,

—Սագըն մէրգում հագգընտա թէվէճճիւհ հիսս իթմէեէսին, տէտի։

Կէնճ գըզ պու սէօզէ ճէվապէն,

—Պու տա սանա ֆարզ տէյիլ տիր, տէտի։

—Պէն սէնին գարընտաշըն տէյի՞լ միյիմ, վէ սէնի պիր թագըմ ագըլսըզճա հարէքէթլէրտէն մէն իթմէկէ հագգըմ եօ՞գ մու տուր։

—Պէնիմ ագըլսըզճա հարէքէթլէրտէ պուլունմագ իսթէտիկիմի նէ՞րտէն չրգարըեօրսուն։

—Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր։

—Էօյլէ իսէ, իշթէ պունտա եանըլըեօրսուն։ Սէնին, իւզէրիմտէ օլան գարընտաշլըգ հագգընա կէլինճէ, սէն բէք իյի պիլիրսին քի, պէն սէնին պու հագգընը ասլա թանըմամ։ Ֆիլ վագը պէն սէնին գըզգարընտաշընըմ, ֆագաթ սէն պիզիմ գարտաշ վէ գըզգարընտաշ օլմամըզը, անճագ, բագսլարըմ վէ շարգըլարըմ իլէ գազանտըզըմ բարալարը քէնտի մալըն կիպի կիւզէլճէ տէրճէպ իթմէքլիկին իչին տէրխաթըր իյլէրսին։ Պէնսիզ սէն նէ՞ եաբապիլիրսին։ Կէրչի սէսին կիւզէլ տիր, հալ պու քի, մէտարը թէայեիւշիւն սէսին տէյիլ տիր։ Իմտի պիչարէ Մօրալէսիմ, սէն բէք իյի պիլիրսին քի, պէն սէնտէն այրըլաճագ օլսամ, ֆէրտասը կիւնիւ, սէն, եա տիլէնէճէքսին, վէ եախօտ խըրսըզլըգ իտէճէքսին։

Շիւպհէսիզ պու սէօզլէր ինքեար դապուլ իթմէզ օլտուղունտան, Մօրալէս պաշընը էյիպ, ճէվապ վիրմէտի, վէ Գարմէն քէլամընա շու վէճհ իլէ տէվամ իյլէտի։

—Իմտի պէնիմ իւզէրիմէ էօյլէ խաեալի նուֆուզ իսթիմալ իթմէք-

---

* Պիր պուչուգ սանթիմ գրյմէթինտէ Իսբանիա ագչէսի տիր։

տէն վազ կէչ, վէ չուրաեը ունուէթ-
մա քի, սէն պէնսիզ օլմազըն, վէ
պինահէն ալէյհ, պէն սանա Խ-Ռէբէխ
տէտիկլիմտէ, պու սէօզլէմէ իթաաթ
իթմէքդիկէն լազըմ տըր։

—Բէ՛ք խլի, տէտի թէք կէօզլու
մըրըլտանապագ, վէ չէհրէսի թէրա-
լէնէրէ՛ք, մատամ քի պէնիմ թէճ-
րիւպէմ իլէ հարէքէթի իթմէք խա-
թէմէնօլսուն, պէնէհտիկին եօլա
կիթ . . . Տիմէ՛ք չիմնի սէն կէնճ Ֆը-
րանսըզըն նէրտէ օթուրտուղունու
պիլմի՛ք խաթէնօլսուն։

—Էվվէթ։

—Բէ՛ք խլի, արգասընատ կիտէ-
լիմ ամմա, Փիրինօ իչիտիրտէ, նէ՞
տէր։

—Հիչ պիր չեյ տիմէզ։

—Էօյլե՞ մի զանն իտէրսին։

—Օլ պապատ Եմինիմ, վէ պունա
էն ալէա իտպաթըմ չու տուր քի,
էկէր սէն սէօյլէմէզ իտէն, մէրգու-
մուն հիչ պիր չեյտէն խապէրի օլա-
մազ, վէ թէչիմին օլմուշում քի, սէն
տէ պու խուսուսատա մէրգումա հիչ
պիր չեյ սէօյլէմէզսին։

—Բէ՛ք խլի, բէ՛ք խլի, տէտի Մօ-
րալէս, եվուէկի զըրկըն պիր սու-
բէթտէ, չէյթան պիլէ գալըըլարա
զարըը պէ՛լէմէզ, պու ճիւմլէ իլէ
պէրաբէր, պիլմիշ օլ քի, չու ա-
զըըզդճա հարէքէթինտէն զուհուր
իտէ՛ճէ՛ք նէթիճէլէրտէ, պէնիմ աս-
լա մէսաալիմ եօգ տուր։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, մէրգում,
Դարմէնին եանընատա եէչիլի՛ք իւզե-
րինտէ օթուրտու, վէ եիւրէկինին
զըրկընըզըը կէչիրմէ՛ք իւզրէ, ճէպ-
լէրինտէ՛ք պախչէ ադչէլէրինի բար-
մագլարըյլա սայմատա պաչլատը, վէ
չիւպհէսիզ, մէպլաղը մէզլուլուն
ճէմի, քէնտի մէմուլինի դիեատէ սէյ-
լէ թէճավուզ իթմէ՛քտէ օլմատըն
տան, չէնտ տէ՛ճա չէհրէսինտէ զա-
րիպ պիր թէպէսսիմ ալէյհինէ հու-
սուլէ կէլտի։

Պիր գաչ տագըդա սօնրա, գու-
մարնանէնին պաղչէսինտէ պիր չա-
մանթա հասըլ օլտուղունատան, Գար-
մէն ույունու իչիտիր իչինէմէզ տիթ-
րէտի։ Մէգըիւր չամանթա խսէ, մա-
լիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, Ֆրան-
սըզ իլէ Մէքսիգալըըն իլինճի տէ-
Ֆյա տուէլըօեա պաչլամնալարընըն չա-
հանթասը օլուպ, Գարմէն, իլի խա-
սիմէրինին սէտալէրինի թանըըը, վէ
գըլըճ սէալէրինի իչինտիկինտէ, եիւ-
րէկի չարըմատա պաչլատը։ Պիր ազ
սօնրա, սիւրանթլէ գօչմագ սէտի, վէ
անըն ադըալինտէ, « ալչա՛գ հէրիֆ »
Ֆիղանլէրի իչիտիլտի,

Պատէհու պիւյիւ՛ք պիր օրանկօ-
թանկ մայմունու չէ՛քլի միսիլլու սի-
եահ պիր ճիւմ, զանն իտէրսին քի,
եիւ՛քսէ՛քսէն սօգագընն թօգլարը իչի-
նէ տիւչէրէ՛ք, խաեատլի պիր նէմանէ
կիպի տէրհալ զայպ օլտու։

Ճիւմի մէգըիւր, Բամիր էզ օլսպ,
մէրգում պու արալըզդ իւտի քի, սի-
նիրլէրինին լասթիդ կիսպի օյան չէ-
վի՛քլիկի սատէսինտէ, պաղչէնին չի-
թինտէն ալճամըշ, մ՛է սաըլըզդ պիր
սէպէպատէն տուչարը խէվֆ ու թէլաշ
օլարագ, Ֆիրատէ՛ գըրեամ իտէն թավ-
շան միսիլլու, զտեէ՛թ սիւրանթլէ Ֆի-
րար իթմէկէ պաչլամըշ իտի։

Գարմէն վէ գարընատաշը, Ֆիրա-
րիկի մէրգ ուտուն միրալայ օլտուղու-
նու թան ըաըլար, վէ էվվէլ պէ էվվէլ
Մօրալէ ս քէլատա ազազ պիրլէ,

—Պ իր ազ էվվէլ, պու ատէմ ի-
չին ե էօրգուլաճագ ատէմ տէչիլ տիր
տիէ հօրտուտմ, տէտի, չիմնի հագդը
օլ ոուղումու կէօրի՛ւեօրմուսուն, պագ
ն ատ՛սըլ գաչըեօր, եէմին իտէրիմ քի,
մէրգումուն տազ քէչիսինտէն դիեա-
տէ գօչմատա իգթիատարը վար տըր։
տօղրուտու պու տա պիր կիւղել վէ

ֆայտէլի խառոէ տիր. չիւնքի ճէ-
սարէթի օլմաեանըն, գօշմաեա մէ-
հարէթի վէ իգթիտարը օլմասը տա
ֆէնա տէյիլ տիր:

—Լաքին պու ատէմ նէ՞ օլտու,
տէտի Գարմէն:

—Զանն իտէրիմ քի, շու սաաթ-
տա Գայեա տը լ'Օպիսբ՞ սօգաղըն-
տա սիւրաթլէ գօշմագտա տըր:

—Ֆագաթ պէն անըն պու սօ-
գագտան չըգտըղընը կէօրմէտիմ:

—Պէն տէ կէօրմէտիմ, անճագ
շիւպհէսիզ, խանէլէրին տիվարը եա-
նընտան կիթմիշ օլտուղունտան, գա-
րանլըգտան կէօրէմէմիշիզ տիր:

—Մօրալէ՞ս . . . :

—Նէ՞ վար դըզգարընտաշ:

—Պու Մէքսիգալը, տուէլլօտան
Ֆիրար իթտիկի հալտէ, ալչագ պիր
ատէմէ պէնզէեօր, վէ պըչագլա պիր
խիեանէթ իճրասընտա պուլունմասը
տա, պէնճէ իհթիմալտէն պայիտ
կէօրիւնմէեօր:

—Պանա տախի էօյլէ կէօրիւնիւ-
եօր:

—Էօյլէ զանն իտիեօրում քի,
պու հէրիֆ Ֆրանսըզտան ախզը ին-
թիգամ ալմագ իսթէեէճէք տիր:

—Պու տէտիկին հէմ միւմքին,
վէ հէմ տէ ատէթա միւհթէմէլ տիր:

—Պէլքի մէրգում, խասմինի էօլ-
տիւրմէք իչին, եիւզ ատըմ գատար
ուզագտա բուսուտա պէքլէեէճէք
տիր:

—Պէն զանն իթմէմ քի, մէրգում
պու կիճէ պու էֆքեարտա օլսուն,
չիւնքի, պու կիճէ քէնտիյի գուր-
թարըպ, պիր մահէլլտէ կիզլէնմէք-
տէն ղայրի պիր շէյ տիւշիւնէմէզ:
Ֆագաթ եարըն, պու թախմինինին
ֆիիլէն իճրասը, բէք զիեատէ իհ-
թիմալտէն տիր:

—Էօյլէ իսէ, եարըն քէնտույի
սագընմասը իչին, Ֆրանսըզա շիմ-
տիտէն խապէր վիրիլմէլի տիր:

—Քի՞մ խապէր վիրսին:

—Սէն:

—Խա՛երը, պէն էօյլէ խապէր վի-
րէմէմ:

—Նիչի՞ն:

—Չիւնքի պէն Քիրինօ իլէ գավ-
կաեա թութուշմագ էմէլինտէ տէ-
յիլիմ:

—Եի՞նէ մի Քիրինօտան պահս
իթմէկէ պաշլատըն:

—Էվվէթ, տայիմա անըն պահսը-
նը իտէճէյիմ, մէրգում գաբլան
կիպի գըսգանճ, վէ երլան կիպի
ֆէնտպազ տըր:

—Նէ՞ եաբալըմ, պէն տահա ա-
նըն գարըսը տէյիլիմ վէսսէլամ:

—Էօյլէ ամմա, օ սէնին նըշանլըն
տըր, վէ էկէր պիր քէրրէ Քիրինօ,
շու էսնատէ եաբտըղըմըզ շէյին, վէ
սէնին թասավվուրունուն պիրինճի
լուղէթինի իշիտէճէք օլսա, օ Ֆը-
րանսըզը հէր հալտէ թէլէֆ իտէր.

Պու սէօզլէր իւզէրինէ, Գարմէ-
նին կէօզլէրի բարլաեարագ,

—Տիմէք տիր քի, տէտի, Քիրի-
նօ պիր քէրրէ զէվճիմ օլաճագ օ-
լուր իսէ, արթըգ պէնի քէնտիսինէ
պիւսպիւթիւն էսիր իտէճէք տիր:

—Խա՛երը, չիւնքի մէրգում սէ-
նի զաեէթլէ սէվէր. անճագ թապի-
աթը շիւպհէլի օլտուղունտան, եա-
գընէն սէնին իւզէրինէ նէզարէթ իթ-
մէք իսթէեէճէք տիր:

—Էօյլէ իսէ պէն տէ անըն իլէ էվ-
լէնմէմ:

—Ֆագաթ սէօզ վէրմիշսին:

—Սէօզիւմիւ կէրուեէ ալըրըմ:

—Վիրտիկին սէօզիւ իատէ իթ-
մէզ իսէ:

—Օլ վագըթ իճապընա պադա-
րըզ: Մօրա՛լէս, պիր զէման Իսբան-
եատա սալթանաթ սիւրմիւշ օլան
Մաղրըպլը հիւքիւմտարլարըն գանը,

պէնիմ տամարլարըմտա ճէվէլան իթ-տիկինի պիտտէֆաթ պանա սէօյլէ-եէն սէն տէյի՞լ միսին ։

—Էվվէթ , էվվէթ , հէմ պու տէ-տիկիմ տէ տօղրու տուր։ Պիզ հագը-գաթէն , Պօապտիլի քէպիրին նէսլին-տէն իլէրի կէլմիշիզ տիր։ Պու սէօզիւ տէրիմ վէ թէքրարլարըմ , վէ իսպա-թընա տա միւգթէտիրիմ ։

—Պու հալտէ կէօրիւեօրսուն քի , պէն իթաաթ իթմէք իչին տէյիլ , իլ-լա էմր իթմէք իչին եարատըլմըշըմ։ Իշթէ պու սէպէպտէն , սէօյլէտիկին օլ մէշհուր գան , արա սըրա տամար-լարըմտա գայնամագտա , վէ ֆիք-րիմտէ ղարիպ թասավվուրլար հու-սուլէ կէթիրմէքտէ տիր ։ Ագլըմ վէ ֆիքրիմ , սէրվէթ վէ պիւյիւքլիւքտէ տիր , վէ ֆէվգէլատէ պիր իգպալէ նայիլ օլմագլըղա վէ քէնտիմի պիր իսմի մէշհուր իլէ եատ իթտիրմէք-լիկէ էշէտտի արզիւմ վար տըր ։

Մօրալէս , կիւլէրէք , շօյլէ ճէվապ վիրտի .

—Ա՛հ , հըրսը շան ու շէրէֆ միւպ-թէլասը օլան գըզ , պիլի՞րմիսին քի , սէնին հըրսը շանընըն գանատլարը նէ՛ տէրէճէ էնլի տիրլէր ։ Սէրվէ՛թ վէ պիւյի՛ւքլիւք . . . ֆէվգէլատէ իգպա՛լ վէ մէշհուր իսի՛մ . . . Է՛հ , պունտան էօթէտէ տահա նէ՞ գալտը , ֆիլվագը պունլարը պէն տախի արզու իտէրիմ , լաքին նէ՛ չարէ քի , իգպալ իլէ սէ-ֆալէթ արասընտա պիւյիւք ֆարգ վար տըր . իշթէ պիզ , կէօզլէրիմիզ աչըգ օլտուգճա , կիւզէլ կիւզէլ ըիւ-եալար կէօրէպիլիրիզ , ֆագաթ շու ֆագր ու սէֆալէթ հալինտէն տէ պիր ատըմ իլէրի պիլէ աթամաերզ ։

—Քի՞մ պիլիր , տէտի Գարմէն , գարընտաշընըն իշիտէմէեէճէկի տէ-րէճէաէ եավաշ պիր սէտա իլէ , զի-րա պիր գըզ , պէնիմ կիպի օն սէ-քիզ եաշընտա օլուպ տա , շէյթան կիպի տէ ագըլլը , վէ մէլէք կիպի կիւզէլ օլտուղունտա , միւրատ իթ-տիկի մագսէտէ վասըլ օլամա՞զ մը ։

Մօրալէս իսէ , քէլամընա տէվամ պիրլէ ,

—Էյ պունլարըն նէթիճէ՞սի , տէ-եու սիւալ իթտի ։

—Նէթիճէսի շու քի , պէն Քիրի-նօ իլէ էվլէնմէեէճէյիմ ։

—Գըզգարընտա՛շ , քէնտինի սա-գըն , չիւնքի օ ատէմ սէնտէն ին-թիգամ ալըր ։

—Պէնտէ՞ն մի , պիր գարըտա՞ն մը ինթիգամ ալաճագ տըր։ Ատա՛մ սէն-տէ , էկէր էօյլէ պիր նիեէթտէ պու-լունմագ իսթէր իսէ , պիլմիշ օլ քի , պիր ազ էվվէլ սիւրաթլէ ֆիրար ի-տէն Մէքսիգալըտան տա զիեատէ ալչագ պիր քիմսէ օլտուղունու իս-պաթ իթմիշ օլուր ։

Պու սէօզ իւզէրինէ , Մօրալէս պուրնունուն ալթընտան պիր շէյ մը-ըրլտանտը իսէ տէ , էֆքեարընը ա-շիքեարէն պէեան իթմէքլիկի միւ-նասիպ կէօրմէտի ։

* * *

Միրալայ Բամիրէզին նամուսուզ-ճա ֆիրարընտան սօնրա , մէրգում Ֆրանսըզ վէ միւթէաստիտ սէյիր-ճիլէր , գումարխանէեէ ավտէթ ի-տէրէք , մօնթէ վէ բիեանգօ բարթի-լէրի պէթէքրար պաշլանըլտը ։

Ֆրանսըզ եէնիտէն իգպալինի թէճրիւպէ իթմէք իւզրէ , իքի տէ-ֆա պիր գաչ ատէտ մուգավա ալ-տը , ֆագաթ պու տէֆալարտա պիր շէյ գաղանամատը ։

Իմտի իքինճի բարթիտէն սօնրա , մէրգում աեաղա գալգըպ , պանքէ-րին եանընա եագլաշտըղընտա ,

—Էֆէ՛նտի , տէտի պանքէր , ագ-ճէ բաքէթլէրինիզի ալմաեա՞ մը կէլտինիզ ։

—Էվվէթ ։

—Իշթէ պուրատա տըրլար, լաքին սիզէ թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, կիճէլէյին իւզէրինիզտէ պէօյլէ պիր ճէսիմ մէպլաղ պուլունարագ, եօլա չըգմագլըգ ադըլլըլըգ տէյիլ տիր ։

—Տիմէք քի, Հավանատա չօգ խըրսըզ վար տըր ։

—Սօգագ գալտըրըմլարընտան զիեատէ տէյիլ իսէ տէ, տէեէպիլիրիմ քի, հէման անլէր գատար վար տըր ։

—Ֆիրվագը իշին պու ճիհէթի էմնիյյէթպախշ տէյիլ տիր ։ Հալ պու քի պուրատա բօլիս եօ՞գ մու տուր ։

—Բօլի՞ս մի, թէքրարլատը պանքէր թէպէսսիւմ իլէ, էֆէ՛նտիմ, սիզ եա՛ պէնի իսթիհզա իտիեօրսունուզ, վէ եախօտ շէհրիմիզ հագգընտա ասլա մալիւմաթընըզ օլմամալը տըր ։

—Պէնիմ իշիթտիկիմէ կէօրէ, պուրատա կիճէ պէքճիլէրի վար իմիշ ։

—Էվվէթ, վար տըր, վէ պունլար տա մահիյէլէրինի վադթըյլա ալըրլար, ֆագաթ . . . ։

—Ֆագաթ, նէ՞ ։

—Մէզքիւր կիճէ պէքճիլէրի միւլայիմ վէ գօրգագ թապիեաթլը ատէմլէր օլտուգլարընտան, քէնտիլէրի խըրսըզլարտան գօրգարլար, վէ սօգագլարտա խըրսըզլարա թէսատիւֆ իտէրլէր տէ, անլէրի թութմաեա վէ եախօտ քէնտիլէրի անլէր թարաֆընտան թութուլմաեա մէճպուր օլուրլար խէվֆ ու էնտիշէսիյլէ, կիւնէշ տօղանա գատար ուեուրլար ։

—Պէն խըրսըզլարտան ասլա գօրգմամ, վէ էկէր եօլտա բասթ կէյիրոէմ, վա՛յ հալլէրինէ . . .

Ֆրանսըզ պու սէօզլէրի սէօյլէյէրէք, ալթուն բաքէթլէրինի մէնտիլինին տէրունինէ վազ իթմէքտէ իտի ։

—Տիմէք, էֆէնտիմ, մութլագա կիտէճէքսինիզ ։

—Էվվէթ ։

—Էօյլէ իսէ, սիզէ ուղուրլար օլսուն ։

—Էյվալլահ ։

Ֆրանսըզ, տիշարը չըգմագ իշին պիր դաչ ատըմ ալմըշ իքէն, եինէ ավտէթ իտէրէք,

—Հա՛, պիր շէյ տահա սօրաճաղըմ, տէտի ։

—Պուեուրուն, էֆէնտիմ ։

—Պանա պազը մալիւմաթ վիրէպիլի՞րմիսինիզ ։

—Նէյէ՞ տայիր ։

—Պու ագշամ պուրաեա կէլէն չէնկիլէրէ տայիր ։

—Հա՛, հա՛, տէտի պանքէր կիւլէրէք, զանն իտէրիմ քի, սիզին շու չէնկի գըզը հագգընտա պազը կիւնա թէվէճճիւհունիւզ օլմալը տըր ։ Պունունլա պէրապէր, եէմին իտէրիմ քի, մէզպուրէ բէք կիւզէլ պիր մախլուգ տուր ։ Ֆիտան կիպի պօյ պօս, Անտալուզեա գատընլարընա մախսուս պալաըրլար, հիւրիլէրէ լաեըզ սաչլար ։ Տիմէք տիր քի, էֆէնտիմ, սիզ պու շէյլէրէ տիգգաթ իթմիշսինիզ ։

Պու սէօզ իւզէրինէ տէլիգանլընը գաշլարը չաթըլտը, վէ չէհրէսի միւթէքէպպիր պիր հէյեէթ քէսպ իտէրէք,

—Պէնիմ սիզտէն պէքլէտիկիմ սիւալ տէյիլ, իլլա ճիվապ իտի, տէտի ։

—Աֆվընըզը բէճա իտէրիմ, էֆէնտիմ, բէբէլէտի պանքէր շաշըրարագ, անճագ շու գատարընը տիեէպիլիրիմ քի, պէեան իթտիկինիզ ատէմլէր հագգընտա մալիւմաթըմ եօգ տուր ։

—Անլէրի թանըմա՞զմըսընըզ ։

—Խա՛երը, էֆէնտիմ ։

—Լաքին անլէր պազէն պուրաեա կէլիպ, սանաաթլարընը իճրա ի՞թմէեօրլար մը ։

—Պէնտէնիզ քէնտիլէրինի պու ագշամ պուրատա պիրինճի տէֆա

օլարադ հէօրաիւմ ։ Պէլքի էճնէպի տիրլէր , վէ Համանատա Լօճու մադամընտա պուլունմադուտա տըրլար ։ Էֆէնտիմ , էկէր իսթէրսէնիդ , հազդըրընտա պադը մալիւմտի ալաճար ։

—Խա՛ըր , խա՛ըր , լիւզումի եօզտուր ։

—Հալպու քի էֆէնտիմ , միւասաֆէնիզէ չունու տախի պէկան իտէրիմ քի , պու կիպի մսալուդլար , հէր նէյտե , ալէյհուտուտա Համանատա բէք մուխթարաչը տըրլար ։ Համթա , սիդի թէէմին իտէպիւրիմ քի , միւատէթի ֆօմիւմտե չինկեանէ գըզլարը նիւգիանէն վուդու պուլմուշ հիչ պիր վագըա կէօրմէմիշիմ քի , պըչադէ խիճամ պուլմուշ օլմասըն ։

Ֆրանսըզ պու արաչլըդ թահդիւմիդ վէ խիճիհզաքեարի պէր նազարըա պանքերե պագըդ ,

—Նիւնէքինիդ կիւղէլ տիր , վէ օլ պապատ սիզէ իզհարը թէչէքքիւր տախի խյէրիմ , ֆագաթ զանն իտէրիմ քի , պէն քէնտիմի գուլլանմանը պիլմէրիմ , նէյսե ։

Պաահէտու վէզդուամ Ֆրանսըզ , տէօրթ ուճու ոիւհիւմիւ օլան մէնտիլինի սոզ պօլունա կէչէրիպ , գուժուռխանէէն , վէ ոճագրա պադիշահէն տիշարը չըգարը , վէ էմնոյի հարէքէթինտե , սալընճադը սանտալէէսի իւղէրինտե լահաթ վէ տէքնի պէր ույգուճա տարինչ օլան արառդ ժիւբիթերին էլինե պիր մըդտար պագչիչ դօյտու ։

5

ԱԼՉԱԴ ՊԻՐ ԹԻԼՔԻՆԻՆ ԴՈՒԻՐՏՈՒՂՈՒ ՏՈՒՉԱՂԱՏ ՔԷՆՏԻՆԻՆ ՏԻՐԾՄԷՍԻ

Դաամէն , Մէքքէդ սալը Բաղիրեզ իւզէրինէ պուհն օլունատուղունատա , դարըձատաչընա խիճադէն , Պէն ժէֆտահա պու ուճաքտան տիչարը նէօրմէմ տիմէհինտե , մէզպուրէ եաընըմընդչ խոխ ։

Չիրաս մէրդումի միրալայ , դուժարխանէնին պադիշահի չիթինտէն տիլատըդ տան ոգնըա , Դախիտա սը Օպախբո ոօդադը խատաֆընատան սիւրաթիլէ գօչմասընա տէվամ իճմէ ։

Մէրդումու քիմէնէնին գօվաչատատըդը մալիւմիմիզ տիւր , Հալ պու քի քէնտիմի , քէմալի տէհչէթինտէն , վէ էտնոյի ֆիլոսոֆընատա սալընչ օլտուղտու գըրճ եարէնթ ուճըսընատան պիւսպիթիէն չայընմընչ , վէ գուլադլարը գաբմադ սըրչ աէտալեր իլէ տօլմուչ օլտուղունատա , տէհչէթի խատամինէն անադ չամանթատընը իչիմիզտօ , վէ Թահդիը իճմիչ օլտուղու , եէրկէ-եէրդէլինկ ֆախուռ օլան էյնէ հէմման վինճուաինէ տսըլանմատատա Հոգըընչանըեօր օլտուղունու զանն իճմէքքատ խալ ։

Իչպու զանն իլէ մէրդումի , գահատալը գուչլոյ մխիկլու գօչմագտատ խալ խաե տէ , նէ՛ չարե քի , գուվվէթի տէ տրթընչ քէսիլմէհէ պաչլամընչ իտալ ։ Վէ հազդըգ տաթէն պիր տաղ ոճագրա , նէ գիէտի թիւքենիգ , վէ տէտագլարընտատա թուդատա գալմատընըգ , եէրէ տիւշմէք բատատօնիե կէչմէկիմին , վէ էօմրինու գուլթադմադ էչին , ան տատմ իսէրիտե Հարէքէթի իճմէքք պիչէ լազըմ կէլըե , պունատ իզթիտարը գալմատադընը հէտա կայէտի ։

Իչինէ մէրդումի , ադգ տալնատան կէլմէքքատ օլտուղունու զանն ֆիճատիկի տէհչէթի տիւչմէնինտեն նէ ուսըթէթէ գուդրթուսադիլճէկինի տիւշմէմէտե պնաչատը ։

Պու էֆնատե , Մէքքէդ սալը Բամիրեզ , մէգըճէբ ոօդադըն հէմման ուճունա վատըդ օլմուչ օլտուգ , մէրդումուն ոգ թադաւֆընատա , միւատէթի մէտիսէտէն ադէտու եիւզ իւսթիս սը-

բադըմըշ , վէ հէման խարապ օլմուշ պիր քիւչիւք էվ պուլունմադըտա ի-տի : Պու էվին տամը , իւզէրինտէ պուլունան եօտունլարըն վէ սարմանչըդ նէվինտէն օլան ֆիտանլարըն ալըը-լըզընտան չէօքմիւշ իտի : Զ-նօլըբ (*) իսէ գարուտա օլմաերակ , այըդ խտի :

Խոճա Համիրէզ , պիւթիւն գուվ-վէթինի թօքտաերակ , պիր սըչրաերըշ-տա մէզգիւր տար վէ գարանլըգ կէ-չիտա տէրտունինէ ալթլատը :

Մէրգում , մահէլլի մէզպուրտէ , տիզլէրի իւզէրինէ եաերըլակ , վէ գօլ-լարընը աչարակ , ուզուն գըլըճընըն ուճունու զահալըն գարուտունա տօզ-բա ուզաթտը , վէ քէնտու քէնտուտէ սէօյլէշէրէք ,

—Ալլահ վէրէ տէ , տէտի , պէնի գօվալաման չու մէչլուն Ֆրանսըզ, իւզէրիմէ հիւճիւմ իթմէք իւլրէ , պուրատա կիրմէք իսթէտէ, դիրա քէնտուլի հապտէ իլդա իթմիշ օլա-ճադ տըը . . . : Հալ պու քի , չինտի մէրգում չիւպհէսիզ պէնի գարու-նուն էօնիւնտէ պէքլէմէքտէ օլուպ , արանսըզ իւզէրիմէ հիւճիւմ իթմէք-լիկի իւմիտ իլլէմէքտէ տիր , ֆապաթ պէն տէ , եաըընա գատար պուրատա գալմազ իճապ իթտէ , գալըպ , մեր-գումուն չու տուղադընա գուրբան օլմանաճադըմ :

Պու սէօյլէր իւզէրինէ եաըըմ սաաթ գատար կէչիրիկինտէ , միրա-լայլն ճէսարէթի տէյիլ իսէ տէ , գուվվէթի եէրինէ կէլտի , դիրա մեր-գումուն զաթէն ճէսարէթի եօզ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ , Ֆրանսըզ հա-լէտ կէօզիւքմէմէքտէ օլտուղունա-տան , Համիրէզ , տայիմա դըլըճընը էօնիւնէ ուզաթմըշ օլադագ , աես-զա գալգաը , վէ իւքի տաըմ իլէրլէ-յիպ , մէզգիւր տար կէչիտին էօնիւ-նէ վտաըլ օլտու , վէ քէօֆալի իհթի-րազլէ պաշընը միշարը չըգ արարագ , զիւրլի սէպէթի իթմիշ օլան քիւչիւք սօգադընն հէր թարաֆընը թէտիւդ վէ թէֆթիշ իլլէտի :

Պու էտնատէ հէր թարաֆ ինսան-տան խալի օլուպ , սիւքիւնէթ վէ պարանլըգ հիւքմ իթմէքտէ խտի :

Միրալայ , պիր ազ վագըթ էվ-րաֆը թէճէհիւս իլլէտիքտէն սօնրա , խատիճին քէնտիտէն տէրտէթ իթ-մէք իւզրէ հիչ պիր մահէլլտէ կիզ-լէնմէմիշ օլտուղունա իսկետէթ օլ-տու , վէ սէվինճէ չու լազըրարլարը մըրըլտանտը .

—Շիւպհէսիզ ուզուն միւտտէթ պէնի գօվալամանա ճէսարէթ իտէ-մէմիշ տիր : Պու հալտէ պէնտէ սէյա-մէթթէ չըգտըմ , վէ մէս քէնիմէ տավտէթ իչլին արթըգ հիչ պիր մանիմ գալմատը :

Պէօյլէճէ Համիրէզ , պուլունտու-զու մահէլլի թէրք իթմէք իւզրէ ի-քէն , պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ պիր թատավուր թէվէլլիւտ իթմէսինէ տուրտու , վէ քէնտի քէնտինէ ,

—Ա՛հ , տէտի , իչթէ պէնտէ չիմ-տի ինթիգամ ալաճադըմ , օ մէչլուն Ֆրանսըզ պէնի պիւտպիւթիւն ու-նութմուշ տուր , վէ քէմալի էմնիյ-յէթի լէյ , պու ագչամ գաղանմըշ օլտուղու ճէսիմ մէպլաղ եէտինտէ օլարագ , չիւպհէսիզ պիր ազտան պու էվին էօնիւնտէն կէչէճէք տիր :

Պու սէօյլէրտէն սօնրա , Մէքսի-գալընըն տուտուգլարընտա վահչիա-նէ պիր թէպէսիմ հուտուլէ կէլսի, վէ սըրթընը գաբունուն պիր թատա-ֆընա տաեաթարագ , վէ ուզուն գը-լըճընը էլինտէ թուպարագ , գըմըլ-տանմադըգըն անագտա տուրտու :

Օրթալըգ խտ դաեէթ գարարթը-

---

* Զակալ տէեու , Մէքսիգատա վէ Գուատա ճէգիբէսինտէ պուլունան հէման պիճիւմիճ խանէլէրին ոօգագ դաբուլարը-նըն լէ թարաֆընտաքի տար կէչիտէ տէ-նիւիր :

լը օլմասընտան, դուրպանընա պէք-
լէմէքտէ օլան պու ալչագ խայինին
օրատա պուլունտուղու, թապիաթիյ-
լէ ասլա կէօրիւլէմէզ իտի։

Մէրգումտան իքի եիւզ ատըմ
դատար ուղագտա տախի Գարմէն ի-
լէ Մօրալէս պուլունուպ, պունլար
տա բուսուտա իտիլէր։

Պէօյլէճէ պիր սաաթ կէչտի, վէ
Գարմէն, կէնճ Ֆրանսըզըն, գումար-
խանէ պաղչէսի տէրունինտէ պուլու-
նան աղաճլար ալթընտան, պիր Բա-
րիզ նաղմէսի մըրըլտանարագ կէլ-
մէքտէ օլտուղունու իշիտինճէ տիթ-
րէտի։

Պաղչէ դաբուսու աչըլտը, վէ մէր-
գում տէլիգանլը սէրպէսթ պիր հա-
րէքէթլէ եիւրիւեէրէք, սօգաղա
տախիլ օլտու։ Տէրունի, ալթուն
տօլու օլան մէնտիլի, մէրգումուն սօլ
գօլունտան ասըլմըշ օլտուղու կիպի,
սաղ էլի տախի, քիւչիւք գրլըճընըն
սաբը իւզէրինտէ իտի։

Օրթալըղըն գարանլըգ օլմասընա
նիսպէթէն, եախօտ պէլքի, գարան-
լըգ օլմասը սէպէպինտէն, մէրգու-
մուն կիյինմիշ օլտուղու պէեազ էլ-
պիսէսի, վէ պաշընա գօյտուղու էն-
լի հասըր շաբգասը, կէօզէ կէօրիւն-
մէքտէ իտի։

—Թա քէնտիսի տիր, տէտի Գար-
մէն, Մօրալէսին գուլաղընա տօղրու
էյիլէրէք։

—Էվվէթ, էվվէթ, կէօրտիւմ,
տէեու ճէվապ վիրտի Մօրալէս, այ-
նի սէտա իլէ։

—Էօյլէ իսէ արգասընտան կիտէլիմ։

—Պիր ազ սապր էթ, պըրագա-
լըմ խայլիճէ պիզտէն իլէրլէսին քի,
պիզիմ, արգասընտան կիթմէքտէ
օլտուղումուզա տայիր շիւպհէեէ
վարմասըն։

Գարմէն, սապըրսըզլըգ ալէամէթի
կէօսթէրտի իսէ տէ, եինէ պիր ազ
վագըթ պէքլէտի։ Վէ Ֆրանսըզ
եիւզ ատըմ դատար ուղագլանընճա
Մօրալէս տեաղա գալգըպ,

—Հայտէ, շիմտի կիտէլիմ, տէտի։

Պունլարըն կէչտիքլէրի սօդագտա
պուլունան պիր թագըմ պիւյիւք ա-
ղաճլարըն գալըն եաբրագլարը, պա-
զը մահէլլէրտէ գալըն քէմէրլէր
թէշքիլ իթմէքլէ, մահիթապըն զի-
եասընը սէթր իթմէքտէ իտիլէր։ Պի-
նապէրին Գարմէն իլէ Մօրալէս, մէր-
գում տէլիգանլընըն պէեազ շաբ-
կասընը գարանլըգտա կիւճ հալ իլէ
կէօրէպիլմէքտէ, ֆագաթ պուրնու-
նուն ալթընտան մըրըլտանմագտա
օլտուղու նաղմէյի տայիմա իշիթ-
մէքտէ իտիլէր։

Գարմէն իսթէմէեէրէք, վէ պէլքի
սէվգի թապիի իլէ, Ֆրանսըզ տէլի-
գանլըսընա եագլաշմագ իչին, ատըմ-
լարընը աճէլէթէն ալմագտա իտի։

Մօրալէս, ֆէյլէսօֆվարի ումուղ-
լարընը սիլքէրէք, վէ էնլի շաբգա-
սընը տաղ գաֆասընա կէչիրէրէք,
քէնտի քէնտինէ,

—Ա՛հ, գատընլա՛ր, գատընլա՛ր,
նէ՛ մուզիրը մախլուգ տըրլար։ Իշթէ
պիրի տէ շու գըզ տէյի՞լ մի տիր քի,
պիր թագըմ տիվանէճէ թասավ-
վուրաթա միւպթէլա օլմուշ տուր,
վէ քի՞մ պիլիր քի, պու խուսուստա
Քիրինօ իլէ պաշըմը պէլաեա ուղ-
րաթմաեաճագ տըր։ Տօղրուսու Գար-
մէնին շու Ֆրանսըզա բասթ կէլմէմէ-
սի իչին, պիզիմ իւչ ատէա օնսու
ֆէտա իթմէքլիկէ հազըրըմ, տիմէք-
տէ իտի։

Պիրտէն պիրէ Մօրալէսին քէլամը
գաթ օլունտու, չիւնքի պու արալըգ
գըզգարընտաշընըն տիթրէր էլի, մէր-
գումուն գօլունա սարըլմըշ օլուպ, մէզ-
պուրէնին հէման անլաշըլմագ սէտասը
իսէ, թարիֆ օլընմագ պիր տէհշէթ ի-
լէ, մէրգումուն գուլաղընտան աշաղը,

—Պա՛պ . . . պա՛պ . . . սէօղէ-
բինի մըրըլտասը :

Մօրաէս , ալ անէ տէկին պաչընը
հէրտէն գալտըրմաեարագ եիէլիս-
մէ-քան օլտուղու ֆեագիրտե , գըզ-
գարընտաչընըն ոան սէօղէբի իւղէ-
բինէ , ղէնգլէբինի եօղարը գալըր-
սը , վէ պիր քէրէ գարշընըճնա
պագտըգտան սօնրա ,

—Ա՛հ , չէ՛լիման , տէմի :

Իշթէ վուգուի հալ չունտան ի-
պարէթ խոի :

Ֆրանսըզ , Մէքսիգալընըն կիղէն-
միշ օլտուղու էվճն ֆօնիւնէ վասըլ
օլմուշ խոի : Պու մահէլտե , աղաճ-
լարըն եարըտալտը բէք սըգ օլմա-
սընըճտան , օրմալըգ , մահիմտալըն
վիճալարընտան օլտուգճա պարընըգ
բէսպ իթմիշ խոի :

Կէչէլիմ միրալտա . մէրգում ,
Ֆրանսըզըն եագ լաշնընըննը կէօրմիս-
կիտնտէ , բէնտու բէնտուէնէ տէվինճ-
լէ , չու լաֆդտըր տէօյլէտի .

—Իշթէ . . . եալընըզճա պէնիմ
իւզէրիմէ կէլիէօր , չիմոի պէն անը
բէնչէլէրիմին արտընտա ալտընըմ , վէ
նէ՛ Ալլահ , նէ՛ տէ չէ՛լիտան կէլմէյէր ,
բէնչէլէրիտանէն գուրթարամազտը :
Պիր ադտան , պէնտէն չըգարմըշ օլ-
տուղուզ գոնդն իչքի միսլինի , բէն-
տինին գոնդ վէ ալիշտուդտա պիր-
լիքտէ եօտէնէճէ՛ք տիր :

Ֆրանսըզ իսէ , ալէյհինտէ գու-
լուգտան տուղագտոան տոտա չիւպհէնէ
պիրէ վարմաեարագ , տապիմա իչերու-
նէ տօզրու հարէքէթի իթմէքտէ խոի :

Մէրգուտ , զաիալընը գաբնուտունու
պիր գաշ ատըմ կէչէր կէչմէգ , Բա-
միրէզ , կիղէնմիշ օլտուղու տիւմար
տիպճիտէն սէօսիղճէ այըրտըը , վէ
քէնտիսինէ մոհտուտ օլմոն տաղրմար-
տան պիր իքիսինի ալիմտըդտա , Ֆը-
լանտըրընը օլ տէրէճէ եանընտա եագ-
լաշը քի , էլինի ուղաթմամէքտըր
մէքդուտա տօզունտապիլիր խոի : Պու
հալտէ ֆ Բամիրէզ քէնտի քէնտինէ ,

—Լիվէյա գապիտանընը նէրտէմլէ-
մէյիմ , չիւնքի էն էմին եօլ պու
տուր , վէ անտէն ոօնրա գըլըճընընն
ուճունու խիմէտիվիմ կիպի եիւրէ-
կինէ տօզմագ դօլայ տըր , տէտի :

Պու սէօղէրտէն սօնրա , Բամիրէզ
գալըն վէ ադըր սիլահընընը եօղարը
գալտըրտը , վէ պիր վուրուշտա պու-
դա էօլտիւրէն գատապտար միսիլու ,
մէղքիւր սիլահ տէվիդանըընըն պա-
չը իւզէրինագ տապտըտը :

Իշթէ թտաֆ պու վէֆխիմ էֆտտագ ,
Դարվէն , Մէքսիգալընըն արդասըն-
տա պուլունտարագ , տէհշէթիվ պիր
ֆիգրան ագտ իթմոի : Չիւնքի մէղպու-
րէ , վուգուի հալի կէօրմիշ օլտուղ ,
իչինի քէտա իտէճէկի նէթիճէնէ տէ
ադը իրմիշ խոի : Իմոի գալընտաագը-
նա խիմտալէն , վէ քիչիճէք էլէ-
րինէ մէրգուտու իւէրինէ սիւքէրէք ,

—Զատըդ , եարտըմա կինի , վի-
զա սէնին եարտընէն օլմանընճա ,
պիչտըգ տէվիդանը թէլէֆ օլտճագ-
տըր , տէտի :

Թէք կէօղիս , մէղքիւր տաիր ֆա-
գահ բէճտա եօլտու սէտտտա իթմոտի
իտէրէք , տէրհալ մոհտուտ գըլըճը-
նը գընընտան չըգարտը , վէ Բամի-
րէգնէն տտըմլարընտա բէգ ոտէթի իտէ-
պիրիր տտըմլարընտա հարէքէթի գը-
եամ իթմոի :

Մէքսիգալը , մէսմուրնահիր տտա
կէչմէտիկի պիր սըրտտա , Դարվէնին
սէսինի իշիտինճէ չաշընըդ , էլի
տիթրէմէյէ պաչտտը , վէ ֆագահ
էլինտե ֆոտոֆոտոտա օլտուղու
տիւզ , ձէնտըրմ կիպի չարուգ լուգ-
լա Ֆրանսըզըն պաչընա տէյմիշ օլ-
տուղունտան , պիչտըգ Ֆրանսըզ
ճանագը պիր նէտնէ միսիլու ֆօղոն
իւզէրինէ եուվարընտտը :

Մէքսիգալը , Ֆրանսըզը էօլտու-

րիւպ, իւզէրինի տախի սօյմագ իչին, մէրգումա տօղրու էյիլմէզտէն էվվէլ, արգա թարաֆընտան քէնտինի թէհտիտ իթմէքտէ օլան մուխաթարանընն նէ եօլտա շէյ օլտուղունու անլամագ իւզրէ, եիւզիւնիւ չէվիրտի, վէ օն ատըմ գատար ուղագտա Մօրալէսին պիւյիւք վէ քէմիքլի վիճուտինի կէօրմէսիյլէ, տիւչարը թէլաշ օլտու, վէ ատէթի վէճհ իւզրէ, ֆիրարէն եագաեը գուրթարմագլըղա գարար վէրիպ, գըչ իբինի չէօզտիւ իսէտէ, Մօրալէս պունա վագըթ պըրագմաեարագ, թօր կիւլլէսի կիպի, մէրգումուն թաագիպինէ իպթիտար իյլէտի, վէ պիր սանիեէ զարֆընտա արգասընտան եէթիշիպ, գըլըճընըն ուճունու իքի ումուզունուն արասընա տօգունտուրմասըյլա, մէրգում հէման օլ անտէ, Ֆրանսըզըն վիճուտի եագընլարընտա տէվրիլտի։ Բամիրէզ պու սուրէթլէ եէրէ տիւշմէսինտէ, աճըգլը ֆէրեատլէր իթտի, վէ ազալարը իսէ, տէհշէթլի պիր թարզտա տիթրէմէկէ պաշլաեըպ, ազզընտան տախի պիր չօգ գան ագտը, վէ գօլլարը պիր գաչ տէֆա հավաեա գալգըպ, եինէ եէրէ տիւշտիւ։

Պու շէյլէր ազ պիր վագըթ սիւրտիւ, վէ Մէքսիգալը, մէզքիւր ճան չէքիշմէսինտէն սօնրա, գաթը հայեաթ իյլէտի։

Պու արալըգ Գարմէն սօլուեարագ գարընտաշընըն եանընա կէլիպ,

—Նէ եաբտըն, տէեու սիւալ իթտի, քէսիք պիր սէտա իլէ։

—Նէ եաբաճաղըմ, իշինի պիթիրտիմ վէսսէլամ, տէտի Մօրալէս, գըլըճընը սիլմէք իչին եէրտէն պիր տէմէթ օթ դօբարարագ։

—Վա՛հ պիչարէ, վա՛հ զէվալլը, տէեու բէբէլէտի կէնճ գըզ, Ֆրանսըզը էօլմիւշ զանն իյլէեէրէք։

—Ա՛հ, շէյթան, ա՛հ, պագ շու գարըլարա պիր քէրրէ։ Էվվէլա ֆալանճա ատէմին գաթլինի էմր իտէրլէր, վէ օ ատէմ էօլտիւքտէն սօնրա տա, աճըմաեա պաշլարլար. իշթէ պու թօհաֆ տէյիլ մի։

Պատէհու թէք կէօզլիւ սէսինի թէպտիլ իտէրէք, շէօյլէ իլավէ իթտի.

—Պագսանա Գարմէն, սէն պէնի շու միրալաեըն արգասընտան կէօնտէրտիկինտէ, իքիմիզտէն եա օնուն վէ եախօտ պէնիմ էօլէճէյիմիզի պիլմէզ մի իտին, եօգսա մէրամըն, պէնի էօլտիւրտիւպ տէ, անը սաղ մը պըրագմագ իտի։

—Պէն սանա օ ալչագ հէրիֆ իւզէրինէ պիր շէյ տիեօրմուեում։

—Էօյլէ իսէ քիմտէն պահս իտիեօրսուն։

—Տահա պիլմէեօրմուսուն, տէլիգանլըտան։ Պիր ազ էվվէլ, իշինի պիթիրտիմ տէտիկին, անըն իչին տէյիլ մի տիր։

—Խաեըր, նէ իչին օ էօլէճէք տիր. էկէր եանըլմազ իսէմ, Բամիրէզին մէրգումու էօլտիւրմէքլիկէ վագթըօլմամըշ տըր։ Վէ զանն իտէրիմ քի, գըլըճընըն եասը թարաֆըյլա մէրգումուն պաշընա վուրմագտան պաշգա ղայրի պիր շէյ եաբամամըշ տըր։

—Լաքին պու դըմըլտանմամազլըգ նէ տիր։

—Սըրֆ պայկընլըգ տըր . . . պու գատարլա հիչ ատէմ էօլիւր միւ, պէն գաչ տէֆա գըլըճընը եասը թարաֆըյլա վուրուլմուշում տա, հիչ պիր շէյ օլմամըշըմ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Մօրալէս իլէ Գարմէն, իքիսի պիրլիքտէ, ֆագաթ իքիսի տէ պիւսպիւթիւն պաշգա պաշգա նիեէթլէ, Ֆրանսըզըն վիճուտի եանընտա տիզ չէօքտիւլէր։

Գարմէնին միւրատը, էլինի Ֆրանսըզըն եիւրէկի իւզէրինէ վազ իտիպ, մէրգումուն հաեաթտա օլուպ օլմա-

տըղընը թահգըգ իթմէք, հալ պու քի, Մօրալէսին նիեէթի, սալթ մէրգումուն ճէպլէրինի թահարրի իյլէմէք իտի։

Պիր արալըգ, գարտաշ վէ գըզգարընտաշ պիր սէվինճ նիտասը չըգարտըլար, զիրա կէնճ գըզըն էլի, խաֆիֆ ֆագաթ աշիքեար պիր եիւրէք չարբընթըսը հիսս իյլէմիշ իտի, վէ թէք կէօզլիւնիւն էլի իսէ տէրունինտէ ագչէ բաքէթլէրի պուլունան մէնտիլէ թէսատիւֆ իյլէմիշ իտի։

—Ա՛հ, շիւքիւրլէր օլսուն, հայեաթտա տըր, տէտի Գարմէն, վէ Մօրալէս տախի,

—Ա՛հ, էկէր շու էլիմէ կէչէն բաքէթլէր ալթուն բաքէթլէրի իսէլէր, իգպալիմ բէք եավէր օլաճագ տըր, տէեու բէբէլէտի։

Մէրգում թէք կէօզլիւ, ուզուն պիր թէճրիւպէնին սէմէրէսի օլան պիր սիւրաթլէ, մէնտիլին ուճլարընը չէօզտիւ, վէ բաքէթլէրի պօշ ճէպլէրինէ տօլտուրտու։

Պատէհու, քէնտիսինէ պիր պուսէ վիրտիկինտէ, պունա մուգապիլ եիւզ բիասթրա վիրէպիլէճէկինի չէնկի գըզընա կէօսթէրմէք իւզրէ, միրալաեըն պիր արալըգ տէրունի ալթուն տօլու օլարագ, մէյտանա չըգարմըշ օլտուղու իբէքլի քէսէ, Մօրալէսին խաթրընա կէլմէքլէ, տէրհալ պու քէսէյի արամագլըղա պաշլատը, վէ պիսսուհուլէ անը տախի էլտէ իտինճէ,

—Ա՛հ, նէ՛ իգպալ, տէտի քէնտի քէնտուեէ, վէ ֆէվգէլատէ սէվինճլէ, պէօյլէ իքի իւչ վուգուաթա թէսատիւֆ իթսէմ, Հավանանըն էն զէնկին սէրմաեէտարը պէն օլուրում։ Է՛յ սէվկիւլիւ, րահմէթլի, վէ մէշհուր միրալայ, պէնի պէօյլէ պիր իգպալէ նայիլ գըլտըղըն իչին, տայիմա միւպարէք օլ։

Մօրալէս պու սուրէթլէ սէվինճ իչինտէ օլտուղու սըրատա, Գարմէնին էլի տէ, կիթտիքճէ շիտտէթ վէ ինթիզամ իւզրէ չարբմագտա օլան կէնճ Ֆրանսըզըն եիւրէկի իւզէրինտէ օլուպ, պիր արալըգ մէզպուրէնին բարմագլարընա, իւզէրի մատէն գօբչալը պիր ճիզտան բասթ կէլտի։ Պու ճիզտան, Ֆրանսըզըն տիւշտիւկիւ զէման, ճաքէթինին ճէպինտէն գայմըշ օլուպ, կէնճ գըզըն էլինէ կէչտիկինտէ, մէրգումուն ինճէ կէօմլէկիյլէ, ճաքէթինին պէզի արասընտա պուլունմագտա իտի։

Գարմէն պու ճիզտանը ալարագ, գօրսէսինին ալթընտա հըֆզ իյլէտի, վէ սօնրա գարընտաշընա խիթապէն,

—Մօրալէս, պիզիմ, պու պիչարէ տէլիգանլըեը պուրատա թէրք իթմէքլիկիմիզ ճայիզ տէյիլտիր, տէտի։

—Էյ սէվկիւլիւ հէմշիրէմ, նէ՛ իսթէրսին քի եաբալըմ։

—Մօրալէս, սէն գուվվէթլիսին, գօլթուղունա ալ կէօթիւրէլիմ։

—Բէք իյի ամմա, նէ՛րէեէ կէօթիւրէլիմ. պիզ պու ատէմին սաքին օլտուղու մահէլլի պիլմէյիզ։

—Հէր հանկը էվին գաբուսունու աչըգ կէօրիւր իսէք, օրաեա կէօթիւրիւրիւզ։ Էլպէթթէ լազըմ կէլէն թէտավի իճրա իտիլիր։

—Ֆագաթ կիճէնին շու սաաթընտա պիլ ճիւմլէ խանէլէրին գաբուլարը գաբալը տըրլար։

—Էօյլէ իսէ, պիզիմ էվէ կէօթիւրիւրիւզ։

—Պու տա օլամազ, զիրա Քիրինօ քէնտի ատէթի վէճհ իւզրէ, ճիվար մահէլլէրի տօլաշտըղընտա, գալգըպ պիզէ բասթ կէլիր տէ, պու ատէմի կէօրէճէք օլուր իսէ, գըսգանճլըգ հիտտէթի պաշընա սիրաեէթ իտէր, վէ սէնի հիմայէ իթմիշ օլան պու տէլիգանլըյը վուրուպ էօլտիւրիւր։

—Էօյլէ իսէ, նէ՞ եաբմալբեզ։

Մօրալէս պու սիւալէ ճէվապ վիրմէյիպ, էթրաֆը տինլէմէեէ պաշլատը, վէ պիր ազ վագըթ տինլէտիքտէն սօնրա,

—Շու սօգաղըն իչէրիլէրինտէն գուլաղընա հիչ պիր սէս կէ՞լմէեօր մու։ Պէնիմ գուլաղըմա պիր չօգ ատէմլէրին աեագլարընըն շամաթասը կէլիեօր, տէտի։

Այնի վագըթտա, Մօրալէսին կէօսթէրտիկի թարաֆտան, պազը ըշըգլարըն ահէսթէ ահէսթէ իլէրլէտիկի կէօրիւլտիւ։

—Պէն եանըլմատըղըմա էմին իտիմ, տէտի Մօրալէս, իշթէ պու կէլէն ատէմլէր, պիզի ղայլէտէն գուրթարաճագ, վէ պու տէլիգանլըեա, շիւպհէսիզ պիզտէն տահա ալէա սուրէթտէ եարտըմ իտէպիլէճէք տիրլէր։

—Ֆագաթ էկէր պու կէլէն ատէմլէր խը՞րսըզ իսէլէր։

—Հիչ տիւնեատա խըրսըզլար մէշալէլէր իլէ կէլիրլէ՞ր մի։

—Էօյլէ իսէ, քէնտիլէրինէ պէքլէեէլիմ, վէ գօնուշալըմ։

—Քէնտիլէրինէ պէքլէեէլի՞մ մի, նէ՞ սէօյլէեօրսուն, Գա՛րմէն, սէն տիվանէ՞ մի սին, հայտէ չաբուգ, շու խարապ օլան էվին տար կէչիտինտէ կիզլէնէլիմ, զիրա եագլաշըեօրլար։

—Կիզլէնէլի՞մ մի, ֆագաթ նէ՞ իչին։

—Չիւնքի, սօնրա գալգըպ իֆթիրա իտէրլէր քի, կիւեա պու ատէմլէրի սօյմագ իչին, քէնտիլէրինի պէն գաթլ ու թէլէֆ իթմիշիմ տէյի։

—Սանա իֆթիրա՞ մը իտէճէքլէր։

—Շիւպհէսիզ։

—Ֆագաթ, սէնին սուչուն եօգ տուր։

—Էօյլէ ամմա, նէ՞ չարէ քի, պունուն իսպաթը իքի սէպէպլէ միւմքիւնսիւզ տիւր, պիրինճիսի շու քի, Ֆրանսըզ քիմին թարաֆընտան շու ճինաեէթէ տիւչար օլմուշ օլտուղունու պիլմէզ, վէ իքինճիսի իսէ, Ֆըրանսըզըն ինթիգամընը ալմագ իչին, միրալաեըն գաթիլի պէն օլմուշում տուր։ Պու հալտէ, թապիեաթիյլէ պէնի մահքիւմ իտէճէք տիրլէր քի, պունու պէն ասլա արզու իթմէմ, վէ զաթէն պիր տէֆա ասըլմըշ օլտուղում թագտիրտէ, պիր տախի ասըլմագլըգ իշիմէ էլվէրմէզ։

Մօրալէս, պու սօն սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, գըզգարընտաշընըն գօլունտան թութուպ, ճէպրէն սիւրիւքլէեէրէք մէզքիւր պօշ էվէ կէօթիւրտիւ։

6

ԳԱՐՏԱՇ ՎԷ ԳԸԶԳԱՐԸՆՏԱՇ

Խանէյի մէզպուրուն, զակալ թապիր իթտիկիմիզ տար կէչիտի տէրունինտէ, գարտաշ վէ գըզգարընտաշըն նապէտիտ օլտուգլարը սըրատա, Մօրալէսին պէեան իթտիկի մէշալէլէր եագլաշմագտա իտի։

Պիր ազ սօնրա, ուզագտան պէշ եախօտ ալթը քիշիտէն միւրէթթէպ պիր թագըմ ատէմլէր կէօրիւլտիւ։ Շէօյլէ քի իքի նէֆէր զաեէթ սիեահ արապլար, գամըշտան մաամուլ, վէ իբէքլի բէրտէլէր իլէ մահֆուզ պուլունան պիր թահթրէվանընը տիրէքլէրինի ումուզլարը իւզէրինէ գօյմուշ օլուպ, տիկէր իքի նէֆէր արապլար տախի, էլլէրինտէ մէշալէլէր թութարագ, մէզքիւր թահթրէվանընը սազ վէ սօլ թարաֆլարընտան եիւրիւմէքտէ իտիլէր։

Մէզքիւր թահթրէվանընը սէքիզ օն ատըմ իլէրիսինտէ տէ, ուզուն պօյլու վէ պէեազ րէնքլի պիր խըզմէթքեար պուլունուպ, մէրգում,

գօլունուն ալթընտա պիր գարապի-
նա, վէ քէմէրինտէ տախի իւչ տէօրթ
ատէտ թապանճա օլտուղու հալտէ,
էմնիեէթլի խըզմէթքեարլարա մախ-
սուս աղամէթլի պիր թավր իլէ, եիւ-
րիւմէքտէ իտի:

Մէզքիւր թագըմը թէրքիպ իտէն
ալթընճը շախսա կէլինճէ, օն եէտի
օն սէքիզ եաշընտա ղաեէթ տիլպէր
պիր գըզ օլուպ, միւսթէմլիքեաթ-
տա եաշաեան էվրօբալը գըզ վէ գա-
տընլարընա մախսուս պիր ֆիթուր-
սուզլուգ իլէ, թահթրէվանը իչինտէ
եապանմըշ, վէ էնլի եէլբազէսինին
րէնկեամուզ թիւյլէրի իլէ ճալիպ վէ
նազիք եիւզիւնիւ եէլբազէլէմէքտէ
իտի:

Մէզպուրէ կէնճ գըզ, սօլմուշ
կիւլ րէնկինտէ օլան թիւլպէնտտէն
պիր ֆիսթան կիյինմիշ, նազիք օ-
մուզլարընա, գըրմըզը վէ պէեազ
րէնքլէրլէ մախլութ պիր պուրնուզ
ալմըշ, վէ ալթուն րէնկինէ չալան
էսմէր սաչլարընը գալըն տէմէթլէ-
րի, բէք կիւզէլ պիր սուրէթտէ եիւ-
զիւնիւն էթրաֆլարընը թէղեին իթ-
միշ օլուպ, մէրգումէնին թէնինին
գար կիպի պէեազլըզը իլէ, բարլագ
պէպէքլէրի իչինտէքի իրի վէ մավի
կէօզլէրինին թաթլը պագըշը իսէ,
մէզքիւր սաչլարընը արասընտան միւ-
շահէտէ օլունմագտա, վէ նազիք
տիրսէքլէրինին էթրաֆընտա տախի,
տէօրտէր սըրա, պիւյիւք տանէլի
գըրմըզը եագութ վէ մէրճանլարտան
իշլէնմիշ պիլէզիքլէր պուլունմագտա
իտի:

Հէր նէ հալ իսէ, մէզքիւր քիւ-
չիւք թագըմ, ահէսթէ ահէսթէ
տար սօգաղըն իչինտէ իլէրլէմէքտէ
իտի: Նակէհան, չարգաճը վէ քէշ-
շաֆ խըտմէթինի իֆա իտէկէլէն պէ-
եազ րէնքլի խըզմէթքեար տուրտու,
վէ քէմալի տէհշէթլէ, պիր ֆիղան
նիտա իտիպ, պիր գաչ ատըմ գա-
տար կէրի կիթտի: Զիրա, խըզմէթ-
քեարը մէբգում, մէշալէլէրին շաֆ-
գըյլա, գան իլէ միւլէմմա օլան
թօղ վէ թօբրաղըն իչինտէ, Ֆրան-
սըզ իլէ միրալաեըն վիճուտլէրինին
եան եանա տուրմագտա օլտուղունու
կէօրմիւշ իտի:

Գօրգու վէ տէհշէթ տէնիլէն շէյ,
պիրպիրինէ սիրաեէթ իտէր օլտու-
ղունտան, արապ խըզմէթքեարլար
տախի, կէրչի կէօզլէրիյլէ հիչ պիր
շէյ կէօրմէտիլէր իսէտէ, պու ճիւմ-
լէ քէնտիլէր տէ պաղրըշտըլար, վէ
պէեազ խըզմէթքեար իւչ ատըմ
րիւճաթ իթմիշ օլտուղու հալտէ,
պունլար տախի ալթը ատըմ րիւճաթ
իյլէտիլէր:

Պու արալըգ կէնճ գըզ, տիրսէյի
իւզէրինէ գալգըպ, «նէ՞ վար տըր»
տէեու սիւալ իթտի:

Պու սիւալէ գարշըլըգ, արապլա-
րըն սիւքիւթ իթմէլէրի իւզէրինէ,
մէզպուրէ սիւալինի թէքրարլաեա-
րագ, եիւքսէք պիր սէտա իլէ,

—Բա՛պլօ, ճէվապ վէր, նէ՞ վար
տըր, տէտի:

Պէեազ խըզմէթքեար, թահթրէ-
վանա եագլաշարագ,

—Էֆէնտիմ, սօգագտա վէ կէօլ
կիպի գան իչինտէ իքի քիշինին նաշ-
լարը վար տըր, տէեու ճէվապ վիրտի:

Պու ճէվապ իւզէրինէ, կէնճ գը-
զըն սիմասը միւքէտտէր պիր հէյեէթ
քէսպ իթտի, վէ բէբէլէեէրէք,

—Ա՛հ, եա՛ Բապպիմ, վա՛հ պիչա-
րէ ատէմլէր, տէտի, վէ պէեազ խըզ-
մէթքեարա խիթապէն, շէօյլէ իլավէ
իյլէտի. Բա՛պլօ, տիգգաթլըճա պա՛գ,
պու ատէմլէր սահիհէն էօլմիւշլէ՞ր մի
տիր. պէլքի պաղը միւտավաաթ իլէ
եէնիտէն քէսպի հայեաթ իթմէլէրի
միւմքին տիր:

Պու էմրէ խըզմէթքեար իթաաթ

իթտի, վէ մէշալէլէրի թութան ա-
բապլարտան պիրինին ռիֆագաթը յ-
լա, մէզքիւր իքի վիճուտլէրին եա-
նընա եագլաշտը։ Մէրգում խըզ-
մէթքեար պիր գաչ տագըգա սօն-
րա, կէնճ գըզըն եանընա ավտէթ ի-
տիպ,

—Էֆէնտիմ, տէտի, պու ատէմ-
լէրտէն պիրի կէօքսիւնիւն օրթասըն-
տան գըլըճլա եարէլէնմիշ օլտուղուն-
տան, րուհունու ազիզ համիսինէ
թավսիէեէ վագըթ պիլէ գալմագսը-
զըն էօլմիւշ օլմալը տըր։ Ֆագաթ
զանն իթմէմ քի, պունուն վուգույի
վէֆաթը, շայեանը թէէսսիւֆ օլսուն,
զիրա, ալչագ չէհրէլի հէրիֆին պի-
րինէ պէնզէեօր. հաթթա բարմագ-
լարը, ատէթա հայտուտ սիլահը օ-
լան պիր գըլըճըն իսթիմալիյլէ բէք-
լէշմիշլէր կիպի կէօրիւնիւեօր։ Վէլ-
հասըլ պէնիմ զաննըմ շու տուր քի,
պու ատէմ հիչ օլմասա, հարամինին
պիրի տիր։

—Ֆագաթ տիկէրի։

—Էֆէնտիմ, տիկէրի եալընըզ
պաեըլմըշ տըր. պէն, մէրգումուն
իւզէրինտէ հիչ պիր ճէրիհա կէօր-
մէտիմ։ Զանն իտէրիմ քի, խային-
ճէ մէրգումուն պաշընա պիր գըլը-
ճըն եասը թարաֆը յլա վուրուլմուշ
տուր, չիւնքի շաբգասընըն օրթասը-
նըն հասըրը էզիլմիշ օլտուղու կիպի,
իւզէրինտէ տախի պիր գաչ գան լէ-
քէլէրի վար տըր։

—Բա՛պլօ, անըն տա չէհրէսի, հայ-
տո՞ւտ չէհրէսի մի տիր։

—Խա՛եըր, էֆէնտիմ, մուղայիրի
օլարագ, կիւզէլ չէհրէլի պիր տէլի-
գանլը տըր . . . զանն իտէրիմ քի,
մէրգում էճնէպի տիր, վէ պիւյիւք
խանէտանտան օլմալը տըր։ Սօլ էլի-
նին բարմագլարընտան պիրիսինտէ,
իւզէրինտէ պիր խանէտան նիշանը օ-
լարագ, պիր եիւզիւք վար տըր։
Պունտան պաշգա, մէրգումուն քիւ-
չիւք գըլըճը գընընտան պիլէ չըգ-
մամըշ տըր։ Էկէր եանըլմազ իսէմ,
էֆէնտիմ, պու պիչարէ տէլիգանլը-
եա արգա թարաֆընտան հիւճիւմ
օլունմուշ, վէ հիւճիւմ իտէն տէ, օ
ֆէնա չէհրէլի հէրիֆ օլմուշ տուր։
Եալընըզ պու հայտուտուն վուգույի
վէֆաթը նասըլ օլտուղունա, պիր
տիւրլիւ ագլըմ իրմէեօր, զիրա հիչ
շիւպհէմ եօգ տուր քի, մէրգումու
վուրան, պէեան իթտիկիմ տէլիգան-
լը օլմամըշ տըր։

—Պունլար պիզիմ նէմիզէ լազըմ,
տէտի շէտիտէն կէնճ գըզ, պիզիմ
շիմտի տիւշիւնէճէք պիր խուսուսու-
մուզ վար տըր քի, օ տախի շու պի-
չարէ տէլիգանլըեա մուավէնէթ իթ-
մէքլիքտէն իպարէթ տիր։

—Էֆէնտիմ, աճապա իւզէրինիզ-
տէ պիր րուհ շիշէսի պուլունտուղու-
նու, վէ պէնտէնիզէ թէպիմ իտէ-
պիլէճէկինիզի սիւալէ ճէսարէթ ի-
տէպիլիրմիյիմ։

—Էվվէթ, էվվէթ, վար տըր, վէ
սանա վիրմէկէ տէ հազըրըմ։

Խըզմէթքեար, րուհ շիշէսինի ալ-
տըգտան սօնրա, Ֆրանսըզըն եանըն-
տա տիզ չէօքտիւ, վէ շիշէնին տէ-
րունինտէքի քէսկին րուհու մէրգու-
մա գօդլաթտըզընտա, տէլիգանլը,
հէնուզ հայեաթտա պուլունտուղու-
նա տայիր պազը ալէամէթլէր իպրազ
իյլէտի, եանի քիբրիքլէրի ազաճըգ
աչըլտը, վէ պաշը տախի տօղրուլ-
տու, ֆագաթ պու հալ չօգ սիւր-
մէյիպ, կէօզլէրի եէնիտէն գաբան-
տը, վէ պաշը արգաեա տէվրիլտի։

—Էֆէնտիմ, տէտի, իլմի թրպպ
հագդընտա ճիւզիճէ մալիւմաթը օ-
լան մէրգում խըզմէթքեար, պու
րուհ, քիֆաեէթ իտէճէք տէրէճէտէ
տէյիլ տիր. զէվալլընըն պէյնի բէք
ֆէնա սուրէթտէ սարսըլմըշ տըր, իմ-

տի զանն իտէրիմ քի, գան ալմազ լազըմ տըր։

—Բանալը, սէն գան ալապիլիրմիսին։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, լաքին պուղնուն իչին լազըմ օլան էտէվաթըմ եէտիմտէ տէյիլ միր։

—Էօյլէ խսէ, պիր տագըդա կէչիրմէ քսիդին, պու տէլիգանլընը էվիմիզէ կէօթիւրմէք իչին, սէօյլէ չու ապաղարա էյիլսինլէր քի, պէն աշաղը ինէյիմ տէ, պէնիմ եէրիմէ պու պիչարէյի թահթրէվանա օթուրթսունլար։

—Լաքին սիզ նամըզ կիտէճէքսինիզ, էֆէնտիմ։

—Պէն էվէ գատար եաեան կիտերիմ։

—Հալ պու քի . . .

—Զիեատէ լագըրտը իթմէքլիկին վագթը տէյիլ միր, չարուգ էմրիմի իճրա իտին, զաթէն չօգ պէքլէտիք։

Պինաէրին պէեազ խըզմէթքեարըն պիր իշարէթի իւզերինէ, արապ քէօյլէր տերհալ էյիտիլէր։

Միւթեագըպէն կէնճ գըզ, նազիքեանէ պիր հաֆիֆլիքլէ, թահթրէվանատն աշաղը աթլաեըպ, սիմասընըն կիւզէլլիկինէ հէր վէճհ իլէ լաեըդ օլան ֆիտան կիպի պօեու իլէ եիւրիւմէկէ պաշլատը, վէ քէմալի տիգդաթլէ իքի նէֆէր խըզմէթքեարլարըն գալտըրմագտա օլտուգլարը մէճրուհուն եանընա եագլաշմագ իստէտի խսէ տէ, չիւպհէսիզ, պագմաեա ճէսարէթի օլամաեաճաղընը միւլահազա իտէրէք, նիհէթինէն ֆարիզ կէլտի, չիւնքի, Մէքսիգալընըն գանլար իչինտէ միւլէմմա օլան մէդրուհ սիմասընը զաթէն կէօրմիւշ օլմասըյլա, մէզպուրէնին եիւզիւնէ ըէնկի սօլմուշ, վէ վիճուտի տախի տիմրէմիշ իտի։ Մէրգում Մէքսիգալը, զաթէն թապիաթտան չիրքին իքէն, վուգույի վէճաթը իլէ տահա զիեատէ չիրքինէշմիշ, վէ քիրիքլէրի, տիգդաթլէ պագան վէ լաքին ըշըգտան մահրում պուլունան կէօզլէրի իւզերինտէ էնիճէ աչըլմըշ օլմազլէ, եիւզիւնտէ տահա զիեատէ տէհշէթլի պիր թաւիր հասըլ էյլէմիշլէր իտի։

Զիքրինի իթտիկիմիզ Հավանալը կէնճ գըզ, պու թաւիրի կէօրիւպ, թապիաթիյլէ պիրտէն պիրէ տէհշէթ հիսս իթմիշ, վէ պաեըլմագ բատտէսինէ կէլմիշ օլտուղունտան, էլլերիյլէ թահթրէվանա տարըլմաեա մէճպուր օլտու։ Հալ պու քի, պիր ազ սօնրա, մէզպուրէնին ագլը պաշընա կէլտի խսէտէ, եինէ Բամիրէզին նաշընըն պուլունտուղու մահէլլէ տօղրու պաշընը չէվիրմէքլիքտէն քէնտույի տագընտը։

Հէր նէ հալ իսէ, խըզմէթքեարլար, Ֆրանսըզըն էօխու հէյէճէնտտէ պուլունան վիճուտինի, ազ պիր միւտտէթ զարֆընտա, թահթրէվանըն եումհագ վէ նէֆիս գօդուլու չիլիթլերի իւզերինէ եաթըրտըգտան սօնրա, եօլա չըգտըլար։ Պունլար, Մէքսիգալընըն նաշը եանընտան կէչտիքլերինտէ, կէնճ գըզ կէօզլէրինի գաբաեարագ, իչ տէֆա եիւզիւնէ խաչ չըգարտը։

Պէեազ խըզմէթքեար իլէ տիկէր իչ քէօլէլէր իսէ, մըրըլտանարագ, Ի Խոշ կէլդըն տուասընը սէօյլէտիլէր։

Թահթրէվան իլէ մաեէթինտէ պուլունանլար, Դաիեա տը Լ'Օպիսթօ սօգաղընըն սօլ թարաֆընա տէօնմէք իւզրէ, զիքրի սէպգաթ իսէն քիչիք սօգաղը թէրք իսէճէքլէրի սքրատա, Դարմէն իլէ Մօրալէս, նագլ իթտիկիմիզ մէնզարէյի քեաֆֆէյի թէֆէրրուաթըյլա կէօրէպիլմիշ օլտուգլարը տար կէչիտէն տիշարը չըգտըլար։

—Իշթէ, գը՛զգարընտաշ, տէտի թէք կէօզլիւ, էօյլէ պիր աճայիպ թէպէսսիւմ իլէ քի, կիւնտիւզ վագթը օլսա, ատէթա իսթիհզա զանն օլունուր իտի, իշթէ շու սէնի հիմաեէ իտէն տելիգանլը իւզէրինէ, արթըգ պիւսպիւթիւն էմին վէ բահաթ օլտուն տէյի՛լ մի։ Սէնի թէէմին իտէրիմ քի, մէրգում հագգընտա հիչ պիր կէօնա տիգգաթ վէ իհթիմամ տիրիզ իտիլմէեէճէք տիր, վէ պու տիգգաթ վէ իհթիմամ, կիւզէլ պիր գըզ թարաֆընտան մէվգը յի իճրաեէ գօնուլաճագ տըր։

Պու սըրատա Գարմէն պաշընը էյմիշ օլտուղու հալտէ, գարընտաշընըն սէօզլէրինէ հիչ պիր ճէվապ վիրմէտիկինտէն, Մօրալէս, քէլամընա տէվամ իտէրէք,

—Նէ՞ օ, աճապա պու կէնճ գըզտան հօշլա՞նմատըն մը, տօղրուսունու սէօյլէ, մէզպուրէ յի նա՞սըլ պուլտուն, տէտի։

—Ղաեէթ տիլպէր . . . տէեու ճէվապ վիրտի Գարմէն, սէօզիւ ուզաթմաեարագ։

—Շիւպհէսիզ կիւզէլլիյի գատար տա զէնկին, տէյի՛լ մի, տէտի թէք կէօզլիւ, աշիքեար պիր իսթիհզաքեարի սէտա իլէ, վէ իլավէթէն, հա՛, գը՛զգարընտաշ, իյի խաթրըմա կէլտի, պիլի՞րմիսին քի . . . տէտի։

—Նէ՞յի։

—Շունու քի, էկէր ազ պիր վագթա գատար, սէնի հիմաեէ իտէն զաթ, Մէքսիգալընըն բուհու իչին մումլար եագտըրըր, վէ գուտտասը շէրիֆլէր իճրա իթտիրիր իսէ, պէն ասլա թաաճիւպ իթմէեէճէ յիմ, չիւնքի զանն իտէրիմ քի, միւթէվէֆա միրալայ, քէնտի վէֆաթը յլա, կէնճ Ֆրանսըզա պիւյիւք վէ ալէա պիր խըտմէթ իթմիշ օլտու։

—Մէրգումու գաթլ ու թէլէֆ իթմէեէ չալըշարա՞գ մը։

—Շիւպհէսիզ։

—Մօրա՛լէս, նէ՞ տիմէք իսթէտիկինի անլաեամաեօրում։

—Պէնիմ սէօյլէտիկիմ սէօզ, գաեա սուեու կիպի պէրրագ տըր։ Շէօյլէ քի, մէճրուհ պիր տելիգանլը, քէնտիսինին գուրթարըճը մէլէքի օլան կէնճ վէ կիւզէլ պիր գըզըն խանէսինէ կիտէր իսէ, պու հալին նէթիճէսի նէ՞ օլմագ լազըմ կէլիր։

—Պէն նէ՞ պիլէյիմ։

—Սէն էկէր պիլմէզսէն, պէն պիլիրիմ։ Շէօյլէ քի, մէրգում կիւզէլ տելիգանլը իլէ մէզպուրէ տիլպէր վէ կէնճ գըզ, պիր աթէշի մուհապպէթ վէ սէվտա իլէ, պիրպիրլէրինէ աշըգ վէ մաշուգ օլաճագլար, վէ էկէր գարշըլարընա միւշքիլաթ վէ մէվանի զուհուր իտէր իսէ, անլէրէ տէ ղալէպէ իտէճէքլէր տիր. վէլհասըլ իշթէ պիր ճինաեէթ քի, ագաը իզտիվաճ իլէ խիթամ պուլաճագ տըր։

Գարմէն, սիւքիւթ իտիպ, վէ եալընըզ պաշընը սալլամագլա իքթիֆա իյլէտիկինտէն, Մօրալէս տախի,

—Գը՛զգարընտաշ, նէ՞ իչին ճէվապ վիրմէեօրսուն, տէտի։

—Պիր տիեէճէկիմ եօգ տուր տա, անըն իչին։

—Պանա գալըրսա, պիր քիմսէ, սէնին շու հալինի կէօրտիւկիւնտէ, նագլ իթտիկիմ պու կիւզէլ վէ հօշլանաճագ սէօզլէրտէն մէմնուն օլմաեօրսուն զանն իտէր։

—Մօրա՛լէս, սէն հէմ տիվանէսին, վէ հէմտէ քէօթիւ ատէմ սին։

—Քէօթիւ ատէ՞մ մի . . . պէ՞ն մի . . . սէնի հիմաեէ իտէն զաթըն, սաատէթպախշ միւսթագպէլէ նայիլ օլաճաղընը բէշինէն խապէր վիրտիկիմ իչի՞ն մի քէօթիւ օլուեօրում։ Պէնիմ զաննըմճա, սէն մէսրուր վէ մէմնուն օլմալըսըն, չիւնքի, սէն պու

տէլիգանլըեա ալէագատարսըն , դի-
րա մէրգում , նայիլ օլաճաղը ֆէվ-
գէլատէ սաատէթի հալի , քէնաի իզ-
տիվաճընը , վէ իգպալինի , վէլհասըլ
պունարըն քեաֆֆէսինի , սէնին վա-
պթան իլէ գաղանմըշ օլաճագ տըր :
Մէրգումանն , Մէքսիգալը իլէ իթ-
տիկի միւնազաասընըն սէպէպի աս-
լի , հադըգաթը հալատ սէնսին : Պու
միւնազաա էկէր օլմասա իտի , Բա-
միրեզ տէ , Ֆրանսըզը գաթը ու թէ-
լէֆ իթմէգլիկի , ասլա խաթը ու խա-
եալինտէն պիլէ կէչիրմէեէճէք իտի :
Պու հալատ , պէնիմ պիչարէ հէմշի-
րէմ , ալէմ օլ գառար նանքէօր տըր
քի , մէրգում Ֆրանսըզըն , պիղի
աղտը իզտիվաճ զինէթինէ տաւէթ
իթմէգլիկի խաթըրընա պիլէ կէթիր-
մէնէճէկինէ էմինիմ : Վէ էկէր պիղ ,
պիլա տաւէթ կիթմէգլի՛ք քիւֆթախա-
լըզընատ պուլունսադ , Գօսպիկ նամ
հիւքմտարըն դէպինտէն իչէրի կէչ-
սիկիմիզ , իչ էերինէ պիլէ գօնուլ-
մաեարագ , պլէլի կիւղէլճէ գարու-
տան տիշարը ռիթաճագլարընա ասլա
չէ՛քը ու չիւպհէմ եօգ տուր :

Պու մնհավէրէ , եահսա տահա
տօղրուտու Մօրալէսին քէնաի քէն-
տինէ իթտիկի չու ուզուն միւքա-
լէմէ էնտասընտա , դարտադ իչէ գըզ-
գարընտադ , կէնճ Ֆրանսըզըն կէօ-
թիւրիւլմէ՛քտէ օլտուղու թահէթրէվա-
նըն արգասընտան կիթմէ՛քտէ իտիչէր :

Դաիեա տը Լ'Օպիտօ տօգադընտա
պիր չարէ՛ք տաւէթ նիւրիւտու՛քտէն
սճըրա , մէգքիւր թահէթրէվանի իչէ
մնհէմնէնտէ պուլունանդադ , պիր գաչ
եիւզ սէնէչի՛ք ապտճլարըն սըգ եար-
բադլարը իչէ էօրթիւլմիւշ օլսըն պիր
բադրմագլըզըն էօնիւնտէ տուրտու-
լար : Վէ պէեատ բէնդի՛լի խըզմէթ-
քա՛տ , ճէպհէրինէն պիրինտէն պիւ-
յի՛ք պիր անտիմտար չըգարտադ ,
բարմագլըզըն գարուսունու աչար :

Կէնճ գըզ իլէ թահէթրէվանի , վէ
մէչալէճիլէր , գարուսուն էչիյինտէն
կէչտի՛քտէն սօնրա , գարուսուն պէ-
թէ՛քրար դարանմասը սէտասը իչի-
միտի , վէ օրթալըգտա հիչ պիր է-
սէր գալմադըգտ , Դաիեա տը Լ'Օպիս-
բօ սօգադը տահի դարանլըգ տէր-
եասըննտա ղարդ օլտու , դիրա , պին
եէտի եիւզ եէթմիչ սէնէսինտէ , Հա-
վանա չէհրինին սօգադլարը , անճագ
մահիմտադ ըչըղըլտա այտընսանմագ-
տա խոլէր :

Մօրալէս , դի՛քրինի իթմիչ օլտու-
ղումուղ թահէթրէվանի մնհէմնինտէ-
քի էչհասըն տուրտուգլարը էննա-
տէ , քէնտիտէ գըզգարընտաչը ի-
լէ պիրլի՛քտէ , պիր գարուսուն տա-
մը պէթընտա տուրարագ , բարմագ-
լարընըն ապտասընտա , քիթապտասը՛ն
թէլլէրինտէն տահա իննճէ պիր սի-
կարա գըտըրմագդա մէչղուլ խոլ :

—Պիր ազ տահա իլէրլէեէլիմ , ակ-
տի Դարմէն :

—Նէ՞ ֆայտէսի վար տըր , տէեու
սիւալ իթտի Թէ՛ք կէօղլիս :

—Խանէնին գարուսունու իչիճէ
կէօրմէ՛ք իտիթերիմ քի , կիւնտիւղ
վագթը կէլտիկիմտէ , գօլայճա պու-
լաչալիէ՛յիմ :

—Պու հալտէ պէնատ ատնա , պի-
հուտէ ատրմլարընը էտիրկէմէնի իս-
թատ իտերիմ :

—Նէ՞ տիմէ՛ք իտիթեօրսուն :

—Տիմէ՛ք իտիթերիմ քի , զաթէն
պէն պու եվի , վէ քիմին օլտուղու-
նու պիլմիրիմ :

—Ա՛հ , պիրատեր , սահիհէն պի-
լիրմիսին :

—Հէմ բէ՛ք ալէա պիլմիրիմ . . ,
Դաիեա տը Լ'Օպիտօ սօգադընըն էն
կիւզէլի տէ՛յիլ իտէտէ , էն կիւզէլլէ-
լինտէն պիրի օլան պու եվ , հէմշէհ-
րիլէրիտիզտէն , ատն ժօղէ Բօվէրօ նամ
զաեէթի զէնկին Իսբանեաալը պիր սա-

հիպ սէֆայինին մալի տիր։ Պու տօն Ժօզէ կէնճ օլմաեբպ, դարբսբ տա էօլմիւշ տիւր, վէ Անունցիաթա իսմինտէ պիր գըզը վար տըր քի, մէզպուրէ իչին Հավանանըն էն կիւզէլ գըզը օլտուղու սէօյլէնիլտիկինի իչիթմիշ իտիմ։ Վէ տօղրուսու պու կիճէ մէզպուրէյի մէշալէլէրին չաֆգըյլա կէօրտիւկիւմտէն պէրու, խալգըն չու բիվայէթի միւպալաղալը օլմատըղընը թաստիգ իթտիմ, նասըլ քի պունու էլպէթթէ սէն տախի թաստիգ իտէրսին, էօյլէ տէյիլ մի գըզգարընտաշ, չիւնքի պիր ազ էվվէլ կէօրտիւկիւմիւզ գըզ, չիւպհէսիղ Անունցիաթա իտի։

Պիր գաչ սանիեէ գատար, Գարմէն, քէմալի սիւքիւթ իլէ տէրին պիր միւթալաաեա տալտը։ Պու արա Մօրալէս, ֆէվգէլատէ պիր ազամէթ վէ ֆիւթուրսուզլուգլա սիկարասընը իչմէքտէ իտի։

Կէնճ գըզ, նիհաեէթ պաշընը գալտըրըպ,

—Տօն Ժօզէ Բօվէրօ ղաեէթ զէնկին տիր տէտին, տէյիլ մի, տէեու սիւալ իթտի։

—Էվվէթ, վէ օլ տէրէճէ զէնկին տիր քի, քէնտի վարիտաթընըն մըգտարընը հիսապ իթմէք իչին պիլէ, պէլքի սըգընթը հիսս իտէր, վէ մէրգումուն, ճէզիրէնին հէր թարաֆընտա նէպաթաթ մահէլլէրի վէ չէքէր ֆապրիգալարը վար տըր։ Մալիք օլտուղու օն գըթա կէմիլէրինտէն հէր պիրի, պիրէր սէրվէթ տիմէք տիր։ Քէօլէլէրինէ կէլինճէ, պէեանէ հաճէթ կէօրմէմ, պունլար, էկէր ճէմ իտիլմէք լազըմ կէլսէ, պիր օրտու գատար օլուր։

—Պու գատար վարիտաթ իչին, եալընըզ պիր վարիսէ մի վար տըր։

—Էվվէթ, թէքրար սէօյլէրիմ քի, մատմուազէլ Անունցիաթա տօն Ժօզէ Բօվէրօնուն պիր թանէճիք գըզը տըր։ Կէօրիւեօրմուսուն, գըզգարընտաշ, քի պու գըզ իլէ էվլէնէճէք տէլիգանլը, սաատէթի հալէ նայիլ օլմուշ օլաճագ տըր։

Պու սէօզլէրտէն Գարմէն, միւթէէսսիր օլարագ, շու վէճհ իլէ պէեան իյլէտի.

—Աճապա շու հալ, մուվաֆըգը հագգանիեէթ մի տիր։ Նէ իսմ ու իւնվան վիրմէլի շու ղարիպ թալէէ քի, պիրիսինին լէհինտէ օլտուղու հալտէ, տիկէրինին տէ ալէյհինտէ տիր։ Պէն, հէմ կէնճ վէ հէմ կիւզէլ օլուպ, տամարլարըմտա տախի, մէշհուր պիր խանէտան գանը ճէվէլան իթմէքտէ տիր. պունունլա պէրապէր, պէն, կէչինմէք իչին շարգը չըղըրմալըեըմ, բագս իթմէլիյիմ, վէ պիր գաչ բարա պախշիշ ալմագ իչին, էլիմի ուզատըպ տիլէնմէլիյիմ, հալ պու քի, օ կէնճ գըզ, կիւզէլլիք ճիհէթիյլէ պէնտէն զիեատէ տէեէրլի օլմատըղը թագտիրտէ, հէր կիճէ միլեօնլարլա շիշիրիլմիշ օլան շիլթէլէր իւզէրինտէ ուեումագտա տըր։ Պու Անունցիաթաեա հիւրմէթ օլունմագտա, միւտահէնէ իտիլմէքտէ, վէ հագգընտա ֆէվգէլատէ իզհարը մուհապպէթ գըլընմագտա տըր։ Վագաա, պանա տա թէհայեիւր օլունմագտա տըր, չիւնքի թէհայեիւր իթմէմէք օլամազ, ֆագաթ պու թէհայեիւր պիլէ թահգիրամիզ վէ նամուսուզճա տըր։ Զիրա էն գապա, վէ ատի հէրիֆ պիլէ, պիր պուսէ իչին պանա պիր ավուճ ալթուն վիրմէքլիկէ գալգըշըր . . . ։ Անլաեօրմուսուն, Մօրալէս, պու միւսավաթսըզլըգ պէնիմ հիտտէթ վէ թէէսսիւֆիւ մի մուճիպ օլուեօր, վէ շու հալտէ էտնա տէրէճէտէ պուլունուպ տա տէրէճէյի պալէաեէ չըգմագ իսթէեէնլէր, հէր նէ եաբսալար հագգ-

լը տբրլար զանն իտիեօրում . . . :

Թէք կէօզլիւ կիւլմէեէ պաշլաեարոդ ,

—Իշթէ թամ սէն տէ պէնիմ էֆքեարբմտա իմիշսին , տէտի , պէնտէ սէնին կիպի զէնկին օլմագ թասավվուրունաաեբմ , վէ հէր քէսին , զէնկինլիկի պուլապիլտիկի եէրտէ , վէ հաթթա գօնշուսունուն ճէպինտէ պիլէ արամասընը , հագգլը վէ ճայիզ կէօրիւրիւմ :

Գարմէն պիր թէնէֆֆիւր ալէամէթիյլէ ումուզլարընը սիլքինէրէք ,

—Պիրատէր , տէտի , սէն քէնտինի ասլա պանա թէշպիհ իթմէ :

—Նէ՞ իչին :

—Չիւնքի պէն հբրսը շան միւպթէլասբեբմ , լաքին սէն հայտուտսուն :

—Սէօզիւնէ գարշը կէլմէք իսթէմէմ , ֆագաթ պիր հայտուտուն , պիր հբրսը շան միւպթէլասընտան տահա զիեատէ չաբուգ սուրէթտէ մէրամընա , վէ անըն վասըլ օլաճաղը մէվգբլարտան եիւքսէք մէվգբեա տա վասըլ օլմասը իհթիմալտէն պայիտ տէյիլ տիր :

—Պու պապտէ պէն տախի սէնին էֆքեարընտանբմ , եանի սէնին հագբգաթէն եիւքսէք պիր մէվգբտա , եանի տար աղաճը իւզէրինտէ թէսլիմի բուհ իյլէեէճէյինի զանն իտէրիմ :

—Տօղրուսու գբզգարընտաշ , շու բէյղամպէրլիկինէ թէշէքքիւր իտէրիմ :

—Պու բէյղամպէրլիկիմի եալանա չբգարմագլբգ սէնին էլինտէ իսէտէ , գօրգարբմ քի բէք սահիհ չբգաճագ տբր :

Պու էսնատէ , կիճէ , սաքին վէ զաեէթ լաթիֆ օլուպ , սօգագլարտա պազը քէօբէքլէրին հավլամասը , վէ կիճէ գուշլարընը ուչմասը սէտասընտան զայրի հիչ պիր սէս իշիտիլմէեօր իտի :

Պիր արալբգ , Թրինիտատ քիլիսէսինին սաաթը իւչ վուրմագլա , պիր չօգ մանասթբրլարընը գամբանալարընտա պուլունան սաաթլար տախի իւչ վուրտուլար :

—Հէմշիրէ , սաաթ սապահընը իւչիւ տիւր . խանէմիզէ տէօնէճէք վագբթ տահա կէլմէ՞տի մի , տէտի Մօրալէս :

—Հայտէ կիտէլիմ , տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ գբզ :

Միւթէագբպէն, Մօրալէս իլէ Գարմէն պուլունտուգլարը մահէլլտէն հարէքէթլէ , շէհիրտէն տիշարը չբգտբլար , վէ Բասէ սէյրանկեահընը կէչիպ , Բուէրթա տը Թիէրրա տէնիլէն մահէլլին քէօբրիւսիւ եագընլարընտա վագը քիւչիւք վէ թուղլատան ինշա իտիլմիշ , վէ իւզէրի գամբշլար իլէ էօրթիւլմիւշ օլան պիր ալչագ էվին էօնիւնէ վասըլ օլտուլար քի , մէզքիւր գամբշլարը , նիմ սուրէթտէ էյիլմիշ օլան էվին չաթբսը իւզէրինտէքի եէր եէր մբխլը ինճէ վէ ուզուն թախթալար թութմագտա իտիլէր :

Պու էվ , եախօտ գուլիպէ , տէրունինտէ աղաճլար տիքիլմիշ օլան վէ վագթբյլա պիր պաղչէ օլուպ , խայլի սէնէլէրտէն պէրու իսէ , զէրբ իտիլմէեէրէք խալի պբրագբլմբշ օլմասընտան , հէր թարաֆընտա սարմաշբգ նէվինտէն ֆիտանլար վէ թիքէնլի չալը չբրբբլար պիւյիւմիւշ , վէ պու սուրէթլէ պիր չօգ եբլանլարընը , տէրունինտէ բահաթճա վագբթ կէչիրմէլէրինէ մախսուս սբգ պիր օրմանլբգ հէյեէթի քէսպ իթմիշ պուլունան պիր թարլա օրթասընտա պուլունմագտա իտի :

Մէզքիւր մուխաթարալը օթլարընը իչինտէ , գազմա իլէ տար պիր կէչիտ

աչքլմբշ օլմաղլէ, պու կէչիտտէն գուլիպէնին գաբուսունա կիտիլիր իտի։

Պու սէֆիլ գուլիպէտէ սաքին օլանլար, քէնտի գուլիպէլէրի, խբրսբզլարըն թամաքնը թահրիք իթմէզ օլտուղունու պիհագգըն պիլտիքլէրինտէն, մէզքիւր գուլիպէնին գաբուսունու ասլա քիլիտլէմէզ իտիլէր։ Նասըլ քի, պու տէֆա տախի Մօրալէս, պիր բարմաղընը, ճիւզի մէրթէպէ կիղլէնմիշ օլան զէնպէրէք իւզէրինէ տօգունտուրմասը յլա գաբու աչքլտը։ Պատէհու թէք կէօզլիւ, սիեահ վէ պօտուր պիր շիշէնին աղզընտա պուլունան մումունու եագարագ, տէրունի գուլիպէ, իքի տայիրէեէ թագսիմ օլտուղու, վէ պու տայիրէլէր թախթա տէօշէմէլի վէ թավանլարը գաբլը օլմատըղը կէօրիւլտիւ։ Պինապէրին մէզքիւր տայիրէլէրին թապանը սէրթ թօբրագ օլուպ, թավանլարընտան, քիրիշլէր վէ չաթընըն գամբշլարը կէօրիւլմէքտէ իտի։

Գաբուտան իչէրի կիրիլտիկինտէ, իլք տայիրէ Մօրալէսին օլուպ, Գարմէնին տայիրէսի արգա թարաֆտա իտի։

Իգամէթկեահը մէզքիւրիւն թէզեինաթընա կէլինճէ, պունուն թարիֆ ու պէեանը մուխթասար վէճհ իլէ օլապիլիր. շէօյլէքի, հէր պիր տայիրէտէ պիրէր գարեօլա, պիրէր քիւչիւք թրաբէզա, վէ մէշին իլէ գամբշլարտան մաամուլ պիրէր իսկէմլէ պուլունմագտա իտի։ Պիրինճի տայիրէտէ, մաթպախ թագըմընը ասմաեա մախսուս օլան բապը պիր զինճիրտէն, պիր թէնճիրէ ասըլմբշ օլուպ, պիր բաֆ իւզէրինտէ տախի իւչ տէօրթ ատէտ թապագ, իքի պուչագ, գալայտան իքի գաշբգ վէ իքի տէ գատէհ վար իտի։

Պու էվտէ, թէզեինաթ տէնիլէճէք էշեա վար իտի իսէ, օ տախի Գարմէնին տայիրէսինտէ իտի, լաքին Ալլահ թէզեինաթ իյլէեէ։ Շէօյլէ քի ալթը բարմագ ուզունլուղունտա, վէ տէօրթ բարմագ էնլիլիկինտէ քիւչիւք պիր այնա, գարեօլանըն եանընտաքի տիվարտան ասըլը օլտուղու կիպի, տայիրէյի մէզքիւրէտէ, քիլիտսիզ օլարագ, պիր տէ սանտըգ, վէ զիքր իթմիշ օլտուղումուզ քիւչիւք թրաբէզանըն իւզէրինտէ, իպրիք եէրինէ գուլլանըլըր պիւյիւք պիր տէսթի, վէ թօբրագտան էնլի պիր չանագ պուլունմագտա իտի։ Մէզքիւր տէսթի վէ չանագ, կէնճ գըզըն թուալէթ թագըմը իտիլէր։

Խիւլասա, պու էվին քեաֆֆէյի էշեա վէ ահվալի, խանէյի մէզպուրուն, տէյիլ եալընըզ ֆագրը հալինի, իլլա տէրէճէյի նիհայէտէ սէֆալէթ վէ բէրիշանիեէթ իչինտէ պուլունտուղունու իյմա իտէր իտիլէր։

Մօրալէս, քէնտի տայիրէյի մախսուսէսինտէ եալընըզճա գալմագլըղը զիեատէսիյլէ արզու իթմէքտէ օլտուղունտան, զիքրի սէպգաթ իտէն գանտիլի Գարմէնէ թէպիմ իտէրէք,

—Կիճէլէր խայր օլսուն, գըզգարընտաշ, տէտի, քէնտիսինէ մախսուս օլան զարիպ թէպէսսիւմիւ իլէ, չալըշ քի, պու կիճէ բիւեանտա գըրալ կիպի զէնկին պիր պէյզատէ, սէնին իլէ էվլէնմէք իսթէսին, վէ իզտիվաճընըզ իճրա օլունուպ, պիւյիւք պիր դատըն օլտուղուն հալտէ, ույգունտան ուեանասըն։

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, պիրատէր, լաքին սէն տէ չալըշ քի, բիւեանտա ասըլը օլմաեասըն, վէ եաթաղընտան գալգտըղընտա, նամուսլու պիր ատէմ օլասըն։

Պու քէլամլարտան սօնրա, չէնկի գըզը քէնտի տայիրէսինէ չէքիլիպ, գաբուեու գաբատը, վէ Մօրալէս, մէզքիւր գաբունուն սիւրկիւսիւ գօ-

նուլտուղու սէսինի իշիտինճէ, արա սրբա կիճէլէրի, մուխաթարալը թէշէպպիւսաթը էսնասընտա իսթիմալ իյլէտիկի քիւչիւք պիր խըրսըզ ֆէնէրինի, չագմագ իլէ եագտը, վէ պու ֆէնէրին ճիւզի այտընլըղը սաեէսինտէ, ուզուն գըլըճըյլա քիթարասընը չըգարտը, վէ էնլի շաբգասընը տախի պիր թարաֆա գօեուպ, պիր կէօզիւ իւզէրինտէ պաղլը օլան սիեահ պաղը տախի չէօզտիւ, վէ մէզքիւր սախթէ պաղըն ալթընտա մահֆուզ պուլունան մէրգումուն պիր կէօզիւ, բարլագլըգ, հիյլէպազլըգ, միւրայիլիք, վէլհասըլ չիրքինլիք վէ գըզկընլըգ խուսուսունտա տիկէրինտէն գըսգանաճագ հիչ պիր ճիհէթի օլմաեարագ ղահիր օլտու։

Մօրալէսին, թէք կէօզլիւ պիր միւզիգաճը օլմագ իչին, կէօզլէրինին պիրիսինէ պաղլատըղը մէզքիւր իբէքլի պէզ բարչասը, հագըգաթէն մէրգումու թանըլմազ պիր հալէ գօյմագտա իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, Մօրալէս, պիր քէրրէ քէնտիյի պուլունճա, գումարխանէտէն թօբլանմըշ վէ սօյտուղու իքի ատէմլէրտէն հասըլ իտիլմիշ օլան թէմէթթիւլէրինի ճէպլէրինտէն չըգարտը, վէ հըրսը թամաընտան նաշի տիթրէմէքտէ պուլունան էլիյլէ, ագչէ բաքէթլէրինի պիրէր պիրէր չէօզտիւ, վէ պատէհու միրալայըն ագչէ քէսէսինի պօշալտարագ, ֆէվգէլատէ պիր սէվինճ իլէ պիլճիւմլէ նուգուտու մէվճուտէյի, գըյմէթլէրի սըրասըյլա իսթիֆ իթմէքլիկէ պաշլատը, վէ պէօյլէճէ ազ պիր վագըթ զարֆընտա, քեաֆֆէյի պագշիշ վէ եաղմա ագչէլէրինի իսթիֆ իթտի։

Մօրալէս, պու ագչէլէրին մէճմույինի հիսապ իտիպ, մըգտարը մէվճուտու օն իքի պին լիրայը թէճավուզ իյլէտիկինի կէօրիւնճէ, ղաեէթլէ մէմնուն օլտու, վէ մէսրուրէն։

—Ա՛հ, պու նէ իգպալ, տէտիչիւնքի գըզգարընտաշըմ սէրվէթիխաեալ իթտիկի թագտիրտէ, պէնանը հագըգաթէն էլտէ իտիեօրում։

Պատէհու Մօրալէս, մէզքիւր ագչէլէրի հիսապ իթմէք իւզրէ օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէսինտէն գաղգտը, վէ օտասընըն արտ թարաֆընտ տօղրու կիտիպ, սէսսիզճէ գարեօլասընը եէրինտէն գըմըլտաթտը։

Պու գարեօլանըն աեագլարընտան պիրի, բէքլէշմիշ թօբրաղըն իչինտէ կէօմիւլիւ օլան էնլի վէ եասը պիր թաշ իւզէրինէ վազ իտիլմիշ իտի։ Մօրալէս պըչաղընըն ուճունու մէզքիւր բէքլէշմիշ թօբրագ իլէ թաշըն արասընա սօգմասըյլա, թաշը գօլայճա եէրինտէն գալտըրտը, վէ պու սուրէթլէ պիր աեագ էնլիլիկինտէ վէ իքի աեագ տէրինլիկինտէ աչըլան տէօրթ քէօշէլի չուգուրա տօղրու ֆէնէրինի ուզաթտը, վէ պու ըշըղըն շաֆգըյլա, մէզքիւր չուգուր տէրունինտէ քիւլլիեէթլի ալթուն վէ կիւմիւշ ագչէ մէվճուտ օլտուղու կէօրիւլտիւ։

Մօրալէս, էմրի թէայեիւշլէրի իչին լաղըմ օլան մէպլաղը, պալէատէ զիքրի կէչէն ագչէլէրին իչինտէն պիր թարաֆա չըգարաբգտան սօնրա, պագիսինի, էվվէլճէ եըղըլմըշ օլան մէպալիղին եանընա թէրաքիւմ իթտի։ Պատէհու չուգուրուն աղզընը, մէզքիւր թաշ իլէ պէթէքրար գաբաեըպ, գարեօլաեը տախի պու եասը թաշըն իւզէրինէ վազ իյլէտի։ Սօնրա, ֆէնէրինի սէօնտիւրիւպ, եաթաղընա կիրտի, վէ չօգ սիւրմէյիպ տէրին պիր ույգուեա տալտը։

Պիզ, Մօրալէսի քէնտի տայիրէսինտէ պըրագարագ, կէլէլիմ հէմշիրէսինին օտասընա։

Հագըգաթը հալտէ Գարմէնի չիմ-
տի թանըեաճաղըզ, վէ պիրինճի
տէֆա օլարագ, անը կէօրէճէ յիզ,
զիրա չիմտիեէ գատար մէզպուրէնին
նիմ մէսթուր օլան սիմասը, պիզիմ
իչին պիր էսրար իտի։

Պու էսնատէ կէնճ գըզ, գալըն
տանթէլալը պուրնուզունու իւզէրին-
տէն չըգարմըշ օլուպ, կիւմրահ սաչ-
լարընըն գալըն էօրկիւլէրի իսէ, ու-
մուզլարը իւզէրինէ սարգըլաճագ
եէրտէ, գատիֆէտէն մաամուլ պիր
թաճ միսիլլու, պաչընըն էթրաֆըն-
տա իչ իչէ սարըլմըշ իտիլէր։ Հալ
պու քի, պու կիպի ղաեէթ տիլպէր
վէ հիւսէնա պիր գըզ իչին, տէյիլ
պէօյլէ պիր սախթէ թաճ, իլլա հա-
գըգի պիր թաճ գօնուլմագ լազըմ
իտի։

Մէզպուրէնին գաշլարը, Եունան-
լարըն իլահէ սանէմլէրինտէքի աննլար
կիպի նազիք վէ գուսուրսուզ օլան
անլընըն ալթընտա, սիեահ վէ էմ-
սալսիզ տէրէճէտէ միւնթազամ օ-
լուպ, մէզքիւր գուսուրսուզ գաշ-
լարըն ալթընտաքի կէօզլէրի իսէ,
գարա վէ պէլքի պիր ազ զիեատէ-
ճէ իրի իտիլէր, վէ պունլարըն չու-
գուր պէպէքլէրի տիւրլիւ պէ տիւր-
լիւ րէնքլէրէ չալար պիր սուրէթտէ
իտի։ Գարմէնին պուրնունուն ճիւզիճէ
գարթալ գուշու պուրնու շէքլինտէ
օլմասը, վէ տէլիքլէրինին, հիտտէթ
ու ղարէզ էսնասընտա թէվսի իտիլիր
պիր հէյեէթ ու թարզտա պուլուն-
մասը, սահիհէն Մաղրըպլարըն գավ-
մընը խաթըրա կէթիրիրլէր իտի։

Մէզպուրէնին ալթուն սարըսը րէն-
կինտէ օլան եիւզիւնիւն պէեազլըզը-
նա բարլագլըգ վիրէն տուտագլարը-
նա կէլինճէ, պունլարտա, պունտան
ագտէմ պէեան իթմիչ օլտուզումուզ
իւզրէ, աչըգ գըրմըզը րէնկինտէ ի-
տիլէր։

Իչթէ Գարմէն պու հալտէ օլուպ,
մէրգումէ, չու ֆէվգէլատէ կիւզէլ-
լիկինէ պիհագգըն մաղրուրէն, իւ-
միտ իթմէկէ, վէ միւսթագպէլ հագ-
գընտա կիւվէնմէքլիկէ հագգը վար
իտի, վէ հէր շէյէ եէթիշմէքլիք, վէ
տիւնեանըն պալէասընա կէօթիւրէն
տէրէճէլէրէ վասըլ օլմագլըգ, քէն-
տի իգթիտարընտան իտի։ Էվվէթ,
պախթ վէ թալէ քէնտիսինէ եավէր
օլտուգճա, հէր շէյ միւմքին, վէ
հաթթա միւհթէմէլ իտի . . . ։ Էվ-
վէթ, մէզպուրէնին հուզուրունտա
տիզ չէօքմէք, վէ անը սուլթան մա-
գամընտա սէլամլամագ լազըմ իտի։

. . . . . .

Զէնկի գըզը, պու արալըգ, մէր-
մէրտէն մաամուլ իլահէ սանէմլէրի
միսիլլու, գօլ վէ ումուզլարը աչըգ
օլուպ, զիքրինի իթտիկիմիզ գանտի-
լին մէվզու պուլունտուղու քիւչիւք
մասանըն եանընտա վէ աեագ իւզրէ
տուրմագտա, վէ էլինտէ տախի, Ֆը-
րանսըզըն գօյնունտան պուլուպ, քէն-
տի կէօքսիւնէ գօյմուշ, վէ պու էս-
նատէ կէօքսիւնտէն չըգարմըշ օլ-
տուղու քիւչիւք ճիզտանը թութա-
րագ, ֆէվգէլատէ մէրագ վէ տիգ-
գաթ իլէ թէֆթիշ ու թէտգըգ իթ-
մէքտէ իտի։

Պու ճիզտան, գըրմըզը մէշին իլէ
միւճէլլէտ, վէ իւչ ատէտ կիւմիւշ
գօբչա իլէ մահֆուզ օլուպ, տար վէ
ինճէ պիր տէֆթէր շէքլինտէ իտի։
Մէզքիւր ճիզտանըն իւզէրինտէ, սիլ-
սիլէ նիշանը հէյեէթինտէ կիւմիւշ-
տէն պիր գըլըճ րէսմի հէքք իտիլ-
միչ, վէ պիր շըվալիէ գասդէթասը
թէրսիմ գըլընմըշ, վէ պու լէվհա-
նըն ալթընա տախի տէսթէք օլմագ
իւզրէ, իքի նէֆէր ղաեէթ ճալիպի
նազար գըզ թասվիրի եազըլմըշ իտի։

Գարմէն, մէզքիւր քիւչիւք ճիզ-
տանը, պուրնունա տօղրու կէօթիւ

ըէրէք, անտէն կիւզել վէ թաթլը պիր գօդու հասըլ օլտուղունու հիսս իթտի։ Պատէհու գօբչալարը հարէ-քէթ իթտիրմէսիյլէ, ճիզտանը աչտը։

Մէզքիւր ճիզտան իչինտէ, էմսալի կիպի, իքի եան կէօզ, վէ տար պիր նօթա տէֆթէրի պուլունուպ, պու տէֆթէրտէ իսէ, հիչ պիր շէյ եազըլմըշ օլմաեբպ, եալընըզ պիրինճի սահիֆէսինտէ, պիր էհլի գալէմ էսէրի օլարագ, ճիֆրալը սուրէթտէ շու աթիտէքի լուղէթլէր մուհարրէր իտի.

ԹԱՆՔՐԷՏ ՏԸ ՆԱԺԱԳ

Թուլօն. — Իյլուլ 1769

«Ա՛հ, իսմի Թանքրէտ տը Նաժագ իմիշ, տիմէք քի, ասըլզատէ տիր», տէտի Գարմէն քէնտի քէնտուեէ։

Մէզպուրէ, պու վէճհ իլէ համիսինին իսմինի էօյրէնտի իսէ տէ, պու գատարը քեաֆի տէյիլ իտի։ Իմտի ճիզտանըն իքի կէօզլէրինի թահարրի իթմէքլիկէ պաշլաեարագ, իլք տէֆա պագտըղը կէօզ տէրունինտէ, Ֆուտրօյեան նամընտա պիր սէֆինէ գաբթանընըն իւչինճիւ մուավինլիք մէմուրիեէթինին, մէրգում տէլիգանլըեա իհալէսի իչին, մէրգումուն պիզզաթ քէնտի նամընա օլարագ, Ֆրանսա պահրիեէ նազըրը թարաֆընտան միւմղի վէ վիս ամիրալ գօնթ տը Թրէվիլ թարաֆընտան մուսատտագ պիր գըթա էմրնամէ վար իտի։ Կէնճ գըզ, մէզքիւր էմրնամէյի կէօրիւր կէօրմէզ, քէնտի քէնտինէ,

—Օֆիչեալ իմիշ, վէ պիր կէմի օֆիչեալը գաբուտան, պիր գաբուտան ամիրալ, վէ պիր ամիրալ, հէյեէթի վիւքէլա ազասը օլուր, տէտի։

Պատէհու Գարմէն թահարրիեաթընա տէվամ իթտի։ Ճիզտանըն տիկէր կէօզիւնտէն, տիգգաթլըճա տիւրիւլմիւշ օլարագ, իւչ ատէտ ուֆագ քեաղըտ տիւշտիւ քի, պունլարըն իչինտէ պիր շէյ մահֆուզ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի։ Պազը կիզլի նէսնէլէր իւզէրինէ վազ օլունան եաֆթալար կիպի, մէզքիւր քեաղըտլարըն հէր պիրի իւզէրինէ տախի գալէմլէ Տիան, Սիլվանտիր, վէ Մարինէթ իսիմլէրի եազըլմըշ իտի։

«Աճապա պունլարըն մանէասը նէ տիր», տէտի Գարմէն քէնտի քէնտուեէ, վէ մէզքիւր քեաղըտլարը աչըպ, իչլէրինտէ, գօեու սիեահ, աչըգ էսմէր վէ քիւլէ չալար սարը ըէնկլէրտէ իւչ բարչա սաչտան հալգալար պուլունտուղունու կէօրտիւկիւնտէ, թէպէնսիւմ իթտի։

Սիեահ սաչլար Տիանըն, էսմէրլէր Սիլվանտիրին, վէ սարըլար Մարինէթին իտիլէր։

Գարմէն պու հալտէն միւթէէսսիր օլարագ, «Ա՛հ, պիր աշըգը պիվէֆա իմիշ, ֆագաթ օլամազ մը էօյլէ գուվվէթլի պաղլար քի, հէրճայիլիք անլէրի գըրամասըն» տէտի։

Մուախխարէն մէզպուրէ, քիւչիւք այնասընա պագըպ, տէրունինտէ քէնտի ճալիպ սիմասընը կէօրմէսիյլէ, զանն իտէրսին քի, պու սիւալինին ճէվապընը, քէնտի լէհինտէ օլարագ ախզ իյլէտի։ Վէ սօնրա, կէչիճի մուհապպէթլէրին վէ բէք չաբուգ ունուտուլան աշգ ու սէվտալարըն ըէհինլէրի օլան մէզքիւր սաչտան հալգալարը եէրլէրինէ պէթէքրար վազ իտէրէք, ճիզտանը գաբատը, վէ սիւրաթլէ կիճէ թուալէթինի իքմալ իտիպ, Մօրալէսին գարեօլասընտան հիչ պիր ճիհէթլէ ֆարգը օլմաեան քէնտի գարեօլասընա կիրտի։

Անճագ, պու սըրատա գարտաշը

տերին ույգուեա տալմըշ օլուպ , հը-
ըձւթըսը իչիակտիկի հալտե , Դարմէն
իսէ , պու ճիհէթլէ գարտաշը գա-
տար տախի մէսուա օլմատըղընտան ,
կէօղէրմնի պիլէ գարաեամատը ։

Մօրալէսին , ույգուսունտա պազը
ուղուրըու բիւեալար կէօրիւպ կէօր-
մէսիկինի պիլմէզ իսէք տէ , շու-
բասընը օգուեանալարըմըզա պէեան վէ
թէէմին իտէպիլերիզ քի , չէֆֆագըն
իւք գիեալարը աֆագտա կէօրիւ-
տիւկիւ էանատէ պիլէ , Դարմէն ու-
եանըգ օլարագ կէօրտիւկիւ բիւեա-
եր հէնուզ իգմալ իտէմէմիշ իտի ։

—էվվէթ , էվվէթ , տիմէքտէ իտի
մէզպուրէ քէնտի քէնտուեէ , իտմ
ու իւնէմանա , վարիտաթ ու գուտ-
րէթէ , վէ ուշագլարա մնիւք օլա-
ճաղըմ , հէմ եագըն վագըթտա
մնիւք օլաճաղըմ ։

Իմտի , կէօրիւլէն բիւեալարըն աս-
լը չըգմազ օլսուղունա տայիր պէյն
էլ նաս հասըլ օլմուշ օլան պիր իթի-
գատըն նէ տէրէճէ ֆհէմմիեէթի
պուլունսուզու , իլէրուտէ հիքեա-
եէմիզին սըրասընտա անլաշըլաճագ
տըր ։

7

ԹԱՆԻՐԷՏ վէ ՏՕՆ ԺՕՋԷ

Մօրալէս , տան ժօզէ Րօվէրճունն
խանէսի , Գաթեա տը լ'Օպխօս սօգա-
ղընըն էն կիւզել խանէսի տէյիլ իսէ
տէ , էն կիւզելլէրինտէն պիրի օլսու-
ղունու հէմշիրէսինէ պէեան իթթի-
կինտէ , ասլա միւպալաղա իթմէմիշ
իտի ։

Հիքեայէ իթտիկիմիզ վուգուաթ-
լարըն վագը օլսուղու զէմանտէ ,
Հավանա չէհրի , պիզիմ կիւնէլէրիմիզ-
տէքի կիպի , մունթազամ վէ միւ-
քէլլէֆ պիր չէհիր օլմաեըպ , պինա-
լարը իսէ , կիւզելիւք վէ պիչիմլիւք
ճիհէթիլլէ , չիմտիքի Բարիզին էաֆի-
յէսինէ ըէգապէթ իտէճէք տէրէ-
ճէտէ տէյիլ իտի ։ Շէօյլէ քի օլ
զէմանն Հափնատա միւզէյիէն վէ
պիչիմլի տէնիլէճէք պինալար բէք
աղ օլուպ , պունլարըն պիրինճի սը-
նըֆքընտա պուլունանլարտան պիրի
տէ , տան ժօզէ Րօվէրճունն խանէսի
իտի ։

Նասըլ քի սէօյլէտիւք , մէզքիւր
խանէնին բարմագլըղը , Դաթեա տը
լ'Օպխօս սօգաղընտա վագը օլուպ ,
իւքի թարաֆընտա պիչիւք աղաճլար
տիքիլի պիր կէչիտէ նագըը իտի , վէ
պու կէչիտ իսէ , զիքր օլունան ա-
ղաճլար իլէ , թաապէյի , սըգ վէ նէ-
չիլլիքլի պիր քէմէր թէչքիլ իլլէյիպ ,
մէզքիւր աղաճլարըն ալթընտա պու-
լունան եօլուն պօեունա կիտիլտիկին-
տէ , օրմանն կիպի սըգ վէ կիւզել օ-
լան պիչիւք պիր պաղչէնին օրթա
եէրինտէ քեայինն պիր քէօշկէ վասըլ
օլունուր իտի ։

Մէրմէր թաշլար վէ սէրվի աղաճ-
լարը իլէ ինչա իտիլմիշ , վէ իւզէրի ,
էվրօբա մնլի օլան ըէնկլի քիրէվիտա-
լէր իլէ էօրթիւլմիւշ պուլունան մէզ-
քիւր քէօշկ , իւքի գաթ օլուպ , էթ-
րաֆընտա իւսթիւ աչըգ վէ չիչէք-
լերլէ միւզէյիէն վասի պիր եօլ վար
իտի ։ Պիրինճի գաթըն տայիրէլէրի ,
մէզքիւր եօլ իլէ այնի զէմին իւզէ-
րինտէ իտիլէր ։

Պինաեր մէզպուրուն արգա թարա-
ֆընտա պուլունան պաղչէնին իչինտէ
վէ զաեէթ կիւզել վէ նատիրիւլ էմնալ
Աֆրիգա ֆիտանլարը արասընտա ,
քիչիւք պիր կէօլ պուլունուպ , պու
կէօլուն պէրրագ տուլարը , պապօաչ
թաապիր օլունան աղաճլարըն պուտագ-
լը քէօքլերինէ , վէ խուրմա վէ հին-
տիթան ճէվիզի աղաճլարընըն ուճ-
լարընա կէօղէ վիրմէքտէ իտիլէր ։
Մէզքիւր աղաճլարըն եաբրագլարը

արասընտան տախի, եէշիլ իլէ պէ-
եաղ բէնկլէրէ պօեանմըշ ուֆաճըգ
պիր սանտալ միւշահատէ օլունուպ,
Անունցիաթա պաղէն պու սանտալ
տէրունինտէ օթուրուպ էյլէնիր իտի:

Մէզքիւր լաթիֆ կէօլիւն գբեբլա-
րը իւզէրինտէ, խաթթը խաթիվանէ
Ճախսուս պինլէրճէ ղարիպ չիչէքլէր
պիւյիւմիւշ օլտուղու հալտէ, պու չի-
չէքլէրին աճայիպ չէքիլլէրի վէ կէօզ-
լէրի գամաշտըրըր բէնքլէրի, զանն
իտէրսին քի, եալընըզ մուհարրիրին
գալէմիյլէ տէյիլ, բէսսամըն ֆըրչա-
սըյլա տախի թարիֆի ղայրի միւմ-
քիւն իտի:

Պինանըն սաղ վէ սօլ թարաֆլա-
րընտա, վէ ղաեէթ սըգ աղաճլար ի-
լէ մէզքիւր պինատան այրըլմըշ օլ-
տուղու հալտէ, պազը ախբրլար վէ
խըզմէթքեարլար իլէ քէօլէլէրէ մախ-
սուս տայիրէլէր պուլունմագտա իտի:

Իշթէ, Թանքրէտ տը Նաժագ, կի-
ճէ էսնասընտա վէ պայկըն հալտէ,
պու խանէեէ կէթիրիլտի:

Մէրգում տէլիգանլընըն պայկըն-
լըղը կէչիպ, ագլը պաշընա կէլտի-
կինտէ, սապահ օլմուշ, վէ պիր սաաթ
գատար տա կէչմիշ իտի իսէ տէ, տէ-
րունինտէ եաթմագտա օլտուղու օ-
տանըն բէնչիրէլէրի գօեու բէնկլի
պիւյիւք բէրտէլէր իլէ մուհաֆազա
խտիլմիշ օլմասընտան, կիւնէշին զի-
եալարը ասլա օտաեա թէէսսիր իթ-
մէեօրլար իտի:

Թանքրէտ, կէօզլէրինի աչընճա,
քէնտույի, հէր վագըթքի գարեօլա-
սընտա զանն իթտի, վէ էվվէլ էմիր-
տէ, օլան վուգուաթլարը ասլա տէր-
խաթըր իտէմէտի: Ֆագաթ պիրտէն
պիրէ պաշընըն թէբէսինտէ հասըլ
օլան պիր սարսըլմա, վէ սօլ գօլու-
նուն տամարլարընտա հիսս խտիլէն
պիր աճը, մէրգումուն տիգգաթընը
ճէլպ իթտիլէր: Պինապէրին պու տէ-
լիգանլը սաղ էլինի պաշընա կէօթիւ-
րիւպ, էնլի պիր պէզին, տէրունին-
տէ պիր բարչա պուզ օլարագ պա-
շընա պաղլանմըշ օլտուղունու, վէ
մէզքիւր պուզուն աղըր աղըր էրի-
մէքտէ իտուկինի անլատը: Պատէհու
սօլ գօլունա պագըպ, պազը գանլը
պէզլէրին գավիէն գօլունա պաղլան-
մըշ օլտուղունու կէօրտիւ: Շու հալ-
տէ, մէրգումտան գան ալընմասը
միւնասիպ կէօրիւլմիւշ իտի իսէ տէ,
քէնտիսի պունտան ասլա խապէրտար
տէյիլ իտի: Մէրգում, նասըլ քի
տէտիք, պաշընտան կէչէն վուգուաթ-
լարը պիլմէեօր իտի, հալ պու քի,
պիր ան էվվէլ պունլարը պիլմէքլիկի
տէ պիթթապի զիեատէսիյլէ արզու
իթմէքտէ իտի:

Հէր նէ հալ իսէ, Թանքրէտ, մու-
վագգաթ զաաֆէթինտէն նաշի խայ-
լի կիւճլիւքլէ զիհնինի եօրտուգտան
սօնրա, իլք աղշամքի գումարխանէ
վուգուաթլարընը, շէօյլէքի բիեան-
գօտա գազանտըղընը, չէնկիլէրին
կէլտիկինի, եիւզիւ էօրթիւլիւ կէնճ
գըզըն թիւրքի չըղըրտըղընը, բագս
իճրա իթտիկինի, վէ գըրմըզը սէթ-
րիլի ատէմին վահշիճէ շագալարընը,
վէ պու եիւզտէն հասըլ օլան մուա-
րազաեը, իքի ֆասըլտա իճրա օլու-
նան տուէլլօեու, Մէքսիգալընըն ֆի-
րարընը, վէ նիհաեէթ քէնտիսինին
գումարխանէտէն ավտէթինի տէրխա-
թըր իյլէտի: Հաթթա Գայեա տը Լ'Օ-
պիսբօ սօգաղընա կիթմէք իւզրէ,
տար սօգագտան կէչտիկինտէ, պուր-
նունուն ալթընտան չըղըրմագտա օլ-
տուղու շարգը տախի մէրգումուն
խաթրընա կէլտի:

Տէլիգանլընըն խաթըրէսի, պու
տէրէճէեէ գատար վասըլ օլուպ, ֆա-
գաթ անտէն իլէրուեէ կիթմէեօր ի-
տի: Իմտի, զիհնինի պիր տէֆա տա-
հա եօրտու իսէ տէ, պու տէֆա,

տէրխաթբը իթմէք տէյիլ, հագը-գաթը հալ հագգընտա շիւպհէ իթ-մէքլիկէ պաշլատը։ Շու գատար քի, մէրգում, անսըզըն պաշընա, եա պիր գըլըճ վէ եախօտ պիր տէյնէք իլէ վուրուլարագ, պունուն թէէսսի-րինտէն քէնտիսինին եէրէ տիւշմիւշ օլտուղունու անլատը, նասըլ քի գու-մարխանէտէն տիշարը չըգտըղընտա, եէտինտէ ճէսիմ պիր մէպլաղ պու-լունմասը տա, պէօյլէ պիր ճինաեէ-թէ սէպէպիեէթ վիրմիշ օլտուղունա էլվիրէճէք տէրէճէտէ պիր պիւրհան իտի։ Ֆագաթ մէրգումուն ֆիքրին-տէ հալլ օլունմամըշ պիր մաստէ գալտը իսէ, օ տախի, շու էսնատէ նէրէտէ պուլունտուղու, վէ քիմլէր թարաֆընտան հիւսնի սուրէթտէ գա-պուլ օլունարագ, թէտավի իտիլտի-կի խուսուսլարը իտի։

Տէլիգանլը տիրսէյի իւզէրինտէ տօղրուլուպ, վէ պուլունտուղու մա-հէլլին թէֆթիշ ու թէտգըգը, պէլ-քի ֆիքրինտէ պազը իյզահաթ հու-սուլէ կէթիրիր իւմիտիյլէ, կէօզլէրինի էթրաֆընա կէզտիրմէկէ պաշլատը։

Մէրգումուն պուլունտուղու օտա, օրթա տէրէճէ պիւյիւքլիւքտէ օլուպ, էթրաֆը տախի, իւզէրինտէ ղաեէթ մէհարէթլէ էնվայի սէյեար աժտէր-հալար, ղարիպ իւլ շէքլ մայմուն-լար, եէշիլ բէնքլի աղաճլար, գըր-մըզը գաեալար, վէ պիէմսալ չիչէք-լէր իշլէնիլմիշ Չին հալըլարըյլա թէք-միլէն գաբլը իտի։

Թավանտան, քիւչիւք պիր Ֆիլէ-մէնք ավիզէսի ասըլմըշ օլուպ, պու-նուն ալթը ատէտ եուվարլագ գօլ-լարը տախի, քիւչիւք սէյեարէ եըլ-տըզլար կիպի, սարը վէ բարլագ պա-գըրտան մաամուլ օլան պիր կլօպուն էթրաֆընը թէզեին իթմիշ իտիլէր։

Պունտան մաատա տիվարտա վէ գարեօլանընն գարշըսընտա, չէրչիվէ-սի միւզէյեէն վէ օյմաճըլըգլա իշլէ-նիլմիշ կիւզէլ պիր այնա պուլու-նուպ, տէրունի օտատա տախի, կիւլ աղաճընտան վէ սայիր բէնկեամուզ աղաճլարտան եաբըլմըշ ուֆագ թէ-ֆէք մօպիլեա վէ տէօշէմէլէր, սա-լընճագլը գօլթուգլու սանտալիէլէր, վէ ճաբօնուն չինի գաբլարը պուլուն-մագտա իտի, վէ պու թէզեինաթ վէ թէճէմմիւլաթ, պին սէքիզ եիւզ եէթմիշ սէնէսինտէ, Հավանա իչին էն պիւյիւք տարաթ վէ սալթանաթ մագամընտա ատտ օլունապիլիր իտի։

«Շիւպհէսիզ նամուսլու պիր խա-նէտէ պուլունմագտայըմ, լաքին ա-ճապա պու խանէնին սահիպլէրի քիմ-լէր տիր», տէտի Թանքրէտ քէնտի քէնտուեէ։

Մէրգում տէլիգանլընն պու սի-ւալի իթմէսինտէն պիր ազ սօնրա, պիր գաբու աչըլարագ, իւչ քիշի տէրունի օտաեա տախիլ օլտուլար։ Պունլարտան պիրի իհթիեար պիր քիմսէ իտի։ Պու զաթ, հէյեէթճէ, զիեատէ իհթիեարլըգ հալի քէսպ իթմիշ օլուպ, ֆագաթ սիննէն, ան-ճագ ալթմըշ վար իտի։ Մէրգումուն սաչլարը հէման թէքմիլէն պէեազ-լանմըշ օլուպ, պուրուշմուշ աննը իւ-զէրինտէ թէմէվվիւճ իթմէքտէ, վէ սիմասընընն ղաեէթլէ միւնթազամ վէ տիգգաթա շաեան չըզըգլարը, պիր իզթիրապ վէ քէտէր իյմա իյլէյիպ, վագթըյլա բէք կիւզէլ օլտուղու ան-լաշըլան լէհճէսինտէ տախի տէրտ ու էլէմ էսէրի, վէ խասթալարա մախսուս պիր սօլկունլուգ հալի կէօրիւլմէքտէ իտի. պունտան մաատա իհթիեարը մէրգումուն պօեու, էյիլմէկէ եիւզ թութմուշ օլուպ, էլլէրի տախի ճիւ-զի, ֆագաթ տայիմի պիր սուրէթտէ տիթրէմէքտէ իտի։

Պու իհթիեար իլէ պիրլիքտէ տէ-րունի օտաեա կիրմիշ օլան իքի ա-

տէմլէրտէն պիրի իսէ, մալիւմիւզ օլան վէ իլք կիճէքի սէյեահաթ էսնասընտա, Անունցիաթանքն թահթրէվանը իլէրուսինտէ եիւրիւեէն Բապլօ նամ սատրգ խըզմէթքեար իտի:

Իքինճի շախսա կէլինճէ, պունուն տախի, Հավանա թապիպլէրինտէն էն հազիգի օլտուղունու պէեան իլէ իքթիֆա իտէրիզ:

Իհթիեար, գարեօլանքն եանընա եագլաշըպ, մէճրուհ տէլիգանլըեը, կէօզլէրի աչըգ, վէ պիլա միւշքիլաթ տիրսէյի իւզէրինէ տաեանմըշ կէօրինճէ, պիրտէն պիրէ լէհճէսինտէքի քէտէր ու էլէմ ալէամէթի մահվ օլտու, վէ անքն եէրինէ տուտագլարընտա պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլէրէք, Իսբանեօլճա վէ թաթլը պիր սէտա իլէ,

—Էֆէնտիմ, տէտի, շու թապիպի հազիգին պէնտէնիզի թէէմին իչին սէօյլէտիկի պիլ ճիւմլէ սէօզլէրինէ նիսպէթէն, հալէա պիր տէրէճէ իղթիրապ իչինտէ իքէն, պու քէրրէ միւպթէլա օլտուղունուզ ուղուն պայկընլըգտան գուրթուլտուղունուզու կէօրտիւկիւմտէ, զիեատէսիյլէ մէմնուն օլտում:

—Էֆէնտիմ, ճէվապ վիրտի Թանքրէտ, քէսիք պիր սէտա իլէ, հագգըմտա իղհար իյլէտիկինիզ թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթտէն տօլաեը սիզէ, նէ տէրէճէ պէեանը թէշէքքիւր իտէճէկիմի պիլէմէմ:

—Սիզ պանա թէշէքքիւրէ պօրճլու տէյիլսինիզ, չինքի պէն սիզէ եաբտըղըմը, սիզին հալինիզտէ պուլունան, եանի եարալանմըշ վէ եօլտա թօղուն իչինտէ էօլիւ կիպի պըրագըլմըշ օլան հէր ատէմ իչին տախի եաբաճագ իտիմ: Հէր նէ հալ սէ, էֆէնտիմ, շիմտի սիզ, նամիզաճլըղընըզտան պու տէրէճէ գօլայլըգլա գուրթուլապիլէճէկինիզ իչին, քէնտինիզի մէսուտ ատտ իթմէլիսինիզ, զիրա թապիպինիզ, իքի եախօտ իւչ կիւնէ գատար քեամիլէն քէսպի իֆագաթ իտէպիլէճէկինիզի թէէմին իտիեօր:

Պու սրբատա թապիպ, պուզլու պէզի, Թանքրէտին անլընտան գալտըրըպ, վէ բարմագլարընը տախի, մէրգումուն պիլէյի իւզէրինէ տաեաեարագ, մուհավէրէեէ գարըշտը, վէ իհթիեարըն սօն քէլամլարընա շու եօլտա ճէվապ վիրտի.

—Պու էֆէնտի, իւչ կիւնտէն տէյիլ, իլլա եարըն սապահ քեամիլէն քէսպի իֆագաթ իյլէեէճէք տիր: Զաթէն շիմտիտէն պուզլու պէզլէր սաեէսինտէ, պաշընտաքի Եարէնին իւֆիւնէթի գալմամըշ, վէ նապզլարը քէսպի սիւքիւնէթ իտիպ, հաթթա ճիւզի մէրթէպէ պիլէ հարէրէթ էսէրի միւշահէտէ օլունմամագտա պուլունմուշ տուր:

—Պէրէքեաթ վիրսին պանա քի, ասլա վագըթ զայպ իթմէեէրէք, սօլ գօլունուն տամարընտան քէմալի մէհարէթլէ գան ալտըմ, տէտի Բապլօ մաղրուրլանարագ:

Իհթիեար իլէ թապիպ վէ Թանքրէտ, մէրգում սատրգ խըզմէթքեարըն շու սէվինճինի վէ նէշթէր իսթիմալի մէհարէթինտէ քէնտի իւզէրինտէ օլան էմնիեէթինի կէօրտիւքլէրինտէ, թէպէսսիւմ իթտիլէր:

—Պու հալտէ, էֆէնտիլէր, տէտի Թանքրէտ, քէսիք պիր սէտա իլէ, պէնտէնիզ տախի հագգըմտա տիգգաթ ու իհթիմամլարընը տիրիզ իթմէմիշ օլան զէվաթա, խալիսանէ օլարագ քէմալի թէշէքքիւր վէ շիւքրանիեէթիմի արզ ու պէեան իտէրիմ:

—Էֆէնտի, սիզէ պիր տէֆա տահա սէօյլէեօրում, սիզ քիմսէ հագգընտա թէշէքքիւր վէ շիւքրանիեէթէ պօրճլու տէյիլ սինիզ, զի-

րա հէր քէս քէնտի վազիֆէսինի իճ-
րա իտիպ, պաշգա պիր շէյ եաբմա-
մըշ տըր, տէեու պէեան իթտի իհ-
թիեար։

—Հէր նէ հալ իսէ, էֆէնտի, շիմ-
տի սիզ սըգընթը հիսս իտիեօրմու-
սունուզ, տէտի թապիպ։

—Բէք ազ։

—Պաշընըզտա աղրը վար մը տըր։

—Խաեբր, պաշըմտա աղբրլըգտան
պաշգա պիր հալ եօգ տուր, վէ սալթ
պիր պայկընլըգ հիսս իտիեօրում, վէ
պանա, մէճպուրի պիր խայլի եօլ
եիւրիւմիւշիւմտէ, ազալարըմ ուեուշ-
մուշ տուր կիպի կէօրիւնիւեօր։

—Պունտա օլ գատար ղարարլը
պիր շէյ օլմաեըպ, վագը օլան տար-
պըն թապիյի նէթիճէսի տիր քի, պիր
գաչ սաաթտան կէչէր։

—Պէլքի տէ ալընան գանըն նէթի-
ճէսի տիր, չիւնքի չըգան գան բէք
ազ տէյիլ իտի, տէտի Բապլօ։

—Իշթէ պու սէօզ տօղրու տուր,
վէ պէնիմ զաաֆէթիմին սէպէպի տէ
պու օլմալը տըր, տէտի Թանքրէտ
քէնտի քէնտուեէ։

Թապիպ, խըզմէթքեարըն սէօզիւ
իւզէրինէ, նէ՛ էվվէթ, վէ նէ՛ խաեբր
տիմէեէն, ֆագաթ քէնտինճէ էֆ-
քեարը մախսուսէսի պուլունան ա-
տէմլէր կիպի, եալընըզ պաշընը սալ-
լամագլա գանաաթ իթտի։

Պու արալըգ, իհթիեար քէլամա
աղազ պիրլէ,

—Տօգթօր, նէ՛ էմրինիզ վար տըր,
տէեու սիւալ իթտի։

—Պու կիւն ագշամա գատար եա-
թագտան գալտըրմաեըն, վէ պաշը-
նա պիր բարչա պուզ գօեուպ, իքի
սաաթտա պիր տախի վիճուտա գուվ-
վէթ վիրիճի, ֆագաթ ազ պիր նա-
ֆագա վիրին, վէ պու ագշամ պիր
գատէհ տէ Իսբանեա շարապը իչիրին։

—Պաշգա պիր շէյ։

—Խաեբր, պաշգա հիչ պիր շէյ
լազըմ տէյիլ տիր։ Անճագ եարըն
սապահ, ագշամքի իչտիյի շարապ-
տան պիր ազ տահա գուվվէթլի օ-
լարագ, տիկէր պիր գատէհ Իսբան-
եա շարապը վիրին։

Թապիպ, իճրասը գօլայ օլան պու
թավսիէյի վէրտիքտէն սօնրա, Բապ-
լօ իլէ պիրլիքտէ տիշարը չըգտը, վէ
իհթիեար, Թանքրէտին գարեօլասը
եանընտա եալընըզ գալտըղընտա,
տէլիգանլըեա խիթապէն,

—Էֆէնտի, գօնուշտուղունուզտա
եօրկունլուգ հիսս իտիեօրմուսունուզ,
տէտի։

—Ասլա, էֆէնտիմ, հաթթա է-
կէր պէնտէնիզ իլէ գօնուշմագլըղա
թէնէզզիւլ պուեուրուրսանըզ, զի-
եատէսիյլէ մէմնուն օլուրում։

—Վագաա լիսանընըզ ղաեէթ տօղ-
րու իսէ տէ, լաքին սիզի պիր Իս-
բանեօլ թախմին վէ դըեաս իթմէ-
մէմլէ, զանն իթմէմ քի եանըլմըշ օ-
լաեըմ։

—Էֆէնտիմ, պու խուսուստա ասլ-
լա եանըլմաեօրսունուզ։ Չիւնքի,
պէնտէնիզ Ֆրանսըզըմ, վէ Ֆրանսա
պահրիեէ զապիթանը սիլքինտէ պու-
լունուպ, Ֆուտրօյեան նամ սէֆինէ-
նին էրքեանընտանըմ, վէ իսմիմ տա-
խի չըվալիէ Թանքրէտ տը Նաժագ
տըր։

Թանքրէտ, պու վէճհ իլէ գօնուշ-
տուղու սըրատա, իհթիեարըն չէհ-
րէսի պիր մէմնունիյեէթ վէ մահզու-
զիյեէթ հէյեէթի քէսպ իյլէմէքտէ
իտի։ Մէրգում իհթիեար, տէլիգան-
լընըն էլլէրինի քէնտի էլլէրի տէրու-
նինէ ալարագ սըգտը, վէ քէմալի
հէեէճան իլէ, վէ Ֆրանսըզ խթիլ-
լահը իւզրէ,

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, տէտի, պիլսէնիզ,
հագգընըզտա պիր խըտմէթի միւֆի-
տէտէ պուլունմագլըղըմա միւսաատէ

իթտիկի իչին, ճէնապը Հագգա նէ տերէճէ տուա վէ թէշէքքիւր իթմէքտէյիմ։ Ֆիլվագը, վաթանտաշլարընըզ հագգլարընտա օլան շիւքրանիյեէթ վէ թէշէքքիւր պօրճումուն պիր մըգտարընը իյֆա իթտիկիմտէն տօլաեը, նէ դատար մէսուտ օլտուղումու սիզէ թարիֆ իտէմէմ։

—Էֆէնտիմ, սիզ Ֆրանսաեը պիլիրմիսինիզ, տէեու սիւալ իյլէտի Թանքրէտ։

—Հա՛յ, հա՛յ, հէմ պիլիրիմ, վէ հէմտէ սէվէրիմ։ Պու տիւնեատա քէնտիսինէ էն զիեատէ պօրճլու օլտուղում, վէ պէնիմ իչին պիր գարընտաշտան զիեատէ գըյմէթի օլան, վէ տայիմա օլաճագ օլան զաթ, Ֆըրանսըզ տըր։ Ֆագաթ կէօրիւեօրում քի, սիզ հէնուզ շու էսնատէ քիմին իլէ գօնուշտուղունուզու պիլմէեօրսունուզ։ Պէնիմ իսմիմ, նէ տերէճէ նամալիւմ տախի օլսա, պէլքի սիզճէ մալիւմ տիւր։ Իմտի պիլմիշ օլուն քի, իսմիմ Ժօզէ Բօվէրօ տուր։

—Տօն Ժօզէ Բօվէրօ՞մու, տիմէք սիզ օլ զէնկին սահիպ սէֆային, վէ օն միլեօնլուգ թաճիրսինիզ քի, իսմի, թէքմիլ տիւնեանըն թիճարէթ լիմանլարընտա սէօյլէնմէքտէ տիր։

—Էվվէթ, նասըլ քի սէօյլէեօրսունուզ, օլ զէնկին սահիպ սէֆային վէ օն միլեօնլուգ թաճիր, հագըգաթէն պէն իմ, տէեու թէքրարլատը տօն Ժօզէ, թարիֆի զայրը միւմքին պիր քէտէր էսէրիյլէ։

—Էօյլէ իսէ, էֆէնտիմ, մատամ քի շիմտի պիրպիրիմիզի թանըտըգ, միւսաատէնիզլէ սիզէ սիւալ իտէրիմ քի, պէնտէնիզ նա՞սըլ օլուպ տա շու էսնատէ պուրատա պուլունմագտաեըմ։ Իմտի, ըէճա իտէրիմ, վագը օլան ահվալի պէնտէնիզէ պիլտիրինիզ, չիւնքի հիչ պիր շէյտէն մալիւմաթըմ եօգ տուր, հալ պու քի շու սէրկիւզէշթիմ խայլիճէ զարայիպ նէվինտէն պիր շէյ կէօրիւնմէքտէ տիր։

—Պիլտիկիմի սէօյլէյիմ, լաքին պիլտիկիմ բէք ազ շէյ տիր։

—Պէյիս եօգ, պէնտէնիզ սիզի քէմալի տիգգաթլէ տինլէմէեէ հազըրըմ։ Պունտան պաշգա, պիլտիկինիզ բէք ազ շէյ, շիւպհէսիզ, պիլմէտիկիմիզ սայիր խուսուսաթըն պիլինմէսինէ եարտըմ իտէճէք տիր։

—Էօյլէ իսէ, պէնի տինլէյին, պու կիճէ Անունցիաթա . . .։

—Անունցիաթա՞ մը, թէքրարլատը Թանքրէտ, սիւալ եօլլու պիր սէտա իլէ։

—Անունցիաթա պէնիմ պիր թանէճիք դըզըմըն իսմի տիր։ Հէր նէ հալ իսէ, մէզպուրէ քէնտի թահթրէվանընտա օթուրմուշ օլուպ, վէ մանէթինտէ խըզմէթքեարլարը պուլունարագ, էն աղիզ տօսթու օլան պիր կէնճ գըզըն խանէսինտէ, վիրիլէն կէնճ գըզլար պալօսունտան ավտէթ իթմէքտէ իքէն, Գաիեա տը լ'Օպիսբօ սօգաղը եագընընտա վագը, Գաիեա տիւ Բազէօ նամ տիկէր պիր սօգագ պաշընտա վէ օրթալըգտա, խըզմէթքեարլարը իքի նէֆէր ինսան վիճուտի կէօրիւրլէր։

—Իքի վիճո՞ւտ մու, տէտի Թանքրէտ թէաճճիւպլէ։

—Էվվէթ, պիրի սիզին վիճուտունուզ վէ տիկէրի՝ տէ ուզուն պօյլու, զայիֆ, վէ թագրիպա էլլի եաշընտա, պէտ չէհրէլի, վէ թէէմին իտիլտիկինէ կէօրէ, գըրմըզը սէթրիլի, վէ էլինտէ պիւյիւք պիր գըլըճ թութմուշ պիր հէրիֆին վիճուտու։

—Հա՛, անլատըմ, միրալայըն վիճուտու օլմալը, տէտի Թանքրէտ։

—Պու ատէմին քիմ օլտուղունու սիզ պիլիեօրմուսունուզ։

—Տիւն ագշամ պիրինճի տէֆա

օլարաղ քէնտիսինի կէօրտիւմ , վէ խամի տան Բաղրէզ Մազաքեան օ-ղլուպ , քէնտու քէնտուչի պիր Մէքսիգա մերալաեր թէսմիհէ իհթիկինի տէ իչիհթիմ : Վէ չիմոի անպաէօ-րում քի , մէրգում , պիրի ախպէր ին-թիգամ վէ տիկէրի խբրոպգուբգ վիպի էքի նիհէքիչ վէ պաչագճա իւզերի-մէ հիւճում իհմիշ տիր : Ծագախ չուրասքնա ագուբմ իրվէեօր քի , մէր-գում պիր քէրրէ մագսէտինէ իրմիշ օլտուղու հալտէ , նէ իչին եանրմտոա պուլունմուշ տուր :

—Աճայիպ , տէտի տան ժօղէ , մէր-գում գէրմէզէր սէհրիվին տահմին եա-նրնէզտա պուլունտուղունա թէճա-ճիւպ մին իտիեօրսունուշ :

—Շիւպհէսիզ :

—Իմոի պիրմիշ օլուն քի , մէր-գումուն , սիզին եանրնէզտա պու-լունմասքնա պիր սէպէպ վար իմիշ :

—Նէ կիպի :

—Եանի էօլտիւրիւլմիւշ իմիշ :

—Իօլտիւրիւլմիւշ մին , թէքրար-լատը Թանքրէա թէհայէիւրլէ :

—Իվվէթ , եանի ճէսիմ պիր գէ-լէճ վիճուտունէ սաբլանմըշ տէր :

—Իչիթ պու ղարիպ :

—Լաքին մէրգում պու գէլէճէ սաբլատան , սիզ տէյիլմիսինիզ :

—Խաեբր , էֆէնտիմ , պէն տէյ-լիմ , հաթթա քէնտի կէօզլէրինիզլէ իսկեմէթ օլապիլիրսինիզ քի , պէնիմ եէմտիմտէ ուֆաճէք պիր գէլէճատան պաշգա պիր շէյ էօգ տուր , վէ օ տախի իւզերիմէ հիւճում վուգուն-ատ , գընճնատան պիրէ չըգարըլմամըշ տէր : Պունատան պաշգա , խատմիին պու ալշագ միրալայ օլտուղունու տա-խի պիրմէեօր իտիմ :

—Աճապա քիմ սիզին գաթիլինի-զի թէէտիպ իհմէքլիք քաթամէթինի տէքիւհօէ իհմիշ , վէ պու թէէտիպ-տէն սօնրա , սիզի տէ մէչատտատա պը-րագմըշ տէր :

—Պէլքի պիթթէհատուճ օլտա-տան կէչմէքճատ օլան տիկէր խբրոպ-ղէն պիրի :

—Խբրոպգէն պիրի մի :

—Էվվէթ , վէ էկէր սիզ տախի պու մատտէ իւզերինէ պագը մանիւմաթը մուհիմմէ իսթիհսալ իտէրսէնիզ , մէզ-քիւբ խբրոպգէն նէ իչին պու եօլտա պիր հարէքէթտէ պուլունմուշ օլ-տուղունու անլարսքնըզ : Պէնիմ եէ-տիմտէ տօգուզ պին լիրա գատար պիր մէպլաղը ճէսիմ օլուպ , գաթիլ օլունան Մէքսիգալը տահմի պունու պիրիր իտի : Իմոի , մէրգում Մէք-սիգալը պէնի էօլտիւրիւպ սոյմագ իս-չին , արգամոան կէլմիչ օլմալը տէր , վէ չօլաղ պիր հայտուտ օլմալըզ , քէնտի արգասքնատան տախի տիկէր պիր հայտուտուն կէլմէքտէ օլտու-ղունու ֆարգ իտէմէմիշ տիր : Վէ իհթիմալ տիր քի , պիր թագրիպ պէ-նի եէրէ սէրտիքտէն սօնրա , էօլմիշ զանն ու գըեաս իտէրէք , ավլարը կու-դէրինէ հիւճում էյլէեէն ճանվէրլէր միսիլլու , իւզերիմէ աթըլմըշ տէր : Պու սէրատտա արգատան կէլմէքտէ օլան իքինճի հայտուտ տախի , պանա վուրան հայտուտու վուրմագլէ , մէր-գումու եէրէ տիւշիւրմիշ , վէ իւղե-րիմտէ մէվճուտ օլան ագճէյի սօ-եուպ կիհմիշ օլմալը տէր :

—Էվվէթ , էվվէթ , տէտի տան ժօղ-զէ , սիզին թախմինինիզ տօղրու օլ-մալը տէր : Ծագախ , էֆէնտի , մու-սատտէնիզլէ սիզէ չունու սիւալ իտ-տերիմ քի , եանրը կիճէտէն սօնրա , վէ իւզերինիզտէ խայրիճէ ալթուն պուլունտուղու հալտէ ի նամըլ օլուպ տա Հայիանա սօգագլարընտա կէզմէ-մէք քիւմիթախլըղընտա պուլունտուղ-նուզ :

—Էֆէնտիմ , պէնտէնիզ վաղըթ կէչիրմէ՛ք իչին պիր գումարխանէճի

կիթմիշ իտիմ, վէ եէտիմտէ օլան մէպլաղ տա, օ կիճէ օրատա գազանտըղըմ ագճէ իտի։ Վագաա պանա, շու հարէքէթիմին թէհլիքէլի օլտուղու խապէր վիրիլտի իսէ տէ, պէն թէճրիւպէքեար օլմատըղըմտան, մուխաթարա օլտուղունա ասլա էհէմմիեէթ վիրմէտիմ։

—Լաքին շիմտի շու մուխաթարանըն հէմ սահիհ վէ հէմ տէհշէթլի օլտուղունու կէօրտիւնիւզ, տէյիլ մի։

—Էվվէթ, շիմտի օլ խուսուսա բէք ալէա իսկեաթ օլտում, վէ միւսթագպէլտէ տիգգաթլըճա մուամէլէ իտէճէյիմ։ Ֆագաթ, էֆէնտիմ, պիզ եինէ, նագլինէ հիմմէթ պուեուրտուղունուզ մատտէեէ կէլէլիմ։ Գըղընըզ մատմուաղէլին խըզմէթ քեարլարընըն, պիրի պէնիմ վէ տիկէրի միրալաեըն օլարագ, սօգագտա իքի վիճուտ սէրիլմիշ օլտուղունու կէօրտիւքլէրինտէն պահս իտիեօրտունուզ։

—Հիքեաեէմիզին պագիսի զաթէն մալիւմ տիւր։ Շէօյլէքի Անունցիաթա, էվվէլ պէ էվվէլ զիեատէսիյլէ տիւչարը խէվֆ ու թէլաշ օլմուշ իսէ տէ, սօնրատան մէզքիւր վիճուալարտան պիրինին էօլմիւշ օլմատըղընը անլաեընճա, սէվինճլէ թահթրէվանընտան աշաղը ինմիշ, վէ սիզի քէնտինին շիլթէլէրի իւզէրինէ եաթըրարագ, պուրաեա կէթիրթմիշ տիր։ Իշթէ, հիքեաեէնին թէքմիլի պու տուր, վէ զանն իտէրիմ քի, սիզտէ վուգույի հալէ ակեահ օլտունուզ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, անճագ պէնիմ դուրթարըճը մէլէքիմ օլան մատմուազէլ Անուցիաթաեա իպրազը թէշէքքիւր իթմէքլիկիմէ նէ՞ վագըթ միւսաատէ իտէճէքսինիզ։

—Պու օտաեը թէրք իտէճէք գատար գուվվէթլի օլտուղունուզ զէմտնտէ։

—Տիմէք պէլքի պու ագշամ։

—Էկէր պու ագշամ օլամազ իսէ, եարըն սապահ։ Բէճա իտէրիմ, աճէլէ իթմէյին, վէ թէտպիրսիզ հարէքէթտէ պուլունմաեըպ, քէսպի իֆագաթ իտէճէք տէրէճէտէ իսթիրահաթ իտին։

—Բէք էյի, ֆագաթ սիզէ եէմին իտէրիմ քի, զաթէն շիմտիտէն պէն բահաթ օլտուղումու հիսս իտիեօրում։

—Էֆէնտի, տէտի իհթիեար պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա, պիր ազ էվվէլ, Ֆուտրօյեան սէֆինէսինին էրքեանընտան օլտուղունուզու պէեան իթտինիզ, էօյլէ տէյիլ մի։

—Էվվէթ, պէնտէնիզ մէզքիւր սէֆինէտէ գաբտանըն իւչիւնճիւ մուավինիյիմ։

—Լաքին Ֆուտրօյեան սէֆինէսի լիմանըմըզտան հարէքէթ իտէլի իքի այ տըր։ Միւսաատէնիզլէ սիւալ իտէրիմ քի, սիզ նա՞սըլ օլուպ տա, պուրատա գալմըշսընըզ տըր։

—Պունու սիզէ իյզահ իտէպիլիրիմ։ Պիր դաչ բէֆիգլէրիմլէ գարատա պուլունմագտա իքէն, սէֆինէնին հարէքէթինտէն պիր կիւն էվվէլ գըլըճլա տուէլլօ իտիպ վուրուլտում։

—Վուրուլտունո՞ւզ մու, աճա՛յիպ, սիզին էօմրիւնիւզ պու եօլտա՞ մը կէչմէքտէ տիր։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, արա սըրա պէնիմ պաշըմա պէօյլէ ֆէլաքէթլէր կէլիր։ Ֆագաթ, պու տէֆա ալտըղըմ գըլըճ եարէսի հագգլը իտի, վէ խասմիմ իսէ, էն ազիզ տօսթում օլան վէ պէնիմ զիեատէսիյլէ քէնտիսինէ մուհապպէթիմ օլտուղու հալտէ, քէնտիսինին տախի օլ մէրթէպէ պանա մուհապպէթի պուլունան վիգօնթ Ժան տիւ Թրանպլայ նամընտա կիւզէլ պիր զապիթ իտի։

—Հալպուքի եէկտիկէրինիզէ պու տէրէճէ մուհապպէթինիզ օլտուղու

թագտիրտէ, նէ սէպէպլէ տուէլլօ իթտինիզ։

—Պէն պիլիրմիյիմ, հէմ հիչ էհէմմիեէթի օլմաեան, եանի Մարինէթ նամընտա պիր գըղըն պիր հալդա սաչընըն ըէնկի սարը օլուպ օլմատըղընտան տօլայը հասըլ օլան պիր միւնազաա սէպէպինտէն, եախօտ տահա տօղրուսու սիլահ իսթիմալինէ ալըշմագլըգ խուսուսունտա օլան արզումիզտէն . . . ։ Իւչիւնճիւ համլատա պէն, սաղ եանըմըն իւսթիւնտէն, խայլիճէ տէրին սուրէթտէ եարալանտըմ։ Պունուն իւզէրինէ, զէվալլը վիգօնթ ժան, եիւրէկի աճըգլը պիր զաթ օլմաղլէ, հէման ագլընը ղայպ իթմէք տէրէճէսինէ կէլտի, վէ ատէթա չօճուգ կիպի աղլամաեա պաշլատը։ Պէն իսէ, եարը էօլմիւշտէն պիր ազ ֆարգլը օլտուղումտան, Ֆուտրօյեան սէֆինէսինին ճէրրահը, մուայեէնէեէ կէլտիկինտէ, էկէր սէֆինէեէ նագլ օլունուր իսէմ, գըրգ սէքիզ սաաթ զտրֆընտա վէֆաթ իտէճէկիմի պիլտիրտի։ Պինապէրին ամիրալ տը Թրէվիլ, վիգօնթու թէվգըֆ իթտիրիպ, պէնտէնիզին տախի լիման իւզէրինտէ սաքին օլան թիւճճարտան քէնտինին թանըտըղը էլուա Սանտրիք նամ Ֆրանսըզըն խանէսինտէ իսքեան իտիլմէքլիկիմի էմր իյլէտի։

—Ֆիլվագը, մէրգում իյի պիր ատէմ տիր, վէ սիզ իյի զաթլար եէտինտէ պուլունմագտասընըզ, տէտի տօն Ժօզէ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, պէն տախի այնի էֆքեարտաեըմ։ Էլուա Սանտրիք վէ զէվճէսի, քէնտի էվլատլարը կիպի պէնի գաեբրմագտա տըրլար, վէ պէնի պիր մահ զարֆընտա խասթալըգ ղայլէսինտէն գուրթարտըլար։ Անճագ պէն տէ պու պիր այտան սօնրա բէք էյի տէյիլ իտիմ . . . ։

—Նէ իչին։

—Չիւնքի գուվվէթիմ եէրինէ կէլմէքլէ, սըգըլմաեա պաշլամըշ իտիմ։ Օլ վագըթտան իթիպարէն, պու սըգընթըմ արթտը, վէ թէէմին իտէրիմ սիզի, էֆէնտիմ քի, պիր այտան պէրու կէչիրտիկիմ էօմրիւմ իչինտէ, էն թաթլը վէ խօշ սաաթըմ, պու սապահ սիզին եանընըզտա օլարագ կէչիրտիկիմ շու սաաթ տըր։

Պու սէօզլէր իւզէրինէ, տօն Ժօզէ թէպէսսիւմ իտիպ, Ֆրանսըզըն էլինի սըգտը։ Պատէհու տէլիգանլը շու վէճհ իլէ քէլամընա տէվամ իյլէտի.

—Պու սըգընթըմըն թարիֆ ու իյզահը գօլայ տըր։ Տիւշիւնիւնիւզ պիր քէրրէ քի, պէնտէնիզ պուրատա աղաճ տալլարը իւզէրինտէ տուրան գուշլար կիպի, պիր էճնէպի մէմլէքէթինտէ պուլունմագտաեըմ, վէ վաթանըմա ավտէթ իթմէք իւզրէ, Էվրօբաեա կիտէն պիր սէֆինէնին վիրուտինէ հէր սաաթ պէքլէմէքտէյիմ։

8

ԻՀԹԻԵԱՐԸՆ ՏՈՒԱ ՎԷ ՐԷՃԱՍԸ

Թանքրէտ իլէ տօն Ժօզէ պէյնինտէ, միւքեալէմէ պիր միւտտէթ տահա իմթիտատ իթտի. պատէհու տօն Ժօզէ, պէլքի տէլիգանլը ուեումագ իսթէր միւլահազասըյլա, օտատան տիշարը չըգտը։

Պու սըրատա, Անունցիաթա, պէեազ լիպաս կիյինմիշ, վէ մէլէք միսիլլու կիւզէլ պիր հէյեէթ քէսպ իթմիշ օլտուղու հալտէ, Մէքսիգանըն, Ճարօնուն, Չինին վէ Հինտիսթանըն էն զիյգըյմէթ էշեասըյլա թէզեին իտիլմիշ օլան վասի պիր սալօնտա տուրարագ, բէտէրինէ պէքլէմէքտէ իտի։ Պու սալօնտա մէվճուտ

պուլունան այնալար, Վէնէտիքտէն վէ սանտալեէլեր տօղրուտան տօղրուեա Բարիզտէն կէթիրիլմիշ իտի։

Կէնճ գըզ, իբէքլի վէ գըրմըզը բէնքլի պիր գումաշ իլէ միւզէյեէն օլան պիր սէտիր իւզէրինէ եասլանմըշ օլուպ, մէզպուրէնին նազիք բարմագլարը իւսթիւնտէ, զիւմրիւտ կիպի թաթլը եէշիլ բէնքլի պիր կիւզէլ տիշի բաբաղան օթուրմուշ, վէ մէրգումէնին էյլէնճէսինէ պիր վասըթա օլմուշ իտի։ Անունցիաթանըն էլպիսէսի, վէ սէտիրին գումաշը, վէ բաբաղանըն թիւյլէրի, կէօզլէրէ էօյլէ պիր կիւզէլ ըէվնագ վիրմէքտէ իտիլէր քի, պունու լաեըգըյլա նագշ իտէպիլմէք իչին, անճագ պօեալը բէսիմլէր չէքէն բէսսամըն ֆըրչասը լազըմ իտի։

Իհթիեար բէտէր, սալօնա կէլտիքտէ, գըզ, տէրհալ տեաղա գալգտը, վէ իսթիգպալինէ գօշտուղունտա, բէտէրի, մէզպուրէնին անլընը էօբտիւքտէն սօնրա, գըզ,

—Էֆէնտի բէտէր, մէճրուհումուզու կէօրտիւնիւզ, տէյիլ մի, տէտի։

—Էվվէթ, գըզըմ։

—Նա՞սըլ տըր։

—Բէք էյի տիր։

—Ա՛հ, ճէնապը Հագգ միւպարէք օլսուն։

—Գըզըմ, պէն մէրգումուն եանընտան այրըլաբզըմտա, պիր ան էվվէլ օտատան տիշարը չըգմագ, վէ սէնի կէօրմէք իչին զիեատէսիյլէ արզու իտիեօր իտի։

Պու սէօզ իւզէրինէ, Անունցիաթանըն եիւզլէրի ճիւզիճէ գըզարըպ,

—Պէնի կէօրմէքլիկի արզո՞ւ մու իտիեօր իտի, ֆագաթ նէ՞ իչին, տէտի։

—Պու կիճէ քէմալի մէրհամէթլէ քէնտիսինէ իթտիկին մուամէլէտէն տօլաեը պէեանը թէշէքքիւր իյլէմէք իչին։ Մէրգում, էօմրիւնիւ սէնին սաեէնտէ գազանմըշ օլտուղունա իսկեաթ օլմուշ տուր, վէ պու խուսուստա պէլքի պիւսպիւթիւն հագգսըզ տա տէյիլ տիր։

—Էֆէնտի բէտէր, պու տէլիգանլը իսմինին նէ օլտուղունու սիզէ սէօյլէտի՞ մի։

—Էվվէթ, իսմի չըվալիեէ Թանքրէտ տը Նաժագ տըր։

—Պու պիր Ֆրանսըզ իսմի տիր, տէյի՞լ մի։

—Էվվէթ, վէ պահրիեէ զապիթանընտան պուլունմագտա տըր։

—Պու հալտէ Հագգ Թէալա հազրէթլէրինէ գաթ պէ գաթ թէշէքքիւր իտէրիմ քի, պանա, մէրգում տէլիգանլը հագգընտա էօյլէ պիր մուամէլէտէ պուլունմագլըզըմ իչին միւսաատէ իթտի, զիրա պիլիրիմ քի, սիզ Ֆրանսաեը սէվէրսինիզ։

Պատէհու կէնճ գըզ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա,

—Վէ հէր նէ գատար պէն Ֆրանսաեը պիլմէզ իսէմ տէ, անը պէն տախի սէվմէքտէ օլտուղումու հիսս իտիեօրում, տէեու իլավէ իթտի։

—Գըզըմ, Ֆրանսաեը պիլմէքլիկի արզու իտէ՞րմիսին։

—Էվվէթ, էֆէնտի բէտէր, էվվէթ, հաթթա կիճէլէրի պիլէ րիւեալարըմտա, ուղագ օլան ֆագաթ կիւզէլ օլտուղու սէօյլէնիլէն օ Ֆրանսա պէլտէսինէ կիթմէք իւզրէ, սիզի վէ քէնտիմի պիւյիւք պիր սէֆինէեէ բաքիպ օլմուշ կէօրիւրիւմ։

—Իմտի, գըզըմ, պիլմիշ օլ քի, պու րիւեալարըն սահիհէ չըգաճագ տըր, տէտի իհթիեար միւքէտտէր պիր թէպէսսիւմ իլէ, ֆագաթ Անունցիաթա պու քէտէրի միւշահէտէ իտէմէտի։

—Պու սէօզիւնիւզէ ինանը՞րմըսընըզ։

—Տէյիլ եալընըզ ինանմագ, էմնիեէթիմ պիլէ վար տըր։

—Լաքին, պիր ան էվվել կիտէճէ՞ քիւիլիզ։

—Էվվէթ, էվվէթ։

—Ա՛հ, նէ՛ կիւղել խոպէր, վի՛նէ՛ տէրէճէ տատաէթպախչ հաղատին, տէմի կէնճ դըզ եւ-բահ-բէ-ք տէլէ, վէ չօճուգլար հիպի տէվինիպ, էլինին իւղերինէ օվուրմուշ օլան տիշի բա-բազանը տիւչարը խէվճի ու թէչաշ իտէճէ-ք սուրէթտէ էլլերինի պիրպի-րինէ վուրարագ։

Պու սըրատա իհթիեար, կէօզլէ-րինաէն ագան պիր տամլա եաշը, Ա-նունցիաթա կէօրմէկսին իչին, եւ-զինիւ տիկէր թարաֆա չէվիրտի, վէ մէղքիւր կէօզ եաշընը տէրհալ սիլտի։

—Էֆէ՛նտի քէտէր, տէմի Անուն-ցիաթա, Ֆրանսատա կիհթիկիմիզ-տէ, մուհիպպինիզ օլան զաթը կէօ-բէճէ-բօինիզ, տէյի՛ր մի։

—Հավրը չէհրինտէ պիր չօգ տէ-ֆինէլէրի պուլունան Ֆինլիպ լը Վէյ-եանը՞ մը, եվվէթ, դըզըմ, կէօրէ-բէճէյիզ, վէ իհթիմալ տիր քի, անըն խանէսինտէ միւսաֆիր օլաճաղըզ։

—Ա՛հ, նէ՛ տէատէթ, պիրատէրնի-նիզ թէմամէն իհթիկինիզ զաթըն Ճ-լինի էօրմուկիւմտէ, նէ՛ տէրէճէ՛մէ-տուա օլաճաղըմը թարիֆ խտէմէմ։

—Մէվիւլիւ դըզըմ, տէն մու-հապպէթինի միւսաֆաթէն իչի դըս-մա թագիմ խոխպ, պիրինի պանա վէ տիկէրինի ծնա թախխա իթմէլի-տէն։ Ջիւնքի, Ֆինիբ լը Վէյեան պա-նա, պիր գարընտաշըն տիկէր գա-րընտաշա եաբաղընը եարմիշ տըր, վէ պէչքի տէ պունտան ոճնրա եինէ եաբաճագ տըր։ Շուրաեր տալա ու-նուքմա քի, պէնիմ ոանա օլան էմ-րիմ, մէրզումու բէտէրին կիպի տէվմէք տիր։

—Ա՛հ, օլ պաբատէ սիզ էմին օ-լուն, պէնիմ գալպիմտէ օլան մու-հապպէթ խապղինէլէրի թիւքէնմէզ տէրհճէէտ տիր։ Պէնճէ թէէսսուֆ իտէճէ-ք մատատ, մուհիպպինիզին պիր գըզը պուլունմամատը տըր։ Ե-կէր պիր գըզը օլմուշ օլայտը, հէ-տիկերիմիզտէն այրըլմազ ըհֆիդէ-լէր օլուր իտի-ք։

—Տօսթումուն եալընըզ եիկիրմի պէշ չաղընատա պիր եըքէ-ք էվլատը օլուպ, իտի Օլիվիէ տիր, վէ մէր-հումէ վալիտէսի կիպի կիւղել վէ ճալիպ, վէ բէտէրի կիպի էհլի ըրզ վէ տիճէնատ պիր տէլիգանլը օ-ստուղու տէօյլէնմէ-քտէ տիր։

Պատէհու իհթիեար քէնտի քէն-տուտէ չու տէօլէրի թէլաֆֆուզ իտտի.

—Պիր վագըթ խատատ իթմէ-քտէ իտիմ . . . ա՛հ, պու պիր կիւղել բիւեա իտի։ Օլիվիէ վէ Անունցիաթա, եանի եէ-քտիկէրլերինէ զատէթլէ լա-եըզ օլան պու իչի կէնճլերին ագ-սը իղտիհաճը, էօմրիւմիւն մուճիպի սատատէթի օլաճագ իտի։ Ճագատ չիմտի, պու միւմքին տէյիլ տիր։

Մ՚իւմինի մէրդուտ, պու տէօզլե-րի տէօյլէտի-քտէն ոճնրա, պաշը կէօ-քտինէ տօղրու էյիլտի, վէ տէրին պիր միւթալատա տալմագլէ, զանն իտէրտին քի, Անունցիաթանըն օ-բատա պուլունտուղունու քեամիլէն ունութմուշ իտի։

Կէնճ դըզ, պիր տագըզա գատար բէտէրինին սիւքիւթինէ ըլտաեէթ իթ-տի, լաքին, միւտաէթի էօմրիւնտէ պիրինճի տէֆա օլարագ, բէտէրինին սիմսըղտատա կէօրտիւկիւ քէտէրի տա-զիմտէն տօպատը էվվէլտա թէճաճճիւպ իտէրէ-ք, վէ ոճնրա տիւչարը իզթի-բատ օլարագ, էլինի ճիւզիճէ մէր-գումուն պօլունտա տօղունտուբտու, վէ պունուն իւղերինէ, միւսիւնի մէզ-պուր, պիրտէն պիրէ ուչգուտտունտան ուեուոտրըրըլտան տատէմիէր միսիլլու

տիթրէտի ։

—Էֆէ՛նտի բէտէր, սրգընթը՞ մը հիսս իտիեօրսունուզ, տէտի Անունցիաթա, ալթիւսթ օլարագ ։

—Սէվկիւլիւ գըզըմ, նէ՞ իշին պու սիւալի իտիեօրսուն ։

—Չիւնքի պանա էօյլէ կէօրիւնտիւ քի, նակեահ անլընըզ սօլտու, վէ կէօզլէրինիզ եաշարտը ։

Տօն Ժօզէ կիւլիւմսէմէեէ չալըշարագ,

—Խա՛երը, սէվկիւլիւ գըզըմ, սէն եանըլմըշսըն, վէ իյի կէօրմէմիշսին, տէտի ։

—Սահի՞հ մի սէօյլէեօրսունուզ, էֆէնտի բէտէր ։

—Գըզըմ սէն պէնիմ սէօզիւմէ շիւպհէ իտէ՞րմիսին, տէտի տօն Ժօզէ, եէնիտէն թէպէսսիւմ իտէրէք ։

—Էվվէթ, պու սէօզիւնիւզէ շիւպհէ իտէրիմ, չիւնքի պէն տիւչարը իզթիրապ վէ եա քէտէր օլմաեըմ տէյի, սիզ եալան սէօյլէմէկէ թէրէտտիւտ իթմէզսինիզ ։

—Խա՛յր, սէն էմին օլ, պէն սէնտէն հիչ պիր չէյ կիզլէմէեօրում ։ Պունտան պաշգա պէնիմ սէնտէն կիզլէեէճէք նէյի՞մ վար տըր ։ Համտ օլսուն, սըհհէթ ու աֆիեէթիմ պէրքէմալ տըր, վէ սէն պէնի սէվտիքճէ, պանա հիչ պիր հագըգի ֆէնալըգ կէլէմէզ ։

Անունցիաթա, պու սէօզլէրտէն սօնրա, բէտէրինին էլինի պուս իյլէտի, վէ մէրգում տախի,

—Պու հալտէ, գըզըմ, արթըգ պէն սէնտէն այրըլըպ, օտամա չէքիլէճէկիմ, տէտի ։

—Օտանըզա՞ մը չէքիլէճէքսինիզ, լաքին նէ՞ իշին ։

—Չիւնքի թէսվիեէ իտէճէք բէք չօգ իշիմ վար տըր ։ Շէօյլէ քի, ագարէթլէրիմին վէ էմլաքըմըն նէզարէթինէ թայեին օլունան մէմուրլար թարաֆընտան տիւնքի կիւն էօյլէ գարըշըգ հիսապլար ալտըմ քի, անլէրի թահգըգ իտիպ, պիր ան էվվէլ սըրասընա գօյմագ լազըմ տըր ։ Վէ բագգամ վէ մուհասէպէ իշի, միւշքիւլ օլտուղունտան, շաշըրմամագ իւզրէ, օտամա չէքիլմէքլիկիմ իճապ իտէր ։

—Ֆագաթ պէն, օ մէմուրլար սիզին իշլէրինիզի լաեըգը վէճհ իւզրէ թէսվիեէ իտէպիլիրլէր զաննընտա իտիմ ։

—Էօյլէ ամմա, պազը սըրալարտա պիր իշ սահիպինին քէնտի իշինէ պիզզաթ նէզարէթ իթմէսի լազըմ օլտուղու կիպի, պու տախի օ գապիլտէն տիր ։

—Էօյլէ իսէ, էֆէնտի բէտէր, բահաթընըզա պագըն, լաքին բէք չօգ եօրուլմաեընըզ ։

Տօն Ժօզէ եէնիտէն գըզընը էօբիւպ, սալօնու թէրք իթտի ։

Պիզ տախի մէրգումուն արգասընտան տայիրէնինէ կիտիպ, գարեօլա օտասը էշիյինտէն կէչէլիմ ։

Տօն Ժօզէ մէզքիւր օտաեա կիրիպ, գաբուեու արգատան գաբամասը, վէ իքի տէֆա սիւրկիւլէմէսի իւզէրինէ, Անունցիաթա իլէ իթտիկի մուհավէրէնին սօն գըսմընտա, սիմասընտա հուսուլէ կէլմիշ օլան թէպէսսիւմ ալէամէթի տէրհալ մահվ օլտու, վէ անըն եէրինէ պիր սօլկունլուգ, վէ ազիմ քէտէր միւշահատէ գըլընտը ։

Զէվալլը իհթիեար, եիւրէկինի բարչալամագ տէրէճէսինտէ օլան չարբընթըսընը մէն վէ թէսկին իթմէք իւզրէ, իքի էլլէրինի կէօքսիւնիւն սօլ թարաֆընա գօյտու, վէ քէնտու քէնտուեէ,

—Ա՛հ, եա՛ Բապպիմ, եա՛ Բապպիմ, պու նէ՛ տէրտ ու միհնէթ տիր քի պէն չէքիեօրում, արթըգ պանա

մերհամէթ էթ, չիւնքի, վիրտիկին
շու էզիյէթլէր, ինսան թէհամմիւ-
լիւնիւն մաֆէվգինտէ տիր, տէեու
բէբէլէտի։

Պունուն իւզէրինէ, տօն Ժօզէ,
տիթրէեէրէք վէ բէնկի սօլմուշ օլա-
րագ, վէ զանն իտէրսին քի, քէնտի
կէօլկէսինտէն տախի գօրգմագտա
պուլունարագ, օտանըն օրթասընտա
գօնուլմուշ օլան տէմիրտէն մաամուլ
էնլի եազըխանէնին էօնիւնտէքի պիւ-
յիւք գօլթուգլու սանտալեէեէ գա-
տար եիւրիւտիւ, վէ եախօտ տահա
տօղրուսու սիւրիւքլէնէրէք կիթտի։

Պատէհու մէզքիւր գօլթուգլու
սանտալեէ իւզէրինէ օթուրուպ,
պաշը արգա թարաֆա տէվրիլտի, վէ
կէօզլէրի գաբանըպ, զանն իտէրսին
քի, ագլը զայ օլտու։ Ֆագաթ չէհ-
րէսինտէ միւշահէտէ օլունան էլէմ-
տէն, վէ էլլէրինտէ վէ պուրուն տէ-
լիքլէրինտէ վէ կէօզ գաբագլարընտա
կէօրիւլէն տիթրէմէտէն, իհթի-
եարը մէրգումուն, պաեըլմաեըպ,
հալէա պիր քէտէրի ազիմ հիսս իթ-
մէքտէ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի։

Պու հալ, իքի իւչ սանիեէ գատար
տէվամ իթտիքտէն սօնրա, տօն Ժօ-
զէ հարէքէթ իթտի, վէ սիեահ պիր
շէրիտ իլէ պօղազընտան ասըլմըշ օ-
լան քիւչիւք պիր անախթարը տիթ-
րէր էլիյլէ թութուպ, տէմիրտէն
մաամուլ օլան եազըխանէսինին չէք-
մէճէլէրինտէն պիրինի աչտը, վէ
պունուն իչինտէն, եարըսընա գա-
տար գըրմըզը պիր բուհ իլէ մէմլու
պիր ուֆագ շիշէ վէ պիր քիւչիւք
գատէհ չըգարըպ, վէ մէզքիւր բուհ-
տան գատէհին իչինէ պիր գաչ տամ-
լա տօլտուրարագ իչտի։ Միւթէա-
դըպէն միրգում իհթիեարըն, ասմա
քիւթիւնիւ կիպի աշընմըշ օլան սի-
նիրլէրի կէվշէտի, վէ եանագլարըն-
տա պիր ազ էվվէլքի էօլիւ կիպի
սօլկունլուգ եէրինէ, պիր սանիեէ
գատար գըրմըզըլըգ գայիմ օլտու,
վէ կէօզ պէպէքլէրինէ չարբմագտա
օլան քիբրիքլէրինին շիտտէթլէ վու-
րուշու տուրտու։

Իշթէ պու հալտէ, նէթիճէլէրինի
կէօրտիւկիւմիւզ, ֆագաթ սէպէպի-
նի պիլմէտիկիմիզ շու տէհշէթլի նէճ-
պէթ խիթամ պուլմուշ տիմէք իտի,
վէ տօն Ժօզէ, մէյեուսիյեէթլէ,

—Համտ օլսուն, պու կիւն տախի
գուրթուլտում, տէտի լաքին կիթ-
տիքճէ մէօհլէթիմ ազալմագտա տըր։
Էօլիւմ եանը պաշըմտա պէքլէեօր,
հաթթա պէն անը հիսս իտիեօրում,
կէօրիւեօրում, էվվէթ, պիր խայլի
կիւնտէն պէրու պանա եագլաշմագ-
տա իքէն, շիմտի իսէ, շիքեարընը
ալըպ կէօթիւրմէք իչին էլլէրինի
ուզաթմագտա տըր։

Պիր տագըգա սիւքիւթտէն սօն-
րա, տօն Ժօզէ, եիւքսէք սէսլէ շու
աթիտէքի տուա վէ ըէճաեը իթտի.

—Եա՛ Բապպիմ, վէ էյ գատի-
րուլլահ, սէն պիլիրսին քի, վագաա
պէն էօմրիւմիւ ֆէտա իթմէքլիքտէ,
պիր տէրէճէ աճը հիսս իտիեօր իսէմ
տէ, ասլա հիտտէթլէնմէեօրում։
Սէն պիլիրսին քէ, պէնիմ եիւրէկլիմ
վէ ճանըմ, լաէնգաթի Եըլտըրըմ
կիպի պէնի չարբմագտա՝ պէնի էզ-
մէքտէ վէ պէնի թէլէֆ իթմէքտէ օ-
լան վէ եալընըզ պէնիմ մալիւմիւմ
պուլունան շու պիէմսալ ֆէլաքէթլէ-
րի, քէտէրի ազիմ, ֆագաթ թէհամ-
միւլ իլէ գապուլ իյլէմէքտէ տիրլէր։
Ա՛հ, եա՛ Բէպպ, սէն հէր շէյի այնի
վագըթտա պէնտէն ալըեօրսուն։ Սէն
պէնիմ, վարիտաթըմը, էօմրիւմիւ,
վէ էյ վա՛հ, պէլքի տէ նամուսումու
պիրլիքտէ ալըեօրսուն։ Իմտի, վուր
վէ էօլտիւր պէնի, լաքին պէնիմ պիր
թանէճիք ըէճամը ըէտտ իթմէ։
Ֆրանսատան կէլէճէք օլան խապէր

սահէսինահ , սէվկիւլիս դըզըմըն հէ-
նուղ միւսթադպէղ հադդընաս իւ-
մոս իահպիւլէճէկինի , վէ պիր ապա-
ղիյի պայիտահ պուլունան պիր ֆա-
միլեանըն , պու կիւնդի կիւն քէնահ
քէնահինի ղանէմ զէնկին վէ մէսու
զանն իտէն , ֆագամ պէյդի նարըն
նէթիմ վէ պիղա մէսքէն պ ալահադ
օլան պիր պիշարէ վէ սէֆիլ գըզըն
նահֆադսընը թէսապիւնը իահճէկինի
անլահահաղմ կիւնէ գաւաք , նօմ-
բիւմիւ թէմինիա կայէ : Իչթէ , նա՛
Րէպպ , իւրի տիղ իւզերինէ կէլերէնդ,
սէնահէն նայընըղ պու խուսուսա նի-
հաղ վէ րէճա իահերիմ : Նա՛ մի-
րիւվվէթիւ վէ մերհամէթիւ Ալլահ , է-
ճել չերպէթինի նուշ եթմէ՛ք իւպրե
պուլունան պիր սէֆիլ բէահերէ , չու-
լութֆ ու ինահէթի իհսան պուհու-
բահճադսընը , սէյրի՛լ մի :

Տօն ժօղէ , չերչիվէսի , սպահնօղ վէ
դըզըմըզը գահիֆէահէն օլուպ , սի-
վարտա սուրըմըշ օլան ֆիլոխիհահէն
մնահմուղ պիւիւք պիր խաչ հուզու-
բունահա տիղ չէօքմիշ օլուդու հայ-
տէ , էլլերինի մէդբիւր խաչա տօղ-
բու ուզաթմադտա , վէ տօղմուշ վէ
զայիֆլանմըշ կանադլարընահան իսկ ,
ֆուրթունալը հավալարտա եաղան
եաղմուր կիպի իւրի տանէլի կէօղ
հաշլարը ադմադտա իսի : Մ էրդում ,
խայլի միւտահէթ պէօյլէճէ տուրուպ,
կէօղլերինի խաչըն իւղերինահէն աեր-
մնահ : Պիշարէ տահմ , իհթիմալ
տիր քի , պիր միճիղէ իճրա իտիյ-
մէտինի , վէ մուդաւոահա թահավիրին
ֆիլոսիֆահէն օլան տուտուդլարը աչը-
լարադ , քէնահինէ պիր ճէվապ վի-
րէճէկինի իւմիտ իլմէ՛քահ իտի :

Տօն ժօղէ ահահդա պ ալդ ադըլընահա ,
պ ալդինին իսթիւտապը կէչմէմիշ իտի
իսէ տէ , պիր աղ թէօկին օլմուշ իտի ,
վէ շու հայինահէ քէնահ քէնահուհէ
աֆիտէ՛քի լաֆզլարը սէօյլէտի .

—Պէլքի Ֆիլիբին ճէվապը եարըն
կէլիր , վէ եարըն տա կէլմէղ իսէ , ի-
քի կիւնահէն վէ եահօտ պիր հաֆ-
թահան կէլիր : Իչին էն ֆէնա ճիհէ-
թինի սիւչիւնահիւիւմիւզահէ , պիր
ահա դահար հէր հայտէ պէ՛քէտահ-
կիմ մէ՛քթուպ վիրուա իտէր , վէ հիչ
չիւպհէմ եօղ տուր քի , ձէնահպը
հադդ պէնի պիր ահա դահար տաղ
պըրադաճադ տըր , չինքի էպէտի-
նէթի մնդի՛ք օլան հադդ թէօպա
հապրէթլէրէրի իչին , պու միւտահէթ
ճիւզի պիր չէյ տիմէ՛ք տիր :

Տօն ժօղէ , իչպու տուա վէ րէ-
ճատան սօնրա , կիտիպ գօլմուդ սան-
տալէահինէ պէթէ՛ք քրար օթուրտու ,
վէ ի՛քի տիրսէ՛քլէրինի եադրիահեպ-
նին իւղերինէ տահատմըզ , պաշընը
տահի էլլերի իչինէ հըճիլ իմտի :

Աճապա պու էնահտէ մէրդում ,
պունահան էվվէլ կէչմիշ օլտուղում
պէնահնէն բարտադլըղընը՞ մը , եօղ ահ
հայը միւսթադպէղինի դարահնըղդ օլ-
մահընը՞ մը տիւչիւնիւեօր իտի : Օլ
միւսթադպէղի՛ք քի , քէնահի իչին պա-
եէթ դըտահ , ֆագամ քէնահ դըզը
իչին պահեթ ուզահն իտի :

Օրահընը պիղ պիրէմէյիղ , ահ-
ճադ շու դահար տիեէպիւիւրիղ քի ,
մերդումուն , եիւգինէ դաբահմըշ
օլտուղու էլլերինին բարմադլարը ա-
բարըդլարընահան տայիմա կէօղ հայ-
լարը տահմամադտա իտի , վէ շու
հարէ նէղարէն , զահն իթմէ՛յիղ քի ,
ահինեահտա , պիր իհթիմահըն տպյա-
տըղընը կէօրմէ՛ք դ ահար էսէֆէն-
կիղ մէնղարէ օլտուն , չինքի եօչա-
մադտահան օահանմըշ վէ եօրուդմուշ օ-
լահն կէօղլերահէն ադահն կէօղ հայլա-
րը , ահրէթ եօրուհնու ֆուրթահն պիր
եիւրէկինի ահն էահըլէրի տիրլէր :

Իմմի , տօն ժօղէ Րօմէրօնուն հալը
հադդըղ իսի իլէ հալը զահրլիսի պէ՛յ-
նինահէ նէտէն տօլայը պու տէրճէ

ֆարդ պուբլնատուզունու , վէ նէ՞ ի-
չին ան մլեճնլուդ սահիպ սէֆայինին
քէնամ պէր թանէճի.ք դըզըրը ած
վէ պամէս.քէն պըրադաճաղընատան
նաչի վէսիէճ լիմմէ.քաճ խատիկինի ,
օղուճանլարըմըզա հյզահ լիմմէ.քլի-
կին վադիթ ու սաամըը կէլսի ։

Իչինէ պիզ պու խատատու մնախ-
թատարէն պիլսիրճէճ յիզ ։

9

ԱՅԻՏՏԱՏ ԲԷԱ. ՇԱՐԱՊԸ
Վ.Կ
ԷՍԹՐԱՄԱՏԻՐ ՍՈՒՃՈՒԳԼԱՐԸ

Ժօզէ Բէվէրօնան էօմիւնիզմն լսպ-
լիխաալարընը պուլմադ իչին , հի.քնա-
նէմիզ սըլտաբնատան պիր աղ բիւճամի
լիմմէ.քլիկիմիզ լազըմ՝ սըը ։

Հի.քնատէսինի լիմսիկիմիզ վա-
դատարլարըն վադը օլատուդ պէման-
ատն դըրդ սէնէ էվվէլ , Համըը չէհ-
րի սէֆինէլէրինատէն Մարսէյն նամ
Ժրանըզ թիւճճար սէֆինէսի , ատ-
բանինատ օն պէշ նէֆէր թայֆէսի
օլատուդ հալատ , Դատի.քս լիմանըն-
ատա հումանէսինի թահմիլ իչէտի.ք-
ատէն ոանրա , մէդ.քիւր լիմանատա տէ-
միր ամմըշ , վէ սէֆինէհէն դաբթա-
նը իսկ , եօլա չըդմադ իչին , պէր խայ-
լի կիւնատէն պէրու միւսաֆիր Համա-
ետ պէ.քէտիկէր սըըտատա , սէֆինէ
թայֆէլէրինէ ֆագիրէթ ատա օլու-
նան ատալը ու թէհամմիւլիւն խարի-
ճինէ չըդմադըշ իսի ։

Պիր ատպահ դաբթան , սէհիդէ պիր
պանատալ էտիրնէթատրատ , վէ սէօլթ
նէֆէր կէմիճիլէր , քիւրէ.քլէրի , վէ
պիր նէֆէրի ատախ տիւմէնի էլլէրի-
նէ ալադըպլարընատա . ատնատալ , օ ա-
րատըզ սիւա լիմանըզդ օլան տէհնիկին
իւպէրինատէն սիւրաթիլէ Համէ.քէթէ ,
վէ լիմանի իւպէրինատ ինչա խոխմիշ
օլուպ , Դատի.քս վարըչլարընէն թադ-
րիպա եարըմ ֆալսախ պէրխոհնատ
օլան , վէ պիր եըզըն եէչիլմի.ք ատա-
սընատա պէեադ պիր նօդթա կիպի
միւշահէտատ օլունան պիր դուխպէնէ
տօպրու իլէրլէմէկէ պաշլատը ։

Պու դուխպէ , պիր ատի մէ.խանէ
օլուպ , Դատի.քս չէհրինին սէրսէրի
ատէմիէրի , վադըթլարընը էյլէնճէ
իլէ կէչիրմէ.ք , վէ մէ.խանէ.յի մէզ-
քիւրան ճիվարընատա պուլունան մէ-
չէ ադաճլարընէն կէօկէօի պլէնատա
նէֆէս Թատիլար իլէ էսթրատմա տիւր
սուճուպու եէմէ.ք , վէ ալէտ վէ սիեահ
Սիւատատ Բէալ չարադընատան նուշ
լիմմէ.ք իւպէ , մահէլլի մէդպուբա
կիտէր խիլէր ։

Մարսէյն սէֆինէսինին դաբթա-
նը , պիր կիւն պու մէ.խանէյէ Թատի-
լիմմէկէ կիտխպ , վէ մէդ.քիւր չարադ
իլէ ատճուպ լալը , քէնամ միղաճընա
մնավաֆըզ պուլմուշ օլատուղունատան ,
տիկէր պիր կիւն ատախ նէֆինէնէն
հարե.քէթլի իչին միւսաֆիր Համատա
պէ.քէտիկի միւսատէթատ , պօշատուբ-
մադլըդատան ատանարադ , մէդ.քիւր
սուճուպ իլէ չարատալը խաթը.ըլատը ,
վէ ատա ադրա էյլէնէմէ.ք իչին , պուն-
լարատան պիրսէր մըղատալ կէթիխթա-
մէ.քլիկի նիյէթ լիմատ ։

Պինատ , ալէյհ , գի.քրինի լիմատ-
կիմիզ ատատալըն թայֆէլէրի , տէօրթ
լարչա ատճուպ իլէ ալթը թուլատմ
չարադ կէթիրմէ.ք էմրինի ալազ իլէէ-
միշ օլմալարըյլա , ատնատալ , պիր ատախ
զարֆընատա տէհնիդին պէեադ գուտմու
.քէնարընատա վատըլ օլատու , վէ թայֆէ-
լէր տիզ դաթլէ ատնատալը գուտման
իւպէրինէ օթուրատուպ , վէ էմրի մու-
հաֆազասըն , իչէրինատէն էն կիճճի
օլատպ , տիւմէնճի.ք իստամբիլի ի-
ֆա խոխկէլէն եիկիրմի եազընատա պիր
տէլիպանըլատա թէսլիմ լիմատ.քատէն
ոանրա , քէնարլէրի տէհնիզ քէնարըն-

տան ան տագըգալըգ ուզագտա պու-
լունան ապլիք իւզ պիւրը մէյհանէնէ
ասղրու միւթէվէճճիհ ալտուլար ։

Գուռնուզուն իւզերինէ օթուրթտու-
րուլուշ օլան ատնտալտան օթուզ
գըրդ ատըմ ուզագըգտա , վէ պիր
թագըմ չալը չըրըլըրէկ ալգասըն-
տա, ան եէտի ան սէ-քիզ եաչընտա պիր
տէլիգանլը պուլունուպ , մէրգում ,
եամնալը պիր էլպիսէ կիյինմիշ , վէ եա-
խօտ տահա տօղրուսու նիմ չըպլագ
հալաէ պուլունմուշ իսէ տէ , եինէ
չու հալի , նազարը սիդդաթը ճա-
լիպ պիր սուբէթաէ իտի ։

Մէրգումուն սաչլարը սիեահ , վէ
թապախթտան գըվըրճըգ վէ կիւմ-
բահ օլուպ , սիմսոը իսէ , պիր հիւքմ-
տարըն պիւյիւք էվլատը թարաֆըն-
տան հասէտ օլունաճագ տէրէճէտսէ
տիլպեր վէ ատըզատէլիկէ մնխատա
իտի ։ Շու հալէ նազարէն , տիեէպի-
լիրսիզ քի , պէլքի էսկի ցյմճըլըգ
սանտալը , պու տէլիգանլընըն վի-
ճուտի գատար միւքէմմէլ պիր թատ-
վիր ատա նագշ իթմէմիշ տիր ։

Մէրգում տէլիգանլընըն խըտմէ-
թի , էն ատի խըտմէթլէրտէն պիրի
օլուպ , չէօյլէ քի , ճիվարլարա եա-
ըըլըպ , գուռնուգ իւզերինտէ, վէ գա-
նալարըն եարըգլարընտա պիւհիւնէն
օթլարը օթլանմագտա պուլունտն ան
ի-քի գատար քէչիլերէ նէզարէթ իթ-
մէքլիկէ , վէ պունըարա պիր գադա
վուգուչինտէն ագընմագլըղա մէ-
մուր իտի ։

Անճագ չուբասընը իլավէ իթմէք
լազըմ ատը քի , մէրգում տէլիգան-
լը, չօպանլըգ մէմուրիեէթինի լտէրգը
վէճճ իւզրէ իճրա իթմէյիպ , պիլա-քս
բարչալանմըշ պիր էսկի քիմսապըն
սահիֆէլէրինի սիդդաթը թամամէ իլէ
օգուսագլա մէշղուլ օլուր իտի ։

Եիպհէսիզ , խահիշլէ քիմսապ օ-
գուսագըգ , պիրինտէն տիկէրինէ
պիրաեէթ իտէր պիր չէյ օլտուղուն-
տան , սոնտալըն մուհաֆազասընա
մէմուր օլան կէնճ թայիֆէ տախի ,
սոնտալըն կէօյնէի ալթընտա վագը
պիր գուռնալ մահէլլ իւզերինէ եաս-
լանարագ , Խըզանիալը չօպան միսիլ-
լու , տիգաթլէ, ճէպինտէն չըգար-
տըգը պիր քիւչիւք քիմսապը օգու-
մտաեա պաչլատը ։

Արա սըրա կէմիճի իլէ չօպան , օ-
գուռնալարընը գաթ իտիպ , եէ-քտի-
կերլերինէ աթթընագար իտէրլէր իտի,
վէ շիւպհէսիզ , մէչղուլիյէթլերինէն
վէ տուչղուլարընըն մուխթալըգ օլմա-
սընտան , զանն իտէրտին քի , պունըար
պէրպէրլերինէ ըզհարը թէվէճճիհ
իթմէկէ պաչլամըշ իտիլէր ։

Եարըմ սոնտ սօնրա թայիֆէլէր
ավտէթ իտիպ , վէ համիլ օլտուղա-
րը շալտպ թուլումըարը իլէ սուճուգ-
լարը սոնտալըն տէրունինէ տիգ-
գաթլէ եէրլէշտիրտիքտէն սօնրա ,
հավանըն սրճագլըղընտան վէ քիւ-
րէ-քէ չէքմէ-քտէն եօրուլմուշ օլտուգա-
ըընտան, վէ վագըթլարը տա պուլուն-
տուղունտան , միւքէմմէլ թոսամըար
իթմէք վէ նէֆիա չարտպար իչմէք
նիհէթլիլէ , պէթէ-քրար մէղքիւր
մէյհանէ եօլունա ըէվան օլտուլար ,
վէ կիսէրքէն քիւչիւք կէմիճիհէ ,

—Պիզ , սէնճն հիսոէնի կէթիրի-
րիզ , տէտիլէր ։

—Սիզ պէնի տիւչհնմէյին , պէն
նէ՛ ատըմ , վէ նէ՛ տէ սուսուզում ,
տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ թայիֆէ ։

Մէրգում պու սէօզլերի սէօյլէ-
տի-քտէն սօնրա , օգուսմասընտա տէ-
վամ իլլէտի ։

Տիկէր տէօրթ նէֆէր կէմիճիլէր
իսէ , տահա հէնուզ մէյհանէնէ կիր-
միշլէր իքէն , լէհճէլերինտէն , ֆէնտ
տաէմ օլտուգըրը աչի-քտար անտա-
չըլան իւչ քիշի , մէղքիւր մէյհանէ-
տէն տիշարը չըգարըլար ։

Սանաթլարը, հէմ կէօմրիւքտէն մալ գաչըրմագ, հէմ խըրսըզլըգ վէ հէմ ատխի համալլըգ իթմէքտէն ի-պարէթ պուլունան պու եէպանի ա-տէմլէր, մէմլէքէթ սինօրլարընտա շունու պունու սօեան զէմանէմիզին խըրսըզլարը կիպի, շիւպհէլի պիր հէյեէթտէ օլտուգլարը, վէ Նաբօլի-նին ատի սընըֆ խալգը միսիլլու, բա-րէ բարչա էլպիսէլէր կիյինմիշ պու-լունտուգլարը հալտէ, արգալարընտան քիմէսնէնին կէլիպ կէլմէտիկինէ էմին օլմագ իւզրէ, արա սըրա արտ թարաֆլարընա պագտրագ, մէզքիւր սանտալա տօղրու կէլմէեէ պաշլա-տըլար։

Տէլիգանլը կէմիճի, պիհագգըն շիւպհէլի զանն իթտիկի պու հարա-միլէրին եագլաշտըգլարընը կէօրտիւ-կիւնտէ, եէրինտէն գալգտը, վէ քի-թապընը ճէպինէ գօեուպ, սանտա-լըն պաշ թարաֆընտա օթուրտու։

Մէրգուման իւչ շախսլար, տայի-մա պիրիպիրլէրիյլէ եավաշ ֆագաթ խահիշլի պիր սուրէթտէ գօնուշա-րագ իլէրիլէմէքտէ օլուպ, պունլա-րըն մէքրուհ վէ պուրուշմուշ չէհրէ-լէրինտէն, հըրսը թամալարը վէ վահ-շիլիքլէրի անլաշըլմագտա իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, էշխասը մէր-գումէ կէնճ կէմիճինին պուլունտու-ղու մահէլլէ պէշ ալթը ատըմ գալ-մագ տէրէճէսինտէ եագլաշտըգլա-րընտա, մէրգում տէլիգանլը,

—Տո՛ւրունուզ օրատա, վէ սէօյլէ-յին միւրատընըզ նէ՞ տիր, տէտի։

Պու սիւալ իւզէրինէ, հարամի մա-գուլէսինտէ պուլունան մէզքիւր իւչ քիշիլէր, պէյնլէրինտէ իսթիշարէ իթ-տիլէր, վէ իչլէրինտէն պիրի, կիւճ իլէ անլաշըլըր պիր լիսանը Ֆրան-սէվի իլէ,

—Սանտալըն իչինտէ պուլունան շարապ իլէ սուճուգլարը իսթէրիզ, տէեու ճէվապ վէրտի, հէմ պիզ իւչ քիշի օլտուղումուզ թագտիրտէ, սէն եալընըզսըն . . . ։ Իմտի պիզէ գար-չը կէլմէզսէն, սանա հիչ պիր կիւնա ֆէնալըղըմըզ տօգունմազ։

Կէնճ կէմիճինին եէտինտէ հիչ պիր սիլահ պուլունմամաղլէ, մէրգում տէրհալ քիւրէքլէրտէն պիրինի գաբ-տը, վէ պաշընըն իւզէրինտէ սալլա-եարագ, վէ եիւքսէք պիր սէտա իլէ,

—Ալչա՛գլար, կէ՛րի չէքիլինիզ, տէ-եու պաղըրտը։

Պատէհու պիւթիւն գուվվէթիյլէ,

—Ֆրա՛նսըզլար, Մարսուէն ըէ՛-ֆիգլէրի, պա՛նա եարտըմա կէլին, եա՛րտըմա, տէեու նիտա իթտի։

Տէլիգանլը տահա սէօզլէրինի իք-մալ իթմէմիշ իքէն, մէրգուման հա-րամիլէր, պիչարէնին իւզէրինէ հիւ-ճում իթտիլէր։ Պունլարտան իքիսի, մէրգումուն էլինտէն քիւրէյի ալըպ գըրտըգտան սօնրա, իւչիւնճիւսիւ տէ եըլան կիպի եէրտէն սիւրթիւ-նէրէք, տէլիգանլընըն իւզէրինէ հիւ-ճում իթտի, վէ պալտըրլարընտան գավրամասըյլա պիչարէյի եէրէ մէ-վիրտի։

Ֆրանսըզ, կէօքսիւ իւզէրինէ պիր տիզ չէօքիւլտիւկիւնիւ հիսս իթտի-կի կիպի, ուզուն պիր եաթաղան պը-չաղընընն սիվրի ուճունուն տախի պաշը իւզէրինտէ բարլամագտա օլտուղու-նու կէօրտիւ, վէ արթըգ սէլամէթ իւմիտի գալմաեարագ, քէնտինի ճէ-նապը Ալլահա թէսլիմ իթտի, վէ պատէհու աֆվ տիլէեէճէք եէրտէ, տէօրտիւնճիւ տէֆա օլարագ, լա-քին պու տէֆա քէսիք պիր սէսլէ,

—Եա՛րտըմա կէլին, գարտաշլար, եա՛րտըմա, տէեու պաղըրտը։

Մէրգումուն կէօքսիւնէ չէօքմիւշ օլան Իսբանեալը իսէ, պու սըրատա զէհքլէնէրէք կիւլտիւ, վէ Ֆիլվագը պու հալէ նէզարէն, խարիճտէն պիր

մուավենէթի ֆէվգէլատէ օլմատը-ղընտա, պիչարէ կէմիճինին տախի թէլէֆ իտիլէճէկինէ հիչ շիւպհէ գալ-մամըշ օլտուղու անլաշըլտը:

Հալ պու քի, թամ պու էսնատէ, զիքրի սէպգաթ իտէն կէնճ չօպան, քէչի կիպի պիր աթիքլիք, վէ եըլ-տըրըմ կիպի պիր սիւրաթլէ սըչրա-եարագ, էլինտէ թութմագտա օլտու-ղու գըսսա վէ պուտագլը ճօպու, հէ-ման ուզուն պըչագլը հայտուտուն գաֆասընա էնտիրտի, վէ մէրգումու տուլղուսուղ պիր հալտէ գումուն իւ-զէրինէ սէրտիքտէն սօնրա, տիկէր իքի հայտուտլարը տախի բիւճաթէ մէճպուր գըլտը:

Պու շէյլէր վագը օլտուղունտա, խայլիճէ շամաթա վէ կիւրիւթիւ հուսուլէ կէլտիկինտէն, կէմիճիլէր, քէնտի ըէֆիգլէրինին բաթըրտը վէ ֆիղան ու ֆէրեատլարընը իշիտէ-րէք, մէյխանէնին էշիյի իւզէրին-տէ կէօրիւնտիւլէր, վէ պիր պագըշ-տա վուգույի հալի անլաեարագ, քէ-մալի սիւրաթլէ եարաբմա գօշմաեա պաշլատըլար:

Իքի հարամիլէր իսէ, թապիաթիյ-լէ պունլարա պէքլէմէտիլէր, վէ պիր թարաֆտան, Ֆրանսըզլարա թէսա-տիւֆ իթմէմէք իւզրէ, չարբըգ պիր եօլտան եիւրիւեէրէք, վէ տիկէր թարաֆտան, աճայիպ սէսլէր չըգա-բարագ, մէյխանէյէ տօղրու միւ-թէվէճճիհ օլտուլար:

Մէրգումանըն պու սէտալէրի իւ-զէրինէ, մէյխանէտէն վէ ճիվարըն-տա պուլունան եէշիլ բէնքլի մէ-շէ աղաճլարընըն սըգ եաբրագլարը արալարընտան, էվվէլքիլէր կիպի էս-կի պիւսկիւ էլպիսէլէր կիյինմիշ օլան, վէ թավր ու հարէքէթլէրի շիւպհէ-լի պուլունան տիկէր օն իքի Իսբան-եօլլար զուհուր իթտիլէր:

Իքի հայտուտլար, վագրայի մուխ-թասարէն մէրգուման Իսբանեօլլարա նագլ իյլէտիլէր, վէ գումուն իւզէ-րինտէ սէրիլմիշ օլան ըէֆիգլէրինին վիճուտինի կէօսթէրմէլէրիյլէ, հէբսի պիրտէն, էլլէրինտէ սիլահլար օլտու-ղու, վէ «մա՛հվ օլսուն Ֆրանսըզլար» տէեու պաղրըշտըգլարը հալտէ, սան-տալա տօղրու հիւճումա գըյամ իյ-լէտիլէր:

Պէշ նէֆէր թայֆէլէր, պու վահ-շի վէ միւթէատտիտ հայտուտլարըն կէլտիկինի կէօրտիւքլէրինտէ, գա-բաեա չըգարըլմըշ օլան սանտալլա-րընը հէման տէնիզէ էնտիրէմէտիք-լէրինտէ, պիլա մէրհամէթ վէ պիլա միւտաֆաա գաթլ ու թէլէֆ իտի-լէճէքլէրինի անլատըլար, վէ պէօյլէ պիր տէհշէթլի էօլիւմիւն եագընլը-ղը, պունլարըն գուվվէթինի արթը-ըրպ, շէօյլէ քի գուվվէթլի ումուզլա-րընը սանտալա տաեաթմալարըյլա, սանտալ տըր տէրագապ տէնիզէ ին-տիրիլտի: Պու էսնատէ, Ֆրանսըզլար իլէ Իսբանեօլլար պէյնինտէ անճագ եիւզ ատըմլըգ մէսաֆէ գալըպ, Իս-բանեօլլար, խասիմլէրինի էլտէն գա-չըրմագտա օլտուգլարընը կէօրտիւք-լէրինտէ, գօշմագ տէյիլ, ատէթա սըչրամաղա պաշլատըլար:

Թայֆէլէր իսէ, սանտալտա եէր-լէրինէ օթուրմուշ, վէ քիւրէքլէրի տախի էլլէրինէ ալմըշ օլուպ, եալը-նըզ, իչլէրինտէն էն քիւչիւյիւ պու-լունան կէմիճի, հէնուզ սանտալա կիրմէմիշ օլտուղունտան,

—Զաբո՛ւդ էթ, Ֆի՛լիբ, զիրա վա-գըթ եօգ տուր, տէեու պաղրըտըլար:

—Պիզ ալչագ տաէմլէրիզ, տէտի տէլիդանլը տախի պունլարա ճէվա-պէն, չիւնքի պէնի վէ քեաֆֆէմիզի գուրթարմըշ օլան շու եիկիտ վէ ճէ-սուր չօճուղու, պու խապիսլէրին ին-թիգամ բէնչէլէրինէ թէրք իտիեօ-րուզ:

Կէնճ Թայիֆէ, պու սէօղլէրի սէօյ-
լէը իւքէն, պիր տիւշմէն գապլիէսի
Թարաֆքընան չաղրըլան էօլիւմ
Թիւրքիսինի իչիտէն Հինտիլէը մի-
սիլու, զահիրէն պիլա վազիֆէ կէօ-
րիւնիւպ, պուտաղը ճօպու իւզէրինէ
տաեանմըշ, վէ ասլա գըմըլտանմա-
եարագ աեագտա տուրմուշ օլան չօ-
պանը կէօսթէրտի։

Հէր նէ հալ իսէ, կէնճ Թայիֆէ-
նին, պալէատէ իչար օլունան սէօղ-
լէրի իւզէրինէ, Թայիֆէլէրտէն պիրի,

—Բէք իյի, օ տախի պիդիմէ պիր-
լիքտէ կէլսին ամմա, պիր ազ չա-
բուգ տավրանսըն, տէմի։

Պէօյլէ պիր միւշքիւլ բաատէտէ,
ուզուն ուզատիւէ գօնուշմագլըգ,
մուվաֆըգըգ մասլահաթ օլմատըղըն-
տան, կէնճ Ֆրանսըզ հիչ պիր քէլի-
մէ պիլէ սէօյլէմէզքսիզին, Իսբանեաոլը
չօպանըն գօլունտան ԹուԹտու, վէ
ատէԹա խԹէրէք, վէ մէրգումու սան-
տալա տօղրու կէօթիւրէրէք, իքի-
սի պիրլիքտէ սանտալա աթլատըլար,
վէ սանտալ, տէնիղին իւզէրինտէ
քէօբիւքլիւ պիր խաթԹ չըզարագ,
սիւրաթլէ հարէքէթէ պաշլատը։

Հայտուտլար իսէ, սանտալըն ա-
զիմէԹինտէն պիր ազ սօնրա եէթի-
շիպ, Ֆրանսըզլարըն իւզէրինէ պիր
չօգ չագըլ Թաշլարը եաղարըլար,
լաքին հիչ պիրիսինէ իսապէթ իթ-
տիրէմէմիքլէրինտէն, խըբա ու հիտ-
տէԹլէրինի, քիւֆր ու հագարէԹլէր
իլէ ԹէսկինԹիմէք եօլունա սիւրիւք
նյլէտիլլէր։

Կէնճ Թայիֆէ, չօպանը, արգա
Թարաֆտա վէ քէնտինին եանընտա
օԹուրմուշ օլտուղունտան, մէրգու-
մա Իսբանեաոլ լիսանը յլա,

—Իսմին նէ տիր, տէեուտ սիւալ
իթտի։

—Ժօղէ Րօվէրօ տուր, էյ սէնին
իսմին նէ տիր, տէեուտ սօրտու օ տա
օնա։

—Պէնիմ իսմիմ տէ Ֆիլիբ լը Վէյ-
եան տըր։

Պատէհու պիր ազ սիւքիԹտէն
սօնրա, կէնճ Ֆրանսըզ,

—Պէն էօմրիւմիւ սէնին սաեէնտէ
գաղանտըմ, պինահէն ալէյհ էօմրիւմ
օլտուգճա, սէնին տօսԹունա օլաճա-
ղըմ. իսմի էլինի պանա ուզաթ, տէ-
եու իլավէ իթտի։

Զօպան պու սէօղլէրին մանէասընը
անլաեամատը, լաքին Ֆրանսըզըն էլլէ
քէնտիսինէ ուզանմըշ օլտուղունտա
կէօրիւնճէ, քէնտիսի տէ էլինի ու-
զատըպ, Թէպէսսիւմ իլէ Ֆրանսըզըն
էլինի ԹուԹտը։

Պէօյլէճէ իւչ չարեէք սաաԹ զար-
ֆքընտա, սանտալ, Մարսուէն նամ
սէֆինէեէ վասըլ օլուպ, վուգուլի
հալ տէրատապ գաբտանա սիլսի-
բիլտի քէ, մէրգումի եիկիտ, վէ միատ-
տէԹի էօմրիւնիւ տէնիղլէրտէ կէչի-
րըրէք իհԹիեարլանմըշ օլան գաբ-
տան,

—Ա՛հ, ալչագլար . . . տէմի, վէ
սօնրա սէօղիւ կէնճ չօպան իւզէրինէ
չէվիրէրէք, ֆագաԹ չու կէնճ չօ-
ճուգ, խյի պիր մսիլուգա պէնզէ-
եօր. կէԹիրին, քէնտիսիյլէ պիր ազ
գօնուշմագ իսԹէրիմ, տէեուտ պէեան
իթտի։

Իքի տագըգա սօնրա, չօպան,
գաբտանըն տայիրէսինէ կէքտի։ Գաբ-
տան, վագտա Իսբանեաոլ լիսանընը
բէք իյի պիլմէզ իսէ տէ, գօլայլըգ-
լա գօնուշապիլիը օլտուղունտան, չու
եօլտա միւքաէլէմէեէ իպԹիտար նյ-
լէտի.

—Ֆիլվագը սէնին, խյի պիր չօճուգ
օլտուղունու պէեան իթտիկիմտէ,
եանընլմամըշ օլտուղումու չիմտի ան-
լաեօրսուն։ Սէն պէնիմ ատամլաըգը-
մա վէ պինահէն ալէյհ պանա պիճի
յիւք պիր իսքամէթ իթտիկ, պու
հալտէ պէն տէ սանա եիկիրմի պէշ

բիասթրա հետիեէ իտէճէկիմ ։

Իսբանեօլ, պու թէքլիֆի ըէտտ իթմէք մանէասընտա օլարագ, պաշընը սալլամասը իւզէրինէ, գաբթան,

—Նէ՞ օ, թէքլիֆի մի ըէտտ մի իտիեօրսուն, տէտի ։

—Էվվէթ ։

—Նէ՞ իչին ։

—Չիւնքի պէն շու մուամէլէյի, ագչէ իչին իճրա իթմէտիմ ։

—Էօյլէ օլտուղունա ինանըրըմ, լաքին պէնիմ վիրտիկիմ ագչէ տէ, սէնին եաբտըղըն իշէ ասլա զարար վիրմէզ ։

—Պէնիմ իչին ագչէ, եաբըլմըշ օլտուղունու պէեան իթտիկինիզ խըտմէթին զիքրինի բայիմալ իտէր ։

Գաբտան, չօճուղուն պու լիսանընա թէաճճիւպ իտէրէք, տիգգաթլէ մէրգումու թէֆթիշ իթտիքտէն սօնրա, սիմասընըն կիւզէլլիկինտէն, վէ թավր ու հարէքէթինին թապիյի ասալէթինտէն տօլայը միւթէհայեիր գալըպ,

—Օղլում, վաթանտաշլարընա գարշը պիր Ֆրանսըզը իլթիզամ իթմէքլիքտէ, նէ՞ սէպէպին վար իտի, տէտի։

—Էֆէնտիմ, խըրսըզլարըն վաթանը օլամազ, վէ գաթիլլէր պէնիմ գարընտաշըմ տէյիլ տիրլէր ։ Պունտան տա գաթինազար, իւչ քիշի պիր քիշի իւզէրինէ հիւճում իթմիշ օլտուգլարը հալտէ, պու պիր ալչագլըգ տիմէք իտի ։ Իմտի, էֆէնտիմ, պէօյլէ սըրալարտա պէն տայիմա վէ միւմքին օլտուգճա ալչագլարը վուրմագ, վէ հէր վագըթ գուվվէթլիեէ գարշը զայիֆ թարաֆը իլթիզամ իթմէք նիյէթինտէյիմ ։

—Ա՛հ, նէ՛ մէրտ վէ եիկիտ էվլատ, տէտի գաբտան քէնտի քէնտուեէ, վէ պատէհու աշիքեարէն,

—Իսմին նէ՞ տիր, տէեու սիւալ իյլէտի ։

—Ժօղէ Բօվէրօ տուր ։

—Գա՞չ եաշընտասըն ։

—Օն սէքիզ ։

—Նէ՞ իշ իլէ մէշղուլ օլուրսուն ։

—Պէն ասըլզատէկեան սընըֆընտանըմ, վէ սանաաթըմ քէչիլէրի օթլաթմագ տըր ։

Շուրաճըգտա պէեան իտէրիզ քի, հէման ճիւմլէ Իսբանեօլլար քէնտիլէրինի ասըլզատէ ատտ իթմէքլիք իտտաասընտա պուլունուրլար ։

Հէր նէ հալ իսէ, գաբտան քէլամընա տէվամէն,

—Սէնին վալիտէյն նէ՞ իշ իլէ մէշղուլ տըրլար, տէտի ։

—Էֆէնտիմ, վալիտէյնիմտէն մահրում գալմըշըմ, վէ շիմտի էօքսիզիւմ ։

—Պիչա՛րէ չօճուգ, էյ սէն նէ՞րէտէ սաքին օլուրսուն ։

—Պիր չիֆթլիքտէ, վէ եէտիկիմ նաֆագաեը տա օրատա գազանըրըմ ։

—Սէն ագըիլ պիր չօճուղա պէնզէեօրսուն ։ Աճապա օգումագ եազմագ տա պիլի՞րմիսին ։

—Պիլմէմ, լաքին էօյրէնմէկէ չալըշըեօրում ։

—Հօճասը՞զ մը ։

—Էվվէթ ։

—Նա՞սըլ ։

—Պիր քիթապ պուլտում, պու քիթապըն հրուֆաթընը միւթալաա իտիեօրում. վէ վագաա կիւճլիւք չէքիեօրում ամմա, նիհայէթ էօյրէնէճէյիմ ։

—Օղլում, քէչիլէրի պագմագտա օլտուղուն չիֆթլիյէ տէօնմէք իչին, պիր մէճպուրիեէթին վա՞ր մը տըր ։

—Խա՛երը, նէ՛ պէն քիմսէեէ մէճպուրում, նէ՛ տէ քիմսէ պանա մէճպուր տուր ։

—Իմտի, էկէր սէֆինէմտէ գալարագ, թայիֆէլէրիմտէն պիրի օլմանը թէքլիֆ իտէր իսէմ, գապուլ

խտէրմիսին ։

—Էվվէթ, հաթթա չօգ տէֆա կէմիեէ պինմէքլիկի տիւշիւնմիւշիւմ տիւր, զիրա տիւնեանքն պիւյիւք օլտուղունու իշիթմիշ օլտուղումտան, սէյեահաթ իթմէք արզուսինտէ յիմ ։

—Բէք էյի, էօյլէ օլտուղու հալտէ, շիմտի պէն սէնի թայիֆէլէրիմին սիլքինէ գայտ իթտիրիրիմ . . . Կէլ պէնիմլէ պէրապէր ։

Գաբթան, ժօզէ Բօվէրօ իլէ օտասընտան չըգըպ, կիւվէրթէնին իւզէրինէ կիթտի, վէ օրատա թայֆէլէրէ խիթապէն,

—Էվլատլարըմ, իշթէ սիզէ եէնի պիր արգատաշ տահա, տէտի, պու Իսբանեօլ պիզտէ գալաճագ տըր ։ Իմտի քէնտիսինէ պիր ճաքէթ իլէ պիր տիզլիք վէրինիզ ։ Պու կէնճ չօճուղուն աշգընա նուշ իթմէնիզ իչին, պու կիւնլիւք շարտպ վէ բագընըզըն թայեինինի իւչ գաթա իպլաղ իթտիմ ։

Իհթիեար գաբթանըն պու մուխթասար նութգունու, շէտիտէն ալգըշլատըգտան սօնրա, քեաֆֆէյի թայիֆէլէր, ժօզէ Բօվէրօնուն էթրաֆընա թօբլանարագ, պիր հէյեէճան իլէ կիւլիւպ էյլէնմէեէ պաշլատըլար ։

Պու սըրատա Ֆիլիբ լը Վէյեան, ժօզէ Բօվէրօեա խիթապէն շէօյլէ սէօյլէտի.

—Ասլա ունութմա քի, պիզ, կէրէք հայեաթ վէ կէրէք մէմաթ ճիհէթիյլէ, պիրի պիրիմիզէ տօսթուզ ։ Պէն սանա Ֆրանսըզճաեը էօյրէթէճէյիմ, վէ եէքտիկէրիմիզտէն հիչ պիր վագըթ այրըլմաեաճաղըզ ։ Պու սապահ պէնիմ գարընտաշըմ եօգ իտի, լաքին շիմտի սէն պէնիմ գարընտաշըմսըն ։

Ֆիլվագը Ֆիլիբ վէ ժօզէ ազ վագըթտա պիրիպիրլէրիյլէ սըրտաշ վէ տօսթ, վէ եէքտիկէրինտէն այրըլմազ րէֆիգլէր օլտուլար ։ Ֆիլիբ, ժօզէեէ Ֆրանսըզճա, ժօզէ տէ Ֆիլիպէ Իսբանեօլճա էօյրէթտի ։

Ֆիլիբ, Հավրը շէհրինտէ սաքին պիր զէնկին ֆամիլեանըն օղլու օլուպ, բէտէրի սանտալ ինշա վէ իմալ իթտիրէրէք, ագչէ գազանըր իտի ։ Ֆիլիբին, պիր տէ, թիւճճարլըգլա պիր մըգտար սէրվէթ պիրիքտիրմիշ ամուճասը պուլունուպ, մէրգումուն սիննի խայլիճէ քէմալէ եէթիշմիշ օլտուղու հալտէ, ասլա էվլատը եօգ իտի ։ Ֆիլիբ, կէմիճիլիկի թահսիլ իտիպ, իլէրուտէ պիւյիւք սէֆինէլէրէ գօմանտա իտէպիլմէք իւզրէ, պիր թիւճճար կէմիսինէ կիրմիշ իտի ։ Պու տէլիգանլընըն տէնիզլէրտէ տօլաշմաեա բէք զիեատէ արզուսու պուլունտուղու կիպի, էմրի թիճարէթ խուսուսունտա տախի, ֆէվգէլատէ խթիտատը վար իտի ։ Պունտան պաշգա, չալըշմաեը զիեատէսիյլէ սէվիպ, վէ վագաա թաալիմ ու թէրպիեէսի իքմալ օլունմամըշ իտի իսէ տէ, եինէ ատի պիր կէմիճինին թալիմ ու թէրպիեէսինտէն զաեէթլէ իւսթիւն իտի ։

Ֆիլիբ, ժօզէ Բօվէրօնուն պաշլըճա արզուսու թալիմ ու թէրպիեէթ հսիլի օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ, ատէթա անըն մուալլիմի օլտու, վէ պիր գաչ մահ զարֆընտա, կէնճ Իսբանեօլ, միւթթասըֆ օլտուղու ֆէվգէլատէ ֆիրասէթի, վէ ասլա եօրուլմագ պիլմէզ տէրէճէտէ օլան զայրէթի իլէ, տօսթունուն հէր պիլտիկինի քէնտիսի տէ էօյրէնտի ։

Պէօյլէճէ իքի սէնէ գատար կէչիպ, իքի րէֆիգլէրին զաթէն գուվվէթլի օլան տօսթլուգ պաղլարը, տահա զիեատէ գավիլէշտի ։

Միւատէթի մէզքիւրէ էսնասընտա, Ֆիլիբ, հէմ բէտէրինի վէ հէմ տէ ամուճասընը զայպ իթմէքլէ,

պունլարտան քէնտիսինէ մէվրուս օ-լան միրաս, եիւզ եիկիրմի պին լի-րաեը թէճավուզ իյլէտի։ Վագաա պու կիւնքի կիւն մէպլաղը մէղպուր էհէմմիեէթսիզ պիր շէյ տիմէք իսէ տէ, օն եէտինճի ասրըն սօնլարը ի-չին պիւյիւք շէյ տիմէք իտի։

Պինաէն ալէյհ Ֆիլիբ, գաբտան օլմագլըգ թասավվուրունտան ֆէրա-ղաթ կէլէրէք, Հավրը շէհրինի մէս-քէն իթթիխազ պիրլէ, բէտէրինին սանաթընա տէվամ իթմէքլիկէ գա-բար վիրտի, վէ թէրսանէլէրինի պիւ-յիւտիւպ, սանտալ եէրինէ, սէֆի-նէլէր ինշասընա պաշլատը։

Պէեանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ, պու սըրատա Ժօզէ տախի Ֆիլիբին պաշլըճա մուավինի օլտու։ Մէզքիւր թէշէպպիւս, մէրգուման իքի տէլի-գանլըլարըն նէզարէթ վէ իտարէյի մահիրանէլէրի սաեէսինտէ ֆէյզ պուլտու, վէ Ֆիլիբին սէրմաեէլէրի մէմուլտէն խարիճ սուրէթտէ արթ-մագլա, մէրգում քէնտի հիսապընա մախսուս օլարագ, կէմի քիրաեա վիր-մէքլիկէ իպթիտար իյլէտի։

Վէ հաթթա Ժօզէ, իւչ տիրէքլի պիր սէֆինէնին գօմանտանլըղընը պիզզաթ տէրիւհտէ իտէրէք, պունունլա իթ-տիկի միւթէաստիտ սէյեահաթլար-տա, լաեբգլը սէմէրէլէր հուսուլէ կէ-թիրտի։

Օն սէնէ սօնրա, Ֆիլիբ լը Վէյ-եան, Հավրը շէհրինին հագըգաթէն էն զէնկին կէմի սահիպլէրինտէն պի-րի օլտու։

Պիր սապահ Ֆիլիբ, Ժօզէեէ խի-թապէն,

—Տօսթում, պէնիմլէ կէլ, չիւն-քի ճիտտէն սէնինլէ գօնուշմագ իս-թէրիմ, տէտի, վէ մէրգումուն գօլ-թուղունա կիրիպ, քէնտի իշ օտա-սընա կէօթիւրտիւ։

Ֆիլիբին չէհրէսինտէ կէօրիւլէն վա-գար, Իսբանեօլու շիւպհէտէ պըրագ-մագտա իտի։

—Էվվէլ պէ էվվէլ, տէտի Ֆիլիբ, մուհիմմ պիր իշ իւզէրինէ, սէնին ըէյինի սիւալ իթմէք իսթէրիմ։

—Մուհիմմ պիր ի՞շ մի։

—Էվվէթ։

—Նէ՞ կիպի։

—Շիմտի անլարսըն, լաքին էվվէ-լա, սիւալլէրիմէ գարտաշ կիպի ճէ-վապ վիրէճէյինէ սէօզ վէր։

—Օնա հիչ շիւպհէ իթմէ։ Պէն սէնին ճան ու կէօնիւլտէն գարընտա-շըն տէյի՞լմիյիմ։

—Իմտի պէնի տինլէ, սէն մատ-մուազէլ Կապրիէլ Վալէնի թանըր-սըն, էօյլէ տէյի՞լ մի։

—Լիման նաղըրընըն գըզընը՞ մը։

—Էվվէթ։

—Թանըրըմ։

—Նա՞սըլ գըզ տըր։

—Ղաեէթ տիլպէր վէ կիւզէլ։

—Մէրգումէ հագգընտա նէ սու-րէթտէ պահս իտիլտիկինտէն մալիւ-մաթըն վա՞ր մը տըր։

—Մէզպուրէնին գալպի, սիմասըն-տան տահա կիւզէլ օլտուղունու թէէ-մին իթտիքլէրինի իշիթմիշիմ տիր։

—Էկէր մատմուազէլ Վալէնին պա-նա պիր թէէսսիրի ազիմի օլտուղու-նու սանա սէօյլէր իսէմ, պունա նէ՞ տէրսին։

—Նէ՞ տիեէճէկիմ, մէմնուն օլու-րում։

—Վէ էկէր անընլա էվլէնմէք ար-զուլէտիկիմի սանա սէօյլէյէճէք օլ-ամ, պու խուսուստա պանա նէ՞ ըէյ վիրիրսին։

—Պիր ան էվվէլ էվլէն տէրիմ։

—Տիմէք քի սէն պու իզտիվաճա մուվաֆագաթ իտիեօրսուն։

—Ճան ու կէօնլիւմլէ մուվաֆա-գաթ իտէրիմ, լաքին սէն, պէնիմ մուվաֆագաթ իթմէքլիկիմէ միւհ-

թաճ տէ յիլսին ։

—Իչթէ պունտա եանըլըեօրսուն ։ Չիւնքի տիւնեատա պէն , սանա հօշ կէօրիւնմէեէն գաառըն իլէ ասլա թէէ-հիւլ իթմէք իսթէմէմ , վէ պէ յին-միզտէ օլան տօսթլուգ կիպի պիր տօսթլուգ , աիւնեանքն պիլ ճիւմլէ սէվտալարընը պիլա թէրէտտիւտ պա-նա ֆէտա իթտիրէպիլիր ։

Ժօզէ , պու եօլտա պիր միւթալաա վէ թաստվուրու , օլ տերէճէ թա-պիլի պուլտու քի , պու խուսուստա Ֆիլիբէ թէշէքքիւր իթմէքլիկէ իհ-թիեաճ պիլէ կէօրմէտի ։ Ֆիլիբ խէ , քէլամընա տէվամ պիրլէ ,

—Պու հալտէ , պէնտէ գարարըմը վիրտիմ , տէտի , եարըն թէքլիֆիմի արզ իտէճէկիմ , վէ պու թէքլիֆին հիւանի գապուլիեէթ պուլաճաղընը իւմիտ իթմէքլիկէ դուվվէթլի սէպէպ-լէրիմ վար տըր ։ Շիմտի , ազիզ տօս-թում , ագտը իզտիվաճ միւնասէպէ-թիյլէ , հէր հալտէ լազըմ օլան պիր խուսուսու , եանի սէնինլէ օլան մու-հասէպէլէրիմիզի թէավիեէ իթմէք իսթէրիմ ։

—Պէնիմլէ օլան մուհասէպէլէրի-միզի մի , լաքին նէ տիմէք իսթէ-եօրսուն ։

—Տէտիկիմ անլաշըլմազ պիր շէյ տէ յիլ տիր ։ Շէօյլէ քի , պու կիւնէ գառար պէ յնիմիզտէ հէր շէյ միւշ-թէրէք օլմազ լազըմ իտի , վէ էօյլէ տէ օլսու , լաքին պու կիւն քի կիւն իշ տէ յիշիլտի ։ Պէն գաէրն բէտէրիմ օլաճագ զաթա , քէնտի վարիտաթը-մըն մըգտարը սահիֆինի պիլտիրմէք իսթէրիմ , պինաէն ալէյհ պէնիմ վարիտաթըմը , սէնինքինաէն թէֆ-րիգ իթմէկիյիմ ։

Ժօզէ , կիւլմէեէ պաշլաեարագ , վէ պիր սուրէթի խալիսանէտէ օլարագ ,

—Տօղրուսու , տէտի , շու իլմի լագգամ մուամէլէսի , ուզուն սիւրմէ-եէճէք տիր։ Չիւնքի սէն պէնտէն տա-հա իյի պիլիրսին քի , պէն սէնին սէ-ֆինէլէրինին պէրիսինտէ գաբտանլըգ իթտիկիմտէ , պանա թախսիս իթմէկ օլտուղունն ճէսիմ մաաշլարտան թօք-լատըղըմ պիր մըգտար ագչէտէն մաատա , պէնիմ հիչ պիր հադգըմ եօգ տուր ։

Ֆիլիբ տախի կիւլմէեէ պաշլաեա-րագ ,

—Տօսթում , տէտի , սէնին շու եանլըշլըղըն , հագըգաթէն բէկ զա-րիպ տիր ։

—Պէնիմ եանլըշլըղըմ մը , ամանկ շու եանլըշլըղըմը պիլմէ-քլիկի զիեա-տէսիյլէ մէրագ իտիեօրում , սէօյլէ պագալըմ նէ իմիշ ։

—Պու մէրագընը թէսկինն իթմէք բէկ գօլայ տըր . իմտի , սէն քէնտի-նի ֆագիր զանն իտիեօրսուն , տէ-յիր մի ։

—Էվվէթ ։

—Իչթէ պունտա եանըլըեօրսուն , պէնիմ հիւրմէթլու Ժօզէմ , զիրա սէն զէնկինն , հէմ զաեէթ զէնկինսին ։

—Պէն մի ։

—Էվվէթ , Ժօզէ Ռօվէրօ , սէն , եա-նի պէնիմ տօսթում ։

—Ցագաթ պու մէմուլտէն խարիճ վարիտաթ վէ սէրվէթ , պանա նէրէ-տէն կէլմէքտէ տիր ։

—Էն հադգըը վէ էն չէրէֆլի պիր մէնապատէն , եանի չալըշմագլըգտան , անլատընն մը չիմտի ։

Ֆիլիբ , պու սօն սէօզլէրի օլ տէ-րէճէ ճիտտի պիր սէտա իլէ սէօյլէ-տի քի , Ժօզէ , տօսթունուն խոթիհ-զա իթմէքտէ օլմատըղընը անլաեա-րագ , թէհայեէլըլէ մէրգումու թէֆ-թիշ իթմէկէ պաշլատըղընտան , Ֆի-լիբ եիւքսէք սէտա իլէ ,

—Աճայիպ , ոն սէնէտէն պէրի պէ-նիմ չէրէլքիմ օլտուղունու , հալէա անլամընեօրմուսուն ։

—Սէնին չերիքին , պէն մի , լաքին պու միամբին տէյիլ տիր :

—Նէ իչին :

—Զիւնքի սէնին սէրմաեէն օլտուղու հալտէ , պէնիմ հիչ պիր շէյիմ պուլունմամըշ սբը :

—Հիչ պիր շէյին պուլմնամըշ մը սբը , տիւօրսուն : Սէնին ադլ ու փիրաաէթին վէ զայրէթ ու սէպաթըն նէ տիր : Պունլարսան մաասուս , տահա նէ չին օլաճադ խոր : Ա՜հ , պէնիմ ղէվալը ժօղէֆ , իչթէ միւտաֆէթի էօմրիւմտէ , պու պիրինճի տէֆա սբը քի , սէնին պիր ադըսըղճա սէօզ սէօյլէտիկինի իչիտիւօրսուն :

—Լաքին , պանա իսնատ խիմտիկին չու հայտիսէթլէր , այնի տէրէճէտէ սէնտէ տէ օլտուղսան պաշգա , սէնին ադչէն տահի վար իտի :

—Ադչէ մի . . . ադչէ մի . . . տէտի Ժիվիր , ատէթա հիսատէթլէ , կէօրիւնիւր քի , չու ադչէ մէսէլէտի սէնին զինհինի խոմիչա խիմիչ օլմըղը սբը , վէ սէն , էհէմմիյէթի օլմահան չու ադչէ լագըրտըրըճը տայիմա պէնիմ պաշգա վուրմադըղը գարար վիրմիչսին : Իչթէ պու խոսուտուս պէն էվվէլճէ հիսա խիմիչ օլտուղումսան , մուհասէպէճիին պիլանչօսունու թէրխիպ խիտիկիմտէ , լէյնդաթի եիւղիմէ վուրմադսա օլտուղուն չու աէրմահէ մատտէսինի նազարը խիտտահա ալտըմ , վէ չիր-քէթխիմիղ , զայրը միւսամի վէ անճագ քէնտի լէհիմտէ պուլունան էսաս իւղէրինէ թէէսսիս խիմիմ : Իմտի , հագդա-նիւէթ վէ սատղէթ իւղիճիզաբնճա , դաղանըլան վարիսաթը հարը պէ հարը բայլաշմադ լազըմ իչքէն , պէն վարիսաթը մէզդուրէ յի իւչ գըսմա խագսիմ խիմիմ , վէ պունուն իւքի գըսմընը քինտիմէ ալը գօյսուս : Իչխթէ կէօրիւնօրսուն հա , պու խոսուտուս սէնի ատէթա սօյնագ տիմէք տիր :

—Նիհաեէթ , տէտի Ժօղէ , պանա թահսիս խիմտիկին վարիսաթըն մըգդարը նէ գատար սբը :

Պու սէօզ իւղէրինէ , Ժիվիր , ուճ-լարը պագըր օլարագ , եաղըխանէսի իւղէրինտէ մէվզու օլան պիւյիւք պիր տէֆթէրի ալար : Պու տէֆթէրին պիվ ճիւմլէ սահիֆէլէրինտէ ուղուն սիւ-թիւնլեր իլէ բագդադլար մուհարրեր իտի :

Ժիվիր , քիաֆիֆէյի բագդադլարըն ճէմի օլան էն սօն բագդադ իւղէրինէ բարմադընը վադ իլէ ,

—Շու էնսատէ չիրքէթիմիզ լուչ միլեօնա մունիք տիր , իսմի սէնին հիսաէն պիր միլեօն տուր , տէտի :

Ժօղէ , օթուրսուղու սանտալէէսինտէն սքչրատարագ , արտ արտա տէօրթ տէֆա , վէ տայիմա սէսինի եիւքսէք չըգարարագ ,

—Պիր միլեօն մու , պանա պիր միլեօն մու վիրմէք իսթէեօրսուն , տէեու սիւալ իմտի :

Ժիվիր , պու սիւալ իւղէրինէ , էվվէնի օլ տէրէճէ չիտատէթլէ տէֆթէրին իւսթիւնէ վուրսա քի , եաղըխանէ տիթրէմէէ պաշլատը , վէ պատէհու մէզքիւր սիւալէ ճէվապէն ,

—Ա՜ճայիպ , տէտի , սէն նէ ինսատ-ճը Իսրաֆիլը իսմիչսին , պէնիմ սա-նա վիրտիկիմ , պիւյիւք պիր շէյ օլմատըղընը գաչ տէֆա թէէքրարլա-տըմ , հաթթա հագդըյըա սէնին հիսաէն պուլունան պիր մըգդարը ճէսիմի պիրէ քինտիմէ ալըգօեօրսուս :

—Սէն իսթէտիկինի սէօյլէ , տէտի Ժօղէ , պէն եարաճաղըմը պիրիրիմ , մէզքիւր պիր միլեօնու իսթէմէմ , վէ ատա գատար իմմէնէճէկիմ վէսաէ-լամ :

—Ինէսի տինլէ , տօսթում , տէեու պէեան իմտի Ժիվիր , պիր ազ սիւ-քիսթէն սոնրա , ազըր վէ միւէսսիր պիր սէտա իլէ քէլամս պաշլատա-

բաց , պուլունտուղումուզ չու սահթ , ըէամի պիր սահթ օլուպ , միւսթագ-պէլիմիզ պուռնան մէրպութ տուր : Տիւնեատա պիզի , եէկտիկէրիմիզտէն թէֆթիդ խոէր պիր չէյ վար իսէ , օ տախի չու սըրատա վադը օլան հալ տըր : Ֆիլ հադըգա պէն էօմրիւմիւ սէնին ուղրունա ֆէտա իթմէ-քլիկէ հաղըրըմ , լաքին եէմին իսէրիմ քի , էկէր սէն տէ չու ըէտտինաէ խըրար խոէճէ-ք օլուր իսէն , սէնին մուհապ-պէթինէ ինանմաեաճապըմ , զիրա գալպինաէ , մուհապպէթ վէ դարըն-տաշլըդ եէրինէ , թէֆէպիւր վէ խաթէսէնտիք տույղուլարը օլտու-ղունու հիսս խոէճէյիմ :

Պու սէօզլէր սէօյլէնիլտիկի սըրա-տա , ծօզէ պաշընը էյիլ օլուպ , Ֆիլիք իսէ քէլամընա տէվամ պիրլէ ,

—Նամըզ , գապուլ խոճեօրմու-սուն , տէտի :

—Նէ չարէ , վագտա իթտիկին թէքլիֆ ողըր լսէտէ , մէճպուրի գապուլ իթմէլիյիմ :

—Հէրսի պու գատար տէյիլ , տէտի Ֆիլիք :

—Պաշգա պիր չէյ տահմ մը վար տըր , վէ պանա պիր իքինճի միլ-եօն տահմ մը վիրմէք իսթէեօրսուն :

—Խաերը , անճագ , « Տօսթում , նամուսում , վէ սանա օլան մուհապ-պէթիմ իւզերինէ եէմին իսէրիմ քի , իչիմիզտէն պիրինին տիկէրինէ թէ-շէ-ք-քիւր վէ չիւքրանիեէթ պօրճու վար իսէ , օ տախի պէն իմ » տէտի-կիմտէ , պու սէօզիւմէ ինանմանը իսթէրիմ :

Պու մէնզարէնին վուգուխինտէն պիր գաչ հաֆթա սոնրա , Ֆիլիք եվ-լէնտի , վէ ծօզէ տէ , Դատի-քո լի-մանընը , վէ պիր վագըթ Ֆիլիք լէյ ծօզէնին տէրունինտէ թայֆէլիք իթ-միչ օլտուղլարը սէֆինէյի խաթըրտա կէթիրմէք իւզրէ մուճէտտաէն ին-չա իսիվիչ օլան Մարսուէն նամ իւչ տիրէքլի սէֆինէեէ բաքիպ օլուպ , Լը Վէյեան լէյ Բօվէրօ չիրքէթի նամընա օլարագ , տէնիզ եօլճուլու-ղունա չըգտը :

Շու սըրատա պէշ պաթը սէնէ միւտտէթ հիքեաեէմիզ ֆասլա վի-րելիմ :

Ծօզէ պու միւտտէթ զարֆընտա , իթաիկի ուզուն սէյեահաթլարտան պիրինտէ , սէֆինէսինէ շէքեր եիւք-լէթմէք իւզրէ , Հավանաեա կիթմիչ իսի : Մէրգում , մահէլլի մէզքիւր-տէ , օրանըն նէզտաթաթ վէ սայիրէ է.քիպ պիչէնլէրինին էն զէնկին ֆա-միլեալարընտան պիրինին , Լօլա իս-մինէ զաեէթ կիւզել պիր դըզընա թէսատուֆլէ , մէզպուրէեէ չէտի-տէն ալէագա իթտի , վէ անը քէն-տիսինէ զէվճէ ինթիհապ իթմէք գարարընը վիրմէքլէ , օլ պապտէ մէրգումէնին ֆամիլեասընա արզը թէքլիֆ էյլէտի : Տան ծօզէնին պու թէքլիֆի , մէրգումուն , ագտը իզ-տիվաճտան սոնրա , վարիտաթընը նագտէ թէպտիլ իտիպ , ծնտան սոն-րա Հավանատա իաքտան իթմէնի շար-թընյա , գապուլ օլունտու : Հալպու-քի ծօզէ , նէ Լօլաեա օլան սէվտա-սընտան , վէ նէ տէ Ֆիլիքէ օլան մու-հապպէթինտէն այրըլամատընտան, մէզքիւր շարթ , եիւքէկինի եարէ-լէտի , վէ հիչ պիր գարարը գաթի վիրեմէքտիզին , պէթէ-քրար Ֆրանսա-եա ավտէթ էյլէտի :

Ֆիլիք , մէրգումու սօլմուշ , վէ հէյեէթի տէ թէպտիլ օլմուշ կէօ-րինճէ , իսթիֆասընը հալ իթտի , վէ հագըգաթը հալէ քեամիլէն վագըֆ օլտուղունտա ,

—Տօսթում , տէտի , պու խուսուս-տա սալա թէրէտտիւտ իթմէք լազըմ տէյիլ սիր : Պունտան պէօյլէ սէնին սեատէթի հալին օրատա տըր : Իմ-

տի ալթը սենեհաէն պերու իքի մխ-
լինե պալիշ օլմուշ օլան վարիտաթը-
նը ալ, վե սենի, լաեըգ օլտուղուն
վեճհ իւզրե սեվմեքտե պուլունան
օլ կիւղել վե տիլեկեր Հօլա իլե թեե-
հիւլ էթ։ Պենի ասլա ունութմա, վե
պենիմ կիպի սեն տե, իլերուտե եի-
նե պիրիպիրիմիզի կեօրեճեյիմիզե
իւմիտվար օլ։

Պիր հաֆթա սոնրա, պու իքի տօսթ-
լարըն չիր-քեթի տաղըլըպ, իքիսի տե
աղլաեարագ, եե-քտիկերլերինե սա-
քըլըըլար, վե միւթեապքսէն ժօզե,
պիր թարաֆտան միւ-քետեր վե տի-
կեր թարաֆտան մեպուր օլտուղու,
վե իքի միլեօնա մալիք պուլունտու-
ղու հալտե, Հավանատա միւթեվեճ-
ճիհեն հարե-քեթ իլլետի։

Ժօզե, Հ.օլա իլե թեեհիւլ իթտի-ք-
տեն սոնրա, միւ-քեմմել վե միւնթա-
զամ ինչաաթ թերճանեէլերի թեես-
սիս իթտիրտի, սեֆինեէլերի տենիզլերե
եաեըլըը, վե մըգտարը վարիտաթը
ազ վագըթտա ոն միլեօնա պալիշ
օլտու։ Ճեօյլե-քի Հավանատա, Մե-ք-
սիգատա, Հինտիսթանտա վե սայիր
մահեէլերտե, հեր քեմալեթե մալիք
օլան վե սանաըգլարը լիրա իլե տօլու
պուլունան պիր ատեմտեն պահա ի-
տիլմե-ք իսթենիլտիկինտե, «Տօն ժօզե
Րօվերօ կեզե գօտտո» վե եախօտ, «Տօն
ժօզե Րօվերօ կեզե ջենկե» տիմե-քլի-ք,
տարպը մեսել հիւ-քմինե կեչմիշ իտի։

Իմտի նե գատար ֆարգը իտի,
ժօզե Րօվերօնուն չիմտի-քի եօմրիւ ի-
լե, մերգումուն Գատի-քը չեհրինեն
տենիզ քենարընտա, աեագլարը չքպ-
լագ օլարագ, վե օգումագտան մահ-
ըումբ պուլունարագ կեչիրտիկի եօ-
միւը։

10

ԻՒԶ ԳՐՔԻ ՄԵԹՈՒՊ

Պուրաճըգտա տախի, հի-քեամիզե
պիր խայլի սենե ֆատլա վիրմե-ք լա-
զըմ տըր։

Ձենապը Հագգ, Ֆիլիբ լը Վե յ-
եանքեն վե ժօզե Րօվերօնուն ագտը
իզտիվաճլարընը թագտիր իթմիշ օլ-
մաղլե, պունլարընն ի-քիսինե տախի
պիրեր էվլատ իհսան իլլեմիշ իտի։
Ֆիլիբեն օղլու Օլիվիե, վե ժօզենեն
գըշը իսե, Անտունցիաթա թեամիեե
օլտունուրլար իտի։

Ֆրանսըշ վե Իսբանեօլ, հալեա
կենճլի-քլերինեն մուգատտես վե միւ-
քեմմել տօսթլուղունու գալըպլերի
տերուննինտե հըշգը իլլեմե-քտելեր ի-
տի իսե տե, ֆամիլեաճա թապիյի
մուհապպեթ վե սեվինճլերե տալմըշօլ-
տուգլարընտան, պիրիպիրլերինե բե-ք
սեյրե-ք մե-քթուպլար եազմագտա,
վե եե-քտիկերլերինի եենհաէն կեօր-
մե-քլի-ք իւմիտինի տախի ղայպ իթ-
մե-քտե իտիլեր։

Պիր կիւն տօն ժօզե, պաղը մա-
հեէլերի զետելենմիշ օլմաքընտան տօ-
լաեը, Հավանատա գալմագլըղա մե-ճ-
պուր օլմուշ օլան պիր Ֆրանսըշ սե-
ֆինեէսի գաբթանը իլե միւ-քեալեմե
իտեր-քեն, նակահտ քետելլի պիր
խապեր ալոշ իլլետի, չեօյլե-քի, Ֆի-
լիբ լը Վե յեանքեն, իքի պիւյիւ-ք պան-
գալարա իթտիրիի ֆեվգելատե էՖհի-
եեթե գուրպան օլարագ, քիւլլիեեթ-
լի մեպալիշ ղայ իթտիրիինի, վե թե-ք-
միլ պիր սեֆալեթե տիւչար օլմագ
հալինտե պուլունտուղունու, մեր-
գում գալատունտան անքատը։

Պինապերին ֆերտասը կիւն, տօն
ժօզենին սեֆինելերինտեն պիրի, Ֆի-
լիբ լը Վե յեանա պիր մե-քթուպ կեօ-
թիւրմե-ք իւզրե, Հավրըեա միւթե-

վէճճիհէն հարէքէթ ու ազիմէթ իյլէտի։

Մէզքիւր մէքթուպ շունտան իպարէթ իտի.

«Է՛յ պէնիմ աթիգ տօսթում վէ գարընտաշըմ, ֆէլաքէթ սէնին գաբունու էլէ ալմըշ տա, սէն հալէա «Ժօզէ, սանա իհթիեաճըմ վար տըր» տիմէեօրսուն։

«Ֆիլիբ, պէն սէնին շու գապահաթընա աֆվ իտիեօրսամ, սէնի սէվտիկիմտէն նաշի տիր։

«Իմտի, սէֆինէլէրիմտէն պիրինին գաբթանը օլան, վէ պու մէքթուպու սանա թէսլիմէ մէմուր պուլունան էսթէպան Կալինա նամ շախս, Հավրը շէհրինէ մուվասըլէթինտէ, սանա, նուգուտը միւխթէլիֆէ օլարագ, տէօրթ միլեօն լիրա կէթիրէճէք տիր։ Պունտան պաշգա, պէնիմ ագտը իզտիվաճըմ էսնասընտա տաղըտըլմըշ օլան շիրքէթիմիզի, պէն եինէ թէէսսիս իտէրիմ։ Իմտի, Ֆիլիբ լը Վէյեանըն վէ Ժօզէ Բօվէրօնուն շիրքէթի, պու կիւնտէն իթիպարէն եէնիտէն մուամէլաթա պաշլամագտա տըր։

«Քէզալիք պէնիմ իւզէրիմէ չէքէճէք օլտուղուն բօլիչալարը գապուլ իտէճէկիմի, վէ շիրքէթիմիզ նամընա վագը օլաճագ պիլճիւմլէ թէահիւտաթա քէնտիմի շախսէն մէսուլ թանըեաճաղըմը պէեանէ հաճէթ կէօրմէմ։

«Մէքթուպումու տահա զիեատէ ուղուն եազմագլըղա վագթըմ միւսայիտ տէյիլ տիր։ Անճագ սէնի սէվմէքտէ օլտուղումու պէեան իլէ, խաթմը քէլամ իյլէրիմ։

«ԺՕԶԷ ԲՕՎԷՐՕ»

Մէզքիւր մէքթուպուն վէ կէօնտէրիլէն մէպլաղըն նէթայիճի թապիեէսի մալիւմ իտուկինտէն, պէեանընա լիւզում կէօրմէյիզ։

Ֆիլիբ լը Վէյեանըն վարիտաթընճա հուսուլէ կէլէն մուխաթարանըն սէպէպի, մէրգումուն տիւչար օլտուղու պիւյիւք զարար վէ զիեանլարտան տօլաեը, գրէտիսինին պօզուլմուշ օլմասը, վէ սէրմաեէսինճէ պիր չօգ աչըգ զուհուր իտիպ, անը գաբաթմագ իչին տախի խարիճտէն ագչէ թէտարիք իտէմէմէսի իտի։ Ֆագաթ Հավանատան կէօնտէրիլէն միլեօնլար իլէ մէզքիւր աչըգ գաբատըլարագ, Ֆիլիբին հալի, էվվէլքի հալինտէն միւքէմմէլ վէ միւնթազամ օլտու։ Վէ պիր գաչ մահ սօնրա, իշլէրի տահա ճէսիմ պիր սուրէթ քէսպ իթմէքլէ, Ժօզէ Բօվէրօտան իգրազ իտիլէն մէպալիզ, թէքմիլէն թէսվիեէ գելընտը։

Իմտի, իքի տօսթլարըն հալ ու վազիեէթի պու մէրքէզտէ օլուպ, զանն իտէրիզ քի, իքիսի տէ եէկտիկէրլէրի հագգընտա վաճիպ օլտուգլարը շիւքրանիեէթ վէ թէշէքքիւր վազիֆէսինի իֆա իթմիշլէր իտի։ Պունունլա պէրապէր տօն Ժօզէ, մէզքիւր վազիֆէյի լաեըգըյլա իֆա իթմիշ իքէն, հալէա վէ տայիմա քէնտույի Ֆիլիբ լը Վէյեանա պօրճլու թանըմագտա իտի։

Իշթէ կէչմիշ զէման իւզէրինէ խայլիճէ մալիւմաթ վիրմիշ օլտուղումուզ հալտէ, օտասընա չէքիլիպ շիտտէթլէ վէ եիւրէքլէրի բարալաեըճը սուրէթտէ տուա վէ ըէճա իթմէքտէ պուլունան Ժօզէ Բօվէրօեա նագլը քէլամ իյլէրիզ։

Մէրգումու թէրք իթտիկիմիզտէ, պիր գօլթուգլու սանտալեէտէ օթուրմուշ, տիրսէքլէրինի եազըխանէսի իւզէրինէ տաեամըշ, վէ պաշընը էլլէրի իչինէ ալարագ, իրի տանէլի կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ պուլունմուշ իտի։ Տօն Ժօզէ, մէզքիւր մէյեուսիեէթ հալինտէ, ճէնապը Հագ-

գա խիթապէն շու լաֆզլարը իրատ իթմիշ իտի .

—Վուր վէ էօլտիւր պէնի , լաքին պէնիմ պիր թանէճիք ըէճամը ըէտտ իթմէ : Ֆրանսատան կէլէճէք օլան խապեր սահէսինտէ , սէվկիւլիւ գը-ղըմըն հէնուզ միւսթագպէլ հագ-դըքնտա իւմիտ իտէպլիճէճէկինի , վէ պիր արագիյի պայիտէտ պուլունան պիր ֆամիլեանըն , պու կիւնքի կիւն քէնտի քէնտինի զահէթ զէնկին վէ մէսուա զանն իտէն , ֆագաթ պէլքի նարըն նէթիմ վէ պիրա մէսքէն գա-լաճագ օլան պիր պիչարե վէ սէֆիլ դըզըն նաֆագասընը թէտարիք իտէ-ճէկինի անլահաճաղըմ կիւնէ գա-տար , էօմրիւմիւ թէմտահտ կալէ : Իշ-թէ , եա Ռէպպ , իքի սիզ իւզերինէ կէլերէք , սէնտէն նալընըզ պու խու-սուսու նիհազ վէ ըէճա իտէրիմ : Նա միւրիւվվէթլի վէ մէրհամէթլի Ալլահ , էճէլ չէրպէթինի նուշ իթմէք իւզրէ պուլունան պիր սէֆիլ բէտերէ , շու լութֆ ու ինայէթի իհսան պուհու-րաճագսըն , տէյիլ մի :

Իհթիեարըն ֆէվգէլատէ պիր սա-պըրըզըդա պէքլէմէք-քտէ պատուղու մէքթուպ , քէնտիսինին՝ պիր գաչ այ էվվէլ , Ֆրանսատա կէօնտէրմիշ օլ-տուղու պիր գըթա մէքթուպտան , Ֆիլիբ լը Վէյեան թարաֆընտան կէօն-տէրիլէճէք ճէվապը իտի :

Մէգքիւր մէքթուպտան տուրէթինի պուրաճըգտա այնէն տէրճ իթտիկի-միըտէ , օգուհանլարըմըզըն , վուդույի հալէ քէսպի վուդուֆ իտէճէ-քլերիս-նէ շիւպհէմիզ գալմազ :

Իշթէ մէքթուպու մէգրիւրան տու-րէթի .

«Հավանա – Նուպաթ. 1769 .

«Պէնիմ աթիզ տօսթում վէ գա-րընտաշըմ , էկէր շու էնտատէ սանա հազարըզըմ սըրալը , սէնինն պիր քէ-տէրի ազիմինի մուճիպ օլուրլար իսէ , օլ պատտէ աֆվընը իսթիրհամ կալէ-րիմ : Պէն սէնի անճագ վէ անճագ մահզուզիյէթ վէ մէսրուլիյէթ տուդուլարը իլէ հիսէմէնտա իթմէք իսթէր իտիմ , լաքին հայֆա քի , պու կիւնքի կիւն պէն քէնտի սէվկիւլիւ-լէրիմէ քէտեր ու էլէմ խապերլերի վիրմէքլիկէ մէճպուր պուլունմագ-տաճըմ :

«Պալէտատէ օգուտուղուն շու սըրա-լարա շիւպհէ իտէճէկինէ էմինիմ : Վէ սէն քի , ժօզէ Բօվէօ կիպի զինկին , ժօզէ Բօվէօ կիպի դօտտ լաֆզլարընըն հէր թարաֆտատ սէօյլէնիլտիկինի պի-լիրսին , վէ պէնիմ էօմրիւմիւն պիր թանէճիք մէյտուսիեէթի , անճագ պու տիւնեատա պանա , թէսէլլի վէ մուհապպէթ մէզէքի օլմագ , վէ քէն-տինին թատմիրի հաճաթիսի մադա-մընտա պուլունմագ իւզրէ , սէվկիւ-լիս Անուշցիահթամը պըրագարագ , է-ճէլ չէրպէթինի նուշ իտէն զահէթ սէվկիւլիս Լօլամըն վուդույի վէ ֆաթը օլտուղունու զանն իյլէրսին , էլպէթ-թէ պու սէօզլէրիմէ ինանմահաճագ-սըն , վէ պիր մանէա վիրէմէնէճէք-սին :

Իմտի , պէնի տինլէ Ֆիլիբ , վէ սա-նա , Տէհնեանըն են սէֆիլ ատէմ պէն իմ , պէնըն տօսթում , պէնըն ֆըրընտաշըմ տըր , տէ-տիկիմէ ինան :

«Պիլմիշ օլ քի , Ֆիլիբ , պու տէ-տիկիմ տօղրու տուր , զիրա տիւնեա-տա հիչ պիր ֆէնալըդ վէ մուսիպէթ եօք տուր քի , պիր իհթիեարըն , քէն-տի սէվկիւլիս զէվճէսինի զայըպ իթ-տիքտէն , վէ քէնտի ճանընըն վէ եիւրէկինին մուհապպէթինի , պիր թանէճիք դըզը իւզերինէ դօյտուգ-տան սոնրա , պու գըզճըղաղընը էօք-սիւզ , ֆագըիր , վէ տիւնեատա քիմ-սէսիզ պըրագաճաղընը կէօրմէսինէ միւշտաղիհ օլտըն :

«Իշթէ տօսթում , պէնիմ գատեր

ու թալէիմ պու տուր։ Վէ պու թա-
լէ, շու պիր գաչ քէլիմէ իլէ խիւլա-
սա իտիլէպիլիր. եանի, պէն էօլէօ-
րում վէ էֆլաթ ըձբաէօրում։

«Պունտան սոնրա եաշաեաճաղըմ
կիւնլէրի սաեամազ խէմ տէ, այլա-
րը հիսապ խէպլիլիրիմ, վէ շու սբ-
րատա, մալիք օլտուղում ճէխիմ
վարիսաթ, օլ տէրէճէ խարապ վէ
մահվ օլմուշ տուր քի, պէնիմ վու-
գուչի վէֆաթընտան սոնրա, պիր շէյ
գալմագ շէօյլէ տուրսուն, —ահ շու
մուսիպէթլու սաթըրը եաղարըղընտա,
ար ու հիճապընտան նաչի գըզարը-
եօրում,— մէզարըմընէն իւզէրինէ տա-
խի դ-ֆէչ քէլիմէյի մուհադդարը
թահրիր գըլընաճագ տըր, վէ միւտ-
տէթի մէտիտէտէն պէրու ար վէ նա-
մուսլա մուհաֆազա իտէկէլմիշ օլ-
տուղում խամիմ, լէքէտար օլաճագ
տըր։

«Ազիզիմ, միւնեւատա քիմսէ պէ-
նիմ շու իքի սըրըմը պիլմէզ։ Եալը-
նըզ սէն վէ պէն պիլիրիզ. գըզըմ
խէ, ճան չէքիշմէ քատէ օլան վէ մէյ-
եուսիեէթ հալինատէ պուլունան բէ-
տէրի եանընտա, քէմալի սէատէթ
վէ սիւքիւնէթի հալ իլէ եաշամագ-
տա տըր։ Լաքին հայֆա քի, շու
մուզիրը հադըգէթի, բէ.ք չարսաճ զա-
հիրէ չըգաճագ տըր. . . ։

«Էվվէլա, նէ իչին, հէր հալտէ
եագբն վագըթտա էօլմէեէ հիւքմ
օլմուշ օլտուղումա գավիւն իսկեաթ
օլմուշ խտուկիմի, վէ նաՃընէ օլուպ
տա, էթրաֆընտա օլանլարտան քիմ-
սէնին, պէնի թէլէֆ իտէն խաստա-
լըգտան խապէրտար օլմադըղընը,
սանա պէեան իթմէ.քիկի վազիֆէմ-
տէն ատտ իտէրիմ։

«Պէնի թէլէֆ իտէն խաստալըգ,
եիւբէկիմտէ օլուպ, իւչ սէնէ էվվէլ
պաշլամըշ տըր, վէ մէգքիւր խաս-
թալըգ օլ վագըթտան պէրու ուսյի-
մա քէսպի չիտտէթ իտիպ, չիմտի ի-
սէ, պէնի տայիմա պիհուզուր իթ-
մէ քատէ, վէ եիւբէկիմի տէլէն պիր
պէօճէ.ք կիպի, պէնի թազէիդ էյլէմէ.քա
տէ տիր։ Հէր կիւն, վէ կիւնտէ պիր գաչ
տէֆա, իւզէրիմէ տէհզէթլի նէօպէթ-
լէր կէլիր, վէ օ արալըգ եիւբէկիմ,
գըզարմըշ տէմիր իլէ բարչալանքօր,
վէ սինիրլէրիմ իլէ տամարըմըշ,
տուչտուղում աճքընէն չիտտէթինտէն
հէման գօրաճագ տըր զանն իտէրիմ։
Վէ հէր նէ գատար չիտտէթլի մու-
գավէմէթ տէ իթտէմ, տուտագլարըմ-
տան ահ ու ֆէրեատլէր, կէօզլէրիմ-
էն տախի եաշլար զուհուրինի մէն
իտէմէմ։

«Իւզէրիմէ պէօյլէ պիր նէօպէթ
կէլէճէկինի հիսա իթտիկիմտէ, քիմսէ
պէնիմ շու հալիմի կէօրմէսին իչին,
օտամա չէ.քիլիպ կիզլէնիրիմ։

«Պունտան պիր խայլի մահ ագտէմ,
թագրիպա եիւզ եաչընտա պիր Պրէ-
զիլիաղընըն, նիմ միւճիղէ նէվինտէն
օլարագ, խանթալարը էյնէլէթտիկինի,
վէ էվրօբանըն էն հազի.ք թատպիզլէրի
պիլէ, մէրգումուն տէրճէէսինատէ օլ-
մատըգլարընը, նասըլսա իչէթտիմ, վէ
հատտա ու հիսապսըզ ատէմլէրինն, կիւ-
եա չինգա պուլմադ խամինի ալմըշ օ-
լան խաստալըգլարընն էն ֆէնտա մէր-
թէպէսինէ վասըլ օլմուշ օլտուգլարը
թագտիրտէ, պու իհթիեարը պուլ-
մադ իչին, եիւզէրճէ ֆարսախա ու-
զագլարտան կէլիպ, վէ քէսպի էֆա-
գաթ խէրէ.ք, ավտէթ իթտի.քլէրինի
թահգըգ իմտիմ։

«Մէրգումուն մալիսմաթ վէ թէճ-
րիպէսինին նէթիճէլէրի օլ մէրթէ-
պէվէ վասըլ օլմագտա տըրլար քի,
պագչն ագլ ու խմքեանքն խարիճինէ
պիլէ չըգմագտա, վէ վէգայի ֆէվ-
դէլատէ միսիլու, էֆ.քեարը ամմէ յի
թէճճիւպատէ պըրագմագտա տըր-
լար։

«Իմտի, պալէատէ միւնտէրիճ մալիւմաթը խապէր ալտըղըմըն իրթէսի կիւնիւ, Էսբիրիթու-Սանթօ նամ շէհրէ միւթէվէճճիհէն, սէֆինէլէրիմտէն պիրինէ բաքիպ օլտում: Սէյեահաթըմըն եօրկունլուգլարընը ալմագ իւզրէ, իւչ կիւն շէհրի մէզքիւրտէ գալտըմ, վէ պատէհու մէմլէքէթին իչէրի թարաֆլարընա ազիմէթ իտէրէք, պիր այ զարֆընտա, մէրգում եիւզ եաշլը ատէմին իգամէթկեահընա մուվասըլէթ իթտիմ:

«Պէշ եիւզ նէֆէրտէն զիեատէ խասթակեան, մէրգումուն իգամէթկեահը էթրաֆընտա թօբլանմըշ օլուպ, պիր չօգ կիւնտէն պէրու նէօպէթլէրինին վիրուտինէ պէքլէմէքտէ իտիլէր:

«Խասթակեանտան պիր ֆագիր քիմսէեէ եիւզ բիասթրա վիրէրէք, անըն նէօպէթինի պէն ալտըմ: Եիւզ եաշընտա օլան իհթիեար պէնի նէզտինէ գապուլ իթտի, վէ ուզուն ուզատիեէ թէֆթիշ վէ սիւալլէրտէն սօնրա, պիր սուրէթի գավիեէտէ,

«—Օղլում, տէտի, սէնին արթըգ քէսպի շիֆա իթմէնէ չարէ գալմամըշ տըր. սանա եալընըզ եիւրէք ֆէրահլատըճը պիր իլաճ վիրէպիլիրիմ, ֆագաթ սէնի գուրթարամամ. իմտի, եարըն թէքրար կէլ:

«Ֆէրտասը կիւն ալիմ իհթիեար, տէրունինտէ գըրմըզը բուհ պուլունան պիր շիշէ իլէ, մատէնտէն մաամուլ պիր ուֆագ գատէհ վիրէրէք, շէօյլէ տէտի.

«—Օղլում, էկէր իւզէրինտէ զաեէթ շէտիտ պիր ֆէնալըգ տուեուպ տա, պու ֆէնալըգտան գուրթուլմագ իչին, էօլմէքտէն պաշգա չարէ օլմատըղընը զանն իյլէր իսէն, իշպու շիշէտէքի բուհտան շու գատէհէ պիր գաչ տամլա գօեուպ իչ: Իւզէրինտէքի ֆէնալըգ տէրհալ կէչէր: Պու բուհու գուլլան, լաքին սույի իսթիմալ իթմէ, չիւնքի պունտա պիր նէվի զէհիր վար տըր քի, ինսանը բահաթլատըր ամմա, չօգ իչիլիրսէ տէ թէլէֆ իտէր:

«Պէն տէ մէզքիւր շիշէյի ալըպ,

«—Պու հալտէ պէնիմ տահա նէ գատար վագըթ եաշամագլըղըմ մէմուլ տուր, տէեու սիւալ իտինճէ, մէրգում պանա,

«—Հագըգաթը հալի միւճէրրէտ պիլմէք մի իսթէեօրսուն, տէտի:

«—Էվվէթ, հագըգաթը հալ հէր նէ տախի օլսա, պիլմէք իսթէրիմ, տէյու ճէվապ վիրտիմ:

«—Էօյլէ իսէ պիլմիշ օլ քի, տէտի իհթիեար, պիր սէնէտէն վէ էն չօղու օն տէօրթ այտան էօլէճէքսին:

«—Տիմէք տիր քի, պիր սէնէլիք էօմրիւմ գալմըշ օլտուղունա էմին օլաեըմ, տէտիմ պէն տէ օնա:

«—Էվվէթ, տէեու ճէվապ վիրտի իհթիեար, պիր քէրրէ շու իւչ եիւզ ալթմըշ պէշ կիւն միւրուր իտէճէք օլուր իսէ, պիւյիւք սէյեահաթա հազըր օլ, զիրա սէնին իչին էօլիւմ եագլաշմըշ օլաճագ տըր:

«Իշթէ, պիրատէր, եիւզ եաշլը իհթիեարըն պանա սէօյլէտիկի սէօզլէր պունլար տըր: Վէ շու սաթըրլարը սանա եազտըղըմ սըրատա, մէզքիւր բէյղամպէրլիկին վուգույի կիւնինտէն իթիպարէն տէօրթ այ միրուր իյլէմիշ տիր: Վէ սէն պու մէքթուպումու ախզ իթտիկինտէ, սէքիզ մահ միրուր իթմիշ օլաճաղը կիպի, սէնին ճէվապըն տախի վիրուտ իթտիկինտէ, սէնէյի մուզիրրէնին օն իքինճի աեբ խիթամ պուլմուշ օլաճագ տըր: Վէ պու տա էկէրչի, հավալար միւսայիտ կիտիպ, մէքթուպում վագթը մէզքիւրտէ սանա, վէ սէնին ճէվապըն տախի պանա վիսուլ պուլուր իսէ:

«Ծագաթ, Ֆիլիբ, էկէր սէնին ճէ-վապընը, միւէպպէտէն կէօզէրիմի գարամազան էվվել պիր քերբէ օ-դուճապիլսէմ, պագի գալան էօմ-րիւմիւն նըսըճ կիւնլերինի հիւանի բաաէթիմիէ ֆէտաճա հաղըը պու-լունաճաղըմ։

«Իչիթէ, տօսթում, պէնիմ նէճ իչին վէ նամըզ էօլիւմէ հիւքմ իտիլմիշ օլտուղումու անլատըն։ Պիր աղ տա, խարապիւճէթ վէ իֆլասըմնան պահա իթմէճ քսթերիմ։ Պու իսէ, սաի վէ միւքէտտէր պիր հիւճաւէճ օլուպ, պունուն նագիւճէթի մուխթասարէն իճրա օլունապիլիր։

«Սէն պիլիրսին քի, պէնիմ, թէճ-միւնի սէնին սաւէնտէ գաղանմըշ օլտուղում վարիտաթ, ճէսիմ իտի, եանի ան միւճաճա մալիճ իտիմ։

«Ծագաթ զանն իտէրսին քի, Հադդ թէալա պէնի խըրս ու հիտաէթի սը-բասընտա, պիւսպիւթիւն մահվ վէ նապէտիտ իթմէճքիւկէ գարար վիրմիշ տիր կիպի, Հադդըմնա զարիպ վէ ֆէվգէլատէ պիր ֆէլսքէթ վագը օլ-տու։ Շէօյլէ քի, տէօրթ մահատն պէրու, սէֆինէլերիմնէն պէշ ատէ-տի, զայէթլէ գըյամէթտար հումու-լէլէր համիլ օլտուգլարը հալտէ, թէքմիլէն ղարդ վէ նապէտիտ օլ-մուշլար տըր։ Պու գաձա վէ ֆէլա-քէթլէր, պու կիւնէ գատար Հավա-նատա մալիմ տէյիլ տիր։ Անճագ մէդքիւր գազալարը կէօրմիշ օլանլար, մուխալիլէրիմէ խատէր վիրմիշ օլ-տուգլարընտան, պու տէհշէթլի ֆէ-լաքէթլերի հալընըգ պէն պիլիրիմ։

«Հէրսի պու գատար տէյիլ տիր, վէ պէյն էլ նատ սէօյլէնիլէն, Հէր ֆէնալըճ վէ մատէպէր, ւէնդուէյլէ պէրաբէր ուէյէր պէր ֆէնալըճ վէ մատէպէրի պոբէ կէ-ընէրր տարալը մէսէլի հիւքմինճէ, պէնիմ պաշըմա տաիի սայիր ֆէլա-քէթլէր կէլմիշ տիր։

«Շէօյլէ քի, պու ճիվարլարըն էն միւնապիթ վէ մահսուլատը հիւքմու-նէ կէչմիշ օլան պաղչէլերիմտէ իչլէ-ենէն թագրիպա ան պէն նէֆէր քէօ-լէ վէ խըսմէթքէարլարըմ իչինտէ, պիր թագըմ զէհիրլէ յիճլէր զու-հուր իթմիշ տիր։

«Լվրօրաճա շուրասը մալիմ տէյիլ տիր քի, պաղչէն Պօրճիալարըն, Վուաղէնլէրին, վէ Պիէնվիւնէլէրին գանը, Աֆրիգանըն շու արապ մահա-լուգլարընըն տամարլարընտա տահի ճէվէլան իտեր։ Մըդտարլարը աղ օյմահան իշպու ճանվէրլերին եալընըգ պիր թաաավվուրու, պիր արզուսու, պիր սէվինճ, վէ պիր սէվտաար վար տըր քի, օ տահի զէհիր իլէ պիրլի պիրլերինի էօլտիւրմէք տիր։ Պունլա-րըն իչինտէ, գաթիլնուֆուս էօյլէ պիր հիսսի թաալիյի տիր քի, հիչ պիր չէյ պունու մէն վէ եա թատիլ իտեմէզ։ Պունլար, անճագ, էօլտիւրտիւքլերի աաէմիէրին նաչլարը միճանքնտա մէ-սուտէն եաշարլար, վէ պիրի պիրլե-րինի էօլտիւրտիւքճէ, պիր հյիւքճ վէ քէյֆ տուճարլար։ Վէ եալընըգ հի-սանլերի էօլտիւրմէ յիպ, հայվանլարը տահի թէճլէֆ իտերլեր։

«Պիր պաղչէտէ պուլունան պիր զէ-հիրլէ յիճի արապ, պաղչէ սահիպի-նէն էօնիւ ալընմազ խարապը տիմէք տիր, չիւնքի տիկեր քէօլէլեր, մեր-գումի զէհիրլէ յիճինին քիմ օլտու-ղունու անլատալար պիլէ, սիւքիւթի իհթիճաար իտիպ, մերգումու եկէ վիր-մէքտէն իսէ, էօլմէյի տահա զիճա-տէ թերճիհ իտերլեր։

«Իչիթէ, տօսթում, շու ճինաէթքի սարիճէ, վէ զաղապը ֆէվգէլատէ, պէնիմ պաղչէլերիմտէ զուհուրա կէլ-մէքլէ, քէօլէյերիմտէն իչտէ պիրլի զաթէն թէճլէֆ օլմուշ, վէ իւքինճիսի խասաթալանմըշ։ վէ պագիսի տահի հէման խասաթալանմագ իչդրէ պու-

լունմուշ տուր։ Հէր թարաֆտա, հա-
րէ-քէթ վէ չալըշմագլըդ եէրինէ, զայ-
րէթխզլիք վէ տուրկունլուգ, հէր
թարաֆտա մէսրուրիեէթ վէ շարգը-
լար եէրինէ, մէշագդաթ վէ էօլիւմ,
վէ հէր թարաֆտա սաատէթի հալ
եէրինէ, խարապիեէթ միւշահէտէ օ-
լունմագտա տըր։

«Իչթէ, պիրատէր, կէօրիւէօրսուն
քի, պէնիմ հալիմ հագդըաթէն վէ
քիւլլիէն մէ յեուսիեէթ բաատէսինտէ
տիր, վէ տիւնեատա հիչ պիր շէյ
պէնի շու հալիմտէն գուրթարմագ-
լըզա միւգթէտիր տէյիլ տիր։

«Պիր գաչ այ տահա իթիյաարըմ
սաեէսինտէ տաեանապիլէճէյիմ, ֆա-
գաթ վէֆաթըմտան սօնրա, իֆլասըմ
իլան օլունաճագ տըր։

«Վարիսաթըմդէն պագըյէէլէրին-
տէն հասըլ օլաճագ նէթիճէյի, ա-
րիզ ու ամիգ վէ թէֆէլլուսաթըյլա
հիսապ իթտիմ. իչպու նէթիճէ չուն-
տան իպարէթ տիր. շէօյլէ քի, սէ-
ֆինէլէրիմ, նէպաթաթ պաղչէլէրիմ,
էվլէրիմ, եշեա վէ թէճէմմիւլաթըմ,
էսիր վէ քէօլէլէրիմ, վէ հայվանաթ
սիւրիւլէրիմ սաթըլտըղընտա, վէ
պօրճլարըմ պունլար իլէ վիրիլտիկնի-
տէ, եինէ պէնիմ խալէֆիմէ իւքի
միլեօնլուգ պիր աչըգ գալաճագ տըր
քի, պու աչըղը էօրթմէք ասլա միւմ-
քիւն օլամաեաճագ տըր։ Վէ շու
հալտէ պիր թանէճիք գըղըմ Անուն-
ջիաթա, Հավանա տիլէնճիլէրինին էն
ֆագըիրինտէն գիեատէ ֆագըիրէ օ-
լաճագ, վէ Ժօզէ Բօվէրօ խամի, նա-
միւսուլ պիր իսիմ մնգամընտա եատ
ու թիզքեար գըլընաճագ տըր։

«Իմտի, Ֆիլիբ, տիւնեատա պէ-
նիմ գատար սէֆիլ սաեմ օլամազ
տէտիկիմտէ, հագդըմ եօգ միւ ի-
միշ, վէ չիմտի սէն տէ պու սէօղիւ-
մէ իհանաթըն մը։

«Ֆագաթ, պէնիմ ազիզ տօսթում
վէ պիրատէրիմ, պէնիմ սօն սաա-
թըմտա, պանա պիր ազ սիւքիւնէ-
թի վէ թէսէլլիյի մուճիպ օլմագլըդ,
սէնին էլինտէ տիր. վէ շու խուսուսա
սէնին տիրիդի հիմմէթ իթմէեէճէկի-
նէ էմինիեէթիմ պէր քէմալ տըր,
զիրա ճէնապէ Հագդըն լութֆ ու ի-
նաեէթի հագդընտա չիւպհէմ օլմա-
տըղը կիպի, սէնին համիյեէթ ու
սախավվէթին հագդընտա տախի գա-
թան չիւպհէմ եօգ տուր։

«Եազ վէ պիլտիր պանա, տօս-
թում քի, Անունսիաթաեա բէտեր-
լիք խէճէքսին, անը սէնին խանէ-
նէ գապուլ իյլեեէճէքսին, վէ սա-
հիհէն սէնին գըղըն կիպի, անը սէ-
վէճէքսին։ Եազ վէ պիլտիր պանա
պու չէյլերի Ֆիլիբ, վէ շու հալտէ
պէն տախի սանաօ տուա իտերէք էօ-
լէճէյիմ, վէ զանն իտերիմ քի, չիմ-
տիեէ գատար չէքմիկիմ վէ հալէա
տախի չէքմէքտէ օլտուղում միհն
ու մէշագդաթը ունուտաճաղըմ։

«Ալլահա բսմարլատըգ, պիրատէր։
Սէնի սեվմէքտէ օլտուղումու թէք-
րարլամաեա լիւզում կէօրմէմ, չիւն-
քի զաթէն պու խուսուսու գըրդ սէ-
նեէտէն պէրի տիր պիլիրսին։

«Իմտի, սօն տէֆա օլմագ իւզրէ
Ալլահա բսմարլատըգ տէեէրէք խաթ-
մի քելամ իտերիմ. . .

«ԺՕԶԷՐՕ ՎԷՐՕ»

Պու մէքթուպ պիզճէ, զաեէթլէ
միւէսսիր վէ ուլու կէօրիւնիւր, վէ
զանն իտերիզ քի, էկէր օգուեան-
լարըմըզ տախի, պու մէքթուպու
եազան, վէ գըղըզ իչին սըզընաճագ
պիր մահէլլ, վէ պիր տէրէճէ հիւս-
նի մուամէլէ ըէճա վէ նիեազ իտէն
զաթըն, Ֆիլիբ լը Վէյեանա տէօրթ
միլեօնլուգ պիր մէպլաղ կէօնտէրե-
րէք, վէ մերգումու պուլունտուղու
մուխաֆարատան գուրթարարագ,
վազիֆէսինին անճագ պիր ճիւզինի

իֆա իթմիշ իտուկինի զանն իտէն ա-
տէմ օլտուղունու խաթբրլարընա կէ-
թիրիրլէր իսէ, քէնտիլէր տախի մէզ-
քիւր մէքթուպուն ղաեէթլէ միւէս-
սիր վէ ուլու օլտուղունու անլարլար։

* * *

Հավանա շէհրի բիշկեահընտա, վէ
իքի ֆարսախ գատար էնկինտէ, տէ-
նիզին ղաեէթ սաքին օլտուղու, վէ
ասլա բիւզկեար էսմէտիկի սէպէպ-
տէն, Իսբանիա սանճաղընը համիլ
օլարագ, պիր թիւճճար սէֆինէսի
տուրտուղունու, պու քիթապըն պի-
րինճի ֆասլընտա զիքր իթմիշ իտիք։

Մէզքիւր սէֆինէ, Իւմիտ Պուրնու
աչըգլարընտա օլուպ, Հավրը շէհրի
սէֆինէլէրինտէն օլան, վէ Իսբանեօլ
սէֆինէսինին թարիգինէ սիւլիւք ի-
տէն, ֆագաթ եօլտա պիր ֆուրթու-
նաեա թութուլարագ, պազը մահէլ-
լէրի խասարաթա ուղրամըշ, վէ թա-
միր իչին, եագընտա պուլունան պիր
լիմանա չէքիլմէկէ մէճպուր օլմուշ
օլան Մարսուէն նամ Ֆրանսըզ սէ-
ֆինէսի գաբտանը թարաֆընտան
չատրըլմըշ, վէ իքի գաբթանլար միա-
նընտա, շու եօլտա պիր մուհավէրէ
վուգու պուլմուշ իտի.

—Նէ թարաֆա կիտիեօրսունուզ,
տէտի Ֆրանսըզ գաբթան Իսբանեա-
լը գաբթանա։

—Պիւէնօս-Այրէսէ, տէյու ճէ-
վապ վիրտի Իսբանեալը։

—Պու սէյեահաթտան սէֆինէնի-
զին սահիպի նէ գազանաճագ տըր։

—Թագրիպա իքի պին բիասթրա։

—Էօյլէ իսէ, պու իքի պին բիասթ-
րա քեարա, պէն պին բիասթրա քեար
տահա իլավէ իտէրիմ։

—Էյ, պունա մուդապիլ նէ իս-
թէրսինիզ։

—Շունու իսթէրիմ քի, Պիւէնօս-
Այրէսէ կիթմէզտէն էվվէլ, Հավա-
նաեա կիթմէլիսինիզ։

—Բէք իյի, լաքին նէ եաբմագ ի-
չին։

—Սիզէ վիրէճէկիմ քիւչիւք պիր
բաքէթի, շէհրը մէզքիւրուն պիր
թաճիրի եէտինէ թէսլիմ վէ իթա
իթմէք իչին։

—Հէբսի պու գատար մը։

—Էվվէթ։

—Բէք իյի, մուվաֆֆագաթ իտէ-
րիմ։ Իմտի վէրին բաքէթի, վէ պին
բիասթրաեը սաեըն։

—Անճագ, տէրիւհտէ իթտիկինիզ
խըտմէթի սատըգանէ վէ պիլա թէէ-
խիր իֆա իտէճէկինիզ իչին, Իսբան-
եօլլարա մախսուս օլան նամուսունուզ
վէ Խրիսթիան մէզհէպինիզ իւզէրի-
նէ եէմին իտէրմիսինիզ։

—Էվվէթ, Իսբանեօլլարա մախսուս
օլան նամուսում, վէ Խրիսթիան մէզ-
հէպիմ իւզէրինէ եէմին իտէրիմ։

—Էօյլէ իսէ, իշթէ բաքէթ վէ ագ-
ճէ, վէ տէր խաթբր իտինիզ քի,
տիւնեանընն էն զէնկին սահիպ սէ-
ֆայինինտէն Հավրըլը Ֆիլիբ լը Վէյ-
եան իլէ Հավանալը տօն Ժօզէ Բօվէ-
րօեու սիզէ միննէթտար գըլաճագ-
սընըզ։

—Օ, տէտի Իսբանեալը, հագը-
գաթէն միլեօնլար սահիպի օլան իքի
իսիմլէր։ Տօղրուսու պէօյլէ զէնկին
թիւճճարլարա խըտմէթ իթմէքլիք,
տայիմա խայըրլը տըր. չիւնքի էր եա
կիճ պունտան իսթիֆատէ իտիլիր։

Պու սուրէթլէ իքի սէֆինէլէր եէկ-
տիկէրլէրինտէն մուֆարագաթ իթտի-
լէր։ Իսբանեօլ կէմիսինին գաբթանը
քէնտի վատընը թէմամէն իճրա իթ-
տի իսէ տէ, ասլա բիւզկեար էսմէ-
մէսինտէն նաշի, Հավանա լիմանընա
տուխուլի, պիր խայլի սաաթ թէէխիր
օլունտու։

Շէօյլէ քի, մէզքիւր սէֆինէ, հա-
բարէթի հավանընն շիտտէթինտէն տօ-

լաեը թէերլէմիշ օլան , վէ սէվահիլ իւզերինաէ թօբշանմըշ պուլունան իշ-տիհամըն գարչըսընտա գարաեա վա-ռլ օլաճադ եէրտէ , անճադ ֆէր-տատը սապահ լիմանա վիտուլ պու-լապիլմի :

* *
*

Մալիւմիւմուզ տիր քի , տօն ժօ-ղէ իւզերինէ ֆէնալըգ արիզ օլտու-ղունտա , օտասընա չէ քիլէրսէ-ք , գա-բուլու տախի իչերտէն սիւրիւնմիշ իտի :

Իչթէ մէրդումուն օտասընաա պու-լունտուղու էնտատէ , գաբուտու եա-վաշճա վուրտուլտու :

—Բիմ տիր օ , ատի ժօղէ աեա-ղա գալգըպ , նանադլարընտան ա-գան կէօզ հաչլարընը ատախի սիլերէ-ք :

—Պէն իմ , էֆէնտիմ , ճէվապ վիր-տի Բապը :

ժօղէ գաբուեու աչըպ ,

—Նէ՞ իսթէրսին , տէեու սիւալ իթտի քէնտի սատըգ խըզմէթ քեա-ըընա :

—էֆէնտիմ , տէվամ իթտի Բապ-ը , սաքընտա պիր սէֆինէ գաբատանը պէ-քլէեօր , վէ սիզի կէօրմէ-քլիկի արզու իտիեօր :

Տօն ժօղէնին եիւզլունատ պիր սէ-վինճ ալէամէթի միւշահատէ օլունա-ըտը ,

—Պիր Ցրանսըզ գաբթանը մը , ատէտ :

—Խայըր , էֆէնտիմ , Իսքանտալը պիր գաբթան :

Պու սէօզ իւզերինէ , իչթիհատքըն եիւզլունատ-քի մէսլատուչկնէթի մահվ օ-ատու :

—Յապամի , էֆէնտիմ , մէրդում , Ցրանսատան մէ-քթուպատը կէթիրմիշ տիր , տէտի Բապը :

—Հէյէ չիւ-քիւ-ը , տէեու իսլամէ իթտի տօն ժօղէ քէնտի քէնտուեէ , վէ էլլէրինի , չիտտէթլէ չարբմագատա օլան կէօ-քսիւ իւզերինէ տատատա-ըտագ , չիւ-քիւ-ը եա՛ Բապպիմ , պէնիմ սէտամը իչիթտին , վէ ըէճամը տա-խի դապուլ իթտին :

Պատէհու , թապիչի պիր իսթիճալ վէ սուհուլէթլէ սալճնա կիթտիկինատէ , գաբթան :

—Էֆէնտիմ , աճապա տօն ժօղէ Բօվէրօ տէնիլէն զաթ սիղմիսինիզ , տէեու սիւալ իթտի :

—Էվվէթ , էֆէնտիմ , պէն իմ :

—Էօյլէ իսէ , էֆէնտիմ , սիղէ թէս-լիմինէ մէմուր օլտուղում պիր բա-քէթին թադտիմինէ միւսաադաթ ի-տէրիմ : Անճադ , էվվէլա , մէզքիւր բաքէթին նասըլ պէնիմ եէտիմէ կէչ-միչ օլտուղունու սիղէ պէնան իթմէ-ք իտիէրիմ :

Պենապէքին Իսքանտալը , պիր աղ էվվէլ պիղիմ մուխթասարէն նագէ իթմիշ օլտուղումուզ հիքմաեէ-յի նագէ իթտի : Վէ տօնրա , իւզերինէ ֆիլիր լը Վէյհան թաբաֆընատան քէն-տի տօսթունուն իտտի եադըընըզ օլան քիւչիւ-ք բաքէթի մէրդում թէսլիմ իթտի :

—Թէչէ-քիւր իտէրիմ , էֆէնտ , տէտի իհթիւաբ , գալալինատէ ճէվէ-լան իտէն հէեէճանը թէսկինի իթմէ-քլիկէ չալըշարագ , վէ իւմիտ իտէրիմ քի , Հավանատա գալաճաղընըզ միւա-տէթ զարֆընտա , պէնիմ միւսաֆիր-լիմ օլտուրտունուզ , տէեու իլալէ իթտի :

—էֆէնտիմ , պու իւթիֆաթընըզը ճան ու կէօնիւլտէն գապուլ իտէր իտիմ , ֆագաթ նէ չարէ քի , պու ագշամ եօլա չըգմագ էֆքեարընա-ատէրիմ :

Պատէհու տօն ժօղէ , պիր տօլապ տէբուռնինատ մէվղու օլան պիր սան-աբգճատան , պահատա աղբը պիր ատէտ մուբասատ եիւզիւ-ք չըգարա-

րագ , գաբթանա թագտիմ լթիտ-
կինակ ,

—Միւսաատէնիզլէ պու ճիւղի հէ-
տիևէյի սիզէ թագտիմ իտէր , վէ
հադգըմտա վուգու պուլան խըտմէ-
թինիզէ մնդաղիլ պիր նիշանէյի
չիւքրանիևէթ օվնադ իւղրէ , պու
եիւղիւկիւ բարմաղընըզդա թագմա-
նըզը բէճա կյլէրիմ , տէտի :

Գաբթան , մէգքիւր հէտիևէյի գա-
պալ լթիտ , վէ քէնտի սէֆինէսի ,
Հավրընըն Մարսուէն նամ սէֆինէ-
սինէ թէսաատիւֆ լթիմէսինատէն ոզա-
եը մէհնուն օլարագ , ժօզէ Րօվէրօ-
տան մուֆարագալի կյլէտի :

Գաբթանը մէրգումուն մուֆարա-
գաթքնատան ոնրա , ոն ժօզէ նալը-
նըզ գալարագ , թէքրարէն օտասը-
նա չէքիլտի , վէ ելինատէ թուխտու-
զու բաքէթին մէօհուրլէրինի տիթ-
րէեէրէք աչըպ , պիրինճի մահֆա-
զատա պիր քիւչիւք գուխու պուլ-
տու , քի տէրուննատէ պիր մէքթուպ
վար իտի : Իչթէ ոն ժօզէ , մէգքիւր
մէքթուպտա ալթիտէքի սաթըրլարը
օգուտու .

«Պիրատէրիմ ժօզէ , պանա խապէր
վէրմիկնի պիրճիւմլէ ֆէննալըգլար-
ոտան , պէնի հադգդաթէն միւթէես-
սիր գըլան , սէնինն պուլունատուգուն
տէհլիքէլի մէշագդաթ հալինն տիր :
Հալ պու քի պէն , շու սէնինն եիւղ
հաշլը Պրէզիլիայընըն մուղիրը բէյ-
ղոմպէրլիևիկինէ ինանմադ իտթէմէմ :
Վադատա օ ատէմ սէնինն տէտիկին կի-
պի , ադրիլ պիր քիմսէ պիլէ օլա ,
Նինէ պէտէվի պիր քիմսէ տիր : Պու-
րատա , եանի Ֆրանսատա իսէ , էօյլէ
ալթըպադաեը հադգդա վար տըր քի ,
սէնինն խոսթալըգընը օ ատէմտէն չօգ
կյլի անլարլար , վէ սանա վատ խոտ-
րիմ քի , սէնի բէգ չաբուդ կյլի ի-
տէպիլիրլէր . իմտի , պիր ան էվվէլ ,
սէվգիւլիւ Անտունչիսալթանը պըզպ ,
Համրըեա կէլ :

«Ագչէճէ մուզայիգատա օլատու-
դունատ տօլաեը , գալպինատէ օլան
իկթիրապլարա կէլինճէ , սէօղիւմէ
կիւճէնմէ , անլէր տիմանէճէ չէյլէր
տիր : Զիւնքի իքի միլեօն պօրճուն
վար իմիշ : Էյ պու պիւյիւք պիր չէյ
մի տիր , պէնիմ ապիզ ժօզէմ : Պէ-
նիմ միլեօնլարըմ սէնին տէյինի մի
տիրլէր : Տօղրուտու սէն ադըմը վէ
ֆիքրինի զայպ լթիմիշ սին :

«Իմտի միսթադպէլի չու եօլտա
Թանզիմ խէճէյիզ . չէօյլէ քի սէն
Ֆրանսատա կէլիր կէլմէզ , իչլէրինի
թէսվիևէ լթիմէք , վէ ադրընը զայպ
լթիմէք տէրէճէսինատէ տիւչարը էն-
տիչէ օլտուղուն մէզքիւր իքի միլեօն
տէյինինի թէէտիևէ իյլէմէք իւղրէ ,
սէնին ըէյին իլէ տէրհալ Հավանատա ,
պիր մէմուրու մահտուս կէօնտէրիճէ-
յիզ տիր : Պունու եաբաբգատան ոն-
րա , իւչիունճու տէֆա օլարագ , պէ-
նիմ չէրիքիմ օլաճադըն , վէ պունա-
տան պէօյլէ տահի եէկտիկէրիմիզ-
տէն այրըլմանատաճադըզ :

«Էվվէլթ , պիրպիրիմիզտէն այրըլ-
մանատաճադըզ , վէ պունատան պէօյլէ
նամըլ այրըլապիլիրիզ , մատամ քի
պիր վէ այնի ֆամիլեա օլաճադըզ :

«Ժօզէ , պէնիմ ալթիդ տօսթումմ
վէ դարբնատաչըմ , սէնինն Անտունչիա-
լմա դըզդընը մահտումիմ Օլիվիէնէ
դէվճէ լթիմէք խոթէրիմ :

«ՖԻԼԻՒ ԼԸ ՎԷՑԵԱՆ»

Տան ժօզէ պու մէքթուպու օգու-
տուպ պիթիրտիքտէն ոնրա , պօյլու
պօտունա վէ ադրընը զայպ խէրէք ,
օտանըն տէօչէմէսի իւզէրինէ տիւշ-
տիւ :

11

ԵԷՇԻԼԻՒՏԷՆ ՄԱՍՄՈՒԼ ՕՏՈ

Էկէրչի, ինսանքն ադլ ու վիճուա-ճա օլան հալէրի իչինտէ, սէվինճ տէնիլէն խաստէ, ինսանը, քէտէր-սէն տահա զիւտտէ պիր չիտտէթիլ թէլէֆ խանմ պիր հալ իսէ, իչթէ ոսն ժօղէ Բօյէրօնուն հալի տէ պուն-լարտան պիրի խոն: Նասըլ ք՛ի չու սըզդատա տահմ, պիչարէ իհթիեա-րըն էօլիւչ օլտուղու քէֆ զիւտտէ իհթիմալտէն խլքէն, նասըլսա չու հալ վագը օլմատը, վէ պիր գաչ տագը-դա սօնդա, տադը պաշընա կէլէրէք, տայիմա տաղ էլինտէ Ֆիլիբէն մէ-թուպուլնու Թումթուղու հալտէ, ա-խաղա գապաք, վէ իլք տէֆտա պու մէքթուպա ահֆքը նազար իհմէնէյլ, հէր չէյ խահրըտա կէլտի, վէ պիռնա-պէրնին, ասիլզար օլտուղու մուսիպէթ վէ ֆէլաքէթէլէրտէն օլտանը, պօնու էյիլմիշ վէ վիճուտի թէլէֆ օլմուշ օլտուղունու, վէ քէնտիյի չարխսիզ զանն իհթիհինի կէօրտիւկիւմիւզ պու իհթիտար քիմնէ, իւմիտ իհմէկէ պաշլատը: Վէ հէր կէօնա յէքէտէն դուրթարըլտըն իտմինին շէօհրէթի թիւճճարիւկի, վէ վարիտաթընըն նէնհանէն խադա խոխճէկի, վէ գը-զընըն մուսիպագալ ու սատաէթինին թէէմին գըզընտաճատը իւղերինէ իւ-միտլէր իհթիմքանէն պաշգա, պիր տէ, միւտաէթի մէտիհտէն պէրու չէ-տիկի միհն ու մէշագգաթը, վէ նիւզ նաշը Պրէզիլտալընըն ուղուրտուղ քէ յղամալերիկինի ունուտաբագ, ադլ ու ֆիլբրի, տօսթու թարաֆընտան վատ խոխլէն քէսպի իֆագաթ խտէ-պիլմէսի մնատէսինէ ահֆ օլունտու: Վէ քէնտու քէնտուտէ չու լագըր-տըլտըը կրտա իհթի.

—Ֆիմ պիլիր ք՛ի, մուհտիք զանն իհթիկիմ չու իլլէթին պաշլըճա ա-պէպի, պու ճէզիրէնին զատէթ տը-ճագ հավասը տէյիլ ատր: Շիւպհէ-սիզ, օղ կիւզէլ Ֆրանսանըն թահթը հավասը, վէ միւթէահիլ կիւնէչի, պա-նա պիր աղ թէսէլլի վէ իսթիրահաթ պահշ իտէճէ.ք տիրլէր: Պունտան տա գաթինագար, օլտուտա էօյլէ մէշհուր թատիպլէր պուլտճաղըմ ք՛ի, պու-րտուտա չարխսիզ զանն օլունան պիր խատթաղըզա չինֆա պուլտուրապիլե-ճէ.ք տիրլէր: Օ՛հ, նիւզ տէֆտա միւ-պարէ.ք օղ Ֆիլիբ, պէնիմ զատէթ ազիզ գարբնաաչըմ, չինքի պանտա տէրճէյի նիհտատէտ իւմիտլէր կէօս-թէրտին: Ճէնտապ Հադդ չու սէօ-զիւմէ չահիտ օլսուն ք՛ի, Օլիվիէ իլէ Ա-նունցիատթանըն իզտիվաճլարընը միւս-թագպէլտէ թէէմին իհմէ.ք իչին, պէյքի պին տէֆտա էօլմէյի մահէմմէ, նունսիսէ գապուղ իսթէր խտիմ, վէ պէնիմ նալընըզ խատթրըմնան կէ-չիրմէնէ ճէսարէթի խտէպիլտէֆիմ չու-րիւտաբը, ան Ֆիլիտ կէթիրմէյի թէէ-լիֆ խահիօրսուն:

Սէվինճ տէնիլէն խաստէ, հէմտն տայիմա թէէմսիտէ մէ.յտալ սըր: Պու-նանէն սոնդ.յ, ոսն ժօղէ տատխ, գ...պէնինն Ֆէվգէլատտէ սէվինճինի, հա-լընըզ քէնտինտէ հատր իհմէ.ք իսթէ-մէ.յիսլ, տայիրէսինի թէր.ք պիրլէ, Անունցիատթանըն տայիրէսինտէ կիթ-մի: Պու էնտատէ մէզգատուրէ տայի-լէսինտէ օլմաեբզպ, անճագ պիր խըզ-մէթճի գատըն մէզգիւր տայիրէտէ, օրթալըզը տիւզէթմէ.քլէ մէշղուլ օ-լտուղունտան, ոսն ժօղէ, մէրգու-մէնէ խահթապէն,

—Դըզըմ նէրէտէ պիր, տէեու տիւտլ իհմի:

—Էֆէնտիմ, դըզընըզ պաղչէտէ տիր, տէտի խըզմէթճի գատըն:

Պու ճէվապ իւղերինէ, իհթիեա պաղչէնէ ինէրէ.ք, էթրաֆը աղաճ-

լար իւէ կէօկէ իսկսիշ , վէ զէմինի պէհաղ դուշլար իւէ եօրթիւլմիշ օ-լան տար եօլլարան եիւրիւմէկէ պաշլաար ։

Պու պաղչէ վասի օլուպ , պիր խայ-լի վագըթ տէրունի արանըլաս քիմսէ պուլունմազ իսի ։ Ֆագաթ տան ժօղէ , Անունցիաթանըն հէր վագըթ օթուրտուղու մահէլլի պիլտիկինաէն , էն քէսանն եօլտան օլ թարաֆա տօղ-րու միլթէվվճիհ օլաու ։

Մէգքիւր պաղչատէ պուլունան պիր կէօլ քէնարընտա , վէ պու կէօլիւն չաեըր չիմէնդիքլի սահիլէ ճերկեան իթտիկի պիր մահէլլատէ , պօպօ տէ-նիլէն պիւյիւք պիր աղաճըն քէօ-քիւնէ տաեանմազ օլարագ , եէչիլիք-տէն , գաֆէսլի պիր տայիրէ եարըլ-մազ օլուպ , պունուն էթրաֆը , Աֆ-րիղանըն պագը էնլի եարրագլը ֆի-տանլարը , վէ էվրօբատա նամալիւմ օլան սարմաշըգլար , վէ գըրմըգը վէ մահ երլաթղլար կիպի բարլագ չէչէք-լէր իւէ իհաթա վէ թէղէրին իսկսիշ իսի ։

Մէգքիւր կէօլիւն էթրաֆընտա պուլունան աղաճլար իւէ ֆիտանլար , վէ զիքր օլունան պաօպաղ աղաճը-նըն կէօկէսի , վէ մէգքիւր գաֆէս-լէրին կիւղել պիր սուրէթտատ էօրիւլ-միւշ օլան էօրկիւլէրի , տայիրէ յի մէզպուրէ յի Համամանըն էն սըճագ օլտուղու սատթլարտա պիրէ դաեէթ աէրին թուրթար իսկսէր ։

Մէգքիւր եէչիլիքի տայիրէնին մէֆրուշաթը , սալթ պիր քէօյիւ սուֆրասընտան , իրէքի պիր տասն տէօչէքտէն , պիր խայլի սալընճագ-լը գօլթուղ սատտալէէլէրինտէն ի-պարէթ պուլունմագտա իսի ։

Անունցիաթա , հէր կիւն , միւս-թէմիքտատա պիւեիւեէն էվրօբա-լը գըղ վէ գատընլարըն տաէթի վէճհ իւղքէ , եա պու տէօչէքտէ եատա-նարագ էօյլէն ույդուսունա տալար ։ վէ եաֆօտ սալընճագլը սատտալէէ , լէրտէն պիրի իւղերինէ օթուրարագ-եա օդուր , եա սիւզէնի իյլէր , վէ եաֆօտ խատատալթ տէրետարընա տա-լար իսի ։

Պու արալըդ , պիր սիւրիւ ուֆագ-վէ ինսանտա պուլդըդ օլան գուշլար , մէզպուրէ կէնճ դէզըն էլլէրինտէն էթմէք բարչալարը եաֆօտ պուղտայ թանէլէրի ախզ էթմէկէ պուլմըշ օլ-տուգլարընտան , կէլիպ պաօպաղ ա-ղաճընըն էն ալչագ տալլարը , վէ եա-ֆօտ տայիրէնին ֆիտանլարը իւղերի-նէ գօնարլար իսի , վէ հէր պիրի , այրը այրը վէ պիլա ֆիթաւր քէնտի-սինէ մախտաս օլան չարդընը չըղը-րարագ , ղարիպ վէ գարըշըդ ահէնք-լի , ֆագաթ օլտուգճա կիւզել պիր միւզիգա եէմիեէթի թէչքիլ էթմէք-տէ խսիլէր ։

Իչլէրինտէն պագը գիեատէ ճէտուր , վէ պէյրի գիեատէ պօյլազավէր օ-լանլարը տա , եէչիլիքի տայիրէնին թա իչէրիսինէ գատար կիրիպ , աս-մա գարեօլանըն իրլէրի , վէ գօլթուղ-լու սատտալէէլէրին պըրթլարը իւղե-րինէ օթուրտուրլար , վէ թէքրար պէ-թէքրար քիւչիւճէք սէտալարընը չը-գարարագ , Անունցիաթանըն նազա-րը տիգգաթընը ճէլպ էթմէկէ չա-ըշարգլարը հալտէ , մէզպուրէ տա-խի , պունլարա պօլ պօլ նաֆագա թէվզիինտէն տալա կէրի տուրմազ իսի ։

Անունցիաթա , մէգքիւր քէօչկատ , քէօյիւ սու ֆրատը եանընտա օթուր-մուշ օլուպ , տիրսէ յինի տախի իւղե-րինէ տէտեամըշ իսի ։ Եանընտա իսէ , եարը աչըլմըշ պիր քիթաղ իլէ , պիր տէ պաշլանմըշ սիւզէնի վար իսի ի-սէտէ , մէրգումէ նէ օդուեօրտու , վէ նէ տախի չալընըեօր իսի ։

Անճագ կիւզել կէօզլէրի , քիչիւք

կէօլիւն իւզէրինէ աթֆ օլունմուշ օլ-
մասընտան, ֆիքրի տաղըլմըշ օլտու-
ղու անլաշըլըեօր իտի։

Ֆիլվագը շու սբրատա կէնճ գը-
զըն ագլ ու ֆիքրի, Հավանանըն ի-
քի պին ֆարսախ ուզագլարընտա օ-
լուպ, բէտէրի իլէ իթտիկի մուհա-
վէրէնին սօն քէլամլէրինի տէրխաթըր
իթմէքտէ, վէ իհթիմալ տըր քի եա-
գըն վագըթտա կէօրէճէք օլտուղու
Ֆրանսաեը խաեալ իյլէմէքտէ իտի։

Մէզպուրէ, եալընըզ Ֆրանսա քէ-
լիմէսինի տէրխաթըր իթմէսիյլէ, ղա-
եէթ կիւզէլ մէմլէքէթլէրին, քէօյ-
լէրին, վէ աֆագը մէճհուլէնին շա-
շաալը թասվիրի, կէօզիւնիւն էօնիւ-
նէ կէլիր իտի։ Անունցիաթանըն խա-
եալինճէ, Ֆրանսա տէնիլէն մէմա-
լիք, պիր նէվի ղաեէթ կիւզէլ վէ
տիլպէր ճէննէթի ատէն օլուպ, պուն-
տա եաբրագլար ասլա սօլմազ, շիտ-
տէթլի կիւնէշին զիեալարընտան ասլ-
լա գուրումազ, հէր թարաֆտա պէ-
եազ սիմալար կէօրիւլիւր, վէ էսիր-
լէր իւզէրինէ մէմուր օլանլարըն, վահ-
շիանէ սուրէթտէ օլ պիչարէլէրին
թէնլէրինէ վուրտուգլարը գաեբշլա-
րըն սէտալարը իշիտիլմէզ պիր մէմա-
լիք իտի։ Վէլհասըլ շունու տախի
իլավէթէն պէեան իտէրիզ քի, մէզ-
պուրէ, պիւթիւն Ֆրանսըզլարըն տա-
խի, քէնտինին գուրթարմըշ օլտու-
ղու Թանքրէտ տը Նաժագ նամ տէ-
լիգանլըեա պէնզէտիքլէրինի ղանն
իթմէքտէ իտի։

Իշթէ Անունցիաթա պու կիւզէլ
րիւեալար տէրեասընտա տալմըշ օլ-
տուղու էսնատէ, տօն ժօզէ, մէզ-
քիւր նէհրին քէնարլարընա, վէ եէ-
շիլիքլի օտանըն եանընա վասըլ օլ-
տու։ Վէ տայիմա աչըգ օլան գա-
բուսու իւզէրինտէ, միւթէհարրիք
պիր բէրտէ միսիլլու ասըլը պուլու-
նան եաբրագլարը էլիյլէ պէրթարաֆ
իտիպ, իչէրի կիրտի։ Կէնճ գըզ,
բէտէրինին իչէրի կիրմէսի իւզէրինէ,
տէրհալ օթուրտուղու եէրտէն գալ-
գըպ, մէրգումա տօղրու գօշուպ սա-
րըլտը, վէ բէտէրինին եիւզիւնտէ
ֆէվգէլատէ պիր սէվինճ ամարէսի
կէօրմէսիյլէ,

—Ա՛հ, սէվկիւլիւ բէտէր, տէտի
եիւքսէք սէտա իլէ, ղաեէթ մէսրուր
վէ մէսուտ կէօրիւնիւեօրսունուզ,
աճապա շու մէսրուրիեէթինիզին սէ-
պէպի նէ՞ տիր։

—Էվվէթ, սէվկիւլիւ գըզըմ, պու
կիւն պէն մէսուտ վէ մէսրուրում։

—Տիմէք տիր քի, սաատէթինի-
զէ պէնի տախի հիսսէտար իթմէքլի-
կէ կէլտինիզ։

—Էվվէթ։

—Էօյլէ իսէ օթուրունուզ, վէ սի-
զէ վագը օլան հալի տէրհալ պանա
տախի սէօյլէյինիզ քի, պէն տախի
մէսրուր վէ մէսուտ օլաեըմ։

—Իմտի, գըզըմ, պիլմիշ օլ քի,
խաեբրլը խապէրլէր ալտըմ։

—Նէպաթաթ պաղչէլէրինիզտէ՞ն
մի։

—Խա՛եբր, իլլա պէնիմ սատըգ
տօսթումտան։

Պու քէլամ իւզէրինէ, Անունցիա-
թանըն եիւրէկինտէ պիր հէեէճան
հասըլ օլարագ,

—Տիմէք Ֆրանսատան, վէ Ֆիլիբ
լը Վէյեանտան, տէյի՞լ մի, տէտի։

—Էվվէթ, գըզըմ, Ֆրանսատան
վէ Ֆիլիբտէն։

—Բէք իյի, լաքին նէ՞ խապէր կէօն-
տէրմիշ։

—Պիզի պէքլէմէքաէ օլտուղու-
նու, վէ պիր ան էվվէլ կիտիպ քէն-
տիսինի պուլմամըզը թահրիրէն պիլ-
տիրմիշ։ Պունտան պաշգա պիր շէյ
տահա տէմիշ . . .։

—Նէ՞, էֆէնտի բէտէր, տէեու սի-
ւալ իթտի Անունցիաթա մէրագլա։

—Իլերուտէ նէ օլսուղունու ան-
լաեաճադսըն , լաքին չիմոի սէօյլէ-
մէմ :

—Նէ իչին չիմոի սէօյլէմէօրսու-
նուզ :

—Զիւնքի պու պիր ճիւղի էսրար
օլուպ , չիմոիլիք սէնատէն կիղլէմէք
իսթէրիմ , լաքին միւսթէրիհ օլ ,
սէվկիւլիւ դէղըմ , պու էսրար ասլա
մուգիրը տէյիլ ոիր :

Իհթիմալ տըր քի , օգուրանլարը-
մըզ , ոան ժօզէ Րօվէրթսան հէյման
ադղընատ չըգաճագ օլսուղու քէ-
լամիարը , իքի սէպէպէ մէպնի թէվ-
գիքի իթոիկինի անլամըշլար տըր :

Մերգումուն միւլահազաը չուն-
տան իսարէթ իսի . չէօյլէ քի , էվ-
վէլա Անունցիաթա , Օլիվիէ լի ասլա
Թանըմատըզընատ , քէնոի միւս-
թագպէլինի պաղլամագոա օլան չու-
ագաը իղթիվաճ թէքլիֆինատէն տիւ-
չարը իղթիրապ օլապիլիր իսի , պի-
նատէն ալէյհ պիրատէն պիրէ մէրգու-
մէնէ նիչանըզ օլսուղունու պիլտիր-
մէ քատէն իսէ , պու իքի կէնճ դէղ վէ
էրքէյլի պիրիպիրլէրինէ Թանըթմատը-
մագ , վէ եիւրէքլէրինատէ մուհապէթ
հասըլ իթմէ՛ք իւղրէ վագըթի պըրապ-
մագ , չօգ զիւատէ միւրաճճահ իսի :

Վէ իքինճի սէպէպ իսէ չու իսի
քի , պու ագաը իղտիվաճըն չիմոի-
տէն գարարլաշարըրըմըշ օլսուղունու
Անունցիաթաատա պիլտիրմէ՛ք , նէ մէզ-
պուբէնէն վէ նէ՛ տախի ոան ժօզէնին
պիր տախի Հավանատա ավտէթի իթ-
մէհէճէ՛քլէրինի անլաթմագ տէյիլ
մի իսի : Իմոի , տէրունիինատէ տօղ-
մուշ վէ պիւյիւմիւշ օլսուղու օլ
կիւզել մահէլլէրի , պունատան պէօյլէ
կէօրէմէմէ՛ք իւղրէ , միւհապատէն
թէր՛ք իթմէ՛քլի՛ք թատավվուրու , կէնճ
դէղը չէոիտէն միւթէէսսիր վէ միւ-
քէտտէր գէլմատը իհթիմալոտէն պու-
յիւո ոէ՛յնի իսի , հայ պու քի Ֆը-
լանատատա , ոիկէր պիր թագըմ միւս-
լահազալար , տուլդուլար վէ մուհապ-
պէթլէր հուսուլէ կելէճէկինատէն ,
պունլարըն , վաթան արզուլերինէ զա-
լըպ իթմէլերի թապիյի իսի :

Հէր նէ հալ իսէ , Անունցիաթա ,
բէտերինէն քէնոիսինատէն կիղլէոիկի
սըրըն ապըր պիր մուտաէ օլսուղու-
նա ասլա շիապհէ իթմէմէրէ՛ք , օլ
պապատէ իսլար իթմէոի , վէ բէտէ-
րինէ խիթապէն ,

—Էֆէնոի բէտեր , ոէոի , միւ-
սիւ լը վէյհան սիզի պու տէրէճէ
սապըրսըզլըդլա պէ՛քլէոիկի , վէ պիր
ան եվվել պուբատան հարէ՛քէթ իթ-
մէ՛քլիկիմիզ իչին , սիզի թէշվիզ դէլ-
տըզը հալտէ , տիմէ՛ք վագըթը հարէ-
քէթիմիզ բէ՛ք եագըն օլմալը տըր :

—Էվվէլ , դէղըմ :

—Լաքին սիզ պու վագըթը թայ-
ենին իսէպիլիրմիսինիզ :

—Խայըր :

—Նիչին :

—Զիւնքի օ վագըթը թայենին իթ-
մէ՛քլի՛ք դաթատն պէնիմ էլիմոէ տէ-
յիլ տիր , զիրա սէֆինէլէրիմատէն հիչ
պիրի չու էսնատէ լիմանատա պուլուն-
մատըղընատն , Ֆրանսատա վէ եաիսօտ
Ինկիլիթէրրատա կէօրիւրմէ՛ք իչին
պուբատան շէ՛քեր եաիսօտ քերէսթէ
եիւրէքլէնմէ՛ք իւղրէ , պիր էճնէպի սէ-
ֆինէսինին պուբատա կելմէսինէ պէ՛ք-
լէմէ՛քլիկիմիզ լազըմ տըր :

—Պու հալտէ , տիմէ՛ք սէյհահա-
թըմըզ կէճիւքէպիլիր :

—Բէ՛ք ազ վագըթ , չիւնքի սէնէ-
նէն չու զէմանըքատա պուբատա սըզ
սըզ սէֆինէլէր վիրուտա իսէր : Ան-
ճագ վիրուտա իսէճէ՛ք օլան իւ՛ք սէ-
ֆինէնէ բատիպ օլապիլմէմիզ իչին ,
հէր հալտէ հաղըր պուլունմագդըզը-
մըզ իճապ իսէր :

—Էֆէնոի բէտեր , պէն քեաիիքէն
հագըր վէ՝ոապըրտի՛ , տէոի կէնճ գէղ

կիւլէրէք, չիւնքի պէնիմ խըզմէթճի դատընլարըմ պիր գաչ սատաթ զարֆընտա, էն ալէա ֆիսթանլարըմը վէ միւճէվհէրլէրիմի սանտըգլարա վազ իտէպիլիրլէր։ Իմտի, պիլմիշ օլուն քի, էկէր եարըն սապահ հարէքէթ իթմէք լազըմ կէլսէ, իշին թէէխիրինէ սէպէպ պէն օլմամ։

—Հագըգաթէն սէնին շու հալին շաեանը թէհայեիւր տիւր, վէ սէն էվանըն գըզլարը իչինտէ, միւսթէսնա պիր գըզսըն։

—Նէ՞ կիպի։

—Չիւնքի րիվաեէթէ կէօրէ, դատընլարըն ալէլխուսուս սէնին կիպի կէնճ վէ կիւզէլ օլտուգլարընտա, էօյլէ թէտարիքեաթլարը օլուր քի, պու թէտարիքեաթլարընը ասլա վագթը միւնասիպտէ պիթիրէմէզլէր։ Հալ պու քի, սէնին շու հալին, ղաեէթ պիւյիւք, ուլու, վէ նատիր իւլ էմսալ պիր քիպարլըգ տըր։

Անունցիաթա եէնիտէն կիւլէրէք,

—Էֆէնտի բէտէր, պէն, միւսթահագգ օլմատըղըմ մէտհ ու սէնալարը գապուլ իտէմէմ, տէտի։

—Միւսթահագգ օլմատըղը՞ն մը։

—Էվվէթ։

—Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն։

—Տիմէք իսթէեօրում քի, սիզէ քիպարլըգ կէօրիւնէն խուսուս, մուղայիրի օլարագ քիպարլըգ տէյիլ տիր։

—Հագըգաթէն նէ՞ տիմէք իսթէտիկինի անլաեամաեօրում։ Ֆագաթ պէն շունու տիմէք իսթէեօրում քի, սէն, քէնտի կիւզէլլիկինէ էմնիեէթին օլարագ, պունտան տահա զիեատէ կիւզէլլէնմէք իչին, սիւս վէ տարաթ իճրա իթմէքլիկի պիհուտէ ատտ իտիեօրսուն, վէ տօղրուսու, պու սըրատա հագգըն տա վար տըր, չիւնքի Ֆրանսըզլարըն պիր տարպը մէսէլէսի հիւքմիւնճէ, սանաթ սէնին իչին եաբըլմըշ տէյիլ տիր, վէ սէնին սանաթա լիւզումուն եօգ տուր։

—Էֆէնտի բէտէր, պու սէօզլէրինիզտէն բէք ալէա անլաեօրում քի, սիզ պէնիմ հագգըմտա ղաեէթ ֆէնա սուրէթտէ մուհաքէմէ իտիեօրսունուզ, տէտի կէնճ գըզ պիր խօշ թարզ իլէ, զիրա պու տէտիկինիզ քիպարլըգտան տա ֆէնա օլուպ, ատէթա քիպր ու ղուրուր վէ հավայիլիք տիր. վէ շիւքիւրլէր օլսուն Ճէնապը Հագգա, պէն պու մէքրուհ խասսէլէրտէն արի վէ պէրի պուլունմագտաեըմ։

—Ֆագաթ պիլմէմ քի . . . ։

—Պէնիմ շու եօլտա հարէքէթ վէ մուամէլէ իթմէքլիկիմին սէպէպի նէ օլտուղունու, էօյլէ տէյի՞լ մի։

—Էվվէթ, իշթէ օնու։

—Էօյլէ իսէ, իշթէ սիզէ պէեան իտէյիմ։ Պէնիմ սանտըգլարըմըն չաբուգ հազըրլանաճաղընա սէպէպ շու տուր քի, Հավանանըն մօտալարընը Ֆրանսատա գուլլանմագ իւմիտինտէ օլմատըղըմտան, օրատա, Ֆրանսըզ մօտասը իւզէրինէ պազը կիւզէլ վէ եէնի էշեա մուպաաեա իթմէք նիեէթիյլէ, պուրատան բէք ազ շէյ կէօթիւրէճէյիմ։

—Պու պապտէ, գըզըմ, բէք հագգլը սըն։

—Տիմէք սէօզիւմիւ թաստիգ իտիեօրսունուզ։

—Աճա՛յիպ, պէն սէնին սէօզիւնիւ հէր վագըթ թաստիգ իթմէմի՞շմիյիմ։ Ա՛հ, պէն գավիէն իսկեաթ օլմուշում տուր քի, սէն էն կիւզէլ Ֆրանսըզ գըզլարընը պիլէ, կիւզէլլիք վէ զարիֆլիք ճիհէթիյլէ կէչէճէքսին, վէ Բարիզլի գըզլար պիլէ, սէնին եանընտա բարլագլըգլարընը ղայպ իտէճէքլէր տիր։ Սէն անլէրին մօտալարընը գապուլ իթմէնլէ, պիզզաթ անլէրին սիլահլարըյլա, քէնտիլէրինէ գարշը

ճէնկլէշէճէքսին, վէ շէրէֆ ու իֆ-թիխարը սէն դազանաճագսըն: Էվ-վէթ, սալա շիւպհէմ եօգ տուր քի, Ֆրանսըզլարըն էլպիսէլէրի սանա բէք կիւզէլ եագըշաճագ տըր: Տէրլէր քի, օրատա գատընլար վէ գըզլար սաչլարընա վէ եիւզլէրինէ բուտրա սիւրէրլէր . . . :

—Ա՛հ, նէ՛ մուզիրը ատէթ, տէտի կէնճ գըզ, էլինի կիւմրահ սաչլարը-նըն իւզէրինէ կէօթիւրէրէք:

—Պունտան պաշգա, տէվամ իթ-տի տօն Ժօզէ, իհթիմալ տըր քի օ գատընլարըն սաչլարը, սէնին սաչ-լարըն կիպի կիւզէլ տէյիլ տիրլէր: Պու հալտէ պէլքի սէն օլ եաբմա սաչլարտան գուլլանմազսան, տահա իյի եաբարսըն, պունունլա պէրապէր, սէնին թապիյի տույզուն իլէ, իսթէ-տիկին թարիգէ սիւլուգ իթմէկէ տէ մէէզունսուն: Սէն մօտաեա էսիր օ-լաճագ եէրտէ, մօտաեը սանա էսիր իտէճէքսին: Սէն մէլայիքէ կիպի կիւզէլսին, վէ սէօզ վէրիրիմ քի, մուվաֆֆագըյեէթի աղիմէ քէսպ ի-տէճէքսին, վէ հէր քէսի թէհայ-եիւրտէ պըրագաճագսըն: Իշթէ շու [illegible] պիլէ պանա էօյլէ կէլիեօր քի, սէնի, էվլէնէճէք օլան գըզլար կիպի սիւպիւ կէօրիւեօրում:

—Էվլէնէճէք գըզլար կիպի՞ մի, թէքրարլատը Անունցիաթա, տէրհալ եիւզլէրի գըզարարագ:

—Էվվէթ, տէտի տօն Ժօզէ, մէզ-պուրէ կէնճ գըզըն եիւրէկինտէ շիւբ-հէ հասըլ իտիճի պիր շէյի կիզլէմէք իսթէր իքէն, աղզընտան գաչըրմըշ օլմասընտան տօլաեը պիր տէրէճէ միւզտարըպ օլարագ, չինքի պիր կիւն սէն թէէհիւլ իթմէՃեէճէքմիսին:

—Ֆրանսատա՞ մը թէէհիւլ իտէ-ճէյիմ տէեու զանն իտիեօրսունուզ:

—Խա՛եըր, զանն իթմէմ, լաքին վքիմիզ տախի Ֆրանսըզլարը սէվտի-կիմիզ հալտէ, Ֆրանսատա թէէհիւլ իթսէն նէ՞ լազըմ կէլիր:

—Շիւբհէսիզ, տէտի Անունցիա-թա եավաշ պիր սէտա իլէ, վէ բէ-տէրինին շու թէպտիրսիզ քէլամլա-ընըն մանէասընը անլամաեա չալը-շարագ:

Տօն Ժօզէ իսէ, մալիւմիւմիւզ օլան սըրրը կիզլէմէք, վէ գըզընըն սիւալ-լէրինէ ճէվապ վիրմէքլիք մէճպու-րիեէթինտէ օլմամագ իւզրէ, մուհա-վէրէնին սուրէթինի թէպտիլ իթմէ-յի միւնասիպ կէօրէրէք,

—Բէք զիեատէ իհթիմալտէն տիր քի, էսնայի սէյեահաթըմըզտա պիր ըէֆիգիմիզ տախի պուլունաճագ տըր, տէտի:

—Քի՞մ, տէեու սիւալ իթտի Ա-նունցիաթա:

—Մէճրուհումուզ օլան շըվալիէ տը Նաժագ:

Պու սէօզ իւզէրինէ, զաթէն գըր-մըզը օլան կէնճ գըզըն եանագլարը իլէ անլը, տահա զիեատէ գըզարտը, վէ ալթիւսթ պիր սէտա իլէ,

—Լաքին նէ՞ իչին միւսիւ տը Նա-ժագ պիզէ ըիֆագաթ իտէճէք տիր, տէտի:

—Չինքի մէրգում վաթանընա կիթմէք իչին, պիր սէֆինէնին պու-րաեա ուղրամասընա սապըրսըզլըգլա միւնթազըր պուլունմագտա տըր:

—Բէք իյի, տէտի Անունցիաթա, վէ քէնտի քէնտուեէ շու սէօզլէրի՞ սէօյլէտի. լաքին աճապա նէ՞ իչին բէտէրիմ, պէնիմ պիր Ֆրանսըզ ի-լէ ագաը իզտիվաճըմըն միւմքին օլ-մասընտան պահս իթտիքտէն սօնրա, շիմտի տէ շըվալիէ թանքրէտ տը Նա-ժագըն իսմինի թէլաֆֆուզ իթտի:

12

ՁԱՑՈՒՍ

Թաղիպ Թարաֆընտան Թանքրէտ ալ Նաժատ Հադդընտա մուսլիճէ Թէրթիպ օլունտուղունուն ֆէրտասը սապահընը, մէրտիմ տէլիգանլը, մէզքիւր մուսլիճէ սահէսինտէ, վիճուսինի վէ ֆիլբրինի ալ գատար բահաթ պուլտու.քի, արթըդ գարնօլատա նահմուդ Թատավվուրտու.քընտ մէլէն պէրթարաֆ իթտի։

Տօն ժօղէ, իսթիֆտարը լահմըր իչին, Թանքրէտին օտասընտա կիւտիկինտէ, մէրտումու աէտագատա, վէ էլսիսէնինի կիյինտիչ պիր հալտէ պուլտու, լտքին պիր կիւն էվվէլ վադը օլան ֆէլտքէթ սէպէպինտէն, էլսիսէնին վէ հասըր չապտընընդն քէնտ իթտիչ օլտուղու հալտէն տօլտաը, մէրտիմ զահմէթլէ մահճուպ կէօրիւնիւհօր իտի։

— Էֆէնտիմ, սէտի Թանքրէտ ժօղէնէ, չիմտիհէ գատար հադդըմատա պիտիրիչ պուհուրտուղունուղ լութֆ ու միւրիւվվէթէ, տիկէր պիր լութֆ ու միւրիւվվէթի ճէհտսէ իլահէ իթտիէնիպի իսթիրհամ կիլէրիմ։

— Իչ.ք էյի, արզընտուղ նէ տիր, սէտի տօն ժօղէ թէպէտսիմ իլէ։

— Միւատտաթ իսթինիղ պէնտէնիզդէ.քի, գատրթարըճը մէլէ.քիմ օլան մուսմուտաղէլ Անտընյիահթաեա իլթիֆաթըմը իթտիտիմ իտէ.յիմ, չիւնքի էկէր օ օլմատա իսի, պէն տէ ոօղատ.լարընը թօղու իչինտէ սէֆիլ տուրէթմէ էօյէճէ.ք իտիմ, լտքին չու մուրատտա էլսիսէլէրիմի նատըրը իթթինատա ալմամաղ տա օտտաղ, գիրա պէօյէլէ պիր հալ իլէ պիր գատընընդն հուդուրտունա չքգմադըղը, բիտաէթթիգ.լ.ք տատա իթտիսիմտէն, պու տուրէթէ.լ.ք գարչըսընա չքգմագատան իտէ, պէն քէրրէ էօլմէ յի տահա գիատէ միւրաճճահ տատա իտէրիմ։

Թանքրէտա պիր տադբդա գատար սէօղիւնի դաթթ իթմէսինտէ, տօն ժօղէ չու վէճհ իլէ ճէվապ վիրտի.

— Բէ.ք էյի, պէնիմ ադիղ միւտաֆիրիմ, ֆագաթ պէն սէնի չու չահանը մէտհ ու սէնտա օլան էնտիչէնտէննընաթը դուրթարապիլիրիմ։ Զիւնքի նէ պօնումուղ վէ նէ տէ չիշմանլըղընըղ պիրի պիրինէ միւշապիհ տէյիլ տիրլէր, նօգտա թէ.քմիլ էլսիսէ թադբիրընը սէնինն էմրինէ թէյ.ք իտէր իտիմ։

— Էֆէնտիմ, պէնտէնիպի չու զայլէտէն դուրթարմադըդ բէ.ք դօլայտը, տէհու տէվամ իթտի Ֆրանսըզ, չէօյլէ.քի, իդամէթի իթմէ.քտէ օլտուղում Էլտա Սանտրի.քէն խանէսինէ կիտիպ, վէ պատէհու, լիտանը տճիպանէմիլէ թէ.քմիլէն լիֆտաբնա միւդիմիր օլմատըղըմ ադիմ, հուտուտուղ վէ էպէտի չիւ.քրանիհէմի վազիֆէմի մուտմուտաղէլ Անտընյիահթաեա թագտիմ իթմէ.ք լուղրէ, պէ.թէ.քտար պուրատա ավտէթիմէ միւտատտ իտէրսէնիզ, պանտա պիտիչի.ք պիր լութֆ ու միւրիւվվէթի իթմիչ օլտուրատնուղ։

Տօն ժօղէ, Թանքրէտին չու սէօղլէրինտէն ոտլատը թէպէտսիմ իտէ.ք։

— Սէվինիւլիս էվլատըմ, սէտի, վագտա պէնիմ կիսի պիր իհթիտատըն նատըրընտա, էլսիսէնիպին չու նա պու տուրէթտէ օլմատընդն պիւ.յի.ք պիր էհէմմիյէթի նօգ իսէ տէ, մուտամ.քի սիղ էլսիսէնիզ իտզերինտէ պուլտունան պագը թօղ լէ.քէլէրի սէպէպինտէն, պիր կէնճ դըղըն հուզուրտունա չքգմադ իսթէմէհօրսունուղ, պու հալտէ թէ.քլիֆինիզ.քտա մէլէն մուտաֆֆագտէ իտէրիմ։ Իմտի

կիտենիզ, վէ խոթէտիկենիզ վադըթ ատէթ խոնիզ։ Պէնիմ էվիմ սիզին իչին տայիմա աչըդ տըր, վէ հէր նէ վադըթ կելիր խէնիզ, մանէ մէհնու-նիւնէ գատուլ օլունաճադընըզ։

—Ա՜հ, էֆէնիմ, ոէատ թանը-ըէտ հէնէճան իլէ, չու սան լութֆ ու միւրիւվվէթինիզ, չիմտինէ գատար վադը օլան էլթաֆ ու ինսանէթընըզը իւմալ իլէմէ-քտէ տիր, լաքին հայ-ֆա քի, նալընըզ պիր խուսուս պէն-ոէնէզի տիւչարը իպթիրատ դըլմադ-սա տըր։

—Նէ կիպի։

—Շէօյլէ քի չիւ-քրանիւեէթ վէ սա-տադաթընը սիզէ նամըլ իպրաղ իսէ-ճէկիմի պիլէմէօրում, վէ պու վա-զիֆէյի չու էնսանէ իֆա իսէմէտի-կիմ միսիլլու, պունանո պէօյլէ տա-խի իֆա իսէպիլէմէնէճէկիմանէն տօ-ղաճաը մէյհուս օլուէօրում։ Ա՜հ, մու-խաթապալը պիր խապիս թարաֆըն-ոան պիր քէրրէ չէսիոէն թահդիզ խոխլոէնիզ ոէ . . .

—Ա՜ճայիպ, պէնիմ թահդիր օ-մադըզըմ մը արզու խոիւօրսունուզ, ոէէու սիւալ իթոաի տօն ժօզէ թէ-հայիւեիւրսէ դալարադ։

—Էվվէթ, էֆէնիմ, պու խուսու-սու չէսիոէն արզու իսէրիմ։

—Լաքին եա Բապալիմ, պունուն ոէյլէպի նէ տիր։

—Զիւնքի օ հալսէ, հադդընըզ-տա ըիսաէէիթոէ դուսուր իսէն պէչաղ հէրիֆ իլէ մինաղաա իսիպ, մէր-գումու էօլոիւրմէ-քըլէ էօյլէ պիր սէ-վինճ հիսս իսէճէկիմ քի, պունու լիսանէն թարիֆ իթմէ-ք միւմքին ոէ-յիղ տիր։

Թանըքըէա, օլ աէրէճէ դավի վէ աչի-քնար պիր իթիգաա իլէ պու լաֆիղլարը սէօյլէմէ-քտէ իսի քի, տօն ժօզէ Բօպէրօ, մէրգումի ոէէիղանը-նէն էլինի պըգաը, վէ մէրգումուն, պու եօլսա օլան թէվէճճիւհ վէ չիւ-քրանիւէթինտէն տօլաէը տէրուննէն իզ-հարը թէաճճիւպ էյլէմի։

—Պու հալտէ, էֆէնիմ, արթըգ պէնտէնիզ, միւմքին մէրթէպէ չա-բուգ կելմէ-ք չարթըյլա, նէզտինիզ-ոէն մուֆարադաթ իսէրիմ, ոէատ Ֆրանսըզ։

—Լաքին պիր տադըգա գատար պէ-քլէյինիզ քի, սիզին իչին պիր ֆըրսէթ դօշտուրաէէմ, չինքի չու տա-ղընըգ ելմինէնիզէ Հավանա սօգադ-լարընտան կէչմէնիզի իսթէմէմ։

—Ֆադաթ էֆէնիմ . . .։

—Խանըը, իթիրաղ չազըմ ոէյիլ տիր, վէ էկէր պու խուսուսու ըէտտ իսէրսէնիզ, գալսիմի միւ-քէտտէր դըլարսընըզ։

—Նօյլէ իսէ, միւրաաընըզ իւզրէ օլսուն։ Զաթէն սիզէ օլ գատար պօրճլուէում քի, պօրճումուն մը-տաըրընը պիր աղ տահա արթըրըպ արթըրմամադտա պէյիս եօգ տուր։ Ինչալահ պիր կիւն կելիր ոէ չիւ-քրանիւէթիմին կէրէ-ք ըէսէլմալինի վէ կէրէ-ք ֆայիղլէրինի թէմամէն թէէ-սիւէ իսէպիլիրիմ։

—Պիր գըլըճ իլէ պիրիսինի վուրա-րադ, վէ եա իսօտ վուրուլարադ, նօյ-լէ ոէյիլ մի։

—Նէ չարէ, էֆէնիմ, պայդա պիր շէյ էլիմտէն կելմէդ։ Պիգիմ մէմլէ-քէթին տարպը մէսէլինի պիլիր-սինիզ քի, Տէ-ընէ-ըն կէ կէ-ուէլ էըէը պէնէ, եալընըզ ֆալէե օլսա-ը պէե չեոէ էէէեպէէէ տէրլէր։

Պիր աղ սօնրա, Բապլօ նամ խըզ-մէթ-քէար էչէրի կիրիպ, վէլանթըն հադըրլանտըգընը իսապէր վիրսի։

Վէլանդ թապիր էթտիկիսիզ, գա-նէթլէ գարիպ պիր արապա օլուպ, պու արապա, հալէա պիգիմ կիւն-լէրիմիզտան պիրէ, Հավանատա միւս-թաամէլ տիր, վէ նէ Ֆրանսատա,

վէ նէ Էվրօբանըն սպիր պէլասէլէրինա պատնան էմնալի հօգ տուր . էկէր-չի Շանղ–էլմիպէտ վէ Համօտ Պա-լըներ օրմանձնատա պու պարագա խա-թիմնալ խոկան , քնափֆէնչի Բարիղ-լէրէրին թէնճճիւսպինի մանճիսպ պա-ճադը չիւ պէհնիղ ոիր :

Տօն ժօգէ իլէ Թանըրէա , վէպ իւր ազատանըն նանըտնա կէլաիլէրինաե , ոէչիա , պէ յիւրին էվէլի իզնէրինէ օթուրմուշ խան , չինըզի պու պրաս պալարտա արապաճըլարըն օթուրմա-լարընա մնամատա նէր գիւնարըննանէ , Թաւխիխլէ արտրպալարըն պիկեր տիր պրաւ , վէ սէչիլէրը ան պու տիթարըն իւզէրինէ օթուրմուշլար : Թան-րըէաֆէ բան-քիսի գիւնդ իւզրէ գնատա պու արապանըն ոէչիա , կէնճ պիր արէպ օրտպ , մէրդումի պրդան իւլե իշլէմէյի գնատպ , դանէխ միան-Թագաճ պիր էլմիսէ կիչիսմիշ խան : Հէր նէ հալ իսէ , Թան-րըէա պրա-պահա բան-քիպ օրնուրնատա , ան ժօ-ղէ , մէրդումնի խոխմաղէն ,

—Էկնա Մանարիչին խանվամնի կէօթիւրէն նօջա պիրիտինիզ , նդլէ սէչիլ մի , ոէսա :

—Եհաղհէսիղ , փագալի պու սի-ալի հիմէ բահն միւրաջաքղ նէ պիր-

—Չհան-քի արապաճըլը սիղ գօ-մանատա վէրեճէ քհնիղ , պիրա Հասա-նատա չու տահէի պար ոէր քի , ոէչիս-լէր , մնոխտիֆ էմր ախղ հիմէտիքճէ , արապանը ոօգրուճա իլէրի կէօթիս-քիւրէր , վէ հինչ պիր մահէլատ տուբ-մապլար :

—Իչհէ պու փէնա , հէյ պրնան չարէսի :

—Պոնան չարէսի բէչ գ գնայ տիր . չհէյրէ քի տապա ոէօնահ-չ խոհէտու-կինիզատ , Աբտուբհչ վէ ոզ Թարափա ոէօնահ-չ խոհէտուկինիզատ , Անբ էչէս էրա ոէբսինիղ , վէ էկէր արապանըն տուբմատընը մհւրաա խոէբսինիղ , նա-լընդղ Աբգէտ քէմոէոնի իւրտա խո-մհնիղ թնտգի տիր : Պիրապա , էկէր-չի նօգտնատա ոէվամ հիմմէ-չ նհնէ-խհնոէ գնատպա , Սէկոտա ոէվհնիղ , պիր գամ-չը վա-ընդտան տահա հյն տիր :

—Ինչ հյն , անբատամ , ոէհու ճէ-վապ վիւտէ Թան-քրէա , վէ հէհուղ խահսիղ հիմհնկի պու հյմի , խհճհրհս-պէ հիմէ-չ իւղրէ , պիրտէն պիրչ Սէ-կոտա ոէտի :

Պու համ իւղէրինէ , արնպտա պիս-բահնիչ հարէ-բէրհճ պաչհատ :

Թան-քրէա , արապանըն պիշարը չէգ-մուտ իչհն , իչքի գ-ոնատալարը ա-չըրհչ գան բարմադղդ գարտատա-նան նօնհնէ կէնհոկինատ , արապա-նը , Գահնա ար չ'Օախթաս ոօգաղընտա ոզ խատաֆա ոէօնահ-րհմճճ-քնղրէ , Սբ էչէնէրտա քէնամընը , նանդրչղղ ոէօղճմէ-քիկ հաճդրրանատղընտան , վէ պրնանա իչհն ճճ-քրվճ մէչղտ պտ-ղանատպանդան , օրտատ պտ-ղհ-ճկան ղայիճ վէ ստպտն պօղղտ պիր ատ-հվի կէօթհմատ-քի , պտ ատէմ ոզ կէօ-պինդ ոհտահ պիր պէղ պաղղատրչ , վէ պաչքնա կէչվրմիչ գ-ատտատ պհս-յհ-ր պիր չարգանըն էնդի ֆէնտրղ-ղընատան ճհ-պհրհնհն ՝ ոզտճը կիղղէն-միչ գ-ատտատ հաղաէ , Նաբօրհնհն ա-ան ատէմհէրի կիպի , դաղտրրմհն պիր քէօչէօհնատէ վէ բատմադղդ դաբտ-ատնատն նանընտատ չէօհէրմիչ խահ : Պու ատէմ , ագատէմճէ մաղհմհմիպ օյան Դարմէն նամ չհնկի գ-ըղճնըն պհրատէրի Մ օյաղէս խան :

Շիւպհէսիղ , մէրդումնի պտ մտ-հէղղէ պտ-ղտնտ-չտ , թէճատհւճֆ նէ-վհնատէն ատ-յիչ խան , չհն-քի Թան-քրէա տը Նաժադը թանըը թանդմազ , ատրհղ ատատա գաղդտը , վէ իչքի նղղէրյղէ արապանըն պրդատչնատա պիր մահէղղէ ատրըդպ , էդղէ պիր ատրէքճատ օթուրտտ-չի , նէ արա-

պաճը վէ նէ տախի Թան.քրէա պու-
նուն փարդէնա վարտանաբլար :

Թան.քրէա պիտաէ փամ , վէ ասլա
ևանքլանաբադ , Աւ էղէէրա՜ վէ Աւ-
ֆէէլ սաէուս պաղբրաբղտան ոնրա ,
նիհանէվի արապա , կէմի հայաթլա-
լը վէ սայիղ տաճան էլտա Սանա-
րի.քին խանէսի էօնիւնէ վարալ օլմաղ-
ըչ , մերգում տէլիղ.պնալը արապաճը-
ևա խիմաչէն , Աւղ՜՜ տէտի :

Տօն ժօղէ , պիր կիւն էվվել , մեր-
գում էլտա Սանարի.ք լալ ղէվճէսի
Իլճա—Սանարի.քին խանէլէրինէ պիր
խբղմէթճի կէճտէրբէ.ք , Թան.քրէա
հագդընտա վէսվէսէ իմմէմէլէրինի
պիլտիրմիշ խոի : Պունունլա պէրա-
պէր , պու խ.քի միհէրեմ ջամլար ,
մերգում տէլիղ.պնալըն պին.ի.ք պիր
մուխամարատան գուրմուղլուշ օղ-
տուզունտա պիլտի.քէկիւնէն , մեր-
գում ֆէվգէլատէ պիր հիւնի մու-
մէկ խէ գապու.ղ , վէ գաբմուշ-
ղա օղատան տօղաղը .քինախ-
սինի թէպի.ք կյէնիլէր :

Արապանըն գյուրուպա պբրատա ,
Մօսկէա՜ նիվ օվսեքուպա մնհել-
լինանէն աշաղը էնիպ , վագզալ կէչիը-
ռէ.ք կէլն օտլաշան ատէմլէր կիպի ,
տէնիպ գէքէբընէն պօեուղա տօղրու
կիմմէկէ պաշլատը :

Արապա , գաբուղան էօնվունտէ
հալէա տուրմագտա օլտուրունտան ,
հէր ղէման վէ հէր մէմլէ.քէթտէ օլ-
տուղտ կիպի , նէզդ սիւրմ սէ.յիրճի-
լէր , արապանըն էթրաֆը.նա թօրղան-
աբլար , վէ պէ յիվերին կիսղէլլէվա
թէզկինաթլինէն պահատապըղը , վէ
պամպարընէն զարաֆէթի իսղէրինէ
մուհավէրէկէ կիրիշտիլէր :

Եաղըմ սաաթ ոնրա , Թան.քրէա
ծն սէ.քիղինճի տաբրատա կէմիլէրին իս-
քինճի վէ խօչինճիս սընըճի զատիթ-
լէրինէ մահատա օլան կիսղէլ իսնի-
ֆօրմասընը կիպինտիշ օղտուղտ հալ-
տէ , էվվէլկի տիշտըր չըգտը , վէ սէ-
յիրճիլէրին պաբտընտարը ալթընտան
թէճաճիսլէ մըրբըտանաբդտարը տբ-
րատա , մադրատըն ատատաէա պի-
նէպ , Սէկ՜՜ տէէտ պապբրտը : Պի-
նատէրին Մօսկէա նէյնէ էվվէլ մահէլ-
լինէ կէրէչիպ , ունճադ ատատա ոն
ժօղէնին խանէսի էօնիւնէ վիտալին-
տէ , աշադը էնտի , վէ .քինտի .քէն-
տուտէ , «Իշլէ պու գէնտա , վէ զանն
իտէրիմ .քի , շու տիվանէ Գադմէն
ատտա իօշնուտա օլմուճաճադ տբր» տի-
ատտա իօշնուտա օլմուճաճադ տբր» տի-
նէրէ.ք , .քինտի խանէվինէ փօղրու
կիմմէկէ պաշլատը :

Ժօղէ Րօվէրտ , միտատֆիլինին ավ-
տէթինի խապէր ալմըշ օլդուղունտան , մերգում պիկ խոիթգատ ,
ատօնտա կէօճիւղտէ , վէ Անտնդիա-
Թանդրն կիվդէ.ի էյին խատէր կէճտ-
տէրտի :

Թան.քրէա , ատն ժօղէնին խանէ-
սինտէ , պապկընբըղը Կանատնտատա պու-
ղունտանը օտտուղտ պաշգա
հիշ պիր նէյ պիմմէտտիկինտէն , պու-
.քերրէ մէղ.քը.ք ձատնտատա , Ատֆանըն ,
Զինին , վէ ձինատիսի.պանըն էշնտա վէ
էսիատտան միսթէնէվիտատնտատն միս-
թէչէ.քի.քիսլ տտբատթ ատ.յէղենփթը
կէչէ.քի.քիսլ տտբատթ ատ.յէղենփթը
կէ օբտուճկունատ , թէ հայիս տտատ զանն-
տը , չինտ.քի .քինտիսի , չ.ք.քիտտատթը
օգնուտան պիր ֆատիլէտանձն տէֆիլ զիր
էվվէլտը զէմտըլ , սիրատէթի էօմրինա-
տէ ձիրանատատ , տրս կիպի թէզեի-
նատթ վէ տտբատթ չտա կէօգնէմիշ խոի :

Պատ տտատըզ , Անդնդյիատթա , թէզ-
միլ չէնատ էզտիսէ կիսլինմիշ , վէ
թիւտէն մատտնտ օլան փ.յնմատնընէն
կէօ.քտիւնէ վէ տտչլարընէն իւզէրինէ
կիսվ նէվինատէն պիքտը չինէ.ք թպպիզ
խինմիշ , վէ նադի.ք վէ էուտվարլատ գօլ-
լարընտա , պիթուտատն պիսկոպի.քէր կէ-
չիրմիշ օլտուղտ հալտէ , զահիր օլ-
տու : Անտնդիատթա չինմինէ տէկին
պու տէրէճէյ կիսդէ կէօրճնմէմիշ

իտի։ Մէզպուրէնին կէօզլէրի վէ եանագլարը, սէպէպի քէնտիսինճէ մալիւմ օլան պիր զարիպ հէեէճանը գալպինտէն նաշի գըրմըզըլըգ քէսպ իթմիշլէր իտի։ Թանքրէտ, պիր միւատէթ թէհայեիւր վէ թէաճճիւպինտէն տօլաեը, տիլսիզ կիպի տուրտուգտան սօնրա, նիհաեէթ քէնտիյի թօբլաեարագ, օլ վագթըն տէլիգանլըլարընա մախսուս կիւզէլ թավր ու լիսանընը իսթիմալէ պաշլատը։

Մուհավէրէ բէք ազ իմթիտատ իթտի։ Չիւնքի Անունցիաթա, զաթէն հէր վագըթ մահճուպ վէ ութանկան թապիաթլը օլտուղու կիպի, օլ կիւնիւ հէր վագըթտան տահա զիեատէ ութանկան վէ մահճուպ օլուպ, զանն իտէրսին քի, ազիմ պիր էնտիշէ հիսս իյլէմէքտէ, վէ Թանքրէտին սիւալլէրինէ օլ տէրէճէ գըրմըզըլանարագ, վէ մուխթասար սուրէթլէ ճէվապ վիրմէքտէ իտի քի, մէրգում տէլիգանլը, իշպու էնտիշէնին սէպէպլէրի հագգընտա պիր թագըմ եանլըշ մանէալար վիրէրէք, մէրգումէ քէնտիսինտէն խօշլանմաեօր զանն իթտի, վէ պինապէրին օրատան մուֆարագաթ իթմէքլիկի ճայիզ կէօրտիւ։

—Ազիզիմ շըվալիեէ, տէտի տօն Ժօզէ Թանքրէտէ, մէրգումու բարմագլըզըն խարիճինէ գատար կէօթիւրէրէք, ունութմաեըն քի, պէնիմ էվիմ սիզին իչին տայիմա աչըգ տըր, վէ սիզ հէր վագըթ պուրատա մաէլ մէմնունիեէ գապուլիեէթ պուլաճագսընըզ։

—Էվվէթ էֆէնտիմ, տէեու ճէվապ վիրտի Ֆրանսըզ, սիզին թարաֆընըզտան հիւսնի գապուլիեէթ պուլաճագըմա էմինիմ, վէ օլ պապտէ քէնտիմի մէսուտ տախի ատտ իտէրիմ, լաքին մատմուազէլ Անունցիաթա թարաֆընտան հիւսնի սուրէթտէ գապուլ օլունաճագըմա շիւպհէ իտիեօրում։

—Նէ իչին։

—Աճայիպ, գըզընըզ մատմուազէլ թարաֆընտան հագգըմտա հէման խասիմանէ սուրէթտէ կէօսթէրիլէն մուամէլէյի պարիտէյի կէօրմէտինիզ մի։

—Խաեբր, պէնանըն իւզէրինտէ եալընըզ, ալէմ իլէ ալըշմըշ օլմաեան գըզլար իւզէրինտէ կէօրիւշէն մահճուպլուգ վէ ութանկանլըգտան պաշգա պիր հալ կէօրմէտիմ, վէ սիզի թէէմին իտէրիմ քի, պէնիմ հիւսնի թէվէճճիւհիւմէ էմին օլտուղունուզ կիպի, Անունցիաթանըն հիւսնի թէվէճճիւհիւնէ տախի էմին օլապիլիրսինիզ։ Վէ պիր ազ զիեատէճէ եէքտիկէրինիզի թանըեաճագ օլուրսանըզ, բէք չաբուգ պիրիպիրլէրինիզլէ էսկի տօսթլար կիպի օլուրսունուզ։

—Էֆէնտիմ, պէնտէնիզի եագըն վագըթտա եինէ խանէնիզէ կէլմէքլիկէ թէշվիգ գըլան շու քէլամլէրինիզտէն տօլաեը թէշէքքիւր իտէրիմ։

—Իմտի թէքրար իտէրիմ քի, մաէլ մէմնունիեէ գապուլ օլունաճագսընըզ։

Պու սէօզլէր իւզէրինէ, Թանքրէտ տօն Ժօզէնին էլլէրինի սըգըպ, մուֆարագաթ իթտի, վէ էսնայի բահտէ, քէնտի քէնտուեէ շու լաֆզլարը իրատ իթտի.

—Ա՛հ, նէ տէրէճէ կիւզէլ վէ տիլպէր պիր գըզ... ա՛հ, մէզպուրէնին օլ չուգուր վէ միւթէֆէքքիր կէօզլէրի իչինտէ, աշգ ու մուհապպէթին իլք շէօլէսինի բարլաթմագ, վէ կիւլ կիպի գըրմըզը օլան տուտագլարը իւզէրինտէ իսէ, քէնտույի պիր պաշգասընա թէսլիմ իթմէքտէն ղայրի պիր շէյ էօյրէնմիշ օլմաեան պիր եիւրէկին պիրինճի իգրարընը հուսուլէ կէթիրմէք, նէ լէզիզ վէ լա-

քէֆի չէյ ուր։ Ա՜հ, էկէր պէն գէնկին օլա խոխմ . . . էկէր ամիրալ օլա խոխմ . . . վէ էկէր եալընըզ պիր մարքի օլա խոխմ, էօյլէ հիա խոխ-եօրում քի, պու կէնճ գըզը սեվէր խոխմ . . . ֆագամի բէտերինին պունճա միլեոնըարընա պէտաէլ, չիմոի պէն ծնա նէ թահամմոլ խոէպիլիրիմ, պէն քի, իւնվանըզ պիր խամոնէն, վէ պիր գըզըճճըմնան պաշգին հիչ պիր չէյիմ օլմաեարագ, ոէֆիլ պիր ֆոտիկեանընէն էվլատընըմ . . . Իմոի, արթըզ մէզասրե իւզերինե ոիւչիւնմէք քեալը ածըլ ոէյիլ ուիր, զիրա օլ պապոե բէտ չօզ ոիւչիւնմէ.բիլիկ գօրգասրմ։

* * *

Պիզ անլերի օ հալոե թեր.ը իլե կէչէիմ Մօրալէնին, Բուէրթա ոէ թիերրա եագընալարընաա վագը օլան գաւիպէոինաեն իչերի կիրոիկի սբ-բոաոա, մէրգաւմա պու.լալըմ։

Դարմէն, պու էնոաոէ ոիւչիւնճէ-լի պիր հալոե, վէ պաշը իւքի էլլէրի իչինաե օլուպ, իւը տոպիրէնին գա-բուտա աչըլտըգընը իչիմոիկինաե, ոանեաղա գալգաը, վէ դաբաոաչընէն խոթիգալինէ կէլտի, վէ ոէրհալ մէրոգ վէ խահիչլէ,

—Նէ խոպեր վար, ոէեու պիւալ խթոի։

—Է պանա պագ, պիր ազ ոաալընը ալ, ոէոի Մօրալէս, չիւն.րի հալա պճագ տըր, հէմ ոէ եօրկոն վէ ոուուզում, գօյ վէր պիր ազ օ-թոպաեաեր, վէ սէն չու չիչէլէրոէն պիրիհինի պաննա վէր։ Պիր ազոան վաագու հալի ոանա ոէօյլէրիմ։

Պունուն իւզերինէ, Գարմէն, ոէր-ագոպ պիր չիչէ վէրոի։ Մուահոա-բէն Մօրալէս, էնվի շաբգաոընը չը-գարըպ, անընզա պիր գաչ ոադըգա գաոար եիւգինիու ճէլալաէլէոի, վէ պիր կէօպհունէ պաղը օլան ոիեահ պաղը չէօզիւպ, իւքի ոէֆա պիւ-իւ-քը պիր գաոաճհ իւլէ իչրեթի իչոիքընէն ազընա, բարմադլարընէն որալարընաա պիր ոէֆոգ ոիկորա պիւ.էոիւ, վէ իչվէեէ պաչլաոը։ Նիհաոեթի վէր-գուո, քէնոուչի զաոեթի միւ.քէմմէլ պիր ոաոաոեթի հալ իչինաե պուլ-ոուէպնաա, ոօլ ոիզինի ոազ ոիզի իւզերինէ ոիֆոը, վէ գըզգ.արաաչը-նա խոխմոպէն,

—Իչթէ չիմոի էմրինէ հաղըրըմ, պիւալ եթ քի, պէն ոաոի ճէվաղ վէրե.իյոֆ, ֆաէոի։

—Էվվելա խոպեր կէթիկոէն մի։

—Էվվելթ։

—Իյի մի գէնճո մը։

—Օ ոէնէն նօգիմոյի նաալարընաան մէրոպաթ ոուը։

—Լա.քին երինէ ոուեթին վէճհ իւզ-ըե, պիլմէճճ ոուրեթիյլէ մի գճնու-չաճճագաբն։

—Խոնըրը, իւլա պիր ազ էկվէել ոէօյլէոի.քլերիմի նոոաբլ ոնլաոբն խոէ, պուճոոան ոճնրա ոէօյլէեէճճ.քլերիմի ոէ էօյլէ ոնլաոաճճագաբն։

—Մ էճրու.հ նոոաբլ ոըբը։

—Պէն վէ ոէն նոոաբլ խոէ.ը, օ ոու-լոի էօյլէ ոիը, նոնի օլ գուոար իչի ոիր.քի, ոիւնվաոաճը ոօլաչըեօր։

—Պուլըճոուուղու խոնէչուէն ոիչա-ըը չըգաոըճ մը։

—Էվվէեթ։

—Սէն.ը քէնոոինի կէօրոիւճ մի։

—Էվվէեթ կէօրոիւմ. ա՜հ Գարմէն, կէօրոէի խոէն, մէրգում նէ ոէրէ-ճէ մնաղրուրոնաէ ոուրեթմոէ ոօն ֆօ-զէ Բօվէրճնուճ որաոալոըրնա օֆնուր-մուշ խոի . . . Լոգքին քէնոոինի ոէ կիւղէլ վէ պիչնոնի պիր ոէլիգոնլը խմիշ . . .

—Նալընըֆզ մը խոի։

—Էվվէեմ։

—Ակգասրնաան կիթոոէն մի։

—Թապիաթիլլէ ։

—Է՛յ նէ՞րչէհ կիլմէ՛քտէ խափ ։

—Քէնտի խանէ՛սինէ ։

—Պու հալտէ, տիմէ՛ք սէն անքն սա՛քին օլտուղու խանէ՛յի պիլիրսին ։

—Էվէ՛լթ, մէրգումանն սա՛քին օլտուղու եէր, տէնիզ քէնարընտատ, պիր Ֆրանսըզ թիւճճարը խանէ՛սինտէ տիր ։

—Է՛յ սէն անը պու էվտէ՞ մի պըրագըն ։

—Խանըր, չինի՛քի մէրգումի օրատա պիր թէշրիֆաթ էլչիսէսի կիլսինմէ՛ք վագթինէ գատար տուրատու ։

Գարմէն պիրտէն պիրէ տիլմըրէսի, վէ քէլամա տէվամ իլէ,

—Նէ՞ եօլտա էլչիսէսէն պահսի՛տիեօրսուն, տէտի ։

—Պահրիւէ զապթիէլրինէ մախսուս պիւյիւ՛ք իւնիֆօրմատան պահսի՛տիեօրում ։ Չինի՛քի մալիւմ ա, մէրգումի ագտը իզմիւճաճ թէ՛քֆիֆինի արզ իլմէ՛ք իչին, պաշգա պիր էլչիսէ կիլսինէմէզ խափ ։

Պու սէօզ իւզերինէ, Գարմէնին ըէնկի սօլարագ,

—Սօ՛նրա՛, տէտի ։

—Սօ՛նրա, գաբունտան էօնիւնտէ պէ՛քէմէ՛քտէ օլան արապաեա պէ՛թէքար ըա՛քիպ օլտու, վէ պէն տէ արապանքն արգասընա պիւնիպ, տօն ծօզէ Բօվէրօնուն խանէ՛սի էօնիւնէ գատար, մէրգումա րիֆագաթ իլմէ՛տիմ ։

—Տիմէ՛ք տիր քի, շու էանատէ մէրգում, մատմուազէլ Անուշիա՛թանքն եանքնտա պուլունմագտատը ։

—Տէրունի խանէ՛տէ քիմին եանքնտա օլտուպ օլմատըղընը պիլմէմ, լա՛քին զանն իտէրիմ քի, պէեան իթաիկին շու թախմին հագէգաթը հալէ հէր ճիհէթլէ մուխթապէգ տըր ։ Խաթրընտա՛ մը տըր քի, կէչէն կիւն, պէն սանա չէօյլէ պիր սէօզ սէօյլէմիշ ի՛տիմ . Մէ՛սէ՛էօ՛լը, Ֆըռանըզը պէ՛չէ՛ պէր իշտէրը էֆօ՛ էրմէշ օլտու, վէ էշլիէ պէր ճէ՛նաէրը էէ, ափտը էշտէվճ էլէ էէրմա պու՛լաճագ տըր . . . ։ Իմտի, պէն պու էֆ՛քարըմը ասլա թէպաիլ իթմէյէճիմ ։

Պիր աղ վագըթ Գարմէն միւ՛քէմտէր պիր միւթալաա տէրէատընա տալտըգտան սօնրա, պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրտը, վէ աղըր պիր սէտա իլէ,

—Տիմէ՛ք, Մ՛օրալէս, սէնին գանընճա չէվալիէ Թանքրէ՛տ տը նաժագ, մատմուազէլ Անուշցիտա Րօվօրօ նամ զէնկին վէ կիւզէլ գըզ իլէ էվլէնէպիլիր, տէտի ։

Մ՛օրալէս, պաշը իլէ էվլէթ իչատրէթի իթտի ։

—Վէ սէն պու իզտիվաճը մէն իթմէ՛ք իւզրէ, հէչ պիր չարէ կէօրմէ՛եօրսուն, էօյլէ տէ՛յի՛լ մի, տէէտ տէվամ իթտի Գարմէն ։

Մ՛օրալէս կիւլերէ՛ք,

—Եալընըզ պիր չարէ կէօրիւ՛եօրում, տէտի ։

—Նէ՞ կիպի ։

—Պիր աղ չէտիտ օլտուղու իչին, պէլքի սէնճէ միւնասիպ աատ օլտունմաեաճագ տըր ։

—Նէ՞ օլտուղունու չարուգ սէօյլէ, չինի՛քի պագսընա, սապըրըզլըգտան էօլիւեօրում ։

—Պու չարէ, մէրգում տէլիգանլըընը պիր պըչագլա վուրմագտան վէ եախօտ վուրտուրմագտան իպտիրէթ տիր ։

Չէնկի գըզը օմուզլարընը պիլգտի՛ք, տէ, Մ՛օրալէս քէլամա տէվամ պիրըէ,

—Տո՛ւր, Գարմէն, ֆի՛լքրիմէ տահա կիւզէլ պիր թաատվուր կէլտի, վէ չիւքհէսիզ էվլէլքի թաատվուրում տան զիեատէ սէնի մէ՛ֆտուն գըլաճագ տըր, տէտի ։

—Սէօյլէ պագալըմ, պու թաատվուրուն նէ՞ տիր ։

—Տէլիգանլըեը գաթլ խաճեէք եէրաէ, կէնճ դըզը թէլէֆ խաէլիմ։

Գարմէն նէնհաէն օմուզալըբնը սիլ-քինէլէ՛ք, վէ ատէմի խօշնուտսիեէթլէ,

—Պէնիմ ագֆիլ Մօրալէսիմ, պէն սէնին էյլէնճէհէ չըգմըշ օլաուզլա-նու անլատօրում, լաքին հադըգա-խէն սէնին չու էյլէնճէն պիր ոչ-զունատ սուրէթատ տիր, վէ հէր-քիմ՛ քի, սէնի, պէնիմ թանըտըղըմ գատար թանըմազ խսէ, չու գախլ ու ճինատէթ վէ պըչագ սէօզլէրինի աղզընատն իչիթատկինատ, սէնի վահ-չի պիր քիմսէ զանն խաէճէք տիր։

—Մ ատամ՛ քի պէնիմ պուլատա-զում՛ չարեատն խօշնուտա օլմատօրատն, ատէմ Մօրալէս քէատերլէներէք, էօյլէ խսէ սէն քինատին պիր չարէ տիւչիւն։

—Պէն տիւչիւնմէհէ հաճէթ կէօր-ժէմ։

—Նոռմալ։

—Զաթէն պէն լազըմ կէլէն չարէ-յի պուլմուշում։

—Ա՛ճայիպ, սէն, Ֆրանսըզ սէրի-գանլըքնըն ատն ժօղէնին գըզը իլէ թէէհիւլ իլժմէսինէ մինի օլաճագ չարեէյի՞ պ պուլատն, տէմի Մօրա-լէսնէրու քսէք սէտա իլէ թէհայեիւլ-տէ գալարագ։

—Էվէթ։

—Կիւղել չարը՞ մի պիր։

—Հէմ զահէթ կիւղել։

—Սէվկիւլիւ գըզ գարընտաշըմ՛, պէն վիւթէճէատա տէ յիւլիմ՛, ֆագաթ տօղրուտա ա՛օյլէներէք տէրիմ՛ քի, սէնին պուս պուլատըզն չարէ՛յի ան-լամագ իչին, ճան ու կէօնիւլըէն պիր ճէտիա թհատթրա վիրմէ՛քիւկէ հա-ղըրըմ։

—Ն՛էմանին օլատղընու սէօյլէրիմ։

—Պէն տէ պիւթիւն գունդըզըրըմ իլէ սէնի տինլէրիմ։ Քեաշքի գու-լաղլարըմատահա ուզուն օլա իտի տէ, տ՛ինի լահըզըլա տինլէտէ իտիմ։

—Ն՛բվալիէ Թանքրէտ տը Նա-ժագըն, Անունչիաթա իլէ էվլէնմէսի-նէ մինի օլաճագ էն ալէտ թարիգ, մէրգումու տիկէր պիր. գատըն իլէ էվլէնտիրմէ՛ք տիր, էօյլէ տէյիր մի։

—Շիւպհէսիզ։

—Իչլէթ պէն պու չարե՛յի մէվգըի լճբրատէ գօճաճաղըմ։

—Թանքրէտի պիր պաշգա գատըն իլէ էվլէնտիրմէճ՛քիսին։

—Էվէթ։

—Բիմիճն իլէ։

—Պէնիմլէ, անլատըն մը, գարըն-տաշըմ։

Պու սէօզ իւղէրինէ, Մօրալէս Գարմէնի թէագըգ ու թէճթիչ իթ-մէկէ պաշլատը։ Մէզպուրէնին լէհ-ճէսինատն, պալէատէ՛քի սօն սէօզ-լէրի ղահէթ ճիատի սուրէթատ սէօյ-լէմիշ օլատղընու անլաշըլըէօր իտի։

Մ՛օրալէս, պիր գաչ սանիէէ գա-տար գահգահա իլէ կիւլտիւ-քատն սօնրա, գատէհինի աղզընա տէկինի աօլատուրատու, վէ խթիհզա-քնարի պիր պէտա իլէ, «Մ՛ատամ՛ լա չըվալիէրին աշգընա» տէյիպ, իչտի։

13

ՊԻՐ ՄԻԽԹԼԷՖԻՒՒՆ ՖԻԹՈՒՀԱՔԸ

Գարմէն, գարընտաշընըն մէգ-քիւլ խթիհզա-քնարի կիւլտիւչիւ վէ սէվին-ճի պիխթէնէ գատար պէ-քլէտի, վէ նիհատէթ մէրգումուն ճիատի պիր հէյէճէթ քէսպ իխտիկինի կէօրիւնճէ,

—Պիր ատ սա ադըմըզ պաչըմըզ-սա օլարագ գօճուշալըմ՛, տէմի։

—Բէ՛ք իյի ամմա, մուհավէրէմի-զին էսասընը թէպտիլ իտիպ տէ, գօ-նուշատ, ֆէնա օլմազ զանն խաէ-րիմ՛։

—Նէ՛ իչին։

—Զիւն՛քի սէն պանա ֆէվգէլատէ

պիր սօղուդ գանըլըդ իլէ , թէչախ դապուլ իթմէզ կայնճէ ախմանէլի-քըը պէեան իթտին , վէ սօղրուեու սէզղէնէրէ-քաերիմ քի , պու սէզ-լէտիքլէրին քուաֆի սիր , վէ պուն-լարան պաշդասընա լիւզում եօզ ատար :

Պու սէօզլէր լուզէրինէ , Դարմէնին դաշլարը չաթըլըր : Մօրալէս խէ , քէլամընա շու-վէճ իլէ սէվամ իթտի .

—Էյէր մատտէ , եանըդըդ սատը իլէ սէնին պօշպօղազլըդլարընը ալու-լէմէ-քօտա խտի , խոթէանիկին գա-տար սէնի սինըէր խոտմ : Յատագամ նէ չարէ-քի , սէնին դարընատաշըն օ-տուզտումուան , սէնին խաեատոթքըն ի-չինտէ , գապդար պանա աստ էհէմի-նէթլի պիր իշ թատխա խտէբտին , վէ սանիրինին էնդի մուճհալինճէ , խըր-պըզըրդ սրաշթըրմանատ մէմուր օլան զաալինէելէր կիպի , չունան պունան գաբատտա էօնբինաէ պէնի ատընն միատաէթ աեատգատա պէ-քըլէմատիպը-տին : Պու հալաէ կիսիպ կէլմէ-քը , տին-լէմէ-քը , տրաշթըրմադ , վէ ոճրատ ատա կէլիպ թէչէպպիս սաթքընին վէ մանիս-մանթքընին ատօղրու հիտտաղընը տատնա վիրմէ-քը լաղըմ տըրս իչթէ , դըզգա-քընատաշ , պէն պու ատնատաթատան եօ-քուքուրում , վէ իճրատքնատ սիսդթէ-սիր աէ-յէլիմ : Պունատան պաշդա , շու մէմուրինէթթին տաղըլըդը չօգ տուր , լա-քին միս-քինաֆաթ օլարադ հիչ պիր շէյ կէօրմէ-կէօրում :

Դարմէն պու ատալդ Մօրալէսին քէլամընդ դահթի խոտերէ-քը ,

—Տուր , ատէտի :

—Նիչին տուրանըմ :

—Չիւնքի , պէնիմ մուտաէնէթիմ օքնատաքդա , սէնին գայիթ ադըընըն կէօրմէ-իչէ-մէկլի մուհատաենատը , պէն սէնին կէօզլէրին էօնիւնէ գօյմադ խա-թէրիմ :

Մօրալէս պու սէօզ լուզէրինէ , ճա-նը սըդըլարադ , սապր ալէտաէթի խա-րադ իթտի : Գարմէն խէ , մէրգու-մուն շու պարիտ նիւմայիշինի կէօր-մէմէդլիկէ կէլէրէ-ք ,

—Մ իւսթադպէլտէն պահս իթմէզ-սէն էվվէլ , պիր ադ կէչմիշ զէման-սէն պահս խոէլիմ , ատտի :

—Կէչմիշ զէմանտէն պահս իթմէ-լի-ք նէյէ՞ եարադ , պէն ղաթէն կէչ-միշ զէմանը պիրմէեօրմուեում , տէ-եու ճէվապ վիրտի Մօրալէս , տէ յիչ սապր , իլլա մուխալիֆէթի իսիճի պիր թամր իլէ :

Հալադս քի , Դարմէն , դարընատաշ-նըն պու մուխալիֆէթինէ տպա էհէմ-միեէթի վիրմէեէրէ-ք , չէօյլէ տէվամ իթտի .

—Լա-քին , հայչա , պէնիմ ադիդ Մօրալէսիմ , պիր թադբիմ խօշնուտ օլունմատնատաճադ սահիհլի-քէը իլէ , պէն սէնին դալդինի եարէլէմէ-ք է-ֆէ-քեարընատա տէ-յիլիմ , ֆադաթ նէ չարէ , կէչմիշ զէմանըն ահվալինի պի-քը իթմէ-քտէ լաղըմ տըր : Հէր նէ հալ իսէ , պիրտատէր , լադըրտը պէ-յինիմիզ-տէ դալընն , սէն պիր տէրպէտէրտին :

—Օ . . . տէտի Մօրալէս՞ , տսէ-ք սէտտա իլէ , վէ հիտտէթլէնէրէ-ք՞

—Աճայիպ , պու խուտուտտա սէն տէ պէնիմ էֆ-քեարընատա տէ-յինը վի-տին :

—Դարմէն , հադդ-ըմտտա լաղըմ կէ-լէն բիտահէթտէ դուտուր խոնէօղտուն , անդատաքն մը :

Չէնկի զըրդ կիւրմէեէ պաշլատըդ ,

—Պիրտատէր , պիլմ՞րմիտտին քի , տէ-տի , սէն չու հալին իլէ պիր գօմէ-տիտա գուտմանատաը իչինտէ պուրնըն-մուշ օլան , բէ-ք միտնատիպ օլար ի-տի : Ջիւնքի , թօհաֆ վէ կիւլէճէ-ք չէ-յլէրի պիր սուրէթի մատտուտէտէ տէօղլէմէ-քըն-քտէ , ալ տէրէճէ մէհա-րէթին վար տըր քի , ինսան կիսիմէ-տինի թատխամատաօր : Իտմի , թէ-քըրր

աէօյնէլմ , պէնիմ ամիզ Մօրալէսիմ , աէն աէրպէսեր վէ եօրամազ պիր սաէմ սէն , վէ պու աէսիկիմին օլ գառսար չօգ վէ ինքեար օլունմազ իսպաթլարընը կէօսթէրմէն վէ , Իսրանիանըն պիլճիւմէ բօյիս մեմուրլարընը սէնին Թաագիսլիկի սէվգ իմտիհանըն , վէ անլէր , վազգառ սէնի Լայլի միւսաէթի արսարըլար իսկ սէ , սէն քէնար մէհարեթին սահիպսինսէ , բօլիսին Թահարրիսաթքնառան նագառ եը գուրթարար :

Մօրալէս պու քէլամլերի իչիմտիհկինսէ , տուտագլարընառ պիր իմթիհար վէ մնզրաբիւէթ իմէպսիւմիւ միւշահէսէ օլունառ :

—Լաքին պիր կիշի պախի ու Լառչին սանա գարշը չըգարագ . . . տէեու աէվամ իմտի Գարմէն :

—Էյ վահ , ախի Մօրալէս :

—ԹուԹուլառն , վէ առըլըբն , ախի կէնճ գըշ :

Մօրալէս , իքի էլլերինի պօչուգընա կէօմիւրիւգ , վէ կիւէռա առըմընշ սըր կիպի , քէրի՛ք պիր սէռա Լուչ ,

—Աման գըզգարընառշ , բէճա իսէրիմ , արմըզդ պու Լառռառա Լուշընմազ-պաշն իմտիհէնիմ , սէխի , պիրա , օլ մէգրուհ առաթ Լախիրըմնա կէլսի՛գճ , Նէֆէսիմ Լմիւքէմմէօր գանն Լախիօրառմ :

—Ֆիլվագը օլ ՝ բըրառա Նէֆէսին Լմիւքէնէճճ՛ , վէ հէմնն Լթէպլիճի բուհ Լյլէնէճճ՛ Լառն , էկէրչի պէն , Թամ վագթինառ , Բառնիլուն չէհրի չինկիռանէլըի միանընառա , Նառբըռա պիր գարըշըգճգ հուռառլէ կէթիրըճ՛ , Լբի քէռէճ՛գլիկ , վէ պու առ՛ բէմիլ սէնի գուրթարմազըգա մնվաֆֆագ օլմառա Լառիմ : Իչլիճ անլառաչն մը , պէնիմ ամիզ Մօրալէսիմ , պու կիւնճ՛ կիւն սէն պէնիմ առնէմառճ հուշառմազառաչն :

—Ֆագամ պու պապառճ պէն սէ առնառ չիւ՛ քառնիճէճթիմի պէհառն Լթառմէմիմ մի :

—Ռալա :

—Մահչհ մի սէօյլէճօրառն :

—Լիվէճթ , առհիհ սէօյլէճօրառմ :

—Տիմէ՛ք միր քի , օլ վագըթ չիւ՛քառնիճէճթիմի Լառագ Լառճ՛էճ՛ ֆուրառագ օլմառճ՛ռ սըր , ֆագագ Լմիմառ էթ՛ քի . . . :

Կէնճ գըշ , նէնիառէն գարըճնառ չինչն սէօպիւնիւ գաթթ Լառըճ՛ , չէօյլէ պէհառն Լմառ .

—Լիվէճթ , պէն սէնին նառքէօրլուշառնառ Լմիմառ Լառըրիմ՛ : Անճագ պէնիմ , կէչմիշ զէմառնը Լառթըրառ սըրառպառգլըգմ՛ , սէնառէն չիւ՛քառնիճէթ պէ՛քլէմէ՛ք Լչին օլմառճ՛ռ , իլա պուռնառն սօնրա պէնիմ Թառառվառքառթքմըն Լճ՛ռառըճնա մնառվէնէթթ Լմիմճ՛քառէ , սէնճ՛ն նէ գառառ պիչիւ՛ք վէ առզրառառն առզրառճ՛ռա մէնֆառթ սրուլռնառուզռնու կէօսթէրմէ՛ք Լչին առիր . . . Հէր նէ հառլ Լառէ , առառ առաճ՛քնառն ֆիրառրճ՛նառն սօնռա , Թառվառթլչյէ արմըզգ սէնին Լառռնէառա դառմառգլըգըն միւմքին օռլառմռառճ՛ռառն , Ցրառնառճ՛ռա կէլսի՛գ , վէ օրառա , պէն պիր գաչ բառա գառզառմազ Լուղըէ , ռառմառմ՛ հուղուրառն՛ռա չառգը չըգըրառգըմ՛ , վէ բառգ Լռճ՛ռա Լմիառիկիմ՛ հառլառէ , սէն Բիրէնէ առալառբընառա կէօսրիւ՛քառէն մնառ գառչըմազառա Լառէն :

—Դըզգարընառշ , կէօսրիւ՛քառէն մնառ գառչըմագըգ առնառմ՛ք , մուհառմ՛թառալը ֆագամ նառմուռռու պիր սառնառթ սըր , պէնառէն առէ չհ օլ պառառ սառա առ ու հիճառ Լմիմճ՛ :

—Բ՛ճ՛ք Լչի , պու Լառռուռառա պէն սառ սէնիրէ հէմէֆ՛քնառըմ՛ , լառքին զառնն Լառէրիմ՛ քի , Նառմուռառա մնուզառյիր պիր չէչ վառ Լառ՛ , օ տառխ պիր առէմ՛ , քէնառինն չէրի՛ք վէ բէֆիզլէրինի հնռ՛քնռմէճ՛ զառնառպառմազ ՝

վէ պու պիչարէլէրի ասպրուանան ասղրուձա բրանկաձա կղա իթախրէն ալ-չադճա խսնանէթի , պիր մըգատր պահպիշ իչին իսթիքճատ ինչէմէք տիւ : Տօղրու սէօյլէ , պիրնաէր , սէն պու չէ յի եաբաթն մը եաբնաթն մը :

—Պէնիմ դամիրիմ միւտաւաէ իսթմէղ չի , մէմալիքի տախիլինէ պէնի միւտաֆիրէթէն դադալ իսթմիշ օլան պիր պիճէնատ հիւքմնատա , փէվ-դէլատէ պիր մնաղարատի ինգա խոկսին : Պինաէն ալէ յհ պէն պու եօլտա մնալ դաչբրանըդը հիւքիմէթէ խապէր վիրմէքճէ , նամուսլու պիր ատամ կիսպի մնաամէյէ իսթամ :

Դարմէն , պիր նազարը թահդիր իչէ Մօրալէսի պադպադ , չէօյլէ իլավէ իսթա .

—Հալդա քի , սէնին չու դամիր վէ միճատան բահամիբուլբուլդընէնէթիճէսի վէ սեմէրկա , Խոբանճատան ֆիկար իսթահիկիմիշ մնսիլու , Ծրանատան տահի ֆիկար իսթմէքճիկէ պիդի մէճպուր դբըդ : Զիւնքի , սէնին դամնալատրդըն ատէմիներին ադրատա մէ տօսմէդրդ , ահդը իսնթիդամ իչէն , հադդբյա սէնի դամէ ու թէչէֆ իսթմէքճիկի միւտա իսթմիշէր խոկ :

—Տօղրուսու չու եօլտա իֆատէնէ թէչէֆքիւր իաերիմ , դբդդարբնատաչամ , ատահ Մօրալէս իսթիհզա ատրբէթիչէ պաշընը էնէ բէֆ :

—Զաթէն սէն պէնիմ հադդբը օլտուղամու բէֆ ալէա պիճիսին . հէր նէ հալ իսկ , սէն նիճէ պէնի սինէ , նատբէլ քի ատամ , սէն թէհհահի կէօրիւնճէ , հէման պիլճիւմիէ քիւհանիլէր միսիլու , ատիչարը ատհչէթ օլատուղնատան , լիմնատա իլք կէլէն սէֆինէմէ բատքիալէն , Համանատա կէլտիք , վէ պիթը սէքիզ այ սբը քի , պուրատաերդ , վէ ֆէնտա պիր եօմիւր կէչիրիւօրտւդ

—Խանըր , խանըր , պէնճէ պու-րատա կէչիստահիկիմիշ եօմիւր , էբէյինճէ բահաթի պիր եօմիւր տիւր :

—Իօյլէ՞ մի գանն խահիօրատն :

—Էվէվէթ , վէ պուննու ատչդատան ատչդա տու իդրար խատերիմ :

—Ցադաթի պէն պիւտպիւճինէն պու կֆքեարըն մնատպիրնատ յիմ : Նէ՞յիմիշ էբսիք տիր :

—Նէ յիմիշ մի էբսիք տիր : Սէնին չու տիմանէճճ միւտիրնէ ճէվատ վիրմէքճիք դատար դօլայ չէյ օլամազ : Նէ օյլէ քի , նիհանէթի պէն , հէր կիւն դաղանըշ հէր կիւն նէմէք եօմիւնատէն արթըգ օսմանըմ , վէ չէնկիլիք անտոմքնատան ֆէվգէլատէ պիր խոկիդրան հիսա իսթմէկէ պաշտատմ : Իմտի , անչանօրմուստան , Մօրալէս , պէն պուննատան պէօյլէ հէր նէվի գունմնատանէլերէ վէ մէչիտանէլերէ վէ ատիրէնէ , չարդը չաղբրմագըդա վէ բագա իճրա իսթմէքճիկէ կիտերէք , պուտ տամքն ալմագ իսթէնէն պիր իթագըմ հայատուտարքն հադդարէմէքրինէ եսիր օրմագ իսթէմէմ , վէ ատէքամ :

—Ինչրնօ իլէ նիլէնէճէք օլար իսէն , ատֆքի տէ մնանօրնանէք տա պէր իթատաք իտեճէքճին , չինքի օղ վադդբթ Ինչրնօ սէնի պէտիճէճէք տէ

—Նէ՞ , պէն օնիմ պէտէվինին դաբրդթ մը օլաճատրմ քի , պէնի քէնտիսի իլէ պիրլիքտէ օրմանըզար ատասբնատա պիր դուխտէճէ կէօրիւսիւն . խանըր , խանըր , պէն եօյլէ , հիւքիմէթատէն բուխատթը օրմագաբղն ատճքդբդ իսէն պիր ատէմին դաբդբը օրմամ , վէ օրամամ :

—Ցադաթի սէն պիր միւտաէթ էվվէլ պու եօրտա սէօյլէմէճօր խոն :

—Իհթիմալ տբր :

—Պէ պու կինքի կիւն իթահդիր իսթմէքտէ օրատղան ատէմին , օղ վադդբթ տիմանէճի օրատղանու ունութտոն մու :

— Եանըրլէօրտան . . . Փիլտադը

պէն մէրգուսու , կէնճ վէ կիւզել օլ-
տուղու , վէ պանա , սէնի սէվդիմ
տէտիկի , վէ միւտաէթի էօմրիւմ
տէ իլք տէֆա ճնա պագըպ , գալ-
պիմին քէսպի հէհէճան իթտիկինի
հիսա իթտիկիմ լէյին , մէրգուսու սէվի-
եօրում զանն իթտիմ : Հալպու քի ,
պունլարըն քեաֆֆէսի պիր խաեալ
իմիշ , զիրա պու կիւնքի կիւն Ռիվի-
նօեու սէվիէտիկիմի անլաեօրում :

—Ճագաթ նամըլ օլուպ տա , պիր-
տէնպ պիրէ կէօզլէրին ըշըղը կէօրիւր
օլսու :

—Զիւնքի , էֆքեարըմ թէպտիլ
օլտուղու կիպի , հըրսը շան վէ թա-
մամըմ տաիխ վիւսաթ քէպ էյթտի :

—Զըգան կիճէ պանա սէօյլէտիք-
լէրինի թէքրար մը սէօյլէհէճէքսին :

—Զըգան կիճէ պէն սանա նէ տե-
տիմ :

—Պիր թագըմ ըիւեալար վէ տի-
վանէլիքլէր , վէլհասըլ ղէնկին վէ
պիւյիւք պիր գաոըն օլմագ իւզէ-
եօրսուն :

—Էվվէթ , էվնէ իսթէրիմ :

—Լաքին հայֆա քի , իսթէմէքլէ
գաոիր օլմադըղըն արտընսա պիւ-
յիւք ֆէրդ վար տըր :

—Էկէրչի սէպապէյլէ իսթէնիլմէք
նէ օլտուղուն պիլիյիոր իսկ , իսթէնել-
մէք վէ գաոիր օլմադըղըն արտըն-
սա հիչ պիր ֆէրդ օլմատըղը անլա-
չըլըր , տէտի Դաուէն գարընսաչըն
սէօզլէնիւ գաթիթ իտէրէք , իչթէ գա-
րընսաչըմ , պէն պու տէտիկիմի իս-
պաթըյլա սանա կէօսթէրէճէյիմ ,
վէ իլալէթէն սէօյլէրիմ քի , պէնիմ ,
պիլճիւմլե միւշքիւլաթա գարշը գոյ-
մագ իւզրէ , մէգըքիր սէպապէթը իճրա
իթմէյըլինիմ , իհթիմալ տըր քի , պէն-
տէն տահա զիւտտէ սանա ֆայտէյլի
տիր :

—Ա՛ճայիպ . . . :

Դաուէնին տուտագլարընսա պա-
եէթլէ ճալիպ պիր թէպէսսիմ հու-
տուլէ կէլերէք ,

—Իւնո , պէնի տինլէ , տէվկիւլթա
Մօրալէսիմ , տէտի , պիր ազ էվվէլ
սէնինլէ չէտիսէն մուտամլէ իթտիմ
իսկ տէ , գալպէն պէնիմ սանա հագգ
վիրտիկիմ գաոսար քիմսէ սանա հագգ
վիրմէզ :

—Էօյլէ օլտուղունա պէն տախի ի-
նանըրըմ :

—Շիւպհէսիզ սէնին նօգսանլարըն
վար տըր :

—Ֆիմին նօգսանը եօգ տուր . . .
գուտուրտուղ տառէմ օլսունզ , մէրըլ-
սանսար Մօրալէս :

—Ճագաթ սէնին հիւնէր վէ մարի-
ֆէթլէրին տախի վար տըր . . . :

—Հէմ բէք չօգ վար տըր : Էվվէ-
լա միւքէմմէլ պիր միւզիգաճքըմ ,
կիւզել վէ ահէնքլի պիր սէսիմ վար
տըր , քէք կիւզել տուրքմոե քիթա-
բա չալարըմ : Պալաբրլարըմ տա զա-
եէթ չէվիք , վէ էլլերիմ հոֆիֆ տիր-
լեր : Պունլարսոն պաշգա , պիր ալա-
եէն թալիճիսի կիպի սիլահ խոթխոճա-
լինէ միւթէհէմիլըմ , վէ հիյնի հա-
ճէթտե պուղը չիրըլեր տախի գալէմէ
աշտիկիրիմ , վէլհասըլ եէտիմոե պիր
խայլի միւզիգա թէլլերի տէ վար տըր :

—Պունլար , վազ սա ինքեար օլուն-
մադ չէյլեր տիր , լաքին սէնին կիզ-
լիտե պաշգա մէհարէթլերին տե վար
տըր քի , պունլար տէրէճէյի պալէա-
եէ վարտըրըլմազ տըր :

—Նէ կիպի չէյլեր տիր . չինքի
պէն զուրուրիեէթի սահիպի օլմամըն ,
պունլարը քէնտիկինիսէն պիլէյիմ :

—Սէնին , պիր թագըմ տէտիսէ վէ
էնթրիգալար թէրթիպի խուսուսունա ,
ֆէվգալատե մէհարէթինտէն
պահս իթմէք խոթէրիմ քի , էկէր
սէնին լիեագաթքինա լայըգ պիր մէյ-
տանը վագըտսա մէվզուի իճրաեէ
գճուսլա , շիւպհէսիզ սէնի հէր

տերբեճեկ եէթիչավրեալ-իվ ։

—Էվվէթ , էվվէթ , պու տեսի քէնտիլէրինի պէն չօղ տեֆա միւքատտաս իմմիշիմ տիր . ֆիլհագը պէնիմ տեսի տէվ էնթրիդա թէրթիպլի խուտուտունատա օլան ֆիքը ու մէհապէթիմ , պիր մէյտանը վագըտատա իճրաեէ գօնուլտա , հէր հալտէ պէնիմ եիւքսէք տերբեճելերէ վասըլ օլաճաղըմ աչիքտար տըր , լաքին հայֆա քի , իչթէ պէն էյլէ պիր մէյտանա նատիլ օլամատըղըմտան , մէգըմըր մէհարէթիմ տէ դատանըլըտատ գալմըշ տըր ։

—Պունուն էօնիւ ալընապիլիր ։

—Նէ կիպի ։

—Եանի , օլամազ մը քի , պէն շուհալինտէ , եանի Հալանատատա , վաթանըզ վէ մէսլէնիպ պիր տէֆիլ չինկէտանէ օլաճագ , վէ հէնուզ դատաեա չըդմըշ օլան Իսլանեօլլար իմտատֆընատան թանըլըպ , հիւրիւմէթէ խատպեր վերիլմէմէք իւզրէ , եիւզիփֆինէն նըսֆընը պիր պաղ իլէ կիղլէմէկ մէճպուր պուլունաճագ եէրտէ , ծրաճատատա վէ Բարիատէ , պիրտէն պիրէ պիւչիւք վէ սօյզատէ տատէմլեր կիպի պուլունատըն , վէ հագդըն իւզրէ , քէնտինի տօն կիւզմնան Մօրալէս ի թիւլիւրատս թէամիւէ իմտիրէրէք , չիմտիւէ գատար կէչիրտիկմիշ պօշ վագըլըրատան իսթիֆատէ իտէալիէսինն , խուտուսիլէ , ալ վագըթ եիւքսէք մէվգըտատ պուլունան պաղը ֆամիլեատըր իլէ եապընէն թէալիւգիւն օլմաղլա , պիր իմտագըմ մէրատլըղալ , ադնին կէչմիշ զէմանընատա ատֆիքը նատզար իլլէմէնէճէքլերինատն , սէն տէ...։

—Պու սէօյլէտիկին վագատատ ինքնար վէ բէտտա օլաննմազ խոչ տէ , պունուն չարէտինի նէրէտատն պուլմազը ։

—Պունուն չարէտի բէք դօղայ տըր . չէօյլէ քի պէն պիր միւմէպէր Ֆրանսըզ իլէ էվլէնէճէք օլըր խոսմ , իշպու քնաֆֆէյի իւմիտլէր մէվգըի ֆինիչ կէլիր ։

—Ա՛հ , տէտի Մօրալէս եիւքսէք սէոլէ , վէ էլինի սաֆրատատա վըտատ , մէմնուզ իտէրիմ քի , պունուտան սօնրատ , քիմնէ , գատընըտաբըն էֆքետար վէ միւթալատաբըտատա բուղըթա վէ նէթիճէ օլտուղ տիմէկէճէք տիր ։ Նատզըլ քի պունուն իտպատիքը ադն տախի իրատեէ եիմտին , չիւնքի ուզուն ուզատտիեէ միւքատէտէ վէ միւթատատատան սօնրատ , նիհատեէք եինէ նօզթատյի հարէքէթինէ ատտէթ եիմտին , վէ լազըրատըը եինէ հաշմէթլու ճո տէօրատիւնճիւ Լուի գրատըն զատիթատնը պատրիեէօնատն չըվալիէ Թանըրեա տը Նաժատա պատըտատն ։

—Ճիւպհէսիզ ։

—Իմտի , սէվկիւլիւ գըզդատըրնատտըմ , ադնին պու չըվալիէ իւչ թէնհիւլ իմմէնէ քիմնէ մանի օլտուղ . մատատմ քի անքնա էվլէնմէք իտիեէօրատն , օլ պատատ ըէյինատ մուխթարըն ։

—Հալպու քի ադնին մուտաֆինէյիին օլմատըգճա , պէն մագսատիմէ վատըլ օլտուղ ։

—Էօյլէ իսէ , պիր ան էվվէլ սէօյլէ պադալըմ , նէ իտիեէօրատն քի , պէն եատատըմ , վէ էկեր պէնատէն թալէպ իտէճէկին խուտուս , քնամիլէն մուտքինուզ տէյիլ իսէ , եատատըրըմ ։

—Էվվէլա , պիրատէրիմ , պունա պէն բիտաթրա վիրմէլիսին ։

—Նէ տէտին , տէտի Մօրալէս հայրէմատէ գալըպ բէրէկէեէրէք ։

—Պին բիտաթրա տէտիմ ։

—Ֆըզդաըրընատշ , սէն տիվանէ մի օլտուն , տէեու սիւալ իտիտի Մօրալէս եէրինատէն սրչքատատագ , պէն բիտաթրա մը , զէվալը գըզնըզագ , պէն պու բատատը նէրէտատն ալատքմ , Տահա պէն միւտատէթի էօմիւմատ

մէպլաղը մէզպուրուն պիր րուպունա պիլէ նայիլ օլմամըշըմ ։

—Մօրալէս , չօլտաղճա եալանլար լաղըմ տէյիլ սիր ։ Պէն պիլիրիմ քի , սէնին եաթաղընըն աեւաղը ալթընտա պուլունան պիր արալըգտա , գըրդ պին Ֆրանսըզ լիրասը գըյմէթինտէ պիր մէպլաղ կիղլէմէ քտէսին ։

Պու սէօզ իւզէրինէ , Մօրալէսին րէնկի սալտու , վէ իքի էլլէրինի պա-ղընա տօղրու կէօթիւրտու , վէ իհթի-մալ տըր քի , էկէր պաշը պիւսպիւ-թիւն տուզ օլմամըշ օլսա իտի , հիտ-այէթինտէն պաղը սաչ այէմէթլէրի գօրարաճապ իտի ։ Պատէհու քէսիք պիր սէտա իլէ ,

—Հէյ վահ , հէյ վահ , տէտի , արթըգ պէնիմ իչիմ պիլմտի , զայպ ու թէլէֆ օլտում , եաղմա իտիլտիմ , սօհուլատում . . . հէյ վահ . . . հէյ վահ , պօղազըմա պիր թաչ պաղլա-եըպ , քէնտիմի տէնիզէ ատմամագտան պաշգա չարէմ գալմտը ։

Գարմէն , իչպու ֆէվգէլատէ տէհ-չէթ վէ զարիպ մէյհուսիէէթտէն տօ-լայը կիւրմէյինի թուրթամաեարտագ ,

—Թէէմին օլ , գարընտաշըմ , տէ-, չինքի սէն նէ՛ սօհուլատուն , վէ նէ՛ տէ իտարապ օլտուն ։ Պէն սէնին պիր բարանա էլ տօգանտուրմաեաճաղըմ , պիրա չալընմըշ օլսն ագճէտէ պէնիմ կէօզիւմ եօգ տուր ։ Էկէր պէն սէն-սէն պին բիտաթրա իսթէէօր իսէմ , Հայանատա կէլտիկիմիզտէն պէրու , պէնիմ ագալլի գազանճըմ օլտու-ղունու պիլ հիտապ իսթէէօրսմ ։ Պուննան պաշգա , իլէրուտէ պէն պու մէպլաղըն ատնա ծն միսլինի թէէտի-եէ իտէճէկիմէ էմինիմ ։

—Օն միսլինի՞ մի , թէքրարլատը Մօրալէս , կէօքսինէ տօղրու էյիլ-մէքտէ օլան պաշընը պիրտէն պիրէ եօգարը գալարարագ ։

—Էվվէթ ,

—Պու իսթէտիկին մէպլաղըն իլէ-րուտէ ծն պին բիտաթրա ալտաղընը զանն իտէրմիսին ։

—Էվվէթ , եախօտ չէօյլէ սէօյլէ-կէյիմ , մէպլաղը մէզքիւր իլէրուտէ էլլի պին ատէտ Ֆրանսըզ պիթունու օլաճադ տըր ։

—Լաքին գըզդարընտաչ , սէն պա-նա էլլի պին լիրա վիրմէք իչին , զէն-կինն ալմադըզդըն լաղըմ տըր ։

—Էվվէթ , պէն զէնկինն օլաճադըմ , հէմ եագընն վագթտա օլաճաղըմա էվինիմ ։

—Էօյլէ իսէ չու բլանընը պանա նագլ էթ պագալըմ , սօնրա իճապը-նա պագարըզ ։

—Իմռի պէնի տինլէ . . . ։

Գարմէնին պէր թաֆսիլ գարըն-տաշընա նագլ իթտիկի սաֆի , ֆա-գաթ մահիր բըլանընն նէթիճէլէրի-նի , իլէրուտէ կէօրէճէք օլտուղու-մուզտան , պալէտատէ պէնան իթտի-կիմիզ մուհալէրէյի տէվամ իթմէք-լիկէ լիւզում կէօրմէյիզ ։ Շու գա-տար սէօյլէրիզ քի , չէնկի գըզը թա-սավվուրտընը պէնան վէ էյզահ էյ-լէտի-քճէ , Մօրալէս , եավաչ եավաչ էմինիէէթսիզլիկի վէ իթիսնասըզլըղը պէր թարաֆ էյլէմէ-քտէ իտի , վէ նի-հայէթ Գարմէն քէլամընը իւքմալ իթ-մէ զտէն էվվէլ ,

—Էյ Մօրալէս , պէնիմ հըրսըզ չան ու թամանըմա հալէա թիւրահաթ , վէ իւմիտլէրիմէ պօշ վէ սիսանէճէ խա-եալթ նազարըլմա՛ մը պագըէօրսուն , տէտի ։

Մօրալէս , պու սիւալէ ճէվապ վի-րէճէք եէրտէ , թասընը տօլտուրտու , վէ տուտագլարընա տօղրու կէօթիւ-րիւպ , «Շըմալիէ տը Նաժագըն զէվ-ճէսի աչգընա» տիէէրէք իչտի ։

Ցագտի պու տէֆա մէրգում պու սէօզիւ իսթիհզա թարզընտա սէօյլէ-մէտի , վէ պօշտան թասը տուֆրանըն

իւզբրինե գոյտուգտան սանրա ,

—Պիր տադբդա պիւէ պայպ իմ-մեկէ կէլմէդ , պու տադշամնան իշէ պաշլանըբլնալը տբը , ասէտ :

—Պէն տահի ալ էֆբնարտաեբմ , տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ դբդ :

14

ՓԻՐԻՆՕ

Գարմէն սան սէօղէրի հէնուգ տղ-զբնտան չբդարբջ ի.բէն , պիրտէն պիրէ գարու չիտտէթէբ չալբնմադէ , գարբնտաշ վէ գբզգապբնտաշ տիմ-բէտիբէր : Մօրալէս էվէ կիրտիկինտէ , գարունուն իշէրբնբ սիւրկիւսիւնիւ գոյմուշ իտի :

—Գաթմէն , ահապա չու կիւզել վագթիմիզտէ կէլիպ բահաթբնբը պօզան .բիմ ալապիլիր , տէտի Մօրալէս պուրնունուն ալթընտան :

—Գարունու աչմա , տէեու իլալէ իթտի Գարմէն եավաշ սէտա իլէ :

Ի.բինճի տէֆա , պիրինճիսինէն տահա զիետտէ չիտտէթէբ վէ տամի պիր հէյիէթէբ գարու վուրտուտտու : Ա.յնի վագթտա պիր .բէօրէ.բ հավ-լատտը իշիտիպտի :

—Փիրինօ տուր , .բէօրէ.յինին սէ-սինի թանըբրմ , տէտի Մօրալէս :

—Էօյլէ իսէ , տալա աչմա :

—Ասլա աչմատագ օլմ.ըր մու : Զիւն-.բի գարու գարալբ օլտուղունտան , Փիրինօ , իշէրտէ տատմ պուլունտու-ղունու պիւէր : Էկէր հէր հալտէ սէ-նի կէօրմէ.բիւկի Փի.բրինէ գոյմուշ ի-սէ , նատբլ .բի իհթիմատէն պիր , վէ եահօտա գբզգանճլբգ տուլյդուտու , է-կէր սէնին եալընբգ օլմատգընբը մէր-գուման գանն իթտիրմէ.բատ իսէ , գա-բունու գբրբպ իշէրի կիրէճէ.բ պիր :

—Պէն պու տատմին գատբսը օլա-ճադբմ , էօյլէ մի , Ա՜հ , տալա , տա-լա , տանչն գարբսը օլմագտան իսէ , չու էտտատէ էօյլէմիւմիւ տահա գի-հատէ միւտտաճճահ տատա իտէրիմ , տէտի Գարմէն .բէնտի .բէնտուտէ :

Պու տբրտատա Մօրալէս եէրինտէն գապգբպ , գարունուն սիւրկիւսիւնիւ աչտը , վէ եիւ.քսէ.բ վէ տէվինճլի պիր տէտտա իպէ , վէ լէհճէսինտէ պիր մահ-զուզիեէթ ալէտտէթի հուտուպէ կէ-թիրմէնէ չալբչարագ ,

—Սինեօր Փիրինօ տուր , տէտի , խօշ կէլտինիզ սինեօր Փիրինօ , էկէր գարունու վուրտան սիպ օյտուպտունու-զու պիպսէ իտի.բ , ևէմին իտէրիմ .բի , պիր տադբդա պիւէ սիպի պէ.բէթ-մէ.բսիզին գարունու աչտը իտի.բ : Կիրինիզ , ճֆէնտիմ , չարուգ կիրին-նիզ , Գարմէն իշէրտէ տիր . . . Ա-ճտապա սիպի կէօրտիւկինտէ , նէ տէ-րէճէ մէ.ինտուն օյտճադ տբը : Տահա պիր աղ էվվէլ սիպին իւզէրինիպէ պահս իտիեօրտու :

Փիրինօ , Մօրալէսին պու սէօղէ-րինէ ճէվապ վիրէճէ.բ ևէյտէ , էմ-նիեէթտիպի.բէ կէօղէրինի էվվին իւ-չէրիպէրինէ կէզտիրտի , վէ Անտուտու-սիա .բէօրէ.բէրինտէն օյտն մէրգու-մուն զատեթի ուղուն պօյլու կիւ.բէ .բէօրէ.յի իսէ , կէնճ դբզբն եանընտա գօչտու , վէ մէղտաբէնէ իպէսբբը թէվէճճիւհ իթմէկէ պաշլատբ իսէ տէ , մէրգումէ թատաֆ.բնտան մու-գատպէլէ պիւմիւս կէօրէմէտի :

Փիրինօ , պաչէտտէ պի.բը օյտնան աթֆը նատաբ.բնտա , հէչ պիր շիւպ-հէյի նէտտնէնէ թէ.ուտտիւֆ իթմէկտի-կինտէն , լէհճէսինտէ էմնիյէթթի հա-տբլ օյտու , վէ գաշլատբ տրտտբնտա-.քի չուգուր տիւգէյիպ , չու հալտէ մէրգումունն նատաբը տիգգաթը , Գար-մէնին իւզէրինէ աթֆ օյտնտու :

Փիրինօ , ևիկիրմի տէօրթ ևիկիրմի պէշ եաչ.բնտա , օրթա պօյլու վէ պի-չիմի պիր տէլիզ տնպը օյտպ , տէնի-

պին կիրատապարքնը ալիխաթ խանէն չետիա ֆաբրիժանատը կիպի , չհա-
ասէթի պիր նէֆսանիկէթ , գալպինի պիհուզար դբքմասքը պէմնանէ ,
Լ՛հճէպի զանէթ լաթիֆ վէ գուսուր-
սուղ պիր սուբխաէ կէօրինիւբ
խան : Թէնինին բէնկի էամէր , սաչքա-
րք ախուղ , բարլաղ , իբէք կիպի լին-
ճէ , վէ քէճմիւբ կիպի սիեահ , կէօղ-
լէրի գարա վէ ջագըր , վէ ախչէրի
ինճէլիպի պէհաղ օլուպ , իչքէ պուն-
լար , մէրգումանն սիմասինա ֆէվգէլ-
յատէ վէ հէման ադամէթլի պիր սը-
ֆաթ քէնդ իհտիմամը խոխլէր :

Պիր ազ էվվէլ Գարամէնին , ՚էմ պե-
դէվէ թէամիլէ իհտիմամը պուս ատէլի-
գանդը , պագըլմէլէրի հէման ի՛հա-
քէնդը , վէ ֆադըրը հալէ ախչար օլ-
մուշ , լաքին ակլակսըզլըխ վէ զուրու-
րունէթի էբասէն պէրատմամըշ օլան ,
վէ ատալարըն էնէնյինատ վէ Սան-
իհտիկո օխսաբնատա խաքանն իհտիճ-քան
պուբտանան քիւրսիլի ուրդ հիւքմ
նատրարքնըն իւք ճինայէթինատէն իլէրի
կէլմիշ խան : (*)

Ինիւնո , քէնան ճինայինէ վէնատագ
օլան պիճճամիլ նֆրատա վէսիլատ , ատ-
քա [illegible] պիր մէշղուլունէթէ թա-
պի օլմադ խոխէմէդ խան : Պունատն-
քա պէնրատէք էմրի թէպայնիշինիւ
թէատրիւք իհտիճ տաճի լազըմ օլ-
տուղունատան , էօմրինիւ , օխալարատա
ավճըլըդ իհտիճէյէ կէչիրիր , վէ թուխ-
տուղաւ ավարըք նամմադ խլին , հաֆ-
թատա պիր իչի պէֆա Հատանատա
կէլիր խան :

Պու ավճըլըդըն քէտարը ալէտէվինէ պէրէքէթլի օլուպ , Ինիւնո բարա գազանըը , վէ քէնան մէտարիֆի խոչ , նալընըզ գուրշուն , պարուֆ վէ րօմ մուսատատաբնատան խարուէթ օլմաղէ , մէրգումանն , գուլիպէսինին պիր քէօ-
չէսինատ պիր մըգտար ադչէճի պու-
լունմատը Իհթիմալաէն խան , ֆագաթ մըգտարը մէգրիւր , Մօրալէսին մա-
լիք օլտուղու վարիսաթ իլէ ըէգա-
պէթ խաճէք հալատ տէյիլ խան :

Մէրգումի կէնճ ավճը , քէնան հա-
լընըղըդ վէ տէրսէլի էօմրիս իչինատ ,
էճատաբ օլան Հինդուլէրին տուաթը-
նը մուհաֆազա իհմիչ օլուպ , անլէր
կիպի զահիրէն ֆէվգէլատէ գայտըդ
վէ տուրկուն թաապիաթը կէօրինա-
տիկիս հալատ , տէրունէն էմրաղը
նէֆսանինէ իլէ միւթթասըֆ խան :

Մէրգումի , վագտա ազ լագըրտը
խաէր խան խոչ տէ , պաղչէն գուլլան-
աբդը մէճաղի լինան , էն ևիւքսէք
չինրէրին տէրճէնինէ վարըը խան :
Էլպհաչինէ կէլինճէ , բէք ուատէ տու-
րէթատ խան : Շէօյլէ քի , պաչընա
գէլատան մատունուղ էնդի պիր Մէքսի-
գալը չաբգասը գօյմուշ , վէ վիճու-
տինէ գատա պէղատէն պիր էլպհաչ
կէյինվիշ , վէ տեագլարընա տախի ,
թա տիղէրինին նօգտարըսընա գատար ,
թի քէնդի ադաճլարա վէ նաբրագլա-
րա մուհաթարաբդ պատատիլէճէք ,
վէ նբլանդարըն ըսբըմալարընա գար-
չը գօնապիլէճէք տէրճճատ մէչին-
տէն ճիղմէլէր թագմըշ խան :

Ինիւնո , ուամուզունատա տախի պիր
սըքըմը էսկի պիր Իսբանճօղ թիւֆէն-
կի հատիվ օլուպ , վագտա պու թիւ-
ֆէնգ ատի պիր շէյ խոչ խոչ տէ ,
սահիպինին նիշանճըլըգտա օլան մէ-
հարէթի տատէսինատ , պիրինճի տէ-
րճճատ պուլունան սիլահլարտան
մատատա օլանպիլիր խան : Վէլհասըդ
մէրգումանն իւպէրինատ , ավճըլարա
մուխատա օլան հէր կէօնա էտէվինէ

(*) Գուտա ճէկիրճինին գատիմ մը-
թէատրըֆիլարը օլան ինգիլիս նէպին
պագըճէլէրի , հալա պու կիւնէ գատար
մէվճուտ օլուպ , պուճնար ատա ատիրէ-
լի իհտատա կիտմէմշէր տիր , ինչ վա-
գտա ապիս ուֆատէթ իչինատ Հաչարար
խան տէ ա գատինէն մուսթադիլ տէյիլ :

վէ մուհիմնէթ մէվճուա պուլունմուշ-
տա իսի ։

Վասֆընը իթմէքսէ օլսուդումուդ
պու տէվլիգանըը , Դարմէնին օխուր-
տուդու սուֆրանըն կանընա կադա-
ջարագ , մեղքիւր սուֆրանըն իւզէ-
րինէ , պիր չիֆթ զահէթլէ նատիսէ
քէնտի՛ը գոյսուս , վէ խօշ վէ լաթիֆ
պիր սէսսա լէյ ,

—Պէնիմ՛ զահէթլէ սէվկիւլիւմ ,
պունդան տահա ալէա պիր հէսիւէ
կէթիրմի՛ը խոթէը իսի՛ , լաքին պու-
նու սա վէրէն պէնիմ՛ էլիմ օլմադըդ ,
եթիրէկիմ՛ տիր , տէսի ։

Դարմէն , պու սէօղ իւզէրինէ ,
պաշընը իսաֆիֆ սուրէթիտ տալսաը։
Մէզպու լէնին չա մուտաէէլէմ պիւս-
պիւթիւն պէսիսանանէ տէյիլ իսի
իսէ տէ , թէչէ՛ը քիւրիւ ադիմ մանէա-
սընսա տախի տէյիլ իսի ։

Քիւրինս չանթաընը արաչթըրաը ,
վէ պունուն իչինէն , նէֆիս գօդու-
քա պիր թախթասան նաքդընը , վէ
իւղէրինտէ նադիքանանէ սուրէթիտ
չիչէ՛ը թասվիրլէրին օնուտունուշ օլարագ ,
քիւչիւք պիր գումու չէգաըաը , վէ
պու գումթուտա , կէնճ գըզլէն տիւ-
քէրի իւղէրինէ վաղ իթտի ։

—Պու նէ՞ տիր , տէնու սիւալ իթ-
տի մէզպուրէ , էօյլէ պիր մէրագլէ
քի , պու մէրագ , թա հաղրէթի Հա-
վաէն վէ ճէննէթի տաէնուէն պաշ-
լաճագտըր , պիրիմ՛ կիւնլէրիմիղէ
գատար , պիր միւսա մնագամընտա ,
վախտէտէն գըզընա պիր լինթիւթալ ,
սիրտէէթի վէ տէվամ իթտիշ , վէ պուն-
տան պէօյլէ տախի եվինէ օ մինվալ
իւզրէ տիւնճանընդն սօնունա գատար
սիրտէէթի վէ տէվամ՝ իսէճճէ՛ը տիր ։

—Պանգընըզ , տէտի Քիւրինս ։

Դարմէն գումթուտու աչաըզընտա ,
տէրունէ , լինճէ վէ նումչագ գուշ
թիւչիւ բամնուգ իլէ մէմնու զանն օլու-
նուօր իսի ։ Կէնճ գըզ , մէզքիւր
բամնուգլագը պէր թարաճ իթտիկին-
տէ , դահէթ նատիսէ վէ կէրանպա-
հա լ՛էի տաէա Մէչլան միւճէվհէրին-
տէն իսմալ իսիլմիշ օլարագ , պիր չիֆթ
քիւրէ կէօլտիս՛ քի , իսմագը խուսու-
սունատա ճիւղի պիր թէճրիւպէսիղի՛ը-
տէն մնատա հիչ պիր գուսուրս նօգ
իսի , չինքի օլ վագթտա գատար Հա-
վատա ճէվահիրճիլէրի հէնուգ տանա-
ահթագրընը իւքմալ իթտիմիշլէր իսի ։

—Փիլ վագը , տէտի Մ՛օրալէս քէն-
տի քէնտուտէ , պիր պէտէվի իչին ,
պու բէ՛ը պէօյիւ՛ը պիր նէզա՛քէթ
տիր ։ Իչթէ նալընըգ պու պիր չիֆթ
քիւրէ ագալի նիւգ բիտահթրա տէ-
նէէր ։ Տօղրուտու էկէր պէն պիլսէ ի-
տիմ՛ , աչըրըր իսիմ՛ ։

Դարմէն , քիւրէլէրի էլինէ ալագ ,
վէ գատընդարտա մնահատա պիր նադար
իլէ թէճճէսիւս լյչէսի ։

—Նամ՛ընդ պուլունօրսունուգ , տէտի
Քիւրինս ։

—Ղահէթի կիւղէլ , տէնու ճէվապ
վիրտի չէնկի գըզը վազիֆէսիղճէ պիր
լիսան գուլլանադագ ։

—Սէվկիւլիւմ՛ , տի՛ կիմտի՛ Քէ-
լինս , պու քիւրէլէրտի՛ը լինճիլէր ,
տիւնճանընդն լինճիսի օլան պէնճի՛ չա-
նէէթլէ սէվկիւլիւմիւն կէօզլէրի գա-
տար պէրլուգ , տիչլերի գատար պէ-
նագ , վէ գուլագ թօզլարը գատար
բարլագ տէյիլ տիրլէր , վէ պիղին
գուլագլարընըգա պէօյլէ նաբմա քիւ-
րէլէր տէյիլ , լյլա նըլագագ տամագ
նագըչչը , լաքին նէ՛ չարէ քի նըլ-
տըգլար , ճէնտալը Հագգընը տըրլար ,
վէ պէն նըլտըգ տէվշ՛ուտէ՛ը իչին ,
գուպպէյի սէմմիվիսէնէ չըգամամ ։
Պէն իսէ , անճագ շու միւճէվհէրտա-
թա մալի՛ը օրնագ , վագտա պունդար ,
Օգիանօսուն պիլ ճիւմլէ խագինէլէ-
րինէ չանէմէ պուլունդան պիր մախ-
լուգա նատըչչը չէյլէր տէյիլ իսէ-
լէր տէ , հագգընտա օլան մուհագա-

պէթինիկին խաթըը խլին , պէտա թահ-
դիւ գապուլինէ հաճիեթ պուեու բոնա-
նըզը բեճա խաբրիմ :

—Ա՛պիկիմ Փիրինօ , ճէվապ վիրտի
Թամէն , պիր ազ պիւքիւթմէն ատն-
լա , գալի պիր սէաատ իլէ , պէզի խա-
թէմէներէք միւքէատըր գըլաճա-
ղըմ իչին , հագըգաթէն թէէսիֆ
խաբրիմ : Իմոի պատա հէսիեէ խթ-
ատիկինիզ ազը , մոնէլ մէհմանիեէ
գապուլէ հազըրըմ , լաքին պու քիւ-
բէլերի գաղուլ խաէմէմ :

—Նէ՞ իչին , ատահ Փիրինօ , պիւ-
չարը իպթիրապ վէ հէնէճան օլմատա
պաշլատաղ :

—Զիւնքի պիր ազ , ատաթլու պէչ-
նէնէ վիրինիպ ալընըը , տէյտ ճէ-
վապ վիրտի չէնկի գըզը , վէ Մօրա-
լէօ իպէ պէն պիզիմ ատաթլարընըզ պու-
լունմագատաըզ : Նատըլ քի պէն ատա-
խի պիզիմ քէզլիքլերինիզի մոնէմէմ
նունիեէ գապուլ խոխօրում , ֆա-
գաթ շու կիրանապատա միւճէմէհէրա-
թը նէ՞ խոսիլ պատա հէսիեէ էախ-
հօշունուզ , վէ նէ՞ խոսիլ պունդարը
գապուլ ։ Ա՛զինիմի խոխէնօրուս-
նուզ :

—Նէ՞ վախիէ՞ մի , բէրէքէտի Փիրի-
նօ , մանթըգա շու ադօղինէզիս հան-
կը անդամըզ օլմադըգմ :

—Խաէրը , ատա հանգը անդամ-
տընըզ , նէ՞ խոխէ ատաֆիմ , վէ նիւնէ
թէքրարդարըմ :

—Տիմէք պիր քի , պէ չոխուզատ հիչ
պիր միւնատէպէթ հօպ տուր , էօյլէ
մի :

—Ա՛պիկիմ Փիրինօ , պէնիմ պիր-
տիկիմ շու տուր քի , պիզիմ պէչ-
նէմիզատ ատֆ վէ խոսիս պիր ատաթ-
լուգատան պաշգա հիչ պիր չէչ հօպ
տուր :

Պու ադօղներ խոզէլինէ , Փիրինօ-
նուն բինկի ատճէկի տարէթատ ատա-
տու , վէ կէօզլէրինին էլթաֆքնատաքի
մոր ատչիպի , թէչի խթատ : Պու-
նունդա պէրապէր մէրգում նիննէ քէն-
տինի թուռնարադ ,

—Նիկերչի , պէնիմ զատէթ սէվիւ-
լուսմ , ատամ բէրէքէտէրէք , շու էա-
նատ քէնտի քէօչէնինի տիւչարը
քէտեր ու էլէմ գէըարադ , լաթիֆէ
խթմէք խոմէնօր իսէ , պու բէք զա-
լմատճ պիր լաթիֆէ տիր : Կէօրմէէօր-
մու քի խթատիկինիզի լադըրարլար , պէնի
էօչիմտէն պէտթեր պիր իշկէնճէ խ-
լէ թատաֆէդ հյլէնօրդար :

—Ձիվադք պէն պիզի էլէմ ու քէ-
տեր իչինատ կէօրիւճօր խէմ տէ , պու
էլէմ ու քէտերին սէպէպինի անդա-
ռատնատճօրում :

—Գամէն . . . պադըրարը ավճը
էօյլէ պիր նիւքսէ՞ք սէտա իլէ քի ,
պունուն չիտաէթինին մէն խոմէմ :

Կէնճ գըզ իսէ Փիրինճնուն իւղ-
բինէ վազիֆէսիղճէ ամճքը նադար հյ-
լէտի :

—Գամէն . . . թէքրարդատաը ավ-
ճը , հաւադ , ֆագաթ միւքէտաէր
պիր ատտա իլէ :

—Նէ՞ վար , Փիրինօ :

—Միմքին մի ատուր քի , պէնիմ
սէվիւլմէմ պէնիմիչ պու հօշտա գօ-
նաչուն : Ա՛ճապա հէր չէյի ունութ-
տոմ մու :

—Ա՛ճայիպ , խաթըրըմա կէլմիրէ-
ճէք նէ՞ վար տըր :

—Նիկերչի գալընիպ սիւքութ ի-
տիճօր իսէ , պարի գուվվէյի հաֆը-
զինիզ թէսհիւտաթընըզը խաթըր-
նըզդա կէլմէրսին :

—Պիհուտէ գուվվէյի հաֆըզէմէ
միւրաճաատի խոխօրում , ֆագաթ
հիչ պիր չէյ խաթըրըմա կէլմէճօր :
Բէզդիք նէ՞ տիմէք խաթէտիկինիզի
անդամատա չաղըշճօրում , լաքին մու-
վաֆֆադ օլմատճօրում :

— Պիզիմ գուվվէյի հաֆըզինիզ
ատարգ տէյիլ իմիշ : Իմոի էկէր միւ-

առաջինել ալար խոչ , պէն հեր չէլի սիղին խոհիրնեզա պղրոգանըմ :

—Պու խուսա առա մուհիմ ասրանըզ , Բիրինա , լաքին սիղ էվիլճե ածէլե-րիմ քի , պու իհչ պահուխունու գոնի հիչ պիր ֆայտահ ասըմնահաճադ ասըր :

—Պէն սիղին իչին բէկ կիւզէլ-նիլ ատմէմիմ մի :

—Օնու ատմէսէնիլ պիղէ , սիւ-չիւնմէնիլ վաճիպէնիլ իգիլիղասրը-ատան խոչ :

—Սիղի սեվիհոզ ալատըմու իչա-վե իհմմէտիմ մի :

—Անը սիւչիւնմէսէնիլ պիղ , սէզ-լէմէնիլ հադդինըլ խոչ :

—Սիղ ահ պէնիմ քեչտիզրը սիւն-լէմէ գիլիկի բէտա իհմտինիլ մի :

—Աճայիղ , սիղ օրմանըզորնըզտա պէնիմ ճինսիմինէն պիր մուհթաղ կէօրմիչմիսինիլ գի , քէնտիմնի , նէ կիւզէլմէնիլ , վե սիղի սեվկիմ տէնիլտիկտէ , պատալ իհմմէ խա-իէմէսին :

—Սիղ ահ պանա , պէնի սեվիճքոչ ալատըտանուզա պիլտիրմէմինիլ մի :

—Ասլա , ահ Դարմէն նիւքոչ սէս վե չիտահիլէ :

—Հիչ ահ , իլ խոչ , պէնի օ հօզա-ղա մահ սեվգ խոչճէնք հարպ քէհմոչ պուլունմուզրնըղ մի :

—Պու թօհաճի , պէն սիղին պիր իհագիմ պաշ խահատահա զահիլ օ-ղնճագրնըզը նանըլ պիղէպիկր խոհմ :

—Պէն էղիչ զանն իհմհմիմ քի , քէն-ոմ նիւքէկիմի սիղէ վիրահիկմ հոպ-ոչ , սիղ ահ քէնոմ նիւրէկինիղի պանա վիրմէ քոչմինիղ , վե չիմնիղիք պէնիմ նիշանըմ օլուպ , իչէրուոչ տոպի դէվճէմ օղոճադրնըզ , վե սիղէ օլան մուհապէհիմ իչէ , սիղի մէսուա խոչճէ չիմ :

—Իմնի , պէնիմ պիչարէ Բիրինօմ , պիղմէչ օլան քի , իշլէճ պու խուսուս-լարտա նանըմքըզրնըղ :

Դարմէն , հեր նէ գոտոպ չու սան սէօղլերի քնմնղի սիւքինէհ վե ճէ-ոպոէհղի սէօղլեմէ քոչ խոչ ոչ , նէյոհ , Բիրինօհուն լէհճէսինոչ հու-ոպլե կելէն ֆէվգէլոպոչ հէ յէհէհոչն ասլոպոր , ոնուչարը ոչհղհի ալմոգոտա խոչ , ֆագահի քէլոմընը տալա գոպհի իհմմէհէղրէ , չու վէճհ իղէ իլոպէ իհմոչ .

—Ըէճա խոէրիմ պիղէ Բիրինօ , սէր-պէսհճէ պէնոնը էֆքնոպ իհմմէքլիկիմնէն ոսլոպոր ոպտա հիոպոէհէլէն-մէ յինիղ : Էկեր պիղէ պոշղա նօլոտա լոգըրոբլոպ խոէճէ օլոտա , նոլոնճը վե խոյին պիր մուհլուգ օլուճ-րոպա , վե պիղին հիոպմէհի վե թէպէճ-ճիոհիունուզէ նոյիղ օլոմոտ : Ոոտոտ քի , պէնի ոոհիհէն վե գոլոզէն պեվի-նօզոոնուզ , նոոսրլ քի իոոնքրըտ , իշլոհ պու պիր նէյմ ու քնոէը պիր քի , օլ պոտոչ իհէնոպնի իհմմէմէ քէիմոնէն կելմոկ , վե պիղին սիւչարը իպղիհրոպ վե քէոէը օլոուղոնուզու կէօրէրէք , պէն ոոհի պիղին իպէ պէ-բոոպէը , սիւչարը իպղիհրոպ վե քէոէը օլմոգոոնըտ , ֆագահի պիղին չու ոոչգ ու մուհոոպզէմինիղի քէնոհ թոո-բոոքրմոոն իհչիղ վե ֆոոհղնքէ իհմ մէմիչ օլոուղոմա , զոոիը ու վիճոոա-նըտ քիոոհիպէն բոոհոհի ոոբը . . . :

Բիրինօ , Դարմէնոն քէլոմընը դոհի իհմմէք իոոբե , պիր հոպէ քէկի չէ-ոհոհ իոոբող իհմոհ : Ֆագահի կէնճ դէղ , հոպէ քէկի մէգքիոբէնէ էհէմ-միհէնի վիրմէհէրէ , չու նօլոտա սէօ-պիոնհ ոհէմոհ իղղէհոհ .

—Ա՛հ , պիկիրիմ քի , պիղ պոոնա ճէվոպղ վիրմէ քոչ իոոնէնօլոտոոնուզ , վե պէհոոն իհմոհիկմնիղ ոչղ ու մուհոպ-պէհիոհէն պէնիմ իոոպէքտոոր օլոուղ-մուտ ֆիլոքնինիպոհէն կէչիրիճնօլոտ-նուզ : Հոպ պոտ քի պիղին իպէնոնքղ , իշլոհ պոտ իոոուղոոտոա տոքը : Պէնիմ ոօպմնուշ օլոուղոմ մէմիճքէհոհ ,

ճիվէ վէ նէզա.քէթին , աչգ ու սէվ. տա իւէ հիչ պիր մինանաէպէթի օլա. մազ : Իվվէթ , Իսրանեատա տայիմա աչգ ու սէվատա իւզէրինէ պահա օլու. նուր , լա.քին քիմսէ աչքզ եա մնաչուգ օլմազ : Պիր գըզ կէնճ վէ կիւզէլ օլուր իսէ , թապիաթիլէ հէր քէս օ. նա «սէնի սէվերիմ» տէր : Ծագաթ պաւնու տիսէ.քատ , հիչ պիր պէ.յիս եօգ տուր , չիւն.քի պու իգլուր վէ ի. ֆատէ , ատհիհ պիր մուհատպէթլէ սէօյլէնէլտիկի հալատ , նէ սէօյլէեէնի վէ նէ տախի իչիսէնի օլ խուսուսա մէճպուր գըլար : Պու մատատ , տալթ պիր թաթլը պագըշլար վէ կիւզէլ թէ. պէտիւմլեր իւէ գարըշըգ , նէզա.քէթ վէ ճիվլէլէրատէն իպտիլէթ տիր : Իչթէ , Քիրինօ , սիզի թէհլիւն խատրիմ քի , պէն սիզիմ արատըզատա օլան մէգ. քիւր նէզա.քէթ վէ ճիվլէլերի սէ օ պտալտէն զանն իսիե օտուսմ , վէ եիւբէկինիզ , տուստագլարընըզ իւէ միւթթէֆիգ տէ.յիլ տիր զատնընատա իսիմ , էլհասըլ սիզին , հադգընատա օլան հիսսիեատթընըզ , սըրթ խապիա վէ ատֆ պիր տօտթուգ տան իպտէթ տիր իթթիֆատընատա խաիմ , վէ հալէտ տա օ իթթիֆատատաեմ , վէ սիզին պու հիսսիեատթընըզտա մուգատիլ , պէն տախի սիզին հադգընըզտա այնի հիս. սիեատիլէ միւթթատըֆ պուլունմադ. ատեմ : Ծագաթ իհթիմալ տըր քի , հատտը զաթինէ տուչ վէ գապա. հաթլարը օլմատան պուզը ճիվլէ.քեար. լըգլար իւէ , պէն սիզին ֆի.քրինիզէ պիր թագըմ իզֆալատիզ խատտալաթ հասըլ իթմիչ օլատմ , վէ գաթան մէվգըւի ֆիւիւէ կէթիրիվլէնեէճէ.ք իւ. միտլեր հուսուսինէ սէպէպիեէթ վիր. միչ պուլունատմ . . . Էկէրչի վու. գույի հալ պու իսէ , օլ պատատ աֆ. վընընըզը ըէճա իսէրիմ , Քիրինօ . . . Պէն սիզին ըէֆիգէնիզ օլամամ , լա. քին հեմիչբիրինիզ օլապիլիրիմ . . . Իմ. ամ , տօսթում , բիւհալարընըզը ու. նուտտունուզ , վէ հադգընըզտա օլան ֆէվգէլատէ խապհանէ մուհատպէթ վէ թէվէճճիւհում իւէ գանատաթ ի. տինիզ . . . Իչթէ , գարընատաչճա օ. լան օլ մուհատպէթիմէ տէւլէ օլմազ իւզրէ , էլիմի սիզէ ուզաթմադատա. ըըմ , անը ըէտտա իմմէ.րլիկէ իճթի. տար էլլէ.ըաիսինիզ :

—Իվվէթ , ճէվապ վիրաի չէտհատէն Քիրինօ :

—Նէ՞ իչին , պէնիմ տիւշմէնիմ օլ. մազ մը իտթէճէօտտունուզ :

Պիր գաչ սանիէճ գատտար Քիրինօ ճէվապ վիրմէ.րլիկէ թէրէէտհիւտ իմ. տի : Մէրգումուն , տէրսունէն հիտա էլլէտիկի շիտատէթլի իգթիրապ ալէտ. մէվ.լըրի , կիմսէ տի.քճէ թէհհտհատիզ վէ հէմուն վահշիտնէ պիր հէ.յէճէթ .քէտպ եթմէ.քատ օլան լէհճէճի խ պէ. քինատէ նագշ օլունատուգ կիսի , Դար. մէն տախի տիւտրը իգթիրապ օլմազ. տտա իտտ : Մ օրազէտ իսէ , էմրի պատա. ըէթ է ըիտատէթէն , իւքինճ տապիրէճէ չէ.քիվիշ օլուպ , Քիրինօ , Դատմէնին տէւտաթըգըրքընատան տօզատէք վէգդու. մու մէտուլ տտա իթմտիկինտճ , ֆիրսատ իտէ պիվլէ.ք իչին , ըէնչիրէ.լի աչգ.ը լատ : Նիհատէթի կէնճ տավճընըն հիտա. տէթի թէտիկին օլարատգ , թաթթը պիր տէտտա , ֆատատթ .քէմտի հէ.կէճանը գատգ իսէ ,

—Տիմէ.ք տիր .քի , տատհէն պէ. նիմ՝ սիզի տէվմէ.քատ օլտուգտունու պիչ մէճ օլտունուգ , է օյլէ՞ մի , տէտթ :

—Է օյլէ օլտուգտունա եէմին պիրէ իտ՝ .բիմ , տէեու ճէվապ վիրաի Դար. մէն :

—Ծագաթ չիտնէ տէ պիրմէգ տէ. յէըըինիզ ա , վէ մատատ .քի պէն եիւ. բէկիմի սիզէ վիրատիմ , սիզին տախի .քէնատ եիւբէկինիզի պատա վիրմէճէ. ղէ հիչ պիր մանի եօգ տուր :

Կէնճ գըզ , պու սէօզ իւզէրինէ ,

ըհտա եօլու պաշընք սալամասընատ, Ֆիրինօ չու վէճՀ իլէ տէվամ իթէտի.

—Րէճա խոէրիմ, պիրտէն պիրՀ ճէվապ վիրմէյիպ, էվվէլա, սիպին պիլմէնիզ լազըմ կէլէն խուսուսաթը պէհան իթմէ-քլիկիմէ միւսաատէ իտին: ԻՀթիմալ տըր քի, պէնիմիլէ էվլի օլտուղունուզտա, չալըշմահա վէ սէֆալէթ չէ-քմէհէ մէճպուր օլուրսունուզ գօրգուսուլյա, դէվճէմ օլմագըշըղա վէսիլէհ խոհեօրսունուզ: Էկէր էֆ-քարընըզ պու խէ, Դարմէն, Հանըշըրսընըզ: ՇիւպՀէսիզ պէնիմ իգամէթկեահբամ սէֆիլ տիր, լաքին պուրասը գատար սէֆիլ տէյիլ տիր: Սիզ պէնիմ իգամէթկեահբամ տա սուլթան օլաճագսընըզ, վէ էկէր սիզէ խըզմէթ իթմէ-ք իւզրէ պիր խըզմէթճի գատըն տախի Թուրթմագ լազըմ կէլիր իսէ, սիպին իչին պիր քէօյէ սաթըն ալաճագըմ: Պէն սիպին մէմնունլինիզտէն զիհատ զէնկինիմ: Ձէնտպը Հադդ պանա պիր նիշանճըլըգ մէհարէթի իՀսան պուհուրմասըյըտա, տա-հիՀէն պիր խազինէ վիրմիշ տիր: Պէնիմ ավճըլըգլա հասըլ իթտիկիմ ագչէ, տատէթա պիր վարիսաթ ալմէ-ք տիր: Շիմտիտէն պին բիսաթըրտա մալի-քիմ, վէ պու պին բիսաթըրա սի-զին տիր: Մէպլաղը մէզպուր իլէ սիզ, գատընլարըն խօշճանտըգլարը տիւս վէ սալթանաթը իճրա խոէպիլիրսինիզ, վէ պու ագչէ տարի օլունաճագ օլուր իսէ, սիզէ եէմին խոէրիմ քի, պուսան պաշգա ագչէնէ տախի մալի-ք օլաճագսընըզ, վէ տալա հիչ պիր չէյիմիզ է-քսիլմէհէճէ-ք տիր: Դարմէն, պէն բէ-ք իյի պիլիրիմ, վէ Թէէմին օլմուշում քի, սիզ պէնիմիլէ էվլի օլտուղունուզտա, մէսուա օլաճագսընըզ: Դարմէն, տատէթիմիզին մահվէնա տայիր օլան հիւքմիւ Թէլաֆֆուզ իթմէ յինիզ, վէ պէնիմ ղէվճէմ օլմագըշըղա լազըմ օլունուզ:

Պու ուճն սէօյլէր, օլ տէրէճէ թէէսսիրլի պիր հէնէճան իլէ իրատ օլունտուղալ քի, իթթիհատինատէ քի օտատա պուլունան Մօրալէս պիլէ, զատեթլէ միւթէէսսիֆ օլտու:

—Տօսթում, ճէվապ վիրտի Դարմէն, սիպին զիվճէնիզ օլմագ, վէ սիպի մութլու իթմէ-ք իչին, սիպի աշգու սէվատ իլէ սէվմէ-ք լազըմ տըր: Հալ պու քի, պէն սիպի պու եօլտա սէվմէմ:

—Յադաթի կիճինուն պիրիհինատ պէնի սէվմէհէճէկինիզի քիմ պիլիր:

—Լաքին նէ լազըմ սիպին միհն ու մէչադդութքընըզ ուզաթաճագ սուրէթտէ պիր թագըմ խաեւալաթա սէպեպիյէթի վիրմէ-ք: Հայֆա քի, պէնիմ պիչարէ Բիրինօմ, պէն սիպի, պիր դըզ դարընտաշընը քէնտի գաբընտաշընը տէվհինի կիպի սէվճէկիմի հիտա խոհեօրսում:

—Տիմէ-ք պէնիմ Թէ-քլիֆիմի ըհտա խոհեօրսունուզ, էօյլէ մի, տէտի Բիրինօ, տիշլէրինին ագասընտան էտավշ պիր սէտա իլէ:

—Էվվէթ, սիպին մէնֆաաթի վէ սատաէթինիզ իչին ըհտա խոէրիմ:

—Տիմէ-ք, տէվամ իթտի սաբըր սուրէթտէ Բիրինօ, կէօղէրինին Դարմէնին իւզէրինէ չէվիրէրէ-ք, տիմէ-ք, սիպին սուչսուզ վէ գապահաթսըզ ճիվէ-քհաբըրդլարընըզա, — նասըլ քի սիպին օլ Թաքիը պագըչլարընըզ, վէ հինատը սէրհոշ խոհճի Թէսէլսիմիլէրինիպի պու խոմիլ Թէամիհէ իթմէ-քաէհինիզ — , եհրէկհինտէ պէնի Թէլէֆ խոհճի պիր նանկըն Հաաբը իթտիկինիզ, վէ տամնարըրմուտա, գան եէրինէ, մէվատաը նարինէ ճէվճան իթտիրսիկինիզ Հալտէ, պու-նիւն-քի կիւն տախի պէնի սէվմէմիչ օլտուղունուզու, վէ պունուտան պէօյլէ տատա սէմիմիհէճէ-ք օլտուղունուզու պէհան խոհեօրսունուզ: Պէն սիպին

մէմլէքէթինիզ էհալիսինտէն տէյիլիմ, Գա՛րմէն, օլ մէմլէքէթտէն քի, ճիլվէ վէ նէզաքէթին աշգ ու սէվտա իլէ հիչ պիր միւնասիպէթի օլմազ իմիշ: Էվվէթ, պէն պիր Իսբանեօլ տէյիլիմ, վէ ատէթա պիր պէտէվիյիմ, ֆագաթ էօյլէ պիր պէտէվիյիմ քի, տահա միւտտէթի էօմրիւմտէ աղզըմտան եալան պիր սէօզ չըգմամըշ տըր, վէ գուլագլարըմ, եալանը սահիհլիքտէն ֆէրգ ու թէմեիզ իթմէքլիկէ ալըշըգ տէյիլ տիրլէր: Պէն, սիզ պէնի սէվիեօրսունուզ տէեու զանն իթտիմ, վէ պէօյլէ պիր զաննտա պուլունմագլըղա տա սիզ պանա սէպէպ օլտունուզ: Պէն եիւրէկիմի սիզէ գուրպան գըլտըմ, վէ էօմրիւմիւ օլ տէրէճէ սիզէ վիրտիմ քի, շիմտի կէրի ալմագ միւմքին տէյիլ տիր: Իմտի, պէնի տինլէյին Գա՛րմէն, վէ սէօզիւմէ իթիմատ իտին, չիւնքի եէմին իտէրիմ քի, սիզէ սէօյլէեէճէք սէօզլէրիմ, իճրա օլունաճագլար տըր: Պիլմէմ քի, կիւնիւն պիրինտէ սիզ պէնիմ զէվճէմ օլաճա՞գմըսընըզ, լաքին շու գատար պիլիրիմ քի, պանա զէվճէ օլմատըղընըզտա, պիր պաշգասընա տախի ասլա զէվճէ օլամաեաճագսընըզ: Պանա վատ օլունան օլ եիւրէք, գաթան տիկէր պիր խասիմ եիւրէկի իւզէրինտէ չարբմաեաճագ տըր: Էկէր պէնի սէվմէք իսթէմէեօր իսէնիզ, պաշգասընը տախի սէվմէեէճէքսինիզ: Գա՛րմէն, իշթէ սիզի աշգ ու սէվտատան մէն իտիեօրում, վէ տայիմա սիզին իւզէրինիզէ նէզարէթ իտէճէյիմ: Սիզ, հէր ներէտէ օլուրսանըզ, պէն տախի օրատա օլաճաղըմ: Սիզ պէնի կէօրմէեէճէքսինիզ, ֆագաթ պէն սիզի կէօրէճէյիմ: Հինալիլէր եըլան կիպի ֆէնտպազ օլուրլար, վէ անլէրին տիքէնլէրի զէհիրլի օլապիլիր: Իմտի, Գա՛րմէն, քէնտինիզի սագընընըզ, վէ պիլմիշ օլուն քի, հէր հանկը կիւն էլինիզ տիկէր պիր ատէմին էլինէ տօգունաճագ օլուր իսէ, հէմ սիզի, վէ հէմ օ ատէմի բարչալաեաճաղըմ, նասըլ քի շիմտի, պիր ազ էվվէլ սիզէ թագտիմ իթմէքլէ, քէնտիմի պախթիար ատտ իթմիշ օլտուղում, վէ սիզին թահգիրլէ ըէտտ իթմիշ օլտուղունուզ ինճիլէրի բարչալաեօր իսէմ: . . :

Քիրինօ, պալէատէքի սէօզլէրի պէզաեէթ սօղուգ գանլըլըգլա թէլաֆֆուզ իթտիքտէն սօնրա, իքի քիւբէլէրի էլինէ ալըպ, եէրէ աթարագ, աեագ գապըսընըն տէմիրլի էօքչէլէրիյլէ տախի բարչալատը, վէ պատէհու,

—Գա՛րմէն, ինչալլահ թէքրար կէօրիւշիւրիւզ, տէտի:

—Խա՛եբր, Քիրինօ, թէքրար կէօրիւշէճէյիմիզ գալմատը. իմտի Ալլահա ըսմարլատըգ, տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ, շիտտէթլի պագըշըյլա, Քիրինօնուն եիւրէկինի գըլըճ ուճույլա կիպի տէլէրէք:

Քիրինօ, աղըր աղըր գաբուեա տօղրու կիթտի, վէ գաբուեա վիսուլինտէ, արգասընա տէօնիւպ,

—Թէքրար կէօրիւշիւրիւզ, տէտի թէհտիտ եօլլու պիր սէտա իլէ, վէ ագբպինտէ տիշարը չըգտը:

Քիրինօնուն մուֆարագաթընտան սօնրա, Մօրալէս, կիզլէնմիշ օլտուղու օտատան տիշարը չըգըպ, Գարմէնին եանընա կէլտի:

Պու էսնատէ կէնճ գըզ, իքի էլլէրինի կէօքսիւնիւն իւզէրինէ գօյմուշ օլուպ, պաշընը մաղրուրանէ եօգարը գալտըրմըշ, վէ կէօզլէրինի, Քիրինօնուն արգասընտան գաբանմըշ օլան գաբուեա տօղրու աթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ, հալէա խասմինէ մէյտան օգուեօր թարզընտա տուրմագտա վէ կէօքսիւ, կիյինտիկի գօր-

սէնին ալթընտա զանն իտէրսին չի գապարմագտա իտի ։

—Ա՛հ , իչին պու տուբէթի քէտպ իտէճկինի պիլը իտիմ , տէյտի Մօրալէս պուրնունուն ալթընտան , հէյ բէ՛ք ալէտ պիլը իտիմ ։ Իչիէ օղ լաներլի պէտիվի , վէ Ա՛ղահըն տէրկատանան թարտ իտիվիշ օլան օղ Քիրինօ , պունտան էվվել սէնի սէվտիկի գատար , չիմտի տէ սէնտէն նէ՛ք բէթ վէ իգրահ էյլէմէ՛քտէ տիր ։ Օղ մէելուն սանա թէհտիտ օգուտու . Հինտիլիէրին թէհտիտի իտէ , բէ՛ք պօղ տէյլ տիր ։ Իչիէ պու ատէմլէր եբլան կիպի հէյլէպազ սբրսար , նատբ քի քէնտիսի տախի իգրար իթտի ։ Պունտան պէօյլէ հէր թարաֆտա սէնին արգանտան կէլէճէ՛ք , վէ սէնին վէ պինաէն ալէյհ պէնիմ կէօրէմիզ իչինտէ եիւբիւէճէ՛ք տիր ։ Ա՛հ , Դարմէն , Դարմէն , պիզի նէ՛ մուդիրը վէ մուսիպէթէնկիզ հալէ տիւչար գբլատըն ։ Էկէր ադիզլէր պիր մէրհամէթի իթմէգլէրը իտէ , պու կիրատապտան նոսրբ չբգապիլէճէ՛յիզ ։

Մօրալէս պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման , եիւբէկինտէն սո՛ւ ու էնինլեր իթմէ՛քտէ իտի ։ Դարմէն իտէ , օղ սբրատա սիւ՛քիթ իւղրէ տուրուպ , գատրընտաշընդն շի՛քաեէթլէրինի իչիթմէ՛որ կիպի կէօրիւնմէ՛քտէ իտի ։ Պինապէրին Մօրալէսին սապը ու թէհամիւլիւ թիւ՛քէնէրէ՛ք .

—Դարմէն , տէտի ։

—Նէ՛ վար , պիրատէր , սէեուս ճէվապ վիրտի մէզլուրէ , տոպիքնըզգա պագարագ ։

—Հիչ տէյլ իտէ , ճէվապ վէր ։

—Նէ՛ չէյէ՛ ճէվապ վիրէ՛յիմ ։

—Պու օղան կէչէնլեր հադգընտա նէ՛ տիւչիւնիւէօրտուն ։

—Տիւչիւնիւէօրում քի , թէհլի՛քէլի պիր օեուն օյնամտա պաչչատաճաղըզ , վէ պու օեուննա գօնուլան ադճէ , պէնիմ էօմրիւմ օլտուզունան , պու օեուննու գազանմագ լազըմ տը՛ր ։

—Տիմէ՛ք հալէա էֆ՛քտարընտա իտրար իտիսօրտուն ։

—Հէմ հէր վագըթտան դիէտատէ ։

—Քիրինօտան դօրգմա՛ղընըն ։

—Քիրինօ պէնի էօլտիւրէճէ՛ք տէ օլտա , պէն եինէ անտէն գօրգմամ ։ Պունտան տա պաչգտա , սէն պէնի բէ՛ք լյի պիլիրսին քի , պէն էօյլէ մուիտա՛թարալարտան դօրգան վէ թէհտիտլերտէն բիւճախ իչլեեէն դբգլարտան տէ՛յիմ ։

—Բէ՛ք իյի , մատամ քի իտթէհսօրսուն , էօյլէ իտէ պիր ան էվվէլ իչէ պաչլատալըմ ։

Մ՛օրալէս պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սբրատա , եէրէ էյլիպ , գբրբլմզդ օլան քիւրէլէրին ադճան բարչալարընը տէվչիրտի , վէ ճէպինէ պօեարագ , քէմնի նէս իչէ ,

—Հա՛յ վահչի վէ նէմ պէտէվի հէրիճ հա՛յ , իչիէ եիւզ բիտաթբատ տէտագլարը ալթընտա էղիպ կո՛չէճ էթտի։ Դարմէն իտթիմէեօր իտէ , պունլարը պանա վիրտին , պին գատ իյի օլմա՛ղմ իտի , տէտի ։

15

ՄԷԼԷՍ ՊԻՐ ԳՈՏՐՆ

Օգուեանլարըմզդ տէր իտթըր իտէրլեր քի , չբվալիէ Թանքրէտ տը՛ր Նուժատ , տօն Ժօզէֆէն վէ Անտոնիյիտթատան մուճարագտի էթտիկինտէ , քէնտի քէնտիյէ հէմնան շու ատթիտէ՛ք լաճգլարը սէօյլէմիշ իտի .

«Ա՛հ , նէ՛ տէրէճէ կիւզել վէ սիվ պէր պիր գբզ . . . Ա՛հ , էկէր պէն ղէնկին օլսամ , էկէր ամիրալ օլսամ , վէ էկէր եալընըզ պիր մարքի օլսա իտիմ , էօյլէ հիսս իտիսէօրում քի ,

պու կէնճ դէզը սէվճէք իտիմ։ Ծա-
գամ բէտրէնին պուննա մէլէնըլ-
ըընա պէտէլ, չիմոի պէն ծնա նէ՞
թագամ իտէպիլըիմ, պէն քի,
իննիանըզ պիր խոմուշն, վէ պիր
դէլըճմուան պաշպա հիչ պիր շէյիմ
ալմանատաղ, սէվիլ պիր ֆամիլիա-
նըն էվլատըլըմ։ Իմոի, պէթդէդ մէղ-
պուրէ իւղէրինէ ուիւշինմէ՞ք քնարը
ադէլ ոէյիլ ոիր, դիպա օղ պաղաճ
բէ՞ք չօգ ուիւշինմէ՞ք քիմիկ դօղադըը։»

Շիւպհէսիզ պու պիր ապիլանի դա-
բար իտի իտէ ոէ, նէ՞ չարէ՞ քի, պու
հօլատա օլան գարարլարըն թէմամէն
իճրասը, բէ՞ք նասիր ոիր, վէ հէ-
ման ապիլմա, պիր եր.բէ՞ք, «ֆալան
գասըն իւղէրինէ պէթդէդ միւլահա-
զա իթմէկճէկիմ» ոէտիկինտէ,
զանն իտէրսին քի, պու սէօզ, մեր-
գուման օղ գասըն իւղէրինէ, հեր
հալտէ վէ ապիլմի սուրէթտէ ուիւ-
շինէճէկինէ ոէքալէթի իտէր։

Իչթէ Թանքրէտ ասխի պու գապ-
ոէյի ումուժմէկճէ թագի օլսու։ Ճէօյ-
լէ քի, մէրգում, պալէտտէ մուհար-
բէր օյան գարարը վէրմիշ իլքէն, Ա-
նուշճիւրթանըն ճալիպ սիմռաք, քէօ-
քէ՞ն լաթբըրընտան գաթտան չըգմա-
ոը, վէ մէրգումուն ֆիքրինի ապի-
մա մէչուլ դէլսըը, վէ հէնուզ իւչ
կիւն միսուր իթմէմիշ իլքէն, մէրգում,
ոօն ծօղչինն դէզըընա չէոիտէն ալէա-
գա իթմիշ օլսուղտունու, վէ անքն
նասրը աչըք իլէ եռանմագտա իտուկի-
նի հիտա իլլէմէկէ պաչլատը։

Պունտան պաչգա, պու խուսուս,
վագտա պիր խոճուլ իտի իտէ ոէ,
աչգ ու սէվտա մնատէլերինտէ չօգ
ոէֆտա էմնալի կէօրիւնտիւկիւ միսիլ-
լիս, շիւպհէսիզ պու սըրտտա ատ-
խի, էկէրչի, պիր ազտան հի.քնանէ-
սինի իտէճէ՞ք օլսուղտունուղ պիր թա-
գամ վէգաիյի ճէոտէտ վէ մուհիմմէ
ղուհուրա կէլմէսէ, վէ տէլիֆանըլընն
մէգ.քիւր սէվտաքընը ունուԹտուրմա-
ոալար իտի, մէգ.քիւր իտէոալ ատխի
պիր հադըգէթի օլաճագ իտի։

Գապտէն իւչ Ֆիլինօ վէ Մօրալէս
պէ յինէտէ վագը օլան մէնղարէլեր-
տէն իւ.քի կիւն սօնրա, Թանքրէտ,
շէհրին իչինտէ իթտիկի ուղղուն վէ
սըգ.քնթըլը ոէ.յտահաթատան ավտէ-
լթինտէ, իւճո՞ն Սանտրի.քի պիր իւղթի-
բտապը հալտէ պուլտու։ Մէղպուրէ
միւհթերիմ գասրնըն լէհճէսի, հե-
նէճան վէ պիր սըրը իւմա իտէպ,
քիւչիւ.ք կէօղէրի իտէ, Թաքեատը-
նըն էնի քէնարլարը ալթընտա բար-
լամագտա իտի, չիւն.քի մէրգումէ,
Համանանըն իդլիմինէ նիսպէթէն, վա-
Թանը էլպիսէնինի Թէր.ք իթմէմիշ իտի։

Շիւպհէսիզ, մէղպուրէնին տու-
տագլարընտա պիր էսրար մէվճուտ
օլուպ, պու էսրարը հէմ սէօյլէմէ.ք
վէ հէմ սէօյլէմէմէ.ք իսթէտիկինի-
ոէն, իչթէ պունտան սօլաեը Թա-
պիսթը իլէ միւչարը իղթիրապ օլ-
մագտա իտի։

—Նէ՞ պու հալ, մնատամ Իվոն, նէ՞-
յինիդ վարը որը, տէհու միւալ իթ-
տի Ֆրանսըզ։

—Ա՜հ, միւսիւ Թանքրէտ, նէ՞ ը.
տուղտունու պէն սիղէ սէօյլէնէմէմ։

—Նիչին։

—Նիչին մի։

—Էվվէթ նիչին։

—Չիւն.քի, միւսիւ Թանքրէտ,
Հադդ Թէալանըն ինտանէթիլլէ, էլլի
Եէտի Եաչընտա վատըլ օլսուտ, վէ մու-
հաֆըզըմ՝ օլան ապիղ Իվ իլէ ապիղ
Անննա տ՝ Օրէ՛յ միւսարէ՞ք օլսունըար,
հէնուզ միւսաֆէթի էօմրիւմտէ՞ քիմ-
պէնին ճանընքըն Թէլէֆինէ չալըշմա-
մըշըմ տըր, վէ պիղին ճանընքըզըն
ղայըպնա ատխի ճիւրաթ իթմէնէ-
ճէկիմ։

—Ա՜ճայիպ, ատխի Թանքրէտ, մէղ-
քիւր մնագտաոէմէտէն միւԹէէսսիր

օլարագ , ։ մատաէ պէնիմ ճանըմըն ղայըը իւղերինաէ մի ախր։

Մէրդումէ դաստն խաչ չըդարա-
րագ ,

—Էվվէթ , աէսի ։

—Տիմէ՛ք սէօյլէմէ՛ք իմթիմէտիկի-
նիզ մատաէ պանա այիա ախր ։

—Սիղէ այիա օլմաեբաղ տա քիմէ՞
այիա օլաճագ տըր ։ Շիւ-քիւրլեր օլ-
սուն , Հադդ Թէյալա հազրէթլերինէ ,
Էլուա Սանտրի՛ք , ալթընճը Թէնապիհի
իլահիեէ դարչը կիւնահ իշլէեէճէ՛ք
պիր սինանտ տէյիլ ախր ։ Վէ պուն-
տան տա գաթինաղար , մէրդումէ կէնճ
ի՛քէն , պէն տախի կէնճ իտիմ , վէ
իւղերինէ տիդդաթը Թամիէ իլէ նէ-
զարէթի իթմէ՛քտաէ իտիմ ։ Վէ ադիղ
Մ՛աղուա տուալար իաերի՛ք , զէվճիմի
հէր կէօնա չարըդդ եօլլարտան դաւ-
Թարտըմ ։

— Հիւրմէթլու մատամ , տէսի
Թան.քրէա կիւլէրէ՛ք , սիղ , դէվճի
միւհիթերէմինիզէ այիա օլան հէր խու-
սուսա , մէրդումէ իւղերինէ իճրայի
նէզարէթի իթմէ՛քլիկէ հադդըսընըդ ,
ֆագաթ պէն պէ՛քտար օլատըմա-
տան , վէ ՛քէնտի քէնտիմի դուշունա-
պիլէճէ՛ք պիր սինանտ պուլունտու-
ղումտան , վէ ՛քէնտի իդդարընըդ իւզ-
րէ , պանա տայիը օլան պիր մատաէ-
յի պիլտիկինիզտէն , հէր նէ տախի
օլսա , պիր ան էվվէլ պանա պիլտիր-
մէնիզի բէճա իտերիմ ։

—Մ՛իւսիւ Թան.քրէա , պէն տէ սի-
զէ բէճա իտերիմ՛ քի , պու չէ՛յի պա-
նա սօրմաեընըդ ։

—Պիլա՛քս , մատամ , սիղէ պու չէ՛յի
սիւալ իտէրիմ ։

—Ֆագաթ զամիրիմ . . . ։

—Պանա տայիը օլան իշլէրաէ սի-
զին զամիրինիզ տալա պիհուդուր օլ-
մասըն ։

—Տիմէ՛ք հէր հալտէ ալ խուսուսու
պիլմէ՛ք իմթիէօլսունուղ ։

—Էվվէթ , հէր հալտէ պիլմէ՛ք իս-
թէրիմ ։

—Հիչ տէ՛յիլ իսէ , չունտ տունութ-
մաեընըդ քի , պէնի աէօյլէմէկէ մէճ-
պուր դըլան սիղդինիզ , վէ պիւնաէն
ալէ՛յհ , էկերչի սէօյլէնէճէկիմ չէ՛յ-
լէր , սիղի իպքալ իտերլէր , վէ կիւ-
նահ իշլէմէեէ պիր վաըթտա օլաւրլար
իտէ ։ պէն տալա մէտաւ վէ միւթէհ-
հիմ օլմահաճադըմ ։

—Խաեբը տէսիմ՛ա , մատամ Ի-
վան , հէմ պիր ան էվվէլ սէօյլէ՛յճէ-
կինիզի սէօյլէ՛յին , չիւնքի զաթէն բէ՛ք
չօդ պէ՛քլէթտիղիզ ։

Նիհահէթի մէզպուրէ միւհիթերէմ
գաստն , պունճա խարարլարա դարչը
տուրամահարագ ,

—Բէ՛ք է՛յի , տէսի , իշթէ վուդու-
յի հալի սէօյլէ՛յիմ ։ Պունտան պիր
սահթ գատար ագաէմ , Հալահատա ,
պիր թադըմ խալդը պուշտան չըդա-
րան , վէ ոյ վէ ճիւնէլերի պօղուդ օ-
լան գատընդարտան կէնճ պիր մէլէղ
գատն , պուրտահտիկլերի՛ք , սիղինէկ
գօնուշմադ խոթէտիկինի պէհանտէն
ուծրա , հադդընըդտա պիր թադըմ
չէ՛յլեր ոլտատ . տէկխուտատա Ֆրան-
սատա պուլունան վալիտէ՛յնինիզին
զէնկին վէ պինդիւ՛ք զաթդար օլուպ
օլմատըդլարընը սիւալ իթտի ։

—Սիղ նէ՛ ճէվապ վիրտինիղ ։

—Մ՛ալիմ՛ա , միւսիւ Թան.քրէա ,
պիր թադըմ հէմշէհրիլէր , մէմլի՛քի
էճնէպիեէտ պուլունուդդարընտա ,
պիրի պիրլէրինի թատահուպ վէ վի-
զահէ իթտի՛քլերինտէն , պէն տախի ,
սիղին բէտեր վէ վալիտէյնիզին դըրալ
գատար ատըդատէ , վէ Թէ՛քվիլ Գու-
պա ճէզիրէ՛սինի մնատահա իտէճէ՛ք
մէրթէպէտէ տահիպ սէրվէթի օլսուդ-
դարընը սէօյլէտիմ ։

Թան.քրէա Թէպէսսիմ իտերէ՛ք ,

—Ճէնապը Հադդ սիղին պու սու-
մուդ եալանընըդա աֆվ իտէր , տէ-

տի, չինքի, վագաա ասըլզատէլիք խուսուսունտա, էն զիեատէ ասըլզատէլէր գատար ասըլզատէ իսէմ տէ, սէրվէթ ճիհէթիյլէ պու գապիլտէն տէյիլիմ, վէ էկէր Գուպա ճէզիրէսինի սաթըն ալապիլսէմ, ճէզիրէյի մէզքիւրէնին ղաեէթ տուն ֆիեաթլէ սաթըլմասը լազըմ կէլիր:

—Ֆագաթ, տէվամ իթտի մատամ Իվօն, զանն իտէրիմ քի, պու շէյլէր, մէրգումէ գատընա բաճի շէյլէր օլմատըզընա սիզ տախի իսկեաթ օլմագտասընըզ:

—Շիմտի օրասը լազըմ տէյիլ, սիզ պանա շունու սէօյլէյին քի, օ գատըն, ճիւզիճէ եալան օլան պու մալիւմաթը սիզտէն ախզ իթտիքտէն սօնրա, նէ սիուալ իթտի:

—Թէքրարէն կէլմէք իւզրէ, պուրատան կիթտի: Ֆագաթ սիզ միւսթէրիհ օլուն, միւսիւ Թանքրէտ, պէն զէվճիմ մարիֆէթիյլէ մէզպուրէյի գաբումուզտան տէֆ իթտիրիրիմ:

—Սագըն էօյլէ պիր շէյ եաբմաեասընըզ:

—Աճայիպ, մէրգումէյի գապուլ իթմէք մի իսթէեօրսունուզ:

—Էվվէթ, չինքի պէնտէն նէ իսթէտիկինի անլամագ իսթէրիմ:

—Անըն սիզտէն իսթէտիկինի անլամագ բէք գօլայ տըր: Իշթէ պէն սիզէ նէ օլտուղունու սէօյլէյիմ:

—Սէօյլէյին, մատամ, սէօյլէյին:

—Օ գատըն, Հավանատա քիւլլիեէթլէ մէվճուտ օլան, վէ նամուս վէ ֆազիլէթլէրի օլմաեան, վէ իճրայի ճինաեէթտէն ար վէ հիճապլարը վէ Ալլահ գօրգուլարը պուլունմաեան, վէ ագտը իզտիվաճըն մուգատտէպիկինի ունութմաեը կիւնահ ատտ իթմէեէն գատընլարըն պիրի թարաֆընտան, սիզէ, կէօրիւշէճէք պիր մահէլլ թախսիսի թէքլիֆինի իտէճէք տիր:

—Իյի եա, պէն տէ իճապընա պագարըմ:

—Էօյլէ պիր մահէլլէ կիտէճէքմիսինիզ:

—Նիչին կիթմէյիմ:

—Ֆագաթ օրաեա կիթմէնիզլէ, քէնտինիզի շէյթանըն բէնչէլէրինէ իլգա իթմիշ օլուրսունուզ:

—Խաերը, պէնիմ միւրատըմ, մէմլէքէթին ախլէագընըն պազը ղարիպ ճիհէթլէրինի անլամագ տըր:

—Բէք իյի ամմա, իհթիմալ տիր քի, կիրտիկինիզ կիրտապտան թէհլիքէսիզ չըգամազսընըզ, վէ եախօտ չըգապիլսէնիզ տէ, պէլքի պիր պըչագ եարէսի իլէ չըգարսընըզ, քի պու տա սիզին կիպի միւթէպէր պիր ատէմէ եագըշըր շէյ տէյիլ տիր:

—Պէն զանն իթմէմ քի, պու իշտէ պէօյլէ պիր մուխաթարա օլսուն:

—Եանըլըրսընըզ, զիրա զամիրսիզլէր վէ վիճտանսըզլար իլէ տօլու օլան պու մէմլէքէթտէ, պուլուշմագ իւզրէ իտիլէն հէման պիլճիւմլէ սէօզպիրլիքլէրին արգասընտա պիրէր տուզագ կիզլի տիր:

—Սահիհէն պուրատա պու գատար ատէմ մի թէլէֆ իտէրլէր:

—Հէմ օլ գատար չօգ քի, սիզէ սէօյլէեէմէմ: Պու սէօյլէտիկիմ սէօզ հագգընտա, սիզին տէ պիր մըգտար մալիւմաթընըզ վար տըր, միւսիւ Թանքրէտ, չինքի սիզին տախի պէօյլէ պիր գազատան գուրթուլմանըզ իւզէրինէ չօգ վագըթ կէչմէմիշ տիր:

—Պու սէօզիւնիւզ տօղրու տուր, ֆագաթ պէնիմ իւզէրիմէ հիւճում իտէնլէր, պէնի սօյմագ իսթէեէն հայտուտլար իտի:

—Հալպու քի սիզի էօլտիւրիւեօրլար իտի:

—Օ էօյլէ պիր միւսթէսնա վուգուաթ իտի:

—Պու քէրրէ տախի գարշընըզա էօյլէ պիր ֆէվգէլատէ վուդուաթ չը-դարագ, սիզի տուզաղա տիւշիւրմէ-եէ չալըշմաեաճագլարընա քիմ սիզի թէէմին խտիեօր։ Պիզ Պրբթանիա-տա, սըչան թութմագ իչին, տայիմա սըչան գաբանլարընին իչինէ պիր բար-չա գավրուլմուշ տօնուզ եաղը, եա-խօտ ճէվիզ բարչալարը գօյմազմընըզ։

—Հագգընըզ վար տըր, մատամ, ֆագաթ . . . ։

—Շիւպհէսիզ հագգըմ վար տըր։

—Ֆագաթ, տէվամ իթտի տէլի-գանլը, շունու պէեան խտէրիմ քի, պէնիմ իթթիխազ խտէճէկիմ մէսլէք ու հարէքէթին հաքիմ վէ սահիպի պէն իմ։ Պինաէն ալէյհ, հիւրմէթ-լու վէ միւսաֆիրբէրվէր մատամ, պէ-եան իթտիկինիզ գատըն թէքրարէն կէլէճէք օլուր խսէ, հիչ պիր կէօնա միւշքիւլաթ հասըլ իթմէեէրէք, տէր-հալ պէնիմ նէզտիմէ չըգարընըզ։

—Միւսիւ շըվալիէ, պանա էմր մի խտիեօրսունուզ։

—Խաեբր, ազիզիմ մատամ, պէն սիզէ հիչ պիր էմր վիրմէքտէ տէյի-լիմ, վէ սիզ քիմսէտէն էմր ալմաղա պօրճլու տէյիլ սինիզ։ Եալընըզ պէ-նիմ արզում վէ միւրատըմ նէտէն իպարէթ օլտուղունու սիզէ պէեան խտիեօրում, վէ իւմիտ խտէրիմ քի, պունլարըն իքիսինէ տէ մուխալիֆէթ իթմէզսինիզ։

—Բէք էյի, միւսիւ շըվալիէ, մը-ըլտանաը մէզպուրէ գատըն պաշընը սալլաեարագ, սիզ քէյֆինիզ իւզրէ հարէքէթ իթմէկէ, վէ սիզէ վիրիլէն հիւսնի նասիհաթլարը տինլէմէմէկէ սէրպէսթսինիզ։ Իշթէ, պէն պու իշ-տէն էլլէրիմի եըգաեըպ չէքիլիեօ-րում։ Հէր նէ վագըթ ինսան գըեա-ֆէթինտէ օլան շէյթան գարը կէլիպ սիզի սօրար խսէ, սիզին նէզտինիզէ չըգմասընա մուվաֆագաթ խտէճէյիմ։

—Սիզէ տօղրուսունու սէօյլէյիմ մի, մատամ, տէտի Թանքրէտ կիւ-լէրէք, պէն զանն իթմէմ քի, պէ-նիմ կիպի ատի պիր ատէմէ պիր վի-զիթա վիրմէք իչին, ճէհէննէմին հաշ-մէթլու հիւքմտարը, եէր տիպինտէ-քի մէմալիքինի վէ սէրաեընըն բար-լագ գաբուլարընը թէրք խտիպ տէ, պու տիւնեաեա կէլսին։

—Արթըգ օրասընը պէն պիլմէմ, տէտի պուրնունուն ալթընտան մա-տամ Իվօն, վէ պատէհու քէնտի քէն-տինէ, մահէլլէմին պաշ բաբասը, պիր տիվանէյի քէնտի տիվանէլիկինի իճ-րատէն մէն իթմէք միւմքին տէյիլ տիր տիմէսինտէ, էլպէթթէ օ ազիզ ատէմ պիր շէյ պիլիր խտի, տէեու իլավէ իթտի. վէ թէքրար աշիքեա-րէն, միւսիւ շըվալիէ, արթըգ պու խուսուստա հիչ պիր սէօզ իլավէ իթ-մէմ, չիւնքի պէն սիզէ գարշը կէլ-մէք նիեէթինտէ տէյիլիմ, ֆագաթ պանա իթիմատ խտին, վէ քէնտինի-զի սագընընըզ, տէտի։

—Սիզ էմին օլուն, մատամ, պէն քէնտիմի սագընըրըմ, վէ հէր նէ վա-գը օլսա, հագգըմտա օլան հիւսնի էֆքեարընըզտան տօլաեը սիզէ թէ-շէքքիւր խտէրիմ։

Պալէատէ տէրճ ու պէեան իթտի-կիմիզ մուհավէրէտէն սօնրա, Թանք-րէտ, էլուա Սանտրիքին խանէսինին պիրինճի գաթընտա թութմուշ օլտու-ղու իքի քիւչիւք օտատան միւրէթ-թէպ տայիրէսինէ չըգտը։ Վէ սահի-լէ նաղբր օլան բէնչիրէլէրտէն պիրի-նի աչըպ, վէ տիրսէքլէրինի մէզքիւր բէնչիրէ իւզէրինէ տաեաեարագ, պիր թարաֆտան, գարշըսընտան կէչիպ կիտէն գալապալըզը սէյր իթտիկի հալտէ, տիկէր թարաֆտան, քէնտի-սինի կէլիպ սօրմուշ օլան գարընըն վիզիթասը սէպէպինի անլամաեա չա-լըշմագտա խտի։

Շուրաեը տախի իլավէ իթմէլիյիզ քի, մէզքիւր տէլիգանլը, մատամ Սանտրիքէ պու տէրէճէ շիւպհէլի կէօրիւնէն վէ քէնտինին, եանի Թանքրէտին զաննընճա, պիր աշգ ու սէվտա մուխպիրի օլան մէրգումէ գատընեն ավտէթինէ, քէմալի սապրբսըզլըգլա պէքլէմէքտէ իտի։

Հալպու քի սաաթլար կէչմէքտէ, վէ Թանքրէտին սապրբսըզլըղը արթմագտա օլուպ, պէքլէնիլէն գատընն իսէ հալէա վիրուտ իթմէմէքտէ իտի։

—Աճապա նէ՞ իչին պիր ազ էվվէլ, ագըլսըզճա էվտէն տիշարը չըգտըմ, տէտի տէլիգանլը քէնտի քէնտուեէ վէ հէման հիտտէթլէ, էկէր մէզպուրէ գատընեն կէլտիկի վագըթ էվտէ պուլունսա իտիմ, շիւպհէսիզ շու պիլմէճէնին նէ օլտուղունու անլաեապիլէճէք իտիմ։ Տօղրուսու պու խուսուստա, պէն պախթսըզ վէ թալէսիզ պիր ատէմ իմիշիմ։

Պու սըրատա կիւնէշ, ուֆուգտա ղայպ օլմագտա օլուպ, պինաէն ալէյհ կիճէ եագլաշմըշ իտի։ Նիհա[illegible]թ Թանքրէտ, մէճհուլ իւլ ահվալ գատընեն օլ կիւնիւ կէլէճէկինտէն գաթը իւմիտ օլարագ, ագշամ թաամընը իթմէք իւզրէ, օտասընտան տիշարը չըգտը։ Անճագ իշթիհասը գաբալը օլմասընտան թապիաթիյլէ թաամը չօգ սիւրմէտի, վէ հէր վագըթ կիթտիկի լօգանթատան տիշարը չըգտըղընտա, Հավանանըն քիֆաեէթ իթմէեէճէք սուրէթտէ թէնվիր իտիլմիշ օլան սօգագլարընտա գարանլըգ պասմաեա պաշլամըշ իտի։

Թանքրէտ, օ ագշամը, վագթընը կէչիրմէք իչին հիչ պիր վասըթասը պուլունմատըղընտան, պիր ան էվվէլ խանէսինէ կէլիպ, եաթաղա կիրմէք էֆքեարընտա իտի։ Չիւնքի մալիւմիւմիւզ տիր քի, մէրգումուն, Հավանա շէհրինտէ, տօն Ժօզէտէն պաշգա տօսթու օլմաեըպ, հալպու քի, շու սաաթտա մէրգումուն խանէսինէ կիտէմէզ իտի։ Պունտան պաշգա, Թանքրէտ, մուախխարէն պաշընա կէլէն ֆէլաքէթ իւզէրինէ, գումարխանէլէրտէն իքրահ իթմիշ օլտուղունտան, թապիաթիյլէ սըգըլմագտա, վէ պու ճան սըգընթըսընը ույգու իլէ տէֆ իթմէք իսթէմէքտէ իտի։

Իշթէ պու նիեէթ իլէ հէնուզ սահիլէ տօղրու պիր գաչ ատըմ ալմըշ իքէն, պիրտէն պիրէ տիթրէեէրէք տուրտու։ Չիւնքի պու արալըգ պիր էլ, մէրգում տէլիգանլընեն ումուզունա տաեանմըշ, վէ պիր գատընն սէսի, գուլաղընտան աշաղը շու լաֆզլարը սէօյլէմիշ իտի.

—Էֆէնտիմ, շըվալիէ Թանքրէտ տը Նաժագ նամ Ֆրանսըզ ասըլզատէսի սի՞զմիսինիզ։

—Էվվէթ, ճէվապ վիրտի Թանքրէտ, պէն իմ։

—Էօյլէ իսէ, էֆէնտիմ, պէնտէն պիր գաչ ատըմ ուղագտա պուլունարագ, արգամտան կէլինիզ։

—Պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրմէք իսթէեօրսունուզ։

—Պուրաեա եագընն պիր մահէլլէ, եանի Լամէտա սէյրանկեահընա։

—Նէ՞ նիեէթլէ։

—Սէրպէսթճէ վէ պիր թաղըմ միւթէճէսսիսլէրտէն գօրգմաեարագ սիզին իլէ գօնուշապիլմէք նիեէթիյլէ։

—Աճապա, պու կիւն էվիմէ կէլիպ, պէնի սօրան սի՞զմիսինիզ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

—Աճա՛յիպ, նա՞սըլ օլտու՝ քի, պէնի թանըմատըղընըզ հալտէ, արատըղընըզ վէ սիւալ իթտիկինիզ ատէմ պէն օլտուղումու անլաեապիլտինիզ։

—Պունուն իյզահ ու թարիֆի բէք գօլայ տըր։ Շէօյլէ քի իգամէթ իթտիկինիզ խանէնին սահիպէսի օլան

գատքն, պէնտէնիզէ օլ տէրէճէ ա-
տէմի թէվէճճիւհ կէօսթէրտի քի,
եէնիտէն խանէնիզէ կէլմէկէ ճէսա-
րէթ իտէմէյիպ, սահիլ իւզէրինտէ
պէքլէտիմ, վէ էվինիզտէն տիշարը
չըգտըղընըզը կէօրտիւմ: Ֆագաթ,
վագըթ հէնուզ կիւնտիւզ օլմազլէ,
սօգագ օրթասընտա եանընըզա եագ-
լաշմաեը իսթէմէտիկիմտէն, արգա-
նըզտան կէլմէկէ պաշլատըմ, վէ պու
սուրէթլէ սիզին շու լօգանթաեա կիր-
տիկինիզի կէօրտիւմ, վէ տիշարը չըգ-
մանըզտա, թապիաթիյլէ սիզէ միւ-
րաճաաթ իթտիմ:

—Իշպու թարիֆ վէ իյզահընըզ
խօշնուտ օլունաճագ սուրէթտէ տիր:
Իմտի, սիզ էօնտէն եիւրիւեիւնիւզ,
պէն տախի արգանըզտան կէլիեօրում:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, մէճհուլէ
գատքն էն քէսման եօլտան Լամէ-
տաեա միւթէվէճճիհ օլտու: Մէզ-
պուրէ օլ գատար սիւրաթլէ եիւրիւ-
մէքտէ իտի քի, Թանքրէտ քէնտի-
սինի նազարընտան ղայպ իթմէմէք ի-
չին, ատըմլարընը չաբուգլաթմաեա
մէճպուր օլտու, վէ գարանլըգ օլ
մէրթէպէտէ իտի քի, մէրգումէ, նէ
օլտուղու պէլլիսիզ պիր կէօլկէ կիպի
կէօրիւնմէքտէ իտի:

Մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլմազ-
տան պիր ազ էվվէլ, մէզպուրէ գա-
տքն իլէ Ֆրանսըզ տէլիգանլըսը, պա-
զը մէշալէճիլէրին րիֆագաթընտա
պուլունան պիր թահթրէվանա բասթ
կէլտիլէր: Թանքրէտ, պու մէշալէ-
լէրին ըշըղըյլա, քէնտի րէհպէրինի
պիր գաչ սանիեէ տիգգաթլէ թէֆ-
թիշ ու թէտգըգ իթտի: Պու գատքն,
խայլիճէ ուզուն պօյլու, վէ չէվիք օ-
լուպ, իւզէրինէ պիր պուրնուզ ալ-
մըշ, վէ պու պուրնուզ իլէ պաշընը
վէ եիւզիւնիւն եարըսընը էօրթմիւշ
իտի: Մէզպուրէնին ֆիսթանը, գըս-
սա օլտուղունտան, նազիք աեագ-
լարը միւշահէտէ օլունմագտա, վէ
տէքօլթէ օլան գօլլարը, պուրնու-
զունուն ալթընտան կիւզէլ պիր ըէնկ-
տէ կէօրիւնմէքտէ իտի: Պիր արալըգ
պու գատքն նիմ արգասընա տէօն-
տիւկիւնտէն, Թանքրէտ, մէրգումէ-
նին գըրգ գըրգ պէշ եաշընտաքի
կիւզէլ, ֆագաթ պուրուշմաեա վէ
սօլմաեա պաշլամըշ օլան սիմասընը
վէ կէօզլէրինի կէօրէպիլտի: Պու վա-
գըատան թագրիպա օն տագըգա սօն-
րա, մէզպուրէ գատքն իլէ Թանք-
րէտ, հէման եիւզ եըլլըգ աղաճլար
իլէ տօնատըլմըշ օլան Լամէտա սէյ-
րանկեահընա վասըլ օլտուլար:

Հավանանքն, Լամէտա վէ Բազէօ
նամ սէյրանկեահլարը, պիր վագըթ
շէհրի մէզքիւրուն Շանզ Էլիզէսի վէ
Պուլօնեը օրմանը իտիլէր, վէ հալէա
պու կիւնքի կիւն տախի օ գապիլ-
տէն տիրլէր:

Թանքրէտ պու մահէլլէ վիսուլլէ-
րինտէ, էկէր ըէհպէրի օլան գատքն
քէնտիսիյլէ իթմէք իսթէտիկի մու-
հավէրէյի, քեամիլէն կիզլի թութ-
մագ իսթէր իսէ, մահէլլի մէզպու-
րուն պու մուհավէրէեէ միւսայիտ
օլամաեաճաղընը միւլահազա [illegible]:

Ֆիլվագը օ ագշամ, զանն իտէր-
սին քի, շէհրին պիլճիւմլէ կիւզէլ վէ
զարիֆ խալգը, Լամէտա սէյրան-
կեահընտա թօբլանմըշ իտի: Շէօյլէ
քի Հավանա ասըլզատէկեանընըն կէնճ
վէ զէնկին գըզլարը վէ գատընլարը,
պազըլարը քէնտի արապալարընտա,
վէ պազըլարը թահթրէվանլարընտա
օթուրմուշ օլտուգլարը վէ մաեէթլէ-
րինտէ պիր թագըմ խըզմէթքեար-
լար, մէշալէճիլէր վէ ըէնկլի ճամ վէ
քեաղըտ ֆէնէրճիլէր պուլունտուղու
հալտէ, մէզքիւր սէյրանկեահտա տօ-
լաշմագտա, վէ պիր թագըմ աշըգ-
պազ վէ շէհիրլի գըզլար իլէ պիր տէ-
րէճէ աչըգ մէշրէպ մէլէզ գըզլար ի-

սէ, էլլերինտէ պուլունան քէթէն մէն-
տիլլէր վէ եէլբազէլէրի սալլաեարագ ,
վէ պիր սիւրիւ սէվտալլարը արգա-
լարընտան ճէլպ իտէրէք , արգա սօ-
գագլարտա կէզինմէքտէ իտիլէր ։
Վէլհասըլ մահէլլի մէզքիւր , ըշըգ-
լար իլէ այտընլաթըլմըշ , խընճա-
խընճ գալապալըգ իլէ տօլմուշ , վէ
բաթըրտը վէ հարէքէթ իչինտէ պու-
լունմուշ օլուպ , վագաա շու հալ ղա-
եէթ կիւզէլ պիր մէնզարէ իտի իսէ
տէ , թէքրարէն սէօյլէրիզ քի , ասլ-
ա մահրէմանէ պիր մուհավէրէեէ
միւսայիտ կէօրիւնմէեօր իտի , վէ եա-
խօտ Թանքրէտին էֆքեարընճա , մա-
հէլլի մէզպուր , պու մուհավէրէեէ
միւսայիտ տէյիլ իտի ։

Հէր նէ հալ իսէ , մէրգում տէլի-
գանլընընն ըէհպէրի օլան գատընն, մէզ-
քիւր Լամէտա սէյրանկեահընընն պօ-
եունա եիւրիւտիւքտէն սօնրա , սէյ-
րանկեահընն խարիճինտէ պուլունան ,
վէ խայլիճէ վասի պիր եօլ իլէ մէզ-
քիւր սէյրանկեահտան այրըլմըշ օլան
պիր քիւմէ աղաճլարա վասըլ օլտու ։
Պու աղաճլարընն կէօլկէսի ալթընտա-
քի տէյիրմի մէսաֆէ , գարանլըգ օլ-
տուղու կիպի , հիչ պիր քիմսէ տախի
եօգ իտի , վէ օրատա տուրուլտու-
ղունտա , ուզագտան կէլէն հէր հալ-
տէ կէօրիւլիւր իտի ։

Մահէլլի մէզպուրտէ թաշտան պիր
սէտտ պուլունուպ , մէճհուլէ գատընն
պու սէտտին իւզէրինէ օթուրտու ,
վէ Ֆրանսըզ տէլիգանլըսընա խիթա-
պէն ,

— Շիմտի գօնուշապիլիրիզ , վէ
քիմսէ պիզիմ մուհավէրէմիզէ մանի
օլամազ , տէտի ։

—Միւթէճէսսիսլէրտէն պու տէ-
րէճէ գօրգտուղունուզ հալտէ , տի-
մէք պէյնիմիզտէ օլաճագ մուհավէ-
րէ , բէք մուհիմմ վէ կիզլի տիր , էօյլէ
մի , տէեու սիւալ իթտի Թանքրէտ ։

—Էվվէթ , տիւնեատա պու տէրէ-
ճէ մուհիմմ պիր շէյ օլամազ ։

—Լաքին մատտէ նէ՞ իւզէրինէ տիր։

—Պիր գատընընն նամուսու իւզէ-
րինէ ։

—Մէսէլէ պիր գատընն հագգընտա՝ մը տըր ։

—Էվվէթ ։

—Պէն օ գատընը թանը՞րմըեըմ ։

—Խա՛երը , լաքին օ սիզի թանըր ,
վէ սիզին իյիլիկինիզի իսթէր ։

—Շիւպհէսիզ սիզին էֆէնտինիզ
օլմալը տըր ։

—Էվվէթ , լաքին սիզ պէնի պիր
խըզմէթճի գատընն զանն իթմէյին .
խա՛երը , պէն , պէնի կէօնտէրէն գա-
տընընն սիւտանասըեըմ ։ Պէնիմ օնա
օլան սատագաթըմ , հուտուտսուզ
տուր , նասըլ քի , շու էսնատէ ֆիի-
լէն իսպաթընը տախի կէօսթէրմէք-
տէյիմ ։

—Ֆագաթ օ գատընն պէնի նէ՞րէ-
տէ կէօրմիւշ ։

—Շիւպհէսիզ պու խուսուսու քէն-
տիսինէ սիւալ իթտիկինիզտէ , սիզէ
սէօյլէեէճէք տիր ։ Պէնիմ օ ճիհէթ-
լէ մալիւմաթըմ եօգ տուր ։ Պէն , եա-
լընըզ պանա մուհավվէլ օլան խըզ-
մէթի իֆա իթմէքտէյիմ ։

—Էֆէնտինիզ կէ՞նճ մի տիր ։

—Հէնուզ օն սէքիզ եաշընտա տըր։

—Կիւզէ՞լ մի տիր ։

—Կիւզէլլիկին սահիհ պիր ինճիսի
տիր ։

—Էվլի՞ մի եօգսա պէքեա՞ր մը տըր։

—Էֆէնտիմ , պու սիւալլէրինիզ
բէք ուզուն օլտուղունտան , պէն
պունլարա ճէվապ վիրէմէմ ։

—Պու սէօզ հագգլը տըր , վէ պէ-
նիմ սիւալլէրիմ միւնասիպէթսիզտիր-
լէր , տէտի Թանքրէտ քէնտի քէն-
տուեէ , վէ պատէհու աշիքեարէն ,
լաքին էֆէնտինիզ պէնտէն նէ՞ իս-
թէեօր , տէեու սիւալ իթտի ։

—Կիզլի պիր մուհավերէ ։

—Բէք ալէա, զաթէն պէնիմ ասբլզատէլիկիմ, պու թէքլիֆին ըտտինէ միւսաատէ իթմէզ ։

—Էֆէնտիմ, սիզ Ֆրանսբզսընըզ, վէ պու խուսուս հէր շէյէ քեաֆի տիր ։

Թանքրէտ, վաթանը հագգընտա օլան շու մէտհիեէյի իշիթմէսի իւզէրինէ, գալպի մէսրուր օլտու, վէ պատէհու քէլամա տէվամ պիրլէ,

—Էկէր պէնի ճէհէննէմէ պիլէ կէօթիւրսէնիզ, եինէ արգանըզտան կէլմէեէ հազըրըմ, տէտի ։

—Խաեբր, էֆէնտիմ, սիզին իչին աչըլաճագ օլան գաբուլար, ճէհէննէմ գաբուլարը օլմաեբպ, ճէննէթ գաբուլարը տբր ։

—Տահա իյի եա, էօյլէ օլտուղու հալտէ պիր տագըգա պիլէ ղայպ իթմէկէ կէլմէզ ։

—Բէճա իտէրիմ, էֆէնտիմ, պու տէրէճէ սապբրսըզ օլմաեընըզ ։

—Նէ՞ իչին ։

—Չիւնքի մաթլուպ օլան մուհավերէ պու կիճէ օլամազ ։

—Ա՛հ, տէտի տէլիգանլը քէնտի քէնտուեէ, աշիքեար պիր մէյեուսիեէթլէ, վէ պատէհու իլավէթէն, լաքին նէ՞ իչին շու սաատէթի հալ թէէխիր իտիլիեօր, պէն սիզին միւպարէք էֆէնտինիզին տիզլէրի հուզուրունտա պիր ան էվվէլ պուլունմագ արզուսույլա սիւզան օլմագտաեբմ, տէտի ։

—Աճայիպ, պէնիմ էֆէնտիմին տէ իթթիխազ իյլէեէճէք պազը թէտպիրլէրի պուլունտուղունու ասլա տիւշիւնմէեօրմուսունուզ ։ Պիր քէրրէ միւլահազա իտին քի, մաատէ անքն նամուսու, վէ պէլքի տէ էօմրիւ իւզէրինէ տիր ։

—Ֆագաթ նիհաեէթ նէ՞ գատար վագըթ պէքլէմէքլիկիմ լազըմ կէլէճէք տիր ։ Աճապա պէնի չօ՞գ մու պէքլէտէճէքսինիզ ։

—Էկէր, սիզտէն թալէպինէ մէմուր օլտուղում եէմինի իճրա իտէրսէնիզ, չօգ պէքլէմէեէճէքսինիզ ։

—Նէ՞ եէմինի ։

—Սիզին հիւրր, վէ գալպինիզին տիկէր հիչ պիր գատընա մէրպութ օլմատըղընա տայիր, ասբլզատէլիք նամուսունուզ վէ Խրիսթիան մէզհէպինիզ իւզէրինէ եէմին իթմէլիսինիզ ։

Թանքրէտ պիր սանիեէ գատար թէրէտտիւտ իթմէսինտէ,

—Նէ՞օ, թէրէտտիւտ միւ իտիեօրսունուզ, տէտի մէճհուլէ գատըն ։

—Պիր եէմին, հէր նէ տախի օլսա, վէխիմ վէ մուգատտէս տիր, վէ պէն միւտտէթի էօմրիւմտէ գալպիմին քիմսէ հագգընտա իզհարը մուհապպէթ իթմէտիկինէ տայիր եէմին իտէմէմ, տէեու պէեան իթտի Թանքրէտ, քէնտինին իլք սէվտալարընը, վէ միւճէտտէտէն, Անունցիաթա հագգընտա եիւրէկինտէ պաշլամըշ օլան մուհապպէթի տէրխաթբր իտէրէք ։

—Պէնիմ էֆէնտիմ, կէչմիշ իւզէրինէ սիզի իսթիճվապ իթմէք էֆքեարընտա տէյիլ տիր, չիւնքի կէչմիշ զէման ասլա օնա բաճի տէյիլ տիր. եալընըզ շունու պիլմէք իսթէր քի, շիմտի սիզ սէրպէսթ միսինիզ, վէ քիմսէյի սէվմէեօրմուսունուզ ։

Պու սէօզլէր իւզէրինէ, Թանքրէտ տիւշիւնմէկէ պաշլատը, վէ սէքիզ եաշընտաքի մէճհուլէ գատըն հագգընտա պահս օլունմաեա պաշլաեալտան պէրու, տօն Ժօզէնին գըզընըն թասվիրի, ույգուտան ուեանըլտըղընտա, ինսանըն ֆիքրինտէն մահվ օլան բիւեա կիպի մահվ օլտուղունու զանն իյլէտի ։ Պինապէրին, մաթլուպ օլան եէմինի, քէմալի էմնիյեէթի գալպ ու վիճտան իլէ իթմէքլիքտէ հիչ պիր

մանի օլմատըղընը միւլահաղա իտէ-
րէք ,

—Ասըլզատէլիք նամուսում վէ Խը-
րիսթիան մէզհէպիմ իւզէրինէ եէմին
իտէրիմ քի , պէն սէրպէսթիմ , վէ
եիւրէկիմ քիմսէնին տէ յիլ տիր, տէտի:

—Բէք իյի :

—Էօյլէ իսէ , նէ՞ վագըթ պուլու-
շաճաղըզ :

—Եարընքի կիճէ :

—Քի՞մ պէնի կէօթիւրէճէք տիր :

—Պէն :

—Սիզի նէ՞րէտէ պուլաճաղըմ :

—Պուրատա , եանի պու աղաճլա-
րըն ալթընտա , վէ եինէ պու սէտտ
իւզէրինտէ :

—Սաաթ գաչտա՞ :

—Շէհրին սաաթլարը եարը կիճէ
վուրտուգլարընտա , պէն պուրաեա
կէլիրիմ :

—Պու գատար կէճիքմէքտէն մագ-
սէտ նէ՞ տիր :

—Բէճա իտէրիմ , էֆէնտիմ , պա-
նա պու եօլտա սիւալլէր իթմէ յինիզ ,
չիւնքի ճէվապ վիրէմէմ :

—Աֆվ իտէրսինիզ , ֆագաթ իշ
նէ գատար կէճիքիրսէ , պէնիմ սաա-
տէթիմէ տէ օլ գատար խալէլ կէլմիշ
օլուր :

—Իշթէ՞, էֆէնտիմ , արթըգ պէն
կիտիեօրում :

—Պու գատար չաբո՞ւգ մու :

—Աճայիպ , սիզ պէնիմ եանըմտա
պուլունտուղունուզտա , պէնտէն նէ՞
քէյֆ տուեապիլիրսինիզ , տէտի մէ-
լէզ գատըն թէպէսսիւմ իլէ :

—Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի ,
սիզին պուրատա պուլունմանըզ , պէ-
նի օ գատընա եագլաշտըրմագտա տըր
քի , քէնտիսինի թանըմատըղըմ հալ-
տէ , եալընըզ սիզին իֆատաթընըզա
պինաէն , մէրգումէնին նարը աշգը
իլէ շիմտիտէն եանմագտա օլտուղու-
մու հիսս իյլէեօրում :

—Ա՛հ , տէտի ըէհպէր գարը քէն-
տի քէնտուեէ , Ֆրանսըզ ասըլզատէ-
լէրի տիւնեանըն էն զէնտօսթ վէ
ճիլվէքեար ատէմլէրի տիր , տէրլէր
իսէ , բէք հագգլը տըր :

Պու սըրատա Թանքրէտ , ճէպլէ-
րինտէն պիրիսինի արաշթըրարագ ,
իքի ատէտ ալթուն չըգարտը , վէ
«խըզմէթինիզէ պէտէլ շու հէտիեէ-
յի գապուլ իտին» տէեէրէք , մէպ-
լաղը մէզպուրու մէրգումէնին էլինէ
գօյմագ իսթէտի իսէտէ , մէզպուրէ
շէտիտէն էլինի կէրի չէքտի :

—Նէ՞ օ , ըէ՞տտ մի իտիեօրսու-
նուզ , տէտի տէլիգանլը թէաճճիւպ-
լէ , չիւնքի մէլէզ գատընլարըն հըրս
ու թամաը , ատէթա մէսէլ հիւքմիւ-
նէ կէչմիշ իտի :

—Էվվէթ , էֆէնտիմ , ըէտտ իտի-
եօրում , պէնիմ էֆէնտիմ զէնկին վէ
ճէօմէրտ տիր : Մէրգումէ պէնի հիչ
պիր շէյտէն մահրում գըլմատըղը կի-
պի , պիր թագըմ իյիլիքլէրէ տախի
մազհար վէ նայիլ իյլէմէքտէ տիր :
Պունտան պաշգա պէն օնա , մէնֆաաթ
ուղրունա խըտմէթ իթմէ յիպ , իլլա
սատագաթլա խըտմէթ իթմէքտէյիմ :
Իմտի , էֆէնտիմ , Ալլահա ըսմարլա-
տըգ , վէ թէքրարէն կէօրիւշիւրիւզ ,
ունութմաեընըզ քի , եարընքի կիճէ ,
թամ եարը կիճէտէ , ճէննէթին ա-
նախթարլարը յլա պուրատա պուլու-
նաճաղըմ . . . :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , ըէհպէր
գատըն Թանքրէտին եանընտան մու-
ֆարագաթ իտէրէք , Լամէտա սէ-
յիրճիլէրինին գալապալըղը իչինտէ
զայպ , վէ Թանքրէտի եալընըզ վէ
միւթէհայեիր պըրագարագ , մէրգու-
մուն նաղարընտան նապէտիտ օլտու :

16

ԻԼՔ ՊՈՒԼՈՒՇՄԱ

Պէեանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ, օ կիճէ Թանքրէտ կէօզլէրինի գաբաեամատը, վէ ֆէրտասը կիւն քէնտիսինէ թիւքէնմէզ պիր կիւն կէօրիւնտիւ։ Շէօյլէ քի օ թիւքէնմէզ կիւնիւն սանիեէլէրի սաաթ, տագըգալարը այ, վէ սաաթլարը եբլ գատար ուզուն իտի։ Իշպու ուզուն կիւնտէ, մէրգում տէլիգանլը, վագթընը, սաաթա պագմագլա կէչիրմէքտէ, վէ կիւեա ագրէպլէրի եիւրիւմէտիկինտէն, սաաթընըն հարէքէթի տուրմուշ տուր տէեու զանն իթմէքտէ, վէ սաաթընը գուլաղընա կէօթիւրիւպ, նիզամէն վէ պիր մինվալ իւզրէ թըգ թըգ իթտիկինի տույտուղունտա, հիտտէթինտէն աեաղընը եէրէ վուրմագտա իտի։

Նիհաեէթ ագշամ օլուպ, Թանքրէտ, թուալէթինի հէր վէճհ իլէ իճրա վէ իքմալ իտէրէք, վէ եիւրէկի հէեէճան իչինտէ օլարագ, Լամէտա սէյրանկեահընա միւթէվէճճիհէն հարաքէթ իթտի։ Մահէլլի մէզքիւր, սաաթ օն վէ եախօտ օն պուչուղա տէկին, իլք ագշամքի կիպի գալապալըգլը վէ բաթըրտըլը օլտուգտան սօնրա, եավաշ եավաշ իզտիհամ տաղըլարագ, օրթալըգ խալի պիր սուրէթ քէսպ իթմէկէ պաշլատը։ Պիր ազ սօնրա, էն սօն գալան արապալար վէ թահթրէվանլար տախի կիթտիլէր։ Եալընըզ սէյրանկեահընն պիւյիւք աղաճլարը ալթընտա, վէ եան թարաֆտաքի եօլլար արասընտա պաղը աշըգ վէ մաշուգլար գալըպ, պունլար տախի էլէլէ վիրէրէք, վէ եավաշ սէսլէ գօնուշարագ, պիր միւտտէթ տահա օրատա գալտըգտան սօնրա, ղայպ օլտուլար։ Պէօյլէճէ պիր ազ էվվէլ խընճախընճ իզտիհամ իլէ տօլու օլան Լամէտա սէյրանկեահընտա, պազը աթէշ պէօճէքլէրինին ըշըղընտան պաշդա պիր շէյ կէօրիւնմէզ, վէ հավատա ուչան պիր թագըմ կիճէ գուշլարընըն գանատլարընըն սէսինտէն մաատա պիր շէյ իշիտիլմէզ օլտու։

Պու էսնատէ սաաթ օն պիր պուչուգ օլուպ, եարը կիճէ օլմաեա տահա եարըմ սաաթ իսթէր իտի, վէ պու եարըմ սաաթ Թանքրէտ իչին, հէման պիր ասըր գատար ուզուն կէօրիւնիւեօր իտի։ Նիհաեէթ, Լամէտա սէյրանկեահընտան պիր ճիւզի մէսաֆէ ուզագտա պուլունան պիր մանասթըրըն գամբանասը, եարը կիճէնին իլք իշարէթինի վուրտու։ Թամ պու սըրատա, աղաճլարըն քէօքլէրի արասընտան գարարթըլը պիր կէօլկէ զահիր օլարագ, Թանքրէտին եանընա եագլաշտը, վէ մէրգումա, իլք ագշամքի կէօրտիւկիւ գատընըն սէսիյլէ,

—Իշթէ, էֆէնտիմ, թամ վագըթտա կէլտիմ, զիրա հէնուզ եարը կիճէնին իքինճի իշարէթի վուրմատը, տէտի։

—Հէլէ շիւքիւր... տէտի Թանքրէտ եիւքսէք սէսլէ, վէ սէվինճլէ։

—Պէնի կէճիքտի՞ մի զանն իտիեօրտունուզ, վէ պանա, սէօզիւմտէ պուլունմամագլըգ ազվիեաթընը՞ մը իսնատ իտիեօրտունուզ։

—Խա՛եը, լաքին պէն էվվէլճէ կէլտիմ տէ...։

—Էֆէնտիմ, սիզ չօգտան պէրի՞ մի կէլմիշսինիզ։

—Էվվէթ, չօգտան պէրի, վէ ագշամա գատար կէչիրտիկիմ էօմիւր, էօմիւր տէնիլէճէք շէյ տէյիլ իտի։

—Նէ՞ իչին։

— Զիւնքի վագթը մուգարրէրէ

պէ քլէմէ ք , պէնիմ իչին իշկէնճէ լ ա մ , վէ սաաթլարըն պիր ան էվվէլ կէչմէսի իչին , էօմիւրմիւն էն կիւզել դէմանլարընը ֆէսաա իթմէկէ հաղըր լսիմ :

—Տօղրուսու պա՛ր բէ՛ք կիւզել պիր նէզա՛քէթ վէ ճիվճիճի սըզը : Ծաղալի պա՛ր կիւզել սէօյլերի պանա սէօյլէմէյիպ, պէնիմ էֆէնտիմէ սէօյլէմէկլիսինիզ :

—Աճապա անը կէօրէճէ քմիյիմ . . . ֆիլվաղը պանճա իզպաղ ու սաա տէթմէ ճնանամանօղում՛ :

—Օղ պապոճ չիւպհէ իթմէնիզ այ նի խէյթա սըզը , չիւնքի ախընաստա պոշնասան սահիհ շէյ նօղ տուր . էվվէթ , պէնիմ էֆէնտիմ՛ սիպի պէքլմէ քան տիր :

—Էօյլէ խա՛ , պիր տապըգա պիրէ գայդ իթմէյիպ , պիր ան էվվէլ կիտէլիմ՛ :

—Հայտէ , էֆէնտիմ՛, պէնիմիչ կէլինիզ :

—Նէ՞ վաղթի մահէլլի մնդսուտէ վասըլ օլուրսուզ :

—Պիր ադամ :

Պա՛ս սէօյլէր իւղէրինէ , դըլաղսուզ գարը էօնտէն , վէ Թան քրէա տախի արպասան ևիւրիւմէկէ պոշլատըլար , վէ պէօյլէճէ , քիմսէ օլմասան Լամ ասա սէ յրանկճասէքնը կէչիպ , մահէլլի մէզպուրան ուճունա կէլսի քլէրինտէ , մէճհուլէ գաթըն տուրսու , վէ Թան քրէա սապըրսըզլըգլա , «նէ՞ իչին տուրսունուզ» սէճու մէրդումէկէ սիւալ իթմէսինտէ , մէզպուրէ , պու սիւալէ ճէվապ վիրէճէք նէյսէ , ադըզնա քիչիւք պիր տիւտիւք կէօթիւրտիւ , վէ պունունլա Թաթլը վէ ուզուն պիր քալըգ սեսի չըգարը : Պու քալըգ սեսի պիր իշարէթ խոի , գիրա , ադըպինտէ , պիր ազ ուզադտան գապա ֆագաթի նիզամը պիր շամանթա սէտասը իչիտիլսի, վէ սիւրաթլէ եոդ լաշար : Պիր տագըգա սօնրա , ֆէնէրլէրի եադըբմամըշ օլան պիր արապա կէչիպ , մէրդուման գաոբն վէ տէլիդանլըքնըն էօնիւնտէ տուրսու :

—Կիրինիզ , տէխի գլաղուզ գարը Թան քրէտէ , վէ մէրդում արապանըն չելէթլերի իւղէրինտէ օթուրմա սընտա , դըլաղսուզ գարը տախի կէլիպ մէրդումուն նանընտա օթուրսու , վէ հիչ պիր քէլամ իրտա իտիմէյէ ք , արապա Հարէքէթէ պաշլատը :

Համանընքն ուսուլինէ մուղայիր օլարադ , պու արապանըն արապաճը սը կիտէճէկլի մնհէլլի էվվէլճէ պիրիր խոի , չիւնքի գըլաղսուզ գարը նէ Թա ըաֆա կիտիկէճէկնինի ասլա պիլտիր մէյօր խոի : Վէ պէյիկիր , սիւրաթը Հարէքէթինի գաման Թատիլ իթմէ նէրէք , պաղնէն սապա վէ պաղնէն սօ լա սաբատագ , պիր չօդ քիչիւք վէ պիսիւք սօդադտասան կիրիպ չըգ սըգտան սօնրա , նիհաևէթ , իլքի Թա ըաֆը պաղչէ սիպարըսըրչյա մնհաթ օլան տար պիր եօլա վասըլ օլտու : Պու մնհէլլէ պուլունան պիր Թա գըմ սարմաչըգ ադաճլարընըն գուվ վէթլի տալլարը , մէդքիր տիվարըսրը իհաթա իթմի քտէն մտասա , եօլըն իւղէրինէ պիր նէյլի քէմէր չէքլինմէ , պիր Թաւաֆսան օլ պիր Թա ըաֆա գավուշմադտա խոիլը :

Պու ադալըգ Թան քրէա , ըէհպէրլի օլան գարընա խոիթապէն ,

—Եադլաչքնօրմուսուզ, տէեու սիւալ իթմի :

—Էվվէթ , էֆէնտիմ , եալընըզ եադլաշմագ տէյիլ , մնհէլլի մադսուտէ կէլինեօրուզ , տէխի մէզպուրէ դաոբն : Պատէհու իլավէթէն , ըէճա իտերիմ էֆէնտիմ , եիւզինիւզիւ պանա տօղրու չէվիրինիզ , տէխի :

Թան քրէա , պու Թէքլիֆէ մուվա ֆագաթի իթմէկլի իւղէրինէ , եանագ լորընըյա սընը իւղէրինէ իրէ՛քլի պիր

գումաչքն ուօգունատուզանու հիաս էյ-
լէսի, վէ թապիաթիկլէ քելամա ա-
զազ պիրլէ,

—Նէ հաբէն օրսունուզ, աէեու սի-
ւալ լիթի։

—Էֆէնամ, կէօզլէրինիզի պաղ-
լանուրսա, աէտի մէճհուլէ գաուրն։

—Նէ իչին։

—Անքն ճէվապընը պէն վիրէմէմ,
պէն քէնաի վազիֆէմի իճրա իտիւօ-
րում։

Կէօզլէրի պաղլը պիր ատէմ, սի-
լահսըզ ատէմլէրէ պէնզէտիկինաէն,
Թանքրէա պիր էհտիյնէթսիզլիք հիս-
սի իլէ ևիւրինիւ լմէքտաբէն օլ պիր
լթարաֆա չէվիրսի, վէ պու արալըդ
մէլէզ գաուրն, «Անդէֆ» տէ յիտզ, արա-
պանըն հարէքէթինի տուբատուբատու-
տան սօնրա,

—Էֆէնամ, տէտի, էկէրչի կէօզ-
լէրինիզի պաղլանմազ իտիէմէզսէ-
նիզ, վէ էկէրչի պիր տուզադաան
դօրդուճօրանըզ, վէ պէնիմլէ կէլ-
մէք իտիէմէզսէնիզ, պիր ազ էվվէլ
սիզի ալաըզըմ մահէլլէ աէօճէպլիկը-
սինիզ, վէ սիզէ նէմին իտէրիմ ջի,
էֆէնամ սիզին գօրդումուշ օլսուդու-
նուդա իշիտէճէք օլուր իտի, պու կի-
ճէ սիզին լէ միւլադաթ իտէմէտի-
կինաէն տօլաըք աուդա իզհարը քէտէր
լթամէնէճէք տիր, վէ սիզին իտաթքրէ-
նիզ, անքն ֆիքրինաէն վէ նիւրէ-
կինաէն մահվ օլուպ, էտերի պիրլէ
դաշմանաճադ սըր։

Պու դաբը, իշպու լաֆզըրը հէ-
նուդ սէօյլէմէքտաէ իչէն, Թանքրէա
մէդհիւր մուվաղդաթ թէրէտտու-
տինաէն նաչի ար վէ հիճապ լթամէք-
տէ իտի, վէ իչթէ պու սբրատա մեր-
գում, քէնաի քէնտինէ,

—Իշ, պու տէրէճէյէ կէլմիշ օլսու-
զու հալաէ, թա ուճտունու գաուրդ
կիթմէզլիյիմ, տիմէքտաէ իտի, պուն-
տանատա պաշգա գօրգաճադ նէ սէպէ-
պիմ վար սըր։ Քիմնէ պէնի Հավա-
նատա Թանքմազ, վէ պէնի սօյմազ
իւդրէ, պիր տուզադա տիւշիւրէնդըր
իտէ, իյի պիր ավ գաբաթմըշ օլմազ-
լար։

Թանքրէա, պու սէօզլէրի քէնաի
քէնտինէ սէօյլէմէքտաէն սօնրա, ըէ-
ֆիզէմինէ խիմատպէն տաիի,

—Իչիմէ նիւրիմ, խոթէտիկինիզի
ճաբէն, տէտի։

Մէզպուրէ գաուրն, մերգումանն
կէօզլէրինի պաղլանարագ,

—Վագթը կէլտիկինատէ, պու պաղ
չըգաբըլաճադ սըր, տէտի, վէ ա-
բատաճքնա խիմատպէն տաիի, «Սէ-
նօ» տիմէսիյլէ, արապա հարէքէթէ
պաշլաար, վէ պիր ազ սօնրա, պէ
թէքրար տուբատուղանատա, Ֆրանսըզ
տէլիգոնլըսը,

—Կէլսի՛ք մի, տէեու սիւալ լթամի։

—Լվվէթ, ճէվապ վիրտի մէլէզ
գաբը, վէ էվվէլ պէ էվվէլ քէնտիսի
էնիպ, պատէհու Թանքրէտի տաիի
էնտիրտի։

Պու սբրատա, Թանքրէա, անտա-
թաի վատըթատըլտա պիր գաբու տա-
չըմտսը սէտատընը իշիթմի։ Պատէ-
հու մէլէզ գաբը մերգումանէ գու-
տան թուվթարագ,

—Տիգգաթ խոնի, պիր էշի կէ-
չէճէքսինիզ, տէտի, վէ մերգում օ-
րտաբը կէչմէսի իւղէրինէ, արթըդ
գօրգուտուզ եիւրիւեիւնիւզ, տէեու
իլավէ լթամի։

Թանքրէտին, ըէհպէրի օլան գա-
տըն վէտաթաթը,տա կիրտիկի մահէլլ,
պէր պաղչէ կէչիտինէն գումտնու պիր
մահէլլի օլուպ, աղաճլարըն տալա-
րը, տէլիգոնլընէն եիւղիւնէ լաթիֆ
պիր սուրէթտէ տօգունմագտա, վէ
թաթիը պիր սերինի՛ք հիւքմ լթամէք-
տէ իտի։

Թանքրէա իլէ ըէհպէրի, պու եօլ-
տան եիւղ ատըմ գատաը եիւրիւ-

տիւքանէն սօնրա , մէկէզ գարը հա-
րէ-քէթինի աղբրլաթը , վէ տէլիգան-
լըեա խիթապէն ,

—Տիգգաթ իտին , վէ ալթը գա-
տէմէտէն միւրէթթէտ պիր ներտի-
վինտէն եօզարը չըգմատա հազբը օ-
լուն , տէտի :

Թանըրէտ , մէղքիւր ներտիվինի չըգմաը իւզերինէ , եէնի պիր գա-
բունուն աչըլաբղընը իչիթտի , վէ պու-
րերէ տեագլարը գումլարա պատա-
ճագ նէյտէ , զաեէթ եումչագ վէ
նազիք հալըլարա պատտը : Ա՛յնի վա-
գըթտա , մէրգումի տէլիգանլը , ին-
սանըն , տէյլի եալընըզ խատէլերի-
նէ , իլլա միւզիգանըն սէտատը կիսի ,
գալըպ վէ ֆիւրընէ տախի թէէսիր ի-
տէն թաթլը վէ կիւղել գօգուլար հիտա
լյլէտի : Համթտա օրատա գատար քէն-
տիսինէ գըլաղուզլուգ իտէն գատը-
նըն , պու մահէլլատ էլինի քէնտի
տիրսէ յինտէն աերըտըղընը անլատը :
Մէրգումէ պու մահէլլատ Թանըրէտէ ,

—Տիւրտունուղ վէ պէ՛քլէ՛յինիզ ,
տէտի :

Պու սըրատտա գարուլար աչըլըպ
գարանտըլար , վէ պատէհու տէրին
գէ՛միւ-քէմմէլ պիր սիւքիւթ հիւ-
մըմ խիթտի :

Իւչ տէօրթ տագըգտա սօնրա , մէ-
լէզ գատընըն սէտի ուզագտան իչի-
տիլիւօր կիսի ,

—Էֆէնտիմ , արթըգ կէօղիւնիւ-
զիւն պաղընը չըգարընըզ , տէտի :

Թանըրէտ պու լագըրտըլարը իչի-
տիր իչիթմէզ , կէօղէրինէ պաղը օ-
լան պաղը չէօզտիւ , վէ ֆէվգէլատէ
պիր մէրտագ իւչ էթրաֆը թէտագիդ
ու թէճեսիւս խիմէկէ պաշլատը :
Մէրգումի էվվէլ պէ էվվէլ հէչ պիր
չէ՛յ կէօրէմէտի , վէ պուլունտուղու
օտա ալ գատար գարանլըգ իտի քի ,
պու օտանըն տէրէճէյի վիւտաքընը
տախի անլատմատը : Պէօյլէճէ պիր
գաչ սանիեէ թէֆթիշտէն սօնրա ,
տէօչէմէկնին իւզերինի գարըտան հա-
լընըն իւզերինատ կէօրտիւկիւ պիր բ-
չըգ չէօլէտիլլէ , եագընտա պուլու-
նան օտանըն գատուտու պիւսպիւթիւն
գարալը ալմատըղընը անլատը : Մէր-
գումի պու գատուեա եագլաշտը իտէ
տէ , աչմագ իչին թէրէտտիւտատէ պու-
լունմագտա իչէն , նակէտահ թաթլը
պիր սէտտ ,

—Կիրինիզ , էֆէնտիմ , տիմէսկի-
լէ , զանն իտէրսին քի կէնճ ծրտանը-
զըն եիւրէք չորըընթըսը տուրտու :

Պինատէրին Թանըրէտ գատուեու
աչըպ իչէրի կիրմէսինատ , նազարը
տիպ գաթընա չարըան շէ՛յլէր , խա-
եալինին տէրէճէսինի պիլէ թէճա-
վուզ լյլէտիկինատէն , հագըգաթէն
միւթէհայիր գալտը :

Մէրգումուն կիրտիկի օտա , օրթա
պիւյիւ-քլիւ-քտէ օլտւզ , տէրունի ,
զարիպ թատվերլէր իչլէմէյի հէյնա գու-
մաշլարը յլա քեամիլէն տօնատընըչ
իտի : Մէղքիւր օտանըն էթրաֆընա ,
Չին սագաբլարը պուլունտուզ ,
պունլարըն իչինէ տիքիլմիչ օլան չի-
չէ՛ք ֆիտանլարընատան , Իսբանեա շա-
լտապլարը միսիլու ինսանը սէրթուչ ի-
տիճի կիւղել գօգուլար հասըլ օլ-
մագտա իտի : Օտանըն օրթասընտա ,
իբէ-քլի իրլեր իլէ պիր սալընճագ ա-
սըլը օլուզ , պունուն աէրունինտէ ,
զաեէթ կիւղել վէ ճալիզ պիր վազի-
եէթլէ կէնճ պիր գըզ եաթմըչ վէ
եախօտ պիր թարաֆա եասըանմըչ
իտի :

Պիզ , պու կէնճ գըզըն Դարմէն օլ-
տուղունու սէօյլէր իսէ՛ք , զանն իտէ-
րիզ քի , պու պատատէ Նագշ ու թա-
րիֆէ կիրինէ՛ք պիհուտէ օլսւր , վէ
օգուեանլարըմըզ , մէզապուբէնին կիւ-
ղէլիկինի տէրեաթըը իթմէ՛ք իսթէր-
լէր իսէ , պու սըրատտա , իչպու հի-
քեատէնին պիրինճի ֆասլլարընա

միւբաճառաթ իմմէլէրի քեռաֆի կէօ-
րիւնիւը ։

Մէղպուրէնին կիւլիւոիկի էլլիսէ , գէրմէզը իբէքլի էնլի դօրտէլալալ իլէ թէղեին գէրէճմէշ թիւլտէն պէ-
հաղ պիր ֆիսթան օլուպ , պու ֆիս-
թանըն պօղազ թարաֆէլլա դօլաղ-
լարը տէքօլթէ օլմասընատ , օմուզ-
լարը իլէ կէօքսիւ , նիմ սուրէթատ միւշահէտէ օլունմադատա , վէ քիւ-
չիւք ահագլարը տախի ֆիսթանըն ալթընատ կէօրիւլմէքտաճ իտի ։ Դար-
մէն , գօրսէխինին տիդամթարզէղընը էօրթմէք իւզրէ , ուզուն սաչլարընը չէօզմիւշ , վէ ինճէ պիր թիւլ կիպի կէօքսիւ իլէ օմուղլարընա սօղուս-
արգըմշէշ իտի ։ Մէղքիւր իբէկէ միւշապիհ վէ գօդուլու օլան սաչլա-
րըն տալղալարը արասընատ , մէղ-
պուրէնին պօղազընա թատալիդ իտիլ-
միշ օլան գէրմէզը մէրճանատ մնա-
մուլ կէրատանլըղըն եուվարլադ տա-
նէլէրի միւշահէտէ օլունմադատա իտի ։ Մէրգումէնին գօլլարընատ տախի պու-
եօլտա պիլէզիքլէր պուլունմադատա օ-
լուպ , սօլ գուլադ թօղունուն իւզէ-
րինէքի սաչլարը իւզէրինէ տախի պիր կիւլ թատալիդ իտիլմիշ , վէ նոպ էլինէ իսէ , պէեաղ թիւյլու , վէ օրթատընատ եուվարլադ այնալը պիր նէյլատէ թուրմուշ իտի ։ Մէրգու-
մէ , ահագլարընատ պիրինէ , գէր-
մէզը տախթախանատ պիր բանթուճ կիյինմիշ օլտուղու համէ , տալըն-
ճագատ տիշարը պըրագմըշ իտի ։

Թան.քրէտին , տէրունի տատատա կիր-
տիկի էննատէ , կէնճ գէղ չու հալ-
տէ պուլունմադատա իտի . հանի , զա-
թէն կիւզել իւքէն , սահիհ վէ հալօտ տախթէ պիր իղթիրատը գալալինատէն նաշի , եանադլարը գէզմարմշ վէ կէօզ-
լէրի բարլամշ , վէ թատլիտիյլէ տա-
հա պիեատէ կիւզէլիք քեոպ իմմիշ իտի ։ Պինապէրին օղուեանլարըմզ , մէրգում տէլիպանլըքնէն պալէտատէ պիքրի սէպապի իտէն թէհայեիւբին-
մէն տօլայը թէտաճճիւպ իմմէմէլի տիրլէր ։

Թան.քրէտ , չիմտիհէ տէկին կէօր-
տիւիւ վէ խատալ իմտիկի գատըն-
լարըն մանֆէտդինատէ պուլունան պէօյ-
լէ պիր կիւզէլի կէօրտիւիւնատէ , հա-
գըգաթէն օլ գատար միւթէհայիր օլատ քի , պէ ոյլէ պիր պիէմատալ մախ-
լուք գարշըբնատա , տէյիլ թէհայ-
եիւր վէ թէտաճճիւպ իմմէք , իլլա հուզուրունատա սէճատէ գըլմադ լազըմ օլատուղունու պիլ միւյահատա , հէմման տիղ իւզէրինէ կէլէճէք իտի ։ Պու կիտի սըրատարատա , էն սաճ օլան գա-
մըշլար պիլէ , նրքէ.քլէր իւզէրինատէ հատըլ իմտիրտիքլէրի հիսսիսատճք քէ.ք չաբուդ ունլարլար ։ Հալպու քի Գարմէնատէ , սահիբդ տէնիլէն չէ.յին էէրի օլմասըղընատան , մէրգումէնին տուտադըրընատա , Թան.քրէտին խո-
ղերինատէ միւշահէտէ օլունան ֆիւվ-
գէլատէ թէհայ իւրտէն նաշի , պիր զուրուրիւեի թէպէսիւմիւ զահիր օլատ ։ Վէ միհրապլարը իւզէրինատէ եադըլան քիւնիւիւիւն պուղուլարընա-
ան խօշլանան մնապուտլար վիսիլըք , Գարմէն տախի , Թան.քրէտին պալէ տէ զի.քր օլունան հալինատէն խօշլան-
ադըղընատան , մէ.զ.քիւր հալին պիր միւտ-
տէթ թէմտիսիճէ միւտատատէ իմտի , վէ պատէհու Ֆրանսըզճա , Թանիլը ֆագաթ ճիւզիճճ միւզտարբզ պիր սէտատ իլէ ,

—Բէճա խաէրիմ , միւսիւ չըվալի-
եէ , հապլաշընըզ . . . տէտի ։

Պու սէօզ իւզէրինէ Թան.քրէտ պիր գաչ սատմ իլէրլէեէրէ.ք ,

—Ա՛հ , էֆէնտիմ , էկէր չու կէօր-
տիւիւմ բիւեա իսէ , բէճա խաէրիմ , պէնի սւյգումատան ուեանաբըմատը-
նըզ , վէ միւտատատէ պուեուրուն.քի , պու բիւեաեը պիր ազ վագըթ տա-

հա կէօրէ յիմ : Զիւնքի շու էնտաէ պէնտէնիզէ կէօրիւնմէ-քուէ օլան խա-ւուղ սէմավէնին պիր սադըգտաքնը , ուզուն պիր էօրէ թէրքինէ կյլէրիմ , տէմի :

—Մ՚իւսիւ չըվալնէ , սիզ տալա ու-յգուտաս տէ-յիլընիզ , տէեու ճէ-վապ վիրսէ կէնճ գըզ , եէնի պիր թէ-պէսահամ իլէ , էվվէլ , պէն պիրլի-ճուա սյոգիյիմ , վէ սիզին գ-ալըշ-նըզտաս պուբլընմադտաեբմ , վէ է-կէրչի պու խուսուտա իսկեաթ օլմազ իչին , այնը տէյիլ խոթէրսէնիզ , իչքէ էյիմի սիզէ ուգալմադտաեբմ , պու-լունա , պէնիմ , թաապհոթքին խաբի-ճինէ պիր նէհանէ օլմնաըզըմը ան-լատապիլիրսինիզ :

Պունուն իւզէրինէ Թոնքրէա մէղ-պուբլինին նազի-ք էյինի թուխթուպ , աչգ ու հիւրմէթլէ պուս կյլէտիկինա-տէ , կէնճ գըզ ,

—Նաընըզ , չիմոի թէէվին օլսուս-նոնգմա , տէեու սիւալ իթտի :

—Էվվէլթ , էֆէնտիմ , չիմոի հա-գըգաթը հայէ վագըֆ օլսուս , վէ սրթըզ չիւպհէ իթմինէճէ յիմ : Էվ-վէլթ , կէօրտիւկիւս , պիր կէչիճի խա-նա-օլմաեըպ , իլլա սիզինիզ , եանի գաաբնըարքն էն կիւզէյլ , վէ էն գի-եատէ սէճտէ օլունմտնա շայեանը : Անճագ պէն , իգպալ ու սատաէթիմ հագ-գընտա էվին օլմագըզըմը պէ-բտապէր , շու իգպալ ու սատաէթ օլ գաատտ պիսյիք վէ ալէվսուստա պէն-տէնիպճէ ղայրի միւսթահագգ կէօ-բիւնիւեօբ քի , ատիզլէրինին շու հա-լէ նայիլիեէթիմէ պիր տիւրլիս ագ-լըմ իրմէեօբ :

Գարմէն , սալընճաղը եանընտտա պուլունան պիր գօլթուգ սանտալէե-սինի կէօսթէրէրէք ,

—Էֆէնտիմ , պուեուրուն օթտու-բուն քի , ուզուն ուզատիւե գօնու-չալըմ , տէտի , լաքին էվվէլ պէ էվ-վէլ նամուսումու սիզին նազարընըզ-տտա բուգա չըգարմագ իսթէրիմ , չիւն-քի չիւպհէսիզ , շու էնտաէ հագ-գընտա պիր հիւսնի էֆ-քէնարընըզ օլմամալը տըը :

—Պէն մի սիզի ֆէնտա հիւքմ իս-տէճէ յիմ , ամ , մնատամ , հէմին իս-տէրիմ քի . . . :

—Խոռնըը , էֆէնտիմ , եէմին իթ-մէ յինիզ . սիզ պէնիմ հագ-գընտա պաչգա կէօնտա մնէհաքէմէ իտէմէգ-սինիզ , գիրա , սիզին իլէ պու մնե-հավերէ յի իթմէ-ք իւգրէ իթթիհատ իթմիշ օլտուգտամ թաար ու հարէ-քէթի , հագ-գընտաթէն չարըգ վէ մնե-իտմարտը տըը , մէ սիզ պէնիմ կիւ-ղէլ օլտուգտամ կէօրտիւկինիւզ իս-չին , հագ-գընտա մէրհամէթլի պու-լունուեօրտունուզ , եօգտա . . . :

—Մատատ , բէճա իտէրիմ , իթի-մտատ իսին քի , պէնիմ սիզէ օլան տէրէճէ յի հիւրմէթիմ , թէհայեհ-բիւմէ միւտտաի տըը :

Գարմէն խոշ պիր թտըզտտա պաչտնը տալըտտարագ , չէօյլէ տէվտաի իթտի .

—Պէն սիզին հիւրմէթինիզէ լնանն-մտատ , ֆիրվագը օլ հիւրմէթէ միւս-թտահագգ օլտուգտամ վէ սիզին պա-նտա ֆէվգ-էյտատ բիտաեէթ իտէճէկինի-զի պիյիրիմ , լաքին էվվէլա , տօղրու-տտան տօղրու սիզէ սէօյլէմէ-քըլինիմ վատճիպէտէն օլան սէօզլէրի իչինթմէ-լինիզ : Հէր չէ յտէն էվվէլ , էֆէն-տիմ , պէնիմ քիմ օլտուգտամ պիյ-մէլինինիզ , զիրա , պէնի էն պիճատէ տու չայըր իսպթիրտագ գըլտան մնատատ , պէնի , Համանատա քէօրէթէէ պու-լունտուգտա բիմատէթ օլտնան տտօբ չանը պօղուգ գատնըզտտան պիրի զան իթմէ-քըլինինիզին թհթիտալի տիր : Ա՚հ , պու պագատ սիզին պանտա նէ ճէվագ վիրէճէկինիզի անլատօրտամ , լաքին պիյմիշ օլտն քի , նատղ-բհանէ սէօզլէր , սէբայիլի միտագիթէէ տտա

օլունամազլար, վէ հիչ պիր շէյին իսպաթընա գատիր տէյիլ տիրլէր։ Իմտի միւսաատէ իտին պանա քի, սէօզիւմէ տէվամ իտէյիմ, վէ վատ իտէրիմ սիզէ քի, սիզին սբրանըզ կէլտիկինտէ, քէմալի տիգգաթլէ պէն տախի սիզի տինլէեէճէկիմ, վէ սէօյլէեէճէկինիզ սէօզլէրէ հիւսնի բիզամլա իթիմատ իտէճէյիմ։

Գարմէն, սօն քէլամլէրի իրատ իթտիկինտէ, եանագլարընտա ճալիպ պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունմագտա իտի, վէ տուտագլարընտան սատըր օլան հէր պիր քէլիմէ, Թանքրէտին գուլագլարընա զաեէթ խօշ կէլտիկի կիպի, մէրգումէնին հէր պիր հարէքէթի տախի, պիր լէթաֆէթի ճէտիտէ հասըլ իթմէքտէ օլտուղունտան, կէնճ Ֆրանսըզ, կէօզլէրինի մէզպուրէնին իւզէրինտէն աեբրամամագտա իտի։ Հէր նէ հալ իսէ, Գարմէն քէլամընա շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի.

—Պէն օն սէքիզ չաղընտա Իսբանեօլում։ Պէնիմ տամարլարըմտա ճէվէլան իտէն գանա, աթիգ Իսբանեա հիւքմտարլարը գանընտան պիր գաչ տամլա գարըշմըշ տըր։ Պէնիմ վարիտաթըմա կէլինճէ, անը տօղրուսու պէն տէ պիլմէմ։ Ֆիլվագը պէն Բիրէնէ տաղլարընըն օլ պիր թարաֆընտա տօղմուշում, վէ իսմ ու էճտատըմլա, Իսբանեաեա մէնսուպ իսէմ տէ, գալպէն Ֆրանսըզըմ, վէ գահրամանլարը, պիզիմ գահրամանլարըմըզ իլէ ճէնկ իտէպիլէն օլ շէճի վէ պահատըր Ֆրանսաեը տայիմա սէվմիշիմ, վէ եախօտ տահա տօղրուսու օնա սէճտէ գըլմըշըմ տըր։ Ֆրանսըզ ասըլզատէլէրի պէնիմ ինտիմտէ տայիմ իւլ էվգաթ ասհապը սատագաթ, շէճաաթ վէ նէզաքէթտէն մատուտ օլմուշլար տըր։ Հէնուզ սիննի սէպավէթտէ իքէն, շէօյլէ սէօյլէր իտիմ. «Հէր գանզը կիւն գալպիմի պիր պաշգասընա վիրմէք լազըմ կէլիր իսէ, պիր Ֆրանսըզա վիրէճէկիմ...։» Ա՛հ, էֆէնտիմ, պու սէօզլէրիմէ տահա պաշգա նէ՞ իլավէ իտէպիլիրիմ... Պէն սիզի կէօրտիւմ, Ֆրանսըզ, վէ հաթթա ասըլզատէ օլտուղունուղու թատոիգ իթտիմ...։

Գարմէն, պու սօն սէօզլէրի եավաշ պիր սէտա վէ հէեէճան իլէ բէբէլէտիկի սբրատա, եիւզիւնիւ, եէլբաղէսինին թիւյլէրի իլէ կիզլէմէքտէ իտի։ Մէզպուրէ քէլամընը տահա իքմալ իթմէմիշ իքէն, Թանքրէտ, արթըգ թէհամմիւլ իտէմէեէրէք, պիր տիզինի եէրէ տաեատը, վէ չինկեանէ գըզընըն էլլէրինտէն պիրինի թութուպ, շէօյլէ պէեան իթտի.

—Վէ պէնի սէվտինիզ, էօյլէ տէյիլ մի, ա՛հ, մատամ, րէճա իտէրիմ, պանա ինտեէթ իտին, վէ տիհանընըզտան պէքլէմէքտէ օլտուղում շու իֆատէյի պիր ան էվվէլ չըգարըն, զիրա սիզ պու իֆատէյի իթմէտիքճէ, պէն տէ, ուճունու կէօսթէրտիկինիզ շու սաատէթ ու իգպալին հագըգէթինէ ինանամաեաճաղըմ։

Պու սբրատա Գարմէնին տուտագլարը գըմըլտանտը, վէ մէզպուրէ, կիւեա հիճապընտան կէօզլէրինի աշաղը էեէրէք,

—Էվվէթ, սիզի սէվտիմ, տէտի եավաշ պիր սէտա իլէ,

Պու իգրար իւզէրինէ, պիր ազ վագըթ սիւքիւթ հիւքմ իթտի։ Գարմէն պու արալըգ զաեէթ հէեէճան իչինտէ զանն օլունուեօր իտի։ Մէրգումէնին եիւրէկի չարբմագտա, վէ էլի, Թանքրէտին էլինին իչինտէ տիթրէմէքտէ իտի։ Մէրգում տէլիգանլը, տէրէճէյի մահզուզիեէթինի պէեան իթմէք իչին, պազը սէօզ սէօյլէմէք իսթէմէքտէ իտի իսէտէ, պէօյ-

լէ սբրալարտա էմսալի կէօրիւլտիւկիւ կիպի, զանն իտէրսին քի, տիլի թութումուշ իտի, պինտէն ալէյհ հիչ պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէեօր իտի։ Նիհաեէթ մէղպուրէ կէնճ գըզ, քէնտիյի թօբլաեարագ, շու սուրէթլէ մէզքիւր սիւքիւթի գաթթ իթտի.

—Ֆրանսատա, Իսբանեատա, հէր եէրտէ, վէլհասըլ օթէլլէրտէ պուլունան էճնէպիլէր, վէ տալլարա գօնան գուշլար միսիլլու պուլունտուղունուզ պու մէմլէքէթտէ, սիզէ բասթ կէլմէք իչին բէք չօգ ֆուրսաթ վագը օլապիլիր իտի, վէ եախօտ պիզզաթ քէնտիմ օ եօլտա ֆուրսաթլար հասըլ իտէպիլիր իտիմ։ Օ հալտէ սիզ, իհթիմալ տիր քի, պէնի կէօրիւր, պէնի թէտգըգ ու թէֆթիշ իտէր, վէ պէլքի տէ պէնի սէվէր իտինիզ։ Պու վէճհ իլէ պէն տէ, սիզի հուզուրումա կէթիրմէք, վէ պիր ազ էվվէլ իթտիկիմ իգրարը իլք տէֆա պէն իթմէքլէ, քիպր ու նամուսումա խալէլ կէթիրէն հարէքէթտէն քէնտիմի սագընապիլիր իտիմ։ Լաքին պուլունտուղումուզ մահէլլ նէ Իսբանեա տըր, վէ նէ Ֆրանսա։ Պիզ պուրատա Հավանա շէհրինտէ պուլունմագտաեըզ, պինտէն ալէյհ պու մահէլլտէ, շու եա պու թէտպիրի վէ եա վասըթաեը իխթիեար իտէմէզ իտիմ։ Հալպու քի տիկէր թարաֆտան, եա աճըգլը վէ պէլքի միւհլիք պիր եարէյի, միւատէթի մէտիտէ, վէ եախօտ տահա տօղրուսու տայիմի սուրէթտէ չէքմէլի իտիմ։ Պինապէրին գալպիմին խալիսէթինէ վէ նիեաթըմըն տօղրուլուղունա կիւվէնէրէք, շիւպհէսիզ, ճայիզ օլմանան պիր խուսուսուն իճրասընա իճթիսար իյլէտիմ։ Իմտի, էֆէնտիմ, սիզին իչին, վէ սիզին սէպէպինիզ իչին իճրա իթմիշ օլտուղում շու թագսիրաթը-մա էլպէթտէ աֆվ իտէճէքսինիզ։

—Սիզէ ա՞ֆվ մը իթմէք, թէքրարլատը Ֆրանսըզ, տայիմա Գարմէնին էօնիւնտէ տիզ չէօքմիւշ օլարագ, ա՛հ, էֆէ՛նտիմ տիւնեանըն էն մութլուսու օլան պիր ատէմ, սաատէթի հալէ նայիլ օլտուղու իչին, ճէնապը Հաղգա աֆվ իթմէքլիկէ գալգըշապիլի՞ր մի։ Իշթէ, մատա՛մ, պէն օ ատէմիմ, լաքին պէնիմ սաատէթիմ, շիւպհէ վէ իզթիրապ իլէ գարըշըգ տըր։ Իմտի եինէ թէքրարլարըմ քի, պէնիմ շու իգպալիմ, օլ գատար պիւյիւք, վէ մէմուլտէն խարիճ կէօրիւնիւեօր քի, պիր տիւրլիւ ինանամաեօրում։ Պաշըմ տօլանըեօր, վէ ագլըմը զայ իտէճէկիմ զանն իտիեօրում, վէ էօյլէ միւլահազա իտիեօրում քի, սիզ պէնտէնիզի սէվմէյիպ, իլլա սէպէպինի անլաեամատըզըմ զալիմանէ պիր էյլէնճէ իլէ վագըթ կէչիրմէք զըմնընտա, թէքմիլէն սիզէ թէսլիմ օլան պիր եիւրէկի եագմագլա քէյֆ տուեուեօրսունուզ, վէ եագընտա օլ եիւրէկի թահգիր իտէճէքսինիզ։

Թանքրէտ պու սէօզլէրի միւքէտտէր պիր սուրէթտէ թէլաֆֆուզ իթտիկինտէն, Գարմէն տախի թաթլը վէ միւլայիմ պիր սէտա իլէ, շէօյլէ ճէվապ վիրտի.

—Տօ՛սթում, իզհար իյլէտիկինիզ շու թէրէտտիւտ, եէմին իտէրիմ սիզէ քի, պէնիմ իչին պիւյիւք պիր տէրտ տիր։ Տօ՛սթում, կէօզլէրինիզի պէնիմ կէօզլէրիմէ աթֆ իտինիզ, չիւնքի ինսանըն կէօզլէրի, գալպինին իչէրիսինի կէօսթէրիր տէրլէր, վէ պունա պէն տախի ինանըրըմ։ Պու սուրէթլէ տէրունի գալպիմի թէֆթիշ իտինիզ, պագալըմ անտէ նէ՞ կէօրիւրսիւնիւզ։

—Պէն սիզին գալպինիզտէ, օ գալպին պէնիմ օլտուղունու կէօրիւեօրում տէեու զանն իտիեօրում։

—Հապգընըզ վար սըր, պիրա սի-
պի սէվմէսք վախիմ, չու եմնատէ պէ-
նիմ գարշըմնէ պուլմունը մուվախի-
նիլ։ Յատախ սիրնէ պէնի սէվգը-
մխինիլ, Թանգրիա։

—Օհ, եվկէթ, պիւթիւն գուվլէ-
թիմիլ, պիւթիւն ևիւրկիմիլ, պիւ-
թիւն ճանըմա, վէլհասըլ պիւթիւն
հանաիքիյա սիզի սէվիրիմ։

—Լաքին պէնի միւատէթի մէտ-
տէ սէվգէ քմխինիլ։

—Լվկէթ, պէն սիզի ատյիմա սէ-
վիճէ՛յիմ։

—Պա՛ ա՛ղնինիզատ գամի ատ-
լատճաղնըզդա Թէքին խաէրմխինիլ։

—Լվկէթ, նամուսատ՛ չի մուհատ-
պէմիմ իւղերինէ ևէմին խաէրիմ։

—Յատախ ճաճատա խմտխիկինիլ
չու ևէճինի, ատհա նինջ գատընըզ-
դա ատախ խմտիշխինիլ սիր։

Թանգրիա խմէնգէնէրէնգ գըզըլ-
ատ, վէ ճիւդի սիր խէնգինիլ,

—Թանգր, հիչ սիզ գատընա . . .
ախվգատ իգքէն,

—Պու հօդատ պէհանը նիգքատ
խմտէյին, չինընգի ինանատմամ, ատ-
տի Գատմէն, տէլիգանգընըն ատ-
գախիմնիլ գամխի խաէրէգ։

—Լօղլէ խտ, տէվամ խմտի Թանգ-
բէտ պիր ատրէճէ սգզընտը իւէ, վա-
տատ քի հապգգամը հօդի իդրար
խմտէգ լապդմ՛ սըր, պէն ատախ պէ-
հանէ խճխատար ևղէրիմ՛ քի, վագատ
պատհան եվկէրէն չու նա պու գա-
տընա, սէնի սէվէրիմ տէհու ատյի-
մա ևէմին խմտիշ իսէմ՛ տէ, չու վա-
տընտըն վիւտխատպէրէէ այնա օդատ-
պընտա տուդա ինանմամընըզմ՛ սըր։

—Հայ պու քի պու կիւն . . .

—Պու կիւն, մնատատ՛, նամուսատ
իւղերինէ ևէմին խտիւօդատ՛, վէ ճէ-
նատը Հապգ չահիտ օդատն քի, պէն
պէօղէ պիր ևէմինի հիչ պիր վագըտ
նատգ խմտիհէճէկիմ՛։

—Լօղլէ խտ, արխըզ պէն տէ չիւգ-
հէ խմտէգ խմթէմէմ՛, վէ նդու խտ-
տատտա քէնտիմի մէտատ տատ խդնէ-
լիմ՛։ Լվկէթ, պիրնէ պէնի սէվմէկի-
նէդէ վէ տատյիմա սէվճէկկինէդէ վէ
ևիւրկինիլ Թէքմիլէն պէնիմ՛ օդա-
ճաղընա խտկատի օդատտ՛։ Յատախ,
բէճա խաէրիմ՛, ատօթճատ՛, պէնիմ՛ չու
ատն պիւգիմէ տատխ ճէվատ վիրին։
ևիւրկինիղ նէ՞ վագըմտան պէրի
սէրպէսթ սիր։

—Ո՛ իւտատէմ մէտաճէտաէն, տյատ-
տատն, վէ տիւէպիկիդիմ՛ քի ևըլատ-
տատն պէրտ, մնատատ՛։

—Ս տհիճ մի։

—Պու պատատ Թէքքատ նէմին խ-
տէպկինիմ՛։

—Տիմէ՛ք գալինիզ, Անտնյիտ-
ճա՛ նամ կիւղէլ դըղ Հապգընատտ
յէղնատը մուհատպէթի խղէմէմիշ սիր։

Թանգրիա, պիւտէն պիրէ իրտատ
օդատնատն պու խմնինէն չաշըրատպ,
կէօղէ վուրատճագ տուրէքտէ տիմիրէ-
տին, վէ ևիւրտէ՛ք սէտատ կէղ,

—Տիմէ՛ք սիզ պու խտուտատ վի-
լինէօդատնատզ, տէհի։

—Պէն սիզէ այնա օդատն հէր խտ-
տատտա պիկիրիմ՛, ֆագահ ըչճատ խ-
տէրիմ՛, սիւտահիմ՛ ճէվատ վիրինիզ։

—Պոնատն ճէվատը բէ՛ք գօղատ
սըր։ Պէն, ատն ժօղէ Թօմէրճատն
դըզընը հատընդըզ պիր տէֆտ հէօդ-
տիմ՛, վէ վագատտ կիւղէլ վէ տիղտէր
պիր դըզ խտ տէ, պէնիմ՛ դատ-
պինտէ հիչ պիր Թէքտատր հատըզ ևի-
մէհի։ Պոնատն պաշգտ, Ճատրտատ
կինդէ տօզատտըզնատտ, ևըլատդղատր
նատըզ մահվ օդատրատր խտէ, պոնատն
կիւպէ տատխ, Անտնյիտճանըն կիւ-
պէղինկի վէ տիղտէրինկի, պիղին կիւ-
պէղինինդ վէ տիղտէրինինիլ նանըն-
տատ մահվ օդմագատտ սըր։

—Տիմէ՛ք պիր քի, պիզ մէրգատմէ՛յի
տէվմէգտինիլ, վէ տատ տէմըզմիշտինիլ

—Ասա ։

—Սիզէ , պէնի պու սուրէթլէ սեվ-տիրտիկի էչին , Հագգ Թաալա հազ-րէթլէրինէ թէշէ-քքիր խոէրիմ ։ Պունտան պէօյլէ պէնիմ էմնիյէթի վէ մէսուրիյէթիմ պէր քէմալ տըր ։ Պիր ազ էվվէլ , տիւջարը իզթիրապ օլուեօրսաուդ , վէ գալխնիզին պիր թարաֆքընտա կիզլէնմիշ պիր բաքը-պէ պուլունտուղունու զանն իլէ , գըսգանքեօրտուդ , վէ սիզէ պու խու-սուստա արզը սիւալ իթմէկէ իճթի-սար խոէմէեօրտուդ ։ Ծագաթ , տօս-թում , չիմնի սիզին հագգընըզտա էմին օլտուղում իչին , սիզէ պէեանը թէշէ-քքիր էյլէրիմ , վէ սիզին միւ-քեաֆաթընըզը տա չու վէճհ իլէ թախխս էյլէրիմ ։ Պէնի տինլէյին , Թանքրէտ , վէ սէօյլէեճէկիմ սէօզ-լերէ իթիմատ խոին , չիւնքի պէն հէ-նուզ աղզըմնան պիր եալան սէօզ չըգարմամըշըմ տըր ։ Սիզէ վիրտի-կիմ , վէ գայրէ հաեաթլէ սիզին օ-լաճաղընը վատ իթիտիկիմ պու եիւ-րէք , հէնուզ պիքիր տիր ։ Եալընըզ սիզէ մէյլ իթիտիկինի , վէ սիզին նա-րը աչգընըզ իլէ եանտըղընը հիսս իթիտիկիմտէ , անըն չայրընթըսընա գարշը կէլէմէյիմ , վէ անը մէն իթ-մէք իւզրէ , հիչ պիր թէսալիր իթ-թիխազ էյլէեէմէյիմ ։ Բէնտիմի պու սըրատա մնաղուպ հալտէ կէօրտիւ-կիմտէ , ֆէվգէլատէ պիր սէվինճ հիսս էյլէմէքտէ , վէ մնաղուպիեէ-թիմնէն տօլաեը քէնտիմի մէսուա ատա իթմէքտէյիմ ։ Վէլհասըլ միւտ-տէթի էօմրիւմտէ պիրինճի տէֆա օ-լարագ սէվմէքտէ , վէ սիզի սէվմէք-տէյիմ ։

Թանքրէտ , պու սէօզլէր իւզէրի-նէ հատտը իթիտալինի զայպ խոէ-րէք , քէնտիսի տախի օ եալտա պիր լիսան իլէ ճէվապ վիրմէք իւզրէ խ-քէն , պիրտէն պիրէ վէ մէմուրնն զայ-րի պիր սուրէթլէ , Թանքրէտին գը-լաղուզու օլան գարը , պիր իզտիրա-պը հալ իլէ իչէրի կիրերէք , մնւհա-վերէյի գաթթ իթտի ։

17

ՄԷՇՀՈՒՐ ՊԻՐ ԳՕՄԷՏԵԱՃԸ ԴՐՋ

—Նէ օ , սիւտանա , նէ վար տըր , պէն սէնի չըղըրմատըմ , տէտի Գար-մէն , մէրգումէ գարըեա խիթապէն ։

—Աման սիւքիւթ խոին , մըրըզ-տանտը մէզպուրէ , սիւքիւթ խոիզ-մէսի իչին , բարմաղընը տուտագլա-րընա կէօթիւրերէք ։ Պատէհու ղա-եէթ եավաչ պիր սէտա իլէ , կէլի-եօր . . . պէնի թաագիպ խոիեօր . . . պէյքի պագը չիւպհէյերէ զահիպ օլ-մուշ տուր . . . ահ պիր գաչ տադը-գաեա գատար հէր չէյ մնհվ օլա-ճագ տըր . . . տէեու իլավէ իթտի ։

Պու սէօզլէր իւզէրինէ , կէնճ գը-զըն եիւզիւնտէ ֆէվգէլատէ պիր տէհչէթի թասվիր օլտունարագ , եաթ-մագատա օլտուղու սալընճագտան տի-չարը սըչրատը ։ Այնի վագըթտա խա-պէրճի գարը , Թանքրէտին էլինտէն թուխթարագ ,

—Կէլինիզ , էֆէնտիմ , չաբուդ ի-տինիզ , տէտի , վէ մէրգումու օտա-նըն գաբուլարընտան պիրինէ տօղրու չէքիպ կէօթիւրտու ։

Թանքրէտ , պու վուգուաթտան թասիտաթիյլէ միւթէհայիր գալարագ , իյղահաթ խոթէմէք իւզրէ , Գարմէնէ տօղրու տէօնտու ։ Մէզպուրէ իսէ , պաշընտա քի կիւլիւ չըգարըպ , մէր-գումա ուզաթտը , վէ նագիք քար-մագլարընըն ուճուլլա պիր պուսէ հի-պա խոիեօր կիպի պիր հարէքէթ իճ-րա իթտի , վէ բէբէլէեէրէք ,

—Սիզ պէնի սէվինիզ , պէն տէ սիզի սէվէճէյիմ , տէտի ։

Թանքրէտ, Գարմէնին կիւզէլ գօգուսույլա պէրապէր, մէզպուրէնին սաչլարընն կիւզէլ գօգուլարընը տախի համիլ օլան մէզքիւր զիդբյմէթ կիւլիւ տուտագլարընա տօղրու կէօթիւրտիւ։ Մէլէզ գարը պու էսնատէ գալըն պիր բէրտէ գալտըրարագ, պիր գաբու աչտը, վէ Ֆրանսըզ տէլիգանլըսընը տայիմա պիրլիքտէ կէօթիւրտիւկիւ հալտէ, պիւսպիւթիւն գարանլըգ օլան եանընտաքի օտաեա կիրտի։ Պունլարընն մէզքիւր օտաեա կիրմէլէրի իւզէրինէ, բէրտէ թէքրարէն տիւշտիւ, վէ գաբու տախի արգալարընտան դաբանտը։

Թանքրէտ գըլաղուղու օլան դարբեա պազը սիւալ արզ իթմէք իսթէտիկինտէ, մէրգումէ,

—Շիմտի, վէ պու մահէլլտէ սիզէ հիչ պիր շէյ սէօյլէեէմէմ, լաքին սօնրա հէր շէյի սիզէ սէօյլէեէճէկիմ, տէտի։

Մէրգում տէլիգանլը տախի պու պապտէ արթըգ իսրար իթմէտի, վէ գարանլըգտա գըլաղուզունուն արգասընտան կիտէրէք, պիր չօգ օտալարտան վէ տար կէչիալէրտէն կէչտի։ Նիհաեէթ սօն պիր գաբու աչըլարագ, տէլիգանլը սաղ պիր հավա թէնէֆֆիւս իթտիկինտէն, կէլտիկի զէման կէչմիշ օլտուղու պաղչէեէ կիրտիկինի անլատը։ Պու էսնատէ արապա սօգագտա, վէ պաղչէնին գաբուսու եանընտա պէքլէմէքտէ իտի։

Ֆրանսըզ իլէ գըլաղուզ գարը, բաքիպ օլուր օլմազ, արապա սիւրաթլէ հարէքէթէ պաշլատը։ Պունլար պիր էյեամ սիւքիւթ իւզրէ կիթտիքտէն սօնրա, նիհաեէթ Թանքրէտ, քէլամա աղազ պիրլէ,

—Էյ պագալըմ, շիմտի սիզէ պազը սիւալ արզ իթմէքլիկիմէ միւսատտէ վա՞ր մը տըր, վէ պանա ճէվապ վիրէճէ՞քմիսինիզ, տէտի։

—Էվվէթ, էկէրչի սիւալլէրինիզ միւնասիպէթսիզ տէյիլլէր իսէ։

—Էվվէլա պէօյլէ պիրտէն պիրէ ֆիրար իթմէքլիկիմիզին սէպէպինի անլաեապիլի՞րմիյիմ։ Սէօյլէյին, անսըզըն վէ ույզունսուզ պիր վագըթտա կէլէն քի՞մ իտի։ Աճապա պէնիմ ղաեէթլէ սէվկիւլիւմիւն բէտէրի՞ մի, եօգսա ղէվճի՞ մի իտի։

—Պիրատէրի իտի։

—Պիրատէրի բէք տէհշէթլի վէ գօրգուլաճագ ատէ՞մ մի տիր։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

—Գըզգարընտաշընը սէվմէ՞զ մի։

—Պիլաքս բէք զիեատէ սէվէր, լաքին անըն սէվմէք թարզը պաշգա կէօնա տըր։

—Սիզին սէվկիւլիւ էֆէնտինիզ, տիթրէր պիր հալտէ վէ տէհշէթ իչինտէ կէօրիւնիւեօրտու։ Աճապա մէրգումէյի թէհտիա իտէն մուխաթարա պիւյի՞ւք մի իտի։

—Տահա նէ՞ պիւյիւք մուխաթարա օլապիլիր, էկէր գարընտաշը, մէվպուրէնին նէզտինէ պու կիճէ պիր ատէմ կէլմիշ օլտուղունու պիլսէ իտի, պիլա շէֆգաթ պիչարէյի էօլտիւրիւր իտի։

Թանքրէտ պիր տէհշէթ նիտասը աքս իթմէքտէն քէնտիյի թութամաեարագ,

—Տիմէք պու ատէմ, պիր ճանվէր, պիր խային վէ պիր ճէլլատ տըր, տէտի։

—Խա՛եբր, էֆէնտիմ, մէրգումէնին պիրատէրի, ֆամիլեասընընն նամուսունա ղաեէթլէ մուգայեէտ պիր զաթը միւթէպէր տիր, վէ պու եօլտա վագը օլան պիր նամուսսուզլուգ լէքէսի, անճագ գան իլէ թէմիզլէնիր իթիգատընտա պուլունուր։

—Ֆագաթ սիզին էֆէնտինիզ պիր մէլէք օլուպ, շու հարէքէթի ասլա խէթա սայըլմազ։

—Խա՛եբր, մերգումէնին սիզի նէզ-տինէ դապուլ իթմէսի, գարընտաշընին նազարընտա պիւյիւք պիր խէթա տիմէք տիր: Վագտա պիչարէ գըզճըզաղ պունու էվվէլճէ պիլիր ի-տի իսէտէ, նէ՛ չարէքի սիզէ օլան ֆէվգէլատէ աշգ վէ մուհապպէթինտէն նաշի, պու գապահաթը իշլէմէկէ թէրէտտիւտ իթմէտի:

—Ֆագաթ պէն տէ քէնտի էօմրիւմիւ անըն ուղրունա ֆէտա իթմէկէ թէրէտտիւտ իտէճէկիմի զանն ի-տէ՞րմիսինիզ, տէտի տէլիգանլը քէմալի հէեէճան իլէ:

Պու արալըգ արապա տուրտու, վէ գըլաղուզ գարը, «կէլտիք» տիեէրէք, Թանքրէտին կէօզ պաղընը չէօզտիւ, վէ մերգում տախի թապիաթիյլէ կէօյիւն եըլտըզլարընըն սօլկուն ըշըզը սաեէսինտէ, Լամէտա սէյրանկեահընա վասըլ օլտուգլարընը անլատը: Թանքրէտ եինէ քէլամա տէվամ պիրլէ,

—Լաքին շու էսնատէ էֆէնտիմիզէ պիր ֆէլաքէթ վէ մուխաթարա վագը օլմատըղընա էմի՞նմիսինիզ, տէեու սիւալ իթտի:

—Էվվէթ, էմինիմ, տէտի գըլաղուզ գարը:

—Լաքին պանա էօյլէ կէլիեօր քի, սիզ, մէզպուրէնին գարընտաշընըն պաղը շիւպհէլէրէ զահիպ օլտուղունու սէօյլէեօրտունուզ . . . :

—Ֆիրվագը ագլըմ վէ ֆիքրիմ պիր արալըգ ալթիւսթ օլտուղունտան, օ եօլտա սէօզլէր սէօյլէտիմ, հալպու քի մուախխարէն, մէզքիւր սէօզլէրիմին տիվանէճէ զաննիեաթ օլտուղունու միւլահազա իթտիմ: Պունտան պաշգա մէ յտանտա իսպաթ օլմատըգճա, իտիլէն շիւպհէնին հիւքմիւ օլամազ: Իմտի, էֆէնտիմ, Ալլահա բսմարլատըգ, միւսթէրիհ օլուն, վէ բահաթընըզա պագըն:

—Լաքին պէն սիզի պու վէճհ իլէ թէրք իտէմէմ:

—Պանա պիր շէ՞յ մի սիւալ իտէճէքսինիզ:

—Էվվէթ, շունու սիւալ իտէճէյիմ քի, էֆէնտիմիզի պիր տախի նէ՞ վագըթ կէօրէճէյիմ:

—Օրասընը պէն տէ պիլմէմ:

—Պարի եագընտա կէօրէճէ՞քմիյիմ:

—Զանն իտէրիմ:

—Եէնիտէն պուլուշաճագ մահէլլին նէրէտէ օլտուղունու նա՞սըլ պիլէճէյիմ:

—Պու պապտէ սիզէ մալիւմաթ վիրմէք իչին, պէն պիր չարէ պուլուրում. շիմտիլիք Ալլահա բսմարլատըգ, էֆէնտիմ, վէ կիճէլէր խայր օլսուն:

—Պիր քէլիմէ տահա:

—Նէ՞ կիպի:

—Էկէր դալպիմին միհն մէշագգաթընա մերհամէթ վէ ինաեէթ ի-տէրսէնիզ, պէնիմ ղաեէթլէ սէվկիւլիւմիւն իսմինի սէօյլէյինիզ, օլ իսմի քի, քէնտիսինտէն սիւալ իթմէկէ վագթիմ օլամամըշ տըր:

—Պէնիմ էֆէնտիմին իսմի Գարմէն տիր, իմտի, էֆէնտիմ, սօն տէֆա օլարագ, Ալլահա բսմարլատըգ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, պէյկիր սիւրաթլէ կիտէրէք, արապա գարանլըգ իչինտէ ղայպ օլտու: Թանքրէտ իսէ, եալընըզ գալարագ, քէնտի քէնտուեէ, վէ քէմալի մէսրուրիեէթլէ,

—Գա՛րմէն, Գա՛րմէն, նէ՛ կիւզէլ վէ թաթլը իսիմ, Գա՛րմէն, պէն սէնի սէվէրիմ. Գա՛րմէն, պէն սէնին իմ, վէ պէնիմ էօմրիւմ սէնին տիր, տէտի:

* * *

Թանքրէտ իլէ գըլաղուզ գարը,

Գարմէնին նէզտինտէն աճէլէթէն մու-
ֆարագաթ իթմէլէրի իւղէրինէ, կէնճ
դէզգին լէհճէսինտէ էվվէլճէ հասըլ
օլան իզթիրապ վէ տէհլիէթ ալէամէ-
թի, անինտէ մահվ օլուպ, անլէրին
եէրինէ մէսրուրիեէթ վէ ազամէթ
գայիմ օլտու։ Վէ օլ էսնատէ գա-
բու աչըլարագ, Մօրալէս գաբու-
նուն էշկինտէ ղուհուրա կէլտի, վէ
Գարմէն իսէ, սէվինճինտէն ուֆաճըգ
աեագլարըյլա պիր նէվի րագս իճրա
իթմէքտէ իքէն, րագսընը գաթթ
իլէ,

—Ա՛հ, իշթէ, վիրտուէյլէ տէհլիէթի
մուճիպ օլան, վէ աշըգ ու մաշուգու
եէկտիկէրինտէն աեբրան օլ ղալիմ
գարընտաշ, օլ տէհլիէթի ճէպպար
կէլտի, տէտի։

Պատէհու մէզպուրէ, լէհճէսինտէ
սախթէ սուրէթտէ գօրգու վէ նիեազ
ալէամէթի հասըլ իտէրէք, Մօրալէ-
աէ տօղրու կիթտի, վէ մէրգումուն
հուզուրունտա տիզ չէօքերէք, իքի
էլլէրինի պիր պիրինէ գավուշտուր-
տու, վէ կիւեա հընչդըրմագտան պօ-
ղուլմուշ պիր սէս իլէ, բէրէլէնե-
րէք, չէօյլէ սէօյլէտի.

—Ա՛հ, պիրատեր, պիրատեր, մեր-
համէթ իտինիզ պանա, ինտաեէթ պու-
եուրուն սիզին պիկիւնահ վէ պիչարէ
դէզգարընտաշընըզա, վէ սէօյլէնէ-
ճէկիմ սէօյլէրի տինլէմէքսիզին,
հագգըմտա հիւքմ վիրմէյինիզ։ Իշ-
թէ, պիրատեր, հուզուրունուզտա
տիզ չէօքերէք, սիզէ րէճա իտիեօ-
րում... կէօզլէրինիզին իչինտէ բար-
լատըղընը կէօրտիւկիւմ չու ախպը ին-
թիգամ հիտտէթինի թէսկին իտի-
նիզ, ա՛հ, պէն հէնուզ էօյմէք չա-
ղընտա տէյիլիմ, վէ ֆամիլեամըզըն
նամուսունու ասլա լէքլէնտիրմէտիմ։
Պիրատեր, ճէնապը Հագգըն նէզ-
տինտէն պիզէ նազար իթմէքտէ օ-
լան վալիտէմիզին նամընա օլարագ,
րէճա վէ թալէպ իտէրիմ սիզտէն քի,
պէնի գըյմաեընըզ, վէ էօմիւմիւ
թէլէֆ իթմէյինիզ։ Պէնիմ պիրինճիք
գաապահաթըմ, գալպիմի պիր պաշ-
գաապընա արզ վէ թագտիմ իթմէք-
լիկիմ տիր, լաքին պիլմիշ օլուն քի,
րէյիսի պուլունտուղունուզ միւշեր-
րէֆ վէ մուազզամ խանէտանըմըզ
հագգընտա օլան վազիֆէմի ասլա
ունութմամըշըմ տըր։ Զիւնքի, հագ-
գընտա իզհարը մուհապպէթ իտէկէլ-
տիկիմ զաթ, միւթէպէր, էհլի ըրզ,
մէրա, վէ սիզէ լաեըգ պիր զաթ տըր։
Պէօյլէ պիր զաթը սէվմէքտէն քէն-
տիմի մէն իտէմէմ։ Իմտի, պիրա-
տեր, հագգըմտա մերհամէթինիզի
տիրիղ իթմէյինիզ։ Պանա աֆվ ի-
տինիզ, ա՛հ, րէճա իտէրիմ, պանա
աֆվ իթտիկինիզի պէեան իտին։

Մօրալէս, պու սէօզլէրի թէպէս-
սիւմէ տինլէտիքտէն սոնրա, չէտի-
տէն վէ մէսրուրէն իքի էլլէրինի եէկ-
տիկէրինէ վուրտու, վէ ճէվապէն,

—Աֆէրին սանա, գըզգարընտաշ,
տէտի, էկէր չու սէօզլէրինէ պիր ազ
տահա տէվամ իթտէ իտին, իչէ ճիտ-
տի նազարըյլա պագըզ, հագգըդա-
թէն աղլաեաճագ իտիմ։ Պիլմիյորսուն
քի, սէնի չու մահզուն վէ միւքէտ-
տէր հալտէ, վէ կէօզլէրին եաշլը վէ
էլլէրին ուզաթըլմըշ պիր սուրէթտէ
կէօրէն օլսա, սահիհէն սէօյլէտիքլէ-
րին վագը օլմուշ, վէ սէնի զաեէթլէ
աճըմտաեա չայեան, վէ պէնի տէ զա-
եէթլէ գօրգուլաճագ պիր քիմսէ
զանն իտէր։ Եէմին իտէրիմ քի, սէն
պանա, Դալտէրօն վէ Լօք տը վէկէա
նամ հէմշէհրիլէրիմիզին գալէմէ ալ-
տըգլարը թէաթրօ օեունլարընտա քի
գահրաման գաապընլարը տէրխաթը
իթտիրմէքտէսին։

—Էվվէթ, էվվէթ, ճէվապ վիրտի
Գարմէն աեաղա գալգարագ, զանն
իտէրիմ քի, էկէր գրալիչա եախօտ

բրէնսէս էլպիսէլէրիյլէ պիր թէաթրօ չէնասը իւզէրինտէ պուլունսա իտիմ, միւլլիֆլէրին գալէմէ ալտըգլարը օեունլարը, օլտուգճա իյի սուրէթտէ իճրա իտէպիլէճէք իտիմ։

—Շէօյլէքի խալգ պէյնինտէ, սէնի ալգըշլամագ իչին էլվէրէճէք գատար էլ պուլունմաեաճագ իտի։

—Վէ էկէր թասավվուրումուզու պաշա չըգարմագ իչին, վասայիթի լազըմէմիզ պուլունմասա իտի, սէնին մէզքիւր մէհարէթին՝, միւսթագպէլ իչին պիզէ պիր մէտարը թէայեիւշ օլապիլէճէք իտի։

—Ֆագաթ համտ օլսուն, շիմտի թասավվուրումուզու պաշա չըգարմագ իչին, վասըթալարըմըզ վար տըր, պինաէն ալէյհ պիզ գօմէտիա օեունճուլարը օլմաեըպ, պիւյիւք ատէմլէր օլաճաղըզ, տէտի Մօրալէս պիր զուրուրիեէթլէ։

—Հէր նէ հալ իսէ, պիրա՛տէր, տէմինճէք պուրատա՛ մը իտին։

—Էվվէթ, բէրտէնին արգասընտա իտիմ, տէեու պէեան իթտի Մօրալէս, էլիյլէ կիրտիկի գաբուեու կէօսթէրէրէք։

—Տիմէք հէր շէյի իշիթտին։

—Էվվէթ, հէր շէյի իշիթտիմ։

—Պու հալտէ զանն իտէրիմ քի, արթըգ պէնտէն, վէ վազիֆէմի իճրա իթտիկիմ սուրէթտէն խօշնուտսուն։

—Կէօրմէեօ՞րմուսուն, ատէթա հայրան օլմուշում։

—Տիմէք, պէնիմ զէվալլը շըվալիեէմին պաշը տօլանմըշ, վէ եիւրէկի նարը սէվտա իլէ թութուշմուշ օլտուղունա ինանըրսըն։

—Օնա շիւպհէ՞ մի վար։

—Պինապէրին իշին պաշա չըգաճաղընա ինանը՞րմըսըն։

—Էվվէթ, ինանըրըմ, հէմ օլ տէրէճէ ինանըրըմ քի, վիրտիկիմ պին բիասթրատան տօլաեը ասլա թէէսսիւֆ իթմէմ, վէ էկէր տիկէր պէշ եիւզ բիասթրա տահա վիրմէք լազըմ կէլսէ, վիրմէյի թէահիւտ իտէրիմ։

—Ֆիլվագը, տէտի Գարմէն կիւլէրէք, պու խուսուս սէնին իսկեաթ օլտուղունա պիր տէլիլի գավի տիր։ Շիւպհէսիզ շիմտի սէն, սանա վատ իթտիկիմ օն պին բիասթրաեա կիւվէնիեօրսուն։

—Տօղրուսու, գըզգարընտաշ, պէն տէ պու բարաեը հագգըյլա գազանտըմ։ Զանն իտէրիմ քի, պու սէօզիւմէ մուվաֆագաթ իտէրսին, չիւնքի սէնին պիրինճի տէրէճէտէ մէշհուր պիր գօմէտեաճը օլտուղունու գապուլ իտէրիմ, ֆագաթ պէն տէ օլտուգճա մահիր պիր շէնա տիրէքթօրուեում։ Պիր քէրրէ մէֆրուշաթըյլա տօնաթըլմըշ օլարագ, քիրա իլէ թութմուշ օլտուղում շու խանէ, սէնին, կէրէք ֆամիլեան վէ կէրէք վարիտաթըն հագգընտա Ֆրանսըզ տէլիգանլըսընա սէօյլէտիկին սէօզլէրի տահիհէ չըգարըր։ Պունտան պաշգա, Հավանատա կիզլի խապէրլէր կէթիրիպ կէօթիւրէն վէ աշգ ու սէվտա էնթրիգալարընտա ղաեէթ մահիր վէ միւճէրրէպ օլան Պէրէնիս նամ գատընը էլտէ իթտիմ, վէ կիւզէլ պիր արապա իլէ պէրապէր էմին վէ սատըգ պիր սէյիս պուլտում։ Էլհասըլ թասավվուրաթընըն մուվաֆֆագըյեէթինի թէէմին իչին, հիչ պիր շէյ տիրիղ իթմէտիմ։

—Սահիհէն, սէն պու շէյլէրի բէք մէհարէթլէ վէ ճէօմէրտճէ իֆա իթտին։

—Պունտան տա գաթինազար, սէվկիւլիւմ Գարմէն, պէն սէնին ալիճէնապլըղընը վէ գարընտաշլըգ մուհապպէթինի պիլտիկիմտէն, միւսթագպէլ հագգընտա գաթան տիւ-

չարը իզթիրապ օլմամ, վէ իլէրուտէ զէնկին վէ պիւյիւք պիր դատըն օլտուղունտա, պէնի խաթըրտան չըգարմաեաճաղընա շիւպհէ իթմէմ։

—Տօղրուսու իյի մէնֆաաթ կէօզէթմէքլիք, վէ իտիլէն սատագաթըն պահանընը արամագլըգ, տէտի Գարմէն պիր ազ խաթիհզա թարղըյլա։

—Նէ՛ չարէ, պու տիւնեատա հէր քէս քէնտինին մէնաֆիյինի տիւշիւնտիւկի կիպի, պէն տէ քէնտի հըրսը շան ու թամաըմը կէօզէթիրիմ։

—Պէնիմ տէ, տէվամ իթտի կէնճ գըզ, հըրսը շան ու թամաըմ վար տըր, վէ գարնըմ տա աճ տըր։ Իմտի սաաթ սապահըն իքիսի օլմաղլէ, հայտէ թաամա կիտէլիմ։

—Բէք իյի, լաքին մատամ տը Նաժագ պէնտէնիզէ հիմմէթ պուեուրո՞ւր մու քի, ղաեէթ հիւրմէթլէ գօլումու քէնտիլէրինէ թագտիմ իտէյիմ։

Պու սէօզ իւզէրինէ Գարմէն, Մօրալէսին գօլթուղունա կիրտի, վէ մէրգում պիր վագարը մախսուս իլէ, գըզգարընտաշընը թաամ օտասընա կէօթիւրտիւ։ Մէզքիւր օտա տէրունինտէ պուլունան սուֆրանըն իւզէրինտէ սօղուգ հաշլամա, մէյվէ, թաթլը վէ Իսբանեա շարապլարընտան միւրէքքէպ պիր թաամ հազըրլանմըշ իտի։ Գարընտաշ վէ գըզգարընտաշ եէկտիկէրլէրի գարշըսընտա օթուրարագ, թաամա պաշլատըլար։

Պու սըրատա շուրաեը պէեան իթմէկի լազըմէտէն կէօրիւրիւզ քի, Մօրալէս, գօլայճա թանըլամաեաճագ սուրէթտէ պաշտան աեաղա գատար թէպտիլ օլմուշ իտի։ Շէօյլէ քի մէրգում, սիմասընա ղարիպ պիր հէյեէթ քէսպ իթտիրէն կէօզ պաղըսընը չըգարմըշ օլուպ, կիյինտիկի չամաշըր տախի ղաեէպ պէեազ, զարիֆ վէ կիւզէլ գօգուլու իտի։

Էլպիսէսի իսէ, սիեահ վէ պիչիմլի օլուպ, վագաա լէհճէսի էվվէլքի կիպի զայիֆ վէ քէմիքլի, վէ ղարիպ հէյեէթտէ իտի իսէտէ, մէզքիւր ղարիպ հէյեէթ, պիր շէօհրէթի ազիմէեէ միւշապիհ իտի, վէ մէրգումու պիր տէրէճէ թէֆթիշ ու թէտգիգ իտէնլէր, շիւպհէսիզ, գարթալ դուշլարընըն պուրունլարընա պէնզէեէն պուրնունուն շէքլինի, պազը մուազզամ զաթլարտա էմսալի կէօրիւլէն պուրունլարտան ատա իտէճէքլէր, վէ տիշարը ֆըրլամըշ օլան ինճէ տուտագլարընա, քիմ պիլիր նէ տիբլօմաթլըգ վէ ազամէթ մանէասը վիրէճէքլէր իտի։ Էլհասըլ մէրգում, մահուտ գըլըճընը տախի չըգարըպ, անըն եէրինէ չէլիքտէն նազիք պիր գըլըճ ասմըշ իտի։ Խիւլասա, Մօրալէսին կիյինտիկի էլպիսէեէ պագըլտըղընտա, մէրգում, հարամի մագուլէսինտէն զանն օլունմաեըպ, իլլա պիր ասըլզատէ զանն օլունուեօր իտի։ Պունտան պաշգա, չօգ տէֆա նիչէ Իսբանեա տուգալարընըն, բէրլէրինին վէ սայիր մուազզամ զաթլարընըն սիմալարը, հայտուտ սիմալարընա պէնզէտիկի տէ կէօրիւլմէմիշ մի տիր։

Հէր նէ հալ իսէ, Գարմէն իլէ Մօրալէս գարընլարընը տօյուրտուգտան սօնրա, պիր արալըգ գաթթ իտիլմիշ օլան մուհավէրէեէ թէքրարէն իպթիտար օլունտու։

—Իշթէ պէօյլէ, տէտի Գարմէն, պէնիմ թասավվուրլարըմ իճրա օլունաճագ տըրլար։ Եարըն կիճէ, պէն պիր ասըլզատէ գարըսը օլաճաղըմ։

—Հէմշիրէ, ճէվապ վիրտի Մօրալէս, պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, սէն պիր ազ չաբուգ իլէրլէմէք իսթէեօրսուն։

—Նէ՞ իչին, սէօզիւնիւ իյզահ էթ պագալըմ։

—Բէ՛ք խլի , կղզահ իտէ՛լիմ . . . Պիր զէման պիտ Խրանեատա պուլունմագատա իւքէն , պէն վագթըմը կէչիրմէ՛ք իչին , Մ՚անսանարէս նէհրինտէն օլթա իլէ պալըդ ավլամատա կիտուը իտիմ ։

—Մ՚ատա՛լ մը նադլ իտիւօրսուն , պէնիմ , չըվալիւէ Թանըրքէտ տը Նաժագ իլէ Թէէհիւլ իթմէմլէ , սէնին օլթա իլէ պալըդ ավլանա կիթմէ՛քլիկին արատրնատա նէ՞ մինանասպէթ վար տը , տէտի կէնճ գըզ ։

—Պու քէլամիէրիմնէ ըէ՛ք եագըն մինանասպէթ օլսուդունու կէօրէճէ՛քսին ։ Իչթէ , պէն , օրատա պալըդ ավլատըդըմատա , պագէն տօղրու Հօլատան չաշմըդ օլան պիր պալըդ , օլթաժէն իչինէտինի ըտըրըը իտի ։ Էկէրչի օ հալտէ , օլթամը սիւրաթլէ չէ՛քերէ՛ք , մեղքիւը պալըդը Թուվթմագ իտթէսէ իտիմ , եա օլթամէն իչինէսի գըրըլատագ , վէ եախօտ տայիր պիր սէպէպ օլարագ , ավըմ եէտինմէն գաչար իտի ։ Էկէր պիլադս , մեղքիւը պալըդն ըտեըգըլա իչինէ՛կ տարըլանմատընա միւտատաե իթմէմ , վէ մուտախարէն ահէտթէ ահէտթէ վէ տապը իլէ Հօգարը չէ՛քսէ իտիմ , չիւպհէսիդ ավըմը էլտե իթմէ՛քլիկէ մուվաֆֆագ օլարագ , քէմալի ֆիլթուհանթլէ եվինէ ավտէթ իտեր իտիմ ։ Ենհնդ անկան օրմնատուն ։

—Պէնիմ չըվալիէմին պիր ագ տահա իչինէ՛կ տարըլանմատընա միւտատաե իթմէ՛քլիկինի նատհահթ իթթիկինի անլատօղուտմ ։

—Էվվէլթ , պէն տէ պուննու տիմէ՛ք իտթէհօրսուտմ ։ Ենըվալիէ Թանըրքէտ տը Նաժագ , պուրատան կիթմիկինատ , սէվտա ատթէշիլլէ Հանմագատա իտի ։ Իտմի , էկէր իւչ տէօրթ կիւն կէչիպ տէ , պու միւտատէթ զարֆընատա , Թանըրքէտ սէնին թարաֆընատան իտատպեր կիթմէնէճէ՛ք օլսը իտթ , պիչըրէ տէլիգանլը , գալան պիր մըգտար ագլընը տա ղայպ իտէճէ՛ք , վէ վագթը մուգարրեր կէլտիկինատ , նէ՛ տուզաղը անլատագ իչին էմրի պատիրէթի , վէ նէ՛ տէ քէնտիլի անատէն գուրթարմագ իչին միւրաատը օլաճագ տը ։ Վէ արանսըդ ղուհուրա կէլէն պուդամէտամըդ իչինտէ , մերգում , քէնտինին հայիր օլսուդու վազիֆէ՛յի լաեըգըլլա իճրա իտիպ , քէնտիլի , տինանանքն էն մէսուտ ատէմլէրինատէն պիրի ատտ իտէճէ՛ք տիր ։

—Հադըգաթէն , մերգում տինանանքն էն մէսուտ ատէմի օլմատաճագ մը տըր , տէտի Դարմէն եիւքսէ՛ք սէտլէ , դարբնատաչքընը սէօղլէրինատէն միւթէէսսիր օլարագ ։

—Շիւպհէսիդ մէսուտ օլաճագ տըր , լաքին իհթիմալ տըր քի , էկէր պիդ քէնտիսինէ սատատէթի Հալի գապուլ կիթտիրմէդ իսէ՛ք , մերգում պիղդաթ ըէտտ իտէճէ՛ք տիր ։

—Հադգըն վար տըր , տէտի կէնճ գըզ , վէ հեր նէ գատար շու պէ՛քլէմէ՛քլի՛ք , Թէհամիւլիւն մաֆէվգինատէ տախի օլտ , եինէ պէ՛քլէհէճէկիմ ։

—Բէ՛ք խլի , տէտի Մ՚օրալէս հէնէճան իլէ , տօղրուտու միւտատէթի էօմրիւմատէ պիրինճի տէֆա օլարագ , պիր գատընըն աղղընատան պէօյլէ պիր ագիլմանէ սէօզ չըգտըղընը իչտիւէօրում ։

—Թէչէ՛ք քիւը իտէրիմ շու մէտհիւէնիզէ , տէտի Դարմէն ։ Պատէհու իլտվէթէն , եարընըդ պիր խուտուս պէնի իշղալ իթմէ՛քատէ տիր , տէեու պէէտան իթտի ։

—Դա՛նղըտը ։

—Եանի պիլմէ՛ք իտթէր իտիմ քի , ատատա Քիրինօ նէ՛ օլտու , վէ պիզի պուլմանընճա , ֆիլքրինատէննէ՛ կէչիրտի , վէ ախզը ինթիհամ Թատավվուրլարը Հալէա գալալինատ վէ ֆիլքինատէ պագմ մի տիր ։

Մօրալէս պու սէօզլէրի իշիթտի-կինտէ, ըէնկի սօլտու, վէ շաշգըն պիր հալտէ օլարագ, օտանըն էթրաֆընա աթֆը նազար իյլէտի։

Պատէհու Դարմէնէ խիթապէն,

—Ա՛հ, գըզգարնտաշ, նէ՞ իչին օլ լանէթլի խմի զիքր խտէրէք, պէնիմ սէվինճիմի մահվ ու իզալէ խտիեօր-սուն, տէտի, չինքի Քիրինօնուն թէհտիալէրինին եալընըզ խաթըրըմա կէլմէսի, պանա ֆէվգէլատէ սու-ըէթտէ տէհշէթ վիրմէքտէ, պէնիմ կիւնլէրիմին սաատէթինի իխլալ իթ-մէքտէ, վէ կիճէլէրիմին ըահաթընը պօզմագտա, վէ միւսթագպէլի, մա-թէմ վէ գան ըէնկի օլան սիեահ վէ գըրմըզը պիւրիւնճիւք իչինտէ կէօս-թէրմէքտէ տիր։

—Գօրգա՛գ սէն տէ։

—Էվվէթ, գըզգա՛րնտաշ, պէն գօր-գաղըմ։ Վէ քի՞մ տիր օ ատէմ քի, դարշըսընտա տէհշէթլի պիր մուխա-թարա օլտուղունտա, վէ էկէր թէ-սատիւֆ, Քիրինօ կիպի պիր տիւշմէնի դարշըսընա չըգարաճագ օլսա, օլ մուխաթարատան քէնտիյի սագըն-մագ իչին, հիչ պիր չարէսի պուլուն-մատըղընտա, գօրգագ օլմասըն։

—Տիմէք սէնին զաննընճա, մէր-գում պիզի արաեօր։

—Դարշըմտա վէ սուֆրանըն իւզէ-րինտէ Քսէրէս չարապը շիշէսի օլտու-ղունա նէ՞ տէրէճէ էմին խսէմ, օլ խուսուսա տախի օ գատար էմինիմ։

—Ֆագաթ օ պիզի պուլամաեա-ճագ տըր։

—Հա՛երֆ քի, պէնիմ թէաճճիւպ իթտիկիմ մատտէ, մէրգումուն շիմ-տիեէ գատար պիզի պուլամամասը տըր։ Զիրա պու նիմ վահշի վէ պէ-տէվի օլան Հինտլիլէր, էն մահիր ավ քէօբէքլէրինտէն զիեատէ հիսսի թա-պիեէ մալիք տիրլէր։

—Մօրա՛լէս, սէն միւպալաղա խտի-եօրսուն, վէ սուրէթի ահվալէ գօր-գու կէօզլէրի իլէ պագըեօրսուն։

—Խա՛երը, պէն իշէ օլտուղու կի-պի պագըեօրում, վէ խսպաթը տա շու տուր քի, էկէր պիրի պանա, Քիրինօնուն եալընըզ կէչիրտիկի պիր մահէլլի խապէր վիրէպիլսէ, կիտիպ բուսուտա պէքլէր, վէ մէրգումա պիր գուրշուն սըգարըմ։

—Լաքին պու սէօյլէտիկին ալչագ-ճա վէ խայինճէ պիր ճինաեէթ տիր։

—Եա Քիրինօ կէլիպ պիզի պուլսա վէ էօլտիւրսէ, օնա նէ՞ տիեէճէքսին։

—Նէ՞ տիեէճէկիմ, պէն օնա խի-եանէթ իթմիշ օլտուղում հալտէ, օ տախի պէնտէն ախզը ինթիգամ իյ-լէտի տիեէճէկիմ։

—Պու թապիի տիր, ֆագաթ է-կէր սէն աշըգպազ պիր գարը խսէն, պէն պիկիւնահ պիր ատէմիմ. հալ-պու քի Քիրինօ իքիմիզի տէ թէլէֆ խտէճէք տիր։ Վէլհասըլ պէնիմ պիր իւմիտիմ օլուպ, օ տախի, օլ մէլուն հէրիֆ պիզի պուլմազտան էվվէլ, պի-զիմ Հավանաեը թէրք իլէ, զէվճին իլէ պիրլիքտէ Ֆրանսաեա կիտէճէք պիր թէտպիր պուլապիլմէմիզ տիր։

—Լաքին էվվէլ պէ էվվէլ պէն էվ-լէնմէլիյիմ։

—Տէօրթ կիւնէ գատար էվլէնիր-սին, վէ պու տէօրթ կիւն տէ բէք չաբուգ կէչէր։ Ֆագաթ տէօրթ կիւ-նէ վէ ազիմէթիմիզ կիւնիւնէ գատար, կիզլէնէլիմ, զիրա մատտէ ճանըմըզ իւզէրինտէ տիր։

Մօրալէս պու սօն սէօզլէրի իրատ իթմէքտէ իքէն, պիր գաբու գա-բանմասընըն սէսի, մէրգումու օթուր-տուղու սանտալեէտէն սըչրաթտը, տիշլէրի կըճըրտամաեա, էլլէրի տիթ-ըէմէկէ, վէ անլընտան իրի թէր տա-նէլէրի տիւշմէկէ պաշլատը, վէ իշթէ մէրգում շու հալինտէ աթիտէքի սէօզլէրի բէբէլէտի.

—Ա՜հ, եա՛ Բապպիմ... պէլքի ո տուբ... պէլքի Թիրինօ տուբ... ա՜հ, աղիղլէր, մէրհաւէթ իտին պա՛նա... Դարմէն, սէն տէ տուա էթ... Հայր մեր... Ողջոյն քեզ Մարիամ... Հաւատամ ի Ա՛ստուած...:

Դարմէն իսէ, չու տէ հղեթվի հալատէն ստալանը, բէնկի ստլատու իսէ տէ, մեղքիւր գոգդու չօգ սիւրմէտի, վէ իշխանէն չամնթանքն սէպէպլի տերհալ աննաշքլար: Շէօյլէքլի Թանքրէտին գըլատալտու օլան Պերճնիս նամ մէրդում տէլիգան, մէրդում տէլիգանլըը կէօթիւրիւպ ափսէմ իթտիքատէն ստնրա, էվլին գարուստնու դառքամը, վէ մեղքիւր չամնթա պունատան հասըլ օլմուշ իտի:

18

ԳԱՐՄԷՆԻՆ ԱԳՏԸ ՆԻՔԵՆՀԸ

Կէչէն ֆասըլտա, Մօրալէս Թարաֆընատան ուշչինլիլէն ըլտնա, Գարմէն սատրդանէ սուրէթտէ սիւնիք իթտի, վէ Մօրալէսին պու խուսուսա տայիր եվվէլճէ պէհատ իթտիկլի սէօղլէր ֆիքիրէն իճրա օլունսու: Շէօյլէ քի, Թանքրէտա իչ կիւն քէնտի սէվկիւսիսնատէն խաստըխլը դալաըղընատա, պիչարէ տէլիգանլը սատրըսըղընատան, վէ դալգինին իզտիրատպնատան, վէ Գարմէն հադդընատա օլան աչ ու սէվատաքնատան հէմտան տաղընը զայդ իթտիք աերհէհսինէ կէտիչ իտի: Մէրդում, պու մուստէֆ զարֆընատա, նէ եէմէք եէր, նէ ուհուք, վէ նէ տամամլարընատա քի գանըն տայիմի սուրէթտէ վէ չիտէթլէ ճէվէհան իթտիսինի մէն իտէպկիր իտի: Պունատան տա պաշկա, տապահնատան տաշտամս, վէ տաշտամնատան տապահա դառար Գարմէնին կամինի մըրըլտանըը, վէ կէնճ գըզըն ձաչլա-

ըընա գօնուլմուշ օլան նիմ սօլմուշ կիւլիս տայիմա տուտատգլարընա կէօթիւրիւր իտի: Էլհասըլ տէօրտինճիս կիւնինէն սապահըսը, լիման համալաըընատան պիրի, կէլիպ, էլուա Սանտրի քէն խանէսի գարուստնու վուրատպ, Թանքմատըղը պիր գատըն մնրիֆէթկլէ քէնտիսինէ վիրիլմիշ օլան պիր թէղքերէյի Թանքրէտէ թէսլիմ իթտի: Ձրանսըզ տէլիգանլըսը, մեղքիւր թէղքերէյի կէթիրէն համալա մուքտաֆաթէն իքի ատէտ բիսաթրա վիրտիքատէն սօնրա, թէղքերէնին մահֆազասընը տիթրէր պիր էլ էլէ եըրթտը: Պու թէղքերէտէ, եալընդղ պիր սաթը, եանի, «Պա՜ տէշտ, եարը կէճէրէ, Լահէպատա» տէեու մուհարրեր իտի, լաքին մեղքիւր սաթըը, Թանքրէտին թէրէտտիւտ վէ մէյտեուսիեէթինի պիլ իշալէ, անլէրին եէրինէ ֆէվգէլատէ սէվինճ վէ իւմիտ հասըլ իթտիկէ քեաֆի իտի:

Հէր նէ հալ իսէ, վագթը մուգարրերտէ վէ մահէլլի մուտայեէնտէ, Թանքրէտա իլէ Պերճնիս պուլուշտուղար, վէ արապատա բաքիպէն վէ էվվէլքի կիպի, պու տէֆտա տաթի Թանքրէտին կէօղլէրի պիր արա Պերճնիս Թաբաֆընատան պաղղանարադ, Գարմէնին խանէսինէ կէլտիլէր:

Պու քէրրէ մեղպուրէ գըզ, հէր վագթթատան տահա զիեատէ կիւզէլէշտիշ օլտուղու հալտէ, Հինտիսթանի գուժտաշըլլա տօնտաթքըմըշ օլան օտաբընատա, Թանքրէտէ պէքլէմէքտէ իտի: Մէրդում, տէրուննի օտաեա կիրսիկինտէ, մեղպուրէնին գարշքսընատա տիղ չէօքտիւ, վէ բէբէլէեէրէք,

—Ա՜հ, էֆէնտիմ, պէն սիզի նէ գատար սէվէրիմ, վէ սիզտէն մուֆտարատթքմնատան պէրու, նէ գատար միհն ու մէշատ գաթի չէ քտիմ, տէտի:

—Պէն տէ սիզի սէվէրիմ, վէ սիզին գատար պէն տախի հադդընըզ-

տա միհն ու մեշագդաթ չէ քահիմ, տէեու ճէվապ վիրտի Դարմէն խոշ պիր սուրէթտէ Թանքրէտի սեռաղա գալտըրտագ։

Պու սէօզլէրտէն սոնրա, կէնճ Ֆըրանսըզ իլէ չինկեանէ գըզը նան պէ նան օթուրտագ, ուզուն պիր մուհավէրէյէ պաշլատըլար։ Աչգ ու սէվտա իւզերինէ վուգու պուլան միւքեալէմէլէր, հէր այնի չէ յէլը օլսուղունան, պու մուհավէրէյինին ուրէթինի տէրճ ու պէեան իթմէքլիկի զայտ առտ իտէրիզ։ Նալընըզ չուգաատրընը սէօյլէրիզ քի, Թանքրէտ պու մուհավէրէյտէ, գալպինտե մէրքիւզ օլան պիր մուհապպէթի խալիսանէնէն չկատէթլի ալէվինի տիշարընա իթտագ իլլէտի, հալպու քի Դարմէն, կէրէք գալպէն վէ կէրէք ադլէն քեամիլէն սէրպէսթ օլսուղունսան, մէզքիւր միւքալէմէտե քէնտուլի բէք կիւզել գուլլանապիլտի։ Մէզպուրէ պու սըրատա, մէշհուր պիր գօմէտաճքնա մախսուս պիր տիրանէթ վէ մէհարէթի ֆէվգէլատե իլէ, Թանքրէտի քէնտիսինէ ճէլպ իտճի լիսան գուլլանատըզը հալտէ, տիկէը Թարաֆտան տահի քէնտիսինէն կիւնա էօքսիզ պիր դըզ օլսուպ, պիրատէրի սինէօր ուն կիւզման Մօրալէսի Թուլիւանօնուն հիւքմինէ Թապի օլսուղունու, վէ մէրդում, նամուսունուն գահէթի մուդայէտ վէ շէտտ պիր մուհաֆըզը օլմադըգ, ֆամիլյասընճա խոլդէն պիր Թէօհմէթէ, վէ նախօտ Թէօհմէթի պիր հարէքէթէ աֆվ իթմէտիկինի, վէ դըզդարընտաշը իւզերինէ շէտտէն վէ տայիմէն նէզարէթի իլլէտիկինի, ֆագաթ Դարմէն, Թանքրէտե օլան մու հապպէթի շէտտէսիտէննաշի, անճագ Պէրէնիս նամ սիւտանասընըն իլհագըզը սահէօնտե, նէզարէթի մէզքիւրէ խիլաֆընտա հարէքէթ իտէպիլտիկինի, վէ Գուպա ճէզիրէսինտե մալիք օլսուգլարը էմնաքը միւթէատիտե իտարէսինէ, ուն կիւզման Մօրալէսին մէմուր օլսուղունու, վէլհասըլ եագընտա պիրատէրիյլէ պիրլիքտե էվրօբահա ավտէթ իթմէք նիհէթինտե պուլունտուգլարընը պիլտիրտի։

Թանքրէտ, պու սէօզլէրտէն սոնրա, քէմալի աչգ իլէ,

—Ա՛հ, Դարմէն, Դարմէն, ասըլզատելիք նամուտսուզ իւզերինէ եէմին իտէրիմ քի, սիզին պիր ֆագիրէ վէ շէօհրէթի նամալիւմ պիր ֆամիլեանընն գըզը օլմանըզը սահա զիհատե արզու իտէր իտիմ, տէտի։

—Նէ իչին, տէեու սիւալ իթտի կէնճ գըզ։

—Զիւնքի, վագտա պէն էօմրիւմիւսիզ ֆէտտա իթտիմ, ֆագաթ սիզ պու տէրէճէ ասըլզատե վէ պու գաատար զէնկին օլսուղունուզ Թագդիրատե, պէն սիզի զէվճէյլիկէ Թալէպ իթմէկէ նամըզ ճէսարէթի իտէպիլէճէկիմ, վէ իտճէկիմ Թէքլիֆին, պիրատէրինիզ Թարաֆընտան ասլա բէտտա օլունմահաճաղընա քիմ պէնի իսկճաթ իտէպիլիր։

—Ա՛հ, ճէվապ վիրտի Դարմէն, գաըրընտաշըմ պէնիմ էօլիւմիւմիւ իսԹէնէմէզ, վէ էկէր պիղիմ ագաը իզտիվաճըմդա մինի օլուր իսէ, պէնտե քէնտիմի Թէլէֆ իտէճէկիմ։ Թանքրէտ, պէնիմ նիւրէկիմ սիզին օլսուպ, վէ սիզտէն մահտտա քիմսէնէն օլմամազըգ, ձէնտագը Հադդ հուզուրունտա պէն սիզին զէվճէնիզիմ։

Պու սէօզլէր հէնուզ Թէլաֆֆուզ օլունմուշ իքէն, խարիճտէն զարիսպ պիր սէսին, հիտտէթ վէ Թէհահիտէ շու լաֆզլարը պաղբատըգը իչիսիտի.

—Էվիմե պիր ատէմ կիրմիշ, պու ատէմ հէր քիմ իսէ, մուխլիզ նամուս ֆիր քիմսէ տիր. պէնատէն ալէյհ

սալիմէն տիշարը չըգամաեաճագ տըր։ Իմտի գաբուլարը վէ բէնչիրէլէրի գաբաեընըզ, վէ էկէր պու խապիս, ֆիրարէ չալըշըր իսէ, գաթլ ու թէլէֆ իյլէյինիզ։ Պէն տէ շէրիքի օլան տիկէր գապահաթլըեը թութարըմ։

—Ա՛հ, օ տուր... գարընտաշըմ տըր... ա՛հ կէլիեօր, հէմ հէր շէյի պիլտիկի հալտէ, արթըգ պիզիմ իչին սէլամէթ եօլու գալմատը, տէտի կէնճ գըզ բէբէլէեէրէք։

—Խա՛երը, խա՛երը, տահա սէլամէթ եօլու վար տըր, տէեու ճէվապ վիրտի Թանքրէտ գըլըճընը գընընտան չըգարարագ, չիւնքի գարընտաշընըզ, սիզին եանընըզա կէլմէզտէն էվվէլ, պէնիմ նաշըմըն իւզէրինտէն կէչէճէք տիր։ Հալպու քի, պէն սաղ օլտուգճա, Գա՛րմէն, սիզի միւտաֆաա վէ մուհաֆազա իտէճէյիմ։

—Պէնի մուհաֆազա վէ միւտաֆաա՞ մը իթմէք. իտէպիլի՞րմիսինիզ։ Գարընտաշըմ եալընըզ օլմայըպ, պիր թագըմ միւսէլլահ խըզմէթքեարլար անընլա պէրապէր տիրլէր, վէ հիյնի իգթիզատէ օնա մուավէնէթ իտէճէք տիրլէր։ Խա՛երը... խա՛երը... պիզ զայպ օլտուգ... նապէտիտ օլտուգ... սէվկիւլիւմ, իքիմիզ տախի պիրլիքտէ էօլէճէյիզ։

Գարմէն, պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, կիւեա Թանքրէտին գուճաղընտա սրզընաճագ պիր մահէլլ պուլմագ իչին, կէօզ եաշլարը վէ հընչգըրմագլար իլէ, մէրգումուն գօլլարընա սարըլտը, վէ մէրգումու հարէքէթ իտէմէզ պիր հալէ կէթիրտի։

—Գա՛րմէն, Գա՛րմէն, տէտի եավաշ սէսլէ Թանքրէտ, Ալլահ աշգընա օլսուն, պըրագըն պէնի, զիրա սիզի միւտաֆաա իտէպիլմէք իչին, պիւթիւն գուվվէթիմէ վէ սէրպէսթիեէթիմէ իհթիեաճըմ վար տըր։ Պրագըն պէնի, Գա՛րմէն, եօգսա իշիմիզ պիթմիշ տիր։

Հալ պու քի կէնճ գըզ, շիւպհէսիզ, մուխաթարանըն եագընլըզընտան, կիւեա պիւսպիւթիւն տիւչարը իզթիրապ օլմուշ տուր կիպի, գաթան Թանքրէտտէն այրըլմամագտա իտի։ Մէրգում տէլիգանլը իսէ, ճէպրէն մէրգումէյի եիթմէեէ վէ քէնտիսինտէն աեըրմաղա ճէսարէթ իտէմէտիկինտէն, միւտաֆաատան քէնտիյի մէն իտէն շու գարըճա գօրգուլար հագգընտա գալպէն լանէթ օգումագտա իտի։

Պու վուգուաթլար բէք ազ զէման իչինտէ օլուպ, պիրտէն պիրէ գաբու աչըլտը, վէ Մօրալէս շիտտէթ վէ տէհշէթ վէ վագարը ազիմլէ զահիր օլտու։ Մէրգումուն աչըգ գըլըճը, սօլ գօլու ալթընտա օլուպ, սաղ էլինտէ տախի ուզուն պիր թապանճա վար իտի։ Մօրալէս, Գարմէնի Թանքրէտին կէօքսիւ իւզէրինտէ հէման պաեըլմըշ պիր հալտէ կէօրտիւկիւնտէ, տուտագլարընտա տէհշէթլի պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլտի, վէ պէեազ վէ սիվրի տիշլէրի մէյտանա չըգտը։ Պատէհու գաբու գաբանտըգտան սօնրա, Մօրալէս, գաբունուն եանընտա, մէշհուր թէաթրօ օեունճուլարընըն շէքլ ու հէյեէթի իւզրէ տուրուպ, վէ կէօզլէրինի ֆըրըլտագ կիպի չէվիրէրէք, շիտտէթլէ վէ ահէսթէ ահէսթէ շու լաֆզլարը իրատ իթտի.

—Իշթէ, Իսբանեանըն էն գատիմ խանէտանլարընտան պիրինին գըզը, պագընըզ քէնտի նամուսունու նէ՞ եօլտա մուհաֆազա իտիեօր։ Պագընըզ պիր քէրրէ, պէն նա՞սըլ րէզիլ վէ ըրսվայ օլտում։ Պէնիմ եալընըզ պիր գըզգարնտաշըմ վար տըր, վէ անըն իւզէրինէ, բէտէր կիպի նէզարէթ ի-

տէր, վէ անը ճէնապը Հագգըն մէ-
լէքլէրի կիպի բագ, վէ հազրէթի
Մէրեէմ կիպի պի կիւնահ զանն իյ-
լէր իքէն, իշթէ անը, կիճէնին օր-
թասընտա պիր մաշուգուն գօլլարը
իչինտէ պուլուեօրում:

—Էֆէնտիմ, տէտի Թանքրէա շիտ-
տէթլէ, տիւնեատա էն զիեատէ մու-
գաստէս օլան պիր մախլուգու, սիզ
ալչագճա վէ պիլա սէպէպ թահգիր
իտիեօրսունուզ:

—Սիզ սուս օլուն, պիր ազտան
սիզին սըրանըզ տախի կէլէճէք տիր,
տէտի Մօրալէս շէտիտ պիր սէտա ի-
լէ, վէ Ֆրանսըզըն քէլամընը գաթթ
իտէրէք: Պատէհու Գարմէնէ խիթա-
պէն շէօյլէ իլավէ իթտի.

—Գա՛րմէն, սէն էօյլէ պիր ճինս-
տէն պուլունմագտասըն քի, պու
ճինստէ օլունան խէթալար, անճագ
գան իլէ թէմիզլէնիրլէր: Իմտի պէն
տախի սէնին ֆամիլեանըն բէյիսի
պուլունտուղում սըֆաթլա, սէնի
հիւքմ իթմէքլիք հագգ ու իգթի-
տարընը ճէնապը Հագգ թարաֆըն-
տան հայիզիմ: Պու հալտէ, հագ-
գընտա լազըմ կէլէն հիւքմ ու սի-
ճիլի վիրմիշ օլտուղումտան, պու
հիւքմիւ իճրա իտէճէյիմ: Պու հիւքմ
ասլա կէրի ալընմազ: Իմտի, Գա՛րմէն,
ճանընը, Հագգ Թէալա հազրէթլէ-
րինէ թավսիեէ էթ, զիրա պիր ազ-
տան էօլէճէքսին:

Կէնճ գըզ, պու տէհշէթամիզ սէօզ-
լէրի իշիտինճէ, օլ անէ տէկին Թանք-
րէտին ումուզունա տաեամբշ օլտու-
ղու պաշընը աղըր աղըր եօգարը գալ-
տըրտը, վէ անճագ իշիտիլէճէք տէ-
րէճէտէ պիր սէտա իլէ,

—Պիրա՛տէր, պիրա՛տէր, պանա
մէրհամէթ իտին, տէտի:

—Գապահաթլը վէ պինամուս պիր
գըզ իչին ասլա մէրհամէթ օլունմազ,
տէեու ճէվապ վիրտի Մօրալէս:

—Պիրա՛տէր, ճէնապը Հագգ հու-
զուրունտա սիզէ եէմին իտէրիմ, վէ
վալիտէմին նամընա սիզէ ահտ իտէ-
րիմ քի, պէն գապահաթլը տէյի-
լիմ:

—Պէն տախի նամուսում իւզէրի-
նէ եէմին իտէրիմ, տէեու իլավէ իթ-
տի Թանքրէտ:

—Սիզ սուս օլուն, սիզին տախի
սըրանըզ կէլէճէկինի պունտան էվ-
վէլ սէօյլէմէտիմմի, տէտի Մօրալէս:

—Է՛յ զալիմ վէ ըշըղը կէօրմէզ
էֆէնտի, տէվամ իթտի Ֆրանսըզ,
վագը օլան էմրէ նիսպէթէն, մատպմ
քի սիզին իչին գան լազըմ տըր, իշ-
թէ պէն, պիլա միւտաֆաա տուրու-
եօրում, էօլտիւրիւն պէնի, ըսքին
պէնիմ սէվկիւլիւմէ գըյմաեընըզ,
զիրա թէքրարէն սիզէ եէմին իտէրիմ
քի, օ պիչարէ, հիչ պիր գապահաթ
իշլէմէմիշ տիր:

—Ա՛հ, պիրա՛տէր, տէտի Գարմէն,
իթիմատ իտին պու զաթըն սէօյլէտի-
կինէ: Պէն բագ վէ պիկիւնահըմ,
ֆագաթ էկէր հէր հալտէ սիզէ գան
լազըմ իսէ, պէնի էօլտիւրիւն, վէ
պէնիմ զաեէթլէ սէվկիւլիւմիւն ճա-
նընա գըյմաեընըզ, զիրա զարէզինի
ալմագ իսթէտիկինիզ նամուսա, պու
զաթ բիաեէթ իթմիշ տիր:

—Խա՛եբր, իքինիզ տախի էօլէ-
ճէքսինիզ, տէտի Մօրալէս, թէաթ-
րօ օեունլարընտա կէօրիւլէն ճէպ-
պարլարա մախսուս պիր թավր ու լի-
սան իլէ, վէ այնի վագըթտա ուզուն
թապանճասընը գըզգարընտաշընա
տօղրու ուզաթաք:

Պու սըրատա Գարմէն, սաչլարը
տարմատաղըն, վէ էլլէրի բէճա եօլ-
լու ուզատըլմըշ օլարագ, տիզ իւզէ-
րինէ կէլտի, վէ հընչգըրմալարը ա-
բասընտա,

—Տօն Կիւզման, տէտի, Ալլահ սի-
զի պիզիմ ֆամիլեամըզա բէյիսնասպ

իլէ, պէնիմ, ֆագաթ եալընըզ պէ-
նիմ իւզէրիմէ, սիզէ հագգը հաեաթ
ու մէմաթ վիրմիշ տիր։ Լաքին պէ-
նիմ զէվճիմի էօլտիւրմէկէ սիզին
հագգընըզ եօգ տուր։

Մօրալէս պու սէօզ իւզէրինէ, պիր-
տէն պիրէ հայրէթտէ գալարագ,
ռիւճաթ իթտի, վէ քէլամա տէվամ
պիրլէ,

—Նէ սէօյլէեօրսուն, զէվճին մի։

—Էվվէթ։

—Լաքին սէն էվլի օլմատըղընտան,
վէ պու ատէմ տէ սէնին իչին պիր
էճնէպի սաեբլտըղընտան, պու սէօյ-
լէտիկինին իհթիմալի եօգ տուր։

—Հագգ Թէալա պիզիմ եէմինլէ-
րիմիզի գապուլ իթմիշ տիր։ Պէն,
Ալլահըն հուզուրունտա անըն օլմագ-
լըղա եէմին իթտիկիմ կիպի, օ տա-
խի պէնիմ օլմագլըղա եէմին իթտի։

—Վէ իշպու մուգատտէս եէմին-
լէրի իքիմիզ տէ պիր ռուհպան հու-
զուրունտա թէճտիտ իթմէկէ հազը-
րըզ, տէտի Թանքրէտ։

Մօրալէս եէնիտէն թէպէսսիւմ
իթտի, ֆագաթ պու տէֆա մէզքիւր
թէպէսսիւմ, հիտտէթլէ պէրապէր,
իսթիհզա վէ թահգիր մանէասընտա
իտի։ Պինապէրին ազիմ պիր վագար
իլէ, Ֆրանսըզըն գարշըսընտա տու-
րուպ,

—Պէնիմ քիմ օլտուղումու պի-
լիրմիսինիզ, տէտի Թանքրէտէ, մէր-
գումու պաշտան աեաղա գատար թէ-
ճէսսիւս իտէրէք, վէ պատէհու տէ-
լիգանլըեա ճէվապ վիրէճէք վագըթ
պըրագմաեարագ, պիլիրմիսինիզ քի,
պէնիմ իսմիմ, մուազզամ վէ սահիպ
իգթիտար տօն Կիւզման Մօրալէս ի
Թուլիբանօ տուր։ Պիլիրմիսինիզ քի,
Թուլիբանօ սիլսիլէսի սէքիզ եիւզ
սէնէտէն պէրու պաշլամըշ տըր, վէ
գրալ սիլսիլէսի գատար ասըլզատէ
տիր, տէեու իրավէ իթտի։

—Պիլիրիմ, տէտի Թանքրէտ։

—Պունու պիլիրսինիզ, վէ պիլտի-
կինիզ հալտէ, պէնիմ սիլսիլէմին պիր
գըզըյլա թէէհիւլ իթմէկէ ճիւրաթ
իտիեօրսունուզ, էօյլէ մի, տէեու
պէեան իթտի Մօրալէս թէաճճիւպլէ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

—Սիզ քիմսինիզ, վէ ճինսինիզ
ասըլզատէ մի տիր։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, ճինսիմ բէք
էսկի ասըլզատէլէրտէն տիր։

—Մէմլէքէթինիզ նէրէսի տիր։

—Ֆրանսա տըր։

—Իսմինիզ նէ տիր։

—Թանքրէտ տը Նաժագ։

—Սանաթընըզ։

—Ֆուտրօյեան սէֆինէսինէ մէն-
սուպ գարտանլարտանըմ։

—Անլատըմ, անլատըմ, տէտի
Մօրալէս, Ֆրանսա, ֆիրվագը շայեա-
նը հիւրմէթ պիր մէմլէքէթ օլուպ,
անըն ասըլզատէլէրի մէշհուր վէ դահ-
բաման տըրլար։ Պունտան պաշգա,
հիւքիւմէթին ումուրը պահրիեէսին-
տէ մէմուրիեէթի հայիզ օլմագլըգ-
տա, նամուսլու վէ միւթէպէր պիր
մէմուրիեէթի հայիզ օլմագ տիմէք
տիր։ Հալպու քի, էֆէնտիմ, պէն
սիզի թանըմամ, վէ սիզին սէօզլէ-
րինիզ պէնիմ իչին քեաֆի տէյիլ
տիրլէր։ Իմտի, պու սէօյլէտիկինիզ
հայսիեէթլէրէ հագըգաթէն մալիք
օլտուղունուզու իսպաթ իտէպիլիրմի-
սինիզ։

—Խաեըր, էֆէնտիմ, շու էսնա-
տէ իսպաթ իտէմէմ։

—Նէ իչին։

—Չիւնքի, էֆէնտիմ, պէնտէնիզ
պուրատա պիր էճնէպիյիմ, վէ Հա-
վանատա ըէսմէն պէնի թանըեան,
պինաէն ալէյհ մէզքիւր հայսիեէթ-
լէրի հայիզ օլտուղումա սիզի թէէ-
մին իտէն քիմսէ եօգ տուր։

—Իշթէ պու ֆէնա, հէմ ղաեէթ

ֆէնա: Լաքին խաթրըմա կէլիեօր քի, սիզ քէնտինիզ իչին, Ֆուտրօյեան սէֆինէսինին գաբտանլարընտան պիրի օլտուղունու սէօյլէեօրտունուզ:

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, սէօյլէտիմ, վէ պու սէօյլէտիկիմ տէ սահիհ տիր:

—Բէք իյի, էօյլէ օլտուղու հալտէ, նիշանընըզը կէօսթէրինիզ: Զիրա, մատամքի գան տէօքիւլմէսինին էօնիւնիւ ալմագ, վէ Թուլիբանօ սիլսիլէսինին նամուսունա իտիլէն լէքէյի սիլմէք լազըմ տըր, պէն տէ եալընըզ մէզքիւր նիշան իլէ իքթիֆա իտէրէք, Գարմէնի սիզին զէվճէնիզ իթմէկէ բազը օլուրում:

Թանքրէտ պիր մէյեուսիեէթ ալէամէթի կէօսթէրէրէք,

—Էֆէնտիմ, տէտի, հիչ շիւպհէմ եօգ տուր քի, սէօյլէեէճէկիմ սէօզէ թէրէտտիւտ իտէճէքսինիզ:

—Նէ՞ իչին, վէ սիզ պանա պու տէրէճէ ինանըլմաեաճագ նէ՞ սէօյլէեէճէքսինիզ:

—Պէնտէն թալէպ իթտիկինիզ նիշան . . . :

—Է՛յ . . . :

—Եէտիմտէ տէյիլ տիր:

—Աճա՛յիպ, նա՞սըլ եէտինիզտէ օլմաեօր:

—Ճիզտանըմըն իչինտէ իտի, վէ պէն տէ օ ճիզտանը զայպ իթտիմ:

Մօրալէս կիւլմէեէ պաշլաեարագ,

—Իշթէ պու զա՛րիպ, տէտի, լաքին պէն սիզին ճիզտանընըզըն զայպ օլմուշ օլտուղունա սահիհէն ինանմամ, վէ սիզին կիպի պիր եալանճըեա ասլա աֆվ իթմէմ: Իմտի, հիւքմիւ ատալէթի իճրա իտէճէք օլտուղումտան, էկէր մուհաֆըզըն օլան պիր ազիզ վար իսէ, տուանը էթ:

Մօրալէս պու սէօզլէրի իրատ իլէ, թապանճասընը Թանքրէտէ տօղրու նիշանլատը:

—Տիմէք, տէտի Ֆրանսըզ, թալէինին բէնչէսինտէն գուրթուլամաեան մահքիւմլէր կիպի, տիմէք պանա ինանմաեօրսունուզ:

—Խա՛եբր, ինանմամ:

—Էօյլէ իսէ, էֆէնտիմ, պէնի էօլտիւրիւնիւզ, ֆագաթ պիլմիշ օլուն քի, իլէրուտէ պէնիմ եալան սէօյլէմէմիշ օլտուղումու անլաեարագ, իթտիկինիզ շու զալիմ վէ պէտպախթ խէթատան տօլաեը թէէսսիւֆ իտէճէքսինիզ:

—Խա՛եբր, էֆէնտիմ, գարընտաշըմ խէթա իթտիկինի շիմտի պիլէճէք տիր, տէտի Գարմէն, Թանքրէտին Գաիեա տիւ Բազէօ սօգաղընտա պաեըլմըշ օլտուղունտա, մէրգումուն եէտինտէն ալմըշ օլտուղու ճիզտանը եանընտան չըգարըպ, պունուն տէրունինտէ մահֆուզ օլան նիշանը կէօսթէրէրէք, վէ պատէհու, ալընըզ պիրա՛տէր, օգուեունուզ վէ հիւքմ իտինիզ, տէեու իլավէ իթտի:

Մօրալէս, գըզգարընտաշընըն կէօսթէրտիկի Ֆրանսա արմասընը համիլ քեաղըտա աթֆը նազար իլէ, միւնտէրիճաթընը գրաաթ իթտիկինտէ, թէհտիտամիզ հէյեէթի թատիլ օլունմաեա պաշլատը: Մէրգում, օգումասընը պիթիրտիկինտէ, կէօզիւնիւն էօնիւնտէ վագը օլան վուգուաթլարա թէաճճիւպ իթմէքտէ օլան Թանքրէտին էլինի թութտու, վէ քէլամա աղազլէ,

—Միւսիւ շըվալիէ, տէտի, պէնիմ պիր թապիաթըմ վար տըր քի, հէր նէ վագըթ հագգլը օլտուղումա իթիգատ իտէր իսէմ, տօղրուճա մագսէտէ իրմէք իսթէրիմ, վէ էկէրչի մագսէտ իլէ պէնիմ արամըզտա միւշքիւլաթ օլուր իսէ, անլէրին տէ էօնիւնիւ ալըրըմ: Լաքին էկէր հագգսըզ օլտուղումու կէօրիւր իսէմ, տէրհալ խէթամը թանըրըմ: Իշթէ պու էսնատէ պուլունտուղում հալ պու

տուբ : Մեսիս չբվալէ , պէն սիզին հագդընբզտա խեթա լթաւիկիմ իչին , ոֆվընբզը բեճա խտը , վէ պիր ազ էվվել չեռաւէն սիզին սեօղլերինիզի եալանա չբգալաբզըմ իչին թէէսսիւֆ էյլերիմ : Էկերչի պու լթիզալըլարըմ վէ շու իղհալը թէէսսիֆիւմ , սիզճէ քեաֆի աստ օլունմազլար խտ , սիզին տէ , վէ պէնիմ տէ գբլբճբմբզ վար սբը , վէ պէն , թարաֆընանան թալէպ խաճէկինիզ հէր կեօնա թարզևնէյի լթաւէ հազրբըմ :

—Խաերը , խաերը , տէտի Դարմէն , իչի գօլլարբ յալա եէնիաէն Թանքրէտէ սարբլարագ , պու պիհուտ թարզևնէլերտէն ֆերաղաթ կէլինիզ : Սիզէ էմր խաիեօրում , սիզէ րէճա իտիեօրում : Սիզինէչ գծնուշան պէնիմ գարբնտաշըմ՝ տբը : Օնա հիւրմէթ լթաւմէկլիսինիզ , ծնու սեվմէկլիսինիզ : Էկեր գբլբճընբզ , անըն գանընտան պիր տամլա ադտբրբը խտ , սիզէ տալա աֆվ լթամէմ :

—Թէէմին օլունուզ , պէնիմ պաեէթլէ սեվկիւլիւմ , տէեու պէհան լթաւի Թանքրէտա , գբլբճընբը գընընա գօեարագ , չինչի պիրտաէրինիզին պէնտէնիզտէն գօրգաճագ հիչ պիր սեպեպլի եօգ տուբ : Պատհու մերգում տէլիգանըը , Մօրալէս խթապէն չէօյլէ իլավէ լթաւի .

—Էֆէնտիմ , պէնիմ սիզէ աֆվ լթամէկէ տալա հագդ ու սեպեպիմ եօգ տուբ , վէ հաթթա սիզին լթիղալըլընբզ պիտէ պիհուտ տիրլեր , ղիրա սիզին հագարէթլէրինիզ պատա խիթապ օլմաեբպ , իլլա սիզին նազարընընբզտա չիւպհէլի կէօրիւլէն , վէ անըն Թարաֆընանան հագարէթ կէօրտիւկինիւզ մաղնուն պուլունան պիր մէճհուլ իւլ ահվալ քիմէնէնէ խիթապէն իտի : Հալ պու քի չիմտի , հագդը աճիգիտէ հիչ պիր կէօնա չիւպհէ վէ թէրէաահուտիւնիւզ գալմատըը թագտիրտէ , պիւթիւն էօմրիւմիւն սատաէթինի անընն սաեէտինաէ խթիհսալ խտէպիլէճէք օլտուղում պիր վատըն լիֆասընը թալէպ լթիմէքլիկիմէ միւսատէ պուեուրունու

—Պուընա զաթէն չիւպհէ գալմամբզ տբր , տէտի Մօրալէս , չինչի Գարմէն արթըզ սիզին տիր : Պու կիճէքի իպրէթի մէնգուհէյի մուճիպ վուգուաթան սօնրա , սիզ պուրատան եա էօլիւ , վէ եախօտ էվիւ չբգապիլբսինիզ :

—Տիմէք , տէտի չբվալիէ եիւքսէք սէպէ վէ սէվինճէ , պէնիմ Գարմէն իլէ ադտբ նիքահբմ . . . :

—Շիմտի իճրա օլունաճագ տբր , տէեու իլավէ լթաի Մօրալէս , ղիրա պէն էօյլէ պիր տաէվիմ քի , նամուսում իւզէրինտէ պիր լէքէ պուլունտուղու հալտէ , պիր տաաթ պիտէ եաչահամամ : Վագտա սիզին պանա թէքրար խտճէկինիզ սէօղլերի պիտիրիմ , վէ ֆիլվագը պէնիմ գբղգաբընտաչըմընն շու էսնանէ զաեէթլէ բտագ , վէ սիզին տախի մնաչուգլարընն իչինտէ էն միւհթէրէմի օլտուղունուզա լինանբրբմ , պունունա պէրտաէր նամուսում իւզէրինտէ պիր տէրէճէ լէքէ պուլունտուղունու տախի իգրարտէն կէրի տուրտամամ : Իմտի , իչպու լէքէյի թէմիղլէմէք , հէմ պիր ան էվվել թէմիղլէմէք լազըմ սբը :

Պու սէօղլերտէն նաչի , Թանքրէտ տէրէճէյի նիհաեէտէ սէվինճ իչինտէ օլուպ , Դարմէն տախի կիւեա առու հիճապ լթաւիկինտէն պաչընը էյմէքտէ իտի :

Պու սբրատա , Մօրալէս իլի տէֆա վէ քէսկին պիր սէտա իլէ , Պէրենիսի չբղբրտը : Մէզպուրէ , քէմալի հիւրմէթլէ վէ կիւեա տիթրէր պիր հալտէ զահիր օլտուղունտա , Մօրալէս ,

—Վագտա սէն ալէնի սուրէթտէ

դաւչըլանմաեա վէ ումուզունա գըր-
մըզը տէմիր ԼԸՀ տամղա խոխլմէկէ
չաեէթէ խոխն խսէ տէ , տէտի , վալ
տուա էթ քի , իշ կայ պիր սուրէթ
քեսպ լիթոխկինտէն , սէն տէ շու ճէ-
ղալարտան գուրթուլտուն : Հէր նէ
հալ խսէ , կիթ ուշադլարա սէօյլէ քի ,
կիտիպ եաթադլարընա եաթսընալար :

—Բէ՛ք կայ , էֆէնտիմ :

—Սոնրա տախ եադընտա պուլ-
մանան մանաթընա կիմ :

—Բէ՛ք կայ , էֆէնտիմ , տէտի Պէ-
րէնխա կիթմէկէ հազըրլանարադ :

—Նէ՞ օ , նէրէեէ կիտիեօրսուն ,

—Լմինիդ իւզրէ եադընտա պուլ-
մանան մանաթընա կիտիեօրում :

—Էյ օրատա նէ՞ եապաճադսըն :

—Նէ եապաճադըմը սէօյլէմէտի-
նիդ :

—Էօյլէ խսէ տաւր քի սէօյլէ յիմ : Սահիհէն պուլ դարը տիվանէ՞ մի տիր , նէ՞ տիր :

—Էֆէնտիմ , սիզճէ խօշնուտա օլուն-
մահճադ պիր հարէքէմէ պուլ-
մանմադ գօրգուսուլլա շաշըրըլ-
դըմտան . . . տէտի մէրդումէ դարը
միւթալիճէ :

—Հազըպտիէն էօյլէ պիր դօր-
դուն վար խոխ խսէ , պիր աղ էվվէլ
կէօմէրմէլի խոխն , տէեու ճէվապ
վիրտի Մօրալէս : Ծադաթ պիր տէ-
ֆտա տահա սէօյլէեօրում , արթընդ պուլ
խուտուտտա պահա լիթմէկ լաղըմ տէ-
յիլ տիր : Խիւրտտա , մինանաթընա կի-
տէրսին , վէ մուհիմմ պիր մուտտէ-
տէն տօլաճը ատճէլէթէն մանուաթընըն
պաշ րահիլինի սօրտրսըն : Մէրգումմ
րահիլ , պէնիմ տօսմլարընմուտան պի-
րի օլմադլէ , պէնիմ խամիմի վիրտի-
կինտէ , տէրհալ մէրդումունէն նէզտի-
նէ չէդտալիկիրսին , վէ պուլ հալտէ
քինափսինէ պէ՛քլէմէքտաի օլտուղու-
մու սէօյլէրսին : Պատէհու րահիլի
մէրդումու ալընդ պուլտտա կէթիը-
տիքտէն սոնրա , դըզդարտաշըմընը
տուա օտասընըն մուսմլարընը եադար-
սըն :

—Բէ՛ք կայ , էֆէնտիմ :

—Հայտէ չաբուդ կիթ , վէ պիր ան
էվվէլ կէլ : Վէլհասըլ պիր ազ էվվէլ
ֆէնալըդ իճրասընտա , վէ հազդընտա օլան էմնիյէէթի իհմալ իթմէք խուտուտունտա , նէ եօլտա մէհարէթի կէօմէրսին խսէ , պուլ քէնդի տախ այնի մէհարէթի կէօմէրը :

Պէրէհիս , պաշընը աշաղը էեէրէք , պիր րիաեէթի քնամիլէ իլէ տիշարը չըդար : Պատէհու Մօրալէս , օտանընը պիր քէօշէհինտէ պուլտտանան գօլթուդ տանտաալէհինտէ ֆթուրտադ ,

—Միւսիւ չըվալիէ , տէտի , Դարմէն իլէ սէրպէսթճէ դոնուշտապիմէ-նիզէ արթընդ հիչ պիր մինի եօգ տուր : Պէնիմ պուրատտա գալմադլըդըմ , ըէս-մի աատադը վիրտանէ իչին տիր , չինքի տիւնեատտա էն դիհատտէ պուլ խուտուտա էհէմմիյէէթի վիրիրիմ : Պուլ նունըդա պէրտադէր , պուրատտա պուլ-մանմամդա սիզճէ հիչ պիր կէօնա էզիյէէթի վիրմէմ : Պէնիմ դըզդարընտա-չըմ , սիզճէն նիշանլընըդ տըր , վէ եա-ըըմ տատթա դատտը զէվճէնիզ օլա-ճադ տըր :

—Ահ , էֆէնտիմ , տէտի թանքրէա հէնէճան իլէ , պուլ պադտէ օ-լան քէմմի չիւքրանիյէէթիմի նամընդ սիզճէ թարիճի խտէ յիմ : Պուլ խուտուտա տա օլան չիւքրանիյէէթիմ հուտուտուղ վէ էպէտի տիր :

—Խաեըր , խաեըր , տէեու ճէվապ վիրտի Մօրալէս , պուլ խուտուտտա սիզ պանա չիւքրանիյէթ պօրճլու օլմա-սընդընըզտան , օղ պադտէ հիչ պիր քէլիմէ իրտասընա չիւզում եօգ տուր : Էկերճի սիզ պանա էվվէլճէ խադտիմ օլունտարադ , հէմճիրէմ իլէ թէէհիւլ իթմէք խոյէտիիինդի տրդ իթմիչ օլտա խոխնիզ , պէլքի տահա զիհատտէ

մէծնունիւնէթլէ սիզի պանա էնիշթէ մադամընաա գապուլ խաբը խոխ, լաքին չխմի իշ էօյլէ օլմասըդը իչին, պէն պիզդաթ Գարմէնին էլինի սիզէ վիրմէյիպ, քէնափիկինիզաէն օ էլի թուխմանըդա բուչի մուվաֆագաթ խաբլիմ քի, իքիսի ատ այնի չէյ ափմէք տիր։ Պէն, թահդիր խոխլիչ օլան նամուսումու վիգաճէ իչին, սիզինա կա վէֆաթընըդը, վէ եուխաա դըզդարնաաշըմ իլէ ադաթ իպոխվաճընըդը իխթիճաթ իթմէլի խոխ, ֆագաթ, ադաթ իպոխվաճդն տահա միւքէմմէլ վէ ազ մուխաթապալը պիր խալաղը նամուս օլտուդունու պիլ միւլահազա, շու խուսուսու ախսիսի իխթիճաթ իթմիմ։

—Նէ սիմէք խաթէճիկինիզի անլաճաօրսուն, էֆէնիմ, ատ տի կէնճ ծրանտըդ հիւքմէթ վէ հէնէճան իլէ, լաքին պէնիմ չիւքրանիճէթիմ եինճ պագի տիր, դիրա էօլիսի եէրինէ, սատաճէթ ու իդապալէ նայիլ օլուճօրսուն, վէ էկէր պուննան պէօյլէ պէնիմ էօմրիսի Գարմէնին օլմասա խոխ, պիրա թէճէսսիւֆ սիզէ ֆէսատ խաճէք խոխ։

Մօրալէս պու սէօյլէրտէն կիւնա միւթէճասիր օլարագ,

—Սահիհէն չխմի անլաճօրսուն քի, սիզ սոբլըդաճ պիր տէլիգանլը խմիչխինիլ, տէտի, պինադաբինին սիզի քէնափիզ լաբդ կէօրէրէք, հէր չէյի ունուտուրսուն, վէ հիչ պիր չէյտէն ոօյաճը էսէֆ իթմէմ։ Խմոի, գաբրընաաշըմ, կէլին գօլլարըմընն իչինէ տէ, պիրիպիրիմիզէ տորբլալըմ։

Թանքրէա, պու թէճլիֆէ մա էլ մէծնունիյնէ մուվաֆագաթ իթմիկինաէն, մերդումուն իքի չոխտար նէկոխիկերըչերինէ սորբլորբլար, հալպու քի Գարմէն պու մէնզարէ էսնաորնուա, սիւքիւթլէ վէ տիւչինճէլի պիր սուրէթաճ վէ հէմուն միւքէսաէր պիր հալտէ տուրմագաա իտի։ Շէօյլէ քի մէզպուրէ, բլանլաըընընն սուրէթի միւքէմմէլէճէ պաշա չբգմասընա, վէ խամիսէրինին մէվլդըի ֆիկրէ կէթիրիլմէսինէ նիսպէթէն, խամինի թաչբեաճադ օլսուդու տէլիգանլընըն պու տէրէճէ ահմագլըդըա սուզաղա տիւշմէսինաէն միւթէհսիւֆ պուլունմագաա, վէ մերդումուն շու հալինի, քէնափճէ պիր մէզիլէթ աատ իթմէքճէ խոխ։

Հէր նէ հալ իսէ, Մօրալէս եինէ քէրամա ազազ պիրլէ,

—Ադիլիմ չբվլիլէ, տէտի, իչթէ հէր չէյ խօչնուա օլունաճադ պիր սուրէթաճ իճրա օլունտու, վէ պիր դաշ ոտագըդաճա դատար սէտաճէթինէղ իքմալ խափլէճէք տիր։ Շու սբրաաա արթըդ ոտչէ մէսէլէյի տաւնէսինէ կիրիշէրէք, սիզէ հադարէթ իթմէք խաթէմէմ, չխմնքի պիզիմ կինի զաթալար պէյնինաէ, ադչէ վէ մէնաճի հադգընաա պահս իթմէքլիք, տալա ճայիլ տէյիլ տիր։ Պէն զաթէն էվլինէճէք օլմասըդըմանն, պէնիմ պիրիճիք վարիսէմ, դըզդարընաաշըմ տըր։ Անքն, սիզին վէ պէնիմ արամընտա, պուննան պէօյլէ հէր չէյ միւշթէրէք տիր։

—Ա՛հ, էֆէնիմ, տէտի Թանքրէա, պիրմէմ քի, պէօյլէ պիր պիւյուք աչիճէնապըդը գապուլ իթմէլիմիյիմ։

—Եվվէթ, գապուլ իթմէլինինղ, չխմնքի նէզաքէթ վէ թէրպինէ տէ սիզէ պունու կէօսթէրիր։ Հաթթա էկէր գապուլ իթմէզսէնինղ, պանա հադարէթ վէ պէնի միւթէճասիր իթմիչ օլուրսունուզ։ Սիզէ պիր թէլիֆ տահա իտէյիմ։ Սոբլըդաէրիք նամուտաւ իւղէրինէ սիզէ եէմին իտէյիմ քի, էկէր սիզ պէնտէն զինաաէ պէնինէն օլա իտինղ, պէն պիլա թէլիֆ սիզին քէսէնինի քէնտի մալիմ կիպի դուլլանըր իտիմ։

—Մատամ՝ քի էյլէ խսէ, էֆէնդիմ, պէնտէնիզ ատ թէքլիֆինիզի դապուլ իտէրիմ։

—Լափին վատանըզը ունուտուպ տա, ամնա բիւչիման օլմանաճագսըզ, անլատընըզ մը։

—Ալա։

—Իէք լայի, պու խուսուսա ապ-թըզ պէր թարաֆ իտէլիմ, չինքի պէ.ինիմիզատ իմթիհադ հասըլ օլսուն։

Պու արա նամաշճա դարսու վուլսուն։

—Պէրէնիս, սէն մի սին, տէհու սիւոլ իթամ Մօրալէս։

—Էվէթ, էֆէնտիմ։

—Իչերի կիր, վէ մէմուրիյէթինի նէ հալատա լյֆա իթամիկինէ տայիր մանիւմամ վէր։

—Էֆէնտիմ, տէատ Պէրէնիս, հիւրմէթլու բէատը կէլսէ, վէ մնուհալ տա հատըլսոր։

—Բուհսան էֆէնտի նէ՞րէատ ոլը։

—Իպատէթ օտասընտա տը։

—Էօյլէ խսէ չիմնի պիզ տախի կէ-լինօրուզ, հայատ Դարմէն, բուհսան էֆէնտիյի պէ.ըլէթմէկէլիմ։

—Գոնրընտաչըմ, ըչճա իտէրիմ, պատա պիր տապըգա միւտատատ իտ-սէն, տէհու ճէվապ վիրտի Դարմէն, Թան.քրէտ ճալիպ պիր տուրէթատ աթֆը նատար իթտի.քտէն սոնրա, օ-տուտան տիշարը չըգարուպ։

Պիր տապըգա կէչմէզտէն, կէնճ գըզ տահէթ իթտի։ Մէրդումէ սիճտ տաչըարը իւզէրինէ, պէհատ վէ հէ-նուզ աչըմընշ կիւլէրսէն, էվվէլճէ հաղըր խոխմիշ օլան պիր թատ գօյ-մուշ խտի։ Թան.քրէտ մէզպուրէ յի շու հալինտէ կէօրսիւկինտատ, նիւ-ընկի չիտատէթլէ չարբմադա, վէ տա-մարլարընտա.քի դան ատթէշ կիպի ճէ-վէյան իթմէկէ պաշլատը։ Մօրալէս խտ, պու սըրատա քէլտան աղաղլէ,

—Աղիպմ չըվալինէ, տէատ պիր ազամէթի մախսուս իլէ, էլինէդի նիշանըընըզա վիրինիպ, վէ արդամտան կէչինիպ։

Թան.քրէտ, հէճէճան, իտթիրապ վէ թէհայիւրինատէն նաշի պիւսպիւ-թիւն չաշըրմըշ, վէ պայ ապըլ օլմուշ օլսուպտունտան, Մօրալէսին թէ.քլի-ֆինէ պիրա թէֆէ.քիւր մնուվաֆա-դաթ իթտի։

* * *

Մուդատաէա թամամլադը, վէ պօ-նալը թախթատան մնամմուլ ապիպչէ-րին ատնէմիէրի, վէ լուզերինատ տիղ չէօ.քիւպիւպ, տուա խոխմէկէ մախ-սուս պիր միւզէյեդէն բանդօ իլէ, ա-տէթա խպատաէթ մահէլինէ թահվիլ խոխմիշ օլան քիւչիւ.ք պիր օտանքէն օրթատընտա, չէչէ.քլէր իլէ թէպեդէն խոխմիշ վէ էվկիրմի գատար մնուհմար իլէ կիւնտիուզ կիպի պիր հալէ դօ-նուպմուշ օլարադ, պիր միհրապ պու-լունմադտա խտի։

Միհրապըն հուզուրսունտա, Սուրբ Ֆրանչիսկան թարիգաթէրինտան օ-լուպ, ճիվարտա.քի մանտաթլըրըն պաշ բահիպի պուլսունան միհմէթերէմ բուհ-պան տիղ չէօ.քմիշ խտի։

Պէրէնիս, պիր կիւն էվվէլ մէգ.քիւր մանտաթլըրտա ապիմէթլէ, ադտը նի-.քահ իճրասը իչին, ֆէրտասը կիճէ կէչիպ .քէնտիսինի չըղըրտաճաղընը, մէրդումի բահիպէ պիպիրմիշ, վէ պու միւնասէպէթլէ մանտաթլըրըն քիւճաե-սինէ էլլի բիտաթրա իհտա խլէմիշ խ-սի։ Պէօյլէ կիճէ էմնատընտա վէ պիր-սէն պիրէ ադտը նի.քահ իճրա խ-միլմէսի, օ վազէթըն ուտուլինսէն, վէ մէմլէ.քէթին տատթընտան պուլուն-մադըղ, բահիպի մէրդումի, Պէրէնէ-սինի թէ.քլիֆինէ մնուհաֆիզէթ իթմէ-միշ խտի։ Մէրդումի բահիպ, Մօրա-լէս իլէ Դարմէնին վէ Թան.քրէտին, իպատաէթի մահէլինէ կիրմէյէրի իւղե-

րինէ , տուասքնը գաթի խոպ , վէ պիր տագըդա պիլէ գայպ իթմէկեէ-
րէ՛ք , նի՛քահ տուասքնա միւպահա-
րէթ կայէտի ։

Ծրանսըզ տէլիգանլըսը իլէ Իպան-
եօլ գըզ , արա արուա րէսմի էվլէրի թէլաֆֆուզ կայէտիլէր ։ Րուհպան տախի ,

—Սիզ ձէնաապը Հադդ Հուզու-
ր ունաա իթթիֆագ պաղլարը յլա պաղ-
լանտընըզ , արթընըզ վէ չօղալընըզ , կիտինիզ վէ մէսուտ օլունուզ , տէտի ։

—Էվլատլարըմ , սէվկիլիս էվլատ-
լարըմ , տէտի Մ՛օրալէս տախի միւէս-
սիր պիր սէտաա իլէ , վէ կիւեաա կէօզ-
լէրինին եաշընը սիլէրէ՛ք , չու րէսմի զ՛ոյնէթտէն տօլայը քէնտի աճիզ
տուամլաա սիզի միւպարէ՛ք գըլարըմ , Իմոի , կէլինիզ , գօլարըմըն իչինէ սա-
բըրլընըզ , չինքի եիւրէկիմին իւզէ-
րինտէ սիզի սըգմագ իհթիեաճընը հիաս իտիեօրում ։

Գարմէն իսէ , պու արա Ֆրանսը-
զըն գուլաղընաա էյիլէրէ՛ք , եավաշ սէտաա իլէ ,

—Զէվճիմ , սիզի սէվէրիմ , տէտի ։

—Ա՛հ , բիւեա կէօրիւեօրտում , ֆա-
գաթ չիմոի ուեանըեօրում , տէեու պէեան իթտի Փանքրէտ ։

19

ԳԱԲԹԱՆ Մ՛ԱՓԻՐԷՆ ԼԷՄՕՆԻԷ

Մ՛օրալէս թարաֆընտան էշեասը իւ-
լէ պիրլի՛քտէ քիրալանմըշ օլան , վէ տէրունինտէ Ֆրանսըզ տէլիգանլըսը իլէ Իսբանեօլ չէնկիսինին զարիպ նի-
քահլարը ագա օլունան խանէկէ պիր ազատան եինէ նագըլի քէլամ իթմէ՛ք իւզրէ , չիմոիլի՛ք օ խանէ՛յի Թէր՛ք իւ-
սէր , վէ հի՛քայէմիզ սըրասընտա պիր հաֆթա ֆաալա վիրմէ՛քլիկի ճայիզ կէօրիւպ , օգուեանլարըմըզըն , պի-
զիմլէ պիրլի՛քտէ , տան ժօզէ Բօվէրէ-
նուն խանէկի էշկինտէն կէչմէկլէրինի րէճա իտէրիզ ։

Պու սըրաստա , օգուեանլարըմըզըն նազարը տիգգաթլարընտա արզ իտէ-
ճէ՛ք օլտուղումուզ մէնզարէ , միւ-
քէտտէր պիր մէնզարէ տիր ։ Վագտա , պունտան էվվէլքի ֆաասլըարտա կէօ-
րիւլէն թօհաֆի հալէրտէն սոնրա , պիր թագըմ միւէսսիր մէնզարէլէր մէյ-
տանա գօյմագ , զարիպ միւպահէ-
նէթլէրտէն , վէ եէկահիկէրլէրինի պիւսպիւթիւն զայրի միւշահիտ հալ-
լէրտէն իսէ տէ , պու ճիւմլէ հի՛քա-
յէմիզին լտպրթասը տսլա պօզուլմա-
եաճագ սըր , զիրա կէրէ՛ք գօմէտիա վէ կէրէ՛ք ֆաճիա , միւխթէլիֆ եօլ-
լարտան կիլիտի՛քլէրի հայտէ , իլէրու-
տէ այնի եօլա չըգաճագլար սըր ։

Նէ հալ իսէ , հի՛քայէչինէ իպ-
թիտար լութիկիմիզ վէգայինին իպ-
թիտասընտա , տամի տտպահըն տէօր-
տիւ օլուպ , կիւնէչ հէյման զահիր օլ-
մագ իւզրէ իտի , վէ հէնուզ տօղ-
մագտա օլան չէֆֆագըն տօղմուշ տէ-
եապըգլարը , միւղէյհէն վէ պիւյիւ-
պիր տտնըն տչաղը լինտիրիլմիշ օլան բանճուգլարընըն պտալըգլարընտան կէչմէ՛քտէ , վէ մէզ՛քիւր տտա տէրու-
նինտէ պուլունան թամլինին իւզէրին-
տէ՛քի իւի տտէտ լամնպալարըն բչըգ-
լարը յլա րէգապէթ իթմէ՛քտէ իտի ։ Պու տտա , տան ժօզէ Բօվէրտնուն եա-
թագ տտասը օլուպ , պիր թագըմ է՛ճ-
զահը իլաճլարընըն քէսիլին գտգու-
տու , չու էյնատէ տտանըն հավասընը աղըրլաթմըշ իտի ։

Մ՛էրգում պիչարէ իհթիեար , տօղ-
մուշ օլան նիւզիւնիւ կէօտէ տտօղրու չէվիրէրէ՛ք , ասլա գէմըլատնմագտը-
զըն գարեօլասընտա եաթմըշ օլտու-
զունատն , էօլիւեէ պէնզէմէ՛քտէ իւ-
տի , ֆագաթ կէօղլէրինին աչըգ օլմա-
սընտա , վէ քիրբի՛քլէրինին գտբանըպ

աչքմանբնա պադըլըը իսէ , մերգուժուն էօլմիշ օլմաբզը , վէ հէնուշ հաեաթտա պուլունտուղու անլաշըլըէօր իսի ։

Գարեօլանըն աեաղբնաա իսէ , պիր գանարէ պասըլունուշ , պունուն իշղէրինաէ Անունցիաթա օթուրմուշ , վէ եախօտ տահա տօզրուտու եաբը եաթմըշ իսի ։ Մերգումէնին քիբրի քըբրի , գըզարմըշ օլան կէօզլերի իշղէրինէ էյիլմիշ , վէ տօն ժօզէնին սօլկունըտուղու կիպի պիր սօլկունըտուգ , թաթը վէ տիլպէր լէհճէսինի իհտաթա էյլէմիշ իսի ։

Պիչարէ գըզճըղազ , պիւթիւն կիճէյի բէտերի եանընտա ույգուտուշ կէչիրմիշ օլտուղունտան , գուվվէթ վէ տէրմանը գալմամըշ , վէ ույգուտու , իպթիրապ վէ քէտերինէ զալէպէ իթմէքլէ , ույգունա տալմըշ օլուպ , զէվալը իհթիեար իսէ , նէֆէսինի աըզ վիրմէկէ իհթիրազ իթմէքտաէ իսի ։

Հէյ վահ , եիւշ եաշը Պրէզիլեաըընըն սէօյլէտիկի մուշիրը սաաթ եադըաշմագտա իսի ։ Տօն ժօզէ , Ֆիլիպ ը Վէյեան թարաֆընտան ալտըգը մէքթուպ իշղէրինէ իշ կիւն նայիլի իւմիտ վէ մէսրուրիյէթ օլտուգտան սոնրա , մազհարը սէաաէթ օլմազտան էվվէլ , էճէլի կէլէճէկլինի անլամըշ իսի ։

Մերգում , պիր խայլի զէմանն քէնտի միհն ու մէշագդաթընը զահէթ լէ սէվկիւլթ գըզընտան կիղլէմէ քիշինի , բէք չօգ զայրէթ իթմի իսէ տէ , նիհահէթ շիֆա պուլմազ օլան խաստաթալըդը պիչարէ յի գուվվէթտէն պիւսպիւթիւն տիւչիւրտիւկիւնտէն , մէզքիբ միհն ու մէշագդաթը կիղլէմէքտէն արթըգ ֆէրազաթ կէլմիշ իսի ։

Մ՚ալիսմիսիզ օլտուղու իշղրէ , Անունցիաթա , բէտերինի թէլէֆ իթմէքտէ օլան մէճհուլ խաստալըդտան ասլա խապէրտար օլմաեարագ , մսուտէն վէ մէսրուրէն պիր էօմիւր կէչիրմէքտէ իքէն , նահահ տօն ժօզէնին , տիւչար օլտուղու խաստալըդը գըզընտա իգրար իղղէմէի , մէզպուրէյի տայիգա միտիլլու միթէէսիր իղլէտի ։ Պունունտա պէրտաէր , զէվալը գըզճըղազ , պիւթիւն պիւթիւն մէյտուս օլմահատագ , պադը կէօնտա խահտալաթ վէ իւմիտլէրէ զահիպ օլուպ , բէտերի իտէ , հէր շէյի աչըգտան աչըղտա ռեօյլէմէք իսթէմէտիկինտէն , գըզընըն իւմիտլէրինէ գարշը տուրմահա միւգթէտիր օլամահաթ իսի , վէ քէնտի քէնտինէ միւլահազա իտէրէք , «Պու գըզ , քէնտիսինին պու գատար չարուգ տուրէթտէ էօքսիւզ գալաճաղընը շիմտիքի հալ պիլմէհճէք տիր , ֆագաթ պիր գաչ սաաթլըդ էօմրիւմ գալըպզընտա , հէր շէյի քէնտիսինէ պիլտիրմէքլիկին վադթը կէլմիշ օլաճագ տըր» միմէքտէ իսի ։

Հալտու քի , տօն ժօզէնին չէքտիկի միհն ու մէշագդաթ , կիւն պէ կիւն վէ սաաթ պէ սաաթ քէսպի իշթիտտա իղլէմէքտէ , վէ նէօպէթլէրի հէմուն չաէնգաթի վուգու պուլմագտա իսի ։ Շու հալտէ մէրգումուն էօմրիւ , տայիմ վէ թէհամիւլ օլունմազ պիր իշկէնճէ օլուպ , էկերչի Անունցիաթա հադդընտա օլան ֆէվվադէյատէ մուհաֆազէքինտէն նաչի , միւտաէթի էօմրիւնիւն թէմմուհտինի արզու իթմէկտէ իսի , պիր ան էվվէլ վէ ֆաթ իտէրէք , մէզքիբ իշկէնճէտէն գուրթուլմահը թէմէննի իտէճէք իսի ։ Պունունտա պէրտաէր մէրգում պագէն , ածը վէ սըզըլտըը բէք զիեատէ օլտուղունտա , մէզարտա բահաթճա եաթմանլարը տէրհաթըը իղլէր , վէ իսթէմէեէրէք ,

—Ա՚հ , նէ մութլու անլէրէ քի , մէզարտա բահաթ իթմէքտաէ տիրլէր , տէր իսի քէնտի քէնտինէ ։

Անունցիաթա , պիր սաաթ պիղէ

բէտէրինին եանքնատան այրըլմադ խաթէմէզ իտի։ Ճէօյլէքի, բէտէրի, թէհմի եէրտէ, կլուխով պիր աղ բահամի իթէմէսինի վէ ուէռումատընը մէզպուրէնէ բէճա իթտիկի հալտէ, Անունցիաթա պաշը իլէ բէտա ճէվապը վիրմիշ, գարեօլանըն եանքնատան այրըլմադ, վէ սապահա գատար վագթընը բէտէրի եանքնատա կէնթիրիպ, անճագ սապահ օլտուղունտա, նասըլ քի պիր աղ եվվէլ տախի կէօրտիւք, արթըգ գուվվէթի վէ թէհամմիւլիւ գալմատըղընտան, պիզզարուրէ պիր էյեամ կէօզէրինի գաբամատա մէճպուր օլուր իտի։

Կէնէլիմ մէզպուրէ կէնճ գըզը, իհթիեար բէտէրի եանքնատան իչի աթամ ուզագտա ուէռուեարագ պըրագմըշ օլտուղումուզ մահզուն վէ միւքէտտէր օտաեա։

Դըզարմըշ տէմիրտէն մնատմուշ պիր քէլլէթին, լինսանըն կէօքսիւնիւ տէլտիկինտէ, վէ եիւրէկինի բարէ բարչար լյլէտիկինտէ, նէ տէրէճէ ատը հասըլ իտէր խսէ, իչիթ այնի ատըեա միւշտահի օլան նէօպէթլէրտէն պիրկ օլ էնտատէ եինէ տօն ժօղէյի իսթիկլա իթմիշ իտի, վէ պուննուն իւղերինէ պիչարէնին կէօզլէրի չուգուրլանարագ, ուէռուշմուշ օլան ազալարը կրճբրտատաեա պաշլատը, վէ հիտա իթտիկի ատըտան տօլաեը, հիչ պիր ոէս չըգարմատագ իչին, ելպիսէսինին ուճլարընը ազգընա սօգտու, չինքի մէրգում իհթիեար, Անունցիատա թաեէ ույգուսունտան ուէռանարըմագտան իսէ, տէրտ ու միհնէթինի արժըրմագլըզը թէրճիհ իտէր իտի։

Աճապա տիւնեատա, էօլիմ բատտէսինտէ պուլունտան վէ տույտուղու աճըլտըը էվլատընա տուէռումատագ իչին, քէնտիչի էօլմէք տէրճէսինտէ թաղեիդ իտէն պիր իհթիեարըն հալի գատար միւշքիլ վէ տէհլէթլի հալ վաըր մը տըր։

Տօն ժօղէ, պիր միւատէթ իսպրագը շէճատաթլէ, ոէս չըգարմագտան քէնտուչի թուրթապիլտի, լաքին նիհաեէթ հիտա իթտիկի ատը, օլ անէ տէկինի էմնալի վուգու պուլմամըշ պիր տէրէճէճէ կէլտիկինտէն, պիչարէ իհթիեարըն միւրատը գավիսի մաղլուպ օլտու, վէ թատիսթիլլէ մերգում ազգընա թըզգամըշ օլտուղու թատաեը չըգարարագ, ճան չէքիշէն խատթալար միսիլլու,

—Ա՜հ, եա Բապպիմ, մէրհամէթ էթ պանա, տէեու պաղբրը։

Անունցիաթա, մէ յէուսիեէթլէնիտա խոլէն պու տուատը, վէ պու շիքյատեէթի իշտիճճէ, պիրտէն պիրէ ույգուսունտան ուէռանարագ, վէ օթուրտուղու սանտալէէտէն սըչրատարագ, բէտէրինին եանքնա գօշտու, վէ տօն ժօղէնին տիւչար օլտուղու նէօպէթի կէօրմէսիլլէ, քէմնաչի տէհլէթինտէն նաչի բիւճամի իլլէտի։ Մէզպուրէնին, բէտէրի իւղերինտէ պուննատան ապաէմ կէօրտիւկիւ նէօպէթլէը, ասլա պուննա միւշահիտ տէյլ խոսլը։ Ճէօյլէ քի զէվալլը հհթիեար, գըզընէն նաղարըննա պիրլէ թանըլմագ պիր հալէ կէլմիշ օլտա, րէնկի պիւթիւն պիւթիւն ազմուշ, կէօզլերի չուգուր իչինտէ նապէտիա օլմուշ, վէ պուրու շմուշ տէ.տագլարընատ չըգան քէօբիւք, գան իլէ մահպուսէ պուլունմուշ իտի։

Նասըլ քի պալէատէ զիքր իթտիք, Անունցիաթա, եվվէլճէ տիւչարը տէհշէթի օլարագ, վէ քէնտիսի տէ, «Ա՜հ, եա Բապպիմ, մէրհամէթ էթ պանա, մէրհամէթ» տէեու թէքրարլատարագ, բիւճամի իթմիշ իտի։ Ֆագաթ սանրատան մէզպուրէ, բէտէրինին իլաճ չիշէսինի ալթտ, վէ ալթունատան քիչիւք գատէհ տէրունի-

նէ պիր գաչ տամլա իլաճ տամլաթ-
տբգտան սօնրա, բէտէրինէ թագտիմ
իթտի։ Իհթիեար, մէզքիւր իլաճը
իչտիկինտէ, անինտէ նէօպէթի թէս-
կին օլտու։ Պունուն իւզէրինէ տօն
Ժօզէ, Անունցիաթանըն էլինտէքի
շիշէյի ալարագ, տիթրէր պիր էլ ի-
լէ եօգլատը, վէ պատէհու գարշը-
սընա գօեուպ,

—Հէյ վահ, հէյ վահ, իշթէ եիւզ
եաշընտաքի իհթիեարըն սէօղիւ չբգ-
տը . . . զիրա պէնիմ էճէլ վագթիմ
կէլտի, տէտի քէնտի քէնտուեէ։

Ֆիլվագը մէզքիւր շիշէ հէման պօ-
շալմըշ օլուպ, անըն տէրունինտէքի
սօն տամլա իլէ պէրապէր, քէնտի
էօմրիւ տախի թիւքէնէճէկինի, պի-
չարէ իհթիեար անլամագտա իտի։

Անունցիաթա, բէտէրինի շու միւ-
քէտտէր հալտէ կէօրտիւկիւնտէ, սօլ-
մուշ եանագլարընտան իրի տանէլի
կէօզ եաշլարը տիւշմէկէ պաշլատը։

—Ճէսո՛ւր օլ, սէվկիւլիւ գըզըմ,
ճէսո՛ւր օլ, տէտի իհթիեար, չիւն-
քի սէնին քէտէր ու էլէմին, պէնիմ
եիւրէկիմի բարէ բարչա իթմէքտէ,
վէ պէղաեէթ միւհթաճ օլտուղում
գուվվէթ ու միքնէթի, եէտիմտէն
ղասպ իյլէմէքտէ տիր։

Պու սէօզլէր իւզէրինէ, կէնճ գըզ,
կէօզիւնիւն եաշլարընը սիլտի, վէ
թէպէսսիւմ իթմէկէ ճահտ իտէրէք,

—Էֆէնտի բէտէր, տէտի, թաթ-
լը վէ կիւզէլ սէտասընը էվվէլքի հա-
լինտէ մուհաֆազա իթմէկէ չալըշա-
րագ, շիմտի նա՞սըլսընըզ։

—Բէք իյիյիմ, գըզըմ, բէք ի-
յիյիմ։

—Սահի՞հ մի։

—Էվվէթ, վագաա պիր գաչ տա-
գըգա գատար բէք ֆէնա հալտէ ի-
տիմ իսէ տէ, համտ օլսուն շիմտի հիչ
պիր շէյիմ գալմատը։ Ֆագաթ սէվ-
կիւլիւ գըզըմ, սէն եօրուլուեօրսուն։

—Ա՛հ, էֆէնտի բէտէր, ըէճա ի-
տէրիմ, սիզ պէնի տիւշիւնմէյինիզ,
պէն հէնուզ կէնճիմ, վէ գուվվէ-
թիմ պէր քէմալ տըր։ Զահմէթ վէ
եօրկունլուգ վիճուտիմտէ հիչ պիր
էսէր պըրագմաեարագ, կէչիպ կի-
տէր, հալպու քի, պէնիմ եալընըզ
ճանըմ վէ գալպիմ խասթա տըր, վէ
անլէր տախի սիզին քէսպի սըհհէթ
իթմէնիզլէ շիֆաեապ օլաճագլար տըր։

—Պէնիմ քէսպի սըհհէթ իթմէք-
լիկիմ մի, տէտի տօն Ժօզէ քէնտի
քէնտուեէ, պիչարէ գըզ, պէնիմ
քէսպի սըհհէթ իթմէքլիկիմի տիւ-
շիւնիւեօր, վէ անտէն պահս իտիեօր։
Ա՛հ եա՛ Բէպպ, սէնին էլին պէնիմ
իւզէրիմէ բէք աղըր սուրէթտէ թահ-
միլ օլունմագտա տըր, զիրա, օ էլ
պէնի վուրմասըյլա, պէնիմ հաեա-
թըմլա եաշամագտա պուլունան, վէ
պէլքի պէնիմ վէֆաթըմլա էճէլ շէր-
պէթինի նուշ իտէճէք օլան պիր սէ-
ֆիլ գըզճըղազը տախի վուրմագտա
տըր։

Տօն Ժօզէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէ-
տիկի պու սէօզլէրտէն սօնրա, պիր
էյեամ սիւքիւթ իտիպ, մուախխա-
րէն աշիքեարէն շու եօլտա քէլամէ
տէվամ իյլէտի.

—Պէնիմ ղաեէթլէ սէվկիւլիւ գը-
զըմ, պիր ազ էվվէլ մէնինէ միւգ-
թէտիր օլամատըղըմ շիքեաեէթ սէ-
տասը, սէնի ույգունտան ուեանտըր-
մաեա սէպէպ օլտուղու իչին, թէէս-
սիւֆ իտէրիմ, չիւնքի սէն պիր խայ-
լի կիճէլէրտէն պէրու ույգուսուզ
գալմըշ օլտուղունտան, ուեումաեա
զիեատէսիյլէ միւհթաճ իտին։

—Էֆէնտի բէտէր, սիզ պու խու-
սուստա ապա էսէֆ իթմէյինիզ, զի-
րա պէնիմ խթիրահաթա վէ ույգու-
եա իհթիեաճըմ եօգ տուր։ Օլ էս-
նատէ իւզէրիմէ կէչիճի պիր տալկըն-
լըգ վէ Ֆրանսաեը խաթրըմա կէթի-

լէն պիր նէվի բիւնա կէլսի տէ . . . :

—Ֆրանսանըմ մը , թէ քըարչատը տան ժօզէ տիմրէկէրէք :

—Էվէթ , օղ Ֆրանսանը քի , անը կէօրմէ.քէն զահէթի մէտատ վէ պախ.լիևար ալաճադընըզ , չիւնքի օրատա պիզիմ կէնճլի.ք տօսթունուզու , վէ պիզի սէվմիկիմ գատար անը տախի սէվմէ.քլիկի պանա էմր իթաիկինիզ զաթը պուլսաճադընըզ : Ա՛հ , եա Բապլիմ , պիր ան էվվէլ պիրլի.քտէ Ֆրանսատա կիտէպիլմէ.ք իչէն , պիր.սէնիզ գուվվէթլինիզին եերինէ կէլ.մէյինի նէ գատար ուրզու խոհօ.րում : Ի.քիհիզին պիրլի.քտէ սէֆինէ.նէ ըաքիպ ալաճադըմըզ կիւն , պիղիմ իչէն նէ աէրէճէ կիւղել վէ սէա.աէթպախշ պիր կիւն ալաճադընը սի.պէ թափիֆ իտէմէմ : Իհթիմալ ան.քի , ադլ ու ֆի.քիրճէ միւ.քէտատը պիր հալտէ պուլունտուղումտան ոըը , ֆագաթ չու գատաբընը պիլիրիմ .քի , Հավանանըն տայիմա մալ օլան գուպ.պէ յի սէմավիտէօնտէն արթըգ տէհ.շէթ հիսս իթմէկէ պաչլատըմ : Վէ պէլ.քի պու խուտուտա պէնճէ տիվա.նէլի.ք ատա իթսինէրը , հալպու .քի պէն եինէ պունա նիսպէթէն , պու մէմիէ.քէթ պիղիմ պաչըմըզդա ֆէլա.քէթլէր կէթիրէճէ.ք ալատղունա ա.րա սըրա իսկեաթ ալմադաաեըմ : Լա.քին խանէը , խանէը , պու պապատ պէն եանըլըէօրում , պիղիմ սէատէ.թի հալմիզ պէր.քէմալ ոըը , վէ եա.խօտ հադընատա պէր քէմալ օլաճադ ոըը , էօյլէ տէյի՛լ մի , էֆէնտի բէ.տէր :

Զէվալը իհթիևար , պու սիւալէ ճէվապ վիրմէ.ք իչէն , լազըմ կէլէն ճէսաբէթի վէ գուվվէթի հայիզ օլմա.ոըզընատա , սիւ.քիւթ իթթի :

Պիր ազ սօնրա , հէր ռապահ.քի կիպի օղ ռապահ տախի գօնսօլթօ իչէն , թապիպլէր կէլիպ , վէ հէր վա.դէթ.քի կիպի , պու տէֆա տախի պիր թադըմ իւմիտլէր կէօսթէրէրէ.ք , վէ խոսթանըն էյի պիր հալտէ պուլունտուղունու պէնատ իտէրէ.ք , մուֆա.րադաթ իթթիլէր : Պու թապիպլէրին հէր կիւն իճրա իթթի.քլերի գօնսօլ.թօ իւղերինէ , խոսթանըն հալի .քէս.պի իթիոտալ իթմէկտի.քտէն պաչգա , պիլա.քս կիւն պէ կիւն .քէսպի իչթի.ոտատ իթմէ.քտէ իտի : Անճագ ամթպ.պանըն մէվճուտիէէթի , վէ պունլա.ըըն թէէմինպախշ սէօղլերի , Անտոն.ցիսթանաը թէսէպի իթմէ.քտէ օլտուղունատն , տօն ժօզէ տախի պունլա.ըը նէղտինէ գապուլ իթմէ.քլիկէ մու.խտիֆէթի իթմէզ իտի :

Եէվմի մէղլուրտէ թապիպլէրին ապիմէթլերի էնտասընտա , պիր խըզ.մէթ.քար , ուսուլը գատիմէ իւղրէ , իլ.ք ադշամը վէ կիճէսի , Հավանա լի.մանընա կիրմիշ օլան սէֆինէլէրին լիսթասընը տօն ժօզէնէ թագտիմ իթտի :

Մէրդում իհթիևար , մէղ.քիւր լիս.թաեա աթֆը նազար իլէկտրիկինտէ , մէսրուրէն վէ .քէնտի .քէնտինէ ,

—Հէյէ թամ վագթինտէ վատը.ը օլտուղ , արթըգ էօլսէմ տէ , իսթի.րահաթը գալպ իլէ էօլէճէ յիմ , տէ.տի :

Տօն ժօզէնին պատիչի մէսրուրի.նէթի օլան մատտէ , Հավրընըն իւչ տիրէ.քլի Մ՚արսուէն նամ սէֆինէսի.նին , իլ.ք ադշամտան պէրու լիմանա վատը.ը օլմուշ օլմասը իտի :

Մ՚ալումիւմիզ օլտուղու իւղրէ , Ֆի.լիք լը Վէյհանըն մալի օլան մէղ.քիւր սէֆինէնին գաբթանը , մէմուլատէն խարիճ պիր սիւրաթլէ սէֆինէնին խա.տարաթընը թամիր իթտի.քտէն ոօնրա , Պուէնոս–Այրէսէ կիթմէ.քտէ իլ.քէն , Իւմիա–Պուրնու ճիվարլարընտա թէ.ոատիւ.ք իթմիշ օլտուղու Իսրանեօլ սէֆիսէսի գաբթանընըն , տօն ժօզէ

Ծովէրօ հագդընաա աէրիւհաէ իթ-
տիկի մէմուրկնէթի թէմամէն իճրա
իթմիշ , վէ քէնտիսինէ վիրիլէն իւքի
պին բիսաթրաեը հագդըլըա դաշան-
մըշ օլտուղունու թաատիդ իթմիշ իսի։

Մարուէն սէֆինէսինին Համանա-
հա վիրուտի , տօն ծօղէնէ մանէվի
սուրէթտէ պիւյիւք պիր թէսելլի
պահչ իթտի , զիրա մէրդում , պու
սէֆինէսինին վիրուտիլլէ , հագդընաա
էօքսիւզ օլաճադ օլան գըզըլէրէն , ծը-
րանտաեա վիւթէվէճճիհէն պիր տօթ
սէֆինէսինէ բաբիպ օլաճաղընա , վէ
պինահէն ալէյհ պէօյլէ ուզուն հօլ-
ճուլուգլար էանտաքնտաա , կէնճ , կիւ-
զել , էօքսիւզ վէ մուհաֆըզուզ օ-
լան գըզ վէ գտտրնըզտա վուգու
պուլան մուզիկը իդիալտիթըն , քէնտի
գըզը հագդընաա վուգու պուլմա-
հաճաղընա թէէվին օլաս ։ Պու սէ-
պէպտէն , տօն ծօզէնին նիւղիւնահ
պիրտէն պիրէ կէչիճի պիլ սէվինճ
ամարէսի հուսուսէ կէլտի Անտնոպիա-
թա , մէգըթիւ սէվինճ ամարէսինի միւ-
չահէտէ իթմէգըճ ,

—Նֆէնտի բէտէր , սիղի չաս հա-
լինիլտէ կէօրէն օլտա , սիղէ թէսլիմ
օլունան քեաղըտտաա , սէտտաէթ-
պահչ պիր խապէր միւնաէրինճ օլաս-
ղունու զանն իտէր , տէմի ։

—Էվէճէթ , դըզըմ , հէր քիմ քի
պէօյլէ զանն իտէր իսէ , Համանըհագ .
ֆիլվագը ալտըղըմ խապէր , սէտ-
տէթպահչ տըր ։ Զիւնքի ֆիլիր լը
վէյհանըն սէֆինէլէրինտէն պիրի ,
պիր գաչ սաաթտան պէրու լիմանը-
մըզտաա պուլունմադտաա տըր ։

—Տօղրուն Համզուզուն , սիղի Ֆրանտա-
հա կէօթիւրմէ.ք իչին կէճտաերմիշ օ-
տուղուս սէֆինէ , էօյլէ տէյիր մի , է-
ֆէնտի բէտէր ։

—Էվէճէթ , դըզըմ ։

—Տիմէ.ք պիրլիքտէ կիտէճէ.յիզ ։

—Էվէճէթ , սէվկիւլիս դըզըմ ։

—Նագընտամ մը ։

—Նագընտաա , տէտի տօն ծօղէ բէ-
չէլէհէրէ.ք ։

—Իչէթ կէօրտիւնմիւղ միս , բէտէր
էֆէնտի , տէտի կէնճ գըզ մէսրու-
րիհէթլէ , վէ հիսսիհատքընէն Համդըմա-
մըշ օլտուղունու , վէ պիր ապ էվվել
կէօրտահիկիմ՛ բիւհանընէն , ուղուրլու
պիր խատէր վիրուտինէ տէյիլ իտու-
կինի շիմտի անլատընքըղ մը ։

Տօն ծօղէ , Անտնոպիաեաա ճէվապ
վիրճէ.ք նէրտէ , թէպէտտիմ իթ-
տի ։ Մուահհատրէն , Ֆրանսըզ դաւ-
թան կէլիպ , քէնտիսինի կէօրմէ.ք իս-
թէտիկինտէ , տօն ծօղէ , մէրդումու
տէրհալ նէզտինէ չըգտըմտաղրընա
էմր վիրտի ։ Թագրիպտա պիր սաաթ
սօղրա , դաւթան կէլիպ , Բաղճոնամ
սաաթըգ խըզմէթ.քտար վէսաթտաթը յ-
լա , իհթիեաըրն օտասընա չըգա-
րըլաը ։

Գաւթանը մէրդում , տալէն , Հավ-
րը իլէ ծէգան չէհիրլէրի պէ յինտէ
վագը էթրէթմա նամ .քիւչ.ք դաւի-
նէտէն օլաս , հէնուզ կէնճ պիր ա-
տէմ իտի ։ Մէրդումուն իտի , Մա-
թիւրէն Լէմճնէ.ք օլաս , հէ յէթ ու
թավրընաան , էհլի բրզ պիր տատմ
օլտուղու անլաչըլմագտաա իտի ։ Մէր-
դում , տօն ծօղընէն Համդըղը դաւ-
նօլտաա Հագլաչարտագ , քէմտի հիւր-
մէթլէ , մէրդում իհթիեաըրը սէլամ-
տըղընտաա , տօն ծօղէ ,

—Սէֆտա կէլտինիղ , էֆէնտիմ , տէ-
տի , Լչէթտիմ .քի , պաղը տէնիլ
պաղա վէ վուգուտաթըրը , պիզզատար
հօլճուլուղունուղու թէէվիր իթտիր-
միչլէր ։ Պունունլա պէրտագէր , պէնիմ
պէզտահէթ սէվկիւլիս Ֆիլիրիմին , պա-
նա իթտա օլտնմադ իւզրէ սիղէ թէսլիմ
իթմիշ օլտուղու մէ.քթուտու , սիղին
էմինիէթ իթմիշ օլտուղունուղ զաթ
թարաֆընտան գատըլ իթտիմ ։

—Սինհօր տօն ծօղէ , տէհու ճէ-

վապ վիրտի գաբթան, սըհհէթ ու ա-
ֆիեէթինիզի, Մ. լը Վէյեանըն ար-
զու իյլէտիկի իւզրէ կէօրէմէտիկիմէ
զիեատէսիյլէ թէէսսիւֆ իտէրիմ. . . :

—Ըէճա իտէրիմ, էֆէնտիմ, տէ-
տի տօն ժօզէ գաբթանըն քէլամընը
գաթթ իտէրէք, պէնիմ հագգըմտա
գօնուշմաեալըմ : Սիզ պանա տօս-
թումտան, եանի Ֆիլիբտէն խապէր
վիրինիզ : Պուրաեա միւթէվէճճիհէն
հարէքէթ իթտիկինիզտէ, մէրգում
նէ՞ հալտէ իտի :

—Հէր ճիհէթլէ մէմնուն օլունա-
ճագ պիր հալտէ իտի : Շէօյլէ քի իշ-
լէրինին վէ պինապէրին վարիտաթը-
նըն տէրէճէյի ազամէթի, կիւն պէ
կիւն թէզաեիւտ իթմէքտէ, վէ սըհ-
հէթի պէրքէմալ պուլունմագտա ի-
տի : Մէրգում, սիննինէ նիսպէթէն,
օթուզ եաշընտաքի ատէմլէր կիպի
դուվվէթլի վէ իշկիւզար տըր :

—Ալլահ վիրսին, վէ պու խուսուս-
տա ճէնապը Հագգ միւպարէք օլ-
սուն, ֆագաթ օղլո՞ւ :

—Մէրգումուն օղլու օլան միւսիւ
Օլիվիէ, պիւթիւն Նօրմանտիատա էն
կիւզէլ վէ էն իյի պիր տէլիգանլը
տըր : Սըֆաթ ու թավրը, պիր ասըլ-
զատէ սըֆաթ ու թավրընա միւշա-
պիհ տիր : Մէրգումուն, մէզքիւր
հայսիեէթլէրինէ վէ բէտէրիյլէ քէն-
տիսինին մալիք օլտուգլարը սէրվէթ
վէ վարիտաթլարընա նիսպէթէն, հա-
յիզ օլտուղու լէթաֆէթ, սաֆվէթ,
վէ հիւսնի ախլէագ, պիէմսալ սու-
րէթտէ տիր : Պունտան մատատա, շէֆ-
գաթ ու մէրհամէթի հուտուտսուզ
օլուպ, միհն ու մէշագգաթ իչինտէ
պուլունանլարըն քեաֆֆէսինէ իյիլիք
վէ ճիւմլէյի թէսէլլի իթմէքտէ տիր :
Էլհասըլ Հօկ պուրնունտան Սօմ պօ-
զաղընա գատար, միւսիւ Օլիվիէյի հէր
քէս սէվմէքտէ, վէ ատէթա մէրգու-
մա սէճտէ գըլմագտա տըր :

—Պու խուսուստա տախի ճէնապը
Հագգ միւպարէք օլսուն, տէեու
թէքրարլատը տօն ժօզէ իքինճի տէ-
ֆա օլարագ, վէ իլավէթէն քէնտի
քէնտինէ, Անունցիաթամ մութլու օ-
լաճագ տըր, տէտի :

—Պէն եօլա չըգտըղըմտա միւսիւ
Օլիվիէ Հավրըտա տէյիլ իտի :

—Նէ՞րէտէ իտի :

—Պրըթանիա սէվահիլի իւզէրին-
տէ սէյեահաթ իթմէքտէ իտի, վէ
շիւպհէսիզ պու սէյեահաթընտա,
պաղը կիւզէլ թասվիրլէր թէրսիմ ի-
տէճէք տիր, զիրա մէրգում, սա-
նաթլարը բէսսամ օլան պիր չօգ ա-
տէմլէրտէն պիլէ կիւզէլ թասվիրլէր
թէրսիմ իտէպիլիր : Պունտան պաշգա,
միւսիւ Օլիվիէ, միւզիգաեը իճատ ի-
տէն գատար միւզիգատա մահիր տիր,
վէ բէք չօգ չալղըլարը մէհարէթի
քեամիլէ իլէ չալար : Սէսի իսէ, օլ
գատար միւէսսիր վէ թաթլը տըր քի,
պիր շէյ օգուտուղունտա վէ չըզըր-
տըղընտա, ինսանըն կէօզլէրինտէն
եաշ ագաբրըր : Կիւզէլ շիիրլէր գա-
լէմէ ալըր, վէ զաեէթ մէհարէթլէ
գըլըճ գուլլանըր, վէ պէյկիրէ սի-
ւար օլուր : Հաթթա սանտալ գօման-
տա իթմէքլիքտէ տէ, սահիհ պիր
տիւմէնճի գատար մահիր տիր, վէ
հիյնի իգթիզատէ, Ֆրանսա նէզարէ-
թի պահրիեէսինին գաբթանլարը մի-
սիլլու, սէֆինէ սիւարիլիկինէ միւգ-
թէտիր տիր : Հասըլը մէրգում, պիլ-
ճիւմլէ տիրաեէթ վէ հիւնէրլէ պէ-
րապէր, քեաֆֆէյի էվսաֆը մէմ-
տուհէ վէ ֆազայիլէ մալիք տիր :

Մաթիւրէն Լէմօնիէ պու սէօզլէրի
քէմալի խալիսէթի գալպ իլէ իրատ
իթտիքտէն սօնրա, տօն ժօզէ գար-
եօլասընտա օթուրտու, 'վէ պու տէ-
րէճէ ազիմ պիր իլթիֆաթտան տօ-
լաեը պէզաեէթ միւթէհայիր գալա-
րագ, մէրգում գաբթանըն էլինի

թուխաու, վէ մուհասպէթէլէ քէնամի էլէրի իչինաէ սըգաը, վէ քէնամի քէնտինէ,

—Ա՛հ, էկերչի հէնուզ ղէնկին օլսա խոմ, սեօղէմիկի սեօղերէ միւքեաֆաթ օլարագ, չու եիկիա ատէմէ չիմսի եիւզ պին լիրա վերիր խոմ, ասէմ։

Անուշեիանէա, պու մուհավէրէաէ հաղըր պուլունուսպ, Օլիվիէ լը Վէյեան հադգենաա գաբթանըն վագը օլան թէհայնիւրինիւ վէ բեաէրինին հէնէճանընը կեօրերէք, միւթէհսիսրէն թէպէաիւմ իմմէքտաէ խոմ։

Պաահհու ուծն ծօղէ մէղպուրէնէ ասպրու ասեօնէրէք,

—Սեօղէ պագալըմ գըղըմ, ասէմ, պէնիմ մուհիպպի ադիմիմին եվլատը հադգենաա սէննէ՞ միւչինիւեօրսուն։

—Տիւչինիւեօրում՝ քի, ճեվապ վիրմի Անուշեիանէա, մերդում, բեաէրինէ չայէսէնէ պիր եվլատ իմիշ, վէ սիղին օ ասէլիգանընը հադգենաա մուհասպէթինիզ օլսուղու հալտէ, մերդում՝ ասկի թաապհամիկլէ սիւնեանընն էն քամիլ ատէմլերինատէն պիրի օլմագ կերեք սիր։

—Ա՛հ, մաամուսպէլ, ասէմ Մաթիւրէն Լէմընիէ, պու բէյինիզատ ասլա եանըլմաեօրսունուզ։ Հադգենաթէն միւսիւ Օլիվիէ բեաէրինէ լանըզ պիր եվլատ տըր։ Միւսիւ Ֆիլիը լը Վէյեան իսէ, ասիւնատա էմնալի կեօրիւլմէմիշ, վէ պունատան պէօյլէ տասկի կեօրիւլմէմէճէք օլան տօղրու վէ էհլի ըզղ պիր քիմսէ սիր։

—Ա՛հ, նէ իչին պէն ղէնկին ատէյիլիմ, ասէեու թէքրարլասաը ճան չէքիչէն խոսթա քէնամի քէնտուէէ, պիրա պէնիմ ալթից տօսթումու պու տերճէճ թադիր իսէպիլէն չու Ֆըրանըզա եիւզ պին լիրա ատէյիլ, իլա իքի եիւզ պին լիրա վերմէք խոԼթէը խոմ։

Պաահհու ուծն ծօղէ, Մաթիւրէն Լէմընիէէ խոհթապէն,

—Էֆէնտիմ, ասէմ, Ֆիլիք սիղէ պէնիմ հադգենաա, պունատան ծն պէշ կիւն ադաէմ իսթիհսալ իմմիշ օլտուղում մէքթուպումատան պաշգա պիր շէյ սիրթարըշ իմմէսի մի։

—Անֆ իսէրսինիզ, սինեօր ուծն ծօղէ, ասեեու ճէվապ վիրմի գաբթան, Մ. Ֆիլիը, մեղքիր մէքթուպատան պաշգա, սիւար օլտուղում սէֆինէէյի տաևսի սիպին եմրինիզէ թէսլիմ իմմէքլիկի պէնտէնիզէ եմր իմտաի։ Գինատերին, սիպին եմրերինիզէ հէր վէճհ իլէ իմտաաթ իմմէքլիկէ մէճպուրում։ Պունատան մաատա, Մ. լը Վէյեանըն թալիմաթընատան անլաշըլան չու տուր քի, սիղի, քէմալ ասերճէճ ատապըրսըզլըգա պէքլէնիլմէքտէ օլտուղունուզ, վէ իմթիֆաթլէ գատալ օլաճաղընըզ Ֆրանսատա կեօրմէիւմէքլէ միւֆթէհէիր վէ մէսլուր օլաճաղըմ։

—Դըզըմ, ասէմ ուծն ծօղէ Անուշեիաթաա, հայատ պիր աղ միւսաէմ պէնիմ օտամա կիմ ատ, պէնի դաբթան իսէ հալընըզ պրադ։ Պիր աղատան պէն եինէ սէնի չըղըրըրըմ։ Հայատ կիմ, սեվիկլիլիւ գըղըմ, ֆագաթ միշարը չըգմազատան եվվէլ, կէլ պանա պիր աէֆա տարըլ։

Պու սեօղէր իւզերինէ, Անուշեիաթաա բեաէրինին անլընը պուս խաէրէք, միշարը չըգար։ Մէղպուրէ միշարը չըգարգատան ուծրա, ուծն ծօղէ, Անուշեիաթաաա եօլ վիրմէք իչին բիւճաք իմմիշ օլան գաբթանաա խոհթապէն,

—Րէճա խաէրիմ, էֆէնտի, ասէ, պիր աղ դիեատէճէ գարեօրամա հադգաչընըզ, զիրա սիղէ սեօղէճէք օլտուղում սեօղէր, միշարտան իչխարըմեմէլի տիրլեր։

Մաթիւրէն Լէմընիէ, սեպեպինի

անյաեաամաաբղը չու զարիպ հալաէն պէղաեէթ հայրէթաէ գալարագ , իհ-թիեաբբն թէ-քլիֆինէ մուվաֆագաթ իթաէ : Պուննուն լուղերինէ տօն ժօզէ եուվաշ , լաքին անյաշքյբը պիր սէտա իլէ , չէօյլէ տէվամ իթաէ .

—Էֆէնաէ , տիգգաթը թաամիէ իլէ պէնի տինլէ-յին , զիրա սիզէ իտէ-ճէ-յիմ թաալիեէյլեր , պիր վասիեէ-թին ահ-քաամբ , վէ մերհումա օլան պիր քլինէնին միւբաալաբը կիպի մուգաատաէս վէ ուլու տբրյար :

Գաբթան , «պիւթիւն տիգգաթբմ-ըա սիզի տինլէ-օրուա» մանէ-ասքնաա պաչքնը սալլաագ :

—Հաֆթանքն նիհաւէթի կէլմէզ-տէն էվվէլ , տէաի տօն ժօզէ , եօլա չքգաճագաքնքզ , էօյլէ տէ-յիլ մի :

—Էվվէթ , էֆէնաիմ , սիզին իլէ պիրլի-քտէ :

—Խաեբը , պէնիմիէ տէ-յիլ , իլլա ծրանսքզ օլմագլէ միւթթաաբֆ օլաու-ղունուզ նամուաունուզա , վէ կէմի թայիֆէսի օլմաղլէ , հայիպ պուլուն-տուղունուզ իսթիգամէթինինզէ թէս-լիմ իտէճէ-ք օլաուղուա պէրաբմ իլէ պիրլի-քտէ :

—Աճայիպ , սիզ տաիի գէզքնը-զա բիֆագաթ իթմքնէճէ-քմիսինիզ , տէաի Մաթիւրէն Էմճնիէ :

—Էվվէլ պէ էվվէլ պէն կիաէճէ-յիմ , տէեու ճէվապ վիրաի իհթի-եար թէպէսիւմէ , վէ տալա քէտեր ալէաէթի իպրազ իթմէնէբէ-ք :

—Ծրանսաեաօ մքը :

—Խաեբը , ուզուն վէ աւաէթի օ-լունմագ պիր եօլճուլուղա :

Գաբթան , թէաճճիւպի կիթմի-ք-ճէ արթան աաէմէբը կիպի , տօն ժօ-զէնէ նագար իտէրէ-ք ,

—Ավաէթ օլունմագ պիր եօլճու-լուղմ մքը , տէաի :

—Էվվէթ , մէճհուլ պիր սիւնեա եօլճուլուղունա : Վէ էկէր պու սէօյ-լէտիկիմտէն հիչ պիր շէյ անլաեա-մաեօր իսէնիզ , շիմտի սիզէ նէ տի-մէ-ք իսթէտիկիմի պէնան իտէ-յիմ : Պէն , իբի կիւնաէն , եաիսօա իբի սաաթտան , վէ միւճէբրէտ սիզին ա-զիմէթինինզ իչին թաիսիս իթմտիկիմ միւտաէթ խիթամ պուլմագտան էվ-վէլ , էօլէճէ-յիմ :

—Էօլէճէ-քմիսինիզ , լաքին պու տէտիկինիզ միւմքիւն տէ-յիլ տիր , էվվէթ , պունուն իհթիմալի եօգտուբ :

—Ր-էճա իտէրիմ , էֆէնաիմ , մաէթ-թէէտիւֆ իճրասը միւճէբրէտ օլան պիր սահիհլի-ք հագգընտա մուպա-հասա իթմէ-յինիզ : Պէն էօլէճէ-յիմ , վէ պու տիւնեաաա եալընզ իբի քի-չի վար տբը քի , պէնիմ էօլէճէ-յիմի պիլէբրյէր : Անյերտէն պիրի ծիլիբ լբ վէ-յնան տբը , վէ տիկէրի տէ սիզտի-նիզ : Իչ պու տէհչէթլի սբբրբ պիր ազտան անյաեաճագ պիր իւչիւնճիւ չախս տահա վար տբը , վէ օ տախի պէնիմ գբզբմ տբը : Հալպու քի պաչ-գալարբ , պէն էօյտիւքտէն սօնրա , պէնիմ էօյմէկէ մէճպուր օլմուշ օլ-տուղումու անյաեաճագյար տբը : Լա-քլին պու խուսուսու պէրթարաֆի իտէ-լիմ տէ , սէաաաա կէլէլիմ : Էվվէմի-սինիզ , էֆէնաիմ :

—Էվվէթ , էֆէնաիմ , վէ պէնիմ տախի պիր գբզբմ վար տբը :

—Էօյլէ իսէ սիզէ իտէճէ-ք եալընզ պիր թաալիեէմ վար տբը : Պէ-նիմ գբզբմքն իւզերինէ , քէնաի գբ-զընզ կիպի նէզարէթ իտինիզ :

Գաբթան կէօզլէրի եաշ իլէ տօլա-րագ , էֆինի ուզաթտբ , վէ պու տբ-բտաա հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէտի :

Տօն ժօզէ , սիւքիւթլէ խոլէն չու եէվինէն գբ-յմէթինի անյատոբ , վէ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա , չէօյլէ տէվամ իթաէ .

—Տէմինճէ-ք , ծիլիբ լբ վէ-յնա-նքն , սէֆինէնիզի վէ թայֆէնիզի պէ-

նիմ էմրիմէ իհալէ իթմէնիզի սիզէ էմր իյլէմիշ օլտուղունու սէօյլէտինիզ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ, պէն տէ պու հագգա իսթինատէն, սէֆինէ-նիզէ տիկէր հիչ պիր եօլճու գապուլ իթմէմէնիզի թավսիեէ իյլէրիմ։ Զի-րա, միւնասէպէթսիզ օլապիլէն պիր թագըմ ըէվապըթտան, պիչարէ գը-զըմը սագընմագ, վէ պիր ան էվվէլ տէրտ ու էլէմինի ունութտուրմագ իսթէրիմ։

—Բէք իյի, էֆէնտիմ, միւրատը-նըզ թէմամէն իճրա օլունաճագ տըր։

—Լաքին պու սըրատա եալընըզ պիր քիշիյի միւսթէսնա թութմագ իսթէրիմ։

—Քիմի։

—Պիր Ֆրանսըզ ասըլզատէսինի քի, իսմինի ունութմամանըզը ըէճա իտէ-րիմ։ Մէրգում, շըվալիէ Թանքրէտ տը Նաժագ թէսմիեէ օլունուպ, Ֆուտրօյեան սէֆինէսինին էրքեա-նընտան տըր, վէ ըլխթըմ իւզէրին-տէ վագը Էլուա Սանտրիք նամ պիր Ֆրանսըզըն խանէսինտէ իսքեան ի-տէր։ Պու սէօյլէտիքլէրիմի խաթրը-նըզտան չըգարմազսընըզ, տէյիլ մի։

—Էվվէթ, Թանքրէտ տը Նաժագ, Էլուա Սանտրիք։ Պէնիմ գուվվէյի հաֆըզէմտէն հիչ պիր շէյ գաչմազ։

—Պինապէրին, եա պիզզաթ սիզ վէ եախօտ պիլ վասըթա, սէֆինէ-նին գամարալարընտան պիրինի քէն-տի էմրինէ թէրք իթտիկինիզի մէր-գումա պիլտիրիրսինիզ, վէ շիւպհէ-սիզ եօլճուլուղու իչին թէէտիեէ իթ-մէք իսթէեէճէկի իւճրէթի տէ գա-պուլ իթմէզսինիզ։

—Բէք էյի, էֆէնտիմ, պու խու-սուստա տախի միւրատընըզ իճրա օ-լունաճագ տըր։ Ֆագաթ, պէնտէ-նիզ մէմուլ իտէրիմ քի, սիզին մու-զիրը բէյղամպէրլիկինիզ տոլա ֆիի-լէ կէլմէեէճէք տիր։

—Պէն սիզին իւմիտվար օլմանըզա մանի օլամամ, ֆագաթ սիզի թէէ-մին իտէպիլիրիմ քի, իւմիտինիզ պօ-շա չըգաճագ տըր։ Հէր նէ հալ իսէ, էֆէնտիմ, Հավանատա գալաճաղը-նըզ միւտտէթ զարֆընտա, խանէմ-տէ միւսաֆիրէթէն իգամէթ իտէճէք օլտուղունուզ տայիրէեէ կիտիպ, պիր ազ բահաթ իտին։ Շիմտիլիք սիզէ սօն վէտամը իթմէյիպ, էկէր էճէլ միւսաատէ իտէճէք օլուր իսէ, պէ-թէքրար գօնուշմագ վէ կէօրիւշմէք իւմիտիյլէ, սիզտէն մուֆարագաթ իյ-լէրիմ։ Սիզ նամուսլու վէ էհլի ըրզ պիր զաթսընըզ, վէ էօլիւմ հալինտէ պուլունան պիր ատէմին տուասը, իգ-պալ ու սաատէթ հուսուլէ կէթիրէ-պիլիր օլտուղունտան, իշպու տուա-մը գապուլ իտինիզ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, տօն Ժօ-զէ գըզընը չաղըրտը։ Մէզպուրէ բէ-տէրի նէզտինէ կէլմէսինտէ, Մաթիւ-րէն Լէմօնիէ միւքէտտէր պիր գալպ իլէ օտատան տիշարը չըգտը։

Տօն Ժօզէ Բօվէրօ, Մաթիւրէն Լէ-մօնիէ իլէ իթտիկի միւլագաթտան սօնրա, օլ կիւնիւ ագշամա գատար օլտուգճա բահաթ վագըթ կէչիրտի։ Զանն իտէրսին քի խասթալըզը մէր-գումա պիր ազ մէօհլէթ վիրմէքտէ օլուպ, հիսս իթտիկի աճըլար տախի բէք միւէսսիր տէյիլլէր իտի, վէ նէօ-պէթլէրի թէճէտտիւտ իթմէեօր ի-տի։ Ֆագաթ պազէն էօլիւմ բատ-տէսինտէ պուլունան խասթալարըն սօն սաաթլարընտա վագը օլան պիր ֆիքիր պէրագլըզը վէ զարիպ պիր քէշֆի միւսթագպէլ իլէ, մէրգում իհթիեար, մէզքիւր մէօհլէթին բէք ազ տէվամը օլաճաղընը, վէ շու էս-նատէ հայեաթ իլէ մէմաթ արասըն-տա գալմըշ իտուկինի անլամագտա իտի։

Տօն Ժօղէ պու թախմինինտէ եա-
նբլմաեօր իտի ։

Պու սբրատա վագբթ գաբարմբշ
օլուպ, մէրգում իհթիեարբն եաթ-
տբղբ օտա տէրունինտէ իքի մում
եանմագտա, վէ պունլարբն ըշբղբ
իլէ օրթալբգ ճիւղիճէ այտընլբգ քէսպ
իտիպ, կիճէնին հաֆիֆ րիւզկեարբ
տախի նիմ աչբգ օլան բէնչիրէլէր-
տէն հուպուպ իտէրէք, մումլարբն
ալէվլէրինի տիթրէթտիրմէքտէ իտի։

Շու հալտէ տօն Ժօղէ, արթբգ
էօլմէք սաաթբ եագլաշմբշ օլտուղու-
նու անլաեարագ,

—Արթբգ վագբթ կէլտի, տէտի
քէնտի քէնտիեէ, վէ ճէնապբ Հագգ
պանա շահիտ տիր քի, էօլիւմէ գար-
շբ գօյմագ իչին եալընբզ պիր մբգ-
տար ճէսարէթիմ գալմբշ օլուպ, պու
տախի, եարբն սապահ օլմաղտան էվ-
վէլ, բէտէրինտէն մահրում օլաճա-
ղընբ գբզբմա պիլտիրմէք իչին տիր ։

Պատէհու տօն Ժօղէ, գալպինի ճէ-
նապբ Հագգա սունարագ, շու սօն
վէ տէհշէթլի մէնզարէյի տախի կէ-
չիրմէք իչին, գուվվէթ վէ ճէսարէթ
թէմէննի իյլէտի, վէ սօնրա քէլամա
աղաղ պիրլէ,

—Անունցիա՛թա, սէվկիւլիւ գբ-
զբմ, եանբմա կէլ, զիրա սէնինլէ
գօնուշմագ իսթէրիմ, տէտի ։

Պու արալբգ մէզպուրէ գբզ, բէն-
չիրէլէրտէն պիրինին եանընտա տուր-
մուշ օլուպ, պազէն եբլտբզլար իլէ
մէմլու օլան գուպպէյի սէմավիեէ-
եէ, վէ պազէն տախի վասի պաղչէ-
նին էթրաֆընա աթֆբ նաղար իյլէ-
մէքտէ իտի ։ Անունցիաթա, բէտէ-
րինին չէքտիկի իշկէնճէյի կէօրէրէք,
արա սբրա պիր թագբմ պէտպախթ
վէ մուզիրր թասավվուրլար իլէ ֆիք-
րի իսթիլա իտիլիր իտի, ֆագաթ օլ
սապահտան պէրու մէզպուրէնին մէզ-
քիւր թասավվուրլարբ քեամիլէն մահվ
վէ իղալէ օլունմուշ իտի, զիրա Ֆբ-
րանսբզ սէֆինէսինին վիրուտի, Ա-
նունցիաթանբն ֆիքրինտէ պիլճիւմ-
լէ կէնճլիք թասվիրլէրինի վէ իւմիտ-
լէրինի հուսուլէ կէթիրմիշ օլտու-
ղունտան, մէզպուրէ գբզ, եագբն-
տա բէտէրինին քէսպի շիֆա իտէ-
ճէկինի, վէ շիտտէթլէ արզու իթ-
մէքտէ օլտուղու Ֆրանսաեա պիրլիք-
տէ ազիմէթ իտէճէք օլտուգլարընբ
խաեալ իթմէկէ պաշլամբշ իտի ։ Լա-
քին հա՛յֆաքի, պիչարէ գբզ, պու
իւմիտլէր իչինտէ օլտուղու հալտէ,
տէհշէթլի վէ ինքեարբ զայրբ միւմ-
քիւն հագբգէթէ եագընտա վագբֆ
օլաճագ իտի ։ Մէզպուրէ, տօն Ժօղէ
թարաֆընտան չբզրբլմասբ իւզէրինէ,
մէրգումուն եանընա կէլտի, վէ զա-
յիֆլիկինտէն նաշի պիր թարաֆտան
օլ պիր թարաֆբ կէօրիւնմէքտէ օլան
մէրգումուն էլլէրինտէն պիրինի թու-
թարագ պուս իթտի, վէ պատէհու,

—Իշթէ կէլտիմ, էֆէնտի բէտէր,
նէ՞ իֆատէնիզ վար իսէ, սէօյլէյի-
նիզ, տէտի ։

—Սէվկիւլիւ գբզբմ, սէնինլէ պա-
զբ միւքէտտէր խուսուսաթ իւզէրի-
նէ գօնուշմագ իսթէրիմ, չիւնքի
խուսուսաթբ մէզքիւրէյի պիր ան էվ-
վէլ պիլմէքլիկին լազբմ վէ միւճէր-
բէտ տիր, անճագ պու խուսուսլա-
րբն պիլինմէսի, սէնի զիեատէսիյլէ
միւքէտտէր վէ մահզուն գբլաճագ
տբր ։

—Ա՛հ, եա՛ Բապպիմ, պանա նէ՞
սէօյլէեէճէքսինիզ ։ Ա՛հ, էֆէնտի
բէտէր, պէնի գօրգուտուեօրսունուզ,
պագընբզ նա՞սբլ տիթրէեօրում, վէ
աեագտա տուրմաեա մէճալիմ գալ-
մաեօր ։

—Ճէսո՛ւր օլ, գբզբմ, ճէսո՛ւր օլ,
սէն տէ պէնիմ եաբտբղբմբ եաբ,
եանի ճէնապբ Հագգտան գուվվէթ
տիլէ ։

—Էֆէնտի բէտէր, պու թէտարիքեաթ պիհուտէ տիր, վէ ատէթա պէնի տիւչարը տէհշէթ գըլմագտա, վէ պանա ազիմ պիր ֆէնալըզը մուճիպ օլմագտա տըր, զիրա սիզի միւթէրէտտիւտ պիր հալտէ կէօրմէմլէ, վուգույի զայրը միւմքիւն ֆէնալըգլար վէ մուսիպէթլէր հիսս իտիեօրում:

—Հէյ վահ, պէնիմ պիչարէ գըզճըղազըմ, սանա սէօյլէեէճէք օլտուղում ֆէնալըգլար վէ մուսիպէթլէր, միւմքինսիւզ գապիլինտէն տէյիլ տիրլէր, վէ հագըգաթը հալ, սէնին էն զիեատէ պէտպախթ թախմին վէ քէշֆլէրինտէն զիեատէ մուհագգագ տըր:

Անունցիաթա, տէհշէթ վէ սիւքիւթլէ բէտէրինէ պագմաեա պաշլատըղընտա, իհթիեար բէտէր քէլամընա տէվամ պիրլէ,

—Գըզըմ, ալ շու անախթարը, տէտի, վէ իշ օտամտա պուլունան տէմիրտէն չէքմէճէյի աչ: Մէզքիւր չէքմէճէ տէրունինտէ, գըրմըզը սախթիանտան պիր ճըզտան վար տըր, օ ճըզտանը ալ պանա կէթիր:

Կէնճ գըզ, կիճէլէրի ույգուլարընտա կէզինէն ատէմլէր կիպի, անախթարը վէ մումլարտան պիրինի ալարագ, հիչ պիր քէլամ իրատ իթմէքսիզին օտատան տիշարը չըգտը: Մէզպուրէ, պիր գաչ տագըգա սօնրա, սաղ էլինտէ գըրմըզը ճըզտանը թութարագ, ավտէթ իթմէսինտէ, իհթիեարըն հալինտէ պիրտէն պիրէ վէ տէհշէթլի պիր թէպէտտիւլ զուհուրա կէլմիշ իտի: Չիւնքի նէօպէթի եինէ մէրգումու իսթիլա իթմիշ օլուպ, հաթթա պու տէֆա, հէր վագըթտան տահա զիեատէ շիտտէթլի իտի: Պինապէրին քէսիք պիր սէտա իլէ,

—Գըզըմ . . . շիշէյի . . . կէթիր, տէտի:

Անունցիաթա տէրհալ ճըզտանը էլինտէն պրրագարագ, շիշէյի ալտը, վէ ատէթի վէճհ իւզրէ, ալթուն գատէհ տէրունինէ պիր գաչ տամլա իլաճ գօյմաեա հազըրլանմագտա իքէն, տօն ժօզէ, կիթտիքճէ քէսպի զատֆ իտէն սէտտսըյլա,

—Խա՛երը . . . խա՛երը . . . շիշէյի . . . շիշէյի . . . կէթիր, տէյի թէքրարլատը:

Այնի վագըթտա մէրգում, զայիֆ էլիյլէ շիշէյի թութուպ, ազզընա կէօթիւրտիւ, վէ իլաճըն սօն տամլասընա գատար իչտի:

—Իշթէ պու տա պիթտի, տէտի տօն ժօզէ քէնտի քէնտինէ, պունտան պէօյլէ արթըգ պու շիշէեէ իհթիեաճըմ գալմատը: Շու հալտէ պիր սատթ տահա մէօհլէթիմ գալըպ, վազիֆէմի իքմալ իչին, պու մէօհլէթտէն իսթիֆատէ իթմէլիյիմ:

Պիր իքի սանիեէ գատար, միւսիննի մէրգում, պիւթիւն պիւթիւն գըմըլտանամազ պիր հալէ կէլտիքտէն սօնրա, նէօպէթի կէչմէքլէ, գուվվէթի եէրինէ կէլմէեէ պաշլատը, վէ նիհաեէթ տիրսէյի իւզէրինէ տաեանարագ,

—Գըզըմ, ճըզտանը նէ՞ եաբտըն, տէեու սիւալ իթտի:

Անունցիաթա, ճըզտանը եէրտէն ալըպ, բէտէրինէ թագտիմ իթտի, վէ տօն ժօզէ մէզքիւր ճըզտանը աչարագ, տէրունինտէն պազը էվրագ չըգարտը: Էվրագը մէզքիւրէտէն պիրի, մէքթուպ չէքլինտէ տիւրիւլմիւշ իտի:

—Սէվկիւլիւ գըզըմ, տէեու տէվամ իթտի տօն ժօզէ, գարեօլամըն եանընտա տիզ չէօք, վէ սէօյլէեէճէկիմ սէօզլէրի տիզ իւզէրինտէ տինլէ, զիրա պէնի տինլէտիկին զէման, սապր ու ճէսարէթ թէմէննի իթմէք իւզրէ, տայիմա Ճէնապը Հագգըն մէրհամէթինի իսթիրհամ իյլէմէքլիկին լազըմ տըր:

Անունդիսթա , պու սէօղ իւղերի-նէ ալիզ չէօքիւ : Մէղմուբէ ազիմ տէհշէթի վէ իղթիրապ կիմսէ օլուպ , կէօղլերի խսկ տիմանէլիկէ միւշապիհ պիր ալթիսանթիւք իմա իթմէքտաէլեր իտի :

—Գըզըմ , ատաի ածն ժօղէ , շու կանատ իւղերինտէ պուլունան չիւպհէ վէ թէրէատիւ տիւն , սէնի նէ տէրեճէ թազիզ իթմէքտաէ օլտուգսըզը քէշճի իթտիկիսինտէն , էտասը մուտէ , կէօղլերի տօղրուտան տօղրու սէօյլէմէք իսթէրիմ : Պունուան ադաէմ , պիլճիւմլէ ֆէլսաքէթլերէ միւնթազըր օլմանը սանա սէօյլէմիշ իտիմ : Պիր տաղգատան պու ֆէլսաքէթլերին միւսամթերը անլատաճագսըն : Պունուան պաշգա , պէն թէէմին օլմուշամ քի , պու ֆէլսաքէթլերսէն նալընգզ պիր թանէսի , սէնին իչին , տիկէր քուֆֆէչի ֆէլսաքէթլերտէն տահա գիւճլե տէ ազըր կէօրիւնէճէք տիր :

Տօն ժօղէ , նազընատա վուգու պուլաճագ օլան քէնտի էօլիմիւնտէն պահս իթմէք իսթէէօր իտի , չիւնքի քէնտինին իֆնաս հալինտէն Անունդիսթանըն միւթէէսսիր օլմատաճագընը պիլիր իտի :

Մէրգուբ իշթիւար , պիր ազ սիւքիւթտէն ածնա , չէօյլէ տէվամ իթտի .

—Ֆիլիք լը Վէյհան թարաֆընտան պիր մէքթուպ ահազ իթմիշ օլտուգսունա , պունտան չէնտ կիւն ագտէմ սանա սէօյլէմիշիմ տիր : Պու մէքթուպ , պէնիմ կէօնտէրմիշ օլտուգսում պիր մէքթուպա ճէվապ իտի : Պէնիմ մէքթուպումուն միւտէատէնի իլէ Ֆիլիքին մէքթուպու-նու սագլատըմ , չիմտի , իքիսինի տահ տան օպուտատաճագըմ , վէ պու հալտէ սէն տէ չիմտիտէ գատար սէնտէն կիւլէմիշ օլտուգումտ ահվալէ վագըֆ ալտաճագսըն : Կէօղլերին , կիւրատալըն տէրինլիկինի ըգանտիլ իտէպիլէճէք տիրլեր , ֆագաթ այնի վագըթտա , սէնի , օ կիւրատալս տիւշիւրմէքտէն սէն իթմէք իւղրէ , սանա տօղրու ուզաթըգտան ալիճէնտա էլի կէօրէճէքսին : Վէլհասըլ կէչմիշ զէմանը , հալը հազըրը , վէ տիտէպհիրիմ քի միւսթագպէլը անլատաճագսըն :

Իհթիւար , պու գըսսա մուդտատէմէտէն ածնա , պիլդը իթտիկի միւսվիտաէ քիտաղըտընը չէգտարտը , վէ գալի տուրէթտէ չէգտարմատա չալըշտըղը պիր սէտա իլէ օպուտու :

Տօն ժօղէ Թօվէրօնտուն Ֆիլիք լը Վէյհանա եազմըշ օլտուղու մէքթուպ , պէյրի խաթըրլատտա օլտուղու իւղրէ , շու հօլտա պաշլամագտա իտի .

«Պէնիմ ամիգ տօսթում վէ գաըշնատաշըմ , էկէր շու էնտատէ սանա եազտըղըմ սըրալար , սէնին պիր քէտէրի ազիմինի մուճիպ օլուրլար իսկ , օլ պատատէ աֆվընը իսթիրհամ իտէրիմ : Պէն սէնի անճագ վէ անճագ մահզուզիյէթի վէ մէսլուհիյէթի տուդդուտարը իլէ հիսսէմինտա իթմէք իսթէր իտիմ , լազըն հայֆտա քի , պու կիւնքի կիւն պէն քէնտի սէվկիւլիւլէրիմէ քէտէր ու էլէմ խապէրլերի վէրմէքլիկէ մէճպուր պուլունմագտանըմ :

«Պալէատէ օպուտուդուն շու սըրատարտա շիւպհէ իտէճէկինէ էմինիմ : Վէ սէն քի , ժօղէ Թօվէրօ կէղէ ջէնկէն , ժօղէ Թօվէրօ կէղէ Ֆ...ո լաֆղարընդէն հէր թարաֆտատ սէօյլէնիլտիկինի պիլիրսին , վէ պէնիմ էօմրիւմիւն պիր թանէճէք մէյհուսիյէթի , անճագ պու տիւնեատա պանա , թէսէլլի վէ մուհասապէթ մէլէքի օլմագ , վէ քէնտինին թաասիրի հաճաթիսի մադտամընատա պուլունմագ իւղրէ , սէվկիւլիւ Անունդիսթանըդ պըրագարագ , էճել չէրսէֆինի նուշ իտէն զաեէթ սէվկիւլիւ Լօսամէն վուդուսի վէֆաթը

օլտուղունու զանն իլլերսին, էլպէթէ պու սէօղլերիմէ ինանմահաճագսըն, վէ պէր մանէա վիրէմէհէճէքսին։

«Իմոր, պէնի տինլէ Ֆիլիբ, վէ սանա, Ցէնէնըն էն սէֆէլ տոմի պէն էմ, սէնին տօսթում, սէնին գարնդաշըն տըր, սէտիկիմէ ինան . . . :

Անունցիաթա տայիմա տիզ չէօքմիշ օլուպ, իբի գօլլարը դըմբըլտանմադըզըն տարդըմբշ, պաշը պիր աղ էյիլմիշ, վէ կէօզլերի թամանա տօղրու ալմֆ օլունմուշ օլտուղու հալտէ, տաէթա տանէմ միսիլլու, թէճաճիլտըլէ, մէքթուպուն իլք սաթըրլարընը տինլէմիշ խոր, վէ իհթիւար, ոճն ճիւմլէնին ոճն քէլիմէլերինի իլտատ իթտիկինտէ, կէնճ գըզ շաշբարադ իբի էլլերինի եիւզիւնէ կէօթիւրտիւ, վէ եիւքսէք պիր սէսլէ։

—Ա՛հ, էֆէնտի բէտէր, տէտի, սիզ մի տիւնեանդըն էն սէֆիլ տատմի օլտուօլտունուզ։ Խոնըր, խոնըր, պու միւմքինն տէյիլ տիր։ Սիզ պէօյլէ պիր շէյ եազմանըշընըզ, վէ պէն խոչ, եա բիւեա կէօրիւեօրում, վէ իտախատ ադըրմա խիֆֆէթ կէլմէօր։

—Սէմիհիւլիւ գըզըմ, միւտատտէ էթ քի տէվամ իտէյիմ, չիւնքի պէնիմ շու գատանըզդ տէրտ ու միհնէթլերիմ ատսընտան, սէնինն իչին ըշըզ տախի բարըտատճադ տըր, տէհու ճէվապ վիրտի իհթիւար, վէ պատէհու շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի.

«Պիլմիյ օղ քի, Ֆիլիբ, պու տէտիկիմ տօղրու տուր, դէրտ տիւնեատա հիչ պիր ֆէնտըզդ վէ մուտիպէթ եօգ տուր քի, պիր իհթիւարընն, քէնտի սէմիհիւլիւ դէվճէտինի զայդ իթտիքտէն, վէ քէնտի ճանընէն վէ եիւրէկինին մուհաֆազէ էյլի, պիր թատնէճիք գըզը իւզերինէ դօյտուղտան ոճնրա, պու գըզճըզաղընը էօքսիւզ, ֆագըրը, վէ տիւնեատա քիմսէսիզ պըրագաճաղընը կէօրմէսինէ միւշապիհ օլտուն։

—Ա՛հ, եա Բապամ նէ սէօյլէյօր, տէյի կէնճ գըզ հավաշ սէտտա լէյ, պէն էօքսիւզ . . . պէն տիւնեատա քիմսէսիզ մի դալաճաղըմ։ Ա՛ճապա պունլարը սէօյլէմէյէն, տահիհէն բէտէրիմ մի տիր։

Տօն ծօղէ, պալէտտէքի սէօղլերի իշիթմէյէօր կիպի, օղումասընա տէվամ իթտի.

«Իշիթ տօսթում, պէնիմ գատէր ու թալէիմ պու տուր։ Վէ պու թալէ, շու պիր գաշ քէլիմէ լէյ խիւլասա իտիլէպիվիր. եանի, պէն Եւէխօրում վէ ինճատ ընէտէօրում։

—Էվվէթ, էվվէթ, տէտի Անունցիաթա քէնտի քէնտինէ, բիւեա կէօրիւեօր, հէմ տէհղէթլի պիր բիւեա . . . Հատա օլտուն քի տադը պատընտա տէյիլ տիր։

Իհթիւար իսէ, պիր տագըդա տուրտուգտան ոճնրա, տիթրէր պիր տէտտա լէյ չէօյլէ տէվամ էյլէտի.

«Պունտան ոճնրա հաշատճադըմ կիւնլերի սաւտատտըզ խէմ տէ, տյլըր հէտտատ իտէպիվիրիմ, վէ շու պըրատա, մանէք օլտուղում ճէհիմ վարիտաթ, օղ տէրէճէ խարտատ վէ մահվ օլմուշ տուր քի, պէնիմ վուդույի վէֆաթըմտան ոճնրա, պիր շէյ գալմադ շէօյլէ փուրսուն, —ա՛հ շու մուտիպէթլու սաթըրը հազրըդըմտատ, ար ու հիճատըմտան նաշի գըզարըհօրում, — մէզարըմբն իւզերինէ տախի դ-ֆէյ քէլիմէյի մուհադարը թահրիր գըլըճատագ տըր, վէ միւտատէթի մէտիհէտէն պէրու ար վէ նամուտա մուհաֆազա իտէկէլմէյ օլտուղում իսմիմ, լէքտատ օլտճադ տըր։

Պու արալըդ Անունցիաթա տէտտա գադմըշ օլտուպ, պիչտրէ պիրտէն պիրէ տիխանէլերէ մախտուս պիր գահ-

դահա իւէ կիւմէկէ պաշլասը , վէ մուախխարէն կիւճ իւէ անլաշըլըը պիր թէլաֆփուշ իւէ ,

—էֆէնամ բէաէը , էֆէնամ բէ-սէը , բէճա խաէրիմ սիղէ , պէնի ուչ-գումանան ուեանաբբքնըշ , տէսի , չինքի եէվին խաէրիմ սիղէ քի , պու բիւճա պէնի բէք գիճեատէ խբբըա-լաեօր : Պիլիրսինիզ քի նէ իշիսի-եօրսամ , ահ , ենջուբ նֆլա- քէլիմէսի սիղին խամինիզէ թատալիդ խոկէճէք սիր տէեու իշիսիեօրսամ : Նէ սէօյ-լէնօրսունուշ , հիւմէթլու բէտէը , տան ժօզէ Բօվէբօ միւֆլիս մի օլա-ճադ տբը :

Անունչիաթա , պու սէօզլէրսէն սոնրա , իքինճի տէֆա գահգահա իւ-լէ վէ տէհչէթլէ կիւլսիս :

Տան ժօզէ խէ , գըզընբէն չու հա-լինտէն տօլանը ֆէվգէլատէ միւթէ-հասիր օլարագ , մէզպուրէնէ պագ-սըգատան սոնրա ,

—եա Բէպպ , տէտի քէնտի քէն-սինէ , պէնիմ էօմրիւմիւ ալմագըլըբն քեաֆի օլմաեօր տա , գըզըմբն տագը-նա տախխխֆֆէթ մի կէթթրիեօրսուն:

Պատէհու զէվալը իհթիեար , տա-չի-քեարէն չէօյլէ իւլավէ իթթի .

—Պէնիմ ղաեէթ սէվիւիւ գըզըմ , պու սըրատա խաեալաթա զահիպ օլ-մագ լազըմ տէյիլ տիր : Սէն տէհ-չէթլի բիւճա կէօրմէյիպ , սանա օ-գուտուղում վէ սէնին իչիթտիկին չէյլէրին քեաֆիֆէսի տէ սահիհ տիր: Պունուան ագատմ պէեան իթթիհիմ կիպի , եվնէ թէքրար խաէրիմ , ճէ-սուբ օլ վէ թէհամիւլ էթ : Պըրագ քի տէվամ խաէյիմ , միւսաատ էթ քի , վազիֆէմի նիհաեէթինէ դա-տար վարտրաեաբմ : Զիրա վագըթ կէչիեօր , վէ պէն տէ էօլէճէյիմ :

—էօլմէ՛ք մի , թէքրարլատը կէնճ գըզ , ֆիլհագը բէտէրինէն աէօղիւ-նիւ ատլաեամահաթարագ :

—էվէթթ , ճէվապ վիրտի տօն ժօ-ղէ , էօլմէ՛ք , վէ հէմ տէ վագըթ եադըշըքեօր :

Թամ պու էանատէ , Անունչիաթա , պիր իքինճի տէֆա օլարագ , հագը-գամըը հալ իչինտէ պուլունտուղու-նու հիսս իյլէտի , վէ չու հալտէ տէհ-չէթլի պիր ֆիղան ու ֆէրեատնիտա խաէրէք , դարեօլանըն եանընա տիւշ-տիւ : Իհթիեար բէտէր , գըզընը էվ-վէլ պէ էվվէլ պաեբըմբշ զանն իթտի խոէտէ , մէրգումէ պաեբըմբշ օլմա-եբըգ , անճագ քէտէր ու էլէմ խաս-սէտի իւէ պէղաեէթթ միւքէտէր վէ մահզանն պիր հալէ կէլմիշ խտի :

Անունչիաթա , պիր գաշ սանիեէ սիմսարըը , իհթիեարըն եաթագ չար-շաֆլարը իչինտէ կիղէտի , վէ պա-չընը գալտրտրտղընտա , լէհճէսի օլ տէրէճէ սօլմուշ խտի քի , էկէր կէօղ-լէրինին ճիւղի բարլագլըղը օլմատա խտի , մէզպուրէնին եիւղիւ պալ մա-մունտան մտատմուշ պիր մատքէ մա-գամբնտա զանն օլունապիլիր խտի : Պիչարէ գըզ , պու հալտէ քէլտմա աղագ խտիգ , զարիպ պիր սօղուգ դանկլըգլա ,

—էֆէնտի բէտէր , տէտի , օգու-եունուշ , սիղի տինլէեօրսուտ . . . :

Պունուն իւզէրինէ , իհթիեար բէ-տէր օգուտմատնա պէ թէքրար պաշ-լաեըգ , տէրսունինտէ , քէնտինին մէ-շագգամըլարընը վէ ֆէլատքէթլէրինի նագդ իթտիշ օլտուղու , վէ հօքսուղ պըրագաճաղը գըզը իչին , սըղընա-ճագ մահէլլ , հիմտեէ , վէ մուհապ-պէթ թալէպ իյլէմիշ պուլունտուղու-ուդան վէ հիւզունէնկիշ մէքթուպու իքմալ իթտի : Անունչիաթա , զահի-րէն սէպապի կէօսթէրէրէք , բէտէ-րինին օգուտտուղու մէքթուպու աս-լա գաթթի իթտիեի խտէ տէ , տէրու-նէն բէք պիեատէ միւզտաղըգ օլտու-ղու , հընչգըրմալարընը մէն իթտի-

ալնաէն , վէ կէօղէբինաէն ագան եաշըբընան անլաշըլմադան իսի ։

—Իչթէ դըզըմ , պէն ֆիլիբէ պու մէ.քթուպու եազմըշ իսիմ , տէսի ուան ծօզէ , չիմսի ատ ֆիլիբին պա. նա կէօնտէրսիկի ճէվապը կէօրէ. ճէ.քին ։

Պաատհու պիչարէ իհթիեաը , իս. բանհօլ ակֆինէսի դաբթանը թարա. ֆըքնան քընտիսինէ թէօղիմ իսիլ. միշ օլան մէ.քթուպու աչարը , վէ հէ. նէճանըքնան նաչի , հեր պիր քելի. մէտ դաթթ իսիմէ.քտէ օլան պիր սէտա լուէ , մէզքիւը մահթասար վէ կիւղել մէ.քթուպուն աթիտէ.քի ճիւմ. լէլէրինի օգուտու .

«Իմոի միսթադպէլի չու եօլտա թանղիմ իտէճէյիզ . չէօյլէ քի սէն ֆրանսատա կելիր կէլմէզ , իշլէրինի թէօվիճէ իթմէ.ք , վէ ադըընը ղայդ իթմէ.ք տէրճէճէլինտէ տիւչարը էն. տիշէ օլտուդունն մէզքիւը իլքի միլէտն տէ.իչինի թէէտիճէ իլլէմէ.ք իւղրէ , սէնին ըչ.յինի իլէ տէրհալ Հաւանտատա պիր մէմուրտու մահտուա կէօնտէրճէճ. յիզ տիր : Պունու եապաբդատան ոճն. լա , իւչիւնճիւ տէֆտա օլարադ , պէ. նիմ չերի.քիմ օլաճադսըն , վէ պունա. տան պէօյլէ տահի եէկտիկէրտիզ. տէն այրըմտաճաղըզ :

«Էվվէթ , պիրիպիրտիկլէտէն այրըլ. մտճաճաղըզ , վէ պունատան պէօյլէ ղոնսըլ այրըլտալտիրիզ , մտտամ քի պիր վէ այնի ֆամիլիա օլաճաղըզ :

«Ժօղէ , պէնիմ ամիդ տօսթտում վէ դարընտաչըմ , սէնին Անունչիաթա դըզընը , մահտումիմ Օլիվիէէ ղէվ. ճէ իթմէ.ք իսթերիմ : »

—Տօն ժօղէ , իչպու ուրտ վէ միւէյ. տիր սաֆըրըտըր օգուտուտուղունտա , Ա. նունչիաթա կիտի աղըմադտա իսի , վէ նիհայէթ քելտմա ողաղ պիրլէ ,

—Դըզըմ , պու մուգաատէս մէ.ք. թուպու կիտճէ ուագտա , տէսի , պիրա սէնին պիրիճի.ք միրատըն պու տուր : Պու մէ.քթուպու եազան ղաֆը պիւ. թիւն դալպին իլէ տէվմէ.քլիկի ուանա իսթաը իթմէկէ լիւզում կէօրմէմ : Զիւն.քի նէ հաճէթ պուննա տիմէ.ք , համտ օլտուն , սէն պիւթիւն պիւթիւն էօ.քսիւզ օլմահաճագտըն , վէ իսթիհ. սալ իտէճէ.ք օլտուղուն բէտեր , ղայդ իթտիկլին բէտէրին եէրինէ դայիմ օլաճագ տըր :

—Ա՛հ , էֆէնտի բէտեր , տէսի կէնճ դըզ եիւ.քտէ.ք տէսէ , միւմ.քիւն մի տիր .քի , տիպին մահհապպէթինիզ եէրինէ տիկէր պիր մահհապպէթ դա. յիմ օլապիլտին , միւմ.քիւն մի տիր .քի , տիպին եիւբէկինիզ եէրինէ տի. կէր պիր եիւբէ.ք կէչտին , վէյհասըլ , ապիզ բէտեր , միւմ.քիւն մի տիր .քի , տիպին եէրինիզէ պիր տիկերի կէչէ. պիլտին :

Անունչիաթանըն մահվագդաթ սիւ. քիւնէթի , կիւնէշլին իլ.ք զիեալարըն. տան էրինէն դարլար կիպի մահվ օ. լարադ , քէմալի հէյեճան իլէ շա. լաֆզլարը իլտվէ իթտի .

—Պունատան պաշգա , էֆէնտի բէ. տեր , պէն տիպ իտտանտամ վէ իտտա. նամամ : Խանըը , տիզ էօմիէէճճ.ք. տինիզ , վէ տիպին էօմրիտնիւզ , կերճ.ք պէնտմ տատտէթիմ վէ կերճ.ք ոիպին տատտէթինիզ իշին տահա խայլի վա. դըթ իտթիատտա իտէճէ.ք տիր : Նէ իշին տիզի պատա վիրտիզ օլտն ձէննա. պը Հագգ , տիզի պէնտէն ալաճագ տըր : Պէն նէ իթտիմ Հագգ թէտ. լատա քի , պէնի պու տերճէճ չէտի. տէն թէէտիպ իթմէ.ք իսթէմէ.քտէ տիր : Պիլթրսինիզ քի , պէօյլէ պիր մուտտէլէ Հագգտըզըգ տիմէ.ք տիր , պալտընի.ք տիմէ.ք տիր : Պինտէն ալէյհ պունուն իհթիտալի եօգ տուր , չիւն. քի ձէննատը Հագգ տատիլ վէ իտտա. նէթլի տիր : Զօղ տէֆտա գատահաթ. լըլտրա ագիլ իտտը , վէ թատիտթիկ.

լէ պիսուչ օլանլարը թէէտիպ իյլէ-
մէզ։ Սիզէ տիեօրում քի, սիզ եա-
շաեաճագսընըզ, տօսթունուզ տախի
մէքթուպունտա սիզէ, պէնիմ սէօյ-
լէտիկիմ կիպի սէօյլէմէմիշ մի տիր։
Ֆրանսանըն հավասը սիզէ հայեաթ
պախչ իտէճէք տիր։ Ֆրանսըզ հէ-
քիմլէրի, սիզին սըհհէթ ու աֆիյէ-
թինիզի իեատէ իյլէեէճէքլէր տիր։
Պու պիր թապիյի հիսս տիր քի, պա-
նա պունու խապէր վիրմէքտէ տիր,
վէ պէնիմ հիսսիեաթըմ իսէ ասլա
եանըլմազլար։ Իմտի գալպիմէ կիրան
կէթիրէն շու քեաֆֆէյի միւքէտ-
տէր թէսավվուրլարը զիհնինիզտէն
տէֆ իտիպ, պիր ազ գուվվէթ քէսպ
իտինիզ տէ, պուրատան գալգըպ կի-
տէլիմ։ Պանա ինանընըզ, սէվկիւլիւ
բէտէրիմ քի, եօլճուլուգլա քէսպի
շիֆա իթմէքլիկէ պաշլաեըպ, Անուն-
ցիաթանըզըն ղայրէթ վէ իհթիմամ-
լարը, վէ պունճա սէնէլէրտէն սօն-
րա աթիդ տօսթունուզու պէ թէք-
րար կէօրմէքլիք իգպալի, խասթա-
լըզընըզը պիւսպիւթիւն քէսպի իֆա-
գաթ իթտիրէճէքլէր տիր։ Հիչ շիւպ-
հէմ եօգ տուր քի, պիր սէնէ կէչ-
մէզտէն, սիզին իչին, օթուզ եաշընտ-
ա քի ատէմլէրին թազէլիք վէ չէ-
վիքլիկինտէ տիր տէեէճէք տիրլէր,
նասըլ քի Մ. լը Վէյեան սիննէն սիզ-
տէն պիւյիւք օլտուղու հալտէ, շիմ-
տի անըն հագգընտա տախի պէօյլէ
սէօյլէեօրլար։ Իմտի, էֆէնտի բէ-
տէր, բէճա իտէրիմ սիզէ քի, պիր
ան էվվէլ պուրատան կիտէլիմ, վէ
սիզտէ, շու թէքլիֆիմէ մուխալիֆէթ
իթմէեէրէք, սէպաթ կէօսթէրինիզ,
վէ պէնի մէյեուս գըլմագտա վէ թէ-
լէֆ իթմէքտէ օլան շու մուզիրը խա-
եալաթը պէր թարաֆ իյլէեինիզ,
միւսթագպէլ հագգընտա էմին օլու-
նուզ, վէ իշթէ պու սուրէթլէ գուր-
թուլաճագսընըզ։

—Հէյ վահ, հէյ վահ, պէնիմ
ղաեէթ սէվկիւլիւ վէ պիչարէ գըզըմ,
պու կիւնքի կիւն քէնտիմի գուր-
թարմագ, վէ էօլիւմ սաաթըմը պիր
գաչ սաաթ տահա կէճիքտիրմէք ի-
չին, պիր միւճիզէ լազըմ տըր։

—Սահիհ մի։

—Էվվէթ, օլ խուսուստա ասլա
շիւպհէմ եօգ տուր։

—Էօյլէ իսէ, պէնտէ Ճէնապը
Հագգտան օլ միւճիզէյի իսթէեէ-
ճէյիմ, վէ իսթիհսալինէ տախի մու-
վաֆֆագ օլաճաղըմ։

Կէնճ գըզ պու սէօզլէրտէն սօն-
րա, պիր խաչ հուզուրունտա տիզ
չօքտիւ, վէ հէեէճանը գալպ իլէ,

—Եա՛ Բապպիմ, տէտի, էկէր բէ-
տէրիմի գուրթարմագ իչին պիր միւ-
ճիզէ լազըմ իսէ, շու միւճիզէյի իճ-
րա էթ։

Պատէհու մէրգումէ քէնտի քէն-
տինէ,

—Վէ անըն էօմրիւնէ մուգապիլ,
եա՛ Բէպպ, պէնիմ էօմրիւմիւ ալ,
տէեու իլավէ իթտի։

Պատէհու մէզպուրէ կէնճ գըզ,
կէրմիեէթլէ իթտիկի մէզքիւր տուա,
հուզուրը Բապպանիեէ գատար չըգ-
մըշ, վէ նէզտի Պարիտէ հիւսնի գա-
պուլիյեէթ պուլմուշ օլտուղունա է-
մին օլարագ, աեաղա գալգաը, վէ
բէտէրինին գարեօլասը եանընա ավ-
տէթինտէ, սիմասընտա պիր մէսրու-
րիյեէթ վէ էմնիյեէթ ալէամէթի միւ-
շահէտէ օլուտու։ Տօն Ժօզէ, գըզը-
նըն մէսրուր սիմասընը վէ թաթլը թէ-
պէսսիւմինիւ կէօրտիւկինտէ, զանն
իտէրսին քի իւզէրինէ գուվվէթ կէ-
լէրէք, քէնտի քէնտինէ,

—Քիմ պիլիր, պէլքի Ճէնապը
Հագգ, քէնտի մէլէքլէրինտէն էն
զիեատէ բագը օլան շու մէլէյինին
տուասընը իչիթմիշ տիր, տէտի։

Այնի վագըթտա տօն Ժօզէնին ի-

զերինտէ ֆէվգէլատէ վէ մէմուլին զայրի պիր թէպիեէթ էսէրի զահիր օլտու, վէ զանն իտէրսին քի, գալպինին պիհուզուրլուղու թախֆիֆ գըլընարագ, նիչէ կիճէլէրի վէ կիւնտիւզլէրի ույգուսուզ կէչիրմիշ օլտուղու հալտէ, շու էսնատէ վիճուտինէ հաեաթ պախշ իտիճի պիր ույգու, քիբրիքլէրինի գաբաթմաեա պաշլաեարագ,

—Պէնիմ զաեէթ սէվկիւլիւ գըզըմ, տէտի քէսիք, ֆագաթ անլաշըյըր պիր սէտա իլէ, զանն իտէրիմ քի, ույգուեա տալմագ իսթէեօրում:

—Բէք իյի, էֆէնտի բէտէր, տէեու ճէվապ վիրտի Անունցիաթա:

—Սէվկիւլիւ գըզըմ, կէօզլէրիմի գաբամազտան էվվէլ, կէլ պանա պիր քէրրէ սարըլ:

Անունցիաթա պու սէօզ իւզէրինէ բէտէրինին անլընը վէ եանագլարընը պիր գաչ տէֆա պուս իթտի:

—Եանըլմաեօրում, տէտի տօն Ժօզէ, էվվէթ ույգում կէլիեօր, վէ ֆէվգէլատէ միւհթաճ օլտուղում սիւքիւնէթ վէ իսթիրահաթ տախի անընլա պիրլիքտէ կէլիեօր: Իմտի սէվկիւլիւ գըզըմ, կէլ եանըմտա օթուր, վէ էլինի պանա վէր, զիրա ուեուտուղում վագըթ, սէնին էլլէրինի պէնիմ էլլէրիմ իչինտէ հիսս իթմէք իսթէրիմ:

Տօն Ժօզէ, օլ անէ տէկին գարեօլասը իւզէրինտէ օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, պաշընը եասթըղա տաեամագ իւզրէ, եավաշճա արդասընա էյիլտի: Պատէհու իհթիեար բէտէր, պու արալըգ Անունցիաթաեա սօն տէֆա տահա պիր աթֆը նազար իտէրէք, թէպէսսիւմ իթտի, վէ բէբէլէեէրէք,

—Էվվէթ, գըզըմ, պէլքի Հադգ Թէալա հազրէթլէրի սէնին սէսինի իշիթմիշ տիր, տէտի:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, տօն Ժօզէնին կէօզլէրի գաբանտը, վէ մէրգում ուեումաեա պաշլատը: Անունցիաթա, մումլարընը ըշըղըյլա, ուեումագտա օլան բէտէրինին սիմասը իւզէրինտէ գալան սօլկուն թէպէսսիւմիւ թէճէսսիւս իտէրէք, վէ մէրգումէնին հէման մահվ օլմագտա պուլունան իւմիտի, գալպինտէ պէթէքրար հասըլ օլարագ,

—Օ՛հ, արթըգ հիչ շիւպհէմ եօգ տուր քի, իթտիկիմ տուա, հուզուրը Բապպանիեէ չըգմըշ, վէ միւճիզէ տախի իճրա օլունմուշ տուր, տիմէքտէ իտի քէնտի քէնտինէ:

Պէօյլէճէ պիր սաաթ գատար կէչտի: Կէնճ գըզ իսէ, բէտէրինի ույգուսունտան ուեանաբրմամագ իչին, ասլա եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմամագտա, վէ քէնտի քէնտինէ,

—Ա՛հ, եա՛ Բապպիմ, ույգուսու նէ գատար տուրկուն վէ թաթլը տըր, նէֆէսինին ճիւզի պիր սէսի պիլէ պէնիմ գուլաղըմա աքս իթմէեօր: Հալ պու քի նիչէ կիւնլէրտէն պէրու, թազեիգ օլունմագտա օլան եիւրէկինտէն չըգան հըշըլթը, ատէթա խըրըլտամաեա միւշապիհ օլուպ, պէն իսէ, մէզքիւր խըրըլտամագ սէսինի իշիթտիկիմտէ, տիւչարը էլէմ ու քէտէր օլմագտա իտիմ . . . : Ա՛հ, եա՛ Բապպիմ, շու հալտէ սանա տուա իթմէքտէն պաշգա էլիմտէն պիր շէյ կէլկէզ, տիմէքտէ, վէ պիչարէ գըզ, նիչէ կիճէլէրի էօլիւմ բէտտէսինտէ պուլունան խասթա բէտէրինին եանը պաշընտա կէչիրէրէք, պունտան տօլաեը հիսս իթտիկի եօրկունլուղա, վէ իւմիտ իլէ շիւպհէ պէյնինտէ միրուր իյլէտիկի ուզուն միհն ու իզտիրապլարա նիսպէթէն, հալէա հայեաթ վէ կէնճլիք գըրմըզըլըգլարը, սօլմուշ վէ զայիֆլէնմիշ եանագլարը իւզէրինտէ միւշահատէ օլունմագտա իտի:

Ֆագաթի պիրաէն պիրէ Անուննցիաթա, բէտերի էլլէրինին քէնտի էլլէրի իչինտէ գըվրըլըբ-ղընը, վէ պուղ կիպի տօնտուղունու հիտա իլլէտիկինտէ, եանագլարընըն ալ բէնքլերի նապէտիտա, վէ անլէրին եէրինէ մէզպուրէ իւզէրինտէ, տէհչէթ ու իզթիրապ գայիմ օլտու, վէ հեր նէ գատար պաղըրմագ իւզրէ, աղընը նիմ սուրէթտէ աչար իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամատը։ Պիչարէ գըզ չու հալին հագըգէթինի անլամամատա չալըշտը, վէ իքի էլլէրիյլէ տօն ժօզէյի գըմըլտաթըպ, վէ անլընը տախի էօրէրէ-ք, չու լաֆզլարը բէբէլէտի.

—Ուեանըն, էֆէնտի բէտեր, ուեանըն, վէ պէնիմլէ գօնուշտուն։ Ա՜հ, սիզին սիւքիւթինիւզ պանա տէհչէթ վիրիւօր։ Ա՜հ, բէտեր, բէտեր, ախմէ-ք, պանա ճէվապ վիրմէ-ք իսթէմէ-մէ-ք իտի։

Հէյ վահ, տօն ժօզէնին տիլի միւէպպէտէն թուրթուլմուշ իտի, վէ կէնճ գըզ, բէտերինին անլընը՝ պուս լութիկինտէ, տուտագլարը ալթընտա, իլիր նաշըն սօղուգ վէ սերթ տէրիտի պուլունտուղունու հիտա իլլէտի։ Եէօյլէ քի Անուննցիաթա, բէտերինին նէ-նիտէն քէսպի հայեաթ իտէճէկինի մէտսուրէն իւմիտ լութֆիկի սըրատա, մէրգուման թէսլիմի րուհ իլլէմիշ իտի։ Պինապէրին օլ սանիեէտէն էօքսիւգ գալմըշ օլան գըզճըղազ, միւքէտտէր սուրէթտէ պիր ա՜հ ու ֆէրեատ իտերէ-ք, քէնտինտէն պիհտապէր պիր հալտէ օլարագ, գարեօլանըն իւզէրինէ, վէ բէտերինին նաշը եանընա տիւշտիւ։

21

ՅԷՆԱ ՉԷՀՐԵԼԱ ՊԻՐ ՍՐՅՊ

Գաբեա տը Լ'Օպիտօ սօգաղընտա-

քի միւղէյնէն վէ միւնթազամ խանէ, զի-քրինի նիմիշ օլտուղումուզ վէգաիյլ միւթէէսսիֆէնին մահէլլի մէնզարէսի օլտուղու սըրատա, Մօրալէսին քիրալամըշ օլտուղու քիւչիւք խանէ տէրուէնինտէ տէ, զաեէթ կիւղել վէ մէսէրրէթպախշ մէնզարէլէր վուգուու պուլմագտա իտի։ Եէօյլէ քի, Թանքրէտ իլէ Գարմէն, խանիրահաթը քէտամիլէ իլէ նիքահլարընըն իլ-ը, վէ ինսանը սէրհօշ խիճի նամալըգըը սէֆահաթընը պիրմէքտէ օլուպ, կէնճ ֆրանսըզ, թէէսսուֆ վէ տէ, իսէ սաեէսինտէ քէնտի զէվճէսի օլմուշ օլան կէնճ վէ, ճալիպ մախլուգ հագգընտա աթէշի աչգու սէվտա իլէ սիւզան օլմագտա, վէ կէշմիշ զէմանը ունութտուղու կիպի, հալը միւթագպէլի տախի տալա միւլահազա նիմէմէ-քտէ, վէ քէնտիյի ճան ու թէնիյլէ, հալը հագըըընն ֆէվգէլատէ սէֆահաթընա ֆէտտա իլլէմէ-քտէ իտի։

Սապըգ չէնկի գըզը Գարմէնէ կէլինճէ, մէրգուման, ֆէվգէլատէ մուհաղաթէթ բէրտէսի այթընտա կիզլէմէ-քտէ օլտուղու պուզ կիպի սօղուգլուղունա նիհապէթէն, եինէ զէվճինին չիտտէթլի աչգ ու սէվտասը իլէ միւթէէսսիր օլմամատը միւմքին օլամաեօր իտի, վէ Թանքրէտին կէնճ վէ կիւղել օլմասընտան, վէ հեր կէօնա նէզտ-քէթ վէ լութաֆէթի հայիգ պուլունմասընտան տօլայը, Թապիաթիյլէ Գարմէն, մէրգուման հագգընտա մուդտապէլէթէն իզհարը մուհապէթի իլլէմէ-քտէ իտի։

Պիլա-քա Մօրալէս, մէզքիւր զէվճ ու զէվճէ սէֆահաթընա տալա հիսէտտար տէ յիլ իտի։ Մէրգուման, Թանքրէտին, Հախանտտա գալաճաղը միւտտէթ ղարֆընտա, տիւշտիւկիւ կիրտապ հագգընտա հիչ պիր կէօնա չիւպհէհէ զահիպ օլմամատը իչին,

հեր շէյի նիզամը վէճհ իւզրէ թէր-
թիպ իյլէմիշ իտի։ Նասրլ քի ագ-
տէմճէ տախի պէեան իթտիք, Մօ-
րալէսին քիրալամըշ օլտուղու էվին
զահիրի տարաթ վէ թէզեինաթը,
Թանքրէտտէն տահա զիեատէ տիդ-
գաթլէ թէճէսսիւս իտէնլէրին կէօզ-
լէրինի պիլէ ալտաթմաեա քեաֆի
տէրէճէտէ իտի։ Վէ տէրունի խա-
նէտէ, հիչ պիր սըրրը տիշարը չը-
գարմամագլըգտա Մօրալէսին էմնիյ-
եէթինի գազանմըշ օլան Պէրէնիս
նամ գարը իլէ, մէրգումէ թարա-
ֆընտան իւճրէթ իլէ թութուլմուշ օ-
լարագ, իւչեախօտ տէօրթ արապ խըզ-
մէթ քեարլար պուլունմագտա իտի։

Թանքրէտ, էվտէն տիշարը չըգըպ,
քիմսէ իլէ գօնուշմագտա օլմատըղըն-
տան, թապիաթիյլէ, հագգընտա
վուգու պուլան սախթէ քեարլըգտան
տօրաեը մալիւմաթ իսթիհսալ իտէ-
պիլմէսի, հէման միւմքինսիզ իտի։
Վէ պիր քէրրէ ֆամիլեաճա Ֆրան-
սաեա մուվասըլէթ իթտիքլէրինտէ,
Մօրալէս քէնտույի, կիւեա արապ
քէօլէլէրինին իխթիլալլարը իլէ, պիր
թագըմ զէհիրլէմէքլիքլէր, հարիգ-
լէր, վէլհասըլ միւսթէմլիքեաթտա
իճրասը միւթատ օլան պիլճիւմլէ ղա-
զէպ ու աֆէթլէր եիւզիւնտէն պիւ-
թիւն պիւթիւն մահվ ու բէրիշան օլ-
մուշ սուրէթտէ կէօսթէրէրէք, էնիշ-
թէսինին, քէնտիսի իչին տայիմա աչըգ
օլան քիսէյի սէրվէթինէ միւրաճաաթ
իթմէքլիկի թասմիմ իյլէմիշ իտի։

Պունտան մաատա, Մօրալէս իչին
պաշլըճա լազըմ օլան շէյ, միւթթա-
սըֆ օլտուղու էվսաֆը տէսիսէ քեա-
րանէսինի կէնիշճէ իճրա իտէպիլէճէք
օլտուղու պիր խալգ վէ մահէլլ իչին-
տէ, պիր տէրէճէեէ գատար նամուս-
լու սուրէթտէ պուլունմագտան իպա-
րէթ իտի։ Զիրա պիր քէրրէ Մօրա-
լէս, էօյլէ պիր մէվգըտա պուլուն-
տուղունտա, բէք չաբուգ վէ բար-
լագ սուրէթտէ իգպալ ու սէատէթ
սահիլինէ վասըլ օլապիլէճէքինի զանն
իթմէքտէ իտի, վէ ֆիլվագը մէր-
գում, պուլանըգ սուտա մուվաֆա-
գըյեէթլէ պալըգ ավլամագ, վէ քէն-
տիսի գատար տէեէրի օլմաեանլար
միսիլլու, քէսպի սէրվէթ իթմէք ի-
չին, օլտուգճա մահիր վէ քիւսթախ
իտի։

Անճագ, պու գատար շիտտէթլէ
արզու օլունան շու նէթիճէլէրէ վա-
սըլ օլմագ իչին, իճրասը լազըմէտէն
օլան պաշլըճա շէյ, պիր ան էվվէլ
Հավանտեը թէրք իթմէք իտի, չիւն-
քի օրատա գալաբգճա, մահուտ Քի-
րինօ, քէնտիլէրինէ ճիտտի վէ տայի-
մի մուխաթարա օլապիլիր իտի։ Պուն-
տան մաատա, գուրտուգլարը տու-
զաղըն սըրրը, ճիւզիճէ մէյտանա չը-
գաճագ օլսա, պու կիւզէլ թասավ-
վուրլարըն քեաֆֆէսի մահվ ու իպ-
թալ օլմուշ տիմէք օլուր իտի։ Պի-
նապէրին Մօրալէսին կիճէ վէ կիւն-
տիւզ տիւշիւնտիւկիւ, պիր ան էվ-
վէլ Հավանատան կիթմէք իտի։

Իշթէ, Մօրալէս պու միւլահազաթ
իչինտէ օլտուղու հալտէ, կիճէ վէ
կիւնտիւզ ագլը վէ ֆիքրի, քէնտի-
սիյլէ Թանքրէտի վէ Գարմէնի, Հա-
վանատան վէ Քիրինօտան ուզագլա-
թապիլէճէք, եա պիր Ֆրանսըզ, եա
պիր Ինկիլիզ վէ եախօտ պիր Իսբան-
եօլ սէֆինէսինին վիրուտինէ հասր
օլունմուշ իտի։ Մէրգում, հէմշիրէ-
սինին ագտը նիքեահընըն իլք կիւն-
լէրինտէ, Քիրինօնուն վէ անըն տէհ-
շէթլի եէմինինին եալընըզ խաթըրէ-
սի սէպէպինտէն, օլ տէրէճէ տիւչարը
խէվֆ ու իզտիրապ օլմագտա իտի
քի, էվտէն տիշարը պիլէ չըգամա-
եօր իտի։ Անճագ Պէրէնիս, ալտըղը
էմր մուճիպինճէ, լիմանա կէլէն սէ-
ֆինէլէրի գօլլամագ իւզրէ, արա

սբրա ահվիլէ կիսիպ , շու խթամէթ վէ վազիֆէյի լաէրգէյլա վէ թէմա-ուէն իճրա իտեր իտի :

Հալ պու քի Մ՝օրալէս , պէօյլէ եվ-ուէն տիշարը չէգմամագաան օսմանա-բագ , վէ տիկեր թարաֆտան Պերէ-նիսին կէթիրտիկի խապէրլէբտէն խօշ-նուտ օլմահարագ , իչլէրինի պիղդէթ քէնահի կիսիպ կէօրմէք արզուսույ-լա սիւզան օլմագաա , վէ լաքին գօր-գուսունան անաղընը էվվին գաբուս-աու էչխինահէն պիլէ աթամամագաա իտի :

Մ՝օրալէս պու իչի գէլըճ արասըն-սա գալարագ , պիր չարէ սիւչիւն-մէքտէ իչէն , նակահ դինհինտէ մէմուն օլունագագ պիր թահսավուր ոօղսուս : Պինագէրին պու թահսավ-վուրան մէվգըն ֆիվիլ կէթիրվիմէի իչին , միւճէյրըկա լաղըմ օլան իչի իւչ բարչա շէյ սաթըն ալարրմագ իւղրէ , Պերէնհի իսլամ՝ իչլէհի , վէ պահէհու օսասրնա չէքվիչէրէք , իչի սահթ գահար օրահա գալը :

Մ՝իհահէթի մէդքիւրէհէն սօնրա , Մ՝օրալէսին իչէրահէն ահիգահթէ սիւր-կիւչէմիշ օլահուս գաբու աչըլարագ , թէնի բարլագ , վէ սիւահ ապանօղ րէնկինէ միւշահիհ օլուգ , սահչարը ոահի գէվըրճըգ օլարագ , ուղուն պօյլու վէ զահէթ զայիֆ պիր արագ զահիր օլու : Պու արագ , պահչընա հասըր պիր չարդա վէ գուլագլարը-նա քիւրէ գօյմուշ օլուգ , կէօմէյի րէնքլի գումաշահան , ճաքէթի վէ սիզկինի չըպուգլու քէնէվիր պէղին-ուէն , վէ պալտրըլարը սիզկինէ գա-ահար չըպլագ իտի : Իչլէրինէ պալ-տրըլարը , լէհճէսինհին սիւահզըղըն-ահան աշագը գալմահաճագ տէրէճէահ սիւահ իտիլէր : Պէլքի պուրնունուն ուղուն վէ գարթալ գուչլարքընն կա-կասրնա միւշահիհ օլմասը , վէ ահա-ահադլարքընն էնհիզ պուլունմամասը , արահլարքն ահահագ վէ պուրունա-րընա պէնգէմէքահ ահէյել իտի իսէ ահ , պու գահարճըգ նօգսան կէօղէ վուրամագ իտի :

Օգուհանլարըմըզ , չիւպհէսիզ , պու արագըն Մ՝օրալէս օլահուղունու ան-լամըչլար տըր : Հալպու քի հահար գաթինահ , մէրգահ , եիւնահէն մահ-մուլ թագվիա սահչը , վէ պօհա վէ էլղիսէհի իլէ , պիւսաիւթիւն թանըլը-մահճագ պիր հալէ կէմիշ օլուգ , հաթիհա էվվին պիր տար եօլունահա , Պերէնհա մէրգահմու կէօրտիւկիւնահ , քիմ՝ օլահուղունու թանրեահամահարագ , եիւքահ ահէլէ ,

—Պու հէրիֆ նէրէհահէն չըգար , ահէհ , վէ մէրգահմա խիթագէն , պագահնա եահ հու , պիղ քիմինինիզ , նէրէհահէն կէլիեօրահունուգ , վէ պէնիմ մահիւմահիմ օլմահարագ , պուրա-հա նահըլ կիտահինիզ , չիւնքի պու է-վվին անահիթարը պէնիմ եէհիմահէ տիր , տէեու իսլամ՝ իթհահ :

—Սուս օլ , մըրըլահանար Մ՝օրալէս , պիր բարմագընը ագղընա տօղրու կէօ-թիւրէրէք , վէ սէահիգճէ կիւլիւպ , նահըլ Պերէնհա , կէօրիւնիւր քի , շու-թէպահիհ գըյաֆէթիմ բէք կիւզէլ օլմուշ տուր , վէ շու հալ իլէ տէհ-չէթլի տուրէթահէ չիր քինէչմիշիմ , տէ-յիլ մի , տէեու իսլամ՝ իթհահ :

—Խահըր , էֆէնահիմ , հէր վագըթ-քի հալինիզահէսինիզ , տէահի մէզպու-ըհ , տահհիհ պիր նէզահքէթլէ :

Մ՝օրալէս , մէզքիւր իսթիհզահքեա-րի տէօղիւ պիր իլթիֆահթ ատտ իտէ-րէք , թէպէսսիմ՝ իթհահ : Պահէհու տէրուհի խահնէահէն տիշարը չըգըպ , րըխթըմլար իւղէրինահէ կէգինմէ քիւ-կէ կիսիթահ , վէ մահէյլի մէզքիւրահէ պուլունահնըարտահան քիմինէնին քէնահ-սինէ տիդգահթ իթհմէահիկինի կէօրէ-րէք , ֆէվգէլահէ մէսրուր օլտու : Մ՝օրալէս պու իւք թէճրիւպէսինէն

պաշա չբգմասընտան թէշվիգ օլունարագ, օնտան սօնրա կիւնլերինին պիւյիւք գըսմընը տիշարտա կէչիրմէեէ պաշլատը։

Նէ Գարմէն վէ նէ Թանքրէտ, մէրգումուն կէլիպ կիթտիկինի կէօրէմէյիպ, հագըգաթը հալտէ իքիսի տէ, մէշհուր սինեօր տօն Կիւզման Մօրալէս ի Թիւլիբանօնուն հարաքեաթ վէ վուդուաթլարընա բէք ազ էհէմմիեէթ վիրմէքտէ իտիլէր։

Հէր նէ հալ իսէ, պիչարէ Անունցիաթաեը, բէտէրինին նաշը իւզէրինտէ պաեբլմըշ պիր հալտէ պըրագտըզըմըզըն իրթէսի կիւնիւ, Մօրալէս, ատէթինտէն էրքէնճէ էվէ ավտէթ իթտի. մէրգումուն լէհճէսի իսէ, սիեահլըզընա նիսպէթէն, պիր հէեէճանը ֆէվգէլատէ ասարընը իմա իյլէմէքտէ իտի։

Մէրգում շու հալտէ օտասընա չբգտը, վէ քէնտիսինի արապ հէյեէթինէ գօեան եիւզիւնիւն պօեասընը տէրհալ սիլէրէք, հէր կիւնքի էլպիսէսինի կիյինտի, վէ պատէհու գըզգարտաշըյլա էնիշթէսինի արամաեա պաշլատը։

Օլ էսնատէ Թանքրէտ իլէ Գարմէն տէրունի պաղչէտէ իտիլէր։ Մօրալէս, մէրգումանը եէշիլլիքլէր ալթընտա պուլտու. պունլար թապիյի ճիլվէ վէ շէհվէթէնկիզ լաթաֆէթլէրիյլէ, էօյլէ պիր կիւզէլ մէնզարէ հասըլ իթմիշլէր իտի քի, շու մէնզարէ, հագըգաթէն մէշհուր պիր ըէսսամընն ֆըրչասը իլէ թասվիր իտիլմէկէ շաեէսթէ իտի։ Շէօյլէ քի Գարմէն, Թանքրէտին եանընտա պիր եըղըն չաեբր չիմէնլիք իւզէրինէ եասլանմըշ օլուպ, նազիք պաշընը տախի զէվճինին կէօքսիւ իւզէրինէ տաեամըշ, վէ մէրգումու պաշտան աեաղա գատար թէճէսսիւս իթմէքտէ պուլունտուղու հալտէ, Թանքրէտ իսէ, քէնտինին տուտագլարընա տօգունմագտա օլան զէվճէսինին սիեահ սաչլարընը արա սըրա պուս իյլէմէքտէ իտի։

Մէրգում Ֆրանսըզ, Մօրալէսին կէլտիկինի կէօրտիւկիւնտէ, եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմատը։ Անճագէլլէրի գուշագվարի Գարմէնին պէլինէ սարըլմըշ օլտուղունտան, անլէրի չէօզտիւ։ Պու արալըգ Մօրալէս մէրգումանըն եանլարընա եագլաշարագ,

—Պէնիմ ազիզ շըվալիէմ, վէ քիւչիւճէք գըզգարընտաշըմ, տէտի, սիզլէրէ պազը խապէրլէր կէթիրտիմ։

—Իյի խապէրլէր մի, տէեու սիւալ իթտի Գարմէն։

—Շիմտիլիք իյի տէյիլլէր, ֆագաթ իլէրուտէ իյի օլապիլիրլէր։

—Նէ տիմէք իսթէեօրսունուզ, տօն Կիւզման, տէտի Թանքրէտ կիւլէրէք։

Մօրալէս շէօյլէ տէվամ իթտի.

—Հավրընը Մարսուէն նամ Ֆրանսըզ սէֆինէսի, տիւնքի կիւն լիմանըմըզա կէլմիշ տիր, վէ հաֆթանըն սօնլարընտա Ֆրանսաեա ավտէթ իթմէք իւզրէ եօլա չբգաճագ տըր։

—Իյի եա, իշթէ խաեբրլը պիր խապէր, տէտի Գարմէն մէսրուրէն։

—Էվվէթ, էվվէթ, սէվկիւլիւմ Գարմէն, պու բէք խաեբրլը պիր խապէր տիր, տէեու իլավէ իթտի Թանքրէտ, մէմլէքէթինի կէօրմէք վէ հէմ ղաեէթ կիւզէլ պիր գատըն իլէ պիրլիքտէ կէօրմէք թասավվուրու, տէրէճէյի նիհաեէտէ քէնտիսինի մէսրուր իյլէեէրէք։

—Էվվէլ պէ էվվէլ, պէն տէ սիզին կիպի ղանն իթտիմ, ֆագաթ սօնրա . . . տէտի Մօրալէս, վէ պիրտէն պիրէ սէօզիւնիւ գաթթ իթմէսինտէ,

—Էյ սօնրա՞, թէքրարլատը Թանքրէտ։

—Սօնրասը շու քի, պիր ազ էվ-

վէլ սէօյլէտիկիմ կիպի, վագտա շիմ-տիլիք պու խապէր խաեբրլը տէյիլ իսէտէ, իլէրուտէ խաեբրլը օլապիլիր էֆքեարընա զահիպ օլտում:

—Նէ կիպի:

—Շէօյլէ քի զիքր օլունան սէֆի-նէնին վէ թայֆէսինին, գանդը թէ-պաիեէթէ մէնսուպ օլտուգլարընը խապէր ալըր ալմազ, տէրհալ պիր սանտալա աթըլարագ, պէնի Մար-սուէն սէֆինէսինէ կէօթիւրմէսի իչին սանտալճընա էմր վիրտիմ: Վէ սէ-ֆինէեէ չրգաբղըմտա, կէմի միւլա-զիմիյլէ միւլագաթ իթտիմ, վէ պիզի տախի եօլճուլարընը էսամիսինէ դայտ իթմէսինէ, վէ սէյեահաթըմըզըն իւճ-րէթինի բէշինէն ալմասընա տայիր իթտիկիմ ըէճաեա, մէրգում, պէ-նիմլէ հիչ պիր մուգավէլէեէ կիրի-շէմէեէճէկինի, վէ ճէնազէ ալաեբ-նա կիթմիշ օլան գաբթանըն վիրուտի-նէ տէկին պէքլէմէքլիկիմ լազըմէ-տէն օլտուղունու ճէվապէն պիլտիրտի:

—Ճէնազէ ալաեբնա՞ մը, թէքրար-լատըլար Թանքրէտ իլէ Գարմէն իքի-սի տէ այնի վագըթտա:

—Էվվէթ, տէտի Մօրալէս, վէ պի-լի՞րմիսինիզ, քիմի՞ն ճէնազէսի ալա-եբնա:

—Շիւպհէսիզ թայֆէլէրտէն պի-րինին:

—Ասլա, պէնիմ ազիզիմ շըվալի-եէ, իլլա սիզին թանըտըղընըզ պիր զաթըն ճէնազէ ալաեբնա:

—Պէնիմ թանըտըղը՞մ մը, տէտի Ֆրանսըզ եիւքսէք սէսլէ:

—Էվվէթ, սիզին թանըտըղընըզ:

—Շիւպհէսիզ եանըլմագտասընըզ, տօն Կիւզման, չիւնքի պէն Հավա-նատա քիմսէյի թանըմամ քի, Ֆը-րանսըզ սէֆինէսինին գաբթանըյլա միւնասէպէթի օլապիլսին: Վէլհասըլ թէքրար իտէրիմ քի, սիզ եանըլը-եօրսունուզ:

—Պէն եանըլմաեօրում, իլլա, եա-նըլան սիզսինիզ: Պիրազ տիւշիւնիւ-նիւզ, պէնիմ սէվկիւլիւ էնիշթէմ:

—Բէք չօգ տիւշիւնիւեօրում, ֆա-գաթ խաթրըմա, խանէլէրինտէ ի-գամէթ իթմիշ օլտուղում, էլուա Սանտրիք իլէ մէրգումուն զէվճէսին-տէն մաատա քիմսէ կէլմէեօր: Լաքին մէմուլ իտէրիմ քի, անլէր իքիսի տէ պէրհայեաթ օլուպ, սըհհէթ ու ա-ֆիեէթլէրի տախի պէր քէմալ տըր:

—Անլէր տէյիլ, պիր ազ տահա տիւշիւնիւն:

—Անլէրտէն մաատա տօն ժօզէ ի-լէ պիր տէ գըզընը թանըրըմ: Ֆա-գաթ Ալլահ վիրէտէ, պունլարա պիր շէյ օլմասա իտի: Իմտի, տօն Կիւզ-ման, ըէճա իտէրիմ, պէնի պիր ան էվվէլ թէէմին իտին:

Պու սէօզլէր իւզէրինէ, Մօրալէս ըիգգաթամիզ պիր վազիեէթ քէսպ իտէրէք, միւտտէթի էօմրիւնտէ պի-րինճի տէֆա օլարագ, կէօզլէրինտէն պիր դաչ տամլա եաչ ագտը:

—Հէյ վահ, սէվկիւլիւ էնիշթէմ, տէտի Մօրալէս միւէսսիր պիր սէտա իլէ, Հավանանըն էն նամուսլու վէ էն զէնկին սահիպ սէֆայինի օլան տօն ժօզէ Բօվէրօնուն վուգույի վէֆա-թընը խապէր ալաբղըմտա, հիսս իյ-լէտիկիմ քէտէրի ազիմէ, սիզի տա-խի հիսսէտար գըլաբղըմտան տօլաեը թէէսսիւֆ իտէրիմ:

—Տիմէք տօն ժօզէ Բօվէրօ էօլտիւ հա՛, տէեու բէբէլէտի Թանքրէտ, քէ-տէր ու էլէմ տէրեասընա զարգ օ-լարագ:

—Էվվէթ, մէրգում, քիմսէնին մուխաթարալը զանն իթմէտիկի պիր խասթալըզա պէշ ալթը կիւն դատար տիւչար օլտուդտան սօնրա, տիւն ագշամ հէման ֆիւճճէթէն վէֆաթ իյլէմիշ տիր:

—Նէ պէտպախթլըգ, նէ տէհ-

շէթլի մուսիպէթ վէ ֆէլաքէթ, տէ-
տի կէնճ Ֆրանսըզ, ա՛հ, պու խա-
պէրին պէնի նէ՞ տէրէճէ մահզուն
վէ միւքէտտէր գըլտըղընը սիզէ թա-
րիֆ իտէմէմ:

—Ֆագաթ նիհաեէթ սիզին նէ՞նի-
զէ լազըմ, տօն Ժօզէ Բօվէրօ սիզին
տօսթունուզ օլմաեըպ, սիզ անը ճիւ-
զիճէ թանըրսընըզ, տէտի Գարմէն:

—Պէնիմ զաեէթլէ սէվկիւլիւմ,
տէեու ճէվապ վիրտի Թանքրէտ,
պունտան չէնտ կիւն էվվէլ, պէն պիր
էճնէպի վէ մէճհուլ իւլ ահվալ քիմ-
սէ իքէն, եարալանըպ վէ պաեըլըպ
սօգաղա տիւշտիւկիւմ հալտէ, մէր-
հումու մէրգումուն պէնի խանէսինէ
գապուլ իթտիկինի, վէ քէնտի էվ-
լատը կիպի պէնի գաեբրտըղընը, սիզ
օլսանըզ ունուտապիլիրմիսինիզ: Իմ-
տի նէ՞ իչին պէնիմ թապիյի հէեէ-
ճանըմա վէ քէտէր ու էլէմիմէ հէ-
ման հիտտէթլէնմիշսինիզ կիպի միւ-
թէհայեիր կէօրիւնիւեօրսունուզ:

—Նէ՞ իչին մի, նէ իչին օլտուղու-
նո՞ւմու սիւալ իտիեօրսունուզ:

—Շիւպհէսիզ:

—Լագըրտընըն գըսսասը, պէն սի-
զին հէեէճանընըզտան տօլաեը հիտ-
տէթլէնիեօրում վէսսէլամ, չիւնքի
սիզ ալէնի սուրէթտէ տօն Ժօզէ հագ-
գընտա իզհարը թէէսսիւֆ իյլէտիկի-
նիզ հալտէ, զըմնէն թէէսսիւֆիւ-
նիւզիւն պիր մըգտարընը, մէրհու-
մու մէրգումուն քէրիմէսինէ հասր
իթմէքտէսինիզ: Հալպու քի սիզ,
պէնիմ, Անունցիաթաեը գըսգանմըշ
օլտուղումու, վէ պէլքի հալէա գըս-
գանմագտա օլտուղումու բէք ալէա
պիլիրսինիզ: Անունցիաթա պէզա-
եէթ կիւզէլ օլտուղունտան, սիզին,
անըն հագգընտա տիւշիւնմէնիզ,
պէնճէ մուխաթարա տիմէք տիր:

Թանքրէտ, պիր պուսէ իլէ Գար-
մէնին աղզընը գաբաեարագ,

—Է՛յ պէնիմ, կիւզէլլիք վէ սէվ-
տա մէլէեիմ օլան սէվկիւլիւմ, տէ-
տի, սէնին քիմտէն վէսվէսէ իտէճէք
սէպէպին վար տըր: Սէն տիւնեանըն
պիլճիւմլէ գատընլարընտան տահա
զիեատէ կիւզէլ վէ գուսուրսուզ տէ-
յիլ մի սին: Էկէր աթիգ Օլիմբօս տա-
ղընըն մապուտլարը, սէնինլէ ըէգա-
պէթէ չըգըշմագ իչին, եէնիտէն
տիւնեաեա կէլէճէք օլսալար, եէմին
իտէրիմ քի, սանա լաեըգ բագիպ-
լէր օլամաեաճագ տըրլար, վէ սէնին
եալընըզ կէօրիւնիւշիւն, անլէրէ զա-
լէպէ իյլէեէճէք տիր:

—Սահիհ մի, էֆէնտիմ, տէեու
սիւալ իթտի կէնճ գատըն, ֆէվգէ-
լատէ պիր նէզաքէթ վէ ճիլվէքեար-
լըգլա:

—Էվվէթ, վէ սահիհ օլտուղունա,
սիզին կիւզէլլիկինիզ իւզէրինէ եէմին
իտէրիմ:

—Բէք իյի, ինանըրըմ, ֆագաթ
նիհաեէթ պէնիմ մէսուտ օլմագլը-
ղըմը իսթէր իսէնիզ, Անունցիաթա-
եը խաթրընըզտան չըգարմալըսընըզ:

—Վագաա պու պիր ազ միւշքիւլ
թէքլիֆ իսէ տէ, նէ չարէ, մատամ
քի թալէպ իտիեօրսունուզ, պու հալ-
տէ պէն տէ մէզպուրէնին իսմինի պի-
լէ խաթրըմտան չըգարաճաղըմ:

Գարմէն, միւքեաֆաթ օլարագ,
Թանքրէտէ պիր պուսէճիք վիրտի:

—Պէնի տինլէյին, պէնիմ կիւ-
զէլ աշըգ վէ մաշուգլարըմ, տէտի
Մօրալէս եիւքսէք սէտա իլէ, զանն
իտէրիմ քի, պէնիմ սէօզլէրիմի պիւս-
պիւթիւն խաթըրտան չըգարտընըզ,
վէ սիզէ սէօյլէտիկիմ սէօզլէրտէն
բէք ուզաղա կիթտինիզ:

—Բէք իյի, արթըգ սիզի տինլէ-
եէճէյիզ, տօն Կիւզման, տէեու ճէ-
վապ վիրտի կէնճ Ֆրանսըզ:

—Քէլամըմը նէ՞րէտէ պըրագմըշ
իտիմ:

—Գաբթանը պէքլէմէք սէօզիւնտէ։

—Հա՛, տօղրու, տէտի Մօրալէս, պէօյլէճէ պիր չարեէք պէքլէտիքտէն սօնրա, գաբթան, իքինճի ըէֆիգի, վէ պիրլիքտէ ճէնազէ ալաեբնա կէօթիւրմիւշ օլտուղու հէման քեաֆֆէյի թայֆէլէրիյլէ ավտէթ իթտի։ Ղալիպա տօն ժօզէ Բօվէրօ, Հավրընը սահիպ սէֆայինի օլան Մարսուէն նամ սէֆինէնին միւթասարրբֆը պուլունան զաթըն տօսթու, վէ վագթիյլէ շէրիքի իմիշ։ Ֆագաթ, պէնիմ ազիզ շբվալիեէմ, կէօրսէնիզ շու Մարսուէն սէֆինէսինի, նէ կիւզէլ իւշ տիրէքլի պիր սէֆինէ տիր։ Հէր նէ հալ իսէ, մէրգում գաբթանը, կէօզլէրի գըզարմըշ, վէ սըֆաթը, ըիգգաթամիզ պիր սուրէթ քէսպ իթմիշ հալտէ կէօրտիւկիւմտէ, աեբպ տէյիլ ա, պիր գաչ տամլա կէօզ եաշը տախի պէն տէօքմէկէ մէճպուր օլտում։ Հաթթա, շիմտի պիլէ օ հալ խաթրըմա կէլտիքճէ, կէօզլէրիմ եաշարբեօր։

Մօրալէս, պու ֆուրսաթտան պիլ խսթիֆատէ, հագըգաթէն պիր գաչ տամլա եաշ տէօքտիւ, վէ պատէհու քէլամա տէվամ պիրլէ,

—Թէքլիֆիմի գաբթանա պէեան իթտիմ, տէտի, վէ մէրգում պանա, ըէտտ ճէվապը վիրմէքլիկէ մէճպուր օլտուղունու ֆէվգէլատէ պիր նէզաքէթլէ պիլտիրտի, չիւնքի ալմըշ օլտուղու էվամիր ու թալիմաթա իմթիսալէն, սէֆինէսի տէրունինէ հիչ պիր էճնէպի եօլճու գապուլ իթմէմէկէ մէճպուր իտի։

—Պէն տէ օնա —Աճա՛յիպ, պու պիր թէտպիրի ումումի մի տիր, վէ ասլա խսթիսնահեէթի եօգ մու տուր տէեու սիւալ իթտիկիմտէ, —Եալընըզ պիր խսթիսնահեէթի վար աբր, ֆագաթ շիւպհէսիզ օ տա սիզին հագգընըզտա տէյիլ տիր, տէտի։ Պէն իսէ, եինէ —Զիեատէճէ իսրար իտէճէք օլուր իսէմ— տէտիկիմտէ, օ տախի պանա, —Իսրարընըզ պօշ շէյ տիր, վէ պէնիմ գարարըմը ասլա ֆէսխ իթտիրէմէզ — տէեու ճէվապ վիրտի։ Պունուն իւզէրինէ պէնիմ արթըգ օրատա հիչ պիր իշիմ գալմատըղընտան չէքիլտիմ, վէ պուրաեա կէլտիմ։ Սէօյլէյին պագալըմ, պու խապէրլէր հագգընտա էֆքեարընըզ նէ՞ մէրքէզտէ տիր։

—Պէն պու խապէրլէրի հէր ճիհէթլէ ֆէնա պուլուեօրում, տէեու ճէվապ վիրտի Թանքրէտ, չիւնքի նէեէ՞ եարար Հավանա սուլարընտա պիր Ֆրանսըզ սէֆինէսի պուլունմասը, մատամ քի պիզի տէրունինէ գապուլ իտմէմէքտէ տիր։

—Պէնիմ ազիզ էնիշթէմ, իշլէր պանա սիզին, զանն իթտիկինիզ գատար պիւսպիւթիւն պօզուգ կէօրիւնմէմէքտէ տիր, վէ պէն թէէմին օլմուշում քի, պիզ Մարսուէն սէֆինէսինէ բաքիպ օլապիլէճէյիզ։

—Տիմէք պէեան իթտիկինիզ պօզուլմազ գարարը ֆէսխ իչին սիզ պիր չարէ տիւշիւնմիւշսիւնիւզ տիր։

—Հիչ շիւպհէ իթմէյինիզ քի, սիզ մէրգում գաբթանա պիր քէրրէ միւրաճաաթ իտէճէք օլսանըզ, թէքլիֆինիզ ըէտտ օլունմազ։

—Աճա՛յիպ, նէ՞ իչին գաբթանը մէրգում սիզէ գաթիէն ըէտտ իթմիշ օլտուղու պիր խուսուսու, պանա իթա իթմէքլիկէ մուվաֆագաթ իյլէեէճէք տիր։

—Պունուն սէպէպի մալիւմ տիւր։ Չիւնքի պէն, մէրգում նէզտինտէ պիր էճնէպիյիմ, հալպու քի սիզ, մէրգումուն վաթանտաշը օլտուգտան մաատա, զապիթանը պահրիյէյի տէվլէթտէն պիրիսինիզ։ Թէէմին օլունուզ քի, էկէր մէրգում, վաթանընըզա ավտէթ իյլէմէք իւզրէ, վագը

ալան թէ քլիֆինիզէ մուվաֆագալթ ելթամէզ իսէ , զաեէթ չայեանը թէէ-սիւֆ պիր հալտէ պուլունմուշ օլա-ճագ տըր :

—Պու պապատէ պէլքի հադդէտըր-նըզ , տէհի տօն կիւզման :

—Հադդէը օլսուդումա չիւպհէ մի վար :

—Հէր հալտէ պու իշէ պէն տէ պիր էլ վուրաճաղըմ :

—Էվվէթ , էվվէթ , հէմ պիր ան էվվէլ էլ վուրմալըսընըզ :

—Էօյլէ իսէ եարըն . . :

—Պու կիւն նէ իչին օլմաեօր :

—Էօյլէ իսէ պու ադշամ :

—Նէ իչին պիր ան էվվէլ տէյիլ :

—Լաքին պու գաւար թաճիլ ելթ-մէկէ նէ մանէա վար :

—Զիւն.քի Դարմէն իլէ պէն իշի մաղպուզ պիր հալէ գօյսուդսան սօնրա , եօլճուլուդ թէատրի.քաթը-մըզը կէօրմէ.ք իսթէրիզ :

—Բէ.ք լյի , էօյլէ իսէ , չիմնի տի-շարը չըդըեօրում :

—Պէօյլէ մի տիշարը չըդաճագ-սընըզ :

—Աճայիպ , կիյինտիկիմ էլպիսէտէ նէ զարար վար տըր .

—Խանըը , աղլըմ չըվալիէ , պու-եօլսա պիր վիզիթա իչին , ըէմի իւ-նիֆօրմանըզը կիյինմէնիզ հէր հալտէ լաղըմ տըր , զիրա մէզ.քիւր լունի-ֆօրմա , պիր թիւճճար սէֆինէսի դարթանը իչին բէ.ք վագարը տըր :

—Պու հալտէ պէն տէ ամիրալա-րա մախսուս պիր հէյեէթ.քէսպ ի-տէճէյիմ , տէեու ճեվապ վիրսի թան.քրէա կիւլէրէ.ք :

—Զաթէն կիւնիւն պիրինտէ ամի-րալ օլաճաղընըզ հալտէ , չու հարէ-քէթինիզ միւսթագպէլէ տօղրու պիր թէգաատիւմ տիմէ.ք տիր : Պէն տէ , սիզ կիտիպ իւնիֆօրմանըզը կիյինճէ-նէ գաւար , արապանըզա պիր պէյ-կիր գօշուլմասընը էմր իտէճէյիմ :

—Սիզ պէնիմլէ պիրլիքտէ կէլէ-ճէ.քմիսինիզ , տօն կիւզման :

—Խանըը , չիւն.քի պէնիմ պիրլիք-տէ պուլունմադըգըմ ֆէնա թէէսիր իտէպիլիր :

—Նէ կիպի :

—Զիւն.քի Մարսուէն սէֆինէսինին դաբթանը , ադաէմճէ վիրմիշ օլսու-զու պիր գարարը , պէնիմ հուզու-րումտա թէպտիլ իտէմէզ , վէ պանա սիեահ ճեվապը վիրմիշ իքէն , գալ-գըպ սիզ պէեազ ճեվապը վիրմէսի միւշքիւլճէ օլուր :

—Պու տա հադդէը :

Թան.քրէա , Դարմէնի պիր գաչ տէ-ֆա պուս իլլէտի.քտէն սօնրա , իւնի-ֆօրմասընը կիյինմէ.ք իւզրէ , պաղչէ-տէն հարէ.քէթ իթտի :

22

ՔԻՐԻՆՕ

Թան.քրէա թարաֆընտան Մար-սուէն սէֆինէսի գաբթանընա իտիլէ-ճէ.ք վիզիթատա , Մօրալէսին էնիչթէ-սինէ բիֆագաթ իթմէմէսի , ըէ.ք հադդէը սէպէպլէրէ մէպնի իտի։Զիւն-.քի մէրգումէ չինկեանէ , գաբթան Մաթիւբէն Լէմճնիէնին նէզտինէ իլ.ք տէֆա .քէնտի թապիյի շէ.քիլ վէ պիր իսրանեօլ ասքլզատէսի կիպի կիթմիշ օլմաեը.ք , իլլա եօլճուլուդ շէրայի-թինի վազ իչին , էֆէնտիլէրի նամը-նա կէլմիշ օլան պիր իսթիեար արապ իսը.զմէթ.քեար շէ.քիլնտէ մէրգումա թագտիմ օլունմուշ իտի :

Պունտան մատտա , մէրգումէ , ու-զագտան էնիչթէսինի գօյմամագ , վէ մէրգումնուն , .քիմսէ իլէ մուխաթա-լայը սուրէթտէ կէօրիշմէսի կէօրիշ-մէնէճէկսինէ թէէմին օլմագ իչին , տէրհալ թէպտիլի գըեաֆէթի իթմէ.ք թտտաւվուրտունտա իտի :

Թանքրէտ, թուալէթինի իքմալ իտիպ, պաղչէեէ ինտիկինտէ, Գարմէն եալընըզ օլուպ, մէրգում մէզպուրէեէ խիթապէն,

—Տօն Կիւզման նէրէտէ տիր, տէեու սիւալ իթտի:

—Գարընտաշըմ պէնտէն շիմտի մուֆարագաթ իթտի, տէտի մէզպուրէ, չինքի մուհիմմ պիր իշտէն տօլաեը ալէլ աճէլէ կէլիպ քէնտիսինի չըղըրտըլար: Մէրգում անճագ պու ագշամ ավտէթ իտէպիլէճէք տիր:

Այնի վագըթտա Պէրէնիս, արապանըն հաղըրլանտըղընը խապէր վիրտի:

—Պիր ան էվվէլ իշինիզի պիթիրիպ ավտէթ իտին, պէնիմ ղաեէթ սէվկիւլիւմ, տէտի Գարմէն թաթլը պիր սէտա իլէ:

—Ա՛հ, մատամ քի սէնտէն այրըլըեօրում, նէ գատար չաբուգ կէլսէմ, եինէ կէճիքմիշ օլաճաղըմ, տէեու ճէվապ վիրտի Թանքրէտ:

Թանքրէտ, հէնուզ արապանըն շիլթէլէրի իւզէրինէ օթուրմուշ իքէն, Մօրալէս լէհճէ վէ էլպիսէ ճիհէթիյլէ պէթէքրար արապ հէյեէթի քէսպ իտէրէք, խէֆիէն արապանըն արգասընտա օթուրտու: Արապաճը, Թանքրէտին իշարէթլէրի մուճիպինճէ, հարէքէթէ պաշլաեարագ, լիման իւզէրինտէ արապաեը տուրտուրթտու: Շըվալիէ պիր իշարէթլէ իքի նէֆէր սանտալճը չըղըրարագ, պիր սանտալ տէրունինէ բաքիպ օլտու, վէ մէրգուման սանտալճըլար պիր գաչ տագըգա զարֆընտա, սանտալլարընը Մարսուէն սէֆինէսի եանընա եագլաշտըրտըլար:

Մաթիւրէն Լէմօնիէ, տօն Ժօզէ Բօվէրօնուն վէֆաթընտան սօնրա, ուզուն միւտտէթ մէրհումու մէրգումուն խանէսինտէ միւսաֆիր գալմագլըղը ճայիզ կէօրմէեէրէք, քէնտի սէֆինէսի տէրունինտէքի տայիրէեէ ավտէթ իյլէմիշ իտի:

Թանքրէտ, կիւվէրթէ իւզէրինէ վասըլ օլտուղունտա, պիր Ֆրանսըզ օֆիչեալը կէլիպ, քէնտիսիյլէ միւլագաթ իթմէք իսթէտիկինի գաբթանա խապէր վիրտիրտի: Գաբթան իսէ, պու խապէրի ալըր ալմազ, միւսաֆիրի մէրգումու նէզտինէ իտխալ իթմէլէրինէ էմր վիրտի: Միւթէագըպէն գաբթան րէսմի սէլամըն իճրասընտան սօնրա,

—Էֆէնտիմ; տէտի, եա պէն եանըլըեօրում, վէ եախօտ շըվալիէ տը Նաժագ սիզսինիզ:

—Խա՛երը, գա՛բթան, ասլա եանըլմաեօրսունուզ, տէեու ճէվապ վիրտի Թանքրէտ, թանըլմըշ օլտուղունտան տօլաեը զիեատէսիյլէ միւթէհայիր գալարագ:

—Միւսիւ շըվալիէ, տէտի Մաթիւրէն, զաթէն պէն սիզին խանէնիզէ կէլէճէք իտիմ:

—Տիմէք պէնիմ նէրէտէ իգամէթ իթտիկիմի պիլիրսինիզ:

—Զանն իտէրիմ քի, սիզ հէմշէհրիլէրիմիզտէն Էլուա Սանտրիք նամ Պրըթանեալընըն խանէսինտէ սաքին օլմագտասընըզ:

—Գա՛բթան, սիզէ պիր եախօտ իքի սիւալ արզ իթմէք արզուսունտաեըմ:

—Միւսիւ շըվալիէ, պէն սիզին էմրինիզէ, վէ իտէճէկինիզ պիլճիւմլէ սիւալլէրէ ճէվապ վիրմէքլիկէ հէր վագըթ հազըրըմ:

—Էվվէլա պէնտէնիզէ իտէճէկինիզ վիզիթա, նէ սէպէպէ մէպնի իտի, վէ սանիէն նա՛սըլ օլուպ տա պանա տայիր օլան խուսուսաթ հագգընտա պու տէրէճէ տօղրու մալիւմաթընըզ վար տըր:

—Պէնիմ սիզէ իտէճէք օլտուղում վիզիթատան մագսէտ, եագընտա Ֆրանսաեա ավտէթ իթմէք իսթէտի-

կինիզամէ , սէֆինէմին տայիրէլէրին-
ատէն պիրի , սիզին էմրինիզէ մուհաւ-
վէլ օլտուղունու պիլտիրմէքտէն ի-
պարէթ խոխ :

—Ա՛ճայիպ, տէոխ Թանքրէտ եիւ-
սէֆ սէտա իլէ :

—Պու խուսուս , սիզի թէաճճիւպ-
ատէ պըրագըեօր , էօյլէ տէյիլ մի ,
միւսիւ չըվալիէ :

—Հէմ բէք զիւեատէ :

—Ծագաթնէ իչին, պունատա թէաճ-
ճիւպ իտէճէք նէ վար տըր :

—Մուրէթի ումումիեէտէ թէաճ-
ճիւպ իտէճէք հիչ պիր չէյ եօղ
տուր , հալպու քի իչիթիմիկիմէ կէօ-
րէ , սիզ սէֆինէնիզէ հիչ պիր եօլճու
գապուլ իթմէյէք իսթէմէեօրումուշ-
տունուզ :

—Պու տէոխիկինիզ բէք տօղրու
տուր , անճագ եալընըզ սիզի միւս-
թէնատ թուրթմագ իւզրէ էմր ալընըմ
տըր :

—Գաբթան , պու էմրի սիզէ վիրէն
զաթ հէր քիմ իսէ , ճան ու կէօ-
նիւլտէն թէչէքքիւր իտէրիմ , հալ-
պու քի պու զաթըն քիմ օլտուղու-
նու ատապա անլատապիլիրմիյիմ :

—Շիւպհէսիզ անլատապիլըրսինիզ,
վէ օլ զաթըն իսմի , պիր աղ էվվէլ
պէնատէնիզէ արզ իթոիկինիզ միւալ-
լէրինիզին իքինճիսինէ ճէվապ սի-
մէք տըր : Իմոի պիլմիշ օլուն քի ,
եալընըզ սիզի սէֆինէմէ ալմագը-
ղընմը , տիւնքի կիւն պանա էմր իտէն ,
վէ սիզին իգամէթկատնընըզը պանա
իչար իյլէնէն զաթ , հայֆա քի պու
կիւն պէրհայաթ տէյիլ տըր : Իչթէ
օլ զաթ ատն ծօզէ Բօվէրօ տուր :

— Հիւրմէթլու վէ թէաճճիւպէ
չայեան իհթիեաը, մըրըլատանաը Թան-
քրէտ հէնէճան իլէ , վէ կէօզլէրի
եաշաեարագ , պիչարէ ատէմ , սօն
սաաթընատա պիլէ պէնի խաթընըլամըշ :
Ա՛հ , օլ զաթ միւրվէթլու վէ համի-
եէթլու պիր եիւրէք սահիպի իտի :

—Միւսիւ չըվալիէ , օ ատիլ պիր
զաթ իտի , անըն իւղէրինէ աղլատա-
եալըմ , չիւնքի չիմոի օ ճէնատը
Հագգ հուզուրունատա տըր : Էն զի-
եատէ աղլատաեա վէ թէէսսիֆ ի-
սթիմէկէ միւսթահագգ օլան մէրգու-
մուն գըզը տըր :

—Զէվալը Անատոլիաթա , պիչարէ
գըզճըզագ , ատապա օլ ճէհիմ վարի-
սաթընըլա տիւնեատա եալընըզ գալ-
տըզընատա , հալինիճէ օլաճագ տըր :

— Համո օլսուն Հագգ թէալա
հազրէթլէրինէ , մէզպուրէ պիւսպիւ-
թիւն եալընըզ գալմատագ տըր :
Զիւնքի Ֆրանսատա տիկէր պիր ֆա-
միլեա , եանի պիր բէտէր , վէ պիր
գարընատաչ պուլաճագ տըր քի , պուն-
լարատան պիրի , տօն ծօզէ Բօվէրօ-
նուն աթիգ տօսթու վէ Հավրըսատ-
սահիպ սէֆային , վէ պու սէֆինէնին
սահիպի Ֆիլիբ լը Վէյեան տըր , վէ
իքինճիսի տէ Ֆիլիբին մոխատումու Մ.
Օլիվիէ տիր :

—Է՛յ մէզպուրէ նէ վագըթ եօլա
չըգաճագ տըր :

—Իւչ կիւնէ գատար եօլա չըգա-
ճաղըզ :

—Տիմէք մէզպուրէ կէնճ գըզը
Ֆրանսատա սիզին սէֆինէնիզ կէօ-
լիւրէճէք տիր , էօյլէ մի , տէեու
միւալ իթատ Թանքրէտ չէտիտէն :

—Էվվէթ , միւսիւ չըվալիէ , մատ-
մուազէլ Անատոլիաթանըն սէֆինէտէ
պուլունաճագը ճիհէթլէ , մէրհում
բէտէրի , սէֆինէնէ սայիր եօլճու ա-
լընմամասընը էմր իթմիշ տիր :

—Ա՛հ , չիմոի հէր չէյի անլատա-
րում , տէոխ Թանքրէտ քէնատի քէն-
տինէ :

—Ծագաթ , տէվամ իթատ գաբ-
թան , թէքրար իտէրիմ սիզէ քի ,
եալընըզ սիզ պու էմրատէն միսթէս-
նատսընըզ : Ծագաթ միւսիւ չըվալիէ ,

սիզ պու խթիանահնէթաէն խթիֆատ իահէճէ քմիսինիզ ։

—Շևապհէսիզ խթիֆատ իահէճէյիմ , էկերչի սիզ , միւսիս գաբթան , պու խթիանահնէթի պիր տէրէճէ թէվսի խմէքլիկի , վէ քէնահլերինաէն ասլա այրըլամնաբզըմ սիկեր ի.քի չահաբ տահի պէնիմիէ պիրլիքատ սէֆինէնիզ տէրուննինէ դապուլ կյլէմէ.քլիկի տէրիւհատ իահրսէնիզ ։

—Մ իւսիս չքվալիճ , տէահիկինիզ չահալաբ քմիրէր տիր ։

—Պիրի պէնիմ զէվճէմ , տիկերի տէ դայնըմ տբը ։

—Սիզին զէվճէնիզ մի , թէ.քրաբատբ Մաթիւրէն Լէմնիճէ աշի.քեար պիր թէտաճճիւպէ , պէն սիզին էվլի օլտուղունուզու պիրմէեօրտում ։ Տօն ժօզէ սիզին էվլի օլտուղունուզու պատնա սէօյլէմէմիշ իահ ։

—Զիւն.քի օ տահի պիրմէզ իահ ։ Պէնիմ ադտբ նի.քեահջըմբն իճրաա օ.լունմասբ , անճադ սէ.քիզ կիւնատէն պէրի տիր ։

Գաբթան , ֆէվդէլատէ պիր թէտաճճիւպէ դուլաղընբ գաշբսբ , վէ պիր տադբզտա դատար սիւ.քիւթ իւղրէ տուրատա ։

—Գաբթան, տէահի թան.քրէտա, մէր.գումուն թէտաճճիւպինիւ անյատատաղ , պէնատէնիզ օֆիչիալ օլտուղումմ հալտէ , վիրիլմիշ օլան պիր էմր ու թատիմահթ հադդընատա իճրատբ լազըմէ.մէն կէլէն հիւքմէթ ու րիտաէթի պիհիրիմ ։ Իմահ , էկեր ալճչ օլտուղունուզ էմր ու թատիմահթը թէվսի խթիմէնիզ , սիզճէ միւշքիւլ կէօրիւնմէ.քտէ իսէ , վէ էկեր սիզին զամիրինիզ , մէղքիւբ էմր ու թատիմահթը թէմամբ թէմամբնա իճրա իւլէմէ քլիկէ մէ յէտալ իսէ , օլ պատպատ արթըզ իտրար խթիմէմ , վէ պու մէսէլէ յի պէրթատաճ իւլէմէ.քլիկիմիզի պէնան իահրիմ ։ Իմ.ան սիզ , պէն օլմահատադ եօլա չը.դընըզ , պէն տիկեր պիր սէֆինէհէ րատ.քիզ օլտուրում ։

—Մ իւսիս չքվալիճ , տէահի Մաթիւրէն ադըրճա վէ սէօյլէնէճէկկի քէլիմէլերի զիհնինտէ թահարըի իահրէ.ք , սիզինչէ սէրպէսթի տուրէթտէ գօնուշմադըզըմն միւտատատէ իահէրմիսինիզ ։

—Էվվէթ , էֆէնտիմ ։

—Յադտի սիզտէն թալէպ խթիսկիմ չէ յ , պիր տէրէճէ միւնասիպէթսիզ սէրպէսիճէթ տիր ։

—Գաբթան , խթիտիկինիզ կիպի գօնուշմահա մէզուննտունուզ, էլլերիր քի , պիր ֆն էվվել վէ գաթիէն սէօյլէնէճէկինիզի սէօյլէնէսինիզ , զիրա սիզէ իդրար իահրիմ քի , վիրճէճէկինիզ գարարը պիր ան էվվել պիլմէ.ք իսթէրիմ ։ Կիւն կիպի աշի.քեար տբը քի , սիզ , պէնիմ թէ.քլիֆիմին իճրատբնճա պիր մանի կէօրիւեօրտունուզ ։ Պու մանի նէ տիր ։

—Պու մանի շու տուր քի . . . ։

—Ահմյիպ , պունու սէօյլէմէ.ք պու գատար կիւճ միւ տիր ։

—Պիր ազ ։

—Պէյիս եօզ տուր , հէր նէ իսէ սէօյլէյինիզ , սիզէ վատ իահրիմ քի , սէօյլէնէճէկկինիզ սէօզ հէր նէ տահի օլտա , ասլա քէտէր խթիմէ յէճէ յիմ ։

—Էօյլէ իսէ , միւսիս չքվալիճ , վէսվէսէ խահեօրում քի . . .

—Նէմէն ։

—Վէսվէսէ խահեօրում քի , պու գատար չաբուգ տուրէթտէ իճրա իտիլտիկինի սէօյլէտիկինիզ ադտբ նի.քեահ , պիր միւնասիպէթսիզ եօլատա օլմասբն ։

—Տօղրուտու , էֆէնտիմ , տէահի թան.քրէտ , էկեր սէօյլէտիկինիզտէն պիր շէ յ անլաեօրտամ , շէ յթան վիճուտինի օրթատան գալաքըսբն ։

—Էլհասըլ , էֆէնտիմ , տէեուտէյամ խթի դաբթան , ատա եէրատէ թան.քրէտինն սէօյլէտիկի սէօզէ

ԷՀԷՄՄԻԵԷԹ վիրմԷԵԷրԷք, պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, սիզին ագտը նիքեահընըզտա պաշլըճա լազըմ օլան մէրասիմ իճրա իտիլմէմիշ օլմալը տըր. մէսէլա մէզքիւր նիքեահ բէսմինի թագտիս իչին պիր բուհպան պուլունմամըշ, վէ պինապէրին ալտըղընըզ գարը, ասըլ զէվճէ օլմաեըպ, իլլա պիր տօսթ օլմուշ օլմալը տըր: Պունունլա պէրապէր, շունու իլավէթէն պէեան իտէրիմ քի, պու խուսուստա պէնտէնիզճէ հիչ պիր ֆէնալըգ եօգ տուր, վէ պէն սիզին իւզէրինիզէ հաքիմ օլմագ իտտաասընտա տէյիլիմ: Ճագաթ, միւսիւ շըվալիէ, սիզ ագըլլը պիր քիմսէ օլտուղունուզտան, քէնտինիզ տախի անլաեապիլիրսինիզ քի, էկէր իշ օ եօլտա իսէ, խասսէթէն մատմուազէլ Անունցիաթանըն էմրինէ իհալէ իթմէքլիկէ մէճպուր օլտուղում պիր սէֆինէտէ, էօյլէ . . . շիւպհէլի . . . պիր գատընըն պուլունմասը միւնասիպ օլամազ:

Մաթիւրէն Լէմօնիէ, պու սէօզլէրի կիւճլիւքլէ իրատ իթտիքտէն սօնրա, անլընը սիլտի: Թանքրէտ իսէ, հէր նէ գատար տօն Ժօզէ Բօվէրօնուն վուգույի վէֆաթընտան տօլաեը պէզաեէթ միւթէէսսիւֆ վէ միւքէտտէր իտի իսէ տէ, մէզքիւր սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, քէնտինի թութամաեարագ, տուտագլարը իւզէրինտէ պիր թէպէսսիւմ զահիր օլտու, վէ քէլամա ազազ պիրլէ,

—Ազիզիմ շըվալիէ, տէտի, շիմտի նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլաեօրում: Սիզ, պէն էվլի օլմաեըպ տա, մահպուպէմի զէվճէմ մագամընտա կէօսթէրէրէք, անը պէնիմլէ պիրլիքտէ Ֆրանսաեա կէօթիւրմէք իսթէեօրում տէեու զանն իտիեօրսունուզ: Սէօյլէտիկինիզ սէօզլէրին մանէասը պու տուր, էօյլէ տէյիլ մի:

—Էվվէթ, աչըգտան աչըղա սէօյլէրիմ քի պու տուր:

—Պու հալտէ, էֆէնտիմ, էմին օլունուզ: Պէն էվլիյիմ, հէմ նիզամէն էվլիյիմ: Պէն, պիր գրալ գատար ասըլզատէ, վէ պիր ալթուն մատէնի գատար զէնկին օլան տօն Կիւզման Մօրալէս ի Թուլիբանօ նամ Իսբանեօլ ասըլզատէսինին գըզգարընտաշըյլա շէրան վէ նիզամէն թէէհիւլ իթմիշիմ: Ագտը նիքեահ տուասը, Պարնապիթլէր մանասթըրընըն պաշ բուհպանը թարաֆընտան, գայնըմըն խանէսինին իպատէթ օտասընտա օգունմուշ տուր, վէ պէն սիզէ, իքի սուրէթ իւզէրինտէ եազըլմըշ, վէ միւհթէրէմ բուհպան թարաֆընտան իմզա իտիլմիշ օլան ագտը նիքեահըմըն սէնէտինի կէօսթէրէպիլիրիմ:

—Միւսիւ շըվալիէ, Ալլահ իթմէսին քի պէն սիզտէն պու սէնէտ հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իսթէյիմ, տէտի Մաթիւրէն, սիզին քէլամընըզ պէնիմ իչին քեաֆի տիր:

—Էօյլէ իսէ միւշքիւլաթ նէրտէ գալտը:

—Արթըգ միւշքիւլաթ գալմատը: Պէօյլէ պիր սըրատա, պէնտէնիզ, շըվալիէ տը Նաժագըն մահպուպէսինի սէֆինէմէ գապուլ իտէմէզ իտիմ, ֆագաթ զէվճէսի հագգընտա պու եօլտա մուամէլէտէ պուլունամամ:

—Ճագաթ գայնըմը:

—Գայնընըզ տախի ֆամիլեանըզա մէնսուպ օլմազլէ, հագգըյլա օ տախի գապուլ օլունաճագ տըր:

—Գաբթան, պու խուսուստա սիզէ ճան ու կէօնիւլտէն թէշէքքիւր իտէրիմ:

—Միւսիւ շըվալիէ, պանա թէշէքքիւր իթմէնիզ լազըմ տէյիլ տիր, չունքի պու պէնիմ եաբտըղըմ, պէր հայաթ օլմաեան պիր զաթըն միւրատը ազիմ ու ախիրի տիր:

—Պու ճիւմլէ պէն սիզէ եինէ թէ-շէքքիւր իտէրիմ, վէ սիզէ միւթէ-շէքքիւր օլտուղումու իսպաթ իչին, էլիմտէն կէլէնի տիրիզ իթմէեէճէ-յիմ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Մաթիւ-րէն Լէմօնիէ, Թանքրէտէ պէեանը շիւքրանիյեէթ իյլէտի:

—Տիմէք, տէվամ իթտի մէրդում Ֆրանսըզ, միւքեալէմէյի պաշլանըլան նօգթասընա կէթիրէրէք, իւչ կիւնէ գատար եօլա չըգաճագսընըզ:

—Շիւպհէսիզ վէ պիլա թէէխիր: Էկէր զիեատէճէ էշեա պիրլիքտէ կէօ-թիւրէճէքսէնիզ, պիր ան էվվէլ կէօն-տէրինիզ, վէ բէք չօգ եիւք օլուր տէեու գօրգմաեընըզ, զիրա սէֆի-նէմ զաթէն պօշ տուր:

Օֆիչեալ, գաբթանըն էլինի պիր հիւսնի սուրէթտէ սըգտըգտան սօն-րա, քէնտիսինի կէթիրմիշ օլան սան-տալա պէթէքրար բաքիպ օլտու, վէ եարըմ սաաթ սօնրա Գարմէնին նէզ-տինէ ավտէթ իթտի:

—Նէ՞ խապէր, տօսթում, տէեու սիւալ իթտի Գարմէն, նէ՞ եաբտը-նըզ, խօշնո՞ւտմուսունուզ:

—Հէր շէյ սըրասընտա տըր: Իւչ կիւնէ գատար Ֆրանսաեա կիտէճէ-յիզ:

—Նէ սէատէթ, տէտի չինկեանէ գըզը եիւքսէք սէտա վէ մէսրուրի-եէթլէ, եուվարլագ վէ միւզէյեէն գօլլարընը զէվճինին պօյնունա սա-բարագ, պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, սէն պէնի, սէնին կիւզէլ մէմ-լէքէթինտէ տահա զիեատէ սէվէ-ճէքսին:

—Օնա շիւպհէ՞ մի վար, տէտի Թանքրէտ, զէվճէսինին տուտագլա-րընտան պուս իտէրէք:

Անճագ շուրաեը իլավէթէն պէեան իտէլիմ քի, Թանքրէտ Գարմէնէ, Ա-նունցիաթանըն տախի եօլճու օլաճա-զընը սէօյլէմէտի, վէ քէնտի քէն-տինէ միւլահազա իտէրէք,

—Գարըլըգ հիսսի թապիսի իլէ, տէտի, օլ պիչարէ գըզճըղազը սէվ-մէքտէ օլտուղումու, Գարմէն զանն իթմէքտէ, վէ պինապէրին հասէտ իթմէքտէ տիր: Պէլքի Անունցիա-թանըն պիզէ րիֆագաթ իտէճէկինի մէրդումէ պիլէճէք օլուր իսէ, պու-րատան կիթմէք իսթէմէզ:

*
* *

Հիքեաեէմիզ սըրասընըն պիր գաչ կիւն էվվէլինէ վէ պու հիքեաեէտէ էբէյիճէ պիւյիւք պիր րօլ իճրա ի-տէճէք օլան պիր շախսա, եանի Ֆի-րինօեա նագլը քէլամ իթմէքլիկի լազըմէտէն կէօրիւրիւզ:

Գարմէնին թապիրինճէ, մէրդում նիմ վահշի, օգուեանլարըմըզա իրա-եէ իթմիշ օլտուղումուզ իւզրէ, մէզ-պուրէեէ խիթապէն, մէյտան օգու-տուղունուն, վէ թէհտիտլէր իթտիկի-նին ֆէրտասը կիւնիւ, պէթէքրար Հավանաեա ավտէթ իյլէտիկինտէ, Մօրալէս իլէ Գարմէնին սաքին օլ-տուգլարը էվի եախօտ գուլիպէյի խալի պիր հալտէ պուլտու:

Շէօյլէ քի մէզքիւր գուլիպէնին գաբուսու պիւսպիւթիւն աչըգ օլուպ, վէ գըրըգ տէօքիւք մօպիլեասը տա-խի էօթէ պէրի տաղըլմըշ օլտուղուն-տան, Ֆիրինօ, չինկեանէ իլէ չէնկի գըզընըն, քէնտի մահէլլի իգամէթլէ-րինի քեամիլէն թէրք իթմիշ օլտուգ-լարընը անլատը:

Պինաէն ալէյհ բիւր ղազապ օլուպ, վագաա մէրդում պիր արալըգ քէն-տիսինի թօբլատը իսէ տէ, պու ճիւմ-լէ կէօզլէրինին պէեազը գան կիպի գըզարտը, վէ կէօզլէրինին էթրաֆը գօեու պիր պէնէֆշէ րէնկի քէսպ իթտի, վէ պուրուշմուշ էլլէրինին չա-թըրտըսը իշիտիլմէկէ պաշլատը:

Պիր գաչ տագըգա սօնրա, Քիրինօ էվտէն տիշարը չըգտը, վէ զէրր իտիլմէմիշ օլան չիթին սըգ չալը չըրբըլարը արասընա սօգուլարագ, վէ միւքէտտէր սէս վէ ինիլթիլէրլէ գարշըսընտան կէչմէքտէ օլան եըլան վէ քէրթէնքէլէ վէ սայիրէյի ասլա վազիֆէ վէ ֆիթուր իթմէեէրէք, ուֆաճըգ պիր աղաճըն կէօլկէսի ալթընտա եէրէ սէրիլտի, վէ գաշլարընը, էլլէրի իչինտէ կիզլէեէրէք, թէֆէքքիւր վէ միւլահազա տէրեասընա ղարգ օլտու։

Պիր Հինալինին, բէք ազ տէֆա թէհի եէրտէ թէհտիտ իթտիկինի, վէ ղարէզ ու ինթիգամընըն թէսկին օլունմազ օլտուղունու Մօրալէս պիլիր իտի, վէ մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, մէրգում պիր գաչ տէֆա տա պու խուսուսու սէօյլէմիշ իտի։

Հագըգաթէն Քիրինօ պու ինթիգամընը նէ սուրէթտէ ախզ իտէճէկինի քէնտի քէնտինէ միւլահազա իտէրէք,

—Էկէր հէնուզ շէհիրտէ իսէլէր, պէթէքրար պուլաճաղըմ, էկէր կիթմիշլէր իսէ, տիւնեանըն ուճունա գատար քէնտիլէրինի թաագիպ իտէճէյիմ, տիմէքտէ իտի։

Մէրգում, պու գարարը գաթիէն վիրտիքտէն սօնրա, աեաղա գալգտը, վէ գուլիպէնին չիթինի թէրք պիրլէ, լիմանա տօղրու եիւրիւմէկէ պաշլատը։

Օրատա, հավանըն մուխալիֆէթի սէպէպինտէն, իլք կիւնտէն պէրու Հավանատան հիչ պիր սէֆինէ հարէքէթ իթմէմիշ օլտուղունու խապէր ալտը։ Պու սուրէթլէ, Մօրալէս իլէ Գարմէնին շէհիրտէն տիշարը չըգմամըշ օլտուգլարը անլաշըլարագ, Քիրինօնուն խըզմէթի գօլայլաշմըշ օլտու։

Ֆէրտասը կիճէ, մէրգում Քիրինօ, օրմանտաքի գուլիպէսինէ կիտէրէք, մալիք օլտուղու պին բիասթրաեը եէտինէ ալտը, վէ Հավանաեա ավտէթլէ, Մօրալէս իլէ Գարմէնին թէրք իթմիշ օլտուգլարը գուլիպէտէ քէնտի մուվագգաթ իգամէթինի թէեսսիս իյլէտի։

Ֆէրտասը կիւնիւ ալէսսապահ, Քիրինօ, ասլա թանըլմաեաճագ պիր սուրէթտէ լիման համալը գըեաֆէթինէ կիրիպ, շէհրին էթրաֆընը տօլաշմաեա վէ չաշուտլուգ իթմէկէ պաշլատը։ Մէրգում, թէքմիլ կիւնլէրինի, ըրխթըմլար իւզէրինտէ, լիման ճիվարլարընտա, վէ պաշլըճա սօգագլարըն քէօշէլէրինտէ կէչիրիր, վէ էօթէտէ պէրիտէ, սէրսէրի Նաբօլիթանլար, վէ եախօտ թէնպէլ լիման համալլարը միսիլլու, թօզ վէ թօբրաղըն իւզէրինտէ եասլանըպ, վագաա ուեուեօր կիպի կէօրիւնիւր իտի իսէտէ, տիկէր թարաֆտան, հէր կէլէն կէչէնէ պագար, վէ պաշտան թըրնաղա գատար ֆէվգէլատէ տիգգաթլէ թէճէսսիւս իյլէր իտի։

Անճագ մէզքիւր տայիմի թահգըգաթ վէ թահարրիեաթտան հիչ պիր նէթիճէ հասըլ օլամատը։ Շէօյլէ քի կիւնլէր արտ արտա կէչմէքտէ օլուպ, Հինալի, արատըզը ատէմլէրին հիչ պիրիսինի պիլէ պուլամամըշ իտի։

Պունունլա պէրապէր, Քիրինօ ասլա մէյեուս օլմաեարագ,

—Էր եա կիճ իքիսինի տէ պուլաճաղըմ, տիմէքտէ իտի քէնտի քէնտինէ, վէ պու սուրէթլէ Գարմէն իլէ Մօրալէս, շիւպհէսիզ պէնիմ սէպէպիմտէն տիւչար օլտուգլարը տէհշէթ վէ էմնիյէթսիզլիքտէն գուրթուլաճագ տըրլար։ Վագաա շու էսնատէ կիզլէնիեօրլար, լաքին տայիմա կիզլէնէմէեէճէք տիրլէր։ Եա պիրի վէ եախօտ տիկէրի էլիմէ կէչէճէք տիր, վէ պէն տէ օլ վագըթ . . .

Հինալի, քէլամընը իքմալ էթմէ-
տի, վէ լաքին էօյլէ տէհշէթամիզ
մանէտատա պիր հարաքէթ իճրասընը-
տա պուլունտու քի, պուննունլա, մու-
ալլադատա գալմըշ օլան ֆիքրի վէ
թատավվուրու իքմալ իտիլտի։

23

ԼԻՄԱՆ ՀԱՄՄԱԼԸ

Պու էնտատէ, Մարսուէն սէֆինէ-
սինին հարէքէթ ու ազիմէթի իչին
թայէին օլունան իւչ կիւն մէօհլէթին
իքիսի կէչմիշ օլուպ, եալընըզ պիր
կիւն գալմըշ իտի։

Զաթէն Անունցիաթա, ուզուն մա-
թէմ էլպիսէսի կիյինմիշ օլտուղու
հալտէ, պիր վագըթ տէրունինտէ,
ղաեէթ սաատէթի հալ իլէ եաշամըշ
իքէն, մուախխարէն բէտէրինին վու-
գուտ վէֆաթը իւզէրինէ, քէնտիսի
իչին ատէթա պիր մէզարիսթան հէյ-
եէթի քէսպ էթմիշ օլան խանէսին-
տէ, ուզուն միւտտէթ իգամէթ էթ-
մէքլիկէ թէհամմիւլ իտէմէեէրէք,
Ֆրանսաեա գատար քէնտիսինէ րի-
ֆագաթ իտէճէք օլան օտասընըն
պէսլէմէսիյլէ սէֆինէեէ կէլմիշ, վէ
սէֆինէնին սալթանաթ տայէրէսի օլան
սալթնա վէ իքի գամարաեա միւթա-
սարըֆէ օլմուշ իտի։

Մօրալէս իսէ, քէնտիսի կիպի մու-
ազզամ պիր զաթ, էչեասըզ սէֆի-
նէեէ րաքիպ օլուեօր տէնիլմէսին ի-
չին, տէրունի սէֆինէեէ, գավիճճ
մքիսը վէ ճէսիմ սուրէթտէ եիւքիս
օլարագ, պիր կայլի սանտըղ նագլ
էթտիրմիշ իտի։

—Հաՙյ չէյթան, հայ, տիմէքտէ
իտիլէր սանտալճըլար պէյնէլէրինտէ,
մէզքիւր սանտըղլարը, սանտալլարը
իչինէ վազ էթմէքլէ մէչղուլ օլա-
րագ, ղալիպա պունլարըն տէրունին-
տէ, Բէրու իմբէրաթօրունուն սէրվէթ
վէ վարիտաթընա բէգապէթ իտէ-
պիլճէք տէրէճէտտէ խազինէլէր պու-
լունմագտա ոըը։ Էկէր սանտըգլա-
րըն սահիպի, պիզիմ ալթը այլըգ
քեարըմըզա մուգապիլ չու սանտըգ-
լարընը պիզէ վիրճէք օլսա, տօղ-
րուսու հագգըմըզտա խաեըրլը օլուր։

Պիչարէ սանտալճըլար . . .

Էկէր պիր քիւսթախ մէնֆաաթ-
բէրէսթ, պունլարըն սէօզլէրինի ֆիի-
լէն իճրա էթտիրսէ իտի, սանտալճը-
լար բէք ֆէնա պիր հիսապ վէ թախ-
մինտէ պուլունմուշ օլաճագլար իտի։

Զիւնքի Մօրալէսին օլ պէօյիւք,
աղըր, մաղպուէթ, վէ գավի մքիսը
սանտըգլարը իչինտէ, տիգգաթլը
սուրէթտէ իւսթիւբիւլէրէ սարըլմըշ
չագըլ թաշլարընտան պաշգա պիր
շէյ եօգ իտի։

Իմտի ինսան, հէր շէյին սուրէթի
զահիրէսինտէն սագընմալը ոըը, զի-
րա հէյ վահ, պու ալէմտէ, եիւք
տէն քլէրի պիլէ, պազէն ինսանլարտան
տահա զիեատէ ինսանը ալտաթըրլար։

Հէր նէ հալ իսէ, Մօրալէս, քէն-
տի արապ դըեաֆէթինի կիյինէպ,
վէ էլլէրի սըրթընտա օլարագ, ըրխ-
թըմըն իւզէրինտէ տօլաշմագտա, վէ
մահէլլի մէզքիւրտէն, Մարսուէնի
սէյր իտէրէք, քէտէր ու էլէմ իլէ
մախլուէթ պիր մէսուրիեէթլէ, քէն-
տի քէնտինէ,

—Եարըն, պէն չու կիւզէլ սէֆի-
նէնին իչինտէ օլաճաղըմ, վէ Հավա-
նա իլէ Ֆիրինօեու արգամընտա պը-
րագտըղըմ թագտիրտէ, հէր կէճնա
մուխաթարա վէ գօրգուտան գուր-
թուլաճաղըմ, տիմէքտէ իտի։

Մօրալէս, պալէատէքի սէօզլէրի
քէնտի քէնտինէ սէօյլէյիպ, պուր-
նունուն ալթընտան պիր շարդը մը-
ըրլտանարագ տօլաշտըղը սըրատա,
պիչարէ, քէնտիսինին պուլունտուղու

մահէլլտէն պիր ազ ուղագլբգտա, քիմ պուլունտուղունու, եանի պիր մահօն աղաճը բէնկինտէ օլմասընտան տօլաեը, կինէշին զիեալարընտան ասլա միւթէէսսիր օլմաեարագ, վէ պալտըրլարը եարըսընա գատար աչըգ օլարագ, պիր լիման համալը եէրէ չէօմէլմիշ օլտուղունու պիլմէեօր իտի:

Մօրալէս իլք տէֆա եանընտան կէչտիկինտէ, մէրգում համալ, եարը աչըգ օլան կէօզլէրիյլէ մէրգումու կէօրմիւշ, ֆագաթ անըն պիր արապ օլտուղունու միւշահէտէ իյլէմէսի իւզէրինէ, տէրհալ կէօզլէրինի պաշգա թարաֆա չէվիրմիշ իտի: Հալպու քի Մօրալէս, պալէատէ պէեան օլունտուղու իւզրէ, պուրնունուն ալթընտան շարգըսընը մըրըլտանարագ, տէօրտիւնճիւ վէ եախօտ պէշինճի տէֆա, մէրգում համալըն եանընտան կէչէրքէն, իւչիւնճիւ պէյիթի մըրըլտանմասընտա, համալ, մէրգումուն մըրըլթըսընը իշիտիր իշիթմէզ տիթրէտի, վէ Մօրալէսին պիր գաչ ատըմ իլէրիեէ ատըմ աթմասընա պէքլէտի, վէ պատէհու աեաղա գալգըպ, կէօզլէրինի տախի արապը մէզպուրուն իւզէրինէ չէվիրէրէք,

—Էվվէթ, թա քէնտիսի տիր, տէտի քէնտի քէնտինէ, պիր իքի սանիեէ թէճէսսիւստէն սօնրա:

Մօրալէս իսէ, խայլիճէ կէզինտիքտէն սօնրա, շէհրին իչէրիսինէ տօղրու ուզանմասընտա, լիման համալը, քէնտիսի ավճը, վէ Մօրալէս տէ շիքեար տըր կիպի, էլլի ալթմըշ ատըմ արգատա պուլունարագ, վէ լաքին ասլա նազարը տիգգաթընտան ղայպ իթմէեէրէք, մէզքիւր ավըն արգասընտան կիթմէկէ պաշլատը: Վէ պիրի տուրտուղունտա, տիկէրի տախի տուրուր, վէ պատէհու իքիսի պիրլիքտէ եինէ եիւրիւմէկէ պաշլարլար իտի:

Պէօյլէճէ իքիսի տախի, հէման քիմսէ պուլունմաեան պիր սօգաղըն պօեունա կիթտիքտէն սօնրա, նակեահ Մօրալէս, մալիւմիւմիւզ օլան քիւչիւք պիր խանէնին էօնիւնտէ տուրտու, վէ ճէպինտէն պիր անախթար չըգարըպ, էվին գաբուսունու աչը, վէ պատէհու տէրունի խանէեէ կիրմէսինտէ, լիման համալը, եախօտ տահա տօղրուսու Քիրինօ, քէնտի քէնտինէ,

—Իշթէ մահէլլի իգամէթի, տէտի:

Հագըգաթէն մէրգում արապ, Քիրինօ օլուպ, Մօրալէսին մէզքիւր խանէեէ կիրմէսի իւզէրինէ, քէնտիսի տէ պիր ազ ուզագտա քէնտույի սիբէր իթտի, վէ պիր տիվարըն պօեունա եասլանըպ, տէրին պիր ույգուեա տալմըշ տըր կիպի կէօրիւնտիւ իսէ տէ, կէօզլէրի Գարմէնին գարընտաշընըն ղայպ օլտուղու գաբունուն իւզէրինտէն գաթան այրըլմատը:

Քիրինօ իքի սաաթ գատար մահէլլի մէզքիւրտէ պէքլէտի: Պու սըրատա մէրգումուն ֆիքրինտէն կէչէն միւլահազաթը պէեան իթմէք, միւմքին օլմաեըպ, շու գատարընը տէրիզ քի, մէրգում քէնտի քէնտինէ իթտիկի սիւալլէրին հիչ պիրինէ ճէվապ վիրէմէտի:

Շէօյլէ քի, տիւշիւնիւր իտի քի, նա՞սըլ օլուպ տա Մօրալէս վէ անըն դըզգարընտաշը, եանի օ սէյեար խանէնտէ իլէ օ չէնկի գըզը, չէնտ կիւն էվվէլ ֆէվդէլատէ սէֆալէթ իչինտէ կէօրիւնտիւքլէրի, վէ Քիրինօ պունլարըն սէֆալէթինէ դըեասէն, քէնտինի զէնկին զանն իյլէտիկի հալտէ, վէ պու չինկեանէլէրին նէ՛ մէսքէնի վէ նէ՛ տէ վաթանը օլմասըղը թագտիրտէ, պուկիւնքի կիւն Հավանանըն ասըլզատէ մահէլլէսինտէ

զահիրէն սալթանաթլը պիր խանէտէ իսքեան իտէպիլմէք-տէ իտիլէր ։

Իշթէ պու խուսուս, մէրգում Հինտլի իչին հալլ օլունմազ պիլմէ-ճէլէրտէն պիրիսի իտի ։ Ծագաթ պիր-տէն պիրէ զիհնինտէ պիր թասավ-վուր հասբլ օլարագ, պիր արալըգ մէզքիւր պիլմէճէ հալլ օլունուր կի-պի օլտու, չէօյլէ քի Քիրինօ, Մօրա-լէսին ախլէագը մէզմումէսինի պիլ-տիկինտէն, քէնտի քէնտինէ,

—Պու ալչագ հէրիֆ, քէնտի գըզ-դարընտաշընը սաթմըշ օլմալը տըր, տիմէքտէ իտի ։

Հալպուքի, մալիւմիւմիւզ օլտու-ղու իւզրէ, Հինտլի պու թասավվու-րունտա եանըլմագտա իտի ։ Վագաա Մօրալէս միւսայիտ ֆուրսաթ վագը օլտուղունտա, պէօյլէ պիր պիւյիւք ալչագլըգ իճրասընտան թէրէտտիւտ իթմէզ իտի իսէ տէ, տիկէր թարաֆ-տան Գարմէն, իհթիմալ քի, տէյիլ քէնտի ֆազիլէթինտէն (չիւնքի մէր-գումէնին նէ ախլէագը մէմտուհէսի վար իտի, վէ նէ տէ օլ սուրէթլէ տօղ-մուշ վէ պիւյիւմիւշ օլան պիր չէնկի գըզընըն ախլէագը մէմտուհէսի օլա-պիլիր իտի,) իլլա իգրահ վէ թէնէֆ-ֆիւրիւնտան նաշի, էօյլէ պիր ալ-չագճա բազարլըղա իլհագ վէ չէրիգ օլուր իտի ։

—Ա՛հ, տէեու իլավէ իթտի Քիրի-նօ քէնտի քէնտինէ, էկէր վուգուի հալ պու իսէ, օլ մէլուն հէրիֆի էօլ-տիւրմէք, պէնիմ իչին բէք ճիւզի վէ նաթէմամ պիր ախզը ինթիգամ օլաճագ տըր ։

Պատէհու Քիրինօ, քէնտի գըմըլ-տանմամազլըգ հալինի քէսպ իտէրէք, զահիրի ույգուսունա պէ թէքրար տալտը ։ Իքի սաաթ սօնրա, մէզքիւր էվին գաբուսու աչըլարագ, Հինտ-լինին եիւրէյի վուրմազ օլտու ։ Վէ պէլքի Գարմէն պիզզաթ տիշարը չը-գար տէյի մէմուլ իտէր իքէն, Պէ-րէնիսին մարիֆէթիյլէ Մօրալէսէ մահ-սուպէն մաաշ իլէ թութուլմուշ օլան կէնճ պիր արապ սէյիս տիշարը չըգտը ։

Մէրգում սէյիս, ալէլ ումում ա-րապաճըլարա մախսուս աչըգ ըէնքլի պիր էլպիսէ կիյինմիշ օլուպ, իշրէթ իթմէք իւզրէ, եագընտա պուլունան պիր մէյխանէեէ կիզլիճէ կիթմէքտէ իտի ։ Պու արապ, Քիրինօնուն եա-նընտան կէչտիկինտէ, Հինտլի աեա-ղա գալգտը վէ սէյիսէ խիթապէն,

—Է՛յ, պանա պագ արգատաշ, տէտի, նէ՞րէյէ պէօյլէ ։

—Իշրէթ իթմէյէ, իշրէ՛թ, տէտի կէնճ արապ մուխթասար սուրէթտէ ։

—Պէօյլէ եալընը՞զճա մը ։

—Էվվէթ ։

—Լաքին պէօյլէ եալընըզճա իշ-րէթ իթմէք իյի տէյիլ տիր ։

—Խա՛յըր, խա՛յըր, պուրանըն բա-գըսը բէք լէզիզ տիր, պիր քէրրէ պօղաղըմա ագտըղընտա, ճէննէթի կէօրիւեօրում կիպի ղանն իտէրիմ ։

—Էօյլէ ամմա, իքի քիշի օլսա տա-հա թաթլը գաչար, չիւնքի պիր թա-րաֆտան իչիլիր, պիր թարաֆտան տա գօնուշուլուր ։ Է՛յ, նա՞սըլ, շու բագը քէյֆինէ պէնի տէ արգատաշ իթմէք իսթէ՞րմիսին ։

Պու սէօզլէր իւզէրինէ արապ, Քի-րինօեա տիգգաթլէ պագմաեա պաշ-լատը, չիւնքի լիման համալընըն կէ-րէք լէհճէսի վէ կէրէք էլպիսէսի մէր-գում սէյիսէ բէք խօշ կէօրիւնմէ-եօր իտի ։

—Նա՞սըլ, բազը օլ՞ուրմուսուն ։

—Բազը օլայըմ ամմա, բարաեը քի՞մ վիրէճէք ։

—Պէն ։

—Սահի՞հ մի ։

—Պանա պագսանա, պէնիմ աղ-զըմտան պիր տէֆա սէօզ չըգար ։

—Է՛յ, բարան նէ՞րտէ ։

—Ամմա իմանսըզ հերիֆ իմիշսին, իշթէ բարա։

Քիրինօ պէօյլէ տէեէրէք, ճէպինտէն պիր ավուճ ագչէ չըգարտը, վէ սէյիսին միւթէհայեիւր օլան կէօզլէրի էօնիւնտէ սալլամասը յլա, մէրգում սէյիսին սիեահ լէհճէսի իւզէրինտէ պիր մէսրուրիյեէթ էսէրի միւշահէտէ օլունտու, վէ պու ճէօմէրտ վէ զէնկին լիման համալընը գօլթուղունա կիրէրէք,

—Հայտէ կիտէլիմ, հայտէ, տէեու ճէվապ վիրտի։

Պիր գաչ տագըգա սօնրա, անսըզըն պիր պիրլէրի իլէ տօսթ օլմուշ օլան պու իքի րէֆիգլէր, լիման ճիվարլարընտա օլուպ, էճնէպի կէմիճիլէր իլէ ճէպլէրինտէ պիր մըգտար ագչէլէրի պուլունան արապլար իչին կիճէ վէ կիւնտիւզ աչըգ օլան մէյխանէլէրտէն պիրիսինին արտ թարաֆընտաքի սալասընա պիրլիքտէ կիրտիլէր, վէ պիր ըօմ շիշէսի իլէ իքի ըօմ գատէհինին գարշըսընտա օթուրտուլար, վէ պիր թարաֆտան տօլտուրուպ, տիկէր թարաֆտան իչմէեէ պաշլատըլար։

Քիրինօ իլէ արապըն պու սըրատա իթտիքլէրի միւքեալէմէյի օգուեանլարըմըզա պիլտիրմէքլիկէ լիւզում կէօրմէյիզ։ Անճագ շու գատարընը սէօյլէրիզ քի, պիր սաաթտան սօնրա, Քիրինօ, զիքրի սէպգաթ իտէն խանէնին իչէրիսինտէ պունտան ագտէմ վագը օլմուշ օլան ահվալին քեաֆֆէսինէ վագըֆ օլտու։ Անճագ սապըգ մուզիգաճը իլէ իքի եէնի էվլիլէրին եագընտա, վէ հաթթա ֆէրտասը կիւնիւ Հավանաեը թէրք իթմէք իւզրէ օլտուգլարընը անլաեամատը, չիւնքի մէրգում արապ սէյիսին տախի օլ ճիհէթլէ մալիւմաթը եօգ իտի։

Շուրաեը տախի իլավէ իտէրիզ քի, պու իքի արգատաշլար պիրպիրինտէն այրըլտըգլարը էսնատէ, պէյնլէրինտէ պիր կիզլի մուգավէլէ ագտ իթտիլէր քի, իլէրուտէ պունուն նէթիճէսինի կէօրէճէյիզ։ Սէյիս, շիմտիլիք միւքեաֆաթ օլարագ, եիկիրմի պէշ բիասթրա ախզ իյլէտիկինտէն, մէպլաղը մէզքիւր քէնտիսինէ տիւնեանընն խազինէլէրի գատար ճէսիմ կէօրիւնտիւ, վէ պունտան պաշգա ալտըղը պագը էմրլէրի տախի իճրա իտէճէք օլուրսա, մէպլաղը մէզպուրուն իքի միսլինի ալմագ վատընը տախի իսթիհսալ իյլէտի։

Պունլար մէյխանէտէն չըգտըգլարընտա, Քիրինօ, Մօրալէս թարաֆընտան քիրալանմըշ օլան խանէնին եօլունա սիւլիւք իթմէյիպ, Բուէրթատը Թիէրրա եագընլարընտա վագը օլան մաղարաեա սէրիան միւթէվէճճիհ օլտու, վէ տէրունի մաղարաեա կիրէրէք, օլ կիւնիւ պիր տախի տիշարը չըգմատը։

* * *

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, ֆէրտասը կիւն, Մարսուէն սէֆինէսինին հարէքէթինին եէվմի մախսուսու իտի։ Օլ կիւնիւ սապահլաեըն Թանքրէտ եաեան լիմանա կիթտի, վէ օրատա պիր սանտալ քիրալաեարագ, Ֆրանսըզ սէֆինէսինին եանընա եագլաշտը, վէ քէնտիսի իլէ զէվճէսի վէ գայնընըն սաաթ գաչտա սէֆինէեէ կէլմէլէրի լազըմ իտուկինի գաբթան Լէմօնիէտէն սիւալ իթտի։

—Միւսիւ շըվալիէ, ճէվապ վիրտի գաբթան, տէնիզին սուլարը սաաթ իւչտէ չէքիլմէեէ պաշլարլար, պինաէն ալէյհ, տէնիզին շու հալի, լիմանտան տիշարը չըգմագ իչին պիզէ եարտըմ իտէճէք օլտուղունտան, սաաթ իւչէ չէրեէք գալարագ տէմիրի չէքիպ եօլա չըգաճաղըմ։ Էկէր ազիմէթիմի-

զին էն սօն սաաթընտա կէմիեէ կէլ-
մէք նիյէթինտէ իսէնիզ, սաաթ իքի
պուչուգտա կէլէպիլիրսինիզ. Ֆագաթ
կէճիքմէյինիզ, զիրա հագգընըզտա
օլան Ֆէվգէլատէ հիւրմէթիմէ վէ սի-
զէ խօշնուտ օլմագ արզույի շէտիտի-
մէ նիսպէթէն, սիզէ պէքլէմէքլիկիմ
ասլա միւմքիւն տէյիլ տիր. զիրա
պիչարէ մատմուազէլ Անուցիաթաեը
պիր ան էվվէլ, քէնտիսի իչին ղա-
եէթ միւքէտտէր օլան չու չէհիրտէն
ուղագլաթմագ իսթէրիմ:

—Դաբթան, նէ տիմէք իսթէտի-
կինիզի անլատըղըմտան, էզհէր ճի-
հէթ սիզի թահսին իտէրիմ: Պու-
նունլա պէրապէր, քեամիլէն միւսթէ-
րիհ օլուն, պէն վէ պէնիմքիլէր վագ-
թինտէ կէլէճէյիզ:

—Իւմիտ իտէրիմ, միւսիւ շըվա-
լիէ, վէ սէօզիւնիւզէ իթիմատըմ օլ-
տուղունու տախի իլավէթէն պէեան
իտէպիլիրիմ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Թանք-
րէտ, գարաեա չըգըպ, ագտէմճէ
խանէլէրինտէ միսաֆիր գալմըշ օլ-
տուղու Պրբթանիալը Էլուա Սանտրիք
իլէ մատամ Իվօնա վէտալաշմաեա
կիթտի:

Պու թէվէքէլլի ատամլար, մէր-
գում տէլիգանլընըն զարիպ պիր սու-
րէթտէ էվլէնմիշ օլտուղու խապէրի-
նի մուխթասար սուրէթտէ իշիթտիք-
լէրինտէ, Ֆէվգէլատէ թէաճճիւպ
իթտիլէր, վէ էվվէլ պէ էվվէլ հօճա
Սանտրիք քէլամա աղաղ պիրլէ,

—Միւսիւ շըվալիէ, տէտի, ճէ-
նապը Հագգտան թէմէննի իտէրիմ
քի, խանէնիզտէ, շայէսթէ օլտուղու-
նուզ սաատէթ ու իգպալէ նայիլ օ-
լասընըզ:

—Պէն տէ պէնիմ միւհթէրէմ զէվ-
ճիմ կիպի թէմէննի իտէրիմ, տէտի
մատամ Իվօն պաշընը սալլտեարագ,
անճագ շու դատարընը սէօյլէրիմ քի,
պիզիմ Պրբթանիատա պէօյլէ էվլէն-
մէզլէր, վէ պու սուրէթլէ էվլէնէն
գօճալար իյի օլմազլար:

—Պանա էօյլէ կէլիեօր քի, տէեու
պէեան իթտի Թանքրէտ կիւլիւմսէ-
եէրէք, սիզ պէնիմ էվլիլիք էօմրիւմ-
տէ, միւսթագպէլ իչին պազը շիւպ-
հէլի հալլէր կէօրիւեօրսունուզ:

—Ալլահ իթմէսին, տէտի իհթի-
եար գատըն, Ֆագաթ նէ՞ իսթէրսի-
նիզ, միւսիւ շըվալիէ, պէն, պիզիմ
ճիվար քիլիսէնին պաշ բահիպինին
էֆքեարընտաեըմ, օ տէր իտի քի,
իւչ բազար իւսթ իւսթէ քիլիսէ իչին-
տէ, վէ գուտտասը շէրիֆ զէմանընտա,
էվլէնէճէք օլանլարըն իսիմլէրի
թէքրարլանմատըգճա, իտիլէն ագ-
տը իզտիվաճ մագպուլ վէ միւթէ-
պէր օլամազ, վէ զանն իտէրիմ քի,
օլ միւհթէրէմ զաթըն պու խուսուս-
տա հագգը վար իտի: Հէյ վահ,
էօյլէ հիսս իտիեօրում քի, օլ զաթը
միւհթէրէմ, չու էսնատէ վէֆաթ իթ-
միշ օլմալը տըր:

Պու քէլամլէրտէն սօնրա, Թանք-
րէտ մատամ Իվօնա, քէնտի խաս-
թալըզը զէմանընտա, կէրէք թապիպ
վէ կէրէք իլաճլար իչին թէէտիեէ ի-
տիլմիշ օլան մէպալիզի ճիւզիյէյի ի-
թա իյլէտի, վէ պատէհու մէրգուման
իլէ վէտալաշըպ, օրատան հարէքէթ
իթտի: Մէրգումուն աղիմէթի էսնա-
սընտա, մատամ Իվօն, քէնտի քէն-
տիեէ,

—Էօյլէ պիր մէլուն դարընըն ար-
գասընտան կիթմէսինի իսթէմէտիկիմ-
տէ, հագգըմ եօ՞գ մու իմիշ, տէտի,
չիւնքի, օ եօլտա պիր մէլուն մախլուգ,
պիր իզտիվաճ իչինէ եալընըզ բար-
մաղընը սօգաճագ օլսա, սահիհէն օ
իչթէ պիր տէսիսէ օլմագ լազըմ կէլիր:

Պիզ, մէրգումէնին չու քէլամլէրի-
նի էսասէն վէ գաթիէն գապուլ վէ
թաստիգ իթմէյիպ, անճագ շու դա-

տարընը պէեանա մէճպուրուզ քի, մատամ Սանտրիք, պիւսպիւթիւն հագգսըզ տէյիլ իտի, վէ զանն իտէրիզ քի, պու պապտէ օգուեանլարըմըզ տա պիզիմ իլէ հէմէֆքեար տըրլար։

* * *

Թանքրէտ, զէվճէսինին նէզտինէ ավտէթինտէ, էօյլէն օլմուշ իտի։ Մէզպուրէ, կիւզէլճէ վէ միւքէմմէլ սուրէթտէ թուալէթինի իքմալ իթմիշ օլտուղունտան, Թանքրէտ միւթէհայեիր դալարագ,

—Օ՛, Գարմէն, նէ՛ գատար կիւզէլլէշմիշսինիզ, տէտի։

—Օնա շիւպհէ՞ մի վար, պէն զաթէն կիւզէլլէշմիշ օլտուղումու պիլիրիմ, ճէվապ վիրտի կէնճ գատըն, պիր ճիլվէյի մախսուս իլէ, ֆագաթ մատտէ պունտա տէյիլ տիր, սիզ գաբթանընըզը կէօրտիւնիւզ միւ։

—Շիմտի օնուն եանընտան կէլիեօրում։

—Էյ նէ՞ վագըթ սէֆինէ եօլա չըգաճագ տըր։

—Էկէր Մարսուէնին պիզսիզ կիթմէսինի իսթէմէզ իսէք, սաաթ իքի պուչուգտա տէրունի սէֆինէտէ պուլունմագլըզըմըզ լազըմ կէլիեօր։

—Պէնիմ ճէսիմ սանտըգլարըմլա, էօյլէ տէյիլ մի, տէտի Մօրալէս։

—Հէր նէ հալ իսէ, ազիզ դայնըմ, վագթինտէ պուլունմալըրըզ։

—Էվվէթ, էվվէթ, վագթինտէ պուլունմալըրըզ, թէքրարլատը Գարմէն։

—Զաթէն հէր շէյիմիզ հազըր տըր, տէտի Մօրալէս։ Պէրէնիս տէ, Գարմէն իչին պիր թահթրէվան թութմաեա կիթտի, սիզին իլէ պէն արապա իլէ կիտէճէյիզ։

—Միւնասիպ, միւնասիպ, ճէվապ վիրտի Թանքրէտ։

Իլք կիւնտէն պէրու Մօրալէսին ֆիքրի պիր խուսուս իլէ իշթիղալ իտիպ, մէրգում պու սէպէպտէն, տայիմա թէրէտտիւտ վէ իզտիրապ իչինտէ իտի։ Շէօյլէ քի Մարսուէն սէֆինէսինէ, քէնտինին արապ գըյաֆէթիյլէ կիտէմէեէճէյինտէն, կիւնտիւզ վագթը հէր վագըթ քի սիմասըյլա կիթմէեէ մէճպուր օլաճագ իտի։

Վագտա շու սօն սաաթտա Մօրալէսին, Քիրինօեա թէսատիւֆ իթմէսի, միւճէրրէտ կէօրիւնմէզ իտի իսէ տէ, իհթիմալտէն պայիտ տէ տէյիլ իտի։ Իշթէ պու վէսվէսէլէր իլէ, սաաթ իքիտէ Գարմէն թահթրէվանա, վէ սաաթ իքիյի չէյրէք կէչէրէք Մօրալէս իլէ Թանքրէտ տախի արապալարընա բաքիպ օլարագ եօլա չըգտըլար։ Արապաճը արապաեը սիւրաթլէ սիւրմէսինտէն, Թանքրէտ Մօրալէսէ խիթապէն,

—Պու պէյկիր, պիզի տիւշիւրէճէք, տէտի։

—Խա՛երը, խա՛երը, ճէվապ վիրտի Մօրալէս, պու պէյկիր կէնճ վէ գուվվէթլի տիր վէ սէյիս տէ ուսթա տըր, իմտի գօրգմաերն, սէվկիւլիւ էնիշթէմ, վէ քէնտի քէնտինէ տէ, օն տագըգատան Քիրինօտան հիչ պիր գօրգում գալմաեաճագ տըր, տէեու իլավէ իթտի։

24

ՂԱՐԻՊ ՊԻՐ ՏՈՒԷԼԼՕ

Պէօյլէճէ արապա զաեէթ սիւրաթլէ կիտիպ, թապիաթիյլէ թօղու տիւմանա գաթտըղընտա, Մօրալէս քէնտի քէնտինէ վէ մէսրուրէն,

—Իշթէ պու իյի, տէմէքտէ իտի, վագաա սալլանըեօրուզ ամմա, լաեըգըյլա տա կիտիեօրուզ։ Իշթէ եիկիտ պիր պէյկիր, վէ ալեա տա պիր սէյիս։ Էկէր շու արա ճէպիմտէ պիր

դաչ բիալըմ օլսա իտի, պէլքի չբ-
գարբպ, շու սէյիսէ վիրիր իտիմ։
Թանքրէտ իսէ, արապանքն պու տէ-
րէճէ աճէլէ իլէ կիթմէսինի կէօրէ-
րէք, տիւչարը իզտիրապ օլմագտա
իտի իսէ տէ, գայնընա գօրգագ կէօ-
րիւնմէմէք իչին, սէս պիլէ չբգար-
մաեօր իտի։

Նիհաեէթ արապա, իքի գօլա
թագսիմ օլան պիր սօգագ աղզընա
վասբլ օլտու։ Սօլ թարաֆ եօլու լի-
մանա, վէ սաղ թարաֆ եօլու տախի
տօղրուտան տօղրու Բուէրթա տը Թի-
էրրաեա կէօթիւրիւր իտի։

Ալա իզտիրտա տէտի, Մօրալէս սէ-
յիսէ։ Պէյկիր իսէ, սօլ թարաֆա
տէօնէճէք եէրտէ, սաղ թարաֆտա-
քի սօգաղա տէօնտիւ։

—Էյ, պագսանա պանա, պաղբր-
տը Մօրալէս պիւթիւն գուվվէթիյլէ,
նէ տէտիյիմի իշիթմէեօրմուսուն։ Սա-
նա ալա տէրէշա տէմէեօրում, ալա իզ-
տիրտա տէեօրում։

Պու էմր իւզէրինէ, սէյիս նիմ
սուրէթտէ արգասընա տէօնէրէք,

—Անլատըմ, էֆէնտիմ, անլատըմ,
տէտի, ֆագաթ պէյկիր խըրպը տըր,
պէնի տինլէմէեօր, վէ բասթ կէլէ
կիտիեօր։

—Պէն էօյլէ օլտուղունա էմին ի-
տիմ, տէտի քէնտի քէնտինէ շըվա-
լիէ։

—Ալչա՛գ հէրիֆ, շիմտի սէնի պաս-
թօնումուն ալթընտա կէպէրթտիրի-
րիմ հա՛, տէտի Մօրալէս էլի իլէ սէ-
յիսէ թէհտիտ իտէրէք։

—Էֆէնտիմ, ճէվապ վիրտի ա-
բապ, սիզ պանա պիւթիւն գուվվէ-
թիմ իլէ պէյկիրի գօշտուրմագլըղը
էմր իթտինիզ, պէն տէ օնու իճրա
իթտիմ։ Շիմտի պէյկիր շիտտէթլէ
կիտէեօրսա, պունտա պէնիմ նէ գա-
պահաթըմ վար տըր։

—Պարի չալըշ քի տուրտուրասըն։

—Տուրտուրմաեա չալըշըեօրում
ամմա, միւմքին օլամաեօր։

—Տօն Կիւզման, տէտի Թանք-
րէտ, զանն իտէրիմ քի, պունտա
հիչ գօրգաճագ պիր շէյ եօգ տուր,
չիւնքի պիր ազտան պէյկիր եօրուլուպ
տա թէսկին օլուրսա, եինէ կէրի տէօ-
նէրիզ։

—Ֆագաթ, ղայպ օլան վագթի նէ
եաբաճաղըզ, ազիզիմ շըվալիէ, է-
կէր պիզ կէճիքիրիզ տէ կէմիտէ պիզ-
սիզ եօլա չբգարսա . . . ։

—Նէ չարէ, վագաա ֆէնա օլուր,
լաքին, իհթիմալ քի Գարմէն պու-
րատա դալաճագ օլտուղունտան, օ
վագըթ իճապընա պագարըզ։

—Ֆագաթ պու պէնիմ իշիմէ կէլ-
մէզ, տէտի Մօրալէս քէնտի քէնտի-
նէ, զիրա տիկէր պիր սէֆինէ կէլիպ
պուրատան կիտինճէյէ գատար Քի-
րինօ տա պիզի պուլուր։

—Նիհաեէթ, տէվամ իթտի Թանք-
րէտ, մատամ քի շու հալէ պիր չա-
րէ եօգ տուր, պու խուսուսա մու-
վաֆագաթ իթմէքլիկէ մէճպուրուզ։

Պու արալըգ արապա, Բուէրթա
տը Թիէրրաեը կէչմիշ իտի։ Սօլ թա-
րաֆտա, զիքրինի իթմիշ օլտուղու-
մուզ չիթտէ, օն պէշ կիւն էվվէլ
Մօրալէսին վէ Գարմէնին թէրք իթ-
միշ օլտուգլարը մաղարա միւշահէտէ
օլունմագտա իտի։ Պու մաղարանըն
իւսթ թարաֆընտա գօյու բէնքլի
պէզտէն էլպիսէ կիյինմիշ, վէ պօղա-
զընտան ավճըլարա մախսուս պիր
չանթա ասմըշ օլտուղու հալտէ, պիր
ատամ պուլունուպ, մէրգում, ան-
սըզըն չալը չըրբըլարըն արասընտան
զուհուր իլէ, եօլուն օրթասընտա
տուրտու։ Մօրալէս արապանըն էթ-
րաֆընտաքի թօզուն պէյազլըղը ի-
լէ, պու ատամը թանըտը, վէ տէրա-
գապ բէնկի սօլուպ, տիթրէր վէ ան-
լաշըլմազ պիր սէտա իլէ,

—Իշիմիզ ֆէնա, տէեու բէբէլէտի:

—Ֆագաթ նէ իչին իշիմիզ ֆէնա, տէտի շբվալիէ պիր թէպէսսիւմ իլէ, չինքի մուխաթարա օլտուղունու պիլմէեօր իտի, վէ պիլէմէզ իտի:

—Քիրինօ տուր, Քիրինօ, տէյի թէքրարլատը Մօրալէս, կիւճ իլէ անլաշըլապիլիր տէրէճէտէ եավաշ պիր սէտա իլէ:

Թանքրէտ, պու իսմի պիրինճի տէֆա իշիթտիկինտէն, պիր շէյ անլաեամաեարագ,

—Ֆագաթ ազիզ գայնըմ, սէօյլէեին պանա, Քիրինօ քիմ տիր, վէ պու ատամա թէսատիւֆ իթտիկիմիզտէն տօլաեը գօրգաճագ նէ սէպէպիմիզ վար տըր:

Մօրալէսին պու սիւալէ ճէվապ վիրմէեէ վագթը օլամատը, չինքի ամ սիւրաթլէ կիտէրէք, տօղրուճա Հինտլինին եանընա եագլաշմագտա իտի:

Մէզքիւր ամ կիւրլէ կիպի կիտիպ, Քիրինօնուն թա կէօքսիւնէ չարբաճագ իքէն, մէրգում, էլիյլէ ամբն եուլարընտան գուվվէթլիճէ թութուպ, տուրտուրթտու:

Թանքրէտ, պու մէճհուլ իւլ ահվալ ատէմին շու խըզմէթինէ թէշէքքիւր իթմէկէ հաղբրլանմագտա իքէն, մէրգումուն լէհճէսինտէ էօյլէ պիր զարազ ու ատավէթ էսէրի կէօրտիւ քի, քէնտիյի պիր հալը միւտաֆաաեա գօեարագ,

—Աճապա պու հէրիֆ տիվանէ մի տիր, նէ տիր, տէտի քէնտի քէնտինէ:

Մօրալէս իսէ, արապանըն շիլթէլէրի ալթընտա քէնտինի կիզլէմէք իսթէր իտի:

—Աշաղը էնինիզ, տէեու էմր իթտի Քիրինօ, ամիր պիր սէտա իլէ:

Պու էմր, Թանքրէտին թէքէպպիւրինէ տօգանարագ,

—Տօսթում, սիզ քիմսինիզ քի, պանա պու եօլտա էմր իտիեօրսունուզ, տէտի:

—Պէն քիմ միյիմ, ճէվապ վէրտի Հինտլի, վէ բարմաղըյլա չինկեանէյի կէօսթէրէրէք, պէնիմ քիմ օլտուղումու պու ատամա սիւալ իտինիզ: Պու ատամ սիզէ սէօյլէեէճէք տիր քի, պէն Քիրինօեում:

—Եինէ մի պու անլաշըլմազ իսիմ, ֆագաթ քիմ օլուրսանըզ օլունուզ, պէնտէն նէ իսթէեօրսունուզ:

—Սիզի էօլտիւրմէք իսթէեօրում:

Թանքրէտ արապատան աշաղը ինտի, վէ կիւլմէեէ պաշլաեարագ,

—Օ, միւսիւ, տէտի, օ նէ կիւզէլ թասավվուրունուզ վար տըր, վէ պու թասավվուրունուզու տա տօղրուտան տօղրուեա իգրար իտիեօրսունուզ, անճագ աֆվ իտէրսինիզ ճէսարէթիմէ, սիզի թանըմագ շէրէֆինէ նայիլ օլամատըղըմտան, սօյլէյինիզ պանա քի, պէնի նէ իչին էօլտիւրմէք իսթէեօրսունուզ, վէ պէնիմ վէֆաթըմ, սիզէ նէ ճիհէթլէ ֆայիտէլի վէ եախօտ խօշ օլապիլիր:

Քիրինօ պու արալըգ Մօրալէսին էլպիսէսինին եագասընտան թութուպ, օլ տէրէճէ շիտտէթլէ արապատան տիշարը չէքտի քի, պիշարէ չինկեանէ պիր ահ տէեու պաղբրարագ, իքի տիզլէրի իւզէրինէ տիւշտիւ. պատէհու թօղլար իչինտէ միւլէմմա օլան Իսբանեալըյը, Թանքրէտէ կէօսթէրէրէք, Քիրինօ իքինճի տէֆա,

—Օլ խուսուսու պու ատամա սօրունուզ, օ սիզէ սէօյլէեէճէք տիր տէտիք ա, տէտի:

Վէ սօնրա, միւթէհայեիր պիր հալտէ տուրմագտա օլան սէյիսէ խիթապէն, վէ մէրգումա, ագտէմճէ վատ իթտիկի իւզրէ տէրունինտէ էլլի բիասթրա օլարագ պիր քէսէ ամբպ,

—Արթըգ սանա իհթիեաճ գալմատը, կիտէպիլիրսին, տէտի:

Սէյիս, խոհ, հիւ պիր ճեվապ վիր-
մէյիպ՝ քէսէյի ալտը, վէ պէյկիրի-
նէ պինիպ, սիւրաթլէ օրատան կիմ-
ման: Ծագաթի քէնարիի պիր արապ
օլմագ հասէպիլլէ, թաւլիսթիլլէ մէ-
ըագլը օլտուղունտան, եիւղ առըմ
գոտար ուզագտա տուրտու, վէ ա-
րապտաքնը պիր տիվարքեն արդասքն-
տա կիլլէյիպ, քերթէնգէլէ կիպի,
չալը չըրըքլարքեն արասքնտան սիւրիւ-
նէրէք, մէրդուման իւչ նէֆէր էշ-
հասըք կէօրմէք, վէ սէօղլերինի իչիթ-
մէք տէրէճէսինտէ ևանլարքնա եագ-
լուշտը:

Կէլէվիմ պիր գաչ սաթքը եօգար-
տա պըրագմըշ օլտուղումուզ իչլերէ:

Հինտիներն, Սէրասկեր պու տոմա ո
ուէյէ ուէյլէէճէ տէր, տէյի թէ.քըար-
լամասքնտան, Թան.քրէա Մօրալէսէ
պագմահա պաշլատը:

Զէվալը չինկեանէ, թօղու եօլուն
իւսթինտէ տիզ չեօքմիշ վէ եահօտ
տահա ատղրուսու եասլանմըշ օլտու-
ղու հալտէ, տիթրէր էլլէրինի օլ տէ-
րեճէ սէհղէթլէ պիր պիրինէ գա-
վաշտուրմագտա, վէ լէհճէսի օլ մէր-
թէպէ ալշագլըդ վէ թէպէլլիւ իսա
իթմէ.քտաէ իտի քի, Ֆրանսըզ պիր
թէնէֆֆիւր վէ Ռուրահ տուլղուտու
հիտա իաէրէ.ք,

—Աղիզ գայնըմ, տէտի, պու
սինեօր Քիրինօ տէ յօր քի, քէնտիսի-
նէն, պէնիմ ալէ յհինտէ օլան ղարագ
ու տոտալէթի իւզերինէ, սիզ պանա
մաղուտմաթ վիրէպիլիր իտիչսինիզ: Պու
պանա ղարիպ կէօրինիւեօր, ֆագաթ
նհհայէթ չու միւշ.քիլին նէ օլտուղու-
նու պանա անլաթմանըզ իչին, սիզէ
միւրաճաատթ իտէրիմ: Խմնի պիլտի-
կինիզ հէր նէ իսէ, պանա սէօղլէ.յինս:

—Հէյ վահ . . . ըէրէլէտի Մօրա-
լէս:

—Սէօյլէ.յինիզ, ըէճա իտէրիմ,
սիզէ պէ.քլէեօրում, հէմ սինեօր Քի-
րինօ տա ըէ.ք թէլաշ իչինտէ կէօրիւ-
նիւեօր, պունատան պաշգա, պիլերսի-
նիզ քի, ղայպ իտէճէ.ք վագթըմըզ
եօգ տուր:

—Հէյ վահ . . . ըէրէլէտի չինկեանէ իքինճի տէֆա օլարագ:

—Պագ չու ալշագ հէրիֆէ, լաֆ
իթմէ.ք տէ յհիզ, գօրգուտունատան տիթ-
րէեօր, վէ տէհղէթինտէն քէօթրիւմ
օլուեօր:

Քիրինօ պու սէօղլերի սէօյլեվէրէ.ք,
թահգիր իլէ տէ Մօրալէսէ պիր թէքը
մէ վուրտու:

Պու խուսուս Թան.քրէահին օ տէրէ-
ճէ հիտտէթինի մուճիպ օլտու քի,
Հինտիներն իւզերինէ հիւճումի իթ-
մէ.ք իսթէտի իսէ տէ, նէ չարէ քի
քէնտիսինին սիլահը օլմաեըպ, Քիրի-
նօնու իսէ, թիւֆէնկինտէն մատտա
պիր տէ ուզուն եամթաղանը օլտու-
ղունատան, ճէսարէթի իտէմէտի: Պու-
նունլա պէրաբեր չէճաաթը, ֆէվ-
գելատէ տէրէճէտէ օլմաղա,

—Միւսիւ Քիրինօ, տէտի թէհտի-
տամիզ պիր սուրէթտէ, պէնիմ գայ-
նըմ օլան պիր ասքըղատէյի, պէնիմ
հուղուրումտա պէօյլէ թահգիր իթ-
մէնիպի մէն իտէրիմ, անլատընը՞ղ մը:

—Պո՛ւ մու տուր ասքըղատէ, տէտի
Քիրինօ, աեապընը Մօրալէսին ումու-
զունա տաեաեարագ, աատամ սէնտէ,
սիպէ քէնտիսինի ասքըղատէ վէ զէն-
կին կիպի կէօռթէրմիշ օլան պու պէօ-
յիւ.ք էֆէնտի, տէֆիլ, գաչագ հայ-
տուտ, վէ Ալլահըն տէրեահքնտան
գօվուլմուշ իտապս չինկեանէնին պի-
րի տիր: Պու հէրիֆ, պունատան օն
պէշ կիւն էվվէլ, չու կէօրտիչիւնիւզ
մաղարանըն իչինտէ նաշար իտի, վէ
դըզգարնատաը Դարմէն իլէ պէրապէր
մէ յտան մահէլլերէ վէ ոօգագ աղըզ-
լարընա կիտիպ, թիւրքի չաղըրըր,
վէ պիր գաչ բարա տիկէնմէ.ք իչին
գումաղտանէլէրէ կիտէր իտի,

Թանքրէտ պու արալըգ, «Պու միւմքին տէյիլ տիր, եալան սէօյլէեօրսունուզ» տէեու պաղբրաճագ իքէն, պիրտէն պիրէ խաթրընա պիր վագաա կէլէրէք, Գախյա տիւ Բազէօ սօգաղընտաքի գումարխանէնին տէրունինտէ կէօրտիւկիւ թէք կէօզ միւզիգաճըյլա եիւզիւ էօրթիւլիւ չէնկի գըզը կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէլտի, վէ սախթէ տօն Կիւզմանըն մէրգում միւզիգաճը օլտուղունու, վէ Գարմէնին տէ մէզպուրէ չէնկի գըզը իտուկինի խաթըրլատը, վէ քէմալի հիտտէթ վէ քէտէր իլէ բէբէլէեէրէք,

—Տիմէք, անլէր իմիշլէր, տէտի, ա՛հ, ալչագլար վէ խայինլէր, նա՛սըլ պէնի ալտաթտըլար:

Պատէհու Թանքրէտ տէրին պիր քէտէր վէ սուսլուգ իչինէ տալտըղընտա, Քիրինօ մէրգումուն շու սիւքիւթինէ ըիաեէթ իթտի:

Մօրալէս իսէ, թօզուն իչինտէ եաթմըշ օլուպ, տիթրէեէրէք քէնտի քէնտինէ,

—Պէն հէր հալտէ ղայպ օլտում, էկէր Քիրինօտան եագայը գուրթարսամ, շըվալիէտէն գուրթարամաեաճաղըմ, տիմէքտէ իտի, վէ ճանընը, Իսբանեօլ բուզնամէսինտէ մէվճուտ օլան պիլճիւմլէ ազիզլէրէ թավսիեէ իյլէմէքտէ իտի:

Թանքրէտ իսէ, պաշընը եօգարը գալտըրարագ,

—Միւսիւ, տէտի Քիրինօեա, գավի վէ ճիւզիճէ միւթէէսիր պիր սէտա իլէ, պունլար պէնի ալտաթմըշլար, վէ պէն տէ ահմագլար կիպի ալտանմըշըմ, ֆագաթ պու խուսուս եալընըզ պանա, վէ պու պապտէ քէնտիլէրինէ մալիւմաթ վիրէճէք օլտուղում ատամլարա բաճի տիր, պունուն իչին սիզին ղարազ ու ատավէթինիզի անլաեամաեօրում: Աճապա պէնիմ իլէ էյլէնտիքլէրի՞ իչին մի սիզ պէնի էօլտիւրմէք իսթէեօրսունուզ:

—Էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վիրտի Հինտլի, պէն սիզի էօլտիւրմէք իսթէեօրում, չիւնքի պէն Գարմէնին նիշանլըսը իտիմ, սիզի էօլտիւրմէք իսթէեօրում, չիւնքի եէմին իթտիմ քի, պէն սաղ օլտուգճա, Գարմէն պէնիմ օլաճագ տըր, տէյի, վէ հէր հանկը կիւն քի անըն էլի տիկէր պիր ատէմին էլինի թութաճագ օլուրսա, կէրէք օ ատամը վէ կէրէք պիզզաթ Գարմէնի բարչալաեաճաղըմը ահտ իթմիշիմ տիր: Սինեօր, պէն պիր Հինտլիյիմ, անլատընը՞զ մը, վէ պիր Հինտլի հէր հանկը շէյի եաբմայը եէմին իտէրսէ, իճրասընտա պուլունուր:

—Բէք ալէա, ազիզիմ, տէտի շըվալիէ ճիւզիճէ իսթիհզա իլէ, պէն տիւնեատա, հէր քէստէն զիեատէ եէմինին գըյմէթ վէ էհէմմիյեէթինի թանըրըմ: Իմտի, մատամ քի պէնի էօլտիւրմէք իսթէեօրսունուզ, պունա պէն տախի բույի մուվաֆագաթ իտէրիմ: Իմտի սիլահըմ պուլունմատըղընտան, վուրուն, վէ էօլտիւրիւն պէնի:

—Խա՛եբր, խա՛եբր, տէեու ճէվապ վիրտի Քիրինօ, եէրէ էյիլիպ, վէ չալը չըրբըլարըն ալթընտան, քէնտի օմուզունտաքի թիւֆէնկէ միւշապիհ պիր թիւֆէնք ալարագ, պէն սիզի էօլտիւրմէեէճէյիմ, իլլա իքիմիզ տախի այնի սիլահլարը գուլլանարագ, տուէլլօ իտէճէյիզ:

—Իչթէ պու ղարիպ, տէտի Թանքրէտ քէնտի քէնտինի թօբլաեարագ, թիւֆէնք իլէ տուէլլօ, պէն էօմրիւմտէ չօգ տէֆա տուէլլօ իթտիմ ամմա, հէր տէֆասընտա գըլըճ իլէ իթտիմ: Ֆրանսատա պէօյլէ ղարիպ տուէլլօ իտիլտիկինի ասլա կէօրմէմիշիմ տիր: Հէր նէ հալ իսէ, էյ նէ՞րէտէ պու տուէլլօեու իճրա իտէճէյիզ:

—Շու չիթ տէրունինտէ, տէեու ճէվապ վիրտի Հինտլի, մէթրուք պիր հալտէ պուլունան գուլիպէնին էթրաֆընտաքի պաղչէյի կէօսթէրէրէք։

—Բէք իյի, տէտի Ֆրանսըզ։

Պատէհու Քիրինօ, իքի թիւֆէնքլէրի ալարագ, վէ խասմինէ թագտիմ իտէրէք,

—Իքիսինտէ տէ պիրէր գուրշուն վար տըր, իմտի հանկըսընը իսթէրսէնիզ, ալընըզ, տէտի։

Թանքրէտ բասթ կէլէ պիրիսինի ալըպ,

—Պէն հազըրըմ, տէտի։

—Սիզ էօնտէն կիտին, պէն տէ արգատան կէլիեօրում, տէեու ճէվապ վիրտի Քիրինօ։

Այնի վագըթտա, մէրգում Հինտլի եէրէ էյիլտի, վէ Մօրալէսին պօյնունտան թութուպ, աեաղա գալտըրտը, վէ ճիւզիճէ մուգավէմէթինէ նիսթէպէն, մէրգումու քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ ճէպրէն չիթէ կիրտիրտի։

—Պու հէրիֆ պէնի պօղազլաեաճագ, տէտի Մօրալէս քէնտի քէնտինէ, արթըգ սօն սաաթըմ կէլտի, իմտի, եա՛ պէնիմ մուհաֆըզըմ օլան ազիզ, պանա մէրհամէթ էթ։

Մուախխարէն Հինտլի, ուզուն եաթաղանընը չըգարարագ, Մօրալէսի եէրէ եաթըրտըղընտա,

—Մի՛ւսիւ, տէտի Թանքրէտ եիւքսէք սէտա իլէ վէ տէհշէթլէ, նէ՞ եաբըեօրսունուզ, սագըն շու հէրիֆի էօլտիւրմէյինիզ, չիւնքի մէրգում քէնտիյի միւտաֆաա իթմէտիկինտէն, պունու էօլտիւրմէք խայինճէ ալչագլըգ սաեըլըր։

Քիրինօ, պու սէօզէ ճէվապ վիրմէտի, վէ չանթասը տէրունինտէն ուզուն վէ ինճէ պիր իբ չըգարարագ, եաթաղանըյլա իքիյէ պէօլտիւ։

Պատէհու մէզքիւր իբին պիր բարչասըյլա Մօրալէսին էլլէրինի սըրթընտան, վէ տիկէր բարչասը իլէ տախի մէրգում չինկեանէյի, հէման պաղչէնին եանընտա պուլունան պիր աղաճ քէօքիւնէ պաղլատը։ Ագտէմճէ զիքրինի իթմիշ օլտուղումուզ մէրագլը սէյիս իսէ, մէզքիւր աղաճտան տէօրթ պէշ ատըմ ուզագտա կիզլէնմիշ իտի։

Հինտլի, պու իշի պիթիրտիքտէն սօնրա, Թանքրէտին իշիտէպիլէճէկի պիր սէտա իլէ,

—Պիզիմ իշ պիթտիքտէն սօնրա, հիչ տէյիլ իսէ պիր տագըգատան շու հէրիֆի պու հալտէ պուլմաեա գաթիէն էմին օլուրում, տէտի։

—Էվվէթ, էվվէթ, տէեու պէեան իթտի շըվալիէ, պիր ազտան մէրգումու օ հալտէ պուլաճաղըմա պէն տէ մէմնուն օլուեօրում։

—Հէյ վահ, հէյ վահ, տիմէքտէ իտի Մօրալէս քէնտի քէնտինէ, ղալիպ հէր քիմ տախի օլսա, պէնիմ իշիմ խարապ տըր։ Պէնիմ իչին պիր չարէ վար տըր քի, օ տախի պու իքի հիտտէթլիլէրին եէկտիկէրլէրինի էօլտիւրմէլէրի տիր։ Ա՛հ, ազիզ Մէրեէմ անէ, էկէր պէնի պիր միւճիզէ իլէ շունլարըն էլինտէն գուրթարաճագ օլուր իսէն, սանա կիւզէլ պիր մում եագմաեը վատ իտէրիմ։

—Ազիզիմ միւսիւ Քիրինօ, տէտի շըվալիէ, պիզիմ տուէլլօմուզ իչին, իխթիեար իթտիկինիզ մահէլլ, բէք ղարիպ տիր։ Պիլիրմիսինիզ, պու բէք պիւյիւք պիր մատտէ տիր, հալ պու քի վիճուտիմիզին եարըսընա գատար ուզանան շու պիւյիւք չալը չըրբըլարըն արասընտա պէօյլէ պիր թէշէպպիւս իճրա իթմէքլիք, խայլիճէ կիւճ օլաճագ տըր։

—Էֆէնտիմ, պէնիմ պու մահէլլի իխթիեար իթմէքլիկիմտէն մագսէտ, թարաֆէյն պէյնինտէ, միւսավաթը պագի սագլամագ իչին տիր։

—Նէ՞ տիմէք խսթէեօրսունուզ :

—Շունու տիմէք խսթէեօրում, սինեօր քի, պէն էօմրիւմիւ օրմանլար իչինտէ կէչէրիրիմ, վէ ավճըլըգ պէնիմ սանաթըմ տըր : Պէնիմ նազարը տիդգաթըմ, գարթալ գուշու կիպի ուզաղը կէօրիւր, պունտան պաշգա, աթաբղըմ թիւֆէնք տէ պօշա կիթմէզ, վէ գուրշունում տա, պիր խուրմա ազաճընքն թէբէսինտէ տուրան պիր քիւչիւք գուշա նիշան իտիլմիշ օլսա, եինէ մահէլլի մագսուտինէ վասըլ օլուր : Պու հալտէ, էկէր պէն պիրինճի տէֆա աթէշ իտէճէք օլուր խսէմ, սիզ էօլմիւշսիւնիւզ տիմէք տիր : Իմտի, թէքրար իտէրիմ սիզէ քի, պէն սիզի էօլտիւրմէք խսթէմէմ, սիզին հաեաթընըզ պանա լազըմ տըր, զիրա, վագաա սիզ պէնիմ տիւնեատա էն զիեատէ սէվկիւլիւմ օլան պիր մախլուգու էլիմտէն զասպ իթտինիզ, ֆագաթ պէնիմ հագգըմտա ասլա գապահաթլը տէյիլսինիզ, սիզ պէնի ալտաթմատընըզ վէ խիեանէթ տախի իթմէտինիզ, պինապէրին պէն զարէզ ու ատավէթիմտէ տէ հագգանիեէթ իւզրէ հարէքէթ իթմէք խսթէրիմ : Շու հալտէ սիզին գուրթուլմանըզ իչին եալընըզ պիր թէտպիր վար տըր քի, օ տախի շու տուր. եանի շու մաղարաեը կէօրիւեօրմուսունուզ :

—Էվվէթ :

—Իմտի, պաղչէնին իքի ուճլարընտա էօյլէ պիր սուրէթտէ տուրալըմ քի, պու մաղարա արամըզտա գալսըն :

—Ֆագաթ օ հալտէ պիրի պիրիմիզի կէօրէմէյիզ, տէտի Թանքրէտ, պու ղարիպ տուէլլօնուն մուգատտէմաթընտան հիչ պիր շէյ անլաեամաեարագ :

—Իշթէ պէնիմ տէ ասըլ միւրատըմ օ տուր :

—Հալպու քի սիզին պու տէտիյինիզտէ հիչ պիր իյզահաթ եօգ տուր, անճագ, էկէր էֆքեարընըզը նիհաեէթինէ գատար թարիֆ վէ իյզահ իտէճէք օլուրսանըզ, պէլքի պիր շէյ անլաեապիլէյիմ :

Հինտլի պու սէօզ իւզէրինէ շէօյլէ տէվամ իթտի.

—Պիր քէրրէ գարշըլըգլը տուրաճագ օլուր խսէք, իւչ տէֆա էլլէրիմի վուրաճաղըմ, վէ օլ տագըգատան իթիպարէն, հէր պիրիմիզ, քէնտի էօմրիւնիւ միւտաֆաա խտիպ, խասմինի էօլտիւրմէեէ չալըշմալը տըր:

—Բէք իյի, բէք իյի, տէտի Թանքրէտ, պու տուէլլօ վագաա պիր ազ պէտէվիլէրէ մախսուս խսէ տէ, բէք ղարիպ տիր :

Պատէհու քէնտի քէնտինէ,

—Զանն իտէրիմ քի, տէտի, էկէր ճէնապը Հագգ պէնիմ էօմրիւմիւ մուհաֆազա իտէճէք օլուր խսէ, վէ էկէր Ֆրանսաեա պիլ ավտէթ, պու վագըաեը նագլ իտէճէք օլուր խսէմ, շու հիքեաեէմ չօգլարընթէաճճիւպինի մուճիպ օլաճագ տըր :

—Սինեօր, տէտի Հինտլի, սիզէ պէքլէեօրում :

—Հազըրըմ, տէեու ճէվապ վիրտի Թանքրէտ :

Պունուն իւզէրինէ, իքի տէլիգանլըլար, մաղարանընգաբուսունա կէօթիւրիւր եօլտան պիրլիքտէ եիւրիւմէկէ պաշլատըլար, վէ մէզքիւր գաբուեա վիսուլլէրինտէ տուրտուլար, վէ Քիրինօ Ֆրանսըզա խիթապէն,

—Պէն սաղա կիտէճէյիմ, սիզտէ սօլա կիտինիզ, տէտի :

—Բէք իյի, տէեու ճէվապ վիրտի Թանքրէտ :

Պէօյլէճէ, Ֆրանսըզ իլէ Հինտլի եէկտիկէրլէրինտէն այրըլըպ, ուզագլանտըլար : Մօրալէս, պու արալըգ քէնտի քէնտինէ,

—Եթէ ալիւր չունայ չունի ալեւրագործ, եագտանը դուրթարտաճագ, վէ պէն ենինէ Քիրինօ նամ զալիմ չէ յիրտանքն քէնչէսինտէն դուրթուլտանտաճաղըմ, ահ, նէ մուսիպէթի հալ, ահ Գարամէն, մէլտանէ Գարամէն, չու սէնին թամահ քեաթ խաեալէրին իլէ, սէնին սէֆիլ գարքնտաչէնքն պաչքնը պագնէ պէլաարտա տիւչար էյլէսին, տիմէ քան խոյ:

Չինկանենէն թախմինի պիւտուիւթինն նանըշ խոյ, չինքի Թանքրէտ ասա ֆիլար իլմէյի խաթրընտա պիլէ կէթիրմէնէրէ, թախտիս օլնան մունէյլտէ տուրտու, վէ թիւֆէնկինի մուայենէն խէրէ, միւքեմմէլ օլտուղնու անյատը: Պատէհու մէրդում, չու սըրատա նէ եօլտա հայրէ քէթ խաէճէկինի, վէ նանըլ տավրանաճաղընը քէնտի քէնտինէ պիւաղ խաերէ, պէ քէմէկէ պաչղատը:

Պու արայըգտա, իւչ տէֆա էլ չըրնտաք սէմ իչխանըտի: Պունուն իւղէրինէ, Ֆրանսըզ պիր սիպինի եէրէ գօճատագ, չալը չըրըլտըրըն ապրատընան հէմտան գայդ օլտու, չինքի սեաւտտա տուրտուղնուտա պիլէ, մէգքիւր չալը չըրըլտար կէօքտունէ գատար չըգմադտա խոյլէր:

Թանքրէտ, պէօյլէճ կիզլէնէրէ, վէ թիւֆէնկինի ումտուղնտա տաճատ ևարագ, Քիրինօհու կէօրտիւկիւնտէ, հէմտան մէրդումու վուրապիլէճէ պիր վաղիեէթտէ պուլտընտուղնու զանն իլմէ քտէ խոյ: Հալ պու քի Հինտլինէն էլմէթիտագ իյլէտիկի թէրքիպ, Ֆրանսըզըն իլմէթիտագ իյլէտիկի թէրքիպէն պիւթիւն պիւթիւն պաչգատ տիւրլիւ խոյ:

Մէրդում Հինտի, իշարէթի վէրտի քտէն ածնրտ, խատմի թարտաքընտան կէօրիւլէպիլէճէկինի տէ տալտ ֆիլմուր իլմէկէէրէ, մաղարատան քէնտինի թէֆքիր իլմէ քտէ օլան ևիւզ տաքմիջդ մէտաֆէյի կէչմիշ, վէ մաղտրանըն տիվարը արգտաքնա կէչէրէ, [illegible] օրատտա թախքիլ վիճուտինի մուհաֆտզա թահրիքնա ալմըշ խոյ: Եալընըզ անլընըն նըսֆիքյտա կէօղէրի, մէգքիւր էտի պինանըն քէօչպինտէն չըգըպ, չալը չըրըլտարա տօգունմադտա խոյ:

Շու վազիեէթտէ, Քիրինօ, Թանքրէտէն քէնտինէ կէչմէք իւղրէ կէչճէք օլտուղու չիրին նըսֆիքնա հաքիմ խոյ: Պու հալտէ իքի խատմ լէր, բարմագլարը թիւֆէնքլէրինին իւզէրինտէ օլտուղու հալտէ, տտէթա տանէմ կինի գըմըլտանմաեարագ պէ քէմէքտէ խոյլէր:

Պէօյլէճ պիր խայլի վագըթ կէչտի: Պու էտնատէ Թանքրէտ, օլ կիւնէ գատար հիտա իլմէմէմիշ օլտուղու պիր տուղուշու հիտա իյլէմէկէ պաչըմըշ խոյ: Հալ պու քի, մէրդում Ֆրանսըզ, գօրգու տէտի քլէրի չէյի տալտ պիլմէտինիճտէն, մէգքիւր տուղուտու տախի տէհչէթ տուղուտու օլմտնէքտ, իւլտ պիր իլմիկտագը միւքետտէր տուղնտու խոյ քի, եիւրէկինին չարըքնիճքտընը պագչէն քէսպի իչխիտտատ վէ պագչէն տախի թէսկինի իլմտիքիր խոյ: Չինքի Թանքրէտ, զաթէն չօգ տէֆտ տուէյլօյարտա էօլիմինն գարչըտընա չըգմըշ, վէ տէհչէթլի խատմիլէր գարչըտընտա պուլտունմուշ օլմադչէ, պէօյլէ մուխաթարալը վագըթլարտա, էլէյլէ սիլահը թուխտուղու հալտէ, տէրուննէն տաքին, վէ տուտագլարը թէպէսիմ հալինտէ կէօրիւնիւր, վէ օլ պատատէ տալտ ֆիլմուր իլմէզ խոյ:

Պիլաքս պու սըրատտա, մուխաթարա օլտուղու տալտ կէօրիւնմէէօրտու: Ծատաթի էտատէն մուխաթարա եօգտէյիլ խոյ: Նէօյլէ քի մէգքիւր մուխաթարա զահիրտէ օլմամտըքյտա, տահա պինտատէ տէհչէթամիշ խոյ,

վէ թիւֆէնք աթէչլինին նէ վագըթ վէ գանղը մահէլլատէն զուհուրա կելէճէկի, խաթը ու խաեաշ իլէ անլաշըլամամագաա խոի։

Պունատան տօլաեը թանքրէա, պիր նէվի իզտիրապը գալպ էչինաէ պուլունմագաա խոի։

Մէրգում, մէղքիւր հիսսի միւքէտաէրի խաթըրընատան իզալէ իթմէք իւզրէ, զիհնինի պաշգա պիր խուսուս իլէ իշղալ իթմէք խաթէտի իսէ տէ, ֆիքրի տայիմա, վագը օլան վէ գանղը պիր մէնզարէ իլէ խութամ պուլմագ իւզրէ պուլունան վուգուսաթլարա հասը օլունմագաա խոի։ Նէօյլէ քի, Հավանաատա իսքեան իթտիկի միւտաէթ զարքընատա վագը օլան, եանի Ֆուտօյեան սէֆինէսինտէքի ըէֆիկէյլէ իթտիկի տուէլլատան, թա գարիպ պիր գօմէտեանքն սօն ֆաալը մագամընատա իճրա խոլէն ագաը նի քեահը զէմանընա դաատար վուգուա կելէն պիլճիւմլէ հալլէը, հէմման պիր գաչ սանիևէտէ, մէրգում տէլիֆանլընէն կէօղիւ էօնիւնէ կելտիլէր։

Թանքրէա, պիր պալաըդ Գարմէնի, եանի օլ կէնճ, կիւզէլ վէ տիպիկ գըզը տաևի խաթըրլաաը քի, մէրգումէյի քէնտիսինին աեարը զանն իտէրէք, անընա թէէհիւլ իթմիշ իքէն, մէղպուրէ հագըգաթը հալտէ, զաեէթ եանա սընըքտան պիր մանըպուգ օլաշ, պիր ալչագ, վէ ատի ֆանէնին գըզգարընատաշը, վէլհասըլ պիր չինկեանէ վէ չէնկի գըզը խոի։

Պունատան պաշգա, մէրգում Ծըբանաըդ տէլիֆանլըաը, քէնտիսինի պիր ագաը նի քեահ տուղաղընա միւչիմէք իչլին, Մօլալէս վէ Գարմէն Թարաֆընատան իճրա օլունան օեուՆատն պիլճիւմլէ թէֆէրրուաթընը տէր խաթըը իլլէտի, վէ եիւրէկլինատէ աչըմըշ օլան շու եարէնին բէք աղըը, վէ գանլը պիր եարէ օլտուղունու հիսա էթտի։

* *
*

Ենինէ թէքրար խաէրիզ քի, տագըգալար կէչմէքտէ, վէ Թանքրէա իլէ Քիրինօ իսէ, հալէա գըմընատան տուրմագտա օլտուգլաըընատան, շու հալին ուզանմասը, քէնտիլէրինէ բէք միչքիւլ կէօրիւնմէքտէ խոի, չինքի էօլմէեէ վէ եաախօտ էօլտիւրմէեէ հագըը պուլունան աատմլէը, պէօյլէ պէքլէմէք մէճպուրիեէթինէ տիչար օլտուգլարընտա, զանն խէրսին քի վագըթ տախի պունլար իչին, եիւզ միսլի արթար, հաթթա սանիևէլէր պիլէ ճէսամէթ քէսպ խէրլէր։

Մօլալէս պիլէ, իչին պու գատար ուզանմասընատան տօլաեը թէտաճճիւպ իթմէքտէ իքէն, պիրտէն պիրէ արգա թարաֆընատան, զաեէթ եավաչ սէտտա իլէ, շու սէօղլէրին մընըքտանտըղընը իչիթտի.

—Սինեօր տօն կիւզման, պէնի տինլէյինիզ, ֆագաթ էկէր եաչամանըդը խաթէրտէնիզ, տալա գըմընատանմաեընըզ, վէ սիզ տէ պէնիմ սէտամլէ ճէվապ վէրինիզ, էչխաեեօրմուտտուեուզ։

—Էվվէթ, էվվէթ, բէրէքէտի չինկեանէ, վէ սիզ հէր քիմ խաէնիզ, վէ էկէր գալպինիզտէ պիր աէրճէ մէրհամէթ վէ չէֆգաթքընըզ վար իտէ, պիլճիւմլէ ազիզլէրին խաթընը իչին օլտուն, պանա եարտըմ խոինիզ։

—Սինեօր տօն կիւզման, տէվամ իթտի մէղքիւր սէտ, սիզ զայպ օլմուշ պիր զաթտընընըզ։ Պունուն պէօյլէ օլտուղունու պիլտըտինիզ, վէ պուննա խսքեաթ օլմուշտունուզ, տէ յիլմի։

—Էվվէթ, էվվէթ, պանա եարտըմ իթմէզտէնիզ, պիւսպիւթիւն զայպ օլ-

մուշում։ Ծագաթ սիզ պիր միւրիւվ-վէթլի ատէմ օլտուղունուզտան, պանա եարտըմ իտէճէկինիզէ ասլա շիւպհէ իթմէմ, վէ սիզէ էպէտի պիր շիւքրանիեէթ վատ իտէրիմ։

—Սաղ գալմաեա զիեատէ արզունուզ վա՞ր մը տըր։

—Օ տա սէ՞օզ միւ։

—Ծագաթ սաղ գալմագ իչին, պանա նէ՞ վիրիրսինիզ։

—Տիւնեատա նէ վար նէ եօգ վէրիրիմ։

—Իքի տուպլօն (1) վէրի՞րմիսինիզ,

—Իքի տէ վիրիրիմ, տէօրթ տէ վիրիրիմ, օն տա վիրիրիմ։

—Օն տուպլօ՞ն մու, սահի՞հ մի։

—Շիւքրանիեէթիմ տէ պաշգա։

—Պանա շիւքրանիեէթ ֆալան լազըմ տէյիլ տիր, տուպլօնլարա պագալըմ, տուպլօնլարըն վա՞ր մը տըր։

—Էվվէթ, վար տըր։

—Իւզէրինիզտէ՞ մի տիր։

—Էվվէթ, իւզէրիմտէ տիր։

—Էօյլէ իսէ վիրին քի, սիզի գուրթարաեըմ։

—Հէ՛յ վահ, ճէպլէրիմի եօգլաեամամ, չիւնքի էլլէրիմ սըրթըմտան պաղլը տըր։

—Էկէր մատտէ էլլէրինի չէօզմէք իսէ, պու գօլայ տըր։ Անճագ էկէր պանա վատ իթտիկին տուպլօնլարը վիրմէքսիմին գուրթուլմաեա չալըշաճագ օլուր իսէնիզ, շիմտիտէն սիզէ խապէր վիրէյիմ քի, եարտըմա կէլին տէյի պաղըրըր, վէ սիզի պէթէքրար տէրտէսթ իթտիրիրիմ։

—Օլ պապտէ ասլա վէսվէսէ իթմէյին, էլիմ պիր քէրրէ սէրպէսթ օլաճագ օլուր իսէ, սիզի պիր տագըդա վէ պիր սանիեէ պիլէ պէքլէթմէմ։

Պու արալըգ պիր ինոան վիճուտի, եբլան կիպի չալը չըրբըլարըն վէ օթլուղուն արասընտան կէչէրէք, պիր ատի չագընըն աղզը, Մօրալէսին պիլէքլէրինի գավիէն պաղլամագտա օլան պիր իբի քէստի, վէ մէրգում չինկեանէնին քէչէլէշմիշ բարմագլարը պիր քէրրէ սէրպէսթ պիր հալէ կէլտիկինտէ, մէրգում, տէրագապ ճէպլէրինի եօգլաեարագ, օն ատէտ ալթուն չըգարտը, վէ պունլարը ալմագ իւզրէ, քէնտիսինէ տօղրու ուզանմագտա օլան սիեահ պիր էլին իչինէ գօյտու։

Չինկեանէ, պաշընը նիմ սուրէթտէ չէվիրտի, վէ ֆէվգէլատէ պիր թէաճճիւպլէ, քէնտիսինի մէզքիւր տուզաղա տիւշիւրէն, վէ շիմտի տէ պու տուզագտան գուրթարմագ իչին, քէնտիսինտէն պէտէլ ագչէսի ալմըշ օլան ատէմ, քէնտի արապաճըսը օլտուղունու թանըտը, վէ քէլամա աղազ իլէ,

—Իշթէ, օղլում, տէտի, իւճրէթինի վիրտիմ, արթըգ սօն իբի տէ քէս, հէմ չաբուգ քէս . . . ։

—Շիմտի քէսէրիմ, սինեօր տօն Կիւզման, տէեու ճէվապ վիրտի արապ սէյիս, վէ պիր քէրրէ սօն իբի քէսէճէք օլուր իսէմ, չիթին արալըզընտան կէչինիզ, վէ դըչ իբինի չէօզիւպ, դաչմաեա պագընըզ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, արապ ղաեէթ թէլաշլէ իբի քէսմէեէ պաշլատը։

Պու վագըալար չիթին աշաղը թարաֆլարընտա վուգու պուլտուղու սըրատա, տիկէր թարաֆտա Հինտլի Քիրինօնուն լէհճէսինտէ տէ, ֆէվգէլատէ պիր իզտիրապ միւշահէտէ օլունմագտա, վէ քէնտի քէնտինէ,

—Քի՞մ պիլիր քի, տիմէքտէ իտի, պու Ֆրանսըզ պէնիմ ահմագճա խալիսէթիմտէն խթիֆատէ իտէրէք, պիր ալչագ քիմսէ միսիլլու ֆիրար իթմէմիշ օլսուն։ Ա՛հ, իշթէ շիմ-

(1) Պիր տուպլօն 86 ֆրանգ տըր։

տի պէն պու հալի անլաեաճաղըմ ։

Ֆիրինօ , պու սէօղլերի սէօյլէտի-քտէն սօնրա , տիվարըն արգասրնտա սըղքնմըշ օլտուղու մահէլլի թէրք իթմէք , վէ թանքրէտին պուլունտու-ղու մահէլլէ տօղրու իլերլէմէք իւղ-րէ , պիր հարէքէթտէ պուլունտու , ֆագաթ մուախթարլէն գալպինտէ պիր էմրի պասիրէթ հիսսի վէ եախօա էմնիեէթսիղլիք տուդղուսու հասըլ օլարագ , մէղքիւր թասավվուրուն-տան ֆէրաղաթ կէլտի ։

—Պիր տագըդա տահա պէ-քէ-յիմ պագալըմ , տէտի քէնտի քէնտինէ , վէ պու արատա , Հայր Ռէ , Ուղջան Ֆեղ Մուհամմէտ , վէ Հասանօղլ տուալարընը սէօյլէրիմ , վէ Հասանօղը թէ-քիվիլ իթտիքտէն սօնրա , թէհլի-քէ-յի կէօ-զէ ալարագ , մէրգումի Ֆրանսըզըն պուլունտուղու մահէլլէ տօղրու կի-տէրիմ . . . ։

Պատէհու Ֆիրինօ , քէնտի սապըր-սըղլըղընը թէսկինի իթմէ-ք իւղրէ , Հայր Ռէ տուասընը սէօյլէմէկէ պաշլատը ։

Տիկէր թարաֆտան թանքրէտ , թահամմիւլ օլունմազ տէրէճէտէ պիր սըգըննըգ հիսս իթմէ-քտէ իտի ։ Զիւն-քի սաղ տիզի , պիր թագըմ սիվրի չագըլ թաշլարընը իւղերինէ տաեամըշ օլտուղու հալտէ , ֆէվգէլատէ աղրը-մագտա , վէ սօլ էլի , ումուղունա տաեամըշ օլան աղրը թիւֆէնկի կիւճ հալ իլէ թուրթապիլմէ-քտէ իտի ։ Նի-հայէթ Ֆիրինօ տահի պէ-քէմէ-քտէն օսմանարագ , թիւֆէնկինի պօշալմագը , վէ պունուն իւղերինէ թանքրէտին էլինտէն սիլահը տիւշիւ , վէ պիր տէրին մհ տէեուս նիտա իտէրէ-ք , սըրթ իւթիւ տէվրիլտի ։

Պունուն իւղերինէ Հինտի , պու-լունտուղու մահէլլի թէրք պիրլէ , խաամինին տիւշմիւշ օլտուղու մահել-լէ սէյիրթտի ։

Օլ էսնատէ , արապ սէյհսին պը-չաղը Մօրալէսի թէվգըֆ իթմէ-քտէ օլան սօն իրի քէսմէ-ք իւզրէ իտի ։

—Պէնիմ գըզդարընտաչըմ չիմտի տուլ տուր , տէտի մէրգումի Իսքան-եալը քէնտի քէնտինէ , վէ պէնտէն պաշգա քիմսէսիտէ գալմադըշ տըր , իսմի պարի քէնտիմի անըն իչին մու-հաֆազա իտէ-յիմ ։

Պատէհու գուրթարըճըսընըն իս-թարը իւղրէ , չէթին արալըղընտան կէչէրէ-ք , վէ պու միւնաէպէթ-քէ էլպիսէսինին պիր մըգտարընը եըր-թըպ օրատա ալըրագարագ , մէ յոտա-նը սէլամէթէ չըգը , վէ գըչ իրինի չէօղիւպ սիւրաթլէ ֆիրարէ պաշլատը ։

Սէ-յիս իսէ , Ֆիրինօեա թէսատիւֆ իթմէ-ք իսթէմէտիկինտէն , վէ վագը օլան ահվալ հագգընտա քէնտիսինէ իյզահաթ վիրմէ-ք իշինէ կէլմէտիկինտէն , Մօրալէս կիպի քէնտիսի տէ գաչմաեա եիւղ թուրթտու , վէ էլլէ-րինտէն պիրինի , իլ-ք կինտէն պէրու գալանմըշ օլտուղու ադչէ-յի համիլ օլան ճէպինին իւզերինէ գօեարագ , օրատան նապէտիտ օլտու ։

Պու արա Ֆիրինօ , թանքրէտին գանլար իշինտէ միւչէմմա օլարագ եահմըշ օլտուղու մահէլլէ կէլտի , վէ գուրշուն , պիչարէնին կէօյսիւնիւն սաղ թարաֆընըն պիր աղ աշաղըսըն-տան կէչէրէ-ք , օմուզունտան էթին-տէն եօգարը ուզանմըշ օլտուղունու , վէ հիչ պիր իշէ եարամըշ օլմահան թիւֆէնքի իւղերինտէ , էլի պուրուշ-մուշ , վէ իւղերինտէ հիչ պիր հայ-եահ նիշանէ-յի օլմաեըպ , վիճուտինս-տէ աչըլմըշ օլան տէրին եարէտէն տահի սէլ կիպի դան ագմագատա ի-տուկինի կէօրտու ։

Ֆիրինօ , մէրգումու չու հալտէ կէօր-մէսինտէն տօլարը միւթէէսսիր օլա-րագ ,

—Պու աատամ պանա նէ՞ եարըմշ իտի , պէն , պու Ֆրանսըզըն պանա հա-

գարէթ իթմիշ օլտուղունու պիլէ պիլ-մէզ իտիմ, իմտի պէն պունտան, պէօյլէ՞ մի ախզը ինթիգամ ալմալը իտիմ, տէտի քէնտի քէնտինէ:

Պատէհու Քիրինօ, մէրգումուն վի-ճուտի եանընտա տիզ չէօքէրէք, է-լինի եիւրէյինին իւզէրինէ գօյտու, վէ մէրգումուն եիւրէյինին չարբմա-մագտա օլտուղունու թահգիգ իթ-տի, վէ քէսիք պիր սէտա իլէ,

—Վա՛հ պիչարէ, էօլմիւշ, տէտի:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, մէրգում Հինտլի աեաղա գալգըպ, վահշիանէ պիր թարզտա,

—Վագտա պունուն պիր գապա-հաթը եօգ իտի, լաքին պէն պու-նու էօլտիւրմէմլէ, եէմինիմի իճրա իթմիշ օլտում: Կէլէլիմ շիմտի օ պիր-լէրինէ, վէ էվվէլ պէ էվվէլ շու ալ-չագ չինկեանէեէ, տէտի:

Քիրինօ, պունուն իւզէրինէ, վահ-շի վէ զարէզլի կէօզլէրինի, Մօրալէ-սին պաղլը օլտուղու մահէլլէ տօղրու չէվիրտի: Մօրալէս պու արալըգ օրա-տան ֆիրար իթմիշ իտի: Քիրինօ մէր-գումու պաղլամըշ օլտուղու եէնի ի-բին գուվվէթինէ, վէ եաբտըղը տիւ-յիւմլէրին մազպութիեէթինէ էմին օլտուղունտան, էվվէլ էմիրտէ եան-լըշ կէօրիւեօր զանն իթտի:

Իմտի տէրհալ, Իսբանեալըեը պաղ-լամըշ օլտուղու աղաճա տօղրու ֆէվ-գէլատէ պիր սիւրաթլէ սէյիրթտի, վէ իբլէրին քէսիլմիշ օլտուղունու կէօրիւնճէ, օլ պապտէ արթըգ շիւպ-հէ իտէճէք հիչ պիր մահէլլի գալ-մաեարագ, քէնտի քէնտինէ,

—Նէ՛ չօլբազ ատէմ իմիշիմ, տէ-տի ֆէվգէլատէ պիր մէյեուսիեէթ-լէ, չիւնքի պու խապիսի հէման օ անտէ էօլտիւրմէլի իտիմ: Ֆագաթ պէն անը թէքրար պուլաճաղըմ: Էվ-վէթ, հէր հալտէ քէնտիսինի պու-լաճաղըմ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Քիրինօ, քէօբէքլէր թարաֆընտան թաագիպ իտիլէն եապան տօնուզու միսիլլու, Մօրալէսին քիրալամըշ օլտուղու էվէ տօղրու գօշմաեա պաշլատը:

Մալիւմիւմիւզ տիւր քի, մէրգում օրատա քիմսէյի պուլամաեաճագ ի-տի:

* *
*

Պէօյլէճէ Հինտլի պիր թարաֆա սէյիրթտիկի հալտէ, չինկեանէ տա-խի տիկէր թարաֆա սէյիրթմէքտէ իտի: Թագրիպա պիր չարեէք սաաթ գատար սիւրաթլէ կիթտիքտէն սօն-րա, Մօրալէս նէֆսի շէհրէ վասըլ օլ-տու, վէ պիր գաչ սանիեէտէն տա-խի սահիլէ մուվասըլէթ իթտի:

Մահէլլի մէզպուրտա Գարմէն, քէ-մալի հէեէճանընտան տօլաեը տիշա-րը չըգմըշ օլտուղու թահթրէվանըն եանընտա աեագ իւզրէ տուրմագտա, վէ ըէնկի իսէ, սապըրսըզլըգ, իզտի-րապ վէ հիտտէթինտէն տօլաեը ֆէվ-գէլատէ սօլմուշ իտի:

Մէզպուրէ, իւչ չարեէք սաաթ-տան պէրի պէքլէյիպ, վէ Թանքրէտ իլէ Մօրալէսին կէլմէտիքլէրինի կէօր-տիւկիւնտէ, վէ Մարսուէն սէֆինէ-սինին, վագթը մուայեէնտէ տէմի-րինի գալտըրըպ, եօլա չըգմասընը միւշահատէ իյլէտիկինտէ, ագլընա խիֆֆէթ կէլիեօր զանն իտէր իտի: Պինաէն ալէյհ, Մօրալէս կէլինճէ, Գարմէն մէրգումուն գօլունտան թու-թուպ, վէ լիմանտան հարէքէթ իթ-միշ օլան սէֆինէյի կէօսթէրէրէք,

—Իշթէ, պա՛գ, կիտիեօր, կիթտի, տէտի:

Պատէհու մէրգումէ, գարընտա-շընըն իւզէրինէ պիր աթֆը նազար իտէրէք, վէ մէրգումուն թօզ վէ թէր իլէ գարըշըգ օլան միւզտարըպ սիմասընը վէ տիթրէր էլլէրինի, վէ

բարա բարչա էլպիսէլէրինի կէօրէ-
րէք, շէտիտէն վէ տէհշէթլէ,

—Նէ՞րտէն կէլիեօրսուն . . . նէ՞
վագը օլտու . . . Թանքրէտ նէ՞րէտէ
տիր . . . տէեու սիւալ իթտի:

Մօրալէս, պու սիւալլէրին հիչ պի-
րինէ ճէվապ վիրմէտի, վէ շաշկըն
պիր նազարլա էթրաֆընա կէօզ կէզ-
տիրիպ, վէ ըբխթըմըն պօեունա պաղ-
լը օլան սանտալլարըն սահիպլէրինէ
խիթապէն, քէսիք պիր սէտա իլէ,
վէ ճէպինտէն պիր ավուճ ալթուն
վէ կիւմիւշ ագչէ չըգարարագ,

—Հէր գանդը սանտալճը քի, պի-
զի, շու կիտէն սէֆինէեէ եէթիշտի-
րէպիլիր իսէ, իշ պու կիւմիւշ վէ ալ-
թուն ագճէյի քէնտիսինէ վիրէճէ-
յիմ, տէտի:

Սանտալճըլար աշիքեար պիր շիւպ-
հէ վէ գարարսըզլըգ իլէ պիրպիրլէ-
րինէ պագմաեա պաշլատըլար: Շիւպ-
հէսիզ պու իշ, կիւճճէ իտի, չունքի
քիւրէքլէ իւչ տիրէքլի կէմինին եէլ-
քէնլէրինէ գարշը ճէնքլէշմէք, տէ-
մէեէլիմ տիվանէճէ, ֆագաթ քիւս-
թախճա պիր թէշէպպիւս իտի:

Հալպու քի պիր իհթիեար սան-
տալճը, սիննինէ նիսպէթէն, հալէա
ճէսուր վէ գուվվէթլի օլտուղունտան,
իւչ ըէֆիգլէրի նամընա օլարագ,

—Սինեօ՛ր, տէտի, պիզ պու իշի
թէճրիւպէ իտէճէյիզ, վէ էկէր Ալ-
լահ իսթէր իսէ, մուվաֆֆագ տախի
օլաճաղըզ: Ֆագաթ չաբուգ սանտա-
լա պինին, էկէր պէշ տագըգա ղայպ
իտէրսէնիզ, հիչ պիր իւմիտ գալ-
մազ, զիրա սէֆինէ պիր քէրրէ ըիւզ-
կեարա եագլաշըրսա, գուշ կիպի ու-
չաճագ տըր:

Պունուն իւզէրինէ սանտալճըլար,
սանտալըն հալաթընը չէօզիւպ, քիւ-
րէքլէրի էլէ ալտըլար:

—Գա՛րմէն, բէբէլէտի Մօրալէս,
իշիտի՞եօրմուսուն, իմտի կէ՛լ . . կէ՛լ:

—Ֆագաթ Թանքրէտ նէ՞րէտէ տիր:

—Զաբուգ Գա՛րմէն, մաստէ հայ-
եաթ ու մէմաթ իւզէրինէ տիր:

—Սանա սիւալ իտիեօրում, Թանք-
րէտ նէ՞րէտէ տիր, թէքրարլատը կէնճ
գարը, Թանքրէտ օլմաեընճա, պէն
պիր եէրէ կիթմէմ:

—Զաբուգ իտին, սինեօր, պաղըր-
տը իհթիեար սանտալճը, վագըթ կէ-
չիեօր:

Մօրալէս պու սըրատա մուպահա-
սաեա կիրիշէմէզ, վէ իյզահաթ տա-
խի վիրէմէզ իտի: Իմտի, տէհշէթի-
նին շիտտէթի քէնտիսինէ գուվվէթ
վիրէրէք, Գարմէնի գուճագլատը, վէ
մէզպուրէնին ֆիղան ու ֆէրեատլա-
րընա վէ մուգավէմէթինէ նիսպէթէն,
սանտալա գատար կէօթիւրտիւ, վէ
սանտալճըլար վասըթասըյլա սանտա-
լա օթուրթտուգտան սօնրա, քէնտի-
սի տէ ըաքիպ օլտու:

Մուախխարէն քիւրէքլէր տէնիզէ
պաթըրըլարագ, սանտալ, պիր ֆիլի
գօվալաեան քէչի միսիլլու, իլէրուեէ
հարէքէթէ պաշլատը:

Սապըգ չէնկի գըզը իսէ, էլլէրինի
օվալաեարագ,

—Գա՛րտաշըմ, թէքրարլամագտա
իտի, պէնի տիվանէ իթմէք իսթէ՞ր-
միսին: Սանա սէօյլէեօրում, Թանք-
րէտ նէ՞րէտէ տիր, նէ՞ եաբտըն Թանք-
րէտի, վէ անա պէքլէմէքսիզին, նէ՞
իչին ազիմէթ վէ հարէքէթ իտիեօ-
րուզ:

Մօրալէս, գըզգարընտաշընըն սէ-
լամէթի իչին, արթըգ մէզպուրէտէն
հիչ պիր շէյ կիզլէմէեէրէք, վէ իւզէր-
լէրինտէ, Հինալինին պաղլամըշ օլտու-
ղու իբին գանլը էսէրի գալմըշ օլան
պիլէքլէրինի Գարմէնէ կէօսթէրէրէք,

—Սէնին պէնի սաղ կէօրմէքլիկին
միւճիզէ տիր, տէտի, զիրա Քիրինօ
պիզի պուլտու, ղարէզինի ալտը, վէ
շիմտի տէ պիզի դօվալամագտա օլ-

տուղու կիպի, Թանքրէտի տէ էօլ-տիւրտիւ։

Պունուն իւզէրինէ, Գարմէն, տէ-րին պիր ա՛հ իտէրէք, էլինի քէնտի եիւրէյինէ գօյտու, վէ կէօզլէրինի գաբաեբպ, սանտալըն տէրունինէ պիր էօլիւ միսիլլու պուզ կիպի օլա-րագ եուվարլանտը։

—Պէօյլէ օլմասը պէնիմ իշիմէ տա-հա իյի կէլիր, տէտի Մօրալէս քէն-տի քէնտինէ, չիւնքի պու սուրէթ-լէ, հիչ տէյիլ իսէ, քէնտի կէօզ եաշլարը վէ ֆիղան ու ֆէրեատլա-րըյլա սանտալճըլարըմըզը ասլա պի-հուզուր իթմէզ, վէ ագլը պաշընա կէլտիկինտէ, պէն քէնտիսինի աշի-քեար վէ ինքեար օլունմազ սուրէթ-տէ իսքեաթ իտէճէյիմ քի, պու էօ-լիւմ, էսասէն պիւյիւք պիր ֆէլա-քէթ տէյիլ տիր, զիրա օլ մէքրուհ Քիրինօ, պիզիմ քիւչիւք վէ պիկիւ-նահ գապահաթլարըմըզը շըվալիէ տը Նաժագա պիլտիրմէք ալչագլըղընը իրթիքեապ իյլէմիշ իտի, շէօյլէքի, ըէվիշի հալէ նազարէն, էկէր շըվա-լիէ տը Նաժագ սաղ գալմըշ օլսա ի-տի, ալէլ աճէլէ ագտը նիքեահ ըէս-մինի ֆէսխ իտէճէք իտի, հալպու քի շու սաաթտա Գարմէն սահիհէն պիր Ֆրանսըզ ասըլզատէսինին տուլ գարըսը տիմէք տիր։ Պու տա օլ-տուգճա լայըգլը պիր մէվգի տիր։ Էվվէլա, պէլքի պու սուրէթլէ մէր-գումէ, մէրհումըն բէտէր վէ վալի-տէսի թարաֆընտան մէմնունէն գա-պուլ օլունաճագ տըր, վէ պիր ա-սըլզատէ քիմսէտէն տուլ գալմըշ օ-լան պիր գատըն, օն սէքիզ՝ եաշընտա օլտուղու վէ մէլէքլէր կիպի կիւզէլ պուլունտուղու հալտէ, տիկէր պիր ասըլզատէ իլէ թէէհիւլ իտէպիլէճէք տիր։ Պիր չէնկի գըզը իչին, հէր հան-կը ասըլզատէ քիմսէ օլսա, անընլա նիզամէն ագտը իզտիվաճ իյլէմէք միւշքիլ տէյիլ՝ տիր։ Պէլքի պու վէճհ իլէ օ չէնկի գըզը, եինէ կիւնիւն պի-րինտէ պիւյիւք պիր գատըն օլուր, վէ էն մէշհուր էֆէնտիլէր իլէ միւ-սավի թութուլապիլիր։

Իշթէ Մօրալէս, քէնտի գըզգարըն-տաշընա պու եօլտա թէսլիյէթլէր վիր-մէքլիկի նիյէթ իթտիկի հալտէ, թա-պիեաթիյլէ քէնտիսի տէ պու թա-սավվուրլար իլէ բէք կիւզէլ վէ բէք միւքէմմէլ սուրէթտէ միւթէսէլլի օլ-մագտա իտի։

Պու սըրատա հագըգաթը հալ շու տուր քի, Մօրալէսին, տէմէեէլիմ եիւրէկինտէ, (չիւնքի օ ալչագ հէրի-ֆին զաթէն մանէն եիւրէկի եօգ իտի,) իլլա զիհնինտէ պիր հիսսի մախսուս օ-լուպ, պու հիսս, տիկէր քեաֆֆէյի հիսսիեաթը մահվ իյլէմէքտէ իտի։ Հիսսի մէզքիւր իսէ, պունտան պէօյլէ Քիրինօնուն թէարրուզաթընտան քէն-տիսինի պիւսպիւթիւն մուաֆ կէօրէ-րէք, տույտուղու ֆէվգէլատէ մէս-րուրիյէթ վէ նիհաեէթսիզ թէսլիյէթ տույղուսու իտի։ Չիւնքի Քիրինօ, Մօ-րալէսին ինտինտէ, զինճիրտէն գուր-թուլմուշ ճանվէրլէրտէն տահա զիեա-տէ տէ հշէթլի կէօրիւնիւր, վէ օլ Հինտ-լինին զարիպ լէհճէսի գարշըսընտա պուլունմագտան իսէ, ֆուրթունալա-րա, եանկընլարա, սու թուղեանլա-րընա վէ հարէքէթի արզլարա գար-շը չըգմագլըղը թէրճիհ իյլէր իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, Մօրալէս, պա-լէատէ զիքր իթմիշ օլտուղումուզ քէ-լամլէրի քէնտի քէնտինէ սէօյլէմէք-տէ իքէն, տէօրթ նէֆէր սանտալճը-լար քիւրէքլէրինի սիւրաթլէ չէքմէք-տէ վէ սանտալը տէնիզին իւզէրինտէ ատէթա գուշ կիպի ուչուրթմագտա իտիլէր։ Սանտալ, էվվէլ էմիրտէ կէ-միեէ եագլաշըեօր կիպի կէօրիւնտիւ, չիւնքի Մարսուէն սէֆինէսի պիր էյ-եամ ղայէթ աղըր սուրէթտէ կիտիպ,

վէ պալաքս սանտալ սիւրաթլէ հարէքէթ իթտիքտէն սօնրա, պիրտէն պիրէ սէֆինէյի մէղպուրէ, էնկինտէ եէնի պիր բիւղկեարա թէսատիւֆլէ, սէրիան հարէքէթէ պաշլամասընտա, իհթիեար սանտալճը,

—Արթըգ եէթիշմէք մուհալ գապիլինտէն տիր, տէտի, իմտի էֆէնտիմ, վագաա պու իշ օլմատը ամմա, սիզտէ պիզիմ, սիզի խօշնուտ իթմէք իչին նէ տէրէճէ ճէսուրանէ չալըշտըղըմըզը կէօրտիւնիւզ . . .

Պու սէօզլէր, Մօրալէսին պաշընա, սօուգ սու կիպի թէէսսիր իթտիկինտէն, պուլունտուղու սաատէթի հալտէն, եինէ տէրտ ու իզտիրապ տէրեասընա ղարգ օլտու։ Պինապէրին մէյեուսանէ վէ բէճա իտէր թարզընտա,

—Տօսթլարըմ, պէնիմ ազիզ տօսթլարըմ, տէտի, սիզէ եէմին իտէրիմ քի, հէնուզ պիւթիւն իւմիտ գաթթ օլունմամըշ տըր . . . իմտի ճահտ իտինիզ . . . թէճրիւպէ իտինիզ . . .

Իհթիեար սանտալճը պաշը իլէ պու թէքլիֆին միւմքինսիզ օլտուղունու անլաթտըղընտա, չինկեանէ,

—Աճայիպ, սօն պիր թէճրիւպէ իթմէք իսթէմէզմիսինիզ, տէտի։

—Միւմքինսիզ օլան պիր շէյի թէճրիւպէ իթմէքտէն, նէ ֆայիտէ հասըլ օլուր, կէօրիւեօրսունուզ քի կէմի պաշընը ալմըշ կիտիեօր, շու հալտէ բիւղկեարըն վասէթասը յլա կիթմէքտէ օլան շու իւչ տիրէքլի սէֆինէեէ եէթիշմէք իչին իտիլէն ճահտ գատար տիվանէլիք օլամազ։

—Լաքին, եա Բապպիմ, էօյլէ իսէ շիմտի նէ եաբմալը։

—Նէ եաբաճաղըզ, սանտալը չէվիրիպ Հավանաեա տէօնէճէյիզ։

—Ասլա, ասլա, տէտի Մօրալէս, պէն պուրատա էօլմէյի տահա զիեատէ թէրճիհ իտէրիմ, նէթէքիմ . . .

Պիչարէ չինկեանէ, թէրք իթմիշ օլտուղու շէհրէ եէնիտէն աեագ պասմագ թասավվուրու խաթրընա կէլտիքճէ, Քիրինօնուն բըխթըմ իւզէրինտէ բիւր սիլահ օլարագ վէ թէհտիտամիզ սուրէթտէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլտուղունու խայալ իտէր, վէ ագլը պաշընտան կիտէր իտի։

Պէլքի պիր գաչ սաաթտան, շու տէհշէթլի խաեալաթ հագըգաթէն իճրա օլունաճագ իտի, զիրա սանտալճըլար եօրուլուպ, վէ մէյեուս օլարագ, քիւրէքլէրինի պըրագմաեա պաշլամագտա, վէ սանտալ իսէ, քէնտիսինի գըմըլտատարագ, եանընտան կէչմէքտէ օլան քիւչիւք տալկալարըն իւզէրինտէ սալլանմագտա իտի։

Գարմէն պու արալըգ հալէա պաեըլմըշ օլուպ, օլ անէ գատար գարտաշը, մէրգումէնին ագլընը պաշընա կէթիրմէք իչին, հիչ պիր թէճրիւպէտէ պուլունմամըշ, վէ եալընըզ քէնտի քէնտինին կէօքսիւնիւ տէօյիւպ, զանն իտէրսին քի սաչլարընը եօլմագ հալինտէ պուլունմագտա իտի։

Մօրալէս, պու մէյեուսիյէթի արասընտա, պիր թասավվուր թասմիմ իթտի, շէօյլէ քի, էլինէ պիր քիւրէք ալըպ, վէ պու քիւրէյին ուճունա պիր մէնտիլ պաղլաեարագ սալլամաեա պաշլատը։ Տէօրթ սանտալճըլար, պուրունլարընըն ալթընտան կիւլէրէք, կէմիտէ պուլունանլար թարաֆընտան կէօրիւլմէսի իհթիմալտէն պայիտ օլան շու իշարէթտէն պիր նէթիճէ պէքլէեէն միւշթէրիլէրինին, ագըլ գըսսալըղընը տէրունէն իսթիհզա իթմէքտէ իտիլէր, հալպու քի սանտալճըլար պու խուսուստա եանըլաըլար, չիւնքի Մօրալէսին քիւչիւք վէ պէեազ սանճաղը, գաբթան Մաթիւրէն Լէմօնիէնին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իյլէտիկինտէն, մէրգում գաբթան, շիւպհէսիզ մէղքիւր

սանտալտա, շբվալիէ տը Նաժագ իլէ զէվճեսի վէ գայնը պուլունտուղունու, վէ սէֆինէ լիմանտան չբդմբշ իսէտէ, պու ճիւմլէ պիր միւտտէթ թէվգբֆ իյլէմէսի, միւնասիպէթսիզ օլամաեաճաղընը պիլ միւլահաղա, մէզքիւր սէֆինէնին թէվգբֆընը էմր իյլէտի: Մօրալէս, պունու կէօրէրէք, քէմալի մէսրուրիեէթլէ,

—Պա՛գընըզ, պա՛գընըզ, մուվաֆֆագ օլտում, չիւնքի կէմի տուրտու, պիզի պէքլէեօր, տէտի, իմտի պէնիմ եիկիտ բէֆիգլէրիմ, քիւրէյինիզի էլէ ալըպ, չէքմէեէ պաշլայընըզ, թէէմին օլուն քի սիզի խօշնուտ իտէճէյիմ:

Ֆիլվագը սանտալճըլար, էվվէլքի ղայրէթլէրինին իքի միսլի իլէ քիւրէքլէրինի էլլէրինէ ալըպ, չօգ սիւրմէքսիզին Մարսուէն սէֆինէսինին եանընա եագլաշտըլար, վէ իբտէն պիր նէրտիվէն աթըլարագ, Մօրալէս պիր մայմուն միսիլլու թըրմալանըպ, սիւրաթլէ եօգարը չբդաը, վէ սանտալճըլարտան իքիսի տախի պաեըլմըշ կէնճ գատընը վիճուտինի գուճագլաեըպ, Մօրալէսին արդասընտան եօգարը չբդտըլար, վէ մէզպուրէնին վիճուտինի կիւվէրթէնին իւզէրինէ վազ իյլէտիլէր:

Պատէհու մէրգում չինկեանէ, սանտալճըլարա իւճրէթլէրինի վիրմէք իւզրէ, ճէպլէրինի արաշթըրաը, վէ շու սէլամէթինի, ատէթա եէնիտէն տիւնեաեա կէլմէքլիք կիպի պիր շէյ ատտ իյլէտիկինտէն, վէ պունտան տօլաեը ղաեէթ մէսրուր օլտուղունտան, միւտտէթի էօմրիւնտէ պիրինճի վէ սօն տէֆա օլարագ, ճէօմէրտճէ տավրանտը. անճագ Ֆրանսըզ կէմիճիլէրի, Գարմէնին էթրաֆընտա տէյիրմի սուրէթտէ թօրլանմըշ օլուպ, պաեըլմըշ, վէ բէնկինին սօլկունլուղունտան նաշի էօլմիւշ զանն օլունան օլ կիւզէլ վէ կէնճ գատընա մէրագ վէ բիդգաթը գալպ իլէ պագմագտա օլտուգլարընտան, Մօրալէս շու սբրատա գալպինին ֆէվգէլատէ մէսրուրիյեէթինի կիզլէմէքլիկին նէ տէրէճէ էհէմմիյեէթլի օլտուղունու անլատը, վէ պինաէն ալէյհ սուրէթի զահիրէտէ միւքէտտէր վէ մահզուն պիր հէյեէթ քէսպ իտէրէք, քէնտիսինէ եագլաշմագտա օլան Մաթիւրէն Լէմօնիէեէ, քէսիք պիր սէտա իլէ,

—Դա՛բթան, տէտի, ինսանիեէթ նամընա բէճա իտէրիմ սիզէ, մատամ տը Նաժագը, եանի պէնիմ շու սէֆիլ գըզգարընտաշըմը, քէնտիսի իչին թախսիս իթմիշ օլտուղունուզ գամարաեա կէօնտէրինիզ: Ալլահ վիրէ տէ, միւտավաաթը աճիլէմ իլէ մէզպուրէ քէսպի հաեաթ իտէպիլսէ իտի:

25

ԳԱՐՄԷՆ ՎԷ ԱՆՈՒՆՑԻԱԹԱ

Մօրալէսին քէլամլէրի, վէ պու քէլամլէրի հիւզնէնկիզ պիր սէտա իլէ սէօյլէյիշի, միւհթէրէմ գաբթանընն ֆէվգէլատէ թէաճճիւպիւնի մուճիպ օլմաղլէ,

—Սինեօ՛ր, տէտի, սիզ պէնի տիւչարը տէհշէթ իտիեօրսունուզ, աճապա գըզգարընտաշընըզ մատամա պիր ֆէլաքէթ մի վագը օլտու, վէ շու պաեըլմասընըն սէպէպի նէ՞ տիր, վէ նէ՞ սէպէպէ մէպնի տիր քի, միւսիւ շբվալիէ տը Նաժագ պէրապէրինտէ պուլունմամագտա տըր:

Մօրալէս, պու սիւալլէրէ ճէվապ վիրէճէք եէրտէ, մէնտիլի վէ իքի էլլէրի իլէ սիմասընը կիզլէտի, վէ սախթէ եիւրէք բարէլէյիճի հընչկըրմալէր իլէ աղլամաեա պաշլատը:

—Սինեօ՛ր, սինեօ՛ր, տէվամ իթտի

Մաթիւբէն Լէմճնիէ , զաւեէթ միւէս-
սիր սուբէթտէ , թէ.քրար սիւալ ի-
տէրիմ , պաշընըզա նէ՞ ֆէլաքէթ
կէլտի ։

—Ա՛հ , բէբէլէտի չինկեանէ , վու-
դուի հալի սիզէ սէօյլէմէ.ք . . . սիզէ
պիլտիրմէ.ք . . . իչին . . . գուվվէ-
թիմ քէսիլիեօր . . . ճէսարէթիմ թէ-
նաֆուս պուլուեօր . . . ։

—Ֆագաթ նէ՞յի սէօյլէմէ.ք իչին ։

—Ֆէլաքէթի . . . ճինաեէթի . . .
սէֆալէթի . . . ա՛հ եա՛ Բապպիմ . . .
եա՛ Բապպիմ . . . արթըգ գըզգա-
ըընտաչըմ եաշաեամաեաճադըը . . .
պիչարէ գըզ . . . ա՛հ պիչարէ գըզ . . . ։

Մ օրալէս , պու սէօզլէրի սէօյլէտի-
կինտէ , հընչկըրմալարը քէսպի իչթի-
տաա իյլէմէ.քտէ իտի ։ Մարսուէն սէ-
ֆինէսինին թէ.քմիլ Թայիֆէսի իսէ ,
պու արալըդ Մ օրալէս իլէ դաբթա-
նըն էթրաֆընտա Թօբչանմըշ օլուպ ,
ըէվիչի հալտէն , ղարիպ վէ մուղիրը
պիր էսրար մէվճուտա օլտուղունու
հիսս իյլէմէ.քտէ իտիլը ։

Դաբթան , էսասը մնատէյի անլա-
մադ իչին , «ընէօչ «ոն կ՝ուշնըրն պիր
ալ Թէսկինի էֆ.քեար իթմէսինէ պէ.ք-
լէտի , վէ քէնտի կէօզիւ էօնիւնտէ ,
մնատամ՝ տը՛ Նաժադը , մէզպուրէ ի-
չին հազըրլանմըշ օլան գամնարատա
Նագլ իթտիրտի , վէ մերգումէ օրա-
տա պիր գարեօլա իւղերինէ եաթը-
ըըլար ։ Պուընու եաբտըգտան սոնրա ,
գաբթան , Անանընդհատ պէսլէ-
մէսինէ , Թարմէնին նէզտինէ կիթմէ-
սինի , վէ մերգումէնին էլլիսէսինի չը-
գարըըզ , եաթաղընա եաթըըթմասը-
նը ըէճա իյլէտի , վէ սոնրա մերագ
վէ իզտիրաղ իլէ Թահրիգ օլունա-
րագ , կիւվէրթէնին իւղերինէ չըգ-
տը , վէ գաթթ օլունմուշ օլան միւ-
քեաֆէմէնէ պէթէ.ըրար պաշլաեա-
րագ ,

—Սինեօր , աէտի , պու տէրէճէ
ազիմ կէօրիւնէն տէրտ ու էլէմինի-
ղի , չու սիւալլերիմիէ ալթիւսթ իթ-
մէ.քլիկիմէ աֆվ իտինիզ , ֆագաթ
պէն օլ տէրէճէ վէսվէսէլի պիր ա-
տէմիմ .քի , Թարիֆ իտէմէմ ։ Իմտի
սիզին աղընըզտան ֆէլաքէթ , ճի-
նայէթ , վէ սէֆալէթ միւ.քէտաեր
քէլիմէլէրի իչթիթիկիմտէն պէրի տիր ,
չըվալիէ տը Նաժադ հադգընտա տիւ-
չարը էնտիչէ օլմագտաեըմ , պու հալ-
տէ ըէճա իտէրիմ սիզէ , պէնի պիր
ան էվվէլ Թէէմին իտինիզ , եախօտ
հիչ տէյիլ իսէ , պանա մնալիմաթ
վէրինիզ . . . ։

—Հէյ վա՛հ , հէյ վա՛հ , աէտի Մ օ-
րալէս , պէնիմ ասըլզատէ վէ պէտ-
պաիթ տէլիգանլը Թան.քրէտիմ . . .
ազիզ Թան.քրէտիմ . . .

Պու սէօզլէրի սէօյլէր.քէն , Մ օրա-
լէս եէնիտէն հընչկըրմաեա պաշլա-
տը ։ Մաթիւբէն Լէմճնիէ իսէ , հէր
նէ դատար ճէսուր պիր աաէմ իտի
իսէ աէ , գալպի եուսմշադ պիր .քիմսէ
օլտուղունտան , եաբրադ կիսպի տիթ-
ըէմէկէ , վէ Մ օրալէսին կէօզ եաշլա-
ըընա ինանարագ , հէմտան եապընտա
.քէնտինին տաիսի ալլահաճադընը
հիսս իյլէմէկէ պաշլատը ։

—Նիհահէթ , նէ՞ օլտու Մ . տը Նա-
ժադա , աէտի գաբթան ։

—Գաթը օլունտու , տէյի ճէվապ
վէրտի չինկեանէ .քէսի.ք պիր սէտա
իլէ ։

—Գաթը մը օլունտու , թէ.քրար-
լատը գաբթան տիթրէկեէրէ.ք , վէ
տէ հչէթ ալէտմէթի իլէ ըիւճաթ ի-
տէրէ.ք ։

—Էվվէթ , տէվատ իթտի , չինկեանէ
եինէ .քէսի.ք վէ հէտման անլաշըլմազ
պիր սէտա իլէ , էվվէթ , ալչագճա
պէնիմ կէօզլէրիմ էօնիւնտէ գաթը
օլունտու , հալ պու .քի պէն օ սրա
հիչ պիր շէյ եաբատմաեաճագ պիր
հալտէ պուլունտուղումտան , մէր-

գումա ասլա մուավէնէթ իտէմէզ ի-
տիմ: Ա՛հ, սէֆալէ՛թ, սէֆալէ՛թ, սէ-
ֆալէ՛թ . . . :

Մօրալէս պու սէօզլէրի սէօյլէտի-
կի սբրատա, իւզէրլէրինտէ, Քիրինօ-
նուն պաղլատըղը իբլէրին էսէրի գալ-
մըշ օլան գանլը պիլէքլէրինի կէօս-
թէրմէքտէ իտի:

—Ֆագաթ պու ճինաեէթի, պու
խայինճէ ճինաեէթի, դա՞նղը ալչագ
իճրա իթտի, տէեու սիւալ իթտի
Մաթիւրէն Լիմօնիէ:

—Պու արալըգ պանա պէօյլէ շէյ-
լէր սիւալ իթմէյինիզ, չիւնքի սիզէ
ճէվապ վիրմէկէ իգթիտարըմ եօգ
տուր, ֆագաթ իլէրուտէ հէր շէյի
անլաեաճագսընըզ: Շիմտի պէն գըզ-
գարընտաշըմը գուրթարմալըեըմ, օլ
պիչարէ սէվկիւլիւ էվլատը քի, տա-
հա հէնուզ էվլէնմիշ օլտուղու հալ-
տէ, ղաեէթլէ սէվտիկի պիր գօճա-
սընտան տուլ գալմըշ տըր, վէ պէլ-
քի մէյեուսիեէթի, քէնտիսինի մէ-
զարտա գօճասընըն եանընա կէօթիւ-
րէճէք տիր:

Գաբթան պէօյլէ պիր սբրատա խ-
րար իտէմէզ իտի: Պինապէրին Մօ-
րալէսէ սիւալլէր իթմէքտէն արթըգ
ֆէրազաթ կէլէրէք, մէրգումու պիզ-
զաթ Գարմէնին գամարասընա կէօ-
թիւրտիւ:

Կէնճ գատըն, օլ էսնատէ կէօզլէ-
րինի աչմըշ իտի իսէտէ, պայկընլը-
ղընտան գուրթուլուպ, շիտտէթլի պիր
սըթմաեա տիւչար օլմուշ, վէ լաէն-
գաթի վէ ասլա ֆասլա վիրմէեէրէք,
քէնտի քէնտինէ,

—Թա՛նքրէտ, Թա՛նքրէտ, նէ՞րէ-
տէսին . . . Թա՛նքրէտ, սանա պէք-
լէեօրում, կէլմէեէճէ՞քմիսին, վէ նի՞-
չին կէլմէեօրսուն, տիմէքտէ իտի:

Տէրունի սէֆինէտէ թապիպ պու-
լունմաեըպ, մէզպուրէնին ղաեէթ
շիտտէթլի կէօրինէն խասթալըղը ի-
սէ, ուզուն, մուխաթարալը վէ պէլ-
քի տէ միւհլիք օլապիլիր իտի: Պի-
նաէն ալէյհ, թապիաթիյլէ, Մաթիւ-
րէն Լէմօնիէ իլէ Մօրալէս ֆէվգէլա-
տէ թէլաշ վէ էնտիշէեէ տիւչար օլ-
տուլար:

Անունցիաթա իսէ, քէնտի շիֆա
պուլմազ էլէմ ու քէտէրինին ազա-
մէթինտէն նաշի, գամարասընըն պիր
թարաֆընա չէքիլմիշ օլտուղու հալ-
տէ, քէնտի պուլունտուղու սէֆինէ-
տէ, տիկէր պիր կէնճ գատըն տահա
պուլունուպ, մէրգումէնին ֆէվգէ-
լատէ պիր մուսիպէթ վէ ֆէլաքէթէ
կիրիֆթար օլմուշ, վէ էօմրիւ մու-
խաթարաեա իլգա իտիլմիշ օլտուղու-
նու խապէր ալտըղընտա, մէզպուրէ
կէնճ գատընըն իսմինի թահգըգ իթ-
մէքսիզին, շու պէտպախթլըգ ըէֆի-
գէսինի գաեբրմագլըղը թասմիմ իթ-
տի, վէ ֆիլվագը տէրհալ, Գարմէ-
նին եաթաղընըն պաշընա կիտիպ օ-
թուրտու: Վէ չինկեանէ գըզընըն
սօլմուշ վէ ճալիպ սիմասընա պիր նա-
զարը ըիգգաթլէ պագարագ, քէն-
տի քէնտինէ,

—Ա՛հ, պէն պու պիչարէյի գուր-
թարաճաղըմ, տէտի, չիւնքի պու
գըզ հէնուզ կէնճ վէ ղաեէթ կիւզէլ
օլտուղունտան, էօլմէք քէնտիսինէ
ճայիզ տէյիլ տիր: Զէվալլը գըզճը-
ղազ, շու չաղընտա սէֆիլ օլմուշ, վէ
հէմ սիննէն վէ հէմ մէշագգաթլա տա
եէկտիկէրիմիզլէ գըզգարընտաշըզ:
Հաթթա շիմտիտէն պու գըզգարըն-
տաշըմ հագգընտա իզհարը մուհապ-
պէթ իթմէքտէ օլտուղումու հիսս ի-
տիեօրում:

Պիզ, Անունցիաթաեը, Գարմէնին
եաթաղը պաշընտա պըրագարագ,
կէլէլիմ Մօրալէսէ:

Մօրալէսին կիւեա աղ վագըթտա
ագլը պաշընա կէլէրէք, կիտիպ գաբ-
թանը պուլտու, վէ վուգույի հալի

մերդումա ուզունճա վէ թաֆսիլաթըլա նադէլ լէթաի : Անճադ պու նադլիեէթաէ հագըգաթ , բէ.ք ճիւղի մերլէթպէտէ օլուպ , է.քսերիսի սախթէ՛ քելամէրաէն իպարէթ իտի :

Նէոյլէ քի , Մ՛օրալէսին հիքեաեէ.սինէ պագքըըսա , կիւեա Քիրինօ նամընաա կէնճ պիր Հէնոէսըն ըրէնէ , Դուպա ճէպերէսինին ամիդ գրալըըննըն նէպինաէն տօղրուտան տօղրու լէյրի կէլվիշ , վէ քէնարի էճաատը.նըն էվ.ը.քնատան պիւյիւ.ք գըսմընա միւթաասըրըք , վէ պինաէն ալէ յհ ղայէթլէ ահիպ աերվէթ պուլունմուշ օլսուղու հալսէ , քէնարի հիսաիեա.թը վահշիյանէսինէ պիր հատա թայերին լաէմէնէրէ.ք , Դարմէնէ շէաինաէն ալէապա լէթմիշ , վէ մէղպուրէ.ք լէ թէէհիւլ լէթմէ.ք միւրաաբնատա պուլունմուշ , հալպու քի Դարմէն , իշպու նիմ եապանի բրէնսին ամվալը վէ մուաէլէթը շէաիտէ վէ վահշիանէսինաէն տիւչարը լաէֆվ ու իպտիրապ օլարադ , մերգումա շէաինաէն վէ պիլա թէրէտտիւա ըէտտ իյլէմիշ , վէ Քիրինօ , իշպու մէմուրինաէն խարիճ ըէտտէն զաեէթլէ հիաաէթի տուեարագ , վէ պունու , քէնաէնին , տէյիլ եալընըզ աշդ ու սէվտոսբնա , իլլա տամարլարընատա ճէվէլան խոէն գրալըէդ դանընա գարշը աֆվ օլունմազ պիր հագարէթ ատտ խաէրէ.ք , չաեէտ Դարմէն տիկէր պիրիյլէ էվլէնէճէ.ք օլուր խէ , օլ անաէ մէվգըի իճրաեէ գօյմազ իւզրէ , բէ.ք տէհշէթլի ալոզը ինթիգամ եէմինլերի իթմիշ , վէ պու ախղը ինթիգամ , եալընըզ Դարմէնէ միևնհասըր օլմանըպ , մէղպուրէնին ղէվճի իլէ ատն կիւզմանըն տախի մէղքիւր ինթիգամըն բէնէչէսինէ գուրպան խոլմէսի , Քիրինօ թարաֆընտան թասիմ խոլմիշ , պատէհու եանի պու տէհշէթլի թէհահլերատէն սօնրա , հեր շէյ քէսպէ սիւքինէթ իյլէմիշ , վէ Քիրինօ այլարճա վէ հաֆթաարճա Հավանատա կէօրիւմէմիշ իմիշ :

Պու ուզուն նադլիեէթի միւթէակիպ , Մ՛օրալէս , դէղգաըընատաչընըն չըվալիէ · Թանքըէա տը Նաժատ իլէ վուգու պուլան ագաը իպտիհաճաըընը , իսթէտիկի կիպի թարիֆ վէ պէհան իյլէմիշ տիր :

Հիքեաեէնին պու գըսմը , եալընըզ Մ՛օրալէսին գուվվէ յի իսաեալիեէսինէ միւթէալիդ օլտուղունատն , պունուն նագլինատէն սարֆը նազար իյլէմէկի միևնասիպ կէօրմիւշիւզ տիւր :

Խիլասա , մերգում չինկեանէ , հիքեաեէ յի , օլ կիւնիւ , պիր գաչ սաաթ էվվել վուգու պուլան վուգուաթլաըա նագլ իլէ , Հինալի բրէնսին , նաաբլ օլուպ սա , Դարմէնին ադաը իպտիհաճընատն , վէ մէղպուրէնին եագընատա Հավանատատն հարէքէթ իտէճէկլինատէն խապէրտար օլարադ , մերգումէ յի , զէվճինի վէ գարընտաշընը տէհշէթլի պիր կիրատապա տիւշիւրմէ.քլիկէ գարար վերմիշ օլսուղունու , վէ թէհատիւֆ , մերգումէ կէնճ գաաընը , Քիրինօնուն օն իլքի գաատար սաաբգ խըզմէթքաարլարըյլա պէ.քլէմէ.քսէ օլսուղու մահէլլին տիկէր պիր թարիգինատէն կէչիրերե.ք , մէգքիւր բլանըն պիր գըսմընը թէպտիլ իյլէտիկինի , հալպու քի Թանքըէա իլէ տօն կիւզմանընըն , պու եապանիլէրատէն ախզ ու կիրիֆթ խոխլերե.ք , վէ շէհրին ճիվար պիր օրմանընա սիւրիւ.քլէնիպ կէօթիւրիւլերե.ք , վէ աղտճլարըն քէօ.քլերինէ պազմանըլարադ , գաթլէ հաղըլաթըլմըշ օլսուղլարընը , վէ եիկիրմի տանէ պուչադ եարէսի , չըվալիէ տը Նաժատը էօպտիւրմիւշ օլսուղունու , վէ նօոռըլ օլուպ տա , այնի հալ , տօն կիւզմանա տախի վադը օ-

լաճաղը, վէ արթըգ հիչ պիր իւմիտ քէօշէսի գալմատըղը սբրատա, մէրդումուն, քէնտի սատըգ սէյիսի թարաֆընտան ֆէվգէլատէ պիր մուավէնէթ կէօրէրէք գուրթուլմուշ օլտուղունու պէր թաֆսիլ նագլ ու պէեան իյլէտի:

Մօրալէս կիպի մահիր պիր ատէմ իչին, պու զէմինտէ պիր նագլիեէթ իթմէք, միւշքիւլ պիր շէյ տէյիլ իտի: Մէրդումուն հիքեաեէսի ղաեէթ միւէսսիր, վէ հէման մագրունու սբհհէթ պիր հիքեաեէ օլուպ, հաթթա պիլէքլէրինտէ կէօրիւլէն գան ամարէլէրի, հիքեաեէսինին սահիհ օլտուղունա ապա շիւպհէ պըրագմատըլար: Մաթիւրէն Լէմօնիէ, իշիթտիկի հիքեաեէնին սբհհէթի հագգընտա, զիհնինտէն հիչ պիր շիւպհէ վէ թէրէատիւտ կէչիրմէտի, վէ սէֆիլ Թանքրէտ իլէ պէտպախթ Գարմէն, վէ մէյեուս տօն Կիւզման հագգընտա, ճան ու կէօնիւլտէն իզհարը թէէսսիւֆ իյլէտի:

Մօրալէսին գաբթանա իթտիկի հիքեաեէ, սիւրաթլէ կէմինին իչինտէ եաեբլարագ, տէրագապ հէր քէս, վուգուի հալի թաֆսիլաթը յլա անլատը:

Անունցիաթա տախի պու թաֆսիլաթը քէնտի պէսլէմէ գարբսընտան խապէր ալըպ, մէզպուրէ տիլպէր վէ կիւզէլ Իսբանեօլ դատընընըն, եարալը օլարագ, քէնտի թարաֆընտան գայրըլմըշ, վէ բէտէրինին խանէսինէ կէօթիւրիւլմիւշ օլան կէնճ վէ ասըլզատէ Ֆրանսըզ տէլիգանլըսընըն տուլ էհլի օլտուղունու թահգըգ իյլէտիկինտէ, զաթէն Գարմէն հագգընտա օլան մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհիւնիւն իքի գաթ օլտուղունու հիսս իյլէմէկէ, վէ պունտան պէօյլէ արալարընտա հէր շէյին միւսավի օլտուղունու զանն իթմէկէ պաշլատը:

Գարմէնին խասթալըղը պիր խայլի կիւն իմթիտատ իթտի, վէ մէրդումէ ատէթա էօլմէք տէրէճէսինէ գատար կէլտի: Մէզպուրէնին խասթալըղը միւտտէթի զարֆընտա, Անունցիաթա պիր տագըգա պիլէ ղայրէթ վէ իհթիմամտան կէրի տուրմաեարագ, պիտտէֆաթ կիճէլէրի, սապահա գատար, էօլիւմ բատտէսինտէ պուլունան խասթանըն եաթաղը պաշընտա կէչիրտի: Նիհայէթ չինկեանէ գըզընըն կէնճլիյի վէ վիճուտինին գուվվէթի, խասթալըղըն շիտտէթինէ ղալէպէ իթտիքլէրինտէն, սաեբգլամասը տուրտու, ագլը պաշընա կէլտի, վէ թապիյի տույղուլարը, սէրպէսթճէ հիսս իթմէկէ պաշլատըղընտա, մէրդումէ, պիրինճի տէֆա օլարագ, Անունցիաթանըն թաթլը վէ կիւզէլ լէհճէսինի կէօրիւպ թանըտը:

*
* *

Էկէրչի օգուեանլարըմըզ, Թանքրէտին վէֆաթը խապէրինտէն տօլաեը, Գարմէնին իւզէրինտէ հասըլ օլան ֆէվգէլատէ հալ ու նէթիճէլէրի, պիր շէտիտ մուհապպէթ տույղուսունա համլ իտէրլէր իսէ, պու խուսուստա զիեատէսիյլէ եանըլըրլար:

Զաթէն պունտան ագտէմ, սապըգ չէնկի գըզընըն, զէվճի հագգընտա օլան տույղուլարընըն նէ ճինս շէյլէր օլտուղունու սէօյլէմիշիզ տիր: Պինապէրին հիսսիեաթը մէզքիւրէնին, ինսանը ալթիւսթ իտէն, վէ ատէթա սէպէպի ֆէվթ օլան աշգ ու մուհապպէթլէրտէն օլմատըղը մալիւմ տիր:

Գարմէնին, Թանքրէտ հագգընտա օլան մուհապպէթի, պիր ասըլզատէնին կէնճլիկի վէ կիւզէլլիկինտէն տօլայը, պիր գատընըն գալպինտէ հուսուլէ կէլէն մուհապպէթտէն իպա-

ըէթ խոխ ։ Պունտան մաաաա , թան.քըէտ , Քիրինօնուն գուլչունունա գուրպան կիթմէսիյլէ , մէրգումէ կէնճ գաաքնըն թաամիմ իթմիշ օլաուղաս պէլճիւմիէ հըրս ու թամա բլան վէ թաասավուրլարը տախի մահվ օլմուշ տիմէք խոխ ։

Իչթէ , պիղէ էօյլէ կէօրինիւը քի , Գարմէնին մէ յեուսիեէթի , խաասթա-լըղը , վէ սաեըգլամսը , պունտան նէչէթ իթմիշ խոխ ։

Մէզգուրէ , ուզուն վէ ճիտոի պիր միւ.քեալէմէնին եօրկունըուղունա թէ.համմիւլ խոէպիլմէ.ք հալինէ կէլմի.կինտէ , գարտաշը , գամարաբնա կի.տիպ , գըղգարտաշը իլէ պիրլի.քտէ եալընըզ գալտըլար , վէ տիշարտան քիմսէ իչինէմէսին իչին , Մօրալէս , ղա.եէթ եավաշ սէտա իլէ գծնուշարագ , պիր տէրէճէ հագըգաթէ մագրունն սուրէթտէ , թան.քրէա իլէ Քիրինօ պէչինինտէ վուգու պուլան տուէլլօ մէն.զարէսինի մէրգումէեէ նագլ իթտի ։

Պէր ֆէրճե հաբըֆնի ֆաբրան սաբէր.ֆէ տէտիկիմիզին սէպէպի չու տուր քի , Մօրալէս , մէզգիւր հի.քեաեէ.սինտէ , քէնտիսկլէ Գարմէնին նէ ճինս մախլուգ օլտուգլարընը Հինա.լինին աղգընտան իչինտիկինտէ , կիւ.նա հիտտէթ վէ չիտտէթլէ մէրգու.մա մուգապէլէ իթմիշ օլտուղունու գըղգարտաշընա նագլ իլէմիշ խոխ ։

—Նիհաեէթ , պէնիմ սէֆիլ ղըղ.գարտաշըմ , տէտի չինկեանէ , խաթ.մի քելամ իտերէ.ք , սէն քէնտի զէվ.ճինի , սէնին իչին արթըգ զայլ օլ.մուշ նագարըյլա պագտապիկլերսին , վէ ագտը նի.քեահընըն իպրէթի մէնգու.հէյի մուճիպ տուրէթտէ ֆէչա խոխլ.մէսի տէ , հէր հալտէ օլ ալչագ Քի.րինօնուն զարագ ու տատավէթինին նէթիճէսի օլաճագ խոխ ։ Լագըրտը պէ յինիմիզտէ գալսըն , պէն սէնին , չքվալիէ տը Նաժագըն տապըգ մահ.պուպէսի օլաճագ եէրտէ , մէրգու.մուն տուլ գարըսը օլմանը տահա պի.եատէ թէրճիհ իտերիմ , չինքի է.կէը չու ագտը իպտիվագ քիպիտ մա.րիֆէթիյլէ պօզուլմուշ օլա խոխ , կէչվիշ վէ հագըրտա մալի.ք օլմուշ օլ.տուղուն քեաֆֆի.յի հուգուգուն մահվ ու նագպէտտա օլաճագ խոխ ։

Գարմէն , գալընտաչընըն լագըր.տըլարընը աինէչէտիկինտէ , սէլ կիպի կէօզ եաչը տէօգտիւ , ֆագաթ Մօ.րալէս քէնտի գըղգարընտաչընը բէ.ք կիւզել մուհագքեմ իթմիշ խոխ ։ Նա.սըլ քի , մէրգումէ , վագտա գալպի.նին սօուգլուղունա վէ տուրկունլու.ղունա նիսպէթէն , պիր տէրտ ու է.լէմի հագըգի հիտա իլէմէ.քտէ խոխ խէ տէ , պու ճիւմլէ Թան.քրէսինն սաղ գալմասը , քէնտիսի իչին ֆայտէսիզ օլաճաղընը , հալպու քի , մէրգումունն վէֆաթը , քէնտիսինէ ֆայտէլի օլտու.ղու միւլտահազաը , մէրգումէեէ , մէգքիւր տէրտ ու էլէմի արտսընտա պիչիւ.ք պիր թէսլիեէթի մուճիպ օլտու ։

Շուրտասընը տախի իլավէթէն պէեան իտերիզ քի , Գարմէն ֆի.քրինտէն կէ.չէնի քիմսէեէ , վէ հաթթա Մօրալէ.սէ պիլէ պիլտիրմէտի , վէ տայիմա քէնտինի մէ յեուսիեէթ իչինտէ կէօս.թէրտի ։

Գարմէնին պու հալի էմնասընտա , մէրգումէ իլէ տօն ժօզէնին գըղը միա.նընտա գավի պիր իւլֆէթ հասըլ օլ.մուշ խոխ ։ Վէ չքվալիէ տը Նաժա.գըն տուլ զէվճէսի , քէսալի սբհհէթ իպիպ , եաթաղընտան վէ գամարա.սընտան չըգապիլտիկինտէ , մէգքիւր իւլֆէթ կիթտի.քճէ տահա պիեատէ գավիլէչտի , վէ Գարմէն , Անունդիա.թոնըն այրըլմազ ըէֆիդէսի օլարագ , վէ անըն կիպի քէնտիսի տախի ու.ղուն եաս ու մահէմ էլպիսէլերի կի.չինէրէ.ք , մէզգուրէնին քիւչիւ.ք սա.

լմնունտա , կիւնլէրինի ագշամա գա-
գար պիրլի-քտէ կէչիրիրլէր , վէ ագ-
շամլարընը տախի , գաբթանըն էմ-
րիյլէ , քէնտիլէրի իչին սէֆինէնին
արա թարաֆընտա գուրուլմուշ օ-
լան չատրըրըն ալթընտա վագըթլարը-
նը լմրար իչլէր իտիլէր ։

Ի-քի կէնճ գատըն միանընտա պէօյ-
լէ պիր գավի իւլֆէթ հասըլ օլտուղունտա , ի-քի թարաֆըն տախի պիր-պիրլէրինին ահվալ ու էսարընտա վա-գէֆ օլմադ իսթէմիլէրի թապիի օլ-մադըղէ , Անունցիաթա , րէֆիգէսինին կէչմիշ ահվալինի թէֆէրրուաթը յլա անլամադ իսթէտի ։ Գարմէն իսէ , պու խուսուստա մուխալիֆէթ իթմէ-եէրսէ-ք , նագլիեէթէ պաշլատը , ֆա-գաթ շու նագլիեէթի քէնտի հի-քեա-եէսի օլմանընշ , իչլա միւէսսիր թէ-ֆէրրուաթլա մէմուս , վէ միւճիտինին գուվվէչլի խաեալիեէսինէ չէօհրէթ պախշ իտիճի ուզուն պիր մասալ իտի ։

Պու մասալ , հի-քեաեէմիզճէ պի-հուտէ օլտուղունտան , պունուն պէ-եոնընտան սարֆը նազար իչլէրիզ ։

Անունցիաթա տախի , րէֆիգէսի-նինն քէնտի հագգընտա կէօտէրմիշ օլտուղու էմնիեէթէ գարշընըզ օլմադ իւզրէ , մէզպուրէնին սախթէ իֆա-տէլէրինէ մուգապիլ , քէնտիսինին սահիհ վէ միւէսսիր հի-քեաեէսինի պէրթաֆսիլ նագլ իչլէտի ։

Մէրգումէ , բէտէրինին Ֆիլիբ լը Վէյեան իլէ օլան ֆէվգէլատէ մու-հապպէթլէրինի , վէ ի-քի տօսթլարընն պիտաէֆաթ եէկտիկէրլէրի հագգ-ընընտա իպրազ իթմիշ օլտուգլարը սատադաթ էսէրլէրինի , վէ տօն ժո-ղէ Բօվէրնուն անսըղընն իզհարը ի-ֆլաս իչլէտիկինի , վէ մէրգումունուն ու-ղուն խասթալըղընչա եըլարըմունտան վուրսըլմուշ կիպի պիրտէն պիրէ վէ տէհլիէթլի սուրէթտէ վուգուչի վէ-ֆաթընը պէեան , վէ տօն ժողէնին Ֆիլիբէ եազմըշ օլտուղու տիգգաթէ չայեան մէ-քթուպ իլէ Ֆիլիբին տա-խի տօն ժողէէ կէօնտէրտիկի մէ-քթուպու Դարմէնէ գրատթ իչլէտի ։

Օգուեանըարըմզճա մալիմ օլան մէ-քթուպլարը , Անունցիաթա ալէնի սուրէթտէ թէ-քրարտաբղընտա , վէ Դարմէն տախի տինէէտիկինտէ , ի-քի-սի տախի կէօզ եաշլարը տէօ-քմէ-քտէ իտիլէր ։

Ֆագաթ Դարմէն , տտէթա պիր իզտիրապը տէրուն իլէ կէօզլէրինտէն սէլ կիպի եաշ տէօ-քտիւկիւ հալտէ , տիկէր թարաֆտան քէնտի քէնտինէ ,

—Ա-ճայիպ գըզ , տիմէ-քտէ իտի , Ֆրանսատա կէնճ վէ կիւզել վէ ղա-եէթ զէնկին պիր նիշանլըեա գավու-շաճագ օլտուղու հալտէ , հալէա պախթընտան վէ գատէրինտէն չի-քեաեէթ իտիեօր , վէ քէնտի քէն-տինի պէտապախթ պուլուեօր ։ Հալպու-քի պէն նէ՞ սէօյլէ յիմ-քի , պիւթիւն թաատվուրլարըմ պօշա չըգմադտա , պիւթիւն բլանլարըմ մահվ օլմադ-տա , վէ պիրճիւմլէ իւմիտլէրիմ թէհ-լիքեէե օղրամադտա տըը ։ Ա՜հ , պէն նէ՞ սէօյլէ յիմ . . . քեա՜շքի պու գըզ-ճըղազըն եէրինտէ պէն օլա իտիմ ։ Լա-քին պու գըզըն նայիլ օլաճադը իդպալ ու սաատէթ իտիքճէ , պունուն աճը վէ քէտէրին-տէն եիւրէկիմ ալթիւսթ օլուեօր ։ Իչթէ շու տիվանէ Անունցիաթանըն աղլատըղընը , վէ պիր բարլագ միւս-թագպէլ գարշըսընտա չի-քեաեէթ իթտիկինի կէօրտիւքճէ , տտէթա նէֆրէթ տուեուեօրում , վէ ղարէղ ու թահդիր հիսս իտիեօրում ։ Անըն կէօզ եաշլարը , պէնիմ իչլին պիր հա-գարէթ ու սէֆալէթ , վէ ֆէլաքէթ տատ իթտիկի հալ տախի , պէնիմ ի-չլին մուճիպլի հիտտէթ տիր ։

Անունցիաթա պու արալըգ , «Ա՜հ , սիզ պէնի սեվիեօրսունուզ , սիզին

եւ բէկնիլ պէտք եւ բէկիմին նէտէն տօլաեը մուեէզարրուր օլտուղունու անլաեօր» տիեէրէք, Թաքմէնէ ոարբլաբղընտա, չինկեանէ գբղբ տաքի պիր նէվի աշդ ու մուհապէթ վէ պուսելբր իլէ, մերգաւմէէ մուդապէլէյի պիլ միալ իաեր իտի։ Եու մուգապէլէյի պիլ միալ վէ ճէվապը միէսիր իսէ, տօն ժօղէնին գբղընտա տիւնեանքն էն կիւղել քէլամլարընտան տահա գիեատէ լաթիֆ կէօրիւնիր իտի։

Անունչիաթա, իչպու չեաֆֆէյի միւրայիճէ Թապիրբէրէ, վէ տաղբդ չէնկի գբղընքն մուհապէթ գօմէտիալարընտա, ասլա չիւպհէ իթմէքսիզլին լինանտբղը հալտէ, չինկեանէ վէ եախօտ տահա տօղրուտու սինեօր տօն կիւղման Մօրալէյի ի Թուլիբանօ իսէ, տերունլինտէ ասլա եօլճու պուլունմատան պիր սէֆինէ իւզերլինտէ, ուզուն պիր սէյեահաթ իթմէքլինկին ֆէվգէլատէ սբգընթբլարընք միամ քին օլտուղու գատար էյլէնճէ իլէ կէչիրմէկէ չալբշմագտա իտի։ Մերգում, կիւեա պէօյիւք պիր Իսքանեօլ վէ զէնկին պիր էմլաք տահիպի օլմասընտա նիսապէթէն, քէնտիլի գաբթան Մաթիւրէն Լէմճնիէ իլէ միւտավի Թուլթմագտան չէ քինմէմէքտէ, վէ մերգում գաբթան, տօն կիւղմանընդն քէնտիսինլէ Թէքլիֆփղճ մուաժէլէտէ պուլունմատընը քէնտիսինճէ մուճիալի իֆթիհլար աատա իլլէմէքտէ իտի։

Գարմէն, Անունչիաթանդն քիւչիւք սալօնունտա մէզալուբ իլէ պուլունարագ, քիմսէյի քէնտի եանլաընտա գատուլ իթմէք իսթէմէտիքլերինտէն, Մօրալէս իլէ Մաթիւրէն տակի պիրլիքտէ Թատմ իաեր իտիլէր։ Մօրալէս զաթէն Թապիաթատան զաեէթ պօղազլավեր օլմայլէ, չօգ ատֆա սէֆինէնին աշճը պաշըսընտա Թատմ Թերթիպլէրի վերիր, վէ պազէն քէնտի կէօղիւ էճնիւնտէ, Թէքմիլ էվրօպանքն էն մեշհուր ուսքրալարընտա մահատաս միւքեմմիլ Թատմ լար հազբրլաթաջբրբր իտի։

Մաթիւրէն Լէմճնիէ, հէմ Նօրմանտիալը վէ հէմ սէֆինէ գաբթանդը օլուպ, պու հալտէ լեզիզ Թատմ լարտան բէք իյի անլար օլտուղու Թագտիրատէ, սինեօր տօն կիւղմանքն Թերթիպլէրի մուճիալինճէ եարբլան Թատմքաբբ, քէնտիսի իչին քէմալէթին տերճեալինք կէչմէկ, վէ տաեէթա խաեալաթ մերթէպէինէ վասբլ օլմուշ կիպի ԹուԹար իտի։

Պինասէրէին գաբթանԼէմճնիէ, մերգում Իսքանեօլը տաբլղատէնին, քէնտիսինէ խօշ պիր բէֆիգ օլտուղունու, վէ մերգումուն սէֆինէտտ պուլունմատբլա, չու ուզուն սէյեահաթ կիւղերլինին գբատալաբղընը քէնտի քէնտիտէ սէօյլէր իտի։

Իսկի Մատէր վէ Բօրթօ չարապլաբբլա Թէղէին իտիլմէչ օլան ագշամ Թատմլարընտան ասնբա, պու Չչախալար, կէմինին դբչ Թարաֆքնտա վագբ եիւքսէ պիր մահէլէ չբդարագ, կէօղէրի էճնիւնտէ սբչրատագտա վէ հալատա չբգբչ, պէթէքբար տիւշմէքտէ օլան պալըգլարբը սէյր իաեբղէր իտի։ Գատէհու Մաթիւրէն, Մօրալէս իլէ պիրլիքտէ գամարատընա ինէրէք, օեուն քեաղբտը օյնարլար, վէ Մօրալէս գաբթանտան իլքի իչտատա բիալ գապանըը եախօտ տահա տօղրուտու աչբրբբ, վէ պատէհու եարը կիճէ բատատէլէրինտէ, պու իլքի տօսԹալար նէքտիկէրլէրինտէն այրբլաբլար իտի։

Մօրալէս, քէնտի գամարատընա ինտիկինտէ, պիր սղ Ֆրանտա բադբտը վէ եախօտ ժամանիպա բօմու իչերէք, եուԹատընա կիրէր, վէ միւսԹապէվ հագդընտա միւլահազա իթմէկէ

պաշտաւարագ , օր ճիշդերի բարեգ սուրբերուն կէօրեր իսի :

Մօրալէս , Քրիստոսեան գօրգուսու գաղմատագրեանան պէրի , քիմիէսէն , վէ հաթիա Աղահան պիրէ գօրգուսու գաղմաձը իսի : Վէ հէր շէյ քէնտիսի իչին գօլայ վէ մէմլիքին կէօրիւնիւր , վէ թագիսիմիչէ գաղիլեացի պիր հըրս ու թամա տուդուսու հասը գ օտուդունու հիսա իչէր իսի :

Ճիչ հագըդա , չըվալիէ սը Նաժագէն վուդուի վէ ֆաթը , Մօրալէսի բարեգ սուրբերուն ճէմիչնէրը իչինէ գարըշմադըգ վասիթասընան , մահրում գըմադաա իսի իսէ տէ , պունան տօրաեը Մօրալէս գաթեան մէչէուս օրմաեարագ , տահա պիւչիւք վէ եիւքսէք իդալէրէ նայիլիչնէրինի արզուչը իսի : Հաթիա մէրդում , Մաթիւրէն Լէմճնիէ իչէ վուգու պուլան ուզուն միւլագաթ-լարըննա , Ցրանսա սէրաեըննա վէ ծն պիթընճը Լուի գըրալըն քիւչիւք տայիրէչէրինուն վագը օլան ահվալ վէ վէգայի հագդընուս օլուուգճա մնալիւմնէթ թահսիլ էիմի , վէ պու վէճհ իչէ պիր թագըմ խաեալաթ տերեասընա զարգ օլուս :

26

ՍԻՄՏԷՆ ՍԱՆՏՐԳՃՍ.

Պունան սօնրաքի վուդուաթ-լար զաեէթ սիւրաթլէ պիրպիրչէրինի թէաագիալ խաէճկինաէն , վէ պունլարա սիւչիւք էիմէք կիւճ օլաճաղընտան , վէգալիյի աթիւէչի մուխթասարէն պէեանէ միւսարաաթ խչէրիդ :

Մարուէն սէֆինէսի , տայիմա միւսայիս բիւգկեաղչար իչէ իչէրիչէրէք , հէման եագընտա մահէլի մագուսուտինէ վասէլ օլմագ իւզրէ իսի : Զաթէն սէֆինէչի մէզգուրէ , Բօրթիւկէզ սէվահիլի բիշկեահընտա պուլունուսագ , պիր գաչ հաֆթաեա գատար Մանշ տէնիզինէ կիրէճէք , վէ պատէհու Հավը լիմանընէն սաքին սուլարընտա լէնկերէնտաղ օլաճագ իսի :

Մաթիւրէն Լէմճնիէ , չիմոիեէ գատար սիւսի օլտուգու սէֆինէչի , Ֆէնեռիսինին եաղարընտա պու տերճէ գըչմէթտար օլան պիր հումուչէ իչէ լիմանտա կէօթիւրիւչ օլմատագընտան , պու քէրրէ մէրդում զաեէթ մէսրուրիւէթ իչինտէ իսի , չիւնքի Անատոլիատանըն վիրուսի , Ֆիլիբ լը Վէչեան իչին պիւչիւք պիր վագըա սաեըլաճաղընը , վէ մէրդում , ապիմ պիր էչէմ ու քեսէր իչէ գարըշմադ օլարագ , ֆէվգէլատէ պիր մէսրուրիւէթ պահչ իսէճկինի պիւիր իսի , պիրա Ֆիլիբ , տօն ժօզէնին գըրաղընը բէտէրատէ պուսէլերըչ էօրմէսիչէ պէրաեէր , աթիւգ տօսթուտունուն վուդուչի վէֆաթը իւզերինէ տահի կէօզ եաշարը տէօքէճէք իսի :

Պիր կիւն , Սէնթ-Անտրիւէն պուրնու աչըգլաթընտա , վէ Օգիանօսուն ճէսիմ տաիկաչարը իւզերինտէ , սէֆինէչի սիւրաթլէ հարէքէթ իէիտիրէն օր թաթը վէ միւսայիտ բիւգկեար , պիրտէն պիրէ տուրուպ , օրթաիըգ քէսպի սիւքինէթ իչէտի :

—Հայ մուդիրը պահթ, տէտի գարթան , սէֆինէնին եէրքընէրինին տիրէքէրինի պօեունա ասքըարդընը կէօրէք , իչէթ հավանքն չու հալէ կէլմէտի , պիգի կիճիքարէճէք տիր , վէ պունտան էվվէլքի հարէքէթիմիզ իսէ , զանն իտերսին քի ձէնտաը Հադըգըմքըտա օլան մուաէնէթի տաեէսինտ իտի :

Պունունըա պէրտագեր , Մաթիւրէն Լէմճնիէնին սիմասընտա միւշահէտէ օլունան ճան սըգընթքընտա , ատա իչիթկըտագ էտէրի եօգ իտի : Պինապէրին Մօրալէս իչէ չաղըգդա թաատ

ելթախ , վէ լ֊քխսի տէ , հէր ագչամքի տաէթլէրի իւղրէ , գումարտա պաչլատըլար , վէ Մօրալէս ֆէվզէլատէ մէհարեթի տանէսինտէ , տայիմա քեարլը չէգմագտա խոխ ։

Պու ատա , լ֊քի րէֆիգլէրին դարչէլըգը օթուրտուգլարը գամարանքն գաբուտու նիմ աչըլարագ , սէֆինէնին լ֊քինճի գաբթանը , ալթիսալթ վէ մահզուն պիր սըֆթալէ , արալըգտան միւշահէտէ օլունտու , վէ Մաթիւրէն , մէրգումնու կէօրսիւկիւնտէ ,

—Նէ լաապեր , Բիւբ Հօվիվ , աէ֊ետու սիւալ ելթախ ։

—Նէ պլաճագ , գաբթան , պէն պիր տէրէճէ տիւչարը էնտիչէ օլուտօրում ։

—Նէմաէն տօլայը ։

—Կէօյտէ վէ տէնիզտէ էօյլէ պիր հալ կէօրիւնօրում քի , ֆիւքրիմի պիհուզուր գելըեօր ։ Իմոի , գաբթան , էկէր մուվաֆագաթ խոխ , եօգարըդ չէգարսանըզ , կէօրիւրսիւնիւզ ։

Մաթիւրէն , Բիւբ Հօվիվին եվկըմի սէնէտէն պէրու պիճիւիվէ տէնէզլէրտէ կէղերէք , թէճրիւպէ քեար օլմուշ օլտուղունու , վէ ճիտտի պիր սէպէպ օլմագըդըն ալթիսալթ օլմազ , վէ ալէվսուտա պիհուտէ եէրտէ գաբթանքնը բահաթսըզ իթմէզ իտուկինի պիլիր խոխ ։ Պինաէն ալէյհ գաբթանը մէրգումտ , գամարատըքը թէրք ելթախ , վէ սիւրաթլէ նէրտիվէնին գատէմէլէրինի չէգարագ , տավլունագաղ իւղէրինտէ տուրտու ։ Մօրալէս տախի պիր տէրէճէ տիւչարը թէճլաշ վէ էնտիչէ օլմասընտան նաչի , լէհճէսի օլմուշ օլտուղու թագտիրտէ , գաբթանքն արգասընտան կիթախ ։

Մաթիւրէն լէմմնիէ , իլք տէֆա սէֆինէնին էթրաֆքնա աթթը նաղար խաէրէք , Բիւբ Հօվիվին գօրգուլարը պիէտատ օլմասըզքնը թատուդ իթախ ։

Հավա , վադատ տաքին խոխ խոէտէ , կէօյ իլէ տէնիզ գարիպ պիր հալքէտ իթմիշլէր խոխ ։ Վէ կէրչի սէֆինէնին իւղէրինտէ , գուպպէյի սէմավիէ մէմուլ օլունմատաճագ մէրթէպէտ պէրրագ օլտա , եէր եէր քիւլիեթլի եըլտըզլար վար խոխ , ֆագաթ ուֆուգատա , պիր եըղըն պուլութլար մէվճուտ օլուպ , պուպուլութլարքն արատընտա միշահէտէ օլունան եուվարլագ վէ հէնուզ տօզմուշ մահիթատ , գօհու գըրմըզը վէ գանլը վէ տէյիրմի պիր էչքէ կիպի կէօրիւմէքտաէ խոխ ։

Մէղքիւր դան էչքէսի , տագըգտա պէ տագըգտա եաճըլան վէ գուպպէյի սէմավիէնէնին հէր թարաֆքնը իսթիվա իչին , Օգիանօստան տէրին մահէլերինտէն ևիւքսէլիւօր կիպի ղանն օլունան պուլութլարքն իչինտէ , ֆէնտա վէ ղարիպ պիր թէէսսիր հասըլ իթմէքտէ խոխ ։

Մէղքիւր պուլութլար , մէմուլտէն խարիճ տուրէթտէ եէկտիկէրինի թատգիպ իթմէքտէ , ֆագաթ ճիւզի ըիւզկեար պիրէ սէֆինէնէ գատար վիրուտա իթմէտիկինտէն , պիւյիւք սիրէյին սանճաղը գըմըլտանմամագտա , վէ սէֆինէնին պաչ թարաֆքնտա եանմագտա պուլունան ֆէնէրին ալէվի սալլանմամագտա խոխ ։

Հէրսի պու գատար օլմաեըպ , սէֆինէնին էթրաֆքնտա , տէնիզ տախի ...ւֆաճըգ տալղալար իրէ գապարմաեա վէ քէօրիւմէէ պաչլամըշ խոխ ։ Հասըլը գաբթան , պալէտտէ պիրը օլունան ահվալի պիր սանիէտէ կէօրիւպ , միւքէտտեր պիր հէյէճէթ քէպ իթախ , վէ Մօրալէս մէրգումտէն պուհալինի միւշահէտէ խոէրէք ,

—Ակիպիմ գաբթան , հավանըն շուհալինէ նէ տիւօրտունուզ , տէեու սիւալ իթախ ։

Մաթիւրէն պունա ճէվապ օլարագ ,

տիւշինէրէ.ք պաշքնը տալլատը :

—Մէւշհան Ա.լլահ , տէտի Մօրա-լէս մէւթէհասիր պիր տէտա իլէ , ա-ճապա մուհաթապա մը վար տը՛ր :

—Իւմիտ իտէրիմ .քի , հէնուզ հիչ պիր մուհաթապա եօդ տուր , տոն Կիւզման , տէհու ճէվապ վիրտի դաբ-թան :

—Ճադաթ օլ պապատ սիզ էվին կէօրինմէեօրսունուզ : Ա՛հ , ազիզլէր պիզէ միւյեին օլսունլար : Րէճա ի-տէրիմ , ազիզիմ գաբթան , տէօյլէ-յին , պուլունսուզսունուզ հալէ էվին տէ յէլմիսինիզ :

—Շիմտի պէն սիզէ նէ՞ ճէվապ վի-րէպիլիրիմ : Պէնիմ ատէմ , ձէնապը Հադդըն միւրատ վէ Թասավվուրլա-րընը պիլէմէզ : Մի.տատէթի մէտիտ-տէն պէրու տէնիզլէրտան եօլճուլուգ իթտիկիմ հալտէ , պէօյլէ պիր մէն-զարէնէ տալա Թէսատիւֆ իթմէմիշ իտիմ : Պագքընըզ , շու պուլուԹլար , տալա բիւղիւտար օլմատարտագ , նատըլ իլէրի կէլիւօրլար , վէ անաֆօր օլմա-տըզը Թագտիրտէ , տէնիզ նէ՞ տէ-րէճէ ալԹիսըԹ օլուեօր : Պու հալտէ , իլէրուտէ նէ՞ վագը օլաճագ օլտու-ղունու պիլմէտիկիմիդտէն, է՛մինէ էԹի-միզի , պօրալարըն վէ Օգիանօսուն ա-միրի օլան ձէնապը Հադդ իւղէրինէ գօեալըմ : Սէնեօ՛ր տոն Կիւզման , ՊըրԹանեալը կէմիճիլէրին, «եա Բապ-պիմ, պանա մէրհամէԹ էԹ , պէնիմ սէֆինէմ օլ գատար քիւչիւ.ք, վէ սէ-նին տէնիզին օլ գատար պիւյիւ.ք տիւր քի . . . . » տուտըքըն , նէ՞ տէրէճէ միւէսսիր պիր տուա օլտուղունու պի-լմըյինիզ , տէ յէ՛լ մի :

—ԷվվէԹ, էվվէԹ, բէբէլէտի Մօրա-լէս , տահիհէն բէ.ք կիւզել , վէ միւ-էսսիր պիր տուա տը՛ր . իմտի էկէր տա-լմէն գատաես չըգաճագ օլտը իտէ.ք , պու տուտըը իտաԹըըլաեոճաղըմ :

—Գաբթան , միւալ իթտի Բինէը Հօվիվ , պանա վէրէճէ.ք էմինինիզ վա՛ր մը տը՛ր :

—ԷվվէԹ :

—Նէ՞ տիր :

—Րիւզկեար չըգտըղընատա , վէ Ֆուրթունա էտմէէ պաշլատըղընատա , լաղըմ կէլէն մանօվրալարը իճրա իչին , պիվ ճիւմլէ Թայֆէլէր կիւվէրԹէէ չըգտընլար :

—Բէ.ք իյի , գաբթան :

Պէօյլէճէ պիր ազ սօնրա , Մար-տունէն սէֆինէսինին Թէ.քմիվ Թայի-ֆէլէրի պիրէ.քլէրին ալԹընատա Թօր-լանաըլար , վէ էն պինատէ Թէճրիւ-պէ.քտար կէմիճիլէր , նէկահիկէրլէրին-նէ մինհայը տուրէԹատէ ալԹ.ը նաղար իչլէմէ.քտէ օլտուգլարընատան , շիւպ-հէսիզ , էկէր Մօրալէս պու մէնզա-րէչլի կէօրսէ իտի , բէ.ք զիհատէ միւզաարըպ օլաճագ , վէ նիւզիւնիւն ըչնկի պիւսպիւԹիւն սօլաճագ իտի : Ֆագաթ Մօրալէս քէնտի քէնտինի , մուտաղամ պիր զաթ սըրտաբնատա ԹուրԹմագտատա օլտուղու ճիհէԹլէ , ա-տի մագուլէսինատան օլան պու կէմի-ճիլէրէ պիր տագըգտա պիրէ հավալէ-յի տիդգաթ իչլէմէեօր իտի :

Պու արալըգ տէնիզին քէօրիւմէ-տի վէ գայնատատը չօղալմագտատա օ-լուպ , Օգիանօսուն Թէ.քմիվ նիւզիւ-բարլագ կէօրիւմէ.քտէ , վէ պուլուԹ-լար , զաթէն կէօյիւն նըսՖը.քընը իհմաթա իթմիշ օլտուգլարը կիպի , մահիթապ տաիի գարանլըգ իչինտէ զայպ ու նապէտիտա օլմագտատա իտի :

Պիրտէն պիրէ , ուզագտան էնտաԹթ օլընան նիւզ տատէտ Թօրլարըն սէս-լէրի միտիլու , տէրինտէն կէօզ կիւ-զիւԹիւլէրի իչիտիմէկէ պաշլատը : Ա.յնի վագըթատա պուլուԹլար տահա պինատէ Թէվպի իտէրէ.ք , հէման կէօ-յիւն հէր Թարաֆընը իհմաթա իթտի-լէր :

Պունուն իւղէրինէ , չիտատէթի պիր

շիմշէք չագարագ, տաղլար վէ պաեբրլար, պու սէտաեա մուգապէլէ իթտիլէր, վէ տէնիզտէ տալկալար ֆէվգէլատէ սուրէթտէ գապարբպ, գուպպէյի սէմավիէնին տէօրթ թարաֆընտան տախի շիտտէթլէ ռիւզկեար էսմէեէ պաշլատը, վէ թապիաթիյլէ Մարսուէն սէֆինէսի տախի, տալկալարըն հիւքմիւնէ թապի օլարագ, չօճուգլարըն էլինտէ պուլունան օեունճագ միսիլլու տէօնմէկէ, վէ սէրխօշ ատէմլէր կիպի սալլանմաեա պաշլատը, վէ արա սըրա տախի տալղալար շիտտէթլէ վէ տաղ կիպի եիւքսէքլիքլէ իւզէրինէ եըղըլարագ, պիր թախթա բարչասընը գօբարտըգտան սօնրա, կէրի չէքիլիրլէր իտի։ Պունունլա պէրապէր սէֆինէյի մէզպուրէ, էնկինտէն էսէն ռիւզկեար սաեէսինտէ ղաեէթ սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իյլէմէքտէ իտի։

Պալէատէ զիքրի սէպգաթ իտէն վուգուաթլար, ագալլի պիր տագըգա վէ հէման պիր սանիեէ զարֆընտա վուգու պուլտու։

—Գաբթան, տէտի Բիէր Հօվիլ, էկէր հավա պէօյլէ տէվամ իտէճէք օլուր իսէ, իքի սաաթա գատար գարաեա տիւշէճէյիզ։

—Օրասընը պէն տէ անլաեօրում, տէեու ճէվապ վիրտի Մաթիւրէն, ղաեէթ սօվուգ գանլըլըգլա։

—Լաքին օ հալտէ ղայպ օլմուշ օլաճաղըզ, տէտի Մօրալէս, ֆէվգէլատէ պիր տէհշէթլէ։

—Օրասը էօյլէ, ֆագաթ մուխաթարաեա ղալէպէ իթմէք իչին, էլտէն կէլտիկի գատար տա չալըշաճաղըզ։

Պէօյլէճէ Մօրալէս, գամարասընա կիտէրէք, ֆուրթունա էսնալարընտա գազազէտէ օլանլարըն պէլլէրինէ սարտըգլարը ալէաթ նէվինտէն եաբմըշ օլտուղու էլպիսէյի կիյինմէք իւզրէ, հէման եարը տիվանէ կիպի, ղաեէթ սիւրաթլէ նէրտիվէնտէն աշաղը էնտիկի հալտէ, գաբթան տախի պօրուսունու էլինէ ալըպ, պիր մանօվրա էմրի վիրտի, վէ տէրհալ պու էմր իճրա օլունտու։

Պու խուսուստա շու գատարընը սէօյլէմէկի քեաֆի ատա իտէրիզ քի, Մաթիւրէն Լէմօնիէնին վէ թայֆէսինին միւրատլարը, շիտտէթլի ֆուրթունաեա գարշը գօյմագ, վէ էնկին տէնիզէ վասըլ օլմագ իտի, ֆագաթ էկէր գատէր քէնտիլէրինի գարաեա աթսա իտի, իհթիմալ տիր քի սէֆինէ մալ վէ ճանըյլա մահվ վէ թէլէֆ օլապիլիր իտի։

Իշթէ գաբթանընն մուվաֆֆագ օլմաեա չալըշտըղը թէշէպպիւս պու իտի, ֆագաթ մէզքիւր թէշէպպիւսիւն պաշա չըգմասընա ապա իւմիտ օլմատըղը բէք չաբուգ անլաշըլտը։ Չիւնքի վէրիլէն գօմանտալարընն ինքեար օլունմազ մէհարէթինէ, վէ կէմիճիլէրին շէճիանէ ղայրէթ վէ սայլարընա նիսպէթէն, Մարսուէն սէֆինէսի ֆուրթունանընն շիտտէթինտէն նաշի տայիմա եօլտան շաշմագտա իտի։

Հէր պիր ռիւզկեար, սէֆինէնին իւզէրինտէն կէչտիկինտէ, եըրթըգ եէլքէնլէրտէն պիր գաչ բարչա ալըպ կէօթիւրիւր, վէ պու սըրատա ռիւզկեարտան հասըլ օլան սէտա, տալղալարընն վէ ֆուրթունանընն շիտտէթլի շամաթա վէ կիւրիւլթիւսիւ արասընտա ղայպ օլուր իտի։ Պու էսնատէ, իւչտէ իքի բաեը գըրըլմըշ օլան կէմինին պիւյիւք տիրէկինի, ռիւզկեար սաման թանէսի կիպի ալըպ կէօթիւրտիւ։

Պիրտէն պիրէ Մարսուէնին արգա թարաֆընտան ֆէվգէլատէ պիր սէտա իշիտիլտի։ Չիւնքի տէնիզին տալկալարը տիւմէնի եէրինտէն չըգարմըշ, վէ տիւմէնի գօմանտա իտէն

կէմիճի տախի պիր տէհշէթլի տալկա իլէ տէնիզէ տիւշիւպ նապէտիտ օլմուշ իտի ։

Շիմտիեէ գատար Մարսուէն սէֆինէսինին թէլէֆի ի հթիմալտէն զանն օլունուր իքէն, պու խուսուստա արթըգ հիչ պիր շիւպհէ գալմատը ։ Զիրա տիւմէնի վէ տիրէքլէրի օլմաեան վէ բիւզկեար իլէ գարաեա տօղրու սիւրիւլէն պիր սէֆինէ, միւճէրրէտ ղայպ օլմուշ տիմէք օլուպ, անճագ պիր միւճիզէ իլէ գուրթուլմասը միւմքիւն օլապիլիր իտի ։ Ֆագաթ պիզիմ կիւնլէրիմիզտէ օլտուղու կիպի, օն սէքիզինճի ասըրտա տախի միւճիզէլէր բէք նատիր սուրէթտէ վուգու պուլուր իտի ։

Պու արա, Մաթիւրէն Լէմօնիէ, քէմալի մէյեուսիեէթլէ, պիւյիւք տիրէյին ալթընտաքի պիր եըղըն հալաթլար իւզէրինտէ օթուրտու ։

Բիէր Հօվիլ իսէ, գաբթանըն եանընա եագլաշարագ,

—Գա՛բթան, պանա վիրէճէք էմրինիզ վա՞ր մը տըր, տէեու սիւալ իթտի ։

Մաթիւրէն պաշընը սալլաեարագ, իքթիֆա իյլէտիկինտէ, Բիէր Հօվիլ պէ թէքրար,

—Նէ՞ եաբաճաղըզ, տէտի ։

—Ճանըմըզը Ալլահա թավսիեէ իտիպ, պէքլէեէճէյիզ. չիւնքի պիր սաաթա գատար գարաեա եագլաշըպ, սանտալլարը տէնիզէ էնտիրիր, վէ պու սուրէթլէ եօլճուլարը վէ թայիֆէլէրի գուրթարըրըզ ։ Պունունլա պէրապէր պէն իսկեաթ օլմուշում քի, հէր նէ եաբսագ, պիհուտէ տիր, վէ հէբիմիզտէ էօլիւմէ գուրպան օլաճաղըզ տըր ։

Բիէր Հօվիլ, ասլա իզտիրապ վէ հէեէճան ալէամէթի իպրազ իթմէքսիզին, գաբթանըն եանընտան մուֆարագաթ իթտի ։

Ֆուրթունանըն շիտտէթինտէն նաշի, սաման եըղընը կիպի թաագիպ իտիլմէքտէ օլան մէզքիւր գազազէտէ սէֆինէ, կէրչի պէշիք կիպի սալլանմագտա վէ չաթըրտամագտա իսէտէ, պու ճիւմլէ ղարգ օլմաեարագ, վէ տալղատան տալղաեա սըչրաեըպ, թօր կիւլլէսինին սիւրաթը ֆէվգէլատէսի միսիլլիւ, գարաեա տօղրու սէյիրթմէքտէ իտի ։

Թայիֆէլէր իսէ, արա սըրա սէֆինէնին պիր թարաֆընտան կիրիպ, օ պիր թարաֆընտան չըգմագտա օլան տալղալար իլէ տէնիզէ տիւշմէմէք իչին, կիւվէրթէ իւզէրինտէ պուլտուգլարը մազպութ շէյլէրէ սարըլըրլար իտի ։

Գաբթան, ահէսթէ ահէսթէ վէ պաշը էյիլմիշ օլարագ, օրթա կիւվէրթէեէ կէօթիւրէն եօլու թութտու ։ Մէրգում, Անունցիաթա իլէ Գարմէնին նէզտինէ կիտիպ, վէ մուխաթարանըն եագընլըղընը քէնտիլէրինէ պիլտիրէրէք, ումումուն սէլամէթի իչին տուա իթմէլէրինի թալէպ իյլէեէճէք իտի, չիւնքի արթըգ, տուատան պաշգա չարէ վէ իմտատ գալմամըշ իտի ։

Օլ էսնատէ տօն Ժօզէնին գըզըյլան Թանքրէտին տուլ զէվճէսի այնի գամարատա պուլունուպ, իքիսի տախի սաքին պիր հալտէ կէօրիւնմէքտէ իտիլէր ։ Անունցիաթա հօշ վէ մահճուպ պիր թէպէսսիւմ իլէ,

—Գա՛բթան, տէտի, զանն իտէրիմ քի, սիզին կէլիպ տէ, պիզէ խապէր վիրէճէյինիզ շէյի պիզ պիլիրիզ, եանի սէլամէթիմիզէ ասլա իւմիտ եօգ տուր, էօյլէ տէյի՞լ մի ։

—Էվվէթ, իւմիտիմիզ եալընըզ Հագգ Թէալա իւզէրինտէ գալմըշ տըր, տէեու ճէվապ վիրտի Մաթիւրէն ։

—Պու հալտէ տահա նէ՞ գատար վագըթ եաշաեապիլէճէյիզ ։

—Անճագ պիր սաաթ տահա, վէ էկէր պիր միւճիզէ օլուր տա... իշթէ օ միւճիզէյի թէմէննի իթմէք լազըմ տըր։

Պու սէօզ իւզէրինէ, Անունցիաթանըն լէհճէսինտէ էվվէլքինտէն տահա զիեատէ միւքէտտէր պիր թէպէսսիւմ հասըլ օլտու։

—Հէյ վահ, տէեու տէվամ իթտի մէզպուրէ, պունտան էվվէլ տախի էօլմէքտէ օլան բէտէրիմին եաթաղը պաշընտա ճէնապը Հագգտան պիր միւճիզէ թալէպ իթտիմ, ֆագաթ իսթիհսալինէ մուվաֆֆագ օլտմատըմ։ Պէնիմ ասլա իւմիտիմ եօգ տուր, գա՛բթան, ֆագաթ պունունլա պէրապէր տուա իթմէքտէն տէ կէրի տուրմաեաճաղըզ։

Մաթիւրէն պու գատընլարը սէլամլաեըպ, գաբուեա տօղրու ուղանտըղընտա, Անունցիաթա մէրգումու տուրտուրարագ,

—Գա՛բթան, տէտի, սօն սաաթ կէլտիկինտէ, պիր տէֆա տահա ճէնապը Հագգա միւրաճաաթ իթմէք իւզրէ, մէզքիւր սաաթը պիզէ խապէր վիրէճէքսինիզ, էօյլէ տէյի՛լ մի։

—Էվվէթ, էվվէթ, պիզզաթ պէն սիզին եանընըզա կէլէճէյիմ, տէեու ճէվապ վիրտի գաբթան։

Գաբթան պու սէօզիւ սէօյլէտիքտէն սօնրա, տիշարը չըգտը, վէ Անունցիաթա Գարմէնի շիտտէթլէ գուճագլաեարագ,

—Սէվկիւլիւ գըզգարընտաշըմ, էօլսէք տէ ղամմ իթմէեէճէյիզ, էօյլէ տէյի՛լ մի, տէտի, չիւնքի էօլիւրսէք, պու տիւնեատա ղաեէթ սէվկիւլիւլէրիմիզ օլանլարը կէօյտէ պո՛ւլմաեաճագմըեըզ։ Սիզ քէնտի զէվճէնիզի, պէն տէ քէնտի բէտէրիմի։

Գարմէն օլ տագըգատան էօյիւմ գօրգուսունու գալպինտէ հիսս իյլէմէկէ պաշլատը, վէ արթըգ գօմէտեաեա մահէլլ գալմատըղընտան, ճէվապ պիլէ վիրմէտի։

Այնի վագըթտա տօն ժօզէնին գըզը, տէրունինտէ պաղը միւճէվհէրաթ իլէ պէրապէր մալիւմիւմիւզ օլան իքի գըթա մէքթուպ պուլունան սիմտէն օյմալը քիւչիւք պիր սանտըգճա աչտը, վէ բէտէրինին խաթթը տէսթի իլէ եաղըլը օլան քեաղըտլարը ալըպ, պիր խայլի միւտտէթ կէօքսիւնէ վէ տուտագլարընա տաեատըգտան սօնրա, պէ թէքրար սանտըգճանըն տէրունինէ վաղ իյլէտի, վէ Գարմէնէ խիթապէն,

—Իշթէ պէնիմ խաղինէմ, պէն պու սանտըգճաեը ասլա թէրք իթմէյիպ, մէզարըմա գատար պունու պիրլիքտէ կէօթիւրէճէյիմ, տէյէրէք սանտըգճաեը գաբատը, վէ իլավէթէն,

—Գըզգարընտաշ, տէտի, պիր ազ տախի պիշարէ գաբթանըն պիզտէն թալէպ իթտիկի խուսուսու իճրա իտէլիմ, վէ տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, տուաեա տուրալըմ։

Հէր նէ հալ իսէ, վագըթ պիր թարաֆտան կէչտիկի հալտէ, տիկէր թարաֆտան ֆուրթունանըն շիտտէթի արթմագտա իտի։ Պիր արա ղաեէթ ճէսիմ պիր տալկա, ուզագլարտան կէլէրէք, Մարտուէն սէֆինէսինի թա եիւքսէեէ չըգարտը, վէ սէֆինէնին ալթընտա վագը օլան վէ տէրունինէ տիւշիւլմէսի մէլհուզ պուլունան գարանլըգ կիրտապ իչինտէ, իքի սիվրի գաեա միւշահատէ օլունտու։ Կէմիճիլէր արթըգ սէլամէթ իւմիտինի ունուտարագ, պիր տախի կէօրէմէեէճէք օլտուգլարը ֆամիլեալարընը, զէվճէլէրինի վէ նիշանլըլարընը պիր տէֆա տահա խաթըրլարընա կէթիրտիքտէն սօնրա, սօլմուշ եիւզլէրինի պուրուշմուշ էլլէրի իչինտէ կիզլէտիլէր, վէ էօլիւմլէրինէ պէքլէմէկէ պաշլատըլար։

Մարսուէն սէֆինէսի, պիր տագըգա գատար տալկանքն թէբէսի իւզէրինտէ մուվաղէնէ իւզրէ տուրուպ, պատէհու պիր օգ կիպի սիւրաթլէ կիրտապքն տէրունինէ տիւշտիւ, վէ շիտտէթլի պիր շամաթա իլէ, կիւվէրթէ իւզէրինտէքի պիւյիւք տիրէք դըրըլըպ, սէֆինէնին չանը, զանն իտէրսին քէնտի քէնտինէ, պիր էօլիւմ չանը չալտը, վէ թայիֆէլէրինի թէհայեիւրտէ պըրագարագ, գըմըլտանմազ պիր հալէ կէլտի։ Չիւնքի զիքրինի իթմիշ օլտուղումուզ սօն շիտտէթլի տալղա, մէզքիւր սէֆինէյի իքի գաեալարքն արալըղընա տիւշիւրմիւշ իտի։

Պու հալի միւթէագիպ զուհուրա կէլէն տէհշէթ սէտասընա, սէվինճ վէ իւմիտ սէտասը թաագիպ իթտի։ Հալպուքի Մաթիւրէն Լէմօնիէ պու սըրատա ասլա խաեալաթա զահիպ օլմաեարագ, սէֆինէնին նէ տէրէճէ միւշքիւլ պիր հալէ կէլմիշ օլտուղունու բէք ալէա անլատը։ Շէօյլէ քի զիքր օլունան սէֆինէ, պուլունտուղու շու հալտէ, պիր թագըմ ճէսիմ տալկալարքն բէնչէսինտէ գալմըշ օլտուղունտան, թապիաթիյլէ անլէրին մուհաճէմէլէրինտէն, քէրէսթէսինին տաղըլմասը շիւպհէսիզ իտի։

Պունունլա պէրապէր, շու հալ տախի, մուխաթարատա պուլունան պիր կէմի իչին, պիր մէօհլէթ տիմէք օլտուղունտան, պու մէօհլէթտէն պիլ խթիֆատէ, սանտալլար աշաղը ինտիրիլմէլի վէ տալկալարքն արասընտան կէչէրէք, սահիլի սէլամէթէ եագլաշմաեա չալըշըլմալը իտի։ Վագաա պու թէշէպպիւսիւն, պէօյլէ պիր հավատա հիւսնի սուրէթտէ պաշա չըգմասը, տէյիլ կիճէ, կիւնտիւզ վագթի պիլէ, էն ճէսուր ատէմլէր ինտինտէ միւմքինսիւզ կէօրիւնիւր իտի իսէտէ, նէ չարէ քի շիւպհէսիզ օլան իքի էօլիւմտէն հէր հանկըսընա գարշը սօնունա գատար մուգավէմէթ իտիլմէսի միւմքին իսէ, կէմիճիլէրին տայիմա օ եօլտաքի էօլիւմիւ թէրճիհ վէ իխթիեար իթմէլէրի թապիյի տիր։

Պինապէրին Մաթիւրէն Լէմօնիէ, սանտալլարքն իբլէրի չէօզիւլմէսինի, վէ հալաթլար իլէ քիւրէքլէրին թէտարիք օլունմասընը էմր իյլէտիքտէն սօնրա, պիզզաթ Անունցիաթա իլէ Գարմէնին պուլունտուգլարը գամարաեա էնտի։ Անունցիաթա, մէրգումու կէօրտիւկիւնտէ, գավի պիր սէտա իլէ,

—Գաբթան, պիզէ էօլիւմ խապէրի մի կէթիրտինիզ, տէտի։

—Խաեբր, պէլքի հայաթ խապէրի կէթիրտիմ։

Պու սէօզ իւզէրինէ, Անունցիաթա իլէ Գարմէնին լէհճէլէրինտէ սէվինճ ալէամէթի միւշահատէ օլունտու, վէ Գարմէն պիր շիտտէթլէ,

—Ա՛հ, գաբթան, տէտի, եէնի պիր շէ՞յ մի օլտու, վէ աճապա իւմիտ իտէճէք պիր հա՞լ մը զուհուրա կէլտի։

Մաթիւրէն Լէմօնիէ, պուլունտուգլարը հալի վէ սանտալլարը տէնիզէ էնտիրէճէյինի մուխթասարէն պիլտիրտի, վէ կէնճ գըզ իլէ կէնճ գատընա, կիւվէրթէեէ չըգմալարքնը իխթար իյլէտի։

Պունուն իւզէրինէ, Անունցիաթա սանտըգճաեը գօլթուղու ալթընա ալարագ, նէրտիվէնտէն չըգմաեա պաշլամըշ օլան Գարմէնին արգասընտան կիթտի։

Պունլար, կիւվէրթէեէ վասըլ օլտուգլարընտա, Մօրալէսի գարշըլատըլար։ Մէրգում, մէնզարէյի մալիւմէտէն տօլայը ղաեէթ տէհշէթ իչինտէ օլմաղլէ, լէհճէսինտէ ասլա թէպէսսիւմ էսէր ու ալամէթի գալ-

մամբշ, ընկի պիւսպիւթիւն սօլմուշ, վէ մուխաթարա վուգուինտէ, քէնտիյի սէլամէթէ չբգարապիլմէք իչին, մախսուսէն ալէաթլէր կիյինմիշ իտի։

Պու սբրատա Մաթիւրէն Լէմօնիէ տախի, սանտալլարը տէնիզէ էնտիրթմէքլէ մէշղուլ օլուպ, պունլարտան պիրինին տէրունինէ օն քիշի, վէ տիկէրինին տէրունինէ եիկիրմի գատար ատէմ կիրէպիլիր իտի։ Սէֆինէնին իչինտէ պուլունան էշխաս իսէ, Մօրալէս իլէ իքի կէնճ եօլճուլար, վէ Անունցիաթանքն պէսլէմէսի տախի օլտուղու հալտէ, եիկիրմի պէշ քիշիտէն իպարէթ իտի։

Պէօյլէճէ սանտալլարտան էն քիւչիւեիւ ղայէթ միւշքիլաթլէ տէնիզէ էնտիրիլիպ, վէ տէրունինէ տէօրթ նէֆէր կէմիճի օթուրարագ, սայիրլէրինին տախի իրքեապընա չալըշըլմագտա իքէն, պիրտէն պիրէ ճէսիմ պիր տալկա կէլիպ, մէզքիւր սանտալը Մարսուէն սէֆինէսինէ չարբմասըյլա, սանտալ բարչալանտը, վէ տէրունինտէ պուլունան կէմիճիլէր նապէտիտ օլտուլար։

Պու ֆէլաքէթ իւզէրինէ, տէրին պիր սիւքիւնէթ հիւքմ իթտի։ Եալընըզ Անունցիաթա, պաշընը էլլէրի իչինտէ կիզլէեէրէք, քէսիք պիր սէտա իլէ ֆիղան ու ֆէրեատ իյլէմիշ իտի։ Պու արալըգ վագըթ կէչմէքտէ, վէ սէֆինէնին տէօշէմէսի կիթտիքճէ պիւսպիւթիւն տաղըլմագտա օլտուղունտան, կիւվէրթէնին հէր սանիեէ սալլանմագտա օլտուղու հիսս օլունմագտա իտի։ Գաբթան, պիր իշարէթ իթտի, վէ տիկէր սանտալ տախի տէնիզէ էնտիրիլտի։ Անճագ պու սանտալ, տիկէրինտէն պիւյիւք, վէ պինաէն ալէյհ մանօվրա իտիլմէսի զիեատէ կիւճ օլմաղլէ, տէրունինէ, տէօրթ քիւրէքճի եէրինէ սէքիզ քիւրէքճի իրքեապ իտիլտի։

Պիր գաչ սանիեէ սօնրա, պու սանտալ, սէֆինէտէն իւչ տէօրթ գուլաճ ուզագտա օլարագ սալլանմագտա, վէ կէմիճիլէրտէն իքիսի, պիր ուճու սանտալա վէ տիկէր ուճու սէֆինէեէ պաղլը օլան պիր հալաթը թութմագտա իտիլէր։ Պու հալտէ մէզքիւր սանտալա ինէճէք օլանլար, պու հալաթա սարբլարագ, աշաղը ինմէեէ մէճպուր օլուպ, պինապէրին Մաթիւրէն, Անունցիաթանքն եանընա կիտէրէք,

—Էվվէլ պէ էվվէլ սիզ էնին, մատմուազէլ, տէտի, վագաա կէօրտիւկիւնիւզ շու եօլ մուխաթարալը իսէ տէ, միւմքիւնսիւզ տէ տէյիլ տիր։ Իմտի, ճէսուր օլուն, վէ վագըթ ղայպ իթմէյին։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, ճէսուր օլաճաղըմ, տէյի ճէվապ վիրտի տօն Ժօզէնին դըզը։

Պատէհու Գարմէնէ խիթապէն վէ սանտըգճաեը մէզպուրէեէ թէպիմ իտէրէք,

—Աղիզ տօսթում, տէեու իլավէ իթտի, պիր տագըգա գատար պունու մուհաֆազա իտինիզ, էկէր սալիմէն սանտալա օթուրաճագ օլուր իսէմ, պու սանտըգճաեը եինէ պանա վէրինիզ, չինքի շու էսնատէ պէն պունու եէտիմտէ սագլաեամամ։ Շիմտի պէն սիզէ պունտան էնմէքլիկին եօլունու կէօսթէրէճէյիմ։

Պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, Անունցիաթա, տիլսիզ կիպի վէ մահզուն հալտէ տուրմագտա օլան ըէֆիգէսինէ սարբլաը։ Վէ մուխթասար պիր տուա իտիպ, ֆիսթանընը տախի պիր տէրէճէեէ գատար թօբլաեարագ, հալաթա սարբլաը, վէ պու սուրէթլէ աշաղը ինտի։ Պատէհու սբրա չինկեանէ դըզընա կէլիպ, մէզպուրէ տախի սանտըգճաեը աշաղը աթմաեա, վէ հալաթա սարբլարագ աշաղը ինմէկէ հաղբրլանմագտա իքէն, տէհ-

չէթլի վէ ճէսիմ պիր տալիա կէլէ-
րէք , սանտալըն պիլճիւմլէ քիւրէք-
չէրինի գըրըք , վէ սանտալը նիւզ
դուլաճտան զիւտաէ մէսաֆէյէ գա-
տար սիւրիւ-քիւ յիպ կէօթիւրտիւ : Մա-
թիւրէն պու հալի կէօրտիւկիւնտէ ,
բէրէկէյէրէք ,

—Վահ զէվալըըլար , զայպ օլտու-
լար , տէմի :

—Ղայպ մը օլտուլար , թէքրարլա-
ար Գարմէն , նէ՞ իչին զայպ օլտուն-
լար : Սանտալ տէվրիլմէմի , հաթթա
նասըլ քի կէօրիւճէօրտունուզ , չալ-
գանմագտա վէ ուզադլանմագտա
ար . մուզայիրի օլարագ , պիլ զայպ
օլտուգ , էվվէթ , էվվէթ , պիլ զայպ
օլտուգ , անլէր տէյիլ :

—Խայըր , մաատամ , անլէրտէ պի-
զիմ հալտէ տիրլէր , տէմի Գարթման ,
չիւնքի եէտլէրինտէ նալընըզ տէօրթ
նէֆէր քիւրէ-քէրի պուլունտուղու
հալտէ , պէօյլէ պիր հալտա գարշը
նամըլ ճէն-քէշէպլիճճէք տիրլէր :
Իչթէ պագդընըզ , սանտալ ֆուրթու-
նատա էսիր օլարագ , վէ պիր ճիւղի
թայիֆէսինէ իրմատթ իթմէկէրէ-
պիր թարաֆտան օլ պիր թարաֆտա
կիթմէ-քտէ , վէ նան թարաֆընը ,
քէնտիսինի զարդ իտէճէք օլան տալ-
կալարա վիրմէ-քտէ տիր :

Ֆիլվագը տէնիզ քէօրիւ-քէրինտէն
հասըլ օլան այտընըզգ սանէսինտէ ,
մէզքիւր սանտալըն պէչինք կիպի տալ-
լանտըզը միւշահատէ օլունմագտա ի-
տի : Պու արա Անտնոպիաթա սանտալ-
տա տիղ չէօքմիւշ օլտուգ , իւքի էլլէ-
րինի կէմիէ տօղրու ուզաթմագտա
իտի : Պու նիւմայիշ անճագ պիր գաչ
սանիէ գատար սիւրիւ-քտէն ատն-
րա , գարանլըգտա մահվ ու նապէ-
տիտ օլտու :

—Ալրիգդ հէր իչ պիթմտի , տէմի
Գարմէն , էօլմէյի տիր . լաքին հայ-
ֆա քի հէնտուզ ան տօղուզ եաչընտա-
եըմ , վէ րէ-ք ատ եաչատըմ :

Պատէհու մէզտուրէնէն հադըգա-
թէն հիչ պիր իւմիտի գալմահըգ ,
վէ սէֆինէտէ հիչ պիր սանտալ գալ-
մամագա , քէտֆիֆէյի սէյատէթ իւ-
միտի տախի մահվ օլտուղունատն ,
վէ պունտան մատտա քալագ էլպէսէ-
լէքիյէ տօուգատան ֆէվգէլատէ թազ-
նէրգ օլունմագտա իտուկինտէն , գա-
մարատընա էնտի , վէ իսթիմէկէրէ-
վէ պինիրէրի գուվվէթիյէ , Անտն-
ֆիտթանըն սանտըֆճասընը կէօքսիւ-
նէ սըղըշտըրտըագ , նաթտաղընա կիր-
տի :

Պու էսնատէ , Մարտունէն սէֆինէ-
սինտէ , գարթման իչէ իւքինճիտի վէ
տիւմէնճիտի տախի օլտուզու հալտէ ,
եէտի նէֆէր թայիֆէ գալմըշ իտի :

Բիէր Հօվիլ Մաթիւրէնին նանընտա
եադաշտատագ ,

—Գարթման , թայիֆէլէր պիր սալ
եաբմագ իսթիէօրլար , տէմի :

Մաթիւրէն պու սէօզ իւզէրինէ օ-
մուզտըրընը սիւքտի , վէ պիր սանիէ
գատար թէֆէ-քքիւրտէն ատնրա ,

—Վագտա պիհնուտէ իսէ տէ , զա-
րուրը օլմատըզընատն , իսթէրսէ-
եաբաքնըլար , տէեու ճէվապ վիրտի :

Մուախխարէն կէմիճիլէր , էլլէրինէ
պիրէր պալթա ալարագ , իչէ պաշ-
լատըլար : Վէ պիր սաաթ զարֆըն-
տա մէվճուտ օլան կէմի տիրէ-քէրիյէ
պիր տալ ինչա իտէրէ-ք , տէնիզէ էն-
տիրտիլէր : Պու սանտալ աչատը էն-
տիրիլտիկի սըրատա , տաղ կիպի ճէ-
սիմ պիր տալիա սէֆինէնէն իւզէրի-
նէ հիւճումմ եթտի , վէ պու տալիա
կէչտիկինտէ , կիւվէրթէտէ քիմսէ
գալմատը , վէ զիւրինի իթտիկիմիզ
տալ տախի նապէտիտա օլտու : Եալը-
նըզ Մօրալէս , Մարտունէն սէֆինէսին-
տէն եիւզ սաաթմ գատար ուզագտա
պուլունտուգ , վէ գազտէտէյէրէ մախ-
տուտ այէտթլարը կիյինտիկ օլարագ ,

քէօբիւմիւշտալկալըրա գարշը ճէնկ-
լէշմէ քտե իտի ։

Պաւ էրնատէ ֆուրթունանըն չիտ-
տէթի թէհկին օլուպ , կէօյլէն իւղէ-
րինատէ պուլութլար տաղըլմատա ,
վէ օլ անէ տէկին գարշը օլան մահի-
թապ միւշահատէ օլունարագ , սէլ
կիպի եաղմուր նիւզուլ իթմէկէ պաշ-
լաւը ։

Կէլէլիմ սէրսանի սէֆինէտէ պը-
րագմըշ օլտուղումուզ Գարմէնէ ։
Մէզպուրի դէմիքտանմատարագ , վէ
կէօզլէրի աչըդ օլարագ , գամարտաը-
նըն եամթաղը իւղերինատէ սէրկիմիշ օ-
լուպ , ֆագաթի ուհումսուշ , վէ եախօտ
պաեըլմըշ տէյիլ իտի ։ Հալ պու քի
կէօզիս էօնիւնատէ վուգու պուլան
վէգակյն , վէ պուլունտուղու միւշ-
կիլ հալի ֆէրգ ու հիսս իտէճէք
հիչ պիր տույղուսու գալմամըշ օլուպ ,
մէրգումէ , եօրկունլուգտան վէ ա-
լէկսուսս սօուգտան նաչի , մատտի
վէ մանէվի սուրէթատէ սէրմանօզդ
պիր հալէ կէլմիշ օլտուղունտան , հէ-
ման գաթի պիր ուհուշուդլուղա սիւշ-
միւշ , վէ վիճուսի տայիմա տիթրէյմէ-
տէ վէ տիշլէրի տախի կըճըրատմագտա
պուլունմուշ իտի ։ Պէօյլէճէ պիր խայլի
վագըթ միւսուր էթտի-քտէն ածկտա ,
Գարմէն , պիր տէրէճէ ադէը պաչընա
կէլէրէ-ք , աճաղա գապտը , վէ պու
էնանա՝ Մարտուէն ան֊ֆինէտինէն քիւ-
չիւ-ք ։ Իրէլէրինատէն հէնուզ տալ-
կալը ։ Իրմէ-քտէ իտի իտէ տէ , ֆուր-
թունատ՝ չիտտէթի քէտալ սիւ-քիւ-
նէթ էթմիշ օլտուղունտան , մէզպու-
ըէ գամարատտան տիշարը չըգմագ իս-
թէտի , ատքին ատագլարը ուհուշմուշ
օլտուղունտան , էվվել էմիրտէ եիւ-
րիւմէկէ իզթիտարը օլմամաը , ֆա-
գաթ եավաշ եավաշ գանը ճէվէյան
էթմէկէ պաչլամագլէ , գուվվէթի եէ-
րինէ կէլմի , վէ սիւրիւքլէնէրէ-ք ներ-
տիվէնէ ։ տատար կիտիպ , վէ թըրմա-
լանարագ եօգարը չըգարգտան սոն-
րա , կիւվէրթէ իւղերինէ վատըլ օլտու ։

Պաւ մահելլէտէ , Գարմէն , էթրա-
ֆընա կէօզ կէզտիրիպ , քիմսէյի կէօ-
րէմէտիկինատէ ,

—Ա՛հ , եա՛ Բապպիմ , գարտաշըմ
իւէ գարթտան վէ թայֆէլէրը աճատա
նէ՞րէտէ տիրլէրը , տէտի քէնտի քէն-
տինէ , վէ պունլարը , իսմիրլի իւէ չը-
ղըրտը իսէ տէ , հիչ պիր ճէվապ ա-
լամատը ։

Պատէհու Գարմէն եինէ քէնտի
քէնտինէ ,

—Եուպհէսիզ եօրկունլուգտան
թագաթ վէ մէճալլատը գալմամաղա
ուհումադտա , էվվէթ , էվվէթ , հէր-
սի ուհումադտա տըրըտը , տէտի ։

Պատէհու նէրտիվէնէ տօղրու է-
յիլէրէ ը , եէնատէն կէմիտէ պուլա-
նանլարը չաղըրտը , հալպու քի սէպի
ագս պիւլէ իթմէտի ։ Պունուն իւղէ-
րինէ կէնճ գատըն , քէմալի տէհչէթ-
լէ գամարատտա էնէրէ-ք , պիւլճիւմէ
գաբուլարը աչտը , վէ հէր թարաֆը
մուսայնէնէ իթտի , ֆագաթ հէր թա-
րաֆտա եալընըզլըգտան մատտա ,
պիր չէյ կէօրէմէտի ։

Օլ վագըթ Գարմէն սէֆինէտէ
քիմսէ օլմատըղընը անլատարագ ,
տէհչէթի վէ հիստէթէ տիզ չէօ-քիս ,
վէ եիւ-քտէ սէտտա իւէ , — Օ՛հ , ալ-
չաղլար , ալչաղլար , պէնի թէր-ք իթ-
միշլէր , սիւպհան Ալլահ , չիմտի պէ-
նիմ հալիմ նիճէ օլաճագ տըր ։ Ա՛հ ,
եա՛ Բէպպ , մէրհամէթ վէ ինայէթ
էթ պանա , տէտի ։

Պու մէչհուսիեէթ հալինատէն սոն-
րա , Գարմէն պաչլատը աղլամատա ,
վէ պիր ազ վագըթ աղլայըպ , եիս-
րէկի ըահաթ վէ թէհկին օլտուգտան
սոնրա , եավաշ եավաշ ապէը պաչը-
նա կէլտի , վէ կիւվէրթէ իւղերինէ
չըգտը ։

Օլ կիւնիս հալա զաեէթ կիւղէ

օլսաց , մէվճուտ պուլսթլար տախի սապահըն սէրին բիւզկեսրը,յլա տաղըմբշլար , վէ կիւնէշ , Օգիանօս իւղերինտէ բարլամաեա պաշլամըշ իսի : Պահրը մէղքիւր պիր ազ էվվէլ արսլան հէյեէթի քէսպ իթմիշ իքէն , չիմոի զանն իտէրսին քի գուզու կիպի ուսլուլանմըշ , վէ սիւքիւնէթի քէսպ լյլէմիշ իսի :

Գարմէն , պու սըրատա տէնիղէ աթըքը նիկեահ իթմէքտէ օլսաց , սուլսըրն հավաշ հավաշ հիւքսէլսիկինի սէյր ու թէմաշա լյլէմէքտէ իսի : Անճագ մէղպուրէ կէնճ գասըն , տէնիղին լյինտէ էվվէլա պէլլիսիղ պազը ալէամէթլէր կէօրիւպ , պատէհտու պու ալէամէթլէրին լինսան նաչը օլսուղունու , վէ պունըարսան պիրիսինին տէ գարթանըն նաչը խոուկինի անլաեարագ , պիրտէն պիրէ տէհչէթլէ ֆիղան վէ րիւճաթ էյլէսի , վէ պու մէնզարեէտէն ուռրա , մէրդումէ ալ թարաֆա պագմաեա ճէսարէթ իտէմէսիկինտէն , նազարը տիգդաթը նը պաշդա թարաֆա չէվիրսի : Օլ կիւնիւ ադշամա գաեար պէօյլէ կէչիպ , ադշամ տախի կէօյլուն իւղերի հըլըգղար լյլէ միւղէյէն վէ բարլագ իսի , վէ Դարմէն գամարասքնա էնիպ , հաթաղընա կիրսի , վէ ուհուսմագ խթէսի իսէ տէ , պիհնի խաեալաթ իլէ իհաթա օլմուշ օլաուղունսան , պիր տիրլիւ ուհուեամաղը :

Շէֆֆագ աթըգընտա , մէղպուրէ պէթէքրար կիւվերթէ իւղերինէ չըգաղը : Դարմէն իլգ կիւնտէն պէրու հիչ պիր շէյ եէմէմիշ իսի , վէ պու իսէ կէմիտէ զախիրէ պուլունմամասքնտան տէյիլ , իլլա ֆէվգէլատէ քէսէր վէ մէյհուսիհէթինտէն նաչի , մէղքիւր զախիրէյի արամադըղա վէ նաֆագա թէտարիւք իթմէքդիկ ասլա ճէսարէթի օլմամասքնտան իսի : Պունուն իլէ պէրապէր մէղպուրէ էօլմէգ տէ իսթէմէղ իսի , հաթթա , պէլքի հագընտան պիր սէֆինէ վէ հավօտա պիր սանտալ կէչէր իսմիհյլէ , պէղ բարչալարըլյլա պիր նէվի պիւյիւգ վէ պէեաղ սանճագ հաբաը , վէ ուֆուգտա պիր հէլքէն կէօրիւր կէօրմէղ , մէղքիւր սանճաղը սալլատմաեը թատմիմ լյլէսի :

Մէրդումէնէն խաեալ իթտիկի պու խուսուս չօդ սիւրմէ յիպ , պիր ֆարսախ գատար էնկինտէ արտ արտա իքի կէմի մուշահատէ օլունտու : Դարմէն , տէրհալ սանճաղընը ոալլամաեա պաշլաբ խէ տէ , մէղքիւր սէֆինէլէրին նաղարը տիգդաթլարընը քէնտի թարաֆընա ճէլպ իթմէքդիկ մուվաֆֆագ օլամատը : Վէլհասըլ ադշամ բատտէլէրինտէ , գաբաեա օֆթուրմուշ օլան Մարսուէն սէֆինէսինին ղաեէթ հաղընընտա , քիւչիւք պիր կէմի տահա մուշահատէ դէլընտը : Դարմէն իւչինճիւ տէֆա օլարագ , սանճաղընը սիքտի . պու եէնի թէճրիւպէ , պունտան էվվէլ վուգու պուլան թէճրիւպէլէրտէն տահա զիեատէ միւսայիտա օլսու : Շէօյլէ քի պու իչարէթի , ղիքը օլունան կէմի թարաֆընտան կէօրիւլէրէք , Մարսուէնէ տօղրու եագլաշտը , վէ տէրունինտէ տէօրթ քիչի օլարագ , տէնիղէ պիր սանտալ էնտիրիպ , պու սանտալ , դարաեա օֆթուրմուշ օլան սէֆինէնէ տօղրու իլէրլէմի : Դարմէն , Անունցիաթընէն սիմտէն մնամուշ օլան սանտալգճասընը տայիմա էլինտէ թուրթարագ , քէնտիսինէ հագլաշան սանտալա քէմալի իւմիտ վէ մէսէրսէթլէ նազար իթմէքտէ իսի :

Թապիյի տիր քի , լինսան , ճն տօգուղ հաչընտա պուլունտուղունտա , էօլմէյի տալա իսթէմէղ , վէ միւսթագպէլի տայիմա կիւղել սուրէթտէ կէօրիւ :

27

ԲԷՏԷՐ ՎԷ ԷՎԼԱՏ

Քիւրրէյի արզքն էն կիւղել մէն-զարէլէրինտէն պիրի օլուպ, կիւնէ-շին զիեալարը յլա բարլաեան տէնիզէ, վէ Թրուվիլ վէ Հօնֆլէօր սէվահիլի-նէ, վէ Սէն պօղազը յլա Հավրը շէհ-րինէ նազըր օլան Ինկուվիլ նամ քիւ-չիւք վէ կիւղել տաղքն էթէքլէրին-տէն պիրի իւզէրինտէ, հիքեաեէսի-նի իթտիկիմիզ վուգուաթլար վագը օլտուղու սրբատա, պիւյիւք պիր պաղչէ իլէ մուհաթ կիւղել պիր իգա-մէթկեահ պուլունմագտա իտի։

Շէքլ ու հէյեէթճէ սահիհէն գա-լէա տինմէկէ շայեան օլան մէզքիւր իգամէթկեահ, տէօրթ քէօշէ պիր պինատան, վէ սաղ վէ սօլ թարտֆ-լարը պիրէր քէօշկտէն իպարէթ իտի։ Մէզքիւր պինանքն վէ քէօշկլէրին տիվարը, Նօրմանտիա ուսուլի իւզրէ ինշա օլունմուշ իտի։ Պու կիւղել պի-նա, Ֆիլիպ լը Վէյեանքն մալի օլուպ, հալ պու քի մէրգումուն իտարէխա-նէսիյլէ մաղազալարը, շէհրին տա-խիլինտէ, վէ թէրսանէլէրի իսէ, լի-ման թէրսանէլէրինին ուճունտա պու-լունմագտա իտի։

Ֆիլիբ լը Վէյեան, քէնտիսինի օ-գուեանլարըմըզա թագտիմ իթտիկի-միզ էսնատէ, էլլի պէշ էլլի ալթը եաշընտա կէօրիւնիւպ, ֆագաթ հա-գըգաթը հալտէ ալթմըշ պէշ եաշըն-տա վար իտի։ Մէրգումուն սըհհէթ վէ ճէսարէթի պէր քէմալ օլուպ, ուզուն վէ տօղրու պօյու տահա հէնուզ է-յիլմէկէ պաշլամըշ, օմուզլարը էնլի, վէ պաշը թապիաթտան տիգ վէ սի-մասը կիւղել վէ մաղրուր օլուպ, վա-գաա կէչիրտիկի սէնէլէր, մէրգումուն լէհճէսինտէ իհթիեարլըգ իշարէթ վէ ալէամէթի պըրագմամըշ իսէ տէ, ան-ճագ պիր հէեէճան իլէ գանը պաշընա սչրատըղընտա, թապիաթիյլէ մէրգու-մուն սիմասը արասըրա գըզարըր իտի։

Պու իհթիեար, օն օն պէշ միլիօն սահիպի օլմասը իլէ պէրապէր, կիյին-տիկի էլպիսէնին սաֆիլիկի, վէ օթուր-տուղու խանէսինին ճիւզի մէրթէպէ սալթանաթը, տիգդաթա շայան տէ-րէճէտէ իտի։ Շէօյլէ քի Ֆիլիբ լը Վէյեան, քէնտինին պիր վագըթ կէ-միճի վէ մուախխարէն տախի կէմի վէ սանտալ իմալ իտիճիսի օլտուղունու, վէ վարիտաթընքն էն պէօյիւք գըս-մընը, չալըշմագ սաեէսինտէ էլտէ իթ-տիկինի ասլա ունութմամըշ իտի։ Մէր-գում, օլ գատար վարիտաթը իչին-տէ, հալէա էվվէլքի սաֆիլիկինի մու-հաֆազա իյլէմէքտէ, վէ սալթանաթ-տան իսէ, սատէլիկի սէվմէքտէ պու-լունմուշ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ քէնտիսի կիպի միւսայիտ պիր եըլտը-զա նայիլ օլմուշ օլան պիր ատէմին, տիւրլիւ պէ տիւրլիւ եօլլար իլէ, կէ-րէք քէնտի վէ կէրէք սայիրլէրի ուղ-րունա բարա թէլէֆ իթմէսի, վէ պիւ-յիւք էյիլիքլէր վէ մէսարիֆլէրտէ պուլունմասը լազըմէտէն օլտուղու-նու, չիւնքի պուլունտուղու մէվգըտէ, ղայէթ մահտուտ պիր էօմիւր կէչիր-մէքլիք, շիւպհէսիզ պիր թագըմ եանլըշ վէ մուղիրը մանէալարա սէ-պէպիյէթ վիրէճէկինի, վէ վիւճուտի օլմաեան պիր թամահքեարլըգ շիւպ-հէսինի հասըլ իտէճէկինի պիլտիկին-տէն, մուճիպինճէ հարէքէթտէ պու-լունուր իտի։

Պինաէն ալէյհ Ֆիլիբ լը Վէյեանքն, միւքէմմէլ վէ միւնթազամ պիր խա-նէսի, ալէա աթլարը, կիւղել թաս-վիրլէրի, միւթէատտիտ խըզմէթ-քեարլարը, վիլաեէթտէ էմսալի օլմա-եան պիր իշրէթ մախզէնի, վէ մէշհուր պիր մաթպախ միւտիրի օլուպ, պիւ-

յիւք զիեաֆէթլէր վէ զիյնէթլէր վէրիր, վէ Նօրմանտիանքն պիլճիւմլէ ասբլզատէկեան թագըմը, պու զիեաֆէթլէրտէ վէ զիյնէթլէրտէ հազբր պուլունուրլար իտի։

Ծագաթ պունլարա նիսպէթէն, թէքրարէն սէօյլէրիզ քի, Ֆիլիբ լը Վէյեանքն կէրէք մուսահիպէթի վէ կէրէք աթվար ու հարաքեաթը, քէնտիսինի պիրինճի տէֆա Դատիքսին սահիլի իւզէրինտէ կէօրտիւկիւմիւզտէ, նէ հալտէ իտի իսէ, եինէ այնի հալտէ պուլունմագտա իտի։

Պու գատարճըգ մալիւմաթ, իհթիեարը մէրգումու օգուեանլարըմըզա էյիճէ թանըթմըշ օլտուղունտան, պու պապտէ զիեատէ թաֆսիլաթա հաճէթ կէօրմէյիզ։

Իշպու իհթիեար, պիր կիւն օտասընտա օթուրուպ, էլինտէ քի մաշա իլէ շըմինէ թապիր օլունան օճաղա քէօմիւր գօյմագտա իքէն, պիր պարկիր նալլարընքն շամաթասընը իշիթմէքլէ, մաշաեը աթտը, վէ գուվվէթլի ատըմլար ալարագ, սօգաղա նազբր օլան բէնչիրէեէ տօղրու իլէրլէտի, վէ տիշարբեա պագտըղընտա, լէհճէսինտէ պիր մէսրուրիյէթ ալամէթի միւշահէտէ օլունտու։ Պիր ազ սօնրա գաբու աչըլարագ, ուզուն պօյլու, կիւզէլ, սարը, սօլկուն ըէնկլի վէ գատըն կէօզլէրի կիպի ճալիպ վէ թաթլը մավի կէօզլիւ պիր տէլիգանլը, քիւչիւք սալօնա կիրտի, վէ իհթիեարը մէրգումա խիթապէն,

—Սապահլար խայր օլսուն, էֆէնտի բէտէր, տէտի, վէ քէմալի հիւրմէթլէ, մէրգում իհթիեարա սարըլտը։

—Ա՛հ, էվլատըմ, պու կիւն խայլիճէ թէֆէրրիւճ իթտի՞ն մի, տէեու սիւալ իթտի Ֆիլիբ։

—Էվվէթ, ճէվապ վիրտի Օլիվիէ, Թանգուրվիլէ գատար կիթտիմ։

—Եօլտա հիչ պիր խապէր ա՞լմատըն մը, վէ պանա պիր տիեէճէկին եօ՞գ մու տուր։

—Խա՛երը, շու գատար տիեէպիլիրիմ քի, սիզին եանընըզա ավտէթ իթմէքլէ, քէնտիմի պախթիեար ատտ իտէրիմ. պունտան պաշգա հավա տա բէք սօղուգ տուր. վէ նասըլ քի պէնի կէօրիւեօրսունուզ, պաշտան աեաղըմա գատար տօնմուշում։

—Էօյլէ իսէ, օղլում, պիր ան էվվէլ աթէշին եանընա կէլտէ ըսըն։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, բէտէր վէ էվլատ շըմինէնին գարշըսընտա օթուրտուլար։ Ֆիլիբ, շըմինէնին իչինէ գալըն օտունլար աթտը, վէ Օլիվիէ տէ կիյինտիկի ըսլագ վէ ուզուն ճիզմէլէրին քէնարլարընը աթէշէ տօղրու ուզաթտը։

Օլիվիէ, նասըլ քի տէտիք, ղայէթ կիւզէլ վէ հէման գատընլարա մախսուս պիր լէթաֆէթի հայիզ իտի։ Շէօյլէ քի անլը էնլի վէ նազիք, սաչլարը կիւմրահ, աղզը քիւչիւք վէ տուտագլարը գըրմըզը օլուպ, կէօզլէրինտէ իսէ, թաթլըլըգլա պէրապէր, ֆէվգէլատէ պիր ճէսարէթ վէ քիւսթախլըգ միւշահատէ օլունմագտա իտի։ Պու տէլիգանլընքն եիւրէկի տէ լէհճէսինէ պէնզէր իտի. եանի միւլայիմ վէ սահիպ ֆազիլէթ օլուպ, պէղաեէթ տախի սէպաթ սահիպի իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, բէտէր վէ էվլատ պազը էհէմմիեէթսիզ սէօզլէր սէօյլէշտիքտէն սօնրա, իքիսի տէ տէրին պիր սիւքիւթ վէ միւթալաաեա ղարգ օլտուլար։ Իհթիեարըն լէհճէսի, միւքէտտէր վէ միւլահազալը կէօրիւնիւպ, տէլիգանլընքն իսէ, տէրին պիր մահզունիյեէթ իչինտէ կէօրիւնմէքտէ իտի։ Պու հալ չօգ սիւրմէյիպ, Ֆիլիբ իլէ Օլիվիէ կէօզլէրինի պիրպիրլէրի իւզէրինէ չէվիրտիլէր, վէ էվվէլա բէտէրի, օղլունա խիթապէն,

—Էվլատըմ, նէյիմ վար տըր, տէեու սիւալ իթտի:

—Հիչ պիր շէյիմ եօգ տուր, էֆէնտի բէտէր, հէմ նէյիմ օլապիլիր, տէտի Օլիվիէ սախթէ պիր մահզուզիեէթլէ:

—Ա՛հ, պէն պիլիրիմ քի, պու սէնին թապիի ճէվապըն տըր, ֆագաթ թէէսսիւֆ իտէրիմ քի, սէնին շու սէօզիւնէ ինանամամ:

—Հալ պու քի, էֆէնտի բէտէր, սիզ պէնիմ ասլա եալան սէօյլէմէզ օլտուղումու պիլմէեօրմուսունուզ:

—Շիւպհէսիզ, սէվկիւլիւ էվլատըմ, պէն սանա եալանճըլըգ իտիեօրսուն տիմէեօրում. անճագ պէնտէն պազը շէք կիզլէմէքլիկին . . .

—Աճայիպ, պէն սիզտէն նէ կիզլէեէճէյիմ, սիզ քի, բէտէր էֆէնտի, լէթաֆէթ վէ իյիլիք ճիհէթիյլէ, էմսալսըզ պիր բէտէրսինիզ:

—Սէն, պէնի միւքէտտէր իթմէմէք իչիւն, սէնին քէտէր ու էլէմինի պէնտէն կիզլէմէք իսթէեօրսուն:

—Քէտէր ու էլէմ մի, թէքրարլատը Օլիվիէ, լաքին պանա քէտէր ու էլէմ նէտէն նէշէթ իտէճէք տիր: Տիւնեատա նէ վար տըր քի, պէն օնա նայիլ օլմաեըմ: Պէնիմ էն ճիւզի արզուլէրիմ պիլէ, սիզին սաեէնիզտէ տահա ֆիքրիմտէ տօղմազտան իճրա օլունմաեօրլար մը:

—Պէնի տինլէ, Օլիվիէ, պիր բէտէրին եիւրէկի վէ կէօզլէրի ալտաթըլամազ, պէն սէնի իշղալ իտէն վէ սէնի միւքէտտէր գըլան խուսուսուն նէ օլտուղունու վագաա պիլմէմ, չիւնքի պէնտէն ֆիքրինի կիզլէմէք իչին իսրար իտիեօրսուն, ֆագաթ թէէմին օլմուշում, անլաեօրմուսուն, Բէէմին օլմուշում քի, սէնին զիհնինտէ, սէնի տայիմա իշղալ իտէն պիր խուսուս վէ պիր քէտէր վար տըր:

—Եէմին իտէրիմ քի . . .

—Խայըր, եէմին լազըմ տէյիլ տիր, տէտի իհթիեար օղլունուն քէլամընը գաթթ իտէրէք, վէ միւսաատէ էթ քի սէօղիւմիւ պիթիրէյիմ: Սէնին շու կէնճլիք ֆիւթուրսուզլուղունու թաադիպ իյլէեէն, վէ պինապէրին սէնի պիհուզուր գըլան քէտէր ու էլէմ, պունտան պիր գաչ այ էվվէլ, Պրբթանիեաեա վագը օլան սէյեահաթընըն ավտէթինտէ, պիրինճի տէֆա օլարագ միւշահատէ օլունտու: Պու ավտէթինին թա ֆէրտասը կիւնիւ, սէնի, լէհճէն սօլմուշ, կէօզլէրինտէքի բարլագլըգ ղայպ օլմուշ, տալկընլըզըն սըգլաշմըշ, վէ մէսրուրիեէթին թէնէզզիւլ պուլմուշ պիր պիր հալտէ կէօրտիւմ, վէ օլ վագըթտա սէն պանա պիր շէյիմ եօգ տուր տէյի ճէվապ վէրիր իտին:

—Լաքին, էֆէնտի բէտէր, պու տէտիկիմտէ ասլա խաթա եօգ իտի, տէտի տէլիգանլը ալթիւսթ պիր սէտա իլէ:

—Խայըր, պու տէտիկին սահիհ տէյիլ իտի, նասըլ քի օլ վագըթտան պէրու, իւզէրինտէ կէօրիւլէն միւքէտտէր ալէամէթլէրին արթմասը տախի պու սէօյլէտիկիմի թաստիգ իտէր, վէ հիչ շիւպհէմ եօգ տուր քի, եիւրէկինտէ մէճհուլ պիր սըգընթը վար տըր քի, պէլքի պիլէճէք օլսամ, իսլահ իտէպիլիրիմ:

Պու սէօզլէր իւզէրինէ, իհթիեար քէլամընը գաթթ իթտի, ղալիպա մէրդում ճէվապա պէքլէր իտի իսէ տէ, Օլիվիէ սիւքիւթ իթտիկինտէ, Ֆիլիբ եինէ քէլամա տէվամ պիրլէ,

—Էվլատըմ, տէտիկինտէ, Օլիվիէ տախի,

—Էֆէնտի բէտէր, տէյու ճէվապ վէրտի:

—Սէնին պանա էմնիյէթին եօգ մու տուր, պէնի սէվմէզ մի սին:

—Օ՛հ, բէտէր, բէտէր, ինանըր-

մըսընըզ քի պէն սիզի սէվմէյիմ։

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ, բէտէրին վէ տօսթուն մագամընտա օլարագ, սէնտէն թալէպ վէ սանա բէճա իտիեօրում, եիւրէկինի աչ պանա, վէ պանա հէր շէյի սէօյլէ։

—Սիզէ սէօյլէեէճէք հիչ պիր սէօզիւմ եօգ տուր, տէտի Օլիվիէ, զիրա սիզտէն հիչ պիր շէյ կիզլէմէեօրում։

Ֆիլիբ մէյեուս օլարագ,

—Անլատըմ, տէտի, արթըգ սէնին պանա էմնիյէթին գալմամըշ, վէ պէնտէն էմնիյէթինի սէլպ իթմիշսին, ֆագաթ Օլիվիէ, պիր կիւն վէ պէլքի եագընլարտա կէօզլէրին հագըգաթը հալի կէօրէրէք, անլաեաճագսըն քի, սէնի թէսէլլի վէ սէնի շիֆա իտէպիլէճէք օլան, անճագ սէնին բէտէրին տիր, վէ օլ վագըթ հէր շէյի սէօյլէեէճէքսին . . .

—Խա՛յըր, խա՛յըր, տէտի տէլիգանլը քէնտի քէնտինէ։

Պու սէօզլէր իւզէրինէ, տէրին պիր սիւքիւթ հիւքմ իտէրէք, Ֆիլիբ լը Վէյեան, տիրսէյինի գօլթուգ սանտալեէսինին գօլունա, վէ էլինի պաշընա տաեատը, վէ կէօզլէրինի աթէշէ աթֆ իթմիշ իտի իսէ տէ, հիչ պիր շէյ կէօրէմէմէքտէ իտի։

Պիր գաչ սանիեէ սօնրա, Օլիվիէ միւքեալէմէյի թէճտիտ իյլէեէրէք,

—Էֆէնտի բէտէր, տէտի, ասլ ու էսասը օլմաեան պիր քէտէր ու էլէմ հագգընտա հագգսըզ եէրինէ պէնի իթթիհամ իտիեօրսունուզ, վէ տէրին վէ միւշքիւլ պիր թէֆէքքիւրէ տալմըշ կիպի կէօրիւնիւեօրսունուզ։ Ֆագաթ սէօյլէյին, աճապա պու խուսուստա եանըլըՀեօրմուեում։

—Խա՛երը, ասլա եանըլմաեօրսուն, պէեան իթտիկին թէֆէքքիւր սահիհ տիր, վէ իսթէմէտիկիմ հալտէ, հէր կիւն պու թէֆէքքիւրիւմ արթմագտա տըր, զիրա հէր կիւն իզտիրապըմ քէսպի իզտիեատ իյլէմէքտէ տիր։

—Լաքին իզտիրապընըզըն սէպէպինի սիւալ իտէպիլիՀրմիյիմ։

—Պէնիմ, էվլատըմտան հիչ պիր կիզլի էսրարըմ եօգ տուր։ Պունտան պաշգա, տիւնեատա հիչ պիր շէյ եօգ տուր քի, պէնիմ միւքէտտէր հիսսիեաթըմ, վէ եախօտ աչըգտան աչըղա սէօյլէեէրէք, տէրտ ու միհնէթլէրիմ գատար, մալիւմ վէ միւսէլլէմ օլսուն, վէ պու հիսսիեաթ եախօտ տէրտ ու էլէմլէրիմ, զաթէն սանա տախի մալիւմ տիւր։ Մէզքիւր հիսսիեաթըմըն սէպէպի, տօսթու գատիմիմի վէ սէնին կիւզէլ նիշանլըն օլան Անունցիաթաեը կէթիրմէք իւզրէ, Հավանաեա կէօնտէրմիշ օլտուղում սէֆինէնին, մանէասը անլաշըլմազ սուրէթտէ կէճիքմէսի տիր։ Պու խուսուստա ղաեէթ տօղրու վէ սահիհ սուրէթտէ հիսապլար իթտիմ, վէ տէֆաթլէ պու հիսապլարը թէքրարլատըմ, վէ պիլճիւմլէ մուխալիֆ իհթիմալաթը կէօզիւմիւն էօնիւնէ կէթիրտիմ, ֆագաթ նիհաեէթ, գաբթան Մաթիւրէն Լէմօնիէ իլէ սէֆինէսինին պունտան պիր այ էվվէլ պուրատա պուլունմալարը լազըմ կէլէճէկի նէթիճէյի միւքէտտէրէսինի հասըլ իթտիմ։

Ֆիլիբ լը Վէյեան, Անունցիաթա իսմինի վէ նիշանլը քէլիմէսինի թէլաֆֆուզ իթտիկինտէ, Օլիվիէնին սիմասընտաքի սօլկունլուգ տահա զիեատէ արթմըշ իտի, լաքին մէրգում, իհթիեար բէտէրի իլէ պիրլիքտէ բէնչիրէնին արասընտա պուլունուպ, վէ պինապէրին ըշըգ տօղրուտան տօղրու եիւզիւնէ գարշը կէլմէտիկինտէն, Ֆիլիբ, օղլունուն մէզքիւր աշիքեար ալթիւսթլիւկիւնիւ ֆէհմ իտէմէտի, վէ Օլիվիէ իսէ, հէեէճանընը կիզլէմէք իւզրէ,

—Նիհաեէթ, էֆէնտի բէտէր, տէտի, նէտէ՞ն տօլայը վէսվէսէ իտիեօրսունուզ։

—Պէնիմ վէսվէսէլէրիմ օլ տէրէճէ ագբլտէն պայիտ տիրլէր քի, անլէրի պէեան ու իշարէ ճէսարէթ պիլէ իտէմէեօրում։ Հաթթա, վէսվէսէ իթմէքտէ օլտուղումու սէօյլէմէկէ պիլէ իհթիրազ իտիեօրում։

—Հալ պու քի Մարսուէն սէֆինէսի, սիզին սէֆինէլէրինիզին էն իյիսի վէ էն միւհքէմի տէյի՞լ մի տիր։

—Էվվէթ, մէզքիւր իւչ տիրէքլի սէֆինէ զաեէթ եէնի տիր, վէ թէրսանէլէրիմին չէրէֆի, վէ հավուզլարըմըն մուճիպի իֆթիխարը պուլունմագտա տըր։ Պիզզաթ քէնտիմ օլ սէֆինէնին ինչասընա նէզարէթ իթմիշիմ տիր, վէ հաֆիֆլիկի իլէ մազպութիեէթինէ իսէ, հիչ տիեէճէք եօգ տուր, վէ պու հալինտէ ասլա թամիրէ միւհթաճ օլմագսըզըն, իւչ տէֆա տիւնեանըն էթրաֆընը տօլաշըր, վէ Պէնկալ քէօրֆէզի տէնիզիյլէ պահրը Օգիանօսուն էն շիտտէթլի ֆուրթունալարընա գարշը գօեապիլիր։

—Մաթիւրէն Լէմօնիէ ուսթա պիր գաբթան տէյի՞լ մի տիր։

—Էվվէթ, մէրգում միւսթայիտ, միւտէպպիր վէ նամուսլու պիր գաբթան տըր։ Մէրգում ասլա սէֆինէսինի վէ սէֆինէսինտէ պուլունան ատամլարտան պիրինին էօմրիւնիւ քիւսթախճա մուխաթարաեա իլգա իթմէզ, վէ մուխաթարա վագը օլտուղունտա, միւճէրրէտ թայֆէլէրէ մախսուս օլան սօվուգ գանլըլըղը, էմրի պասիրէթի վէ մալիւմաթը իլէ օլ մուխաթարաեա գարշը գօեապիլիր։ Պէնիմ, Մաթիւրէն Լէմօնիէեէ էմնիյէթի քեամիլէմ վար տըր, վէ հաթթա մէրգումու, տօն Ժօզէյի վէ Անունցիաթաեը ալըպ կէթիրմէք իչին Հավանաեա կէօնտէրմէքլիկիմ, պու սէպէպէ մէպնի տիր։

—Է՛յ Մարսուէն սէֆինէսինին թայֆէսի՞, տէվամ իթտի Օլիվիէ։

—Մէզքիւր սէֆինէնին թայֆէսի, էմնիյեէթլի վէ գավի իւլ վիւճուտ ատէմլէրտէն միւրէքքէպ տիր, վէ տիկէր սէֆինէլէրին թայֆէլէրինտէն ինթիխապ օլունմուշ տուր։ Սէֆինէնին իքինճի գաբթանը օլան Բիէր Հօվիլ իսէ, պիրինճի գաբթան օլմագ տէրէճէսինտէ էհլիեէթլի վէ լիեագաթլը տըր։ Պէյլիք սէֆինէլէրինտէն հիչ պիրինտէ, Մարսուէն սէֆինէսինտէ օլան թայֆէլէր գատար միւսթայիտ վէ լիեագաթլը թայիֆէ եօգ տուր։

Ֆիլիբ լը Վէյեան պու սէօզլէրի սէօյլէտիկինտէ, հէեէճանը արթմագտա, վէ պիր էյեամ զայպ իթմիշ օլտուղու կէօզլէրինին բարլագլըղը եինէ էսկի հալինէ կէլմէքտէ իտի։

—Էֆէնտի բէտէր, տէտի տէլիգանլը, իշթէ սիզ տախի իգրար իտիեօրսունուզ քի, կէրէք մէզքիւր սէֆինէ, կէրէք թայիֆէսի, վէ գաբթանը, ֆէվգէլատէ էմնիյեէթ պախշ իտէճէք սուրէթտէ տիրլէր. պու հալտէ պիր ֆէլաքէթ խաթըրա կէթիրմէք պիլէ, այնի խէթա տըր։

—Հագգըն վար տըր, վէ պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ։ Պու սէօյլէտիկինի պէլքի կիւնտէ եիւզ տէֆա պէն տախի թէքրարլարըմ, պունունլա պէրապէր ֆիքրիմ եինէ բահաթ տէյիլ տիր։ Վագաա գօրգաճագ պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլմուշ օլտուղունու ասլա խաթրըմտան կէչիրմէմ, լաքին պիր տիւրլիւ շունա մանէա վիրէմէեօրում քի, շիմտիեէ գատար Մարսուէն նէ՞ իչին լիմանըմըզա վասըլ օլմատը։

—Շիւպհէսիզ եագընտա պունուն տախի սէպէպինի անլաեաճագսընըզ,

վէ խաճալի գօրգուլարընդզան տօ-
լաճը սիզ տախի կիւլէճէ քօնիզ։

—Ալլահ վիրէտէ, սէնին տէտիկին
կիպի օլա . . . Ա՛հ, Օլիվիէ, ճէ-
նապը Հագդ սէնին թալամինէրինի վէ
զաննիեաթընը մէվգըյի ֆինիլէ կէթիր-
միկինտէ, նէ գառար մէտուա օլա-
ճաղըզ, վէ պէնիմ տէ կէնճլիկիմին
էսկի ըէֆիգի օլան պիր զաթըն էլլէ-
րինի սըգաբղըմ, վէ սէնին զայէթ
սէվիկլիլիւ զէվճէն, վէ պէնիմ ազիզ
դըզըմ օլաճագ օլան գըզը պուս կա-
լէտիկիմ տաամ, պէնիմ իչին պիր
տաատէթ տաամ օլաճագ տըր։

Պունտան եվվէլ իչար էթտիկիմիզ
անլաշըլամուեան ռէհունդուգ, Իքինճի
տէֆա օլարագ Օլիվիէնին լէհճէսինի
խաթիլա էթտի։ Պատէհու իհթիեար,
քէլամընա տէվամ պիրլէ,

—Ինչալլահ եադընտա օլ միւսա-
բէք կիւն վասըլ օլուր տա, տէտի,
պու տիւնեատա քըզըլարըմտա նա-
յիլ օլմուշ օլուրում։ Վէ թապիա-
թիյլէ չիմտի տերուննի իղթիրապըմ
նէ տերէճէ ազիմ վէ միւէսսիր իսէ,
օլ վագըթ մէտուրիյէթիմ տախի օլ
տերէճէ ազիմ վէ միւքեմմիլ օլաճագ
տըր։

Պատէհու Ֆիլիբ լը Վէյհան, սէ-
սինի թէպաիլ իտերէք, չէօյլէ իլա-
վէ էթտի.

—Օղլում, պէն սէֆինէլէրին կէ-
լիպ կիթտիկինի անլամագ իւզրէ, տա-
հիլէ կիտէճէյիմ, սէն տէ պանա բի-
ճագաթ էթտէք էսթէրմիսին։

—Շիւբհէսիզ էֆէնտի բէտեր, տէ-
տի, չիւնքի բէք ալէա պիկիրսինիզ
քի, պէնիմ էն կիւզել տաաթլարըմ,
սիզին եանընըզտա կէչիրտիկիմ տա-
աթլար տըր։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, բէտեր ու
եվվտա պիրլիքտէ տիչարը չըգտըլար,
վէ տահիլէ տօղրու կիթտիլէր, վէ
Հավրընըն չէհիլլիլէրի, մէրգումանընըն
կէչիքլէրի սըրտտա, տաէթա պիր
գրալ կէչիւօր կիպի քէմալի հիւր-
մէթլէ պաչլարընը էյմէքտէ իտիլէր։

Ֆիլիբ, օլ գառար միլեօնլարա վէ
սէֆինէլէրէ միւթէսարրըֆ օլմասը յո-
լա, հադըգաթէն Հավրը կիպի պահ-
րիեէճէ վէ թիճարէթճէ մէշհուր օ-
լան պիր չէհրին գրալը տիմէք իտի։
Հէր նէ հալ իսէ, կիճէ պաատըղընտա,
բէտեր լիլէ եվվտա խանէլէրինէ
ավտէթ իթտիլեր։

—Նէ խապեր, Զէֆիր, եէնի պիր
չէյ վար մը տըր, տէեու միւալ իթ-
տի Ֆիլիբ, հավվետէ պէ-քլէեէն տա-
տըդ վէ իհթիեար խըզմէթքեարընա։

Զէֆիր Դօքէն թէամիեէ օլունան
մէրգում իհթիեար վէ նամուսուլու խըզ-
մէթքեար, էֆէնտիսինին սիւալինէ
ճէվապէն,

—Էֆէնտիմ, տէտի, պիր ազ եվ-
վէլ պիսիյիք պիր մէքթուպ բաքէ-
թի կէլտի, վէ կէօթիւրտիւմ քիւչիւք
սալօնտա չըմինէնին եանընտաքի մա-
սանըն իւզէրինէ գօյտում։

—Մէքթուպ բաքէթի մի, տէտի
Ֆիլիբ քէնտի քէնտինէ, քիմ պիլիր,
պէլքի պու մէքթուպտարատան պիրի-
նին իչինտէ Մարսուէն սէֆինէսինտէն
պահս օլունմուշ տուր։

Իհթիեարը մէրգում, վագը օլան
զանն ու թալամինինին սահիհ օլուպ
օլմատըղընտա պիր ան եվվէլ թէէմին
օլմագ արզուսույլա, կէնճ պիր տէ-
լիգանլը կիպի սիւրաթլէ նէյրտիվէնտէն
եօգարը չըգտը։

Օլիվիէ տախի բէտերինին արգա-
սընտան կիտիպ, պերլի-քտէ քիւչիւք
սալօնա կիրտիլեր։

Պու արալըգ, չըմինէնին իւզէրինէ
վագ օլունմուշ օլան իքի կիւմիւշ
շամտանըարըն մումչըլարը եանմագտա,
վէ պունըարըն չաֆգըյլա, եալտըզլը
թախթատան մնամուլ պիր մատա-
նըն գառիֆէ հալըտը իւզէրինատ, նի-

ղամէն տիզիլմիշ օլարագ, հէր պոյ-
տան վէ շէքլտէն պիր չօգ մէքթուպ
մահֆազալարը կէօրիւլմէքտէ իտի ։

Ֆիլիբ լը Վէյեանըն, տիւնեանըն
հէր թարաֆը իլէ իխթիլաթը պուլու-
նուպ, հէր սէֆինէ, Հավրը լիմանը-
նա կիրտիկինտէ, հէր հալտէ մէր-
գումա պազը մէքթուպլար կէթիրիր
իտի ։

—Օլիվիէ, տէտի Ֆիլիբ օղլունա,
պու մէքթուպլարըն միհրլէրինի աչ-
մագ խուսուսունտա պանա եարտըմ
իտէրմիսին . . . Իմտի մահֆազալարը
եբրթ, վէ իմզասը յլա պէրապէր, եա-
զըլաբղը մահէլլէրին իսիմլէրինի օգու,
վէ միւնտէրիճաթընա պիր աթֆը նա-
զար իտիպ, եէկեան եէկեան պագ ։
Սօնրա պէն այրը այրը պու մէքթուպ-
լարը թէճէսսիւս իտէրիմ ։ Շիմտիլիք
պանա լազըմ օլան, Մարսուէն սէֆի-
նէսի հագդընտա պազը մալիւմաթ օ-
լուպ օլմատըղընը թահգըգ իթմէք
տիր ։

Տէլիգանլը, բէտէրինին պու էմրի-
նէ տէրհալ իթաաթ իտէրէք, սիւ-
րաթլէ մէքթուպլարըն միհրլէրինի չը-
գարմաեա պաշլատը, վէ եիւքսէք
սէտա իլէ,

—Վէնէտիկ, Անճէլօ Վիթէրպի,
տէտի ։

—Կէչ ։

—Ամսթէրտամ, Վան Թրօբբէր ։

—Կէչ ։

—Թունուս, Հաճի Ապտ իւլ Համիտ ։

—Տէվամ էթ ։

—Մէքսիգա, Ժօաքիմ Մօրաթէն ։

—Օնու տա կէչ ։

—Լօնտրա, Վիլիամ Հիւկս ։

—Օլիվիէ, չաբուգ էթ, չաբուգ ։

—Տրօնթէյմ, Ժան Պիօրնան ։

—Ա՛հ, հէբսի տէ պանա մէքթուպ
եազբեօրլար, լաքին հիչ պիրի տէ
պէնիմ արզուլէտիկիմի պանա սէօյ-
լէմէեօրլար, տէտի Ֆիլիբ հիտտէթ-
լէնէրէք, վէ պիր խայլի մէքթուպ-
լարըն միհրլէրինի տախի քէնտիսի
եբրթըպ, մէալինի անլատըգտան սօն-
րա, մասանըն իւզէրինէ աթաը ։ Պա-
տէհու իլավէթէն, հայտէ օղլում տէ-
վամ էթ, տէտի ։

Օլիվիէ մէքթուպլարըն միհրինի
եբրթմագլըղա տէվամ իթտի, վէ
Կօլդօնտ, Սթօքհօլմ, Օտէսսա, Տէլ-
հի, Բէքին, Քէպէք, Գաբ, վէ տի-
կէր եիկիրմի շէհիրլէրտէն վիրուտ ի-
տէն մէքթուպլարըն մահէլլինի վէ
իմզալարընը արտ արտա օգուտու ։

Օլիվիէ, հէր պիր իմզա սահիպինի
իխպար իյլէտիկինտէ, բէտէրի տէ,

—Տէվամ էթ, տէվամ էթ, տի-
մէքտէ իտի ։

Նիհաեէթ էն սօն գալան մէք-
թուպտան էվվէլքի մէքթուպ, մէր-
գում տէլիգանլընըն էլինէ կէչտի քի,
պու տա Լիզպօնատան եազըլմըշ իտի,
վէ իմզասը, Ֆիլիբ լը Վէյեանըն Բօր-
թիւկէզտէքի վէքիլի օլան Ժան Մօն-
տէկօնուն իմզասը իտի ։

Օլիվիէ, տիկէր մէքթուպլարը կէօզ-
տէն կէչիրտիկի կիպի, պու մէքթու-
պու տախի կէօզտէն կէչիրտի, ֆա-
գաթ պունու տիկէրլէրի միսիլլու պիր
թարաֆա աթաճագ եէրտէ, պիլաքս
թէաճճիւպ վէ տէհշէթլէ կէօզլէրինի
պունուն իւզէրինէ չէվիրտի ։

—Է՛յ նէ խապէր օղլում, տէտի
իհթիեար, քի սօն մէքթուպուն միհ-
րինի եբրթըպ աչմըշ, ֆագաթ իւզէ-
րինէ պիր աթֆը նազար իթմէեէ վագ-
թը օլմամըշ իտի, նէ վար աբր, սէօյ-
լէ պագալըմ ։

28

ԼԻԶՊՕՆԱ ՎԷ ՍԷՆՆԱԶԷՐ

Օլիվիէ, բէտէրինին սիւալինէ ճէ-
վապ վիրմէտիկինտէն, Ֆիլիբ, օղլու-

նու ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր իյլէ-
եէն մէզքիւր մէքթուպու ալմագ
իչին էլինի ուզաթարագ,

—Նէ վար տըր, տէյի թէքրար
սիւալ իթտի։

—Էֆէնտի բէտէր, տէտի տէլի-
գանլը չէտիտէն րիւճաթ իտէրէք,
ըէճա իտէրիմ, պիզզաթ քէնտինի-
զի աճըեարագ, չու մուզիրը մէք-
թուպուն իչինտէ միւնտէրիճ օլանը
պանա սիւալ իթմէյինիզ։

—Ա՛հ, բէբէլէտի Ֆիլիբ, տիմէք
օլ քեաղըտտա պիր ֆէլաքէթ խա-
պէրի վար տըր։

Օլիվիէ պու սէօզլէր իւզէրինէ
պաշընը աշաղը էնտիրտի, վէ իհ-
թիեար քէլամա տէվամ պիրլէ,

—Պու ֆէլաքէթ հէր նէ տախի
օլսա, շիմտի պիլմէք իսթէրիմ, տէ-
եու իլավէ իթտի։

—Էֆէնտի բէտէր . . .

—Օլիվիէ, օղլում, ըէճա իտէ-
րիմ, վէ սանա էմր իտէրիմ քի,
պու մէքթուպու պանա օգուեասըն։

—Սիզէ իթաաթ իտէրիմ, սէվ-
կիւլիւ բէտէրիմ, ֆագաթ Ալ-
լահ աշգընա օլսուն, պիր աղ իզ-
թիրապընըզը թէսկին իտիպ, ճէսուր
օլուն։

—Հայտէ օղլում, սանա պէքլէ-
եօրում։

Ժան Մօնտէկօնուն մէքթուպու,
Իոբանեօլ լիսանը յլա եաղըլմըշ իտի
իսէ տէ, Օլիվիէ, մէզքիւր լիսանը
քէնտի լիսանը մատէրզատը կիպի
գօլայլըգլա թէլաֆֆուզ իյլէտիկին-
տէն, պիր թարաֆտան եավաշ վէ
տիթրէր պիր սէտա իլէ օգուեարագ,
տիկէր թարաֆտան սիւրաթլէ թէր-
ճէմէ իթտի։ Իշթէ մէքթուպուն
սուրէթի.

«Լիզպօնա, 5 մարթ 1771

«Պէնիմ զայէթ միւհթէրէմ է-
ֆէնտիմ, սիզէ թէպլիղինէ մէճպուր
օլտուղում աթիտէքի միւքէտտէր
խապէր իլէ, պիզզաթ մէյեուս վէ
մահզուն օլարագ, գալէմիմի էլիմէ
ալմագտաեըմ։

«Պունտան չէնտ հաֆթա ագտէմ,
Կալիսիանըն Բօրթօմուրօ նամ քիւ-
չիւք շէհրի պալըգճըլարընըն, սա-
հիլտէ վէ Սէնթ-Ատրիէն պուրնու
եագընլարընտա, տէնիզին տալղա-
լարը յլա կէթիրիլմիշ օլարագ, պիր
թագըմ թախթա բարչալարը պուլ-
տուդլարընը, վէ պունլարըն իչին-
տէ պիւյիւք պիր սէֆինէնին, իւ-
զէրի եալտըզլը եաղըլար իլէ, «Հավ-
րընըն Մարսուէն սէֆինէսի» տէեու
եաղըլը պաշ թարաֆը պուլունտու-
զունու խապէր ալտըզըմտան, վէ
պու սէֆինէ, սիզին սէֆինէնիզ օլ-
տուղունու պիլտիկիմտէն, ապա թէ-
րէտտիւտ իթմէեէրէք, վուդույի
հալի թաստիգ իթմէք, վէ օլ պապ-
տէ թաֆսիլաթ իսթիհսալ իյլէմէք
իւզրէ, պիզզաթ մահէլլի մէզքիւրէ
կիթտիմ։

«Հայֆա քի, ալտըզըմ իլք մա-
լիւմաթ բէք սահիհ իմիշ։ Շէօյլէ
քի եագընը վագըթլարտա էմսալի
խաթըրա կէլմէեէն զաեէթ տէհ-
շէթլի պիր ֆուրթունա զուհուր ի-
տէրէք, մէզքիւր Մարսուէն սէֆի-
նէսի, Բօրթիւկէզ սէվահիլինտէ վէ
Սէնթ-Ատրիէն պուրնու աչըգլարընտա
գաղազէտէ, վէ շիւպհէսիզ
թայֆէ վէ եօլճուլարը յլա պիրլիք-
տէ զարգ օլմուշ տուր, չինքի ա-
բիզ ու ամիդ իթտիկիմ թահգը-
գաթտա, թէքմիլ սէվահիլ պօեուն-
տա, ատէմ գուրթարըլմըշ օլտու-
զունա տայիր հիչ պիր սէօզ իշիթ-
մէտիմ։ Պունտան մաատա, տալղա-
լար արտ արտա սահիլէ օն պէշ նէ-
ֆէր նաշ աթմըշ օլուպ, պունլարըն
իչինտէ պիր տէ գատըն նաշը պու-
լունմուշ տուր։ Մէզքիւր նաշլար

թանբլմաղ պիր հալէ կէլմիշ օլտուգ-
լարը թագտիրտէ, տէֆն իտիլմիշ-
լէր տիր։ Սիզին էֆ քեարընըզա մու-
վաֆըգ հարէքէթտէ պուլունմագ
նիեէթ վէ իւմիտիյլէ, պիչարէ գա-
զազէտէլէրին բուհու իչին տուա
սէօյլէնիլմէք իւզրէ, մահէլլի մէն-
զարէյի միւէլլիմէեէ էն ճիվար օլան
քիլիսէլէրին բուհպանլարընա, եիւզ
տէֆա գուտտասը չէրիֆ թագտի-
սի իչին, լազըմ կէլէն մէպլաղը ի-
թա վէ թէվզի իթտիմ։»

Ֆիլիբ լը Վէյեանըն, աեագտա
աուրարագ, վէ ասլա գըմըլտան-
մաեարագ տինլէմիշ օլտուղու պու
մէքթուպուն խիթամընտան սօնրա,
Օլիվիէ, կէօզլէրինի բէտէրինին իւ-
զէրինէ չէվիրտի, վէ պիր տէհշէթ
ալէամէթի իպրազ իյլէտի։ Չիւնքի
զէվալլը իհթիեարըն լէհճէսի գը-
զարմըշ, վէ գուլագ թօզլարըյլա
պօղաղընըն տամարլարը դապարմըշ
իտի։ Օլիվիէ, բէտէրինի աչաղը տիւ-
չէճէք զանն իտէրէք, թութմագ
իչին իլէրլէյիպ,

—Էֆէ՛նտի բէտէր . . . էֆէ՛նտի
բէտէր . . . տէտի։

Ֆիլիբ պու արա եավաշճա ար-
գասընա չէքիլիպ, պիր ազ էվվէլ
թէրք իթմիշ օլտուղու գօլթուգլու
սանտալեէեէ պէթէքրար օթուրտու։
Պիր գաչ սանիեէ գատար մէրգում,
ազիմ հէեէճան վէ իղթիրապ իչին-
տէ գալտըգտան սօնրա, սէլ կիպի
կէօզ եաշլարը կէօզլէրինտէն ագ-
մաեա պաշլատը, վէ այնի վագըթ-
տա մուճիպի իղթիրապ ալէամէթ-
լէրի մահվ օլտու։

—Ա՛հ, բէբէլէտի իհթիեար հընչ-
գըրմալարը արասընտա, պէնի թէ-
լէֆ իթմէքտէ օլան վէսվէսէ վէ իղ-
թիրապլար պիհուտէ վէ պի էսաս
տէյիլ իմիշլէր, նասըլ քի շիմտի
սահիհլէշտիլէր, վէ հաթթա պէնիմ
հիսսիեաթը միւքէտտէրէմին տէ-
բէճէսինի պիլէ թէճավուզ իյլէտի-
լէր։ Վա՛հ պիչարէլէր, քեաֆֆէսի
տէ էօլմիւշլէր . . . վա՛հ, պէնիմ
աթիգ բէֆիգիմ, պէնիմ պիր թա-
նէճիք տօսթում, վէ գարտաշըմ,
պիր տախի սէնի կէօրէմէեէճէյիմ,
վէ պէնիմ օլ սէվկիւլիւ վէ պի-
չարէ գըզըմը թանըեամաեաճաղըմ,
անը քի պէնիմ գըզըմ օլաճաղընը
մէմուլ իտիեօրտում։ Օլ մէէլուն է-
ճէլ, հէր շէյի քէօքիւնտէն մահվ
իթմիշ . . . իհթիեար, գըզ, թայ-
ֆէ, գաբթան, քեաֆֆէսի տէ զայպ
ու նապէտիտ օլմուշլար . . .

Ֆիլիբ լը Վէյեան, կէօզլէրի եաշ
իլէ միւլէմմա օլտուղու հալտէ, պա-
շընը կէօքսիւնէ տօղրու էյտի։ Օ-
լիվիէ իսէ, բէտէրի եանընտա, տիղ
չէօքմիւշ օլուպ, մէրգումուն էլլէ-
րինի քէնտի կէօքսիւնէ վէ տու-
տագլարընա տաեամըշ, վէ կէրչի
մէրգում տէլիգանլընըն տախի կէօզ-
լէրինտէն եաշ կէլմէքտէ իտի իսէ
տէ, բէտէրինին կէօզ եաշլարը գա-
տար աճը տէյիլ իտի։ Իշթէ մէր-
գում տէլիգանլը,

—Սիւպհա՛ն Ալլահ, սիւպհա՛ն
Ալլահ, տիմէքտէ իտի քէնտի քէն-
տինէ, սէն պիլիրսին քի, պէն շու
ֆէտաքեարլըղա գաթլանմըշ իտիմ,
վէ հիչ պիր շիքեաեէթ իթմէեէրէք,
վէ ասլա սըղըլտանմաեարագ, մէզ-
քիւր ֆէտաքեարլըղըն սօն տէրէ-
ճէսինէ գատար իլէրլէեէճէք իտիմ։
Ֆագաթ շիւպհէսիզ սէնին միւրա-
տը իլահին, Անունցիաթանըն պա-
նա զէվճէ օլմասընա միւսաատէ իթ-
մէմիշ տիր։ Պինապէրին սէն, օլ
կէնճ չաղընտա վէֆաթ իտէն պա-
քիրէնին ճանընը քէնտինէ ալտըն։
Պու հալտէ մէզպուրէ մութլու, հէմ
պու տիւնեատա մալիքէ օլտուղու
մութլուլուգտան տահա զիեատէ

մաթլու տուր։ Վա՛հ, զէվալլը Ա-
նունցիաթա, սէն պէնիմ եալընըզ
իսմիմէ նիշ սնլը իտին, վէ եինէ պու
իսիմլէ, շիմտիքի եաշատըղըն էպէ-
տիլիք տիւնեասընտա միւպարէք
օլ . . .

—Օղլում, տէտի Ֆիլիբ քէսիք
պիր սէտա իլէ, վէր շու մէքթու-
պու պանա, պիր տահա օգումագ
իսթէրիմ։

Ժան Մօնտէկօնուն մէքթուպու,
Ֆիլիբին աչմըշ օլուպ, ֆագաթ օ-
գումամըշ օլտուղու մէքթուպուն
եանընտա վէ գատիֆէ հալը իւզէ-
րինտէ տուրմագտա իտի։

Օլիվիէ, կէօզլէրի, ագան եաշ-
լարտան պուլանմըշ օլտուղու հալ-
տէ, պիլմէեէրէք, Ֆիլիբին աչտը-
ղը մէքթուպու էլինէ ալտը, վէ իս-
թէնիլէն մէքթուպու վէրիեօր զան-
նը յլա, բէտէրինէ թագտիմ իթտի։

Ֆիլիբ պիր գաչ սանիյէ գատար,
իւզէրինէ աթֆը նազար իթմէքսի-
զին, մէզքիւր աչըգ մէքթուպու է-
լինտէ թութտու, պատէհու օգու-
մաեա պաշլաեարագ, անճագ պիր
գաչ քէլիմէսինի օգումուշ իքէն,
քէմալը թէաճճիւպլէ կէօզիւնիւ իմ-
զասընա չէվիրտի։

Պունուն իւզէրինէ մէսրուրէն ի-
քի էլլէրինի պիրպիրինէ գավուշ-
տուրարագ, րէֆի սէտա իթտի, վէ
էմսալ-ըզ պիր սէվինճ իլէ, գօլթուգ-
լու սանտալեէսինտէն սըչրայըպ, Օ-
լիվիէնին պօղազընա սարըլտը, վէ
մէրգում տէլիգանլը իսէ, բէտէ-
րինին իշպու աճայիպ հալինէ պիր
մանէա վիրէմէեէրէք, քէմալի տէհ-
շէթլէ,

—Աճապա գատիմ տօսթունուն
վուգուի վէֆաթը խապէրի, ագլը-
նա զարա՞ր մը վիրտի, տէտի քէնտի
քէնտինէ, վէ աղզընտան տիվանէ-
ճէ պիր ճէվապ չըգաճագ տըր գօր-
գուսուլլա, բէտէրինէ հիչ պիր շէյ
սիւալ իթմէկէ ճէսարէթ իտէմէտի։

Ինթիմալ տիր քի Ֆիլիբ, օղլու-
նուն ֆիքրինտէն կէչէնի անլատը,
վէ մէրգումուն միւշքիւլիւնիւ հալլ
իթմէք իւզրէ, մէքթուպու քէն-
տիսինէ տօղրու ուղաթարագ,

—Պա՛գ, օղլում, պա՛գ, տէտի։

Օլիվիէ, բէտէրինին քէնտիսինէ
թագտիմ իթտիկի քեաղըտ իւզէրի-
նէ աթֆը նազար իթտիկինտէ, քէն-
տիսինին տախի տուտագլարընտա
մէճպուրի պիր թէպէսսիւմ հասըլ
օլտու։ Չիւնքի սահիֆէնին ալթըն-
տա կէօրէճէկինի իւմիտ իթտիկի
Ժան Մօնթէկօ իմզասը եէրինէ, Ա-
նունցիաթա իսմինի կէօրմիւշ իտի,
վէ թէհայեիւրլէ,

—Անունցիաթա՞ մը . . . Անուն-
ցիաթա սա՞ղ մը տըր, տէտի։

—Էվվէթ, սաղ տըր, տէեու թէք-
բարլատը Ֆիլիբ, վէ շիւպհէսիզ պիր
միւճիզէ իլէ գուրթուլմուշ տուր,
վէ պէլքի տէ ճէնապը Հագգըն շու
ինտեէթինէ նայիլ վէ մաղհար օլան
եալընըզ քէնտիսի տէյիլ տիր։

—Սա՛ղ մը . . . ա՛հ, Հագգ թէա-
լանըն միւրատը պու իմիշ, իմտի շու
պախթը սիեահըմա պաշ էյմէքտէն
զայրի չարէմ եօգ տուր տէտի Օլի-
վիէ քէնտի քէնտինէ։

—Տինլէ, էվլատըմ, տինլէ։ Պու
միւպարէք մէքթուպու տա պէն սա-
նա օգուեաճաղըմ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Ֆիլիբ ա-
եաղա գալգտը, վէ քէմալի մէսէր-
ըէթլէ մէքթուպու օգումաեա պաշ-
լատըղընտա, Օլիվիէ, մահզուն վէ
միւքէտտէր կէօրիւնէրէք, պիր գօլ-
թուգ սանտալիէսինէ օթուրտու։

«Սէն-Նազէր . . .»

Օլիվիէ պու իսմի իշիթինճէ տիթ-
րէտի, վէ քէսիք պիր սէտա իլէ,

—Սէն-Նազէ՞ր մի, Անունցիաթա

Սէն–Նազէրցի մի տիր, տէեու բէ–
բելէտի։

—Էվվէթ, մէ քիթուպ օրատան նա–
ղըմըշ տըր, ֆագաթ պուննտա թէ–
աճճիւպ իտէճէք նէ վար տըր։

Ցէլիգանըր ճէվապ վերճէք նէր–
ատէ,

—Ըճճա իտէրիմ, էֆէնտի քէտէր,
ոէվամ իտինիզ, ատտի։

Պաաէհու Ֆիլիբ չու վէճճ իլէ
տէվամ էյտի.

«Ա՜հ, պուննտան պէօյլէ, պէնիմ
սիդտէն մաատտա քիմսէմ՝ նօք տուր,
չիւնքի բէտէրիմ՝ նանի սիդէ պիր եճ–
էիմ կէմնտէրմէ քտէ պլան, վէ սիդի
դարատաչը թէսիրնէճ իտէն, վէ պիւ–
թիւն ճան ու կէօնիւլտէն սիդի սէվճէն
վէ քէնտիսինի նէ տերճէճ ֆէվգէլ–
ատէ վէ քէմալի մուհապպէթլէ սճ–
վիւօրատա՜մ իտի, սիդի տաիտի օ նօլ–
տա սէվմէ քլիկի պանա էմր իտէն օլ
ղաթ վէֆաթ էյտի. իմտի պէնտէ–
նիդ տաիտի զաթքընըդը զաթէն սէվ–
միկիմ հալտէ, պուննտան պէօյլէ
տահա դիճատէ սէվճէճ յիմ . . . »

—Պիչմրէ Ֆօզէ, պիչմրէ գար–
տաշ, տէեու մըրըլտանտը իհթիեար,
կէօզլ բինտէն պէթէճ քրար ադմտաճա
պաշլատան նաշլարը սիլերէք, խան–
նըը, սէնին գըզըն էօքսիւդ տէ–
յիվ տիր, չիւնքի պէնտէ անքն բէ–
տէրի տէյիլմիյիմ։

Պաաէհու Ֆիլիբ, մէ քիթուպա չու
նօլտա տէվամ էյտի.

«Սիդ նամընդ կէօդ նաշը տէօ–
քիւճէօրանըդ, պէնիմ տաիսի կէօդ
նաշը տէօքսիւճ օլտուդում օդ միւճ–
թէրէմ բէտէրիմին վօդուդի վէֆա–
թընտան իւչ կիւն սօնրա, թարա–
ֆընդա կէօնտէրմէ քլիկէ հիմմէթ
պուճա բուսդունուդ սէֆէնէճէ բա–
քիպէն, Համանտաը թէրք էյտիմ։
Խէյիճհատըքտա լտէ, միւսա օլա–
րագ, սիդէն չատանը թագտիր մէ–
քիթուպունուդտան պաշգա պիր շէյ
եօգ իտի։ Իչթէ օ մէգ թուպու բէ–
տէրի տղիդիմ էօլիւմ՝ սօյկունըդ–
դու քէտդ իտէն տուտագլարըդյլա
սօն սատթընտա բէրբէլիմէ քտէ իտի,
վէ պու մէ քիթուպ պիչարէնին ճան
չէքիշմէսի էտնասընտա պիր թէսէլ–
լի օլտու։

«Հէրնէ հալիտ, էտնայի սէ՜յտա–
հաթ ընդտա, տէհշէթլի պիր ֆուր–
թունա վուդու պուլարագ, բագիտ
օլտուդումուդ սէֆինէ դարդ օլուդ,
նալընըդ պէն գուրթուլտում, վէ
պէնիմ գուրթուլմագլըդըմ տա միւ–
ճիդէ նէվինտէն պիր չէյ սիր . . . »

—Ա՜հ, տէտի իհթիեար եիւքսէ–
սէտա իլէ, պիր միւճիդէ հա՜ . .,
պէն էօյլէ օլտուդունու պիլիր ի–
տիմ։ Իմտի պու խուսուստա Հապէ
Թէալա հաղրէթլէրի միւպարէք օլ–
սուն։

Մուահխարէն իհթիեարը մէր–
գում, եինէ մէ քիթուպու օգումա–
նա պաշլատը.

«Ի՜քի ուղուն կիճէ, քէմալը տէհ–
շէթի իլէ վէ նալընըդլըգլա, վէ եը–
դընթըլարըն վէ նաշլարըն արաբն–
տա կէչիրտի քտէն սօնրա, քիւչիւք
պիր Ֆրանսըզ սէֆինէսի, մէ յէու–
սիեէթլէ վէ էօլիւմ՝ պօրդուսուլա
պէ քլէմէ քտէ օլտուդում գաեանքն
ուճունա եադլաշարադ, պէնի տէ–
լուննինէ ալտը։

«Պու սէֆինէ, նանթ չէհրինէ
կիթմէ քտէ օլտուդունտան, պէնի
Պրըթանեանըն Սէն–Նազէր նամըն–
տա քի գասապասընա չըգարտը,
նասըլ քի պու մէ քիթուպու տա օրա–
տան եազմադտաեըմ։ Իչտու մէ քի–
թուպու պիր ան էվվէլ եազմադ իս–
թէնօրտում, վէ եազմաեա տա
պօրճլու իտիմ, անճագ պու թէէ–
խիրտէն տօլաեը գապահաթլը պէն
տէյիլիմ, դիրա տէրա ու միհնէթ,

իզթիրապ, տէհշէթ վէ եօրկունուգ, պէնի տէրմանսըզ պըրագմըշլար իտի։ Պունտան մաատա, սէֆինէտէն դարաեա չըգտըղըմ կիւն, պիր խասթալըզա կիրիֆթար օլտում։ Պինապէրին իքինճի տէֆա օլարագ, ազ գալտը քի էօլէճէք իտիմ, ֆագաթ իքինճի պիր միւճիզէ իլէ Ալլահ, պու մուխաթարատան տա պէնի գուրթարտը, վէ պու միւճիզէ իչին իսէ, պիր մէլէքէնին մուավէնէթիյլէ պանա եարտըմ իթտի։ Պու մէլէքէ կէնճ պիր գըզ տըր... իշթէ օլ գըզըն իսմինի թարաֆընըզա պիլտիրիրիմ քի, սիզ տէ պէնիմ կիպի, անը միւպարէք գըլասընըզ։ Պու կէնճ գըզըն իսմի Տինօրա տըր...»

Ֆիլիբ լը Վէյեան պու իսմի թէլաֆֆուզ իթտիկինտէ, Օլիվիէ պիրտէն պիրէ պիր հարէքէթ իթտի, վէ եիւրէկինտէ աճը պիր աղրը հիսս իտիեօր կիպի, էլինի, կէօքսինիւն սօլ թարաֆընա տաեատը, վէ եիւզիւ ֆէվգէլատէ սօլմուշ օլտուղու հալտէ, պաշը, գօլթուգլու սանտալեէնին սըրթընա տէվրիլտի, վէ տուտագլարը իսէ, հիչ պիր սէս չըգարմաեարագ գըմըլտանտը։ Անճագ քէնտի քէնտինէ, «Անըն մուավէնէթիյլէ, հա՛» քէլիմէլէրինի թէլաֆֆուզ իթտի։

Ֆիլիբ, թէքմիլէն օգումասընա տալմըշ օլուպ, վէ ֆէվգէլատէ հէեէճան իչինտէ օլտուղունտան, կէօզլէրինին էօնիւնտէ վուդու պուլան հալի կէօրէմէտի, վէ,

—Օղլում, Օլիվիէ, պու Տինօրա իսմինի ասլա ունութմա, տէտի։

—Էֆէնտի բէտէր, սիզ միւսթէրիհ օլուն, ասլա ունութմամ, տէեու ճէվապ վէրտի տէլիգանլը ղարիպ պիր թապիրլէ։

Ֆիլիբ, գաթթ օլունմուշ օլան մէքթուպունու շու եօլտա իքմալ իյլէտի.

«Լաքին, շիմտի, շիւքիւրլէր օլտուն, կէրէք ճէնապը Հագգըն եարտըմը վէ կէրէք Հագգ Թէալա հազրէթլէրինին ինայէթիյլէ, եաթաղըմըն պաշընտա պուլունմուշ օլան մէլէքէնին ղայրէթ ու իհթիմամը սայէսինտէ, հէր կէօնա մուխաթարատան խալի պուլունմագտաեըմ, ֆագաթ տէրհալ եէնի պիր սէյեահաթա թէշէպպիւս իտէճէք գատար իգթիտարըմ օլմատըղընտան, պիր գաչ կիւն տահա իսթիրահաթ իթմէքլիկիմ լազըմ տըր։ Խապէր ալտըմ քի, պիր գաչ կիւնտէն սօնրա, տիկէր պիր սէֆինէ, պու հաֆթա սօնլարընտա, թուզ եիւքլիւ օլարագ, Հավանա լիմանընա միւթէվէճճիհէն Գրուազիգտէն հարէքէթ իտէճէք տիր։ Իմտի նիեէթիմ, պու սէֆինէեէ բաքիպ օլուպ հարէքէթ իթմէք տիր։

«Պու մէքթուպուն նէ վագըթ եէտինիզէ վասըլ օլաճաղընը պիլմէմ, լաքին պէնիմ վիրուտիմտէն անճագ պիր ազ միւտտէթ էվվէլ եէտինիզէ վասըլ օլաճաղընը մէմուլ իտէրիմ։ Ա՛հ, պիր ան էվվէլ նէզտինիզտէ պուլունմաեը նէ գատար արզու իթմէքտէյիմ. չինքի բէք ալէա իսկեաթ օլմուշում քի, բէտէրիմէ պու գատար մուհապպէթինիզ օլտուղու հալտէ, էլպէթտէ գըզընա տախի մուհապպէթինիզ օլաճագ տըր։ Պունտան մաատա, սիզ պիւսպիւթիւն պէնիմսինիզ, զիրա պունճա մուխաթարալար ատասընտա մուհաֆազա իթմիշ օլտուղում մուգատտէս մէքթուպունուզ իչինտէ, «Պիզ պունտան պէօյլէ պիր ֆամիլեա օլաճաղըզ» տէտիկինիզ հալտէ, պէնիմ բէտէրիմ օլմուշ օլմա՛զմըսընըզ։

«Իմտի, էօքսիւզ պիր դըզ հիւքմիւնտէ սիզի սէլամլար, վէ սիզէ ըզհարը մուհապպէթ իյլէրիմ։

«ԱՆՈՒՆՑԻԱԹԱ»

Ֆիլիբ, պաղէատէ մուհարրէր օլան մէքթուպու օգուտուղունտա, սէսի տիթրէմէքտէ օլտուղունտան, Օլիվիէ սօն ճիւմլէլէրին մանէասընը կիւճ իլէ անլաեապիլտի։

—Նէ եիւքսէք ֆիքիրլի էվլատ, տէտի իհթիեար եավաշ սէս իլէ, ատէթա բէտէրինին րուհու վէ գալպի։ Ա՛հ, Օլիվիէ, սէն բէք մութլու օլաճագսըն։

Տէլիգանլը, պու սէօզլէրէ սիւքիւթլէ մուգապէլէ իտէրէք, պաշընը աշաղը էյտի։

Պու արալըգ Հավրընըն քիլիսէլէրի վէ միւթէաստիտ մանասթըրլարընըն չանլարը, ագշամ տուասընա տայիր օլան գամբանալարընը շիտտէթլէ չալմաեա պաշլատըգլարընտան, Ֆիլիբ լը Վէյեան, եիւքսէք սէտա իլէ,

—Օլիվիէ, տէտի, Ճէնապը Հագգա տուա իտէլիմ քի, պէնիմ աթիգ տօսթում տօն Ժօզէ Բօվէրօնուն րուհունա, քէնտի ճէննէթինին իսթիրահաթ վէ մէսրուրիեէթինի իհսան իյլէսին, վէ քէզալիք տէնիզին մուխաթարալարընտան վէ տիւչար օլտուղու խասթալըգտան, նիշ շանլըն Անունցիաթայը գուրթարմր-օլտուղու իչին, քէնտիսինէ թէշէք-քիւրիւմիւզիւ սունալըմ։

—Էվվէթ, էֆէնտի բէտէր, տէտի Օլիվիէ։

—Պունտան մաատա, Պրըթանեալը Տինօրա հագգընտա տախի թէպէրրիւքեաթը իլահիեէյի նիեաղ իտէլիմ։

—Էվվէթ, էֆէնտի բէտէր, տէյու ճէվապ վէրտի Օլիվիէ, իքինճի տէֆա օլարագ։

Պատէհու իլավէթէն քէնտի քէնտինէ,

—Ա՛հ, նէ գատար աճը հիսս իտիեօրում, ա՛հ Տինօրա . . . տէտի։

* * *

Մալիւմիւմիւզ օլտըղը իւզրէ, Մարսուէն սէֆինէսի, Հավանաեա միւթէվէճճիհէն Հավրը լիմանընտան հարէքէթ իթտիկինտէ, Օլիվիէ լը Վէյեան Նօրմանտիատա տէյիլ իտի։ Մէրգում տէլիգանլը, հէմ շախր վէ հէմ տէ բէսսամ օլմաղլէ, սատէճէ պիր էլպիսէ կիյինէրէք, վէ աեաղընա իրի չիվիլի չիզմէլէր թագընըպ, սրրթընա տախի պիր ավ թիւֆէնկի իլէ տէրունինտէ պաղը բէսսամ գուրշուն գալէմի, պիր աղ պէեաղ քեաղըտ վէ պիր աղ տա չամաշըր պուլունան պիր չանթա ալարագ, սէյեահաթա չըգմըշ իտի։ Պունլարտան մաատա, մէրգումուն մաեէթինտէ հիչ պիր խըզմէթքեար օլմաեըպ, եալընըզ էլինտէ գուվվէթլի վէ ուճու տէմիրլի պիր տէյնէյի վար իտի, վէ պէլինտէ տախի տէրունի ալթուն իլէ տօլու մէշինտէն մաամուլ պիր քէմէր պուլունմագտա իտի։ Օլիվիէ իշպու սէյեահաթընտա պաղէն եաեան վէ պաղէն պէյկիր իլէ կիտիպ, պաղը մահէլլէրտէ իգթիզասընա կէօրէ տուրուր, վէ պուլունտուղու մահէլլէրին լօգանթալարընտա զայէթ սաֆիճէ իմրարը էվգաթ իյլէյիպ, օրալարըն ախլէագընը էօյրէնիր, վէ շիիրլէր գալէմէ ալըպ, կիւզէլ բէսիմլէր տախի թէրսիմ իյլէր իտի։

Օլիվիէ, խայլիճէ մահէլլէրի տօլաշտըգտան սօնրա, պահրէն եանի պիր սանտալ իլէ Սէն-Նաղէր շէհրինէ վասըլ օլտու, վէ եօրկուն օլտուղունտան, իլք տէֆա թէսատիւֆ իթտիկի պիր լօգանթատան

իչերի կիրտի։ Պու լօգանթանքն սալասը պիր թագրմ կէմիճիլէր վէ սայիր պիր թագրմ խալգ իլէ տօլու օլուպ, պունլար մէսրուրէն վէ շամաթա վէ կիւրիւլթիւ իլէ եէյիպ իչմէքտէ վէ օյնամագտա իտիլէր։ Պիր գաչ նէֆէր գատքն խըզմէթքեարլար իսէ, պիր թարաֆտան օլ պիր թարաֆա կիտէրէք, պաղըլարընա թաամ վէ տիկէրլէրինէ տախի իչկի կէօթիւրմէքտէ իտիլէր։ Արա սրրա սալատա պուլունանլար միանընտա մուարաղա տախի հասըլ օլուր իտի իսէ տէ, պունտան տօլաեը ճէմիեէթէ պօզկունլուգ կէլմէզ իտի։

Իշպու գալապալըգ վէ բաթըրտը կիւրիւլթիւ արասընտա, Արմ տը Պրըթանեը թէսմիեէ օլունան մէզքիւր լօգանթանքն սահիպի հօճա Լբհիւէտէ, խօշ վէ աղըր թավր իլէ կէզինիր, վէ հէր պիր մասանքն եանընտա տուրուպ, պաղը քէլիմէ իրատ իտէր, վէ պաղէն տախի միւշթէրիլէրիյլէ չագըպ չագըշտըրը իտի։

Օլիվիէնին սալատան իչերի կիրտիկի սրրատա, հօճա Լբհիւէտէ պիր գաչ ատըմ գատար մէրգումա տօղրու իլէրլէտի, վէ զայէթ նէզաքէթլէ մէրգումու սէլամլատըգտան սօնրա, պիր իքի սանիեէ գատար մէրգումու մէրագ վէ թէաճճիւպլէ թէֆթիշ իթտի։ Մալիւմիւմիւզ տիւր քի, Ֆիլիբ լը Վէյեանքն օղլու պիր ասըլզատէ թավր ու լէհճէսինտէ օլուպ, ֆագաթ կիյինմիշ օլտուղու սէյեահաթ էլպիսէսիյլէ ղաեէթ սաֆի պիր հէյեէթ քէսպ իթմիշ իտի։

Լօգանթանքն սահիպի, քէնտի միւշթէրիլէրինի ալէսսէվիյէ հէյեէթլէրինտէն մուհաքէմէ իթմէկէ ալըշմըշ օլտուղունտան, օլ մուազզամ հէյեէթի, օլ ատի էլպիսէ իլէ նասըլ իմթիզաճ իթտիրէճէկինի, վէ պու եէնի կէլէն զաթը, հանկը սընըֆտան ատա իտէճէկինի պիլմէզ իտի։

Օլիվիէ, լօգանթաճընքն զիհնինտէն կէչէնի անլաեարագ, թէպէսսիւմ իթտի, լաքին մէրգումու շու զայլէտէն գուրթարմագլըզը ասլա խաթրընտան պիլէ կէչիրմէտի։ Մէրգում տէլիգանլը տիւնեաեա կէլէլիտէն պէրու օլ գատար ալթուն կէօրմիւշ, վէ սէրվէթ սաեէսինտէ օլ տէրէճէ տարաթ ու սալթանաթա մազհար օլմուշ իտի քի, շու սրրատա տախի պապասընքն միլեօնլարընը միւմքին օլտուղու գատար կիզլէմէսինտէ, հագրգաթէն պիր քէյֆ վէ մէմնունիյէթ ըզհար իյլէր իտի։ Վէլհասըլ պաշգալարը քէնտիլէրինի զէնկին կէօսթէրմէք իչին, նէ տէրէճէ ճահտ իտէրլէր իսէ, Օլիվիէ տախի պունուն մուզայիրի քէնտիսինի ֆագիր կէօսթէրմէք իչին, ֆէվգէլատէ ճահտ ու իգտամ իյլէր իտի։

—Էֆէնտիմ, նէ՞ արզու իտէրսինիզ, տէեու սիւալ իթտի հօճա Լբհիւէտէ։

—Ազիզիմ լօգանթաճը, թաամ վէ բահաթ իթմէք իսթէրիմ։

—Շիմտի թաամընըզ հաղըրլանըր, իսթիրահաթընըզա կէլինճէ, օտա գօլայ տըր։ Պիր օտատա սաքին օլմագ իսթէ՞րմիսինիզ։

—Էվվէթ, էկէր պանա վիրէճէք պիր օտանըզ վար իսէ . . .

—Էֆէնտիմ, սիզէ վիրէճէք պիր օտա տէյիլ, օն թանէ օտամ վար տըր, անճագ շունու տիմէք իսթէեօրում քի, քէնտինիզէ մախսուս պիր օտա՞ մը իսթէեօրսունուզ, եօգսա շու եիկիտ ատէմլէրտէն իւչ տէօրտիւ իլէ պիրլիքտէ պիր օտատա օթուրո՞ւրմուսունուզ։

—Պէն եալընըզլըգտան հաղզ իտէրիմ։

—Լաքին էօյլէ օլտուղունտա, պիր ազ պահալըճա դաչար։

—Եալընըզ օտա թութուլտուղունտա, ֆիեաթը նէ տիր։

—Կիւնտէ օն ---։

—Բէք իյի, պէն պու իւճրէթի էօտէրիմ։

—Կօթօն, պաղըրտը հօճա Լըհիւէտէ խըզմէթքեար գատընլարտան պիրիսինէ, պէեաղ չուխալը 8 նիւմէրօլու օտաեը աչ . . .

Պատէհու լօգանթաճը քէլամընա տէվամ պիրլէ,

—Էֆէնտի, պուրատա պիր խայլի կիւն գալաճաքմըսընըզ, տէտի։

—Իհթիմալ տիր քի իքի իւչ կիւն գատար գալաճաղըմ, տէեու ճէվապ վիրտի տէլիգանլը։

—Շիւպհէսիզ թիճարէթ իչին, տէյիլ մի։

—Խաեբր։

—Զանն իտէրիմ քի, Սէն-Նաղէրտէ վէ եախօտ ճիվարլարընտա պիրիսինի թանըրսընըզ։

—Խաեբր, քիմսէյի թանըմամ։

Լօգանթաճը պաշընը գաշըեարագ, «Աճայիպ, թիճարէթլէ մէշղուլ օլմատըղընըզ, վէ պուրատա քիմսէյի թանըմատըղընըզ հալտէ, պուրաեա նէ եաբմաեա կէլտինիզ» տէեու սիւալ իտէճէք իքէն, էմրի պասիրէթ, մէրագընա ղալէպէ իտէրէք, քէնտիսինի թութտու, վէ Օլիվիէ իսէ, մուհավէրէեէ տէվամ իտէրէք,

—Ազիզիմ, տէտի, սիզին իլէ գօնուշմագ, վագաա բէք հօշ կէլիեօր իսէ տէ, պու ճիւմլէ գարնըմին աճլըղընա պիր ֆայտէսի եօգ տուր, պինապէրին սիզէ իգրար իտէրիմ քի, աճլըգտան էօլիւեօրում։

—Պու հալտէ, Էֆէնտիմ, իսթէրսէնիզ պու թարաֆտան կէլինիզ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, հօճա Լըհիւէտէ, մէրգումու, սահիլէ վէ տէնիզէ նազըր օլան պիր բէնչիրէ եանընտա վագը ալչագ սալանըն պիր ուճունա կէօթիւրտիւ, վէ գուլլանմագտան սիեահլանմըշ օլան մէշէ աղաճընտան մաամուլ քիւչիւք պիր սուֆրանըն գարշըսընտա օթուրթտու։

Պատէհու լօգանթաճը, խըզմէթճի գարըլարա պիր իշարէթ իթտի, վէ պիր գաչ սանիեէ սօնրա, Օլիվիէնին գարշըսընա պիր գաչ թապագ թաամ կէթիրիլտի։ Թաամտան սօնրա, վագըթ կիճէլէշմիշ օլտուղունտան, Օլիվիէ օտասընա չըգըպ, վէ էլպիսէսինի չըգարտըգտան սօնրա, եաթաղընա կիրտի, վէ քէմէրինի շիլթէսինին ալթընա գօյտուգտան սօնրա, րահաթճա ուեուտու։ Ֆէրտասը սապահ մէրգում տէլիգանլը, կիւնէշին զիեալարընտան ուեանարագ, բէնչէրէնին էօնիւնէ կիթտի, վէ իլք տէֆա թէսատիւֆ իյլէտիկի շէհրին թապիաթճա վէ էպնիեէճէ կիւզէլլիկինտէն միւթէհայիր գալըպ, տէրագապ էլպիսէսինի կիյինտի, վէ րէսսամ էտէվաթընը եէտինէ ալարագ, իքի իւչ սաաթա գատար դահվալթը թաամընա կէլէճէկինի հօճա Լըհիւէտէեէ պէեան իլէ, լօգանթատան տիշարը չըգտը, վէ հագըգաթէն պիր գաչ սաաթ սօնրա կէլիպ, դահվալթըսընը իթտի։

Օլ կիւնիւ Օլիվիէ ադշամա գատար չալըշըպ, պիր խայլի թասվիրլէր չըզտը, վէ լօգանթաճը իսէ, պու եէնի միւշթէրիսինին նէ իլէ մէշղուլ օլտուղունու անլամագ իւզրէ, կիզլիճէ արգասընտան գօլլաեարագ, րէսիմ չըզտըղընը կէօր-

մուշ օտուղտնատան , մերդումու ա-
ոէթա հուրմէթ թարաֆընատն
պիր մէմուրիյէթի մուհիմմէ յի հա-
յիզ մէշհուր պիր մէյմոր եախօտ
պիր միհէնեխ զանն իլմատ , վէ պու
զանն իլէ մերդում հադ գընատ տա-
հա դիւատէ բիաեէթ վէ հիւրմէթ
իթմէկէ պաշլատը :

Ձերատը կիւնու Օլիվէ , եինէ
թատվիր թէքրիմ իթմէք նէյէթիլէ
ատշարը չգոթգընատ , կիւղել պիր
չուգուր եօլա կիրատ , վէ կիթատի-
ճէ տարամագատա օլան պու եօրն
լօքի թարաֆլը էնվայի չիչէք վէ ֆի-
տանլարընէն արատընատն պիր գաչ
եիւզ տարմ եիւրիտիւքտէն սօն-
րա , դաեէթէ նատիր իւլ էմնալ վէ
լաթիֆ պիր չիթէ վատըլ օլտու , վէ
պունուն կիւղէլլիկինատն միւթէհայ-
նիր գալարագ , մէղքիւր չիթ տէ-
րունինէ կիրատ , վէ չայըր չիմէն իւ-
ղէքինատ օխտ ըարագ , չիթին իչին-
տէքի գուլպէնին թատվիրինի չէք-
մէնէ պաշլատը :

Օլիվիէ եարքմ տատթ գոտար
չալըշըպ , մէղքիւր գուլպէնին թատ-
վիրինի չէքմիշ , վէ պունուն թէղ-
եինաթընը իչատնէ պէտ իլէմիշ իւ-
քէն , պիրտէն պիրէ մէղքիւր գու-
լպէնին պիր բէնչիրէսինատ կէնճ
վէ զանէթի կիւղել պիր գըզըն պա-
շընը կէօրմէսէյէ , թէճաճիւպատե
գալտը , վէ այնի վադըթատա աղաճ-
լարըն ատա եէրինատ տիկէր պիր
գատըն թատվիրի միւշահատե իլէ-
տի : Վէ «ճատտա բիւճա մը կէօ-
բիւեօրում» տիեէրէք , գալէմի է-
լինատէն տիւշտիւ :

Օլիվիէնին էվվէլ պէ էվվէլ բիւ-
եա զանն իթտիկի չու նիւմայիշ , բիւ-
եա օլմանըպ , պիր հադըգէթ իտի :
Շէօյլէ քի բէնչիրէսատ կէօրիւէն
կէնճ գըզ , անճագ օն ատ-քիզ եա-
շընատա օլուպ , կիւղէլլիք վէ տիլ-
պէրլիկի իլէ սահիհէն մէլայիքէ
պէնզէր իտի , վէ աղաճլար ատա-
բընատա կէօրիւլէն տիկէր գատըն
իտէ , եիկիրմի ատօրթ եիկիրմի պէշ
եաշընատա , պէտէնի պիւյիւճէք վէ
գուվվէթլի , վէ էլտիսէնի քէօյ-
լիւ գատընլարընատ մահուտ էլպիսէ-
լէրտէն օլուպ , սօլ էլինատ , տէրու-
նինատ թազէ եումուրթա իլէ մէմ-
լու քիւճիւք պիր քի ֆէ , վէ սաղ
էլինատ տահի սիւտ իլէ տօլու պիր
կիւյիւմ թուխմադատա իտի :

Պու գատըն չիթին իչինատ , պիր
էճնէպի կէօրմէսինատէն տօլայը ,
պիրտէն պիրէ թէճաճիւպ իտէրէք ,
մուահխարէն քէնտինի թօքատը ,
վէ կիւյիւմ իլէ տէքէթի եէրէ գօ-
եարագ , տէլիգանլընքն եանընա
գատար իլէրլէտի , վէ իքի տատմ
եագընընատ տուրուպ պիր ադ մէր-
գումուն չգազընը թատվիրի կէօրմէք
իչին , պօյնունու ուզաթտը , վէ իլ-
տէֆա քեաղըտատ վէ սօնրա գուլ-
պէնէ տթֆընըտտըր իտի , սէվինճէ
կիւլմէկէ պաշլատը , վէ եիւքսէք
սէտա իլէ ,

—Է՛յ մամկել նօրա , կէլին վէ պա-
գըն , չու էֆէնտի , պիղիմ էվին թատ-
վիրինի չէքիւօր , տէէու պաղըրտը :

Պատ հու Օլիվիէնէ խթատըն ,

—Էֆէնտիմ , պու թատվիր թըզ-
գը պիղիմ էվէ պէնզէնօր , տէտի :

—Սահի՛հ մի , մատմուազել , տէ-
եու սիւալ իթտի տէլիգանլը :

—Ա՛հ , էվվէթ , էվվէթ , թա քէն-
տիտի . . . իչիթ գարուսու , իւչ
բէնչիրէսի , տատը , պաճատը , օճա-
ղը , կիւլ աղաճլարը , թատվուգլար ,
էօրտէքլէր , էքմա աղաճընքն իւղէ-
բինատէքի քէտի . . . հէբսի , հէբսի
օյատտա. ֆագաթ էֆէնտիմ , նէ՞ իչին
սիզէ պագմագատա օլան մամկել նօ-
քանընատա թատվիրինի չէքմէտինիզ :

—Վագթըմ օլմատը անըն թատ-

վերինի տէ չէքմէնէ , լաքին էկէր Ֆարկը Նօրա թէամիեէ իթտիկինիզ պու կէնճ գըզ , պիր գաչ տագրգա տա-հա բէնչիրէտէ տուրուր իսկ , չու էսէֆ իթտիկիմ գուսուրու տա տօղ-ֆուլթուրում :

—Էօյլէ իսկ , մամզել , պաղըրտը մէզպուրէ , ասլա եէրինիդէն գը-ջըլտանմաեըն , չիւնքի էֆէնտի սի-զին թաավիրինիզի չէքմէճէք տիր , վէ մատամ քի չու քաղըտտա թա-վուգլարըմըզըն , էօրտէքլէրիմիզին վէ քէնտիմիզին թաավիրի վար տըր , սիզին տէ թաավիրինիզ պուլունմա-ժը տըր . . . Բաղը օլուրսունուզ , տէյիր մի մամզել :

—Էվվէթ , էվվէթ , Ժօսլին , ճէ-վապ վիրտի կէնճ գըզ կիւչերէք , քէտինին , թաավուգլարըն , վէ էօր-տէքլէրին թաավիրլէրի չէքիլտիկի Հաղտէ , էլպէթտէ չիմտիտէ սըրա չիֆթիլիքճինին տիր : Իմտի , գըմրը-տանմատան տուրուէօրում , էֆէն-տի իսթէտիկի կիպի թաավիրիմի չէ-քէպիլիր :

—Թէչէքքիւր իտէրիմ , տէտի Օ-լիվիէ պաչընը սալլաեարագ :

Պատէհու մէրգում տէլիգանլը , գուրչուն գալէմինի պէթէքքար է-լինէ ալարագ , լէհճէսի , սէսի , լի-սանը , վէ էլպիսէսի պիր քէօյլիւ գըզընա մախսուս օլմաեան , ֆագաթ քէնտի քէնտիյի չիֆթիլիքճի ատտ իսէն օլ կէնճ վէ կիւզէլ գըզըն թաավիրինի չէքմէկէ պաչլաըր : Ժօս-լին իսէ , պու սըրատա րէսատընը արգասընտա տուրարագ , գուրչուն գալէմին հէր պիր չըզըլըչընտա թէ-աճճիւպ ըզհար իտէր իտի , վէ Օլի-վիէ թաավիրին միւավէտտէսինի ի-մալ իթտիկինտէ , հէնէճան ալէա-մէթլէրի իսրարընտան քէնտիյի թուրթամատը , վէ պիտտէֆաթ էլ-լէրինի պիր պիրինէ վուրարագ ,

—Ա՛հ , սիւպհան Ալլահ , նէ գա-տար կիւզէլ օլտու , տէտի , էյ մամ-զել Նօրա , կէօրսէնիզ պիր քէրրէ օլ աէրէճէ կիւզէլ տուրէթտէ չըզըլը-քի , Խիտտա ալիմ , պիրի չու թաավիրի կէօրէճէք օլսա , հէմմեն լագըրտը իտէճէք զանն իտէր : Հէմ արթըգ պիզ իհթիեաճ գալմատըզընտան , կէլիպ կէօրէսպիլիրսինիզ :

—Կէլինէօրում , Ժօսլին , տէեու ճէվապ վէրտի կէնճ գըզ :

—Ֆագաթ , էֆէնտիմ , պէնիմ տէ թաավիրիմի չէքէմիսինիզ , տէ-տի Ժօսլին :

—Արզու իտէրսինիզ . . .

—Էվվէթ , էվվէթ , հէմ դէհատէ-սիյլէ մէճպուրում օլուրում :

—Էօյլէ իսէ , եինէ պիր աչ էվ-վէլ օլտուղունուզ ևէրէ տէմինիւնիւզ :

—Մէբէթիմ իլէ կիւյիւմիւմիւն օլտուգլարը եէրճի մի :

—Էվվէթ :

—Բէք իյի , ա՛հ , Քիսուս , աճա-պա նէ կիւզէլ օլաճագ տըր :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա Ժօսլին , տօղրուճա պիւյիւք աղաճլարընն թա-րաֆընա կիթտի , վէ պիր թավրը մախսուս իլէ տուրտու : Պու էնա-տէ մամզել Նօրա տախի պուլուն-տուղու գուլիպէտէն չըդարագ , Օ-լիվիէնին եանընա կէլմէքտէ իտի , վէ պու տէլիգանլը մէզպուրէյի կէօրտիւկիւնտէ , մէրգումէնին թէք-միլ վիճուտու լէհճէսինին կիւզէլ-լիկինէ հադըրլը սուրէթտէ օլտու-ղունու թէալիմ իթտի :

Ժօսլինին մամզել Նօրա թէամիեէ իթտիկի գըզ , ղայէթ տիլտէր վէ նազիք վէ պօյլու պօսլու օլուզ , էլլէրի վէ աեագլարը ասըլզատէ գըզլարընըն աեագլարը , վէ էլլէրի կիպի պիչիմլի վէ գուսուրսուզ , վէ էլպիսէսի տախի սատէ վէ գօեու ըէնկլինատէ լտի : Պու կէնճ գըզ ,

թէզեինաթ օլարագ, կէօքսիւնէ պիր տէմէթ պէեաղ կիւլ թաալիք իյլէմիշ իտի։

Օլիվիէ, մէրգումէնին եագլաշտըղընը կէօրտիւկիւնտէ, եօլճուլարա մախսուս օլան շարգասընը չըգարտը, վէ կէնճ գըզ իսէ,

—Բէճա իտէրիմ, էֆէնտիմ, եէրինիզտէ բահաթ օթուրունուզ, վէ իշինիզի թաթիլ իթմէյինիզ, տէտի։

—Մատմուազէլ, իշիմի հէման պիթիրմիշիմ, տէեու ճէվապ վէրտի Օլիվիէ, շիմտի մատմուազէլ Ժօսլինին թասվիրինի չէքէճէյիմ։

—Աճայիպ, Ժօսլինին թասվիրինի տէմի չէքէճէքսինիզ, տէտի կէնճ գըզ կիւլէրէք։

—Էվվէթ, չիւնքի օ տախի արզու իթտի, հէմ պագըն, շու կիւզէլ վէ սըգ եէշիլիքլէր արասընտա նէ կիւզէլ չէքիլէճէք տիր։

—Էվվէթ, մամզէլ Նօրա, տէտի ուզագտան Ժօսլին, էֆէնտինին հագգը վար տըր. պագըն սահիհէն թասվիրիմ նէ կիւզէլ չըգաճագ, վէ պէլքի պէնիմ հէյեէթիմտէն տէ կիւզէլ օլաճագ տըր...

Օլիվիէ պու սէօզլէր իւզէրինէ գուրշուն գալէմինի էլինէ ալտը, վէ միւսվէտտէյի չէքէրէք, Ժօսլինէ կէօսթէրտիկինտէ, մէզպուրէ պունտան տօլայը օլ գատար մէսրուր օլտու քի, սէվինճինտէն ատէթա օյնայըպ սըչրամաեա պաշլատը։

Պատէհու մամզէլ Նօրա իլէ Օլիվիէ պէյնինտէ բէսսամլըգ իւզէրինէ միւքեալէմէ վուգու պուլուպ, մէրգում տէլիգանլը, պիր արա սիւքիւթ իթտիքտէն սօնրա,

—Մատմուազէլ, տէտի, շու չէքտիյիմ թասվիր սիզին խանէնիզ օլտուղունտան, հագգըյլա սիզին տիմէք տիր. իմտի իշպու թասվիրի սիզէ թագտիմէ միւսարաաթ իտէրիմ։

Կէնճ գըզ պու թէքլիֆի իշիթտիկինտէ գըզարտը, վէ Օլիվիէ իսէ պիլ իրար,

—Ա՛հ, բէճա իտէրիմ, բէտտ իթմէյինիզ, տէտի։

—Լաքին, էֆէնտիմ, բէբէլէտի սարը գըզ, պանա եօյէ կէօրիւնիւեօր քի, պէն պու թէքլիֆինիզի նէ գապուլ իտէպիլիրիմ, վէ նէ տէ գապուլ իթմէլիյիմ։

—Նէ՞ իշին։

Կէնճ գըզ սիւքիւթ իթտիկինտէ, Օլիվիէ շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի.

—Շիւպհէսիզ պէն սիզէ պիր էճնէպի օլտուղում իշին, եօյլէ տէյի՞լ մի, վէ պիր էճնէպիտէն տէ հիչ պիր շէյ գապուլ օլունամաղ... Ումումիեէթ նազարըյլա, սիզին պու խուսուստա հագգընըզ վար տըր, լաքին պիլմիշ օլուն քի, պու պիր հէտիեէ տէյիլ տիր։ Պիլաքս սիզին աղաճլարընըզըն մէյվէլէրի, վէ թավուգլարընըզըն եումուրթալարը, նասըլ քի սիզին հագգընըզ իսէլէր, պու թասվիր տախի սիզին հագգընըզ տըր, զիրա սիզին թօրրաղընըզըն պիր մահսուլու տուր, վէ էկէր սիզին էվինիզ օլմասա իտի, պու թասվիր տէ օլմաեաճագ իտի։ Պիր ազ էվվէլ պէն քիմսէտէն բուխսաթ թալէպ իթմէքսիզին, պաղչէնիզէ կիրտիմ, պինապէրին թարաֆընըզտան կէօրտիւկիւմ հիւսնի գապուլիյեէթտէն տօլայը, հագգընըզտա տայիմա միւթէշէքքիւր օլմաեա պօրճլուեում, չիւնքի սիզ պէնի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտէրէք, պիր զընտանա իլգա իթտիրէպիլիր իտինիզ։

—Պէլքի պու գատարը պիր ազ շիտտէթլիճէ օլուր իտի, տէտի մամզէլ Նօրա թէպէսսիւմ իլէ։

—Խաեբր, բէք հագգլը օլուր իտի։

—Հէր նէ հալ իսէ, մատմուազէլ, պու թասվիրի գապուլ իտինիզ։

կերչի հալեա թերէատիւա իմաիկինդի ալիլիմ, անճագ սիզէն միւ-
պատէչէթէն պիր չէյ թալեպ իմաիկիմանէ, մէմուլ իտէրիմ քի ար-
թըզ իսրար իմմէղինիզ։

—Միւպատէչէթէն մի, թէքրար-
լատը սարը գըշ նէյնի պիր թէպէն-
սիմ իլէ։

—Էվվէթ, ֆագաթ պունուն մէն-
ֆաաիթը նալընըշ պանա օլմճագ
սըը։ Շէօյլէ քի սիզ պիր չէյ ախղ
իտիպ, լաքին պէն սիզաէն իւչ չէյ
թալեպ իտէճէյիմ։

—Իւչ չէյ մի։

—Էվվէթ, պիրինճիսի կիւլլերի-
նիզաէն պիր տէմէթ, իքինճիսի սիւ-
սանխուզաէն պիր թաս, վէ իւչիւն-
ճիսիւս պու սոպահդի թաավիրիմի
թէքրար պաչլամագ իւզրէ, եարէն
պուրատա եինէ կէլմէք մէղունիյէթի-
իչիթ կէօրիւեօրսունուզ քի, պէն
հարիս պիր քիմսէյիմ, վէ սիզին իւ-
լէ իմաիկիմ բաղարըգտա, հէր չէ-
յի պէն գազանըպ, հիչ պիր չէյ
զայըպ իմմէմէ քաէյիմ։

Պու քէլամ իւղերինէ, կէնճ դըղ,
պիր գաչ սանիեէ գատար սիւքիթ
իմաի, վէ լէհճէսինին հէյեէթին-
աէն, պու խէբիճին գապաւլ իմ-
աէն մի իմմէմէն մի տէյի միւնա-
հագա իմմէքաէ օլաուդու անլաշը-
ըը խաի։

Էլհասըլ մէղուրէնէն մանի վէ
պիւյիւճէք կէօղէրի, Օվիվիե իւղե-
րինէ աթֆ օլունադագ,

—Գապաւլ խաէրիմ, տէեաւ ճէ-
վապ վիրսի։

—Ա՛հ, մաամմաագէլ, եէմին իտէ-
րիմ սիզէ քի, շաւ սէօղինիւզէ պէ-
նի լհնա կյլէսինիզ։

—Էֆէնիմ, զալիպա սիզ, ֆեվ-
դէյսաէ ալդուս իմաիկիմ շու կիւղել
թաավիրի միւթաաալրըքֆ օլաուդուժ
սան տօղայը ասլա մէդուր օլմճաօ-
րաւմ տէեաւ զանն իտիեօրսունուզ։
Տօղրուսու շաւ բաղարըգտա էն
քեարը չըգան պէն իմ։

—Հալպու քի պու թաավիր սիզի
իհնա իտէմէզ։

—Նանքյըեօրսունուզ, էֆէնիմ,
պու թաավիր չիւպհէսիզ պէնի իհ-
նա իտէճէք սիը, զիրա, գըշ էս-
նաաքնատա պունա պագաըղճա, կիւլ-
լերիմին չինէ ըլէրինի, վէ ադաճալ-
ըրմըքն նաբրատալարընը տայիմա իտա-
մէքըղաճաղըմ։ Պու հալադ չիմսի
պէն սիզէ պօրճլուեաւմ, վէ պու-
պօրճուամու իմա իտէճէյիմ։ Իմմի
աչըգտան աչըղա ճէվապ վէրինիզ,
գանվալիքընըզը իմմըշվահինիզ։

—Լաքին . . .

—Սէօյլէ յինի, գահվալիքընըզը իմ-
աինիզ մի։

—Տօղրուսունու սէօյլէյիմ մի,
իմմէմիմ։

—Տիմէք պէնինլէ պիրլիգաէ
գահվալիը իտէճէքսինիզ։

—Ֆագաթ մաամմաագէլ, գապու-
լէ ճէսապհի իտէմէմ։

—Էկէր ըհտա իտէրսէնիզ, պիր
աղ էվվէլքի գաղարըզընը պօղա-
րըմ։ Պէն սիզին չըգաչընըզ թաա-
վիրի գապաւլ իմաիմ, սիզ աէ պէ-
նիմ գահվալիքմը գապաւլ իտինիզ։
Հէմ, մևսիմէրինի օլուն, պու գահ-
վալիը պիւյիւք պիր չէյ օլմաճաղ,
պիր աղ սիւտ, պիր աղ էմմէք,
պիր գայըտաա վէ պիր մը գատար մէյ-
վէտէն իտպարէմ տիր։ Սիւտ զամէն
սիզին ալաճաղընըզը ըհտէյմալի,
հալպու քի պադիսի, ֆայիզլերի
տիր։

—Բէք էյի, մաամմաագէլ, կէրէք
ըհտէյմալի վէ կէրէք ֆայիզլերի գա-
պաւլ իտէրիմ, վէ հէր նէ գատար
պու պիր իմէֆէճի քնարը էտէ տէ,
եինէ մագպուլում տուր։

—Իշիէ պէօյլէ օլմալը . . . իմ-

տի պիղիմ իլէ էվէ կէլին, ժօսլին շիմտի սուֆրաեը գօր, լաքին տէրունի խանէեէ կիրմէզտէն էվվէլ, սիզէ խապէր վէրիրիմ քի, պէն զայէթ ֆագիրէ պիր գըզըմ։

—Աճայիպ, մատմուազէլ, զանն իտէրսինիզ քի, պէն զէնկինմիյիմ, տէեու ճէվապ վիրտի տէլիգանլը կիւլէրէք։

—Խայըր, էֆէնտիմ, պէն ասլա էօյլէ զանն իթմէեօրում, վէ պունու սիզէ սէօյլէմէքտէն մագսէտիմ, հալիմի ստֆիճէ անլաթտըրմագ տըր. եօգսա պէն ֆագր ու զարուրէթ հալլէրինտէն ար վէ հիճապ իտէնլէրտէն տէյիլիմ։ Պունտան պաշգա, պէն զանն իթմէմ քի, ագճէ իլէ սաատէթ հասըլ օլսուն, եախօտ ագչէ սաատէթի հալէ եարտըմ իթսին։

—Էվվէթ, մատմուազէլ, պու խուսուստա պէն տէ սիզին իլէ հէմէֆքեարըմ։

—Վէ խապաթը տա շու տուր քի, տէվամ իթտի կէնճ գըզ, վագաա պէն ֆագիրէ խէմ տէ, զայէթլէ մություեում։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, էվվէլա կէնճ գըզ գուլիպէեէ տօղրու իլէրլէտի, Օլիվիէ տախի անըն արգասընտան կիթտի, հալ պու քի ժօսլին էն արգատան եիւրիւմէքտէ իտի։

Պու գուլիպէ, հէմ մաթպախը վէ հէմ տէ հավլիսի իչինտէ օլարագ, պիր ալթ գաթ տայիրէսինտէն իպարէթ օլուպ, վագաա սատէ, լաքին հատտը զաթինտէ կիւզէլ վէ միւզէյեէն իտի, վէ պու հավլիտէ պաշլըճա կէօզէ վուրան իւչ շէյ վար իտի քի, պիրի տիվարտա չէրչիվէ իչինտէ ասըլը պիւյիւք պիր թասվիր օլուպ, պու թասվիրտէ կէօրիւլէն ատէմ, իւնիֆօրմալը պիր կէմի գաբթանը իտի։ Մէրդումուն կէօքսինէ պաղը նիշանլար թասալիդ իտիլմիշ օլտուղու հալտէ, ուզուն սաչլարը սարը, կէօզլէրի մավի, վէ սօլ գօլունուն իւզէրինտէ տախի պիր հարմանի պուլունմագտա իտի։

Իքինճի կէօզէ չարբան շէյ, կիւզէլ վէ ուզուն պիր ասմա սաաթ օլուպ, իւչիւնճիւսիւ իսէ, շըմինէնին եանընտա մէվզու վէ մէշէ աղաճընտան օեուլմուշ, վէ իւզէրի թէզեին իտիլմիշ վասի պիր գանաբէ իտի քի, զիքրինի իթտիկիմիզ թասվիրին պիր քէօշէսինտէ եաղըլմըշ օլան շըվալիէրլիք ալէամէթի մախսուսէսի, պու գանաբէնին իւզէրինտէ տախի օեուլմուշ իտի։

Օլիվիէ, պունլարա պագարագ, թէաճճիւպ իթմէքտէ, վէ քէնտի քէնտինէ պու կէօրտիւկի շէյլէրէ մանէա վիրմէմէքտէ իքէն, ժօսլին իլէ մամզէլ Նօրա տախի, սուֆրայը վէ թաամը կիւզէլճէ հաղըրլամագտա իտիլէր։

—Մամզէլ Նօրա, տէտի ժօսլին պու արա, սիզ էֆէնտի իլէ պիրլիքտէ սուֆրաեա օթուրունուզ, վէ պէն թաամըն հաղըրլըղընը թէքմիլ իթտիկիմ միւտտէթտէ, սիզ սիւտիւնիւզի իչին... տօղրուսու պու բէք ալէա պիր սիւտ տիւր։

—Իշթէ, էֆէնտիմ, ժօսլինին նէ սէօյլէտիկինի իշիտիեօրսունուզ եա, իմտի, հայտէյին գարշը պէ գարշը օթուրուպ, շու ալէա ինէք սիւտիւնիւն տատընա պագալըմ։

—Մատմուազէլ, տէտի Օլիվիէ սուֆրաեա օթուրարագ, միւսաատէնիզլէ սիզէ պիր շէյ սիւալ իտէճէյիմ քի, պէնի խայլիճէ մէրագտա պըրագմագտա տըր։

—Սիւալ իտինիզ, էֆէնտիմ, պէն տախի միւմքին օլան ճէվապը սիզէ վիրէճէյիմ։

—Շունու անլաեամաեօրում քի,

մատմուազել Ժօսլինին թէսմիեէ իթ-
տիկի Նօրա իսմի նէ՞ իսիմ տիր, վէ
սահիհէն իսմինիզ պո՞ւ մու տուր։

—Խա՛երը, էֆէնտիմ, պէնիմ հիւր-
մէթլու Ժօսլինիմ, գօլայ օլսուն իչին,
պէնի պու իսիմլէ չաղբրբը, հալ
պու քի հագիգաթը հալտէ, պէնիմ
իսմիմ Տինօրա տբր։

—Տինօ՞րա մը, թէքրարլատը Օլի-
վիէ, թարիֆի միւմքինսիզ պիր հէ-
եէճան իլէ։

—Պու պիր աճայիպ իսիմ տիր,
էօյլէ տէյիլ մի էֆէնտիմ, տէտի
կէնճ գըզ։

—Վագաա աճայիպ, լաքին կիւ-
զել իսիմ, հէմ պէնճէ, աթիգ Պըր-
թանեայը խաթբրա պըրագան պիր
իսիմ տիր։

Իշթէ պու սուրէթլէ, եանի քէ-
մալի շաղլըգ իլէ, պու իքի կէնճլէր
թատմլարընը իթտիլէր։ Օլիվիէ,
սէյեահաթա չբգալըտան պէրու հէր
կիրտիկի լօգանթալարտա վէ քէօյլիւ
գուլիպէլէրինտէ, սուֆրա թագըմ-
լարընըն, ատի տէմիր վէ գալայտան
օլտուղունու կէօրմիւշ իքէն, պու
քէրրէ մատմուազել Տինօրանըն է-
վինտէ կիւմիւշ թագըմլարը, վէ պու
թագըմլարըն իւզէրինտէ տախի,
պալէատէ զիքրի սէպգաթ իտէն
խանէտանլըգ ալէամէթինի կէօրտիւ-
կիւնտէ, թէաճճիւպտէ գալտը, վէ
քէնտիսինի միւսաֆիրէթէն գապուլ
իթմիշ օլան գըզըն, ասըլզատէ ճին-
սի օլուպ օլմատըգընտան տօլաեը
մէրագ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, շու
մէրագընըն հալլի, մէզպուրէեէ պա-
զը սիւալլէր արզ իթմէքլէ միւմքին
օլապիլէճէկինտէն, պունա տա ճէ-
սարէթ իթմէեօր իտի։ Պունունլա
պէրապէր, մէզպուրէնին ասըլզատէ
ֆամիլեատան օլմասընը զանն իթմէ-
կէ պաշլամըշ իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, թաամ խիթամ
պուլտուղունտա, Օլիվիէ, քէլամա
աղազ պիրլէ,

—Մա՛տմուազել, տէտի, պէն,
մաթլուպունտան ասլա վազ կէչմէ-
եէն տայինլէրտէն պիրիյիմ։ Իմտի
ֆայիզլէրիմի ալտըմ ամմա, սէր-
մաեէմին պագիսի հէնուզ սիզտէ
տիր։ Պինաէն ալէյհ կիւլլէրիմի տա-
խի խթէրիմ։

—Բէք իյի, էֆէնտիմ, շիմտի
կիւլլէրինիզ տէ թէտիեէ օլունաճագ
տբր, տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ
գըզ։

Պունուն իւզէրինէ մէրգումէ տի-
շարը չբգըպ, վէ պիր ազ սօնրա է-
լինտէ պիր տէմէթ չիչէքլէ օտաեա
կէլտի, վէ պու տէմէթի Օլիվիէեէ
թագտիմ իտէրէք,

—Պաշգա պօրճում գալտը՞ մը,
տէտի։

—Էվվէթ, մատմուազել։

—Նէ՞ կիպի։

—Եարըն պէ թէքրար պուրաեա
կէլմէք մէզունիյեէթի։

—Էօյլէ իսէ, սիզէ օ մէէզունիյ-
եէթի տախի վէրտիմ։

—Պու հալտէ ալաճագ վիրէճէք
գալմատը, վէ էկէր պօրճունուզու
թէքմիլ էօտէմիշ օլտուղունուզա
տայիր պիր մագպուզ սէնէտի իս-
թէրսէնիզ, անը տախի սիզէ վիրմէ-
կէ հազըրըմ։

—Պօշ շէյ տիր, պէնիմ սիզէ էմ-
նիյէթիմ վար տբր, պունտան պաշ-
գա Ժօսլին շահիտ տիր, վէ մէրգու-
մէ հիյնի հաճէթտէ, սիզէ պօրճում
գալմամըշ օլտուղունու իգրար իտէ-
ճէք տիր։

—Էվվէթ, էվվէթ, տէտի Ժօսլին,
պէն իգթիզայի հալտէ հագըգաթը
հալի սէօյլէրիմ։

—Շիմտի անլաեօրում քի, եա-
վաշ եավաշ էմնիյեէթիմ տախի ղայպ
օլմաեա պաշլատը, վէ իշ իչինտէ

դուլլանաբղբմ միւսթագիլ հարէ-
քէթ իսէ, սիզին նազարընբզտա հիչ
պիր իթիպար գազանմատը, տէեու
պէեան իթտի տէլիգանլը թէպէս-
սիւմլէ։

—Միւսթէրիհ օլուն, էֆէնտիմ,
պէն սիզին իսթիգամէթինիզ հագ-
գընտա ասլա շիւպհէ իթմէմ։

—Շու հիւսնի էֆքեարցնբզ իչին
սիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ, մատ-
մուազէլ, վէ եարբն, պէթէքրար
կէօրիւշմէք շարթըյլա, շիմտիլիք
սիզտէն մուֆարագաթ իյլէրիմ։

—Բէք իյի, պէն տէ սիզի թէաճ-
ճիւպտէ պըրագաճագ պիր հարէ-
քէթտէ պուլունաճաղըմ։

—Նէ՞ կիպի։

—Պու տէտիկիմ շէյ, պաղթէ-
թէն սիզի թէաճճիւպտէ պըրագա-
ճագ պիր հարէքէթ օլտուղունտան,
շիմտիտէն նէ օլտուղունու սէօյլէ-
մէք իսթէմէմ։

—Լաքին նէ օլտուղունու շիմտի-
տէն սէօյլէեէճէք օլուրսանբզ, տա-
հա զիեատէ թէաճճիւպտէ գալը-
ըմ։

—Իմտի պիլմիշ օլուն քի, օտամ-
տա, Գալլօ նամ մէշհուր բէսսամբն
էսկի պիր թասվիրինի համիլ օլա-
րագ, պիր չէրչիվէմ վար տբր։ Մէզ-
քիւր չէրչիվէտէն օ թասվիրի չը-
գարբպ, եէրինէ սիզին եաբտը-
ղընբզ թասվիրի գօեաճաղըմ, վէ
սիզ եարբն, սիզին թասվիրին, պու-
րատա, ասըլը սաաթբն սաղ թարա-
ֆընտա թասլիգ իտիլմիշ օլտուղու-
նու կէօրէճէքսինիզ։

—Խիւտա ալիմ, շու եաբաճաղը-
նբզ շէյ, թասվիրիմէ զիեատէսիյլէ
իլթիֆաթ տիմէք տիր։ Աճապա շու
թասվիր, միւսթագպէլտէ պու տէ-
րէճէ բարլագ պիր իգպալէ նայիլ
օլաճաղընը խաթր ու խաեալինտէն
կէչիրի՞ օրմու իտի։ Իյի խաթրըմա
կէլտի, մատմուազէլ, սիզին տիկէր
պիր չէրչիվէնիզ տահա վա՞ր մը տբր։

—Էվվէթ, վար տբր, լաքին պու
սիւալտէն մագսէտ նէ՞ տիր։

—Զիւնքի պէն, պիր էվին մէֆ-
րուշաթը միւնթազամ օլմասընա բէք
մէրագլբեըմ. շէօյլէ քի ասըլը սա-
աթընբզբն սաղ թարաֆընտա պիր
չէրչիվէնիզ պուլունտուղու հալտէ,
տիկէր պիր չէրչիվէ տէ սօլ թարաֆ-
տա պուլունմասը հէր հալտէ լաղըմ
տբր, վէ պունուն իչին եարբն պէն
սիզէ, Սէն-Նազէր քիլիսէսինին գամ-
բանա եէրինին քիւչիւք պիր թաս-
վիրինի կէթիրէճէյիմ քի, մէֆրու-
շաթընբզը ֆէնա կէօսթէրմէտիք-
տէն մաատա, տահա զիեատէ կիւ-
զէլ կէօսթէրէճէք տիր։

—Լաքին; էֆէնտիմ, պէնիմ
պունա պէտէլ սիզէ հիպա իտէճէք
հիչ պիր շէյիմ եօգ տուր։

—Նէ՞ կիպի մատմուազէլ. սիզին
կիւլ աղաճընբզտա արթբգ կիւլ
գա՞լմատը մը, վէ թավուգլարընբզ
եումուրթլա՞մաեօրլար մը, վէ ինէ-
յինիզ սիւտ վի՞րմէեօրմու։ Մատամ
քի հէր հալտէ պիր շէյ միւպատէ-
լէ իթմէք իսթէեօրսունուզ, եարբն
տախի պէօյլէ պիր գահվալթը թէր-
թիպ իտէրսէնիզ, միւպատէլէյի իճ-
րա իթմիշ օլուրսունուզ։

—Բէք իյի, էֆէնտիմ, մատամ
քի սիզ տէ պու գատարլա խօշնուտ
օլուրսանբզ, իսթէտիկինիզ շէյլէրին
իքիսի տախի վար տբր։

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, մատմուա-
զէլ, պու հալտէ բազարլըղըմբզ
տիմէք թէքմիլ օլտու։

—Էօյլէ իսէ, պու տէֆա պէն տէ,
գայղանանբն իչինէ թաղէ տօնուզ
եաղը գօեաճաղըմ, շէօյլէքի թամ
պիր սէնէ վէ պիր կիւն տուտագլա-
րընբզը եալաեաճագսընբզ, վէ օ
գայղանանբն լէզզէթինի ունուտա-

մանատադաբնըղ , տէտի ծօսլին եւ-քսէ-ք սէսլէ ։

Պու-քէլամլէրտէն սօնրա , Օլիվիէ , դօդուտու պաշընը տօլանտըրմագ-տա օլան պու-քէթի կիւլիւ իչին-տէ սիմասընը կիղլէկէրէ-ք , կէնճ դըզը սէլամլատը , վէ մէսրուրէն դուլուպէտէն վէ չիմտէն տիչարը չըգոբդտան սօնրա , ֆիլքրինտէն Տինօբանըն թաթը իսմինի թէ-քրար-լամադտա իտի ։

29

ԱՇԳ ՈՒ ՍԻՎՏՈ.

Օլիվիէ , լօդանթաճա ավտէթ իթ-տիկինտէ , հօճա Լբհիւէտէ , գա-բուսունուն իչիի իւզերինտէ աեագ-տա տուրմագտա օլտուղունտան , մէրգում տէլիդանըքճա եօլ վիր-մէ-ք իչին կէրի չէ-քիլտի , վէ ,

—Էֆէնտի , գահվալը իթմէ-ք իսթէ-ըմիսինիզ , տէտի ։

—Խէյր , իսմէմէմ ։

—Ա-ճայիպ , պու սապահ օրուճ մու թուխուեօրսունուզ ։ Ֆագաթ պէնիմ պիտիկիմէ կէօրէ , օրուճ հաֆթալարընտա տէյիվիզ , պինա-պէրին օրուճ թուխմագըղա կո-թիեաճ եօղ տուր ։

—Պէն ասլա օրուճ թուխտան-լարտան տէյիմմ , չու գաատր քի դարնըմ աճըպմըշ օլտուղունտան , պուրատան իչի իւչ ֆարսախ ու-ղադտա վագը պէր գուլիպէտէ պէր ազ է-քմէ-ք իլէ սիւտ եէտիմ ։

—Լա-քին պու եօլտա թաատ , ին-սանընը միտէսինի թուխմադ ։

—Էօյլէ ամմա , գտուգճա իննա-նը պէ-պէր եա ։

—Հէյ , հէյ . . . օ տէտիկինիզ օլ-մադ իչին , հիչ տէյիլ իսէ , գուվ-վէթի վէրիճի պէր չէյ օլմալը , մէսէ-լա Դանարի աատալարընըն պիր չիչէ չարատը ։ Իչիթ պէնատէ պու չարա-պըն էն ալէտսընտան վար տըր , վէ օն սէնէտէն պէրու մախզէնիմատէ տիր ։

—Բէ-ք էյի , էօյլէ իսէ պու չա-րատտան պիր չիչէսինի պէնիմ օտա-մա կէօնտէրինիզ , ֆագաթ չու չարթ իլէ քի , իչի տէ դատէհ եօլլամալը-սընըզ , վէ սիզատ պէնիմլէ պէրա-պէր պուլունուպ , պիրլի-քտէ չադ-մալըսընըզ ։

—Մ աէքմէմնունէյնէ , էֆէնտիմ , մաէքմէմնունէյնէ , պէն զաթէն պէօյլէ պիր նէզա-քէթի ըհտտա իտէն-լէրտէն տէ յիլիմ , վէ միւտաֆիլլէրիմ-մէ նէ գատար հիւրմէթ իթմէ-քլիկէ մէճպուր օլտուղումա տա պիլիրիմ ։

Պիր ազ սօնրա , Օլիվիէ իլէ հօճա Լբհիւէտէ գարշը պէ գարշը օթու-րուպ , ղի-քրի սէպէթի իտէն նէֆիս չարատտան գատէհլէրինէ տօլտուր-տուլար , վէ իլ-քդատէհ իչիլտի-քտէն սօնրա , լօդանթաճը տէլիգան-լըճա խիթապէն ,

—Նա՞սըլ պուլտունուզ , էֆէնտիմ ; տէյտ սիւալ իթտի ։

—Ղանէթ նէֆիս ։

—Էվէլէթ , էվէլէթ , վիլանէթին վալիսի պիրէ պու տէրէճէ ալա չա-րատ իչէմէզ զանն իտէրիմ ։

Պու սէօզ իւզերինէ , լօդանթա-ճընըն լէհճէսինատէ , պիր մէսըրնէթ հասըլ օլտու , վէ Օլիվիէ տախի մէր-դումա խիթապէն ,

—Ադիզիմ , տէտի , սիզ ճիվար մահէլլէրի էլպէթթատէ պիլմէյէսի-նիզ , իմտի սէօյլէնէպիլիր-միսինիզ պանա քի , Սէն-Նազէրտէն թաղ-րիսա պիր չարնէ-ք ֆարսախ ուզադ-լըգտա , վէ չուգուր պիր եօլուն ու-ճունտա վագը վէ պէօյուս-ք աղաճ-լար իլէ մուհաթ օլան կիւղել գու-չիպէ քիմսին տիր ։

Պու սապահ պէն պու գուլիպէ-նին էօնիւնտէն կէչէրքէն, չիթին ի-չինտէ սարը վէ ղաեէթ կիւզել պիր գըզ կէօրտիւմ քի, սրֆաթը վէ հէյեէթի ասլա պիր չիֆթլիք միւլ-թէղիմինէ պէնզէմէեօրտու։

—Հա՛ մամզել Նօրա, տէտի հօ-ճա Լըհիւէտէ, մէզքիւր գուլիպէ իլէ չիթ անըն տըր։

—Պու մամզել Նօրա քիմ օլու-եօր։

—Մէզպուրէ, ասըլզատէ վէ միւհ-թէրէմ պիր ֆամիլեանըն գըզը տըր, վէ պիւյիւք պիր ճինսին էն սօն նէս-լի տիր։ Իսմի իսէ մատմուազել Տի-նօրա տը Քէրվէն տիր։

Լօգանթաճը, մէզքիւր իսմի միւ-թանթան սուրէթտէ, վէ աշիքեար պիր հիւրմէթ իլէ թէլաֆֆուզ իթտի։

Պու սէօզլէրտէն, Օլիվիէնին եիւ-րէկի տիթրէտի, լօգանթաճը տախի քէլամընա շու վէճհ իլէ տէվամ իյ-լէտի.

—Իշ պու Քէրվէն ֆամիլեասը-նըն էրքէքլէրի համիյեէթլի զէվաթ օլուպ, պունլար, մէշհուր տէնիզ գաբթանլարը, վէ վիլաեէթտէ ասհ-ապը բիւթպէտէն պուլունմագտա իտիլէր։ Պունլարըն վագթիյլէ քէն-տի նամլարընտա պիր գօնագլարը վար իտի իսէ տէ, պու կիւնքի կիւն նապէտիտ օլմուշ տուր, չիւնքի նէ չարէ, տիւնեատա պազը ֆամիլեա-լար կիթտիքճէ տիւչարը ֆէլաքէթ օլուրլար, նասըլ քի պիրի տէ պուն-լար տըր։ Շէօյլէ քի սայիրլէր տայիմա սէրվէթ սահիպի օլտուգլարը հալ-տէ, պու ֆամիլեա իսէ մուղայիրի օ-լարագ, կիթտիքճէ ֆագրը հալէ տիւչար օլտու։ Պունուն սէպէպի ի-սէ մալիւմ տիւր։ Եանի պու Քէր-վէն ֆամիլեասը էֆրատը, էօմիւր-լէրինի մէմլէքէթէ հիւսնի խըզմէթ-լէր իճրա իտէրէք կէչիրիպ, պուն-լարա մուգապիլ հիչ պիր միւքեա-ֆաթ գապուլ իթմէզ իտիլէր, հալ պու քի սայիրլէրի, եաբմատըգլարը խըզմէթլէրէ մուգապիլ բէք չօգ միւքեաֆաթլարա նայիլ օլուրլար։

—Տիմէք, մատմուազել Տինօրա-նըն բէտէրի ֆագըր մը տըր։

—Մէրգումէնին բէտէրի զաթէն վէ ֆաթ իթմիշ տիր, վէ օնտան էվ-վէլ տէ վալիտէսի էօլմիւշ տիւր։ Պու հալտէ պիչարէ գըզ, տէօրթ եաշընտա իքէն, օլ վագըթ սէֆի-նէ գաբթանը օլան վէ պազը նիշան-լարը հայիզ պուլունան բէտէրինի ղայպ իթմիշ օլտուղունտան, Նանթ շէհրինին պիր մանասթըրընտա պիւ-յիւմիւշ տիր։ Մէրգումէ իւչ սէնէ-տէն պէրու պուրաեա կէլմիշ օլուպ, Ժօպին նամ մէրտ պէսլէմէսիյլէ պիրլիքտէ, կէօրմիւշ օլտուղունուզ գուլիպէտէ եալընըզճա իմրարը էվ-գաթ իյլէր։ Մէզքիւր գուլիպէ, քիւչիւք պիր միւլք օլմազլէ, սէնէտէ իյի քէօթիւ սէքիզ տօգուզ եիւզ լիրալըգ հասըլաթ կէթիրիր։ Իշթէ մատմուազել Տինօրանըն օլանճա վարիտաթը պունտան իպարէթ տիր։

—Ֆագաթ պու, զարուրէթ տի-մէք տիր, տէտի Օլիվիէ տէհշէթլէ։

—Խա՛երը, էֆէնտիմ, պու հալ զարուրէթ տէյիլ տիր, վէ իսպա-թը տա շու տուր քի, մամզել Նօրա, հէր նէ գատար ֆագըրէ օլսա, բէք չօգ զէնկին քիմսէլէրտէն զիեատէ միւհթաճիյնէ իյիլիքլէր իտէր։ Մէզ-պուրէ օ միւհթաճիյնին ատէթա ճէ-նապը քէրէմքեանիսի մագամընտա տըր. շէօյլէ քի օլանճասընը ֆագըր ֆուգարաեա թէվզի իտիպ, քէնտի եէտինտէ հիչ պիր շէյ գալմատըղը հալտէ, ֆէվգէլատէ պիր մէմնու-նիյէթ վէ խօշնուտիյէթ հիսս իտէր։ Հասըլը, իւչ ֆարսախ ուզագ օլան եէրլէրտէ, մէրգումէյի հէր քէս

թանըը , հեր քես քենտիսինէ րիա-
յէթ , վէ իզհարը մուհապպէթ իյ-
լեր , վէ իսմինի տէ հադիսէնըը- ծէյէ
թէամիեէ իաեր ։

Օլիվէ , պու սէօզլերի տինլէտի-
կինտէ , գալպինտէ , թաթլը վէ մու-
էսսիր պիր հէհէճան հասըլ օլտու ,
վէ քիըրի-քլերինտէն պիր տամլա եաշ
ագըպ , պու արա տուտագլարընա
կէօթիւրմէքտէ օլտուղու գատէհին
իչինէ տիւշտիւ , վէ քէլամա աղաղ
պիրլէ ,

—Նիհաեէթ , պու ասըլզատէ վէ
կիւզել գըզճըղազ մուէլլիմ մու տուր ,
տէեու սիւալ իթտի , պիր տէրէճէ
շիւպհէլի սէտա իլէ ։

—Էվվէթ , էֆէնտիմ , չիմտիլիք
մուէլլիմ տուր տէեու զանն իտէրիմ ,
լաքին պագալըմ պու մուէլլիմլուգ
տայիմա տէվամ իտէճէ՛ք մի տիր ։

—Պուննուննա նէ՞ տիմէք իսթէեօր-
սունուղ ։

—Էֆէնտիմ , սէօզլէտիկիմ քէլամ-
լէրտէ մանէա վար տըր , նասըլ քի
չիմտի իյզահաթընը տահի սիզէ վէ-
րիրիմ . չէօյլէ քի , պիր ասըլզատէ
գըզըն էօմրիս իչին , իքի հալ վար
տըր , եա էվլիլիք , վէ եախօտ մա-
նասթըր . էօյլէ տէյիլ մի ։

—Էվվէթ ։

—Իմտի , կիւն կիսլի աչիքեար տըր
քի , մատմուազէլ Տինօրա տը Քէր-
վէնին մանասթըրտա իմրարը էվգաթ
իյլէմէկէ մէյլի եօգ տուր ։ Զիւնքի
մէրգումէ , հապսխանէ մահպուսլարը
կիսլի , պիր մանասթըրըն տէմիրլէրի
արդասընտա գաբանըզ գալմագ , վէ
քիմսէսէ ճայտէսի օլմատըղը հալտէ ,
սապահտան ագշամա գատար թէհի
եէրտէ վէ էնանիեէթլէ Ալլահա տուա
լթմէք տէրէճէսինտէ տինտար տէյիլ
տիր , վէ շուրասը տահիհ տիր քի ,
մէզպուրէ , էթրաֆընտա տէնիզին
հավասընը , կիւնէշին զիեալարընը վէ
քենտի պաղչէսինին կիւլ աղաճլարը-
նըն թաթլը գօդուսունու հիսս լթ-
մէեէճէք օլուր իսէ , տէրտ ու քէ-
տէրինտէն էօլիւր ։ Մամզէլ նօրանըն
ախշէագ ու թաապիաթը հադգընտա
սիզէ չու սէօյլէտիկիմ սեօզլէր մուճի-
պինճէ , պիր ազ էվվէլքի տէտիկիմէ
լթիդաատ իտէրսինիզ , էօյլէ տէյիլմի ։

—Էվվէթ , պէն տահի էօյլէ լթի-
դաատ իտէրիմ ։

—Իմտի , մանասթըր իւզէրինէ ար-
թըզ պահս լթմէեէյիմ ։ Զիրա մամզէլ
նօրա մանասթըրա կիրմէք իսթէմէզ ,
վէ պունտան պաշգա , մէրգումէ մա-
նասթըրա կիրսէ պիլէ , մէմլէքէթին
պիլ ճիմլէ փուգարասը ճէպրէն կի-
տիպ քենտիսինի օրատան չըգարըը-
լար ։ Գալտը էվվէնմէք պահսը . . .

—Եիւպհէսիզ ։

—Պէնիմ տէ սիզտէն պէքլէտիկիմ
պու տուր ։ Օ կէնճ գըզ , պու կիւնքի
կիւն հէնուզ պիր չօճուգ տուր , վէ
էվլէնմէք իւզէրինէ ասլա տիւշիւնմէզ ,
ֆագաթ պիր , իքի , եախօտ իւչ սէ-
նէտէն սօնրա տիւշիւնիւպ տիւշիւնմէ-
եէճէկինի պէն տէ պիլմէմ ։ Հալ պու
քի էր եա կիճ պիր կիւն կէլէճէք տիր
քի , հեր հալտէ օ խուսուս իւզէրինէ
տիւշիւնէճէք տիր , զիրա ճէնապը
Հագգ պիր գատընը էվլէնմէք վէ էվ-
լատ սահիպի օլմագ իչին եարաթմըշ
տըր ։ Իմտի , մամզէլ նօրանըն թէէհ-
հիւլ զէմանը կէլտիկինտէ , նէ՞ վագը
օլաճագ տըր ։

—Օլ զէման մատմուազէլ տը Քէր-
վէնտէ թէէհհիւլ իտէճէք տիր ։

—Խաեըր , էֆէնտիմ , մէզպուրէ
ասլա թէէհհիւլ լթմէեէճէք տիր ։

—Նէ՞ իչին ։

—Զիւնքի պու գըզ , հեր կէօրտիւ-
կիւ սաեմ իլէ էվլէնէմէզ , զիրա թա-
չըտըղը իսմի իլէ , մէրգումէ , պիր
ասըլզատէ քիմսէնին , եախօտ զա-
եէթ զէնկին պիր զաթըն զէվճէսի օլ-

մալը, եահօտ գըզ գալմալը տըր։ Հալպու քի թէէսուիֆ օլունուր քի, նէ պիր ղէնկին ատէմ, վէ նէ պիր ասըլզատէ քիմսէ, մամզել Նօրա-նըն կիւզելլիկի, էյիլիկի վէ ֆաղիլէթի, տիւնեանքըն միլեօնլարքնատան զիւատէ գըյմէթտար պիր ճինէզօլ-տուղունու անլաեամանաճագլար տըր։ Սէօյլէյին, սիզ տէ պէնիմլէ հէմֆիքեար տէյիլ միսինիզ։

—Խանըը։

—Ամմիպ, տէմի հօճա Էբհիւէ-տէ թաաճիւպլէ, ֆագաթ նէ իչին։

—Զիւնքի պէն գալիէն իթիգատ իտէրիմ քի, հէնուզ պու տիւնեա-տա, սիզին պէեան իթտիկինիզ ֆա-զիլէթ գըյմէթինի թագտիր իթմէք իչին, օլտուղա համիյէէթ վէ տի-րայէթլէ միւթթասըֆ ասըլզատէ վէ պէնկին ատէմլէր վար տըր։

—Պու ատէմլէր նէրէտէ տիրլէր։

—Պիլմէմ, ֆագաթ վար տըր։

—Էօյլէ իսէ, էֆէնտիմ, պու ա-տէմլէրի հէր նէ վագըթ պանա կէօսթէրիր իսէնիզ, պէլքի հադգը-նըզ վար տըր տէեէյիմ, լաքին ծա-տան էվվէլ տիմէմ։ Պէն պիր վա-գըթ իչպու Ա.ր ոը Պըրնանըը լօգան-թաասընը թուրթմապտան էվվէլ, կէ-միճի իտիմ, վէ պու միւնասէպէթ-լէ սէյահաթ իտէրէք, խայլիճէ մէմլէքէթլէր կէօրտիմ, վէ սիզի թէէմին իտէրիմ քի, հէր թարափ-տա էնանիեէթտէն վէ ագչէ սէվ-տասընտան պաշգա պիր շէյ կէօրէ-մէտիմ։ Պունտան մաատա, պէն իհ-թիեար պիր քիմսէյիմ, վէ սաչըը-րըմ պիւսպիւթիւն պէեազլանմամըշ իսէ տէ, ազարմաեա պաշլամըշտըր։

—Էօյլէ իսէ, պէն հէնուզ կէնճ իմ, վէ պու ճիհէթլէ սիզտէն տա-հա զիւատէ պահթիեարըմ, չիւնքի չիմոիտէն ֆէվգէլատէ համիյէէթ վէ ֆէտա քէարըզգլարա թէսատիֆ իթմիչիմ տիր։

Օլիվիէ պունու տիմէքլէ, բէտէ-րինի վէ տօն ժօզէ Րօվէրօեու խա-թըրլամագտա իտի։

Հօճա էբհիւէտէ պաշընը սալլա-եարադ, չէօյլէ սեօյլէտի։

—Համիյէէթ վէ ֆէտա քէարը-լրգըմ մը, եանի, իքի նատիր իւլ էմտալ դուշ, իքի պէեազ էլմաս, ֆագաթ ֆարզ իտէրիմ քի, տիւնե-նատա մատմուազէլ տը Քէրվէն ի-լէ էվլէնմէյի, քէնտիլէրինէ պիր իգպալ ու սաատէթ ատտ իտէպի-լէճէք ատէմլէր պուլունսուն։ Սի-զին էֆ քնարընըզճա պունտան նէ նէթիճէ չըգար։

—Նու նէթիճէ չըգար քի, պու ատէմլէրտէն պիրի, օ կէնճ գըզը սե-վէր, ծնտան սեվիլիր, վէ անըն իլէ էվլէնէրէք, քեամիլէն մուֆթու օլուր, վէսսելամ։

—Էվվէթ, պէն տէ հնանըրըմ քի անընլա էվլէնէճէք օլան ատէմ, մուֆթու օլաճագ տըր, ֆագաթ էֆ-ֆէնտիմ, պիր շէյ վար տըր քի, օլ խուսուսու սալա տիւչինմէճէօրսու-նուզ, եանի սաատէթի, պիր մըգ-տար ագճէճէ թէրճիհ իտէն պէն-կին վէ ասըլզատէ ատէմ, նամըլ օ-լուպ տա մատմուազէլ Տինօրաեը սէ-վէճէք տիր։

—Նէ աճայիպ սիւալ իտիճօրսու-նուզ, էլպէթթէ պիր ատէմ պիր գը-զը սեվմէք իչին, մէրգումէյի կէօր-մէզլի տիր։

—Բէք իյի, հալ պու քիմ օ ատէմ մէրգումէյի նէրէտէ կէօրէճէք տիր։

Զիւնքի մատմուազէլ Նօրա, էվին-տէն սալա տիշարը չըգմազ. քիմսէ-յի կէօրմէզ, վէ քիմսէյի նէզտինէ գա-պուլ իթմէզ պիր գըզ տըր։ Իտտի, էօյլէ պիր զաիբն, մէզկուրէնին գուլիսպէտինէ կէօթիւրէն չուգուր եօլա կիրմէսի, չէթէ տօղրու ուզան-մասը, վէ կէնճ գըզը կէօրիւպ, օ-

նա ալէագա իթմէսի, վէ անքն էվլէնմէսի իչին, պու իշտէ պիւյիւք պիր թէսատիւֆ վագը օլմասը լազըմ տըր, նասըլ քի պունա սիզ տախի շահատէթ իտէրսինիզ։

—Պու թօհա՛ֆ, պէն քի օլ թարաֆտա իշիմ եօգ իքէն, օլ թարաֆտան կէչտիմ, վէ մէզպուրէյի կէօրտիւմ . . .

—Բէք ալէա, ֆագաթ պունտան նէ հասըլ օլուր։ Սիզ մամզէլ Նօրաեը կէօրմիւշսինիւզ ամմա, մէրգումէեէ ալէագա իթմէյիպ, անքնլա էվլէնմէք նիյէթինտէ տախի տէյիլսինիզ։

Պու սըրատա, պիր գաչ տէֆա հօճաԼբհիւէտէյի չըզըրտըլար, չիւնքի ալթը նէֆէր գատար նիմ սէրխօշ կէմիճիլէր աշաղքի սալաեա կիրէրէք, նիզա վէ կիւրիւլթիւ չըգարմըշ օլտուգլարընտան, պու բաթըրտըճըլարը սուս իթտիրմէք իչին, լօգանթաճընքն հէր հալտէ եանլարընտա պուլունմասը լազըմ կէլմիշ իտի։

Պինապէրին լօգանթաճը տէրհալ աշաղը ինտիկինտէն, միւքեալէմէ տախի թապիաթիյլէ խիթամ պուլտու։

Օլիվիէ եալընըզ գալարագ, միւտտէթի էօմրիւնտէ պիրինճի տէֆա, թարիֆի միւմքինսիզ պիր տույղու, հիսս իթտի, վէ պունա պիր տիւրլիւ մանէա վիրէմէտի։

Մէրգում պու էսնատէ, սէպէպինի անլաեամաեարագ, պիր իզթիրապ հիսս իյլէմէքտէ, սաաթլար ահէսթէ ահէսթէ իլէրլէմէքտէ, վէ քէնտիսի իչին, օլ կիւն տսլա կէչմէյիպ, ֆէրտասը կիւն կէլմէեէճէք տիր կիպի զանն օլունմագտա իտի։

Պինապէրին վագթընը կէչիրմէք իչին, աչըգ բէնչիրէնին գարշըսընտա օթուրտու, վէ գուրշուն դալէմիյլէ գարշըսընտաքի թասվիրլէրտէն պազըսընը տէֆթէրի տէրունինտէ չըզմաեա պաշլատը։ Լաքին մէրգումուն կէօզիւ էօնիւնէ, հէր տագըգա Տինօրանըն գուլիպէսիյլէ, մէզպուրէնին թասվիրի կէլմէքտէ իտի։

Օլիվիէնին ագլ ու ֆիքրի, մէրգումէ կէնճ գըզ իւզէրինտէ օլտուղու կիպի, մէրգում, ֆիքրինի անտէն աեբրմագ իչին, հիչ պիր ճահտ ու իգտամ տախի իթմէեօր իտի։

* * *

Ֆէրտասը կիւն, Օլիվիէ, կիւնէշ տօղմազտան ուեանտը, վէ լօգանթատան չըգտը իսէ տէ, պէօյլէ էրքէն վագըթ գուլիպէեէ կիթմէկէ իհթիրազ իթտիկինտէն, օվալարտա կէզինմէկէ կիթտի, վէ Տինօրանըն գուլիպէսինէ հաքիմ օլան պէօյիւք աղաճլարը կէօսթէրէն եիւքսէք եէրլէրի արամաեա պաշլատը։ Վէ սաաթ սէքիզ օլտուղունտա, մէզքիւր գուլիպէեէ կիթտի, վէ իլք տէֆա կէօզիւնէ թէսատիւֆ իտէն Տինօրա օլտու քի, մէրգումէ պու արալըգ, իլք կիւնքի էլպիսէլէրինի կիյինմիշ օլուպ, վէ թավուգլարը յլա էօրտէքլէրինի էթրաֆընա թօբլամըշ օլարագ, սօլ գօլընտան ասմըշ օլտուղու քիւչիւք պիր թօրպատան պունլարա ավուճ ավուճ եէմ վիրմէքտէ իտի։

Մէզպուրէ, Օլիվիէյի կէօրիւր կէօրմէզ, սէվինճլէ,

—Սապահլար խայր օլսուն, էֆէնտիմ, տէտի, խօշ կէլտինիզ, կէօրիւեօրսունուզ եա, պէն հայվանլարըմը պէսլէրիմ, հայվանլարըմ տախի պէնի պէսլէրլէր։

—Մա՛մզէլ Նօրա, եալան սէօյլէմէյին, տէյի պաղբրտը ժօսլին, չիւնքի մէրգումէ, Տինօրանըն քէլամ-

լերինի իշիտերէք, գուլիպէնին էշիկի իւզերինէ կելմիշ իտի, շիմտի էֆէնտի զանն իտէր քի, պիզ սիզին թավուգլարընըզը վէ էօրտէքլերինիզի եէրիզ տէյի, հալպու քի պու հայվանլար պիր ազ պիւեիւեիւպ, սէմիզլէնտիքլերինտէ, վէ ալէա քէպապ օլմագ հալինէ կելտիքլերինտէ, քիմսէ թարաֆընտան պունլարա էլ տօգունտուրուլմասընը իսթէմէզսինիզ, վէ «պէն պունլարըն, քիւչիւքլիւկիւնիւ կէօրմիւշ օլտուղում հալտէ, շիմտի պունլարա՝ պիր ֆէնալըգ օլուրսա, քէտէր իտէրիմ, տէրսինիզ», վագաա տա պու ճիհէթլէ հագգլըսընըզ. . .

—Ահմագ սէն տէ, տէեու ճէվապ վիրտի Տինօրա կիւլէրէք, պու հայվանլարըն պիզէ վիրտիքլէրի եումուրթալարը հիչ հիսապա գօյմաեօրմուսուն։ Կէօրիւեօրսուն քի, պէնիմ հագգըմ վար տըր, վէ սէն նէ սէօյլէտիկինի պիլմէեօրսուն։

Պատէհու Տինօրա Օլիվիէեէ խիթապէն,

—Էֆէնտիմ, տէտի, շու հայվանլարա պիր ավուճեէմտահա վիրտիքտէն սօնրա, սիզին եանընըզա կելէճէյիմ, վէ սիզի սալամա կէօթիւրէճէյիմ քի, տիւնքի վիրտիկինիզ թասվիրին, թահթատան օեուլմուշ օլան էսքի չէրչիվէնին իչինտէ նէ կիւզէլ օլտուղունու կէօրէսինիզ։ Սէն-Նազէր գամբանասընա մախսուս օլան տիկէր չէրչիվէ տախի հազըր տըր, չիւնքի սիզ պէնիմ էվճիէզիմի պիր թագըմ թասվիրլէր իլէ տօլտուրմագ իսթէեօրսունուզ։

Պու քէլամլարտան պիր ազ սօնրա, Տինօրա միւսաֆիրինի օտասընա կէօթիւրտիւ։

Օլիվիէ, տէրունինէ, գուլիպէնին թասվիրի վազ իտիլմիշ օլան չէրչիվէնին կիւզէլլիկինէ միւթէհայեիր գալարագ, կէթիրմիշ օլտուղու իքինճի թասվիրի տախի մասանըն իւզերինտէ աչտը, վէ Տինօրա պու թասվիրի կէօրտիւկիւնտէ, սէվինճինտէն էլլէրինի վուրմաեա պաշլատը. վէ Ժօսլին տախի, գամբանա մահէլլինէ պու տէրէճէ միւշապիհ պիր թասվիրի միւտտէթի էօմրիւնտէ ասլա կէօրմէմիշ օլտուղունու ազըր պիր վագարլէ պէեան իթտի, վէ պատէհու քէլամա աղազ պիրլէ,

—Սէօյլէյինիզ, էֆէնտիմ, պիր ատէմին թասվիրինի քեազըտ իւզերինտէ հէյեէթի ասլիեէսիյլէ թէրսիմ իտէպիլիրմիսինիզ, տէտի։

—Զանն իտէրիմ քի թէրսիմ իտէպիլիրիմ, ֆագաթ մամզէլ Նօրա, պու սիւալտէն մագսէտինիզ նէ տիր։

—Չիւնքի էկէր պէնիմ թասվիրիմի օլ սուրէթլէ չէքմէեէ հիմմէթ իտէրսինիզ, պիւյիւք վալիտէմէ կէօնտէրիրիմ քի, շիւբհէսիզ զիեատէսիյլէ մէմնուն օլուր։

—Ժօսլի՛ն, Ժօսլի՛ն, տէտի Տինօրա շէտիտէն, պու իթտիկին թէքլիֆ բէք եօլսուզ տուր։

—Սիզ պու իշի պանա պըրագըն, մամզէլ Նօրա, էկէր էֆէնտի պու թէքլիֆիմէ մուվաֆագաթ իթմէեէճէք օլուր իսէ, ըետտինէ սէրպէսթ տիր։ Ֆագաթ պու էֆէնտի իյի պիր զաթա պէնզէտիկինտէն, մէզքիւր թէքլիֆիմէ գարշը տուրմաեաճաղընա էմինիմ։

—Հագգընըզ վար տըր, պէնիմ ազիզ Ժօսլինիմ, տէյու ճէվապ վիրտի Օլիվիէ, չիւնքի պէն վէ պէնիմ գուրշուն գալէմլէրիմ սիզին էմրինիզէ վէ խըզմէթինիզէ միւնհասըր տըրլար։ Անճագ մէմուլ իտէրիմ քի, էկէր մատմուազէլ Տինօրա սիզին թասվիրինիզտէն մէմնուն օլուր իսէ, քէնտի թասվիրի-

նի չէքմէքլիկիմէ տախի միւսաատէ իտէճէք տիր։

—Հէյ վահ, էֆէնտիմ, տէտի կէնճ գըզ քէտէրլէ, պէնիմ, թասվիրիմի կէօնտէրէճէք քիմսէմ եօգ տուր։ Էվվէթ, հիչ քիմսէմ, եանի նէ՛ բէտէր վէ վալիտէմ, վէ նէ՛ տախի պիւյիւք բէտէր վէ վալիտէմ վար տըր քի, պէնիմ թասվիրիմի կէօրէրէք, պիր տագըգաճըգ օլսուն սէվինսինլէր։ Անճագ էկէր պէնիմ թասվիրիմի նիւմունէ մագամընտա գուլլանմագ էֆքեարընտա իսէնիզ, օնա գարշը կէլմէմ։

—Պիր ըէսսամընն գուրշուն գալէմլէրի իչին, հագըգաթէն պունտան տահա կիւզէլ նիւմունէ օլամազ, տէտի Օլիվիէ քէնտի քէնտինէ, ֆագաթ սէպէպի մալիւմ օլան պիր նէզաքէթ հիսսի իլէ, պու ֆիքրինի աչըգտան աչըղա պէեան իթմէտի։

Հէր նէ հալ իսէ, իլք կիւնքի կիպի միւքէմմէլ պիր դահվալթըտան սօնրա, Օլիվիէ իչէ պաշլատը։ Վէ պիր ճիւզի միւտտէթ զարֆընտա, Ժօսլինին թասվիրինի չէքիպ, մէրգումէեէ թէսլիմ իթտի, վէ օ տախի, պիւյիւք պիր մէքթուպ տէրունինէ գօեարագ, պիւյիւք վալիտէսինէ կէօնտէրմէք իւզրէ, սէվինճլէ մէզքիւր թասվիրի սէքիզ գաթ տիւրիւպ սագլատը։

Օլիվիէ, ֆէրտասը կիւն տախի մատմուազէլ տը Քէրվէնին թասվիրինի չէքմէք իչին կէլտի, վէ ագշամա գատար չալըշըպ, ֆագաթ պունուն, մաթլուպու վէճհ իլէ օլմատըղընը պիլ պէեան, պէթէքրար պաշլամագ լազըմ իտուկինի պիլտիրտի։ Վէ հէր նէ գատար մատմուազէլ տը Քէրվէն մէզքիւր թասվիրի պէեէնտի իսէ տէ, տէյիգանլը քէնտինին պէեէնմէմիշ օլտուղունու թէքրարլաեարագ, ֆէրտասը կիւն տահա ալէասընը չէքէճէկինի վատ իթտի։

Մէրգում տէլիգանլը ֆէրտասը կիւն եինէ կէլտի, վէ եինէ մէզպուրէ կէնճ գըզըն թասվիրինի չէքտի, վէ այնի սէմէրէ հասըլ օլուպ, Օլիվիէ իրթէսի կիւն պէթէքրար կէլտի։ Հասըլը պիր խայլի կիւն, պու տէլիգանլը, մատմուազէլ Տինօրանըն թասվիրինի չէքմէք պէհանէսիյլէ, մէրգումէնին նիզտինէ կիտիպ կէլտի, վէ պու արատա իքի կէնճլէր պիրի պիրլէրիյլէ թէքլիֆսիզճէ գօնուշմաեա պաշլատըլար։ Տինօրա քէմալի էմնիյեէթլէ վէ պունտան մաատա կիզլէեէճէք հիչ պիր խուսուսու օլմատըղընտան, ֆամիլեասընըն կէչմիշ զէմանընը, վէ սիլսիլէսինին ղայպ օլմուշ օլան ազամէթինի Օլիվիէեէ նագլ իյլէտի։ Մէրգումէ, վարիտաթընըն վէ ազամէթինին ղայպ օլմասընտան, վէ նամը մուազզամընըն քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ սէօնմէքտէ օլմասընտան տօլայը, ասլա ըզհարը թէէսսիւֆ իթմէյիպ, պիր թանէճիք քէտէր ու էլէմի, պիր վալիտէնին թաթլը պուսէլէրինտէն մահրում գալտըղը իչին օլտուղունու պիլտիրտի։

Օլիվիէ իսէ, պունա գարշըլըգ, քէնտի բէտէրինին պիր ճիւզի վարիտաթա մալիք պուլունտուղունու, վէ քէնտիսի տէ չօգլուգ սիւս վէ սալթանաթ մէրագլըսը օլմատըղընտան, մէզքիւր վարիտաթ սաեէսինտէ, եօլճուլուգ իթմէք վէ սանախյի հասէնէյի իքմալ իյլէմէք խուսուսունտա օլան արզուսունու իճրա իտէպիլտիկինի պէեան իթտի։

Թարաֆէյնին պու կիպի քէլամլէրինտէն սօնրա, մէրգուման իքի կէնճլէր միանընտա ղաեէթ խալիսանէ պիր տօսթլուգ հասըլ օլարագ,

զանն իտէրսին քի եէկսիկէրլէրինտէն այրըլամազ տօսթլար օլտուլար։ Պունլար, դալպէրինտէ հէնուզ տօղմուշ օլան հիսսի ճէտիտտէն մաա-տա, հէր չէյճէւղէրինէ գօնուշճագ-տա իտիլէր։ Շուրասընը իգրարէ լիւզում կէօրիւրիւզքի, մէղրիար հիսսի ճէտիտ, աչգ ու աէվտա հիս-սի իտի։

Ֆիլվագը Տինօրա, քէնտի թէք-միլ էօմրիւնիւ Օլիվիէնէ հիպա իթ-միշ կիպի կէօրիւնիւեօր իտի իսէ տէ, քէմալը սաֆվէթի գալպինտէն նաչի, մէրգումա իպրազ իլէէտիկի մուհապպէթի, գարտաշճա պիր մուհտապպէթ զանն իլէմէքտէ իտի։

Օլիվիէ իսէ, պու տիւնեանքն ահվալինէ տահա դիեատէ վա-դըճ օլտուղունտան, գաթան թէ-րեատիւտ իթմէմէքտէ, վէ շու մէնզարէնին աչգ ու սէվտա տա-լէամէթ վէ պաչչանկըճը օլտուղու-նու անլամագտա իտի, ֆագաթ ասլա ֆիքրինտէն մուղիրը պիր սէվ-տա միւլահազասը կէչիրմէյիպ, գալպինտէն, «պէն անը եէվէյիմ» տէտի-կինտէ, պունուն արգասընտան տա-խի, քէմալի սատագաթ վէ խալի-սէթլէ, «պու եէղէնիմ ղէվկիմ օլճաղ ուէ» քէվիմէլէրինի իլալվէ իլէէմէքտէ իտի։

Տինօրա, վագտա ֆագիր իտի, լաքին պու ֆագրը հալինէ էհէմ-միյէթի օլապիլիր իտի, մատամ քի Օլիվիէ ան իլքի օն պէշ միլիօնլուգ ղէնկինի օլուպ, տիւնեանքն բաթըր-տը վէ կիւրիւլթիւսինտէն վէ տա-բաթ ու սալթանաթընտան իսէ, սա-տէճէ պիր էօմիւր կէչիրմէկի տա-հա դիեատէ թէրճիհ իտէր իտի։

Իմդի, Օլիվիէ իլէ մատմուազէլ-տը Փէյվէն պէյնինտէ, աչգ ու մուհապպէթլէրի վէ միւսթագպէլ-լէրի հագդընտա հէնուզ հիչ պիր քէլամ թատթի օլունմամըչ իքէն՝ մէրգում տէվգանլը, քէնտի քէն-տուլի, մէզպուրէ կէնճ գըզա նի-շանլը ատտ իթմէքտէ իտի։

Ղարիպ վէ կիւզէլ պիր հալ, չինքի տօղայըտան վէ հէման իս-թէմէեէրէք վուգու պուլան պի-րինճի աչգ ու սէվտա իգրարընը Օլիվիէ իթմէյիպ, Տինօրա իթտի-քի, պէր վէճհի աթի պէհանէ միւ-սարաաթ իլլէրիչ։ Շէօյլէ քի Օլի-վիէ իլէ Տինօրանըն, եէկսիկէրլէ-րի թանըեալը իքի հաֆթա կէչմիչ օլուպ, իւչիւնճիւսիւ տախի պաշ-լամագ իւզրէ իքէն, Օլիվիէ թա-պիաթը մասլահաթտան օլարագ, Սէն-Նազէրի թէրք իթմէմէքտէ իտի, վէ հօճա Լըբլիւէտէեէ, ու-զագըտա սէյեահաթ իթմէքտէ օլ-տուղունու պէհանէ իտէրէքը, հէր սապահ կէնճ գըզըլն խանէսինէ կի-տէր, վէ անճագ ագշամ օլունճա ատէթի իտէր իտի։

Մէրգում տէլիգանլը, քէնտի-սինին շու ուզուն զայպուպէթին-տէն տօլաէրը, բէտէրինին իղթիբապ վէ քէտէր իչինտէ օլաճաղընը պի-լիր իտի, ֆագաթ Օլիվիէ, եվվատ-լըգ մուհապպէթինտէն տահա դի-նատէ չէտիտ վէ տահա դիեատէ գարշը գօնուլմազ պիր հիսս իլէ իսթիհապ իտիմիչ օլտուղունտան, պիչարէ իհթիեար բէտէրինին տէրտ-ու քէտէրինի ասլա խաթըրընա կէ-թիրէմէմէքտէ, վէ անճագ ագշամ-լարը լօգանթատաքի օտասընտա հալընըգճա գալտըղը զէման, բէ-տէրի ադիլինի տէրլսաթըը իթմէք-տէ իտի։

Կինինէն պիրինտէ, մէրգում տէ-լիգանլը, չիֆթլիկէ մուվասլէթին-տէ, Տինօրաէը, չիթին իչինտէ վէ մէչէ ադաճլարընըն գալըն կէօչկե-սի ալթընտա վագը քիչիւք պիր

աղաճ քէօքիւնիւն իւզէրինտէ օ-
թուրմուշ պիր հալտէ պուլտու։ Պու
արա մէզպուրէ տիւշիւնճէլի կէօ-
րիւնիւպ, կիյինմիշ օլտուղու սատէ
վէ գօեու ֆիսթանընըն գօրսէսի ալ-
թընտա կէօքսիւ թէբրէնմէքտէ
իտի։

Օլիվիէ, հալը կիպի չիմէնիքլէրին
իւզէրինտէ, աշբդ վէ մաշուդլէրէ
մախսուս պիր հաֆիֆլիքլէ եիւրիւ-
եէրէք, մէզպուրէնին եանընա վա-
սըլ օլտու, վէ պու կէնճ գըզ, օլ
տէրէճէ տալկըն պիր հալտէ իտի
քի, մէրգում տէլիգանլընըն կէլ-
տիկինի իշիտէմէտի։

Հէր նէ հալ իսէ, Օլիվիէ, թէ-
հայեիւրլէ Տինօրանըն իւզէրինէ
աթֆը նազար իյլէեէրէք, մէրգու-
մէնին գարշըսընտա տուրտու, վէ
պու արալըգ մատմուազէլ տը Քէր-
վէն պաշընը գալտըրարագ, տէլի-
գանլը յը կէօրտիւ, վէ ասլա ըզհա-
հարը թէաճճիւպ իթմէեէրէք, նէ-
զաքէթ վէ սատէլիքլէ էլինի ու-
զաթտը։

—Տինօ՛րա, տէտի տէլիգանլը,
պէնիմ պուրատա օլտուղումու կէօր-
մէեօրտունուզ, հա՛։

—Էվվէթ։

—Էյ նէ՞ տիւշիւնիւեօրտու-
նուզ։

—Սիզի տիւշիւնիւեօրտում։

—Պէնիմ հագգըմտա տիւշիւն-
տիւկիւնիւզ նէ՞ իտի։

—Աղիզ տօսթում, պէն սիզտէն
պաշգա հիչ պիր շէյ տիւշիւնմէ-
եօրտում, եալընըզ սիզի տիւշիւ-
նիւեօրտում։

Պու կիւզէլ ճէվապ իւզէրինէ,
պիր միւտտէթ սիւքիւթ հիւքմ
իթտի, պատէհու Օլիվիէ, կէնճ գը-
զըն գարշըսընտա նիմ սուրէթտէ
տիզ չէօքէրէք, սօլ էլինին պիր
բարմաղընտան իշլէմէլի քիւչիւք
պիր եիւզիւք չըգարտը, վէ մատ-
մուազէլ տը Քէրվէնէ թագտիմ ի-
տէրէք, ղաեէթ միւէսսիր պիր սէ-
տա իլէ,

—Տինօ՛րա, տէտի, պու եիւզիւք
վալիտէմին ագտը նիքեահ եիւզիւ-
կիւ տիւր։ Էկէրչի, ղանն վէ մէ-
մուլ իթտիկիմ իւզրէ, սիզի սէվտի-
կիմի անլամըշ իսէնիզ, վէ էկէրչի
պէնիմ զէվճէմ օլմաեա բազը օ-
լուր իսէնիզ, պու եիւզիւկիւ գա-
պուլ իտինիզ։ Պունու գապուլ իթ-
տիկինիզտէ, գալպինիզի պանա վիր-
տիկինիզի, վէ պէնտէն պաշգա քիմ-
սէնին օլմաեաճաղընըզը իսպաթ իթ-
միշ օլուրսունուզ։

Պու սէօզլէրի միւթէագիպ, կէնճ գըզ
շէտիտ պիր մուհապպէթ հիսսիյլէ
Օլիվիէեէ աթֆը նիկեահ իյլէեէ-
րէք, պիլա թէրէտտիւտ եիւզիւ-
կիւ ալտը, վէ բարմաղընա կէչիրիպ-
բէբէլէեէրէք,

—Պէն եիւրէկիմի սիզէ վէրտիմ,
վէ սիզտէն պաշգա քիմսէնին օլ-
մաեաճաղըմա եէմին իտէրիմ, տէ-
տի։

Պատէհու Օլիվիէ, կէնճ գըզըն
անլընտան պուս իթտի քի, պու
պուսէ պիրինճի վէ պիր Թանէճիք
պուսէ օլտու . . .

Օլիվիէ լը Վէյեան վէ Տինօրա տը
Քէրվէն, պիրի պիրլէրինի սէվմէքտէ
օլտուգլարընը պու սուրէթլէ պէ-
եան իթտիլէր, վէ եէկտիկէրլէրիյ-
լէ նիշանլանտըլար։

Տիւնեատա պունտան տահա կիւ-
զէլ վէ տահա պիկիւնահ աշգ ու
սէվտա իշիթտիկիմիզ վա՛ր մը տը՛ր,
վէ ճէնապը Հագգ պու կիպի նա-
զիք վէ խալիս մուհապպէթլէրի
թագտիր վէ թահսին իթմէլի տէյիլ-
մի տիր։

Լաքին հա՛յըֆ քի, պու արալըգ
Հագգ Թէալա, ղանն իտէրսինքի-

պու հալլերի կէօրմէմէքտէ իտի ։ Շէօյլէքի մէնզարէյի մէզքիւրէնին ֆէրտասը կիւնիւ, Օլիվիէ, բօսթա պէյկիրլէրինէ սիւար օլարագ, ղաեէթ սիւրաթլէ վէ էն քէսման եօլտան, Հավրբեա միւթէվէճճիհէն Սէն-Նաղէրտէն հարէքէթ իթտի, վէ մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլմագ իչին, ղաեէթ աճէլէ իթմէքտէ օլտուղունտան, սէյեահաթքնին եօրկունլուղունու պիլէ հիսս իթմէմէքտէ իտի ։

Մէրգում տէլիգանլը, սօն տէֆա Տինօրաեա,

—Պէն քէնտի իւզէրիմէ պիւսպիւթիւն ամիր տէյիլիմ, պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր սաատէթի հալիմիզէ հիչ պիր էնկէլ հասըլ օլամազ ։ Իմտի պէնի սէվինիզ, պէնի պէքլէյինիզ վէ պանա էմնիյեէթ իտինիզ, աէմիշ, վէ մատմուազէլ Քէրվէն տախի մէրգումա,

—Սիզի սէվէրիմ, սիզէ էմնիյեէթիմ վար տըր, վէ սիզէ պէքլէեէճէկիմ, տէյու ճէվապ վիրմիշ իտի ։

Օլիվիէ, քէնտինին մէզքիւր թէշէպպիւսիւնտէ բէտէրինին ռույի ռիզասընը թահսիլ իտէճէկինէ ասլա շիւբհէ իթմէմէքտէ իտի „վէ ռէվիշի հալէ կէօրէ, շիւբհէ իթմէմէկէ տէ հագգը վար իտի։ Զիրա Ֆիլիբ լը Վէյեան, կիւեա մուհապպէթի բէտէրանէ իպրազ իթմէք իւզրէ, եալընըզ քէնտի խօտբէսէնալիքլէրինէ վէ կիւզէլ, ֆագաթ ասլ ու էսասը օլմաեան իսիմլէրինին պիւյիւքլիւկիւնէ չալըշան բէտէրլէրտէն տէյիլ իտի։ Էվվէթ, մէրգում օլ ճէպպար բէտէրլէրտէն տէյիլ իտի քի, էվլատլարընը միւսթագպէլինի քէնտի միզաճլարընա կէօրէ թանզիմ իթմէք իստասասընտա պուլունուրլար, վէ բրօքրամը քէնտիլէր թարաֆընտան չըզըլմըշ օլմաեան պիր սաատէթի հալէ ասլա ինանամազլար ։ Հայըֆ քի պու սընըֆ բէտէրլէր ումումի օլուպ, տայիմա տախի արթմագտա տըրլար, զիրա ալէմին թէհայեիւր վէ թահսինի, տայիմա պու սընըֆտան օլան բէտէրլէրէ հասր իտիլմիշ տիր, չիւնքի էնզարը ալէմտէ, անճագ, « Պէն պիր լայըգլը բէտէրիմ, չիւնքի էվլատըմըն սաատէթ վէ միւսթագպէլի իւզէրինէ ֆէվգէլատէ պիր մուհապպէթլէ վէ ֆայտէլի սուրէթտէ նէզարէթ իտէրիմ » տէեէնլէր, մագ պուլվէ միւթէպէր ատտ օլունուրլար ։

Պունտան պաշգա, Ֆիլիբ լը Վէյեանըն, քէնտի օղլունուն վէ Տինօրանըն ագտը նիքեահլարընա մուխալիֆէթ իթմէսի իչին, նէ սէպէպի մագուլու օլապիլիր իտի ։ Զիւնքի պիր վագըթ քէնտիսի տէ միլեօն սահիպի իքէն, էհլը ֆազիլէթ վէ կիւզէլ, ֆագաթ պիլա սէրվէթ օլան մատմուազէլ Վալէն իլէ թէէհհիւլ իթմէմիշ մի իտի ։

Հաթթա մատմուազէլ Վալէն, մատմուազէլ տը Քէրվէն գատար տախի էվսաֆը մախսուսէեէ մալիքէ տէյիլ իտի ։ Մատմուազէլ տը Քէրվէն, քէնտինին ֆէվգէլատէ կիւզէլլիկինտէն վէ սաֆվէթի գալպինտէն մաատա, քէնտինէ ճիհէզ օլարագ, ճինսինին ասըլզատէլիկինի վէ բարլագլըղընը տախի պիրլիքտէ կէթիրմէքտէ իտի ։ Իմտի չըգան ասըրտա պունուն գատրի բէք պիւյիւք սայըլըր իտի ։

Նիհայէթ վէ էն սօն իսպաթ օլմագ իւզրէ, Օլիվիէ բէտէրինէ,

—Պէն անը սէվէրիմ, վէ օնսուզ եաշաեամամ, իմտի պէնի մատմուազէլ Տինօրա իլէ էվլէնտիրիրսէնիզ, պիլմիշ օլունքի իքինճի տէֆա օլարագ, պանա հաեաթ պախշ իթմիշ

օլուրսունուզ», տիմէք էֆքեարընտա իտի։

Օլիվիէ, պունա ճէվապէն, բէտէրինին,

—Մատամ քի օ գըզ սէնին մուճիպի սաատէթին օլաճագ տըր, էվլէն օնընլա, վէ մատամ քի սէն անը սէվիեօրսուն, պէն տախի սէվէճէյիմ, տէեէճէկինէ, էմին իտի։

Մէրգում տէլիգանլը, պու խէեալաթ իլէ, պիր ան էվվէլ բէտէրի նէզտինէ վասըլ օլմագ իչին, սիւար օլտուղու պէյկիրի սիւրաթլէ գօշտուրմագտա իտի։

Օլիվիէ, Սէն-Նազէրտէն հարէքէթ իթմէսինտէն պէշ կիւն սօնրա, խանէսինէ վասըլ օլտուղունտա, մալիւմիւմիւզ օլան Զէֆիր Գօգէն նամ միւսինն խըզմէթքեար, քէմալի թէաճճիւպ վէ մէսէրրէթլէ կէնճ էֆէնտիսինի իսթիգպալ իթտի, վէ տօղրու նէրտիւպանըն թարաֆընա գօշարագ, «Էֆէնտիմ, էֆէնտիմ, միւսիւ Օլիվիէ կէլտի», տէեու պաղըրմասընտա, պիր գաբու աչըլարագ, Ֆիլիբ լը Վէյեան սօլկուն վէ միւզթարըպ հալտէ զահիր օլտու, վէ գօլլարընը էվլատընա տօղրու ուղաթարագ, վէ մէրգումուն պօղազընա սարըլարագ, շու լաֆզլարը բէբէլէտի.

—Ա՛հ էվլատըմ, ա՛հ պէնիմ սէվկիւլիւ էվլատըմ, նիհայէթ կէլտին հա՛... Օ՛հ սէնի կէօրմէքլէ վէ սանա սարըլմագլա քէնտիմինէ գատար պախթիեար ատտ իտէրիմ, չիւնքի սէն կիթտիկինտէն պէրու, եիւրէկիմի տէ պիրլիքտէ կէօթիւրմիւշ իտին։

—Ա՛հ, էֆէնտի բէտէր, տէեու ճէվապ վիրտի Օլիվիէ, պիլիրիմ քի պէնիմ պուրատա պուլունմամլա, ճէմիյեէթիմիզ տահա զիեատէ սաատէթպախշ օլուր։

Իշպու իլք ըզհարը մուհապպէթլէրտէն սօնրա, Օլիվիէ, թօզ վէ չամուր իլէ միւլէմմա օլան էլպիսէսինի տէյիշթիրմէք իւզրէ, բէտէրի եանընտան մուֆարագաթ իթտի, վէ սիւրաթլէ թուալէթինի իքմալ իթտիկի հալտէ, մէրգում տէլիգանլը քէնտի քէնտինէ,

—Պիր սաաթտան վուգույի հալի պիլտիրէճէյիմ, վէ պիր սաաթտան բէտէրիմ, պանա, «Մութլու օլ էվլատըմ, տիեէճէք տիր», տիմէքտէ իտի։

Մուախխարէն Օլիվիէ, բէտէրի եանընա ավտէթ իթտի, վէ Ֆիլիբ լը Վէյեան տախի,

—Էվլատըմ, տէտի, սէյեահաթընըն թէֆէրրուաթը իւզէրինէ սանա պաղը սիւալլէր արզ իթմէզտէն, վէ սէնին հիքեաեէլէրինի տինլէմէզտէն էվվէլ, սանա պիւյիւք պիր խապէր վիրէճէյիմ։

—Մէմուլ իտէրիմ քի, խաեբրլը պիր խապէր տիր..։

—Հէմ խաեբրլը տըր, հէմ տէ քէտէրլի... Սանա էվվէլա պաղը աճընաճագ եարէլէր կէօսթէրէճէյիմ, ֆագաթ զանն իտէրիմ քի, պու եարէլէրի շիֆա իթտիմ։

—Սէօյլէյին, էֆէնտի բէտէր, տիգգաթլէ սիզի տինլէեօրում։

—Չօգ տէֆա տօն Ժօզէ Բէվէրօտան պահս իթտիկիմի իշիթմիշսին, էօյլէ տէյի՞լ մի։

—Սիզին էն մուհիպպ տօսթունուզ, վէ էն տէհշէթլի մուխաթարատան ուլուվը ճէնապ իլէ սիզի գուրթարմըշ օլան զաթ, տէյի՞լ մի։ Խաթրընըզա կէ՞լմէեօր մու քի, չօճուգլուզումտա իթտիկիմ տուալարտա, հէր ագշամ ճէնապը Հագգտան, սիզին իւզէրինիզէ իթտիկի նէզարէթ կիպի, տօն Ժօզէ Բէվէրօնուն իւզէրինէ տախի նէզարէթ իյլէմէ-

աչեն, վէ սիզի հիմանէ խթաւիկի մի-սիլու, ուռը տաւի հիմանէ կղլէմէ-սէնի թէմէննի կղլէր խոմ։

—Հալպուքի, ազիզիմ Օլիվիէ, քղթէ սէնին չօճուգլուղունուն օղ միւէսսիր տուալարընը Հագդ Թէա-լա իչխիմէվիշ օլմայը տըր քի. . .

—Ա՜ճպա ուն ժօղէնէ պիր ֆէ-ղաքէթ մի վագը օլմուշ։

—Էվվէթ։

—Ծագաթ, էֆէնոի բէյէր, նէ եօլուա գուր փսէ օլսուն, պիղ մէրգուման եարտըմ իտէճէ-կիղ, եգղէ տէ-կիլ մի։ Անըն պիղէ պիր վա բէթ եարտըղընը պիղտէ չիմոի ունա եարտաճաղըգ, վէ քէնտիսինի օ ֆէյա-քէմէտէն գուրթարտաճաղըգ։

Ֆիլիբ լը Վէյեան օղլունուն էլի-նէ թուխթարագ սըգտը, վէ պա-տէհու,

—Ոօն ժօղէ պանա պիր մէ-թուպ եազմըշ, վէ իչթէ մէ-քթու-պու, ուէտի։

Ֆիլիբ պու ուէօղլերի սէօյլէմի-տէն ուռպա, հիքյաեէմիղաէ էհէմ-միյէթէն պիր մահէղլ թուխմուշ օ-ղան միւէսսիր մէ-քթուպու եիւ-քոէ-ք սէսլէ դրատթ իչխի։ Օլիվիէ խսէ, պու մէ-քթուպու ամինէէոիկի սըրա-տա, պիր գաչ ուէֆա կէօղլերինի սիլուի, վէ Ֆիլիբ մէ-քթուպու ի-ք-մայ խոնուճէ, օղլու տաւի,

—Ադէղիմ բէյէր, պու մէ-քթու-պա նէ՞ ճէվապ վիրտինիզ, ուէյու սիւալ իչխի։

—Իչթէ, օղլում, չու ճէվապը եազըրմ։

Ֆիլիբ, քէնտինին ճէվապէն եազ-մըշ օլսուղու մէ-քթուպու տաւի օ-գուտու։ Խաթըրլատա օլսուղու իւղրէ, պու ճէվապնամէնին սօն քէլամէրի, « . . . Տօսթում, գա՛ր-տաչըմ, գըզըն Անունցիաթաեը օղ-լում Օլիվիէնէ դէվճէ իչթէ-քիմ քէվիմէլերիյլէ խոթամ պուլ-մադտա իտի։

Ջէվապը Օլիվիէ, պու սօն քէլամ էրի, եիւրէկլինին թա օրթաքընա թէռատուճ իտէն սայիդա միսիլու թէլագդը իչխի, վէ ըչնկի սօղուպ, պիրտէն պիրէ տիթրէյէրէք, եէրէ տուշճճէք իտի իսէ տէ, եանընտա պուլունան գօլթուգ սանտալէէսի-նէ տաեանտարագ, քէնտիյի թուխ-տու։

Ֆիլիբ, օղլունուն չու չէտիտ հէ-նէճանընը, պիր էվլատըն, նիշան-լանմըշ օլտուգունու նակէհան իտա-պէր պատրընտա հիտտ իյլէմէսի թատիի պուլունան տուդղուեա համլ իյլէտի, զիրա նամուս սահի-պի օլան պիր քիմսէ, էալմէք ըտա-տէսինտէ պուլունան պիր բէտէր իլէ էօքսուզ պիր գըզճըղաղըն հագ-գընտա ըեամէն իտիլմիշ օլան պիր վատը, պիրա հիճատ վէ հէմման պի-լա ճինաեէթի բէտտ իտէմէզ։

Ծագաթ Օլիվիէնին սօղկունըտ-ղու էքսիլմէտիկինատէն, Ֆիլիբ իպ-թիրատ իլէ,

—Օղլում, տէտի, հագգընտա պու եօտտա մուամէլէ իթմէմիլէ, իյի իթմէտիմ մի, վէ վազիֆէմի իֆա իթմիշ օ՞լմատըմ մը, տէտի։

—Էվվէթ, էֆէնոի բէյէր, վա-ղիֆէնիզի իֆա իթմիչսինիզ, տէեուս ճէվապ վիրտի տէլիգանը, ասլա թէրէտտուտ կէօսթէրմէեէրէք. . .

. . . . . .

Դարինլէրիմիզ, Օլիվիէնին տուր-կունըտուղու էսպասընը, վէ քէնտի մահգունիյէթինէ տայիր բէտէրի թարաֆքնտան վուգուս պուլան սիւալլէրէ, նէ իչին գաչտաճագ եօլլու ճէվապար վիրտիկինի, էլէյհթէ չիմոի անլամըշտըր տըր։

30

ԷՕԼԻԻ ՎԷ ՍԱՂ

Անունցիաթա իմզատը յլա եազըլ-մըշ օլան մէքթուպ, Սէն-նազէրա-մէն Ֆիլիբ լը Վէյլանա վիսալ պուլտուղտա կիւնաէն իթթիլարէն, մէրգումիհիթիւաբ, վագթինի տայ-մա իլթիբաթ վէ էնտիշէ իչինաէ կէչիրմէ-քաէ պուլունմուշ իտի։ Մէզ-քիւբ մէքթուպ, մէզպուրէ կէնճ գըզըն, Թուզ Նիւքիւ օլարադ Գրուազիքաէն Հավրըեա կէլէճէ-ք օլան պիր սէֆինէ իլէ եադընաա Հարէքէթ իաէճէկինի պիլտիրմէ-քա-տէ իտի։ Օլ տէվրաէ բօսթա ուսա-լի դաէէթ նէզամընդ վէ ֆէնա օլ-մազլէ, մէզքիւբ սէֆինէ, Անուն-ցիաթանըն մէքթուպունաան տա-հա զիեաաէ չաբուդ սուրէթաէ նիւբիւեէպիլիբ, վէ պիննապէրին ման ֆօզլէ Օվէրծունան գըզը, հէ-ման մահէլլէ մագասաինէ վասըլ օլապիլիբ իտի։

Իմոի, Ֆիլիբ, մէրգումէ էօք-սիւզ գըզա բէտէրլիբ իթմէքլիկի նէմին իթմիչ օլսուզաս հալտէ, մէզ-պուբէնին, քէնտիսինի գաըշըլաեա-ճագ քիմսէսի օլմաեան ֆագիրէ գըզլալ կիպի, Հավրը լիմանընա չըգմաըընը խաթըմէզ լտի։ Պինաէն ալէյհ մէրգում, Գրուազիքաէն հէր նէ սէֆինէ լիմանա կէլիբ իտէ, տէրհալ քէնտիսինէ խաալը վիրիլ-մէտի իչին, թէտաալիբի յաղըմէյլ իթթիխաազ իչէտի, վէ էկէր Անուն-ցիաթանըն բաքիպ օլսուզաս սէֆինէ, ա՝ ըարըն չօղալմաըը վագթինէ տէ-կինի լիմանաա պէգըլմէնէ մէճպուր օլաը իտէ, մէզպուրէյլի կիտիպ ալ-մագ իչին, պիր ամանաալ վէ էկէր պաս սէֆինէ խակէլէնէ գաասր նամա-չաալիբ իտէ, եինէ մէրգումէյլի ալքալ քէտէրինին տօսթու խանէխա-նէ կէթիրմէք իչին, տէնիզ դիքը-սինաա պիր պասպա հաղըրլամաք։

Նուրաեր տախի իլավկէթէն պէ-եան իտէլիմ քի, Ֆիլիբ լը Վէյեան հէր կիւն ագշամա գատար վագթի-նէ սահիբ խուզէրինաէ կէչիրիբ իտի, վէ կիճէլէրի տախի իքի սաաըգ լըզըմէթ քնարլարը կիտիպ, էֆէն-տիլէրի եէրինէ կէմի կէօզճիւլիւկիւ իտէր իտիլէր։

Օլիվիե իտէ, հէր կիւն պիրեր պէ-հանէ իլէ, բէտէրինէ բիճագաթ իթմէզ, վէ քէնտի քէնտինէ,

—Զալիմ պախթէն գաշըմա չը-գատըզդը չու գատընը բէք չաբուդ թանըեաճաղըմ, լաքին ասլա սէվ-մէնէճէկիմ, տէր իտի։

Պունուն իւզէրինէ պիր հաֆթա գատար կէչտի։

Ֆիլիբին հէնէճան վէ սաալըրըզ-լըզը, կիւն պէ կիւն վէ սաաթ պէ սաաթ աըթմագտա օլսուզունաան, մէրգում, էէնի պիր ֆէլաքէթ զու-հուր իթմիչ օլմասընաան տօսյը վէսվէսէ իթմէկէ պաշլամըշ իտի, վէ հիչ պիր սէպէպլի ժագպուլ վէ իհթիմալ օլմատըդը հալտէ, մէզ-քիւբ խաեաղի վէսվէսէ, մէրգու-մունն ֆիքրինտէ, տաէթա թագ-վիյէթ քէտպ իթմէքտաէ իտի։

Նէհաէթ տօդուզունճու կիւ-նիւ, ալէքսանդրահ, Ֆիլիբ, հէնուզ եաթագտաան գալգմըշ օլուպ, հէր կիւնբի կիպի տահիլէ կիթմէք իւզ-րէ, էլպիսէֆինի կիյինմէքտաէ իքէն, Զէֆիր Ֆօգէն սօրուեարագ, Ֆիլի-բինն օտասընաա կիրտի, վէ,

—Էֆէնտիմ, տէտի, Գրուազիք-տէն պէ-րէմէքտաէ օլսուզումտուզ կէ-մինին լիմանաա կիրտիկի, մէմուրս-մուզ թարաֆընտան պիր աղ էվվէլ խապէր վիրիլտի. մէզքիւբ կէմիտէ եօլճու օլարադ, պիր զաըրն վար իտի։

փչթէ կֆէնտիմ պէնտէնիզ պու խա-
պերի սիզէ պիլտիրմէք իչին, հէմեն
սէրիան գօչմաճա պաչլատըմ։ Ծա-
գաթ էկէր սէօյլէմէկի Ր եօլճու գա-
տըն, մատմուազել Անտնցիաթա խսէ,
ատապանըն պէ յիրըլէրի զատէթի սիւ-
րաթլէ եւրիւտիւքլերինտէն, մէզ-
ազուրէնին պէշ տագըդաճա գատար
պուրաճա վատըլ օլաճաղընտա չիւբ-
հէ եօգ տուր։

Չէֆիր Գօգէնին քէլամէրին, տէր-
հալ ֆիլիչէն թատափդ օլունտուլար,
չիւնքի սօգադ գալաբըդմըրը իւ-
չէրինտէ պիր ադապա չամնթատը
իչիակերէք, մէզքիւր ադապա, էվին
հավլիսի գադուտու էօնհինտէ տուր-
պուս։

—Օ տո՛ւր, օ տո՛ւր, թա քէն-
տիսի տիր, տէսի Ֆիլիր, տէլիգան-
լըլադա մախտուս պիր չէվիքլիքլէ
ատատընտան տիչադը չըգըպ, ներ-
տիվենտէն աչադը ինէրէք։

Մէրդումի իհթիեաթ, թամ վագ-
թինտէ աչադը էնիպ, օ ալադըդ
գադունուն էչիյինտէն կէչմէ քատ օ-
յան եիւղու էօրթիւլիւս, վէ զայէթ
հիւսէյնա, ֆագաթ րէնկի սօլկուն վէ
սիեահ էլպիսէլէր կիյինմիչ պիր կէնճ
գատընա թէատիւֆլէ սարըլտը, վէ
հէհէճանընտան նաչի, սէսի տիմ-
րէնէրէք,

—Դը՛զըմ. . . Անտնցիաթա . . .
քէլամէրինի իրատ իթտի։

Մէզպուրէ կէնճ գատըն խսէ, ֆի-
լիր լը Վէյհանըն զըհտըը մուհտա-
պէթի վէ պուսէլէրինէ միւպատէ-
լէյի պիլ միսլ իտիպ, պատէհու
կէօզ եաչլարըլա եաչատմըչ օլան
կիւղէլ սիմաընըն էօրթիւսինիս
աչտը, վէ իհթիեարըն հուզուրուն-
ատա հէմեն տիղ իւզերինէ կէլէրէք,
միւէսիր պիր խալխէթլէ,

—Լֆէնտի բէտը, միւպարէք
դըզը՛ն ալ էօքսիւդ դըզը քի, չու
էնատէ խանէնիզէ տուխուլ իթ-
մէքտէ տիր, վէ միճուտի օլմաեան
պիր չախսըն զիքր ունտընա հիւր-
մէթէն, քէնտիսինի սէվմէնիզի սիզէ
րէճա իյլէմէքտէ տիր, տէտի։

—Անտնցիաթա, դը՛զըմ, քէ-
լամիէրիմի իչիթմէքտէ պուլունան
ճէնապը Հադդը՛ն վէ սէնին քէտէ-
րինին հուզուրունտա էէմին խաէ-
րիմ քի, սէն, արթըդ էօքսիւդ տէ-
յիլսին, վէ չիմտի պէնիմ իքի էվ-
լատըմ վար տըր. . . տէեու ճէվապ
վիրտի Ֆիլիր չէտիտէն, կէնճ գատը-
նը աեաղա գալտըրըպ, պաղչադը-
նա ատրդյադագ։

Մէզպուրէ կէնճ գատըն, Անտնց-
ցիաթա օլմանըդաճ, Գատմէն խտի։

* *

Նա՛սըլ օլուպ տուս, չու չինկէանէ
գըզը՛ն օլան վէ մուգատատէմա չէնկի-
լիք իհթիմիչ պուլունան վէ չըվալիեհ
Թանըրէտ տը Նաճադտան տուլ
գալմըշ օլան մէզպուրէ կէնճ գա-
տըն, պէօյլէ պիր ալչագճա գօ-
մէտատը տիւչինամիչ, վէ պուտնուն
պիրինճի ֆասլընը պիր մէհարէթլէ
մէնֆուրէ իլէ իճրա իթմիչ խտի։
Ինչէ պուտնուն իյդահաթընը մուխ-
թատտըն վէ հէր քէսին անլատա-
պիլէճէկի պիր գօլայլըգլա պէճան
իտէճէյիդ, չիւնքի զաթէն Գարմէ-
նին նիհայէթի տէրճէտէքի ատըզդ
վէ նամուտատուզլուղու, վէ ֆէվգէ-
քատէ հըզմըր չանը, վուգուի հալի
անլաթատըրմատա հէմեն քէտֆի
տիրլէր։

Գարմէն, էվվէլ էմիրտէ, չախսը-
նը վէ տալընը տէ յիչէթիմէք կիպէ
քիւսթահա պիր ֆիքրէ զահիպ օլ-
մամըշխտի, ֆագաթ Մէնթէ-Ատրի-
էն պուրնու թատաֆլարընտա թէ-
պատիֆ էյլէտիկի տէֆինէէ քատ-
քիպէն, Մէն-Նագէրէ կիթմէկի
էանատէ, մէրդումէ, պուլմաղ-

տուղու մէյեուս վէ սէֆիլ հայ, վէ նէ օլաճաղընը միւտտէթի մէտիտէ միւլահազա իթտի։

Շիւպհէսիզ մէզպուրէնին գարնտաշը Մօրալէս, պիչարէ վէ սէֆիլ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ գըզգարընտաշընա պիր մուավէնէթ տէսթէյի օլապիլիրքէն, օ տախի նապէտիտ օլմուշ իտի . . . Մուհապպէթ վէ էմնիյէթինի գազանտըղը, վէ շիւպհէսիզ մուավէնէթինէ տախի մազհար օլաճաղը Անունցիաթա, տէնիզտէ պօղուլարագ, ճէնապը Հագդըն նէզտինէ կիթմիշ իտի . . . Վէ ագտը նիքեահընընն մէշրութիեէթինէ պիր թանէճիք իսպաթ օլան վէ Պարնապիթլէր մանասթըրընընն պաշ բահիպի թարաֆընտան թանզիմ վէ իմզա իտիլմիշ պուլունան իքի գըթա էվրագտան պիրի, ֆուրթունա միւնասէպէթիյլէ զայ օլմուշ օլմազլէ, զէվճինին ֆամիլեասընը արամագ, վէ անլէրին մուավէնէթ վէ հիմաեէսինէ նայիլ օլմագ տախի միւմքին տէյիլ իտի, չիւնքի Գարմէնին պուլունտուղու շիւպհէլի հալ, մէզպուրէնին, Հավանատա քէնտի իւզէրինէ թահգըգաթ իճրա իթտիրմէսինէ միւսայիտ տէյիլ իտի։ Իմտի տիւնեատա, Գարմէնին պուլունտուղու հալ գատար տէհշէթլի վէ մէյեուս օլունաճագ պիր հալ օլամազ իտի։

Մէզպուրէ կէնճ գատըն, հէր գանղը թէրաֆա տէօնիւեօր իտի իսէ, չըգաճագ պիր եօլ պուլամաեօր իտի, լաքին խա՛երը, եանըլըեօրըմ, չիւնքի ղաեէթ տէրին պիր գարանլըգտան պիր իւմիտ կէօլկէսի կէօրիւնիւեօր իտի, ֆագաթ պու կէօլկէ բէք պէլլիսիզ օլտուղունտան, շաեէտ ղահիրէ չըգսա պիլէ, միւսթագպէլտէ բէք ճիւզի վէ էհէմմիյյէթսիզ նէթիճէլէր հուսուլէ կէթիրէպիլէճէկի զանն օլունմագտա իտի։

Գարմէն, պիր արալըգ տա, Հավրըեա կիտիպ, վէ Ֆիլիպ լը Վէյեանը պուլարագ, «Պէն տօն Ժօզէ Բօվէրօնուն գըզընընն բէֆիդէսի վէ տօսթու իտիմ։ Մէզպուրէ սօն սատթընտա, պանա, պու սանտըդճայը թէսլիմ իթտի քի, տէրունինտէ քէնտի բէտէրինին վէ սիզին մէքթուպլարընըզ վար տըր։ Պէնիմ իսէ, նէ՛ սըզընաճագ պիր եէրիմ, վէ նէ՛ պէ՛նի հիմայէ իտէճէք պիր քիմսէմ օլմատըղընտան, բէճա իտէրիմ, պէնի եիւզ իւսթիւ պըրագմաեընըզ,» տիմէքլիկի տիւշիւնմէքտէ իտի։

Շիւպհէսիզ պէօյլէ պիր բէճա իւզէրինէ, օն միլեօնլուգ սահիպ սէրվէթ օլան պիր ատէմ, Անունցիաթանընն բէֆիդէսի վէ տօսթու օլան պիր գատընա պիր իյիլիք իտէճէք իտի։

Լաքին մէրդումուն իտէճէկի իյիլիք, նէ գատար պիւյիւք վէ իճրասընը վատ իյլէեէճէկի հիմաեէ նէ տէրէճէ ուլուվը ճէնապլէ օլսա, հիչ շիւբհէ եօգ տուր քի, Գարմէնին խաեալաթը եանընտա բէք էհէմմիյյէթսիզ վէ ճիւզի պիր շէյ օլաճագ իտի։

Ձինկեանէ գըզը պունլարընն քեաֆֆէսինի զիհնինտէ թասավվուր իթտիքսէն սօնրա, քէնտի քէնտինէ աթիտէքի քէլամլէրի սէօյլէտի.

—Խա՛երը, խա՛երը, պէնիմ քիպր ու ազամէթիմ պանա գարշը կէլմէքտէ տիրլէր։ Պինապէրին պէն կիտիպտէ, էլիմի ուղատըպ տիլէնէմէմ։ Պէնիմ էօմրիւմ զաթէն բէրիշան, վէ միւսթագպէլիմ տախի զայպ օլմուշ տուր։ Պու հալտէ քեա՛շքի Անունցիաթանընն եէրինէ պէն էօլսէ իտիմ։ Պարի պու սուրէթլէ մէյ-

ետսիյէթ վէ սէֆալէթսէն վէսվեսե իթմէզ իտիմ։ Ձագաթ նէ՞ չարէքի, գաուէրիմ պունու իսթէմէմիշ սիր, վէ նէ եօլ իլէ եաշանաճաղընը պիլմէկեն պիչարէ Դարմէն, սաղ դալարտը Հալտե, պիր միլեօն սահիպինին նիշանլըսը օլսըն պիր գըզ վէֆաթ իլլեմիշ սիր։ Բեւնչկի պէն անըն նէրինէ վէ օ տախի պէնիմ եէրիմե պուա իտիք։

Դարմէն պու սօն քելամլերի ուէյհէմկի սըրատա, պիրտէն պիրէ լէճէսինե զարիպ պիր Հալ Հասըլ օլտու, կէօզլերի իրիէչտի, վէ տուտուաղ լսրընտա հէման ուէհչէթլի պիր թէպէսիմ հուսուլէ կէլտի, չինքի զանն իտէրսինքի չէյլթանըն պիրի կէլէրէք, մէզպուրէնին գուրաղընտան ալչաղը պիր աղ էվվել ուէյհէմինի ԲԵՒՃԵՒԻ ՊԼՆ ԱՆԸՆ ՆԷՐԻՆՏԼ ՎԼ Օ ՏԱԽԻ ՊԼՆԻՄ ՆԷՐԻՄՏԼ ՕԼՍԱ. ԻՏԻՔ քելիմէլերինէ, չէյթանըն պիր մինէա վէրտիրմիշ իտի։

Դարմէնին պաշը, պու արալըգ կէօք իւնէ էյլիպ, կէօզլերինին սիւեահ ալէպէքլերի բալըլամտա պաշլատը, վէ անընը լէյ գուլաղ Թօղլըրընը տախի մէյտանա չըգարմաղ իւզրէ, մերգումէ իքի էլլերիլլէ սաչլարընը պէր Թարտաֆ իլլէտի։ Ենուբհէսիզ պու էնտատէ կէնճ գատընէն զինէն զաեէրլէ մէչղուլ իտի, վէ պու մէչղուլլինէթի չօգ վազըթ սիւրմէյիլ, սոլկուն եանագլարը դըզարտը, վէ տնըքնտա տախի պիր էսէրի մէսէրրէթ Հասըլ օլարադ, պաշընը գալտըրտը վէ քէնտի քէնտինէ աֆիտէքի քելամլերի սէօյլէտի.

—Նէյլի՞ն միւմքինսիզ օլտաղ, վազտա պու քիւտահիաճա, վէ պէլքիտէ մինհաԹարալըճա պիր ԹէՀպիսա սիւը, ֆաղաթ նէ՞մէ լազըմ պէնիմ. . . պէն, Անուշեան-Թանընէն վէ բէտէրինին հէքեաեէսի, պինի ԹէՀրուաթը յըլա պիլդիրիմ, վէ Ձրանտատա քիմսէ պէնի Թանըմազ, վէ տօն ժօղէնին դրդը քիմ օլտու-պունու քիմսէ պիլմէզ։ Պու Հալտէ քի՞մ պէնի դամինազլաեաճաղ տըր, քի՞մպէնիմտէօղլերիմի ԹէՀդիպ էտիպիլէճէք տիրէվվէթ էվվէլ, պէն ալտահ ու գաուէրիմի իթթիհամիմէմիլ, իեէթա իթմէքտէ յի՛. կէրչէ պահաթըմ չիմինէ գաատար պանա ֆէնտա մուամէլէ իթտի, ֆաղաթ պու կիւն գուրչըմա պունան բարլաղ մուդաֆիինի չըգարմադատա տըր։ Իմտի գարտըրմէ վիրտիմ, Դարմէն էօմիւշ տիւր, լաքին Անունեիաթա սաղ տըր։

Պու պէտպոտ Թահթվիլի քելամա հաճէթ կէօրմէյիլ, զիրա օգուտեանըլըճթը վուգուսի Հալի քէք ալէտա պիլիրլէր։

Բէզալիք Ձիվիր լը վէյհան իլէ Դարմէն միանքնատա վուգուտ պուլան միւքեալէմէյի տախի օգուտանայըրթըզա պէեան իթմէքլիկի զայիա կէօրիւ րիւզ։ Թապիտախիլլէ մէզքիւր միւքեալէմէ, տօն ժօղէ Բէվէրօնան սօն տադըգալարը յլա, Մաստուէն ալֆինէսինին զազադէտ օլմասը իւզէրինէ ճերէեան իթմիշ սիր։

Դարմէն, ապտէմճէ Անունեիաթատան սիյնէմիշ օլտուղու վուգուտաթլարըն իտաթըրէտի, վէ քէնտինին գուլվէչլի իտաեալինէսիլէ, տօն ժօղէնին վէֆաթը Հազ գընտա ուղուն վէ միւէսսիր պիր նագլինէրի ուղտուրտու, վէ պէլքի եիկիրմի տէֆա, քէնտինին կէօզ եաշլարը ղհընչդըրմալարը իլէ, պու նագլի ևէթթի գաթթ իթտի։

Իքինճի ֆէլա քէթթէ կէլինճէ, գաթթէն Դարմէն օլ ճիհէթթի կէօրմիյէ կէօրմիւշ օլտուլտունտան, պուն գօլայլըգլա վէ ԹէՀրուաթը յըլա Ձիվիրե նագլ իթտի։

Պու մի-քեալէմ էնասընատա, պիր թարաֆտան վազըթ կէչմէք-տէ, վէ տիկէր թարաֆտան Օլիվիէ տախի մէ յոտանա չըզմանդուտա օլ-ուըշընատան, մէքդուտ տէլիպանլը-նըն բէտէրլի, թարիխիկլէ տիւ-չարը էնտիչէ օլմադատա իտի։ Ադա-ղա տախիթէ Անունսիատա, նիշան-լըշընըն ղարիպ ֆիլիթուրուշչը-ղընատան տօղայը նէ՞ տիւչիւնմէք-քտէ իտի։ Մէղըրաբ, պիր միւճիղէ իլէ տահիլի սէլամէթէ չըդարադ, պիր տաաթատան պէրի ֆոյ քի, պու-մահէլլտէ պուլունատուղու հարտէ, նէ՞ իչին Ֆիլիր լը Վէյանընը օղ-լու, հադընատա քէնտի իմինի թա-չըճադ օլան պիր գըզ հադընա-տա, հիչ տէյիլ իտէ, էտնա տէ-րէճէտէ օտուն մերադ իտէրէք, մէղըրէյէ կէօրմէկէ կէլմէ օր իտի։

Դարմէն, թարիֆի նադատլը օլան պու տօուգլուղու անլատը, վէ Ֆի-լիրէ պէլլի իթմէկէրէք, զը պատ-տէ քէնտիսի տէ թէճաճիւպաէ գալ-մը, վէ տիւնէտլիրիդ քի, հէմտան զը խուտատա տիւչարը իղթիրապ օլմատա պատչատը։

Մաիւմիւմիւզ օլտուղու, վէ հաթ-թա պիր գաչ տէֆա տա խապթը-նը կէօրտիւկիւմիւզ իւղրէ, տապըդ չէնկի գըզը տէրէճէյի նիհաեէտ հըրտը չան ու թէմտատահիպէտի իտի։

Պինաէն ալէյհ մերդումէ, թէ-չէպիւս իթտիկէ իչին նէթիճէէրի դաթի օլմաքընը իսթէը իտի։ Եանի, րիդդաթը գալսը վէ իւթիֆտի իլէ դատուլ իտիլմիշ պիը էօքսիզ գըզ մէվզուսնատէ գալմադ իսթէմէյիպ, պիտաս պատատընըն պիրթանէճէք էվլատը վէ միքտասօրու պուլունան պիր տէլիգանլընըն ղէվճէնի օլմադ տուդունմատէ իտի։

Ինչթէ պու չէրէֆլի մագսէտտէ վա-սըլ օլմադ իւղրէ, մէզկուրէ, մէզ-քիը բլանընը թատիմ լիյէմիշ, վէ պուընու ֆիլիլէ կէթիրմէք իչին, քէնտինատէ, լաղըմ օլան ճէսարէ-թին մէվճուտ օլտուղունու անլա-մըչխտի։

Դարմէն, պու մագսէտինէ իրմէկէ ճոգլայմըշ օլուպ, ֆիագաթ մեր-դումէ իլէ մէղքիը մագսէտին ա-քատընատա եալընըզ պիր մանի գալ-մըչ իտի քի, օ տախի Օլիվիէնին մուխալիֆ միւքատը իտի, անճադ-պու մանի, բէք միւշքիլ վէ պէչ-քի տէ էօնիւ ալընամազ տէրէճէտէ պուլունմադատա իտի։

Դարմէն, պիր միւտտէթի պու միւ-սիպպու թէրէտտիւտէր իչինտէ գալ-մադըգտան ոնըտա, էնճամընատա քէնտի քէնտինէ,

—Պէնիմ, թէլալ իտէճէք հիչ պիր սէպէպիմ եօք տուր, տէտի, չիւնքի տահա օ պէնի թանըմազ, լաքին պիր քէրրէ պէնի կէօրէճէք օլսա, ձալընըզ պիր աթֆը նաղարը, մեր-գումա աթէշլի աչգ ու սեվտա իլէ ախըզան ֆլէնէճէք տիր։ Ֆիագաթ չաեէտ տիկէը պիրընի սեվմէքտէ քոճ, օլ վագըթ տա պէնիմ րադի-պէմ օլաճագ գատըն իլէ միւտտէ-պէ իտէճէյիմ, վէ զալիպ պէն օ-լաճաղըմ . . . Էվվէլթ, Օլիվիէ պէ-նիմ օլմադ լաղըմ տըը, վէ պէն նէմին իտէրիմ քի, պու նիհէէթիմ-տէ մուվաֆֆագ օլաճաղըմ։

Զէֆիր իւչ տէֆա, բէտէրի թա-րաֆընատան Օլիվիէյի չըղրմաեա կիթմիշ օլտուղունատան, մերդում տէլիպանլը նիհաեէթ բէտէրի նէղ-տինէ կիթմէյէնէկէ գարար վիրտի, վէ հէր վագըթքի հէյնէթինի մու-հաֆազա իչին, իթտիկէ պիլճիւմէք սայ ու պայըթինէ նիսպէթինէ, մեր-գում, ատատան իչէրի կիրտիկէ զէմնան, գաթլիկատա կիտէն պա-

պահաթլըլար կիպե , սիմաբնատա վէ հէյկէթինաէ պիր մահզունկյնկէթ վար իսի : Յագաթ Ֆիլիբ , էվլատ-նըն պու հալինի ֆէհմ իսէմկեե-ըէք , կերմիկեէլե ,

—Օլիվիե տիր . . . օղլում տուր . . տէսի , վէ անճադ Գարմէնին իչի-տէպիլէճկի տերճճէսէ եավաշ պիր սէտա իլե , սիղին տէ նիչանլընըզ տըր , գըզըմ , տէեու իլավէ իթաի :

Գարմէն , պիր գաչ ատըմ գա-տար Օլիվիեէ տօղրու իլերլէսի , վէ քէմալի նէզաքէթլէ մերգու-մուն էլլերինի թուրթուպ , եավաշ վէ ըէճա եօլու պիր սէտա իլե ,

—Ա՛հ , էֆէնիմ . . . գարտա-չըմ . . . սէօյլէյինիզ պանա քի , սիզին խանէնիզ ալթընտա պէնատ-նիզի մաելմէմմունկյյէ գապուլ ի-տիպ , պէնտէնիզէ , պիր ճիւզի օլ-սուն , իզհարը մուհապէթ խյլէ-յէճէքսինիզ , զիրա հէյ վահ , բէք չօգ մէչագդաթ չէքմիշ օլտուղումա-տան , սիղլերտէն մուհապէթ վէ թէվճճիւհ կէօրմէկէ զիւաատէսիյ-լէ միւհթաճըմ , տէսի :

—Օղլում, պաղ, նանըլ սանա միւ-սաատէ իտիեօր , իսմի իլթիֆաթը-նը վէ վազիֆէնի իճրա իյլէ , տէ-ետու պէեան իթաի Ֆիլիբ , Օլիվիեէ խիթապէն :

Օլիվիե , պու գատար իպրամատան ոճնրա , թէրէտտիւատէ մահէլլի գալ-մատըզընտան , Գարմէնի անլընտան պուս իյլէտի , վէ մէզպուրէ իսէ , մնաղուգընա պիր պուսէճի.ք վիրէն ուլթանկան գըզլար կիպի գըզլարտը, վէ Օլիվիե աչի.քար պիր մէճպու-րինէթ իլէ չու լագըրտըլարը իրատ իթաի .

—Մաամուազէլ , սիղէ նէ ճէ-վապ վիրէպիլիրիմ քի , զաթէն սի-ղին մալիսմինիզ օլմասըն : Զիւնքի Ֆիլիբ լը Վէյանըն վէ պնըն օղ-լունուն էվի , տան ժօզէ Բօվէրտնատ-քէրիմէսինին էվի տէյլի մի տիր : Զանն իտէրիմ քի , բէտէրիմ սիղէ հէր նէ սէօյլէմիշ իսէ , իքիմիղ իչին սէօյլէմիշ տիր : Իմտի , սիզ էօքսիւզ տէ յիլսինիզ , վէ պիզիմ Ֆամիլեա-մըզ , սիզին տիր :

Գարմէն տաթի պու քէլամլարա ճէվապէն ,

—Թէշէ.քքիւր իտէրիմ, գարտա-չըմ , տէսի :

Պատէհու մէզպուրէ , կիւեա պիր սէվգի թաալիի ատարընտան օլմագ իւզրէ , Օլիվիէնին էլլերինատէն պի-րինի պէթէքքրար թուրթուու, վէ տու-տագլարընա տօղրու կէօթիւրտիւ : Մէզքիւր եագբճը տուտագլարըն թէէսսիրէյլէ , տէլիգանլը , իսթէմե-եէրէ.ք տիթրէտտի , վէ պիրինճի տէ-ճա օլարագ , չինկեանէ գըզընըն իւզէրինէ աթճքը նիկեահ իյլէտի :

Պու արալըգ, Գարմէն, հագբգա-թէն պագան կէօզլէրի գամաշտը-րըը տէրէճճէտէ զաեէթլէ ճալիպ վէ տիլպէր իտի : Շէօյլէ քի զի.քրինի իթմիչ օլտուղումուզ մուվագգաթ գըրմըզըլըգ, մէզպուրէնինի եանագ-լարընը թէզեինի իթմիչ, վէ տու-տագլարընա ֆէվգէլատէ պիր րէվ-նագ քէսպ իթտիրմիչ օլտուղու կի-պի , գատիճէեէ միւշագիհ օլան քիրրի.քլերի ալթընտա.քի կէօզլէրի տախի եաշարմըշ , վէ սիեահ տան-թէլալը ֆիլէսինտէն տիշարը չըգմըշ օլան վէ պօղազը իւզէրինէ սար-գան սաչլարընըն տաղընըգլըղը ի-սէ , սահթէ Անտնոցիահթանըն ֆէվ-գէլատէ կիւզէլի.ք վէ լէթաճէթի-նի արթըրմագտա պուլունմուշ , վէ մերգումեե , թարիճի զայրի միւմ-քիւն պիր գուվվէյի ճազիպէ քէսպ իթտիրմիչ իտի :

Մէզպուրէնին թէ.քմիլվիճուտի վէ հէյկէթի, աուէթա ինսանը նարը աչգ

ու սէվտա իլէ սիւզան իյլէեէճէք սուրէթտէ օլուպ, եալընըզ պագը-շը, զիհինլէրի մէֆթուն իտէճէք հալտէ իտի։

Օլիվիէ, Գարմէնէ պագտըղընտա, գուվվէյի խաթըրէսի էօնիւնէ, սաֆֆէթ վէ խալիսէթի գալպլէ միւթթասըֆ օլան Տինօրա նամ մահպուպէյի մէլէքսիմաթը կէլէրէք, քէնտի քէնտինէ,

—Տինօրա, պէն սէնի տայիմա սէվէճէյիմ, տէտի։

Պատէհու նազարը տիդդաթընը Գարմէնէ տօղրու չէվիրէրէք, եինէ քէնտի քէնտինէ,

—Ֆագաթ պու տա բէք կիւղէլ տիր, վէ պէնի տիւչարը տէհշէթ իյլէմէքտէ տիր . . , տէեու իլավէ իյլէտի։

ԽԻԹԱՄԸ ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԷԼ

ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ՇԷՕՀՐԷԹՇՈՒԱՐ ՄԻԻԷԼԼԻՖԼԷՐԻՆՏԷՆ

Մ. ԻՔՍԱՎԻԷ ՄՕՆԹԷԲԷՆԻՆ

ԱՍԱՐԸ ՊԷՐԿԻՒԶԻՏԷՍԻՆՏԷՆ ՕԼԱՆ

ՄԱՏՄՈՒԱԶԷԼ

ՏԸ

ՔԷՐՎԷՆ

ԵԱՆԻ

ՁԻՆԿԵԱՆԷ ԳԸԶԸ

ՆԱՄ ՐՕՄԱՆԸՆ

ԻՔԻՆՃԻ ԳԸՍՄԸ

ԹԷՐՃԷՄԷ ԻՅԼԷՄԻՇ ՏԻՐ

Յ. ԹՕԼԱԵԱՆ

ՊԷՇԻՆՃԻ ՃԻԼՏ

Ֆլյ պիր չարեէք Մէճիտիյէ

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԱ, ԳԱԼԱԹԱՏԱ

ՄԱԹՊԱԱՅԻ ՄԱՆԶՈՒՄԷՅԻ ԷՖԷԵԱՐ

— 1879 —

ՄԱՏՄՈՒԱԶԷԼ ՏԸ ՔԷՐՎԷՆ

ՁԻՆԿԵԱՆԷ ԳԸԶԸ

ՆԱՄ ՐՕՄԱՆԸՆ

ԳԸՍՄԸ ՍԱՆԻՍԻ

1

ԵԷՎՄԻ ԻԶՏԻՎԱՃ

Օլիվիէնին իգրար վէ իֆատէսինտէ ապա քիզպ ու խէթա օլմաեբպ, Դարմէնին կիւզէլլիկի, սահիհէն մէրգումա տէհշէթ վիրմէքտէ իտի, վէ էկէր մէզպուրէ օլ գատար կիւզէլ օլմասա իտի, մէրգում տէլիգանլը տախի թապիաթիյլէ օլ գատար տիւչարը էնտիշէ օլմաեաճագ իտի:

Հէր քիմլէր քի, հէման մանէվի պիր սուրէթ քէսպ իթմիշ օլան պիր աշգ ու սէվտաեը հիսս իտէպիլիր, վէ եախօտ հիչ տէյիլ իսէ, անլաեապիլիրլէր իսէ, իշթէ եալընըզ անլէր, մէզքիւր տույզունուն նէզաքէթի ֆէվգէլատէսինի նազարը իթինաեա ալապիլիրլէր, հալ պու քի սայիրլէրի, օլ խուսուսա նազարը իսթիհզա իլէ պագարլար, վէ եախօտ սբհհէթինին իհթիմալտէն օլմասընա ինանամազլար: Լաքին պու շէյլէր պիզէ ֆարզ վէ էլզէմ օլմատըզընտան, պիզ եինէ սէտատա կէլէլիմ.

Ֆիլիբին, էօլմիւշ պիր զաթա վէ անըն էօքսիւզ գըզընա իթմիշ օլտուզու պիր վատը, օղլու Օլիվիէ ֆէսխ իտէմէտիկինտէն, պիչարէ, քէնտի խաեալ վէ թասավվուրլարընը պու ուզուրա ֆէտա իթմէկէ հազըր իտի իսէտէ, եալընըզ իսմինի Անունցիաթաեա եախօտ տահա տօղրուսու Դարմէնէ վիրէճէք իտի, չիւնքի եիւրէկի քէնտիսինին օլմատըզընտան, անը մէզպուրէեէ վիրմէքլիք միւմքին տէյիլ իտի . . . : Մէրգում, բէտէրինին իթմիշ օլտուզու թէահիւտէ րիայէթ վէ հիւրմէթ իթմէք իչին, կէրչի Տինօրանընն տիզլէրինտէ իթտիկի եէմինի նագզ իթմէկէ մուվաֆագաթ իթմէքտէ իտի իսէտէ, պու ճիւմլէ տէյիլ մէսուտ օլմագ, իլլա մէշագգաթ չէքմէք, վէ ֆէտաքեարլըգլարա գաթլանմագ արզուսինտէ իտի:

Հալ պու քի, Օլիվիէ, էն զիեատէ սէպաթ սահիպի օլան ատէմլէրին միւրատը պիլէ, նէ տէրէճէ զայիֆ օլտուզունու, վէ պիլաքս, զաեէթլէ կիւզէլ վէ ճալիպ գատընլարընն ճազիպէլէրի, նէ գատար գուվվէթլի իտուկինի պիլմէզ տէյիլ իտի: Պինապէրին քէնտիսինէ էմնիեէթ իթմէզ, վէ միւսթագպէլի քէմալի տէհշէթ վէ իզթիրապ իլէ կէօրիւպ, վէ «պէյքի պիր կիւն գալպէն պիր սատագաթսըզլըգ իտէրիմտէ, եիւրէկիմի պիզզաթ Տինօրանընն նազարընտա միւթթէհիմ գըլարըմ, վէ իշթէ օլ կիւն մէզպուրէեէ ալչագճա պիր խայինլիք իթմիշ օլուրում», տէր իտի քէնտի քէնտինէ:

Իշթէ պունլարը տիւշիւնիւր իտի Օլիվիէ, ֆագաթ նէ չարէ քի հիչ պիր թէֆէքքիւր, սուրէթի հալի թէպտիլ իտէմէզ օլտուզունտան, միւճէրրէտ պու հալի, թէհլիքէլէրիլէ պիր-

լի քամե գապուլ իթմէք լաղըմ իսի ։

Մէրդում տէլիպանլը իչին , պուն-տան պէօյլէ եալընըզ պիր իւմիտ վէ պիր թարիդի սէլամէթ գալմըշ ի-սի . . . եանի պէլքի , էճնէլի գըզ , Օլիվիէ հադգընտա սալթ գըզգա-ըընտաշլըգ մուհաֆազէթ վէ թէվէճ-ճիւհիւ հիսս իսիպ , Ֆիլիբ լը Վէյ-եան թարաֆընտան միւթէաւիվեր օ-լան ադաբ իզտիհամ նիւէթլէրինին չոճրասընտա էվվել պէ էվվել քէնտիսի արզու-քեշ սմնազ իսի ։

—Ա՜հ , քեռ՛չի էօյլէ օլա , քէն-ափսինի նէ գադար սէվճէ՛յիմ , նէ սէրճէ մուհաֆազէթլէ քէնափսինի գարադաշ օլաճաղըմ , նէ գադար սադ-աէթլէ քէնափսինի սահիպ սէրվէթի գըյաճաղըմ , վէ Ֆրանսանըն էն մնա-մուր գըյմաղարընը արզուլէմէսի ի-չին , էկեր , վարիսաֆընըն թէ՛քմիլի-նի քէնափսինէ վիրմէ՛ք լաղըմ կէլսէ , նէ գադար մէրհուրիէ՛թլէ վիրմէճե-յիմ , ահմէ՛քլիք իսի Օլիվիէ քէնտի քէնափսինէ ։

Տիւնէնսադա ինքիլաբ օլունմաղ-պիր սահիհլի՛ք պիր քի , պաղէն ին-սանըն էօմրիւ իւղէրինէ մուղիր պիր ինըլտըգ տօղաչըր ։ Նասըլ քի , չու սըրադա , Օլիվիէնին վէ Դադմէ-նին իդդիաղ ու սադաէթլէրինին թէէմմիւ գըյմադ իչին , եալընըզ պիր քէլիմէ քեսաֆի իքէն , պու քէլիմէ սէօյլէ-նէմէմէ՛քլիք իսի ։ Զիւնքի Զինկիսանէ Գըզը , ասլա եվվէնմէհերէ՛ք , դիքքա օլունան վարիսաֆը մնէ՛ք իֆթիխար գանդուլ իթմէ՛քլիկէ հաղըր իսի , յաքին նէ չարէ՛ք քի , պէօյլէ պիր հէ-մինէ օլունմաղ ընը ։

Մէրդում տէլիպանլընըն , հալնա քէնտի նիշանլըսընըն մնուամէլէ՛յի պա-րիսէ՛ի իւղէրինէ պինա իթմէկի իս-միտ , չօդ սիւրմէ՛յիդ , պիւսպիւթիւն զայիլ օլաս ։

Ճէզլէ՛ք քի , Դադմէն , Հավըր չէհ-րինէ մուվասըլէթ իսէլի հէնուզ պիր գաչ կիւն օլմուշ իքէն , մէզպուրէ , Ֆիլիբ իլէ վուգուս պուլան ուզուն միւ-լագաթլարըն պիրբիսինտէ , Օլիվիէ հադգընտա ըզհարը մուհաֆազէթ էյ-լէմիկինի , պիր Ֆուրսաթ պուլուպ պէնան իթմի ։

Մէրդում իհթիեաճ իսէ , մէրդու-մէնին Ֆէվգէլաատէ կիւղէլլիկինէ վէ մուամէլաթը մահիրանէսինէ քեսմի-լէն էսիր օլմուշ օլտուղուս հալտէ , սահիհէն պիր սէվինճ իլէ , օղլունա իւիթապէն ,

—Նէ մութլու սանա , սէվիւիւս եվվաըմ , տէտի , չինքի ախնեա-նըն էն կիւղէլ մնէվզուգու սէնի սէվ-միէ՛քտէ պիր ։

Իչթէ Ֆիլիբին պու սէօզիւնտէն սոնրա , Օլիվիէնին հալի եավաշ եա-վաշ թէպտիկ օլմահա պաչլաոը , վէ արթընը հիչ պիր իւմիտի գալմադը-ղընտան , մէրդում , տատէթա պիր չաղընը կէօսթէրմէ՛քտէ պուլունտու , վէ օլ անէ տէկինի Դադմէն հադգըն-տա իպրաղ իլէտիկի պիր տէրճէճ մէճպուրի նէզդ-քէթ , տատէթա ճիլ-վէ՛քտարընը՛ղ հէյեճանի քէսպ իթմի ։ Պունտան մատտա , Օլիվիէ , իչի պիր ան եվվել պիրթիրմէ՛ք ղայրէթինտէ օլուպ , հաթթա , եադգընտա վուգու պուլաճադ օլան ադաբ նիքահ թէ-տարի՛քտընըն իսթիճալի իչին , լա-ղըմ կելչէն էմրի վէրտի ։ Մէրդումունն չու հալինէ պադըշահղընտա , նասրը աչդ ու սէվտա իլէ եանմադտա օ-տուղու միւսահապա օլունուր իսի ի-սէ տէ , հայֆ՛ա՛քի պիչարէ տէվլադան-լը հադգըդաթը հալտէ պէտապաթի վէ սէֆիլ իսի ։ Նէրչի կէօղլէրի բար-լամադտա , լա՛քին պու բարլադըգ , սրթմա իլէթինէ միւսահէ՛քա օլունա-ըըն կէօղլէրինտէ կէօրիւչէն բարլադ-ըգը միւշահիդ իսի , վէ վուգտա տուտադըլարընտա պիր թէպէսսիմ

ալեամէթի միւշահէտէ օլունմագտա , ֆագաթ գալպինի իսթիկա իտէն չէյ , մուհիւք պիր ուահզունկեէթ իտի :

Էհհասըլ , ագտոք իղտիվաճ ըէսմինին իճրասընա պիր կիւն գալտը , վէ մուգավէլէնին սուրէթի , սատէթի վէճճ իւզրէ քէմալի ԹանԹանա իլէ գրսաթ օլունտու : Մէզքիւր մուգավէլէ մուճճիպինճէ , տան ժօզէ Րօվէրճունն քէրիմէսինէ իւքի միլէճանան իպարէթ պիր վարիտաթ Թախախ իտիլմիշ իտի : Օլիվիէ , պու էվրագը , մէսրուր պիր հէյեէթէլէ իտգա իԹոտիքտէն ոճնրա , քէնտի տայիրէսինէ չըգըպ , պիր խայլի վագըթ տէրունինտէ գարա նըպ գալտը : Պու մահէլլատէ մէրգումտ տէլիգանլըընէն , եւուպիւնիւն հալի պիւսպիւԹիւն տէյիշիյէրէ , միւքէտտէր պիր սօղուննուզ Հանագլարընը իհաթա իԹոտի , վէ հընչգըրա րագ ագլամահտա պաշլատը : Պու չիտտէթլի նէօպէթ պիր սատաթ գատար իմմիտատա իտիպ , պատէհու պիր ազ քէսալի սիւքիւնէթի իտինճէ , Օլիվիէ Եագըխանէսի էճնիւնտէ օթուրարագ , տիԹրեր պիր էլ իլէ չու ալԹիտէքի սաթքըլարը Եաղտը .

«Ագիզ վէ զանէթի սէվկիւլիւմ Տինօրա ,

«Սագըն պէնի Թայնիպ իթմէ , պատնա լանէթի օգուտմա , վէ ածը պէնի , չինքի տիւնեատտա պէնտէն տահա զիեատէ պէտպահէթ վէ սէֆիլ ատէմ Եօգ տուր : Շու էճնատէ պէնիմ եիւրէկիմ բարէ բարչա իտիլմիշ , վէ ագլըմ տահի զայ օլմուշ տուր : Հէյ վահ , ուզուրսուզ պիր Թալէ , պէնի սէնտէն , Եանի , իւմիտ վէ հաեահըմտան վազ կէչմէքլիկէ մէճպուր գըլմագտա տըր :

«Սէն , պէնի պէքլէմէքլիկէ եէմին իթմիշ իտին , ֆագաթ Տինօրա , արԹըգ պէնի պէքլէմէ , զիրա , պիր միւճիզէ օլմալը տըր քի , եինէ անէնին Եանընտա ալտէթ իտէպիլէ յիմ :

«Հէյ վահ , պիզի պիրԹակըիմիզէ րագաթ իտէն քէլամը , եինէ սիզէ իեատէ իթմէքլիկէ մէճպուրսում , չինքի , պէ յինիմիզտէ նէվինի Նագզ իթմէքլիկիմ լազըմ տըր : Սիզ հիւրը սիւնիւզ , վէ պու հալտէ մուԹլու օլունուզ : ԻչԹէ պու տուր պէնիմ պիր Թանէճիք վէ էչէտտի արզում , վէ պու տուր պունտան պէօյլէ ձէնտալը Հագգտան նիեազ ու իսթիրհամ էյլէնէճէկիմ լուԹֆ ու ինաեէթ : Ունընթ օլ պէտպահէթ վէ սէֆիլ քիմսէյի քի , սէնի տալա ունուԹմահտաճադ տըր , սէվմէ օլ մահլուգու քի , սէնի տայիմա սէվէճէք տիր :

«Ալլահա բամարլատըգ , Տինօրա . . . Ալլահա բամարլատըգ , պէնիմ սէվկիւլիւմ . . . :

«Ա՛հ , սէնին տիզլէրին էօնիւնտէ պուլունուբքէն , ուզուն պիր մուհապպէթ վէ սատաէթ մէմուլ իթմիյիմ հալտէ , չիմնի , չու Ալլահա բամարլատըգ քէլամընը իրատ իթմէք , նէ գատար աճը վէ սէրթ իտիշ . . . :

«Լաքին նէ չարէքի , պախթը սիհահմ տալա պօղուլմազ պիր տուրէթտէ օլտուղունտան , Ալլահա բամարլատըգ քէլամը մուգիրրինի Թէքրարլամագ լազըմ տըր . . . պու քէլամը եաղարքէն , էօլմէյի Թէրճիհ իտէր իտիմ , ֆագաթ հայֆաքի Հագգ Թէալա հազրէԹլէրի պու սըրատա տահի պիլա մէրհամէթի տավրանագրադ , պէնի հէնուզ եաշամագլըզա հիւքմ իլէմէքտէ տիր . . . : »

Օլիվիէ , իչտու մուխԹասար մէքԹուպու պիր մահֆազա տէրունինէ գօեուպ , գալպինին եաս ու մահԹէմինէ պիր ալէամէթի օլմագ իւզրէ , սիեահ պիր միհր իլէ Թէմհիր իթտի , վէ պատէհու մէքԹուպուն իւզերինէ չու քէլիմէլէրի եաղտը .

Սէն-Նազէրի հաղորդավէճ
Տիւբո ու Փէրվէնի
Պըլանները

Մուսխասարէն մէրգումմ սէլիգան-լը քէնտի քէնտինէ , «Մ՚ուէթլու մէ-թոտ , սէն , պէնիմ պիր տախի կէօր-մէք իչ պալընէ նապիլ օլամանաճաղըմ» սէվկիւլիւմինն նանընա կիտէճէքսին» տէմի , վէ կիւնա մէքթուպուն մահ-ֆազասընը պուս խթամկինտէ , պու պուսէ , Տինօրանըն քիւչիւք էլլէրի-նէ ինխիպալ խաէ պիրէճէք պիր կիսի , մէգքիւր մահֆազայը պուս խթամ . վէ «Մ՚ուէթլու մէքթուպ» քէլիմէլէրինի պիր տախի թէքրարլասը : Պատէհու սօգաղա չըգըպ , մէգքիւր մէքթու-պու բօւխանէյէ պըրագաը :

Օլիվիէ , էվէ տէօնէր-քէն , պիհնին-տէն , «Դուբոյան քէսիլսի , վէ պէ-նիմ տէ սրթըգ կէչմիշ պէման իլէ տասա վէ հիչ պիր ալեագամ գալմա-տը . խոռի պուռնատն պէօյլէ , նիւպիմ հիւրճճ վէ կէօղլերիմ բարլագ տուրթ-տէ , միւսթագպէլին գամբըլկահ-նէ կիթմէ-քըսկիմ՝ լաղըմ տը» տիմէք-տէ խոռ , վէ ոճնըա տախի միւքէա-տէր պիր թէպէտսիւմ իլէ տիթուէ-քի քէլամլերի իլավէ էյլէտի . «Էօյլէ պիր գամբըլկահ քի , պաշդալարը արղու խտերլեր , չիւնքի պու գամբըլկահ պէնի , կէնճ վէ տիլբեր պիր գատընըն գօլլարը-նէ չինէ տիթուգատա տը-ը : Խոռի , հիչ տէյիլ խտ , պու պիչարէ գա-տընա մէրհամէթէն , կէօղ նաշլարը-մը կիղէմէ-քսկիմ՝ , վէ մէտտա կէօ-բիւնմէ-քսկիմ՝ լաղըմ տը . . . : »

* * *

Կիճէ կէչմիշ վէ ատպահ օլմուշ խ-ատ : Ագտը նիքահ զիյնէթի խտ , էօյլէ վաղթը , Հավրը շէհրինին էն պաշ քիւլհէնիտէ նատիր իւչ էմնալ պիր թանթանա իլէ իճրա դէյընա-ճագ խոռ :

Փիլիբ լը Վէյանընէն , պիհապ-դէն զանէթի միւմէտպէր տէեու թանըլմըշ օլտուղու շէհրի մէգքիւր էհալիսի մի-հանընատա , Օլիվիէնին իզահվաճը բէգ պիւյիւք էհէմմիյէթի քէսպ խթմիշ , վէ ատհիհէն մէսրուրիէթի ումու-միէյի մուճիպ օլմուշ խոռ : Զիւնքի էհալիյի մէրգումէ , Փիլիբին օղլու-նուն տօղտուղունու վէ պիւհիւտու-կիւնիւ կէօրմիշ օլտուպ , նիչէ իհթի-նարլար մէրգումու գուճադաղտըգ-լարընը տէրիսաթը իլլէտի-քյէրի կի-պի , քեաֆֆէյի տէլիգանըլտար մէր-գումուն տօսթու օլմուշլար , վէ պիլ ճիւմլէ ֆագըրլար տախի մէրգում՝ թարաֆընատն ատարը թէպիհէթէ թալթիֆ իտիմիշլեր խոռ : Պունատն մատտա , Օլիվիէ , բէտէրինին ճէհիմ՝ վարիսաթընըն պիր թանէճիք վարի-սի խոռ :

Էշհասըլ , հիչ քիմսէ Լօդ խոռ քի , Փիլիբ լը Վէյանն իլէ Ժօզէ Լօվէրօ-նուն ինկիսիկէրլերի հադրընատա միթ-թաոըթ օլտուգլարը , վէ տէյայիսի իլէ իտպաթ իլլէտիքյէրի հիւանի մու-հաթապէթի վէ տատագաթը ֆեվգե-լատէյի պիլմէյինն : Պինաէն ալէյհ , հէր քէսին էֆքատրընճա , Օլիվիէնին վէ էօքսիզ դէղընն վուգու պուլա-ճաղ օլան ադ-սը նիքահլարը , Փը-րանօզ իլէ Իսպանիալընն պօզուլ-մուղ մու-հաթապէթլերինին պիր մի-քտաֆաթը առա օլունմադատա , վէ իքի բէտէրլերին կիւզել տօսթլուգ-լարընա լաբըդը վէճհ իւղրէ խթամ՝ վիրմէքտաէ խոռ :

Խաղատան պաղըլարը , Օլիվիէնին նիչանլըսընը կէօրմիշ օլտուդլարըն-տան , մէղլուրէնին ֆէվգէլատէ հիւան-ու լաթաֆէթին հադրընատա քէմալի թէհայնէուրլէ պահս խթմէքտաէ խոռ-լէր , վէ պու հալտէ , ումումինն մէ-րագը բէք պիհատէ թահրիք օլուն-մուշ օլուպ , հիչ շիւպհէ եօգ խոռ քի , տէրունինտէ բէտմի պիչինէթի վէ այն

իճրա օլունաճադ օլան քիլիսե , մեզ-պուրե գըզը պիղղաթ կէօրիւպ , մու-հաքեմէ իթմէք արղուսունտա պու-լունան էհալի իչին ղայէթլե տար կէ-լէճէք խոի ։

Պունլարտան դաթինաղար , եէրլի չահըլլեր , եիւքսէք չիներլեր դալէմէ ալմադտա , վէ էնտաֆլար տախի պու-քէթլեր վէ իլթիֆաթնամէլեր հազըր-լամադտա օլտուգլարընտան , հեր թարաֆտա մուամէլաթ թաթիլ օլուն-մուշ , վէ չէքեր , բամուգ վէ մաղը բիտայսաը տախի օլ կիւնիւ բէք տուր-կուն պիր հալէ կէլմիշ խոի ։

Տօն ծօղէնին գըզը , ադտը նիքահ պիւնէթի իչին , եաս ու մաթեմ էլ-պիսէլերինի չըդարտաճադ խոի ։ Մէզ-պուրէնին կիյինէճէկի տիւեիւն էս-վապը հազդընտա , Հավրը չէհրինին դաաքնարը պէ յինինէ տէվլերան խ-աէն չայեալարա նէզարէն , ֆիսթա-նը իչի գաթ պէնազ օլաճադ օ-լուպ , հեր թարաֆը տախի եիւշ էլ-լի պին լիրա գըյմէթինտէ պուլունան տանթէլալը կարնիթիւրլեր իլէ թէշ-ելին խոիլմիշ , վէ իւպերինէ եէր եէր , ծն իւչինճի գրալ Լուի թարաֆքեն-տան Ամսթրտամքեն խանէտանընտան տմքը օլտուղու զէվճէսի Անտալա , ոչ միւշարլէ յհա թարաֆքընտան տա-խի տիւ-ք տը Պիւ-քքէնկայմա վէրիլմիշ օլան ֆիսթան մնշալարընտան տահա պիճաաէ կիւզել էլմաս մնշալար տօ-դուլմուշ , վէ պունլար իլէ ֆիսթանքեն էթէ-քլերի եէրտէն գալտրըլմըշ օլա-ճադ խոի ։ Պօղազընա տախի լինճի-տէն պիր կէրտանլըդ , վէ նազի-ք պի-լէքլերինէ խե , զահէթ նատիր իւլ էմմալ պիլէղի-քլեր թաալիպ գըլընա-ճադ , վէլհասըլ , բօրթուգալ աղա-ճը չիչէ-քլերինտէն եարըլաճադ օլան թաճը մէզպուրէնին պաչընտա թուրթ-տուրաճադ էլմաս թօբըլարտան հեր պիրի , Բարիսին էն մէչհուր ճեվա-հիրճիսի օլան Պէօհմերին մաղազա-քընտա , եիկիրմի պէշ պին լիրաեա մալ օլմուշ օլաճադ խոի ։ Խիւլասա , խոիլէն բիվահաթը մէզքիւրէնէ պա-գըյըը խե , քհաֆֆէ-լի տանթէլա-լարըն վէ ճեվահիրլերին գըյմէթի , պաթը եիւշ պին լիրաեր թէճավուզ խոիպ , պու տախի , տօն ծօղէնին գըզընա պա մուգավիլե ճիհէզ օլան իչի միլեօնա իլավէ գըյընաճադ խոի ։

Նասըլ քի կէօրիւմէքտէ տիր, Փի-լիը լը Վէյեան պու խատատտա բէք ճեօմէրտաճէ տավրանմադտա խոի ։

Պիպ կէլելիմ Գարմէնին օտասընա ։

Սաաթ , սապահըն տօգուզունու չալմըշ խոի ։ Սապըգ Զինկեանէ գը-զը , պիր թուալէթի այնասը գարշը-սընտա օթուրմուշ օլուպ , օտասընըն խըզմէճէխի օլան իչի նէֆեր գա-տընար վասըթասը յլա , սայլարընը իչինէ թագսիմ իթտիրիպ , էօրտիւր-մէ քտէ իտի, չինքի մէզգումէ , կէօզ-լերի գամաչարըը սուրէթտէ օլան սայլարը հագդընտա պիհադդըն մաղ-ղուր օլտուղու հալտէ , մծտա թաալիր օլունան գավանիչնի ճէպրիեէ վէ ա-պէսիեէնէ մուվաֆագաթ իթմէք իչղ-րէ , գաաիֆէ րէնկինէ չալար օլ կիւ-զել սայլարընը պիր եըղըն քոռրա ալթընտա սէթր իթմէք խաթէմէզ ի-տի ։ Պէեազ իսէք-քըլի կէնիշ պիր ֆիս-թան , տախ պիր չերիթ իլէ պէլին-տէն պաղլանմըշ օլտուղու հալտէ , պունուն տիւրիւմլերինտէն , մէզպու-րէնին դուսուլտուզ պիր վիճուտտու պուլունտուղու անլաչըլմագտա խոի ։

Տիւեիւն էսկապը , օտանըն օրթա-սընտա , եալտըզլը պիր գօլթուգ սան-տալիէսի իւզերինտէ մէվզու օլուպ , Գարմէն , մէզքիւր էլպիսէ չի էն սօն տագըգտտա , եանի գաեըն բէտէ-րինին տալթանաթ պրատասընտա բա-քիպ օլաճադը էնտատէ կիյինէճէ-ք խոի ։

Պու արալըգ Զինկեանէ գըզընըն ֆիքրի մէշղուլ զանն օլունուպ, կերչի կէօզլէրի, գարշըսընտա եըղըլմըշ օլան ինճիլէր վէ էլմասլար իւզէրինէ աթֆ օլունմուշ իտի խոէտէ, պու ճիւմլէ մէզպուրէ անլէրի կէօրմէմէքտէ իտի։

Իշթէ թամ պու բաստէտէ, Գարմէնին ֆիքրի, Հավրը շէհրինտէն վէ հազըրլանմագտա օլան վուգուաթը ազիմէտէն ուզագլանմըշ օլուպ, ագտէմճէ կէչիրմիշ օլտուղու գըսսա, ֆագաթ վէգահյի քէսիրէ իլէ մէմլու օլան էօմրիւնիւն քեաֆֆէյի խաթըրէլէրինի, վէ Մատրիտ, Կրընատ, վէ Սէվիլ մէյտանլարընտա վէ գահվէխանէլէրինտէ իմրար իյլէտիկի չինկեանէլէրէ մախսուս վէ սէֆիլ էօմրիւնիւ, վէ տար աղաճընտան սագընմագլըղը ֆէվգէլատէ արզու իտէն պիրատէրի իլէ պիրլիքտէ աճէլէթէն վուգու պուլան վէ սէպէպլէրի մալիւմիւմիւզ օլան ֆիրարընը, Հավանա շէհրինէ մուվասըլէթինի, վէ պիր գաչ բարա պագշիշ ալմագ իչին, շէհրի մէզքիւրտէ իճրա իթտիկի բագալարը վէ գազանըլան բարալարընը Մօրալէս թարաֆընտան զապթ իտիլտիկինի, Թանքրէտի վէ Քիրինօեու, ագտը իզտիվաճընը, սէֆինէեէ պինտիկինի, Մօրալէսին բէնկի սօլմուշ օլարագ, կէլիպ տուլ գալտըղընը քէնտիսինէ խապէր վիրտիկինի, վէլհասըլ տէնիզ եօլճուլուղունու, գազազէտէ օլտուգլարընը, Անունցիաթանըն վուգույի վէֆաթընը, վէ իքմալի եագլաշմըշ վէ մուվաֆֆագըյեէթինէ հիչ պիր մանի գալմամըշ օլան շու ալչագ գօմէտեանըն քիւսթախ բլանընը մէվգըի իճրաեէ գօյմաեա պաշլատըղընը, կէօզիւ էօնիւնէ կէթիրմէքտէ իտի։

—Իմտի, տիմէքտէ իտի Գարմէն քէնտի քէնտինէ, իշթէ պէնիմ էն քիւսթախճա իւմիտլէրիմ իճրա օլունտուլար, վէ հաթթա մէմուլիմին տէրէճէսինի պիլէ թէճավուզ իյլէտիլէր։ Պինապէրին պիր գաչ սաաթտան պէն տէ զէնկին օլաճաղըմ, վէ հազըրտա իքի միլեօն, վէ կէլէճէքտէ իսէ, ֆէվգէլատէ պիր վարիտաթ սահիպի օլաճաղըմ։ Պէօյլէ պիր վարիտաթա պիր քէրրէ մալիք օլուր իսէմ, արթըգ նէ՞յէ միւրատ իթսէմ, մուվաֆֆագ օլամամ. զէվճիմ, բէնչէլէրիմին իչինտէ պուլունտուգճա, պէնիմ հըրսը շան ու թամաըմըն միւթի պիր ալէաթը օլաճագ տըր, զիրա, պէն օլ գատար կիւզէլիմ քի, պէնի սէվմէմէք օլմազ, վէ օլ գատար մահիրիմ քի, պէնի սէվէն ատէմին իւզէրինէ նուֆուզ իշլէթէմէմէքլիկիմ միւմքին օլամազ։»

Պատէհու մէրգումէ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա, շէօյլէ իլավէ իթտի. «Լաքին պու շէյլէրին քեաֆֆէսի տախի սահի՞հ մի տիր, միւմքի՞ւն մի՞ւ տիւր, սագըն պիրտէն պիրէ մահվ վէ նապէտիտ օլաճագ, վէ պէնի, իւմիտլէրիմին թա թէբէսինտէն միւքէտտէր վէ սօուգ պիր սահիհլիք կիրտապընա տիւշիւրէճէք օլան զարիպ պիր խաեալէ ալէաթ վէ օեունճագ օլմա՞եըմ։»

Գարմէն, պուլունտուղու հալին պիր բիւեա օլմատըղընա գանաաթը թամմէ հասըլ իթմէք իւզրէ, թուալէթի իչին հազըր իտիլմիշ օլան միւճէվհէրաթը, ինճիլէրի վէ էլմասլարը պիզզաթ մուայեէնէ վէ թահգըգ իթտի, վէ թամ պու էսնատէ եավաշճա դաբուսու չալընտըղընտան, մէզպուրէ տիթրէտի, վէ օտասընըն խըզմէթճի գատընլարընտան պիրիսինէ խիթապէն,

—Կիթ, վէ անլա պագալըմ, նէ՞ խոթէեօրլար, վէ հէր նէ տախի օլսա, շու արալըգ քիմսէյի գապուլ իտէ-

մեզ հալտէ օլտուղումու պիլտիր, տէտի :

Խըզմէթճի գատըն մուճիպինճէ տիշարը չըգըպ, պիր ազ սօնրա ավտէթ իթտի :

—Նէ խապէր, տէեու սիւալ իյլէտի Գարմէն :

—Մատմուազէլ, տէտի խըզմէթճի գատըն, Մ. Ֆիլիբին միւսինն օտա խըզմէթքեարը Զէֆիր Գօգէն, պիր ատէմ կէլիպ, սիզի կէօրմէք վէ սիզին իլէ դօնուշմագ արզուլէտիկինի պիլտիրտի :

—Պիր ատէմ մի . . . քիմ տիր աճապա :

—Էֆէնտիմ, ըէվիշի հալինտէն սէֆիլ վէ ատէթա տիլէնճի օլտուղու անլաշըլան պիր ատէմ : Շիւպհէսիզ սիզտէն սատագա նիեազ իթմէկէ կէլմիշ տիր :

—Քէնտիսինի գապուլ իտէմէեէ-ճէկիմի սէօյլէտին մի :

—Էվվէթ, մատմուազէլ :

—Բէք իյի :

Պիր դաչ տագըդա կէչտիքտէն սօնրա, դաբու պէ թէքրար չալընտը : Գարմէն, սապըրսըզլըգ ալէամէթի կէօսթէրտի, վէ իքինճի տէֆա օլարագ, խըզմէթճի գատըն տիշարը չըգըպ, պիր ազ սօնրա, ավտէթ իյլէտիկինտէ, Գարմէն,

—Էյ, նէ խապէր, տէեու սիւալ իթտի :

—Մատմուազէլ, Զէֆիր Գօգէն ենէ կէլիպ, պիր ազ էվվէլ պէեան իթտիկիմ ատէմին, սիզի կէօրմէք-սիզին կիթմէք իսթէմէտիկինի պէեան իյլէտի :

Գարմէնին, պու սէօզլէր իւզէրինէ դաշլարը չաթըլարագ,

—Նէ տիմէք, կիթմէք իսթէմէեօ՞ր մու, տիլէնճի տէյիլ մի տիր, էլինէ պիրազ սատագա վէրիպ, տէֆ իթսինլէր, տէտի :

—Մատմուազէլ, Զէֆիր Գօգէն տախի պունու տիւշիւնմիւշ ամմա, իճրասընա ճէսարէթ իտէմէմիշ :

—Նիչին :

—Չիւնքի կէլէն ատէմ, քէնտիսինին Հավանատան կէլտիկինի, վէ սիզի թանըտըղընը պէեան իթմիշ :

Գարմէն, պու սօն սէօզլէրի իշիտիր իշիթմէզ, զանն իտէրսին քի եիւրէկի վուրմազ օլտու, վէ էօլիւմէ միւշապիհ պիր սօվուգլուգ տամարլարընը իսթիլա իթտի : Շէօյլէքի զիհնինտէ, սայիգա միսիլլու պիր սիւրաթլէ, «տիմէք պու ատէմ Անունցիաթաեը թանըեօր, վէ պու հալտէ հէր շէյ պիթմիշ տիր, վէ պէն զայպ օլմուշում» միւլահազասը հասըլ օլտու :

Ֆագաթ, Գարմէն գավի իւլ պիւնեէ օլտուղունտան, մէզպուրէնին չէլիք միսիլլու էյիլմէսի, պիրտէն պիրէ տօզրուլմասը իչին իտի, նասըլ քի իլք միւլահազասընտան սօնրա, «մատամ քի սէֆիլ վէ ֆագըիր իմիշ, պու հալտէ պիր մըգտար ագչէ վիրէրէք, մէրգումու սիւքիւթէ մէճպուր իտէպիլիրիմ» տէեու միւլահազա իթտի :

—Մատմուազէլ, էմրինիզ նէ տիր, տէեու սիւալ իթտի խըզմէթճի գատըն :

—Սէօյլէյին օ կէլէն ատէմ իչէրի կիրսին, վէ սիզ իքինիզ տախի տիշարը չըգըն :

2

ԹԱՆԸԼՄԱԳԼԸԳ

Գարմէն, գարշըսընտա օթուրմագտա օլտուղու թուալէթ այնասընըն էօնիւնտէն գալգտը, վէ կէլէն էճնէպի, պազը մուխաթարալը ահվալ վէ վէգախյի մէյտանա չըգարըր տէ-

եու գօրգմագտա օլտուզունտան, պիրտէն պիրէ մէրգումա կէօրիւնիւպ թանըլմամագ իւզրէ, բէնչիրէլէրտէն պիրինէ տօղրու ուզանտը, վէ աթէշ կիպի եանմագտա օլան անլընը բէնչիրէնին սօուգ ճամընա տաեատը: Չիւնքի մէզպուրէ, իքի խըզմէթճի գատընլարըն էօնիւնտէ, մէրգում էճնէպինին պիր թէհայեիւր վէ թէաճճիւպ ֆիղանը նիտա իտէրէք, քէնտիսինին աեարընը աշիքեարէ չըգարմասընը, եախօտ հագգընտա շիւպհէեէ մահէլլ վիրմէսինի իսթէմէզ իտի:

Հալ պէօյլէ իքէն, գաբու աչըլըպ, մէճհուլ իւլ ահվալ քիմսէ իչէրի կիրտի, վէ գաբու մէրգումուն արգասընտան գաբանտը, վէ խըզմէթճի գատընլար, ալտըգլարը էմր մուճիպինճէ, իչ օտաեա չէքիլտիլէր:

Պու եէնի կէլէն ատէմ, ուզուն պօյլու, վէ պիր ազ շիւպհէլի մագուլէսինտէն, վէ ղայէթլէ ղայիֆ վիճուտ պիր քիմսէ օլուպ, կիյինտիկի էլպիսէ իսէ, պիր թագըմ էսկի պիւսկիւ բաչավրալարտան միւրէթթէպ էմսալի նամէսպուգ պիր հէյեէթի մէճմուա իտի:

Պու ատէմ, գաբունուն էշիյի իւզէրինտէ տուրուպ, սըրթընը չէվիրմիշ օլան գատընը սէլամլատը: Պատէհու իւչ ատըմ տահա իլէրլէեէրէք, քէմալի թէվազու իլէ եէնիտէն սէլամլատը, վէ պուրնունտան, չաթլագ պիր սէս իլէ,

—Մատմուազէլ, տէտի, պիր վագըթ սէյեահաթընըզըն ըէֆիգի օլուպ, հալ պու քի շիմտի ատէմլէրին էն զիեատէ պէտպախթը պուլունան պիր ատէմի, շու սէֆիլ հալինտէ թանըմագլըզը ըէտտ իթմէեէճէկինիզի մէմուլ իթմէքլիկէ իճթիսար իյլէրիմ:

Գարմէն պու սէսի իշիթտիկի կիպի տիթրէտի, վէ եիւզիւնտէ միւշահէտէ օլունան մահզունիյեէթ նակեահ մահվ օլտու, վէ կէօզլէրինտէ պիր բարլագլըգ հուսուլէ կէլէրէք,

—Սագըն, թէաճճիւպ վէ հէեէճանընտան նաշի եիւքսէք պիր սէս չըգարմաեասըն, տէեու պէեան իթտի եավաշ վէ սիւրաթլը պիր սէտա իլէ հէր վագըթքի սէսինի միւմքին մէրթէպէ կիզլէմէեէ չալըշարագ, սագըն տէեօրում, չիւնքի սօնրա իքիմիզ տէ ղայպ օլուրուզ:

Գարմէն, պու լագըրտըլարը տէտիքտէն սօնրա, եիւզիւնիւ օլ պիր թարաֆա չէվիրտի: Էսկի պիւսկիւ կիյինմիշ օլան ատէմ պիրտէն պիրէ թէբրէնտի, վէ իքի էլլէրինի գուպպէյի սէմավիէյէ տօղրու գալտըրտըզը կիպի, ազզը վէ կէօզլէրի տախի ատէթտէն զիեատէ աչըլտը, վէ պուրնունուն ալթընտան,

—Գըզգարընտաշըմ ըմըշ, տէեու մըրըլտանտը:

—Սո՛ւս օլ, սո՛ւս օլ, պէնիմ պիչարէ Մօրալէսիմ, տէտի կէնճ գատըն, մէրգումա տօղրու եագլաշըպ, էլինի տախի ազզընա տօղրու ուզատարագ:

—Գա՛րմէն, տէվամ իթտի Իսբանեալը, կէօզլէրիմէ աճապա ինանապիլի՞րմիյիմ . . . Գա՛րմէն, միւմքի՞ւն միւ տիւր քի, գարշըմտա պուլունան մախլուգ սէն օլասըն:

—Ալլահ աշգընա օլսուն, պու իսմի անմա:

—Նէ՞ իչին:

—Չիւնքի սէնին պիլտիկին Գարմէն պու տիւնեատա տէյիլ տիր:

—Նէ՞ տիմէք, Գարմէն պու տիւնեատա եօ՞գ մու տուր:

—Էվվէթ:

—Աճա՛յիպ, պու տէտիկին նա՞սըլ օլապիլիր, մատամ քի շու էսնատէ պէն սէնի կէօրիւեօրում, սէնինլէ

գօնուշուեօրում, վէ սէնին էլինի քէն-
տի էլիմ իչինտէ թութուեօրում :

—Էօյլէ իսէ, պէնի տինլէ Մօրա-
լէս, սէն պէնի էօլմիւշ տէյի զանն
իտիեօրտուն, էօյլէ տէյիլ մի :

—Էվվէթ, էօյլէ զանն իտիեօր-
տում, վէ Ալլահ շահիտ օլսունքի, պու
խուսուստա բէք չօգ կէօզ եաշը
տէօքտիւմ :

—Գը՛յմէթլի գարընտաշ . . . տօղ-
րուսու սէնտէն պէօյլէ պիր շէյ մէ-
մուլ իթմէզ իտիմ, տէտի Գարմէն
իսթիհզա թարզըյլա, վէ սօնրա շէօյ-
լէ իլավէ իթտի.

—Իմտի, կէօզ եաշլարընը թէհի
եէրտէ տէօքմիւշ օլտուղունա թէէս-
սիւֆ իթմէ, զիրա Գարմէն սահիհէն
էօլմիւշ տիւր, Մօրալէս, վէ սէնին
պունտան պէօյլէ դըզ գարընտաշըն
եօգ տուր :

—Էյ, սէն պէնիմ դըզ գարընտա-
շըմ տէյիլ իսէն, եա քիմ սին :

—Պագսանա պիր քէրրէ շու էլպի-
սէմէ :

Գարմէն պու լագըրտըլարը իտէր-
քէն, պիր գօլթուգլու սանտալեէ իւ-
զէրինտէ պուլունան պէեազ ֆիսթա-
նընը կէօսթէրմէքտէ իտի :

—Կէօսթէրտիկին էլպիսէ, կէլին
էլպիսէսի՞ մի տիր :

—Էվվէթ :

—Պունունլա նէ՞ տիմէք իսթէեօր-
սուն :

—Շունու տիմէք իսթէեօրում քի,
պէն շիմտի Անունցիաթա Բօվէրօեում,
վէ պիր սաաթտան, օն պէշ միլեօն
վարիտաթըն պիր թանէճիք վարիսի
օլան Օլիվիէ լը Վէյեան իլէ էվլէնէ-
ճէյիմ :

Մօրալէս ֆէվգէլատէ սէվինճ իլէ,

—Սէ՞ն մի, Գարմէն, սէ՞ն մի դըզ
գարընտաշ, տէեու բէբէլէտի :

—Սանա թէքրար սէօյլէրիմ քի,
սէնին դըզ գարտաշըն էօլմիւշ տիւր,
վէ Գարմէնին պու տիւնեատա էսէրի
գալմամըշ տըր : Ֆագաթ իլավէթէն
տէրիմ քի, Անունցիաթա անըն եէ-
րինէ կէչէճէք տիր :

—Անլաեօրում . . . տէտի Մօրա-
լէս, էլլէրինի օվուշտուրարագ, վէ րէ-
ճա իտէրիմ տօն Ժօզէ Բօվէրօնուն
գըզընա քի, պէնիմ խալիսանէ թէպ-
րիքլէրիմի գապուլ իյլէսին :

—Նա՞սըլ, Մօրալէս, օյնատըղըմ,
շու օեուն, էյի տէյի՞լ մի :

—Օնա շիւպհէ՞ մի վար տըր, վէ
օն պէշ միլեօնլուգ պիր օեունտա պիր
մըգտար շէյ գազանմագ, հիչ ֆէնա
օլ՛ուր մու, ֆագաթ շու իշ հագգընտա
պանա պիր ազ իյզահաթ վէր :

—Իյզահաթ նէ՞ լազըմ, իշ մէյ-
տանտա տուրուեօր, շէօյլէքի Անուն-
ցիաթա, Օլիվիէ լը Վէյեան իլէ էվ-
լէնէճէք օլտուղունտան, վէ եալընըզ
մէզպուրէ, Մարսուէն սէֆինէսինին
գազասընտան միւճիզէ սուրէթիյլէ
գուրթուլմուշ իտուկինտէն, շիմտի
տէ նիշանլըսընըն զէվճէսի օլմագտա
տըր : Իշթէ թէքմիլ իյզահաթ պուն-
տան իպարէթ տիր :

—Հագգըն վար տըր :

—Էյ սէ՞ն նէ եաբաբն, Մօրալէս :

—Նասըլ քի կէօրիւեօրսուն, պէն տէ
գուրթուլտում, զանն իտէրիմ քի սէն-
տէ պէնի էօլմիւշ զանն իտիեօրտուն :

—Էվվէթ :

—Պէնիմ իչին էլպէթթէ կէօզ եա-
շը տէօքմիւշիւն տիւր :

—Պիր՝ ազ :

—Իշթէ տօղրու պիր սէօզ, ֆա-
գաթ պէն պու պապտէ, սանա ճան
ու կէօնլիւմտէն աֆվ իտէրիմ, չիւն-
քի տիւշիւնէճէք օլ գատար խու-
սուսլարըն պուլունմուշ տուր քի, զէ-
վալլը Մօրալէսի խաթրընա կէթիր-
մէքլիկէ վագթըն պիլէ օլմամըշ տըր :
Անճագ շիմտի սէն պանա նէ՞ եաբա-
ճագսըն :

—Օրասընը պէն տէ պիլմէմ, վէ լաքին պիր գաչ կիւնէ գատար պիր եօլ պուլուպ, սէնի պու էվէ կէթիրթտիրիրիմ:

—Պուրատա սարֆ օլունան քեաֆֆէյի միլեօնլարա, չալըշ քի պէնի քէհեա թային իթտիրէսին. իշթէ պու մէմուրիյեէթ պանա բէք միւնասիպ տիր:

—Օնա նէ շիւպհէ. ֆագաթ պէն սէնի տար աղաճընա չըգարթմագլըղը տախի ասլա արզու իթմէմ: Սէն միւսթէրիհ օլ, պէն սանա, խըզմէթի ազ, միւքեաֆաթը չօդ պիր մէմուրիյեէթ թայեին իտէճէյիմ:

—Պէնիմ սանա էմնիյեէթիմ վար տըր. պախուսուս հէր շէյտէն մահրում օլտուղում պիր վագըթտա, օ եօլտա պիր իշէ զիեատէսիյլէ իհթիեաճըմ պուլունմագտա տըր:

—Լաքին ագչէնի նէ եաբտըն:

—Ա՛հ, դալպիմին եարէլէրինի եինէ աչտըրտըն... իշթա սանա, գըսսա ֆագաթ շայեանը թէէսսիւֆ օլան հիքեաեէմի նագլ իտէյիմ: Բաքիպ օլտուղումուզ կէմինին դաղաեա ուղրատըղը կիճէ, քէնտիմի տէնիզէ աթտըղըմտա, պիր բիլիճ գաֆէսինէ պաղլը իտիմ: Մէզքիւր գաֆէս տէրունինտէ քիւչիւք պիր ֆըչը օլուպ, պունուն իչինտէ տախի խազինէմ մէվճուտ իտի: Բէվիշի հալէ նազարէն, իքիմիզ տախի պիրլիքտէ, եադուրթուլաճագ վէ եախօտ թէլէֆ օլաճագ իտիք:

—Թասավվուրուն բէք կիւզէլ իմիշ, էյ սօնրա՞:

—Մարսուէն սէֆինէսինին զայպընտան սօնրա, ագշամա գատար, մէզքիւր գաֆէս իլէ ֆըչը վէ պէն, տալղալար իւզէրինտէ պէշիք կիպի սալլանարագ, նիհաեէթ ագընթը պիզի, սէնին տէրունինտէ գալմըշ օլտուղուն պէտպախթ սէֆինէտէն թա ուղագլարա գատար աթտը: Հէր նէ գատար կէօքսիւմէ աստըղըմ մանթար վէ գաֆէս, պէնի խայլիճէ տալկալարըն իւսթիւնտէ թութմագտա իտի իսէլէրտէ, պու ճիւմլէ քէմիքլէրիմին իլիյինէ գատար տօնմուշ օլտուղումտան, գուվվէթիմ վէ տէրմանըմ քէսիլմիշ իտի, վէ արթըգ պիւթիւն պիւթիւնէ իւմիտսիզլիք հալինէ կէլմիշ իքէն, պիր ազ ուզագտա արազի կէօրտիւմ, վէ թապիաթիյլէ պիր մըգտար ճէսարէթ քէսպ իյլէտիմ: Մուախխարէն վար գուվվէթիմի պաղուեա վիրէրէք, եիւզմէկէ պաշլատըմ, վէ սէրիան, պէեազ վէ ինճէ գումլարտան միւթէշէքքիւլ կիւզէլ պիր գըեբեա եագլաշտըմ: Մէզքիւր գըեբեա վասըլ օլմագլըգ, պէնճէ պիր շէյ տիմէք տէյիլ իտի իսէտէ, նէ չարէ քի սուեուն իւզէրինտէ կէօրինէն դաեալարտան կէչմէքլիկիմ իճապ իթմէքլէ, ճէսիմ պիր տալկա պէնի պու դաեալարըն իւզէրինէ աթտը: Պու միւսատէմէ, օլ մէրթէպէ շիտտէթլի օլտու քի, ագլըմը զայ իթտիմ, վէ մուախխարէն ագլըմ պաշըմա կէլտիկինտէ, քէնտիմի, զիքր իթտիկիմ կիւզէլ գըեբ իւզէրինտէ սէրիլմիշ պուլտում, չիւնքի տալղալար պէնի պայկըն հալտէ օրաեա կէթիրմիշլէր իտի: Ֆագաթ հէյ վահ քի, գաֆէսիմ դաեալարըն իւզէրինտէ բարչալանմըշ, վէ ֆըչըմ, վէ պինապէրին թէքմիլ խազինէմ, պահրը Օգիանօստա պուլունմագտա իտիլէր:

—Զէվալլը Մօրալէս, տէտի Գարմէն, պիր ազ աճըգլը վէ պիր ազ տա իսթիհզաքեարի սուրէթտէ:

—Ա՛հ, զէվալլը Մօրալէս տիմէկէ հագգըն վար տըր, տէվամ իթտի չինկեանէ, չիւնքի օ ֆէլաքէթտէն սօնրա, պիր մարավէտիսիմ պիլէ գալմամըշ իտի, վէ պէն տէ Իսբանեատա պուլունմագտա իտիմ քի, օ-

բատա, նասբլ քի մալիւմիւն տիւր, էսկի վուդուաթլար սէպէպինտէն թութուլուպ ասբլմադլըղըմ իհթիմալտէն պայիտ տէյիլ իտի։ Իմտի, նէ՞ եաբմագ վէ նէ՞ օլմագ լազըմ կէլտիկինի տիւշիւնմէկէ պաշլատըմ, վէ ֆիքրիմտէ շէօյլէ պիր թասավվուր հասբլ իթտիմ։ Ֆիլիբ լը Վէյեանին էմսալի նամէսպուգ սուրէթտէ ճէօմէրտ պիր քիմէսնէ օլտուղունու, Մարսուէն սէֆինէսինտէ բէք չօգ տէֆա իշիթմիշ իտիմ։ Պինաէն ալէյհ Հավրը շէհրինէ կէլէրէք, մէրգումա միւրաճաաթ իթմէքլիկէ գարար վէրտիմ։ Հիչ շիւպհէ իթմէեօր իտիմ քի, Ֆիլիբ լը Վէյեան, տօն Ժօզէ Բօվէրօնուն գըզընըն ղայպ օլտուղու գազատա, պէնիմ տախի, քէնտի սէվկիւլիւ գըզ գարընտաշըմը վէ թէքմիլ վարիտաթըմը ղայպ իթմիշ օլտուղումու իշիթտիկինտէ, պէնիմ ֆէլաքէթլէրիմտէն միւթէէսսիր օլաճագ, վէ պանա եարտըմ իտէճէք իտի։ Պու սուրէթլէ եէտիմտէ հիչ պիր բարամ օլմաեարագ, վէ հէման էլպիսէմ տախի պուլունմաեարագ, տէրհալ եօլա ըէվան օլտում, վէ թէքմիլ Ֆրանսատան տիլէնէրէք եիւրիւտիւմ, վէ պու սապահ եօրկունլուգտան վէ զարուրէթտէն թագաթսըզ օլտուղում հալտէ, Հավրը շէհրինէ եէթիշիպ, մէզքիւր տէհշէթլի ֆէլաքէթտէն գուրթուլան եալընըզ պէն օլմատըղըմը, վէ Անունցիաթանըն պու կիւն Ֆիլիբին օղլու իլէ էվլէնէճէկինի քէմալի թէաճճիւպ վէ մէսէրրէթլէ խապէր ալտըմ։ Վէ մէզպուրէ, քէնտինին մուհիպպի ազիզէսի օլան մատամ տը Նաժագըն պիրատէրի տօն Կիւզման Մօրալէս ի Թիւլիբանօեու հիւսնի սուրէթտէ գապուլ իտէճէկինէ էմին օլարագ, հուզուրունա չըգմաեը արզու իթտիմ, վէ հէր նէ գատար պէնի գօվմագ իսթէտիլէր իսէ տէ, պէն իսրար իյլէտիմ, վէ բէք իյի իթտիմ, զիրա Անունցիաթա, Հավանա շէհրինտէն կէլտիկիմի խապէր ալըր ալմազ, պէնի հուզուրունա գապուլ իթտի։ Պունտան սօնրասը բէք ալէա մալիւմիւն օլտուղունտան, թէքրարընա հաճէթ կէօրմէմ։

—Պէն սէնի տիգգաթը թամմէ իլէ տինլէտիմ, շիմտի տէ սէն պէնի տինլէ, տէտի Գարմէն։

—Գուլաղըմ սէնտէ տիր։

—Շիւպհէսիզ շունա գարշը կէլմէզսին քի, սէն հէր նէ գատար մահիր վէ ֆէնտպազ իսէն, իքիմիզտէն էն զիեատէ մէհարէթլի պէն իմ։

—Էօյլէ օլտուղունու պէն տէ իգրար իտէրիմ։ Մատամ տը Նաժագ օլմագ իչին սէնին գուրտուղուն բլան, հագըգաթէն ֆէվգէլալէա իտի, հալ պու քի, պու կիւնքի կիւն ըէսիտէյի խիթամ օլան իշպու ուլու իշ, սահիհէն պէօյիւք պիր իշ տիր։

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ, սէն քէնտինի թէքմիլէն վէ հիւսնի բատէթինլէ պանա թէրք իթմէկէ, վէ իշլէրինի պէնիմ էլիմլէ կէօրտիւրմէկէ բազի օլուրսուն, տէյիլ մի։

—Էվվէթ, պէն սանա քէօր կիպի իթաաթ իտէճէյիմ, ֆագաթ պիր շարթ իլէ։

—Նէ՞ կիպի։

—Շէօյլէ քի, պէնի զէնկին իտէճէ՞քմիսին։

—Էվվէթ։

—Գարմէնին նամուսու իւզէրինէ սէօզ վէրիրմիսին։

—Անունցիաթանըն նամուսու իւզէրինէ սէօզ վէրիրիմ։

—Բէք ալէա, պէն տէ քէնտիմի սանա թէրք իտէրիմ քի, իսթէտիկին կիպի գուլլանասըն։ Պունտան պէօյլէ Մօրալէս, մուգավատան եաբըլմըշ վէ հէր թարաֆա էյիլմէսի գօլայ պիր

եէլբաղէ օլուպ , պունուն սիճիմլերի սէնին էլինտէ պուլունաճագ տբը ։

—Էօյլէ իսէ , պու էվտէն տիշարը չըգտըղըն գէմիան , գարշընա թէսա-տիւֆ իտէն խըզմէթ-քեարլար իլէ հիչ պիր շէյ իւղերինէ գծնուշմա , վէ սանա իտճէ-քլերի սիւալլերին հիչ պիրինէ ճէվապ վիրմէ ։

—Ույն միւսլիմերիդ օլ , պէն պու պապատ նէ քիմսէնին տէտիկինի իչիտճէյիմ , վէ նէտտ քիմսէեէ ճէվապ վիրէճէյիմ ։

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ , սէվա-հիլ իւղերինտէ էտէպլի պիր միւսա-ֆիրխանէ վար տբը քի , չօգ տէֆա օրատան կէչէր-քէն կէօրմիւշիւմ տիւր , վէ պու միւսաֆիրխանէնին արմասը իւղերինտէ Անէրը փ'Ա-բթա տէյտ եաղըմլը տբը ։

—Բէք լայի ։

—Իչթէ , քէնտինէ պիր միւնասիպ պիր էլպիսէ թէտարիք էթտիքտէն սօնրա , մէգքիւր միւսաֆիրխանէտէ իսքեան իտէրսին , վէ օրատա հիչ պիր շէյ էսիրկէմմեեէրէք , ճէօմէրա-ճէ եաշամաեա պաչլարսըն . ֆագաթ տիգգաթը ումուտիէ յի իւղերինէ ճէլպ էթմէ-քլի-քտէն սագընմալըսըն ։

—Օ գօլայ ։

—Միւմքին մէրթէպէ ազ տիշա-րը չէդ , վէ պիր թագըմ մէրագլը-լար վէ վուգուֆճուլար իլէ միւնասէ-պէթ էթմէ-քլի-քտէն սագըն , վէլհա-սըլ էօյլէ մուամէլէ էթ քի , քիմսէ սէնին Համանատան կէլմիշ օլտուղու-նա , վէ Մարսուէն սէֆինէսինտէ պու-լունմուշ իտուկինէ , վէ պէնի թանը-տըղընա չիւպհէ էթմէսին ։

—Բէք լայի , պունլարըն քեաֆֆէ-սինի իճրա իտէյիմ ամմա , չուրա-սընը սիւալ իտէպլիճիմիյիմ քի , պու հիսապսըզ իհթիրազաթտան մնդաէտ նէ տիր ։

—Սէն պունու անլաեամաեաճագ-սըն , ֆագաթ պէն սանա պիլտիրմէ-ք իսթէրիմ ։ Պէն , սէնին հագդընտա նէ սէօյլէեէճէկիմի , վէ զէվճիմ իլէ գաեըն ըէտէրիմէ սէնի նէ պէհա-նէ իլէ թագտիմ իտէճէկիմի հէնուզ պիլմէմ ։ Իմտի լազըմ տբը քի , իճաե իտէճէկիմ հիքմաեէ , սէնին ազընտան գաչըրաճագ օլտուղուն պաղը թէտպիրսիզճէ սէօզլէր իլէ եա-լանա չըգմասըն ։

—Հագդըն վար տբը , հէմ տայի-մա հագդըն վար տբը ։

—Միւմքին մէրթէպէ չաբուգ վէ ազ պիր վագըթ զարֆընտա , սանա պիր թէզքէրէ կէտտէրէճէյիմ , վէ պունտա , իթթիխազ իտէճէկին մէս-լէք , վէ պիլմէքլիկին լազըմ կէլէն խուսուսաթ հագդընտա , սանա թա-լիմաթ վէ մալիւմաթը միւքէմմէլէ իթ-թա իտէճէյիմ ։

—Պէն տէ , սաապըրսըզլըգլա պու թէզքէրէեէ պէքլէյէճէյիմ , վէ միւհ-թէվի օլտուղու թալիմաթըն , նօգթա-սը նօգթասընա իճրասընտա պուլուն-նաճաղըմ ։

—Պու տէտիքլէրիմ իճրա օլուն-տուղու հալտէ , հէր շէյ սըրասընտա ճէրէեան իտէճէք տիր . . . ։ Իմտի , սինեօր տօն Կիւզման , Ալլահա բսմաը-լատըգ , եախօտ թէքրար կէօրիւշիւ-րիւշ , զիրա ադտը նի-քեահ սաաթը եագլաշմագտտա տբը , վէ թուալէթիմ տէ իքմալ իտիլմէմիշ տիր , վէ իհթի-մալ տբը քի , խըզմէթճի գատընլա-րըմ տա , պէօյլէ պիր ուզուն միւ-քեալէմէ հագդընտա չիւպհէ իտեր-լէր ։

—Մաամուազէլ Անտունյիաթա հէր շէյի տիւչիւնիւեօր օլտուղունու զանն իտէեօր ամմա , էն զիեատէ էհէմմի-եէթտէն օլան պիր խուսուսու ունու-տուեօր , տէտի Մօրալէս կիւլէրէք ։

—Նէ յի ։

—Պանա ագչէ վիրմէ քլինկի ,

—Էվվէթ , էվվէթ :

Պու սէօզ իւղէրինէ , Գարմէն , իւսթիւնառէ քէնտինին տիւեիւնլիւք հէսիեէլէրինառէն օլան թէզեինաթ վէ միւճէվհէրաթքն եըղըը պուրունտուղու պիր գանարէնէ եադլաշաը : Ըէրվէթ վէ զարաֆէթլէրի սէպէպլինառէն չայեանը տիգդաթ օլան պու էշեա եըղընքընքն իչինառէ , չէլիքուէն , իւղէրինառէ կիւմիւշ գաբարմալար օեուրմուշ տէօրթ քէօչէ պիր սանտըգճա պուրունմագտա իտի : Գարմէն , մէզգիւր սանտըգճաեը աչար : Պուռնառն տէրուռնի , ճէսիա վէ բարլագ ադթառն սի.քէքլէրը իլէ տօլու օլուպ , պու սի.քէքլէր զարպլանառէ իշճիլէրի էլինառէն չըգար չըգմազ , մէզգիւր սանտըգճաեա վազ իտիլմիշ , վէ մըգտարը եիւզ պին լիրա գըյմէթինառէ իտի :

Ֆիլիբ լը Վէյեան մէպլազը մէզպուրու քէնտի էլիյլէ , գօնթրաթքն իմզալանմասընտան սօնրա , օղլունառն նիշանլըքընա կէթիրմիշ իտի :

—Էյլէրինի ուզաթ , առտի Գարմէն Մօրալէս :

Մօրալէս , պու էմրի թէ.քրարլաթմառեարագ , էլինի ուզաքտը , վէ մէզպուրէ կէնճ գատըն իչի տոլուճ ալթառն ալարագ , գարընտաշընքն էլլէրինին իչինէ գօյտուղունտա , մէրգում , հէման , ագապապա գուշունառն պիր ավ իւղէրինէ ըէնչէլէրինի գաբատաըղը միսիլլու , ավուճլարընը գաբատը , վէ էլպիսէսի բարչալանմէշ իսէտ , ճէպլէրինառէ պիր նօգսան օլմատըղընտան , տէրագտպ ալթառնալարը ճէպլէրինէ տօլտուրտու :

—Ճիմտի , սանա լազըմ օլանը էլառէ իթթին , տէյիլ մի , առեու սինալ իթթի Գարմէն :

—Էվվէթ , չիմտիկլիք հիչ պիր մանթալուպում գալմատը :

—Էօյլէ իսէ չարուգ կիթ , պիրա վագըթ կէչիքտօր :

—Պիր սէօզիւմ տահա վար տըր :

—Սէօյլէ պագալըմ :

—Թէպարիլ գըեաֆէթլէչ , քիլիսէնին տիքիլի թաշլարընտան պիրիսինին արգատընտա կիղլէներէք , սէնին ագապ իղտիվաճ զիյնէթինառէ հազըր պուլունմագլըղընա միսաատ էսէ իսէրսիսին :

—Պիլատ , գաթիլէն մէն իտերիմ :

—Տօղրուտու , Անտնդիաթա Բօվէրնառն , Օլիվիէ լը Վէյեանա մուհամմէտ վէ սատագաթ եէմինի իքնա իթտիկինի կէօրմէք իսթէը իտիմ , լաքին մատամքի սէն պու խուսուսատա մուհալիֆէթի իսէեօր իսէն , պէն տէ թէմամէն սէնին էմրինէ մուվաֆագաթ իտէճէ յիմ :

—Ինանըրըմ :

—Պանա եաղաճաղըն թէզքերէ յի , չալըշ քի պիր ան էվվել եաղասըն :

—Օրատը զաթէն մնալիմ :

—Թէ.քրար կէօրիւշէլիմ , Անատոլիւ :

—Էվվէթ , թէ.քրար կէօրիւշէլիմ , Տա կէ՞զմա :

Գարմէն , իչ օտաեա նաղըը օլան գաբուեու աչար , վէ Մօրալէս տիշարը չըգաբաղը ղէման , խըզմէթճի գարըլարըն , կէօղլերի քէնտիսինէ աթֆ օլունմուշ օլատուղունու կէօրիւը կէօրմէզ , իչ տէֆա քէմալի հիւրմէթ վէ թէվազու իլէ պաշընը է յտի : Վէ մերգում պիւսպիւթիւն զայպ օլատուդան սօնրա , Գարմէն , մէրգումանն իքի գատընլարա , «Թուալէթիմի թէ.քիլ իտինիզ» տէեու էմր վէրտի :

Պու սուբէթլէ մէզպուրէ , թէ.քրար սանտալէսինէ օթուրուպ , կիւմրահ սաչլարընը մերգուման գատընլարա թէպիմ իթտիկինառէն ազ պիր միսատէթ սօնրա , սաչլարտան էօրիւլմիշ վէ գիքրինի իթմիշ օլատուղումուզ էլմնա թօքլուլար իլէ թուխտատուրուլմուշ օլարագ : սահիհէն պագ.քէքլէրինի

պաշլարընա մախսուս օլարագ ղաեէթ կիւզէլ վէսախթէ պիր թաճ եաբբլոք ։

Օլ էսնատէ սաաթ օն պուչուգ օլուպ, տավէթլիլէր եագընտա Ֆիլիբին սալօնլարընա տօլաճագլար իտի ։

Գարմէն ատի էլպիսէսինի չըգարըպ, պիր խայլի կիւնտէն պէրու, շէհրին մէրագլըլարընը ֆիքրինի իշղալ իթմէքտէ օլան տիւեիւն էլպիսէսինի կիյինտի ։ Պու էլպիսէնին ումուզ թարաֆլարը աչըգ իտի ։ Գարմէն ֆիսթանը կիյինտիքտէն սօնրա, էլմաս կէրտանլըղընը պօղաղընա, պիլէզիքլէրինի պիլէքլէրինէ, վէ բօրթուգալ աղաճը չիչէքլէրինտէն թաճ միսիլլու եաբըլմըշ օլան պուքէթի տախի, իբէքլի վէ տանթէլալը գօրսէսի իւզէրինէ թաալիգ իթտի ։

Պատէհու խըզմէթճի գատընլարտան պիրի, ֆիսթանըն արգա թարաֆընտաքի ուզուն տիւրիւմլէրի, իքի իւչ թօբլու իլէ թօբլաեարագ,

—Մա՛տմուազէլ, թուալէթինիզ խիթամ պուլտու, իւմիտ իտէրիմ քի, մէմնուն օլաճագսընըզ, տէտի ։

—Սայ ու իհթիմամընըզտան տօլայը մէմնունում, վէ օլ պապտէ սիզէ թէշէքքիւրիւմիւ պէեան իտէրիմ, տէեու ճէվապ վէրտի Գարմէն ։

Մուախխարէն մէզպուրէ կէնճ գատըն, պիւյիւք պիր այնանըն գարշըսընտա տուրարագ, վիճուտինի պաշտան աեաղընա գատար տիգգաթլէ թէճէսսիւս իթտի, վէ պունուն իւզէրինէ տուտագլարընտա պիր թէպէսսիւմ հասըլ օլուպ, կէօզլէրինտէ տախի պիր բարլագլըգ միւշահէտէ գըլընտը, վէ պու հալտէ քէնտի քէնտուեէ,

—Էվվէթ, տէտի, պէն պիր կիւզէլ մախլուգում ։

Օլ էսնատէ, տիշարը չըգմըշ օլան խըզմէթճի գատընլարտան պիրի թէքիար տէրունի օտաեա կէլէրէք,

—Մա՛տմուազէլ, Մ. Ֆիլիբ վէ Մ. Օլիվիէ սիւալ իտիեօրլար քի, քէնտիլէրինի գապուլ իտէպիլիրմիսինիզ տէյի, տէտի ։

—Հօշ կէլտիլէր, սէֆա կէլտիլէր, պուեուրսունլար, տէեու ճէվապ վէրտի Գարմէն ։

3

ՀԷՐ ՇԷՅ ԹԷՄԱՄ ՕԼՏՈՒ

Իհթիեար իլէ տէլիգանլը, պուլունտուգլարը իթթիսալինտէքի օտատան Գարմէնին ճէվապընը իշիտէրէք, հէման իչէրի կիրտիլէր ։

Պունլար իլք տէֆա օլարագ մէզպուրէյի տիկէր պիր էլպիսէ իլէ կէօրմէքտէ իտիլէր ։ Կէրչի մէզպուրէնին օլ անէ տէկին կիյինտիկի ուզուն եաս էլպիսէլէրի, քէնտիսինին ֆէվգէլատէ կիւզէլլիկինէ ասլա իյրասը սէքթէ իյլէմէքտէ տէյիլ իտի իսէլէրտէ, պու ճիւմլէ իւզէրինտէ պիր մահզունիյեէթ ալէամէթի բէյտա իթմէքտէ իտիլէր ։

Հալպուքի Գարմէն, շու էսնատէ պէեազ տիւեիւն էլպիսէսի կիյինմիշ, վէ գօլ իլէ ումուզլարը աչըգ օլուպ, պաշընա տախի չիչէքլէրտէն եաբըլմըշ պիր թաճ գօյմուշ, վէ պօղաղըյլա պիլէքլէրինէ սատէ ֆագաթ ղաեէթլէ գըյմէթտար միւճէվհէրլէր թաալիգ իթմիշ օլտուղու հալտէ, պաշգա տիւրլիւ պիր բէվնագ քէսպ իթմիշ, վէ շու հալինտէ, Օլիվիէ իլէ մէրգումուն բէտէրինէ, խաեալի պիր նէսնէ, վէ հազրէթի Մէրեէմին թասվիրի մագամընտա կէօրիւնտիւ ։

Պու սրբատա Գարմէն իլէ Օլիվիէնին պագըշլարը եէկտիկէրինէ թէսատիւֆ իյլէտիլէր ։ Պու պագըշլարտան պիրի, լաթիֆ պիր կէօնիւլ սըգընթըսը վէ աշգ ու մուհապպէթ

դուվէչ մըպնաթըսիեսի իմա իթ-
տիկի թագտիրտէ , տիկէը պագըշտա
իսէ , հէնէճանըը վէ հէման եագըճը
պիր թէճաճիւլ վէ թէհայիւլ ա-
չէամէթի միւշահէտէ օլունմագտա
իտի :

Օլիվիէ , հէնուզ Տինօսանըն թաս-
վիրի մէնէքսիմաթը գալպինտէն չըգ-
մամըշ օլտուղունտան , մէղքիւր պա-
գըչնտան տօլայը աէրունէն մահ-
մուտ օլարագ , հէման կէօղլէրինի
աշադը էնտիրտի , վէ կիւեա պիր տա-
տագաթսըզլըգ թագսիրաթը իճրա
իտէրքէն , էլէ կէչմիշ տիր կիպի ,
եիւղլէրի դըզարտը , վէ քէնտի քէն-
տուեէ չու լագըրտըլարը սէօյլէտի .
«Պէն ալշագ վէ զալիմ պիր քիմսէ-
յիմ , չինքի պէնիմ օմմանտան դալ-
պիմ , չիմոիտէն չու սիհիրպազ գա-
տընա տօղրու սէվգ իտիլմէքտէ
տիր . . . օ՛հ , Տինօրա . . . Տինօրա ,
պէն տանա լանըգ տէյիլիմ , ատիլ
էթ պանա , զիրա պէն տանա իսիեա-
նէթ իթտիմ» :

Ֆագաթ , Դարմէն պու էմնատէ
Ֆիլիբ լը Վէյտանըն իսթիդպալինէ
կիտերէք , վէ տիզ չէօքմէք իչին պիր
հարէքէթտէ պուլունարագ , պուր-
նուհուն ալթընտան չու լաֆզլարը
ճըրըլտանտագ .

—Սէվկիւլիւ բէտէր , միւպարէք
տուանըզը պանա իհսան պուեուրու-
նուզ , պէն սիզին գըզընըզ օլաճաղըմ ,
վէ կէրէք սիզին հագգընըզտա , վէ կէ-
րէք (եավաշ սէտա իլէ , Ֆագաթ Ֆիլիբ
իլէ Օլիվիէնին իչտիէպիլէճէկի պիր
թարըտա) , անըն հագգընտա միւթ-
թասիֆ օլտուղում մուհապպէթտէն
նաչի , իչտու պիւյիւք իգպալէ չա-
նէսթէ պուլունաճաղըմ :

Իհթիեար , Դարմէնին տիզ չէօք-
մէսինէ միւսաատ իթմէնէրէ , պիզ-
զաթ մէրգումէնէ տօղրու է յիլտի ,
վէ գօլլարը իչինէ ալըպ ֆանընընտան ,
վէ եանագլարընտան պուս իյլէտիք-
տէն սօնրա ,

—Ա՛հ , սէվկիւլիւ գըզըմ , սէնին
եէրին , պէնիմ աեագլարըմտա տէ-
յիլ , իյլա եիւրէկիմին իւզէրինաէ տիր ,
վէ սէն , սէվկիւլիւ Օլիվիէմ իլէ պիր-
լիգտէ , պէնիմ եիւրէկիմէ հիսսէ-
տարսըն : Պէնտէն թալէպ իթտիկին
տուեաա կէլինճէ , սէնի տայիմա օլ
միւպարէք տուամտան ունութմա-
եաճաղըմ : Պէն , քէնտիմին սօն
սէնէլէրիմին սատտէթինի սանա պօղճ-
լուեուտ , չինքի միւտտէթի էօմ-
րիւմտէ խաեալ իթմիշ օլտուղում
պիր խուսուս , շու էնտատէ ֆիքիլէ կէլ-
մէքտէ տիր : Պու կիւն , կէչիրտիկիմ
կիւնլէրին էն կիւզէլի տիր : Հայֆա
քի , եալընըզ պիր քէտէրնագ միւ-
լահազա , վէ պիր էլէմպաշը խաթը-
րէ , պու կիւնիւ մահզունի իյլէմէքտէ
տիր : Նէ իչին սէնին քէտէրին , պէ-
նիմ տօսթումտ , վէ զաեէթ աղիր
գալընտաչըմ պուրատա պուլունտը-
տա , պիգիմ մէսէրըէթիմիզէ հիսսէ-
տար օլմասըն , էվլատլարը իւզէրինէ
միւպարէք տուասընը սէօյլէմէսին , վէ
էվլատըմ հագգընտա վուգուս պուլան
պէօյլէ պիր պիէմտալ իհսանտան տօ-
լայը իթտիկիմ շիւքրանիէէթ սէ-
տասընը իչիթմէսին :

—Բէտէրիմ , տէտի Դարմէն բէ-
քէյէէրէ , ճէնտալը Հագգ Նէզիհին-
տէն պիզի կէօրմէքտէ , վէ միւպարէք
տուասընը սէօյլէմէքտէ օլտուղու
կիպի , սիզէ տախի իզհարը թէչէէ-
քիւր իյլէմէքտէ տիր :

Պու սէօզլէը իւզէրինէ պիր գաչ
սանիիէ գատար սիւքիւթ հիւքմ իթ-
տի : Պու սըրատտա Ֆիլիբ լը Վէյտա-
նըն կէօզլէրինտէն պիր տամլա պիւ-
յիւճէք կէօզ եաշը սիւշտիւ , Դարմէն
իսէ , եաշարմըշ պիլէ օլմասան կիւզէլ
կէօզլէրինի սիլմէքտէ իտի :

Հալպուքի , Օլիվիէ , զաեէթ հէ-

եչճան իչինաէ օլուպ , ֆի.քրինէ Տի-նօրաեը կէթիրմէ.քլիկէ չալըշըբդճա , քէնաի իսթէկինէ մուղայիր օլարագ , խաթըրնա Գարմէն կելիր խաի , վէ կէօղէրի , օլ կիւղել վէ ճալիպի նա-զար օլան մախլուգտան , եանի կերէ.ք ճէնապը Հադդ վէ կերէ.ք ինանըլար հուզուրունտա , եագընտա քէնաինին օլաճագ օլան գաբընտան ապա այ-րըլամամագտա խաի :

Նիհաեէթ , Ֆիլիբ , մեղքիր սիւ-քիւթի գաթթ իլէ ,

—Անանընցիաթա , նէ գատար կիւ-ղեչէմիչսին , տեմի :

—Էֆէնաի բեաեր , էկեր պու տե-տիկինիդ ատղրու խաէ , ճեվապ վեր-ամ Գարմէն , օլ պապաէ քէնաինի պահթիեար ատտ խաերիմ . . . վէ պու տա եալընդզ ածն իչին :

Պիր քիմսէ , գալպի պուգտան վէ չելի.բաէն օլմադը տբր.բի , պու եօլտա թէ.բէլլիւմ խաէն , վէ պիր տատթ-տան , միհրապ հուզուրունտա քէն-տինինէ էպէտի պիր մուհապպէթ եչմինի խաեճե.ք օլան տիպպէր նիչան-լըբընը , մեբմեր միտիլու պիր սօտ-լուդլա ետրաետեապիբսին :

Իմամ Օլիվիե , Գարմէնին էլինի թուխտուպ , տուտադլարընտա տօղրու կէօթիւբահիկիւնաէ , մեղքիր էլին տիթրեէտիկինի հիտա իթտիկի կիսպի , քէնաինի տէ օլ քիւչիճե.ք վէ նէֆիս գօղուլու էլ տուտադընտա տօղտուն-մասընտա , հեեեճանը արթտբ , վէ գանը տաիի պաչընտա սբջդատբ , վէ գանն խաերսին.բի , ինանընտա աչգ ու-աէվտա վեբիր պիր բուհ իչմիչ կիսպի օլսուս :

Կերչի Օլիվիե , Տինթրաեբգտսբա ու-նուեմտանբչ խաի , ֆադաթ պիչարե Պրբեթանեաբընըն մեբայի.բ մախտուս օլան սինտաբ , եաիդչ եաւաչ պադը տիւտան կէօկիէսի միտիլու զադայ օ-չուպ , անբչն եէրինէ , Գարմէնին , կէօզ-լէրի գամաչտրբբճբ սիմտսբ զահիր օլմադտա խաի :

—Դբզբմ , Անանընցիաթա , վադբթ եադլաչբեօր , վէ ադրատալարբմբզ իլէ տօսթարբմբզ , սապբոբզբեբգա սէնի պէ.բլէեօրլար . . . : Իմամ , հաղբր մբսբն , վէ եանըլարընա կելմէ.ք իս-թէբմիսին , տէտի Ֆիլիբ :

—Հաղբրբմ , էֆէնաի բեաեր , վէ օ չէյի քի սիղ իսթէեօրտունուզ , պէն տէ իսթէերիմ , վէ տայիմա իս-թէեէճէյիմ :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , Ֆիլիբ , Գարմէնի , սաղ գօլթուղունա ալա-րագ , Օլիվիէ իլէ պիրլի.քտէ , գատի-ֆէ հալբլար տէօչէնմիշ , վէ չիչէ.ք-լեր իլէ թեզլենիս գբլբնմբշ օլան միւ-քեմլէֆ պիր նէրտիվէնտէն ահէսթէ ահէսթէ աշաղը էնտի , վէ ի.քի սբրա խբզմէթ.քեարլարբն տիդիլմիշ օլտուգ-լարը պիր իչ օտատան կէչէրէ.ք , վէ օղլունտունէնիչանբնբ , սօնտունա գատար գօլթուղունտա օլտուգու հալսէ , միւ-սաֆիր տայիրեսինէ կիւտսէ.քի , զա-թէն չէհրին վէ ճիվարլարբն միսթէ-պէրտանը իլէ տօլմուշ խաի :

Մահէլլի մեղ.քիւտսէ թօբլանմբշ օլան միսթէտատիտա տավէթլիլեր ի-չինտէ , չօգլար Գարմէնի տալա թա-նըտմատբգլարը կիսպի , քիմսէ տախտ մէգտուրե.յի չուս բչնատ հալինտէ կէօրմէմիշ խաի :

Պինտէն սէչ.յհ մէգտուրե իչերի կիւտիկի զբմտան , հեր թատաֆտան թէեաճճիւտ վէ թէչհայեիւր ֆբզբլթը-լարը քչիտիկտի , վէ գավիէն սէօյլե յհ-պիէրիշ.քի , պու ուսնումի նիհայիչ-տէ տալա միւտտահանէ եօգ խաի : Գարմէն , մեմնուգ օլտունատիկինի-սէն օլ տէրեճէ պիւտաէ բչնատբգը պիր հալտէ կէօրտինմէ.քի , գա-տբքնտար պիկի , մեղտուրե.յի կէօր-սէս.քերինտէ , գբսգանճբգ թատիր օլտնտան տուչդուեու խաթբրլարընա

տախի կէթիմէտիէրը , վէ քեռաֆֆէ-
սի տախի , Տօն ժօղէնին դէղը , սա-
հիհէն պիր հիւքմատը թախթէքնա ,
վէ պիր գրալէն մուհափէթինէ լա-
եզգ վէ սէզավար օլտուղունու գալղ-
լերինաէն իգրար կյյէտիէր :

Գուշուն մուղայիրի , պիլ ճիւմլէ
էրքէքլէր , էն կէնճինաէն էն միւսլի-
նինէ գատար , Օլիվիէնին ռահաթ
ու իգալինէ հաէտ թիմէկէ պաշ-
լատըլար : Հաթթա պաղըլարը , իս-
թիգալաէ մէզքիւր սատաէթ ու իգ-
պալի , տէյիլ ելալ , իլա անաէն ,
էկէր միւմքինն օլար իսէ , հիսէտար
օլմազըզդը թատավուր ելմէքտէ պու-
լունուլար :

Տալէթլի օլան միւթէպէր գէվաթ
իչինաէ , Գարմէնին կիւղլիկինաէն
էն գիւեատ միւթէէսիր օլմուշ օլան ,
հաչմէթլու ծն պէշինճի Լաւի գրալ
թատաքքնատան , Հավրը չէհրի վալիսի
պուլունան մարքի ժօրժ տը Կրանսէյ
խան :

Մարքի տը Կրանսէյ , թատրիպա ,
ելիկիմի սէքիլ եաչքնատա , կէնճ վէ
գէնկինն վէ կիւղել պիր տաբղատաէ օ-
լուպ , միւմանկէյհ , Վէրսայլ վէ թը-
քիանօն չէհիրլերինի տէյտունէն տր-
ղուլէր , վէ պուլունատուղու մահէլլի
մէմուրիւէթինատէ , քէնարչի տաէթա
միւրկիւնատէ կիսի գրեատ իսյէր խան :

Ժօրժ տը Կրանսէյ , պու խուսուս-
տա պիւսափիթինն հադդրդլ տէյիլ
խան , գիրա պազը ակերայիրլար թատա-
ֆքնատան ալէյհինատէ վուգու պուլան
պիր աէսխատէ , կիւեատ քէնատխինին ,
վիւքելատան , հիւանի նազարատա օլան
Մ. տը Մօրէօսա խասիմ օլտուղու
պէեան իտիլտիկինատէն , միւմանկէյհ ,
Հավրտա գալմազըզդա , վէ գրալ թա-
տրաֆքնատան եէնի պիր եմի սատրը օլ-
մատրգճա , գէնատօսթալատա մուհասա
օլան Վէրսայլ չէհրինէ ատատէթ իթ-
մէմէքլիկէ մէմուր օլմուշ խան :

Ձագաթ , մուհիմ՝ տիր քի , կէօղէն
եէրէք ըան կէձէ-ղէն ու կէրէք օղուր տէ-
հու էսկի պիր տատալը մէսէլ վար
տըր , վէ չօղ տէֆտա պու տատալը մէ-
սէլին հիւքմիւ ճարի տիր : Նատըլդի
մարքի տը Կրանսէյ տախի , Վէրսայլ-
տան եիրադլանմըշ օլտուղու իչին քէն-
տիսինի տէրհատըր խանէն պիղէ եօգ
խան , վէ իհթիմալ տիր քի , չու տէր-
խատըր իթմէմէզլիք , պիր խայլի վա-
գըթ տահա իմթիհտա իտէպիլիր ի-
տի : Իչթէ պու հալտէ , միւմանկէյհ ,
Գարմէնի կէօրտիւկինատէ ,

—Եիւքիւրլը օլտուն Հադդ Թէա-
լա հատրէթլէրինէ քի , տէտի քէնտի
քէնատինէ , թիւճճարլատա վէ կէմիճի-
լէրէ միսհատա օլան չու նէֆրէթ խի-
լէճէք չէհիրտէ , պատա պիր էյլէն-
ճէ իրտալինէ հիմմէթ իթտի , վէ պու
սուրէթլէ պէնի , իչպու չէհրէ թէ-
համմիւլ իթմէքլիկէ մէճպուր գըլը-
տը : Ֆիլհագը մէզկուրէ , Ֆէվգէլա-
տէ սուրէթտէ տիլղէր տիր : Կէօղէրի ,
ադղը , սաչլարը , օմուզլարը , գօլլարը ,
պինէտի , խնճէ վէ նազիք պօճու ,
տիւչէսլերի մահատա քիւչիճէք ա-
եագլարը , վէ նազիք էլլէրի , քեռֆ-
ֆէթինն կիւղել վէ միւքեմմէլ տիրլէր ,
վէ հիչ չիւպհէտ եօգ տուր քի , պու
գատար կիւղէլիքլէր պիր եէրէ կէլ-
տիկի հալտէ , տէրսայլն էն կիւղել վէ
էն տիլպէր գատընլարընդն պիղէ կիւ-
ղելիքլերի մեֆէվգինատէ պուլունուր :

Մարքի , քէնտի քէնտինէ պու
ըաֆղլարը իլատա իթտիքտէն սոնրա ,
Ֆիլիբ ը Վէյհանա եագլաշը , վէ
պիր ան էվվել Գարմէնէ թագտիմ
օլմազըզդ չէրէֆիլէ միւչէրրէֆ օլ-
մագըզդը բէճա էյլէտի :

Ժօրժ տը Կրանսէյ , զաեէթ կիւ-
ղել վէ պօյլու պօսլու պիր տէլիգան-
լը օլուպ , տէրսյատա եաչամագըզդա ,
վէ գրալ իլէ մուհասպէթի զամիմի-
նէ իւպրե իմրարը էվգատի էյլէմէքլի-

կէ ալշմբշ օլան պէյզատէլերէ մախ-
սուս նէզաքէթ, ճիլվէ, վէ սայիր
աթվար ու հարաքեաթը լաթիֆէեէ
աշինա իտի: Գարմէն, միւմանիլէյհին
իւզէրինտէ մէվճուտ օլան պու էվսա-
ֆը մախսուսէյի տէրհալ ֆէհմ իթ-
տիկինտէն,

—Իշթէ պիր գատըն աշըգլըսը,
տէտի քէնտի քէնտինէ, պու ատէմ,
շիմտիեէ գատար կէօրմիւշ օլտու-
ղում ատէմլէրտէն հիչ պիրիսինէ
պէնզէմէմէքտէ տիր: Թանքրէտ պիր
պէյզատէ իտի, լաքին պու պիր պիւ-
յիւք ասըլզատէ տիր: Իշթէ, պէն
տայիմա պէօյլէ պիր պիւյիւք ասըլ-
զատէ քիմսէնին զէվճէսի օլմագլըղը
խաեալ իտէր իտիմ, վագտա Օլիվիէ
միլեօն սահիպի տիր, ֆագաթ ասըլ-
զատէլիկի եօգ տուր, հալ պու քի
պիր քիմսէնին պիր գաչ միլեօն էք-
սիք վարիտաթը օլուպ, ֆազլա պիր
խանէտանլըգ նիշանը օլմասը, պէնճէ
տահա զիեատէ միւրաճճահ տըր:

Կէնճ գատըն, քէնտի քէնտինէ
պու լագըրտըլարը սէօյլէտիկի զէ-
ման, եիւրէկինտէն ա՛հ իթտի:

Պու էսնալէրտէ սաաթ օն պիր պու-
չուգ օլմաղլէ, ագտը նիքեահ զիյնէ-
թի վագթը եագլաշմագտա իտի, չիւն-
քի մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ,
մէզքիւր զիյնէթ էօյլէ վագթը պաշ-
լաեաճագ իտի, վէ պու միւնասէպէթ-
լէ, պիւյիւք եօրթու կիւնլէրինտէ օլ-
տուղու կիպի, քիլիսէնին չանլարը
շիտտէթլէ չալընմագտա օլուպ, չէհ-
րին սօգագլարընտա տախի, Ֆիլիբ լը
Վէյեանըն թէրսանէլէրինտէ իշլէեէն
միւթէաստիտ ամէլէլէր վէ մէմուր-
լար, թիւֆէնք աթմագտա իտիլէր:
Պունտան մաատա թէրսանէլէրտէքի
կէմիլէր, սանճագլար իլէ տօնատըլ-
մըշ օլուպ, թէքմիլ էհալի տախի,
էն կիւզէլ էլպիսէլէրինի կիյինմիշ օլ-
տուղլարը հալտէ, վէլիմէ ճէմիյէթի-
նին կէչէճէկի մէյտանլար իւզէրինտէ
թօբլանմըշ իտիլէր:

Ֆիլիբ լը Վէյեան, հէր նէ գատար
սատէլիկի սէվէր իսէ տէ, պու ճիւմ-
լէ պու խուսուսատ ֆէվգէլատէ սու-
րէթտէ տարաթ վէ սալթանաթ իճ-
րասընը գարարլաշտըրմըշ օլտուղուն-
տան, մէզքիւր ճէմիեէթին բէք միւ-
քէմմէլ վէ մունթազամ օլաճաղընը
էվվէլճէ հէր քէս պիլիր իտի, նասըլ
քի տէ էօյլէ օլտու:

Շէօյլէ քի, Գարմէն, Ֆիլիբ, Օլի-
վիէ, վէ վալի, զաեէթ կիւզէլ պիր
արապանըն գատիֆէտէն մաամուլ
շիլթէլէրի իւզէրինէ օթուրտուլար:
Մէզքիւր արապաեա տէօրթ պէեաղ
պէյկիր գօշուլու օլուպ, եաեան եիւ-
րիւեէն սէյիսլէր, մէզքիւր պէյկիր-
լէրին եուլարլարընտան թութմուշ ի-
տիլէր: Գարմէնին հիսսիեաթընճա,
պու արապատա եալընըզ պիր շէյ
նօգսան օլուպ, օ տախի իւզէրինտէ
պիր գօնթէս եախօտ մարքիզ թաճը
թասվիրինին պուլունմամասը իտի:

Մէզքիւր կէլին արապասընըն ար-
գասընտան, տիկէր պիր չօգ սալթա-
նաթլը արապալար կէլմէքտէ օլուպ,
պունլարըն իչինտէ էն զիեատէ բար-
լաղը վէ էմսալսըզ սուրէթտէ սալթա-
նաթլըսը, վալինին արապասը իտի:
Մէզքիւր արապանըն իւզէրինտէ, միւ-
մանիլէյհին մարքիլիք թաճը թասվիր
գըլընմըշ իտի: Ֆագաթ Ժօրժ տը Կրան-
սէյ, Գարմէնին արապասընտա օթուր-
մուշ օլտուղունտան, քէնտի արապա-
սը պօշ իտի: Իշպու ալայ, ահէսթէ
ահէսթէ սօգագլարտան կէչէրքէն,
պիւթիւն էհալի ԼԷԼ՝ վէ սայիր մէսէր-
րէթ սէտալարընը թա գուպպէյի ա-
սիւմանէ գատար չըգարմագտա իտի-
լէր, վէ արապալար քիլիսէեէ եագ-
լաշտըգճա, Ֆիլիբին արապաճըսը, վէ
աթլարը էլլէրիյլէ թութմագտա օլան
վէ եաեան եիւրիւեէն սէյիսլէր, խըն-

ճախընճ իլտիհամըն սրասբնտան եօլ պուլուպ կէշմէք իչին , բէք չօգ միւշքիւլաթ չէքմէքտէ խախլէր , չիւնքի գալապալըգ կիթտիքճէ օլ գատար չօղալմագտա խոխ քի , եօգարտան պիր ատէտ ագչէ պըրագըլսա , եէքէ տիւշէմէզ իտի ։

Մերգուման սեչիրճիլէր , ալտեա եօլ աչմագ իչին , էվլերին պօեունա տիպիլմէ քտէ օլուպ , պու սըրատա վագտա պիր թագըմ պօղուլմագ , վէ պիր թագըմ տախի էզիլմէ ք բատտէխինէ կէլմէ քտէլէր խոխ խսէ տէ , պու ճիւմլէ հիչ պիր քիմսէ չու հալտէն տօլայը թաճիզլի ք կէօսթէրմէ եօր խոխ ։

Նիհաեէթ եալըղլը արապա , քիլիսէնին պէեազ գումաշ էօրթիւլիս օլան գաբուտու էօնիւնէ վասըլ օլաբաղ , տուրտուղունտա , սեչիսլէր տախի տուրտուլար , վէ իլք տէֆա մարքի տը Կրանսէյ արապատան ատշաղը էնիպ , Գարմէնի գօլթուղունա ալտը , վէ իւզերինէ կիւզէլճէ նագագաշ իշլէնմիշ օլան քիլիսէ տէրուտնինտէքի բանգօնուն եանքնա գատար մէզգուրէյլի կէօթիւրտիւ ։

Էկէը չու էնտատէ , մուգատաէգ մահէլլէ խոխլէն բիաեէթ վէ հիւրմէթտէն նաչի , եալընըզ պիր ճիւղի մէրթէպէ իչխոխլմէ քտէ օլան ֆըզըլլըմը տախի օլմտատա խոխ , Գարմէնին կէչտիկի եօլ իւզերինտէ տուրան խալգտան պաղըլարընըն Մէբէհ անէնի ընատէյէ ուէ , վէ տիկէրինին Աուէնա ուէ էսկի ուէ , վէ պիւթիւն խալգըն տատխի , Սահիհէն ֆէլէքեատ կէ-ղէլ ուէ , վէ Օլիվէ էը վէչեան բէէ ռատըը- ուսը , կիպի քէսիք սէտա իլէ վէ զահէթ եատվաշ սուրէթտէ սէօյլէսի քլէրի սէօզլը , հէր քէս թարաֆընտան իչխոխլէճէք խոխ ։

Ձիլվագը , էկէը քիւրթ չի արգըն էն կիւզել վէ էն տիլսէր մախլուգլատըլըտան պէկինէ միւթէսարըֆ օլմագլըգ , սատատէթի հալ հուտուլինէ քեաֆի օլապիլսէ խոխ , Օլիվիէ սահիհէն մէտուտ պիր ատէմ օլապիլը իտի ։

Հէր նէ հալ իսէ , խասսէթէն ագոը նիքեահ տուտասընը իճրա իթմէք իւզրէ , Հավրը չէհրինէ կէլմիշ օլան Րուան չէհրի բիսգօպօսու մարիֆէթիլլէ , նիքեահ այնինէ պաշլանըլտը , վէ պու սըրատա քիլիսէնին օրկանօլատը իճրայի ահէնք էյլէեէրէք , քիւնլիւկիւն մահ վէ գօգուլտու տիւմանլատը , քիլիսէ տուտասը օգուեան չօճուգլարըն կիւզել սետալարըյլա պիրլիքտէ , գուպպելէրէ տօղրու չըգտը . վէ պիրտէն պիրէ չօճուգլարըն սեւելէրկլէ օրկանօլարըն սետտասը տուրտուղունտա , բիսգօպօս , եէնի կէլին վէ կիւվէիեէ տօղրու էյլէրլեեէրէք , թաբաֆէ յինին հիւսնի բիղալարը վէ սէրպէսիեեթլերի իլէ էվլէնիպ էվլէնմէտի քլէրինի սիւալ էյլէտի , վէ պու սիւալէ գարշըլըգ , Օլիվիէ իլէ Գարմէն էվէէր ճեվապընը վէրտիլեր ։

Բիսգօպօս , րուհանի քէլամլարը եավաշճա իրատ իթտիքտէն սօնրա , շէօյլէ իլավէ իթտի .

— Արթըգ իքինիզ տէ ճէնտալը Հագգ հուղուրունտա պիրլէշտինիզ . պու հալտէ սատագաթլա եէկտիկէրինիզլէ իզհարը մուհապպեթ էյլէ յինիզ ։

Պու քէլամլարատան սօնրա , բիսգօպօս սատէ , ֆագաթ միւեսսիր պիր նուրթգ իրատ իթտի իսէ տէ , պու նուրթգուն պուրաճըգտա նագդինի զայիտ ատտ էյլէրիզ ։ Զինեէթ խիթտամ պուլտու , վէ եէնի կէլին իլէ կիւվէյի , արգալարընտա խընճաթընճ տավէթլիլեր պուլունտուղու հալտէ , օլ տէվրտէ ագտը նիքեահլարըն մէշրութեթինի թաստիգ իթմէք իւզրէ միւսթաամէլ օլան էվրագը խմզալա-

մագ իչէն , պահաբանա կիթախլէը , վէ էվրագը մէղպուրէնին իմղնալանմա-սըլա , հէր չէյ թէմամ օլաու : Շէօյլէ քի , օլ չէնկի գէղը օլան վէ չըլա-լիկ Թանքրէտա տը Նաժագքն տուլ էհլի պուլունան Թարմէն , Անունցիա-թա Բօվէրօ նամըլա , քէնտի էօմ-րինէլ , զահիրէն չէօղիւմէզ պիր Թարզաա , Օլիվիէ լը Վէյեանքն էօմ-րիւ ելէ պաղլաագ :

Մօրալէս , պու զիյնէթի էնտասքն-տա , պիւյիւք պիր Թաչքն արգասքն-տա կիզլէնէրէ.ք , դըզդարքնտաչքնէն մէճուլիւէթի գաթիւնէսինէ նեսափէ-թէն , ատաը նի.քահէտա հադըր պու-լունմուշ իտի , վէ դիյնէթին խիթա-մքնտա , ելլէրինի օվաղաարագ , էն-տինին օթուրտուղու Անգըը տ'Ազժան օթէչլինէ կիթտի , վէ պուրնունուն ալ-թքնտան , «Թարմէն լ.քիվիզ իչին տա-խի չալըշը , վէ մտատմ քի Թարմէն միւճտ տահիպլի օլտու , պու հալտե սիմէ.ք պէն տե միւճտ տահիպլիյիմ» սիմէ.քտե խտի . . . . . .

. . . . . .

կիճէ հադըլաշըգճա , Տինօրանքն թաավիրի տե Օլիվիէնէն նիւ ըէկլինտէն կիթտի.քճէ մահվ օլուճօր խտի :

4

ԻՏԻԼԷՆ ԻՄՊԻՏԼԷՐԻՆ ՊՕՇՆ. ԶԸԳՄԱՆԸ

Գարմէնին վէ Օլիվիէնէնին ատաը նի-քահ այինէլերինտէն պէրու պիր սէ-նէ կէչմիշ իտի : Իմոի , միւտաէթի մէղքիւրե զարֆքնտա վուպու պու-լան վագըտալը հադըքնտա մուխթա-սարէն մալիւմաթ վիրելիմ :

Ադտ նի.քահ այնինտէն չէնտ կիւն սօնրա , Գարմէն , Մօրալէսի , բէ-տէրի տօն ժօղէ Րէվօքտուն կիւնտա պիր տօսթու , վէ զայէթ սատըգ վէ էմնիյէթլի պիր քիմսէ տիր կիսալի թագտիմ իթախկինտէն , մէղպուրէ-նէն թէ.բլիֆի հիւանի սուրէթտե գա-պուլ օլունմուշ , վէ պինատէրին պի-րտտերի , Ֆիվրիէն խանէսինէ տախիլ օլմուշ իտի :

Ֆիվրը , պու եէնի խըզմէթ.քտարը-նը տանտըգ.քտար թայէնին իթմէ.ք նի-եէթինտե իտի իտե տե , սախթէ Անուն-ցիատա , կիւնլիւն պիրինտե զէվճինէ , վէ պինաէն ատէյհ քէնտիսինէ գա-լտճագ օլան միւճտար , գարբնտաչը-նէն եէտինէ կէչէր գօղդուսույլա , պիր Թադրիպ , մէղքիւր միմտրիեե-թէն Մօրալէսե իհտալէ օլունմտմտսը-նտա մուվաֆֆագ օլտու : Պու հալտե Մօրալէսին , Ֆիվրիէն խանէսինտե տէր-իւհտ էյէտիկի խըզմէթի գտրտրըդ պիր չէյ իտի : Շէօյլէ քի նտրքմ վէ-քիլխտրճ ետխօտ քէհնտ կիպի պիր խըզմէթտե պուլունտրտգ , վէ խտնէ տահիպլերի Թտրտֆքնտան ուշտգ մտ-գտմքնտա տէյիվ , իլլա քէնտիլերինէն տուֆքտ տրգ տտտչը մտդտմքնտա պիր մուտմէլէյի հտտէնէ կէօրերե.ք , տրտ սըքտ քէնտիսինէ մտխտուս օլան մէ-հտրէթի տտէ.սինտե , միւսէթֆիտ օ-լուբ , վէ միւճիզէ նէվինտէն քէտպի տէրըլէթի էյլէը իտի : Ֆիվրը էյէ Օլիվիէ իտե , մէրգուման հադքնտա էմնիյ-նէթի քտտվիէէյերի օլտուղունտան , օվ պտպտե տուրտ չիւպհէհէ պիյէ զտ-հիպ օլմտղ իտիյէը :

Պիւտ.քտս Գտրմէն հէր չէյի կէօր-մե.քտե , վէ Մօրալէսին չու հալինտէն խօշնուտ օլմտմտգտտտ իտի իտե տե , նէ չտրե.քի մէրգուման տիրգտթիտ-լքնտ կէօղ գտբտմնգէըղտ , վէ տիվ-քիւթ իթմէ.քյիկէ մէճպուր իտի : Զիւն-քի մէղպուրե , գտրբնտաչքնէն տտ-էտգքը բէ.ք ատէտ տիէտտիկինտէն , չտեէտ , մէրգուման գտրէը պիր հտ-ըէ.քէթ վէ մուտմէէէտե պուլունտճագ-օլտտ , Մ'օրալէսին , պիւէիւն սքրըտրը մէ.յտտտտ չըգտրտճագքնտ էմին իտի :

Օլիվիե , պաշտօնէ թագիր օ-
լուման իւր մեսերրլեթ գեմանդերի
կեչեր կեչվեզ , տեհղեթի վե մե-
մուտեն խարիճ պիր վուդաթը
միթեէսիֆ եչ իլե բեք գինատ
միթեէսիր օլաու , չեօյլե քի Ֆի-
լիբ լը Վեյեան , օղլու իլե Գար-
մենին ապատ իզտիվաճարբենան
տեօրթ մահ սոնրա , պաղը տօսթ-
լարը իլե պիրլիքտե թատամ իթա-
կի , վե եանայի թատամտա գանեթ
մեսրաւր վե խենտան կեօրիւնտուկիւ
Հալաե , նակեհան , «Ձեմ Բաղիմ» ,
տեեու պաղբրաբ , վե իւրի էլչերի-
նի , հեմեն օ անտե գբզարմքշ օլան
չհճեսինե տօղրու կեօթիւրտու , վե
պատեհու պէյնու էյլիպ , ճան-
սըզ պիր նեննե միսիլլու , հալընդն
իւզերինե տիւշտու : Տերագատ հե-
քիմլերը կեթիրթտրիլիպ , վիճտո-
րինտեն գան չբգարբլար իսե տե ,
հիչ պիր ֆայտե իթմեմեի : Պու վու-
դաթտան սոնրա , Ֆիլիբրին ադլը
պաչընա ատլա կելմե յիպ , պիչարե-
նին կեօղլերի պիր տաթի աչբլմատը ,
վե եանընտա սիզ չեօբերեք , ֆեվ-
գելատե մեյետուիեեթլե էլչերինի
օլմուշտուրմադատա օլան էվլատընա ,
բեսերանե տուտաբնը սեօյլեմեքտի-
գին , բուհի բաքընի ճենապը Ա-
ֆերինենտեե թեսլիմ էյլեմի :

Զեփալը իհթիմար , են գուվվեթ-
լի ատեմլերի պիրե պիր տեֆատա
էօլտուրեն տամըլարտան պիրիսի-
նե տիւչար օլարագ , չճել չերքե-
թինի նուշ էյլեմիշ իտի :

Գարմեն իսե , զեմճի նեղտինտե
քենարէյի ղանեթլե մուքետտեր
կեօսթերմեկե չալըշտը : Վե նատըր քի
մնզիլմիմիզ տիւր , քենտի կեօղ
եաչարընը ադրթոբրբաղ ադրթոբր-
մամադըգ , մեզտուրենին պիղղաթ
քենտի եէտինտե պուլունտուղուն-
տան , թատիաֆինլե պու սբրատա
տախի բեք չօգ կեօղ եաչարը տե օ-
տու , վե հեր նե գատար Օլիվիէնին ,
իմրօգանըն են պիւյուք սերվեթլե-
րինտեն պիրիսինե մալիք օլաճաղը-
նը միւհահազա իտերեք , հիսս էյլե-
տիկի ֆեվգելատե մեսերրեթի սեթը
իթմեք իստեմի իսե , մուվաֆֆադ
օլամատը :

Ֆիլվագը , Օլիվիե , Գարմենին
գալըն տերունինի քսգանտաիլ իտե-
մեզ իտի , լաքին մեղտուբենին տախ-
թե քետեր ու էտֆինե տե ալտան-
մատը , վե քենտու քենտուտե ,

—Յատամ քի քենտիսինի , քե-
րիմեսի սքֆաթը յլա թեամիե իտէն
օլ միւհթերեմ իհթիեարը սեվմե-
կոր իսե , տիւնեատա աճապա քի-
մի սեվեպիլիր , տեսի :

Պու սուբեթլե , Օլիվիե , Գարմե-
նին մնհապեթի հագդընտա շիւպ-
հեհե զահիպ օլտու , վե օլ տագը-
դատան իթիպարեն , մերգում տե-
լիգանը , հեր քետեն զիհատե սե-
ֆալեթի հալի քեսպ իտերեք , եվ-
լենտիկինեն պէ յուզ թագիր օ-
լուման իւր պիր դաչ սյլարընտա , բե-
ֆիդեսի հագդընտա հիսս էյլեմիշ օլ-
տուղու մնհապեթի շէտտաեսինի ,
կենճ վե պէղաեեթի կիւզել պիր գա-
տըն իլե թեէհհիւլ իտիլտիկինտե ,
հիսս իտիլմեսի թագիրի պուլունան
մնվազգաթի պիր սերիսոշլուգ օլ-
տուղունու , վե շու հիսսեսատը
թագիրնե սերիսոշլուգունու , խալիս ,
տեվամի , վե թամլը պիր տուչյու
զանն իթմեսիյլե , ալտանմըշ լոռու-
կինի անլատը :

Պինոպերինն արթգդ խաեատթ
բերաեսի գալդըպ , եերինե քետեր
ու իզթիրատը տերուն բերաեսի էն-
տի , չունքի Օլիվիե , քենտի քեն-
տինե շու սիւալլերի իթմեքտե իտի .

—Ամապա պէն , պիր վազիֆե մե
մնգատատեսե իֆա իտիեօրում տե-

եու զանն իտէրէք, շայեանը թագ-
պիհ պիր հարէքէթտէ պուլունմա-
տըմ մը, վէ բէտէրիմին միւրատ-
լարընա, վէ տահա տօղրուսու ար-
զուլարընա իթաաթ իթմէք խուսու-
սունտա իթմիշ օլտուղում եէմինլէ-
րի նագզ իթմէքլիկէ սահիհէն հագ-
գըմ եօգ մու իտի, վէ Տինօրանըն
հուտուտսուզ վէ էմնիեէթպախշ
մուհապպէթինի, տօն Ժօղէնին գը-
զընըն շիւպհէլի վէ սօղուգ գանլը
մուհապպէթինէ ֆէտա իթմէքլէ,
պիր ճինաեէթ իճրա իթմիշ օլմա-
տըմ մը:

Մէրգում տէլիգանլը մէզքիւր
սիւալլէրէ քէնտի քէնտինէ վէ քէ-
տէրամիզ սուրէթտէ շու եօլտա ճէ-
վապլար վէրիր իտի.

—Ֆիլհագըգա պէն Անունցիա-
թաեա պիր մըգտար վարիտաթ
թախսիս իթմէլի իտիմ, վէ պու
վարիտաթը, մէզպուրէեէ, քէնտի
հիւսնի բատէթիմլէ, թախսիս իթ-
սէմ իտի պիլէ, եօմր ու հայեաթը-
մը թէքմիլէն օնա ֆէտա իթմէքլի-
լիկէ ասլա մէճպուր տէյիլ իտիմ,
վէ պունտան տա գաթինազար, Ա-
նունցիաթա իչին, գալպինի շիքէսթ
իթտիկիմ օլ թաթլը վէ սէվկիւլիւ
դըղճըղազա խիեանէթ իթմէկէ ասլ-
ա հագգըմ եօգ իտի: Տիմէք,
պէն ատէթա պիր տիվանէ միսիլլու
հարէքէթ իթտիմ, վէ քէնտի սէ-
ֆալէթիմէ քէնտիմ սէպէպ օլտում:

Մէզքիւր միւքէտտէր միւլահա-
զալարընն նէթիճէսի, թապիյի վէ մա-
լիւմ տիւր: Շէօյլէ քի, Օլիվիէնին,
Տինօրա հագգընտա իզհար իյլէտի-
կի մուհապպէթ աթէշի պիւսպիւ-
թիւն սէօնմիւշ, վէ պիր արա իւ-
զէրի էօրթիւլմիւշ իքէն, պու քէր-
րէ միւլահազաթը մէզպուրէ սէմէ-
րէսի օլարագ, եէնիտէն ալէֆլէն-
մէկէ, վէ դըղըլճըմ սաչմաեա պաշ-
լամըշ իտի, եանի տիմէք իսթէրիզ
քի, Գարմէնին զէվճինին եիւրէկի,
եէնիտէն Պրբթանեը մէմլէքէթինէ
տօղրու սէվգ իտիլմէկէ պաշլամըշ
իտի: Մալիւմ օլտուղու իւզրէ,
Տինօրա, մէզքիւր մէմլէքէթ տա-
խիլինտէ իմրարը էվգաթ իտէր ի-
տի: Օլիվիէ, պու եէնի հիսսիեա-
թը իզհար իթմէկէ պաշլատըղըն-
տա, չօգ տէֆա քէնտի քէնտինէ,

—Օ պէնիմ իչին վէ տայիմի սու-
րէթտէ զայպ օլմուշ տուր, իմտի
պունտան պէօյլէ պէնիմ եաշամագ-
լըղըմ նէ ֆայիտէ իտէր, տիմէք-
տէ իտի:

Տիկէր թարաֆտան Գարմէն տա-
խի սաատէթի հալ իչինտէ օլմա-
եըպ, ազիմ էնտիշէ վէ իզթիրապ
իչինտէ պուլունմագտա իտի: Չիւն-
քի Օլիվիէնին պիր թագըմ խաեա-
լաթը մահվ վէ զայիլ օլտուղու կի-
կի, մէզպուրէնին տախի իւմիտլէ-
րի վէ բիւեալարը պէրհավա օլ-
մուշ իտի: Գարմէն, Ֆիլիբ լը Վէյ-
եանըն վուգուի վէֆաթընա տէկին,
Օլիվիէ հագգընտա քեամիլէն պի
գայտ պուլունմուշ իքէն, Ֆիլիբին
վէֆաթընտան սօնրա, մէզքիւր
գայտսըզլըգ տույղուսու, զարազ
ու ատավէթէ թէպտիլ օլտու: Պու-
նուն սէպէպի իսէ շու իտի:

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ,
չինկեանէ գըղընըն գարշը գօնուլ-
մազ, վէ հուտուտսուզ իքի հավ-
վասը նէֆսանիեէսի վար իտի քի,
պիրի թէքէպպիւր վէ տիկէրի հըբ-
սը շան իտի: Մէզպուրէ կէնճ գա-
տըն, մէզքիւր հավվասը նէֆսանի-
եէսինի, Ֆիլիբին վէ օղլունուն ճէ-
սիմ վարիտաթը սաեէսինտէ իճրա
իտէպիլէճէկինի, վէ Լը Վէյեան
էվինին սանտըգլարընտա պիրիքմիշ
օլան միլեօնլար իլէ, բրէնսէսլէրէ
մախսուս սալթանաթ սիւրէճէկինի,

վէ տիւնեատնըն , վէ թաամիմ խյէ-
տիկի ասբլղատէվինին թա պալէա-
սընա գատար չըդա պիլէճէկինէդանն
լյլէը խոր , ինչթէ Դարմէնին պիղ-
դաթ քէնոմ ա՛օղլերի . «Օլիվիէ պէ-
նիմ էվիմռէ միւխի պիր պալթ օ-
լաճագ ոտր : Պէն անը նիւքսէլթէ-
ճէ յիմ , ֆագաթ պէն տէ պիրլիգռոմ
նիւքսէլէճէ յիմ : Ա՛յնուն օլսուդ-
ճա , հէր շէյ , հաթթա ինֆինիթար
նիշանը , վէ պիր իւնսան պիլէ սա-
խըն ալընըը : Պէն գէվճիմի պիւյիւք
պիր զաթ , պիւյիւք պիր ասբլղատ
սըրասընա գօճաճաղըմ , վէ պռ-
սաեէսէ , պէն տոխի պիւյիւք պիր
դաաըն օլաճաղըմ : »

Էլ հասըլ Դարմէն , կիճէ վէ կիւն-
տիւզ Բարխի վէ անըն գնյնէթլէ-
րինի , վէրսայլը վէ անըն բարլղա-
լրգլարընը խաթըրլայըզ , պիլմ-քս
Հավրը չէ՛րինսէ պօղուլմազ տէրէ-
ճէսինէ կելիր , վէշէհրի մէզպուր տէ-
րունինսէ եաշամազ խաթէմէզ խոր :

Օլիվիէ , բէտէրինին միւքէմմէլ
միրասընա սահիպ օլսուդու կիւն ,
գէվճէսի քէնոմ քէնոսուճէ ,

—Վաղըթ կելտի , արթըգ պէն
տէ սմալ ու հավվասըմը իճրա յ-
տէպիլէճէյիմ , տէմիշ խոր :

Էվվէթ , վաղըթ կելտի , լաքին հայ-
լէ վէ տէսիսէ վաղըթ կելտի , չիւն-
քի Դարմէն , Օլիվիէնինն զահիլէն
միւշաատէ օլունան զաաֆէթի ալ-
թընտա , դարչը գօնուլմազ տէրէ-
ճէտէ սէպապթ վէ իւնսաճըըգ կիզ-
լէնմիշ օլսուդունու , վէ մէրգումու
հալը ինղիվատէն վազ կէչիրմէք
իւզրէ , նէ՛ գատար չալըշա , մու-
վաֆֆագ օլսմատաճաղընը , վէ նի-
հսեէթ քէնոսինին , մուճիպի նէֆ-
րէթի օլան չու մէճհուլ վէ քէօյ-
լիւլէրէ մախսուս էօմր էչինտէ գալ-
մագլըզա մէճպուր պուլունսուդու-
նու բէք չաբուգ անլատը :

Զինկեանէ գըզը պռ հայի իւր
տէֆա քէշֆի խթտիկինտէ , թաբիֆի
զայրի գաալիլ պիր հիռոտէթ հիսս
խթտի , վէ կէօղլերինտէն , գալալի
եարէլի տատէյլերէ մնվսուս եաշ
ապտըղը սըրատա ,

—Ա՛հ , տէտի քէնոմ քէնոհինէ ,
էօրիւմիւ դէնճիրլեր իլէ պալլատան
պէն օլսուս , պէն քէնոմ քէնոհ-
ա՛ի թէլէֆ խթտիմ , վէ շիմոի տէ ըզ-
բանկապէնտլեր միսիլըս , պէնի է-
սարէթ հալինէ վազ խէն ապըր
կիւլէյի լաէնգաֆի չէ՛քմէքլիկէ
մէճպուր պուլունմագտաճըմ . . .
ա՛հ , պունճա սապր իլէ իճրա խոլ-
միշ օլան , վէ քէսալ մուվաֆֆա-
զըբէէթի մաղնուն պուլունան չու ու-
զուն գօմէտհանըն , պէնճէ նէ՛ ֆայ-
տէսի օլսուս , քէզալիք պիրիքմիշ
օլան պու խաղինէլէր , նայիլ օլմագ-
լըզը մէմնուլ խթտիկիմ մէպուրի-
նէթլէրտէն հիչ պիրիսինի պէնի
նայիլ խթմէտհ-քլերի հալտէ , պէն-
ճէ օ խաղինէլէրինէ՛ ֆայտէսի վար
սըր : Պէն մագսէտիմէ իրէճէկիմի
զանն խտէր խոխմ , վէ լաքին պու
մագսէտ իլէ պէնիմ արամնտա պու-
լունան մէսաճէ կէչիլմէզ տուրէթտէ
տիր : Կէրչի , պու կիւնքի կիւն պէն
զէնկինիմ , հալ պու քի սէֆիլ պիր
չէնկի գըզը վէ տատէթա տիլէնճէ օլ-
սուդում զէմանտան տահա զիհա-
տէ միւքէտտեր վէ մէյհուսում ,
չիւնքի հիչ տէյիլ խոս , օլ վաղըթ
իւմիտիմ վար խոխ , ֆագաթ պու
կիւնքի կիւն , օ իւմիտիմ տէ գալ-
մամըշ սրը :

Պու պիրլինճի հիռոտէթամիզ միւ-
լահազաթտան սօնրա , Դարմէնին
իւղերինէ սահիհէն ազիմ պիր մէյ-
հուսիյէթ կելտի : Մէզպուրէ , քէնո-
տի հազգընտա չի՛քտաեէթ խթմէք-
լիկէ թէնէզզիլ խթմէտհիկինտէն , վէ
պունտան տա մնատտա , չի՛քտաեէթ

իմմէքլիկէ հիչ պիր սէպէպլի սէ պուլունմատըքտան, օվ պապատ հիչ պիր կէօձա իֆատէտ պուլունմադ իտի իտէ սէ, տիկէր թարաֆտան, եւ-դինէնտան օվկունդուղու, մուճիսի իչթիմադ պիր սուրէթի քէսդ իմմէքտէ, վէ սինահ վէ երի կէօղլէրինին էթրաֆընտա տոլմի պիր մօղուդ հասըլ օլմադտա իտի։ Պու հալտէ, պաղէն Օլիվիէ, մէզպուրէճէ խիմմադպէն,

«—Իւղէրինտէ ածայիլ պիր հալ վար մը, Անտոնիաճա, սէտիկինտէ, օ տոլմի օնա տայիմա,

«—Հիչ պիր չէյիմ եօք տուր, ճէվապընը վիրմէքտէ իտի։

«—Պատաթի մինն ու մէչադտաթ իչինտէ կէօրունիւէօրսուն։

«—Պէն հէր ղէման պու հալտէ պուլունմուչում տուր։

«—Լաքին նիչին միւքէտաէր տուրուէօրսուն։

«—Նոնըղ միւքէտաէր տուրմաքտա, մատամ քի, պայլամտէ վէ կլիսէլէրիմտէ հէնուզ իքի դաթ նաս ու մանթէմ թայքմագտաքտա։

Օլիվիէ, պայնատէ պէնան օլուճանդ ճէվապլայտան մատտա, հիչ պիր միւտայիս ճէվապ ալմամճաճաղընը պիլմէկլիկինտէն, պրթըդ խոտար իմմէղ իտի։

Դարմէնէն հալի պիղճէ մաքիմ օլմադըղ, պէր վէճհի աթթի պէնան իտէպիղ.

Մէրդումէճ էօյլէ պիր իլէթէ ափուչար օլմուչ իտի իքի, իլմի թքսպլ պիրէ, պու իլէթի ճիտատէն նադաթը իմմինտա ալմադ իտէճէմիչ տիր, չինքի իլմի թքսպլըն մէզքիւր իլէթէ դարչը դոյմադ իչին, հիչ պիր միւէսսիր մուտալճէսի եօք տուր. պու ճիւմլէ, պու իլէթի, թէհլիքէլի վէ պաղէն տոլմի մուհիմ օլան իլէթլէրտէն պիրի տիր քի, պէյն էլ նաս «ըէքընը թատիր օլուճնուր։

Համատան, ըղըզտան, հուրրիյէթտէն, վէ հարէքէթտէն մահրում պուլունան մահպուսլար, բէնտի հատպխանէլէրի տէրուննտատ նէ աէրճճ սըգընթը հիսս իտէրլէր իտ, սատաթդ չինկի գընը տոլմի քինտի հալինտէն օլ աէրճճ սըգընթը հիսս իմմէքտէ իտի,

Դարմէնէն հալինին վէկտամէթի պոճնատան իտատէթի օլմադլէ, նատըքլի պիր մահպուս, քինտի սէպլիմտոկլինէսինի արզու իտէր իտ, մէզպուրէ տոլմի հէմմն օ եօլտա վէճաթընը արզու իտէր իտի։

Հէմմ տիմէքլիկիմիզ, հատըզատը հալէ մուտաճքը օվմադ իչին տիր, չինքի պիղէ էօյլէ կէօրունիւր քի, էճէլ, պիրտէն պիրէ, էնթէ պէն կէփ, տիւէրէք, Դարմէնին հուզուրունա կէլսէ իտի, մէզպուրէ քէմալի տէհլիքէյէ, «Աման, չու մէքլուն վէ մէ-րուհ նէսննէ յի հուզուրումնան աէճ իտին, զիրա պանա խէվճ ու տէհլիքէյի մուճիսի օլուեօր» տէեու պաղըրտաճադ իտի։

Հալ պու քի, տատըդ չինկիտանէ դըզընըն պու հալի չօգ վադըթի իտ թհատատ իմմէտի։ Նէօյլէ քի կիւնէն պիրինտէ, կէօղլէրինին լաթրաթքինտա քի մօղուդ զայիլ օլուտ, վէ տուտուգլուքտա պիր թէպէսիմ հուտուլէ կէլտի։ Զինքի, դիքրինին իմմիչ օլուտուզումտաղ իլէթ, եչքինտէ թատիր օլունան էն ալէտ մուտալիճէյի էլտէ իմմէքլէ, չիճա պուլտու, եախօտ չիճա պուլմադ հայինէ կէլմիչ իտի։

Իքըդաթը ալէմտէն պէրու, սըգընթը հիսս իտէկէլէն պիլճիւմլէ գատաքընըտա տայիմա թատիր օլան մէզքիւր է.յլէնճէ, (նատըլ քի հազրէթի Հատա պիլէ ճէննէթի ատէն-

ան եալընըզլըզընան վէ իւքի քիշի իչէ պաշ պաշա օլմասընան սըզգըլ-մըշ տըր ,) կիւզել վէ կէնճ պիր ան-լիպանլը հէյեթինան թագտիմ օ-լունաու ։

Պու տէլիլդանը , Հավրը չէհրի վալիսի պուլունան մարքի ծօրժ տը կրանսէյ օլսաց , մալիւմիւմիւզ օ-ասաղու իւզրէ , միւմալիէյհ , ատէ-թա պիր մէնճա ատտ իթտիկի մա-հէլլի մէմուրիէթինան սըզգըլսը-դընան , քէնտիլի պիր նօր իչէ էյ-լէնտիրմէ քլիկին լիւզումունը հիսս իլլէր իտի ։

Շիւպհէսիզ , ապէս վէ սէրթ պիր լիսան գուլլանմասընան տօլայը , ը-ՆԸՐ -ՒՎԱՒ-Ը- թէմամիէ օլունան ան պէչինճի Լուի դրալըն էքսէր սէ-բայըլըսը միսիլու , քէամիլէն հիս-նի նազարատան տիւշմիւշ օլան մար-քիի միւմանիէյհ , Օլիվիէ իլէ Գար-մէնին լուտիվաճլարընըն իւք այլա-րընատա , Օլիվիէնին ատատէթինէ հիսսէտար օլմազլըզը քէսրը ազըլ ատտ իթմէմիշ իտի, չինքի, զանէթ տապըրըզ օլան ղէնտօսթլարին , միւնասէպէթիզ տուրէթտէ իշլէրի-նէ տէվամ իթտիքլէրինատէ , զա-բարտիսէ օլտուգլարընը , միւմանի-էյհ բէք ալէա սիլիր իտի Պինանէն ալէյհ ծօրժ տը կրանսէյ, իչպու է-քսէրը մադուլէ իլէ միւթթասըք օ-լարատ , մէզքիր պիր գաչ մահ գալդընատա, Գարմէնի , քէնտի գար-չըրընա կէլմէքսիզէ եավաշ եավաշ ալըշտրըմադ իւզրէ, դանէթ սէյրէք տուրէթտէ Օլիվիէնին խանէսինէ վիզիթա վիրմէքսիզ գանատթ իթ-տի ։ Մ իւմամիէյհ , վիրտիկի պու վիզիթալար սանէ՛ինատէ , մէզքիր խանէնին ահվալինի պիղղատ անըա-մադ , վէ սիլտանին պիրէ վագը օլան թէպհատիւլատթը թահդըդ իտէսիլ-մէ տէրէճէսինատէ քէսպի վուդուֆ իթմիշ օլտուղունատա , Ֆիլիբ լը Շէյխան հէմտան էօլիւր էօլմէզ , Օ-լիվիէնին , Գարմէն հադդընատա օ-լան մուամէլէսինէ վագըֆ օլտու ։ Գարմէնին , ղէվճի հադդընատա օլան մուհասապէթինէ կէլինճէ , մէզքիր մուհասապէթ տասի մարքինէ գա-թէն չիւպհէլի կէօրինմիւշ իլքէն , մուախխարէն ինքատը զայըը գա-պիլ էմարէլէը իլէ , մէզտուրէնին քէնտի զէվճինէ մուհասապէթի օլմասըզընա , վէ եավաշ ատա մու-հասապէթի օլմամըշ օլտուղունատա գա-նատթ հասըլ իթտի ։ Իմտի պուն-տան սոնրա , միւմանիէյհին , քէն-տի մագսատինէ վասըլ օլմազ , վէ ումումի տուրէթտէ իսթիմալ էյ-լէտիկի բօլիթիգաչինատալըզընը, ճիտ-տի պիր զէնտօսթլուգ հալինէ իր-ճա իթմէք իչին , անճագ միւտայիտ պիր ֆուրսաթա ալէքլէմէսի լազըմ իտի ։ Պու ֆուրսաթ իսէ , եագըն զէմանատա մէ յտանա կէլէպիլիր իտի ։

Օլիվիէ , ֆէվզէլատէ պիր նէզա-քէթ տուղուտունատան նաչի տասիլ օլտուղու չսրբըգլըգ թարիղինի , չայեանը թէէսսիֆ պիր տիվանէ-լիք ալէամէթի ատտ իթտիկի կիւն-տէն իթիւպարէն , մէզդում , ատէ-թա պաշդա պիր ատէմ հէյեթի-քէսալ իթտի ։ Նէօյլէ քի , նէվմի մէզտուրէնին իթիւպարէն , գալպէն ճանընը վէ եիւրէկինի Տինօրաա գէետա իթտի , վէ պուլունտուղու-խանէ , իթտիկի գէետա քէարլըզընէն պօշա կիթտիկինի , վէ քէնտիսինի մէզքիր խանէնէ ըսալթ իտէն չէօ-զիւմէզ պաղարը խսարըընա պը-րագտըգճա , պիչարէ պիր գէնա-լըզ հիսս իտէր իտի ։

Օլիվիէ , Գարմէնի զարչըբընատա կէօրտիւքճէ , եիւրէկին , նէ գրէթի ազիմէ իսթիւա իտիկը , վէ լա-քին տիկէր թարատիսան , մէզքիր

նէֆրէթ տույղուսունու, մէզպուրէտէն սէթր իթմէք խսթէտիկինտէն, չօդ տէֆա վէ միւմքին օլտուղու գատար ուղուն միւտտէթլէրլէ խանէսինէ աեագ պասմազ իտի։ Պինաէն ալէյհ, հէման հէր սապահ սաաթլարլա տէնիզ քէնարընա կիտէրէք, գումլարըն իւզէրինտէ եաեան տօլաշըր, վէ տէնիզին տալղալարընը, քէնտինին էսէֆամիզ խաթըրէլէրինին արթմասընա պէնզէթիր իտի։

Եախօտ, չօդ տէֆա պէյկիրի իլէ, Էվնամ պրունտան Սէնթ-Ատրիէնէ, վէ պազէն տախի Սէն-Ժանա գատար միւմթէտ օլան տէնիզին եիւքսէք վէ խալի թէբէլէրի իւզէրինտէն կիտէրէք, մահզուն վէ միւքէտտէր պիր նազարլա, գըր բէնկինտէ պուլունան վասի տէրեաեը թէճէսսիւս իյլէր, վէ տէնիզին տալղալարընը վէ Նօրմանտիանըն պէեազ տէնիզ քէնարլարընը, Օգիանօսուն տալղալարընա վէ Պրըթանիանըն սէվահիլինտէն այրըլմըշ օլան գաեալարա թէշպիհ իտէր իտի։ Վէ իշթէ օլ վագըթ, զանն իտէրսին քի, սիհիրպազլըղա մախսուս պիր պուլութ իչինտէ, պիրտէն պիրէ, Սէն-Նազէր շէհրինին էսկի չան մահէլլի, վէ Օլիվիէնին մալիւմիւ օլան եէշիլ վէ պիւյիւք աղաճլար, վէ Տինօրանըն գուլիպէսինին սաման սաբլարընտան եաբըլմըշ չաթըսը, մէրգումուն կէօղլէրի էօնիւնէ կէլիր, վէ մէզպուրէ սարը գըզճըղազ, մաի կէօղլէրինի կիւեա քէնտիսինէ աթֆ իտէրէք, սօն միւլագաթլարընտա սէօյլէտիկի միսիլլու, «Պէն սէնի սէվէրիմ, սանա էմնիյէթիմ վար տըր, վէ սանա պէքլէեէճէյիմ» քէլամլարընը թէքրարլատըղը հալտէ, քէնտիսի տախի, մէզպուրէեէ ճէվապէն, «Ա՛հ, Տինօրա, Տինօրա . . .» տէեու պէեան իյլէր իտի։

Օլիվիէ, իշպու խէեալաթ բէրտէսի կէօղիւ էօնիւնտէն սըյրըլարագ, հագըգաթ բէրտէսի չէքիլտիկինտէ, պէյկիրինի սիւրաթլէ գօշտուրարագ, վէ էօնիւնէ չըգան կիրտապլարտան մէզքիւր հայվանը ճէպրէն կէչիրէրէք, անընլա պիրլիքտէ գաեալարըն վէ սահիլին չագըլ թաշլարընըն իւզէրինտէ բարէ բարչէ օլմագլըղը շէտիտէն արզուլէր իտի։

Իհթիմալ տիր քի, Օլիվիէնին էօմրիւ, քէնտիսինճէ շիւպհէլի վէ մէճհուլ օլան, ֆագաթ հագըգաթէն մէվճուտ պուլունան պիր իւմիտ իլէ պաղլանմամըշ օլսա իտի, մէրգում, մէզքիւր արզուսունու ֆիիլէն իճրա իտէր իտի, հալ պու քի տիւնեատա իւմիտ տէնիլէն շէյ, հէր զէման պագի տիր, վէ ինսան թէսլիմի բուհ իթմէյինճէ, իւմիտի ասլա գաթթ օլունամազ։

Իմտի, Օլիվիէ, Տինօրաեը պէ թէքրար կէօրմէքլիկի իւմիտ իտիեօ՞ր մու իտի։ Էկէր պու սիւալ պիղզաթ մէրգումա սօրուլսա իտի, աչըգտան աչըղա վէ տօղրուճա, «իտէր» ճէվապընը վիրէճէք իտի։ Հալ պու քի մէրգում հէմ իւմիտ իթմէքտէ, վէ հէմ մէմուլտէն խարիճ սուրէթտէ իւմիտ իթմէքտէ իտի։

Ինսանըն գալպի, իշթէ պէօյլէ տիր, վէ ասլա թէպտիլ օլունմաեաճագ տըր։ Ճէնապը Հագգ, քէնտինին լութֆ ու ինայէթիյլէ, պունուն պէօյլէ օլմասընը միւրատ պուեուրմուշ տուր. չիւնքի, չօդ տէֆա, ատէթա տիվանէճէ օլան, վէ չօդ տէֆա, պօշա չըգան, վէ լաքին զայիֆլէրի վիգաեէ վէ միւքէտտէրլէրի թէսէլլի իտէն մէզքիւր իւմիտ տէնիլէն խուսուս օլմասա, ին-

սանքն էօմրիւ վէ պագասը, նիճէ օլուր, վէ անքն աղբրլբղընա քիմ թէհամմիւլ իտէպիլիր։

Մարքի տը Կրանսէյ իսէ, ղէնտօսթլուգտա ղաեէթ մահիր պիր քիմսէ օլմաղլէ, Օլիվիէնին ուղուն միւտտէթ տէվամ իտէն ղայպուպէթլէրինտէն իսթիֆատէ իտէր, վէ հէր գանղի տէֆա Գարմէնին ղէվճի, շու եա պու սէպէպէ մէպնի, խանէսինտէն տիշարը չբգարաը իսէ, մէյտան մարքիեէ գալբր իտի։ Շէօյլէ քի Օլիվիէ, տէնիզ դբեբլարընտա, վէ սահիլ թէրէլէրինտէ տօլաշարագ, քէնտի խէեալաթ վէ քէտէրիյլէ ֆիքրի մէշղուլ օլուր իքէն, Մ. տը Կրանսէյ, Գարմէն իլէ պիրլիքտէ պաշ պաշա վիրիպ, սաաթլար իլէ վագբթ կէչիրիրլէր իտի։

Իշթէ օլ վագբթտան իթիպարէն, կէնճ գատըն մէսրուր վէ խէնտան օլմաեա պաշլատը։

Օգուեանլարբմիզ, մարքիյի միւմախլէյհ իլէ չինկեանէ գբզը միեանընտա ճէրէեան իտէն միւնասէպաթ հագգընտա, եանլբշ միւթալաաթա զահիպ օլմամագ իչին, հագբդաթը հալի պէր վէճհի աթի պէեան իտէրիզ։ Շէօյլէ քի,

Մարքի տը Կրանսէյ, շու աշգ ու սէվտա թէշէպպիւսաթընտա բէք չարուգ սուրէթտէ իլէրլէեէճէկինի զանն իտէրքէն, էօյլէ օլամատը, վէ հաթթա քէնտիսի պիլէ, պու սբրատա չէքտիկի կիւճլիւկիւ, նէֆսի սէրայտա վէ չէհիրտէ պուլունան գատընլար թարաֆընտան չէքմէտիկինի, վէ նիչէ տիւշէսլէրի ղաեէթ ազ պիր վագբթտա ճէլպ իթտիկի հալտէ, Օլիվիէ լը Վէյեանընզէվճէսինի պունճա զէմանտան պէրու քէնտինէ ճէլպ իտէմէտիկինի պիզզաթ իգրար իտէր իտի։ Կէրչի, Գարմէնին տիլէագը համիտէ վէ ֆաղիլէթ սահիպէսի օլմատըղընը պիլէնլէրէ, պու խուսուս էվվէլ պէ էվվէլ ինանըլմազ պիր շէյ կէօրիւնիւր իսէ տէ, պու ճիւմլէ պունուն գատար սահիհ վէ թարիֆի գօլայ հիչ պիր շէյ օլամազ։

Շէօյլէ քի սապբգ չէնկի գբզը, հէմ գալպ ու հիսսիեաթ ճիհէթիյլէ տուրկուն վէ պի գայտ օլմասը, վէ հէմ տախի քիպր ու ղուրուրիեէթ սահիպէսի պուլունմասը հասէպիյլէ, քէնտիյի մուհաֆազա իթմէքտէ օլուպ, մէզպուրէ շու հալտէ, պիւյիւք վէ ասբյզատէկեանտան օլան պիր քիմսէնին, քէնտի հուզուրունտա պուլունարագ, սէրայ գատընլարը եանլարընտա իմրարը էվգաթ իյլէմէկէ ալբշմբշ օլան սէրայ խատէմէլէրինէ մախսուս ճիլվէ վէ նէզաքէթլէ, քէնտիսինէ աշգ ու սէվտա իւղէրինէ պահս իթմէսինտէն տօլաեը ղաեէթլէ մէմնուն օլուր, վէ շու քէյֆին տայիմա տէվամ իտէկէլմէսինի ֆէվգէլատէ արղու իտէր իտի։ Մէրգումէ, պիրինճի տէֆա օլարագ, քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ սուրէթտէ իզհարը մուհապպէթ իտիլտիկինի, վէ մարքինին, իզհար իյլէտիկի շու նարը աշգ, քէնտիսինի եիւքսէք պիր մէվգբեա չբգարտըղընը հիսս իյլէտիկինտէն, զայիֆ վէ կէվշէք տավրանարագ, մէզքիւր եիւքսէք մէվգբտան տիւշմէք իսթէմէզ իտի։

Գարմէն, պիր ատէմի, գավիէն ճէլպ վէ բապթ իթմէքլիկին էն ալէա, վէ էն էմին թարիգի, օ ատէմէ չօգ շէյ իւմիտ իթտիրմէք, ֆագաթ հիչ պիր շէյ իթա իթմէմէք օլտուղունու պիլիր իտի։

Անճագ պու կէնճ գատըն, Մ. տը Կրանսէյ հագգընտա պիւսպիւթիւն վազիֆէսիզ մի օլտու, վէ միւ-

մախէ չհի , հէր կէօնա մուխթա-
բատան խալի օլարագ , կէօրիւզ
գօնուշսուզլուղի ալ :

Ճիւպհէսիզ պու սիւալէ էվվէլ
տիւնէմէ չկը :

Ձհանքի Գարամէն , միւամալէ չհի ,
սահիպ նէզաքէթ ու լութաֆկէ ,
մէ քիսարըզատ զէվախթաէն սոտ
իտիպ , մէ զաէնէթ տիլսէր մէ ճա-
կիպ օլսուզլանու ֆէհմ իմտիհկին-
ատէն , տէ.կիլ աշղ ու սէվսա սուչ-
գուսու , իլլա պիր տէրէճէ օնա պէն-
զէնէն հէբ՞աչէ՞ մէ եախօտ էչի թա-
պիր օլունան պիր իտասէ չկ մախսու-
օ՛ էլէ մարքէչկի միւամիրէ չհէ տօղ-
րու սէվգ օլունտուզունու հիտա էլլէ-
մէքտէ իտի :

Անճագ Գարամէնին քիսըր ու զուրու-
ղը , քէնտիսինի նամուսսուզլուգտան
մուհաֆազա իմմէ քտէ օլսուզունու-
տան , էկէր մէզպուրէ , մէղքիւր
խատասէչքի պէր թարաֆ իմմսէ իտի ,
զիղր օլունան հէրճայլիկ թապհա-
թը քէնտիսինի զիհնքեարլըղ կիր-
տասպընա տիւշիւրմէճէք իտի : Համ-
թա , տիւնէտտա հիչ պիր չէյ նօգ
տուր քի , չու եօլտա կէչիլմէչ պիր
էամիւրէն հասըլ օլաճադ մէղքիւր
նէմինճէ գատար տահիհ վէ վու-
գուխ միւճերրիէտ օլտուն : Շու գա-
տտար քի , էկէր մէմուրին զայըր պիր
վազիչա զուհուրիյլէ , մէղքիւր նէ-
թիճէ չի պիր ան էվվէլ վէզիֆա կէ-
թիրմէսէ իտի , պունուն , պիր միւա-
տէթ տահա թէէխխիրի իհթիմալտէն
պտապիլիր իտի :

Զանն իտէրիզ քի , Գարամէնին ,
մանէչն վէ մատտէթէն պուլունտու-
ղու հադի անլաթապիլճէք գա-
տտար մալիւմաթի վէրմէք :

Պիր գաչ աէօզ տի մարքի հադ-
գինտա աէօյլէնէլիմ :

Մալիւմիւմիզ օլսուղու իւզրէ ,
ժօրժ տը Կրանտէյ , նայրնըզ պիր
քէյֆ լչին , Օլիվիէնին կէնճ զէվճ
ճէսինի քէնտիսինէ ճէլպ իմմէքթի-
կի թատիմ իլլէմիչ , վէ պիր քէրը-
բէ մէզպուրէյի ճելպ իմտիհկինտէ ,
օնտան ոանրա , տրթրդ հէր կէօնա
էլլէնճէ վէ մագէտինէ նայիլ օլա-
պիլէճէկինի զանն իմմիչ իտի :

Հալ պու քի իչ , պիւսպիւթիէն
պունուն մուզայիրի օլսու , չէօյլէ
քի , վագտա Գարամէն , մարքինին
քէյֆի վէ միզաճը իւզրէ սըզ սըզ
միւքտալէմէլէր իտէր , վէ միւամա-
լէյհ թարաֆքնտան , իչքի էլլէրինին
պուս իտիլմէսինէ տալա մուխալի-
ֆէթի իմմէղ իտէ տէ , տիկէր
չթարաֆտան , միւամալէյհ , մէղքիւր
ուֆագ թէֆէք մուվաֆֆագըյէ-
էմլէրէ նայիլինէճինտէն ահնպա ,
տահա պիւչիւք վէ ճիտտի էլմաֆը
մախսուսէնէ մազհար օլմագ իտի-
տիկինտէ , մէղպուրէ թարաֆքնտան
մազհարը մուվաֆֆագըյէթի օլա-
մազ իտի :

Ծագաթի Գարամէն , մէղքիւր մու-
խալիֆէթլերի իմմէսինէ նիսպէթէն ,
տուչիմա ֆէվգէլատէ տուրէթմտ
ճալիպ օլուպ , վէ զանն իտէրսինքի ,
հազըրտա բէտտա իմտիհկինի , միւա-
թագպէլտ իմտա իմմէքլիկի վատ
իլլէտիկինտէն , պունտան չու նէմթի-
թէ հասըլ օլտու քի , մարքինին
հէրճայլ թապիաթը թէպտիլ օլա-
րագ , ատէթտա չէօհտա պիր աչգ ու
սէվսա սուրէթի քէսպ իմտի :

Գարամէն , Մ. տը Կրանտէյ իւզերի-
նէ նէ թէէսսիր իչչէթտիկինի պիլիր
իտի , վէ զանն իտէրիզ քի , մէղտու-
րէնին զուրուրինէթի վէ թէքպէ-
պիւրիւ , մէղքիւր թէէսսիրտէն տօ-
լայը զինտատիպիլէ մէսրուր օլուր ի-
տի : Էլհասըլ , չուքտաքնը սէօյլէ-
րիզ քի , մէրդօմէ , նիհէթէ տէ-
չիլ իսէ տէ , պարի ֆինլէն օլսուն ,
հէնուզ կիւնահ իչչէմէմիչ իտի :

3

ՔՒՇՔ

Օլիվիե, հեմման տալիսա խանեռինեն ուշագ օլտուղու միւտտեք դարձնտա, տէրունի խանէտէ վագը օլան ահվալ ու վէդայի հագդընտա հիչ պիր ճիհէթլէ չիւպհէ իթմէզ իտի։ Պիլտը, չէհրին պիւթիւն էհալիսի, վալինին լաէնզա-թի մատամ Լը Վէյհանա իթտիկի վիղիլալը իւզերինէ պահսալը խոէրլէը, վէ հէլէ էվին խըզմէթքեարլարը, պէյքի պիր տէրճէ քէնտիլէրինէ ֆարզ օլտուղունտան զիեատէ, պու խուսուսա տալիր պէյնէլերինտէ մըրըլտանըրլար իտի։

Հալ պու քի չու հալ, մէրհում Ֆիլիբին էն էսկի էմէքտարը օլան Զէֆիր Ղօզէնէ միւնասիպ կէօրիւնմէէօր իտի. չիւնքի քէնտիսի, մէրհումա մէրդումուն հանքնտա խըզմէթ քեարլէդ խոէրէք, սաչլարը ապարմքշ պիր քիմսէ օլմազլէ, քէնտիսինի, Լը Վէյհան ֆամիլեսընէն պիր ազատ մադամքնտա ատտ խաէր, վէ էֆէնտիլէրինին նամուսունա տօդունաճագ հէր նէ վագը օլտա, պունտան տօլայը զիեատէ սիլլէ միւքէտտէր օլուր իտի։ Իմտի իշլէր պու մէրքէզտէ օլտուղու թագտիրտէ, մէրդում սատըդ էմէքտար, քէնտի քէնտինէ,

—Պու հալէ պիր խէյսամ վէրիլմէլի տիր, տէտի, հօզտա կիւնիւն պիրինտէ, պէնիմ կէնճ էֆէնտիմ, տէվլէրան իտէն իշ պու մուզիրը թէվֆիուլարը խարիճտէն իչիտէճէք օլուր խտէ, զաեէվլէ միւմէէսիր սլաճագ տըր։ Իմտի, պու մատտէ-րի պէնիմ խապէր վիրմէքլիկիմ պահա էվլէխա տըր, չիւնքի պէն իչին օ հօլտա տուեուլմասընը խոթէմէմ։

Պիր միւտտէթ թէֆէքքիւրտէն սօնրա, Զէֆիր պաշընը սալտատը, վէ քէնտի քէնտինէ չէօյլէ տէօյլէտի.

—Պաղը տտէմիէր վար տըր քի, հէր սահիհլիկի տէօյլէմէքլիք, քեարը ագըլ տէյիլ տիր տէեու խուտաա, խաէրլէր, չիւնքի իհթիմալ տիր քի, Օլիվիե պունա տարըլընը, ֆէ հօլ վէրսին, ֆագաթնէմէ լազըմ պէնիմ, պէն վազիֆէմի իֆա իթմիչ օլուրում վէտէչամ։

Օգուեանլարընդըզ չուբասընը տէրի խաթըր իթմէլի տիրլէր քի, մէրդում խըզմէթ քեարրն մէզքիւր է-տէրի սատագաթը, 1770 սէնէսինտէ վուգու պուլմադտա խտի, հալ պու քի պուլունտուղումուզ ատրը հաղըր, մանիւմիւմիւզ օլտուղունտան, զանն իթմէ յիդ քի, 1860 սէնէսինէ տախի, էֆէնտիլէրինէ պու տէրէճէ ատրդ, վէ քէնտի մէնֆաաթլարընը, վազիֆէլէրինէ ֆէտտա իտէր խըզմէթ քեարլար պուլունտուն։ Զըդ ան ատրըն ասնըտրնտա, հէննուզ պու կիպի սատագաթլը խըզմէթ քեարլար ատա սըբա զուհտրա կէլմէ քատ իտի խսէտ, պու կիւնքի կիւն էսերլերի պիլէ գալմամըշ տըր, վէ ագըլը պիր քիմսէյէ,

—Նէ էյին Ֆրանսանըն ինգըլապթ տէվրինտէ քէնտի էֆէնտիլէրի ուղրունա գաթըլմէկտահա չըգատադ, վէֆաթ իտէն համիյէթլի վէ սատագաթլը խըզմէթ քեարլարտան պիզիմ կիւնլէրիմիզտէ հօզտուր, տէեու սիւալ իտիլտիկինտէ,

—Պունունե թաբիֆի բէք գօլայ ադը, աէեու ճէվապ վիրմիչ տիր, մէրդում ագըլը քիմսինէ, զիրա օ հօլտա սատագ վէ համիյէթլի խըզմէթ քեարլար, չիմոի վէֆաթ իթմիչլէր տիր։

Հեր նէ հալ իսէ, պիզ եինէ սէտատա կէլէլիմ։

Զէֆիր Գօգէնին հեր չէյի էֆէնտիսինէ պիլտիրմէքլիկի գարարլաշաբրտըզը կիւն, Օլիվիէ, հեր վագըթտան զիեատէ կէճ խանէսինէ ավտէթ իթտի։ Չիւնքի մերգում, պիր գումսալ մահէլլ իւզերինտէ տէրեաեը թէֆէքքիւրէ զարգ օլուպ, օրատա գալմըշ օլտուղունտան, անճագ տէնիզին տալկալարը, տեագլարընա տօգունմասը յլա ագլը պաշընա կէլմիշ իտի, վէ խանէսինէ ավտէթի էսնասընտա, ագշամ թտամը օլմագ իւզրէ իտի։

Օլիվիէ, ատէթի վէճհ իւզրէ, Գարմէնին աննընտան պուս իթտի, վէ մէզպուրէնին գարշըսընտա օթուրուպ, թաամ իթմէկէ պաշլատը։ Պատէհու զէվճ ու զէվճէ պէյնլէրինտէ, մանէասըզ պազը քէլամլար թաաթի իտիլէրէք, Օլիվիէ եինէ էօմրիւնիւն էն ալէա թաամը օլան թէֆէքքիւր տէրեասընա տալտը, չիւնքի արա սըրա ֆիքրի Տինօրաեա սէվգ օլօւնուր իտի։

Գարմէն, զէվճինին սիւքիւթ իթտիկի զէման, քէնտիսի տէ սիւքիւթ իտէր իտի, վէ եալընըզ պազը արա, մերճան կիպի գըրմըզը օլան տուտագլարընտա զարիպ պիր թէպէսիւմ հուսուլէ կէլիր, վէ պիւյիւք վէ սիեահ կէօզլէրինի, աճըմագ վէ թահգիր իթմէք թարզընտա, Օլիվիէեէ աթֆ իյլէր իտի, վէ պու սըրատա մէզպուրէ քէնտի քէնտինէ շէօյլէ սէօյլէր իտի.

—Վա՛հ պիչարէ տիվանէ, վա՛հ զէվա՛լլը, օլ գատար կէօզլէրի կէօրմէեօր քի, մալիք օլտուղու զիգըյմէթ խազինէ յի պիլէ թագտիր իտէմէեօր, վէ պէնի թահգիր իտիպ, եիւզ իւոթիւ պըրագըեօր։ Իշթէ շու թաճիր էվլատը, վէ պիզզաթ քէնտիսի տախի թաճիր պուլունան վէ զէնկինլիկիյլէ պէրապէր, դապա օլան պու ատէմ, պէնի պըրագըպ կիթտիկի թագտիրտէ, պէն, պիր քիպարզատէնին, պիր ասըլզատէնին, կիւզէլ, պիչիմլի, վէ ագըլլը պիր քիմսէնին, տիզլէրիմ հուզուրունտա տիզ չէօքմէսիյլէ քէսպի ֆախր իյլէեօրում։ Վէ օլ բրէնսլէր, վէ իհթիմալ քի գըրալիչալար թարաֆընտան սէվիլմիշ օլան զաթ, պէնի սէվմէքտէ, վէ իֆթիխար ու սաատէթինի պէնիմ իւզերիմէ գօյմագտա, վէ քէնտի սիլսիլէ նիշանընը, պէնիմ թէպէսիւմլէրիմտէն պիրի ուղրունա ֆէտա, վէ պուսէլէրիմտէն պիրինէ պէտէլ, քէնտի ճանընը պանա հիպա իյլէմէքտէ տիր։ Հէյ վահ, անըն պիր թանէճիք խաեալ ու թասավվուրու, մարքիլիք թաճընը պէնիմ անլըմա գօյմագ օլաճագ իտի, վէ պու հալտէ պէն մարքիզ տը Կրանսէյ թէսմիեէ օլունաճագ իտիմ։ Մհ, պու իւնվան պանա բէք եագըշաճագ իտի։

Գարմէն, պու միւլահազաթտան սօնրա, մէյեուսիեէթ հալի քէսպ իտիպ, պաշը կէօքսիւնէ տօղրու էյիլիր իտի։

Նասըլ քի տէտիք, Զէֆիր Գօգէնին քէնտի էֆէնտիսինէ պազը էսրար պէեան իթմէքլիկի թասմիմ իթմիշ օլտուղու կիւն, Օլիվիէ ագշամ թտամը վագթը խանէսինէ ավտէթ իթտի, վէ զէվճ ու զէվճէ թաամլարընը իթտիքտէն սօնրա, իքիսի տախի այրը այրը, օտալարընա չէքիլտիլէր, չիւնքի միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու, մերգում՝ վէ մերգումէ եաթագ օտալարընը աեըրմըշլար իտի։

Զէֆիր, էլինտէ պիլ լամպա թութարագ Օլիվիէնին արգասընտան,

մէրգումն եամ ատ օտաքնա կիրա, վէ օ ոանքն իչինտէ հէր չէյ եէրինտէ վէ նիչամքնտա օլտուղուն թէ էվին օլտուգտան սոնրա, վէ չիլէճէք էմրէ մինթաղըր զարտգաբուտուն էօնիւնտէ տեղտա տուրտու։

Մալիմ օլտուղու իւղրէ ,Օլիվիէ, քէնտի խըզմէմինի քէնտի կէօմէլքնկի սեվէր, վէ միւճքին օլտուղու գատար խըզմէմ քետուլարընըն նարտամնա միւհիմճ օլմազ իտի։

Մէսէլա, առապէտրը էլպետէնի կիյինմէք, վէ ուղշամըրը տուխի չըգարմազ իչին, քէնտի օտա խըզմէմ քետարընա տուղա միւրաճաաթի իմմէք իտմէմէզ իտի։ Պինաէն ալէյհ օ ադշամը տախի, հէր վագըմ քի տաէմի վէճհ իւղրէ,

—Կիճէլեր խայր օլսուն, պէնիմ իհթիհար Զէֆիրիմ, սանա հիչ պիր իհթիհաճըմ գալմազտըրընտան, արթըգ կիտետիկիլիրսին, տէխի։

Զէֆիր պու սէօզ իւղերինէ, սիւրահպետէմի օլան ասքերլեր կիսի դըմբըրտանմահարագ տուրտուղուն. առա, տելիգանլը,

—Իչիմիզտէն մի տէնու սիւրալ իմտի։

—Աֆվ իտերսինիզ, միւսիւ Օլիվիե։

—Սանա հիչ պիր իհթիհաճըմ գալմազտըգը հալտե, արթըգ պուրտաա նէտեճ պէգլեօրսուն։

—Մէսիւ Օլիվիե, սիզին պանա հիչ պիր իհթիհաճընըգ օլմազտըգը մալում տիր, չիւնքի սիզ, քէնտի իչլերինիզի պիլդիմ քետինիզ իճրա իմտիհինիզտէն, պու քերրե առա իտ ադընըգճա իչլերինիզի պագտա պիլերսինիզ։ Անճագ պէնիմ պուրտաա գալմագլըգըմ, սիզէ սէօյլէնէճէք պագը իֆտատէլերիմ պուլունուղու իչին տիր։

—Իֆտատէն, հէր նէ իտե, սէօյլե, սէնի. սինիէ եօրսում։

Զէֆիր պու արալըգ իղթիրապ եդինտե պուլունտուղունտան, տելիգանլը մէրգումն չու հալը իղթիրապընը միւշահատե իտերէք,

—Իֆտատէն, վէլախիմ չէ.լլեր իւղերինէ մի տիր, տէնու սիւրալ իմտի։

—Իհթիհալ տիր քի, վէլախիմ օլմազըն, լագին պէնիմ միճտանըմա կիրան կէլիեօր։

—Նիհանէէք, սէօյլե պագ ալըմ, մատտե նէ իւղերինէ տիր։

—Մատտե, սիզին զէվճենիզ իւղերինէ տիր։

—Պէնիմ զէվճէմիզ մի, տէտի Օլիվիեե տիրէէրէք, վէ իմտաճիւպ ալէտմէմիզլե։

Իհթիհար էմեգտար, պաշը իլե էվվէլ իշարէտի իմտի, վէ տելիգանլը տախի, սէրմ պիր աէտա իւլե,

—Նէ օ Զէֆիր, նէ տիմէ՛ք խոճեեօրսուն, տէտի։

—Մէսիւ Օլիվիե, պիր խայլի վագըմտան պէրու, սիզ կիճտահիպլերի էվտե պուլունմատըգըզը, էօյլե տէյլի մի։

—Շիւպհէսիզ, ֆագաթ պիր ատ էվվել սէօյլէտիկիզին ատօզ իլե, պու սէօզիւն արտընտա նէ մինտաֆէրէք վատ տըր։

—Էհէր հէմմէք իտրտէնիզ, պիր աղ ատալըրը օլսուն։ Շիւնքի նէ մինտաֆէրէք օլտուղունու անլատընըզ. իչիմէ մատտե չունտան իտպարէք տիր։ Շէօյլե քի, սիզ տօթաշմազ վէ կէպինմէք իչին էվտէն ըգտաըգընըզտա, մատտամ հալընըզ պումնա օլսուն։

—Պէն անքն տայիմ եօ.լընըզտագ հալինտե գալմազը խատտաընտա տէյլիմ։

—Շիւպհէսիզ, միւսիւ Օլիվիէ,

սիղ պու խուսուսաա բէք ադիլանէ տավրանմագտասքնըղ , լաքին մուտամ՝ նէզահնէ քիվի դապուլ իտիւ եօր օլսուզունու պիլիմխանիղ ։

—Պէն մէզապուրէնէ պէօյլէ պիր սիւալ արդ իթմէտիկիմ հալտէ , նամըլ պիլէպիլիրիմ ։ Պունաան մաասա , էլպէթթէ մէրգումէ քիմսէն հօշլանըբսաա , անը նէզահնէ պապուլ իտէր ։

—Էվէթ , միւսիւ Օլիվիէ , ֆագամ մուտամ էն չօդ քիմի նէզահնէ գապուլ իտիեօր իսէ , անը սիզին տահի պիլմէնիղ լաղըմ աբը , էօյլէ տէյթէ մի ։

—Ջաբուգ սէօյլէ Ձէֆիր , քիմինէ հագգընտա պահս իտիեօրսուն։

—Վալի հագգընտա պահս իտիեօրում ։

—Մարքի ժօրժ տը Կրանսէյ հագգընտան մը ։

—Էվէթ , միւսիւ Օլիվիէ ։

— Ֆագամ պէն պունտա հիչ պիր ֆէնալըգ կէօրմէեօրում։ Միւսիւ տը Կրանսէյ տաբլղատէկանտէն օլմադըգ , թաղիսթիյէ ֆատում Լը Վէյեան միւմնիսէյհի քէմնալի մէճմունիյէթլէ գապուլ իթմէյի տիր ։

—Տիմէք տիր քի , միւսամիլէյհէն վիզիթալարը սիզճէ միւնասիպ կէօրիւիւեօր ։

—Ճեհահէսիղ ։

—Հաթթա միւսամիլէյհէն պուրտաա հէր կիւն կէլսինկինի պիլսէնիղ պիլէ , եւինէ սիզճէ պիր պէյիս եօգ տուր , էօյլէ մի ։

—Աճայիպ , Մ. տը Կրանսէյ պուրտաա հէր կիւն մի կէլիեօր ։

—Էվէթ , էֆէնտիմ , հէր կիւն կէլիեօր ։ Սիղ կիտէր կիթմէզ , օ պուրտաատա պուրունանգտաա տըր ։ Պէլքիտէ սիղին էվտէնտիչլարը չէզամանըդը պէ քէլէեօր ։

Օլիվիէ , դաշլարընը չամտը , վէ պիր ազ վաքթի սիւքիւթ իթմի ։ Ֆագամ տէքրադաթ հէնէճանը պիլիթէսինին , տաքին պիր հէյկէլ , վէ թապկէյ պէր սէտա իլէ ։

—Էկէր , աէտի , Մ. տը Կրանսէյ , պէնիմ տիշարը չէգտըղմուտան տոնրա պուրաեա կէլիեօրսաա , պունա հիչ պիր չէյ սէօյլէմէզ , վէ պու թապկէյ տիր , չունքի պէն հէր կիւն տիշարը չէգէօրում ։ Ֆագամ , Ձէֆիր , չու թապկէյի պիր չէյի պատնա սէօյլէմէքսիզ , վէ ալէկսուսուս պունա էհէմմիյէթլի պիր վազբա բէնիկի վիրմէքսիզ ֆիքքի , նէքատ նէնէչէմ իթտի ։

—Միւսիւ Օլիվիէ , պէն սիղէ վէ մուտամա հիւրմէթի իթտիկիմէն , պու պապատէ աղղըմը աչըպտաա , սիղէ պիր չէյ սէօյլէմէնէճէք իտիմ , վէ պու խուսուս հագգընտա ֆիքրիմի տալա եօրմանատճադ իտիմ , ֆագամ , պաշդալարը պու մուտատէ իւղերինէ պիր ազ գիւատէճ գօնուշմուտաա օլսուգլարընտան , վուդուլի հալի սիղէ խապէր վիրմէքսիզին ֆայտէլի կէօրսիւմ ։

Օլիվիէ , իքինճի տէֆա տիքքէտէէրէք ,

—Նէ տիմէք , պաշդալարը պու մուտատէ իւղերինէ գօնուշմուեօրլարմը , տէտի ։

—Էվէթ , էֆէնտիմ ։

—Ֆիմդէր ։

—Հէր քէս ։

—Պէնիմ խըզմէթքատարլարըմ տատը ;

—Օնլար , ասյիրլէրտաէն գիւատէ պիլէ գօնուշուեօրլար ։

—Նէ տիեօրլար ։

—Սիղճէ թապկէյի կէօրինէն մէգքիւր թէսատուֆէ թէճաճճիւլ իտիեօրլար , վէ էկէր սիղ էվտէ պուլունսանըդ , ֆալինին տե բէք սըդ

կէլէմէզ օլսուդու իթիդաաբնաա պուլունուեօրլար։

—Ծադաթ պիլիրմիսին քի, Զէֆիր, ուէսի Օլիվիէ հէյեճան վէ հէյման հիսաէթլէ, պիլիրմիսին քի, պու սէօյլէսիքլէրին պէնիմ ղէվճէյէ դարչը վէխիմ պիր թահդիր, պիր հադարէթ, վէ նամուսա սէքթէ կէթիրիճի պիր չիապհէ սիր։

Զէֆիր պաշընը սալլադարադ,

—Խանըը, խանըը, միւսիւ Օլիվիէ, պունլարըն հիչ պիրի ուէյվլ սիր, լաքին վուգուաթը բէք զիհաաէ դարանլըդ իչինաէ կէօրմէքլիք ուէ ճայիզ օլամազ։ Ռիման է, էֆէնթիմ ղ օլան կէնճ մադամա հադարէթի իթմէք, վէ մէզադուրէյի, մէքրուհ պիր ամէլ իճրադաբ խուսուսունադա միւթթէհիմ զանն իչլէմէք էֆէնդիլընադա պուլունմամադաա տըր։ Անճադ զանն օլունուղունա կէօրէ, —նադըլ քի պէնիմ չու էնադաէ սէօյլէսիքլէրիմ ուէ, չունուն պուու նուն աէօփունիւն թէ քրարընադան իպադէթի սիր, — վալի, գադընըլարա տալա հիւրմէթի վէ րիաէթի իթմէդ սիր քիմսէ սիր, վէ պէլքի պու սէ ադի պուէն նաչի, սիզին, միւսաիլէ չհ մադաա իչէ պիրլիգադէ պէօյլէ չօդ տէֆա վէ միւադաէթի մէսիուէ եալընըդ պրրադմազդըդըդ ճայիզ օլամազ, հաթթա տէրլէր քի, գնադաօ թ պիր քիմսէ իչէ կիւղէլպիր գաուրն եալընըդ պրրադըլաճադ օլսուր իսէ, չէյթան պունլարըն տրադսըդա կիբիզ, իքթիդնի տաիի պաշադան չըդարմազա չուլըչըր։

Օլիվիէ պու սէօգլէրէ ճէվապ վիրմէդի։ Մ էրգում զաեէթ միւզադաըրպ վէ հէյեճան իչինաէ կէօրիւնիւպ, անլը, էօնիւնէ տօգրու էյլէմէ քաէ իտի։ Զէֆիր, էֆէնթիսինին չու հալինի կէօրմէկլիճնաէ, ինէվճ ու իհթիրադ իլէ,

—Միւսիւ Օլիվիէ, պու չէյլէրի սիղէ սէօյլէսիքիմ իչին, պունա կիւճէնմինիզ մի, տէեու սիւալ իթմէի։

Տէլիդանլը, չօճուգլուդու զէմանընշնաա, պիր խայլի վագըթ տիղլէրի իւղէրինաէ օյնադըչ օլսուդու մէրգում սադադը էմէքդաադըն էլինի իմուԹադ,

—Խայըր, կիւճէնմէմիմ, պէնիմ սադադ Զէֆիրիմ, տէեու մուգադասէլէ իթմաի, հաթթա վուդուչի հադի պունա պիլսէրսիկին իչին, սանադ թէչէէքքիւր տաիի իտէրիմ։ Գէնթէէնին օմրուշում տուր քի, պէնիմ զէվճէյին օ եօլսա սալա պիր էօղրիւ վէ գադադահաթը եօդ տուր, պունա պիղդաթ պէն քէֆիչ օլուրում։ Ծադաթ պունա խադէը վէրսիկին, վէ լէքէսիդ գալմադը լաղմ կէլէն պիր նամուսու լէքէլէնսիւչճէք օլան չու թէվաիմուրլարը պիր ան էվվէլ մէչդանան գալմադրմադ տաիի էլղէմ տիր։ Գունու եաբմազլըդ պէն տէրիւհաէ իտէրիմ, վէ անաէն սօնրա, մէչդանան իքթիբաա ադթըդ հիչ պիր վէսիլէ գալմազ։ Հայտէ կիւճ, պէնիմ սադադ Զէֆիրիմ, վէ բահաթ ուեու, սէն պիր վազիֆէ խընբա իճտիւն, պէն տաիի օլ պադադէ սանա թէչէէքքիւրիւմիւ պէնեան իտէրիմ։

Սադադ էմէքդաադ, էֆէնտիսինին էլինի թուԹադու, վէ քեմալի մէսրուրիեէթ վէ թէչէէքքիւր իլէ եօրսիւքդէն սօնրա, զամիր վէ գալպէքդահաթ օլսուդու հալադէ, օսադանան տիչսորը չըգադը։

Օլիվիէ, եալընըդ գալադընադա, ֆէվգելադէ մէչդանանիեէթլէ պիր սանադալեէնէ օթուրսու, վէ էմինէչ էմիրաէ հէր գադադահաթը քէնտի իւղէրինէ ալադադ, զէվճէսինի իճթիհամ իմմէքչիկի, պիր էյնադ

խաթրընաո պիլէ կէչիրմէմի, վէ քէնոմ քէնոմինէ,

—Դաստահաթ սահիպի պէն իմ, ոէմի, վէ վագաա չու ճէզա բէք գյալիմճէ իսէ ոե, չի՛ չարէ քի միւս-թահադդ պուլունմոգաաներմ Զիւնքի պէն, Հադդ Թէալանըն պէնիմ իւզերիմէ գօյմուղու, վէ պէնիմ ոահի հիւանի բաաէթիմիէ դաստուլ լհմիլ օլոուղում վաղիֆէլերի իճա խոէմէտիմ։ Լվվէթ, եալընըզլըդ վէ սըգընթը, լինաոընն մուխաթաբրայը նեսիհաթճըլարը տըրլար։ Պէնիմ ղէվճէմ կիպի կէնճ վէ կիւզել օլան պիր գաալընը, եալընըզլըդ վէ սըգընթը իչինաէ պրագմադլըդ, օլ խոուուսաա քէնոմ քէնոմիմի մէսաւլ իթմէք, վէ մէղպուրէնին իճրա խաէպիղճէկի քաաֆիֆէյի խաթալարա չերիք օլմադ ոիմէք սիրւ Ֆիլվագը մէղպուրէ պէնի սէվմէզ, Ճագաթ նէմէ՞ լազըմ պէնիմ։ Պէնիմ վաղիֆէմ, մէղպուրէ իւզերինէ, պիր աչըգըն չիոտէթլի աղու ոե սէվաապը իլէ տէյիլ իսէ տէ, պարի պիր բէաերէ մախսուս տիգգաթը թամամ իլէ նէզարէթ իթմէք իսի։ Մարքի տը Կրանսէէ կէլինճէ, միւմանիլէյհ, Անունցիաթա իլէ պէնաօոթլըգ իթմէսիղլէ, պազը տահապը սէրվէթմէ վէ պիւյիւք զաթլաքա մախսուս օլան պիր սանաթը իճրա լյլէմէքճէ պուլունմուշտուր։ Պինաէն ալէյհ, պէնիմ, միւմանիլէյհ հադդըեաա տահի կիւճլէնմէկէ հադդըմ եօք տուր։ Պէնիմ պօրճումմ վէ հադդըմ, քէնոմ մայիմի, հէր կէօնա թէճամուղաթա գարշը մուհաճաթա վէ միւտաֆաա իթմէք տիր, վէ պէն պունատան սէօյլէ պու հագգը վէ վաղիֆէյի իճրա իսէճէյիմ։

Պատէհու մէրգումմ, պիր գաչ տագըդա եէնիտէն տէրեաեը թէֆթիւրէ տալըգտան սոնրա, տենադա գալդարադ, չու լաֆզլըրը իրատ իթտի.

—Խա՛եըր, խա՛եըր, ճէտարէթի լաղըմ տըր... նամուս գաղիեէմի մուխաթարատա տըր։ Մուգավէմէթի իթմէլիյիմ, վէ իթմէք խաթէրիմ։ Պու սըրատա պիդայատ տուրմագըդ, ալլադըդ տըր։ Պէնի խորտադ իսէն վէ պէնի թէլէֆ իսէճէք օլան ալ մուհասապէթի աթէչինի, գալափմին իչինաէ սէօնտիւրմէլիյիմ, վէ ալ սաըր բէնքլի մէլէքին թամամը սիմասընը քէօչէյի խաթըրատան չրդարմալըեըմ, վէ եալընըզ, տան ֆոզենին գըզընըն ղէվճի օլտուղումա խաթըրլամագ իչին, Տինօրա իամինի ունուդմամալըեըմ։ Եա՛ Րեզալ, իչիմէ տիղ իւզերինէ կէլէրէք, սանա նիեաղ իտիեօրում, պանա դուվվէթի վէր, չինքի տէյիլ եալընըզ պաշդալարընա, իլլա պիդղաթ քէնոմիմ քէնտիմէ դարշը մուդավէմէթ իթմէք իչին, դուվվէթիէ իհթիեաճըմ վար տըր։

Օլիվիէնին պու տուտաը ձէնտալը Հադդ Թատաֆընտան գաալուղ օլունտու, չինքի մէրդում, իթթիլաղ իթտիրկի շէոյտ գարար իւզերինէ, միւսթէրիհ վէ միւթէսէլլի օլարադ, պիր խայլի վաղըթտան պէրու ցահաթ ունուանմատըդը հալտէ, • կիճէ բէք ցահաթ ուճուտու։

Մահը աղօսթաոտա, հէմեն Հավանա չէհրինտէ օլտուղու գաոտը սըճադ պիր կիւնէչ ա պէհէր կիւն չէհրին վէ ճիվար թէբէյէր պաեըլարընըն իւզերինէ չէոյտ պիճալաըընը սալարադ, տուրկուն վէ տալկասդը օլան տէնիզին ենէգինէ, էրիմիչ ալթունատան միւճէսսէմ պիր ճիսմ կիպի, վատ պիր կէօլ հալինէ թահվիլ իթտիրինտէ, Օլիվիէ հէր

ատպահ, գալմալթքաքնը էթմիքտէն ածրա, քէնտինին ուզուն վէ եալքնզճա իթմիկի սէյլահաթ մահէլլէրինէ կիտէր, վէ Գարամէն տախի, էվտէն տիշարը չըգարագ, վէ պաղչէնին կէօլկէլի եօլլարքնտան կէչէրէք, եվուզ եըլըգ եապան քէսմատնէսի աղաճլարքնտան միւթէչէքքիւլ պիր օրմանըն ուճունտա պուլունան, վէ մէզքիւր աղաճլարըն կիւնէշ կէշմէզ տէրճէտէ գալըն տալլարը սաէսինտէ, կիւնտիւզլէրի կիւնէշլին չիտուէթի հարարէթինտէն մտատն օլան քիւչիւք պիր Զին քէօշկիւնէ տօղուս իլէրլէր իտի։

Մէզքիւր քէօշկ, Հավրը չէհրինէ վէ լիմանըքնա հաքիմ օլուպ, տէրուէնի տախի, Զին էվվտատնա մէզքագլը օլանլարը թէհայեիւր վէ թէտաճճիւպաէ պըրագաճատ էշտա վէ էմթաա իլէ թէզլինն խոխվիչ իտի։ Շէօյլէ քի էմթաա վէ էշտահը մէզպաւրէ, Ֆիլիբ լը Վէյտանըն կէմիլէրի վասըթատըլա, իտտաէթէն Զին մէմալի քինտէն կէքիրթտիրիլմիշ օյուպ, բերտէլէր, հալըլար, պինտալար, ֆալֆուրի թագըմլար, թատվիրլէր, դումշլար, վէ ֆէնէրլէր, էն մէհարէթլի քիմէնէ թարաֆքնտան պիլէ էմնալի եարըլատիլիր չէյլերտէն ատյիլ իտի։

Էկէր Զին էհալիսինտէն պիր ատէմ, սիհիրպազլըգ դումվէթիլլէ, պու քէօշկէ կէլէպիլտ իտի, քինտինի, Թէքրինտէ քէնտի խանէսինտէքի քէօշկտէ զանն իտէճէք իտի։

Իչթէ Գարամէնին հէր տապահ կէլիպ օթուրտուգու, վէ ժօրժ տը Քըրանսէյին տախի պիր աղտան մէզպուրէյի պուլարագ, աշգ ու սէվտա իւզէրինէ գօնուշտուգու, վէ մէզպաւրէնին էլինի էօբտիւկիւ, վէ սէվինճլիսինէն Թէպէտիւնիւ, ֆագալի եէնիվէզ պիր սէպահ իլէ ըէտտ իթմիկի չէյլերի Թահսիլ իթմէք իչին, պիւթիւն սայ ու գումվէթինի մէվզուի իճրատէ գօյտուղուսահէլլ, պուրատը իտի։

Օլիվիէ իլէ իհթիմատ Զէֆիր մանըճտա վուգունի եաղմիշ օլտուղումուզ մահավէրէնին ֆէրտտատ կիւնիւ, Գարամէն, մէզքիւր քէօշկտէ, իտտիճատէ հարիք իւլ տատ ածաէրքիալար վէ խաեալի չիչէքլէր իչլէնմիշ օլան Զին սաթէնինատէն մատամուլ սէհիվլէրին պիրի իւղերինէ եապանճքշ օլտուղու հալատ, եարըք այըճքշ օլան քէնչիրէտէն, գարշընտաքի վատի մէնզարէյի սէյր ուԹէմաշա էյլէմէքտտ, վէ շու հալատէն տօղայը պիր լէթաֆէթի հիտա իթմիկի զանն օլունմադտա իտի։ Եիւրհէպէ Մ. տը Կրանսէյ տախի եագքնտա մէզպաւրէնին նէզտինէ կէլէճէք իտի։

Գիր արա Գարամէն, եագքնտաքի եօլուն պէհագ գումլարը իւզէրինտէն, պիր առագ սէհի էչտէրէք, քէնտի քէնտինէ,

—Օ տուր . . . տէտի։

Մէրգումէնին, պու միւզահգատան սճնրա, զանԹէն ճաիթպ օլան լէհճէսինտէ պաշդա պիր լէթաֆէթի հատըլ օլտու։ Վէ եարը ատչըգ օլան գարտա պիրտաէն պիրէ աչըլտը։ Գարամէն, ֆօրժտուն իչէրի կէրմէնինէ միւնթազըր իլքէն, նահեահ Օլիվիէնին կիրտահկինի կէօրիւը կէօրմէգ, Թէտաճճիւպանէ պիր հարէքէթի իճրատնճատան քէնտինի Թահսիլ իտի, վէ Օլիվիէ տախի պիր Թէպէտիւճի։

—Ահատտա սէվինճլիսինիւ քատհատթըգ մը իթմիտ, տէտի։

Գարամէն, քէնտինի Թօրլատտտգ,

—Խատէրը, տատմատ, անճատ.

զին պուրատա կէլէճէկինի . . . սի-
բրմտան կէշմէկէօր . . . ղ խոյի-
սիդ տէ պուրտ . . . տու տատ . . . կ
. . . տատ բէք սէյրէք կէ-

լինեցուն[illegible] տա . . . ահեղու մուպատպելէ կեմոխ ։

—Գու սէօղունվուզ պիր թէքմիր մի տիր ։

—Ալա, զամէն պէն, սիղին թամամիսիմբընբզեն թէպտիլ պուննուս-պուննու կէօրէրէք , քէտէր խոհեցուտ ամմա . . . նէ հալ իսէ , սիղ պու կիւն տիչարը չզդ ծանճանգմբ-սընբզ ։

—Խաները, չինքի պու կիւն եօրթա թուխմագըզդը ֆինջիսէ գոյտուս ։

—Եօրթաւս ։

—Էվվէթ ։

—Սէ եօրթուտս ։

—Էկէր միւսաւտուտ խոհբսէնիզ, ապչամա գատար վադթըմբ սիղին ճանքընբզտա կէչիրմէք եօրմուտս ։

Գարմէն, ճիւպիճէ տիթրէնէրէք,

—Գու նէ տիմէք տիր , ահտի քէնտի քէնտինէ ։ Գատէհու աչիքտարէն , պէնիմ սիղինէ պուլունմագըզմ , պէնճէ տայիմա պիր ոխատէթ ալտուղու պէնտանէ հաճըթ մի տիր , տէտի ։

—Տիմէք, բաղը օղուէօրսունուզ ։

—Եիբհէնիզ, վէ ճան ու կէօնիլտէն բաղը օլուրսուս ։

—Գու պատատ սիղ օլան թէշէքքիւրիմիս նամըզ սըզ ու թագտիմ խոհճէկիմի պիլմէմ ։

—Ձագամ , տօմթուս , պանա էօյլէ կէօրինմէսէօր քի , չու նալընդզըզդ հալիմտէ սիղ պանա րէֆիղ ալտուղունուզ իչին , սիղէ թէշէքքիւր էթմէքլիկէ պօրճու օլան պէն քիմ ։

Գարմէն , պալէատէքի քէլամլէրին մէճապուրի պիր սիւքինէթ վէ թէպէասիւմլէ իրտատ էթտիկի հալտէ, տիկէր թարաֆտան , Մ. ար կրանտ-յին ադռանընբզ զահիր օլմասը դօրդուտուլտա , ապիր ճնապէհ վէ իղթիրաղ իչինտէ պուլունմագտա իտի , ֆագաթ ոէերունի իղթիրապընը զահիրէ չրգալմանընդ իչին , սէօնինն ճիւպիճէ տիթրէմէսինտէն վէ կէօղլէրինին բաթլագլըղընտան պաշդա խարբիճի հիչ պիր նիշանէ կէօնթէրմէնօր իտի ։ Գու հալտէ մէրդումէ աետղա գալդադաղ ,

—Էվվէթ, տօմթուս , սէտի, թամամլուքունուզ բէք հիւպէլ վէ չանանը թահսին տիր , վէ պու խուսուստա սիղէ պէնանը թէշէքքիւր էյլէրիմ ։ Զիրա խայլի վագըթտանն պէրի տիր քի , սիղ պէնիմ իլէ պիրլիքտէ ուզուն միւտաէթ կէչիրմէմիշլինիղ տիր , իմտի կէլինիղ . . .

Գարմէն պալէատէքի սէօզլէրի սէօյլէնէրէք , դարուևա տօղրու իղլէտիկինտէն Օլիվէ ,

—Նէրէնէ կիտիհօրսունուզ , տէեու սիւալ լիթտի ։

—Լվէ ։

—Ձաքին նէ իչին պուրատա օթուրմահօրուզ ։

—Զինքի պուրատա , հարարէթի հավա բէք չիտտէքլի սուրէթտէ տիր ։

—Գու խուսուստա պէն սիղին խքէ հէմէֆքնար տէյիմ , վէ զանն իտերիմ քի , քիւղկնար , պիւյիք աղաճլարըն ալթընտան հուպուպ իտէրէք , վէ աչըդ բընչիրէլէյտէն կէչէրէք պուրատա գատար վադըլ օլար . . . Տօղրուտս հավա , պէնճէ բէք կիւզէլ տիր , հաթթա սիղ տտխի պիր ազ էվվէլ պուրատա կէլտիկինիզատ , էլալէթթէ պու գատար չտքուգ սուրէթտէ խտնէնիզ տէօնմէք էֆքնարընտա տէյիլ իսինիղ ։

—Բէք ալէտ , մտատտ քի պուրատա գալմադ իսթէմէօրսունուզ, պու սրզունուզտա պէն տախի մուվաֆագաթ իտերիմ , տէտի Գարմէն նատաչ ախտա կէլ , վէ եէնիտէն սէ-

տիրին խղճմտանք մեծապատիւ օթուրա։

—Պուռնատան տա՛ դաթիննաղար, տէվամ իթամ Օլիվիէ, պէօյլէ պաշ պահ չա վէրիպ, գօնուշապիլմէ՛ք իչին, պուռնատան տահա ճաղիպ վէ միւնասիպ մնհէլլէ՛ն ըրեան պուլունապիլիր։

—Հապ գրնաղ վար տաք, հիչ պիր մահէլեան պուլունամազ, ֆինվագը պու քէօշկ, ֆինվէլատ կիւզել տիր, վէ պու քէօշկէ պէնիմ գատար հայրան օլան քիմսէ եօգ տուր։

Պու սէօզլէր իւ գէրինէ, պիր տղ սիւքիւթ հիւքմ իթան։ Օլիվիէ պէվճէ՛նին էնտիշէ ալէամէթլերին ֆիկմ խոէրէ՛ք, մուգավէմէթ իթմէ՛ք նիհէթինտէ օլտուղու ֆէնալըգըն նէ աէրճէ՛նէ գատար իւլչըէմիչ օլտուղունու իգթիրապը աէրուն իլէ քէնտի քէնտինէ հիսս իթան, վէ տիկեր թարաֆտան Դարմէն տախի, գէվճինի, մէգքիւր քէօշկտէն տիշարը չըդարմագըղա գանարդմագ իչին, միւնասիպ պիր թէտպիր տիւշինմէնէ պաշլատը։

Պու միւշքիւլ թէշէպպիւսիւ մուրաֆֆադըեէթլէ պաշա չըգարմագըղդ, մէգպուրե իչին գաւէթ մուհիմ պիր իշ իտի։ Զինքի, էկէր Օլիվիէ՛ն էվէ կէօթիւրէպիլսէ իտի, մարքի ազ կտանէ՛ չին վիղիթաը, բէ՛ք զիւատէ մուհաթարագը օլմազ իտի, զիրա օղ վագըթ, պու վիղիթա, հէմ զէվճինէ վէ հէմ քէնտինէն իտիլինէ՛ն էօթուրու տէեու գանն օլտուղունա զիլէր իտի։ Պիլա՛քս, էկէր մարքի ատէթի վէճհ իւղրէ, մահէթինէ հիչ պիր իտղմէթ քտար ալմահարագ, մէգպուրէ՛չ պուլմագ իչին, տօղրուտան տօղրու քէօշկէ կէլսէ իտի, Օլիվիէ նէ՛լէր միւլահազա իթմէ՛ն էճէ՛ք եահօտնէ՛լէր գանն վէ ֆարղ իթմէ՛քլիկէ հապգը օլմահտագ իտի։ Ինձի, պու աքրատա նէ՛ տարքշմագը իտի։

Դարմէն պիւթթան գուվվէ՛չ իտաթաքինէսինի պու խուտուսա ատրէ՛չ իթտիկի հալտէ, հիչ պիր չարէ պուլմահտօր իտի։ Նիհահէթի՛ մէգպուրե՛, չարէսիզ գալարագ, բէ՛ք ատի թէտպիրլերտէն պիրինի իթթիխազ իլլէտի։ Շէօյլէ՛ քի, սէտիրին չիլթիլերինտէն պիրինին իւղրինտէ նիմ սաբէթտէ եասլանտը, վէ էլերինտէն պիրինի կէօղլերինէ, վէ տիկերինի տահի եիւրէկի իւղրինէ գօհարագ, քէսիք պիր սէտա իլէ, ահ իթտի։

Օլիվիէ, մէգպուրէնին մէգքիւր սախթէ հալինի նահատարագ,

—Նի՛ օլուեօրսունըզ, ազիզիմ, սըգընթը՛ մը հիսս իտիեօրսունուզ, տէյու սիւալ իթտի, թահլիի պիր սէտա իլէ։

—Էվվէթ, հէմ բէ՛ք զիւատէ։

—Ձագաթ պուռնատան տահա պիր տադըգա էվվէլ, իւղրինինտէ հիչ պիր ֆէնալըգ եօգ իտի։

—Պու ֆէնալըգ չիմսէ՛ն ատըգ օլտու։

—Ը՛գրնթը՛նըզ նի՛րէտէ տիր։

—Ենիրէկիտտէ վէ պաչքմատա տաքը։

—Շէմտի սիզի նամալ-իչի իթտիկի։

—Օտամտա սըգրագմագ օլտուղումդու՛ն չիշէսիկի իչի օլուրում. . . Ինձի, ատաթուտ, պէնի գօրթուղունուզա ալըգ, օտամա կէօթիւրինիզ. . . պիր գէրրի՛ դու՛ն չիշէմի էլտէ իտէմ, հիչ պիր չէ՛յիմ գալմադ։

—Ա՛հ, տէտի Օլիվիէ տէվինճէ՛, չու էնտատէ սիզի պիր եօղտունլուգտան էսիրկէտիկիմ իչին, քէնտիմի մէտուտ ատտա իտէրիմ, չինքի սիզին դու՛ն չիշէնիգ նէտիճէտտէ տէյիլսէ, պէնիմքի նէտմտատ տէր։

Պու սէօզլէրտէն սոնրա, Օլիվիէ, ճէպինտէն, էթրաֆը ատթան գաղալմադը, վէ գարագը տախի ատըգանտան օլարագ, գաեու պիրը-

բունատն կէուղէլ պիը չիչէ չքգա-
բարագ , Գաբմէնէ թագտիմ իթտի։

Գարմէն , իւմիտինին պօչա չքգ-
տքգքնը կէօրէրէք , մէզքիւր չիչէյի
ղէվճինին էլինտէն ալտը , վէ պուր-
նունա տօղրու կէօթիւրմէսինտէ ,
իչինտէքի ըուհու օլ գատար չիս-
տէթլէ պուրնունա չէքտի քի , իւզէ-
բինէ պիը նէվի պունալմա կէլտի ։

—Ա.զիզիմ , քէնտինիզի սագընը-
նըզ , տէտի Օլիվիէ ։

—Խաբը . . . խաբը . . . կիչ-
յիմ . . . հէմ չօգ կիչիմ . . . վէ
էօյլէ զանն իտիէօրում քի , պիը
աղ տօլաչաճագ օլուր իտմ , իւզէ-
բիմտէ հիչ պիը ֆէննալըգ գալմաեա-
ճագ տբը . . . Իմտի , բէճա իտէբիմ
պաղչէտէ պիը ազ տօլաչալըմ ։

—Ա.ճայիպ , պիը ազ էվվէլ թա-
ճիղլիք կէօսթէբտիկինիզ չու սբճագ
հավաատա նանըլ տօլաչապիլիրսինիզ ։

—Վիճուտիմտէ պիը տիթբէմ օլ-
ատուղունատն , զանն իտէբիմքի , հէր
հալտէ հավանքն սբճագլըգըյա
քէսպի իֆագաթ իտէպիչէճ էյիմ ։

—Ձագաթ վիճուտինիզին բար-
չագլըգ վէ պէճաղլըգընը , պէօյլէ
կիչինտիւ կիւնէչինին հարարէթինէ
թագի իթմէգքի-քտէն գօրգմաճօր-
մուատնուղ ։

—Օյնատա չէմինէճէմի աչարըմ . . .
պունատն ի ատա , պէնիմ վաթա-
նըմքն կիւնէչի , պուրանքն կիւնէ-
չինտէն տահա սբճագ տէ՛յիլ մի տիր։

Գարմէն պէթէ քրար աճագա գալ-
գքգ , գաբուճա տօղրու պիր ատըմ
ալմըշ իքէն , Օլիվիէ մէրգումա խի-
թատպէն ,

—Մ ատամ քի հէր հալտէ պուրա-
տան չքգմագլըգը իսթէճօրսունուղ ,
տէտի , բէք ալճա , պէն տախի սիղէ
մուվաֆֆագաթ իտէբիմ , զաթէն ,
սէվկիլիլիմ Անուշխաթա , սիղ տէ
պիլէրսինիզ քի , պէն սիղին արզուլա-
բընգա գարշը տուրմամըշըմ տբը ։

Մուախախաբէն մէրգում , Գարմէ-
նի գօլթուղունա ալմաճա հագբը-
լանմասընտա , Գարմէնին կէօղլէրին-
տէ պիր սէվինճ հասըլ օլտու , ֆա-
գաթ պու սէվինճ բէք ազ վագըթ
իմթիտաա իթտի ։ Շէօյլէ քի կէնճ
գատքն , զէվճի իլէ պէրապեր քէօչկ-
տէն տիշարը չքգաճագը էնտատէ ,
իքինճի տէֆա օլաշագ , եագընտա-
քի եօլուն գումարը իւղրինտէ ա-
եագ սէսի իշխիլտի ։ Օլիվիէ , Գար-
մէնին էլինին քէնտի պիլէյի իւզէ-
բինտէ տիթբէտիկինի հիտա իթտի ։

Ա.յնի վագըթտա , մարքի տբ
Կրանսէյ , կիւլէրէք վէ չարգատբ
գօլթուղու ալթընտա օլարագ , գա-
բունուն էչկինտէ զահիը օլաու ։ Է-
կէր Օլիվիէ պու արա զէվճէսի կիւ-
զինէ պագմըշ օլսա լտի , մէրգու-
մէնին էօլիւ կիպի սօղմուշ օլտու-
զունու կէօրէճէք լտի ։

Շէյհէսիզ Մ. տբ Կրանսէյ , նա-
լընըզճա պուլմագլըգը մէմալ իթ-
տիկի գատընըն եանընտա , Զէվճ
թասլը օլունան ույղունսուզ վէ
միւնասէպէթսիզ պէ-քճինի կէօր-
տիւկիւնտէ , հէմ թէճաճիւլ իթ-
տի , վէ հէմ տախի ճանը սբգըլտը ։

Պունունա պէրապեր միւմանիէյհ
ատա չաշըրմատը ։ Զիւնքի մարքի
տբ Կրանսէյ , պէնտօսըուդտա կէ-
չիրմիշ օլտուղու միւատէթտէ , բէք
չօգ մուխաթապալը վէ միւշքիւլ մու-
դաաթլարա թէնտաւիճ իթմիչ օլ-
մաղլէ , արթընը պու կիպի սբրա-
լարտա նէ եօլտա թաւը ու հարա-
քէթտէ պուլունմագ լազըմ կէլ-
տիկինի պիլիր լտի , նատըլ քի պու
քէրրէ տախի , սուրէթի զահիրէտէ
հիչ պիր չիւլհէ կէօսթէրմէեէրէք ,

— Օ , ազիզիմ միւսիւ Լը Վէյ-
եան , տէտի , քէմալի հիւրմէթլէ
Գարմէնի սէլամլաեընը , Օլիվիէնին

տախի էլինի թուխարաք, սիրի պուրատա պուլմագլըզը ասլա ֆիքրիմ աէն կէչիրմէտիկիմ հալտէ, չիմտի սիրի պուրատա կէօրտիւկիւմէ դա-նէթ մէմնուն օլտում, չիւնքի խըզմէթքեարլարընըզ, սիրին իչին պուրատա տէյիլ ահիր, տէտիլէր։

— Խըզմէթքեարլարըմ, պիլմէնէրէք սիրէ եանլըշ մալիւմաթ վէրմիշլէր, միւսիւ մարքի, տէեու ճէվապ վէրտի Օլիվիէ, ֆագաթ նէ հալ իսէ, եվտէն տիշարը չըգմատըղմ իչին, քէնտիմի մէսուտ ատտ խաէրիմ, չիւնքի թատավվուրումու թէպտիլ իթմէքլիէ, սիրի կէօրմէք չէրէֆինէ նայիլ օլտում։

Մահավէրէյի մէղքիւրէնին քէմալի սիւքիւնէթ իւղրէ վուգու պուլմատը, Գարմէնի միւսթէրիհ գըլըղ, վէ սիր սանիէե զարֆընտա մէղպուրէնին պիլճիւմլէ էնտիչէ վէ իղթիրապընը մահվիյէտի։ Պու հալ-տէ, մէրդումէ, ժօրժա թէաճճիւ-պանէ, վէ Օլիվիէեե տախի թահ-դիրանե աթֆը նազար իթմէքտէ իտի։

Տիկէր թարաֆտան Մ. տը Կրանսէյ, քէնտիսինին սրանտըզ քէօչիկ կէլ-սիկինի չու սուրէթտէ իչղահ իթ-մէքտէ իտի.

—Անիչիմ միւսիւ լը Վէյեան, խըզմէթքեարլարընըզ, սիրէն պու-րատա պուլունմատըղընըզը պէնտէ-նիվէ պէեան իթտիքլէրինտէն, պէն-աէնիզ տախի թատախխիլէ, մատամ պուրատա մը տը տէեու սիւալ իթ-տիմ, վէ մատամ իչին տէ, կէղի-եօր, վէ չիմտի կիւտիպ, քէնտիսինի պուլուր, վէ զաթընըզդէն պիր վիզի-թա վիրմէք իչին կէլմիշ օլտուղու-նուզու խապէր վէրիրիզ, տէտի-քէրինտէ, պէնտէնիզ տախի ծնլարա, խանըզը, սիզ ըահմէթընըզա պագը-նըզ, պէն պիզզաթ պաղչէտէ պիր քէրըե տօլաշըրըմ, էկէր իդպալիմ եավէր օլտուպ տա, մատամ Լը Վէյ-եանը, պու իհթիեար աղաճլարըն սերին կէօլկէսի ալթընտա պուլուր-սամ, նէ ալէա, պիլտաբ էկէր պու-լամազ իսէմ, մէզպուրէյի ասլա բա-հաթսըզ իթմէնիզի իսթէմէմ, տէ-եու ճէվապ վէրտիմ։ Հալ պու քի չիմտի կէօրիւեօրսունուզ, ադիլիմ միւսիւ Օլիվիէ քի, իդպալիմ պա-նա գաթ պէ գաթ եավէր օլմազ տուր, չիւնքի իքինիզէ պիրիմքաք թէսատիֆ իթմէքլիւք շէրէֆինէ նայիլ օլմազ տուր։

Պիր աղ էվվէլ Դարմէնէն իւղե-րինտէ կէօրիւլէն ֆէնալըգ, չու ա-րալըգ մէզպուրէնին իւղերինտէն քատիլէն մահվ ու իղալէ օլմազ կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, պիլիմ իւշ չախալար, քէօչկտէ օթուրարագ, պիր սահթ գատար միւքեալէմէ իթտիլէր, ֆագաթ մէղքիւր միւ-քեալէմէ, սբրի խարիճաէն օլան մատատէլէր իւղերինէ ճէրէեան իթ-տիկինտէն, պուրաճըգտա նագլ ու պէեանընը զայիա սատ իտէրիզ։

Պու պօշ լաղըրտըլար թիւքէն-տիքտէն սօնրա, մարքի տը Կրան-սէյ, Օլիվիէ իլէ զէվճէսի նէգոտին-տէն մուֆարագաթ իթտի, չու գա-տար քի, միւմանիլէ յհ վագիթինի պօշա կէչիրմիշ օլտուղունտան տօ-լայը քէտէր իտիպ, ֆէրատաբ կիւ-նիւ պէթէքրար կէլմէքլիկի, վէ պու սուրէթլէ տահա զիեատէ մէ-սուտ օլմագլըղը ֆիքրինէ գէյտու, վէ քէնտի քէնտինէ,

—Էլպէթթէ տիլպէր Անուընսիաթա պանա պիր թազմինաթ վիրէճէք տիր, տէեու իլավէ իթմէքտէ իտի։

Օլիվիէ, Մ. տը Կրանսէյէ, արա-պատընա գատար րիֆագաթ իթմէք իսթէտի, վէ լաքին միւմանիլէ յհ-

եաեան կէլմիշ օլտուղունու իչին-
ուիկինտէ , հէմ թէաճճիւպ իթտի,
վէ հէմ տախի շու հարէքէթի ,
Հավրը չէհրի վալիսի կիպի եիւքսէք
պիր մէնէհատէ պուլունան պիր
զամ իչին , միւնասիպ կէօրմէտի :

Ճագամ մաքքի , կիւնա ադհհէթի
պէրքէճալ օլմատըգընտան, հէր կիւն
պիրէր բարչա եաեան կէղմէկի միւ-
ճէրրէտ լազըմէտէն օլտուղունու
պէնան իթտի , վէ Օլիվիէ տախի ,
մէզքիւր ճէվապա եա ինանտը , վէ
հաֆօտ սուրէթի զահիրէտէ ինանը-
հօր կիպի կէօրէրտի , վէ մնաս-
խարէն եինէ Զարմէնին եանքնա
ավետի էյլէտի , քի պու արա մէզ-
պուրէ քէնտի քէնտիլէճ, «Կէրչի պու
կիւն սըգընթըը վագըթ կէչիրտիմ
իսէ տէ , եարքն պուղուն աճըքընը
չըգ պրաճագըմ» տիմէքտէ իտի :

6

ՄՕՐՆԱԼԻՍԻՆ ԷՆԵՒՏԷՆ ՄԼՔՑՑՆԴ ՄԷՆԶԱՐԻՆԷՆ ԿԷԼՄԷՍԻ

Հէյլ պու քի Զարմէն , պալէատէ-
քի թահմինէնտէ եանըլտը , չիւնքի
ֆէրատաը կիւն Օլիվիէ, մէզպուրէկէ,

—Եէվկիւլիւմ Ալուղիսթաթա, տէ-
տի , սիզ հիչ ահիշարը չըգըպ , սէ-
ֆահաթլա վագըթ կէչիրմէեօրսու-
նուզ : Պու եօլտա կէչիրտիկինիզ
ճամիւր , սիզին պիգըյմէթ սըհհէ-
թինիզէ զարարը մուճխել օլաճադ-
ըը : Սիզին սինէնիզտէ օլանլար ,
կէղմէլի վէ հավա ալմալը տըրլար :
Պիր վագըթտան պէրու սիզի եալը-
նըզլըզդ հայիրտէ պրոդուբղըմ իչին
գատահաթլը պէն իսէմ տէ , պուն-
ատան սոնրա , պու գատահաթլարը-
մը Թաքմին իտէճէ յիմ՝ :

Օլիվիէ , պու սէօզլէրի սէօյլէյիպ,
վէ զէվճէօճէնին մուխէտտութ եին-
յատզլարընա էհէմմիյէթի վէրմէկէ-
րէ , մէզպուրէ իլէ պիրլիքտէ ա-
բատատա բաքիպ օլտուղար , վէ ապ-
շամա գատար ուղուն պիր սէյահաթ
իլէ , իմրարը էվգամի կյլէտիլէր :

Պիր խայլի կիւն , պու մինվալ իւզ-
րէ հարէքէթ խորխոխինտէն , մար-
քի տը կրանտէյ իլէ Զարմէն եալը-
նըզլըգա պուլուշապ գօնուշմատա վա-
գըթի վէ ֆուրսաթի պուլամատըլար :

Եիւպհէսիզ Օլիվիէնին թատավ-
վուրլարը կիւզէլ իտի, ֆագաթ թա-
տավվուրտը մէզպուրէնին մէվգի-
ֆինէ կէթիրմէսի թարզընա պա-
գըլըրտա , մէրգուսմէն ահվալը ալմ-
սէն պիհատպէր օլտուղու , վէ գա-
տընարդն թաչատըգլարը եիւրէք
հադգընտա ասլա թէճրիւպէսի պու-
լունմատըը թէհագգուզ իթմէքտէ
իտի :

Զինքի պիր գաչ մուհավէրէնին
վուգուչինի մէն իթմէքտէ , հէնուզ
եանմատտա պաչըմըզ օլան սէվտա
աթէչի սէօնտիւրիւլմէզ: Զիրա նա-
սըլգի պիր թագըմ էհէմմիյէթսիզ
գատա բարչալարը , պիր չայ իչինէ
տիւշիւքլէրինտէ, տալկատա թահ-
վէ օլուրլար իսէ , էօյլէ սէ պիր
թագըմ քիւչիւք մէվանի վէ միւշ-
քիւլատ չըգարըլարագ , էօնիս ա-
լընմատը մախլուպ օլան պիր նէվի
հէրճայիլիք , չէտտա պիր աշղ ու
սէվտատա թէպահիլ օլուր :

Իմտի Օլիվիէ , քէնտի մագսէտի-
նէ վասըլ օլմագ իչին , տատա գի-
եատէ միւէսսիր թէտպիրլէր իթթի-
խատ իթմէլի իտի , մէսէլա Զարմէնի
Բարիզէ վէ եախօտ սայիր պիր մահէ-
լէ կէօթիւրերէք , մէզպուրէ յի սէ-
ֆահաթի վէ էյլէնճէլէր իչինատէ զարգ
իթմէլի , վէ պու վէճհ իլէ , եօլճու-
լուզ վէ էյլէնճէ թարիգիյլէ , մէզ-
պուրէ յի պըգարմայը իտի :

Պիլագս պիր թագըմ մուվագգաթ
վէ ատի մանի վէ թէտպիրլէր էլէ ,

կենճ պիր գատընքն հերճայիլիկի թէսկին օլմագ շէօյլէ տուրսուն, օ կիպի մանի վէ թէտպիրլէր աթէշ իւզէրինէ զէյթ տէօքմէեէ պէնզէր։ Նասըլ քի պու տէֆա տախի էօյլէ օլտու։ Շէօյլէ քի սապըգ չէնկի գըզը, զաթէն չինկեանէլէրէ մախսուս օլարագ, ագտէմճէ կէչիրմիշ օլտուղու սէյեար էօմրիւնտէ, հուրրիեէթի մուլագաեը քէնտիսինէ միւճէրրէտ լազըմ օլան շէյլէրտէն պիրի մագամընտա ատտ իթտիկի իչին, մուախխարէն Օլիվիէ իլէ պիր հաֆթա զարֆընտա կէչիրտիկի էօմիւրտէն օլ տէրէճէ օսանտը քի, մէրգում թարաֆընտան իւզէրինէ վազ իտիլմէսի թասմիմ իտիլէն էսարէթէ, տէրունէն գարշը կէլմէկէ, վէ տայիմի սուրէթտէ իւզէրինէ տիգգաթ վէ նէզարէթ օլունտուղունու անլամաեա, վէ զէվճի թարաֆընտան հագգընտա շիւպհէ վէ էմնիյյէթսիզլիք իտիլտիկինի հիսս իթմէկէ պաշլատը, վէ մէզքիւր էմնիյյէթսիզլիք վէ շիւպհէլէր քէնտիսինէ կիւեա հագգսըզ կէօրիւնտիւկիւնտէն, հիտտէթի տախի օլ նիսպէթտէ արթտը, վէ նիհաեէթ, մարքի ժօրժ տը Կրանսէեէ աշգ վէ մուհապպէթի շէտիտէսի օլտուղունա պիղզաթ իգնա օլտու։

Գարմէն, ֆիքրինճէ պիր քէրրէ պու խուսուսա իգնա օլտուղունտա, քէնտի քէնտինէ, միւճէրրէտ ժօրժու թէքրարէն կէօրմէլիյիմ, եօգսա շու արզուեու շէտիտիմ իճրա օլունմազ իսէ, հէր հալտէ քէտէր ու էլէմիմտէն էօլիւրիւմ, տէտի։

Լաքին շու արզուեու նա՛սըլ գուվվէտէն ֆիիլէ կէթիրէպիլճէք իտի։

Մ. տը Կրանսէյ, վագաա պիտտէֆաթ Օլիվիէնին խանէսինէ կէլմիշ իտի իսէ տէ, հէր տէֆասընտա տախի, «Միւսիւ վէ մատամ Լը Վէյեան պիրլիքտէ տիշարը չըգտըլար» ճէվապընը ալմըշ օլտուղունտան, պիր տախի կէլմէմիշ իտի. պու հալտէ Գարմէն քէնտի քէնտինէ,

—Շիւպհէսիզ տարըլմըշ վէ հիտտէթլէնմիշ օլմալը տըր, վէ պէլքի պէնի տէ զէվճիմէ շէրիք վէ հէմէֆքեար զանն իթմէքտէ, վէ քէնտիսիյլէ օլան միւնասէպաթըմը, պիղզաթ պէն ֆէսխ իթմիշ օլտուղումու դըեաս իյլէմէքտէ տիր, վէ պու հալտէ եագընտա պէնի սէվմէեէճէք, վէ պէլքի պէնի թահդիր իտէճէք տիր, տիմէքտէ իտի։

Պու միւլահազա իւզէրինէ, կենճ գատընը, քէտէր վէ հիտտէթինտէն նաշի նիմ տիվանէլիք հալի քէսպ իյլէր իտի։ Մէզպուրէ, Օլիվիէ իլէ ագտը իզտիվաճ իտէլիտէն պէրու թամ պիր սէնէ կէչմիշ օլուպ, կէրէք միւտտէթի մէզքիւրէտէ վէ կէրէք անտէն սօնրա, Օլիվիէնին խանէսինտէ, եալընըզ պիր քիմսէ սէատէթի հալ իչինտէ իտի քի, օ տախի Մօրալէս իտի։

Մէրգում, տիւնեատա արզու իթմէքտէ օլտուղու, վէ գըյմէթինի թագտիր իտէպիլտիկի սատատէթի հալէ, եանի մատտի սատատէթէ նայիլ օլմուշ օլուպ, միւզէյեէն օտալարտա օթուրուր, ալէա վէ նէֆիս թաամլար իտէր, միւքէմմէլ սուրէթտէ էլպիսէլէր կիյինիր, էվին թէքմիլ խըզմէթքեարլարը իւզէրինէ հիւքմ սիւրէր, վէ պիր գաչ տէֆալար էմսալի վուգու պուլտուղու իւզրէ, քէնտիյի տար ազաճընա չըգմագ թէհլիքէսինէ տիւչար գըլմագսըզըն, բահաթճա խըրսըզլըգ իտէր, վէ Մարսուէն սէֆինէսինտէ զայպ իթմիշ օլտուղու կիզլի վարիտաթընտան զիեատէ վարիտաթ եըզար, վէ պուհալտէ սապահ վէ ագշամ իթտիկի տուալարտա,

հէր կէօնա արզուլարընը գուվվէ-
տէն ֆիիլէ կէթիրէն զաթըն էօմ-
բիւնիւն նիհաեէթսիզ տէրէճէտէ
թէմտիտինի, ճէնապը Հագգտան
թէմէննի իյլէր, վէ պազէն տախի
քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տէր իտի.

—Նէ՛ տէրէճէ մէտհէ շայեան
ատէմ, ա՛հ, պէնիմ մուազզամ
համիյ.յէթ.քեարըմ իլէ մուազզամ
վէ ազիզ ծագ տը Գօմբօսթէլ շա-
հիտ օլսունլար քի, էկէր պէն մէր-
գումուն պիւթիւն վարիտաթընը սօ-
եապիլսէ իտիմ, օլ պապտէ ասլա
իմթինա իթմէզ իտիմ, ֆագաթ հիչ
չիւպհէ եօգտուր քի, օլտուգճա
նաֆագասընը թէտարիք իթմէք
իչին, քէնտիսինէ տէ պիր մըգտար
շէյ պրագըր, վէ իհթիեարլըգ էօմ-
բիւնիւ պու վէճհ իլէ թէէմին իյլէր
իտիմ: Տիւնեատա պէնիմ իչին էն
միւքէտտէր պիր խուսուս վար իսէ, օ
տախի մէրգումուն, դաեէթ սէֆիլ,
վէ հէմ հէր շէյտէն մահրումգալա-
բագ տիլէնմէսի տիր:

Պու ալէմտէ հէր ֆաղիլէթին միւ-
քեաֆաթը վար տրր: Նասըլ քի Մօ-
րալէս տախի մէզքիւր ֆաղիլէթ
սաեէսինտէ, կիւն պէ կիւն շիշման-
լանըպ, էվվէլքի զայիֆ վէ շէքիլսիզ
հալինտէն չըգմըշ, վէ ատէթա թա-
նըլմաեաճագ սուրէթտէ օլտուգճա
կիւզէլլէշմիշ իտի: Եալընըզ տազ գա-
ֆալարտա սաչ հասըլ օլմասը միւմ-
քինսիզ օլտուղունտան, մէրգումուն
պաշընտա հալէա սաչ եօգ իտի: Հէր
նէ հալ իսէ, պիր սապահ, մէրգում
քէնտի եաթագ օտասընտա քի եա-
ղըխանէսի էօնիւնտէ օթուրարագ,
քէնտիսինէ իհալէ օլունան հիսապ-
լարը տիգգաթ վէ զայրէթլէ վէ տա-
յիմա քէնտի մէնաֆիյինի ունութ-
մանարագ, բույեէթ իթտիկի սը-
րատա, օտասընընը գաբուսու եա-
վաշճա չալընտը:

—Կի՛րինիզ, տէտի Մօրալէս:

Պու էմր իւզէրինէ, քէմալի հիւր-
մէթլէ պիր խըզմէթճի իչիրի կիրտի:

Մօրալէս, քէնտինտէն աշաղը տէ-
րէճէտէ պուլունանլար թարաֆընտան
քէնտիսինէ բիաեէթ իտիլմէ-
սինէ բէք զիեատէ արզուքէշիտի:

Մէրգում պիր արալըգ մէշղուլի-
եէթինի պէր թարաֆ իտէրէք, պա-
շընը եօգարը գալտըրտը, վէ խըզ-
մէթ.քեարա խիթապէն,

—Նէ՞ խոթէրսին, տէեու սիւալ
իթտի:

—Էֆէնտիմ, մատամ սիզի քէն-
տի օտասընա տավէթ իտիեօր, տէ-
տէ խըզմէթ.քեար:

—Հայտէ մատամըն եանընա կիթ,
վէ պիր ազտան կէլէճէկիմի սէօյլէ:

Խըզմէթ.քեար պու սուրէթլ տի-
շարը չըգտըգտան սօնրա, Մօրալէս
ալէլ աճէլէ գատիֆէտէն պիր էլպի-
սէ կիյինտի, վէ մանչէթլէրինի գօլլա-
րընա թագըպ, իւզէրինի տախի ֆըր-
չալաեարագ, գըզգարընտաչընըն
տայիրէսինէ տօղրու կիթտի:

Գարմէն, տայիրէսինտէ եալընըզ օ-
լուպ, գարտաչընա պէ.քլէմէ.քտէիտի:

Մօրալէս, օտանընն էշիյինտէն կէչ-
տի.քտէն սօնրա, պէլքի խըզմէթճի
գատընլարտան պիրի, թուալէթ օ-
տալարընտան պիրինտէ օլուր զիւիւ-
միյլէ, էլինի կէօքսիւ իւզէրինէ գօ-
եարագ, եէրէ գատար էյիլտի, վէ
ազիմ նէզաքէթ վէ հիւրմէթլէ,

—Մա՛տամ, տէտի, զաթընըզ
պէնտէնիզի խոթէմիշ օլտուղունուզ-
տան, էմրինիզէ մուվաֆֆագաթ
իտէրէք, իշթէ կէլտիմ, վէ թէէմին
օլունուզ քի...

Գարմէն, գարտաչընընն քէմալընը
գաթթ իտէրէք,

—Եալընըզըզ, իմտի, կիթ գաբու-
լարը գաբա վէ կէլ պիրլիքտէ գօ-
նուշալըմ, տէեու պէեան իթտի:

—Իշեմ, դբզդարտաշ, մատամ լը վէչ յեանքեն էմրլէրինէ նասբլ իթաաթ իթմէ-քլիկիմ լազըմ իսէ, սէնին էմրլէրինէ տախսի օ եօլտա իթաաթ իթտիմ։ Տօղրու սէօյլէ, պիր դարտաշ, ալէլհասուսուս սէնին գարտաշըն կիսպի լաեբգլը պիր գարտաշ, թաապհաթան վէրիլմիշ պիր խբզմէթ-քեար տէյիլ մի տիր։

—Մօրալէս, պօշ լաղբրտբլար լազըմ տէյիլ տիր, կէլ եանըմտա օթուր։

—Խաեբր, խաեբր, պէն սէնինկէ պիրլիք-քաէ օրտուդճա, ատա կէլէն-լէրէ դաբատնու դաբաեատմազըն պինապէրին պէնիմ, նէնին բէք եա-դընքցատա օթուրմադըգըմ ճայիզ օլտմազ, չիւնքի չաեէա իչէրի պիրի կիրիպ տէ, էվ վէ-քիլհարճընը քէնտ ծրի էֆէնտիսի օլսն մատամըն եա-նընատա կէօրմէսի, մուխաթարալը տբր։ Պու սէպէպտէն ընէնտէն տէօրմ առըմ դատար ուզադատա պուլուն-նան շու էնլի վէ կիւղէլ գօլթուգ ատնտալէէսինէ օթուրմադըգըմ տատա-հա փիւնատիպ տիր։

Մօրալէս, պու քէլամլէրի իրտա իթտիքաէն սօնրա, մէդքիւր գօլ-թուդու տանտալէէնէ օթուրտու, վէ քէլտմա տէվամ պիրլէ,

—Դբզդարնտաշ, մատաէ նէ խա-ղէրինէ տիր, տէնու սիւալ իթտի։

—Դարնտաշըմ, տէտի Դարմէն, պատա տիզգաթ վէ նաղալ իտէը-միսին։

—Մատէլ վէչմնանկիկէ։

—Է,յ պէնի նամբլ պուլուէօրսուն։

—Հէր վագըթ-քի կիսլի, տիլտէր վէ կիւղէլ պուլուէօրսում։

—Պէնիմ սէնտէն թաէլեպ իթտի-կիմ իթթիֆաթ օլմաեբպ, իչտա հա-դբգաթը հալ տբր։

—Պէնիմ ատնա, տիլտէրսին վէ կիւզէչսին տէտիկիմ տէ, հագբգա-թը հալ տբր, պունու սէն տախի բէք էյի պիլիրսին։

Դարմէն, պիր տապբտսբգըզդ ա-լէամէթի խպրագ խտերէ-ք,

—Սանա թէքքրար սէօյլէ-էօրսում, պանա տիզգաթը պագ, վէ սբ-ֆաթբտնա պիր թէպէտտիւլ վու-գու պուլուպ պուլմամըշ օլտուղու-նու պանա սէօյլէ, տէտի։

Մօրալէս, Դարմէնի տիզգաթի թէֆթիթշ ու թէտգբզ իթտի-քաէն սօնրա, մէդպուրէ,

—Սէօյլէ պագալըմ, պէնի նամ-բլ կէօրմէսէօրսուն, տէնու սիւալ իթտի։

—Էկէր եանըմտաղսամ, եիւզու-նու հէր վագըթտան պիր տալ դի-եատճէ սօլկուն, վէ կիւզէլ եա-նագլարընը ճիւդիճէ դայիֆլէնգվիշ կէօրմէսէմ, ֆագաթ պու սէօյ-լէտի-քէրիմի տոլտ թէէվնի իթմէ-մ, չիւնքի իհթիմալ տիր քի եանըմ-դուտաեբմ։

—Խաեբր, խաեբր, եանըգնաեօր-սուն, չիւնքի հագբգաթէն պէն գա-յիֆլանըեօրսում, վէ ըէնկիմ տախի սօլուեօր։ Հէմ պաշգա սիւդվիս օլ-մազ միւմքիւն մի տիր։

—Ֆէնալըգ մը հիսս իսիեօրսուն, ահ դբզդարնտաշ, էկէր էօյլէ պիր հալին վար իսէ, պիր ան եմիկէ հէ-քիմ կէթիբթէկիմ։

—Պէնիմ հիսս իթտիկիմ ֆէնա-լբգ, հէ-քիմիէրինն չիֆտա իտէպիկէ-ճէ-քլերի ֆէնալբգդարսան տէյիլ տիր։ չիւնքի վիւճուտիմտէ պիրլէ էզգ-բիւմ օլմաեբպ, էօղրիմ եիս բէ-կիմտէ տիր։

Մօրալէս, թէճահհիլպէ դբզդ-արնտաշընտա պագալըետա պաշլատբ։

Դարմէն, քէլամընտաեպիսմ պիրլէ,

—Ա՛հ, պէն պիր սէֆիլ վէ-պէտ-պաթի քիմսէ յիմ, տէտի։

—Սէ՞ն մի, պուլունտուպտուն չու-

բարլագ հալինտէ սէֆիլ վէ պէտ-
պախթ օլուեօրսուն, սէ՞ն մի, վագ-
թիյլէ պիր բիալըն պիլէ օլմաեբպ,
վէ պու կիւնքի կիւն իսէ, միլեօն-
լար սահիպի օլտուղուն հալտէ, սէ-
ֆիլ վէ պէտպախթ պուլունուեօր-
սուն, սէ՞ն մի, հէր պիր արզուն ա-
նինտէ իճրա օլտուղու թագտիրտէ,
սէֆիլ վէ պէտպախթ օլուեօրսուն։
Խա՛եբր, խա՛եբր, պու սէօյլէտիկինին
իհթիմալի եօգ տուր, վէ պու սէօ-
զիւն ճիտտի տէյիլ տիր, տէտի
չինկեանէ հայրէթտէ գալարագ։

—Թո՛ւթ էլիմի, տէտի Գարմէն,
Մօրալէս իթաաթ իթտի, վէ մէղ-
պուրէնին էլի, աթէշ կիպի սըճագ
օլտուղունու հիսս իյլէեէրէք,

—Ֆագաթ սէնին սըթման վար
տըր, տէեու պէեան իթտի։

—Էվվէթ, սըթմամ վար տըր,
հէմ լաէնգաթի տէվամ իյլէմէքտէ
տիր։

—Լաքին սէպէպի նէ՞ տիր։

—Սանա թէքրար սէօյլէեօրում,
պէն սէֆիլ վէ պէտպախթ պիր քիմ-
սէյիմ։

—Գատընլար տիվանէ տիրլէր,
շիւպհէսիզ սէնտէ տէ պիր թագըմ
խաեալաթ օլմալը տըր։ Սէօյլէ պա-
գալըմ, գըսգա՞նճ մը սըն։ Գըսգանճ-
լըգ, ինսանըն գանընը ալթիւսթ ի-
տէր տէրլէր, պունու թէճրիւպէ ի-
լէ պիլմէմ, ֆագաթ իքի պիլէնտէն
իշիթմիշիմ տիր։

Գարմէն, օմուզլարընը սիլքինէ-
րէք,

—Գըսգա՞նճ մը, պու սէօզիւն
պանա պիր հագարէթ տիր. խա՛եբր,
պէն գըսգանճ տէյիլիմ, իլլա աշգ
ու սէվտա աթէշիյլէ սիւզան օլմագ-
տաեբմ, տէեու ճէվապ վէրտի։

—Աշգ ու սէվտա աթէշիյլէ սիւ-
զա՞ն մը օլուեօրսուն, թէքրարլատը
Մօրալէս։

—Էվվէթ, հէմ միւրատըմա էր-
մէսէմ, էօլէճէյիմ։

—Մուհապպէթին զէվճին հագ-
գընտա՞ մը տըր։

Գարմէն, գահգահա իլէ կիւլէրէք,

—Սահիհէն, պէնիմ սէֆիլ Մօ-
րալէսիմ, պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր
քի, սէնին ագլընա խիֆֆէթ կէլի-
եօր, չիւնքի շու թախմինլէրին միւ-
նասիպէթսիզ շէյլէր տիր, տէտի։

—Ֆագաթ էկէր մուհապպէթին
զէվճին հագգընտա տէյիլ իսէ, եա
քիմի՞ն հագգընտա տըր։

—Մարքի տը Կրանսէյ հագգ ընտա տըր։

Մօրալէս, օթուրտուղու գօլթուգ-
լու իսկէմլէտէն սըչրաեարագ,

—Ա՛հ, տիվանէ գըզ, նէ՞ սէօյլէ-
եօրսուն, նէ՞ տիր պու սէնտէն իշիթ-
տիկիմ . . . մէմուլ իտէրիմ քի,
պու սէօյլէտիկին պիր լաթիֆէ, վէ
պիր էյլէնճէ տիր, տէտի։

—Ֆագաթ, պէնտէ, լաթիֆէ ի-
տէճէք եախօտ էյլէնէճէք սըֆաթ
վա՞ր մը տըր։

—Հալպու քի պու սէօյլէտիկին,
խաեբրսըզ պիր խապէր տիր։

—Նէ՞ իչին։

—Չիւնքի թասավվուր իթմիշ օլ-
տուղուն օլ մէէլուն աշգ ու սէվտա,
հիչ պիր իյիլիք հասըլ իթմէտիք-
տէն մաատա, բէք չօգ ֆէնալըգ
տախի հուսուլէ կէթիրէպիլիր։ Պու
հալին նէթիճէլէրի պէնի տիթրէթ-
տիրիեօր։

—Պէնիմ նէմէ՞ լազըմ նէթիճէ-
լէրի։ Պէն սէվէրիմ վէ սէվիլմիշիմ
վէսսէլամ։

—Ֆագաթ մարքի տը Կրանսէյ
տախի սէնի սէվի՞եօր մու։

—Պէնի կէօրիւպտէ, սէվմէմէք
միւմքի՞ւն միւ տիւր, տէեու սիւալ
իթտի Գարմէն մաղրուրանէ սու-
րէթտէ։

—Պու սէօյլէտիկին տօղրու տուր, տէեու ճէվապ վիրտի Իսբանեօլ, զիրա հայտուտ Քիրինօ իլէ շըվալիէ տը Նաժագ պունուն իսպաթընը կէօսթէրմիշլէր տիր։

Պատէհու Մօրալէս իլավէթէն,

—Պունու պէն տախի մէմուլ իտիեօրում, լաքին Ալլահ վիրէ տէ Օլիվիէ շիւպհէեէ վարմըշ օլմասա իտի, տէտի։

—Զանն իտէրիմ քի, ալտանբեօրսուն։

—Աճայիպ, Օլիվիէնին պու իշտէն մալիւմաթը վա՞ր մը տըր։

—Մալիւմաթը եօգ տուր էմմա, շիւպհէ իթմէքտէ տիր։

—Իշթէ պու ֆէնա, լաքին նագլ էթ պագալըմ, պունտան էվվէլ նէ՞ վագը օլտու, վէ նէտէ՞ն զէվճինին շիւպհէ իթմէքտէ օլտուղունու զանն իտիեօրսուն։

Գարմէն, պունտան էվվէլքի ֆասըլլարտա օգուեանլարըմըզա արզ ու պէեան իթմիշ օլտուղումուզ վէգահյի մուխթասարէն գարնտաշընա նագլ իյլէտի։

Մօրալէս, մէզքիւր հիքեաեէ սըրասընտա հիչ պիր քէլամ իրատ իթմէտի, ֆագաթ չօգ տէֆա, պազը աճայիպ սէտալէր վէ հարէքէթլէր իլէ մէզքիւր հիքեայէյի գաթթ իյլէտի։ Նիհաեէթ սապըգ չէնկի գըզը, հիքեաեէսինէ խիթամ վիրտիկինտէ, Մօրալէս սիւքիւթ իթտի, վէ Զինին իրի մայմունլարը կիպի, պէլքի եիկիրմի տէֆա պաշընը գաշըտը։ Գարմէն տախի մէրգումա խիթապէն,

—Պու շէյլէր իւզէրինէ սէն նէ՞ տիւշինիւեօրսուն, տէեու սիւալ իթտի։

—Տիւշինիւեօրում քի, սէնին շու կիրտիկին թարիգ, բէք մուխաթարալը տըր, վէ զէվճին հագգընտա իթտիկին շիւպհէ տախի հագգլը օլմալը տըր։ Մէրգումուն պիրտէն պիրէ մէսլէքինի թէպտիլ իտիշինէ պագըլըրսա, ղալիպա մարքի տը Կրանսէյի գըսգանմաեա պաշլամըշ տըր . . . Իմտի, խթէ՞րմիսինքի սանա պիր կիւզէլ նասիհաթ վիրէյիմ։

—Վիրէճէկին նասիհաթ հէր նէ իսէ սէօյլէ պագալըմ, ֆագաթ էվվէլճէ սանա խապէր վիրէյիմ քի, պէլքի վիրէճէկին նասիհաթը թութմաեաճաղըմ։

—Իսթէր թութ, իսթէր թութմա. իշթէ պէնիմ նասիհաթըմ, վազ կէչ շու տիվանէլիքտէն, զիրա ֆէնալըղը մուճիպ օլաճագ տըր, վէ խաթրընա կէթիր քի, Օլիվիէ պիր քիպարզատէ տիր, վէ սանա բէք չօգ իյիլիք եաբմըշ տըր։

—Ալտանբեօրսուն, Մօրալէս, օ պէնիմ իչին պիր շէյ եաբմամըշ տըր։

—Աճայիպ, էօյլէ իսէ քիմի՞ն իչին եաբմըշ տըր։

—Տօն Ժօզէնին գըզը իչին, չինքի տիւնեատա քէնտիսի իչին Գարմէն նամընտա հիչ պիր գատըն եօգ տուր, վէ քէնտիսինին վիրտիկի իսմ ու վարիտաթ, Անունցիաթա նամընա տըր. պու սուրէթլէ Գարմէն մէրգումա, հիչ պիր շիւքրանիյեէթ պօրճու իլէ մէտեուն տէյիլ տիր։

—Պունլար պօշ լագըրտըլար տըր, վէ ատէթա տիվանէլիք տիր. պէնիմ, պու սէօզլէրինէ ճէվապ վիրմէքլիկիմ ուզուն սիւրէր. շու գատար սէօյլէրիմ քի, մէրգում սէնի սէվէր։

—Խա՛եբր։

—Լաքին սէնի սէվմէմէք միւմքի՞ն միւ տիւր, վէ պիր ազ էվվէլ, սէնի կէօրէն սէնի սէվմէմէքլիք իտէմէզ տիեէն, սէն տէյի՞լ մի իտին։

—Ֆագաթ Օլիվիէ միւսթէսնա տըր, վէ պէնիմ մէրգում իւզէրի-

նէ ասլա թէէսսիրիմ եօգ տուր, հաթթա անքն տունուգ վէ տուրկուն հալի, պէնի, աշգ ու մուհապպէթ ճիհէթիյլէ տէյիլ, դիրա զաթէն մէրգում հագգընտա աշգ վէ մուհապպէթ հիսս իթմէմէքտէյիմ, իլլա գատընլարա մախսուս օլան հիսսիեաթըմ ճիհէթիյլէ տայիմա միւթէէսսիր գըլմագտա տըր:

—Հալպու քի, էկէր զէվճին սէնի սէվմէեէճէք օլսա, գըսգանճ օլ՞ուր մու:

—Օնուն գըսգանճլըղը, քէնտի նամընքն շան ու շէօհրէթի իչին տիր: Օնուն գօրգուսու, ասլա խիեանէթ խուսուսունտա օլմաեըպ, իլլա բէզալէթ խուսուսունտա տըր:

Մօրալէս, պու արալըգ սօլ էլինին պաշ բարմաղըյլա տազ գաֆասընը ճիւղիճէ դաշըտը: Մէրգումուն պու հարէքէթի, ղաեէթ տէրին պիր թէֆէքքիւրէ տալմըշ օլտուղունու իյմա իտէր իտի: Պէօյլէճէ մէրգում, պիր դաչ սանիյեէ սօնրա,

—Նիհաեէթ էօյլէ զանն իտիեօրում քի, սէնին պէնի պուրաեա կէթիրթմէքլիկինին պաշլըճա մագսէտի, պէնի սանա մահրէմի էսրար իթմէք իչին իմիշ, տէտի:

—Պէօյլէ զանն իթմէքլիքտէ հագգըն վար տըր:

—Էյ պիր շէեէ դարար վիրտի՞ն մի, վէ պիր բլան հաղըրլատը՞ն մը:

—Էվվէթ:

—Տիմէք պու բլանըն իճրասը խուսուսունտա պանա իհթիեաճըն վար տըր:

—Էվվէթ:

—Սէօյլէ պագալըմ, թասավվուրլարըն գա՞նղըլարը տըր: Էկէր էլիմտէն պիր շէյ եաբմագ կէլիրսէ, եաբարըմ:

—Մ. տը Կրանսէյի կէօրմէք, վէ էվվէլա քէնտիսինէ պիր մէքթուպ եազմագ իսթէրիմ:

—Վագաա պու էմրի պասիրէթէ մուղայիր իսէ տէ, պու խուսուստա քիմսէ սանա մանի օլամազ:

—Պիր ինսան աշգ ու սէվտա իլէ թութուշուր իսէ, արթըգ ատէմի պասիրէթ խաթրընա կէլի՞ր մի:

—Պու սէպէպէ մէպնի տէյի՞լ մի տիր քի, պէն տէ պու տիւնեատան աշգ ու սէվտա տէնիլէն իլլէթին վիճուտինի դալտըրմագ իսթէրիմ:

—Մօրա՛լէս, ղալիպա սէն միւտտէթի էօմրիւնտէ քիմսէյի սէվմէմիշսին:

—Ասլա, պիր սաաթ պիլէ սէվմէմիշիմ: Պէնճէ ումումէն գատըն թայֆէսինի թագտիր իթմէք, ճայիզ վէ միւնասիպ տիր, ֆագաթ իչլէրինտէն եալընըզ պիրիսինէ սէճտէ գըլմագ, զարարլը տըր: Իշթէ պու տուր պէնիմ էֆքեարըմ, վէ պունու թահսին իթտիկիմտէն, էօյլէ բէք չաբուգ թէպտիլ իթմէմ:

—Մօրա՛լէս, արթըգ պօշպօղազլըգ լազըմ տէյիլ տիր:

—Էօյլէ իսէ պէն տէ սիւքիւթ իտէրիմ:

—Իշթէ սէօյլէտիկիմ մէքթուպ:

—Մարքիեէ վիրիլէճէք մէքթո՞ւպ մու:

—Շիւպհէսիզ:

—Իյի ամմա, պու մէքթուպու քի՞մ կէծթիւրէճէք, վէ ճէվապընը սանա քի՞մ կէթիրէճէք տիր:

—Հագգընտա էմնիյեէթի քեամիլէմ պուլունան պիր զաթ:

—Լաքին տիգգաթ էթ, դըղդարընտաշ, չօգ տէֆա էմնիյեէթլի պէլլէտիկին էմնիյեէթսիզ չըգար, վէ բէք չաբուգ պիր ղատտարլըգ իճրասընտա պուլունուր:

—Պէնիմ, կիւվէնտիկիմ ատէմ հագգընտա վէսվէսէ իտէճէք հիչ

պիր սէպէպիմ եօգ տուր, վէ օ ատէմի սէն տախի բէք ալէա թանըրսըն:

—Պու շախս, պու էվտէ՞ մի իդամէթ իտէր:

—Էվվէթ:

—Պէնի թէաճճիւպտէ պըրագըեօրսուն, զիրա պուրատա օլան խըզմէթ քեարլարըն հիչ պիրի էմնիյեէթլի տէյիլ տիր, վէ իհթիեար Զէֆիրտէն մաատա հայվանա պէնզէր եօգ տուր: Հասըլը, սէօյլէ պագալըմ, պու տէրէճէ էմնիյեէթլի վէ սատագաթլը խըզմէթ քեար քիմ տիր:

—Սէն սին, դարնտաշըմ:

Մօրալէս, պու սէօզ իւզէրինէ, պիր էնկէրէք եըլանը կէօրիւպ ըիւճաթ իտիեօր կիպի, գըզդարնտաշընըն քէնտիսինէ թագտիմ իթտիկի մէքթուպուն դարշըսընտան ըիւճաթ իթտի, վէ իւչ տէֆա, այրը այրը սէտալէր իլէ,

—Պէ՞ն մի . . . խա՛եըր, խա՛եըր, խա՛եըր, տէեու թէքրարլատը:

—Մօրա՛լէս, հագդըմտա պիր խըզմէթ իֆասընտան իմթինա՞ մը իտիեօրսուն, տէյու սիւալ իթտի Գարմէն:

—Էվվէթ, պէօյլէ պիր խըզմէթի իֆատէն իմթինա իտէրիմ:

—Ֆագաթ սէպէպի նէ՞ տիր:

—Սէպէպինի՞ մի անլամագ իսթէեօրսուն, իշթէ սէպէպի շու տուր քի, պէն սէնին շէրիգին օլմագ, վէ պու սուրէթլէ սէնի թէհլիքէեէ գօյմագ, վէ իքիմիզի տախի խարապիեէթ կիրտապընա տիւշիւրմէք արզուսինտէ տէյիլ իմ:

—Պիր ազ էվվէլ պէեան իթտիկին իւզրէ, իսթէրմիսին քի պէնի ղամազլաեաճագ օլան պիր խըզմէթ քեարա քէնտիմի թէպիմ իտէյիմ: Վէ սըրրըմը պիր գաչ ալթունա պէտէլ Օլիվիէեէ ֆաշ իտէճէք օլան ալչագ պիր հէրիֆէ քէնտիմի թէսլիմ իթտիկիմտէ, պէնիմ վէ պինաէն ալէյհ սէնին օլան վարիտաթ ու իդպալիմիզին տահա զիեատէ գավի վէ մազպութ օլաճաղընա ինանը՞ր մըսըն:

—Ասլա:

—Էօյլէ իսէ, տահա վագըթ օլտուղու հալտէ, շու մուզիրր թարիգտէն կէրի տէօն, վէ ագլընը պաշընա թօբլա, սագըն զէվճինէ, սէնտէն այրըլմագլըղը տավա իտէճէք հագդ վիրմէ, չիւնքի պու եօլտա պիր այրըլըգ, սէնին խարապընը մուճիպ օլուր:

—Խա՛եըր, սաատէթիմի մուճիպ օլաճագ տըր:

Մօրալէս, թէաճճիւպլէ մէզպուրէեէ աթֆը նազար իթտիկինտէ, Գարմէն,

—Էվվէթ, սաատէթիմի մուճիպ օլաճագ տըր, զիրա պու սուրէթլէ հուրրիեէթ վէ սէրվէթէ նայիլ օլաճաղըմ:

—Սէրվէթէ՞ մի, թէքրարլատը չինկեանէ:

—Շիւպհէսիզ, չիւնքի ագտը իզտիվաճ դօնթրաթօմտա, պանա ճիհէզ թախսիս իտիլէն, վէ պինաէն ալէյհ կէրուեէ ալընմասը միւմքիւնսիւզ օլան իքի միլեօնու ունութտո՞ւն մու:

—Սէն տէ, զէվճինէ գալան օն իքի միլեօնու ունուտո՞ւեօրմուսուն: Օն տէօրթ միլեօնա սահիպ օլապիլիր իքէն, եալընըզ իքի միլեօնա սահիպ օլմագլըգ, սէֆալէթ տիմէք տիր:

—Ֆագաթ զէվճիմին սէրվէթ ու վարիտաթը ասլա պէնիմ օլամազ, զիրա Օլիվիէ հէմ կէնճ տիր, վէ հէմ տախի գավի իւլ վիճուտ տուր:

—Պունտան նէ՞ նէթիճէ չըգար, տիւնեատա գուվվէթ վէ կէնճլիք,

ինսանը ասլա գազալարտան սագընտրմազլար ։ Օլիվիէ ուսթա պիր սիլահտար, մահիր պիր եիւզիւճիւ, վէ միւքէմմէլ պիր ավճը տբր, վէ պու իւչ հայսիեէթլէր տէ մուխաթարա մէնպաի տիմէք տիր ։ Մէսէլա օլապիլիր քի, պէյկիրի քէնտիսինի տէվիրսին, օլապիլիր քի տէնիզտէ պօղուլսուն, եախօտ ավտա թէլէֆ օլսուն, պրագալըմ տուէլլօլար իհթիմալինի ։ Սիւպհա՛ն Ալլահ, քիմ պիլիր, պէլքի շու էսնատէ պիլէ, մէրգումուն սաաթլարը սաեբլմբշ տբր ։

Գարմէն, պու սէօզլէրտէն մէսրուր օլարագ, պիր սանիեէ սօնրա,

—Հագգըն վար տբր, Մօրալէս, տէտի, օն իքի միլեօնու էլտէ իթմէք իչին, պիր տէրէճէ մէշագգաթ չէքմէք ֆարզ տբր . . . իմտի, պիրատէր, սէն միւսթէրիհ օլ, պէն էմրի պասիրէթի էլտէն պըրագմաեաճաղըմ ։

—Պու հալտէ արթըգ մարքիտէն վա՞զ մը կէչիեօրսուն ։

—Խա՛եբր, ֆագաթ միւմքիւն մէրթէպէ թէտապիրի իհթիեաթիեէյի իթթիխազ իյլէեէճէյիմ քի, սըրրըմ ֆաշ օլմասըն ։ Հաթթա պու սըրրը իւչիւմիւզտէն մաատա, քիմսէ պիլմէտիկինտէն, հիչ շիւպհէմ եօգ տուր քի, կիզլի գալաճագ տբր ։

—Տիմէք քի, սիւալ իթտի Մօրալէս պիր ա՛հ իտէրէք, շու մուզիրը խըտմէթի իւզէրիմէ թահմիլ իթմէքլիկէ հալէա իսրար իտիեօրսուն ։

—Զի՛ չարէ, իքիմիզին տախի մէնֆաաթը իչին պունու պէօյլէ եաբմագլըղըմըզ լազըմ տբր, վէ պու խուսուսու սէն պէնտէն տահա իյի պիլիրսին ։

Մօրալէս, վագաա շու մէմուրիյեէթինտէն խօշնուտ օլմատը իսէ տէ, տիկէր թարաֆտան իսկեաթ օլարագ, ումուզլարընը սիլքինտի, վէ մէքթուպու ալտըգտան սօնրա,

—Պանա պաշգա թավսիեէլէրին վա՞ր մը տբր, տէեու սիւալ իթտի ։

—Եալընըզ պիր թավսիեէմ վար տբր. շէօյլէ քի մարքինին խանէսինէ կիճէ գարանլըղընտա կիթմէլիսին, վէ քիմսէ, միւմանիլէյհին խանէսինտէն իչէրի կիրտիկինի կէօրմէմէլի տիր ։ Վէ սանա վիրտիկիմ մէքթուպու տախի, պիզզաթ քէնտիսինէ թէսլիմ իթմէլիսին ։ Պու մէքթուպտա, պէնիմ նէզտիմտէ պուլունտուղուն վազիեէթի տախի պէեան իթմիշիմ տիր ։

—Աճա՛յիպ, սէնին գարընտաշըն օլտուղումո՞ւ մու սէօյլէտին ։

—Խա՛եբր, իլլա, բէտէրիմին էսկի պիր տօսթու օլտուղունու, վէ պէնիմ տօղտուղումու կէօրմիւշ իտուկինի, վէ չօճուգլուղումու սէնին տիզլէրին իւզէրինտէ կէչիրմիշ պուլունտուղումու, վէլհասըլ սէնին պանա օլան սատագաթընլա, պէնիմ սանա օլան էմնիյէթիմին տէրէճէյի նիհաեէտէ իտուկինի պիլտիրտիմ ։ Իմտի, մարքի թարաֆընտան, լաեբգ օլտուղուն մէրթէպէտէ հիւրմէթ վէ րիաեէթ կէօրէճէկինէ էմին օլ, ֆագաթ, իլավէ իթտի Գարմէն կիւլէրէք, միւմանիլէյհ, սէնին ասըլզատէլիք քիպրինէ տօգունմամագ իչին, ալթուն օլարագ, սանա հէտիեէլէր իթմէեէճէք տիր ։

—Խա՛եբր, խա՛եբր, պէօյլէ ճիւզի շէյլէր պէնիմ քիպրիմէ 'ասլա տօգունմազլար, հաթթա պանա գալըրսա, սէնին պէնի եիւքսէք պիր մէվգբտա կէօսթէրմիշ օլտուղուն խէթա տբր. պէնճէ, ֆայտէսի օլմաեան հիւրմէթ վէ րիաեէթտէն իսէ, ֆայտէսի օլան թահգիր տահա էվլէա տբր ։

—Էմին օլ, գարտաշըմ, տէվամ իթտի կէնճ գատըն, սէն հիչ պիր

չէյ ղայպ իթմէեէճէքսին, վէ մարքի թարաֆընտան հիւրմէթ վէ րիաեէթէ նայիլ օլտուղուն հալտէ, սէնին իչին էն սէվկիւլիւ օլան շիւքրանիյեէթ նիշանէլէրինի տախի կէօրէճէքսին։ Պու խուսուս պանա բաճի տիր, վէ պէն պու խուսուստա սէնի խօշնուտ իտէճէկիմի վատ իտէրիմ։

—Գըզգարընտաշ, սէնին սէօզիւն պանա քեաֆի տիր, տէտի Մօրալէս, մէքթուպու գատիֆէտէն մաամուլ օլան էլպիսէսինին ճէպինէ գօյտուգտան սօնրա, էլլէրինի օվուշտուրարագ, վէ սէնի թէէմին իտէպիլիրիմ, պու ագշամ մարքինին ճէվապնամէսինի պիզզաթ պէն սանա կէթիրէճէյիմ։

7

ԳԱՐՄԷՆ ԻԼԷ ՕԼԻՎԻԷՆԻՆ ԱՏԷՄԻ ԻՄԹԻԶԱՃԸ, ՎԷ ԼԱՔԻՆ ՄՕՐԱԼԷՍ ԻԼԷ ԳԱՐՄԷՆԻՆ ՀԻՒՍՆԻ ԻՄԹԻԶԱՃԸ

Մօրալէս ալտըղը մէքթուպու տիգգաթլէ սագլատը, վէ գըզգարընտաշընը թալիմաթը իւզրէ, կիճէ գարանլըղը պասար պասմազ, կիզլիճէ վալինին գօնաղընա կիրտի, վէ միւմանիլէյհ իլէ մուհիմմ պիր մաստէ իւզէրինէ գօնուշաճաղընը պիլ պէեան, զիքր օլունան մէքթուպու եէտը միւմանիլէյհէ թէսլիմ իյլէտի։

Մէրգում Իսբանեալը, պիր թարաֆտան մէմուրիյեէթինի իֆա իտէկէլտիկի հալտէ, տիկէր թարաֆտան քէնտի մէնֆաաթլարընը գաեբրմագտան տա իմթինա իթմէտի։ Շէօյլէ քի Գարմէնէ օլան սատագաթը վէ պու սատագաթտան հասըլ օլան միւթէատտիտ մուխաթարալարը էօյլէ պիր պէլաղէթլէ իրատ իթտի քի, մարքի տը Կրանսէյ, մէրգումա պիր մըգտար ագչէ հէտիյեէ վիրմէքլիկէ ճէսարէթ իտէմէեէրէք, բարմաղընա պէշ եիւզ բիսթօլ գըյմէթինտէ էլմաստան պիր եիւզիւք սօգտու։

—Իշպու եիւզիւկիւ, զաթը ալինիզին հիւրմէթ վէ րիաեէթինէ պիր նիշանէ օլմագ իւզրէ, գապուլ իտիպ, բարմաղըմտան ասլա չըգարմաեաճաղըմա տախի եէմին իտէրիմ, տէտի Մօրալէս քէմալի նէզաքէթ վէ տիգգաթէ շայեան պիր ազամէթլէ։

Ֆագաթ շուրաեը իլավէթէն պէեան իտէլիմ քի, մէրգում, ֆէրտասը կիւն, Հավրընը էն մէշհուր ճէվահիրճիսի մաղազասընա կիտէրէք, մէզքիւր եիւզիւկիւ նագտէ թահվիլ իյլէտի։

Մ. տը Կրանսէյ, Գարմէնին մէքթուպունա կիւզէլ պիր մէքթուպ իլէ ճէվապ վիրմիշ իտի, վէ Մօրալէսին թէվասսիւթիւ սաեէսինտէ, մէզքիւր աշըգ վէ մաշուգլար միեանընտա, նիզամլը սուրէթտէ թաաթիյի մուխապէրաթա պաշլանըլտը։

Եէքտիկէրլէրինտէն ուզագ օլան աշըգ վէ մաշուգլարընը, կիւզէլ գօգուլու քեաղըտլար իւզէրինէ թաթլը թաթլը վատլար վէ եէմինլէր եազարագ, միւպատէլէ իթմէլէրի, շիւպհէսիզ պիր տէրէճէեէ գատար լաթաֆէթ հասըլ իտիճի պիր շէյ իսէ տէ, պու ճիւմլէ, շիտտէթի նարը աշգ ու սէվտա իլէ սիւզան օլան գալպլէր իչին, էօյլէ քեաղըտ իւզէրինտէ իտիլէն եէմինլէր, պաշ պաշա գօնուշմագլըգտան հուսուլէ կէլէն մէսէրրէթլէրին եէրինի ասլա թութամազլար։

Իմտի, չօգ սիւրմէյիպ, Գարմէն, ժօրժուն վէ քէնտիսինին արզուլէտիքլէրի եալընըզճա միւլագաթլար

իչին պիր չարէ պուլսու։ Շէօյլէ քի Լը Վէյան խանէսինին պաղչէսին-ատէքի արտ տիվարըն օրթասընտա քիւչիւք պիր գաբուռ պուլունուպ, պու գաբուտան, պիր գաչ սեաղ նէրսիվէն իլէ, հէման տալիմա խա-լի օլան քիւչիւք պիր սօգաղա է-նելիր իտի։ Պինապէրին Մօրալէս, վագթիյլէ իթմիշ օլտուղու խբրսբզ-ըզդ սանսաղթընը սէրխաղթըր իտէ-ըք, եուշմագ պալ մնմու իլէ, մէզ-քիւր գաբուռնուն քիւլիահինի թէրթիմ իթտի, վէ քէնտի կէօղիւ էօնիւնտէ պիր անախթար իտմալ իթտիրէրէք, մարքի տբ կրանսէէ թէօլիմ իյլէ-տի, վէ պու սուրէթլէ միւմսիկէյհ տախի, բէք չօգ տէֆալար, մահի-թաապէն օլմատըզը կիճէլէրտէն իս-թիֆատէ իտէրէք, մուայէնէն օլան սաաթլարտա պաղչէսէ կիտեր, վէ Դարմէնի, քէնտիսինէ պէքլէմէք-տէ օլտուղու քէօշկէ պուլուր ի-տի։ Պէօյլէճէ աչըզ վէ մնշուգլար պուլուշտուգլարընտա, Մօրալէս տախի, մուգայէտա նէօպէթճիլէր կիպի, խանէնէն էթրաֆընը տօլա-չէր, վէ չաեէտա Օլիվիէ էվտէն տի-չարը չըգըպ, քէօշկէ տօղրու ուզա-նաճադ օլտա իտի, մէրգումի, խա-պէր վիրմէք իւզրէ պիր սէս չըգար-մադլըգ մէմուրկյեէթինին իհտըաղ կյ-լէմիշ իտի։

Հալպու քի զաթէն Օլիվիէ, պու խուստտտա ասլա չիւպհէ իթմէք-տէ օլմատըզընտան, վէ Դարմէն տա-խի էվինտէ սերպէսիեէթի քեամի-լէեէ մաղհար պուլունտուղունտան, մէզքիւր թէտպիրէ հաճէթ պիլէ եօգ իտի։

Աչգ ու սեվտաեա ասլա հուտուտ օլմադը, վէ պու տարպը մէսէլ, տիւնեա կիպի էսկի օլտուղու հալտե, տայիմա սահիհ օլմուշ տուր, վէ հէը վագըթ սահիհ օլաճադ տբր։

Նասըլ քի ժօրժ իլէ Դարմէն տա-խի, քէօշկտե վուգու պուլան միւ-քեալէմէլէրիյլէ դանաաթ իթմէկէ-րէք, տահա զիեատէ ուզուն միւտ-տէթ դօնուշուլաճադ պիր մահէլլ, վէ պիր եմնիյեէթի քեամիլէ պուլ-մադըգը արզու իթտիլեր, վէ ֆիլ-վագբ մէզքիւր արզուլէրինէ մու-վաֆֆադ տախի օլտուլար։

Շէօյլէ քի տիվար դաբուսուն-տան եիւշ սաբմ գատար ուզագ-ըզդտա, վէ զիքր իթտիկիմիշ քիւ-չիւք սօգաղըն իչինտէ, ուֆագ պիր էվ, եախօտ պիր գուվիպէ պուլու-նուպ, տէրունինտէ ֆագքիր պիր պալըգճը ֆամիլեասը սաքին օլուր իտի։ Մէզքիւր գուվիպէ, կէրէք տա-խիլէն կէրէք խարիճէն բէք սէֆիլ հալտէ պուլունուպ, սարմաշըգ նէ-վինտէն եէշիլիքլեր իլէ իւզերի նիմ սուրէթտէ էօրթիւվիւշ օլան չալը չբրբբլարտան մահմուլ տտմբ, եէր եէր եըգըլմադ տէրէճէսինէ կէմիշ իտի։ Քէզալիք լինճէ չագբլ թաշ-լարը, չամուր, վէ էսկի կէմիլերին գըրընթըսը օլան թախթալար իլէ ֆէնա սուրէթտէ լինչա խարիմիշ պու-լունան տիվարլարը տախի խարապ օլ-մադըգդա մէ յհալ խոխլեր։ Քիւչիւ-ճէ քբենչիրէ արալըգիլարը իսէ, գա-լէն վէ մավի ճահիսը իլէ մուհաֆա-զա խոխմիշ օլտուգլարընտան, տէ-լունէն գուվիպէճէ նէ հալա վէ նէ բշբգ կիրեր իտի։

Մէզքիւր գուվիպէնին տախսիկ ճիհէթի իսէ, սահիհէն թարիֆի զայրի միւմքինն պիր հալտէ իտի։

Մ. տբ Կրանսէյ, տէեէրինտէն տէօրթ գամ դիեատէ իւճրէթ վի-րերէք, մէզքիւր գուվիպէյի կիպլի-ճէ սաթըն ալտը, վէ խարիճէն հիչ պիր թէպէտտիւլ իճրա իթտիրմէ-յինպ, ֆագաթի տախսէն, իբի օտա-լարընը, կէնճ պիր գրայիչտաեբ գա-

պուլ իմմէ.քլիկէ լաեզդ սուրբեթաե թէզեին իթաիրտի, վէ քիւչիւ.ք սա.լըն իլէ հալվէթ օտասը հալինէ գոյ.տուրթաու: Պունլարտան գաթի նա.զար սիւնահ վէ չաթլազ տիվարլարա քեաղըա եաբըշաբըրթաը, եբրլերէ հալը սէրտիրտի, վէ իւզերինաե աշգու սէվտաեա միւթէալիք թաավիր.լեր պուլունան գուման իլէ թաշա.նը գաբալթաբրաը, վէ մէզգիւր թավանըն օրթասընտան քիւչիւք պիր ավիզե ատաբրթաը: Վէ թուա.լէթ իչին հէր նէ լազըմ իսէ, հիչ պիրինի ապա տիրիչ իթմէտի: Բէ.զալիք եէր եէր պիւչիւք Վէնեատիկ այնալարը թաալիգ իթտիրտի:

Իչթէ մարքի որ Կրանտէյ թա.լաֆքնտան թէհլեե իտրլէն չու միւ.ղէյհէն իւգամէթիկեահ, Օլիվիե լը Վէյեանըն զեվճեսինի գապուլ իթ.մէք իչին իտի, վէ հաֆթատա իքի իւչ տէֆա չու հալ վագը օլուր իտի:

Շեօյլե քի Դարմէն մուայէնէն օ.լան սաաթտա, զեվճեյլէ պիր մուա.մէլէյի պարիտե սուրբեթինտե վէ.տալաշաբգտան սոնրա, քենտի տա.յիրեսինե չէ քիլիր, վէ խըզմէթճի գաաբնալարը մարիֆեթիյլե, ելափեսինի չըգարտըգտան սոնրա, Թաղրնա եաթաը, վէ խըզմէթճի գաաբնալար իսէ, օրատան կիտերլեր իտի:

Պաաեհու, եվին լչինտե սալա չես սեաա գալմաըզընտա, վէ ը.չըգար սեմնահիլինտե, սապըգ չէնկի գըզը եավաշճա եաթաղընտան աշաղը իներ, վէ եաթագ օտասը.նըն սիւրկիւսինիւ իչերտէն գոյ.տուգտան սոնրա, ահագլաըրնա պիր բանթուֆլա, վէ իւզերինե տա.իսի պիր սիւնահ ֆիսիճան կիյինեերէք, վէ ուժուզլաըրընա տաիսի, գաբիշըն.լու պիր մինթճ ալարագ, ահագլա.ըրընըն սեսինի չըգարթմագսըզըն վէ նէֆեսինի տաիք պիթթէսիկին, ա.հեաթե ահեսթե վէ կիպլի սուրբեթ.տէ, ալթ գաթա իներ, վէ անտէն հավլի գաբուտունու աչաբագ, եվ.տէն տիշարը չըգար իտի: Մէրգու.մէ պաղչէտե, կիճելիք խըտմաթք.նը ալթունն պահասըյա իճրա իտե.կելեն վէ քենտիսինե պէգլէմէ.քտե պուլունան Մօրալէսի պուլաթագ, պիրլիքտե, մալիսմիսմիզ պուլու.նան կիպլի գաբուտա կիտերէք, զիլբրի սեպագթ իտեն տար սօգա.ղա կիրերլեր, վէ անտէն գուվիպե.նին էշիյի իւզերինե վասըլ օլտուգ.լարընտա, Դարմէն իւչ տեֆա գա.բուտու վուրուր, վէ գաբու աչըլ.սըղընտա, իչերինեն ըշըգ վէ կիս.զել գօգուլարընը, տիշարտան հիտա իտեր, վէ պու սուրբեթլե կենճ գա տան, տիթրեեերէք, սեվիսիվիսի.նինն գուճաղընտա տիւշեր իտի:

Մօրալէս իսէ, տիշարտա գալա.րագ, էնինէ պօնունա տօղաչըր, վէ Իսրանիօղ սիկարալարը իչերէք, վէ սըգ սըգ վուգու պուլան չու կէօ.րիւշմելերտէն հասըլ իթտիկի քեար.լարը հիտապլաեարագ, ճանքնեն սը.գընթըսընը կէչիրիր իտի:

Զաթէն սինեօր տօն կիւզմեն, սախթէ Անտունչաթանըն ագըգվլ.տիվաճընտան պիր կիւն ագտէմ, Ֆիլիբ լը Վէյեանըն մէգուսմէեէ կէթիրմիչ օլտուղու սանտըգճա ի.չինտե քի եիւզ պին լիրանըն նըսֆը.տան գիեատսինի թէլեֆ էթմիչթի:

Պիր գաչ հաֆթալար իչլերը պու սուրբեթտե կիթտիրլեր, վէ Դարմէն իսէ չու հալինտեն խօշնուա օլտու.ղունտան, պունուն ատէմի տէվամը իչին հիչ պիր տեպեպ կէօրմէեօր իտի:

Նտաբէլ քի տեօյլեսի.ք, հաֆթա.տա իքի իւչ տեֆա մէգբիր աչըգ վէ մաշուգլար պուլուշուրլար, լա.

քին պու ճիւմլէ շիտտէթի սէվտալարը ասլա թէսկին օլմազ իտի, վէ պունտան տօլայը Մօրալէսին սէրվէթի տէ տայիմա արթար իտի։

Եինէ պիր կիճէ, հավա ղաեէթ գարանլըգ օլտուղու հալտէ, գարընտաշ վէ գըզգարընտաշ պաղչէնին իչինտէ եիւրիւեէրէք, զիքրինի կէչմիշ օլտուղումուզ քիւչիւք սօգաղա տօղրու կիթմէքտէ իտիլէր։ Պու արալըգ սաաթ սապահըն պիրի վար իտի։ Մօրալէս պիրտէն պիրէ տուրտու, վէ գըզգարընտաշը, մէրգումա խիթապէն,

—Նէ՞ վար տըր, տէեու սիւալ իթտի։

—Սո՛ւս, տէտի Մօրալէս, վէ էթրաֆա գուլագ վէրիպ, կէօզլէրիյլէ տախի գարանլըգտա հէր թարաֆը գօլլամաեա պաշլատը։

Պատէհու, պիր իքի սանիեէ սօնրա, Գարմէնէ տօղրու էյիլէրէք, ղաեէթ եավաշ պիր սէտա իլէ,

—Պիր շէյ իշի՞թմէտին մի, տէեու սիւալ իթտի։

—Խա՛եըր, պիր շէյ իշիթմէտիմ։

—Գօրգարըմ քի, արգամըզը գօլլաեան վար տըր։

—Պու գօրգու նէտէ՞ն նէշէթ իտիեօր։

—Չիւնքի գումուն իւզէրինտէ ուֆաճըգ պիր աեագ սէսի իշիթտիմ։

—Եանըլըեօրսուն։

—Պէլքի։

Պու քէլամլէրտէն սօնրա, գարընտաշ վէ գըզգարընտաշ թէքրար եիւրիւմէկէ պաշլատըլար։ Պունլար հէնուզ էլլի ատըմ գատար ալմըշ իքէն, Մօրալէս եէնիտէն տուրտու, վէ ղաեէթ եավաշ սէտա իլէ,

—Պու քէրրէ արթըգ հիչ շիւպհէմ գալմատը, արգամըզտա պիրի վար տըր, զիրա լէյլագ աղաճընըն եաբրագլարը գըմըլտանտը, տէ տի։

—Շիւպհէսիզ բիւզկեարտան օլմալը տըր։

—Ֆագաթ հավատա ասլա բիւզկեար եօգ տուր։

—Տիմէք տիր քի պիր կիճէ գուշունուն ուչմասը օլմալը տըր։

—Զանն իթմէմ, վէ սանա սէօյլէեօրում քի, պիզի գօլլաեօրլար։

—Մօրա՛լէս, սէն սաեըգլաեօրսուն։ Մուխաթարաեա տիւշմէքլիք գօրգուսու, ագլընա խիֆվէթ կէթիրիեօր։ Պունտան գաթինազար, սէն զաթէն հէր վագըթ գօրգագսըն։

—Էմրի պասիրէթ, գօրգագլըգ տէյիլ տիր։

—Ֆագաթ չօգ տէֆա գօրգագլըղա պէնզէր։

—Գըզգարընտաշ, պանա ինանմագ, վէ վիրէճէկիմ կիւզէլ նասիհաթա սիւլիւք իթմէք խսթէ՞րմիսին։

—Իշի պիլիր, լաքին սէօյլէ պագալըմ, նէ՞ նասիհաթ վիրէճէքսին։

—Շու նասիհաթը վիրէճէյիմ քի, պաղչէտէ պիր իքի տօլաշտըգտան սօնրա, էվէ տէօնէլիմ։ Պու սուրէթլէ, էկէր սահիհէն արգամըզտա պիզի պիր գօլլաեան վար իսէ, իւմիտինտէ ասլա մուվաֆվագ օլամազ, վէ շու կէզինմէքլիկիմիզի կիւնահսըզճա պիր էյլէնճէ զանն իտէր։

—Պու սէօյլէտիկինին իհթիմալի եօգ տուր։

—Սէպէ՞պ։

—Չիւնքի սէն բէք ալէա պիլիրսին քի, ժօրժ պէնի պէքլէեօր։

—Պէքլէսին, եարըն պէն քէնտիսինէ կիտիպ վուգույի հալի պիլտիրիրիմ։

—Ֆագաթ պիչարէ սապահա գատար իզթիրապընտան էօլիւր, վէ պանա պիր ֆէլաքէթ վագը օլմուշ տուր զանն իտէր։ Իմտի, թէքրար իտէրիմ քի, սէօյլէտիկինին իհթիմալի եօգ տուր։

—Հալպու քի էկէր մուխաթարա վար իսէ ։

—Խաեբր, մուխաթարա ֆալան եօգ տուր, օ սէնին խաեալին տիր։ Պունտան տա գաթինազար, պէնհէր թէհլիքէյի կէօզէ ալմըշըմ տըր։

—Տիմէք հէր հալտէ մէրամընը իճրա իթմէք իսթէեօրսուն ։

—Էվվէթ ։

—Բէք իյի, էօյլէ իսէ, սէնին միւրատըն օլսուն, վէ ազիզ Ժագ տը Գօմբօսթէլ իւզէրիմիզէ նէզարէթ իյլէսին ։

Պէօյլէճէ Մօրալէս իլէ Գարմէն եօլլարընա տէվամ իտէրէք, քիւչիւք գաբուեա վասըլ օլտուլար ։ Պու միւտտէթ զարֆընտա, չինկեանէնին նազարը տիգգաթընը իքի տէֆա ճէլպ իթմիշ օլան սէտա, պիր տախի իշիտիլմէտի, ֆագաթ գարընտաշ վէ գըզգարընտաշ, իքիսի պիրլիքտէ, զիքրի սէպգաթ իտէն քիւչիւք սօգաղա կիրէր կիրմէզ, էվտէն չըգտըգլարը տագըգատան իթիպարէն, պունլարը գօլլամագտա օլան պիր ատէմ, կիզլի գաբունուն եանընա կէլտի, վէ պիր անախթար իլէ քիլիտի սէսսիզճէ չէվիրմէսիյլէ, գաբու, իքինճի տէֆա օլարագ աչըլտը, վէ պաղչէտէ պաշլանըլան թաագիպ, վասֆընը իթմիշ օլտուղումուզ քիւչիւք սօգագտա տախի տէվամ իթտի ։

Մէճհուլ ատէմ, Գարմէնին, մարքի տը Կրանսէյին գուլիպէսի էշիկինտէն կէչտիկինի կէօրտիւ, վէ ալտըղը մալիւմաթը քեաֆի ատտ իտէրէք, գարանլըգտա նապէտիտ օլտու ։

Իքի սաաթ սօնրա, կէնճ գատըն հիչ պիր գազաեա վէ ֆէլաքէթէ ուղրամաեարագ, խանէսինէ ավտէթ իթտիկինտէ, թէպէսսիւմ իլէ գարընտաշընա,

—Կէօրտիւն միւ Մօրալէս, շիմտի անլատըն մը սաեբգլատըղընը, վէ ատէթա ագլընա խիֆֆէթ կէլմիշ օլտուղունու, տիմէքտէ իտի ։

Մօրալէս, պու քէլամա գարշըլըգ, եալընըզ պաշընը սալլամագլա իքթիֆա իթտի, չիւնքի մէրգում, նէ՛ քեամիլէն իսկեաթ օլմուշ, վէ նէ՛ տախի քեամիլէն թէէմին օլմուշ իտի։

*
* *

Ֆէրտասը կիւնիւ, Օլիվիէ, պիր վագըթտան պէրու ատէթ իթմիշ օլտուղու իւզրէ, Գարմէնին եանընտա գալաճագ եէրտէ, բէտէրինին վէֆաթընտան պէրու աեագ պիլէ պասմամըշ օլտուղու թիճարէթ էվինին տայիրէլէրինտէ կէչիրտի ։ Վէ սանտըգքեարը իլէ պիրլիքտէ տէֆթէրլէրի մուայեէնէ իտէրէք, ումուր ու մէսալիհի հագգընտա տօղրու պիր մալիւմաթ ալտը ։ Պատէհու թագտիմ օլունտուղունտա, վէ հ սմիլինէ թէէտիեէ օլունմագ իւզրէ, Էվրօբանըն վէ Ամէրիգանըն մէշհուր պանգալարը իւզէրինէ չէքիլմիշ գամպիալլար սաթըն ալտըրտը, վէ պազը ֆըչը վէ հէյպէլէրի ալթուն իլէ տօլտուրտուպ, պիր թագըմ սատըգ ատէմլէրինին տախի, քէնտիսինին ուզուն միւտտէթ ղայպուպէթի էսնասընտա, վարիտաթընը իտարէ իթմէլէրի իչին վէքեալէթնամէլէր իմզալատը, վէլհասըլ սէֆինէլէրինտէն պիրինին գաբթանընա տախի, թայֆէսինի իքմալ, վէ լէվազիմաթը թէհիեէ իթմէսինի, վէ պիր հաֆթատան էվվէլ եօլա չըգմագ իւզրէ, հազըրտա պուլունմասընը էմր իյլէտի ։

Օլիվիէ օ կիւնիւ ագշամ թաամը իչին խանէսինէ ավտէթինտէ, Գարմէն, մէրգումուն հալինտէ հիչ պիր թէպէտտիւլ ալէամէթի միւշահատէ իտէմէտի, անճագ թաամտան սօն-

բա , Օլիվիե , տայիրէսինէ չէքիլմէք իւզրէ , զէվճէսինին եանքնատան մնա֊ ֆարագաթք էնտասքնատա , հէր վա֊ գըթ քի կիսի մէզաուբէնին անյքն֊ տան պուս իսէճէք եէրտէ , էլինի թուԹմագլա իգիթիֆա էյլէմիշ էտի , ֆագաթ Գարմէնին ադը , պաշգա պիր ճիհէթէ միւնհասըր օլտուղուն֊ տան , պու խուսուսա պիւյիւք ե֊ հէմմիեէթ վիրմէտի ։

Պէօյլէճէ իքի կիշի կէչտի խսէ տէ , պու միւտաւէթ զարֆքնատա հիքա֊ եէմիզտե նադը օլունմատա չատան հիչ պիր վագըա օլմասը ։ Մ֊իւս֊ տէմի մէզքիւրէ էնտասքնատա , Օլի֊ վիէ եքսէր վագթքնը , թէբտանէլէ֊ բինտէն պէրինէն ըբխմըմը իւզէրին֊ տէ կէչիրէրէք , քէնտի գաբթատքը յ֊ լա միւլտագի իտեր , վէ տեֆթէնէ֊ նին թէտարի քատթքնատնէզարէթ էյ֊ լէր էտի ։

Իւչիւնճիս կիւն , ատէտատահ , զէվճէսինին նէզտինէ կիտէրէք , վէ իշտա ֆէվզէլատե վիզիթատքնատան տօլայը մէզպուրէյի զատեթ թէտաճ֊ ճիւտահ պըբտադարագ ,

—Սէհիիւլիսմ Անտուֆիտա , տէ֊ տի , պէնի տինըէմէքլիկէ վագթը֊ նըզ վար մը տբը , պիրա տիղինէ ճիտատի , ֆագահի մուխթատա տու֊ ըթթատ կէօրիւշէք տրղուտսինատ յիտի ։

Վադտա , Օլիվիէնին տբֆահի վէ տէտատքնատա պիր տիւքիւնէթի գեա֊ մինէ օլտուղունատան , ֆէնտա պիր էտա֊ պէր ատէտատէթի կէօրիւմէէօր էտի իսէ տէ , պու ճիւտիէ մէզպուրէ պիր տէրէճէ տիւչպբը իգթիրադ օտա֊ բադ , պաշը էյէ մէզքիւր թէքլիֆէ մուվաֆֆագաթ կիտտի , վէ Օլիվիէ տահի քէլտիա տէմամ պիրէյէ ,

—Էյէբ , տէտի , տիղինէ գծտու֊ շաճադբմ մատատ , հէնուզ գ տնըբ եարէտի կէչմէտիշ օլան եէւրեկինի֊ զի՞ եէհետէն ատշաճագ օլուր էտի , օլ պատատ ահվ էթմէհնէզի բէճա էտէրիմ ։ Սիզի , հէր կէճտա էգթի֊ բատատան էսիրկէմէք էսթէր էտի֊ ֆագաթ հայիա քի , պուննան իհ֊ թիմտալի եօզ տուբ , վէ բէտէրինէզ հագգընատա պահտ էթմէքլիկիմ լա֊ զըմ տբը ։ (Գարմէն տիէթբտի ։) Օլ միտհ ու սէնատա չատէսթէք օլան ա֊ տէմի նէ տէրէճէ սէվտիկինէզի պի֊ լըրիմ , վէ թէէսսիֆինէուզիէն աճը֊ սբնը հիսս էթտիկիմ կիտի , պէն տահի տիզին նէֆֆինէզ միւշթէրէք֊ իմ ։ Էյվէթ , տան ժօզէ էյէ բէտէ֊ րիմ , պէրպէրէյինէ գատատաշ կիտի իտիէր . . . Իտտի , Անտունչիաթա , պիրա իհթիրագ կէօզէէրինէզին նաշ֊ լարընը գաբշըմատա տէօքինէուզ , պէն տահի քէնտի կէօզ եաշլարը֊ մը տիղինէ քէնէրէ գատբշարչատաճադբմ ։

Գարմէն ձաշընը է յտէքատ էտի , ֆագաթ պու է յտէտի , կէօզէէրինէն եաշլարընը կիզլէմէք իչին օլմատբգ , չիէնքի զաթէն ագմանօր էտի , իյյա զէյճինէն տիդագթէէ պագբշընատան քէնտիսի սէթը իյմէք իչին էտի ։ Մէզպուրէ պու ատատքդ չիւպհէյի վէ սէպէպսի զատրը տնտիւմ պիր իզ֊ թիրատը հագ իչինտէ պուբտնտագ֊ տա էտի ։

Օլիվիէ շա վէճճ իյէ քէյտամքնա տէվամ էթտի ։

—Բէտէրիմ պիւթիւն վատիտատ֊ թընը տիղին բէտէրինիզ , վէ պիղին բէտէրինիզ տահի պիւթիւն վատի֊ տատթընը պէնիմ բէտէրիմէ մէտեուն էտիյէր , վէ շիւբհանիսէէթ եճ֊քիւ իչքինէ տահի ատբը կէօրինմէէօր էտի ։ Ֆիկիր յը վէչտան թատատքն֊ տան տան տէֆտա ժօզէ Ր օմէբօհա֊ տիէն էյի թէտահիւտիւ , տիղ պէն֊ տէն տտհա իյյի պիւկբտիղ ։ Իյթէ , Անտունչիաթա , պու թէտահիւտիւն նըտաթը տիղէ պյիտ օլուպ , նըտաթը տիւկբի տահի ատա ատատա վատճըկ֊

րա կէլէն պիր թագըմ ֆէլաքէթ-
լեր սէպէպինտէն պիպախթանէ տիւ-
չարը մուխաթարա օլմուշ օլան բէ-
տէրինիզին վարիտաթընա այիտ իտի։
Պիրինճի տէյն թէէտիեէ օլունտու,
չիւնքի սիզ սահիպ սէրվէթ օլտու-
նուզ, վէ միւթէպէր պիր իսմէ մա-
լիք պուլունտունուզ։ Շիմտի տէ ի-
քինճի տէյնի թէէտիեէ իթմէքլի-
կին վագթը կէլտի։ Զանն իտէրիմ
վէ սիզ տախի պէնիմ կիպի զանն
իտէրսինիզ քի, բէտէրինիզին ու-
մուր վէ մէսալիհի ազիմէսինին մու-
հասէպէսինէ հիւսնի ռիզամլա պագ-
տըղըմտա, միւթէվէֆայի մէրդու-
մուն զիքրի ճէմիլինէ օլան ռիսաեէթ
վէ մուհապպէթիմի իսպաթ իթմիշ
օլուրում։ Պինաէն ալէյհ մուհասէ-
պաթը մէզքիւրէնին բույեէթի իչին
Հավանաեա պիր մէմուրու մախսուս
կէօնտէրէճէք եէրտէ, պիզզաթ
քէնտիմ կիթմէք իսթէրիմ։

— Աճա՛յիպ, տէտի Դարմէն, մէ-
սէրրէթպախշ իզթիրապընտան նաշի
ռէնկի սօլարագ, սի՞զմի կիտէճէք-
սինիզ։

— Եանի պիրլիքտէ կիտէճէյիզ,
տէեու ճէվապ վիրտի Օլիվիէ թէ-
պէսսիւմլէ։

Դարմէնին մէսէրրէթի տէրհալ
տէհշէթէ, վէ սօլկունլուզու մավի
ռէնկէ թահվիլ օլարագ,

— Պիրլիքտէ՞մի կիտէճէյիզ տէ-
տինիզ . . . տիմէք պէնի տախի սի-
զինլէ պէրապէր կէօթիւրմէք թա-
սավվուրունտասընըզ, տէեու բէբէ-
լէտի։

— Օնա շիւպհէ՞մի վար, հիչ պէն
սիզտէն այրըլմագլըղը խաթրըմտան
կէչիրի՞րմիյիմ։

— Ֆագաթ պու թասավվուրու-
նուզուն իհթիմալի եօգ տուր։

— Բէճա իտէրիմ, սէպէպինէ՞ տիր։

— Չիւնքի պէօյլէ պիր ուզուն
սէյեահաթ, պանա, թէհամմիւլին
խարիճինտէ տէհշէթ վէրիր, վէ
իլք սէյեահաթըմըն տէհշէթլէրինի
խաթրըմա պրագըր։

— Ֆիլվագը պու կիպի խաթըրէ-
լէրին միւշքիւլ օլտուղունու պէն
տախի պիլիրիմ, ֆագաթ մէզքիւր
խաթըրէլէրին սիզէ իլհամ իտէճէ-
կի տէհշէթ օլմայըպ, էմնիյեէթ
տիր, չիւնքի ճէնապը Եէզտանընն
հիմաեէսի սիզին իւզէրինիզէ աշի-
քեար սուրէթտէ իճրա օլունմուշ
տուր, զիրա օլ պիւյիւք գազա-
տա, էթրաֆընըզտա պուլունանլարըն
քեաֆֆէսի զարդ վէ թէլէֆ օլ-
տուգլարը հալտէ, եալընըզ սիզ
պէրհաեաթ գալմըշսընըզ տըր։

— Իհթիմալ տըր քի, Օլիվիէ, պու
պապտէ հագգընըզ վար տըր, ֆա-
գաթ պէն նիսա թայիֆէսինտէն
պուլունմագլըղըմ հասէպիյլէ, զա-
յիֆիմ, վէ նասըլքի կէօրիւեօրսու-
նուզ, շու տէհշէթլի մուֆարագաթ
խաթրըմա կէլտիքճէ, տիթրէեօ-
րում։

Ֆիլվագը Դարմէնին վիճուտի
տիթրէմէքտէ, վէ եանագլարընտան
իրի տանէլի կէօզ եաշլարը
ագմագտա իտի։

— Հագըգաթէն, սէվկիւլիւմ Ա-
նունցիաթա, տէեու ճէվապ վիրտի
Օլիվիէ, սիզի շու միհն ու մէշագ-
գաթ հալինտէ կէօրմէքլիք, վէ սի-
զի թէսէլլի վէ թէէմին իտէմէմէք-
լիք, պէնիմ իչին զաեէթ միւշքիւլ
տիւր։ Պու ճիւմլէ, մէմուլ իտէրիմ քի,
շու սէպէպսիզ իզթիրապլարընըզ
եագընտա մահվ վէ զայիլ օլարագ,
թէֆէքքիւր վէ միւլահազա իլէ,
հալը սիւքիւնէթինիզ իեատէ գը-
լընաճագ տըր։ Տիւշիւնիւնիւզ պիր
քէրրէ քի, մատտէ, բէտէրինիզին
սօն արզուսունու իճրա խուսուսուն-
տա մուավէնէթ իթմէնիզտէն իպա-

րէթ տիր ։ Միւլահազա իտինիզ քի, շու սէյեահաթ սաեէսինտէ, բէտէրինիզին մէզարը իւզէրինտէ տիզ չէօքմէքլիկէ, վէ թաթլը թաթլը կէօզ եաշլարը տէօքմէքլիկէ մուվաֆֆագ օլապիլէճէքսինիզ, վէ ճէնապը Հագգ նէզտինտէն տօն ժօզէ Բօվէրօ իլէ Ֆիլիբ լը Վէյեան սիզի կէօրէրէք, թէպէրրիւքեաթ տուալարընը սէօյլէեէճէքլէր տիր ։

—Օլիվիէ, Օլիվիէ, սիզէ նիեազ իտէրիմ քի, պէնի պիրլիքտէ կէօթիւրմէքտէն ֆէրաղաթ կէլինիզ, տէեու բէբէլէտի Գարմէն բէճա եօլլու պիր սէտա իլէ ։

—Սիզտէն այրըլմաեա բազի օլամաեաճաղըմը զաթէն սիզէ սէօյլէտիմ ։

—Էօյլէ իսէ, պու սէյեահաթտան վազ կէչինիզ ։

—Իհթիմալի եօգ ։ Պէնիմ վիրտիկիմ գարար, իճրա օլունմալը տըր, վէ օլունաճագ տըր ։

—Օլիվիէ, սիզ բէք զալիմ իմիշսինիզ, սիզտէ ասլա մէրհամէթ եօգ իմիշ ։

—Սիզտէն այրըլմագ իսթէմէմէք զալիմլիք մի, մէրհամէթսիզլիք մի տիր ։

—Տիմէք տիր քի գարարընըզը վիրմիշսինիզ տիր ։

—Էվվէթ, հէմ կէրի ալընմազ սուրէթտէ ։

Գարմէն, պու սօն քէլամլար իւզէրինէ կէօզ եաշլարընը սիլտի, աեաղա գալգտը, վէ գաշլարընը չաթըպ, սըֆաթ ու հէյեէթի տախի տէրհալ թէպտիլ օլտու, վէ քէսիք պիր սէտա իլէ,

—Էօյլէ իսէ, մատամ քի սիզ գարարընըզը վիրմիշ իսէնիզ, պէն տախի քէնտի գարարըմը վիրմիշիմ տիր, վէ էկէր սիզին միւրատընըզ կէրի ալընմազ իսէ, պէնիմքի տախի կէրի ալընմազ, պինապէրին պիլմիշ օլուն քի, պէն սիզինլէ կիթմէեէճէյիմ, տէտի ։

Գարմէն, պու շիտտէթլի քէլամլարընտան սօնրա, զէվճինին բիւրղազապ քէսիլէճէկինի մէմուլ իտէրքէն, պունուն մուղայիրի վագը օլտու, վէ Օլիվիէ թէպէսսիւմ իտէրէք,

—Զանն իտէրիմ քի, եանըլըեօրսունուզ, տէեու ճէվապ վիրտի ։

—Պէնի իճպար իթմէք նիեէթինտէ մի սինիզ ։

—Էվվէթ, սիզի իճպար իտէճէկիմէ թէէսսիւֆ իտիեօրում, ֆագաթ նէ չարէ ։

—Տիմէք հագգըմտա գուվվէյի ճէպրիեէ իսթիմալ իտէճէքսինիզ ։

—Էվվէթ, էկէր լազըմ կէլիրսէ, գուվվէյի ճէպրիեէ իսթիմալ իտէճէյիմ ։

Գարմէն, հիտտէթ ու ղազապընտան նաշի նիտա իյլէտի, վէ կէօզլէրինի վահշիանէ պիր ատավէթլէ Օլիվիէնին իւզէրինէ չէվիրէրէք,

—Վէլհասըլ, տէտի, իշի արթըգ աշիքեարա չըգարտընըզ, վէ պէնի ասլա սէվմէտիկինիզի պէեան իթտինիզ ։ Սիզին ինտինիզտէ, պէն սիզին զէվճէնիզ, վէ սիզին միւսավինիզ օլմաեըպ, իլլա ատի պիր քէօլէնիզիմ, քի ատէթա քէօլէլէր իւզէրինէ մէմուր օլանլարըն գամչըսը յլա թէհտիտ իտէրէք, պէնի տիթրէթմէք իսթէեօրսունուզ ։

—Էվվէթ պիր զէվճէ քէնտի զէվճինին քէօլէսի տիր, տէեու տէվամ իթտի տէլիգանլը թապիյի սիւքիւնէթի իլէ, չիւնքի ճէնապը Հագգըն վէ պէնիի ատէմին գանունլարը, պունուն պէօյլէ օլմասընը միւրատ իթմիշլէր տիր ։ Շու գատար քի, պու էսարէթին միւլայիմ վէ սէֆալը օլմասը, հէր գատընըն քէնտի էլինտէ տիր ։

Պալէատէքի սօն լագըրտըլար իւզէրինէ, պիր գաչ սանիեէ սիւքիւթ հիւքմ իթտի։ Պու արալըգ Գարմէնին պաշը կէօքսիւնէ տօղրու էյիլմիշ օլտուղու հալտէ, մէզպուրէնին զաեէթ տէրին միւթալաաթ տէրեասընա զարդ օլմուշ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի։

Օլիվիէ իսէ, բիդգաթը գալպ իլէ զէվճէսինէ նազար իթմէքտէ իտի։ Գարմէն, պիր տագըգա սօնրա, պաշընը եօգարը գալտըրարագ,

—Հաղգընըզ վար տըր, տէտի, պիր զէվճ քէնտի զէվճէսինտէն տահա զիեատէ գուվվէթլի տիր, վէ էկէր քէօլէ օլան զէվճէ, էֆէնտիսի ալէյհինտէ գըեամ իտէր իսէ, թապիաթիյլէ մաղլուպ օլուր։ Նասըլ քի պիր ազ էվվէլ պէնիմ իթտիկիմ գըեամ տախի, ատէթա տիվանէլիք իտի. պունու սիզ տախի անլաթտըրտընըզ, լաքին արթըգ պունտան պէօյլէ սիզին ալէյհինիզէ գըեամ իթմէեէճէյիմ։ Պու վէճհ իլէ էմրինիզէ միւթապաաթ իտէրիմ... ֆագաթ շուրասընը սիւալէ իճթիսար իտէրիմ քի, նէ՞ վագըթ ազիմէթ իտէճէյիզ։

—Եարըն։

—Լաքին պու խապէրի պանա բէք կէճ վէրտինիզ, տէտի Գարմէն վիճուտինտէ պիր տիթրէմէ հիսս իտէրէք, զիրա պէօյլէ պիր ուզուն սէյեահաթ իչին, պէնիմ պիր թագըմ թէտարիքեաթ կէօրմէքլիկիմ լազըմ օլուպ, հալպու քի թէտարիքեաթ իչին վագըթ եօգ տուր։

—Պու ագշամ, վէ եարըն տախի ագշամա գատար վագըթ վար տըր, չինքի եարըն ագշամ սաաթ սէքիզտէ եօլա չըգաճաղըզ։ Պինաէն ալէյհ սանտըգլարըն, սէֆինէեէ նագլ օլունմագ իւզրէ, սաաթ սէքիզտէ հազըր պուլունմալը տըրլար։

—Բէք իյի, տիմէք եարըն ագշամա գատար սէրպէսթիմ։

—Սիզ հէր վագըթ սէրպէսթսինիզ։

—Աեագլարընտա զինճիր վէ ումուզլարընտա էֆէնտիլէրինին եաֆթասը պուլունան քէօլէլէր վէ էսիրլէր կիպի, էօյլէ տէյիլ մի, տէտի Գարմէն միւքէտտէր սուրէթտէ։

Օլիվիէ, պու սիւալէ ասլա ճէվապ վիրմէտի, եալընըզ թէպէսսիւմլէ իքթիֆա իտիպ, զէվճէսի գարշըսընտա էյիլտի, վէ էվվէլա օտատան վէ սօնրա էվտէն տիշարը չըգըպ կիթտի։ Սապըգ չէնկի գըզը եալընըզ գալընճա,

—Հայտէ պագալըմ, իշ կէօրէլիմ, տէտի քէնտի քէնտինէ, պախթ ու թալէիմ շու էսնատէ գարարլաշտըրըլաճագ տըր, վէ պունուն պէօյլէ օլմասընը պիզզաթ քէնտիսի միւրատ իթմիշ տիր։

Միւթէագըպէն մէզպուրէ, իքի տէֆա չընկըրաղը չալտը, վէ պիր խըզմէթճի գատըն իչէրի կիրմէսինտէ,

—Հայտէ չաբուգ կիթ, տօն Կիւզմանա խապէր վէր քի, շիմտի քէնտիսիյլէ գօնուշմագ իսթէրիմ, տէտի։

Պիր ազ սօնրա Մօրալէս կէլէրէք, Գարմէնի պիր եազըխանէ գարշըսընտա, տիթրէր պիր էլ իլէ եազը եազմագ իւզրէ պուլտու։ Մէրգումէ գարընտաշընըն օտատան իչէրի կիրտիկինի անլատըղընտա, եազըսընը գաթթ իթմէքսիզին,

—Պիր ազ պէքլէ, պիթիրիեօրում, տէտի։

Ֆիլվագը սապըգ չէնկի գըզը, իւսթիւնէ պիր գաչ սաթըր եազը եազմըշ օլտուղու իքի քեաղըտլարտան պիրինի մէքթուպ շէքլինտէ տիւրտիւ, վէ տիկէր եազըլը քեա-

ղբտը տախի կէօքսիւնտէ կիզլէ-
տի : Պատէհու աեաղա գալդըպ ,
օտանքն պիր ուճուննտա օթուրմուշ
օլան Մօրալէսին եանքնա եագլաշ-
տը : Մէրգումմ , գըզգաբքնտաշքնքն
լէհճէսինէ աթթը նաղար իլէտի-
կինտէ ,

—Մի պհա՛ , Ալլահ , բէնկին էօ-
լիս բէնկի կիպի սօլմուշ , սէօյլէ նէ
վագը օլտու , չիւնքի պանա տէհ-
չէթի մուճիպ օլուեօրսուն , տէտի :

—Պէնիմ գէվալը Մօրալէսիմ ,
չու վագը օլտու քի , Իքիմիզ տա-
խի ղայպ օլտուդ :

—Ղայպ մը օլտուդ , տէեու թէք-
րարլատը Իսքանտէօղ քէմալի տէհ-
չէթլէ :

—Էվվէթ , վէ հէման ատլա գուր-
թուլմազ իւմիտի ալմահարատ :

—Զէվճին հէը չէյի անլամքշ մը :

—Օ պիր չէյ ոլմէք տէյիլ :

—Պուհատան տահա ֆէնա նէ օ-
լապիլիր :

—Օլիվիէ եարքն պուրատան կիթ-
մէքտիկէ վէ պէնի տախի պիրտիքտէ
կէօթիւրմէքտիկէ գարար վիրմիշ :

—Ծագաթ աէնի նէրէյէ կէօթիւ-
րէճէք :

—Հապանահա :

—Հապանահա մը , բէբէլէտի Մօ-
րալէս էլլէրինի պիրպիրինէ գավուշ-
տուրարատ , ահ , սահիհէն հագ-
գըն վար տը , Իքիմիզ տախի ղայպ
օլտուդ :

—Էկէր պու սէյհահաթ վուգու
պուլուր իսէ , տէվամ իթտի Գար-
մէն , չէհրի մէգքիւրե մուվաֆըլէ-
թիմիզտէն պիր տահթ ոճնրա , Օլի-
վիէ , հագգադաթը հալէ քեամիլէն
վագըթի օլաճադ տը : Վէ թահիա-
թիկլէ սահթէ Անտունյոսթա հագ-
գընտա մէրհամէթի պէր թարաֆ
իտէրէք , պէնի բէնչէյլի ատալէթէ
թէսլիմ իլլէնէճէք , վէ ո տախի ,
հագգըմտա պիրա մէրհամէթ վէ
չէֆգահ տավրանարագ , չու սէֆիլ
էօմիւմիւն ոճն կիւնէբրինի կէչիր-
մէք իւզրէ , պէնի պիր մահապես
կէօնտէրէճէք տիր :

—Ծարզ իտէյիմ քի , տէտի Մօ-
րալէս , Օլիվիէ սէնի եանքնատն տէթ
իթմէքլէ իքթիֆա իթտին , ոլ վա-
գըթ տա , Ֆիրինօ ատէնիչէն գաբլա-
նըն բէնչէսինէ պէ թէքրար տիւչէ-
ճէքսին :

—Իչթէ կէօրիւեօրսունտա , հա-
լիմիզ բէք միւչքիւլ տիր :

—Էվվէթ , կէօրիւեօրում , ֆագաթ
պու սէյհահաթը ոէն իթմէքլիկէ
հիչ պիր չարէ եօգ մու տուր :

—Թանըր , հիչ պիր չարէ եօգ
տուր , վագտա եավաշտըմ , բէճա
իթտիւ , լաքին ասլա ֆայտէ իթմէ-
տի : Օլիվիէ հէր հալտէ նիհէյթինի
իճրա իտէճէք տիր , հալպու քի
պէն կիթմէյէճէյիմ :

—Էյ նամըլ եաբաճագսըն :

—Պունուն իչին իքի չարեմ վար
տը :

—Նէ կիպի :

Գարմէն , մէքթուպ չէքլինտէ
տիւրիւմիւշ օլան քեաղըտ Մօրա-
լէսէ թագտիմ իտէրէք ,

—Պիրինճիսի պու տուր , տէտի :

—Պու նէ տիր :

—Մարքի տը Կրանսէյէ կէօթիւ-
րէճէք օլտուղտն պիր թէղքէրէ
տիր : Պու թէղքէրէտէ , միւմանիէյ-
հէ , պու կիճէ պէնի պէքլէմէյինի
բէճա իթմիշիմ տիր , չիւնքի վու-
գուի հալի քէնտիսինէ սէօյլէյէրէք ,
տիղլէրինէ դաբանաճագըմ , վէ հէյ-
նի իդթիղատ պէնի գաչըրմտտը իս-
չին , քէնտիսինէ բէճա իտէճէյիմ :
Էկէր մուվաֆագաթ իտէր իսէ ,
թէհլիքէյի սավուշտուրմուշ օլու-
րում :

—Լաքին Օլիվիէ սէնի թալէպ ի-

տէճէք , վէ սէնի արահաճադ տբը ։

—Մարքի պէնի Բարխաե կիղէ-
կէճէք տիր ։ Պունաան մնասա ,
մուամալէ յհ պիւյիւք վէ սահիպ իւ-
թիտար պիր զաթ օլմադէ , բոլիսի
քէնարևե ճէլլ իտէպիլիր ։

—Բէք լյի , ֆաղաթ մուամալէ յհ
բաղը օլաճադ մը տբը ։

—Պէնի սէվմիկի իչին բաղը օլա-
ճաղընը զանն իտէրիմ ։

—Հէր չէյի կվվկլինաէն ուիւչին-
մէ՛ք լազըմ կա , կկէր բաղը օլ-
մազաս . . .

—Պէն տէ օլ վազըթ լ.քինճի չա-
ըէմի մէվզըլի իճրաևէ գօճաճաղըմ ,
ևանի էօյլէ պիր մահէլլէ սըզընա-
ճաղըմ քի , օրասան պէնի ալմադ
ուիմքիւն օլամևաճաճադ տբը ։

—Նէ կիպի մահէլլէ ։

—Էօլիւմ աէնիլէն մահէլլէ ։

—Բէնաի քէնաևնի էօլաիւրէ-
ճէ՛քմիևն , տէտի Իսբանճալը , տիւ-
չալը տէհզէթ օլարադ ։

—Պաչդա չարէմ վաթ մը տբը ։

—Լաքին էօյլէ պիր հարէ՛քէթաէ
պուլընմադ սաաթը կէլսիկինաէ ,
ճէսարէթին օլամազ ։

—Պէնտէ պուճունաէն մնուպայիրի իւ-
թիդաաբնաաևըմ ։ Պունաան զաթի
նատաթ , չու հարէ՛քէթիմի դօլայլաթ-
մադ լյէն , սանա կիւվէնմէ՛քաէ յիմ ։

—Պանաո մը կիւվէնմէ՛քաէնին , պի-
չարէ դըշ , լաքին սադըն , պէն
պիղդաթ քէնաի էլիմէ՛ն աէնի պօ-
ղազարըմ իթիդաալնաա պուլուն-
մանաըն ։

—Խանըը , օլ ճինէթէ՛ն թէէվմին
օլ , մաաաէ պու տէ յիկ տիր ։

—Էօյլէ խսէ , մաաաէ նէ՛ իւղէ-
րինէ տիր ։

—Պէն պիլիրիմ քի , աէնին , ին-
սանը էղիեէթսիզճէ էօլաիւրէն զէ-
հիրլէրին թէէր.քիպի հադդընաա մա-
լիւմաթըն վար տբը ։

Մօրալէս , ին.քնար ալէմէթի իսպ-
րար իթաիկինաէ , Դարմէն ,

—Պու սէօյլէսիկիմի ին.քնար ի-
սէմէզպէն , տէտի , չինքի պէհիր
թէէր.քիպ իթմէ՛ք իլլինաէ , ֆէվզէ-
լաաէ մէհարէթին պուբընաուպու
հադդընաա , պէյ.քի եիկիրմի տէֆա
քէնաի քէնաևյի մէտհ իթաիկինի
պէն իչիթմիշիմ տիր ։ Իմաի , էկէր
պէնիմ իչին տաիի պիր զէհիր թէէր-
թիպ իտէճէ՛ք օլուր իսէն , պաննա
պիւյիւք պիր իսըմէթ իճիա իթմիշ
օլաճադսըն ։

— Իւմիա իթմէ՛ , պէնտէն հէրնէ՛
իսթէևնէճէ՛ք օլուր իսէն ևաբաըըմ ,
ֆաղաթ պունաու ապա ևաբաճամ ։

—Տիմէ՛ք տիր քի րէհաա իտիևօր-
սուն ։

—Էվէէթ , էվէէթ , րէհաա իտէրիմ ։

—Հաբպու.քի պէնիմ չու րէճամը
րէհաա իթմէ՛.քի.քաէ նէ՛ սէպէպ վար
տբը ։

—Պիրինճի սէպէպ չու տուր քի ,
աէն պէնիմ դըշդաըընտաշըմընն ։
Իմոի պիր գաբտաշ , քէնաի դըշ
գաըընտաշընն էօլմէ՛սինէ ևաբտըմ
իտէմէշ , պու թաապիտաթա գաբշը
տբը ։

—Տիմէ՛.ք տիր քի սէնտէ վիճաան
բահաթսըզըընը վար տբը ։

—Էվէէթ , վար տբը ։

—Ֆաղաթ Մօրալէն , Չատնտա-
տաքի Բիրինճու Քօլտուրմէ՛.քիկի
պաննա թէ՛.քիճ իտէն սէն տէ՛յ՛ի մի
իտէն ։

—Բիրինճ պէնիմ գաբտաշըմ տէ-
յիկ իտի . հէմ պէն , ինսան օղլու
ինսանըմ , մէ այնի գանտան օլմազ-
լըգ , նէ տիմէ՛.ք օլաուղունու պի-
լիբիմ ։

—Թէ.քիճինի րէհաա իթմէ՛.քիկին ,
պէնիմ գանըմտան պուլունտուղուն
իչէն մի տիր ։

—Ենէպհէսիզ ։

— Էօյլէ խսէ , պէն անքն չարէսի-
նի տախի պուլուրում :
—Ձանն իթմէմ :
—Ճիմոի կէօրիւպ անլարսըն :
Գարմէն , իւղէրինէ պիր գաչ սա-
թըր եաղըլը օլան իլքինճի մէ-քթու-
պու գօյնունտան չըգարարագ ,
գարտաչքնա վիրտի , վէ «օգու»
տէտի :
Մ'օրալէս մէղքիւր քեաղըտը աչ-
տը, վէ քէնտի քէնտինէ վէ սէրի-
ան շու աթիտէ-քի սաթըրլարը օ-
գուտու .
«Պէնիմ վասիէրինտէ շա պոբ .
«Մ'է-պոէրի Էօմրի-մոռ, հագըմդա ֆէվ-
«գելապէ սապագըն էլտազ էրմիշ օլան սէն-
«Էօր պօն կի-ղմն Մ'օրալէս ի թա-լէբանօհա
«ագրը նիւհան գօնիւրտիօմրա հէհէղ մագա-
«մընդա գենագին նահան էտիլմիշ օլան էտի
«գիլճօնա նէրտ վէ վասիէրի էտերիմ :
«Եաղըտը Հավըրա 1771 սենեսինին մա-
«հը ազօնօսանան էհկիրճ էալանճը-
«կէանէ :»

«ԱՆՈՒՆՑԻԱԹԱ ԼԸ ՎԷՅՏԱՆ»

Մ'օրալէս , պալէատէ-քի սաթըր-
լարը գրաաթ իթտի-քտէն սոնրա ,
մերգուտուն կէօղէրինտէ պիր բար-
լագըգ միւշահատէ օլունտու : Գար-
մէն , մէղքիւր բարլագըզը կէօրէ-
րէ-ք ,
—Իմոի գարբնատաշըմ , տէտի ,
պու իլքի միլեօն , սէնին վիճտան
ըահաթսըզլըընա ղալէպէ իթմէ-ք-
լիկէ միւգթէտիր կէօրինէ-ւ-օր, էօյ-
լէ տէյիլ մի :
—Դըզգարբնատաշ , ճէվապ վիրտի
Մ'օրալէս , աշի-քտար պիր իղթիրապ
իլէ , պէն ադէյի տայիմա սէվմի-
շիմ տիր , պունու ասլա սէթը իթ-
մէմ , լա-քին էօյլէ սըրըալը վար տը-
ր-քի , միլեօնլար պիլէ քէնտի նու-
ֆուղլարընը ղայպ իտերլեր : Պու
կինե-քի կինե պէնիմ զամիր ու վիճ-
տանըմ , քէնտի մէնֆաաթըմը տու-
չինմէ-քլիկիմի պաննա մէն իթմէ-քտէ
տիր :
Սապըգ չէնկի գըզը ումուղլարը-
նը սիլքինէրէ-ք ,
—Զամիր վէ վիճտան մը , տէտու
թէ-քրարլատը , ճաճայիպ , սէն մի
զամիր ու վիճտանտան պահս իտի-
եօրսուն : Ատամ սէն տէ . . . շու
էանատէ սէնին օյնատըղըն , պիհու-
տէ պիր գօմէտտա տըր , վէ պէնիմ
կէօղիւմիւ , էօյլէ պիր մէնֆաաթ
կէօղէթմէմէղլի-քլէ դամյաղրմատա
չալըշըեօրսուն քի , զաթէն պէն սէ-
նին էօյլէ պիր խաասէնէ հնանամամ ;
Վէլհասըլ սէնին միւրատըն , սանա
րէճա իթմէ-քլիկիմի իսթէմէ-ք տիր :
Իմոի , էկէր սանա րէճա իտերե-ք ,
սէնի իակտաթ իթմէ-քլի-ք լազըմ ի-
սէ , ծնտան տախի իմթինա իթմէ-
եէճէ-յիմ , ֆագաթ , Մ'օրալէս , պիր
քէրրե միւլահազա էթ քի , էկէր
պէն էօլմէեէ գարար վէրմեօրսամ ,
պունտան պէօյլէ պէնիմ իչնի եա-
չամագլըգ միւմքինսիւզ օլտուղու
իչնի տիր . տիւշիւն պիր քէրրե քի ,
պէնիմ գարարըմ ասլա ֆէսխ օլունս-
մազ , վէ հէր հալտե իճրասընտա
պուլունագաղըմ , վէ Հավանտաա
կիթմէ-քտէն իսէ , եիւբէկիմէ պիր
պըչագ սաբըամտաե թէրճիհ իտե-
ճէկիմ , անլամեօրմուսուն : Վէ չա-
եէտ պիր սիլահ պուլմատագագ օ-
լուր իսէմ , քէնտիմի տէնիղէ ատա-
ճաղըմ , եախօտ պաշըմը պիր տի-
վարա վուրարագ , լարչալատագա-
ղըմ : Հալպու քի , էկէր սէն , պէ-
նիմ սէնտէն թալէպ իթտիկիմի ղէհ-
բի թէրթիպ իտեճէ-ք օլուր իսէն ,
պիր ճինատեթի իչլէմիշ օլմատըն ,
հաթթա , պէ-լքի միւտատէթի էօմ-
րիւնտէ եաբտըղըն իչիւի-ք պու օլ-
մուշ օլուր : Սէն պէնի էօլտիւրմե-
եէճէ-քսէն , պիլա-քս էօլմիւմիւ
թէսհիլ իչլեեէճէ-քսէն , վէ հագ-

գըլլա միւքեաֆաթընա տա նայիլ օլաճագսըն : Ֆագաթ իսթարընտա տէվամ իտէրսէն , պու վասիէթ-նամէյի եըրթաճաղըմ , վէ եարըն գըզդարընտաշընըն իւղէրինէ կէօզ եաշլարը տէօքէճէ-քսին , հալպու քի քէնտիյի թէսէլլի իթմէ-ք իչին , մէզ-քիւր ի-քի միլեոնա տախի մալի-ք օլ-մաեաճագսըն : Պիլմիշ օլ քի , եա-բաճաղըն չէյ , ի-քի միլեոն իչին օլ-մաեըպ , իլլա պանա օլան մէրհամէ-թին վէ պէնի տէհշէթլի պիր ճան չէ-քիշմէ-քտէն գուրթարմագ իչին տիր :

Զօգտան պէրու , Մօրալէս , ագմա-եան կէօզ եաշլարընը սիլմէ-ք իչին էլինի կէօզլէրինէ տօղրու կէօթիւր-մէմիշ իտի , ֆագաթ պու քէրրէ կէօզլէրինէ պիր մէնտիլ թուրթու իսէ տէ , մէնտիլ սալա բուլանմատը : Վէ այնի վագըթտա պիւյիւ-ք պիւ-յիւ-ք ահ ու վահլար իթտի : Դար-մէն պիր գաչ սանիյէյէ դատար գարտաշընը չու հալտէ սէրպէսթ պըրագտըգտան սօնրա ,

—Նաՙօրը , ուեուշագլըղ-ը մի , տէեու սիւալ իթտի :

—Նէ՞ չարէ , բէբէլէտի Մօրալէս քէսի-ք պիր սէտա իլէ , սէնին իա-տաան վէ միւրատըն եէնիլմէզ իմիշ :

—Բաղը օլմա՛եօրմուսուն .

—Նաՙօրը բէտտա իտէպիլիրիմ :

—Տիմէ-ք տիր քի պանա էմին պիր ղէհիր վէրէճէ-քսին :

—Իվվէթ , սանա , ինսանը չիւպ-հէսիզ սուրբթտէ էօլտուրուր էմին վէ կիւզէլ պիր ղէհիր վէրէճէ յիմ , էօյլէ պիր ղէհիր քի , պէն պիլէ , իլերուտէ մէ յեուս օլունաճագ պիր հալէ տիւչար օլուրսամ , օ ղէհիր-տէն դուլանմագ նիհէյթինտէ յիմ :

—Պու կիւն հազըրլըմըմըքըն :

—Զի չարէ , մատամ քի պու դա-տար աճէլէ իտիեօրսուն . . .

—Էյ նէ՞ վագըթ պանա թէսլիմ իտէրսին :

—Պու ադշամ :

—Մ՚օրալէս , սէն կյի պիր դարբն-սաշընը , պու սէպէպտէն ի-քի միլ-եոնտամ սէնին եէտինէ կէչէճէկլին-տէն , վէ պէնիմ վէֆաթընտան սօն-րա , սէնի սատտէթի հալէ նայիլ դըլաճաղընտան տօլայը , ասլա է-սէֆ իթմէյմ :

Մ՚օրալէս , եէնիտէն կէօզլէրինին եաշընը սիլէրէ-ք , վէ եանըդ պիր սէալէ ,

—Գաՙրմէն , եիւրէկիմի եարէլէ-եօրսուն , րէճա իտէրիմ , արթըգ շու բարա պահսընը իթմէ , տէտի :

Պատէհու մէրգումա չէօյլէ իլավէ իթտի .

—Պարի գըզդարտաշ , վասիէթ-նամէնին թէարրիւզտէն պէրի օլ-տուղունա էմՙին մի սին :

—Օլ պապատէ պէն մէսուլումա , տէեու ճէվապ վիրտի սապգ չէն-կի գըզը , քէնտիսինէ վէ մէ յտան-տա օլան հալին վէհամէթինէ նէա-պէթէն , վէ իչթէ պէն , պու վասի-եէթնամէ յի , պանա լազըմ օլան ղէհիրե պէտէլ սանա իթա իտէճէ-յիմ :

—Պուննու տիմէմէ , զանն իթմէ-եէսին քի , մագսէտիմ մէզ-քիւր վա-սիեէէօնամէ յի իճրա իթմէ-ք տիր . հաշա , Ալլահ իթմէեէ : Պուրատան չըգտըղընմտա , էվվէլա մար-քինին գօնաղընա կիտիպ , վիրտիկին թէզ-քերէ յի թէսլիմ իտէճէ յիմ , վէ սօն-րա հէյ վահ . . . ղէհիրի թէրթիպ իչլէեէճէ յիմ :

Մ՚օրալէս , էսէրի պիլէ պուլուն-մատան կէօզ եաշընը սիլմէ-ք իւզրէ , մէնտիլինի պէ թէ-քրար կէօզլէրինէ տօղրու կէօթիւրերէ-ք , տիշարը չըգ-սը :

8

ՍՕՆ ՄԻՒԱՓԱԹ

Ծօրժ տը կրանսէյ, իբր կիւն սօնրա վուդու պուլաճագ օլան պիր միւլագաթըն պիր կիւն սօնրա վուդու պուլմասը հագդընտա, Թարմէն թարաֆընտան պիր թէղգերէ ալմասընա պիր տէրէճէնէ գատար թէաճճիւպ իտերէք, Լը Վէյեան ֆամիլեասընճա պագը ույղունսուզ հալէտի զուհուրա կէլմիշ օլտուղունա չիւպհէ էյտի։

Թէղգերէնին եաղըլըշը, դըրըգ քէսիք վէ հէյտան օգունմազ սուրէթտէ օլմազըէ, տիթրէը պիր էլ իլէ եաղըլմըշ օլտուղունու զանն էյտիրմէքտէ իտի։ Մարքի, Մօրալէս, եախօտ տահա տօպրուսու տօն կիւզմինա —չիւնքի միւմանիլէյհ, մէրգումու անճագ պուղնամիլէ թանըդմագտա իտի— , օլ պագտէ պաղը սիւռըլէր արզ էյտի, ֆագտի չինիկեանէ օլ խուսուստա ասլա մուհիմտիք պուլունմատըղընը պէկեան, ֆագտի շու վէճճ իլէ իլտվէյհ մուդալ էյլետի.

—Շու գատար քի, պու սապահ պիզիմ սէվկիլիս Անտունպիաթա, հէր վագըթտան վէ տահէթինտէն պիեատ տիւշիւնճէյլի կէօրիւնմէքտէ իտի, հալպու քի, մէզպուրէնին շու տիւշիւնճէյնինին սէպէպլէրինի պիլմէմ, վէ պինտէն ալէյհ զաթը ալինիպտէ օլ խուսուստա մուհիմտի վիրէմէմ։

Ծօրժ, եարը կիճէտէն էյթիպարէն, մալիւմ օլան քիւֆիւք եվտե Թարմէնէ պէքլէեէճէկինի մէզպուրէեէ ճէվապէն պիլտիրմէյի խուսուսուն-տա, Մօրալէսի մէմուր էյթիպիկինտէն, մէրգում գէնագտան մուֆարագտի էյլէտի, վէ օլ տագըդատան թա Ինկուվիլէ տահէթինէ տէկին պիր տանիկէ պիլէ զայպ էյթմէտի։ Շէյլէ քի մէրգում, գէնագտան չըգտըգտան տօնրա, արտ արտա չէհրին պիլ ճիւմլէ տէթթար վէ էճզաճը տիւքքանըլտըքընա ուզրտատը, վէ հէր պիրինտէն սճայիպ իսիմլէրլէ, Ա.Ֆրիգատան վէ Հինտիսթանտան կէլմէ դուրու օթլար տահէթն ալագրագ, թօզա թահվիլ էյթտիրտի, վէ տիգդաթլէ թարթտըրըպ, այրը այրը բաքէթլէրէ գէյտուրթտու, վէ պատէհու պիլըր տահան պիր մազատտան, զայրը միւտավի պիւյիւքլիւքտէ իբի քիւչիւք շիչէ մուպահա խտերէք, Հավրը չէհրինէ կէլտիկի զէմմն պիր գաչ կիւն միւսաֆիրէթթէն գալմըշ օլտուղու Անգրը տ'Արժան օթէլինէ կիթտի։

Օրատա, քէնտի էսկի օտասընը խոթէնէրէք, եէրլէշտի, վէ եէնի պագըտան պիր գահվէ եըպտրըղը իլէ տէրուննտտէ եանմըշ քէօմիւր տօկլուսու օլարագ պիր մանկալ կէթիրիմէսինի էմր էյթտի։ Մուտախալըրէն օտա գաբուստունու սիւրիւլէյիպ, ֆագտի պօղուլմասընն իչին, բէնչիրէյի եարը ագարագ, իլէրուտէնէթիճէլէրինի կէօրէճէք օլտուղումուզ թէրթիպլէրի իճրանէ պաշլասը։

Մօրալէս, պունլարըա ուզույմագտա օլսուն, Թարմէն տախի ադիմէթի իչին, կիւեա պիւյիւք թէտարիքքաթ կէօրմէքլէ մէչղուլ պուլունմագտա իտի։ Շէյլէ քի մէրգումէնին կէօպլերի էօնիւնտէ պիւյիւք սանտըղլար աչըլագագ, պիր թագըմ խըզմէթճի գատընտար, մէզքիւր սանտըղլարընն տէրունինէ էլպիտե վէ չամաչըր վազ էյթմէքտէ իտիլէր։

Օլիվիէ, ադչամ թատընճանտան

պիր ազ էվվել, ղէվճէպի նէզմինէ ալահէթ խյլէմի : Դարմէն , մէրդու-մու ասէթի վէճճ իւղրէ գապուլ խոէրէք , նէվմի մէղքիւր սապահը-սը պէյնէլբինաէ վուգու պուլան մուամէլաթատան տօլայը , գալմինաէ հիչ պիր էսէրի ատամէթ գալմադը կիպի կէօրիւնմիւ :

Մօրալէս , ագշամ թատամքնատան սօնրա , խանէնէ ալահէթ իթմի , վէ գէղգարընատաշը քէնտիսինի նէղտինէ գապուլ խոխպ խաէմէնէճէկինի սիւալ իթմիյորմուկինաէ , սէր հալ մուվաֆըգ ճէվապ ալտը , վէ Դարմէնին օտասընա կիրէը-քէն , մէղպուրէ , գալատաշընը խոթիդալ իչէ ,

—Նէ՞ խապէր կէթիրտին, ատէնու քէմալի խահիշէ սիւալ խյլէմի :

—Մարքիյի կէօրտիւմ :

—Նէ՞ ճէվապ վէրտի :

—Սէնի պէ-քէնէճէ՛ք :

—Բէ՛ք ալէա , ֆագաթ միւմանի-լէյհ չու մէմուտէն խարիճ միւլա-գաթատան տօլայը թէաճճիւպ խոիւօր կիպի կէօրիւնմէ՛քաճ՞ մի խոի :

—Պիր ազ . . . հէմ նալընըզ թէաճճիւպ իթմէ՛ք ատէյիվ , միւպտարըպ պիրէ կէօրիւնիւէօրտու :

—Սանա պագը սիւալէը իթաթ՞ մի՞

—Էվվէթ, լաքին պէն հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմ՛քիկի , էմրի պասիրէթատէն ատտ իթաիմ : Զանն խոէրիմ քի, պուլունտուգունուղ հալին թէհ-լի՛քէլէրինի վէ իճապաթընը քէնտիսինի՛կինաէն անլատմասը , տահա էվ-լէա տըը :

—Բէ՛ք լյի եաբմընըզըն , վէ վատ խոէրիմ քի , սանա թէհլի՛քէ՛քիւ-րէ պօրճլու գէըլըզըն չոխս , աս-լա պիր նանքէօր տէյիվ տիր : Իմ-տի , հէր նէ վագը օլտա , եանի էօլսէմտէ , ուաղտա գալատամ , սանա օլան շիւ-քրանէյ յէթիմի ֆիլիէն խա-պաթ խաէճէյիմ : Ֆագաթ հէրտի պու գատար տէյիվ , պէհիրի հաղըր-լատը՞ն մը :

—Էվվէթ :

—Իւզէրինաէ մի տիր :

—Էվվէթ , իւզէրիմտէ տիր :

—Պանա վիրէճէ՞քմիէն :

—Դարմէն , գէղգարտաշ, րէճա խոէրիմ, պիր աղ տահա տիւչիւն :

—Տիւչիւնէճէյիմ ֆալան գալ-մադը տըը , վէ սէն տախի բէ՛ք ա-լէա պիլիրսին քի , չու հալտէն դուր-թուլմադ իչին , իւքի չարէմ վար տըը : Նէօյլէ՛ քի , եա ֆօրժ իլէ ֆի-լար իթմէ՛ք , վէ եախօտ մէղարա կիրմէ՛ք . . : Իտոի , պէհիրի վէր :

Պունուն իւզէրինէ , Մօրալէս ճէ-պինաէն քիւչիւ՛ք պիր չիշէ չէդար-տը , վէ Դարմէն մէղքիւր չիշէյի տէրհալ գարտաշընըն էլինաէն ա-լարագ , մէրագլա մուտյէնէ իթաթ :

Պու չիշէնին իչինաէ քի րուհ, եան-մըզ տարը եագուրթ ըէնկինաէ օլտը, Խըսանէա չարտապընա պէնզէր խոի : Դարմէն , մէղքիւր չիշէտ՞քի րու-հու մուտյէնէ իթաթ՞քէն տօնրա ,

—Տիմէ՛ք տիր քի , պէնիմ ֆէվ-լիմ պունուն իչինաէ մի տիր , տէ-եու սիւալ իթաթ :

— Պիր թատանճանընն դուրչու-նու , եախօտ պիր գէըճճընն աղղը , լինանը պու զէհիր գոտար միւճճը-րէտ սու-րէթաէ էօլսիւրմէզղէր :

— Պու զէհիր տայիգա միսիլլու չարչաբուգ լինանը էօլսիւրիւր միւ :

—Խանէըր , իւքի տատթ գատար միւտատաէ վէրիր :

—Պու զէհիր իչիլտի՛քտէն տօնրա, նէ՞ հիտտ օլտունուր :

—Իլ՛ք եարբմ տատթատա հիչ պիր շէյ հիտտ օլտնմազ, վէ տօնրա տէ-րինն պիր տյդուէնա տալընըր :

—Տահա տօնրա՞ :

—Տահա տօնրա , տալա ուէռանըլ-մադ վէտտէյամ :

—Մ[illegible]էրբէտ էօլմէ՛ք իչին , գա՛չ տամլա լաղըմ տըր ։

—Պու զէհիր բէ՛ք գուվվէթլի տէ՛յիլ տիր ։

—Քիֆաեէթ իտէճէկլինէ էմմին մի սին ։

—Օնա չիւպհէ՛ մի վար տըր ։

—Տիմէ՛ք տիր քի , պիր երքէ՛ք տախի պու զէհիրտէն իչէճէ՛ք օլուր իսէ , էօլիւր ։

—Էվվէլթ , տէեու ճէվապ վիրտի Մօրալէս , թէաճճիւպլէ գըզդա-ըբնտաչընա աթ[illegible]ը նազար իտէրէ՛ք , վէ պատէհու չէօյլէ իլավէ իթտի .

—Ցագաթ պու սիւալտէն մադ-սէտ նէ՛ տիր ։

Մօրալէս, գըզդարընտաչընըն ճէ-վապընա պէ՛ք[illegible]էրէ՛ք ,

—Հա՛ , հա՛ , տէտի եիւ-քսէ՛ք պիր սէտա իլէ՛ վէ գահգահա իլէ կիւլ-ըէ՛ք , նէ՛ գատար չաշկընը վէ ահմագ տատէմ խիշիմ ։ Մապահտան պէրի տիր քի , պէննիմիլ էյլէնիեօրսուն տա , տահա չիմոի անլատեօրում ։

—Անլատըղըն նէ՛ տիր ։

—Շու քի , սէն ասլա էօլմէ՛յի խաթրընտան պիլէ՛ կէչիրմէ՛յիպ , իշ պու զէհիր տախի սէնին իչին տէ-յիլ տիր ։

—Եա քիմի՛ն իչին տիր ։

—Տօղրուսունու սէօյլէ , զէվճին իչին տէ՛յիլ մի տիր ։

—Անըն իչին օլուր իսէ , թահսին խոճրմիսին ։

—Եիւպհէսիզ թահսին խէրիմ , վէ չիմոի տօղրու թէօպիրի պու-ըմու՛զ օլտուղունու պէեանէ՛ միւտա-րաաթ էյլէրիմ ։

—Էօյլէ իսէ , պիրմիշ օ՛ղ քի , պու զէհիր զէվճիմ իչին տիր ։

—Աֆէրի՛ն , գըզդարընտաչ , իյի տիւչինմիւշսին , չինքի Օլիվիէնին ֆամիլեասը օլմատըղընտան , վէ կէնճլիյինէ կիւվէնէրէ՛ք , հէնուզ պիր վասիեէթնամէ տախի հազմըզ պուլունմատըղընտան , չէրան սէն անըն վարխէ՛լսին , վէ պու հալտէ էկէր թատավվուրտնու գուվվէտէն ֆիրիչ կէթիրէպիլիրսէն , եարըն ան տէօրթ միլեօն սահիպլէրի օլաճա-ղըզ ։

—Մուվաֆֆադ օլաճաղըմ , պու ճիւմլէ եէմին իտէրիմ քի , պէն Օ-լիվիէնին ֆէվթինի ասլա արզու իթ-մէմ ։ Պինաէն ալէյհ զէվճիմին , հա-եաթ ու մէմաթը , ժօրժուն պու կի-ճէ՛քի վիրէճէկի դարարա միւթէ-վագըզ տըր ։ Շէօյլէ քի էկէր ժօրժ պէնի դաչըրըը իսէ , Օլիվիէ եաշա-եաճադ տըր , վէ մալի՛ք օլտուղու միլեօնլար չէօյլէ տուրսուն , մեր-գումուն պաչընտատքի սաչլարըն պիր դէյընա պիլէ՛ էլ տօգունմատըաճա-ղըմ ։ Պիլա՛ք էկէր մէրգումուն էօմ-րինիւ , քէնտի սէլամէթիմ իչին ֆէ-տա իթմէ՛յի՛ք լաղըմ կէլիրսէ , մէշ-րու պիր տուէլլատա , տիւչմէն , տիւչ-մէնի էօլտիւրտիւկիւ կիպի , պէն տախի Օլիվիէ՛յի պիլա թէրէտտիւա , վէ վիճտանըմճա հիչ պիր պիհտու-ղուրլուգ հիսս իթմէ՛յէրէ՛ք էօլտիւ-րէճէ՛յիմ ։

—Շէ՛յթան դըզ , տէ՛տի Մօրալէս քէնտի քէնտինէ՛ , պա՛զ գաթը սու ճինտաէթթէ նէ՛ կիւզել սէպէպլէր կէօսթէրիւեօր , ֆիրլադը պէն քէն-տիսինի պու տէրէճէ՛ մահիր զանն իթմէ՛ղ խտիմ ։

Գարմէն իսէ , շու վէ՛ճհ իլէ՛ քէ-լամընա տէվամ իչլէտի .

—Հադըգաթը հալի տահա էվվէլ վէ թէ՛քմիլէն սանա սէօյլէմիշ օլմա-տըղըմ իչին ագվ իտէրսին ։ Պու-նուն սէպէպլի իսէ , հադըճընտա էմ-նիյէթիմ պուլունմատըղը օլմա-եըպ , իլլա , սէնին թատաֆընտան պիր ճէվապը ըետտ վուգուս պուլուր տէ-եու վէ՛սվէսէ իթտիհկիմ իչին իտի ,

վէ պէօյլէ պիր բէտտէ գարշը մուգապէլէ իթմէք իչին, վասիեէթնամէ մատտէսինի քէնտիմէ սիբէր իթթիխազ իյլէմէքտէն պաշգա չարէմ եօգ իտի:

—Տիմէք տիր քի, պէօյլէճէ պէն միրաստան սագըթ իտիլտիմ հա՛, տէտի Մօրալէս կիւլէրէք:

—Պիւսպիւթիւն տէյիլ, չիւնքի պէնիմ վարիտաթըմ հէր նէ տախի օլսա, սէնինլէ թագսիմ իտէճէյիմ:

—Սահի՞հ մի:

—Մօրա՛լէս, սէն բէք իյի պիլիրսին քի, պէն իթտիկիմ վատըն հէր հալտէ իճրասընտա պուլունուրում:

— Էվվէթ, պիլիրիմ քի, սէն իյի պիր գըզսըն, վէ պէնիմ գարտաշլըգ մուհապպէթիմի իսպաթ իթմէք իչին, սանա պիր հէտիյյէ վիրմէք իսթէրիմ:

—Պանա՞ մը պիր հէտիյյէ: Նէ՞ տիր պագալըմ:

—Բէք ճիւզի, վէ էհէմմիեէթսիզ պիր շէյ իսէ տէ, պէլքի հիյնի հաճէթտէ ֆայտէլի օլապիլիր: Մէսէլա զէվճինի կիւզէլճէ վէ լայըգըյլա զէհիրլէտիքտէն սօնրա, շաեէա մէրգումու տիրիլթմէք իսթէր իսէն... (Մօրալէս պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, գատիֆէտէն մաամուլ էլպիսէսինին տիկէր ճէպինտէն, իլք շիշէտէն պիւյիւճէք, վէ տէրունի, զիւմրիւտ բէնկինտէ օլարագ ապսէնթ նամ ինսանը էօլտիւրիւճիւ իչկիեէ միւշապիհ պիր բուհ իլէ մէմլու իքինճի պիր շիշէ չըգարմագտա իտի), իշ պու շիշէ իչինտէքի բանզէհիր...

—Պու շիշէնին իչինտէքի բուհ, բանզէհի՞ր մի տիր:

—Էվվէթ, բանզէհիր տիր, հէր նէ հալ իսէ, իշպու բանզէհիր, զէհիրի իչտիքտէն եարըմ սաաթ սօնրա իչիլէճէք օլուր իսէ, զէհիրին թէէասիրի գալմազ:

—Վագտա շու թէտպիրին բէք կիւզէլ իսէ տէ, ֆայտէսի եօգ տուր. իմտի սէն եինէ շու բանզէհիրի քէնտի եանընտա սագլա, չիւնքի պէնիմ օնա իհթիեաճըմ օլմաեաճագ տըր:

—Գըզգա՛րընտաշ, սանա սէօյլէեօրում, պու շիշէյի տախի եէտինտէ սագլա, զիրա իլէրուտէ նէ վագը օլաճաղընը քիմսէ պիլէմէզ:

Գարմէն արթըգ իսրար իթմէեէրէք, եէշիլ շիշէյի ալտը, վէ օտանըն պիր մահէլլինտէ հըֆզ իթտի: Պատէհու մէզպուրէ, գարտաշընա խիթապէն,

—Սանա պիր շէյ տահա սօրաճաղըմ, տէտի:

—Նէ՞:

—Շու քի, պանա վիրտիկին զէհիր, Իսբանեա շարապըյլա տօլու օլան պիր գատէհտէ գարըշտըրըլաճագ օլուր իսէ, շարապըն լէզզէթինի թէպտիլ իտէ՞ր մի:

—Խա՛եըր, պիլաքս պէնիմ թէրթիպլէրիմի պիլա հիճապ նէ գատար մէտհ ու սէնա իտէճէք օլուր իսէմ, պունու, քէնտիմճէ պիր զուրուրիյյէթ ատտ իթմէմ, վէ տիեէպիլիրիմ քի, պու զէհիր, էկէր Քսէրէս, եախօտ Ալիգանթ շարապըյլա գարըշաճագ օլուր իսէ, շարապա տահա զիեատէ լաթաֆէթ վէրիր:

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, գարտաշըմ:

— Էմրլէրինէ միւնթաղըրըմ, գըզգարտաշըմ:

— Եարը կիճէտէ պէնի Ժօրժուն խանէսինէ կէօթիւրմէք իչին, պիւթիւն իւմիտիմ սէնտէ տիր:

— Վագթինտէ պուլունաճաղըմա էմին օլ:

Մարքի տը Կրանսէյ, Դարմէնին թէզքերէսինի Մօրալէսին նէմուտէն ախզ իթտիկի ղէման, խաերըլը վէ մուհիմմ պիր խապէր ալմըշ իտի։ Շէյխէլէքի հէյէթը վիւքելանէն պիր քօմթասը վասթասըյլա, տիւք տ՚էկսիյօն թարաֆքնատն մէվրուտ պիր դքթա մէքթուպատա, միւմանիլէյհին, պա էմրի դրալի ուերա նա ճէլզ օլունտուղու, վէ նէրինէ պիր տիկէրի թայնին իտիլտիկի պիրիրինի իտի։

Մարքի տը Կրանսէյ, կէրչի պու մէքթուպու ալտըղնատա, ֆէվգէլատէ սէվինճ տույտու իսէ տէ, պու ճիւմլէ Հավրը չէ հրինատէն մուֆթադաթքյլա, մահպուսէսինատէն այրըլաճաղընը տէրխաթըր իթտիքաճէ, մէղրիւր սէվինճինէ քէտէր ու էլմ դարըշըր իտի։

Ծօրժ, թատխաթքնատա զանէթ խանֆիֆ, վէ աշղ ու սէվտա խուտուտունատա պիւտուխթիւն դարարատըղ օլմնաքնա նէհտէթէն, Հալէտ Դարմէնատէն օտանմամըշ, վէ մէղտա ըէնին տէրճէյլի նէհտանէտէքի կիւղէլիկի, Հալէտա միւմանիլէյհի բէնէյի հիւքմանատ, մուհաֆաղա իթմէքատէ պուլատմադըշ իտի։

Ֆադաթ շուրայը իլտվէթէն պէհան խէրխըղքի, Ծօրժ, հիտա իթժէքատէ օլտուղու աշղ ու սէվտանքէն իսթաղ ու տատտէթի իլէ դրալթա թաքքնատան նայիլ օլտկէլտիկի էլթաֆ ալտրնատա պիր տադըդտա պիրէ չիւտհէ իթմէնէրէք, վուդտա թէճմիւֆէ, վէ լտքին ատա թէբտատիւտ իթմէքքսիկին, Հայիրատան կիթմէքքսիկէ Ֆադըլըլանմադ ուտա իտի, վէ քէնատ քէնատնէ,

—Շիւպհէսիզ, քէնատնէ օլան մուհատպէթմատէն նաչի, պու խուտտ պիկի ախչարը միհնէթ իլէնճէք տիր, ֆադաթ նէհատէթ ունուտտաճաղըմ, պիրա վէրտայլ ինանա, պու կիպի չէ յէբի բէք չատըղ ունուքթտուրուր։ Անունպիա քթա տտխի միւքթէտէլլի օլտճադ տըր, տիմէքտէ իտի։

Պունունըլա պէրտապէր, մարքի, վէտտալաշմադ մէնղարէսի բէք տէհչէթլի օլտճաղընը քէչճ իթտիկինատէն, քէնատնինէն հարէքէթ ու ազիմէթինի մատտամ Լը վէյհանա պիլտիրմէք խուտուտունատա աղիմ պիր տէհչէթ հիտա իլէմէքտէ իտի։ Ֆադաթ նէ չատըե քի պու ազիմէթի մէղպուբինէ միւճերրէտա պիլտիրմէք լաղըմ իտի։

Պունատն մատտտա, Մ. տը Կրանսէյ, Մօրալէս մարիֆէթիյլէ կէթիլտիլտիլ օլան Դարմէնին մէքթուպունու խաթըրլատըգճա, ճատտա մէղպուրէ, քէնատխինէ կէլէն խապէրի տօլատքատան իչլիմիշի տիր տէհուքէնատ քէնատնէ սիւտլ խաէր խտի։ Հալտւս քի Դարմէնին վէ ղէվճինէն, տէրայ իլէ հիչ պիր միւնատպէթլէրի օլմատըղքնատն, պու թախմին միւմքինտուղ պիր չէյ խտի։

Անճատ կէնճ ղատաքնէն միւքտատէրլիկինէ վէ չիտատէթլէ իլթիմատ իլէտիկի միւտատթատ նէ մանէտա վիրիրմէյէ խտի։

Մ. տը Կրանսէյ պու սիւտլէրէ ճէվապ վիրէմէյէ քատէ օլտւղ, ատապէրըղըդտա կիճճ օլմնաքնա պէքլէտի։ Պինատէն ալէյհ, ադշամ ատաթ ճն պիր օլտւր օլմադ, վէ մահպուպսինին կէլմէսինէ պիր ատաթատան գինատէ վադքթ լաղըմ օլտուղունու պիլտիկի հալտէ, քէնատ քիւչիւք խանէսինէ կիթտի։ Պու պիր ատաթ միւմտիկիլյհէ թիւքէնմէղ պիր ատաթ կէօրինատիւ։ Նիհատէթ Եարը կիճճէյի պիր դաչ ատանէյհ կէչմիշ օլտուղու հալտէ, իւչ տէֆտա խաթիճճէ դաբու չալընատ

ոաղ այքլոք , վէ Գարմէն , էմնալի նամէսպուզ սուբէթաէ , եւ-ղիւնինն ըէնկի սօլմուշ , վէ տիթրէմէ-քաէ օ-լարապ , տէրուն խանէնէ կիրաի ։

Ժօրժ , մէզպուբէյի պու հալտէ կէօրիւր կէօրմէզ ,

—Աղիղիմ Անունցիաթա , նէ օլ-մուշաունուզ , աճապա պանա պիր ֆէլաքէթ խապէրի մի պիլտիրմէկէ կէլտինիզ , ատէու սիւալ իթաի ։

—Էվէթ , Ժօրժ , սիպէ էն պիւ-յիւք ֆէլաքէթլէրտէն պիրինի խա-պեր վիրմէ-քիւկէ կէլտիմ ։

—Նէ կիպի ։

—Շու քի պիղի եէկտիկէրիմիզ-տէն աեբրմագ իսթէեօրլար ։

Մ. ոբ Կրանսէյ ատիթրէնէրէ-ք ,

—Տիմէ-ք հեր չէյի պիլինօր , տէ-ոի քէնաի քէնտինէ ։

Ֆագաթ Գարմէնին չու աթիտէ-քի լագըրտըլարը խուղերինէ , միւմա-լէյհ Եանըմըձ օլտուղունու բէ-ք չա-բուղ անլատը ։

—Զէվճիմ , տէվամ իթաի մէզ-պուբէ հընչկըրմալարընտան նաչի քէսի-ք պիր սէտա իլէ , զէվճիմ , տէյիլ կիւնլեր վէ այլար , իլլա ա-նելէրլէ իմթիհտաա խաէճէ-ք օլան պիր սէյհահաթտա , պէնի տաիսի պիրլի-քաէ կէօթիւրմէ-ք իսթէեօր ։ Ա՛հ , Ժօրժ , պէնի սիզտէն աեբր-մագ , էօլտիւրմէ-ք , հեմ ահէօթէ ահէօթէ էօլտիւրմէ-ք տիմէ-ք տիր . պէնիմ իսէ , պու եօլտա պիր էօ-լիւմէ թէհամմիւլ իթմէ-քլիկէ ճէ-ատրէթիմ եօդ տուր ։ Պուննտան պէօյլէ պէնիմ հայեաթըմ , սիպէն եէտինիզտէ տիր , վէ էկէր պէնի իս-թէեէճէ-ք օլուր իսէնիզ , զէվճիմի պըրագըպ , սիպէն արգանըզտան կէլմէ-քլիկէ հազըրըմ . իմտի պանա վիրէճէկսինիզ ճէվապը իյիճէ տիւ-չիւնիւնիւզ , չիւնքի տիհանընըզտան չըգաճագ օլան քէլամ , պէլքի պէ-նիմ իտամ հիւքմիւմ օլաճագ տըր ։ Էարքն , պէնի պիրլի-քաէ կէօթիւրէ-ճէ-ք օլան սէֆինէէնին եօլա չըգա-ճաղը սատթատա , եա տայիմի սու-ըէթաէ սիղինէլէ պիրլէշէճէկսիմ , վէ եախօտ սօղուդ պիր քէֆին իչինաէ ուեուեաճաղըմ ։ Սիղէ պու սէօյլէ-տիքլէրիմ , ատա կէրլի ալընմագ սէօզլէր տիրլէր , վէ զաթէէն պէնի թէյէֆ իտէճէ-ք օլան զէհիր եէտիմ-աե տիր ։ Էվէթ , եիւրէկսիմին իւ-զէրինաե տիր , վէ սիղին թարաֆը-նըզտան վուդու պուլաճագ օլան պիր բէտտա ճէվապը , պէնիմ իչին կէրլի ալընմագ պիր իլամ օլաճագ տըր , վէ պէն պուրատան , էօլմէ-ք իչին տիշարը չըգաճաղըմ ։

Մ. ոբ Կրանսէյ , Գարմէնի , բիւ-եալարտա իչիտէլէն զարիպ սէօլէրին տիչինէնիլտիկի կիպի , տիչինէմէ-քաէ իտի ։ Վէ միւատէթի էօրիւնտէ , պէօյլէ , հեմ զէհիրտէն , հեմ էօ-լիւմտէն վէ հեմ աշգ ու մուհապ-պէթտէն պահս իտէն պիր սէվտա-եա թէսաուիւֆ իթմիչ օլտուղու խաթըրընա պիլէ կէլմէմէ-քաէ իտի ։ Վէ հեր նէ գատար պիր թագըմ թաթլը քէլամընը իլէ մահպուպէ-սինին հէնէճանընը թէսկին իթմէ-քլիկէ չալըշաը իսէ տէ , մէզպուբէ , զանն իտէրսին քի , միւմանէյհին սէօյլէտիքլէրինին անլամամագտա , վէ չէօյլէ թէ-քրարլամագտա իտի .

—Էվէթ , Ժօրժ , տայիմի սու-ըէթաէ եա սիղին օլաճաղըմ , վէ եախօտ մէզարը քէնտիմէ մէսքէն իթթիխաղ իտէճէյիմ ։

—Բէ-ք իյի , սէվկիւրիմ , տէտի նէհատէէթ մարքի , սիղէ եէմին իտէ-րիմ քի , պիղ եէկտիկէրիմիզտէն ասլա այրըլմատաճաղըզ . . . սիղ եաշատաճագտըզ , վէ մէսուտէն եաշատաճագտըզ , ֆագաթ պանա հեր չէյի սէօյլէյինիզ , չիւնքի պիր

իշ կէօրմէք իչին, հէր շէյի պիլ-
մէքլիկիմ լազըմ տըր։

Պու սէօզ իւզէրինէ Գարմէնին
հէեէճանը տէրհալ թէսկին օլտու,
վէ Մ. տը Կրանսէեէ, սահիհլիկի
վէ եալանը ուսթալըգլա եէկտիկէ-
րինէ դարըշտըրարագ, ուղուն պիր
հիքեաեէ նագլ իթտի, ֆագաթ
պու հիքեաեէնին շէքլի տէյիլ իսէ
տէ, էսասը օգուեանլարըմըղճա
մալիւմ օլտուղունտան, տէրճ ու
պէեանընա լիւզում կէօրմէյիզ։

Օլ հիքեաեէ էսնասընտա, Ժօրժ
տիւշիւնմէքտէ օլուպ, պու միւլա-
հազաթըն նէթիճէսի իսէ, Գարմէնին
արզուլարընա միւսայիտ իտի։

Պու անէ տէկին, մարքի, մէսէ-
լէեէ, շիմտի թագտիմ օլունան նօգ-
թայի նազար իլէ ասլա պագմամըշ
իտի, շէօյլէ քի մատամ Լը Վէյեան
թարաֆընտան սէվիլմէքլիք, տիւն-
եատա քէնտիսի իչին էն թապիի վէ
էն դօլայ պիր շէյ կէօրիւնմէքտէ
իտի, ֆագաթ Գարմէնին թասավ-
վուրու, միւմաիլէյհին ասլա խաթր
ու խաեալինէ պիլէ կէլմէմիշ իտի։

Ժօրժ, Օլիվիէյի ալտաթմագ իս-
թէր, լաքին դարըսընը էլինտէն ալ-
մագլըղը իսթէմէզ, վէ զէվճէսինի
քէնտիսինէ պըրագարագ, եալընըզ
անտէն պիր հիսսէ ալմագլա իքթի-
ֆա իյլէտիկինտէն, քէնտի քէնտի-
յի ասլա մէրգում նէզտինտէ միւթ-
թէհիմ զանն իթմէզ իտի։

Հալպու քի շիմտի հալ ու մէվգը
պիւթիւն պիւթիւն պաշգա պիր
բէնկ քէսպ իթմէքտէ իտի։ Շէօյլէ
քի, մատամ Լը Վէյեան, Օլիվիէ-
յի թէրք իթմէքլիկէ գարար վիրմիշ
օլտուղու հալտէ, Ժօրժա, եա քէն-
տիսինի գաչըրմասընը, վէ եախօտ
քէնտի մէվթինէ սէպէպ օլմասընը
թէքլիֆ իթմէքտէ իտի։

Պու հալտէ, նէ իչին պու տէրէ-
ճէ կիւղէլ, ճալիպ, վէ սէվկիւլիւ
օլան շու մահպուպէտէն իսթիֆա-
տէ իտիլմէեէճէք իտի, նէ իչին
մէզպուրէ հագգընտա պիլա մէր-
համէթ տավրանըլարագ, պիչարէ,
մէյեուսիեէթինտէն նաշի սույի
գաստա սէվգ գըլընաճագ իտի։
Պունտան պաշգա, պու խուսուստա
զէվճի իչին հիչ պիր կէօնա մազար-
բաթ տախի եօգ իտի, չիւնքի մէզ-
պուրէյի գաթլէ հիւքմ իթմէքտէն
իսէ, հայեէն գաչըրմագ, տահա
խայբրլը տէյիլ մի իտի։

Հէլէ Գարմէնի, պիր թագըմ կիզ-
լի աշգ ու սէվտա եուվալարը մի-
սիլլու Բարիսին էթրաֆընտա պու-
լունան պինլէրճէ քիւչիւք խանէ-
լէրտէն պիրինէ կէօթիւրիւպ կիզ-
լէմէք, հիչ պիր շէյ տիմէք տէյիլ
իտի։ Պունլարտան դաթինազար,
զապթիեէ նազըրը, մարքինին էն
սատըգ տօսթլարընտան պիրի օլ-
մաղլէ, միւմաիլէյհէ պիր դաչսէօզ
սէօյլէնիլսէ, քեաֆի իտի, վէ շա-
եէտ Օլիվիէ լը Վէյեան զէվճէսինի,
արաշթըրմաեա դալդըշսա պիլէ,
մէզպուրէյի պուլտուրմագլըգ,
միւմքին օլամազ իտի։

Էլ հասըլ, Գարմէն շու վէճհ իլէ
խաթմը քէլամ իյլէտի.

—Շիմտի հէր շէյի պիլիրսինիզ,
շիմտի հէր շէյի անլատըն, պէնիմ
սէվկիւլիւ մահպուպում. իմտի դա-
րարընը վէր, էօլէճէքմիյիմ, եօգսա
եաշաեաճագմըեըմ։

—Եաշաեաճագսըն, սէվկիւլիւմ
Անունցիաթա, տէեու ճէվապ վիր-
տի Մ. տը Կրանսէյ, քէմալի հէ-
եէճան իլէ։

—Տիմէք տիր քի, պէնի դուր-
թարմագլըղա բազը օլուեօրսուն։

—Էվվէթ, մաէլ մէմնունիյեէ բա-
զը օլուրում։

—Պիրլիքտէ մի կիտէճէյիզ։

—Էվվէթ, օլ պապտէ սանա եէ-մին տախի իտէրիմ։

—Վէ ասլա պիրի պիրիմիզտէն այրըլմաեաճաղըզ, էօյլէ տէյիլ մի։

—Ասլա։

Գարմէն, քէնտիսինի իւմիտվար իյլէեէն պու լագըրտըլարը իշիթ-տիկինտէ, գալպի ֆէվգէլատէ պիր շիւքրանիյեէթ հիսսիյլէ միւթէէսիր օլտու, վէ Ժօրժ, մէզպուրէնին մէյ-եուսիեէթինի թէսկին իթտիկի մի-սիլլու, մէզքիւր մէսէրրէթի ազիմէ-սինի տախի թէսկին իյլէտի։

Պատէհու, պու իքի աշըգ վէ մա-շուգլար, ֆիրարլարընըն թէֆէր-րուաթը մաստէսիյլէ մէշղուլ օլա-րագ, օլ կիւնիւ, էօյլէտէն տէօրթ սաաթ սօնրա, շէհրին դաբուլարը խարիճինտէ վէ Բարիս եօլու իւզէ-րինտէ վագը մուայեէն պիր մահէլ-տէ, պիր սէտեա պէքլէթտիրիլմէ-կէ, վէ Գարմէն եալընըզ քէնտի միւ-ճէվհէրաթընը պիրլիքտէ ալարագ, զէվճինին խանէսինտէն չըգմաեա, վէ մէզքիւր սէտեաեա կէլմէսինէ գարար վիրիլտի։

Մարքի իլէ մահպուպէսի պէյնին-տէ, պիլ ճիւմլէ խուսուսաթ հագ-գընտա իթիլաֆը էֆքեար հասըլ օլուպ, եէկտիկէրլէրինի եագընտա պէթէքրար կէօրմէք իթիգատը գա-վիսիյլէ այրըլտըլար, վէ պիրիպիրլէ-րինտէն մուֆարագաթ իտէրքէն, Ալլահա ըմարլաքը տիմէյիպ, իլլա, թէքրար կէօրիւշիւրիւղ տէտիլէր։

Գարմէն, զիքրի սէպգաթ իտէն քիւչիւք սօգաղա կիրտիկի էսնատէ, Մօրալէս մէզքիւր սօգագտա օլտու-զունտան, մէզպուրէ, մէրգումուն գօլթուզունա կիրէրքէն, գարտաշը,

—Նէ՞ խապէր, տէեու սիւալ իթ-տի։

—Հէր շէյ գարարլաշտըրըլտը, շէօյլէ քի Ժօրժ պէնի պուրատան գաչըրաճագ տըր, վէ պու ագշամ սաաթ տէօրթտէ հարէքէթ ու ա-զիմէթ իտիպ, եարընքի կիւն Բա-րիստէ պուլունաճաղըզ . . . ա՛հ, շու սըրատա բէք պախթիեարըմ, տէեու ճէվապ վիրտի Գարմէն։

Պէօյլէճէ գարտաշ վէ գըզգար-տաշ եիրագլանտըլար։ Պունլար գա-բանլըգտա նապէտիտ օլուր օլմազ, պալէատէքի սօն լագըրտըլարըն թաաթի գըլընտըղը մահէլլին զա-եէթ եագընընտա վագը պիր եըղըն մօլօս արգասընտա կիզլէնմիշ սիեահ պիր կէօլկէ, ահէսթէ ահէսթէ ա-եաղա գալգտը, վէ թօզ իլէ միւ-լէմմա օլան էլպիսէլէրինի սիլքինէ-րէք, մարքինին քիւչիւք խանէսի-նէ տօղրու իլէրլէտի։

Մէզքիւր կէօլկէ, գաբունուն էօ-նիւնէ կէլտիկինտէ, տուրտու, վէ Գարմէնին ատէթի վէհճ իւզրէ, իւչ տէֆա խաֆիֆճէ գաբուեու չալտը։ Պու արալըգ, Մ. տը Կրանսէյ, մէզ-քիւր դուլիպէյի թէրք իթմէքլիկէ հազըրլանըր իքէն, գաբունուն սէ-սինի իշիտինճէ տիթրէտի, վէ զա-րիպ պիր թէրէտտիւտ վէ վէսվէսէ-եէ զահիպ օլտու։

Ֆագաթ մուախխարէն, շիւպհէ-սիզ մահպուպէսինին սօն պիր թավ-սիեէսի օլուպ, էվվէլճէ պիլտիրմէ-կէ ունութմուշ օլտուղունու պիլ միւլահազա, տէրհալ գաբուեու աչ-տը։ Հալ պու քի, գաբու տահա հէնուզ աչըլմըշ իքէն, մարքի, թէաճճիւպ սէտասը չըգարարագ, րիւճաթ իյլէտի։ Վէ այնի վագըթ-տա, վէ թէճրիւպէ կէօրմիւշ օլան վէ ինքեար օլունամաեան ճէսարէ-թինէ նիսպէթէն, սաչլարընըն քէօ-քիւնտէ պիր տիթրէմէ հիսս իյլէտի։

Էկէր, մարքինին դարշըսընա չը-գան, մէմուլտէն խարիճ վէ տէհշէ-թամիզ նիւմայիշլէրտէն պիրի օլ-

տուղու, եանի պիզզաթ Օլիվիէ լը Վէյեան իտուկի պիլինէճէք օլուր իսէ, կէրէք պու թէաճճիւ պիւն վէ կէրէք մէզքիւր տիթրէմէնին մանէասը բէք չաբուգ անլաշըլըր։

9

ՃԷՆԱՊԸ ՀԱԳԳԸՆ ՊԻՐ ԹԷՐԹԻՊԻ

Պիր աշըգ, Տօն Ժուան եախօտ Բիշլիէօ օլմաեընճա, սէվտիկի գարընեն պէվճի թարաֆընտան թութուլտուղունտա, մութլագ սուրէթտէ պիր գաչ սանիյյէ գատար ագլընը ղայպ իտէր, վէ տուզաղա տիւշմիւշ օլան թիլքիլէր կիպի բէնկի սօլար, վէ իլք քէլամլարը էօյլէ մանէասըղ վէ թօհաֆ նէվինտէն օլուր քի, պիր մէքթէպ չօճուղունուն պիլէ կիւլմէմէսի միւմքին օլամազ։

Ժօրժ տը Կրանսէյ, աշգ ու սէվտա խուսուսլարընտա օլան իսթիհգագընա վէ թէճրիւպէսինէ նիսպէթէն, իսիմլէրինի զիքր իթմիշ օլտուղումուզ աշըգլարըն տէրէճէսինտէ պուլունմատըղընտան, քէնտիսի տախի գայտէյի ումումիեէտէն միւսթէսնա օլամատը։ Շէօյլէ քի նէ սէօյլէտիկինի քէնտիսի տախի պիլմէեէրէք,

—Միւսիւ Լը Վէյեան, սիզ... պուրատա... ֆագաթ ասլա մէմուլ իթմէեօրուտում քի, սիզ... տէտի, վէ քէլամընը քէսիք պրագտը։

Օլիվիէ տախի, մէզքիւր քէլամը իքմալ իտէրէք,

—Էվվէթ, միւսիւ մարքի, պու կիճէ կէլիպ սիզին դաբունուզու չալմագլըղըմ, խաթրընըզտան կէչմէտիկինէ ինանըրըմ, ֆագաթ շու սաաթ նէ գատար վագըթսըզ տախի օլսա, խանէնիզէ տուխուլիմէ միւսաատէ իտէճէկինիզի մէմուլ իտէրիմ. չիւնքի պիրլիքտէ գօնուշաճադ պազը մուհիմմ, վէ թէէխիրի ղայրը դապիլ իշլէրիմիզ վար տըր, տէեու իլավէ իթտի։

—Էմրինիզէ հէր հալտէ միւնթազըրըմ, միւսիւ Լը Վէյեան, տէտի Ժօրժ, սօղուգ գանլըլըղընը եավաշ եավաշ իսթիհսալ իթմէկէ պաշլաեարագ։

Պու վէճհ իլէ, մարքիի միւմանլէյհ, մէմուլինտէն խարիճ օլան միւսաֆիրինէ եօլ աչմագ իւզրէ, պիր թարաֆա տուրմասընտա, Օլիվիէ, քիւչիւք սալօնտան կէչտի, վէ ագտէմճէ նագշ ու թարիֆ իթմիշ օլտուղումուզ խալվէթ օտասընա տախիլ օլտու։ Վէ մարքինին էվամիրի մուճիպինճէ, մէզքիւր օտատա իճրա իտիլմիշ օլան թէզեինաթա աթֆը նազար իյլէտիկինտէ, տուտագլարընտա ղարիպ պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլտի։ Մ. տը Կրանսէյ, միւսաֆիրինին ղաեէթ տուրկուն վէ ատէթա մէրմէր կիպի տուրուշունտան տօլաեը թէաճճիւպ իթտիկի հալտէ, մէրգումա պիր սանտալիէ ուզաթտը։ Օլիվիէնին թավր ու հէյեէթի սաքին օլուպ, սօղուգճա պագըշընտա իսէ, նէ հիտտէթ վէ նէ հէեէճան ալէամէթի միւշահատէ օլունուեօրտու։ Հալ պու քի մարքի, մէրգումուն շու հալինէ տիգգաթ իտէրէք, քէնտի քէնտինէ, «Մատամ քի, պուրատա պուլունմագտա տըր, տիմէք հէր շէյի պիլիր. իմտի, աճէպա շու էսնատէ եիւրէկինտէ նէ վար տըր, վէ պէյնիմիզտէ նէ վագը օլաճագ տըր» տիմէքտէ իտի։

Օլիվիեէ, Ժօրժու ուզուն միւատէթ թէրէտտիւտտէ պըրագմաեարագ, վէ միւմանլէյհին գարշըսընտա օթուրարագ,

—Միւսիւ մարքի, տէտի, շիւպ-

հէսիզ պէնտէնիզին պէօյլէ կիճէ վագթը վուգու պուլան պիր վիզիթասը, սիզի թէաճճիւպտէ պրագմագտա տբր, վէ զանն իտէրիմ քի, պունու ինքեարա գալգըշմագլըգ տախի պիհուտէ տիր։ Իմտի, մատամ Լը Վէյեան իլէ միւնասէպէթ վէ բապբթանըզ օլտուղունու սէքիզ կիւնտէն պէրու պիլտիկիմէ, վէ միւլադաթընըզ մահէլլինի անլատըղըմա վագըֆ օլուրսանըզ, շու վիզիթամըն սէպէպ վէ մագսէտինի անլամըշ օլուրսունուզ։

—Էֆէնտիմ, տէեու ճէվապ վիրտի մարքի եիւքսէք սէտա իլէ, բէվիշի հալ սիզի եանըլթմագտա տբր, չիւնքի մատամ Լը Վէյեան պիսուչ վէ պիկիւնահ տբր։

Օլիվիէնին տուտագլարընտա, պիր ազ էվվէլ պէեան իթտիկիմիզ թէպէսսիւմ թէքրար զահիր օլտու, վէ պաշընը աշաղը էեէրէք,

—Էֆէնտիմ, տէտի, սիզին պու եօլտա մահպուպէնիզի թասահուպ իթմէնիզ, բէք թապիյի, վէ աշըգլարա մախսուս պիր մուամէլէ տիր։ Հալ պու քի պու մուամէլէ ֆայտէսիզ տիր, զիրա թէքրար իտէրիմ սիզէ քի, պէն հէր շէյի պիլիրիմ, վէ պէնիմ իթիգատըմը զայիլ իթմէքլիք, սիզճէ միւմքինսիւզ տիւր։

—Ֆագաթ եէմին իտէրիմ սիզէ քի . . .

Օլիվիէ, միւմաիլէյհին քէլամընը դաթթ իտէրէք,

—Ֆագընըն, միւսիւ մարքի, սագընըն, տէտի, չիւնքի իտէճէկինիզ եէմին եալան տբր, զիրա պիր գատըն, պիր էրքէյի պուլմագ իչին, կիճէ օրթասընտա ասլա քէնտի խանէսինտէն տիշարը չըգմազ, էկէրչի օ էրքէք քէնտի աշըգը վէ սէվկիւլիւսիւ տէյիլ իսէ . . . Իմտի պիր ազ էվվէլ զէվճէմ պուրատա իտի, վէ սիզտէն այրըլալը, անճագ պէշ տագըգա օլտու։ Պիլտիքլէրիմ հէբսի պու դատար տէյիլ տիր, եէտիմտէ պիր չօդ իսպաթլարըմ վար տբր։ Էզճիւմլէ պիրիսի շու տուր քի, պէնճէ ըէտտի զայրի միւմքիւն տիւր. շէօյլէքի, մատամ Լը Վէյեան, պու կիւն, սաաթ տէօրթտէ, պէնիմ խանէմտէն ֆիրար իտէճէք տիր, վէ Հավանաեա միւթէվէճճիհէն պէնիմ իլէ սէֆինէեէ բաքիպ օլաճագ եէրտէ, սիզին իլէ պիրլիքտէ Բարիսէ կիտէճէք տիր։ Նա՞սըլ, միւսիւ մարքի, տօղրու խապէր ալմը՞շմըեըմ։

Պու սէօզէ հիչ պիր ճէվապ օլմատըղընտան, Ժօրժ պաշընը էյտի, վէ ասլա ճէվապ վիրմէտի։

Զանն իտէրսին քի Օլիվիէ, մուսահիպինին թէլաշընտան հօշլանարագ, քէլամընա տէվամ իթմէքլիկէ իսթիճալ իթմէեօրտու։

Ժօրժ, սահիհէն թաղեիգ օլմագտա օլտուղու շու սիւքիւթտէն գուրթուլմագ իչին,

—Նիհաեէթ, էֆէնտիմ, պէնտէն նէ՞ իսթէրսինիզ, տէեու սիւալ իթտի։

— Նէ իսթէտիկիմի շիմտի սէօյլէրիմ։

—Սէօյլէեին, սիզի տինլէեօրում։

—Էֆէնտիմ, սիզ տախի պէնիմ կիպի բէք ալէա պիլիրսինիզ քի, գանուն, զէնտօսթլուղա ասլա միւսաատէ իթմէզ, վէ պանա տախի, պիր ազ էվվէլ, էվինիզին գաբուսունու գըրըպ, իչէրի կիրմէքլիկիմէ, վէ քէնտինիզի միւտաֆաա իթմէքլիկէ ասլա վագըթ պըրագմաեարագ, սիզի, շէրիքինիզլէ պիրլիքտէ գաթլ ու թէլէֆ իյլէմէքլիկէ հագգ վիրմէքտէ իտի։

Ժօրժ, պաշը իլէ պու սէօզիւ թաստիգ իթտի։ Օլիվիէ տախի շէօյլէ տէվամ իյլէտի.

—Հալպու քի պէնտէնիզ պու

թարզ մուամէլաթը ասլա թահսիյն իթմէմ, զիրա պէնճէ, իքի քիշիյի գաթլ իթմէքլիք, պիր զէվճին նամուսունա արիզ օլան լէքէյի ֆէնա սուրէթտէ թէմիզլէմէք տիմէք տիր, վէ օ միսիլլիւ պիր գաթլ, պիր ճինաեէթտէն չօգ ֆարգլը տէյիլ տիր . . . պունտան տա գաթինազար, պու կիպի գանլը վէ շէտիտ մուամէլէլէր, վէ պու միսիլլու հէման վահշիանէ ախզը ինթիգամլար, պէնճէ, սալթ խիեանէթ իտիլմիշ օլան աշգ ու մուհապպէթին զազապ ու հիտտէթիյլէ, վէ տիվանէլիք տէրէճէսինէ գատար վարըլմըշ օլան գըսգանճլըգլա սալիհէ չըգարըլապիլիր: Հալպուքի պէնիմ նամըմը թաշըմագտա պուլունան գատըն հագգընտա, պէնիմ ասլա մուհապպէթիմ եօգ տուր, վէ անըն իթտիկի խիեանէթլէր, գալպիմտէ գըսգանճլըգ հիսսի տէյիլ, իլլա թահգիր տույղուսու հասըլ իթմիշ տիրլէր:

Մ. տը Կրանսէյ, պու ուզուն մուհավէրէնին սօնու ներէեէ վարաճաղընը անլաեամաեարագ, Օլիվիէյի տինլէմէքտէ իտի: Գարմէնին զէվճի իսէ, եինէ շու վէճհ իլէ իլավէյի մագալ իյլէտի.

—Միւսիւ մարքի, պէնտէնիզ, սէրպէսթ վէ միւսթագիլ օլան հալլէրի սէվէրիմ, ֆագաթ պէնիմ հալիմ բէք միւշքիւլ տիւր: Անունցիաթա Բօվէրօնուն բէտէրի հագգընտա վաճիպ օլտուղում քէմալի վէ էպէտի շիւքրանիյյէթ, վէ պիր մէզար իւզէրինտէ իթտիկիմ եէմին, վէ պիր մէրհում քիմսէնին միւրատլարը հագգընտա օլան ռիաեէթիմ, պանա ասլա միւսաատէ իթմէզլէր քի, զէվճէմտէն այրըլաեըմ . . . Ֆագաթ տիկէր թարաֆտան օլտուգճա սահիպ նամուս պիր քիմսէ օլտուղումտան, նամուսում թէճվիզ իտէմէզ քի, զէվճէմին, քէնտի կէօզլէրիմ էօնիւնտէ պիր աշըգը օլսուն, վէ լաքին, մատամ քի մէզպուրէնին պիր աշըգը վար տըր, վէ օ աշըգ տախի սիզսինիզ, սիզտէն պիր թարզիեէ թալէպիյլէ, վազիֆէմի իֆա իտէճէյիմ: Պու հաղտէ, էկէր սիզ պէնի էօլտիւրիւրսէնիզ, նէ ալէա: Արթըգ պու տիւնեատա տուլ գալան զէվճէմին իշլէրի ասլա պանա այիտ օլամազ: Պիլաքս, էկէր պէն սիզի էօլտիւրիւր իսէմ, թապիաթիյլէ սիզ մատամ Լը Վէյեանը Բարիսէ կէօթիւրէմէեէճէկինիզտէն, մէզպուրէ պէնիմլէ պիրլիքտէ Հավանաեա կէլմէեէ մէճպուր օլաճագ տըր, վէ իւմիտ իտէրիմ քի, օրատա, սիզին վէֆաթընըզտան տօլաեը քէնտի քէնտիյի թէսէլլի իյլէեէճէք տիր: Իշթէ, միւսիւ մարքի, սիզէ, պունլարը սէօյլէեէճէք իտիմ, վէ շիմտի վիզիթամըն մագսէտինի անլատընըզ:

—Հագգընըզ վար տըր, էֆէնտիմ, իմտի էմրինիզէ միւնթազըրըմ, տէեու ճէվապ վիրտի ժօրժ:

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, տէտի Օլիվիէ քէմալի նէզաքէթլէ:

—Էօյլէ իսէ, տուէլլօմուզուն շարթլարընը պէեան իտինիզ:

—Օ բէք գօլայ շէյ տիր. շէօյլէ քի, պիզ գըլըճլա վէ իքիմիզտէն պիրի վէֆաթ իտէնէ գատար տուէլլօ իտէճէյիզ:

—Բէք ալէա, լաքին տուէլլօմուզուն եէրի նէրէսի օլաճագ տըր:

—Պու էվին իչէրիսի:

—Սաաթը:

—Շիմտի:

Մարքի, պիր թէաճճիւպ ալամէթի իպրազ իլէ,

—Ֆագաթ պէօյլէ աբանսըզ . . . տէտի:

—Խաեըր, աբանսըզ տէյիլ, պիլաքս պիր խայլի կիւնտէն պէրու

պէն պու խուսուսու տիւշիւնմէ քտէ խոխ : Հալ պու քի սիղճէ պաղը միւշքիւլաթի մը կէօրիւլիւեօր ։

—Էվէթ , էֆէնտիմ · հէմ բէք ճիտտի միւշքիւլաթի ։

—Անճաղա նէ օլտուղունու պիլմէյինիղի ըէճա խոէպիլիրմիյիմ ։

—Էվվէլա , պու տայիրէ ղաեէթ տար տըր ։

—Օնտա պիր պէյիս եօղ տուր , չիւնքի պու տայիրէ , պիղիմ իչիմիզէ պիր մանի օլմատըգտան մաատա , տուէլլօմուղուն բէք աղ վագըթ խոթխոտտա իթմէսինէ տախի եարտըմ խոէճէք տիր ։ Պունտան մաատա , տօղրուճա եիւրէկէ սարլամադ խոթէնիլէն ուսթա պիր դըլըճ իչին , պիւյիւք մէտաֆէ օլմատընա լիւզում եօղ տուր ։ Պաչդա պիր իթիրազընըզ վար մը տըր , միւսիւ մարքի ։

—Ըչըղ աղ տըր ։

—Անճայիպ , շու կիւզել ավիղէնին դըրմըզը մուհարընը եագմադ խուսուսունտա , քիմ պիղէ մանի օլուեօր։ Հէմ օլ վագըթ ըչըղըմըզ բէք բարլադ օլուր , վէ տուէլլօմուղ տախի , սալթ նէթիճէնի միւսթէհսնա թուլթուղու հալտէ , պիր թէհթրօ տուէլլօսունա պէնէղէր . . . Միւսիւ մարքի , իթիրազաթընըզ պու դատար մը տըր ։

—Խաերը , տահա զիւտաէ էհէմ միւեէթլիճէ տիկէր պիր իթիրազըմ վար տըր ։

—Նէ կիպի ։

—Շահիտլերիմիզ եօղ տուր ։

—Օրմաեը վէրսին . պէն սիղին խութիգամէթինիզէ քեամիլէն էմինիմ , սիզ տախի պէնիմ խութիգամէթիմէ էմին տէյիվիսինիզ ։

—Էվվէթ , քեամիլէն էմինիմ . հալ պու քի մատտէ պիղիմ տուէլլօմուզ հադգընտա օլմաեըզ , իլլա նէթիճէլէրի հադգընտա տըր ։

—Նէթիճէլէր տէտիկիմիզ դաճաղըլարը տըր ։

—Ճարզ խոէլիմ քի , սիզ պէնի էօլտուրսէնիզ ։

—Հայտէ էօյլէ օլսուն , տէեու ճէվապ վիրտի Օլիվիէ թէպէսսիմ խոէրէք ։

— Էյ պունսուն նէթիճէսի նէ օ-լաճադ տըր ։

—Սիղճէ վէթիմ պիր զարար հա-սըլ օլաճադ իսէ տէ , զանն իտէրիմ քի , շահիտլէր օլսա պիլէ , պու զա-րարը եինէ մէն խոէմէզլէր ։

—Խաերը , էֆէնտիմ , շունու տի-մէք իսթէէօրում քի , պէ յնիմիզտէ վուգու պուլան հալ , նիզամը վէճճ իւզրէ ճէրբէեան իթմիչ օլտուղունու խապաթ խոէճէք քիմսէ պուլունմա-սըզընտան , թապիաթիյլէ դաթիլի-մի արաեաճադլար , վէ սիզէ ճանլի սըֆաթը վէրիլտիկի հալտէ , սիզ քէնտինիզին պիտուչղուղունու ասլա խապաթ խոէմէեէճէքսինիզ ։ Պիլաքս , էկէր սիզ վէֆաթ խոէճէք օլուրսա-նըզ , այնի հալ պէնիմ իչին տախի վագը օլաճադ տըր ։

—Հադգընըզ վար տըր , ֆագաթ պու մուհաթարանըն էօնիւնիւ ալ-մադ , պէնճէ բէք դօլայ կէօրիւնիւր։

—Նամսըլ ։

—Նէօյլէքի, էֆէնտիմ, սիզ պա-նա հիմմէթ խոխպ , պիր դալէմ , պիր աղ միւրէքքէպ , վէ պիր աղ տա քեաղըտ վէրին ։

Ժօրժ , թալէպ օլունան պու չէյ-լէրի պիր չէքմէճէտէն չըգարըպ , պիր մատա իւզէրինէ վաղ խյլէտի ։ Օլիվիէ տախի շու աթխոտէքի սա-թըրլարը եազար .

«Պաբկեահը ճէնապը Բապպանէեէ ըզբմաբ-պա օլաօղլամ շա եանադե , պէեան ֆոեբբէ-էէ , վաբաա շահէոաեը ֆաբաՆ էեոմբլէՆ ՆաՀ-վֆըբ աաոբբէՆաե վ-ռաբաա պաոլաՆ պէէ պաա-եըլըաա վէֆաՆ էՆՆֆշէՆ աբէ , վէ աՆՆ ֆ-ռբաա-

պըմ պախէ , վա-ֆաչ վէֆ-ՆԸՀՀան պօլայը պաշաչ ծէշըտման պալ պրանըհմասընդան, վէ հէշ պէր կէձա ՆաՀՀէ էպէրէՆ պէր :

«Իշտա ՆՓաԽէ ՆաՀՀէրէն էՀՀը էյէրէմ։

ՕԼԻՎԻԷ ԼԸ ՎԷՅԵԱՆ

«Նաշըլը Իդլա-վէյտ , 1771 ՄԷՆԷՆԻՆ ՀաՆը աչօրԱա 24 էՆպէ :»

Օլիվիե , պու սաՀՀըլլարը եապտըդ-ման սօնրա , ժօրժա խլխապէն ,

—ՕգուեուՆուզ, միւսիւ մարքի , տէտի , վէ օգուտուգման սօնրա , պուՆուն պիր այնինի տէ սիզ եա-ղընըզ : ՊէՆիմ եաղտըղընըզ սիզ հըֆզ իտինիզ , սիզին եաղտըղընըզը տա-խի պէն հըֆզ իտէյիմ : Պու սու-ըչԼէ , իվլիմիշտէն հէր դանղըմըզ ՀայեաՀաա գալաճադ օլուր իսէ-ք , իլէրուտէ հէր կէճա իֆթիրատան տղատ օլուրուզ :

Պու թէտպիր կիւզէԼ օլմադըէ , սրթըզ ժօրժուն իթիրազ իտէճէ-ք հիչ պիր սէպէպի գալմամըշ իտի : Պինաէպէրին , պալէատէ միւնաէրիճ ՆէՆէտինն սուրէթինի չէքտի , վէ իմ-ղալաըտգտան սօնրա,ՕլիվիէՆէ թադ-սիմ իյլէմի :

—Միւսիւ մարքի , տէտի Օլիվիէ միւմանիլէ յէհ , տուէլլօմուզու թէէ-խիր իտէճէ-ք պաշգա պիր սէպէպի-Նիզ վա՞ր մը տըր :

—Ասլա :

—Տիմէ-ք տիր քի , տուէլլօեա Հազըրըսընըզ :

—ԷվվէԼ էֆէՆտիմ :

Պու սէօզԼէրուէՆ սօնրա , իւքի դը-լըճլար դընըլարընտան չըգարըլտը : Թէսաատիւֆէն մէգքիւր իւքի դըլըճ-լարըՆ պօեու վէ տէրէճէյի գուվ-վէթի , եէ-քտիկէրինէ միւսավի իտի :

Զէվճ վէ աչըգ , մուհիտրը եադըլ-մըշ օլան ավիշէնին այտընլըզը հի-դայըՆտա , դարշը պէ դարշը տուր-տուլար : Կէչըի մարքի տը Կրանսէյ սիլահ իտիմալինտէ բէ-ք մահիը իւ-տի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իւք հա-րէ-քէթլէրտէ , խաամինին , քէՆտիսին-տէՆ զիեատէսիյլէ իւսթիւՆ օլտու-ղունու անլատը . վէ պու տուէլլօտան սէլամէթլէ գուրթուլաճաճաղընը հիտա իտէրէ-ք ,

—էֆէՆտիմ, սիզէ պիր չէյ ըէճա իտէճէ յիմ , տէտի , վէ դըլըճընը ա-չաղը ինտիրտի :

—Սիզի տինլէօրում , միւսիւ մարքի, աէեու ճէվապ վիրտի Օլիվիե :

—Սէօզ վէրինիզ պանա քի, էկէր պէՆ էօլէճէ-ք օլուրսամ , մատամ Լը Վէյեան հադդընտա պիր տէ-րէճէ մէրհամէթլէ տավրանաճադ-սընըզ , վէ մէզպուրէ յի մուամէլէ յի չէտիտէ իլէ թաղիիդ իթմէԼէճէ-ք-սինիզ :

—Օլ պապտէ սիզէ սէօզ վէրիրիմ , վէ սիզին ըէճանըզ պէՆիմ տախի արզուլարըմա վէ ըէ յիմէ մութաալըդ օլտուղունու իլավէթէՆ պէեան էյ-լէրիմ :

—Թէշէ-ք քիւր իտէրիմ , իմտի ար-թըզ իչիմիզէ պադալըմ :

Պու քէլամլարտան սօնրա , դը-լըճլար էէՆիտէՆ չաթըչըըլար : Վէ պիր տադըդա կէչէր կէչմէդ , Օլի-վիե , եիւքսէ-ք սէտա իլէ ,

—Ալլահ աչդընա օլսուՆ , միւսիւ մարքի , քէՆտինիզի միւտաֆաա ի-տինիզ : ԶաթէՆ իւքի տէֆա տըր քի, թա կէօքսիւՆիւզիւՆ օրթասընա դը-լըճըմը տէ յտիրէպիլէճէ-քտիր, տէ-տի :

—էլհամտՆ կէլինի տիրիզ իթմէեօ-րում , տէեու ճէվապ վիրտի ժօրժ :

—էկէր իսթէրսէՆիզ , կիտիպ խա-նէ յի աճիզիտէՆ թաապՆճա կէթի-րէ յիմ :

—ԽաՆըը էֆէՆտիմ , տէվամ ի-տէլիմ :

—Տիմէ-ք տուէլլօմուզու պու սու-

բէթտէ տէվամ իթմէքլիկիմիզի խ-
խթէեօրսունուզ ։

—Բէճա պիլէ իտէրիմ ։

Մ. տը Կրանսէյ, շու սօն քէլամ-
լարը տահա հէնուզ իքմալ իթմիշ
իքէն, տէրին պիր ահ իտէրէք, սի-
լահընը եէրէ պըրադտը, վէ դօլլա-
րը իլէ կէօղլէրի աչըգ օլտուղու հալ-
տէ, պօյլու պօեունա հալընըն իւ-
զէրինէ տիւշտիւ ։ Չիւնքի խասմինին
գըլըճը եիւրէկինի տէլմիշ օլմաղլէ,
միւմտիլէյհ ճան չէքիշմէքսիզին վէ-
ֆաթ իթմիշ իտի ։

—Պու պիր եիկիտ ատէմ իտի, վէ
քէնտի շէրիքինտէն տահա դիեատէ
տէեէրի վար իտի, տէտի Օլիվիէ միւ-
քէտտէր սուրէթտէ վէ քէնտի քէն-
տինէ ։

Պատէհու մէրգում, դանլար իլէ
միւլէմմա օլան նաշը եէրտէն դալ-
տըրըպ, տահա պիր սաաթ էվվէլ,
իւզէրինտէ աշըգպաղ դօլլարընը
Գարմէնին ինճէ վէ նազիք պէլինէ
սարմըշ օլտուղու սէտիրին իւսթիւ-
նէ եաթըրտը ։ Մուախխարէն պուն-
տան պէօյլէ հիչ պիր ֆայտէսի դալ-
մամըշ օլան պիզզաթ քէնտի իգրար-
նամէսինի մարքինին ճէպինտէն չը-
գարարագ, մումլարըն պիրինին ա-
լէվիյլէ եագտը, վէ պու սուրէթ-
լէ էվտէն տիշարը չըգըպ, գաբու-
եու տախի արգասընտան գաբատը,
վէ անախթարը տախի ; եօլուն սաղ
թարաֆընտա պուլունան զէրր օ-
լունմամըշ թօբրաղըն իւզէրինէ աթը
վիրտի ։

Օլիվիէ, պունլարը եաբտըգտան
սօնրա, քէնտի խանէսինէ ավտէթ
իտէճէք եէրտէ, շէհրէ, վէ անտէն
տախի, օլ կիւնիւ ադշամըսը եօլա
չըգաճագ օլան սէֆինէնին լէնկէրէն-
տազը իգամէթ օլտուղու թարաֆա
միւթէվէճճիհ օլտու ։

Պու արալըգ, մէղքիւր սէֆինէնին
էմրի մուհաֆազասընա մէմուր օլան
կէմիճի, տավլունպազ իւզէրինտէ
տուրարագ, վէ մահզուն վէ միւքէտ-
տէր պիր հէյեէթլէ թիւթիւն չը-
պուզունու իչէրէք, էնինէ պօեու-
նա տօլաշմագտա իտի ։

Օլիվիեէ, մէրգում կէմիճի յի սէս-
լէեէրէք,

—Գաբթան, կէմիտէ մի տիր, տէ-
եու սօրտու ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, գամարա-
սընտա ուեուեօր, տէեու ճէվապ
վիրտի կէմիճի ։

—Ուեանտըր, վէ սէօյլէ քի ոչիմ-
տի քէնտիսիյլէ գօնուշմագ իսթէրիմ։

Գաբթան, պու խապէրի ալըր ալ-
մազ, տէրհալ էլպէսէսինի կիյինտի,
վէ Օլիվիէնին նէզտինէ կէլտի ։ Պուն-
լար, միւտտէթի դալիլէ զարֆընտա
կէօրիւշտիւլէր, վէ Օլիվիէ, խանէ-
սինէ ավտէթ իթմէք իւզրէ, սէֆի-
նէտէն մուֆարագաթ իթտիկինտէ,
գաբթանըն, եիւքսէք սէտա իլէ,

—Հէր քէս կիւվէրթէտէ թօբլան-
սըն, վէ միչօլար կիտիպ, պիւյիւք
բըխթըմ իւզէրինտէքի մէյխանէլէր-
տէ գալմըշ օլան ատէմլէրի պուլսուն-
լար, չիւնքի ղայպ իտէճէք վագ-
թըմըզ եօգ տուր. զիրա էմր տէյ-
չիլմիշ օլտուղունտան, սապահլաեըն
տէնիզին սուեու մուվազէնէսինի
պուլուր պուլմազ, եօլա չըգաճաղըզ,
տէեու պաղըրտըզընը իշիթտի ։

Ֆիլվագը Օլիվիէ, օն իքի սաաթ
գատար էվվէլ եօլա չըգմագ իչին,
լաղըմ կէլէն էվամիր ու թալիմաթը
իթա իթմիշ իտի ։ Չիւնքի վագաա
մարքինին իգրարնամէսի իլէ մէր-
գում հիւքիւմէթին հէր կէօնա
թահարրիեաթ վէ թաագիպաթըն-
տան քէնտիյի էմին պիր հալէ գօյ-
մուշ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ, շէհ-
րին վալիսի կիպի էօյլէ պիր պիւյիւք
զաթըն վուգույի գաթլի տուեուլտու-

ղունտա, քէնտիսինին տէնիզտէ պու-
լունմասընը զիեատէսկյլէ արզու ի-
տէր իտի ։ Պու չէ յլէր օլտուղու սը-
րատա, Դարմէն, արտ արտա վուգու
պուլմուշ օլան էնտիչելէրտէն տօլայը
արթըգ թագաթ ու տէրմանը գալ-
մամըշ օլտուղու հալտէ, տէրին պիր
ույգունա տալմըշ, վէ հուրրիեէթ
վէ աշգ ու սեվտա իւզերինէ թաթ-
լը բիւեալար կէօրմէ քտէ պուլուն-
մուշ իտի ։

Մէզպուրէ, սապահլանըն, քէն-
տի եաթագ օտասընըն իթթիսալին-
տէ քի օտատա, պիր չօգ ատէմլէ-
րին աւագ չամաթասընը իչիտէրէ ք,
տէրհալ ունանտը, վէ մէգքիւր չա-
մաթանըն մանէասընը անլաեամատը-
ղընտան, օտասը խըզմէթճի գատըն-
լարընտան պիրինի չաղըրտը, վէ էյ-
զահաթ իսթէտի ։ Խըզմէթճի գատըն
իսէ,

—Մատամ, տէտի, պու չամաթա,
պիր թագըմ կէմիճիլէրին վէ հա-
մալարըն չամաթալարը տըր քի, սի-
զին եիւքլէրինիզի կէօթիւրմէկէ կել-
միշլէր տիր ։

—Շիմտիտէն մի, լաքին տահա
վագըթ բէք եր.քէն տիր, վէ ագշա-
մա գատար վագըթ օլտուղունտան,
պու տէրհճ իսթիճալէ հիչ պիր
մանէա եօգ տուր ։

—Ֆագաթ մէրգուման կէմիճիլէր
իլէ համալար, էֆէնտիմիզին էմրի
իւզրէ հարէքէթ իտիեօրլար. էֆէն-
տիմիզ իսէ չու էանատէ, սիզին իչ
օտանըզտա պուլունմագտա տըր ։

—Բէք իյի, բէք իյի ։

—Մա՛տամ, պէնտէնիզէ պաշգա
պիր սեօյլէնէճէյինիզ վար մը տըր ։

—Խանըր, արթըգ կիտէպիլիրսին ։

Խըզմէթճի գատըն տիշարը չէգ-
տըրընտա, Դարմէն, եալընըզ գա-
լարագ, քէնտի քէնտինէ,

—Ա՛ճապա պու գատար իսթիճալ-
տէն մագսատնէ տիր, տէտի, չիւն-
քի պիզգաթ Օլիվիեէ, թէտարի.քա-
թըմը իւքմէ իսթէմէ.ք իչին, պու ագ-
շամա գատար վագթըմ օլտուղունու,
տահա տիւնքի կիւն պանա պիլետիր-
միշ իտի. . . չիմտի պուննուն մանէա-
սը նէ տիր ։

Պատէհու Դարմէն, պիր մըգտար
իղթիրապ իչինտէ օլարագ, եաթա-
ղընտան գալգտը, վէ սերիան վէ
քէնտի քէնտինէ էլպիսէսինի կիյին-
մէկէ պաշլատը ։ Մէզպուրէ թուա-
լէթինի իւքմալ իթթմէ.ք լուղրէ իւքէն,
գաբուսու չալընտըղընտան,

—Կէրինիզ, տէտի ։

Պու արալըգ Օլիվիէ գաբունուն
էշկյինտէ զահիր օլտու ։ Դարմէն
զէվճինի կէօրիւը կէօրմէզ,

—Մ՚ղմիսինիզ, տօղրուսու թամ
վագթինտէ կէլտինիզ, չիւնքի պէն
տէ շիմտի սիզի օտասնա չաղըրտագ
իտիմ, տէտի ։

—Ա.րզուլարընըզը բէչինէն հէտա
իթթմիշ օլտուղում իչին, քէնտիմի
պահթիեար աատա իտէրիմ ։

—Սիզէ պագը շէյ սիւալ իթթմէ.ք
իսթէրիմ ։

—Պէն տահի սիզէ պագը շէյ պիլ-
տիրմէ.ք իսթէրիմ ։

—Էօյլէ իսէ, էվվէլ պէ էվվէլ
սիզ սեօյլէնէճէյինիզի սեօյլէյին ։

—Խանըր, էվվէլա սիզ սիւալէ-
րինիզի իտին, սօնրա տահի պէն ի-
ֆատաթըմը պէեան իտէրիմ ։

—Բէք իյի, էօյլէ օլսուն ։ Իմտի
սեօյլէյին պանա քի, նէ իչին պու
սապահլանըն եիւքլէրիմի թաչըթ-
մադըզա էմր վիրտինիզ, վէ պու սու-
րէթլէ պէնի տահի ույգումտան ու-
եանտըրտընըզ ։

—Պու սիւալինիզէ դարշըտըգ վի-
րէճէկիմ ճէվապ, հէմ սիզին պիլ-
մէյի արզու իթթիկինիզի, հէմ տահի
պէնիմ պիլտիրէճէյիմ պիր շէյի սիզէ

էօյրէթէճէք տիր։ Իշ պու էմրի վիրիեօրսամ, եագընտա մալիւմինիւզ օլաճագ օլան սէպէպլէրտէն նաշի, վագթը հարէքէթիմիզտէն պիր ազ էվէլճէ եօլա չըգմագլըզը միւնասիպ կէօրտիւկիւմ իչին տիր։ Իմտի, ագշամ, սուլարըն եիւքսէք վագթը եօլա չըդաճագ եէրտէ, սապահ չըդաճաղըզ։ Շիմտի սիզ պէնտէն տահա զիեատէ թաֆսիլլի սուրէթտէ անլատընըզ քի . . .

Գարմէն պու խապէրի իշիտիր իշիթմէզ, եըլտըրըմտան վուրուլմուշա տէօնտիւ, վէ եէրէ տիւշմէմէք իչին, պիր թարաֆա տաեանմաեա մէճպուր օլտու։

10

ԷԿԷՐ ՊԷՆԻՄ ԳԱՏԷՀԻՄՏԷՆ ԻՉԷՃԷՔ ՕԼՈՒՐՍԱՆ, ՊԷՆԻՄԼԷ ՀԷՄԷՖՔԵԱՐ ՕԼՈՒՐՍՈՒՆ

Օլիվիէ, զէվճէսինին կէօզէ վուրուր սուրէթտէ օլան հէեէճանընը կէօրմէմէզլիկէ կէլտի, վէ քէլամընա տէվամ պիրլէ,

—Ֆագաթ, սէվկիւլիւմ Անունցիաթա, տէտի, պիր գաչ սաաթ էրքէն, եախօտ պիր սաաթ կէճ կիթմէքլիկին սիզճէ պիւյիւք պիր էհէմմիեէթի օլամազ, չիւնքի զանն իտէրիմ քի, քիմսէ իլէ վէտալաշաճագ տէյիլսինիզ, վէ սիզի թէքրար կէօրմէքլիկի արզու իտէճէք պուրատա քիմսէյի պըրագմաեօրրունուզ։ Պիր ազտան սանտըդլասընըզ կէմիտէ օլաճագ տըր, վէ պիր սաաթտան գահվալթըմըզը իտէճէյիզ։ Հէր ճիհէթլէ թէհիեէ իտիլմիշ օլան պիր արապա, պիզի շէհրէ կէօթիւրմէք իչին պէքլէեէճէք տիր, վէ պատէհու միւսայիտպիր հավա իլէ, վէ քէնտիմիզի ճէնապը Հագդըն հիմաեէսինէ թէպլիմ իտէրէք, սէֆինէեէ բաքիպ օլաճաղըզ։

—Օլի՛վիէ, տէտի կէնճ գատըն, տիթրէր վէ հէման անլաշըլմազ պիր սէտա իլէ, տիւնքի կիւն, սիզ պանա պու ուզուն վէ տէհշէթլի սէյեահաթտան պահս իթտիկինիզտէ, պիլա մուխալիֆէթ սիզէ մուվաֆագաթ իթտիմ։

—Պէլքի պիլա մուխալիֆէթ տէյիլ ամմա, լաքին նիհաեէթ մուվաֆագաթ իթտին։

—Իմտի պու կիւն սիզտէն պիր լութֆ ու ինաեէթ թէմէննի իտէճէք օլուր խէմ, իթա իտէճէ՞քմիսինիզ։

—Օ սիզին թէմէննի իտէճէք օլտուղունուզ լութֆ ու ինաեէթին ճինսինտէն մէրպութ տուր։ Պունտան պաշգա, պէն սիզին խթէեէճէկինիզ շէյին նէ օլտուղունու պիլմէտիկիմ հալտէ . . .

—Բէք ատի պիր շէյ տիր։

—Նիհաեէթ նէ՞ տիր։

—Շու քի, իլք դարարընըզա բիւճու իթմէնիզի, վէ հարաքէթ ու ազիմէթինիզի պու ագշամ թէէխիր իյլէմէնիզի բէճա իտէրիմ։

—Իշ պու բէճանըզըն գապուլի միւմքիւնսիւզ օլմաղլէ, քէմալի թէէսսիւֆլէ բէտտինէ մէճպուրում։

—Աճայիպ, տիւնքի կիւն միւմքիւն օլան պիր շէյ, նա՞սըլ օլուր տա պու կիւն միւմքիւնսիւզ օլուր։

—Եագընտա անլարսընըզ։

—Շիմտի անլամամագտա նէ՞ մանէա վար տըր։

—Չիւնքի պէնճէ, մէսլէք ու հարէքէթիմին սէպէպլէրինի սիզէ պիլտիրէճէք վագըթ կէլմէմիշ տիր։

—Տիւնտէն պէրի աճէպա պիր շէյ վուգու պուլտուտա, պէն պիլմէեօրմուեո՞ւմ։

—Պու սիւալլէը պիհուտէ չէյլէր տիր, զիրա նէ ճէվապ վիրէպիլիրիմ, նէ տախի ճէվապ վիրմէ՛ք խաթէրիմ։

Գարմէն գաչլարընը չաթառ, վէ աէսինի տախի թէպտիլ խաէրէ՛ք,

—Տիմէ՛ք սիր քի, բէճամը գապուլ էյիմէմէ՛ք իչին, գարարը գաթինիզի վիրմիչսինիզ։

—Նէ չարէ, մէճպուրի . . .

—Գարարընըզտա իսրար խաճ՛քմխինիզ։

—Էվէլէթ։

—Բէ՛ք էյի, էօյլէ օլտուղու հալտէ, պէն տախի վագթինտէ հաղըր պուլունաճաղըմ։

Պու սէօզ իւղէրինէ Օլիվիէ թէպէսիւմ խաէրէ՛ք,

—Մէվկիւֆիմ Անուշցիաթա, տէ՛մի, զաթէն պէն սիզաէն պու ճէվապը պէ՛քէը էտիմ, վէ իւքի իւչ սանիյէ տիւչիւնտիկինիւզտէ, ագընընը պաչընընը կէլէճէկինէ էմին իտիմ։ Իմտի, վիրճէ՛ք սօն պիր գաչ էմրէրիմ տահա օլտուղունատ, պիր ազտան ավտէթ իթմէ՛ք չարթըյա, չիմտիկի սիզտէն մուֆթարագաթ իտէրիմ։

Օլիվիէ, էնտայի ադիմէթինտէ, զէվճէսինէն պուղ կիպի ոօնմուշ օլան էլինի թուԹուու, վէ տուտագլարընա ոօղրու կէօթիւրտիւ, ֆագլարընա տուտագլարը, մէզպուրէնին նադի՛ք քարմագլարընա տէյիլ, եպա քարմագլարընատքի եիւղիւ-քէրէ ոօգունատու, վէ Գարմէն տախի պու հալի հիսս իթտի։

Օլիվիէ, պու նիւմայիշտէն սօնրա, օտատան տիշարը չէզտը, վէ գապու գարանընը գարանմադ, չինկիատնէ դէզընըն սըֆթաթը, թարիֆ օլունմադ տէրճէտէ հիտտէթ ու ատալէթ հէյէթի քէսպ իտէրէ՛ք, էնտի քէնտինէ, վէ դատա պիր սէտա իլէ,

—Ա՛հ, տէ՛մի, չէյթան պու ատէմի հէլապընա սէվգ իտիեօր, լապին ձէննատը Հադգ չահիտ տիր՛քի, պէն անընը էօլմէսինի իսթէմէմ, վէ հաթթա պու խուտուտատա սօն պիր թէճրիպպէ տահա իճրա իտէճէյիմ. էկէը պու թէճրիպպէմ պաչա չէզմադ իսէ, հէր հալտէ մէրգում ուղրուղուզ թալէի թարաֆընտան էճէլէ հիւքմ իտիլմիչ օլաճադ տըր, վէ պէն տախի օմուզիրթալէին պիր ալէմթը օլաճաղըմ, վէ պինաէն ալէյհ սիլահլարըմը գուլլանարադ, դատիրիմի պու սուրէթլէ իճրա իթմիչ պուլունաճաղըմ։

Կէնճ գատըն, մէզգիւր քիւսթախաճա թատավվուրունու գուվվէտէն ֆիլիլէ կէթիրմէ՛ք իչին, հէման զէվճինին խանէսինատէն տիշարը չէզմագլըզա, վէ մարքի տը կըրանսէյին գօնագընա կիտէրէ՛ք, միւամալէյհէ սըղընմագլըզա գարար վէրտի։ Պինաէն ալէյհ պիր տագըդա պիլէ ղայդ իթմէկէրէ՛ք, պահատա աղըր օլան միւճէվէհէրատթը՛նը քիւչիւ՛ք պիր սանտըգ տէրունինէ վազ իթտի, վէ պագի գալմըշ օլան ալթունունու տախի պիրլիգտէ ալար։ Մէպլաղը մէզգիւր, Մ՛օրալէսին լաճնգաթի զուհուրա կէլէն իհթիեաճաթը սէպէպինատէն, բէ՛ք ճիւզի գալմըշ իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, Գարմէն, կիճճ միւլագաթլարընա կիթտիկի սըբատա, իւղէրինէ էօրթիւնտիւկիւ գաբիչմէլու մանթօսունու ումուզուննա ալարադ, վէ պիգ՛ք յմէթի վէ աղըր սանտըգճաեը տախի, մէզգիւր մանթօնուն ալթընատա կիտղէնէրէ՛ք, ալթ գաթա կէօթիւզէն նէրտիվէնէ ոօղրու իլէրլէտի։

Ֆագաթի մէզգիւր նէրտիվէն իլէ թուալէթի օտատը արատընատա պուլունան գաբու, քիւիսուէ գաբալը,

վէ արգա թարաֆտան գավի սուրէթտէ սիւրկիւլիւ օլտուղունտան, մէզպուրէ աչմագ իչին նէ գատար ճահտ իթտի իսէ, մուվաֆֆագ օլամատը։

Գարմէն, հիտտէթ ու ղաղապընտան նաշի պաղբրարագ,

—Տիմէք, պէն պիր էսիր օլտում, հա՛, տէտի, վէ հիչ պիր շէյի սայմամագլըղա գարար վիրէրէք, պիւյիւք նէրտիվէնէ վասըլ օլմագ իւզրէ, քէնտի տայիրէսինտէն կէչտի։ Պու արալըգ Զէֆիր Գօգէն նամ սատըգ խըզմէթքեար, իչ օտատա գօլսուզ պիր իսկէմլէ իւզէրինտէ օթուրմուշ օլտուղունտան, Գարմէնի կէօրիւր կէօրմէզ աեաղա գալգտը, վէ պիր գաչ ատըմ գատար մէզպուրէնին արգասընտան կիթտի։

Մատամ Լը Վէյեան պու հալի կէօրտիւկիւնտէ տուրտու, վէ արգասընա տէօնէրէք,

—Նէ՞րէեէ կիտիեօրսուն, տէեու մէրգում խըզմէթքեարա սիւալ իթտի։

—Սիզէ ըիֆագաթ իտիեօրում, մատամ։

—Պիհուտէ շէյ տիր։

—Աֆվ իտէրսինիզ, մատամ, պէն վազըֆէմի թանըրըմ։

—Խա՛երը, խա՛երը, պէն արգամտան կէլմէնի իսթէմէմ։

—Լաքին Մ. Օլիվիէ պանա էմր իթտի քի, տայիմա սիղինլէ պիրլիքտէ պուլունաեըմ, վէ հաթթա գահվալթըտան էվվէլ տօլաշմագ իչին արապաեա ըաքիպ օլտուղունուզտա, պէն տախի արապանընն արտ թարաֆընա օթուրաեըմ։

—Ֆագաթ պէն եաեա տիշարը չըգմագ, վէ եալընըզ կէզմէք իսթէրիմ։

Զէֆիր պաշընը սալլաեարագ,

—Իշթէ պունուն իմքեանը եօգ տուր, վէ Մ. Օլիվիէ պունու գաթիէն մէն իթմիշ տիր, տէտի։

—Տիմէք տիր քի, պէնիմ էմրիմէ նիսպէթէն, պանա ըիֆագաթ իտէճէքսին։

—Շիւպհէսիզ, մատամ, պու պէնիմ վազիֆէմ տիր։

—Ֆագաթ պանա իթաաթսըզ պուլունմուշ օլուրսուն։

—Էվվէթ, մատամ, էֆէնտիմէ իթաաթ իթմէք իչին, պիլա թէրէտտիւտ հագգընըզտա իթաաթսըզ պուլունմագլըղը գապուլ իտէրիմ։

—Եանըլմամըշ օլտուղումու շիմտի անլաեօրում, էվվէթ, պէն մահպուս իտիլմիշիմ, ֆագաթ հէր հալտէ սէրպէսթ օլաճաղըմ, տէտի Գարմէն քէնտի քէնտինէ, վէ միւքէտտէր պիր սուրէթտէ թէպէսսիւմ իտէրէք։

Պատէհու մէզպուրէ քէնտի օտասընա կիրիպ, մանթօսունու չըգարտը, վէ սանտըգճաեը տախի էսկի եէրինէ գօեուպ, Մօրալէսին թէրթիպ իթմիշ օլտուղու դըրմըզը քիւչիւք շիշէյի տախի գօրսէսի իլէ պէլինին արասընա վազ իթտի, վէ պէքլէմէեէ պաշլատը։

Իւչ չարեէք կէչտիկինտէ, Զէֆիր կէլիպ, գահվալթընըն հաղըր օլտուղունու Գարմէնէ խապէր վիրտի։

Մէզպուրէ քէնտի գարարը գաթիսինի վիրմիշ օլմաղլէ, պիր ան էվվէլ գարարընը իճրա իթմէք իսթէր իտի։ Պինապէրին ալտըղը խապէր իւզէրինէ, տէրհալ եէմէք սալասընա ինտի քի, Օլիվիէ օրատա, սէյեահաթ էլպիսէսինի կիյինմիշ օլտուղու հալտէ, զաթէն մէզպուրէեէ պէքլէմէքտէ իտի։

Մէզքիւր սալօնուն մէֆրուշաթընը, պիր գաչ սէնէ ագտէմ Օլիվիէ Ֆիլէմէնկտէն կէթիրթմիշ օլտուղու

հալտէ, ղաեէթ միւքէմմէլ վէ միւն-
թաղամ իտի ։ Գահվալթը սուֆրա-
սը տախի էվվէլճէ հազըր իտիլմիշ
օլտուղունտան, սօղուգ հաշլամա
իլէ խամուր իշի վէ մէյվէ, վէ պիր
չօգ տախի Պուրկօնեը վէ Իսբանեա
շարապլարը շիշէլէրինտէն իպարէթ
պուլունմագտա իտի ։

Գարմէն իլէ Օլիվիէ գարշը պէ
գարշը օթուրտուլար ։

Սատըգ Գօգէն իսէ, սուֆրա բէշ-
կիրի գօլթուղունտա օլարագ, է-
ֆէնտիսինին սանտալեէսի արգա-
սընտա աեագտա տուրտու ։ Հալ
պու քի իհթիեար խըզմէթքեարըն
օրատա պուլունմասը, Գարմէնի թա-
ճիզ իթմէքտէ, վէ տէհշէթլի թա-
սավվուրունուն իճրասընը միւմքիւն-
սիւզ դըլմագտա իտի ։ Պինապէրին
քիւսթախճա, մէրգում իհթիեարը
կէօսթէրէրէք,

—Օլիվիէ, տէտի, պիր ազ էվ-
վէլ շու ատէմ պանա իթաաթսըզլըգ
իթտի. վէ ֆէվգէլատէ նէզաքէթ-
սիզլիքլէ պանա ճէվապ վիրտի. իմտի
պու ատէմի գարշըմտա կէօրմէք
իսթէմէտիկիմտէն, ըէճա իտէրիմ,
էմր իտինիզ քի տիշարը չըգսըն ։

Զէֆիր Գօգէն իսէ, քէնտի քէն-
տիյի սայիհէ չըգարմագ իչին, ազ-
ղընը աչմագ իւզրէ իքէն, Օլիվիեէ
տէրհալ պիր իշարէթ իթմէքլէ,
մէրգում սատըգ խըզմէթքեարը
սիւքիւթէ մէճպուր գըլտը, վէ պա-
տէհու սէպաթ, լաքին լէթաֆէթլէ,

—Մատամ քի, մատամ սէնի իթ-
համ իտիեօր, միւճէրրէտ սէն դա-
պահաթլը օլմալըսըն։ Իմտի, իթաաթ
էթ, վէ մէզպուրէ սէնի պուրատա
կէօրմէք իսթէմէտիկի թագտիրտէ,
սէն տէ պուրատան չէքիլ... տէտի։

—Պէնիմ եէրիմէ խըզմէթ իթմէք
իչին քիմի կէօնտէրէյիմ ։

—Քիմսէյի, պէն հէմ մատամա,
վէ հէմ քէնտիմէ խըզմէթ իտէրիմ ։

Գարմէնին իսթէտիկի տէ պու ի-
տի ։ Զէֆիր իսէ, մահզուն վէ միւ-
քէտտէր սուրէթտէ տիշարը չըգ-
տը ։ Պու արալըգ, Օլիվիէ ղէվճէ-
սինէ իքի իւչ տիւրլիւ թաամ թագ-
տիմ իթտի իսէ տէ, մէզպուրէ
ըէտտ իթտիկինտէն,

—Աճայիպ, տէտի ղէվճի, պու սա-
պահ պիր շէյ եէմէեէճէքմիսինիզ ։

—Խաեըր, ասլա իշթահըմ եօգ
տուր ։

—Լաքին պիր ազ շէյ եէյին,
ազիզիմ, չիւնքի աճ օլարագ, եօ-
լա չըգտճագ օլուրսանըզ, միւճէր-
ըէտ պիր ֆէնալըգ հիսս իտէրսինիզ։

—Էօյլէ իսէ, շիմտի սիզտէն պիր
մէյվէ իսթէեէճէկիմ ։

—Էկէր սէվտիկինիզ Վալ տը Բէ-
նա շարապընտան պիր մըգտար վի-
ըէճէք օլուր իսէմ, շիւպհէսիզ ա-
նը տախի գապուլ իտէճէքսինիզ ։

—Մաէլմէմնունիյյէ ։

—Պու հալտէ գատէհինիզի պա-
նա ուզաթընըզ ։

—Իշթէ...

Օլիվիէ, Գարմէնին գատէհինի
իւչ սիւլիւսինէ, վէ քէնտինին գա-
տէհինի տախի նըսֆընա դատար
տօլտուրտու ։

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, տէտի
կէնճ դատըն, վէ դատէհի ալտը-
ղընտա, ղէվճինին նազարը տիգ-
գաթընը ճէլպ իթմէք թարզընտա,
կէօզլէրինի գատէհին էթրաֆընտա
տօլաշտըրմաեա պաշլատը ։ Օլիվիէ
իսէ, մէզպուրէնին շու հալինի ֆիլ-
վագը միւշահատէ իտէրէք,

—Նէ արաեօրսունուզ, տէեու
սիւալ իթտի ։

—Հէր վագըթ Իսբանեա շարա-
պըյլա եէտիկիմիզ պատէմլի խա-
մուր իշլէրինի արաեօրում ։

Օլիվիէ աեաղա գալգտը, վէ պիր

ազ էթրաֆա կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա,

—Քիւչիւք սուֆրանըն իւզէրինտէ տէյիմի տիրլէր, պանա էօյլէ կէլիեօր քի, կէօրիւեօրում, տէտի։

—Էվվէթ, էվվէթ, պէն տախի էօյլէ զանն իտէրիմ, իմտի գալգըպ կէթիրէյիմ։

Գարմէն աեաղա գալգմաեա հաղըրլանըրքէն,

—Սիզ եէրինիզտէ օթուրուն, տէտի Օլիվիէ, պէն կէթիրիրիմ, պու սապահ պէն սիզին օտա խըզմէթքեարընըզ տէյիմիյիմ։

Մէրգում, պու սէօզլէրտէն սօնրա, իսկէմլէսինտէն գալգտը, վէ մէզքիւր սուֆրաեա տօղրու իլէրլէտի։ Օլիվիէ տահա հէնուզ սըրթընը տէօնմիւշ իքէն, Գարմէն, սաղ էլինտէ, աղզը աչըգ պիր գըրմըզը շիշէ թութտուղու հալտէ, աեաղա գալգտը, վէ շիշէնին իչինտէքի զէհիրի, սէսսիզճէ Օլիվիէնին գատէհինէ պօշալթտը։

Պու վագըա, եըլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ, վէ հաթթա Օլիվիէնին սուֆրանըն եանընա գատար կիթմէսինտէն էվվէլ վուգու պուլտու։ Հէր նէ հալ իսէ, մէրգում տէլիգանլը, տէրունի, պատէմլի խամուր իշլէրիյլէ տօլու օլան պիր չինի թապաղընը էլինտէ թութարագ, եէրինէ ավտէթ իթմէսինտէ, Գարմէն եէրինէ օթուրմուշ, վէ մէզքիւր շիշէյի օրթատան նապէտիտ իթմիշ իտի։

Օլիվիէ աղըր աղըր ատըմլար իլէ եէրինէ կէլտիկի զէման, եիւզիւնտէ ղարիպ պիր սօլկունլուգ միւշահատէ օլունմագտա իտի։ Մէրգում խամուր իշլէրինի Գարմէնին գարշըսընա դօյտուգտան սօնրա, եէրինէ օթուրտու, վէ գատէհինի էլինէ ալարագ,

—Պու շարապըն ըէնկի բէք կիւզէլ տիր, պագընըզ կիւնէշին զիեասընտան նամսըլ բարլաեօր, տօղրուսու եագութ ըէնկինտէ օլան միւսքիրաթ պիլէ պու գատար բարլագ օլամազլար, տէտի։

—Սահիհ տիր, տէտի կէնճ գատըն պուրնունուն ալթընտան մըրըլտանարագ։

Պու արալըգ Օլիվիէ, գատէհինի տուտագլարընա եագլաշտըրտըղընտա, սապըգ չէնկի գըզը, նազարը տիգգաթընը մէրգումուն իւզէրինէ աթֆ իթմէքտէ իտի։ Հաթթա Օլիվիէ, գատէհի թութմագտա օլան էլինի աշաղը էնտիրտիկինտէ, Գարմէն քէնտի քէնտինէ,

—Պու ատէմ նէ՞ եաբըեօր, վէ աճապա նէ՞ իչին պու գատար կէճիքտիրիեօր, տէտի։

—Սէվկիւլիւմ Անունցիաթա, աճապա շու պատէլէրի, սէյեահաթըմըզըն հիւսնի մուվաֆֆագըյեէթի, վէ Հավանաեա սալիմէն մուվասըլէթիմիզ աշգընա նուշ իտէճէք օլուր իսէք, խօշնուտ օլո՞ւրմուսունուզ, տէեու սիւալ իթտի Օլիվիէ։

—Օնա շիւպհէ՞մի վար, տէեու ճէվապ վիրտի Գարմէն։

Պու քէլամլարտան սօնրա, Օլիվիէ պէ թէքրար գատէհինի աղզընա գատար կէօթիւրտիւ, վէ իչէճէճէկի սըրատա,

—Լաքին իքիմիզ պիրլիքտէ իչէլիմ, տէտի։

Մէրգումուն տուտագլարը շարապա տօգունտուլար։ Պու սըրատա, Գարմէնին էլի տիթրէմէքտէ վէ տիշլէրի պիլլօրա չարբմագտա իտի։

Իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ, Օլիվիէ տուրուպ,

—Պիլիմիսինիզ, էսկի պիր տարպը մէսէլ վար տըր քի, էկէր պէնիմ

ֆաթէհէմոեն էչէրսէն , եֆէնտըըմը անլըրսըն* տէրլէը . լմոի, Անունցիաթա , պու կիւնքի կիւն պէն տախի սիզին էֆ-քեարընըզը անլատմազ լսթէտիկիմ տէն , գատէհլէրիմիզի միւպատէլէ լթմէ.քլիկիմիզի թէ.քլիֆ իտերիմ։

Գարմէնին , կէօզէ չարբաճագ սուրէթատ րէնկի սօլտու , վէ ղանն իտերսին քի տանարլարընտա.քի գան պուղ քէսիլտի ։ Մէզպուրէ , ղէվճիլնին սօն քէլամլարընը կիւեա անլամազ կիպի տավրանարագ , պիր եուտուտմա քէնտի գատէհլինտէ.քի շարապը իչմէ.ք լսթէտտի լսկ տէ, Օլիվիէ տէրհալ մէզպուրէնին տիրսէյինտէն թուրթուպ տուրտուրտու , վէ թէ.քարը եօլլու պիր սէտա իլէ ,

—Անունցիաթա , նէ սէօյլէտիկիմի իչլիթմէտինիզ մի տէտի,սիզէ աէօյլէեօրում քի , սիզին գատէհինիզտէ.քի շարապը պէն , վէ պէնիմ գատէհիմտէ.քի շարապը տախի սիզ իչէճէ.քսինիզ . . . լմոի, հայտէ պիրլիքտէ իչէլիմ ։

Ֆիլվագը Օլիվիէ , ղէվճէքսինին գատէհինի ալարագ , իչինտէ.քի շարապը պիր եուտուտմա իչտի ։ Հալ պու քի պու արալըգ սապըգ չէնկի դըզը , օթուրտուղու լսկէմիէ իւզէրինտէ տիթրէմէ.քտէ լտի ։

—Նէ օլուեօրսունուղ , Անունցիաթա , տէտի Օլիվիէ եւս.քսէ.ք սէտա իլէ , պիլիրմիսինիզ , սիզին չու տիթրէտտիկինիզի պիրիսի կէօրէճէ.ք օլսա , պէնիմ գատէհիմէ ղէհիր դօյմուչսունուղ տէեու զանն իտէր ։

Գարմէն , պու սէօյլէրի իչիտիր իչլիթմէզ տիթրէտտի, վէ շաչըրարագ ,

—Զէհիր մի . . . զէհիր մի . . . լաքին պանա լիֆթիրա լտեեօրսունուղ , տէտի ։

—Սիզէ լիֆթիրա մը լթմէ.ք . լսաեըր , լսաեըր , չիւն.քի , միւտաէթի էօմրիւնտէ սիզէ հիչ պիր կէօնա ֆէնաըրդ լթմիչ օլմատան պիր սատմի գաթլ ու թէէլէֆ լթմէ.ք կիպի լսայինճէ , վէ ալչագճա պիր ճինաեէթէ , հաՒնկը չէ յէտան սիզի սեվգ լտէպտիլիր, Խաեըր, պէն սիզին հադգընըզտա ասլա լիֆթիրա լթմէեօրում , ֆագաթ սիզ նէ իչլին պու չարապը իչմէեօրսունուղ ։

Գարմէնին ալթիսթ օլան ֆիլ.քրինտէ պիրտէն պիրէ պիր ըզըգ աօղարագ ,

—Եէտիմտէ Մօրալէսին եաբաը.ղը բանզէհիր վար տը. լմոի պէն սալա ղէհիրլէնմէմ , տէտի .քէնտի քէնտինէ ։

Պու սուրէթլէ գատէհի գալտը.ըզպ , սօն տաՒղասընա գատար իչտի , վէ սօղուգ գանլըզըգլա ղէվճինին եիւզիւնէ պագըպ , գավի պիր սէտա իլէ ,

—Խօչնօւտմուտսունուղ , վէ հալէա չիւպհէ լթմէ.քտՒմիսինիզ , տէեու սիւալ լթմտի ։

Պիր գաչ սանիՒյէ գատար , Օլիվիէ .քէնտի միւ.քետտէր լէհճէսինի իւքի էլլէրի իչինտէ կիղէտի , վէ մուախաարէն պաչընը եօգարը գալտըրըղընտա , եանադլարընտան իրի տանէլի կէօզ եաշլարը ագմագտա իտի , վէ .քելամա աղաղ պիրլէ , չու լաֆզլարը բէբէլէտի .

—Խաեըր , սէֆիլ գարը , Ղաեըր, արթըգ հիչ պիր չիւպհէմ գալմատը . ճինաեէթի կէօրսիւմ , չիմոի տախի միւճաղաթընը կէօրիւեօրում . Ի՛յ , Անունցիաթա պէն սիզէ նէ եաբմըշ իտիմ քի . . .

—Օլիվիէ , տէտի Գարմէն եիւ.քե-

* Հէր նէ գատար պու ֆաալըն սէրլէվհաբընաա , սէհվէն , «ԷԿՍԷՐ ՊԷՆԻՄ ԳԱՏԷՒՄՏԷՆ ԻԶԷՀԷ.Ք ՕԼՈՒՐ ԻՍԷՆ , ՊԷՆԻՄԼԷ ՀԷՄՏԷՖԻԵԱՐ ՕԼՈՒՐՍՈՒՆ» տէ.նիվիլ իսէ տէ , սալ տօղրուսու պուրատաքի եազըլան կիպի օլաճագ տը ։

ոէք սէտա իլէ, նէ՞ տիմէք խոթէ-
եօրսունուզ, վագաա սիզի տինլէ-
եօրում, լաքին նէ տիմէք խոթէ-
տիկինիզի անլաեամաեօրում:

—Արթըդ պու գատար եալան-
ճըլըգ վէ զատտարլըգ քեաֆի տիր,
տէեու ճէվապ վիրտի մէրգում տէ-
լիդանլը, էլինի, սալատաքի Վէնէ-
տիկ այնալարընտան պիրինէ տօղ-
րու ուղաթարագ, չիւնքի, շու էս-
նատէ տամարլարընըզտա ճէվէլան
իթմէքտէ օլան ղէհիրի գատէհիվէ
տօլտուրտուղունուզ ղէման, լէհ-
ճէնիզ շու այնանըն իչինտէ կէօ-
րիւնմէքտէ իտի: Անունցիաթա, բէ-
տէրինիզ, իքիմիզին տախի շահիտի
տիր, վէ սիզին պէնիմ իչին մուգատ-
տէս օլտուղունուզ, քէնտի զիքրի
ճէմիլի ուղրունա օլտուղունու բէք
ալէա պիլիր: Պէն սիզի, իթտիկինիզ
խիեանէթլէրտէն տօլայը թէքտիր
իթտիմմի, իթտիկինիզ զինաքեար-
լըզը ազարլատըմ մը: Խաեբր, պի-
լաքս տօն Ժօզէնին դըզընա աֆվ
իթտիմ: Շու էսնատէ պիլէ, տէյիլ
պէնիմ նամուսումա, իլլա հայեա-
թըմա թէարրուզ իթտիկինիզ հալ-
տէ, պէնիմ ճէսարէթիմ օլմաեա-
ճագտը սիզի թէետիպ իթմէքլիկէ.
էվվէթ Անունցիաթա, ճէզայի սէ-
զանըզըն վագթը եագլաշըեօր, ֆա-
գաթ պու ճէզաեը թէրթիպ իտէն
պէն տէյիլիմ. էվվէթ, սիզի ճէ-
զալանտըրան պէնիմ արզույի ինթի-
գամըմ օլմաեըպ, իլլա Ճէնապը
Հագգըն ատալէթի իլահիյյէսի տիր:

Օլիվիէնին քէլամլէրի, Գարմէնին
գուլազընա գատար տէյմէքտէ իտի
իսէ տէ, գուվվէյի հաֆըզէսինէ գա-
տար վասըլ օլմամագտա իտի: Չիւն-
քի մէզպուրէնին ֆիքրի, սայիր պիր
ֆէվգէլատէ խուսուս իլէ մէշղուլ
պուլունմագտա իտի, շէօյլէքի տա-
դըգալարըն կէչտիկինի, վէ եարըմ
սաաթա գատար բանզէհիրին ֆայ-
տէսի գալմաեաճաղընը միւլահազա
իթտիքճէ, ղէվճինին օրատա հա-
զըր պուլունմասընա գարշը լանէթ
օգումագտա իտի, չիւնքի մէրգու-
մուն օրատա պուլունմասը, կիտիպ
բանզէհիրի իչմէսինէ մանի օլմագ-
տա իտի: Պունտան մատատա մէզ-
պուրէ, տամարլարընտա ճէվէլան
իտէն գանըն, զաթէն ուեուշմաեա,
վէ քէնտինին տախի եավաշ եավաշ
ճան չէքիշմէեէ պաշլատըղընը հիսս
իթմէքտէ իտի:

Գարմէն, կէօզլէրինի տախի, գար-
շըսընտա պուլունան ասըլը սաաթըն
պիւյիւք ագրէպինտէն գաթան ա-
եըրմամագտա օլուպ, պու արալըգ
սաաթ իսէ, սէքիզ պուչուգ բատ-
տէլէրինտէ պուլունմագտա իտի:

—Ա՛հ, քեաշքի վագթըն միրու-
րինէ մանի օլապիլսէմ, տօղրուսու
պիր սաաթ իչին էօմրիւմիւն օն սէ-
նէսինի ֆէտա իթմէքլիկէ հազըրըմ,
տիմէքտէ իտի Գարմէն քէնտի
քէնտինէ:

Օլիվիէ շու վէճհ իլէ տէվամ իթ-
տի.

—Անունցիաթա, սիզին սէրպէսթ
օլմանըզ իչին, պէնիմ վէֆաթըմ
սիզճէ լազըմ իտի, վէ պիր տիկէրի
հագգընտա հիսս իյլէտիկինիզ աշգ-
ու սէվտա սէպէպինտէն, ալէյհիմ-
տէ օլան ատավէթինիզ տախի իքի
միսլինէ պալիզ օլմուշ իտի: Սիզ,
մահպուպունուզ պուլունան Ժօրժ-
տը Կըրանսէյ իլէ պուլուշմագ, վէ
անտէն ասլա այրըլմամագ իւզրէ,
պէնի էօլտիւրէճէք իտինիզ: Հալ-
պուքի արթըդ պու ճինաեէթէ հիչ
պիր լիւզում գալմատը, վէ սէվկիւ-
լունիւզ պու ագշամ սիզի, մահէլլ
եէրինտէ պէքլէեէմէեէճէք տիր,
զիրա չըգան կիճէ պէն միւմանիլէյհի
էօլտիւրտիւմ: Պինաէն ալէյհ սիզ,

պիրիպիրինիզլէ, աշգ ու սէվտա տէրեասը իչինտէ տէյիլ, իլլա գապրիսթան իչինտէ պուլուշաճագսընըզ։

Գարմէն, պու սօն քէլամլէրի իշիթտիկինտէ, տէրին պիր ա՛հ իթտի, վէ ազալարը բէքլէշտիկի կիպի, կէօղլէրի տախի ֆըրըլտագ կիպի տէօնէրէք, քէնտինտէն պի խապէր սուրէթտէ հալընըն իւզէրինէ տիւշտիւ։

—Սէֆիլ գատըն, տէտի Օլիվիէ քէնտի քէնտինէ, ղայպ օլտու, վէ արթըգ պէն սէրպէսթ օլտում։ Իշթէ ճէնապը Հագգ, պու սուրէթլէ քէնտի ազամէթ ու ատալէթինի իսպաթ իթտի։

Պատէհու մէրգում, դաբուեու աչարագ, Գարմէնին խըզմէթճի գատընլարընը չաղըրտը, վէ անլէրէ խիթապէն,

—Էֆէնտինիզէ եարտըմ իտինիզ, չիւնքի պիր ազ ֆէնալըդ հիսս իտիեօր, տէտի։

Պէօյլէճէ Օլիվիէ, սապըգ չէնկի դըզընը մէրգուման խըզմէթճի գատընլարըն էմրի իհթիմամլարընա թէրք իտէրէք, քէնտիսի, Ինկիլթէրրատա, պիր Արապ այզըրը իլէ պիր Իրլանտա աթընտան տօղմուշ օլան մի Պէթ նամ կիւզէլ, դըզղըն վէ եօրուլմագ պիլմէեէն գըսրաղընը հէման էեէրէ վուրմագլըղը Զէֆիր Գօգէնէ էմր իթտի. վէ սօնրա, պէլինէ, տէրունի ալթուն վէ հավալէ քեաղըտլարը իլէ տօլու պիր մէշին քէմէր պաղլամագ իւզրէ, տայիրէսինէ կիրտի, վէ մէզքիւր քէմէրին եանլարընա պիրէր տէ թապանճա վազ իտէրէք, վէ սըրթընա տախի պիր մանթօ ալարագ, աշաղը ինտի։

Պու արալըգ սէյիսլէրտէն պիրի, միս Պէթսիյի ախըրընտան չըգարմըշ օլուպ, էլինտէ թութմագտա իտի։ Մէզքիւր գըսրագ, ղաեէթլէ պիչիմլի վէ սիեահ օլուպ, անլընըն օրթասընտա պէեազ պիր եըլտըզ, վէ գատըն սաչլարը միսիլլու ուզուն վէ բարլագ պիր բէրչէմի վար իտի։

Հայվան, Օլիվիէնին կէլտիկինի կէօրտիւկիւնտէ, քիշնէմէեէ վէ թըրնաղըյլա սէվինէրէք թօբրաղը գազըմաեա պաշլատը։ Մէրգում տէլիգանլը, էլիյլէ մէզքիւր հայվանը սէվտիքտէն սօնրա, սիւրաթլէ իւզէրինէ րաքիպ օլտու։ Օլ էսնատէ մէրգումուն էլպիսէսինին քէնարլարը աչըլտըղընտան, պէյկիրին եանընտա տուրմագտա օլան իհթիեար Զէֆիր, էֆէնտիսինին քէմէրինի, վէ պու քէմէրին եանլարընա վազ իտիլմիշ օլան թապանճալարը կէօրտիւ, վէ քէլամա ազազ պիրլէ,

—Էֆէնտիմ, կիտիեօրմուսունուզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Էվվէթ, պէնիմ միւսինն Զէֆիրիմ, կիտիեօրում։

—Եալընըզճա՛ մը։

—Էվվէթ։

—Էյ սէֆինէ նէ՞ օլաճագ։

—Կիթ գաբթանը պուլ, վէ սէօյլէ քի, սէֆինէյի հավուզլարա էնտիրսին։

—Էֆէնտիմ, եօլա չըգմազտան էվվէլ, պանա վիրէճէք էմրլէրինիզ վա՛ր մը տըր։

—Ասլա։

—Լաքին մատամա տա՛ մը պիր տէեէճէկինիզ եօգ տուր։

—Խա՛եըր, մատամ պունտան պէօյլէ սէրպէսթ տիր, վէ հէր նէ եաբսա, իյի եաբմըշ օլաճագ տըր։ Հէր նէ հալ իսէ, Ալլահա բսմարլատըգ, պէնիմ միւսինն Զէֆիրիմ, էլինի պանա ուզաթ, վէ պէնի ասլա ունութմա։

—Սիպլ ունուԹմանդ մը, հայրա, պայպուպէԹինիղ նէ դուտար միւտտէԹ իմԹիտաա իտէր իսէ, սապահ վէ ադշամ սիպլին իչլին տուա իտէճէ յիմ, վէ պիր եէրինէ իբի տէֆա տուա իտէճէ յիմ . . . Լաքին, էֆէնտիմ, պայպուպէԹինիղ չօդ վադԹի սիւրէճէբ մի տիր։

Օլիվիէ, պու սիւալէ ճէվապ վիրմէվէսինտէ, Զէֆիր տէվամ պիրլէ,

—ՆիհայէԹի, էֆէնտիմ, նէրէնէ կիտիւօրտունուղ, տէեու սիւալ իԹտի։

—Նէրէնէյ մի կիտիւօրտում, պէբի տիւնեանդն ուճունա։

—Նէ՞ վադԹի կէլէճէ քսինիղ։

—Անլա կէլմէնէճէ յիմ։

Օլիվիէ, չու սօն քէլմաՂարբ յլա սաաբդ ԽբղմէԹթ քեարբնը քէտէր վէ Թէֆաճճիւպ իչինտէ պբբադարադ, սիւրաԹէլ օրատան հարէքէԹ իԹտի։

11

ՂԱՄՄԱԶԼԸՂ

ԽբղմէԹճի դարբլար, Դարմէնին նանբնտա տիղ չէօքերէք, սիրքե իլէ դարբշբդ օլան սու իլէ դուլադ Թօղչարբնը օվալամագտա օլտուդլարբնտան, մէղպուրէ, սուլուտն աէրինվիվինտէն, քէնտի քէնտինվն պիր աղ պուլսու, վէ իլք տէֆա կէօղէրբնվի աչտբղբնտա, պիրտէն պիրէ ադբբ պաչբնտա կէլտի, վէ «աճապա տահա վադԹի վայր մբ տբր» տէեու պաղբբարադ, նաղարբ տիդդաԹբնը, ատբբ օլան տաաԹբն ԹաԹաաբ իւղէրբինէ չէվիրտի։ Պու արաբբդ տաաԹբն պիւյիւբ ադրէպի 9 ոն իւղէրբինէ նադպաչմագտա իտի։ Դարմէն, հէմտն տինիր գուվվէԹիյլէ ատղրուլսու։

Մէղպուրէնվին տամարլարբնա ղէհիր ագալբ, հէնուղ նարբմ տաաԹ օլմամբշ իտի, վէ կէրչի Մօրալէվին ԹէրԹիպ իմմիշ օլտուղու բանղէհիրին տահա հիւքմիւ վար իսէտէ, պու ճիւմլէ իւչ տադբդա կէչտէ, հիւքմիւ դալմամբշ օլտճադտբ։

Իմամ Դարմէն, մնվատաարանդն բէբ նադբն օլտուղունու անլատբ, վէ հէր նէ գատար էօլիւմիւնիւ հիտա իմմէբտտէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ էօլմէբ խոԹէմէէօր իտի։

Պինատն ալէյհ, օ արալբդ մէղպուրէ աէագտտա օլմաղլէ, տիվանէ կիալի նէմէբ սալատբնտան, նէրտիվէնին աէագլարբնտան, իչ օտատտան, վէ քիւչիւբ սալԹտան կէչէրէբ, քէնտի նամտագ օտատբնա կիրտի, վէ իլբ կիւնիւ բանղէհիրին շիչէտնվի կիղէմիշ օլտուղու սանտաբղբ աչբպ, մէղբիւր չիչէտէբի բանղէհիրին իչտի։

Մէրդուվէ օլ անէ տէկինն սալԹ սինիր դուվվէԹիյլէ աէագտտա տուրատպիմէ քտտ իբէն, պու քէրրէ պիրտատն պիրէ վէ քտամիլէն աղտալարբնտա պիր տէրմանսբղբդ հատբլ օլարադ, կէօղիւ տօլանմատտա պաչլատբ, վէ իբինճի տէֆա օլարադ, ադբբնբ զայպ իտիպ, աչբդ չիչէնին վէ նարբ աչբդ սանտաբղբն նանբնտա տիւչտիւ, վէ տիւչտիւկիւ սբրատտա քէնտի քէնտինէ,

—Վադբթ կէչմիշ իտի . . . իմտի արԹբդ զայպ օլտուտ, տէտի։

Մէղպուրէնին պու պայկբնբղբդ, պիրինճիսինտէն չօդ դիւտատ իմ Թէտտատտ իԹտի։

Դարմէնին ադբբ պաչբնտա կէլտիկինտէ, հէմտն օրԹալբդ գարաբմատա պաչլամբշ, վէ իւչ տէօրիմ մում նադբբմբշ, վէ պու սբրատտա կէնճ գատբն դարէօլատբնտա նատԹբրբմբշ օլտպ, իբի քիչի տաիսի

դարեւօլանքն Հանքնտա ահագտա տուբմագտա խոխլը :

Մասլըդ չենկի գըղը, Հանքնտա տուբան ատեմիներին, ալերի քենտի դարտաշը, վե տիկերի էվին հեքիմի օլտուղունու թանըտը, վե ալը ճիւղի հարեքեթ իթմէսինտէ,

—Ա՛հ, իչիթ մատամքն ադլը պաշընա կելիւօր, տէտի Մօրալէս Եիւքսէք սէսլէ :

Թաւխիպ հէման մերդումէնին գօլուն Թութուպ, վե բարմաղընը տանուրքնըն իւզերինէ վազ իտերէք,

—Նամըսընըզ, մատամ, տէեու սիւալ իթտի :

—Պիր սըզընթը հիսա իթմէհօրում ատմա, պիլմէմ քի խասթամընբ Հըմ, տէեու ճեվապ վիրմէզտէն էվվել, Գարմէնին նապզընա պադոը, վե պատէհու,

—Պիր է յեամ սիզի խասթա զանն իթտիմ իսէտ, շիմտի քեամիլէն միսաթերին Հ օլտում, չիւնքի համտ օլսուն, վիճուտինիզտէ Հարարէթ վե սըթմա էսէրի ասլա եօք տուր, վե զանն իտերիմ քի, թէլլէ վե իզթիրապա տիւչէճէք սեպեպ տահի պուլունմամագտա տըր : Իմտի պու կիճէ րահաթճա ուեուրսանըզ, Հաբըն սապահ, Հէր վազըթ քի Հալինիզ իլէ Հաթաղընըզտան գալդաճադընըզ, տէտի :

Թաւխիպ, պու էմնիեէթսիզլէ քէլամլարտան սոնրա, ույգու կէթիրիճի թաթլը սիրը չէրպեթ ըչէթտաը Հաղըսլ կիտի : Գարմէն իսէ, սիր ան էվվել գարտաշըլա Հալընըզ գալմադ արզուսույա սիւզան օլմադտա իտի : Իմտի իքիսի Հալընըզ գալտըգլարընտա, Մօրալէս,

—Ալլահ աշընընա օլսուն, չարուգ սէօյլէ, նէ վազը օլսուն, տէտի :

—Նէ օլսուղունու անլաճամտընըն մը :

—Խանըը, վե պու սապահան պէրի տիր, պիր չօգ թահմինըլը իչինտէ գայդ օլմագտաճըմ :

—Էօյլէ իսէ պիլմիշ օլ քի, Օլիվիէ Լէնն Հաղըրլանան զէհիրի պէն իչտիմ :

—Նաճըլ, վե նէ իչին :

—Թատամ սաչասընտաքի այնալարտան պիրի պէնի զամմաղլատը, Հանի Օլիվիէ քենտի գատէհի իչինէ զէհիր տօլտուրտուղումու օ այնանընն իչինտէ կէօրտիս :

—Վէ օ Հալտէ քենտի Հերինէ սանամ մը իչիրտի :

—Էվվէթ, վե էկեր սէնին թերթիպ իթտիիկին Հեչիս չիչէ օլմասա իտի, չիմտի դըղդարտաչըզ դալաճագ խոխ :

—Հա՛, Հա՛, տէտի Մօրալէս ղուրուրիհեթլէ, կէօրմէտօրմուտուն, սէնին իսթէմէտիկին չիչէյի ալտընը իչին սէնի իճապար իթտիիկիմտէ, նէ իչի իթմիշիմ : Դըղդարտաչ, սանա տիմէեօրմուհուտում քի, Ինսան էնըրտէ նէ օլճաղընը սալ պիլմէզ տէյլ : Իչիթ պէնիմ թահմինիմ տօղրու իտի . . . վե չու սապթտա տահի զէվճին սէնի էօլմիւշ զանն իթմէքտէ, վե ըէվիչի Հալէ նազարէն, Հադգընտա րէք ճիւղի տուրէթտէ իզհարը թէէսիւֆ իչլէմէքտէ տիր :

—Պէնի էօլմիւշ միս զանն իթմէքտէ տիր տէյին, տէեու թէքրարլատը Գարմէն թէէճճիւպլէ :

—Շիւպհէսիզ :

—Շիմտի նէրէտէ տիր :

—Կիթմիշ տիր :

—Նէ վազըթ,

—Սէնին իւք պսիխիչղընըզընն զէմանընտա :

—Նէրէյէ կիթմէք իչին :

—Գէնտի իդրարընտա պադըյընը իսէ, տիւնեանըն ուճունա կիթմէք իչին :

—Բէնտի իդրարբնա պագբլբը խ-
սէ , ախունեանքն ուճուննա կիլմէ-ք
իչին ։

—Պու լադբրտբլարբ քիմէ սէօյ-
լէտի ։

—Շու իհթիեար վէ տիվանէ Զէ-
ֆիր Թօգէնէ ։

—Չարուգ կէլէճէ-ք մի տիր ։

—Եինէ քենտի ֆիատխինճէ ,
տալա կէլմէնէճէ-ք տիր ։

Դարմէն եարթաղը իւզերինաէ
աօղրուլարագ , եիւքսէս սէսլէ ,

—Մօլանէս , ճիատէն մի գօնու-
չուեօրսուն , տէտի ։

—Ճիատէն , հէմ սահիհէն գօ-
նուչուեօրում ։ Էվվէթ , պունտան
սօնրա պիզ պու էվին սահիպլէրի-
յիզ , չիւնքի գէվճին , քենտինին
միս Պէթզի նամ կիւզել գըզըտաղը
իւզերինէ բաքիպէն , եօլա չըդմըշ
տբը ։ Պէն Հավրբատան կէլիրքէն ,
մէրգումուն կէչտիկինի կէօրտում .
տաէթա քենչէյի տատալէթտէն եա-
պաեը գուրթարմադ իսթէնէն տա-
տէմլէր կիպի , սիւրթլէ Հարաքէթ
իտիեօր իտի ։ Մալում եա՛ , պէն օ
տատէմլէրին նասըլ գօչտուգլարընը
պիլիրիմ . . .

—Էվվէթ , բէնչէյի տատալէթտէն
ֆիրար իտիեօր , լաքին չիւպհէսիզ
պու ֆիրարը պիհուտէ տիր , տէտի
Դարմէն գապա պիր սէտա իլէ ։

—Մ՚իմքիւն մի՛ տիր . . . նէ՞
սէօյլէեօրսուն սէն . . . ճատապա Օ-
լիվիէ պիր ճիւնհա մը իճրա իթտի ։

—Էվվէթ ։

—Նէ՞ կիպի ։

—Մէրգում պիր ճինաեէթ իճ-
րասընա պու լունա՛ ։

—Գըզգընրտաշ , պէն սանա ի-
նանմամաղըգ իթտիգ իտիմ , լաքին
աչըգտան աչըգա սէօյլէյիմ , պու
վազուատ պէնճէ պիր աղ իհթի-
մալտէն պայթա կէօրիւնիւեօր ։

—Հալ պու քի բէ-ք սահիհ տիր ։
չիւնքի գէվճիմին պու տէրէճէ խա-
թիճալ իմմէսի , վէ պահրը Օգիա-
նօս իլէ պու չէհիր արատընտա
պուլունմադըգը պու գատար զայ-
րէթ իլլէմէսի , վէ պու ագչամ հա-
րէքէթ իթմէյիպ տէ , պու սապահ
հարէքէթ ու ազիմէթ իթմէ-քլիկի
իմմէմէսի , նէ սէպէպէ մէպնի օլ-
տուղունու պիլիրսիհին ։

—Նամըզ պիլէյիմ ։

—Էօյլէ իսէ , պիլմիշ օլ քի , պու
կինճէ Օլիվիէ , ժօրժ տը Կրանտէյի
Էօլտիւրմիւշ տիր ։

—Ժօրժ տը Կրանտէյի , Հավրբն
վալիսինի , վէ սէրաեբն էն մէշհուր
գաոիպէ ալարբյլա բաալբմասը պու-
լունան պիր աոբլղատէյի սահիհէն
Էօլտիւրմիւշ մի՛ տիր ։ Ա՛հ , սիւպ-
հան Ալլահ , էկէր սահիհ իսէ , վայ
ծունն Հալինէ ։ Լաքին պու խատէ-
քի սանա քիմ կէթիրտի ։

—Պիզզաթ Օլիվիէ քենտիսի ։

—Տիվանէ հէրիֆ , կիւեա քենտի
քենտիյի Էօյմիշ , ֆագաթ չիմտի
քենտիսինի թատադիպ իտիպ , տէր-
տէսթ իլլէնէճէ-քլէր , վէ մահ-քէ-
մէնէ չէ-քիպ , կիւզելճէ իւզերինէ
իլամը կէյֆինտիրէճէ-քլէր . . . Սանա
պիր շէյ սէօյլէյիմ մի , գըզգընր-
տաշ , արթըգ անքն պաշը թէհ-
լիքէսէ տիր , վէ պու հալտէ զանն
իտէրիմ քի , սէն տախի տուլ գալ-
մըշսըն տբը ։

—Պէն տախի օ իւմիտսէ յիմ ։
տէեու մըրըլտանտբ Դարմէն տէհ-
շէթլի պիր թէպէսսիւմ իլէ ։

—Ֆագաթ , տէվամ իթտի Մօ-
րալէս , պէլքի գէվճին Մ. տբ կը-
րանտէյի տուէլլատա Էօլտիւրմիւշ
տիր ։

Դարմէն ուսուզլարընը պիլքինէ-
րէք ,

—Աատամ սէնտէ , տէտի , շահիտ-

սիզ վէ կիճէ վագթը պիր տուէլը... Պունու քիմէ իսկեաթ իտէճէք տիր, վէ պու խուսուսու նամըզ քէնտի հաքիմլերինէ իսպաթ իթմէքլիկէ մուվաֆֆագ օլաճագ տըր։ Պունտան տա գաթինագար, սիւրաթլէ ֆիրարը, քէնտիսինէ գարշը, բէտտի զայրի միւմքիւն պիր իսպաթ տէյիլ մի տիր։

—Հագգըն վար, գըզդարտաշ, ֆագաթ մէրգումու քի՞մ զամազ-լաեաճագ տըր։

—Պէն, չիւնքի մատամ քի օ պէնիմ սէվտիկիմ պիր ատէմի էօլտիւրտիւ, վէ պէնի տախի էօլտիւրմէք իսթիէտի, պէն տախի ծնուն իթտիկի ֆէնալըզա գարշը ֆէնալըգ իճրա իտէճէյիմ։ Իչթէ պու տուր գըսսաս, վէ պու տուր ատա-լէթ...

—Լաքին սագըն, զիրա հաքիմ-լէրէ, մարքի տը կրանսէյ սէնին ա-չըգըն օլտուղունու սէօյլէնէճէք-սին. պու իսկ վէխիմ պիր չէյ տիր։

—Ա՛ճայիպ, տահա սէն պէնի իյիճէ թանըժամըշըն, տէտի սա-պըգ չէնկի գըզը, մաղրուբանէ պիր էմնէյյէթլէ, չիւնքի պէն, հաքիմ-լէր գարշըսընտա իսթէտիկիմ չէյի սէօյլէնէճէյիմ, վէ անլէր տախի պէնիմ սէօզլէրիմէ քէօր քէօրունա ինանաճագլար տըր։

—Գըզդարտաշ, սէն զաեէթի մա-հիրսին, պունտա ասլա չիւպհէ իթ-մէմ, լաքին սագըն, պէնիմ պաշը-մը պիր պէլիրէնէ ուղրամամաեասըն։

—Հալէա էսկի թապիաթընտա-սըն, վէ քէնտինտէն մատատա քիմ-սէյի տիւչիւնմէզսին։

—Նէ չարէ, էսկի պիր թապիը վար տըր քի, Քէնոֆոնէ աճըմտան պա-շֆաընը աճըմտ տէրլէր։

—Գօ՛րգմա, գարտաշըմ, գօ՛րգ-մա, սէն բահաթընա պագ, սէնին պաշըն ասլա պէլիէնէճ ուղրամազ։

—Իչթէ պու սէօզիւն պէնի բա-հաթլանտըրմաեա քեաֆի տիր։

—Էօյլէ իսկ, արթըգ պէնտէն այրըլ։

—Նալընըզ գալմազ մը իսթէր-սին։

—Էվվէլթ, չիւնքի պու կիճէ գաթլ օլունան ժէօրժուն իւզէրինէ աղլաեաճաղըմ, վէ եարըն տախի իլքիմիզին ալտը ինթիգամընա չա-լըշաճաղըմ։

Մօրալէս, քէմալի հիւրմէթլէ, գըզդարտաշընըն նէզտինտէն մու-ֆարագաթ իտիպ, քէնտի տայիրէյի մահասուսէսինէ չէքիլտի, վէ քէնտի իսթէկլինէ գարշը օլարագ, ֆի-զրինի իսթիկլա իտէն ֆէնա թահավվուրա-թը ատֆ իթմէք իչին, բարասընը սայմահա պաշլատը։ Հագգագաթէն ալթուն սէպէրի, տաճ կիւզմէն իչին հէր շէյէ եարար ումումի պիր մուալիճէ իտի։

Հէր նէ հալ իսկ, ֆէրտասը կիւն, հավրը շէհրի էհալիսի, թարիֆ օ-լունմազ տէրէճէտէ իզթիրապ վէ էնտիշէ իչինէ պուլունմագտա իտի, չիւնքի շէհրի մէզքիւրուն վալիսի օլան մաղքի տը կրանսէյին գըզդ սէքիզ սահաթտան պէրու գօ-նագտան չըգմըշ օլտուղու հալտէ, նէ օլմուշ իտուկինէ տայիր մալիս-մաթ պուլունմատըգը եավաշ հա-վաշ եաեըլմահա պաշլամըշ իսկ, վէ պէլէտիճէ հաքիմլերի, հիւքիւ-մէթի միլքիճէ մէմուրու, վէ ճինա-եէթ հաքիմլերի հէր թարաֆը լէքֆ-թիշ վէ թահարրի իթտիրմէքտէնըր իտի։ Հալ պու քի իտիլէն թահգը-գաթ վէ թահարրիեաթտան հիչ պիր նէթիճէ հասըլ օլմամագտա իտի։ Զիրա վալիի միւմաիլէյհին տու-րէթի զայալընը զարիպ պիր էսրար կիզլէմէքտէ իտի։ Շու գատար քի,

իքի կիւն ագտէմ, մարքինին օտա խըզմէթճիսի, էվամիր ու թալիմաթընը ախղ իթմէք իւզրէ, ագշամընն սաաթ օն պուչուգ բաստէլէրինտէ միւմանիլէյհին նէզտինէ կիթտիկինտէ, Մ. տը Կրանսէյ շու եօլտա ճէվապ վիրմիշ իտի.

—Սանա իհթիեաճըմ եօդ տուր, պէն էլպիսէմի եալընըզճա սօեունուրում: Անճագ սէն եարընն սապահ սաաթ օնտան էվվէլ, պէնիմ տայիրէմէ կիրմէ, վէ էկէր միւտտէթի մէզքիւրէ զարֆընտա պիր քիմսէ կէլիպ, պէնի սօրաճագ օլուր իսէ, քիմսէյի գապուլ իտէմէզ օլտուղումու պիլտիր:

Ֆէրտասը կիւն, խըզմէթքեար գարարկիր օլան սաաթտա, էֆէնտիսինին օտասընա կիրտիկինտէ, մէզքիւր օտանընն պօշ օլտուղունու, վէ գարեօլանընն պօզուլմամըշ իտուկինի քէմալի թէաճճիւպլէ կէօրմիշ իտի: Տիմէք տիր քի, օ կիճէյի մարքի սապահա գատար գօնագտան տիշարըտա կէչիրմիշ իտի:

Խըզմէթքեար, էվվէլ էմիրտէ, էֆէնտիսինին շու զայպուպէթինի, զէնտօսթլուգ հարէքէթի զանն իթտիկինտէն, տիւչարը թէլաշ վէ իզթիրապ օլմատը, հալ պու քի մարքի տը Կրանսէյ, զայպուպէթինին ֆէրտասը կիւնիւ, վէ օ կիճէսի տախի մէյտանա չըգմատըղընտան, խըզմէթքեար, կիտիպ վուգույի հալի հաքիմլէրէ խապէր վիրմէքլիկի էմրի պասիրէթտէն ատտ իթտի:

Պունուն իւզէրինէ, թահգըգաթ վէ թահարրիեաթա իպթիտար օլունտու: Անճագ Մ. տը Կրանսէյ, աշգ ու սէվտասընը հէր քէստէն կիզլի սագլամագ կիպի, օլ տէվրտէ էմսալի օլմաեան, ֆագաթ շայեանը տիգգաթ վէ թագտիր օլան պիր սըֆաթը մախսուսէ իլէ միւթթասըֆ օլտուղունտան, քիմսէ, Հավրը շէհրինտէ, միւմանիլէյհին մատամ Լը Վէյեան իլէ իթտիկի միւլագաթլարտան, վէ մալիւմիւմիւզ պուլունան քիւչիւք խանէտէն ասլա խապէրտար տէյիլ իտի:

Մալիւմ տիր քի, մէզքիւր գուլիպէ սախթէ պիր նամ իլէ սաթըն ալընմըշ օլուպ, թէֆրիշ ութէզեինինէ մէմուր օլան ամէլէլէր իսէ, շու ամէլեաթը քիմին հիսապընա եաբտըգլարընը պիլմէզլէր իտի: Պունտան մաատա շէհրին էքսէր զէնկին թիւճճարլարընընն, Բարիսլի սարրաֆլար վէ ումումի միւլթէզիմլէր միսիլլու, օ եօլտա կիզլի մահէլլէրի պուլունուպ, Վէնիւս նամ կիւզէլլիք իլահէսինէ հիպա իտիլմիշ օլան մէզքիւր իպատէթկեահլարտա իճրայի մուաշէգէ իտէրլէր իտի:

Պինաէն ալէյհ մէմուրին թարաֆընտան իտիլէն թէտգիգաթ վէ թահարրիեաթտա հիչ պիր սէմէրէյի հասէնէ հասըլ օլամաեըպ, րէվիշի հալէ նազարէն, շու թահարրիեաթընն պիր խայլի միւտտէթ տահա իմթիտատ իտէճէկի իհթիմալտէն կէօրիւնմէքտէ, վէ օլ գատար ֆարզիեաթ վէ թախմինաթ իտիլմէքտէ իտի քի, ատէթա ինսանընն ֆիքրի, գանզը թարաֆա մէյլ իտէճէկինի պիլէմէզ իտի, վէ սաաթլար կէչտիքճէ, մարքիյի պէթէքրար սաղ վէ սէլիմ կէօրմէքլիք իւմիտի տէ զայիլ օլմագտա իտի:

Տէվէրան իտէն րիվաեաթ իսէ իքի ճինս օլուպ, պաղըլար, Մ. տը Կրանսէյին զայպընը պիր ճինաեէթէ, վէ տիկէրլէրի տախի պիր դազաեա համլ իթմէքտէ իտիլէր: Հալ պու քի ալէլ ումում էն զիեատէ միւհթէմէլ կէօրիւնէն, ճինաեէթ րիվաեէթի իտի: Չիւնքի միւմաի-

լէ յհին , ապէթ ոէնիլ գբեբսբնտա ոօլաշմագ նիյէթիլլէ, գօնաղընտան չբգմբշ, վէ անտէն տախի ոէնիգէ ոուշմիւշ օլմասը իհթիմալի նամըլ ադլէ նագըն կէօրիւնէպիլիր իսկ : Հախթա պիրինճի Փրանսուանըն գուլէսի ևանքնտա իճրայի խըտմէթ իտէն մէմուրլար իլէ կէօմիւշ մէմուրլարը, Մ. տը կրանսէնէ պէնղեր հիշ պիր քիմսէնին օրալըտտան կէչմիշ օլտուղունու կէօրմէտի քլերինի թէէմին իհմմէ քտե խոխլեր :

Պունտան տա գախինազար , տէնիղտե պօղուլմագ թէհլի քէսինտե պուլունան պիր առէմ «ևամրտըմ» ոէեու պաղբրբը : Հալպուքի մուսնիլէ յհին զայպ օլտուղու կիճէ , հալա սաքին օլուպ , էկերչի ֆելաքէթ ֆիղան ու ֆերեաալարը վուգու պուլտա իտի , հեր հալտե տուեուլապիլիր իտի : Շու տա վար քի, մաքի տէնիզտե եևուզմէքլի քտե ըէք մահիր իտի : Պինաէն ալէյհ պուգատար թախմինլեր իտէնլեր իչինտէ , ճինաեէթ թախմինի իտէնլերին առէտի , քէք չօգ իտի : Լաքին պունըտա դարչըլըդ տիւէնլեր տէ վար իտի քի , վալի , չէհիրտե հեր քէս թարաֆընտան սէվիլտիկինտէն վէ հիւքմէթ կէօտուկիւնտէն, հիչ պիր տուշմէնի եօդ իտի : Տիմէք տիր քի , մուսնիլէ յհին զայպը , ատաւէթ վէ ախլը ինհիդամա տախի համլ իտիլմէզ իտի :

Խբբսբղլըդ մատտէսինէ կէլինճէ, պու պապատ տախի շու մուհթալտա իտհբրտա կէլիր իտի. շէօյլէ քի մարքի , քէսէսինի եաճագ օտասընտա սլրագմբշ օլտուղունտան , թապիտ թիլլէ գօնագ տան չբգտարքէն , նէտինտե բտրտսբ եօդ իտի, վէ քտաֆքէ յի մէմալի քտե էմնալի օլտուղու մհսիլլե , խբբսբղլար վէ հայտուտյար , էօլտուրէճէքլերի տատմտէն պիր շէյ խթիֆատե իհմմէտի քլերի հալտե , օ տատմի էօլտուրմէզլէր : Պու էֆքտարտա օլտնլար , վալինին նաշբ հիչ պիր թարաֆտա պուլունմամտսընբ խտագի կէօտմէքլերէք, շաեէտ մուսնիլէյհ էօլտուրուլմուշ պիլէ օլտա, նաշբ նէբէտե տիր, տեեու պուտալ խտեր խոխլեր :

Ինթե, իլէր պու մէրքեզտե իքէն, շէհրին գայմագամը , մատտամ Լբ Վէյհան թարաֆընտան պիր թէղքերի ախզ իլլէտի : Պու թէղքերե տե , Դարմէն , մերդումա , քինահինէ պէհան իտէճ ի պաղը թէսլիղաթը մուհիմմէտի պուլունտուղունու պէհան իլէ , պիր ան էվվել խոնէսինէ թէչրիճ իհմմէտինի թէմէննի իլլէմմէչ իտի : Գայմագամ , թէղքերէյի ալտըգտան սոնրա , տերհալ մէղպուրէհնին նէզտինէ ազիմէթ իհմմէտինտե , մատտամ Լբ Վէյհան քէլտմա աղաղ պիրլե ,

—Էֆէնտիմ , տէտի , պէյհնէլ նաս տեվերան իտէն պիր շայտա , պէնտէնիզե մուսքտաեր պիր խոպեր կէհիրտի . . . Մարքի տը նըքտանէյ պէնիմ տօսթլարըմտան պիրի իտի , իտմի զանն իտէրիմ քի , էկեր հագգդաթը հալի զահիրե խիտրաճ իտէպիլէն պիր էտրարը մէյտանա չբգարաճագ օլուր իտէմ , ատաւէթ ու հադդանէյյէթէ մուվաֆըգ պիր հարէքէթտե պուլունմուօլուրում :

—Մատտամ , պիր շէյտէն մունիւմաճքնըղ մը վար տը :

—Գախինէն հիչ պիր մունիւմաճքի եօդ տուր : Շու գատար քի սիզ ոէօյլէնէճէկսիմ շէյ , պէլքի սիզ եօլ կէօսթէրիր :

—Սէօյլէյհն , մատտամ , սէօյլէյհն , չիւնքի պու կիւնքի կիւն մէյտանտա օլան հալ ու զէմանն կիպի կիզլի վէ վէհիմ պիր հալ ու զէ

մանաւ, հէր չէ յ մուհիմմ տիր, վէ պագէն էն ճիւպի պէր իշարէթ պիլէ, կէօմէրտիկի ափագը ճէտիաէ սաեէսինաե ֆէվգէլատե գըյմէմատար օլտուղու կիպի, օլ անէ տէկին հէչիվիվ օլմաեան վէ իհթիմալ տիր քի մահէլլի մագսուատ իտտիրէճէք օլան խարիզին աղրընը կէօմէրէվէքտիկէ պիր ալէամէթի մախսուսէ տահի սաեըլատիլիր։

—Իմտի, էֆէնտիմ, պէնտէնէզ դավիէն զանն իտէրիմ քի, պիր ճէնաեէթ իճրա օլունմուշ տուր։

—Բէք չօդ ատէմլէր տահի սիզին զանընընըզտա տըրըր, ֆագաթ ասըլ պիլինմէսի լազըմ կէլէն խուսուս, շու զանընընըզըն մեսէլէնէտա օլտուղու էսաս տըր։

—Մ. տը կըրանէ յին պիր սիւզմէնի վար իտի։

—Եվէթմինիզ։

—Էվվէթ, էվէթիմ, վէ խապէթըմ տահի վար տըր։

—Պու սիւզմէն քիմ իտի։

—Պէնիմ զէվճիմ։

—Ա՜ճայիպ . . . մնատամ, սիզ Մ. Լը վէ յեան հագգընատա չիւպհէմի խաիեօրտունուզ, տէտի գույմադամ նիւքսէք սէոլէ վէ թէճաճիւպլէ։

—Ալլահ իմմէսին։

—Հալպուքի սիզին սէօզլէրինիզ պիր իֆիմրաեա պէնզէնէօլար. սիզ, վալինին պիր ճէնաեէմէ գուրպան կիմմիզ օլտուղունու զանն խաիեօրտունուզ, վէ միւմանիլէյհին պիր տիւշմէնի պուլունատուղունու խապէր վէրիեօրտունուզ, վէ սիզին գավլինիզճէ, պու տիւշմէն զէվճինիզ տիր . . .

—Պունատան, նէ՞ նէթիճէ չըգաբմազ իսթէրսինիզ, տէտի Դարմէն, գույմադամըն սէօզլունիւ գամիթ խատէրէք։

—Մնատամ, ամիդ պիր ֆագիհ, հէր վագրթ, Պէր էքսէնէրէ էշէֆէե էֆէ ֆայե էշ էե, պէշէնտ պու տէր խաի . . . Իմամ էկէր պիր ատէմ մագմուլէն վէ ֆամի խատճէք օլսըր իսէ, վէ էկէր պու ատէմին եալընընզ պիր սիւշմէնի պուլունուր իսէ, օ սիւշմէն հագգընատա չիւպհէեէ զահիպ օլմազըգ, դայատ յին մանթըգա մուվաֆըգ տըր։

—Պէնտէնիզ, զէվճիմին, հէր կէօնա ֆէնալըգ իճրատընա զայրի միւդիմէ տիր օլտուղունա չիւպհէ իմմէմ, ֆագաթ քէնտիսինին սատըգ պիր տօսմու, նախօտ զաեէթ միւթէասսըպ պիր խըզմէթ քետը, մէրգուտուն էմինի վէ իդարընը ալմագընզըն, մարքի ատ կրանատ յին էօլսիւրմիւշ օլմատընը իհթիմալտէն պայիտ կէօրմէմ։

—Յիվագը, պու տէտիկինիզ իհթիմալտէն պայիտ տե յիլ սը, վէ պիզ պու նօլսա թահգիգաթընզը իճրա իտէճէյիզ։ Ֆագաթ, մատամ, սիզէ զաեէթ նազիք օլարագ, պիր խբի չէյ սօրմագընզա մէճպուրում։

—Յօրունուզ, չիւն քի պէնտէնիզ սիզէ պուրատա տավէթ իմամիմ իտէ, սօրագաղընըզ չէյլէր հէր նէ տահի օլսա, սիզկ ճէվապ վիրմէքտիկէ հագըր օլտուղում իշին տիր։

—Էվվէլա, մնատամ, շունու պիլտիրմէնիզի ըճա իտէրիմ քի, Մ. Լը վէ յեանընըն մարքի տը կրանատ յ հագգընատա միւթմատ ֆի օլտուղու պարագ ու տատավէթին աէպէպլէրի գանղրըլտը իտի։

—Եալընըզ պիր սէպէպի վար իտի քի, օ տահի գըսգանճլըգ իտի, տէեու ճէվապ վիրտի Դարմէն, տալա թէրէտտուտ իմմէնէրէք։

—Դըսգանճլըգ մը, տէեու թէքրարլատը գույմադամ, կիմատիքճէ թէճաճիւպիւ արմատագ։

—Էվէ՛լթ, լ՛ֆ՝նամ, օլ ուղուրսուզ խոյ քի, տիւնեա խալգ օլաչըտան պէրու, պունճա եանկընըլար հապամ չ՝վ պունճա գանըլար տէօքտիւրմիւչ տիւր։

—Մ՛ատամ, տէվամ իթաի գայմագամ աչի՛քտար պիր էհտիչէ իլէ, էկէր չու իւթինիմագըմ միւնասիպէթիւ՛ չ՝վ դայրի ճայիլ իսէ, օլ պաշտե պ՛ էն քըրար ա՛ֆ լ՛ընըզը իւթիրհամ իլէրիմ։ Թէվֆին օլուն քի, սիզին սերպէստի հարէքէթիւ՛ընիզէն ճէպարէթի վէ մէզունիյէթի իսթիհնաճ իթմէքտէյիմ . . . Ինանի, պիր աղ էվվել, Մ. Լը վէ յինան իչին գըզգանճ իսէ, տէտիւնիզ, հալ պու՛ քի գըզգանճ օլմագըզա հագգը վա՛ր մը իսի։

—Խա՛ները, է՛ֆէնտիմ, մէրգուզմանն, քէնտի զէվճէսինէն չիւպհէ իթմէ՛քիկէ տալա հագգը եօգ նամ։ Պէն քէնտի վաղայիֆինի թանըրըմ, վէ անլա՛ր հիւրմէթի իտէրիմ։

—Լա քին Մ. տը Կրանսէյ սիզի սէվգը մի իսի։

—Պէնի տէտիկինի լիսանէն օզսուն տէօյլէր իսի։

—Ֆագաթ միւմանըյհին սիզ պու տէօյլէրի տէօյլէմէսինէ, սիզ միւսաատէ իտը՛ր մի իտինիզ։

—Նէյի՛ն իթմէ յիմ, Պիր գաաբն քէնտի հագգընուա էմին օլսուզու հալտէ, զէնտօսի պիր սահմին լագըրտըլարընը պիլա մուխաթարա տինլէնէպիլիր։

Գայմագամ, Գարամէնին պիր տէ՛րէճէ քիւթահճա թաապիրինի նիւզէ կէլմէ՛ք իւճէմէտի, վէ քէլտա տէվամ պիրլէ,

—Լա քին պու գըզգանճլըգ, Մ. Լը վէ յինան իլէ մարքի տը Կրանսէյ միեատէսինտէ հինչ պիր կէօնա պիրուտէթի հաապլ իթմի՛ մի, տէտի։

—Մ. Լը վէ յինան, ասլա հագգը օլմահան պիր սուլի լ՛ֆ քեարըտ Ճահրի՛ը օլունարագ, պունտան պէօյլէ վիզիթալարը լա պիրի իթալ՛ֆ իլլէմէմէսինի մարքինէ բէճա իթտի։

—Է՛յ օլ վագըթ Մ. տը Կրանսէյ նէ՛ եապտը։

—Պիր տախի կէլմէտի, լաքին մէքթուպ եազտը։

—Միղ՛ մի, մէտամ։

—Ճիւպհէսիզ։

—Վէ սիզ տէ միւմանըլէյհին մէքթուպլարընը գաապուլ իթմէյինիղ մի։

—Նէ՛ չարէ, գաապուլ իթմէ՛քլիկիմ լազըմ իսի։ Ճէօյլէ քի, պու մէքթուպլար իա օտամա գաապար վարը՛լ օլսուզու հալտէ, քիմսին թաապհքնատան կէթիրիլմէ՛քտէ օլսուզունու պիլէմէզ իտիմ։ Պունտան գաթիհնազլար, չունու տահի պէհան իտէրիմ քի, պէվճիմին, հագգըմտա միւթթահաքի օլսուզու պուլը կէօնա սուլի թաապվուրաթը իղտալ իթմէ՛ք իւզրէ, միւմանըլէյհին նէզտ՛քէճինտա զահը՛ք, թէրպհնէյհ մուզայիր պիր ըճտա լէյ իհթիկիմ իչին, զիւհատէսիյլէ էսէ՛ֆ իտէրիմ։

—Մէզ քիւր մուխապէրաթ խայլի վագըթ իմթիտատ իթտի՛ մի։

—Ի՛քի այ գաապար։

—Մ. տը Կրանսէյհին մէքթուպլարընը օգուտուգատան սոնրա, օ մէքթուպլարը նէ՛ եաբքեօրուտունուզ։

—Դագքեօրտում։

—Զէվճինիղ պու մէքթուպլարը էլիսէյտէ տալա կէօ՛րմէթի մի։

—Պիր տէֆա կէօրտիւ, վէ ճէպրէն էլիմտէն ալտը։

—Նէ՛ վագըթ։

—Էվվէլիսի կիւնիւ։

—Մէքթուպտան միւնտէրիճաաթը նը պիլմիրմիսինիզ։

—Էվվէթ։

—Մ. աբ Կրանսէյ օ մէքթուպտա սիզէ նէ՞ տէմիշ իտի։

—Մուամէլէյի շէտիտէմ իլէ, քէնտիսինի ուզուն միւտտէթ մէյեուսիեէթ իչինտէ պարագմամագլըզըմը, վէ պիր գաչ տագըգա քէնտիսիյլէ միւլագաթ իթմէքլիկէ բույի մուվաֆագաթ կէօսթէրմէքլիկիմի բէճա իթմիշ, վէ պաղչէմին տիվարը արդասընտա վագը խայի վէ քիւչիւք պիր սօգագ տէրունինտէ խասսէթէն պէնի գապուլ իչին մուպաաեա իթմիշ օլտուղու քիւչիւք պիր խանէտէն պահս իլէ, քիմսէ կէօրմէքսիզին վէ ասլա շիւպհէեէ մահէլ վիրմէքսիզին, օրաեա կիտէպիլէճէկիմի պէեան իյլէմիշ իտի։

Հաքիմ, մուհարէպէ թրամբէթասընը իլք սէպէրինտէն գուլագլարընը տիքէն աթլար կիպի, պիրտէն պիրէ տօղրուլարագ,

—Խայի վէ քիւչիւք պիր սօգագտա քիւչիւք պիր խանէ՞ մի, տէեու թէքրարլատը։

—Էվվէթ էֆէնտիմ, պէնիմ սիզէ սէօյլէտիքլէրիմ, մարքինին մէքթուպունուն ասըլ թապիրլէրի տիր։

—Էյ օ մէքթուպու Մ լը Վէյեան կէօրտի՞ւ միւ։

—Էվվէթ, իթտիկիմ մուգավէմէթէ նիսպէթէն, պիլէքլէրիմի եարալաեարագ, ճէպրէն մէղքիւր մէքթուպու էլիմտէն ալտը, վէ քէնտի տայիրէսինէ կիտիպ, պիր խայլի միւտտէթ օրատա գալտը։

Դայմագամ, պիր տագըգա գատար թէֆէքքիւր տէրեասընա տալտը, վէ սօնրա,

—Հ սգգընըզ վար իմիշ, մա՛տամ, տէտի, հագըգաթէն թէպլիղաթընըզ զաեէթ մուհիմմ տիր։ Իմտի, հէր հալտէ վէ շու սաաթտա Մ. Լը Վէյեանը կէօրմէլիյիմ, վէ բէճա իտէրիմ սիզէ քի, պէնիմ պուրատա պուլունտուղումու, վէ քէնտիսինի կէօրմէք իսթէտիկիմի մէրգումա պի տիրէսինիզ։

Գարմէն, քէմալի թէաճճիւպլէ, հաքիմին եիւզինէ պագըպ,

—Լաքին, էֆէնտիմ, զէվճիմին պուրատա օլմատըղընը պի՞լմէեօրմուսունուզ, տէտի։

—Խա՛եբր, մատամ, պիլմէեօրում, զէվճինիզնէ՞ վագըթ կիթտի։

—Տիւն սապահ։

—Նէ՞ սուրէթլէ։

—Պէյկիրլէ։

—Բիֆագաթընտա քիմսէ վա՞ր մը տըր։

—Խա՛եբր, էֆէնտիմ, պիւսպիւթիւն եայընըզ տըր։

—Նէ՞րէեէ կիթտի։

—Պիլմէմ։

—Նէ՞ վագըթ ավտէթ իտէճէք տիր։

—Օնու տտխի պիլմէմ։

— Մա՛տամ, նա՞սըլ օլուր տա սիզ պու շէյլէրտէն խապէրտար օլմազսընըզ։

—Մ. Լը Վէյեան, քէնտի հարէքէթ ու ազիմէթինի էվվէլճէ քիմսէեէ պիլտիրմէմիշ տիր, վէ հաթթա պիր գաչ սաաթա գատար, տէրունինտէ էմլաքըմ պուլունան Հավանա շէհրինէ միւթէվէճճիհէն սէֆինէեէ բաքիպ օլաճագ իքէն, շու հարէքէթ ու ազիմէթ, հագըգաթէն սանէասը անլաշըլմազ պիր շէյ տիր։ Էվվէթ, մէրգում, միւթթասըֆ օլտուղու գըսգանճլըգտան տօլաեը զուհուրա կէթիրտիկի տէհշէթլի պիր մէնզարէ իւղէրինէ, պէնտէնիզի պայկըն պիր հալտէ պըրագարագ, անսըզըն կիթմիշ, վէ պէն, ֆէրար տէնիլմէեէ լաեըգ օլան մէրգումուն հարէքէթինի, անճագ պիր սաաթ կէչիպ, ագլըմ պաշըմա կէլտիքտէն սօնրա անլամըշըմ տըր,

վէ պու մէմուլին զայրի խապեր, պէ-
նի իլինճի ատֆա պաեըլմըզըն-
տան, պու պայկընըզ ապշամա գա-
տար իմիտատ իմմիշ սիր։ Շու-
նու տախի սէօյլէյիմ քի, տիւնքի
կիւն զէվճիմ պուրատան կիտէր-
քէն, գըրդ սէնէտէն պէրու գայրի
բէտէքիմին եանընատա խըզմէթ-
քեարլըզ իտէն ալիճ պիր խըզ-
մէթքեար իլէ գօնուշմուշ սուր։
Իմտի պու խըզմէթքեարը խոճա-
վաշ իմմէք խոճէըմիսինիզ։

—Էվվէլ, մատամ։

Գարմէն, Զէֆիր Գօգէնի չաղըրթ-
ը, վէ մէրգումա տէրհալ մէզ-
պուրէնին նէզարինէ կէլմէսինատէ,
հարքիմ,

—Տօ՛սթում, տէտի, տիւնքի կիւն
Լֆէնտիմիզ սիզատէն մի՛ գարագաթ
իտէրքէն, սիզէ նէ՞ սէօյլէտի։

—Մ. Օլիվիէ, պանա, «Էլ ինէ պա-
նա ասպը, վէ պէնէ ասանըմ . . .»
տէտի, տէհու ճէվապ վիրտի Զէ-
ֆիր։

—Հէբսի պու գատար մը։

—Պէն տախի օնա, «Լաւէն, էֆէնտի,
նէ՞ բէյնէ կէտիէօրսաննաղ» տէհու սիւալ
իմտիհիմտէ, «Տէնիզըն սահանա կէ-
պէնօրսա» տէհու ճէվապ վիրտի։ Պէն
իսկ պու ճէվապտան պիր շէյ անլա-
եամատըղմտան, «նէ՞ էֆէնտի ալտէն
էտէճէսինիզ» տէհու իլավէ իմտիմ, վէ
օ տախի մուքէտտէր պիր սրճի սմթա
պանա տօղրու տէօնիւպ, վէ թաթ-
ը պիր սէնա իլէ, «Ա՜օ» , տէհու
ճէվապ վիրտի, վէ պէյկիրինի սիւ-
րիւպ, սիւրաթլէ հարէքէմէ պաշ-
լատը։

—Տօ՛սթում, արթըգ կիտէպիլիր-
սինիզ, տէտի հարքիմ Զէֆիրէ, վէ
մէրգումա խըզմէթքեար տախի մուա-
թէադըպէն տիշարը չըգտը։

—Իմտի, էֆէնտիմ, սիզին էֆ-
էնտիրընըզնա, պուննարատան նէ՞ նէ-
թիճէ չըգմազատա տըր, տէհու սօր-
տու Գարմէն։

Գայմազամ, պու սիւալէ ճէվապ
վիրմէճէք եէրտէ,

—Մաատամ, տէտի, պաղչէնիզտէ
էօյլէ պիր գարու վար մի՞ տըր քի,
Մ. տը Կրանտէյլին, մէ՛թ ուպուն-
տա սիզէ պէհան իմտիկի քիւչիւք
ոօգազա միւնասիպէթի օլսուն։

—Էվվէլէմ, Էֆէնտիմ։

—Պու դարունուն անահթարը
վար մի՞ տըր։

—Օրասընը պէնատէնիզ պիլմի՞ մ,
ֆազահի չէսպհէսիզ խըզմէթքեար-
լար պիլմէյէ տիրլէր։ Պու ճիւմլէ
զանն իտէրիմ քի, պու դարունուն
անահթարը օլմայը տըր։ Էկէր խա-
թէրսէնիզ, Էֆէնտիմ, խըզմէթ-
քեարլարը չըղըրըպ, մալիսմահթ ա-
լահըմ։

—Խանըր, մատամ, պու զահ-
մէթի չէքմէյինիզ, զիրա պիւսպիւ-
թիւն պիհուտէ տիր։

—Տէֆահլէ իմէշքիւր իտէրիմ,
ֆազահի իմէքտարէն սէօյլէրիմ քի,
պիհուտէ տիր, պահուսուս չու սը-
բատա . . .

Գայմազամ, պու լաֆզլարը ի-
րատ իմտիքտէն սօնրա, տէհաղա
գալգոը, վէ Գարմէն տախի մէր-
գումա իմիմատպէն,

— Էֆէնտիմ, կիտիհօրմուսուս-
նուզ, տէհու սիւալ իմտի։

—Էվվէլէմ, մատամ, հայտու քի
ագշամ օլմազտան, սիզի եինէ կէօր-
մէք չէրէֆինէ նայիլ օլաճաղըմ,
վէ զանն իտէրիմ քի, իմէքմիլ չէհ-
րի իչղալ իտէն տէհչէմէլի պիլմէ-
ճէյի նիհատէէթ պուրմուշ օլսուդու-
մուզու սիզէ խապեր վիրէճէյիմ։

Պատէհու գայմազամ, մէզպու-
ճէնին նէզարինատէն մուֆահագա-
թըննտա, քէնտի քէնտինէ չու լա-
գըրտըլտըը տէօյլէտի։

—Տօղրուսու, պու օլան չէյլէր բէք զարիպ տիր, չունքի շու գատքն, նէ եաբտըղընը բէք ալէա պիլտիկի հալտէ, քէնտի զէվճինի զամազլամըշ տըր։ Ֆիլվագը կէօրինիւշտէ, պու արալըգ Օլիվիէ Լը Վէյեան իւզէրինտէ ազիմ գապահաթլար վար տըր, հայպուքի չօգ տէֆա զահիրի հալ, խէթա վէ եանլըշ օլուր, պու ճիւմլէ, նիհաեէթ պիր սատթա գատար, հագըգաթի հալէ, հէր նէ տախի օլսա, վագըֆ օլաճաղըմ. . . Շու գատքն զաեէթ կիւզէլ ամմա, զանն խաէրիմ քի, մէլէքէլէրէ մախսուս օլան օլ կիւզէլլիկի թահթընտա չէյթանի պիր եիւրէք կիզլէմէքտէ տիր։

12

ՊԷՇ ՔԷԼԻՄԷ ՎԷ ԻԲԻ ՐԱԳԴԱՄ

Դայմագամ, Գարմէնին խանէսինտէն չըգտըգտան սօնրա, ատլիեէ նէզարէթինէ կիթտի, վէ զէմանէմիզ միւսթէնթիգլէրինին ումուրը մէմուրէսինէ միւշապիհ մէմուրիյեէթլէ միւքէլլէֆ օլան ճինաեէթ հաքիմլէրինտէն պիրինի ճէլպ պիրլէ, մատամ Լը Վէյեան թարաֆընտան ալմըշ օլտուղու մալիւմաթը մէրգումա տախի թէպլիղ իթտի, վէ պունլար իքիսի, մաեէթլէրինէ իւչ նէֆէր բօլիս ատէմիյլէ պիր տէ չիլինկիր ալարագ, Էնկուվիլ եօլունա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտիլէր, ֆագաթ Լը Վէյեան ֆամիլեասընը միւքէլլէֆ խանէսինէ տօղրու կիտէճէք եէրտէ, Գարմէնին զիքր իթմիշ օլտուղու քիւչիւք սօգաղըն թարաֆընա տօղրու իլէրլէմէկէ պաշլատըլար։

Մէզքիւր քիւչիւք սօգագ, պաեբրա էն զիյատէ մէյեալ օլան ճիհէթ իւզէրինտէ պիր թագըմ եըլանգավի եօլլարտան, վէ հէման հէր թարաֆտա զէրր օլունմամըշ արսալար վէ չիթ տիվարլարը իչինտէն կէչմէքտէ իտի։

Պու թարիդին թէքմիլ պօեունտա անճագ իքի իւչ գըթա վիրան էվլէր պուլունուպ, պունլարտա տախի զաեէթ ֆագըիր ֆամիլեալար սաքին օլմագտա իտիլէր։

Դայմագամ, մէզքիւր էվլէրտէն պիրինճիսինին խալգընա, արատըգլարը գուլիպէյի սիւալ իթտիկինտէ, մէզքիւր խալգ, պունտան պիր այ եախօտ ալթը հաֆթա ագտէմ, սահիպլէրի օլան պալըգճըլար թարաֆընտան, գըյմէթինտէն չօգ զիեատէ եիւքսէք ֆիեաթլէ սաթըլմըշ օլան վէ օլ վագըթտան պէրի գաբալը վէ խալի պուլունան գուլիպէյի տօղրու սուրէթտէ թարիֆ իտէրէք,

—Պու եօլտան, թա սաղ թարաֆընըզտա վագը Մ. Լը Վէյեանըն պաղչէսի գաբուսունա գատար կիտէրսինիզ, վէ օրաեա մուվասըլէթինիզտէ, եիւզ ատըմ գատար տահա իլէրիլէրսինիզ, վէ սօլունուզտա, տամը սաման իլէ էօրթիւլիւ, վէ գաբուսու գըրմըզը պօեալը պիր գուլիպէ կէօրիւրսինիւզ. իշթէ արատըղընըզ պինա օ տուր, տէտիլէր։

Ֆիլհագըգա օն տագըգա սօնրա, հաքիմլէր վէ բօլիս մէմուրլարը, գըրմըզը գաբուլու գուլիպէնին էօնինէ վասըլ օլուպ տուրտուլար, վէ դայմագամ էվվէլ պէ էվվէլ քէլամա աղազ պիրլէ,

—Պիր տէֆա գաբուեու վուրունուզ, տէյու էմր իյլէտի։

Բօլիս ատէմլէրինտէն պիրի, րէֆիգլէրի իչինտէն այրըլարագ,

իւչ տէֆիա գաբուեռու վուրտու, վէ պատէհու եիւքսէք պիր սէտա իլէ,

—Դրալ վէ գանուն նամինա օ-լարագ, էմր իտէօրում քի, իչերու-տէ հէր քիմ վար իսէ, գաբռեռու աչքն, տէեռու պաղրըրք։

Պու էմրէ գարշըլըդ հիչ պիր ճէ-վապ ալմնամամաք իւղերինէ, հա-քիմ, «Պիզ նիզամէ իճրա էթմիք» տէտի, վէ չիլինկիրէ, գաբռեռու աչ-մասըն էմր էյլէտի։

Չիլինկիր, սիեահ մէշինատէն մտա-մուլ օլան թօրպասընատան, խըրսըզ-լարըն Էսէ-ըւռ Թոպիր էթ-տիքլերի ուզուն տէմիր ալէթլերատէն պիրինի չըգարնըդ, վէ քիլիտին ի-չինէ սօգուպ, պիր գաչ սանիյէ չէվիրտիքտէն սօնրա, զէմպէրէկէ թէսատիֆ էթմէրում, վէ քիլիտին բէրլինէն օյնաթմասընէ, գաբռ-աչըլըբ։

Հիւքիւմէթ մէմուրլարը, մէմու-րինէթլերինին վէհամէթինէ նիսպէ-թէն, մէզքիւր գաբռունուն եշիլին-տէն զահմէթ սիւրաթլէ մէրհաբ էթ-տիլէր իսէ տէ, պիրտէն պիրէ ան-լաշըլմազ պիր, ատէշէթ ու խըմի-րատա կիբրիֆթար օլարագ, տէրհալ բիւճաթ էյլէսիլէր։ Կէրչի պիրինճի տայիրէտէ պուռնալարըն գարշըսընա տէհշէթլի պիր մէնզարէ թէսատիֆ էթմէմիշ իտի, անճագ ագաբըդ օլան գանըն մուտլերը թէսաֆֆիւնիւ, ա-ղարլաշմըդ օլան հավանըն քէսկին դօգուսուլա գարըշարագ, ոտահա պիհատէ ֆէնա պիր դօգու հնասըդ էթմիշ օլտուղունատան, եադքնատա տէհշէթամէդ վէ ուղուրսուղ պիր մէնզարէյէ թէսատիֆ օլունճաա-ղը գօյմաճա անլաշըլըսալիլեր իտի։

Նասըլ քի հաքիմլեր տալի, խ-րինճի տայիրէտէ պիր նաչէ թէ-սատիֆ իտէճէքլերինի, էվվէլճէ չիւպհէսիզ սուրէթատէ, պիլիր իտի-լէր։ Իմամի, խարիճէն պու գատար սէֆիլ, վէ տաթիլէն պու տէրէճէ միւզէյէնէ օլան մէզքիւր գուլիսէ տէր ունինէ պիր մըգտար հավա իշ-լէմէսինէ միւսաատէ էթմէքտէն սօնրա, մէրդումանն հնքիմ էֆէն-տիլէր, պիր ճէսարէթլի ֆէվգէլա-տէ իլէ միւթթասըֆ օլարագ, քիւ-չիւք սալօնու հավլէթի օտասընատան թէֆէրիդ իտէկէլէն վէ գըրմըզըդ չը-պոզլարըա միւղէյյէն օլան պէ-ենազ իրէքտէն մատմուլ դարու-ղէրինէ ինօգարը գալորրոըլար. վէ ամալիսիմիւզ օլտուղուս իւզրէ, ժօրժ աբ Կրանսէյին նաչը, սէտի-բրին իւղերինտէ օլմադըղ, իւք տէֆֆ մէրգումանըն կէօղիւնէ, մէզքիւր նաչ թէսատիֆ էյլէտի։

Միւմաիլէյհին եարէսինատէն ագ-մըշ օլան դան գուրումուշ, վէ էլ-պիսէտի լէքէլէնմիշ օլտուղու կիպի, հալը խղերինտէ տախի, գօնու դըրմըզըդ վէ հէմման սիեահ բէնկինա-տէ պիւյիւք պիր լէքէ հասըլ օլ-մուշ իտի։

Ժօրժուն լէհճէսի, սայիր ալ ազը լինատն նաչէլէրինին լէհճէլէրի մի-սիլու գօրգունճ վէ մէքքուհ սու-ըէյտէ օլմաեըդ, հալէտա սիմասը-նէն կիւզէլիկի, հէյեէթի ասլիեէ-սինատ գալմըշ, վէ զաթն իտէբսին քի, մահիր պիր սանատաթքարըն դալէմիյլէ, մամի վէ օալկուն մէնէք-շէ բէնկինէ պօհատանմըշ պիր պէեազ մէրմէդն թաշ խղերինէ թատիրի հէքք իտիրմիշ իտի։

—Ճինատէթ աչիքտար տըր, տէ-տի գայմագամ, ճինատէթ հաքի-մինէ, աչըլմըշ օլան տերին եարէյի թէֆթիշ վէ մուտյանէնէ խտէրէք, լաքին իպրար իտէրիմ քի, Մ. Լը Վէ յիռան էկէրչէ ֆիրար էյմէմիշ օլտա իտի, մէրդումուն ալէյհինատ ճինատէթ թէօհմէթի իտնատ փթ-

մէքլիք, խայլիտէն խալի կիւճ օլա-ճագ իտի, զիրա մէյտանտա, Մ. տը Կրանսէյի դաթլ ու թէլէֆ ի-տէն օ օլտուղունա տայիր հիչ պիր իսպաթ եօդ տուր։ Պունունլա պէ-րապէր, Մ. Լը Վէյեանքն ֆիրար իթմիշ օլմասը, եէտիմիզտէ քէն-տիսինէ գարշը տէհշէթլի պիր սի-լահ տիմէք տիր։

—Հալ պու քի զէվճէսի մէրգու-մու իթթիհամ իտիեօր, տէտի ճի-նաեէթ հաքիմի։

—Նամալիւմ պիր սէպէպտէն տօլաեը ախզը ինթիգամ հիսսիյլէ միւթթասըֆ պուլունան զարէզլի պիր գատընքն սալթ պիր շահատէ-թիյլէ պիր ատէմ գաթլէ հիւքմ օ-լունապիլիր մի, տէեու սիւալ իթ-տի պաշ հաքիմ։

—Շիւպհէսիզ, իտիլէմէզ։

—Էօյլէ իսէ, իշթէ պիզիմ պու-լունտուղումուզ հալ տախի պու մէրքէզտէ տիր։ Շէօյլէ քի մատամ Լը Վէյեան քէնտի զէվճինի նա-պէտիտ իթմէք իսթէմէքտէ տիր... սէպէպ, օրասընը պէն տախի պիլ-մէմ, ֆագաթ մէրամը օ տուր վէս-սէլամ, վէ պու տա կիւն կիպի ա-շիքեար տըր... Իմտի, եէտիմիզ-տէ իսպաթ օլմատըղընտան, իսպաթ արտեալըմ, շիւպհէսիզ պիր ըշըգ կէօրիւրիւզ, վէ էվվէլ պէ էվվէլ նիզամէն իշէ պաշլաեալըմ, եանի շու եէրին ահվալինի թահգըգ, վէ էն ճիւզի թէֆէրրուաթընա գատար թէտգըգ իյլէեէլիմ, վէ սօնրա տա-խի միւքէմմէլ պիր մազպաթա գա-լէմէ ալալըմ։ Պատէհու Մ. տը Կը-րանսէյին նաչընը գալտըրտըպ, քէնտի գօնաղընտա, եաթագ օտա-սընա կէօթիւրտէլիմ։ Պունլարտան մատատա, ասլա վագըթ ֆէվթ իթ-մէքսիզին, պիր բօսթա չըգարտըպ, շու ուղուրսուզ խապէրի պաշ վէ-քիլէ վէ մարքինին ֆամիլեասընա պիլտիրմէքլիկիմիզ տախի զաեէթլէ էլզէմ տիր։

Գայմագամընն սըրքեաթիպլիք մէմուրիեէթինի իֆա իտէկէլէն բօ-լիս մէմուրլարընտան պիրի, գրալ տամզասըյլա մէմհուր օլան քեա-զըտլարը, վէ հէր վագըթ ատլիեէ մէմուրլարընն եէտլէրինտէ պիրէր ատէտ պուլունան տիվիթ դալէմի, պիր մասա իւզէրինէ վազ իյլէմիշ իտի։

Պու արալըգ պաշ հաքիմ, հա-լընն իւսթիւնտէքի գան նիշանէ-լէրինէ տիգգաթլէ պագարագ, վէ մէզքիւր նիշանէլէրի ճինաեէթ հա-քիմինէ կէօսթէրէրէք,

—Պագընըզ, էֆէնտիմ, տէտի, շու նիշանէլէր, զաեէթ նազիք պիր տեագ գապընն գանլը թապանլա-րը տըր։ Պունտան աշիքեար կէօ-րիւլիւեօր քի, գաթիլին տեագլա-րը տար վէ քէմէրլի իմիշ։ Իմտի, էկէր Օլիվիէ Լը Վէյեանքն տեագ գապլարը, պու նիշանէլէր իլէ թըպ-գը թըպգըեա ուեարլար իսէ, օլ վագըթ մէրգում ալէյհինտէ օլան իսպաթլարը էլտէ իթմէքլիկէ պաշ-լամըշ օլուրուզ։

Ճինաեէթ հաքիմի, պու քէլամ-լէր հագգընտա պիր իշարէթի մախ-սուսէ իլէ բուլի մուվաֆագաթ կէօս-թէրտիկինտէն, գայմագամ թէտ-գըգաթը ամիգէսինէ տէվամ իյլէ-տի, վէ հալընն իւզէրինէ իյիլէ-րէք, մագթուլ իլէ գաթիլին էսնա-յի ճինաեէթտէ նէ վազիեէթ իւզ-րէ պուլունմուշ օլտուգլարընը ան-լամաեա չալըշըր իտի։

Մէրգում պիրտէն պիրէ, ուզուն պիր գանաբէնին քէնար սաչագլա-րըյլա կիզլէնմիշ օլան պիր մահէլլ-տէ, հէման պիւպիւթիւն իհրագ ի-տիլմիշ քիւչիւք պիր քեազըտ բար-

չասը կէօրտիւ, վէ պու քեաղըտը եէրտէն ալըճգտան սօնրա, թահգըգ վէ թէագիդինէ իպթիտար իլէմէ իւզրէ, գուվպէնին մալի ճամըը տար ըէնչիրելէրինտէն պիրինէն եանընա կիթտի։

Շիւպհէսիզ, պիր մուտտուն ալէ վիյլէ եապըլմըշ օլան վէ պիւյիւք պիր քեաղըտըն բարչասը պուլունան մէղքիւր քեաղըտ իւզերինտէ, պիր գաչ քելիմէ մուհարրեր իտի։

Գայմագամ, մէղքիւր քելիմէլէրը իւզերինէ աթֆը նաղար իտէր իթմէզ, եիւքսէք պիր սէլէ նիտա իթտի, վէ ճինաեէթ հաքիմի տա-լսի պու հալի կէօրտիւկիանտէ,

—Նէ յինիզ վար տըր, նէ վադը օլտու, տէեու չէտիանէն պիւալ իթտի։

—Նէ օլաճագ, տէտի պաշհաքիմ, Թարիֆ օլունմազ տէրէճէտէ պիր մէսէլըթէլէ, էն միւքէմմէլ վէ էն ըչտտա օլունմազ պիր իսպաթը էլտէ իթմիւ։ Պանա լազըմ օլան տա պուտուր, վէ պու գաստը պիր իսպաթ քեաֆի տիր, վէ հէմ ֆազլա տըր։ Շու հալէ նաղարէն, գամիլ, ճէլլասըն եէտինէ Թէսլիմ օլունաճագ տըր, ալ պապտէ պէն սիզէ սէօզ վէրիրիմ։

Գայմագամ, պալէաստէքի քէլամլէրի Թէլաֆֆուզ իթտիքտէն սօնրա, քիւչիւք քեաղըտը ճինաեէթ հաքիմինէ Թագտիմ իթտի։ Մէղքիւր քեաղըտ աթէշտէն քիւլ կիպի պիր հէյկէթ քէսպ իթմիշ օլտուղու հալտէ, իւզերինտէ եալընըզ շու քելիմէլէրը գալմըշ իտի.

. . . . Իէ ԼԸ ՎԻՑԵԱՆ

24 օգոստոս, 1771

Պու քեաղըտ, տուէլլօտան էվվէլճէ Օլիվիէ Թարաֆքընտան եապըլմըշ, վէ մուտախասարէն խտամինէն նաշը իւզերինտէն ալընարագ, օգուանլարըմըզդա պէկտան իթմիշ օլտուղումուզ մահէլլի մէնզարէյի ակըբ իտէճէկի սրըտտա, պիղզամի մէրգումտէն էլի իլէ եապըլմըշ օլան իգրարնամէյին պիր բարչասը իտի։ Շէօյլէ քի Օլիվիէ, եապտըղը մէղքիւր իգրարնամէյի էլինտէն տուքիւր օլտուղունտան, պալէաչիլիմիւշ օլտուղունտան, պալէաստէքի քէլիմէլէր իլէ բագգամլը եանմամըշ իտի։

Գայմագամ, շու վէճհ իլէ քէլամա տէվամ էյլէտի.

—Պու քեաղըտըն էհէմմիյէթլի աղիմէսինի անլամտօրմուտունուզ... անլատօրմուտունուզդի, պու իսպաթ, միւթթէհիմին պիղզամի քէնտի իգրարընտան տահա զիյատէ տիր։ Զիւնքի մէյտանա չըգարմազ իսթէտիկլիմիզ մատտէ, նէ տիր։ Ճինաեէթին հէյնի իճրասընտա, Օլիվիէ Լը Վէյտանընէն մահէլլի ճինաեէթտէ պուլունտուգ պուլունմատըգընը թահգիգ տէյիլի, իշթէ, դաթիլին իմզասը մէյտանտա տուրտուեօր։ Էկէր շու քեաղըտտա եալընըզ իմզա օլմուշ օլսա իտի, պէն տէ պիլիրիմ քի, տալա միւթթէպէր վէ մազպուլ օլմազդ, եախտա միւթթէհիմ հազգընտա, շիւպհէտէն մնատտա պիր շէյ իսպատա իտիլէմէդ իտի, Ֆազլա Թարիխ մատտէսինի նէ եապալըմ... Թարիխ պազգընըդ, ճէնտապը Հազգ, պէօյլէ պիր ֆէվգելատէ ճինաեէթէ նատիրէն միւտտաատէ իթտիհկինտէն, աչիքտար պիր միւճրիմ իլէ շու Թարիխի գազատան մատտան իլլէմիշտիր։ Մարքի տը Կրանտէյ սօն տէֆա օլարագ, գօնաղընտան օգոստոսուն 23 իսնճիւ ազշամը տիշարը չըգմըշ, վէ ֆէրտասը շէհիւնճիւ կիճէսի (եանկի ֆիրարընտան պիր կիշի էվվէլ), Օլիվիէ Լը Վէյտան, մագիմուլտունուն

գանք յլա մի լեմմա օլան չու քեա-
չբաբն ալքնա վազը իսլա լլլմիշ
տիր ։ Տիմէք տիր քի, Մ. ար կրան-
սէյ ալշազճա գամլ ու թէլլի ի-
տիլմիկի սատմա, Օշիմիէ Լը Վէյ-
եան պու էլամէ պուլունմուշ տար,
վէ տիմէք տիր քի, գամիլ քէնտի-
սի տիր ։

Իշպու ֆիգաատի, ազլ ու մանթիք-
գա քեամիլէն մուվաֆֆագ կէօրիւն-
մէքտէ իտի, վէ ղէմանէմիղ միւս-
թէնթիղլերինտէն էն մահիրի պիլէ,
գայմագամըն մէգրիւբ ֆիգատաթը
նը գոթան թայեհալ ու թէզիհալ
փսէմէղ իտի ։ Պինաէն ալէյհ ճի-
նաեէթ հափիմի, ամիրինին ֆիգա-
սաթընը գապուլ իտիպ, քէնտիսի
տսխի մէրգում լլէ հէմէֆքեար
օլսուս ։

Ասլույէ մէմուրլարընըն պաշլը-
ճա վազիֆէսի, պու սուրէթլէ իք-
նամ լտիլմիշ օլսուգունտան, եալը-
նըզ մազսաթընըն թանզիմի մէսե-
լէսի գալսը, վէ օ տսխի սէրհալ
ֆէրա եսիլլի ։ Մուտխսարէն, մար-
զրի սր կրանսէյին նասը, օլ անտէ
թէհլիսէ իտիլմիշ օլան պիր թէճկէ-
րէ իզերինէ եսիթըրըլսը, վէ իս-
թիսնէ տսխի, էվվէն էշեսաբնտան
ալընմըշ պէեսղ իբէդլի պիր էնլի
քէբսէ էօրմէլսիս ։ Պսսէհու բօ-
լիս սսէմէրինտէն իչի նէֆէրի,
թէճկէրինին ուճլարընտան թոմթ-
սուլսը, վէ չիլինկիր, սնըսըղը էմր
իզերինէ, գըրմըզըգսաբուեու պէ-
թէքքսր գսաբանըչ, գայմագամ
իսէ միհրլէսի, վէ պունուն իզէ-
րինէ, ճիումլէսի պիրլիքտէ եօլա չըգ-
ուըգլարընտան, ազ պիր ղէմանտա
տէրուսնի չէհրէ վասըլ օլսուսլար,
վէ պու ալանըն արգասընտան կէլ-
մէքտէ օլան միւխթէլիֆ իւլ ճինս
վէ բաթըրըալը իզտիհամ, պիր
ֆսարագսան քէֆկիվ օլնսուգ մսր-
վինին մէսհինի իթթիկի հալտէ,
սիկէր թսարագսան տսխի իսմինի
պիլսէհիկի գամիլի սլէյհինտէ
«ինհիզամ, իհթիգամ» սէեուս
պաղրըմազտա իտի ։

Պու սուռէթլէ թէճկէրէճիլէր վէ
հաքիմլէր, միւտաֆիգլիկ զար-
ֆընտա հիւքումէթի գօնագընա վա-
սըլ օլսուսլար ։ Վէ օրտաա, նագըն
իւզերինտէ քի գանլը Էլսիսէլէրի
սօճսլագ, ճէնագ էլսիսէլէրի կի-
լինտրսիլէր, վէ կէօքճինէ տա-
խի հայիվ օլսուգու քեաֆֆէյլ
րիթթիկ միւխթէլիֆէյի թաալիգ
իլլէտլէր ։

Նէ պաթէլ տիւնեա . . .

Իշլէմ, աշգ ու սէվտանըն վէ հըր-
սը չանըն թաթլը բիւեալարը իչին-
տէ չապգանըր իքէն, քէնտէյի է-
ճէլէ գուրսան օլմուշ օլան զա-
թը մուազզամըն ճէնագէսի, պիր
դարե օլա իչինէ վազ իտիլտի, վէ
պիր մէշհուրնամս իւնվանըն էն սան
վարիսի պուլունան պիր քիմսէսինն
դարե օլասը էթրաֆընտա միւխէ-
սատիա մուսվար եագըլըր, վէ չէհ-
րինն րու հսանլարը տսխի, ճէնագէ-
նինն եանընտա տիզ չէօքիւս, միւս-
թէվֆա մսրքի փօրժ սը կրանսէյինն
րուհու հագդընտա նիս քսէք սէսլէ
սոուա իթմէկէ պաշլսատըլար ։

Հիւքումէթ գօնագընտա պու
շէյլէր վուգու պուլուսուս ղէման,
Մ օրալէս տսխի գընագը մէզուս-
րուն հավիսինսէ եըղըլմագտա օ-
լան էհալինին իչինէ գալըշտարագ,
խալգըն զարիպ վէ եէքվնկէրինէ
մուզայիր միւխալսաալարընը քէմսէլի
կէըմի լլէ տինլէմէքտէ իտի ։ Մեր-
գում, էֆգսաըը ուժուվիչէյէ օլ-
սուգտա վազըֆ օլսուգտան սոնրա,
իչխմտիքլերինի գըզդ սրընտաչընտա
պիլսէհիրմէք իւղրե, տէրհալ մէգ-
պուլունին նէզտինէ աղիմէթ լլէսի,

վէ խոխմի քէլամքնաա ,

—Նէ՞ր Հալրը չէհրի էհալիսի , մալքինին գաթիլի Օլիվիէ օլաու-ղունու պիլսե , վէ Օլիվիէ յի էլէ կէ-չիրսե իսի , պէշ տագըգա զարիքը-տա տուլ գալքրաշն , չունքի էհա-լինին հիսաէթի օլ մէրթէպէտէ տիր քի , էկէր գաթիլի տէրսէթ իթսէ , մէրգումու հէր հալտե բա-րէ բարչէ իտէճէք տիր , տէտի ։

—Հէր չէյ սքրասքնաա տքը , վէ ժօրժուն իսթիդամը ալինաճագ տքը , տէնու մրքըլնաանաքը Դարմէն, իքի սաաթ էվվէլ գուլլանաքըը լի-սան իլէ ։

Դայմագամ , պալէատե նագշ ու թարիֆ իթմիշ օլաուղումուզ ճէ-նագէ ալանքնաա հաղքը պուլուն-տուգուան սօնրա , օլ կիւնիւ , մա-տամ Լը վէյլանքն նէզտինէ պէ-թէքքար կիթմէ.քիւկէ սէօզ վիրմիշ օլաուղունու տէրքսաիթքը իթտի , վէ մուճիպինճէ էնկուվիզ եօլունա մի-թվէճճիհ օլտու ։

Սապըգ չէնկի գըզը , մէրգումուն հէլէճէկկինի պիլտիկինատէն , քէնտի-սինին իսթիդպալէ հազըրլանմըշ , վէ թէսաիրօլարաա չէնալարա չըգան օ-եունճուալար միսիլու , ըօլունու քէ-տալի մէհարէթլէ իճրա իտէպիլմէ.ք իչին , հաղըը ու ամանտէ պուլունմուշ իտի ։

Հաքիմ , Գարմէնին սալօնունա կիրտիկի զէման , մէզպուրէնին լէհ-ճէսինտե պիր սօկունուգ հասըլ օլմուշ օլուպ , տէրհին պիր իղթի-քատ իչինտե կէօրինմէ.քտե , վէ գըզարմըշ վէ չիշմիշ օլան կէօզգա-րագլարը տաիսի , կիւնա պիր չօգ կէօզ եաշը տէօ.քմիշ օլաուղունու կյմա իլէմէ.քտե իտի ։ Զինկանտէ գըզընքն մահղուն վէ միւ.քէտաէր հալի , վէ սաիթէ , լաքին հիչ պէլ-լիսիղ ալթիւսթիւկի , վէ քէտէրա-միզ պագըշը , դայմագամքն , մէզ-պուրէ հագդընաա էվվէլճէ միթ-հաթարքի օլաուղու էֆքէտարը հէմմն քետմիլէն թաատիլ իլէտիլէր ։ Շու հալտե դայմագամ քէնտի քէն-տինէ ,

—Պէլքի իկքմճահաքէմէմտե պէն եանընքմըշըմ տքը , վէ իհթիմալ տիր քի , պու պաապքն , պէնիմ զանընքմ-տան զիեատե համիյյէթի վէ մէր-համէթ սահիպլի տիր , տէտի ։

—Սէօյլէ.յին , էֆէնտիմ , պաննա նէ՞ խաապեր կէթիրտինիզ , տէնու սիւալ իթտի Դարմէն , տիթրէրը վէ քէսի.ք պիր սէտա իլէ ։

—Հէյ վահ , մաատամ , սիզէ ֆէ-նա խապէրլէր կէթիրտիմ ։

—Աճաբա Մ. տը Կրանսէ.յ . . .

Գարմէն , կիւեա նէֆէսի պօղու-լուեօր թարզընաա , պիրտէն պիրէ դաթը քէլամ իթտի ։

—Էվվէթթ , մաատամ , ալտանմա-մըշընըզ , Մ. տը Կրանսէ.յ ալչագ-ճա պիր ճինաէէթէ դուրպան կիթ-միշ տիր , տէնու տէվամ իթտի դայմագամ ։

Սապըգ չէնկի գըզը , լէհճէսինի իքի էլէրի իչինտե կիրլէտի , ֆագաթ ինճէ վէ ուղուն բարմաղլարը ա-բաասընաան , կէօզլէրինտէն եաշ ագ-տըգը կէօրիւլմէ.քտե իտի ։

Դայմագամ չու վէհճ իլէ տէվամ իթտի .

—Մաատամ , սիզին սաեէնիզտե , վէ սիզին վիրմիշ օլաուղունուզ գը-մէթտաը մալիւմաթ սաեէսինտե , ուլուվը ճէնաապլէ միւթթաապֆ վէ ա-սըլզատե օլան զաթընաչքնը պու լա-պիլտի.ք քի , չու էնտատե պիւթիւն չէհիր էհալիսի , անքն դայպընտան տօլայը կէօզ եաշլարը տէօ.քմէ.քտե տիր ։ Մ. տը Կրանսէ.յ , սիզին խա-նէնիզէ ճիվար օլան , վէ չիւալհէսիզ ֆասխա պիր իւմիտէ , տաէթա խա-

եալի պիր սերայ հալի քէսպ լոթ-
միշ պուլնան օ քիւչիւք էվտէ
թէլէֆ օմնուշ տուր, ֆագամ չու-
նու տախի սէօյլէ յիմ քի, սիզին
ֆէվգէլատէ լուզէլ լիկինիզ, օ ֆատխա
իամիս ի ափլ իթտիրոսէ, սէզա տըր։

Դայմագամ, քէնտիսի իչին, դէն-
տօսթլարա մահաուս տէրճէտէ նա-
զիքլանէ կէօրինէն մէղքիւր ան
ճիւմլէտէն մէմնուն օլարագ, պիր
միւտուէթի սիւքիւթ լոթտի, վէ պու
արալըգ ճէվապա պէքլէտի իսէտ,
գարշըլըգ հիչ պիր ճէվապ ալմա-
յոզղընան, չու վէճճ իլէ իլտվէ յի
մագալ իլլէտի.

—Հէյ վահ, մաուամ, կէրչի ի-
տէճէկիմ իֆատէ, սիզին էսէֆինի-
զի տահա զիեատէ արթըրաճագ տըր,
լաւին նէ չարե, մաուամ քի էր ես
կիճ անլատաճագ սընըզ, պու հալտէ
սիզե պէեան իսէրիմ քի, Մ. տը
կրանսէյ սիզե օլան մուհապէթի
ուղրունա գուրպան կլիմիշ տիր։

Դարմէն, չէտհէն պաշընը եօ-
գաբը գալտըրարագ,

—Տիւէ՛ք սիր քի, էֆէնտիմ, պէ
նիմ տէ հչէթէլի չիւպհէլէրիմ թաս-
տիգ օլունտուլար, եանի ալչագ
պիր գաթիլին, օյ զաթը մէլէ՛քսինա-
թը գաթլ ու թէլէֆ իսէրէ՛ք, զէվ-
ճիմին տիվանէճե գըսդանճլըզընա
կիւնա խըտմէթի լոթմիշ օլտուղու ան-
լաշըլաը, տէտի։

—Մ՛աուամ, օլ պապահ չիւպհէ
պիլէ լոթմէ՛քի՛ճայիզ տէ՛յիլ տիր.
էվվէլթ գաթիլին պաղաստունու թէս-
լիհ իսէն, գըսդանճլըգ օլմուշ
տուր։

—Օլ խուստուտա էմինէմիսինիզ,
վէ իսպաթընըզ վա՛ր մը տըր։

—էվվէլթ, մաուամ, էմին իմ վէ
իսպաթըմ տախի վար տըր։

—Է՛յ, գաթիլին իսմինի տախի
պիլիրմիսինիզ։

—էվվէլթ, պիլիրիմ։

—Զաբուգ պունա տախի պիլտի-
րինիզ քի, լանէթի օգուեաճըմ։

—Մ՛աուամ, ճէսուր ոլուն։

—Ճէսո՛ր մու օյտըմ, էֆէնտիմ,
զաթէն ճէնուրուս։ Ֆագամ պու-
նու տիվէ՛քտէն մագսէտինիզ նէ՛
տիր։ Ճատպա սէօյլէյէճճէկինիզ ա-
տէյմի պիլիրմիյիմ։

—Հէմ բէ՛ք ալէա պիլիրսինիզ։

—Էֆէնտի, պէնտէնիզի տիթ-
րեմտիրինօրտուճուզ... Խմոի, Ալ-
լահ աշդընա օլսուն, սէօյլէ յինի
հէմ պիր ան էվվել սէօյլէ յինի։

—Խմոի պու ատէմ...

—Թէ՛քմիլ իտինիզ։

—Օյիվիե Լը Վէ յեան տըր։

—Զէղճիմ մի..., զէվճիմ մի...
բէրբէյէտի Գարմէն։

Դայմագամ, պաշը իլէ մուվա-
ֆագամ ալէամէթի կէօտթէրտի։

Պիր գաչ սանիյէ գաստար, կէնճ
գասըն զայագըլ կիպէ կէօրինտու։
Պատէ հու պիրտէն պիրէ քէսպի ճէ-
սարէթի իսէրէ՛ք, չիատէմլէ,

—Խա՛եըր, տէտի, սիզէ ինան-
մամ, ինանամամ, վէ ինանմագ իս-
թէմէմ, չիւն քի պէնիմ զէվճիմ նէ՛
ալչագ տըր, վէ նէ՛ տէ իտային։ Զա-
հիլի հալ սիզի ալտաթըեօր։ Պէնճէ
ճինաեէթի իճրա իտէն էլ, Օյիվիե-
նինն պիր տօտթուրուն վէ եախօտ
պիր պէնտէսինին էլի օլապիլիր։
Հալ պու քի տալա Օյիվիէնին էլի
տէ՛յիլ տիր։ Պունու, հաեաթըմ,
վէ ճանըմքն սէլամէթի իտղերինէ
տախի եէմին իսէրիմ։

—Մ՛աուամ, էկէր պէնտէնիզէ
միւտաաէ իսէրսէնիզ, սիզին շու
հագդը քէտէրինիզի թէճհին լոթ-
մէ՛ք իսթէրիմ։ Խմոի պիլմիշ օլուն
քի, պէն տախի պու սէօյլէտիկիմ
սէօզ հագդընտա չիւպհէ լոթմէ՛ք-
լիկէ սէպէպիմ պուլունմասընը ար-

զու իտէր իսիմ , լա քրին հայֆա քի , մէ յոանատա օլան տէլիլէր , րէատ վէ ինքեար օլունաճագ սուրէթատ տէյիլ տիրլեր ։

—Պէն սիզին տէլիլէրինիզի ատլա վէ գախան գապուլ իմմէմ , պիլաքս րէատ պէ թահդիր իտէրիմ ։ Էկէր պու տէլիլէր , Օլիվիէ-յի գախիլ սէֆիմբլլա կէօսթէրմէքտաէ իսէլէր , նալան տըրլար , վէ էկէր մերդումու սիզ իմիհրամ ի-տիեօրսանըզ , սիզ տախի օ տէլիլէր մինիլլու նալանճըլըգ իտիեօրսունուզ ։

Սապըդ չէնկի գըզը , պալէատէքի սէօզլէրի մէօյլէրքէն , խըրս-ու հիտտէի իչինտէ իտի ։

—Մ՚ատամ , տէտի գայմագամ , սիզին չու իմիմատօրզլըզընըզ , սիզին իչին պիր չէրէֆ տիմէք տիր ։ Սիզին չու հալինիզէ պէն տախի հիւրմէթ վէ րիատէթ իտէրիմ , պու ճիւմլէ մէզքիւր իմիմատօրզլըզընըզա գարշը տուրմագ տախի՝ քէնտի վազիֆէմ իգմիսազնատան տըր ։ Իմտի , պէնի տինլէյին , վէ սճրա հիւքմիւնիւզիւ վէրին ։

Պու սուրէթլէ գայմագամ , մարքինէն քիւչիւք խանէսինտէ իմմիշ օլտուղու իհահդըգաթըն նէյապյաճինի , քաֆֆիէ յի իմ ֆէրրուահըզյա պէրապէր Դարմէնէ նագլ իմտի ։

Կէնճ գաատըն , պու հիքմաթէ յի տինլէտիքճէ , լէհճէսինին հէյէթի իտաթիլ օլունմագտա , վէ պիր թագըմ մապրուրանէ րէատ ուքնքաարլատան սճրա , տէհշէթ ու ղազապ իչինէ տիւշմէքտէ իտի ։

Դայմագամ , խանըմը քէլամ՚ իմտիւիկինտէ , չինկեանէ գըզը անաղը գալդը , վէ գապա վէ հէման ան-յաշըլմազ պիր սէտա իլէ ,

—Էֆէնտիմ , տէտի , իֆատէնիզ-տէ խէթա օլմատըգընը չիմտի ան-լատըմ՝ վէ իսմինի իտաչատըգըմ՚օ ատէմին , ալչագ պիր գախիլ օլտուղունու տախի իգրար իտէրիմ՝ իմտի , մէրդումու րէատ վէ սիզէ թէրք իլէրիմ ։

Գարմէն , պու քէլամլար լուղէրինէ , գուվվէթտէն սիւչիւպ , վէ սօլուեարագ , պիր ազ էվվէլ գայդմըշ օլտուղու սանտալէէսի լուղէրինէ տիւշտիւ ։

Հագըդաթէն պու չէնկի գըզը ուսթա պիր գօմէտեա ճեունճուտու կտի ։

13

ՀԱՎՐՏԱՆ ՍԷՆ-ՆԱԶԻՐ

Օլիվիէ , քէնտի իհթիեար օատա իսթզմէթճիսինին պիր սիւալինէ ճէվապէն , «Պէր ֆէյէ սալ ալէրէր էրճէ-ճէ էալըբ , ֆէռնէանըն ռճռանա կէֆէյօ-բռա» տէտիկինտէ , քէնտինին ասըլ ֆիլբրինի պէկան իմմիշ իտի ։

Զիւնքի , նէրէյէ կիտճէկինին ֆիլվագը քէնտիսի տախի պիլմէզ իտի , վէ եալընըզ պիր արզուսու վէ պիր միւրաճաը վար իտի քի , օ տատախի , քէնտիսիլլէ , ժօրժուն վէ Ա. նունցիատճանըն նուչէլէրինի պրագմըշ օլտուղու լանէթլի չէհրինի արապճնտան , թիւքէնմէզ մէտաֆէ հասըլ իմմէքտէն իպարէթ իտի ։ Կէրչի Օ-լիվիէ , պալէատէ զիքր օլունան տէհշէթլի վուգուաթլար էանատան-տա , զահիրէն բէք սօղուգ գանլըլըգ կէօսթէրմիշ իտի տէ , հադըգաթէն պաշը պիւսպիւթիւն ալթիւսթ , վէ գուվվէթի իտրաքիեէսի տախի սէրպէսթճէ իճրայի վազիֆէ իմմէքլիկէ զայրի միւգթէտիր իտի ։

Անճագ , պիրաէն պիրէ , պէօյլէ մէմուլտէն խարիճ հալ ու վազիեէֆ-

թէ կիրիֆթար օլմուշ օլան պիր ատէմին, մուվագդաթ սուրէթլէ զայ ագլ օլմասընա, քիմսէ նէ թէաճճիւպ իտէպիլիր, վէ նէ տախի թէաճճիւպ իթմէլի տիր։

Հէր նէ հալ իսէ, Օլիվիէ, պէյկիրինի քէմալի սիւրաթլէ թօզլու եօլուն իւզէրինտէ իլէրի սիւրտիւկիւ սբրատա, էօմրիւնիւն սօն սէնէսինին պիլ ճիւմլէ միւթէֆէրրիեաթը կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէլմէքտէ իտի, վէ նասըլ քի պիր սէյիրճի, պիր թէաթրօ լօճասընտա օթուրուպ, պիր լուպիեաթը սէյր իտէր, վէ պիր միւէլլիֆին խաեալխանէ եախօտ հավվասը նէֆսանիեէսինտէն իճատ իտիլմիշ օլան շախսլարընն, շէնա իւզէրինտէ իճրա իթտիքլէրի հարաքեաթա տիդդաթ իյլէր իսէ, էօյլէ տէ Օլիվիէ, բիւեալարտա չօդ տէֆա զուհուրա կէլէն ալէամէթի մախսուսէ սաեէսինտէ, հէմ թէաթրօ օեունճուսու վէ հէմ տախի սէյիրճի օլարագ, քէնտիսինին պաշլըճա բօլ սահիպի պուլունտուղու հիւզնէնկիզ վէ զարիպ օեունուն մէնզարէլէրինին քէնտի կէօզիւ էօնիւնտէ իճրա իտիլտիկինի կէօրմէքտէ իտի։

Իշ պու մէնզարէլէր, զանն իտէրսին քի, խաեալ ֆէնէրինին ճամլարըյլա բունիւմայի զուհուր օլան թասվիրլէր միսիլլու, արտ արտա վէ տիւրլիւ պէ տիւրլիւ վէ գուսուրսուզ սուրէթտէ զուհուրա կէլմէքտէ իտի, շէօյլէ քի, էվվէլա Տինօրանընն գուլիպէսի, նիշան եիւզիւկիւ, վէ էպէտի մուհապպէթ եէմինի, սանիէն, Պըրբթանեբտան ավտէթինտէ, բէտէրիյլէ վուգու պուլան իլք միւլադաթը, վէ տիհանընտան չըգմագ իւզրէ օլուպ, հալ պու քի տօն Ժօզէնին մէքթուպույլա Ֆիլիբ Լը Վէյեանընն եազտըղը ճէվապնամէնին օգունմասը իւզէրինէ, գալպինտէն քիւլլիեէն բէֆ իթմիշ օլտուղու իգրար, հէվ Օլիվիէնին կէօզիւ էօնիւնէ կէլմէքտէ իտի։

Օլիվիէ, քէնտի էօմրիւնէ քէնտիսինին սահիպ օլմատըղընը իլք տէֆա խապէր ալտըղընտա, պիրտէն պիրէ նասըլ մէյեուս վէ միւքէտտէր օլմուշ իտի իսէ, պու քէրրէ տախի շու վագրա կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէլտիկինտէ, այնի տույղուեու հիսս իյլէտի։

Մէզքիւր թասվիրլէր իչինտէ, իւչիւնճիւ տէրէճէտէ Օլիվիէնին կէօզիւ էօնիւնէ կէլէն, Մարսուէն սէֆինէսինին գազաղէտէ օլուպ, ղարդ օլմուշ օլմասը խապէրի, վէ պու խապէր իւզէրինէ, էվվէլ պէ էվվէլ խթիհսալը հուրրիեէթ իւմիտի հուսուլէ կէլիպ, հալ պու քի, մուախխարէն Անունցիաթանընն հաեաթտա օլտուղունա տայիր մէզպուրէնին իմզասըյլա ալընան մէքթուպտան տօլայը, մէզքիւր իւմիտին մահվ ու զայիլ օլմասը, վէ պատէհու Անունցիաթանընն վիրուտիյլէ, Օլիվիէ թարաֆընտան, արթըգ քէնտիսինէ պէքլէմէմէսի խուսուսունտա Տինօրաեա եազըլան մէքթուպ իտի։

Պու շէյլէրտէն սօնրա, ագտը իզտիվաճ բէսմի իճրա օլունուպ, պու միւնասէպէթլէ, պիր միւատէթի գալիլէ մէսէրրէթ, վէ պալ այլարընընն ալտաթըճը կէօզ պաղըճըլըգլարը տէվամ իթմիշ, վէ շու իֆղալիմիզ սէրիսօշլուգլար արասընտա, նակեահ Ֆիլիբին վուգույի վէֆաթը զուհուրա կէլմիշ իտի։

Օլիվիէ, բէտէրինին վէֆաթընը խաթըրլատըղընտա, քէնտի քէնտինէ,

—Է՛յ, ազիզ բէտէր, սիզ պէ-

նիմ թելէֆիմէ սէպէպ օլտունուզ, լաքին եինէ պախթընըզ եավէր իմիշ քի, պէնիմ սէֆալէթիմի կէօղիւնիւզլէ կէօրմէտինիզ, տէտի։

Պունտան սօնրա վագը օլմուշ օլան վուգուաթլար, օլ տէրէճէ սիւրաթլէ վէ տէհշէթլի պիր սուրէթտէ եէկտիկէրինի միւթէագըպէն խաթըրա կէլմէքտէ իտիլէր քի, Օլիվիէ, պունլարը զիհնինտէ սագլամագլըգտա խայլի կիւճլիւք չէքմէքտէ, վէ պունտան տօլայը ագլընա զանն իտէրսին քի խիֆֆէթ պիլէ կէլմէքտէ իտի։

Մէզքիւր վուգուաթլար իսէ, միւսինն խըզմէթ քեարըն իֆատաթը, քէօշկիւն վագըասը, Անունցիաթանըն կիճէլէրի տիշարը չըգաբղը, շահիտսիզ տուվէլլօ իտիլտիկի, մարքինին վուգույի գաթլի, վէ նիհաեէթ տէհշէթլի պիր ֆաճիանըն տէհշէթլի սուրէթտէ հալլի, եանի ասլա էլի տիթրէմէեէրէք, պիր զէհիրլէ յիճինին, տիկէրինին գատէհինէ գօյտուղու զէհիրի քէնտիսի իչմէքլէ, ատալէթի իլահիեէնին պու վէճհ իլէ իճրա իտիլմիշ օլմասը իտի։

Իշ պու մուսիպէթէնկիզ բանօրամանըն թասվիրլէրի, Օլիվիէնին կէօզիւ էօնիւնէ կէլտիքճէ, մէրգում, մահմուզլարը յլա կիւզէլ պէյկիրինին գարըն թարաֆլարընը գանաթարագ, սէրիան գաթը մէսաֆէ իյլէմէքտէ իտի։

Մէզքիւր գարմագարըշ միւլահազաթ վէ զալիմ խաթըրէլէր ֆուրթունասը, եավաշ եավաշ թէսկին օլտու, վէ Օլիվիէ պիր արա, իսթիհսալ իթտիկի հուրրիեէթի կէօլկէ ալթընտա կէօրմէքտէ իքէն, շիմտի բէք բարլագ վէ մէսէրրէթլի պիր սուրէթտէ կէօրմէեէ պաշլատը։

Զիւնքի մէրգում, Անունցիաթանը վէֆաթ իթտի զաննը յլա, քէնտի քէնտիյի պուլտու, վէ պունտան պէօյլէ պիր տիկէրի հագգընտա ըզհարը մուհապպէթ իթմէքլիկէ հագգը պուլունտուղունու հիսս իյլէտի, վէ Պրըթանեալը սարը գըզա օլան մուհապպէթի, մէշրու պիր մուհապպէթ օլմասը ֆիքրինէ զահիպ օլտու։

Պինապէրին, մէ յեուսիեէթ եէրինէ նակեահ զուհուրա կէլմիշ օլան իւմիտ, Օլիվիէնին գալպինտէ էօյլէ պիր մէսէրրէթ հուսուլէ կէթիրտի քի, պունու թարիֆ իթմէքտէն իսէ, անլամագլըգ տահա գօլայ տըր։ Շէօյլէ քի գաղաեա ուղրաեան պիր սէֆինէ իչին, տէնիզ ֆէնէրինին նէ տէրէճէ էհէմմիեէթի վար իսէ, Տինօրանըն պաքիրէ վէ տիլպէր սիմասը տախի Օլիվիէ իչին այնի գապիլտէն օլտու։

Իշթէ Օլիվիէ, օլ անէ տէկին, բասթ կէլէ եիւրիւմիւշ իքէն, պու քէրրէ նէ թարաֆտան կէլմիշ օլտուղունու, վէ պէյկիրինին գանղը թարաֆա տօղրու կիթմէք իւզրէ պուլունտուղունու անլամագ իսթէտի։ Իմտի, էթրաֆընա պիր աթֆը նաղար իլէ, կէօրտիւկիւ մահէլլէր, քէնտիսինճէ մէճհուլ օլմատըղընը, վէ Հավրը շէհրինտէն եէտի սէքիզ ֆարսախ ուզագ օլուպ, սիւար օլտուղու միս Պէթզի նամ կիւզէլ դըսրաղը տախի, զանն իտէրսին քի, էֆէնտիսի, քէնտիսինի գանղը թարաֆա կէօթիւրմէք իսթէեէճէկինի էվվէլճէ հիսս իտէրէք, Պրըթանեը եօլունա տօղրու իլէրլէմէքտէ իտուկինի անլատը։

Ֆիլվագը Օլիվիէ, էն տօղրու եօլտան Սէն-Նաղէրէ կիթմէքլիկէ գարար վիրմիշ իտի։

Օլ տագըգատան իթիպարէն, մէրգում տէլիգանլը, միւթթասըֆ

օլտուղու սապըրսըզլըղա նինպէթէն, պէ յկիրինին հարէ-քէթիմի աղբըրլաթաը, չիւնքի եօլ ոճղուն օլմաղլէ, ինսանիեէթէ բիտեէթէն օլմասա պիւէ, պարի էմրի պասիրէթէ բիտեէթէն, մէղքիւր հայվանը եօրկունըզուգտան սադընմադլըդ լաղըմ իտի։

Օլիվիէնին սէ յեահաթընա տայիը օլան թէֆէրրուաթըն պիւյիւք է-հէմմիեէթի օլմատըղընտան, պէեա-նընտան սարֆը նաղար իլէրիդ, չիւնքի պիդ տախի մէրգում սէ յ-եահ կիպի, վէ չիւպհէսիդ գարին-լէրիմիդ կիպի, պիր ան էվվէլ մա-հէլլի մագսուտէ վատըլ օլմադըդ արզուսինտէ յիդ։

Թապիաթը պէչէրիեէ, պիր թա-դըմ իլթիրաձ վէ էնտիշէլը չը-դարմագտա մահիր տիր, վէ զանն իտէրսինքի, լինսանըն էօմրիւնտէ ըէք չօգ տէֆա զուհուրա կէլէն սէֆալէթ ու մուհիպպէլըլերի արթըր-մագ խուսուսունտա պիր մէմուրի-նէթի վար տըր։

Նասըլ-քի չու սըրատա տախի, կիւնըէր կէչէ-քճէ, վէ Օլիվիէ մագ-սէտինէ եադըլաշըդճա, պիր թա-դըմ էսէֆէնկիդ հիսսիեէթ մեր-դումուն ֆիքրինի իսթիլա իթմէ-քտէ, վէ Օլիվիէ պու հիսսիեէթը տէֆ ու իզալէ իչին, հիչ պիր չէյ եաբմամագտա իտի, հաթթա մեր-դում, քէնտի քէնտինէ չու լաֆըզ-լարը սէօյլէր իտի.

—Ա՜ճաալա Տինօրաեը պէթէքրար պուլապիլէճ՛քմի յիմ, աճապա մէղ-պուրէ յի, ալէ յհինտէ այի-քեար սուրէթտէ իճրա իթտիկիմ խիեա-նէթլէ, լանէթինէ միւսթահագդ օլ-մուշ օլտուղում հալտէ, չիմտի հագ-դըմտա սատըգ պուլապիլէճ՛քմի-յիմ։ Պունտան մաատա, քիմ պէնի թէէմին խէպիլիր քի, չիմտիեէ դատար օլ լաթաֆէթլի չօճուղուն էօմրիւ իչինտէ, քէնտիսինէ թէպլի-նէթի վիրինճի պիր քիմսէ զուհուր իթ-մէմիշ սիր տէյի։ Պէն նասըլ օլ Ալլահանի խաղինէ յի պուլտում, վէ աատէթա հուզուրունտա սէճտէ դըլ-մադ տէրէճէսինտէ քէնտիսինի սէվ-տիմ իսէ, պիր տիկէրի տախի պէ-նիմ կիպի եաբտամմազմը, վէ զալիմանէ սուրէթտէ քէնտիսինէ իեատէ իթմիշ օլտուղում օլ լաթըլը եիւրէկին, մէզքուրէ թաւաֆքընտան պիր պաշ-դատընա իթա խոխմէմիշ օլտուղու-նու քիմ պանա սէօյլէեէպիլիր, վէ էկէր պէօյլէ պիր հալ վուգու պուլ-մուշ իսէ, օլ պատտէ չիքեատէթի իթմէքլիկէ հագդըմ օլաճաղ մը տըր։

Օլիվիէ պու քէլամլարտան սոնրա, պաշընը կէօքսինէ տօղրու էէրէք, մէ յեուսիեէթլէ, «էկէր Տինօրայը էվվէլ պուլուրսամ. . . » տիմէքտէ իտի։ Ա՜նկէ վադըթտա, մէրգումունն զինհինտէ, պէկլի պուհնտան տահա զիեատէ մուղիրը պիր ֆիքիր տօղա-րագ, «նա էօլմիշ պուլուրսամ» տէեուս մընըլտանմադտա իտի։

Իչթէ պու միւլահազալար իլէ, զանն խաէրսինքի, մահզունիեէթ-պաշա պիր տիւման իչինտէ, Օլիվիէեէ, մէղսուրէնին մահէմ իլէ գաբըը օլան գուլիպէտի կէօրինէ-մէքտէ, վէ պիր թապուԹտուն չիվի-լէրինին մէքսանըղը սէտի գուլա-ղընա գատար վաղըզ օլմադտա իտի։ Պունլարտան մաատա, պիր սիւ-րիւ խալդըն, մահզուն վէ միւքէտ-տէր, վէ ահէսթէ ահէսթէ, ճէնա-զէնին արգասընտան կիխտիկի, վէ պու իղտիհամընն, Սէն-Նաղէրին ա-թէդ քիւհսէսինտէ տօղարագ, Ի Է-ըոյ Կոէոպէ տուսաընըն սեեէթլէրինի գուպպէ յի սէմաիիէ յէ գաատար չը-գարտըղը, վէ մուսախխարէն եէնի-

տէն սիւքիւթ վէ եալընըզլըգ դա-
յիմ օլսաց , դասլխմանըն եէչիւ-
լիքլերի արասընտա տախի պէնատ
պիր թաշ տիքիլտիկի, վէ պու թա-
շըն իւզէրինէ ,

ՏԻՆՕՐԱ ՏՂ ՔԷՐՎԷՆ

վէ ալթընտա տախի ,

ՄԻԶՊՈՒՐԻ ԻԶԻՆ ՏՈՒԱ ԻՏԻՆԻԶ

քէվիմէէրի մուհաբրէր պուլունտուղու , մէրգումա տէվիդանլընըն կէօ-
ղիւ էօնիւնէ կէլմէքտաէ իտի :

—Էկէր սահիհէն պէօյլէ պիր հալ վուգու պուլմուշ իսէ ... տէ-
տի Օլիվիէ քէնտի քէնտինէ , քէ-
մալի տէհշէթի վէ իղթիրապ իլէ, վէ պիր գաչ սանիյէտ սօնրա տախի , քէտէրլի պիր սօղուգ գանլըլըգլա , էկէր էօլմիւշ իսէ, պէն տախի քէն-
տիմի էօլտիւրէճէկիմ, վէտէլտա , տէհու իլտիվ իմտի :

Տէվիդանլընըն եօղ ըէֆիղէէրի , պու մխիլլու միւլահազամի օլսու-
ղու հալտէ , թաղիտաթիյէ , տէյ-
եահաթընըն սօն կիւնէէրի մէրդում իչին զանէթի ուզուն կէօրիւնմիւշ օլ-
մալը տըր :

Օլիվիէ , Սէն–Նազէրտէն անճագ օն ֆարսախ գատար ուզագ գալ-
տըղընտա , սահըրտըղըգը օլ տէրէ-
ճէ գարշը գօնուլմազ պիր հա-
լէ կէլմիշ իտի քի , պէ յիվրինի , էվ-
վէլքինէն իւքի մխալինտէ իւէրի սիւր-
մէնէ պաչլատը , վէ պիր աղ բա-
հաթի իմմիշ իւքէն , ագշամընն օն պիրինտէն պիրագ սօնրա , պէ թէք-
բար եօլա չըգտը :

Զէվալը հայտան եօրկունուգտան թէէլէֆ օլմագ հալինէ կէլմիշ օլտու-
ղու իչին , Օլիվիէ , պիւթիւն կիճէ ահէսթէ ահէսթէ հարէքէթի իմ-
մի , վէ սապահ սահաթ նէտի սուա-
րընտա , Աչմազը Պէրնարեք լօգանթասը էօնիւնտէ, պէ յիվրտէն աշագը էնտի:

Պու արալըգ , հօճա Լբհիւէտ , սահէթի վէճհ իւղրէ , գարուսու-
նան էչիյի իւղէրինտէ անագտա տուրմագտա օլտուղունտան , վէ Օ-
լիվիէնին սիմասընը սօլա խաթրըն-
տան չըգարմամըշ պուլունտուղուն-
տան , մէրգումա կէօրիւը կէօրմէզ թանըտը , վէ քէմալի մէսէրըէթի վէ նիւքտէ սէտտա իլէ ,

—Օ՛ , միւսիւ Օլիվիէ , նինէ սապ վէ սէյիմ օլարագ պիղիմ մէմլէքէ-
թէ ավտէթի իթտինիղ , տէյլիլ մի , տէտի , չիւնքի տօղրուսունու սէօյ-
լէյիմ մի , պիղ , չըգտան սէնէքի կիպի կիւղել կէօրմէէօրում : Պիլ-
մէմ քի պու պէնիմ պիր խտէմի մը տըր , տէյլիլ մի պիր , լաքին պիղ պանա պիր աղ օղիուն վէ զա-
յիֆ կէօրիւնիւէօրսունուզ : Ֆագաթ սագըն խասթա օլմանտաքընըզ :

—Խանըը , խանըը , պիղ միւսթէ-
րիհ օլուն , ապիղիմ , դիւրա պէ-
նիմ սըհհէթի ու աֆիւնէէթիմ պէր քէմալ տըր , վէ չիւպհէսիզ , սէյ-
եահաթընըն եօրկունուզուդտըր տա աղ վազըթտա կէչէր :

—Միւսիւ Օլիվիէ , պիր աղ վա-
գըթ պուրատա դալաճաղմըքընըզ :

—Զանն վէ մէմնուն խտէրիմ :

—Սիղին էսկի օտանըզըմը խմթի-
ճար խտէճէ քսինիզ :

—Շիւբհէսիզ , չիւնքի օ օտատան պիր խօչնուտտուղումտ եօգ տուր :

—Հազըր տըր , չիմտի խթէրսէ-
նիզ , չըգապկիլմինիզ : Պէն ամէքը-
զը ախըրտա պաղլաթտըրըրըմ (ալլահ Ալլահ , նէ կիւղել աթ , լաքին քէք եօրկուն), վէ սօնրա տախի սիղէ, էսկի վէ մէչհուր Դանարիա ատալարը չա-
րատպըմտան պիր մըգտար կէթիրի-
րիմ : Զաթէն սիղ օ չարագը թա-
նըրընընըզ, վէ չիմտի նինէ պիղ-
սիկինիղ կիպի տիր, վէ ատլա թէպ-
տիվ օլմամըշ տըր , հալտուքի մու-

ղայիրի օլարագ պէն . . . Ա՛հ, շարապլար ինսանլար կիպի տէյիլ տիրլէր, անլէր պիր սէնէ էսկիեէճէք օլսալար, տահա իյի օլուրլար, ֆագաթ նասրլքի կէօրիւեօրսունուզ, պէն օ գապիլտէն տէյիլիմ։ Հէր նէ հալ իսէ, Մ. Օլիվիէ, օտանքզա չրգընքզ. . . Է՛յ, Մա՛լօ, հայվան Մա՛լօ, ալ շու պէյկիրի ախբրա կէօթիւր, պէն մահզէնէ էնիեօրում։

Պու սբրատա Օլիվիէ, էմրինիւն էն թաթլը տագրգալարընը տէրունինտէ կէչիրմիշ օլտուղու օտաեա չրգտը, վէ հէր շէյի էսկի հալինտէ պուլմասբյլա, կէչմիշ վագբալարը տէրխաթբր իյլէտի, վէ սօգաղա նազբր օլան բէնչիրէնին էօնիւնէ կիտիպ, քեարկիր քիւչիւք քիլիսէեէ վէ մէղքիւր քիլիսէնին դուպպէսինտէքի բէնճիրէլէրէ, վէ էթրաֆը դում իլէ մուհաթ օլան վասի Լուար նէհրինէ, վէ աֆագը թահտիտ ի-տէն եէշիլ թարլալարա, վէ նիհաեէթ քիւչիւք տալկալարընը սահիլին գաեալարընա չարբան պահրը Օգիանօսուն իւզէրինէ աթֆը նազար իթտիքտէն, վէ պիլտիկի վէ պէղաեէթ տէրէճէտէ սէվտիկի թասվիրլէրին նէզարէթիյլէ մահզուզ վէ մէսրուր օլտուգտան սօնրա, թօզ իլէ միւլէմմա օլան սիմասընը վէ էլլէրինի սօղուդ սու իլէ եբգատը, վէ էլպիսէսինին ինթիզամսըզլըղընը տիւզէթտի։

Օլիվիէ, հէնուզ շու թուալէթինի թէքմիլ իթմիշ իքէն, հօճա Լըհիւէտէ, պիր շիշէ քէնտի մէշհուր աթիգ շարապը վէ իքի թանէ տախի գատէհ իլէ կէլտի։ Մէրգում տէլիգանլը, լօգանթաճբեա, Տինօրա իւզէրինէ պազը շէյլէր սօրմագ էշէատի արզուսունտա իտի իսէ տէ, ճէսարէթ իտէմէեօրուտու։ Պունուն իչին տախի իքի պիւյիւք սէպէպի վար իտի քի, պիրի վէ պաշլըճասը, մուզիրը պիր խապէր ալմագ գօրգուսու, վէ իքինճիսի մատմուազէլ տը Քէրվէն հագգընտա միւթթասրֆ օլտուղու ֆէվգէլատէ ալէագատան տօլայը լօգանթաճբեա պիր շէյ սէզտիրմէմէք արզուսի իտի։

Պու ճիւմլէ պիր թագբմ կիրմէլի չրգմալը եօլլարտան մագսէտինէ իրմէքլիկէ չալըշարագ,

—Ազիզիմ, պէն կիտէլիտէն պէրու մէմլէքէթինիզտէ պիր շէյ օլտու մու, տէյու, սիւալ իթտի։

—Խա՛եբր, միւսիւ Օլիվիէ, իլլա հէր եէրտէ օլտուղու կիպի, պուրատա տախի պիր թագբմ չօճուգլար տօղտու, իհթիեարլար օլ պիր տիւնեաեա կիթտի, վէ պիր թագբմ աշբգ վէ մաշուգէլէր տախի էվլէնտի։ Պու իսէ, ումումի պիր շէյ տիր։ Պունլարտան պաշգա նագլ օլունմաեա շայեան հիչ պիր վագբա զուհուրա կէլմէտի։ Պիրտէ, իքի այ ագտէմ, Կրան Շարբանթիէ տէնիլէն մահէլլտէ, պիր պալբգճը սանտալը ֆուրթունուեա թութուլարագ, դարգ օլտու, ֆագաթ պունուն թայֆէսի, Սէն-Նազէր էհալիսինտէն տէյիլ իտի։

—Է՛յ ճիվարլարտա՞։

—Ճիվարլարտա տախի խուսուսի պիր շէյ եօգ տուր, շու գատար քի . . .

—Նէ՞։

—Ղարիպ պիր վագբա վուգու պուլմուշ տուր։

—Նէ՞ կիպի։

—Հէմ պու վագբա կէօսթէրիր քի, ճէհէննէմին պաշ շէյթանը, քէնտի էն սատբգ պէնտէկեանը հագգընտա պիլէ իյի պիր էֆէնտի տէյիլ տիր։

Մատտէ, մէլէք իւզէրինէ օլմաեբպտա, շէյթան իւզէրինէ օլտու-

զու իչին, Օլիվիէնին նէզտինտէ բէք ազ էհէմմիեէթի վար իտի։ Պու ճիւմլէ մէրգում, իտիլէճէք հիքեաեէյի տիգգաթը թամմէ իլէ տինլէմէքլիկէ գարար վէրտի։ Հօճա Լբհիւէտէ իսէ, քէլամընա տէվամ պիրլէ,

—Մակի Թրէալ նամընտա պիր քիմսէ իչիթմիշմիսինիզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Ասլա։

—Պու Մակի Թրէալ տէնիլէն, իհթիեար, տուլ վէ սիհիրպաղ պիր գատըն օլուպ, պուրատան եարբմ սաաթ ուղագլըգտա քեային պիր նէվի գուլիպէտէ սաքին օլմագտա իտի։

—Սիհիրպաղ մը, թէքրարլատը Օլիվիէ, սէօզ սէօյլէմէկէ իսթէկի օլմաեարագ։

—Սիհիրպազտան տա զիեատէ, չինքի մէզպուրէ ֆալ պագար իտի, վէ հէր աեըն իլք ճիւմաա իրթէսի կիճէլէրի, մահիթապ օլտուզունտա, սիւբիւրկէ սաբը իւզէրինէ օթուրարագ, պիւյիւճիւ էրքէք վէ գատընլարըն մահէլլի իճթիմաինէ կիտէր իտի։

—Բէք ալէա, պու Մակի Թրէալա նէ վագը օլտու։

—Պու խուսուստա էվվէլճէ շուրասը պիլինմէք լազըմ տըր քի, մէզպուրէ պիւեիւճիւնիւն գուլիպէսինտէն պիր աղ ուղագլըգտա վէ թարլալարըն օրթասընտա, պիւյիւք վէ եուվարլագ պիր տէլիք պուլունուպ, էլլի աեագ տէրինլիկի, վէ պու օտանըն իքի միսլինտէ էնլիլիկի վար տըր։ Պու տէլիեէ Գուրտ չուգուրու տէնիլիր իսէ տէ, սէպէպի նէ օլտուզունու պիլմէմ։ Իմտի, պիր ճիւմաա իրթէսի կիճէսի, Մակի Թրէալ սիւբիւրկէ սաբընըն իւզէրինէ օթուրուպ, մահէլի իճթիմաէ կիթմէքտէ իքէն սիւբիւրկէ սաբը, խուլլու աթլար կիպի է յիլիր, վէ իհթիեարէ գատըն, պունտան աօլաեը զիեատէսիյլէ շաշորըպ, վէ պու արալըգ թամ Գուրտ չուգուրու իւզէրինտէն կէչմէքտէ օլտուզունտան, չուգուրուն իչինէ տիւշէր, վէ թէլէֆ օլուր։

Իշթէ հիքեաեէ պունտան իպարէթ տիր։

—Էյ պու տիւշիւշիւ պիր տիկէրի կէօրտիւ միւ։

—Քիմսէ կէօրմէտի, չինքի պիւյիւճիւլէր մէճլիսինին թօրլանաճաղը կիճէլէրտէ սօգաղա չըգմագլըգ, պու մէմլէքէթին ատաթընտան տէյիլ տիր։

—Էօյլէ օլտուզու հալտէ, մէրգումէ իհթիեարէ գատընըն քէնտի շէյթանի սէյեահաթընա գուրպան կիթմիշ օլտուզու նամսըլ անլաշըլմըշ տըր։

—Ֆագաթ, միւսիւ Օլիվիէ, ֆէրտասը կիւն, մէզպուրէնին նաշը մէզքիւր չուգուրտա պուլունտուզունու սիղէ սէօյլէմէտիմ մի։

—Լաքին օլամազ մը քի, պիչարէ գատըն օ չուգուրա գազաէն տիւշմիւշ օլսուն։

—Խաերը, օլամազ, չինքի մէրգումէ եօլու բէք ալէա պիլտիկինտէն, գարանլըգ պիր կիճէտէ կէօզլէրի պագլը պիլէ օլսա, թարլալարըն իչինտէն կէչէպիլիր իտի։

—Հալ պու քի սիւբիւրկէ սաբը եանընտա մը իտի։

—Խաերը, սիւբիւրկէ սաբը, եալընըզճա, պիւյիւճիւլէրին մահէլլի իճթիմաինէ կիթտիքտէն սօնրա, գուլիպէնին պիր քէօշէսինտէ քէնտի եէրինէ ավտէթ իթմիշ իտի քի, պու խուսուս տախի մէզքիւր սիւբիւրկէ սաբընըն պիւեիւլէնմիշ օլտուզունու աչըգտան աչըղա իյմա

լլդէմէ քամէ խոր։ Մխսիս Օլիվիէ, սիզ տէ պու էֆքեարտա տէյլմի-պինիզ։

—Ենսպհէսիզ, աղիղիմ, տէեու ճէվապ վէրոր Օլիվիէ, չինքի մեր-գում տէլիգանլը, հօճա Լբհիւէ-տէնին վէ հէմչէհրիլէրինին էֆքեա-րը պաթըլէլէրինի, վէ եանլըշ մու-հաքէմէլէրինի թաահհիւ իթմէք ֆիք-րինտէ օլմաեբպ, զաթէն քէնտինին ֆիքրի սայիր միւլահազաթ լլէ խա-թիլա խոլմիշ խոր։

Օլիվիէ, հօճա Լբհիւէտէ լլէ իթ-տիկի միւլազաթտան, քէնտիսինին պիլմէք իսթէտիկի խուսուսա տա-յիր ասլա մալիւմաթ ալընամադա-ճաղընա գավիէն իսկեաթ օլսուս-դունտան, վէ պունտան մնատա, էկէր մատմուազել տը Քէրվէն էվ-լէնմիշ, եախօտ էօլմիշ օլսա, լօ-գանթաճը պունու քէնտիսինէ պիլ-տիրիր խոր տէեու միւլահազա իթ-տիկինտէն, վէ պու տուբէթլէ պիր աղ գալպի րահաթլանտըղընտան, Դանարի շարապընտան պիր գատէհ տահա իչոի, վէ ափչարը չըգմադա հաղըրլատը։ Լօգանթաճը, մեր-գումուն հաղըրլըղընը կէօրսուկիւն-տէ,

—Նէ օ, տահա հէնուզ կէլմիշ իքէն, եինէ եօլա մը չըգաճագսը-նըզ, տէմի։

—Ալթ իլէ ուզուն պիր սէյահաթ իթմիշ օլսուղում հալտէ, պիր աղ տա եատան տօլաշմագ իհթիեաճը-նը հիսս խոսկեօրում։

—Լադին եօրկուն օլմալըսընըզ։

—Խէեըր, հիչ պիր եօրկունլուգ հիսս իթմէեօրում։

—Գահվալթը իթմէկէ կէլէճէ-միսինիզ։

—Ենսպհէսիզ կէլէճէյիմ, լա-քին էկէր, չու սապահ թէֆէրրիս-ճիւմիս պիրագ թէմոխտ խոեր ի-սէմ, պիր չինֆիլիկէ կիբրիպ, պիր թաս սիւտ իլէ պիր աղ տախի էթ-մէք եէյիպ, գահվալթըմը իթմիշ օլուրում։

—Մխսիս Օլիվիէ, պու տէտիկկի-նիզ գահվալթը, պիր սէյահաթ ասլա եագըշմազ. պունունլա պէ-րապեր, պու խուսուս սիզէ այիտ օ-լուպ, հեր քէս խոթէտիկի թարղ-տա միտէսինի պէսլէմէկէ սերպեսթ տիր։ Եալընըզ չու գատարընը սի-զէ խապեր վէրիրսիմ քի, տիւն ագ-շամ պիր տօսմուզ քէսատիմ, վէ պի-նաէն ալէյհ սիզէ ալէտ կէօտէն ի-լէ գավուրմա վիրէճէք իտիմ քի, նասըլ քի հեր քէս պիտիր, պունլար հինսանը պէսլէյիճի վէ գուվվէթ վի-րիճի չէյլեր տիր։ Նուատա վար քի, էկէր պու սապահ սալթ սիւտ վէ եէմէքլէ վագըթթ կէչիրիրսէնիզ, ագշամ բէք իչթահալը սուրէթտէ թատմ իտէրսինիզ։

Հօճա Լբհիւէտէնին չու լադըր-տըլարընըն նիհատէթի կէլմէճէք իտի, չինքի օլ միւհթերէմ զաթ, պունտան ադտէմ տախի օգուտեան-լարըմըզա մալիւմ օլսուղու իչրէ, պօչ պօղազ իտի, ֆագաթ Օլիվիէ, մերգումա, եէնի վէ թիւքէնմէզ պիր միւքեալէմէեէ տահա պաշլա-մասընա վագըթ պրագմատարագ, շաբգասընը ալտը, վէ ատաղընըն ալթընտա տիւթէմէքտէ օլան ախ-շամ նէյտիվէնտէն աշաղը էնիպ, լօգանթատան տիշարը չըգտը։

Հօճա Լբհիւէտէ գատունուն է-շիյինէ գատաը Օլիվիէնէ րիֆագաթ իթտի, վէ սէսի եէթիշտիկինի զանն իթմէքտէ օլսուղու մահելլէ գա-տաը, մերգումուն ադգասընտան պիր թագըմ խաեալի սատաէթ ու իդպալըր թէմէննի իյլէտի։

Պու արալըգ Օլիվիէ, սիւրաթլէ եիւրիւմէքտէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմ-

լէ շու եւբլուեւիչիւ քէնաիւ իչլն բէք աղբը կէօրիւնմէքտաէ իտի ։

Զիւնքի մէրդումանն էօմիւ , շու սբբատա գարարլաշարբբլաճագ իտի ։

ՂԿ

ՏԻՆՕՐԱ

Օլիվիէ , ազ պիր վագթըն իչլնատէ , Սէն–Նազէրին ոն էվլէրինի կէչէրէք , քէնաիւնին Տինօրանքն գուլիպէնիէ կէօթիւրէճէք օլան եէչիլիւքի չուգուր եօլա վարբլ օլաու , վէ մէգրիւր գուլիպէնէ միւթթասբլ օլան չիթին էթրաֆքնատրի եիւքսէք աղաճլարըն թէքէսինի միւշահատէ իչլէմէքտաէ իտի ։ Ատրա սբբա տաիւ աղաճլարըն գալըն նաբբրագլարբը արասընատան , գուլիպէնին տամը կէօրիւլմէքտաէ , վէ օճագտան չբգան մավի պիր տիւման , գուլիպէնին խտլի օլմատըղընը իտա էչլէմէքտաէ իտի ։

Օլիվիէ , ագռէմճէ , ճէննէրէն պէր էօչէ խամինի վիրմիշ օլաուղումուզ օլ կիւղել չիթին գաբաուտունա եագլաչարզընատա , հարէքէթինի աղբրլաթաբ . հաթթա կիրիֆթար օլաուղու հէնէճան , եօլօն չաեբը չիմէնէրի իւզերինատ պիր աղօթուրմագրդա քէնտիսինի մէճպուբ գրլոբ ։ Պիչարէնին վիճուտինատ գուվվէթ տէնիլէն շէյ տալա գալմատըղընատան , ինթիեարլար , նաեօտ սբթտանա խոռթուլմուշ օլան ատէմիր հիպի տիթրէմէքտաէ իտի ։ Վէ պաղէն նիւրեկի բարչանմագ տէրէճէօնատ ֆէվգէլատէ չարբարըղը միսիլլու , պազէն տաիւ , զանն իտէրինքի , տամարլարբընատա պիր տամճա պիլէ գան գալմամըշ կիպի , եիւրեկ չարբընթբսը պիւսպիթիէն տուրուբ իտի ։

Օլիվիէ , սօն պիր ճահտ տահա խթտի , չիւնքի ֆէվգէլատէ պիր ռատատէթ նախօտ էպէտի պիր ֆէլաքէթէ գարշը չբգմագ իչլն , մէրդումա ղայրէթ վէ ճէռարէթի լազըմ իտի ։ Իմտի , մէրդում քէսպի ճէռարէթի էտէրէք , նիւրիւմէկէ պաչլատը , վէ պէշ տագբդա զարֆբնատա , չիմֆին գաբուտունա վասբլ օլուպ , օրատա տաիւի տուբտու , վէ տիրսէքլէրինի , գաբազը օրան գաբուտուն իւրթ թարաֆբնատա տաեատարագ , գուվվէթլի հաֆրզէսինատ տէրինճէ հէքք էտիլմիշ օլան օլ մահէլլի չիմէնզարէ պիր նաղարբը բիգաթամիզ իլէ կէօզ կէզտիլ տիւ

Պու արալըք , ռեպտեմբեր այբ կիւնէչի , իհթիեար եվա աղաճլարընըն եաբրագլարընը , վէ գաուիֆէտէն հալը կիպի նէրէ սէրիլմիշ օլան չաեբը չիմէնիքլէրի , զիեալարբլյալ թէնվիր իլէմէքտաէ , վէ քիւչիւք կէօրիւն նիւզիւնիւ բարբլտաթմագտա իտի ։

Դբրմբղը վէ գբր բէնկի էվճիւնէղ խէ , զանն իտէրսինքի , օլ մէսէրէթապախ կիւնէչէն ալթընատա , պագանքն նիւզիւնէ կիւլիւմսէմէքտաէ իտի ։ Նալընբղ թավսւգլար իլէ էօրտէքլէր իտի քի , նէչիլիքլէր իւզերինատ եաեբլմբշ օլաուղլարբը թագաիրատ , մահէլլի մէզրիւրատ հիւքմ իթմէքտաէ օլան նալընբղընղա հայեաթ վէ հարէքէթի սուրէթի պախշ իթմէքտաէ իտիլէր ։ Սարը վէ պէնաղ բէնկլի պիւյիւք պիր քէտի իսէ , այբդ պիր բէնչիրէնին քէնարընատա օթուրարագ , կիւնէչէն սբճագլբղընատան թէնպէչճէ քսընմագտա իտի ։

Օլիվիէ , հէր չէյի էսկի պիլսիկլի հալտէ պուլտուղունատան , Պրպէր կէճճ հէռեեեչինճե ասյճասրան ուեռնան ասրեմ կիպէ , սօն տէճա չիճիթլիկէ իթտիկի վիղիթատան պէրու , անճագ նիկիրմի տէօրթ սաաթ կէչմիշ

օլտուղտանու ղանին իմմէքտէ իտի։

Հէրնէ հալ իտէ մէրգումի, պիր ազ սօնրա, գաբուռու սէսսիղճէ ա-չքպ, չիմին իչինէ կիրտի, վէ գալ-պինին կիզլի պիր իչհամքլըա, տօղ-րու գուլիպէնէ կիտէճէք, վէ է-չիքտէն կէչէճէք ։ Էրտէ, չիմին վը պիր ուճուռտա վագը օլան վէ պիւ-րիւք մէչէ ադաճլարը սաէհէնտէ կէօլկէ ալթընտա պուլունան քիւ-չիւք թէրէնէ տօղրու կիմտի։ Օլի-վինէնին սճն ատֆա Տինօրա իլէ վու-գա պուլան միւլագաթը պու մա-հէլլտէ իտի։

Մէրգումի, թատլը օլտուղու իչհամ-տա, ասլա վէ գաթման եռանըլմա-մքշ իտի։ Շէօյլէ քի, Օլիվինէ, գա-պա պիր կիւվէրճինլիկին քէօչէսի-նի հէնուղ կէչմիշ իքէն, կէնճ գըղ կէօղիւնէ ղահիր օլտու։ Մէրգումի, պիր վագթի տախի այ-նի մահէլլտէ օթուրարագ, տիմ-րէր ալր սէտա իլէ Օլիվինէնէ, «Պէն սիղէ եվրէկիմի թէսլիմ իթտիմ, վէ սիղ եչմին իտէրիմ քի, սիղ-տէն մտատա, քիմսէնին օլմտատա-ճաղըմ» տէմիշ իտի։

Տինօրա, սապիր տէֆտալար միսիլ-լու, գօեու ըէնկլի պիր էլպիտէ կի-չինմիշ, վէ սարը սայլարընա տախի թէկնէնտէ օլարագ, կիւղել պիր գնոտմ գօյմուշ օլտուղու հալտէ օլ կիւղել պաշընը, տիւչունճէլի պիր թարղտա կէօքսիւնէ տօղրու էյմիշ իտի։ Մէրգումինին ճիւղիճէ զայիֆլանմքշ օլան եռանագլարը պիր ազ սօղուռնուգ քէսպ իմմիշ, վէ զանն իտէրսին քի կէօղէրի տախի ըրիչէմիշ իտի։

Պու արալըգ Տինօրա, իքի նա-զիք էլէրինի, տիղլերի իւղերինտէ պիրիպիրինէ գավուշտուրմուշ իտի։ Օլիվինէ, մէրգումինին քարմագա-ըընտան պիրինտէ, պիր ալթուն եվուղիւք բարլտարըղընը կէօրէրէք։

—Ադաղա վալիտէմին եվուղիւ-կին մի տիր, ադաղա օլ մուգատ-տէս եվուղիւկ մի տիր քի, պէնի օ-նա նիշանլամքշ տըր, էկեր հօյէ իս-տէ, վէ էկեր հալէտա օ եվուղիւկու բարմաղընտա թաչըմնագտա իտէ, տիմէք տիր քի պէնի լանէթլէմէ-միշ տիր, տիմէք տիր քի պէնի ու-նութմամքշ տըր, տէտի քէնտի քէն-տինէ։

Տինօրա, գափուչմուշ օրան էլլէ-րինի պիրիպիրինտէն չէօղտիւ։ Օլի-վինէ իտէ, մէղպուբէ, պէլքի քէնտի թարաֆընա պագար կիւմիլլէ, վէ լաքին հէնուղ մէրգումէտէ կէօ-րիւնմէք իտէմէմէճիկինտէն, պիր աղաճ քէօքիւնիւն արգասընտա կիտլէնտի։ Կէնճ գըղ պու արա կէօքսիւնտէն պուրուչմուշ պիր քեաղըտա չըգարարագ աչտը, վէ պիր գաչ տագըգա գատար օգուտու։ Պատէհու պիր ամէչլի աչգ իլէ մէգ-քիւր քեաղըտը տուտագլարընա կէօթիւրտիւ, վէ պու վագըտա էս-նասընտա, եռանագլարընտան իքի իւ-րի կէօղ եաչլարը ահէսթէ ահէսթէ նիզուղ իլլէտի։

Պու սըրատա գըզգանճլըգ եր-լանը, սիվրի տիշլէրինի Օլիվինէնին եվրէկինէ սօգտուղունտան, մէր-գումի հիտտէթլէ վէ քէնտի քէն-տինէ,

—Պու մէքթուպ նէ տիր քի, տաղ-լաեարագ էօքիւնօր . . . անըն նէ վալիտէսի վէ նէ ֆամիլիասը վար տըր, ադաղա պիր մաշուգունն իտի միտիր քի, տուտագլարընա տօղրու կէօթիւրմիւշ տիւր, տէտի։

Պատէհու Օլիվինէ, միւտտէթի էօմրինտա պիրինճի տէֆա օլարագ, հիսս իտէկէրտիկի պիր տույղուճու զաալթ իտէրէք, աղաճ քէօքիւ-նիւն արգասընտան այրըլըը, վէ ի-

ջերիեհ տօղրու պիր դաչ ատքմ ախտը , Հալ պու քի մէ յտանտտա օլան չահըրըզդէն չօղլուղունտան , ուեաղընդն ճիւդիճէ սէսի իչիտիլ-մէմէ-քտհ իտի Պիր ատ Տինօրա , քէնտի միւլահազաթը զախիեէսի տէրեահընա զարգ օլմուշ օլտուղունտան , էվվել էմիրտհ հիչ պիր շէյ իչիթմէտի , ֆագաթ մուախախարէն ատեաղա գալգարադ , մէրգումու կէօրտիւ վէ թանըթը , վէ եաչարմըշ կէօզէրինաէն թէչպիհ դ ապուլ իթմէշ պիր ալեվ զուհուր խտէրէ-ք , էօյլէ պիր թաթլը սէտա չըգարտը ք-քի , էն մահիր միւղիգա աշինալար պիլէ պու սէտաեը նօթաեա ալատմաղլար , վէ ոճնրա պիր սըչրաեըշտա , իչքի գօլարքչլա Օլիվիէնին պօղազընա սարըլըպ , քէսի-ք պիր սէտա իլէ ,

—Ա՜հ , սիղվախնիղ , վէ Նիհատ-եէթ կէլտինիղ , տէեու բէրէկէտի :

— Տինօ՛րա , սէվկիւլիւմ՛ , տահա պէնի սէվիեօ՛րմուտունուշ , տէեու սիւալ իթտի տէվիգանը , գէվտէլատէ սաատէթ իչինտէ օլարադ :

—Հիչ ինսան էօմրիւնտէ իչքի տէֆտա սէվմէր մի , տէտի Տինօրա խալիսանէ պիր զուրուրիեէթլէ :

—Է՛յ պէնի պէ-քչէեօ՛րմուեուտտունուշ :

—Էօյէճէկիմ կիւնէ գատար սիղի պէ-քչէեէճէ-ք խտիմ . . . Հէմ Օլիվիէ , սիզ բէ-ք ալէտա պիլիրսինիղ քի , պէն սիղի պէ-քչէմէ-ք իչին նէ-մին իթմիշ իտիմ :

—Ֆագաթ պէն սիզէ , «Տինօ՛րա , ոբնըէ պէնէ պէ+չէհէյն» տէեու եաղմմամքշ մը իտիմ :

—Էվվէթ , լաքին շունու տահի իչալէ իթմիշ իտինիղ , նանի , «Զի-նի-է պէ-ճէչէ օչտեընճա կէչէհէճէյ՛ , » Պէն պու միւճիղէնէ կիւվէնմէ-քտհ իտիմ՛ , վէ չիմտի կէօրիւեօրտունուղ ք-քի , պու խուստուտա հադդըմ վար իմիշ , դիրա իչթէ կէլտինիղ . . .

—Էվվէթ . կէլտիմ՛ , հէմ տայիմի տուբէմտէ կէլտիմ՛ , իչիտիեօ՛րմուտունուղ սէվկիւլիւմ՛ :

—Իչինտէօրտում՛ վէ հէմ տահի ինանըեօրտում՛ : Ա՜հ , սիղէ ինանմադըղդա միւհթաճըմ՛ : Էկէր չիմտի տահի սիղտէն պէ թ-քրար այրըլմադըղըմ՛ ղաղմ կէլտէ , էօյլէ հիսս խտիեօրտում՛ քի , արթըգ եաշատմամ՛ , դիրա , Օլիվիէ , սիզընինղ պէնիմ հաեաթըմ՛ :

—Տինօ՛րա , օլ մէկտուն մէ-քթուպու ախղ իթտիկինիղտէ , պունա պէտտուա իթտինիղ մի :

—Սիղէ նամըլ պէտտուա իտէպիլիր իտիմ . . :

Պատէհու մէզպուրէ , Օլիվիէնին պօղազընա սարըլը օլան գօլարընը աեըրտը , վէ էլինտէն տիւշիւրմիւշ օլտուղու էսկի քեաղըտը չաեըրըն իւղերինաէն ալարադ , շէօյլէ իլավէ իթտի .

—Իչթէ օլ զալիմ՛ , վէ լաքին զահեէթ սէվկիւլիւս մէ-քթուպ քի , հէր կիւն , վէ հաթթա հէր սաաթ , իւմիտ իլէ դարըշըդ օլան պիր լաթաֆէթլէ օգուրտում՛ : Տօ՛սթում՛ , պիր սէֆտա տահա օգումադ , վէ սիղին իլէ պիրլիքտէ օգումադ իտինէրիմ՛ :

Պու վէճհ իլէ կէնճ դըզ , Նիշանլըըքնա տահանարադ , Թաթլը պիր սէտա իլէ , ֆագաթ ահէտթէ ահետթէ օգումահա պաշլատը .

«Ադիղ վէ զահեէթ սէվկիւլիւմ՛ «Տինօրա , սադըն պէնի Թայիիսլ «իթմէ , պունա լտնեէթ օգումա վէ «աճը պէնի . . . »

Մ՛եզպուրէ , օգումտասընը գաթթ իտէրէ-ք ,

—Ա՜հ , սիղէ իթտատթ իթմէ-քտհ իտիմ՛ , սիղէ պիւթիւն գալպիմտէն աճըմադտա իտիմ՛ , լաքին ատլա

«իրէ լանէթ օդուժաղտաս տէյիլ խ-
«տիմ , տէտի , վէ պատէհու մէք-
«թուպա չու վէճհ իլէ տէվամ էթ-
«տի .

«Զիւնքի տիւնեատա պէնտէն
«տահա դիւեատէ պէտալութ , վէ
«ասֆիլ տաէմ եօդ տուր : Ես ու
»էնատէ պէնիմ եէրէկիմ քարէ
«քարչա խոկմիշ , վէ ադլըմ տախի
«զայ օլմուշ տուր : Հէյ վահ , ու-
«զուրսուզ պիր թալէ , պէնի սէն-
«տէն , եանի , իւմիտ վէ հաւաթըմ
«տան վազ կէչմէքլիկէ մէճպուր
«դըլմադտա տըր . . . »

Ս՝ատմուաղէլ տը Քէրվէն , չու
ոն ճիւմլէյի օդուտուդտան սոն-
ըա , կէօզլէրի եաշարմըշ օլտուղուն-
տան , սիլմէկէ մէճպուր օլտու , վէ
բէբէլէէրէք ,

—Ա՛հ , էվվէթ , էվվէթ , չիւպհէ-
սիզ դիւեատէսիյլէ ածը հիտա իթմիշ
օլմալըսընըզ , լաֆըն հիտա իթտիհինիզ
ածը , պէնիմդի գատար օլամազ :

—Ա՛զիզիմ , ֆիլվագը պէն չօդ
միհն ու մէշադգաթլար չէ քտիմ ,
վէ չէ քտիկիմ պու միհն ու մէշադ-
գաթլար , սիզինքինտէն չօդ դիւեա-
տէ ափը , տէ ու ճէվապ վիրտի Օլի-
վիէ , Տինօրատա տարբըտըգ :

—Ինչ պիլիր , տէտի կէնճ դըզ ,
չիւնքի սիզին պանա օլան մուհապ-
պէթինիզին , պէնիմ սիզէ օլան մու-
հապպէթիմտէն տահա դիւեատէ օլ-
տուղունա էմինսիսինիզ : Խաթըր ,
պէն զանն իթմէմ քի , պուն միտ-
քիւն օլսուն :

Պաստէհու Տինօրա , եէրէ մէք-
թուպունա տէվամ իլլէտի .

«Սէն պէնի պէքլէմէքլիկէ նէ-
«սին իթմիշ խոն , ֆագաթ Տինօ՛-
«րա , արթըգ պէնի պէքլէմէ , ին-
«րա , պիր միւճիզէ օլմալը տըր
«քի , եէրէ պէնին եանընտա ավտէթ
«խոպսիլէյիմ . . . »

—Ա՛հ , տէտի եիւքսէք սէսլէ
մէզպուրե , պէթիճ քրար օդուժասընը
դաթթի խոէրէք , իչթէ օլ միւպարէք
քէչիմէ քի , պէնիմ մուճիպի սէլա-
մէթիմ օլսու : Սիզի պանա կէթի-
րէպիլէճէք օլան օլ միւճիզէ , պէ-
նիմ իչին աչըմըշ պիր իւմիտ գա-
բուսու , վէ պիր կիճէ զիեասը տի-
մէք խոի : Իչթէ օլ միւճիզէյի ,
կիւնահ եիկիրմի տէֆտա , եիւզ տէ-
ֆտա , վէ պէչքի պին տէֆտա ճէննա-
պը Հադդոտան Թէմէննի իթմէքտահ
իտիմ , վէ նիհահէթ Հադդ Թէա-
լա հազրէթլերի օլ միւճիզէյի պա-
նա իհսան իթտի :

—Ասլա եանըլմամըշընըզ , սէվ-
կիւլիմ , տէտի Օլիվիէ վէկիմ վէ
միւքէտտեր պիր հէեէճան իլէ , դի-
բա մէրգում , պու սէօզիւ սէօյլէ-
տիկինտահ , քէնտիսինի սէրպէսթ
դըլմադ իչին վուդուա կէմիշ օլան
տէհչէթլի վագըալարը տէրհահթը
իլլէմէքտահ իտի , ֆիլվագը , աղի-
զիմ , պէնիմ դուրթուլուշում , սիզին
տուալարընըզ սահեէյինտահ խոթիհ-
սալ օլունմուշ պիր միւճիզէ տիր ,
վէ Հադդ Թէալա , չու սըրատա
քէնտինին հուտուտուսուզ դուտրէ-
թինի աչիքտարէն կէօւթէրմիշ տիր :

Պաստէհու Տինօրա չու վէճհ իլէ
մէքթուպա տէվամ իլլէտի .

«Հէյ վահ , պիզի պիրպիրիմիզէ
«րահաթ խոէն քէլմէ , եիւնէ սիզէ
«իհսահ իթմէքլիկէ մէճպուրում ,
«չիւնքի , պէյնիմիզտէքի եէմինի
«նահդ իթմէքլիկիմ լազըմ տըր :
«Սիզ Հիւրրսիեիզ , վէ պու հալ-
«տէ մութլու օլունուզ : Իչթէ պու
«տուր պէնիմ պիր թահէճիք վէ
«էշէտահ ալզում , վէ պու տուր ,
«պուհահտան պէօյլէ ձէննապը Հադ-
«տան նիհահզ ու խոթիրհամ իլլէհէ-
«ճէկիմ լութֆ ու ինահէթ : Ու-
«նութ օլ պէտապոթ վէ սէֆիլ

«քիմսէյի քի, սէնի ասլա ունութ-
«մանեաճագ տբր, սէվմէ օլ մաշու-
«գու քի, սէնի տայիմա սէվէճէք
«տիր . . . »

—Սիզի ունութմա՞գ մը, սիզի սէվ-
մէմէ՞ք մի, տէտի կէնճ գրզ, թարիֆ
օլունմազ պիր կէրմիեէթլէ, պու
միւմքի՞ւն մի տիր, վէ սիզ հիչ մէ-
մուլ իտէպիլի՞րմիսինիզ քի, պու
միւմքին օլսուն։ Տօղրուսու սիզին
պանա պու եաղտըզընըզ, «Արթըգ
«նէֆէս ալմաեընըզ, վէ հավասըզ
«վէ կիւնէշսիզ եաշաեընըզ» տիմէք
իտի, չիւնքի Օլի՞վիէ, պէնիմ սիզէ
օլան մուհապպէթիմ, ճանըմըն կիւ-
նէշի վէ հավասը տբր։

Նիհաեէթ, մէզպուրէ, մէքթու-
պուն շու սօն ճիւմլէլէրինի տախի
օգուեարագ, իքմալ իթտի.

«Ալլահա բսմարլատըգ, Տինօ՛րա,
«Ալլահա բսմարլատըգ, պէնիմ սէվ-
«կիւլիւմ. . . Ա՛հ, սէնին տիզլէրին
«էօնիւնտէ պուլունարագ, ուզուն
«պիր մուհապպէթ վէ սեատէթ
«մէմուլ իթտիկիմ հալտէ, շիմտի
«շու Ալլահա բսմարլատըգ քէլամընը ի-
«րատ իթմէք, նէ գատար աճը վէ
«սէրթ իմիշ։

«Լաքին նէ չարէ քի, պախթը
«սիեահըմ ասլա պօզուլմազ պիր
«սուրէթտէ օլտուղունտան, Ալլահա
«բսմարլատըգ քէլամը մուզիրրինի թէք-
«րարլամագ լազըմ տբր . . . պու
«քէլամը եազարքէն, էօլմէյի թէր-
«ճիհ իտէր իտիմ, ֆագաթ հա՛յ-
«ֆաքի, Հագգ Թէալա հազրէթլէ-
«րի պու սըրատա տախի պիլա մէր-
«համէթ տավրանարագ, պէնի հէ-
«նուզ եաշամագլըղա հիւքմ իյլէ-
մէքտէ տիր . . . »

Կէնճ գրզ, պալէատէ միւնտէ-
րիճ օլան մէքթուպուն գրաաթընը
իքմալ իթտիքտէն սօնրա, եավաշ-
ճա մէզքիւր մէքթուպու սէվկիւ-
լիւսիւնիւն էլինտէն ալըպ, բարէ
բարչէ իթտի, վէ պու բարչալար
տախի րիւզկեար իլէ ուչուպ, չաեբ
չիմէնլիկին իւզէրինտէ, ատէթա էվ-
վէլի պահար չիչէքլէրի կիպի եա-
եըլտըլար։ Պատէհու մէրգում տէ-
լիդանլը քէլամա աղաղ պիրլէ, չէօյ-
լէ սէօյլէտի.

—Իչթէ, պէնիմ զաեէթ սէվկիւ-
լիւմ, պիզիմ տէրտ ու քէտէրլէրի-
միզին խաթըրէսի տախի, պէօյլէ
եիւրէքլէրիմիզտէն ուչուպ կիթ-
սին . . . Պունտան պէօյլէ կէչմիշ
զէմանը, վէ կէչմիշ զէմանտա չէք-
տիկիմիզ միհն ու մէշագգաթլարը
ունուտալըմ, վէ մատամ քի շու էս-
նատէ եէքտիկէրիմիզէ գավուշտուգ
պիզիմ իչին սահիհ պիր չէյ վար
իսէ, օ տախի հալը հազըր տբր . . .
Իմտի, ունուտալըմ, ունուտալըմ. . .

—Պիլաքս ունո՛ւթմանեալըմ, տօս-
թում, ունո՛ւթմանեալըմ։

—Նէ՞ իչին։

—Չիւնքի ֆուրթունալը կիւնլէր
տէրխաթըր իտիլիրսէ, մէսէրրէթ-
պախշ կիւնլէր, տահա զիեատէ
կիւզէլ վէ տահա զիեատէ լաթիֆ
կէօրիւնիւր։

—Սաատէթիմիզի էպէտի գըլ-
մագ իչին, միւքէտտէր պիր մազի-
նին խաթըրէլէրինի ունութմագ լա-
զըմ տբր։

—Խա՛եբր, խա՛եբր, ճէնապը
Հագգըն պիզէ իթտիկի իյլիքլէր
հագգընտա, էօմրիւմիւզ օլտուգ-
ճա Քէնտիսինէ թէշէքքիւր վէ
տուա իթմէք իչին, վէգախյի մա-
զիեէյի խաթըրլամալըեըզ։

—Տինօ՛րա, սիզ պիր մէլէքէսի-
նիզ։

—Հալպուքի դանատլարըմ նէ՞-
րէտէ տիր, տէտի մէզպուրէ խօշ
պիր թէպէսսիւմ իլէ։

—Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի,

սիզին գանատլարընըզը կէօրիւեօրում։

—Էօյլէ իսէ, թէէմին օլունքի, պէն պու գանատլարըմը, սիզին եանընըզա ուչմագ իչին գուլլանաճաղըմ։ Իմտի, կէլին վէ եանըմտա օթուրուն, տօսթում, չիւնքի սիզի, եիւրէկիմին իչինտէ կէօրմէքտէ օլտուղում թասվիրլէ թէշպիհ իթմէք իսթէրիմ... Ա՛հ, սահիհէն սիզ իտինիզ... էվվէթ, սիզ իտինիզ...

Պատէհու Տինօրա։ նիշանլըսընըն էլինտէն թութուպ, քէնտիսինին իսկէմլէսի մագամընտա օլան եէշիլլիքլի թէբէճիեէ գատար մէրգումու կէօթիւրտիւ, վէ մէզքիւր թէբէճիյին իւզէրինէ իքիսի պիրլիթտէ օթուրտուլար։

Պունլար, պիր գաչ տագըգա սիւքիւթ իտիպ, անճագ եէքտիկէրլէրինէ պիր աթէշի աշգլա նազար իյլէտիլէր։

Իլք տէֆա Տինօրա, քէլամա ազազ պիրլէ,

—Տօսթում, տէտի իհթիրազլէ, միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու պիզի եէքտիկէրիմիզտէն թէֆրիգ իտէն օլ տէհշէթլի վէ գարշը գօնուլմազ մանի օրթատան գալգմըշ տըր, էօյլէ տէյիլմի։

—Էվվէթ սէվկիւլիւմ, Հագգ Թէալանըն լութֆ ու ինտեէթի սաեէսինտէ։

—Պիր տահա զուհուրա կէլմէեէճէք տիր ա՛։

—Խա՛եըր, պիր տահա զուհուրա կէլէմէզ։

—Օլ պապտէ էմի՞նմիսինիզ։

—Նամուսում վէ մուհապպէթիմին իւզէրինէ սիզէ եէմին իտէրիմ։

—Պու մանինին նէ օլտուղունու պիլէպիլիրմիյիմ։

—Խա՛եըր, իհթիմալի եօգ տուր։

Տինօրա, կէօզլէրինի աչաղը էյտիկինտէ, Օլիվիէ, կէնճ գըզըն հուզուրունտա, պիր տիզիյլէ տիզ չէօքէրէք,

—Ա՛հ պէնիմ սէվկիւլիւմ, պէնիմ սէճտէ օլունմաեա շայեան մէլէքէմ, տէտի, րէճա իտէրիմ սիզէ քի, պէնիմ սիւքիւթիմտէն ասլա քէտէրլէնմէեէսինիզ, վէ հագգըմտա տֆվ օլունմազ պիր էմնիեէթսիզլիկէ զահիպ օլմաեասընըզ... Պունտան պէօյլէ էօմրիւմտէ հիչ պիր շէյ սըրը գալմաեաճագ տըր, վէ պէն հէր շէյի սիզին գարշընըզտա ալէնէն իգրար իտէճէյիմ։ Հալ պու քի, հուզուրունուզտա, տիզ չէօքէրէք, րէճա իտէրիմ սիզէ քի, սիզտէն եիրագտա օլարագ կէչիրմիշ օլտուղում շու մուզիրը վէ պէտպախթ սէնէ հագգընտա պանա հիչ պիր շէյ սիւալ իթմէյինիզ, վէ պէնիմ էսրարըմը պանա սօրմաեընըզ, զիրա օ էսրարը սիզէ սէօյլէմէքլիկէ, պիզզաթ սիզէ օլան մուհապպէթիմ գարշը տուրմագտա տըր։

—Ազիզիմ, տէեու ճէվապ վէրտի կէնճ գըզ, սիզին միւրատընըզ վէ արզուլէրինիզ, պէնիմ իչին մուգաատէս տիրլէր, վէ պէն ճէնապը Հագգա ինանաըզըմ կիպի, սիզէ տախի ինանըրըմ։ Իմտի արթըգ տիհանըմտան պու եօլտա պիր սիւալ չըգտըզընը իչիթմէեէճէքսինիզ։ Ֆագաթ պիր շէյ վար տըր քի, զանն իտէրիմ օնու սիզէ սիւալ իտէպիլիրիմ, շու քի կիյինտիկինիզ շու սիեահ էլպիսէլէր, եաս ու մաթէմ էլպիսէլէրի՞ մի տիր։

—Էվվէթ, բէտէրիմին, եանի տիւնեատա իյիլէր իյիսի օլան պիր զաթըն եաս ու մաթէմի տիր։

Տինօրա, Օլիվիէնին էլինի թութուպ, տուտագլարընա կէօթիւրէրէք։

—Ա՜հ, պիչարե տօսթում, տէ-տի, սիրին պիր գանը եարէնիզի պէ թէքրար աչտըդըմ իչին, պա-նա աֆվ իտինիզ։ Ամապա, բէտ-բինիզի նէ գատար սէվճէդ իտիմ։ Շիւպհէսիզ սիզ տէ ծնա պէնզեր-սինիզ, տէյիլ մի։ Իմտի պէն տա-խի բէտերինիզին եասընը թութ-մադ, վէ անըն իւզերինէ սիղինէ պիրլիքտէ ապամադ իսթերիմ։ Սիզ քէտերինիզ հադգընատա պէնիմլէ պահս իտէճէքսինիզ, վէ պէն սի-զի թէսէլլի իթմէկէ չալըշաճաղըմ։

—Ամապա ազիզ բէտերիմ սիղի թանըմըշ օլսա իտի, նէ տէրէճէ մուհափազէքլէ սիզի սէվճէդ իտի։ Հայըքի քի, պու տիւնեաեր թէր-ք իտիպ կիթտի, ֆագաթ ճէնապը Տապզըն եանընտա սիզի կէօրմէ-տէ, վէ սիզէ տուա օգումադատա տըր։

Պու արալըգ Տինօրանըն տուտագ-լարը ճիւղիճէ աչըլըը։ Շիւպհէսիզ մէզպուրէ ֆիքրինտէն տուա իթ-մէքտէ իտի։

Օլիվիէ իսէ չու վէճճ իլէ տէվամ իթտի.

—Ազիզիմ, պիր ազ տա միւս-թագպէլիմիզ իւզերինէ գօնուշմա-մըզը արզու իտէրմիսինիզ, չիւնքի արթըգ միւսթագպէլ պիզիմ տիր։

—Սիզին հէր արզու իթտիկինիզ շէյի պէն տախի արզու իտէրիմ։ Պունատն տա գաթինազար, միւս-թագպէլտէն պահս իթմէքլիք, սատ-տէթի հալտէն պահս իթմէք տի-մէք տիր։

—Տինօ՛րա, սիզ պէնիմ նիչան-լըմընըզ։

—Նիվէթ, մատամ քի եուրէկ-լերիմիզի միւպատէլէ իթտիք, վէ մատամ քի պէն, վալիտէյնիզին եիւ-զիւկիւնիւ բարմազըմտա թաչըմագ-սանըմ։

—Նիչանլանմադ . . . նէ թաթլը իւնվան . . . ֆագաթ պունատան տա-հա թաթլը պիր իսմի սիզէ իթա իթ-մէքլիկէ նէ վագըթ միւգթէսիր օ-լաճադըմ։

Կէնճ գըզ, պալէատէքի սօն քէ-լամ իւզերինէ, եէթիշմիշ քիրազ կիսպի գըզըլարը։ Օլիվիէ տախի չէօյ-լէ տէվամ իթտի.

—Ազիզիմ, նէ վագըթ պէնիմ զէվճէմ օլաճադսընըզ։

—Օլիվի՛է, պունատն գարարընը վէրմէքլիք, սիզէ այիտ տիր։ զա-թէն սիզ պէնիմ սահիպիմ վէ է-ֆէնտիմ տէյիլմիսինիզ, տէեու բէչէյէտի մատամատզէլ տը Քէլվէն։

—Տիմէք տիր քի, սիզ պէնի զէվճ տէյի գապուլ իտիեօրսունուզ։

—Մատամ քի, պէն սիզի իսթի-եաը իթտիմ, էլպէթթէ սիզի գա-պուլ իթմիշ օլուրսում։

—Լաքին պիլիրսինիզ քի, պէն ասքըղատէկեան սընըֆընատան տէ-յիլիմ։

—Նէմէ լազըմ պէնիմ ասքըղա-տէկեանատան օլմազ։

—Ֆագաթ եիկիրմի գատար ա-սքըղատէկեան ղուրրիեէթի թարա-ֆընատան քէմալի չէրէֆլէ հայիզ ի-տիլմիշ օլան պիր իսմէ, ատի սը-նըֆատան պուլունան պիր քիմսէ ի-լէ վուգու պուլան ադտը իզտի-վաճընըզ իլէ լէքէ արիզ իթմիշ օլ-մանըզտան տօլայը ասլա էսէֆ իթ-մէզ միսինիզ։

—Պէնիմ տէտէլէրիմ մէզարլա-րընատա եաթըօրլար, վէ պիր տա-խի ուեանմաեաճադ տըրլար։ Շիւպ-հէսիզ անլէր, Պըրթանեանընըն պիր չիֆթլիկլինատէ Քէրվէն սիլսիլէսինատէն հէնուզ պիր քիմսէ պուլունտուզու-նու պիլմէզլէր։ Պունատն մատատա, տօսթում, սիզ ատի սընըֆատան տէ-յիսինիզ, սիզ ասքըղատէսինիզ,

մուտա՛յի սիզաէ , ճան վէ եւրէկ ասըդաատէլիկի վար տըր ։

—Տինօ՛րա , սիզ ֆ՛ոդիլ իրսինիզ , վէ պէնիմ տախի ղէնկիմ՛ օլսուղումուս պիլմէզսինիզ ։

—Պէնաէն դիեատաէ ֆագիլ վէ սէֆիլ տախի օլսանըզ , եվինէ իլթիմդի պէօղէճէք տէրէճէտէ նաֆագա պուվասիլիրիզ ։ Պիզիմ նէ՛ւ լուղումումուզ վար տըր ս՛ըվէթէ , վէ սէրվէթի նէ՛ւ եաբաճաղըզ ։ Խանըը , պիզին զէնկին օլուպ օլմասըդընըզը սիլվէմ՛ , լաքին պիզին իլի պիր դաթ օլսուղունուզու , վէ պէնի տախի պիզի սէվտիկինիզի , վէ պէն տախի պիզի սէվտիկիմի պիլիրիմ՛ . . . Պու գաատար քեաֆի տէ՛յիլ մի տիր ։

—Էվվէթ , սէվկիւլիւմ՛ , պու սէօզլինիւզ տօղրու տուր ։ Տիւնեաատա ահհի պիր չէ՛յ վար իսէ , մուհապէթի տիր . գուսուրու խաեաթի չէ՛յլէր տիր ։ Պուննունա պէրապէր , ազիզիմ՛ , չունու սիզէ պէեան իսէ՛րիմ՛ քի , պէն պիրիլ՛իսէ խանէմինէ պիր ճիւզի սէրվէթի կէթիրէճէ՛յիմ՛ ։

—Սիզ կէթիրտիկինիզ իչին , պէն տէ մա մէմնունիեէ գատուլ իսէճէ՛յիմ՛ , ֆագաթ Ալլահ պանա շահիա օլսուն քի , մալի՛ք օլսուղում՛ ճիւզի մալիմէ հիչ պիր չէ՛յ իլտիմ՛ էթմէ՛ք արզուսինատ տէ՛յիլիմ՛ ։

—Բէ՛ք ալէա , տէ՛յի ճէվապ վէրտի Օլիվիէ , թէպէսիւմ՛ իլէ , ֆագաթ պէլքի էվլաադըմըզ տօղար , վէ օլ վագըթ անլէրի պիւյիւթմէ՛ք լազըմ՛ տըր . . . Իսմի ազիզիմ՛ , պիր քէրրէ պու խուսուսու տախի տիւշիւնինիւ ։

Պու քէլամլար իւղէրինէ , Տինօրա , եիւզիւնիւն գըզարտըզընը հիսս իսէրէ՛ք , վէ չու կիւղէլ գըրմըզըլըզը կիպրէմէ՛ք իսթէեէրէ՛ք , մէլայի՛ք մախաուս օլան սարը սայլը պաչընը , նիչանլըսընըն չարըմադատա պուլունան կէօքսիւ իւղէրինատ սէթը իլթմի ։

—Իմմի , սէվկիւլիւմ՛ , տէտի Օլիվիէ չէտիտէն , մատամ՛ քի պէնի չու պուլունտուղում՛ հապաէ գապուզ իտիեօրսանըզ , պիր ան էվվէլ ադամը իզտիվաճըմըզըն իճրա օլունմասընը միւտահազա իթմէեօրմուսունուզ ։ Ինսանըն էօմրիւ զաեէթ գըսսա օլտուղու թաղսիրատ , զուհուրա կէլէն սաաատէթի կէճիքտիրմէ՛քտէ մանէա վա՛ր մը տըր ։

Տինօրա ճէվապ օլարագ , սայթ նիչանլըսընըն էլինի սըգտը քի , մէղպուրէնին չու հալի , վագը օլան թէքլիֆէ ըսլի մուվաֆագաթ ալէամէթի իտի ։

Օլիվիէ , ան սէ՛քիլ եաչընտա պուլունան կէնճ գըզլարա մախսուս օլան Տինօրանըն կիւղէլ գօզուլու սաչլարընտան պուս իչլէտի , վէ պատէհու քէլամա ազաղ պիրլէ ,

—Էվկիւլիւմ՛ , Սէն–Նաղէրին պաչ բաբասընը թանը՛ըմըսընըզ , տէեու սիւալ իթտի ։

—Պաչ բաբասը թանը՛ըմըմ՛ , տէտի կէնճ գըզ , պէօյլէ պիր սիւալտէն տօլայը պիր աղ թէաճճիւպտէ դալարագ , չիւպհէսիզ թանը՛ըրըմ՛ ։ Մէրդում՛ , պէնիմ խուսուսովանահայըրըմ՛ վէ ըէհպէրիմ տիր ։ Պէն գալըմտան օլան հէր էորարըմը՛ օնա սէօյլէմիշիմ տիր , վէ օ տախի պիզի սէվմէ՛քլիկիմէ ասլա մուխալիֆէթ իթմէմիշ տիր ։

—Պու բաբաս կէ՛նճ մի տիր ։

—Խանըը , կիւղէլ պիր իհթիեաճ տըր , վէ Ահտը դատիմ՛ քիթապընատաքի մէշայիխի աղղամա պէնզէր ։ Իշպու բահիպին իսմի Հէրիէ օլուպ , մալիւմաթը միւքեմմիլէ վէ ֆագաւլիլ տիհէսինատէն մատատա , լաֆտաֆէթ , աթը՛քիլթ վէ մէրհամէթի տա-

խի հայիզ տիր։ Պու, օ միւթէասսբպ բաբասլարտան տէյիլ տիր քի, մէզ-հէպէ, վահշիճէ վէ քէօր պիր թէ-ասսիւպլէ իթտիքլէրի խըզմէթտէն զիեատէ, հագարէթ վէ զաստարլըգ իտէրլէր, վէ ըիվայէթէ կէօրէ, պու մագուլէլէրին ատէտի տէ բէք չօգ տուր։ Հալպու քի պուրանըն պաշ բաբասը, տիւնեա իւզէրինտէ Ալ լահըն սահիհ վէ լաեբգ պիր վէքիլի տիր։ Ֆագաթ, տօսթում, սիզին պանա պունու սօրմատան մագսէ-տինիզ նէ տիր։

—Չիւնքի պու կիւնտէն կիտիպ, քէնտիսինի պուլաճագ օլտուղում-տան, էվվէլճէ հագգընտա մալիւ-մաթ ալմագլըզըմ ֆայտէլի տիր։

—Քէնտիսինէ նէ սէօյլէեէճէք-սինիզ։

—Պիր ըէճա արզ իտէճէյիմ։

—Նէ կիպի։

—Պիր ան էվվէլ ագտը իզտիվա-ճըմըզըն կիւնիւնիւ թայեին իթմէ-սինի ըէճա իտէճէյիմ։

—Ա՛հ, տէտի Տինօբա եավաշճա, աճապա մէրգում միւհթէրէմ բա-հիպ, պիզի պիրիպիրիմիզէ դավուշ-տուրտուղունտա, վէ Հագգ Թէա-լանըն թէպէրրիւքեաթընը իւզէրի-միզէ տավէթ իթտիկինտէ, վէ սաա-տէթիմիզի թագտիս գըլտըզընտա, քէնտիյի նէ տէրէճէ մէսուտ ատտ իտէճէք տիր։ Ֆագաթ, տօսթում, մէրգումու աճէլէ իթտիրմէյինիզ։

—Լաքին, սէվկիւլիւմ, ագտը իզ-տիվաճըմըզըն թէէխիւրիւնի մի արզու իտիեօրսունուզ։ Էկէր էօյլէ իսէ, բէք զալիմլիք տիր, վէ պուն-տան տօլայը գալպիմ զիեատէսիյլէ շիքէսթ իտիլէճէք տիր։

Կէնճ գըզ, պիր խօշ սուրէթտէ Օլիվիէեէ նազար իտէրէք,

—Պիր թէէխիւր մի, պէն պիր թէէխիւր մի արզուլէյիմ, հիչպէօյ-լէ պիր շէյ զանն իտէրմիսինիզ, տէտի։

—Ֆագաթ, Սէն-Նազէրին պաշ բաբասընը աճէլէ իթտիրմէյինիզ տիյէն սիզ տէյիլ մի իտինիզ. աճա-պա եանլըշ մը իշիթտիմ, եանլըշ մը անլատըմ։

—Սիւպհա՛ն Ալլահ, պէնիմ տիւ-յինլիւք պէեազ ֆիսթանըմը քէ-սիպ տիքմէք, վէ թաճըմ իլէ պու-քէթիմի հազըրլամագ իչին վագըթ լազըմ տէյիլ մի տիր։

— Աճա՛յիպ, եարըն պիզզաթ Նանթ շէհրինէ կիտէրէք, պու շէյ-լէրին քեաֆֆէսինի կէթիրէմէզ մի-յիմ։

—Ըէճա իտէրիմ, էօյլէ պիր շէյ եաբմաեընըզ, չիւնքի էվվէլա եա-նըմտան ուզագլանմանըզը իսթէմէմ, վէ սանիէն չօգ տէֆա միւլահազա-իթմիշ օլտուղում օլ տիւեիւնլիւք էլպիսէմի, քէնտի էլիմլէ հազըրլա-տըզըմտա, նէ տէրէճէ ազիմ մէ-սէրրէթ հիսս իյլէեէճէկիմի թարիֆ իտէմէմ։ Օլիվիէ, ըէճա իտէրիմ սիզէ, շու պիրինճի նիեազըմը ըէտա իթմէյինիզ, վէ միւսաատէ իտինիզ պանա քի, ագտը իզտիվաճըմըզ կիւնիւ կիեէճէկիմ պէեազ գու-մաշլարը պէն տիքէյիմ։ Պունա մու-գապիլ, վատ իտէրիմ սիզէ քի, օլ կիւնիւ զաեէթ կիւզէլ կէօրիւնէճէ-յիմ։

Օլիվիէ, պու սէօզլէրէ, անճագ պիր պուսէ իլէ ճէվապ վիրտի։

Տինօրանըն էլ սըգըշը կիպի, պու պուսէ տախի «էվվէթ» մանէասընտա իտի։

15

ՔԷՕՑ ԲԱԲԱՍԸՆԸՆ ԽԱՆԷՍԻ

Օլ էսնատէ գուվվէթլի պիր սէս,

էվին թարաֆ չնտան իչխիլսի։ Պու սէ՛ս, չէօյլէ սիմէքտէ, եահօտ տահա սօզրուտու չէօյլէ պազըրմագտա իսի.

—Է՛, մամզէլ Նօրա . . . մամզէլ Նօրա . . . նէ՞րտէսինիզ։

—Պուրատաեմ, Ժօսլին, տէէու ճէվապ վիրտի մամուազէլ տը Քէրվէն, վէ պատէհու, պիր թէպէսիմ իլէ Օլիվիէնէ խիթապէն,

—Պանը՛ն, պէնիմ եալընըզ օլմատըգընը կէօրսիւկիւնտէ, Ժօսլինին սիմնոր նէ հալ քէսպ իտէճէք տիր, տէտի։

Ժօսլին, թէզրար եիւքսէք սէսլէ, ֆագամի զիեատէ եագընտան,

—Մամզէլ Նօրա, սիւսիւնիւզիւ սըճագ դալէթալոր իլէ սու ֆրանըն իւզէրինէ գօյտում, ֆագամի զալկսպ պու սապահ տահի, սայըր սապահլար միսիլու, սալա իշիտիհընդ եօգ սուր, վէ գահվալընը իչմէ՛ք իսթէմէզսինիզ, տէեու իլավէ իչմտի։

Ժօսլին, պալէատէքի ոճն քէլամլէրի թէկաֆֆուզ իչտիկի սըրաստա, զիւրինի իչմէկ օլտուղումուզ կիւվէրճինլիկին քէօչէսինի տէօնմէքտէ իտի։ Իմտի, թաապիսիմիլէ մէրգումէ, Օլիվիէյի կէօրտիւ քի, Տինօրանըն եանընտա օ՛ժուրտագ, մէզպուրէնին էլլէրինի քէնտի էլլէրի իչինտէ թուտմադտա իտի։

Ժօսլին, իլք թէտահի ֆոտ, մէրգումի տէլիգանլըզը թանըեամտը, վէ նազարը տիգգաթլընա չորըան չու մէնզարէյի կէօրիւբ կէօրմէդ, թէեաճճիւսպտէ գալտը, վէ իչքի էլլէրինի կէօզլէրինի օլալաեորդ,

—Եա՛ հազրէթի Իսա, եա՛ Րէպպ, տճատպա ըրիւեա մը կէօրիւեօրում, տէտի։

—Խաեըր, պէնիմ համիեէթլի Ժօսլինիմ, ըրիւեա կէօրմէեօրսուն, վէ էկէր պիր աղ զիեատէ եագլաչաճագ օլսը իսկն, զանն իտէրիմ քի, բէզ մէտրատ օլաճագտըն, տէեու ճէվապ վիրտի, Տինօրա։

Դէնճ գըղ, տհէմիմէ տհէմիէ վէ իհթիրազ իլէ պիր գաչ սաթմ իլէրլատի, պատէհու պիրտէն պիրէ իչքի էլլէրինի պիրպիրինէ վուրադագ, վէ գահգահա իլէ կիւլմէք,

—Խաեըր, խաեըր, եանընչճաեորում, վէ բէզ կիւզէլ կէօրիւեորում, էվվէթ, օ սուր, սլամ Ալլահ Մ. Օլիվիէ տիր, պիզգահ վէ սահիհէն թա քէնտիսի տիր։ Ա՛հ, եա՛ Րէպպ նէ գատար մէճպուն օլսուն. . . Սապահլար խայր օլսուն, միսիս Օլիվիէ, ինշալլահ իյիսինիզ, վէ կիւզէլ պիր սէյեահալի իմտինիզ, տէյի՛լ մի, տէտի։

—Ժօ՛սլին, իչթէ զէվճիմի սանա թագտիմ իսի եօրում, տէեու իլավէ իմտի մամուազէլ տը Քէրվէն։

Կէնճ պէսլէմէ, պու ոէօզլէրի իչհիսիր իչիմմէզ, սէվինճինատէն սբչլամատա, վէ թօհաֆ պիր աեագ օեուննու ճոքա իմմէկէ պաչլատը։

Իչ պու բագտ խոիմատպուլտուղտան սօնրա, մէզպուրէ հալէտա օլ տէրէճէ սէվինճ վէ հէեէճան իչինատէ իտի քի, Օլիվիէյի իլքի ումուզլարընտան թուտմուպ, պիր գաչ տէֆա եատադլարընտան էօրսիւ։

Օլիվիէ պու սըրատտա, քէմալի իթթաալի իւպտէ տավրանտը, վէ Տինօրա իսէ, պու զարիպ մէնզարէտէ, իչինն եալընըզ միւթէեսիր ճիհէթինէ, եանի, Ժօսլինին քէնտի հագգընտա միւթթասըֆ օլտուղու ֆէվդէլատէ մուհապպէթի ատսըը տէնիէեինի կէօրիւպ, ուղուն քիրքիքլէրի քէնարընտան պագը բիդգահ եաչլէրի ագտըգընը հիսս իսլէմէքտէ իտի։

—Է՛յ տիւեինն նէ՞ վագըթ իճրա

օրնաճագ տըր , մխսիս Օլիվիէ , տէեու սիւալ իմաի ժօպին , հէյճանը իմէսկին օլսուգտան սօնրա ։

—Իագըն վագըմտա ։

—Մէ.բիզ կիւնէ գատար մը ։

—Մէմուլ իտերիմ , չիւնքի պէն, էկեր էլիմդէն կէլսէ , սատաէթիմի նարքնա պիւէ պըրագմագըզը իսթէմէմ ։

—Ա՛հ , Ծխուա , պագ նէ կիւզել սէօյլէնօր ։ Մխսիս Օլիվիէ , սիզին պուրատան ղայպուպէթինիզ պիր խայլի վագըմ տէվամ իմաի իսէ ատ , հատա օլսուն ամոէթինիզտէ , Խուտա ալիմ , միւթէպէր պիր ատէմէ եադըձըր չէյլէր սէօյլէնօրսունուզ ։

Պատէհու ժօպին , իլավէթէն ,

—Մխսիս Օլիվիէ, գահվալթը իմմէմիշինիզ , տէյիլ մի , տէատ ։

Օլիվիէ , Տինօրաա տօղրու տէօնէրէ.ը ,

—Խաներդ մը տիմէ.ը լազըմ տըր , տէեու սիւալ իմաի ։

—Պիհուտէ տիր , դիրա սիղ , էվվէթ իմմիշիմ տէատինիզ պիւէ , պէն պու սէօզիւն ղայրը սահիհ օլսուղսունու պիւիրիմ ։

—Տիմէ.ը տիր .քի , պէնի տավէթի խահէօրսունուզ ։

—Էվվէթ , տօ՛ղրում , սիղի , Խանէդէ գահվալթը իմմէ.քիւիկ տավէթի խահէօրում ։

—Ա՛հ , Տինօրա , չու իրատա իմ տիկինիզ Խանէդէ քէլիմէտի , նէ գատար իմաիը վէ կիւզել տիր ։

—Պու քէլիմէ.յի էվ.բրիմինիզ ։

—Մէվմէ.քատ սէօզ մի.նա , նիւքէկիմի պիւէ չարչըրմագատա տըր ։

—Պէնիմքինի տէ , տա՛ղրում ։

—Ձիւվադը նէ ֆէնատահմը.ը քէլիմէ տիր չու Խանէդէ քէլիմէտի , չիւնքի իքի քիչիւի.ը էօփիւր , մուհապպէթ , սատաէթ , վէ ճէնապէ.ը Րէպպ , հէր մէղբիւր քէլիմէ իչինտէ մ՛վճուտ տուր . . .

—Պունլար կիւզել վէ իյի , վէ Մ. Օլիվիէնին պու սէօզլէրի գատար եիւքսէ.ը մանէյալը սէօզլէր , մանթպու քիմատպարտա պիւէ եօդ տուր ամմա , տէատ ժօպին , մէրդումտէն քէլամընը գաթթի իտերէ.ը , ածըգտատ էօլմէ.ը տէ քեարը ագըլ տէյիլ տիր ։ Հադրգաթէն տէբատ սէմիհնէթի , իչխատը գարաթըը , պունու պէն տէ պիլիրիմ , լաֆին նէ իչին աշդ ու սէվտատ տախի իտատնըն իչխատրնը գարաթաճագ տըր ։ Խաժ.քա մխրխվէթի , պիլիմ մէմլէքէթատ էօյլէ աշդ վէ մուշտ գլար պիլիրիմ քի , Խուտա ալիմ , գուրտլար կիպի եէմէ.ը եէրլէր ։

—Էօյլէ օլսուղսու հալտէ , հայտէտտա ֆլատա օվատ թայմ , տէատ մատամուաղէլ տը Փէրվէն ։

—Պիր աղ տահա պէ.բլէ յին մամղել Նօրա , չիւնքի պիւտպիւթիւն թուրու սիտտիլէ , պատահլտանմըշ օլան կալիֆտալար իյէ , Մ. Օլիվիէնէ մուբէմմէլ պիր զիսաֆէթ վիրմիչ օլմանըզ , տէեու ճէվապ վիրտի ժօպին ։

Օլիվիէ , կալէթա իլէ սիւսիւն , գալվալթը իչին վ.ֆահէթ իտէր պիր թատամ օլսուղսունու պէեատ իմմէ.ը իսթէտի իսէ տէ , ժօպին , պունտա վագըթ պըրագմանտըտագ ,

—Խաներդ , խանըը , տէատ , պէ.իմ գուլագըմտա էօյլէ լազըմտըգլար կիլմէզ ։ Պէն չիմտի կիտէը , չարչտատագ սիզէ էօրտէ.ը եուսմուրթատըն տան ալէտ պիր գայդատա թէյտատըմ.ը իտերիմ ։ Թէրէ եազըմ իսէ յանէմէզ թատղէ տիր , հէլէ եուսմուրթատըը տահա սիւն էօրտէ.ը եուսմուրթմամըշտըր տըր . գայդատա բիշիրմէ բիլիկ կէլմեճէ , ատիմ Ալլահ պէնիմ աեարըմտատ քիմսէ եօգ տուր ։

Կէնճ պէսլէմէ, պու սէօզլէրտէն սօնրա, Օլիվիէնին վէ Տինօրանքն ճէվապընա պէքլէմէքսիզին, քէմալի սիւրաթլէ էվճիեէզէ տօղրու գօշմսեա պաշլատը։

Օն տագրգա կէչէր կէչմէզ, ժօսլին, ուղագտան,

—Մամզէլ Նօրա, մամզէլ Նօրա, գայղանա բիշտի, չաբուգ կէլինիզ տէեու պաղբրտը։

Շուրաեը պէեան իտէլիմ քի, սաաթլար, պիզիմ իքի աշբգ վէ մաշուգլար իչին ֆէվգէլատէ պիր սիւրաթլէ կէչտիլէր։ Աճապա նէ հիքմէթէ մէպնի տիր քի, սաատէթի հալ, ինսանքն էօմրիւնիւ գըսսա կէօսթէրէրէք, հագըգաթէն օլէօմրիւ գըսաթմագ կիպի դարիպ վէ մուզիրը պիր իմթիեազը հայիզ տիր։

Պու պիր հալլ օլունմազ մէսէլէ տիր, պու ճիւմլէ եինէ հէր քէս սէատէթի հալի արզուլէմէքտէ վէ թէմէննի իյլէմէքտէ տիր։

Հէր նէ հալ իսէ, կիւնէշ ուֆուգա տօղրու մէյեալ պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, իքի նիշանլըլար, էօյլէ վագթընա տահա պիր խայլի զէման վար տըր տէյի զանն իթմէքտէ իտիլէր։ Հալ պու քի Օլիվիէ, կիճէ օլմազտան, Սէն-Նազէրին պաշ բաբասընը կէօրմէք արզուսինտէ իտի. չիւնքի Տինօրա, իւչ կիւնէ գատար տիւեիւնլիւք էլպիսէսինի թէտարիք իտէպիլէճէկինի թէէմին իթմիշ օլմազլէ, մէրգում տէլիգանլը, տէօրտիւնճիւ կիւնիւն սապահըսը վէլիմէ ճէմիյյէթինին իճրա իտիլէպիլէճէկի վատընը մէրգում բահիպտէն իսթիհսալ իթմէքլիկի արզու իտէր իտի։

Օգուեանլարըմշղըն խաթըրլարընա շուրաեը պըրագըրըզ քի, օն սէքիզինճի ասըրտա իճրա իտիլէն ագտընիքեահլարա հիւքիւմէթ ասլա միւտախէլէ իթմէյիպ, սըրֆ բուհանի սուրէթիյլէ իճրա օլունան ագտընիքեահլար տախի շէրան հիչ պիր շարթ ալթընտա պուլունմազ իտիլէր։

Շու գատար քի, Քիլիսէ, իւչ բազար արտ արտա, պիւյիւք գուտասը շէրիֆ զէմանընտա, միմպէրէ չըգըլարագ, հազըրունտ խիթապէն, էվլէնէճէք օլան զէվաթըն էսամիսի իլան իտիլմէսինի իսթէր իտի։ Պունունլա պէրապէր հէր մահէլլէնին բաբասը, պու իլանը եալընըզ պիր տէֆա իթմէք հագգընա մալիք իտի։

Իմտի, Օլիվիէնին, Սէն-Նազէրին պաշ բաբասընա վուգույի հալի պիլտիրէճէկի կիւն, բէնչչէնպիհ օլմազլէ, բաբասը մէրգում, իլք բազար իրթէսի կիւնիւ, պու իքի նիշանլըլարը պիրպիրլէրինէ գավուշտուրապիլիր իտի։

Պինապէրին, Օլիվիէ, եարըն կէօրէ-չէ-րէ-զ տիեէրէք, Տինօրատան մուֆարագաթ իթտի, վէ սիւրաթլէ գասապաճըզա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտու։

Պաշ բաբասընն խանէսի, քիլիսէնին իթթիսալինտէ օլուպ, գըր բէնկլի վէ ալչագճա, վէ պաեըր իւզէրինտէ պիր էվ իտի։ Պու էվին, քիւչիւք պիր պաղչէսի պուլունուպ, պու պաղչէնին էթրաֆընա տիվար չէքիլմիշ, վէ տիգգաթլըճա գայրըլմըշ օլտուղու հալտէ, տէրունինտէ տախի հէր պիրիպիրինէ միւշապիհ եօլլար, վէ պու եօլլարըն քէնարլարընտա տախի ինճէ չիմշիր աղաճլարըյլա տէնիզին բիւզկեարընտան գուրումուշ օթլար վար իտի։

Մէզքիւր պաղչէնին պիր ուճունտա, թէզեինաթ օլարագ, եարը կիճէ վէ կիւնտիւզ քիւրրէսի, վէ պունուն գարշըսընտա իսէ, Պըրը-

թանիտաա հէր պիր ատքնաա թէ-սաին ֆ օլունան վէ իւզերինէ հաղ-րէթի Իսանըն խաչը սի.բիլմիշ պու-լունան սախնէ տաղլարատան պիրի պու լունմագաա իտի ։

Թաշ իչինաե օեուլմուշ օլան է-վին գաբուտու իւզերինաե տախ րէնկլի թախթաատան վէ էսկի ուտուլ-տե ժաամնուլօլարագ, հաղրէթի Մ.բ-նէմին քիւչիւք պիր ատէմի պու-լունուագ, խաեային պիր ճանվէրին մէ.բրու Գաֆտաը չէ.բլինաե տէ-միրտէն պիր չագչագ տախի, զէ-մանէմիզ խանէլէրինին չընկըլտաղը մագամքնաա իտի ։

Օլվիւէ, գաբունուն չագչաղընը չալտըգտան պիր աղ սծրա, իչէր-տէն գապա պիր աեագ սեսի իչի-տիլտի, վէ միւթէագ.բպէն գաբու աչըլարագ, սինին քեմալէ երմիշ օ-լան պիր պէսլէմէ գաատքն, էչլիյին իւզէրինաե զահիր օլտու, վէ Օլվիւեեէ քեմալի թէվազու իլէ,

—Էֆէնտի, քիմի խոթէրսինիզ, տէեու սիւալ իթտի ։

—Բաբաա էֆէնտի իլէ գօնուչմագ իսթէր իտիմ, տճատպա քէն-տինին կէօրէպիլի՛րմիյիմ, տէեու ճէվապ վիրտի տէլիգանըը ։

—Բաբաա էֆէնտի քիւիաետե տիր, ֆագաթ իչերի կիրիպ, պիրագ պէ.-լեմէ.ք իսթէրսեսինիզ, չիմտի կէլիր ։

Ինթիեար գաատքն, Տինօրանքն նիչանկըքընաա նօլ աչմագ իչին, պիր թաատֆիա չէ.քիլտի, վէ մէրգուտմու, խանէչի մէզպուրու իչի գըտմա թագսիմ իտէն ուզուն պիր նօլտան կէչիրէրէ.ք, պագ բաբասքն տալճու, քիւթիւպխանէսի վէ նաթագ օտա-սը մագամքնաա պուլունան պիր ատյիրէնէ կէօթիւրտու ։

Տայիրէնին թէմիզլիկի, ինթիղա-մը, վէ սատէլիկի, օրանքն մէ.ֆրու-չաթընա խուսուսի պիր կիւզէլլի.ք վիրմէ.քտաե իտիլէր ։ Նալընըշ իչի նիւշ էլլի նախօտ իւչ նիւշ րտրչա գատատր թիթագլար, քեա ֆֆէչի տախ սինաճ մէչին իլե ճիրալէն-միշ, վէ քինատըլտը գրմըշղը րէնկ-լի պուլտնմուշ օլտու զու հալտե, տիվարատան պիրինե տատատքը-մըշ օլան չատ աղաճքնտան մատ-մուշ ի չ տատտ բաֆլարը զապէի իթմիշ իտիլէր ։ Մէզրիւ տայիրէ իտնատե, էսկի մէչէ աղաճքնտան, ճի-պինլի.քի վէ բէրաեյի պիր գարնօ-լա պուլունտուղու կիպի, պիր սան-ատքդ, իչի գօլթուգ սանտալեէսի, նարքըտ մէչէ ագաճքնտան վէ նա-րըտը տեմիրտէն իչի իսկեմլէ, պիր տուա իսկեմլէսի, վէլհասըլ տայի-րէնին օրթատքնտաա տախի, իւզէրի պիր թագըմ քիթատպար վէ քեա-ղըտալար իլէ մէմլու տեօրթ քեօչէ էնլի պիր մատա վար իտի ։

Սանտըզքն իւսթինտաե պիր քիւր-բէյի սըզ վէ պիր քիւրբէ.յի մու-սաթթահա մէվզու օլուպ, պիր գատ-րօ իւզէրինտե տախի թօրլու իլէ սօ-գուլմուշ օլարագ, պիր չօփ ուֆագ պէօճէ.ըլէր վէ քէբէնէ.քէր, վէ չէ-մինէնին էթրաֆքնտաա տախի սաման իլէ տօլտուրուլմուշ պագը գուչլար վէ կէլինճի.ք պէօճէ.քէրի, վէ չա-գըլ թաչլարը պուլունուպ, պունլար, րահիպի մէզգուտմուն խոթի-տտաա վէ մանիւմաթը իլմիհէսիսի իչ-մա իթմէ.քտաե խոլէր ։

Պունլարատան մատատա, տէրունի օտատա ֆիլ տիչինտեն զահէթ կիս-զէլ պիր հաղրէթի Իսա թատվիրիչ-լէ պէչ ալթը տատե տախի տիկէր մէզհէպ թատվիրլէրի վար իտի քի, պունլար տա բէստատքնքն մէհար՛թի ֆիքրինէսի վէ գալէմիհէսի տահէ-սինտե, հիւնէրլի չէ.յլէր խոլէր ։

Օլվիւէ, պագ բաբասքն պու օտա-սքնտաա նալընըշ գալտըզքնտաա, էչ-

եաեք մէզպուրէյի մէրագլէ վէ արզու իլէ սէյր ու թէֆթիշ իթմէկէ պաշլատը, վէ պունլարը թէմաշա իթտիքճէ, օլ միւհթէրէմ իհթիեարը թէքմիլ էօմրիւնիւ կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէթիրիր իտի։ Շիւպհէսիզ իհթիեարը մէրգում, մէզքիւր մէճմուալարընա պիր քէբէնէք, պիր պէօճէք, եախօտ պիր չագըլ թաշը իլավէ իթտիկինտէ չօճուգլար կիպի ֆէվգէլատէ պիր սէվինճ հիսս իտէր իտի։

Իշթէ օլ էտէպլի օտատան, զանն իտէրսին քի էհլի ըրզլըգ գօդուսու չըգմագտա, վէ տէրունինտէ սաքին օլան քիմսէնին, դուսուրսուզ պիր քիմսէ, համիյյէթլի պիր Խրիսթիան, վէ իյի պիր բաբաս օլտուղու անլաշըլմագտա իտի։

Օլիվիէ, բահիպի մէրգումու պու եօլտա մուհաքէմէ իթմէսիյլէ, խէթատա պուլունմատըղընա էմին իտի։

Իհթիմալ տիր քի, պիր գաչ սաաթ ագտէմ, Տինօրանըն, Սէն-Նազէրին պաշ բաբասը հագգընտա սէօյլէտիկի սէօզլէր, Օլիվիէնին մուհաքէմէսինէ թէէսսիր իթմէքտէ իտի . . . Պունու պիզ տախի ասլա ինքեար կէլմէք իսթէմէյիզ, ֆագաթ թէէմին իտէրիզ քի, կէնճ դըզ, մէրգում իհթիեար բաբաս հագգընտա սէօյլէտիկի սէօզլէրի սէօյլէմէմիշ տախի օլսա իտի պիլէ, մէրգում տէլիգանլընը թէէսսիրաթ վէ միւլահազաթը, եինէ օ դապիլտէն օլաճագ իտի։

Պէօյլէճէ Օլիվիէ, օն տագըգա դատար եալընըզ վագըթ կէչիրտի։ Մուախխարէն խըզմէթճի դատըն դաբուեու աչըպ, «Էֆէնտիմ, իշթէ բաբաս էֆէնտի» տէտի։

Ֆիլվագը բահիպ, օ արա օտաեա կիրտի։

16

ՍԷՆ-ՆԱԶԷՐԻՆ ՊԱՇ ԲԱԲԱՍԸ

Տինօրա, եալան սէօյլէմէմիշ իտի։ Զիւնքի մէրգում Հէրիէ նամ բահիպ, սահիհէն միւհթէրէմ պիր իհթիեար օլուպ, սիննինին քէմալէթինտէն նաշի էյիլմէկէ պաշլամըշ օլան ուզուն պօեու, սատէլիքլէ պէրապէր, թապիի պիր ազամէթ իյմա իյլէմէքտէ իտի։

Մէրգում բահիպին սիմասը ուզուն, պէեազ, վէ տիրաեէթ ու համիյեէթինի միւպէյեին օլուպ, կիւմիւշ կիպի բարլագ վէ կիւմրահ օլան սաչլարընըն արասընտա, մէշհուր պիր բէսսամըն թասվիրի մագամընտա կէօրիւնմէքտէ իտի։

Կէօզլէրինին գավի վէ շէտիտ սուրէթտէ պագըշը իսէ, թա ինսանըն գալպինէ գատար թէէսսիր իթմէքլիկէ, վէ պիր թագըմ սախթէքեարլարըն վէ միւրայիլէրին սախթէ ֆազիլէթինի զահիրէ չըգարմագլըղա միւգթէտիր իտի։ Տուտագլարը պիր ազ գալընճա, ֆագաթ կիւլէճ օլուպ, ազզը տախի պօզուլմազ պիր լէթաֆէթ, վէ թիւքէնմէզ պիր իյիլիք իյմա իյլէմէքտէ իտի։ Իշ պու, վասֆընը իթմիշ օլտուղումուզ բահիպ, եէթմիշ եէթմիշ իքի չաղլարընտա օլուպ, Օլիվիէնին պուլունտուղու օտաեա կիրտիկի զէման,

—Էֆէնտիմ, տէտի, սիզի պէքլէթտիկիմ իչին, աֆվ իտինիզ, պէնիմ պէսլէմէ դատըն, կէլիպ պէնի քիլիսէտէ արատըղընտա, պէլքի պէնի թաճիզ իթմիշ օլուր տէեու տիւշիւնմիւշ, հալ պու քի պու սըրատա խէթա իթմիշ օլմաղլէ, պունտան տօլայը քէնտիսինի թէքտիր իթտիմ։

—Բահիպ էֆէնտի, տէեու ճէվապ վէրտի տէլիգանլը, պուրատա պուլունտուղումտա, սիզին կիւզէլ միզաճընըզ վէ ֆէթանէթինիզ իլէ թօբլամըշ օլտուղունուզ էշեաեը ղարիպէյի սէյր ու թէմաշա իթմէքտէ օլտուղումտան, վագըթ պանա բէք ուզուն կէօրիւնմէեօրուտու, վէ սիզին շու զէնկինլիքլէրինիզ արասընտա իճրա իթտիկիմ թէտգիգաթ, տահա պիր խայլի միւտտէթ իմթիտատ իտէճէք իտի։

—Քէնտի էլիմլէ թօբլանմըշ օլտուգլարընտան պաշգա հիչ պիր գըյմէթի օլմաեան շու չօճուգ օեունճագլարընա շիւպհէսիզ իղմազը այն իլէ պագարսընըզ, տէտի միւսինն բահիպ, թէպէսսիւմ իտէրէք. իմտի իլթիֆաթընըզը գապուլ իտէրիմ, անճագ նէզաքէթին միւսաատէ իտէկէլտիկի պի կիւնահ եալանլար մագամընտա օլմագ շարթըյլա...

Պատէհու պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա, բահիպի մէրգում շէօյլէ իլավէ իթտի.

—Զանն իտէրիմ քի, էֆէնտի, սիզ պու մէմլէքէթտէ պիր էճնէպիսինիզ, վէ պիրինճի տէֆա օլարագ, սիզի կէօրմէքլէ միւֆթէխիր օլմագտաեըմ. իմտի շու թէշրիֆինիզի աճապա նէ սէպէպէ համլ իթմէլիյիմ, վէ աճապա սիզճէ ֆայտէլի պիր շէյ եաբմագլա պախթիեար օլապիլէճէքմիյիմ։

—Ֆիլվագը, բահիպ էֆէնտի, սիզ պէնի պիրինճի տէֆա օլարագ կէօրիւեօրսունուզ, վէ լաքին իյի պիլիրիմ քի, պունտան ագտէմ իսմիմի իշիթմիշսինիզ տիր։

—Քիմին թարաֆընտան։

—Գատըն շէքլինէ կիրէրէք, իչիմիզտէ պուլունմագ իչին տիւնեաեա կէլմիշ օլան ղաեէթլէ պաքիրէ պիր մէլէքէ... եանի մատմուազէլ Տինօրա տը Քէրվէն թար սֆընտան...

—Էֆէնտի, տիմէք սիզ... տէտի իհթիեար պէլլի օլուր սուրէթտէ պիր հէեէճան իլէ, ֆագաթ քէլամընը թէքմիլ իթմէտի։

—Պէնտէնիզ Օլիվիէ լը Վէյեանըմ, տէեու ճէվապ վիրտի տէլիգանլը։

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, տէտի իհթիեար բաբաս շէտիտէն, սիզի կէօրտիւկիւմտէն տօլայը բէք մէսրուրում, զիրա պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, սիզին Պրբթանեբեա ավտէթինիզ, վէ Սէն-Նազէրին իհթիեար պաշ բաբասընա վիզիթա վիրմէնիզ, խաեբրլը պիր խապէրին միւժտէսի օլմալը տըր... սէօյլէյին, եանըլըեօրմուեում։

—Խաեբր, բահիպ էֆէնտի, չիւնքի հագըգաթէն պէն սիզէ, վէ ալէլխուսուս քէնտի հագգըմճա խաեբրլը պիր խապէր կէթիրմէքտէյիմ, շէօյլէ քի, մատմուազէլ տը Քէրվէն պէնիմլէ էվլէնմէքլիկէ բազը օլմագտա տըր։

Իհթիեար, պու սէօզլէրտէն սօնրա, գօլլարընը Օլիվիէեէ ուզաթըպ, միւէսսիր պիր սէտա իլէ շու լաֆզլարը բէբէլէտի.

—Էօյլէ իսէ, էվլատըմ, պանա սարըլընըզ, վէ մատամ քի, պունճա սէնէլէրտէն պէրու գըզըմ թէսմիեէ իթտիկիմ օլ թաթլը Տինօրանըն ղէվճի օլմագլըղա միւսարաաթ իթմէքտէսինիզ, էլպէթթէ սիզի էվլատ նամըյլա չըղըրտըղըմա միւսաատէ իտէրսինիզ։

Օլիվիէ, հիւրմէթ վէ մուհապպէթլէ բահիպի մէրգումա սարըլտը, վէ բահիպ տախի քէլամա տէվամ պիրլէ,

—Զաթէն ճանընը սիզէ իթա իթմիշ իքէն, էօմրիւնիւ տախի ի-

թա խէճէք օլան օլ սէվկիւլիւ վէ միւհթէրէմ չօճուղու բէք չօգ սէ-վէրմիյինիզ, տէմի։

—Սէվմէ՛ք մի, ա՛հ էֆէնիմ, սիզ Տինօրաեը թանըյըղընըզ հալ-տէ, պիլմէլիյինիզ քի, պիր քիմսէ-նէյին քէնտիյի թէքմիլէն վէ տայիմի սուրէթտէ մէզպուրէնէ թէքլիմ էյ-մէմէսի միւմքին տէյիլմիր։

—Սահի՛հ տիր, էվլատըմ, էվ-վէթ, պունու պէն տախի պիլիրիմ, յէ պէլքի սիզտէն տահա իյի պիլի-րիմ, պիրա մէզպուրէնին սիմասը-նըն կիւզէլլիկի, գալպինին կիւզէլ-լիկի ևանընտա հիչ մագամընտա օլ-տուղունա, վէ օլ մէլայիքէ մախ-սուս օլան եիւրէկին, պէնիմ իչին ասլա կիզլի քէօչէսի պուլունմատը-ղընա մալիւմաթըմ վար տըր։ Րէ-սուլլարընտան պիրի օլտուղում ա-զիզ մէզհէպին գավայիտի, քիւր-բէյի արզտա սատտէթի մութլագա օլտուղունա իհանմագըղըմա միւ-սաատէ էյմէզ, չինքի Հագդ Թէալա, հուտուտսուզ վէ լէքէ-սիզ օլան մէսէրրէթլէրի, ճէննէ-թինին միւնթէխապլարը իչին մու-հաֆազա էյլէմէքտէ տիր, պու ճիւմլէ պէն բէք չօգ տէֆա քէնտի քէնտիմէ, «Տինօրանըն զէվճի հէր քիմ օլուր իսէ, տիւնեատա էն մէ-սուտ ատէմ օ օլաճագ տըր», տէ-միշիմ։ Իմտի, էվլատըմ, պու ա-տէմ սիզ օլաճագսընըզ, պու հալ-տէ չալըշըն քի, ճէննապը Հագդըն սիզին իչին սագլամըշ օլտուղու պի էմնալ խազինէսէ չաեէսէթէ պուլու-նաաբընըզ։

—Հիւրմէթլու բէյտէր, քիմսէ Տի-նօրաեա չաեէսէթէ տէյիլ տիր, ֆա-գաթ պէն, իհթիմալ տիր քի, մէզ-պուրէ Հագդընտա օլան միւհապ-պէթիմ ատեէսինտէ, մէրգումէնին ինթիհապընա միւսթահագ օլմագ տէյիլ իսէ տէ, պարի օլ ինթիհա-պը սալիհէ չէդարմագըղըա միւվաֆ-ֆագ օլաճագըմ։

—Պէեազ սաչլարըմ իլէ օլ լէ-քէսիզ գըղճըղազ հագդընտա օլան բէտէրանէ միւհապպէթիմ նամընա օլարագ, զանն իտէրիմ սիզէ սօր-միեա հագդըմ վար տըր քի, Մէզ-պուրէյէ ֆուրըտ էըճաղընըզ հէյնըդ-պաա եէվին խէյրխինիզ։

—Օլ պապտէ ճէննապը Հագդ հուզուրունտա սիզէ եէմին իտէրիմ։

Պիր միւտէթի գատար, միւհթէ-րէմ բահիպ, Օլիվիէնին բագ վէ սաֆ օլան սիմասըյլա կէօզլէրինէ աթֆը նազարը տիգգաթ էթտի։ Շէպհէսիզ չու գատարճըգ պիր թէտգիգ ու թէֆթիշէ, բահիպի մէրգում, տէլիգանլըըը կիւզէլ թագտիր իտէպիլտի, վէ տէրունի գալպինի օգուտու, չինքի գօլլա-րընը մէրգումա ուզաթտըղը կիպի, էլինի տախի ուզաթարագ,

—Էվլատըմ, սիզէ ինանըրըմ, վէ միւսթէրիհ օլուրում, տէմի։

—Հիւրմէթլու բէյտէր, պու քէ-լամլարընըզ Հագդընտա թէչէքքիւր իտեր, վէ պունլարը ասլա խաթըր-տան չըգարմամագըղը վատ իյլէ-րիմ։

—Էօյլէ իսէ, չիմտի տէ, սիզին իչլէրինիզ վէ թաստավուրլարընըզ իւզէրինէ գօնուչալըմ, չինքի սիզ, եալընըզ աչդ ու միւհապպէթինիզլէ մահրէմանէ սուրէթտէ պանա թէպ-լիզ նիեէթիյլէ պուրաեա կէլմիշ տէ-յիլսինիզ։

—Էֆէնտի բէյտէր, պուրաեա կէլտիկիմին սէպէպի, միւմքին մէր-թէպէ չաբուգ սուրէթտէ պիզի էվ-լէնտիրմէնիզլի ըչճա իթմէք իչին տիր։

—Բէք ալէա իտէրսինիզ, ագաբ նիքահ մաատէսինտէ, պէնատէնիզ

ասլա թէէվիւը թարաֆտարը տէ-
յիլիմ։ Իմոթ, վէլիվէ ճէվիյէվի-
նէն իճրասը կիւնիւնիւ, սիզ պէյ-
նինիզտէ Տինօրա իլէ գարարլաշըը-
տընըզ մը։

—Պիզ Իքիմիզ տախի արզու ի-
տերիզ քի ագաը իզտիվաճըմըզ,
էճնիւմիւզտէքի բաղար իրմէկի կիւ-
նիւ օլսուն։

—Բէք իյի, բազար իրմէկի կիւ-
նիւ օլսուն. պէն բազար կիւնիւնի-
քեահ իլանընը քիլիսէտէ իտէ-
րիմ . . . Օղլում, սիզ Դաթօլիք
մէզհէպինտէնտինիզ, տէյիր մի։

—Էվվէթ, բէտեր, վէ Հագդ
Թէյանընըն լութֆու ինայէթիյլէ, ի-
յի պիր Խրիսթիանընըմ։

—Վաֆթիզ սէնէտինիզէ լիւզու-
մում վար տըր. շիւպհէսիզ մեզ-
քիւր սէնէտ նէտինիզտէ տիր։

—Էվվէթ, էկեր իսթէրսէնիզ,
շիմտի կէթիրէպիլիրիմ։ Պու սապահ
իշպու սէնէտի Ադմ տը Պըրթանեը
նամ օթէլտէքի օտամընա պըրագ-
տըմ։

—Բէտեր վէ վալիտէնիզին ըիզա-
սընը թահսիլ իթմիշմիսինիզ։

—Հէյ վահ, վալիտէմի ասլա
Թանըմամ, վէ շու կիյինմիշ օլտու-
ղում եաս էլպիսէպ իսէ, բէտե-
րիմին եասը տըր։

—Պունտան մինգատտէմ պիր տի-
կերիլէ ասլա էվվէնմէմիշմիսինիզ։
(Ինհիսար րահիպ, Օլիվիէնին տիթ-
րէտիկինի կէօրերէք, շէյլէ իլավէ
իթտի.) Մամիսմա, սիզէ արզ իթտի-
կիմ շու սիւալ, սըրֆ էտասի պիր
սիւալ տըր։

—Էֆէնտիմ, պէնտէնիզ քևա-
միլէն սերպէսթիմ։

—Զէվճէնիզին վուգուշի վէֆա-
Թը, յա տախի սերպէսթ օլտաիլիը-
սինիզ։ Պէնիմ սիզէ սօրտուղում,
էվվէնմիշ օլուպ օլմամանըզ տըր։

—Ասլա էվվէնմէմիշիմ, տէեու
ճէվապ վիրտի տէլիգանլը, պօղա-
ղընտան Թա անլընա գատար դը-
ղարարագ։

Ֆագաթ պու արալըգ, կիւն գա-
բարմատա պաշլամըշ օլմադըէ, բա-
հիպ, մերգուման գըրմըզըլըղընը
տալա կէօրէմէտի, վէ միւքեալէմէ-
նէ տէվամ պիրլէ,

—Օղլում, տէտի, Հայտէ կիտին,
վէ միւճերրետ պանա լազըմ օլան
վաֆթիզ քեաղըտընըզը ալըպ կէ-
թիրին։ Նիքեահ իլանամէսինի վէ
սէնէտինի հաղրըլամագլըզըմ իչին,
Տինօրանըն վաֆթիզ սէնէտինի տա-
խի իսթէմէնիզ լազըմ տըր։

—Պիր գաչ տագըգաեա գատար
ավտէթ իտէրիմ, էֆէնտիմ։

Օլիվիէ, պու սուրէթլէ պաշ
բաբասընն խանէսինի Թէրք պիրլէ,
մէյտանատա կէչտի, վէ մալիսմիս-
միւզ օլան վէ քիլիսէնին Թա գար-
շըսընտա պուլունան լօգանթաեա
կիրտի, վէ շըմինէնին էօրթիւսիս
իւզէրինէ վազ օլունմուշ օլան պա-
գըր քիւչիւք շամանլարտան պի-
րինի քենտի էլինէ եադըպ, վէ հօ-
ճալըհիւէտէնին միւթեաատտա սիւ-
այլէրինէ, Շէյտէ, ոշէնմ, չէյտէ քե-
լամլէրինտէն պաշգա, հիչ պիր ճէ-
վապ վիրմէեէրէք, սերհան քենտի
օտամընա չըգոը։

Իհթիմալ տիր քի, օդուեանլա-
ըըմըզ, Օլիվիէնին Հավըրտան ազի-
մէթի, պաղթէթէն օլտուղունու,
վէ ագաէմճէ ասլա Թատավվուրա-
Թը պուլունմատըղընը տէրհսաթըը
իտէրէք, Տինօրա իլէ ագաը իզտի-
վաճընըն իճրասը իչին լազըմ կէչէն
սէնէտինն նամընը օլուպտա, մերգու-
մուն նէտինտէ պուլունմուշ օլտու-
ղունա Թէտաճհիսպ իթմէկտէ տիր-
լէը։

Պու բէք աչիքեար պիր շէյ տիր,

վէ պիր գաչ սէօզ իլէ իյզահ իտիլէպիլիր։ Շէօյլէ քի, շիւպհէսիզ Օլիվիէ, Հավրը շէհրինտէն չըգարզը զէման, Սէն-Նազէրէ կիթմէքլիկի ասլա տիւշիւնմէմիշ իտի, իլլա մէրգումուն օլ զէման թասավվուրու, Անունցիաթա իլէ պիրլիքտէ սէֆինէեէ բաքիպէն, Հավանաեա կիթմէք, վէ տօն Ժօզէ Բօվէրօնուն իշլէրինի թէսվիեէ իյլէմէքտէն իպարէթ իտի։

Բէք զիեատէ միւհթէմէլ տիր քի, Օլիվիէնին տէրիւհտէ իյլէտիկի թէնգիհի մուհասէպաթտա, հէր կէօնա էվրագը, Գուպա ճէզիրէսի նայիպլէրինէ թագտիմ իտիլմէսի իճապ իտէճէք իտի, զիրա պու նայիպլէր, քէնտի թապիաթլարը իգթիզասընճա, ումուր ու մուամէլաթը բէսմիեէտէ բէք տիդդաթլը տբրլար, վէ ուսուլը ճարիեէտէն ասլա շաշմազլար։

Պինտէն ալէյհ Օլիվիէ, մէրգուման նայիպլէր իլէ, քիւչիւք եա պիւյիւք միւշքիլաթա սէպէպիեէթ վիրմէմէք իւզրէ, մէշինտէն քէմէրինին կիզլի պիր քէօշէսինէ, պիր թագըմ հավալէ քեաղըտլարը յլա պիրլիքտէ, վաֆթիզ վէ տիւեիւն էվրագը, վէ քէնտի գօնթրաթընըն պիր սուրէթի, վէ սայիրէ կիպի, պազը մուհիմմ քեաղըտլար սագլամըշ իտի։ Վէ աճէլէթէն հարէքէթի էսնատէ, մէզքիւր քէմէրի պէլինէ սարարքէն, ասլա մալիւմաթը օլմաեարագ, մէզքիւր քեաղըտլարը տախի պիրլիքտէ կէօթիւրմիւշ, վէ անճագ բահիպի մէրգումուն թալէպի իւզէրինէ, շու հալ խաթրընա կէլմիշ իտի։

Իմտի, Օլիվիէ, հօճա Լըհիւէտէ իւսթէ կէլմէսին իչին, օտասընա չէքիլտի, վէ գաբուեու տախի սիւրկիւլէտի։ Պատէհու քէմէրինի, գօյմուշ օլտուղու պիր մասանընն սիւրմէսինտէն ալըպ, տէրունինտէն գօնթրաթ քեաղըտը յլա, տիւյիւն վէ վաֆթիզ էվրագընը չըգարտը։

Պիրինճի իքի քեաղըտլարը Օլիվիէ քէնտի էլիյլէ լամպանըն ըշըղընտան եագտը, վէ էն ճիւզի բարչասընա գատար քիւլէ թահվիլ իթտի։ Պու սըրատա, մէրգում տէլիգանլը, մարքի տը Կրանսէյին խանէսինտէ օլտուղունտան տահա զիեատէ միւտէպպիր օլմաղլէ, էպէտիլիք իչինտէ տէֆն իթմէքլիկի արզու իթտիկի սըրրըն էսէրինի մէյտանա չըգարապիլիր օլան պիր լուղէթին պիլէ մէյտանտա գալմասընը գաթան իսթէմէզ իտի։

Շիւպհէ եօգ տուր քի, Օլիվիէ, քէնտիյի սէրպէսթ, հէմ քեամիլէն սէրպէսթ զանն իթմէքտէ իտի, ֆագաթ քէնտի արզուսու վէ միւրատը, շիմտիեէ գատար կէչիրմիշ օլտուղու էօմիւրտէն, պիւսպիւթիւն ֆարգլը պիր եէնի էօմիւր կէչիրմէք իտի։

Չիւնքի, քէնտի միղաճը մուճիպինճէ, եալընըզլըգտա վէ քիւլլի հալ իւզրէ իմրարը էվգաթ իյլէմէսի իչին, մէմուլտէն խարիճ սուրէթտէ վէ հէման միւճիզէ նէվինտէն օլարագ, պիր ֆուրսաթ վագը օլմուշ օլտուղու հալտէ, մէրգում տէլիգանլը պու ֆուրսաթտան իսթիֆատէ իթմէք իսթէր, վէ Հավրընըն էն զէնկին կէմի վէ միլեօն սահիպի օլան Օլիվիէ լը Վէյեանը ալէմէ, վէ հաթթա քէնտի քէնտիսինէ պիլէ ունութտուրմագ, վէ հէր սէնէ, պէշ եիւզ պին լիրա իրատընտան, եալընըզ պէշ ալթը պին լիրասընը ալմագ թասավվուրունտա պուլունուր իտի։ Մէպլաղը մէզքիւր իսէ, Տինօրա իլէ օլտուգճա, բէք պիւյիւք պիր վարիտաթ տիմէք իտի։ Գու-

սուրունու տիւշիւնմէքլիկի իսէ, Օլիվիէ իլէրուեէ թաալիգ իթմէքտէ իտի։

Մէրգում տէլիգանլը, մէզքիւր թէհլիքէլի քեաղբտլարը եագտըգտան սօնրա, քէմէրինի եինէ, գուրտ եէնիքլի աղաճտան մաամուլ օլան մասանըն սիւրմէսի տէրունինէ վազ իլէ, աշաղը էնտի։

Հօճա Լբհիւէտէ, պու տրա, պիւյիւք սալատա վէ նէրտիվէնին էն սօն գատէմէսինտէ Օլիվիէեէ պէքլէմէքտէ օլտուղունտան, մէրգումուն աշաղը էնտիկի էսնատէ,

—Միւսիւ Օլիվիէ, մէմուլ իտէրիմ քի, արթըգ տիշարը չըգմաեաճագսընըզ, տէտի։

—Պու խուսուստա եանըլըեօրսունուզ, ազիզիմ։

—Լաքին պու տէտիկինիզ օլամազ շէյ տիր։

—Նէ՞ իչին։

—Չիւնքի սիզին կէլտիկինիզի կէօրէրէք, ագշամ թաամընըզը հաղըրլաթտըմ. իշթէ սըճագ սըճագ մասանըն իւզէրինտէ տուրուեօր։

—Պըրագըն տուրսուն։

—Տուրսուն ամմա, սօուր։

—Թէքրարէն ըսըթըն։

—Էֆէնտիմ պիր թաամ թէքրարէն ըսըթըլաճագ օլուրսա, ասլա գըյմէթի գալմազ։

—Նէ՞մէ լազըմ, պէն նասըլ օլուրսա եէրիմ։

—Միւսիւ Օլիվիէ, Ալլահ աշգընա օլսուն, շու թաամը եէյին, վէ սօնրա տիշարը չըգըն։

—Սիզէ մուխալիֆէթէ մէճպուր օլտուղում իչին, թէէսսիւֆ իտէրիմ, ֆագաթ նէ՞ չարէ քի, էվվէլա չըգաճաղըմ, վէ սօնրա կէլիպ, պու թաամը եէեէճէյիմ։

—Հալ պու քի . . .

Օլիվիէ, արթըգ հիչ պիր սէօղէ հէվալէյի սէմմ իթմէեէրէք, տիշարը չըգտը, վէ միւթէագըպէն հօճա Լբհիւէտէ, թաամ սուֆրասընա տօղրու տէօնիւպ,

—Վա՛հ, պէնիմ գավուրմալարըմ, վա՛հ պէնիմ կէօտէնլէրիմ, սիզին գատր ու գըյմէթինիզ թանըլմատը հա՛, տէտի։

Հօճա Լբհիւէտէ պէօյլէճէ մէյեուս օլմագտա իքէն, Օլիվիէ պաշ բաբաս խանէսինին գաբուսունու պէ թէքրար չալմագտա, վէ իհթիեարէ պէսլէմէ մէրգումու իքինճի տէֆա օլարագ, պաշ բաբասըն նէզտինէ կէօթիւրմէքտէ իտի։

—Նէ՞ խապէր, էվլատըմ, վաֆթիզինիզ սէնէտինի կէթիրտինիզ մի, տէյու սիւալ իթտի մէրգում բահիպ, եաղըխանէսի հիւքմիւնտէ պուլունան մասանըն գարշըսընտա օթուրմուշ օլուպ, քիւչիւք պիր լամպանըն այտընլըղը իլէ պիւյիւք պիր քիթապ օգուեարագ։

—Իշթէ, էֆէնտի բէտէր, կէթիրտիմ, տէեու ճէվապ վիրտի տէլիգանլը։

Օլիվիէնին թագտիմ իթմիշ օլտուղու քեաղբտը, մէրգում բահիպ աչտը, վէ պիր ուճունտան տիկէր ուճունա գատար տիգգաթլէ օգուտու, վէ պատէհու քէլամա աղազ պիրլէ վէ կէօզլէրինի Օլիվիէնին իւզէրինէ չէվիրէրէք,

—Պու քեաղբտ քեամիլէն նիզամընտա տըր, տէտի, վէ պունտան անլաշըլան շու տուր քի, սիզ Հավրը շէհրինտէ թէվէլլիւտ իթմիշսինիզ։ Պունտան պիր գաչ սէնէ էվվէլ, Սէն-Նազէրտէ պուլունան պազը սէֆինէլէրին գաբթանլարը իլէ պիթթէսատիւֆ պիրլիքտէ պուլունտուղումտա, մէրգուման գաբթանլար, Հավրը շէհրինտէ սաքին օլան վէ պէղաեէթ տէրէճէտէ սէրվէթի

պուլունան պիր սահիպ սէֆայինտէն պահս իթմիշ իտիլէր։ Աճապա սիզ օ զաթքն էվլատըմըսընըզ։

—Խա՛երր, էֆէնտիմ, տէտի Օլիվիէ, սէպէպլէրինին մէշրուիեէթինէ բաղմէն, բէտէրինի ինքեար կէլիեօր, վէ պու վէճհ իլէ, ֆէնա պիր ամէլ իլէ միւթթէհիմ օլուեօր տէեու զանն իտիպ, պաղթէթէն բէնկի սօլարագ, վէ պատէհու խէթասընը տօղրուլթմագ իսթէեէնլէր կիպի, հէման շու սուրէթէ իլավէ յի մագալիյլէտի. անճագ, էֆէնտիմ, պէն տէ օ սիլսիլէտէնիմ, շու ֆարգլա քի, պէնիմ մէնսուպ օլտուղում ֆամիլեա, սիզէ սէօյլէնիլէն ֆամիլեաեա գքեասէն, ֆագքը տէրէճէլէրտէ իտի։

—Էվլա՛տըմ, պէօյլէ օլմասը, սիզճէ տահա զիեատէ խաեբրլը տըր։

—Նի՞չին, աճապա միլեօն սահիպի օյան Լը Վէյեան հագգընտա պիր ֆէնալը՞գ մը իչիթմիշսինիզ տիր։

—Ասլա, էվլատըմ, լաքին զաեէթ ճէսիմ սէրվէթ, պիր պարը ազիմ ու սագիլ օլտուղունտան, սէվտիկիմ ատէմլէրին էօյլէ պիր սէրվէթէ մալիք օլմալարընը ասլա արզու իթմէմ։

Օլիվիէ իլէ միւսինն բաբաս միեանէսինտէ պազը սէօզլէր տահա ճէրէեան իթտի։ Պատէհու մէրգում տէլիգանլը, կէլէճէք բազար իրթէսի կիւնիւ, կէրէք Հագգ Թէալա նէզտինտէ վէ կէրէք ինսանլար հուզուրունտա Տինօրանըն զէվճի օլաճաղը վատընը ալարագ, պաշ բաբասըն խանէսինտէն մուֆարագաթ իյլէտի։

* * *

Ֆէրտասը կիւնիւ, Օլիվիէ, կէնճ գըզըն վաֆթիզ սէնէտինի տախի բահիպէ կէօթիւրտիւ, վէ ֆէրտասը ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ տախի, ալէսսապահ, եօրկունլուղունու ալմրշ օլան գըսրաղընա բաքիպէն, Սավընա նամ շէհրէ ազիմէթ, վէ զաեէթլէ միւհթաճ պուլունտուղու չամաշըր վէ էսվապը օրատան թէտարիք իյլէտի, չիւնքի օգուեանլարըմըզըն խաթըրլարընտա օլտուղու իւզրէ, մէրգում, Հավրը շէհրինտէն էսնայի հարէքէթինտէ, եալընըզ քէմէրիյլէ մանթօսունու եէտինէ ալմրշ իտի։

Օլիվիէ, պէյկիրինին զիեատէսիյլէ սէրիի իւլ հարէքէ օլմասը սաեէսինտէ, սապահըն սաաթ տօգուղունտան էվվէլ, Սէն-Նազէրէ ավտէթ իթտի, վէ տէրհալ կէլիպ Տինօրաեը պուլտուղունտա, մէզպուրէ քէնտիսինէ հէր վագըթտան զիեատէ սօլկուն կէօրիւնտիւ։ Իմտի, թէլաշ իլէ,

—Նէյինիզ վար տըր, ազիզիմ, բահաթսը՞զմըսընըզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Խա՛երր, անճագ պու կիճէ սապահա գատար ուեումատըմ։

—Նէ՞ իչին։

Կէնճ գըզ, պու սիւալէ գարշըլըգ, քէսմէքտէ օլտուղու պէեազ գումաշը բարմաղըյլա վէ կիւլիւմ-սէեէրէք իպրազ իթտի, վէ քէլամա աղազ պիրլէ,

—Ունուտո՞ւեօրմուսունուզ քի, տէտի, եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն բազար իրթէսի տիր, վէ կէօ՞րմէեօրմուսունուզ քի, ֆիսթանըմ տահա պիթմէմիշ տիր։

—Ֆիսթանընըզը պիթիրմէք իչին տահա պու կիւն իլէ թէքմիլ եարընքի կիւնիւնիւզ վար տըր։

Տինօրա, կիւզէլ վէ ուֆագ եօլլու պիր թէհտիտ ալէամէթի իպրազ իլէ, շու վէճհ իլէ ճէվապ վիրտի.

—Եա՞րըն մը, եարըն բազար տըր,

վէ բազար կիւնիւ չալըշմագլըգ տա մէմնու տուր։ Պունու պէն մի սիզէ պիլտիրմէլիյիմ, իմանսըզ Խրիսթիեան։

*
* *

Պու տիւնեատա հէր շէյ, հաթթա թիւքէնմէզ զանն օլունան ուղուն կիւնլէր տախի պիթէր։ Նասըլ քի արզու օլունան շու բազար իրթէսի կիւն տախի վասըլ օլտու։

Բազար ագշամը Օլիվիէ իլէ Տինօրա, պաշ բաբասըն խանէսինէ պիր վիզիթա վիրտիլէր, վէ պունլարըն ըէճալարը մուճիպինճէ, բահիպ Հէրիէ, ֆէրտասը կիւն, սապահըն սաաթ ալթըսընտա, գուտտաս նիքեահընը թագտիս իթմէքլիկի տէրիւհտէ իթտի։

Մէրգուման իքի նիշանլըլար, ալէլխուսուս Տինօրա, ագտը նիքեահլարը էսնասընտա չօգլուգ ճէմիյեէթ վէ հազրրուն պուլունմասըն իչին, մէզքիւր նիքեահըն էրքէնճէ իճրա օլունմասընը արզու իթմէքտէ իտիլէր։ Հալպու քի Սէննազէր էհալիսինին պիր պիւյիւք գըսմը, մէրագ վէ սէյիրճիլիքտէն տէյիլ, մահզա Տինօրա հագգընտա օլան ֆէվգէլատէ մուհապպէթլէրինտէն նաշի, ալէսսապահ, քիւչիւք քիլիսէեէ սէյիրթմէքտէ, վէ էվլէնէճէք օլան իքի նիշանլըլարըն սաատէթի հալի իչին քէմալի կէրմիեէթ վէ իման իլէ տուա իթմէքտէ իտիլէր։

Իշ պու իզտիհամ միեանէսինտէ, Տինօրանըն, կիտիպ պիզզաթ թէսէլլի իթմիշ օլտուղու ֆագըրլար վէ սագաթլար քէսիր իւլ ատէտ օլտուգլարը հալտէ, ֆէվգէլատէ տուա իթմէքտէ, վէ սըֆաթլարընտա պիր մէսէրրէթ ալէամէթի միւշահատէ օլունմագտա իտի։

Հօճա Լըհիւէտէ, Օլիվիէնին շահիտլէրինտէն պիրի թայեին օլունմաղլէ, մէրգում շու իֆթիխար իւնվանընտան տօլաեը զաեէթլէ զուրուրիեէթ վէ զարիպ պիր ազամէթ քէսպ իթմիշ, վէ զանն իտէրսին քի, շու սըրատա, հէր վագըթտան զիեատէ, գարնը շիշմիշ վէ գապարմըշ իտի։

Տինօրա, կիյինմիշ օլտուղու պէեաղ թիւլլէր իլէ զաեէթ կիւզէլլէշմիշ օլարագ, Օլիվիէ իլէ պիրլիքտէ քիլիսէտէն իչէրի կիրտիկինտէ, պիլ ճիւմլէ հազրրունուն տիհանլարընտան թէաճճիւպ վէ թէհայյիւր սէտալէրի իշիտիլտի։

Օլ էսնատէ, Օլիվիէ, Անունցիաթա նամընտա տիկէր պիր նիշանլըսընը միհրապըն հուզուրունա կէթիրիրքէն, Հավրը շէհրի քիլիսէսինտէ պիրիքմիշ օլան իզտիհամ միեանընտա թէքէվվիւն իտէն պու միսիլլու ֆըշըլթըեը, իսթէմէեէրէք տէրխաթըր իթտի, վէ լաքին մէրգումուն պու խաթըրէսի չօգ սիւրմէյիպ, եըլտըրըմ կիպի մահվ վէ զայիլ օլտու։

Նիքեահ ըէսմի գըսսա, ֆագաթ միւէսսիր սուրէթտէ իճրա օլունտու։ Վէ իհթիեար բահիպ, կէլին վէ կիւվէյիյի ասլա չէօզիւլմէզ պաղլար իլէ եէկտիկէրինէ բապթ իտէն մուգատտէս քէլամլարը իրատ իթտիկի սըրատա, եանագլարընտան մէսէրրէթ եաշլարը ագմագտա իտի։ Վէ նիհաեէթ քէլամընը Տինօրաեա խիթապ իտէրէք,

—Գըզըմ, տէտի, սիզ պիր գատընա մախսուս օլան ֆազայիլի ազիմէեէ, եանի իֆֆէթ ու լաթաֆէթէ վէ մուհապպէթէ մալիքսինիզ։ Իմտի էօմրիւնիւզիւ քէնտիսինէ վիրմէքտէ օլտուղունուզ զէվճինիզ, սիզին սաեէնիզտէ պախթիեար օլաճագ տըր, պունա պէն

ասախ իթիսատ խսէր , վէ դավիէն մէմուլ իլլէրիմ քի , սիզ տախ օ-նաէն սաեէսինաէ պախթիսար օլա-ճադաքնըզ :

— Եա Բապիմ , հէր հանկը կիւնքի էօմրիւմ , պէնիմ զաեէթ սէվկիւլիւմ հադգընատ պիր սատ-աէթ օլմադըգտան տուրաճադ օ-լուր իսէ , ալ պէնիմ էօմրիւմիւ :

Պու արալըդ , ժօղլին , պիր Թա-գըմ տէլիգանլըլարըն արգասընատ վէ անէրին Թա եադընընատ տուր-մուշ օլսա , քէմալի բիդդաթլէ ընչ-գըրմադատ իսի : Գուտատսը չէրիճ պիթիք քահն սօնրա , էվվէլճէ հա-դըրանմըշ օլան տիւնիւն սէնէսի , բուհպան , կէլին վէ կիւվէյի վէ չահիտլէր Թարաֆընատն իմձա ի-տիլսի , վէ պատէհու Օլիվիէ , պուն-ատն պէօյլէ Թէքվիւէն քէնտիսինին մալի օլան օլ մալվի կէօդիւ վէ սա-րը սայը տիլսիր մէնէքէյի խանէ-լէրինէ կէօնդիւրատ :

Պուրաճըդտատ գալէմիմիզ էլի-միզտէն տիւշմէքտէ սիր : Զիրա , հիչ պիր շէյ սէօյլէմէկսէրէք , չօգ շէյ սէօյլէմէք կիսի դըյմէթատ պիր սանատաթը պիլմէ յիզ , եանօտ պիլմէ յիզ զանն իտէրիզ :

Օլիվիէ իլէ Տինօրանքն սատատէթի միւքէմմէլ իտի , ֆագաթ սատատ-Թի հալ , Թարիֆ իլէ նադլ ու հի-քմեաեէ օլունուր շէյլէրտէն տէյիլ սիր : Իշնէ պու սէպէպէ մէզնի սիր քի , պիր զաթը ֆէնանէթսի-մախ , պուննան ադամ միլլէթլէր հադգընատ պահս իտէրքէն , «Մ՚-Ը-ը- : Գէլէրէրէ ե Նուէնէրէ եօք տա-բ» աէմիշ սիր :

Լաքին հանքի քի , պու տիւն-եանքն սատատէթի , եազ մէվսիմին-տէ գուպպէյի սէմավիւէատ կէօ-րիւէն պէրրադըզտա պէնզէր : Պիր պագարսքն քի , կիւզել վէ բարլագ օլուպ , տալա պուլութ կէօրիւմէզ , հավատա տալա բիւղկեար հուպուպ իթմէզ , վէ կիւնէշ , սահրալարը Թէնվիր իտէրէք վէ քսքԹարագ , օրալարտաքի պուղատաեք սարար-Թը , վէ պաղլարտաքի իւզիւմլէրի տախ նէմիշէրիր :

Հավանքն պու տէրին սիւքիւնէթի-նէ վէ լէքէսիզ մավիվիկինէ պագը-ըրսա , չու կիւղէլիւք էպէտի զանն օլունուր :

Ցագաթ արատան պիր սատթ կէչտի քահն սօնրա , պագըլարըզընատ , Թէքվիզ Թատիանատա պիր կիւրիւ-Թիւ միւշահատէ օլունուր , կիւնէշ պիր Թագըմ սիհատ վէ գալըն պու-լութլարըն արգասընատ կիղլէնիր , ֆուրթունա եագլաշըր , կէօյ կիւ-րիւլտէր , վէ չիմճէք չագար . . .

Իշնէ Թըպգը պէնիի ատէմին էօմրիւ տախ պէօյլէ սիր :

17

ԲԻՒԵԱԼՈՐԸ ԻՑՉԱՀ ԻՓՄԷՔ ՍԱՆԱՓՔ

Օլիվիէ իլէ Տինօրանքն քէմալի սիւքիւնէթի իւղրէ պուլունան օլ կիւ-զէլ սէմավի գուպպէլէրինատէ , իլք պուլութլարըն , նէ զարիպ սուրէթ-լէ զահիր օլմատա պաշլատըզընը պէր վէճհի աթի պէնատ իտէրիզ :

Զօգ տէֆա , հէմ տէ բէք չօգ տէֆա , կէօրիւլէն բիւեալարըն , ին-սանքն էօմրիւնատէ պիւյիւք պիր է-հէմմիյէթի օլմուշ տուր : Պունու էկէր իսպանիքլա Թատիգ իլմէք լազըմ կէլսէ , պու իսպանիալարքն գանղըսընը իլմանատար իլմէք իչին , հագըգաթէն կիւճլիւք չէքիլիր : Ցագաթ զաթէն նէ՞ ֆայտէսի վար սըր , չինքի պու խուսուսա իսկէսաթ օլմուշ օլան ատէմլէր իչին , իսպա-Թա հաճէթ եօգ տուր , իսկէսաթ օլ-

մսեռանլար իչին իսէ , հիչ պիր իս-
պաթ քնար իթմէզ ։

Հէր նէ հալ իսէ , պիզ կէչմիշ
սէտատա ։ Մէլէքլէրին պիլէ հա-
սէտչիլերինի մուճիպ օլմագ սէրչէճէ-
սինտէ միւքէմմէլ վէ սաճ օլան օլ
սատատէթի հալին մէսէրրէթլէրի
պիր գաչ հաճթա տէվամ իթմիչ
իքէն , պիր կիճէ Օլիվիէ , ղարիպ
վէ տէհչիթլի պիր րիւեա կէօրուս ։

Պու րիւեա իսէ , չունատան իսպարէթ
իտի , չէօղէ քի , մէրգում տէլի-
գանլը Էնկուվիլատէքի խանէսինին
թաամ սալասքնա կիմմիչ , վէ օրա-
տա , կիմտիկի ղէման հէր չէյի նէ
հալտէ պըրագմըչ իտի իսէ , եինէ
օ հալտէ կէօրմէքտաէ իտի , վէ ղանն
իտէրսին քի , մէրգումուն օրատան
մուճարագաթը , անճագ պիր չաչ
տագըգա օլմուչ իտի ։

Տարմատաղըն օլան սուճրանըն
իւչերինատէ , հալէա իքի գատէհ
պուլունուպ , պունըտատան պիրինին
իչինատէ , զէհիրլի Վալ տը Բէնա չա-
րատչընատան հէնուղ պիր գաչ տամ-
ղա գալմըչ իտի ։ Անունցիաթա իսէ ,
Օլիվիէնին գարշըսընտա տիւչտիւկի
մահէլլատէ , թաչ վէ պուղ կիպի եէ-
րէ սէրիլմիչ , վէ եալընըղ սըճա-
թընըն մծրարմըչ օլան րէնկի , վէ
կէօզ գարագլարընըն ալթընտա
ղայպ օլան քիրրիքլերի , մէղպու-
րէնին չօգատան պէրու թէչլիմի բուհ
իթմիչ օլտուղունու կյմա իթմէքտաէ
իտիլըր ։

Օլիվիէ , պու մէնղարեատէն տէհ-
չէթ հիսս իտէրէք , ֆիրար իթմէք
իտթէր իտի ։ Ցագաթի կիղլի պիր
գուվվէթի , վէ ֆէվգէլատաէ պիր
դուտրէթի մէրգումուն եէրինատէն պի-
լէ գըմըլտաթմամըշգատա իտիլըր ։
Պիչարէ հիչ օլմագատա պաչընը չէ-
վիրմէ քլիկի միւրատա իտէր , հալ պու
քի կէօղլերի , էօլմուչ օլան ղէվճէ-
սինին բչղգտատան մահրում գալան
կէօղլերի իւղերինէ ախճ օլունմուչ
օլնագլէ , պիր վէճհ իլէ կէօղլերինի
անատէն աերբատմամագատա իտի ։ Պա-
տէհու , վէ հէր նէ գատար ճէսիմ
պիր գալապալըգ կէլմիկինէ տայիր
էվվէլճէ հիչ պիր սէս իչիտիլմէտի ի-
սէ տէ , պու ճիւմլէ թատամ սալասը ,
պաղրէթէն խընճախընճ խատգ իլէ
տօլտու , վէ սիհատ էլտիսէ կիչինմիչ
օլան ատէմլեր , Անունցիաթանըն
նաչընը գալտըրտըլար , վէ Օլիվիէ ,
էթրաֆընտա պուլունան ատէմլէ-
րին , «Չէհիրլենէրէք էօլմուչ» , վէ
սիկէրլէրին տախի , «Գաթիլի մալիմ
միւ տիւր» տէհու մըրըլտանաթգա-
րընը իչիթտի ։

Օ արալըգ , օլ տէրէճէ մէմուլ-
տէն խարիճ , տէհչէթլի վէ գօր-
գունճ պիր չէյ օլտու քի , տէլի-
գանլը պաչտան թըրնաղա գատար
տիթրէտտի , վէ տիչլերի կըճըրտա-
մահա պաչլատը ։ Չէօղէ քի մէղ-
քիւը նաչըն քիրրիքլերի գըմըլտան-
մագատա , տուտատլարը նիմ աչըլ-
մագատա , վէ գօլլարը իլերիսէ տօղ-
րու թէվսի իթմէքտաէ իտի ։ Ա-
յնի վագըթատա , զանն իտէրսին քի , Ա-
նունցիաթա կէօղլերինի Օլիվիէնէ
աթճ , վէ էլինլէ անը իչար իտիպ ,
մնրարմըչ տուտատլարը գըմըլտան-
տը , վէ մէղարիսթանատան չըդան
պիր սէտատա կիպի պիր սէս , «Գաթի-
լիմի մի արատօրտուղ . . . իչթէ
օ տուր , դէվճիմ տիր» քէլիմէլէրի-
նին թէլաֆֆուղ իթտի ։

—Անունցիաթա , ալչադ գարը ,
տէհու պաղրըրը Օլիվիէ մէղպու-
րընէ ճէվապէն , վէ մէ յեատիսէթի
խըշմը յլա , պիրլիմիսին նէ գատար
հալան սէօյլէօրտուն , զիրա պիրիր-
սին քի պէն տէյիրիմ սէնին . . .
Իմտի , Անունցիաթա , պունու պաս
ատէմլերէ սէօյլէ ։

Լաքին նաչ, եւնէ էվվէլրի մահ-
զուն վէ մուքէաւեր հալինի քէպ
ինթաւ, վէ տէլիգանլը, էնրաֆքն-
տա պուլունան տաէմլէրին կէօղլե-
քի, ղարէղ ու տաւալէթի ախէչիլէ
բարլատըղընը, վէ պիր ինագամ
զալիմ էլլէրին վահշիճէ քէնտի-
սինի թուէթմադտա օլտուղ լարընը
կէօրտիւ. վէ գարշըձդ լադըրտը-
լարըն տաիմ կիւրիւլթիւտիւնիւ ի-
չինճի քի, պու քէլամլար իչինտէն
աչիքնար սուրէթտաէ գուլաղընա
վասըլ օլանլար չունլար իտի.

—Դաթիլ պու տուր... զէհիր-
լէչիճի պու տուր... իմտի, ա-
տաէլէթ, տաէլէթ։

Պունուն իւզէրինէ, Օլիվիէ, գուվ-
վէթէ գարշը գուվվէթլէ մուգավէ-
մէթ ինթազքլիկէ գարար վիրտի,
ֆագաթ նէ չարէ քի, նիւզ քիշի-
նէ գարշը պիր քիշի օլտուղունատան,
հէր հալտէ մաղլուպ օլմաղը լազըմ
կէլիր իտի, նասըլ քի էօյլէ օլտու։

Օլիվիէնին ինֆիռատճըլարը, խըշմ
ու չիտաէթլէ բիւր զաղատ օլուպ,
մէրգումնէ ներէ նաթքընըձ օլտուգ-
լարը, վէ ռեադլարը ալթընտա չըղ-
նատաբգլարը էնտուտէ, վէ Օլիվիէ
տաիսի քէնտիսի էօլմիւշ զանն ինի-
տիկի բատտըէ, մէրգում տէլի-
գանլը ատուպ պիր թէր իլէ միւէմ-
մա օլարագ, ույդուսունատան ու-
եանտը, վէ «Հադդ Թէլալի աղ-
միւչչան հաղրէթլէրի միւտաարէբ օ-
ւտուն քի, չու կէօրտիւկիւմ բիւնա
իմիշ, լաքին նէ տէհչէթտաիլ բիւ-
եա» տէտի քէնտի քէնտինէ։

Օլիվիէ, եէնիտէն պու տէհչէթ-
լի ինւեանը կէօրիւր գօրգուսուլա,
օ կիճճ արթըգ ույդու ուեուտուդ
իսթէմէյի, վէ ույդուսուզ տուր-
տուգճա, ֆիքրինտէ վէհիմ պիր
իղթիրաղ հասըլ օլտու, վէ մէր-
գումնէն թէքմիլ վիճուտունի պի-
հաղուր իլլէտի։ Մէրգում չու իղ-
թիրաղը էնտուքընտա, քէնտի քէն-
տինէ չէօյլէ սէօյլէտի.

—Ֆիմ պիլիր պու տէհչէթլի բիւ-
եանդն, Հադդ Թէլալա թաւրաֆքն-
տէն պիր խաթաէր օլմաղընը, քիմ
պիլիր պէնիմ ուղրունթիմտէն ոճնրա,
Համրըտան նէ վաղու պուլսուս։ Պէ-
նիմ չու ազիմէթիմէ, վէ պաղթէ-
թէն վէ եէլմրրըձմտան վուրուլմուշ
կիպի էօլմիւշ օլան զէվճէմի պիրտէն
պիրէ թէրք իթմէ քլիկլիմէ, պիր թա-
գըմ ֆասիտ տաէմիրլէրին նաղարքն-
տա, պիր ճինտաէթի ֆիրտարը մանէտա-
սը վէ չիւպհէսիզ վէրիլէմէզ մի։ Սիւպ-
հան Ալլահ, գարշըմտա էօյլէ կիր-
տուպար կէօրիւնօրսում քի, պունա
տէհչէթի վիրիւնօրսար, վէ ապդմա
խիֆֆէթի նէթիրիւնօրսար։ Էլհէթթէթ
Անունըսիսթանըն մէվթինէ սէպէպ,
զէհիր օլմուշ տուր։ Իմտի էկէր պու
զէհիրի, մէզգուրէնին գատէհինէ
պէն ուօլտուրմուշ օլտուղունա տա-
պիր հադդըմտա իֆթիրա խոխլիր
իտի, պէն նասըլ քէնտիմի միւտա-
ֆաա իտէճէյիմ, վէ քէնտիմի տա-
լիհէ չըդարաճաղըմ...

. . . . . .

Նիհաէթի տապահ օլտու, վէ Ճի-
նօրա հէնուզ ույդուտան ուեանմըշ
օլան մանլի կէօղլէրինի աչարագ, իլք
տէֆա զէվճինէ աթֆը նաղար իլէ
թէպէտիմ իլլէմէկտտտ, մէրգու-
մնէ օլ աէրճէճ սաչլարը տարմա-
տաղըն, պիլէյի գուլաղընա տա-
եանմըշ, վէ բէնիկ օլ մէրթէպէ
ուօչմուշ պիր հալտէ կէօրտիւ քի,
քէմանի տէհչէթլէ բէֆի սէտտա իթ-
մէքտէն քէնտիսի թուէթմատտը, վէ
ուօնրա պէնտղ վէ նաղիք գօլարը-
նը, Օլիվիէնին պօղաղընա տարա-
րագ,

—Աղիղիմ, պանա պաղ, պիր
լազըմտը էթ... Ա՜հ, չու տուք-

կունըտգ հալինէ պանա դօրգու վէրինօրսուն, ահաւգա լահալմըշ-մըսըն, տէտի։

Կինէնչին իւք զիեալարը, սագահ տիւմանըմնը նոսրլ տաղրաբըլար ի-ոէ, մէղգուրէնին թամլը սէատար տախի Օլիվիէնին գամմ ու էլէմինի պիր էյէտմ տաղրթոբ, վէ մէք-գուա, զէվճէնինին չէօղիւվիւշ օ-ղան ուզուն սաչլարընը պուս իտե-րէ։

—Սէվկիւլիւմ, պէնիմ հինչ պիր չէյիմ եօգ տուր, վէ լահալմըշ տախի տէյիմ, տէտի։

—Էօյլէ խոչ, ընկինն նընչին սօլ-մուշ տուր։

—Պիլմէմ։

—Պու կիճէ ֆէնա բիւեալար կէօրմիւշ օլմնետաբն։

—Խանըր, եախօտ խամրըմա կէլ-մէեօր։

—Յագամր կիճէ բէգ եիւքսէգ սէտա իւլէ քէնտի քէնտինէ գօնու-շուեօրտուն։

Օլիվիէ, թէպէտիւմ իթմէկէ չա-ւըշարագ։

—Ացմըկ, եիւքսէգ սէտա իւլէ գօնուշտուրմու... նէ գատար պօշ լադըրսոբ։

—Էվվէթ, հէմ պիր գաչ տէֆա։

—Էյ նէ սէօյլէտիմ։

—Պիր թագըմ քէսիգ քէլիմէլէր քի, նէ խիճէ իշտիւեօրտում, վէ նէ տախի անլատօրտում։

—Սէվկիւլիւմ, սէնին քիւեա կէօրմիւշ օլմատրգընա էմ նէիսէն։

—Ֆէտամիչէն էմինիմ, վէ խոպա-թըմ տախի վար տըր։

—Սէօյլէ պագտալըմ, պու խա-պարի նէ տիր։

—Ի-քի տէֆա պիր խիմ թէլաֆ-ֆիւզ իթտին, վէ պէն պու խոմի ատա ունութմատըմ։

Օլիվիէ, տիթրէէէրէգ,

—Պու նէ խիմ խոմ, տէեւու պ-ւալ իթտի։

—Անունցիտմա խոմի խոմ։

Օլիվիէ, քէնտի տէհչէթինի կիզ-լէմէգ իչին, գահգահա իւլէ կիւլ-տիւ, վէ պատէհու,

—Անունցիտմա մը, լաքին պէօյ-լէ պիր խիմ եօգ տուր, տէտի։

—Եանըլըեօրսուն, պու պիր խա-բանէօղ խոմի տիր, վէ պէն պիր կէնճ գըզ թանըրըմ քի, խոմի Ա-նունցիտմա խոի։

Պու սէօզլէր իւզէրինէ, Օլիվիէնին գալպի վուրմազ օլտու, վէ Գար-մէնին եաղտըղը իւք մէքթուպտա, Տինօրտան պահա իթմիշ օլտուղա-քտամիլէն խոթթըրնա կէլտի, վէ մէգ-քիւր մէքթուպտաքի քէլիմէլէրին հէր պիրի, զանն իտէլխին քի քար-լադ եաղըլար իւլէ կէօչիւնիւն էօ-նիւնտէն կէչտի։

Տինօրա չու վէճհ իւլէ քէլտիս տէվամ իլլէտի.

—Անունցիտմա տէտիկիմ գըզ, պէնիմ կիպի էօգրիւղ, վէ զաեէթ սէֆիլ պիր գըզ օլտուղ, ուզադ ըսր-տան, զանն իտէրիմ քի, Համանա չէ հրինտէն կէլմէգտաէ իտի, վէ Ի-բանէտա սէվահիլի իւզէրինտէ գազա-զէտէ օլմուշ իտի։ Մ'էրդումէ, քիւ-չիւք պիր թիւճճար սէֆինէսիլէ Սէն-Նաղէրե մուվասըլէթինտէ խոս-թալանտը, վէ պէն մէրդումէնին էմրի թէտաւիվինէ պադարտը, քէնտիսինի գուրթարմագ իգդալի-նէ նայիլ օլտում։ Ա'հ, օ գըզ բէգ կիւղէլ իտի, պէնտէն տէ կիւղել իտի։ Պունտան կիթտիկի զէման, պանա մէքթուպ ճազաճաղընը վատ իթմիշ իտի, ֆագաթ եաղմտաը։ Համ պու քի պէն քէնտիսինի տալ ունութմատըգտմ տըր, վէ քէնտիսի իչին չօգ տէֆա տուա իթտիմ։ Մէղգուրէ տօղրու Համրըեա կիմ-

մէ քաէ խոի, չիւնքի օրատա, քէ-տէրինին աթիւդ պիր տօսթունուն մահտումիյլէ էվլէնէճէկինի պանա սէօյլէմիշ իսի։ Իմոի, պու կիճէ մէղպուրէնին խամինի թէլաֆֆուզ իթտիկինի իչինթիկիմտէ, էվվէլ պէ էվվէլ, պէլքի մէղպուրէյի թա-նըրըձն զանն իթտիմ։

—Յանըլմըշըն, սէվկիլիւմ, տէ-տի Օլիվիէ, հէման պէլլիսիզ պիր սէտտա իլէ, պէն օ կէնճ գըզը թա-նըմամ, վէ չիւպհէսիզ թէտտաիւ-ֆէն էօյլէ պազը բապըթտազը հէ-ճէլլեր թէլաֆֆուզ իթմիչիմ տիր քի, պունլար ճէմ խոիլտիկինտէ, Անադոլու խամինէ միւշտաղի սէլէր հասըլ օլմուշ տուր։

Տինօրա, քէնտի սաֆվէթի գալ-պինտէն նաչի, պալէտտէքի սէօզ-լէրինի եալան օլտուղունու ասլա զանն իթմէզ, վէ Օլիվիէնին տօղրու սէօզ-լիւլիւկինէ չիւպհէ իթմէզլիկի, քէն-տինճէ պիր ճինտեթի տատտ խոէր խոի։ Խմոի, մէրգումուն, հագը-գաթը հալէ մադրուն սուրէթտէ կէօսթէրտիկի կյղահաթ հագդընտա ասլա թէրէտտիւտ իթմէէրէք, թէմամէն գատուլ իթտի։

Օնտան սօնրա, պիր տախի, չը-գան կիճէնին բիւեասը վէ քէլամ-լարը իւզէրինէ պահս օլունմատը, վէ օ կիւնիւ, տայիր կիւնլեր միսիլ-լու, զահիրի պիր աատտեթի հալ իչինտէ կէչտի։ Ցագաթ եալընըզ Տինօրա, հագըդաթէն աատտեթ վէ իսթիրահաթ հալինտէ պուլու-նուպ, հալպուքի, Օլիվիէնին պա-չընտա պիր սիեահ պուլութ տօ-լաչմագտա, վէ պու պուլութտան պիր տայիգա զուհուր իտէճէկի ան-լաչըլմագտա իտի։

Իրթէսի կիճէ, Օլիվիէ հիչ պիր ուղուրսուզ բիւեա կէօրմէտի, վէ լաքին ֆէրատտը կիւն, մէրգումուն մուղիրը միւշահազալարը, է քսիլէ-ճէք վէ զայիլ օլաճագ եէրտէ, նէ-նիտէն արթմըշ իսի։ Իմոի մէր-գումուն տէլիգանլը, արթըգ պու եօլ-տա տէվամ իթմէքլիկէ թէհամմիւ-լիւ գալմտեարագ, քէնտի քէնտի-նէ,

—Պու եօլտա եաչամագ, էօմիւր տէյիլ տիր, իմոի պու հալէ պիր նէթիճէ վիրմէք, վէ հէր չէյլի պիլ-մէք իսթէրիմ, տէտի։

Հէր կիւն էօյլէտէն սօնրա, Տի-նօրա, Ինճիլի չէրիֆին, «Էյհէր սաչ եէքն սաբահա վէրէճ էտ, սօլ եէքն փաչ-մաճա» դայիտէսինէ թամաթիդէն, պիր իլքի սատթ գատտար տիշարը չը-գարագ, ճիվարտաքի գուլիպէլեր-տէ սաքին օլան քէնտի ֆուգարա վէ խասթակեանըը զիեաբէթ խէր-իտի։

Օլիվիէ, պիր կիւն, մէղպուրէնին զայպուպէթինտէն պիլ իսթիֆատէ, կիւեա պիր մուհիմմ պիր խըզմէթէ, ժօսլինի տախի Ա՛էն–Նազերէթ կէօն-տէրտի, վէ էվտէ պիւսպիւթիւն եալընըզ գալընճա, էլինէ պիր քեա-ղըտ ալըպ, իւզէրինէ չու աթիտե-քի սաթըըլարը եազտը.

«Պէնիմ հիւրմէթլու էմէկ տարըմ վէ իհթիեար տօսթում, իշ պու մէ-քթուպու սանա եազմագլա, հագ-դընտա նէ տէրէճէ պիւյիւք էմնի-յէթիմ պուլունտուղունու իսպաթ իթմէքտէ յիմ, փագաթ սէնին պու էմնիյէթէ նէ գատտար միւսթա-հագդ վէ չաեէսթէ օլտուղունու էվ-վէլճէ բէք ալէա պիլիրիմ, վէ չու-նու տախի քէզալիք բէք ալէա պի-լիրիմ քի, սէն, պէնիմ կիղէնտիկիմ մահէլլի զամազլամագտան իտէ, էօլ-մէյի մահլուկիյէտունիէ թէրճիհ ի-տէրսին։

«Պէնիմ հիւրմէթլու Զէֆիրիմ, եաչատըղըմ մահէլլ հագդընտա,

հիչ քիմնէնին չվ֊ապհեեե պիւէ զա֊հիպ օչմամասը , պէնճե քէչ պիւ֊չիւ֊ք էհէմմիւնէթաէն տիր ։

«Պունու սանա սէօյլէմէ֊քիւ֊ք , ֆէպա օլունմազ պիր սըրըը սանա կիւվէնմէ֊ք տիմէ֊ք տիր ։

«Իմտի , պու մէ֊քթուպ նէտինէ վասըլ օլունճա , ճէվապընը պանա ուզունճա եազ ։ Զիւն֊քի պէնիմ զայ֊պուպէթիմտէն պէրու , իտանէմտէ վագը օլան հալէտթա վագը֊ֆ օչմադ֊լըզա իհթիւնաճըմ վար տըր ։ Պինա֊պէրին իտամի թաչըկան վէ լա֊քին օ իտմի լէ֊քէսիչ սուրէթտէ մուհա֊ֆազա իտէմէմիչ օլան սէֆիլ գաոը֊ն հադգըննտա պանա պահս էթ , վէ պիլա հիտտէթ վէ պիլա զաղա պ սէօյլէ պանա քի , մէզպուրէ նօլ֊մը֊չ միւ տիւր , վէ պիլմիչ օլ քի , էկէր հայտաթտա օլանլար իչին ա֊տալէթ լազըմ իսէ , ֆէվրէ օլանլար իչին տաճի ացվ ու մագֆիրէթ լա֊զըմ տըր ։

«Խապէր վէր պանա քի , չու մէ֊մուլին զայրի ֆէլաքէթ իլէ պէնիմ պաղթէրէն ազիմէթ ու հարէ֊քէ֊թիմնէն տօլայը , չէհիրտէ նէ՞ թէ֊նսիր հուսուսէ կէլտի ։

«Խապէր վէր պանա քի , մարքի տը Կրանսէյին նէ օլտուղու նիհա֊նէթ մանիւմ օլտու֊մու , վէ միւ֊մանիլէյհ հադգընտա վուգու պու֊լան չայտաթըն քէուաֆֆէնինի տօզ֊լուտան տօզրու պանա թէ֊քէրրիւր էթ ։

«Էլհասըլ , պէնիմ հիւրմէթլու Զէ֊ֆիրիմ , պէնճե էհէմմիւնէթի պու֊լունան պիլճիւմլէ հալէտթ հադ֊գընտա պանա մանիւմտի վէր ։

«Պէնիմ տաճի սանա պիլտիրէ֊ճէ֊ք , վէ սէնի մէսրուր գէլաճադ նալընըզ պիր խապէրիմ վար տըր քի , օ տաճի , Պենիմ ֆուտտ օշֆէլը֊ղը ոըր ։

«Սէնին ճէվապընը ալտըդըմտա , ճէվապնամէնին միւնաէրիճաթընա կէօրե , պէթթէ քրար սանա մէ֊քթուպ նազաճաղըմ , վէ պանա կէօնտէ֊րիլմէսի լազըմէտէն օլան պազը էչ֊նա հադգընտա , սանա թաչիմաթը գաթիւնէ իթտա իտէճէ֊յիմ ։ Հալպու֊քի չիմտիտէն պունուն իւզէրինէ պահս իթմէ֊ք , զայիտ տիր ։

«Թէքրար կէօրիւչէլիմ , պէնիմ աթիւդ էմէ֊քտաշըմ ։ Վէ պէն քի սէնին էֆէնտին , եախօտ տահա տօզրուտու սէնին տօսթունտու֊մ , սէ֊նին սատըդ վէ մուխլիս էլինի սը֊դարագ , պէնիմ մուհապպէթի ա֊պիմէմ ինանմագլըզընը բէճա իտէ֊րիմ ։

«ՕԼԻՎԻԷ ԼԸ ՎԷՑԵԱՆ»

«Զէյլ֊

«Հավրը բօսթախանէյի մէմուր֊լարը , պանա կէօնտէրէճէկսին ճէ֊վապնամէնին կէօնտէրիլտիկի մա֊հէլլի պիլմէմէլերի լազըմ օլտու֊ղունտան , սանա շու սէօյլէնէճէ֊կիմի իճրա էթ ։

«Մէ֊քթուպտունու պիր մահֆազա տէրտունինէ գօ , վէ պու մահֆազա֊նըն իւզէրինէ , պէնիմ իմզիմի եազ , ֆագաթ պաշգա չէյ իչար իթմէ ։

«Պատէհու պու պիրինճի մահ֊ֆազանը , պիր իքինճի , լա֊քին գա֊լըն մահֆազա տէրտունինէ գօ , իւչ նէրինտէն մէօհիւրլէ , վէ իւսթիւ֊նէ տախի աթիտէ֊քի տարէսի նազ ։

«Մէ֊օ֊ֆ֊ Լըմ֊էօ֊ռ ,

«Ար֊ռ ոը Պըբ֊ռ֊ռ֊նը լըֆռ֊ռ֊ռ֊

Եաղբլար քենահինեն օլտուղունու կիղլէմէք իւզրէ, պաշգա պիր թարղատա թահրիր իլէտու Պատէհու տիշարը չէգըպ, էանայի բահատ, չիֆթիլիկէ ավատէթ իթմէ քատ օլան Թօպինէ թէսատուֆ իթտի. վէ Լիտիպ Ամէնանաղէր բօսթախանէսինէ մէքթուպու պրըադոը։

Օլիվիէ, քենահինճէ պիլինմէյի ղանէթի էղէմ օլան հալէտի հագդընտա իչերուտէ մուֆտասաղ վէ սահիհ մալիւմաթի ալաճաղընա էվին օլտուղունան, պիր գաչ կիւն իղթիրապ վէ թէլաչը թէսկինէ օլտու, վէ Տինօրա իլէ թէէհհիւլ իթտիքլէրինին իլը հաֆիզալարը, նասըլ ըահաթլըգա վէ քէմալի ատայիլի գալպ իլէ խիտարը էվգաթ իլէմէքատ իտի իտէ, եվինէ օ հալի իսթիհսաղ իլէտի, վէ նէս ու քէտէրլէ վիճուտինի խատպէր վէրմիչ օլտուղուտմուղ դարա պուլութ, ատէթա կէօղէ կէօթիւնիւր կէօրիւնմէզ տերէճէտէ պիր տիւմանատն իպտրէթ գալը։

Ծագաթ, հիսապճա, իհթիկար էմէքտարըն ճէվապնամէսինին վիրուտի ղէմանը եագլաչընճա, մէղքիւր լինճէ տիւմանն ատրհաղ ճէսիմ պիր պուլութ հալի քէսղ իտէրէք, թէքմիլ ատիւմանը գաբլատը։

Տինօրա, ղէվճինին մահղունկէնէթի ափէպղէրինի տիւշիւնիւր իտի իտէ տէ, պիր վէճհ իլէ անլատամաղ իտի։ Օլիվիէ, ատաթլարճա մէղպուրէնին եանընտա մահղուն վէ միւքէտտէր սուրէթատ տուրուպ, արա սբրա մէրգումէ պիր թաթը ափտա իլէ ղէվճինին իտինի թէլաֆիֆուղ իթտիկինատ, մէրգում, ույգումատն ուհանաթըրըլան ատէմիէր կիպի տիթրէմէքատ իտի։

Տինօրա, կէրչի Օլիվիէնէ պաղը չէյլէր ատրար իտի իտէ տէ, ալտըղը ճէվապլար, լաթիֆլի սէօղլէր ու-

տուղունատն, հիչ պիր չէյ անլատամաղ, վէ միւսթերիհ օլատաղ իտի։ Պապէն մէղպուրէ քենատի քենտինէ, «Ա՛ճապա հէնուղ պէնի սէվինէօրմու» տէր իտի, վէ շու մէյհուսինէ էթպախլ սիւսլինէ դարչըլըդ, ֆիքրինատ տօղան չիւպհէ, պիչաքէյի ղիհատէսիլլէ էլէմ ու քէտէր տէրհատընա ղարգ իլլէր, վէ կէօղլերինատէն սէլ կիպի նաչ ատպըրըր իտի։

Գու հալտէ, պիչարէնին, էպէտի օլաճաղընը զանն իթտիկի սատատէմ նէրէտէ իտի։

Գիր սապահ, Օլիվիէ, Ամէն-նազէրէ ապիմէթլէ, Ամմ սը Գըրթանեը լօգանթատընա կիրտի։

Օլ էանատէ հօճա Լքհիւէտէ, օճագլարընէն եանընտա տուրարագ, պիւյիւք պիր ատէմին, եանի Բէմպէօֆտէ կէմի ինչա իտէն պիր ատէմին գահվալթընը իչին հազըրլանան թատմա նէղարէթի իթմէքատ իլքէն, Օլիվիէյի կէօրիւր կէօրմէղ, թատմ իչինի պէսլէմէ գատընալատ թէրք իտէրէք, քենատի ֆէվգէլատտ ակվինճ իլէ, մէրգումատն նէղատինէ ապղմէթի լլլէտի, վէ հէման քէլատնա պաչլատարագ,

—Հօչ կէլտինէղ, միւսիւ Օլիվիէ, Գանարի չարատլըմատն պիր գատէհ իչմէքլիկէ հիմմէթի իտէմմիսինիզ, տէտի։

—Էվէթի, լաքին իքիմիզ պիրլիքտէ թօգալաչմադ չարթըքլա։

—Մ՛իւսիւ Օլիվիէ, պիր տէֆտատէյիլ, իքի տէֆտ պիկէ թօգալաչըրըզ։ Անճագ չիշէյի պուրատա՛մ կէթիրէյիմ, եօգատ եօգարը մը չէգալըմ։

—Իսթէրսէնիզ եօգարը չէգալըմ, դիրա սիգին իլէ գօնուչմագ տատկի իսթէրիմ։

—Էօյլէ իսէ, էվէլճէճ սիղ չէ-

դքն , պէնտէ չիմոի կէլիեօրում... Սիղ քէք ալէա պիլիրսինիզ քի , պէն դարնքմքն չիշմանլըղընա նէսպէթէն , հաֆիֆ վիճուտում :

Օլիվիէ եօգարը չըգալը , վէ հօճա Լըհիւէտէ տաիի արատան իքի տադըդա կէչմէքսինիզ , արգասընատ կէլմի :

Պունլար պիր գաչ գատէհ Դանարի չարապընատ իչտիքտէն սոնրա , Օլիվիէ ,

—Ամիղիմ , տէատ , սիղատէն պիր խըղմէթ թալէպ էթմէքլիկէ կէլտիմ:

—Էմրինիղէ միւնթազըրըմ, վէ էկէր ագչէնէ իհթիեաճքնըզ վար իսէ , էսկի սանտըղըմքն պիր քէօչէսինտէ , պիր մըգտար բարամ վար տըր , ալթը այ իչին , պիր սէնէ իչին , իքի սէնէ իչին , վէ հաթթա տահա դիեատէ միւտտէթ իչին սիղէ վէրիրիմ , վէ էկէր դապուլ իտէրսինիզ , դիեատէսիյլէ մէմնունն օլուրում :

Պու տիւնեատա , պիրինին տիկէրինէ գարդէն ագչէ վիրմէսի , քէք նատիրէն վուդու պուլտուղունատան , Օլիվիէ, մերդում լօգանթաճքնքն չուեօլտա ալիճէնատըղընը թագտիրէն,

—Խաեբը , տօսթում , պէնիմ խաթէտիկիմ պու տէյիլ տիր , վադաա պէն դէնկիմ տէյիլ իսէմտէ , ագչէնէ տէ ասլա իհթիեաճքմ եօգտուր , տէտի :

—Պու խուսուս սիղճէ իյի ամմա , պէնճէ ֆէնա , չիւնքի էկէր իհթիեաճքնըզ օլա իտի , թաասրուֆլա թօրլատըղըմ պիր մըգտար ագչէյի , մա մէմնունիյէ սիղէ էօտիւնճ վիրմէքլիկի թէքլիֆ լտէճէք իտիմ:

—Էօյլէ իսէ , էթիմատ իտին քի , թէքլիֆինիզի դապուլ էթմիչ դատար , հադդընըզտա միւթէչէքքիւլիմ:

—Էյ նիհաեէթ , մատտէ նէ՞ իւզերինէ տիր :

—Շիմոի անլաթըրըմ: Շէօյլէ քի, պու կիւնլէրտէ , իւզերի սիղէ խիթապէն եաղըլմըշ օլարադ , պիր մէքթուպ ախզ իտէճէքսինիզ : Մէզքիւր մէքթուպուն մահֆազասընը եըրթադըղընըզտա , պէնիմնամըմա եաղըլմըշ օլարադ , լէֆֆէն պիր մէքթուպ պուլաճադսընըզ :

—Բէք ալէա , էֆէնտիմ, սիզ էմին օլուն , պէն օ մէքթուպու ալըր ալմազ , սիզէ եա կէօնտէրիրիմ, վէ եախօտ քէնտի էլիմէն սիզէ կէթիրիրիմ:

—Խաեբը , սադէն էօյլէ պիր շէյ եարնահաեաընըզ :

—Անճայիպ , եա նէ՞ եաչաեըմ:

—Էվինիղին էն էմին պիր մահէլինտէ սադլա րսընըզ , վէ եալընըզ պանա թէսլիմ իտէրսինիզ :

—Պու դօլայ , հալ պու քի հիչ տէյիլ իսէ , մէքթուպուն կէլտիկինէ սիզէ պիլտիրէպիլիրմիյիմ:

—Խաեբը :

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ , մէզքիւր մէքթուպուն կէլմիչ օլտուղունու նէքտէն պիլէճէք քսինիզ :

—Հէր կիւն պուրաեա կէլիպ , սիղտէն խապէր ալըրըմ:

—Միւսիւ Օլիվիէ , տէատ հօճա Լըհիւէտէ , պիր գաչ տադըդա սիւքիւթտէն սոնրա , իւմիտ իտէրիմ քի , չու մուհիմմ էսրար իչինտէ , աչդ ու սէվտա մատտէսի եօգտուր . էօյլէ օլտուղու թագտիրտէ , սէօյլէտիկինիզ մէքթուպա էլ պիլէ տօգունատուրմամ, չիւնքի սիղին աղիղ զեվճէնիղի, վէ ճէնապը Հադդըն պիր մէչէքսէի օլան օլ զըղը , զիեատէսիյլէ սէվըր , վէ քէնտիսինէ հիւրմէթ իտէրիմ... էօյլէ պիր կիւզել վէ քիւչիւճէք մախլուգու ալտամմադ , օլ տէրէճէ մէքրուհ

պիր չէ յ ուիր չի , պուհատան տահա պիեատ ֆէհա պիր չէ յ թատավուր օլուհատուղ ։

—Ափրիմ , տէեու ճէվապ վիրտի Օլիվիէ , սիզ պէհիմ համուտուղու պիր փիմէ օլատ զուտա ինանըբսըհըզ , էօյլե ատ յիլ մի ։

—Նամուս ճիհէթինէ կէլինճէ , քէնտի նամուսում գատար սիղին նամուսուհու զա քիֆայէթ իտէբիմ ։

—Էօյլէ իսէ , նամուսում իւզերինէ սիզէ եէմին իտէբիմ չի , պէն , պէհիմ թաթլը վէ տիլոխ Տինօրամը ֆէվգէլատէ սուրէթատ սէվէբիմ , վէ մէզպուրէ չի ատահա պիհատ թէրճիհ էյլէբիմ ։

—Բէք լյի , օ հալատ պէն տախի սիզին մէքթուպունուզու ախզ իտիպ , էմին պիր մահէլլատ սագլատճաղըմ ։

—Պէհիմ չու պըրըքմը տախի փիմ սէեէ սէօյլէմէհէճէքսինիզ , տէյլէ մի ։

—Էվվէթ , պիզիմ պուղ բաբատ էֆէնտի խոջավանուհ պըրըքնը նատըլ կիղլէը իսէ , պէն տէ սիզին պըրըքնըզը էօյլե գավի սուրէթատ կիղլէհէճէյիմ ։ Էնէը պու մատտէտէն տօլայը , աղղըմատն պիր քէլիմէ չըգարատճագ օլուր իսէմ , տիլիմի քէսմէկէրինէ բազը օլուրում ։

18

ՉԷՖԻՐ ԳՕԳԷՆԻՆ ՃԷՎԱՊՆԱՄԷՍԻ

Օլիվիէ , պու սէօզ իւզերինէ քեամիլէն միսաֆիրիհ օլարագ , հօճա Լբհիւէտէն այրըլը , վէ զէվճէսի նէզտինէ ավտէթ իյլէտի ։

Օլիվիէ քէնտի հիսապընատա եանըլմըշ իսի , եավաշ տահա տօղրուտու սապըրըպլըքընատն նաշի , Չէֆիր Գօգէնէ եազըդը մէքթուպունուն հավրեստիսինի վէ մէրդումուն ճէվապունուն Մէն–Նազերէ վիրտիկինատէն , մէրդում տէլիպանը քէմնալի մէկտուպ մը ատ յուսիպէթլէ չիֆթլիկ ավտէթ իտէր իսի ։

Նիհանէթի վէ օն պիրինճի տէֆա օլմազ իւզրէ , Օլիվիէ , Մէն–Նազէրէ կէլտիկինատէ , լօգանթաճը , էթրաֆընատա պիր խայլի էշխաս պուլունուղունատն , մէրդումա կէղլի պիր իշարէթ իթտի , վէ եավաշ պիր սէտա իլէ ,

—Միւսիւ Օլիվիէ , եօգարը չըգըն , չիմտի պէն տէ արգանըզատան կէլիեօրում , տէմտի ։

Օլիվիէ , տատէմա քէնտինին օլմուշ օլան օտատա չըգտը , վէ պա-

ղէն պիր թագրմ մուսիպէթ ու ֆէ-
լաքէթին խասլերճիսի օլան վէ թա-
րիֆ օլունմազ ատրէճէտէ պուլունան
մահզունիյէթ վէ իղթիրապը տե-
ղուն իլէ , պիր իսկէմիէ իւղէրինէ
օթուրտու : Պիր ազ սոնրա , հօճա
Լբհիւէտե , էլինտէ ոէօրթ քէօչէ
պիր մահֆազա պուլունտուղու հալ-
տէ , մէզքիւր ծտաեա կիրտի , վէ ,

—Իչթէ պու մէքթուպ տիւն ազ-
ղամ վիրուտ իթտի , տէեէրէք , մէղ-
ֆիւր մահֆազայը Օլիվիէնէ թէս-
կէմ իթտի : վէ պատէհու , լօգան-
Նաճըլտրտա նանտիրէն միւչահատ
չունան պիր թէրպիեէ վէ նէզա-
կէթ տուդդուտունա միւթապատթ-
է , օտատան տիշարը չըգտը :

Օլիվիէ , եալընըզ գալընճա , իհ-
թիեաը էվէ քտարըն տիթրէր էլինէ
իւզէրինէ պիչիմիդ տուրթատ պա-
նը եազըլար եազմըշ օլտուղու գա-
ըէն մէքթուպու պիր դաչ տագըգա
թէֆ'ին իթտի : Մէրգումէ , իչպու
մէքթուպուն գըրմըզը լէօքիւնիւ
չըգարմատա ճէսարէթ իտէմէ նօր-
տու , չիւնքի , մէքթուպու աչոնը-
ղընտա , տէրունինտէն բէք պիւ-
յիւք ֆէլաքէթ վէ մուսիպէթ թա-
պէրլէրի զուհուր իտէրէք , տրթրզ
հիչ պիր իւմիտի գաչմատաճաղընը
զանն իթմէքտէ իտի :

Մէրգումէն գօրդիւնու նէ օլ-
տուդունա կէլինճէ , պուլունտու քէն-
տիսի տատի պիլմէզ իտի , չու պա-
տար քի մէճհուլ վէ միւէսսիր վէս-
վեեէլէր , զաեէթ տէհղիթլի օլտուգ-
լարընտան , հէր կէօնա տէհղիթէ
տատհա զիեատէ աչրպէճէթ գատրու
պըրագըրլար :

Նիհաեէթէ Օլիվիէ , պուլունտու-
զու հալտէն տոյայը մահճուպ օլտ-
րագ , տէհղէթ վէ էլէավէսէլէրի պէր
թարաֆ իթտի , վէ պիր ճէսարէթ-
էէ մահֆազաեը ազրթըգ , մէքթու-
պու աչտը : Ցագտի իլգ ճիւմլէլէ-
րի օգուր օգուտող , պուզաղընտան
տէրին պիր սէս չըգտրտը , վէ լէհ-
ճէնի էօյլէ պիր տէհղիեամիդ վէ
գօրգունճ տուրթ քէնտ իթտի քի ,
պունու անճագ մէչհուր պիր բէս-
տամբէ ֆըրչատր թտտվիր իտէպիլեր ,
հալպու քի տնո հարրիրին գալէմի
նագշ ու թիպ'ի իտէմէզ :

Իմոի , մէրգումէ , պօղազընը պօղ-
մադտա օլան պօղազ պատընը չիտ-
տէթլէ գօբաշտը , վէ թագէիգ ի-
չինտէ օլան վէ ամէջ էիպի եան-
մադտա պուլունան կէօքիւնէ հա-
վա ալտրմագ իչին տախի կէօմլէ-
յինի եըրթտը :

Գան , մէրգումէն եիւրէկինտէ
թօրլանըգ , պիչարէ յի պօղմագ հա-
լինէ կէթիրմէ քտտ իտի : Բէնկի ազ-
մուշ , վէ կէնիշճէ այըզմըշ օլան
կէօղլէրինին էիրտաիքընտաքի սիեահ
պիր չըղընը , վէ կէօղլէրինին տիք
տիք պատըչը , վէ եասընըանմըշ օ-
լան կէօզ պէպէ իքլրի , մէրգումէնն
իւզէրինտէ ճինէնէ մուգատտէմէի
էյմա իթմէ քտտ իտիլէր :

Պէօյլէճէ պիր գաչ ատնիեէ գա-
տար կէչտի , վէ Օլիվիէ գըմըլտան-
մահատրագ իսկէմլէէսինտէ օթուրմուշ
օլտուղու , վէ ազ էլինին պուրու չ-
մուշ թըրնագլարը իլէ , չըպլագ
կէօքսէնիւ թըրմալտտըղը , վէ սաղ
էլինի վիճուտինէ տօրրու գըմըլ-
տամմագտըղընը ուզատմըշ օլուպ ,
հէնուղ թէ քմիլէն օգուտմուշ օլմա-
տըղը մէքթուպու ատուճու իչինտէ
էզտիկի հալտէ , թըպգը պիր ֆէհ-
չէթ իլտհիսի տանէմինէ պէնդէր ի-
տի :

Մէրգումէն իչ պու իլգ նէօպէ-
թի , մուտաթտատրէն թէպտիլ օլտրագ ,
եոնտագլարընտա պիր ճիւղի գըր-
մըզըգ հուտուլէ կէլտի , վէ թըր-
նագլարշյան էնինտ գանատմագտան

վէ եբրթմագտան վազ կէչիպ, թէք-
բարէն օլ մուղիրը մէքթուպու ու-
ուբ, վէ այաշտան ոճնունուն գատար
օղուտու, լաբին ոյու աէֆա վիճու-
տինեռ, սինիրլէրինին տիվմէմէ-
սինատէն, վէ եւրվնատէն թէբր տամ
լալարը նիւզուլ իմտիբատէն զայրի
պիր նէթիճէ հասըլ օլմասը։

Իչթէ մէզքիւր մէքթուպու այ-
նէն աէրճ ու պէհան իտէրիզ, վէ
հալ մէչտանտա օլտուղունտան,
պագը քէլիմէլէրի Նոէ Հրուֆտի-
լա Քաղմագլըը զայիտ կէօրիւրիւզ։

Ս-ՐԻՆ ԽՈՆԱՀ

«Ղայէթ նէվիւլիւմ, վէ ղայէթ
միւհթէրէմ էֆէնտիմ, միւսիւ Օ-
լիվիէ։

«Իչկոճ մէքթուպ, լութֆէն թա-
րաֆը ածիղանէմէ իւնսանինէ հիմ-
մէթի պուտուրմուշ օլտուղունտու
մէքթուպատան ճէվապը սորը։ Գէն-
տէնիզ, սիղին օլ ճէքթուպտունու-
զոճ, չաճէսինէ ծլտուզոճ հիւրմէթ-
լէ օգուտուսմ, վէ չուրանէը պիլմիշ
օլունքի, պէնտէնիզ, գըրդ սէնէյի
միւթէճաւիզ ղէմիճանտան, ճանի հէ-
նուզ սիզ տիւնեճանտա կէյմիշ օլմասը-
ղընըզտան պէրի տոր, սիղին ճանէ-
նիզին էքմէնէնի եճտիմ ճիհէթ-
լէ, «ատյիմա քէնտիմի սիղին ֆա-
միլեանըզա ֆէտա իմմիշիմ տիր։

«Ճատա նէ իչին ճէնտալը Հաղդ
միւսաատէ իտիեօր քի, պէնտէնիզ,
չոճ չիմտիքի կէօրտիւկիւմ շէյլէրի
կէօրէքը, սիզ ն խրտմէթինիզտէ
իհթիեարլանաեբիմ։ Տահա իչի օլ-
մազմը ճուն քի, պիր խոյլի ղէման-
տան պէրու, տէօրթ թահմիա իւ-
զէրինէ օլտրագ, մէզարիսմանտա,
աէվկիւլիւճ վէ միւհիմէրէմ էֆէն-
տիմ պուլունան Մ. Ֆիլիբէն նա-
ճընտա եաթմըշ օլտա իտիմ. պարի
հիչ տէյիլ իտի, չոճ ղէօրմէկ իս-
միճ ղէօրմէդ ճունիմ։

«Միւսիւ Օլիվիէ, պէնիմ սէֆիլ
էֆէնտիմ, քէնտինինի կիզլէմէկէ,
վէ պուլունտուղունտու մահէլլի քիմ-
սէնէ պիլտիրմէմէքիճ հադդ ճէրբզ վոր
տըր, ֆագաթ, էկիր ժիմքին իտ,
քէնտի իչի տահա էմին տէրճմտ
կիզլէ յինիզ, ճահօտ տահա իչինի,
սիզի թէհտիտ իմմէքտէ օլան ա-
ղամ մուխամմէդտուրտան գուրթուլ-
մագ իչին, Ֆրանսատա թէրք իտիպ,
պիր էճնէպի մէսիճքէմինէ, ճանի
էճնիճէրճէ ճաչանտապիէճկինիզ
պիր մէճիճէքիմէ կիտինիզ։

«Միւսիւ Օլիվիէ, իչիմէ սիղճէ պի-
լինմէսի լազըմ օլան մատտէլէր չուն-
լար տըր։ Զէվճէնիզ վէֆատ իմմէ-
միշտիր, վէ սիղին, մահքէմէ թատա-
ֆըճտան, ճինաճէթ թէօհմէթինէ,
թատգինզ վէ ախղ ու կիրճֆըճինիզ
էմր օլունտուղու միսիլլու, ղըճա-
պէն տահի մուհաքէմէսիզ պագքա-
լաճագ, վէ գաթիլինիզ հիւքմ վի-
րիլճէք տիր։

«Ալլահ աշդինա օլսուն, պէնիմ
ադիղ էֆէնտիմ, քէնտինինի լա-
երգըլլա կիզլէ յինիզ, վէ էլէ կէշ-
մէյին, չունքի սիղի էլէ կէչիրտիք-
լէրինտէ, էօլտիւրճէք սիրլեր։

«Հաճըֆ քի, էօլճէզտէն էվվէլ,
պէնիմ սէֆիլ կէօզլէրիմ պու չէյ-
լէրի կէօրէճէքլէր իմիշ, հաճըֆ քի
գուլագլարըմ, պէնիմ էֆէնտիմին
պէնիմ կէնճ էֆէնտիմին, իմթի-
համ խոխլուկունի, վէ գուտտուրմուշ
գուրտ կիսի սորաճըլագճընը, վէ
գաթիլլէր կիսի հիւքմ ծլունտու-
ղունու իչտահճէքլէր իմիշ։

«Միւսիւ Օլիվիէ, սիղին հարէքէթ
ու ատիմէթինիզտէն ոճորտա, իսանէ-
նիզտէ վագը օլան հալէտիթը պէճ-
տէնիզտէն սիւալ. իտիեօրտունուզ։
Խմաէ, պէնտէնիզ տահի, չէմտիճէ

գատաւ սիզէ իմաստի իմաստի կիմ, վէ պատճառն պէտքէ տալի տալիմս իմաստի իսկական իմաստի իզուր, չու մնալ-լուպուն ու զա մուվափագոտի իմաքամէլիկէ միւսարատաի իսէրիմ։

«Էվվէլա, քէնարնատէն պի իսապէր ալարագ, վէ էօլիուշ զանն իսէրէք պլագմըշ օլոտ զուն ուշ զէվճէնիզ հանատաոտ իսի, չինքի ֆէրտասը կիւն, իլք կիւնքի պայկրնըլըգներն էսէրնին պիլէ հիաս իմմէմէքտէ իսի։

«Մէզպուրէնիս պէտքէմէլիրնին պէնատէսիզ ոէօյէսի-լըէրի սէօզլէրէ պագրըլըոտ, մնատամըն քէնարնատ նամիսագըզնա գարշը էմին պիր մուսիճէնի վար իմիշ, վէ պու մուսիճէն փուչիւք պիր չիշէ ոէրուննին-ոէ օլոուզունատ, մէզպուրէ, պայկընըլըգը սէֆ օլուր օլմազ, հէմտան մէզքիւր մուսիճէնի իշմիշ։ Ծագատի վուգուսի հարն պիզզատ կէօրմիուշ օլմնատըգը նոտ, յիվաշէմ գապիլինոէն օլմագ իզուրէ, պիզէ պիլտիրիուօրում, վէ պիննապէրնին սըհհէմինէ իմէէմին իսէմէմ։

«Մ իւսիս Օլիվէ, մատքի տը կըրտանէ յին նէ օլոուզու մնալիմ օլուպ օլմնատըգընը, պէնատնինզէ սիւսալ իսիոէօրտունուզ։ Պու խուսուս բէնք սէնա մալիմ տիւր, վէ կէրէք պիզզատ կէօղէրնմէն կէօրտիւկիւմէ, վէ կէրէք եէկնէղէրնմոէն պէրինին զէվճի օլան վէ սէօզինինն սըհհէթինէ իմկանատ օլունան բօլիս մէմուրըրնատ պէրնոէն իչիմտիկիմէ կէօրէ, ոլ խուսուսատա պէրտէկիմ չունատ իսպարէթ տիր։

«Սիզին պուրատան հարէքէթինզին ֆէրտասը կիւնիւ, գայմագամ էֆէնտի, մատամըն թաէլիպի իզուրէ, մէզպուրէնին նէղտինէ կէլտի։

«Անճագ էվվէլճէ չունու պիրմէքվիկիուշ լազըմըրը քի, ոլ էնատոէ չէհիրտէ, վալինին նէ օլոուզունատ տայիր հէր քէս սարֆը զինն իմմէկ պայչամշ իսի, վէ միւմանիէյհ հէր թարափտատ արզուրլարըգը համատ, էսէրի պիլէ պուլունամամագտա իսի։

«Ծագատի կէօրինիւբ քի, մատամըն պագը մալիմմէմէք պուլունուզոտունատ, պայդէմիզին արատ թարաֆ նատքի քիչիւք ոօգագտատ վագը փուչիւք պիր էվի գայմագամ պիլտիրիշ տիր։ Ղալմագա վալիմիզ, գատընըրըա զէնատօմըլուգ իմմէմէք իզուրէ, տրա սըրա մէզքիւր էվէ կիտեր իմիշ։

«Գայմագամ էֆէնտի, պու խապերի ալընճա, մանէմինէ պիր հաքիմ վէ իչ նէֆէր բօլիս մէմուրու ալարագ, մէզքիւր էվէ կիմմիչ տիր։ Մէրգումատն բօլիս մէմուրլըընատն պիրի, նէկէնէմին զէվճէ տիր, վէ պէն սիզէ սէօյէսի-լըէրիմի, ծնատն խապեր ալմըշըմ տըր։

«Պունլար, զիւր օլունան փուչիւք էվին գարուտունու, պիրլիգատէ կէօմիւրմիուշ օլտուգլարը չիլինկիր մալրի ֆէմիլիզ աչտըրըր աչտըրմագ, միւքէմմէլ մի ֆրուչամա, վէ մատքի տը կրտանէ յին, գանլար իչինտէ միւլէմնա օլարագ, սէսիր իւզէրինոէ նաչքնա իէսատուֆ իմմիշլէր տիր։

«Մ իւսիս Օլիվիէ, հէբսի պու գատտ տէյիլ տիր. պունլարատան մատատա, նէբատէ, նըսֆը եանմըշ պիր քետգըա բարչասը պուլմուշլար տը-քի, իսմիինատէ սիպին իմզանըշ ի-լէ 28 օգոստոս թարիխի մուհարրեր պուլուն հուշ տուր վէ իչիմէ օլ մուզրըր քետգըա բարչասը իւզէրինէ պինատէն, վալինին գամիլի սիզ ուտուշունուզու իէէմին իտիէօրտոր։

«Մէվկիուլու վէ միւհիմէրէմէֆէնտիմ, իչ պու մէքմուպու սիզէ

եազտըզըմ սբրատա, պիւթիւն շէ-հիր էհալիսի սիզի միւթթէհիմ զանն իթմէքտէ տիր։ Սիզին նէ տէրէճէ համիյյէթլի վէ մէրհամէթլի պիր քիմսէ օլտուղունուզու, վէ նիչէլէ-րէ իյլիքլէր իտիպ, վէ հիչ պիր քիմսէեէ պիր ֆէնալըգ իսթէմէտի-կինիզի ասլա տէրխաթը իթմէեօր-լար, վէ անլէր քի հէր քէստէն զի-եատէ սիզէ միւթէշէքքիւր օլմաեա պօրճլու տուրլար, վէ վագթիյլէ սի-զի սէվէեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ ի-տիլէր, իշթէ անլէր տախի սիզին ա-լէյհինիզտէ տիրլէր։

«Ֆագաթ, ազիզիմ էֆէնտիմ, պէն սիզի իթթիհամ իթմէեօրում, վէ իհթիմալ տիր քի, պու խու-սուստա պէն եալընըզ գալմըշըմ։ Չիւնքի պիլիրիմ քի, սիզ միւտտէ-թի էօմրիւնիւզտէ հիչ պիր ֆէնա-լըգ իթմէմիշսինիզ, պիլիրիմ քի, էկէր սիզ մարքի տը Կրանսէյի էօլ-տիւրմիւշ տախի օլսանըզ, ճինա-եէթլէ տէյիլ, իլլա տիւէլլօտա էօլ-տիւրմիւշ օլմալըսընըզ, վէ միւմաի-լէյհի էօլտիւրտիւկիւնիւզիւն սէպէ-պի տախի պէնտէնիզճէ մալիւմ տիւր։

«Ֆագաթ պունլարը նէ գատար սէօյլէսէմ վէ թէքրարլասամ, պէ-նիմ կիպի սէֆիլ վէ իհթիեար պիր օտա խըզմէթճիսինէ քիմ ինանա-ճագ տըր։ Հիչ քիմսէ։

«Միւսիւ Օլիվիէ, Բարիստէն, վա-լինին ֆամիլեասընտան պաղը նու-ֆուզլու ատէմլէր կէլտի . . . Ղա-լիպա պու ատէմլէր, վալինին ինթի-գամընը ալմագլըղը եէմին իթմիշ-լէր տիր, վէ սիզ ճէլլատըն էլիյլէ թէլէֆ օլաճագսընըզ։

«Քէզալիք, եէկէնիմին զէվճին-տէն իշիթտիկիմէ կէօրէ, Բարիստէն, բօլիս նազըրը թարաֆընտան, պա-ղը խէֆիէլէր վիրուտ իթմիշ տիր։ Պու ատէմլէր, զաեէթ միւսթայիտ քիմսէլէր օլուպ, պիր թագըմպիւ-յիւք գանլը գաթիլլէրի, վէ մէշ-հուր խըրսըզլարը արամագլըղա մէ-մուր տըրլար։ Իմտի, պու ատէմ-լէր, սիզի թաագիպ իթմէք իչին, պուրաեա կէթիրթտիրիլմիշլէր տիր։

«Սիզէ պիր տէֆա տահա սէօյլէ-յիմ, պէնիմ պիչարէ էֆէնտիմ, քէնտինիզի սագընընըզ։

«Միւսիւ Օլիվիէ, սիզէ շունու սէօյլէրիմ քի, եագընտա սիզին տա-վանըզա պագըլմաեա պաշլանաճագ տըր, վէ սիզ, հիւքմ ու իլամընըզ-տան սօնրա, սալպ իտիլէճէքսինիզ, վէ պանա էօյլէ կէլիեօր քի, պէն օ կիւնիւ եաշաեամաեաճաղըմ։

«Մատամ պիւսպիւթիւն սիզին ա-լէյհինիզտէ տիր, վէ սիզ, վալիյի արգասընտան, վէ քէնտիյի միւ-տաֆաա իթմէքլիկէ ֆուրսաթ պը-րագմագսըզըն հագըգաթէն գաթլ ու թէլէֆ իթմիշսինիզ տէյի զանն իթմէքտէ, վէ եախօտ էօյլէ զանն իտիեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ տիր։ Մէրդումէ սիզի թայեիպ վէ թագ-պիհ իթտիկինի, վէ պիր գաթիլ ի-լէ միւնասէպէթի օլմասընը ասլա իս-թէմէտիկինի սապահտան ագշամա գատար թէքրարլամագտա տըր։

«Պէն իսէ, պունտան տօլաեը քէնտի գըսսա ագլըմլա, պու հալ-տէ նէ՞ իչին մէզպուրէ էսկի իսմինի թաշըմաեօր, վէ նէ՞ իչին քէնտի մէմլէքէթինէ ավտէթ իթմէեօր տէ-եու, քէնտի քէնտիմէ սիւալ իտի-եօրում։

«Ա՛հ, պիչարէ էֆէնտիմ, շու գա-տըն պիզիմ խանէմիզէ ասլա սաա-տէթ ու իդպալ կէթիրմէտի։ Պիլ աքս մուսիպէթ, մէմաթ վէ նամուս-սուզլուգ, անընլա պիրլիքտէ պու-րաեա կիրտիլէր։

«Պէնիմ պուրատա կէչիրտիկիմ

էօմիւր իսէ, ղաեէթ միւշքիւլ տիւր, զիրա սիզէ ճան ու կէօնիւլտէն սատըգ օլտուղումու պիլիրլէր իսէտէ, սաչլարըմըն պէեաղլըղընա, վէ էսքի էմէքտար օլտուղումա բիաեէթէն, էվտէն թարտ իթմէքլիկէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ տիրլէր, վէ պէնտէնիզ տախի ալչագճա պուրատա գալմագտաեըմ։ Ֆագաթ նէ չարէ, պէնիմ պիր միւլահազամվար տըր, եանի տօղտուղում եէրտէ էօլմէլիյիմ, լաքին շիմտի, նէ գատար չաբուգ էօլսէմ, մէմնուն օլուրում։

«Միւսիւ Օլիվիէ, շու սաաթտա էվին ասըլ էֆէնտիսի քիմ օլտուղունու պիլմէք իսթէրմիսինիզ։ Իշթէ սիզէ սէօյլէյիմ։ Սինեօր տօն Կիւզման տըր։ Մէրգում չալըպ չըրբմագտա, վէ քէնտի մալի կիպի հէր շէյի նիզամա գօյմագտա տըր։ Մատամ մէրգումու հիմաեէ իյլէմէքտէ, վէ իսթէտիկինի եաբսըն իչին սէրպէսթ պըրագմագտա տըր, վէ հագըգաթէն սիզի թէէմին իտէրիմ քի, մէրգումէ ատէթա տօն Կիւզմանտան գօրգմագտա տըր, չիւնքի քէնտիսինի թէքտիր իթմէքլիկէ պիլէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ տիր, վէ սիզի թէէմին իտէրիմ քի, էկէր պաշգա պիր վէքիլխարճ օլուպ, պունուն եաբտըղը գատար տախի եաբմամըշ օլսա իտի, կիւնտէ օն տէֆա գօվուլուր, վէ ասըլմաեա չայէսթէ օլուր իտի։

«Էֆէնտի ազիզիմ, պիլմէմ քի եանըլըեօրմուեում. լաքին շու տօն Կիւզման բէք տէսիսէքեար, վէ ղաեէթ ալչագ պիր քիմսէ տիր, վէ շու սահիհ տիր քի, մէրգում, պու կիւնքի կիւն, հէր կէօնա մէրամը ֆասիտինի սէրպէսթճէ իճրա իյլէմէքտէ տիր։

«Ա՛հ, միւսիւ Օլիվիէ, էկէր իւզէրինիզէ թահմիլ օլունան շու տէհշէթլի իֆթիրալարտան արի օլարագ, սիզէ կէլմէք, վէ խանէմիզին էֆէնտիսի եալընըզ սիզ օլուպ, հէր քէսի քէնտի իսթիհգագընա կէօրէ սիզ հիւքմ իտէպիլէճէկինիզի կէօսթէրմէք իչին, իհթիեար գանըմըն էն սօն տամլալարընը վիրմէք լազըմ կէլսէ, մաէլմէմնունիյյէ վէրիրիմ։ Լաքին շու կիւզէլ կիւնիւ կէօրէպիլմէք իչին, աճապա պիր խայլի միւտտէթ եաշաեաճագ մընըմ։

«Ազիզ վէ միւհթէրէմ էֆէնտիմ, իշ պու մէքթուպուն մուգաատէմէսինտէ սէօյլէտիկիմ կիպի, խիթամընտա տախի թէքրար իտէրիմ քի, քէնտինիզի կիզլէյինիզ, վէ տահա զիեատէ էմին օլմագ իչին, պիր էճնէպի մէմլէքէթինէ կիտինիզ, զիրա սիզի թէէմին իտէրիմ քի, հէր թարաֆտա սիզի արամագտա տըրլար, վէ ֆէնալըղը շու տուր քի, էկէր Ֆրանսատա գալաճագ օլուրսանըզ, նիհաեէթ սիզի պուլաճագ տըրլար։

«Ալլահա ըսմարլատըգ, միւսիւ Օլիվիէ, պէնիմ համիյյէթլու էֆէնտիմ, պունտան պէօյլէ սիզին խապէրլէրինիզէ քէմալի իզթիրապ, վէ էնտիշէ իլէ պէքլէեէճէյիմ, ֆագաթ էլպէթթէ շուրաեը բէք ալէա պիլիրսինիզ քի, սիզին միւսինն էմէքտարընըզ, սիզի հէր քէստէն զիեատէ սէվէր, վէ սիզէ հիւրմէթ իտէր, վէ սիզին ղաեէթ աճիզ պէնտէնիզ օլտուղունու քէմալի հիւրմէթլէ վէ էօմրիւ օլտուգճա պիլ պէեան, խաթմի քէլամ իյլէր։»

«ԶԷՖԻՐ ԳՕԳԷՆ»

Օլիվիէ, պու մէքթուպու թէքմիլէն օգուտուգտան սօնրա, քէնտի քէնտինէ, «եա տիվանէ օլմալըեըմ, վէ եախօտ, վագը օլան հալ ու մէվգըեը սօղուգ գանլըլըգլա

թէֆթիշ վէ թէտգիդ իթմէք իւզրէ, սէպաթ վէ ճէսարէթի ֆէվգէլատէ իքթիսապ իյլէմէլիյիմ » տէտի։

Համտ օլսուն, շու իքի շըգդտան իքինճիսինէ միւթապաթ իթմէք իչին, մէրգում, տէրունի գալպինտէ պիր մըգտար ճէսարէթ վէ սէպաթ պուլտու, վէ պինապէրին տիւշիւնմէկէ պաշլատը։

Օլիվիէ, եէտինտէ, քէնտինին պիսուչլուղընը միւշիր ղաեէթ միւսքիթ վէ ինքեարը ղայրը միւմքին պիր իսպաթը, եանի պիզղաթ ժօրժ տը Կրանսէյին էլ եաղըսը պուլունմաղլէ, գաթլ ու ճինաեէթ իֆթիրասընտան տօլայը ասլա գօրգմամագտա իտի։

Մուխաթարա, օնտա օլմաեըպ, ասըլ, վէ տէհշէթլի վէ բէնչէսինտէն գուրթուլմասը գապիլսիզ օլան մուխաթարա, Անունցիաթանըն հաեաթտա օլմասընտա իտի։

Օլիվիէ, մատմուազէլ տը Քէրվէն իլէ էվլէնմէսիյլէ, պիլմէեէրէք իքի զէվճէ ալմագ գապահաթընը իշլէմիշ իտի քի, օլ տէվիրտէ պու գապահաթ, ղաեէթ մէքրուհ վէ նամուսսուզ սաեըլաբղընտան, պու եօլտա գապահաթ իշլէեէնլէր, գաթլէ հիւքմ օլունուրլար իտի։

Պինաէն ալէյհ, մէրգում կէնճ ատէմ, քէնտինին ղայպ օլմուշ օլտուղունու հիսս իթտիքտէն մաատա, Տինօրաեը տախի քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ կիրտապա սիւրիւքլէմէքտէ իտի։ Չիւնքի օլ պիկիւնահ գըզճըղազ, իւզէրինտէն պիքիրլիք բէրտէսի գալաբրըլտըղը հալտէ, արթըգ մէշրու պիր զէվճին մէշրու զէվճէսի օլմագլըգտան պիլ իսգաթ, էվվէլճէ տիկէր պիր գատըն իլէ էվլէնմիշ օլան պիր ատէմին մահպուպէսի օլմուշ իտի։

Օլիվիէ, պուլունտուղու շու հալի բէք ալէա անլաեարագ, ասլա խաեալաթա զահիպ օլմատը, վէ քէնտի քէնտինէ, «Ալլահ պիլիր քի, պէն միւթթէհիմ տէյիլիմ, ֆագաթ պէնիմ պիսուչլուղումու քիմսէեէ, վէ հաթթա Տինօրաեա պիլէ իսպաթ իթմէք, միւմքիւն տէյիլ տիր» տէտի։

Ֆիլվագը, Օլիվիէնին եէնի իզտիվաճընըն քեաֆֆէյի թէֆէրրուաթը, եանի էն էհէմմիեէթսիզինտէն էն էհէմմիեէթլիսինէ գատար օլան թէֆէրրուաթ, կիւնէշ կիպի բարլագ վէ աշիքեար իսպաթլար տիմէք օլտուղունտան, պունլար պիչարէյի մահվա քեաֆի իտիլէր։

Մէրգում, զէվճէսինի պայկըն հալտէ պըրագարագ, Հավրըտան ֆիրար իթմիշ իտի։ Ամմա, մէզպուրէյի էօլմիւշ զանն իթտիկինի սէօյլէեէճէք իտի, ֆագաթ քէնտիսինէ, նէ՞ իչին պէօյլէ էսասսըզ պիր զաննա զահիպ օլտուղու սօրուլաճագ իտի, վէ օ հալտէ Օլիվիէ, զէհիրին հիքեաեէսինի նագլ իտէճէք իտի իսէ տէ, տավանըն իճապաթընտան տօլայը իճատ օլունմուշ օլտուղու մազնուն պուլունան շու ղարիպ նագլիեէթէ, քիմ հավալէյի սէմմի իթիպար իտէճէք իտի։

Պունլարտան մաատա, Օլիվիէ, Մէննազէրտէ մատմուազէլ տը Քէրվէն իլէ թէէհհիւլ իթտիկի զէման, քէնտի սահիհ իսմինի տէյիլ իսէ տէ, ասլընը կիզլէմիշ իտի, չիւնքի, պաշ բաբասընն սիւալլէրինէ ճէվապ վէրիրքէն, քէնտիսի, Հավրընըն զէնկին սահիպ սէֆայինի պուլունան զաթըն օղլու օլմատըղընը, վէ ասլա էվլէնմէմիշ իտուկինի պէեան իթմիշ իտի։ Իմտի, մէրգումուն քէնտի ասլընը կիզլէմէսի, վէ էկէր տուլ գալմըշ օլտուղունա սահիհէն

ինքիսատ իսիեօր իսի իսէ, չու տուլ-
լուշունու ինքար կէլմէսի նէ մագ-
սէսի մագ պուլէ մէսինի իսի։ էկէր
պու գաթի վէ տէհչէթլի միւֆթէ-
րիեաթա գարշը, Օլիվիէ, էֆքարը-
նէն խալիսէթինսէն պահա ինթսէ,
վէ կէչմիշ վուգուաթլարը ունութ-
մագլըգ արզուսունու իսպաթ կէօս-
թէրսէ իսի, պու պիր իսթիհզա եօ-
լունատա միւտաֆաա տիմէք օլա-
ճագ իսի։

Պինապէրին, չիւպհէսիզ հաքիմ-
լէր, քէնտի զամիրլէրի սէտասքնա
միւթապաաթլէ, պիլա թէրէտ-
տիւտ, վէ ասլա վիճդանլէրի բա-
հաթսըզ օլմահարագ, հիւքմիւ լա-
զըմը ինթա իսէճէք իսիլէր։

Տինօրանքն նազարքնատա սալիհէ
չըգմագ խուսուսունա կէլինճէ,
պունուն տահի իհթիմալի եօգ իսի
ուէնէլսէ ճայիզ տիր, վէ Օլիվիէ իսէ,
պունու բէք ալէա անլամըշ իսի։
Ֆիլվագը մէզարուբէ, պիր կիճէ Օ-
լիվիէնին, բիւնասքնատա, Անունցիա-
թա իամինի թէլաֆֆուզ ինթուիկինի,
վէ ֆէրտասը կիւն, զէվճէսինէ քէ-
մալի նէզաքէթ վէ լաթաֆէթլէ,
մէզարուբէ յի թանընըգ թանըմատը-
ղընը սիւալ ինթուիկինտէ, մէրգու-
մուն, պու իամի ասլա թանըմատը-
ղընը, վէ ● իսիմոէ պիր քիմսէսէ
թէսաուիւֆ ինթուիկինի պէնան
ինթմիշ օլտուղունու տէրիսաթը ի-
տէճէք իսի։

Իմամ, պու իլքի եիւզիւ-քլեր վէ
քիզագ ու եալանչար իլէ, ճինահէթ
վէ խիեանէթ թէօհմէթլերի ըէտտա
օլունմագ սուրէթտէ զահիր օլաճագ
իսիլէր։

Օլիվիէ, պու չէյլէրին քեաֆֆէ-
սինի պիլ միւլահաղա, վէ պունատան
սոլայը տիւչարը նէյսի վէ հիա-
տէթ օլարագ, գարշը նումրուգ-
... իսէ իէօոսունու աէրէլէտի,
վէ քէնտի քէնտինէ, «Վահ պանա,
չիւնքի արթըգ օ պէնատէն նէֆրէթ
իսէճէք, պէնի թահգիր էյլէճէ-
ճէք, վէ պանա պէտտուա օգու-
եաճագ տըր։ Եա Բաապիմ, եա
Բաապիմ, հէմման քէնտիմի էօլ-
տիւրմէք, տահա էվլեա տէյիլմի
տիր» տէտի։

Պու միւլահաղաարատան սոնրա,
Օլիվիէ, եիւրէկինէ պիր պըչագ
սօգմահէք, եախօտ թապանճա իլէ
քէնտի քէնտիլի վուրուպ էօլտիւր-
մէյի թէֆէքքիւր ինթսի իսէ տէ,
սուլի գաստ, ան տօգուզունճու ա-
պրատա օլտուղու կիպի, ան սէքիզին-
ճի սորըն պիր իլէթի օլմատըղըն-
տան, վէ պունատան տա գաթինաղար,
Օլիվիէ, զէվճէսի թէսմիսէ ինթմէքլի-
կէ ճէսարէթի իտէմէտիկի գաորընը,
հէնուզ քէմալի աշդ իլէ սէվմէքտէ
պուլունատուղունատան, քէնտիյի էօլ-
տիւրմէ.քլիկէ գարաբ վիրէմէզի իսի։

19

ՄՕՐԱԼԷՍ ԻԼԷ ԳՈՐՄԷՆ

Օլիվիէ, զալիմ ֆէլէյլին զարպը
տէսմիյլէ, քէնարլարընա գատար
կէլմիշ օլտուղու կիրատասքն տէրին-
լիկինի պիր խայլի միւտաէթ թէֆ-
թիշու թէտգիգ ինթուիքաէն սոնրա,
գարշըսքնա չըգան պիրիճիք սէլա-
մէթ թահթասքնա սարըլմատը լա-
զըմէտէն օլտուղունու միւլահաղա
ինթսի։

Մէզքիւր ոէլամէթ թահթասը
իսէ, քէնտի իհթիեար էմէքտարը-
նէն նասիհաթլարը իգթիլզասքնճա,
տէրադատ պիր էճնէպի մէմլէքէ-
թինէ ֆիրար ինթմէքլիք իսի։ Պի-
նապէրին Օլիվիէ, Տինօրա իլէ հիճ-
րէթ ինթմէքլիկէ, վէ մէրգումէյի
օլ մուղիրը հագըգաթքն իշխոէլէ-

մեեեճեկի պիր մեմլեքեթե կեօթիւրմեքլիկե դարար վիրտի։

Չիւնքի պու իքի ֆիրարիլերի, Եէնի–Տիւնեանքն թենհա մահելլերինտե արամագ վէ պուլմագ ֆիքրի վէ վասայիթի, քիմին խաթըրընա կելեճեք իտի։ Պիր քերրե պու դարար վերիլտիքտեն սօնրա, գալտը քի, պու դարար Տինօրաեա պիլտիրիլմելի, վէ ազիմեթի միւսթաճիլէյի մերգումենին նաղարընտա սալիհե չըգարմագ իչին, մագրունը սըհհեթ պեհանելեր իճատ իտիլմելի իտի։

Օլիվիէ, զեվճեսինին քենտինէ գաթիեն իթաաթ իտեճեկինե ասլա շիւպհե իթմեմեքտե իտի, ֆագաթ նիհայեթ մերգումե կենճ գատըն, սեվմեքտե օլտուղու պիր մեմլեքեթի պեօյլե պաղթեթեն թերք իլե, վասի տենիզլերտեն նամալիւմ պելտելերե կեօթիւրիւլմեսինին սեպեպի նե օլտուղունու, զեվճինտեն սիւալ իթմեք իսթեեեճեք իտի։ Իմտի մեզպուրենին եալընըզ իթաաթընը թահսիլ իթմեքլիք քեաֆի օլմաեբպ, իլլա վէ ալելխուսուս ֆիքրինտե հիչ պիր շիւպհե եսերի տախի տօղուրմամագ լազըմ իտի։ Հալ պուքի շու էսնատե, Օլիվիէնին ֆիքրի, եօրկուն վէ տաղընըգ օլտուղունտան, միւհթաճ օլտուղու պեհանելերի թետարիք իտեմեզ իտի։ Պինաեն ալէյհ, մերգում շու միւքետտեր խապերի զեվճեսինե իւչ կիւն սօնրա պիլտիրմեքլիկե դարար վերտի։ Պու արալըգ Օլիվիէ, քենտի քենտինե շեօյլե սեօյլետի.

—Մուխաթարա պագի տիր, վէ կերչի կեօք կիւրիւլտեմեքտե իսե տե, հենուզ սայիգա ուզագտա տըր . . . շիւպհեսիզ միւֆթերիլերիմ, արատըգլարը ատեմին, Պրըթանեը սեվահիլինտե վագը պիր չիֆթլիքտե քեօշենիշին օլտուղունու թահգըգ իտեճեքլերի վագթա գատար, պիր խայլի հաֆթալար վէ այլար միրուր իտեճեք տիր, վէ պելքի տե մահելլի մեզքիւրու ասլա պուլամաեաճագլար։ Պու հալտե, պեն տախի, ասլա էմրի պասիրեթ խիլաֆընտա հարեքեթ իթմեեերեք, վէ մուխաթարաեա սեպեպիեեթ վիրմեեերեք, իւչ կիւն իչինտե, զաեեթ սեվկիւլիւ Տինօրամա վիրեճեք խապերիմին միւմքին մերթեպե գօլայլըգլա վէ քետերսիզ սուրեթտե վերիլմեսի չարելերինի տիւշիւնիւրիւմ։ Պունտան տա գաթինաղար վէ տահա զիեատե եմին վէ միւսթերիհ օլմագ իչին, թետապիրի իհթիեաթքեարանեյի իթթիխաղ իյլերիմ։

Պինապերին Օլիվիէ, եվվել պե եվվել Զեֆիր Գօգենին մեքթուպունու եագտը, վէ պատեհու գաբուեու աչըպ, վէ ներտիւպանըն պեօլմեսի իւզերինե էյիլերեք, հօճա Լբհիւետեյի չըզըրտը։

Լօդանթաճը տերհալ եօդարը չըգտը, վէ օտատան իչերի կիրիպ, մերգում տելիդանլընըն ալթիւսթ սիմասընը կեօրիւնճէ,

—Միւպհան Ալլահ, միւսիւ Օլիվիէ, պահս իտերիմքի, սիզ ֆենա խապերլեր ալմըշսընըզ, տետի եիւքսեք սետա իլե։

—Եանըլմաեօրսունուզ, ազիզիմ, տեյուճեվապ վիրտի Օլիվիէ։

Հօճա Լբհիւետե, եումբուղույլա, մասանըն իւզերինե վուրարագ,

—Հայ չեյթան հայ, տետի, ֆենալըգ վէ մուսիպեթլեր տե տայիմա իյի ատեմլերին պաշընա կելիր։ Ֆագաթ, միւսիւ Օլիվիէ, թերպիեե վէ նեզաքեթե մուղայիր օլմագսըզըն, աճապա մատտենին նետեն իպարեթ օլտուղունու սիւալ իտեպիլիրմիյիմ։

—Սիզի եօգաչբեա չՀղբրտբղբ-մքն սէպէպի, պուննու սիզէ սէօյլէ-մէ.ք իչին տիը։

—Էօյլէ իսէ, իչթէ կէլտիմ, վէ քէմալի տիգգաթչէ սիզի տինլէնօ-րում։

—Մ ալիւմինիում տիը քի, պէն ասլա սերվէթ սահիպի տէյիլիմ։

—Էվվէլթ, պանա պէօյլէ պիը չէյ սէօյլէմիշ օլտուղունուզ մալիւ-միւմ տիւը։

—Ֆագաթ նիհանէթ, պիը ճիւ-պի վարիտաթըմ վար իտի։

—Է՛յ . . . տէեու սիւալ իթտի զօգանթաճը չէհրէսի պօզուլարագ։

—Իչթէ չիմոի քեամիլէն խարապ վէ սէֆիլ օլտում։

—ՀաՀքըզ Ալլահ, միւմքինն միւ տիւը։

—Հէմ միւմքինն տիւը, հէմտա-խի սահիհ տիը։

—Սէօյլէյնն պագալըմ, պէօյլէ պիը չէյ նաՀըզ վուգու պուլմուշ տուը։

—ՆՀըզ օլաճագ, պէննիմ զիքը իթտիկիմ ճիւզի վարիտաթըմը, էմ-նիյյէթիմ օլան պիը ատէմէ թէսլիմ իթմիշ իտիմ։ Պու քէրրէ խապէր ալտըմ քի, մէրգում պիը տօլանաը-րըճը իտիշ, վէ պիւթիւն վարիտա-թըմը ալլագ ֆիրար իթմիշ տիը։ Տահա պու գատարը պիը չէյ տէ-յիլ . . .

—Նա Բապամ, պաշգա պիը չէյ տահա մը վար տըը։

—Էվվէլթ, մէրգում պէննիմ նա-մըմ վէ իմզամըն թիճարէթճէ պա-զը զարարը մուամէլաթտա պու-լունարագ, պէննի տիւչարը թէհլի-քէ իլլէմիշ տիը։ Ե՛էօյլէ քի, պու կիւն քի կիւն նագըտ ան բարամ պիրէ զամնատգատան մնատա, պիը թա-գըմ զամիրսիշ տայինէրը տախ, պէնի, քէնտի մաթլուպըրը իչին թատագիպ իթմէ.քտէ տիրլեր, հալ-պուքի պէննիմ պու ատէմլերէ նէ պօրճում վար տըը, վէ նէ տախի զաթէն ա պօրճու վիրմէ.ք իչին, ագ-չէմ պուլունմագտա տըը։

—Հանըճ, պու պիր զատարըգ տըը, վէ օ ատհատը մաթլուպ օլան-լար, ալչագ քիմսէլէր տիր, տէտի հօճա Լըհիւետէ եիւ.քսէ.ք սէպէ։

—Հալ պու քի գանուն անլէրին լէհինտէ տիր։

—Գանուն մու . . . գանուն մու . . . լա.քին օ գանուն հագգսըզ օլուր-սա, պէնճէ հիչ էհէմմիյէթի օլա-մազ։ Ֆագաթ պուննան մատտա, միւսիւ Օլիվիէ, կէչէն կիւն պէն սի-զէ պիր չէյ սէօյլէմիշ իտիմ, էլ-պէթթէ խաթըրընըզտա օլմալը տըը։

—Նէ՞ չէյ հագգընտա։

—Էսկի սանատգըմտա սագլամըշ օլտուղում պիր մըգտար նուգուտ հագգընտա։ Իմտի նուգուտը մէգ-քիւրէյի սիզէ վէրիրիմ, վէ զանն իտէրիմ քի, սիզին տախի մէգքիւր նուգուտը ալըպ, տայինէրինիզէ թէէտիւէ իթմէ.քիւիկին թամ սըրա-սը տըը։

—Թէչէ.քքիւր իտէրիմ, ադիղիմ, շու թէ.քլիֆի ճէտիւունիպ, կէօզ-լէրիմտէն եաշ ագգթմագ աերէճէ-սինտէ պէնի միւթէէսսիր գըլմագ-տա իսէ տէ, պու ճիւմլէ պէն եէնէ գապուլ իտէմէմ։

—Նիչին։

—Զիւնքի սիզին պանա վիրմէ.ք իսթէտիկինիպ մէպլաղ իլէ, պէն զայլէտէն գուրթուլամամ։

—Տայինէրինիզին մաթլուպաթը նէ՞ գատար տըը։

—Էլլի պին լիրա (*)։

(*) — Պուննտա վէ պուննան էվվէլ պա-ղը եէրլերտէ գուլլանըլան չէ՛ք քէլիմէսի, ալթըն լիրա մանէտասընտա օլմաեըպ, իւա լէհզէ Քապիր օլունան էսկի պիր ֆրանգ-

—Սիւպհան Ալլահ, պու պիր գրալ պէտէլի տիր։

—Էվվէթ, էօյլէ օլտուղունու պէն տէ պիլիրիմ։

—Պէնիմ թօբլամիշ օլտուղում նուգուտ իսէ, ալթը եիւզ գրդ ֆրանգ տբր։ Ա՛հ, միւսիւ Օլիվիէ, շիմտի նէ եաբաճագ սընըզ։

—Մէրգուման տայինլէրիմլէ սուլհ իթմէնին եօլունու արաեաճաղըմ։

—Պագալըմ անլէր, քէնտիլէրինէ իթտիկինիզ թէքլիֆլէրէ բազը օլաճա՞գ մը տըրլար։

—Օրասընը պիլմէմ, ֆագ՝սթ հէր հալտէ պիր թէճրիւպէ իտիլմէլի տիր։ Շու էսնատէ պաշլըճա լազըմ օլան չէյ, պօրճ իչին պէնի մահպէսէ գօյտուրթմամալարը տբր, եօգսա, պէնիմ հալիմ պիթմիշ տիմէք տիր։

—Մա՛հպէսէ մի, եա՛ հաֆըզ Ալլահ, նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ, պէօյլէ պիր շէյ եաբմագլըզա միւգթէտիր միտիրլէր։

—Էվվէթ, օլ պապտէ հագգլարը վար տբր, վէ ալտըզըմ խապէրէ նազարէն, պէնի պու մէմլէքէթտէ արամագտա իմիշլէր։

—Էօյլէ իսէ, պիր ան էվվէլ կէլիպ, պուրատա կիզլէնինիզ։ Պէնիմ պիր գարանլըգ վէ կիզլի օտամ վար տբր քի, պու էվի եըգմաեընճա, օ օտաեը պուլամազլար։

—Խա՛եբր, պէն պիզիմ չիֆթլիքտէն այրըլամամ, չիւնքի զէվճէմի թէլաշա տիւշիւրմէք, վէ պու ուղուրսուզ իշլէրտէն տօլայը քէնտիսինէ պիր շէյ սէզտիրմէք իսթէմէմ։

—Տիմէք տիր քի, սիզի արաեանլար թարաֆընտան տէրտէսթ օլունաճագսընըզ։

—Էկէր սիզ, սիզէ թավսիեէ իտէճէք օլտուղում շէյլէրի, վագթը միւնասիպինտէ տէրխաթը իտիպ, իճրասընտա պուլունուրսանըզ, ասլա տէրտէսթ օլունմամ։

—Միւսիւ Օլիվիէ, սիզ բէք ալէա պիլիրսինիզ քի, պէն ճան ու թէնիմլէ սիզին պէնտէնիզիմ։

—Շաեէտ տայինլէրիմին խէֆի մէմուրլարը Սէն-Նազէրէ կէլտիքլէրինտէ, պուրաեա ինէճէքլէր տիր։

—Թապիաթիյլէ. զիրա պէնիմ լօգանթամ, գարիեէտէ պիր թանէճիք տիր։

—Վէ սիզէ իլք սիւալ իտէճէքլէրի շէյ, պէնիմ, Սէն-Նազէրտէ եախօտ ճիվարլարընտա սաքին օլուպ օլմատըզըմ օլաճագ տբր։

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, սէօյլէյին, շու խապիսլէրին իւզէրինէ հիւճում իտիպ, լաեբդըյլա տէօյմէք, վէ պէլլէրինի գըրմա՞գ մը լազըմ տբր։

—Խա՛եբր, եալընըզ, պու մէմլէքէթտէ Օլիվիէ Լը Վէյեան նամընտա քիմսէյի թանըմատըզընըզը պիլտիրմէնիզ քեաֆի տիր։

—Անլատըմ, միւսիւ Օլիվիէ, արթըգ պու խուսուստա էմին օլապիլիրսինիզ։

—Բէճա իտէրիմ, սիզին ատէմլէրինիզէ տախի պիլտիրին քի, անլէր տախի սիզին կիպի եաբսընլար։

—Սիզ միւսթէրիհ օլուն, միւսիւ Օլիվիէ, պէն սիզէ սէօզ վէրիրիմ քի, սիզի թահարրի իտէն ատէմլէր, սիզին հագգընըզտա լազըմ կէլէն մալիւմաթը, Արմ տը Պըրըթանեը լօգանթասընտան թահսիլ իտէմէեէճէք տիրլէր։

Օլիվիէ, պու վատ իւզէրինէ էմին օլարագ, հօճա Լըհիւէտէեէ

լըգ մանէասընտա տբր։ Հալպուքի, գարինլէրիմիզտէն պազըլար, մէզքիւր լիրա քէլիմէսինի, ալթուն լիրա մանէասընտա անլամըշ օլտուգլարընտան, պու իյզահաթա լիւզում կէօրմիւշ, վէ պունտան պէօյլէ մէզքիւր լիրա քէլիմէսինի ֆրա՝գ թէրճէմէ իթմէքլիկէ գարար վիրմիշիզտիր։

թէչէքքիւրիւնի պէեան իթտի, վէ խհիմալ տիր փի, բօլիս մէմուրլարը, Պրբթանեքեար կէլտիքէերինտէ, քէնտիսինի պուլմադ իւզրէ, պաշ բաբաստ միւրաճաաթի խէրքէը իւմիտկէյէ, լօգանթատան տօղրու պաշ բաբաարն խանէսինէ ազիմէթ կյլէտի։ Վէ օրատա տախի, հօճա Լքհիեէտէնէ նագէլ իթտիկի մահալը բահիսի մէրգումա նագէլ իթտի, վէ քէնտիսինին օրատա պուլունտուղու իսպէրինի քիմնէնէ պիլտիրմէնէճէկի խուսուսունտա, քահիսի մէրգումանո գաթիէն սէօզ ալաբ, վէ չիֆթլիկէ հիյնի ավտէթինտէ, քէնտի քէնտինէ,

—Նարքն ռէնպէօֆէ կիտերիմ, վէ Ամէրիգատա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք օլան սէֆինէլէրի անլարըմ, տէտի։

* *

Օն պէշ կիւն գատար արգամէզա ոէօճնէլիմ, վէ Պրբթանեքնը թէրքէյ, Նօրմանտիատա ավտէթ, վէ տօղրու Հավրը չէհրինէ մուվասըլէթ իտէլիմ, վէ էնկուվիլ պահբրընը չբգրպ, Ձիլիը Լբ Վէյանքն ինչա իթտիրմիչ օլտուղու, վէ տէրունինտէ Գարմէն իյէ Մօրալէսին, ասըլ միւթէսարրըֆ կիսի իգամէթ իթմէքտէ պուլունտուգլարը միւքէյֆ խանէնին իչէրիսինէ կիրէլիմ։

Մէզքիւր խանէտէն իչէրի կիրտիկիմիզ կիւն, Ջէֆիր Գօգէնին, Օլիվիէտէն մէքթուպ ալաբզբ վէ տէրհալ ճէվապընը եազմըշ օլտուղու կիւնհիւն ֆէրտասբ կիւնէ խտի, վէ քեաֆֆէյի ատմա սահաթլար, սահատնդն ան պիրինէ վուրմուշ խիւլէը։

Պիզիմ, խանէյի մէզպութէ տուխուլ իթտիկիմիզ էնսատէ, սահբդ չէնկի գբզբնդն եաթագ օտասընտան, քէմալի թէվազու իլէ իքի չիւբհէլի ատէմ տիշարը չբգմադտա իտի։ Իշտա պիչիմիզ չէհրէլի ատէմլէր, Բարիս Քօլիսինին մէմուրլարընտան օլուպ, հարէքէթլէրինին թէղէլլիւլիւ վէ վիրտիքէերի սէլահբն ատիլիկէ, բրշվէթ բարատաբ ալմըշ օլտուգլարընը աչիքտար տուրէթտէ խմա իյլէմէքտէ իտի։

Օլ կիւնիւ Գարմէն, զարիֆ վէ կիւզէլ պիր էլպէսէ կէյինմիշ օլտուղու հալտէ, հէր վագբթտան գիեատէ կիւզէլլէշմիշ, վէ սապահ օլմադ հասէպիյլէ, հիւսն ու լաթաֆէթի պաշդա պիր բէֆադ քէսպ իթմիչ օլտաբ, սի-բաթլէ եօգարբը աշադբ կիտիպ կէլմէքտէ, վէ հիատէթ, սապբրտբզլբդ վէ տարկընլբդ ալէտամէթլերի իպրաշ իտերէք, քէնտի քէնտինէ, չէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի։

—Հագբդաթէն, շու բօլիս մէմուրլարը տատթա հայվան վէ տահագ տատհլէր իմիչ, վէ չիմնի անլատօրամ քի, պիր վագբթ դաբընտաշըմ Մօրալէս, բօլիս մէմուրլարընտան ֆէվդէյատէ դօրդմասբյըս, ագբլտբզլբդ իտէր իմիչ։ Էվվէթ, չիմնի ինանմատա պաշյատօրամ քի, խբբտբզլար վէ հէր ճինս հայտուտլար, քէնտիլի քլերինտէն կէլիպ, հիւքիմէթին բէնչէյի տատալէթինէ թէսլիմ օլմատընճա, պիզդաթ հիւքիմէթ, պունլարըն ախզ ու կիրֆթինէ միւգթէտիր տէյիլ տիր։

Պու արալբդ, Գարմէնին գաբուտու եավաշճա չալընտբղընտան, մէզպութէ հէյնան, « կիրին » տէտի, վէ պինտատէրինի գաբու նիմ տուրէթտէ աչբլարադ, Մօրալէսին չէ քիլտիդ գաֆատբ զահիր օլտու։ Սլ էնսատէ մէրգում չինկեատէնին պիչիմիզ չէհրէսինտէ պիր սէվինճ ալէտամէթի միւշահատէ օլունմադտա օլդուպ, մէրգում, գբզ գարբնտաշընա խիթապէն։

—Մատամ , եալընքզմքսընըզ , տէեռս սիւալ լթիտի :

—Էվվէթ , պիւսպիւթիւն եալընքզմ :

—Օտալարընդտա , վէ ըէրտէլէրինիզին արգասընատա քիմսէ վլմը մը սըը :

—Խաեըը , խաեըը , քիմսէ եօգ տուր :

Պուննուն իւզէրինէ Մօրալէս , ուղուն պօեռս իլէ օտատան իչէրի սիվիշտի , վէ գաբռւեռս արգասընատան գաբատըդտան սանրա ,

—Նէ չարէ գըդգարտաշ, տէեռի , էֆէյէնէրլէր էֆէյէրին վալէռէ ոչ տէրլըը : Պինաէն ալէյհ , խըզմէթճի գատընլարընատան հիչ պիրինին , պէ յինիմիզտէ թէքլիֆսիզճէ միւքեալէմէ վուգռւ պուլտուղռւնու իչիմէլէրի , ասլա ճայըղ տէվլտիր :

—Պանա պիր տէնէճէկին մի վար տըը , ծնա պագալըմ, ղիրա էվվէլճէ ռանա սէօյլէրիմ քի , պռւ կիւն զիհատէ խըրսլըյըմ, վէ էկէր եէնիտէն ադչէ իսթէմէկէ կէլմիշ իսէն , բէք մէհնուն սուրըթտէ գապուղ օլունմատաճագսըն :

—Աճայիպ , պռւ կիւն խըրսլը օղլաճադ նէ՞ սէպէպին վար տըը . . . ղալիպա նէրտիւպանտա թէսատիֆ իթմիշ օլտուղում բօլիս մէմուրլարըը, սանա պիր խաեըրլը խապէր կէթիրմէմիշլէր տիր :

—Էվվէլճ , էվվէլճ, պուննլար հայվան վէ ատի ատէմլէր տիր : Եա՛ աղատմատօրլար , վէ եախօտ պուլմանընէն եօլունտու պիլմէեօրլար :

—Տիմէք տիր քի , պռւ տէֆտա տախի պիհուտէեէ կէլտիլէր :

—Էվվէլճ , հէր տէֆտա պիհուտէեէ կէլմէ քատ տիրլըը :

—Գըդգարտաշ, պիլմիյմիսին, սէնինն ղէվճինի պուլմադլըդ պանա ասլա գօլայ կէօրիւնմէեօր : Պռւ ճիւմլէ պէյհիր իլէ սէյհատաթ իւտէն պիր քիմսէյի տէ , հէր քէս , վէ հաթթա քէօրլար պիլէ կէօրէպիլիրլէր զանն իտէրիմ : Ա՛հ, էհէր պուրատա , չիւրհէսիզ խաթրընատան չըդմըշ օլմատան Քիրինօ կիպի պիր քիմսէ պուլունատա , օլ եիկիտա Օլիվիէյի պուլմադլըդ, հիչ պիր չէյ տիմէք տէյիլ տիր :

—Պիրատէր , Քիրինօտան պահա իթմէքտէն նէ՞ միւրատ վար տըը , տէեռս սիւալ լթիտի Գարմէն չէմիտէն :

—Հօշ պիր վուգուաթը խաթրընա պըրադմադ իչին տիր :

—Քիրինօտան , պէնատէն պիհատէ սէն գօրդմադտա օլտուղունու ատնատմուն մու :

—Պու մատատէ, իհթիմալատէն պադյիտ տէյիլ տիր : Էվվէլճ , պէն ճէսուր վէ եիկիտա պիր քիմսէ տէյիլմ՝ : Հէմ պուննատա նէ՞ ֆէնաըրդ վար տըը : Լադքին չու էնատտէ , իշ , եիկիտիք վէ ճէսարէթի իւզէրինատէ օլմատընդ , մէհարէթի վէ գապիլիյէթի իւզէրինատէ տիր , վէ պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօրքի , Բարիղնի բօլիս մէմուրլարընէն բէքդաղ մէհարէթի վէ գապիլիհէթլէրի վար տըը : Ալիմ Ալլահ , Փրանսանէն բօլիսի , բէք ֆէնա թէրթիպ օլունմուշ տուր , վէ նամուսլու քիմսէլէր , պու մէմլէքէթատէ ասլա րահաթ ուեուեատմադղար : . .

—Մ՝օրսիէս , սէն քէնտինի տատխի օ նամուսլու ատէմլէրտէ՞ն մի աատ իտիեօրսուն :

—Շիւպհէսիզ , չիւպհէսիզ :

—Նէ՞ վադըթտան պէրի :

—Ագչէմ օլպըտան պէրի :

—Պէնատէն աչըրտըղըն ադչէլէ՞մի :

—Նէ՞րտէն աչըրըլըրսա աչըրըլսըն , էլվէրիր քի , պռւ կիւնքի կիւն

ագչէմ վար տբր։ Ագչէնին ասլա մէնպաի եօգ տուր, նէ՞ եօլ իլէ օլուր իսէ օլսուն, ագչէեէ մալիք օլունտո՞ւ մու, օ գատարը քեաֆի տիր։ Պունտան մաատա, էկէր պէն սէնտէն պիր ազ շէյ աշբրբեօրսամ, սէն զէվճինտէն քիւլլիեէթլի շէյ աշբրբեօրսուն, տիմէք տիր քի, պիրի պիրիմիզէ հիչ պիր տիեէճէկիմիզ եօգ տուր։ Ֆագաթ էօյլէ հիսապ իտիեօրումքի, սէն շու Բարիս խէֆիեէլէրինէ, քէնտիլէրինի թէշվիգ գըլմագ իչին, հէր կիւն պախշիշ վիրտիկին հալտէ, պունուն մալի սանա բէք չօղա օլաճագ տբր։

—Էվվէթ, պիրատէր, պու հիսապըն բէք տօղրու տուր։

—Լաքին զէվալլը Դարմէն, պիլիրմիսին քի, օյնատըղըն շու օեունտա, տայիմա ալտանան սէնսին։

—Հագըգաթէն շիմտիեէ գատար ալտանան պէն օլտում, հալպուքի տայիմա իւմիտ իթմէքտէ յիմ։

—Նէ՞եէ կիւվէնիեօրսուն։

—Էվվէլա, պիրիպիրլէրինտէն զիեատէ լիեագաթլը օլմագ շէրէֆինի քէսպ իթմէք իսթէեէն խէֆիէլէր իւզէրինէ։

—Պունտա բէք ազ իհթիմալ վար տբր։ Էյ սօ՞նրա։

—Սօնրա տախի, բօլիս նազըրը թարաֆընտան Ֆրանսանըն պիլճիւմլէ պիւյիւք շէհիրլէրինէ կէօնտէրիլէն էվամիր իւզէրինէ։

—Ագըլսըզճա իւմիտ . . . չիւնքի զանն իտէրսին Օլիվիէ, ահմագ կիպի, կիտէր տէ Թուր, Պօրտօ, եախօտ Մարսիլեատա՞ մը իգամէթ իտէր, վէ պէօյլէճէ քէնտի իսմինի ալէնէն մէյտանա՞ մը դօր։ Իմտի թէէմին օլ քի, էկէր մէրգում հէնուզ Ֆրանսատա իսէ, քի պէնճէ պու շիւպհէլի տիր, էլպէթթէ պիր գուլիպէտէ կիզլէնմիշ օլմալը տբր։

—Իհթիմալ տբր, ֆագաթ թէհլիքէ կէօզէ ալընմատըգճա, հիչ պիր շէյ եաբըլամազ։ Իմտի պէն տէ իշին ուճունա գատար վարաճաղըմ։

—Լիրա սարֆ իտէրէ՞ք մի։

—Շիւպհէ եօգ։

—Պու իսէ, սէնին խարապընը մուճիպ օլաճագ տբր։

—Նէ՞ չարէ, կէրչի իքիմիզ տախի այնի գանը թաշըմագտա իսէք տէ, տույղուլարըմըզ միւխթէլիֆ տիր . . . Սէնին սէվինճին զէնկին օլմագտա տբր, պէնիմ սաատէթիմիսէ, ինթիգամ ալմագտա տբր։

—Նէ՞տէն տօլայը ինթիգամ ալաճագսըն։ Սէն բէք ալէա պիլիրսին քի, Օլիվիէ, ժօրժ տը Կրանսէյի գաթլ իթմէմիշ տիր։ Պունտան մաատա, զաթէն սէն մարքինին վէֆաթընտան տօլայը միւթէսէլլի օլմուշսուն, վէ տիեէպիլիրիմ քի, օլ պէտպախթ մաշուգունը բէք չօգտան պէրի տախի ունութմուշսուն։

—Պէլքի, լաքին ունութմատըղըմ վէ ասլա ունութմաեաճաղըմ պիր շէյ վար իսէ, օ տախի Օլիվիէնին պանա իչիրմիշ օլտուղու զէհիր տիր։ Պու էսնատէ օ պէնի էօլմիւշ զանն իթմէքտէ տիր, հալպուքի պէն, հայեաթտա օլտուղումու քէնտիսինէ իսպաթ իտէճէյիմ։

—Ֆագաթ օնուն գատէհինէ զէհիրի տօլտուրան սէն իտին, վէ պու ատէթա նիզամլը պիր մուհարէպէ իտի։

—Տիմէք տիր քի, սէն օնու պանա գարշը միւտաֆաա իտիեօրսուն։

—Ասլա, շու գատար քի, պիր թագըմ մէսարիֆլի վէ սէմէրէսիզ տիվանէլիքլէրտէն սէնի մէն իթմէք իսթէեօրում։

—Սէնին նէնէ՞ լազըմ, պագշիշլէրի վիրէն պէն իմ։

—Տիմէք տիր քի, պու եօլտա տէվամ իտէճէքսին ։

—Պունու զաթէն սանա սէօյլէմիշիմ, վէ թէքբար սէօյլէրիմ։

—Էօյլէ իսէ, շու էսնատէ զէվճինին կիզլէնմիշ օլտուղու մահէլլի սանա խապէր վիրէն օլուր իսէ, օնա նէ՞ վիրէճէքսին ։

Գարմէն, տիգգաթլէ գարտաշընա աթֆը նազար իտէրէք,

—Մօրա՛լէս, չաբուգ սէօյլէ, օլ պապտէ մալիւմաթըն վա՞ր մը տըր, տէեու սիւալ իթտի ։

—Սէն տախի շունու սէօյլէ քի, պու խապէրի սանա կէթիրէնէ սէն նէ՞ վիրէճէքսին ։

—Մօրա՛լէս, սանա տիեօրում, Օլիվիէնին պուլունտուղու մահէլլի պանա պիլտիրէպիլի՞րմիսին ։

—Էվվէթ ։

—Էյ պունա մուգապիլ նէ՞ իսթէրսին ։

—Էլլի պին ֆրանգ ։

—Բէք իյի գապուլ իթտիմ։

—Ագչէյի ալմաեընճա, հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմ։

—Մօրա՛լէս, պանա էմնիեէթ իթմէե՞օրմուսուն ։

—Էմնիեէթ իտէրիմ ամմա, իշիմի մազպութ պիր էսաս իւզէրինէ վաղ իթմէքլիկի տէ մուվաֆըգը մասլահաթտան կէօրիւրիւմ։

Գարմէն, պիր սանտըգճա աչըպ, գարտաշընըն էլինէ պիր ավուճ էլմաս գօյտու ։ Մօրալէս, մէզքիւր զիգըյմէթ թաշլարը, տիգգաթ վէ իհթիմամլէ մուայեէնէ իթտի, վէ մէզքիւր էլմասլարը ճէպլէրինէ պօշալթարագ,

—Պու բէհին միւնասիպ տիր, պունունլա խօշնուտ օլուրում, վէ պիլմէք իսթէտիկին շէյի, շիմտի սէօյլէրիմ, տէտի ։

Պատէհու Մօրալէս, Գարմէնէ, տէօրթ տիւրիւմլիւ պիր քեաղըտ թագտիմ իթտի ։ Մէզպուրէ տախի, «Նէ տիր օ» տէեու սիւալ իտինճէ, գարտաշը, «Պագ» տէտի ։

Սապըգ չէնկի դըզը քեաղըտը աչտը, վէ զէվճինին էլ եաղըսընը թանըեարագ, բէֆի սէտա իթտի ։

Մէզքիւր քեաղըտ, Օլիվիէ թարաֆընտան Զէֆիր Գօգէնէ կէօնտէրիլմիշ օլան մէքթուպ օլմաղլէ, Գարմէն խահիշլէ օգուտու, վէ,

—Իշթէ շիմտի էլտէ իթտիմ, շիմտի եագասընտան թութտում... Թէշէքքիւր իտէրիմ, Մօրա՛լէս, վէ սանա վիրտիկիմ էլմասլարտան տօլայը ասլա էսէֆ իթմէմ, տէտի վահշիանէ պիր սէվինճլէ ։

—Քեա՛շքի իսթէտիկիմ միւքեաֆաթըն իքի միսլինի իսթէսէ իտիմ, տէտի Մօրալէս քէնտի քէնտինէ ։

—Ֆագաթ նա՞սըլ օլուպ տա, պու մէքթուպ սէնին էլինէ կէչտի, տէեու տէվամ իթտի կէնճ գատըն ։

—Խայլիճէ մէհարէթլէ իճրա իթտիկիմ քիւչիւք պիր խըրսըզլըգ սաեէսինտէ... շէօյլէ քի իքի կիւն ագտէմ, պու մէքթուպու պունամըշ Զէֆիրին օտասընտան ալտըմ, վէ շիմտի սանա նասիհաթ վէրիրիմ քի, մէրգում պունամըշը պիլա թէէխիր գօվասըն ։

—Տիմէք տիր քի, սէն, մէրգումուն, Օլիվիէտէն խապէրլէր ալմըշ օլտուղունու պիլիր իտին ։

—Շիւպհէ իթմէքտէ իտիմ, վէ տիւն տախի բէնչիրէմտէն, պիր բօսթաճընըն, ղաեէթ տիգգաթլէ մէօհիւրլէնմիշ պիր էնլի մահֆազաեը կէթիրիպ, պու հէրֆէ թէպիմ իթտիկինի կէօրտիւմ։ Պու խուսուս էվվէլ պէ էվվէլ պանա շիւպհէլի կէօրիւնտիւ... Զէֆիր տէրհալ օտասընա չըգարագ, տէրունինտէ գաբանտը, վէ պիր աղ սօնրա մէյ-

տանա չբգտբղընտա, սիմասը ալ-
թիւսթ վէ կէօզլէրի գըզարմըշ իտի։
Մէրգումուն, պէնիմ ազիզ էնիշ-
թէմէ օլան սատագաթընը պիլտի-
կիմտէն, պունտա պիր էսրար մէվ-
ճուտ օլտուղունու անլատըմ, վէ
ասլա պէլլի իթմէեէրէք, պէնիմ
Գօգէնիմի ագշամա դատար կէօ-
զէթտիմ։ Մէրգում, խըզմէթինի
պիթիրիր պիթիրմէզ, տօղրու օտա-
սընա կիթտի, վէ եարը կիճէեէ
դատար ըշըղընը սէօնտիւրմէտի։
Իհթիմալի գավիտէն օլմագ իւզրէ,
մէրգումուն, ալտըղը մէքթուպուն
ճէվապընը եազմագտա օլտուղու
նէթիճէսինի չբգարտըմ, վէ շու
թախմինիմտէ հագըգաթէն եանըլ-
մամըշ իտիմ, չիւնքի պու սապահ Զէ-
ֆիրին, քիմսէտէն բուխսաթ թալէպ
իթմէքսիզին էվտէն տիշարը չբգտը-
ղընը կէօրտիւմ։ Մէրգումուն էլին-
տէ, իւչ մէօհիւր իլէ մէմհուր պիւ-
յիւճէք պիր մահֆազա վար իտի քի,
շիւբհէսիզ բօսթախանէեէ պրագ-
մաեա կիթմէքտէ իտի։ Պէն իսէ,
պիր տագըգա ֆէվթ իթմէքսիզին,
մէրգումուն օտասընա չբգտըմ, վէ
պանա մալիւմ օլան վասայիթ իլէ
դաբուեու աչըպ, հէր թարաֆը
թահարրի իթտիմ, վէ պուլունմազ
զանն իթտիկի պիր սանտըգճա ի-
չինտէ, օլ մուհիմմ մէքթուպու
պուլտում քի, զանն իտէրիմ սէնին
քեաֆֆէյի արզուլարընը եէրինէ
վարտըրտը, վէ պիր ազ էվվէլ, օ-
նըն իչին սէն պանա, էլլի պին ֆը-
րանգ վիրտին։

—Մօրալէս, սէն պահասըզ պիր
ատէմսին։

—Օրասընը պէն տախի պիլիրիմ։

—Իմտի, սանա վիրտիկիմ մէզ-
քիւր էլլի պին ֆրանգ, ալէլ հիսապ
պիր չէյ տիր, ֆագաթ Օլիվիէնին
վարիտաթը պէնիմ օլտուղունտա,
սէն տահա զիեատէ պախթիեար օ-
լաճագսըն։

—Գըզգարտաշ, պու կիւն սէնի
բէք տիլպազ կէօրիւեօրում։

—Շիմտի պանա պիր խըզմէթ
տահա իտէճէքսին։

—Նէ կիպի։

Գարմէն, տէրունինտէ միւճէվ-
հէրաթը պուլունան սանտըգճաեը
տչտը, վէ ագտը իզտիվաճը կիւ-
նիւ պօղաղընա ասմըշ օլտուղու էլ-
մաս կէրտանլըղը ալարագ,

—Շիմտի կիտիպ, սէնին էլմաս-
լարընը սաթաճագսըն, էօյլէ տէ-
յիլմի, տէեու սիւալ իթտի։

—Նիեէթիմ օ տուր։

—Էօյլէ իսէ, պու կէրտանլըղը
տախի սաթըպ ագչէսինի պանա կէ-
թիրիրսին։

—Էլպէթթէ պէնիմ դօմիսիօն-
ճուլուդ հագգըմը ալը գօեարագ,
տէտր Մօրալէս քէնտի քէնտինէ։

Պատէհու մէրգում, եիւքսէք
սէտա իլէ չէօյլէ իլավէ իթտի.

—Պու խըզմէթի սատագաթլա ի-
ֆա իտիպ, պիր սաաթա գատար
բարաեը սանա թէսլիմ իտէրիմ։
Պանա տահա պաշգա պիր տէեէ-
ճէկին վար մը տըր։

—Էվվէթ, էմր էթ իքի նէֆէր
խըզմէթքեարա քի, կիտիպ, պիր
գաչ տագըգա էվվէլ պուրատա օ-
լան խէֆիէլէրի, հէր նէրէտէ իսէլէր,
պուլսունլար վէ պուրաեա կէթիր-
սինլէր։

—Բէք իյի։

—Զաբուդ էթ, դարտաշըմ, վա-
գըթ կէչիեօր, պիր տագըգա պիլէ
ղայպ իթմէք իսթէմէմ։

—Թասավվուրլարընն նէ տիր։

—Իլէրուտէ անլարսըն, շիմտի
պաշլըճա մատտէ իշ կէօրմէքտէ
տիր։

Մօրալէս, պու քէլամլարս

ոճնրա տիշարը չբդար, վե իլի սա-
ամի սճնրա ալտեմի իտիպ, օթուղ
պեշ պին ֆրանգա սաֆմիշ օլսու-
ղու կերտանչրդ ադչեսինե մահսու-
պեն, Թարմենե օթուղ պին ֆրանգ
իթա իթտի։

Ա.յնի վադբիտա լեֆիլելը կել-
միշ օլսուղ, մնատամ Լբ Վե.յլանչն
եվամիրինե պե.քլեմե.քտե օլսուգ-
լարընը մերգումեկե պիլտիրմիշ ի-
տիլելը։

20

ԳԵՐՄԼՆԻՆ ԹԼՊՏԻԼԻ ԳՐԵԱՖԼԻԹԻ

Գարմեն, տերագապ, պու իլի
մի հԹերլեմ զաթլարը նեգոտինե տա-
վելի իթտի, վե պունտարա խիթա-
պեն,

—Լֆլենտիլեր, տեմի, սիզ քեն-
ու Թարաֆընըզտան արատըզընըզ
հալտե, պեն տամի քենտի Թարա-
ֆըմտան արամագտա իտիմ, վե ե-
կերչի սիզտեն զիւետե ուսթա օլ-
մատըմ իսե տե, պարի սիզտեն զի-
եատե պտիթիետար օլսում, չինքի
դեվճիմին իզինի պուլսում։

Խէֆիելեր, Թեաճճիւպ վե Թե-
հայիւբ ալեամեթի իպրաղ իթտի-
լեր։ Պատհոս կենճ դատըն չեօյլե
տեվամ իթտի.

—Հայտե չաբուդ կիտին, վե
դայմադամ էֆենտի իլե ճինատեթ
հատիմի էֆենտիյլե պուլսուն, վե Մ.
լբ Վե.յլանչն տերտեթի հադդեն-
տա լազըմ կելչեն եմինամե.յի, վե
մեմլիքին հեր Թարաֆընտա, եմ-
նիզ յեթի ումմանիե.յի մուհաֆազա-
կա մեմուր օլան էֆրատըն, սիզին
եմինիզ ԹահԹընտա պուլունմա-
լարը իչին, Թաիմաթը լազըմե.յի
իտիհատ իտին։ Էլհասըլ, պու կի-
ճե նօլա չբդամադ իւզրե հալըը
պուլունսուն։ Գունտան մնատամ,
եֆտինիզե պիր գաչ տիւրլիւ էլչի-
տե ալըն, զիրա իհթիմալ տիր քի,
ատա սբրա Թեպտիկի դբեաֆԹե ի-
տիլմե.ք իճապ իտեճե.ք տիր։

—Մ՚անատամ, ճեվապ վիրտի իտե-
ֆիելերտեն պիրի, պիզ, ելպիտե-
լերիմիզի ԹերԹիպ իթմե.կինճե, իչե
պաչլամաեբդ։ Հեր նե հալ իտե,
մնատամ, չուրաեբ սիզե սիւալե իճ-
Թիտար իտերիմ քի, ատապա իլե մի,
եօգտա աթի իլե սե.յահաթ իտե-
ճե.յիզ։

—Ա.րտապա իլե։

—Սիզին իտանէֆենտիզտե մի եօլա
չբդաճադբդ, մնատամ։

—ԷվվելԹ։

—Սե.յահաթըմբդ չօգ կիւն տե-
վամ իտեճե.ք մի տիր։

—Պիր իտայլի հաֆԹա տեվամ ի-
տեճե.ք տիր։

—Սաաթ դաչտա հարե.քեթ ի-
տեճե.յիզ։

—Նասըլ.քի սեօյլետիմ, պու կի-
ճե։

—Պու դատար մաիւմաթ .քեա-
ֆի տիր, մնատամ, պիզ վադբը
մնասյեենտե հաղբը օլսուղ։

Խէֆիելեր չբդոբլար, վե արդա-
տան Մ՚օրալես իչերի կիրերե.ք,

—Գբդդ.ա՚րտաշ, սանա պիր շե.յ
սօրտապիլ՚իմիյիմ, տեմի։

—ԷվվելԹ, սօրտապելերտեն։

—Է.յ պանա ճեվապ վիրե.ճե.ք քմի-
տեն։

—Շիւպհեսիզ։

—Շու սբրատա նե՚ եաբմադտա
օլսուղունու սիւալ իթմե.ք իտեթ-
րիմ։

—Նիւեթիմ կիթմե.ք տիր։

—Նե՚րեկ։

—Սեն–Նաղերե։

—Նե՚ վադբԹ։

—Պու ադշամ։

—Նչ սօզրեթլե ։
—Բօսթա իլէ ։
—Ջիճին իլէ ։
—Պէնիմ իչքի քօլիս մէմուրլա-
ըընձա , վէ էկէր խոթէրսէն, սէնինլէ։
—Աման ըէճա խաէրիմ, չու սէյ-
ևահաթա պէնի իլհադ իթմէ , տէ-
տի Մ՝օրալէս ևիւքսէք սէտա իլէ ։
—Տիմէք տիր քի , պանա ըիճա-
գաթ իթմէք իսթէմէզլին ։
—Իսթէմէմէք տէյիլ, չինքի
իսթէմէտիկիմ հալտէ , պունուն
մալի պանա գաչա օլաճաղընը պի-
լէրիմ, ճադաթ ըէճա խաէրիմ ,
միւահադա էթ քի , պէնիմ սանա
ըիճագաթ իթմէքլիկիմ, պիւսպիւ-
թիւն պիհուտէ օլաճադ տըր . պի-
նաէն ալէյհ , պէնիմ, եվճէ իչլէրէ
նէզարէթ իթմէք իւզրէ պուրատա
գալմագլըզըմ տահա էվիէա տըր ։
—Նանի եաղմա իթմէք իչլին ,
տէյիլ մի ։
—Պէն , լուզէթ իւզէրինէ միւ-
ազահաստա իթմէք իսթէմէմ , վէ իգ-
նար խաէրիմ քի , չօդ տէճա նէ-
զարէթ իթմէքլէ եաղմաճքլըդ իթ-
մէք այնի չէյլէր տիր ։
—Բէք իյի , մատամ քի պուրա-
տա գալմագ իսթէեօրսուն , պէն տէ
միւվաֆագաթ խաէրիմ ։
—Թէչէկքիւր խաէրիմ, ճադաթ
սեօյլէ պանա գէզգարտաչ, սէնի
չու եօլա սեվգ իտէն հաՙնկը չէյ-
թան տըր . պէրաբտան տա , իչքի
խէճիլէրը քէնտի մէմուրիեէթլէրի-
նի եալընըզճա իճրա իթմէյլէր , օլ-
մընդ մը ։
—Պունուն իհթիմալի եօդ տուր,
վէ պէն օ ամպարաճը հէրիֆլէրէ
գաթան էմնիյէթ խաէմէմ , վէ
քէնտիմնէն մաատա, քիմսէյէ կիւ-
վէնէմէմ ։
—Իտասէն հագգըն վարտըր,չինքի
քիմսէ քիմսէ քէնտի իչինի անճագ
քէնտիսի լաըզըմլա կէօրէմիյէր...
Պու հալտէ , տիմէք տիր քի , պու
կիւն միւճէյրէա եօլա չըդաճաղըմ ։
—Իվվէթ, պիր դաչ սաաթա գա-
տար եօլա չըդաճաղըմ ։
—Լաքին պիլիրսիսէն քի , սէնինլ
կիսի հիւսէյնա պիր գաարընըն , իչքի
նէֆէր ֆէնա չէհրէյլի տէյիդանլը-
լար իլէ եօլլար գաթթ իթմէսինի
կէօրէնլէր , տիւրլիւ պէ տիւրլիւ
մանէալար վիրէճէքլէր տիր ։
—Հիչ պիր մանէա վիրմէյէճէք-
լէր տիր , չինքի իչքի նէֆէր էր-
քէքլէ պիրլիքտէ պիր կիւղէլ գա-
տըն կէօրմէյիլ , իլլա լաչ նէֆէր
էրքէք կէօրէճէքլէր տիր ։
—Աճայիպ , աճապա թէպսիլի
գըճաֆէթ ալմագլըդ թաասվվու-
ր ունամ մը սըն ։
—Իվվէթ, սէ յահաթըմը էրքէք
գըճաֆէթիլլէ խաէճէյիմ... խոթ,
չաբուգ պիր տրապա հաղըրլամ ,
վէ ծնաան Հավրըճա կիթ , վէ էն
ուսթա թէրզիյի , պանա ույկուն օ-
լան հաղըր էլպիսէլերիլլէ ալըպ պու-
րաճա կէթիր ։ Պէն , դաճէյթ սաաէ,
վէ աղ սիւզէնի իչլէմէյի , վէ սալա
սըրմասըզ էլպիսէլէր խոթէրիմ , ան-
լատըքն մը ։ Պունաան մատտա, պէնիմ
իչլին, քիւչիւք պիր գըլըճ, պիր
դաչթասպանճա , ևիւքսէք էօքչէլի
պիր աեադ գասըր, պիր էրքէք էլ-
տիվէնի , մահմուդլու կէնինչ ճիղմէ,
վէլհասըլ էրքէք էլպիսէսինէ մախ-
սուս հէր նէ լազըմ իսէ , քճաֆ-
ֆէսինի կէթիր ։
—Սէնի թէէմին խաէրիմ , պէ-
նիմ ազիզ Դարմէնիմ , քի սէն բէք
զարիպ պիր մահլուգսուն ։
—Պու սէօղիւնիւ պիր մէտհինէ
մագամքնատա գասպուլ խաէր , վէ
պիր աղ աճէյլէ իթմէյնի բէճա իչլէ-
րիմ ։
Մ՝օրալէս , մէմուրիյէթինի իճրա

իմժէք լուրէ , զբղդարտաչքնէն նէզանոտէն մուֆարագամի իմաի , մէ պիր ազ սօնրա , թէրղի իլէ պիրլիքտէ , մէ եէսմնաէ տիւրլիւ պէ տիւրլիւ բաքէմլէր օլարագ , ավատէի կյլէսի :

Դարմէն , քէնտիի իչին իւչ թագդիմ էլպիսէ ինէմիսապ իմաի : Պու էլպիսէլէրտէն պիրի , պիւսպիւրմիւն սիհահ օլսուպ , նէյէկի մէ քանթօլօնու գատիֆէտէն իսի : Մէղպուրէ պու էլպիսէյի կիյինտիկինաէ , զաեէթի կէնճ մէ հիւսիւնլիւ պիր բահիպէ պէնղէմէքտէ իսի :

Ի քինճի թագդիմէն սէթրիսի , քէսթանէ ըէնկինաէ օլսուպ , նէյէյի մէ քանթօլօնու քիւլ ըէնկինաէ իսի , մէ պէյիկրէ պէնմէք իչին մահմուդպարը պուլունան պօլ չիղմէյէր իլէ կիյիէպիլիր իսի :

Նիհաեէթ իւչիունճիւ թագդիմ էլքիսէնէն սէթրիսի լաճիլէրա , նէյէյի դըրմըղը , մէ բանթօլօնու պէհազ օլսուպ , տաքէր էլպիսէմինէ պէնղէր , մէ քէնտի մէնտուպ օլտուղու ալահա կիտէն պիր ֆամիլիանճն էն քիւչիւք էվլատընա եագըշըը իսի :

Իշպու իւչ ճինս էլպիսէ թագդիմլյա պէրաբեր , իւչ ճինս տաիի չաբդա վար իսի :

Մէղքիւր էլպիսէլէրի , Դարմէնին նիսա թայֆէսինէ մախտուս օլան չէ.զլ ու հէյեէթինէ մուհաբբէգ կէթիրմէ.ք իչին , պաղը թաահիլաթ մէ թէպէտտիւլաթ իճրա իտիլմէսի լաղըմ կէլտիկինաէն , պու թաահիլաթ մէ թէպէտտիւլաթը մուհիմմէ տաիի մուվաֆֆագըյէթլէ իճրա գըլընտը :

Մէղպուրէ կէնճ գատըն , էնսայի սէ յէահաթընտա կիսէ էճկի սիհահ էլպիսէ.յի այրըճա սադլաեըպ , տիկէր իւքի թագդիմ էրքէ.ք էլպիսէսինի , պիրլի.քտէ կէօթիւրմէ.քտէ օլտուղու ֆիսթանլար իլէ սանտըղա գօյտուրմտու , չունքի վագթինտէ , թէպտիլի գըսաֆէթինի տէ.յէթիրմէ.ք , մէ քէնտի թայֆէսինէ մախտուս օլան էլպիսէ.յի կիյինէպիլմէ.ք էհթիմալինի տախի էլտէն չըգարմագ իսթէմէղ իսի :

Դարմէն , պունու հաբըճա , նալընըղ գալմագ , մէ թուալէթինէն նա.զի.ք իչիլէ մէչղուլ օլմագ իւպէ , Մօրալէսի եանըճտան սախտը , մէ մէղքիւր թուալէթ պիթինճէ , մէղպուրէ գարուսունու պէթէ.քրար ա.չըպ , գարտաչընը չըղըրտը քի , մէրգուսմ տախի գըղդարտաչքնը թէպտիլ գըսաֆէթիլէ կէօրսիկինտաէ , թէաճճիւպ մէ թէհայէիւրլէ ըէֆի սէտա իթմէ.քտէն քէնտիի թուալատմատը :

Ձիլմագը տապըգ չէնկի գըղը , կիյինմիչ օլտուղու էրքէ.ք էլպիսէ.սի , մէ ուղուն տաչարընը թօրլաեարագ , պաչքնա գօյտուղու քիւչիւք չաբպատը իլէ , պիլճիւմիէ գատաբնըարը աչգ ու սէվտա տիվանէ.կի իթմէ.ք տէրէճէսինտաէ կիւղէլէչմիչ , մէ ճանիպ պիր տաբէթի քէսագ իլէմիչ , մէ քիւչիւճէ.ք գըլըճճընը տաիի եանընտան տամըչ իսի :

Նասըլ.քի տէտի.ք , Մօրալէս գըղդարբնտաչքնէն պիէմտաչ կիւղէչկինտէն հայրան օլարագ ,

—Ա՛հ Դարմէն , տէտի , ահաբա չու հալին իլէ նինչէ գալըլէրի ճէլպ մէ բէրիչան իտէճէ.ք սին :

—Հադըգամէն , պէն տախի էօյլէ զանն իտիւօրուտ , տէեու ճէվտագ վիրտի կէնճ գատըն կիւլէրէ.ք , մէ կէօմճէ յինին էօն եագատընը նէյիլէ օյնատթարագ : մէ պատէհու իլտի.էթէն , Մօրալէս , տանտա պիր շէյ թտավսինէ իտէճէ.յիտ , տէտի :

—Պէն տախի թէմտամէն իճրատընտա պուլունտաճաղըտ :

—Իմիմալէ գավիտէն օտուզաւ իւղրէ, պէնիմ հարէքէթ ու ալի-մէթիմ, իմիսար խըզմէթքնա-րը զիւատէսկիլէ տիւշինտիրէճէք-տիր։ Քէզալիք իմիմլարէն տիր քի, էֆէնտիսինին մէքթուպու զայդ օլտուզունու եադընտա կէօրէճէք-տիր, Իմամ, մէրտումճան իւղերինէ նէզարէթ էթ, վէ տիշտրը չըպարմա քի, նէնհաէն մէքթուպ եադանուսըն, վէ զէվճիմէ վուգույի հալի խատիր վիրմէսին։

—Սէն օ ճիհէթիչ էվին օլ, սէն մէրտումճան իւղերինէ չէտիաէն նէզարէթ խաէրիմ, վէ էվվէլճէ նէ եարաճաղընտան խատիրատ օլմաճընա, պուրատան տիշտրը չըդարթմամ։ Տոհա պաշգա էմըրլէրինիզ վարմը մը տուր։

—Էվվէթ, ճէվապ վիրտի Գարմէն կիւլէրէք, շու քի, պէնիմ էսնասի զայդուպէթիմէ էվի ալըպ կէօթիւրմէնէսին։

—Ա.ճայիպ, հիչ դօճա էվ, քիւչիճէք ճէպիմէ դօնուլուպ-սա կէօթիւրէպիլինիր մի։

—Պիրատար, սէն, խոլտաիք տուտուկէթ պիր հարապքէթտէ պուլտունմուեադընտա կիւլէնէմէզլին, տէյիր մի։

—Էն տափլ քիմսէ պիլէ կիւնտէ նէտի տէիա կիւնտահ իչլէր, վէ քէնտինին պի կիւնտահ օլտուզունու հէր քիմ իտտաա իսէր իսէ, զուրուրնէթ կիւնտահը իչլէմիչ օլուր։

—Մ օլայէս, սէն արսըզըն տամմա, բէք տէ Թօհաֆըն։

—Յըզդըրտաչ, շու իլթիֆաթքնա Թէչէքքիւր իտէրիմ, վէ պէն շու իլթիֆաթա չանէսիթէ օլմադ իչլին, միւմքին մէրթէպէյ չալըշաճաղըմ։

Վաղթը մուգարրերտէ իէֆիկէ-լէր կէլտիքլէրինտէն, բօյնա պէյ-կիրլէրի կէթիրիլտի։ Կէնճ դաւրըն, Մ օրալէտ տաթըն ալտըրթմըշ օլտուզու քիւչիւք Թասլանճալարը քէնտի հուզուրունտա տօլտուրմատա, վէ մուախխարէն կէնիշ պիր մանթօ կիյինիպ, քէնտիսի ատապանըն պիր Թարաֆընա, վէ իչի խէֆիէլէր տախի մէզպուրէնին գարշըսընա օխուրատալար։ Ատապաճը, գամըրնը վուրմաթչըլա, պէ յիկրլէր քէմալի սիւրաթլէ հարէքէթէ պաչլատըլար։

21

ԻՒԻ ԷՍԿԻ Ա.ՇՆԱ.ՄՐ

Գարմէն, քէնտի ինթիգամընը ալմադ իւղրէ, Պրըթանըք Թարիգի իւղերինտէ կիթմէքտէ օլտուն, պիր կէչիլմի, վէ մէզպուրէնին հարէքէթ ու ադիմէթինտէն պիր կիւն սօնրա, Հավրըտա վուգու պուլան հալէտթը կէօրէմի։

Մ օրալէս, իտանէնին տահիպլի մուԹլագը քէնտիսի օլմասընտան տօլայը զահէթ մէտրուր օլուպ, դըզդարընտաշընըն զայդուպէթի էնտասընտա տաէմա պիւյիւք պիր էֆէնտի կիպի էօմիւր կէչիրմէքլիկ հաղրըլտմադտա իտի։

Իմամ, մէրտում, իչտու եէնի մէվզը վէ վաղիեէթինի պիր միւնասիպ տուրէթտէ պաչլամադ իւղրէ, օ ադշամ իչնն միւքէմմէլ պիր Թաամ հաղրըլտմասընը էմր իթտի, վէ էն մուհիմմ տօսԹլարընտան պուլունան օն դատար չիւպհէպի տաէմիլլրի տավէթ իթմէք իւղրէ, Իտանէ ուչադըրընտան պիրինի չէհրէ կէօնտէրտի։

Օլ կիւնիւ, տապահտան պէրի, քիւչիւք պիր պէյիք կէմիսի, Պրըթանըեա կիթմէք իւղրէ Շերպուրկտան կէլմիշ օլուպ, աչդատա տօ-

լաչմագատա , վէ զանն խէրսին քի , սալարքն եւ քաչխուկն զէման լմնա- նա կիրմէք նիւէքինաէ պուլուն- մագատա խոյ : Մէղքիւր կէմի , պիր եանտան օլ պիր եանա օլթա վուր- մագատա , վէ զարիպ մանօվրալարը յա- լա , ատէթի վէճճ իւղրէ սահլի տէրեատա տիւրպիւնէրիյլէ տուր- մուշ օլան սէյիրճիէրլին նազարը տիզդաթլարընը ճէլալ լիմէքտաէ խոյ :

Նիհանէթ մէղքիւր կէմի լէնկէր աթըպ , եէլքէնէրինի տախի էն- տիրտի : Պու արալըզ տէնիզէ պիր սանտալ էնտիրիլէրէք , պիրլի օֆի- չիալ դրեաֆէթինաէ օլմազ իւղրէ , ի- քի քիշի, մէղքիւր սանտալըն արա թարաֆընա օթուրտուլար , վէ տէօրթ նէֆէր թայֆէ տախի քէ- մալի սիւրաթլէ քիւրէք չէքէրէք , ռանտալը աղ պիր վազըթտա ըրխ- թըմըն պիր խոկէչսինէ եանաշ- տըրտըլար :

Օֆիչիալ վէ րէֆիդի սէրիան տէ- միր նէրտիվէնէրտէն չըգըպ , քէն- տիլէրճէ տալա մալիմ օլմաեան չէհ- րէ տախիլ օլտուլար :

Օֆիչիալ, հէր նէ գատար կէնճ վէ զաեէթլէ կիւղէլ խոյ իսէ տէ , պու ճիւմլէ հավրը կիպի պահրի պիր չէհիրտէ քէնտիսինէ հէման տիգ- դաթ խոէն եօզ կիպի խոյ , հալ պու քի րէֆիդինին պագդրա միւ- շահիհ օլան րէնկի, ուզուն վէ սի- եահ սաչլարը , գօեու վէ չաղուր կէօղլերի , վէ զպեէթ պէեաղ տիշ- լերի , վէ խուսուսիյլէ Մէքտիդալը- յարա մնխատա զարիպ էլպիսէսի , հէր քէսին նազարը տիզդաթընը մէրգումուն իւղէրլինէ ճէլալ լիմիր- մէքտէ խոյ :

Եկէր պիզ խաթէսէ խոյ , գա- րինլէրիմիզէ , մէ յտանը մէնզարէտէ ի- քի նէֆէր եէնի էշխասս չըգարը- եօրուզ տէեու զանն լիմաիրէպիլիր, վէ պիր էյեամ քէնտիլէրին մէրա- դընը թահրիդ խոէպիլիր խոյ , ֆագաթ չու հադդսըզ եօլա սիւ- լիւք լիմէք խաթէմէտիկիմիզտէն , պիլա թէէխիր տէրիզ քի, մէրգում կէնճ օֆիչիալ իլէ զարիպ պիր գը- եաֆէթ կիչինմիշ օլան էճճնէպի , պիղիմ իքի էակի աչինալարըմըզ , եանի չըվալիէ թանքրէտ տը Նա- ժադ իլէ Հինտի Բիրինճօ խոյլեր :

Ֆագաթ չիւպհէսիզ օգուեանալա- րըմըզ սիւալ խաէճէք տիրլեր քի , Բիրինճօ , թանքրէտի վուրուպ էօլ- տիւրմէմիշ մի խոյ տէյի. խմոի նա- սըլ օլուր քի, պու ատէմ չիմոի հա- եաթտա պուլունուր , վէ րէվիչէ հալէ նազարէն , քէնտինին ատուլ- մուհիմքի իլէ զաեէթ միւքէմմէլ տօսթլուզու օլուր :

Պու իքի սիւալէ չիմոի մուխթա- սարէն ճէվապ վէրիրիզ :

Պէլքի , խաթըրլարտա տը քի , թանքրէտ , հինքաեէսինի լիմիշ օլտուզումուզ զարիպ տուէլլօնուն իպթիտասքնտա , Բիրինճունուն աթէ- չինլէ վուրուլուպ , սիլահընը եէրէ պըրագմըշ, վէ էօլիւմ բատտէսին- տէ պուլունանլար կիպի , տէհղէթլի պիր սէս չըգարարագ , սըրթի իւս- թիւ տիւշմիւշ խոյ :

Միւթէագբպէն Բիրինճօ , պու- լունտուզու մահէլլի թէրք պիրլէ , խատմինին տիւշտիւկիւ մահէլլէ սէ- յիրթտի : Գուրչուն , թանքրէտին սաղ մէմէսինին լուսթ թարաֆընա- տան կէչէրէք , օտուզ էթլերի իչին- տէ գալմըշ խոյ : Ենու հալտէ , պի- չարէ տէլիգանլընքն իւղէրինտէ տա- լա հայեաթ նիշանէպի գալմաեըպ , ապըլմըշ օլան տէրին եարէսինտէն տախի պիր չօգ դան ագմագտա խոյ :

Բիրինճօ , իշպու մէնզարէտէն միւ-

թէէսսիր օլարագ, «Պու ատէմ պանա նէ՞ եաբմըշ իտի. հաթթա պանա հագարէթ իթմիշ օլմասընտան տախի պիխապէր իտի։ Իմտի, պէն պու պիչարէտէն պէօյլէ ինթիգամ մը ալմալը իտիմ», տէտի քէնտի քէնտինէ։

Պատէհու մէրգում Հինտլի, Թանքրէտին վիճուտի եանընտա տիզ չէօքէրէք, էլինի, մէրգումուն կէօքսիւ իւզէրինէ գօյտու, վէ եիւրէկինին չարբմատըղընը հիսս իտինճէ, քէսիք պիր սէտա իլէ, «Վա՛հ պիչարէ, վէֆաթ իթմիշ» տէտի։

Վէ սօնրա աեաղա գալգըպ, վահշիանէ սուրէթտէ շէօյլէ իլավէ իթտի. «Վագաա պու ատէմին հիչ պիր գապահաթը եօգ իտի իսէ տէ, պէն եէմինիմի թութտում, շիմտի տախի սըրա օլպիրլէրինէ կէլտի, վէ էվվէլ պէ էվվէլ շու ալչագ չինկեանէտէն պաշլաեալըմ։»

Պէօյլէ տիեէրէք, Քիրինօ, ղարէզլի վէ հէման վահշի կէօզլէրինի, Մօրալէսին պաղյը օլարագ պուլունմասը լազըմ կէլէն մահէլլէ տօղրու չէվիրտի։ Հալ պու քի Մօրալէս, արապ սէյիսէ վիրտիկի պիր մըգտար ագչէ սաեէսինտէ, իբլէրինի քէստիրէրէք, մահէլլի մէզպուրտէն ֆիրարէ մուվաֆֆագ օլմուշ իտի։ Քիրինօ, խասմինի օրատա պուլմաեընճա, «Նէ՞ գատար չօլբազ իմիշիմ, չիւնքի տէրագապ պունու էօլտիւրմէլի իտիմ, ֆագաթ պէյիս եօգ, քէնտիսինի պուլաճաղըմ, վէ հէր հալտէ պուլաճաղըմ» տէտի տէհշէթամիզ պիր մէյեուսիեէթ ալէամէթիյլէ։ Վէ քէօբէքլէրտէն թաագիպ իտիլէն եապան տօմուզու կիպի, սէրիան, Մօրալէսին քիրա իլէ թութմուշ օլտուղու էվէ տօղրու գօշմաեա պաշլատը։ Հալ պու քի մալիւմ օլտուղու իւզրէ, խանէ սահիպլէրի օրաեը թէրք իթմիշ օլտուգլարընտան, քիմսէյի պուլամատը։ Անճագ տէրունի խանէտէ գալմըշ օլան Պէրէնիս նամ մէլէզ գատընըն պօղաղընա պըչաղընը տաեաեըպ, խանէ սահիպլէրինին ներէեէ կիթմիշ օլտուգլարընը սիւալ իթտիկինտէ, մէրգումէ տախի, Ֆրանսաեա կիթմիշ պուլունտուգլարընը խապէր վէրտի։

Քիրինօ տէրհալ սահիլէ գօշտու իսէտէ, իշ իշտէն կէչմիշ, վէ Մարսուէն սէֆինէսի, Մօրալէս իլէ Գարմէն տախի տէրունինտէ օլտուգլարը հալտէ, էնկինտէ հէման ղայպ օլմուշ իտի։

Հինտլի, ինթիգամընը ալամամասընտան տօլայը, էվվէլ պէ էվվէլ հիտտէթ հիսս իթտի, ֆագաթ մուախխարէն եավաշ եավաշ մէզքիւր հիտտէթի թէսկին օլմաղլէ, Թանքրէտի խաթըրլատը, վէ քէնտի քէնտինէ, «Եալընըզ օ զէվալլըեը էսիրկէմէքլիկիմ լազըմ իքէն, քեաֆֆէսինին նարինէ օ եանտը» տէտի, վէ պատէհու շէօյլէ իլավէ իթտի. «Լաքին պըրագմաեաճաղըմ քի, նաշը, պիր թագըմ ագպապալարա վէ սէրսէրի քէօբէքլէրէ եէմ օլսուն, վէ պարի լաեըգլը պիր գապըիսթանտա տէֆն իտէճէյիմ։»

Քիրինօ, պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, ահէսթէ ահէսթէ տուէլլօ մահէլլինէ կիթտի, վէ Թանքրէտին վիւճուտինի էսկի հալինտէ պուլտու իսէ տէ, շու գատար քի իւզէրինտէ, պիր քիմէսնէնին էօլմիւշ օլտուղունու իսպաթ իտէն սէրթլիք եօգ իտի, վէ գանը տախի տուրմուշ իտի։ Հինտլի, բաքիպինի շու վազիեէթտէ կէօրիւր կէօրմէզ, «Պէն պու պիչարէյի գուրթարաճաղըմ» տէտի քէնտի քէնտինէ։ Վէ պինա-

պէրին Ֆրանսբզբն վիճուտինի դուճագլաեբպ, ֆէվգէլատէ տիդգաթ վէ իհթիմամլէ, մալիւմիւմիւզ օլան գուլիպէնին իչէրիսինէ կէօթիւրտիւ։

Հինտլիլէր, ֆէննի թէպապէթէ տայիր ասլա քիթապ օգումուշ օլմաեբպ, ֆագաթ թապիաթքն ահվալինի միւթալաա իթմիշ օլտուգլարընտան հէման քեաֆֆէսի տէ աթբպպայի հազբգա պիրինճի տէրէճէտէ ճէրրահ սաեբլմաեա սէզա տբրլար։

Իմտի Քիրինօ տախի, շիֆա վիրիճի հայսիեէթլէրի պուլունան եապանի օթլարտան պիր մբգտար թօրլաեարագ, իքի թաշ արասընտա էզտի, վէ Թանքրէտին եարէսի իւզէրինէ գօյտու։ Տէրհալ եարէնին աղզը պիր սուրէթ քէսպ իթտի։

Պատէհու Քիրինօ, մէճրուհը մէրդումուն վիճուտինտէ գալմբշ օլան գուրշունու չբգարմագ իւզրէ, օմուզունուն արգասընը եարտը, վէ պու խուսուսա բէք գօլայլբգլա մուվաֆֆագ օլտու։

Սէքիզ կիւն սօնրա, Թանքրէտ, հէր կէօնա մուխաթարատան արի իտի, վէ մէրդուման իքի կէնճլէր միեանընտա ղաեէթ սբգը վէ գավի պիր տօսթլուգ հասբլ օլմաեա պաշլամբշ իտի։

Շբվալիէ տը Նաժագ, Գարմէն հագգընտա օլան տիվանէճէ աշգու սէվտասընը քեամիլէն ունութտուգտան սօնրա, եալընբզ պիր թասավվուրու գալմբշ իտի քի, օ տախի Ֆրանսաեա ավտէթ իտէրէք, սապբգ չէնկի գբզը իլէ օլան իզտիվաճընը իպթալ իթմէք, վէ եախօտ տահա տօղրուսու, մէզքիւր էմրի իզտիվաճըն սախթէքեարլբգլա, վէ պիր թագբմ եօլսուզ տէսիսէլէր իլէ վուգուինի պէեան իլէ, զիքր օլունան իզտիվաճը քէէնլէմ եէքիւն իլան իթմէքտէն իպարէթ իտի։

Պինապէրին, պիր խայլի հաֆթալար չալբշբպ, սախթէ Իսբանիա ասբլզատէսի վէ միլիօն սահիպի պուլունան տօն Կիւզման Մօրալէս ի Թուլիբանօնուն գբզգարընտաշը Գարմէնին, հագբգաթը հալտէ, ղաեէթ էտնա տէրէճէտէ պիր չինկեանէ, վէ սօգագլարտա թիւրքի չբղբրբր պիր գատըն, վէ բէք ատի սընբֆտան պիր հայտուտուն գբզգարընտաշը օլտուղունու մուսատտագ օլարագ, պաղը մուհագգագ էվրագ վէ շահատէթնամէ թօրլատը։

Թանքրէտ տը Նաժագ, իշպու ինքեարը ղայրը գապիլ էվրագը համիլ օլտուղու հալտէ, Ֆրանսաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք պիր սէֆինէնին Հավանաեա կէլմէսինէ սապբրսբզլբգլա պէքլէմէկէ պաշլատը։

Պէօյլէճէ պիր խայլի մահ կէչտի, վէ նիհաեէթ միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու պէքլէնիլէն, վէ շիտտէթլէ արզու օլունան սէֆինէ լիմանա վասբլ օլտու։

Սէֆինէյի մէզպուրէ, Ֆրանսբզ սանճաղընը համիլ պիր հարպ սէֆինէսի օլուպ, Պրէսթ լիմանընա կիթմէքտէ իտի։

Քիրինօ, ըէֆիգինին մէզքիւր սէֆինէ իլէ հարէքէթ իտէճէկինի կէօրտիւկիւնտէ, մէրդումա խիթապէն,

—Օրմանլարբմբն արթբգ պէնիմ իչին սէվիլէճէք հիչ պիր եէրի գալմատը, վէ պէն շիմտի հիսս իտի եօրում քի, սէնսիզ եաշաեամա եաճաղըմ։ Պինապէրին պէն տախ, սէնինլէ պիրլիքտէ, սէնին մէմլէ, քէթինէ կէլմէք խթէրիմ, տէտի

Պէեանէ հաճէթ օլմատբղը իւզրէ, մէրդում Հինտլինին պիրտէ պիրէ պու եօլտա պիր գարար վիրմէսի, էվվէլա Մօրալէստէն ինթի

դամ ալնագ , վէ սանիէն , թահդիր իմ մէքտէ օլտուղունու զանն իլէ-տիվի , ֆագաթ իհթիմալ տիր քի , հէնուզ սէվմէքտէ օլտուղու Դար-մէնի պէթէքթար կէօրմէք ուղուս-տունա մէսնի իտի :

Հէր նէ հալ իսէ , Թանէրբէթ , քէնտիսիլէ պիրլիքտէ նէնի ուօս-թունուն տախի սէֆինէյէ բաքիպ ալմադը խուսուսունուա , դարթան-ման դօլայճա բուխատթ իմթիհաճ իլլէտի :

Պուրաճքդա թահթիլէն պէնա-նէնա հաճէթ կէօրմէտիկիմիզ պիր թագըմ վէդաիլի պահրևնէտէն ուօլայը , սէֆինէյի մէզարուբէնէն դաթթ իտէճկի մէսաֆէնին միա-տէթի , ի.քի միսինտէ օլտու , վէ դի.քը օլունան հարպ սէֆինէսի , Համանատան հարէքէթ ու ազիմէ-թինտէն անճագ ուօղուզ մահ ոան-րա , Պրէսթ լիմանը բիչիճահքնա մնուվասըլէթ իթտի :

Թանէրբէթ , Գարմէնին վէ գար-տաչքնէն նէ օլտուղլարքնը Անուն-յիատթա Բօվէրօտան անլամագ իստի-տիյէ , պիր ան էվվէլ Համրքնա չքգմնդլըղը աղղու իտէր իտի : Գա-գաթ մէրդում , ասլա վադքթ զայդ իթմէհէրէ.ք , մէմուրէնն , Պուլօնքնէն վալիի պահրտսի նէզտինէ կիթմէք իւզրէ , ան ի.քի նէֆեր թայֆէ իլէ , քիչիւ.ք պիր սէֆինէ գօմանատան-լըղը տէրքուհատ իթմէսի խուսու-տունտա էմր ալող իլլէտի :

Ինչու մէմուրիյէթի , մէրդում տէլիգանլքնէն թատանիուրաթը խի-լաֆքնտա տէյիլ իտի , չիւնքի Պու-լօնքնտա կիթմէք իչէն , Համրքնէն էօնիւնատէն կէչէճէք օլտուղունատան , իսթիհսալը մանիւմաթ իլլէմէք իւզ-րէ , պիր գաչ սաաթ գատար Համ-րքտա դարատա չքգապիլիր իտի :

Չի.քը օլունան քիչիւ.ք սէֆինէ-նէն տէմիր ատթալագ , տէնիզէ պիր սանտալ էնատիյտիկի , վէ պու սան-տալ իլէ , Թանէրբէտ վէ Գիրինճատան տահիլի տէրտատա չքգապդլարը մա-նիւմ օլմադլէ , կէչէկիմ մէրդումնե-րէ Գիդիգլէրի պուլաբիմ :

Պունլար , պիր գաչ տագքդա-բըմքթըմքար իւզէրինտէ սէրսէրի տօ-լաչաքդատան ոօնրա , Թանէրբէտ , ճալիպ պիր սիմսար պուլունան պիր տատէմէ թէսատիւֆլէ ,

—Մ.իսիւ , տէտի , օն միլնճուք սէֆինէ տահիլի Ձիլիր լը Վէյեա-նէն խանէսինի պէնտէնիզէ Թարիֆ իտէպիլիրսինիզ :

—Օֆիչիալ էֆէնտի , Ձիլիր լը Վէյեան պիր խայլի մահատտըպ-րու վէֆաթ իմմիշ տիր , տէնու ճեվապ վէրմէսի մէճմուլ քիմնէ :

—Էվլատը եօգ մու տուր :

—Վար տըր , լաքին մէրդում պիւյիւք պիր թէօհմէթ տիթքնտա պուլունարադ , ֆիրար իմմիշ տիր :

—Ահ շէյեան ... աճապա նէ նադմշ տըր :

—Նէհրին վալիսինի էօլտիրմիշ տիւր :

—Զանն իտէրսիմ քի տուէլլօտա-տա տէյիլ , լակ

լը Վէյեան իւէ թէեհհիւլ իմմիշ ալտուղունտան , պու կիւնդի կիւն իտի մատամ Վը Վէյեան թէտմիւէ ալունուր ։

—Մէղպուրէ չիմտի Հավրըտա մը տըր ։

—Պիլմէմ , ֆագաթ , զէվճինին ճէսիմ իճառէթ էվինին տայիրէ-լերի , սոլ թարաֆընըզտա կէօրտիւ-կիւնիւզ պինալար տըր ։ Օրատա կիթտիկինիզտե , չիւպհէսիզ մաղիւ-մաթը մաթլուպէյի իտմիհսալ ի-տէպիլիրսինիզ ։

—Թէշէ-քիւր իտէրիմ էֆէնտիմ ։

—Պիր շէյ տէյիլ , էֆէնտիմ , Համթա սիպի լոջունտա գըլտըկիսի-կիմ իչին քէնտիմի պաճախեւար ատտ իտէրիմ ։

Պատէհու Թան-քրէա իւէ Փէքինօ , մէրդում ատէմին կէօմթէքտիկի էտնիէեէ տօղրու կիթմէկէ պաշա-տըլար ։

Օյինչէկինին մատըահամթիւզտըր քե-մալի իւմիթտամլէ կէնճ օֆիչիալը գատոլ իւմտի , վէ մէրդումա , տօղրուտան տօղրու վէ շէտխունէն ալէտաւտար օլտուղու պիլճիւմիէ մուդուամթը մուֆտասալ տուբէթտէ պիլտիրտի , վէ Մ'ատուէէն սէֆինէ-սինին գազագէտե օլտուղունու , վէ Անունչիտամա Բալէբօնուն միճիզէ իւէ գուրթուլարադ , նակէհան վի-լոտա իւմտիկինի նագլ իւյէտի ։

—Տիւմէ-քը , էֆէնտիմ , տէտի Թան-քրէա , մէրդումա տինիէտի-քտէն տոնրա , տիմէ-քը սիզ մէզ-քիւր սէֆինէ-նին օ նօլտա ճէսիմ պիր գազատա տուրտանըրսընտա , կալընըզ պիր գա-ռընըն գուրթուլուշ օլտուղունա էվինտինիզ ։

—Էվէթ , էֆէնտիմ , էվինիմ , չիւնքի Մ'ատուէէն ո'ֆինէսինտե իւքի նէֆէր գատըն պուլունտուղ , պուն-լարտան պիրի , Փրանսա պահքինէ տատ քիրինտէն պիր օֆիչիալ իւէ Համանատա հէնուզ էվլէնմիշ , վէտա-տը իտտիհամճըտան չէնտ կիւն սոն-րա տուլ գալմըշ կէնճ պիր դատըն օլուպ , տիկէրի տախի հիւքումէթլու վէ րահմէթլու էֆէնտիմ պուլու-նան Թիւրք էվէնտինի աֆիդ չէ-քիվինին գոզը մատոուազէլ Անուն-յիտաթա իւ ֆ ։ Ժամի նալընըզ Անուն-յիտաթա հաճաթտատա գալըպ , վէ պի-չարէ էֆիդասընընաչը , Մէնթ-Ա-ռիէն պրունը աչըգլարընտա վագը Կալիս սէվահիրինտէ պուլունուպ , տիկէրլէրինէ կէլինճէ , եանի պի-րինճի վէ իքինճի գաթթան իւէ թայ-ֆէլէր , վէ մաղրուպէ կէնճ գատը-նըն պիրատէրի , քեաֆֆէսի տախի զարգ վէ նատէտխա օլմուշլար տըր ։

—Թէշէ-քիւր իտէրիմ , էֆէն-տիմ , վէ պէնտէնիզճէ պիլինմէսի-կիմ իչին շէ-յիլէրի պուղտատան պէօյ-լէ պիլտիրիմ ։ Պիր տէ , մատամ Լը Վէյեան թարաֆընտան թանըլմադ շէրէֆինէ նայիլ օլմադըղը արզու-կտէրիմ . զաթէն Համանատա րէ-տէրինին մուտաֆիրի օլմուշտամտուր ։ Ինձի ճճապա իւմիթտամթը քէն-տինինէ թադտիմ իւթմէք միտքինա-մի տիր ։

—Էֆէնտիմ , Ինկուիզիտէ իզա-մէթի խէն մատամ Լը Վէյեան , չիւպհէսիզ սիպի նէզտինէ գատոլ քիթտիկինտե մէճպուռ օլաճագ տըր , ֆագաթ տիւն ապշամ մէղպուքէ , ատպէսի վէ մուտաէթի քէնտի ա-տէմիէքընէ պիրէ տալա մնուտ օլ-մատան պիր սէյտահաթ իչին , քօս-թա իւէ հարէքէթ իւթմիշ տիր ։

—Էօյլէ խէ , էֆէնտիմ , ավտէ-թինտէ , չըվալիէ Թան-քրէա տը Նա-ժագ իսմինի խատթըպարընա պէ-րագարագ , պու սատաճէ իզհարը է-սէֆ իւթմիշ օլտուղումու քէնտիսի-նէ սիպտիրին ։ Մէղպուրէյնին պու-

խամի ոճնութիմասք գապիլ տէյիլ տիր, զիրա իլք տէֆա օլարագ քէնտիսինի կէօրմէք իգլալինէ նայիլ օլտուղումուա, մատմուազել Անտոնիաթա Րօվէրօ պէնիմ էօմրիւմիս գուրթարմըշ խոի։

Պու սէօզլէրտէն սոնրա, Թանքրէտ, մասլահաթիկիւզարը սելամլաեարագ, Հինտի իլէ պիրլիքտէ մնհէլլի մէղքիւրտէն տիշարը չըգարըլար։

Պու իքի տօսթլար, ասլա լագըրտը իթմէկէրէք, պիր գաչ տագըգա, ըրնթըմլար իւզէրինտէ վէ իզահամ արտաքնատա եան պէ եան նիւրիւտիւրլէր։

Օֆիչիալ տիւշինճէյի կէօրիւնիւնօր խոի։ Չիւնքի չու էտնատէ Դարմէն վէճաթ իթմիշ օլտուղտու Հապտէ, Թանքրէտ, մէղպուրնինին նահանլարընը վէ սախթէքտարլըգլարընը ունութարագ, ֆէվգէլատէ կիւղէլիկինի, վէ պիր ճիւզի միւտտէթ տէվամ իթմիշ օլան պօլ ուէնէ մէֆթունիւնէթլէրինի տէրխաթը խլէմէքտէ խոի։

Ֆիրինօ իսէ, քէնտինին մահզունիյէթինի սէթը խահմէմէքտէ խոի։ Մէրգումա, օլ ճաղիպ մահլուգը օլ գատար սէվմիշ խոի քի, մէգքիւր խահպերի ալտըղընտա, բէք ֆէնա միւթէէսիր օլտու։

Նիհաեէթ Թանքրէտ, չու սիւքիւթիւ գաթթ խէրէք,

—Իչթէ տօսթում, տէտի, էկէր Բարա հաղրէթլէրինին պիր ֆէրմանը օլմուշ օլսա խոի, (ֆագաթ սէն Բարանըն նէ օլտուգունու պիլմէզսինն,) պէնիմ ադամը իզտիհաճընը պէօյլէ կիւղէլ վէ գավի սուրէթտէ խալմալ խոէմէղ խոի։ Իմոի, մահամմամ քի չիմոի օ պիչարէ գըզ պու տիւնեաեաը թէը իթմիշ տիր, պէնտէ քէնտինէ էղ ճանու տիլ ափվ խոերիմ։ Արթըդ պէն զէվճէսիղ գալտըմ, տիմէք տիր քի, լահըգըլա ախազը ինթիգամ խլէտիմ։

Ֆիրինօ ճէվապ վիրմէտիկինտէն, Թանքրէտ մէրգումա խթթապէն,

—Տօ՛սթում. տօղրու սէօյլէ, սէն հալէտա չու գատընը սէվիր մի խոին, տէեու սիւալ իթտի։

—Էվվէթ, տէեու բէրէքէտի Հինտիլի։

—Պիլիրմիսին, պիր պէտէվի իչին պու բէտ եօլտուղ ճէվապ տըր, չիւնքի, ազիղիմ Ֆիրինօ, պիր տատէմ, սէնին զէվճէնի սէվերիմ տիմէքլի։, պիր աղ միւնասիպէթսիզճէ տիր, զիրա նիհաեէթ օ պէնիմ զէվճէմ խոի։

Ֆիրինօ, ըէֆիղինին սէօզլէրինի տինլէմէքտաե օլմահընպ, քէնտինին խէֆէքքիւր տէրեատընա տատընը խոի։

Մէրգումանն իքի արգատաշլար, պու սըրատա, ոանտարը պրագդըմ օլտուգլարը մահէլլին եագքընտատքի ըրնթըմլարա վասըլ օլմուշլար իտի, վէ եօլճուլար իլէ պաղըլար, կիթտիքճէ պուռնլարըն էթրաֆընտա թօրլանմագտա խոիլէր։

Նակէհան Հինտի գապա պիր սէս չէդարարագ տուրտու, վէ Թանքրէտ տախի չէտիտէն,

—Նէ՞ օլտուն, տէեու սիւալ իթտի։

Ֆիրինօ ճէվապ վիրմէզտէն էվվէլ, կիլինտիկի մանթօտուն պիր թարաֆըլա, եիւղունէն պիւյիւք գըսմընը կիղլէտի, վէ արգատաշըներն սիւալինէ ճէվապտէն, սիւրաթլէ վէ եավաշ սէտա խլէ,

—Սէն եալընըզճա Պուլօնեըեա կիթ, վէ մէմուրինէթինի իֆա էյլէտի։քտէն սոնրա, պուրատա կէլ, պէն պուրատատըմ տէտի։

—Պէնի թէրք իթմէ՞ք մի խոթէ-

Հօրսան , տէհու սիւալ իմաւ օֆիչիալ Թէհայխուրլէ :

—Էվվէթ :

—Նէ իչին :

—Զիւնքի լաղըմ ատը :

—Ծադաթ իհթիմալ ակը քի , պէնիմ զայպուպէթիմ ակքեղ կիւն խմմիտաա խտէը :

—Պէյիս Հօգ տուը :

—Էյնէրէտէ խսքետա խտէճէքսին :

—Շուրաաա ...

Բիրինօ էլինի գալըպըրպ , Թա գարշըքնաու պուլունան օֆէչին արժասընը կէօսթէրտի :

—Բարան վար մը ատը :

—Պին բիսաթրաամ վար ատը :

—Իսթիւնգէ մի ակը :

—Բէմէրիմտէ սիր :

—Էօյլէ խսկ , պէնէհաիկին կիսպի հարէքէթ էթ , ֆադաթ սգագուսաշըշգմա հիւրմէթէն , բէճա իտէրիմ սէօյլէ , չու զալիպ մուամէլէնին սէպէպի նէ ակը :

Հինալ Թանըրէտէն էլինի ԹուրԹուպ , չէտիտէն սըգաը , վէ հավալ սէտա իլէ , չէօյլէ սէօյլէտի .

—Պէնիմ պուրատա գալմադըղըմ , պիր վազիֆէ ակը : Սէն հագգաթը հալի պիլիւօրում տէյի զանն էթմէ քաէսին ամմա , Հանըլըեօրսուն : Զիւնքի պուննան պիր ատաթ ագաէմ , Օլիմպիէնին մատաա հաթիկիւզաըը Թարաֆքնաան իչիթտիկիմիղ սէօղլէր , սըրֆ քիղպ իտիւլէր, վէրա Մ օրալէսի կէօրմիւշ օլտուգումնան , հէր հալտէ Դարմէն տալի հայեաԹտա օլմագ կէրէքտիր :

ԱՏԻՄ ԴՈՂՐՄԱԴԻՐ

22

Ե՛լ ալիէ տը Նաժագ , Բիրինօհու , Հանըլմէշ օլտուգունան , վէ Մօրսուէն սէֆինէսինաէ հէր հալտէ պարգ վէ Հապտիտ օլտուղու Թագտիրտէ , չիմնի Հավրընքն իրհիքճիարընտա կէդմէհէճէկինտէն տօղտուը իսկինաի իմմէկէ չաւըշը : Հալ պու քի Հինալի տալ իսկինաի օլմատը , դիրտ , մէրգում , Հասմինի կէօղիւղէ կէօրմիւշ օլտուղունտան , քէտալ զայրի միւմքին տուրէթտէ նէ գատար իսպաթլար վէ ատլիլէր կէօսթէրիլտէ , Թապիտիղէ իսկինաի օրաճազ իտի , վէ արգատաշընա Հիմնապէն չուլֆղարը կրտա իմտի .

—Պէնիմ կէօղէրիմ , այնի ֆամիլտատան օլան Լէվի գուշուն Թիւյլերի ֆոտոգրաֆը , պիր գարագինա մէհզիմի ուշագըզդրտան ֆարգ ուԹէմէվգ Խոհպիլէճէք ատրէճէոե քէսիլին տիրլէր : Խմամ , բէք ալէտ Թանըտըղմ պիր տառէմին պօճուճու վէ քիավէԹինի կէօրահիվիտհե , նամարդ Հանըքտապիլիրիմ : Էվ Հատըլ նէ լազըմ ուղուն շագըրտը , Մ օրալէս պուքտատա տըր . պէն մէրգուճու պուլմադ իսթէրիմ , վէ պուլաճադըմ :

Պէօյլէ պիր գաթի գաբար գարշըսընտա , Թանըրէտ արԹըգ խարտ իմմէտի , վէ Պուլօնիը հագգընտա հայիղ օլտուղու մէճմուվայէթ , ուզուն միւտաէթ օրատա գաշմաբնտա միւսատաէ իմմէկտիկինտէն , սօն տէֆա օլարագ , Բիրինօնուն էլինի սրգտը , վէ Ե֊Բէ Լ֊ԲէԲո Նէէյիմ տինէրք , սանտալընտա քտիպէն , սէֆինէսինէ ատլէի իչլէտի :

Պիր սաաթ սոնրա , սէֆինէ յի մէզպուրէնին եելքենէրի , ուֆուգտա , վէ հէչիվ տէնիզ իլէ լաճիվէրտ գուպէյի տուհմանքն տրուսընտա , կէօզէ կէօրինիւր կէօրինմէզ տէրճէտէ պէհտաշ պիր լէքե կիսպի միշահատե օլունմագտտա խտի :

Կէնճ օֆիչեալըն ղայպաւէքի պիր հաֆթա սիւրմիւ, վէ սէքիզինճի կիւնիւ, դիքքի սէպաթի ետէն քիւչիւք սէֆինէ պէ թէքքար Հավրը սուլարընա վարըլ օլարաք, թանքըէա գարաճա չըգոը, վէ ոօղրուճա, Հինաֆինին կէօսթէրմիշ օլուդու օթէլին եօլունա միւթէվէճիհ օլաու։ Մէղքիւը օթէլ ըզնիմ իւղերինաէ վաղը օլուպ, թէնէքէտէն մանաը օլան արմա թահթասը իւղերինաէ, պիւյիւք վէ գըրմըզը Հապրլար իլէ ՕՂԱՒ ՏԸ ՊՕՆ ԼՕՐԼՐԱՆՄ Հապըճապը Հապրլըճը եսի։

Թանքըէա, մէղքիք օթէլի գօլայըգա պուլաու, վէ քէնաէինի ֆարշըլաճան օթէլճինէ խիթապէն,

—Մինճօղ Քիրինօ ոյուքաճաք մը ոըր, ատէու սիւաչ եթաի։

—Լիֆէնաիմ, ուղաղ մէմլէքէթլերին մծուսը իւղրէ պիր էլտիսէ կիւմինմիշ օլարաք, պուռնաան սէքիզ կիւն ադաէմ պուքաճա կէլմիշ օլան օճաղ գօրումու բէնկինճէկի իրի ատմաքէն մի պահա իտիէօրսունուղ։

—Էվէթէ, թա քէնաէի։

—Միւսիւ օֆիչեալ, իսթէմէիէկինէ աամէմ տիչարը չըգմիչ ոըր։

—Նէ վաղթի կէլճէճէք տիր։

—Պուռնուն ճէվապընը վիրմէք, պէնտէնիզճէ մեմլէքէտն տէյիլ տիր, չինքի պու էճնէճի ասէմ, անճաղ Հաթմաղ իչին պուքուսա կէլմէք քաէ տիր։

—Պու Հալաէ պէն տէ պու ադաչամ պուքաճա եինէք կէլիքիմ։

Թանքըէա, պիր տէրէճէ ճանը սըգըչլարադ, վէ աէրունինաէ քիմսէյի թանըմաէդըր պիր չէհերաէ, վաղթինի նէ սուրէթթէ կէչիքճէճէ կիւնաէն տօլայը թէֆէքքիւրէ տալարադ, օթէլտէն մուֆարագաթ իթաի, վէ պաչդա պիր էյիճնէճ պուլամնադըղընաան, լիմանտա վէ տէնիղ գըչըրընա վագըթ կէչիրմէքլիկէ կիթաի։

Մէրդումի, մահէյլի մէղպուրէ կիտէլի պիր գաչ սադըդա օլմուչ իքէն, ամուդու իւղերինէ պիր էլ վուչ պուռնաան տէօճաուղունու հիմա իթաի, վէ ադադաքնա տէօճաուկիւնաէ, էվքօչալը քիալէնիւաէ օլարադ, թինըղմաղը պիր կէնճ սաէմէ թէսաահու ֆ իյյէաի, վէ մէրդումա խիթապէն,

—Էֆէնաի, պէնիմկէ՞ մի գօնուչմադ այզուսինաէսինիղ, ատէու սիւաչ իթաի։

Մէճհուլ քիմսէ, ճէվապ վիրճէք էէրաէ, դասպա պիր սէտա իքէ կիթմէէէ պաչչատըղընաան, սիւնաը հէման թանըլոը, վէ պուռնուն իւղերինէ թանքըէա, թէճաճիւչ ալէամէթի իսպաղ խոիպ, վէ սիւլէնաի ավաղ իլէ պաղրըճադ, վէ գօնուչմաէա պէտ իյյէէճէք իքէն, Քիրինօ, բէֆիգինին սիւքիւթ էթմէսի իչին, բասմադլարընաան աչքինի քէնաի տուտադընա կէօթիւրաիւ, վէ սիճաոքնքէն պիւյիւգ դըամընը կիղչէմէք նէյէէթիյյէ, կինյինաիկի չաբդաճը կէօզյէրի իւղերինէ էնոփրաիւ, վէ մուախխարէն, ոօսթումաէաէ դօյթուղունա կիրէրէք, մէրդումու, Դաք ոը Պօն էսբէրանս օթէլինին իքինճի գաթընաա քէնաի օտասընա կէօթիւրաիւ։

Իքի ադգաաաչլար, մէղքիւը օտանընն էչիկինտէն կէչէը կէշմէղ, Քիրինօ հէյեէթի ապինէսինի իքթիսադ էյյէաի, վէ թանքըէա տադխի նիւքաէ աէտա իյյէ,

—Նէ՞ սիրս պու, վէ նէ՞ իչին թէպոիւն գըևաֆէթի վէ քիսմէ իթմիչին, վէ պու անչաչըմադ թավրու Հարէքէթէչէրինին, մագսադի նէ՞ օլուեօր։ Պունադա մնատա, պէնիմ

պուրատա օլմատըղըմ ղէմանդէ՞ Հարսըն , տէեու սիւալ իթտի ։

—Արատըմ վէ պուլտում ։

—Ինչ՞մի ։

—Մօրալէսի ։

—Տիմէք տիր քի , Մօրալէս տա՜հիհէն ատղ տըր ։

—Լվվէթ ։

—Հալըր չէհրինտէ՞ մի տաքին օլուեօր ։

—Խա՛եըր , Էնկու վիլտէ ։

—Գըդ գարընտաշըլա՞մը ։

—Խա՛եըր , Գարմէն Հադըգա՜թէն զատդ օմուշտուր ։

—Էյ պու Էտէպիղ հէրիֆ էն՜կուվիյտէ նէ՞ եաբըեօր ։

—Անունցիաթա Բօվէրծուն դէվ՜ճէսի խանէսինտէ մէ՜քվխարճ օլ՜մազէ , ալէա խբըտըշըդ խախեօր ։

—Մ՛օրալէս խամիյլէ՞ մի ։

—Խա՛եըր , ոօն կիւդմեն խամիյլէ ։

—Տիմէք ոօն ժօղէնին գըղը մէր՜դուճու թաուահուպ իյլէմէ՜քտէ տիր ։

—Էվվէթ , հաթթա պու սահա՜պէթլիք օլ տէրճճ իլէրիճէ վար՜մըշ տըր քի , չէհիրտէ , մէզպուրէ՛յի Մ՛օրալէսին չէրիւքի զամն խաէնդէր պիլէ վար տըր ։

—Ջի՛րինօ , պու սէտիկին չէյ՜լէր , բէ՛ք դաբիպ տիր ։

—Պուընդարտան տահա դիճատէ դարայիպի տախի վար տըր ։

—Օնըսր գա՞նդըդարը տըր ։

—Սէն, Անունցիաթա Բօվէրծունուն սաչդարը բէնկինի խախըդըլա՞րմըշըն ։

—Շիւպհէսիղ , վէ սէնի թէճէմին խաէրիմ՛քի , մէրդումէնին սաչդարը, որպան բէրչէմի կիպի ալճուն բէնկինէ չալար պիր բէնկիդ գարըշըդ պօճու գըրմըղը խտի ։

—Կէօղէրճինին բէնկինդէ տախի տէրխաթըր խտճօ՛րմուտուն ։

—Կէօղէրի տախի գօճու մալի կտի ։

—Է՛յ Եիւզիւնիւն բէ՛նկի՞ ։

—Եիւզիւ զամպագ մի՛իլլու պէ՜եազ , վէ եանագլարը տախի կիւղ կիպի գըրմըղը խտի ։ Փադաթ պուսիւալլերաէն մադաէտնէ՞ տիր ։

—Շիմոի ա՛ղարըն ։ Պէն պուրատա , կիւզէլիկին պիէմնալ նիւ՜մունէսի հիւքմիւնտէ օլան մատամ՜լը վէ յեան հադգընտա մալիմմաթ ադրըմ ։

—Նէ՞ կիպի ։

—Շէօյլէ՛քի պանա Թարիֆ խի՜տիքէրի գաոբնէն նէ՛ սաչդարը գօ՜ճու գըրմըղը , նէ՛ կէօղէրի մալի , վէ նէ՛ տախի եիւզիւ պէճաղ վէ եանագլարը կիւղ կիպի գըրմըղը օ՜ղուզ , պիճա՜ք կիւմիտահ սաչդարը սիճահ , կէօղէրի գիւմիւտա բէնկինտէ , վէ թէճէն սօղկուն վէ չինկինտէ դըզդարը կիպի բարդագ պիր գաոբն խիչ ։ Իմտի , պանա նագդու Թարիֆ խիւքէն Թաւիր , ադա Անունցիաթա Բօվէրծուն Թաւիրի տէ՛յիլ տիր ։

—Ջադաթ էօյէ խտէ օ գաոբն քի՛մ տիր . . . տէեու բէքէքէտի Թանդրէտ Թէքիաշ խէ՛ ։

—Սէնէն տուտադարըճտա օղուդատա , տիհանքնտան տիշարը չդարատմատըղըն խտի՛մ , պէնիմ տախի ֆի՛քրիմտէ տիր ։ Լվվէթ , պէնիմ խթիգաոբմճա տախի , օ գաոբն , վէ Մ՛օրալէսին չէրիւքի , Գարմէն օղմաճէպ տա , քի՛մ օղատիկը ։ Պուընդա պէն ինանըբրըմ , խքիմիդ տախի խնանըբըդ , հալ պու քի պիղէ պիր իտպաթի լազըմ տըր , վէ պու խաղաթը խտէ , եադըճտա էլտէ խտէճէ՛յիղ ։

—Ա՜ճապա տախթէ Անունցիաթա աւետի՛թիշ մի՞ տիր ։

—Խա՛եըր , մէրդումէ , տէվկիւվնիւն ինթիզամընը պլմադ նիճէթկէ՛ , պիր մէճհուլ մէմլէ՛քէթ

տէ , զէվճինի Թուխտուրմանա վէ դաթէլէ հիւքմ իթթիրմէկէ չալըշմագտա տըր : Կէրչի մէզպուրէնին զէվճի էչին, պիր գաթլ ու ճինտէթէ ճիւրաթ իթմիշ օլտուղու սէօյլէնմէ քատէ իսէ տէ , պէնճէ պու պիր քիղպ վէ իֆթիխրա օլմալը տըր :

—Էյ օղ ալլահ վէ խայրին դատան տա , սաֆ վէ բաղ , Անուն էյիաթա մը տըր : Խաները , խանըր , պունուն իհթիմալի եօղ տուր : Ձաքին միւհթաճ օլտուղումուզ պու իսպաթը պիղէ քիմ կէօսթէրէճէք տիր :

—Պիզգաթ Մօրալէս :

—Գու թօհաֆ , հիչ Մօրալէս պիղիմիզ դօնուչմուր մու :

—Էվվէթ , գօնուչաճաղ տըր :

—Նէ վաղըթ :

—Գու կիճէ , չիւնքի պու կիճէ , ո պիզիմ էլիմիզէ կէչէճէք, վէ պու կիճէ , պիզ անքն հէմ սահիպլէրի, վէ հէմ տախի հաքիմլէրի օլաճաղըզ :

—Նէ սուրէթլէ :

—Բէնտիսինի գաչըրաճաղըզ :

—Սօնրա նէ եապաճաղըզ :

—Սէնին դօսմանատան թահթընտա պուլունան կէմիյէ կէօթիւրէճէյիզ :

—Էյ պու օլապիլիր չէյ մի տիր :

—Հէմ օլապիլիր չէյ տիր , վէ հէմ դօլայ տըր :

—Ձաքին Բիրինօ , էյի տուչուն , չիւնքի գալապալըդը պիր չէհիր իչինտէ պիր աւէմի գաչըրմազ , վէ քէնտի միւրատընա նէսապէթին մերդումու կէմիյէ կէթիրմէք, տիվանէճէ պիր թէչէպպուս տիր :

—Շիմտի սէն պէնի տինլէ , սօնրա սէն տախի պէնիմիլ հէմֆիքեար օլաճագսըն :

Մուախխարէն Հինալի , Մօրալէսին պուլունտուղու մահէլլի, սէքիղ կիւնտէն պէրու խէֆիէն դօլմամըշ օլտուղունու Թանքրէտէ պիլտիրտի . չէօյլէ քի , Բիրինօ , խէֆի տուրքէթտէ իթթիֆկի թահգըդաթը յապմամըշ իսէ քի , սինեօր տօն Կիւզման հէր նէ դատար նիսա թայֆէսինի թահգիր իսէր իսէ իսէ տէ , պու ճիւմլէ հէման հէր կիճէ , բըլաթըմ իւզէրինէ նաղըր օլան տալ սօղապլարտան պիրինին քէօչէսինտէ վագը բարտան դուշու տախտան պիր դատընըն տիւքքանընա կիտէրէք , եարը կիճէնէ դատար օրտուտա դալըր իսէ :

Ցիմէք տիր քի, չէնտ նէֆէր սէպաթը տտէմլէր օլտուղունտա, սինեօր տօն Կիւզմանըն , զէնտօսթճա միւքեալէմէսինի պիրթիրիպ տէ , էնկուսիլ եօլունա միւթէվէճճիհլէն հարէքէթ իթտիկի սըրատա , մէրդումու գաչըրապիլիրլէր իսէ :

Թանքրէտ , պու իթտաֆվուրտան թէհլիքէլի օլմասը յալա պէրապէր , իճրասը գտպիլ օլտուղունու գարպուլ իթտի , վէ պինտապէրին պիրինճի թէճրիւպէնին հէման օ կիճէ իճրա իտիլմէսի , իքի սրդատտաշլար միհմանընտա գարարլաշտըրըլըր :

* * *

Սաաթ ագշամըն օն պիրինի չալմըշ իսէ , վէ թօղ կիպի ինճէ պիր եաղմուր լաէնգամի նիւղուլ իտէրէք , գալտրըրմիլարը քալաթմադտա, վէ սօղապլարը թէնհալաթմագտա իսէ : Հավա իսէ , ղաեէթ սաքին օլուպ , հէյլէ տէնիզէ կէդինճէ, զէյթին եաղը կիպի տիւտպտիւղ օլարագ , տալղալարընը տէնիզ գընըրընա պիլէ սօղունտուրմամագտա իսէ :

Գու արալըդ , բըլաթըմիտրըն գարանլըդ խաթթը իւզէրինտէ , եալընըզ պիր տիւքքան այըդ օլտպ , մէղքիւր տիւքքան իսէ , տօն Կիւզ-

վանքն լուծեթ իմմէքան օլոուղու քաթաղան սաթան գատընքն տիւքքէսնը իւմի։

Մօրալէս, ալ անէ տէկին աչդ ու տէվատա նուուսուսնատա թաշ կիսի պիր ևիւրէք ատհիպի իւքէն, չիմանի, սինին քէմնէլէ կէշմիշ ալան ալ գատքն հատգընատա, աչք ու տէվատա տուղալատնա միւշապհի պիր չէյ հետ իմմէկէ պաչլամըշ իտի։ Մերգում, կիւնիւնէն իւշ գըմընը մնշուգէսի նանքնատա իմիտար իտերէք, հիտեետաթքնը մերգումէնէ իդրար իմմէք իտթէր իտի իտէ տէ, կիւնտիւղերի, մնղատանքն թաւանքնատան, տիւմարատըրնատան մէ տաչիր հէր թարաքընատան տատըմըշ ալան էնէյի գուշլարքն գաթընրատ վէ կիւրիւմիւտնէն վագըմ պուլտա, Արթէմիզ նամ մնհպուպէսինէ թաթը թաթը մնհատապէմ քէմիմէլէրի իրատ նաէմէտիկինատն, կիճէլերի, նանի մէզդիւր գուշլարքն աէրին ույգունատ տատմըշ օլատուգլարը, մէ քէնտիտինէն տաի սերպէսմճճ նարը աչդընը տիշարը սաչմադլդա գուրատմը օլաճադը տատմատատա մէդդիւր տիւքքէսնատա կէմիր իտի։

Իչմէ կիճէնէն պիրիսինտէ տաի, գէնատամ չինկէտանէ, մնաշուգէսինէ հէր տիւրլիւ թաթը աէօղէր աէօղէսիկի սըրատա, պէյլիք կէմիճլերի գըճաքէթինտէ աէօրմ քիշի, պիր քիշի տաիկ բարըպդ ըէնկիղլըղ սիւղէնկ իչղէնմիշ պէճադ եւինլիւ պիւյիւք պիր մնհթօճու ումատղատնա ատմըշ օլատուղու հատտ, պիր ենվին դարանըպդ տար կէշմտի իչինտէ թուստատա տուրարատդ պէքէմէքտտ իտիղէր։ Զիւն քի մէդդիւր էմին միւսթէճիրի, տէրունի նանէնէ կիրտիքտէն ատնրա, տրտ թարաքատան գատուճու գաբատնագլըդա ուէնդ իմմշ իտի։

Պու կէշտ, Մօրալէսին պատղատնտուղու տիւքքէսնատան անճագ եիկիրմի տէտադ ուղտդ օլատդ, թատիտախիղե, մէրգումնու գօղղատնլար եէրլէրինտէն գըճըլատնմատնագտա, վէ աղըզլարքնատն պիր քէլամ պիղէ չէդ արմանագտա իտիղէր։

Պիր տատթ կէշտի, վէ տատթ ետրը կիճէ վատմատա եադղըշմըշ օլատուղու կիտի, Մօրալէսին մնշուգէսինէն տաիկ ուղգուտու կէմիշ օլատուղատնատան, մէդդատբէ կէօղէրինի օլատատնագտա իտի։

Պիղիմ մնհտատ չինկէտանէ, կիմմէք վադիթի կէմիշ օլատուղատկու անլատատրագ, գատա հէդկէթի մնհպուպէսինէն սերպէչմիշ էղինի մնհատապէմ էօրտու, վէ Դարմէնտէն աչքրմըշ օլատուղու պիր ևիւղիւկիւմէդդատրէնէն պիր բարնատքնա կէչիրտիքտէն ատնրա, պատրտնտուն պէքնատան պիր թիւրքի մըրըգլատնարագ, տիւքքէսնատան տիշարը չէդտը։

Օգտատնագտրմըղքն խատթրըտըրքնատտ օչմատը իհմիմատէն ալատուղտ իւղրէ, Մօրալէս, պիր տէֆա տատհա հատնկտա չէհրի ըրքնէքտքնտտա պէօղէ պիր թիւրքի մըրըգլատնմագտատ օրնատրչղա, պու խատատտ մէրգումի հադգընտա մնադարրատթը մնճիպ օչմշ իտի։ Իչմէ Փիրինտ պու վատդատմթը հալէտ ատնտմմնշ իտի։

Հէրնէ հալ խէ Մօրալէս, պէօղէ քէյֆլի տուրթատ եիւրքնատէրէ, ատգադքն օրթատքնա վատրչ օլատ, վէ բարատնածը գատքն տիւքքէսնքնը գադատտրտը թագտիրատ, քէնատիտ տէ ատգադքն օրթատքնատա տուրատ։

Պատէհտ մերգում, մահպուպէսինէ պիր պատճնք հիպա նատիւօր կիտի պիր թատը դ հարէ-

քեթոե պուլունաու , վէ լաենգաթի հաղմագաա օլան հաղմուր , էյսի-սէաենի ըսլաթաբզընաան , էվվէրին չաթբօբզլա միւմքին մէրթէպէ քէնա-սի մուհաֆազա իթմէք իւզրէ , սաղ թարաֆընա չէ քիլսի , վէ պու սաւբէթլէ , պէշ քիշինին կիղլէնմիշ օլուռգլարը տաք կէչիսին թա ադ-ընա վասըլ օլուպ , վէ պէր մին-վալը սաալդ թիւրքիսթանի մընթըղա-նարագ , մէղդութ կէչիսին էօնիւն-ատն կէչմէ քոե իբքն , զալիմ ֆէ-լէք մէրգումուն դաոէրինի պռոշգա կէօնա գարարլաշաբզմըշ օլսուդուն-ատն , նակահ պիր քուլդ սէաաաք իչիսիլսի , վէ աէօրթ նէֆէր դուվ վէթլի վէ եիկիա էչլաաս , զէվալը չինկհանէնէն իւզերինե պիլ հիս-ճում , մէրգումուն հէր կէօնա մու-խալիֆէթի վէ մուգավէմէթինե մու-հէլ վիրմէմէք իւզրէ , դօլապըն-ատն վէ ումուղաբզընաան թոսիթսու-ղար :

Մ օրալէս , տիւչար օլսուդու սէհ-չէթտէն նաչի սէսի պօղուլարագ ,

—Նֆէնաիլեր , ճէննէթլիեն պիլ ճիւմլէ աղիզլէրի նամընա օլնրագ , քէճա իաէրիմ սիզե , պէնիմ էօլսիւր-մէ յինիզ : Թէէմին օլուն քի , ճէպ-լէրիմճէ քի էլլի իւշ ֆրանգ իլե ծն սուճու վէ պիր սաէտ սաաթք մու մէհմանիթնե սիզե վէրիրիմ : Էկէր ինանմազսանըզ , իւզէրիմի նօզա-նէրն , իֆսատաթբմնա ասլա եալան օլմատըզընը կէօրէճէքսինիզ , սէ-նու թէքթէլէմի :

Շիպհէսիզ Մ օրալէս , պիր նայ-լի վագըթ տահա շու նօլտա իսա-րէյլի լիսան իթմէքլիկե տէվամ ի-տէճէք իսի , ֆագաթ սիզլի պիր իսանէրինն ուճուն կէօրսիճնէ տան-հանտըղընաան , վէ պէնտզ մանճ իթօլու պէչինէի սաէմ տահի , մէր-գումուն գուվաղընաան , նավաշճա ,

«Պիր քէլիմէ տահա սէօյլէրսէն , պիլմիշ օլ քի էօլմիւշսիճուն» սէսի-կհնատէն , Իսրանհալը սիւքիւթ իթ-սի , վէ պիւթիւն ադասըչլա տիթ-րէմէկէ պաշլատը :

Մէճհուլ քիմսէ , քէնահ սաէմճ էրինէ , «ենիչէրիէլիմ» տէնսուէմ-սիրսահիկինսաէն , տէօրթ նէֆէր Թայ-ֆէլէր , տէրհալ ենիչէրիէկէ պաշլա-սըլար , վէ մահուա չինկհանէ , սա-տէթսա էօլու հալինտէ օլարագ , մէր-գումուն Թայֆէլէրինն ումուղլաբզընա-սա օլսուդու Թագտիրտէ , քէնահ-սինին բրխթբմա տօղրու կէօթիս-բիւլսխիւնիւ միւչահատէ իչլէ-սի , վէ քէնահ քէնահնէ , «Պէնի տէնիղտէ պօղաճագ տըրլար , պու հադսէ պէն սրթբզդ էօլմիւշ պիր ա-տէմիմ » տէսի , վէ պիր Թագըմ Թէմէննահսահլէ գարբզբզդ օլարագ , սաղը ինհիթի սէսէրի չբգսրմնագտա-սու լունսուդունատ , խանչէրին ու-ճու նէնհահէն մէրգումուն իւքի ու-մուղլաբզը արսաբնա ս օգունսու , վէ մէճհուլ տահէմին տիհանբնատ «սուս քէլիմէսի չբգսբզդ իչտիլսու-

Մ օրալէս պու սրսաբզդ բուհունը Թէսլիմ իթմէք իւզրէ , սաղիզլէրտէն պիրինի քէնահնէ եարաբմա չադը-մագ խահէտի իսէ տէ , խահբզնա հիչ պիր սաղիղին իսմի կէբմէսիհինե-տէն , կէօղլէրինն դարաեարագ , սասա գբմքլսանանմաղ օլսու :

Տէնիզ պու էօնատէ , տէրքճէյլի մնհքուապէսինատէ օլուսբ , բրխթբմա դատար վասըլ օլմուշ , վէ տէրու-նէնատէ իւքի քիշի պուլունան վէ պիր տէմիր հաղտատա սրադընմբշ օլան պիր սահատալ իսէ , բրխթբմանտ իւչ ատագ ուղադըզդտա տուբմուշ իս-տի :

Սահատսրա օֆճատրանըսբ իլէ սահ-տաա եէնի կէլէնլէր միհմանէօհնատէ հիչ պիր քէլամ Թահաֆի օլունմա-

եբպ, եալընբղ Մօրալէսին սանտալ-ս իրքեապ իտիլմէսիյլէ իքթիֆա օլունտու, վէ մէրգումու գաչբրանլար, բրխթըմըն նէրտիվէնինտէն աշաղը ինտիքլէրինտէ, իչլէրինտէն տէօրթ նէֆէրի քիւրէք եէրինէ կէչտիլէր։ Վէ չօգտան պէրի, Քիրինօ օլտուղու օգուեանլարըմըզա մալիւմ օլան պէեազ մանթօլու քիմսէ իսէ, կիտիպ, սանտալըն արդա թտրաֆընտա վէ Թանքրէտին եանընտա օթուրտու։

Հինալի իլէ թայֆէլէրին, մուվաֆագըեէթլէ պաշա չըգան օլ քիւսթախ թէշէպպիւսիւ իճրա իթտիքլէրի սըրատա, Թանքրէտ սանտալտան ապա տիշարը չըգմամըշ իտի։

Պու իքի արգատաշլար, եէկտիկէրլէրինի պուլտուգլարընտա, եավաշ սէտա իլէ գօնուշմաեա պաշլատըլար։ Մօրալէս պօյլու պօեունա սանտալըն իչինտէ եասլանմըշ օլտուղու հալտէ, անճագ սըգ սըգ վուգու պուլան տէրին ա՛հ ու էնինլէրինտէն, հէնուզ հայեաթտա օլտուղու անլաշըլմագտա իտի։

Մօրալէսէ պիր ասըր գատար ուզուն կէօրիւնէն եարըմ սաաթ միւտտէթ զարֆընտա, քիւրէքճիլէր, քիւրէքլէրինի ահէսթէ ահէսթէ վէ սէսսիզ սէտասըզ սուրէթտէ սուեա սօգուպ չըգարտըգտան սօնրա, նիհաեէթ սանտալ, պաշ տիրէյի ուճունտան պիր ֆէնէր ասըլը օլան սէֆինէյի մալիւմէնին թա եանընա եագլաշտը, վէ իբտէն պիր նէրտիվէն աթըլարագ, իքի նէֆէր թայֆէ Մօրալէսի գուճագլատըլար, վէ մէրգումու տիկէր իւչ նէֆէր թայֆէեէ թէպիմ իթտիքլէրինտէն, պունլար տախի հումուլէյի մէզքիւրէյի կիւվէրթէնին իւզէրինէ չըգարտըլար։

Զէվալլը չինկեանէ, պիր գաչ տագըգա գատար, զահիրէն օլսուն, օրատա քէնտի քէնտինէ պըրագըլտը, զիրա իհթիեար պիր կէմիճի մէրգումուն եանընտան ասլա այրըլմաեարագ, իճրայի նէզարէթ իյլէմէքտէ իտի։

Մօրալէս, խայլիճէ սէյեահաթլարտա պուլունմուշ պիր ատէմ օլմաղլէ, տէրունինէ կէթիրիլմիշ օլտուղու սէֆինէ, պիր պէյլիք կէմիսի իտուկինի տէրհալ անլատը, վէ կէրչի հէնուզ հայեաթտա օլմասընտան տօլայը, գալպի վէ ֆիքրի պիր ազ միւսթէրիհ օլտու իսէ տէ, տիւչար օլտուղու հալինէ վէ պունտան սօնրա պաշընա կէլէճէք ահվալէ հիչ պիր մանէա վիրէմէմէքտէ իտի։

Մօրալէսին մէզքիւր շիւպհէ վէ թէրէտտիւտլէրի, միւտտէթի մէտիտէ իմթիտատ իթմէյիպ, ագալլի պիր չարեէք սաաթ սօնրա, պիր կէմիճի կէլտի, վէ եագասընտան թութուպ, մէրգումու, սէֆինէնին գաբտանը օլան օֆիչիալըն գամարասընա կէօթիւրտիւ։

Մէզքիւր գամարանըն թավանընտան պիր լամպա ասըլմըշ օլմաղլէ, օրթալըղա քիֆաեէթ իտէճէք գատար ըշըգ վիրմէքտէ իտի, վէ Մօրալէս, Թանքրէտ իլէ Քիրինօնուն գարշըսընա կէլինճէ, սըթմաեա թութուլմուշ օլանլար կիպի տիթրէմէեէ պաշլատը, վէ տիզ չէօքիւպ, պիւլէնտի ավազ իլէ,

—Լութֆու մէրհամէթ իտին պէնտէնիզէ, վէ Իսբանիանըն պիլճիւմլէ ազիզլէրի նամընա օլսուն, մէրհամէթ իտին գուլունուզա, տէտի։

—Աեաղա գայգ, էտէպսիզ հէրիֆ, վէ տիւշիւն քի, շու էսնատէ սէնին էօմր ու հաեաթըն սէնին էլինտէ տիր, տէեու պէեան իթտի Մ. տը Նաժագ։

Պու սէօզլէր, պիր տէրէճէ իւ-

միտ պախշ իթտիքլէրինտէն, չինկեանէ պու խուսուսը անլատը, վէ հէման տեաղա գալգարագ,

—Սէօյլէ յին, նէ՞ եաբմագ լազըմ իսէ, եաբմաեա հազըրըմ, տէտի բէբէլէեէրէք։

—Պանա ճահիհ սուրէթտէ, էվվէթ, պիւսպիւթիւն սահիհ սուրէթտէ ճէվապ վիրմէքլիկին լազըմ տըր։

—Պէնիմ միւհթէրէմ համիմ օլան Նօթր Տամ տ'Աթօշա վէ Ժագ տը Գօմբօսթէլ նամ ազիզլէր նամընա օլարագ, սիզէ եէմին իտէրիմ քի, տիհանըմտան հիչ պիր եալան չըգմաեաճագ տըր։

—Պանա եէմին լազըմ օլմայըպ, իճրաաթ վէ ֆիիլիեաթ լազըմ տըր։

—Միւսիւ շըվալիէ, իսթէտիկինիզի սօրունուզ պանա, վէ իշթէ օլ վագըթ կէօրէճէքսինիզ քի...

—Էօյլէ իսէ, սէօյլէ պագալըմ, Գարմէն նէ՞ օլտու։

Մօրալէս, պիր ճիւզի միւտտէթ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, քէնտի քէնտինէ,

—Գարմէն շիմտի Պրըթանեբտա տըր, պունու քիմսէ ինքեար կէլէմէզ, վէ լաքին էկէր պէն հագըգաթը հալի սէօյլէեէճէք օլուրսամ, սօնում ֆէնա օլուր, ատէթա մահվ օլուրում։ Իմտի եալան սէօյլէմէքտէն պաշգա չարէմ եօգ տուր, տէտի, վէ պատէհու եիւքսէք սէտա իլէ, շէօյլէ իլավէ իթտի.

—Միւսիւ շըվալիէ, պիչարէ գըզգարտաշըմըն, քէնտիսինի Ֆրանսաեա կէթիրէն կէմիտէ ֆուրթունաեա թութուլարագ, ղարգ վէ նապէտիտ օլտուղունու պիլմէեօ՞րմուսունուզ։

—Պէնի Հավանատա պրագտըգտան սօնրա՞ մը։

—Հէ՛յ վահ, միւսիւ շըվալիէ, պէն սիզին պիր գուրշուն իլէ վուրուլարագ, գանլար իչինտէ միւլէմմա եէրէ տիւշտիւկիւնիւզիւ կէօրմիւշ իտիմ։ Պինապէրին պէն սիզի էօլմիւշ զանն իթտիկիմ հալտէ, պիչարէ Գարմէն տախի շու շայեանը թէէսսիւֆ եանլըշ իթիգատա պէնիմլէ հիսսէտար օլմուշ իտի։

—Պունլար նէ՞մէ լազըմ պէնիմ, պէն շու էսնատէ շուրաեը պիլմէք իսթէրիմ քի, սէնին գըզգարընտաշըն էօլմի՞ւշ միւ տիր, եօգսա հաեաթտա՞ մը տըր։

Մօրալէս, կէօզէ կէօրիւնմէզ պիր եաշը կիւեա սիլիեօր կիպի պիր հարէքէթտէ պուլունտու, վէ տէրունի գալպինտէն պիր ա՛հ իտէրէք,

—Հէ՛յ վահ, տէտի, եիւրէկիմտէքի գանլը պիր եարէ յի եէնիտէն աչտընըզ... պիչարէ վէ պէտպախթ Գարմէն, կէնճ չաղընտա շու տիւնեաեը թէրք իթտի... Ա՛հ, միւսիւ շըվալիէ, օ սիզի զիեատէսիյլէ սէվէր իտի, վէ սիզին վէֆաթընըզըն միւքէտտէր վէ սախթէ խապէրինի ալտըգտան սօնրա, զանն իտէրսին քի, տիւնեա վէ էօմիւր քէնտիսի իչին տէյիլ իտի։

—Տիմէք տիր քի, մէզքիւր ֆուրթունատան եալընըզ իքի քիշի գուրթուլտու. պիրի Անունցիաթա Բօվէրօ վէ տիկէրի տախի սէն, էօյլէ՞ մի։

—Էվվէթ, միւսիւ շըվալիէ, պաշգա հիչ քիմսէ գուրթուլմատը։

—Օլ ճիհէթէ էմի՞նմիսին։

—Հէ՛յ վահ, էմին օլմագ տա սէ՞օզ միւ տիւր։

—Սօն քէլամըն պո՞ւ մու տուր։

—Շաեանը թէէսսիւֆ պիր հագըգաթ իքի տիւրլիւ թարիֆ օլունապիլի՞ր մի։

Թանքրէտ, պալէատէքի սիւալի թէքրարլատըղընտա,

—Էվվէթ , միւսիւ չէվալիէ , ոճն քէլամէմ պու տուր , տէեու թէքրարլասաք չինկեանէ , չիմնիսէ տէկկին կէօմթէրտիկի էշիկ յէթին պիր աղ տուն տէրէճէվնատ :

Օֆիչեաղ , Ֆիրինճեաս պիր իշա-րէթ իսինճէ , Հինդի , եէտինատէքի կիւմիւշ տիւսիւքլէ պիր ըսըզ չալ-ար , վէ պու արա թայֆէլէրտէն պի-քի , գամարանքն դաբաստունու ա-չարագ , եիւնիւս չարգասքնը էլինէ թուխթուպու հալտէ , իչէրի կիրտի :

—Րօշ Րքքէն , տէտի Թանըրէս մերդումախթապէն , պիւյիւք սէ-րէնէ ուֆագ պիր քալամար լըէ պիր տէ չինֆիէլի մադարա պաղլա :

—Գօմանատան , պիր մանօվրա ի-չինմի :

—Խանըքը , պիր ատէմ ասմագ ի-չինի , չիւնքի պուրատա ասքլաճագ պիր ատէմիմիզ վար տքը :

—Իէք լայի , գօմանատան :

—Զարուգ , հանի իւչ տագըդա-նա գատար պու էմրիմի իճրա իթ-մէլիսին , անլատըն մը :

—Էվվէթ, գօմանատան, անլատըմ :

Թայֆէ տիշտրը չէգտը : Պու ա-չրա , Մ օթալէսին տիշէրի կըճըրտա-մադատա , վէ աեագլարը , վիւճու-տինին ապըրըզընա թէհամիիւլ ի-տէմէզ պիր հալէ կէլմիշ օլուպ , մերդում , սերհօշ տատմէրը կիպի , տիթրէմէ քտէ իսի : Պինապէրին բէ-քըլէեէրէք ,

—Սիւպհան Ալլահ , միւսիւ չը-վալիէ , պէնի նէ՞ եաբաճագտըրը , տէեու սիւալ իթտի :

—Ատալէթի իճրա իտէճէյիզ , անլատըն մը : Իմնի , հայտէ տուա-նը էթ , վէ վազըթ ղայպ իթմէ , պիրա , եաչամագ իչին , անճագ իւչ տագըգան վար տքը :

—Իէճա իտէրիմ , պանա մեր-համէթ իտին , պէնի էօլտուրմէ յինի վէ հէնուզ էօլմէք իտիէմէյինիկին-տէն , սիզտէն լութֆ ու մերհամէթ նիհատ իտէն պիր պիչարէնին նիհա-ղընը տինլէյին :

—Սէնին հիչ պիր սէօզիւնէ ի-նանմամ , զիրա սէն եալան սէօյլէ-տիկինատ , գաթէլ հիւքմ օլունա-ճաղընը պիլտիկին հայտէ , պիր աղ էվվէլ եինէ եալան սէօյլէմէկէ իր-թիքատ իթտին :

—Եա՛ Րէպպ , սէօյլէյին , պէն-տէն իսթէտիկինիզ նէ՞ տիր :

—Սէնատէն իսթէտիկիմիզ հագը-գաթը հալին պէեանը տքը :

—Պիլճիւմլէ աղիզէր նամընա օլարագ , եէմին իտէրիմ քի , չիմնի հագըգաթը հալի սէօյլէտէճէյիմ :

—Զարուգ էթ , չիւնքի պիր տա-գըգատան , իշ իչտէն կէչմիշ օլուր :

Թամ օլ էտնատէ , վէ դանն ի-տէբսին քի Թանըրէտին քէլամա-ըրընը թատտիգ իթմէք իւզրէ , Րօշ Րքքէն թէքրար գամարատա կիրտի վէ քէլամա աղաղ պիրլէ ,

—Գօմա՞նատան , հէր չէյ հագը-տքը , վէ բալամայ իլէ մադարա տատէթա տար աղաճը կիպի Թէրթիպ օլունմուչլար տքը , վէ արգատաչ-լարըմ պէքլէմէքտտէ տիրլէր տէտի :

—Էվվատա՛ըրմ , պիր ատէմին ա-սըլմասը , սիզի էրէյիճէ էյլէնտի-ըէճէք տիր , էօյլէ տէյի՞լ մի , տէ-եու սիւալ իթտի Թանըրէտա :

—Շիւպհէ հօգ , գօմա՞նատան , տահիհէն պու խուսուս, պիզճէ խայ-լիճէ էյլէնճէ օլմուչ օլուճագ տքը , տէեու ճէվապ վիրտի Թայֆէ :

—Էօյլէ խսէ , էվվատաըրմ , պիր աղ տահա տագը իտին , չիմնի պու էյլէնճէյի կէօրմէքլիկէ նայիլ օ-լուրսունուզ :

—Իէք լայի , գօմանատան, պիզ տէ-վատինիզէ կիւվէնէրէք , տագը իտէրիզ :

Պու քէլամիարատան սօնրա , Քոշ Քըքէն գամարատան տիշարը չէգ-տը , վէ Թանքրէ էա տախի հիմսի-ճէ քէնկի սօլմագտա օբան Մօրալէ-սէ տօղրու սէօնէրէք ,

—Իլք թէրէսափուհատ, վէ ճիւ-ղի պիը եալան սէօյլէսիկինտէ, պիլ-միշ օլ քի , սէնէ , չիմսի չուրատան տիշարը չէգան ատէմին էլլինէ թէս-լիմ իտէճէյիմ , վէ սէնէ տաբրա-րագ , Թայֆելերիմէ րէք Թօհաֆ-տիը մէնդուրէ հազրըլամըշ օլա-ճաղըմ : Սէօյլէ պագալըմ , հագը-գաֆըք հալի պէճանէ հազրը մը սըն-սէտի :

—Հազրըմ, էֆէնտիմ , վէ իտէ-ճէկինիզ սճալլերէ ճէվապ վիրէ-ճէյիմ , տէնու պէնան իմտի չին-կիանէ , անլաշըք անլաշըմազ պիր սէտա իլէ :

—Սէօյլէ , Դարմէն էօմիօշ ժին-տիր , հաճաթտա՞ մը տըր :

—Հաճաթտա տըր :

—Անունցիամա Բօվէրօ նամը Թահէրընտա , վէ Օլիվիէ լը վէյ-ճանըն մէչրու ղէվճէտի հիւքմիուն-տէ , էօյլէ տէյիլ՞սի :

—Էվվէթ , միւսիւ չըվալիէ :

Թանքրէտա իլէ Բիրլիսօ պէրիսիը-քէրինէ պագըշտըրար, վէ Թանքրէտա չէօյլէ տէվամ իմտի .

—Պիզիմ նագդ իլէ պագալըմ, Մարատէն սէֆինէսի Հավանա լի-մանընը Թէրը իմտիհինտէն պէրու-նէ վօգը օլտու , վէ նասը՞ր օլուպ տա Դարմէն , Անունցիամանըն նէ-րինէ կէտի . էլհասըլ մէղլուբէ-նին Օլիվիէ լը վէյճան իլէ վուգու-պուան ագտը իզտիհաճընտան էվ-վէլ վէ սօնրա վուգուա կէչէն հա-յէտիը մուֆասալէն պէճան էթ , է-կէր սապահա գատար սինի տինէ-մէք լազըմ կէլսէ , տինէնէճէյիզ , Անճագ չունու տախի տէրիսաիը-էթ քի , քէմալի խայխայէլէ հէր չէյ-սէօյլէմէտիքճէ , նագանը էլիմիզ-տէն դուրմատատաղըն , չունքի զա-Թէն իը հազրը տըր , վէ տըրմագ իլտիճյա ֆիրէչէն տըքմագ արասըն-տա պիր տագըդա պինէ նօգտուր :

Մօրալէս , օլ ֆէվգէլատէ մէն-ֆատաթըէսէմ տահ մէլէրին ճինահին-տէն իտի քի , մուզիրը վէ մուխա-Թարալը պիը հալի տըզա Թատիը իտէմէտի-քէչէրինտէ , նալընդըղ քէն-տի մէնֆատաթլարընդըն նօգտայնե-զարըլյա , հէր գանդը ճիհէթի հազ-լարընտա խանըրլը խսէ , օլ ճիհէթ-տէն խաթիֆատէ իթմէգլիկէ չալը-չըրար , նասրէդդի , մէրգուտ տա-խի , նա էօլմէկէ , վէ նախօտա հա-գըգտաթը հալի սէօյլէմէկէ իճտիհատ խոխոխինտէն , հէր չէյի սէօյլէնէ-րէք , վէ չու պէլինէէյի ադիմէ իչլո-նէ դըզդաբընտաչընը քնամիլէն պը-րագտարագ քէնտիսի , տատըդ էնիշ-Թէսի օբան զաթըն ահիբնա մաղ-հար օլմադըզա , վէ պու տուրէթլէ նագանը գուրթարմադըզա գալար վէրտի : Վէ պիր քէրրէ մէղլիսը գարագը վիրինճէ , հիչ պիր չէյ կիզ-լէմէ քսիդլի , վէ տալա գաչամադ եօ-լու տատամադըզդըն , քնաֆիֆէյ վուգուտաթլարը , օգուճանդարըմզդը մանիսմ օլտուղու Իւղրէ , Թանքրէ-տէ վէ Բիրլիսօնա նագդ Թիտի : Հաթիթա վէգահլի ախլրէյի տախի , չէօյլէ քի Դարմէնլիս մանըքի տը-բանսէյ իլէ օբան տէսիսէլէրինի , Հալընդըղնա պուլունտուդլարընը , դէհիլդէմէք Թէճրիպէսինի , Օլի-վիէնին ֆէրտարընը , Դարմէնին զէվ-ճինի դահագտատըղընը , վէ ին-Թիճար խըզմէթքնարըն օտասըն-նան չալընան մէքթուպտա , վէլհա-սըլ սապըդ չէնկի գըզընդըն վէ լսէ-ֆիլէլերին Ձրդմանիտնա կիհատքլե-

բինի թաֆիլէն հիքեահէ իլլեան ։

Պու հիքեահէ խոյլն միւտաէթի իմամխատաո իթան, վէ չինկեանէ պու նագիւեէթի իթաիկի սբզատա, պիտաէֆաթ Թանըրէա իլէ Քիրինօնուն կէօզլէրի իլինաէ աթէշի հիտաէթի միւշահատէ օլունտու, վէ անլաըրընտան պիր գաչ տաղիա սօղուգ թէր ագաը ։ Մօրալէս հիքեահէսինի պիլիդրտիկինտէ, սապահէն սաաթ իւչիւ օլմուշ իտի ։

—Մատամ քի չիմտի պիզ հէր չէյի անլատըգ, տէտի Թանըրէա Քիրինօնա խիմատչին, իֆա իտէհ էք պիր մուգաւատէս վազիֆէսիզ տահա վար ուբը, վի պու տուխի, ալլահ Քարամէնի իմանքթատըրմադ, մէ զեվալլը Օլիվիէյի դուրթարմադ ուբը ։ Պէն, բէք ալէա թէէմնի օլմուշում քի, օ պիչարէ, հագ գընտա խանաո խոխլէն ճինահէթի իճըրա իթմէմիշ տիր։ Պէն, պունուն իչին վիճուտիմի տէ, նամուտումու տա իչհին գօրուտ։

—Օլիվիէյի դուրթարմադ մը լաբին նամօպլ, տէհու սիւալ իմտի հինտի թէֆէքքիւրլէ ։

—Օրատաքը պէն տէ պիլմէմ, ֆագամի էլպէթթէ Ալլահ պիզէ պիր հօլ կէօսթէրիր, վէ պիզ տահի օ պիչարէյի դուրթարըրըզ ։

Մօրալէս, ադիմ պիր իգթիրապ իչինտէ օլարադ,

—Միւսիւ չըվալիէ, քէմալի խալիսէթլէ ճիւմլէ վէդահչի պիղլէրէ իգրար իթմիշ օլտուգում հալտէ, հուրրիյէթիմի իսթիհօալ իթմէմիմ մի, տէհու սիւալ իմտի ։

—Հուրրիյէթինի մի, ալլահ, պիպիմ էլիմիզտէն գօլայճա գուրթուլուրում մու տէյի մէմուլ իսհնօգլուսուն, տէտի Մ. տը Նաժագ ։

—Հալ պու քի . . . սիզ պանա . . . վէտա իթմիշ խոհնիգ քի, էկէր հագդաթի Հալի սէօյլէրսէմ . . . տէհու բէրքէյտի մահուտա չինկեանէ ։

—Պէնիմ սանա իթտիկիմ վատ, էկէր եալան սէօյլէրսէն իր, վէ էկէր սահիհ սէօյլէրսէն հաեահէ իսհի կէօրիւեօրսուն քի, վատըմի իթտիտում, չիւնքի սէնի տատըմատըմ, վէ հէնուզ հաեահէտա պուլունմադտասըն ։

—Ծադաթ Ալլահ աչդընա օլսուն, պէնի նէ եաբաճադընըզ ։

—Քարամէնի չաչըրմամադ իչդրէ, անը պուլաճաղըմըզ կիւնէ գատար սէնի տադլաեաճաղըզ, վէ պատէհու հաքիմլէրէ թէսլիմ իտէճէկիզ ։

—Տիմէք պէն զայըֆ օլտում, տէտի Մօրալէս քէնտի քէնտինէ, վէ պաշը կէօքսիւ իւզէրինէ էյիլէշէ, սիմսար տահի պիր մահդունէյ յէմիշ ադիմէ հալի քէտէ իթտի ։

Պու ագալըգ պիր բալըգ սէտի չըդաբըլաբիլտատան, Բօշ Ըբքէն իչէրի կիրտի, վէ Քանըրէա մէրգումա խոխմատըն,

—Պու տաէվին գօլաբընը տըգանընտան գաչիճէ պադլա, վէ դամարատաուտան պիրիսինէ կէօքիւը, վէ պատէհու գաբուեու իքի տէֆա իւսթինտէն գաբաեբալ, գաբունուն եանընտա տահի պիր պէքմի գ.օ . . . Եէֆֆադ ահմըդղընտա Պրէսթէ միւթէվէճճիհէն եօլա չըգաճադըզ, տէտի ։

Բօշ Ըբքէն օլ անտէ օֆիչիալլէն էմրէրինէ իթտաթ իտէբէք, ինճէ վէ տիւզ պիր իր տուրը, վէ եալընըզ կէվի Թայֆէլէրինէ մախուտ պիր էսրար իւզրէ տահատըզը պիր տիւեիւմ եաբարադ, Մօրալէսին պիլէճքէրինտէն կէչիրտի, վէ տընրա մէղդիւր իրնի ուճունու Թուշ Քօւալ մէրգումու չէքմէեէ պաշլատը ։ Պիչարէ չինկեանէնինի ճուխա-

լիֆէթ խոճէք նէ ֆիքրի վէ նէ վասայիթի օլտուղունտան , իսթէր իսթէմէզ իթաաթ իթմէքտէ խոյ ։

Պիր ազ սօնրա , Մօրալէս տար պիր օտանա գօնուլտա , գարու տախի իւզերինէն գարանքլտըղընտա , մէրգում , օտանըն պիր թա-նէճիք մնպիհասը օլան տար վէ ալ-չագ պիր գարեօլա իւսթինտէ օ-թուրտու , վէ պիր տագըգա քէն-տի քէնտինէ , «Պէն արթըգ զայպ օլտում, պինապինթինն զայպ օլտում, վէ մրճէրրէտ զայպ օլտում» քէ-լամըրընը մըրըլտանտը ։

Հալ պու քի չօգ վագըթ իմրար իթմէքտէյին , եալընըզլըգ վէ գա-րանլըղ , Մօրալէսին ալթիւսթ օլան պէ ինինտէ քէնտի թասլխինէթինճէ-լէրինի, եանի սիւքիւնէթլէ էմրի թէ-ֆէքքիւրի հուսուլէ կէթիրտիլէր ։

Պինաէն ալէյհ Գարմէնին գարքն-տաշը քէնտի քէնտինէ չէյլէ սէյ-լէտի ։

—Միւտաէթի էօմրիւմտէ պիր գաչ տէֆալար , չու չիմնիքի պու-լունտուղում կիպի մէյհուսիէթ-պախչ հալլերտէ պուլունմուչում , վէ չու հալլերտէն գուրթուլմագ իչ-չին պիր չարէ պուլմուչում տուր ։ Թաթբըգնտա տըր քի , պիր կիւն , պէնիմ իչչին գուրուլմուչ օլան պիր տար ազաճընըն ալթընտա իտիմ , վէ զաթէն իր թէքնիմէ տօղունմագ-տա իտի . . . հալ պօ քի չու տաաթտա հալէտ հաճաթտանըմ ։ Ֆիմ պիլիր , օլ զէման պէնի մու-հաճագա վէ հիմանէ իտէկլէյէն եբլ-տըզ , իհթիմալ տիր քի , հէնուզ տէճմէմիշ տիր . . . Պունտան տա գաթինագալ , չու պուլունտուղում հապահանէտէն տահա զիհատէ միւհքէմ հապահանէլէրտէն ֆիքրաթ իտէն պէն տէյի՛միյիմ ։ Պագալըմ , պէլքի պուրատան տախի ֆիքրաթ իթմէքլիկին իհթիմալի պուլունտուր ։

Պու լագըրտըլարը սէօյլէտիկի սը-րատտա , Մօրալէսին կէ օղլերի գարան-լըղա ալըշմըշ օլտուղունտան , գար-չըբնտա տար վէ եուվարլագ պիր արալըգ միւչահատէ իտիլտի ։

Մէգքիւր արալըգ , տէնիզէ նա-ղըր պիր պաճա բէնչիրէսի օլտուգ , մնտատէ , իչտու , գալըն պիր ճամ-լէ մուհաֆազա իտիլմիշ օլան բէն-չիրէ , իչէրտէն աչըլտավլը՛ մի , եօգ-սա եէրինտէ մքլը օլտուգ , տալա ա-չըլմա՛զմը օլտուղունտու պիլմէքտէն իտպարէթ իտի ։ Ֆագաթ Մօրալէսին գօլտարը սըրթընտան պաղը օլտու-ղու հալտէ , պունտու նա՛սըլ անլա-եապիլիր իտի ։

Մէրգումէն ֆէվգէլատէ զայի֊֊ վիճաա օլտուղու օգունանլարըմը-դա մալիէմ տիւր ։ Իմտի , չու զաա-ֆէթի ոաեէսինտէ , պիրա միւչքի-լաթ , վիճաունէն , Րօշ Րըքէնին պազտատըղը իրէրտէն խէյտա իթ-տի , վէ մնրարմըշ պիլէքլէրինի տալ-լաեըգ վէ , «Ինշալլահ պու կինճ ատիման տիւմանըը օլնագ տա , եբլ-տըզմէն բարտատըղընը կէօրմէ-իգ պալինէ նայիլ օլուրում» տէ-տիքտէն սօնրա , օթուրմուչ օլտու-ղու գարեօլատան գալգագը , վէ պա-տէհու մէղքիւր բէնչիրէնին եանը-նա եագլաչըգ , վէ տիթրէր էլլէ-րինլէ աչաճագ եօղունու պատեըգ , պու եօլու քէք չապուգ պուլտու , դիրա էլինէ պիր տաի սիւրմէ թէ-ատիւֆ իթմէքլէ , մէրգում պու սիւրմէյի սէտսիզճէ պիր թարաֆա սիւրտիւ , վէ օ արալըգ տէնիզին թաթլը վէ սէրին պիր բիւզգեատըը հուպուպ իթմէկէ պաչլամատը՛յա , Մօրալէսին անլընտան ագան իզթի-րապ վէ էնտիչէ թէրինի գուրուխ-տու ։

Պատէհու մէրգում , ֆէվգէլատէ

պիր սէվինճէ «գուրթուլուսում» տէ-
ատի քէնաի քէնարնէ , ֆագաթ չու-
իսմիա վէ սէվինճի բէք ազ վագթի
իմքիտատ իտիպ , եէնիտէն տիւչու-
րը մէ յեուսիեէյի վէ տէհշէթի օլտու,
վէ ֆիքարը գաղչըբընա չէգան միւշ-
քիւլաթը , սաեէթա գարշը գծնուլ-
մազ վէ էօնիւ ալընմազ հիւքմիւն-
տէ ատտ իթմէկէ պաշլատը :

Ֆէլվագը , ֆարղ իտիլսէ քի , Մօ-
յսէէսին վիճուտի բէնզիրէնին տար
արալըղընատն տիշարը չէգ տպիլսէ
իտի պիլէ , մէրգում պիր քէրրէ ,
մահպաս պուլունատուդու օտատան
գուրթուլուսուզունատա , եէնէ թէհլի-
քէտէն պիւսպիւթիւն իտալէ օլմուշ օ-
լսմազ իտի , վէ պուլունաճաղը հալ,
ալընատան գաչըգ տա պիր գալէ-
նին եիւքսէք վէ կէչիլմէզ տիվարլա-
րը սրատընատա գալմըշ օլան մահպաս-
լարըն հալինէ պէնզէեէճէք իտի ։

Չիրա Մօրալէսին, աէրտունինէ կէ-
թիրիլմիշ օլտուդու աէֆինէ , Հավրը
նըն տէնիղ գբնըսընատն պիր ֆար-
ատա ուղագտա վէ ազգտա լինկէ-
լընատաղը իդ ատէթի օլուգ , քէնտիլի
տէնիղէ աթմադլըղը վէ եիւզերէ-
դարատա չէդմադլըղը տիւչիմէք-
պիլէ ճայիղ տէյիլ իտի , վէ հաթ-
թա եիկիրմի գունաճ եիւզիւլտի-
կինատ , ղայդ վէ նատէտիա օլու-
նատաղընա չիւպհէ իտիլէմէզ իտի ։

Իտի նէ՞ նատընալը , վէ նէ՞ եօ-
յա սիւրուք իտիլմէլի իտի ։

Մօրալէս , պաշգա պիր չարէսի
օլմատըղընատն , քէնտինի պախ-
թըն էլինէ թէյլիմ իթտի , վէ պի-
նատէրին դարեօրատընը , օտատընըն
տիվար թարաֆընա չէ-բէտ, պաշընը
վէ ումտուղլարընը բէնզիրէ տէն ոգ-
ատտ , վէ մուահախատէն , էլպհէսի-
նին բարէ բարչա օլմատընա տտա
էհէմմիեէթի վիրմէեէրէք , վէ ֆէվ-
գէլատէ ճահտ ու էգտամըտ տա-
եէսինատէ , մէղքիւր բէնզիրէնին թա
օրթատընա վատըլ օլմագլըղտա մու-
վաֆֆագ օլտու , չէօյլէ քի վիճու-
տինին նըտֆը , սիւբհինէթ իտիրէ
օլան աէնիկսին իւղէրինատէ մուվաֆ-
ֆէ հալինատէ պուլունատու ։

Բէնզիրէտէն պիր ատադ գատար
եօդարատա , վէ պինատէրին չինկիա-
նէնին էլի մէնզիլինատէ , ատմիր պիր
հալգա միւչահատէ օլունուգ , պու
հալգատա կէմինին պիր հալաթը
պաղմանըշ իտի ։ Մօրալէս պու-
հալգաեը թուխթուգ ատրըտտ , վէ
վար գուվվէթինի պազուտա վիրէ-
րէ-ք , եըրթըգ վէ գանդը պատըր-
լարընը սրատրգատան տիշարը չէգատ-
մադա մուվաֆֆագ օլտու ։

Մէրգում պու սուբէթլէ , թէ-
չէպհիսինին իդը գբտընը իգմալ
իտինճէ , ատ ֆինէնէնին կիւբէշհէի իւ-
ղերինատ քի տար բէրվազ իւսթինէ
ատադ լարընը պատաք , վէ միւշքիւլ
վէ քիւսթա թէչէպհիսինէ տէ-
վամ իթմէզտէն էվվէլ , նէֆէս ալ-
մագ իչ ըրէ , մէղքիւր բէրվազըն իւ-
ղերինէ չէօմէտի , վէ լագին էլէրինի
եինէ , գիլքինի իթմիշ օլտուդու-
մուզ հալդատան ատեքմատը ։

Ֆագաթ պինր քէրրէ միւսահապա
իտիլմէլի տիր քի , զէվալը Մօրալ-
էս , պուլունատուդու հալտէ , կիւ-
վէրթէ իւղերինատ դատա պիր ա-
ատագ սէմի , վէ պու սէսին քէնտի-
սինէ տօղրու եագդյշաըղընը իշի-
տինճէ , նէ՞ տէրճէ տիւշարը տէհ-
շէթի ալմուշ տուր , ինչէ իթտի օլ
էմտատէ , թայֆէլէրտէն պիրին, Մօ-
րալէսին կիղէնմիշ օլտուդու մահէլ-
լինի թա իւսթինատէ վագը սէյէ
կէլիպ տիրսէ յինէ տատանտը , վէ
արա սըրա պուբնունատն տիթքին-
տան պիր Գրբթանէք շարդ բուբ մը-
ըբլտանտարագ , իսթիրահաթլէ պիկա-
բատընը իչտէկէ պաշլատը ։

Շու հալ, պիր խայ ի մխատէթ իմիխատա իտիպ, Մօրալէսին տղայըը ուհուշմագատա, վէ էլլերի, քենտիսինի թուխմագատա օյան տէմիր հալդանը կիւճլիւրյէ սըդմագատա իտի։ Մէրդումանն խէհտմիւլ մէճալի գալմահարադ, նա սըրթի իւտիխ կիրատապա տիւշէճէք, վէ նախօտ մնախաթարանըն էն սօն տագըգաբնա կէլմիշ օյան, վէ քենտիլէրինէ իտիլ ճէք մնահվենէթին, նէնի վէ աչիքեար պիր խէհլիքէ օյաճաղընը պիլմիրըէրի հալտէ, խահնահ եօթըմ ահէտու պաղըրան առէմընը կիսի, պիւքենտի ավազ իլէ ճարտըմ թալէպ իտէճէք իտի։

Իչթէ պու մնշըրիլ վէ սօն տագըգատա, պիրըրինի իթտիհիմիղ թայֆէ, սիկաթա չուպահընան քիւլինիլ սիլրերէք, նէնիտէն շարգըսընը մըրըտանմահատա պաշչատը, վէ տավուննպազըն իւղերինտէն կէչիպ, աէֆինէնին ալթ դահրնա կէօթիւրէն ներտիվէնտէ նատէտիտ օյուտ։

Մօրալէս տահի թահպահիլէ հէման տէտպա գալդըը, վէ պիւլիք տիրէքտէն ասըլմըշ օյան փէնէրին ճիւզի տյոնընըզը տահէսինտէ, կիմվէրթէտէ հիչ քիմնէ պուլունմատըզնա թէէմին օլունճա, թըրմալանարադ աէֆինէնին իւղերինէ չզգոը, վէ սիւրահէթ գըչ թահատֆա տօղրու եիւրիւտու, վէ բունրանըն պաշչըզնտան տէնիպ էյիյէրէք, ատերունինէ անճագ իւրի իւչ քիչի ալան քիւշիւք տանտալըտան պիրինին, բաշտարընա պադը օյարադ, աէֆինէտէն պէշ ալթը գունճ ուզագատա տուրուպունու կէօրտիւկինտէ, քեմնի թէհայիւրինտէնտայի, տիհանընտան հէման չզգմագ իւզրէ օյան վէտէրինէ Նիտասընը կիւճ իլէ մուհաճ ֆաղա իտէպիլտի։

Պատէհու մէրդում, վազթինլէ մալնը օլտուղու գունվէթի վէ չէվիրինի, չիմնի տահի պիր տտղգատճըդ օլտուն իւրիհատագ իլլէնէրէք, իւրի էլլերինլէ տանտալըն քալտահրընը թուխտու, վէ պիր իւրի տահնինէ զարֆընտատա մէղրիւր տանտալընն իչինէ ահթրտը, վէ մուտախատրէն, տապիտա եէտինտէ տագըտանդատա օջտուղու պըչաղընը չզգատատ, ատանտալը, մէնտուպ օլտուղու աէֆինէտէն անըրմագ իւղրէ, իւրի քետտի։

Մօրալէս, պու սըրատատա պիր իտշնուտահյ յէթ նէֆէսի ալմագատա իքէն, իւրմալ իտէմէյիպ, միւֆէտգըպէն, հիտտէթ վէ մէչիտուտնեհրէ գարըշըդ օլտուտ, փիւրու լանէթըէր իթմէկէ պաշչատը, չինքի զիքրի սէպէպի իտէն տանտալըն փիւրէքըէրի պուլունմատըղընատն, թատահահիլէ պու տանտատը դուլանմագ, վէ սէֆինէտէն եիւրագընտրմագ միւմքին տէյիլ իտի։ Տիմէք պիր քի, Մօրալէս, պաշգա պիր չէյ իթմիշ օլմանընպ, սաղթ հատպհանէսինի թէպատիլ իթմիշ իտի, վէ միւճերրէտ, տտուպէ էքպէրըէրի օյան թանքրէտ իլէ Քիրինտուն էլլերինէ տիւշէճէք իտի։

Շու տահիհլիք, Իսրանտաղընը մէ յուտսինէթտահէ պիր հալէ կիրիքիթտը իլլէտիկինտէն, մէրդում, տիրսէքըէրինի տիղըէրի իւղերինէ տտէտտը, վէ պաշընը տտախ էլլերի իչինտէ կիպլէհէրէք, պաշչատը թիւքենմէզ շիքտտահեթիըը վէ պէտտուտաքտ իթմէէքլինկէ։ Պէօյլէճէ պիր չարեէք տտաթի քէչտակ քենտինէ սէօյլէնինպ, շու մնշքիլ վտպհինէթտէն տօղայը թագաթի վէ տէրմանը թիւքենտիքտէն սօնրա, պաշընը գատտըրտը, վէ մնիհմիհմիղ օյան տէֆինէնին, ուզագատա վէ գարտան-

լբգ իչինտէ ատէթա սիեահ վէ պէլլիսիզ պիր կէօլկէ կիպի միւշահատէ օլունտուղունու թարիֆ օլունմաղ պիր հայրէթլէ կէօրտիւ։

Մօրալէս, էվվէլ էմիրտէ ագլընա զարար վիրմէքտէ օլան շու վուգուաթըն սէպէպինի տիւշիւնտիւ, վէ պու սէպէպին բէք ատի օլտուղունու անլատը, չէօյլէ քի, սէֆինէյի մէզպուրէ լէնկէրէնտաղ օլտուղունտան, եէրինտէ գայիմ օլուպ, հալ պու քի տէնիզին սուլարը եիւքսէլէրէք, սանտալը Հավրբեա տօղրու սիւրիւպ կէօթիւրմիւշ իտիլէր։

Պու խուսուս, պիւյիւք պիր շէյ տիմէք իտի իսէ տէ, ֆիրարիյի մէրգումա պիր էմնիեէթի գաթիեէ պախշ իտէճէք գատար տա պիր վէսիլէ տիմէք տէյիլ իտի։ Չիւնքի շիւպհէսիզ, սուլարըն չէքիլիպ վէ չօղալմասը սաաթլարընտա սէվահիլ իւզէրինտէ գարչը գօնուլմաղ ագընթըլար, մէզքիւր սանտալը բէնչէյի զապթլարընա կէչիրէրէք, քէնտիլէրիյլէ պիրլիքտէ անը տախի եուվարլանաճագլար, վէ պիր գաեալըգ իւզէրինտէ բարէ բարչա իտէճէքլէր, վէ եախօտ մալիւմիւմիւզ օլան սէֆինէնին թայֆէլէրի, սապահ օլուր օլմաղ, մահպուսլարընըն գաչմըշ օլտուղունու կէօրէրէք, քէնտի ավլարընը արաեան ագպապալար միսիլլու հէր թարաֆը թահարրի իտիպ, նիհաեէթ տալղալար իւսթիւնտէ եօլունու զայպ իթմիշ օլան մէզքիւր սանտալը պուլաճագլար իտի։

Պէօյլէճէ Մօրալէս, պիր խայլի միւտտէթ տէրեաեը իզթիրապ վէ էնտիշէտէ գալտըգտան սօնրա, նակէհան պազը քիւրէք սէսի, վէ այնի վագըթտա Նօրմանտիա թիւրքիլէրինին գարըշըգ պիր շամաթասընը իշիթտի, վէ զաեէթ եագընտան պիր պալըգ գաեըղը, եախօտ պիր չէքտիրմէ կէչմէքտէ օլտուղու նէթիճէսինի չըգարտը։

Պինապէրին մէրգում, պիւլէնտի ավազ իլէ, իշ պու թիւրքի օգուեանլարը չաղըրտը, վէ սէսի իշիտիլէրէք, տէրունինտէ տէօրթ քիշի պուլունան պիր պալըգ գաեըղը, սանտալըն եանընա եագլաշտը, վէ Մօրալէսի, տէրունինէ ալտը։

Պէրէքեաթ վիրսին, գաեըգճըլարտան պիրի, Էնկուվիլտէքի Օլիվիէնին խանէսինին պալըգճըսը օլտուղունտան, մէրգում, Մօրալէսի թանըտը, վէ թապիաթիյլէ, կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք ըէֆիգլէրի, Մօրալէսին, էօյլէ քիւրէքսիզ պիր սանտալ իչինտէ, վէ տարմատաղըն վէ իւսթիւ պաշը եըրթըգ պիր հալտէ պուլունմասընը իյզահ իչին իթտիկի սախթէ նագլիեէթէ, ասլա մուխալիֆէթ իթմէքսիզին իթիգատ իթտիլէր։

Դաեըգ, պիր ազ եօլ գաթթ իթտիքտէն սօնրա, լիմանա կիրտի, վէ Մօրալէս, պիր տախի կէօրէմէեէճէկինի զանն իթմիշ օլտուղու զէմինէ սէրպէսթճէ վէ մէսրուրէն գատէմ պասաը։

Պունունլա պէրապէր մէրգում, պուլունտուղու հալին վէխամէթինի, եանի պաշընըն իւզէրինտէքի մուխաթարանըն բէք տէհշէթլի իտուկինի, վէ շըվալիէ տը Նաժագ իլէ Հինտլի Քիրինօնուն, պի հագգըն ատալէթ թէսմիեէ իթտիքլէրի պիր ախզը ինթիգամտան գօլայճա վազ կէչէր ատէմլէր օլմատըգլարընը բէք ալէա պիլիր իտի։ Իմտի, մէրգում, ֆէվգէլատէ պիր սիւրաթլէ Հավրբտան կէչիպ, Օլիվիէնին խանէսինէ վասըլ օլտու, վէ քէնտի տայիրէսինէ չըգարագ, էլպիսէլէրինի թէպ-

տիլ իթտի, վէ մէշին պիր հէյպէ-
նին տէրունինի, ալապիլտիկի տէ-
րէճէտէ ալթուն իլէ տօլտուրտու-
ղու կիպի, պէլքի հուրրիեէթինտէն
վէ էօմրիւնտէն տահա զիեատէ
գըյմէթտար թութտուղու ճէպլէ-
րինի տախի մէզքիւր զիգըյմէթ մա-
տէն իլէ տօլտուրուպ, պէլինէ իսէ
մէշինտէն պիր քէմէր պաղլատը,
վէ պունըն արասընա տախի պաղը
պըչագ. վէ թապանճա սօգտու:

Պատէհու Մօրալէս ախըրա ինէ-
րէք, էն ալէա պէյկիրի քէնտի է-
յիյլէ ինթիխապ իթտի, վէ ալթուն
տօլու օլան հէյպէյի պէյկիրին էն-
սէսինէ վազ իլէ, քէնտիսի տախի
իւզէրինէ օթուրտու, վէ արգասընա
պիլէ պագմագսըզըն, սիւրաթլէ հա-
րէքէթէ պաշլատըզընտա, քէնտի
քէնտինէ շու լագըրտըլարը իրատ
իթտի.

—Կիտիպ Գարմէնի պուլաեըմ,
վէ վուգուի հալի քէնտիսինէ պիլ-
տիրէյիմ: Օ տախի պէնիմ կիպի,
վէ պէնտէն տահա զիեատէ մու-
խաթարա ալթընտա պուլունմագտա
տըր: Ֆագաթ անըն ագլ ու ֆէ-
րասէթի, տէրէճէյի ֆէվգէլատէտէ
օլմազլէ, օ, շու մէյեուսիեէթպաշխ
հալէ պիր չարէ պուլապիլիր, վէ
քէնտիսինի գուրթարմագլա, պէնի
տախի գուրթարմըշ օլուր:

Մօրալէս, գամչըսը վէ մահմուզույ-
լա աթընը թահրիք իտէրէք, զա-
թէն սիւրաթլէ հարէքէթ իթմէքտէ
օլան զէվալլը հայվանը տահա զի-
եատէ աճէլէթէն գօշտուրմագտա
իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ մէրգում,
քէնտի խասիմլէրինտէն եիրագլան-
մաեա օլ գատար թէլաշ իթմէքտէ
իտի քի, հայվանըն մէզքիւր հարէ-
քէթիյլէ տախի իքթիֆա իթմէմէք-
տէ իտի:

23.

ԳԱՐՄԷՆԻՆ ՍԷՆ-ՆԱԶԷՐԷ ՎԱՍԸԼ ՕԼՄԱՍԸ

Հավրըտա, նագլ իթտիկիմիզ
վուգուաթլար վագը օլտուղու սը-
րատա, չինկեանէ գըզը սէյեահա-
թընա տէվամ իթմէքտէ իտի: Մէզ-
քիւր սէյեահաթ էսնասընտա է-
հէմմիեէթլի հիչ պիր վագըա վու-
գու պուլմուշ օլմատըզընտան, պու
պապտէ թաթվիլի քէլամը զայիտ
ատտ իտէրիզ:

Էնկուվիլտէն հարէքէթ իտիլմէ-
սինտէն չէնտ կիւն սօնրա, Գարմէ-
նին արապասը, Սէն-Նազէրտէն եա-
լընըզ պիր գաչ ֆարսախ պէրիտէ
պուլունան Սավընայ նամ քիւչիւք
շէհրին էն պաշլըճա օթէլի էօնիւն-
տէ տուրտու: Սապըգ չէնկի գըզը,
մէզքիւր օթէլէ կիրտիկի զէման,
սաաթ ագշամըն տօգուզու օլտու-
ղունտան, մէրգումէ ագշամ թաա-
մընը քէնտի օտասընտա իթտի. վէ
ֆէրտասը սապահ իչին, քէնտիլէ-
րինէ իւչ պէյկիր հազըրլամասընը
օթէլին սահիպինէ րէճա իթտիք-
տէն, վէ իքի նէֆէր խէֆիէլէրէ
տախի, Պրբթանեը քէօյլիւսիւ էլպի-
սէսի հազըրլամալարընը, վէ թէպ-
տիլի քիսվէ օլուպ, սապահլաեըն
երքէն պէյկիրլէրէ սիւար օլմագ
իւզրէ, մէհեա պուլունմալարընը
էմր իյլէտիքտէն սօնրա, գարեօլա-
սընա եաթտը: Վէ սապահլաեըն, ճի-
վարտա պուլունան պաղչէնին քիւ-
մէսինտէքի հօրօզ, տահա հէնուզ
էօթմէեէ պաշլամըշ իքէն, Գարմէն
զաթէն ուեանմըշ, վէ էլպիսէսինի
կիյինմէկէ պաշլամըշ իտի:

Մէզպուրէ օլ կիւնիւ, քէսթանէ
րէնկինտէքի սէթրիսինի, վէ դըր
րէնկլի եէլէկիյլէ բանթալօնունու,

վէ եարը դալչասընա գատար ուզանան պօլ վէ ուզուն ճիզմէլէրինի կիյինտի, վէ պաշընա տախի եուվարլագ պիր շարգա գօյտու։ Մէզքիւր շարգանընն քէնարլարը պիր ազ էնլի օլմաղլէ, մէրգումէնին եիւզիւնիւն պիւյիւք գըսմընը կիզլէմէքտէ իտիլէր։ Էլլէրի իսէ էլտիվէնլի օլուպ, ինճէ պիր գըրպաճ թութմուշ, վէ ճիզմէլէրինին կիւմիւշ մահմուղլարը իսէ, հէր պիր ատըմընտա սէս չըգարմագտա իտիլէր։

Գարմէն, պու վէճհլէ կիյինմիշ օլտուղու թագտիրտէ, օտասընտան աշաղը էնտի։ Մէրգումէնին պիր կիւն էվվէլ թալէպ իթմիշ օլտուղու աթլար, հավլիտէ տուրմուշ իտիլէր։ Պու աթլար, Պրբթանեընն ալէա միտիլլի ճինսինտէն օլուպ, վագաա սուրէթի զահիրէտէ սալթ պիր նէֆէսլէրի գալմըշ կիպի կէօրիւնմէքտէ իտիլէր իսէ տէ, հագըգաթը հալտէ ասլա եօրուլմագ նէ օլտուղուն պիլմէզ իտիլէր։ Գարմէն, մէզքիւր հայվանլարը կէօրիւնճէ,

—Լաքին պու պիչարէ աթլար պիզի կէօթիւրմէեէ միւգթէտիր տէյիլ տիրլէր, տէտի։

—Պանա պագսանաեընըզ, կէնճ էֆէնտի, տէեու ճէվապ վէրտի աթլարընն սահիպի գահգահա իլէ կիւլէրէք, կէօրիւնիւր քի, սիզ տահա պու հայվանլարը ասլա թանըմաեօրսունուզ, պունլար աղըզլարընա պիր պուղտայ թանէսի գօյմագսըզըն եիկիրմի ֆարսախ եօլ գաթթ իտէրլէր, վէ պէղաեէթ սէրի իւլ հարէքէ տիրլէր։ Պու աթլարը, եօյլէ սուրէթի զահիրէլէրինտէն մուհաքէմէ իթմէլի տէյիլ տիր, անլատընըզ մը։

Գարմէն, սէյիսին սէօզլէրինէ իթիմատ իթտի։

Պու էսնատէ, իքի խէֆիէլէր պիր գանաբէ իւզէրինտէ օթուրմուշ իտիլէր, վէ կիյինմիշ օլտուգլարը թէպտիլ գըեաֆէթլէրի իլէ, սագիլ իւլ քիսվէ վէ միւրայի քէօյլիւլէրէ օլ գատար պէնզէմիշլէր իտի քի, կէնճ գատըն, էվվէլ պէ էվվէլ մէրգումանը թանըեամաեըպ, անճագ պիր ազ սօնրա թանըեապիլտի։

Պատէհու սապըգ չէնկի գըզը, վէ եօլտաշլարը պէյկիրլէրէ սիւար օլտուլար։ Մէզպուրէ, Սէն-Նազէրէ գանզը եօլտան կիտիլէճէկինի բէք ալէա պիլտիկինտէն, մահմուզունու պէյկիրէ տօգունտուրմասը յլա, հայվան, զաթէն սիւրաթլէ հարէքէթ իթմէք արզուսինտէ պուլունտուղունտան, տէօրթ նալ գօշմաեա պաշլատը։ Պու իւչ սիւարիլէր, Սավընայըն սօն էվլէրինտէն պիր գաշ եիւզ ատըմ ուզագլանաբգլարընտա, Գարմէն, աթընը տուրտուրտու, վէ բիֆագաթընտաքի խէֆիէ մէմուրլարընա խիթապէն,

—Պուրատա պիրիպիրիմիզտէն այրըլմագլըզըմըզ լազըմ տըր, տէտի։

—Պիզ մատամընն կիթտիկի եօլտան կիթմէեէճէքմիյիզ, տէեու սիւալ իթտի խէֆիէլէրտէն պիրի։

—Էվվէթ, սիզ տախի օ եօլտան կիտէճէքսինիզ ամմա, պէն, պիր սաաթլըգ եօլ գատար սիզտէն իլէրտէ պուլունմագլըզըմ իչին, սիզ պիր ազ աղըր եիւրիւմէլիսինիզ։

—Բէք իյի, մատամ,

—Սէն-Նազէրէ կէլիրսէնիզ, օրատա տուրունուզ։

—Նէրէեէ ինէլիմ։

—Արմ տը Պրբթանեը օթէլինէ։

—Օրաեա մուվասըլէթիմիզտէն սօնրա, նէ եաբաճաղըզ։

—Քէօյլիւլէր կիպի վագըթ կէչիրիպ, օթէլին պիւյիւք սալասընտա

թաամբնըզը խաբ , վե պէնիմ էմիլէրիմէ պէքլէրսինիզ :

—Մ ալիւմամի ալմադ իչին , խըզմէթճի դարըլար իլէ գօնուչսադ , օլապիլիր մի :

—Խանըմը , ճնա լիւզում եօգ տուր: Մ ալիւմամի ալմադ ճիհէթինի պէն տէրիւհատ խաբիրիմ , վե էկէր օթէլատ պէնիմ կիտիպ կէլտիկիմի կէօրիւրսէնիզ , պէնիզ ասլա թանըմամազ կիսլի տավռանըն :

—Բէք լայի , մատամ :

—Անլատընըզդ մը :

—Հէր չէյի լաբըդըլա անլատըդ:

—Էյլէ խա , արիքդ սիզատէն մուֆարադաթ խոհեօրում , ֆադաթ ունուվմամանըն քի , սիզ պէնատէն պիր սաաթ սօնրա , մահէլլէ մագոսուատ վասըլ օլաճադընըզ :

Գու քէլամլարատան սօնրա , Դարմէն , աթքընը սիւրաթլէ դօչտուրաըդ , սապահըն սաաթ տօգուզուն-ուա , Սէն–Նազէր մէ յատանքնատա վադը հօճա Լբհիւհաէնին օթէլի էօնինէ մուսաատլէթի խնամի : Լօգանթաճը , աթքն եուլարընատան թուքմադ իչին , տէրագաալ մէզպուրէյի խաթիգաալ խնամի , վե էյլէ պիր կէնճ վե տիլպէր սիւարինին կիւղելիւք վե պէչմինկինկնատէն նաչի թէհայեիւրատ գալարադ , պիր տղ սօնրա , մէրդում , մէզպուրէնէ խնամպէն , վե էսկի ղէմանըն խանճըլըընա մահասուս պիր խալխաթլէ ,

—Ուղադ եէրատն մի կէլիեօրսուն , տէեու սիւալ խնամի :

—Պէն թարաֆլարընատան կէլիեօրում , տէեու ճէվապ վիրսի Դարմէն , պիր կիւն եվվել կէչմիշ օլսուղուս չէհրին խամինի վիրէրէք:

—Ալիմ Ալլահ , եօղճուլուգ բէք կիւզել չէյ տիր :

—Իչթէ պէն սապահա դաատար եօլ եիւրիւտիւմ :

—Լաքին կիւլ կիպի թաղէ օլմանըզա , վե միսիլինիզին եօրկուն կէօրիւնմէմէկինէ պագըլըը խա , պու դաատար եօլ եիւրիւյուշ օլսուսընուղ սօլա ղանն օլունմազ :

—Գու պիր ալէա հայվան տըր , խամի տիդգաթլը պագմանըզդը սիզէ խնթար խաբիրիմ :

—Սիզ միսաթէլիհ օլուն , պէն քէնամ իւղերիմէ խնթիկիմատիդգաթ դաատար , պու հայվանա տախի խաբիրիմ . . . հէր նէ հալ խաբ , գահվալթը խաէճք քմիսինիզ :

—Նիհէթիմ վար տըր :

—Պիչիւք սալսատն մը , եօգսա այրը պիր օտատն մը :

—Ա յրը պիր օտատա , լաքին բէճա խաբիրիմ , պիր ան էվվել պու օտաըը կէօսթէրին :

—Շիմամի կէօսթէրիրիմ : Մալօ , է Մալօ , կել էֆէնատինին պէ յիկրինի ալ , չաբուգ էթ , հայվան : Գու եուրուն , էֆէնատիմ , օտաըը սիզէ կէօսթէրէ յիմ :

Հօճա Լբհիւհաէ , Դարմէնի , պիրինճի գաթատա պիր օտատա կէօթիւրուիւ : Գու օտա , սօգալա նաչըը օլուպ , վե Օլիվինէնին , պիր գաչ աֆալար քիրալամքչ օլտուղուս օտատա պէնղէատիկինատէն , թարիֆ ունադըբնա լիւզում կէօրմէ յիզ : Պատէհու լօգանթաճը Դարմէնէ խնթատլն ,

—Իմամի , էֆէնատիմ , գահվալթընըզ լչին նէ խոթէրսինիզ , տէեու սիւալ խնթի :

—Իյի պիր չէ յին վար խաբ , խաթէրիմ :

—Էյլէ օլտուղու հալտէ , պէնատէ սիզի խօշնուտա դըլաճաղըմ : Պիր չիչէ Գանարի չարտապը լչէր միսինիզ:

—Գանարի չարտապընըզ լայի մի տիր :

—Վալի պիչէ պուննատան տատա ատաղընը լչէմիզ :

—Հայտէ չափուգ, պիր շիշէ կէթիրին, ֆագաթ չաբուգ, զիրա գարնըմ ղաեէթ աճ, վէ սուսուզլուղում տէրէճէ յի նիհաեէտէ օլմաղլէ, պէ քլէմէեէ ասլա իգթիտարըմ եօգ տուր։ Հէմ պէն էօյլէ ատէմիմ քի, ճանըմը սըգտըգլարընտա խըրսլանըրըմ, վէ էկէր խըրսլանըրսամ, էլիմէ կէչէնի գըրըպ տէօքէրիմ։

—Էֆէնտիմ, պէնտէ սիզի խըրսա չըգարմամաեա չալըշըրըմ, վէ շիմտի կիտիպ, լաղըմ օլանը կէթիրիրիմ։

—Զաբուգ տիեօրում, վէ խոթէրիմ քի, սուֆրամը սիզ հազըրլաեասընըզ, չիւնքի սիզին օ շիշման գարնընըզ իլէ էնլի սիմանըզը կէօրմէք արզուսինտէ յիմ։ Խիւտա ալիմ, սիզ եիկիտ պիր լօգանթաճըեա պէնզէեօրսունուզ։

—Լաքին, էֆէնտիմ, պէնտէնիզի թէքտիր խոտեօրսունուզ։

—Խա՛եբր, խա՛եբր, հազըգաթէն սիզին սիմանըզ պանա խօշ կէօրիւնիւեօր։

Հօճա Լըհիւէտէ պու քէլամլարտան ֆէվգէլատէ պիր սէվինճ հիսս խտէրէք, օտատան տիշարը չըգտը, վէ քէնտի քէնտինէ շու լագըրտըլարը իրատ իթտի.

—Սիւպհան Ալլահ, շու քիւչիւք էֆէնտի բէք ղարիպ տիր, ատէթա տիպպէր պիր գըզա պէնզէեօր, լաքին կէմիճիլէր կիպի տէ միւքէմմէլ քիւֆիւր խոտեօր, վէ թապիաթը տա բէք խօշ օլուպ, քէյֆլի թայֆէլէր կիպի, հէր շէյի գըրըպ տէօքմէքտէն պաշդա հիչ պիր շէյ իւզէրինէ պահս իթմէեօր։ Պունտան տա դաթինազար, պէնի պէեէնտիկինէ պագըլըրսա, շու կիւզէլ տէլիգանլընըն ալէա կուսթօ սահիպի օլտուղու անլաշըլըր . . . Տօղրուսու, շէյթան, շու տէլիգանլը-

եը, պիր քէրրէ ճան ու կէօնիւլտէն սարըլըպ էօբսէմ տէյի պէնի թահրիգ խոտեօր։

Շիւպհէսիզ օգուեանլարըմըզ, Գարմէնին, հօճա Լըհիւէտէ իլէ պու տէրէճէ թէքլիֆսիզճէ մուհավէրէ իթտիկինի կէօրտիւքլէրինտէ, մէզպուրէնին, էվվէլճէ թէրթիպ օլունմուշ պիր բըլանա սիւլիւք իթտիկինի; վէ լօգանթաճընըն սրրընա իչէրուտէ գօլայճա վագըֆ օլմագ իչին, շիմտիտէն մէրգումուն էմնիյյէթինի ճէլպ իթմէք միւրատընտա օլտուղունու անլամըշլար տըր, զիրա մալիւմ օլտուղու իւզրէ, իհթիեար էմէքտար թարաֆընտան Օլիվիէեէ կէօնտէրիլէն մէքթուպլար, հօճա Լըհիւէտէնին նամընա կէօնտէրիլմէքտէ խոտիլէր։

Կէնճ գատըն, պիր արա եալընըզ գարմասընտան խոթիֆատէ իտէրէք, իհթիմալ քի սաչլարընըն տաղընըգլըղը լօգանթաճըեա շիւպհէ վէրիր, վէ պու սուրէթլէ քէնտինին թէպտիլ գըեաֆէթտէ օլտուղու անլաշըլըր զիւիւմիյլէ, հէման շաբգասընը չըգարտը, վէ սաչլարընըն մէգքիւր տաղընըգլըղընը տիւզէլթտի։

Իշ պու մուհիմմ վէ նազիք մուտմէլէ հէնուզ պիթմիշ իքէն, հօճա Լըհիւէտէ, գօլթուղունտա պիր սուֆրա պէզի, վէ էլինտէ չէնտ ատէտ թապագ, պիր շիշէ շարապ, չաթալ, գաշըգ վէ սայիրէ օլտուղու հալտէ, իչէրի կիրտի, վէ պիր գաչ սանիյյէ զարֆընտա միւքէմմէլ պիր սուֆրա հազըրլատը, վէ Գարմէն տախի մէրգումա,

—Աֆէրին, շու կիւզէլ խըզմէթինիզտէն բէք մէմնուն օլտում, անլատըղըմա կէօրէ, պուրաեա կէլէնլէր, թապիաթ սահիպի քիմսէլէր օլմալը տըրլար, տէտի։

—Ֆիլվագը պէնիմ լօգանթամա հէման հէր կիւն թապիաթ սահիպի ատէմլէր կէլիրլէր, տէեու ճէվապ վիրտի հօճա Լբհիւէտէ թէքէպպիւրլէ, հալ պու քի հագքգաթը հալտէ մէրգումուն միւշթէրիլէրի պիր թագքմ կէմիճիլէր վէ քէօյլիւլէր իտի։ Պատէհու մէրգում իլավէթէն.

—Հաթթա, տէտի, իշտէն անլաեան պազը եօլճուլար, Արմ տը Պրբթանեք լօգանթասը, Բարիսին էն պիրինճի օթէլլէրիյլէ բէգապէթ իտէպիլէճէկինի պէնտէնիզէ թէէմին իթմիշլէր տիր։

—Խիւտա ալիմ, պու եօլճուլարքն հագգլարը վար տըր, զիրա պուրատաքի հալէ պագքլըր իսէ, ինսան ալթը այ պուրատա գալմագլըզը արզու իյլէմէքտէ տիր, տէեու պէեան իթտի կէնճ գատքն։

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, տէտի հօճա Լբհիւէտէ զուրուրիեէթլէ մէֆթուն օլարագ, աճապա պիր ազտան, սիզէ թախսիս իթմիշ օլտուղում գահվալթքեք իտէրսէնիզ, նէ՞ տիեէճէքսինիզ։

Պու քէլամլար իւզէրինէ, լօգանթաճը տէրհալ աշաղը ինիպ, վէ էլինտէ պիր թագքմ թէնճիրէ վէ սաանլար օլարագ, եինէ եօգարը չքգաք։ Մէզքիւր թէնճիրէ վէ սաանլարտան չքգան թաամ գօգուլարընա նազարէն, չինկեանէ գըզընքն պիր տէրէճէ միւպալաղալը իլթիֆաթլարընա հագգ վէրիլիր իտի։

Գարմէն, սուֆրաեա օթուրտու, վէ ֆէվգէլատէ իշթահա իլէ թաամա պաշլաեարագ, աղզընա կէօթիւրտիւկիւ պէհէր լօգմատա մէտհիեելէր իթմէքտէ, վէ հօճա Լբհիւէտէ մէզքիւր մէտհիեէլէրտէն պէզաեէթ մէսրուր օլմագտա իտի։ Մէզպուրէ, Արմ տը Պրբթանեք օթէլին պատրի թէքէպպիւրիւ օլան Գանարի ատալարընքն մէշհուր շարապընտան տախի իշտի, վէ պու շարապընն, շիմտիեէ գատար թանքտըզը էն մէշհուր մարքիլէրին, տիւգլէրին վէ բրէնոլէրին խանէլէրինտէ իշմիշ օլտուղու շարապլարտան տահա ալէա օլտուղունու իգրար իթտի։

Գարմէն, լօգանթաճընքն կիտիպ պիր գատէհ տահա կէթիրմէսինի, վէ քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ իշրէթ իթմէսինի արզու իյլէտիկինտէն, մէրգում հէման պունա մուվաֆագաթ իթտի, վէ սապքգ չէնկի գըզը, նակեահ, պիր գաչ պէյկիրին, լօգանթանքն էօնիւնտէ տուրտուգլարը սէսինի իշիտիպ, վէ, «Աճապա կէլէն քիմ տիր» տէեու սիւալ իթտիկինտէ, հօճա Լբհիւէտէ բէնչիրէնին էօնիւնէ եաղլաշարագ,

—Սավընայ ճիվարլարը էհալիսինտէն իքի չիֆթլիք միւլթէզիմի տիրլէր, չիւնքի կիյինտիքլէրի էսվապ, անլէրէ մախսուս տըր, վէ սիւար օլտուգլարը աթլար իսէ, սիզինքինէ միւշապիհ եէրլի միտիլլիլէրտէն տիր, տէեու ճէվապ վիրտի։

Գարմէն, մէրգումանքն, քէնտի մաեէթինտէքի խէֆիէլէր օլտուղունու անլատը, վէ պու սբրատա ասլա եանըլմամագտա իտի։ Պատէհու մէզպուրէ, մուհավէրէնին սուրէթինի թէպտիլ իտէրէք, Լուար նէհրինին սէյրի սէֆայինի, վէ նէհրի մէզքիւր իլէ տէնիզին պալըգճըլըզը, գումլար ալթընտա կէօմիւլմիւշ օլան էսգուպլագ գարիեէսի, վէ Գրուազիք շէհրի, վէ շէհրի մէզքիւրուն մէմլէհալարը կիպի էհէմմիեէթսիզ շէյլէր հագգընտա պազը սիւալլէր իթտի, վէ պու սիւալլէրտէն սօնրա, Սէն-Նազէր էհալիսի իւզէրինէ պազը շէյլէր սօրմաեա պաշլատը։

Հօճա Էքհիւէտէ, Դարմէնին հէր ուսարինէ ճէվապ վէրիը, վէ մէղ-պուբէնին նէզոնինտէ ասլա էհէմ-միէէթի օլմանան պիր թագըմ մէճ-հուլ խալ ահվալ քիմսէյէր հադ-գընտա մուֆտասալ վէ օսմանըբըճ մնախտաթլար իթա փտէր խոր :

Նիհայէթի չինկեանէ գըղը , լո-գանթաճըն էճնէյլէթինի ճէլպ իթմէք իւզրէ ֆճա ֆիթռինի ֆիշ պու մնուգաատէմաթտան սօնրա , արթըգ պիլա վէսվէսէ մնոգաէռինէ իրմէքլինին վապթը կէմիշ օլտու-ղունու զանն իտէրէք ,

—Պուհատան պիր գաչ մահ աշ-տէմ , տէտի , պէն նօրմահատաա պուլունուրքէն, գահէթի կիւղել պիր տէլիգանլը իլէ տօսթ օլտում : Օլ վագըթի պու տէլիգանլընն նիհէ-թի , Պրքթահատաա կիտէրէք , պիր ղէման գատար Սէն—Նազէրատ , վէ եահատ ճիվարլարընտաա իգամէթ իթմէք իտի : Օլ վագըթատան պէրու իստապէր պատըմ քի , մէջգումմ չու թատատվուրունու ֆիիլէն իճրա իթ-միշ . . . Իմտի , նամընբլ օլուպ տա , պու տատմ հադգընտաա պահա մա-չիմանթ վիրմէնօղտունուզ :

Հօճա Էքհիւէտէ գուլաղընը տի-քիպ ,

—Օ օ, պու նէ տիմէք իսթէնօր, բիւղիճար պու թարաֆտաձն մը էամէ-նէ պաշլատը , տէտի քէնտի քէնտի-նէ . վէ պատէհու աշիքճարէն , է-ֆէնտիմ, տէտի, պէն, անճագ թա-նըրգըմ ատէմիէը հադգընտաա մա-չիմանթ վիրէպիլիրիմ , հալ պու քի պադպաըմ , օ ատէտիկինիզ տէլիգան-լընը թանըթմըճըմ :

—Մ իմքին տէյիլ տիր քի , թա-նըրնահատընըզ :

—Է յ պու տօսթտունուգուն իսմի նէ տիր :

—Օլիվիէ լը Վէյեան տըր :

—Շիմտի անլատօրում քի , պու կիւղել էֆէնտի տատէթա պիր մհա-գիւր միւլազիմի օլմազը տըր , լա-քին եա Բատպիմ , տիւնեատա նէ տէրճճ ալտատընը պիմալատ վար տըր , տէտի քէնտի քէնտինէ :

Հօճա Էքհիւէտէ , պու թէֆէք-քիւրիւ քէնտի քէնտինէ իթտիք-տէն սօնրա , քէնտիլէրինն գուվվէյի իարաքիռէլէրինէ միւրաճաատ ի-տէն տատմիէը կիպի , տէւշինճէլի պիր հէյեէթ քհսպ իթտի , վէ ան-լընը գաշքեբպ ,

—Օլիվիէ լը Վէյեան մը , ֆիլ-վագը քէք չօգ տիւշինիռէօրում ատմա , պիր տիւրլու մէրգումուն քիմ օլտուղունու թանքեատատօ-րում , վէ եէմին իտէրիմ քի , պու իտմի պիրբինճի տէֆա օլարագ իշի-տիէօրում , տէտի :

Դարմէն , մէրգումուն եիւղինէ քհսկին պիր նաղար իլէ պագտը : Մ էրգումէնին էնդի վէ ճալիպ տի-մատը , քէմալի սաֆվէթ վէ իստիսէթ իյմա իշլէտիկինատն , հիշ պիր շիսպ-հէլի ալէտամէթ հէօսթէրմէէօգ իտի , վէ ֆօկուն վէ գըրմըզը եանադլա-բընատա տահի , ճիւդի պիր էնտիշէ վէ իգթիրապըն էաէրի պիլէ եօգ իտի :

Տիկէր թարաֆտան պիր ֆըչը , քէնտի չարատընը նատըլ մնուհաֆա-զա իտէր իսէ, էօյլէ տէ հօճա Էքհիւ-էտէ տահի քէնտի սըրրընը տիչար-տան ատա պէլլի իթմէմէ քտէ իտի :

Պու սըրատա Դարմէն , քէնտի քէնտինէ շու լագըրտըլտըը իրատ իթտի .

—Եա պու տատմին տահինէն հիշ պիր շէյտէն մնախտաթը եօգ տուր, վէ եահատ պու հէրիֆ Օլիվիէէ զանէթի տատըգ տըր : Հէր գանղըտ օլտա , պէն պու տատմունէն հիշ պիր շէյ եօրէնէմէէճէյիմ Իմտի արթըգ

ալ խուռուստա տուչիւնմէք պիհուտէ ալիր, վէ կէրչի պու պիր մուվաֆագըյէթսիզլիք խսէ տէ, թամիրի տէ վուամքինսիզ տէյիլ ալիր, վէ չիւնկի Հօգ տուր քի, Տինօրսընըն նէզարէտինտէ մուվաֆֆագ օլաճաղըմ։ Էլպէթթէ օ պիչարէ գըզըն պու իշտէն մալումաթը Հօգ տուր, վէ պունատան տա դաթինագար, մէջպուրէնին, պիլսիկլինի պէնատէն կիզլէմէկ նէ մէնֆաաթը վար տըր։

Խուրաա, Դարմէն, ալ տադըդաատան իթիպարէն, լօգանթաճըտան մալումաթը վի ֆիւսէ իսթիհսադ իւմիւնի պէր խարաճ կլէնէրէք, մուհաֆէզէ յի արթըդ թէֆմիսիա կիմսէ, վէ զաթէն դահվալթըսը տախի իսթաամ պուլմուշ օլտուզունսան, սուֆրատան գալդըդ վէ չաքադասընը էլինէ ալըպ, տիշարը չըգմանա Հայըրլանաըղընտա, Հօճա Լըհիւէտէ,

—Էֆէնտի, մէնիմ քէթխուդանընտա տիր խէբ էմնալ մանէլլէրինի կէղմէմէ մի կիտիճօղսունուզ, տէյիմ սիւալ իսթի։

—Իվվէթ։

—Էկէր խսթէբսինիզ, կէղլէճէք մահէլլէրի սիզէ կէօսթէրմէք իւզրէ, մանէլթինիզէ ուշադըրըմնան պիրինի թէրճիհ իտէյիմ։

—Հաճէմ Հօգ տաեր։

—Էյլէ թաամլընը-սաաթ գաճտա իմմէք իսթէբսինիզ։

—Սաաթ պէշտէ։

—Բէք իյի, էֆէնտիմ, ամահ-թինիզտէ, սուֆրաճը սիւզէլմիշ վէ թաամէ Հազըրլանմըշ պուլաճագսընը։

Մուահիսլէն Դարմէն աշաղը էնտի։ Մէզպուրէ, սալատան կէչէրքէն, իյի նէֆէր նէֆէրի մէմուրլարընը կէօրտիւ քի, պիր սուֆրա դարչըրընտա օթուրմուշ օլտուղունը Հալտէ, լօգանթանըն խըզմէթճի դուատընըզըը թարաֆընտան կէխիրլէնէ թաամլարը, սահիհէն պըրթանանէնըն չիֆթիլիք միւլէկիմլէրի կիպի նէմէքտէ խոնլէր։

Կէնճ դատըն լօգանթաատան տիշարը չըգընճա, լօգանթաճը, գաբուտունուն էչիկի իւզէրինտէ աճագտա տուրուպ,

—Պէն շու քիչիւք չէյթան բարչաընա կիւվէնէմէէօրում, ճաճատա նէքրէնէ կիտիօր, Հօգտատ միւսիւ Օլմէյէ ալէյհինտէ պիր տուզմէդ մէզ գուրճաճադ տըր։ Իմմի, հէր Հալտէ, պէն պունուն արգատընտան կիտէրիմ, տէյտի քէնատի քէնտինէ։

Դարմէն, պիր քըրըչ մէյտանա վասըլ օլուպ, մահէլլի քիւիսէսի դաշընըզընտա, վէ լիմանը սաղ թարաֆընտա պրագընճա, պալչատը գաթը մէսաֆէ կիմսէկէ, վէ Տինօրսընըն չիֆթիլիկինէ կէօթիւրէն Հօգլու էլէ ալըբ։

Հօճա Լըհիւէտէ տախի, ուզագտան վէ էմրի պատիրէթի տախի էլտէն, պըրագմանատադ, մէզպուրէնին արգատընտան կիմսէ քատ իսթէտէ, մէնգուճ Հօգտատ տէվամ իմմէքլիկէ մուվաֆֆագ օլտուտը, չէնճքէ նահիսահ, Սաաքնայ Հօգտատ կէօմիւրէն ճիվարը սօգաղա տէճօնիւլէճէք մահէլլէտէ, պուլուճ կիպի թօզ Հասըլ օլարագ, պու սըրատա, պիր գաչ թանէ պէ յիկըրին տէօրթ նալ դօչտուրուլտուգլարը սէճտաը իլէ պէրապէր, արապա թէքէրլէ քէրլի չամաճթաը վէ գամըը սէպէրլի իչիտիլտի, վէ կիմճոթքճէ չօղալմագտա օլան թօզ վէ թօրբագ վէ չամանթա, ֆէվգէլատէ պիր միւրաճաթլէ Հագդաչըպ, խատալ օլտունտաը պիրլէ միւմքին օլմահատն թօհմաճի պիր արապա, Ամմ տը Պըրթանանը լօղանթաատընըն էճնիւնտէ պուլտուղ։

1770 սենէսինտէ, էսկի Պրբթանեբ էեալէթինտէ եօլճուլար իչին սայիր վասայիթի նագլիեէ պուլունմաեբպ, պու եօլտա արապալար բօսթա խբզմէթինէ գուլլանբլտբգլարբնտան, հօճա Լբհիւէտէ իշ պու կէլէն արապաեբ տախի օ դապիլտէն զանն իթտի, վէ պինապէրին օլ պապտէ ասլա թէաճճիւպտէ դալմատը։

Դարմէն իսէ, Տինօրանբն չիֆթլիկինէ տօղրու կիթմէքտէ իքէն, լօգանթատան եիկիրմի ատբմ գատար ուղագտա տուրտու, վէ մէրագ իլէ պէքլէմէեէ պաշլատը։ Մէրգումէնին պէքլէմէսի չօգ վագբթ սիւրմէյիպ, արապանբն բէրտէլէրի աշաղը էնտիրիլտի, վէ գաբուսու աչբլբպ, պաշտան տեաղա գատար թօզ վէ թօբրագլէ միւլէմմա օլմասբնտան թանբլմասը կիւճ օլան զայիֆ վէ ուզուն պօյլու պիր քիմսէ, սիւրաթլէ արապատան աշաղը էնտի, վէ իքի իւչ տէֆա զայիֆ վիճուտիլլէ էյիլիպ տօղրուլտուգտան սօնրա,

—Ա՛հ, բէք ֆէնա եօրուլտում, տէտի եիւքսէք սէսլէ։

Դարմէն, մէզքիւր սէսի իշիտինճէ, սէյեահը մէրգումուն, քէնտի գարբնտաչը Մօրալէս իտուկինի թանբեարագ, բէնկի, եօլիւ բէնկի կիպի սօլտու, վէ հօճա Լբհիւէտէեէ պիր քէլամ պիլէ իրատ իթմէքլիկէ վագթը օլմաեարագ, տէրհալ գարբնտաչընբն եանբնա կիթտի, վէ սիւքիւթ իթմէսինի էմր իտէր եօլունտա, մէրգումուն էլինի սբգտբգտան սօնրա, լօգանթաճքեա տախի չէօյլէ սէօյլէտի.

—Պու զաթ պէնիմ ագրապամտան տբր, զաթէն պէն քէնտիսինէ պէքլէեօրտում իսէ տէ, եարբն կէլիր տէյի մէմուլ իթմէքտէ իտիմ . . . Պու հալտէ պիր ազ էվվէլ գահվալթը իթմիշ օլտուղում օտաեա չբգբեօրում։ Սէվկիւլիւ ամուճազատէ, պիր չէյէ իհթիեաճընբզ վա՞ր մը տբր։

—Աճլբդտան վէ սուսուզլուգտան էօլիւեօրում, տէեու ճէվապ վիրտի Մօրալէս պօզուգ պիր սէտա իլէ։

—Իշիտի՞եօրմուսունուզ, լօգանթաճը, հէման իքինճի պիր գահվալթը իլէ Դանարի շարապընբզտան պիր շիշէ տահա հազբրլամալբսընբզ, տէեու պէեան իթտի չինկեանէ գբզը։

Պատէհու մէզպուրէ, Մօրալէսէ խիթապէն, շու վէճհ իլէ իլավէ իթտի.

—Արթբգ սիզ կէլինիզ, թաամընբզ շիմտի թէտարիք օլունուր։

Պու արալբգ Մօրալէս, աթլարը չբգարբլմագտա օլան արապանբն իչէրիսինէ էյիլէրէք, տէրունինտէն ագչէ սէսլէրի չբգան պիր մէշին հէյպէ չբգարտը, վէ պատէհու ֆէվգէլատէ սապբրսբզլբգ իչինտէ պուլունան Դարմէնին արգասբնտան կիթտի, վէ նիհաեէթ գարտաչ վէ գբզգարտաչ, եալընբզճա պիր օտատա գալտբգլարբնտա, սապբգ չէնկի գբզը գաբուեու իւսթլէրինտէն գաբատը, վէ քէմալի հէեէճան իլէ,

—Մօրալէ՛ս, տէտի, սէնին պուրտեա կէլմէքլիկին, պէնի տիւչարը իզթիրապ վէ տէհշէթ իյլէեօր, վէ պանա պիր գարա խապէր կէթիրտին զանն իտիեօրում։ Սէօյլէ՛, հէմ չաբուգ սէօյլէ՛, նէ՞ վար տբր։

—Շու վար՞ քի, տէեու ճէվապ վիրտի չինկեանէ, հէյպէսինին եանբնտա պուլունան պիր իսկէմլէ իւզէրինտէ օթուրարագ, իքիմիզ տախի զայպ օլտուգ։

—Ղա՞յպ մը օլտուգ, տէտի Դարմէն միւթէհայիր գալարագ։

—Էվվէթ, վէ հիչ պիր իւմիտիմիզ տախի եօգ տուր, շու գատար քի, շաեէտ պիր միւճիզէ օլուր իսէ...

—Պիրա՛տէր, իյզահ էթ մէրամընը, մուխաթարա նէ՞րէտէ տիր, զիրա պու սէօզլէրին պէնի թէլէֆ իտիեօր։

—Թանքրէտ տը Նաժադ... եանի սէնին պիրինճի զէվճին, սէնին պիրիճիք վէ սահիհ զէվճին...

—Էօ՞լմէմիշ մի տիր։

—Խա՛եբր, մէրգում հէմ հաեաթտա տըր, վէ հէմտէ Ֆրանսատա տըր, վէ պիզիմ իզիմիզի տէ պուլմուշ տուր։ Հէբսի պու գատար տէյիլ, Թանքրէտ վէ Քիրինօ պարբշմըշլար, պիրլիքտէ պիզի թաագիպ իտիեօրլար, վէ այնի ինթիգամ իչին, իթթիֆագ իթմիշ տիրլէր։

Դարմէն, իշ պու մէմուլին զայրի վէ տէհշէթլի խապէրի իշիտինճէ, եբլտբրբմտան վուրուլմուշ կիպի, պիր գաչ սանիեէ ազզընը պիլէ աչըպ, պիր շէյ սէօյլէեէմէտի։ Ֆագաթ չինկեանէ գըզը, պու կիպի շէյլէրտէն մէյեուս օլուպ գալան թապիաթլարտան օլմատըզընտան, քէնտի քէնտինէ,

—Տիւչարը մէյեուսիեէթ օլմազտան էվվէլ, հէր շէյի անլամագ վէ պիլմէք լազըմ տըր, վէ պէլքի, վագը օլան ֆէնալըգ, Մօրալէսին զանն իթտիկի գատար պիւյիւք տէյիլ տիր... Պունտան մատտա, թէհլիքէ հէր նէ տախի օլսա, օնա գարշը ճէնկլէշէճէյիմ, չիւնքի պէն, պիրտէն պիրէ մազլուպ օլան գատընլարտան տէյիլիմ, տէտի։

Չինկեանէ գըզը, պու սուրէթլէ քէսպի ճէսարէթ իտիպ, վէ էվվէլճէ մուգավէմէթ վէ մուխալիֆէթէ հազըրլանարագ, պաշընը դալտըրտը, վէ Մօրալէսէ պազը շէյլէր սօրաճագ իքէն, գաբու աչըլտը, վէ հօճա Լբհիւէտէ, հէր նէ գատար էվվէլինտէն թէտարիքեաթ կէօրմէմիշ իսէ տէ, պու ճիւմլէ եինէ օլտուգճա միւքէմմէլ պիր գահվալթը թագըմը իլէ իչէրի կիրտի։

Մօրալէս, նիզամընտա սուֆրա գուրուլմասընա պէքլէմէեէրէք, պիր շիշէ ալտը, վէ իքի եուտումտա մէզքիւր շիշէյի պօշալթաբղը կիպի, պիւյիւճէք պիր բարչատախի էքմէք ալարագ, չիյնէմէեէ պաշլատը։ Հօճա Լբհիւէտէ իսէ, օտատան տիշարը չըգարքէն, քէնտի քէնտինէ,

—Լաքին պու նէ տէրէճէ աճ կէօզլիւ հէրիֆ, պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, էկէր պիր ազ էվվէլ կէլէն տէլիգանլը պիր միւհզիւր միւլազիմի իսէ, շու շիմտիքի կէլէն տահա պէլալը պիր քիմսէ օլմազը տըր... Իմտի, պու հալլէր պանա շիւպհէլի կէօրիւնտիւկիւնտէն, պիր ան էվվէլ կիտիպ, վուգուի հալի Օլիվիէեէ խապէր վիրմէլիյիմ։

24

ՎԱԼ Օ ՖԷ ՊՕՂԱԶԸ

—Սէօյլէ պագալըմ, պիրա՛տէր, տէտի Դարմէն քէմալի սիւքիւնէթլէ, վէ լօգանթաճը օտատան տիշարը չըգտըգտան սօնրա, սէօյլէ, վէ պէնի թաճիզ իթմէքսիզին, վուգույի հալի իյզահ էթ, չիւնքի վուգույի հալի պէնիմ տախի պիլմէքլիկիմին պէնճէ նէ գատար էհէմմ օլտուզունու պիլիրսին... Իմտի Թանքրէտին Քիրինօ իլէ պիրլիքտէ Հավրբտա պուլունմալարը սահիհ մի տիր։

—Էվվէթ, իքիսի տախի օրատա տըրլար։

—Քէնտիլէրինի կէօրտիւն միւ։

—Էվվէթ, հաթթա պէնի մահ-

պուս պիլէ իմ ոխիդը, վէ էկէր Հադգ Թէալա իթարաֆքնան չէվիքլիք վէ քիւսթախլըդ խաուէլերինէ մնալիք օլմասա իւմ, չու սաաթտա հալէա անդէրին բէնզէյի զապթլարընաա օ-լաճադ իւմ։

—Ելման մատաէ աչնին չէվիքլիք վէ քիւսթախլըդըն հադգընաա աէյլէ ախը . . . կէրչի Թանքրէտ վէ Բիրինճ, Մարսուէն ախֆինէսինին սիւյար օլսուդու գաղատան սէնին խէյաս օլսուդունու պիլիրլէր, ֆագաթ, պէնիմ հէնուզ հաեաթսաա պուլունսուդումու, վէ չինկեաննէ Գարմէնին, Անունդիաթա Բօվէրօ իամինի ալարդընը, վէ անքն եէրինէ կէչտիկինի պիլմէդլէր, վէ պիլմէկնէճէք տիրլեր, էօյլէ տէյլի մի։

—Ա՛հ, մէլանըար անը տաիի պիլիրլեր, աէյնու բէբէլէաի Մօրալէս։

—Պունուն իհթիմալի եօգ տուր, պիրա անլեր պէնիմ հաեաթտաա օլսուդումու, անճագ պէնի կէօրմէքէ անըսեասալիրլեր իտի։

Մօրալէսին, պու արաթդ սիւքիւթ իթմէսի իւղէրինէ, Գարմէն,

—Բիմ քէնտիլէրինէ հադգգաթը հալի պիլտիրմիշ, աէՙն մի Մօրալէս, աէՙն մի պու տէյիլնի իթմաին, տէեու սիւալ իթտի։

Մօրալէս տաղա ճէվապ վիրմէտի, ֆագաթ պաշը իլէ էօյլէ պիր իշսէթ իթտի քի, մէդրիւր սիւալէ էվվէթ տիմէք իտի։

Գարմէն, պու հալտէն տօյայը ֆէվգէլատէ հիսսէթլէնէրէք, եումիուդույա մասանքն իւղէրինէ վուրսու, վէ պատէհու եիւքսէք սէտա իլէ,

—Ալէյգ, սէնսին պիզիմ խաբաալըմդա սէպէպ օլան, տէտի։

Պատէհու մէդպուրէ հիսսէթինի թէտիին իտէրէք,

—Ֆագաթ նէՙ մէճպուրիէթին վէ նէՙ գուվվէթլի սէպէպին վար իտի քի, պիզիմ իքիմիզի տախի պէօյլէ էլէ վիրսին, տէեու իլտիֆ իթտի։

—Պօշաղընտա իր պաղլը իտի, վէ հէր նէ գաատար եինէ եալան սէօյլէմէկէ չալըշտըմ իտէ տէ, պուճիւլէ պիր սավ քէօրէյլի ավճն գուդուսունու նասրլ հիսս իտէր իտէ, Թանքրէտ տախի եալանըն դօգուսունու էօյլէճէ հիսս իթմէքտաէ իտի։ Իմոի եա հադգգաթը հալին պէեաընընը, վէ եահսօտ տուր աղաճընը իսթիեար իթմէլի իտիմ։ Պինաաէրինն ճէսաբէթիմ գալմատընըճտաան . . .

—Էօմիւնիւ գուրթարմադ իչին հէր չէյլ սէօյլէտին, տէյլի մի, տէտի չինկեաննէ դրդը, գարուաշընըն քէլամընը գաթթ իտէրէք։

—Էվվէթ։

—Թանքրէտ վէ Բիրինճ, պէնիմ Պրրնթանեատաա աէյքահաթ իթտիկիմի, վէ պու աէյքահաթըն մադաէտինի պիլիրլէր մի։ Բէղաթլի պէնիմ նէրէտէ պուլունսուդումուն մնալմամնթալըդ վաՙր մը տըր։

—Էվվէթ, վալլ տըր, տէյի բէբէլէաի Մօրալէս։

—Պու հալտէ, աէնքի թատգիպ իտճէք տիրլեր։

—Իհթիմալ տիր, վէ հաթթա սահիհ տիր։

—Վէ սայիգա միսիլու իւղէրիմիզդ տիւշճէք տիրլեր։

—Լաքին հաձա օլսուն, պէն ճասրատան պիր գաչ սաաթ իլէրլէսիմ։

—Սահիհ մի։

—Էվվէթ, չէնքի անլեր պէնիմ ֆիքրըմճ, անճագ սաադահլաեքն անլաեասալիրլիչլեր տիր, վէ հաթթա օնլար պիր սրաադա իլէ բօսթա պէյկիրլերի թեատրնքի իչին, պիր խայ-

լի վագըթ սարֆ ելթմիշլէը ոլը, հալ պու քի պէն, պիր տադըգա պիլէ զայդ ելթմէ քսիղլն, սէնին ա-խըըլարընան էն ալէա պէ յիկըլի պիղ ինէթիլսաք, սիւրաթը ֆէվգէլատէ իլէ նիկիւմի գատար ֆարսախ գամթ ելթմիշ, վէ պիր ան էվվել մահէլ-լի մադատաե վասըլ օլմադ իւզրէ, նօլտա ասլա բարա էսիրկէմէեէրէք կիճէ վէ կիւնտիւզ սէյահաթի ի-լէմիշիմ ոլը։ Ելիլասա, տահա ֆի-րար իահէճէք վադթիսիղ վար սըը։

—Ֆիրդաւ մը ելթմէ՛ք, տէյի թէք-բարլատը Դարմէն, մաղրուբէն վէ չէոլտէն պաշընը նօգարը գալըջ-բարագ, ֆիրդաւ մը ելթմէ՛ք, վէ վա-բիտահմէտ վէ ահալը ինէթիգամընը ալչագճա թէ՛ք մի իլլէմէ՛ք . . .

Խանըը, խանըը, սէն պէնի տահա բէ՛ք իլի թանըմամըշըն, Մօրալէս, էվվէլ, էկէրչի պէն տիւշմէնիմին հուզուրունտան րիճաթ իահրիմ տէնու զանն լսէրսէն, ալտանըը-սըն։ Խանըը, խանըը, պէն մու-խաթապահա պաշ էյմէնէճէյիմ, վէ սօնունա գատար, հանի հա քէս-պի ֆիլիուհաթա, վէ նախօտ թէ-լէֆինէ՛ֆսէ գատար չալըշմաղըմ, վէ գավիրէն թէէմին օլմուշամ քի, ղալիպ պէն օլաճաղըմ։ Յագաթի, պիրադըը, պէն սէնի ալը գօյմամ, վէ էկէը էլէնաէն կէլիր իսէ, ֆիրար իահէպիլիրսին։

—Սէնի թէ՛ք մի իլթմէ՛ք, տէ-տի Մօրալէս, Դարմէնին կէօղլէրի իչինտէ բարլատան քարլադըգտան պիղդաթ մութէէսսիր օլարագ, խսն-նըը, խանըը, պէն սէնտէն ասլա այրըլմամ, վէ տայիմա աէնինէ գա-լըպ, սէն քէնտինի գուրթարտըղըն հալտէ, էլպէթթէ պէնի տահի գուրթարմագլըդա պիր թէտպիր պուլուրսուն։

—Դադաղուլ իտէրիմ, վէ չալըշա-ճաղըմ քի, սէնին, իլքիմիղի տա-խի քէնարընա պատար իյսալ իլթ-միշ օլտուղուն կիջատարը տէֆ իտէ-յիմ, ֆագաթ գամթէն պանա ի-թաաթ իտէճէկինէ եէմին իլթմէ-լիսին։

—Իվվէթ, եէմին իտէրիմ քի, հէր ճիհէթիլէ սանա միւթի օլաճա-ղըմ, վէ պանա հէր նէ էմր իտէ-ճէք օլուր իսէն, ֆնրասընտա պու-լունաճաղըմ։

—Բէք իյի, եջգէ իսէ, չարուգ եէմէյինի եէ, զիպա նօլա չըգա-ճաղըղ։

—Նօլա մը չըգաճաղըղ, տէյի Մօրալէս քէտերամիղ սուրէթաէ։

—Իվվէթ։

—Նէ թարաֆա կիթմէ՛ք իչին։

—Սավընաեա կիթմէ՛ք իչին։

—Նամըզ։

—Սէնի պուրաեա կէթիրէն, ա-րապա իլէ։

—Լաքին, դըզդարատաղ, պէն բէ՛ք նօրմունում, վէ էկէը նինէ օ մէէ-լըն ապապաեա պինէ՛ք գիկիմ ղաղմ կէըսէ, ատէթա նօլմուշ կիպի պիր ատէմ օլուրում։

—Մօրալէս, տէյի Դարմէն քէ-սի՛ք պիր սէտա իլէ, նա պանա ի-թաաթ իթմէլիսին, վէ նախօտ պէն-տէն այրըլմալըսըն, իսմի պու իլքի չըգաան պիրինի լինթիսապ էթ։

—Բէ՛ք իյի, մուվաֆագաթ իթ-միմ, տէյի չինկիանէ միւքէտտէր պիր սէտա իլէ, վէ իթաաթը գնա-միլէսինէ աէլիլ օլմադ իւզրէ, դու-սուր գալան թաամլարը տէրհալ նէյտի, վէ չարսապընը լսէնգաթի գատէհէ սօղտուրուղ իչին։

Գու էանաէ՛ Դարմէն, հօճա կը-հնտէ՛յի չըղըրարագ, ըզգան-թատա խոխլէն մէգարիֆի ճէհմէրդ-ճէ թէէտիւճէ իլլէտի, վէ պուշնատան ադտեմ գիրդի սէպգաթ իթմիշ ը-

քան արագանքն պէ յիկիլերի գօշալ-մանքը արագացնա սէօյլէմէնի լիմար լիմայ։

Լօգանթզանք սիշարք չզոր, վէ պիր ազ ածնա ամանի խաչբէք, պէ յիկիլերը գանէի նօրիան օլուպ, ահքուդ նասիբպարի իւղբինաք նախնջէ օլուսուդարքը, վէ օլ կիւնա պէհէճպար նօյա չզմնանա իպ-խիտաղարը պու ընանաքզնը սեցյէմ։

Դարմէն, պու խապէրի ալընճա, գաշարք չամբար, ֆապոմ ոչբհալ պուռնան ատի պիր չարէսնի սևաչիւնիպ, հօճա Լբհիւնէանէ խիմապէն։

—Պիր ազ էվվել, պէննիմ պէն-սիմիմ պէ յիկիբ վիշապէն քիւչբ սբէյիկիլերը իւէ լօգանթզանքդա իբրի նէֆեր գէօյլիս կէլսիկինի սեօյլե-նօրատնուպ, էօյլէ սեյիվ մի, տէ-նա սիւռ իմայ։

—Էվվէմ, ճիճնանիմ, վէ պու քեօյլիլերը հալէտա աշադաս տրբ-յար։

—Էօյլէ իտ, պուռնարտան պի-քինէ սեօյլէյին քի, պիր ազ նօ-պարբ կէլբին։ Զկրա պէ յիկիբինի նա-քիրա իւէ պիղէ վիրմէսի, վէ նօ-նօտ պիսկէ ոսկմնանբ խուռսուռնա-ատ քենանիպիւէ ուպպշնանա չարբ-ջանճադրմ, վէ էկնբ մնվանֆիպագ օ-քուբ իսէմ, ատնճադատէմ վէ պէն պէ յիկիլերը իւէ կնատճէյիպ։

Փէօյլիլէրանէն վէ նախօտա ատանա տօպրուռուռ խէֆիէչբանէն պիրի սեբ-հալ նօգարբ չզգաբ, վէ Դարմէն մէրգուռմա, քենանիպինին ոսկմէ-նէ սէկին, բէֆիզնյէ պիրլիքտակ Ալրմաբ Պրբիանճբ օքնէլինաէ պէ-յէսէնինի պէհնատէն ոճնբան, մնտիլ-լնէչբանէն պիրինի ոսոկի. Մօրալնօ իչնին հէման կնատիպ հագրբրսոմնոբ խուռսուռնանա իմոքմնոկ վիբոսի։

Պու վագբոսան նարքմ ատոկ ոճնբա, ոսոկբգ չէնկի դէզբ իւէ չնա-կնանէ, պիւռսոքմէ Ոսոքնոպ նօյան-ատա կիմմէգտաէ խոիլէր, վէ Մօրա-յէս հնէբինին իւ պէրինաէ պիր թա-բաֆան հագբգոքմէն խպրոպբ մէ-հոտիկ իւլէբ, վէ սիկէբ թոռոֆ-ատան, թան-բրնոին կէմիճիւէրի թոռոֆքնատան նոսոքբ գ ոչբբբյոբ-գընբ, վէ սէֆինէ սէբոռնինոտէ վո-պու պուլան խոմինիմագընբ, վէ քենանինին մնռճիգէ նէվինատէն ֆի-բոբընբ, վէ նիհանէմ Հավբբատան, Ոէն-Նոպէրէ գ ոտոռ խիտիկ ոճյ-նատահմընբ գ ըզգ ոբքնոտոչբնա մնռ-ֆոռոռալէն նոպգ խոէբ խոի։ Ճոռ-բոռ ոռոքի պէնան խոէյիմ քի, Մօրալնօ քենանինին գ ոյմէքոռոբ հէ յոպէսինկ, պէ յիկիբինին ոբգ ոռոբ-նա վագ նիմիչ խոի։

Չինկէռանէ գ էզբ պիր թոռոֆ-ատան գ ոռոռոչբնքն հիքնանէմնին-ինկէռիկի հալոտէ, տիկէբ թոռոֆ-ոռոռ կէչնիքբերի նօյան հէման հէբ-թոռոֆքնքն էնիչի վէ նօգ ոչբռ-մնհկնբերինի թէճնոսիռա խիմճ-քոռ-խոի, վէ պիգ օգռնէռանկոռբքնգբ-թէէմին խոէպնիկոկ քի, մէբգռռ-մէնին ֆինքրինի իշղոչ խոէն, Գրբ-թանինա մնմիճքնիմին նէզոռբէճ վէ քեօյլե-քէբրինին կնպ-պէնիկի օչ-մնռնէքգ, իւլռ պիկրինճի նոսոքթոչբբ, ոէզգռռ քենին մնռմնկիճ ֆինքրինոռ չզգբչմնռնա պոչշոռքչ օլոն քիռ-խոմռ պիր բչոն հոգ գ ընքոռռ խոի։

Նոռքնոռքն թոգրիպռ պիր ֆոռ-ոռոռ ուզոգ լգղնոռռ, գ ոռնոչոռբն պյոռնբքբլոռբ ոռոռոչնոռռ վէ ոռոռնա-նբգնբ չոլբ չբքրբբոռ իւէ ճիճքնքերի ոչբլնքչ թիգրի գ ոռյոռ գ ոռ ոպիր օլոռռոռ պնիճկնքչ ֆիռոռոչոռռոռռ, ոիռիթնչքնքռ ոռոքնոռ պիր նէչիլ-լնքի նօյոռն ոպիքնոռռոռ ֆէվգնէռա-ոէ չռոռնիճոռ իւէ ճնքիկռոռ իռոէն-

պիր ըրմադըն մէճբուրը հիւբրիհնամէ օլմն տար վէ տէրին պիր վասիտէն հէչիվմէ ք լաղըմ իտի։ Գու պօղազ, օղ վադըմի վէ հալէա պու կիւնէ դատար վ-ը՞ Ձէ թէամիւնէ օղուներ։

Մէգբիւզ պօղազըն իւգէրինամէ, Թագրիպա գըզդ աեաղ եիւբրէքրիկինամէ պիր քէմէրի կրանիթ թաշընան պիր քէօրբիւ եարըմըդ օվասը, մէգբիւզ քէօրբիւտէն, պիր գրերան օղ պիր գրիգնա կէչիկը, վէ պու քէօրբիւ գարշը պէ գարշը պուլունան իբի տաղըն արտաքնատըն էյրի պիւյրիւ եօլուն իբի բարչաքը պիրի պիրինէ պիրիչիւրիր իտի։ Մէգբիւզ մուհաթարալը եօքուն տաղ վէ սօղ Թարաֆլարընտա, տերճէյի նիհանէտէ գուվվէթլի էակի մէչէ տաղճարը պուլունարագ, պունար, կիւնէչին զիւհալարընէն ոիրահէթինի մէնն իտէպիլէճէք տուրէթուէ իբի Թարաֆա տաղար ուղաթմըդ օլտուղունան, Թահլիլիկիլէ գէքր օլունան Թարիդ, կիւնոիւզ վագթի պիլէ գարանլըդ իչինտէ օլուր իտի։

Զիքրի սէպէպի իտէն քէօրբիւնիւն բարմադլըդընընա, պօղազը չիւրիւք վէ պազըրը տահի հէվնան նէնի օլարագ, չէնա տահա սիւռաՀ Թահթահատան չունբըդմըդ իտագ տունատըդմըդ օլուգ, պու խոչլարըն իւգէրինամէ, մէգբիւր քրմադատա ղարդ վէ Թէլէֆ օլմուշ օլան պիչարէ սէյեահջարըն բուհլարը իչին, օրատան կէչէնլէրէ տուսա Թահփիւե օղունմուշ իտի։ Ձիվագը մէգբիւր քէօրբիւտէն եա պէյկիրլէ վէ եահօտա օրատա իլէ կէչիլմիկինամէ, պէյկիր իտուչլու օլուգ տա, ճիւղիճէ պիր իտանլըգ տարմ ագաա, վէ եահօտ ատատաճընէն պիր չօղրատլըդը վուգու պուլատա, մէրգում պատիրէթսիգ սիգ սիւռարինին վէ եահօտ ճչի գուլլանըլմամըշ արատանընէն, սիվրի գատարատ իւգէրինամէ տիւշմէկնին Թատիլի իտի։

Գարմէն, պու քէօրբիւնիւն օրԹաբընա վատըշ օլունճա, ախԹընը պիրտէն պիրէ տուրատուրատա, վէ տիգգաԹէլ էՀրաֆը ԹէճէՀհիւսէ պաշլատը։ Մ՚օրալէա, գըզդարընտաչըրն նակէհան եօտա տուրմատընտան տօղատը Թէտճճիւպատէ գալտրագ,

—Նէ՞ օ, նէ՞ եատբէպտուն, տէչինճէ, Գարմէն տահի ճէվապէն,

—Կէօրիւնօրտուն քի տիգգաֆի վէ Թէճէհհիւս խոռհօրտամ, տէտի։

—Նէ զարիպ քէչի . . . պէնճէ չու մէգրուհ մէմլէքէթի կիտի չիլքին, վէ չու մէնճհուր բրմադ գատար ուղուրտուղ պիր չէչ օլամագ։ Տօղրուտա սիւբհանէլ պէչիկիլէրի գօչնուրատագ պու տատահ պուրտատան կէչմիշ օլտուդում խահիբրմուն կէլտիքճէ, տատէյա Թահտուգ կիտի տիհիրէհօրտում։ Պէքչ՚քտահի վէրսին քի, տրատատմըն մէչինի բէգրտէչէրինի եարը գարատրշ օլտուդումտան, Թէհրիքէչի այնէն վէ եագրնէն կէօրէմէհօրտում։ Նօգատա էկէր էօյլէ օլմադըշ օլատ իտի, գօրգումատան էօմիւշ օլաճագ իտիմ։

—Ա՜հ, տէտի չինկհանէ գըզդը, լէհճէսինտէն, պալէտատէ քի տէօղէ Հհէմմինհէթի վիրտիկի անդաշըլտարտագ, տիմէք սէն, պու բատատան բօսիատա պէհյիկլէրինի սիւռատէթ գօչնուրատարագ կէչտին։

—Էվվէթի, ինատընըն անճագ խատեաշ իլէ Թատատիվտը իտէպիլէճէկի տէրճէճատէ ՝սիւռատէթլէ գօչնուրտարագ կէչտիմ։

—Ձիւնքի պէնի կէթիրէն տրատագը գատիշըտընը եըլտըզըմ կիտի չատիքրատատիմտագտատ, վէ հատիթտա, զաթէն գատատրմուշ օլան հայվան-

յատրք թատերից էլեն, ապա սըրա քեռ-կին սէտալէը չըգարմացաս իսի, Իսմոի էօյլէ պիր ատի արապանքն, օ կիսիչլէ չու քէօրբուտ հիչ պիր լիարաքա չարըբլըգ, քէնտիսինի վե պինապէրին պէնի չու չուգուրուն իչինէ նուվարըլանագըգըն սէլամէ-լիկ չըգմասը, պիր միւճիզէ տէյլ ալ ատը։

—Հագդըն վար, գարտաշըմ, տահիհէն պու պիր միւճիզէ ատը։

—Էօյլէ իսկ, պէնի կէօզ կէօրէ պիրանէ լիմոնչ օլուսուս իչին ա-պիզ ծագ սը Թօմբօսիէլէ տաւա լ-ատէլիմ։

—Պիրաներ, սէպաթլը վե ող-պուգ գանլը պիր ատէմին, սիւչէ-նիհանէն գուրթուլմագ իսիմէտիկի, վէ սիւչմէնինին տահի պու թարա-ֆա կէչէճէկինի պիլմիկի հալտ, քէնտի թէչէպիւսիւնիւ հիւսնի տուրէքմատ ալաչա չըգարմագ իչին չօգ չէյ եարապիկը օլաս-դանա, վե Ալլահըն սէտասը տէյլ լմասիկ օ-լանան խալդըն սէտասը, պիլէրէք հազրըլանմըշ պիր գազիճէյլ գա-տէրէ իհալէ լիմէ քատէ պու լունուս-ւալա սէն բիանմէմզըգըն։

Գարմէն, պու ճիւճիէյլ թէչաֆ-ֆուզ իսէրքէն, է-ղէնէ լուզէմինի պիր ֆիքրի մահասա իչէ պիր ազ չէտիսէն պէտան լիմոի։ Մօրալէս իսկ, աղգը վե կէօղլերի տչդ օլա-րագ, վէկպուրէյի տինչէմէքատէ, վե իրաս լիմոիկի լադըրտարլարըն խէֆի մանէհասընք անլամնուս չա-լըշմագաս իսի։ Մէրգում պիրտէն պիրե վե ֆէվգէլատէ տուրէքմատ, հիւլէրէք,

—Ենիոի անլատըմ, գըզգաբ-տաշ, չիմոի անլատըմ, տեգոի, վե պու սըրատաս սէնի հագդլը վէ գամ պէ գամ հագդլը պուլուրսուս։ Համլիս պէն պիրի, չօգ տէֆա, կիսիչէ էֆքէնարլար տիւչմէնիս-րիսմ տէեու լիֆլիխար էյիմիչ լ-ըքէն, ահիղանէ իդրար իտէրիմ-դի, չիմոիսէ գատար պէօյէ պիր էֆքէար տիւչմէնէմէմիչիմ տիր։ Խուսա տիմ, սէն զահմէթ տգիլէ պիր գատընան։

Գարմէն, գարտաշըքըն մէտէ ու-սիհայիչլէրինէ ճէվապ վիրմէյիպ, ֆագահի պիր էչլի վուգուֆ Թա-րաֆքնտան Թագտիր օլունմասըն-ատան տօլայը մէմուն օլարագ, պէ-յկերինի սիւրաթլէ էչլերի սիւրտու, վե պու սատէմլէ իհմիսեար մէչչ աղաճլարընքն արապընատաքի տարր պահերը կէչտի։

Պէօյլէճէ գարտաշ վե զըգգաբ-տաշ, պաչդա հիչ պիր լաղըրտը իհմէ քսիզին Սամքնատա վասրլ օլ-տուար, վե Գարմէնին օ կիւնքա-սապահընը, արատասը յա էչնասը-նը պրագարագ մու ֆարագահի իհմէ-սիչ օլուսուս օհմէլին հավվիսինէ տուհուլ իլլէսիչէր։

Մէղպուրէ, իլք կիճէ Թգամէքի իհմիսիկի օտանէա պէհէքքար կիհ-տի քատէն ոճորա, օհմէլէհիլի եօգալը չաղըրհատը վե վէրգումու իհմիապէն,

—Պիր քիսիմ նօրմանախատան կէչտիկի հալտ, Սամքնալ չէհրին-տէն կէչմէ քսիզին, Սէն—նագէրքէ վասրլ օլապիլիր սի, ատէու պէտալ իհմոի։

—Խանէքր, էֆէնտիմ, ֆագահի պու պատահ իլքի իսիհնատէնէքի վար տըր։

—Թանըքլըտը տըր։

—Պիրինճիսի պահրէն կիտիքմէ-սի, վե իլքինճիսի Նանմի չէհրինէ գա-տար պէօրէն կիտիկով, Լուսաբնէ հ-րինտէ տահի ան ֆիքինէ էյ բատքը օ-լունմասը տըր։

—Լաքին պու նօր բէք ուչտան օլուր, էօյլէ ատ իչի սի։

—Լսիմէթ, բնչ ուղուն օրուր։

—Հէր նէ հալ խսէ, պուրատա բօսթա պէ յկիրլէրի մէրքէպի նէլրե-ատէ սիր։

—Պուրատը տըր, վի էկէր տրամա-մըն եղերլինէ պիր ամֆիք նադար լիմմիշ օլսա իսինիզ, բօսթա մէր-քէպի պուրատը օլսուզունու անլար իսինիզ։

—Ըօսթա իչին ախըրընըզտա նէ զատար պէ յկիրը վար տըր։

—Բէք աղ, չինքի պիզիմ նօր-մարքազան կիտէն կէչինէր նադ-ատիր տիր։

—Ծադ ամ նիհանէթ զամ չ թանէ պէ յկիրինիզ վար տըր։

—Ձէման պէչ թանի, հալդու-քի պունդար տա ատադա կէօմիւրիւզ կէմիմէ-քտէն գինատէ, թարլա-լարընտա դուլանընըմադտա տըրըր։

—Էօյլէ խսէ, սիզին ադա պէչ պէ յկիրինիզի բիրա իչ պունա վէ-րիմիսինիզ։

—Պու կիւն իչին ի՞ն ի։

—Պու կիւն վէ եարըն իչին վէ պէչքի պիր աղ գինատէ միւատէթ իչին։

—Հայդա-քի մէտիլլիէրիմտէն իւչ-ինա, սիզին իչ պիլմէ-քատ չիմտի պուրատա կէլմիշ օլան զամը Սէն-Նադէրճ կէօմիւրիւշ օլսուդըրըն-տան, մէզբիւր Հայվանդար չիմտի օրատա տըրըր, գիագամ մէմուրիմ իւզդէ պու կիւճ ամուէթ իտէրլէր իտէ, տերհալ սիզին էմրինիզի թէրք իտէրիմ, լաքին պուրատա պուլու-նան տիկէր իրթիսինի չիմտիտէն գու-լայնընմադա մէկ գուշնատուզ։

—Անլէր ամընդտա գալընըյոր, տլէն, իւճրէթլէրինի վէրիրիմ։

—Ծոսէէտ պագը նօրմալ կէ-լիպ իսթէրլէրսէ . . .

—Նօրմա տրըյոր, վի պիր իրթ ատամդա գատար կէլիրլէր, տէհու ճէվապ վէրիրսինիզ, վի պատէհու վուգուչլի հալի կէլիպ պունա պիլ-մէրիրսինիզ։ Կէլէն նօրմալար իսէ, թատամլարընը պուրատա իսթա-քատէն ատնդա, կիտէճէքլիքինատէն, պու ճի-հէթլէ նէնէ սիզ քնարընը չզդուրսը-նըզ։

Պու սբրատա լօգանթաճը միւթէ-ըէատուա պիր հէ յկիրլէ գուլաղընը գաչընարատ։

—Ա՛ֆվ իսէրսինիզ, էֆէնտիմ, լաքին սիզին պու սէօյլէտի ըէրինիզ-տէ պիր չէյ վար տըր քի, իչիճէ անդատատուսնօրմա՛, վէ պիճուպէրին տուչարը իսլիհրապ օլուճօրսա՛, տէ-տի։

—Անլատմատա իհթիմամճընըզ նօր-մար, տէհու ճէվապ վէրտի չինի-կեատէ դըզդը թէքէպպիւրէ, հալ-պու-քի սիզին վէսվէսէյի-քինիզի թէս-կին իմմէք իչին, չու գատարընը-սիզէ պիլդիրսինիզտի քի, մատատ գա-եէթ մուհիմմ օլմադդէ, պէ գատէթի էօյլար տատրէթիլլէ իճրա օլունտաճատ-տըր։ Հայդի օլսու դուտ մէմուրինէ-թէ կէլինճէ, տէհրէթճէ միւթէթ-հիտ օլան պիր բիմանէնին, պիր էհլի-ֆէատարն հատրա-քատտ վէ մուտաէ-լաթը իսէրինէ նէդարէթ իմմէք-քատէն իսթարէթ տիր, վէ պու լօգ-ըյոր-ըյոր հադդինտա չիւտահէնէ մա-հէլլ վիրմէմէք իչին, բու իստամպուլ-մէմլ տահի պիզէ կէօմիրմէկէ թէ-ըէատուա իմմէտ։

Մ՛ուտիսուարէն Գարամէն, Օլիվիէ-ը վէ յեանըն տիզ ու կիրի-ֆիթի իչէ, թէ-քմիլ մէմուրի-քատ զադրթանըն, լճատը հայինատ քէնտիսինէ իսու-ըատը մուտաֆէնէթի իմմէտի խուտա-տունատա, Հաւրը գայմադամը իմու-րաճճնատան ալմէշ օլուդու իչին-նամէ լօգանթաճըտա կէօմիրմէ-սի վէ մէրդում պունու կէօրմինճէ, պուչատան տուտաղ գատար հէրէ է-

յիլար, վէ հաւատաւոյ խիստաթը-նը, վէ սատագաթը քնամիլէսինի իպրազ իլլահ։ Պատէհաւ Թարմէն շէօղլ. ատվամ էյիտի։

—Պէս սիզէ պէօղէ պիր մուհամմ սրրը սէօյլէսինիմ հալատ, սիդ-ուէս, պու սրրդն ասլա վէ գահման ուիշար չդր մնամնաքնը թաւէպ իտէ-բիմ։ Էվվէլ, տօսթում, շիմաի։ Իզ ուէվլէյիս պիր սրրդնա վադէֆ-սընըդ, վէ պիլէսինիդ քի, պիր ա-ուէմ, ուէ՛լ՛էյիս սրրդնը, տիւշման-ուէ՛ռ՛ըք վէ նիհէյէթի մնագիրդե՛ն օղմանտրագ, ֆ ալ իտէճէք օլուր ի-ուէ, չարդդ պիր մնագամէլէսէ պու-լունմազ օթուր։ Իմամ, էկէր պէք-լէսինիմ ատեմիդր, (չիւնքի էքի քի-չի սիրլէր,) պու չէհիրտէն կէչեր-լէր, վէ պու լօգանճիատա տուրտուր-լար իսէ, քէնաիլէրինէ, պէնիմ պու-լուատա օլտուղումա, վէ քէնաի իւ-չէրլէրինէ նէզարէթի իսիլսիզինէ, վէ սիզէ պէնան իհտիկիմ իմտի-մահա տայիր ասլա չիւպհէ մնահէլ-լի վէրիլմէմէլի տիր։ Անլատընըդ մը-

—Էվվէլ, է՛ֆ՛ենտիմ, անլատդմ։

Լօգանճիաճը, սիչարը չդդմագ իւղրէ պիր դաչ սատմ իլէրլէմիշ է-քէն, իմ՛էքտար կէլի տէօնէրէք։

—Մ՛ուսաատաւ իտէրսէնիդ, սիդէ պիր չէ՛յ սիւալ իտէճէյիմ, ատտ։

—Իս իսիդ։

—Իչար իհտիկինիդ իքի չիւպ-հէլի սէ՛յնահլարը նամազ իանըեա-պիլէճէյիմ։

—Օնլարը իանըմնագդըգա ասլա հաճէյի եօգ սուք, վէ պէնիմ սի-գէ իհտիկիմ իսթամէյ, բէք գօլայ սրը։ Իմտի, սիզ հիչ պիր չէ՛յ գաբ չմանընըդ, վէ չա-նէա փիրա իլէ հայվանն իհտիմագ ի-չինն օմէլլինիդ պագը եճճանիլէր կէչ-տիքլէրինտէ, նէ եօգսա ճէվապվիր-մէնիդն սիդէ սէօյլէսէմ իսէ, օ եօգ-սա ճէվապ վէրին, վէ նարթ կիճէ տախ օլա, կէլիպ վուգուչդ հալն պանա պիլտիրին։

—Անլատդմ, է՛ֆ՛ենտիմ, վէ կ-վամիրինիդե քնամիլէն իհտիաճ ի-ատճէկիմի վատ իլլէրիմ։

—Պու հալատ պէնատ սիդէ էմնիյ-էէթ իտէրիմ։ Հա՛, չունու ունու-տուեօրսուս, աճապա պու օտա ի-լէ իլմիհալաճը պուլունուք պիր օ-տանըդ վաք մը տօ։

—Էվվէլ է՛ֆ՛ենտիմ վար տըր, վէ-ատդ իհտիաֆտա տըր։ Գարուտու-տախ հէր իհտիաֆտան պիր սէ՛ր-կիս իլէ գարալը տըր։

—Օ օտաճը, պէնիմկի պիրլիք-տէ կէչմիշ օլան ատեմէ վէրին, վէ քէնահիճինէ սէօյլէյճէ քի. կէչճէ-վէ պէնի պուլսուն։

—Ենիմի սէօյլէրիմ, է՛ֆ՛ենտիմ։

Լօգանճիաճը սիչարը չդդմագ, վէ պիր դաչ տատդգա սօնրա, Մօրա-լէս ջահիր օլտու։ Մէրգումէ, պու-եէթ եօրուլմուշ, վէ հայանըն բիւդ-կեարբետան իչիւմիւշ օտուդունա-տան, ուսթալաճատա պիր չիչէ քա-բանետա չափագը իսկեմիշ, վէ պիր գաչ եու տուսմտա մէզգիւր չիչէյ-պօշալմըշ իտի։ Պէնանէ հաճէթ օլմատդդր իւղրէ, Մօրալէս քէնատ հէյսիյէսնատն, ատեմա կէօկէսէ հիւքմիւնատ ասլա պդրագմանատ-տի։ Հէր նէ հալ իսէ մէրգումէ, գէզդ գաբրետաչդնըն օտասընա կիր-տիկինտէ,

—Գէզդպ՛րտաչ, ինանմըեէթ նա-մընա օլտուն, բէճա իտէրիմ տանա, պու կիճէ պանա մ՛ուսաատ էյի քի-ըահաթի ուեուեաեըմ, չիւնքի ատէ-քա էօգլուշ պիր ատեմ հալի քէտդ-իհմիշիմ տիր, տէտի։

—Էկէր Թանըրկտ իքի Փ՛իրինա-մ՛ուսաատաէ իտէրսէր իսէ, բահաթի իտէրսին, չիւնքի սէնին բահաթը-

պրն վէ ուշդու ուեռումագլըղըն գա-
փիէն անկերտէն մերպուի տուր ։

—Նէֆէլ սէյլերիմ քի , եօղէ
օլսուդունու բէք ալէտ անլատօ-
րում ։

—Պու էֆենտի ուշդու եա դաեէթ
մի հիմաճ կէօրիւնմիւկիւն իչին, պիր
գաչ սաաթ ուեռումագլըրնա մի-
սաապատ իտերիմ , ֆագաթ եաթա-
ղա կիրմիզիէն էվվէլ , տիշարը չըգ-
մալըդըր ։

—Տիշարը մը չըգմագ , ոէտի Մօ-
րալէս հանը պըգըլսրագ ։

—Էվվէլ , պու միճերրետ լա-
պըմ տուր ։

—Եէհրե կիմմէք նէ՛ն մի ։

—Էվվէլ ։

—Հա՛ղ պու քի էկէր պիղի գօ-
վալանակլար անսրդըն կել պ , պա-
հա թէսաատիֆ իտերլէր , վէ պէսի
կէօրիւրլէր իսէ . . .

—Պուևտա գօրդաճագ հիչ պիր
չէյ նօգ տուր , չիւնքի գաթէն կի-
ճէ գարանլըղը պատմատա պաչը-
ադըրնատն , տուր օսդատլար պիւս-
պիթիէն գարանլըդ իչինատ տիր ։
Պուևտան տա գաթինագար էկէր
պիր արապանըն սէրինի իչիտիրսէն,
պիր էվին գարուտա տրալըղըտտա
կիպզէնիրսին , վէ մէգբիր տրապա-
նըն կէչմէիինէ պէդերսին ։

—Նէ չարէ , չըգմալը , ֆագաթ
չըգուտա՛ նէ եարատագաղը՛ , չի՛նքի
պանն իմմէմ՛ քի , չու տիչարը չըգ-
մադըղըմ՛ , ատի պիր թէֆէրրիւճ
իչին օլսուն ։

—Տիշարը չըգմագլըղընատն մագ-
ուէտա , պիր իրճի տիւքքեանը պու-
լուտ , պիր եումագ դաեէթ լինճէ վէ
գօտի իր սաթըն ատմադ իչինտիր . . .

Գարմէն , Մ՛օրալէսին տիթրէչի-
կինի , վէ լէհճէսի , կէօղէ կէօրիւ-
նմէը տուրէմտէ թէսատիֆ օլսուդ-
ունու կէօրիւնճէ ,

—Սիւպհան Ալլահ , նէ՛ օլուեօր-
սուն , պիր ֆէնալըգ մը հիսս իսիճ-
եօրսուն , տէեու սիւսլ խէսի ։

—Խանըր , խանըր , միւսլիմերիհ
օլ , հիչ պիր չէյ օլմասեօրում՛ , պու-
պիր սատ սիսիր էսերի տիր , չիւն-
քի պէն , իր լադարտրսրնա հիլթի-
տիկիմտէ , տուրիմա պիր ֆ՛նալըգ
հիսս իտերիմ ։ Մէն բէք ալէտ պի-
վիրսիս քի , պէնիմ եօմրիւմ իչին-
տէ , իր տուրիմա հագգըմնա խա-
եըրլը օլմամըշ տուր , վէ չիմ՛ պի-
պիր միւսթագպէլտէ պուղըմն տա-
հա նէյէր կէլէճէգ տիր . . . Զիրա
պէնիմ շահատէթի գապպիմչօգ տէ-
ֆ՛ն ֆիքիչէն իճրա օլունսուր ։

—Պու սէօյլէֆիկին սիվանէլիք
տիր , չիւնքի պիր քիրրէ Թանքրէ-
տին վէ Քիրինօսուն էլինատէն գաբ-
Թալտուգտան սօնրա , դօրդաճագ
նէ՛ սէպէպին գալապիլիր ։

. —Հագգըն վար տուր . . Իմմի ,
տալա վագթի զայ իմմէ չիսդ , տի-
չարը չըգար , վէ իսթէտիկին չէյլ
չիմնի սաթըն ալդրըմ՛ ։ Անճագ բէ-
ճա իտերիմ՛ , հէ յապէմի սէնին էմրի
մուհաֆազանա թէպիմ իտեճէք
օլսուդունմատն , մէգբիր հէ յապէյլ
կէօղիւնիւն էճինատն պիր տագը-
գա պիղ աերբմանատըն ։

—Մէն միւսլիմերիհ օլ , վէ պիր
ան էվվէլ իչինէ պագ ։

Մ՛օրալէսին դայդուպէթի անճագ
եարըմ սատաֆ սիւրսիւ , վէ պատէ-
հու մէրդում՛ , էլինատ պիր եումագ
իր օլսուդու հալտէ , տուեթի իմ-
տի , վէ քէլամէ ադադլէ ,

—Իչիթէ սիզի խօչնուտ իտեճէք
տուբէիտէ պիր իր , տէտի , սրրչա
բարմադատն պիր ադ տահա՛ ինճէ,
ֆագաթ դաեէթի գուվվէթի վէ տա-
եանըգըը պիր եումագ իրի Գարմէ-
նէ կէօսթէրերէք , համթա պու ի-
բնին զաեէթի ալէտ ճինատէն օլսուդ-

դունա , մի պահուն եալքնըդ պիր քարչատ խլե իւր քիչի տոլափլե-ճեկմինե իրմի պէնի խէվիս իմտիս պէն խե , ասրմագ ակօրինե իշի-ատինճե . նիւ զիամիւն բէնկի ատուտօր ալատուդունա հիտա խմտիմ : Պիչարե ատիմ , իւիս իլե գոտուշուտօր ալատուդունա պիմիէօր խտ . . .

—Ես սիճիմ եուսմադը բէք կիւ-դել սիր , ատրտուտա պու խուտատա սէնատէն բէք խոշնուտ ալուտմ , Մօրմէս , տէնու ճէվապ վիրտի չինկնտանէ դրդը :

—Մատամ քի խոշնուտ ալուտն խտ , պարի պէնիմ մերագքմը թէս-կին էմ :

—Նէօլէ պագալըմ , մէրագքն նէ տիր :

—Ես քի , պուհունալա նէ եաբ-մադ իտմէ եօրտուն :

—Մէյատ իմիտին ալէտմքը թէսատիք իմմէք իտմէ եօրտմ :

—Պիլմէճ մի ակօյլէնօրտուն :

—Էվէթ , սէնի խէվիս իտէրիմ քի , ակօյլէտիկիմ , կէօզ կէօրու-նութ պիլմէճլերը տէք , չունքի ֆիլ-վագը պու իր , պիզ տատիշ , էմ նէյլիմ վէ ինթիգամ պահոշ իտէ-ճէք տիր :

—Նամըզ :

—Պու ակօյլէտիկիմի պիզտաֆ քհնտի կէօզլերին իլէ կէօրէճէք քհնի :

—Եագըն վաղթամ մը :

—Օհու պիլմէմ , հալպու քի գունն իտէրիմ էվէլէն տէհու ճէվապ վիրէ-պիզիրիմ : Պու հալտե գարտաշըմ , ատրմագ սէն կիմ եամ , լագըն էօյ-լէ պիր ուչդուհա տուտ քի , ճիւզի պիր շահմադա մէ իւլք իշարէթի իշի-ատիր իշիմէզ ուհանատըն :

Մօրալէն , մէզքիր էմքին իքին-ճի տէֆտ թէքրաքհնա մէ յատան վիրամհէրէք , հէմման , Գարամէնին ատատքըն իմմիհսալինտէ քի օտահա չէբիլտի , մի պիր աղ սոնրա , իմ օտահեր ենկոմիկերինատէն թէֆ-փիդ իտէն ինճե տիմիտատան , մէրգու մուն չիտատէթլէ հրդբլտատըդը իշիտիմէ-կէ պաշլատը :

Գարամէն , եալքնըդ գապնճա , հա-կի պիր գոլֆուդ ուռնատահէսինէ օ-թուրտու , մէ տէրին մէ ուղուն պիր տէրճահեր թէ ֆէ-քքիր բէ տալ-տը : Մէրգումէնին , գապիմանէ պիր հէ յէհթ քհոպ իմմէ բուհ օլան բարլագ կէօզլէրինին իւզէրինտէ քի սիճահ գաշլարըն ատա ուրտա չամբլ-տուդքնա պագրլըրտա , չիւոհէ իդ մէզքիր թէֆէ-քքիր մու զիրը իտի , մէ պաղը ուղպ թուզ միւլահտապի , մէզգու բէնին ֆի-քրինի իտմէլա իմ-միշլէր իտի :

Մէզքիր տէրին միւլահազա հա-լի պիր սահաթտան գինատէ իմմիհ-տատ իմտի . պատէհու Գարամէն , անլքնըն իւզէրինտէ պիրիմիշ օյուն գարանլըգ պուլութլարը տադրճ-մնգիտարգնատա պաշքնը սնալատը , մէ ատատալէտէն գալգըդ , էլմի-սէմինի թէպտիլ իմտի , չէօղէ քի , լահվէրտա սէքրի , գրրմըգը եէլէ-մէ պէհաղ բանթալըն կիչինտի : Գարամէն պու գբհաֆէթլէ , միւհէ-պէր պիր ֆամիլհատնքն էն քիւչիւգ օղլու օլուգ , մէնատալ օլատուդու ալահա կիմմէ-բտե պուլունտատ-դու գանն օլունմադատա իդի :

Իշդու թէպտիլ գբհաֆէթի իմ-թամ պուլատագտան սոնրա , մէզ-պատբ , ճիւ զիճե ատտընըդը պուլա-նան լամպահեգ օտահքնըն պիր քէօ-չէնինտէ հէ յէհթի ատլհէնէրիլէ պրրատագ , մէ քհնտհի եամհատա կիրիպ , կէօզլէրինէ դատատը իսէ-տէ , պիր տիւրլիւ ուհուհհատատը , եահօտ սրա պրրա տհէհշէմլի բրհ-եատը կէօրէրէք , ատդատատ գամիքէ օլունտատ :

Եարբ կիճէ յի իրի սահի գատար կէշմիշ իքէն, պիրտէն պիրէ պիր չամնաթա իշխիլիք. Գարմէն ուճառաք, վէ էթրաֆը ախնէմէկէ պաշլատը։

25

ՇԷՖԱՆԻ ՊԻՐ ԻՇ

Չինկճանէ դրդինը, ույդուսու իչինտէ տիմրէյմէտիրէն աէս, գաղը պէ յիմրուերին աճագլարը, վէ Յավնայէն եօզուլու եօլունտան սիվրի վէ դայրի միուսամի գատարրդմանան չամնաթա իլէ կէչէն պիր արատանէն իմէ քէրլէ քրերի աէ ի խահ։ Մէզքիւլ արապա վէ պէ յիմրուեր օյնէլին գարուսու էօնիունտէ տուրտուլար։

Գարմէն, եահաղընտան գալդոր, վէ քէնտիսինին օրատա պուլունտուղու վանդանէրն բչըղըլմանընշաշըլմասըն իչին, մէզքիւլ լսանդըբ չըմիւէնին արգադընա գոյտու, վէ պատէհու քէնէլերէնին էօնիունէ կիտերէք, անդընը ոէօրմ քէօչէլի տար վէ մսմի ճամլարա տահատը։

Յահգահ, սօգադ զանէթ պարանչըգ օլուպ, վէ ճամլար տահի հէմինն ասլա չէֆէօֆ օլմասըղընտան, Գարմէն, պիր ախըր ուչաղընէն հավլինին էօնիունէ տուրտուգ իմուհմադատա, օյտուղու պիր ֆինէր քչըղը սահէհինտէ, կիուճ իլէ իրի եօրդունն պէ յիմրը վէ իրի քիշի կէօրմէքի, պու տահէնէր պիւլիւք մանիֆօլարա տարըլմշշ օլտուգլարը հալուռէ, իւսիմիւ աչըգ պիր արատատան ուչաղը ինանէ քառէ իտերը։ Գու ապտապա օլ գատար էսկի իտի քի, Մօղալէնին մուզատատէ պինմիշ օլտուղու արապա, պուռնուն եանընտատ չրտալ արատատը հիւ քմիւնտէ իտի։

Ուղուն մանիֆ կիչինմիշ պան եօլճառ, լօգանիմատան իչէրի կիրէքէք, Գարմէնին կէօրմէ էօնիունէն նապէտտա օլտուղար, հալ պու քի մէրգուամէ, թէրլի վէ ոզդըլարը քէօրմէ-բրմէ օյան պէ յիկրլէր սրապանէն գաշումունատան չրթտրըլմանեբնճա, բէնչէրէնին էօնիունէն այբըլմատը։

Ա յնի վադըմտա, եամաչճա Գարմէնին գարուսու վուրտուտուղունատան, մէրգուամէ տէրհալ գարուեուաչար։

Լօգանիմաճը, ոճէլէմէն թէրթէկ իմմիշ օլտուղա պիր թուատէթ իլէ, վէ ույդուսուղուգատան կէօղէրի չիշմիշ օլարագ իչէրի կիրտի, վէ Գարմէնէ խիմատէն՝

—Է՛ֆնտիմ, չիմտի իրի եօլճու կէլտի, տէմի։

—Պիլիրիմ։

—Գու եօլճուլար, Ա՛էն-Նափերէ կիմմէք իւգրէ պէ յիկր խոմէմիէր, վէ պէն տահի սիգին խալիմմի բնըզմունճիալինճէ, չիմհոիւք պէ յիկրլերիմ պու բատա տէ յիլ միրլեր տեեու ճէվապ վերտիմ։ Ամմը իոէ, քէնտիլերինն անճագ պիր դուչատատա գատար խօշնատա իտէպիլէճէկիմտէն տօքատէր մէ յեուս օյտուլար, հարիմա քէնտիլերինի պիր մէնզիլ եօլ տահա կէօրմի բտիւն իչին, քէնտիլերինի կէմիրէն բօսիա արատանճըրնտա պիր լտի ոսիմունու վիրմէէլիկի թէրլի՞ֆ իմտիլեր, հալ պու քի պէն պիր իշարէթ իմտիկիմտէն, մէրգուամ օմէէլիմի գատարու իմմէտահ։

—Թէշէ՛քքիւր իտերիմ, տօնթուամ, սիզ պու խուսուտատա բէր կիուղէլ հարէքէթ վէ մուտամէլէ իմմիչիհիղ։

—Պատէհու ծրու եօլճուլարտա, վադըմլարընը կէչիճամէր իչին պիրաղ ագչամ թատամը իմմէլէրինին

թե քիչ մը ։ Անլեր տախ պիլ դապուլ, աշագքի սալատա , սուֆրա էօնիւնտե օթուրտուլար ։

—Պու էճնէպիլերին քիսէքսինի պանա թարիֆ իտէպիլ՞ըմիսինիզ ։

—Պու բէք գօյայ պիր չէյ տիր . չէօյլէ քի պու իքի զաթլար կէնճ աիրլեր ։ Պիրինճիսի եվկիրմի պէշ նիկիրմի ալթը սինինտե կիւզել պիր Ֆրանսըզ օլուպ, պահրիեե զապտիթի իւնիֆօրմասը կէյինմիշ տիր ։ Իքինճիսի իսէ , պահս իտէրիմ քի, Ֆրանսըզ տէյիլ , տիր , վէ պագըր բէնկինտե օլուպ , սաչլարը տախ պիւսաքիւթիւն սիեահ տըր ։ Համթա էօյլէ պիր աճայիպ սէտա իլէ գօնուշմադա տըր քի , չիմոիեե գատար պուննուն էմնալինի ասլա ի-չիմմէմիշիմ տիր ։

—Ա՛հ , անլեր տիր , անլեր , տէ-սի Դարմէն քէնտի քէնտինէ ։

—Պունատան մատատա , էֆէնտիմ, տէվամ իթտի լօգանթաճը, էկեր սիզ մերգումեն սէյիահլար թարաֆընատան կէօրիւրմէէէրէք , քէնտիլէրին կէօրմէք իսթէրսէնիզ , պու պաստէ ասլա կիւճլիւ-ք եօզ տուր . չինքի նասըլ քի սէօյլէտիմ , պու աատէմլեր աշաղքի սալատա տըրլար , վէ պու սալանըն բէնչիրէլերի հավլիսէ նազըր օլուգլարընատան , տաշաղը էնին , վէ մէզքիւր բէնչիրէլէրտէն պադըն ։

—Հադգընըզ վար տըր . իսմոի սիզ էօնատէն կիտին , պէն տէ արգատան կէլիէօրում , հէմ պէն բէզգ իսթէմէմ , չինքի քէնտիմի լմանըթտըրմագ իչիմէ էլվերմէզ ։

Դարմէն պիր քէրրե հավլիեե վասըլ օլունճա , եիւրէկի չարբարագ , բէնչիրէլէրտէն պիրինե եագլաշտը , վէ կէօրտիւ քի , զանէթի վասի պիր օտանըն օրթատընատա , վէ պիր մատանըն էօնիւնտե գարշը պէ գարշը իւքի քիշի օթուրմուշ օլուպ , մէզքիւր մատանըն իւղերինե , վէ թապագլարըն արատընա տէմիրտէն պիր չէմատան վազ իսիլմիշ, վէ մէզքիւր չէմատանա տիքիլմիշ օլան ինճէ պիր մատմատան , ճիւզիճէ պիր այտընըդ հատըլ օլմագատա պուլունմուշ իտի ։

Պահրիեե զապտիթ սըրթընը բէնչիրէեե չէվիրմիշ օլմաղէ , գարանըդ իչինտե գալմըշ իտի , հալպուքի բէֆիգինին եիւգիւնէ , բէշըղըն, սօյկուն զիհալարը թէսատիւֆ իչէտիկինտէն , մէրգումուն , Ֆիրինտօ օբտուդու անլատըլըեեօր իտի ։

Դարմէն , զանն իտէրսինի քի Քիբինօնուն քէսկինի պագըշը , քէնատինի, կիզլէնմիշ օլտուդու գարանըդ իչինտե պիրէ թանըեատիկիր դօրդուսուլա , պիրտէն պիրէ պիր ատըմ բիւճաք իթտի ։ Վէ լօգանթաճը , մէրագլէ մէզպուլէնին արդասընատա տուրմագատա օլտուդունտան ,

—Էֆէնտիմ, աէտի էտմաշ աէտա իլէ , պու ատէմլեր սիզին պէքլէտիկինդէ ատէմլէր մի տիր ։

—Էվէթ , աէնու ճեվապ վիրտի, չինկէանէ գըզը ։

—Պունլարը շուրաճդատա գօյայըդլա ախագ ու կիրլիֆթի իթտիրմէք, իչին , կիտիպ գապըթտատա խատէը, վիրմէք ֆըրզ մը տըր ։

—Սագընը էօյլէ պիր չէյ եապմատասընընդ, չինքի սիզէ սէօյլէտիմ քի , մատատէ անլէրէ թուքթատուրմագատա տէյիլ , իլլա հարեքէթի վէ մուամէլէլերի իւղերինէ նէզարէթի իչմէքտէ տիր ։ Պէն պունլարա, գարշը, պէնէն Սէն—Նազերտէ հարըքէթի իտէպիլէճէյիմ ։

—Էօյլէ իսէ չիմոի պէն նէ կապտաճաղըմ ։

—Եիմոիլէք սէզին զայրէթինէդէ վէ մահրեմի եարարլըղընըդա հադը-

լը պիր միւքեաֆաթ օլմադ իւզրէ, շու օն ատէտ լուի ալթունունու ալաճադ սընըզ ։

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, տէտի լօգանթաճը, պէօյլէ պիր ֆէվգէլատէ ալիճէնապլըգտան տօլայը միւթէհայիր գալարագ ։

—Սիզէ սէօյլէեօրում, ալընըզ, զիրա պունու սիզէ վիրմէքլիկիմ գրալ նամընա տըր ։

—Օ հալտէ քէմալի հիւրմէթլէ իթտաթ իտէրիմ, վէ էմրլէրինիզէ միւնթազըր պուլունուրում ։

—Պէնիմ վէ ըէֆիդիմին պէյկիրլէրիմիզին էեէրլէրինի գօ, վէ պուրատան եիւզ դատէմ ուզագլըզա կէօթիւր ։

—Հա՛նկը թարաֆա ։

—Սէն-Նազէր թարաֆընա, լաքին պու սըրատա ապա սէս վէ շամաթա չըգմամալը ։

—Հավլիտէն չըգտըգլարընըն սէսի իշիտիլմէսին իչին, միտիլլիլէրիմին աեագլարընը սաման իլէ մուհաֆազա իտէճէյիմ ։

—Տօղրուսու կիւզէլ թէտպիր ։

—Հիւքիւմէթ թարաֆընտան միւթթէհիմ օլան շախսլար իչին պիր էմրինիզ վա՛ր մը տըր ։

—Էվվէթ, շէօյլէ քի պիր սաաթտան, անլաեօ՛րմուսունուզ պիր սաաթտան, վէ պու միւտտէթտէն նէ զիեատէ կէճ վէ նէ զիեատէ երքէն, կիտիպ քէնտիլէրինէ, պէյկիրլէրինիզին կէլմիշ օլտուղունու խտպէր վէրիրսինիզ, վէ պու պէյկիրլէրի քէնտիլէրինին արապասընա գօշարսընըզ ։

—Պու գատար մալիւմաթ քեաֆի տիր, էֆէնտիմ, վէ թէէմին օլուն քի, պիր սաաթա գատար պու իքի եօլճուլար արապա իլէ եօլա չըգաճագ տըրլար ։

Պու քէլամլարտան սօնրա, լօգանթաճը ախըրա տօղրու կիթտիկի կիպի, Գարմէն տախի քէնտի օտասընա, վէ անտէն տախի Մօրալէսին օտասընա կիթտի ։

Մօրալէս հալէա տէրին վէ հըրըլթըլը ույգուսունա տէվամ իթմէքտէ օլտուղունտան, Գարմէն մէրդումու հէր նէ դատար իսմէն պիր գաչ տէֆալար չաղըրտը իսէ տէ, հիչ պիր ճէվապ ալամատը ։ Պատէհու կէնճ դատըն էլիյլէ դարտաշընըն օմուզունա տօդունտուղունտան, մէրդում պիրտէն պիրէ ուեանտը, վէ միւթէհայիր պիր հալտէ էթրաֆա կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա, ագլընը պաշընա թօբլամաեահէնուզ վագթը օլմուշ օլմտեան տաղընըգ ֆիքիրլի ատէմլէր միսիլլիւ,

—Նէ՞ վար տըր, վէ պէնտէն նէ՞ իսթէնիլմէքտէ տիր. Էսթրամատիւրիւն պիլճիւմլէ ազիզլէրի նամընա օլսուն սէօյլէյին, շու պինա իչինտէ պիր վագըա՛ մը վուգու պուլմագտա տըր, տէտի ։

—Աեաղա գալգ, Մօրա՛լէս, աեաղա գալգ, տէտի Գարմէն մէրդումուն գուլաղընտան աշաղը, չիւնքի վագթի կէլտի, վէ տիւշմէնիմիզ եանըմըզա վասըլ օլտու ։

Մօրալէս, պու լագըրտըլարը իշիտինճէ ըէնկի սօլուպ,

—Թանքրէտ իլէ Քիրինօ՛մու, տէեու բէբէլէտի ։

—Էվվէթ, պուրատա տըրլար ։

Մօրալէսին պիչիմսիզ սիմասընը թարիֆ օլունմազ պիր տէհշէթ իսթիլա իթտիկի կիպի, սօղուգ պիր թէր տախի անլընտան նիւզուլ իյլէտի, վէ պատէհու կիւճ հալ իլէ շու աթիտէքի քէլիմէլէրի թէլաֆֆուզ իտէպիլտի.

—Էօյլէ իսէ, հէր շէյ մահվ օլտու, իմտի տահա վագթիմիզ վար իքէն, գաչա՛լըմ, գաչա՛լըմ ։

—Մօրաքէս, սէն տիվանէսին եախօտ տահա տօղրուտու, գաշալրմ ահտիկին տահէվէրի ապատագ իչին պուրատա կէլմիշ օլտուղումուզտա ունուտուեօրտան։ Իմտի, ճէսուր ալ, տանա վատ իսէրիմ քի, ունի պու տէրէճէ տիխրէթտիրմէքտէ օլան մուխտաթարա, պիր տահի դատար մէ յուտանտան գալդաճագ տըր։

Մախմիմիւդ օլտուղու իւղրէ, Մօրալէսին, Դարմէնին տիրտանէթ վէ ֆէրասէթինէ էնհնիյէթի պուլունտուղունտան, մէրդումուն տէհշէթի վէ գօրգուսու, գըզդարքնտաշընըն թէսլիճէթպախշ սէօզլէրի իւղմինէ պիր տէրէճէ զայիլ օլտու, վէ պիւթիւն էսլիհատքնը համիլ օլան մէշին գուշաղընը քէմէրինէ տարտըգտան սոնրա, նէ՛ եափմա գ լաղմ կէլտիկինի սիւալ իթտի։ Դարմէն տախ, գարտաշընըն սիւալինէ ճէվապէն,

—Ալ շու իրին եումաղընը, վէ պէնիմէ պիրլիքտէ աշաղը կէլ, տէտի։

Մօրալէս, հէյպէնինի օմուզունա վէ իրին եումաղընը տախ գօլմուշտու ալթընա ալարագ, գըզ գաքընտաշընըն արգատընտան եիւրիւմէկէ պաշլատը։ Գունլար հավիխտէն կէչէրքէն, հէչ պիր քիմսէնէ թէսատըֆ իթմէյիպ, անճագ սօղատտա Թանքրնա իլէ Քիրլինօնուն բարիպ օլմուշ օլտուգլարը արատանընա տուրտուղունու կէօրտիլլէր, վէ պիր գաչատըմ տոլտըգտան սոնրա, լօդանլմաճընըն եանընա վատըգ օլտուլար քի, մէրգումի պու արա, իքի պէյկիրնի եումըրլարընը թուվմուշ օլտուգտագ պէքլէմէքտէ իտի։

Մօրալէս, հէյպէնինի, քէնտինինին պինէճէկի հայվանընըն արգատընա եէրլէշտիրտի, վէ իր եումաղընը տախի հէյպէնին իւղերինէ պաղլատը։ Մուախատրէն գարտաշ վէ գըզդարտաշ պէյկիրլերէ սիւալ օլտուլար, վէ Գարմէն, լօդանճատճընա, «Ունուվմատաընը գ, պիր սատաթտան . . . » տէեու թէքրարլատըգտան սոնրա, իքիսի պիրլիքտէ մահէլլի մէզտուրտէն հարէքէթ իթտիլեր։

Օ կինճ հալա զահէթի կիւղել օլուպ, հէր նէ գատար մահիթտագ, բուպը ախէրինտէ օլմազլէ, չօգտան պէրու դուպպէյի սէմավիտէն զայիլ օլմուշ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ հատտա ու հիսապա կէլմէգ եըլորգլար, եինէ օրթալըգը ճիւմլէճէ թէնվիր իթմէքտէ իտիլեր։ Իքի սիւալրիլեր, թաշլըգ պիր պաեըրը ահէթէ ահէտէճէ էտտիքտէն սոնրա, հայվանարընը տէօրթնալ գօշտուրմահա պաշլատըլար, վէ եարըմ սահտ, տալա հարէքէթլերինի տաղըրլամմադըգտան գահը մէսաֆէ լյլէյիպ, չալ օ ճէ նամ պօղաշա հաքիմ օլան օրմանլըգտա տաղըն թէքսինէ միւվասըլէթի իլլէհիլեր։ Օրատան, եօլ, պիր թագըմ էյրի պիւյրիւ խահթլար իլէ, թա զիքրինի կէչտիկիմիզ ըրմադ իւզերինտէ պիր քէմէրլի քէօրբէհէ գատար թէմտիտա օյունուր իտի։ Գարմէն իլէ Մօրալէս, սէչէ ադաճըրը իլէ մուհտամ օլմասընտան նաչի գարանըգտ պիր սուրէթ քէսպ իթմէյիչ օլան մէզքիր մուխատրատըգ եօլտուն կիչմէկէ պաշլատըգտար, վէ պու եօլուն եարըսընը կէչինճէ, Գարմէն տախտան աշաղը էնտի, վէ գատարչընըն տախի աշաղը էնմէյինի էմր իտեբէ, իքիսի պիրլիքտէ եանան եիւրիւմէկէ տէվամ իթտիլեր։ Մօրալէս խոտ,

—Պէ յկիրլերիմիզի նէ՛ եափաճաղըգ, տէեու սիւալ իթմէյինտէ, սա-

պըդ չէնկիզըղը, պու սիւալէ ճէ-
վապէն,

—Օրմանլըղըն տղիքնա կէօթիւ-
րիւպ, օղաուա աղաճլարա պաղլա-
ճաճաղըզ, ոէսի, ճօդուշլարըն սի-
րինաէն չըզըպ, պէ,ղիկիրինի տաճի
քէնտի արդասընաան չըդարտադ,

Մօրալէս տաճի Գարմէնին չու
հարէ,քէթինէ սիւլիւ,ք իթաի, վէ
պէօյլէճէ գարտաշ վէ գըզդարտաշ
սըգ պիր օրմանա տուխուլ իթաի,ք-
լէրինաէ, հարվանլարըն ճուլարլա-
րընը գալըն պիր աղաճ տալընա պաղ-
լաատլար:

—Իրին ճուժաղընը պիրդի,քոէ ալ
ուա, եփնէ կէլտիկիմիզ ճօլա ավ-
ոէթ խոէլմա, ոէսի չէնկճանէ գը-
ղը:

—Ճա պէնիմ հէ,յալէմ, ոէճու
սիւալ իթաի Մօրալէս, աղիմ գօր-
դու վէ վէսվեսէ իչինաէ օլարադ:

—Հէ,յալէնի պուլունաուղու մա-
հէլլոէ պըդադ, սաճա սէօզ վէրդի-
րիմ ,քի, ծնա հիչ պիր զարար կէը-
մէզ, չիւն,քի պիրմէճօրմանաուն ,քի-
Զըրըթանիսաուա խըրսըզ ճօդ տուր,
ոէճու ճէվապ վէրտի մէզպուրէ
կէնճ գաաբն:

Մօրալէսին, պու պաադոէ չարէսի
դալմաճարադ, իբրին ճուժաղընը ալ-
ուբ, վէ Գարմէն իչի պիրդի,քոէ, պիր
ուզ էվվել թէ,ք,ք իթդիչ օլաուղու
ճօլա կիթտի: Պու վէճհ իչէ գար-
տաշ վէ գըզդարտաշ ճն տագըդա
ևիւբրիւտիւ,քոէն ճօնբա, վաոֆընը
իթդիչ օլտուղուտուզ ,քէօրբիւնիւն
պաչընա վաուբլ օլաուլար: Օլ էս-
նատէ կիւճէնէն գարանլըղը, թա-
պիաթըն ղարիպ վէ տէհչէթլի կիւ-
դէլի,քլերինի էնղարը պէչէբտէն մէա-
կուր թուրթաուղու ճիհէթլէ, մէզ-
,քիւբ եապանի ճահէլ, կիւճնա,ք,ը
պաոպթինաէն չօգ դիւճատ մուպաք-
,քէնկիւղ պիր աուրէթ ,քէսոգ իթդիչ
խոէ: Շէօղէ,քի ,քէօ,քէրի, պուտադ-
լը վէ է,յրի պիւչրիւ օլան պիր թա-
գըմ իհթիճար աղաճլար, գուպ-
պէ,յի սէմալիւճէ իւղէրինտէ, հա-
րիդ իւլ ատէ խաճաչաթի միսիկու,
սիւճահ վէ ոճայիլալ կէօղիէ,քը հա-
որլ իթդէ,քտէ, ք,ըմնադտան ադան
սէլ, կէօղէ կէօղիւնդէճէ,ք,ը ֆը,ք,ը-
տամադտա, վէ մէդ,քիւր սէլին տու-
լարը, չաճը,ք չիմէնի,ք,էրին պիր,քն-
տա պուլունան դաճա ի,թաչլարընա
չարբարադ տաղը,քմադտա, էլհասը,ք
ուզադտան պիր պայդուշ, ուզուր-
տուզլուզա պէ,քամէթի օլան տէհչէ-
թամիզ սէտաաբնը իչիմտիրմէ,քտէ
իտի: Իչիթ պէօյլէ պիր մէնզարէ
գարշը,քընտա, Գարմէն գարտաշընա
խոխթապէն,

—Վաֆթիմիզ ճօդ տուր, հայ-
ոէ իչիմիզէ պադալը,մ, տէսի:

Մօրալէս տաճի պիր ան էվվէ,ք
չու իչէ ի,թխամ վիրմէ,ք արղուսին-
ոէ իտի, չիւն,քի,խաճարալ, վէ ,քէն-
տիսինին տաի գօրդուլարընա ադա
մուշաաֆէհէթի օլմաճան պիր տէհ-
չէթ, մէրգումուն ադէ ու ֆի,քրի-
նի խոթիլա իթդիչ օլմադըչէ, պիչա-
րէ ,քէնտիչի լանէթլի պիր մահէլլոէ
զանն իթդէ,քտէ, վէ պիրոէն պիրէ
գարշը,քընտա տէհչէթամիզ պիր նէս-
նէ ղուհուր խոէճէկինի պէկ մուս-
լահադա, ատէթա ք,իւզիկճարտան
գը,մ,ը,քճանաճան ճարբադ կիսպի տի,թ-
րէմէ,քտէ, վէ չու մուլահադտարընը
ֆի,քրինտէն տէֆ ու իղալէ իթդէ,ք
իչին, վիճուտճա պիր մէչղուլու-
թի պուլունմադընը ,թէմէնի էյլէ-
մէ,քտէ իտի:

—Հայտե, իչիմիզէ պադալը,մ,
ոէճու թէ,քբարը,ճատ չինկճանէ գը-
ղը, վէ ֆիլ վագը գարտաշ վէ գըզ-
գարտաշ պիրդի,քտէ ,քէնտի շէ,յթա-
նի իչէրինէ պաչլադըղըզ:

Փէօրբիւնիւն պաչընա կէնճ,ք,ը

Եէքտէ ածն պիր քէօչէ պուլունուպ, պու քէօչէտէ իլքի թանէ եիւղ եըլ-ըդ աղաճլար վար իտի քի, պունլարըն քէօքլերին, սէլին ադաըղը կիր-տապա գատար ուզանըպ, գաեա-լարըն եարըգլարը արապարքնտա դայպ, վէ սաղ վէ սօղ թարաֆլա-քա թէմիտա օլմադտա իտիլէը։

Մօրալէս, մէղքիւր իբնի պէհէր ուճուննու, դէմինաէն թադրիպա ի-քի գատէմ եիւքսէքտէ օլարադ, դիւրը օլունան իհթիեար աղաճլարըն քէօքլերինէ պաղլատը, վէ չու գու-վէթլի մանի իլէ, եօլուն էնդիւկինէ պիր սէտտ չէքմէք իւզրէ, վար գուվվէթլէդի մէղքիւր իբի կէրկի-չէտի։ Մէրգում, իչպու գօլայ, ֆա-գաթ ատհչէթլի իշինի իքնալ իտին-ճէ, Գարմէն քէլամա աղագ պիրլէ,

—Գապլատըդըն տիւեիւմլէրին ւնադպուԹիւէլինէ էմի՞նմիսին, տէ-կուս օղրտու։

—Օլ պապատ էօմքիւմիւ տախի քէֆիլ իրահէ իտէպիլիրիմ, տէկուս ճէվապ վիրտի Մօրալէս քէմալի ւնադրուրիւէԹլէ, վէ իլավէթլէն, միւ-սահէպինին չիտտէթի, իբի գօրա-քապիլիը, եախօտ աղաճլարը գը-բատպիլիը, հալ պու քի պէնիմ տիւ-եիւլէբիմի ապա չէօղէմէզ, տէտի։

—Պու տիւնեատա հէր շէյի, հաԹթա իշին ֆէնա ճիհէթինի տա-խի էվվէլսէն տիւշիւնմէ քլիք, էմ-րի պասիրէթի իգԹիզասընտան տօրը, իմոի պիր էյնամ ֆարզ իտէլիմ-րի, իւմիտլէրիմիզ պօշա կիթմասէք-վէ պէնճէ վուդուչի միճէրրէհ օլան ֆէլաքէթտէն Թանըրէտ իլէ Քիրի-նօ գուրԹուլսալար . . .

Գարմէն քէլամընը գաԹԹ լտին-ճէ, Մօրալէս,

—Էյ օ հալտէ պունա ՆՀ թէտ-պիր թէքլիֆ իտէճէքսին, տէկուս պիւտէ իՀթտի։

Պու սիւալէ ճէվապ օլմադ իւզ-րէ, չինկեանէ գըզը,

—Քէմէրինտէ գաչ Թանէ Թաա-պանճան վար տըր, տէկուս սօրտու։

—ՏէօրԹ Թանէ։

—Իքիսինի պունա վէը, վէ տէր-լատԹըր էԹ քի, գարանլըգտա ա-ԹըլԹան գուրչունլար, նիչանկեահդն-տան չաչմամադ իչին, ղաեէԹ տօղ-րու նիչան ալարադ աԹըլմալը տըր-լար։

—Անլաչըլըը, տէտի Մօրալէս, Թատպանճալարը Գարմէնէ վիրէրէք, էկէը իբնի Թէէսիրի օլմադ իտէ, պարուԹ վէ գուրչունումուզ վար տօղո։

—Պու հալտէ պէքլէեէլիմ, չիւն-քի չու սըրատտա պէքլէմէքտէն պաչ-գա հիչ պիր իչիմիզ եօգ տուը, տէ-տի չինկեանէ գըզը։

Գատէհու Գարմէն վէ Մօրալէս մէչէ աղաճլարը օրմանըքնըն սինօ-րունու կէչիպ, պիր ֆուրԹունա էս-նատընտա տէվրիլմիչ օլան պիր ա-ղաճ քէօքիւնիւն իւզէրինատ օթուր-տալար։ Պունլարըն օթուրմուզ օ-տուգլարը մնհէլլ, եօլուն իւզէրինէ վէ քէօբրիւեէ նազըր իտի։

Գարտաչ վէ գըզգարտաչ պիր գաչ տագըգա սիւքիւԹ իտիպ, պու միւտտէԹ զարֆընտա, կինճէ գա-րանլըգը վասըԹասը չա Թա քէնտի-լէրինէ գատար ատ իտինէն ճիւգի սէտալէրէ պիլէ գուլադ վիրմէքտէ-լէը իտի իսէ տէ, բրմադըն սէսին-տէն, եարբագլարըն չամաԹասըն-տան, վէ ուղագտան իչիտիլէն պայ-գուշուն գիղանըքնտան մատտա, հիչ պիր սէտտ իչիմիզեօրլար իտի։

—Պունտա միւշահիհ պիր կինճէ տա-հա կէչիրիպ օլտուղումուզ Թաթ-րընա կէլիսէօրմու, տէեու Կսիւալ իՀթտի Մօրալէս գըզգարտաչընա։

—Իյզահ էթ, պէրատէը, հան-

կը կիճէտէն պահս իտիեօրսուն ։

—Օլ կիճէ տախի, պու կիճէ կիպի, տէվամ իթտի Մօրալէս, ելլաբզլար ասիւմանտէ բարլամագտա իտի, վէ պիզ տախի, եինէ պու կիւնքի կիպի, սբդ պիր աղաճլըղըն ալթընտա եան պէ եան օթուրմուշ իտիք, էլ հասըլ պու կիճէ կիպի, օ կիճէ տախի պէքլէեօր իտիք, վէ պէքլէտիկիմիզ ատէմ իսէ, պիր ազտան մէյտանա կէլէճէք օլան ատէմլէրտէն պիրի իտի, եանի Թանքրէտ տը Նաժագ իտի քի, հէման Դաիեա տիւ Բաղէօ գումարխանէսինտէն չըգմագ իւզրէ իտի ։ Շու գատար քի օ կիճէ մէրգումուն էօմրիւնիւ գուրթարտըգ, հալ պու քի պու կիճէ. . .

Դարմէն, հիտտէթլի պիր հարէքէթ իճրասըյլա, Մօրալէսին լագրտըլարընը գաթթ իթտի, վէ քէնտիսի շու եօլտա իլավէյի մագալ իյլէտի.

—Ֆագաթ պու խաթբրէլէրի զիքր ու իշար իյլէմէքտէ նէ մէնֆատթ վար տըր. պու կիւնքի կիւն Թանքրէտի էօլիւմ եօլունա սէվգ իտէն պէնիմ էլիմ օլմաեբպ, քէնտինին պախթը սիեահը տըր, չիւնքի սէն բէք ալէա պիլիրսին քի, պէնիմ, օլ պիչարէ հագգընտա հիչ պիր կէօնա ատավէթիմ եօգ տուր. պէն քէնտիսինի աճըրըմ, վէ էօմրիւնիւ գուրթարմագ իսթէրիմ, ֆագաթ միւմքի՞ւն միւ տիւր ։ Չիւնքի անըն սէլամէթի, պէնիմ ղայպըմ տըր ։ Օ, պանա գարշը պիր գավկաեա թութուշմուշ տուր քի, պու գավկատան սալիմէն գուրթուլամաեաճագ տըր ։ Օ, պանա թէարրուզ իտիեօր, վէ պէն քէնտիմի միւտաֆտա իտիեօրում. . .

—Անլաշըլտը, հէր քէս քէնտի պաշընը գուրթարմալը. . . տէեու իլավէ իթտի Մօրալէս, շու սոն սէօզիւ, նէթիճէյի քէլամ շէքլինտէ իրատ իտէրէք ։

Պու արալըգ չինկեանէ գըզը էլինի գարտաշընըն գօլունա տաեաթարագ,

—Տինլէ, պանա էօյլէ կէլիեօր քի, պիր արապա սէսի իշիտիեօրում, տէտի շէտիտէն ։

Մօրալէս գուլագ վէրտի, վէ պիր աղ սօնրա,

—Եանըլմամըշսըն, գըզգարտաշ, չիւնքի իշթէ քէնտիլէրի կէլիեօրլար ։ վէ էկէր ճանլարընը Այլահա թավսիեէ իթսէլէր, ֆէնա իթմէզլէր զանն իտէրիմ, տէտի ։

Ֆիլվագը Դարմէն իլէ Մօրալէսին պուլունտուգլարը տաղընթէբէսինտէն, պիր բօսթա գամչըսընըն գապա սէսի իլէ, լաեբգլը սուրէթտէ պէսլէնիլմիշ օլմաեան պաղը հայվանլարընը քիշնէմէլէրի իշիտիլմէքտէ իտի ։ Պու էսնատէ տօլաշըգ եօլլարընը իչինտէն պիր արապա սիւրաթլէ կէչմէքտէ օլուպ, արապաճընըն օթուրտուղու մահէլլին եանընա միւթթասըլ քիւչիւք պիր ֆէնէրին ճիւղի այտընլըղը իսէ, արա սըրա աղաճլարընը արալըգլարընտան կէօրիւլմէքտէ վէ ղայպ օլմագտա իտի ։

—Խիւտա ալիմ, տէտի Մօրալէս, պէքլէտիկիմիզ ատէմլէր շու արապատա օլմալը տըրլար, լաքին պու մէմլէքէթին արապաճըլարը նէ տէրէճէ քիւսթախ ատէմլէր իմիշ ։

Թամ օլ էսնատէ, ֆիթուրսուզ վէ շէն եիւրէքլի պիր տէլիգանլը օլան արապաճը, գապա պիր սէտա իլէ, Պըրըթանեանընը էսկի պիր նազմէսինի պուրնունուն ալթընտան թաղնիեէ իթմէկէ պաշլատը ։ Տիկէր թարաֆտան մէրգումուն սիւար օլտուղու արապա ֆէվգէլատէ սիւ-

քանիկ գաթը մէսաղիկ իմմէքառէ իտի։ Շէօյլէ քի, իւչ տաղըդա սիւրմէքսիզին, հիչ պիր գուվվէյի պէշլիեէնին աղըրլամմահա իգիթտարը պուլունմահան պէյիկըլը քէօրփուեէ վաղըլ օլաճադ իտիլէր։

Արտպաճը, թազնիեէ իթտիկի նաղմէնին իքինճի պէյիթինի պաշլատըղընտա, Դարմէն իլէ Մօրալէս մէգիւր պէյիթին հէր պիր լուղէթինի աչիքտա սաւրէթտէ իչիմմէքտաէ իտիլէր։

Մէգիւր պէյիթին էն սօն քէլիմէի հէնուզ թէլաֆիուզ օլունուպ, ոէրէնին հէր թարաֆընտան տախի աքս իմմէքտէ իքէն, գարտաշ վէ գըզդարտաշ, կիքրի սէպագաթ իտէն արապանըն ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ վէ աոէյթա պիր գասըրգա կիպի կէլիպ հէման աեագլորը ալթընտան հէչահիկինի կէօրմէքտաէ իտիլէր։

Մօրալէս, քէմիքլերինին իչիչինէ գատար ալթիսաթ օլմուշ օլուուդուճիհէթլէ, մէճպուրի պաշընը, ապրահանըն կէչահիկի թարաֆտան չէվիրտի, վէ հալ պու քի Դարմէն սօլուեարագ, օլ թարաֆա նագար վէ ահգաթ իչչէմէքտէ իտի։ Գու ապրալըգ պիրտէն պիրէ իքի պէյիկլերլէր տէվրիլէրէք, ֆէնէրին ըչըղը սէճտիւ, վէ եալընըղ պիր քէրրէ, էօլիւմ բահտէսինաէ պուլունանլարընը սէտաաընա մուշահիհ պիր սէտա իչիտիլի, վէ մուախխարէն օրթալըգ ուա պիր սիւքինէթի քեամիլէ հասըլ օլուու։

—Աղթըգ հէր շէյ պիթտի, տէտի Դարմէն գապա պիր սէտա իլէ։

—Լաքին գօրգուեօրում, տէեու մուգաապէլէ իթտի Մօրալէս։

—Դօրգաճագ հիչ պիր սէպէպին եօգ տուր, գանըտաշըմ, չիւնքի սէնի գօրգուտան ատէմիլէր վէֆաթ իթտիկլէր։

Մօրալէս ճէվապ վիրմէտի, չիւնքի իհթիմալ տրը, շու սահաթտա մէրգումա, էօլմիւշ օլանլար, պէրհայէաթ օլանլարտան դիճատէ գօրգումագտա իտի։ Թապիի տիւքի գաթիկլէր, ճինահէթլէրի վուգուպուլտուգտան սօնրա, պիրտէն պիրէ տէհշէթէ կիրիֆթար օլուրլար։ Գու տէհշէթի քէնտիլէրինէ կէօնտէրէն իսէ, Հագդ թէալա հազրէթլէրի տիր։

Մուախխարէն Դարմէն, եօլուն իւզէրինէ էնիպ, մահէլլի մէնզարէնէ վասըլ օլտու։ Մօրալէս, եարարլար տիւեիւմլէրին մազուրիէէթինտէն տօլայը պի հադգըն քէսալի զուրուր իտէպիլիր իտի, չիւնքի միւսաահէմէնին չիտտէթի կէրչի էբի գօբարմըշ իսէ տէ, տիւեիւմլերի չէօզէմիշ իտի։ Մէգիւր էրին բարէ բարչա օլմասընտան, մահլուլ օլան ֆէլաքէթին իճրա օլմուշ օլտուղու անլաշըլըեօր իտի, չէօյլէ քի բէվիչի հալէ պագըլըբ իսէ, հայվանլար; քէօրփուտէն կէչմէք իւզրէ, սօղ քէօշէյի տէճճէճքլերի էնահաէ տէվրիլմիշ օլտուգլարընտան, պիրիթտապի օ հըզըղ իլէ արապա վէ եօլճուլար տաքի պիրլիքտէ օլարագ, կիրտապըն իչինէ տիւշմիւշ, վէ պինապէրինն հէր շէյ մահվ օլմուշ պիրիմիշ իտի։

—Եու իրին պուրտաա գալմադը, պիրէ գարըք պիր շէհաատէթ տիմէք օլտուղունտան, ապթըգ պուննու չէօզ տէ բըմագա տի քի, բաղչալարընը սէլ ալըպ կէօթիւքսէն, տէտի Դարմէն գարտաշընա։

Մօրալէս պու էմիէ իթտաթի իթտի, վէ պատէհու,

—Աղթըգ կիտէճէճ յիղ չէօյլէ տէյիլ մի, տէեու սիւալ իթտի։

—Խաեըր, պիր ապ տահա պուրտաա գալաճաղըգ։

—Նէ՛ հաբմադ իչին ։

—Տիւշմէնլէրիմիզին նաչալարքնը կէօրմէ՛ք իւզրէ , կիւնէչլին իւլ զի-հաբնա պէ՛ք լէմէ՛ք իչին ։

—Հէյ վահ , աճապտ չու տէհ-չէթին կիճէ ասլա թիւֆէնկնէկճէ՛ք մի տիր, տէտի Մօրալէս քէնտի քէնտինէ , վէ սօնրա աշի՛ք ապրէն , պարի կիտիպ պէյկիրլէրիմիզի պուլա-լըմ , տէհու իլավէ էթտի ։

Մօրալէս իչ պու սօն քէլամլէրի իրատ իտէրքէն , ադլ ու ֆի՛քրի հէյկէսինտէ իտի ։

— Բէ՛ք իյի , կիտիպ պուլալըմ , տէհու ճէվապ վէրտի սապզդ չէնկի գըզը ։

Ի՛քի մինիկնէրը պուլունտուդլա-րը մահէլտէ օլուպ , հէյկէ իսէ , նէրինտէն պիլէ դըմբըրտանմամըշ ի-տի ։ Պու խուսուս , Մօրալէսին պա-թիւսթ օլան ֆի՛քրինի պիր ադ թէս-կինի էթտի ։

Պու վաղըաւտան պիր սաաթ սօն-րա , նըլտըզլար սօլմանա պաչլատը , վէ չարպ ճիհէթինին ուֆուդունտա ճիւզի պիր պէճապզդ միւշահէտէ օլունուպ , գուչլար թաղնիհէնէ իպ-թիտար իյլէտիլէր ։ Նիհանէթի սա-պահ այտընլըդը զուհուր էթմէսիյլէ , օրթալըդ աղտրտը ։

Պունուն իւզէրինէ , Մօրալէս իլէ Գարմէն ըրմազա կէյիպ , սիվրի ուճլու կրանէթ գանալարընէն ա-ըալըդտրընտա պէյկիրլէրինն էզիլ-միչ լաչէլէրինի , վէ գըզըլմը՛չ արա-պանէն չէքինիպ պագըյյէլէրինէ , իվէ ինանալըդ հալինտէն չըդմը՛չ օլան ի՛քի ինսան նաչը կէօրտիւէր քի , պունըարտան պիրի Թանրէտինն վէ տիկէրի արապաճընէն նաչարը իտի ։

Իւչինճիւ , նանի Քնրինսուն նա-չընէն , տիկէրլէրի ևանընտա պուլուն-մամասընա պադըշըրտա , մէրդումէն նաչընը առւլար ալըպ կէօթիւրմիւշ օլտուղունա ասլա չիւպհէ եօգ իտի ։

Մէգըթը նաչը արամադ վէ պուլ-մադըդը իւմիտ իթմէ՛ք իչին , սէվիր իչինէ ինմէ՛ք , վէ իհթիմալ տիր քի պօեունա Թահարրի իթմէ՛ք լազըմ իտի , հալ պուժ քի պու տիր տիվա-նէճճէ Թէչէպպիւս օլուպ , վէ պուն-տան մատտա , մէգըթը կիրտասպո տիւչէնլէրին ասլա սահիլի սէլամէ-Թէ չըգմալարը միւֆթիւնսիզ իտտ-կի մայիմ վէ միւսէլլէմ պուլունտուղունտան , Գարմէն օ եօլտա պիր Թէչէպպիւսիւ իսթըրսընա պիլէ կէ-Թիրմէտի , վէ գարտաշընա տէմնիւզ ,

—Հայտէ պիրատէր , պէյկիրլէ-րիմիզէ պիլինիպ , Սէն–Նապէրէ ավ-տէթի իտէլիմ , վէ կէչմիչ զէմանքն էսէրի գալմատըղընտան , ծնու ու-նուտալըմ , չիւնքի ավազը ինթիգամ պանա պէ՛քլէնօր , վէ ինչալլահ օ է-մէլիմէ տախին նայիլ օլաճաղըմ , տէ-տի ։

26

ՇԷՅԹԱՆ ՎԷ ՄԻԼԷՔ

Գարմէն , Աբմ տը Պրբթանը օ-Թէլինտէ պիր դաշ սաաթ խօթրա-հաթ իթտի քաէն սօնրա , Մօրալէսին արանըդը վիրուտիյլէ , պիր կիւն էվ-վէլ դաթթի օլունան Թատավուրու-նու , ասլա վաղըթ դայպ իթմէկնէ-րէ՛ք , մէվգի՛ իճրասէ դօյմադըդըդ-դարար վէրտի ։ Պինապէրին Տինօ-բանըն չիֆթլիկնէ կիթմէ՛ք իւզրէ , օթէլտէն տիշարը չըդտը ։ Հօճա Լը-հիւէտէ , մէղպուրէնին , Օլիվիէնին , Լանէսի Թարաֆընա կիթտիկնէնէ կէօրէրէ՛ք , իւ՛ք կիւնքի Թէքէտուիւ-տի , եէնիտէն ֆի՛քրինէ տօղուպ , մէրդումէնին արդասընտան կիթմէ-սի չիւպհէսիզ իտի իսէ տէ , նէ՛ չարէ՛-քի պու սրա , ըզգանթատա զրա-

լունան կէմիճիլէր միեանէսինտէ պիր արպէտա զուհուր իտիպ, հաթթա պաղբլարը, բագը թէէսսիրիյլէ պըչագ լագբրաբսը վէ էվի աթէշէ վիրմէք կիպի թէհտիտլէր իթմէքտէ օլտուգլարընտան, զէվալլը ատէմ պու գուտուրմուշ սէրխօշլարը թէսկին իթմէք իշին օրատա գալմագլըգա մէճպուր օլտու։

Գարմէն ապա եօլու շաշըրմաեբպ եարըմ սաաթ զարֆընտա քէօյլիւլէրին խանէլէրինէ մախսուս օլան գաբուեա մուվասըլէթ իթտի, վէ գօլայլըգլա մէզքիւր գաբուեու աչըպ, չիթէ կիրտի։

Օլ էսնատէ Ժօսլին, էլմա աղաճլարընըն պիրինին ալթընտա աեագտա տուրմուշ օլուպ, թօրպա շէքլինտէ իքի գաթ իթմիշ օլտուղու բրօսթէլասընտան պիր թագըմ թավուգ վէ էօրտէքլէրէ ավուճ ավուճ եէմ վիրմէքտէ իտի։ Մէզպուրէ, Գարմէնի կէօրիւր կէօրմէզ, եէմինի վիրմէսինի տուրտուրտու, վէ կիւղէլ պիր տէլիգանլը զանն իթտիկի մէզպուրէ կէնճ գատընա տօղրու պիր գաչ ատըմ ալտը, վէ իլթիֆաթ ու թէպէսսիւմլէ,

—Քիմի իսթէրսինիզ, էֆէնտիմ, տէեու սիւալ իթտի։

—Մատմուազէլ, ճէվապ վիրտի Գարմէն, էֆէնտինիզի կէօրմէք իսթէրիմ։

—Էվտէ տիր, պիր ազ սապր իտին, կիտէյիմ քէնտիսինէ խապէր վիրէյիմ։

—Բէճա իտէրիմ, քէնտիսինի պիհուզուր իթմէյին, պէն սիզին արգանըզտան կէլիրիմ, տէեու պէեան իթտի Գարմէն շէտիտէն։

Հալ պու քի Ժօսլին պու թավսիեէեէ ապա էհէմմիեէթ վիրմէեէրէք, քէնտիսինէ մախսուս օլան պիւլէնտի ավագ իլէ, «Է՛, մատամ, կիւղէլ վէ տէլիգանլը պիր միւսիւ կէլմիշ, սիզին իլէ գօնուշմագ իսթէեօր, իմտի, պիր ազաճըգ պուրաեա կէլին» տէեու պաղըրմաեա, վէ գուլիպէեէ տօղրու գօշմաեա պաշլատը։

Գարմէն, Ժօսլինին, մատմուազէլ տէեու չըղըրմաեբպ, մատամ տէեու չըղըրմասընտան տօլայը թէպճճիւպ իտիպ, պունուն սէպէպինի մէզպուրէեէ սիւալ իտէճէք իտի իսէ տէ, վագթը օլամատը։ Չիւնքի Տինօրա, մէզքիւր սէսի իշիտինճէ, քէնտի քէնտինէ, «Աճապա քէնտիսինի կէօրմէք իսթէեէն տէլիգանլը քիմ օլապիլիր» տէեու տիւշիւնէրէք, գուլիպէտէն տիշարը չըգտը, վէ պիրինճի տէֆա օլարագ կէօրէճէկինի զանն իյլէտիկի տէլիգանլըեա տօղրու իլէրլէմէկէ պաշլատը։

Պու վէճհ իլէ իքի կէնճ գատընլար, արալարընտա անճագ պիր գաչ ատըմ գալմագ տէրէճէսինտէ, պիրիպիրլէրինէ եագլաշտըգլարընտա, չինկեանէ գըզը, քէնտիսինի Տինօրատան թէֆրիգ իտէն ճիւզի մէսաֆէյի սիւրաթլէ կէչտի, վէ իքի գօլլարըյլա մէզպուրէեէ սարըյըպ, պիր գաչ տէֆա օլ գատար շիտտէթլէ եանագլարընտան պուս իյլէտի քի, Տինօրա, քէմալի թէաճճիւպինտէն նաշի, գուվվէթ վէ տէրմանսըզ գալմաղլա, մէզքիւր էօբիւշմէքլիքտէն քէնտիյի գուրթարամատը։

Ժօսլին իսէ, շու սըրատա էֆէնտիսի գատար միւթէհայիր օլուպ, մէզքիւր մէնզարէեէ պիր նազարը նէֆրէթ իլէ պագմագտա, վէ քէնտի քէնտինէ շէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի.

—Խիւտա ալիմ, էկէր կէօղիւմլէ կէօրմէյիպ տէ, խարիճտէն պիրի կէլսէ, վէ շու հալի պանա խապէր վիր-

սէ իտի, ասլա ինանմազ իտիմ։ Ա՛հ Բապպիմ Յիսուս, չու տէլիդանլը նա՛սըլ ճան ու կէօնիւլտէն սարբլը-եօր, վէ լաքին թէաճճիւպ իտէճէք եէրի չուրասը տըր քի, մատամ տա պըրագըեօր։

Նիհաեէթ Տինօրա, Գարմէնին գօլլարը իչինտէն սը.յրըլըպ, չէտի-տէն պիր թարաֆա չէքիլտի, վէ հիտտէթ վէ ալթիւսթլիւկիւնտէն նաչի եիւզլէրի դըզարմըշ օլարագ,

—Էֆէնտիմ, պու արսըզլըգ վէ էտէպսիզլիք տիր. . . Իմտի եա սիզ տիվանէսինիզ, վէ եախօտ ալչագ պիր քիմսէ օլմայըսընըզ . . . պէն սիզի թանըմամ, չիմտի տիշարը չը-գըն, տէեու պաղըրտը։

—Ա՛ֆէրի՛ն մատամ, տէտի ժօպին քէնտի քէնտինէ, չու արսըզ ատէմին միւսթահագգ օլտուղու ճէվապը բէք կիւզէլ վէրիեօր, վէ Խիւտա ալիմ, էկէր պիր ան էվվէլ տիշարը չըգմաեաճագ օլուր իսէ, էլիմէ պիր ճօպ ալըպ, քէմիքլէրինի գըրա-ճաղըմ։ Լաքին պէօյլէ պիր կիւզէլ տէլիդանլընըն պու տէրէճէ թէր-պիեէսիզճէ պիր հարէքէթտէ պու-լունմասը տա բէք զարիպ տիր։

Տինօրանըն հիտտէթ ու ղազա-պընա նիսպէթէն, մէզպուրէ քիւս-թախ պուսէ խըրսըզը ասլա բիւճաթ իթմէքլիկէ մէյեալ կէօրիւնմէեօր. տու։ Վէ մէզքիւր ֆիթուրսուզ հա-րէքէթտէն նաչի, մէրգումէ սարը սաչլը գատըն, տահա զիեատէ հիտ-տէթլէնիպ, չիւպհէսիզ տահա զի-եատէ չիտտէթամիզ քէլիմէլէր ի-րատ իտէճէք իքէն, նակեահ Գար-մէն, էօյլէ պիր հարէքէթլէ երքէք չարգասընը պաչընտան չըգարտը քի, սաչլարը պիրտէն պիրէ տաղը-լարագ, ումուզլարը իւզէրինտէ եա-եըլտը, վէ այնի վագըթտա սապըգ չէնկի գըզը,

—Ազի՛զիմ Տինօրա, պիր քէրրէ պանա պագըն, տէտի։

Տինօրա, պու սէօզ իւզէրինէ, պիր ազ էվվէլ նէֆրէթ իթտիկի կէնճ գատընա աթֆը նազար իտէ-րէք, բէֆի սէտա իյլէտի, վէ մու-ախխարէն մէզպուրէնին գօլլարը ա-րասընա աթըլըպ,

—Անո՛ւնցիաթա . . . իսմինի բէ-բէլէտի։

—Էվվէթ, պէն իմ. . . պէն իմ. . . եանի սիզին, դըզգարընտաշ կիպի, վէ պիր մէլէք կիպի գաեըրտըզը-նըզ գըզ տըր, օ գըզ քի, էօմրիւ-նիւ սիզին սաեէնիզտէ գազանմըշ տըր։

—Ա՛հ, սիզի կէօրմէքլէ, քէնտի-մի նէ՛ գատար պախթիեար ատա իտէրիմ։

—Սահի՞հ մի։

—Սահիհ տէ սէօ՞զ միւ . . . սէվ-կիւլիւ Անունցիաթա, պէն սիզի ասլա խաթրըմտան չըգարմամըշըմ տըր, լաքին զանն իտէրիմ քի, սիզ պէնի ունութմուշ իտինիզ։

—Խա՛երր, խա՛երր, վէ պու սէօ-զիւմէ խպաթ, պէնիմ պուրատա պուլունմագլըզըմ տըր։ Լաքին պիր ազ էվվէլ սիզի զիեատէսիյլէ թէաճ-ճիւպտէ պըրագտըմ վէ գօրգութ-տում, տէյիլ մի, պէնիմ կիւզէլ Տինօրամ։

—Պիր ազ։

—Ճագաթ պիլսէնիզ, նէ՛ տէրէ-ճէ հիտտէթլէ, պանա, տիշարը չը-գըն տէեու պաղըրըեօրտունուզ։

—Էօյլէ ամմա, ք՞իմ չիւպհէ ի-տէպիլիր իտի քի, պու գըեաֆէ-թին ալթընտա կիզլէնմիշ օլան պիր գատըն՞ տըր, վէ օ գատընտա ղաեէթ սէվկիւլիւ պիր տօսթ տուրտէյի։

—Էվվէթ, պէն տախի իդրար ի-տէրիմ քի, էվվէլ պէ էվվէլ պէնի թանըմադլըգ կիւճ իտի։

—Հալպուքի սէօյլէյին պանա, շու թէպտիլ գբեաֆէթտէն մագսէտ նէ՞ տիր։

—Իլերուտէ սէօյլէրիմ. շիմտիլիք սիզին հագգընըզտա պիր ազ գօնուշալըմ։

—Խաբը, Անունցիաթա, էվվէլա սիզին իւզէրինիզէ պահս իտէլիմ. վէ մայիւմիւնիւզ օլան ֆագիրխանէմէ կիտէրէք, սէրպէսթ գօնուշալըմ։ Էլպէթթէ, պիրիպիրիմիզտէն այրըլտըզըմըզտան պէրի, պաշընըզտան հէր նէ կէշտի իսէ, քեաֆֆէսինի տախի պանա նագլ իտէճէքսինիզ։

Պէօյլէճէ իքի կէնճ գատընլար գօլ գօլա կիրիպ, գուլիպէնին էշիյինտէն կէշտիլէր, վէ էվվէլա Տինօրա քէլամա աղազ պիրլէ,

—Պաշլաեըն, սիզի տինլէեօրում, տէտի։

—Պէնիմ հիքեաեէմ բէք գըսսա տըր, վէ շու ճիւմլէ իլէ խիւլասա իտիլէպիլիր. եանի պէն էվլէնտիմ, զէնկիմ օլտում, ֆագաթ շիմտի ասլա մէսուտ տէյիլիմ, տէեու ճէվապ վէրտի Գարմէն։

—Ա՛հ, սէվկիւլիւմ Անունցիաթա... սիզ հէմ էվլի օլմագ, վէ հէմ տէ մէսուտ օլմամագ։ Տիմէք զէվճինիզի սէվմէզսինիզ։

—Պէնիմ զէվճիմ, քէնտիսինէ կէօսթէրտիկիմ մուհապպէթէ ասլա վէ գաթան լաեբգ տէյիլ տիր։ Մէրգում էօյլէ պիր ճինաեէթ իճրասընտա պուլունմուշ տուր քի, եալընըզ իշիտէճէք օլսանըզ, տիթրէրսինիզ... Էվվէթ, մէրգում ատէմ էօլտիւրմիւշ, վէ ֆիրար իթմիշ տիր։ Շիմտի իսէ զէվճիմ հիւքիւմէթ թարաֆընտան թաագիպ իտիլմէքտէ օլտուղունտան, էօմրիւ մուխաթարա ալթընտա տըր։

—Հէյ վահ, նէ պիւյիւք տէրտու էլէմ կիրտապը, զէվալլը Անունցիաթա, տօղրուսու զիեատէսիյլէ աճընաճագ հալինիզ վար իմիշ, տէեու բէբէլէտի Տինօրա, վէ խօշ պիր թարզտա Գարմէնին պաշընը կէօքսիւնէ տօղրու կէօթիւրէրէք, մէզպուրէնին տաղընըգ վէ ուղուն սաչլարընը պիր խայլի տէֆա պուս իթտի։

Պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա, սապըգ չէնկի գըզը,

—Է՛յ սիզ, ազիզիմ Տինօրա, պագալըմ սիզ պանա նէ՞ նագլ իտէճէքսինիզ, իւմիտ իտէրիմ քի, նագլ իտէճէկինիզ չէյլէրտէ էսէֆ իտէճէք հալլէր եօգ տուր, չիւնքի զաթէն, սիզին եալընըզճա եաշատըզընըզ խանէտէ սաատէթի հալ թէմէլ թութմուշ տուր։

—Պէնիմ եալընըզճա իմրարը էվգաթ իյլէտիկիմ խանէ, շիմտի իքի քիշիլիք տիր, տէեու ճէապ վէրտի կէնճ գատըն եանագլարը գըրմըզըլանարագ։

—Աճայիպ, թէէհհիւլ մի իթտինիզ։

—Էվվէթ, թէէհհիւլ իթտիմ։

—Չօդտան պէրի մի։

—Պիր դաչ հաֆթատան պէրի։

—Սէվտիկինիզ պիր ատէմ իլէ մի։

—Էվվէթ, տիւնեատա հէր քէստէն զիեատէ սէվտիկիմ, վէ էօմրիւմ օլտուգճա սէվէճէք օլտուղում պիր ատէմ իլէ։

—Ա՛հ, պէնիմ կիւզէլ Տինօրամ, սիզին, լաեբգ օլտուղունուզ սուրէթտէ նայիլի սաատէթ օլտուղունուզու իշիթտիկիմտէն տօլայը զաեէթ մէսրուր օլտում։ Լաքին զէվճինիզ հագգընտա պանա պազը մալիւմաթ վէրին։ Զէվճինիզ կէնճ վէ կիւզէլ տիր, վէ եիւրէկի տախի պիւսպիւթիւն սիզէ հիպա օլունմուշ տուր, էօյլէ տէյիլ մի։

—Ձիլվագը մէրգում, պիր բրէնա կիպի կէնճ վէ կիւզել, վէ մէլէք կիպի ֆազիլ տիր, վէ պէնիմ քէնտիսինէ օլան մուհապպէթիմ գաւտար, անքն տախի պանա մուհապպէթի վար տըր։

—Մութլու գրզ, էկէր սիզի տէրճէյի նէհաեէտ սէվմէսէ իտիմ, իհթիմալ տըր չու սաատէթի հալինիզէ հասէտա իտէճէք իտիմ։

—Ա՜հ, սէվկիւլիւմ Անունցիաթա, էկէր նայիլ օլտուղում սաատէթի հալին պիր բարչասընը սիզէ էթա իթմէք միւմքին օլաս իտի, չու թագսիմի քէ յֆիւնէթէ մաելմէմնուննէյ։ էրազի օլուր իտիմ։

Գարմէն պու սէօզ իւզէրինէ Տինօգանքն նիւզիւնիւ էօբիւպ, իսպրաղը թէչէքքիւր էյլէտի, վէ պատէհու քէլամա աղազ պիրլէ,

—Շու էմնալիզ զէվճինիզի թանըմագընղը չէսիտէն արզու իթմէքտէ օլտուղումնան, էլպէթթէ պանա թագսիմ իտէրսինիզ, տէտի։

—Իչթէ պու տիւնէսատա հէր չէյ պէօյլէ նիզամընղ սուրէթտէ վուգու պուլուր, տէնու ճէվապ վէրտի կէնճ գատըն, չինքի զէվճիմ, ագաը նիքահճընքզտան պէրի տիր, պիրինճի տէֆա օլարագ, պու կիւն սապահլաեէն պուրատան կիթմիշ օլուպ, անճագ պու ագշամ, կէնճ վագըթ ավաէթ իտէճէք տիր։ Եաըրըն էլպէթթէ կէլիպ քէնտիսինի կէօրիւր, վէ պիր խայլի կիւն պուրատա գալըրսընըզ, տէյիլ մի։

—Պիր խայլի կիւն միւ։ Գունուն իհթիմալի եօգ տուր ամմա, եարըն եիւնէ կէլիրիմ։ Անճագ, ադիղիմ Տինօգա, չունու պանա սէօյլէյինքի, զէվճինիզ նէ իչ իլէ մէշղուլ տուր։

—Հիչ պիր իչ իլէ մէշղուլ օլմադընքզ, պիրինճիքէ մէշղուլիեէթի պէնի սէվմէք տիր։ Մէրգում, ագաը իզտիվաճընըզտան էվվէլ, բէքլիւզել բէսիմիզը չէքմէքտէ իտի, ֆագաթ չիմտի բէսիմ եաբմադընղա տախի վագթի օլմատընղընը թէէյին իտէճէք։

—Զէնկինն մի տիր։

—Չօգ չիւքիւր ճէնապը Հագգա, զէնկին տէյիլ տիր։

—Պու թօհաֆ, հիչ ինսան, էհլի սէրվէթի օլմատընղը իչին, Հագգ Թէալաեա թէչէքքիւր իտիր մի։

—Էվվէթ իտէր, չիւնքի պէնիմ էթիգաատընճա, էկէր պիզ պիւչիւք պիր օթէլտէ, եախօտ վասի պիր սէրայտա իմտատը էվգաթ իչլէտէ իտիք, պու քիւչիւճէք էվտէ օլան մուհապպէթտէ աղ մուհապպէթլէ պիրի պիրիմիզի սէվճէք իտիք, հալ պու քի պուրատա վասի օլմատընղընտան, պիրի պիրիմիզի կէօզ էօնիւնտէն ատա զայպ պիլէ իտէմէյիզ։

—Սիզ, մէշհուր Քէրվէն ֆամիլեատընա մէնսուպ օլտուղունուզ, վէ Պրըթանիանընն էն կիւզել իսմինէրինտէն պիրինի հայիզ պուլունտուղունուզ թագսիրտէ, շիւպհէսիզ զէվճինիզ տախի ասըլզատէկեատան տընը։

—Էվվէթ, զէվճիմ, գալպ վէ սըֆաթ հիսէթիյլէ, գրաչ գատըր, վէ պէլքի գրալտան զիեատէ ասըլզատէ տիր, ֆագաթ պայգա ճիհէթլէ նասըլզատէլիկի եօգ տուր։

—Տիմէք տիր քի, սիզ մէրգում իլէ թէչէհհիւլ իթմէնիզլէ, ուչղունսուզ պիր նէքահատա պուլունմուչսունուզ։

—Սէվկիւլիւմ Անունցիաթա, օն սէքիզ եաչընատան, վէ նիւբէկկինտէն, վէ ֆայտէսի պուլունմատանպիր խանէտատան իւնվանընատան մատատա, հիչ պիր շէյէ օլմատան պիր

ֆագիրե գըղ լըլին ույդունսուղ նի-քեան՝ նէ ասիէք ասիր ։ Ա՛հ , էկէրչի պէն գրալըգ օլսա խոհ , գրալըգ թահմին մը ալահագ օլան սեվ-դիկիս միւ քէնտի սէրճէմէ գատար թէրճի խոհ խոհ ։

—Նէ սէրճէմ հէնէճան ։

—Խոհեը , հէնէճան սէյլէ , մուհասապէի ասիր ։

—Էյ պու գատար մէտհէ չոյ-լանան գամըն խոհի նէ ասիր ։

—Զէվճիմին խոհի մէճհուլ տուր , մի կէրչի մէրդսէմ , սիզին պու-յունսուզնուղ չէհիրսէ տօղմուշ խոհ սէ , պու ճիւմլէ խոհինի ապա խլխմէմիշ օրմալըքընըզ ։

—Համրը ը մը տբը ։

—Էվէթ ։

—Խոհի նէ ասիր ։

—Օլիվիե լը Վէյհան տբը ։

Գարմէն , մէմուրին գայրի պիր թոտրսա մէզգիւր խոհի էշխանճէ , ըղհարը հայրէմ խոհճէք խոհ խոհ սէ , սէրհալ քէնահլի թօղլաեքպ , մէզգիւր հայրէթինի սէֆ խոհ ։

Օլիվիէնին խըլ սէֆս էվկենիշ օրմաը , մի պու սուրէթլէ քէնահ քէնահլի , խը զէվճէ ալանըտա մոհասաս օյան ճէլլատըն էլինէ սիւշ-մէքլիք գահունը չէսահինէ թոպի լըլէմէսի , կէրչի ինանըքմահճաղ պիր չէյ խոհ խոհ սէ , պու ճիւմլէ չհապհէճէ մահէլլ տահի նօղ կի-պի կէօրինհեսէօր խոհ , չհունքի այ-նի չէհտահ , այնի սինն մի նահատա խը քիշի պուլունմաը միւմքիւն սէյհլ խոհ ։

Գուհուան տա գոհինտար , տա-պէդ չէնկի գըղը , մէզգիւր հէնէ-ճանը սէֆ օյսը օրմաղ , Տինօրա-ֆա եօլէ սիւպլէր իհոհ քի , պու-ճիւպլէրէ ճէհապէն ալաքըգ մա-կումոհ մի թահֆիհլոհոհան , Օլիվիէ-վին խըլինճի սէֆս օյատագ լճէհ-հիւլ իհոհիշ օյտուղունա ասլա չէ-քը մի թէրէտտիւտ գայհատը ։

—Ա՛հ , սէտի չհինկհանէ դըղը ֆէվզէյատէ պիր սէվինճէ մի քէն-սի քէնահնէ , օ զանն խոհեօր խ-սի քի , պէնիմ նէհոհնէ քէնահ-պինէ դարչը խոհհոհալ հաճճէր գա-տար սիլահըմ նօղ տուր սէյլ , ֆագահ պու քէրրէ պահտա նէնհ-սէն սիզահչար միրէն քէնահոհ օյ-տուս , մի արհըգ հէր հարտէ դայ-պէնտա ասլա չհէ պհէ գալմատը , Լա-քէն էսէ ֆ խոհերիմ քի , պու սիզահ-լար , մէրգուման նիւրէկինճ սէյ-մէք իչհն , դէվալը Տինօրանքն եհս-րէկինտէն կէչհճէք սիրլէր ։ Ֆու սի-չարէ դըղճըղազա սահրըմ , մի քէն-տիհինի գուրթարմագ իհոհերիմ ֆա-դահ նէ չարէ քի , միւմքիւն սէյհլ սիր , մի մէզգուրէյլի մահֆիւմ դը-լան , քէնահինին պահհը սիհատը տբը ։

Կէրչի Գարմէնհին նիւրէկի , ֆօր-լարրն ֆուճճունտան տահա գինտահ սէրհ սիր մտահէնտէն խոհ խոհ տէ , պու ճիւմլէ հագգադահը հայհն զա-հիրճ իհոհաճ օրմատը իւզէրինէ , պու-ֆագ օ լահանճ տէրտունհոհտ գալմագ խուտուտունտա սիր ֆէնալըգ հիտա իհոհ , չհինքի սիր վագգիհ մէզ-գիւր լահանէհնին տահիհոհ ֆատաֆքն-տան գուրրըտագ , հահահֆքընը տա-նըն տահէսինտհ գազմանհոհ օլտու-գու , մի պու ճիհէմլէ մէզգուրէ-նէ չհուքրահնիւէհֆհ պօրճու պու-լունտուգու հագոհ , պու քէրրէ խոհ-նէ գի մէզգիւրտհ նահուպտուգուդա մի էօրհամ սէպէպ օրմագտա խոհ ։ Գինագէրհնի տէրհալ , քէնտի մէվ-ճուտհունէֆհլլէ լէքէլէմէքտահ օ-տուդու օ վիւտաֆիրխանէ յի թէրք իհոհմէկհ հագըրըլտնատագ ,

—Ապահա քահաղըտագ , պէնիմ կիւզել Տինօրամ , ինշալլահ էհնէ կէօրհիշհրիւղ , տէտի ։

—Պաւ գատաղ չաբռւդ մաւ կիսիւեօրսուեղ :

—Նէ չարէ , լագըմ տըր , լաքին եղինէ կէլիրիմ :

—Նէ վագըթ :

—Եարքն :

—Նիչին պաւ ադչամ կէլմէյիպ տէ եարքնա պըրագըեօրսուեղ :

—Զիւնքի պաւ ադչամ վադմիմ օլամազ :

—Տիմէ՛ք տիր քի , պուրատա պաղը իչկերինիզ վար տըր :

—Էվվէթ :

—Մուհիմմ մի տիր :

—Էվվէթ , հէմ մուհիմմ վէ հէմ էհլիքենկիզ տիր :

—Էկէր Օլիվիէ իչկերինիզին հիւսնի սուրէթատ պաշա չըգմասը խուռուսունատա սիզէ եարտըմ խոէպիլիր խոէ , օ տաճի պէնիմ կիպի քէնտինին քէմալի մէհուսնիէթլէ պուռուրսա ֆէտա իթմէզլիկէ հազըր ըմըր :

—Եու հիւանի թէքլիֆինիզտէն ոօլայը թէշէքքիւր իտէր իսէմ տէ , դապուլինէ մուվաֆֆադաթ իտէմէմ :

—Եու թէքլիֆի ղէվճիմ տաճի սիզէ պիղղաթ թէքրարլանաճադ ըմըր :

—Ադիզիմ Տինօրա , Մ. լը վէյ. հանքն պուռ կիւն ավաէթ իտէճէկլինէ էմինմիսինիզ :

—Էվվէթ , էմինիմ . լաքին , ադչամդն սաաթ նէտի վէ սէքիզինատ մէրդումա պէկլէմէքտէյիմ , վէ էկէր կէլէճէք օլուր իսէ , սիզին պուռրատա աբանըզ կէլմիչ օլսուռսունուղուս , վէ եարքն պէ թէքրար կէլէճէկինիվի քէնտիսինէ սէօյլէճէճէյիմ :

—Սագըն , էօյլէ պիր չէյ սէօյլէմէէնիզ :

Տինօրա , թէյաճիւլէ Դարմէնէ նայդար իթմէսինատէ ,

—Էվվէթ , տէվամ իթտի չինէ կուանէ գըզը , պուռ խուսուսատա քէնտիսինէ հիչ պիր չէյ սէօյլէմէյինտէ , խօշ պիր մէնղարէ իճրա իտէլիմ :

—Նէ կիսին մէնղարէտէն պահա իտիեօրսունուղ , սէվկիւլիմ Ա.սուն-ցիամա :

—Նիմտի սէօյլէրիմ . չէօյլէ քի եարքն սիզ , դէվճինիղին եանքնատա օլսուղունուղատա , պէն էրքէ.ք դըեաֆէթիլլէ եվինէ կէլիրիմ , վէ ժօսլին տաճի , սիղին թալիմաթընըզ իւզրէ , պէնիմ կէլտիկիմի խաղէր վէրմէ.քսիղին , պէնի իչկերինէ գաղուլ իտէր : Ա՜ճնրա սիղ պէնիմ պօղազադըմա սարըլարադ , կիւնա ճան ու կէ՜ճնիւլտէն սէվտիկինիզ պիր տէլիգանլը կիսի , պէնի Մ. Լը վէ.յ հանա թագտիմ իտէրսինիզ : Իչթէկ չիմտիտէն սիզ տաճի անլաեօրսունուղ քի , դէվճինիզ հագդադաթը հալէ վագըթի օլունճաեա գատաղ , նէ տէրէճէ հայրէթատ գալաճադ ըմըր :

—Էվվէթ . . . էվվէթ . . . հագդընըզ վար տըր . . . քէ.ք թօհաֆ չէ.յ պաճադ տըր . . . տէտի Տինօրա , չօճուդլար կիսի սէվինիպ , իչքի եղերինի տաճի պիրպիրինէ վուրարադ :

Պէօյլէճէ իչքի գատընըլար , հաթօտ տահա տօղրուտու չէ.յթան իչէ մէլէ.ք , սօն տէֆա օլարագ , պիրի պիրլերինէ սարըլարլար : Պատէհու Դարմէն Սէն—Նաղէրէ միւթէվէճճիհէն հարէ.քէթ իթտի :

27

Ս.Վ.ՏԻԹ

Մէզպուրէ , սիւրաթլէ չուգուր եօլուն արաոքնատան կէչէր.քէն ,

քինամի քենամինէ չէօյլէ սէօյլէմէ-
մէ խոր.

—Ա՛հ, էֆէնամ գօճաճըզըմ, ահհիէն սէնաէ ասլա էմրի պոսխ-
րէթի եօդ իմիշ, չիւնքի պիրինճի-
սինին վէֆասի իթմիշ օլսաուղունա
թէէվին օլմնաւասդ, նամըզ գալ-
դըզ, իքինճի պիր կէվճէ ալմագ-
լըզա ճիւրաթի խանէօսասն: Գու ա-
սէթա տիվանէլիք ասիր, վէ սէն,
քինամ հիւանի բաասէթինէ պօղա-
ղընա տար ազաճը իբինի պաղըա-
նասան: Իմոի, էկէրչի պիր գա-
իթիլ օլմասըզընը իսասդաթէ գասիր
օլան պիլէ, քի պու սա պէնճճէ բէք
վիւշքիւլ ասիր, իքի դէվճէ ալմըշ
պասաւղունու գաթան ինքնար կէլէ-
մէնէճքսին:

Լաքին պիրահն պիրի, Գարմէ-
նին ֆիքրինաէ իհթիմալէ իայլիճճ
ևադըն պիր իաէա սօղարադ, ևիս-
պիտնաէ միւշահասդ օլունմադսա
օլան զալիմանէ սէվինճ ալէամէթի
մնհվ օլսու, վէ քինամ քինամինէ
չու լադըրսըլսըը իրսաս իթմադ.

—Ֆիմ պիլիր, պէյքի Օլիվիէ, պիհկիւնահ գըղճըղսաղը ասսաթմադ իչին, մէղպուբէնին գամէրինի թէէ-
մին իաէրէք գուրմուշ օլսուղու գօմէսաա նէվինաէին իզթիրաճա, օլ ասահէսիլ գըղդուրսան օլմուշ սուր: Չէմնանէմիղին քիսարզասէլքի պու
հօլսա զէնսօսթճա մնասմէլսթասա սրա սըրա պուլունասլար: Վադա Օլիվիէ քիսարզասէ սէյհլ
սիր, վէ պու կիսի սէսխսէ քհարլըգսա նամ գադնամադչ սըր, լաքին իհթիմալ սիր քի, պուլունասուղու հալ իճադքինճա չու հօլա սիւլիւք իմ միշ սիր: Պինաէն սլէյհ էվվել էմիրսէ պու խաւասաա թէէ-
մին օլունմալը սրր:

Օաալըգ չէնկի գըժը, պաղէսաէ-
քի սէօյլէրի քէնամ քինամինէ սէօյ-
լէհէրէք, Սէն-Նաղէրէ, վէ քիմ-
սէ մէ յսանընա վասրլ օլսու: Քի-
լիսէնին գասրչըսընաա, վէ Աւմ սը
Պրբթանեը օվէվլինին գաթուսունուն
սաղ վէ սօլ թարաֆլարընա վաղ լ-
սիմիշ օլան թաշ գանաբէլէրսէն
պիրինին իւղէրինսէ, Դարմէնին
խէֆինէ մէսնուլարը օֆնուրսուշ օ-
լուսլ, սուլիսա սիւքիւմ իւղրէ պու-
լունան քէօյլիւլէր կիսպի, սասա լա-
գըրսը իթմէքսիղին սիկարասլարընը
իչմէքսաէ խոխլէր:

Գարմէն, պունլարըն եանքնասան
կէչէրքէն, պիր էշարէթ իթսի քի,
պունուն մնանէսսը մնոիւմ խոխ, վէ
քինախսաէ սահիլսէքի ֆէնէրկ
սօղրու եվրիմէկէ պաշլասը: Մէպ-
պուրէ, սահիլին օլ պիր ուճունա
վասրլ օլսուղունսա, սիրսէյինի
գալէա սովարընա սահսաթադ,
պիւթիւն նաղարը սիդգաթքնր,
Լուսը նէհրինէ կիրէն վէ չէգան սէ-
ֆինէլէր իլէ պալըգ գաէրգլարընա
աթֆ լյլէսի:

Պիր գաչ տադըգսա սօնրա, Գար-
մէնին սլդսօբընաան, էօքչէլէրի
տէմիրլի պաղը աէադ գասլարը սէ-
սի իշնասլսի, վէ խէֆինէլէրսաէն պի-
րի, մէղպուբէնին գուլաղրնաան,

—Նէլսի՞ք, մնասամ, աէսի:

—Բէ՞ք իյի. իսմոի, պէնիմ հէր
պիր քէլամընը իշնասէպիլէճէ՞ք սէ-
րէճէսէ ուղագսաա տուրսունուզ,
լաքին պէնի տինլէէսօր կիսպի տավ-
րանմանընըզ:

Պիր ազ սօնրա, Գարմէն, եվինէ
քէլամա աղաղլէ,

—Սէօսմի էշհոհօ՞րնուսունուզ,
տէհու սիւալ իթսի:

—Էվվէթ, ճէվապ վէրսիլէը խէ-
ֆինէլէր:

—Էօյլէ օսուղու հալսէ, իբի-
նիղսէն պիրի Աւմ սը Պրբթանեն
օվէվլինէ կիսիսպ, չօգանիթա մէսա

լինքին թէեամնէ իմանն , վէ պատահու քենաի ամբնա օթուրարագ, Յովքնայ եօլընա մինիէվճճիհ օլսան :

—Քէք իյի , մնատամ , ոէեու ճէվսայ ձիրան , խէ ֆինէլէբաէն իյք ոէֆնա մինքեալէմ իմանչ օլան , ֆագամի Յովքնաեա կիմանիկինատ , նէ եարաճադըմ :

—Օրաեա կիմանիկինպաե, իշ պու թէպահլ գքեաֆկինինիզ չըգարըպ մէմնուրնէկինիզ տահա զիեատ մինա սահպ պիր էյլինսե կիյինկինիզ , վէ պատհու զատգիմա մէմնուրաննու պուլուպ, քենահինէ, ալմըշ օյաուղընուպ էմին պէնան , վէ էհէմմիյէթի պուլունան պիր քիմսէյի ահլ ու կիրինֆի իչին մանէմինէ ալմը նէֆեր զապթինէ թէրֆինգ իմմէսինէ ինտահ էյլէբինիպ :

—Անայիպ , մնատամ , Մ. յը Վէյեանը պուլատանմուղ մնա , ոէեու պուտ իմահ խէֆինէ, քէմալի ինտահճինա վէ մէրտդի :

—Էվէվէմ , պուլատամ , վէ պուադամ սիզ անը տէրահէմ խահճէքինիզ :

—Յօղուտա , մնատամ , սիզ չունչին զահէմ էրզատգիանսընըզ, զիրա պիղիմ եարաճադ խըատէմինմիդի , պիղահէն տահա ալէա եարըեօրատնուպ :

—Պէնճէ, իշինիզին հիչ պիր միւշքիլաթը յօգ տուր ... Հէր նէ հալ խէ , մահէմինիզէ վէրինչէն տիմը նէֆէսի ալտգատան սօնրա , էօյլէ պիր զէմմահէ եօլա չըգարընըզ քի , պուրատա կէչտիկինիպտէ , կինճէ գարանլըզը պիհատինմինճն պատահ օյատն , եանի կիճէհէն սահմ տէհի բատահէչէրինտէ կէչիրինիպ :

—Գէօհէճ կիրէճճքինիզ :

—Խանըմ , էն սօն եվսէն սիրը Ռիֆինը մէնզիլի ուզատա տուրատանուպ, վէ օյատա պէհի պէքլէմինիպ :

—Անլաչըլաչ , մնատամ , պաշդա պիր Թահմինիմիզնըզ վար խէ , անը տահի սիչաէրին :

—Պաշդա հիչ պիր Թահմինիմիմ նօգ տուր :

—Բէք ալէա , էօյլէ օյատադա հալտէ , արթըգ պէհն կիտահ օրատմ :

Ֆիլմադը պիրինճի խանֆիէ պիր ատադա կէչմէֆ-քսիղին , մնահէյլի մէգքիրատէն մու Ֆարատամի իմանի :

—Մնատամ պահա տահի պիր համրինիպ վար մը տբր , տէհու սիւալ իմանի իչինճի լանֆիէ :

—Սիղէ իհտալէ խատճէք օյատադամ մէմնուրնէմ , իչֆիպ ինիպճէ իհտալէ իմանչ օյատադամ մէմնուրնէմէ տալա պէնզէմէզ :

—Իշ պու մէմնուրնէմէ տատբագղըգա միւնթազըրմ , վէ օ մէմնուրնէմէի հիւանի տաբիմատէ պահչա չըգարմադ իչին , զամբնըզը խօշնատա իմմէք տէրիճէսինատէ տայ ու իզտատմ իյիճնէճէյիմ :

—Անլահօրատմ , տայ ու իզտատման պահն խահնօր խէ , իւճբէմի զիճատէճէ ալմադ իչին տիր , տահի Գոբժէն քենահն քենահնէ, վէ պատհու աչիքատչն չէօյլէ էլտիկ իմանի . չմանի չունու անչատնադ խօմէրիմ փի , չըգան սօն խրի մնահ զարֆքնատա , պու մնահէյլինին պաշբատաղ, Մ. Օլիվիէ յը Վէյեանին , մնատճատաղել Տինօրա տբ Գէրվէն նատճինատա պիր գրվ իչէ նիքհահ ատյինէրինի իհրա իմանչ մը տիր :

—Չէվճինիպճն նիքհահ մը , մնատամ , տէհու պաղբատը խանֆիէ տիմէհտայիր օյարադ :

—Էվէվէմ , զէվճիմճն նիքհահ , վէ էկէր մէզքիւր նիքհահ հադըպահէն վուդու պուտմուշ խէ , մնահալէ դունատահքինատա մնուպայ-

եկաւ օրմանը լաղքմ կէլէն նիքահ սէնէհանին պիր սուրեթլինի խոթէրսինիզ , չիւնքի պէնճէ իզթիղասը վար տըր ։

—Ռէք իյի , մանամ , էկէր տէտիկինիզ սէհէտ վար իսէ , սուրեթլինի խարաֆքընըզա կէթիրիրիմ ։

—Կիւնահն պագխանին տէ խոթէտիկինիզ Թարզաա կէչիրմէ-ըլիկէ սէրպէսթոխնինիզ ։ Շու գաւսար քի , պու ադչամ , ըհֆիզինիզէ պէհան իմմիշ օլսուդում մահէլլէտ սիզ տահի պուլունմայընըզը ։

Պու քէլամլարտան սօնրա , խէֆիէ օրտանն մուֆարադաթ իմսի , վէ Գարմէն , մէրգումուն , քիլիսէնէ տօղրու կիթտիկինի միւշահէտ , վէ սօնրա տահի քընտոխի Սրմ տը Պրբխանը օթէլինէ ադիմէթ իյլէտի , ֆագաթ չիմոխլուք պիզ մէրգումէ-յի օրտան պըրադաըդ , հիքեաեէմիզին ասպէր ճիհէթլերի իւղերինէ պահս խաէճէյիզ ։

* * *

Գարինէրիմիզէ պէհան իմտիկիմիզ վադըլար , Զէֆիր Գօդէն թարաֆընտան Օլիվիէէ վիրուտ խաէն մէրմաղան ֆերատաբ կիւնու վուղաա կէլիսէ , եվվէլ մէգթուբ սապանջը , եանի չինկեանէ դըղընըն Եըքէ-ը դբեաֆէթինէ կիրմիշ օլադագ , հօճա Լըհիւտէնին գարուսու էանինտէ պէյիհրէն աչադը իմամինտէն խայլի միւտուէթ էվվէլ , Օլիվիէ , ֆիլբինտէ թէվէլլուտ իմտիկինի եազմըշ օլսուդումուզ Թասավվուրուն իլք ըլանընը մէմդըխ խճրտէէ գօյմադ իւղրէ , միս Պէթհ նամ կիւգել դբսրազընը քէնտի էվլյէ հազըրլամըշ , վէ պիր կիւն ագշամա գաւսար տուլ գալաճադընտան տօլայը պիր տէբէճէ վիրմէէսուֆ օլան Տինօրանընը անլընտան պուս խյլէտիբտէն սօնրա , Ռէմզէօֆէ միւթէվէճճիհէն եօլա չըդմըշ իտի , չիւնքի մէրգում օրատա , Ամերիգաեա կիտէճէք օլան սէֆինէլէր հադըճնատա մալիւմտի ալապիլէճէկինի մէմուլ իմմէքտէ իտի ։

Մալիւմտիր քի , Ռէմզէօֆ վէ Մէն Նադեր չէհիրլերի , Լուսար նէհրինին այնի Թարաֆընտա օլմատըգլարընտան , Օլիվիէ , Մօնթուար չէհրինի կէչտի , վէ Տօնժ նամ քիւչիւք չէհիրտէ տուրուպ , վէ հայվանընը պիր ախըրտա պըրագարադ , մահէլլի մէզպուրտէ սահիհէն պիր տէնիզ գօլու գատար փտի օլան նէհրի կէչէպիլմէէք իւղրէ պիր սանատալ սրատը , վէ պիր խայլի ֆայտէսիզ Թահարրիւեաթտան սօնրա , նիհայէթ պիր պալըգճը պուլուտու քի , մէրգում ճիւզի պիր իւճրէթլէ , Օլիվիէյի նէհրին օլ պիր Թարաֆընտա նագլ իմմէքլիկի տէբիւհտէ իմտի , վէ ֆիլ հադըգտա պիր սահի գատար դաթը մէսաֆէ իլէ , Տինօրանընը ղէվճինի սաղ վէ սալիմ սուրեթտէ Ռէմզէօֆ քէօրֆէզինէ չըգարար ։

Օլիվիէ դարտեա չըգար չըդմադ , մանիւմանըը մահըլուպէյի խոթէհոալէ իպթիտար պիրլէ , Ռէչիէօ նամընտա իւչ տիրէքլի պիր Ֆրանսըզ սէֆինէսինին , իւչ կիւն սօնրա Գադդաֆտա միւթէվէճճիհէն հարէքեթի իտէճէկինի խաղէր ալտը ։

Օլիվիէ իյին պաչըճա լաղքմ օլան չէյ , պիր ան էվվէլ պուլունտուղու մէմլէքէթի թէրք իմմէք օլուպ , հալ պու քի պու մահէլլէ կիտիվմէյիպ տէ , տիկէր պիր մահէլլէ կիտիլմէսինին , մէրգումուն ինտիտտէ հիչ պիր էհէմմիեէթի եօգ իտի ։ Պինահպէրին , մէրգում տէլիգանը , Ռիչլիէօ սէֆինէսինին դարթանը լըտ

կէօրևշէսպ , պիրի Տինօրա իլէ քէնտի , վէ տիկէրի, ղէվճէսինին նա-նընտան ասլա աեբրմուդ խոթէմէ-տիկի ժօպլին իչին օլմադ իւզրէ , իւրի պատալինէ թուխտաս , վէ նաիլան իւճրէթինին պիր գըսմընը բէչինէն ֆէէտինէ իլլէսի, վէ Բէմպէօֆ ըրևս-ֆէքմըրը իւզէրինտէ վագը խոնտար-տան պիրինտէ ճևւգիճ թաամ իմ-տիւքտէն սօնրա , պէկմէ էրթար սան-տալա ավաէֆ, վէ էօյլէյի պէշ սաաթի կէչմիշ իւչէն, սալիմէն Տօնժ չէհրինէ վաբէլ օլսաս : Օրտանան տահի տէր-հալ պէյկիրէ սիւսար օլսադ , սիս-քահյէ Սէն—Նաղէրէ միւֆէթվէճ-ճիհէն հարէքէթ իմտի : Մէրդում Լանայլ բահաէ , միւսթադպէլ իւ-զէրինէ դօրդուսուղ պիր նազարըս պադսադ , պունտան ադամ Փիք-րինի իսֆէնդս իմժիշ օլան հնահչէ վէ տեհչէֆին , նագբնտա ահմադը սահերէ ադիմէֆկյէ միւնտէֆի օլա-ճաղընտա թէէմին օլսաս , վէ քէն-տի քէնտինէ չաս ահիսէքի լաֆը-ղադը սէօյլէտի .

—Իչ կիւնէ դաուսաբ , պիղի ու-ղադ պիր մէմլէքէթէ կէօթիւրե-ճէք օլան սէֆինէ , պիղիմ իլէ օլ մուզիրը հադրգաֆ ադսադընտա պիւյիւք մէսաֆէլէր հասըլ իսէ-ճէք սիր. օլ հադրգաֆ քի, մահազ-ադլաՀ էկէր զահիրէ չըդաճադ օլ-սա , ղէվալը Տինօրանքն մէվիմինէ սէպէպ օլաճադ սըբը : Պիչարէ դա-տքնճըղադ, քէնտիսինին, պէնիմ՝նա-մէչսու ղէվճէմ օլսուղունտս ասլա պիմմենէճէք սիր , վէ պիր քէրրէ պէն , հէր կէօնա մուխտարատան էմին օլուբ իսէմ, ֆիքիր սերպէսի-նէթիմի նէնհատէն խոթիհսադ իսիպ , պէնիմ իչին պիր ուղուրսուղուդ ադէամէթի օլան օլմուղիրը բիւնաճը կէօմէզտէն էվվէլքի հալիմ քէսոդ իտճէյիմ : Պիղ հէնուղ մէսուա օ-լապիլիրիղ , պիրա մուհապպէթ նէ-բհտէ իսէ, սաբը վահման տա օրսաբ սբը . . .

Օլիվիէ , Տինօրա իլէ պիրլիքտէ Պըրբմանհատա տահա պիր ճիւղ միւտաէթի կէչիրճէճ իտի իսէ տէ, օ միւտաէթի զարֆընտա պիր ֆէլտքէթ զուհուր իտէպիլէճէկինի զանն իմ-մէօր իտի : Փիլ վագը մէրդում , ֆայիդի քէնտիսի օլմաբաղը պիր ճի-նահէթտէն տօլայը թաադիպ իտի-լէճէք իտի , լտքին Օլիվիէ , օլ վագ-թըն հիւբրիմէթի վէ բօլլուինէն կէվ-չէրիք վէ իդմիհտարսըղըղընը պիլ-տիկինտէն , իճրա իտիլէն թահսար-բիհտաթտան , պիր նէմիճէ հուսուս-լի , պալլարա միւհիմաճ օլտուղունա դամիէն իսկնաթ օլմուշ իտի :

Օլիվիէնին մէգդիւր զաննիւտիք , ասլա հադրգաֆը հալին խիլաֆընա տէ.յիլ իտի , չինքի պիղ տա-խի պիլիրիղ քի , էկէր Օլիվիէնին Զէֆիր Դօգէնէ եաղմըշ օլսուզա մէքմուզ , Մօրալէս մարիֆէթլիլէ, մէրդում իհմիհտար խըզմէթ քէարքն օտաուքնտան չալընմըշ օլմտա իտի , բօլու նագբրը թարաֆընտան թայ-նէն իտիլէն իսէ ֆիքիրէր տէ տահա պիր խալլի միւտաէթի Դարմէնէն պատ-չիշէրինի տլըպ , հալ պու քի տըտա-մանա մէմուր օլտուգլարը չտիարն էսէրինի պիլէ պուլամահաճադլար իտի , չինքի զահմէն արամահօրլար իտի : Զիրա , տօղրուտու սէօյլէ-մէլի նա , Բարիսին իշտու միւհիմ-մէմ խէֆիրէրի , Տիւտարրի իլէ վիւքէլա ալէյհինտէ մուահէդէ թարիդիլէ եաղըլմըշ օլան չիր վէ պէօթէէրինի միւէլլիֆէրինի պու-մուդ իչին , չէհրի մէդրիւտուն հէր թարաֆընը թահարրի իմմէքրի-տէն եօրու լտըտադ , Եօրմանտիտա չէքիլմիշ , վէ օրտուա Օլիվիէ լը Վէյ-եանը արամադրա մէչղուլ օլաճադ

նէրաե , Հաւրը ճիմարտրբնաս.քի ան.յիսանելերաե վագբի կեչիմե.քաե խոլեր ։

Պինագերին Թեբրարէն ահայիե.քիզ չի, Օլիմիե միւսմադպէլի րեր.ք պատնըզդ կեօրմեօսաս, եատնըզ Տինօսաեա, Քեվզելաեե սաբեիմե ան.վան.քաե օլաուզաս սեիկիւլիս Պրը.թանիասընը, վե օլ կիւղել չիֆի.յինեն, չիւպհեսիզ պիր տաճի կեօ.ան.վան.ք իւղրե Թեր.ք խաե ճեկինի պիլ.ատրան.քի.ք լիւզումե, անրդումե պիր սեբեճե ան.իչարը Էնաիչե դբլեն օր խոլ ։ Ֆազաի նիհանեի.ք քենաի քենաճե ,

—Պէ.քի սե , ան.ա , Հասապդ Էրէ սան.իչարը Էնաիչե օլան.օրա՞մ ։ Էիմ պիլիր , իհիմիսիզ տբը քի Տի.նօրա , չաս ան.յիանահի Թատաիվա.բաննան ան.ճիճեն օլաճադ տբր , պիրա հէնաղ քենաճի կէնճ տիր , վե անքն սինինեսե օլանդար , հէմեն տայիմա սե.յիանահի.ր , վե սիֆադը ճեսիսե կեօրմե.յի արզա խեբրի.բ Պաշնաան տա պաշդա , պիղ սօղուդ վե պուլտիքու պիր իդվիճի օլան պիր ան.ճիճ.քեճի Թեր.ք խոիղ , կիւնեչե նապքն օլան կիւղել պիր ան.ճիճ.քե.ճիճ կիսաճե.ճիղ . . . Իմոի պիր ան Եմճել վաղադ յի Հալի քենաճոինե պիլաիրմե.ք Եվէա օլաուդունաան , պու ապշամ սեօյլեե.ճե.յիմ ։

Օլիմիենին ֆիքրինաե պալեսաես.քի վե անդերե միւսնաիճ միւլահազաի Հասբլօլաուդա , վե եիկիսա գբըրագ խաե , Հարե.քեճինի պիր տադբդա պիրե ադբրըլթմադբզըն գաիթ ան.ճե.ճե խղճաինի սբրաուա , կիճե գա.բանըզդ պաուսնաա պաշդամքշ խոլ ։

Օլիմիենին , Ան.նաագերե վաոբլ պլմագ խղճ , Հէնաղ պիր ֆազաիա.լբզ նօյու օյուպ , Հալ պու.քի օ կիճե մոհեիմաղ պլմամադլ , գա.բանըզդ պրմագբզը պիսագիս Հիան դալբամքշ օլաուդունաան , ան.բդաս տելեֆանը , քենաճինին կիսաիչինե , պիղդալի քենաճ կեօզլերինաեն դինաաե , Հայիանըզըն Թատալի Հա.բե.քեճինե Թեպիս խլմիշ խոլ ։ Տիկեը Թատաֆաաե ան.բդաճաան սիւ.աը օլաուդու Հայիան , պիբը օլաունան գ պաաանըզդա , վե նօլալըբն այ.զունաաուշ վե ան.ճիբ ան.չիբ օյան.օրաճան հեը ադբդա Թեսաաիս ֆինալին ան.ճիան վե միւշքիսլիմ Թադմեն , աաեիա կիւնաիաուշ վագիի կեպի , ան.բալեսիմե.ճ նօլունա ան.իյամ խլման.քաե խոլ ։ Նիհանեի Օլիմիե քենաճինաեն պիր աղ լըբաե , խոբ եվճերին ըշբդլորբ բաճլաաբդրնբ միւշահեաե խղլեան , վե հեմեն օլ արա , Հայիան պլբրաեն պիրե սաբ.ալբբ , վե այնի վագբլմաա սիւ.բալեբ Հարե.քեճինե պաշլանբզդ , էնաիչե վե գօլգու ան.ճեսիճեմբլբլե , նօլուն սօլ Թատաֆքնա կեչան ։ Օլիմիե , Թաալսալմքնաա ասլա գօրգադբշդ օլմաեան Հայմանըզըն , պան.ալե պլբրան պլբրե գօլդ մաոբզըն ան.պեպլ նե խաուհինի անշամագ խչիս , արգաոբզնա սօղրու ան.ծնաիս խոլաե , նօլուն աշաոբբ Թատաֆքտրբնաա գ տալբշբդ վե գաբաբլմբբբ պլբր էսէբրան պաշդա պլբր չեյ կեօրմեմեան , Հալ պու.քի մեգրիս բ ան.ճրին նե օլաուդունա պլբր ան.իւբլիս աղբբ Իաան.բբեմեան ։

Պու ճիմարե մերգում ասլա ան.իչարը Էնաիչե օլմագսբզըն , չիֆիլմեե կեօրմեքրեն չուդուր նօլա կիրան ։

Շիւպհեսիզ գաբինեբրիմիզ , մեգքիսբ գ պաաանըզդա էսէբրին , Գաբմենին Եմիի մուճխլինեճե , խեֆիե.լերաեն պիբրինին մաբիֆեմեքեե Սամբնայաան կեմիբրիլեն ասքելեբ օլաուդունաու անշամքշտբ տբը ։

Չինիճանե գբըբ , երքե.ք գբնաա-

ֆէվթինէ ինքմիշ օրաուղու հալսէ, տատքիրի մէրգումէնին նանլարընտա անագատա տուրմագատա խոի, վէ պահէվթ եավաշ պիր սէտա լէյ,

—Օ տաբ, հէմ սահիհէն օ տուր, տէտի։

—Մէրգումնու թաադիպ իտէյիմ մի, մնտամ, տէնու սիւալ իմամ խէֆիէլէրանէն պիրի։

—Խանըր, չիւն քի օ հալսէ մնւ-տատըմդզ պաշա չէգմազ։ Ցրադա-յըմ քի էվինէ կիրսին, վէ սօնրա խանէսինատ տէրտէսթ իտէյիմ։

Օլիվէ, պիր գաչ տադըդատան, խանէսի գարուտունա վատըլ օլուպ, տթատան աչտազը էնտի, վէ Ժօսլինի չազըրտաը։ Պէսլէմէ տերհալ դօշ-տու, վէ պուննան արդատընտան Տինօրա կէլմէսինլէ, ղէվմ վէ ղէվ-ձէ պիրի պիրլէրինէ սարըլտըլար։

Պատէհու Ժօսլին տթը ալըպ, տա-խըրա կէօմիւրտիւ։ Մէղրիւր հայ-վանը հէր սապահ Ժօսլին խիմար իթտիկի կիպի, նահիատընտը տա-խի Տինօրա վէրիր իտի։

Հէր նէ հալ իսե, Օլիվիէ, զէվ-ձէսինի գուճագլաեըպ, պիրլիքտէ էվմենէզլէրինին գարուտունա վա-տըլ օլտուղտա։ Օրատա, Տինօրա ղէվճինէ խիթտապէն,

—Տո՛ղմուտ, նօրուլուն օրտուն, տէտի։

—Սէնի նիւրկիմտէ սըգմտըղա տապա նօրուլմտմ։ Ջահիէն սէն խա-ֆիֆ վէ թաֆիը պիր նիւ-ք օրտու-դուն իչին, էկէր իպիկտա իմտէ, սէնի տիւնեատնըն օլ պիր ուճունա գատար թաչըրըմ։

—Գէչքի պիր կիչի տիւնեատնըն օլ պիր ուճունա գատար տա կի-տէրիզ, տէնու ճէվապ վիրտի Տի-նօրա կիւլէրէրէք։

Օլիվիէ զրա սըրատա պիւ-րիւթ իմտի խոչ տէ, ֆիլբրինտէն,

—Ա՛հ, պիչարէ տէվկիւթիմ, պիլ-տէն, չու թահմինէն նէ՛ գատար նադրն վագըթտա մէվգի ֆիլիչ կէլէճէք տիր, տէտի, վէ իւչ կիւն սօնրա թէրք իտէճէք օլտուղտրը տալանա պիր ահթը նահար իլէ, տահիհէն միւթէէսիր օլտու։

Օլ էհնատէ մէղրիւր տալա, էն մահիր ըէտտումէն ֆըրչալտրըչյա նադշ օլունմտատա լտերդ մէրթէպէ-տէ պիր կիւղէլլիւք քէտզ իմամիշ իտի, չէօյլէքի օլ կիւնիու հատա տէ-րինէ օրտուղունտան, Ժօսլին, թտշ-տան նարբըմդշ օլան վատի չըմինէ-նինէ իչինտէ, գուրու ադտճ տտրը վէ քէօքլէրինտէն պիւլիճէք պիր ահթշ հազմըշխի, վէ պու ահթշին տ ֆտճըդ ալեվ վէ գըղըլճըմտրը նիւքտէքլէրէ գատար չէգտրատ, տիմտրըն աչըդ բինկ պօհալտրը կա-ղերինէ չտֆիդ վիրմէքտտ, վէ տամն տատթըն պտգըր գարըլտամտըդը ճէ-վահիր կիպի բտրըչտահճտգտտ, վէ կէմի գարտտնը իւնիֆօրմտը կիւլինմիշ, վէ սինէսինէ նիշանլտր թտատիգ իմամիշ օլան, վէ քէնտի գատրօսունտան հէմինն աչտազը էնի-նօր կիտի պիր հալտէ պուլտունտն զահիրն չէհրէմինի տատիմտ հայհահ-տտ կէօմէրինօր կիտի իտի։

Տաղանըն օրհատսնտտ, իւզէրի պէճաղ պիր չարչտֆլա էօրհիւլիւ տէօրթ քէօչէ պիր տաւֆրտ պուլտ-նուդ, մէղրիւր տաւֆրտնըն օրթա-սընտտ ագչամ թտատմ հաղըրըմն-մըշ իտի, զիրտ Տինօրա, Օլիվիէ կէլտրիկինտէ, ֆէվգէլտտէ աճըդ-մըշ օլտճաղընը հագդըյտ միւտ-հտղտ իտէրէք, մէրգումնու տտրա պէ-քլէթմէմէք իւզրէ, թտատմ տտ-ֆրտսընը հաղըրտմմըշ իտի.

Բաղտդ վէ կիւզէլ պիր քտմտ-գօտ, աչըդ եէչիլ բէնկի նարըդ-լարըն արտսընտտ ուզուն պիր հտ-

պագ իւզէրինէ վազ իտիլմիշ օլուպ, սուֆրանքն օրթասընա գօնուլմուշ, վէ սաղ թարաֆտա պիր եբղքն սարտէլա պալըղը պուլունտուղու կիպի, սօլ թարաֆտա սօղուգ պիր հաշլամա բարչասը, վէ աթէշին էօնիւնտէ տախի, զահիրէն ինսանքն իշթիհասընը աչաճագ սուրէթտէ պիր բիլիճ քէպապը վար իտի։ Շըմինէնին քէօշէսինտէ, իւզէրինտէ Քէրվէն սիլսիլէսինին նիշանը մախսուսը հէքք իտիլմիշ օլարագ, մէշէ աղաճընտան պիր գօլթուգլու սանտալեէ պուլունուպ, պու սանտալեէ, Օլիվիէնին հէր վագքթ օթուրտուղու մահէլլ իտի։ Պունուն եանընտա օլան ալչագ պիր իսկէմլէ իսէ, Տինօրանքն օթուրտուղու մահէլլ իտի։

Հագքդաթը հալին խարիճինէ չըգմամագ իչին, շուրաեը իլավէ իտէրիզ քի, մէզպուրէ կէնճ դատքն չօգ տէֆա, մէզքիւր իսկէմլէ իւզէրինտէ օթուրմաեքպ, զէվճինին տիզլէրինտէ օթուրուր իտի։ Մէրգումէ պաշընը Օլիվիէնին կէօքսիւնէ տաեաթարագ, վէ անքն եիւրէք չարբընթըսընը տինլէեէրէք, իմրարը էվգաթ իյլէմէքլիկի պիր սաատէթ ատտ իտէր իտի։ Օլիվիէ իսէ, օ սբրատա սաաթլարճա կէօզլէրինի դաբաեքպ, Տինօրանքն սաչլարընտան չըգան թաթլը գօգուտան պաշը տօլանքը իտի։

Մէրգում տէլիգանլը, ատիլիկինէ նիսպէթէն, զաեէթ կիւզէլ օլան, վէ եագքն վագթքն մուգաատէս խաթքրէլէրինի խաթքրա պըրագտըրան սալաեա կիրտիկինտէ, ազիմ պիր քէտէր հիսս իյլէտի, վէ քէնտի քէնտինէ,

—Սաատէթի հալ պուրատա իտի . . . տէտի։

Հէյ վահ . . . մուսիպէթ վէ ֆէլաքէթ տախի օրատա իտի։

28

ՖԷՆԱ ԱԼԷԱՄԷԹԼԻՐ

Տինօրա, զէվճինին իւզէրինտէ պիր հէեէճան միւշահատէ իյլէտի իսէ տէ, պու հէեէճանը, կիւեա մէրգումուն քէնտի եանընտա պուլունմասը սէվինճինէ համլ իյլէտի, վէ Օլիվիէնին կիզլի էֆքեարընա իշթիրագ իթմէք իսթէեէրէք,

—Տօ՛սթում, պուրատա պուլունմագլըգ կիւզէլ պիր շէյ տէյբ՛լ մի տիր, տէտի, թաթլը պիր սէտա իլէ։

—Սէնին եանընտա օլտուգճա, հէր նէրէսի օլսա, պէնիմ իչին իյի տիր, տէեու ճէվապ վէրտի տէլիգանլը, մէզպուրէ յի անլընտան էօբէրէք։

Պատէհու Տինօրա, թէպէսսիւմլէ շէօյլէ տէվամ իթտի.

—Պէն տէ ինանքրըմ քի, հէր նէրէսի օլսա, իյի տիր, հալ պու քի պուրասը տահա իյի տիր, տէյբ՛լ մի։

Օլիվիէ տախի պու էֆքեարտա իտի իսէ տէ, մալիւմիւմիւզ օլան պազը ֆէվգէլատէ սէպէպլէրտէն նաշի, մէրգում պու սբրատա էվվէթ ճէվապը յլա մուգապէլէ իտէմէեօրուտու։ Պինապէրին սիւքիւթ իթտի, վէ զէվճէսի,

—Չօգ եօրուլտուն, տէյբ՛լ մի, ազիզիմ, տէեու սիւալ իթտի։

—Պիր ազ էվվէլ եօրկունլուգ հիսս իտիեօրտում ամմա, շիմտի արթըգ եօրկունլուղումու ունութտում։

—Աճապա պէնիմ, քէնտի մէվճուտիեէթիմլէ սէնի բահաթլանտըրմագ խուսուսունտա կիւզէլ պիր խասսէմ մի վար տըր։

—Էվվէթ։

—Պանա պու իգթիտարը վիրէն թըլըսըմ նէ տիր։

48

—Սէնին կիւզէլիկին իլէ մուհապէթին սիր։ Զիւնքի կէօզէլիմի սիր քերթէ սէնին իւզերինէ աթֆ իտէճէք օլուրսամ, եիրէկիմնէ սիր գուվվէթի վէ մէթանէթի հասըլ օլուր, վէ եիրէկիմնէն տահի ճանըմա իմթիհալ իտեր . . . հէլէ սէնին պաղըշըն իլէ, էօրիւմ պիր իլէն, իլի ծուր, վէ նօրմուն. լուգում տահի կէզէր։

—Պիլիրսիյին, տէհի Տինօրա կիւլէրէք, սէնին շու լէթաֆէթլի քէլամլըրընի այնըէեէրէք, նիհա. եէթի ծ քէլամլէրինի ճիտահ տատա իտէճէյիմ, վէ սահիհէն էօյլէ պիր խաեալի իդիթիտարըմ պուլունսուդունա ինանմաճագըմ։

—Իվվէթ, ինանէ օ իդթիհատը վար տըր. ամմապ սէն տա լաեըգ օյսուդու իտի վէրմէօրսուն . . . Սէնին օ իդթիհատըն վէ գուվվէթին խաեալի տէյիլ, իլլա սէմավի սիր . . . սէն պիր ճին զմինըգ, իլլա պիր մէլէքտին։

—Սէհ տէ, Օլիվիէմ, սէն տէ շայիրսին։

—Պու խուսուս թէաճճիւպէ շայան տէյիլ սիր, չիւնքի սէն հաեաթքըրը Չիրչիլին։

—Օ ֆալէ պիրագ տա չիրչիլին քէլամը մէհսուրա ինէվիմ։

—Նէ իչին։

—Զիւնքի գարընըն զակէթ աճ օլմալը տըր, վէ թատմ տահի հազըր օլմազլէ, հայտէյինգ պէնի պէշէրլէր կիպի, սուգրաճա օթուրալըմ։

—Ռէք էյի սէվկիւլիւմ, հայտէնին օթուրալըմ։

Պու արալըգ ժօսլին, մին պէթա սիյի ախըրտա պրոտագոդտան ոճնրա, ամէթի իմմիշ իտի։ Մէղսուրէ, իւզէքլիմաէ Փէրվէն սիրմայը պուլունան գօլթուգլու

սանատչէյի սուֆրանըն կանընա կէթիրմէսիյլէ, Օլիվիէ իւզերինէ, վէ Տինօրա տահի մէրգումուն եանընա օթուրտուլար, վէ իլէ տէֆա վէզուրէ, չու եօլտա քէլմա իպթիտար իլգիտի։

—Սէն պէնիմ գաեըրմա, պու ապշամքի սուֆրատա տա պէնի սէնի գաեըրաճաղըմ։ Պէն, վազգիֆի միւհմանիւվազիյի պիլիրիմ . . . Շու էանատէ սէն պէնիմ նէ՛ զէվճիմինին, վէ նէ՛ տահի իսանէնին տահիպի։ պիվատա պիր հօշճուսուն, վէ պիր միւտաֆիրէ նէ մուամէլէ օլունուր իսէ, պէն տէ սանա օ մուամէլէյի իտէճէյիմ։

Օլիվիէ, թէպէսսումէ, Տինօրանըն թէքլիֆինէ մուվաֆֆագաթ իթտի, վէ պիր պաչ սանկիեէ ոճնրա,

—Շու գատար քի, պէնիմ միւսաֆիրբէրվէրլիկիմ պիւպիւթիւն մէճճանէյն օլմանտաճագ տըր, տէհի։

—Պիր իւճրէթ մի իսթէրսին։

—Իվվէթ։

—Նէ՞ կիպի։

—Սէչահաթքընըն հիքմաեէսինի։

—Յաղաթ, սէվկիւլիւմ, սանա հիքմաեէ իտճէճ հիչ պիր շէյիմ եօք տուր։

—Իհթիմալըէն տէյիլ սիր, չիւնքի էլալէթէթ պիր կիւն ադշամա գատար պէնտէն ուզագլանմագ իչին մուհիմմ սէպէպլէրին օլմալը տըր։ Սէնին բէմալէօֆէ կիթմէգլիկին, հէնի պիր մէմլէքէթ կէօրմէք արզուսուլլա օլամազ. պունուն սէպէպլէրինի վագտա պիլմէմ իսէ տէ, զաեէթ կիւսէլ սէպէպլէր օլսուզձունա զանն իտէրիմ, վէ հեր նէ տահի օլսալար, մէղքիւը սէպէպլէրի պիլմէք իսթէրիմ։ Տէրհալ էթ պ կիւնիւ քի, պէնտէն

կիզլի հիչ պիր չէ յին օլմաեաճաղը-նը, վէ հէր չէյի պէնիմ գարշըմ-տա ալէնէն պէեան իտէճէկինի վատ իթմիշ իտին . . .

—Պիր ան էվվէլ պիլմէսի լազըմ օլան խուսուսը, արթըգ քէնտիսին-տէն կիզլէմէմէքլիկին վագթը կէլ-տի, վէ տահա էվլէա տըր քի, եարընա պիլէճէկի չէյի, պու ագ-շամտան պիլսին, տէտի Օլիվիէ քէն-տի քէնտինէ:

Պատէհու մէրգում տէլիգանլը, գալլարընտան պիրինի զէվճէսինին նաղիք վէ հիւսիւնլիւ պէլինէ սար-մագ իչին, մէզպուրէեէ տօղրու է-յիլտի, վէ գուլաղընտան աշաղը, «Պէնի տինլէ» տէտի:

Տինօրա, աշգ վէ մուհապպէթ աթէշիյլէ բարլտեան կիւզէլ կէօզ-լէրինի, զէվճինէ աթֆ իթտի, վէ Օլիվիէ, միւհթաճ օլտուղու գուվ-վէթ վէ ճէսարէթի իքթիսապ իչին, տուտագլարընը կէնճ գատընըն տուտագլարընա տաեատը, վէ աղ-զընը աչըպ, պէեանը հալէ պաշլա-եաճագ իքէն, գաբու չալընտը:

* * *

Կէլէլիմ Գարմէնէ. մալիւմ տիր քի մէզպուրէյի, իքի խէֆիէլէր, վէ բօլիս նէֆէրաթը յլա պիրլիքտէ, Սավընայտան Սէն-Նազէրէ կիտէն թարիգ իւզէրինտէ, վէ Սէն-Նա-զէրին էն սօն էվինտէն պիր թիւ-ֆէնկ մէնզիլի ուզագլըզընտա պը-րագմըշ իտիք:

Օլիվիէ, մէզպուրէնին վէ մաեէ-թինին եանընտան կէչիպ, գարան-լըգ իչինտէն նապէտիտ օլտուղուն-տա, սապըգ չէնկի գըզը, քէնտի թալիմաթընը խէֆիէլէրտէն պիրի-նէ, վէ օ տախի բօլիս նէֆէրաթը-նըն չավուշունա պիլտիրտի: Պու-նուն իւզէրինէ աթլըլար, աթլարընտան աշաղը էնիպ, հայվանլարընը քէնտի իչլէրինտէն պիրինին էմրի մուհաֆազասընա թէսլիմ իթտիլէր, վէ քէնտիլէր տախի, իքի նէֆէր խէֆիեէլէր վէ չինկեանէ գըզը տա-խի պիրլիքտէ օլարագ, սէ քիզ քի-չի օլտուգլարը հալտէ, չինկեանէ գըզընըն ըէհպէրլիկիյլէ, եիւրիւմէ-կէ պաշլատըլար, վէ չուգուր եօլուն իչինէ կիրտիլէր:

Օլիվիէ, քէնտի պէյկիրինին սիւ-րաթը հարէքէթիյլէ գաթը մէսա-ֆէ իտիպ, Տինօրաեա սարըլմըշ օլ-տուղու թագտիրտէ, տիկէր մու-խալիֆ ֆըրգա հէնուզ եօլտա իտի, վէ եիկիրմի եիկիրմի պէշ տագը-գատան, չիթին գաբուսու էօնիւնէ վասըլ օլտու, վէ Գարմէն եավաշ սէսլէ, «կէլտիք» տէտի, վէ սէս-սիզճէ գաբուեու աչմասընտա, թէքմիլ մաեէթի չիթէ կիրտի: Այ-նի վագըթտա, բօլիս նէֆէրաթընը ճէլպ իչին Սավընաեա կիթմիշ օլան խէֆիեէ, քէլամա ազաղ պիրլէ,

—Չավուշ, տէտի, ասքէրլէրի-նիզի, միւթթէհիմին ֆիրարընա մէյ-տան վիրմէեէճէք թարզտա տիզի-նիզ, գաբուլարա վէ բէնչիրէլէրէ նէզարէթ իյլէյինիզ, վէ իգթիզայի հալտէ, պիզէ եարտըմ իթմէք ի-չին, հազըրտա պուլունունուզ:

—Սիզին իլէ պիրլիքտէ պէն տա-խի էվէ կիրէճէք տէյիմիյիմ, տէ-եու սիւալ իթտի չավուշ:

—Խա՛եբը, պունա լիւզում եօգ տուր, չիւնքի վէլվէլէ հասըլ իթ-մէքտէն իմթինա իթմէլիյիզ, պի-զիմ իչին շիմտիքի հալ էն լազըմլը չէյ, գաբու վէ բէնչիրէլէրի իյի մու-հաֆազա իթմէք տիր:

Պատէհու խէֆիեէ, Գարմէնէ խի-թապէն, շէօյլէ իլավէ իթտի.

—Մա՛տամ, էվին դա՞չ գաբու-սու վար տըր:

—Պիր գաբուսու վար տըր քի,

ο տախի գարշբմբզտա կէօրտիւկիւ-
նիւզ գաբու տուր ։

—Գա՞չ բէնչիրէսի վար տբր ։

—Պու թարաֆտա, ալթ գաթբն
վէ իւսթ գաթբն իքիշէր բէնչիրէ-
լէրի օլտուղու կիպի, արգա թա-
րաֆտա իսէ եալընբզ պիր բէնչիրէ
վար տբր ։

—Իշիտիեօրսունուզ եա, չա՛վուշ,
արթբգ իճապ իտէն թէտպիրլէրի
իթթիխազ իտին ։

Մուախխաբէն չավուշուն պիր էմ-
րի իւզէրինէ, տիւշմէն ֆբրգասբ է-
վէ տօղրու իլէրլէտի ։ Ասքէրլէրտէն
իքի նէֆէրի, էվին քէօշէսինի տէօ-
նիւպ, չինկեանէ գբզընբն իշար իթ-
տիկի բէնչիրէնին ալթընտա տուր-
տուլար ։ Տիկէր իքի նէֆէրլէ չա-
վուշ տախի, գուլիպէնին էօնիւնէ
պօեունա կէզինմէկէ պաշլատբլար ։

Գարմէն, աշաղքի սալաեա նա-
զբր օլուպ, մում բշբղբյլա այտբն-
լանմբշ օլան բէնչիրէլէրտէն պիրինէ
եագլաշտբ, վէ տէրունի սալաեա
նազար իթտի ։ Մէզպուրէնին կէօր-
տիւկիւ մէնզարէ, պիզէ տախի մա-
լիւմ տիւր ։ Շէօյլէ քի, Օլիվիէ,
Տինօրաեա տօղրու էյլիմիշ, վէ պիր
գօլույլա մէզպուրէնին պէլինէ սա-
րբլմբշ օլտուղու հալտէ, կէօզլէրի-
նի տախի կէօզլէրինէ տիքմիշ, վէ
տուտագլարբ տախի սէվկիւլիւսիւ-
նիւն գբրմբզբ տուտագլարընբ ա-
րամագտա պուլունմուշ իտի ։

—Հագբգաթէն բէք տիլպէր
տիրլէր, տէտի սապբգ չէնկի գբզբ
քէնտի քէնտինէ իսթիհզա իլէ, վէ
շու պիր չիֆթ գումրու եավրուլա-
րընբն էյլէնճէլէրինի պօզմագ, պիւ-
յիւք կիւնահ տբր . . . տօղրուսու,
վագաա պէն տախի կիւզէլիմ ամ-
մա, զէվճիմ պանա պու եօլաա մու-
հապպէթ վէ աշգ ասլա պէեան իթ-
մէմիշ տիր ։

Սահիհ տիր քի, Գարմէնին Օլի-
վիէեէ մուհապպէթի եօգ իտի, նա-
սբլ քի չօգ տէֆա պունուն իս-
պաթընբ տախի կէօսթէրտի, ֆա-
գաթ գատընլարբն եիւրէկինէ մախ-
սուս զարիպ պիր թէնագիւս իլէ,
գալպինտէ էօյլէ պիր գբսգանճլբգ
հիսսի հասբլ օլտու քի, հէման իճ-
րա օլունմագ իւզրէ պուլունան ին-
թիգամ արզուսու, պու սաեէտէ
տահա զիեատէ քէսպի իշթիտատ
իթտի ։ Պատէհու մէրգումէ, քէն-
տի եանընտա պուլունան խէֆիէ-
եէ, ճամբն արասընտան Օլիվիէյի
կէօսթէրէրէք,

—Իշթէ քէնտիսի, տէտի, կէօրիւ-
եօրսունուզ եա, քէմալի էմնիյյէթ-
լէ օթուրուեօր, վէ զանն իտէրիմ
քի, քէնտի քէնտիյի միւտաֆաա
իթմէեէճէք տիր ։

Պու քէլամ իւզէրինէ, խէֆիէ,
տէրհալ բէնչիրէնին եանընտան այ-
րբլարագ, գաբուեու չալտբ ։ Մէզ-
քիւր գաբու վուրուլուշբ հէր նէ
գատար խաֆիֆճէ իտի իսէ տէ,
պու ճիւմլէ Օլիվիէնին եիւրէկինէ
գատար աքս իթտի, վէ բէնկի սօ-
լուպ, քէսիք պիր սէտա իլէ,

—Պէօյլէ կէճ վագբթտա աճա-
պա քի՞մ տիր կէլէն, տէտի ։

Տինօրա թէպէսսիւմ իտէրէք,
քէնտի քէնտինէ,

—Շիւպհէսիզ Անունցիաթա տբր,
վէ դալիպա պու ագշամ պօշ վա-
գբթ պուլարագ, վատ իթմիշ օլ-
տուղու վիզիթաեբ եարընա թէէ-
խիր իթմէք իսթէմէմիշ տիր, տէ-
տի ։

Պու արա գաբու իքինճի տէֆա
օլարագ չալընտբ ։

Օլիվիէ, իզթիրապընտան նաշի
տիթրէեէրէք, սանտալեէսինտէն
նիմ սուրէթտէ աեաղա գալգտբ ։
Տինօրա, ժօսլինէ պիր իշարէթի

մախասուսե իթմէսինտե, մէզպէնդրէ պէպէմէ գըզ, գաբուկա տօղրու իլէրլէմի։ Յադաթ մէրգուման գաբու իլէ քէնտի սրասընտա օլան մէսաֆէնէնին հարըսընը կէչմիշ իքէն, դարու աչըլտը, վէ իրի լէֆիլէրը իչերի կիրտիլէր։

Պունլարտան պիրիս վինդա ելպիսէ ֆիլիմինի օլուպ, հալ նդու քի տի կէրի հալեա քէօյլիս գընաֆէթթինդ տէ իտի։

Տինօբա, պէ.րլիվէքտէ օլտուղու կէնճ գաադըն եէքինէ, իչ պու իրի մէճհուլ չահալարդըն իչերի կիրտիքլերինի կէօրտիւկիւնտե, տէհշէթ վէ թէաճճիւպիլե կերի չէքիլտի։ Օլիվիէ իսէ, իւր կէօրիւշտե իչի անդատը, վէ պու տէրէճէ հադըն զանն իթմէտիկի թէհլիքէնինն հադընրդընա տալա չէհապէհի գալմատը։ Անճադ Դարվինին Պըրթանիատա օլտուղունու պիրլէտիկինտէն, լաեըգը.լա մուդաֆէլէ իթմէքրիկէ գարար վէրտի, վէ քէնտի քէնտինէ, պէլքի տահա գաթը իւմիտ օլմահա սէպէպ հօգ տուր տէյի տիշինտիւ։ Պինապէրին սիմասընըն սիքլինէթինի վէ գալպինին հէեէճանընը թէսկինէ չալըշարադ,

—Էֆէնտիլեր, քիմի իսթէօրսունուղ, տէեու սիւալ իթտի։

Միհտհ էլպիսէյի խէֆինէ, շարգասը էլինտե օլտուղու հալտե, քէմալի վագարլէ իչերլէտի, վէ րէֆիգի իսէ, եարը աչրգ գալան գարըտունուն էօնինտե տեագտա վէ գըմլըտանմահարադ տուրտու։ Մէրգում սիհտհ էլպիսէյի խէֆինէ, Տինօբանը հիւրմէթ վէ րիահեթլէ սէչմահաեարադ,

—Ա.ֆվ իտէրսինիզ։ մնատամ, տէտի, վէ պահէհու Օլիվիէնէ խիթտապէն, էֆէնտի, Մ. լը Վէ.յեան սիզ միսինիզ, տէեու իյալէ իթտի։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

—Մ. Օլիվիէ լը Վէ.յեան մը։

—Էվվէմ, թա քէնտիսի։

—Հավրըդը, վէ Հավրը չէհրինտէ սէֆապէն սահիպի, վէ Էնկու.վիլաե տահի պաշլըճա քէնտինէ իգամէթթահ թահսիս իթմիչ օլտուղու ադըր խանէ միւթէասըրըճը Մ. Օլիվիէ լը Վ.էյեան հադըգամէն սիզ միսինիզ։

—Թէ.քրարէն սէօյլէրիմ քի, պէն իմ, չէ եէնիտէն սիզէ սիւալ իտերիմ քի, պահա նէ սէօյլէնէճէկինիզ վար ոըը։

—Էֆէնտիմ, տէտի խէֆիե, պէնտէնիզ միւշքիւլ պիր մէմուրիեէթ տերիւհտե իթմիչիմ տիր, վէ սիզին կիպի պիր մուազզամ զաթ գարշընընտա իչ պու մէմուրիեէթի իֆա իթմէ.քլիկէ մէճպուր օլտուղում իչին, էսէֆ իտերիմ, ֆագաթ նէ չարէ քի, վազիֆէ տէնիլէն չէ.յ, հէր չէ.յտէն էվվէլ տիր... Շիւպհէ եօգ տուր քի, էֆէնտիմ, սիզ պու սէօյլէտիկիմի բէք ալէա անլաեօրսունուղ։

—Էֆէ'նտի, տէեու սիւալ իթտի Օլիվիէ, նիւրէկինին չարբընթըսը տուրարադ, սէօյլէտիկինիզ միւշքիւլ մէմուրիեէթ գաընղրսը սըը։

Խէֆիե պաշընը էեերէք,

—Պէնտէնիզին մէմուրիեէթի, դըրսալ նամընտա սիզի ախղ ու կիրինթթ իթմէք տիր, տէետի։

Պիր ազ վագըթտան պէրի իտի քի, Տինօբա, քէմալի տէհշէթ վէ իզթիրապէ կիրինֆիմար օլարադ, ժօպին իլէ պիրլիքտէ, Օլիվիէնին գօլթուդլու սանտալէսինին արգասընտա չէ.քիլմիշ իտի, վէ հէեէճանընըն կիթտիքճէ արթմադտա օլտուղունու հիսս իյլէմէքտէ իտի։ Հալպու.քը մէզպուրէ, «Պէնտէնիզին դմո-բէեերի, էրալ նօընտա տիլէ տիշ ո-

կէէֆԸ էԸԵէ+ ՊէՀ» ՔԷԼԻՄԱԹՔ ԷՍԷ-ՖԱՄԻԼԻՆԻ ԻՀԻՄՆՃԷ, ՐԷՖԻ ՍԷՏԱ ԻԹԱՒ, ՎԷ ՂԷՎՃԻՆԻՆ ԳՈՒՃԱՂՔՆԱ ԱԹՔԱԼԵՊ, ՀԵՕՂԼԷ ՍԷՕՂԼԷՏԻ.

—Օև՛ՎԻԷ... ԵԱՆՂԸՀ ԻՀԻԹՏԻՄ, ՏԷ,ԻՙԼ ՄԻ: ՍԷՕՂԼԷ, ՊՈՒ ԱՏԱՄ ՊԻՂԱՏԷՆ ՆԷՓ ԻԱԹԷԵՕՐ.. ՎԷ ՆԷՓ ԻՀԻՆ ՍԷՆԻ ԱԽՂ ՈՒ ԿԻՐԻՖԹ ԻԹՄԷՔ ԼԱԳԲՐԱԲՍԸՆԸ ԻՀԻԵՕՐ: ԻՄՈՒՒ, ճԷՎԱԳ ՎԸՐ ՊՈՒ ԱՏԷՄԷ ՔԻ ԵԱՆՂԸՀԵՕՐ, ՎԷ ՍԷՆԻ ՊԻՐ ՏԻԿԸՐ ՔԻՄՆԷ,ԻՒ ՂԱՆՆ ԻՀՂԷԵՕՐ: ՍԷՕՂԼԷ ՔԷՆՏԻՍԻՆԷ ՔԻ, ՄԻԼԹԹԷՀԻՄ՛ ՕԼԱՆԼԱՐՔ ԱԽՂ ՈՒ ԿԻՐԻՖԹ ԻՀԷՐԼԸՐ, ՀԱԼԱՊՈՒ ՔԻ ՍԷՆ ՀԻՀ ՊԻՐ ԹԷՕՀՄԷԹԱԷ ՊՈՒԼՈՒՆՄԱՄՁՂՍԸՆ:

—ՍԷՎԿԻԼԻՄ, ՏԷՏԻ Օև՛ՎԻԷ ՂԷՎՃԷՍԻՆԻՆ ԳՈՒԼԱՂՔՆՏԱՆ, ՐԷճԱ ԻՏԷՐԻՄ, ԳԱԼԱՂԻՆԻ ԹԷՕԿԻՆ ԷԹ... ԷՎՎԷԹ, ՊԷՆ ՊԻՍՈՒՀՈՒՄ... ԷՎՎԷԹ, ՂԱՐԻԱ ՊԻՐ ԵԱՆՂԸՀԼԸՂԱ ԳՈՒՐՊԱՆ ՕՀՄԱԳՏԱԵԲՄ՛, ՓԱԳԱԹ ՀԻԱՊՅ ՀԷ ԵՕԳ ՏՈՒՐ ՔԻ, ՊՈՒ ԵԱՆՂԸՀԼԸԳ ՊԻՐ ԱՂՏԱՆ ՂԱՀԻՐԲ ԼԻԲՐԱճ ՕԱճԱԳ ՏԲՂ:

—ԼՓՖԷՆՏԻՄ, ՏԷՎԱՄ ԻԹՏԻ Օև՛ՎԻԷ ԻՍԷՓԻԷՆԷ ԻԻԹԱՊԷՆ, ՆԷՓ ԻԳԹԻԱՏԱՐԼԱ ՊԷՆԻ ԱԽՂ ՈՒ ԿԻՐԻՖԹ ԻԹՄԷՔ ԻՍԹԷԼԵՕՐՈՒՆՈՒՂ, ՎԷ ՊԱՆԱ ԼՈՒՆԱՏ ԻՏԻԼԷՆ ԹԷՕՀՄԷԹ ՆԷՓ ՏԻՐ:

—ՊՈՒ ՍԻ ԱԼԷՐԻՆԻՂ ԹԱՊԻԻ ՏԻՐ, ՏԷԵՈՒ ճԷՎԱՊ ՎԷՐՏԻ ԻՍԷՓԻԷՆԷ ՍԱԻԹ ՊԻՐ ՆԷՂԱՔԷԼԷ, ՊՈՒ ՀԱԼՏԷ ՔԷՆԱԻ ՎԱՂԻՓԷՄ ԻՂԹԻԶԱԲՆճԱ, ՍԻԼԱԼԷՐԻՆԻՂԷ ճԷՎԱՊ ՎԷՐԻՐԻՄ՛, ԱՆՃԱԳ, ԼՓՖԷՆՏԻՄ՛, ՀԱԳԳԲՆԲՂՏԱ ՄԻԼԹԹԱԱԲՓ ՕԼՏՈՒՂՈՒՄ՛ ՀԻՒԲՄԷԹ ՎԷ ԲԻԱՆԷԹԻ ԻԳԲԱՐ ԼԱՒճԷԿԻՆԻՓԷ ԳԱԺԱՆ ՀԻՒՊՀԷ ԻԹՄԷՀ: ԻՄՈՒՒ ՍԻՂԻ, ԳԲԱԼ ՆԱՄԲՆԱ ՎԷՐԻՐՄԻՀ, ՎԷ ՀԱՎԲԸ ՀԷՀԲԻՆԻՆ ԳԱՄՄՈԳԱՄ՛ ՎԷ ՊԱՀ ՀԱՔԻՄ ԼՓՖԷՆՏԻՐԷԲ ԹԱՐԱՓՔՆՏԱՆ ԻՄՂԱ ԻՏԻԲՄԻՀ ՕԼԱՆ ՊԻՐ ԷՄՐՆԱՄԷ ՄՈՒճԻՊԻՆճԷ ԱԽՂ ՈՒ ԿԻՐԻՖԹ ԻՏԷՐ, ՎԷ ՄԷՂՔԻՒԲ ԷՄՐՆԱՄԷՆԻՆ ԱՍՐԻՆԻ ՏԱԼԻ ՍԻՂԷ ԻԲԱԼԷ ԻՏԷՊՍԻՒԻԲԻՄ: ԼՓՖԷՆՏԻՄ, ՍԻՂ, ՀԱՎԲԸ ՀԷՀԲԻ ՎԱԼԻՍ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ ՄԱՐՔԻ ՓՕՐԺ ՏԲ ՂԲՐԱՆՍԷ,ԻՐ ԳԱԹԼ ՈՒ ԹԷԼԷՖ ԻԹՄԻՀ ՕԼՄԱԳ ԹԷՕՀՄԷԹԻՂԷ ՎԻԼԹԹԷՀԻՄ՛ ՍԻՆԻՂ:

ՊՈՒ ԱՐԱԼԲԳ Օև՛ՎԻԷ, ՏԻՆՕՐԱԱԲ ԳԱԼԱՊ ԻԼԷԲՐԻՆԱԷ ՍԲԳՄԱԳՏԱՏ ԻՍԻ, ՎԷ ԳԱԹԼ ՈՒ ԹԷԼԷՖ ՔԷԼԻՄԷՍԻ ԹԷԼԱՖՓՈՒԼ ՕԼՈՒՆՏՈՒՂՈՒ ՂԷՄԱՆ, ՄԷՐԳՈՒՄ՛ ՏԷԼԻԳԱՆԼԸ, ՂԷՎՃԷՍԻՆԻՆ ԱԳԱԼԱՐԲ ՏԻԹՐԷՏԻԿԻՆԻՆ ՀԻՏՏ ԻԹՄԻՀ ՊԻՉԱՐԷ ԳՏԱԲՈՆճՂՂԱՂՔՆ ՏՈՒՏԱԳԼԱՐԲ ՕԼ ԷՆՏԱՏԷ ԳԲՄԲԼՏԱՆՄԱԳՏԱ ԻՄԻ ԻՍԷ ՏԷ, ՊԻՐ ԼԱԳԲՐԱԲ ՊԻԼԷ ՍԷՕՂԼԷՄՂՎԷՔՏԷ, ՎԷ ԿԷՕՂԷՐԻ ՏԱԼԻ ՏՕԼԱՆՄԱԳՏԱ ԻՄԻ:

Օև՛ՎԻԷ ՄԷՊՊՈՒՐԷԵԷ ՏՕՂՐՈՒ ԷՅԼԷՐԷ.Ք, ԳՈՒԼԱՂՔՆՏԱՆ ԱՇԱՂԸ,

—Դօ՛ԲԳՄԱ, ՍԷՎԿԻԼԻՄ՛, ՏԷՏԻ, ՊԷՆԻՄ՛ ՄԻԼԹԹԷՀԻՄ՛ ՕԼՄԱԲՂՐՄՔ ԱԱՆԱ ԹԷԷՄԻՆ ԻԹՄԷՔԼԻԿԷ ԱՍԼԱ ԻՀԹԻԵԱճՔՄ՛ ԵՕԳ ՏՈՒՐ, ՎԷ ԱԱՆԱ ԵԷՄԻՆ ԻՏԷՐԻՄ՛ ՔԻ, ՊԻՐ ԱՂՏԱՆ ՊԷՆԻՄ՛ ՊԻՍՈՒՀ ՕԼՏՈՒՂՈՒՄ՛, ԿԻՒՆ ԿԻՍԼԻ ԱՀԻՔԵԱՐԷ ՀԸԳԱճԱԳ ՏԲՂ, ՎԷ ՊԷՆ ՔԵԱՎԻԼԷՆ ՊԷՐԼԻ ԻՂՁԻՄՄԷ ՕԼԱճԱՂԸՄ՛:

ՊԱՏԷՀՈՒ, Օև՛ՎԻԷ, ԽԷՓԻԷԵԷ ԽԻԹԱՊԷՆ, «ԼՓՖԷՆՏԻՄ՛, ՊԷՆ, ՄԱՐՔԻ ՓՕՐԺ ՏԲ ՂՐԱՆՍԷ,ԻՐ ԳԱԹԼ ՈՒ ԹԷԼԷՖ ԻԹՄԷՏԻՄ՛» ՏԷԵՈՒ ԻԼԱՎԷ ԻԹՄԻ:

ԽԷՓԻԷ ՊԷ ԹԷՔՐԱՐ ՊԱՀՂԸՔ ԷԵԷՐԷ.Ք, ՄԷճԱՊՈՒՐԻ ՊԻՐ ԼԷՊԷՍՍԻՄՎԷ,

—ՄԻԱՍԻ ԼՔ ՎԷ,ՅԷԱՆ, ՊՈՒ ԽՈՒՍՈՒՍ ՊԻՂճԷ ԲԷ.Ք ՂԻԵԱՏԷ ՍԱԱՏԷԲՊԱԽՀ ՏՔՐ, ՎԷ ԷԿԿՐ ՍԻՂ ՊՈՒ ՄԱԱՏԷ,ՅԻ ՀԱՔԻՄՂԷՐՆԻՊՂԷ ԻՍՊԱԼԱԲԷ ԳԱՏԻՐ ՕԼԱՊԼԻԼԻՐՍԷՆԻՊ, ՂԱՆԷԲ ԱՊԻՄ՛ ՄՈՒԼԱՄԲԱՐԱԼԱՐ ԱԼԲՔՆՏԱ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ ԷՕՄԻԼՆԻՒՂԻՒ ԳՈՒՐԲԱՐՄՔՀ ՕԼՈՒ ԲՈՒՆՈՒՂ, ՏԷՏԻ:

—Հալ պու քի էկէր պու խուսուսը սիզէ իսպաթ իտէր իսէմ ։

—Ասլա ֆայտէ իթմէզ, չիւնքի էֆէնտիմ, պէնտէնիզ սիզի մուհաքէմէ իթմէքլիկէ մէմուր տէյիլիմ; պէնիմ մէմուրիեէթիմ, միւմքին օլան հիւրմէթ վէ րիաեէթտէ գուսուր իթմէեէրէք, սիզի տէրտէսթ իտիպ, հաքիմլէրէ թէսլիմ իթմէքտէն իպարէթ տիր ։

—Լաքին էկէր, հագգըմտա խնատ իտիլէն թէօհմէթի թէֆթիշ վէ մուհաքէմէեէ պիլէ ինթիեաճ օլմատըղընը իսպաթ իտէր իսէմ, օլ վագըթ նէ՞ եաբաճագսընըզ ։

—Իճապը հալինտէ, քէնտի հիւսնի բատէթինիզլէ մահքէմէեէ կէլէճէկինիզի նամուսունուզ իւզէրինէ սէօզ վէրտիկինիզտէ, մուվազգաթէն սիզի սէրպէսթ պրագապիլիրիմ։ Անճագ շիմտիտէն սիզէ խապէր վէրիրիմ քի, պէօյլէ պիր մուամէլէտէ պուլունմագլըղըմ իչին, պիսուչլուղունուզ հագգընտա եալընըզ պիր իսպաթ, պէնտէնիզճէ քեաֆի կէօրիւնիւր, հալ պու քի գօրգարըմ քի, սիզ պու իսպաթը կէօսթէրմէեէ միւգթէտիր օլամաեաճագսընըզ ։

—Սէօյլէյին, էֆէնտիմ, մաթլուպ օլան իսպաթ գա՞նղըսը տըր ։

—Մարքի Ժօրժ տը Կրանսէյին պիզզաթ քէնտի շահատէթի տիր... հալ պու քի մարքի տը Կրանսէյ վէֆաթ իթմիշ, վէ տէֆն իտիլմիշ օլտուղունտան, մէզքիւր շահատէթ խուսուսունտա, պէնտէնիզի նա՞սըլ խօշնուտ իտէպիլէճէկինիզի պիլէմէեօրում, շու դատար քի, էկէր միւճիզէ իճրա իթմէք կիպի նատիր իւլ էմսալ պիր իմթիեազընըզ վար իսէ, քի պունա տա շիւպհէ իտէրիմ...

—Էֆէ՞նտի, տէտի Օլիվիէ խէֆիէնին քէլամընը դաթթ իտէրէք, մաթլուպ օլան իսպաթը շիմտի կէօրէճէքսինիզ ։

—Մարքինին շահատէթինի՞ մի, տէեու պէեան իթտի խէֆիեէ հայրէթտէ գալարագ ։

—Էվվէթ, միւմաիլէյհին սահիհ վէ բէտտ օլունմազ, վէ աշիքեար շահատէթինի ։

—Բէք իյի, էֆէնտիմ, էօյլէ օլտուղու հալտէ, պու իսպաթը իրաեէ իտինիզ. սօնրա իճապը իճրասընա պագարըզ ։

Պունուն իւզէրինէ Օլիվիէ, տայիմա պէլինէ պաղլամագտա օլտուղու մէշին գուշաղը սէօքտիւ, վէ կիզլի պիր մահէլլինտէն չըգարտըղը պիր քեաղըտը խէֆիէեէ թագտիմ պիրլէ,

—Օգուեունուզ, էֆէնտիմ, վէ պիւլէնտի ավազ իլէ օգուեունուզ, տէտի ։

Խէֆիեէ մէզքիւր քեաղըտը ալտը, վէ տէրունինի աչըպ, թավր ու սիմասընտա ֆէվգէլատէ թէաճճիւպ ալէամէթլէրի կէօրիւլտիւկիւ հալտէ, պիր սէտաեը սարիհ իլէ, աթիտէքի սաթըրլարը օգուտու.

«Պարկեահը ճէնապը Բապպանիեէ չըգմագտա օլտուղում շու էսնատէ, պէեան իտէրիմ քի, վագաա շահիտսիզ, ֆագաթ քեամիլէն նիզամա մուվաֆըգ սուրէթտէ վուգու պուլան պիր տիւէլլօտա վէֆաթ իթմիշիմ տիր, վէ սօն միւրատըմ տախի, վուգույի վէֆաթըմտան տօլայը ատույի մէշրումուն ասլա արանըլմամասընտան, վէ հիչ պիր կէօնա թազեիգ իտիլմէմէսինտէն իպարէթ տիր ։

«Իշ պու իֆատէմի թաստիգէն իմզա իյլէրիմ ։

ՄԱՐՔԻ ԺՕՐԺ ՏԸ ԿՐԱՆՍԷՅ

«Եազբլաք էնկուվիլտէ, 1771 սէ-
նէսինին մահը աղօսթօս 24ինտէ :»

Խէֆիէ օգումասընը իլէրլէթտիքճէ, Տինօրա, ֆուրթունատան տէվրիլմիշ օլան վէ կիւնէշին զուհուրիյլէ քէսպի հաեաթ իյլէեէն չիչէքլէր կիպի տիրիլմէքտէ իտի : Շէօյլէ քի օլ էսնատէ մէզպուրէնին սօլկուն եանագլարը ճիւզիճէ գորմըզըլանմըշ, վիճուտի տիթրէմէքտէն խալի օլմուշ, վէ գալպինին հէեէճանը թէսկին իտիլմիշ օլմաղլէ, պու հալտէ մէզպուրէ, զէվճինին գօլլարը իչինտէ պուլունարագ, աեաղա գալգաք, վէ քէսիք, ֆագաթ տիթրէմէեէն պիր սէտա իլէ,

—Ա՛հ, պէնիմ սէվկիւլիւ Օլիվիէմ, տէտի, պէն պիր ազ էվվէլ պու ատէմլէրտէն գօրգուեօրտում, վէ պունլարըն իֆթիրալարը, պէնի տէհշէթ վէ իղթիրապլէ տիվանէ իտիեօրլար իտի : Պու ճիւմլէ սէնին միւթթէհիմ օլմատըղընը բէք ալէա պիլիեօրտում, վէ պու խուսուստա ասլա շիւպհէ իթմէտիմ, վէ տօղրուեու սէօյլէմէք իչին տէրիմ քի, քէնտի հագդըմտա շիւպհէ իտէրիմ, հալ պու քի սէնին հագդընտա շիւպհէ իթմէմ :

Օլիվիէ, հէեէճան իլէ մէմլու օլան կէօզլէրինի մէզպուրէեէ աթֆ իտէրէք, ըզհարը թէշէքքիւր իյլէտի:

Պիր թարաֆտա զէվճ վէ զէվճէ պէյնինտէ մէզքիւր միւէսսիր մէնզարէ վուդու պուլտուղու հալտէ, տիկէր թարաֆտա խէֆիեէ, իւղէրինտէ մարքի ժօրժ տը Կրանսէյին նիշանը մախսուսը պուլունան պիր քեաղըտ իւսթիւնտէ մուհարրէր իֆատաթը տիգգաթը թամմէ իլէ թէճէսսիւս իթմէքտէ իտի : Պէօյլէճէ պիր գաչ տագըգա թէճէսսիւստէն սօնրա, մէրգումուն լէհճէսինտէ միւշահատէ օլունան շիւպհէ ալէամէթլէրի զայիլ օլմուշ կիպի զանն օլունտու, վէ աթիտէ իրատ իթտիկի քէլամլար, պու զաննը թաստիգ իթտիլէր : Շէօյլէ քի մէրգում խէֆիէ, մէզքիւր զիգըյմէթ քեաղըտը Օլիվիէեէ իեատէ իտէրէք, շէօյլէ սէօյլէտի.

—Էֆէ՛նտիմ, իլթիֆաթը խալիսանէմի սիզլէրէ արզ իյլէրիմ, չիւնքի սիզ, բէք մահիր վէ միւատէպպիր ատէմլէր կիպի, էվվէլինտէն լազըմ կէլէն թէտապիրի իթթիխազ իթմիշ օլտուղունուզ հալտէ, Մ. տը Կրանսէյ տախի բէք կիւզէլ մուամէլէ վէ հարէքէթտէ պուլունմուշ . . . Ֆիլվագը, աչըգտան աչըզա սիզէ սէօյլէրիմ քի, պու պէեաննամէ օլմասա իտի, սիզ զայպ օլաճագ իտինիզ, վէ պաշընըզ դուրպան կիտէճէք իտի . . .

29

ՖԷԼԱՔԷԹ

—Էֆէնտիմ, տէտի Օլիվիէ շէտիտէն, մատամ քի, պիսուչ օլտուղում զահիրէ չըգտը, տիմէք տիր քի, արթըգ սէրպէսթ իմ :

Խէֆիէ, նիմ սուրէթտէ արգասընա տէօնիւպ, եարը աչըգ օլան գաբունուն թարաֆընա շիւպհէլի պիր նազարլէ պագտը : Պատէհու Օլիվիէնին եանընա եագլաշըպ, սէօյլէեէճէկի մուխաթարալը քէլամլէր խարիճտէն իշիտիլմէմէք տէրէճէտէ եավաշ պիր սէտա իլէ, շէօյլէ ճէվապ վէրտի.

—Միւսիւ լը Վէյեան, սիզ ասլա միւթթէհիմ տէյիլսինիզ, պունու պէնտէնիզ պիլա իթիրազ գապուլ իտէրիմ, ֆագաթ սիզի սէրպէսթ պրագմագ մատտէսի, միւշքիւլ պիր մէսէլէ տիր, չիւնքի պէն-

տենիզին մէսուլիեէթի բէք պիւյիւք տիւր։ Բէճա իտէրիմ՝, պիր ազ իյիճէ տիւշիւնիւնիւզ։ Պէնիմ մէմուրիեէթիմ սիզի ախզ ու կիրիֆթ իթմէք օլուպ, սիզի արամագ իչին պէնտէնիզի կէօնտէրմիշ օլան հաքիմլէրին էֆքեարընը էվվէլինտէն հիւքմ իթմէք տէյիլ տիր։ Իմտի էկէր մէմուրիեէթիմի թէճավուզ իտէճէք օլուրսամ, վէ էկէր խըտմէթիմին տայիրէյի հուտուտընտա մահտուտ պուլունմազսամ, մէմուրիեէթիմի զայպ իթմէք թէհլիքէսինէ տիւչար օլուրում. . . հալ պու քի պէնտէնիզ պիր ֆամիլեա բէտէրիյիմ. . . Անլաեօրմուսունուզ, միւսիւ Լը Վէյեան . . .

Օլիվիէ, մէրգումուն թավր ու լիսանընտան, նէ տիմէք իսթէտիկինի վէ մագսէտի նէ օլտուղունու լաեբգըյլա անլաեարագ,

—Պէն սիզին ինտինիզտէ պիր էճնէպի օլտուղում թագտիրտէ, պէնիմ իչին քէնտինիզի պիլա միւքեաֆաթ պիր մուխաթարաեա իլգա իթմէնիզ, ասլա ատալէթ իգթիզասընտան տէյիլ տիր։ Պէն պիր խըտմէթի թագտիր իթմէքլիկի, վէ գըյմէթինէ կէօրէ միւքեաֆաթ վիրմէքլիկի պիլիրիմ։ Իմտի, սիզին պանա իտէճէկինիզ խըտմէթ, բէք պիւյիւք պիր խըտմէթ տիր։

Պու քէլամլար իւզէրինէ, խէֆիէնին կէօզլէրի բարլաեարագ,

—Ա՛հ, միւսիւ Լը Վէյեան, սիզ ագըիլ պիր զաթսընըզ, վէ սիզին իլէ պէօյլէ պիր մատտէտէն տօլաեը իսթիչարէ իթմէք, սահիհէն մուճիպի մահզուզիեէթ տիր։ Իմտի, էֆէնտիմ, պանա իսապէթ իտէճէք օլան թէհլիքէեէ վէ իւզէրիմէ տավէթ իթտիկիմ ֆէվգէլատէ մէսուլիեէթէ գարշըլըգ նէ՞ գըյմէթ թախսիս իտէրսինիզ։

—Հագգընըզտա իսապէթ իտէճէք օլան զարար վէ զիեանը պիզզաթ քէնտինիզ թայեին իտինիզ։

—Նիկիրմի պէշ պին ֆրանգա պիր տիեէճէկինիզ վա՛ր մը տըր։

—Խա՛երը, հաթթա մըգտարը մէզքիւրը բէք միւթէտիլ կէօրիւեօրում։

—Տիմէք տիր քի, էկէր շու Պըրբթանեը քէօյլիւսիւ գըեաֆէթինտէ պուլունան, վէ պէնիմ կիպի պիր խէֆիէյիք մէմուրիեէթիյլէ միւքէլլէֆ օլուպ, պէնիմ կիրիֆթար օլաճաղըմ մուխաթարալարա կիրիֆթար օլաճագ օլան բէֆիգիմ իչին տախի այնի մըգտարտա պիր մէպլաղ թալէպ իտէճէք օլուր իսէմ, շիւպհէսիզ անը տախի միւնասէպէթսիզ պուլմազսընըզ։

—Պէնճէ պու մաթլուպունուզ տախի թապիի վէ մէշրու տուր։

—Պու հալտէ պէյնիմիզտէ հիւսնի իթիլաֆ հասըլ օլտու, վէ սիզ պէնտէնիզէ էլլի պին ֆրանգ թէէտիեէ իտէճէքսինիզ, տէյիլ մի։

—Էվվէթ, ֆագաթ սիզէ էվվէլճէ պիլտիրիրիմ քի, եէտիմտէ շիմտի օլ մըգտար մէպլաղ եօգ տուր։

—Պէյիս եօգ, միւսիւ Լը Վէյեան, պու խուսուսու ասլա տիւշիւնմէյին, չիւնքի սիզին իմզանըզ պէնիմ ինտիմտէ օն միլեօն ֆրանգ գըյմէթինտէ տիր։

Տինօրա պու քէլամլէրի իշիտինճէ տիթրէտի։

Տիմէք տիր քի, Օլիվիէ պիտտէֆաթ մէզպուրէեէ, անճագ ճիւզի պիր մըգտար վարիտաթը պուլունմասընտան պահս իթմէսինտէ, ղէվճէսինի ալտաթմըշ իտի։

Օլիվիէ, քէնտիսի իչին, «հէման պիր ֆագրը հալտէյիմ» տէմիշ իտի, ֆագաթ մէրգում օն միլեօն ֆրանգտան զիեատէ վարիտաթ սա-

հիպի խոհ : Իմոհ իշ պու քիզպ ու եալանլարըն սէպէպի նէ՞ խոհ , վէ իշ պու քեաֆֆէ.յի էսրարըն ալ-Թքնաա նէ՞ կիզլի խոհ :

Հէրնէ հալ խոհ, խէֆիէ շու վէճհ իլէ տէվամ իթոհ .

—Հավրըտաքի սանտըգ.քեարը-նըզա Թագոհիմ օլունտուղունտա , համիլինէ Թէէհիեհ իթոհէ.ք իւղրե , պէնտէնիզէ քիւչիւ.ք պիր պօնօ վէ-րիրսէնիզ , շու էնտատէ նագահէն ագչէ.յի սայմըշ գաատար պէնտէնիզ-դի մէՇհոհն իմոհիշ օլուբտունուզ :

—Պու պօնօեու շիմոհի իսոհէ-եօրմա՞ սունուզ . . . էկէր իսոհէ-եօրսանըզ, կիտէ.ջիմ իսմալատըմ :

—Խանէըր , խանէըր . . . շիմոհի օ-լամազ , չէ՞.քի պու ագշամ բիֆա-գաթըմըզտա պիր Թագըմ միւնա-սէպէթսիզ շահիտլէր օլատուղուն-տան , չանէտա շու մէտամէէ.յի կէօ-բիւրլեր իսէ , իւզերիմէ, բըշվէթ ալ-մագ կիպի պիր իֆթիրատա գալ-գըշըրլար, զիրա նատըլ քի տէտիմ, պու ագշամ խանէ՞նիզին շիմի բօ-լիս ասքերլերիյլէ տօլու օլուպ, պիլ ճիւմլէ գարու վէ բէնչիրէլերի մու-հաֆֆաղա իթոհ.քատ տիրլեր . վէ Թէէմին օլմուշուտ տուր քի , բէն-չիրէլերտէն պիզի կէօզէթմէ.քատ տիրլեր . . . Պիւնաէն ալէ.յհ սիզին վատընըզ պանա քեաֆֆէ տիր , վէ պէնտէնիզ եարըն պէ Թէ.քրար կէ-լիպ , դի.քր օլունան պօնօեու սիզ-տէն ալըրըմ , վէ պիր ազ էվվէլ իզհար իթոհիշ օլատուղուտ Թէշէ.ք-քիւր վէ շիւ.քրանիյ յէթոհէն տօլաեր նատիտ օլմահեաճաղըմա էՇհիյ յէթի քեամիլէտ վար տըր :

—Օլ պապատ էՇհիյ յէթի քեա-միլէնիզ պուլունմահընա հադ.քընըզ փոր տըր , վէ պէն սիզին չախաբը-զա Թախախ իսիլէն մէպլաղա պէշ պինն ֆրանգ տահա իլավէսիյլէ , Թէշէ.ք.քիւր վէ շիւ.քրանիեէթի մահա-տատէտի պէհանէ միւսաբահաթ իյ-լէրիտ :

Մէրգուտ խէֆիէ , պու իլթի-ֆաթտահն պիհատէսիյլէ միւԹէէսիր օլարագ , էվվել.բիլէբտէն պիհատէ պաշընը է.յտի , վէ պիր գաչ սաբտ բիւճահթ իթոհ : Պահէհու քէնտի-նէն Թապիի սէտատը , եահօտա շէօյ-լէ սէօյլէեէ.լիտ , բէտտի սէտատը.յա, խարիճտէն գօյայճա վէ քեամիլէն իշհիսէպիլիր պիր Թարըգտա , միւ-Թանէթան տուբէթտէ շու լաֆզլարը իրտա իթոհ .

—Միւսիւ Լը Վէ.յեան, պու կիւն-տէն օն պէշ կիւնէ գատար , քէն-տի հիւնի բիզանըզլա Հավրը չէհ-բի գայմագամը վէ պաշ հաքիմի հուզուրլարընա կէլէճէկինիզ իշին նամուսունուզ իւզերինէ եէմին ի-տ՞բմիհինիզ :

—ԷվվէԹ , օլ պապատ նամուսում իւզերինէ եէմին իտէրիտ :

—Պու հալտէ , վէ սիզին , հագ-դընըզտա իսնատ իտիշէն Թէօհ-մէթտէ տապա տուշունուզ օլմատըր-ը, պէնտէնիզճէ ղայրը միւնքիրը վէ Թէտարրիւզտէն պէրի կէօբիւնէն իս-պահլարշա քեամիլէն Թատտիգ իս-տիմիշ օլատուղու Թագտիրտէ , մու-վաֆֆաֆէն սիզի սէրպէստ պրագ-մագըզը տէրիւհտ իտէրիտ : Վէ (Տինօրտեա տէօնէրե.ք), իսանէհինտէ գէյլ ու գալ վէ իղտիրագ հատըլ իթտիհիմիզտէն տօլայը , աճիզանէ , մատատըն աֆվ.ընը տիլէեէրե.ք , իշ պու մահէլլէտէն արԹըգ ազիմէթ վէ հաքե.քէթ իյլէրիզ :

Խէֆիէ , պու քէլամ.լարտան սօն-րա , Օլիվիէնին գարշը.ընտա պաշը-նը է.յտի , վէ կէրի չէ.քիլիտօր Թար-գընտա պիր հարէ.քէթ իճրատընտա պուլունտու : Պու արաբըգ մէրգուտ տէլիգանը , վուգուպի միւճերրէտ

օլան պիր էօլիւմտէն միւճիզէ սուրէթիյլէ գուրթուլան ատէմլէր կիպի, ֆէվգէլատէ սէվինճ իչինտէ օլարագ,

—Եա՛ Բապպի շիւքիւր, գուրթուլտում, տէտի քէնտի քէնտինէ,

Հալ պու քի պիչարէ ատէմ, պալէատէքի սէօղլէրի բէք չաբուգ սէօյլէմիշ, վէ բէք չաբուգ իւմիտ տէրեասընա տիւշմիւշ իտի, չիւնքի եարը աչբդ օլան դաբու պիւսպիւթիւն աչբլտը, վէ Գարմէն իլէ չավուշ վէ իքի նէֆէր բօլիս նէֆէրաթը գաբունուն էշիյինտէ զահիր օլտուլար:

Օլիվիէ իլէ Տինօրա, մէրգումէյի թանբեարագ, պիրի,

—Անո՛ւնցիաթա, տէտիկի հալտէ, տիկէրի տախի,

—Ա՛հ, զա՛յպ օլտում, տէեու բէբէլէտի:

Օլիվիէ, շու սօն լագբրտբլարը սէօյլէեէրէք, եանընտա աեագ իւզրէ տուրմագտա օլտուղու պիւյիւք գօլթուգ սանտալեէսի իւզէրինէ տէրմանսըզ վէ գուվվէթսիզ պիր հալտէ տիւշտիւ:

Տինօրա, Գարմէնէ տօղրու իլէրլէմէք իւզրէ, պիր հարէքէթ իթտի, ֆագաթ մէզպուրէնին զարիպ պիր թարզտա պագբշընը, վէ լէհճէսինտէ միւշահէտէ օլունան զարէզլի սէվինճինի կէօրէրէք, ուղուրսուզ պիր հիսսի թապիի իլէ ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլուպ, տուրտու, վէ կէրի չէքիլմէք իւզրէ պուլունան իքի խէֆիէլէրէ խիթապէն, վէ իսթիհզա իլէ,

—Էֆէնտիլէր, տէտի, պուրատան կիթմէյինիզ, չիւնքի սիզին պուրատա պուլունմանըզ, հէր վագբթաան զիեատէ շիմտի լազբմ տբր:

Սիեահ էլպիսէլի խէֆիէ իսէ, իլէրուտէ, մատամ Լը Վէյեանտան պիւյիւք պիր շէյ իսթիֆատէ իտէմէեէճէկինի պիլտիկինտէն, մէզպուրէյի խօշնուտ իթմէքտէն զիեատէ, քէնտիսինէ վատ օլունան էլլի պէշ պին ֆրանգը գազանմագ արզուսինտէ իտի: Պինապէրին Գարմէնին իֆատէսինէ ճէվապէն, վէ քէմալը էնտիշէ իլէ շէօյլէ իֆատէյի հալ իթտի.

—Մա՛տամ, էմրինիզին խիլաֆընտա պուլունմաեա մէճպուր օլտուղումա թէէսսիւֆ իտէրիմ, ֆագաթ նէ՛ չարէ քի, պիզիմ պուրատա պուլունմագլըզըմըզ արթըգ պիհուտէ տիր, զիրա Մ. լը Վէյեան սէրպէսթ պրագըլաճագ տբր, վէ իլավէթէն պէեան իտէրիմ քի, պէն քէնտի հարէքէթիմին հիսապընը, անճագ զամիրիմ իլէ ամիրլէրիմէ կէօսթէրմէկէ պօրճլուեում, վէ պու հիսապը ամիրլէրիմէ իրաէեէ հազըրըմ:

Գարմէն օմուզլարընը սիլքինէրէք, շու լագբրտբլարը սէօյլէտի.

—Է՛հ, պէնիմ նէ՞ վազիֆէմ սիզին զամիրինիզ իլէ հուգուգունուզ. պէնիմ նէ՞ վազիֆէմ պու ատէմին պիսուչլուզու, վէ մարքի տը Կրանսէյին գաթլ իտիլմէմէսի... Պէնիմ իսթէտիկիմ վէ պանա լազբմ օլան շէյ, ատալէթ վէ ախզը ինթիգամ տբր, վէ շիմտի իքիսինէ տախի տէսթրէս օլաճաղըմ... Էֆէնտիլէր, սիզ վազիֆէլէրինիզի թանբրսընըզ, վէ էկէր իճապ իտէր իսէ, վազայիֆի մէզքիւրէյի սիզէ էօյրէթէճէյիմ: Իմտի գանուն սիզէ, ճիւնհասը անը վահիտտէ թէպէյեիւն իտէն ատէմին ախզ ու կիրիֆթինի էմր իտէր: Պու հալտէ, պէն քի, Անունցիաթա Բօվէրօեում, վէ Օլիվիէ լը Վէյեանըն մէշրու զէվճէսիյիմ, սիզէ խապէր վէրիրիմ քի, Օլիվիէ լը Վէյեան, իքի զէվ-

ճէ ալմագ թէօհմէթիյլէ միւթթէ-հիմ տիր, վէ պինաէն ալէյհ մէր-գումուն ախզ ու կիրիֆթ օլունմա-սընը սիզէ իխթար իյլէրիմ։

Գարմէնին պալէատէքի տէհշէ-թամիզ քէլամլէրինէ մուգապէլէ-թէն, Տինօրա աճբգլը պիր թարզ-տա բէֆի սէտա իթտի։ Վէ պատէ-հու, տիլսիզ վէ բէնկի սօլմուշ օլա-րագ տուրմագտա օլան, վէ ճանլը վէ ագըլլը պիր վիճուտտան զիեա-տէ, պիր ինսան նաշընա պէնզէեէն Օլիվիէնին տիզլէրինէ գաբանարագ, վէ իքի էլլէրինտէն թութուպ, քէն-տի էլլէրի իչինտէ սըգարագ, հընչ-գըրմալարը,յլա գաթթ օլունան քէ-սիք պիր սէտա իլէ շէօյլէ սէօյլէտի.

—Օլի՛վիէ... իշի՞թմէեօրմուսուն շու գատըն նէ՞սէօյլէեօր...Օլի՛վիէ... Ալլահ աշգընա օլսուն... Օլի՛վիէ... մուհապպէթիմիզին խաթրը իչին օլ-սուն, ճէվապ վէր շու գատընա... Կէօրիւեօրսուն քի, էկէր ճէվապ վէրմէզ իսէն, եա տիվանէ օլաճա-ղըմ, վէ եախօտ էօլէճէյիմ..., Զաբուգ էթ, Օլի՛վիէ, չաբուգ էթ, վէ շու գատընը արսըզճա եալանը-նը քէնտիսինէ իեատէ իյլէ։

Հէյ վահ, Տինօրանըն պու սէօզ-լէրի թէհի եէրտէ իտի, զիրա պու արալըգ պէտպախթ կէնճին սօլմուշ չէհրէսի, կէօքսիւնէ էյիլմէքտէ օլ-մաղլէ, ապա ճէվապ վիրմէմէքտէ իտի։ Տինօրա, իշ պու սիւքիւթտէն տէհշէթէ կիրիֆթար օլարագ, պիր գաչ սանիյյէ գատար միւէսսիր պիր սուրէթտէ զէվճինէ նազար իթտի, վէ սօնրա եավաշ եավաշ, եանի մէզքիւր տէհշէթամիզ հագըգաթ, ֆիքրինտէ սըհհէթ բէնկի քէսպ իթտիքճէ, սիմասընտա թարիֆ օ-լունմազ մէրթէպէտէ պիր նէֆրէթ ալէամէթի միւշահատէ օլունմաեա պաշլատը, վէ կիճէլէրի, ույգուլարը ար.ասընտա կէզէն վէ իշլէեէն ատէմ-լէրէ մախսուս հարէքէթլէր իլէ մա-քինավարի աեաղա գալգտը, վէ քէնտիյի միւտաֆատ իթմէք իչին, նէ՞ պիր հարէքէթ իտէն վէ նէ՞ պիր լագըրտը սէօյլէեէն ատէմին եա-նընտան ուզագլանմաեա կիւեա քէնտիսինի կէօզէ կէօրիւնմէզ պիր գուվվէթ մէճպուր իտիեօր կիպի, իքի իւչ ատըմ կէրի չէքիլտի։

Պատէհու մէզպուրէ իքի էլլէրի-նի անլընա գօեուպ, պիր թագըմ անլաշըլմազ քէլամլէր իրատ իթտի քի, պու քէլամլէրտէն անլաշըլան քէլիմէլէր շունլար իտի.

—Խա՛երը... խա՛երը... պու-նուն իհթիմալի եօգ տուր... Ա՛հ, պու բէք պիւյիւք ալչագլըգ տըր... Օլի՛վիէ... Օլի՛վիէ... պանա օ-լան մէրհամէթինին խաթրը իչին օլսուն, շու գատընա ճէվապ վէր... Օլի՛վիէ, նէ՞ իչին ճէվապ վիրմէեօր-սուն... Ա՛հ, քեաշկի էօլսէմ... շու սաաթտա էօլմէյի բէք զիեատէ արզու իտէրիմ։

Գարմէն, սօղուգ պիր նազարլա, իշ պու եիւրէք բարէլէյիճի մէն-զարէյի սէյր իտէրէք,

—Էֆէ՛նտի, տէտի խէֆիէեէ, սի-զէ սէօյլէտիկիմի անլատընըզ, իմ-տի վազիֆէնիզի իճրա իտինիզ։

Խէֆիէ, տիւման կիպի զայիլ օ-լան էլլի պէշ պին ֆրանգը տէրխա-թըր իտէրէք, ֆիքրինտէն պիր տէ-րին ա՛հ իթտի, վէ բօլիս նէֆէրա-թընըն օրատա պուլունմասը սէպէ-պինտէն, հէր կէօնա թէրէտտիւտ, մուխաթարալը օլտուգտան պաշգա, միւմքինսիզ տախի օլաուղունտան, պիր վագարը աղիմ քէսպ իյլէտի, վէ Օլիվիէնի եանընա եագլաշա-րագ, խաֆիֆ եօլլու մէրգումուն օմուզունա տօգունտու, վէ,

—Գրալ նամընա օլարագ, սիզի

ախզ ու կիրիֆթ իտիեօրում, իմտի հայտէ էֆէնտիմ, պիզիմլէ պիրլիքտէ կէլին, տէտի։

Պու սէօղլէր, Գարմէնին եիւրէկինի սէվինճլէ մալամալ իթտիքլէրի հալտէ, Տինօրանին եիւրէկինէ տախի գրմբզը տէմիր կիպի սաբլանտըլար։

Օլիվիէ պաշընը եօգարը գալտըրտըղընտա, լէհճէսի ալթիւսթ պիր հալտէ օլուպ, թանըլմաեաճագ սուրէթտէ տէհշէթ քէսպ իթմիշ օլարագ զահիր օլտու։ Շէօյլէ քի պիչարէնին տէհշէթամիզ կէօղլէրի գան իլէ միւլէմմա օլուպ, չէհրէսի միւքէտտէր պիր հալ քէսպ իթմիշ, վէ զանն իտէրսին քի, սիննի իւզէրինէ եիկիրմի սէնէ տահա իլավէ օլունմուշ իտի։

Խէֆիէ, թէքրար մէրգումա խիթապ իտէրէք,

—Էֆէ՛նտի, պիզիմլէ կէլմէնիզ լազըմ տըր, տէտի, վէ Օլիվիէ տիթրէեէրէք, աեաղա գալգտը։

Պիչարէնին իւզէրինէ պագըլտըղընտա, նէ եաբտըղընտան խապէրի օլմատըղը, վէ ագլընա մալիք պուլունմատըղը անլաշըլըր իտի։ Մէրգում, հատտէն զիեատէ չաթըլմըշ օլան գաշլարընը, պազէն Գարմէնէ վէ պազէն տախի Տինօրաեա չէվիրմէքտէ իտի, վէ հալ պու քի մէրգումուն գաշլարը, նէ՛ պիրինին իւզէրինէ աթֆ օլունտուղունտա ֆէվգէլատէ նէֆրէթ, վէ նէ՛ տախի տիկէրի իւզէրինէ աթֆ օլունտուղունտա, մուհապպէթի ֆէվգէլատէ իյմա իթմէքտէ իտիլէր։

—Պիչա՛րէ ատէմ, ագլընը ղայպ իտիեօր, տէտի չավուշ քէնտի քէնտինէ, եիւզիւնտէն ագմագտա օլան պիր տամլա կէօզ եաշընը սիլէրէք։

Տինօրա տախի Գարմէնին հուզուրունտա տիզ չէօքէրէք, էլլէրինտէն թութտու, վէ բէբէլէեէրէք,

—Ա՛հ, մա՛տամ . . . մա՛տամ . . . մէրհամէթ իտինիզ պու պիչարէեէ տէտի։

—Ասլա մէրհամէթ եօգ տուր . . . ատալէթ լազըմ տըր, տէեու ճէվապ վէրտի սապըգ չէնկի գըզը։

—Մա՛տամ, պունտան տահա պիր գաչ սաաթ էվվէլ, պահսընը իթտիկինիզ շիւքրանիյէթ վէ թէշէքքիւր նամընա, վէ պէնիմ վասըթամլա գուրթարըլմըշ օլան հաեաթընըզ նամընա օլարագ, ըճա իտէրիմ . . . ա՛ֆվ իտինիզ քէնտիսինէ . . . ա՛ֆվ իտինիզ օնա . . . ա՛ֆվ իտինիզ պանա, վէ պէնիմ սիզէ իթտիկիմ իյլիկէ մուգապիլ, սիզ պանա ֆէնալըգ եաբմաեընըզ . . . Օնու թէլէֆ իթմէքլէ, պէնիմ մէվթիմէ սէպէպ օլմաեընըզ։

—Զօճո՛ւգ, պէն սիզին մէվթինիզէ սէպէպ օլմաեօրում, իլլա պէն սիզտէն ինթիգամ ալըեօրում . . . Զիւնքի պու ատէմ խայինճէ սիզի ալտաթմըշ տըր . . . Իմտի պանա վէ սիզէ լազըմ օլան շէյ, ատալէթին իճրասը տըր . . . Պիզ, իքիմիզ տախի միւսավի պիր ինթիգամա միւհթաճըզ։

—Պէն ինթիգամ ալմագ իսթէմէմ։

—Զիւնքի սիզ օլ խուսուսա միւգթէտիր տէյիլսինիզ, ֆագաթ պէնիմ իգթիտարըմ վար տըր, վէ հագգընըզտա իճրա իտիլմիշ օլան ճիւնհա, ճէզասընը կէօրէճէք տիր։

Տինօրա, պու արալըգ ճանլանարագ աեաղա գալգտը։ Մէրգումէնին անլընտա զանն իտէրսին քի կիւզէլ պիր հիսսի թապիի միւշահատէ օլունուեօր իտի, վէ պու հալտէ Գարմէնէ խիթապէն,

—Գարարընըզ պօզուլամա՛զ մը, տէեու սիւալ իթտի։

—Գանուն նասբլ պօզուլմազ իսէ, պէնիմ գարարբմ տախի էօյլէ պօզուլմազ, տէտի չէնկի գբզը։

—Էօյլէ իսէ, մա՛տամ, միւտտէթի էօմրիւնտէ սիզէ հիչ պիր ֆէնալբգ իթմիշ օլմաեան պիչարէ վէ սէֆիլ պիր գբզճբզազբն նամուսունու ալէնէն սէքթէտար իթտիկինիզ իչին, Հագգ Թէալա հազրէթլէրի սիզի թէէտիպ իյլէեէճէք տիր . . . Պէն, քէնտի վաճիպէյի զիմմէթիմ հուզուրունտան ասլա բիւճաթ իթմէեէճէյիմ . . . Սիզին իսնատաթընբզ հէմ եալան, վէ հէմ իֆթիրա տբր։ Օլիվիէ հիչ պիր ճիւնհա իճրասընտա պուլունմամբշ տբր, նէ՛ իքի զէվճէ ալմագլբգ, վէ նէ՛ տախի ատէմ գաթլ իթմէքլիք . . . Ֆագաթ, իշթէ քէնտիսինի սիզէ իեատէ իտիեօրում . . . չիւնքի սիզէ, էվվէթ, եալընբզ սիզէ այիտ տիր, հալ պու քի սիզ անը ասլա սէվմէմիշսինիզ տիր . . . Պէն քէնտիմի պու ատէմէ թէպիմ իթտիկիմտէ, հագբգաթը հալի պիլիր իտիմ։ Պէն օնուն զէվճէսի օլմաեբպ, մահպուպէսիյիմ . . . Անլա՞եօրմուսունուզ, մա՛տամ, մահպուպէսիյիմ տիեօրում։

Գարմէն, քէնտիսինին թէլէֆ իթտիկի ատէմի գուրթարմագ իչին, լէքէսիզ նամուսունու վէ մուգատտէս մահճուպիեէթինի պիլա թէրէտտիւտ ֆէտա իթմէքտէ օլան օլ միւպարէք մախլուգ գարշբսընտա տիզ չէօքէճէք եէրտէ, գօրսէսինտէն աչբգ պիր քեաղբտ չբգարբպ, Տինօրաեա թագտիմ իթտի, վէ պէզաեէթ ոօղուգ գանլբլբգլա,

—Նի՞չին պէօյլէ քէնտի քէնտինիզ ալէյհինտէ իֆթիրա իտիեօրսունուզ։ Իշթէ ագտը իզտիվաճընբզբն սէնէտի, տէտի։

Տինօրա, իշ պու սօն իւմիտինին տախի զայիլ օլտուղունու կէօրիւնճէ, վիճուտինտէ գուվվէթ վէ ճէսարէթ գալմատբզընը հիտ իթտի։ Վէ պու հալտէ քէսիք պիր սէտա իլէ, ա՛հ, տէեու պաղբրբպ, վէ կէօզլէրի իլէ էլլէրինի սէմաեէ տօղրու գալտբրարագ, զայագբլ արգասընա տէվրիլտի, վէ պաշը, տարմատաղբն օլան ուզուն սաչլարը իչինտէ օլտուղու հալտէ, սալանբն տէօշէմէսի իւզէրինտէ պիր թարաֆտան տիկէր թարաֆա չարբբլտը։

Զէվալլը գատընճբզազբն տիւշմէք շամաթասը իւզէրինէ, Օլիվիէ մէզպուրէեէ տօղրու տէօնտիւ, վէ մէզքիւր հալի կէօրիւնճէ, զաթէն սէրսէմլէնմիշ օլան ֆիքրինտէ, պիրտէն պիրէ վէ տէհշէթլի սուրէթտէ պիր թէէսսիր հասբլ օլտու, վէ իւզէրինէ պիր նէվի հիտտէթամիզ հէեէճան կէլէրէք, պայկբն հալտէ պուլունան Տինօրանբն վիճուտինէ տօղրու սէյիրթտի, վէ աճը աճը ֆիզան ու ֆէրեատլէր իլէ պիչարէյի գուճագլաեբպ, պիր թագբմ անլաշբլմազ քէլամլար բէբէլէտի։ Մէրգումուն, հընչգբրարագ բէբէլէտիկի քէլամլէր արասընտան անլաշբլանլար շունլար իտի.

—Ա՛հ, պէնիմ զաեէթ սէվկիւլիւմ, վէ հուզուրը Պարիտէ իխթիեար իթմիշ օլտուղում զէվճէմ . . . մուհիպպի ազիզիմ . . . վէ մահպուպում Տինօ՛րա . . . ա՛չ կէօզլէրինի, վէ պիր քէրրէ պանա պագ . . . ա՛հ, պէն սէնին աֆվընը իսթիրհամ իտէրիմ . . . Տինօ՛րա . . . պէն սանա հիչ պիր ֆէնալբգ եաբմատբմ . . . պու խուսուստա, քէնտի վալիտէյի ազիզէմին զիքրի էպէտիսի իւզէրինէ սանա եէմին իտէրիմ։ Քէզալիք բէտէրի ազիզիմին տախի մէզարը իւսթիւնէ եէմին իտէրիմ քի, պէն ասլա սէնին հագգընտա գա-

պահաթլը տէյիլիմ ։ Ա՛հ, Տինօ՛րա, նէ՞մէ լազըմ պէնիմ պիր թագըմ ատէմլէրին պէնի մահքիւմ իթմէլէրի, եէթէր քի, սէն պանա աֆվ իտէսին . . . նէ՞մէ լազըմ պէնիմ պիր թագըմ ատէմլէրին պէնի գաթլ ու թէլէֆ իթմէլէրի, եէթէր քի, սէն պէնի, գայտը հաեաթլէ սէվէսին . . .

Օլիվիէ, պալէատէքի սէօզլէրի սէօյլէտիկի սբրատա, սէվկիւլիւսիւնիւն էլլէրինի վէ սաչլարընը պուս իթմէքտէ, վէ իրի տանէլի կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ իտի, վէ մուախխարէն տախի, սօլուեարագ,

—Ա՛հ, ա՛ֆվ էթ պանա . . . ա՛ֆվ էթ . . . լագըրտըլարընը թէքրարլամագտա, վէ թըրնագլարըյլա կէօքսիւնիւ վէ եիւղիւնիւ թըրմալամագտա իտի ։

Պիչարէ ատէմ, պիր ազ սիւքիւթտէ սօնրա,

—Վա՛հ զէվալլը, տէտի, պէնի իշիթմէեօր, պանա ճէվապ վիրմէեօր . . . տիմէք տիր քի էօլմիւշ տիւր . . . սիզ անը էօլտիւրտիւնիւզ . . . սիզ պու զէվալլընը ճէլլատլարը օլտունուզ ։ Պէնի պէքլէ՛, Տինօ՛րա . . . պէնի պէքլէ . . . իշթէ պէն տէ սէնին եանընա կէլիեօրում . . .

Օլիվիէ, պու լագըրտըլարը սէօյլէյիպ, հէման աեաղա գալգաը, վէ նէ եաբաճաղը էվվէլինտէն պիլինմէեէրէք, սուֆրաեա եագլաշտը, վէ պիր պրչագ ալըպ «,իշթէ կէլտիմ, Տինօ՛րա» տիեէրէք, վիճուտինին իքի թարաֆընա սաբլատը ։

Պունուն իւզէրինէ, Օլիվիէ, վիճուտինտէն գան ֆըշգըրարագ, զէվճէսինին եանընա տէվրիլտի ։

Իշ պու տէհշէթլի մէնզարէյի սէյր ու թէմաշա իյլէեէնլէր, տէհշէթ վէ բիգգաթը գալպլէ տիթրէմէքտէ, վէ ժօսլին իսէ, աճը աճը ֆիղան ու ֆէրեատլէր իտէրէք, սաչլարընը եօլմագտա իտի ։ Խէֆիէլէր իլէ ասքէրլէր, պաշլարընը պէրի թարաֆա չէվիրմիշ օլուպ անլարընտան սօղուգ պիր թէր ագտըղընը հիսս իթմէքտէ իտիլէր ։

Եալընըզ Գարմէն, վազիֆէսիզճէ վէ մաղրուրանէ տուրուպ, ինթիգամ ալըճը պիր սէվինճ իլէ, իշ պու տէհշէթամիզ մէնզարէյի սէյր իթմէքտէ, վէ տուտագլարընտա վահշի պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունմագտա իտի ։ Պիր գաչ տագըգա սիւքիւթտէն սօնրա, խէֆիէլէրտէն պիրի, Գարմէնէ խիթապէն,

—Մա՛տամ, տէտի, միւթթէհիմ քէնտի քէնտինին ճէզասընը չէքտի . . . վուդու պուլան թէօհմէթին տիեէթի վէրիլտի . . . ատալէթ իճրա օլունտու . . .

—Խա՛եբր, տահա իճրա օլունմատը, տէեու ճէվապ վէրտի չինկեանէ գըզը, էլինի Օլիվիէնին վիճուտի իւզէրինէ ուզաթարագ, չիւնքի, իլավէ իթտի, պըչաղըն ուճու եիւրէկինէ տէյմիշ օլմատըղընտան, պու ատէմ հէնուզ հաեաթտա տըր։

—Աճա՛յիպ, մա՛տամ, մէյտանտա պիր նաշ օլտուգտան սօնրա, հալէա իսրա՞ր մը իտիեօրսունուզ . . . Սէօյլէյին, տահա նէ՞ իսթէեօրսունուզ ։

—Ատալէթ իսթէեօրում . . .

30

ՍԷՆ ՆԱԶԷՐԷ ԱՎՏԻԹ

Գարմէն հագգ՝ը իտի, վէ քէնտինին ատավէթ Հիսսիեաթը թապիիեէսի, մէզպուրէյի ալտաթմա-

եօրլար իտի, չիւն քի Օլիվիէնին ճէրի-հալարընտան հիչ պիրի, եիւրէկինէ տէյմիշ օլմատըղընտան, մէրգում, էճէլ շէրպէթինի նուշ իթմէք շէօյլէ տուրսուն, եարէլէրի տախի էսասէն մուհլիք տէյիլ իտի. անճագ սէլ կիպի ագմագտա օլան գան պիր ան էվվէլ տուրտուրուլմազ իսէ, էօմրիւ մուխաթարա ալթընտա օլապիլիր իտի:

Պու սըրատա Ժօսլինին եարտըմընա կիւվէնիլէմէզ իտի, չիւն քի օ պիչարէ գըզճըղազ տախի մէյեուսիեէթ վէ տէհշէթինտէն նաշի, քեամիլէն ագլընը զայ իթմիշ օլուպ, էֆէնտիլէրինի էօլմիւշ զանն իթմէքտէ, վէ աղլաեարագ, վէ պիլ ճիւմլէ ազիզլէրի քէնտի մուավէնէթինէ չըզըրարագ, էլլէրինի օվալամագտան պաշգա պիր շէյ եաբմագլըղա միւգթէտիր օլամաեօր իտի, հալ պու քի մէրգումէ, իշ պու աճըգլը սըրատա, «Սէն քէնտի քէնտինէ եարտըմ էթ, Ալլահ տա սանա եարտըմ էթսին» մէսէլի աթիգինի ունութմուշ իտի:

Պիր գաչ տէֆա խասսէթէն զիքրինի իթմիշ օլտուղումուզ խէֆիէ, չամաշըր թագըմլարը պուլմագ իչին սանտըգ վէ տօլապլարը արաշթըրտը, վէ պիր գաչ բարչա սարկըլըգ քէսիպ, պիր մըգտար տախի թիֆթիք եաբարագ, աչըգ օլան ճէրիհալարը պաղլատը, վէ պու սուրէթլէ ագան գանըն էօնիւ ալընտը:

Շիւպհէսիզ Տինօրանըն սիմասընա տախի պիր գաչ տամլա սու սէրբիլմէսիյլէ, մէզպուրէնին պայկընլըղընտան աեբլմասը թապիի իտի, ֆագաթ մէրգում խէֆիեէ, մէզպուրէնին պիր ազ կէճճէ աեբլմասընը քեարը ագըլ ատտ իթմէտիկինտէն, մէզքիւր թասավվուրու մէվգըի իճրաեէ գօյմատը, վէ Օվիէնին ճէրիհալարընը պաղլատըգտան սօնբա, Գարմէնէ տօղրու տէօնիւպ,

—Մա՛տամ, տէտի, թախմինինիզտէ եանըլմամըշսընըզ . . . պէնտէ շիմտի անլաեօրում քի, պու պիչարէ իյիլէշէճէք տիր . . . Իմտի, պու կիւն եաթաղընտա եաթըրալըմ տա, եարըն իճապընա պագարըզ:

—Խա՛եբր, պու ատէմ պունտան պէօյլէ պիր կիճէ պիլէ պուրատա գալմաեաճագ տըր, տէեու պէեան իթտի չինկեանէ գըզը:

—Լաքին, մա՛տամ, պու ատէմէ նէ՞ իսթէեօրսունուզ քի եաբալըմ:

—Պիր թէճկէրէ իւզէրինէ գօեուպ, Սէն-Նաղէրէ կէօթիւրմէլիսինիզ:

—Հալ պու քի շու պուլունտուղու հալտէ, մէրգումուն պիր մահէլլտէն տիկէր պիր մահէլլէ նագլի, քէնտինին մէվթինի մուճիպ օլապիլիր:

—Զանն իթմէմ, պունտան տա գաթինազար, շայէտ էօյլէ պիր հալ օլսա պիլէ, քէնտիսի իչին տահա խաեբրլը տըր: Ֆագաթ հէր նէ տախի օլսա, ղէվճիմ, (Գարմէն մէզքիւր զէվճիմ քէլիմէսինի պիր ազ զիեատէ գուվվէթլէ թէլաֆֆուզ իթմիշ տիր,) Օլիվիէ լը Վէյեան, բաքիպէմին խանէսի տէրունինտէ պիր սաաթ պիլէ գալամաեաճագ տըր:

—Տօղրուսու շու գատընըն քէնտի զէվճինի էլտէ իթմէք իչին, մէրգումու ճէլլատլարա թէսլիմ իտէր եօլունտա իթթիխազ իյլէտիկի թէտպիր, բէք ղարիպ տիր, տէտի խէֆիէ, ըէֆիգինին գուլաղընտան աշաղը:

—Հա՛յտէ, չաբուգ իտինիզ . . . իճապը հալինտէ ասքէրլէր տախի սիզէ եարտըմ իտէճէք տիրլէր, տէեու տէվամ իյլէտի Գարմէն:

Չավուշ լամպաեբ ալբպ, տիշարը չբգտը, վէ պիր թէճկէրէ եաբմագ իչին լազըմ օլան էտէվաթը արամագ զըմնընտա ախբրա կիթտի ։

Օրատա, էլմա աղաճլարընըն էն ալչագ տալլարընտան մէյվէ գօբարմագլըղա մախսուս օլան գըսսա պիր ներտիվէն պուլունուպ, չավուշ, պու ներտիվէնի, թէճկէրէ մագամընտա գուլլանըլմագլըղա միւսթայիտ պուլտու ։ Պինապէրին մէզքիւր ներտիվէնին իւզէրինէ պիր եաթագ, վէ եաթաղըն իւսթինէ տախի Օլիվիէնին վիճուտի, եախօտ շէօյլէ սէօյլէյէլիմ, Օլիվիէնին ճէնազէսի վազ օլունուպ, ասքէրլէրտէն իքի նէֆէրի, իշ պու էսէֆ իտիլէճէք եիւքիւ գալտըրտըլար, վէ պու սուրէթլէ Գարմէն վէ մաեէթի, էվվէլա էվտէն վէ սօնրա չիթտէն տիշարը չբգըպ, պիր ճէնազէ ալայը միսիլլու, ահէսթէ ահէսթէ Սէն-Նազէրէ տօղրու եիւրիւմէեէ պաշլատըլար ։

Պու ալայ, եարըմ սաաթ գատար եօլ եիւրիւտիւքտէն սօնրա, Արմ տը Պրըթանեը լօգանթասընըն գաբուսու էօնիւնէ վասըլ օլտու ։

Սաաթ պու տրա օն վուրմուշ իտի, վէ լօգանթանըն էն սօն միւշթէրիլէրի տախի պիւյիւք սալատա, թաթլը էլմա նարտէնկինտէն պաշլարը աղբրլաշմըշ օլտուղու հալտէ, օրատան կիթմիշլէր իտի ։

Պու արալըգ տէնիզին սուլարը գապարմագտա օլտուղունտան, մէզքիւր սուլարըն սահիլտէքի թաշլարա չարբարագ հասըլ իթտիքլէրի շամաթատան, վէ արա սբրա հօճա Լբհիւէտէնին, քէնտի պէսլէմէ գատընլարընը թէքտիր իչին չբգարտըղը սէստէն մաատա, հիչ պիր սէս վէ շամաթա իշիտիլմէեօր իտի ։

Լօգանթանըն գաբուսու էօնիւնտէ տուրմուշ օլան պիր չօգ ատէմլէրին աեագլարընըն գապա սէսի ճա Լբհիւէտէնին գուլաղընա վասըլ օլարագ,

—Օ՛ օ՛, աճապա շու զէմանտէ պիզէ կէլէն քիմլէր տիր, տէտի քէնտի քէնտինէ, վէ էլինտէ պիր ֆէնէր թութարագ, գաբունուն էշիյինէ սէյիրթտի, վէ մէզքիւր ֆէնէրին ճիւզիճէ այտընլըղը սաեէսինտէ, գանլարա միւլէմմա օլան պէեաղ չամաշբրլարը կէօրիւնճէ,

—Սիւպհան Ալլահ, սիւպհան Ալլահ, մագթուլ պիր ատէմ, տէեու պաղբրտը քէմալի տէհշէթ վէ նէֆրէթլէ ։

Վէ ըշըղը, թէճկէրէնին իւզէրինէ եաթբրըլմըշ օլան ատէմին սօլկուն սիմասը վէ գաբալը օլան կէօզլէրինէ տօղրու ուզաթտը, վէ անը վահիտտէ պիր սէտայը հազին իլէ, շէօյլէ իլավէ իթտի.

—Է՛յ ճէննէթին ազիզ վէ ազիզէլէրի, մէրհամէթ իտին պիզէ ։ Եա՛ Բապպիմ, միւսիւ Օլիվիէ քէնտիսի տիր . . . նէ՛ ֆէլաքէթ վէ նէ՛ մուսիպէթ . . . սէօյլէյին, քիմ պու ճինաեէթի իճրա իթտի, վէ գաթիլ թութուլտու մու ։

—Միւսիւ լը Վէյեան քէնտի քէնտիսինի վուրտու, տէեու ճէվապ վէրտի Գարմէն ։

—Սիւպհան Ալլահ, պու պիչարէ տէլիգանլընըն պու վէհճ իլէ քէնտի քէնտիյի թէլէֆ իթմէք իսթէմէսինտէն միւրատ նէ՞ իտի ։

—Միւրատ, իթտիկի ճինաեէթին ճէզասընտան գուրթուլմագ իտի ։

—Ճինաեէ՞թ մի, թէքրարլատը հօճա Լբհիւէտէ հայրէթլէ, տիմէք տիր քի, Մ. Օլիվիէ պիր ճինաեէթ իճրա իթմիշ տիր ։ Լաքին պու օլամազ շէյ տիր, վէ էկէր սահիհ իսէ, պէն սաղ էլիմի աթէշտէ եագարըմ ։

—Լաքին օ հալտէ սօլ էլինիզլէ իշ կէօրմէքլիկէ մէճպուր օլուրսունուզ ։

—Եաբտըղը նէ տիր . . . էվվէթ, եաբտըղը նէ տիր ։

—Եաբտըղընին նէ օլտուղունու անլամաեա տահա վագթինիզ վար տըր, շիմտիլիք սիզ պիզէ եօլ վէրին, վէ պու վիճուտի, իւզէրինտէ եաթըրմագ իչին, պիր եաթագ հազըրլաթտըրըն ։

—Շիմտի, էֆէնտիմ, շիմտի. անճագ պիր շէյ տահա սիւալ իտէյիմ . . . աճապա վագը օլան ֆէլաքէթ խապէրի, մէրգումուն քիւչիւճէք վէ տիլպէր զէվճէսինէ պիլտիրիլտի մի ։

—Մ. լը Վէյեանընն պէնտէն զայրի զէվճէսի եօգ տուր, վէ իճրա իթմիշ օլտուղու ճինաեէթ տէ, իշ պու իւնվանը պէօյլէ պիր գատընա վիրմէսի տիր քի, զաթէն օ գատընընն օլ իւնվանը թաշըմագլըղա հագգը եօգ տուր, տէեու ճէվապ վէրտի չինկեանէ գըզը, իլէրուեէ տօղրու հարէքէթ իտէրէք ։

Հօճա Լըհիւէտէ ֆէնէրինի Դարմէնէ տօղրու չէվիրտի, վէ պիր կիւն էվվէլ, վէ օլ կիւնիւն սապահըսը միւտտէթի մէտիտէ կէօրմիւշ օլտուղու տէլիգանլըեը թանըեարագ, պիր էյեամ թէրէտտիւտտէ գալտը, վէ սապըգ չէնկի գըզը, մէրգումուն շու հալինի անլաեարագ,

—Թէհայեիւրիւնիւզին սէպէպինի անլաեօրում, տէտի, չիւնքի, պու տիվանէնին իքինճի տէֆա էվլէնմէքլիք սէնէտինին ալթընտա, սիզին իմզանըզը տախի, կէօրտիւմ, ֆագաթ սիզէ թէքրար տէրիմ քի, պու իզտիվաճ պիր ճինաեէթ տիր, վէ Օլիվիէ լը Վէյեանընն մէշրու զէվճէսի պէն իմ ։

—Հէյ վահ, պիչարէ մատմուազէլ տը Քէրվէն . . . եա՛ Բապպիմ, պունտան պէօյլէ քիմէ էմնիյյէթ իթմէլի տիր, զիրա քիմ, Մ. Օլիվիէնին պէօյլէ պիր շէեէ ճիւրաթ իտէճէկինի զանն իտէպիլիր իտի . . . Ա՛հ, պէն անը չօգ զիեատէ սէվէր իտիմ . . . էվվէթ, պէնիմ պիզզաթ էվլատըմ կիպի իւզէրինէ մուհապպէթիմ վար իտի, վէ լաքին Ալլահըն սէֆիլ պիր մէլէյինի, վէ մամզէլ Տինօրա թէսմիեէ օլունան օլ սէվկիւլիւ վէ թաթլը մախլուգընը պէօյլէ ալչագճա ալտաթմըշ օլտուղու իչին, քէնտիսինէ ասլա աֆվ իթմէեէճէյիմ, վէ էկէր պու իշտէն տօլայը, հագգըլլա քէնտիսինի ասարլար իսէ, շիւպհէսիզ ասըլաըղընը կէօրմէքլիկէ կիտէճէյիմ, տէեու բէբէլէտի հօճա Լըհիւէտէ ։

Պատէհու, մէրգում իհթիեար, թէճկէրէյի թութան ասքէրլէր, լօգանթատան իչէրի կիրսինլէր իչին եօլ աչտը, վէ էվվէլա քէնտիսի նէրտիվէնտէն չըգարագ, տիկէրլէրինէ տախի,

—Կէլինիզ, տէտի, վէ Դարմէն իլէ թէքմիլ մաեէթի մէվճուտէսինի, հէման Օլիվիէնին մալի կիպի օլմուշ օլան օտաեա կէօթիւրտիւ, վէ պէտպախթ տէլիգանլընընն վիճուտի, պիր վագըթ իւզէրինտէ եաթարագ, թաթլը բիւեալար կէօրմիւշ օլտուղու գարեօլաեա վազ իտիլտիկինտէ, հօճա Լըհիւէտէ, պալէատէ գաթթ իտիլմիշ օլան քէլամընա տէվամ պիրլէ, քէնտի քէնտինէ շու լագըրտըլարը սէօյլէտի.

—Տիմէք տիր քի, մուգատտէմա կէօրմիւշ օլտուղում կէնճ ատէմ, պիր գատըն իմիշ. օլ խուսուստա զաթէն պէն շիւպհէ իտիեօրտում, չիւնքի էրքէք թայֆէսինին օ տէրէճէ կիւզէլլիկի ասլա օլամազ . . . էրքէքլէրտէ պու գատար քիւչիւք

էլ վէ աեագ կէօրիւլմիւշ շէյ մի տիր . . . խա՛երը, խա՛երը, պունուն իհթիմալի եօգ տուր . . .

Լօգանթաճը պու լաֆզլարը սէօյլէրքէն, մէզպուրէնին, սահիհէն բէք քիւչիւք վէ եասը օլան էլ վէ աեագլարընը թէճէսսիւս իթմէքտէ իտի, վէ մուախխարէն շու վէհճ իլէ տէվամ իթտի,

—Ֆագաթ, ըէսմի պիր նիքեահ օլմաեբպ, իլլա ճէհէննէմին պիր իճատը պուլունան օլ մէքրուհ նիքեահընը շահիտլէրինտէն պիրի տախի պէն օլտուղում խաթրըմա կէլտիքճէ . . . Եա՛ պիզիմ քէօյիւն պաշ բաբասը, ֆէվգէլատէ պիր սէվինճլէ թագտիս իթտիկի իզտիվաճընը, նէ լանէթլի իզտիվաճ օլտուղունու պիլէճէք օլուր իսէ, ֆիքրինտէն նէ միւլահազաթ իտէճէք տիր . . . Ա՛հ, ֆասիտ Օլիվիէ լը Վէյեան, ա՛հ, զէվալլը մամզէլ Տինօրա:

Հօճա Լըհիւէտէ պու սուրէթլէ գալպինտէ լանէթլէր օգուտուղու վէ չիքեաեէթլէր իթտիկի սըրատա, պաեըլմըշ օլան Օլիվիէյի շէտիտ պիր սըթմա թութմագտա, վէ տէհշէթլի ըսբազմօղլար իլէ մէրգումուն գանլը կէօյսիւ թահրիք օլունմագտա իտի:

29

ԻՔԻ ՐԱՔԻՊԷԼԷՐ

Կէլէլիմ Տինօրանընը չիֆթլիյինէ: Մալիւմ տիւր քի, մահէլլը մէզքիւրը թէրք իթտիկիմիզտէ, Ժօսլին զայ ագըլ վէ եարը տիվանէ կիպի օլարագ, Տինօրանընը եանընտա հընչգըրարագ աղլամագտա, սաչլարընը եօլմագտա, վէ էլլէրինի պուրմագտա իտի:

Պու հալ, պիր սաաթ գատար իմթիտատ իթտի, վէ պիչարէ պէսլէմէ գըզ, հալէա էֆէնտիսինին եանը պաշընտա եէրէ եաթմըշ օլտուղու հալտէ, քէնտի մէյեուսանէ ֆիզան ու ֆէրեատլէրինէ տէվամ իթմէքտէ. վէ պէտպախթ կէնճ գատընա մուավէնէթ իթմէքլիկի տիւշիւնմէմէքտէ իքէն, պիրտէն պիրէ, Տինօրանընը, ճիւզի պիր հարէքէթ իթտիկինի, վէ տուտագլարըյլա կէօզ դաբագլարընընը գըմըլտանտըղընը կէօրիւնճէ, եիւքսէք սէտա իլէ,

—Ա՛հ, Յիսո՛ւս Մա՛րիամ . . . շիւքիւրլէր օլսուն Թանզրըեա, տահա էօլմէմիշ, տէտի:

Էֆէնտիսինին հէնուզ հաեաթտա օլմասը, Ժօսլինին իւզէրինէ պիր հիւսնի թէէսսիր հասըլ իթմէքլէ, մէզպուրէ մէյեուսիեէթի արթըգ պէրթարաֆ, վէ ճէսարէթ ու զայրէթինի իքթիսապ իյլէտի: Պինապէրին Տինօրանընը դուլագ թօզլարընը սօղուգ սու իլէ սիլիպ, պուրուն տէլիքլէրինի տախի սիրքէ իլէ օվալատը, վէ մէզքիւր ատի մուալիճէնին նէթիճէլէրի ազ վագըթտան զահիր օլտու: Շէօյլէ քի Տինօրա, կէօզլէրինի նիմ սուրէթտէ աչարագ, պաշընը եօգարը գալտըրտը, վէ շաշգըն պիր նազարլա էթրաֆընա կէօզ կէզտիրտի:

Պիչարէ գատընը վէգախյի ախիրէտէն հիչ պիրիսինի տէրխաթըր իտէմէեէրէք, քէսիք պիր սէտա իլէ,

—Ժօ՛սլին, տէտի, պու նէ՞ հալ տիր . . . պէն նէ՞ իչին պէօյլէ տարմատաղընը սուրէթտէ եէրտէ եաթըեօրում . . . հէմ սէն նէ՞ իչին աղլաեօրսուն . . . Օլիվիէ նէ՞րէտէ տիր:

Զէվալլը Տինօրանընը, Ժօսլիքնին ճէվապընա իհթիեաճը գալմատը, չիւնքի մէզպուրէ, Օլիվիէնին իսմի-

նի թէլաֆֆուզ իտէր իթմէզ, հէր չէյ գուվվէյի հաֆըզասընա կէլտի, վէ աեաղա գալդարագ,

—Հէյ վահ, պէն նէ գատար պէտպախթ իմիշիմ . . . շիմտի հէր չէյ խաթրըմա կէլիեօր . . . Ա՛հ, օլ Անունցիաթա տէնիլէն գատըն, նէ գատար զալիմ վէ մէրհամէթսիզ իմիշ. . . Լաքին Ժօ՛սլին, սէօյլէ, նէ օլտու Օլիվիէեէ . . . նէ եաբտըլար Օլիվիէյի . . .

Պէսլէմէ գըզ ճէվապ վիրէճէք իքէն, վագթը օլամատը, չիւնքի Տինօրա, քէնտի գանլը էլպիսէսիյլէ սալանըն տէօշէմէսի իւզէրինտէքի էնլի գան լէքէլէրինի կէօրմէսիյլէ, տէհշէթլէ ֆիղան իտիպ,

—Ա՛հ, գա՛ն վար տըր, գա՛ն . . . տիմէք էօլտիւրտիւլէր . . . տիմէք ալչագլար պիչարէնին գանընա կիրտիլէր . . . Օլի՛վիէ, Օլի՛վիէ, պէնիմ զաեէթ սէվկիւլիւմ, պիլմիշ օլ քի, պէն տէ սէնին արգանտան կէլէճէյիմ:

—Մա՛տամ, տէտի Ժօսլին շէտիտէն, քիմսէ Մ. լը Վէյեանա էլ պիլէ տօգունտուրմատը:

—Լաքին պու գան, անըն գանը տէյի՞լ մի տիր:

—Էվվէթ, մա՛տամ, ֆագաթ Մ. լը Վէյեան սիզի էօլմիւշ զանն իտէրէք, սուֆրանըն իւզէրինտէն պիր պըչագ ալտը, վէ քէնտի քէնտիյի թէլէֆ իթմէք իսթէտի:

—Ժօ՛սլին, աճապա տահա հաեաթտա՞ մը տըր:

—Էվվէթ, մա՛տամ, հաեաթտա տըր, վէ իյի օլուր տէտիլէր:

—Շիմտի քէնտիսինի նէ՞րէեէ կէօթիւրտիւլէր:

—Քիւչիւք նէրտիվէնիմիզին իւզէրինէ վազ իթտիքլէրի պիր եաթագ իւսթիւնէ եաթըրարագ, Սէննազէրէ կէօթիւրտիւլէր:

—Սաղ եախօտ էօլիւ օլմուն, քէնտիսինի թէքրարէն կէօրմէք իսթէրիմ, տէտի, պիչարէ գատըն, վէ իւզէրինէ պիր սագօ կիյինմէքլիկէ եախօտ ուզուն սաչլարընը թօբլամագլըղա վագթի պիլէ օլմաեարագ, գաբուեա տօղրու իլէրլէտի:

—Մա՛տամ . . . ա՛հ, մա՛տամ . . . տիշարը չըգմաեընըզ . . . նէ՞րէեէ կիտիեօրսունուզ, տէտի Ժօսլին րէճա եօլլու պիր սէտա իլէ:

—Օլիվիէնին եանընա կիտէեօրում:

—Մա՛տամ . . . տէրխաթըր իտինիզ քի, օ սիզին ալէյհինիզտէ պիր ճինաեէթ իճրասընտա պուլունմուշ տուր,

—Պէն քէնտիսինէ աֆվ իտէրիմ, վէ հէր չէյի ունուտուրում . . . պէն օլ պիր գատըն կիպի մէրհամէթսիզ տէյիլիմ:

—Հիւրմէթլի էֆէնտիմ, սիզ պուրատա գալըն, չիւնքի սիզին մահէլլինիզ օրասը տէյիլ տիր:

—Պէնիմ մահէլլիմ, սէվտիկիմ վէ պէնի սէվտիկի իչին էօլէճէք օլան զաթըն եանընտա տըր . . . զիրա, օնուն սէվտիկի պէն իմ, էվվէթ եալընըզ պէն իմ . . . ա՞նլաեօրմուսուն, Ժօ՛սլին . . . Օ, եիւրէկինի պանա, վէ ատավէթինի տէ օլ պիրինէ վէրմիշ տիր:

Տինօրա, կէնճ պէսլէմէնին ֆէրեատլէրինի վէ րէճալարընը ուզուն միւտտէթ տինլէմէեէրէք, չիֆթլիքտէն տիշարը չըգտը, վէ գարանլըգտա նապէտիտ օլտու:

Ժօսլին, պիր արա էֆէնտիսինին արգասընտան կիթմէքլիկի տիւշիւնտիւ, ֆագաթ Պրբթանեանըն քէօյլիւ գատընլարը միսիլլու սօֆու վէ տինտար օլտուղունտան, օտասընտաքի քիւչիւք պիր ազիզ թասվիրինին էօնիւնտէ իւչ թանէ մում

եագմագլըղը տահա զիեատէ էվլէա ատտ իթտի ։

Ժօսլին, իշ պու տինտարլըգ վազիֆէսինի իճրա իտէր իքէն, Տինօրա Սէն-Նազէր եօլունտա ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ եիւրիւմէքտէ իտի ։ Պէօյլէճէ պիր գաչ տագըգա զարֆընտա, մէզպուրէ, գաբուսու աչըգ պրագըլմըշ օլան Արմ տը Պըրըթանեը օթէլինէ վասըլ օլտու ։

Հօճա Լըհիւէտէ, խապէր ալտըղը միւքէտտէր վագըատան տօլայը ալթիւսթ օլմուշ օլտուղու հալտէ, ասքէրլէրին իշրէթ իթտիքլէրի սըրատա, քէնտիսի պիւյիւք սալօնուն էնինէ վէ պօեունա տօլաշմագտա իտի ։ Մէրգում, Տինօրանըն ըէնկի սօլմուշ, սաչլարը գարըշմըշ, վէ նէֆէսի քէսիլմիշ օլարագ իչէրի կիրտիկինի կէօրտիւկիւնտէ, սէրսէմլիք վէ հէեէճանտան նաշի ազ գալտը քի պօյլու պօեունա տէվրիլէճէք իտի ։ Տինօրա, հօճա Լըհիւէտէյի կէօրիւնճէ, մէրգումա խիթապէն,

—Նէ՞րտէ տիր, տէեու սիւալ իթտի ։

—Եօգարտա տըր, տէեու ճէվապ վէրտի լօգանթաճը, նէ սէօյլէտիկինտէն խապէրի օլմաեարագ ։

Ֆագաթ տէրհալ իլավէթէն,

—Եօգարը չըգմաեըն, մամզէլ Նօրա . . . Ալլահ աշգընա օլսուն, եօգարը չըգմաեըն, տէտի ։

Տինօրա տիթրէեէրէք,

—Էօլտի՞ւ միւ, տէեու սիւալ իթտի ։

—Խա՛եըր ։

—Էօյլէ իսէ նի՞չին պանա եօգարը չըգմաեըն տէեօրսունուզ ։

—Չիւնքի . . . չիւնքի . . . մամզէլ Նօրա, օլ պէրէ անըն եանընտա տըր ։

—Նէ՞մէ լազըմ պէնիմ ։ Քէնտիսի օլ պէրէնէ այիտ տիր, պէն տէ քէնտիսինէ այիտ իմ ։

Պու վէհճ իլէ Տինօրա պիր գաչ ատըմլա նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը ։ Մէզպուրէնին գարշըսընտա օլան վէ տէրունինտէ Օլիվիէ պուլունան օտանըն գաբուսու նիմ աչըգ օլմաղլէ, Տինօրա մէզքիւր գաբուեու պիւսպիւթիւն աչըպ, իչէրի կիրտի ։

Ֆագըրճա թէզեին վէ թէֆրիշ իտիլմիշ, վէ քիւչիւք պիր լամպա ըշըղըյլա ճիւզիճէ այտընլաթըլմըշ օլան պու օտատա, իքի քիշի, իւզէրինտէ մէճրուհուն եաթըրըլմըշ օլտուղու գարեօլա եանընտա դըմըլտանմաեարագ տուրմագտա իտի ։

Պու շախսլարտան պիրի, խէֆիեէ օլուպ, մէրգում, թախթատան եաբըլմըշ պիր գօլթուգլու սանտալեէտէ օթուրմուշ օլուպ, նիմ ույգուեա տալմըշ իտի ։

Տիկէրի իսէ, (աճապա իսմինի վիրմէք լազը՞մ մը տըր,) չինկեանէ գըզը իտի ։

Գարմէն, հալէա էրքէք գըեաֆէթինտէ օլարագ, եաթաղըն եանընտա աեագտա տուրմուշ օլուպ, պազէն սօլմագտա վէ պազէն գըզարմագտա օլան Օլիվիէնին սիմասընա վազիֆէսիզճէ նազար իթմէքտէ ։ վէ մէրգումուն սաեըգլաեարագ արա սըրա տիհանընտան չըգարմագտա օլտուղու շու աթիտէքի քէլամլէրի նէֆրէթլէ տինլէմէքտէ իտի .

—Անո՛ւնցիաթա, սէն ասլա պիր տիւնեէվի մախլուգ տէյիլսին . . . սէն պիր չէյթան . . . զինաքեար պիր զէվճէ . . . վէ զէհիրլէյիճի պիր գատըն սըն . . . պու հալտէ իւզէրիմէ նէֆրէթ կէթիրիեօրսուն . . . իմտի կէ՛րի չէքիլ, ա՛լչագ գարը . . . կէրի չէքի՛լ, վէ լանէթլի օլ . . .

Պատէհու պիրաէն պիրէ Օլիվիէ-նին լէհճէսինին հէյեճէթի ոճ չիչի-լիպ, վէ նէֆրէթ ու հիտաէթի պէր թարաֆ օլարագ,

—Տինօ՛րա . . . ճէնճէթին պա-քիրէսի Տինօ՛րա, թամիղը վէ կիւ-ղել էփատ . . . Տինօ՛րա, պէնիմ սէվկիլիս մէլէյիմ, ոհնի սևվէ-րիմ, վէ եալնըզ պէնի սէվճէ-յիմ, քէլամլէրինի թէլաֆֆուզ ի-տէր խոի :

Պու արալըգ Գարամէն գաբուլնուն այըլաըղընը իչխոպ, պիրաէն պի-րէ արգադընա տէօնսիս, վէ իչէրի կէլէն, բաքխալէսի օլսուդունու թա-նըրճնա, հէման գաչլարը չոթը-լագ, չէհրեսի տաղի պիր ազ միւա-տէթ իչին քէնարի թաոլոի կիւղել-լիկինի զայագ իթմոի : Պու ճիւմլէ մէզալուրե քէնարէյի ատա պօղմա-եդագ, քէմալի ղէխաճէթ վէ մէր-հաճէթլէ,

—Տինօ՛րա, պիչարէ դըղճըմըզ, պուրանա նէ եաբմանա կէլանիղ, տէեու սիւալ իթոի :

—Գուրպանըճըղըն եանընտա տպ-լամանա վէ տուա իթմէնէ կէլսիմ մնատամ :

—Մէ յեուսիւնէթինիզի անլատը-ղըմ իչին, քէլամլէրինիզին չիտոտ-թինէ ադիվ իտէրիմ, սէֆիլ գէդ, ֆագաթ չու գատար սէօյլէրիմ քի, սիզին պաչընըզա կէլէն ֆէլաքէթ-տէ պէնիմ հիչ պիր սուչում եոգ տուր :

—Պէլքի պէնիմ հադգըմտա սու-չունուղ օլմաղըն, հալ պու քի կէօ-զիւնիւղ էօնիւնատ էղիճէթի չէքին վէ վէֆաթ իթմէ քատ օլան զաթ հադգընտա միւթէթհիմ վէ զաիմ սինիղ, չինքի չու էնտատ տաղի մէրգումունն ճան չէքիշմէսինի ռօ-զուդ դան իչէ թէմսիլա խոհեօրսու-նուղ :

—Օրտաք սիզին ճէնիճէ չազըմ, զաթէն պու ատէմ, սիզի ալագճա ալատթմադ օլսուդու իչին պիր թէլ-պիս տիր :

—Կէօրիւնեօրսունուղ, մնատամ, քի էօյլէ ադիլ տիր, կէօրիւնեօր-ճունուղ քինդէնի ալատթմամըշտըր, չիւնքի պէնի սէվմէքտաչ օլսուդու-նու տայիմա սէօյլէմիշ տիր, վէ հա-լէա սաեդգլամնոդ արտընտա տա-խի թէքրարլամագտա տըր . . . Իչ-թէ, մնատամ, տինլէյինիղ, տինն-լէյինիղ . . . Իչխոհեօրմուսունուղ :

Պու արա Օլիվիէ,

—Տինօ՛րա . . . Տինօ՛րա . . . ոհ-նի սէվերիմ . . . տէեու բէբէյլէ-մէքտաչ իտի :

—Բէք ալէա, տէվամ իթմոի Գարա-մէն, սիզ անքն մուհաթապէթինէ մնալի քսինիղ, ֆագաթ պէնատ խա-մինէ մնալի պուլունմադտաեդմ . . . անքն պէլվէճսի յիմ, վէ իչ պու հու-դուդդը մուգաուտէսէնէ պինաէն սիզէ տիհեօրսում քի, կէնդի չէքինի-նիղ, զիրա, սիզին մահէլլինիղ պու-րտաք տէյիլ տիր :

—Պէն տէ, մնատամ, պուրատա գալմադ իսթէրիմ : Սիզ Օլիվիէնէ հադարէթի խոհեօրսունուղ, վէ անքն մէվզիինի արզուլէեօրսունուղ . . . Իմ-տի եալնըզ գալըրսանըզ, անը եօլ-տուրսճէ քսինիղ :

—Սէֆիլ գէդ, տէրտ ու մինդի-թինիզ սիզին տգլընըզը շաշըրտըեօր, սիզ տիմանէսինիղ :

—Խանէդը, մնատամ, խանէդը, պէն տիմանէ տէյիմ, վէ խոպտիթը շու տուր քի, սիզին եինըկինիղի բէկ աչըգ կէօրիւնեօրսում :

—Պէն տէ սիզին տիշարը չըդ-մանըզը էմր խոհեօրսում :

—Նէ պու էմրինիղէ իթմոի խա-տէր, վէ նէ տամի Օլիվիէյի թէրք իթմէքդիկի գոպտուղ իչէրիմ . . .

պէն անքն եաչամասքնք խոթէրիմ :

—Սաղ եախօտ էօլիւ օլսա , օ պանա այիտ տիր :

—Մահքէմէ թարաֆքնտան հիւքմ վէրիլինճէյէ գատար , հէմ սիզէ , վէ հէմ պանա այիտ տիր :

—Նէ խաճալի թաասրրուֆ , վէ պու խաճալի թաասրրուֆ , սէվտիկինիզ չահսըն ըջմայճա գաթը իւտիլմէսինէ եագընտա խոթամ պուլաճադ տըր :

—Իչիթ , մա՛տամ , օլ վագըթ Օքիվէ պէնիմ մալիմ օլաճադ տըր , չինքի անընա պիրլիքտէ պէն տաղխ էօլէճէյիմ , վէ ճէնաապ Հոգպ պիզի ճէննէքտէ պիրլէչտիրէճէք տիր :

—Մա՛տամ օր Քերվէն , ահէտ չինկեանէ գըզը եիւքսէք սէտտա իլէ , վէ Տիճօրանքն իսթարընտան նաչի քէապն հիաստէթ էյլէեէրէք , պէն սիզին կէնճլիկինիզի վէ սէֆալէթինիզի ածքմագտա , վէ պուճուն իապաթքնը կէօսթէրմէքտէ իտիմ , ֆագաթ , մա՛տամ քի պէնիմ գոչճ չըմտա իարար իթմէքլիկէ ճէսարէթ իտիեօրտունուզ , պու հալտէ արթըգ պէեան իտէրիմ քի , սիզ պէնիմ զէվճէմին մահպուսպէսիսինիզ . . . իմտի , օնուն պուպուճունտուղու հէր մահէլլ , պէնիմ տիմէք տիր , պունու ուճուԹմաեքնզ , վէ պուրատան չըգընըզ :

—Էօյլէ ինէ , րիֆագաթքնըզտա պուլունան ատքէրլէրէ պէնի թուԹտուրունուզ , վէ սիւրիւքլէեէրէք , պու օտատան տիչարը չըգարթընըզ , չինքի պէնի պու եաթաղքն եաընքնտան աերըապիլիր չէյ , եալընզ ճէպր տիր :

Տիճօրա , Դաբմէնին զարէգին վէ Թէհտիտամիզ պագըչքնա , քէնտիսի տէ իհտիգլէրէ մաւգապէլէ իմտի քտին սօնրա , պաչընք օլ պիր թարաֆա չէվիրտի , վէ սօնրա , գանլը գարեօլանքն եանքնտա տիզ չէօքերէք , վէ Օլիվիէնին էլինի թուԹարագ , տուտագլարընք իւպէրինէ գօյտու :

Սապըգ չէնկի գըզընքն հիտտէթ վէ զազապը , տէրճէյի ֆեվգելատէտ վասըլ օլարագ ,

—Մ իւսիս , տէտի խէֆֆէտէ խԹաալէն , պու գատընքն պուրատա եաբաթզընը կէօրտիւնիւզ , իմտի պունու , պուրատան տէֆ խոնիզ :

Խէֆֆէ , հալէա օԹուրմագտա օլտուղու գօյճուգ սանտալէէնտէն տաղտ գալդը , վէ քէնտի Թապին եաԹագլըղընա ,

—Խա՛եր , մա՛տամ , տէեու ճէվապ վէրտի :

—Էմրիմէ մուխալիֆէԹ մի իտիեօրսունուզ :

—Էվէէ , մա՛տամ , քէմալի էսէֆլէ . . .

—Ֆագաթ , էֆէնտիմ , սէպէպ նէ՞ , սէպէ՞պ :

—Սէպէպ չու տուր քի , պէնիմ մէմուրիէթիմ , Թէվգըֆ օլունան զաթքն գաչմամագ իչին , մէրգուման իւպէրինէ նէզարէթ իթմէք օլուպ , (քի պու տա չու էանատէ միւչքիլ պիր խըզմէթ տէյիլ տիր ,) հալ պու քի պուրատա պուլունմաքընտան հիչ պիր կէօնա զարարը օլմաեան չու կէնճ գատընքը պուրատան Թարտ իթմէք իչին , ապա ճէպրը իսԹիմալ իթմէք տէյիլ տիր . . . ԻյավէԹէն վէ տայիմա քէմալի հիւրմէԹլէ սէօյլէրիմ քի , մա՛տամ , պէօյլէ պիր սէֆիլ գատընճէզագը չու եաԹաղքն էանքնտան հէպսէն չէքիպ Թարտ իթմէք կիսի զարիմանէ պիր էմրի իճրա իտէճէք քիմսէ եօգ տուր : Աչագըի սալտտա իչրէԹ իթմէքտէ վէ եախօտ ուեուլմագտա օլան քօլու ասքէրլէրինտէն

պիրինէ պու թէքլիֆի արզ իտի-նիզ, վէ կէօրէճէքսինիզ քի, օ տախի պէնիմ կիպի, սիզին միւրա-տընըզա մուվաֆագաթ իթմէք իս-թէմէեէճէք տիր։

—Պէյիս եօգ տուր, վագաա պու կիճէ մաղլուպ օլտում, լաքին եա-րըն ինթիգամըմը ալաճաղըմ, տէ-տի Գարմէն քէնտի քէնտինէ վէ հիտտէթլէ։

*
* *

Ֆէրտասը կիւն, Օլիվիէ, տայի-մա շէտիտ պիր սըթմա վէ արտը ա-րասը քէսիլմէզ պիր սաեըգլամա-եա թութուլմուշ օլտուղու հալտէ, Նանթ շէհրինէ կէօթիւրիւլմէք իւզ-րէ, պիւյիւք պիր սանտալա իր-քեապ իտիլտի։ Զինկեանէ գըզը ի-լէ Մօրալէս, վէ իքի խէֆիէլէր տա-խի այնի սանտալա բաքիպ օլտու-լար։

Պիչարէ տէլիգանլը, սաղ վէ սէ-լիմ օլարագ, Նանթ շէհրինէ վասըլ օլտուղունտա, մուհաքէմէսինէ, շէհ-րի մէզքիւրուն մահպէսխանէլէրին-տէ պագըլաճագ իտի, զիրա իքի զէվճէ ալմագլըգ թէօհմէթի, Պը-ըրթանեա վիլաեէթինտէ վուգու պուլմուշ օլմաղլէ, մուհաքէմէնին տախի օրատա օլմասը լազըմ իտի։

Սանտալ, սուլարըն չօղալտըղը սաաթտա եօլա չըգըպ, Լուար նէհ-րինտէ գաթը մէսաֆէ իթմէկէ պաշ-լատը։

Տիկէր քիւչիւք պիր սանտալ տա-խի, մէզքիւր պիւյիւք սանտալըն արգասընտան եախօտ անընլա պիր-լիքտէ կիթմէքտէ իտի։

Իշ պու քիւչիւք սանտալտա, իհթիեար պիր քիւրէքճի իլէ քիւ-չիւք պիր միչօտան պաշգա, գա-տըն թայֆէսինտէն իքի եօլճու վար իտի քի, պիրի չիֆթլիք միւլ-թէզիմի օլան գատընլարըն էլպիսէ-սինտէն կիյինմիշ, վէ տիկէրի տա-խի մաթէմ էլպիսէսի կիյինմիշ օ-լուպ, րէնկի սօլմուշ օլան սիմասը սիեահ վէ ուզուն պիր էօրթիւ իլէ մէսթուր իտի։

Պու գատընլարըն պիրինճիսի Ժօս-լին, վէ տիկէրի Տինօրա իտի։

32

ՄԱՀՊՈՒՍ

Գարինլէրիմիզէ արզ ու պէեան իթմիշ օլտուղումուզ Ցէն-Նազէր ֆաճիասընըն սօն մէնզարէլէրինտէն պէրու իւչ հաֆթա կէչմիշ իտի, վէ պու արալըգ, Օլիվիէ, բէք միւշքիւլ վէ ահէսթէ սուրէթտէ քէսպի իֆա-գաթ իթտիկի հալտէ, պիչարէ, նա-զարը ալէմտէն մահրում գալարագ մահպէստէ զայիֆլանմագտա իտի։

Մահքէմէ հաքիմլէրի տավաեը թէտգիգ իթմէքտէ օլուպ, եա-գընտա, ալէնի վէ րէսմի սուրէթտէ հիւքմլէրինի վիրէճէքլէր իտի, վէ իքի զէվճէ ալմագլըգ թէօհմէթի-նին թէպէյեիւն իթտիկինէ պագը-լըրսա, գաթլ ճէզասընըն միւճէր-րէտ իճրա օլունաճաղը քիմսէեէ շիւպհէլի կէօրիւնմէեօր իտի։ Պու ճիւմլէ պիչարէ պէտպախթ տէլի-գանլըեը պիւթիւն շէհրին էհալիսի հաթթա քէնտի հաքիմլէրի պիլէ բէք զիեատէ աճըտըգլարընտան, էն պիւյիւք էֆէնտիլէրտէն էն ա-տի ատէմլէրէ գատար, քիմսէ եօգ իտի քի, մատմուազէլ տը Քէրվէ-նին սատագաթ վէ րիգգաթընտան պահս իթտիկինտէ, կէօզ եաշը տէօքմէսին, զիրա օ սէֆիլ գըզ-ճըղազըն միւէսսիր սէտասը, քէնտի ղայպընա սէպէպ օլմուշ օլան զաթ իչին մէրհամէթ նիեազ իթմէքտէն ասլա տուր օլմաեօր իտի։

Հէր քէս, մէշրու զէվճէնին ինթիգամ ալըճը վէ զարէզլի ինատրյլա, պէտպախթ գատընճըղաղէն հիւսնի մէսլէքինի թաթպիդ իտէրէք, Գարմէնի, պու տավատա հագգլը օլմասընա վէ ֆէվգէլատէ կիւզէլլիկինէ նիսպէթէն, թայեիպ վէ թագպիհ իյլէմէքտէ իտի,

Վադթըն միրուրիյլէ պիր տէրէճէ զայպ օլմուշ օլան, ֆագաթ էսասէն մալիւմ վէ մուսատտագ պուլունան աթիգ խըսըմլըգլար, Քէրվէն ֆամիլեասընը, Նանթ շէհրի ճինաեէթ մահքէմէսի պաշ հաքիմինին ֆամիլեասըյլա բապթ իթմէքտէ իտիրլէր:

Մատմուազէլ տը Քէրվէն, մէրգում հաքիմին կիտիպ աեագլարընա գաբանտը, վէ օլ տէրէճէ պէյաղաթլէ նիեազլար իթտի քի, նիհաեէթ մէզպուրէնին, Օլիվիէնին պուլունտուղու հապսխանէեէ կիրմէսինէ միւսատտէ օլունտու:

Պու վէճհ իլէ, Տինօրա, եիւզիւնիւն ըէնկի պիւսպիւթիւն սօլկուն, գալպի միւզտարըպ, վէ պիր էլէմի մուհզին իլէ մուխթէլիճ օլտուղու, վէ էլինտէ բուխսաթնամէսի պուլունտուղու հալտէ, մահպուս վէ մէվգուֆլարը տիւնեատան թէֆրիգ իտէկէլէն օլ պիւյիւք գաբուլարտան միրուր իթտի: Վէ հապսխանէ խըզմէթքեարլարընտան պիրի, էլինէ պիր ֆէնէր ալըպ, մէզպուրէյի, Պրըթանեա տուգալարընա մախսուս օլան աթիգ զընտանըն տէյիրմի ներտիվէնլէրինտէն վէ ուղուն եօլլարընտան կէօթիւրմէկէ պաշլատը: Տինօրա, մէրգում խըզմէթքեարըն արգասընտան եիւրիւտիւկիւնտէ տիթրէմէքտէ, վէ տիվարլարըն արասընտան, կիւեա պաղը ֆիղան ու ֆէրեատլէր վէ հընչգըրարագ աղլամագ սէտալէրի թա գուլաղընա գատար վասըլ օլուեօր տէեու զանն իթմէքտէ իտի: Շիւպհէսիզ պու խաեալի պիր շէյ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ բէք զիեատէ հիւզնէնկիզ վէ էլէմպախշ իտի:

Նիհաեէթ զընտան մէմուրու, տար վէ ալչագ պիր տէմիր գաբու էօնիւնտէ տուրարագ, «կէլտիք» տէտի, վէ ինսանըն գալպինտէ ֆէնա պիր թէէսսիր հասըլ իտիճի պիր կըճըրտամա իլէ մէզքիւր գաբուեու աչաը, վէ պօղուգ պիր սէտա իլէ,

—Կիրինիզ, մատամ, ֆագաթ, մահպուսուն եանընտա պիր ստաթ գալըպ, պիր տագըգա պիլէ զիեատէ գալմաեաճագսընըզ, տէտի:

Մէզպուրէ կէնճ գատըն իչէրի կիրտիքտէն սօնրա, զընտան գաբուսու պէ թէքրար գաբանտը:

Տինօրա, էվվէլ պէ էվվէլ մէզքիւր զընտանը պիւսպիւթիւն գարանլըգ զանն իթտի իսէ տէ, մուախխարէն պու գարանլըղա կէօզլէրի ալըշարագ, խաչվարի պիր տէմիր իլէ տէօրթ գըսմա թագսիմ իտիլմիշ օլան տար պիր արալըգտան զուհուր իտէն ճիւզի պիր այտընլըգ սաեէսինտէ, մէզքիւր տէհշէթամիզ մահէլլին պիր քէօշէսինտէ, զաեէթ սէֆիլ պիր քէրէվէթ, վէ պու քէրէվէթին իւզէրինտէ, եիւզիւ հապսխանէնին գուպպէսինէ տօղրու աթֆ օլունմուշ օլարագ, պիր ատէմին եաթմագտա օլտուղունու կէօրտիւ:

Կէնճ գատըն տէհշէթլէ՝ պու ատէմի թէտդիգ վէ թէճէսսիւս իյլէտիքտէն սօնրա, էվվէլ պէ էվվէլ, զընտանճընըն եանըլմըշ, վէ քէնտիսինի մէճհուլ պիր քիմսէնին եանընա կէօթիւրմիւշ օլտուղու էֆքեարընա զահիպ օլտու, վէ շուեանլըշլըզըն սըհհէթ վէ եա ատէմի սըհհէթինէ իսկեաթ օլմագ իչին,

մահպուսը մերդուսուն եանքնա ուօղրու պիր գաչ աաբմ իլէրլէար, վէ աէհղէթ ու բիդդաթը գալալէ թէճէսսիւս իաէկէլսիկի օ պիչարէ աաէմին, քէնոի պէղաէթ սէվ-կիւլիւսիւ Օլիվիէ օլտուղունու ան-լաեքնճա, քէսիք պիր սէտա իլէ տիհանքնատան աճք աճք պիր ահ կթ-մէքտէն քէնոիյի թուխտամաը:

Զէվալը Օլիվիէնին, թանքվիլնա-ճաղ աուբէթաէ բէնկի սօլմուշ, վէ չէհբէսինին հէյկէթի պօղուլմուչ օ-լուպ, գարալը օլան կէօղլէրինին էմգրաֆքնատա իսէ, քէօմիւը կիպի սինահ վէ էնլի պիր չէնպէր չէքիլ-միշ, սըղ վէ ուզուն պիր սաղալ, սիմաոքնըն իչի զայիֆ թարաֆքնը իհաթա իլլէմիշ, վէ սաչլարը գար-մաղ արըշ պիր թարղատա սարդըլմըշ օլարաղ, անդընըն պիր գըսմքնը սէթը իլլէմիչէը իաի:

Գուննան մատատա, Օլիվիէնին պիր էլի, կէօքսիւ իւղէրինաէ պուլու-նուպ, տիկէը էլի տահի գըմքըտան-մաեատաղ, քէրէվէթաէն աչաղը սարդըմքշ, վէ ըէնկսիղղիկինէ վէ զայիֆիկինէ պաղդըրը իսէ, պիր թարաֆտան օլ պիր թարաֆք կէօ-բևնևևեօր զանն օլունուր իաի:

Իչթէ քէաէր ու էչէմ, պիր գաչ հաֆթա զարֆքնատա, օլ գուվվէթ-լի վէ կիւչէչ թապիաթը պու հալէ զայմուշ իաի:

Տինօրա, Օլիվիէյի պու հալ ու հէյկէթաէ կէօբիւնճէ, կէօղլէրին-աէն սէչ կիպի եաչ ազմաեա պաչ-լատը, վէ քէնոի քէնոինէ, «Ա՛հ, սիւպհան Ալլահ... աճատանէ գա-տար տէրա ու միհնէթ չէքմիչ» տէ-տի, վէ հալէա ուէուսմադատա օլան մահպուսուն եանքնատա տիղ չէօքէ-ըէք, էլլէրինին պիրինի թուխտատ, վէ քէնոի տաւտաղլարընը անքն է-լի իւղէրինէ զօյուպ, պու մինատ սէպէթլէ տաւտաղլարընը սիթրէ-մէսինատէն, վէ ագան կէօղ եաչլա-ըըլլա, Օլիվիէնին էլի բալանաղըն-ատան, մերդուսմ, թաապհաթլէլէ ու-զդուսունատան ուէաճատը, վէ սիրոե-յինէ տաճանարատ, պիր տէրէճէ տօղրուլուպ, թէրէտտիւտ վէ իղ-թիկատ իլէ կէնճ գատընա ագազ-մատընտա, չոբ հալի պիր բիւեա զանն իթտի:

Տինօրա, հալէա քէնոի ղէվճի մադամքնատա տատ իթտիկի օլ գա-թը ֆէլէքղէտէնին ֆիլբրինտէն կէ-չէնի անլաեարատ, եաչարմըշ օլան սիլպէր սիմաոքնը կէօսթէրտի, վէ,

—Էվվէթ, պէն իմ... պէն իմ... տէտի:

Պու սէօղ իւղէրինէ, Օլիվիէնին եիւղիւնատէ ֆէվգէլատէ պիր սէ-վինճ ալէամէթի հատըշ օլտու, վէ էքէ դօլարընտա պիր մըգատար գու-վվէթ կէլիպ, Տինօրաէը եիւբէկինէ տաեատաը, վէ չու լադըրտըշըը թէլաֆֆուշ իթտի.

—Ա՛հ, չիւքիւրէը օլսուն Հադ-թէալա հաղրէթլէրընէ քի, պունա մէմնուհիմին խալաֆքնատա օլարաղ, չու լութֆ ու ինյամէթի իհսան իթ-տի: Ա՛հ, պէնիմ զաեէթ սէվիւ-լիւմ, պէն էօլմէնճէ բաղը օլմուշ իւ-միմ, լաքին սէնի կէօրմէքսիզին էօլմէք ատա իսթէմէնօլտուսմ... Տինօրա, մատատ քի սէն կէլմի-չիպհէ եօզ տուը քի, սէնին կէլի-չինի, պունա աֆվէդ կէթիրմէք իչին տիր, աէյիլ ան: Ալլահ աչդընա օլ-սուն, սէօյլէ պունա, պէնիմ պիչա-ըէ մէլէյիմ: սէօյլէ պունա քի, պէ-նիմ սէպէպհմանէն տիւչար օլտու-զունն միհնէթ ու մէչադդաթա աֆվ իաիհօլտուսն:

—Լաքին սունա աֆվ իսթէճէք նէյիմ վար աբը, պէնիմ իսաթըը-մա պու եօլտա հիչ պիր չէյ կէլմէ-

եօր ։ Պէնիմ պիլաիկիմ պիր չէյ վար տոր քի , օ տախ սէնին եիւրէկինին պէնիմ օլմասը տըր , նասըլ քի պէնիմ եիւրէկիմաե թէքմիլէն սէնին տիր . . . Ծագալթ նէ ի՛նչին էօմէքտէն պահս իսթեօրսուն ։

—Զիւնքի պէն էօլիւմիւէն ասլա դուրթուլամաեաճաղըմ . . . չհունքի եարըն.քի կիւն հադդըմսաա վէրմիւճէք օլան հիւքմիւ սահիլաէն պէնի հիչ պիր չէյ գուրթարամազ ։

—Հալ. պու քի Օլիվիե , պէն սէնին եաշամադըքընը իսթէրիմ ։

—Պէն տէ իսթէմէմ, ղիրա սէնին հիսաէտար օլմասըդըն պիր էօմրիւ պէն նէ՞ եարաճաղըմ՝ Իմոի մուհապպէթինաե ճէսուր օլ , պիրա պիլմիշ օլ քի , սէնին , պիր տիկէրինէ ղէվճէ օլսուղունու կէօրմէ.քտէն իսէ , վէֆաթընը կէօրմէ.քիվի տահա ղիւեաէ միւրաճճահ տաա իաէրիմ ։ Իչթէ , էկէր պէնի սէվէրսէն , սէն տէ պու եօլու թէրճիհ իթմէկիւն ։

—Խաեըր , խաեըր , Օլիվիե , պէնիմ պէօյլէ սէհչէթլի ճէսարէթիմ եօղ տուր վէ օլամազ . . . նէ՞մէ լազըմ պէնիմ եիւրէկիմին քէտէր ու էչէմի , պէն իչէ էպէտ սէնտէն այրըլմազըդըզ մա՛ մէհհունիյէ դապու իաէրիմ , վէ սէնի , սէնին ի՛չդերինաե հուզուդը մուգաաաե. սէսի սուլունման դաարնա իթաաե իչլերիմ . . . Էվվէթ, Օլիվիէ, պունլարըն քեաֆիէսինէ բուչի բիզա կէօսթէրիրիմ , եէթէր քի , սէն եաչաեսըն . . .

—Սէնին պանա թէքլիֆ իթմէկին իչկենճէ իլէ , աաալէթի պէչիրմենէնին նարընքի կիւն հադդըմսաա թէրթիպ իտեճէկի իչկենճէ պէ.ինինաե , չաեէտ , պունա , պունլարաան պիրինի իսթիեար իթմէ.քլիք մէհղունիէթի իթաա-օլունաը ի-սէ , պէն , պիլա թէրէտտիւա էօլմէյի իհթիեար իտեճէյիմ . . . պէնիմ պու տիւնեաաա էսէֆ իտեճէ.ք պիր չէյիմ վար տըր քի , օ տախ սէն սին . . . Իմոի , մաաամ քի սէն պէնիմ իչին պիւսպիւթիւն զայալ օլմուչսուն , պու հալտէ էօլիւմ պէնճէ պիր տիւչմէն տէյիլէ , իլլա պէնի սէլամէթէ չըդարան պիր տօսթ տուր . . .

Տինօրա ճէվապ վիրմէեէ չալըշըր, գիագաթ հընչդըրմաըճաան ճէվապա միւդթէսիր օլամազ ։

Օլիվիե , մէզպուրէյի խօշ պիր թարղտա դալըրըպ , իւչ հաֆթատան սէրու տէրուննինաե մէ.յուսիւթէթ , վէ ոյդուսուղըուգա եաթմազտա օլտուղու սէֆիլ եաթաըղընըն եանըճնաա օթաուրմատու , վէ մէզպուրէնին էլլէրինի .քէնաի էլլերի իչինէ ալըպ , գաթր վէ իսիեաթ իտահիճի պիր սէտտա իլէ , չէօյլէ սէօյլէտի .

—Դալպինէ թէսկին էթ , պէնիմ ղաեէթ սէվիկլիյիմ , վէ մի՛ լահազա էթ քի , ճէնտալը Հադդ պու կիւն պիրի բէնչէ.յի մի՛հն ու մէչադդաթա իւլդա իսիեօր իսէ տէ , տիկէր թարաֆտան հադդըմըզտա պիր մըգտար լուֆֆ ու ինաեէթինի տտալի իհտան իթմիչ օլմաղէ , օլ պապաէ քէնաիօնէ թէչէ.քքիւր իթմէ.ք ֆէրիզէյի ղիմմէթմիմիզաէն տիր ։ Զիւնքի տահա նիչէ ղաթըար , պիրիմ՝ նայիլ օլտուղումուզ մէսէրըհթի իլահիեէչէրե պիրէ նայիլ օլմաղտան , իչ պու ալէմի ֆանիյի թէրք իսաերըեր , հալ պու քի պիր քերըհ խաթրըննա կէթիր տաատ!թ կիւնէչէրիմիզի .քի , թէ.քմիլ պիր էօմիւր տիմէ.ք տիր ։ Օլ սէտտէթ իսէ , ղաեէթ պիւյիւ.ք , միւ.քէմմէլ վէ նիհատեէթսիզ օլմաըղնատան , սէվամ իսէ՞մէսի , չիւնքի տաիւմանըն քիւրըհ յի արղտա պուլունմատը

միւմքին տէյիլ տիր, վէ պիզիմ սաատէթիմիզ իսէ, ասիւման հիւքմիւնտէ իտի . . . Կերչի մէզքիւր հուտուտսուզ սաատէթ գաթթ օլունտու, իսէ տէ, պու ճիւմլէ պիզ եինէ անը ճէննէթտէ պէ թէքրար պուլաճաղըզ, վէ պիզիմ, եէկտիկերինէ մէրպութ օլան ճանլարըմըզ, մահճուպ օլմագսըզըն հուզուրը Պարիեէ չըգաճագ տըր, զիրա պիզիմ մուհապպէթիմիզին հիչ պիր լէքէսի օլմատըզընտան, էպէտիեէթ պիզիմ իչին տիր։

—Բէք իյի, եօյլէ իսէ պրագ պէնի քի, սէնինլէ պիրլիքտէ պու ալէմի թէրք իտէյիմ, վէ էկէր հաեաթտա պիրի պիրիմիզտէն այրըլտըգ իսէ, պարի էօլմէքտէ պիրլէշէլիմ։

—Պունուն իհթիմալի եօգ տուր, սէվկիւլիւմ, պիզ պու տիւնեաեը պիրլիքտէ թէրք իտէմէյիզ։ Պէն պու եօլու սանա կէօսթէրմէք իչին, էվվէլ պէ էվվէլ պէն կիտիպ, օրատա սանա պէքլէեէճէյիմ։ Պատէհու սէնին սըրան տախի կէլէճէք տիր, պէլքի տէ եագըն տըր։ Լաքին էկէր պէնիմ միւրատըմ, սէնին իչին մուգատտէս իսէ, վագըթսըզ իշ կէօրմէքլիկի սանա մէնն իտիեօր օլտուղումու ունութմա . . . Սէօյլէ, պանա իթաաթ իտէճէ՞քմիսին։

—Էվվէթ, իթաաթ իտէճէյիմ, տէյի մըրըլտանտը Տինօրա, աղլամագտան սէսի պօղուլարագ։

—Պու պապտէ, մուհապպէթին իւզէրինէ պանա եէմին վէրի՞րմիսին։

—Էվվէթ, մուհապպէթիմ իւզէրինէ սանա եէմին վէրիրիմ։

Օլիվիէնին սիմասընտա, պու քէլամ իւզէրինէ պիր սէվինճ ալէամէթի միւշահատէ օլունարագ,

—Ա՛հ, թէշէքքիւր իտէրիմ, Տինօրա, թէշէքքիւր իտէրիմ, տէտի, մէզպուրէնին էլլէրինի պիտտէֆաթ էօբէրէք, զիրա իթտիկին շու վատ, պէնի բէք զիեատէ մէմնուն վէ մէսուտ իյլէտի . . . Էվվէթ, սէն պու տիւնեատա գալաճագսըն, ֆագաթ եալընըզ գալմաեաճագսըն։ Չօգ տէֆա պէնիմ բուհում, նէզտի Պարիտէն սէնին եանընա կէլմէքլէ, սէնի միւթէսէլլի գըլաճագ տըր . . . Սէնի թէքրար պէ թէքրար կէօրտիւկիւմտէ, քէնտի քէնտիմէ շէօյլէ սէօյլէեէճէյիմ. Օ պէնի տիւշիւնիւեօր . . . պէնիմ իչին տուա իտիեօր . . . վէ տայիմա պէնի սէվիեօր . . . Պու հալտէ սէնին նէֆի միւտտէթինէ խիթամ վէրիլմէսինի, Հագգ Թէալատան նիեաղ իտէճէյիմ . . . վէ ճէնապը Հագգ պէնիմ նիեաղըմը գապուլ իտէրէք, նիհաեէթ պիրի պիրիմիզտէն պիր տախի այրըլմամագ իւզրէ պիրլէշէճէյիզ։

Պու էսնատէ, Տինօրանըն եիւզիւնիւն սօլկունլուղու տահա զիեատէ արթըեօր կիպի կէօրիւնէրէք, պէտպախթ գատըն, էլլէրինտէն պիրինի Օլիվիէնին էլլէրինտէն աեըրտը, վէ սինիր գուվվէթիյլէ կէօքսիւնիւն սօլ թարաֆընա տաեատը։ Օլիվիէ, մէզպուրէնին շու հալինի կէօրմէսիյլէ, տիւչարը տէհշէթ օլարագ,

—Նէ՞յին վար տըր, աճապա պիր ֆէնալը՞գ մը հիսս իտիեօրսուն, տէեու սիւալ իթտի։

Տինօրա, տուտագլարընտա պիր թէպէսսիւմ միւշահատէ օլունարագ,

—Էվվէթ, տէտի, պիր ֆէնալըգ հիսս իտիեօրում, վէ պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, սէնտէն էվվէլ պէն էօլէճէյիմ։ Ա՛հ, պէօյլէ մէմուլտէն խարիճ պիր նիյմէթէ պէնի մազհար պուեուրտուղու իչին,

Հագգ Թէալա հազրէթլէրի մուպարէք օլսուն։

Այնի վագըթտա Տինօրա, Օլիվիէնին գօլլարը իչինտէ ագլընը զայպ իթտիկինտէն, մէրդում տէլիդանլը, սէվկիւլիւսիւնիւն արզու վէ նիեազը գապուլ օլունարագ, մէզպուրէնին իշ պու ալէմի ֆանիյի թէրք իթմիշ օլտուղու իթիգատընա զահիպ օլտու։ Ֆագաթ պու սըրատա Օլիվիէ, իթիգատընտա եանըլմագտա իտի, չիւնքի օ հալ էօլիւմ օլմաեբպ, իլլա պազը ֆէվգէլատէ հէեէճանլարտան նէշէթ իյլէմիշ պիր պայկընլըդ հալի իտի։ Նասըլ քի պիր աղ վագըթտան Տինօրանըն ագլը պաշընա կէլէրէք,

—Հէյ վահ, թէհի եէրտէ իւմիտ իթմիշիմ, տէտի բէբէլէեէրէք, վէ կէօզլէրինտէն պիր չօդ եաշ ագարագ, եիւրէկինին աթէշի պիր տէրէճէ թէսկին օլտու։

—Ազիզիմ, տէտի Օլիվիէ, պէնիմ եանըմտա դալմագլըղըն իչին, սանա նէ՞ գատար միւտտէթ մէէզունիեէթ վէրիլմիշ տիր։

—Պիր սաաթ . . . տէեու ճէվապ վէրտի կէնճ գատըն, գուվվէթսիզ պիր սէտա իլէ։

—Եալընըզ պիր սաա՞թ մը . . . էօյլէ օլտուղու հալտէ, պու սաաթըն պիր խայլի վագթը միրուր իթմիշ տիմէք տիր։ Իմտի պէնի տինլէ, սէվկիւլիւմ, զիրա էօմրիւմիւն էսրարընը սանա պիլտիրմէքլիկին վագթը կէլմիշ օլմաղլէ, քէնտիմի սալիհէ չըգարմագլըղըմ լազըմ, վէ սէնին տախի հագըգաթը հալէ քեամիլէն վագըֆ օլմագլըղըն էլզէմ տիր։ Տինօ՛րա, պէն, ինսանլարըն նազարընտա միւթթէհիմ իմ, վէ եարընքի կիւն հագգըյլա մահքիւմ օլաճաղըմ, վէ լաքին պէնիմ իչին մուգատտէս օլան եալընըզ իքի հաքիմ, եանի ճէնապը Հագգ իլէ սէնին հուզուրունտա, հէր կէօնա թէօհմէթ վէ ճիւնհատան արի վէ պէրի պուլունմագտաեըմ։

Օլիվիէնին պու էսնատէ ագլը պաշընտա օլմաղլէ, քէմալի խալիսէթ իլէ իֆատէյի հալ իթմէքտէ, վէ Տինօրա իսէ, զաեէթ կիւճլիւքլէ նէֆէս ալըպ վիրէրէք, վէ կէօզլէրի աղլամագտան շիշմիշ օլարագ, էլլէրինի պիրիպիրինէ պիթիշտիրմիշ վէ Օլիվիէեէ տօղրու ուղաթմըշ օլտուղու հալտէ, գուպպէյի ասիւմանտէն սատըր օլան քէլամը տինլէեօր կիպի, մէրդումուն քէլամլարընը տինլէմէքտէ իտի։

Օլիվիէ, իշ պու քիթապըն սահիֆէլէրինտէ մուֆասսալէն նագլու պէեան իթմիշ օլտուղումուզ վագըալարըն քեաֆֆէսինի, շէօյլէ քի բէտէրի թարաֆընտան իտիլիպ, քէնտի թարաֆընտան տախի թաստիգ օլունան վատը, ագաբ իզտիվաճընը, Անունցիաթանըն խիեանէթինի, վէ մէզպուրէնին պիր գատէհ տէրունինէ գօյտուղու զէհիր թէճրիւպէսինի, վէ պիր խայլի միւտտէթ օլ խային զէվճէյի էօլմիւշ զանն իթմիշ օլտուղունու, մուխթասարէն հիքեաեէ իթտի, վէ խաթմի քէլամընտա տախի, շու վէճհ իլէ իլավէյի մագալ իյլէտի.

—Էլհասըլ, պէնիմ պէղաեէթ սէվկիւլիւմ, պէն էվվէլա մուհապպէթիմի, վէ սօնրա տախի իսմիմի սանա վիրէրէք, սէնինլէ էվլէնտիմ իսէ, հէր ճիհէթլէ սէրպէսթ օլտուղում, վէ ճանըմ իլէ թէնիմ շէրան սէնին օլտուղու խուսուսընտա, կէրէք Հագգ Թէալա հազրէթլէրի հուզուրընտա, վէ կէրէք բուհումուն սէլամէթի իւղէրինէ քիւսթախճա եէմին իթմիշ իտիմ։

Օլիվիէ պու լադբրաբլալը սեօյլէսիքճե, Տինօրանքը դիհնինաէ պիր ըշըդ հասըլ օլմադըտա, վէ մեղպուրե, միւտաէթի մէհիաէտէն պերու ափվ իթմիշ օլտուղուճ թէօհմէթ վէ ճիւնհանքըն, էտասէն մէվճուտա օլմատըղընը անլամադըտա լըտի. վէ Նիհանէթի սէվկիլիւսիւ օլան զաթըն պիտուչ օլտուղունտա քեամիլէն խակեաթ օլտուղունտա,

—Էօյլէ խէ, սէտինէ իչին պիր աղ էվվէլ, եարքընքի կիւն մահքեմէ օլաճաղընը պէեան խոհեօտուն... Շու պահա սէօյլէսիկիմ չէյլէրի հաքիմիէրին պիլճէճէք օլուրլար իսէ, սէնին գաթահաթըը օլմանըզպ, իլլա պիր գուրպան օլտուղունու՛ անլատաճադըր, վէ պինաէն ալէյհի սէնի գաթըլէ հիւքմ իթմէ յիտի, գապահաթսըզ չըդարտաճադ սըրլար։

Օլիվիէ, եավաչճա պաչընը սալլատարադ,

—Յանա սէօյլէսիկիմ չէյլէրի հաքիմիէրիմ գաթծան պիլմէճէճէք տիրլիր սէնու ճէվապ վէրտի։

—Պիլմէճէճ՛քմի տիրլիր։

—Էվվէթ։

—Նէ իչին։

—Զիրա օ չէյլէրի անլէրմէն պիլմէպինի խոթէմէտիկիմտէն, անլէրէ սէօյլէմէճէճէ յիմ։

—Ծադաթ պու առէթա տինլանելի՛ք տիր, տէտի Տինօրա, քէնտինճէ տագըսըղընը կէօրիւնէն մէղքիւր գարարտան ատըպը միւթէհայիր գալըրտագ։

—Խանըր, խանըր, սէվկիլիւմ, պու սէօյլէտիկիմ տիմանէլի՛ք օլմանըզպ, պիր վաղիթէ իթա իթմէ՛ք տիր..., Էվվէթ, պէն, հաթթա քէնտի հայեաթըմը վէ նամուսումու գուրթարմադ իչին պիրէ օլըա, պէնիմ խամիմի Թաչքէնտ վէ քետէրիմէն, քէնտի պիրատէրլի Թեմիլէ իլլէտիկի պիր զաթըն, Եանի տօղ Օսմէրճուն դըղընը ղամմաղլաեամամ, վէ մէզպուրէյի ճէլլատ էլինէ Թեսլիմ խաէմէմ։

Տինօրա, էլլէրինի օլաքաեարադ,

—Լաքին, սէտի քէնտի հընչդըրմադարը արնաքճատա, օ պիր խայլին մահլուդ օլմադըէ, ծօղա ափվու մէրհամէթէ չայէսէթէ տէյիլ տիր։

—Էօյլէ օլտուղունու պէն տէ պիլիրիմ, լաքին նէ չարէ, պիր քէրրէ քենտիսինի հիմանէ իթմէքքիկ եէմին իթմիշիմ, վէ պու եէմինիմի սանունա գատըսը մուհաֆազէքարէճէյիմ... Պունտան տա գախինաղար, չանէա մէզպուրէյի ղամմաղլատամ պիլէ, Թէէմին օլմուշում տուր քի, տաքա խաթիֆատէ խոճէթ տէյիլիմ, վէ պինտապերին միւտտայի ալէյհինքէտէն միւտտայի օլմադըղընա մուվաֆֆաղ օլամանաճաղըմ, չինքի պէնիմ պիտուչըղտումու խոպամ իթմէ՛ք իչին, խոպամըլարըմ եօք տուր, հալպուքի պէնիմ ալէյհիմէ օլան խոպամ՛ար բէ՛ք չօգ տուր։ Պու հալատէ հէր նէ սէօյլէսէմ, հաքիմիէր քինանմանաճաղ սըրլար, վէ հաթտա սէօյլէտիկիմ սէօղլէրի, հէր հալատէ քենտիսինի գուրթարմադ խոճէնէն, վէ պիր գատըն ալէյհինաէ իթթիրատա գայդըշան ալչադըլարըն սանըթէ սէօղլէրի սըրատ սընա գօնճաճադըր տըր... Իմտի ազիզիմ, պէն նամըլ քենտիմի գատէրէ Թեսլիմ իթմիշ խէմ, ալնատէ էօյլէ գատէրէ Թեսլիմ օլ... պիլմիշ օլ քի, գանուն ասլա պօղուլմադ, վէ պու միսիլլու աչի քեատի վադըրըլար վէ խապամլար մէյտանատա օլտուղճա, հիւքմիհնիւ հընչ հալատէ իճրա խոճէ։

—Հէյ ալահ, հադդընճ վար տըր։

ռէմի Տինօրա՝ քեսիք պիր սեռա խլէ, պիր արա ֆիքրինէ ռաղմուշ օլան ճիւղի պէր իւմիութինին մահվ օտուդունա պիղղամ իդնա օլարադ, չիւնքի հաբիմլերինին սէնի մահվիւմ գըլաճագլարընա պէն տախի իսկեռթի օլաեօլում . . . Անճադ, Օլիվիէ, սանա չու գառառ սէօյլէիրիմ քի, անղէր պիղի գախիլէն եէկատիկէրիմիզաէն աերըռմանեաճաղ ռորլար . . . Օ՜հ, միւսթերիհ օլ ադամիդիմ, կէրչի վադթինաէն էվվէլ գաթը հայեռթի իթմէեէճէկիմի սանա վառ իթռիմ իսէ սէ, պու ճիւմլէ պէնիմ էօմիւմ սէնին էօմրիւնէ օլ տէրէճէ դաւիէն պաղլը, վէ ճանլարըմըզ եէկտիկէրիդիլէ օլ գառառ մադդուրի սուրէթի սիրլէչմիչ տիր քի, սէն էօլէճէք օլուր իսէն, պէն տախի հէր հաբոռ էօլէճէյիմ . . . Էվվէի, պիգի, հաեաթտա եէկատիկէրիմիզաէն թէֆրիդ իթմէք իսթէեօրլար, հալ պու քի մէճմաթաէ պիղի պիրիմիզաէն աերըռմանդլար, Օլիվիէ. չիւնքի օ սըրատա քիմսէ կէլիպ, սէնի պէնտէն տավա իթմէեէճէք տիր . . .

Օլիվիէ ճէվապ վիրմէկէ հաղըրընըր խքէն, դընատան գառուսու տըչըռ, վէ մուգատաէմա Տինօրաէը իչէրի կէթիրմիչ օլան դընատան մէմուռու, գառունուն էչէյինաէ զահիլ օլարադ, «վադթի կէլմի, մինատամ, արթըգ կիթմէկլիսինիզ» տէտի։ Պունուն իւղէրինէ Օլիվիէ, Տինօրաէը եիւրէկլինաէ սըգարադ,

—Ալլահա բըմարլատըգ, պէնիմ դաեէթի սէվիւրմէմ, Ալլահա բըմարլատըգ, տէտի, քեսիք պիր սետա խլէ։

—Խաեըր, խանըմ, տոհա եէկատիկէրիմիզի Ալլահա բըմարլատընադատան, եէմին իսէրիմ քի, քչ պուֆանի տէուեաատա պիր տախի պիրիրիմիզի կէօրէճէյիզ, տէուռաճէվապ վէրմէ մէզպուրէ գառըն, վէ ադան կէօչ հաչլարընը կիզլէմէք, վէ հընչգըրմալարընը թէսկինի իթմէք խսէյնէ, պիւթիւն գուվվէթ վէ ճէսարէթինի պիլ իգթինաձ, զընատանատան տիչարը չըգար, վէ ադըպինաէ զընատանըն մադդուրի սիրակիւչլերի մէզպուրէնին արդադընատան պէ թէքրար վազ խոիսթ։ Օլիվիէ իսէ, խալընըզ գալընճա, քենատի քենատինէ չու լագըրաըլարը իչատ իթմէ։

—Տինօրա պէնիմ սուչսուզ օլատուգումու արթըգ պիլիր, իմտի պէնիմ լամիմէ ընդէթ օդուսատաճաղընա, վէ պէ՛բրիմի իթթիհամ իթմէեէճէկսինէ պուռնատան պէօյլէ էմինիմ . . . Տիւնեա իւղէրինաէ խալընըզ պիր արզում վար խոի, համտո օլսուն օնա տախի նայիլ օլատում . . . Պու հալաէ գալպիմ միւթէեէլլի վէ միւթէչէքքիւր օլարադ, էճէլ չէրպէէինի նուչ խաեպիւրիմ, վէ իտէճէյիմ . . .

Պէօյլէճէ պիչարե աաէմ, հաթաղըն իւղէրինաէ պիլ չէօքէրէք, Հագ թէալայի ազմիւչչան հազրէթլէրինէ տուա իթմէկէ պաչլադը։

33

ՄՕՐԱԼԷՍԻՆ ՀԻՒՆՆԻ ՌԱԼԷԱԳ ՆԱՄԻՀԱՄ ԻԹՄԷՍԻ

Դարմէն, նանթ չէհրինէն էն մէչհուր օթէլինին պաչլըճա տայիրէսինի քիրալամըչ օլուպ, վադտա քենատի պուլունատուգու հալ իգթիզադընճա, տալա տայիրէսինատէն տիչարը չըգմամատը լազըմ կէլիրքէն, մուզայիրի օլարադ հէր կիչէ իսաթիւ աչըգ արադա իլէ չէհրէ չըգար, վէ Օլիվիէ լը Մէչյէնանքն տա-

վասընը թէտգիգէ մէմուր օլան հաքիմլէրէ վիզիթա վէրիր իտի ։

Մօրալէս եախօտ տահա տօղրուսու տօն Կիւզման, զաեէթ սատրգ վէխիլխարճլար՝ վէ տօսթլար կիպի, կիւնտիւզլէրի գըզգարընտաշընըն եանընտան ասլա այրըլմաեըպ, հալ պու քի ագշամլարը քէնտի տայիրէյի մախսուսէսինէ չէքիլէրէք իսթիրահաթ իտէր իտի ։

Հիքեաեէմիզտէ էհէմմիեէթլի պիր մէվգը իհրազ իթմիշ օլան պու իքի շախսլար, պիր կիւն եանի մահքէմէնին ալէնի սուրէթտէ մուհաքէմէ վէ իսթինթագա պաշլամասընտան պիր գաչ սաաթ էվվէլ, թաամ սալասընտա գարշը պէ գարշը օթուրմուշլար իտի ։ Օլ էսնատէ Մօրալէս, միւլահազա իչինտէ օլարագ, տիրսէյինի թաամ սուֆրասընա, վէ էլինի անլընըն իւզէրինէ տաեաթմըշ օլուպ, սիւքիւթ իթմէքտէ, վէ գարշըսընտա պուլունան վէ հագըգաթէն նազարը տիգգաթընը տավէթէ սէզավար օլան նէֆիս թաամլարտան նէ՛ եէմէքտէ, վէ նէ՛ տախի ալէա Իսբանեա շարապլարընտան իչմէքտէ իտի ։ Մէրգումուն թապիաթընտա միւշահատէ օլունան շու թէպէտտիւլիւն, էլպէթթէ մուհիմմ պիր սէպէպի օլմալը իտի ։ Գարմէն պու սէպէպի անլամագ իւզրէ,

—Նէ՞ օ, պիրա՛տէր, նէ՞յին վար տըր. սէնի շու տիւշիւնճէլի հալտէ կէօրէն օլսա, պաշըմըզա կէլէճէք պիր ֆէլաքէթ վար տըր զանն իտէր, հալ պու քի պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, պիզիմ իշլէրիմիզ բէք ալէա սըրասընտա տըր, էօյլէ տէյի՞լ մի, վէ սէն տէ պու խուսուստա պէնիմլէ հէմէֆքեար տէյի՞լ մի սին, տէտի ։

—Գըզգա՛րտաշ, գալպիմտէ պազը հիւզնէնկիզ միւլահազալար հասըլ օլուեօր ։ տէեու ճէվապ վէրտի մահուտ չինկեանէ, տէրալի պիր սէտա իլէ, վէ թավրընը ասլա թէպտիլ իթմէեէրէք ։

—Գա՞նղը խուսուստա, տէտի Գարմէն կիւլէրէք ։

—Պու կիճէ կէօրմիւշ օլտուղում պիր բիւեա խուսուսունտա ։

—Աճա՛յիպ, սէնի տիւչարը հէեէճան իտէն պիր բիւեա՞ մը տըր ։

—Էվվէթ, տէհշէթլի վէ գօրգունճ, վէ հաթթա եալընըզ խաթըրէսի, ինսանըն տամարլարընտաքի իլիեէ գատար տիթրէթտիրէճէք պիր բիւեա . . . Իմտի տինլէ՛ վէ հիւքմ է՛թ. պիր քէրրէ կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէթիր քի, իքիմիզտէ, Պուֆֆա մէյտանը իւզէրինտէ, ֆէվգէլատէ իզտիհամ արասընտա պուլունմուշ իտիք, վէ մէզքիւր մէյտանըն օրթասընտա տէհշէթլի պիր տար աղաճը բէքզ իտիլմիշ օլուպ, սէնին զէվճին օլան պիչարէ ատէմի պիլա մէրհամէթ վէ մէօհլէթ մէզքիւր տար աղաճընտան ասաճագլար իտի ։

—Շիմտիեէ գատար սէօյլէտիկին սէօզլէրտէ հիչ պիր տէհշէթլի հալ կէօրմէեօրում ։

—Պիր ազ սապըրլը օլ . . . Մահքիւմ զահիր օլարագ, ճէլլատ վէ ճէլլատ մուավինլէրիյլէ պիրլիքտէ տար աղաճընըն իւզէրինէ չըգաը ։ Պունուն իւզէրինէ մէրգումուն պօղազընա պիր իբ կէչիրիպ, սալընճաղը սալլատըլար, վէ խալգ տէհշէթլի պիր ֆիղան իթմէսիյլէ, իբ տախի կէրկիլէնտի ։ Պու արա պէն կէօզլէրիմի գաբատըմ իսէ տէ, զարիպ վէ մէնֆուր պիր տիթրէմէ, պէ թէքրար կէօզլէրիմի աչմագլըզա պէնի մէճպուր գըլտը ։ Ա՛հ, գըզգարտաշ, իշթէ օլ վագըթ . . .

ՍԼ վագրի խաղը նա կէլսի քճէ, հալէա տիմրէեօրսա, չիւնքի օլ էանատէ, կերչի Օլիվիէ ֆէվզի օլնուշ խոր, չաքին սէնինէ սէն, գորշէ պէ գորշէ օլարագ այնի տար աղաճրնան ասըմըշ օլուպ, սալանամադ տա խոր. . .

Եու սան լագըրտըշար, Դարմէնին իւղէքնատէ ճիւղնճէ պիր տիմրէմէ իլէ ազիուղուզ հասըլ իմտիզը, ֆագաթ մէրդումէ տէրհալ քէնտի քէնաիչի Թօղսաեարագ, պիր թէպէսիմ իչէ չու լագըրտըշըրը սեօյլէսի.

—Ֆիրվագը, պէնիմ զէվզիչը Մօրալէսիմ, կէօրտիւկիւն բիւեա էքէյիճճ վիւնատէպէմիզ տիր, լաքին պու քիւեանէն սէնի պու տէքճէ տիւչարը էնատիչ գըլտըղընա հադըգտաթէն թէճաճճիւպ խոխօզսում, չիւնքի սէն քէ.ը է.յի պիլիրսին քի, տար ադաճը, միւտաէէթի էօմրիւնատէ սէնինէն խոխրընատան տուա չըգմամըշ տըր, վէ պունատան պէօյլէ տոխի խոխրընատան չըգմանատճագ, վէ տայիմա սէնին իչին գօրգուեա սեպէպ օլաճագ տըր: Հալ պու քի շունու տոխի բէ.ը պէա պիլիրսին քի, պիզիմ իչին հիչ պիր մուխոխթարա եօգ տուր, վէ պիզիմ պիր թանէճէ.ը թէհլի.քէլի տիւշմէնէրիմիզ օլան թանըրէա իլէ ֆիլիրնօ, պու կիւն.քի կիւն վէֆամ իմամիչ օլտուղլարը հալտէ, պու կիւն, պիզիմ, մուզաֆֆէրիեէթ վէ ախզը ինթիգամ կիւնիմիզ տիւր:

—Դրզդարտաշ, ատա պիր նասիհաթ վիրմէ.քիկիմ խոթէրմիսին:

—Նէչին խոթէմէ.յիմ:

—Ֆագաթ վիրէճէ.յիմ նասիհաթա սիւլիւ.ը խոէճէ.քմիսին:

—Օրտար պիր աղ չիւպհէլի տիր, չաքին սեօյլէ պագալըմ, վիրճէճիչին նասիհաթ նէ տիր:

—Պրագալըմ քի, էկէր Օլիվիէ շու մուխոխթարատան պաչընը գուրխտարապիկոսէ գուրխտարըն, պիդ պիր տաամ պիդէ պէ.ըճէմէ.քսիղին պուրատան կիտէճիմ:

—Կիթմէ.ը մի. . . նէրճէճ:

—Էվվէչա Համրըտա կիտէրիդ, օրատա սէնիչ ագաը նի.քատ դ ծնիմ.ըտաթընըն միւնատէրիճամը իգթիդասընճա տանտա այնտ օլան ի.քի միւեօնու հէման էլտէ խոէրիդ, վէ մէգ.քիւը ի.քի միւեճնու ապը.ը, բօչտ պուլումատան պիր մէդիդ.քէթէ կիտէր, վէ օրատա չատճաթճա նաչարըզ:

—Ա՛հ, պէվզիչը Մօրալէս, կէօ.քիւնիւը քի, սէն տահիհէն գօրգուեօրսուն:

—Գօրգմադ տա սէօզ միւ, տատէթա տիթրէեօրսում:

—Սէպէպ նէ:

—Սէպէպինի պէն տէ պիլմէմ, չաքին գօրգուեօրում. . . էկէր խաթէրսէն պու խուսուտատա պէնի խաթիհզա էթ, լաքին պէն սէնի թէէմինի խոէրիմ քի, պէն պիւդիւ.ը պիր գօրգու հիսա իտիեօրում, վէ պաչըմըզա պիր ֆէլաքէթ կէլէճճէ.ը տիր իթթիգատաքնատա պուլունատեօրում:

Դարմէն ուսուզլարընը սիլքինմէսինտէ, Մօրալէս շու վէհճ իլէ իլատվէ.յի մադալ իլլէտի.

—Դրզդարտաշ, սէն բէ.ը ուզատա կիտէեօրսուն, պէն սանա քէմտալի խոպիսէթլէ պահս խոտեօրում. հալ պու քի սէն պանա, տէհշէթի մուճճիպ օլուեօրսուն. . . Սէն չօգ տէֆալար, պէնիմ պիր հայտուտ օլտուղումու, վէ սէնին դը.յմէթին պէնիմ գը.յմէթիմտէն զիեատէ իտուկինի պէեան իթմիչսին տիր, ֆագաթ չիմտի նէ գատար տիւչինեեօրսամ, սէնինչէ հէմէֆ.քատ օլտամաեօրում: Պու ալէմտէ կէչի հէր քէսին ուֆագ թէկֆէ.ը խոթմալարը

վար տբը , լաքին չու սբրատար պէ-
նիմ զամիրիմ , սէնին զամիրին եա-
նընտա գար կիսլի պէեազ տբը :

—Սահիհէն , պիրաեէր , սէն ագ-
լընը զայպ խոխեօրսուն :

—Ա՛սլա . . . պէնիմ ադըըմ պա-
շըմտա տբը , վէ հաթթա սէն տա-
խի շահատէթ խոեբսին քի , պէն ,
մէնաֆիխիսիդին միւշթէրէք օլսու-
դու խուսուսլարտա , սանա եարտըմ
իթմէք լազըմ կէլսիկինտէ , պիր
թագըմ քիւթահճա թէչքպվիս-
սաթ վէ հարաքեահճան տոլա իճ-
թինապ իթմէմիշիմ տիր : Ցահա կէ-
չէնէրտէ , Թանքրէա իլէ Քիրինօ-
ան դահիլէն գուրթուլմադըղը-
մըզ լազըմ կէլսիկինտէ , մսլիսմ
օլան տուզադը մա մէնիսնէնէ վէ
դաեէթ մէհարէթլէ դուրմադ-
ան ասլա կէրի տուրմասըմ : Ցա-
դահ պու կիւնքի կիւն , վէֆաթը
պիղճէ հիչ պիր ֆայսէ յի մուճիպ
օլմահաճագ օլան պիր պիչարէ ա-
մէսի ահրէթէ կէօնտէրմէք խուսու-
սունտասէն իսրար խոխեօրսուն , հալ
պու քի պէնիմ իթիդատըմճա , պու
խուսուս պիղիմ սաատէթխիսիդի մու-
ճիպ օլմահաճագ տոր :

—Տիմէք սէն Օլիվիէ յի միւտա-
ֆ՚սա խոխեօրսուն :

—Շիւպհէ յոզ , չիւնքի հագդ-
ընզ եէրէ մահքիւմ օլան պիր պի-
չարէ տաէմ հագդընտա , իղհարը
էսկի իթմէմէք , պէնճէ միւմքիւն
տէյիլ տիր , զիրա կիւնիւն պիրինտէ
պանա տախի էօյլէ պիր հալ վու-
դու պուլմամտաը , իհթիմալտէն պա-
յիտ պուլունմամտաոա տբը :

—Էօյլէ ամմա , Օլիվիէնին մահ-
քիւմ օլմտաը , հագդանիեէթին խի-
լաֆընտա սէյիլ տիր :

—Չանն խոէրիմ քի , պունուն
խապէրընը պանա կէօսթէրմէ քիւ-
պիր աղ կիւճ ոիւ :

—Օլիվիէ պէնի էօլսիւրմէք խա-
թէտիկի իչին , դաթլէ չաեէսթէ
տիր :

—Աճայիպ , սէն տախի պէնիմ
կիսլի պիլիրսին քիր , օ սանա , սէնինչ
քէնտիսի իչին թահսին իթմիշ օլ-
տուղուն զէհիրի իչիրմէքտէն զայ-
ըրի պիր շէյ եարատմըշ տբը . պու-
խսէ բէք հագդ ըզ տբը , վէ էկէր
օնուն եէրինտէ պէն օլսա խոխմ ,
պէն տախի էօյլէ եարատագ խոխմ :

—Օլիվիէ ի՛քի զէվճէ ալմադ լա-
միւթթէհիմ տիր , վէ պու խուսուս-
տա գանուն սէզատահթէն պէեան օ-
ղունմուշ տուբ :

—Օրասը մսլիսմ , վէ հաթթա
Մ. Բօքլէն տբ Մ՚օլիէը նամ միւէլ-
լիֆ պիլէ , քէնտինին թէէլլիֆ իթտի-
կի գօմէտեալատտան պիրիսինտէ ,
« Պիրտէն զիւտատ զէվճէ ալմագ-
ըզդ , տսբըմտաեա շայէսմէք դաապա-
հաթթորտան տբը » տէմիշ տիր , հալ
պու քի ֆբըդարտաշ , Օլիվիէ զի-
ֆտատէ գարբ ալմամըշ տբը , պու-
նու , սայիրլերինէ սէօյլէսէն պիլէ ,
պանա սէօյլէտիկինտէ , պէնի գան-
տբրամադըբն , չիւնքի սէն Օլիվիէ-
նին զէվճէսի տէյիլսին , վէ պալա
անբն զէվճէսի օլմամըշըն , չու սէ-
պէպլէ քի , սէն անքնա սահթէ պիր
խոխմնէ էվլէնմիշ օլտուղուն իչին ,
պու ադտբ իղտիսահ քեամիլէն
հիւքիւմտիւզ տիր : Անճադ , էկէր
Օլիվիէնին վուդուլի գաթլսլէ պիղ-
ճէ պիր ֆայսէ օլսա , նէ հալ խո-
սէ , օղ վագըթ պէն տէ չու խուս-
ուսու արզու խոէր խոխմ :

—Պիրտէեր , Օլիվիէ լը Վէյհա-
նըն վուդուլի վէֆաթըլա , պիղճէ
սէ ֆայսէ օլտուղունու սլիմէհօր-
մուսուն :

—Ֆանըբը , տսլա պիլմէհօրսմ :

—Անըն վէֆաթը պիղէ օն իքի
մսլհան ֆբանգ դաղանաբբահճաղ

տբր։ Պու գատար պիր մէպլաղը, պիր ատէմին էօմրիւ պահասը յլա գաղանմագլըգ, սէնճէ բէք պահալը մը կէօրիւնիւեօր։

—Օն իքի միլեօն ֆրանգ մը . . . օն իքի միլեօն ֆրանգ մը . . . տէեու թէքրարլատը Մօրալէս, թարիֆ օլունմաղ տէրէճէտէ պիր սէվինճլէ։

—Էվվէթ, էվվէթ։

—Ֆագաթ պունուն իհթիմալի եօգ տուր, վէ պու գատար պիր մէպլաղը սանա վիրմէք իչին, Օլիվիէնին, սէնին լէհինտէ պիր վասիեէթնամէսի օլմալը տբր, հալ պու քի սէն տէ պիլիրսին քի, պու էսնատէ էօյլէ պիր չէյի մէմուլ իթմէքլիք քեարը ագըլ տէյիլ տիր.

Գարմէնին տուտագլարընտա պիր թէպէսսիւմ հասըլ օլարագ,

—Շիմտի կէօրիւրսիւն, տէտի։ վէ թաամ սալօնունու թէրքլէ, քէնտի եաթագ օտասընա կիրտի, վէ պիր դաչ սանիեէ սօնրա տիշարը չըգըպ, գարտաչընա տչըգ պիր թիրիշէ քեաղըտ կէօսթէրէրէք,

—Պագ, գարտաչըմ, պու եաղըբ թանը մըսըն, տէտի։

—Օլիվիէնին եաղըսը տբր, տէեու ճէվապ վէրտի Մօրալէս։

—Էվվէթ, Օլիվիէնին եաղըսը տբր . . . իմտի օգու, ֆագաթ եիւքսէք սէսլէ օգու։

Մօրալէս, պու էմրէ իթաաթ իթտի, վէ աթիտէքի սաթըրլարը օգուտուդճա, թէհայեիւր վէ թէաճճիւպիւ տախի օլ նիսպէթտէ արթմագտա իտի։

«Լնհուվիլ, 24 Աղուստոս 1771»

«Աթիտէ պէեան օլունան, քէնտի վասիեէթնամէմ տիր։

«Շահիտսիզ իճրա օլունաճագ պիր տուէլլօեա կիթմէքտէ օլտուղումտան, վէ իհթիմալ տիր քի, իլա նիհաեէ, սէպէպի հագըգիսի մէճհուլ գալաճագ օլան պու տուէլլօտա, պէն վէֆաթ իտէճէկիմտէն, պուրաճըգտա սօն վասիեէթլէրիմի պէեան իտէր, վէ պունլար քեամիլէն պէնիմ խաթթը տէսթիմլէ եաղըլմըչ օլտուղու ճիհէթլէ, հիչ պիր թարաֆտան թէարրուզ վուգու պուլմամասընը թավսիեէ իյլէրիմ։

«Պէն, բէտէրիմին էն իյի վէ պիր թանէճիք տօսթու օլան տօն Ժօզէ Բօվէրօնուն պիր թանէճիք գըզը վէ պէնիմ մէշրու զէվճէմ պուլունան Անունցիաթա Բօվէրօ հագգընտա պիւյիւք խէթալար իչլէմիչ օլտուղումտան, մէզքիւր խէթալարըմը գաբաթմագ նիեէթիյլէ, թէքմիլ վարիտաթըմ օլան վէ օն իքի միլեօն ֆրանգը թէճավուզ իյլէեէն քեաֆֆէյի էմլաքըմը, պիլ քիւլլիեէ մէզպուրէ Անունցիաթա Բօվէրօեա, վէ մէպլաղը մէզպուրտէն եալընըզ նագտէն պէշ եիւզ պին ֆրանգըն, հագգըմտա վուգու պուլան սատագաթ վէ հիւսնի թէվէճճիւհինէ միւքեաֆաթէն, տօն Կիւզման Մօրալէս ի Թուլիբանօեա վէրիլմէսինի վասիեէթ իտէրիմ։

«Իշ պու վասիեէթնամէյի թաստիգէն, վէ ճանըմը Ալլահա թէսլիմ իյլէեէրէք, վաղը իմզա իյլէտիմ։

«ՕԼԻՎԻԷ ԼԸ ՎԷՑԵԱՆ»

Մօրալէս, մէզքիւր վասիեէթնամէյի թէքմիլէն օգուտուգտան սօնրա, Գարմէն մէրգումա խիթապէն,

—Նասըլ պուլտուն, պիրատէր, տէեու սիւալ իթտի։

—Աճապա ըիւեա մը կէօրիւեօրում, տէեու բէբէլէտի մահուտ չինկեանէ։

—Խաեբը, ըիւեա կէօրմէեօրսուն։

—Տիմէք տիր քի, պու ճէսիմ վարիտաթ . . .

—Եագընտա պէնիմ օլաճագ տբր։

—Վէ օ պէշ եիւզ պին ֆրանգ-լըգ վասիեէթ իսէ . . .

—Զիքր օլունան վարիտաթա սահիպ օլտուղումուն ֆէրտասը կիւնիւ, թէմամէն սանա թարաֆըմտան թէէտիեէ իտիլէճէք տիր։

—Սահիհէն հայրաթ օլունաճագ սուրէթտէ պիր վասիեէթնամէ . . .

—Սէնին պու վասիեէթնամէյի թահսին իտէճէկինէ պէն էմին իտիմ։

—Եէթէր քի թէարրուզտան խալի օլսուն . . .

—Օ խուսուստա սէն ասլա շիւպհէ իթմէ, զիրա պիր վասի թարաֆընտան եազըլմըշ օլան պիր վասիեէթնամէ, տայիմա թէարրուզտան խալի տիր . . . Տիգգաթ էթ պիր քէրրէ, պու վասիեէթնամէ, Օլիվիէնին մարքի տը Կրանսէյ իլէ տուէլլօ իթտիկի կիւնիւն թարիխինի համիլ տիր։

—Հագըգաթէն Օլիվիէ բէք գըյմէթտար զաթ տըր, զիրա հէր շէյի, հաթթա պէնի պիլէ տիւշիւնմիւշ, վէ հագգընտա կէօսթէրտիկիմ սատագաթըն վէ հիւսնի թէվէճճիւհիւն միւքեաֆաթընը իթա իյլէմիշ տիր։

—Մէրգումուն սէնի թագտիր իտէպիլտիկինէ պու պիր իսպաթ տըր։

—Եալընըզ պիր շէյ պէնի թէաճճիւպտէ պրագըեօր։

—Նէ՞ շէյ։

—Եանի սէնին զէվճինին, սէնին հագգընտա պիւյիւք խէթալար իշլէմիշ օլտուղունու գապուլ վէ իգրար իթմէսի։

—Աճա՛յիպ, մէրգում պէնիմ հագգըմտա խէթա իշլէմէմի՞շ մի տիր։

—Ֆագաթ պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի . . .

—Սանա իյի կէօրիւնմէեօր, վէ լաքին Օլիվիէնին պու խէթալարը բէք սահիհ տիր, չունքի նասըլ քի կէօրիւեօրսուն, քէնտիսի տախի պունլարը իգրար իտիեօր, վէ պիր եօլ իլէ իւսթլէրինի դաբաթմագ իսթէեօր։

Մօրալէս պու սէօզէ դարշըլըգ հիչ պիր ճէվապ պուլամաեարագ, պիր իքի տագըդա թէֆէքքիւրէ տալտը, վէ սօնրա Դարմէնէ պագարագ, սէսսիզճէ կիւլմէեէ պաշլատը, վէ մուախխարէն տախի,

—Աֆէ՛րին, գըզգարտաշ, շու օյնատըղըն օեունա պիր տիեէճէք եօգ տուր, տէտի։

—Էյ նէ՞ տիւշիւնիւեօրսուն, վէ նէ՞ իչին պէնի թահսին իտիեօրսուն։

—Զիրա տիւշիւնտիւկիւն թասավվուր բէք կիւզէլ տիր, վէ հէր քիմ պու վասիեէթնամէյի իմալ իթմիշ իսէ, սէնին բարանը թէհի եէրտէ ալմամըշ . . .

Դարմէնին բէնկի սօլարագ,

—Պու սէնէտին սախթէ օլտուղունու անլատը՞ն մը, տէեու սիւալ իթտի հէեէճան իլէ։

—Թէէմին օլ, գըզգա՛րտաշ, անլամատըմ, անճագ թախմինէն սէօյլէեօրում, հալ պու քի պէնիմ կիպի իշէ վուգուֆիեէթլէրի օլմաեանլար, հէր հալտէ ալտանաճագ, վէ պու վասիեէթնամէյի սահիհ զանն իտէճէք տիրլէր։

—Բէք իյի, բէք իյի . . . ա՛հ, պիր ազ էվվէլ պէնի զիեատէսիյլէ գօրգութտուն։

—Էսսասսըզ եէրէ գօրգմուշսուն, զիրա պու եազը, թըպգը Օլիվիէնին եազըսընա պէնզէթիլմիշ տիր։ Լաքին շունու սէօյլէ պանա քի, պէօյլէ պիր ուսթա իշի եաբապիլէն էհլի հիւնէր վէ մարիֆէթի նէ՞րէտէն պուլտուն։

—Նանթ շէհրինէ կէլտիկիմիզ

կիւնտէն պէրի տիր, պէն պէօյլէ պիր մէհարէթլի քիմսէյի արամագտա իտիմ, վէ հէր ագշամ սէն օտանա չէքիլիպ, Իսբանեա շարապլարընը իչտիկին սբրատա, պէն էրքէք գրեաֆէթիյլէ տիշարը չէգէպ, շէհրին էն ատի մէյխանէլէրինի արաշթըրմագտա իտիմ։ Նիհաեէթ, պունտան եիկիրմի սէնէ ագտէմ, պիր գալպզէնլիքտէն տօլաեը իլդա իտիլմիշ օլտուղու բրանկատան տահա հէնուզ չէգմըշ օլան պիր ինթիեար քեաթիպ պուլարագ, մէրգումա եիկիրմի ատէտ լուի ալթունու իլէ պիր մըգտար թիրչէ քեաղըտ, վէ Օլիվիէնին քէնտի օտա խըզմէթքեարընա եաղմըշ օլտուղու, վէ սէնին պանա էլլի պին ֆրանգա սաթմըշ օլտուղուն մէքթուպու վէրտիմ... Իւչ կիւն վէ իւչ կիճէ չալըշտըգտան վէ թէճրիւպէլէր իթտիքտէն սօնրա, մէրգում սապըգ բրանկալը, պիր ազ էվվէլ սանա կէօսթէրմիշ օլտուղում, վէ պէնի օն իքի միլեօն ֆրանգա սահիպ իյլէեէն վասիեէթնամէյի եաբտը։

—Եանի օն տէօրթ միլեօն ֆրանգա, զիրա զաթէն իքի միլեօն ֆըրանգըն վար տըր... Ա՛հ, գըզդարտաշ, պու հալտէ, պէնիմ ճիւզի միրասըմ օլան պէշ եիւզ պին ֆրանգը պիլա միւշքիլաթ պանա իթա իտէպիլէճէքսին։ Շիւպհէսիզ հագգըմտա տահա զիեատէ ճէօմէրտճէ հարէքէթ իտէպիլիր իտին, լաքին համա օլսուն, պէն պու գատար պիր մէպլաղ իլէ տախի գօլայճա եաշաեապիլիրիմ, վէ սանա օլան թէշէքքիւր վէ շիւքրանիեէթիմի ասլա խաթըրտան չըգարմամ... Ֆագաթ շուրասընը պանա սէօյլէ քի, իշ պու ճէսիմ վարիտաթա սահիպ օլտուգտան սօնրա, նէ՞ եաբաճագսըն։

—Տօղրու Բարիսէ կիտիպ, միւտտէթի էօմրիւմտէ խաեալ իթմիշ օլտուղում պիր ըիւեաեա հիւսնի սուրէթտէ խիթամ վիրէճէյիմ, վէ կիւզէլլիկիմ վէ միլեօնլարըմ սաեէսինտէ, պիւյիւք պիր զաթ իլէ թէէհհիւլ իտէճէյիմ։ Մօրալէս, սէն պէնիմ հըրսը չանըմը պիլիրսին։ Հավանատա պուլունտուղումտա նէ էֆքեարտա իտիմ իսէ, հալէա օ էֆքեարտաեըմ։ Պէն պիւյիւք պիր գատըն օլմագ իսթէրիմ... Իշթէ պու տուր պէնիմ նիեէթիմ, վէ պու նիեէթէ հէր հալտէ վասըլ օլաճաղըմ։

—Օնա ասլա շիւպհէ իթմէմ, վէ պիր ազ էվվէլ, Օլիվիէնին վէֆաթը, հագգըմըզտա խաեըրլը օլաճագ տըր տէեու սէօյլէտիկին սէօղտէ հագգլը օլտուղունու անլամաեա պաշլաեօրում։ Օլիվիէ իսէ, պու տիւնեաեը թէրք իթմէսիյլէ, պազը քիմսէլէրի սաատէթի հալէ նայիլ իթմէքտէ օլտուղունտան, իշ պու թէրքի տիւնեա իթմէսինտէն տօլայը էսէֆ իթմէմէլի տիր։

Մօրալէս, պալէատէքի խօշ լաթիֆէյի իրատ իտէրքէն, եիւզիւնտէ պիր թէպէսսիւմ միւշահատէ օլունտու, վէ չինկեանէ գըզը մէրգումա խիթապէն,

—Տիմէք տիր քի, հէր ճիհէթլէ պէնիմլէ հէմէֆքեարսըն, տէտի։

—Էօյլէ զանն իտէրիմ։

—Ֆագաթ սէնին օ մուզիրը վէսվէսէլէրին վէ տէհշէթլի գօրգուլարըն...

—Հէբսի տէ մահվ վէ նապէտէտ օլտուլար։

—Պու հալտէ, կէրչի պիր ազ էվվէլ հագգընտա էսէֆ իտիեօրտում, լաքին շիմտի մէմնունում։

Մօրալէս, պիր շիշէ Ալիգանթ շարապը ալարագ, պիր գատէհէ մէզ-

քիւը չարապտան տօլտուրտու , վէ մէսրուը պիր սէտա իլէ , «Օլիվիէ լը վէ յեանըն տուլ զէվճէխինին սբհ-հէթ ու չէվրինէ» տէյիպ , պիր ճուտումտա գատէհի պօշալմըը :

* * *

Սալիճ իւզ զիւրը միւքեալէմէ էս-նասընտա վագըթի կէչմիշ , վէ ատ-լինէնէզարէթի գօնաղընտա կիթմէք-լիկին զէմանը կէլմիշ իտի :

Գարմէն , Մօրալէս իլէ պիրլիքտէ քէնտի քիրա արապասընտա րաքիպէն հարէքէթ իթտի : Էնտայի րահատ , մէզպուրէնին գարտաշը իչի իւչ տէֆա քէնտի քէնտինէ չու լագըր-տըլարը սէօյլէտի .

—Հէր չէյ ալէտ վէ սըրտասընտա ամմա , պու կիճէ Գարմէն իլէ պէ-նիմ ասըլտըղըմը բիւեուտտա կէօր-միւշ օլմասա իտիմ , տահա զիւտա-տէ մէմնուն օլուրտում :

34

ՄԱՀՐԻՄԷ

Մահքէմէ սալասը խընճախընճ իզտիհամ իլէ տօլու իտի : Զիւնքի Օլիվիէնէ իանատ իտիլէն թէօհմէթին ղարիպլիկի , մէրգումտն ճէսիմ պիր վարիտաթ տահիպի օլմասը , քէն-տինին կէնճլիկի , վէ թէօհմէթինէ նիսպէթէն , հագդընտա զուհուրա կէլէն հիւնի թէվէճճիւհ սէպէպլին-տէն , տուխաթ տախի մէրտգ տա-վէթ իտիճի վէ ղանէթ միւէսսիր տուվալարտան պիրի օլմուշ իտի : Պի-նաղէրին , հէման քէսֆիէսի , չէհ-րի սաբղատէկեանընտան պուլու-նան պիր չօդ միւթէպէր խալդ , սա-միինչ մաճուսա օլան մահէլլէտէն մասատա , հաքիմլերէ թախիս իտիլ-միշ պուլունան մահէլլին պիր մդգ-տարընը տախի խոթինա կիմիշ իտի :

Պու արա Օլիվիէնին ընէնկի էօլիւ կիպի սօմուշ օլուպ , փագաթ իւ-զէրինտէ ագիմ պիր վադար վէ քի-պարընդ կէօրիւնէրէք , էլլէրինտէ աչըդ գընըճ պուլունան իչի զապ-թիեէնին արասընտա , ատի պիր իս-կէմիէտէ օթուրմուշ իտի : Մէրգու-մտն սագալը օլ կիւնիւ սապահընը թարանմըշ օլտուղու կիպի , սաչլա-րը իսկ , եիւզիւնիւն իչի թարաճը-նա սարդընմըշլար իտի : Մէրգումտ շու հալտէ կէօրիպ տէ իղհարը էսկի իթմէմէք միւմքին տէյիլ իտի : Օլի-վիէ , մուահիտարէն չէքմիշ օլտու-ղու միհն ու մէշագգաթտան տօ-լայը նէ տէրէճէ հալտէն տիւշիւ-կիւնիւ հազընունա իղհար իլէ , ան-լէրին մէրհամէթինի թահրիք իթ-մէք իտիթէմէտիկինտէն , տայիմա վի-ճուտտա օլան ղտաֆիէթինէ մուգա-վէմէթ իյլէմէքտէ իտի :

Գարմէն իլէ Տինօրա տախի մահ-քէմէտէ հազընը իտիլը :

Պիրինճիսի միւքէմմէլ սուրէթտէ պիր էլչիսէ կէլինմիշ օլուպ , ատիր վէ քիւթահճա նազարընը տամիին իւզէրինէ ատթ իյլէմէքտէ , հալտու-քի Մօրալէս , մէզպուրէնին արզա-սընտա օթուրմուշ օլուպ , միւմքին մէրթէպէ քէնտիչի կիղլէմէկէ չա-ղըրմագտա իտի :

Տինօրա տը Քէրվէն իսկ , սիճահ վէ ուղուն նաս էլպիսէսի կէլինմիշ օլտուղու հալտէ , կէօզ նաշլարը յա-յա միւլէմմա օլան տիլպէր սիմասը-նը , իչի քիւչիւք էլլէրինէ կիղլէ-միշ , վէ նանընտա տախի ժօսքին տուրմուշ իտի :

Օլիվիէ , չիւնգհէսիզ պազը տէհ-շէթէտ հէնէճանը գալպէ կիրիճի-թտը օլմամագ իչին , կէօզլէրինի նէ Գարմէնէ վէ նէ Տինօրատա տօղ-րու չէվիրմէք իտթէմէէօր իտի : Պու արալըդ տաղնէ նէզարէթի տայի-

բէսինին սաաթը էօյլէյին պիր թը-
րագդաբընը վուրտու , վէ ագբպին-
տէ պիր մահ.քէմէ չավուշու , եօլ
աչմալարընը հաղըրուներա իսթար իյ-
լէմէսիյլէ , հէման այնի վագըթտա
բէյիսի մահ.քէմէ իլէ ազալար մա-
դամիարընա գուտա իյլէտիլեր :

Մահ.քէմէ բէյիսի , էնլի անլը ,
պէեազ սաչը , նիւգիւ վագարլը ,
բարլագ վէ չուգուր կէօզլիւ պիր
իհթիեար օլսաք , պագըչը սաֆվէթ
վէ խալիսէթ իսա իթմէ.քտէ իտի :
Միւմանիլէյհ իլէ բէֆիդէլերինին հէ-
նուզ եէրլէրինէ օթուրտուգլարը դէ-
ման , իզահհամ պէ յինինտէ , մա-
նէտսը անլաշըլմազ պիր ֆըչըլթը
հասըլ օլուպ , տէրհալ թէսկին օ-
լարագ , եէրինէ ֆէվգէլատէ սիւ-
քիւթ հիւքմ իթտի : Պատէհու
մահ.քէմէ քնաթիպի իթթիհամնա-
մէյի օգուեուզ , անտէն սօնրա խա-
թինթագա պաշլատարագ , բէյիս ,
քէլամա աղազ պիրլէ ,

—Օլ՛իվիե լը վէ յեան , սիզ Անուն-
ցիաթա Բօվէրու իլէ հիւսնի բատէ-
թինիզլը թէէհհիւլ իթտինիզ տէտի :

—Էվվէթ , էֆէնտիմ , հիւսնի
բատէթիմիէ թէէհհիւլ իթտիմ , տէ-
եու ճէվապ վերտի Օլիվիե :

—Պու կէնճ գըզը քէնտինիզէ
զէվճէ իսթիեար իթտիկինիզտէ ,
բէտէրինիզ թարաֆընտան բէսմէն
բզհար օլունան պիր արզուեա ասլա
միւթապաատ իթմէեօրմուեուսու-
նուզ :

—Պէնիմ բէտէրիմ էհլի իրֆան
վէ ատիլ պիր զաթ օլմադըէ , պանա
ճէպրի պիր իլտիվաճ թէքլիֆ իթ-
մէմիշ , վէ հաթթա պէօյլէ պիր վէ-
խիմ մատտէտէ ասլա թազիվիգ
գուլլանմամըշ տըր :

—Սիզ Անունցիաթա Բօվէրօ իլէ
թէէհհիւլ իթմէզսէն էվվէլ , Տինօ-
բա տը Քէրվէնի թանըյըմը իտինիզը :

—Էվվէթ , թանըը իտիմ :

—Մէզպուրէ հագգընտանէ կէօ-
նա հիսսէտարլէ միւթթասըֆ պու-
լունմագտա իտինիզ :

—Օլ խուսուսատա , ֆէվգէլատէ
պիր թէաճճիւպ , վէ հուսուստուզ
պիր հիւրմէթտէն զայրի պիր շէյ
հիսս իթմէեօր իտիմ :

—Պէ յինինզտէ պիր վատ , պիր
եէմին վուգու պոլմատը մը :

—Պէն օնա , պէնիմ զէվճէմ օ-
լըրմա տէեու սիւալ իթմիշ , վէ ավ-
տէթիմէ գատար պէ քլէմէսինի քէն-
տիսինտէն բէճա իյլէմիշ իտիմ :

—Իթմիշ օլտուղունուզ շու թէա-
հիւսիւ բէտէրինիզէ սէօյլէմիշ մի
իտինիզ :

—Ասլա :

—Տիմէ.ք տիր.քի , բէտէրինիզթա-
րաֆընտան արզուլարընըզա դար-
շը շէհիտ պիր մուհալիֆէթ վուգու
պուլուր տէեու դօրդուեօրսունուզ :

—Խաեըը , էօյլէ պիր դօրդում
եօգ իտի , անճագ խուսուսը մէզքիւ-
րը քէնտիսինէ սէօյլէեէճէկիմէնա-
տէ , բէտէրիմին , քէնտի աթիգ
տօսթու օլան տօն ժօզէ Բօվէրօեա
պիր վատ իթմիշ օլտուղունու իշի-
տէրէ.ք , սիւքիւթ իթտիմ :

—Տիմէ.ք օլուեօր քի , սիզ , Տի-
նօրա իլէ պիր նէվի նիշանը դալա-
րադ , Անունցիաթա իլէ թէէհհիւլ
իթտինիզ :

—Խաեըը , զիրա , վէրտիկիմ սէօ-
զիւ կէրի ալմագըրդա մէճպուր օլ-
տուղումնան , քէնտի սէօզիւնիւ
տախի քէնտիսինէ իեատէ իթտիկի-
մի թահրիրէն մատմուազէլ տը Ֆէր-
վինէ պիլտիրտիմ :

—Թասավվուրլարընըզդըր , պիր-
տէն պիրէ թէպտիլի էսպապընը
տախի մէրդումէեէ պիլտիրտինի՞զ
մի :

—Խաեըը , պիլտիրմէտիմ :

—Անունցիաթա իլէ թէէհհիւլ իթտիքտէն սօնրա, էվվէլ էմիրտէ մէսուտ օլաճաղընըզը զանն իթտինի՞զ մի։

Օլիվիէ սիւքիւթ իթտիկինտէ, ըէյիսի մահքէմէ շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի.

—Իսմինիզի թաշբեան գատըն ալէյհինտէ աղըր պիր իթիրազընըզ վա՞ր մը տըր։

—Խա՛երը, հիչ պիր իթիրազըմ եօգ տուր։

—Էօյլէ իսէ, նա՞սըլ օլուպ տա, կէնճ վէ ֆազիլէթլի վէ զաեէթ կիւզէլ պիր գատըն նէզտինտէ ասլա մութլու օլմամըշսընըզ։

—Տույզուլարըմըզըն պիրիպիրինէ մըթապըդ կէլմէտիկինտէն, զիրա Անունցիաթա սիւսիւ, տարաթը վէ տիւնեանըն զէֆք ու սէֆասընը բէք զիեատէ սէվտիկի հալտէ, պէն իսէ, մուղայիրի օլարագ, սատէլիկի, էօզլէթ ու ինզիվաեը սէվէր իտիմ։

—Սիզին ճէսիմ վարիտաթընըզ իլէ, զէվճէնիզին պիր տէրէճէ հագլը արզուլարընը եէրինէ վարտըրմագլըզա իդթիտարընըզ պուլունտուղու հալտէ, նէ՞ իչին պունու եաբմատընըզ։

—Ֆիլվագը պունու եաբմալը իտիմ, լաքին եաբմամըշ օլտուղում իչին, խէթալարըմը թանըրըմ, վէ օլ պապտէ քէնտի քէնտիմի գապահաթլը ատտ իտէրիմ։

—Իշթէ պու միւնասէպէթլէ, ազ վագըթտան խանէնիզտէ ֆէվգէլատէ պիր պիրուտէթ հասըլ օլմուշ, վէ հէր նէ գատար իքինիզ տախի պիր չաթը ալթընտա գալմըշ խէնիզտէ, պու ճիւմլէ պէյնինիզտէ գաթի պիր այրըլըգ վուգու պուլմուշ տուր, տէյի՞լ մի։

—Էվվէթ, էօյլէ օլմուշտուր։

—Վէ պիր միւտտէթ սօնրա, պազը սահիհ եախօտ զայրը սահիհ նիւմայիշլէր սէպէպինտէն, զէվճլիք նամուսունուզա հագարէթ իտիլմիշ օլտուղու վէսվէսէսինէ տիւշմիւշսիւնիւզ, տէյի՞լ մի։

Գարմէն, մէմուլինին խիլաֆընտա օլարագ, ըէյիսի մահքէմէ թարաֆընտան մէզքիւր սիւալին վուգու պուլտուղունու իշիթտիկինտէ, եիւզիւնիւն դըզարտըզընը հիսս իլէ, մէզքիւր դըրմըզըլըզը կիզլէմէք իւզրէ, տէրհալ եէլբազէսինի աչտը, վէ քէնտի քէնտինէ,

—Աճապա շիմտի նէ՞ ճէվապ վիրէճէք տիր, տէտի։

Ֆագաթ մէզպուրէնին հէեէճանը բէք չաբուգ թէսկին օլտու, չիւնքի Օլիվիէ, պալէատէ վուգու պուլան սիւալէ, քէմալի սիւքիւնէթլէ շու ճէվապը վէրտի.

—Պէնիմ ֆիքրիմտէ օ եօլտա պիր շիւպհէ, պիր թէրէտտիւտ ասլա հասըլ օլմամըշ տըր։

Պու արա Մօրալէս, դըզգարտաշընըն տիրսէյինէ խէֆիէն տօդունարագ, եավաշ սէտա իլէ շու լագըրտըլարը սէօյլէտի.

—Զէվա՛լլը Օլիվիէ, պաշընտան կէչէն օեունլարտան հիչ պիրիսինին ֆարդընա պիլէ վարմամըշ տըր, վէ զանն իտէրսին քի, էվվէլինտէն պիզիմլէ իթթիֆագ իտէրէք, շիմտի պիզիմ տավամըզ ուղրունա չալըշմագտա, վէ քէնտի վէֆաթընտան սօնրա մէյտանա չըգարաճագ օլտուղումուզ վասիեէթնամէնին սրհհէթի խուսուսունտա պիզէ եարտըմ իթմէքտէ տիր։

Մահքէմէ ըէյիսի քէլամա տէվամ պիրլէ,

—Էօյլէ իսէ, Հավրը շէհրի վալիսի մարքի տը Կրանսէյ իլէ վուգու պուլան տուէլլօնուզ, դըսգանճ-

լբգտան մաատա, տիկէր նէ՞ սէպէպէ համլ իտիլէպիլիր, տէտի։

Օլիվիէ, պիլա թէրէտտիւտ շու ճէվապը վէրտի.

—Էֆէնտիմ, եէտինիզտէ, պէեան իթտիկինիզ տուէլլօնուն մէշրու պիր միւսատէմէ օլտուղունա տայիր ինքեար ու բէտտի գապիլսիզ իսպաթ վար տբր, հալ պու քի պատիյի թէէսսիւֆիւմ օլան օլ մուզիրր միւսատէմէնին ասբլ սէպէպլէրինէ կէլինճէ, անլէր, Մ. տը Կրանսէյին տէֆն իտիլմիշ օլտուղու մէզարտա կիզլի գալաճագլար տբր։

—Օլ պապտէ սիւքիւթ իթմէքլիկէ հագգընըզ վար տբր, վէ խասմինիզին վէֆաթը, սիզճէ պիր թէօհմէթ վէ ճիւնհա ատտ օլունմատըզը կիպի, շու էսնատէ հագգընըզտա թէրէթթիւպ իտէն գապահաթլարտան տախի մաատուտ տէյիլ տիր։

Օլիվիէ, հիւրմէթլէ պաշընը էյտի, վէ Դարմէն սէրպէսթճէ նէֆէս ալըպ, հալ պու քի Մօրալէս սէվինճինտէն էլլէրինի օվալամագտա իտի։

—Մէզքիւր տուէլլօտան պիր գաչ սաաթ սօնրա, զէվճէնիզի թէրքլէ, անսըզըն Պրբթանեաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտինիզ մի, տէեու տէվամ իթտի մահքէմէ բէյիսի։

—Պէն մէզպուրէյի թէրք իթտիկիմտէ, քէնտիսինին էօլմիւշ օլտուղու իթիգատընտա իտիմ, զիրա մատամ Լը Վէյեան պէնիմ գարշըմտա զէհիր իչէրէք եէրէ տիւշմիւշ իտի . . .։ Մէրգումէ պաեբլմիշ իքէն, պէն էօլմիւշ տիւր զանն իթմիշ իտիմ։

—Էյ մէզքիւր սույի գաստըն սէպէպի նէ՞ իտի։

—Քէնտի սէօզիւնէ պագբլբրսա, մատամ Լը Վէյեան, քէնտի վաթանը օլան Հավանա շէհրինէ պէնիմլէ պիրլիքտէ կէլմէքտէն իսէ, էօլմէյի տահա զիեատէ թէրճիհ իթմէքտէ իտի։

—Պու սէյեահաթ իչին պու տէրէճէ շիտտէթլի պիր տէհշէթ նէ՞տէն նէշէթ իթմէքտէ իտի։

—Օրասընը պիլմէմ, վէ եալընըզ մատամ լը Վէյեան սիզէ օ խուսուստա ճէվապ վիրէպիլիր։

—Սիզ Պրբթանեաեա կէլտիքտէն սօնրա, պէ թէքրար մատմուաղէլ տը Քէրվէնի կէօրիւպ, անընլա էվվէլքի թասավվուրլարընըզը իճրա իթտինիզ, տէյիլ մի։

—Էվվէթ։

—Հիչ տէյիլ իսէ, հուտուտսուզ հիւրմէթէ շաեէսթէ օլան օլ կէնճ գըզա, ուզուն միւտտէթ զայպուպէթինիզին, վէ նակեահ ավտէթինիզին սէպէպլէրինի պէեան իթտինիզ մի։

—Խաեբր։

—Տիմէք տիր քի, պաշընըզտան կէլիպ կէչէն վուգուաթլարը մէզպուրէտէն քեամիլէն սէթր իթտինիզ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, քեամիլէն սէթր իթտիմ։

—Պու զարիպ էսրարըն սէպէպի նէ՞ իտի։

—Պէնճէ, մէրգումէնին պիլմէսինէ հաճէթ կէօրիւնմէեէն միւքէտտէր վուգուաթլարը քէնտիսինէ պիլտիրէրէք, օլ նազիք եիւրէքլի գըզճըզաղը էլէմ ու քէտէր տէրեասընա իլգա իթմէք, հէմ պիհուտէ վէ հէմ տախի միւշքիւլ կէօրիւնիւեօր իտի։

—Ֆագաթ ագտը իզտիվաճընըզը պիր ան էվվէլ թագտիս իթտիրտինիզ, տէյիլ մի։

—Էվվէթ։

—Ասբլ զէվճէնիզին դաթիէն վէֆաթ իտիպ իթմէտիկինէ, վէ սիզին, սահիհէն սէրպէսթ օլուպ օլմա-

սըղընըզա թէէմին օլմագըզըն մը։

—Էվվէթ, պիրա օլ խուսուստա ֆիքրիմտե հիչ պիր չիւպհէմ եօգ իտի։

—Պու ճիւմլե Հավրը չէհրինէ պիր մէքթուպ եազմըշ օլսուղունուզա տայըր եէտիմիզտէ իսպաթլամըշ վարըր։

—Էվվէթ, եազըրմ, ֆագաթ ըէք կէճ եազմըշ օլսուղումտան, հադըգաթը հալէ վագըֆ օլսուղումտա, թապիաճիկլէ իշ լյտէն կէչմիշ իտի։

Պու պկվինճէ սիւալլէր իւղէրինէ, պիր աղ միւտտէթ պիր սիւքիւթի քեամիլե հիւքմ իթտի, վէ օլ էսնատե պիւթիւն հադըրտընթարիֆի դայրը միւմքիւն պիր պիհուղուրլուգ հիսս իթմէքտե օլուպ, եալընըզ Օլիվիէ սաքին վէ պիլա հէնէճան կէօրիւնիւնօր իտի։

—Օլիվիէ լը Վէյհան, տէմիրչիսի մահքեմէ աղըր վէ վագարլը պիր սէտա իլէ, սիզին, լէքսիզ սուրէթտե կէչիրմիշ օլսուղունուզ կէճմիշ էօմրիւնիւզ, վէ միւտտէթի մէտիտե նաշատըզընըզ նամուսլու էօմիւր, իւղէրինիզէ իսնատ օլունան տէհլիթամիզ իթթիհամանէնպէքէն, հադգընըզտա թէվէճճիւհ Հիւմիւզի ճելպ իլլէմէքտե տիրլէր. պէնատէրին սիզին չու էանատե սիւլիւք խէկէլտիկինիզ մուզիրը թարիգի քէմալի էոէֆ իւղրե միւշահատե իթմէքտէյիզ, չիւնքի, սիզին տիհանընըզտան չըգան քէլամըր, սիզատէն մէմուլ իթմէքտե օլտուղումուզ քէլիմանընը լավլանան օլմատըգտան պաչգա, մէզքիւր քէլամընըրըն սըրֆ նալան վէ իչի նիւզլիւքուք օլսուղունու անլատօրուզ։ Իմամի մատամ լը վէյհանըն սույի գատաղլա վէֆաթընա, սիզին կիւնահ քէօր քէօրունա լինանընըզ օլտուղունուզտա, վէ իչինճի տէֆֆաթէէհիւլ իտէրսէ, պու տէրէճէ գատահաթլը պիր էմրի պատիրէթսիզլիք իչտա իթտիկինիզտե, ֆիքրինիզտե հիչ պիր թէրէատիւտ հասըլ օլմատըգընա տայըր սէօյլէտիքինիզ սէօզլէրէ, սիզի տինլէնէն ալիմ զոթլար լինահայըլար զանընիւզ իտէրսինիզ։ Պու սըրատա պէն սիզէ, պու սէօյլէտիքլէրինիզ մուվաֆֆըգ հադըգաթ տէյիլ տիր, տէնու ճէվապ վէրմէյիպ, եալը, իհթիհալտէն պայիտ տիր տէնու ճէվապ վէրիրիմ։

—Պէն սիզէ հադըգաթը հալի պէնան իտինօրում, տէտի Օլիվիէ։

—Խաերը, պէտատոթ տէլիգանլը, խաերը, պէզէ սէօյլէտիկինիզ սէօզլէր, հադըգաթը հալ տէյիլ տիրլէր։ Խմմի, սիզի տօղրուտան տօղրու կիրտապա կէօթիւրմէքտե օլան չու չայհանը թէէսսիւֆ թարիգի պրագընըզ, վէ սիզի միւճէրրէտ զայըպ իթտիրէճէք օլան չու միւմքինտիզ միւտտէֆտա ուսուլինի թէրք պէրլէ, պիզէ, կէօզէրինիզտե եաշլար վէ գալպինիզտե նէտտամմէթ օլարագ, իֆտատէյի հալ իտինիզ։ Սիզին, հէնուզ մուհտատթարա ալմընտա պուլունան էօմրինիզուզ, եալընըզ տօղրուլուգ, էվվէթ գատթի պիր տօղրուլուգ գուրթարալմըլըր։ Պինաէն ալէյհ հիչ պիր չէյ կիզլէմէյեէրէք, չևապհէսիզ ասլա աֆվ օլունամանան, լաքին իհթիմալ պիր փի, ճինահաթ սահըլմանան գապահաթլարընըզը տօղրուտան տօղրու իգրար իտինիզ։ Իգրար իտինիզ փի, նամըզ օլուպ տա, ազլընըզը զայ իթտիրմէք տէրէճէսինտե իւզէրինիզե հաքիմ օլան պիր աչգ ու սէվտա իլէ թահրիք օլունարագ, ասըլ դէվճէնիզլի թէրք իթտինիզ, վէ էհլի ըզդ վէ բազ պիր

ԵԶՂԸ ճէլպ լիմմէքլե , մէզպուրէնէ դալէպէ լիմմէքլիքտէն գաթի իւմիտ օլարագ , սաղլէ պիր նամ լիլէ իճրա իտիլէն հիւքիւմմիւզ պիր իլղոիվաճ սուրէթլիլէ , օլ պիչարէյի ալտաթընըզ : Ղլվիվէ լը վէյեան , էկէր պիղէ պունլարը սէօյլէրսէնիզ , օ հալտէ , սիղին , վադաա ատալէթ վէ հիւանի ալէհտադ լիգթիզասընճա չէսիտէն ճէզա կէօրմէնէ միւսթահագդ, լաքին պիրտէն պիճատէ ղէվճէ ալմադ , վէ պինապէրին դանուն մուճիպինճէ գաթլէ հիւքմ օլունմագ գաապահաթըլլա միւթթէհիմ օլմասընըզը ենպաթ լիմմիչ օլուրսունուզ :

Մահքէմէ ըէյիսինին , պալէաճ տէքի քէլամլարը, սէրթ լաքին խայրլահանէ սուրէթտէ թէլաֆֆուզ օլունուպ , խիմամ պուլտուգտան սոնրա , մահքէմէ տայիրէսինտէ պիր հարէքէթ , վէ ումումուն տիհանլարընտան պիր թահսին սէտասը իշտիալաի : Մէրգումա հաքիմին նիհնէթի , միւթթէհիմի դուրթարմագ օլտուղու աչիքտա օլուպ , օլ պապտէ հազըրունտան հիչ պիրի եանընըզ զիւմլէմէ զահիպ օլմամընըշ իտի :

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ , Օլվիվէ ումումուն հիւանի թէվճճիւհի իլէ բիգգաթընը ճէլպ իմմիչ օլմադլէ, հէր քէս, ըէյիսի մահքէմէնին , մէզումա կէօրթէրմէքտաէ օլտուղու սէլամէթ զարուսունտան ռօլայը մէմնուն օլմագտա իտի , զիրա պու սուրէթլէ մէրգումա տէլիդանըը , հազդընտա իտապէթ իտճէք օլան տէհչէթլի մահքիւմիհէթլէրտէն ազատէյի կէրիպան իտէպիլիր իտի :

Պու սըրատտա Գարմէնին ըէնկի ռօլտու , վէ Մ՚օրալէս , մէզպուրէնէ ռօղրու եյկէրք , չու եօլտա պիր ուղուրսուզ ըէյզամպէրլիք իթտի .

—Ա՚հ , գըզգարտաշ , իշ ֆէնալաշտը , վէ մալիւմ օլան վասիեէթնամէնին, օլ ուզուրա վիրտիկին եիկէրմի պէշ ատէտ լուի ալթունու գատար տա տէեէրի գալմատը , վէ պէն չիմտի , սէնին ծն իլքի միլեօն ֆրանգընա պին բիսաթրա պիլէ վիրմէմ՚ :

Զինկեանէ դըզընըն տուտագլարը պէեազլանտը , վէ պուրուշմուշ էլէկերկլէ տախ , թուրթմագտա օլտուղու գըյմէթտար եէլբազէյի գաբաաճը , Հալ պու քի մահքէմէ ըէյիսինին սէօզլէրի, Տինօրանըն իւղերինտէ պաշգա պիր թէէսիր հասըլ իթմիշլէր իտի : Եէօյլէ քի մէզպուրէնին գալպինտէ իւմիտ հուսուզէ կէլտիկի միսկլու , սիմասընտա տախ ֆէվգէլատէ պիր սէվինճ միւշահատէ օլունտու , վէ պիր աղ էվվէլ հէր կէօնա ֆէտաքարլըզա գաթլանմանտա հազըրլանըը իքէն , չիմտի Օլիվիէնին հատաթտա գալմասընը արզուլէմէկէ պաշլատը :

Հայըք՚ քի , պու սէվինճ անճագ պիր սանիէտ գատար իմթիտատ իտիպ , պիր գաշ տագըգատան պէրու , եօրկունլուգտան վէ զատֆէթտէն նաչի , արգասընտա պուլունան իսկէմլիէտ օթուրմագլըզա մէճպուր օլան Օլիվիէ , պու տէֆա պիրտէն պիրէ հիտտէթ ու քէտէրլէ ճանլանըպ , տեաղա գալգտը , վէ կէօզլէրի բարլաեատագ , վէ չէհրէմի տախի պուրուշարագ , չու աթիտէքի լաֆզլարը իրատ իթտի .

—Սիղին հագդընըզ վար տը պէնի մահքիմ գըլմագլըզա , հալ պու քի պէնիմ նամուսումու լէքէլէնտիրմէկէ ասլա հագդընըզ եօգտուր : Պէն , էօյմէյի գապուլ իտէրիմ , լաքին նամուսումուզլուղու գապուլ իթմէմ՚ : Նէ՞ սիմէք , տիւն-

եա իւ[illegible]ինտէ պուլունան քեաֆ-
ֆէյի մէլէքլէրտէն էն զիեատէ բա-
գը օլան պիր գըզճըղազըն նամու-
սունու սախթէ պիր ագտը իզտիվաճ
իլէ լէքէտար իթմէք էֆքեարը
մէքրուհէ վէ մէնֆուրէսի իլէ միւթ-
թասըֆ մը օլաեըմ, վէ օլ մէլէյի
պէնիմ տէսիսէ մէ գուրպան մը գը-
լաեըմ ։ Խա՛եըր, խա՛եըր ։ Պու
խայինլիք տիր, պու ճինաեէթ տիր։
Պէն էօյլէ պիր ճինաեէթէ գարշը
բրօթէսթօ իտէրիմ, էվվէթ, օ ճի-
նաեէթին պանա թէէսսիր իյլէտիկի
տէհշէթ ու նէֆրէթին, վէ մատ-
մուազէլ տը Քէրվէն հագգընտա
հայիզ օլտուղում պիւթիւն մու-
հապպէթին գուվվէթիյլէ, օլ ճի-
նաեէթ ալէյհինտէ բրօթէսթօ իյլէ-
րիմ ։ Թէքրար իտէրիմ քի, պէն
մէզպուրէ իլէ, կէրէք ճէնապը
Հագգ վէ կէրէք ինսանլար հուզու-
րունտա թէէհհիւլ իթմիշիմ տիր ։
Շու գատար քի, պէն քէնտի էօմ-
րիւմիւ մուզիրը պիր խէթա իւզէ-
րինէ պինա իթմիշ օլտուղումտան,
պու քէրրէ օլ էօմրիւ զայպ իթմէք-
տէյիմ ։ Իմտի պէնի գաթլէ կէօն-
տէրինիզ, ֆագաթ նամուսումա լէ-
քէ սիւրմէյինիզ ։

Պու քէլամլարտան սօնրա, Տի-
նօրա, եիւրէքլէրի բարէլէյիճի պիր
թարզտա րէֆի սէտա իյլէյիպ,
պազը քէլիմաթ իրատ իթմէք ճահ-
տընտա պուլունտու իսէ, գուվվէ-
թի օլմատըղընտան, զայագըլ եէրէ
տիւշտիւ ։

Օլիվիէ, մէզպուրէեէ տօղրու ի-
լէրլէմէք իւզրէ պիր հարէքէթ իթ-
տի իսէ տէ, եանընտա տուրան
զապթիեէլէր, էլլէրինի մէրգումուն
օմուզու իւզէրինէ գօեարագ, մէվ-
գուֆ օլտուղունու խաթըրընա պը-
րագտըլար ։

—Հագգլարը վար տըր, տէտի
Օլիվիէ քէնտի քէնտինէ, վէ իքի
էլլէրիյլէ եիւզիւնիւ կիզլէտի ։

Պու արալըգտա, մահքէմէ սա-
լասընտա թարիֆ օլունմազ տէրէճէ-
տէ պիր գարըշըգլըգ հիւքմ իթ-
մէքտէ օլուպ, պազը գատընլար,
շու մէնզալէտէն պէղաեէթ միւ-
թէէսսիր օլտուղլարը հալտէ, մատ-
մուազէլ տը Քէրվէնի պայկընլըզըն-
տան այմաեա չալըշմագտա իտի-
լէր ։

—Նա՛սըլ, պիրա՛տէր, տէտի
Գարմէն եավաշճա վէ սէվինճլէ,
զանն իտէրիմ քի վասիեէթնամէ սը-
րասընտա տըր, վէ պէնիմ օն իքի
միլեօնումուն պին բիասթրատան
զիեատէ գըյմէթի վար տըր ։

—Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ,
տէեու ճէվապ վէրտի Մօրալէս ։

Օլ էսնատէ, մահքէմէ խըզմէթ-
քեարլարընտան պիրի, ըէյիսին եա-
նընա եագլաշարագ, մէքթուպ շէք-
լինտէ տիւրիւլմիւշ օլան վէ իւզէ-
րինտէ գուրշուն գալէմ իլէ հէման
օգունմաեաճագ տէրէճէտէ պիր
գաչ սաթըր եազը պուլունան պիր
քեաղըտ թէսլիմ իթտի ։

Ըէյիսի մահքէմէ, մէզքիւր պիր
գաչ սըրա եազըեը օգուր օգու-
մազ, եիւզիւնտէ ազիմ պիր թէ-
աճճիւպ վէ թարիֆի զայրը գապիլ
պիր ալթիւսթլիւք հասըլ օլտու,
վէ պատէհու եավաշ սէտա իլէ մէր-
գում խըզմէթքեարա պիր գաչ
շէյ սօրտու, վէ օ տախի պու սիւ-
ալլէրէ ճէվապ վիրտիքտէն սօնրա,
հիւրմէթլէ տիշարը չըգտը ։

Մուախխարէն ըէյիսի մահքէմէ,
ումումա խիթապէն,

—Մահքէմէ եարըմ սաաթ թա-
թիլ օլունտու, տէտի, վէ ըէֆիգ-
լէրիյլէ պէրապէր միւզաքէրէ օտա-
սընա չէքիլտի ։

Պիր ազ սօնրա, զիքրի սէպգաթ

իտէն խբզմէթքեար, մէզքիւր օտաեա, իւսթլէրի թօզ իլէ միւլէմմա վէ եօրկունլուգտան գուվվէթլէրի թիւքէնմիշ օլարագ իքի քիշի իտխալ իթտի։

35

ԿԷՉՄԻՇԷ ՊԻՐ ԱԹՖԸ ՆԱԶԱՐ

Գարինլէրիմիզին, պիզիմլէ պիրլիքտէ, կէչմիշ զէմանքն պիր դաչ հաֆթա էվվէլինէ, վէ Հավրը շէհրի լիմանքնտա լէնկէրէնտազ օլան վէ Մ. տը Նաժադքն թահթը գօմանտասքնտա պուլունան սէֆինէեէ կէլմէլէրինի ըէճա իտէրիզ։

Պու մահէլլէ նագլը քէլամ իթտիկիմիզտէ, Թանքրէտին վէ Քիրինօնուն էլլէրինէ տիւշմիւշ օլան Մօրալէս, մէզքիւր սէֆինէտէն ֆիրար իթմիշ, վէ օնտան պէրի թագրիպա իքի սաաթ կէչմիշ իտի։

Կէնճ օֆիչիալքն մագսէտի, ալէսսապահ Պրէսթ լիմանքնա միւթէթէվէճճիհէն եօլա չբգմագ օլտուղունու շիւպհէսիզ օգուեանլարքմքզ ունութմամքշլար տքր։ Մէրգում, սէֆինէնին հարէքէթի զէմանքնա գատար ուեումագ նիեէթիյլէ, էլպիսէսիյլէ եաթաղքնա կիրմիշ օլուպ, տէրին պիր ույգուեա տալմքշ իտի։ Թանքրէտ օտասքնտա պէօյլէճէ ուեումագտա իքէն, պիր չօգ տէֆա գաբուսու շէտիտէն վուրուլտուղունտան, թէլաշլէ ուեանտք, վէ իչէրի կիրիլմէսի իչին էմր վիրտիկինտէն, Բօշ Բքքէն, էլինտէ պիր ֆէնէր օլտուղու, վէ չէհրէսի ալթիւսթ պիր հալտէ պուլունտուղու թագտիրտէ, իչէրի կիրտի։

—Նէ օ, ճէհէննէմտէն չբգմքշա պէնզէեէն օլ չէհրէնին հէյեէթի նէ տիր, տէեու սիւալ իթտի Թանքրէտ։

—Էֆէ'նտիմ, սիզէ ըէճա իթմէկէ կէլտիմ քի, պու կիճէ սիզին էմրինիզ իւզրէ սէրէն տիրէյինէ պաղլամքշ օլտուղում իբտէն պէնի ասասքնքզ։

—Բօ'շ Բքքէն, ասբլմա՞գ մը իսթէեօրսուն։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, հէմ օլ պապտէ սիզէ միւթէշէքքիւր գալըրըմ։

—Լաքին սէպէպի նէ տիր։

—Սէպէպի շու քի, ասբլմաեա միւսթահագդ օլտում։

—Եաբտըղըն նէ տիր։

—Մահպուսուն իւզէրինէ իյի նէզարէթ իթմէտիմ, վէ սանտալլարքմքզտան պիրինին չալընմասքնա սէպէպ օլտում։

—Նէ սէօյլէեօրսուն, մահպուս ֆիրա՞ր մը իթտի, տէեու սիւալ իթտի Թանքրէտ եաթաղքնտան սբչրաեարագ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

—Լաքին նասը՞լ։

—Էֆէնտիմ, պունուն թարիֆինէ միւգթէտիր տէյիլիմ, շու գատար քի պու ատէմ, պիր պիւյիւճիւ օլմալը տքր, զիրա պէն, մէրգումուն հապս իտիլմիշ օլտուղու տայիրէյի գաբաեքպ, վէ անախթարը տախի ճէպիմտէ սագլաեարագ, գաբունուն արգասքնտա եաթմքշ իտիմ։ Մէրգում հայտուտ ասլա պու գաբուտան չբգմամքշ տքր, վէ լաքին մահպուս պուլունտուղու տայիրէնին բէնչէրէսի տէ օլ գատար տար տքր քի, պիր ատէմ կէչմէք շէօյլէ տուրսուն, պիր չօճուղուն կէչմէսի պիլէ կիւճ տիւր։ Իմտի, էֆէնտիմ, պէնտէնիզ զանն իտէրիմ քի, օ տէրպէտէր հէրիֆ, ֆիրարէ եօլ

պուլամատրզընտան, չէյթանը քէն-
տի եարտըմընա չըզըրմըշ օլմալը
տըր . . . Ֆագաթ հէր նէ եաբմագ
լազըմ իսէ եաբըպ, եաբաեը դուր-
թարմըշ, վէ պիր սանտալըմըզը տա-
խի սիրգաթ իյլէմիշ օլտուղունտան,
պէնի, ասըլմաեա միւսթահագգ դըլ-
մըշ տըր։

Մատտէ, Մօրալէսին նէ սուրէթ-
լէ ֆիրար իթմիշ օլտուղունու պիլ-
մէք օլմաեըպ, իլլա մէրգումու հէ-
ման թաագիպէ իպթիտար իտէրէք,
պէ թէքրար էլտէ իթմէք օլտու-
ղունտան, Մ. տը Նաժագ, Բօշ Բը-
քէնին պօշ լագըրտըլարընը ուզուն
միւտտէթ տինլէմէտի։ Մուճիպին-
ճէ Քիրինօեու նէզտինէ ճէլպ իթ-
տիքտէն սօնրա, տէրհալ տէնիզէ
պիր սանտալ էնտիրիլիպ, քիւրէք-
լէրի եէրլէրինէ վաղ իտիլմէսի խու-
սուսունտա էմր վէրտի, վէ Քիրինօ
իլէ պիրլիքտէ մէզքիւր սանտալա
օթուրունճա, թայֆէլէր, Հավրը-
եա տօղրու քիւրէք չէքմէեէ պաշ-
լատըլար։

Սանտալ, ըրխթըմըն իսկէլէլէրին-
տէն պիրիսինէ եանաշտըզը զէման,
չէֆֆագ աթմագտա իտի։ Թան-
քրէտ իլէ Քիրինօ, պիր մահէլլաէ
տուրմագսըզըն չէհիրտէն կէչիպ,
սէրիան Էնկուվիլէ վասըլ օլտուլար,
վէ Օլիվիէնին խանէսի դաբուսու-
նու չալըպ, խըզմէթքեարլարը ու-
եանտըրտըլար, վէ միւսթաճէլ պիր
իշտէն տօլայը կիւեա գօնուշմագ
իչին, սինեօր տօն Կիւզմանը սիւալ
իթտիլէր։ Խանէ խըզմէթքեարլարը,
Թանքրէտի, պահրիեէ օֆիչիալը
գըեաֆէթինտէ կէօրտիւքլէրինտէ,
հէման էմրինէ իթաաթ պիրլէ, սին-
եօր տօն Կիւզմանըն օտասընա կիթ-
տիլէր, վէ պիր դաչ տագըգա սօն-
րա ավտէթ իտիպ, մէրգումուն քէն-
տի օտասընտա օլմատըզընը, վէ ըէ-
վիշի հալէ նազարէն, օ կիճէյի օրա-
տա կէչիրմէմիշ օլտուղունու, Թան-
քրէտէ խապէր վէրտիլէր։

Պատէհու մէրգում, ախըրը կէօր-
մէք իսթէտիկինտէն, խըզմէթ-
քեարլար քէնտիսինի օրաեա կէօ-
թիւրտիւլէր։ Մահէլլի մէզպուրտէ
պէյկիրլէրտէն պիրինին եէրի աչըգ
օլմաղլէ, Թանքրէտ,

—Աթըն պիրի էքսիք տիր, աճա-
պա նէ՞րէտէ տիր, տէեու սիւալ
իթտի։

Սէյիսլէր, մէզքիւր սիւալտէն
աեըլարագ, հագըգաթէն, Մ. լը
Վէյեանըն էն ալէա պէյկիրի եէ-
րինտէ օլմատըզընը, վէ շիւպհէսիզ
օ կիճէ քէնտիլէրին մալիւմաթը օլ-
մաեարագ, մէզքիւր պէյկիրին ա-
խըրտան կէօթիւրիւլմիւշ օլտու-
ղունու ճէվապէն պիլտիրտիլէր։

Տիմէք տիր քի, Մօրալէս կիթ-
միշ, վէ ըէվիշի հալէ նազարէն,
պիր խայլի ուզաղա վասըլ օլմուշ
օլմալը իտի։

—Շէյթան պիզէ գարշը չըգը-
եօր, տէտի Թանքրէտ, Քիրինօ
իլէ պիրլիքտէ Էնկուվիլտէն ավտէթ
իտէրէք, չիւնքի օլ ալչագ չին-
կեանէնին ֆիրարը, իշէ պիւյիւք
զարար վիրմիշ տիր։ Մէրգում պու
էսնատէ Պրըթանիա թարիգի իւզէ-
րինտէ սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ
իյլէմէքտէ օլտուղունտան, եագըն-
տա դըզգարտաշըյլա պուլուշա-
ճագ, վէ վուդույի հալի մէզպու-
րէեէ պիլտիրէճէք, վէ պիրլիքտէ
ֆիրար իտէճէքլէր տիր։ Պու հալ-
տէ Դարմէն էլիմիզտէն չըգմըշ օ-
լուպ, պու վէճհ իլէ պիւթիւն թա-
սավվուրլարըմըզ մահվ վէ զայիլ
օլաճագլար տըր։ Պունտան մատտա,
օլ մէէլուն վէ ճէհէննէմ մախլու-
գը օլան դարը, օրթատան զայպ
օլմազտան էվվէլ, հէր հալտէ պիր

թէսպիր ախչհնէրէք , խաեալ պիր թէօհմէթլէ միւթթէհիմ օլտուղու , պէնճէ ասլա չհսպհէ Թահթընտա պուլունմահան պիչարէ Օլիվիէ լը Վէյհանը թէլէֆ էմտիրէճէք տիր ։

—Աբդասընտան Թաադիպ խոխպ, Մօրալէսի Թուխալըմ , դիրա մէրդումնէն կիտէճէկի Թարիդի պիլտիկիմիզ հալտէ , չաւ խաւսուս պէնճէ իհթիմալտէն պայիտ կէօրհունմէզ , տէտի Փիրինօ ։

—Էկէր պիզ Մօրալէս կիպի , պէյկիր էլէ եախօտ քօսթա էլէ սէյեահահաթ իտէպիլսէք , օլ վագըթ պու սէօյլէտիկլէն միւմքին օլապիլիր ։

—Պո. խաւսուստա քիմ պիզէ մանի օլուեօր , սէն տէ պիլիրսին քի , պէնիմ եէտիմտէ ադչէ վար տըր . . .

—Էվվէթ , լաքին պէն , պանա իհտալէ խոխմիշ օլմն սէֆինէ գօմմնտանլըղընը , անճադ խիւանէթ վէ նամուստաղլուդ ճէղտասընը կէօզէ ալտրադ թէրք իտէպիլիրիմ ։ Էկէր սէֆինէ էլէ խաստիմիզի Թաադիպ էթսէք , պէյլքի պագը մուխայիֆ բիւդիեարլար , եախօտ պագը ֆէվզէլաատէ սաքին հավալար, հարէքէթիմիզի աղբըլաթապլըճէքլէրինտէն , պիզ Պրէսթ լիմանընա , վէ անտէն տահի Սէն–Նազէրէ վասըլ օլմազտան , Գարմէն էլէ Մօրալէս , Պրբթանեատան հարէքէթ էթմիշ օլուրլար ։

—Էկէր խաթէրսէն , պէն եալընըղճա օ Հայտուտու Թաադիպ լոտէյիմ ։

—Էկէր սէնին վէթանընընէն օրմանլարընտա օյսա խոխք , պու Թէքլիֆինէ մուվաֆֆագաթ իտէր իտիմ, ֆագաթ պուրատա, եանի սանա մէճհուլ օլսն, վէ ուսուլ ու աատաթը սէնճէ նամալիւմ պուլունուպ , լինաընընը տահի կիւճ հալ իլէ գօնուշտուղունէ պիր մէմլէքէթի իչլինտէ , պէօյլէ պիր Թէչէպպիւստէ պուլունմագլըգ , ատէթա սիվանէլիք տիր . . . Իմտի , Փիրինօ , Հայտէ սէֆինէմիզէ կիտիպ, եէլքէնէլէրիմիզի ատչալըմ , վէ Հադդ Թէալատան նինեաղ խոէլիմ քի , ֆուրթունա չքդարսըն , ղիրա օ հալտէ սէֆինէմիզ իլէրի կիտէպիլիր , վէ պիզիմ իւմիտիմիզ իսկ , անճադ ֆուրթունա չքդմասընտա տըր ։

Պէօյլէճէ իքի ըէֆիգլէր սէրիան եիւրիւեէրէք , չէհրէ վասըլ օլտուլար ։ Պունլար , ըբլոթքմլարա նադլաշմադտա իքէն , արդ ալարընտան խօշ պիր սէտա .

—Էվվէթ , էվվէթ , պտանմահաօրոտ , շու կէօրտիւկիւմ ղաթ , տօսթտում չքվալիէ Թանքրէտ տը Նաժադ տըր , տէտի ։

Թանքրէտ , պու սէտի իշիտիր իչլիմէզ , արգատընա տէծտիս , վէ քէնտի սինինինտէ վէ պօեուննտա օլան , վէ քէնտիտի կիպի պահրիճէ օֆիչտալը իւնիֆօրմտասը կիյինմիշ պուլունան պիր տելիգանլընէն էլինէ ԹուԹտու ։

Պու տելիգանլընէն իսմի , վիգոնթ Բատլ տիւ Թրամպլայ օլտպ , մէրդում իլը տէֆա Թայֆէլիկէ պաշլատըղընտա , Թանքրէտ իլէ պիրլիքտէ այնի սէֆինէտէ պուլունմուշ իտի ։ Պու իքի էսկի արգատաշլար , մուհաապէթ վէ հէնէճան իլէ եէկսիկէրլերինէ սարըլարգտան սօնրա, Մ. տը Նաժադ , Բատլա խիթապէն,

—Նէ՞ խաալէր վիգոնթ , Հավրըտտա նէ՞ եապըեօրսուն , տէեուս սիւալ իթտի ։

—Մէէզունէն պուրատա տուրուեօրում , վէ ֆամիլեատէն պուլունտուղու Նանթ չէհրինէ պիրլիքտէ

կիթմէք իչին, պիր եօլ արգատաշը պուլմաեա պէքլէեօրում։ Իմտի, շու արգատաշլըղը սէն իտէրմիսին։

—Ա՛հ, ազիզիմ վիդօնթ, սահիհէն Ալլահ սէնի պէնիմ գարշըմա կէօնտէրտի, չիւնքի սէն պանա պիւյիւք պիր խըզմէթ իտէճէքսին տէեու ճէվապ վէրտի Թանքրէտ։

—Տահա իյի եա, էկէր սէնի խօշնուտ իտէճէք պիր թէտպիր կէօսթէրէճէք օլուր իսէն, պէն սէնին հագգընտա միւթէշէքքիւր գալըրըմ։

Պինաէն աէյհ Թանքրէտ, մէրգումուն մուավէնէթինի թալէպ իթմէք իչին, հէր նէ սէօյլէմէք լազըմ իտի իսէ, քեաֆֆէսինի մուխթասարէն սէօյլէտի, վէ Քիրինօեա Սէն-Նազէրէ գատար ըէհպէրլիք իթմէսինի ըէճա իյլէմէսինտէ, վիդօնթ հիւսնի սուրէթտէ պու թէքլիֆի գապուլ իյլէտի։ Պէօյլէճէ եարըմ սաաթ սօնրա, Բաուլ տիւ Թրամպլայ իլէ Քիրինօ, միւշթէրէքէն քիրալատըգլարը իքի աթլը պիր բօսթա արապասընա բաքիպ օլարագ, Պրըթանեա թարիգի իւզէրինտէ սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իթտիքլէրի զէման, Թանքրէտ տախի սէֆինէսինէ կիթմէքտէ իտի։

Հինտլինին, Դարմէնի պուլաճագ օլուր իսէ, պիր տագըգա պիլէ մէզպուրէյի նազարը տիգգաթընտան զայպ իթմէմէսի, վէ մէրգումէնին արգասընտան կիթմէք իւզրէ, շաեէտ քէնտիսինին Սէն-Նազէրտէն մուֆարագաթը իճապ իթտիկինտէ, Թանքրէտէ խիթապէն պիր մէքթուպ եազըպ, պունտա, քէնտիսինին նէ թարաֆա կիթտիկի, վէ պուլուշաճագլարը մահէլլին պիլտիրիլմէսի, վէ մէզքիւր մէքթուպուն Արմ տը Պրըթանեը օթէլինտէ պըրագըլմասը, Թանքրէտ իլէ Քիրինօ պէյնինտէ գարարլաշտըրըլտը։

Վիդօնթ իլէ Քիրինօնուն, Սավէնայտա բօսթա մէրքէզինէ վասըլ օլտուգլարը, վէ Դարմէնին, Մօրալէստէն վուգույի հալի խապէր ալարագ, քէնտի շիքեարընա պէքլէեէն բարսլար կիպի մէրգումանը օրատա պէքլէմէքտէ օլտուղու, քէզալիք չինկեանէ գըզընըն, նէ վէճհ իլէ Քիրինօեու թանըեըպ, հալպուքի վիդօնթու, նիմ գարանլըգ իչինտէ, պահրիեէ ղապիթի էլպիսէսիյլէ կէօրէրէք, մէրգումու Մ. տը Նաժագ զանն իթտիկի, վէ գարտաշը իլէ պիլ իթթիֆագ տէհշէթլի պիր տուզագ գուրտուղու օգուեանլարըմըզըն մալիւմիւ տիւր։

Իշթէ Քիրինօ, շիւպհէսիզ զանն օլունան պիր էօլիւմտէն, շու եօլտա պիր միւճիզէ սուրէթիյլէ գուրթուլմուշ իտի։ Շէօյլէ քի, մէրգումուն, ըէֆիգիյլէ պէրապէր բաքիպ օլտուգլարը արապա, գարշը գօնուլմազ պիր գուվվէյի տէֆիեէ իլէ սիւրիւքլէնէրէք, սէլէ տիւշտիւկիւնտէ, Հինտլի, գաեալարըն իւզէրինէ տիւշէճէք, վէ պէտպախթ ըէֆիգիյլէ սէյիս վէ պէյկիրլէր կիպի էզիլէճէք եէրտէ, սէլին ագմագտա օլտուղու չուգուր իչինտէ պիր գաչ ատըմ տահա ուզաղա աթըլմըշ իտի։

Քիրինօ, քէնտինին շու տէհշէթլի տիւշիւշիւնտէն տօլայը էվվէլ էմիրտէ սէրսէմլէնտի, վէ գուվվէթտէն տիւշտիւ իսէ տէ, մուախխարէն ագլը պաշընա կէլէրէք, վէ մուխաթարանըն նէ տէրէճէ եագըն օլտուղունու անլաեարագ, քէնտիսինի սիւրիւպ կէօթիւրմէքտէ պուլունան, վէ գաեալարա չարբարագ բարէ բարչա իտէճէք օլան տալկալարա գարշը մուգավէմէթէ պաշ-

լատը։ Մերգում, տէնիզտէ եիւզ-մէքտէ մէշհուր վէ ճէսուր պիր քիմսէ օլուպ, վէ սուլարքն իչինտէ պիւյիւմիւշ պազը ֆիտանլարքն ուզուն տալլարքնը տախի քէնտիսինէ տաեանաճագ նօգթա իթթիխազ իյլէեէրէք, նիհաեէթ սուեուն քէնարքնա վասլ օլապիլտի, վէ օրատա, եօսունլար իլէ սրղքն մանթարլարը իւսթիւնտէ եաթարագ, իւզէրինէ պիր մքդտար գուվվէթ վէ տէրման կէլմէսինէ տէկին պէքլէտի։

Մերգում պիր ազ միւտտէթ մահէլլի մէզպուրտէ գալտրղքնտա, թէքմիլ էօմիւրլէրինի օրմանլար իչինտէ կէչիրմիշ օլան ատէմլէրէ մախսուս ֆէվգէլատէ թէզ իշիթմէքլիք հիսսի իլէ, ճիւզի պիր սէտա իշիթտի, վէ պու սէտա, ագան սէլին սէտասքնտան ֆէրդ օլունմագտա իտի։

Մէզքիւր սէտա, Գարմէն իլէ Մօրալէսին սէտալարը իտի։

—Քիրինօ, պալէատէ պէեան օլունան ճիւզի սէտաեը իշիտինճէ, ինսանքն էն տէհշէթլի տիւշմէնի պէնիի ատէմ օլտուղունա ինանան պէտէվիլէր կիպի, պաշքնա կէլէն շու ֆէլաքէթին, պիր գազա՞ մը, եօգսա գաստի պիր ճինաեէթ էսէրի՞ մի օլտուղունու քէնտի քէնտինէ միւլահազա իթմէկէ պաշլատը։

Պիր Հինտլինին զանն եախօտ թախմին իթտիկի պիր շէյ, հէր հալտէ վէ պիլա թէէխիր մէյտանա չբգմալը տրը։ Պինապէրին Քիրինօ, պիր ազ միւտտէթ իսթիրահաթտան սօնրա, քէսպի գուվվէթ իյլէեէրէք, եբլանլար կիպի գաեալարտան սիւրթիւնէրէք, տաղը իհաթա իտէն վէ չուգուր եօլա հաքիմ օլան մէշէ օրմանքնքն սինօրունա վասլ օլտու։ Մերգում պիր քէրրէ օրմանա մուվասլէթ իտինճէ, նէֆէսինի թութարագ, վէ եօսունլար իլէ չագլ թաշլարքնքն իւզէրինէ սէսսիզճէ պասարագ, աղաճտան աղաճա կէչտի, վէ Գարմէն իլէ Մօրալէստէն օն ատրմլրգ ուզագ գալտրղքնտա, մերգումանը թանքտը, վէ պազը լագբրտբլար իշիտէրէք, պու լագբրտբլարտան, պաշքնա կէլէն ֆէլաքէթին, գաստի օլտուղունու շիւպհէ իթմէսիյլէ, մերգումուն ալտանմամբշ իտուկի թէհագգուգ իթտի։

Քիրինօ, էվվէլ պէ էվվէլ, գարտաշ վէ գրզգարտաշքն իւզէրինէ հիւճում իտէրէք, մերգուման իքի գաթիլլէր հագգքնտա հէման օ մահէլլտէ իճրայի ատալէթ իթմէքլիկի տիւշիւնտիւ իսէ տէ, քէնտի իւզէրինտէ սիլահ պուլունմատրղքնը միւլահազա իտէրէք, վէ մերգումանքն քէմէրլէրինտէ բարլաեան թապանճալարը ուզագտան միւշահատէ իյլէեէրէք, մէզքիւր թասավվուրքնտան վազ կէչտի, զիրա պու եօլտա պիր մուհաճէմէնին ատէթա պիր ադրլարզլրգ էսէրի օլտուղունա, պիզզաթ իգնա օլտու։

Պինապէրին մերգում Հինտլի, իհթիեար պիր մէշէ աղաճքնքն քէօքիւնիւ քէնտինէ սիբէր իթթիխազ իտէրէք, գարտաշ վէ գրզգարտաշքն լագբրտբլարքնը տինլէմէկէ տէվամ իյլէտի։ Պունլար բէք սէյրէք գօնուշուեօրլար իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ սէօյլէտիքլէրի լագբրտբլարտան, Հինտլի, թասավվուրլարքնքն նէ օլտուղունու անլաեապիլտի։ Շէօյլէ քի մէզպուր վէ մէզպուրէ, Գարմէնին ֆէվգէլատէ ինթիգամ հրրսը իճապքնճա, ալէսսապահ Սէննազէրէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէքլէր իտի։

Ֆիլմագը ալէսաադարհ, սահմեթէ Ա-նունցիաթա, չեզ ֆագքն էլը այսքնա-լքընաա, նաշլար իլէ տօրա օլան կիրատադա պիր ամֆը նաշար իմ-ոիքան սանրա պէյկիրէ պիլ սիս-ար, Մօրալէա իլէ պիրլիքաէ մա-հելլի մէզդուրտէն ազիմէթ եղէսի։

Քիրինօ, պունաան պէօղէ, մեր-գումանը թէքրար պուլաճագքնա է-մին օլուպ, վէ կիւնահաշ վագքը, վէ տալա թէպտիլ գբնաֆէքիմէ օլ-մահարադ, մէրգումանթարաֆքնա-տան կէօրիւլիւպ անրգնասքն իչին, արդալարքնաան կիմէյէսի։ Մէր-գում Հինալի, տէլին իչինէ տիւշ-տիւկիւ զէման, պէլինէ սարմըշ օլ-տուղու ալթուն տօլուտա օլան քէմէ-քինի տիւշիւրմէմիշ իսի։ Նամի մէր-գում, տօղրու հօլա չէգտը, վէ ի-լէցտաէ պէ թէքրար պու հօլա պուլմազ իչին, կէշտիկի նէրլէրէ օմլուզ վէ նէշէլի քէր պրագարագ, նիհաէէմ պիր չֆֆիլիկէ մանվաքը-քէթ իմտի, վէ օրտաա պիր աղ սիս-հահ էթմէք նէյիսէ, պիր մըգտար տախի թաշէ սիտա իչտի քաէն սօնը-քա, քարէ բարչա վէ հէնուղ նէյ օլան էպլիսէսի նէրինէ տախի թէք-մէվ պիր քէօյլու էպլիսէսի սաթըն ալտը։

Քիրինօ, կինիմտիկի Պըրթանէա չաքէթի վէ տիպիկի, վէ մէշին գօր-չալը տէօրթ քէօչէ գալըն տէտագ գաալարը, վէ ալէվհուտուս քէնար-լարը, նիւպինէ գատար սարդմագ-տա պուլունան սիհահ րէնկի պիս-լիւք քէչէ չարգաար իլէ օ տէրէճէ թէպտիլ օլտու քի, պէլքի շու հէյ-նէթմի իլէ Դարմէնին վէ Մօրալէսին դարըլարքնա չէդմէշ օլա, տալա քանըմահաճագ իսի։

Պու ճիւմլէ մէրգում, մէզքիւք չֆֆիլիսի թէրք նիմէք իչին, կիճէ ջարանըղընքն վիտալինէ տէկին պէքչի, վէ Մէն-Նագէրէ մուվա-սըլէթնէ, զամէն պիրքայմըղէ-մանտան պէրա վագրթ կիճէլէշմիշ իսի։ Քիրինօ, տէպտիլ, Ադմ տը Պրթանէը զօգանիաքնէն էշիլմի-տէն մերաք իսիպ, վէ չարդաքնէ-ինքի քէնարլարքնը տատէմտէն պի-հատէ նիւպինէ տօղրա չէքերէք, պիւյուք տալանքն դարանըղըգ պիր քէօչէնինտէ օթաքտա։

Մ'ալիմ օրտուղու իւղրէ, պու-էանատէ չինկեհանէ դբզը, Տինօրա-նքն չիֆֆիլիլինտէ հէմ կէօղ հաշը վէ հէմ տախի գան տէօքտիւմէքտէ իսի։

Սահմ ծնմօրնուշ, վէ հճճա Լբ-հիւէտէնինօ սօն միչրթերիլերի կիւմ-միչլեր իսի։ Քիրինօ խոս, կիչինմիշ օլտուղու քէօչլու էլպիսէսի նգրթ-զաարնճա, միւղէ յեէն պիր օտատա թմուբահանճաղրնտան, ախբրտա-տանան իւղերինտէ եամթմագլըզա համգըղրանբրքէն, Օլիվիէնին թէճ-կերբ իւղերինտէ վինճուտի կէմիրիլ-տի։

Հինալի, օ կիճէ, լօգանթատա-զուհուրա կէլէն միւքէտտէր մէն-զարելերի կէօրմէտի, վէ ֆերուսաբ կինն, պիրինտէ Դարմէն իլէ Մօրա-լէս վէ Օլիվիէ, վէ տիկերինտէ Տի-նօրա լոկ ժօսլին պուլունան նքրի տանտարքն, Նանթ չէ հրինէ միւթէ-վէճճիհէն հարէքէթի իմտիքլերինի րայէլայն կէօրտու։ Պատէհոա Նանթ չէ հրինին էն մէշհուր օթէնքերինէն պիրինին խամինի էօլրէնէրէք, պիր քհաղրա իւղերինէ, «Պէն Նանդո-Եբ, կէլ վ պեռ Մ-ուինե ոբ ը Լ-օ-օ-ոնելինո պ-ը քելիմէլերինի եազ-ոբգտան սօնրա, մէդքիւր քհաղը-ոբ մէքթուպ չէ քինտէ տիւրտու, վէ իւսթինէ տախի Թաւբէո ոբ Նա-ֆ խամինի եազրպ, վէ հօճա Լբ-հիւէտէնէ Թէսիմ էյլէնէրէ, քէնա-

ախէն Նանէթ չէհրլինէ ազիմէթի կյլէ-
ար ։

Քէրլինօ , պիր քէրրէ մէղքիւր օ-
քէլէ վասըլ օլուպ , եէրլէշտիքտէն
ճէնթա , իսթիհսալը ճուլիւմաթա իզ-
քիտար լիմտի , ֆէ չէհրլին պիւթիւն
էհտիսի , մահ.քէմէնէն , եադընտա
պուդաճադ օլտուղու դաքիպ տավա
քիլէ մէշղուլ օլտուղունտան , մէր-
դումֆ տախի , Օլիվիէնին հադդընտա
միւթէվաթթու օլան թէօհմէթէ ճու-
ֆտտալ սուբէթտէ վադքֆ օլտու ։

Հինտլի , մէղքիւր թէօհմէթին
թաֆսիլաթընը տինլէտիքճէ , խըր-
սըտան տիմրէմէքտէ իտի , վէ հէր
նէ գատար Ֆքտնսըղ գավանիյնի
քուզէրինէ ասլա մալիւմաթը եօգ ի-
մի իսկ տէ , պու ճիւմլէ , Գաբմէ-
նէյն սախթէ պիր իսիմէ թէէհհիւլ
քիմիչ օլտուղունու միւսահադա ի-
տէրէք , զէվալը Օլիվիէնին , հադ-
դընտա խանատ իտիլէն թէօհմէթէք
միւթթէհիմ օլամաեաճադընը ան-
լաճադտա իտի , դերա մէղքիւր պի-
քինճի ադտ իզտիվաճ հիւքիւմ-
սիւզ օլտուղու թադտիրտէ , թա-
պիսթիլլէ ի.քինճի իզտիվաճընը , ի-
քի զէվճէ ալմադըղդ ատտ օլաճ-
մասը միւմքին օլամազ իտի ։

Տիկէր թարաֆտան , Քէրլինօ ,
չինկևանէ գըղընըն քէնտի չէ.յթա-
նի տէօհսէլէրինտէ մուվաֆֆադ օ-
լուեօր կիպի կէօրիւնտիւկիւ սըրաս-
տա , թանըրէտ իլէ քէնտիհինին ի-
չի զահիրէ իմրաճ իտէրէք , պու
սուբէթլէ միւքէմմէլ պիր ախղը
ինթիզամ իտէճէ քլէքրինի , վէ կէ-
րէք մէղարիւյի վէ կէրէք Մօրա-
լէսի բէնչէ յի ատտէպէթ թէսլիմ էյ-
լէկէճէ քլէքրինի տիւչիւնտիւքճէ , սէ-
վինճինտէն դալսի տիւչարը հէեթ-
ճան ալմադտա իտի ։

Խանի Սլլահ սիրիր քի , Քէրլինօ ,
Մ. տը Նաժադը նէ ստոպբօըլըդ-
լա պէքլէմէքտէ իտի , զերա , մա-
պուտլաբըն վէ Հինտիլէրին էն սիւ-
յիւք սատատէղի օյան ինթիգամ ,
անճադ մէրդումուն մէվճուտիյէ-
թինլէ ախղ օլունադիկը իտի ։

Հալ պու քի Մ. տը Նաժադըն
վիրուտի թէէխիր իթտիքճէ , Քի-
քինօ , վադքի վէ մէսաֆէ ճիհէթի-
նէ Նադաբը տիդգաթա ալմահա-
րադ , մէդքիւր թէէխիրտէն տօլա-
եը թէտաճհիւզ վէ հիսսէտի հիսս
իլլէմէքտէ իտի ։

Օլիվիէ , Նանէթ չէհրի հադըխա-
ֆէսինէ իլգա իտիլէկի իքի հաֆիթա
կէչմիչ օլուպ , էհտի զաթէն ալէ-
նի մուհաքէմէնին դանըզ կիւն օ-
ըտաճադընը պիլիր իտի ։ Պինաեպէրին
Քէրլինօնուն , թանըրէտին դայպու-
պէթինտէն տօղայը հիսս իթտէքտէօլ-
տուղու հիսսէտի , կիթտիքճէ տրթա-
մադտա իտի ։ Մէրդում , տօղրու-
տան տօղրու րէյիսի մահքէմէ նէզ-
տինէ կիսէրէք , թէքմիլ վուդուի
հալի մէրդումա պիլտիրմէքլիկի
պիտտէֆաթ տիւչինտիւ իսկ տէ ,
քէնտիսինի տինլէյիսի տինլէմէկճէ
քլէքրինի , վէ սէօզլէրինէ իթթիհատ
իտիպ իթմէկճէ քլէրինի , վէ պուն-
տան մատտա , քէնտիսի նէ սըֆաթ-
լա միւտտայի օլաճադընը , վէ իտէ-
ճէկի իդքաըլարը նէ իտապէթլար իւ-
զէրինէ պինա իտէճէկինէ միւնա-
հադա իտէրէք , կէրէք տուբտտու ,
հաթթա մուհաքէմէ ուսուլի հադ-
դընտա մալիւմաթը օլմամտըք , մէր-
գումու դօրդուրթմադտա իտի ։

Հէր նէ հալ իսկ , Քէրլինօ ,
սոպբօըլըդ վէ հէեճանը գալ-
սինէ գարշը գօճամահատադ , պիր
սանտալ քիրազաեբօյ , Սէն-նադէրէ
կիթտի , վէ օրատտա հօճա Լբհիւճ-
տէնին , Մ. տը Նաժադը կէօրմիչ
օլտուղունու իտտէր ալճճա ,

—Եա Բատթիմ , տէտի քէնտի

քէնտինէ, պիր թագըմ ճէզասըզ դալան ճանիլէրին ճէզասընը, ասլա սուչու օլմաեան պիր զէվալլըեա՞ մը չէքտիրէճէքսին։

Վէ պիր ան էվվէլ Թանքրէտի Նանթ շէհրինէ կէթիրմէք իչին, էկէր իճապ իտէր իսէ, եէտինտէ գալմըշ օլան պիր մըգտար ալթունու տախի սարֆ իթմէքլիկէ գարար վիրէրէք, տէրհալ պիր բօսթա արապասը վէ պէյկիրլէրի քիրալատը, վէ Թանքրէտին Պրէսթ լիմանընա չըգաճաղընը պիլտիկինտէն, տօղրու օլ ճանիպէ միւթէվէճճիհ օլտու։

Հինտլի, ատէթա բրէնսլէր կիպի ագչէ սարֆ իթմէքտէ օլտուղունտան, սէյեահաթը տախի, սիւրաթլէ վուդու պուլտու։ Մէրդում, Պըրէսթէ վասըլ օլուպ, վէ արգատաշընըն սիւար օլտուղու սէֆինէնին հէնուզ կէլմէմիշ օլտուղունա թէէմին օլտուղունտա, ըլխթըմտան այրըլմատը, վէ տէօրթ կիւն վէ տէօրթ կիճէ ույգու ուեումաեարագ, վէ հէման թաամ տախի իթմէեէրէք, վագթինի օրատա կէչիրտի։

Պէշինճի կիւն, սապահլաեըն, քիւչիւք վէ տէնիզ գուշու կիպի հիւսիւնլիւ պիր պէյլիք սէֆինէսի լիմանա կիրմէք իւզրէ, Քիրինօնուն էօնիւնտէն կէչտի։ Մէզքիւր սէֆինէնին տավլունպազընտա տուրան օֆիչիալ, Մ. տը Նաժագ օլուպ, Քիրինօ իլէ մէրդում օֆիչեալ, պիր պիրլէրինի թանըտըլար, վէ պիրինճիսի սէվինճլէ վէ իքինճիսի իսէ թէաճճիւպլէ րէֆի սէտա իթտիլէր։

Պիր սաաթ սօնրա, պու իքի րէֆիգլէր Նանթ եօլունտան պիրլիքտէ արապա իլէ կիտիպ, շէհրէ վասըլ օլտուլար, վէ տօղրու մահքէմէ րէյիսինին խանէսինէ կիթտիքլէրինտէ, մէրդումուն օտա խըզմէթքեարը, էֆէնտիսինին ատլիեէ նէզարէթի գօնաղընտա օլուպ, մահքէմէեէ րիեասէթ իթմէքտէ օլտուղունու Թանքրէտէ պիլտիրտի։ Օ տախի արապաճըեա, «չաբուդ, պիզի ատլիեէ նէզարէթի գօնաղընա կէօթիւր» տէեու էմր իթտի։

Ֆիլվադը պիր աղ սօնրա, պունլար, մէզքիւր գօնաղըն բիշկեահընա վասըլ օլտուլար իսէ տէ, պիր եէնի միւշքիլաթ տախի օրատա չըգտը։ Շէօյլէ քի, մալիւմ օլտուղու իւզրէ, մահքէմէ սալասը խընճախընճ իզտիհամլա տօլու օլտուղունտան, իչէրիեէ պաչգա քիմսէ գապուլ իտիլմէմէսի էմր օլունմուշ իտի։ Թանքրէտ իլէ Քիրինօ մէզքիւր էմրէ ղալէպէ իտէմէտիքլէրինտէն, Մ. տը Նաժագ, պիր նէվի մէյեուսիեէթլէ,

—Լաքին, էֆէ՛նտիմ, մատտէ հայեաթ ու մէմաթ իւզէրինէ տիր, տէտի։

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ, մահքէմէ րէյիսի էֆէնտիեէ պիր թէզքէրէ եազըն, կէօթիւրիւպ քէնտիսինէ թէսլիմ իտէյիմ, տէեու ճէվապ վէրտի գաբուճուլարտան պիրի։

Թանքրէտ, ատի պիր քեաղըտ պուլուպ, իւզէրինէ տիթրէր պիր էլ իլէ վէ գուրշուն գալէմ իլէ աթիտէքի քէլիմէլէրի եազաը.

«Էֆէնտիմ,

«Ալլահ աշգընա վէ ատալէթ նամընա օլսուն, շու էսնատէ պէնտէնիզի վէ րէֆիգիմի նէզտինիզէ գապուլէ հիմմէթ պուեուրուն։

«Պիլմիշ օլուն քի, մուհաքէմէ իթմէքտէ պուլունտուղունուզ, վէ շիւբհէսիզ մահքիւմ դըլաճագ օլտուղունուզ շախս, հագգընտա իսնատ իտիլէն թէօհմէթտէն արի վէ պէրի տիր։ Վէ պունուն իսպաթը իսէ, պէնիմ եէտիմտէ պուլունմադտա տըր։

ԹԱՆՔՐԷՏ ՏԸ ՆԱԺԱԳ
Պէյլիք պահրիեէ օֆիչիալը

Դաբուճու վատընը պիլ իճրա, Մ. տը Նաժագըն եազտըղը թէզքէրէյի մահքէմէ ըէյիսինէ թէսլիմ իթտի։

Պունտան սօնրա օլան վուգուաթ մալիւմիւմիւզ տիւր։ Իմտի, եիւզլէրինին ըէնկի սօլմուշ, վէ իւսթլէրի պաշլարը թօզ իլէ միւլէմմա օլմուշ օլարագ, միւզաքէրէ սալասընա իտխալ իտիլէն իքի քիշի, Թանքրէտ իլէ Քիրինօ իտիլէր։

36

ՄԱՀՔԷՄԷՏԷ ՊԻՐ ՖԱՃԻԱ

Մահքէմէ ըէյիսի, մուհաքէմէնին թաթիլի եարըմ սաաթ իմթիտատ իտէճէկինի պէեան իթմիշ իտի։ Պու եարըմ սաաթ կէչտիքտէն սօնրա, տիկէր պիր եարըմ սաաթ տահա կէչտի, հալպու քի հաքիմ էֆէնտիլէր կէլիպ, մագամլարընտա օթուրմատըլար։

Օլիվիէ, սաքին ֆագաթ տէրմանսըզ օլտուղունտան, նազարը տիգգաթընը Տինօրանին թարաֆընա չէվիրմէքտէն իճթինապ իթմէքտէ իտի։ Օլ պիչարէ գատընճըղազ իսէ, ագլը պաշընա կէլէրէք, սօն իւմիտինին գաթիէն ղայպ օլմուշ օլտուղունու անլամըշ իտուկինտէն, պաշընը քէնտի սատըգ ժօպինինին կէօքսիւնէ տաեաթարագ, սէսսիզճէ աղլամագտա իտի։

Հալ պու քի Դարմէն, պու արալըգ աշիքեար պիր սապըրսըզլըգլա պէքլէմէքտէ օլուպ, քէնտիսինէ պագանլարըն հիտտէթինի պիղզաթ հիսս իյլէմէքտէ իտի։

Պիր արա մահքէմէ սալասընտա մանէասը անլաշըլմազ պազը ֆըշըլթը հասըլ օլտու։

Պիր թագըմ հավատիսաթը մուհիմմէնին, պէյնէլնաս նէ տէրէճէ սիւրաթլէ նէշր օլունուր օլտուղու թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր։ Նիչէ տէֆալար, տէվլէթճէ պիր էսրարըն թէքմիլ էհալի միեանընտա տուեուլտուղու կէօրիւլմիւշ, վէ լաքին մէզքիւր էսրարըն նէ սուրէթլէ զահիրէ իխրաճ օլտուղու անլաշըլամամըշ տըր։ Պազէն էհալինին հիսսի թապիիսի, տիբլօմաթ թաթարլարընտան զիեատէ սիւրաթլէ հարէքէթ իտէր։

Իմտի, ատլիեէ նէզարէթի գօնաղընտա թօբլանմըշ օլան էհալի, պիր զէմանտան պէրի իտի իքի, եագընտա պիրտէն պիրէ ղարիպ, կիզլի, իշիտիլմէմիշ, վէ ֆէվզէլատէ պիր վագաա վուգու պուլարագ, մուհաքէմէնին սուրէթինի պիւսպիւթիւն թէպտիլ իտէճէկինի, եէկտիկէրլէրինէ եավաշ սէտա իլէ սէօյլէշմէքտէ իտիլէր։

Հաթթա պազըլարը շու վագըանըն նէտէն իպարէթ օլաճաղընը անլամագ խուսուսունտա, չօգ զիեատէ սարֆը զիհն իթմէքտէ իտիլէր իսէ տէ, պու ճիւմլէ անլէր տախի հիչ պիր շէյ անլաեամամագտա իտիլէր։ Դարմէն, հաքիմլէրին, մանէասը անլաշըլմազ պիր սուրէթտէ կէճիքմէլէրինտէն, վէ էհալինին տայիմա արթմագտա օլան հէեէճանընտան տօլայը կիթտիքճէ զիեատէ միւզտարըպ օլարագ, վէ թէաճճիւպտէ գալարագ, նիհաեէթ պիր արա գարտաշընա տօղրու էյիլտի վէ եավաշճա մէրգումա խիթապէն,

—Հայտէ, էհալինին իչինէ սիվիշ, վէ նէ օլուպ օլմատըղընը տինլէյիպ անլատըգտան սօնրա, կէլ պանա խապէր վէր, տէտի։

Մօրալէս, զաթէն մէյտանա չըգմագլըղը արզու իթմէտիկինտէն, կէրչի շու մէմուրիեէթի իշիտինճէ,

քէտէր իթտի իսէ տէ, մուխալիֆէ-թէ տէ միւգթէտիր օլամատըղըն-տան, պիր իշարէթլէ մուվաֆֆագաթ իթտի, վէ եէրինտէն դալդմտեա հաղըրլանըր իքէն, պիր դաչ տա-գըդատան պէրու, մէրդումուն տս-լա նազարը տիդդաթընը ճէլպ իթ-մէեէրէք, կէլիպ քէնտի արդասըն-տա տուրմուշ օլան պիր բօլիս նէ-ֆէրի, թապիի պիր սէտա իլէ,

—Էֆէնտիմ, պուրատան կէչ-մէք մէմնու տուր, տէտի:

—Նանլըշընըզ օլմալը, վէ էմրի-նիզ պէնիմ հագդըմտա օլմամալը տըր, չիւնքի միւթթէհիմ պէն տէ-յիլիմ, տէեու ճէվապ վէրտի Մօ-րալէս:

—Մէմնու տուր տէտիմ եա, տէ-յի թէքրարլատը ասքէր,

Գարմէն պու էսնատէ պաշընը չէ-վիրիպ, «նէ՞ օ» տէտի, վէ դարտա-շընըն, մէզպուրէեէ վուդուլի հալի իյզահ իթմէսինէ վագթը օլմագոը-զըն, մահքէմէ չավուշլարընտան պիրի, եօլ աչմալարընը հաղըրունա իխթար իթտի, վէ այնի բատտէտէ մահքէմէ ազալարը իչէրի կիրտիլէր:

Մօրալէս իսէ, ֆիքրի պիր տէ-րէճէ ալթիւսթ օլտուղու հալտէ, եէ-րինէ օթուրտու, վէ իսթէմէեէրէք, իլք կիճէ կէօրմիւշ օլտուղու բիւ-եաեը տիւշիւնմէեէ պաշլատը: Ֆա-գաթ քէնտի քէնտիյի թէէմին իյ-լէմէք իչին,

—Շիւպհէսիզ, պու էմր, գարը-շըգլըզըն էօնիւնիւ ալմագ իչին, հէր քէսին եէրինտէ օթուրմասը խու-սուսունտա մահքէմէ թարաֆընտան վէրիլմիշ պիր էմր օլմալը տըր, տէտի:

Պունունլա պէրապէր Մօրալէսին իզտիրապ վէ թէլաշը պիւսպիւթիւն զայիլ օլմատը:

Բէյիսի մահքէմէնին բէնկի սօ-լուպ, մէրդում աղիմ պիր հէեէ-ճան իչինտէ միւսթաղրագ կիպի կէօրիւնիւեօր իտի, վէ սանտալեէ-սինէ դուուտ-իթտիկինտէ, ինսա-նըն դալպինէ վէ վիճտանընա գա-տար թէէսսիր իտէն շէտիտ պիր նա-զարլէ, կէօղլէրինի Գարմէնին իւ-զէրինէ չէվիրտի: Մէզպուրէ իսէ, մէզքիւր տիդդաթլը պագըշա մու-գապէլէ իտէմէտիկինտէն, քէնտի նէֆսի իւզէրինէ օլան նուֆուզու-նա, վէ իթտիկի սայ ու իգտամա բազմէն, կէօղլէրինի աշաղը էյմէք-լիկէ մէճպուր օլտու: Օլ վագըթ, բէյիսի մահքէմէ,

—Էյ Անունցիաթա Բօվէրօ տէտի, սիզ քի Օլիվիէ լը Վէյեանըն ասըլ զէվճէսիսինիզ, սիզին շիքեայէթի-նիզ իւզրէ, վէ սիզին իսթիտանըզ իգթիզասընճա, իշթէիսմինի թաշը-մագտա օլտուղունուզ զաթ, դա-պահաթլըլարա մախսուս օլան իս-կէմէ իւզէրինտէ օթուրմագտա տըր: Իմտի, իթթիհամընըզըն վէ շիքեայէթինիզին էհէմմիեէթինի ի-յիճէ պիլիրմիսինիզ:

—Էվվէթ, պիլիրիմ, տէեու ճէ-վապ վէրտի Գարմէն, մէզքիւր սիւ-ալ հագդընտա պիր աղ թէաճճիւպ իտէրէք:

—Պիլիրմիսինիզ քի, էկէր Օլիվիէ լը Վէյեանըն, ինքի զէվճէ ալմագ-լըգ գապահաթըյլա միւթթէհիմ օլտուղու թաստիգ օլունուր իսէ, մէրդում, ատիլ, վէ թատիլի զայրը միւմքին պիր դանուն մուճիպինճէ գաթլէ հիւքմ օլունաճագ տըր:

—Պիլիրիմ:

—Վէ լաքին հալէա իսրար իտի-եօրմուսունուզ:

—Էվվէթ, իսրար իտիեօրում:

—Տիմէք տիր քի, ճէղասընը թալէպ իթտիկինիզ գապահաթըն սըհհէթինէ էմինսինիզ:

—Պունուն իսպաթլարը սիզին եէ-

ամենիզամ ասէլի մի տերլեր , վէ պիզզամ միւթթէհիմին էդրարընը իչի՛թմէ ամնիզ մի ։

Գարմէնին պալէաճէքի ճէվապը իւղերինէ , պիր միւտաէթի սիւքիւթ հիւքմ իթմէի ։ Սամիին , միւտաայի եէրինէ միւտաայի ալէյհին խոթինթամագ օլունտուղունու կէօրէրէք , ամաըզդ չէնկի գըզը կիպի թէճաճիւլ իթմէզքամէ խոխլեր , հալ պու քի տահա քիմսէ , իչին սօնունու քէշֆի խաէմէմէքամէ խոի ։

Ի՛էյսի մահքէմէ , մէղքիւր սիւքիւթիու գամթի խաերէք , ըէսմի պիր սէտա իլէ ,

—Էյ Օլիվիէ լը Վէյհանըն գէվճէսի , իամի հագըգինիզի պիզէ պիլատրինիզ , աէտէ ։

Զինկճանէ գըզընըն պուլունտուղու հալտէ , մէղքիւր սիւալ պիր սայիգա տիմէք օլմազէ , մէղպուրէ ոիթթէսի , վէ հէմման պաերըլմագ իւղրէ իքէն , պիրտէն պիրէ քինահլի թօրլաճարագ , սէպաթլէ ,

—Միղտէ ըէք ալէա պիլիրսինիզ քի , պէնիմ իամիմ Անունցիաթա Բօվէրօ տուր , տէեու ճէվապ վէրտի ։

—Օլ պապատ եէմին խոէ՛րմինինիզ ։

—Պիլա թ , ըէճատիւտ խաերիմ ։

—Ճանընըզդըն սէյամէթի իւղերինէ եէմին խոէ՛րմիսինիզ ։

—Էվվէթ , ճանըմըն սէյամէթի իւղերինէ ֆէմին խաերիմ ։

—Սիղին պու իամի չամընը օլտուղունուզ իֆճատէ օլունուր իսէ , օնա նէ՛ ճէվապ վէրճէքսինիզ ։

Գարմէնին կէօղլերի գարարտը , վէ զանն իտէրսին քի տամաըլարընը վուրմասը տուրարագ ,

—Աբթըզ զայդ օլտուր , տէեի քէնտի քէնտինէ , վէ լաքին պիր աղսօնրա իլալէթէն չէօյէ ոէօղէսի խաճերը , տահա զայդ վէ նապէտիտա օլմատըր , վէ սօնունա գատար ճէնկլէշճէկիմ , չիւնքի պէնի զամմաղլաեաճագ օլանլար , էօմիւշ տիւրլեր ։

Պատէհու մէղպուրէ աշիքեարէն վէ հէր պիր քէլմտա պիր թահգիր ալէամէթի իպրագ իտերէք ,

—Քիմ քի , աէտի , պէօղէ պիր իֆճատէտ պուլունաճագ օլուր իսէ , ագլընը զայ իթմիչ օլտուղունու , վէ եանընմըչ իտուկինի անլամագ իչին , քէնտինի մէյտանա չըգարմասընը ճէվապէն պիլատրէճէյիմ ։

—Ձագաթ , էկէր հագգընզտա վագը օլաճագ չիքեաեէթ սէտապաըր ։ սիղինզանընըզդա միւէպպէտէն տէքն իտիլմիչ օլտուղլարը մէզարտան զուհուր իտէճէք օլուրլար իսէ , օնա նէ՛ ճէվապ վէրճէքսինիզ ,

—Գանընը մէզարտան պահս իթտիկինիզի պիլէմէեօրում , պէն հազըզընըզ չու գատար պիլիրիմ քի , պէնիմ , նէ՛ հաեաթտա վէ նէ՛ մէգարտա օլանլարտան գօրգում վար ոընը , աէտի չինկճանէ գըզը , տահա մարլարընտաքի գանընն տօնմագտա օլտուղունու հիսս իտերէք ։

Հաքիմ պու արա աեապա գալգարագ , պիր իշարէթ իթտի , վէ սօնրա Գարմէնէ խոթագէն ,

—Շիտի ճէվապ վէրինիզ , զէրրա սիզի զամմաղլաեանլար պուրատա ոըզրլար , աէտի ։

Մուախոարէն մէրգումուն արա թարտիքնտա վագը պիր գարու ագչըլարագ , իլքի քէչի , հաքիմէրին օթուրմագտա օլտուղընը մահէլտէ զահիր օլտուլար ։ Գարմէն , կէօղէրի տօլանարագ , մէրգուման իւղերինէ պիր աֆթը նագար իթմէսինտէ , պիրի , վալ օ ՅԷ գաեաղարը իւղէրինտէ , գանլար իչինտէ ֆիւլէմմա օլարագ , նաչընը կէօրմիւշ օլտուղու Թանընքէտա , վէ տիկէրի

տախի Քիրինօ իտուկինի թանբեքնճա, ագլը պաշընտան կիթտի, վէ պատէհու պունը պիր ճէհէննէմ նիւմայիշի զանն իտէրէք, տէհշէթլի պիր սէտա չըգարտը, վէ հիչ պիր շէյտէն մաղլուպ օլմաեան օլ զալիմ մախլուգ, պու քէրրէ տիւչար օլտուղու տէհշէթ ու նէֆրէթտէն մաղլուպ օլարագ, տիզ չէօքտիւ, վէ պաշընը էլլէրի իչինտէ կիզլէյիպ,

—Ալլահ աշգընա օլսուն, գօվունուզ չու խաեալաթը . . . իգրար իտէրիմ քի, սէօյլէտիքլէրի հէբ սահիհ տիր, լաքին պուրատան տէֆ իտինիզ քէնտիլէրինի, տէտի ։

—Տիմէք տիր քի, սիզ Անունցիաթա Բօվէրօ տէյիլսինիզ, տէտի բէյիսի մահքէմէ ։

—Էվվէթ, տէյիլիմ, տէեու ճէվապ վէրտի չէնկի գըզը քէսիք պիր սէտա իլէ ։

—Վէ Գարմէն Մօրալէսսինիզ, տէյիլ մի ։

—Էվվէթ ։

—Վէ սիզ Հավանատա, շըվալիէ Թանքրէտ տը Նաժագ իլէ թէէհհիւլ իթմիշսինիզ ։

—Էվվէթ ։

—Սօնրա իքինճի տէֆա օլարագ Օլիվիէ լը Վէյեան իլէ սախթէ պիր իսիմլէ էվլէնտինիզ մի ։

—Էվվէթ, էվվէթ, էվվէթ հէբ պունլարը իգրար իթտիկիմի զաթէն սիզէ սէօյլէտիմ ։

—Քեահեանըզ օլան սախթէ տօն Կիւզման, պիրատէրինիզ վէ շէրիքինիզ տիր, տէյիլ մի ։

Գարմէնին, ճէվապ վիրմէքլիկէ թագաթը գալմաեարագ, պիր իշարէթլէ, « էվվէթ » տէեու ճէվապ վիրտի ։

—Պունտան պիր գաչ հաֆթա մուգաատէմ, մէրգում պիրատէրինիզին մուավէնէթիյլէ, շըվալիէ Թանքրէտ տը Նաժագ իլէ Հինտլի Քիրինօ ալէյհինտէ ճէհէննէմի պիր տուզագ գուրտունուզ մու ։

—Էվվէթ, օ տախի սահիհ տիր ։

—Ալչագ գարը, կէրչի իքի քիշիյի քէնտինիզէ գուրպան իթմիշսինիզ, լաքին համտ օլսուն, ասըլ գուրպան իթմէք իսթէտիքլէրինիզ, բէնչէյի զալիմանէնիզտէն գուրթուլմուշլար տըր . . . Էվվէթ Թանքրէտ վէ Քիրինօ, իքիսի տախի հաեաթտա օլարագ, չու էսնատէ գարշընըզտա պուլունմագտա վէ սիզի իթհամ իթմէքտէ տիրլէր ։

Գարմէն պաշընը եօգարը գալտըրարագ,

—Հաեաթտա մը տըրլար, հաեաթտա մը տըրլար, տէտի, վէ տէհշէթ ու նէֆրէթի մահվ օլտուգճա, եէրինէ սօուգ գանլըլըգ գայիմ օլմագտա իտի ։

Էլ հասըլ մէզպուրէ եավաշ պիր սէտա իլէ,

—Արթըգ հէր շէյ պիթտի, տավամ ղայպ օլտու, պու հալտէ հէր նէ իսթէրսէնիզ, հագգըմտա իճրա իտինիզ, տէտի ։

Պու արա Մօրալէս, տէրման վէ թագաթը գալմաեարագ, օթուրմուշ օլտուղու մէշէ աղաճընտան մաամուլ իսկէմլէնին ալթընա տէվրիլմիշ օլուպ, կէօրտիւկիւ բիւեանըն եագընտա իճրա օլունաճաղընը, տիթրէեէրէք ֆիքրինտէն կէչիրմէքտէ իտի ։

Բէյիսի մահքէմէ իսէ, բիգգաթը գալպինտէն նաշի տիթրէմէքտէ օլան պիր սէտա իլէ, շու վէճհ իլէ քէլամա աղազ իյլէտի ։

—Էֆէնտիլէր, օնլար քի հիքմէթի Բապպանիէեէ շիւպհէ իտէրլէր իսէ, քէօր տըրլար, եախօտ տիվանէ տիրլէր, չիւնքի պազը սըրալարտա օլ հիքմէթի Պարի, էօյլէ

աչիքներ մէ ըլլըգլը սարէթմտե պիղ պահիր ալուր քի , ձեռ ինանմա-նանալար պիլէ , հոգուբանտա շա-չըրըլար ։ Իչմէ չիմնի սիղ տախ պիւչիւք մենգարէլէրտեն պիրինտե հաղար պուլտնտուղ , ո պիւչիւք մենգարէլէր խե , ալէմէ կէօմէ-րիրլէր քի , եկէր տատալէթի պէշե-րիմե եանըլտա պիլէ , տատալէմի ի-լահիմե ապա եանըլմազ , մէ քէն-տինեն այտքնըգըքնը տէրին գարան-լըգլարտա գուտար թնէնտիր իմտիրե-րէք , մինթիմէհմինն գապահամը ճեզատքնը , ապա պիտուտա չէքտիր-մէզ ։

Րէյիսի մահքէմէ քէլտիքնը գամէթ իմտի , մէ պինհինեն հա-զրըտան տատըրտըգըզլա իչին նէմին-ճեմինե պէքլէմէքտե խոխլէր ։

—Էֆէնտիլէր , ռէվտմ իմտի ի-միհնար , պու կիւն , հէր կինտեն գինատե պիւչիւք մէ մինթմանմտա տըր ։ Պու կիւն , Րատպ իւլ հադը-գամ իչմիզտե տիր , մէ պիւչիւք պիր մինճիզե օլմուշ տուր . . . Ե՛յ մահատպէմ մէ տատագամ մէչքի պան մէ Օլիվիե լը Վէյհան մէչ-բու պէմճեմի պուլտնան Ճինօթա տը Փերմէն , մինապարէք պուն , մէ մինթ-քահփահքնըզը պալն , գիրա պչմ-ճէնիզ սիզե իհատե դըչքնտը։ Պուն-տան պէզլէ օ սիզին տիր , մէ սիզ-ատն պաչգա քիմնէնին օլմտատաճտը-տըր , չինքի տանն իւլ իզտիմատը մուտամիմտ օլմուշ տուր ։ Օլիվիե լը Վէյհան , սիղ տե տրմէզդ սէրպէսմ-սինիղ ։ Ե՛յ սիղ , չըմտիե Թանգրէտ տը Նատ ազգն ատըշ գեմճեմի պան մէ մէրգուտմտն հիյին հատատքնտտա տախմէե պիր խոխմէ , Օլիվիե լը Վէյհան իւլ պէքմէզքուր եմէնտիշ պուլտնան Գարմէն , սիղ տե էքի տէքտա եմէնտիշ օլտուղտնուղ , մէ ճինատեմ իգրտաքնտտա պուլտնտուղ էճիլտէն , գտրտաչքնըզլա պէրտպէր նագքնտա պուրատա մէ-նգատն կէչէճէքտինիշ , մէ եկէր Ալ-լահ իմմէր խե , տատալէմի ազ վա-զըմտան իգրտա ալտնտճագ տըր ։

Ա՛յնի վազըքմտա , մէ իհիմնտար ըճ-րխին պիր իչարէքի խազերինե , պիր պէօյնտ բօլխ տաքրի , նի-հատեմ մնզլտպ սլան Գտրմէնին մէ գուտմիմ մէ մէճտը գտրմատան Մ օրտլէօին եմբրտֆքնը իհամտ իմ-տիրէ ։ Ցինօթա խե , պու սբրտտա Գէվգէլտտե ռէվինճէ , քէնտինե տօղրու ուզտմըքըմշ գան Օլիվիէնին գալտրը իչինե ամըքըմշ խոխ ։

Ծօպինե կէլինճե , մէզպուրե տե պչին հէնէճան իչէ հեմ կիւչքտե մէ հեմ տախմ ապչտմագտա խոխ ։

Իչմէ պու սրտտա , մահքէմէտե պտւլտնանպտրքն ատհանքնտան մէ-սէրպէմ սէտտերի իչտհտչտինի կի-պի , սէպէրի իչէ նէնուրքէքերի տտ-խոխ Գէվգէլտտե չիւքրտնէյլէմ հէ-նէճանքը իչէ պիրքէշմ ։

37

ՑԻՏՐԻՒՊ. ՊԻՐ ԳԱՑՂՆ

Գտրմէն իչէ Ա՛օրտլէօին տտվտտք-նտա սէրիտն պտղըքտ , մէգտյի մէ Թտֆինկլտմքը զտրիտէսինի Նագ ա-պէհտն իմմիչ օլտուղտմուղ ընճիհ-մնտէն սէքիղ կիւն ատնտտ , ըճ-պի մահքէմէ իչէ ազտյտր , գտրտտաշ մէ գըզգտրտտաչքը մնահքէմէ իմ-մէք իւղրե , պե Թէքրտր իգրճիմտ իմտինքը ։

Թանգրէտ մէ Գիրինտ մինինգու , Օլիվիե լը Վէյհան տտվտի չտհիտտ սքֆտմքչտտ ճէչտ իտհիմիշ օլտուղտնտան , մէրգում , Ինէտճճիւպէ չայհան պիր քինտրտքգ մէ էֆքտուքը մինէճտինէք իչէ մահքէմէճէ կինի-

տի , վէ օրատա , իտիլէն հագարէթ-
լէրէ աֆվ լթմէգլիւ լնճիլի գայ-
տէսինի մէվգըլի իճրաե գօեարագ,
քէնտինին միւճիզ սուրէթիլլէ
գուրմուլմուշ օլտուղու ղէհիր մատ-
տէսի հագգընտա հիչ պիր լագըր-
ը սէօյլէմէտի ։

Օլիվիէնին մէզգիւր ճէնապընա
բազմէն , տավանընէթիճէսի չիւպ-
հէտէն վարէսթէ օլմազլէ , Գարմէն
իլէ գարտաշը Մօրալէս գաթլ ճէզա-
նընա մահգիւմ օլտուլար , ղիրա
վալ օ Ֆէտէ վուգուա կէլէն տէհ-
չէմլի ճէնաեէթ , ատալէթի պէչէ-
րինէ նէզտինտէ աֆվ օլունմաեա
եախօտ օլ պապատ մէրհամէթէ չա-
եէսթէ ճիւնհալարտան տէյիլ իտի ։

Մ էզգիւր հիւգմիւն կէրի ալըն-
մաը միւմգին օլմաագընտան , մահ-
քիւմիւէթլէ իճրայի գաթլ միեա-
նընտա եալընըզ պիր հաֆթա միւտ-
տէթ կէչմէսի լազըմ կէլիր իտի ։
Հիւգմիւ մէզգիւր իթա օլունտուգ-
տան սօնրա , գարտաշ վէ գըզգար-
տաշ պէհէր կիւն անճագ պիր գաչ
տագըգա պիրիպիրլէրիյլէ միւա-
գաթ իթմէգ սէրպէսիսէէթինէ մա-
լիգ օլտուլար ։

Իլգ միւլագաթ էնտասընտա , Գար-
մէն Մօրալէսի բէգ մէյհուս վէ միւ-
քէտտէր պիր հալտէ պուլտու ։ Պու
իսէ , մէրգում չինկհանէնին ալչագ
վէ էհլի լնանիեէթ եօլունտա օլան
թապախթընը , վէ էօլիւմտէն նէ տէ-
րէճէ գօրգմագտա իտուհինի պի-
լէնէր նէզտինաէ մալիւմ պիր քէյ-
ֆիհէթ տիր ։

Սապգը չէնկի գըզը , գարտաշընըն
եանընտա եագլաշտըգը ղէմման , մէր-
գում տէրհէն պիր միւքիւթէ տալ-
մըշ , վէ աշաղը էնտիրիլմիշ օլան
կէօղէրինտէ իսէ զալիմ պիր հէյ-
եէթի միւշահատէ օլունմագտա պու-
լունմուշ իտի ։ Գարմէն իսէ , քէն-
տի հէր վագըթի հալինտէ օլուպ ,
տուտագլարընտա ղարիպ պիր միւ-
բուր միւշահատէ օլունմագտա , վէ
եալընըզ եիւղհունուն ըչնկիղիկի իւ-
լէ քիրպիքլերի էթրաֆընա չէվրիլ-
միշ օլան տէյիրմի մալի պիր չէնապէր-
տէն , մէզպուրէնին մալղուպիճէվի
կիւնհունտէն պէրու պիր տէրճէճ սը-
գընթը չէքմիշ օլտուղու անլաշըլ-
մագտա իտի ։

—Նէ օ , պէնիմ ղարիպ Մօրա-
լէսիմ , տէտի գըզգարտաշը գար-
տաշընա , պիր ազրիգաթ վէ պիր
ազ տա իսթիհզա սուրէթիլլէ , պու
հիւգնէնիկիզ չէհրէ իլէ չու տէհչէ-
թամիզ պագըշըն սէպէպի նէ տիր ։
Եօգսա պանա խբրսլանմըշմըշըն ։

Մ օրալէս , պաշընը եօգարը գալ-
տըրարագ ,

—Գարմէն , տէտի պօղուգ վէ
սէրթ պիր սէտա իլէ , Գարմէն , քէն-
տինի սագըն , վէ պէնիմ չու հալի
բիւրմէլալիմէ հագարէթ իթմէ , վէ
պէնին , պէնիմ գըզգարտաշըմ օլ-
տուղունու , պանա ունութտուրմա ։
Ֆէզլիգ սէնին եիւղհունտէն զայպ
օլմուշ օլտուղումու խաթրըմա պը-
րագտըրմա , զիրա խբրսլմ պաշըմա
չըգըեօր , սօնրա . . .

Մ օրալէս քէլամընը գաթթ իտին-
ճէ , Գարմէն ,

—Սօնրա պէնի քէնտի էլլէրին ի-
լէ կիւզէլճէ պօղարսըն , տէյիլ մի ,
վէ զանն իտէրիմ քի , պունու տի-
մէգ իսթէեօրսուն , տէեու իլավէ
իթտի ։

—Էվվէթ , չու անլաեըշընն բէգ
տօղրու տուր , վէ պէն տէ օնու տի-
մէգ իսթէեօրում ։

Զինկհանէ գըզը թահգիր սու-
րէթիյլէ օմուզլարընը սիլգինէրէգ ,

—Պիչմրէ մէճնուն , տէտի , տա-
յիմա էսկի թապախթընտասըն , վէ
պէն սէնի թանըեալը , ասլա թէպ-

տիլ օլտուղունու կէօրմէտիմ. . . Իմտի, պէնի ասլա տիւշարը իզտիրապ գէլմաեան չու թէհտիտլերին պէրթարաֆ էթ տէ, ճիտտէն գօնուշալըմ. . . Պիր քէրրէ չունու սէօյլէ քի, նէ՞ իչին պէնի թէքտիր իտիեօրսուն։

Մօրալէս, հայրէթլէ Գարմէնէ նաղար իթտի։ Մէզպուրէնին հալէա գարտաշը իւզերինտէ նուֆուզը վար իտի։

—Սէնի նէ իչի՞ն մի թէքտիր իտիեօրում, տէտի Մօրալէս։

—Էվվէթ, նէ՞ իչին։

—Պէ՛ ճէհէննէմին գուլու, նիչին օլտուղունու սէն պէնտէն իյի պիլիրսին։

—Պէլքի, լաքին էկէր պիր տալի թէքքար իտեր իսէն, չիւպհէսիզ մէճպուն օլուրում։

—Սէնի թէքտիր իտիեօրում, զիրա քէնտի տիվանէճճ հէրսը չանլարընըն չերճիի ապիմի իչին պէնիմ պօղաղըմա իր կէչիրմէքդիկէ, վէ Հավանաեր վէ օրատա կէչիրմէքտէ օլտուղում մէսուտ վէ րահաթ էօմրիւ թէրք իթտիրերէք, վէ պինլերճէ մուխաթարալար իչինտէն պէնի տախի արգանտա սիւրիւքլէեերէք, կէնճ չաղըտա տէրունինտէ քէմի.քլերիմի թէրք իտէճէք օլտուղում չու լանէթլի մէհլէքէթէ պէնի կէթիրմէքդիկէ սէն սէպէպ օլտուն։ Սէնի թէքտիր իտիեօրում, չիւնքի սանա վէրտիկիմ ադիլանէ նասիհաթլարտան հիչ պիրինէ հէվալէ յի սէմմի իթիպար իթմէտին։ Նիչէ տէֆալար, ֆագաթ տայիմա թէհի եէրտէ, սէնի, բէնչէսինէ տիւչէճէկին մաղնուն պուլունան թէհլիքէլերտէն գուրթարմադ իչին, իգտամաթը ֆեվգէլատէ իճրասընտա պուլունտում։ Հավրըտան Սէն–Նաղերէ սէյիրթիպ, Գալըճ՛, Գալըճ՛, ըէնէտէ Թանէրէտ էլէ Քէրէվ հաեթիտ ըէրէր, տիմէտիմմի Տահա պունտան սէքիզ կիւն ադտէմ, սանա թէքրարլամատըմ մը քի, Տէրէնէն պուը մաղէէր վէ «ալերտոալհէոիէնիլէ գէրիտաէք պուլանտըօրսա, վէ բէհտոտա էէ պար ալճը կէօրդի, էմոէ էընէրգաշ, հէնաղ լէքըլ վար էէն ֆէրք էտէլմ. . . տէյի, հալ պու քի սէն ասլա պէնի տինլէմէտին, վէ եալընըզ քէնտինէ ինանարագ, ախաղը ինթիզամընըն վէ թէքպպլուրիւնիւն տիվանէճճ խաեալինի թաագիպ իթտին, վէ լաքին մէգքիւր խաեալին պիգի նէրէլէրէ գատար սէվգ իթտիկինի չիմտի կէօրիւեօրսուն. . . Իչթէք պունլարտան տօլայը սէնի թէքտիր իտիեօրում, զիրա սէնին սէպէպլինտէն սէրվէթիմ, իսթիրահաթըմ վէ իւմիտլէրիմ հէր մահվ վէ զայիլ օլտուլար, վէ պու կիւնքի կիւն մահպէստէ էսիր օլտուգտան մնատա, տար ադաճը տախի պանա պէ.քլէմէ.քտէ տիր. . . պու գատար շէյ քեաֆի տէ.յի՞լ մի տիր. . .

Մօրալէս, իթտիկի չի.քեայէթլէրին չիտտէթինտէն դուվվէթսիզ վէ տէրմանսըզ գալարագ, սիւքութ իթտիկինտէ, Գարմէն սա.քին պիր սէտա իլէ,

—Հէբսի պու գատա՞ր մը տըր, տէեու սիւալ իթտի։

Մօրալէս, պաշը իլէ էվվէթ իչա.րէթի իտինճէ,

—Տիմէ.ք տիր քի, սէն քէնտինի պիւսպիւթիւն վէ իւմիտսիզ պիր հալտէ զայպ օլմուշ զանն իտիեօրսուն, տէտի։

Մօրալէս, մէրմէր տիվարլար իլէ մէշէ աղաճընտան վէ տէմիրտէն մատմուլ գարուլար իւզերինէ կէօզ կէզտիրտի.քտէն սոնրա,

—Աճա՛յիպ, պէօյլէ պիր զըն.

տանտա մահպան ալունատուղու , վէ Եաշամագ իչին անճագ սէքիչ կիւն վատէ պուլունատուղու Հալտե , Հա- Եաթատան պիւսպիւթիւն գամը իս- միա խոխլէլի տէյի՛չ մի տիր ։

Գարմէն , գարատաչքնէն փի.քրին- տէն կէչէնի անլատարագ , Եավաչ- ճա պաչքնը սալլատը ։ Մօրալէսին խոչ , գըղգարատաչքնէն գուվվէլի ադլիեսի խազերինէ էննիչէթի քհա- միլէսի պուլունատուպտնատան ,

—Անոք սէյլէ պագալըմ , տա- Հա իւմիտ վար մը տըր , սէնու սիւ- ալ իմատ ։

—Էվէէթ ։

—Աճապա չու զընատանատան գուր- թուլապիլէճ՛քմիլիմ ։

—Պէլքի ։

—Լատին պէնիմ թէղ ինանմադ- լըղընը վէ մէ յեուսիեէթիմի իսթիհ- զա ի՛մմէեէսին ։

— Խանըը վէ Հաթիմա պու խու- սուսատա Եէմին տախի իտէլիմ ։ Սա- նա , ֆոթՈՒՂՐԱՖԻՒՆ տէր իսէմ , պու սէօզիւմէ ինան ։

Մօրալէսին պու խուսուսատա չիւպ- Հէսի գամմատարագ , եիւզիւ կիւլ- մէկէ պաչլատը , վէ Գարմէնին էլ- լէրինի թուխմագ , Հեեէճան իլէ քհնատի եղլերի իչինատ սըգոըգոտան ածնրա ։

—Ատանա ինանըրըմ , ինանըրըմ , տէտի , չիւնքի սէն պէնի տոպա ալ- տահմատըն , պէնիմ Հիւրմէթու դըղգարատաչքիմ , սէնին պիլ ճիւմլէ թատամվուլատրըն չայրատնը թագտիր վէ թահմին խոխլէը , վէ եկէր են ածն րատտեսէ գատէր անչէլի պօչա չը- գարաը իսէ , պունատա գապահաթ սէնին տէյիլ տիր ։ Պէնիմ ատնա էննիչէթի քհամիլէմ վար տըր , վէ պունու , ինքհարը զայրը միամքին պիր ատտագամ վէ զայրեթլէ իս- պաթ իմատիմ . . . Իսմոլ , Գարմէն , ադիզիմ Գանրմէն , սէօյլէ պանա , քի՛մպէնի դուրթարաճագ տըր ։

—Պիր ադ էվվէլ , քհնատի էլլէ- րին իլէ պօզմագ իսթէտիկին գըղ- գարատաչքն , էանի պէն սէնի գուր- թարաճագըմ ։

—Ա՛հ , օլ վագթի պէն լաթիֆի իսիհօրտում . . . Աճա՛յիպ , սէն ատ պէնիմ օլ տիսանէճէ լաթիֆէմէ ճիտատ ընհնի՛մ մի վէրտին ։ Նիկէր եօլլէ իսէ , ադիզ ճագ տը Գամ- քտամէլ չահիտ ատատն քի , միւտ- սեթի եօմիւտատ թէսէլլի պուլուս- եաճագըմ ։

Պատէհտ , պիր ադ սիւքիւթ- սէն ածնրա , Մօրալէս , ուտուլ իլէ դիհհինէ տուխտուլ իսէն պիր սէտա իլէ ,

—Ձատամի պէնի Նա՞տքլ գուր- թարաճագըն , տէյի տէվամ իմ- տի ։

—Սէնին նէնէ՞ լազըմ , նէթէրքի սէն գուրթուլաճագըն ։

—Օրատը եօլլէ ատնա , մատտէ էիտատ պիր իչ իւզերինէ օլտու- ղունատա , հէր քէս անը պիլմէ՛ք տր- զու իտեր ։

—Եիմտիւիք հիչ պիր չէյտէն մատիւմաթքն օլմատագ տըր , վէ սէնին մուամվէնէթինէ իհթիեաճըմ օլմատըգնա , հէր չէյի սէնատէն մէսթաու թուխթաճագըմ ։

—Նէ՞ եօլտա մուամվէնէթ իսէ , սեօյլէ՛ , պիրա հէր նէյէ իհթիեաճըն վար իսէ , գատուլէ վէ իհտիատքնա հաղըրըմ ։

—Պիլիրիմ՛քի , սէն տայիմա , պէ- լինատ պիր քէմէր ալիժուն սադա- մագըզը տատէթ իմմիչ իսին ։

—Էվէէթ , գըղգարատաչ , պու պիր կիւղել տատէթ տիր , վէ չու տատէթի ուղունն պիր եօմիւտ օլարագ , թէք- միլ օ ուղունն եօմիւտատ իճրա ի- տիէտիլէճէկիմէ էմին օլտամ , քէն-

տիմի պախթիեար աստա իտերիմ ։

—Շիմտի պու քէմէր իւզէրինտէ մի տիր ։

—Էվվէթ, չիւնքի Հադգ Թէալեննէն պիր քնոյէմի մախսուսէտիլէ, գընտանեցլար իւզէրիմի թահարրի քիմէտիլէր ։

—Էօ լէ իսկ, չըգար օ քէմէրի, վէ իչինտէն պիր գաչ ավուճ պանա վէր ։

Մօրալէս ճէվապ վիրմէտի, վէ լէհճէսի պուրուշտու ։

Գարմէն, գարտաշլընըն պու հէյեթիի կէօրինճէ,

—Նէ օ, թէրէտտիւտ մի իսթեօրսուն, տէեու սիւալ իթտի ։

—Պանա եօղլէ կէօրիւնիւեօր քի, պու ագչէյի վիրմէքլիքտէ պիր մանէա եօգ տուր . . .

—Հայ տիվանէ, չաչգընճա պու ատէրճճե հըֆը իթտիկին ալթունլարը նէ՞ ևաբաճագտըր ։ Ունուտու եօ՞րմուսուն քի, էկէր սէնի, ասքլաճագ օլտուղուն տար ագաճընտան գուրթարմաճագ օլուր իսէմ, ճէլլատ սէնին ումմումի միրասիօրուն օլաճագ տըր, չիւնքի սէնին նաչընը չուգուրա ամմաղտան էվվէլ, սէնի սօճաճագ տըր ։

—Հէյ վահ, հագգլը տըր, հէմ բէ՛ը հագգլը տըր, տէտի Մօրալէս քընտի քընտինէ, տէլուննէն պիր այհ իսէրէ՛ը ։

Մուախխարէն քէտէրլի պիր թարղտա քէմէրինի չէօվիւպ, Գարմէնէ թագտիմ իթտի. օ տախի իչինտէն պիր մըգտար ագչէ ալտըգտան սօնրա եինէ գարտաշընա ինաատէ իլլէտի։ Մօրալէս, մէզգիւր բարլագ ալթունլարը նէնէ սարֆ իտէճէկի խուսուսունու գըղգարտուշընա պէ թէ՛քրար սօրտու իսէ տէ, մէզպուրէ, ևաբընըղ չու ճէվապը վիրմէ՛քլէ իչքիճա իթտի ։

—Ճու գատարը պիլ քի, պէնիմ չայրշաճաղըմ, իւրիմիզ իչին տիր։

Ա՛յնի վագրթտա գընտանեցը, գարտաշ վէ դրզ գարտաշը եէկտիւկերինտէն աերբարագ, քընտի խուսուսի հապխանէլէրինէ իւգա իթտի, վէ Գարմէն, մէզգիւր գընտանեցը իւլէ ևալընըղ գալըգընտա, մէզպուրէ մէրգումա տէօրթ ատէտ լուի ալմունու կէօսթէրէրէ՛ը,

—Տօսթում, չու բարատը գազանմագ իսթէրիսին, տէտի ։

—Էկէր քընտիմի մուխթարա իչինէ գօյմատարագ, օ բարատը գազանատիպտէմ, տիւնեատա տահա նէ՞ իսթէրիմ, տէեու ճէվապ վէրտի զընտանեցը գապա պիր թարղտա կիւէրէ՛ը, վէ կէօղլէրի հըրսը թատարընտան նաչի բարլատարագ ։

—Պունտա հիչ պիր մուխթարա եօգ տուր, զիրա եարաճագ իչին, պիր գալէմ, պիր աղ միւրէ՛քքէպ, վէ պիր բարչա քեազըտ պուլմագտան իպարէթ տիր։ Կէօրիւեօրսուն քի, պու իչ բէ՛ը գօյայ տըր ։

Զընտան մէմուրու տախի մէզքիւր խըտմէթին բէ՛ը գօյայ օլտուղու էֆքեարընտա օլմաղլէ, տէրհալ էշեատը մաթլուպէ՛յի արամադըրգա կիթտի, վէ կէթիրիպ, Գարմէնին քիւչիւ՛ը պիր մատաքընէն իւզէրինէ գօյտուգտան սօնրա, վատ օլունան մէպլաղը ալաղ իլլէտի ։

Գարմէն սէրիան պիր գաչ սաթը՛տան իպարէթ պիր թէղքէրէ եազտը, վէ իւզէրինէ տախի Քիրինօ խամինի թահրիը իլլէտի ։ Պատէհու զընտանեցքեա խիթապէն,

—Տօսթում, տէտի, պու թէղքէրէ քիմէ կէօնտէրիլիւեօր խսէ, օ ատէմ պէնիմ էն զիեատե մուհլիք տիւշմէնիմ տիր, վէ պէնի մահքիւմ գըլտըրան պու ատէմ տիր, ֆագաթի քընտխսիլէ պարըչմագ-

ոչըչն էօլմէք խոթէմէմ. . . Խմոի կիթ, վէ քէնախինի պուլ, պու թէղբէրէ յի վեր . . . Ա՛լ, չու զահմէթին իչին սանա իքի լուի ալիուներ տահա :

—Պուննուն ճէվապընը՞ մը խոթէրսինիզ, տէմի մուխլիր, քարաները տերճէպ խոսերէք :

—Ընդու. Խոմոիկիմ պիրիճիք ճէվապ, օ ատէմին պուրաձա կէլմէսի տիր : Խմոի, էկէր մերգումա, սէնինկի պիրիքտէ կէլմէք խոթէրսէ, քէնախինի պուրաձա կէթիր, սանա իքի լուի տահա վերիրիմ :

—Փէնախինի պուրաձա կէթիրմէք գօլայ տմմա, ղընտանա կիրմէք իչին պիր բուխսաթնամէսի օլմալը տըր : Էօյլէ պիր բուխսաթնամէսի վա՞ր մը տըր :

—Տօ՛ղրուտ, տէմի Գարմէն թէպէսիմ խոսերէք, էկէր սէնին սէօյլէտիկին կիպի նէտինտէ պիր բուխսաթնամէսի օլաս իսի, մերգումա պէնիմ նանըմա կէթիրմէքդիկին իչին, տանա գըրդ սէքիզ ֆրանգ վիրմէքդիկէ մէճպուր օլմազ իսիմ :

Ձընտան մէմուրս պու իֆտատէյի մուվաֆըգըդ մուսդահաթ կէօրունիւնտէն, հիչ պիր իթիրազ իթմէմէմ, վէ պէօյլէ պիր ճէմէաթս մահպուսը գարշըմընա չըգարտըգընտան տօլայը պոխթը կավէրինէ մէճպուն օլարագ, ղընտանտան տիշարը չըգար : Մէրգումա, եիկիրմի պէշ սէնէյի վիւճէճավիզ ղէմանտան պէրու ղընտան մէմուրյուդու իքթամէթինի նամուսույա իֆա իթմէկի խագաիրտէ, տահա պէօյլէ պիր շէյ կէօրմէմիշ իսի :

—Էկէր Փիրինօ, շու ղընտան մէմուրյուդա պիրիքտէ կէլմէք իսթէմէզ իսէ, տէմի Գարմէն, ղընտան գարուտու գարանտըգտան սօնրա, տրթըգդ հիչ պիր իւմիտ քէօչէսի գալմազ. Պիլաքս էկէր մերգումա պուրաձա կէլմէքդիկէ մուվաֆագաթ իտէր իսէ, օ հալաէ իչ սըրասընտա օլմուշ օլուր . . . Ֆագաթ հէր հալտէ կէլէճէք տիր, պիրա հայդըմա օլ գատար ատասվէթի պուլունտուղու խագաիրտէ, էլպէթթէ մուհասապէճիի տահի օլմադ լազըմ տըր :

Զինկանէ դըղը էվվէլինտէն գավիէն մէմուլ իմտիկի նէթիճէ իգթիզասընճա, տերհալ վագթ ուհալ իճապընա կէօրէ թուալէթինի հազըրլատը, եանի պիր տերճէճ սօլմուշ օլան միմասընը, սօղուդ սու իլէ եըգատը, վէ ուզուն վէ կիւմրահ սայլարընա, քէնախինէ մահսուս օլան պիր գօգէթիլիլէ տիւզէն վէրտի :

Իքի սահաթ կէչինճէ, ղընտան գաբուտունուն այըլտըղը սէտասը իչիտիլտի, վէ պու արա Գարմէն, եիրէկինին չիտաէթի չարըքնէմըզընը թէսկին իչին, էլինի կէօքսինէ գօյտու : Էլհասըլ գաբու այըլտը, վէ չինկանէ գըղը կէօղէրինի եօդարը գալտըրըպ, Փիրինօնու կէօրունճէ, սիմասընտա ղուհուրա կէլէն ֆէվգէլատէ սէվինճի պէյլի իթմէմէք իչին, հէման պայընը սաչաղը էյտի : Մերգումանն իչէրի կիրէրէք, պիր գաչ ատըմ իլէրի կիմմէսինտէ, ղընտանճը, նէղաքէթ բիտաէթէն քէնախի. պիր իթաբաձա չէքիտի :

Պու սըրատա Հինտալ վաղիֆէսիդ պիր հէյէճան կէօրունիւնուպ, մերգումանն սէրթ չէհրէվինտէ տալա հէնէճան ալէտաէթի միւչահատէ օլսընտաեօր իսի : Նիհանէթ Փիրինօ քէլամա ադաղլէ,

—Պէնիկ չադըրմըշընըզ, իչիմէ կէլտիմ, նէ՞ իսթէրսինիզ, տէմի :

Մալիմիմիզ օլտուղու իւզրէ, Դարմէն մէշհուր պիր գօմէտեաճը օլտուղունտան, շու էնտատէ տախի քէնարինին էհլիկէթ վէ լիեագաթը-նըն եէր ի վէ բարլագ պիր իսպահթը-նը կէօսթէրմէքտաէ խոր։ Շէօյլէքի լէհճէսինին թարզը պիւսպիւթիւն տէյիշիմիշ օլուպ, զանն խոբսինքի էվվէլքի չէնկիլիք վէ ինթիզամ՝ալը-ճըլըգ, վէ արզուլարընտտ իմիտալ կէօսթէրմէմէքլիք, վէ քին ու ատա-վէթլէրինտէ տալա բիդգաթ վէ մեր-համէթ էսէրի իսրաղ ինթմէմէքլիք թահպիհաթը դալմամըշ խոր։ Օչ-ըճճետէ քի, էկէր Թանքրէտ տը Նաժագ իլէ Օլիվիէ լը Վէյհան չու հալտէ մէզպուրէյի կէօրսէլէր խոր, կիւճ իլէ Թանբեապիլէճէքլեր խոր։

Պու վէճճ իլէ Թէպէտտիւլ իմ-միշ օլան չինկհանէ գըղընըն սիմա-սը, մէլայիքէ Թասվիրլէրինտէ օլ-տուղու կիպլի, Ֆէվգէլատէ սաֆ-վէթի գալպ վէ զահիթ միւէսսիր պիր Թէհամմիւլ էսէրի իչմա ինթ-մէքտէ պուլունմուշ խոր։ Խիւլասա մէզպուրէ, քէնտի միւրաաբընըն պիւթիւն դուվվէթլինի մէվգըի իճ-րահէ վազ իլէ, չէյթան իքէն պիր մէլէք հալ ու հէյհէթինի իքթի-սապ իլլէմիշ խոր։

Հէր նէ հալ իսէ, Փիրինճուն պալէատէքի սիւալի իւզէրինէ, մէզ-պուրէ րէճա եօլլու պիր հարէքէթ-լէ, իչի էլլէրինի Հինդիսէ տօղ-րու ուզաթարագ, վէ տահանըլ-մազ պիր սուրէթտէ օլան կէօզլէ-րինի մէրգումա աթթի խաէրէք, չու լագըրտըլարը բէրբէյտի.

—Միղտէն նէ՞ մի խոթէօօրո՞մ։ Փի՛րինօ, սիղտէն նէ՞ խոթէատիկինի անըսմահօ՞ջմուսունուզ։ Էկէր իճապ խաէր իսէ, տիղ իւզէրինէ կէլէրէք, սիղտէն նիհապ վէ րէճա ինթմէք խո-թէրիմ քի, եալընըզ սիզէ եարընշ օլտուղում ֆէնալըգ իչին տէյիլ։ Իլլա եարմագ խոթէատիկիմ ֆէնա-լըգ իչին տախի պանա աֆվ խէ-սինիզ։ Ա՛հ, պու պապատէ ճէվապը ըէտտա վիրմէյինիզ, վէ պիլմիշ օ-լուն քի, ճան վիրմէքտաէ օլան պիր քիմսէնին սօն միւրաաբը, մուդաա-տէտտիր, վէ սիզ բէք ալէտ պիլիր-սինիզքի, պէն էօլէճէյիմ։

Փիրինօ, Դարմէնին սէսինտէն ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլտուղու կիպլի, մէզպուրէյի օլ տէրէճէ չիտ-տէթլի աշգ ու սէվտա իլէ սէվմիշ խոր քի, կէօզլէրինի անըն իւզէ-րինտէն աեբրամամագտա խոր, զի-րա օ եօլտա աշգ ու սէվտալար, գա-յիլ օլսալար պիլէ, եինէ ինսանըն գալպինտէ պիր ճիւզի էսէր պրա-գըրլար, վէ պիր քիմսէնին էօմրիւ-նէ գատար ուզուն օլսա, պու մի-սիլու պիր աշգ ու սէվտա իչքի աէ-ֆա վագը օլամազ։

Պու ճիւմլէ Փիրինօ, աերունէն հիսս իթմէքտաէ օլտուղու օլ մու-խաթապալը հէեէճանա գարշը վար գուվվէթիյլէ մուխալիֆէթ իթմէք խոթէատ, վէ ահէչ սաչան տաղա-րը իհաթա խտէն գարլար կիպի սօ-ղուդլուդլա, չէօյլէ ճէվապ վէրտի։

—Նէնիղէ լազըմ սիղին, պէնիմ աֆվ իթմէքլիկիմ։ Պիլմիսինիզքի, պէն նէ՛ սբգընթըլար չէքտիմ։ Պիլմիսինիզքի, պէն չէքտիկիմ պու միհն ու մէշագգաթը հէնուզ ունութմամըշըմ տըր։ Պէն սիղին խ-չին, տախ պիր էճնէպի, պիր Փիթուս-սուզ քիմսէ, վէլհասըլ պիր տիւշ-մէն օլմագտան դայրի նէ՞ օլապիլ-րիմ։ Սիղին իչին հիչ պիր չէյ եա-բապիլմէէն պիր տիւշմէն աֆվը, պօշ պիր լագըրտը տիմէք տիր, իմ-տի սիզ պանա միւհթաճ տէյիլսի-նիզ։

—Ա՛հ, Փիրի՛նօ, տէեու ճէվապ

վէրտի Գարմէն եւ ուրեք քլէրլի բարէ-
լէյ ւճի պէր սէտա իլէ , սահինէն
սիզ բէք զալիմ վէ մէրհամէթսիզ
իմիշսինիզ , վէ լաքին էկէր տէրու-
նի գալպիմի օգուեսապլըէնիզ , է-
կէր կէօզլէրինիզի եւ ուրէկիմէ աթճ
իտէպիլմէնիզ , ալ վագըթ անլարսը-
նըզ քի , նէ՛ գատար գապահաթլը
տահի օլսամ , վէ ճիւնհալարըմ նէ՛
մէրհէպէ տէհզիթամիզ տահի օլսա-
լար , չէքիլէճէք ճէզա , օ ճիւնհա-
լարըն տէրէճէսինի թէճաւուզ իթ-
մէքտէ տիր , վէ պու հալտէ սիզ
տէ լաեըգը վէճհ իւզրէ ինթիգա-
մընըզը ալմըշընըզ տիմէք տիր :

—Ա՛ճա՛յիպ , էօլմէք սիզէ պու
գատար տէհզի՞թ մի վէրիւօր , տէ-
տի Հինտի պօղուգ պէր սէտա իլէ :

—Խա՛եըր , ճէվապ վիրտի չին-
կէանէ գըզը միւքէտտէր պէր թարղ-
տա , խա՛եըր , էօլմէք պանա աս-
լա գօրգու վիրմէեօր . հաթթա պէր
ան էվվել էօլիւպ , չէքտիկիմ չու
մէշագգաթտան գուրթուլմագլըզը
արզու իտիեօրում : Պէնի տիւչարը
եէյիս իլլէեէն , եագըննտա եիկիր-
մի եաշընտա օյարագ , մէզարա կի-
րէճէկիմ օլմաեըպ , իլլա կէչմիշ
վուգուաթլարըն միւլահազասը վէ
խաթըրէտի տիր : Ւիրի՛նօ , պանա
կիտ պագըն , պէն սիզին թանըսը-
ղընըզ գատըն տէյիլիմ , սիզին օ
աէվտիկինիզ զարիպ վէ մուզիրր գա-
տըն վէֆաթ իթմիշ տիր : Շու էս-
նատէ սիզին հուզուրունըզտա պու-
լունան , վէ էլլէրի պէթիշմիշ օյա-
րագ , սիզինլէ գօնուշան Գարմէն ,
կէչմիշ ղէմմանտա թանըստըղընըզ
Գարմէնին , անճագ սիմա վէ խա-
թըրէտինի հայիզ տիր , վէ հէյ վահ ,
ուզուն , մուզիրր վէ տէհզիթլի պէր
րիւեատան ուեանմըշ տըր , զիրա
պու րիւեա , թէքմիլ անըն կէչմիշ
ղէմմանը տըր :

Զինկեանէ գըզը սիւքիւթ իթթի :

Ւիրի՛նօ , ադըգ տօղանմըշ օյա-
րագ , պէր նէվի չաշգըն թարզըն-
տա մէզպուրէյի տինլէմէքտէ , վէ
ֆիլվագը չու գատըն էվվէլքիսի օլ-
մաեըպ , տիհանքնատան չըգան միւ-
քէտտէր վէ միւէսսիր քէլամլար
տահի , չիմտիքի հէյլէթինէ մու-
թապրգ կէլմէքտէ իտուկինի ֆիք-
րինտէն թաստիգ իթմէքտէ իտի :

Գարմէն , մագսատինէ էրիեօր օյ-
տուզունու անլաեարագ , վէ հասըլ
իթտիկի թէէսսիրի մահվ իթմէք-
լիկէ ֆուրսաթ պըրագմաեարագ ,
չէօյլէ տէվամ իթտի .

—Պէնի տինլէյինիզ , Ւիրի՛նօ ,
պէն սիզին ֆէվգէլատէ իսթիգա-
մէթ վէ քէմալի խալիսէթինիզի պի-
լիրիմ : Իմտի , միւսաատէ պու-
եուրուն պէնտէ՛ իգէ քի , գալպիմի
սիզէ իրաեէ իտէյիմ . . . հիչ չիւպ-
հէմ եօգ տուր քի , օնատան սօնրա ,
տիզ իւզերինէ կէլէրէք , սիզտէն
տիլէմէքտէ օլտուզում , վէ պէ-
նիմ էն պիւյիւք թէսլիեէթիմ օ-
լաճագ օլան աֆիվը պանա բէտտ
իթմէեէճէքսինիզ : Պէնիմ հալը
մազիմ զաթէն աֆիվա միւսթահագ դ-
տըր , չիւնքի պէնիմ կէչմիշ պէ-
մանըմ սըրֆ տիվանէլիք վէ քէօր
քէօրունա հարէքէթ պուլունմուշ
տուր . պէն , իգպալ ու սուատէթի
կէօրմէեէրէք , եանընատան կէչմի-
շիմ տիր : Լաքին պու տիվանէլիք
վէ պու քէօրլուգ , պէնի , նէ՞րէեէ
սէվգ իթմիշլէր տիր : Միւթթէէհիմ ,
մահքիմ վէ էօլմէեէ հազըր օյա-
րագ , չու ղընատանտա պուլունմագ-
լըզըմա սեպեպ օլանըար , օլ տիվա-
նէլիք վէ քէօրլուգ տէյի՞լ մի տիր-
լեր :

Ծաղըգ չէնկի գըզը պիր ագ միւտ-
տէթ լագըրտըբընը գաթթի իթտի ,
վէ կիւեա պիւյիւք պէր աղըրլըզը

պէր թարաֆ իթմէք իչին, իքի տէֆա էլլէրինի անլը իւզէրինէ գօյտու։ Մուախխարէն չու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի։

—Հավանատա իքէն, գտրտաշըմլա պէնիմ իդամէթ իթմէքտէ օլտուղումուզ սէֆիլ գուլիպէյի տէրխաթըր իտիեօրմուսունուզ։

—Տէրխաթըր իթմէք տէ սէօզ միւ տիւր, տէտի Քիրինօ հէեէճան իլէ։

—Իլք տէֆա սիզ օ գուլիպէնին էշիյինտէն կէչտիկինիզտէ, տէվամ իթտի չինկեանէ գըզը, պանա ճէվահիրլէր կէթիրտինիզ։ Պունու տա խաթըրլաեօրմուսունուզ։ Ա՛հ, Քիրինօ, սիզ պէնիմ հուզուրումա, նէ տէրէճէ ասալէթլէ մէմլու պիր եիւրէք թագտիմ իթտինիզ, սիզին մուհապպէթինիզ նէ գատար սաֆ վէ խալիս իտի։ Հէյ վահ քի, պէն պունլարըն քեաֆֆէսինին գատր ու հայսիեէթինի թանըեամատըմ, հէյ վահ քի, պունլարըն հէբսինի թահգիր իթտիմ։ Զիւնքի պիր աղ էվվէլ սիզէ սէօյլէտիկիմ տիվանէլիք, պէնի իսթիլա իթմիշ օլտուղունտան, սաատէթի, սէրվէթ վէ ազամէթ իչինտէ կէօրիւեօրտում, վէ ասլա անլաեամաեօրտում քի, պու ալէմտէ ասըլ սաատէթի հալ, մէկէրչի մուհապպէթ իմիշ. . .։

Գարմէն, չու սօն լագըրտըլարը թէլաֆֆուզ իտէրքէն, չըգարտըղը հէեէճանլը սէտաեը, հիչ պիր միւղիգա նօթասը չըգարամազ տիսէք ճայիզ տիր։ Պու սէտա, զայպ օլան ճէննէթտէն թարտ իտիլէն էվանըն, սըճագ սահրա գումլարընտա պուլունտուղու զէման, մէզքիւր ճէննէթին տիլքիւշա կէօլկէլէրինի տէրխաթըր իտէրէք չըգարտըղը սէտաեա պէնզէր իտի։

—Զէվալլը ճէվահիրլէր, տէվամ իթտի Գարմէն, զանն իտիեօրում քի, չու էսնատէ հալէա անլէրի, գութու իչինտէքի գուշ թիւեիւ իւզէրինտէ եան պէ եան եաթըրըլմըշ հալտէ կէօրիւեօրում։ Սիզ իսէ, մէզքիւր ճէվահիրլէրին, հագգըմտա մուճիպ օլաճագլարը սէվինճտէն տօլայը էվվէլճէ մէսրուր օլարագ, անլէրի պանա թագտիմ իթտինիզ, հալպուքի, պէն օ ճէվահիրլէրի գապուլ իթմէտիմ, վէ սիզին մուհապպէթինիզի ըէտտ իթտիկիմ կիպի, անլէրի տախի ըէտտ իթտիմ։ Վէ սիզտէ, կէրէք մէզքիւր հէտիեէյի վէ կէրէք մուհապպէթինիզի շէտիտէն կէրի ալարագ, պէնիմ տիւշմէնիմ օլտունուզ, վէ օ ճէվահիրլէրի, էօքչէլէրինիզ ալթընտա շըղնատընըզ։ Օլ ճէվահիրլէր իսէ, պէնիմ էօմրիւմիւն թասվիրի օլտուլար, զիրա օլ կիւնտէն վէ օլ սաաթտան պէրի տիր քի, պէնիմ էօմրիւմ անլէր կիպի բարէ բարչա օլմուշ տուր։ Օլ վուգուաթըն ֆէրտասը կիւնիւ, հըրսը շան թարիգի մուզիրինտէ իլք ատըմլարըմը ալմաեա պաշլատըմ, վէ օլ թարիգտէ ասա տուրմաեըպ, պէնի թահրիք իթմէքտէ օլան տիվանէլիկէ իթաաթ իտէրէք, տայիմա կիթմէքտէ, վէ իլէրի կիթմէքտէ իտիմ։ Մագսէտ պանա բարլագ կէօրիւնիւեօրտու, վէ օ մագսէտէ վասըլ օլմագ իչին, կէօզլէրիմ անըն իւզէրինէ աթֆ իտիլմիշ օլտուղու հալտէ, գարանլըգտա եիւրիւեօրտում։ Հիչ պիր շէյ, հաթթա իճրայի ճինայէթ պիլէ, պէնի օ թարիգտէ թէվգըֆ իթմէտիկինտէն, լաէնգաթի մէզքիւր հարէքէթէ տէվամ իթմէքտէ իտիմ։ Հալ պու քի կէօրիւեօրսունուզ քի, պու կիւնքի կիւն վասըլ օլտուղում մահէլլ նէրէսի տիր։ Պու կիւն, ըիւեամ խիթամ պուլտու, վէ

կէօղլէրիմ աչըլտը։ Հագգըմտա վէ-
րիլէն հիւքմ, ատիլ տիր, վէ պէն
քէնտի թալէիմէ լանէթ օդումամ,
ֆագաթ պէնիմ էն զիեատէ գալպի-
մէ կիրան կէթիրէն, դարշըմա չը-
գան վէ պէնճէ դապուլէ շայեան
կէօրիւլմէեէն օ կիւզէլ թալէին տա-
յիմի միւլահազասը, վէ նիզամէն
սիզինլէ էվլէնտիկիմտէ, վէ գըրալ
կիպի եաշամագտա օլտուղունուզ
օլ տիլրիւպա օրմանլար իչինտէ, սի-
զին եանընըզտա իմրարը էվգաթ
իթտիկիմտէ, հիսսէտար օլաճաղըմ
պիւյիւք, վէ թէշպիհ գապուլ իթմէզ
վէ նիհաեէթսիզ սաատէթին տայի-
մի թասվիրի տիր։ Ա՛հ, Քի՛րինօ,
շիմտի անլաեօ՞ըմուսունուզ քի, պէ-
նիմ հիսս իթտիկիմ քէտէր նէ՞ տիր,
վէ հալէա պանա աֆվ իթմէք իս-
թէմէ՞զմիսինիզ։

Պու արա Գարմէն, Հինտլինին տիզ-
լէրինէ դաբանարագ, էլլէրինտէն
թութտու, վէ անլընա կէօթիւ-
րիւպ, հընչգըրարագ վէ կէօզ եաշը
տէօքէրէք, շու լաղըրտըլարը թէք-
րարլատը.

—Էկէր մէյեուսիեէթլէ էօլմէմի
իսթէմէզսէնիզ, Ալլահ աշգընա օլ-
սուն, ա՛ֆվ իտինիզ պանա, ա՛ֆվ ի-
տինիզ։

38

ՅԻՐԱՐ

Քիրինօ, ճինսինին, մալիւմ օլտու-
ղու իւզրէ, նէ՛ իչքէնճէ, վէ նէ՛ էօ-
լիւմ գարշըսընտա ասլա թէխալլիւֆ
իթմէեէն սէպաթ վէ մէթանէթինէ
նիսպէթէն, հէեէճանը դաթան թէս-
կին օլմաեարագ, եիւրէկի չարբմա-
եա վէ կէօղլէրինտէն տախի իրի
տանէլի եաշ ագմաեա պաշլատը,
վէ հալէա հուզուրունտա տիզ չէօք-
մէքտէ պուլունան չինկեանէ գըզը-
նը աեաղա գալտըրըպ, տիթրէր վէ
հէման անլաշըլմազ պիր սէտա իլէ,

—Գա՛րմէն, տէտի, էկէր պունճա
ֆէնալըգ իթմիշ օլտուղունուզ ատէ-
մին աֆվը, գալպինիզտէ սիւքիւ-
նէթ հասըլ իտէպիլիր իսէ, միւթէ-
սէլլի օլուն, սիզէ աֆվ իթտիմ։

—Եիւրէքտէ՞ն մի։

—Էվվէթ, եիւրէքտէն։

—Էօյլէ իսէ, միւպարէք օլուն,
տէտի չինկեանէ գըզը ֆէվգէլատէ
շիւքրանիյէթ հալի իլէ, միւպարէք
օլուն, չիւնքի սիզ, ֆէնալըզա իյ-
լիքլէ մուգապէլէ իտիեօրսունուզ։
Քի՛րինօ, իթտիկինտէն նատիմ օլան
պիր պիչարէեէ մէրհամէթ վէ ըիգ-
դաթ էսէրի կէօսթէրմէքլիք, կիւ-
զէլ վէ սիզէ լաեըգ պիր ինթիգամ
ալըճըլըգ տըր։ Ա՛հ, շիմտի, Ալլա-
հա ինանտըզըմ կիպի, սիզէ տախի
ինանըրըմ, վէ սիզտէն ըէճա իտէ-
ճէք օլտուղում սօն պիր լութֆ ու
ինաեէթի տախի հագգըմտա տիրիզ
իթմէեէճէկինիզէ էմնիյէթի քեա-
միլէմ վար տըր։

—Պէնտէն պիր լութֆ ու ինայէթ
տահա՞ մը թալէպ իտէճէքսինիզ։

—Էվվէթ, ճէվապ վիրտի Գարմէն,
վէ թէքրար իտէրիմ քի, սիզ տէ օ
լութֆ ու ինայէթի պէնտէնիզէ ի-
թա իտէճէքսինիզ . . . Քիրի՞նօ,
պէն դաթլէ հիւքմ օլունմուշում, վէ
միւսթահագգ օլտուղում իչին, օլ
պապտէ ասլա իթիրազ իթմէմ։ ֆա-
գաթ սիզին սէվմիշ օլտուղունուզ պիր
գատըն, թահգիր իտիճի պիր խալգ
հուզուրունտա նամուսսուզ պիր ճէ-
զաեը չէքէմէզ վէ չէքմէմէլի տիր։
Պէնճէ, օլ ատի խալգա էյլէնճէ օլ-
մագտան իսէ, պաշըմը շու զընտա-
նըն տիվարլարընա չարբարագ, թէ-
լէֆ օլմագլըզը թէրճիհ իտէրիմ,
ֆագաթ հէյ վահ քի, օլ պապտէ
ճէսարէթիմ օլսա պիլէ, պէլքի գուվ-

վէթիմ օլմաեաճագ տբր։ Իմտի, Քիրինօ, սիզ պէնիմ գուրթարըճըմ օլունուզ։ Սիզին էլինիզլէ էօլմէքլիք պէնճէ թաթլը վէ դօլայ տբր, վէ պէն օ էօլիւմիւ, սիզին իսմինիզի թէլաֆֆուզ իտէրէք, շիւքրանիյեէթ թէպէսսիւմիւ իլէ դապուլ իտէճէյիմ։

—Պէնտէն նէ պէքլէեօրսունուզ, տէեու սիւալ իթտի Հինտլի, հէեէճանը գալպի զիեատէլէշէրէք։

—Սիզտէն պէքլէտիկիմ, էմին վէ ինսանը չարչաբուդ էօլտիւրիւր պիր զէհիր տիր։

Քիրինօ պաշընը էյտի, վէ պիր դաչ տագըդա տէրեայը թէֆէքքիւրէ տալտը։ Պիր ազ սօնրա Գարմէն, եինէ քէլամա տէվամ պիրլէ,

—Նէ իչին պանա ճէվապ վիրմէեօրսունուզ, տէեու սիւալ իթտի։

Հինտլի իսէ, արթըգ սիւքիւթի գաթթ, վէ բարլագ կէօզլէրինի մէզպուրէ իւզէրինէ աթֆ իտէրէք,

—Եարըն պէ թէքրար կէլիրիմ, վէ պիրլիքտէ զէհիր կէթիրիրիմ, տէտի։

Պատէհու մէրգում, պունտան սօնրա միւքեալէմէնին թէմտիտինի միւմքինսիզ վէ եախօտ զայիտ կէօրտիւկիւնտէն, զընտանճըեը չըզըրմագ իւզրէ, զընտան գաբուսունու վուրտու։ Զընտան մէմուրը իսէ կէլիպ, վէ մէրգումու մահպէստէն տիշարը չըգարտըգտան սօնրա, վատ օլունան միւքեաֆաթը իսթիհսալ իյլէմէք իւզրէ ավտէթ իթտի։

—Պիր ազ էվվէլ պուրաեա կէթիրտիկին ատէմ, եարըն եինէ կէլէճէք տիր, վէ պու կիւնքի կիպի եարըն տախի սանա իքի լուի վիրէճէյիմ, տէտի Գարմէն։

Զընտան մէմուրը, «Օ ատէմ տէ, ագչէ տէ խօշ կէլտիլէր, սէֆա կէլտիլէր» մանէասընտա պիր իշարէթ իտիպ, իշ պու թիւքէնմէզ նիյմէթտէն տօլայը մէմնուն օլարագ, տիշարը չըգտը։ Պու մէնզարէտէն սօնրա, Գարմէն իլէ Մօրալէսին, հէր կիւնքի կիպի միւքեալէմէլէրի վուդու պուլարագ, Մօրալէս, գըզգարտաշընըն եանընա կէլտիկինտէ,

—Պանա նէ խապէր կէթիրտին, տէեու սիւալ իթտի, վէ բէք չօգ սիւալ վէ րէճալար իթտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ գըզգարտաշը թարաֆընտան,

—Հէր շէյ սըրասընտա տբր, ճէվապը մուխթասարընտան մաատա, տիկէր հիչ պիր ճէվապ ալամատը։

Քիրինօ, մահպէստէն չըգալըտան պէրու, աճէպա ֆիքրինտէն վէ գալպինտէն կէչէնլէրի օգուեանլարըմըզա իյզահ վէ թարիֆ իթմէք լազըմ մը տբր։ Էն ազ միւթէպասսիր օլանլար պիլէ, Հինտլինին, պէ թէքրար օլ բէրի միսալի գատընըն բէնչէյի ճազիպէսի ալթընա տիւշտիւկիւնիւ անլամըշլար տբր։ Շէօյլէ քի, մէրգումուն կէօզլէրի աշգ ու սէվտա տիւմանընտան օլ տէրէճէ գարարմըշ իտի քի, կէչմիշ զէմանըն քեաֆֆէյի էլէմու քէտէրլէրինի, խիեանէթլէրինի, նամուսսուզլուգլարընը վէ ճինաեէթլէրինի ունուտարագ, անճագ, մէզպուրէնին ֆէվգէլատէ բարլագ կիւզէլլիկինի տէրխաթըր իթմէքտէ, վէ վիճտանըյլա գուվվէյի ագլիեէսինին ֆիղանընը թէսկին իլէ, եալընըզ օլ բէրիյի բէյքէրին Ըսէտաեը լէթաֆէթրէսանընը իշիթմէքտէ վէ տինլէմէքտէ իտի։ Պու ալէմտէ, պունտան պէօյլէ Քիրինօ իչին եալընըզ պիր շէյ գալըպ, օ տախի եէնիտէն տօղմագտա օլան աշգ ու սէվտա հիսսի իտի։ Պու հալտէ մէրգում, Գարմէնէ լանէթ օգումագ, վէ մէրգումէեէ աֆվ իթմէք շէօյլէ տուրսուն, ատէթա մէզպուրէեի

ամբմագտա, հալինէ էսէֆ իթմէքտէ, վէ քէնտիսինի հագգըյլա ճէղա կէօրմիւշ պիր գապահաթլը ատտ իթմէյիպ, իլլա պիր թալէսիզլիք գուրպանը ատտ իթմէքտէ իտի։ Թիւլասա, Քիրինօ պիւսպիւթիւն պիւեիւլէնմիշ օլմաղլէ, պիր արա թահդիր իթտիկի գատընա, շիմտի ատէթա մապուտ մագամընտա հիւրմէթտէ պուլունմագտա, վէ հաթթա քէնտի քէնտինէ շու լագըրտըլարը սէօյլէմէքտէ իտի.

—Օ պէնի սէվէր, վէ տայիմա սէվմիշ տիր, վէ շու էսնատէ էօմրիւնիւ ամբմաեբպ, պէնի ամբմագտա տըր, զիրա նիհաեէթ պէնի սէվմէքլէ, վէ պէնիմ ուղագտա պուլունան օրմանլարըմտա եաշամագլա մէսուտ օլաճաղընը անլամըշ տըր։ Պիր վագըթ պէն անըն նէ եօլտա օլմասընը արդու իտիեօրտում իսէ, պու կիւնքի կիւն օ եօլտա պուլուեօրում, լաքին հաբէֆ քի, քէնտիսինի թէքրար էլտէ իթտիկիմ սըրատա, տիկէր թարաֆտան էլտէն չըգարըեօրում։

Պէօյլէ պիր թասավվուր վէ միւլահազանընն, Հինտլինին աթէշլի եիւրէկինտէ հասըլ իթտիքլէրի թէէսսիրտէն պահս իթմէքլիկի զայիտ կէօրիւրիւզ։ Շու գատարը սէօյլէրիզ քի, Գարմէնի մահքիւմ գըլան հաքիմլէրի, մէրգում, ճանվէր վէ գաթիլ հիւքմիւնտէ ատտ իթմէկէ, վէ անլէրտէն ինթիգամ ալմագլըղը տիւշիւնմէկէ պաշլատը . . ։

Ֆագաթ Գարմէնին սօն միւրատընը իյֆա իթմէք, վէ մէզպուրէյի նամուսսուզ պիր էօլիւմիւն նէֆրէթ վէ տէհշէթինտէն գուրթարմագ լազըմ օլտուղունտան, Քիրինօ, զէհիրի հազըրլատը, վէ լաքին պու զէհիրի էլինէ ալըպ տա, պու զէհիր իլէ, պէզաեէթ տէրէճէտէ սէվմէքտէ օլտուղու պիր մախլուգուն էօմրիւ գաթթ օլունաճաղը թասավվուրու ֆիքրինտէ թէվէլլիւտ իտինճէ, քէմալի տէհշէթլէ տիթրէտի, վէ վահշիանէ պիր սէտա իլէ,

—Խաբը, խաբը, տէտի, օ եաշաեաճագ տըր, վէ եաշամալը տըր։ Էկէր պունուն իչին անըն էօմրիւ եէրինէ պէնիմ էօմրիւմիւ, անըն դանը եէրինէ պէնիմ դանըմը վիրմէք իճապ իտէր իսէ, օլ պապտէ գաթան թէրէտտիւտ իթմէեէճէյիմ . . . Ֆագաթ պու մագսէտէ նասըլ իրմէլիյիմ։

Քիրինօ պիւթիւն կիճէ պու թէֆէքքիւրլէ մէշղուլ օլտու իսէ տէ, մէզքիւր միւշքիւլ սիւալին ճէվապընը պուլամատը։

Նասըլ քի կէօրիւլմէքտէ տիր, Գարմէնին իւմիտ վէ թախմինլէրի մէվգըի ֆիիլէ կէլմիշլէր իտի, վէ պինապէրին Գարմէն, դարտաշընըն սիւալլէրինէ գարշըլըգ, «Հէր շէյ սըրասընտա տըր» տէտիկինտէ, հագգլը իտի։

Ֆէրտասը կիւնիւ Քիրինօ, իլք կիւնքի կիպի, Գարմէնին սապըրսըզլըգլա վէ իզտիրապը տէրուն իլէ պէքլէմէքտէ օլտուղու զընտանա կիրտի, վէ իլք տէֆա շու լագըրտըլարը իրատ իթտի.

—Գարմէն, արթըգ պէնտէն էօլիւմ պէքլէմէ, զիրա տիւնքի կիւն սանա վատ իթմիշ օլտուղում տէհշէթլի զէհիրի վիրմէեէճէյիմ։ Սանա վիրմէք իսթէտիկիմ հաեաթ տըր . . . վէ պիլմիշ օլ քի, էկէր իճապ իտէրսէ, հապսխանէնի եագաճաղըմ, վէ սէնի պուրատա պէքլէեէնլէրին քեաֆֆէսինի արտ արտա պօղազլաեաճաղըմ, ֆագաթ նիհաեէթ սէնի գուրթարըպ, սէրպէսթ գըլաճաղըմ։

—Ա՛հ, Քիրինօ, հէնուզ պանա

մուհապպէթին վա՞ր մը տըր, տէ-
տի Գարմէն սէսի տիթրէեէրէք։

—Սէնի սէվիեօր օլտուղումո՞ւ մու
սիւալ իտիեօրոուն . . . ա՛հ, է-
կէր պունու իսպաթ իթմէք իչին,
շու գանլը եիւրէկիմի սէնին հուզու-
րունա թագտիմ իթմէք լազըմ
կէլսէ, օնա տախի հազըրըմ, տէ-
եու ճէվապ վիրտի Հինտլի, էլինի
կէօքսիւնիւն սոլ թարաֆընա գօ-
եարագ։

—Սանա ինա՛նըրըմ, ինա՛նըրըմ,
վէ արթըգ պու տիւնեատա պաշգա
պիր չէյ արզու իթմէմ, վէ սէն քէն-
տի եիւրէկինի պանա իեատէ իթ-
տիկին հալտէ, պէն տէ պիլա թէ-
էսսիւֆ էճէլ չէրպէթինի նուշ իթ-
մէքտէն իճթինապ իյլէմէմ։

—Խա՛եըր, սէն եաշաեաճագսըն։

—Իհթիմալի եօգ տուր։

—Պէն սէնի գուրթարաճաղըմ։

—Պէնի գուրթարմագ իչին պիր
միւճիզէ լազըմ տըր, վէ օ միւճիզէ
պանա թագտիմ օլունսա պիլէ, պէն
ըէտտ իտէրիմ։

—Եաշամագլըզը ըէ՞տտ մի իտի-
եօրսուն։

—Էվվէթ։

—Նէ՞ իչին։

—Շունուն իչին քի, պէն սանա
լաեըգ տէյիլիմ։

Պունուն իւզէրինէ չինկեանէ գը-
զը իլէ Հինտլի միեանընտա պիր ա-
լիճէնապլըգ միւճատէլէսի պաշլա-
տը, վէ մէմուլ օլունտուղու իւզրէ,
ֆիթուհաթ Քիրինօտա գալտը։

Մէզպուրէ, Քիրինօնուն իսրար-
լարը իւզէրինէ, մահպէստէն վէ էօ-
լիւմտէն գուրթուլմագլըզա պիր
քէրրէ գարար վէրտիկինտէ, պիր
գըսմընը էվվէլճէ թասմիմ իթ-
միշ օլտուղու ֆիրար բլանընը իք-
մալ իթմէք իւզրէ, պիւթիւն գուվ-
վէյի իտրաքիեէսինի մէվգըի իճ-
րաեէ գօյտու, վէ զընտան մէմու-
րունուն, ալտըզը ալթունլարա պէ-
տէլ, Հինտլիյի նէ եօլտա զընտանա
իտխալ իթտիկինի մէրգումա սիւալ
իթտի, վէ էօնիւնտէ իքի նէֆէր
նէօպէթճի պէքլէեէն, վէ տէրու-
նինտէ օեուն օյնամագտա վէ իչրէթ
իթմէքտէ օլարագ, օն իքի նէֆէր
գատար ասաքիր պուլունան պիր գա-
րաղօլխանէեէ միւթթասըլ պիւյիւք
գաբուտան, մէրգում զընտանճընը
Հինտլիյի կէչիրտիքտէն սօնրա, տար
վէ ուղուն վէ էյրի պիւյրիւ պիր սու-
ֆաեա կիրտիրէրէք, զընտանա գա-
տար պիրլիքտէ կէլտիկինի, վէ մէզ-
քիւր սուֆատա, զընտան խըզմէթ-
ճիլէրինտէն հիչ պիրինին պուլուն-
մատըզընը թահգըգ իթտի։

Գարմէն, իշպու իյզահաթա վա-
գըֆ օլունճա, քէնտի թալիմաթը-
նը Հինտլիեէ վէրտի, վէ մէրգում
պունլարը ունութմասըն իչին, իլք
կիւնիւ զընտան մէմուրունուն կէ-
թիրմիշ օլտուղու քեաղըտլարտան
պիրի իւզէրինէ մէզքիւր թալիմա-
թը եաղտը։

Քիրինօ, սէվինճ վէ իւմիտ իլէ
մէֆթուն օլարագ, վէ Գարմէնին,
քէնտի վաթանը օրմանլարընտաքի
եիւզ եըլլըգ աղաճ կէօլկէլէրի ալ-
թընտա, եիւրէկի իւզէրինտէ եաթ-
մըշ պիր հալտէ խաեալ իտէրէք,
հապսխանէտէն ազիմէթ իթտի։

Պիր սաաթ սօնրա, Մօրալէս,
Գարմէնէ խիթապէն,

—Է՛յ, նէ՞ խապէր, գըզգա՛րտաշ,
տէեու սիւալ իթտի։

—Իշիմիզ եարընա գալտը, տէ-
եու ճէվապ վէրտի չինկեանէ գըզը։

Ֆէրտասը կիւն, հապսխանէ մէ-
մուրը, Գարմէնին մահպուս օլտու-
ղու մահէլլէ կէլէրէք, սապահ թա-
ամընը կէթիրտի, վէ ալտըզը ալ-
թունլարըն լէզզէթինի ունութմուշ

օլմաեբպ, հաթթա մէզպուրէնին եաշաեաճագ պիր ճիւզի միւտտէթի դալմբշ օլմաղլէ, պու միւտտէթ զարֆընտա, անքն ճէօմէրտլիկինտէն իսթիֆատէ իթմէք իսթէեէրէք,

—Մա՛տամ, պու կիւն նէզտինիզէ քիմսէյի կէթիրթմէեէճէ՞քմիսինիզ, տէեու սիւալ իթտի:

—Քիմսէյի, տէտի Գարմէն պաշընը սալլաեարագ:

—Իքի տէֆա պուրաեա կէթիրմիշ օլտուղում ատէմ, արթըգ կէլմէեէճէ՞ք մի տիր:

—Խա՛եբր:

Զընտան մէմուրու պիր ա՛հը տէրուն իթտի, ֆագաթ պիւսպիւթիւն մէյեուս օլմաեարագ,

—Լաքին էլպէթթէ սօն վէտաեը վիրմէքլիկի ունութմազսընըզ, տէտի:

—Եանըլըեօրսուն, տօ՛սթում՝, զաթէն պէն արթըգ քէնտի քէնտիմէ, պու տիւնեանըն ատէմի տէյիլիմ նազարը.յլա պագըեօրում: Պունտան պէօյլէ պէնիմ պիրիճիք միւլահազամ վէ արզում, եալընըզ Հագգ Թէալա իւզէրինէ տիւշիւնմէք տիր:

—Էկէր իսթէրսէնիզ, կիտիպ, հապսխանէ բահիպինի պուրաեա կէթիրէյիմ. սիզի թէէմին իտէրիմ քի, մէրգում դաեէթ միւհթէրէմ պիր զաթ տըր:

—Էօյլէ օլտուղունա շիւպհէ իթմէմ, վէ լաքին պուլունտուղում շու տէհշէթլի հալտէ, Պէրնարտէն թարիգաթընըն ազիզ պիր բահիպինտէն, լազըմ կէլէն թէշվիգաթ վէ թէպիեէթի ալնզ իթմէք իսթէրիմ:

—Տէտիկինիզ բահիպ, Նանթ շէհրի մանասթըրլարընտան պիրինտէ՞ մի սաքին օլուր:

—Էվվէթ:

—Արզու իտէրսէնիզ, կիտիպ պուրաեա չէզըրաեբմ:

—Էսէֆ իտէրիմ քի, պունուն իհթիմալի եօգ տուր:

—Նէ՞ սէպէպլէ:

—Զիւնքի մէրգում բահիպին խմինի ունութտում:

—Շու ունուտուլուշ, հագըգաթէն շայեանը թէէսսիւֆ տիւր:

—Պու ճիւմլէ, պէնիմ Պէրնարտէն թարիգաթլը բահիպիմի պուլմագ վէ թանըմագ իչին պիր թէտպիր վար տըր:

—Նէ՞ կիպի:

—Անճագ պու թէտպիրի գուլլանմագլըգ միւշքիւլ տիւր, վէ ֆէվգէլատէ մէհարէթէ միւհթաճ տըր:

—Զանն իտէրիմ քի, պէնիմ մէհարէթիմ բէք միւքէմմէլ տիր:

—Օնա շիւպհէ նէ՞, վէ լաքին պէլքի վագըթ պուլունմաեաճագ տըր:

—Պէն, պիր իշ կէօրմէք լազըմ կէլտիկինտէ, տայիմա վագըթ պուլմուշում տուր:

—Էօյլէ իսէ, պէնի տինլէ. հէր կիւն, էօյլէն դամբանասը վուրտուղունտա, զիքր իթտիկիմ Պէրնարտէն բահիպի, ուլու քիլիսէնին Վիէրժ մատուրը դաբուսունտա տիզ չէօքէրէք, տինտարճա էօյլէ տուասընը սէօյլէր: Մէրգում, պիւյիւք պիր թէհլիքէ զէմանընտա իթմիշ օլտուղու բէսմի պիր նէզր իւզէրինէ, հէր էօյլէն պու տուաեը սէօյլէմէքլիկի քէնտիեէ ատէթ իթմիշ տիր:

—Տիմէք տիր քի, մէրգում, էօյլէն դամբանասը չալտըղընտա, ուլու քիլիսէտէ պուլունուր:

—Էվվէթ, Վիէրժ մատուրունուն դաբուսունտա պուլունուր:

—Բէք էյի, շիմտի կիտէրիմ:

—Կիթտիկինտէ, եանընա եագլա-

շրրսքն, վէ քէնտիսինէ, «Եղբայր, մուգատտէմա թանքտրղընրզ սէֆիլ պիր մահպուս, սիզի իսթէեօր,» տէրսին։ Օ սանա ճէվապ վիրմէք-սիզին վէ պիր շէյ սօրմագսըզըն, աեաղա գալգըպ, սէնինլէ պիրլիքտէ կէլիր։

—Պու հալտէ, մէրգում ազիզ ատէմին, էօյլէյի եարըմ սաաթ կէչէրէք, վէ պէլքի տահա էրքէն սիզին նէզտինիզտէ պուլունաճաղընա թէէմին օլուն։

—Տօ՛սթում, էկէր պունը եաբարսան, սանա պիր լուի տէյիլ, օն լուի վէրիրիմ։

—Պախթըմ տիւղէլտի, տէտի ղընտան մէմուրու քէնտի քէնտինէ, վէ սէօյլէնիլէն սաաթտա, ղընտան գաբուսու աչըլտը, վէ պաշլըղընտան եիւզիւ պիւսպիւթիւն կիզլէնմիշ պուլունան պիր բուհպան իչէրի կիրտի, վէ այնի վագըթտա ղընտանճը Գարմէնէ,

—Մա՛տամ, իսթէտիկինիզ բուհպան պո՞ւ մու տուր, տէեու սիւալ իթտի։

—Էվվէթ, տէտի Գարմէն, մէրգումուն քէնտիսինէ ուղաթմըշ օլտուղու էլինէ օն ատէտ ալթուն սըգըշտըրարագ։

Զընտան գաբուսու դաբանտը, վէ բաբաս դըեաֆէթինտէ օլան Հինտլի, ալթընտա պիր բաքէթ իբ, վէ իքինճի պիր բուհանի էլպիսէսի, վէ թէքմիլ պիր զապթիեէ իւնիֆօրմասը կիզլէնմիշ օլան ճիւպպէսինի նիմ սուրէթտէ աչտը, վէ Գարմէն մէրգումա խիթապէն,

—Սիլահըն տա վա՞ր մը տըր, տէեու սիւալ իթտի։

Քիրինօ իքի խանչէր կէօսթէրտի, վէ չինկեանէ գըղը պունլարտան պիրինի ալըպ, ֆիսթանընըն գօրսէսինտէ սագլատը։ Պատէհու ղընտան գաբուսունա եագլաշարագ, եավաշճա գաբուեու չալտը։ Զընտան մէմուրու իսէ, քէմալի էմնիյեէթլէ իչէրի կիրիպ, «Նէ՞ իսթէրսինիզ» տէեու սիւալ իթմէսինտէ, Հինտլի, հէման մէրգումուն իւզէրինէ հիւճում իտիպ, եէրէ եաթըրտը, վէ գօլլարըյլա էլլէրինի գավիէն պաղլատըղը հալտէ, Գարմէն տախի, մէրգում, քիմսէյի եարտըմա չաղըրամասըն իչին, պիչարէնին աղզընա պիր մէնտիլ թըգամագտա իտի։

Չինկեանէ գըղը, պու իշի պիթիրտիքտէն սօնրա, Քիրինօնուն կէթիրմիշ օլտուղու բուհպան էլպիսէսինի կիյինտի, վէ պաշլըղընը եիւզիւնէ գատար չէքտի։ Պատէհու մէզպուրէ, զէվալլը ղընտանճընըն քէմէրինտէն ասըլը օլան ա-նախթարլարը ալարագ, Մօրալէսին ղընտան գաբուսունու աչտը։

Մէրգում իսէ, քէնտի տայիրէսինէ պիր բաբաս կիրտիկինի կէօրիւնճէ, գաթլ ճէզասը զէմանը կէլմիշ զանն իտիպ, տիթրէեէրէք բիւճաթ իթտի։ Հալ պու քի Գարմէնին պիր սէօզիւ, Մօրալէսի թէէմին գըլտըղընտան, մէրգումուն սէվինճ, վէ եախօտ տահա տօղրուսու մէֆթունիեէթի, տէհշէթ վէ նէֆրէթի գատար հուտուտսուզ օլտու, վէ Քիրինօնուն գօլլարը իչինէ աթըլարագ, մէրգումը տայիմա սէվմիշ օլտուղունա, վէ հալէա սէվմէքտէ պուլունտուղունա տայիր պիր չօդ եէմինլէր իթտի։

Մուախխարէն Մօրալէս, զիքրինի իթմիշ օլտուղումուզ բօլիս իւնիֆօրմասընը կիյինէրէք, քէնտինին զաթէն թէրս չէհրէսի, վէ մէզքիւր թէպտիլ գըեաֆէթի սայէսինտէ, սահիհէն պիր բօլիս նէֆէրինէ պէնզէտի։

Պունտան սօնրա, իշ հապսխանէ-
տէն չբգմաեա գալտը, լաքին պու
բէք միւշքիւլ պիր թէշէպպիւս իտի,
զիրա էկէր պիր զընտան մէմուրը-
նըն եախօտ տիկէր պիր նէօպէթ-
ճինին մէմուլին ղայրի թէսատիւֆի
վուդու պուլուպ տա, մէրգումանըն
պըչագլա գաթլի միւմքինսիզ օլսա
իտի, թապիաթիյլէ իշ տուեուլա-
րագ, պէղտեէթ քիւսթախանէճէ
թէրթիպ իտիլմիշ օլան ֆիրար թէ-
շէպպիւսիւ պօշա կիտէճէք իտի։

Գարմէն իլէ Մօրալէս, Հինտլի-
նին բէհպէրլիկիյլէ, ագտէմճէ զիք-
րի սէպգաթ իտէն տար վէ ուզուն
սուֆաեա կիրտիլէր, վէ մէզքիւր
եօլուն պօեունա եիւրիւտիւքլէրին-
տէ, գարշըլարընա քիմսէ չբգմատը։

Չինկեանէ գըզը, ճիւպպէսի ալ-
թընտա կիզլէմիշ օլտուղու անախ-
թարլարտան պիրի իլէ պիր գաբու
աչբպ, անտէն, եուվարլագ պիր
թարիգտէն հավլիեէ էնիլտի։ Մէզ-
քիւր հավլիտէ քիմսէ օլմաեբպ,
անճագ գարաղօլխանէնին նիմ աչբգ
պուլունան բէնչիրէսինտէն, թէրէն-
նիւմ իտիլէն շարապա տայիր պիր
թիւրքինին սէսի իշիտիլմէքտէ, վէ
իքի նէօպէթճիլէր իսէ, զընտան
պաշ գաբուսունուն իքի թարաֆընտա,
քէնտի թիւֆէնքլէրի իւղէրի-
նէ տաեանարագ, վագըթ կէչիրմէք
իչին Պրբթանիա քէօյլիւլէրի լիսանը
իլէ գօնուշմագտա իտիլէր։ Պունլար,
Քիրինօ իլէ Գարմէնի կէօրտիւքլէ-
րինտէ, պիրի տիկէրինէ,

—Պա՛գսանա, արգա՛տաշ, պիր
ազ էվվել պուրաեա պիր բաբաս
կէլմիշ իտի, շիմտի իքի բաբաս տի-
շարը չբգբեօր, տէտի։

Հինտլի, էլինի պըչաղընա կէօ-
թիւրիւպ՛, վուրմաեա հազըրլանըր-
քէն, պունա հաճէթ գալմատը,
չինքի տիկէր նէօպէթճի, բէֆի-
գինէ խիթապէն, վէ գավի պիր
սէտա իլէ,

—Պու բաբաս էֆէնտիլէրտէն
պիրի, էլպէթթէ էվվել պէ էվվել
կէլմիշ տիր։ Զաթէն, Մա՛լօ, սէնին
կէօզլէրին պու սապահտան պէրի
տիր իյի կէօրմէեօր, տէեու ճէվապ
վէրտի։

Պէօյլէճէ մէրգուման ֆիրարիլէր,
քիւսթախճա հապսխանէտէն չբգ-
տըլար, վէ նէօպէթճիլէր, սահիհէն
աշաղը Պրբթանիալըլար միսիլլու,
մէրգումանըն կէչտիկի զէման խաչ
չբգարտըլար։

Գուվվէթլի պիր պէյկիրէ գօշուլու
օլարագ, Քիրինօնուն քիրա իլէ թութ-
մուշ օլտուղու պիր արապա, Պուֆ-
ֆայ մէյտանը եագընընտա վագը
օլան վէ հէման քիմսէ պուլունմա-
եան տար պիր սօգագ քէօշէսինտէ
պիր չօճուղուն թահթը մուհաֆա-
զասընտա օլարագ պէքլէմէքտէ ի-
տի։ Գարմէն, Մօրալէս վէ Հինտլի,
մէզքիւր արապաեա վասըլ օլուպ,
բաքիպ օլտուգտան սօնրա, չօճու-
ղու եօլա գօյտուլար։ Պատէհու
պէյկիր սիւրաթլէ հարէքէթէ պաշ-
լատըղընտա, Մօրալէս, ֆէվգէլա-
տէ սէվինճլէ,

—Գըզգա՛րտաշ, պէնիմ ապա
տար աղաճընտան ասըլմաեաճա-
ղըմ, հէր հալտէ ճէնապը Հագ-
գըն տէֆթէրինտէ եազըլմըշ օլմա-
լը տըր, տէտի, վէ սօնրա գըզգար-
տաշընա տօղրու էյիլէրէք, եավաշ
սէտա իլէ, թասավվուրլարըն նէ՞
տիր, տէեու սիւալ իթտի։

Գարմէն տախի մէրգումա,

—Պու կիճէ սանա սէօյլէրիմ,
տէեու ճէվապ վէրտի։

Պու էսնատէ Քիրինօ սիւքիւթ
վէ հայրէթ իչինտէ իտի։

39

ԻՅԻ ԽԻԹԱՄ ՊՈՒԼԱՆ ՇԷՅ ԻՅԻ ՕԼՈՒՐ

Պիր կիւն էվվէլ, Գարմէն իլէ Քիրինօ պէյնինտէ վէրիլէն գարար մուճիպինճէ, Ֆիրարիլէր, Պրբթանիա սէվահիլինտէ պուլունան քիւչիւք լիմանլարտան պիրինէ կիտէճէքլէր, վէ օրատան, տէրհալ Բլիմութա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք օլան պիր սէֆինէ պուլտուգլարընտա, մէղքիւր սէֆինէ, գբեր սբրա կիտէն սէֆինէլէրտէն, եախօտ պէշ ալթը նէֆէր թայֆէլի սէֆիլ պալբգ սանտալլարընտան տախի օլսա, եինէ տէրունինէ բաքիպ օլաճագլար իտի։ Չիւնքի էվվէլ էմիրտէ, Գարմէն իլէ Մօրալէս, ալէյհլէրինտէ իթա օլունմուշ օլան տէհշէթլի մահքիւմիեէթտէն գուրթարմագ լազըմ իտի։ Ֆիրարիլէր պիր քէրրէ Ինկիլթէրրաեա վասբլ օլտուգլարընտա, եանի հէր կէօնա մուխաթարատան խալի պուլունտուգլարընտա, Հավանաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէն պիր սէֆինէ պուլաճագլար իտի։

Քիրինօնուն քիրալամբշ օլտուղու արապա, պէյկիրին գուվվէթի միւսայիտ օլտուղու միւտտէթտէ գաթը մէսաֆէ իտիպ, զէվալլը հայվանըն թագաթը գալմատըղընտա, եանի կիճէ գարանլըղը պաստըգտան պիր սաաթ սօնրա, պիր քէօյ լօգանթասընտա տուրուլուպ, մէղքիւր հայվանա բահաթ իթտիրմէքլիք, վէ միւհթաճ օլտուղու նաֆագասընը իթա իյլէմէքլիք էլզէմ կէօրիւլտիւ։ Պէեանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ, իւչթէպտիլ գբեաֆէթլիլէր, արապանըն իչինտէ մէղքիւր գբեաֆէթլէրինի չբգարբպ, էլպիսէյի ասլիեէլէրինի իքթիսապ իյլէմիշլէր իտի։

Պու սէյեահլար, մէղքիւր լօգանթատա միւքէմմէլ պիր ագշամ թաամը իթտիլէր։ Պատէհու Գարմէն, Քիրինօեա, պիր գաչ սաաթ ույգու ուեուեաճաղընը սէօյլէտիկի կիպի, մէրգումա տախի պիր գաչ սաաթ ույգու ուեումասընը իխթար իթտի։

Հինալի, ախբրտա, պէյկիրէ պօլ պիր նաֆագա վիրմէքլէ մէշղուլ օլտուղու էսնատէ, Մօրալէս, գբղգարտաչընըն օտասընա չբգարագ,

—Սահիհէն, Քիրինօ իլէ պիրլիքտէ Հավանաեա՝ մը ավտէթ իտէճէյիզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Մօրա՛լէս, հագբգաթէն սէն տիվանէսին, զիրա սէնին կիպի ագիլ պիր քիմսէ, գալգբպ տա, նա՝սբլ պէօյլէ ահմագճա սիւալլէր իտէր, տէտի չինկեանէ գբղը օմուղլարընը եօգարը գալտըրարագ։

—Էօյլէ իսէ, նէ՝ եաբաճաղբզ։

—Պիզիմ պէտէվիյի միւմքին մէրթէպէ չաբուգ սուրէթտէ թէրք իտիպ, էկէր իքիմիզի տախի պիրլիքտէ կէօթիւրէճէք գատար գուվվէթլի պիր աթ սաթըն ալբր իսէն, պու կիճէ պուրատան կիտէճէյիզ։

—Բէք իյի, լաքին պիզ պու աթ իլէ նէ՝րէեէ կիտէճէյիզ։

—Էն եագըն պուլունան շէհրէ։ Օրատան պիր արապա իլէ բօսթաեա եէթիշիպ . . .

—Նէ՝րէեէ կիտէճէյիզ։

—Հավրբեա, չիւնքի Նանթտա վուգու պուլան վագբալար, չիւպհէսիզ հէնուզ Հավրբտա տուեուլմամբշ օլմալը տբրլար։ Իմտի, օրատա, պիւյիւք պիր մէպլաղ գբյմէթինտէ պուլունան միւճէվհէրաթըմըն պագբյյէսինի, վէ պիր գաչ

սասթ զարիքնտա թահսիլ իտէպի-
լէճէկիմ՝ նուգուտը ալարադ., ան-
աէն Բարիզէ մութէվէճճիհէն հա-
րէքէթ իտէճէյիզ, զիրա զանն ի-
տիւօրում՝քի, պէնիմ թալէիմ,
պէնի օրաէա չէզըրըճօր։

—Պէնիմ՝քի տէ, գէզգ՝ըտաշ,
աէտի Մ՝օրալէս հէեէճան իլէ, վէ
իլավէթէն, հաթթա աէնին չու կիւ-
զէլ թասավուրլարընը քէամիլէն
թահսին իտէրիմ՝, վէ պիր ան էվ-
վէլ պու թասավուրլարընէն մէվ-
գէքի ֆիւիլէ կէթիրիլմէսի իչէն, չիմսի
կիտիպ պիր պէյիկիր թէտարիւք ի-
տէրիմ, աէհու պէհան իթտի։

—Հա՝յտէ, չաբուգ կիւթ, վէ չա-
լըշ՝քի, մուվաֆֆագ օլասըն։

—Մ՝իմ՝քին մէրթէպէ չալըշը-
րըմ՝։ Անճագ չունը սիւալ իտէրիմ
քի, պու օտանըն բէնիչիրէսի սօգա-
զա նաղը՞ր մը սըր։

—Էվվէթ։

—Էօյլէ իսէ, օ բէնիչիրէյի նիմ
ատըգ պրագ, վէ էկէր սիշարտան
պէնը՝ ՝ՒԷՒԼԱՀ թիւրքիսինի չզրը-
տըմը իչիտիրսէն, զաեէթ իհթի-
րազէ աշաղը էն վէ պէնի պու-
լ, չիւնքի օ հալտէ պէն, պիդէ լազըմ
օլան ամբը պուլմուշ օլուրում՝։

Պու վէճճ իլէ Մ՝օրալէս, Գար-
յէնտէն մուֆարագաթ իթտի։

Նարը կիճճ լատտէլէրինտէ, հէր
քէս ուէումագտա, վէ լօգանթա
վէ գարիեէտէ քէմալէ սիւքիւթ
հիւքմ՝ իլիտիկի սբրատա, մուգաբ-
բէր օլան թիւրքինին թէրէննիւմ
իտիլտիկի իչիտիլտի։ Զինկեանէ գը-
զգը տէրհալ վէ ըշըդ ալմագտըգըն
աշաղը ինէրէք, գ՝արուլարը աչըդ,
եաիատ Պրըթանեա ուտուվի իւ զրե,
Ռաչինըգ մանտալ իլէ գաբալը պու-
գուտ, պիրա միւշքիւլաթ սօգաղա
վասըլ օլտու։

Մ՝օրալէս, աև ադլարը սաման իլէ
տօլանմըշ օլան վէ քիւչիւք ֆագռաթ
գուվվէթլի պուլունան պիր միտիլ-
լի իւզէրինաէ օթուրմուշ օլտուղու
հալտէ, գըզգ՝արտաշընա պէ՞քլէ-
մէ՞քտէ իտի։

Գարմէն, գարտաշընըն քէնտի-
սինէ ուզաթտըղը էլին մուավէթի-
նէ իհթիեաճը օլմագտըգըն, մէզ-
քիւր [հայվանըն իւզէրինէ աթլար
աթլամագ, հայվան հարէքէթէ պաշ-
լատը, վէ քէօյլուն էվէլքինի կէչ-
տիքտէն սոնրա, Գարժէ՞ն, Մ՝օրա-
լէսէ,

—Պու կիւղէլ ատըբ՝նէքտէն պուլ-
տուն, տէհու սիւալ իթտի։

—Էնտիկիմիզ լօգանթանըն ա-
խըրընտան, աէտի Մ՝օրալէս,

—Է՛յ նէ՞ թէտիեէ իթտին։

—Պիլմէ՞մ, չիւնքի լօգանթաճը
ուէուեսօր իտի։

Պու վագըտտան պիր գաչ սաաթ
սոնրա, գարտաշ վէ գըզգ՝ըտաշ
բօսթանեա վասըլ օլագտագ, Հավը-
եա տօղրու հարէքէթէ պաշլատը-
լար։ Պրատալըմ քի պուղար չէհ-
րի մէզքիւրէ վէ անտէն Բարիսէ,
եանի հէր ղէման, մըգնաթըս թա-
չընըն տէմիր իւղէլինէ, գ՝արչը գ՝օ-
նուլմագ տէրէճէտէ հասըլ իթտիկի
դուվվէյի ճէզպիեէ կիպի, ալէա վէ
էանա մէրթէպէլէրտէ պուլունան
տէսիսէ քէարան վէ մէնֆաաթըբ-
րէսթան իւղէրինաէ պիր գուվվէյի
ճէզպիեէ հասըլ իտէն օլ սիհիրպազ
չէհրէ կիթտընէլէր, վէ ալտաատըճը-
լըգ լարը տաեէսինտէ ճէզասըդ գալ-
մըշ օլմալարընտան, վէ ճէտիտ պիր
մահէլտաէ նէնի պիր էօմրէ պաշա-
մալարընտան տօլայը իֆթիեիաթ իթ-
սինլէր։

Եագընտա պիդ նինէ քէնտիլէ-
րէյլէ պուլուշուրուշ(*)։

Գարինլէրիմիզէ աբզ իթտիհիմիզ
սոն վագըալարտան պէրու պիր գաչ

ալ կէշալ , վէ Բարա Թարաֆընտա՛ն վիրաւա խաէն պիր ֆէրման , Թանքըէտ իւլէ Դարմէնին ադամը իղաէվաճլարընը ֆէսխ խաէրէք , մէգուզուն նէնհաէն էվվէնէպիլմէսինէ մէէղունիւեէթ վէրսի , վէ ինսանա պիր սաատէթ կէլմիկինտէ , եալընըզ կէլմէհիկինտէն , Մ. Տր Նաժագ տախի սէֆինէ սիւարիլիկի մէսնէհոնէ Թէրֆի գընընմաղէ , կիւղէլ պիր գօրվէթ գօմանտանըզընը աէրիւհատ իլլէտի ։

Իմտի պիզ կէնէլիմ , վէ իւք պահարքն ֆուրթունալը պիր կիւնիւնտէ , էօյլէտէն սօնրա , Էքի սէնէ մուդատտէմ Մարսուէն սէֆինէհինէն ղարդ վէ նապէտիտա օլտուղունա չահիտ օլան Սէնթ Ադրիէն պուրնունտան Թագրիպա եիկիրմի տէօրթ եիկիրմի պէշ ֆարսախ ուղագընըզընտա քէմային Բօրթէկէզ սուլտընտա տուրան մէզքիւր գօրվէթէ տախիլ օլալըմ ։

Թանքըէտ , ճիպրալթար գալէսի վալիսի իչին պաղը Թահրիրաթը համիլ օլմաղէ , մահէլլի մադտուտէ կիմմէքտէ իտի ։ Մէզքիւր սէֆինէտէ , Թայֆէլէրտէն մաատա հիւքայէմիզին պաշընճա էշխասընընտան պիրի , եանի Ֆիրինօ պուլտունուպ , մէրդումունն տէվա գապուլ իմմէհէն մէյուսինէթի հիչ պիր նօսէ չիֆաբէղիր օլամամագտա իտի ։

Հինալի , Էքինճի տէֆա օլարադ , Դարմէնին գուրտուղու տուղաղա տիւշտիւկինտէն պէրի իտի քի , հէր կինն էօմրինիւ մէչադագթի իւէ կէչիրիւօրտու ։ Բէնտի քէնտինէ գարշը չէճիանէ ճէնկիէշմէքտէ , վէ չինկանտէ դընընը Թահդիր իմմէքընկէ մէճպուր օլմագ իչին , իդտումաԹը ֆէվդէլատէ իճրասընտա պուլունմագտա իտի իսկէ տէ , պու ճիւմլէյէ , դանը իւէ պիրլիքտէ տամամլագընըտա ճէլվէլան խաճկէճէն աշդ ու ակվատա ամէչինի հիչ պիր չէյ սէօնտիւրմէքընկէ միւգէէտիր տէյիւէ իտի ։

Թանքըէտ իւէ Ֆիրինօ , ոէֆինէնին գընչ Թարաֆընտա նան պէհան ատալաշտգլարը գէման , սէֆինէ , հուպուպ իտէր չիտտէքը բիւգկեարըն գուվվէթինէ , պիր տապկատան օղ պիր տապկատա սընչրամադտա , վէ պաղէն , խուլլու պէյկիրքէրին , քէնտի սիւարիլէրի ալթընտա չահ գալդ տընընըզը կիտտի , պիր տէրէճէ տէնիզին տամճընտան եօգարը տախի գալդմադտա իտի ։

Գունունա պէրաապէր հէնուզ մուհաֆթարա եօգ իտի , ֆագաթ էկէր բիւգկեար , ֆուրթունանա Թէպտիլ օլա իտի , նասընլ քի գուապէլի ասիւմանէհինն հալինաէն , վէ ուֆագտա միւշահատէ օլունան պուլուԹքարտան , վէ պու պուլուԹլարընն արգասընտա , կիւնէհինն պաղէն գընընըզը վէ պաղէն գարարԹընընը կէօրիւնմէսինտէն , եագընտա ֆուրթունա գուհուրի իհԹիմալտէն կէօրիւնմէքտէ իտի , օ հալտէ պիր մուհաֆթարա հէր հալտէ վագը օլաճագ իտի ։

Գու արալըգտա էքի արգատտուշլար սիւքութ իւղրէ պուլունուպ , բիւգկեարըն վէ տապկալարընն չամնաԹտը , պունլարընն եէկտիկէբիլմէ գանուշմալարընտա միւտատտէ իմմէնքտէ իտի ։

Ֆիրինօ , բէք ուղաղը կէօրիւը օլմաղէ , պիրտէն պիրէ , Թանքըէտինն նազարը տուգաթընը ճէլպ իմմէք իւղրէ , խաֆիֆճէ մէրդումունն գօլունա տօգունտու , վէ բարմաղընյլա , ուղագտա սիեահ պիր նօգԹա կէօսԹէրտի քի , պու նօգԹա , պաղէն պիր տապկանընն Թէրէսինտէ զահիր օլտուղու հալտէ , պաղէն

տախի քէօբիւք քիւմէլէրինին արգասընտա ղայպ օլմագտա իտի։

Թանքրէտ, պիր իքի սանիեէ թէֆթիշ վէ թէտգըգտան սօնրա,

—Նիհաեէթ, հագգ Թէալա պանա աֆվ իթտի, տէտի, չինքի շու կէօսթէրտիկին սիեահ նօգթա պիր սանտալ տըր, վէ պէօյլէ պիր հավատա, պու սանտալըն տէնիզէ մուգավէմէթ իտէպիլմէսի, պէնճէ միւմքիւնսիւզ կէօրիւնմէքտէ տիր. պու հալտէ եէմին իտէրիմ քի, պէշ տագըգա կէչմէզտէն, պու ճէվիզ գապուղու ղարգ վէ նապէտիտ օլաճագ տըր։

Մէզքիւր պէշ տագըգա կէչտի իսէ տէ, Թանքրէտին բէյզամպէրլիյի ֆիիլէ չըգմատը։ Շէօյլէ քի զիքր օլունան սանտալ, ղարգ օլմաեբպ, տալկալարըն իւզէրինտէ տէնիզ գուշու կիպի պիր թարաֆաան պիր թարաֆա կիտիպ կէլմէքտէ, վէ սիւրաթլէ գօրվէթէ եագլաշմագտա իտի։ Էլ հասըլ իշպու սանտալ, սէֆինէտէն պիր թապանճա աթըմը ուզագլըղընա կէլտիկինտէ, Մ. տը Նաժագըն տուտագլարընտան պիր թէաճճիւպ սէտասը սատըր օլտու, զիրա մէրգում, պալըգճը գըեաֆէթինտէ օլարադ իքի քիշինին գօմանտա իթմէքտէ օլտուգլարը սանտալըն սէրէն տիրէ յի ալթընտա, վէ աեագ իւզէրինտէ պիր կէնճ գըզ կէօրտիւ քի, մէզպուրէ ղաեէթ հիւսէնա օլուպ, ֆագաթ սէֆիլճէ պիր էլպիսէ կիյինմիշ, սարբեա չալար ուզուն սաչլարընը օմուզլարը իւզէրինէ պրագմըշ, վէ կէօզլէրինի տախի պիր թարղը րիգգաթամիզլէ գուպպէ յի սէմավիէեէ աթֆ իյլէմիշ իտի։

Քիրինօ, ըէֆիգինին հայրէթտէ գալտըղընը կէօրիւնճէ, րիւզկեարըն շամաթասընտան սէսինի իշիթ. տիրէպիլսին իչին, տուտագլարընը մէրգումուն գուլաղընա տօղրու էեէրէք,

—Նէ՞ օլտուն, տէեու սիւալ իթտի։

—Անո՛ւնցիաթա . . . տէ յի բէբէլէտի Թանքրէտ։

—Նէ՞ սէօյլէեօրսուն։

—Տիեօրում քի, պու թարաֆլարտա վէֆաթ իթմիշ օլան տօն Ժօզէնին գըզընըն րուհը պանա կէօրիւնտիւ։

—Նէ՞ իչին րուհը օլսուն, էօլմիւշ տիւր զանն իթտիկին պէլքի հաեաթտա տըր։

—Պունուն իհթիմալի եօգ տուր, չինքի էկէր Անունցիաթա պիր միւճիզէ իլէ գուրթուլմուշ օլսա իտի, քէնտինին Ֆրանսատա պուլունտուղունու տօսթլարընա պիլտիրիր իտի։

—Տիւնեատա անլաշըլմաեան շէյ միւմքիւնսիւզ կէօրիւնիւր։ Հաթթա շու իքի սէնէտէն պէրի տիր, նիչէ միւմքինսիզ զանն օլունան շէյլէր, միւմքին օլմուշլար տըր, տէտի Քիրինօ, եիւրէկինտէն պիր ա՛հ իտէրէք։

Թանքրէտ ճէվապ վիրմէեէրէք, կէօզլէրինի աշաղը էյտի։ Օնտան սօնրա սանտալ, հէման կէօզէ կէօրիւնմէզ պիր նօգթա կիպի կէօրիւնմէեէ պաշլատը, վէ միւթէագըպէն, ըէվիշի հալէ կէօրէ, Բօրթիկէզ սէվահիլինտէ կէչիլմէզ պիր գուշադ հասըլ իտէն ագընթըլարտան հուսուլէ կէլէն տէհշէթլի տալկալարըն արգասընտա, հէման քեամիլէն նապէտիտ օլտու։

—Սանտալընն՞ օլտուղունու պիլմէք իսթէրիմ՝, վէ պէհէմէհալ պիլմէլի յիմ, տէտի Թանքրէտ քէնտի քէնտինէ, տէրագապ վէ եէլքէնլէրին էնտիրիլմէսինի, վէ տէմիրլէ-

ին պարագրվմասընը էմր իյլէտի ։

Թայֆէլէր, մէզքիւր իքի մանօվրաեը, կէրչի սրզրլթբսրզճա, լաքին քէմալի թէ հայեիւրլէ իճրա իթտիլէր, զիրա սէֆինէնին գրմբլտանմանաբաղ տուրմագլըզա մէճպուր օլտուղու հալտէ, լաէնգաթի վուդու պուլան միւսատէմէլէրէ մուգավէմէթ իտէպիլմէսի իհթիմալտէն պայիտ կէօրիւնիւեօր իտի ։

Օլ կիւնիւն պիւթիւն ագշամբսը, վէ կիճէնին պիւյիւք պիր գրսմը զարֆընտա, մուխաթարա բէք եագըն իտի ։ Շէօյլէ քի, հէր տագըգա գօրվէթին իւզէրինէ հիւճում իտէն տէհշէթլի վէ տաղ կիպի եըզըլը տալկալարտան, սէֆինէնին եագընտա բարէ բարչա օլաճաղը զանն օլունմագտա իտի, վէ կէմիճիլէր տրթըգ ճանլարընը Հագգ Թէալաեա թավսիեէ իյլէմէքտէ իտիլէր ։ Նիհաեէթ, սապահ օլմազտան պիր աղ էվվէլ, բիւզկեար նակեահ թէսկին օլտու, վէ օլ անէ տէկին գապարմըշ օլան տէնիզ, վալիտէսի մարիֆէթիյլէ պէշիքտէ սալլանարագ, ուեութուլան չօճուգլարըն խըրսը թէսկին օլտուղու կիպի, քէսպի սիւքիւթ իյլէտի ։

Կիւնէշին իլք զիեալարը իլէ, գումլու վէ խալի պիր սահիլ միւշահատէ օլունուպ, պու սահիլին իւսթիւնտէ, չաեբր չիմէնլիքլի պաղը եիւքսէք թէբէլէր վար իտի ։ Մէզքիւր թէբէլէրին ալթընտա պիրի պիր իւզէրինէ եըզըլմըշ օն իքի գատար սէֆիլ գուլիպէ իլէ պիր սիւրիւ տախի գօրգագ գօեունլար պուլունմագտա իտի ։

Թանքրէտ, տէնիզէ պիր սանսալ էնտիրթտիրէրէք, Քիրինօ իլէ պիրլիքտէ բաքիպ օլտուգլարընտա, քիւրէքճիլէր, զաեէթ սէֆիլվէ մէճհուլ օլմասընտան նաշի, հիչ պիր ճօզրաֆիա խարիթասընտա զիքրի պուլունմաեան, վէ պէլքի սէքէնէսի թարաֆընտան պիլէ պիր իսմի հայիզ օլմաեան մէզքիւր քէօյճիեէզէ տօղրու քիւրէք չէքմէեէ պաշլատըլար ։

Մարսուէն սէֆինէսինին դազազէտէ օլտուղունուն ֆէրտասը կիւնիւ, եանի, պուլունտուղումուղ վագթտան պիր պուչուգ իքի սէնէ մուգատտէմ, զիքրինի իթտիկիմիզ քէօյճիեէզտէն եարըմ ֆարսախ ուզագլըգտա չու վագըա վուդու պուլմագտա իտի ։ Շէօյլէքի, եէվմի մէզքիւր սապահըսը սաաթ ալթըտա, կէնճ պիր սօգագ սաթըճըսը, Բօրթիկէզ մէմլէքէթինտէ քէսրէթլէ պուլունան չուգուր վէ կէօլկէլի եօլլարտան պիրինտէ սիւրաթլէ եիւրիւմէքտէ իտի ։ Մէրգում սաթըճը թագրիպա եիկիրմի եաշընտա օլուպ, էսմէր լէհճէսինտէ, պիր ագլ ու ֆէթանէթ վէ զայրէթ էսէրի միւշահատէ օլունմագտա, վէ եիւզիւ, սիեահ, սըգ վէ բարլագ սաչլարընը թապիի զիւլիւֆլէրի արասընտա պիր չէնպէր իչինէ ալընմըշ կիպի կէօրիւնմէքտէ, վէ պաշընտա տար վէեիւքսէք քէնարլը պիր քէչէ շարգա գօյմուշ օլուպ, իքի ատէտ գաեբշլա սրրթընտա ալմըշ օլտուղու, մէշինտէն վէ թախթատան մամուլ պալեատա իսէ, բէնկեակիզ մէնտիլլէր, սաչ ֆիլէլէրին տիւրլիւ պէ տիւրլիւ գումաշլար վէ էշեաեը սայիրէ վար իտի, հալ պուքի մէզքիւր պալեա, մէրգումուն հարէքէթինէ ապա մանի օլմաեօր իտի ։

Պու սաթըճընը եիւրիւմէքտէ օլտուղու չուգուր եօլուն էնիշի իւզէրինտէ պիւեիւմիւշ օլան չալը չըրբըլարը սըգ տալլարը, մէրգում տէլիգանլընը պաշը իւզէրինտէ իչ

իչէ կէչմիշ օլուպ , թապիւ քէմէր հալի քէսպ իմմիշլէր իտի , վէ մէղքիւր քէմէրին պաղը թարաֆլարընտան տէվիք այլմիշ օլուպ , սապահ կիւնէչինին սըճաղ դիեալարը արալարընտան կէչմէ քաէլեր իտի։ Էօթէ առ պէրիտէ էվվէլի պահար չիչէքլէրի , եօսունլար իւղերինէ եառըլմիշ օլուդուլարը հալտէ , հալատա լաթիֆ պիր դօդու հասիլ իմմէքտէ , վէ դուշլար իսէ , եարրադլարըն արալարընտա տուրարագ , քէնտիլէրինէ մնխասուս օլան թիւրքիլէրինի չըղըրմադտա իտիլէր ։

Մէրդումի սաթըճը նէ դատար իլէրլէեօրտու իսէ , հարէքէթինի տախի օլ նիսպէթտէ չաբուդլաթըեօր իտի ։ Մէրդումը չու հալտէ կէօրէն , անճագ մահկէլի ւնագտուսինէ վասիլ օլուեօր օյտուդունու ճանն իտէպիլիր իտի ։ Ադա սրրա եարրադլարըն արալըդլարընտան տէնիզ կէօրիւլմէքտէ , վէ սապահ րիւզկարը , տէնիզին թուդլու գօդուսունու , չիչէքլէրին լամիթի գօդուսուլա գարըշարըմադտա իտի ։

Վադըթ վադըթ մէրդումի սաթըճը , օմուղլարընը ճիւղիճէ գըմըլթատարադ , մուվազէնէսի պօղուլմուշ օլան աղըր պալտաընը եվինէ թէրթաղիլէթմէքտէ , վէ տուտուդլարընըն ուճուլա , մէմլէքէթին էնկի պիր թիւրքիսինի մըրրըլատանմադտա իտի ։ Մէրդումի , մէղքիւր չուդուր ֆաթդուտէն կիտէրէք , տէնիզ քէնարը եադընլարընտա վադը օլան , վէ իւչ ատէտ եիւղ եըլըդ մէչէ ապաճլարընն կէօրինէսի պէրընտա պուլունան թուչատան պիր խալչ հուղուրուննտա տիղ չէօքտիւ , վէ քէչէ չարդատընը պիր թարաֆտա դօնուպ , ճէպինտէն տախի իրի չիմչիր տանէլի պիր թէնէկէ չըդարարադ , տէօրթ ֆֆչ ճէ վէ ալմը Ոչըչ սէօյլէտի։

Ֆադաթ նակահ , տուտարը ապրաբընտա , թէսպիհի էլինտէն ուիւչտիւ , եանադլարընըն բէնկի պօլտու , վէ կէօզլէրի , քէմալի ատէղէլէ մէղքիւր թաչտան խաչըն իւղերինէ աթթի օլունտու ։ Զիւնքի մէրդումի , մէղքիւր թաչըն վէ եօսունլուդուն իւղերինտէ պաղը գըրմըդը լէքլէրը կէօրմիչ իտի ։ Մէղքիւր լէքլէրը իսէ , դան լէքլէրի օյմադլէ , մէղքիւր դան , աճատպա նէ՞տէն հուտուլէ կէլմիշ , վէ աճատպա մէղքիւր իւչ մէչէ ադաճլարը ալթընտա զարիպ վէ ուղուրտուզ պիր ֆռանխա՞մը վուդու պուլմուչ տուր տէեու , մէրդումի սաթըճը տիւչինմէկէ պաչլատը իսէ տէ , պիր տիւրլիւ չու մէնզարէէ պիր մանէա վիրէմէմէ քտէ իտի։ Մէրդումի մէղքիւր մէնզարէտէն դանէթլէ միւխթէսիր օլարադ , օրատան ուզադլանմադ իւղրէ իքէն , օլ անէ տէկին մէչէ ադաճլարընտան պիրինէն քէօքիւ արդ ատընտա օյմադլէ , նազարը տիդգաթընտան մէսիմուր գալմըչ օլան պիր ինսան վիճուտինի կէօրմէ քլէ , տէրհալ բիւճաթ իթտի։

Մէղքիւր վիճուտա , եիւղիւ թօքրադ իւղերինտէ օլարադ , չաբըր չիմէնլիք իւսթինէ սէրիլմիչ պիր գատըն վիճուտի իտի ։ Սաթըճընըն իլք տէհչէթ վէ նէֆրէթի կէչմիշ տէն սոնրա , նաչէ զանն օլունան մէղքիւր վիճուտին եանընա եադլաչըպ , դուճադլատըղընտա , կէնճ վէ տիլսիզ , ֆադաթ բէնկի պիւտիւ թիւն օլմուչ , վէ գան վէ թօզ իլէ միւլէմմա օլմուչ պիր թաստիր կէօրտիւ ։ Եու հալտէ մէղպուրէնին կիւզէլլիկի , հէյեէթինտէն տախի անլաչըլապիլմէ քտէ իտի , վէ սաչլարը իսէ , ատինդտէն ըսլանմըչ կիսպի բարլամադտա օլուպ , նազիք վիճուտինի իհտաճա լյլէեէն եառ եկ

պիսէսի իսէ, բարէ բարչա վէ պիւս-
պիւթիւն նէմ իտի։ Գանլը աեագ-
լարընա կէլինճէ, պունլարտա տա-
խի ասլա աեագ գապը պուլունմա-
եբպ, գաբալը օլան կէօղլէրինին էթ-
րաֆը տախի մօրարմըշ իտի։ Նիմ
աչըգ վէ գարարմըշ տուտագլարը
արասընտան տախի տիշլէրի զիւմ-
րիւտ կիպի բարլաեօր իտի։

Սաթըճը, էլինի օլ պէտպախթ
գատընը եիւրէկինէ գօեուպ, ասլա
չտրբմաեօր օլտուղունու անլա-
եընճա, պալեասընը աչտը, վէ
քէօյլիւլէրէ սաթմագտա օլտուղու
գապա վէ քիւչիւք այնալարտան
պիր թանէ չըգարըպ, մէզպուրէ-
նին տուտագլարընա եագլաշտըրտը,
վէ պիր ազ սօնրա, մէզքիւր այ-
նանըն եիւզիւ, ճիւզիճէ տիւման-
լանտըղընը կէօրտիւկիւնտէ,

—Ա՛հ, Նօթրը Տամ տէլ Բիլար
միւպարէք օլսուն, հէնուզ հաեաթ-
տա տըր, տէտի։

Պատէհու մէրգում, օլ հաֆիֆ
եիւքիւ քէնտի գուվվէթլի դօլթու-
ղու ալթընա ալարագ, պաղը պա-
լըգճը գուլիպէլէրի պուլունան պիր
մահէլլէ տօղրու եիւրիւմէկէ պաշ-
լատը։ Մէզքիւր գուլիպէլէրին պի-
րիսինտէն, պիւյիւք ֆագաթ պիր
ազ զայիֆ պիր պէքճի քէօբէյի չը-
գարագ, մէրգում տէլիգանլըեը,
պիր թագըմ տիվանէճէ վէ շամա-
թալը թարզտա իզհարը մուհապ-
պէթլէ խթիգպալ իթտի, վէ տէր-
հալ կէրի չէքիլիպ, վէ հալէա սէ-
վինճլի հավլամալարընա տէվամ ի-
տէրէք, չըգտըղը գուլիպէեէ ավ-
տէթ իթտի։ Մուախխարէն մէզ-
քիւր գուլիպէտէն իհթիեար պիր
գատըն չըգտըղընտա, տէլիգանլը
սաթըճը եիւքսէք սէսլէ,

—Սապահ խա՛յր, վալիտէ, տէտի։

—Խաեբրլը սապահ օլսուն, օղ-
լում Ժան, տէյի ճէվապ վէր-
տի իհթիեար գատըն, պէն սէնի
տիւն պէքլէեօր իտիմ, վէ պու կի-
ճէ սապահա գատար պիհուզուր
օլտում։ Ֆագաթ սաղ վէ սէլիմ օ-
լարագ կէլտիկին հալտէ, վիսուլին
միւպարէթ օլսուն. իմտի կէլ օղ-
լում, վէ սարըլ պանա։

—Բէք իյի, վալիտէճիյիմ, տր-
ղունուզա քէմալի մէմնունիեէթլէ
մուվաֆագաթ իտէրիմ։

Հէման այնի վագըթտա, մէզ-
պուրէ իհթիեարէ գատըն պիր թէ-
աճճիւպ ալէամէթի իպրազ իլէ,

—Ազիզ Կոյս Մարիամ. . . ա՛հ,
Ժան, էվլա՛տըմ, օ կէթիրտիկին նէ՞
տիր, տէտի։

Պատէհու ճէվապա պէքլէմէք-
սիզին, չէօյլէ իլավէ իթտի.

—Ա՛հ, ճէննէթին պիլ ճիւմլէ ա-
զիզլէրի պիզի հիմաեէ իթսինլէր. . .
ղալիպա կէթիրտիկին պիր էօլիւ
տիւր։

—Զանն իթմէմ։

—Նա՞սըլ, պու կէնճ գըզ. . .

—Մէմուլ իտէրիմ քի, հաեաթ-
տա տըր։

—Քի՞մ տիր։

—Պիլմէմ։

—Պաշընա նէ՞ կէլմիշ տիր։

—Օնու տա պիլմէմ։

—Քէնտիսինի նէ՞րէտէն պուլ-
տուն։

—Վալիտէճիյիմ, պունը իլէրտէ
սէօյլէրիմ, ֆագաթ պիր ան էվ-
վէլ պիչարէնին էմրի թէտավիսի-
նէ պագալըմ։

—Հագգըն վար տըր։

—Էօյլէ իսէ, պու պիչարէ գա-
տընը սիզին եաթաղընըզա կէօթիւ-
րէյիմ։ Զանն իտէրիմ քի, եագընտա
քէնտի քէնտիյի պուլուր։

—Բէք իյի, օղլում, հայտէ կէօ-
թիւր։

Ժան, գուլիպէեէ կիրտի, վէ եիւքինիւ, վալիտէսինին տար վէ սէրթ եաթաղը իւզէրինէ վաղ իյլէտի, վէ պատէհու վալիտէսինէ խիթապէն,

—Սիզ տէ պիչարէնին էլպիսէլէրինի չբգարբպ, եաթաղա եաթբրն։ Պէն կիտէյիմ, աթէշին էօնիւնտէ, պիր մբգտար Վալ տը Բէնա շարապը բսբթաեբմ, սօնրա սիզ տէ մէզքիւր շարապտան պիր գաչ գաշբգ պիչարէեէ իչիրմէեէ չալբշընբզ։ Մէմուլ իտէրիմ քի, անընլա քէսպի իֆագաթ իյլէր։

—Ա՛հ, տիւնեանընն գուրթարբճբսը օլան թաթլը Յիսուս, տէեու տէվամ իթտի Ժանընն վալիտէսի, կէնճ գբզընն էլպիսէսինի չբգարարագ, զէվալլը գբզճբղազ, թէէմին իտէրիմ քի, անճագ օն սէքիզ եաշընտա վար տբր . . . Նա՛սբլ տա բէնկի սօլմուշ, էլպիսէսի տէ պիւսպիւթիւն բսլանմբշ վէ բարէ բարչա օլմուշ, զէվալլընընն քիւչիւճէք աեագլարբ իսէ, չագբլ թաշլարընտան եարբլմբշ . . .

—Վա՛լիտէ, իւզէրինտէ աղբրճա եարէ վա՛ր մը տբր, տէտի Ժան, օլ էսնատէ օտատան իչէրի կիրէրէք։

—Խա՛եբր, ճէվապ վէրտի դատընն, թաղէ սու իլէ կէնճ գբզընն եիւգիւնիւ սիլմէսինէ խիթամ վիրէրէք, վէ իլավէթէն, անճագ, անլընտա պիր ճիւզի եարբգ վար տբր, տէեու պէեան իթտի։

—Տէրինճէ՞ մի տիր։

—Խա՛եբր, վէ զանն օլունուր քի, պիր թաշընն ուճունա տիւշմիւշ տիւր։

—Շիւպհէսիզ խաչընն թապանընա տիւշմիւշ օլմալը տբր . . . Հասբլը պաեբլմբշ տէյիլ մի տիր։

—Գօրգարբմ քի պիւսպիւթիւն էօլմիւշ օլմասընն։

—Էօլմի՞ւշ միւ, նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ։

—Չիւնքի թէքմիլ վիճուտի պուզ կիպի սօղուգ տուր։

—Շու սբճագ շարապտան պիր գաչ տամլա տահա իչիրինիզ, պէլքի իյիլէշիր։

Իհթիեարէ դատընն, Ժանընն քէնտիսինէ թագտիմ իթմէքտէ օլտուղու շարապ տօլուսու գաչբղը ալտը, վէ մէզքիւր շարապը կէնճ գբզընն գաբալը օլան տիշյէրի արասընտան կիւճլիւքլէ ագբթտբրտը։ Պիր ազ սօնրա, մէզպուրէ գբզընն ազալաբընտա ճիւզի պիր տիթրէմէ հուսուլէ կէլէրէք, Ժան, վալիտէսինէ,

—Կէօրիւեօ՞րմուսունուզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Էվվէթ, քէնտի քէնտիյի պուլտուղունու կէօրիւեօրում, տէտի վալիտէսի։

—Պիր ազ տահա շարապ վէրին, չիւնքի ֆայտէ իտիեօր։

Կէնճ գբզ թէբրէնտի, վէ կէօզլէրինի աչմաեարագ, պաշը եօգարը գալգաբ իսէ տէ, պէ թէքրար շիլթէնին իւզէրինէ տիւշտիւ։

Ժան իլէ վալիտէսի, եաթաղընն պաշընտա աեագ իւզէրինտէ տուրմագտա օլուպ, մէրագ վէ իղթիրապը տէրուն իլէ, պիչարէ գբզա նազար իթմէքտէ իտիլէր։

Կէնճ գբզ եէնիտէն գալգաբ, վէ տիրսէյի իւզէրինէ տաեանտը։ Մէզպուրէ իլք տէֆա օլարագ, կէօզլէրինի աչտը, վէ թէհայյիւր ու թէաճճիւպլէ կէօզլէրինի էթրաֆա կէզտիրտի, վէ պատէհու պիրտէն պիրէ պաղը գարբշբգ վէ մէյեուսիեէթպախշ վուգուաթլարը տէրխաթբր իթմէք իւզրէ, իքի էլլէրինի անլընա կէօթիւրտիւ, վէ թարիֆ օլունմազ տէրէճէտէ պիր

ահ՝ չէթէլէ հալը մաղիւեզ պիր ախ֊
ֆը նաղար լըզ կէօզլէրինի պէ թէք֊
բար գաբաղը, վէ ագլընը զայդ
լիմաի։

Իհթիմարէ գաղըն, հիւանի թէ֊
էսիլի կէօրիւզէն անի մուալիճէ֊
նէ նէնիան միւրաճաաթ պիր֊
լէ, մէզլիւր սբճագ չարադանն
խաթիաճա պիր դաշըգ սահա իչիր֊
ան, վէ միւհէզզըզն կէնճ դը֊
զըն ադը պաշընա կէլէրէք, նի֊
քահքնաա պուլունանլարա պիր
կէօզ կէզաիրան, վէ պագը բաղճ֊
թաքը քէլաճլար իրաա լիմաի քի,
պունլարըն իչինաէ լանդ ալի թէ֊
լաֆֆուզ օլունանլար, պոպոճընճ
քէլիմէսինլէ Ղուրան խաի խաի, Պա֊
աէհու կէնճ դըզ, պայընը նաման֊
զա գօնաբագ, աէրին պիր ա֊յ֊
դունա տարը, վէ ծան քէնաի
քէնաինէ, «Վահ պիչարէ, ագլընը
զայդ լիմիշ» աէաի։

Մէրգուա աէլիգանլընէն ճամիլ֊
նաբը, վալիաէի օլան վէ միւա֊
աէլի մէաիաէէն պէրու տուլ
գաճընը պուլունան Ինէս Մօնաէկօ
ֆէլէ, պալըգճըլըգ իաէն էսթէպան վէ
ինէաօ նամ իլի նէֆէր պիրաաէը֊
էրինաէն միւբէքքիլ խաի։

Մէղքիւր ճամիլնա էֆրաաբ, էհ֊
լի ճաղընէթ օլմայդ, կէրչի քէը
ճաղիր վէ սէֆիլ խոխլէր խաէ աէ,
պու ճիւմլէ ճէնաալը Հագգըն քէն֊
ահլըրինէ կէօնաէրմիշ օլուպ պը֊
ղը գաղալ լիմաիլէը։ Ինէս, մէզ֊
պաւրէնէ քէնաի գըզը մագամճնաա
նաղար լիմաիլի կիչի, էվլաղա֊
ըը տաէի գըզղ արաաշ նաղընըզ
պուգաբլար, վէ գանն իաէրաէն քի,
շա մէրհամէթաէն սաաաէի հաագ֊
օլաաւ, չէյլէ քի Անաէնցիաճա,
պունլարըն գուլիպէի էչիյինաէն
կիրաէքաէն սօնրա, մէղքիւր ճա֊
ահլանդըն հէր իչի լաաճ կիլմաի,
նանի ճան, մէմնուլըն պայլի քաբ֊
լար լիմաիլի հալաէ, իւրի գարաաշ֊
լարը տաճի պէհէր կիւն քէք չօղ
պայլըգ ամլաաբլար։ Հանիճա սան֊
բալարը, մէզպա րէ հադ գէնաաա մի֊
հաապկիլէ գարըչըգ օլարադ պա֊
լիլ պիր հիւքմ֊լի իաէրաղընա պաշ֊
լաաբլար, չէյլէ քի օ կէնճ դըզ,
քէնաի սանաալարը իչինաէ պու֊
լունաաւգա զէման, քէնաիկէրինի,
օլ աէրէճէ գաւվալիլի պիր հիճաէէ
ալմընաա գանն իաէրլէր խաի քի,
չօղ աէճա, ճինվկլաաէ պիր ճիւ֊
լիմալըգլա գաարըգալարա վէ ճաւր֊
լիանաալարա պիլէ գարըբ չըգարլար,
վէ հագըգ ալէն օլ սբրաաա քէնաի
միւալաճինագըյեվի տաճի իաէրլէր
խաի։

Իւնի Անաէնցիաճանըն, պիր
լիմիճա բարչաաընա գավիւէն սա֊
բրլիբ օլարագ, տալիարալ վէ ա֊
գընիբլար վաաբլիաաբ֊լըա քէնաին֊
աէն պիճաաագէր ուաըճնաէ աէնիգ
գըճընբընա ալիբլիբ, վէ շա֊նա֊
աէ, քէնաի֊ն Ձրանաաէա կէօլիւ֊
աէ, քէնաին գաղալէաէ օլաա֊
գաս միահէլաէն պիր իայլի մէաաճ֊
ուղագաա պուլունմուշ խբէն, նա֊
սբլ օլաւգաա Հանիճաա, ճագ ալի
ղայ ագըլ պիր հարաէ պուլունմագ֊
աա խաա կի, պալէաէ պէհան օ֊
լունան էաւ լիճաաաար հիքճանէաէն
անլաշըլբր գանն իաէրիգ։

Պիղ կէլիճիմ չիմնի Թանըրէաէ։

Մէրգուանն, Ջիրինօ իլէ պիր֊
լիգաէ բաբիայ օլաաւգա սանաալ,
պիճրինի լիմաիկիճիգ գաւկալէր֊
աէն անճագ նիւշ սաբճ գաաաար
ուղագլըգաա ուաւբաաւ, վէ Թան֊

ըրէա, իւր կիանքի ֆաբրիանա-
տան հըլխըմըզ օլան ադըրը թամիր
իմէ մէջղուլ պուլունան պէս
պալըգճըհա պադը չէյլեր սիւալ
իմէ։

Պու պալըգճը, Էսքէյան Ման-
աէկօ օլուպ, Թանքրէհան սիւղ-
ըրինէ լաղըմ կէլէն ճէվապըրը
մէրտիքաէն սօնրա, մէրգումը տա-
յոի քէնտի վալիսէսինին գուվիպե-
սինէ կէօմիւրտիւ։

Պու սպա Անաննցիամա, գարդու-
նան էչկինտէ աեագտա տուրմագ-
տա օլուպ, մէղադրէ, Մ. ոը Նա-
ժադըն նահկահ զուհուրինի կէօ-
ւիւը կէօրմէղը բէֆի սէտա իմէ,
վէ իչի էլլերինի ևիւրէկինէ գօհա-
րադ տիմրէամ, վէ ադըրը զայպ
իտիպ, մէրգում Յիրանօզղըն գու-
ճաղընա սիւշտիւ։

Անաննցիամա անբաղըզնատ, տի-
վանէլիկի կէչմիշ իտի, չինքի Թան-
քրէհան մէվճուտիւնէթի իլէ, պիր
էյնամատ պէրու պօղուլմուշ օ-
լան գուվվէյի հաճըզէսի միւճէա-
տէտէն իտանղիմ իտիլմիշ, վէ ադ-
ը պաշընա կէլմիշ իտի...

. . . . . .

Գարինէրիմիզ իշտու չիմտաղըն
իւր տահիճէլէրինի տէրիտաթը է-
տէրլէ՛ր մի, վէ ճատպա տօն ժօ-
ղինին գըզընըն, իհթիմալ պիլ-
մէնէրէ՛ը, Յրանօզղ օճիչիալընէն
Թատվիրինի խատաղ իմտիհինի, վէ
օղ Հաճանայը գըզընն բազ վէ միւ-
էտիր կիւղէլիկի իլէ մէրկումտ տէ-
լիպանընըն իւղերինատ հատըլ օլան,
վէ մուախխատէն չինկանատ գըզը-
նէն տէպիճէլերի վէ կէօղ պօհատճը-
ղըզլարը իլէ բէյ չարուգ մահվ օ-
լունկէնէն Թէհտիտլերի ունուդմուս-
լա՛ր մը։

Էչհատըլ, ճատպա չիմտիհէ գա-
տար հիքմէտէմիդի օգումագլըղա
լատպէթ պուհուրան զէվահի, գէնճ-
մէդերինէ պէհան իհմիլ օլուպ զա-
մուղ սօն վազըյատան իւչ մահ
սօնրա, Անաննցիամանըն, մատամ
ոը Նաժադ Թէհմիհէ օլունմահա
պաշչաոըղընը իչտիրլէը իտի, Թէ-
ճճիւպ իտիլմիշ մի։

Մէղքուր ադադը իզահիճաճ Թագ-
ատի իւղերինէ պիր աղ միւտտէթ
կէչմիշ իչէն, Թանքրէհանն սիւալ օճ-
ատուղու գօրմէթ, Մէնե՞նաղեր տու-
լարընտա տէմիր ահմադ։ Իչի կէնճ
զէվճ ու զէվճէ, պիր սանտալ իլէ
գարահա չըղըպ, հալընըզճա Յրիսօ-
րանընըն չիֆթլիկինէ Թէվճճիւհ իհմ-
տիլէը, չինքի Ֆրէնսա, ասլա չիֆա
պուլմահան աշդ ու սէվտա ահէճէլ
իլէ սիւզան օլտուղու հալտէ, պէ
Թէքրար Հավահահա ահտէթ իհմ-
միշ, վէ օրահա օհմուղ հաշընա գա-
տար հալընըզճա էօմիւր կէչմիշ
իտի։

Մէրգուման իչի կէնճէը, ոլ լա-
Թիֆ չիֆթլիկին գարուտունատ կէչ-
տիքլերի զէմտն, կիւնէշ, գըրմըզը
վէ ալԹուն բէնկի քէտալ իհմիշ օլան
պուլուԹլար իչինատ, վէ չիֆթլիկէն
պիսիկը մէշէ աղաճլարը արգասըն-
տա զայպ օլմագտա, վէ սօն զիհտ-
լարընը, գըր բէնկի Թաշլար իլէ
գըրմըզը չիրճահալէրտէն մատամուղ
օլան էվճիհէղին իւղերինէ ահֆ էչ-
լէմէ՛քտէ իտի։

Օլիվի, իլէ Տինօզա, էլ էլէ ԹուԹ-
մուշ, վէ դօլարընը աչմըշ օլտուգ-
լարը հալտէ, Նանխ չէհրի տահաճ-
սինտան պէրու Թանըմագտա վէ
սէվմէ՛քտէ օլտուդլարը Մ. ոը Նա-
ժադը իտիդպալ իհմտիլէը։ Ժօսլին
իսկ, հարբ աչընդ պիր ըչենչիրէտէն
մէրագլէ պուհնլարը սէյր իհմէ՛քտէ
իտի։

—Տօ՛մըլարըմ, տէհտի Թանքրէհա
պուհնլարտա հէհէճան իլէ, մէզար-

տան տիրիլմիշ օլան պիր քիմսէյի, եանի տօն Ժօղէ Բօվէրօնուն գըզը-նը, վէ պէնիմ սէվկիւլիւ զէվճէմ պուլունան Անունցիաթաեը սիզէ թագտիմ իտէրիմ։

—Օ տախի պիզիմ ղաեէթ սէվ-կիւլիւ գըզդարտաշըմըզ օլաճագ-տըր, տէեու ճէվապ վէրտիլէր Տի-նօրա իլէ Օլիվիէ, վէ օ կէնճ գա-տըն իչին, հէմ գօլլարընը վէ հէմ տախի եիւրէքլէրինի աչտըլար։

Իշթէ հիքեաեէմիզ պունտա խի-թամ պուլուր, վէ սաատէթի հալ թարիֆ իտիլէմէեէճէկինտէն, անըն պէեանընտան սարֆը նազար գը-լընը։ Շու գատար քի, Թանքրէտ իլէ Անունցիաթա մէսուտ օլտուլար, հալ պու քի Օլիվիէ իլէ Տինօրա, բէք չօգ միհն ու մէշադդաթ չէք-միշ, վէ բէք չօգ մէվանի վէ միւշ-քիլաթլա ուղրաշմըշ օլտուգլարը ճի-հէթլէ, անլէր տահա զիեատէ սաա-տէթի հալէ նայիլ օլտուլար, վէ օլ-անէ տէկին Ճէննէթին պիր Քէօշէսի տէ-յի թէսմիեէ օլունան Սէն-Նազէր չիֆթլիյի, մէզքիւր լաթիֆ իսմի ասլա թէրք իթմէտի, վէ ազ վագըթ-տան Ժօպին տախի, վայիտէլէրի կի-պի կիւզէլ վէ սարը օլան իքի քիւ-չիւք մէլէյի, զիքր օլունան չիֆթ-լիյին եէշիլ չաեբը չիմէնլէրի իւզէ-րինտէ կէզտիրմէկէ վէ տօլաշտըր-մաեա պաշլատը։

ԽԻԹԱՄԸ ԳԸՍՄԸ ՍԱՆԻ

ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ՇԷՕՀՐԷԹՇՈՒԱՐ ՄԻՒԷԼԼԻՖԼԷՐԻՆՏԷՆ

Մ. ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷԲԷՆԻՆ

ԱՍԱՐԸ ՊԷՐԿԻՒԶԻՏԷՍԻՆՏԷՆ ՕԼԱՆ

ԿԻՃԷ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

ԵԱՆԻ

ՁԻՆԿԵԱՆԷ ԳԸԶԸ

ՆԱՄ ՐՕՄԱՆԸՆ

ԻԻՁԻԻՆՃԻԻ ԳԸՍՄԸ

ԹԷՐՃԷՄԷ ԻՑԼԷՄԻՇ ՏԻՐ

Ց. ԹՕԼԱԽԱՆ

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՃԻԼՑ

Ֆիյ պիր չարեէք Մէճիտիյէ

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԱ ԳԱԼԱԹԱՏԱ

ՄԱԹՊԱԱՏԻ ՄԱՆԶՈՒՄԷՏԻ ԷՖԷՆԴԻ

— 1879 —

ԿԻՃԷ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԷԼ

1

ԳԸՐՄԸՋԸ ԵՎ

Գլին եէտի եւուշ եէթմիշ ֆքի սէ-
նէօնին շուպախ տեքնըն եվկըմին-
ճի վե ֆրնովըքն սօն սալը կիւնիւ ,
հավա աչըդ վե սօղուդ , վե Բարիզին
էն գալաթալըգը մահէլլէլըն-
տէ պիւէ , սօգաղլար , օլ զէմանքի
դալաբըբմիարքն ֆէնալըզքնա բաշ-
մէն, գուրու խոի, վե ադշամքն սահի
սէքիւինտե , մէղքիւր մուազամ
չէհիր, խահիշլի, չամանթալը վե ալա-
ճալը պիր հէյհէվ քէսպ իւմմիշ խոի:

Սլ տէվրտե Բարիստե ֆքրա խոի-
լէն ֆրնովըշ եյլէնճելէրի , զէմանէ-
վիզտե ֆքրա օլունան ֆրնովըշ եյ-
լէնճելէրիւնէ ասլա պէնզէմէմէքտե
խոիլէր :

Շէօյլէ քի 1772 սէնէսինտե , ֆր-
նովըքն սօն սալը կիւնիւ , հագդըյ-
լա պիր չէհրի պյին կիւնիւ ատտ օ-
լունապիլիր խոի : Զիւնքի ալէսէ-
վիւնէ , սիւժանլը վե եադըլմալարըյ-
լա սէօնմէլէրի անը վահիտտե վու-
գուտ պուլսան մէգտարը ղայրը քա-
ֆի ֆէնէրլէրլէ մէղքիւր Բարիս չէհ-
րի դաեէմ ֆէնա սուրէթտե թէնվիր
խոիլիրքէն , եէյմի մէզպուրտե խ-
սէ , չէհրի մէզպուրուն ճատտե եօլ-
լարբնատ թա էն տալ վե քիւչիւք
սօգաղլարբնա վե էն սէֆիլ վե
չըգմազ եօլլարբնա վարանա գա-
տար , թէքմիլէն թէնվիր խոիլմիշ ,
վե էն սահ էվվէլտէն թա էն ղէն-
կինն էվկէրին , եաֆսօս սօրլղտտե-
կատ օյմէլէրինին հէր պիր բէնչի-
բէսինտէն պիրէր ֆէնէր վե եա լամ-
պա սօրմըշ խոի : Հասըլը օլ ահիդ
չէհրին հէր թարաֆը , ըշըգլարլա
դօրտոն թահթքնա ալքնըշ , չէհրի
մէզքիւրուն կիրմէ չըգմալը եօլլարբ-
նա տահի զինա պահշ խոիլմէքտե
խոի :

Իչթէ օլ կիճէ, պու շատար սյ-
տքնըգդ արտօքնատ , մէսէրթթ վե
չարտապլե մէֆքուն օլան պիր իզտի-
համ , բէնկեամիզ էլպհսէյէր կելին-
միշ , վե եիւզէրինե թօհանթ մտա-
քէլէր դօյմուշ օլտուգլարը հալտե ,
զարիպ սէտալէր չըգ արարադ վե
չամանթալը թիւրքիլէր չըգըյարադ
վե չքնկըրադլար վե գուրու նօհուա
տօլուտու պումպարլար տալլահարադ
վե թահթատտան մտամուշ չանլար
վե տավուլլար չալարադ վե հայվա-
նաթ պուֆնուղլարքնը պօրու մագտ-
մքնատ իւֆքէնէրէք վե ֆրնովըճը-
լարտ մահտուս թապիրլէրլէ պաղրը-
չարադ վե պաղէն , վե հաքթտ բէք
չօգ սէֆտ տահի , եուսրուդ մու-
հավէրէսինե լնի իզտալ իտեր տու-
բէթտե ղայրը մլունտահալ վե նէզա-
քէթին խիլաֆքնատ ղէնպանտիրագ
լըգլար իտէրէք , պիր թարաֆտատ
տիկէր թարաֆտ սէյհրիմէքտակ
սքչրամագտատ , սքգըշմագտատ , վ
արտ սքրտ տահի նէֆէս ալքալ վի-
բէմէմէքտե խոի :

Իմոն դարինէրիմիզին, պիղիմիէ պէրապէր, իշտու ֆասլըն իւք սը-բալարընատա իշար իմտիհիմիզ կիւն վէ սաաթատա, օլ կիճէ Բարիսի, պիւյիւք պիր թիմարխանէյէ պէն-ղէյմէն, վէ պու թիմարխանէ տոհա-պընը, չամաթա վէ ճիննէթէ զա-լէպէ իմմէզքիւքլէ մէշղուլ գըլան մէզքիւր ֆէվգէլատէ կիւրիւլտիւ-վիւ իշտիհամ արաընա կէլմէյէրի-նի ըէճա իտէրիզ։

Մէզքիւր իշտիհամ միւեանընատա, պիրի էֆէնտի վէ արկէրի խըզմէթ-քեար օլարագ, իչի քիչի, պէյկիր-լէրէ սիւար օլմուշ օլատուղլարը թագտիրատէ, Իրօնտել նամ տար սօղաղըն զալաբըրմը իւղէրինատէ եըզըլմըշ օլան եիւզլէրի մատքէլի վէ զաֆիլաբը սիւմանլը զալապա-ըըզ իչինատէն խայլիճէ կիւճլիւքլէ նօլ աչարագ, տէհէմէ տէհէմէ պէյկիրլէրինի իչերի սիւրմէքտէ և-տիլէր։

Մէրդուման իւքի քիշիլէր, զըհա-ֆէթլէրինի թէպտիլ իմմիշ տէյկի իտիլէր, չու զատար քի իչիսի տա-խի, ֆընավըրըն սօն կիւնիւ ու-սուլինէ մուսաֆիրզ օլմագ իչին, եիւզլէրինէ սիւտհ զատիֆէտէն նարըմ մատքէլէր զօյմուշլար իտի։

Իւքի սիւարիլէրատէն իչերէ կիւ-տէնի, կէնճլիք սինինի թէճավուզ իմմիշ խատ տէ, հէնուզ սինին քէ-մալէ վատըզ օլմամըշ իտի։ Մէրդօս-մանն ուզուն վէ պիչի հին պօեուննուն աքիբէտիւ վէ չէվիքլիկինէ կէօրէ, սինին անճագ օթուղ պէչզըրզ վար իտի, վէ պիր աղ սիվանէճէ պա-չընա զօյմուշ օլատուղու սըրմա քէ-նարըզ քիւչիւք քէչէ չարզատաբ, ատղ զուլագ իթազունատ տօղրու է-յիլմիշ իտի։ Վիճուտինի իհտիտա իտէն իսէ, սինահ զուսմաշատն պիւ-յիւճէք պիր մանթօ օլուպ, մէշ-քիւր մանթոնուն ալթընատա ուզուն վէ գուվվէթլի պիր զըզըճ հըքիզ և-ախմիշ, վէ եատընըզ նաղէք վէ տաբլ-զատէկատանա մնխատա օլան սըզ էլի տիչտրատա զամըզ օլատուղու թտագ-տիրատէ, պուտունատա տահի ահըն տիզիկինինի թուխմուշ իտի։

Իշտու սիւարինին բատիզ օլատու-ղու հայվանատ կէչինճէ, Իսրանատ-նըն էն կիւզէլ այկըրլարընատան օ-լուպ, սինիրլի տիզլէրինին էնգիլի-կինէ վէ ատապլարընըն ինճէչիկինէ պագըլըր իսէ, նիհատէթի տէրէճէ-տէ սէրի իւլ հարէքէ օլատուղու ան-լայըլմագատա իտի։

Խըզմէթքեարըն էլպիսէնի տահի, պինամիշ օլատուղու եիւքսէք պօյլու պիր նօրմանատա պէյկիրինին եու-վարլագ էնքսէսինէ սարդըլատն կէ-նիշ պիր մանթօ էլէ պիւսափիրինի դարանմըշ օլուպ, անճագ պաղը արալըզ դալան եէրլէրատէն, մէր-գումանն կիչինատիկի խըզմէթքեար էլպիսէսինին բարլագ չէրիսլէրի միւ-շահէտէ օլունմագատա իտի։

Մէրդում խըզմէթքեարըն էֆէնտի-տի, ավամը նատատան պուլունան մէզքիւր իշտիհամ իչինատէ, քէնտի պէյկիրինի քէմալի մէհարէթլէ գուլ-լանմագատա օլուպ, հալ պու քի պու խալդ, օլ զաթըն պիր քիպարզա-տէ, վէ պէլքի պիրչիւք պիր քիմ-սէ օլատուղունու հիսս իտէրէք, վէ պէլքի տէ պիրմէքտիրին, 89 իմմի-լայընըն բիւզիկատրընը թէնէֆֆիւս իլլէներէք, մէրգումա եօլ աչմագ իչին ասլա եէրլէրինատէն պիրէ գը-մըլտանմամագատա իտի։ Իմոն մէր-գում զաթըն սիւար օլատուղու ճէ-սուր պէյկիր իսէ, ուսխա պիր գօ-մանատանըն մարիֆէթլիյլէ զատթի-տիլէրէք, հէման հէր ատըզմատա տու-բուր, վէ ադղընատան ադան քէօ-քիւքատէն, կէմի պէնատղանըր, վէ հա-

ըէ-քէթինին ահէսթէկինէ վէ հա-
վանքն պէզահէթ չիտէթլի սօու-
զունա նիպէթէն , կէօքսիւնաէն պիր
չօգ խէր ադար խոի ։

Վապըթ պէ վազըթ , ֆարնավըս
մնխաուս օլան ֆէվգէլատէ սերպէս-
սիեէթ աերէճէսինի պիլէ թէճա-
վուզէ, ատէթա հազարէթ սաեըլըը
եօլատ պիր խազըմ լաթիֆէ վէ շա-
զալար, մերգում մէճհուլ իւլահինլ
սիւարինին գուլաղընա գատար աքս
խիմէքատ խաի իսէ տէ , պու ճիւմ-
լէ մերգում , ասլա օլ հազարէթ-
լերի իչինմէնօր կիպի տավրանա-
զազ , հարէքէթինէ տայիմա պիր
գարար իւղրէ տէվամ խիմէքատ խոի ։

Պու վէճհ իլէ, էֆէնոի վէ ուշազ,
թարիխճէ , Պէյնձէ Ֆըռնաուանըն ֆա-
նէոէ թէամինէ օլունան պինաէա
վատըլ օլուզ , հաթխա օրաեը տա-
խի կէշուլէը ։ Մէզգիւր պինանըն
պու խսիմէ թէամինէ օլունհաբընըն
սէպէտի ըիվահէթէ կէօրէ , վազ-
թըլա գրալը ։իւշարիէյհին սէվ-
կիւլիւէրինաէն Մառամ սը Ե-
խօպրիանըն օ խանէէտէ սաքին օլ-
մուշ օլմասը սրը ։

Մահէլլի մէզգիւր կէչիւտիքաէն
սօնրա ; մերգուման իչի սիւարիւէ-
րին նաշարը տիգգամթարընա , էվ-
վէլ էմիրտէ մնանէսաը անգաշըլմա-
եաճագ կիպի կէօրիւնիւր պիր մէն-
զարէ խազահիմ օլունտու ։ Շէօյլէ
քի օրաեա գատար , միւթէատիտա
ֆէնէրլէը վէ լամպալար իլէ թէն-
վիը խիլմիշ օլան ատգագ, եիւղ դա-
տճմ դ ատար մէսաֆէտէ սիւսպիւ-
թիւն գարանըլգ լանսը։ Վէ պիր գը-
եբտան օլ պիր դ քէրեեա լինչա խիլմիշ
պուլունան պիր քէօրրիւ քէմէրի-
նէին , պիր չաեքն սուլարընատս հու-
սուլէ կէթիրտիկի կէօլկէ միսիլլու
զարկալ պիր կէօլիէ , պիրտէն պիրէ,
գինը օլունան բարլագլըգը դաթխ
խիմէքատ , ֆազաթի մէզգիւր կէօլ-
կէնին օչ պիր ճիհէթխինաէն եէրնէ
պյոքընլըգ պաշլահգալ, արմըգ միւն-
դաթխի օլմամագատա խոի ։

Ցահա գիեատէ խօհաֆը շու տուր
քի , գիքրինի խիմիկիմիշ կիւրիւլ-
խիճհու վէ շամխաճգը խալդ , մէզ-
գիւր գարանըլգ մնհէլատէն կէչէր-
քէն , նահեահ քէսալի սիւքիւխ խիճ-
մէքատ , վէ անճագ գալարըգմարը
չըգնամագատա օլան չիվիլի աեագ
գապլարընէն սէսի իշլատիլմէքատ խոի
վէ ըէվիշի հալէ կէօրէ, զանն խաեր-
սին քի, մէզգիւր եղտհամ, ճէնա-
գելէրլին տէֆին խաիլտի-քլէրի մագպէ-
րսէլէրլին էօղլէրինէ սէրլէն ուղուր-
սուզ սամանըն իւղէրինատն կէչի-
լոր-քէն տիհէրէնիլտիկի կիպի , մա-
հէլլի մէզգագատն կէչէրքէն տիհի-
րէմէքատ խոի ։

Մէճհուլ զաթքէ տալա թէճա-
ճհուգ խիմէտիկի , վէ օլ խուսուս-
տա սարիքը գինհին հյլէմէտիկի մէզ-
գիւր զարիգ վազըաեը , եագընատա
խյզահ խտէճէյհզ ։

Ըչքգըար իլէ թէնվիր խիլմիշ օ-
լան քեաֆֆէյի էպինէե իչքնատ ,
եագընըգ պիր պինանքն նէ իչէրտէն
վէ նէ տիշարատան ըչքգը օլմամաղլէ ,
խատիաթխյլէ օ պինանքն էօնիւ գա-
րանըգ իչինատ գալմըշ խոի ։

Պու իսէ , չայեանը թէճաճհուգ
պիր չէյ տէյհլ տիր , չհնքի ին-
սանզատ կիպի , էվլէրլին տախի սը-
գիաթը մնխաուսէէրլի վատ սրը ։ Նա-
սըլ քի , գիքրինի խիմիկիմիշ էվին
տախի գիենա պիր կէօսթէրիշի օ-
լուզ , վէ պու էվին , հիքեահէմիշտէ
պիւչիւք էհէմմիեէթի պուլունատա-
զունատան , մուխիտտարէն նազդ ու-
խատիճհինի ճայխգ կէօրմիւչիւզտիւր ։

Պիրինճի Ֆրանսուա գրալըն գէմա-
նըենատա լինչա խիլմիշ օլան մէզգիւր
էվ , ասլի գաթտան մնատտա , պիր

գաթը տախի պուլունուպ, բէնչիրէլէրի սէյրէք վէ տար իտի, վէ էսկի Բարիսին էքսէր պինալարը միսիլլու, հէման քեամիլէն ախշապտան եաբըլմըշ իտի։ Թանէյի մէզպուրուն չաթըսը խայլիճէ տիշարը չըգմըշ օլուպ, անլընտա տախի պույնուզլու շէյթան վէ մասալ քիթապլարընտա օգունան ճանվէր հէեէթինտէ օլարագ, մէշէ աղաճընտան օեուլմուշ մէքրուհ թասվիրլէր պուլունմագտա իտի, վէ պու թասվիրլէրի օեան կիպի, պիր էսկի զէման ըէսսամը տախի, մէզքիւր ճանվէր վէ շէյթանլարը, պիր թագըմ աճայիպ պօեալար իլէ վագթիյլէ պօեալամըշ իտի։

Հիքեաեէմիզին պաշլատըղը ոբրատա, մէզքիւր տէհշէթլի վէ գապա թասվիրլէրին պօեալարը պօղուլմուշ, սիեահլանմըշ, վէ թախթալարը դուրտլարա եէմ օլարագ, տէլիք տէշիք օլմուշ օլմաղլէ, մէզքիւր պօեալարըն եալընըզ զիքրի խաթըրլարտա գալմըշ իտի։ Հալ պուքի միւճէտտէտէն գօեու գըրմըզը պօեա իլէ պօեանմըշ օլան մէզքիւր էվին տիշարլարընա թաալիգ իտիլէն օլ թասվիրլէրին, պիր մըգտարը նիմ սիեահ վէ պիր մըգտարը տախի նիմ դըր ըէնկլի պօեալար իլէ պօեալը գալմըշլար իտի։

Իշպու պինանըն պիր թանէճիք գաբուսու իլէ իչէրքի գանատլարը, հէնուզ թազէ պօեա իլէ պօեանմըշ օլուպ, աթէշ եախօտ դան կիպի պիր գըրմըզըլըգ հալի քէսպ իթմիշլէր իտի։ Էշիյի իսէ, քէզալիք գըրմըզը պօեալը իւչ ատէտ կրանիթ դատէմէտէն օլուպ, պու դատէմէլէր, միւթէատտիտ զիւրրիեէթլէրին աեագ դապլարընտան պիր խայլիճէ էսկիմիշ օլտուգլարը հայտէ, պիւյիւք չիվիլէրլէ մըխլը օլան վէ օրթասընտա պիր արալը պուլունան գըրմըզը գաբուեա կէ թիւրիւրլէր իտի։ Մէզքիւր արալըգ, գաֆէալի տէմիր բարմագլըգտան իպարէթ օլուպ, պունուն իչէրիսինտէն տիշարըսը կէօրիւլիւրլաքին տիշարըտան իչէրիսի կէօրիւլէմէզ իտի։ Պու արալըզըն ալ թարաֆընտա, պիր ճանվէր պաշ հէյեէթինտէ չէլիքտէն օեուլմ պիր չագչագ պուլունուպ, վէ հէ պիր բէնչիրէնին էօնիւնտէ տախի, հապսխանէ եախօտ գալէ բէնչիրէլէրի կիպի, զաեէթ մազպուլ տէմիր բարմագլըգլար պուլունմագտա օլմաղլէ, վասֆընը իթտիկիմիզ պու խանէ, նիզամլը պիր մուհասէրէեէ մուգավէմէթ իտէպիլէճէ հալտէ իտի։

Մէճհուլ քիմսէ, մուխթասարէ նագշ ու թարիֆ իթմիշ օլտուղու մուզ մէզքիւր մանէալը վէ մահզունիեէթպախշ էվէ եագլաշտըղընտա, զաթէն աղըր եիւրիւմէքտէ օլան պէյկիրինին հարէքէթինի տահա զիեատէ աղըրլաթտը, վէ պիր արալըգ արգասընա տէօնէրէք, եավաշ պիր սէտա իլէ.

—Մալօ, տէտի։

Պունուն իւզէրինէ խըզմէթքեար մահմուզունու պէյկիրինէ տօգունտուրտու, վէ օլ անէ տէկին էֆէնտիսինտէն օն օն իքի ատըմ գատար ուզագտա պուլունմագտա ի քէն, մէզքիւր հարէքէթլէ, հէմ էֆէնտիսինին պուլունտուղու խախ իւզէրինէ մուվասըլէթ իթտի։ Մ ախխարէն շարգասընը չըգարարա քէմալի հիւրմէթլէ,

—Միւսիւ պարօն, պէնտէնիզ մի չըզըրտընըզ, տէտի։

—Էվվէթ, չիւնքի պէյկիրտէն նէճէյիմ, տէեու ճէվապ վէր մէճհուլ ·ոմսէ։

—Հէր վադբթ քի կիպի կիտիպ , չըմըռնէվին օլ պիր թարաֆընտա վա-պը էյթուշտա սօգաղընտա , պէյ-կիրէրլէ պիրլիքտէ զոլթընըզտա պէք-էյմէք մի լազըմ սըր :

—Խանըմ , չիւնքի պու ադշամ-քի կիպի պիր գալապալըգտա պէյ-կիրէ միւճառաթի իթմէքտէն իսէ , ինսանըն քէնտի ահադլըրընա միւ-ճառաթի իթմէսի , տահա զիեատէ խաեբըրլը օլաճաղընտան , ավտէթտէ ահագլա կէլէճէյիմ :

—Պու հալտէ սիմէք տիր քի , պէն սոթլարը էվէ կէօթիւրէյիմ ՞

—Էվվէթ :

—Զաթընըզըն ավտէթինէ տէկին հայվանլարը պէքլէմէք լազըմ մը սըր :

—Խանըմ , լազըմ տէյիլ սիր , զիրա ավտէթ իտէճէք վազթըմը պիլմէմ :

—Էօյլէ իսէ , միւսաատէ իտէր-սէնիզ , պու ադշամ քէնտի բահա-թըմա պագտանըմ :

—Հայտէ կիթ բահաթընա պադ , չու ֆընտըխլը ադշամընտա իսթէր ու-եու , իսթէր էյլէն : Անճագ ոտնա չունու թավսիյէ իտէրիմ քի , պիր պէյլատա ուղրաեատագ , պէնիմ նա-մընա մոխտաու օլարագ կիյտիկին խըզմէթքտարլըգ էլչիսէյինի թէն-լիքէնէ գօյմատասըն :

—Բէք իյի , էֆէնտիմ , սիզ օ խուսուստա միւսթէրիհ օլուն , պէն զաթընըզըն նիշանընըզա նէ եօլտա հիւմմէթ վէ բիտէթ խոխլէսի լա-պէմէսէն օլտուղունու պիլիրիմ ,

—Զանն խաէրիմ քի , բարան եօգ տուր :

—Էվվէթ , էֆէնտիմ , էսէֆ ի-տէրէք սէօյլէրիմ քի , թահվինի-նիզ բէք տօղրու տուր :

Մէճհուլ քիմսէ , ճէպլէրինին ա-ղաշթընարագ ,

—Ալ շու լաւ ալթունտունու տա , թէքմիլինի եախօտ պիր դըմընը պէնիմ սըհհէթիմէ չարագ լէ , տե-տի , մէրդումունն էլինէ պիր ատէտ ալթուն սըդըշարըրարագ :

—Ա՜հ , էֆէնտիմ , սիզէ նամըզ-միւթէչէքքիւր օլաճաղընը պիլմէմ :

—Անլատըմ , անլատըմ , օնտան պահս իթմէկէյիմ : Սէն տատըգ պիր խըզմէթքտարընն , վէ պէյիմ տանա եարատըղըմ ազ սըր :

—Էֆէնտիմ , միւսաատէյնիզ օ-լուր իսէ , սիզէ պիր շէյ սիւալ ի-տէյիմ :

—Հէր նէ իսէ , էթ :

Խըզմէթքտար էֆէնտիսինէ եագ-լաշըր , վէ օլ անէ տէկինն զոլինն բէք եավաշ օլան սէտասընը տահա գիեատէ եավաշլաթարագ ,

—Էֆէնտիմ , տէսի , պէնտէնէ-զէ իթաաբնա հիմմէթ պուտուրտու-ղունուզ լաւ ալթունունը , հէր վա-դբթ քի կիպի թէպալ իթմէք իգ-թիզա իսէր մի :

Մէճհուլ քիմսէ , մատքսի ալ-թընտա թէպէսիմ իսէրէք ,

—Խանըմ , իդթիզա իթմէզ , չիւն-քի մէզքիւր ալթունու դօրդուսուզ վէ վէվէսէսիզճէ գուլլանատիլիր-սին , տէեու ճէվապ վէրսի :

—Պիր աղ էվվէլ պէեան իթտի-կիմ թէչէքքիւրիւ , չիմտի թէքրար իսէրիմ , տէսի իխզմէթքտար , ալ-թունու ճէպինէ աթտարագ :

Մէճհուլ քիմսէ եէնիտէն թէ-պէսիմ իթտի , վէ թամ պու է-նատէ կրանիթի թաչքընտան օլան վէ դըրմընը գաբուլտա կէօթիւրէն իւչ ատադը նէրտիվէնէ մատվասըլէթ իթտիկիստէն , զաեէթլէ միւսթայիա սիւարիլէր կիպի , սիւրաթլէ վէ չէ-վիքլիքլէ ատտան աշաղը ալթուրը , վէ պէյիկիրինին եուսրընը Մալօեա թէսիմ իյլէտի :

Ինչպէ՞ս քեզ, ալաբաղը թագուհիս թագաւորել, պէ՛տ չկիրկերլէ օրատան երիտգլանաը։

Մաքէլլէրը իշտիհամը տայիմա կէչմէ՛քտէ օլուպ, ֆագաթ մէղբիւր ալաճալը պուլաճալը իշտիհամ, գըլմըշը եվին կէօյկէնին վասըլ օլատուղունատա, պաղրըշլար, դահդահալը կիւլիւշլերը, թիւրքիլերը վէ նիհանէթ կիւրիւլտիւ վէ չամանթալար պիրտէն պիրէ սիրիմի հալէ թահվիլ օլմագատա խոխլեր։

Մ՛է՜հ՜ պաբա՛ տէ՛յի թէամիհէ իտիլտիկինի իչիմիզի օլատուդումազ մէճհուլ քիմսէ իսէ, զիքրի սէպէթի իտէն դաբուհատա տօղրու իլերլէտի, վէ կէլիպ կէչէնլերին, թէհայեիւր վէ հէմտան տէհղիթլէ տատրատուգլաբըհատա, քէնտիտի իւչ դաատէմլերի կէչտի, վէ պիր թագըմ մէրտիվանլարատան միւթէչէքքիւլ օլան տէյիրմի, թէվսի իթտիհի կիպի, քէտիֆէհինին եիւղերինտէ տախի պիր նէֆրէթ ալէտմէթլի միւչահատէ օլունատա։

Պու տրալըդ մէրդում, դաբուհնան չագչագընը թատիպատ, տէյիր թահիմատը իւղերինէ վուրմահընատա, ուղագատան իշտիհէն տայիդա սէմի կիպի, տէրտունի իտանէտէն դատա պիր սէտատ իշտիհտի, վէ անը վահիտատէ դալատալտըգ, պիր իհտիֆէնդ սէմինատէն տաղրըտան սերչէ դուշլարը կիպէ տարմատատըն օլատու։

Շիւպհէսիզ էքսէրիմի, նէ՛ Ալլահա վէ նէ՛ չէյթանա ինանմանըզ, պիլճիւմլէ քէտայինտի հադդընատա չիւպհէ վէ թէրէտատիւտ պէհան իհտէն Բարիսիլերին վէ գաֆիլարը իշրէթտէն տիւմանը օլան ղըրղօբլարըն ճիւմլէսի, պու վէճհ իլէ մահհէլլի մէղպուրտէն քէմտի պիւրտթլէ ֆիրար իթտիլերը, վէ էնտէնայի ֆիրարըտրնատա, հատաշ վէ տիթրերը պիր սէտատ լէյ, պիրի պիրլէրինէ չէօյլէ սէօյլէմէքտէ խոխլերը։

—Ադշամընը ատաթ սէքիրինատէն ատնրա, չու հիքմէթլի էվին դաբուհատնու վուրան մատքէլի էֆէնտիյի կէտրտիւնիւզմիւ։ Գալիպատ դէշնէլըն սոն սալը կիճէսի, պու տուէմ հադդընատա խոհեըրը օլմահաճագտը։

2

ԴՐԻՄՐՋԸ ԷՎԻՆ ՍԱՀԻՊՆԵՒ

Պաթըլ պիր գօրդու սէպէպնատէն, էօնիւնտէն գալատալըդ տադրըմըշ օլան մէղբիւր մահղունհէթպախշ էվին էշխինատէն կէչիպ, տէյիրմի չէքիլտէ օլան վէ իւղերինէ պատրաըրընատա, չըպան գատա սէս, մահճպի իղտիրատ պուլունան թաշ նէրատվէնին գատէմլերինատէն չըգալըմ, վէ անտէն տահի քիչիւք պիր տայիրէտէն միտուր խոխլիմ։ Մէղբիւր տայիրէ, ճիւղճէ թէղնին վէ թէֆրիշ իտիլմիշ օլուպ, էթրաֆընա սէրիլմիշ օլան էսկի Պէլճիդա հալըբընէն իւսթինատէ տահի, ահաթ գատիմ քիթապընէն մէնղուրէլերի իշլէնմիշ խոխ։ Մէնէ ագաճընատան մատմուլ պիր մատա իւղերինէ գանալմըշ օլան պագբրատան քիչիւք պիր լամպանըն ճիւղճէ բշբղբյատա տահի, մէղբիւր պիր նէվի իչ օտատը նիմ տյարընլըգ հալի քէտպ իտիպ, պու տուրքիլէ, մէղբիւր եիւղերի պէլիտիղ թէվրահը չէրիճ թատվիրլերին, պիր թագըմ իտանաի թատվիրլեր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտիլեր։

Հէր նէ հալ իտէ, պիղ պիր հալը բէրաէյի գալաբըրպ, իւսթինա-

ան է, պաշարը պագրան օրուպ, զարիպ թասվիրները բնակնան պուլղանան չիվիլը ալիկի սիևահ թախ-թատան պիր զարուհու աչաղըմ, վե նիհայէթ, ահաւիպ վե հէման ան-հէջէթլի պիր հէյկէմտէ պուլու-նան վասի պիր օտատա կիրելիմ։ Մէզգիւր օտանըն պօհտասընը անլա-մադ իչին, թէմզրան նամ ըհտատ-մըն մէշհուր ֆըրնտզլա թէրսիմ խոխմիչ օլան պօհտարը տէրխա-թը էթմէզ քհաֆի սիր։ Ցիվար-լար, ատէմ պօհու նիւ-քսէ-քրիկին-տէ, օյմալը մէշկ ադահը քէրէսմէ-սիլէ դարլը օլուպ, պու դաբլամա զարարմըշ իքէն, մուտիխարէն ճի-քա խոխմիչ սիր։ Մէզգիւր թախ-թա զարլամանըն իւսթ թարաֆը, թահանա գատար, ըէնկի սօլմուշ օլան Զօրտունան գըրմըզը մէշկինի ելէ իհաթա խոխմիչ օլուպ, մէզ-գիւր թավանըն բարլադ քիրիշլերի խաչ, հէմ գըրմըզը վե հէմ տահի զըր ըէնկինտէ խոխլեր։

Օտանըն տէօրթ քէօշէլերինտէն պիրինտէ պուլունան ուզուն վէ էն-ուի պիր քիւթիւպխանէտէ տէ, իւ-զէրլերի թօզ իլէ դարլը օլարադ, պիւյիւք քիւչիւք խոյզի քիթաղ պուլունմադտա խոխ։ Մէզգիւր քիւթիւպխանէնին տաղ վե սօլ թա-թաֆլարընտա տահի, ֆիլ պիշի կի-պի պէհատ քէմիքլի իչի ինտան ըո-ւէլերի պուլունուպ, պունլար, ա-պանօզտան մուտմուշ օլան քիւրսի-լերինտէ, թէհօխտամիշ պիր հալ-տէ աեոպ իւզրէ տուրմադտա, վե զանն խոէրսինքի, զիքը օլունան քիւթիւպխանէնին ճամլարը արդա-սընտա մահֆուզ օլան քիթաղլար-քըն պէքճիլիկինի իճրա էթմէք-քտէ խոխլեր։

Օգուէտնըլարընքդա մուհթատա-րէն վաճիքնը էթմէքտէ օլտուղու-մուդ օտանըն հէման իչտէ պիր բաեր, ճամէքհան իլէ իհաթա ի-տիմիչ օլտուղունտան, օտատան ի-չէրի կիրէնին իլէ աէֆա նաղարը տիդգաթը պու ճամէքհանըը տա-յիրէնէ աթֆ օլունուր խոխ։ Մէզ-քիւր տայիրէ, չէֆֆաֆ տիվարլար-լա էօրիւլիւ սահիհէն պիր իչ օտա-սը չէքլինտէ օլուպ, պունըն հէր թարաֆընտան իչէրիսինէ ըշըդ կիր-տիկի հալտէ, տիշարտան տալա հա-վա իշլէեմէդ խոխ։

Մէզգիւր իչ օտատա, նալընըդ պիր տաէտ թուղլատան մատմուշ ֆուրուն օլուպ, պունուն իչի, օրթա տաբրատա դուլանըլմըշ վէ օն սէքիզինճի տաբրատա իքմալ խոխլ-միշ օլան պիլճիւմէ քիմատա ա-լէթլերի իլէ տօլմուշ, վէ ճամտան պիր մասքէ, քիմատճըլարա մախ-սուս օլան էմպիքլերին վէ չիչէլէ-րին նանընտա տաբրմըշ խոխ։

Դըրմըզը կրանիթ թաշընտան օ-լան օճաղըն պատճասընա տահի, օն տէօրտինճի Լտի դրալըն իլէ տալ-թահտախ սէնէլէրինտէ պաղատան վէ պադբրատան նարըրմըշ պիր տաոլթ դօնուրմուշ օլտուղու հալտէ, թը-րադգալարըն տաէթա Զինլիլերին կէնկլարը կիպի տէհչէթլի պիր թարզ-տա վուրուր խոխ։ Պունլարտան մատ-տա, հէր թարաֆտա, սու թուղ-նանընտան էվվել օլան ճանվէրլէրին ճէսիմ դաֆալարը, վէ սուլար ալ-թընտա դալմըշ պուլունան քիւրքէ-յի ճէսիմէնին սօն վէ տէհչէթլի է-սէրլերի պուլունմադտա խոխ։

Քիւրա տայիրէսինին հադընընտա պիւյիւք պիր գաֆէս պուլու-նուպ, տէրտինտէ իչ տէօրթ թա-նէ սիւտո ըէնկլի թավուպ, պիր գուղկուն, պիր սադասդան, պիր պայդուշ վէ պիր կիւվէրճին վար խ-տի, վէ զանն խոէրսին քի, պու դա-

նատը հայվանդար, եչկախկելըլերիյլէ հիւանի սուբէթաէ եաշամադաա խտիլէր։

Պու գաֆէսին եանքնաա, միւթէաահիա եչիլ վէ եալըզըլը գուրպաղալար վէ ֆէվգելատէ իրիլիքտէ պիր գարա գուրպաղա, ֆաղֆուրի թագլիտի օլան պիւյիւք պիր հավուզուն սուեու իչինտէ մինհապէթլէ էյլէնմէքտէ խտիլէր։

Թավանքն թա օրթաոքնաա, ամմէզ չէքլինտէ օլարադ պագըրտան պիր զէնճիր պուլունուպ, պու զէնճիրտէն մավի լաճիվէրտ ըչնկլի պիր քիւրէ ասըլը խտի, վէ պու քիւրըչնին իւղերինէ խտ, զաեէթ մէհարէթ վէ սանաթլա ալթունտան միւթէաահիա եգլըզըլար վազ խտիլմիշ խտի։ Իչպու քիւրըչնին թա ալթքնաա, վէ պինապէրինն օտանքն օրթա եէրինտէ, իւղէրի դըրմըզը կիւտէրի իլէ դաբըլը սիեահ թահթաահան տէօրթ քէօչէ պիր մաահ կէօրիւլիպ, իւսթխունտէ սիհիրպազըդնիշանէարը պուլունան պու կիւտէրինին իւղերինտէ զաեէթ չաֆդըլը պիր լամպա, վէ տիւրլիւ պէ տիւրլիւ պիւյիւքլիւքլէ պիր չօդ ֆուբօ թաապիր օլունան օեուն քեազըտարը, վէ տիկէր պիր զարիպ նէմնէ վար խտի քի, եագքնաա պու զարիպ նէմնէ-ըէն պահս խտէճէյիզ։

Օտանքն մէֆրուշաթը հադգնտա վիրտիկիմիզ շու մալիւմաթ վէ թաֆսիլաթքն, իլէրուտէ հիքեաեէմիզ սըրաոքնաա պիւյիւք էհէմմիմիեէթի օլաճաղընտան, օգուեան-ըարըմըզըն պու մալիւմաթ վէ թաֆսիլաթա տիդգաթ իթմէլէրինին ըէճա խտէրիզ։

Խաթըրտա գալմազ իւղրէ, տիվարտա պագը կիղլի գաբուլար տախ պուլունաուզունաու իչար խտէրիզ։

Գըրմըզը էվին պաշ տայիրէմինին էշիյինտէն կէչտիկիմիզտէ, մէղքիւր տայիրէտէ եալընըզ պիր քիմսէ պուլունմադտա խտի։ Պու խտ պիր գաաքն օլուպ, տէօրթ քէօչէ մտաանքն կանքնտաա քեազին հայըրը պիւյիւք պիր գօլմաուգլու ատնտատնէտէ օթուրմադտա, վէ եախտա տահա տօպրուտու եաթմադտա, վէ աճայիպ էյ եաղըլարը յտա եաղըլը օլան վէ անլաշըլմազ ըէխտիլէրլէ միւղէյնէն պուլունան թօղլու պիր քիթաապը օգուտմադտա խտի։

Մէղպուրէ օրթա պօյլու օլուպ, վէ կէյինտիկի բարտա էլպիսէօնինէ պէնզէնէն պաշլըգը սիեահ վէ էնլի եիւն էլպիսէօնտէն, շէքլ ուհէյեթի անլաշըլմամտաըղը հալտէ, հադգաթէն դըրմ եաշընտա խտի, ֆաադաթ սուբէթի զահիրէտէ, անճադ եիկիրմի սէքիզ օթուզ եաշընտա կէօրիւնիւեօր խտի։

Պու դաապնըն լէհճէսի, ալթից եէհուտի միլլէթինին դաապն վէ դըզլարընըն կիւղէլլիկինտէ օլուպ, սիեահ, վէ արպան բէրչէմի կիպի սըդ, վէ թաապիաթտան տարկա տօլկա պիր սուբէթ քէօզ իթմիշ, վէ անլընա ուզանմըշ օլան տայլարընըն ապրտընտան, պէեազ վէ թաղէ գուլադ թօղուլարը միեշահտաէ օլունմադտա խտի, չինքի մէղպուրէնին կէչիրտիկի սէնէլէր, իւղերինտէ հիչ պիր էսէր հուսուլէ կէթիրմէմիշլէր խտի։ Մէղպուրէնին, Եարդընբէրլէրինի վէ հիւրի ղըզլարընը տէրիահաթը իթտիրէն օլ գատիֆէ ըէնկլի վէ բարլագ, վէ մէնսուպ օլտուգլարը սըֆտաթ իչին պէյքի պիր տէրճէ պիւյիւք օլան կէօզլէրի, ապանօզ կիպի սիեահ վէ պիր չըրըտտա օլան գաշլարը ալթնտաա բարլամադտա, վէ իքի սըրտա ուզուն քիրպիքլէրի խտ, բարլագ կէօզ պէ-

պէպէ քէչիներին հէման պագըճաղ տէրհէհաէ պուղունան բարլագը-ղընը թագուիլ իմիէ քաէ, վէ պու-նու, ճիւղիճէ ամճը գուշտրը-նէն պարնու չէ քլինաէ օղուպ, աէ-լինքէչի տախ, այդ ու սէվտա վէ հիտահէթ ցէմանընտա գապարան պուրան տէլի-քէչի ճինսինաէն պու-ղունմադտա խոլ։ Ցուտագտրը պիր աղ գալընճա վէ մէրճան չինէ-մի կի-պի դըրմըղը օղուպ, դամէչտա չի-չէ չինէն եարըտղը միսիլու գահի-ճէ ըչինկի վէ սօնուդ օղան եիւղու-նինն ճաղիպ սօյկունդուդունաէն պիւս-պիհիճին նիսպէթինաէ վէ պէդա-նէթի լաթիճի վէ ճալիպ պիր սուրէթ-աէ պուղունմադտա խոլրը։ Չինէ-պինին նագինքի՛ը վէ պիչմիլիկի իսէ, ղէմանը աթիդաէ վիճուալերի բիսա-նէթի օղունան մէրմէրլերին գուսուր-ուղուղընը խաթըրտա պրադմադտա օղուպ, հէլէ սիմաը, աէրճճէ՛լի նի-հահէաէ իիւղել վէ տիլպէր, վէ ատ-լա գուսուրսուղ օղմաղլէ, իգ՛ը տէ-ճա օղ ճալիպ սիմահա աթճը նա-ղար իղլէնէն, հէր հալտէ անըճ բէն-չէ՛լի ճաղիպէթինէ տիւշէր խոլ իսէ տէ, իքինճի տէճա աթճը նիկեահ իղլէմէսինաէ, պիր նէվի նէճրէթ տուղուստու հիսս իղլէմէսի լաղըմ կէլը խոլ, չինըլի հապըգաթէն, օղ մախտագը տիլրիւպանըն չայհա-նը թէհայեիւր կէօղլէրինաէ պիր գալտաշըգ վէ հիղէպտղըգ ալէա-մէթի միւշահէաէ օղունմադտա, վէ պուրուն տէլի-քէչիի չէ՛քիլիպ պիւս-ղիւլտիւքէրինաէ, վահչի պիր հէյ-նէթ քէսպ իմիէ քաէ, վէ գարըան պուրնունու տէրհաթը իմտիրմէ-տէ խոլ։ Էղհասը մէրգումէնին տիլի, կերէ՛ք պիւքինէթ վէ կերէ՛ք սիրուր հալինտէ, հէմ ճալիպ վէ հէմ տա-խի թէհտիտամիղ վէ զալիմ պիր սուրէթաէ պուղունմադտա խոլ։ Էղհէրի իղէ տեագղարընա կէլինճէ, պունդար տախ տար, եիւքսէ՛ք, վէ քիպարղատէրէրէ մահտատ օ-տուդղարը թագտիրաէ, իմէ՛քիղ վիճուալինին ֆէվգ՛ալատաէ կիւղէլլի-կինի լաճըգը վէճհ իւզրէ իւքմալ իմիէ՛քաէ խոլրը։

Նատըլ քի սէօյլէմի՛ք, մէդրիւր դըրմըղը էվին պաշըճա տայիրէսի-նէ կիրիպահիկինաէ, խանէ տահիպ-ալի օղան մէղպուրէ գատըն, տիդ-գաթը թամին իղէ, եղ եազըճ օղան պիր քիմատըն տահիֆէղէրինի օ-գուտմադտա խոլ, վէ լամպանըն ը-ջըղընը պիր նօգիմայի մահտատսէնէ ճ՛ղղ իմիէ՛ք իւզրէ, մէղքիւր լամ-պանըն արգատընա վազ օղունմուշ, վէ մէղպուրէնին թատաֆընա չէվ-րիլմիշ օղան ալէթ, ֆինճադը ըշը-ղընն պիչիւ՛ք դըմընը, մէրգումէ դատընըն քիմատը վէ սիմաը իւ-ղերինէ հատը խոլ, անճադ նօգ-լմայի մահտատսէնէն չաշան ըշըղընն պադը գիեատարը իղէ, լամպանըն վէ օնուն քեազըտարընըն եանընտա վէ գըրմըղը մէշին իւղերինաէ մէվճուտա օղտուղունու իչար իղլէմա-կիմիզ ղարիպ նէմանէ գիեատար իտիրմէ՛քաէ խոլ։

Չու նէմանէ իսէ, աղրը ապըգ վէ կէօղլերի տէրի՛ք օղարադ, եիւղ եաչը պիր իհթիմար գատընըն, վի-ճուտտէն թէ՛ֆրիդ խոլմիշ դաֆա-սը վէ եիւղու օղուպ, տաբանատաղրն օղան ուղուն վէ պէեաղ սաչլարը, տօնուդ եանադլարընըն պէհեր լմա-րաֆընա սարդըմըշ, վէ չու հալտէ մէդրիւր դաֆանըն տահա հէնուդ քէսիլմիշ օղտուղու մաղնուն պու-ղունմադտա խոլ։ Հասըլը չունու տախի պէեան խոէրիղ քի, իչ պու մէ՛քրուհ սըֆաթ իւզերինէ քէմալի տէհղէթի վէ նէֆրէթլէ քիմիլը նա-ղտը իմիէ՛ խոլրը, միւճերրեա օղ

դաֆտեը սահիհ զանն իտէճէք ի-սիլէը , չինքի հադըգամէն պալ-մօմուտան եարըմըշ օլան օղ մաս-քէ , պիր քիմսէնին պաչընը վէ եիւ-ղիւնիւ կիզլէմէք իչին էօյլէ պիր մէհարէթի վէ սանատամըա իմալ ի-տիլմիշ իտի քի , պունըն սայէսէ եախօտ սահիհ օլտուղունը ֆէրդ ու թէմէիզ իլմէք , միւմքին օլա-մազ իտի , հայիմա քիրքիքլերի , ատէմա ինսան քիրքիքլերի կիպի օլտուղու հալտէ , Ռաշիի սուլէյման աչըլըպ դոքտորլարը , վէ տուտուդ-լարընա կէլինճէ , պունլար տա , քիրքիքլերի դըմըլտաման մաքինա միսիլու պիր ալէթ վաստըթասըլար , իճապը հալէ կէօրէ , թահրիք օլու-նուրլար իտի ։

Ճու հալտէ , իչ պու պալ մամուն-տան մատմուղ մասքէլի պիր քիմսէ կէօրտիւիւնտէ , քէնտիսինէ , մէղ-քիւր մասքէնին սահիհ վէ թադրիտ օլտուղու պիլտիրիլտէ իտի պիլէ , մուահէզէ իսիւիճօր վէ ալտահըլը-նօր դիւիւմինէ զահիպ օլաճադ ի-տի ։

Պու խղտահաթը օգուանլարըմը-զա հէր չէյտէն էվվէլ պիլտիրմէք-լիք , պիղճ ֆայտէլի կէօրիւնտիւ-կիւնտէն , խղտահաթը մէզպուրէյի պէնան իլմտի , ֆադահի արմըդ հի-քմեեէմիզ սբրտաբնատա տուբրաճադ պիր սէպէպիմիզ պուլունմատըդըն-տան , իլէրլեմինէ տէվամ իտէրիզ ։

Զիքրինի իհտիկմիզ սահի , հէ-նուզ սէքիզ վուրտուպ , սէտասը ի-սէ հալէա օտանըն իչինտէ ադա իհ-մէքտէ իքէն , Ռրօնտէլ սօգաղընտա ահմտան աշաղը էնտիկինի կէօրտիւ-կիւմիւզ ատէմ , դըրմըղը էվին դա-բտուտունուն չադչաղընը չալտը , վէ պունտըն գապա սէսի , տէրտունի խա-նէնէնին հէր թարափընտա ադա իհմտի ։ Ադնի վագըհտա կիզլի գաբտուլար-տան պիրլի ադըլարադ , էչիքտէ , Հապէշիստանըը պիւյիք պիր արատ գահիր օլտու քի , մէրգուտմուն կի-յինտիկի բապտուճլար իլէ էլպիսէք գըրմըղը , վէ պօղաղը , գօլտըը , վէ տիղլէրինտէն իհտա ատագլարընա գա-տար օլան մահէլլի չըպլադ իտի ։

Իչ պու հէյատիհի , վէ իրի հա-րը չէ.քինտէ պիք օյտա իչինէ պէն-դէնէն , ֆադահի սիմտաը , անընտա սարդըլտան գըմըրճըդ սաչըարը , վէ էնդի վէ հասը պուլտու , վէ գապա տուտուդլարը իրէ չէ.յիանդն սըֆա-թընտան հիչ պիր ֆէրդի պուլուն-մուհան արատ , Ճարդ ուտուլի իւղ-րէ պաչընը էյտի , վէ իչքի էլէրինի կէօքսիւնէ գօհարադ , գալըն վէ ալչադ պիր սէտա իրէ , վէ հաղը ի-չէ թարիֆի միւմքին օլմահան պիր իմէլաֆֆուղ իրէ ,

—Էֆէնիմ , պու ադչամ , սի-դի կէօրմէք իչին պուրահա կէլմիշ օլան վէ աշաղտա պէ.բէնէն պիր զաթըն իչերի կիրմէսինէ միւտահատէ իտէ.միսինիզ , տէտի ,

Գըրմըղը էվին սահիպէսի , պիր զաչ սանիհէ զատար տիւչինտիւք-տէն սօնրա ,

—Հէր քիմ իտէ , իչերի կիրտիր , վէ իչ օտահա կէօթիւրիւպ , հաղը-նըղճա օրտատա պըրադ , վէ սօնրա կէլիպ պանա խապէր վէր , տէհու ճէվապ վէրտի ։

Մէրգուտմուն տիչարը չըդմասը իւղէրինէ , մէզպուրէ գատըն , օղ անէ տէկինն տիգգաթլէ օգուտմագ-տա օյտուղու քիմտապը մնտանըն իւղէրինէ գօյտու , վէ մահուտ մաս-քէ.յի , տիլպէր վէ հէման կէնճլերէ մահտուտ օյան սիմտաընտա , վէ սիհտահ էլպիսէսինինն պաչընդընը տախի , տախթէ պէհազ տաչըրընըն ալթընտան պաչընտա կէչիրերէք , պու տու-րէթէչ նիւզհանինուն հօգարդի ճիհէ-

թինի, պիր թարաֆտան տիկէր թարաֆը կէօրիւլմէղ պիր կէօլկէ իչինտէ հըֆղ իյլէտի, վէ պու կէօլկէ տրասընտան եալընըզ կէօղլէրի ճամ բարչասը կիպի բարլամաեա պաշլատը։ Մէզպուրէ գատըն, լամպանըն ըշըղընը եալընըզ պիր նօգթա իւղէրինէ ճէլպ իտէն ալէթին եէրինի տախի պիթթէպտիլ, էօյլէ պիր մահէլլէ գօյտու քի, պու վէճհ իլէ մէղքիւր լամպա ըշըղընըն, մասանըն օլ պիր թարաֆընտա օլուպ, մէճհուլէ գատընըն օթուրմագտա օլտուղու գօլթուգլու ստնտալեէնին գարշըսընտա պուլունան օյմալը պիր օտուն իսկէմլէ իւղէրինէ աթֆ իտիլմէսի լազըմ կէլիր իտի։

Շու սօն թէտպիրտէն մագսէտ նէ օլտուղու գօլայճա անլաշըլապիլիր։ Շէօյլէ քի օտաեա կիրէճէք օլան զաթ, շիւպհէսիզ մէղքիւր իսկէմլէեէ օթուրաճագ օլտուղու հալտէ, պէհէմէհալ ըշըղըն թա գարշըսընտա պուլունաճագ, վէ լաքին գըրմըզը էվին սահիպէսի օլան գատըն, գարանլըգ իչինտէ գալաճագ իտի։

Պու մուամէլէտէն սօնրա պիր իքի տագըգա կէչտի, վէ սօնրա, գըրմըզը էլպիսէ կիյինմիշ օլան հիյպէթլի արապ, պէթէքրար զահիր օլտուղունտա, մէճհուլէ գատըն,

—Նէ՞ խապէր, Ժիւբիթէր, տէեու սիւալ իթտի։

—Էֆէ՞նտիմ, կէլէն զաթ, միւսիւ պարօն տըր։

—Ա՛հ, միւսիւ պարօ՞ն մու տուր. էօյլէ իսէ, իչէրի կիրտիր, չիւնքի սէն բէք իյի պիլիրսին քի, պէն օնու հէր վագըթ վէ հէր սաաթ գապուլէ հազըրըմ։

Արապ, պիր սանիյէ պիլէ զայպ իթմէքսիզին, ապանօզտան մատմուլ օլան գաբուեա տօղրու իլէրլէտի, վէ մէղքիւր գաբուեու աչտը։

Եիւզիւնէ սիեահ գատիֆէտէն մասքէ գօյմուշ վէ տիվար ըէնկինտէ մանթօ կիյմիշ օլան զաթ, էշիքտէն կէչտի, վէ մանթօսունու չըգարըպ, պիր իսկէմլէ իւղէրինէ պըրագտը։

3

ԼԻԻՔ ՎԷ ԲԷՐԻՆ

Միւսաֆի՛րի մէրդում, կիրտիկի օտանըն իչինտէ պիր գաչ ատըմ եիւրիւտիւքտէն սօնրա, գապա վէ գավի պիր սէտա իլէ,

—Ագշամ խա՛յր, Բէ՛րին, տէտի։

—Ագշամ խա՛յր, Լի՛ւք, տէեու ճէվապ վէրտի գըրմըզը էվին սահիպէսի։

—Կէօրիւնիւր քի պու կիւն պէնիմ պուրաեա կէլէճէկիմի ասլա մէմուլ իթմէեօրտուն։

—Էվվէթ, լաքին մէմուլ իթմէտիկիմի սէն նա՞սըլ անլատըն։

—Աճա՛յիպ, պունը անլամագլըգտա նէ՞ կիւճլիւք վար տըր, չիւնքի իշթէ սէն եօգարտան աշաղա գատար հէյեէթինի թէպտիլ իթմիշսին, անճագ զանն իտէրիմ քի, շու թէպտիլ գըեաֆէթին պէնիմ իչին տէյիլ տիր։

—Լաքին պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, սէն տախի . . .

—Պէնիմ թէպտիլի գըեաֆէթ օլտուղումուն սէպէպի մալիւմ տիւր. շէօյլէ քի պու ագշամ, գարնավալըն սօն սալը ագշամը օլմագ միւնասէպէթիյլէ, սօգագլար խընճախընճ իզտիհամլա տօլու օլտուղունտան, սէնին գաբունը չալտըղըմտա, խալգ թարաֆընտան թանըլմամագ նիեէթիյլէ, եիւզիւմէ մասքէ գօյմուշում տուր։

—Իշպու էմրի պասիրէթինէ պիր տիեէճէք եօգ իսէ տէ, պու ճիւմլէ

զանն իսէրիմ քի , հէր վազբթ քի կիպի էսթուճիաս նամ քնչիւք սօ-դադան կէլէպիկը իսին , չիւն քի, օ սօգագ էօյլէ պիր ֆէնա նամ ու չէօհրէթ գազանմբշ տբբ քի , կիճէ դարանլըղը պասար պասմազ , քիմսէ դալմազ : Պունտան մաատա , քիւչիւք գարունուն անախթարը տա սէնին եանընտա տբբ :

—Ֆիլվագբ եանընտա տբբ ամ-նա , պու ագշամ թէհի եէրսէ պիր չօգ արատբղբմ հալտէ , պուլամա-տբմ , եարբն էլպէթթէ պուլու-բում :

—Էվվէթ, պուլմալբսբն, հէմ պի-լա թէէխիր պուլմալբսբն , չիւն քի պէն քէնտի խանէմտէ էմին տէ-յիլիմ , վէ էկէր մէզքիւր անախթար եարբն սէնին եէտինէ կէչմէդ խսէ, քիւիտի տէյիթթիրմէ քիւիկիմ լազբմ տբբ , տէեու ճէվապ վէրտի Բէբէն թէամիւէ օլունան գաարբն :

—Բահաթճա ույգունու ուեու , պէնիմ կիւզել տօսթում , դիրա սէ-նին եբէ՛ղբ էվին , կիճէ վէ կիւնտիւզ խբբսբզարբնբն մուհաճէմէլէրինտէն խապի տիր : Էվվէթ , սէնին իգամէթ-կեահբն էօյլէ պիր ֆէնա նամ վէ չէօհրէթ գազանմբշ տբբ քի , պու վէճճ իլէ հուսուլէ կէթիրտիկի տէհ-չէթ վէ նէֆրէթ սաեէսինտէ , պիր պէօլիւք ասքէրին թահդիք մուհա-ֆազասբնտա օլմազլըգտան տահա դիւեատէ էմին սուրէթտէ մուհաֆա-զա խտիւմէքտէ տիր , պունունլա պէրապէր թէքրար իսէրիմ քի, եա-րբն պէն զայդ օլան անախթարը պուլաճաղբմ :

Պատէհու մէրգում մէճհուլ քիմ-սէ , սէօյնի թէպափլ իսէրէք, չէօյ-լէ իլավէ էթտի .

—Իմտի, պէնիմկիւզել Բէբինիմ, մատամ քի չիմտի եալընըզբշ, մա-տամ քի հիչ պիր եապանճը քիմսէ կէլէմէդ , մասքէլէրիմիզի աշագը ա-լալբմ , վէ պէն , նասբլ քի քէնտի մասքէմի աշագը ալբէօրսամ , սէն տահի , սէնին ճալիպ սիմանը սէթը իլլէկէն վէ պալմանտան մատամալ օլան մասքէնի պիր ան էվվէլ ա-շագը էնտիր :

Պարօն , իշպու լագբրարլարբնը ֆինիչէն իճրա իթմէք իւղրէ , մաս-քէսինին իլինի չէօզիւպ , եիւզիւնիւ աչտբ :

Մէղքիւր մասքէնին աշագը ալբն-մասը իւզերինէ , հագբդաթէն օլ մէճհուլ քիմսէնին , հէնուզ օթուզ սէքիզ եաշընտա կէնճ պիր քիմսէ օլուպ , ֆագաթի լինճէ վէ իրէք կի-պի եումշագ օլան սաչլարբնբն , գբ-ղբլ ալթուն լէնկինտէ վէ ասլա բ՜՜ռ-ւսղ օլտուգլարբ հալտէ , անլբնբն թէրէսինտէն տէօքիւլմէկ , վէ դու-լագ թօզլարբ թարաֆբնտան ադար-մաեա պաշլամբշ իտուկի , վէ քէն-տիսինին սահիհէն սօյդատէ պիր քիմսէլէրէ պէնդէմէ քտէ պուլուն-տուղու անլաշբլար :

Մէրդուման պուրնու լինճէ , ու-զունճա , վէ տօղրու չէքիլտէ օլուպ , պիր տէրէճէ տախի ավճը գուշա-րբն պուրունլարբնբը լմա իտէր թարզ-տա օյտուղու կիպի , կէօղէրի տա-խի , խայլիճէ պիշիք , մանէալը , աչբդ մավի վէ հէման գբր բէնկիլ իտի : Բիրրիքլէրինին իւսթի թարա-ֆընտա քէօմիւր իլէ խատսէթէն չբ-զբմբշ կիպի մէրմէրէ պէնդէր պիր տէյիրմի պուլունուպ , եիւզիւնիւն սահբրէվի սօյհունլուղու իւղերինտէ պիր բարլադբդ հօսուլէ կէթիր-մէքտէ , վէ դբրմբզբեա չալտն տուտադլարբը արատընտա օյան տի-լի խսէ , միւթէքէպիր վէ միւսթէհ-ղի պիր հէյեթի իչմա իլլէմէքտէ ի-տի :

Նասբլ քի ադտէմճէ տախի սէօյ-

չէ՞ր, պու ատէմին պօեու ու-
զած, մէ թամր ու հարե քէթի, սի-
մանքնին ասքղատէկուտա մախաուս
օլան հէյ-հէյ քիտիկէն մուխա-
ղէդ պուլունմադա իտի։ Կէյին-
մէկ օլաուդս սիեան գատիֆէտէն
իւսթի էլսիսէփնէ կէլինճէ, պու
ատէմի բէք կիւղէլ աուրէթտէ քէ-
սիլիպ սիչիքմիշ, մէ ճէյրան տէրի-
սինտէն եարըմճըզ օլան տիպլիկինին
իւղէրինտէն ատմի թա տիպլէրինէ
գատար կէնիչ ճիզմէյէր կէյնամիշ
իտի։

Գըրմըզը էվին սահիպէսի, միս-
սաֆիրի կիպի մաղքէտինի չըգա-
ռըքնատա, մէրգում, Բէրինէն էլին-
տէն թուխտատ, մէ պիչիւք զաճի-
յատա մախաուս պիր պէնատակլուդա
պուս իտէրէք։

—Սէնի չու հէյհէթի ատլնէն-
տէ կէօրտիկիմմէ թէչէքքիւր իտէ-
րիմ, տէտի, չինքի իհթիմատ գա-
ռքնատա մախաուս օլան օղ մէքրուհ
սքճամիքն, պազը սքրատատա ճայ-
տէսի պուլունտուդունու ինքատ
էչմէմ իտի տէ, պու ճիւմլէ, տա-
չիմի ուսուրքնտէ պանա մուճիպի
տէհղէթի վէ նէճրէթի օլտուդունու
տա պէնատէն կէրի տուրմամ։

—Ձճայիպ, ազիպիմ Էիւք, պու
խուսուստա դօրդամդ մը պուլունու-
եօրսուն, տէտի Բէրի թէպէսսիմ
էյլէ։

—Հադըդտիքէն իհթիմատըդ վէ
չէրքինիք պանա տէհղէթի վէրիլէր,
վէ չու սալ մամուճատան եարըմըճ
օլան գաճա, օղ գատար միւքէմ-
մէլ ուսուրքնտէ վէ մէհարէթլէ եա-
րըմըճ տըր քի, իւզէրինէ պադ-
տըղըմատա, սահիհէն պիր եիւզ եաշ-
լը գատընքն գարշըսընատա պուլու-
նաեօրսուն գանն իտէրիմ։ Պունուն-
լա պէրապէր ատքղատէկիք նամու-
սում իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի,
աշդ ու սէվտա իլահէսի մէ բաճա
սուլթանը օլան Վէհիւա սիլէ, մէզ-
քիմ մէքրուհ մատքէնին ալթընտա
կիպլէնմիշ պուլունան սքճամըք ճա-
զիսէ գատար կիւղէլ տէհլիլ տիր։

Գատհոս մէրգում կէնճ ատէմ,
իքինճի տէճա օլարադ Բէրինին է-
լինի թուխտատ, տուտադըրընտա
կէօրթիւրտիւ, վէ սօնրա,

—Պէնիմ կիւղէլ տօսթում, տէ-
տի, սէն բէք ալէտ սիլիւրսին քի,
պէն եամաչ եամաչ, «Խուլքն ալլա-
ոը, Ալլահըն ալոաը ոըշ» այթիդ տար-
ադը մէսելին էճքետրընտա հիսաէտար
օլուեօրում, տէտի։

—Խալդըն ալօյէտինի նէ տիր։

—Խալդ սէնինն իչին, պիր տշ
պիւեհիճիւ, վէ զիհատէ սիհիր-
սազ տըր տիեօր։

—Էյ սէն խալդըն պու ալօղիւ-
նիւ հադդըտ մը պուլուեօրսուն։

—Էվվէյթ։

—Պիր տէրէճէ քիւսթահճա օ-
լան պու էճքետրըն նէ՞տէն նէչէյ-
նէմտի։

—Միւտաէթի մէհրաէտէն օյէ-
րու դայդ օլմուշ իքէն, չիւրիհնդ
սէնին վասթանըտ պէյթէքրար պու-
լունմուշ օլան պիր էսրար սէպէ-
պինտէն։

—Հէաննը էսրար։

—Ժուվանս չէշմէսի էսրարը . . .
Ֆինվադը սէն հէր տապահ սիհիր-
պաղլարա մախաուս օլան տուլտուա
կիրիներ օյնալըրքն, չինքի հէր տգ-
շամպէն սէնի իլք կիտնատէն գինատէ
կէնճ վէ կիւղէլ պուլուեօրում։

Բէրինին տուտադըրընտա խա-
թիհզատեարի պիր կիւլիմսէմէ հու-
սուլէ կէլէրէք։

—Պարօն Էիւք տք Քէրժան, տէ-
տի, պանա իհթիհատքն օյնալը,
չինքի հադդըտնատ միւտահէնէ իթ-
մէքլիկէ չալըշճաեօրսուն։

—Ֆիլվադը սանա իմիհեաճքմ վար սըը, տէեու ճէվապ վերտի, իսմինի վէ մահլէզինի արթըզ էօյ-ըէնմիշ օլսուդումուշ դաթ, ֆա-դաթ միւսաահէնէ քէլիմէսինի դա-թիէն ճէրհ իլլէրիմ, չինքի պէ-եան իհթիկիմ սէօզլէը, սըրֆ հա-դըզաթը հալ սըը։

—Հասըլը պէնաէն իսթէտիկին նէ՞ տիր։

—Ազիզիմ, սէնաէն իսթէտիկիմ չէյ, տէօրդ լադըրսը իլէ թարիֆ իտիլէմէզ. իմտի պանա պիր սաաթ միւսաահէ իտէպիլիր միսին։

—Սանա իսթէտիկին դաատը միւ-սաահէ իտէպիլիրիմ։ Զաթէն քիմ սէնէ պէ.քլէմէէօրսուն, վէ պէօյլէ պիր դարնավալըն ոան կիճէսինաէ վէ կիճէնին պու վադթինաէ տէ, մէմուլ իհթիէմ քի, քիմսէ դալգըպ դաբուսու չալըքն։

—Պու հալաէ սէրպէսթճէ դօ-նուչսափիկրին, վէ պու խաւուսաա պիւթիւն տիդդաթընը պանա հասը իհթիէ.քլիկինի թալեպ իտէրիմ։

—Մաահէ, վէխիմ չէյլէր հադ-ղընաա՞մը սըը։

—Էվվէթ, մաահէ, ֆէվգէլաաէ էհէմմիյէթլի չէյլէր հադդըընաա սըը։

—Շիւպհէսիզ աէնին իչին։

—Իչիմիզ իչին։

—Հէր նէ իսէ սէօյլէ պադալըմ, սէնի սիննէնէօրսուս։

Բէյին, պու արա, մանիւմիւմուզ օլան պիւյիւ.ք դօլմուդ սանսաահէ. սինաէ օթուրմուշ օրուպ, տիրսէ չինի սաախ իհթիմամըզըզըա տէօրթ քէօշէյն մահանըն գըրմըզը մէչինի իւզէրինէ տաեամըշ իտի։ Լիւ.ք տը Բէրժան սաախ մէզպուրէնին դար-շըսընաա, մէշէ աղաճընաան մահ-մուդ օլան իսկէնիհէաէ օթուրմուշ և-տի։

—Ռէնի սինէէօրսուս, տէեու թէ.քրարլաաը Բէրին։

Պու քէլամ իւզէրինէ, պարօն չու վէհմ իլէ մուհավէրէնէ իսլթիտար իլլէտի.

—Աղի՛զիմ, էվվել պէ էվվել սա-նա չունը պէեան իաէրիմ քի, պէն կէչիրաիկիմ չու էօմիւրտէն զիեա-տէսիյլէ օսմանըբմ, վէ էկէը չու էօմրիւմ, պու սուրէթլէ վէ դայը մուայեէն պիր թարզաա տէվամ և-տէճէ.քսէ, գըլըճքմէն ուճուննու եվս-րէկիմէ սաբլաէըպ, վէ եահօտ պա-չըմա պիր թասպանճա պօշալտըպ, քէնտի քէնտիմի թէլէֆ իտէճէ.յիմ։

—Ամտմ սէն տէ, պու չագռնը նէ՞րտաէն չըդարտըն, տէտի իսանէ սահիպսի, օմուզլաբընը սիլքինիպ, մէրդումանն քէլամընը տասի գաթի-թտէրէ.ք։

—Պանա ինանմասէօրմուսուն։

—Ֆիլվադը չու եա պու զաթ, քէնտի քէնտիյի էօլսիւրմէ.քաէն պահս իտէր, ֆադաթ գաթը հա-եաթ վադթը կէլինճէ, օլ խաւսուս-տա թէրէտտիւա վէ համդմա բիւ-ճաթ իտէր։

—Վէ լաքին սէն պէհիմ եիկիտ պիր քիմսէ օլսուդումու պիլիրսին, չինքի պունը պէլքի եիկիրմի տէֆա իտպաթ իհթիչիմ տիր։

—Շիւբհէ եօք, հալ պու քի պիր տիւէլլօտա էօլիւմէ դարչը չըգմադ-լըզ բէ.ք գօլայ պիր չէյ տիր, վէ պունուն իչին բէ.ք ատի պիր ճէսա-բէթի տէ քիֆաեէթի իտէր։ Բէճա և-տիրիմ, սէօյլէ, հանիկը ատէմտոու-էլլօտա չէճիտնէ մուամէլէ իհթիզ։ Հալ պու քի պիր քիմսէնին քէնտի քէնտիյի էօլսիւրմէսի իչին, տիկէը պիր գուվվէթի լազըմ սըը, վէ սէն-տէ իտէ պէօյլէ պիր գուվվէթի պու-լունմասը, պէնճէ չիւպհէնէլի տիր։

—Պարօնլուգ չէօհրէթիմ իւզէ-

ընէ եէմին իտէրիմ քի, պու սէօյ-լէտիկիմի ֆիիլէն իճրա իտէճէյիմ։

—Մատամ քի պու տէրէճէ իս-բար իտիեօրսուն, օ հալտէ պէն տէ պու սէօյլէտիկինէ ինանբրբմ, լա-քին հայեաթբնտան պու մէրթէպէ նէ՞ իչին օսանմըշ օլտուղունու իյզահ էթ պանա։

—Աճայիպ, պունը սիւալ մը ի-տիեօրսուն։

—Մատամքի պէն պիլմէեօրսամ, սէնին պանա օ շէյի պիլտիրմէքլի-կին լազըմ տըր։

—Էվվէլա, պէն սէնին գարշըն-տա, թապիիեէթի մութլագա հա-լինտէ տէյիլ միյիմ, վէ սէնին, է-կէր կիւնիւն պիրինտէ քէյֆին իս-թէր իսէ, պէնի, եանի պարօն տը Քէրժանը, վէ պէն կիպի պիր ասըլ-զատէյի վէ պիւյիւք պիր քիմսէյի, հիւքիւմէթին քիւրէյինէ իլգա իթ-տիրմէքլիկէ հագգ ու իգթիտարըն եօ՞գ մու տուր։

—Ազիզիմ Լիւք, էկէր օն սէնէ ագտէմ սանա եարտըմ իթմիշ օլ-մասա իտիմ, սէն չօգտան պէրի մէզ-քիւր քիւրէեէ իլգա իտիլմիշ օլուր իտին։

—Հագըգաթէն, սէն պէնի գուր-թարտըն ամմա, եինէ զայպ իտէ-պիլիրսին։

—Հալ պու քի պու գուվվէթ վէ իգթիտարըմը սույի իսթիմալ իտէ-ճէք եօլտա թէհտիտ իթտիմ մի։

—Խա՛եըր, ֆագաթ պէնի վու-բաճագ օլան տէհշէթլի սիլահ, սէ-նին եէտինտէ տիր։

—Պանա էմնիեէթին եօ՞գ մու տուր, վէ սանա օլան հիւսնի սա-տագաթ վէ թէվէճճիւհիմին միւ-թէատտիտ իսպաթլարընը կէօսթէր-մէտի՞մ մի։

—Էվվէթ, կէօսթէրտին, վէ օլ պապտէ սանա թէշէքքիւրիւմիւ պէ-եան իտէրիմ։ Ֆագաթ հաշմէթլու պիրինճի Ֆրանսուա դրալ հազրէթ-լէրինին շու շիրի խաթրըմա կէլ-տիքճէ, հագըգաթէն տէհշէթ հիսս իթմէք տէյիմ. եանի,

Գատընլարըն մէսլէքի թէպտիլէ մայիլ տիր.

Պունլարա կիւվէնմէքլիք իսէ, տէլիլիք տիր։

—Բէք իյի, պու տէրէճէ գօրգ-մագտա օլտուղուն սիլահը սանա նէ՞ շարթլա իեատէ իտէճէյիմի պիլիր-սին։

—Նագտէն եիւզ պին ֆրանգ թէէտիեէ իթտիկիմտէ, մէզքիւր սիլահը իեատէ իյլէեէճէկինի հա-գըգաթէն պիլիրիմ։

—Զանն իտէրիմ քի, պու պիր միւթէտիլ գըյմէթ տիր, վէ Քէր-ժան սիլսիլէսինէ մէնսուպ օլան պիր զաթըն նամուս վէ հուրրիեէթ գա-զիեէլէրի, պունտան չօգ զիեատէ գըյմէթտար տըրլար։

—Ա՛հ, էկէր եիւզ պին ֆրան-գըմ օլսա իտի...

—Թէէմին օլմուշում քի, հէման պանա վէրիր՝ իտին, տէյիլ մի։ Ֆա-գաթ շիմտի սէնին օ մըգտար մէպ-լաղըն եօգ տուր։ Իմտի, արթըգ պու մատտէ իւզէրինէ գօնուշմաեա-լըմ, անճագ սէն պանա, շու պիր-տէն պիրէ պու տէրէճէ էօմիւրտէն մէյեուս օլտուղունուն սէպէպլէրինի իյզահ էթ։

—Սէպէպի, պէնիմ սէֆալէթիմ տիր։

—Լաքին պանա էօյլէ կէօրիւնիւ-եօր քի, սէնին շու սէֆալէթին պիր տէրէճէ բարլագ վէ միւզէյեէն տիր։ Շէօյլէ քի սէնին զարաֆէթ վէ լա-թաֆէթին, պիւյիւք խանէտանա մախսուս օլտուղու կիպի, իգամէթ իթմէքտէ օլտուղուն խանէ տախի բէք միւնասիպ տիր։ Պունլարտան

մնատա , իբի պէյկիրին , պիր օտա խրզմէթ քեարքն , քիւչիւք պիր չուխատարքն վար տրը , հասըլը չուտիւնեատա օտուդճա պիր բահաթ էօմիւր կէչիրիւօրսուն : Բէզալիք , թաստիվուրաթքնա մուվաֆֆագ օլմադ իչին , իւչ թէտպիրին եօդմու տուր , Ղանի պիրինճիսի , գումարտա պահթը քէնտինէ եավէր իթմէք իչին , իթթիխադ իթտիկին թարիդաե քեսալ մուվաֆֆագըյեէթ իթմէէօրմուսուն . իբինճիսի , պիզիմ դաեէթ սէվկիւլիւ ՚ն պէչինճի Լութի գրայքն տարպ իթտիրմիչ օլտուդու ալթուն սիքքէլեր տուրքէթինտե թադլիտ սիքքէլեր տարպը յա , պու ճինէթլէ տախի իչինի պէճէրմէքտե տէյիլ միսին , վէ իչինճիսի , իսթիհսալը մալիումաթ իթմէք իւղրէ , սանա չու եա պու մէմլէքինէթի իհալէ իթտիկիմտե , պունա մուգապիլ թարաֆքմանան ճէօմէրտհ պաղը իւճրէթ ահղ իթմէնօր մուսուն : Զանն իտէրիմ քի , պունլարքն հէբսի , ինսան իչին օլտուդճա մուճիպի իսթիրահաթ չէյլէր տիրլէր , վէ բէք չօգ մինթէպեր սատմէր , պու գատարլա մէմնուն օլուրսար :

—Պունլարքն քնաֆֆէսի տախի ատֆալէթ , էվվէթ սէֆալէթ տիր , հալ պու քի պէնիմ իսթէտիկիմ , քզպալ ու վարիտաթ տրը , տէտի Ֆէրհան , պիր աղ եիւքսէք սէտա իլէ :

—Էյ նէ եարապըմ , վարիտաթքնը պիր գաչ այ իչինտե թէլէֆ իթմէնէ իտին :

—Պէն սոլա գէնկին օլմուշ տէյիմ :

—Սբ՚հաղան Ալլահ , նէ սէօյլէտուրսուն , վէ պունը քիմէ սէօյլէտուրսուն . քէտէրինին , վէֆամ իտէրքէն , սանա , սէնէտէ իչի քէօթիւ , օթուզ պին ֆրանգ իրատ կէթիրիր , էթրաֆը միւքէմմէլ արաղիլէր իլէ մուհամէ պիր կիւղէլճանէ թէրք իթմիչ օլտուդուհու ունութմուշ օլմապրսըն : Ծադաթ սէն պու խուսուսը հէր քէստէն իչի պիլմիրսի :

Ֆէրհան պիր թահդիր ալէամէքէն իպրազ իտէրէք ,

—Ձատամ սէն տէ , օթուզ պին ֆրանգըն լագըրտըքճէ օլուր . ալդատար մէպլաղ հիչ պիր չէյ տիմէք տիր , տէտի :

—Օթուզ պին ֆրանգտան իպտըրէթ օլան իրատ , հիչ պիր չէ՚յ մի տիմէք տիր , թէքրարլատը Ռէբին թէհայեէւրտե գալարտգ , էօյլէ իսէ , ադիզիմ Լիւք , սէնին խաճաղ իթտիկին նէ՞ տիր :

—Պէնիմ խաճաղ իթտիկիմ , հէքսը չանըմ վէ արզուլէրիմ տէրէճէսինտե հուսուստուզ վէ թիւքէնմէզ պիր վարիտաթ տրը : Պէնիմ իչին ֆէվգէլատե սէրվէթ , վէ աչթուն տօղուսու կէօլէր , օգիանօսլար լագըմտրը : Պէնիմ նէ խաճաղ իթտիկիմիմ մի սիւայ իտիւօրսուն , իչթէ սանա սէօյլէ յիմ՝ Պէնիմ խաճաղ վէ արզու իթտիկիմ , Շարգա մախսուս ֆէվգէլատե ատատէթ , ասկեաներ , աղամէթ , միւնօնլալա բարլագ ալմունար , զէֆք , ահֆա , էյլէնճէ , գրալլարա մախսուս տիմանէլիքլէր տիր , հասըլը պէն գրալ օլմադ իսթէրիմ , անլատօրմուսուն , գրալ օլմագ իսթէրիմ :

Լիւք , պու լագըրտըլարը սէօյլէտիկի ղէման , հէնէճանը չէտիտին տէն նաչի եիւզիւնէ՚ն օսկոնբուդու գըրմըզըլանմագտա , վէ կէօզլէրը բարլագլըգ քէտպ իթմէ՚քտե իտի :

Գըրմըզը էլին ատհիպէտի իսէ , թէաճճիւպէ մէրգումա պագատգճա , վէ լագըրտըլտըքնը տինլէ-

ալիքճէ , թէաճճիւպիս տահա գի-
նատէ արքմնագատա իսի : Գիր ապա
մէզալուբէ , Մ. տը Քէրժանըն իչի-
տէմէնէճէկի տէրէճէտէ եավաշ
պիր սէտա լիէ ,

—Զէվմլը , ագէլընը զայպ իսին-
նօր , տէտի ,

Հալ պու քի Մ. տը Քէրժան Բէ-
րինին թէֆէքքիւրիւնիս անլաեա-
բագ , թէպէասիւմիէ պաշընը սալա-
տը :

4

ՊՈՐՇՈՒԻՆ ՀԸՐՍԸ ՇԱՆ ՈՒ ԹԱՄԱՆԸ

—Խանըը , սէվկիւլիւմ Բէրին ,
տէտի պարօն , պիր գաչ սանիէճ
սօնրա վէ տայիմա թէպէասիւմ ի-
տէրէճ , խանըը , պէն տիվանէ օլ-
մահօրսուն , պէն սէօյլէտիկիմի , վէ
խոթէտիկի պիլիճօրսուն , վէ պիր
ազատան սէն տէ իսկեաթի օլաճագսըն
քի , պէնիմ ագլըմ պաշըմտա տըր ,
վէ էկեր սէն պանա եարտըմ իտէ-
ճէք օլուր իսէն , պէնիմ օ բարլադ
խաճալաթըմ , հէմ միւմքիւն վէ հէմ
գօլայ տըր :

—Աճայիպ , տէտի գըրմըզը Ելին
սահիպէսի , ճիտէ՞ն մի գրաալըգ
պահնը խոխճօրսուն :

—Էվէթ , ճիտէմ :

—Տիմէ՞ք տիր քի , ֆէպատ չը-
գատմադըգը տիւչիւնիւճօրսուն , վէ
օն պէչինճի Լուի գրալը թախթընը-
տան տիւչիւրիւպ , անըն եէրինէ սէն
կէչմէ՞քլիկի թաամիմ իտճօրսուն ,
վէ պիր տէ գալգըպ , քէնտինին
տիմանէ օլմատըգընը պէճան իտի-
ճօրսուն :

—Գէն ապա ֆէնատա չըգատմագ-
լըգ էֆքիարընատա տէյիլիմ , վէ
Վէրսայլատա հիւքիւմէթ սիւրէն օլ
հիւքմատար հագգընատա , պէնիմ գա-
տատ քիմսէնէն սատագաթը եօգ
տուր :

—Էօյլէ իսէ , նէ տիմէ՞ք իսթէ-
տիկլիկի պիլտիր :

—Բէքին , տէտի Մ. տը Քէրժան
պիր նէվի վագատ լիէ , տի՛ն անատա
հիւքմ իտմէ՞քլի՞ք արզուսու , պէն-
տէ տէրէճէյի նիհանէտէ տիր Գէն ,
ֆէվգէլատէ թատավվուրլար թատ-
միմ իտմէյիմ տիր քի , պունլարընն
մուվաֆֆագ յէրէթ քէօպ իտէճէկի-
նէ թէէմին օլմատուրսուն . . . Գէն ,
պիր հիւքիւմէթի մուխթագատ իչին
տօղմուշ օլմատէ , տիւնյանընն սու-
թանը օյան պու ադամէթի չէ հիր-
տէ սաթանաթ միւրէճէյիմ . էվվէթ ,
Բարիս չէհրինին իւղէրինտէ հաքիմ
օլաճաղըմ , չու գատար քի , պէնիմ
հիւքիւմէթ սիւրէճէկիմ չէհիր ,
կիւնէչին զիեալարըգյա թէնվիր ի-
տիլէն Բարիս օլմաեբոզ , իղղա օլ Բա-
րիսին կիճէքի վէ զարիպ , վէ հիք-
մէթի հալի իւղէրինէ տիր . . . Գէն ,
զաեէթ խրիսթիան օյան գրալըն նէ
բաքմադ վէ նէ խատմիյիմ : Օ քէն-
տի թախթընը վէ թաճընը մուհա-
ֆազա իտիճէն : Գէն տէ , քէնտինին ,
իւղէրինտէ զամպագ չիչէքլերի օլ-
մահան տիրատէմիի մուհաֆազա իտ-
տէճէյիմ : Օն պէչինճի Լուի , կիւն-
տիւզ սալթանաթընը իճրա իտմէն ,
պէն տախի կիճէ սալթանաթընը իճ-
րա իտէրիմ :

—Ֆիլվագը շու վագըտարլարընը
տինլէտմէ՞քճէ , բիւեա կէօրիւեօրսուն
ատյի զանն իտճօրսուն :

—Էվվէթ , կիւզել տօսթում , սէն
Հալեա թէաճճիւպ իչինտէ պու-
լունմադատաըն , լաքին սէնին իչինդ
պէգտաեէթ տէրին զանն օյունան չու
գատանըգդ իչինտէ , նիհանէթ բըզդը
կէօրէճէքսին : Իմոի պէնի տինլէ .
սէն , պէնիմ հանիգը ճինատէն իլէրի
կէլտիկիմի պիլիրմիսին :

—Գրքթանեանըն էն տիֆիգ վէ էն

մի խնդիր ձամփեպարբնան իլէ-
քի կվտիկինի, պէնիմ կիսի հէր
քէս տախ պիտի։

—Իչիե օ էճտատքմէն ամիդ
դանը, տամուլարբմտա ճէվէլան ի-
նիօր, մէ պաղը դարիպ սէտալէր,
տիւչար օլտուդում՝ քէֆի ըլնէթե-
աէն վէ թէնէդղիւլիմաէն տօլաեը
պէնի թաչնիպ խախնօրլար։

—Ֆէրժան, ամատա աէնիմն տէ
մի վիճտանըն վար տըր, տէեու սիւ-
ալ իյնտի Ռէըլին խաթիհդա իլէ։

—Վադմըյլա պէյքի վար խոի,
ճադաթ չօրտան պէրի էօղմիւչ օլ-
մազ տըր, չունքի միւտաեէթի մէ-
տիաէէն պէրի տիր, սէմի չըդմա-
մադտա տըր։

—Էյլէ խոէ, օ դարիպ սէտալէր
դանդրլարը տըր։

—Շիւպհէսիզ, պէնիմ թէնէդ-
ղինէ պուլմուշ օլան դուրսուրիեէթի-
մէն սէտալարը տըր. խմոի, պէն-
պու սէտալարա իյտաթի իյմէքլիկի
վատ վէ եէնիաէն նիւքսէմլիկէ
նէմին իյնաիմ։

—Նէնիաէն նիւքսէմլիք մի։ Նաճ-
ըլ, նկեր ճադրիէթ իտարիդի ինէ-
սէ, զանն իտէրիմ քի, պունուն
վադխի խայրիաէն խապլի կէչմիշիր։

—Խայր, Ռէըլին, ճադրիէթ թա-
րիդի ինէ տէյիլ, իլլա քիւտմանըդ,
ադլ ու ճէյմանէթ վէ մուվաֆֆա-
դըյինէթ իտարիդի ինէ։ Պիր քերէ
ճինքրիմէն քէօհնիանէ էն, օլ վա-
դխի թէճիէքրիւրիմի տահա աշի-
քնատ սուրէթտաէ կէօրիւրսիւր։ Նօլ-
ատա պիր քիմսէյնէն ճէպինտաէն իյի
ատէտա լուի ադմանու աչրան քիմ-
սէ, նանքէսինճի տիր, վէ օ կիպի-
լէր տաղըրլար. Հալ պու քի պիր
դրաչէն գօնչուտու, օ դրաչը պիր է-
նէտլէթ զադի խոէր խոէ, ճադիհ
ատնքըր, վէպաչնտա ատ ճինէլէրտաէն
պիր լիտճ վադ խոխիր։

—Սէն տէ ճամիհ մի օլմադ խոչ
թէճօրտան։

—Էվէլէյ, ճամիհ օլմադ խոթէ-
րիմ։

—Լա րին ճէիհ խոէճէք չէյլէ-
րին գանդրլարը տըր։

—Սէրվէֆ վէ իղմխտար։

—Նէ՞ հօլլարա։

—Իյքի սէնէտէն պէրի տիր, պէ-
նիմ նէ եատաղրմք սէն պիչիճօր-
մուտան։

—Էյէր, պէյքի պանտա եուղաէ-
ճա սէօյլէմիշ օլտուդան սէօյլէրէ
ինանմադ լազըմ ճէյիրսէ, կիճէ վէ
կիւնտուզ, տախ գումարխանէլէրէ,
մէչխանէլէրէ, տատ չանը պօղուդ
էվլէրէ կիմմէ քտէօրն, վէ հէր թա-
րաֆտա, ալտանմատը գօլայ օլան
տաէմիլէրի տրատէրպ պուլմադտաքն
Գուռնատան գաթինտաղտ պօշ վա-
գըթխրըճնտա տախի օտանտա գա-
րանըպ գալպտանլըդ տանտախքյ-
լա մէչղուլ օլմադտա, վէ քէսպի
մուվաֆֆադըյինէթ իմմէքտէօրն։
Պու սէօյլէտիքլէրիմ, տահիհ վէ
տօղրու տէյիլ մի տիրլէր։

—Էվէլէյ, պունըդտ տահիհ վէ
տօղրու տրդըտ, հալ պու քի սէն
պէնիմ էօմիւրումիւն եալընըդ պիր
ճիհէթինի, եանի տատա կէօտթէր-
տիկիմ ճիհէթի պիխրտին։

—Էօտրիւնիւն տիկէր պիր ճիհէ-
թի տահա մը վար տըր։

—Էվէլէյ, վէ պու տախի չու-
տուր, չէյլէ քի, ֆիլվագը իյքի սէ-
նէտէն պէրի տիր քի, կիճէ վէ
կիւնտուզ կիմմէ քտէ օլտուդում
գումարխանէլէրտաէ, մէչխանէլէր-
տէ վէ տատ չանը պօղուդ մահէլ-
լէրտաէ, սէօյլէ սէտատըդ, ֆադաճ
գումիկէթի սուրէթտաէ կիպի պիր շիր-
քէթ թէէսսիս իմմէքտէչիմ քի,
պունուն իտարէտի եալընըդ պէնիմ
նէտիմտէ օլուպ, եադընտաա ինդի-

ղին խէֆի մահէլլերինտէ կիպրէնէն հայտուտլարըն պիւյիւք էնթաֆընը քէնտի դուվլէթլի էլչիին իչինէ ա-լաճայըմ ։

—Է՛յ օ հայտուտլար իլէ նէ ճարա-մադ իսթէրսին ։

—Ցէհղէթլի, կէօզէ կէօրիւնմէդ վէ դարչը գօնուլմադ պիր օրտու դուրմադ իսթէրիմ ։

—Բիմիՙն ալէ յՙհինտէ ։

—Թէքմիլ ճէմիյՙէթ ալէ յՙհինտէ ։

—Խուբաստա, սէն հայտուտլուդու ինհիսար թահգիգնա ալմադ, վէ հայ-տուտլարտան միւրէքքէպ պիր ա-լայ թէշքիլ իթմէք միւրատընտա մը սըն ։

—Եա՛խա, ազիզիմ Բէրին, տէհի պարօն սէվինճէյ, Լֆքնարըմը բէք կիւզէլ անլաշըրն, վէ պունուն ասըլ ըղլէթինի պուլտուն ։ Էվվէլճէ, նա-սըլ քի սէօյլէտին, պէն պինղէրճէ սրսըղ վէ բրսըղլարը պիր ալան տախիլ իսթէօրում, վէ նիզամլա-րընը թէրթիպ իթտիկիմ կիպի, չէ-յէլէրէ տախի թայէին իչլէօրում։ Պու ալաճըն սէրկէրտէսի իսէ, քէն-տիմ օլսուդ, մըդտուրլարընը տախի արթըրարագ, դուվվէթլէրինի թէդ-հիա իտէճէյիմ ։ Լաֆօնթէնէնին պիր տարըղը մէսէլինի տէրճաթըր էվ, հալ պու քի պէնիմ եարաբըղմ պու դուտար տա տէյիլ տիր ։

—Տահա նէ՞ վար տըր ։

—Դալաչանըղդ մատէմի ։

—Հա՛, շու սէնին թաստավուրլա-րընը ֆիլիլ չըգարմադ իչին եէմին-տէ օյան իւչ թէտաիրլէտէն պիրի ։

—Ազիզիմ, զանն իտէրսին քի, սէնին գավլինճէ, պէն, իչի քէօ-թիւ թադիա իսիրմիչ պիր գուչ ատէտ ըւէ ալթունունը դաճէթ կիւճլիւ-քյէ մէ յտանը թէտավիւլէ չըգարմադ ի-չին, պօշ վաղթիմի, մատէնլէրի եէկտիկէրիղլէ պիրլէչտիրմէք, վէ սա-յիր պու կիպի մէֆհումուդ մուա-մէլաթ վէ ալըգտըրըճը թէճրիպէ-լէրէ մի հասը իտիեօրում։ Խանըր, լանըր, էկէր էօյլէ զանն իտիեօրսան, պէնի իյիթանըմամըշսըն, վէ հագ-զընմա բէք եանլըշ մուհաքէմէ իթ-մէքտէսին, էվվէթ, պէն պու կիւնքի կիւն, մատէնլէրին ալթտնա թէպ-տիլի եօլունու տէյիլ իսէ տէ, ա-նա մուատիլ օլան պիր շէյի, եանի դըյմէթի օլմաեան դուրշուն վէ գալայ մատէնլէրինէ այնի ալթուն սուրէթի, աղըրլըղը վէ սէտասը վիրտիրմէք էսբապընը արատըմ, վէ նիհայէթ պուլտում։ Պինապէրին, պէն տախի պիր սուրէթի մուհա-զամատա սիքքէ տարպ իթտիրմէյի, վէ հիւքիւմէթին ամէլէլէրինտէն զիհատէ ամէլիմ օլմասընը իսթէ-րիմ։ Պու վէճհիլէ, հէր կիւն, թիւ-քէնմէզ ֆըյդալար իչինտէ պէչ եիւզ պին լուի ալթունու եըղմադ, վէ Բարիա շէհրի իւզէրինէ ալթունտան պիր օգիանօս տալկալարընը ճէրէ-եան իթտիրէրէք, միւրատըմա նա-յիլ օլմադ իսթէրիմ։

Պու լագըրտըլարտան սոնրա, Փէր-ժան սիւքիւթ իթտի։ Պիր ազ սիւ-քիւթտէն սոնրա, մէրդում, գըրմը-զը էվ սահիպէսինին տիլտիղ կիպի, վէ կէօզլէրի աշադը ինտիրիլմիշ օլմադ տուրտուղունու կէօրտիւկիւնտէ,

—Բէ՛րին, պու բլանըմմա նէ տէր-սին, տէտի ։

—Ղաճէթ իհթիյաճը, ճանըմ, վէ շիւպհէսիղ եիւքսէք պիր ապբէ ձէմբէսի տիր տէրիմ ։

—Թահսին իտէ՛յմիսին։

—Էկէր իճրասը միւմքիւնօ՞ղլ միւ-ղանն իտիեօրսուն։

—Հաթթա օլ խուսուստա էմինիմ ։

—Նէ՞ իչին ։

—Պիր չօգ սէպէպլէր իչին ։

—Պու սէպէպլէր հա՞նկիլար տըր ։

—Էվվէլա, սէն տէ պիլիրսին քի, պէօյլէ պիր թէշէպպիւս իչին, միւճէրրէտ պիւյիւք պիր սէրմանէ լազըմ տըր ։

—Պու սահիհ տիր, ֆագաթ պէն տօղրուճա հիսապ իտէրէք, մէզքիւր սէրմանէ իչին նէ լազըմ օլտուղունու անլատըմ ։

—Նէ՞ մըգտար չէյ լազըմ տըր ։

—Ճիւզի պիր չէյ, եանի սէքիզ եիւզ պին ֆրանգ ։

Բէրին, թէաճճիւպ ալէամէթի իպրազ իտէրէք, վէ եիւզիւնտէ տախի պիր թէպէսսիւմ միւշահատէ օլունարագ,

—Նէ՞ սէօյլէեօրսուն, սէքիզ եիւզ պին ֆրանգ, ճիւզի պիր չէ՞յ մի տիր ։

—Մատտէ եիւզլէրճէ միլեօն իւզէրինէ օլտուղու հալտէ, սէքիզ եիւզ պին ֆրանգ պիւյիւք պիր չէյ տիմէք տէյիլ տիր ։

—Բէք իյի ամմա, պու սէքիզ եիւզ պին ֆրանգ նէ՞րտէն պուլունաճագ տըր. լագըրտը պէյնիմիզտէ գալսըն, զանն իտէրիմ քի, պունու սէն տէ պիլմէղսին ։

—Պիր աղտան պունուն իւզէրինէ տախի դօնուշուրուզ. շիմտիլիք իթիրազլարընա տէվամ էթ ։

—Իքինճի իթիրազըմ շու տուր քի, սէնին խաեալ իթտիկին թարզտա գալպ սիքքէ ֆապրիգալարը, պէօյլէ պիր մէտէնիյեէթ տէվրինտէ պիլա բէրվա քիւշատ օլունամազլար ։ Պունլար իչին, Բիրէնէ վէ Աբէնէն տաղլարընտա մէվճուտիեէթի ըիվաեէթ օլունան վէ մէթրուք պիր հալտէ պուլունան պազը էսկի գալէ-սէրայլար կիպի, եէր ալթընտա վասի վէ կիզլի մահէլլէր պուլունմագ լազըմ տըր ։ Լաքին հա՛յֆա քի, մէզքիւր եանլարընա եանաշըլմազ տաղլար վէ աթիգ պինալար իլէ պուրա արասընտա, եիւզլէրճէ ֆարսախ ուզագլըգ վար տըր ։

—Պու խուսուստա ասլա միւզտարըպ օլմա, չիւնքի կիզլի մահէլլէր պուլունմուշ տուր ։

—Բարիզտէն ուզագտա՞ մ ։

—Խա՛եր, Բարիզին իչինտէ ։

—Պունուն իհթիմալի եօգ տուր ։

—Իհթիմալի վար տըր, եօգ տուր, շու սահիհ տիր քի, պուլունմուշ տուր ։ Իսպաթընը իսթէ՞րմիսին ։

—Պունուն իսպաթընը պանա վիրէպիլէճէկինէ շիւպհէ իտէրիմ ։

—Բէ՞րին, էսրարըմըն տէօրթտէ իւչ բաեընա վագըֆ օլտուն, պու հալտէ թէքմիլինի սանա սէօյլէմէքլիկէ արթըգ թէրէտտիւտ իթմէմ ։ Անֆէր (եանի ճէհէննէմ) սօգաղը եօգարլարընտա, վէ Լիւքսէնպուրկ սէրայը եագընլարընտա, պիր խայլի սէնէլէրտէն պէրու խայլի պրագըլմըշ պիւյիւք պիր օթել վար տըր քի, հագգընտա ֆէնա պիր ըիվաեէթ մէվճուտ օլտուղու հասէպիյլէ, պու կիւնքի կիւն Օթել տիւ Տիապլը (եանի Շէյթանըն լօգանթասը) նամընը իհրազ իյլէմիշ տիր ։ Իշ պու ուղուրսուզ մահէլլ, պիր թագըմ էֆքեարը մէզմումէ ասհապընը պիր մահէլլի իճթիմաի մագամընտա տըր ։ Թապիաթիյլէ, մէզքիւր մահէլլ, սաթլըգ իսէ տէ, ասլա ալըճըսը եօգ տուր ։ Հաթթա, աճլըգտան էօլմէք տէրէճէսինտէ պուլունան պազը ֆագիր քիմսէլէրին, զիքր օլունան մահէլլտէ պէքճիլիք իթմէլէրի իչին, պիր խայլի իւճրէթ տախի վէրիլմիշ իսէ տէ, մէրգուման քիմսէլէր, մաթլուպ օլան օլ խուսուստա իսկեաթ

իթտիրիլէմէմիշ տիր։ Պու հալտէ շիմտի սահիպլէրի, քէնտիլէրինէ հէր նէ մքգտար մէպլաղ վէրիլսէ, մէզքիւր պինաեք սաթմաեա հազբր պուլունմագտա տբրլար։ Իշթէ պէն պու օթէլի կէզտիմ, վէ կիզլի մահէլլէրինէ թէաճճիւպ իթտիմ։ Պու պինանքն, պազը մէճհուլ վէ խէֆի եօլլարտան եէր ալթընտա պուլունան պազը մագպէրէլէր իլէ իխթիլաթը վար տբր, վէ մէզքիւր մագպէրէլէր, Բարիս շէհրի ալթընտա գազըլմըշ օլան տիկէր քիլիսէ մէզարլարընքն տիվարլարը յլա այրըլմըշլար տբր։ Իշար իթտիկիմ վէ աղզը Օթէլ-տիւ-Տիապլը լօգանթասընքն մահզէնլէրինէ նազբր օլան արալըգտան մաատա, մէզքիւր եէր ալթընտաքի եօլլարքն տիկէր իքի արալըղը վար տբր քի, պիրի, Թօմպ-Իսուար սօգաղընտա վագը պիր սարնքճա չըգարբր, վէ պու սարնքճ տա զէրր օլունմուշ օլմաեան վէ ասլա գը յմէթի օլմամաղլէ, գօլայճա սաթքն ալընմասը միւմքին պուլունան պիր արազիտէ ղայպ օլմուշ կիպի տիր։ Տիկէր արալըգ իսէ, Մօնթրուժ վատիսինտէ թէրք իտիլմիշ օլան պիր մէյտանա կէօթիւրիւր։ Իշթէ կէօրիւեօրսուն եա, սէվկիւլիւ տօսթում, նէֆսի Բարիզին իչինտէ պիլէ, Բիրէնէ վէ Աբէնէն տաղլարընտաքի աթիգ սէրայլարա մուատիլ եէրլէր պուլունմասը, միւմքիւնսիզ տէյիլ տիր։ Պունլարա նէ՞ տէրսին։

—Հէր սէօզիւնէ ճէվապ վար տբր տէրիմ։

—Տահա իթիրազաթը՞ն մը վար տբր։

—Էվվէթ, իքի իթիրազըմ տահա վար տբր։

—Սէօյլէ պագալըմ։

—Էվվէլա, ղաեէթ մուճիպի խէվֆ օլան բօլիս նէզարէթի, չիւնքի Մ. տը Սարթինին քէնտի էմրի ալթընտա ֆէվգէլատէ աչըգ կէօզ խէֆիէլէրի պուլունմագտա օլուպ, սէնինքի կիպի պիր օրտուտա իսէ, պազը խայինլէր պուլունաճաղընտան, սէնի ղամազլաեաճագ տբրլար։

—Նէ՞մէ լազըմ պէնիմ, պէն քէսպ իտէճէք օլտուղում սէրվէթ սաեէսինտէ, օ ղամազլըգլարըն էօնիւնիւ ալըրըմ, վէ ղամազլաեանլարը տախի մուախէզէ իտէրիմ։

—Ֆագաթ բօլիս նազբրը, էհլի նամուս պիր քիմսէ օլմաղլէ, օնա ըշվէթ եէտիրիլէմէզ։

—Բէք իյի, լաքին սէն տախի պէնիմ կիպի պիլիրսին քի, մէրգումուն մաեէթինտէ պուլունան մէմուրլար, չաբգըն ատէմլէր տիրլէր, վէ էկէր պունլար, շու եա պու վուգուաթը Մ. Սարթինին իչիթմէսինի իսթէմէզլէր իսէ, թէէմին օլ քի, մէրգումուն գուլաղընա վասըլ օլաճագ օլան ղամմազլըգլարը մէնն իտէրլէր, չիւնքի թապիի տիր քի, քիւչիւք զապիթլէր, քէնտի կէօզլէրինէ ալթուն տօլուսու պիր պաղ պաղլանտըղընտա, քէօր օլուրլար։

—Սօն պիր իթիրազ տահա գալտը քի, զանն իտէրիմ, անը կիւճճէ ճէրհ իտէճէքսին։ Շէօյլէքի, հէր շէյի պիլմէք վէ հէր շէյին հիսապընը անլամագ իսթէեէն խալգա, սէնին պիրտէն պիրէ վէ ղարիպ պիր սուրէթտէ քէսպի սէրվէթ իյլէտիկինի նա՞սըլ իյզահ իտէճէքսին։ Վէ քէնտի քէնտինի թէհլիքէեէ գօյմագսըզըն վէ քէնտի թէլէֆինի ինթաճ իթմէքսիզին, քիւլլիեէթլի գալպ սիքքէյի նա՞սըլ թէտավիւլէ չըգարապիլէճէքսին։

—Պունուն ճէվապընը շիմտի վէրիրիմ. անճագ պիր մէսէլէ տահա

վար տբը քի , անը տախի պէեան իսէճէյիմ ։

—Պու մէսէլէ նէ՞ օլուեօր ։

—Տէրխաթը իՙթմէեօրմուսուն քի , մուամէլաթըմա պաշլամագ իչին պանա պէհէմահալ լազըմ օլան սէքիզ եիւզ պին ֆրանգը նէՙրատէն պուլաճաղըմը պանա սիւալ իթմիշ իտին ։

—Էվվէթ, սանա պէօյլէ պիր սիւալ իթմիշ իտիմ, վէ սէն տէ պանա եաՓընա պու մաթաե էվէլէրինէ պէՐիրաբ ֆօնօգրաֆըգը տէեու ճէվապ վիրմիշ իտին ։

—Իմտի, օ մատտէ իւզէրինէ պէԹէքրար դօնուշալըմ։ Պէնիմ կիւՂէլ բլանլարըմըն մէվգըի ֆէնիյէ կէԹիրիլմէսի իչին , եալընըզ մաիւմ օլան սէքիզ եիւզ պին ֆրանգ տէյիլ, լապա իսթիհսալի , մէպլաղը մէզպուրուն իսթիհսալինատէն տահա զիեատէ միւշքիւլ օլան պիր շէյ լազըմ տբը , եանի պէնիմ կէչմիշ զէմանըմը տիւզէլթմէք , վէ պիւսպիւթիւն ֆէնա տէյիլ իսէ տէ , քիւսթահճա կէչիրիլմիշ օլան պիր էօմիւրտէն տօլայը լէքէլէնմիշ պուլունան չան ու չէօհրէթիմի ունութտուրմադ , վէ զիւրրիեէթիմին պէնի թահսիս իթմիշ օլտուղուս վէ տիւչարը սէֆալէթիմտէն սանրա , քէնտի հիւնի րիզամ իլէ թարտ իտիլմիշ օլտուղում ճէմիյէթի իչինէ , անլըմ աչըգ օլարադ պէԹէքրար կիրմէք , վէ պու սուրէթլէ պուլունտուղում սէֆիլ վէ մուճիպի հիճապ հալիմի , քէնտի սընըֆըմ տան պուլունան ատէմլերէ պիլտիրմէմէք , էյհասըլ, հադդըմտա հիչ պիր շիւպհէնէ մահէլլ վիրմէմէք վէ հիչ պիր իֆթիթրաեը մուճիպ օլմամագ լուզում , քէնտիմի եիւքսէք պիր մէվգըեա չըգարթմագ իչին պիր Թէտպիր լազըմ տբը ։

—Էյ պու Թէտպիր նէՙ տիր ։

—Անլաեամաեօրմՙուսուն ։

—Խաեը՛ր ։

—Հալպուքի պունը անլամագ լըզ բէք գօլայ տբը. չէօյլէ քի պու Թէտպիր , քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ էվվէլա պիր միլեօն վէ սօնրա իւքի միլեօն ֆրանգ կէթիրէն վէ պիւյիւք պիր խանէտանա մէնսուպ օլան պիր գըզ իլէ էվլէնմէք տիր ։

Բէրին , կիւլմեկ պաչլաեարագ ,

—Ազիզիմ պարօն , սէն հըրսը չան ու Թամա սահիպի տէյիլսին , չիւնքի շու իսթէտիկին բէք աղ տէյՙլՙը մի տիր , տէտի ։

—Օ՛հ , խա՛եըր , խա՛եըր ։

—Էյ շու պիւյիւք խանէտանա մէնսուպ գըզը , վէ պիր միլեօնլուգ ճիհէզի , վէ իւմիտ ալԹընտա պուլունան իւքի միլեօնու պուլսՙօ՛ն մու ։

—Զանն խաէրիմ քի պուլտում, տէեու ճէվապ վիրտի Բէրժան Թապիի պիր հէյեէԹլէ ։

5

ԹԻԻԼԵՐԻՏԷ ՊԻՐ Վ.Ա.Գ.Ը.

Դըլմըզը էվին սահիպէսի հալէա իսթիհզա իլէ կիւլմէսինէ տէվամ իթմէքտէ օլտուղունտան ,

—Ազիզիմ, տէտի պարօն , պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի , սէն պէնիմ սէօզլէրիմէ բէք աղ ինանըեօրսուն ։

—Մէվկիւֆիմ Լիւք , տէեու ճէվապ վիրտի Բէրին , պիր աղ էվվէլ էօմրիւնիւն եէնի պիր Թարաֆընը , վէ խուսուսիյլէ Թապիաթընըն պիւսպիւթիւն նամահիմ օլան պիր ճիհէԹինի պանա պէեան իսէճէկինի Թէէմին իյլէտիկինատէ , հադդըն վար իմիշ ։ Զիւնքի հադըգաթէն պու

ագշամ, պէն սէնի, պանա մէճհուլ օլան պիր ատէմ հէյեէթինտէ կէօրիւեօրում։ Իմտի պէնճէ պու մէճհուլ ատէմ, ագլընա մալիք տէյիլ տիր, զիրա պիր թագըմ տիվանէճէ խաեալաթ, վէ բարլագ ֆագաթ պիհուտէ իւմիտլէր իլէ միւթթասըֆ պուլունմագտա տըր։ Շու սէրպէսթ սէօյլէմէքլիկիմ, սէնի ասլա կիւճէնտիրմէզ զանն իտէրիմ։

—Պէնի կիւճէնտիրմէ՞ք մի, տէտի Մ. տը Քէրժան, ատա՛մ սէնտէ, սէն վէ պէն, պէնիմ կիւզէլ Բէրինիմ, վէ իքիմիզտէն հէր պիրի, դանունը ումումիեէ թապիյիզ։ Պինաէն ալէյհ սէնին, պէնի հէմ իսթիհզա իտէճէկինի, վէ հէմ տախի սէօզլէրիմէ ինանմաեաճաղընը պէն մէմուլ իթմէլի իտիմ, նասըլ քի մէմուլ տախի իտիեօրտում, չիւնքի ագըլլը պիր քիմսէնին սէօզլէրինէ էվվէլ էմիրտէ մուխալիֆէթ օլունտուղու իլք տէֆա տէյիլ տիր։ Պու ճիւմլէ սէնին մէզքիւր իսթիհզան վէ ինանմամագլըղըն, խաեալաթ թապիր իթտիկին պէնիմ թասավվուրաթըմըն, բէք կիւզէլ սահիհլիքլէր օլմասընա մանի օլմազլար, վէ քէնտի եիւքսէք թալէիմին պիրինճի գատէմէսի օլմագ իւզրէ, արզուլէմէքտէ օլտուղում ագտը իզտիվաճ, միւմքին, հէմ ղակէթլէ միւմքին տիր, վէ զանն իտէրիմ քի, պունուն իսպաթընա տախի գատիրիմ։

—Էօյլէ իսէ իսպաթ էթ։

—Տիւն պանա պիր վագըա օլտու։

—Զէնտօսթլուգ վագըասը՞ մը։

—Խա՛երը, լաքին օ վագըատա զէնտօսթլարա մախսուս պիր հարէքէթտէ պուլունտում։

—Պէեան իթտիկին վագըատա պիր գատը՞ն մը վար տըր։

—Խա՛երը, իքի գատըն վար տըր։

—Նագլ էթ, քէմալի տիգգաթլէ սէնի տինլէեօրում։

—Պիլիրսին քի, տիւն հավա կիւզէլ, սօղուգ վէ գուրագ իտի, վէ պիր ազ պուզլու օլուպ, վէ սօնրա կիւզէլ պիր կիւնէշ աչըլարագ, հագըգաթէն կէզիլէճէք պիր հավա օլտու։ Էօյլէտէն իքի սաաթ սօնրա, Թիւիեբրի պաղչէսինէ կիթտիմ քի, պիր խայլի միւթէպէր ճէմիյյէթլէ տօլու իտի։ Պէն իսէ, մալիւմ օլտուղու իւզրէ, պաղչէնին էն կիւզէլ մահէլլինտէ վագը Բընար մէյխանէսինտէ պուլուշմագ իւզրէ, սէօզ վիրմիշ իտիմ։

—Աշգ ու սէվտա սէօզի՞ւմիւ։

—Խա՛երը, իլլա պիր կիւն էվվէլ իւչ քիշի իլէ Ֆարաօն օյնաեարագ, պիւյիւճէք պիր մէպլաղ գազանմըշ օլտուղումտան, մէրգուման իւչ քիշիլէր, պունըն ինթիգամընը ալմագ իչին, պէնի եինէ գումարա տավէթ իթմիշլէր իտի. իշթէ սէօզիւմիւզ պունտան իպարէթ իտի։

—Իւչ թանէ թիւյլէրի սօեուլաճագ բիլիճ, տէտի Բէրին պուրնունուն ալթընտան։

Պարոն տը Քէրժան, պալէատէքի սէօզէ էհէմմիեէթ վիրմէեէրէք, շէօյլէ տէվամ իթտի.

—Զիքը իթտիկիմ մէյխանէտէն եիկիրմի պէշ օթուզ ատըմ ուղագտա իքէն, իքի նէֆէր գատընըն պանա տօղրու կէլտիքլէրինի կէօրտիւմ։

—Շիւպհէսիզ սէնին հիքեաեէնին գահրամանլարըտըրլար։

—Էվվէթ, թա քէնտիլէրի։ Պունլարտան պիրի իհթիեար օլուպ, սիմասը, Իսբանեօլ բօմանլարընըն հէր պիր սահիֆէսինտէ թէսատիւֆ օլունան չէնէլէրի սագալլը արաեա կիրիճի գատընլարըն էքշի եիւզլէ-

ընէ պէնզէր իտի ։ Հալ պու քի տիկէրի կէնճ պիր գըզ իտի ։

—Կիւզէ՞լ մի իտի ։

—Նէ՛ գատար ֆէվգէլատէ վէ միւքէմմէլ պիր կիւզէլլիք խաեալ իթսէն, պու խուսուստա եինէ հագըգաթը հալին մատունընտա պուլունուրսուն ։ Շէօյլէ քի կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէթիր պիր քէրրէ Ամէրիդատա տօղմուշ պիր Էվրօբալը գըզը քի, եանագլարը բարլադ վէ գըրմըզը, կէօզլէրի ճալիպ, աեագլարը վէ պօեու, պիր բէրիյի բէյքէր աեագլարը վէ պօեու կիպի օլսուն ։

—Ա՛հ, ազիզիմ պարոն, պու նէ՛ գատար հէեէճան տըր, տէտի Բէրին ։

—Գըսգանըեօ՞րմուսուն, տէեու սիւալ իթտի Քէրժան ։

Պու սիւալէ ճէվապ օլմագ իւզրէ, գըրմըզը էվին սահիպէսի սալթ օմուզլարընը սիլքինմէքլէ իքթիֆա իթտի ։

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ, տէվամ իթտի Քէրժան, նէ՞ իչին սէօզիւմիւ գաթթ իթտին ։ Հէր նէ իսէ, պէն եինէ սէօզիւմէ տէվամ իտիեօրում, օ կէնճ գըզըն կիւզէլլիկինտէն մաատա, էօյլէ պիր ասըլզատէլիք սըֆաթը մուազզամմասը վար իտի քի, պու խուսուստա եանըլմագլըգ միւմքին տէյիլ իտի ։

—Ֆագաթ զանն իտէրիմ քի, տէտի Բէրին, մէրգումուն լագըրտըսընը եէնիտէն գաթթ իտէրէք, Թիւիլերի պաղչէսինտէ վէ գալապալըգ արասընտա եալընըզճա տօլաշան պու իքիգատընլար, հէր հալտէ պախթ արաեան գատընլարտան օլմալը իտիլէր ։

—Վագըթ պրագմաեօրսուն քի, մէզպուրէ գատընլարընը արգասընտան, պօյտան պօեա շէրիտլի վէ զաեէթլէ միւնթազամ էլպիսէլէր կիյինմիշ օլարագ, սահիհէն պիւյիւք պիր խանէտանա՝ մէնսուպ խըզմէթքեարլարա միւշապիհ իւչ նէֆէր խըզմէթքեար եիւրիւմէքտէ օլտուղունու պէեան իտէյիմ ։ Մէրգումէ իհթիեար գատըն իլէ կէնճ գըզ, պէնիմլէ գարշը պէ գարշը կէլէճէքլէրի էսնատէ, ալթը գատար օֆիչիալլար, պիրտէն պիրէ վէ բաթըրտըլը սուրէթտէ Բընար մէյխանէսինտէն տիշարը չըգտըլար ։ Պունլար, իւնիֆօրմալարընըն ալթիւսթլիկինէ վէ եիւրիւեիւշլէրինին պիչիմսիզ թարզընա պագըլըրսա, պիր ազ զիեատէճէ իշրէթ իթմիշլէր կիպի կէօրիւնիւեօրլար իտի ։ Պունլարտան պիրի, մէզքիւր սէրխօշ ալաեընա բասթ կէլմէմէք իչին ատըմլարընը չաբուգլաթմըշ օլան տիլպէր գըզը կէօրէրէք, հէման մէզպուրէնին եանընա գօշտու, վէ պիլա բէրվա գուճագլաեըպ, եիւզլէրինի էօբմէեէ պաշլատը ։ Կէնճ գըզըն ֆիղան ու ֆէրեատլարը իւզէրինէ, իւչ խըզմէթքեարլար գըլըճլարընը չըգարըպ, մէրգում օֆիչիալըն իւզէրինէ հիւճում իթտիլէր ։ Պունուն իւզէրինէ տիկէր պէշ օֆիչիալլար տախի, րէֆիգլէրինին եարտըմընա միւրաճաաթ իթտիլէր ։ Խալգ իսէ, աչըգ գըլըճլարը կէօրիւր կէօրմէզ, ինանըլմաեաճագ տէրէճէտէ պիր սիւրաթլէ տարմատաղըն օլտու ։ Պու արալըգ պէն, մուարազատան պիր գաչ ատըմ ուզագտա օլտուղումտան, խըզմէթքեարլարըն պիր տագըգա զարֆընտա եէրէ եաթըրըլըպ, տաեագ եէտիքլէրինի, վէ աեագ ալթընտա չըղնանտըգլարընը միւշահատէ իյլէտիմ։ Մէզքիւր գօլայ ֆիթուհաթտան տօլայը սէրխօշլուգլա-

ըը տէօրթ միլիոնէ իպլաղ իտիմիշ օլան զալիպլէրը , կէնճ դըզըն ֆի-զան ու ֆէրեաալէրինէ , վէ իհթի-եարէ գաարընըն մէ յեուսիեէթպախշ սըզլաեըչլարընա նիսպէթէն , պիչա-ըէյի Ր ընաը մէ յիսանէսինէ սիւ-րիւ-քլէյիպ կէօթիւրմէք էֆքեա-րընա իչքէն , պէն տախի արաեա կիրիչտիմ , վէ գըլըճըմը գընընաան չըգարըպ , քէմալի սիւքիւնէէթ իլէ օֆիչիալլարա չու եօլտա իֆատէյի մէրամ իչլէտիմ . էֆէնտիլէր , նա պէն ալմանըեօրում , —հալ պու էի զան էրմէյ էի ալմանաեը՛ , — վէ նաէօ սէդ , նըը-նըը էաըընը՛ էէ իըընէրէ՛ ալէհինա-պէ զեճաիընըը պուլմանան ապէմըրթէօէ-նէդ : Սէդ պէ պու խաաաապա պէնէմէ հէ-մէֆէաը պէյէ՛ընէնէ : Պու քէվիմէլերի հէնուզ իչմալ իթմիշ իչքէն , ալ-թը՛ը պիրի՛քտէ իւզէրիմէ հիւճում իթթիրլեր :

—Ալթը գըլըճ նալընըզ պիր գը-լըճա գա՛ըշը մը . պիլի՛ըմիսին , ա-զիզիմ Լիւք , պուլունմատըզտան հալ , բէք թէհլի՛քէլի իսիշ :

—Պիր է յեամ պէն տէ էօյլէ զանն իթթիմ , վէ գըլըճլարատան իհմաթա օլունմուշ օլտուղումու կէօրթիւկիւմ-տէ , տիվանէճ ֆէնա պիր պէչա-նա տաթաշմըշ օլտուղումու քէնտի քէնտիմէ իգոար իթթիմ : Պէրէ-քտաթ վէըսին քի , գաֆալար իշ-րէթտէն բէք տիւմանլը օլտուղուն-տան , բաքիպլէրիմին նէ՛ գավի եուսմրուգլարը վար իտի , վէ նէ՛ տօզրու նիշան ալապիլմէ քտէչէր ի-տի : Հասըլը պախթըմ տախի պա-նա նավէր օլտուղունատան , օֆիչիալ-լարատան պիրինի էօլտիւրտիւմ , վէ տիկէր իքիսինի տախի աղըրճա եա-րալատըմ : Տէօրթունճիւսիւնիւ տա-խի , գըլըճընը բարչալաեարագ սի-լահսըզ պրագտըմ : Տիկէր իքիսի-նէ կէչինճէ , պունլար տա , իշ պու դավկանըն մուգատտէմէսինէն մէչիտուս օլարագ , մէճրուհ րէֆիգլէ-րինի օրատա պրագըպ ըիւճամի կի-լէտիլէր , վէ տէրհալ եան եօլլարըն պիրիսինտէ վէ ագաճլարըն ալթընա դայպ օլտուլար :

—Ծահիհէն թէհայեիւր օլունա-ճագ չէյ , տէտի դըրմըզը էվին սա-հիպէսի , նիմ խալիսէթ վէ նիմ տա-խի իսթիհզա թարըզյա , սահիհէն չուարաեա մախսուս վէ տիլիրանէ պիր մուհարէպէ : Տօզրուսու , չու հի-քեաեէյի տինլէտիքճէ , ալթընն սայլը տիլպեր Րօպալենատէնին ծն իքի նէֆէր հէյպէթլի զասիպլէրի ա-լէյհինէ չիատէթլի գըլըճըլա գը-եամ իտէն չէճինին , չայեանը թէ-ատճիւպ ֆիթուհաթլարընըն հի-քեաեէսինի տինլէեօրում զանն ի-տիեօրում : Հէր նէ հալիսէ , պէն օ կէնճ գըզըն եանընա եագլաշարագ , «Մ ամմուաղէլ , տէտիմ , գօրգա-ճագ արթըգ հիչ պիր սէպէպինիզ եօգ տուր , ֆագաթ խըզմէթքեար-լարընըզ , սիզէ բիֆագաթ իտէճէք հալտէ պուլունմատըգլարընատան , միւսաատ իտէրսէնիզ , պէնտէնիզ զաթէն սիզէ ֆայտէլի պիր խըզ-մէթտէ պուլունտուղում հալտէ , պու քէրըէ գօլումու տախի սիզէ թագտիմ իլլէեէրէք , կիտէճէք օ-տուղունուզ մահէլլէ գատար սիզէ բիֆագաթ իտէյիմ . . .

—Շու թէքլիֆինիզ էլպէթթէ գապուլ օլունատս , տէտի Բէբին , Քէրժանըն լագըրտըսընը քէսէրէք :

—Թաակիութիլլէ : Իմտի մէզպու-րէ կէնճ գըզ , հէեէճանընատան նա-չի տիթթրէեէրէք վէ գըզարարագ , վէ տիլսիզ կիպի տուրարագ , գըլ-թուղումա կիրտի , հալպուքի մէր-գումէ միւսինն գատըն , հագգըմ-տա պիր չօգ չիւքրանկյէթի քէչամ լէրի պէեան իթմէքտէ իտի : Վու-

գուաթը մէզքիւրէտէն սօնրա, կէնճ գըզըն արթըգ կէզինմէք իսթէմէ-եէճէկի թապիաթը մասլահաթ իգ-թիզասընտան իտի։ Պու հալտէ պիզ տէ, մէզպուրէնին ֆամիլեասը խա-նէսինէ միւթէվէճճիհ օլտուգ, վէ հիմաեէ վէ մուհաֆազա իթմիշ օլ-տուղում օլ կէնճ գըզըն բէտէր վէ վալիտէսի հուզուրլարընա թագտիմ օլունտուղումտա, անլէր թարաֆընտան շէրան միւսթահագգ պուլուն-տուղում շիւքրանիյյէթ ալէամէթ-լէրիյլէ գապուլիյյէթ պուլտում, վէ պունտան պէօյլէ քէնտի էվլէ-րինի, պէնիմ էվիմ մագամընտա ատտ իթմէքլիկէ տավէթ օլուն-տում։ Իշթէ պու զաթլար ղաեէթ ասըլզատէ տիրլէր, վէ աթիդ Ֆը-րանսըզ ասըլզատէլիկինին էն մէշ-հուր իսիմլէրինտէն պիրինի հայիզ պուլունմագտա տըրլար։ Պէն, պուն-յարտան մուֆարագաթ իթտիքտէն սօնրա, մալիք օլտուգլարը սէրվէթ հագգընտա մալիւմաթ իսթիհսալ իյլէտիմ, վէ վարիտաթլարընըն իւչ միլեօն օլտուղունու անլատըմ։ Պու իսէ կիւզէլ պիր մէպլազ տիմէք տիր, վէ պիր թանէճիք գըզլարը, էվլէնտիկի կիւն, պիր միլեօնլուգ պիր ճիհէզ ախզ իյլէեէճէք տիր։

—Տիմէք քի, սիւալ իթտի գըր-մըզը էվին սահիպէսի, սէնին քէն-տինէ զէվճէ իթմէք իսթէտիկին պու պիր թանէճիք գը՞զ մը տըր։

—Թա քէնտիսի տիր։

—Էյ սէն պու ագտը իզտիվաճա իհթիմալտէն նազարը յլա՞ մը պագը-եօրսուն։

—Շիւպհէսիզ, չիւնքի պէնիմ իսմիմ տէ, մէշհուր պիր իսիմ տիր։ Պունտան մաատա, քէնտիմէ զէվ-ճէ իսթէեէճէկիմ գըզըն էօմրիւ-նիւ, վէ պէլքի նամուսունու տախի դուրթարտըմ, վէ գավիէն թէէմին օլմուշում տուր քի, էկէր սէն պա-նա եարտըմ իտէճէք օլուր իսէն, իտէճէկիմ թէքլիֆ ասլա ըէտտ օ-լունմաեաճագ տըր։

Բէրին, պիր գաչ տէֆա շիւպ-հէլի թարզտա պաշընը գաշըեա-րագ,

—Սանա եարտը՞մ մը իտէյիմ, ֆագաթ նա՞սըլ, տէտի։

—Պանա պին ատէտ լուի էօտիւնճ վիրէրէք։

—Սի՛ւպհան Ալլահ, պին ատէտ լուի՞ մի։

—Մէպլազը մէզպուր հատտը զա-թինտէ պիւյիւք պիր շէյ տէյիլ տիր։

—Սէն տիվանէ՞ մի օլուեօրսուն, ազիզիմ պարօն, վէ ըէճա իտէրիմ սէօյլէ պանա, սէն պու ագչէյինէ՞ եաբաճագսըն։

—Քիմսէ, պէնիմ սէֆալէթ վէ զարուրէթիմի պիլմէզ, վէ չօգլար, նասըլ քի միւքեալէմէմիզին իպթի-տասընտա սէն տէ սէօյլէեօրտուն, մէզքիւր սէֆալէթիմի թէզեին իթ-մէք իւզրէ, մէվգըի իճրաեէ գօյ-մագտա օլտուղում քիւսթախճա թէշէպպիւսլէրտէն տօլայը ասլա շիւպհէ պիլէ իթմէմէքտէ տիրլէր։ Իմտի, սէնին պանա էօտիւնճ վի-ըէճէկին պին ատէտ լուի իլէ, քէն-տի նամըմը նամուսույլա մուհաֆա-զա իտէճէյիմ, վէ պէնիմ մէսնէ-տիմտէ օլան ատէմլէրէ եագըշըր սուրէթտէ պիր գաչ հաֆթա եա-շաեաճաղըմ։ Պունտան տա գաթի-նազար, պէնիմ սէնտէն թալէպ իթ-տիկիմ, մէճճանէն պիր խըզմէթ տէյիլ տիր. իմտի, սէն պէնիմ էլ-լէրիմ իչինէ եալընըզ պիր գաչ ա-վուճ ալթուն տէօք, պէն տէ սանա ագտը իզտիվաճ կիւնիւմ, հուրրի-եէթիմի պէթէքրար սաթըն ալա-ճագ օլան եիւզ պին ֆրանգտան

մաատա, տիկէր իքի եիւզ պին ֆը-
րանգ տահա վիրէճէյիմ։ Շու իգ-
րամբմա նէ՞ տէրսին։

—Տիւնեանքն էն ալէա իգրամը
օլտուղունու թաստիգ իտէրիմ։

—Տիմէք տիր քի գապուլ իտի-
եօրսուն, տէտի պարօն սէվինճ ի-
լէ։

—Խա՛երը, տէեու ճէվապ վէրտի
Բէրին, մանէալը պիր հէյեէթ իլէ։

—Նէ՞ իչին, էվվէթ, նէ՞ իչին։

—Չիւնքի պու իզտիվաճ վուդու
պուլամաղ, վէ պունքն սէպէպի շու
տուր քի, իւչ միլեօնլուգ պիր ա-
սբլզատէ, շիւպհէսիզ քէնտի դը-
զընը վէ վարիտաթընը, ասլէն ա-
սբլզատէ օլուպ, ֆագաթ նամուսու
պօզուլմուշ վէ պօրճ ալթընտա չիւ-
րիւմիւշ օլան պարոն տը Քէրժա-
նա վիրմէզ։ Սանա զաթէն սէօյլէ-
միշիմ, վէ խէքրար իտէրիմ քի,
պէօյլէ պիր ագտը իզտիվաճը տիւ-
շիւնմէք իչին, տիվանէ օլմագ լա-
զըմ տըր։

—Բէրի՛ն, սէվկիւլիւմ Բէ՛րին,
տէտի Մ. տը Քէրժան րէճա եօլլու
պիր խորար իլէ, րէճա իտէրիմ,
մէյեուս օլմա, սանա եէմին իտէ-
րիմ քի, պէնիմ, քէնտի պախթըմա
էմնիյյէթիմ վար տըր, անճագ պա-
նա պազը վասըթալար վէր քի, պու
պախթըմը թէճրիւպէ իտէյիմ։ Էկէր
պու պին լուի չօգ տուր իթիգա-
տընտա իսէն, պունքն նըսֆընը վէր.
պէն օլ գատարլա տախի իքթիֆա
իտէրիմ։ Հայտէ, Բէ՛րին, շու պէշ
եիւզ լուիյի վէր . . .

—Պին տէ վիրմէմ, պէշ եիւզ տէ
վիրմէմ։

—Ֆագաթ տիւշիւն քի, էկէր
շու իշտէ մուվաֆֆագ օլաճագ օլուր
իսէմ, սանա, մէզքիւր մէպլաղը
ճիւզիեէ մուգապիլ, իւչ եիւզ պին
ֆրանգ վիրէճէյիմ։

—Իյի ամմա, մուվաֆֆագ օլամա-
եաճագսըն։

—Հալպուքի պէն զանն իտէ-
րիմ քի, շու թէճրիւպէ օլտուգճա
կիւզել տիր, վէ պու իշ, պէօյլէ
պիր թէհլիքէեէ աթըլմագլըղա տէ-
եէր։

—Էվվէլինտէն ղայպ օլմուշ օլան
պիր իշէ էլ վուրմագտան նէ՞ ֆայ-
տէ հասըլ օլուր։

—Հասըլը, տիմէք քի, սէն շու
էֆքեարընտան ասլա վազ կէչմէ-
եէճէքսին, վէ պէնիմ թէքլիֆիմի
տայիմա րէտտ իտէճէքսին։

—Նէ՞ չարէ, էօյլէ իթմէք լա-
զըմ տըր։

—Հիչ տէյիլ իսէ, պիր տէրէճէ
իթիտալ քէսպ իտէճէկին, վէ իս-
կեաթ օլաճաղըն խուսուսընտա պա-
նա պիր մըգտար օլսուն, իւմիտ
վէր։

—Էկէրչի պիր բարչա իւմիտ իլէ
իքթիֆա իտէր իսէն, իշթէ օ իւմիտի
սանա վիրէյիմ. շէօյլէքի, թէշէպ-
պիւսինտէ մուվաֆֆագ օլաճաղըն
խուսուսընտա, եալընըզ պանա իմ-
քեան կէօսթէր, օ հալտէ պէն տէ
սէնին մաթլուպընը իճրա իտէյիմ։

—Լաքին նա՞սըլ կէօսթէրէյիմ։

—Օ սէնին պիլէճէք իշին տիր։
Տիւնեատա արանըլան շէյ, հէման
տայիմա պուլունուր։ Իմտի արա,
պէլքի սէն տախի պուլուրսուն։ Պու
արալըգտա սէն, վիճուտինին վէ
ֆիքրինին քեաֆֆէյի հիւնէրլէրի-
նի մէվգըի իճրաեէ գօեարագ,
միւսթագպէլին, քէնտիսինտէն մէր-
պութ օլան ատէմի, վէ գըզըյլա
վարիտաթընա կէօզիւն պուլունան
օլ պիւյիւք զաթը, գավիէն քէնտի-
նէ ճէլպ իթմէքլիկէ չալըշ։ Իյի
խաթրըմա կէլտի, վասֆընը իթտի-
կին օլ պիւյիւք զաթըն իսմի նէ՞
տիր։

—Իսմի տիւդ տը Սիմէօզ տիւր։ Բէրին, կէօղէ կէօրիւնիւր սուրէթտէ տիթրէեէրէք,

—Տիւդ տը Սիմէօ՞զմիւ, տէեու թէքրարլատը։

—Էվվէթ, Ֆրանսանըն էն գուտումլի սիլսիլէլէրինտէն պիրինին էն սօն նէսլի։

—Մէրգումուն իգամէթկեահը, Սէնթ-Ժէնըվիէվ տաղը իւզէրինտէ Ֆօսէ-սէն-Վիգթօր սօգաղը քէօշէսինտէ, Դլօվիս սօգաղընտա վագը տէյի՞լ միտիր, տէեու տէվամ իթտի գըրմըզը էվին սահիպէսի։

—Սէն մէզքիւր իգամէթկեահը պիլի՞րմիսին, տէտի պարօն թէաճճիւպլէ։

Բէրին ճէվապ վիրմէտի, վէ օթուրտուղու սանտալեէտէն աեաղա գալգարագ, էլպիսէսինին քէմէրինտէն պիր տէմէթ անախթար չըգարտը, վէ պատէհու տիվարտա կիզլի պիր տօլապըն տէմիրտէն դաբուսունը աչարագ, մէզքիւր տօլապտան, գըրմըզը մէշին գաբագլը, վէ չէլիք գօբչալար իլէ թէճհիզ իտիլմիշ օլարագ, պիւյիւք պիր քիթապ չըգարտը, վէ պու քիթապը մասանըն իւզէրինէ գօեուպ, թէլաշլը պիր հալ իլէ քեաղըտլարընը չէվիրմէեէ պաշլատը։

Մէզքիւր քիթապըն հէր պիր սահիֆէսի, մուխթասար պիր թարզտա վէ պիչիմլի սուրէթտէ եազըլմըշ օլան մուհարրէրաթ իլէ մէմլու օլուպ, հէր պիրինտէ տախի պիրէր թարիխ վար իտի։ Բէրին, պիր միւտտէթ քեաղըտլարը չէվիրտիքտէն սօնրա, արատըզը չէյի պուլտու, վէ քեաղըտըն պիրինի քէմալի տիգգաթլէ օգուտու։ Պատէհու պաշընը եօգարը գալտըրըպ, վէ պարօնա նազար իտէրէք,

—Սիմէօղ ֆամիլեասընըն դըզընըն իսմի, ժա՞ն մը տըր, տէեու սիւալ իթտի։

—Էվվէթ, իսմի ժան տըր, տէտի Մ. տը Քէրժան։

—Սիննի նէ՞ գատար տըր։

—Եիկիրմի տիր։

Օլ արա տսըլը սաաթ տօդուզ վուրտու։

—Էվվէթ, տէտի Բէրին աղըր պիր սէտա իլէ, ֆագաթ պարօնուն իշիտէպիլէճէկի տէրէճէտէ եիւքսէկ սուրէթտէ, էվվէթ, պունտան եիկիրմի սէնէ էվվէլ, եանի 1752 սէնէսինին չէվվալ 20սինտէ, վէ պու կիւն վէ պու սաաթտա, ժան տը Սիմէօզ տիւնեաետ կէլմիշ տիր։ Ֆիլվագը պիր թարաֆտան իճրա, վէ տիկէր թարաֆտան մուախէզէ իյլէտիկիմ շու սիհիրպազլըգ իլմի, աճապա պօշ պիր իլմ տէյի՞լ մի տիր, վէ ինանմաեարագ միւրաճաաթ իյլէտիկիմ ինլէր վէ ճինլէր, աճապա պաղէն միւսթագպէլի քէշֆ իտիեօրլա՞ր մը։ Հէր նէ տախի օլսա, պու ղարիպ պիր շէյ տիր։

Դըրմըզը էվին սահիպէսի գօլթուգլու սանտալեէսի իւզէրինտէ օթուրտու, վէ էլի, մէզքիւր քիթապըն իւզէրինէ գօնուլմուշ օլարագ, իքինճի տէֆա,

—Էվվէթ, սահիհէն, պու բէք ղարիպ պիր շէյ տիր, տէտի։

6

1752 ՇԷՎՎԱԼ 20 ՎԱԳԸԱՍԸ

Պիր գաչ սանիեէ գատար պարօն տը Քէրժան, Բէրինին սիւքիւթինէ վէ թէֆէքքիւրինէ րիաեէթ իթտի, վէ նիհաեէթ մէզպուրէնին նամալիւմ օլան քէնտի միւլահազասը տէրեասընա կիթտիքճէ ղարգ օլտու-

ղունու կէօրէրէք, շու եօլտա սիւալ իթտի.

—Պէնիմ տիլպէր տօսթում, նիչէ սէնէլէրտէն պէրի տիր քի, պիզիմ պիրպիրիմիզտէն կիզլէեէճէք հիչ պիր սըրրըմըզ եօգ տըր. պու հալտէ զանն իտէրիմ քի, պու կիւնքի կիւն պէն տախի, սէնճէ նամալիւմ օլմասը լազըմ կէլէն Սիմէօզ իսմինին, սէնին ֆիքրինտէ նէ խաթըրէլէր հուսուլէ կէթիրտիկինի սէնտէն սիւալ իթմէքլիկէ հագգըմ վար տըր:

—Ֆիլ հագըգա պու իսիմ պէնիմ ֆիքրիմտէ պազը խաթըրէլէր հուսուլէ կէթիրմէքտէ տիր, վէ մէզքիւր խաթըրէլէրի գուվվէյի հաֆըզամտա թէճտիտ իյլէմէք իւզրէ, պու սաաթը վէ պու կիւնիւ իխթիեար իտէն ղարիպ թէսատիւֆ, իսթէմէեէրէք ֆիքրիմտէ պիր ալթիւսթլիւք հասըլ իթմէքտէ տիր: Պունտան մաատա, սէնին մէրագընը խօշնուտ իթմէմէք իչին հիչ պիր սէպէպիմ տախի եօգ տըր, վէ շիւպհէսիզ պիր տիկէրի իչին հիչ պիր էհէմմիեէթի օլմաեան պէնիմ հիքեաեէմին, սէնին իչին պիւյիւք էհէմմիեէթի վար տըր, չիւնքի, պու հիքեաեէ, զէվճի օլմագլըղը միւրատ իթտիկին օլ տիլպէր Ժան տը Սիմէօզէ տօղրուտան տօղրու այիտ տիր:

—Ժան տը Սիմէօզ իլէ սէնին պէյնինտէ նէ՞ միւնասէպաթ օլապիլիր:

—Պունու պիր ազտան անլարսըն: Պիր տագըգա էվվէլ սէն պանա տիւնքի կիւն սէնին պաշընտան կէչէն պիր վագըաեը նագլ իտիեօր իտին. շիմտի սէնին տինլէեէճէկին, վէ պաշլըճա ըօլու պէնիմ իճրա իթմիշ օլտուղում հիքեաեէ, խայլիճէ էսկի տիր, վէ պիզի պունտան եիկիրմի սէնէ էվվէլլէրինէ գատար նագլ իտէճէք տիր:

—Ժանըն վէլատէթ սէնէսինէ՞ մի, տէյի սիւալ իթտի Քէրժան, մէզպուրէնին սէօզիւնիւ գաթթ իտէրէք:

—Եալընըզ սէնէսինէ տէյիլ, իլլա օլ վէլատէթին կիւն վէ սաաթընա: Իմտի, պէնի տինլէ:

—Տիւնեատա քիմսէ պէնիմ սէնի տինլէտիկիմ գատար պիր հիքեաեէյի տիգգաթը թամմէ իլէ տինլէմէմիշ տիր:

—Հէր նէ հալ իսէ, պունտան եիկիրմի սէնէ ագտէմ, տէտի դըրմըզը էվին սահիպէսի հիքեաեէեէ պաշլաեարագ, դարնավալըն սօն սալը կիւնիւ, պու սէնէ կիպի, շէվվալըն եիկիրմիսինէ թէսատիւֆ իթմէքտէ իտի: Օլ վագըթ պէն հէնուզ կէնճ օլուպ, Պրըթանեըմըզըն իչէրլէրինտէն տահա եէնի կէլմիշ իտիմ, վէ պուլունտուղումուզ շու պիւյիւք վէ տէհշէթամիզ պինատա իդամէթ իթմէեօրտում: Խալգ իսէ, պէնիմ Բէրին Անկուլվան իսմիմի հէնուզ Կուլ (1) նամ ուղուրսուզ լաղապընա թէպտիլ իթմէմիշ իտի... Օլ էսնալէրտէ, պէն, Բարվի-Նօթր-Տամ սօգաղընըն էն սէֆիլ վէ էն էսկի խանէսինին իւսթ գաթընտա վագը պիր սէֆիլ թաման իչի օտասընտա իդամէթ իտիեօրտում, վէ քեաղըտ աչըպ, պիր գաչ բարա իչին ֆալ պագըեօրտում, վէ պիր գաչ սէնէ սօնրա, պու տէրէճէ զէնկին վէ մուճիպի տէհշէթ օլաճաղըմը օլ վագըթլար ասլա ֆիքրիմտէն պիլէ կէչիրմէեօրտում:

(1). — Անկուլվան քէլիմէսի, Ֆրանսըզճա սէրչէ գուշունուն պիր ճինսի մանէասընտա տըր: Կուլ քէլիմէսի տախի ինսան նաշէսի եէեէն պիր նէվի բարալտեըճը հայվան տիմէք տիր:

Պունունլա պէրապէր չէօհրէթիմ, պիր սուրէթի մազպութէտէ թէէսսիս իթմէկէ պաշլամըշ օլմաղլէ, քիմսէ, Իվօն Թրէալ թարաֆընտան (չունքի օլ զէման քէնտիմի պու նամ իլէ թէսմիեէ իթտիրմէքտէ իտիմ,) պէեան օլունան այեաթը պէյինաթըն (պատգամ) սըհհէթ ու հագըգաթընա ասլա շիւպհէ իթմէքլիկէ ճէսարէթ պիլէ իտէմէմէքտէ իտի:

—Մէզքիւր Թրէալ իսմինին մանէասը նէ՞ իտի:

—Օլ իսիմ, վաթանըմտան ֆիրարըմ իւզէրինէ, քէտէր ու էլէմինտէն նաշի վէֆաթ իթմիշ օլան միւհթէրէմ վալիտէմին իսմի իտի:

—Բէք իյի, տէվամ էթ:

—Իմտի, տէվամ իթտի Բէրին, 1752 սէնէսինին շէվվալ 20 սինտէ, վէ գարնավալըն սօն սալը կիւնիւնտէ, պիր չօգ եիւզլէրի մասքէլի խալգ, պու կիւնքի կիպի սօգաղլարտա եըղըլմըշ օլուպ, պաղրըշըպ չըղրըշմագտա, թիւրքի վէ մանի չըղըրմագտա, վէ պօրու վէ թրամբէթալար չալմագտա իտի: Պէնիմ մէրագըմ տախի պէնի թահրիք իթտիկինտէն, վէ հէր վագըթքի միւշթէրիլէրիմտէն հիչ պիրիսինին, օ կիւնիւ պանա կէլմէեէճէկինէ հէման էմին օլարագ, օ կիւնիւ թաման իչինտէքի օտամը թէրքլէ, սապահտան պէրի գալապալըգ իչինտէ, Բարիսի տօլաշմագտա, վէ կէօրտիւկիւմ րիւմուզլը իչարէթլէր վէ մասխարալըգլար հագգընտա կիւլմէքտէ, վէ խալգ պէյնինտէ պիր թէլաշը մուճիպ օլան, վէ չօգլար նազարընտա տախի պիր թէպտիլ գըեաֆէթ զանն օլունան Պրըթանեալը էլպիսէմ իլէ քէնտի շախսըմա տայիր իտիլէն միւնասէպէթսիզ լաթիֆէլէրէ տախի պիր տէրէճէ ճէսարէթլէ ճէվապ վիրմէքտէ իտիմ:

—Սահիհէն պու թօհա՛ֆ, չունքի օլ վագթըն, գարնավալ շամաթասըյլա տիվանէլիքլէրինտէն խօշլանան Իվօն Թրէալ, պու կիւնքի Բէրինէ ասլա պէնզէմէմէքտէ իմիշ, տէտի Ֆէրժան:

—Պունտա թէաճճիւպ իտէճէք նէ՞ շէյ վար տըր, ազիզիմ պարօն, եիկիրմի սէնէ չօգ շէյլէրի թէպտիլ իտէպիլիր, տէեու ճէվապ վէրտի գըրմըզը էվին սահիպէսի, վէ սօնրա շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի.

—Ագշամըն թագրիպա սաաթ սէքիզի օլմուշ իտի, վէ պէն սապահտան ագշամա գատար կէզտիկիմտէն տօլայը պէզաեէթ տէրէճէտէ եօրուլմուշ օլտուղումտան, պէհէր էվինին քեաֆֆէյի բէնչիրէլէրի ըշըգլար իլէ թէնվիր իտիլմիշ օլան Բարիսին էն գալապալըգլը վէ էն շամաթալը մահալլէսինտէն ավտէթ իթմէքտէ իտիմ: Պու արա, մէզքիւր մահալլէտէ, ճամլարըն գըրըլմասը սէտասընա վէ լաեըգըյլա գաբանմըշ օլմաեան գաբուլարտան չըգան գըզարթմալարը վէ շիշ քէպապլարըն գօգուլարընա պագըլը իսէ, մէզքիւր մահալլէ խալգընըն եէվմի մէզպուր զիյնէթինի բէք կիւզէլ սուրէթտէ իճրա իթմէքտէ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի: Հէր նէ հալ իսէ, Բարվի-Նօթր-Տամ սօգաղընա վասըլ օլտում: Ազիզիմ, պարօն, պու սօգաղը պիլիրմիսին:

—Բէք իյի պիլմէմ:

—Պու սօգագ, աթիզ Բարիզին էն թաթսըզ սօգագլարընտան պիրի տիր: Պու սօգագտա, պէնիմ պիր թաման իչի օտասընտա իգամէթ իթմէքտէ օլտուղում էվտէն մաատա, տիկէր քեաֆֆէյի խանէլէրտէ, Նօթր-Տամ քիլիսէսինին

բաբասլարը իգամէթ իթմէքտէ ի-
տիլէր, վէ շիւպհէսիզ հալէա պու
կիւնէ գատար անլէր իգամէթ իթ-
մէքտէ։ Իշթէ պու սէպէպտէն
դիքր իթտիկիմ սօգաղա կիրտիկիմ-
տէ, մէզար կիպի պանա գարանլըգ
վէ միւքէտտէր կէօրիւնտիւ։ Պու
սօգաղըն հէր թարաֆընտա գարնա-
վալ էյլէնճէսիյլէ մէշղուլ օլունտու-
ղու հալտէ, եալընըզ օրասը հէր վա-
գըթքի հալինտէ պուլունմագտա
իտի։ Մէզքիւր սօգաղըն, ուղունլու-
ղունուն իքի սիւլիւսիւնի եիւրիւ-
յիւպ, վէ էվիմին էշիյինտէն կէչ-
մէք իւզրէ իքէն, պիւսպիւթիւն
սիեահ էլպիսէլէր կիյմիշ, վէ իւզէ-
րինէ մասքէ գօյմուշ օլան իքի քի-
շի, պիրտէն պիրէ գարշըմա չըգ-
տըլար։ Պունլարըն պիրիսինին էլին-
տէ պիր խըրսըզ ֆէնէրի վար ի-
տի։ Մէրգում եանըմա եագլաշա-
րագ, մէզքիւր ֆէնէրին ըշըգլարընը
եիւզիւմէ աթֆ իթտի։

«Պէն իսէ, տէհշէթ ու նէֆրէթ-
լէ պաղըրըպ, րիւճաթ իթտիմ, վէ
ֆիրար իթմէք իսթէտիմ։

«—Գօրգմտեընըզ, մա՛տմուազէլ,
տէտի մասքէլի ատէմ, գօլումտան
թութարագ, չիւնքի սիզճէ գօր-
գաճագ հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր։
Եալընըզ, րէճա իտէրիմ, շունու
պիլտիրին քի, արատըղըմըզ գա-
տըն սի՞զմիսինիզ, զիրա Պրբթանեա-
եա մախսուս օլան էլպիսէնիզ, էօյ-
լէ օլտուղունու զանն իթտիրմէքտէ
տիր։

«—Քի՞մի արաեօրսունուզ, տէ-
եու սիւալ իթտիմ պէն տէ օնլարա։

«—Իվօն Թրէալ նամընտա կէնճ
պիր գատընը արաեօրուզ, չիւնքի
օնուն իչին, ինսանըն ագըպէթինի
պիլիր տէեօրլար։

«—Էօյլէ իսէ, արատըղընըզ գա-
տըն պէն իմ։

«—Օ հալտէ մա՛տմուազէլ, պի-
զիմլէ պիրլիքտէ կէլմէք իսթէ՞ր-
միսինիզ։

«—Նէ՞րէեէ։

«—Սիզի կէօթիւրէճէկիմ մա-
հէլլի սիզէ պիլտիրմէմէք իչին էմր
ալմըշըմ։

«—Սիզէ պու էմրի վիրէն քի՞մ
տիր։

«—Թանըլմասընը իսթէմէեէն պիր
զաթ։

«—Լաքին էկէր սիզինլէ կէլմէք-
լիկի ըէտտ իտէր իսէմ։

«—Քէմալի էսէֆլէ, սիզի ճէպ-
րէն կէօթիւրմէքլիկէ մէճպուր օ-
լաճաղըզ։ Լաքին գանտըրարագ
իշ կէօրմէք քեաֆի օլտուղու հալ-
տէ, ճէպր իսթիմալինտէ նէ՞ ֆայ-
տէ վար տըր։ Սիզէ թէքրար իտէ-
րիմ քի, սիզճէ գօրգաճագ հիչ
պիր մուխաթարա եօգ տուր, չիւն-
քի պիզ սիզի պիր գատընըն եա-
նընա կէօթիւրէճէյիզ, վէ սիզ
մէզպուրէ գատընա, սիզին եանըլ-
մազ իլմինիզի իրաեէ իտէրէք,
պիւյիւք պիր միւքեաֆաթա նա-
յիլ օլաճագսընըզ։

«Պէն տախի պիր ազ թէֆէք-
քիւրտէն սօնրա, շէօյլէ ճէվապ
վէրտիմ.

«—Բէք իյի, սիզին իլէ պիրլիք-
տէ կէլմէեէ հազըրըմ։

«Եիւզիւ մասքէլի ատէմ, պու
սէօզլէրտէն սօնրա, պէնի գօլթու-
ղունա ալարագ, սիւրաթլէ Նօթր-
Տամ մէյտանընա գատար կէօ-
թիւրտիւ։ Բէֆիդի իսէ, էլինտէքի
խըրսըզ ֆէնէրի իլէ արգամըզտան
կէլմէքտէ իտի։

«Պաշ քիլիսէնին պիւյիւք գա-
բուսունտան օն պէշ եիկիրմի ատըմ
ուզագտա, իքի աթլը պիր արապա
տուրմագտա իտի։ Ֆէնէրլի ատէմ
արապանըն գարուսունու աչտը, վէ

պէնիմ լըլէ ըէհպէրիմ գարշը պէ գարշը արապատա օթուրտուգտան ասնրա , գաբու պէթէ.քրալ գա.բանոք , վէ աթլալ , ինանըլմահա.ճագ տէրէճէտե սիւրաթլէ հարէ.քէթէ պաչլատըլար :

«Պիր գաչ տագըգատան պէրի իտի քի , արապա Բարիզին պիչիմ սիզ գալաբըդըմլարը իւղերինտէն գաթը մէսաֆէ լիմէ.քտե լ.քէն , հիւզիւ մասքէլի ատէմ պանա տօղ.լու է յիլէրէ.ք , վէ իբէ.քլի պիր մէն.տիլ թագտիմ իտէրե.ք ,

«—Մ ամմուաղէլ , տէտի , կէօղ.լէրինիզին չու պաղ լըլէ պաչլանմա.սընա միւսաատե իտինիզ :

«Պէնի կէօթիւրտիւ.քլէրլի մահէլ.լի պէնտէն կիզլի Թուրմագ իսթէ.տի.քլերլի իչին , չու էմրի պասիրէթ Թապիի իտի , վէ պէնճէ պաննտա մուճիպլի իզմիրտագ հիչ պիր սէպէպ եօգ իտի : Պինտաբերին հիչ պիր կէօնա իթիրաղ պէհան իթմէհէ.րէ.ք , կէօղլէրիմի Թէ.քմիլէն պաղ.լատըմ :

«Պիր սահաթ սընրա արապա տուր.տու , վէ պէն արապա գաբուտու.նուն աչըլտըղընը , վէ աեադ պա.սաճագ եէրին վաղ իտիլտիկինի ի.չինտիմ : Օլ էսնատե րէֆիգիմ , պանա խիթապէն ,

«—Կէլտի.ք , մա՛մմուաղէլ , տէ.տի , իմմի գօլթուղումա կիրին , սի.պի աչաղը էնտիրէ յիմ' :

«Պիր չօգ դատէմէլի պիր նէրան.վէնտէն չըգըպ , իբի իւչ գըբթա պիւյիւ.ք օտալարտան կէչմի.քտէն սընրա , գալըն հալըը պիր օտատա կիրտի.ք ,

«Կէօղլէրիմի իհաթա իտէն իրէ.քլի մէնտիլ արապընատան , պիւյիւ.ք պիր աթէչլին չաֆգընը վէ պիր չօգ մուտմարըն այաղընըզընը Թէչհիզ էյլէտիմ : Ա.յնի վագըթտա , պիր էլ , պէնիմ կէօզ պաղըմը չէօղտիւկիւն.տէն , չօճուգլուղումտան պէրի կէօղ.միւշ օլմատըղըմ պիր տարաթլէ տիւզէթիլմիւշ պիր եաթագ օտա.սընտա պուլունտուղումու անլա.տըմ ,

«Մէզգիւբ օտանըն տիվարլարը.նա զաեէթ միւղէյէհն հալըլար գաբըը օլտուղու կիպի , էյրի տի.րէ.քլի վէ սաեէպանըը պիր գարեօ.լա տախի օտանընն պիր քէօչէհին.տէ գուրուլմուշ իտի : Մէզգիւբ գարեօլաատա , բէհկի սօլկոն վէ տէրմանսըղ պիր գատբն եաթմըղ օլտուղու հալտէ , տահա հէհուղ տիւնեաեա կէլմիշ օլան պիր մատու.մու պիր էլիյլէ եիւրէկինէ տաեաթ.մըշ իսի :

«Օթուղ պիթ օթուղ սէ.քիպ եա.չընտա , կիւղել սիմալը վէ կիւղել հէյէհէլի պիր ատէմ , մէզգիւբ գարեօլանընն եանընտա , ալչագ պիր իսկէմլէ իւղերինտէ օթուրմուշ օ.լուպ , քէնտի էլլերինտէն պիրի.նէն իչինտէ , կէնճ գատընըն պէ.եաղ վէ զայիֆ էլինի Թուրմագտա , վէ տուտագլարընտա Թէպէսսիմ վէ կէօղլերինտէ եաշ օլարագ , մէզ.գիւբ էլի էօրմէ.քտէ իտի :

«Պու ատէմէ պագտըղըմտա , պիւյիւ.ք պիր գաթըն գարշըսընտա պուլունտուղումու անլատըմ : Օլ անէ գատար եալընըզ ատի խալը լըլէ վէ եալատա չէհիվլէրինն քիւ.չիւ.ք սընըգիբյա միւնասեպաթըմ օլմուշ իտի : Իմմի , մէրգումու կէօ.գիւբ կէօրմէղ , իւ.ք տէֆա պիր էնտիշէ հիսս էմէտիմ , ֆագաթ պու էնտիշէ բէ.ք աղ վագըթ իմիխտտա էմէտի : Զիւնքի տիւչինտիւմ քի , էլպէթէթ պէնիմ օլտաա կէօթիւ.գիւլտիւկիւմէ սէպէպ , պանա իմ.թիեաճլարը օլմատը տըր , վէ պու հալտէ օրթալըդա հիւ.քմ իտէն պէն

իմ տէյի : Պու միւլահազա իւզերի-
նէ , քեամիլէն միւսթէրիհ օլտում ,
վէ ադըմ պաչըմա կէլտի : Հէր նէ
հալ իսէ , մէրգումէ զաթ , օթուր-
տուղու իսկէմլիէտէն գալդըպ , պէ-
նիմ եանըմա կէլտի , վէ քէնարի սը-
նըֆընատան պուլունան պիր գաւրը-
նը սէլամաեօր թարղտա պիր նէ-
ղաքէթլէ պանա սէլամ վէրտիքտէն
սոնրա ,

« — Մա՛մուազէլ , տէյի , սիզին ,
միւնէճճիմիզ էվլինէ տայիր մա-
լիւմաթընըզ օլտուղունու պանա
պիլտիրտիլէր , վէ օլ պապտէ սիզին
իւզերինիզէ պանա պիր չօգ մէտ
ու սիթայիշլէր էթտիլէր . իմտի
զանն իտէրիմ քի , սիզ օ մէտ ու
սէթայիշլերէ քէսպի իսթիհգագ
էթմիչսինիզ տիր : Պունունլա պէ-
րաբէր , սիզին պու գաւտար կէնճ
օլտուղունուզու մէմուլ էյլէմէօր-
տում . ալէսէվիհէ կիզլի էվլիէրէ
վուգուֆիէէթի օլանլարընն , սինէմէ-
քի իգթիզասընտան անլարը պու-
րուշմուշ , վէ սայլարը աղարմըշ օ-
լուր . . . Հէր նէ հալ իսէ , իլմն
Թրէալ սի՞զմիսինիզ :

« — Սիզին պէտիհկինիզ գաւրն
պէն իմ , տէեու ճէվապ վէրսիմ ,
պէն տէ մէրգումա , ֆագաթ չու
սըրատա , ադամէթինէ անլատըղըմ
օլ զաթըն աեարընտա պուլունմագ
իւմիտիյլէ , քէլամլարըմմ պիր վա-
գարը սաղիմ էլէ թէլաֆֆուզ էթտիմ ,
էվվէթ , իլմն Թրէալ տէնիլէն գա-
տըն , պէնտէնիզիմ , վէ իմ տէնի-
լէն չէյ , պուրուշմուշ օլմատան վէ
զիւմրիւտա կիպի սայլար էլէ միւ-
զէյյէնն պուլունան աննըն ալըճըն-
տա տախի մէվճուտ օլապիլիր օլ-
տուղունուն իսպաթընը սիզէ կէթիլ-
սիմ : Իմտի , սէօյլէ յինն , պէնտէննէ՞
իսթէէօրտունուզ :

« Պունուն իւզերինէ , չախսը մէր-
գում գարեօլանըն եանընա եագ-
լյաշարագ , եէնի տօղմուշ օլան չօ-
ճուղու գուճաղընա ալտը , վէ պա-
նա Թագտիմ իտիպ ,

« — Պա՛գընըզ չու չօճուղա , պա՛-
գընըզ հէնուզ տիւնեատա կէլմիչ
օլան չու սէվկիւլիւ մատումա , տէտի ,
պիչարէ օլ գատար զայիֆ վէ նա-
զիք տիր , վէ սինիրլերի օլ տէրէճէ
գուվվէթսիզ տիր քի , հէքիմլէր ,
դաեէթ սէվկիւլիմիզ պուլունան
չու քիւչիճէք գըզճըղազըն եաչա-
եապիլէճէկկի հագգընատա պիզի
չիւպհէտէ պրագարագ , պիզի տէհ-
չէթ վէ մէյեուսիկէթ իչինէ տիւ-
չիւրմէքտէ տիրլէր . . . Պու հէ-
քիմլէր պիլմէեօրլար , եախսա պիզէ
ճէվապ վիրմէք վէ պիզի թէէմմն
էթմէք իսթէմէեօրլար քի , պու
գըզ էօյէճճ՛ք մի տիր , եօգսա սա՞ղ
մը գալաճագ տըր : Իչթէ պիզիմ
պիլմէք իսթէտիկիմիզ խուսուս պու
տուր , չիւնքի էկէր պու մուհիմք
զամմ ու էյէմլէր իմթիտատ իտէ-
ճէք օլտուրսար իսէ , չօճուղու գուր-
թարմաեըպ , վալիտէյնի տախի
էօլտիւրէճէք տիրլէր : Իմտի , ա-
հէսթէ ահէսթէ ճան չէքիշմէքտէն
իսէ , պիր զարպը զալիմ տահա
էվվէլ տըր : Սիզէ թէքրար սէօյ-
լէեօրում , հագգընատը հալ նէ տէ-
րէճէ տէհչէթլի օլսա , պիզիմ իչին
անը պիլմէք լազըմ տըր : Իմտի սի-
զին միւնէճճիմիզ էվլինիզին . չու
մատումուն թալէյնի անյամանըղըզա
գուարէթ վէ վատայիթի վար մը տըր ,
վէ պու հալատէ պիզէ սէօյլէնէպիլ-
էըՀխինիզ քի , Թէէմն օլսն , պու չը-
ճուղուտ եաշատըգ . . . եախսա , Աէքը-
ՐընըՀ կէօզ եաշատըգըՀ էն պէտ ֆեզ-
ՐաշըՀ :

« — Իլմի պանա պու գուարէթի
վիրմիշ տիր , տէտիմ , պէն տէ էմ-
նիյ յէթլէ :

«—Օլ պապտէ էմնիյյէթի գավիեէնիզ վա՞ր մը տբր ։

«—Էվվէթ, օլ պապտէ էմնիյյէթի գավիեէմ վար տբր ։

«—Էօյլէ իսէ, սէօյլէյինիզ, վէ պիր ան էվվէլ սէօյլէյինիզ, չիւնքի ուզուն միւտտէթ շիւպհէ իչինտէ գալաճագ իգթիտարըմըզ գալմատը, վէ գաթլէ հիւքմ օլունանլար պիլէ, քէնտի աֆվլարընը, պիզիմ, սիզին ճէվապընըզը պէքլէտիկիմիզ տէրէճէտէ խահիշլէ պէքլէմէզլէր ։

«—Ճէվապ վիրմէզտէն էվվէլ պազը շէյ իսթիֆհամ իթմէքլիկիմ լազըմ տբր ։

«—Քիմտէն իսթիֆհամ իտէճէքսինիզ ։

«—Եբլտըզլարտան, չիւնքի անլէր սիզին էվլատընըզըն տօղմասընա բիեասէթ իթմիշլէր տիր, վէ շիմտի տախի անլէր, եալընըզ պանա մալիւմ օլան պիր լիսան իլէ, անըն թալէինի պանա պիլտիրէճէքլէր տիր ։ Պէօյլէ պիր թէճրիւպէյի իճրա իթմէք իչին, պու կիճէ ղաեէթ միւսայիտ տիր, զիրա գուպպէյի ասիւմանտէ հիչ պիր պուլութ եօգ տուր, վէ եբլտըզլար քէնտի սըրրլարընը մէյտանա չըգարաճագլար տբր ։

«—Էօյլէ իսէ, պանա բիֆագաթ իտինիզ, տէտի մէրգում միւհթէրէմ ղաթ, սիզի եիւքսէք պիր մահէլլէ կէօթիւրէյիմ քի, օրատան կէօեիւն եբլտըզլարընը քէնտի բարլագլըգլարը վէ ճէսամէթլէրի տէրէճէսինտէ կէօրէպիլէսինիզ ։

«—Սիզէ բիֆագաթ իթմէք ալէա, լաքին էվվէլա պանա, էվլատընըզըն վէլատէթինին սաաթ վէ տագըգասընը տօղրու սուրէթտէ խապէր վէրինիզ, տէեու ճէվապ վէրտիմ պէն տէ օնա ։

«—Ասըլը սաաթըն էօյլէ թրագգասընըն էն սօնու վուրտուղունտա, պու չօճուգ տիւնեաեա կէլտի։

«—Բէք իյի, էօյլէ իսէ, արթըգ պանա բէհպէրլիք իտինիզ ։

«—Սիզին իտէճէկինիզ միւթալաաթ վէ հիսապլար իչին, պազը շէյլէր լազըմ մը տբր ։

«—Էվվէթ, պիր միւրէքքէպլիք, պիր ազ քեաղըտ վէ պիր գալէմ լազըմ տբր ։

«—Պու շէյլէրի վէ տահա պաշգա շէյլէրի եօգարտա պուլուրսունուզ ։

«Պատէհու չախսը մէրգում էլինէ պիր մում ալըպ, ղաեէթ տար պիր օտաեա նաղըր օլան պիր գաբու, վէ սօնրա պիր իքինճի գաբու աչարագ, տիվարըն իչինտէ օեուլմուշ օլտուղունու ղանն իթտիկիմ եուվարլագ պիր նէրտիւպանտան չըգմաեա, վէ պէն տախի արգասընտան կիթմէկէ պաշլատըմ։ Մէզքիւր նէրտիւպան, պիզի, տէօրթ քէօշէ վասի պիր պինանըն քէօշէլէրինտէն պիրիսինտէ վագը սէքիզ քէօշէլի քիւչիւք պիր գուլէեէ չըգարտը ։

«Մէզքիւր գուլէնին սիվրի չաթըսընտա աչըլմըշ օլան պիր արալըզը, ճամլը պիր չէրչիվէ դաբամագտա օլուպ, պու չէրչիվէտէն, գուպպէյի սէմավիեէյի պաշըմտա, վէ թէքմիլ Բարիզի տախի տեագլարըմ ալթընտա կէօրտիւմ։»

7

ԹԱԼԷԷ ՊԱԳՄԱ

Պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա, Բէրին հիքեաեէսինէ շու վէճհլէ տէվամ իյլէտի.

«Մի՛ հրթէրէմ զաթ , իւզերինտէ քեաղըտ , գալէմ վէ գուրշուն գա-լէմ , վէ պունլարտան մաատա , քիւ-չի՛ւք պիր բառատ տիւրսինիւ , պիր բէրկէլ , պիր բուսուլա , վէ տիկեր պաղը միւնէճճիմիլի՛ք ալէմթ-լարը պուլունան պիր մասանըն իւս-թինէ մօմինու դօյտու : Եի՛ւսկէ-սիզ մէզքիւր գուլէեէ , եըլտըզլա-րա պագմադ իւզրէ , ատա սըրա մէրագլը պիր զաթ կէլմէ՛քտէ պու-լունմուշ սուր :

«—Իհթիմալ՛քի , պէնիմ պու-րատա գալմադըզըմ սիզին ֆի՛քրի-նիզի ալթիւսթ իտէճէկինատէն , սի-զի պուրատա եալընըզ պրագըրըմ : Իմտի իչինիզ իչին նէ՞ գատար վա-գըթ լազըմ ատը , տէեու սիւալ իհթիմ ըէհպերիմ :

«—Թագրիպա պիր սաաթ լա-զըմ ատը :

«—Էօյլէ իսէ , պիր սաաթտան եինէ պուրատա կէլիրիմ :

«Պէօյլէճէ մէրգում , օտատան տիշարը չըգատըգտան սօնրա , գա-լուռնուն արգատան սիւրիհիւլէնտի-կի սէսինի իշիհթիմիմ :

«Պէն իսէ տերհալ , Նաիլաօպ , Մաճինուս , Օրիժէն վէ Սրկօզ նամ միւնէճճիմիլերին ուսուլի իւզրէ իչէ միւպաշըրըէթլէ , գուպպէյի սէմա-վիեէյի միւթալաա , վէ օլ կիւնիւ էօյլէ սաաթընտա , հանի չօճուղուն տօղտուղու էանատէ , սէյհարէլէ-րին նէ վաղիեէթ իւզրէ պուլուն-մուշ օլտուղլարընը հիսապ իհթիմի : Պատէհու մասանըն եանընտա օ-թուրուպ , պիւյիւք պիր քեաղըտ իւզերինէ սերիան կէօյիւն թասվի-րինի չիզմիմ : Մէզքիւր թասվիրի ՚ն իլքի պուրճա թագսիմ իլէ , սէյ-հարէլերի , միւնէճճիմիլերէ մախսուս օլան թագվիմ ուսուլինճէ (1) վազ իհթիմ , վէ պունլարըն հալինի , թա-լէինէ պագմագտա օլտուղում զա-յիֆ չօճուղուն տիւնեեաեա կէլտի-կի տագըգա իլէ մուգաեէսէ իհթիմի : Պունու իքմալ իհթիքտէն սօնրա , չօճուղուն Վէլսէէր ըէհպերինէ հիսապ իհթիկէ պաշլատըմ : Պիհուտէ թաֆ-սիլաթլա սէնի եօրմագ իսթէմէմ , չու դատար սէօյլէրիմ՛քի , պագ-տըզըմ ֆալտա , եալընըզ պիր ա-լեամէթ զահիր օլտու՛ քի , նազարը տիգգաթըմը խասսէթէն քէնտինէ ճէլպ իհթի : Շէօյլէ՛քի , Մէրրիհ նամ սէյհարէ , օնունճու պիւր-ճիւն էն եիւ՛քտէ՛ք քէօշէսինտէ պու-լունմադըէ , օլ քիւչիւ՛ք գըզճըդա-ղըն , եագըն վագըթտա տէյիլ իսէ տէ , պիր միւտտէթ սօնրա , պիր-տէն պիրէ վէ չիտտէթլի պիր թարզ-տա վէֆաթ իտէճէկինի թէհտիա իյլէմէ՛քտէ իտի : Պունտան մասատա , միւճէտտէտէն իհթիկիմ տիկեր պաղը հիսապլար , մէզպուրէ չօճու-ղուն մուխաթապալը վէ պէլ՛քի պէտտագսէթ զէմանը , անճագ վէ-լատէթին եիկիրմինճի սէնէսինի-տէն սօնրա վագը օլաճաղընը պանա կէօսթէրտիլէր : Պու հի-սապլարա իւչ տէֆա թէ՛քրար պաշ-լատըմ , վէ իւչ տէֆա տախի պաշ-դա թարզտա մուամէլէ իհթիմ իսէ տէ , տայիմա այնի նէհթիճէ՛յի հասուլէ կէթիրտիմ :

«Հէր նէ գատար միւնէճճիմիլի՛ք վէ սայիր կիշիլ իլիմլերէ իհթիգատըմ եօգ իսէ տէ , պունունլա պէրապէր մէզքիւր մուամէլէ՛յի բէ՛ք տօղրու սուրէթտէ վէ քեաֆֆէ՛յի գայտէ-

(1) Շու լիսանըն իչինէ անլաշըլմամա-սընտան տօլայը օգուեանլարը՛ղըզըն աֆ-վընը բէհա իտէրիզ : Զիւնքի միւնէճճիմ-լի՛ք թասիրլերի իւզերինէ իչգահաթ վիր-մէքլի՛ք , բէ՛ք ուզուն սիւրեր :

լերի իւզրէ իճրա իթտիմ, վէ իւչ տէֆասընտա տախի այնի նէթիճէ չըգտըղընը կէօրտիւկիւմտէ, քէնտի բատէթիմէ գարշը միւթէէսսիր օլտում:

«Սօն տէֆա էլիմի վէլատէթ թասվիրի իւզէրինէ գօյմագտա իքէն, գաբու աչըլտը, վէ զիքրինի իթտիկիմիզ զաթ, օտանընն իչինտէ զահիր օլտու, վէ քէլամա աղազ պիրլէ,

«—Նէ՞ խապէր, տէեու սիւալ իթտի:

«—Հէր իշ պիթտի:

«—Էօյլէ իսէ, աշաղը ինէլիմ:

«Մէրգումուն ֆէվգէլատէ սապըրսըզլըգլա պէքլէմէքտէ օլտուղու նէթիճէյի սէօյլէմէք իչին աղզըմը աչմըշ իքէն, լագըրտը իթմէքլիկիմէ վագըթ պրագմաեարագ,

«—Սէօյլէեէճէկինիզ սէօզ, իսթէր մէսէրրէթ օլսուն, իսթէր քէտէր, եալընըզ պանա սէօյլէմէյիպ, էօմրիւմիւն ըէֆիգէսի օլան դատընա տախի սէօյլէեէճէքսինիզ, տէտի շէտիտէն:

«Պատէհու մումու ալըպ, պանա ըշըդ կէօսթէրմէք իչին էօնէ կէչտի, վէ պէն տէ արգասընտան ներտիվէնտէն ինմէկէ պաշլատըմ,

«Պիր ազ սօնրա, հալըլը օտաեա պէ թէքրար կիրտիք քի, տէրունինտէ մալիւմիւմիւզ օլան կէնճ վալիտէ, պիր սաաթ ագտէմինտէն զիեատէ բէնկի սօլմուշ օլտուղու հալտէ, եաթագտա եաթմըշ վէ տայիմա մասումունու եիւրէկինէ տաեամըշ իտի:

«Պէն իսէ, մէզքիւր եաթագտան իքի ատըմ ուզագտա տուրտում: Զէվալլը գատընճըղազ պանա հիչ պիր շէյ սիւալ իթմէտի, ֆագաթ նազարը տիդգաթընը էօյլէ պիր մանէալը վէ բիդգաթամիզ սուրէթտէ իւզէրիմէ աթֆ իյլէտի քի, եիւրէկիմի միւթէէսսիր գըլտը: Ա՛հ, պարօն տը Քէրժան, շու քէլամըմտան տօլաեը թէպէսսիւմ իթտիկինի կէօրիւեօրում, ֆագաթ տէրխաթըր էթ քի, պունտան եիկիրմի սէնէ էվվէլ պիր մըգտար տահա եիւրէք թաշըմագտա իտիմ: Քի՞մ պիլիր, պէլքի եիկիրմի սէնէ էվվէլ, սէն տախի պիր մըգտար վիճտան սահիպի իտին:

—Իհթիմալ տիր, վէ պունուն մուղայիրինի իտտաա իթմէք իսթէմէմ, տէեու ճէվապ վէրտի պարօն կիւլէրէք:

Պատէհու Բէրին, շու վէհճ իլէ տէվամ իթտի:

«Իշթէ օլ կէնճ վալիտէնին պագըշը ասլա խաթրըմտան չըգմաեաճագ տըր. զանն իտէրսին քի, մէզպուրէ, պէնիմ եարտըմըմը նիեազ իթմէքտէ, վէ հէնուզ թէվէլլիւտ իթմիշ օլան չօճուղուն հայեաթ եախօտ մէմաթը, պէնիմ եէտիմտէ օլուպ, անընն եաշամասընընն վէ եախօտ էօլմէսինին գարարը պէնիմ քէյֆիմտէն մէրպութ պուլունմագտա իտի:

«Հէր նէ հալ իսէ, վասֆընը իթմէքտէ օլտուղում միւհթէրէմ զաթ, զէվճէսինին պիր էլինի թութուպ, քէնտի էլլէրի իչինտէ սըգտը: Պատէհու պանա խիթապէն, մատամ քի, շիմտի հէբիմիզ պիր մահէլլտէ թօրլանտըգ, պու հալտէ սիզի տինլէմէք իչին, գուվվէթ վէ ճէսարէթիմիզ օլմագլըգ լազըմ կէլիրսէ, անլէրէ տախի մալիք օլաճաղըզ, իմտի սէօյլէյին, տէտի: Պէն իսէ, միւնէճճիմլէրէ, սիհիրպազլարա, պագըճըլարա վէ ֆալճըլարա մախսուս օլան ճազիպէլի վէ թէէսիրլի պիր թէլաֆֆուզ իլէ, շէօյլէ ճէվապ վիրտիմ.

«—Եբլտբզլարը իսթիֆհամ իյլէտիմ, վէ եբլտբզլար պանա ճէվապ վէրտիլէր. անլէրին իլհամլարը ասլա եանբլմազլար, վէ իշիտէճէկինիզ սէտա, պէնիմ սէտամ տէյիլ, դատէրին սէտասը տբր:

«—Սէօյլէյինիզ, Ալլահ աշդբնա օլսուն, սէօյլէյինիզ, տէեու թէքրարլատը միւհթէրէմ զաթ:

«—Սիզէ կէթիրտիկիմ խապէր, խաեբրլը պիր խապէր տիր, տէտիմ թէէսսիրլի վէ ճազիպէլի թէլաֆֆուզումու թէպտիլ իթմէեէրէք, վէ իլավէթէն սէօյլէրիմ քի, պու էվտէ իշիտիլէճէք օլան սէտալէր, ազլամագ վէ սբզլամագ սէտալէրի օլմաեբպ, իլլա մէսէրրէթ նազմէլէրի օլաճագ տբր: Պինապէրին թապութ հազբրլանմաեբպ, պիր պէշիք հազբրլամագ լազբմ տբր: Չիւնքի հէնուզ տիւնեաեա կէլմիշ օլան մասումունուզ եաշաեաճագ վէ պիւյիւեէճէք տիր:

«—Եաշամագ վէ պիւյիւմէ՛ք մի, տէտիլէր բէտէր վէ վալիտէ, իքիսի պիրլիքտէ, վէ թարիֆ օլունմազ պիր մէսէրրէթլէ:

«—Օլ պապտէ շիւպհէ իթմէյինիզ, զիրա սատբր օլան իլհամ ասլա եանբլմազ:

«Պունուն իւզէրինէ կէնճ վալիտէ, մէսէրրէթ կէօզ եաշլարբյլա պիտտէֆաթ քիւչիւք գբզճբզազընն եիւզիւնիւ էօբտիւ, վէ կիւճ իլէ անլաշբլապիլիր պիր սէտա իլէ, շու լագբրտբլարը բէբէլէտի.

«—Ժա՛ն, սէվկիւլիւմ Ժա՛ն, պէնիմ թաթլը խազինէմ, սէն եաշաեաճագսըն, էվվէթ, վալիտէնի սէվմէք իչին, եաշաեաճագսըն, իշիտիեօ՞րմուսուն, սէվկիւլիւ գբզբմ:

«Իշպու ֆէվգէլատէ մէսէրրէթին, պիր գաչ սանիեէ իմթիտատ իտիպ, թէսկին օլմասընա տէկին պէքլէտիքտէն սօնրա, շու վէճհ իլէ իլավէյի մագալ իյլէտիմ.

«—Ասիւման նէ գատար պուլութսուզ օլսա, էր եա կիճ ֆուրթունա զուհուր իթմէմէսի միւմքին տէյիլ տիր. իմտի սիզէ, պազը իւմիապախշ լագբրտբլար իթտիմ, շիմտի տէ գօրգաճագ ճիհէթի կէօսթէրէյիմ:

«Պու լագբրտբլարբմ իւզէրինէ, կէնճ վալիտէնին ըէնկի սօլտու, վէ զէվճինին աննը տախի պուրուշտու, վէ քէլամա տէվամ պիրլէ,

«—Գօրգաճագ ճիհէ՞թ մի, տիմէք տիր քի, էվլատբմբզ իւզէրինտէ պիր մուխաթարա՞մբ վար տբր տէտի:

«—Խա՛եբր, եախօտ տահա տօզրուսու շիմտիլիք եօգ իսէ տէ, իլէրտէ օլաճագ տբր:

«—Նէ՞ վագբթ:

«—Եիկիրմի սէնէյի քեամիլէնին սօն կիւնիւնտէն իթիպարէն. իմտի պու կիւն, 1752 սէնէսինին շէվվալ 20ոի տիր. 1772 սէնէսինին շէվվալ 20սինտէն մուխաթարա սաաթը պաշլաեաճագ տբր:

«—Պու մուխաթարա նէ՞ օլաճագ տբր:

«—Պիրտէն պիրէ վէ տէհշէթլի թարզտա պիր էօլիւմ:

«—Պու էօլիւմ նէ՞րէտէն կէլէճէք տիր:

«—Պիլմէմ, չիւնքի եբլտբզլար պանա օրասընը իյմա իթմէտիլէր:

«—Օլ պապտէ եբլտբզլարը իսթիֆհամ իտէպիլի՞րմիսինիզ:

«—Պիհուտէ տիր, զիրա անլէր օլ խուսուստա պանա ճէվապ վիրմէեէճէք տիրլէր:

«—Պարի շու գատարը սէօյլէյին քի, մէզքիւր տէհշէթլի մուխաթարանընն էօնիւնիւ ալմագ միւմքին տէյի՞լ մի տիր:

«—Էվվէթ, միւմքին տիր, լաքին բէք տէ գօլայ տէյիլ տիր։

«—Էյ նա՞սըլ վէ նէ՞ վասըթալար իլէ միւմքին տիր։

«—Օրասընը պէն տէ պիլմէմ. պիլտիկիմ եալընըզ շու տուր քի, պու մասում պիր քէրրէ եիկիրմի պիրինճի սիննինէ վասըլ օլուպ, վագթը մուզիրրի սէլամէթլէ կէչիրիր, վէ կէնճ պիր գըզ օլուր իսէ, ուզուն միւտտէթ վէ խսթիրահաթլէ եաշաեաճագ տըր։ Պունտան պաշգա պիր շէյ սէօյլէեէմէմ, անճագ շունու տէրխաթըր իտիպ, ասլա ունութմաեընըզ քի, 1772 սէնէսինին շէվվալ 20սի, թէհտիտամիզ պիր սէնէնին իլք կիւնիւ օլաճագ տըր... իշթէ սիզէ, սէօյլէեէպիլէճէկիմ սէօզլէրի սէօյլէտիմ. պու հալտէ արթըգ պէնիմ պու էվտէ պիր իշիմ գալմատըզընտան, միւստատէնիզլէ մուֆարագաթ իյլէրիմ։

«—Պիր ազ տահա տուրուն, տէտի միւհթէրէմ զաթ։

«—Սիւալ իտէճէք պիր շէյինիզ տահա՞ մը վար տըր։

«—Էվվէթ, պիր շէյ տահա սիւալ իտէճէյիմ քի, շիւպհէսիզ օլ պապտէ պիզէ ճէվապ վիրէպիլիրսինիզ։

«—Սիւալ իտէճէկինիզ շէյ նէ՞ տիր։

«—Մուխաթարա սաաթընըն վագը օլտուղու կիւն, էվլատըմը մուհաֆազա վէ հիմաեէ իթմէք իւզրէ, պէն հայեաթտա օլաճա՞գ մը-եըմ։

«—Պէն տէ հայեաթտա օլաճա՞գ-մըեըմ, տէտի կէնճ գատըն։

«—Տիգգաթ իտին, տէտիմ պէն տէ օնլարա, չիւնքի պանա արզ իթտիկինիզ մէսէլէ, վէխիմ տիր, վէ քի՞մ պիլիր քի, պէնիմ սիզէ վէրէճէկիմ ճէվապ, սիզտէն պիրիսի եախօտ պէլքի իքինիզ իչին տախի, կէրի ալընմազ պիր հիւքմ օլմաեաճագ տըր տէյի։

«Պու արա զէվճ ու զէվճէ պիրի պիրլէրինէ պագըշտըլար, վէ իքիսի տախի եէկտիլ,

«—Օրասը պիզէ ֆարզ տէյիլ տիր, տէտիլէր, հագըգաթը հալ հէր նէ իսէ, պիզ անը պիլմէք իսթէրիզ։

«Պինաէն ալէյհ, արթըգ թէրէտտիւտէ մահէլլիմ գալմատըզընտան, «միւրատընըզ իւզրէ օլսուն» տէտիմ, վէ պատէհու գարեօլանըն եանընա եագլաշըպ, կէնճ գատընա խիթապէն, «էլինիզի պանա վէրին» տէեու իլավէ իյլէտիմ։

«Պիչարէ գատընճըզազ, տիթրէեէրէք թէքլիֆիմէ մուվաֆագաթ իտիպ, նազիք վէ պիչիմլի բարմագլարընը պանա ուզաթտը։ Պու բարմագլարտան պիրինտէ իքի եիւզիւք վար իտի քի, պիրինճիսի ագտը իզտիվաճ եիւզիւկիւ օլմազլէ, տիգգաթէ շայեան տէյիլ իտի, հալպուքի իքինճիսի, զարիպլիկի սէպէպինտէն պէնիմ նազարը տիգգաթըմը ճէլպ իյլէտի։ Մէզքիւր իքինճի եիւզիւք, Ասիատան կէլիպ, թըլըսըմ հիւքմիւնտէ թութուլան կիւմիւշ վէ գըրմըզը զիւմրիւտ թաշընտան իմալ իտիլմիշ եիւզիւքլէրտէն օլմազլէ, գաշը, այեըլտըզ շէքլինտէ պիր ատէտ գըրմըզը մէրճան տանէսի իտի։ Զանն իտիեօրում քի, հալէա մէզքիւր եիւզիւկիւ վէ օլ եիւզիւկիւն սահիպի օլան նազիք էլի կէօզիւմիւն էօնիւնտէ կէօրիւեօրում։ Պիր գաչ սանիյյէ գատար մէզքիւր էլին տամարլարընը մուայեէնէ իտէրէք, պունլարըն բէք զիեատէ թէէմինպախշ օլտուգլարընը, վէ մէզպու-

րէ կէնճ գաղընքըն եագըն վագըթ-
ատա գաթթը հայեաթ իտէճէկինէ տա-
յիր հիչ պիր ալէամէթ պուլուն-
մատըգընը անկատըմ, վէ պաատէհու
շու վէճճ իլէ պէեանը հալ իլլէ-
ատիմ ։

«—Եա, ավուճ ֆալճըլըգը, պօշ
պիր իլմ տիր, վէ եահօտա, եիկիր-
մի սէնէէտէն, մնատամ, սիզ էվա-
տընըգը մուհաֆիզա վէ հիմաեէ
իթմէք իւզրէ, հէմ հաեաթատա
վէ հէմ գուվվէթլի օլաճագընընդ ։

«Պու լագըրտըլարը թէլաֆֆուզ
իթտիկիմ ղէման, մէրգումէնին
ղէվճի կէօղլէրինատէ պիր մէսէրրէթ
բարլագլըգը միւշահէտէ օլունատու,
վէ սօնրա եանընմա կէլիպ, վէ էլի-
նի պանա ուղաթարագ,

«—Շիմտի տէ սըրա պանա կէլտի,
տէտի ։

«Իմաի պէն տէ կէօղլէրիմի, պիր
գըլըճ թուրթմագ տէրէճէսինատէ
գաւի վէ լաքին քիպարգատէլէրէ
մախատուս օլան օլ էլ իւզէրինէ աթի
իլլէտիմ, վէ, էօքսիւզ քարմաղընը-
տա էսկի Բօմալը գավաիէրլէրինն
ալթուն եիւզիւ-քլէրի կիպի, տէ-
միրատէն էնի պիր եիւզիւք բարլա-
տըլըգընը կէօրտիւմ, վէ օ եիւզիւ-
կիւն գաչը իւղէրինատէ օեուտմուշ
օլան խանէտանընըգ նիչանընըն սա-
տէլիկինատէն տօլայը միւթէհայիր
գալտըմ։ Մուախխարէն օլ միւհ-
թէրէմ զաթ, թէպէսսիւմ իտէրէք,

«—Պագալըմ, տէտի, շու հիք-
մէթլի եաղբլարատա նէ՞ օգուեօրտու-
նուզ, վէ պանա վիրէճէկինիզ խա-
պէր նէ՞ տիր ։

«—Սիզէ վիրէճէկիմ խապէր
տախի խաեըրլը տըր, եանի սիզ տէ
ուղուն պիր էօմրէ վէ վաի պիր
միւաթագպէլէ նայիլ օլաճագընընդ։

«—Մա՛տմուազէլ, տէվամ իթ-
տի պէնիմ վէճհուլ միւտահիպիմ,
պէղ պու էլվէ հագըգաթէն պիր
սատատէթ բէյղամպէրի մնագամըն-
տա կէյտինէզ ։

«—Պէն պուրատա հագըգաթ
բէյղամպէրի մնագամընտա կէլմի-
շիմ, վէ էյլիկի սէօյլէտիկիմ կիպի,
ֆէնալըգը տախի պէօյլէ սէօյլէնէ-
ճէք իտիմ ։ Իշթէ պէն կիտիեօ-
րում, հիչ պիր շէյ ունութմաեը-
նըդ, վէ 1772 սէնէսինէ տիգգաթ
իտինիզ ։

«—Մատամ քի իքիմիզ տախի
հաեաթատա գալաճագատագ, էվա-
տըմըզդ հագգընատա գօրգաճագ հիչ
պիր սէպէպիմիզ եօգ տուր, չինա-
քի սիզէ եէմին իտէրիմ քի, իքի-
միզ տախի պու մատուտմու մուհա-
ֆազա վէ հիմաեէ իտէճէյիզ ։

«Միւսահիպիմ, պալէատէ քի
սէօղլէրի իրատ իթտիքանէն սօնրա,
արգասընատան կիթմէգքիկիմի տա-
վէթի իլէ, պէնի հալըը օտանըն եա-
նընատա վագը պիր սալօնա կէօթիւր-
տիւ քի, պէնի կէթիրմիշ օլան սի-
եահ էլպիսէլի վէ եիւղէրի մաս-
քէլի իքի ատէմիէր, մէղքիւր սա-
լօնատա աեագատա տուրմագտա իտի-
լէր ։ Օ մահէլլէտ պանա, տէրու-
նինատէ էլլի ատէտ լուի ալթունու
օլարագ, պիր քիսէ վէրիպ, կէօղ-
լէրիմէ պիր պաղ պաղլատըլար ։
Պէօյլէճէ մնալիմ օլան արապատա
թէքզար օթուրուգ, եարըմ սաաթ
սօնրա, Նօթր-Տամ մէ յատանընատա
վէ Նօթր-Տամ քիլիսէսինին գա-
բուսու գարշըսընատա արապատան
աշաղը էնտիմ, վէ միւթէագբալէն
արապանըն գարանըղգ իչինատէ նա-
պէտիտ օլտուղունու կէօրտիւմ։

«Սէն պիլիրսին քի, պէն տայիմա
մէրագըլը պիր գաղընըմ, վէ չու
մէրագըմ իլէ չօգ շէյ էօյրէնմի-
չիմ։ Իմտի տէմիրատէն եիւզիւք իւ-
զէրինատէ հէքք իտիրմէղ օլան խա-

նէտանլըգ նիշանընը ասլա ունութ-
մամբշըմ։ Մէզքիւր նիշան իսէ, զէ-
մինի ալթուն բէնկլի օլուպ, իւզէրին-
տէ իւչ ատէտ գարա թավուգ թաս-
վիրի վէ պիր տէ տիւգ թաճը բէսմին-
տէն իպարէթ պուլունմագտա իտի։

—Սիմէօզ խանէտանընըն նիշա-
նը՞ մը։

—Էվվէթ, օ խանէտանըն նիշա-
նը, վէ պունու պէն ֆէրտասը կիւ-
նիւ խապէր ալտըմ, վէ անըն իւ-
զէրինէ, պիր խըտմէթ իճրասը ի-
չին չաղրըլմըշ օլտուղում էսրարա
վագըֆ օլմագ իսթէտիմ։ Պինապէ-
րին խէֆիէն իսթիհսալը մալիւմաթ
իյլէեէրէք, պիր հաֆթա կէչմէք-
սիզին, եիկիրմի սէնէտէն պէրու
կէօրտիւկիւմ վէ պէնիմ տախի ազ
չօգ ալէագատար պուլունտուղում
վագուաթլար քիթապընա պիր եէ-
նի սահիֆէ տահա իլավէ իյլէտիմ։

—Գըյմէթտար քիթապ, տէտի
պարօն։

—Էվվէթ, գըյմէթտար քիթապ,
տէյի թէքրարլատը Բէրին, չիւն-
քի պու քիթապ, պէնիմ իգպա-
լիմին անասըրը հագըգէսինի հա-
միլ օլտուղու հալտէ, պու քիթա-
պըն ասլա գըյմէթի եօգ տիմէք
տիր։ Էվվէթ պու քիթապ, սահի-
հէն սիհիրպազլըգ քիթապը տըր,
զիրա չօգ տէֆա իչինտէ մահֆուզ
պուլունան սըրրլար, պէնիմ իչին
ալթունտան եազմուրա թահվիլ օլ-
մուշլար տըր։

—Խիւլասա, տէտի Մ. տը Քէր-
ժան, պունտան եիկիրմի սէնէ ագ-
տէմ եազըլմըշ օլան սահիֆէյի
կէօրէպիլի՞րմիյիմ։

—Իշթէ կէօր։

Պատէհու գըրմըզը էվին սահի-
պէսի, զիքր օլունան քիթապա
տօղրու էյիլէրէք, աթիտէքի սա-
թըրլարը օգուտու.

«1752 շէվվալ 28։ Մահը հալին
20ճի կիւնիւ կէօթիւրիւլմիւշ օլ-
տուղում խանէ, Էսթրաբատ սօ-
գաղընտա վագը տըր, վէ պու խա-
նէ, Սիմէօզ սիլսիլէսինին աթիդ վէ
սատըգ պիր խըզմէթ քեարընա այիտ
տիր։ Մէշհուր պիր սիլսիլէնին նամ
վէ իւնվան, վէ ճէսիմ վարիտա-
թընըն պիր թանէճիք վարիսի պու-
լունան շիմտիքի տիւգ ժագ տը
Սիմէօզ, պունտան պիր սէնէ ագ-
տէմ, էօքսիւզ վէ ֆագիր օլան
մատմուազէլ Պլանշ տը Շասթընայ
իլէ կիզլիճէ էվլէնմիշ տիր։ Ֆիօ-
բէնցանընը Գաբիւլէ վէ Մօնթէկիւ
սիլսիլէլէրի պէյնինտէ պապատան
էվլատա ինթիգալ իտէր սուրէթտէ
տէրքեար օլան ատավէթէ միւշա-
պիհ պիր ատավէթ, եիւղ էլլի սէ-
նէտէն պէրու, Սիմէօզ վէ Շասթը-
նայ սիլսիլէլէրի միեանընտա պիրու-
տէթ հուսուլէ կէթիրմիշ օլտուղուն-
տան, տիւգ ժագ թագրիպա սէք-
սէն եաշընտա պուլունան վալիտէ-
սի տիւշէսին զազապընը, վէ պէլ-
քի տէ լանէթինի իւզէրինէ տավէթ
իթմէմէք իւզրէ, սէվկիւլիւսիւ օ-
լան մատմուազէլ Պլանշ իլէ կիզլի
սուրէթտէ թէէհհիւլ իթմէքլիկէ
մէճպուր օլմուշ տուր։ Իմտի մէր-
գում տիւգ, քէնտի կէնճ գարը-
սընը իգամէթ իթտիրմէք իչին,
Էսթրաբատ սօգաղընտա վագը էս-
կի պիր պինտեը միւքէմմէլ սու-
րէթտէ թէզեին վէ թէֆրիշ իթտիր-
միշ, վէ օրատա քէօշէնիշին օլա-
րագ, պիր տէ ժան իսմինտէ պիր
գըզճըղազըն բէտէրի օլմուշ տուր
քի, իշթէ օ գըզճըղազըն վէլատէթ
զահճէսինի, մահը ճարինին 20սին-
տէ պէն թահրիր իթմիշիմ տիր։»

Բէրին, օգումասընը գաթթ ի-
տէրէք,

—Պունլարտան սօնրա, տէտի,

վէշտաեթ զահճէսինեն պաշլըճա թաֆսիլաթը նազըմբէյ իսկ ատ, պունլար մանուսիւն օլսուդունատան, թէ.քրարէ վուզում կէօրմէմ։ Սէթը այ կէշտ, վէ 1752 սէնէսինեն օգոստոս 25 ինտէ, պալէտաեէքի սէօղլերէ շու աթիտէքի սամբըլը. ըը իլավէ էյլէտիմ.

«Ծիւշէսի մէզպուրէ, պու տէքն իսպիտասընատա վէճաթ իթմիշ օլսուդունատան, տիւգ ծագ, ագոբ իզահվաճքնը իլան իթմիշ, վէ զէվճէսկյէ էվլատընը, Սէնթ–Ժէնը–վիեվ տաղը իւզերինատէ, Դլօվիս վէ Ժօսէ – Սէն – Վիգթօր սօգագլարը քէօշէսինատէ վագը Սիմէօզ սիլսիլէսինեն վասի վէ միւքէյէճ էսանէսինեն կէօթիւրմիշ տիւր։»

Պատէհու Բէրեն գըրմըզը քիթապը գաբատըզ, տէմիր տօլապատա սագլատը, վէ Բէրժան քիթհուն իւչ տէճա սիւրկիւլէնատիկի սէսինի իշիթատի։ Մէզպուրէ, անախթարլարըն տէմէթինի, ֆիսթանընքն քէմերինատէ հըֆզ էյլէտիքտէն սօնրա, կէլիպ եէրինէ օթուրատու, վէ չէօյլէ տէվամ իթտի.

—Սէն պիլիրսին քի, պէնիմ դուհուատմըմտա պիրիքմիշ օլան էտարըլարըն արդասընատա մէճհուլ պիր ճինատէթ, կիզլի պիր ատըզ, վէ հէր քէսէ նամնուսիմ պիր խիատ. նէթ մէվճուտ օլմատըգճա, մէզ. քիսը էտարըլարըն պէնճէ էհէմմիյէթլի օլամազ։ Հալպուկի պէնիմ իշարաթքմատա, Սիմէօզ խանէսի Հագդընատա պէօյլէ պիր շէյլին զիքրի պիրէ պուլունմատըգնատան, վէ թատլաթէյլէ իշարաթը մէզպուրէ պիհուտէ օլսուդունատան, չօգատան պէրի տիր հէմման պիւսպի.թիւն անլէրի ունուԹմուշ իքէն, սէնին ագոբ իզահվաճ խուսուսընատա վաղը օլան տիվանէճէ խաճատաթքն միւնասէպէթիյէ, ծան տը Սիմէօզ խամինի թէլաֆֆուզ իտէրէ.ք, իշարաթը մէզքիւրէյի պանա տէրխատըը իթթիրաֆն։

—Ֆիլվագը չու թէսատուֆ խայլեճէ զարիպ տիր, ատէուս ճէվապ վէրտի պարօն, ֆագաթ իգրար իտէրիմ քի, պէն պու շէյլէրտէ, սէնին թէհայեէրիւնիս, հէճէճատընը վէ տիթիւմիլիկինիս սայինէ չըգարապիլիր հիչ պիր շէյ կէօրմէմէօրում։ Իմտի, ըճա իտէրիմ, պէնճէ տիզատչըլատաան մուշքիլ. լու հալէ հիմմէթ էթ։

—Ա.ճայիպ, մուգատտէմա ասլա ինանմատարագ, պագմըշ օլսուդում թալէյին, մէգքիւր թալէյ պագըլարը դէմատան եիկիրմի սէնէ ատնրա, խաթըրըմա կէլմէսի, վէ իշար իթտիկիմ մուխաթապանըն, պաշլատաճաղընը սէօյլէմիշ օլսուդում կիւն վէ սաաթտա, ծան տը Սիմէօզ հագդընատա պաշլատատը, սէնճէ, դարիպ վէ հիքմէթլի վէ մէմուլատէն խարիճ պիր շէյ կէօրիւնմէ՞մօր մու։ Հագդըզաթէն պէն, ուֆագ թէֆէք շէյլէրտէն չարչատուգ միւթէասսիր օլանլարատան տէյիմ, վէ լաբին իշպու ֆէվգէլատէ թէսատուֆ, ֆիքրիմի պուլանատըրըմօր, վէ ճատապա սահիհէն ինանմարըն թալէյէրի, եըլտըզլար իչինատէ եագըմըշ մը տըր տէյի քէնատի քէնատիմէ սիւտ խաիեօրում։

—Պէնիմ կիւզէլ տօսթում, տէտի Մ. տը Բէրժան, նիմ թէպէսիւմ իլէ, սէնին զիհնինն պիրա տէպպ քէսոյի զատֆ վէ իզտիրապ խաիեօր, վէ կիւտա սէն պիմմէնէ.բէ.ք, սէնտէ տէր.քատր օլան բէյ. զամպէզ օլմագլըգ ֆիքրի, սէնի տէրճէյի նիհատէտ թահրիք կյէէօր։ Ժարզ խաէմիմ քի, պու կիւն ծան տը Սիմէօզին եիկիրմի պիրինճի

աչնէսլինին պիրինճի կիւնիւ օլսուն, ֆաղաթի սչնին զիւիւմինճէ, մէզպուրէյի թէհհաիւ խոչն մուհլիք մուխաթապա նէ՞րէտէ տիր։

—Պու մուխաթապանըն նէրտէ օլսուղունու սիւալ խոխեօրսուն, հալ պու քի օ մուխաթապաեը չէդաբան սչն սին։

—Պէ՞ն միյիմ, սէյու թէ.քրարլասաը Բէրժան, խալիսանէ պիր թէճճիւպլէ, ճաճ՛յիպ, տահա տիւնքի կիւն էօմրիւնիւ գուրթարմըշ օլսուղում դէզըն պէնտէն դօգադաճագ նէ՞ սէպէպլի վար տըր։

—Պիր ազ էվվէլ պանա սէյլէսիկին ագաը իզահվաճ թաատվլուլաթընը ունուլթաո՞ւն մու։

—Ունուլմաաբմ՛, լաքին պու սէօզիւն նէ՞ միւնասէպէթի վար տըր։

—Նէ միւնասէպէթի՞ մի վար տըր. սչնին չու սիւալի պանա արզ իթմէ.քլիկին միւմքի՞ն մի տիր, վէ ժան տը Սիմէօզիւն էօմրիւնիւ դաթթ խոչպիվը օլան մուխաթապուլարան էն տէհշէթլիսի, մէզպուրէնին, սչնին զէվճէն օլմագընդ մուխաթապաեը սէյլի՞լ մի տիր։

Մ. տը Բէրժանըն ճէվապ վիրմէկէ վաղթը օլամադը, չիւն.քի դէզմըզը էվին սէմիը չադչադը վուրուլուու, վէ ուզագտա իչխիլչն սայիգա սէսի կիսի գապա պիր սէս ներտիվէնտէն իչխիլտի, վէ այնի վաղթմտա, զարիպ պիր էլպիսէ կիչինմիշ օլուպ, իսմի ժիւքիթէր օլան հէյսէթլի արագ գապունուն էչկինտէ զահիր օլուու։

—Կէլչն զաթը գապուլ խոճ՞ք մի սին, տէտի պարօն։

—Նի՞չին գապուլ իթմէ.յիմ, տէեու ճէվապ վիրտի Բէրին, էլպէթթ կիճէնին պու վագթինտէ դաբուժուն չալան, հէր քիմ խոչ, պիւյիք պիր սէպէպլի օլմալը տըր։ Հաթթա զարիպ պիր հիսսի թապալի, պու կիճէնին թօհաֆ հալըերի հէնուղ թիւ.քէնմէմիշ օլաուղունու պանա հիսս իթտիրիճօր։

8

ԱԽՀԻՊԱԶԼՂԳ

—Հա՛յտէ կիթ, ժիւրիթէը, տէվամ իթտի Բէրին, գըրմըզը էլպիսէ կիչինմիշ օլան վէ գըրմըլտանմաեարագ, աեուգտա տուրուպ, պիր էմրէ միւնթազըը պուլունան արապա խիթապ խոերէ.ք, վէ պէնի կէօրմէ.ք իսթէճէն, հէր քիմ խոչ, իչ օտաեա կէօթիւը։

Ս.րապ ախչարը չէգաբ։ Բէրին տախի.քէնտիսինի եիւզ հաչլը պիր իհթիեալ գատըն հալինէ գօեան պալմամունտան մասքէյի եիւզիւնէ կէչիրտի, վէ Բէրժանա խիթապէն,

—Աղիզիմ պարօն, տէտի, մուհավէրէմիզին պիր աղվադթի գաթթի օլունմասընտան տօլայը ճանընըզ սըզըլմա՞զ եա։

—Նի՞չին ճանըմ սըզըլսըն, զաթէն սէն, պէնիմ սէնատէն պէ.քլէմէ.քտէ օլսուղում, վէ պէնիմ էն զիեատէ հարիսանէ խաեալա.քմը ֆիիլէ կէթիրէպլիը օլան մուավէնէթի, ֆէվգէլատէ պիր խոսրըէ.ք եատա իթտիկին հալտէ, պու մուհավէրէեէ պիթմիշ նազըրը.յլա պագըլմալը տըր զանն խոերիմ։

—Պունտան ագտէմ սէօյլէտիկիմի թէ.քրար խոերիմ. չէօյլէ քի է.կէր թէչէպպիւսիւնին պինտէ պիր օլսուն պաշա չըգաճաղընտ իւմիտ օլսուղունու իսպաթի խոէր խէն, օ հալտէ թէ.քլիֆինէ մուվաֆագաթի խոերիմ։

—Պաշա չըգաճաղընըն պիրինճի

իսպաթը, զաթէն իշին քէնտի հալինտէ մուվաֆֆագըյեէթ պուլունմասը տըր, լաքին մատամ քի սէնին էմնիյեէթին եօգ իսէ, պէնիմ տախի պու իսպաթը կէօսթէրմէկէ իդթիտարըմ եօգ տուր։ Իմտի Ալլահա բոմարլատըգ։

—Կիտիեօ՞րմուսուն։

—Արթըգ պուրատա նէ՞ իշիմ վար տըր։

—Պիր ազ տահա տուր։

—Պէնտէն պիր մաթլուպը՞ն մը վար տըր։

—Սէնին, տիւգ վէ միլեօն սահիպի ֆամիլեալար իլէ միւնտոէպաթըն օլմագլըգ թասավվուրլարընտան տահա զիեատէ ճիտտի վէ իճրասը գապիլ խուսուսաթ հագգընտա սէնինլէ գօնուշմագ իսթէրիմ։

—Բէք իյի, սէնին հիւսնի միւրատընա պէքլէյիմ ամմա, նէ՞րէտէ։

—Պուրատա։

Միւթէագըպէն Բէրին, տար վէ դարանլըգ պիր օտաեա նազըր օլան կիզլի պիր գաբուեու, բարմազընը տօգունտուրմագլա աչըպ, Քէրժան իչէրի կիրտի, վէ այնի վագըթտա արապ Ժիւբիթէր կէլտիկինտէ, Բէրին.

—Կէլէն քի՞մ տիր, տէեու սիւալ իթտի։

—Էֆէնտիմ, պիր գատըն տըր, տէտի խըզմէթքեար։

—Ատի գատը՞ն մը տըր։

Ժիւբիթէր, պաշըյլա «խաերը» իշարէթի իթտի։

—Տիմէք քի, ասըլղատէ պիր գատըն տըր, տէտի գըրմըզը էվին սահիպէսի։

—Էֆէնտիմ, պու գատըն, կիւզէլ վէ զիգըյմէթ էլպիսէլէր կիյինմիշ տիր, վէ գավիէն էհլի ֆազիլէթ կէօրիւնմէքտէ տիր։

—Կէ՞նճ մի, իհթիեա՞ր մը, կիւզէլ մի եօգսա չիրքի՞ն մի տիր։

Ժիւբիթէր, «պիլմէմ» մանէասընտա պիր իշարէթ իթտի։

—Նա՞սըլ պիլմէեօրսուն, տէտի Բէրին դաշլարընը չաթարագ։

—Չիւնքի, էֆէնտիմ, եիւզիւնէ մասքէ գօյմուշ օլտուղունտան, եալընըզ կէօզլէրի կէօրիւնմէքտէ տիր, տէեու ճէվապ վէրտի արապ։

—Բէք իյի, սէօյլէ քի իչէրի կիրսին։

Ժիւբիթէր, իչ օտանըն սիեահ գաբուսունու աչտը, վէ օրթա պօյլու վէ ազիմ վագարլը պիր գատըն, գաբունուն էշիյինտէ զահիր օլտու, վէ գըրմըզը էվին պիւյիւք սալասընըն դարիպ, վէ հէման խաեալի հէյեէթինտէն տօլայը թէաճճիւպտէ գալարագ, պիր գաչ սանիյեէ գատար տուրտու։

Եիւզիւնէ սաթէնտէն պիր մասքէ գօյմուշ օլան մէզպուրէ գատըն, սաֆի ֆագաթ էօյլէ գըյմէթտար էլպիսէ կիյինմիշ իտի քի, իլք պագըշտա, քէնտիսինին եիւքսէք պիր մէվգըտա պուլունտուղու անլաշըլմագտա իտի։ Շէօյլէ քի, ֆիսթանըյլա գաբիւշընը կէնիշ գատիֆէ քիւրքիւնիւն էթրաֆընա էն ալէա սամուր քիւրք կէչիրիլմիշ իտի։

Բէրին, գօլթուգլու սանտալեէսի եանընտա աեագտա տուրուպ, վէ պիր էլինի տախի տէօթ քէօշէ մասանըն իւզէրինէ տաեամըշ օլտուղու հալտէ, քէնտիսի եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմաեըպ, միւսաֆիրինին քէնտիսինէ կէլմէսինէ պէքլէտի։

Շիւպհէսիզ մէճհուլէ գատըն, զիեատէ իլթիֆաթլա դապուլ օլունաճաղընը մէմուլ իթմէքտէ օլտուղունտան, պունուն մուղայիրի

պէր հալ կէօտիւկինտէ, պիլա թէ-
րէատիւա ,

—Մ՛տամ, տէտի, աճապա Գը-
ղըճըէ էվ թէամիւէ օլուման խանէ-
նին գաբուսունու զանն խէրէք ,
պէր աղ էվվէլ գաբուննուզուն չագ-
չաղընը վուրտուզումտա ալտանմը՛շ-
մընը՛մ՝, վէ սիզ, թէ՛քիլ Բարիզին
տիհանընտա օլան մէշհուր ֆաղճը
տէյի՛լմիսինիզ։

—Թէ՛քիլ Բարիզին կուլ թէա-
միւէ իմտիւկի գաաքն , պէն իմ՝, վէ
սիզ պուրատա , նէ՞ եապմազ իչին
կէլտինիզ, աէնու միւալ իմտի Բէ-
րին չիտաէմէզ ։

—Իլինիզէ միւրաճաաթ իմմէ-
լիկէ կէլտիմ՛ա

—Պիլմէ՛ք խաթէտիկինիզ նէ՞ պէր ,
մաղի՞ մի , եօպտա միւսթագպէ՞լմի։

—Մ՛իւսթագպէլ պէր ։

—Սիզնի միւսթագպէլինի՞ղ մի ։

—Խա՛նըմ , պանա էն պիեատէ
եապգըն օլան , վէ թաղէի , քէնտի
թաղէիմընէն պէրի գաթի պիեատէ պուա-
նա ալէյհտատար պուլունան պէր
չաիաքըն միւսթագպէլմի ։

—Սէ չաիաա այիտա օլան պէր շէ-
յի պանա կէթիրտինի՞ղ մի ։

—Էվվէթ ։

—Կէթիրտիկինիզ նէ՞ պէր ։

—Սաչլարընըն պէր ատէմէթի ։

—Վէրինիղ ։

Մ՛էճհուլէ գաաքն , սաղ էլինին
էտիվէնինի չէգ-ատարագ, իլքի բար-
մաղընը փիսթանընըն գօրսէսինէ
սօղատա , վէ տէրհունինտան իրէ՛ք գի-
պի ինճէ վէ էտմէր պէր սաչ տէմէ-
թի պուլունան գօղուլու քիչի՛ւ-
պէր քէսի չէգ-ատարըգ , մէղքիւր սաչ-
լարը Բէրինէ իտագտիմ իմտի , վէ
Բէրին , մէղքիւր սաչ տէմէթինի
ալմագ իչին էլինի ուղաթօրընըտա ,
միւսաֆիրինին բարմաղլարը քէնտի
բարմաղլարընտա տօղունտուղուն-
տա , աղ գալընըն քի , պէր թէճա-
ճիւգ սէտանը չէգ-ատարաճագ իտի ,
չինըն քի , մէղքիւր բարմաղլարըն
պէրինտէ , կիւմիւշտէն վէ գէրմէզը
գիւմիրիւտտէն պէր Ասիա եիւգիս-
կէտ օլուպ , պու եիւգիսկինն գաշը
իւզէրինտէ տաիի այնըլարզ չէգ-
լինտէ օեուլմուշ օլարագ , գէրմէզը
պէր մէրճան բարչասը վար իտի ։
Թապիաթիլէ Բէրինին թէրճաման-
տէ մահէլլի գալմաաըզընտան , մէղ-
պուրէ պէր տէֆա տահա պու եիւ-
պիւկիւ , էսթրարատա սօղաղընտա
վագը հալընը օտատա կէօրմիւշ օլ-
տուզունու տէրիտաթըր կէրէկի ։

Պինաէրին Բէրինին փիքրի ,
պիրտէն պէրի թէճնէվիր իտիէրէք ,
մէրդումէ պէր ատնիեէտտէ լէ՛քիլ
հադըդաթը հալէ վագըթը օլտու ,
վէ քէնտի քէնտինի շու լագըրտը-
լաքը իրատա իմտի .

—Շիւպհէ իտէճէ՛ք հիչ պէր սէ-
պէպիմ գալմատը , պու գաաքն
տիւշէտ տը Սիմէօզ տիւր , վէ էվ-
վէլճէ իմտի Թրէտալէն կատէր վէր-
միչ օլտուզու մուհտաթատա , սէնէպի
Հանի էրիկլերմի պէրինճի սէնէ , պէր
գոչ տատիտատան պէրու պաշլամըշ
տըր ։ Տիւշէտ , գէղը հադըգնատա
տիմրէմէ գատ տէր , մէրդումէ պիլ-
մէօր քի , իմտի Թրէտալ լէկ կուլ ,
իլքտի պէր վէ այնի գաաքն տըր ։
Պու հալատ մուհտաթատանըն հա-
գըգաթէն մէվճուտ օլուպ օյնա-
տըգընը , վէ էկէր մէվճուտ իտի ,
պունուն էօնինիւ ալմագլըգըն չա-
րէլէրի նէ իտուկինի անլամագ իւգ-
րէ , պանա միւրաճաաթի կէլէմիչ
տիր ։ Իմտի պու գաատարա ակհահ
օլտուզում հալտէ , մուճթիթինճէ
հարէ քէթի վէ մուամէլէ իտէճէկիմ ։

Բէրինին , պուլէտտիքի քէնտի
քէնտինէ սէօյլէտիկի սէօզլէր , պի-
լիմ կատարըլմազտան տահա գի-

եատէ սիւրաթլէ թէքմիլ օլտուգտան սօնրա, մէզպուրէ միւսաֆիրինի, մէշէ աղաճընտան մաամուլ իսկէմլէտէ օթուրմասը խուսուսընտա տավէթ իյլէտի, վէ «պէքլէյինիզ» տէյիպ, ճամէքեանլը տայիրէեէ կիթտի, վէ օրատան, տէրունի քէօմիւր իլէ տօլու, կիւմիւշտէն քիւչիւք պիր մանկալ կէթիրտի։ Պու քէօմիւր իսէ, պիր թարզը մախսուստան օլմազլէ, պիր գըղըլճըմ տօգունուլուր տօգունուլմազ, պարութ կիպի թութուշտու, վէ հավատա գօգուլու պիր տիւման հուսուլէ կէթիրէրէք, քիւլ օլտու։ Պատէհու Բէրին, սիեահ սաչ տէմէթինտէն պիր գաչ թէլ աթըպ, պունլարըն գըվրըլաբղընա վէ ալէվլէտիկինէ նազար իթտի, վէ կիւմիւշ մանկալըն իւսթիւնտէն չըգան պէեազ տիւմանլարա բէք զիեատէ տիգգաթ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւ։

Մէզքիւր տիւման մահվ օլտուգտան, վէ եարը սէօնմիւշ օլան քէօմիւրլէր իւզէրինտէ եալընըզ գըր բէնկլի պիր քիւլ գալաբգտան սօնրա, Բէրին, տիւշէսէ տօղրու տէօնտիւ, (չիւնքի ֆիլվագը միւսաֆիր գատըն տիւշէս տը Սիմէօզ իտի,) վէ թէէսսիրլի վէ ճազիպէլի պիր սէտա իլէ,

—Մա՛տամ, տէտի, մահրէմի պուլունտուղում շու իլմ, պէհուտէ պիր իլմ տէյիլ տիր, նասըլքի պունը շիմտի սիզ տախի, պիլ մուհաքէմէ անլաեաճագսընըզ։ Իմտի, պէնի տինլէյինիզ, վէ էկէր խէթա սէօյլէրսէմ, պիլա թէրէտտիւտ, լագըրտըմը գաթթ իտինիզ։ Էվվէլա շու սաչլար, պիր գատըն սաչլարը տըր։

—Տօղրու տուր, տէեու ճէվապ վէրտի տիւշէս։

—Պու գատըն կէնճ պիր գըզ տըր։

—Էվվէթ, եանըլմաեօրսունուզ։

—Պու կէնճ գըզ, սիզին էվլատընըզ տըր։

Տիւշէս պու սէօզէ տախի պաշըյլա էվվէթ ճէվապը վէրտի։

—Նիհաեէթ, տէտի Բէրին, զիեատէ էմնիյէթլէ, վէ ֆալընը իքմալ իտէրէք, սիզին գըզընըզ, հէման շու լաֆզլարը սիզէ իրատ իթտիկիմ էսնատէ, եիկիրմի պիրինճի եաշընա գատէմ պասմըշ տըր, վէ մէզպուրէ իչին տէհշէթլի պիր պուհրան սաաթը եագլաշմագտա տըր։

Պու սօն սէօզլէր, հէնուզ հէր պիր քէլիմէսի մատամ տը Սիմէօզիւն գուվվէյի հաֆըզասընտա օլան 1752 սէնէսի շէվվալ 20սի բէյղամպէրլիկինէ քեամիլէն մութապըգ օլտուղունտան, մէզպուրէյի, տէհշէթ վէ նէֆրէթլէ գարըշըգ պիր թէաճճիւպի աղիմ տէրեասընա իլգա իյլէտիլէր։ Պինտէն ալէյհ, մատամ տը Սիմէօզ, եիւքսիք սէտա իլէ,

—Աճա՛յիպ, տիմէք սիզ պիլիեօրսունուզ, տէտի։

—Պիլմէեօրում, իլլա քէշֆ իտիեօրում, վէ կէօրիւեօրսունուզ քի քէշֆիմ տօղրու չըգըեօր, տէեու մուգապէլէ իթտի Կուլ, ֆագաթ շու հայրէթինիզին սէպէպի նէ՞ տիր. էկէր սիզին էվվէլճէ պէնիմ սէօզլէրիմէ իթիմաաընըզ եօգ իտի իսէ, պէնտէն նէ՞ սիւալ իթմէկէ կէլտինիզ։

—Մա՛տամ, պէն ասլա սիզին իլմինիզ հագգընտա շիւպհէ իթմէեօրում, անճագ ինսանըն գալպի, պազը ֆէվգէլատէ վուգուաթլար գարշըսընտա պուլունտուղունտա, պիր տէրէճէ իզտիրապը տէրուն վէ տէհշէթ հիսս իյլէմէքտէն քէնտիյի մէն իտէմէզ։

—Էօյլէ խսէ, գալպինիսկին հեռեէճանքը թէսկին իտիպ, պէնտէն նէ էօյլէնմէքլիկէ կէլմիշ օլտուղունու սէրտահաթէն պէեան իտինիզ։

—Պիր ազ էվվէլ, գէզըմ էյնին տէհզիթլի պիր պուհրան սահաթքնըն հագլաշմըշ օլտուղունու սէօյլէտինիզ, տէյիթ մի։

—Էվվէթ։

—Ճու պուհրանըն վագթը սահիհինի, վէ մուխամարանըն նէտէն իպարէթ օլաճաղընը պանա պիլտիրինիզ։

—Սիզի խօշնուտա իթմէքլիկէ չաւըշաճաղըմ։

—Մուվաֆֆագ օլաճաղընըզա էմին տէյիմիսինիզ։

—Պաղէն, խոթխճվապ օլունան ճինէրը, ճէվապ վիրմէք իսթէմէզլէր, ֆագաթի պու բէք նատիրէն վուգու պուլուր, չինքի էօյլէ դուվվէթլի քէլամլար պիլիրիմ քի, էն զիեատե ինատճը օլան ճինէրի պիլէ իթաատա մէճպուր դըլարըմ։ Իմտի գըզընըզըն վէլատէթի թարիխինի պանա պիլտիրինիզ։

—Թարիխի 1752 չէվվալ 20 տիր։

—Սաաթը։

—Էօյլէ։

—Բէք իյի, չիմտի իչէ պաշլարըմ։

Բէրին, տէրհալ, տէօրթ քէօչէլի մահանքն իւղէրինատ պուլունան օեուն քեալըտալարընը վէ թիրիչէյէրի գալարըրը, վէ էլինէ պիր թէպէչիր քարչասը ալարագ, իւզէրի սիհիրպաղընըզա վիւթէեալիզ։ Ճումուղը թասվիրլէր իլէ պօեալը օլան գըզմըզը մէչին իւսթինատե, ուզուն պիր տէօրթ քէօչէ չըզարը, վէ պուհու տախի միւսաւիր տուրէթատե եիկրմի պիր բարչատա թագսիմ, վէ պատէհու մէգդիւր ըհսիմէրինին եիկրմի պիրինճիսինի միւքէրրէրին օն իկի քիւսուրաթա թէվզի էյլէտի։ Վէ մէգդիւր թէշէպպիւսիւ իզմալ էյլէտիքնէն սոնրա, եիւքսէք սէտա իյէ։

—Իչթէ թէքմիլ օլան եիկրմի սէնէ, վէ պաչչամագտա պուլունաճն սէնէ, իչթէ օլ օն իկի այլար քի, էօյլէյին սօն թրագգաբ, պու կիւն պիրինճի տագըգաբընը վուրմուչ տուր, տէտի։

Պատէհու Բէքին, քիմսէտա տայիրէսինին եոնքնատա վագը պիսլիւք գուշխանէնէ տօղրու իլէրլէտի, վէ մէգդիւր գուշխանէյի աչաբըղընատա, տէրտճինինատէն։ Իլգ ույգուլարընատան պիրատէն պիրէ ուեռանմըշ օլան հայվանաճքն գարիպ սէտալէրի իչտիթատ։

Տիւշէս տը Սիմէօզ, քէնտիսինին գըզմըզը էվէ կէլմէսինի իճապ եթտիրէն զաեէթ միւէսսիր, վէ տիեէպիսիրիզ քի, զաեէթ մուգապատէս սէպէպ նիսպէթէն, իպտիրապը տէրուն իյէ, աղալարը վէ սինիրլէրի տիթրէմէքտատ, վէ պու ուղուրսուզ էվ, չէյիմանքն էվի օտաուղունու, վէ սօղհուն եիւղիւ օլ եիւզ եաչը գաաբնքն, պիղդամ չէյիման իտուհինի զանն էյլէմէքտատ իտի։

Պունունլա պէրապէր մէգդուրէ, վալիտէյնը աչգ վէ մուհապպէթի իյէ, տիւչար օլտուղու խէֆիֆու իզտիրապա ղալէպէ իթմէքտատ, վէ օլ մուգիրը վէ լանէթլի մահէլլատէն ֆիքրատ իթմէմէքը էչին, քէսպի ճէսաըրէթի էյլէմէքտատ, վէ մէգդիւր տէհզէթլի թէճրիւպէնին ուճունա գատար իլէրլէմէք իսթէմէքտատ իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, Բէքին, սաղ էլինատ տարը տանէլէրի օլտուղու, վէ սօղ էլինատ տախի, զահիրէն եէպանի օլտուղ, հիտատէթ ֆիզան-

լարբյլա չապալամագտա օլան քիւչիւք վէ սիեահ պիր թավուղու գանատլարընտան թութտուղու հալտէ, ավտէթ իթտի, վէ տարը տանէլէրինի, թէպէշիր իլէ չբզբլմըշ օլան եիկիրմի պիր բէսիմլէր իւզէրինէ հէման միւսավի սուրէթտէ թէվզի իթտիքտէն սօնրա, սիեահ թավուղու, մասանըն, վէ պինապէրին սիհիրպազլըգ թասվիրինին օրթասընտա պըրագտը։

Թավուգ, իւչ տէֆա գանատլարընը թահրիք իթտի, վէ գուրթուլմուշ օլտուղունտան տօլայը, մէմնունիյյէթ իզհար իթմէք եօլունտա քէսկին սէտալէր չբգարտը, վէ սօնրա, էթրաֆընտա պօլճա տէօքիւլմիւշ օլան տարը տանէլէրինի կէօրէրէք. քէմալի իշթահա իլէ եէմէկէ պաշլատը, վէ արա սըրա պուրնունու սաղ վէ սօլ թարաֆա վուրարագ, տարը տանէլէրինի, ուզուն տէօրթ քէօշէնին քեաֆֆէյի բէսիմլէրի իւզէրինէ սըչրաթմագտա իտի։

Պու արալըգ Բէրին, էլինտէ պիր դուրշուն գալէմ իլէ պիր բարչա քեաղըտ օլարագ, պաղը շէյլէր եազմագտա, վէ պուրնունուն ալթընտան անլաշըլմազ քէլամլար իրատ իթմէքտէ իտի։

Շու հալ պիր գաչ սանիյյէ իմթիտատ իտիպ, պատէհու սիեահ թավուգ, շիւպհէսիզ գարնը տօեարագ, պիրտէն պիրէ պիլա հարէքէթ տուրտու, վէ կիւեա ուեումագ թարզընտա, պաշընը գանատը ալթընտա կիզլէտի։

—Էյ, նէ՞ խապէր, տէեու սիւալ իթտի մատամ տը Սիմէօզ։

—Սո՛ւս, տէտի Բէրին ամիր պիր սէտա իլէ, չիւնքի ճին տահա սէօյլէմէտի։

Ֆագաթ մէրգումէ հէման այնի վագըթտա շէօյլէ իլավէ իթտի.

—Իշթէ . . . իշթէ կէլիեօր։

Ֆիլվագը օլ էսնատէ, տիւշէսին գօրգուսունու թէզեիտ իտէր սուրէթտէ, թավուգ պաշընը գալտըրբպ, աղբր աղբր վէ կէօղէ կէօրիւնիւր տէրէճէտէ պիր թէրէտտիւտլէ եիւրիւմէկէ պաշլատը, վէ գանատլարը, սինիր տիթրէմէլէրիյլէ թահրիք օլունուպ, պօղազընտան տախի ղարիպ վէ խըրըլթըեա պէնզէր պիր սէս չբգտը։

—Եա՛ Բապպիմ, եա՛ Բապպիմ շու պիչարէ հայվանա նէ՞ օլտու, տէեու սիւալ իթտի մատամ տը Սիմէօզ։

—Ճին կէլտի, վէ պու հայվան էօլտիւ, ճէվապ վէրտի Բէրին պիրտէն պիրէ։

Պու սօն սէօզլէր ֆիիլէն թաստիգ օլունտուլար, չիւնքի մէզքիւր հայվան պիր իքի հարէքէթ տահա իճրա իթտիքտէն սօնրա, հագըգաթէն վէֆաթ իթմիշ իտի։

Տիւշէս, վուգու պուլան տէհշէթլի մէնզարէտէն ալթիւսթ օլարագ պիր ֆիղան աքս իթտի, վէ իքի էլլէրիյլէ կէօզլէրինի գաբատը։

Բէրին զաթէն, միւսաֆիրինին շու տէհշէթ հալինէ տիւչար օլաճաղընը պիլտիկինտէն, մէզքիւր հալտէն պիլ իսթիֆատէ, սիեահ թավուղուն ճանսըզ վիճուտինի, թասմիմ իթմիշ օլտուղու քիւսթախճա բըլանա ֆայտէլի պիր վազիեէթէ գօյտու։

Աճապա օգուեանլարըմըզա, շու ուղուրսուզ հօգգապազլըղըն մէնզարէսինի իյզահ իթմէք լազը՞մ մը տըր։ Զաթէն օգուեանլարըմըզ, զանն իտէրիզ քի, Բէրինին թէսատիւֆի պիր իշ կէօրմէյիպ, պիր իշի, թէէմին օլարագ կէօրմէքտէ օլ-

տուղունա իսկեաթ օլմուշլար տբր։ Նասբլ քի, օ եօլտա թէճրիւպէլէր իչին էվվէլճէ թէտարիք իտիլմիշ օլան մէզքիւր տարբ տանէլէրինտէ, հայվանաթա մախսուս շիտտէթլի պիր զէհիր պուլունմուշ տուր։

—Ա՛հ, տէտի մատամ տբ Սիմէօզ բէբէլէեէրէք, պու բէք տէհշէթլի հալ տիր։

—Սիզին գալպինիզ, պու գատար ճիւզի շէյտէն միւզտարբպ օլտուղու հալտէ, բէք զայիֆ օլմագ կէրէք տիր, տէեու ճէվապ վէրտի Բէրին սախթէ պիր հէեէճան իլէ, պունտան տա գաթինազար, պուրատա իսթիհսալինէ մուվաֆֆագ օլտուղունուզ նէթիճէնին, ատի պիր հայվանքն միւրտ օլմասբյլա վագբ օլմասբ, սիզճէ բէք պահալը՞ մը կէօրիւնիւեօր։ Եէթէր քի ճին կէլտի, վէ սէօյլէտի, սիզէ պունտան զիեատէ նէ՞ լազըմ տբր։

—Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլաեամաեօրում. պէն, վագբ օլան ճան չէքիշմէք սէտասբ վէ խբրբլթբսբնտան հիչ պիր շէյ անլաեամատբմ։

—Աեաղա գալգբն վէ պագբն։

Տիւշէս, իշ պու ամիրանէ սէտա իւզէրինէ, քէսպի ճէսարէթ իտէրէք, աեաղա գալգտբ, վէ մասաեա տօղրու էյիլիպ, տէհշէթ հիսս իթմէքտէ օլտուղու պիր մէնզարէ իւզէրինէ աթֆբ նազար իյլէմէք խուսուսբնտա կէօզլէրինի մէճպուր գբլտբ։

—Պա՛գընբզ, տէյի թէքրարլատբ Կուլ, պա՛գընբզ, սիեահ թավուգ պիր սանիեէտէ վէ եբլտբրբմտան վուրուլմուշ կիպի էօլմիւշ տիւր։ Պունուն մանէասբ շու տուր քի, սիզին գբզընբզբ թէհտիտ իտէն մուխաթարա, շիտտէթլի վէ նակէհանի պիր էօլիւմ տիւր։

—Եիկիրմի սէնէ ագտէմ սէօյլէնիլէն լագբրտբլար տբր, տէտի մատամ տբ Սիմէօզ քէնտի քէնտինէ վէ մէյեուսիեէթլէ։

Բէրին շու վէհճ իլէ տէվամ իթտի.

—Պա՛գընբզ սիեահ թավուղուն պաշընա քի, սիհիրպազլբղա մախսուս օլան տէօրթ քէօշէնին եիկիրմի պիրինճի տայիրէսի իւզէրինտէ տուրուեօր։ Տիմէք տիր քի, մուխաթարա եիկիրմի պիրինճի սէնէ վուգու պուլաճագ տբր։ Պա՛գընբզ եարբ աչբլմբշ վէ սօլմուշ օլան պուրունա քի, սէնէնին օն իքի այլարբ օլան օն իքի բէսիմլէրտէն պիրինճիսի իւզէրինէ տաեանբեօր, տիմէք տիր քի, սէնէնին պիրինճի աեբնտա, եանի պու կիւն պաշլամագտա պուլունան այտա մուխաթարա սէսի իշիտիլէճէք տիր։ Իշթէ չբղբրմբշ օլտուղում ճին, բէք միւլայիմ վէ միւթի տավրանմբշ տբր, վէ սիզ տէ էօյրէնմէք իսթէտիկինիզի էօյրէնմիշսինիզ տիր։

Մուխաթարանքն եագընլբղբ, տիւշէսին սէպաթ վէ ճէսարէթինի պիրտէն պիրէ ֆէվգէլատէ թէզեին իթտիկինտէն, մէզպուրէ գավի պիր սուրէթտէ,

—Սիզին եաբտբղընբզ շէյ, տէտի, պիւյիւք տիւր, ֆագաթ պունտան զիեատէ շէյ եաբմանբզ լազըմ տբր։ Կէրչի չօգ շէյ պիլիր իսէմ տէ, պու գատարբ քեաֆի տէյիլ տիր։

—Իմտի սէօյլէյինիզ քի, եէնիտէն ճինի իսթիֆհամ իտէյիմ։

—Շուրաեբ անլաեապիլիրսինիզ քի, պէն, գբզբմբ թէհտիտ իթմէքտէ օլան պիւյիւք մուխաթարաեբ, մէզպուրէ իւզէրինտէն տէֆ իթմէք իչին, գանբմբ վէ էօմրիւմիւ ֆէտա իթմէկէ հազբրբմ։ Իմ-

տի, էվլատըմը գուրթարմագ իչին պիր չարէ վա՞ր մը տըր. էկէր վար իսէ, հէր նէ տախի օլսա, իճրասընը տէրիւհտէ իտէրիմ:

—Սիննիմ իհթիեար օլուպ, վէ ագլըմ տախի պիսսուհուլէ իխլալ իտիլտիկինտէն, պիր ազ միւտտէթ իսթիրահաթա միւհթաճըմ, վէ պիր ազտան սիզի խօշնուտ իթմէքլիկի թէճրիւպէ իտէճէյիմ:

—Պէքլէրիմ, տէտի տիւշէս, տիրսէյինի տէօրթ քէօշէլի մասանընն քէնարընա տաեաթըպ, վէ պաշընը տախի էլլէրի իչինտէ կիզլէեէրէք:

Պիր միւտտէթճիք, պարօն տը Քէրժանընն պուլունտուղու տար վէ գարանլըգ տայիրէեէ կիտէլիմ:

Մէրգում, մատամ տը Սիմէօզիւն գըրմըզը էվէ տախիլ օլտուղու զէման, կիրտիկի տայիրէյի պիւսպիւթիւն գարանլըգ զանն իտէրքէն, քէմալի թէաճճիւպլէ իքի սօլուգ ըշըգ կէօրտիւ: Եէր ալթընտաքի զընտանլարա տար պիր արալըգտան կիրէն ըշըգա միւշապիհ օլան պու այտընլըգ, գալպամա իւզէրինտէ, պիր գուրշունտան աչըլմըշ պուլունան տէլիք միսիլլու օեուլմուշ օլան իքի արալըգտան կիրմէքտէ, վէ պու արալըգլարտան, պիւյիւք սալատաքի վուգուաթլէր կէօրիւլտիւքտէն մտատա, սէօյլէնէն սէօզլէր տախի իշիտիլէպիլմէքտէ իտի:

Մ. տը Քէրժան, կէօզլէրինի մէզքիւր իքի արալըգա աթֆ իտէրէք, տիշարըեը սէյր իթմէկէ պաշլատըզընտա, կէլէն միւսաֆիր իլէ Կուլ պէյնինտէ ճէրէեան իտէն իլք քէլամլարտան, մէզպուրէ միւսաֆիրին տիւշէս օլտուղունու թանըեարագ, նագլ իյլէտիկիմիզ մէնզարէյի ղաեէթ տիգգաթլէ սէյր իյլէտի:

Պունը պէեանտէն սօնրա, կէլէլիմ թէքրար Բէրինէ:

Մէզպուրէ, մատամ տը Սիմէօզիւն քէնտի տէրեաեը թէֆէքքիւրինէ տալմըշ օլտուղունա, վէ քէնտիսինէ ապա տիգգաթ իթմէքտէ պուլունմատըզընա թէէմին օլտուգտան սօնրա, ահէսթէ եիւրիւեիւշլէ, արգասընտա Քէրժանընն պուլունտուղու գաբլամաեա եագլաշտը, վէ ազզընը, արալըգլարտան պիրինէ տաեաթըպ, վէ եալընըզ իչէրտէն իշիտիլէպիլիր տէրէճէտէ ղաեէթ եավաշ պիր սէտա իլէ,

—Պանա եարտըմ իթմէքլիկէ հազըր օլ... պախթըմըզ եավէր տիր, վէ իգպալին օլմուշ տուր, տէտի:

Պու սէօզլէրին արգասընտան, ատէթա ինսան նէֆէսի կիպի զայիֆ սուրէթտէ,

—Անլատըմ, քէլամլարը, գըրմըզը էվ սահիպէսինին գուլաղընա վասըլ օլտու:

Բէրին, քեաֆֆէյի բլանլարտան զիեատէ քիւսթախանէ վէ մահիրանէ օլան շու բլանընն պաշա չըգաճաղընա արթըգ էմին օլարագ, տէօրթ քէօշէլի մասանընն եանընա ավտէթ, վէ պիւյիւք գօլթուգլու սանտալեէեէ պէթէքրար գուուտ իյլէտի:

—Նէ՞օ, պու գատար ճիւզի պիր իսթիրահաթ սիզէ իքթիֆա իթտի՞մի, տէեու սիւալ իթտի տիւշէս:

—Էվվէթ, անճագ պու տէֆա տիկէր պիր թարզտա իլհամը իսթիճվապ իտէճէյիմ, տէեու ճէվապ վիրտի սախթէ եիւզ եաշլը գատընն:

Պատէհու Բէրին, գըրմըզը մէշինին իւզէրինէ, թարօ թապիր օլունան օեուն քեաղըտլարընը ուսուլի վէճՀ իւզրէ տիզիպ, պիր թագըմ ուզուն վէ կիզլի մուամէլաթա պաշլատը, վէ մատամ տը Սի-

մէօզ տախի, մուամէլաթը մէզքիւրէտէն հիչ պիր շէյ անլաեամաեարագ, մասքէնին արալըգլարը արասընտան տիգգաթ իթմէքտէ իտի։ Պունուն թաֆսիլաթը օգուեանլարըմըզ իչին պըգտըրըճը վէ ֆայտէսիզ օլտուղունտան, պէեանընտան սարֆը նաղար իյլէրիզ։

Պունտան տա մաատա, պիլիրիզ քի, Բէրին շու էսնատէ զարիպ պիր գօմէտեա օյնամագտա, վէ տիւշէսին սիւալլէրինէ վէրէճէկի ճէվապ տախի, օեուն քեաղըտլարընըն վիրտիքլէրի ճէվապըն պիւսպիւթիւն խիլաֆընտա օլաճագ իտի։

Հէր նէ իսէ մէզպուրէ, ուզուն պիր սիւքիւթտէն սօնրա պիրտէն պիրէ,

—Իշ պիթտի, տէտի։

Մատամ տը Սիմէօզ տիթրէմէեէ պաշլաեըպ, հիչ պիր շէյ սօրամատը։ Հալ պու քի Բէրին, միւսաֆիրինէ խիթապէն,

—Մա՛տամ, տէտի, պէօյ՛է տիվանէճէ գօրգուլարա տիւչար օլմաեընըզ, զիրա պէնիմ սիզէ վիրէճէկիմ ճէվապ, իւմիտպախշ տըր։

Տիւշէսին տուտագլարընտա պիր մէսէրրէթ թէպէսսիւմիւ միւշահէտէ օլունտու, վէ Հագգ Թէալաեա թէշէքքիւր իթմէք իւզրէ, պիր հէեէճանը ազիմ իլէ, էլլէրի տախի սէմաեէ տօղրու գալտըրըլտը։ Պիչարէ գատըն, քէմալի շիւքրանիյյէթինտէն նաշի, պուլունտուղու մահէլլին, լանէթլի պիր եէր օլտուղունու ասլա տէրխաթըր իտէմէեօր իտի։

—Մուխաթարա հէմ պիւյիւք, հէմ տախի տէհշէթլի տիր, տէեու տէվամ իթտի Կուլ, պու ճիւմլէ զանն իտէրիմ քի, պու մուխաթարաեը էվլատընըզըն պաշընտան տէֆ իտէպիլիրիմ։

—Ա՛հ, տէտի զէվալլը վալիտէ, սէօյլէյին մա՛տամ, սէօյլէյին, պունուն իչին նէ՞ եաբմագ լազըմ տըր։

—Սիզ հիչ պիր շէյ եաբամազսընըզ։

—Հէ՛յ վահ, պէն քի, անըն վալիտէսի օլտուղում հալտէ, պիր շէյ եաբամազ իսէմ, եա քի՞մ եաբաճագ տըր։

—Էրքէք թայիֆէսինտէն պիր քիմսէ։

—Պիր քիմսէ՞ մի, քի՞մ տիր, իսմի նէ՞ տիր . . . իսմինի պանա պիլտիրին։

—Իսմինի պիլմէմ։

Մատամ տը Սիմէօզ, մէյեուսիեէթ վէ թէաճճիւպ ալէամէթի իլէ,

—Պարի, տէտի, դըզըմը գուրթարաճագ օլան շախսըն թասվիրինի թարիֆ իյլէյինիզ։

—Քէնտիսինի թանըմատըզըմ հալտէ, թասվիրինի նա՞սըլ թարիֆ իտէպիլիրիմ։

—Տիմէք տիր քի, տէտի տիւշէս մէյեուսիեէթլէ, պիր աղ էվվէլ պանա կէօսթէրտիկինիզ իւմիտ, քիզպ վէ զալիմանէ պիր իսթիհզա իտի, զիրա էկէր, պէեան իթտիկինիզ ատէմ, տիւնեատա մէվճուտ իսէ, վէ էկէր պէն քէնտիսինէ բասթ կէլէճէք օլուր իսէմ, թանըեամաեաճաղըմ։

—Մա՛տամ, պու ատէմ մէվճուտ տուր, անճագ մէրգումուն նէ՛ իսմինի սէօյլէեէպիլիրիմ, վէ նէ՛ տախի թասվիրինի թարիֆ իտէպիլիրիմ։ Հալ պու քի պիզզաթ քէնտիսինի սիզէ իրաեէ իտէպիլիրիմ։

—Քէնտիսինի պանա իրաեէ՞ մի իթմէք, աճապա ըիւեա՞մը կէօրիւեօրում տէեու խէքրարլատը մատամ տը Սիմէօզ, քէնտի քէնտինէ սիւալ իտէրէք։

—Էվվէթ, մատամ, էկէր էմրինիզ

օլուր իսէ, անը սիզէ կէօսթէրիրիմ։

—Նէ՞ վագըթ կէօսթէրէճէքսինիզ։

—Շիմտի։

—Նէ՞րէտէ։

—Պու էվտէ, պուլունտուղումուզ պու օտատա։

—Սիզէ ինանմամ վէ ինանամամ, զիրա պու ատէմ պուրատա տէյիլ տիր, վէ պուրատա օլամազ։

—Պէնիմ սիզէ կէօսթէրէճէկիմ քիմսէ, մէրգումուն շախսը օլմաեքպ, քէնտի թասվիր վէ նիւմայիշի տիր։

Մատամ տը Սիմէօզ տիթրէեէրէք,

—Տիմէք տիր քի, օ շախսը պուրաեա տավէթ իտէճէքսինիզ։

—Էվվէթ, մա՛տամ։

—Պու պիր շէյթանի իշ իսէ տէ, սօնունա պագալըմ, տէտի տիւշէս տէհշէթլէ։

Բէրին ճէվապ վիրմէտի։ Պիր գաչ սանիյյէ սօնրա, տիւշէս, մէյեուսանէ պիր գարար իլէ, շու սէօզլէրի թէլաֆֆուզ իթտի.

—Թէրէտտիւտ իթմէկէ հագգըմ վա՞ր մը տըր. խա՛երը, խա՛երը, պու պէնիմ գըզըմ իչին օլտուղու հալտէ, էկէր պէնիմ թէլէֆիմ իլէ, անըն սէլամէթէ չըգմասը լազըմ իսէ, գօ օ սէլամէթէ չըգսըն, պէն թէլէֆ օլուրում։ Իմտի, իսթէր պիր ճին վէ իսթէր պիր շէյթան տավէթ իտին, պէն վալիտէյիմ, վէ շու հալտէ գօրգաճագ հիչ պիր սէպէպիմ եօգ տուր։

Մատամ տը Սիմէօզ, տիւչար օլտուղու պազը իզտիրապը տէրունինտէն նաշի թագաթ ու տէրմանը գալմաեարագ, թէրք իթմիշ օլտուղու իսկէմլէ իւզէրինէ պէթէքրար օթուրտու, վէ գըրմըզը էվին սահիպէսի տախի տէրհալ կիտիպ, քիմեա օտասընտան, տէրունի քէօմիւր իլէ տօլու տէմիրտէն պիւյիւք պիր մանկալ, պագըրտան պիր սանտըգճա, վէ ապանօզտան պիր չըպուգ կէթիրտի։ Պատէհու պու չըպուգ իլէ, տէօշէմէ իւզէրինտէ, վէ տէօրթ քէօշէլի մասա իլէ, տէրունինտէ աթէշ եագմըշ օլտուղու մանկալըն արասընտա էնլի պիր տայիրէ չըզտը, վէ տիւշէսէ խիթապէն,

—Մա՛տամ, տէտի, շու տայիրէնին օրթասընտա տուրունուզ, վէ տէրխաթըր իտինիզ քի, պիր քէրրէ ինլէր վէ ճինլէրի տավէթէ պաշլար իսէմ, պու տայիրէտէն տիշարը չըգամազսընըզ, եօգսա թէլէֆ օլուրսունուզ։ Քէզալիք տէրխաթըր իտինիզ քի, զահիր օլաճագ նիւմայիշլէրէ սէօզ սէօյլէմէնիզ տախի մէմնու տուր, եօգսա հէր հալտէ պաշընըզա եինէ օ մուխաթարաեը տավէթ իթմիշ օլուրսունուզ։

—Բէք իյի, պու սէօզլէրինիզի խաթրըմտան ասլա չըգարմաեաճաղըմ, տէտի մատամ տը Սիմէօզ, Կուլուն իխթարաթընա միւթապաաթ իտիպ, չըզըլմըշ օլան տայիրէնին օրթասընտա տուրարագ։

Պու արալըգ, եանմըշ քէօմիւրլէրտէն մավի ըէնքլի պիր ալէվ, վէ պու ալէվտէն տախի պազը գըզըլճըմ տանէլէրի չըգմագտա իտի։

Բէրին, պագըր սանտըգճանըն գաբաղընը աչըպ, վէ տէրունինտէն պիր ավուճ պէեազ թօզ ալարագ, մանկալա աթմասընտա, տէրհալ գաթը պիր տիւման հասըլ օլտու քի, պու տիւմանըն գօգուսու, քինլիւք գօգուսու կիպի նէֆիսիտի։

Գըրմըզը էվին սահիպէսի, մէզքիւր գաթը տիւման իչինտէ ղայպ օլուպ, շու լագըրտըլարը սէօյլէտիկի մատամ տը Սիմէօզ թարաֆընտան իշիտիլտի.

—Ե՛մ ինչերի վէ ճինչերի տա-
վէթ խաէճ չիմ , վէ էկէր պիզի ի-
հաթա իթմէքտէ օլան տիւմանն տա-
ղըլճադ օլսըր խէ , գըզընըզը
գուրթարաճադ օլան քիմսէնէյին
թասվիրինի կէօրէճէք քսինիզ : Ո ա-
ռէմէ իչիճէ վէ սերիան տիգգաթ
իտին , չիւնքի նիւմայիշ , պիր տա-
նէչ յէտէն զիւտաւէ իմթիհան իթ-
մէկէճէք տիր :

Ա՛յնի վագըթտա Բէրին , բարմա-
ղընը կիպիլ գաբուննուն պէնպէրճ-
չինէ տօգունտուրտու , վէ սօնրա
տէօրթ քէօչէլի մասանքն եանքնա
կէլէրէք , պաչանըմըզ օլան չու
հօգգապազըգ օեուննտա , լամ
պանքն ըչըգընը պիրնօգթաեա աթ ֆ
իթտիրէն ալէթէ պիւչիւք պիր իշ
կէօրտիւրմէք հաղըրլըգընտա պու-
լունտու :

Տիւման թէտրիճէն տադըմտաք յ-
լա , օրթալըգ ազարաք , վէ հէման
օ սրբատա մատամ տը Սիմէօղ ,
սայքի պիր պիւրիւնճիւք արալը-
գընտան կէօրիւլիւեօր կիպի , գը-
մըլտանմաեարագ . աեագտա տուր-
մուշ օլան պիր ատէմին պիչիմիլ չէք-
լինի կէօրտիւ :

Թամ օլ տադըգտաա , կուլ ,
լամպանքն թէքմիլ ըչըգընը , մէր-
գումմ ատէմին սրֆաթքինա տօղրու
աթֆ իթտիրտի , վէ տիւչէս խէ ,
մէրգումնու կէօրիւր կէօրմէզ , քէն-
տի քէնտինէ ,

—Ա՛հ , պարօն տը Բէրժան տըր ,
տէտի :

Բէրին տէրագատ մանկալքն ա-
թէչի իւղէրինէ պիր ավուճ տահտա
պէեագ թօզ պրագմաքտա , դա-
թը պիր տիւման հուսուլէ կէլէրէք ,
կէրէք զահիր օլան նիւմայիշի վէ
կէրէք սէյիրճիլէրի իհաթա իլլէտի :

Մէզքիւր տիւման զայիլ օլտու-
ղունտա , պարօն տը Բէրժան զայլ
օլմուշ , վէ կիպլի դաբու տախի պէ-
թէքտար դաբանմըշ խտի :

—Մատամ , կէօրտիւնի՞ւզ միւ ,
տէեու սիւալ իթտի Բէրին տիւչէտ
քի , օ արա եիւզիւնիւն ըչնկի , մաս-
քէսինին ալթընտա սօյմուշ խտի :

Մատամ տը Սիմէօղ , պալէտ-
տէքի սիւալէ ճէվապ օլարագ , կու-
լուն ավուճունտա ալթուն տօլուսու
տաղըր պիր քէտէ գօյտու , վէ մէգ-
պուրէ ֆալճը գատըն ,

—Սիզ ճէօմէրտա պիր քիմսէնի-
նիզ , վէ սիզէ պիւյիւք խըզմէթլէր
խտինլէրին միւքաֆամթտրընը ,
ճէօմէրտճէ իթտա խտինօրտունուզ ,
տէտի , վէ իլավէթէն տախի , պա-
նա արզ խտճէք տիկէր սիւալէ-
րինիզ եօ՞զ մու տուր , տէեու սի-
ւալ իթտի :

Տիւչէս , պաչըչլա «խտեբըր» ճէ-
վապընը վիրտիքտէն տօնրա , Բէրին ,
կիւմիւշտէն քիւչիւք պիր տիւտիւ-
նիւ տուտագբըրընա եադըլաչըբը-
տը , վէ ինճէ պիր սէս չէգտրմա-
սընտա , ժիւրնիլէր հէման ղահիր
օլտու :

—Մա՛տամ , տէվամ իթտի Կուլ ,
պու տատմ տիպի կէօթիւրէճէք օ-
տուղունտան , արգտասընտան կիտին :

Մատամ տը Սիմէօղ , պուտպ խըզ-
մէթ քնտարըն ըչհպերլիկկլէ , գը-
մըգը էվին պիւյիւք տատասընտան ,
տիթթրէեէրէք վէ տէեագտա տուր-
մտտա թագտաթը օլմտեաբագ , մու-
ֆտարագտաթ իթտի : Մէզպուրէնին
տիչտարը չէգմտաը իւղէրինէ , սիետհ
գաբու գաբանըշ , Բէրին տախի
պալ մօմնունտան օլան մտասքէսինի
չէգտարտը , վէ կիպլի տայիրէնին ղէմ-
պէրէ յինի օյնտթարագ , գաբուտու-
նուն աչըրմտասընը միւթէագիպ ,
Բէրժանտա ,

—Հէը չէ՛յի իչիթտին վէ անտ-
աը՞ն մը , տէեու սիւալ իթտի :

—Էվվէթ, տէհու ճէվապ վէրտի Բէրժան, հէր շէյի իչիթիմիզ վէ անլատըմ, սահիհէն սէն բէք ա-գըլըը պիր դոստընըն։ Սէնին սա-եէնտէ, մուվաֆֆագըյէթիմ խու-սուսունա, տէյիլ իմ'քեան վէ իհ-թիմալ, իլլա Թէէմինաթ պիլէ վար տըը։ Պիր ազ էվվէլ, սէն պէնտէն, մուվաֆֆագըյէթիմ իչին հալը-նըզ պիր իւմիտ Թալէպ իսիեօ-տուն, չիման իսէ պին իւմիտիմ վար տըը։

—Վազիֆէմի բէք կիւզէլ իճրա իթիմիզ, տէյի՞լ մի։ Իմտի, պարօն տը Բէրժան, միւսթագպէլի պանա խապէր վէր։

—Էվվէլա միւհթաճ օլսուդում պին լուէյի պանա վէրէճէքսին։

—Պէշ տագըգատան մէպլաղը մէզպուրա ունա Թէպլիմիհէճէյիմ։

—Իւչ կիւնէ գատար ժան տը Սիմէօղ իլէ նըշանլանաճաղըմ։

—Սէնին կիպի օ խուսուսա պէն տախի ինանըրըմ։

—Իւչ ահա գատար մէզպուրէ-նին ղէվճի օլաճաղըմ, վէ ագ տը իղտիվաճ կիւնիւ պիր միլեօնա տա-հիպ օլաուդում Հալաէ, սէնին տան-տըղընա տախի իւչ եիւզ պին ֆը-րանգ կիրէճէք տիր։

—Օղ պապաէ մուվաֆֆագըյ-եէթ Թէմէնի իտըրըմ։

—Հասըլը, պիր սէնէ կէչմէղտէն Բարիզին էն ղէնկին վէ էն նու-ֆուզը աաէմի, վէ կիւճ դըբըալը օլաճաղըմ։

—Հագըգաթէն սէնին եըլտըզըն բազլագ տըը։ Հէր նէ իսէ, ազի-ղիմ պարօն, Հայտէ ագշամ Թէա-տը իտէլիմ։

—Էվվէթ, իտէլիմ։

9

ԴԱՐՄԷՆ Վ.Է ՄՕՐԱԼԷՍ

Բէրին իլէ Լիւք, պիւյիւք սալա-նըն եանընտա օլուպ, դըրմըզը խ-բէ-քիւպիրնէվ Զին գումաջըյա գոփ-լը օլան վէ զաեէթ միևնէվվէը վէ սըճագ պուլունան պիր օտատա գուրշըլըգլը օթուրուպ, ան սէքի-զինճի տըրըն Մատէր չարապը ատտ օլունան Գըպրըս չարապչըտան գա-տէհլէրինէ տօպտուրմագտա, վէ պարօն Լիւք տը Բէրժան իսէ, դու-լէ չէքինէ եարըմըշ օլան պիր ավ պէօրէյինին գարընընա ուզուն պիր պըչագ սօգմագտա խքէն, օ ագ-շամըն խաթիրատընատան պերու, խ-չինճի ատֆա օլմագ իւզրէ, դըր-մըզը էվին չագշագ սէսի իչիհլալի։

—Հայ չէյման, հայ, տէտի Լիւք, էլինտէքի պըչադը մատանըն իւզերինէ գօնատագ, նէմին խաէ-րիմ քի, չու ևէնի կէլէն ատէմիէր բէք միևնատէպէթիվ վագըթատա կէլիեօրլար, ֆագաթ մէմնուն խաէ-րիմ քի, չու վագըթսըզ կէլէն միև-նաֆիրլէրի գարու էօնիևնատ պէք-լէմէտիրլիրսին, վէ նախատ քէնտի-լէրինի կիճէնին չու պէմանընատա գապուլ խատմէեճէկսինի ճէվապէն պիլտիրլիրսին։

—Ազիզիմ պարօն, տէհու ճէվապ վէրտի Բէրին, էկէր պիր ատամ էվ-վէլ սէնին լադըրընա գուլագ ատ-մըշ օլտա խիմ, տիւշէտ տը Սիմէօ-զին գապուլ իմմէեճէք խիմ քի, պու խուսուս, նատըլ քի սէն տէ չահատէթ խէրսին, հադգըմըզտա խայբըրը օլմահաճագ խիմ. պու-կիւն պախթըմըզ կէօղ կէօրէ պի-զի հիմահէ խիեօր, իմտի, պախ-Թըն հադգըմըզտա օլան հիւնի միւրատընը, քէնտի գայտասըզլըգը-

մըզլա թէբմէեէլիմ։ Քի՞մ պիլիր, պէլքի պիզէ վագը օլան շու հալ տախի, հադգըմըզտա պիր խայր տըր։

—Պէն պունա ասլա ինանմամ, վէ պու չէյի իհթիմալտէն ատտ իթմէմ, ֆագաթ նիհայէթ խանէ սահիպի սէնսին, իմտի քէյֆին կիպի հարէքէթ էթ. շու գատար քի, էկէր մատտէ, ֆալ պագմագ իւզէրինէ օլուր իսէ, իշի մուխթասար գըլմաեա պագ։

—Սէնի պըգտըրմամաեա չալըշաճաղըմ, տէտի Կուլ, պէթէքրար պիւյիւք սալաեա կիրէրէք, վէ Ծիւբիթէրէ տախի ամիրճէ պիր իշարէթ իթտիկինտէն, մէրգում իշպու էմրէ տէրհալ իթաաթ իթտի։

Բէրին, հէնուզ եիւզ եաշլը գատըն հէյեէթինէ կիրմիշ իքէն, արապ խըզմէթքեար, մէզպուրէնին նէզտինէ, իքի նէֆէր զարիպ գըեաֆէթլի ատէմ կէթիրտի քի, պիրի գըրգ եաշընը թէճավուզ իթմիշ պիր էրքէք օլտուղու հալտէ, տիկէրի կէնճ պիր գատըն օլուպ, եիւզիւնիւն եօգարքի ճիհէթի, պիր եարըմ մասքէ իլէ սէթր իտիլմիշ իտի։

Էրքէք, ինանըլմտեաճագ տէրէճէտէ պուլունան պիր զայիֆլիկին միւքէմմէլ պիր թասվիրի օլտուղու հալտէ, պուրնու սիվրի վէ ագպապա գուշու պուրնու կիպի էյրի իտի, վէ հարիս վէ միւրայի պագըշլը օլան գըր կէօզլէրի իսէ, սըճագ մէմլէքէթլէրին կիւնէշինտէն գարարմըշ օլան, վէ Նիւրէմպէրկ շէհրինտէ իմալ իտիլէն գապա օեունճագլարըն շէքլինտէ պուլունան եիւզիւնիւն իքի սիւլիւսիւնիւ թութմուշ իտիլէր։

Մէրգումուն կիյինմիշ օլտուղու էսկի պիւսկիւ էլպիսէնին իւզէրինտէ, հալէա աթիգ բարլագլըղընտան պաղը էսէրլէր գալմըշ օլուպ, մէզքիւր էլպիսէնին գումաշը կիւզէլ, վէ սիւզէնիլէրի տախի նազիքեանէ իտի, վէ իւսթիւնտէն հալէա, օլ վագթըն մօտասը իւզրէ, միսք ու ամպէր գօգուսու չըգմագտա իտի։

Պունլարտան մատատա, մէրգումուն քէմէրինտէն պաղլը օլան տար, ֆագաթ քէնտիսինին զայիֆլիկինէ կէօրէ խայլիճէ կէնիշ պիր պաղտան, բասլանմըշ չէլիքտէն էսկի պիր գըլըճ իլէ, օլ վագթըն թասվիրլէրինտէ բէք չօգ կէօրիւլտիւկիւ իւզրէ, պիր տէ քիւչիւք մանտօլինա թապիր օլունուր չալզը ասըլմըշ իտի։

Կէնճ գատընըն էլպիսէսինէ կէլինճէ, մէզպուրէնին էլպիսէսի տախի, սօլկունլուգ վէ էսկիլիք ճիհէթիյլէ, նագշընը իթմիշ օլտուղումուզ էլպիսէտէն կէրի գալմազ իտի։ Պու էլպիսէ, վագթըյլա բարլագ, ֆագաթ շիմտի գարարմըշ օլանպագըր շէրիտլէր իլէ իշլէմէլի վէ եէշիլ պէնէքլի գատիֆէ պիր գօրսէտէն, վէ տիտիքլէնմիշ վէ սօլմուշ օլան, վէ իւզէրի քէզալիք սօնուգ գապարալար իլէ միւզէյյէն պուլունան պիր գըրմըզը ֆիսթանտան իպարէթ օլուպ, պու ֆիսթանըն էթէքլէրի, պիր չօգ եէրլէրի եամալը օլան մէզպուրէնին գըրմըզը չօրապլարը իւզէրինէ գատար ուզանմըշ իտի։ Եալընըզ գըզըլ պուզ ընկլի սախթիեանտան եաբըլմըշ օլան վէ իւզէրինտէ չէլիքտէն քիւչիւք պիր գօբչա պուլունան տեագ գապլարը, պիւսպիւթիւն եէնի տէյիլ իտի իսէ տէ, օլտուգճա եէնիլիկինի սագլամըշ իտի։

Պունունլա պէրապէր, չինկեանէլէրէ վէ չէնկիլէրէ մախսուս օլան

օլ սէֆիլ էլպիսէյի կիյինէն կիւզէլ մախլուգ, տիգգաթ վէ թէճէսսիւս իտիլտիկինտէ, մէզքիւր էլպիսէնին սէֆիլլիկի բէք չաբուգ ունուտուլուր իտի։ Շէօյլէ քի, զիքրի սէպգաթ իտէն էսկի գօրսէնին ալթընտա հրֆզ իտիլմիշ օլան վիճուտ, պէղաեէթ տէրէճէտէ նազիք վէ պիչիմլի օլտուղու կիպի, մէզպուրէնին եամալը գրրմըզը չօրապլարընտան տախի թէշպիհ գապուլ իթմէզ սուրէթտէ պալտըրլար միւշահատէ օլունուեօր իտի։ Աեագլարը իլէ էլլէրինին նազիքլիք վէ պիչիմլիլիկի իսէ, թէհայեիւրի մուճիպ օլմագ մէրթէպէտէ պուլունուպ, սիեահ վէ բարլագ վէ ֆէվգէլատէ կիւմրահ սաչլարը, պէեազ վէ բարլագ անլընը թէզեին իթմէքտէ իտիլէր։ Մէրգումէնին մասքէսի, սիմասընըն տիկէր գըսմընը կիզլէմէքտէ իտի իսէ տէ, կէօզ եէրլէրինին արալըզընտան, էլմաս վէ գատիֆէեէ միւշապիհ օլան կէօզ պէպէքլէրինին բարլատըզը կէօրիւլմէքտէ, վէ բարլագ տիշլէրինին իւզէրինտէեարը աչըլմըշ օլան տուտագլարը, գըրմըզըլըգ վէ թազէլիք ճիհէթիյլէ, նար աղաճընըն չիչէյի իլէ բէդապէթ իտէպիլիր իտի։

Շունու տախի իլավէ իթմէլիյիզ քի, օլ ճալիպ չինկեանէ գըզընըն հարէքէթլէրինտէն հէր պիրի, եէնի պիր զարաֆէթ իյմա իթմէքտէ, վէ քէնտի վիճուտինին միւքէմմէլիեէթինէ, զանն իտէրսին քի պաշգա պիր ճազիպէթ իլավէ իյլէմէքտէ իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, պու եէնի կէլէն իքի շախսլար, քէնտի արգալարընտան գաբանմըշ օլան գարունուն եանընտա տուրտուլար, վէ պիր գաչ տագըգա զարֆընտա, պէյնլէրինտէ զաեէթ եավաշ սէտա իլէ, շու մուհավէրէյի իթտիլէր.

—Գըզգարտաշ, Գա՛րմէն, տիմէքտէ իտի զայիֆ իւլ վիճուտ ատէմ, միւտտէթի էօմրիւնտէ պիր տէֆա օլսուն կիւզէլ պիր նասիհաթը տինլէ, վէ օնա սիւլիւք էթիմտի, տահա վագըթ վար իքէն, տէօնէլիմ, վէ պիր ան էվվէլ պուրատան հարէքէթ իտէլիմ։

—Ազիզիմ Մօրալէս, պէն պուրաեա գատար կէլտիքտէն սօնրա, բիւճա՞թ մը իտէրիմ զանն իտէրսին, տէեու ճէվապ վէրտի կէնճ գատըն։

—Լաքին թէֆէքքիւր էթ քի, պիզ պու լանէթլի էվէ պիր թանէճիք բիալըմըզը պրագմագ իչին կէլմիշիզ տիր։

—Սէնին նէ՞նէ լազըմ։

—Նէ՞ տիեօրսուն, գըզգա՛րտաշ, պէնիմ նէմէ լազը՞մ մը. պանա լազըմ օլան շու տուր քի, գարնըմ ֆէվգէլատէ աճ տըր, վէ պէօյլէ գարնավալըն սօն սալը կիճէսի կիպի պիր կիճէտէ ագշամ թաամը իթմէքսիզին ուեումագ, պանա բէք տէհշէթլի կէօրիւնիւեօր։

Գարմէն օմուզլարընը սիլքինտի։ Շիւպհէսիզ մէզպուրէ ճէվապ վիրէճէք իտի իսէ տէ, Բէրին, գարտաշ վէ գըզգարտաշ պէյնինտէ պաշլանըլմըշ օլան մուհավէրէյի գաթթ իտիպ, վէ քէնտինին սախթէ մասքէսինի եիւզիւնէ գօեարագ, ստհիհէն իհթիեար գատընլարա մախսուս պիր սէտա իլէ,

—Պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ, տէեու սիւալ իթտի։

Գարմէն վէ Մօրալէս իլէրլէտիլէր, շու գատար քի Գարմէն, լամպանըն ըշըզըյլա միւնէվվէր օլան տայիրէեէ տօղրու կէլտիկի հալտէ, գարընտաշը իսէ, էմրի պասիրէթէ

ըիաեէթէն , կէօլկէլի մահէլի թէ-
ճավուզ իթմէմէ ։

—Նէ՞ իսթէեօրսունուզ , տէեու
թէքքալ սիւալ իթմի Բէրին ։

—Ջանն իսէրիմ քի , նէ՞ իսթէ-
տիկիմի անլամադըզ բէք գօլայ
ոըր , տէեու ճէվապ վէրմի կէնճ
գառըն , սիզին իսմինիզ Կուլ տուր,
ոէյի՛լ մի , վէ սիզ , սիզէ միւրա-
ճաաթ իտէն էշլասըն միւսթափ-
պէլսէ՛քի սըղըլարընը պէեան իթ-
մէ՛ք սանաաթինը՞ իճրա իթմէ՞զ-
մի սինիզ ։ Խիւլասայի քէլամ , սիզ
ֆալ պագմա՞դմըսընըզ ։ Իմամ , իշ-
թէ պէն տէ քէնտի ֆալըմա պագ-
ոըրմադըմ կէլմիմ ։

—Լաքին սիզ ֆագիրէսինիզ , տէ-
ոի գըրմըզը էվին սահիպէսի պուր-
նու ալթընան ։

—Պու պիր էսրար տէյիլ ոիր ,
վէ զաթէն կիյինմիշ օլսուդում էլ-
պիսէ , ֆագըրը հալիմի կյոմ իտէր ։

—Ծագաթ պէն սանաաթիմը պի-
լա իւճրէթի իճրա իթմէմ. պու հալ-
տէ սիզ տախի պանա իւճրէթ վի-
րէպիլիրսինիզ ։

—Եիւպհէսիզ , տէաի չինկեանէ
գըզը , գարտաշընըն պէեան իթմիշ
օլսուդս պիր Խանէճիլ բիալը ճէ-
պինտէն չըգարըգ մասընըն իւղ-
բինէ գօեարագ ։

Մօրալէս պու բարանըն մասա իւ-
դերինէ գօնուլսուդունու կէօրսիւ-
կինտէ , պիր ահը տէրուն իթմէք-
տէն քէնտիյի մէն իտէմէեէրէք ,
քէնտի քէնտինէ ,

—Հէյ վահ , պէնիմ ագշամ Թա՛ա-
մըմ պէրհավա օլաու , տէաի , Ալ-
լահա քամնըլատըգ պէնիմ Խան ալ-
վէրսէմ օլան քիւչիւք տօմուդ բար-
չասը , Ալլահա քամնըլատըգ չիշման
դարընըը չիշէմ , Ալլահա քամնըլա-
տըգ տահա տիւմանը իւսթինտէ
օլան կէօտէնիմ , հասըլը Ալլահա
քամնըլատըգ պէնիմ պիւթիւն ոէվ-
սիքլէրիմ. . .

Կուլ , Թահգիրատիզ պիր Թարգ-
տա բարմադընը մէգքիւր բիալա
տօդունատուրտուդու հալտէ , իս-
Թիհզահ.քեարի պիր սէտա Բիէ տա-
խի ,

—Պու նէ՞ տիր , տէեու սիւալ
իթմէ.քտէ իտի ։

—Մա՛տամ , պու ալթը ֆրանգ-
լըգ պիր բիալ տըր , դանն իսէրիմ
քի , սիզ տէ կէօրիւեօրսունուզ ,
վէ աեարը իաաս օլտուդունա տախի
սիզի Թէէմին իլլէրիմ ։

—Պէն ոանաաթըմը ալթուն պէ-
պէտէլիլլէ իճրա իսէրիմ ։

—Էսէֆ իսէրէ.ք սէօյլէրիմ քի ,
պէնիմ տէ սիզէ ալթուն վիրմէ.քի-
լիկ իգթիտարըմ եօգ տուր , վէ
պիւթիւն վարիտաթըմ , պու պիր
բիալտան իպարէթի տիր ։

—Էօյլէ իսէ , ալըն բիալընըզը վէ
պուրատան կիտին , տէտի Կուլ ,

Մօրալէս քէմալի մէսէրբէթլէ վէ
քէնտի քէնտինէ ,

—Ղալիպա պիզիմ տօնուդ բաս-
տըրմասը , եէնէ պիզէ գըմէթի օ-
լաճագ , չիւնքի անլաշըլմազընա
կէօրէ , չիմսիզլի.ք իւմիտսիզլիգ , պիւ-
թիւն պիւթիւն զայիլ օլմուշ տէյիլ
տիր , հէմ շու ֆալճը գարը տա ,
մէրա պիր գարըեա պէնզէեօր , տէ-
տի ։

—Մա՛տամ , իլլավէ իթտի Գար-
մէն , Բէրինէն եուպանիճէ ճէվա-
պընատան տօլայը տուրա մէ յէուս օլմա-
եարագ , Թէէմին իտիլտիկինէ կէօ-
րէ , սիզ տահիպ սէրվէթի պիր գա-
տըն իսմիշսինիզ , վէ պու տա իհթիմ-
մալտէն պայիտ տէյիլ տիր , չիւն-
քի , սիզին իլմինիզէ իթիգատը
պուլունանլար , հէր Թարաֆտան
սիզին նէզտինիզէ կէլմէ.քտէ տիր-
լէր , վէ հէր պիրի , տուրա քաղար-

լըշա կիրիչմեհերէք , իւմիտ տէնի-
լէն էն գըյմէթատը պիր չէյի սիզ-
տէն սաթըն ալմադըղա գալգըշ-
մադատա տըր : Իմոի , պու կիւն պէն
կիպի պիր ֆագիրէնին մանկըրընը
գապուլ իլէ , պիր համիյէթ իճ-
րասընա հիմմէթ պուեուրուն :

—Պու պէնիմ սանատաթըմ տէ յիւ
տիր , պիննապէրին պու ադչէյի ա-
ըշն վէ կիտին :

—Սիզէ եէմին իտէրիմ քի , տէ-
վամ իթտի կէնճ գաատըն , պէնիմ
հէր քէստէն զիեատէ իւմիտէ իհ-
թիեաճըմ վար տըր : Էվվէթ , քէս-
պի ճէսարէթի իլէեէրէք , իյի կիւն-
լէրէ պէքլէմէք , վէ եախօտ չու էօ-
միւրտէն օսմանատագ էօլիւմ թապիր
օլունան տէրինի ույգուեա տալմադ
իչին , միւսթադպէլին պանա սագ-
լամըշ օլատուղու թէֆէրրուաթը պիլ-
մէք իտթէրիմ :

—Սիզին ճէսարէթինիզ , վէ եա-
խօտ օսմանմադըղընըզ պէնիմ նէ՞-
մէ լազըմ . պիլմէք իտթէտիկինիզ
չէյի , պաշգա մահէլլերէ միւրա-
ճաաթ իտիպ , օրատան անլաեընըզ ,
օլ պապատ պէն սիզէ հիչ պիր չէյ
սէօյլէեէմէմ :

—Մա՛տամ . . .

—Ուզուն իթտինիզ , արթըգ կի-
տին , չիւնքի իչիմ վար տըր :

—Մա՛տամ , ըչճա իտէրիմ , վէ
տիւ իւզերինէ կէլէրէք , սիզէ նի-
եազ իլլէրիմ :

—Ա՛ճայիպ , ճէպրէն պէնիմ իտա-
նէմմէ տուրմադ իտտատասընատ՞ մը
սընըզ . իմոի սիզէ էմր իտիեօրօտ
քի , տիչտըր չըգատընըզ , վէ էկէր
իթտաաթ իթմէնէճէք օլուր իսէնիզ ,
սիզի իճպար իտէճէյիմ :

Պու սըքատա կէրչի Մօրալէս , պիւ-
յիւք ատըմըտր իլէ գաբուեա տօղ-
րու իլէրլէմէքսէ իտի իսէ տէ , տի-
կէր թատրաֆտան , պէթէք քըտր գըզ-
գարտաշընըն ճէպինէ կիրմէսինիզ
չէտիտէն արդուէմէք քատ պուրուն-
տուղու րիալտան կէօղլէրինի ատա
աեքրատմադատա իտի :

Ֆագաթ Գարմէն , գարտաշը կի-
պի րիւճաթ իտէճէք եէրատ , իչէ-
րուեէ տօղրու իքի ատըմ ալտը , վէ
չաֆգուը մահէլլին թա օրթատընտա
տուրարագ , մատքեհինի չըգարտը ,
վէ չայեանը թէհայեհուը պիր ատը
վէ խըշմ իլէ ,

—Մա՛տամ , տէտի , կիւնհուն պի-
րինատ պէնի էյիճէ թանըեատիլմէք
իչին , լաեըգըյլա սըֆաթըմա պա՛-
գընըզ : Սիզ , ճէսարէթլէ պէքլէմէք
իչին միւհթաճ օլտուղում . վէ պէղքի
տէ պիէտաս վէ սաթէճ օլան իւմիտի ,
պիլա րիգգաթը գալպ , պանա կէօս-
թէրմէք իտթէմէտինիզ : Հալ պու-
քի , պէն , նէ գատար միւտտէթ
իչին օլուր իսէ օլսուն , պէքլէեէ-
ճէյիմ : Պիլմիշ օլուն քի , պէն , թա-
լէսիզլիքլէրինատէն նաչի մէյեուս օ-
լուպ , պիր մէվգըեը պալէտաեէ վա-
սըլ օլմադըղա իճթիհատ իտէմէեէն
գատընըլարատան տէ յիւիմ : Պէն , պու-
նատն մուղայիլի , տայիմա մէվգըեը
պալէտաեէ չըգան գատընըլարատանըմ :
Պունուն իսպաթընը մուգատատէմա
կէօսթէրմիշ օլտուղում կիպի , պուն-
տան պէօյլէ եինէ կէօսթէրըճճէ յիմ :
Էվվէթ , պէն մէվգըեը պալէտաեէ
վասըլ օլաճաղըմ , վէ օլ վագըթ ,
մա՛տամ՝ , քէնտինիզի սագընընըզ ,
զիրա սիզէ եէմին իտէրիմ քի , ախ-
զը լինթիգամ իյլէեէճէյիմ :

Գարմէն պու սուրէթլէ իֆատէյի
մէրամ իթտիկի սըրատա , Բէրլին ,
քէմալի թէաճճիւպ վէ թէհայիւր
իլէ մէզպուրէեէ տիգգամ վէ նա-
զար իթմէզքտեէ իտի :

Հապըգաթին , տիւնեատա , էն
կիւզել չէյ , կէնճ պիր գաատընը
խըրսըլը վէ թէճահատամիզ սու րէթ-

տէ կէօրմէք տիր ։ Նասըլ քի պու արա տախի Գարմէնին գաշլարը չաթըլմըշ, վէ իրի վէ սիեահ կէօզլէրի բարլամագտա, պուրուն տէլիքլէրի թահրիք իտիլէկէլմէքտէ, տուտագլարընը արասընտան տիշլէրի մէրճան կիպի բարըլտամագտա, վէլհասըլ ճիւզի պիր գըրմըզըլըգ, եանագլարընը լաթիֆ սօլկունլուղունա պիր բէվնագը ճէտիտ քէսպ իթտիրմէքտէ պուլունմուշ տուր ։

—Ֆիլվագը պու գատըն, ատի պիր գատըն օլմամալը տըր, տիմէքտէ իտի Կուլ քէնտի քէնտինէ, վէ մէզպուրէեէ տիգգաթ իտէրէք, չիւնքի, ճէսարէթի հիւսնինէ լաեըգ սուրէթտէ տիր ։ Քի՞մ պիլիր միւսթագպէլին պու գատընա թախսիս իյլէտիկի մէվգը նէ՞ տիր ։ Պինաէն ալէյհ պէօյլէ պիր գատըն իլէ տիւշմէն օլմագտան իսէ, քէնտիսիյլէ միւթթէֆիգ օլմագ տահա էվլէա տըր ։ Ֆագաթ րիֆագաթընտա պուլունան շու հայտուտ չէհրէլի հէրիֆ քի՞մ տիր ։ Խիւտա ալիմ, հէյեէթ ու թավրը բէք զարիպ տիր, վէ սիմասը տախի գօրգագ հայտուտլարընը սիմասընա պէնզէմէքտէ տիր ։

Պու արալըգ Գարմէն, սօն քէլամընը իրատ իթտիքտէն սօնրա, սըրթընը գըրմըզը էվին սահիպէսինէ չէվիրէրէք գաբուեա տօղրու իլէրլէտիկի սըրատա, գտրտաշը, մէզպուրէեէ խիթապէն, վէ եավաշ սէտա իլէ,

—Գըզգա՛րտաշ, տէտի, ալթը ֆրանգլըգ րիալը օրատա ունութտուն, իմտի տէօն տէ, շու բարաեը ալ ։

Գարմէն, Մօրալէսին սէօզլէրինէ գուլագ ասմաեըպ, իլէրլէմէքտէ իքէն, Կուլ պիրտէն պիրէ,

—Տո՛ւրունուզ, տէտի ։

Գարմէն տիթրէեէրէք տուրտու ։

—Ղալիպա պիզիմ ալթը ֆրանգլըգ րիալը իեատէ իտէճէք օլմալը, իշթէ պու ալէա, հէմ պու խուսուստա ժագ տը Գօմբօսթէլ միւպարէք օլսուն, տէտի Մօրալէս քէնտի քէնտինէ ։

—Տո՛ւրունուզ, տէեու թէքրարլատը Կուլ ։

—Պէնտէն իսթէտիկինիզ նէ՞ տիր, տէեու սիւալ իթտի կէնճ գատըն, արգասընա տէօնէրէք ։

—Եանըմա կէլինիզ, զանն իտէրիմ քի, ուզլաշաճաղըզ, տէտի Բէրին ։

—Իշթէ պու ֆէնա, էկէր ուզլաշըրլար իսէ, պիզիմ րիալ իչէ օյնաեաճագ, տէտի Մօրալէս քէնտի քէնտինէ ։

Գարմէն, այտընլըգ օլան մահէլլէ կէլտիկինտէ, Կուլ շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի.

—Պէն սիզէ, ալթուն պահասըյլա սանաաթըմը իճրա իտէր օլտուղումու սէօյլէտիմ, պու իսէ բէք սահիհ տիր ։ Էկէր պէն, ատի պիր պէտէլ իլէ իլմիմին խազինէլէրինի իրաեէ իտէճէք օլսամ, օ իլմի քէնտի կէօզլէրիմ էօնիւնտէ թահգիր իթմիշ օլուրում ։ Ֆագաթ պիլմէեօրում, սիզտէ պիր հալ վար տըր քի, պէնի սիզէ ալէագատար իյլէմէքտէ տիր ։ Իմտի պիր ճիւզի մէպլաղ իչին եաբմագ իսթէմէտիկիմ պիր շէյի, պիլա իւճրէթ եաբմագլըզա բազի օլուրում, եախօտ տահա իյիսի, մատամ քի սիզ պիր մաղրուր դատընա պէնզէեօրսունուզ, վէ զաննըմճա թարաֆըմտան հիչ պիր շէյ գապուլ իթմէք իսթէմէեէճէքսինիզ, պու հալտէ սիզէ պիր միւպատէլէ թէքլիֆ իտէրիմ ։

—Նէ՞ կիպի, տէեու սիւալ իթտի կէնճ գատըն ։

—Կեյինմիշ օլտուղունուզ էլպիսէնին պիր տէրճէ ղարիպ չէքլի, վէ ըէֆիգինիկին պէլինտէն ասըլմըշ օլան մանտօլինա, սիղին, սէյհար պիր միւղիգաճը օլտուղունուղու պիլտիրիեօրլար։

—Էվվէլթ, տէտի Գարմէն, եիւղիւնտէ, էվվէլքի հիտտէթի գըրմըզըլըղը եէրինէ, տիկէր պիր գըրմըզըլըգ հուսուլէ կէլէրէք, պէն ումուտմի մահէլլէրտէ թիւրքի չըղըրըրըմ։

—Էօյլէ իսէ, տէվամ իթթի ըէրին, մատամ քի պէն սիղին իչին քէնտի սանտաթըմը իճրա իտէճէք իսէմ, սիղ տէ պէնիմ իչին, քէնտի սանտաթընըզը իճրա իտին։ Իմաի պէն սիղին ֆալընըզա պագըպ, նէթիճէսինի պէեան իթթիհիմտէ, սիղ տէ մէմլէքէթինիզին պիր թիւրքիսինի չըղըրընըզ։ Պունա բաղը օլուրսունուզ, տէյի՞լ մի։

—Էվվէլթ, բաղըեըմ, վէ մամէմ նունիյէ թէքլիֆինիզի գապուլ իտէրիմ, տէեու ճէվապ վէրտի Գարմէն։

—Պինապէրին չու ագչէյի կէրիեէ ալընըզ։

Կէնճ գատըն մէղքիւր էմրի հէնուզ սէրիան իճրա իթթէմիյէ իքէն, Մօրալէս, սալանըն թա ուճունտան իքի ատըմտա, ալթը ֆրանգըզգ րիալըն պուլունտուղու մահէլլէ գատար սըչրաեըպ, զայիֆ վէ էյրի բարմագլարընը, հէման, եըրթընճը գուչլարըն բէնչէսի կիպի, մէղքիւր ագչէնին իւզէրինէ գաբատը, վէ պատէհու պու ագչէյի տէրճէպ իթթի։

Մուահխարէն մէրգում, եինէ քէմալի սիւրաթլէ կէրի չէքիլիպ, էվվէլքի եէրինտէ տուրտու։

Բէրին, պալմնունտան օլան մասքէսի ալթընտա, քէնտի իսթէկինէ նէսպէթէն թէպէսսիմ իտէրէք,

—Պու ատէմ նէ՞ճի տիր, տէեու սիւալ իթթի։

—Պէնիմ գարատաշըմ տըր, մա՛տամ, տէտի Գարմէն պիր նէվի մահճուպիեէթլէ։

Ֆագաթ, չիւպհէսիզ Մօրալէսի, մուսահիպինին ֆիքրինտէ պիւյիւթմէք իչին, չէօյլէ իլավէ իթթի.

—Լաքին, մա՛տամ, գարատաշըմ պանա բէք ուատըդ տըր, վէ էօմրիւնիւ պէնիմ ուղրումա ֆէտա իտեր։ Մէրգում ալէտ միւղիգաճը, եիկիտ, վէ սիլահ իսթիմալինտէ, չըվալիէ տը Մէն–ժօրժ կիպի միւսթայիտ տիր։

—Պու տախի ֆէնտա տէյիլ, տէտի Կուլ քէնտի քէնտինէ, չիւնքի իչի սիլահ գուլլանմագլըղըն տախի ֆայտէսի օլապիլիր։

Պատէհու եիւքսէք սէսլէ, Բէրին,

—Էլինիզի պանա ուզաթըն, տէտի։

—Իչթէ, տէեու ճէվապ վէրտի Գարմէն։

Պիր գաչ սանիյէ գատար, Բէրին, մէզպուրէնին էլինին տամարլարընը տիգդաթլէ թէճէսսիս իյլէտի, վէ պիրտէն պիրէ պաչընը սապատըգտան սոնրա, մէղքիւր էլի պրագարագ, կէնճ գատընտա էմնիյէթսիզլիք վէ ֆէվգէլատէ պիր տիգդաթլէ նաղար գըլտը։ Զինկեանէ գըզը, մէղքիւր նաղարը տիգդաթտան տօլայը թէտաճիւպ իտէրէք,

—Նէ՞ վար տըր, տէեու սիւալ իթթի։

—Ճու վար տըր քի, մա՛տամ, տէտի Կուլ չէտիտէն, էկէր պէն անլատտաա իտիմ, սիղ պէնիմ իլմիմի մուահէզէ իտէճէք իտինիզ։

—Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ։

—Նէ տիմէ՛ք խաթէտիկիմի՞ մի անլամադ խաթէեօքսունուզ։

—Շիւպհէ եօգ, զիրա սիզի թէէմին իտէրիմ քի, նէ տիմէ՛ք խաթէտիկինիզի ասլա անլաեամաեօրում։

—Էօյլէ իսէ, մա՛տամ, պիւյիւկ օլուն քի, պէն սիզին չու թէպտիլ գըեաֆէթինիզէ ասլա ալտանմատըմ։

—Պէնիմ թէպտիլ գըեաֆէթի՞մ մի, թէ՛քրարլատը Դարմէն, ահհհէն նէ տիմէ՛ք խաթէտիկինիզի պէն անլաեամաեօրում։

—Ա՛հ, տէվամ իթտի գըըմըզը էվին սահիպէսի, սիզ պէնիմ իւմ ու մալիւմաթըմը ճէրհ իթմէ՛ք խաթէտինիզ, վէ պէն տախի թաստիգ իտէրիմ՛ քի, չու վազիֆէնիզի զաեէթ մահիրանէ իճրա իթտինիզ, հալ պու քի նասըլ քի կէօրիւեօրսունուզ, թէչէպպիւսիւնիւզտէ մուվաֆֆադ օլամատընըզ, չիւնքի սիզ պէնիմիէ պաչա չըգամազսընըզ։ Միզ պիր չինկեանէ տէյիլ, իւլա պիւյիւ՛ք պիր դաթընսընըզ, պունը դաթան ինքեարէ չալըշմաէրընըզ, զիրա պէնիմ սիզէ սէօյլէտիկիմ, կիւնէչին զիեասը կիպի բարլագ վէ ինքեարը զայրի միւմքին թարզտա պիր սահիհլի՛ք տիր։

Կէնճ գաթընըն անլը, կուլուն պալէտատէ՛քի սէօզլէրի իրտա իթտիկի զէման մէսէրրէթլէ դըզարսը, վէ լաքին չու մէսէրրէթի զիեալարը չարչաբուգ օլուպ, մահվ օլարագ,

—Պէնի տինլէ՛յինիզ, մա՛տամ, տէտի, պիր սէտաեը միւթէէսիր իլէ, պէնի տինլէ՛յինիզ, վէ սէօզիւմէ իթիգատ էյլէ՛յինիզ, սիզին իւմինիզ, հագըգաթէն բէ՛ը պիւ՛յիւ՛ք, վէ իգրար իտէրիմ քի, հէ՛ման եանըլմազ մէրթէպէտէ տիր, անճագ պագըլարըն պախթալարըն տա, պագը անլաչըլմասը միւշքիւլ նօգթալար օլտուղու կիպի, պէնիմ պախթըմ տախի պու գապիլտէն տիր, վէ սիզին պանա իթտիկինիզ իֆատէ, նէ՛ սահիհլի՛ք վէ նէ՛ զայըը սահիհլի՛ք տիր։ սիզին սէօզլէրինիզ պէնի ասլա թէճաճիւպտէ պըթադմաեօրլար, վէ լաքին սիզէ եէմին իտէրիմ քի, իշիտիեօ՛մմուսունուզ մա՛տամ, քէնտի հայեաթըմ իւզէրինէ սիզէ եէմին իտէրիմ քի, չու էանատէ պէն նասըլ կէօրիւնիւեօր իսէ՛մ, հագըգաթէն օեըմ, եանի պիր չինկեանէ վէ պիր չէնկի՛յիմ, վէ պիր ազ էվվէլ թահդիր իթտիկինիզ ալթը ֆրանգլըգ բիալտան մատտա, հիչ պիր վարիտաթըմ եօգտուր։

—Էկէր պու սէօզիւնիւզտէ խիլաֆ եօգ իսէ, տէվամ իթտի ՒէՐինն, սիզ զարիպ պիր եըլըզլ ալթընտա տօղմուշսունուզ, վէ չու էանատէ կէօզլէրիմ, վիւտատէթի էօմրիւմտէ կէօրմէտիկիմ, վէ զանն իտէրիմ քի, պունտան պէօյլէ տախի կէօրմէեէճէ՛ք օլտուղում պիր չէ՛յի կէօրմէ՛քտէ տիրլեր։

—Էօյլէ իսէ, էլիմին տամարլարը իւզէրինտէ օգուտուղունուզ նէ՛ իտի, վէ սիզի պու տէրէճէ թէճաճիւպտէ պրագաճագ նէ՛ կէօրիւեօրտունուզ, տէեու բէբէլէտի Դարմէն, ֆէվգէլատէ պիր մէրագ իլէ։

—Պէնիմ, սիզին էլինիզտէ կէօրտիւկիւմ ֆէվգէլատէ պիր վիւսթադպէլ, էմնալըզ բարլագլըգլար, Հուտուտսուզ պիր իգթիտար, վէ հէման պիր սուլթանլըգ տըր։

—Բարլագլըգ, իգթիտար, սուլթանլըգ, հէը պանա՛ մը, տէեու թէ՛քրարլատը կէնճ գաթընպիր նէ՛վի սահըգլամա իլէ, աճապա լաեըգլա իշիթմի՛մ մի, աճապա խյիճէ անլատը՛մ մը, սագըն պէ՛

նիմ շու քէզ ինանմագլըդմ ինչ էյլէնմէկէնինդ, վէ պէնիմ սէֆալէթիմի իսթինէդա ինձմէնէյինդ։

—Պէն տախն սիզէ ձեվինն իտէրիմ քի, չու բարպագ Թալէինինդե սիզէ պէհան ինմէզ քինիկիմ, իսպիտ ոանէ վէ իսկեաթի ձալարագ տըր։

—Խալիանէ վէ Հակեաթի օլարագ օյտուդընա պիր ցինեճէկիմ նօգ տուր չ ֆագալի տագըն եանըգմագ եատընըզ։

—Պէն եանըգմադ զիրա վ էվվելինտէն սէալէակինիաէօզլէր, քէշֆիեաթ տէյիլ, ինձ, կէօզ ինչ կէօրմէ քինիր տէր։

—Էկեր շու ֆէվգէլատե բէյ ղամպէրվինքէրինդ ինձրա օլտընա ճագ փսկ ա կարա պ մու ինձրա պ ընտաճագ ջըր։

—Էվինիզի ինէքզըր պանպ ոգղդ ինքն, չինքի պու սիւոլէ ճէվապ վիրմէզսանէ, պիր քէշդէ տահա վհամալագ ինմէք յազըմ տըր։

Ես ան ի Հէապիդ վէ ինէճէսիա իչին պիր գաչ տապգդա ինքինիֆա ինմախ, վէ պատճհու,

—Էվինէմ, չաբագ ինձրա օլունագագ տըր, ասէգու ճէվապ վէրտի Բէրլին։

—Էյհագա պիւյիք քինէմինէրէ նէ վաագթալար իսկ մուվաֆֆագ օլաճաղդմ։

—Ինձինէ պէնիմ նյմիմ, օրադընը պիլեմէզ։

—Ձագալի չուշ եագընտա վուգրաս պուլացագ դայրագդըգտար, նէ գուրեինէ Հինիամ պուլաճագ յար չագը։

—Պու սիւոլին ճէվապընը վիրմէ քինիկ փախն մեզգինէտիր տէյինիմ։

—Նի՛չին։

—Չինքի՛ վագթտա, պէնիմ ինճեթիպէ քնագըդմ ճիւզ սէնեդի վիւնճհագինդ զէմանտան պէրի ինսե տէ, պու ճիւմլէ նիզին էվինիզաե կէօրմուկիւմ Հալ, պէնիմ ինչին էմնագըզ տըր։ Սիզ սէ պագքն վէ սիգգաթ խալն, ցու կէօրմուկիւնիւզ չահ տամար քի ուպուն էօվիւս օյանչար իչին, ֆաւվէլկի պիր խաթթ իւզրէ թէմոխա օլունուր, վէ ազ էօմրիս օյանչալ ուչին պիրտէն պիրէ գաթթ խոխը իքէն, սիզատ ինե պու իքի չըգգատան հին պիրնինէ մուհագագ օլմախըզդ, էօյլէ պիր զարիպ վէ գարըչըգ թարզատ տիկէր խաթթխատ գաըգշամագտա տըր քի, պէն պիրէ, մէգբութ տամարը յատըգըլմա փուվլուք իտիպ, նէգբեթ տուրատուդունու անչատամատ օրտի։

—Տիմէք տիր քի, իէվիչի Հալէ կէօրե, պէնիմ էնճրիւմ գըտատա օլաճագ տըր։

—Զանն իտէրիմ քի, գըտատա ֆագթի բագլագ օլաճագ տըր։

—Իէք կի, մա՛տամ, պու իկհամ գագսուլ իտէրիմ, վէ մէճհուննկեէրէ գագսուլ իտէրիմ։ Դատանըգ պ՛մանըզ իւգրինէ պիր ալէատէթի սէմսիրէ կիպի ենագուդ վէ քարյատագըդը, վէ անըն կիպի սէճհէ քինկի թագհին իտէրիմ. զաթէն պէնիմ արզատ վէ իւմիտիմ պուննան զինատ սէ յիլ Հան։ Սիզին իչհամարընդ, մա՛տամ, պիգճհումէ իւմիտ ալէվէրիմի եէնինէն չարյաթտըր։ Թէշէքքիւր իտէրիմ, մա՛տամ, վէ պու պագաե տագիմա սիզ մէճէքքէքքիւր գալաճագդմա եէմին իտէրիմ, վէ մատամ քի սիզին պանա պիլտիրէպիլէճէկինիզի պիգտիկիմ Հագտէ, Հադգընըզտա օլան սէ յինիմի ինձա իհմալ իտէրիմ, վէ օլ խուսուսա Հնագըր վէ նագըրըմ։

Ա յնի վագթտա Գարմէն, Մ օրա-

լեսէ պիր իշարէթ իթմէսինտէ, մէրդում մանտօլինասընը չըգարըպ իլէրլէտի։

—Պիր էյեամ իչին մասքէնիզի պէթէքրար եիւզիւնիւզէ կէչիրին, տէտի Կուլ, զիրա պուրատա եագըն պիր եէրտէ պէնի պէքլէմէքտէ օլան տօսթլարըմտան պիր զաթա, չաղըրաճաղընըզ թիւրքիյի տինլէթտիրմէք իսթէրիմ. պէլքի կիւզէլ կէօզլէրինիզ, մէրդումուն, սիզի, սէսինիզին լաեըգ օլտուղու մէրթէպէ տիգդաթլէ տինլէմէսինէ մանի օլուրլար։

Պինապէրին Գարմէն, մասքէսինի եիւզիւնէ գօյտու, վէ Բէրինին արդասընտան կիտէրէք, մէզպուրէնին աչտըղը քիւչիւք թաամ օտասընտան իչէրի կիրտիկինտէ, Լիւք տը Քէրժան, ուզուն միւտտէթ եալընըզ դալմասընտան տօլաեը օսանմաեա պաշլամըշ իտի։

Թապիաթիյլէ Մօրալէս տախի գըզգարտաշընըն արդասընտան եիւրիւմէքտէ իտի։

Մէրդուման իւչ քիշիլէր, թաամ օտասընա կիրտիքտէն սօնրա, Կուլ, հէր վագըթքի թէքլիֆսիզլիկինի պու սըրատա իճրատէն իճթինապ իտէրէք,

—Միւսիւ պարօն, տէտի, միւսաատէնիզլէ, սիզէ, զաննը գավիմ իւզրէ միւսթադպէլի ղաեէթ բարլագ օլան կէնճ վէ կիւզէլ պիր դատըն թագտիմ իտէրիմ։ Մէզպուրէ միւզիգաճը օլուպ, քէնտի հիւնէրինին պիր նիւմունէսինի պիզէ իրաեէ իյլէեէճէք տիր։

Պարօն տը Քէրժան, օթուրտուղու իսկէմլէտէն գալգըպ, քէմալի նէզաքէթլէ Գարմէնի նէլամլատը։ Պատէհու Բէրին, Մօրալէսի կէօսթէրէրէք,

—Պու միւսիւ տախի մատմուազէլին գարընտաշը օլուպ, ղաեէթ նէզաքէթշինաս վէ եիկիտ, վէ Բարիզին էն մէշհուր գըլըճ դուլլանանլարընտան պիրի տիր, տէտի։

Քէրժան եարը պէլինէ գատար էյիլտի, վէ Մօրալէս տախի պունա գարշըլըգ ուզուն վէ էյիլիպ տօղրուլան պօեունու աշաղը էյտիկի սըրատա, կէօզլէրինի հարիսանէ սուրէթաէ, մասանըն իւզէրինտէ պուլունան իքի ատէտ Գըպրըս շարապը շիշէլէրինէ տիքտի։

Բէրին, պու պագըշըն նէ թարաֆա տօղրու աթֆ իտիրմիշ օլտուղունու անլաեարագ, շիշէլէրտէն պիրինի էլինէ ալտը, վէ պիր դատէհէ շարապ տօլտուրարագ, Մօրալէսէ թագտիմ իթտի, տիկէր թարաֆտան պարօն տախի Գարմէնէ պիր դատէհ շարապ իքրամ իյլէտի։

Գարմէն, մէզքիւր դօգուլու շարապա տուտագլարընը հէնուզ տօգունտուրմուշ իքէն, Մօրալէս պիր եուտումտա քէնտի գատէհինի պօշալթտը, վէ պատէհու գըզգարընտաշընըն, իչմէեէրէք մասանըն իւզէրինէ գօյմուշ օլտուղու գատէհտէքի շարապը տախի իչտի։

Քէրժան իսէ, Գարմէնէ խիթապէն,

—Մա՛տմուազէլ, տէտի, հէր նէ վագըթ իսթէրսէնիզ, սիզի տինլէմէքլիկէ հազըրըզ, վէ քէնտի հագգըմտա սէօյլէեէրէք, շիմտիտէն թէէմին օլմուշում տուր քի, պու պապտէ բէք կիւզէլ էցլէնէճէ յիզ։

Գարմէն, պիր իլթիֆաթ գապուլ իտէն պիւյիւք դատընլար կիպի, ճիւզիճէ պաշընը էյտի, վէ պարօնա ճէվապէն,

—Բէք իյի, էֆէնտիմ, տէտի, էկէր արզու իտէրսէնիզ, Զինկեանէլէրին թիւրքիսինի չըզըրաճաղըմ։

Բէրժան, մէզպուրէնին սէօզլէ-
րինի պիր տիգդաթը թամամ իլէ
տինլէտիկինտէ, իւզէրինտէ պիր
թէաճճիւպ ալէամէթի միւշահատէ
օլունտու։

—Նէ՞ օլտուղուզ, մէ չու թէ-
աճճիւպանէ հէյրէթինիզ նէ՞ տիր,
տէեու սիւալ իթտի Բէրինն։

—Պանա էօյլէ կէօրինիւեօր քի,
տէտի Բէրժան, պու սէմի թանը-
րըմ, մէ մատմուազէլին սէսինի
մուգատտաճա իչիմիչիմ։

Դարմէն, տիգդաթլէ պարճնա
պադարադ,

—Պու խուսուս, իհթիմալտէն
տէյիլ տիր, չիւնքի գարտաշըմ իլէ
պէնիմ Բարիզէ կէլտիկիմիզ ազ
վագըթ օլը, մէ պէն թէէմին օլ-
մուշում տուր քի, սիզին իլէ պի-
րինճի տէֆա օլարագ, պու բաատա
պու ագշամ թէսատիֆ իթմէք-
տէյիզ, տէտի։

—Մա՛մուազէլ, հագգընըզ վար
օլը, տէեու մուգատտէլէ իթտի
Բէրժան, հալպու քի պէնիմ տէ
եանըլըշըմ եօգ տուր, չիւնքի սէ-
սինիզին չայեանը թէաճճիւպ պիր
թարզտա քիմին սէատսընա պէն-
ղէմէ քտէ օլտուղունու տէրխաթը
խախեօրում։

Մուախխարէն մէրգում, կուլա
ատղրու էյիլէրէք, մէ զաեէթ եա-
վաշ սէտա իլէ,

—Ժան տը Սիմէօղիւն սէսինէ
պէնզէմէ քտէ տիր, տէեու իլտիվ
իթտի։

Պուննուն իւզէրինէ պիր ագ միւս-
տէթ սիւքիթթ հիւքմ իտիպ, պա-
տէհու Դարմէն, Մօրալէսէ խխթա-
պէն,

—Պիրա՛տէր, ատնա պէ քլէեօ-
րում, տէտի։

Մօրալէս, մանտօլինատընըն սէ-
պինի ահէն քլէնտիրմէք իւզրէ, թէէ-
լէրէ չէքի տիւզէն վէրտի, վէ միւ-
թէագքպէն կէնճ գատըն, զաեէթ
ճալիպ պիր թարզտա, Զինկէնէլէրէն
ընըրէ թատըր իթտիկի չարգընըն
աթիատէքի պէ յիթլէրինի չըզըրտը.

Վաթանըմ Ասիա, քէնտիմ խէ Զին-
կհանէ,
Պէշիկիմ սիրէր օլմուշ պիր ազաճ կէօլ-
կէսինէ.
Էճտատըմ օլմուշլար ալէմէ պիր նիւմու-
նէ,
Կէչէրլէրմ չ տէրեալարը զաեէթ չէյհի-
անէ։

Սինինիմ օն իքի իտի, հիւսնիւմտէ եէ-
րինտէ,
Եանըմա կէլտի պիր տէրվիշ հաշը քէ-
մալտէ.
Ցէտի, « կէլ կիտէլիմ սէնինլէ պիր-
լիքտէ,
Սահիպի սերվէթ գըլայըմ սէնի իգ-
միրտէ։ »

Պէն տէ ալտանտըմ անըն ճալիպ վատ-
լէրինատէն,
Թէրք էյլէտիմ վաթանըմը սէֆալէթիմ-
տէն.
Պու վէճհլէ մահէլլի մագսուտէ վասլ օլ-
մազտէն,
Կէչպիմ Աթինա, Զանթա, Մալթա վէ
Օգիանօստէն։

Նիչէ գատընլար տիւչէրլէր բէնէյի աչ-
գա,
Ցագաթ պէն օլմազըմ հիչ պիր սէվտա-
եա իլգա.
Հէր քէստէն կէօրտիւկիւմ թէհտիտ նէ՛
տէ ալէագա,
Գըլմատըլար պէնի տիւչար սէվտա ու
աշգա։

Հա՛յր, պէնիմ՛ իւրէկիմ տայիմ օլուեօր
սիւզան,
Զաթէն օլմուշ տուր պիր քիմսէեէ գուլ
վէ գուրպան,
Ֆիքրիմտէն ասլա չըգմազ օլ կիւզէլ գա-
քիթան,
Գալպիմ մէրպութ տուր անըն թաթլը
տիհանընտան։

Եարդը թէքմիլ օլըճնճա, Գար-
մէն սիւքիւթ իթտի, վէ հագգգա-
թէն մէզպուրէնին սէսի, կիւղէլ վէ

մի հասիր օվասդե, Հիւք մէ Բէրին իքիսի պերի քառե մէզդուրեդի ալ-ջեզլա քլար։

Գնատէհու Կուլ, պարօնա տօղրու տէօնէրէք։

—Մինաֆին պարօն, չու չարդքնը չըզըրան քիմ օլսուդունդ պիլի-եօ՛րմուսունուզ, տէմի՞։

—Զանն խոէրիմ քի՝ ֆէվգելատէ պիր մէհարէթ սահիպի պիր միւդիդաճը տըր, տէեռ ճէվապ վէրսի պարօն։

—Թա՛նըր, իչիթաչկինիզ սէս, իլէրուսէ սուլթան ալաճադ պիր գառըն սէսի միր։

—Զանն խոէրիմ քի, Օբէրա թէատրօսունուն պիր սուլթանը ժվէ պու խուռաֆատա անըա թէատճիլիք իթմէմ, չիւնքի մահմուդաղէլ-ախունդանըն էն պիրինճի թէատրօսընատա բու իճրա իթմէքլիկէ հազըճաթէն չայէսիթէ միր։

—Ընթմուի պիզէ թէատրո սուլթանլըղընատան պահս իչէն վա՛ր ինը չըը՛, պէն, մահմուդաղէլին կիւնէլ էլինին ալէմէրլերինէ նազար-դըլտըղմատա, ծնլարտաց սահնա պիր սուլթանլըգ, վէ միւսթագիլ վէ հուքուուսանուզ պիր իդթիսատ կէօրսիւմ։

Քէրժան ճէվապ վիրմէնէրէք, պաչընը էյտի, վէ չաչ քէտար պիր ինանմամազըդըա թէպէսիւմ իթմսի։

—Ա՛հ, սիզ զանն իսիեօրսուզ քի, պէն խոթիհզա խոիեօրում, տէեռս տէվամ իթմէք իճ-ջին, հալ պուճ քի էկնէր չունի մասքէնին ալթընատա կիզլէնմի օ ան թաավիրի լազհիլի պիր քէրրէ կէօրմէճէք օյուրսանըդ, իհթիմա տիր քի, իֆաատմատ խէթա ոմմաոդըդ-նա սիզ տախի չիւպհէ իթմէդի-նիզ։

Գըրմըզը էվին սահիպէ, պա-լէատէքի չէօղլերի իլտաս իթմէկի աքլտտա, Չինկեանէ գըզընըն մաս-քէսի իբլէրինի չէօզմէ քտէ խոի։

Պարօն տը Քէրժան, կէնճ գա-արընըն սիմնաքնա աթէքը նիկեահ լ-տեր իթմէդ, քէսիք պիր ոչտա չը-գարտը, վէ տիւչճէք օլան ծատմ-լեր կիսի տախնըլտը։ Փադաթ չու զարիպ վէ նահէհանի ալթիսաթլիւ-եըլտըրըմ գծնտար թէմտոտա խոտիդ, մուախխարէն մէրգումտ մէրհալ քէնտիլի թօգլաճը, վէ քէնիք պիր սէտա իլէ, չու լաֆզլարը բէբէլէ-տի։

—Իգրար ինէրիմ քի, մա՛ամուա-ղէլ, պիրտէն պիրէ գու հուբա կէ-լէն կիւնէչին պիր զիննանը կիսի կէօղլերիմի գամաչաբրմըչ օլոն չու ֆէվգելատէ կիւզէլիկին, որզաե մէվճուտ օլսուդունու ասլա՝ մէմնի իթմէկեօրսուս։ Պու հալտէ նախա թէրբիտտու պէհան խոէրիմ քի, պուդատան պէօղլէ հիչ պիր միս-թագպէլ, նէ մէրհէճ բարլագ տա-խի օլսա, զանն խոէրիմ քէ, սի-զին իչին իհթիմալսուէն պայիտաճ-լըլտիր, վէ իլավէթէն տէօղլերիմ քի նիզին կիսի պիր անլը ծլանքն, պիր թաճ պէքլէմէկեճ հագգը վար սբը, սիզ օ թաճը պէքլէմէ քտէ ծլուն, տիկէր թարաֆտատն ոդանա միւնաս-տէ խոին քի, խաղմէթիմի սիզէ սու-նայըմ։ Իմոի, սիզին իչին նէ՞ եա-բասիլիրիմ։

—Էֆէնտիմ, պէն հիչ պիլի չէ-լէ մի հաճ տէ չիլիմ չ, տէեռս ճէ-վապ վէրտի մադրուբանէ տուրէթտէ Գարամէն։

—Հա՛յ Ալլահ ճէզանը վէրսին, տէտի Մ օրալէս պիրտէն պիրէ, նէ՞ տէօղլէ եօրսուն, գըզգարտաղ։

Միւսիւ-պարօն, սիզ զու դըզըն տէօղլէտիքլէրինէ ինանմանընըդ,

պիղ հեր չէ յէ մուհիաճըղ, պիտիմ հեր օլանճամըղ ալիը ֆրանգլըդ պիր բիտղ տըր, ծնու տա պիր ապտան ապշամ խատմըմըզտա տարֆ խաէճ յիղ։ Գու հատաէ եարըն իչին եէսիմիպտան նէ՞ գալաճադ տըր։

Լիւք տա Ռէբժան, կուլտան ալադագ ճէպիլերինէ տօղտուրմուշ օլտուդու պես պիւն առէտա լուն ալիճանուտան եվկիրմի պէշ առէտա չըդ տըրըդ,

—Մ՛ատմուտպէլ, ասէտի, ըչճա խաերիմ, չու ճիւ պէ մըգատար մեպլողը, խոխիդրադ մուդամբետա գաստուլ խոնիդ, չու չարի իչէ ֆի, իչերուտաէ մեպլադը մէդֆիւրը եվինէ խատաէ խաէճ քոնիդ։

Դարմէն էլինի ուզակմուտը, ֆադաթ Մօրալէս ադըշն բէնչէլերինի ուզակտրադ, մէդֆիւր եվկիրմի պէշ ալիճանուտ ալմադըտա, զէչիճուն իչճաէտի, ուչշամ կիւնէչինաէն բարըտաուն ուն պահար մէվկիմի խարըտաղը կիպի խարըտաղ, վէ նիւքսէք սէտա իչէ,

—Մի տիւ պարն, ասէտի, չու միւրիվվէթի վէ համիչէխինիպ խէչքիւր խաերիմ, պիլիդ օլան քի, պու իչիկինիդ դէչիմէթ խատնըմաղ աստուդտար հադգըտա տէչիդ տիր։ Օղ պատաէ պէն սիզ մէտուրում, սիզ տահիճէն պիր համիկէթլի զաթաքընըզ, վէ պէն սիղի, հեր քեսէ գարշը, գըլըճըմդա մուհաֆազաղա խաէճ յիմ։ Իմտի, միւսիւ պարն, պիր վէ նախատա իչի տուչմէնինիդ վար իսէ, պանա պիլտիրինիդ, պէն խատաը իճրաաթնա պագադըմ։

Մահուտ Զինկհանէ պու լաղըրտըլըը աէօղլէտիկի զէմման, ֆոկի դըլըճընըն աէսինի չըդարթմագտա, վէ տահիճ պիր հայտուտըն հարպճուտանէ հէդյէթինի իչթիհատ իչլէմէ քաէ խատ։

—Նու էսէրի տատագաթընըզը գադաղ խաերիմ, պէնիմ գահրամանըմ, տէչի ճէվապ վէրտի Մ. տը Ռէբժան տվէ իհթիմալ պիր քի, տատագաթընըզը նադքնտա խէճրիւպէ տախի խաէճ յիմ։ Իմտի, միւսիւթաճէլ պիր վադըտա գուհուրինաէ, տուտա իղաէչի վադթի իթմինէերէք, չարչաթուգ սիզի պուլտպիլմէքլիկիմ իչին, նէրէտաէ իգտամէթի եվմինիկինիզի պանա սէօյլէյին։

—Մ՛իւսիւ պարն, ճէվապ վէրտի Մ՛օրալէս, պիտիմ չինինէքի խգամէթկհահրըմըզ սէֆիճէճ տիր, չինէքի տահա զիհտաէ տատագաթպահաշ կիւնէրէրէ միւնթազըր օլաղադ, չինինէկիւ, Բիւքքի-Բուրլը տօղտրնտա վադը Գօմրանճոն տը Սէնթ-Ինթուանդ նամ քիւչիւք օթէլտաէ իգտամէթ իթմէ քաէ յիղ։ Մէդֆիւր օթէլի պուլտնտըղը գօյագ տըր, պիրա օթէլին մէդֆիւր պուճաքընտան մուտտա, գարըստանդն խուզերինաէ թահթահտան եորըրմըշ, վէ դըրմըզը պօխա իչէ պօխտանմըշ, վէ ոհտագլըը եորտըգլընմըշ օղադադ, քիւչիւք վէ կիւզել պիր տօմուզ թահտիկի վար տըր։ Օթէլի թահթահան զաթքն, օթէլին ալթ գաթքնտա տիւքքեան՛ը պուլունուդ, պու տիւքքեան՛ընտան ալէտ քոգարա, կէօտէն վէ քէպապ օլմուշ գազ գօգուլարը չըգար, վէ ճէպիլերի պօշ օլան նամուտպու քիմինէլէրին, չու նէֆիս գօգուլարը հիտա խաերէք, աճ գարընքնա եաթադա կիւմիւլերի աէ քէք կիւճ օղուր։

—Սիղ մէդֆիւր օթէլտաէ նէ՞ իչիմիզէ թանըլմըշընընըզ տըր։

—Պէն, քենահ ատըղատաէկիք խամի Հադգըգիւի, պիտիմ օթէլճիւճէ պիլտիրմէ քիւչիւկ քետրը տագըլ ատտ իթմէտիկիմտէն, վէ պիր թագըմ մէրատդըղտրտան տահի խոշ-

լանմաաջղբմաան , քէնաիմիզի էօ-
քամոդէ՝ ծ-ուչէօճըբը նամբչա թէս-
միեե իթաիրմէ-քաե յիզ ։

Պարօն տը Քէլժան, տէրհալ էլ-
պիսէսինին եան ճէպինաէն քիս-
չինք պիր տէֆթէր չըգարըպ, իչի-
նէ պագը իչարէթլէը եազաը , վէ
Դարմէնէ տախի , քէնաիսինէ եար-
տըմ իթմէ-քլէ հազըը պուլուն-
սուդունու իթ-քրալըատըղը կիպի ,
չահէտ քէնաիսինէ իհթիեաճը պու-
լունուր իսէ , կելիպ Կուլա պիլսիր-
մէսինի , վէ քէնաիսի ոնաան սէ-
րնան խապէը ալաճաղընը պէեան
էյլէտի ։ Պու վաղըալարտան սօնրա,
Մ՝օրալէս մանաօլինասընը պէթէ-ք-
լար պէլինաէն ատը , վէ Դարմէն
տախի մասքէսինի եիւղինէ կէչի-
րիպ , պու սուրէթլէ գարտաշ վէ
դըղդարտաշ, պիրի մէսրուր վէ տի-
կէրի իւմիտ տէրեասընա ղարգ
օլմուշ օլտուղու հալտէ , գըրմըզը
էվտէն հարե-քէթ իթմիլէր ։

Մ՝օրալէս , պուլունտուղու սաա-
թը տիւչինիպ , ճէպինին ալթուն
իլէ տօղու օլտուղունու թէֆէ-ք-քիւր
իթմէ-քտէ , վէ պիր խայլի կիւնլէր
գուրու վէ սէրթ էթմէ-ք եէտի-ք-
աէն վէ սաատ սու իչտի-քտէն սօն-
րա , պու-ք էրրե միւ-քէմմիլ վէ ա-
լէա պիր թաամ՝ իտէճէկինտէն տօ-
լայը մէսրուր օլմագտա խոր ։

Զինկեանէ գըղը իսէ , պուննուն
մուղայիրի օլարագ , հէր չէ՛յի ու-
նուտուպ , եալընըզ կէլէճէ-ք զէ-
մինքն բարլագ թաամվիրլէրինէ գա-
մաշմըշ պիր կէօզ իլէ նազար գըլ-
մագտա խոր ։

Հէր նէ հալ իսէ , եագընտա եի-
նէ պու չախալարա նագը քէլամ
էյլէմէ-ք իւղրէ , չիմնիլի-ք քէնտի-
լէրինի թէր-ք իտէրիպ ։

Բէրին իլէ Լիւ-ք տը Քէլժան եա-
լընըզ գալագլարընտա , պիրիպիր-
լէրինէ պագըչարլար , վէ իքիսի
պիրլի-քտէ ,

—Եիմին , շու միւչքիւլիւմիւզիւ
հալը իտէլիմ , տէտիլէր ։

—Էվվէլա , տէտի պարօն , աէնին
բէ յղամպէրլիկին իլէ օլ Զինկեանէ
գըղընըն ֆի-քրինտէ պիր թագըմ
տիմանէճէ իւմիտլէր վէ խաեալաթ
հասըլ իթմէ-քլէ , մագսատին նէ՝
տիր ։

—Պէնիմ օլ կիւզէլ մախլուգա
սէօյլէտիկիմ , քէնտի էլինին պատա
կէօսթէրտիկի ալէմէկթ տիր , տէ-
եու ճէվապ վէրտի Կուլ ։

—Աճա՛յիպ , տիմէ-ք տիր քի ,
սէօյլէտիկին սահիհ իտի ։

—Էվվէլթ , սահիհ իտի , էվվէլթ ,
իդպալ ու սէրվէթ , վէ միւսթագ-
պէլ , հէր անընն իչին սագլը տըր ։

—Ծագաթ Բէ՛րին , սէն պիլէ ,
քէնտինին Թէրթիպ էյլէտիկին իլ-
համբարա տասլա լինանմազընը ։

—Պու սէօզիւնէ գարշը սէօյլէ-
մէմ , վէ լա-քին պու խուսուստա պէն
խէթա իթմէ-քտէ յիմ , զիրա աղի-
ղիմ պարօն , չու էմնատէ սէն տա-
խի պիլէրսին քի , պէնիմ իլհամլա-
րըմ զալիպա իճրա օլունմագտա
տըրըլար ։

Պիր աղ միւտտէթ , պարօն թէ-
ֆէ-ք-քիւրէ տատը , վէ պաշընը ա-
շաղը է յտի , վէ պատէհու մէրգում
պաշընը եօգարը գալաբրմասընտա,
Կուլ քէլամա աղազ պիրլէ ,

—Մէն տէ պատա , թամ Զին-
կեանէ գըղընըն մասքէսի տիւշ-
տիւկիւ զէման , տիհանճտան չը-
գարմըշ օլտուղուն քէսի-ք սէտա-
նըն, վէ նակեահ սէնի իսթիքլա էյլէ-
եէն իդտիրագընն էյզահաթընը պէ-
եան էթ ։ Աճապա մէզպուրէնին
ֆէվգէլատէ կիւզէլլիկի , սէնին ապ-
լընը՝ մը տօլանտըրտը , վէ աճապա
աշգ ու սէվտա , պիր սայիգա մի-

սիլլու, գալպինի միւթէէսսի՞ր մի իյլէտի։

Պարօն պաշընը սալլաեարագ,

—Խա՛երը, պունլարըն հիչ պիրի օլմաեբպ, պէնիմ իզտիրապըմըն տիկէր պիր սէպէպի վար իտի, տէտի։

—Էյ պու սէպէպ նէ՞ տիր։

—Իշթէ օ սէպէպ շու տուր, շէօյլէ քի, տօսթում, սէն, պազէն, պիր չալը ֆիտանը իւղէրինտէ, եան պէ եան պիւյիւյիւպ ֆիլիզլէնէն, վէ շէքլլէրի, ըէնկլէրի վէ գօգուլարը եէկտիկէրինէ զաեէթլէ միւշապիհ օլմասընտան, հիչ պիր ինսանի նազար իլէ թէֆրիք իտիլէմէեէն, վէ քէնտիլէր իքի չիչէք օլմաեբպ, իլլա իքի տէֆա թէքրարլանմըշ օլարագ պիր չիչէք օլան իքի էքիզ չիչէք կէօրմիւշ տէյի՞լ միսին։

—Չօգ տէֆա կէօրմիւշիւմ։

—Իշթէ օլ սէյեար շարգը չըղըրան գըզ իլէ Սիմէօզ ֆամիլեասընըն գըզը, զիքրինի իթտիկիմ իքի չիչէքլէր տիրլէր։

—Միւմքի՞ւն միւ տիւր, տէտի Բէրին ֆէվգէլատէ թէաճճիւպլէ։

—Պու սէօյլէտիկիմ օլ տէրէճէ միւմքին տիր քի, օլ մախլուգուն սիմասընա նազար գըլտըղըմտա, նասըլ քի սէն տախի տէրխաթըր իթմէքտէսին, ժան տը Սիմէօզիւն սիմասընը կէօրիւեօրում զանն իթտիմ, վէ սէսինի իշիթտիկիմտէ, եինէ ժանըն սէսինի իշիտիեօրում զաննընտա պուլունտում։ Պու իքի գատընլար, հէր խուսուստա, մէսէլա քիսվէ, պօյ վէ հարէքէթ խուսուսլարընտա պիրիպիրլէրինէ պէնզէմէքտէ տիրլէր։ Քէզալիք սիմալարընըն հալի, տուտադլարընըն թէպէսսիւմիւ, վէ կէօզլէրինին բարլագլըղը, թըպգը պիրի պիրլէրինէ միւշապիհ տիրլէր։ Շու հալտէ էկէր պիր վալիտէ, պու իքի գըզլարըն արասընտա գալսա, քէնտի գըզը գանղըսը օլտուղունու թէֆրիգ իտէմէզ։ Էյ պունա նէ՞ տէրսին, Բէ՛րին։

—Շունու տէրիմ քի, տէտի Կուլ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա, պու ագշամ սաատէթպախշ պիր ագշամ տըր, վէ պախթըմըզ պիզիմլէ իթթիֆագ իթմիշ տիր, վէ պիզիմ իչին, օլ կէնճ գըզ իլէ գարտաշընը նազարը տիգգաթըմըզտան զայպ իթմէքլիք, քեարը ագըլ տէյիլ տիր։

Պունուն իւղէրինէ Քէրժան, տէֆթէրինի չըգարըպ, եիւքսէք սէտա իլէ շու սէօզլէրի օգուտու.

—Բիւի-քի-Բարլը սօգաղը, Գօմբանիօն տը Սէնթ-Անթուան օթէլի, վէ Էսթրամատիւր միւզիգաճըլարը։

Պատէհու մէրգում շէօյլէ իլավէ իթտի.

—Ազիզիմ, էֆքեարընը անլատըմ, վէ պէնիմ էֆքեարըմ տախի սէնինքինէ մութապըգ տըր։

ԻԹ

ՄՕՎ ԳՈՒԼԷՍԻ

Ալէսսէվիեէ կէչմիշ զէման, հալը հազըրը իյզահ, վէ միւթագպէլի թէտարիք իտէր։

Ինքեարը զայրի միւմքին օլան շու թապիր, կէլէճէք սահիֆէլէրտէ, միւճէտտէտէն վէ միւթանթան սուրէթտէ իճրա օլունաճագ տըր։

Իմտի պիզ տախի, պուրաճըգտա հիքեաեէմիզին պաշլըճա էշխասընտան, քեաղըտ աչան, ֆալ պագան, միւնէճճիմլիք վէ պիւյիւճիւլիւք իտէն Բէրին Անկուլման իլէ, թասավվուրաթը հարիսանէսի պիր տէ-

բեճճ մալիւմիւմիւզ օլուպ , ֆաղաթ սերվեթի վէ բիւթպէօյնտէն տիւշ-միւշ պուլունան պարօն Լիւք տը Ֆէրժանըն կէչմիշ զէմանլարը իւ-ղերինե մուխթասարէն մալիւմաթ վիրմէքլիկի միւնասիպ կէօրմիւշիւզ տիւր :

Մ՚իւճէրըեա լազըմէտէն օլան չու-ալմֆը նազարտան սօնրա , պիր տա-խի խուրուճ իլէմէմէք իւզրէ , հի-քեաեէմիվլին էն զիեատէ չայեանը ախդամ վէ մուխթնա եէրինե նադ-լը քէլմ՚ իլէնէճէյիզ :

Հի՚քեաեէսինի խաճէյիմիզ վա-դէլալը , ի՚ պու նազիեէթմիմիզին պիրինճի դէրճէնըն պաշլամագտա օլտուգու զէմանտէն թաղրիպա եի-կիրմի տէօրթ սէնէ ոգտէմ , կանի 1748 սէնէսինտէ վուգու պուլմագ-տա խան :

Օգուճանլարըմըզդըն պիրիմիզ պիրի-լիքտի , Պրըխտանը էեալէթինէն ի-չէրի թարափլարըեատա վազը , Բօս-ֆօֆ նամ քիչիք չէհիր նազը-նըեատա կէլմէկէրինի ըչճա խաէիրիզ : Պու չէհիր , եատանի դաեալար իւ-դերինտէ մեվզու օլուպ , պահրը Օ-պիանօսուն տայիմա գաապարմըշ օլան տալկալարը խտ , տէհշէթամիզ տէ-տալեր լիէ , մեղքիւր դաեալարըն դըեըլարընա չարըպարլար :

Շէհրի մեզպուրտէն թաղրիպա պիր փարտախ ուզագլըգտա , վէ էլ-լի գատար էվլի պիր քէօյճիեէղ եա-դընընտա , կիւզելճէ վէ միւլիւքտա-նէնէ մալտատա տուրըխտաէ ինչա ի-սիմիզ օլարագ , պիր պինա վար ի-սի քի , պու կիւնքի կիւն էսէրի պիրլէ գալմամըշ տըր :

Մեղքիւր պինա , մեմլէքէթին ի-չինտէ , Ֆէրժան սիլահլէնմինին կիւ-զել գօնագը տէյի թէեմիեէ օլու-նուպ , հադըգաթէն , եիւքտէ պիր սիլահլէտէն օլան , վէ 1360 սէնէսին-տէն պէրու պարօնլուգ իւնվանընը հայիզ օլուպ , էեալէթի մեդէիւբե-նէն հէմման պիյ ճիւմլէ պիւյիւք ֆա-միլիալարը յա իլթիպատը պուլու-նան Ֆէրժան սիլահլէսի տաբլղատէ-կանընըն էճատտանն գալմըշ պիր իդամէթկեահը խտ :

1748 տէ , սինոն հէմման եէթմիշ ի՚քինէ վարըլ օյմագտա օլան միւ-սինն պարօն Բէժի տը Ֆէրժան , սէ-նէվի օթուղ պին ֆրանգ տահիպի խտ : Մ՚էպտաղը մեղքիւր խտ , չը-գան տարըն օրթալարընտա , ֆէվ-դէլատէ պիր մեպլաղ տիմէք օլ-մագլը , զէմանըմըզըն սենէվի եիւղ պին ֆրանգ իրտատընա միւտահիլ ի-սի :

Պարօն Բէժի տը Ֆէրժանըն , Լիւք նամընտա պիր խանէճի՚ք նը չէ՚ք եվ-լատը պուլունուպ , մերգում՚ խտա-եերպըզ պիր տաւրէթտէ տիւնեատտա կէլմէկ խտ , չիւնքի քէնտի վէտա-տէթի , ծո տէօրթ սէնէ ոգտէմ վալիտէյնինին մեմլէքինի մուճիպ օլ-մուշ խտ :

Զի՚քր օլունան քէօյճիեէղլին ու-ճատտտա , վէ պինտագերին իշար իմ-տիհիմիզ գօնագտան պիր չա՚րըճէ՚ք Ֆարտախլըգ մետտաֆէտէ , սէֆիլ պիր գաւիպէ մէվճուտա օլուպ , տէ-բունինտէ իհթիեատ պիր գատըն ի-լէ կէնճ պիր դըշ տտըքին օլտըրտըր խտ :

Իհթիեատ գատընըն խտի Իմօն Անդուլման օլուպ , մեզպուրտ , պա-րօն տը Բէժի Ֆէրժանըն տավ պէ-ճիլերինատէն պիրիեէյէ եվկնտիշ , վէ լա՚քին դեվճի վէֆատ իմտիշ օլ-մագլէ , Մ. տը Ֆէրժան մերգումէ-եէ , մերհում դեվճինին խըտտաճտը միւտթահտինէեսինէ հէյրտէթէն պիր մ՚գատը մատշ թախտա իմտիշ օյտուղունատտ , պու տաեէտտ իհ-թիեատէ գատըն պիր տէրճէճ լա-

հաթ եաշամադաա խոլ։ Մաաամ Իվճնաւն, Բէբրին նամքնաա վէ ան ոէքիշ եաչքնաա պիր թանէճլ.ը գըզը պուլունուպ, մէզպուրէնին տերէճէյլ նիհաեէաէ օլան կիւղէլ-լիկլ, մէմլէքէթին տէօրթ քէօչէ-սինի նարը աշգլա եադմաեա պաշ-լամըշ խոլ։

Հաթըը, պահրը Օպ իանօաուն տալ-կալարքնաան այթ թարաֆը ուչքն-մաեա պաշլամըշ օլան պիր դուրաս գաեալըգըն էն սիլրի ուճունաա, խարնպ օլմուշ պիր գուլէ օլուպ, հալ պաս քի պաս գուլէ օլ գաաար էակի խոլ քի, ասլընը քիմսէ պիլ-մէզ խոլ։

Պաս գուլէ, Բէբրժան խանէաանը խանէսինաէն վէ մաաամ Իվճնաւն գաւիպէսինաէն եարըմ ֆարասխ ուզագաա օլաուղաս հալաէ, մէզ-քիւր լուչ էպնիեէ, եանի, գուլէ, գաւրիպէ վէ գօնագ, լուչ քէօչէլի պիր ապրըբ թէչքիլ իլմիչ խոլ-լէր։

Բէբրին Անիուլլան գարիպ պիր գըզ խոլ։ Մէզպուրէ, քէնտինին կէնճ բէֆիզլէրինաէն ապհա պիճաաէ կիւղէլ վէ ագըիլ օլուպ, բէֆիզ-լէրի միանէսինաէ հիչ պիր տօսթաս օլմաաըգը կիպի, սինինին ապրըլ-լարընա մալիքէ, վէ քէնտի սընըֆ վէ էեալէթինին էֆքեաըրնա տա-խոլ հէմէֆքեար տէյիլ խոլ։ Մէր-գուէ, թապիաթաան քիպիր օլ-աուգուննաան, Պրըթանէա քէօյլիս-լէրինէ մախաուս օլան ամէլիեաթը գաեէթ իգրահ իլէ վէ եախօա խա-թէմէեէրէ.ը իճրա խաէը, վէ հէ-մինն քէնտինին մալիսմաթը օլմա-եարագ, քէնտի խաեալաթը ապա-սընաա կէօրմիչ օլաուղաս, ֆագաթ նէ խաուկինի թայէնին խաէմէսի-կի պիր միսթաղպէլ հագըընաա խամիտաոր օլաըր խոլ։ Պունլարաան մաաաա, Բէբրինին գալպինաէ, Պրը-թանէա քէօյլիսլէրի իւղէրինաէ կէօրիսլէն խալհսէթ վէ սաֆվէթ օլմաագըընաան, քէօյլին պաշ բա-բասը, մէզպուրէնին չոս հալինաէն տալայը տիւչարը իգմիրագ օլաըր խոլ։

Մէրգում միսհթէրէմ բահիպլին մէզգիւր իղտիրապընաա հադգը վար խոլ, պիրա չըգան ապրըն օր-թասընաա վէ Պրըթանէա կիպի պիր մահէլլաէ, հէր քէս մէզհէպնին էա-բարլարընա վէ մուգաաեէս չէյլէ-րէ հիւրմէթ խաէր.քէն, մէզպուրէ կէնճ գըզ խաէ, պունուն մուգայի-րի, օլ խուսուսլարաա հէր քէնին մուհա.քէմէի թարգընաան գայրի պիր թարգաա մուհա.քէմէ խաէր, վէ պուս մաաաէ, ֆէնա խպրէթի մուճիպ վէ աֆվ օլունմադ պիր գա-պահաթ սաեըլըր խոլ։

Բէբրին, իլմին ֆէվգէլաաէ թէ-էսիրի պուլունաուղու իլմիգաաըն-տա օլուպ, Հախթա վալիսէսինին գուլպպէսինաէ պուլմուշ օլաուղու, վէ օլ անէ ոէկին քիմսէնին օգու-եամանըշ իտուկի էակի պիր պաաա-րադ քիլմադըընէն եադըլարընը, քէնտի քէնտինէ, եանի քիմսէնին մուաամինէթի, վէ եախօա նասիհա-թը օլմագաբէն օգուեաուրմուշ խոլ։

Մէզպուրէ կէնճ գըզ, էթրաֆ ոէլիդանըլըարընէն դէնաօսթանէ մուամիլէ վէ հարէ.քէթէլէրինաէն տահի տալա միսթէէսիր օլմաեարագ, քէնտինինի մէրգուման քէօյլիս-տէլպանըլըպտան չօգ պիճաաէ խա-թինն թուխար խոլ, վէ տինննաեր վիրէճէ.ը օլտալար, տնլարաան հիչ պիրիսիյլէ էվլէնմէ.ը խոթէմէդ խոլ։

Պաս հալաէ, աճապա Բէբրին, նէ՞ մէ-մուլ իլմէ.քաէ խոլ։ Պաս բահճպ տա չունաս լալավէ խաէ պիրիրիշ.քի, մէզ-պուրէ նէ մէմուլ իլմոիկինի քէնտին-

սի տէ պիլմէզ իտի։ Մէրգումէնին պաշլըճա էյլէնճէսի, տէնիզին սուլարը ալչալտըղը զէման, նէմլագ տէնիզին քէնարլ վէ գըեբլարընա կիտէրէք, վէ աեագլարընա կիյմիշ օլտուղու աղըր գունտուրալար իլէ, տալղալարըն կէթիրտիքլէրի օթլարը վէ չագըլ թաշլարընը չըղնաեարագ, քեաֆֆէյի մէշհուր սիրէթի էվլիա քիթապլարընը, վէ ֆէվգէլատէ ըիվաեաթը աթիգաեը, վէ կէօզ պաեըճըլար իլէ ֆալճըլարըն վէ պիւյիւճիւլէրին էսկի հիքեայէլէրինի տիլտէն էզպէր իտէր իտի, վէ զաթէն չօճուգլուղունտան պէրի օգուտուղու քիթապլար, պու գապիլտէն չէյլէր իտի։

Նասըլ քի սէօյլէտիք, Բէրին մուգատտէս մէվատտը իսթիհզա իտէր իտի, հալ պու քի պիր թագըմ խաեալի չէյլէր, մէրգումէնին կէօզլէրինի, գարշը գօնուլմազ պիր թարզտա պաեարլար իտի։

Պիզ տախի, չօգ տէֆա էօյլէ ատամլարա թէսատիւֆ իթմիշիզ տիր քի, ագլ ու ֆէթանէթլէրի քէմալտէ օլտուղունու իտտաա իտէրլէր, վէ լաքին Հագդ Թէալայի աղմիւշշան հազրէթլէրինէ իթիգատ իթմէյիպ, չէյթանա իթիգատ իտէրլէր։

Մէզպուրէ կէնճ գըզըն մուճիպի իզթիրապ թապիաթը, վէ աֆվ օլունմազ խույլարը, դաեէթլէ տինտար օլան վալիտէսինի տիւչարը եէյիս իյլէտիկինտէն, մէրգումէ, գըզընըն ախլէագ ու թապիաթընը թէպտիլ իթտիրմէք իւզրէ, հաֆթալարճա տուա իտէր, վէ պէհէր այ պիրէր քիւչիւք մում եագար իտի։

Կիւնիւն պիրինտէ, Բէրին, քիլիսէտէ իպատէթ զէմանընտա միւնասէպէթսիզ սուրէթտէ հարէքէթ իթտիկինտէն տօլայը, պիհագգըն թէքտիր օլունմագ իւզրէ, պաշ բաբասըն նէզտինէ չաղրըլտը, ֆագաթ միւսինն բահիպին նասիհաթընա գուլագ ասմաեըպ, տիկէր թարաֆտան, էվվէլքիլէրտէն տահա զիեատէ վէխիմ պիր ֆէնալըգ իճրասընա ֆուրսաթ պուլտու։ Շէօյլէ քի, պուլունտուղու մահէլլ եագընընտա օլան քէնարլարը գըրմըզը եաբրագլը քիւչիւք պիր քիթապը պիր թագրիպ աշըրարագ, զիգըյմէթ պիր նէսնէ միսիլլու գօրսէսի ալթընտա կիզլէտի։

Բէրին, մէզքիւր քիթապըն նէ օլտուղունու պիլմէզ իտի, վէ պիլմէսի տէ խայլիճէ կիւճ իտի, զիրա քէնտինին իլմի, եազըլարը հէճէլէեէրէք օգուեապիլմէքտէն իպարէթ օլուպ, հալ պու քի թէքմիլ լուզէթլէրի վէ ճիւմլէլէրի պիրլէշտիրէրէք, մանէասընա վագըֆ օլամազ իտի։ Պունունլա պէրապէր Բէրին պու խուսուստա ասլա ֆիթուր իթմէեէրէք, խուսուսիյլէ նէ օլտուղունու անլաեամատըղը պիր քիթապա տահա զիեատէ էհէմմիեէթ վիրմէքտէ, վէ սըգճա տիզիլմիշ հրուֆաթ իլէ թէրթիպ իտիլմիշ օլան մէզքիւր քիթապ սահիֆէլէրինտէ, տիւնեանընը քեաֆֆէյի իլմի, սըրրլարը, վէ խազինէլէրի մէվճուտ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի։

Մէզպուրէ, մէզքիւր սիրգաթընտան նաշի սէվինճ իչինտէ օլուպ, պու վէճհ իլէ պաշ բաբասըն խանէսինտէն հարէքէթ իթտիքտէն սօնրա, չալտըղը քիթապը օգուրքէն, քիմսէ իւսթէ կէլմէսին իչին, խայլի վէ եէպանի պիր մահէլլէ տօղրու իլէրլէտի։

Եէվմի մէզքիւրէ միւսատըֆ օլան այ, աղօսթօս օլուպ, Հրեշտակ Տեառն

տուասընեն գամբանասը չալընմըշ, վէ կիւնէշին զիւալարը օրթալըղը թէնկիր իւմիշկէր խոր։

Կէնճ գըշ, կիւմէքտէ օլտուղու պուրունա վասըշ օլտու։ Մ՚ահէլլի մէզպուրուն պիր ուճունտա, կրա՛նիթ թաշկարընտան, պիւիւք պիր հէյքէլ մուշապիհ օլարագ իմալ իտիլմիշ օլան վէ մուգատտէմ զիքրի սէպգաթ իտիպ, տէրունինտէ քի տիվար արալըգլարընտա վէ մագզալ տէլիքէրինտէ, վէ փուրթունալար իլէ եքիլիպ, քէօքէշմիշ օլան եէպանի փիտանլար արտընտա, միւթէատտիտ չաերը գուշլարը պարընմասընտան տօլայը Մ՚էե՛՛՛ե՛ե (*) թապիր օլունան պինտաեը ատիդ պուլունմագտա իտի։

Պու գուլէնին իչ թարաֆը օլտուգճա միւնթազամ օլուպ, ալթ գաթընտա քէմէրլի վէ խայլիճէ վատ պիր տալա վար իտի։ Իչ պու տալանըն գաբուտու օլմատըղը կիպի, պիր թանէճիք քէնչիրէսինին տաիտի ճամլարը եօգ իտի։ Հէր պիր գատէմէի տիվարըն իչինտէ օեուրմուշ պուլունան տար պիր ներտիվէնտէն, պիրինճի գաթտա վագը պիր իքինճի օտաեա վէ եինէ, մէզքիւր ներտիվէնտէն պիւիւճէք պիր թարագաեա գատար չըգըըպ անտէն տոխի ճիվար մահէլէր վէ պահրը Օգիանօսուն պիր խայլի մէսաֆէսի կէօզ իլէ կէօրիւլէպիլիր խոր։

Մ՚էգքիւր գուլէ հագդընտա պագը պաթըլ գօրգուլար պուլունտուղունան, օլ անէ տէկին նէ՛ պիր քէօյլիւ, նէ՛ պիր չօպան, վէ նէ՛ տէ պիր պալըգճը ասլա վէ գաթան տէրունինէ կիրմէմիշլէր իտի։ Մալիւ մի ամմէ տիր քի, Պըրթանեատա, մէվճուտա օլան քեաֆֆէյի էպնիեէյի աթիդա, գաեալար վէ խարապաթլար հագդընտա, պիրեր էկի րիվաեէթ վար տըր։

Պունունլա պէրապէր Իէրինին պիր ֆիքրի սագլմ՛ սահիպէսի օլտուղու, վէ պաշընճա ֆէվգէլատէ չէյլէր, ֆիքրինի ճէլպ իլլէտիկի տախի օգուեանլարըմընճա մալիւմ տիւր։

Իմտի մէզպուրէ, չալը չըրըքլար վէ ֆիտանլար իլէ գըտմէն գաբլանմընշ օլան գուլէնին էշիլինտէն կէչտիքտէն սոնրա, քէմերլի սալաեա կիրտի, վէ հէնուզ իւզերինտէ պագը մէճհուլ խանէտան նիշանլարը պուլունան պիւիւճէք պիր չըմինէնին եանընտա վագը կրանիթ թաչընան եաբընմընշ պէեաղ պիր բանգօ իւզերինտէ օթուրտու, վէ իլմի իլահիեէ տայիր օլան քիթապը գօրսէոինտէն չըգարըպ, վէ հէր հարֆընը եիւքսէք սէտա իլէ թէլաֆֆուզ իտիպ, վէ լուգէթ թէրքիպ իթմէք իւզրէ, հէր պիր հարֆը եանընտաքի հրուֆաթ իլէ խթէտիկի կիպի պիրլէշիրերէք, օգուտուղու քէլիմէլէրին մանէտասընը անլամաեա չալըշտը։

Կէնճ գըշ, պիւթիւն գուվվէյի իտրաքիեէսինի պու ուղուրա սարֆ իտիպ. հիչ պիր նէթիճէ հասըշ իտէմէիկինի կէօրտիւքտէ, աեագլարընը, օթուրտուղու մահէլլին տէօչէմէինէ վուրմագտա, վէ անլընտան իրի տանէլի թէր ագմագտա իտի։

Նակեահ, սալանըն քէմէր արալըղընտան չըգըեօր կիպի զանն օլտընան ճիւզի պիր սէտ չըգմասըյլա, մէզպուրէ, օգուտմասընը պէր թարաֆ իթտի, վէ կէօղլերինի եօգարը գալտըրըպ, թապախթընըն ճէսարէթինէ նիսպէթէն, վիճուտինտէ պիր տիթրէմէ վէ տէհշէթ հիսս իլլէտի։

(*) Մօվ քէլիմէսի չաերը գուշու մանէտօրնտա տըր։

Փիլվագը Բէբրին օլ էանատէ քէնտի դարչըսընատա վէ պէրինճի դաթա կէօթիւրէն ներտիվէնին թատ պալէսընատա, գըմըլտանամատըգ հէմեն խաճալի պիր սիմա պուլտընուլտունու, վէ կէօղլէրինի քէնտի իւզէրինէ սիքմիշ իտուկինի էօրատու։ Մէզպուրէ էվվել ալէ էվվել, ուեսաղա գալգըպ, օրատան ֆիրար իթմէյճիկի ախչինատու իսէ տէ, հէմեն այնի վագըթատա հէչեճանը թէսկինի օլմագլա, օրատա տուրմագլըղա գարար վէրտի։

Բէբրինէ կէօրինէն սիմա, նիւզ եաչընը կէչմիշ պիր իհթիեարըն սիմատընա պէնզէմէքտէ իտի։ Մէրգումէն տազ գաֆատը, սարար, մըշ ֆիլ միչի կիսի բարըմագատա օրուպ, գար մինղլու պէճաղ օլան իլքի տէմիթի սաչ սատխ, գուլաղ թօղլարընըն թարաֆընատան զայիֆ լէհճէսի իւզէրինէ սարդըմըշ, վէ լէհճէսինատէ իսէ, տաղարմըշ պիր սագալ պուլունուպ, կէօքսինէ գատար ուզանմըշ իտի։ Էյրի պուրնու իւզէրինատէքի տէմիրտէն կէօղլիւք սատխ, մէրգումէն կէօղլէրինի, պայգուշ կէօղլէրինէ պէնզէմէմէքտէ, վէ բէնկի պէղլոխող պիր ճիւպպէ իլէ տէ զայիֆ աղալարը հըֆըղ իտիվէմէքտէ իտի։

Բէբրին, քէնտի քէնտինէ չումուխ թատար մինթալատաը իմտի.

—Նա պու զարիպ մինղլուգ, հագըգամէն պիր իհթիեար ատը, վէ օ հալատէ պէնճէ հիչ պիր մինխաթարա եօգ տուր, վէ եախատ պու պիր ֆէվգէլատէ լին ատը, ֆագաթ պանա նէ՛ ֆէնալըգ եարապիլէճէք տիր։

Գէօղլէճէ մէզպուրէ, քեամիլէն թէսկինի էֆքեար իմտիքտէն ոճնըա, պէքլէմէնէ պաշլատը։ Մէրգումէնին պէքլէմէսի չօգ սիւրմէյիպ։ Նիւմայիշ հարէքէթէ պաշլատը, վէ ագիլանէ պիր նիւրիւճուլէ ներտիվէնին տատ գատէմէյէրին։ տէն աշաղը էնիպ, կէնճ գըզա եապլաչատ, վէ օվ վագըթ, Բէբրին, գարչըսընատա ատղ պիչ մինխատ պուլունատուղունա իսկիատի օլտու։

—Էվատըմ, օրատա նէ՞ եապըեօրատան, տէտի իհթիեար, հէնուզ գավի օլան պիր տէտա, ֆագաթ գուլաղա խօշ կէլմէհէն պիր իթէլաֆֆուզ իլէ։

Կէնճ գըզ պու սիւալէ ճէվապէն էլինատէքի քիթապը կէօսթէրտի, վէ իհթիեար տատխ,

—Հա՛ հա՛, տէտի, տիմէք օգուրտուն, վագատա կէօրմէյէլի իտիմ, ամմա նէ չոբէ, չիմոն պէնիմ՛ կէօղլէրիմ, եիւիրմի եաչընատա պուլունան կէնճլէրին կէօղլէրինէ պէնզէմէզ. պուղատան տա մատատա, կէօղլիւկիմին ճամլարը զալիպա պիր աղ պուլանըգ ատը։

—Օգուտուղուն քիթապնէ՞ տիր։

Բէբրին քիթապ ուզաթտը, վէ իհթիար, պուրաշուգ վէ մամլատա էլի կիպի գարարմըշ օլան էլի էլէ թուրթուպ, իլք սահիֆէսինի աչտը, վէ եիւքսէ՛ք տէտա իլէ, վէ հէր պիր քէլիմէսինատէ իսթիհզա թարզընատա կիւլէրե՛ք,

—Վա՜ ընդնէն պաշբաքալարը վէ ատ բաբաալարը եֆէնդիլէրե մախսուս եէնի էլմի էլհէ էրնուզը տէեուս օգուտուս, վէ իլալէթէն, հա՛յ չէ՛յման պուլունուս հա՛յ, տէտի, թա՛մամ՛, աէնին սինինատէ պուլունան պիր գըզճըղաղըն օգուտաճաղը քիթապը պուլմուշսուն։ Եօգսա, պիր մանատիքլատ կիրիպ, ըահիպէ՛ մի օլաճագսըն։

—Խա՛եր, խա՛եր, տէտի Բէբրին, չիտատէքլէ վէ գավի սուրէթատէ։

—Էօղլէ խսէ, պու քիթապը նի՛չին օգուտ եօրսուն։

—Օգումաեօրում, էօյրէնմէկէ չալըշըեօրում։

—Օգումաեը՞մը էօյրէնմէեէ։

—Էվվէթ։

—Պիլկիճ օլմագլըղա չօգ արզուն վա՞ր մը տըր։

—Տիւնեատա էն զիեատէ արզու իթտիկիմ շէյ օ տուր։

—Պու արզունու եէրինէ վարտըրմագլըգ բէք գօլայ տըր։

—Նա՞սըլ։

—Պէն սանա էօյրէթտիրիրիմ։

—Սի՞զ մի, տէտի Բէրին թէհայեիւր իլէ։

—Էվվէթ, պէն. հէմ պէնիմ տէրսլէրիմ, պաշգալարըն տէրսլէրինտէն տահա էվլէա տըր։ Էկէր իսթէր իսէն, հէր կիւն սանա տէրս վէրիրիմ։

—Հէր կի՞ւն միւ։

—Շիւպհէսիզ։

—Սիզին իգամէթ իթտիկինիզ մահէլլ նէ՞րէսի տիր։

—Պուրասը տըր։

—Մօվ գուլէսինտէ՞ մի տիր։

—Իսմինին նէ օլտուղունու պիլմէմ, ֆագաթ իգամէթկեահըմ իշպու էսկի գուլէ տիր, վէ զանն իթմէմ քի, պուրանըն միւթէսարրըֆը պէնիմ կիպի սէֆիլ պիր իհթիեարը, պուրատան չըգարթաճագ դատար ինսանիեէթսիզ օլսուն։

—Մօվ գուլէսի քիմսէնին օլմաեըպ, եիւզ սէնէյի միւթէճավիզ զէմանտան պէրի տիր խալի պըրագըլմըշ տըր։

—Էվվէթ, տիւնքի կիւն խալի իտի ամմա, պու կիւն տէրունինտէ ատէմ սաքին օլմագտա տըր։

—Ֆագաթ իչինտէ էշեասը պուլունմամագտա տըր։

—Էշեա վէ մօպիլեա, էվլէրին թաճիզլիկի տիր։

—Եաթագ տախի եօդ տուր։

—Եաթագ նէ՞ լազըմ, ինսան սամանտան պիր եըղըն իւզէրինտէ տախի, օն պէշինճի Լուի գրալըն Վէրսայլ սէրայընտա բահաթ եաթտըղը կիպի եաթար։

—Հալ պու քի սիզ նա՞սըլ եաշարսընըզ։

—Օ պէնիմ պիլէճէք իշիմտիր։ Սէն պու ճիհէթլէ ասլա իզտիրապա տիւչար օլմա, գը՛զըմ, պէն հէր նէրէտէ օլսամ, եաշաեապիլիրիմ, վէ հիչ պիր շէյտէն միւզտարըպ օլմամ։

—Պու հալտէ սիզ քի՞մսինիզ։

—Պէն պիր ագիլիմ։

—Ագիլ տիմէք, ալի՞մ տիմէք մի տիր։

—Վագաա ալէսսէվիեէ ալիմլէր, ագիլ տէյիլ իսէլէր տէ, պու ճիւմլէ պէն հէմ ագիլիմ, հէմ տէ ալիմ։

—Պինապէրին սիզ ալիմ օլտուղունուզ հալտէ, հէր շէյի պիլմէլիսինիզ։

—Էվվէթ, հէր նէ քի պիլինէպիլիր իսէ, պիլիրիմ, վէ տահա սայիր շէյլէր պիլիրիմ։

—Պիլտիկինիզի պանա տախի էօյրէթի՞րմիսինիզ։

Պու սէօզ իւզէրինէ, իհթիեար էօյլէ պիր շիտտէթլի թարզտա կիւլտիւ քի, պիւթիւն զայիֆ վիճուտի, ազալարը եէրլէրինտէն չըգաճագ տըրլար կիպի սարսըլտը, վէ պատէհու քէլամա տէվամ պիրլէ,

—Պիլտիկիմի սանա էօյրէթմէ՞ք մի, տէտի, ֆագաթ զանն իտէրիմ քի, պունուն իչին խայլի վագըթ լազըմ տըր, գըզըմ, պունընլա պէրապէր, շու թէքլիֆինի բէտտ տախի իթմէմ։ Շիմտիլիք սանա օգումաեը էօյրէթմէկէ պաշլաեալըմ, իլէրուտէ իճապընա պագարըզ։

—Իլք տէրսիմի նէ՞ վագըթ վիրէճէքսինիզ ։

—Էկէր իսթէր իսէն, եարըն ։

—Պու կիւն նէ՞ իչին վիրմէեօրսունուզ ։

—Զիրա պու կիւն չօգ եօլ եիւրիւմիւշ օլտուղումտան, պիր ազ եօրկունում։

—Էօյլէ իսէ, չաբուգ բահաթ իտին, չիւնքի պէնիմ ալիմ օլմագլըղա էշէտտի արզում վար տըր ։

Իհթիեար, եէնիտէն կիւլմէեէ պաշլաեարագ,

—Հա՛յ շէյթան պույնուզու հա՛յ, պու նէ՛ տէրէճէ թէզմիզաճլըգ տըր, տօղրուսու զանն իտիեօրում քի, պանա շէրէֆ օլաճագ շակիրտի նիհաեէթ պուլտում, տէտի քէնտի քէնտինէ,

—Սիզէ իսթիրահաթ իթտիրմէք իւզրէ, նէզտինիզտէն մուֆարագաթ իտէրիմ, ֆագաթ եարըն Հրեշտակ Տեառն տուասը գամբանասը չալընտըղընտա, պէթէքրար կէլէճէյիմ, վէ պանա իթտիկինիզ վատ մուճիպինճէ, պուրատան կիթմէեէճէքսինիզ, տէեու պէեան իթտի Բէրին ։

—Պու խուսուստա սէն քեամիլէն միւսթէրիհ օլ, պէնիմ կիւզէլ գըզըմ, չիւնքի իհթիեար Իսաագըն նիեէթի գավիեէսի, իշ պու Մօվ դուլէսինտէն, պիր թապուլթուն տէօրթ բարչա թախթասը արասընտա մբխլանմըշ օլարագ չըգմագ տըր ։

Բէրին, պու թէէմինաթտան գալպի բահաթ օլարագ, գաբուեա տօղրու իլէրլէտի, ֆագաթ օրաեա վասըլ օլմազտան, կէրի տէօնտիւ, վէ,

—Էկէր պիզիմ քէօյիւն ատամլարըյլա գօնուշուրսանըզ, պանա տէրս վիրմէքտէ օլտուղունուզու, վէ պէնի ալիմ իտէճէկինիզի քէնտիլէրինէ սէօյլէմէյին, չիւնքի անլէրին պիլմէսինի իսթէմէմ, տէտի ։

—Պու խուսուստա անլէրէ պիր շէ՞յ մի սէօյլէմէք, սէն բահաթճա ույգունու ուեու, գը՛զըմ, իհթիեար Իսաագ զընտան կիպի տիլսիզ, վէ մէզար կիպի սըր սագլաեան տըր։

Օգուեանլարըմըզա թագտիմ իթմիշ օլտուղումուզ շու զարիպ մախլուգուն հագըգաթէն քիմ օլտուղունու քէնտիլէրինէ պիլտիրմէք իչին, աթիտէքի ճիւզի մալիւմաթ քեաֆի տիր զանն իտէրիզ ։

1748 սէնէսինտէ, սէքսէն պէշ եաշընա վասըլ օլմուշ օլան Ալմանեալը Սամուէլ Իսաագ Քէյզէր նամ Եէհուտի, ալթմըշ սէնէ Բարիստէ իմբարը էվգաթ իտիպ, վէ Սամուէլ նամըյլա պիր ազիմ վէ տէհշէթլի շէօհրէթ գազանմըշ իտի։

Մէրգում զաեէթլէ ալիմ, ախլէագը պօզուգ, վէ թամահքեար օլմազլէ, թա կէնճլիք սիննինտէն, հէր հալտէ վէ հէր նէ եօլ իլէ օլուր իսէ օլսուն, սահիպ սէրվէթ օլմագլըղը գարարլաշտըրմըշ, վէ անճագ պէնիի ատէմին զայիֆ ճիհէթլէրինտէն, եանի էֆքեարը պաթըլէսինտէն, խէթալարընտան, վէ տիվանէճէ եախօտ շայեանը թագպիհ հըրսը շանլարընտան իսթիֆատէ իթմէքլէ, պիր ան էվվէլ վէ էմին սուրէթլէ իգպալէ վաբալ օլապիլէճէկինէ իսկեաթ օլմուշ իտի ։

Սամուէլ, իւլումը խէֆիէտէ բէք զիեատէ մալիւմաթ քէսպ իթմիշ օլտուղունտան, միւնէճճիմլիկէ, ավուճ ֆալճըլըղընա վէ սիհիրպազլըղա պաշլամըշ, վէ ազ վագըթտան շան ու շէօհրէթի արթարագ, խընճախընճ խալգ մէրգումա զիեարէթէ կիթմէքտէ, վէ սանտըգլարընա եազմուր կիպի ալթուն եազտըրմագտա պուլունմուշ իտի ։

Թէսատիւֆ, եաթօտ տահա տօղ-
ըուսու, պէտաթլէտագ քիմնէլերի,
պէրիպէրլէրինի արամագըզըն եէկ-
ատիկէրլէրինէ ըսաթ կէթիրէն օլ
թարիֆի զայըլ միւմքին միւնասէ-
պաթտան պէրի, Սամուէլ իւչ ի-
թալեաալը էքսիլիկի գարշը պէ գար-
շը կէթիրտի։ Պու իթալեաալը էք-
սիլի, չըվալիէ ոը Սէնթ–Գրուա-
նըն շակիրտի, վէ մարքիզ ոը Պը-
րէնվիլիէնին տօսթու իտի։ Իշպու
իլքի շահսալար, պէրիպէրլէրիյլէ հէմ-
էֆքեար օլմագ իչին եարատաբլըգ
օլտուղլարընտան, պէ յինէրինտէ պէր
իրթիպաթը գալմի հասըլ օլտու, վէ
էքսիլի հէր էսպարընը Սամուէլէ
սէօյլէտիկի կիպի, Սամուէլ տահի
կիղլի պէր քիմսէ տայիրէսինտէ,
պազը պէհիրլի թէրթիպլէր իճրա-
սընա մուվաֆֆագ օլտու։ Զիւնքի
մէրգում, պալէատէ զինքրինի իթ-
տիկիմիզ ատնատաթլարտան մատատա,
պէր ան էվվէլ նայիլի մէրամ օլմագ
սէվատընտա պուլունան վարլըլէ-
րէ տահի, քէնտիսինէ լաէրգալը
իւճրէթի վէրահլէրինտէ, օլ խու-
սուստա լազըմ կէլէն միւքէմմէլ
թէէմինաթը ատմատատա պաչլամըշ
իտի։

Պաահհու Սամուէլ, իլք ալարագ
իւճրէթինի իլքի միսլինտէ պէր իլքին-
ճի իւճրէթի տահա ալարագ, վահ-
նէթի իտէն զաթըն գանղը ղէման
վէֆաթի իտէճէկինի տահի մէրգու-
մա էվվէլինտէն պիլտիրիր իտի։

Էքսիլի վէֆաթ իտէնէ գատար
Սամուէլնի իչի միհվէրի լաէրգըն-
տա ճէրէեան իթմատ, ֆագաթի էք-
սիլինի, վէ ղէհիրլիյինճի ֆըրգատը
օլան վէ պիր թագըմ էչխատը աէֆ-
թէրլէրինէ գայտ իտիպ, թէչէֆ
իլչէեէն հայտուտ ըէֆիգլէրի, օլ
տէվիրտէ –ընչլէ ֆահէթհ նամըյլա
թէէսսիս օլունան մահքէմէ թա-
րաֆընտան տերտէթի իտիլիպ, պէր
միւգթէզայի գանունէն եագըլաբգ-
տան, վէ պինտպէրինի Սամուէլ եա-
լընըզ գալաբգտան սոնրա, կէրչի,
վագթիյլէ բարլագ օլան առաօնքընի
քեարը արթաբ իսէ ատ, թէչհիլքէ-
սի տահի թատիտիյլէ օ նիսպէթի
իւղրէ թէզայիւտ պուտտու։

Սամուէլ, խոյլինճէ քէսպի տեր-
վէթի իթմիչ, վէ սինտի չէյհուսխէ-
թէ վասըլ օլմուշ օլտուղու հալտէ,
սիւլուք իթտիկի թարիտ իւղէրինտէ
արթըդ տուրմալը իտի, լաքին
պու էմրի պատիրէթէ, եախօտ տա-
հա տօղրուտու ճէսարէթէ մալիք
օլմատընտան, վէ չօգտան պէրու
միլճօնու թէճատտուղ իթմիչ օլան
վարիսաթընը տահա գիճատէ ար-
թըլմագ իտտիէսինէն, իշթէ չու
տօղմաղլըղը քէնտի թէլէֆինի մու-
ճիպ օլտու։

Եէօյլէ քի, մէրգումտէն ալէյ-
հինտէ վուգու պուլան վէ պիր թա-
դըմ միւսքիթ իտապաթլար իլէ
թատատիգ իտիլէն շինքատէթլէր իւ-
ղէրինէ, ախպ ու կիրիֆթինէ հիւքմ
օլունմալը, խանէսինին կիղլի պիր
գարուտատնտան անճագ ֆիրարէ
մուվաֆֆագ օլատիլտի, վէ պիր-
լիքտէ, տայինա քէմիրինտէ թա-
չըմագտտա օլտուղու իլքի իչ եիւզ
տատա լուի ալմունտունտան մատատա,
հիչ պիր չէյ կէօթիւրէմէտի։

Պաահհու, մէրգում ղըետապէն
մահքիմ իտիլէրէք, թատիրի եա-
գըլաբ, վէ խանէսի տէքուէսթրօ օ-
լունուպ, մահզենլէրտէքի ալթուն-
լարը տահի միրի թարաֆընտան
զապթ իտիլտի։ Պու չէյլէր Բարիս-
տէ վուգու պուլտուղու ղէման, Սա-
մուէլ, ետատէն բէք պիսիք պիր
ֆէյլէսոֆ օլտուղունտան, հիչ տէ-
յիլ իսէ, չու ֆէվգէլատէ ֆուր-
թունա էնտատըտտա ճանըընըն տահի-

լի սէլամէթէ չըգարապիլմիկինտէն մօլայը միւթէսէլլի օլարագ , վէ քէնտինին անճագ Պըրըթանեա իւլ-քէսմինտէ բահաթ իտէպիլէճէկինի պի հագգըն միւլահազա իտերէք , հաեան օլ ճանիպէ կիթմէքտէ իտի։

Պիր սապահ մէրգում իհթիեար եէհուտի , պահրը Օգիանօսուն քէնարընա վասըլ օլաուզունտա , գարշըսընտա Մօվ գուլէսինի կէօրտիւ , վէ պունուն իչէրիսինի տօլաշըպ , խարապ օլան հալինէ նազարէն , էլպէթթէ պունուն իճարը եօգ տուր ատեու տիւշիւնէրէք , մահէլլի իդամէթինի օրատա թէէսսիս իթտի , վէ օլ կիւնիւ թագրիպա պիր սաաթ սօնրա , Բէրինն տախի պու գուլէտէն իչէրի կիրտի ։

Պըրթանեալը գըզ լուէ եէհուտինին լուք միւլագաթլարընտա հաղըր պուլունտուգ ։ Շիմտի տէ , կէնճ գըզըն վէ իհթիեար հայտուտուն պիրիպիրլէրինէ թէսսաւուֆլէրինտէն հասըլ օլաճագ օլան նէթիճէյի օգուեանլարըմըզա պէեան իտէճէյիզ ։

11

ՊԻՐ ՎԷՖԱՔ ՎԷ ՊԻՐ ԱՇԻ

Մօվ գուլէսինի քէնտինինէ մէլճա իհթիեար իթմիչ օլան մէրգում միւնէճճիմ եէհուտի , Բէրինտէն զիեատէ ագիլ վէ չալըշդըգտան պիր չակիրտէ թէսսաւուֆ իտէմէզ իտի ։ Պու գըզ պիր գաչ հաֆթա սօնրա , իլմի իլահի քիթապլարընդէն մահպուս սահիֆէլէրինի օգուեապիլմէք ամաճըյլա , Սամուէլինն նիզամընդա , վէ դալըշըդ սուրէթտէ եաղըմլը օլան էլ եազըլարընդ տախի գօլայճա օգուեապիլմէք իտի ։ Իհթիեար , Բէրինէ պու գատար տէրս վիրմէքլէ իքթիֆա իթմէ յիպ , մէրգումա եազը եազմագլըղը տախի էօյրէթմէրտի ։

Նասըլ քի սէօյլէտիք , մէզպուրէ , թահսիլի իլմէ բէք հեվէսլի օլտուղունտան , թահսիլ իթմիկի մալիումանըդ իպթիտաէէսի , քէնտինին հեվէսինի տահա զիեատէ արթըրտը , վէ սուրէթի լանըգէտէ պաշլամըշ օլան պիր թահսիլի տալա թէրքիթմէմէսի խուսուսընտա , Սամուէլէ բէճա իյլէտի ։ Մէրգում իսէ , մէզպուրէնին ազլ ու ֆէթանէթինի , վէ քէնտինին պիր ախլէտագը մէկմումէէե իրճա իտիլմէտի գօլայ պիր մախլուգ խուսուսինի անլաեատագ , քէնտի կէչմիչ էօմրիւնիւն սըրրլարընդը վէ տիկէր հէր թարգ էտարըդ մախաուֆէյի , պիր տէհլէթլի միրաս մագամընտա , մէզպուրէնէ պէեան վէ թէպլիղ իթմէքլիկէ բազը օլտու , վէ քէնտի քէնտինէ շէօյլէ սէօյլէտի .

—Պու գըզ , կիւնիւն պիրինտէ պէնիմ խալֆիմ օլմագլըղա շաեէսթէ տիր , վէ ֆիլվագը պու տիւնեատա պէնիմ եէրիմէ կէչճէք , վէ պէնիմ գուսուր պըրագմըշ օլտուղում պիր թէչէպպիւսիւ իքմալ իյլէեէճէք տիր ։ Պունտան տա գախինագալ , իգթիզայի հալտէ պէնիմ եարտըմճը միւրաճաաթ իտէրէք , պու սուրէթլէ պէնիմիչ պէրատըր գապահաթլը օլտուգտան սօնրա , խայինճէ պէնիմ գաթլէ հիւքմ օլունմագլըղմա միւտաաատէ իթմիչ օլան , վէ պէնի գուրթարմագ իչին պիր թէչէպպիւս իճրա , վէ եախօտ պիր քէլամ պիլէ իրատ իթմիչ օլմանեան ատէմլէրտէն էլպէթթէ ինթիգամ ալաճագտը ։

Սամուէլ պու գարարը վէրտիքտէն սօնրա , Բէրինին թահսիլի իլ-

մէ օլան հավվէսի գատար քէնտիսի տէ մէզպուրէնին թէտրիսի մատտէսինէ օլ նիսպէթտէ մէրագ վէրտի ։

Կէնճ գըզ, էվվէլ պէ էվվէլ, միւնէճճիմլիք, սիհիրպազլըգ, ավուճ ֆալճըլըղը, վէ օրթա ասըրտա ղաեէթ էհէմմիեէթ քէսպ իթմիշ օլուպ, հիքեաեէմիզ թարիխինտէն չէնտ սէնէ ագտէմ, մէշհուր Գակլիօսթրօ թարաֆընտան եինէ մէյտանա չըգարըլմըշ պուլունան տիկէր իւլումը խէֆիեէ թահսիլինէ իպթիտար իյլէտի, ֆագաթ շայեանը թէաճճիւպ եէրի շուրասը տըր քի, Սամուէլ, իւլումը մէզքիւրէնին իճրասընը մէրգումէեէ էօյրէթտիկի հալտէ, տիկէր թարաֆտան ինանմամասընը տախի նասիհաթ իթմէքտէ իտի ։

—Ատի խալգըն թէզ ինանմագլըգ խասսէսինտէն լաեըգըյլա խսթիֆատէ իթմէք իչին, տիմէքտէիտի իհթիեար Եէհուտի, սէնին գաթիէն շիւպհէլի տավրանմագլըղըն միւճէրրէտ լազըմ տըր ։

Սամուէլին ալթմըշ սէնէ զարֆընտա քէմալի թէհամմիւլ իլէ թահսիլ իթմիշ օլտուղու ֆէվգէլատէ իւլում ու մալիւմաթը, Բէրին պիր սէնէ իչինտէ ֆիքրինտէ ճէմ իտէպիլտի, վէ սօնրա Սամուէլ մէզպուրէեէ զէհիր թէրթիպ իթմէքլիք եօլունու տախի էօյրէթտիրտի ։

Բէրին մէրգում իհթիեարըն եանըլմազ րէհպէրլիկի սաեէսինտէ, սիւրաթլէ թարագգը քէսպ իթտի, վէ պիր սէնէ յի ճէտիտէ կէչմէզտէն, մէզպուրէնին, Եէհուտիտէն էօյրէնէճէք պիր շէյի գալմատը ։

Զունն իտէրսին քի, Սամուէլ տախի, շու տիւնեաեը թէրք իթմէք, վէ սատըգ պէնտէսի օլտուղու շէյթանա քէնտի մէքրուհ բուհընը թէսլիմ իյլէմէք իչին, շու տագըգաեա պէքլէմէքտէ իտի ։

1750 սէնէսի աղօսթօսունուն պիր կիւնիւնտէ, եանի Սամուէլին Պրըթանեաեա կէլմէսինտէն իքի սէնէ սօնրա, Բէրին, հէր վագըթքի կիպի Մօվգուլէսինէ կէլտի։ Օլ կիւն հավա ֆէնա վէ ֆուրթունալը օլուպ, խաեալի գալէլէր միսիլլու, պահրը Օգիանօսուն իւզէրինէ եըղըլմըշ օլան գարա պուլութլար արասընտան, արա սըրա շէմշէք ըշըգլարը զահիր օլմագտա իտի ։

Պրըթանեալը գըզ սալատան կէչտի, վէ պիրինճի գաթա կէօթիւրէն նէրտիվէնտէն սիւրաթլէ չըգտը ։ Օլ արա Սամուէլ, քէնտիսինին եաթաղը օլան պիր մըգտար սաման եըղընը իւզէրինտէ, եիւզիւնիւն րէնկի սօլմուշ, վէ կէօզլէրինին ըշըղը սէօնմիւշ օլարագ, եաթմըշ իտի, վէ կիւճլիւքլէ ալըպ վիրտիկի նէֆէս, արա սըրա զայիֆ կէօքսիւնիւ թահրիք իյլէմէքտէ իտի ։

—Սէ՞նմիսին, Բէրին, տէեու սիւալ իթտի մէրգում, մէզպուրէ կէնճ գըզ կէլիպ գարշըսընտա տուրտուղու էսնատէ ։

Բէրին, պիր թէաճճիւպ ալէամէթի իպրազ իլէ,

—Պէ՞նմիյիմ տէեու սօրուեօրսունուզ, հալպուքի, պէն օլտուղումու կէօ՞րմէեօրմուսունուզ, տէտի ։

—Խա՛եըր, սէնի կէօրմէեօրում, տէեու ճէվապ վէրտի Եէհուտի, վէ անճագ սէսինի կիւճ հալ իլէ իշիտէպիլիեօրում. քէօթրիւմլիւք պէնի խսթիլա իտիեօր, վէ վիճուտիմի եագընտա պիր նաշ հալինէ գօյմագ տէրէճէսինէ կէթիրիեօր. պիր սաաթ կէչմէքսիզին, հէր շէյ պիթէճէք տիր ։

Պըբթանեալը գըզ, հիչ պիր ճէվապ վիրմէտի, չիւնքի Սամուէլին ճանըլմատըղընը բէք ալճա պիլիր իտի։ Մուախխարէն իհթիւար ներհուատի չու վէճհ իլէ իլավէյի մագալ էյլէտի.

—Պանա տօղրու էյիլ, գը՛ղըմ, ղիրա սէսիմ թէտրիճէն քէս պի դաաֆ իտիւօր, վէ սէնին ամթիգ հօճանըն սօն նասիհաթլարընը, սօն վիւրատլարընը, վէ սօն էմրլէրինի տինլէ։ Պէն սանա, էն հագըդի էյիկի, վէ էն գիւատէ թէչպիհ գատուլ իթմէկէն թըլըսըմը ճանի ֆէնալըէ էվըրթտիրտիմ։ Պէնիմ սանէմտէ սէն գէնկլին վէ գուվվէթլի օլաճագսըն, սէնին միւաթագպէյին սէնին էյլէրին իչինտէ տիր, իմտի չու մէմլէքէթի թէրք էյլէ, ղիրա սէնտէ մէվճուտ օլան, վէ պէնիմ վազըթտըլա թէվի իտէն տուլյդուլարըն վէ հարիսանէ արզուլարըն իլէ, սէն պուրատա հաչան ճամաղընը. իմտի կիթ Բարիզէ, չիւնքի սէնին ևէրին օրատա տըր, Բարիս չէհիրլէրին սուլթանը, վէ էզմինէյի հաղըրէնին Պապիլի տիր. օրատա պիլճիւմլէ ադրադը նէֆսանէնէէ մտպիտլէր, վէ քէաֆֆէյի խուլյատա սէճտէ գըլանըլար պուլունմագտա տըր։ Իչթէ սէն պուտղընդը նէֆսանիեէտէն վէ խուլյատան իտիֆֆատէ իտէճէքսին, չամուրուն իչինտէ ալթուն արատաճագսըն. սանա պէրէքէթլի պիր մահսուլ վատ իտէրիմ, էօյլէ պիր մահսուլ քի, պիղդամթ սէնին իւմիտլէրինի վէ խաճալաթընը պիլէ թէճավուզ էյլէեէճէք տիր։ Պէն վիլեճնլարա սահիպ օլմուշ իտիմ, սէն տախի պէնիմ կիպի միլեճնլար դաղանաճագսըն։ Սէնին կիրէճէք օլաուղուն մտաէն, տայիմա պիքիր տիր, տայիմա պէրէքէթլի տիր, վէ էպէտ իւլ էպէտ պէնկլին տիր։ Պունունլա պէրապէր սանա չունու նասիհաթ իտէրիմ քի, հօճանտան դիւատէ ագըիլ վէ ուսթա օլասըն, վէ վագթինտէ ալթունունու վէ իլմինի սագլամտէը պիլէսին։ Իչթէ էօմր տէնկլէն չէյ պու իւքի քէլիմէտէն իտպարէթ տիր։ Պունտան մտաատը, հիչ պիր չէյ տիմէք տիր։

Պու լագըրտըլտըտան սօնրա, Սամուէլ սիւքիւթ իթտի, չիւնքի ճան չէքիշմէքլիկինին քէսիք իհտիթիտի, կիւճլիւքլէ ալըդ վիրմէքտէ օլտուղու նէֆէսինէ գալըշմագտա իտի։

Ֆաւրթունա իտէ, պու արալըգ, էնկինտէն հուպուդ իտէն ըիւգկատրալ իլէ ուֆուգըն պայիտ նօգթալարընտան թատագիպ իտիլէրէք, թէտրիճէն Լագըշմագտա իտի։

Սամուէլ, պիր արա քէսպի հայտաթ իտէրէք, սաման եըղընալարը իւզէրինտէ արդասընա տէվրիլմիշ իտի։ Կէնճ գըզ պու հալի կէօրտիւկիւնտէ, քէնտի քէնտինէ,

—Վէֆաթ իթտի, արթըգ պիր լագըրտը պիլէ սէօյլէմէյէճէք տիր, տէտի։

Հալ պու քի Բէրլին պու խուսուստա ճանըլմագտա իտի, ղիրա Սամուէլ էլինի գըմընըտտարագ, մէզպուրէնին ևինէ քէնտիսինէ տօղրու է՛յիլմէսի իչին պիր իչարէթ իթտի, կէնճ գըզ տախի պու էմրէ ևթաաթէլ, գուլաղընը հէյտան մէրգումուն տուտտագլարընտա ճագլաշտըրտը, վէ քէսիք սուրէթլէ թէլաֆֆուզ օլունան տիթտէքի քէլամլարը, տտէթա ճիւզի պիր ըիւգկատր կիպի իչիթտի.

—Պէլիմին էթրաֆընտա . . . պըթուն իլէ . . . տօղու . . . պիր քէմէր վար տըր . . . • քէմէր սէնին իչին տիր . . . ա՛լ, վէ կիթ Բարիղ . . . լտքին ունուտմա։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, իհթիեարբն տուտագլարը հալէա գըմըլտանմագտա իտի իսէ տէ, սէսի պօղուլտու, վէ կէնճ գըզ հալէա տիյնէմէքտէ իտի իսէ տէ, հիչ պիր շէյ իշիթմէտի։ Պիր իքի տագըգա կէչտիքտէն սօնրա, օլ տէրէճէ բաթըրտըլը վէ եագըն սուրէէ տէ պիր շիմշէք չագտը քի, մէզքիւր սիւքիւթի քեամիլէ գաթթ օլունտուգտան մաատա, սայիգանըն տախի գուլէնին իւզէրինէ տիւշմիւշ օլտուղու զանն օլունտու։

Բէրին եիւզիւնիւ իքի էլլէրի իչինտէ կիզլէտի, վէ Սամուէլին ատէթա պիր էօլիւ հէյեէթի քէսպ իթմիշ օլան վիճուտի, եաթաբղը սէֆիլ եաթագ իւզէրինտէ սօն պիր տէֆա տահա տիթրէտի, վէ զաթէն նիմ տօնմուշ օլան տիհանընտան,

—Է՛յ ֆանիլիք . . . իշթէ արթըգ քէնտիմի սանա թէսլիմ իտիեօրում, ա՛լ պէնիմ բուհումու, սէօզիւ չըգտը։

Միւթէագըպէն մէրգումուն տարլաշմըշ օլան պօղաղընտան պօղուգ պիր սէս զուհուր իտէրէք, կէօզլէրի տախի օեումլարը իչինտէ տէօնտիւ, վէ պու սուրէթլէ Եէհուտի թէսլիմի բուհ իյլէտի։

Բէրին եարըմ տագըգա միւտտէթ զարֆընտա, մէրհումուն նաշընը թէճէսսիւս իթտի, հալ պու քի պու սըրատա մէզպուրէնին սիմասընտա հիչ պիր կէօնա հէեէճան ալէամէթի միւշահատէ օլունմատը։ Պատէհու մէրգումէ, նաշըն իւզէրինէ էյիլիպ, վէ սահիհէն գալպի վուրմագտա օլուպ օլմատըղընը թահգըգ տախի իթմէքսիզին, մալիւմ օլան մէշին քէմէրի չէօզտիւ, վէ տէրունինի աչըպ, վէ քէնտիսի տախի տէօշէմէ իւզէրինտէ օթուրարագ, մէզքիւր քէմէրին տէրունինտէքի նուգուտը թամա իլէ ստյմաեա պաշլատը։

Պու քէմէրին իչինտէ իքի եիւզ ատէտէ եագըն լուի ալթունու պուլունմագտա իտի։ Հալ պու քի ագչէնին պագիսինի, Սամուէլ, էօմրիւնիւն իհթիեաճաթը ճիւզիեէսինէ մէտար օլմագ, վէ Բէրինին թալիմ ու թէրպիեէսի իչին լազըմ օլան քիթապլարը, վէ պաղը միւնէճճիմլիք ալէաթ ու էտէվաթընը էն եագըն շէհիրտէն կէթիրթմէք իւզրէ, Պրըթանեատա գալաբղը իքի սէնէ զարֆընտա, սարֆ իթմիշ իտի։ Կէնճ գըզ, պէօյլէ պիր խազինէ պուլտուղունտան տօլայը ֆէվգէլատէ մէսրուր իտի, վէ ավուճույլա եօգլամագտա օլտուղու ալթունլար, քէնտիսի իչին թիւքէնմէզ վէ հիսապ օլունմազ վարիտաթ կիպի կէօրիւնմէքտէ իտիլէր։ Հաթթա միւսթագպէլ տախի մէզպուրէնին նազարընտա բարլագ վէ աչըգ կէօրիւնիւպ, պունտան պէօյլէ հարէքէթինէ մանի օլաճագ հիչ պիր էնկէլ օլամազ իտի, չիւնքի իհթիեարբն վասիեէթի սաեէսինտէ մէզպուրէ Բարիզէ, եանի սէրվէթ ու իգթիտարըն քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլտուգլարը օլ շէհրի ճաղիպէ կիտէպիլէճէք իտի։

Հալ պու քի Բէրին, տահա հէնուզ սօվումուշ նաշըն սահիպի հագգընտա պիր էսէֆ պէեան իթմէքլիկի, եախօտ պիր տամլա կէօզ եաշը տէօքմէյի խաթրընտան պիլէ կէչիրմէմէքտէ իտի,

Նասըլ քի կէօրիւլմէքտէ տիր, Բէրին, հօճասընա լաեըգ պիր շակիրտ իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, լաէնգաթի կէօք կիւրիւլտէտիկի, վէ պահրը Օգիանօսուն գապարմըշ տալկալարը, տէհշէթլի սէտալէրլէ, Մօվ գու-

լէսինին նազբր օլտուղու գաեալարն էթէյինէ չարբաղը, վէ եազմուր տախի, տօլու իլէ գարբշըգ օլարագ նիւզուլ իյլէտիկի էսնատէ, մէզպուրէ կէնճ գըզ, քէնաի վարիտաթընը վէ իւմիտլէրինի հըֆզ իտէկէլէն գըյմէթտար քէմէրի ֆիսթանընըն ալթընտա կիզլէտիքտէն սօնրա, աշաղքի սալաեա էնտի, վէ քէօյիւն եօլունա միւթէվէճճիհ օլապիլմէք իչին, պիր սաաթ գատար ֆուրթունանըն թէսկին օլմասընա պէքլէտի։ Հագըգաթէն պիր սաաթ սօնրա, րիւզկեար թէսկին օլտու, վէ շիմշէքլէր իլէ կէօք կիւրիւլտէմէլէրի զայիլ օլուպ, ալթիւսթ օլան պուլութլար արտասընտա, եէր եէր մավիլիք կէօրիւլտիւ, վէ նիհաեէթ բարլագ պիր կիւնէշին զիեալարը էթրաֆը թէնվիր իյլէտի։ Պու սուրէթլէ Բէրին գուլէտէն պիլ խուրուճ, սիւրաթլէ օվալարտան եիւրիւմէկէ պաշլատը։ Մէրգումէ անճագ պիր գաչ եիւզ ատըմ իլէրլէմիշ, վէ տէնիզտէն հուպուպ իտէն րիւզկեար իլէ զարիպ պիր շէքլ քէսպ իթմիշ օլան էյրի պիւյրիւ մէշէ աղաճլարընտան միւրէքքէպ պիր օրմանըն քէօշէսինի տէօնմիւշ իքէն, օմուզունտա պիր թիւֆէնք վէ արգասընտա տախի իքի ավ քէօբէյի պուլունան կիւզէլ վէ թըֆըլ պիր տէլիգանլըեա թէսատիւֆ իյլէտի։

Մէրգում ավճընըն լաեբգլը գումաշտան կիյինմիշ օլտուղու էլպիսէսինին, ատէթա տէնիզէ պաթըրըլմըշ տըր կիպի բարլատըղընա պագըլըրսա, օլ թըֆըլ տէլիգանլընըն ֆուրթունա էսնասընտա քէնտիյի պիր եէրտէ սիբէր իթմէտիկի թէպէյեիւն իտէր իտի։ Պու տէլիգանլընըն պօեու, ատէթա պիր ատէմ պօեունտա իտի իսէ տէ, սիմասը, հէման պիր չօճուգ սիմասընա պէնզէմէքտէ, վէ լէհճէսինին կիւղէլլիկինէ, վէ պիր կէնճ գըզա մախսուս օլան թազէլիկինէ նազարէն, մէրգումուն օն պէշ օն ալթը եաշընտա պուլունտուղու անլաշըլմագտա իտի։ Հասըլը մէրգում տէլիգանլընըն հիւսնի ճէմալի, ասլա թէշպիհ դապուլ իթմէզ տէրէճէտէ իտի։

Օգուեանլարըմըզա զաթէն մալիւմ օլան պու տէլիգանլընըն թասվիրինի թաֆսիլէն նագշ ու պէեան իթմէքլիկի զայիտ ատտ իտէրիզ, Անճագ շու գատարը պէեան իյլէրիզ քի, օգուեանլարըմըզ պարօն Լիւք տը Ֆէրժանը թանըտըգլարը զէման, մէրգում օթուզ սէքիզ եաշընտա օլտուղու հալտէ, մէրգումուն, իլք կէնճլիք չաղընտա նէ տէրէճէ կիւզէլ վէ տիլպէր օլտուղու, օլ վագըթքի չաղընտան անլաշըլապիլիր։

Պրըթանեալը գըզ, Մ. տը Ֆէրժանը կէօրիւր կէօրմէզ, պիր սապըրսըզլըգ վէ պիր թէրէտտիւտ ալէամէթի իպրազընտան քէնտիյի թութամատը։ Պունուն մուղայիրի կէնճ ավճընըն սիմասընտա ֆէվգէլատէ պիր սէվինճ, վէ կէօզլէրինտէ տախի պիր բարլագլըգ միւշահէտէ օլունտու։ Պու էսնատէ մէրգում տէլիգանլը, եիւքսէք պիր սէտա իլէ,

—Ա՛հ, Բէ՛րին, պէն տէ սէնի արաեօրտում, հաթթա պու կիւն սանա թէսատիւֆ իտէպիլէճէկիմտէն տօլայը գաթի իւմիտ իթմէեէ պաշլաեօրտում, տէտի։

—Միւսիւ Լիւք, պէնի՞ մի արաեօրտունուզ, ֆիլվագը պու սէօյլէտիկինիզ պէնիմ իչին պիր չէրէֆ տիր, լաքին, րէճա իաէրիմ, պէնի նէ՞ իչին արաեօրտունուզ, տէեու

ճէվապ վէրտի կէնճ գըզ, իհթի-
բամլէ իրատ իթտիկի քէլամլարա
պիր տէրէճէ իսթիհզա դարըշտը-
բարագ։

—Զալիմ Բէրին, պանա պու եօլ-
տա պիր սիւալ իրատ իթմէքլիկին
միւմքի՞ւն միւ տիւր։

—Աճա՛յիպ, զանն իտէրիմ քի,
պիր ատէմ պիր շէյի էօյրէնմէք
իչին սիւալ իթմէլի տիր։

—Ֆագաթ պի՞լմէեօրմուսուն քի,
պէն սէնի կէօրմէքսիզին եաշաեա-
մամ։ Պի՞լմէեօրմուսուն քի, պէնիմ
պիր թանէճիք սաատէթիմ, սանա
օլան վէ գալպիմտէ ճէվէլան իտէն
մուհապպէթիմի սանա թէքրարլա-
մագ իչին, հէր կիւն սանա թէսա-
տիւֆ իթմէք տիր։

—Պանա մուհապպէթինիզ օլ-
տուղունու սէօյլէտիքտէն սօնրա,
պունու թէքրարլամաեա նէ՞ հա-
ճէթ վար տըր։

—Պունու թէքրարլամագտան
մագսէտ, սէնին մէրմէրտէն օլան
ֆագաթ կիւզէլ վէ ճալիպ պու-
լունան եիւրէկինէ թէէսսիր իթտիր-
մէք իչին տիր։

—Լաքին, միւսիւ Լիւք, սիզտէ
պու գատար մալիւմաթ վէ լէթա-
ֆէթ օլտուղու հալտէ, հիչ պիր
շէյէ միւէսսիր օլմատըղընըզը նա՞-
սըլ անլաեամաեօրսունուզ։

—Իշթէ պէնի տիւչարը եէյիս ի-
տէն օ խուսուս տուր, պունունլա
պէրապէր տայիմա մէմուլ իթմէք-
տէյիմ։

—Մէմուլինիզ եանլըշ տըր։

—Լաքին, է՛յ սէվկիւլի տիշի
գաբլան, շու էմնալսիզ մուամէլէյի
շէտիտէտէն մագսէտ նէ՞ տիր։ Ա-
ճապա պէնի քէնտինէ շաեէսթէ
կէ՞օրմէեօրմուսուն։

—Ա՛հ, միւսիւ Լիւք, պէն, սի-
զին զանն իթտիկինիզ տէրէճէտէ
ահմագ տէյիլիմ, վէ սիզին պիւ-
յիւք պիր զաթ, վէ քէնտիմին ֆա-
գիրէ պիր գըզ օլտուղումու բէք
ալէա պիլիրիմ։

—Տիմէք տիր քի, սէն պէնիմ
մուհապպէթիմէ ինանմաեօրսուն։

—Ֆիլվագը ինանմամ, շիւնքի
սիզին, չաեըր գուշլարընը ճէլպ
իթմէք իչին կիւզէլ այնալարընըզ
օլտուղու կիպի, պիր թագըմ պի-
կիւնահ գըզլարը տախի ալտաթմագ
իչին կիւզէլ սէօզլէրինիզ վար տըր։
Հալ պու քի պէն պու սէօզլէրէ
ալտանաճագ գատար ահմագ տէ-
յիլիմ։ Միւսիւ Լիւք, սիզին սին-
նինիզ հէնուզ բէք կէնճ օլտու-
ղունտան, մուհապպէթինիզէ կիւ-
վէնիլէմէզ։ Սիզին սիննինիզտէ օ-
լանլար, սէվմէք սէվիլմէք նէ օլ-
տուղունու պիլէմէզլէր։

—Ա՛հ, Բէ՛րին, սէն պունա ի-
նանը՞րմըսըն։

—Օլ պապտէ էմնիյյէթիմ պիլէ
պէրքէմալ տըր։

—Ֆագաթ էկէր մուհապպէթի-
մին հագըգի, հուտուտսուզ վէ
տէվամի օլտուղունու սանա իսպաթ
իտէրսէմ, օնա նէ՞ տիեէճէքսին։

—Պունու պանա իսպաթ իտէր-
սէնի՞զ մի։

—Էվվէթ։

—Էվվէլա իսպաթ իտինիզ, սօն-
րա իճապընա պագարըզ։

—Էօյլէ իսէ, պէնի տինլէ, վէ
էկէր միւգթէտիր օլուր իսէն, հա-
լէա շիւպհէ էթ. սանա իտէճէկիմ
թէքլիֆ շու տուր քի, պէն սէնին-
լէ թէէհհիւլ իտէճէյիմ։

Բէրին գահգահա իլէ կիւլտիւ,
վէ Մ. տը Ֆէրժան տախի,

—Պէնի իսթիհզա՞ մը իտիեօրսուն
տէեու սիւալ իթտի։

—Ա՛հ, միւսիւ Լիւք, պէն սիզի
ապա իսթիհզա իթմէեօրում. պիլ-

ազա սիզ պէնի խաթիհզա խահեօրուսնուզ։

—Սանա եէմին խաէրիմ քի, պէն միւսաֆէթի էօմրիւմնոէ պու գառար ճիւսի դօնուչմամըշըմ տըր, վէ սաբըղաաէլիք նամուսում իլէ սանա ոէջլէեօրում քի, պէն սէնինլէ թէէհհիւլ իթմէք խաթէրիմ։

—Նէ՛ տիվանէլիք,

—Տիվանէլի՞ք մի, նի՞չին։

—Նիւզերճէ վէ ղաեէթ միւսքիթ սեպեպլէր իչին։

—Պու սեպեպլէր գանղըլարը տըր,

—Էվվէլա, հիչ պիր էֆէնաի հալաեըչըլա եվկէնի՞ր մի։

—Ճադաթի պաղէն կիւզէլիք հեր չէյէ պալիպ, վէ հաթիթա խանէտան նիչանքնատան պիրէ գէյմէթլի տիր, նիչէ գըրաղլարըն չօպան գըզլաըչըլա եվկէնաիքլէրի կէօրի՛լմէմիշ մի տիր։

—Բէք չօդ տէֆա կէօրիւլմիւշ տէյիլ տիր։

—Խա՛եըր, մուղայիրի օլարադ բէք չօդ տէֆա կէօրիւլմիւշ տիւր։

—Պուննարատան սա գաթինաղար, սիզ ծն ալիթը, վէ պէն իսէ եիկիրմի նաչքնատաեըմ։

—Նէ՞ զարարը վար տըր. էկէր մուհասապէթի սէնինկին չէյէտ, պէօյլէ ճիւպի խոսուսուղ պրա էհէմմիեէթի վէրիպոտ, մուհասապէթի օլմաղ։ Պունատան պաշգա, սէնատէն զիեատէ կէնճ օլսուղում տահա իլի եա, զիրա պու հալատ սէնի սէվմէք իչին զիեատէ վագթըմ օլաճադ տըր։

—Լաքին էֆէնաի բէէէրինիզ նէ՞ սէօյլէեէճէք տիր։ Անքն բիզաաքնը թահսիլ իթմի՞չ միսինիզ։

—Բէաէրիմէ հիչ պիր չէյ տուեումանաճաղըմ։

—Տիմէք, միւսիւ Լիւք, պու սէրեճէ զէնսօսթճա պանա թէքլիֆ իթմէկինիզ, կիզլի պիր իլտիվաճ տըր։

—Եիւպհէսիզ, սէաի տէյիգանըզ աչիքեար պիր իզտիրապ իլէ, չէօյլէ քի պէն ճիվալըարատան իչի պիր բաբաա պուլուրում, վէ իզտիվաճըմըզ բէամինի, պօզուլմազ պիր թարղատա ծնա իճրա իթմէիրիր, վէ սոնրա, պէն սէրպէսթ օլսուղումտա, մէզքիւր ագտը իզտիվաճը իչան իթմէիրիրիմ։

—Լաքին, բէճա խաէրիմ, սիզ նէ՞ վագըթի սէրպէսթ ալաճադսընըզ։

—Նէ վագըթի քէաէրիմ վէճաթ խաէր խսէ։

—Տիմէք սիր քի, պէն տէ ալ վագթա գառար, էվվէլքի կիպի Բէրլին Անկուլման գալաճաղըմ։ Թէչէքքիւր խաէրիմ, միւսիւ Լիւք, թէչէքքիւր խաէրիմ։

—Ճադաթի զալիմ գըզ, պիր քէրէ տուչիւն քի, սէն չօդ վագըթի պէքլէմէնէճէքսին։ Բէաէրիմ զաթէն գահէթլէ իհթիեար տըր, վէ սբհհէթի տուխի պէրքեմալ տէյիլ տիր։ Պինաէրին մէրգում պուտուտան պէօյլէ ուզուն միւսաէթի եաչամաղ, վէ սէն տախի եագքն դէմանատա գալէտ սահիպեսի, պաբօն վէ ծն պին բիսաղըդ իրատաա մալիքէ օլաճագսըն։

—Մ'լսիւ Լիւք, պէն պիր տարպը մէսէլ պիլիրիմ՛ քի, Պէր Եըլէնդա սեոէ ֆուլըբըա կէվինէլմեվէ դէր տէր։ Բէզալիք սիկէր պիր տարպը մէսէլ պիլիրիմ՛ քի, Գօշմէպան է՛ե, փոբմէ ֆահ եվլե դըր տէր։ Զանն իսէրիմ քի, միւսիւ Լիւք, պու իքի տարպը մէսէլլեր տախի հագդըը տըբլար, վէ պէն սիզի տինլէմէք իչին, չէնէնիզատ սագալ հասըլ օլմասընա, վէ սիզ խանէնիզատ սէրպէսթ օլմանըզդա տէկին պէքլեէճէյիմ։

Կէնճ գըզ, եէնի պիր իհթիրամ իլէ պուլունտուղու մահէլլէն եի-

բադրանմանեա գրեամ իթամ, ֆադամ Մ. տը Բէլրժան մէրդումը թէվդըֆ իսէրէ՛ք,

—Տիմէ՛ք տիր չի, պէնի ըէտտ իսիեօրսուն, տէ՛մի։

—Էվվէթ, ըէտտ իսէրիմ։

—Հալպու չի քէտէր ու էլէմիմ տէն նաչի վէֆամի իսէճէկիմի կէ՛օրմէեօրմնուսուն։

—Միղ կիլ կիպի թազէսինիղ, վէ քէտէր ու էլէմ սիղի ասլա զայիֆլամմանեաճադ տըր, վէ զանն իսէրիմ չի, սիղ պու խուսուստա չֆքաբընըզը թէպոիլ իսէճէքսինիղ։

—Բէ՛րին . . . պալիմ Բէ՛րին . . .

—Թէքրարէն կէօրիւշէլիմ, միւսիւ Լիւք, սիղին պէնաէնիղ, միւսիւ Լիւք։

—Պէն տէ՛ սէնին տրդանատան կէլէճէ՛յիմ.

—Վալիտէմին խանէսինէ գատար արդամտա՞ն մը կէլէճէքսինիղ։

—Մէն պանա պիր ճիւղի իւմիտ վիրմէսի՛քճէ, տիւնէ ակշամըն ուճունա գատար կիլմասէն, արդանատան կէլէճէ՛յիմ։

—Ա՛հ, էկէր մահքուպունըղ պու իսէ, իւմիտ իսին, միւսիւ Լիւք. իսթէհինինիղ գատար իւմիտ իսին պունա մամէճհունիյ՛յէ ըաղը օլուրըմ։

—Խա՛ճըր, պանա պաշդա պիր չէ՛յ տահա լազըմ տըր։

—Նէ՞ չէ՛յ։

—Եարըն կիղլի պիր մահէլլեէ պուլուշուլմադ վասը. չիւնքի օ մահէլլեէ պէն սէնինլէ ըահաթճա գօնուշմադ, վէ սէնի իսիեսթի իթմէք իսթէրիմ։

Բէրին, տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնիւիւ, վէ պիր աղ սաՀրա,

—Էյ պու վասը վէրիւոէմ. . . տէմի։

—Էկէր պու վասը վէրիւոէն, տիւնեանըն էն մէսուտ սաէմի պէն օլուրում։

—Պու կիւն ըահաթճա վալիտէմին խանէսինէ ակշէմ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իսէ՞րմիսինիղ։

—Էվվէթ, օլ պապատ սէօղ վէրիրիմ։

—Էօյլէ իսէ, եարըն, կիւնէշ պաթմադան պիր սաաթ էվվէլ, Մօվ գուլէսինին պիրինճի գաթը սալաըրնտա սիղի պէ՛քլէրիմ։

Պաճէհու Բէրին, սիւրաթլէ քէօյէ տօղրու հարէքէթէ պաշլատը։

Լիւք տը Բէլրժան իսէ, ֆէվգէլադէ սէվինճ իչինտէ ալտրադ, տիգգաթը թամամէ իլէ, պիր խայլի վազըթ մէզպուրէնին սրդասընը գօլատը, վէ մուսախասըրէն բէտէրի խանէսինէ ակշէմ իսէրքէն, քէնտի քէնտինէ, վէ պիր չօդ տէփա,

—Եա՛րըն . . . եա՛րըն . . . եա՛րըն . . . քէլիմէլէրինի թէքրարլատը։

Օլ կիւնիւն ագշամընը, կիւնէշինին պաթմասընդնտան թազրիպա պիր սաաթ սօնրա, Բէրին, քէնտինին էն իլի չամաշըրըլարընտան վէ սիւսիւք կիւնէքրտէ կիւլինտիկի էլտիսէլէրտէն, պիր մէնտիլ իչինտէ քիւչիւք պիր բաքէթ եարըտադ, պու բաքէթի, բէյնատը տաճքընըն պիր չըպուղու ուճունա թատտը, վէ տէրունինտէ թէվէլլիւա իթմիչ վէ եիկիրմի սէնէտէն պէրու սէվդըք եաշամադտա պուլունմուշ օլատուղու գուլիպէյի կիղլիճէ թէրք իթմէ, վէ իհթիեար վալիտէսինին պիր քէրրէ էլինի պիրէ էօրմէքճինին, վէ էպէտի օլաճադ օլան պիր սօն վետաեը պիրէ մէրդումէճէ սէօղէմէքճինին, կէօզէրի եաշարմըշ, վէ գալպի սիւչարը հէեէճան

ալմուշ ալմահարագ , ֆապիր քեօյ-ճիեզտեն կէչսի , վէ բէրնար ա-ղաճը չըպուղու օմուզունտա օլ-տուղու հալաէ , գալի վէ սէրի իւլ հարէքէ ատըմլարլա գարիեէյի մէզպուրէտէն ելրազլընաը ։

12

ԲԷՏԷՐ ՎԷ ԷՎԼԱՏ

Ելուք տը Բէրժան անճագ օն ալթը եաշընը լըգմալ իթմէքտեէ լ-ատ իսէ ատ , լըլերուտէ նէֆսինէ հաքիմ օլաճագ , վէ էօմրիւնիւ զայպ իթտիրէճէք օլան ապրազը չահտիեէտի , վագթինտէն խայլի էվվել գալպինտէ թէվէլլուտ իմ-միչյէը իտի ։

Մերգումէ վագտա հէնուզ չօճուգ աէնիլէճէք պիր չազատ իտի խսէ ատ , պու ճիւմլէ հինէ գալպինտէ աչգ վէ մուհապէթի տուչդուտու-ուտանմըշ իտի . նասըլ քի , մալիմիւ-միւզ օլտուղու լուզրէ , Բէրինին ֆէվ-գելատէ ճալիպ օլան կիւզէլլիկի , մերգումուն եիւրէկինէ թէէսսիր իթ-միքտէ իտի , չու գատար քի , մեր-դումուն մէզքիւր աչգ ու մուհապ-պէթի օլ կէնճ գըզ թարաֆընտան թահգիրատիզ պիր վազիֆէսիզլիք-լէ գապուլ օլունմագտա իտի ։

Օգուտանպարըմըզ բէք ալէտ ան լաեապիլիրլէը քի , չու մուամէլէյի չէտիտ , Բէրինին էֆքարը ֆա-զիլէսինէ միւսթէնէտէն օլմահըպ , (չինքի , զաթէն մէզպուրէտէ էօյ-լէ ֆազիլէթ ատա եօզ իտի՝ իլլա , քէնտինին վագթինտէն էվվել եե-թիչիլ օլան թէճրիւպէքտուրլըգը-նա պինտէն իտի ։ Բէրին , Ելուքըն քէնտինէն թագտիմ իթմէքտեէ օ-տուղու եիւրէք , իլք ատֆա պիր թըֆըլ ատիլիգանլը գաբուլըմընա չը-գան կիւզէլ պիր գըզա թագտիմ վէ հէյտա օլունան եիւրէքլէրէ պէն-զէտիկինի անլատըգընտան , մեր-գումէ տէլիգանլըգըն քէնտինի ա-ըտմահա գալգըշմատընտան տօլայը ատա վէ գաթան միւթէէսսիր օլմա-տը։ Պունտան տա գաթինտաղար մէզ-պուրէ , օլ աչգ ու մուհապէթին հիչ պիր չէյէ միւնթիճ օլմահա-ճաղընը, վէ ագտը իտի՝ Ռոճար տեր-խաթըը իթմէքլիք , պիւտիւք պիր տիվանէլիք օլտուղունու բէք ալէտ պիրիր իտի ։

Ֆիրվաղը, մերգումէ օն ալթը եա-չընտատքի տէլիգանլըգընըն , պիր կիւն քէնտինին օլմագ իւզրէ , չիմոի-տէն վարիտաթը մահտուտէտի օլմա-ուտըղընտան, թագտիմ իլլէ եօլլէ պիր չօճուղուն ղէվճէտի օլմագըգ միւմ-քին տէյիլ իտի ։ Գինտապէրին Բէ-րինին, չու խուտուտուն արգուտընա տիւչմէտինտէ , թէհլի եօրիունուգ-տան պաշգա պիր չէյ կէօրմէտիկի իչին , պիր ան էվվել վէ սուրէթի քատմիչէտէ քէնտիչի չու խուտուտ-տա տագընմագըգը խալխտանէ տը-ղու իթմէկէ պաչչատը ։

Ելուքուն, ֆէնտա պիր տիլէգը վար իտի ։ Շէօյլէ քի , պիր ագ եօ-գարտա գիքը իթտիխիզ վագթ-տրզ տղրազը նէֆտանիեէսինէն մատտա , մերգումուն իւղէրինէ ֆէվգելատէ պիր ինանիլ յէթ իտ-տատտը, վէ իտիգալիեէթի վէ ճէֆգ ու սէֆա արզուտու պուլունմագտա իտի ։

Իհթիմալ տիր քի , էկէր Ելուք լաեըգըգ պիր իտարէ թահհքինտա օլտա իտի , միւթաագիբ օլտուղու մուղիրր խայլարը թահհիհ իտիգը , վէ հէմտան զապթ օլունմագ տէրէճէտէ պուլունան թագտիմ ու տիս-

լեադը, պիր հիւանի հալէ էյսալ ի-տիլէպիլիը իսի, հալ պու քի պա-բօն տը Քէլիճան էլի բէք եում-շագ, եախօտ տահա տօղրուսու բէք զայիֆ թապախլը օլտուղունտան, պու միսիլլու նէթայիճէ վասըլ օ-լամազ իսի։

Ինչիսար բէտէր, քէնտինին պիր իհթիւ իտիսինի վէ մուհասապէ-քինի, պիր իհտիճի՛ք էվլատը իս-ղէրսէ պինա իչմէչ օլմազլէ, թա-պախլըկլը մէրգումը օլ նիսպէթ իսդրէ սէվդի իսի։ Ինչպու բէտէրա-նէ մուհասապէյի, շիւպհէսիզ միս-էսիր իսի իսէ տէ, պու ճիւմլէ ֆէվգէլատէ տէրճէտէ օլտուղու ճիհէթլէ, իչէրուտէ նէթայիճի միս-թէէսսիֆինի մուճիպ օլտճադ իս-ի։

Մ. տը Քէլիճան, էվլատընըն ճիս-դի պիր քէտէր ու էլէմի մուճիպ օլ-մտուղ իչին, մէրգումանըն արզուլա-րընը իհթրա իչմէ՛ք իսդրէ, ● արզուս-լարը, հանիֆա միւրատ վէ հէրճա-յիլի քէրիմին տահի էվվէլինտէն հիտա իչմէ՛քլիկէ չալըշըր իսի։ Եու հալ-տէ Էիւք, իհտա սինին սէպավէթին-տէն հուտուտուղ պիր հուրրիյէ-թէ նայիլ օլտու, ֆագաթ պու հուր-րիյէթէն տօպալը, եալընըզ քէն-տիսինի սէվգի վէ եալընըզ քէնտի-սի իչին եապտընտագտա օլան իհթի-եար բէտէրի հագգընտա ճիւզի պիր թէչէ՛քքիւճ իսդրագ իչմէ՛քտի-քտէն մտատա, մէզգիւր հուրրիյէթի տուչի իսդիրտըղտա տահի ճիւրաթ իչ-իչմէ՛քտէ պուլունտու։

Հէչ վահ, պուննու եապմագլըզ-դ բէ՛ք պիւյուտ չայեանը էսէֆ իսէ տէ, նէ՛ չարէ՛ քի հագգագաթը հայ օլտուղունտան, պէեանընտան կէրի տուրտունտըղ չէօլէ քի Էիւք տը Քէլիճան, բէտէրինի տալա սէվմէ՛ք-տէ տէյիլ իսի, վէ եախօտ բէտէ-րի հագգընտա օլան մուհասապէթի, տուրէթի զահիրէտէ օլտուղունտան, արա տըրա մէրգումա գարշը կէլիր իսի, չու գատար քի մէզգիւր պէտ իսդիյ, հէնուզ ալ թըֆքիլ տէլիփանլը-նըն գալպինտէ քէօղլէշմէմիշ իսի։

Տիւնեատա ինանըլըր չէ՞յ մի տիր քի, Էիւք, անճագ ծն ալժը եաչըն-տա օլտուղու հալտէ, պիլա տէհ-չէթի ու քէտէր, բէտէրինին եագըն-տա վէֆաթ իտէճէկի իհթիմալինի թէֆէ՛քքիւր իթտիսին։ Հալթա Բէրինէ սէօյլէտիկի չու տէհչէթլի ճիւմլէ խաթըրլատտա տէյլո՛լ մի տիր. Բէ-պէրիմ ղաբէրի էհլիյէտ ոըզ, վէ պըհհէրի պախէ էճմալտէ օլմագըշընդան, պօռնդան պէօյլէ սաղան դօպդէրի եալտաոը դիմդին պեչէտէր։

Պու տուրէթլէ իֆտաէ՛լի մէրամ իթմէ՛ք իչին, գալպինտէ մէ՛քրուհ պիր ճէսարէթ թաչըեան պիր չօ-ճուգ, պիւսպիւթիւն ղայպ օլմուշ տէյլո՛լ մի տիր։

Պիզ, Էիւքտէն այրրըօղղըմըզտա, մէրգումա, ֆէրտաոը կիւն թէ՛քրա-րէն կէօրիւշմէ՛ք իսդրէ, կէնճ Պը-րըթանեատալտան պիր վատ ալտըգ-տան ատնրա, քէնտի խանէսինէ ձօղրու սիւրա թլէ կիմմէ՛քտէ իսի։

Էիւք, տտպահան պէ՛րի թէ՛ք-ք իթմիչ օլտուղու խանէնէ կիրմէ-սինտէ, ալէսէվիճէ բիւքիւճէթ իսդրէ պուլունան հավլինէն դարիպ հալինտէն պիճտատէսիլլէ միւթէէս-պիր օլտու։ Եէօլէ քի խըզմէթ քտար-լար, հէյէճէթլէրի պիճիւտթ օլտու-ղու, վէ մէյուսիյէթէ ալէտաէթ-լէրի իսդրագ իթտիքլէրի հալտէ, պիր տայիրէտէն չրգըպ, օլ պիր տայիրէտէ կիրմէ՛քտէ իտիլէր։ Պունլար, էֆէնտիլէրինին էվլատընը կէօրտիւքլէրինտէ, սիմտարընտա միշահէտէ օլունան ք՛էտէր ու էլէմ տահա զիեատէ արթտը։

Ա՛յն վագըթատ, պարօնուն էմ՛ նէյ յէթինի գաղանմըշ օլան իհթիեար պիր վէ քիչիարճ, Լիւքին գարշըլընա կէլտի, վէ մերգումանան իքի ատըմ՛ ուզագտա տուրուպ՝ ֆիզանն ու ֆէրեաալար, վէ սէլ կիպի կէօզ եաշլարը տէօքմեե պաշլատը։

—Նէ՞ օ, ծօղէն, նէ՞ վար տը՛ր, տէեու սիւալ իթտի Լիւք թէհայեիւրտ գալարագ,

—Ա՛հ, մի սիւ Լիւք, սիզե ֆէնա պիր խապէր վիրէճէյիմ, տէյի բէբէյտի վէ քիչիարճ։

—Զափուգ սէօյլէ, նէ՞ վագը օլտու։

—Թիւֆիւ պարօն, եանի սիզին էֆէնտի բէտերիսիզ, վէ պէնիմ միւհիմէրէմ՛ էֆէնտիմ . . .

—Թէքմիլ էթ, թէքմիլ էթ։

—Էօֆիւեօր . . . հէ՛յ վահ, էօֆիւեօր . . .

—Միամբին տէյիլ տիր, հաթթա պու սապահ պէն ավա կիտէրքէն, քէնտիսինի հաճտտա վէ սըհհէթի պէր քէմալ պիր հալտէ պրագմըշ իտիմ։

—Էֆէնտիմ՛ Հրեշտակ Տէոն տուսաոնընը գաւրատտաոը չալընաջըր զեման, պիրտէն պիրէ պիչարէ բէտերինիզին իւզերինէ պիր ֆէնալըգ կէլերէ՛ր, օվտուրտուղու գօլթուգ սանտալէսինատէն ֆիւճճէթէն վէ էօրիւ կիպի պիր հալտէ տէօշէմէեէ տի՛չիւ։ Օլ վագըթատան պէրի զեվալը նէ՛ կէօզլէրինի աչտը, վէ նէ՛ պիր լապ բրտը իտէպիլտի։ Իւչ նէֆէ՛ր խըզմէթ քատ սիլի տրամագ իչին ավատա կիտիտիլէր, վէ տիկեր պիր խըզմէթ քատ տախի թապիպ կէթիրմէ՛ք իւզրէ, Բօսգոֆտա կիտտի։

Լիւք, ֆազլա լագըրտը տինլէմէեէրէ՛ք, թիւֆէնկինի իհթիեար վէ քիչիարճա պիթ թէպիմ, սէրիան բէտերինէն եա թիմագտա օլտուղու օտաեա կիթտի։ Օլ հէնկեամ՛ տէ մերգում տելիգանըքըն գալպի չիտտէթլէ տարպ իտիպ, վէ գուվվէթլի պիր հէեէճան, գանըքոր տամարըտը իչինտէ ճէվէլան, վէ պէյնինէ թէէսսիր իթտիրմէ՛քտէ օլուպ, պագը կէօզ տանէլէրի տախի կէօզլէրինտէն ագմագտա իտի։

Պիր վէլէտին, էվվատլըգ մուհտապէթի նէ տէրէճէ նախէմամ վէ ճիւղի օլտա, պու ճիւմլէ, եինէ, ճան չէքիշմէ՛ք բատտաէինտէ պուլունան բէտերինին գաբուսունտան, կէօզլէրի եաշարմաեարագ, վէ գալպի հէեէճան իչինտէ պուլունմատտըրագ կէչմէեի միւմքին տէյիլ տիր։

Լիւք տախի, իշ պու գանունըը ումումիեե թէպահեեթ իթմէ՛քտէ իտի։

Մերգումուն, բէտերի օտտաբնա կիրտիկի սըրատտա, պիչարէ իհթիեար, պիլտա հարէ՛քէթ, վէ հէվանն էօլիեե միւշապահ պիր հէյեէմտէ օլարագ, պիր եաթագ իւզերինտէ եաթըրըլմըշ իտի։ Մերգումուն պէեաղ սաչլարընըն զիւվվ ֆէրի պաշ չիլիէինէն պէեաղ պէպի իւզերինտէ կիւճ հալ իլէ ֆէրագ օլտուպ, հարէ՛քէթտէն արի օլան լէհճէինտէ իսէ, տատլա խատմալըգընըն մօտարմըշ բէնկի իչտա պուլունագտա իտի։ Հադըգտամէն Մ. տը Քէրտան մէգքիւր տէհզիթլի խատմալըգտա տիւչար օլմուշ իտի։

Տէօրթ պէշ նէֆէր խըզմէթքեարլար, եաթագլըն ուճունտա աղլամագտա օլուպ, մահէլլէնին պաշ բաբաըտ տախի տուա իթմէ՛քտէ իտի։ Գունըար, տելիգանըքընըն իչերի կիրտիկի գէման, մերգումա եօլ աշտըլար։

Լիւք, բէտերինին եաթագը եա-

նքնատա տիպ չէօ.քախ, վէ բէտէրի-
նին էլինի թուխթուպ, մէզքիւր է-
լին հէնուզ տիթրէմէ.քտէ օլտու-
ղունու հիտա խախնճէ,

—Ա՛հ, հէնուզ հաճաթատա խմիշ,
էվվէթ, բէտէրիմ հաճաթատա տբր,
պունա պէն էվինիմ, վէ քէնտիսի-
նի գուրթարտալիճէ.յիմ, տէտի
նիւ.քսէ.ք սէտա իլէ։

Թէէվին խոէրիզ քի, չու նակէ-
հան վուգու պուլան ֆիդան ու ֆեր-
հատ, խալխանէ իտի։ Հալ պու քի
Լիւ.ք, իլ.ք վէ սան ակֆա օլմազ
իւզրէ, ՚պէօյլէ պիր հիւնկի հալէ-
.քէթտէ պուլունմուշ իտի։

Բահիպ, թապիպ կէթիրմէ.ք ի-
չին իւչ սաաթ էվվէլ, Բօսֆօֆա
կէօնտէրիլմիշ օլան խրզվէթ.քարըն
հէնուզ տտէթի իթմէտիկինի, վէ
մանէտաբ անլաշըլմատան չու թէէ-
խիր սէպէպինէն պարճուն էօմրիս
մուհաթարտա տիւչար օլտուղու-
նու Լիւ.քէ պէհան իթմտի։ Բարա-
սըն մէզքիւր իյդահթը հէնուզ
թէ.քմիլ օլմուշ իլէն, թապիպ տիր
կէլտի։ Մէրգումուն վիրուտինին
կէճի.քմէտի, խունէխինտէ պուլուն-
մահըպ, պիր խոյլի վագըթ ճի-
վըլտատա տուռնը.քմատը օլմուշ իտի։

Թապիպի մէզքիւր, կէրչի սա-
նատի.քտա բէ.ք մահիր վէ հազիպ
տէ.յիլ իտի իտ տէ, թէճրիպէ սա-
յէսինտէ բէ.ք չօգ տէֆտա պիր խոս-
թալը.ղը անլատապիլիր իտի։ Իտմի
մէրգումտ, խատիճէը մուսյեննէ
իթտի.քտէն, վէ բէ.ք ազ թէէմի-
նատի.լէ պաշը.ղը սալատը.գատան սան-
րա, նէշտէր իլէ տամամը.ղտատան գան
չը.գատը։ Իհթիեատտան, էվվէլա
եամաշ վէ տաւլա պէ տամլա գան
ազմտեա պաշլատը իտէ տէ, մու-
սախխարէն ագան գան քէսպի չիտ-
տէթ իլյէսի, վէ չիշմիշ օլան կէօզ
գաբագլարը աշը.լը.պ, տուտագա-
րընըն հարէ.քէթինտէն տախի, պա-
ղը քէլիմէ իրտա իթտիկի ատյաշը.լ-
տը իտէ տէ, նէ սէօյլէտիկի իշիտ-
լէմէտի։

—Գուրթուլտո՞ւ մու, տէեու սիւ-
տլ իթտի բտբտս։

—Տահա գուրթուլմատը, հէմ
պու խուտուտտա գաթթի պիր շէյ
սէօյլէնէմէմ։ Շիմտիլի.ք, պէհիմ
պու կիճէ պուրտտա գտմտագլը.ղը.մ
լազը.մ տբր, տէտի թապիպ։

—Պէհիմ տէ, իլտվէ իթտի բտ-
բտս։

Լիւ.ք տախի, վագտա, էվվտտը.գ
մուհտապէթի վէ հէնէճանը.ք գըս-
մը ազտմէ իղտլէ օլմուշ իտի իտ
տէ, պու ճիւմլէ հիւրմէթի հնտա-
նիհէհէ բիտհէթէն, թապիպ վէ
բահիպ իլէ պիրլի.քտէ, բէտէրի հտ-
նքնատա պուլունմտագլը.ղտա գտրտբ
վէբտի։

Օ կիճէ հտվտա սիւ.քունէթլէ կէ-
չիպ, տտպտհ օլտո ղունտտա, Մ. տբ
Քէրժանը.քն.ք քհտմիլէն տգը.ք պտշը.քնտ
կէլմիշ տիր կիտպի զտնն օլտնուհօր
բտի։ Ճիլ վագը.ք տիլի, պիր տէրէճէ
մուտտթիմտլ օլմուշ օլտուղունտտան,
անճտգ պտգը.ք անլտշըլմտսը.ք կիտճ
ճիւմլէլէր թէլտֆֆուզ իյդէմէ.քտէ
իտի իտ տէ, էվվտտը.ք իւզրինէ
տմֆ օլտնմուշ օլտն կէօզլէրինտէ
մուհտապէծ էտէրի միւշահտտէ օ-
լտունմտգտտա իտի։ Պիչտրէ իհթի-
տտր, իշ պու հտլինտէ, պտգը.ք մտ-
նէտլը.ք ալէտմէթլէր իտպտղլը.ք, վտ-
զտյիֆի քտուհտնլէ իճրտտաը.ք.նը.ք արզու-
լէմէ.քտէ օլտուղունու քտուհտլտնտ
անլտթտպիլտի։

Իհթիեատ, .քէնտի արզուլէրինի
հֆտա իթտի.քտէն սոնրտա, տէրինի
պիր ուեուշտգլտգ հտլինէ տիւչտր
օլտու, վէ Լիւ.ք պու խուտուտտա
Թտպիպի իտթիճտպտ իյդէտի.քտէ,
մէրգումտ, ճէվտպ օլտրտգ, պիր ու-

զուրսուզլուգ իյմա իտէր թարզտա պաշընը սալլատը. պունունլա պէրապէր մէրգումուն իւմիտինի պիւսպիւթիւն գաթթ իթմէմէք իւզրէ,

—Վէ լաքին իւմիտինիզի գաթթ իթմէյին, չիւնքի իլմին պու ճիհէթճէ հիչ պիր շէյէ իգթիտարը եօգ տուր, անճագ ճէնապը Հագգն հէր շէյէ գուարէթի վար տըր, տէտի:

—Պու խուսուստա Հագգ Թէալաեա տուա իտէճէյիզ, տէյի մըրըլտանը բաբաս:

—Էվվէթ, էվվէթ, տուա իտէլիմ, հիչ շիւպհէմիզ եօգ տուր քի, ճէնապը Հագգ տուամըզը վէ սէսիմիզի իշիտէճէք տիր, տէտի Լիւք միւրայիճէ:

Խասթանըն հալինճէ հիչ պիր կէօնա թէպէատիւլ վուգու պուլմագսըզըն, կիւնիւն իւչտէ իքի գըսմը միրուր իթտի, վէ թապիպ իսէ, ագշամըն սաաթ օն բատտէլէրինտէ թէքրարէն ավտէթ իտէճէկինի պէեան իլէ, Բօսգօֆա կիթտի: Մէրգումուն ազիմէթինտէն պիր ազ սօնրա, բուհպան, եագընլարտա օլան վէ ճան չէքիշմէք իւզրէ պուլունան տիկէր պիր խասթա թարաֆընտան չաղրըլտը: Բահիպ սըֆաթընը հայիզ օլան զաթ, ֆագիրէ վէ զէնկինէ տախի թապի պուլունտուղունտան, մէրգում բաբաս մէզքիւր խապէրի ալըր ալմազ, Ֆէրժան ֆամիլեասընը տէրհալ թէրք իյլէտի:

Թապիաթիյլէ Լիւք, տայիմա ուեումագտա օլան բէտէրի եանընտա եալընըզ գալտը:

Պու հէնկեամտէ ուֆուգտա, կիւնէշ պաթմագտա օլուպ, պիր ազտան զիեալարը, Պրըթանիա տէնիզինին տալկալարը իչինտէ նապէտիտ օլաճագլար իտի: Տէլիգանլը իսէ, մուգարրէր օլան օլ սաաթա քէմալի սապըրնըզլըգլա պէքլէմէքտէ իտի, չիւնքի մալիւմ օլտուղու իւզրէ, Բէրին, պիր կիւն էվվէլ, կիւնէշին պաթմասընտան պիր սաաթ ագտէմ, Մօվ գուլէսինին պիրինճի գաթը սալասընտա պուլունաճաղընտա սէօզ վէրմիշ իտի:

Լիւք, շու սէօզպիրլիկին, պիրինճի տէֆա օլմագ իւզրէ, աշգու սէվտա սէպէպինտէն թէրթիպ իտիլմիշ պիր սէօզ պիրլիկի օլտուղունու տէրխաթըր իթտիքճէ, տամարլարընտա, լավա թապիր օլունան մատէնին քէնտի գանը իլէ պիրլիքտէ ճէվէլան իթտիկինի հիսս իտէր, վէ պու հալտէ, բէտէրինի վէ պիւթիւն տիւնեաեը ունուտուպ, օլ անէ տէկին դաեէթ վահշի իքէն, պիրտէն պիրէ թարիգի ինսանիյյէթ վէ մէտէնիյյէթէ կիրմիշ օլան օլ կիւզէլ վէ ճալիպ մախլուգը տէրխաթըր իյլէր իտի: Մէրգում քէնտի քէնտինէ վէ ֆէվգելատէ սէվինճ իլէ շէօյլէ սէօյլէր իտի.

—Օլ պապտէ ասլա շիւպհէ իտէմէմ, մատամ քի կէլմէեէ բազը օլուեօրսա, տիմէք տիր քի, պանա մուհապպէթի վար տըր. պինապէպէրին պիր ազտան քէնտիսինի կէօրէճէյիմ, քէնտիսիյլէ գօնուշաճաղըմ, վէ քէնտի սէսինի իշիտէճէյիմ: Պանա պու պիր բիւեա կէօրիւնիւեօր, վէ ագլըմը ղայպ իտէճէյիմ զանն իտիեօրում:

Կիւնէշ կիթտիքճէ պաթմագտա, վէ զիեալարը տախի օվալարտա վէ գըրլարտա ճէսիմ կէօլկէլէր հասըլ իթմէքտէ օլտուղու կիպի, գարանլըգ տախի այտընլըղա գայիմ օլմագ իւզրէ իտի: Պինտէն ալէյհ Լիւքիւն, պուլուշուլաճագ մահէլլէ կիթմէսի իչին, եալընըզ ի-

ճապ խէն վադթը գալոքղընաան, տէրհալ խակէմլէտէն գալգոը, վէ լաքին կէօղէրի պիր միւտաէի խաթթանըն եաթադը իւզէրինէ ալթի օլունտու։ Պու էյնատէ պարօնուն կէօղէրի դաբանմքը, վէ ատօնուդ լէհճէսի, օլ տէրէճէ զարիպ վէ չաբուդ սուրէթտէ չէ.բլինի զոյպ խթմիշ իտի .քի, Լիւ.ք պիր արա, բէտէրինին թէպլիմի բուհ խթմիշ օլտուղու զանընընտա պուլունտու իսէտ, պիչարէ ատէմին տուտադ.լարընըն ճիւճիճէ գըմընըտանմա.սընտան, հէնուդ հաեաթտա օլտու.ղու անլաշըլմագտա խոր։

Լիւ.ք, քէնտի քէ.յֆի իւզրէ վիճտանընը ըահաթ խթտիրտի.քտէն տոնրա, գարուեա տօղրու իլէրլէ.տի։ Մէրգուտ գարուեա վատըլ օ.լահադը էյնատէ, իհթիեաը, պիր.տէն պէրի ուեուշուգըւզընտան խէլաս օլարադ, ինմուընէն խարիճ պիր հարէ.քէթ իճրաաընտա պու.լունտու։

Լիւ.ք տուրտու, վէ արգադընա տէօնտէհինտէ, հէման անլաշըլմադ վէ քէսի.ք պադը լագըրտըլար գու.լաղընա գատար վատըլ օլտու։ Պու լագըրտըլարը, քէսի.ք վէ տէհլէթ.լի պիր սէտա իլէ իրտա իտէն Մ. տը Ֆէրժան օլտուղունտան, տէլիղան.լը խթթեր խթհէմէդ բէտէրինին նա.նընա եադըլաշտը, վէ օ տախի գա.եէթ վիւշքիլաթլէ տիրսէյի իւզէ.րինէ տաեանարադ,

—Լիւ.ք, էվլատըմ, սէվգիւլիւ օղլում, տիչարը՞ մը չըգըեօրսուն, պէնտէն եիրագլանը՞եօրմուսուն, տէտի։

—Էվէթ, էֆէնտի բէտեր, պիր աղ վադթի իչին տիչարը չըգադճա.ղըմ, անճադ ժօսէնէ թէնպիհ ի.տէճէ.յիմ քի, պէնիմ զայըուսպ.թի ճիւճիեէմ էյնասընտա, պէնիմ եէրիմէ սիղին եանընըզտա պու.լունտուն։

— Ոէն նէ՞րէեե կիտէճէ.քսին։

—եադըն պիր եէրէ, էֆէնտի բէտեր։

—Ա.վատէթ իտէճէ՞.քմիսին։

—Թէ.քրարէն սէօյլէրիմ .քի, պիր աղտան ա.վատէթ իտէճէ.յիմ։

—Պիր աղտան մը, լաքին օ պիր աղ վադթի կէչինճէ.յէ դատար, իչ իչտէն կէչմիշ օլաճադ տըր, չինքի պէնիմ եաշտեաճադ ան.ճադ պիր դաչ տտգըգամ դալմըշ օլտուղունտ պիրիեօրսէմ վէ հիտա իտիեօրսէմ. պինտաչէրին սէնի եա.նըմտա կէօրմէ.քսիղին, էօրմէ.ք իս.թէմէեօրսէմ։

—Հանըգըեօրսունուղ, էֆէնտի բէտեր, տէեու ճէվապ վէրտի տէ.լիգանը.լը չէտիտէն, սիղ մու իտաթա.լը հալտե տէ.յիլսինիղ, հաթթա թա.պիպ, պիր դաչ կիտնէ դատար .քէա.վիլէն .քէսգի իֆտադտի իտէճէկի.նիղ խուսուսունտա պէնի թէէմին իթտի։

Մ. տը Ֆէրժան, պաչընը տապա.եարադ, չու վէճճ իլէ տէվամ իթ.տի.

—Սէվգիւլիւ էվլատըմ, սէն .քէնտինի տատաթքեօրսուն, թապիպ տէ .քէնտիսինի ալտաթքեօր, եախօտ թապիպ, սէնին պանա օլան մու.հտապէթինի պիլտիկինտէն, հա.գըգաթը հալի սէնտէն կիղլէմէ.ք իտիէեօր։ Ձագաթ նէ՞ լազըմ իտա.եաթտա զահիպ օլմադըդ. չու էս.նատ պէնիմ էճճլ տատաթքմ վա.տըլ օլմուշ տուր, վէ լաքին չիմնի.եէ գատար բէնէչ.յի էճէլէ տիչմէ.տիկիմ իչնի Հապգ Թէպտա հազ.բէթլէրինէ թէչէ.քքիր իտէրիմ, չինքի սէնինի իլգ չօճուգլուղունտա գլաղուղլուղ իթմի.քտէն սօնրա, սէնինի պիւտիւճահիկինտա, վէ քտաֆ.

ֆէյի բիւեալարբմքն վէ իւմիտլէրիմին ֆիիլէն իճրա օլունտուղունու կէօրէպիլմիշիմ տիր։ Պու կիւն իսէ, մատամ քի Հագգ Թէալա հազրէթլէսի պէնի չաղբրբեօր, պու հալտէ արթըգ սէնի թէրք իթմէքլիկէ մէճպուրում, վէ եալընըզ պիր արզում վար տբր քի, օ տախի, թէսլիմի բուհ իտէճէկիմ զէման, էլիմին, սէնին էլին իչինտէ օլմասընը հիսս իյլէմէք, վէ կէօզլէրիմին ըշըզը պագի օլտուգճա, սէնին սըֆաթընը կէօրմէք տիր։

—Էֆէ՛նտի բէտէր, էֆէ՛նտի բէտէր, բէճա իտէրիմ, պու եօլտա պահս իթմէյին։

—Սէվկիւլիւ էվլատըմ, հիչ շիւպհէմ եօգ տուր քի, սէն պէնիմ եանըմտա տուրտուգճա, էօլիւմ պանա ասլա գօրգու վիրմէեէճէք տիր, վէ գավիէն մէմուլ իտէրիմ քի, վալիտէնին պէնտէն էվվէլ կիթմիշ օլտուղու ճէննէթին գաբուլարընը աչմագ իչին, պանա կէլէճէք տիր։ Հալ պու քի էկէրչի եալընըզլըգտա վէ գարանլըգտա էօլիւմէ պէքլէեէճէք օլսամ, զանն իտէրիմ, էվվէթ զանն իտէրիմ քի, օ էօլիւմ պանա գօրգու վիրէճէք տիր. իմտի, էվլատըմ, պէնիմ եանըմտան սագըն այրըլմա։

Լիւք, շու եիւքսէք տույզուլու բէճատան ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարագ, պիր ազ էվվէլ թէրք իթմիշ օլտուղու իսկէմլէ իւզէրինէ օթուրաճագ իքէն, ինսանը տայիմա ֆէնալըզա թահրիք իտէկէլէն շէյթան, պիրտէն պիրէ Բէրինին թասվիրինի, զաեէթ պէեազ վէ բարլագ սուրէթտէ կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէթիրտիկինտէն, վէ պու հալտէ, Լիւք, էկէրչի շու պիրինճի սէօզիւնտէ պուլունմասա, իհթիմալ տիր քի, Բէրինին, մէզքիւր զայպուպէթինտէն տօլաեը քէնտիսինէ ասլա աֆվ իթմէեէճէկինի, վէ պէլքի, շիմտիեէ գատար օլտուղու կիպի, պունտան պէօյլէ տախի տույզուսուզ պիր հալ քէսպ իտէճէկինի միւլահազա իթտիկինտէն, մէրգում տէլիգանլընըն արթըգ թէրէտտիւտէ մահէլլի գալմատը, վէ պինապէրին բէտէրինին զայիֆ էլինի պուս իթտիքտէն սօնրա, իքինճի տէֆա օլմագ իւզրէ, գաբուեա տօղրու իլէրլէտի։

—Էվլատըմ, տէվամ իթտի իհթիեար, թէտրիճէն զայիֆլանան պիր սէտա իլէ, բէճա իտէրիմ, եանըմտան այրըլմա։

—Էֆէնտի բէտէր, պէնի թէվգըֆ իթմէյինիզ, վէ միւսաատէ իտինիզ քի, տիշարը չըգաեըմ, չիւնքի լազըմ տբր, տէեու ճէվապ վէրտի տէլիգանլը։

—Օ Ալլահ քի, պէնի սանա բէտէր նասպ իթմիշ տիր, անըն նամընա օլարագ, սանա բէճա իտէր, վէ իճապը հալինտէ սանա էմր իյլէրիմ քի, շու ճան չէքիշմէքլիկիմ զէմանընտա եանըմտա պուլունասըն։

Լիւք, բէտէրինին սէօզլէրինի իշիթմէմէեէ չալըշարագ, տայիմա եիրագլանմագտա իտի։

—Էկէր պէնի թէրք իտէր իսէն, տէվամ իթտի Մ. տը Քէրժան, սէնի չըզըրարագ վէֆաթ իտէճէյիմ, վէ տէրխաթըր իյլէ քի, պիր բէտէր քէնտի էվլատընը չըզըրտըզընտա, էկէր էվլատը կէլմէզ իսէ, օ բէտէրին ֆիղան ու ֆէրեատլարը հէման լանէթ վէ պէտտուա հիւքմիւնտէ օլուր։

Լիւքիւն, պու հէնկեամտէ, տեաղընըն պիրի գաբունուն էշիյինտէ օլմաղլէ, մէրգում տէրհալ տիշարը չըգտը, վէ արգատան գա-

բուեք գաբաեարագ, պու վէճհ ի-լէ իհթիեարքն ֆիղան ու ֆէրեատ-լարընը իշիթմէզ օլտու։

Տէլիգանլը էվտէն տիշարը չըգ-տը, վէ շիւպհէսիզ, հալէա գու-լագլարընա աքս իտէն մի՛ քէտտէր ինիլթիլէրի վէ աճըգլը սէտալարը տէֆ իթմէք իւզրէ, պաշընը սալ-լաեարագ, քէմալի սիւրաթլէ Մօվ գուլէսինէ տօղրու եիւրիւմէկէ պաշ-լատը։ Մէզպուրէ, մէզքիւր խարապ պինանքն եըգըլմագ իւզրէ պուլու-նան գաբուսունա վասըլ օլտուղուն-տա, գարանլըգ, այտընլըգ եէրինէ գայիմ օլմուշ, վէ պուլուշուլաճագ սատթըն վագթի հէման կէչմիշ, վէ շիւպհէսիզ, կէնճ գըզ, պիր խայլի զէմանտան պէրու մահէլլի մուայ-եէնտէ պէքլէմէքտէ պուլունմուշ իտի։

Լիւք, գուլէտէն իչէրի կիրտի-կինտէ,

—Իշթէ, Բէ՛րին, կէլտիմ, տէեու պաղբրտը։

Ֆագաթ պու սէտաեա, եալընըզ գուլէնին քէմէրլէրի աքս իտիպ, պաշգա ճէվապ ալընամատը։ Տէ-լիգանլը, շու սիւքիւթտէն տօլայը կէրչի թէաճճիւպ իթտի իսէ տէ, ասլա տիւչարը իզտիրապ օլմաեա-րագ, տօղրու նէրտիվէնէ սրչրատը, վէ պիր ֆուրթունա միսիլլու, Սա-մուէլին իգամէթ իթտիկի պիրինճի գաթըն սալասընա կիրտի։ Հալ պու քի հէման օլ անտէ, պիր տէհշէթ սէտասը չըգարարագ, րիւճաթ իյ-լէտի։

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, Որըթանեալը գըզ օլ էսնատէ Մօվ գուլէսինտէ պուլունմաերպ, Լիւք իսէ, իհթիեար Եէհուտինին մէք-բուհ նաչը գարշըսընա թէսատիւֆ իթտի, վէ պիր աղ սօնրա, տէհշէթ ու թէաճճիւպի պէրթարաֆ օլ-տուղունտա, մէրգում տէլիգանլը, «միւճէրրէտ Բէրին պէնտէն էվվէլ պուրաեա կէլէրէք, շու տէհշէթլի մէնզարէտէն ֆիրար իթմիշ օլմալը տըր» միւլահազասընա զահիպ օլ-տու, վէ «եարըն քէնտիսինի կէօ-րիւրիւմ» տիեէրէք, բէտէրի խա-նէսինէ տօղրու հարէքէթէ պաշ-լատը։

Լիւք, բէտէրի օտասընա թէք-րարէն կիրտիկի զէման, քէնտի հա-րէքէթի զէմանընտան պէրու թամ պիր սատթ կէչմիշ իտի, հալ պու քի պու պիր սատթ, քէնտինին հէ-ման պիր գաթիլի բէտէր օլմասընա քեաֆի օլմուշ իտի։

Ֆիլ վագը պարօն տը Քէրժան վէ-ֆաթ իթմիշ իտի, ֆագաթ շէտի-տէն արզու իթմէքտէ օլտուղու իւզ-րէ, սօն տէֆա օլարագ, էվլատընըն էլլէրինի քէնտի էլլէրի իչինտէ սըգ-մամըշ, վէ իհթիմալ տիր քի, եա-նընտա պուլունմաեան օ նամքէօր էվլատը լանէթ իտէրէք, իրթիհալը տարի պագա իյլէմիշ իտի։ Միւթէ-վէֆայի մէրգումուն պագըշընտան տէհշէթ հիսս օլունտուղու կիպի, լէհճէսինին հալինտէն տախի թէհ-տիտ վէ քէտէր ալէամէթի միւշա-հատէ օլունմագտա իտի։

—Բէտէրիմին կէչիրտիկի էօմիւր խայլիճէ ուզուն օլտու, տէտի Լիւք քէնտի քէնտինէ, վէ քէմալի ա-սայիշի գալպ իլէ, զաթէն մէրգում, բէք աղլարընը վասըլ օլտուգլարը սիննի տախի կէչմիշ տիր. պու հալ-տէ քէնտի իւզէրինէ աճըմագլըղա վէ կէօզ եաշը տէօքմէեէ հիչ պիր լիւզում կէօրմէմ, պունունլա պէ-րապէր, կէրէք քէնտի գիքրինէ վէ կէրէք, խուսուսիյլէ պէնիմ իհթի-րազըմա հիւրմէթէն, էթրաֆըմտա օլանլարընը գարշըսընտա կէօզ եաշ-լարը տէօքմէքլիկի միւնասիպ ատտ

խէրիմ ։ Ծագած էսաէն միւթէ-
ռէլլի վէ պախիլիւար օլմուշում ,
չինքի սէրվէթ սահիպիյիմ ։

Իշիմէ , Պրբթանեատա էն զիեա-
տէ սահիպ խիմիդամէթ վէ էն զի-
եատէ սահիպ համիյյէթ օլան , վէ
ֆագաթ , էսէֆ օլունուր քի , բէ-
տէրլէրին էն զայիֆի պուլունան ,
պարօն Րէժի տը Քէրժան հադդըն-
տա եալընըզ մէդհիւր ճէնապէ մէ-
գալէսի վուգու պուլտու ։

13

ՀԷՄՈՒԶԱՄ

Վէլատէթի պուրճլարը իգթիղա-
սընճա , պիրի , ճէմիյէթի պէշէրի-
եէ ներտիվէնինին խա պալէասընա,
վէ տիկէրի տախի թա էտնա գո-
տէմէյինէ վազ խոխմիշ օլան , ֆա-
գաթ բրանկապէնալէրին ալչագ
զինճիրի իլէ իւքն նէֆէր մահպուս-
լարընն բապթ օլունտուգլարը մի-
սիլու , միւթաթապէլատ եէկտիկէր-
լէրինէ բապթ օլունտաճագ օլան իւքի
մախտուդլարընն թոպիտաթ վէ սը-
ֆաթլարընը օգուեանղարընմազդա լա-
եըգըլա անղաթապիլմէք իչին ,
պալէատե վիրտիկիմիզ մալիւմա-
թըն թաֆոխիաթընա կիրիշմէքլիկի,
եալընըզ ֆայտատէն ատիյէ , իլլա
միւճէրրէտ լազըմէտէն ատտա խատ-
րիզ ։

Շիմտիեէ գատար սէօյլէմիքլէ-
րիմիզտէն , Պրբթանեատը գըզ իլէ
տէլիգանլընընն նէ սրֆաթատա մախ-
լուգ օլտուգլարը անլաշընըը ։ Ան-
ճագ օ սինտատ պուլունանլարընն
գապպ պիւսպիւթիւն գանկրէնա օ-
մաեըգ , թէտաւիսինէ իմքեան պու-
լունտուտունու տախի պէեանէ միւ-
սարաաթլէ , պունատան պէրլէ նագ-
միեէթիմիզէ տէվամ էյլէրիզ ։

Պարօն տը Քէրժանընն վէֆաթը-
նընն ֆէքրտասը կիւնիւ , Լիւք գաթ
պէ գաթ տէսիսէ իչինէ տիւշտիւ ,
շէօյլէ քի էվվէլա , թէհլի եէրտէ
մուհտապէթի վէրմիշ օլտուգու Բէ-
րինի , իւքի կիւնատէն պէրի խոխ քի ,
քէօյիու , վէ շիւպհէսիզ Պրբթան-
եաեը թէրք իմմիշ , հալ պու քի
ֆիլարիյի մէրգուժէնինն գանպը թա-
րաֆա կիմմիշ օլտուգու անլաշըլա-
մամըշ խոխ ։

Պու պիր զալիմճէ զարպը տէսթի
օլտուգու կիպի , տիկէրի տախի
պունատան աշադը գալմազ խոխ ,
չինքի տէլիգանլը , պիր խայլի զէ-
զանատան պէրու Քէրժան ֆամիլեա-
սընն , պապատան գալմա միրա-
սընա ֆէվգէլատե պիր հընըզ թա-
մա իլէ կէօզ տիքտիկի հալտե , պու
միրաս , պիր խայլի սէնէլէր մէր-
գուճինն եէտինէ թէպլիմ օլունմա-
եաճագ խոխ ։

Պինատէն ալէյհ , կէնճ միրասիօ-
րա պիր վախտ թայինն իմմէք , վէ
Լիւքիւն սինինի պիլտուգ վաեըլ օլ-
մադընա տէկինն քեաֆֆէյի վարի-
սատէքն իտարէսինի մէրգուժ թէա-
լիմ իլլէմէք իւզրէ , ֆամիլեաճա
պիր մէճլիս թէճէմմիւ իտտի ։

Վախտի մէրգուժ , Լիւքիւն իհ-
թիեար էմմիսի օլուպ , պու զաթ
մէճմուրիեէթինտէ չէտիտ իւլ մի-
զաճ վէ միւտագդըգ պիր քիմսէ
օլմազդէ , մէրգուժ տէլիգանլընն ,
բէտէրինին հաեաթը զէմմանընտա
նայիլ օլտուգու հուսրիեէթի պիեա-
տէսիլլէ թաղէիդ վէ խահտիտ իլ-
լէտի ։ Կէնճի Լիւք , էմմիսինին մէ-
թալիպաթը չէտիտէսի տէյհինտէ
գըեամ իմմէքլիկի թէճրիպէ իտտի
իսէ տէ , գարշընընտա պուլու-
նան զաթ , էֆքեար վէ թաասսիւր-
բաթընտա սէպէպլը վէ միւտաղիյ
իւլ ըեյ , վէ սաիմ իւլ բիգաթ

պիր քիմսէ օլտուղունտան, թապիաթիյլէ պու սրբատա մաղլուպ օլտու, վէ կէչիրտիկի տէօրթ ուզուն սէնէլէր, քէնտիսի իչին մուճիպի խարապ վէ թէհամմիւլտէն խարիճ կէօրիւնտիւ։

Նիհաեէթ, կէնճ պարօնուն պէլքի պին քէրրէ արզուլէմիշ օլտուղու պիլուղիեէթ սիննի վասըլ օլտուղունտա, իհթիեար վասի հիսապլարընը տօղրուճա վէ թէմամէն իթա իթտի, վէ պատէհու Լիւքէ խիթապէն,

—Իշթէ, էֆէնտի եէկէնիմ, արթըգ սէրպէսթսինիզ, պէն քէնտի վազիֆէմի իֆա իթտիմ, շիմտի տէ սիզ, քէնտի վազիֆէնիզի իֆաեէ չալըշընըզ, տէտի։

Եէվմի մէզքիւրտէ Լիւք տը Քէրժան, քէնտինին հալի սիղարընտա վասիսի թարաֆընտան իտարէլի սուրէթլէ գուլլանըլմըշ օլան վէ եիւզ պին ֆրանգլըգ պիր մէպլաղը ճէսիմտէն իպարէթ պուլունան նուգուտը, տէմիրտէն քիւչիւք պիր սանտըգ տէրունինէ, վէ պու սանտըղը տախի էսկի ուսուլտէ եաբըլմըշ պիր արապանըն շիլթէլէրի իւզէրինէ վազ իլէ, բօսթա պէյկիրլէրի կէթիրթտի, վէ սէվինճլէ Բարիս եօլունա միւթէվէճճիհ օլտու։

Պէեանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ, Լիւք, պիր խայլի զէմանտան պէրու քէնտինին իլք աշգ ու սէվտասընը ունութմուշ օլմաղլէ, Բէրինին սիմասը նատիրէն վէ հէման պէլլիսիզ սուրէթտէ կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէլիր իտի։

Մէրգում տէլիգանլը պիր քէրրէ Բարիսէ վասըլ օլտուղունտա, տիվանէլէրէ մախսուս պիր սէվինճլէ քէնտիյի սալթանաթա վէ զէֆք ու սէֆա վէ շէհվէթ կիրտապընա իլգա իյլէտի։ Զաթէն կէնճ վէ կիւզէլ, վէ խուսուսիյլէ զէնկին օլտուղունտան, բէք չաբուգ էթրաֆընա միւտահինլէր վէ միւրայիլէր, վէ իշրէթ ու ճիւմպիւշ րէֆիգլէրիյլէ էյլէնճէտէն խօշլանան հիւսէնա րէֆիգէլէր պիրիքտի։

Պրագալըմ քի, մէրգում, խարապիեէթ ճատտէյի քէպիրի իւզէրինտէ քէմալի սիւրաթլէ իլէրլէսին, պիզ կէլէլիմ եինէ Բէրին Անկուլվանա քի, Պրըթանեաեը թէրք իտէլիտէն պէրու, իհթիեար Սամուէլին ագիլանէ նասիհաթլարընտան ֆէվգէլաեէ մէհարէթլէ, խաթիֆատէ իթմէքտէ իտի։

—Մէզպուրէ, Գլուաթրը— Նոթր Տամ սօգաղընտա վագը պիր խանէնին թաման իչինտէ պիր գաչ սէնէ իգամէթ իթտիքտէն, —նասըլ քի 1752 սէնէսինին գարնավալընըն սօն սալը ագշամըսը, տիւգ տը Սիմէօզիւն սատըգ խըզմէթքեարլարը թարաֆընտան մէրգումէնին օրատա արանըլտըղընը կէօրտիւք, —վէ օլ մէսքին իգամէթկեահտա պիր տէրէճէ շէօհրէթ վէ խայլիճէ ագչէ գազանտըգտան սօնրա, պիրտէն պիրէ, արզուլարընըն վէ իւմիտլէրինին ֆիիլիեաթընա տօղրու բէք եավաշ եիւրիւտիւկիւնիւ մրւլահազա իթտի։ Պատէհու, քէնտի կէնճլիկի վէ տիլպէր սիմասը, իխթիեար իթմիշ օլտուղու զարիպ մէսլէքէ եարտըմ իթմէք շէօյլէ տուրսուն, պիլ աքս օլ խուսուստա մանի օլտուգլարընը հագգըյլա տիւշիւնէրէք, վէ օլ պապտէ քէնտի քէնտիյի իսկեաթ տախի իտէրէք, «կիւզէլ պիր պիւյիւճիւ վէ ֆալճը դատըն, պաթըլ ֆիքիրլի պիր էհալի նէզտինտէ քէօր քէօրունա պիր էմնիյյէթ հասըլ իթտիրէմէզ։ Էվվէթ, կիւզէլ կէօզլէր վէ գըրմըզը տուտագլար, սիհիրպաղլըգ վէ

միանեճճիմիք իճրաաթը խէֆիեէ-սինէ ասլա մութապըգ կէօրիւնմէզ-լէր տէտի։

Պինապէրին Բէրին, քէնտի սը-ֆաթընը պաշգա տիւրլիւ պիր սը-ֆաթա թէպտիլ իլէ, եէնի պիր շախս օլմագլըղա գարար վէրտի, վէ ֆիլվագը մէզպուրէ, պալ մօ-մունտան եաբըլմըշ պիր մասքէ ի-լէ, քէնտիսինին եիւզ եաշլը պիր գատըն հէյեէթի քէսպ իտէճէկի-նի տիւշիւնտիւ։

Մէզպուրէ, իգամէթ իթտիկի թավան իչի օտասընը թէրք իթ-մէքլէ, շէհրին պիւթիւն էհալիսի, մէզպուրէնին ճանընը շէյթան ալ-մըշ օլմալը տըր միւլահազասը յլա, հէմ էսէֆ իթտի, հէմ տախի տիւ-չարը իզթիրապ օլտու։

Օլ կիւնիւ Բէրին Անկուլվան, եիւզ եաշլը պիր գատըն հէյեէ-թինտէ պուլունտուղու հալտէ, քի-րա իլէ թութմուշ օլտուղու գըրմը-զը էվէ նագլը մէքեան իթտի։

Մէզպուրէնին հիսապլարը նէ տէրէճէ տօղրու օլտուղունու վու-դուաթլար իսպաթ իթտիլէր։ Շէօյ-լէ քի օլ սախթէ եիւզ եաշլը գա-տըն, պիր դաչ հաֆթա զարֆընտա ֆէվգէլատէ սուրէթտէ չան ու շէօհ-րէթ գազանտը, վէ պիւթիւն Բա-րիս էհալիսի, նէրէտէն զուհուր իթ-տիկի մալիւմ օլմաեան մէրգումէ սիհիրպազ գատըն հագգընտա սարֆը զիհն իթմէկէ պաշլատըզը կիպի, կէրէք մէզքիւր էհալի, վէ կէրէք սէրայ խալգը՝ ֆալլարընա պագտըրմագ իւզրէ, գըրմըզը է-վին գաբուլարընը մուհասէրէ իթ-վէքտէ պուլունտուլար։

Նասըլ քի մալիւմիւմիւզ տիւր, պու էվ, Բէրին կիպի պիր գատը-նա իգամէթկեահ օլապիլէճէք պիր թարզտա եաբըլմըշ իտի։ Չիւնքի պու էվին, իքի միւխթէլիֆ սօգա-ղա նազըր իքի գաբուսու պուլուն-տուղունտան, կէլէն քիմսէլէր, քիմ-սէնին նազարը տիգգաթընը քէն-տի իւզէրլէրինէ ճէլպ իթմէքսիզին, կիրմիշ օլտուգլարը խանէտէն կիզ-լիճէ տիշարը չըգապիլմէքտէ իտի-լէր։

Պունտան տա մաատա, մէզպուրէ ֆալճը գատընըն հէման քեաֆֆէ-յի միւշթէրիլէրի, գըրմըզը էվին է-շիյինտէն կէչմէզտէն էվվէլ, եիւզ-լէրինի կիզլէրլէր, վէ հէր պիրի տա-խի, պէյնէլնաս հագգընտա պիր թագըմ մուճիպի իզթիրապ չայիա-լար տէվէրան իտէն մէրգումէ սիհիրպազ գատընա վէրտիկի վի-զիթալարը, քեամիլէն մէսթուր թութմաեա չալըշըր իտի։

Բարիզ էհալիսի, Բէրին Անկուլ-վան իսմինտէ օլան պու սիհիրպազ գատընա Կուլ լաղապընը թագմըշ իտի քի, մուգաատէմա պէեան իյ-լէմիշ օլտուղումուզ իւզրէ, ինսան նաշը եէեէն պիր նէվի բարալաեը-ճը հայվան մանէասընտա տըր։

Բէրին, քեաղըտ աչմագ, եըլ-տըզլարա պագմագ, վէ սէվիլմէք-լիկէ, վէ գատընլարը տայիրէյի սա-տագաթա իտխալ իթմէքլիկէ մախ-սուս բուհ, վէ պիր վագըթ Սամուէ-լին քեարլը սուրէթտէ իճրա իթ-միշ օլտուղու զէհիրլէրտէն սաթ-մագ կիպի սանաաթլար իճրա իթ-տիքտէն մաատա, թէֆէճիլիք սա-նաթընը տախի իճրա իտէր, եանի աղըրրէհինլէր վէ ֆահիշ սուրէթտէ ֆայիզլէր իլէ, պիր թագըմ պաշ-տան չըգմըշ ատէմլէրէ, վէ իրատ-լարընը էվվէլինտէն սարֆ իթմէք-լիկի արզու իտէն ֆամիլեա էվլատ-լարընա ագչէ իգրազ իտէր իտի։

Կուլ, զէնկին օլտուգտան, վէ խայլիճէ տէհշէթ պախշ իթտիքտէն

մնատա, քէնտի քէնտիլիկինտէն տէյիլ իսէ տէ, նամալիւմ իրթի-պամի վէ միւնասէպէթլէրը իլէ պարի դուվվէթ քէսպ էյլէմիշ իտի։ Զիւնքի, նիչէ պիւյիւք զաթ-լար վէ հաթթա սէրայլըլար, ճիւմ-լէտէն մէսթուր օլուպ, եալընըզ Հագգ Թէալաեա մալիւմ օլան պիր թաղըմ ճիւմ՛ու ճիւնաեէթլէրտէ, Բէրլինի քէնտիլէրինէ հէմուշ իթ-տիքլէրինտէն, վէ, թաղիւթիյլէ մէզպուրլինին էսիրլի օլտուգլարըն-ատան, խէֆիֆէն քէնտիսինի հիմաեէ էյլէմէ-քիլիկի րէոտա իտէմէզ իտիլէր։

Եիւզլերճէ ֆամիլեալարըն չան վէ նամուսլարը Բէրլինին էլինտէ օլտու-ղունատան, մէզպուրէ պիր չօգ տէհ-շէթլի էսրարլարա վագըֆ իտի։ Հա-սըլը բոլիսնաղըրընըն պիլմէմէիկի էս-բարլարը վէ խէթա ու բէղալէթլերի, օլ ասլոթէ եիւզ եաշը դաստն պիրը իտի, վէ հէր կիշի, ծան տը Միմէօ-զիւն եէվմի վէլաոէթինին արամագ միւնասէպէթիյլէ մէ յատնա չբդա-բըլաբզընը կէօրտիւկիւմիւզ պէօ-յիւք տէֆթէրէ պիր դաչ սաթը-բը եազը իլավէ էյլէր իտի։ Մէզքիւր տէֆթէրտէ մնուհարըրը օլան սբը-բլարըն հէր պիրի, եա պիր ալթուն մատէնի գաստար մնուհասէնաթ հու-սուլէ կէթիրմիշ իտի, վէ եախօտ իլէրուտէ կէթիրէճէք իտի։

Պիր կիշի, Բէրլինէ, քէնտի խըզ-մէթքեարլարընտան պիրի, պիր միւշթէրի պուլարագ, մէրգումուն, վագաա սէրվէթի պիր տէրէճէ զա-յիլ օլմուշ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ վաթանընտա հալէա պիր մբգաթ էմլաքը պուլունտուղունու, վէ պիր դաչ ավուճ ալթունա պէտէլ իլէ էմ-լաքը մէզպուրէյլի րէհին պրագա-ճաղընը, վէ պու եէնի միւշթէրի-նին իսմի պարան Լիւք տը Բէրժան օլտուղունու պէեան իթտի։

Շուբաեը ունուԹմաեալըմ պէ-եան իթմէքլիկէ քի, Բէրլինին պէօյ-լէ պիր թաղըմ մէմուրլարը պու-լունուպ, պու մէէմուրլար, քէնտի քէյֆլերի վէ էյլէնճէլերի իչին, ադէնէե լիւզումարը օլուպ, ֆա-դաթ բաղարլըդ իթմէքսիզին, կէօա-թէրլէրէ չէրայիթ իւզրէ, խաթիգ-րաղ ագտինէ մուվաֆագաթ իտէն զէվաթը պուլուպ, չու եօլտա ի-ֆաեը խըտմէթ իտէրլէր իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, Բէրլին, կէչ-միզ զէմանըն քեաֆֆէյի խաթը-րէլէրինի ֆիքրինտէ թէվէլլիւտ իթտիրէն մէզքիւր իսմի իչիտիր ի-չիթմէզ տիթրէտի, ֆագաթ, մէզ-պուրէնին հէեէճանը բէք աղ վա-դըթ իսմիխտաա իթտի, վէ մատտէ մուհիմմ օլտուղունատան, պու մատ-տէնին հաղինի պիր գաչ հաֆթա կէրիեէ պրագարագ, քէնտիսի Պը-բըթանեատան մալիւմաթ խաթիհ-սաղինէ իսմիխտար իլէտի։

Մալիւմաթը մէզքիւրէ աչիքեար վէ գաթի իտի։ Շէօյլէ քի, Լիւք, բէտէրինին իսանէսիյլէ էմլաքը սէվ-բուսէսինի սաթմըշ, եախօտ բէհին գօյմուշ օլտուղունատան, քէնտի մալի օլարագ, պահրը Օգիանօսուն քէնարլարընտա, ճիւզիճէ պիր ա-բաշիսի գալմըշ իտի։

Շու հալտէ պարօնա խաթիգրաղ իթմէք, ալթը աչըգ օլան պիր չու-գուրա ագչէ տօլտուրմաեա պէն-զէր իտի։ Իմմի Բէրլին պու խու-սուսու հէր նէ գաստար տիւշինի-տիւ իսէ տէ, պու գաստար սէնէտէն ոնրա, քէնտիսինին կէնճլիք մահ-պուպընը պէ թէքրար կէօրմէքլի-կինտէ մէրագ իթտիկինտէն, մէրգու-մէ նէզտինէ կէթիրմէտի։

Կուշ, հէման չօճուգ լիքէն պը-բագաբզը, վէ չիման թամ կէնճ-լիք չաղընա վասըշ օլմուշ օլտու-

ղունու կէօրտիւկիւ տէլիգանլընընն էրքէքլէրէ մախսուս օլան կիւզէլլիկինտէն ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարագ, էկէր տիւնեատա պիր քիմսէյի սէվմէք լաղըմ կէլսէ, պու քիմսէ քէնտիսի իչին Լիւք տը Քէրժան օլմալը տըր տէյի տիւշիւնտիւ։

Պունընլա պէրապէր, նիմ սէվտա դապիլինտէն օլան պու հէեէճան, Բէրինէ, քէնտինին ագչէճէ մէնաֆիյինի պիր տագըգա պիլէ ունութտուրամաղ իտի. շէօյլէ քի վագաա մէզպուրէ, մէրդում տէլիգանլըտան խօշլանմագտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախիչըդարըպ քէնտի սինէ պիր մըգտար մէպլաղ իգրաղ իթմէքլիք տէ, իշինէ ասլա էլվէրմէզ իտի։

Իմտի Կուլ պու խուսուստա պիր չարէ տիւշիւնմէկէ պաշլատը, վէ պու չարէյի տէ պուլտու, վէ եիւզ եաշլը գատըն սիմաւընը իյմա իտէն պալմօմունտան մասքէյի եիւզիւնէ կէչիրտիկինտէ, իքթիսապ իյլէտիկի սախթէ սէտա իլէ,

—Միւսիւ պարօն, տէտի, կէօրիւնիւր քի ագչէեէ լիւզումունուզ վար տըր։

—Էվվէթ, մա՛տամ, բէք զիեատէ լիւզումըմ վար տըր, վէ պուրաեա կէլտիկիմէ սէպէպ տէ պու տուր, զիրա մագսէտ, Գօմէտի Իթալիէն թէաթրօսունուն օեունճու գըզլարընտան զաեէթ հիւսէնա պիր գըզա, քէնտիսինէ լաեըգ սուրէթտէ պիր հէտիեէ իթմէք տիր, տէեու ճէվապ վէրտի տէլիգանլը։

—Էյ պունուն իչին նէ՞ մըգտար ագչէեէ իհթիեաճընըզ վար տըր։

—Ճիւզի պիր շէյէ, եանի օն պին ֆրանգա։

—Էկէր պու օն պին ֆրանգը սիզէ իգրաղ իտէճէք օլուր իսէմ, պանա նէ՞ ըէհին վիրէպիլէճէքսինիզ։

—Վիրէճէկիմ ըէհինլէր զաեէթ մազպութ տըրլար։

—Սէօյլէյին պագալըմ, նէ՞ տիրլէր։

—Պանա իգրաղ իտէճէկինիզ մէպլաղը վէ ֆայիզլէրինի ալընճաեա գատար, Պրըթանեատա միւթէսարրըֆ օլտուղում էմլաքըն իրատլարընը, սիզ քէնտինիզ ախզ իյլէմէնիզ իչին, սիզէ միւթէպէր պիր սէնէտ իթա իտէճէյիմ։

—Միւսիւ պարօն, սէօյլէտիկինիզ իրատ նէ՞ մըգտարտա տըր։

—Ագալլի օթուզ պին ֆրանգ տըր, տէտի Քէրժան ասլա թէրէտտիւտ իպրաղ իթմէեէրէք։

—Կէօրիւնիւր քի, տէտի, Բէրին քէնտի քէնտինէ, պէնիմ աղիզ հէմչէհրիմ, պէնտէն խոթիգրաղ ագտ իթմէք թասավվուրընտա տէյիլ տիր, իլլա ագչէմի չալմագ նիեէթինտէ պուլունմագտ տըր։

Պատէհու մէզպուրէ աշիքեարէն շէօյլէ իլավէ իթտի.

—Շիւպհէսիզ կէօսթէրտիկինիզ ըէհինլէր մազպութ տըրլար, լաքին պէնիմ իշիմէ կէլմէզլէր։

—Նէ՞ իչին։

—Չիւնքի պէն, ուզագտա օլան ըէհինլէրտէն խօշլանմամ։ Իմտի, Բարիզտէ եախօտ ճիվարլարընտա հիչ պիր միւլքինիզ եօ՞գ մու տուր։

—Պէնիմ թէքմիլ վարիտաթըմ Պրըթանեատա տըր։

—Իշթէ պու ֆէնա, լաքին պէլքի սէրայըն պիւյիւք զաթլարը միեանընտա պաղը տօսթլարընըզ պուլունուր։

—Խի՛ւտա ալիմ, բէք պիհուտէ պիր սիւալ իտիեօրսունուզ, չիւնքի պէնիմ տօղուշումտա վէ պէնիմ իւնվանըմտա օլան պիր քիմսէնին, շիւպհէ եօգ տուր քի, պիւյիւք զաթլարտան տօսթլարը պուլունուր։

Համթա պէնտէնիզ , Ցրանտանքն քառֆիէյի միթէպէրանքնքն դա-եէթ ազիզ տօսթքեքմ ։

Պատէհու պարօն՝ , պաղը մէչհուր վէ միլեօն տահիպի օլան ղէվաթքն իսիմէրինի ալքը իթտի ։ Պու էտա-մի իչինտէ , իհթիեաը մարքի Լա-Թուր-Լանտարինին իամի տախի պու-րընտագտա իտի ։

Կուլ , Բէրժանը տուրտուրուպ ,

—Միւսիւ տը Լա-Թուր-Լանտարի քէնտի իմզատը իչէ սիզէ քէֆիլ օ-լ՚ուր մու , տէեու սիւալ իթտի ։

Պարօն , պիր ազ տիւշիւնտիւ քտէն ոօնրա ,

—Զանն իտիրիմ քի , մէրգում պու իուտուտտա մուիտաիֆէթ իթ-մէզ , տէեու ճէվապ վէրտի ։

—Էօյլէ իտ , միւսիւ պարօն, մար-քինին քէֆալէթի թահթքնտա օլ-մադ իւզրէ , տէօրթ ատ իչին ան իլքի պին ֆրանգլըզ պիր սէնէտ կէմի-րինիզ . օ հալտէ իհթիեաճքնըզ պու-լունան ան պին ֆրանգը սիզ թէէ-տիեէ իտէճէյիմ ։

Իւչ կիւն ոօնրա Բէրժան սէնէտի կէթիրիպ բարաերը ալտը ։ Ցէօրթ ատ կէչտի , վէ Լիւք , միւտաէթի մէղ-քիւրէնին հըլուլինտէն պիր կիւն էվ-վէլ , թէ.քրարէն դըրմըզը էվէ կէլ-տիկինտէ ,

—Միւսիւ պարօն , տէտի մէրգու-մա Բէրին, պէն տէ սիզ պէ.քլէէօր-տում , վէ զանն իտէրիմ քի , սիզին պուրատա կէլտիկինիզին սէպէպինի տէ պիլիրիմ . . .

—Հա՛, հա՛ , հա՛, տէյի իլավէ իթ-տի Բէրժան եւ.քտ.ք սէտա իլէ ։

—Ղալիպա տէ յինինիզի թէէտիեէ իտէճէ.ք հալտէ տէ յիլսինիզ , վէ իհ-թիմալ տիր քի , թէճռաիա իթմէ.քլի-կի արզու իտիւօրտունուզ , տէտի Բէրին , քէլամինը տէվամ իտէրէ.ք ։

—Ցիմէ.ք սիզ սէհիրպազքնըզ ։

—Էվվէթ , օ պէնիմ տանտաթքմ տը ։

—Նիհաեէթ , մա՛տամ , տճատպա սիզտէն պէ.քլէտիկիմէէնի խըզմէթի տախի պէնտէնիզէ իֆտաեէ միւտա-բատթ իտէ՞րմիսինիզ ։

—Ասլա , տէտի Բէրին դաթի տու-րէթտէ ։

—Ցադաթ . . . տիեէրէ.ք , պարօն քէլտա պաշլատըզքնտա , կուլ մէրգումտէն սէօղիւնիւ դաթթ իտէ-րէ.ք ,

—Օլ խուտուտտա իտրար իթմէ-յինիզ , չիւնքի մուվաֆֆագաթ իտէմէմ , տէտի , սիզին պտնա մէր-տիկինիզ սէնէտէին պէտէլի թէէտի-եէ իտիլմէմէտի , պտնա տտհա պի-եատէ միւնտտիսպ կէօրիւնիւր , պի-րա , մարքի տը Լա-Թուր-Լանտրի-նէին իմզատը , տտթթէ իմզա տրը ։

Լիւք , շաշըրատագ , մէղքիւր իւ-ֆտաէյի բէտտա իտէր եօյտա պիր հարէ.քէթ իճրատքնտա պուլունտու իտէ տէ , Բէրին , մտտքէտինին ալ-թքնտտան կիւլմէեէ պաշլատը , վէ Բէրժան տախի գուտուր պրտագը-ղը քէլտը իւքմալէ չալըշտրագ ,

—Ցադաթ սիզէ եէմին իտէրիմ քի . . . տէտի ։

Կուլ եինէ մէրգումտէն քէլտը-նը գաթթ իլէ ,

—Միւսիւ պարօն , հագըգաթը հալի ինքտար իթմէ.քլիքտտէ նէ՞ մու-հտտտէնտթ վար տրը ։ Սիզ , պուն-տան տէօրթ մտհ ադտէմ մէղքիւր սէնէտի պտնա կէմիրտիկինիզտէ , պէն ատթթէ օյտուղունը բէ.ք ալէտ պիլիր իտիմ , տէտի ։

—Վէ լա.քին գատուլ իթտինիզ ։

—Շիւպհէսիզ , զիրտ անը գա-պուլ իթմէ.քտէ պիր նիեէթի մտթ-տուտէմ վար իտի ։

—Շիւպհէսիզ, պէնիմ թէլէֆիմի մուճիպ օլմագլըզ նիեէթի ։

—Սիզին Թէլէֆինիզի՞ մի մուճիպ օլմադըզդ. ըէճա իտերիմ, սեօյլէյին, պունաան պանա նէ՞ հասըլ օլուբ. խա՛եըը, խա՛եըը, պէնիմ պաշդա էֆ.քեալըմ վար սըը։ Պունտան մատտա, միւսիւ պարօն, պէն ասլա սիզին տիւշմէնինիզ տէյիլիմ։ Պլաքա սիզին էսկի, վէ Պըլթան.եալը պիր տօսթումունուզում։

—Սիզ Պըլթանեալը՞մըսընըզ, սիզ պէնիմ տօսթո՞ւմ մուտտունուզ։

—Պա՛գընըզ, միւսիւ պա՛րօն, պա՛գընըզ։

Բէրին պու սեօզլէրի սեօյլէը լ.քէդ, եւ զիւնաէ.քի մատ.քէյի ա.չաղը ալաը, վէ կիւլէճ սիմսարընը միւտահիլինին հայրանընը մուճիպ օլմադ իւզրէ, գահիրէ իխրաճ իթ.տի։ Բէրժան, մէզպաւրէյի Թանը.հընճա, ըէբէլէեէրէ.ք,

—Ա՛, Բէ՛րին տիր, Բէ՛րին, տէ.տի։

—Ա՛հ, միւսիւ պարօն, պէնի պիրինճի ախֆը նազարատա Թանըմընը օլտուդունուզ իչին մէյինուսում, չիւն.քի պունունլա անլատօրում.քի, կէչիրմիշ օլտուդո՞մ սէնէլէր, սը.ֆախմընը Թէպտիլ իմմէմիշ տիրլեր էվվէլի, հազըգաթէն, պէն Բէրին.նէմ, օլ.քի չիւ.ք Բէրին.քի, պիր վազըթի մաշուգը օլմագ իսթէհօ.րուտունուզ։ Իմոի, չիմոի անլատօրսունուզ.քի, պէն սիզին պիր տօսթունուզում, պինաէն ալէյհ սիզին Թէլէֆինիզի մուճիպ օլմագըզը իսթիրըմատ պիլէ կէչիրէմէմ։

—Պու սեօզիւնիւզ տէրսունէն խա.կեաթ օլմուշում տուր, ֆագաթ, եկեր չու մուտիպէթի սէնէտի կէօ.ղիւմիւն էօնիւնտէ եըրմաճագ օ.լուր իսէնիզ, պու սեօզիւնիւզէ տա.հա վիւատէ գավի սու.բեթատ իս.կեաթ օլաճաղըմ։

—Եըրմամ.մ, իչիթ պու օլա.մազ. լա.քին սիզէ սեօզ վէրիրիմ.քի, պու սէնէտի սիզէ գարշը ասլա գունլանմաեաճաղըմ, վէ զանն իսէ.րիմ.քի պու սեօզիւմ.մ սիզէ.քիֆաեէթ իտէր, վէ սիզի Թէէմին գէլսապիլիր։ Աղիզիմ Բէրժան, սիզէ հի.քեաեէ իսէճէ.ք բէ.ք չօգ չէյլէրիմ վար սըը. պէլքի սէ հագ.քընըզդա իսա.եըրը օլարադ, սիզէ պիր լիմիթ.ֆադ մուահէտեսի Թէ.քիֆ իսէճէ.յիմ։ Հալ պու.քի, սիզէ սեօյլէեէ.ճէկիմ սեօզլէր, պիր սաաթտա սեօյ.լէնիպ, իճրա օլունամազլար։ Իմոի պու կիւն սերպէսթ մի սինիզ։

—Քեամիլէն սերպէսթիմ, վէ պէ.նիմ պուրատա պուլունմադըզըմ սիզճէ մուճիպի մէյինուննիյէթի օ.տուդճա, տայիմ սերպէսթ օլաճաղըմ։

—Բե.ք ալէա, իչիթէ պու խուսուս կէչմիշ զէմանլարը, վէ սիզին չօ.ճուգլուդունուզ զէմանընտա իճրա իչլէտիկինիզ պագը զենաօսմանլը.ըը խամըրըմա պրագմագտա սըը։ Իմ.տի պիրլի.քտէ, վէեիզլէրիմիզ աչըգ օլարադ իթտամ իսէճէ.յիզ, վէ էս.կի տօսթլար կիւլի, կէչմիշ զէման վէ միւսիմագպէլ իւզէրինէ մուհա.վերէ իլլէեէճէ.յիզ։

Բէրին իլէ Բէրժան միւանընտա վուգու պուլան տօսթանէ մուհա.վերէեէն աօնրա, Բէրժան, քէնան.նի իմէլէֆ իսէպիլէն աէ հզեիմի սի.լահը իլլէրինաէ իթտիմագտա պու.լունան գաատընըն մինդիմ էսրարը, չերի.քի, վէ հեր վեճհ իլէ տօսթու օլտու։ Պունտան մատտա, պիր գաչ սէնէ զարֆընտա, այնի չամուրատա եօզատուրմուշ օլան, վէ ալչագլըգ.գատա պիրի պիրլէրինտէն կեբի գալմադան, վէ իֆիսի տախի սահիպ ճինաաեաթի պուլունան մէրգատ էրքեք իլէ մեզպուրի գատըն, ճան.վերլերե մախտատա պիր աչգ ու սեվ-

տա իւլէ եկամիկէլլէրինէ մուտաշէգէ իթթիւլէր։

Մուախխարէն պու իլքի չախալար աչգ ու սէվտատան օսմանըզ, իգրահ իտէրէք, անըն եէրինէ ատա-վէթ վէ էմնիյէթսիզլիք տույդուլարըյլա միւթթասըֆ օլաուլար, վէ թապիաթիլլէ պիրի պիրլէրինէն ատէհշէթ հիսս իթթիկէ պաշլատըլար։ Կէրչի պարան, քէնտինին զալիմ վէ ամիր չէրի քինի էօլտուրմէք իչին, հիչ պիր ճինահէթ իճրատընատան կէրի տուրմադ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, մէզկուրէ այէյհինտէ հիչ պիր թէչէպիւտէ պուլունմադըդան ճէսարէթի իտէմէդ իտի, զիրա, ճիւզի պիր չիւպհէ իւզէրինէ, մէրգումէնին պիրա թէրեատա վէ պիրա բիդ դաթը գալպ քէնտինին զքնատնա կէօնտէրթտիրէճէկինի բէք ապէա պիլիր իտի։

Տիկէր թարաֆտան Կուլ տախի Կէրժանատան գորդար իտի։ Զիւնքի մէզկուրէ, էկէրչի ուսթաճա պուդը թապիրլէր իլէ էմրի մուհաֆազաբնա Նայ ու իգտամ իթթիւքտէ օլտուդու ֆայտէլի գորգու օլմատա, մէրգումէն քէնտինին էօլտուրմէկլիկէ միւթթայիտ օլտուդունու զանն իտէր, վէ մէրգումէ քէնտինինէ էսիր իթթիւքտէ պան սաիթէ սէնէտտի, կիւնիւն պիրինտէ քէնտինինէ պահալը տուրէթտէ տամմադ իզդէ, օ սէնէտտի ժիգդաթլէ ատադլար, վէ պունատան տա մատատա, էկէր չու թատավվուր պաշա չըգմադ իսէ, իհթիմալ տիր քի, քէնտինի տախի օ հալտէ մատքինին աչագը ալըպ, վէ ֆալճըլըգ վէ սայիրէ իթթիւքտէն ֆարիդ կէլէրէք, պարօն տը Քերժանըն զևվճինի օլմադըդտա մուվաֆֆագաթ իտէր իտի։

Իչթէ հիքմաէթմիզին պաշլատըղը, վէ օգուանլարըմըզը գըրմըզը էվին գաբուլսուզտան իչէրի կիրտիկիմիզըրատա, Բէրին իլէ Լիքմին հալի պու մէրքէզտէ իտի։

14

ԺԱՆ ՏԸ ՍԻՄԷՕՉ

Տիւչէս տը Սիմէօզ, իչ պու քիթապըն պիտաեէթինտէ հիքմաէթ իթթիկիմիլ սիհիրպազլըդ, եախօտ տահա տօղրուտու օգդապազլըդ մուամէլէյլի զարիպէսինտէ հազըր պուլունտուդան ոնրա, Կուլուն իգտամէթկետհրնը քէմալի տէհշէթ վէ նէֆրէթլէ թէր-ք իթմիչ իտի։

Շիպհէսիզ մատամ տը Սէմէօզ, մէնսուպ օլտուդու տարլզտաէկեան վէ ասհապը սէրվէթի պընըֆը իչինտէ, հազդըյլա մէտտա պիր գաթըն տատա օլունապիլիր իտի։ Զիւնքի քէնտինի հէնուզ գըրգ եաչընտա, վէ օլտուգճա կիւզէլ պիր գադըն օլտուդու, վէ ֆրանտանընըն մուտդգամ իհտիրինտէն պիրինի հայիզ պուլունտուդու, վէ պիր վարիտաթը ճէսիմէնէ մալի-քէ իտուկի, վէ հիկմի սէնէլիք դէվճինի, տագը իգտիմաճլարընըն իլք կիւնլէրինտէ քի գատար սէվտիկի, վէլհասըլ ֆադիլէթի վէ կիւզէլլիկի քէնտի կէօգլէրի հա դուբընտա թէվսի իթթիւքտէ պուլունան տիլպէր վէ պաքիրէ պիր տի իթթերէ տահիզ օլտուդու հալտէ, արթըգ պիր տիւչէսին իգտալ ու տատտէթի պունատան դիճատէ նէ օլապիլիր իտի։

Զահիրէն հիչ պիր շէյ, ֆագաթ մալի բէնկի ասիւսան իւգէրինտէ եօլէ պիր գարտա պուլութի վար իտի քի, պունըն կան թարաֆլարընատան ապիգա գուհուր իտի ճէկի անլաչըմագտա իտի։

Նիկիմի սենեակն պէրի, Իվոն Թրեալըն բէյղամպէրլիկի, կիճէ վէ կիւնաւուզ, պիր ուղու բաուզլուգ խմա իսէն չան սեասաբ կիսի, մատամ ոբ Սիմէօղիւն դուլաղլարընա զանն իաէբսին քի աքս լթմէքտաէ իտի։ Մէղքիբ մէճհուլ մուխաթապա, մէղպուրէ վալիտէնին մէսէրրէթլէրինի տայիմա իլիալ լթմէքտաէ օլուպ, դէվալը վալիտէ, հէրնէ գատար օ մուխաթապատա ինանմամա։ Ամա չալըշմադատ իտի իսէ տէ, պիր տիւրլիւ մուվաֆֆադ օլամմադատա իտի։

Մատամ ոբ Սիմէօղ, Բէրլինին դաբաուսունը չալըպ, մէրդուվէնին իլմինէ միլրաճաաթի իլղէմէնտաէ, պիրինճիսինէ տալա պէնդէմէդ սուրէթտաէ, տիկէր վէ էինէ պիր բէյղամպէրլիք վաղտու պուլսադաղ, պաս վէճհ իլէ, միւնէճճիսի քէլմինին թէհի պիր իլմ օլտուղու, վէ օ իլմէ մնահասաս օլան իաեաալի բէյղամպէրլիքլէրին մնահախէղ իլէ գապալ իսիլմէսի լազըմ կէլտիկի իսպաթի օլունուբ տէեու գաւիէն մէմուլ լթմէքտաէ իտի, ֆագաթ չաս իսմիսին նէ տէրէճէ պօչա չըգոբըգ մնահմիսմիսուղ տիւր։ Բէզալիք կուլան նէ տէրէճէ չէյլթանի պիր մէհարէթլէ տիւչէսի չէօպիլմէդ պիր ազ կէօզլէրինէ տիւչմիսիկինիւ տախի պիլիբիղ։ Իմտի պունատան պէօյլէ մէղպուրէ վաղտէ իչին չիւպհէյէ տալա մահէլ գալմաեբգ, միւսթադպէլ, կիւնէշ կիպի ինքսոբը գայրի միւմքին վէ բարլադ սուրէթտաէ քէնտիսինէ զահիր օլմուշ իտի։

Իչթէ, պիչարէ վալիտէնին դրբմբղը էվին գաբաուսունատան չըգոբըգտան սօնրա, տիւչիւնտիկիւ չէյլէր, պունլար իտի։

Օլ տէվրատ, Իրօնտէլ սօգաղընէն պիր քէօչէսինատ Նօթր-Տամ-մէ-Սէ-Տուլէօր իսմինատ քիւչիւք պիր քիւիսէ վար իտի քի, պաս քիւիսէ, 1793 սենեսինատ թէմէլլէրինէ գատար եբգբլոբ։ Պաս քիւիսէ, Բաբիզին տիկէր թէմէլէրինին քիւիսէլէրի միսիլլիս, գարնավալըն սօնսաղ կիճէլէրի սչբգ գալբը իտի։

Մատամ ոբ Սիմէօղ, պաս քիւիսէնին էշկինատէն կէչտի, վէ խաբալարատան էն գիւեատէ գարսնլըղընըն եռանքնատա տիզ չէօքիւղ, վէ պաշընբ տախի ի.քի էլէրի իչինատ կիղլէեէրէ.ք, պիր իսայլի միւտատէթ ազլատբ, վէ կէօզ եաշլարբ տէօքտիւ։ Մէղպուրէ, տուսաբ պիթտի.քատէն վէ կէօզ եաշլարբ գուբուտուգատան սօնրա, ֆուգարա չանաղընա չէնտ ատէտ ալթունն պրբագտբ, վէ եիւգիւնատէ.քի մնահքէ.յի չբգպոտբգատան սօնրա, քիւիսէնին եան գաբաուսունատան տիշարբ չբգտբ։

Մատամ ոբ Սիմէօգիւն ապատաբ, սօգագտա, հէման քիւիսէ գաբաուսունուն գարչբքընատա տուբմագտա օլուպ, քէնտի իսբամէթքաբլարբ իսէ, մէղպուրէնին ագչամ տուսաբընատա հապբը պուլունատուղընբ գանն լթմէքտաէ իտիլէր։

Ապատաճընքն մնահվինի օլան սէյիս, ապատաճընքն գաբաուսունբ աչտբ, վէ տիւչէս բատքիպ օլտուգատան սօնրա, ապատա Սէնթ-ժէնբվիեվ տաղընա աեղուս սէբիտան հարէքէթ պաշլատբ։

Նատբլ քի սէօյլէտի.ք, Սիմէօղ ֆամիլիատընքն դօնատղբ, Թօսէ-Սէն-Վիգթօբ սօգաղընատա վագբ օլուպ, պունքն էթրաֆընատա վէ Գլօվիս սօգաղը թատրաֆընատա վատի ապատարբ պուլունմադատա, վէ թագրիպատբբգ տաբմ եիւ.քսէ.քլիկինատէ գալքն պիր տիւմար տախի, մէղքիբ Գլօվիս սօգաղընատա նաղբը օլան

պաղչէլերի իհաթա իթմէքտէ իտի։ Մէզքիւր սօգագ տիք պիր պաեբր օլուպ, Ֆօսէ-Սէն-Վիգթօր սօգաղըյլա պիթիշիր, վէ պու իքի սօգագլարտան սիվրի պիր քէօշէ թէշքիլ օլունուր։

Մէզքիւր ասըլզատէկեանա մախսուս օլան ինշտաթը միւքէմմէլէ, միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու նապէտիտ օլմուշլար իսէ տէ, զիքրինի իթտիկիմիզ տիվար հէնուզ պագի տիր, վէ պու կիւնէ գատար տա զաեէթ մազպութ պիր հալտէ պուլունմագտա տբր։

Հէր նէ հալ իսէ, մատամ տը Սիմէօզիւն բաքիպ օլտուղու տրապա, իւզէրինտէ, Սիմէօզ ֆամիլեասընա մախսուս արմա պուլունան եիւքսէք վէ էնլի պիր արապա գաբուսունտան կէչտի, վէ մէզպուրէ, պիւյիւք պիր հավլիտէ արապատան աշաղը ինէրէք, պիր մըգտար եիւրիւտիւ, վէ նիհաեէթ, միւքէլլէֆ պիր նէրտիվէն էօնիւնտէ տուրտու։ Իքի գաթ ճամէքեանլը պիր գաբու, մէզքիւր նէրտիվէնի, սէրաեա լաեբգ օլան պիր հավլիտէն աեբրմագտա իտի։

Սիեահ վէ սբրմա իշլէմէլի էլպիսէլէր կիյինմիշ օլան վէ մէզքիւր հավլինին խըզմէթքեարլարը օլտուգլարը մազնուն պուլունան տէօրթ պէշ նէֆէր խըզմէթքեարլար, մէզպուրէնին օլ նէրտիվէնէ վիսուլինտէ, հէման եանընա կէլտիլէր, վէ պիր իքիսի մէրգումէնին քիւրքլէրինի չըգարտըգլարը կիպի, տիկէրլէրի տախի ֆէնէրլէր իլէ մէրգումէյի իգամէթկեահը մէզպուրուն իչէրիսինէ կէօթիւրմէքլիկէ հազըրլանտըլար։

Մատամ տը Սիմէօզ, միւսաֆիր գապուլինէ մախսուս օլան վէ օն տէօրտիւնճիւ Լուի գրալըն ուսուլի մէֆրուշաթընա մութապըգ օլուպ, Վէրսայլըն պիւյիւք պինալարը թէզեինաթընա ըէգապէթ իտէր տէրէճէտէ պուլունան իքի սալօնտան կէչտի։ Մէզպուրէնին գարշըսընա պիր իւչիւնճիւ սալօն տահա աչըլտը քի, պու տիկէրլէրինտէն քիւչիւք օլուպ, ֆագաթ այտընլըղը, տիկէրլէրինին իքի միսլինտէ իտի, չիւնքի տէրունի սալօնտա իքի շամատան պուլունուպ, պունլարըն իւզէրինտէ սէքիզ ատէտ մում ռանմագտա իտի։ Պունտան մատատա պօլճա պիր աթէշին այտընլըղը տախի օրթալըղը թէնվիր իյլէմիշ իտի։

Մատամ տիւշէսին սալօնա կիրտիկի էսնատէ, պիր սէվինճ սէտասը իշիտիլտի, վէ զաեէթլէ տիլպէր կէնճ պիր գըզ կէլիպ, մէզպուրէնին գօլլարը իշինէ աթըլտը։

Պու կէնճ գըզ, Ժան տը Սիմէօզ իտի։ Մէրգումէնին ճէմալինի վէ պօեունու նագշ ու թարիֆ իթմէքլիք պիհուտէ տիր, զիրա օգուեանլարըմըզ, 1752 սէնէսինին շէվվալ 20 սինտէ թէվէլլիւտ իթմիշ օլան մէզպուրէ գըզը զաթէն պիլիրլէր։ Էվվէթ, օգուեանլարըմըզըն մալիւմիւ տիր քի, Ժան նամ ասըլզատէ գըզ իլէ Գարմէն նամ չինկեանէ գըզը, այնի ֆիտան իւզէրինտէ տօղմուշ իքի էքիզ չիչէքլէր միսիլլիւ եէկտիկէրլէրինէ միւշապիհ իտիլէր։

Պիր իշճիլիք էսէրի օլան պու իքի մախլուգ պէյնինտէքի ֆարգշու իտի քի, Ժան տը Սիմէօզիւն սիմասընտա, Գարմէնին լէհճէսինտէ կէօրիւլէն շիտտէթ վէ սօղուգճա քիւսթախլըղըն էսէրի եօգ իտի։

Ժան տը Սիմէօզ, մէնէքշէ բէնկինտէ իբէքլի պիր ֆիսթան կիյինմիշ օլուպ, պու ֆիսթանըն պիչիմլի վէ սատէճէ շէքլի, մէզպուրէնին գուսուրսուզ օլան պօեունը զահիրէ

չբգարմագտա, վէ գբրմբզը պիր կիւլ չիչէյի, սիեահ սաչլարընը գալըն տէմէթլէրի իւզէրինէ թաալիգ իտիլմիշ պուլունմագտա իտի։

Ասըլզատէ սիմասընտա օլուպ, ֆագաթ բէնկի սօլմուշ, վէ կէչիրտիկի էօմիւրտէն եօրուլմուշ պուլունան էլլի ալթը էլլի սէքիզ սիննինտէ պիր ատէմ, պու էսնատէ, շըմինէնին եանընտա օթուրմագտա օլտուղու գօլթուգլու սանտալեէտէն գալդտը, վէ եիւրէկինտէ ժանը սըգմագտա օլան տիւշէսէ տօղրու իլէրլէեէրէք, վալիտէ իլէ գըզը պիրլիքտէ գուճագլատը, վէ պու արա, սիմասընտա ֆէվգէլատէ պիր մուհապպէթ էսէրի միւշահատէ օլունտու։ Պատէհու մէրգում, օլ իքի գատընլարա խիթապ իտէրէք,

—Սէվկիւլիւ գէվճէմ . . . սէվկիւլիւ գըզըմ . . . սիզսինիզ պէնիմ պիւթիւն հաեաթըմ, վէ պէնիմ թէքմիլ մուհապպէթիմ, սինին իւզէրինիզտէ տիր, տէտի։

Օգուեանլարըմըզ, էլպէթթէ պու զաթըն, տիւգ ժագ տը Սիմէօզ օլտուղունու գօլայճա անլամըշլարտըր։

—Սէվկիւլիւ վալիտէճիյիմ, տէտի ժան, չօճուգլարա մախսուս պիր կէրմիեէթլէ, վէ տիւշէսին եանագլարընը պուս իտէրէք, նէ՞ գատար կէճ գալմըշսըն, վէ պու վագըթտա նէ՞րէտէն կէլիեօրսուն։

—Գը՛զըմ, Նօթր-Տամ-տէ-Սէ-Տուլէօր քիլիսէսինտէն կէլիեօրում, վէ օրաեա, սէնին իչին տուա իթմէք իւզրէ կիթմիշ իտիմ, տէեու ճէվապ վէրտի մատամ տը Սիմէօզ։

—Եօլտա հիչ պիր դաղաեա թէսատիւֆ ի՞թմէտին եա։

—Խա՛երը։

—Էօյլէ իսէ, բէնկին նի՞չին սօլմուշ։

Տիւշէս պիր այնաեա պագըպ տիթրէտի։ Մէզպուրէնին բէնկի հագըդաթէն սօլմուշ իտի։ Ժան իսէ, սիւալինի թէքրարլամասընտա, զէվալը վալիտէ, պունա մուդապէլէթէն,

—Պիլմէմ, գըզը՛մ, լաքին շիւպհէսիզ սօղուգտան օլմալը, տէտի։

—Տիմէք քի, տէվամ իթտի կէնճ գըզ, քէտէրլի եախօտ ֆիքիրճէ պիր շէյ իլէ մէշղուլ տէյիլսին։

—Խա՛երը, խա՛երը։

—Պու հալտէ, քէմալի ասայիշի դալպ իլէ մէսրուր օլապիլիրիմ։

—Ֆիլվագը, գը՛զըմ, պու կիւն սէնին եիւզիւնիւ բէք տիլպէր կէօրիւեօրում։

—Ա՛հ, նէ՛ տէրէճէ մէսուտ օլտուղումը, վէ շու սաատէթիմէ հիսսէտար օլմագլըզըն իչին, պիր ան էվվէլ ավտէթինէ նէ՛ տէրէճէ միւնթազըր պուլունտուղումը պիլսէ իտին։

—Էօյլէ իսէ, գը՛զըմ, իշթէ կէլտիմ, վէ սէնին սաատէթինէ պիր ան էվվէլ պէն ատխի հիսսէտար օլմագլըզը արզու իտէրիմ։ Սէօյլէ պագայըմ, շու սանա վագը օլան պիւյիւք սաատէթ նէ՞ տիր։

—Վալիտէճիյիմ, պէնիմ նայիլ օլտուղում սաատէթ, իքի տիր։

—Նէ՞ կիպի։

—Պու կիւն, պէնիմ եէվմի վէլատէթիմէ միւսատըֆ օլտուղունու, վէ պիր գաչ սաաթտան պէրի տիր քի, եիկիրմի եաշընա կիրտիկիմի տէրխաթըր իթմէեօրմուսուն։

—Տէրխաթըր իթմէք տէ սէ՞օզ միւ։

—Էօյլէ իսէ, բէտէրիմին, պաշլամագտա օլան եիկիրմի պիրինճի եաշըմա հիւրմէթէն պու ագշամ պանա ՝վէրտիկի հէտիեէեէ պագ

տա, հայրան օլ։

Կէնճ գըզ պէօյլէ սէօյլէեէրէք, սէվինճլէ գօրսէսի ալթընտան պիր գըթա էլմաս կէրտանլըգ չըգարտը, վէ մէսէրրէթի ազիմէ իլէ քէնտի պօղազընա թագտը, վէ սօնրա տախի,

—Սէվկիւլիւ վալիտէ, տէտի, շու հէտիեէյի նա՛սըլ պուլուեօրսուն, բէք կիւզէլ վէ բէք ճալիպ տէյի՞լ մի տիր։

—Վագաա, գը՞զըմ ճալիպ տիր ամմա, միւքէմմէլ տէյիլ տիր։

—Աճա՛յիպ, միւքէմմէլ օլմագ իչին նէ՞ գուսուրու վար։

—Կէրտանլըղա միւշապիհ պիր պիլէզիք լազըմ աբր։

—Պէլքի կէլէճէք սէնէնին պու կիւն վէ պու սաաթընտա տա պիր պիլէզիկէ նայիլ օլուրում, տէտի ժան, բէտէրինէ աթֆը նազար իյլէեէրէք։

—Խա՛եբը, գը՛զըմ, տէեու ճէվապ վէրտի տիւշէս թէպէսսիւմ իլէ, պիր սէնէ պէքլէմէքլիք, բէք ուղուն սիւրէր. պէն շիմտի պու պիլէզիկի սանա հիպա իտէճէկիմ։

Մէզպուրէ վալիտէ պու լագըրտըլարը սէօյլէտիկի սըրատա, բէնկեամիզ աղաճլարտան եաբըլմըշ քիւչիւք պիր սանտըգճա աչտը, վէ պունուն իչինտէն, իւզէրի գատիֆէ գաբլը օլարագ գըրմըզը պիր գութու, վէ գութուտան տախի, էլմասլարը կէրտանլըղըն էլմասլարընա պէնզէր պիր պիլէզիք չըգարտը, վէ պու պիլէզիկի, ժանըն նազիք պիլէկինէ թագտըղընտա, մէզպուրէ, ֆէվգէլատէ սէվինճ իչինտէ օլմասընտան, վալիտէսինին եանագլարընը պուս իթմէքլէ, օլ պապտէ իֆտեը թէչէքքիւր իյլէտի։

Մատամ տը Սիմէօզ, շու մէսէրրէթ զէմանընըն կէչմէսինէ տէկին պէքլէտիքտէն սօնրա, շէօյլէ սիւալ իթտի.

—Սէվկիւլիւ գըզըմ, մատամ քի պիրինճի սաատէթի իքմալ իթտիմ իսէ, սէօյլէ պագալըմ իքինճիսի նէ՞ տիր։

Պու սէօզ իւզէրինէ, ժանըն սիմասը պիրտէն պիրէ թէպտիլ օլտու, վէ լէհճէսինտէ, իլք հալինտէն ֆարգլը, եանի աղըր վէ ճիտտի պիր սուրէթ միւշահէտէ օլունարագ, վէ ուղուն քիբրիքլէրինի կէօզլէրի իւզէրինէ էնտիրէրէք,

—Վալիտէճիյիմ, տէտի, սէն պուրատան կիթտիքտէն սօնրա, բէտէրիմ, Բընէ տը Բիէօտէն պիր մէքթուպ ախզ իթտի, վէ պու մէքթուպտա, պանա խիթապէն տախի պիր մէքթուպ վար իտի։

Տիւշէս, խանէսինէ ավտէթ իտէլիտէն պէրու, պիրինճի տէֆա օլարագ, եիւզիւնտէ պիր մէսէրրէթի հագըգէ կէօրիւլտիւ, վէ սօնրա տախի,

—Ա՛հ, ազիզիմ Բընէ, աճապա կիւնիւն պիրինտէ պէնիմ մախտումիմ օլաճագ օլան վէ շիմտիտէն օլմուշ տուր կիպի, մուհապպէթիմի ճէլպ իթմիշ պուլունան օլ տէլիգանլը շիմտի նէ՞րէտէ տիր։

—Սէֆինէսիյլէ պիրլիքտէ Պրէսթ լիմանընտա տըր։

—Մէքթուպունտա սանա նէ՞ եազմըշ։

—Էվվէլա, սէվկիւլիւ վալիտէմ, եազմըշ քի... տէտի ժան բէրէլէեէրէք վէ շայեանը թահսին պիր էնտիշէ իլէ, լաքին սէօզիւնիւ իքմալ իթմէքսիզին տուրտու։

Մատամ տը Սիմէօզ իսէ, գըզընըն սէօզիւնիւ իքմալ իտէրէք,

—Սէնի տա՛յիմա, վէ հէր վագըթտան զիեատէ սէվմէքտէ օլտուղունը եազմըշ, տէյի՞լ մի, տէտի։

—Հէման ծնա եադըն սէօպլէր եաղմըշ, սէեու ճէվապ վէրսի կէնճ գըզ։

—Ֆագաթ զանն իսէրիմ քի, հէր եազարըզը չէ յլէր, եալընըզ պունար տէ յիլ տիր, չինքի մէրգում, պիր միւտտէթ քէնտիսինէ մէէզունիւէթ իթա օլունաճաղը վասընը ախզ իթմիշ օլտուղունսան, պիր այտան եախօտ ալթը հաֆթատան պուրատա կէլէճէկինի իլավէ իթմիշ տիր։

—Խօշ կէլսի, սէֆա կէլսի, տէտի մնատամ սը Սիմէօզ ֆէվգէլատէ հէնէճան իլէ, լաքին, սէվկիւլիւ գըզըմ, աճապա նէ՞ իչին նիչանլըն, պիր ան էվվէլ, վէ հաթթա եարընքի կիւն պուրատա կէլմէէօր։

—Սէվկիւլիւ վալիտէճիյիմ, տէտի ծան խօշ պիր թէպէսսիմ իլէ, էկէրչի պահրիւէ նազընը պու պապատէ պէնիմ ըէյիմին խաթիհսալինէ թէնէղղիւլ պուէուրսա իտի, պէնիմ տէ, սիզին իլէ քեամիլէն հէմէֆքեար օլտուղումու բէք չարուդ իսպաճըլյա անլար իտինիզ։

Պու վէճհ իլէ պաչչանմըշ օլան մուհամէրէ, պիր սաաթտան պիեատէ իմթիտաս իթտի, վէ պատէհու կէնճ գըզ, ոն տէֆա վալիտէյնին նէլէրինի էօրիւպ, թէչէֆքիւրինի իզհար իլէտիքատէն ոնրա, քէնտի օտասընա չէքիլիպ գարանտը, ֆագաթ մէղպուրէնին, օտասընա չէքիլմէ քատէն մագսատի, ույգու ուեումագտան զիեատէ, սէվկիւլիսինէնն ալմըշ օլտուղու մէքթուպու թէքրար պէ թէքրար օգումադ իտի։

Ծանըն կիթմէսի իւզէրինէ, տիւդ իլէ տիւշէս, ալթ գաթըն քիւչիւք սալօնունատա զարչը պէ գարչը օթուրտուլար։

—Աղիգիմ Պանչ, տէտի Մ. սը Սիմէօզ քէնտի զէվճէսինէ, գըզըմըզ կիպի պէն տախ, սալօնատան իչէրի կիրտիկինիզտէ, սիմանըզտա սօկունուդ կէօրտիմ, ֆագաթ ծան հէր նէ գատար վիրտիկինիզ լյղահաթը զայրի քեաֆիւէէտէն խօշնուտա օլտու իսէ տէ, պէն խօշնուտա օլամատըմ, վէ պու հալտէ, սիզի զաեէթ միւզտարըզ, վէ հէեէճան իչինտէ կէօրսիւկիւմիւ պէեան իլէ պէրտաչէր, պու խուսուստա եանըզլըզ եանըզլմատըզմը տատխի սիւալէ միւտարատաթ իլյէրիմ։

—Խանըզը, տօսթում, պու պապտէ տատա եանըզլմաեօրսունուդ։

—Էօյլէ իսէ, նէ՞ վագը օլտու։

—Ղաեէթ վէխիմ վէ զաեէթ տէհշէթլի չէ յլէր։

—Սէօզիւնիւզիւ իլյղահ խոնիզ, աղիգիմ Պանչ, չինքի քէլամատըզնըզ քէնտի միւտտաըմա նիսպէթէն պանա տէհշէթի մուճիպ օլմագտա տըրըլար։ Աճապա խանէմիզ հագդընտա պիր ֆէլսաքէթ վագը օլաճաղընա տատիր պիր գօրգո՞ մուվար տըր։

—Էվվէթ, քեաֆֆէմիզ հագդընտա պիր ֆէլսաքէթ վար տըր, զիրա ծան թէհլիքէ իչինտէ տիր։

—Ծան թէհլիքէ իչինտէ՞ մի տիր, պու սէօյլէտիկինիզ միւմքի՞ն մի տիր, ֆագաթ պիզ պուրատաեըզ, վէ քէնտիսինի միւտտաֆատա վէ մուհաֆազա իտէճէյիզ։

Մատամ տը Սիմէօզ պաչընը սալաեարագ չէօյլէ բէբէլէտի.

—Հէ՛յ վահ, տօսթում, կէրչի պունը սէօյլէմէքլի՛ք, վէ խաթըրատան գիլէ կէչիրմէքլի՛ք տէհշէթլի իսէ տէ, չի չարէ, հագդըդաթը հալ օլտուղու իչին, պէեանէ միւտարատաթ իլյէրիմ քի, պիզիմ էլիմիզտէն հիչ պիր չէյ կէլէմէզ, անլատօ՞րմուսունուդ, տօսթում, գըզը-

մըզ հագգընտա պիզիմ էլիմիզտէն հիչ պիր չէյ կէլէմէզ։

Մ. տը Սիմէօզ, պիր թէաճճիւպ ալէամէթի իպրազ իթմէսինտէ, տիւշէս շու վէճհ իլէ իլավէյի մագալ իլէ,

—Պէնի տինլէյինիզ, Ժա՛գ, տէտի, պու կիւն պէն ալէոսապահ պուրատան կիտիպ, վէ պազը մուհիմմ իշլէրտէն տօլայը, անճագ ագշամ իւզէրի պուրաեա ավտէթ իթտիկիմտէ, գըզըմըզ Ժան պէօյլէ պիր վագըթ նէրտէն կէլիեօր օլտուղումու սիւալ իթտի, պէն տախի օնա սիզին հուզուրունուզտա, Նօթր-Տա-տէ-Սէ-Տուլէօր քիլիսէսինտէն կէլտիկիմի սէօյլէտիմ։

—Պու սէօյլէտիկինիզ տօղրու տէյի՞լ մի իտի։

—Տօղրու իտի, վէ սիզ տախի պիլիրսինիզ քի, պէն եալան սէօյլէմէմ, շու գատար քի, պէն տահա սայիր մահէլլէ կիթմիշ իքէն, անը սէօյլէմէտիմ։

—Նէ՞րէեէ կիթմիշ իտինիզ։

—Էօյլէ պիր գատըն նէզտինէ քի, մէզպուրէնին ուղուրսուզ նամ ու շէօհրէթի սիզին գուլաղընըզա գատար վասըլ օլմուշ օլմալը տըր։

—Պու գատըն քի՞մ տիր։

—Եիւզ եաշլը պիր գատըն տըր քի, վագաա ասըլ իսմի Բէրին Անկուլման իսէ տէ, Բարիս խալգը մէզպուրէյի Կուլ նամըյլա թէսմիեէ իյլէմէքտէ տիր։

—Պու գատըն գըրմըզը էվտէ՞ մի սաքին օլուր, տէեու սիւալ իթտի Մ. տը Սիմէօզ, պիր նէվի տէհշէթ վէ նէֆրէթ իլէ։

—Էվվէթ, գըրմըզը էվտէ սաքին օլուր, տէեու թէքրարլատը տիւշէս։

—Էյ օրատա նէ՞ վագը օլտու։

—Շիմտի անլարսընըզ։

15

ՊԻՐ ՎԱԼԻՏԷՆԻՆ ՀԻՍՍԻԵԱԹԸ ՄԱԽՍՈՒՍԷՍԻ

Մատամ տը Սիմէօզ, օգուեանլարըմըզա զաթէն մալիւմ օլան վուգուաթլարըն հիքեաեէսինէ պիլ իպթիտար, Կուլուն իրատ իթմիշ օլտուղու քեաֆֆէյի քէլամլարը, հիչ պիրիսինի ունութմաեարագ, եէկեան եէկեան նագլ իթտիկի կիպի, զարիպ նիւմայիշի, վէ՝ պարօն տը Քէրժանըն խաեալի կէօրիւնիւշիւնիւ տէ մուֆասսալէն թարիֆ իյլէտի։

Տիւգ տը Սիմէօզ, զէվճէսինին նագլիեէթինէ քէմալի տիգգաթ իթմէքտէ օլուպ, մէրգում անլընը էլի իւզէրինէ տաեամըշ, վէ լէհճէսիյլէ պագըշը տախի ասլա գըմըլտանմամագտա օլտուղունտան, շու հալլէր, մէրգումուն ֆէվգէլատէ տիգգաթընը իյմա իթմէքտէ իտիլէր։ Նիհաեէթ մատամ տիւշէս նագլիեէթինի իքմալ իյլէտիկինտէ,

—Տօ՛սթում, տէտի, հագըգաթը հալի շիմտի թէքմիլէն պիլտիկինիզ հալտէ, պու չէյէ նէ՞ տէրսինիզ։

Մ՛իւսիւ տը Սիմէօզ ճէվապ վիրմէզտէն էվվէլ, պիր ազ միւտտէթ տէրին միւլահազաեա տալտը, վէ սօնրա,

—Ազիզիմ Պլանշ, տէտի, սիզին վէսվէսէլէրինիզի, իզտիրապլարընըզը վէ էնտիշէլէրինիզի անլաեօրում, վէ լաքին օլ խուսուստա սիզին իլէ պիր տէրէճէ հէմէֆքեար պուլունմագտաեըմ։

—1752 սէնէսինին շէվվալ 20 թարիխլի բէյղամպէրլիկիյլէ պու ագշամքի բէյղամպէրլիկին ֆիիլէն իճրա օլունաճագլարընա շիւպհէ՞ մի իտիեօրսունուզ։

—Խա՛ելը, զիրա էօյլէ պիր շիւպ-հէ ատէթա ճիննէթ ալէամէթի տիր։ Պունտան եիկիրմի սէնէ էվվէլքի կէնճ սիհիրպազ գատըն իլէ պու կիւնքի եիւզ եաշլը գատընըն սէօյլէտիքլէրի սէօզլէր, ատի պիր թէսատիւֆլէ սէօյլէնիլիր սէօզլէրտէն տէյիլ տիրլէր։ Պունտան տա մաատա, կէօզիւնիւզլէ կէօրմիւշ օլտուղունուզ պիր նիւմայիշտէն սօնրա, պու խուսուսա ինանմամազլըգ, պիւսպիւթիւն իմքեանըն խարիճինտէ տիր։ Պէն տախի սիզին կիպի իսկեաթ օլմուշում տուր քի, գըզըմըզ իւզէրինտէ պիւյիւք պիր թէհլիքէ վար տըր։

—Էկէր սիզ տախի պէնիմ իթիգատըմտա իսէնիզ, նէ՞ իչին պէնիմ վէսվէսէլէրիմէ հիսսէտար օլմաեօրսունուզ։

—Չիւնքի, գավիէն իսկեաթ օլմուշում տուր քի, պու թէհլիքէ նէ տէրէճէ պիւյիւք տախի օլսա, էօնիւնիւ ալապիլէճէյիզ։ Սիզ տախի պէնիմ կիպի անլամաեօրմուսունուզ քի, հիմաեէթճի պիրնուֆուզ, մուզիրը ելլաըզ ալէյհինտէ ճէնկլէշմէքտէ, հէմ շէճիանէ սուրէթտէ ճէնկլէշմէքտէ տիր։ Էկէրչի պունը սիզէ իսպաթ իթմէք լազըմ իսէ, պու գօլայ տըր։ Ժանը եալընըզ պիր ատէմ գէրթարապիլիր։ Պու ատէմ, տահա տիւնքի կիւն պիզիմ իչին մէճհուլ իտի, վէ պիզ անը թէհի եէրտէ արաեաճագ իտիք։ Հալ պու քի պու կիւն, օ զաթը պախթը եավէրիմիզ գարշըմըզա չըգարմագտա, վէ անը պիզիմ նազարը տիգգաթըմըզա արզ իյլէմէքտէ տիր։ Պարօն տը Քէրժան, պիր տէֆա տահա, մուխաթարա թահթընտա պուլունան գըզըմըզա եարտըմ ի՞թմէտի մի, վէ զաթէն իթմիշ օլտուղու եարտըմը, նէ՞ իչին պու քէրրէ իթմէք իսթէմէեէճէք տիր։ Մ. տը Քէրժան պիր զաթը ասըլ օլմազլէ, թէէմին օլունուզ քի, քէնտի թայէինէ իսապէթ իտէն պէօյլէ պիր պիւյիւք վազիֆէյի մաէլ մէմնունիյյէ գապուլ իտէճէք տիր։ Շուրաեը ունութմաեընըզ քի, պիզ եիւքսէք պիր սիլսիլէտէն պուլունտուղումուզտան, Սիմէօզ սիլսիլէսինի հիմաեէ իթմէքլիք, պու կիւնէ գատար, Ֆրանսա գրալլարը իչին պիլէ պիւյիւք պիր շէրէֆ վէ իֆթիխար սաեըլմըշ տըր։

—Սիզին էմնիյյէթինիզ պանա պիր ազ գուվվէթ վէ ճէսարէթ վիրմէքտէ տիր, վէ ֆագաթ նէ տէրէճէ թէէմին օլմագլըզըմ լազըմ իսէ, հէնուզ օլ տէրէճէ թէէմին օլմատըմ։ Չիւնքի, Մ. տը Քէրժանըն էօմրիւ պիզիմ էօմրիւմիւզլէ հիչ պիր սուրէթլէ մէրպութ օլմատըզը հալտէ, Ժանըն քէնտիսինէ միւհթաճ օլտուղու սաաթտա, մէրգումրէն պիզիմ եանըմըզտա պուլունաճաղընա քիմ պիզի թէէմին իտիեօր։

—Թէէմին օլունուզ քի, մէրգում թամ օլ սաաթտա պիզիմ եանըմըզտա պուլունաճագ տըր։

—Լաքին նէ՞ վէճհ իլէ պու նէթիճէյի իսթիհսալ իտէպիլէճէքսինիզ։

—Էն գօլայ վէ իսթիմալինի սէվտիկիմ պիր թէտպիր իլէ, եանի պիր խալիսէթի մութլագա իլէ։ Զաթէն պէն, պու ագշամքի վուգուաթտան ասլա խապէրտար տէյիլ իքէն, պիզէ իթտիկի ֆէվֆէլատէ խըզմէթտէն տօլայը քէնտիսինէ իֆրեը թէշէքքիւր իյլէմէք իւզրէ, եարընքի կիւն պարօն տը Քէրժանա պիր վիզիթա վիրմէք նիեէթինտէ իտիմ։ Պու վիզիթատան մագ-

սէտ պիր իտի, շիմտի իքի տիր։ Պարօնուն նէ տէրէճէտէ պիզէ ֆայտէլի օլաճաղընը քէնտիսինտէն կիզլէմէեէճէյիմ, վէ էվլատըմըզը քէնտի եէտինէ թէսլիմ իտէկէլէն պախթըն զարիպ ճիլվէսինի քէնտիսինէ պէեան իյլէեէճէյիմ, վէ էզճիւմլէ քէնտիսինէ շու լագըրտըլարը սէօյլէեէճէյիմ. « Պարօն տը Քէրժան, զաթէն սիզէ օլան շիւքրանիյյէթ պօրճլարըմըզ բէք պիւյիւք, վէ ասլա զայպ օլունմազ սուրէթտէ օլտուղու հալտէ, պիզի տահա զիեատէ պօրճլու գըլմանըզ իչին, պու քէրրէ նէզտինիզէ կէլտիմ։ Իմտի, ազիզիմ պարօն, ըէճա իտէրիմ սիզէ, գըզըմըն գուրթարըճըսը վէ գարտաշը օլմագլըղա հիմմէթ պուեուրուն, վէ սիզտէն միւնթազըր պուլունտուղում իյլիկէ մուգապիլ, էկէր լազըմ կէլիր իսէ, էօմրիւմիւ ֆէտա իթմէքլիկէ հազըրըմ։ » Պու հալտէ, ազիզիմ Պլանշ, թէէմին օլունուզ քի, նամուսլու պիր քիմսէ, պէօյլէ պիր լիսանը անլաեաճագտըր, վէ պարօն էլինի պանա ուզաթարագ. « Էմրինիզէ միւնթազըրըմ » տէեու ճէվապ վիրէճէք տիր։

Մ. տը Սիմէօզիւն սօն քէլամլարը իւզէրինէ պիր ազ միւտտէթ սիւքիւթ հիւքմ իթտի, պատէհու մատամ տիւշէս եէնիտէն սիւալ իտէրէք,

—Ֆագաթ, էկէր Մ. տը Քէրժան թէքլիֆինիզի գապուլ իտէճէք օլուր իսէ, խանէմիզին տայիմի սուֆրա շէրիքի վէ հէր վագըթքի միւսաֆիրի օլաճագ տըր, տէտի։

—Աճա՛յիպ, էօյլէ օլմասը լազըմ տէյի՞լ մի տիր։

—Պու էճնէպի քիմսէ տայիմա, վէ հէր սաաթ Ժանըն եանընտա՞ մը պուլունաճագ տըր։

—Էվվէթ, Ժանըն վէ սիզին եանընըզտա պուլունաճագ տըր. վէ սիզ տախի գըզըմըզը ասլա թէրք իթմէեէճէքսինիզ։ Հէմ սիզ պու խուսուստա քէտէրլի եախօտ մուճիպի իզթիրապ նէ՞ հալ կէօրիւեօրսունուզ։

—Շիւպհէսիզ Ժան հագգընտա հիչ պիր ֆէնալըգ կէօրմէեօրում, լաքին պու տէրէճէ մահրէմի էսրար օլան զաթ, քէնտինին իսթէկի օլմաեարագ, գարտաշլըգ վաղիֆէսինի ունուտուպ տա, համիլիքտէն աշգ ու սէվտա թարիգինէ տախիլ օլուր իսէ, օնա նէ՞ տիյէճէյիզ։

—Պու ճիհէթլէ վէսվէսէ իտէճէք հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր, վէ պէն պունըն էօնիւնիւ ալմագլըղը տէրիւհտէ իտէրիմ,

—Նա՞սըլ։

—Էվվէլա պիզիմ ֆամիլեամըզ օլ գատար եիւքսէք պիր մէվգըտա տըր քի, Քէրժան սիտիլէսինտէն պիր քիմսէ, տարլզատէլիկի նէ տէրէճէ աթիդ տախի օլսա, Սիմէօզ ֆամիլեասընտան պիր գըզ իլէ թէէհհիւլ իթմէքլիկի արզու իտէմէզ, իթսէ տէ տիվանէլիք սաեըլը։

—Աճա՛յիպ, աշգ ու սէվտա տէնիլէն շէյ, ըիւթպէ վէ վէլատէթ տէրէճէսի պիլի՞ր մի, տէտի մատամ տը Սիմէօզ։

—Ֆիլվագը, պազէն, աշգ ու սէվտա օրալարընը տէրխաթըր իտէմէզ իսէ տէ, պունունլա պէրապէր պէն պարօնա օրալարընը անլաթաբրաճաղըմ, վէ էկէր իճապ իտէր իսէ, Ժանըն պիր տիկէրիյլէ նիշանլը օլտուղունու սէօյլէեէճէկիմ, վէ զանն իտէրիմ քի, պու մատտէ մէրդումուն ինֆիալինի մուճիպ օլմազ, նասըլ քի պունտ սիզ տախի մուվաֆֆագաթ իտէրսինիզ։

—Բէք ալէա. լաքին ֆիքրիմի

իշղալ իտէն խուսուս եալընըզ պու օլմաեբպ, տիկէր վէ տահա զիեատէ վէխիմ պիր սէպէպ վար տըր։

—Պու սէպէպ գա՞նղըսը տըր։

—Գօրգուեօրում քի, պիզիմ՝ խըսըմըմըզ օլմաեան վէ տահա տիւնքի կիւն տօսթումուզ պիլէ պուլունմաեան պիր զաթըն տայիմի սուրէթտէ վէ թէքլիֆսիզճէ իչիմիզտէ գալմասը, Բընէ տը Բիէօեիւ տիւչարը էնտիշէ գըլըպ, մէրգումը ինճիթմէսին։

—Մէրգումը տիւչարը էնտիշէ գըլըպ, ինճիթմէ՞ք մի, լաքին նի՞չին, տէտի տիւգ եիւքսէք սէտա իլէ։

—Սիզ տախի պէնիմ կիպի պիլիրսինիզ քի, Բընէ, Ժանա ֆէվգէլատէ մուհապպէթ վիրմիշ տիր։

—Օնա շիւպհէ եօդ, վէ մէզպուրէյի սէվմէքլիկէ հագգը տա վար տըր, զիրա Ժան, քէնտինին զէվճէսի օլաճագ տըր, տէտի Մ. տը Սիմէօզ, զէվճէսինին սէօզիւնիւ գաթթ իտէրէք։

—Վէ պիր գըզըն աշգ ու սէվտասըյլա տէրէճէյի նիհաեէտէ սիւզան օլան պիր աշըգ, չօգ տէֆա բէք սուհուլէթլէ, վէ հաթթա սէպէպ տախի պուլունմատըզը հալտէ, գըսգանճ օլուր, տէեու տէվամ իթտի մատամ տը Սիմէօզ։

—Գըսգանճլըգ շիւպհէտէն հասըլ օլուր, տէտի միւսիւ տը Սիմէօզ, հալ պու քի Ժանտան տօլայը շիւպհէ իթմէքլիք, աֆվ օլունմազ պիր հագարէթ տիր, վէ պէօյլէ պիր հագարէթ իսէ, Բընէ տը Բիէօեիւ, քէնտիսինէ վատ օլունան պիր խազինէեէ մալիք օլմագլըղա լաեըդ գըլմազ։ Հաթթա շու տիվանէճէ գըսգանճլըգ, ճինաեէթ պիլէ ատտ օլունսա սէզա տըր, զիրա օ գըսգանճլըգ, եալընըզ պէնիմ գըզըմա տէյիլ, իլլա վէ խուսուսիյլէ քէնտինին ալիճէնապ գուրթարըճըսընա տախի թահգիր տիմէք օլաճագ տըր։ Պունտան տա գաթինազար, ազիզիմ Պըլանչ, զանն իտէրիմ քի, սիզ իյի մուհաքէմէ իթմէեօրսունուզ, զիրա պէնիմ զաննըմճա, Բընէ հէր նէ վագըթ վուգույի հալի խապէր ալաճագ օլուր իսէ, իլք տէֆա քէնտինի պարօն տը Քէրժանա էլինի ուզաթարագ, Գարտաշըմ օլունուզ տիեէճէք տիր։

—Իշին պու սուրէթի քէսպ իթմէսինի տէրունի գալպիմտէն արզու, վէ Բընէ տը Բիէօ իլէ Մ. տը Քէրժանըն պիրի պիրլէրիյլէ տօսթ օլմալարընը ճէնապը Հագգտան թէմէննի իյլէրիմ, տէտի տիւչէս աշիքեար պիր մահղունիյյէթլէ։

—Ազիզիմ Պլանչ, պու ագշամ սիզին իւզէրինիզտէ կէօրիւլէն հալ նէ՞ տիր, պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, սիզի թէէմին իթմէքլիկէ մուվաֆֆագ օլամաեօրում։ Պիր թարաֆտան, պէն, քէնտի էմնիյյէթի գալպիմէ վէ իւմիտիմէ սիզի տախի հիսսէտար իթմէքլիկէ չալըշտըզըմ հալտէ, տիկէր թարաֆտան սիզին պիր հալը միւքէտտէր քէսպ իթտիկինիզի կէօրիւեօրում։ Իմտի, ըէճա իտէրիմ, էֆքեարընըզը ապա կիզլէմէեէրէք, աչըգտան աչըգա վէ տօզրուտան տօզրու պանա պիլտիրինիզ։ Չիւնքի անլաեօրում քի, հէնուզ պանա սէօյլէմէտիկինիզ պազը չէյլէր վար տըր։

Մատամ տը Սիմէօզ պիր գաչ սանիյէ սիւքիւթ իթտի, ֆագաթ նիհաեէթ, քէնտի հէեէճանընը թէսկինէ մուվաֆֆագ օլամաեարագ։

—Էվվէթ, սիղտէն կիզլէմէքտէ օլտուղում պիր շէյ վար տըր քի,

օ տախի պէնիմ գալպիմին վէ ճա-
նըմըն էնտիշէ վէ իզտիրապ իչին-
տէ պուլունմասը սըբր՝ ժա՛գ, չիւպ-
հէսիզ պանա մէճպուն իւնվանըքը
խանատ իտէճէքսինիզ, հալպուքի
չուրաեը պիլմիշ օլունուզքի, պու
ատէմ պանա ատհշէթի մուճիպ օլ-
մագտա սըբր:

—Պաբօն սը Քէրժան մը:

Տիւշէս, աէրհալ, էվվէթ մանէտա-
սընը էյմա իտեր պիր իշարէթ իթ-
մի:

—Ճագալի, պունըն իհթիմալի
եօգ տուր, վէ պու տիվանէլիք, հէմ
խայինլիք տիր, ատեուս ճէվապ վիր-
տի միւսիւ սը Սիմէօզ, կէրչի սիզի
ահինէէօր իսէմ ատ, սէօզլէրինիզէ
ինանամմասըուս: Աճա՛յիպ, տահա
ահունքի կիւն քէնտի էօմրիւնիւս մու-
խամարատա իլգա իտէրէք, մէրտ-
ճէ վէ ալիճէնապճա գըղըմըղը միւ-
տաֆատա իթմիշ օլան պիր զաթ,
նա՞սըլ օլուպ տա, սիզին ատհշէթի-
նիզի մուճիպ օլսուր: Պա՛նչ, տահի-
հէն պու լագըրտըլարը սէօյլէտէն
սո՛զմիսինիզ: Սիզ, պիր չիւքրա-
նէյյէթ վազիֆէյի մուգատատէսի-
սինի պու ռուբէթլէ ահ թէէհիտէ
վէ իֆա իտէրսինիզ:

—Սիզէ նէ՞ ճէվապ վիրէպիլիրիմ. ֆի-
լվագը սիզ բէք չօդ լագըրտը ի-
տիւօրտունուզ տանա, պու լագը-
րտըլարընըզտա պէնի իզնա իտէճէք
հիչ պիր պիւրհան կէօրմէէօրում:
էկէրչի հագգ սիզին թարաֆընըզ-
տա իսէ, վազիտէլիք տուչղուտու-
տա պէնիմ թարաֆըմտա սըբր: Պի-
լիրիմ քի, գըղըմը պանա իւտատէ
իթմիշ օլան, վէ պունտան պէօյլէ
տախի մէզպուրէյի դուրթարաճագ
պուլունտան պարօն տը Քէրժանըն
սիզլէրինէ դարտանարագ, քէնտի-
սինի սէվմէկէ վէ օլ զաթը միւտա-
րէք գըլմանտա պօրճլուեում: Էվ-
վէթ, պունու պիլիրիմ, վէ պու
պօրճուժու իֆա իթմէքլիկի տախի
իտիէրիմ, ֆագաթ նէ՞ չարէ քի
եարամամ: Հիքմէթլի պիր սէտա,
եանի վալիտէյներին գալպինէ մախ-
սուս օլան մէյէքլէրին վէ ճէնապը
Հագգըն պիր սէտասը, սագքընմագ-
ըզը, վէ պու ատէմին, գըղըմըզ
հագգընտա մուզիրը օլաճաղընը,
վէ խանէմիզէ մուսիպէթ կէթիրէ-
ճէկինի պանա խապէր վիրիեօր:
Տիւնքի կիւն, տուստագլարըմ, պիր
շիւքրանէյյէթի ազիմէ թատլըրլէ-
րինի թէլաֆֆուզ իտիճքէրի հալ-
տէ, եւրէկիմ պուզ կիպի իտի,
վէ լաքին սիզ տախի պիլիրսինիզ քի,
պէն ատա նանքէօր տէյիլիմ: Ճիլ-
վագը պարօն սը Քէրժանտա պագը-
եօրտում, հալ պու քի էլլէյիմ ա-
նընն էլէրինի սըգարքէն, տիմրէ-
եօրլար իտի: Կէօզլէրի իսէ, պանա
ատհշէթի ազիմէյի մուճիպ օլտուգ-
լարը միսկլու, զանն իտէրսին քի
օլ ատաալէթլի վէ տիլպեր սիմսար
տախի պանա գօրգու վիրմէքտաէ ի-
տի: Պու ազշամ մէրգումը թէք-
րար կէօրտում, վէ լաքին սիհիր-
պազ գատըն վասըթատըլլա զահիր
օլունան մէրգումուն տօնուգ վէ
տուրկուն լէհճէսի, պանա տատհա
զիեատէ ուզտրսուզ կէօրիւնտիս:
Թէհի եէրտէ բէյզատպեր սէտասը,
պանա, Պո՜ պէյ էօ՜րբՈրըճը պէյ տի-
մէքտաէ իտի, չիւնքի օլ սէտա քի,
Հագգատան կէլիր, վէ եալընըզ վա-
լիտէյերէ խիթապ իտեր, իշթէ օ սէ-
տա, Պո՜ պէյ ՈՈլՈրսՈՈղ բէյէլ պէյ տէ-
եում եավաչճա գուլաղընտան աշա-
ղը թէքրարլամագտա իտի:

Մ իւսիւ սը Սիմէօզ, միւքէտտէր
պիր թէհայյիւրլէ պաշընը աշաղը
էյնպ, տիւշէսին, պիր հէնէճանը
ազիմլէ թէլաֆֆուզ իլլէտիվի սէօզ-
լէրի տինլեր իտի: Նիհաեէթ, մէզ-

պուրէ քէլաՓընը թէքմիլ իթտի-
կինտէ , զէվճի , չու վէհճ իլէ ճէ-
վապ վիրտի .

—Պա՛նչ , պանա իւրաս իթտի-
կինիզ ֆէնալըզը , վէ մուճիպ օ-
տուղունուզ տէհչէթլի հալի անլա՞-
մահօրմուսաունուզ : Պէն սիզին ճէ-
սարէթինիզի ճանլանաբրմադ իւմի-
տինտէ իտիմ , հալ պու քի սիզ ,
պէնի ճէսարէթիմտէն տիւչիւրիւ-
եօրսունուզ : Իմտի , պիւսպիւթիւն
մէյտո՞ւս մու օլմալըձըզ , ծանըն
գուրթուլմասընա ասլա իւմիտ գա՞լ-
մասաք մը , քիզպ ու խէթա նէ՞րէ-
տէ տիր : Վ.ագը օյան իլհամա՞ մը
հէվալէյի ուէմին իթիպար իթմէլի ,
եօգսա սիզին վալիտէյիւ հիսսիւա-
թը մախսուսէննիզէ՞ մի ինանմալը :
Նէ՞ դարար վէրմէլի ՞նէ՞ եարմալը :
Պէնիմ սահիի սէլամէթի կէօրսի-
կիւմ եէրտէ , սիզ պանա կիրասաղ
կէօսթէրիեօրսունուզ : Պաչըմ տէօ-
նիւեօր , ադըմ տօլանըեօր , վէ հէ-
ման գուրթուլմուչ օլտուղունու զանն
իթտիկիմ էվվասըմըզ իւղերինէ
աղլամատա հաղըր պուլունուեօ-
րում :

Տիւգ տը Սիմէօղ , պու սէօղլէր-
տէն սոնրա եօրուլուպ , պիր գաչ
տագըդա էվվէլ դալգընըչ օլտուղու
գօլթուղլու սանտալեէնէ թէքրար
օթուրտու , վէ սօլմուչ նանագլա-
րընան իրի տանէլի կէօզ եաշլարը
ագտը :

Պու սըրատա մատամ տը Սիմէօղ ,
քէնտի իթիգատ ու էֆքեարընը
ֆէտա իտիպ , ոլ բէտէրանէ գալ-
պէ ճէսարէթ վէ սէպաթ վիրմէ-
լազըմ կէլտիկինի անլատարագ , զէվ-
ճի հուզուրընտա տիւչէքտիւ , վէ
մէրդումունն պիր էլինի թուԹուպ ,
հիւրմէթ վէ միլլայիմէթլէ քէնտի
կէօքսինէ կէօթիւրտիւքտէն սոն-
րա , չէօյլէ սէօյլէտի .

—Ժա՛գ , Ալլահ աշգընա , վէ սէվ-
կիւլիւ դըզըմընըզըն նամընա օլսուն ,
տիւ իւղերինէ կէլէրէք , ըէճա ի-
տէրիմ սիզէ , պանա աֆվ իտինիզ :
Իգրար իտէրիմ քի , թուԹտուղում
հարէքէթ , զայիֆլիք իտի , վէ պու-
ընտուղումուզ չու սաաթտա զա-
յիֆլիկկն պիր ճինտաէթ օլտուղու-
նու պիլիր իտէմ տէ , նէ՛ չարէ քի
պաարն ըմ , վալիտէ յիմ , վէ իչԹէ
պունլար , պէնիմ էօզիւրլէրիմ տիր-
լէր : ՄիւԹէթտաբֆ օլտուղում տա-
գըրըգճա գօրգուլարը իչալէ իթ-
մէլի իտիմ , ֆատաթ չիմտի օլ պապ-
տէ էսէֆ իտէրէք , պունտան պէօյ-
լէ օ գօրգուլարը տէֆ իտէճէկիմէ
սէօզ վէրիրիմ : Սիզ , հէմ պիր
էրքէքսինիզ , հէմ տէ պիր ֆամի-
լեանընըն պիւյիւկիւսիւնիւզ : Սիզ պէ-
նիմ էֆէնտիմ վէ սահիպիմսինիզ ,
գուվվէթ վէ ադըլ սիզտէ տիր : Պի-
նաէն ալէյհ , քէնտի միւրաաբմը ,
գալպիմի վէ ճանըմը , սիզին միւ-
տէպիր էլլէրինիզէ թէսլիմ իտէ-
րիմ : Իմտի , գավի վէ քիւֆթալս
սաբմար իլէ իլէրի նիւրիւնիւզ
սիզէ եէմին իտէրիմ քի , սիզին
կիտէճէկինիզ Խօզ , պէնիմ տա-
խի եօլում տուր : Իքիմիզ տախի
գըզըմընըզըն սէլամէթինի խաթէ-
րուզ , ֆագաթ սիզ պէնտէն զիեա-
տէ խաթէ եօրսունուզ : Պու հալտէ ,
էֆէնտիմ , էմր իտինիզ , պէնտէ-
նիզ սիզէ իթտաթ իտէճէկիմ : Իչ
կէօրիւնիւզ , վէ պիլմիչ օլունուզ
քի , հէրնէ տախի եաբտանըզ , պէն-
տէնիզ , սիզէ , «Ի՛չ ԹէՐ» տիւէճէ-
կիմ :

Միւսիւ տը Սիմէօղ , պու սէօզ-
լէրտէն զիեատէսիյլէ միւԹէէսսիր
օլարագ , տիւչէսի տեաղտա գալարը-
տը , վէ մէզպուրէ յի դուճաղլաեըպ ,
պիր խայլի վագըթ զէվճ ու զէվճէ
պէօյլէճէ տուրտուգտան սոնրա ,

—Ասալէթլու վէ սէվկիւլլու զէվճէ վէ պիչարէ վալիտէ, սէտիհ ճէնապը Հադգըն լութֆ ու ինսանէթի պիւյիւք օլտուղունան, սիզէ պիւյիւք պիր միւքաֆաթ իհսան պուեուրտուգ սըզը։ Իման, իւմիտ իսինիզ, Պա՛նչ, իւմիտ իսինիզ։

—Էվվէթ, էվվէթ, տէեուլ բէ-բէյէտի մատամ սը Սիմէօզ, հէ-եէճան վէ ըրդաթը գալպինտէն նաչի ագան, վէ ևիւբէկինի պիր տէ-րէճէ ֆէրահլանտըրան կէօզ եաշ-լարը արտաքնտա, Հադգ Թէվֆիյի ազմիշչան հադրէթլերի տատիլ վէ մէրհամէթլի տիր, վէ էվլատըմըզը պիզէ պրագաճագ տըր։

Ճէրտասը կիւն տիւչէս սաքին, վէ հէման մէտրուր հալտէ կէօրիւնտիւ։ Վագտտա հէնուզ պաղը քէ-տէր վէ էյէմ ֆուբթունալարը, մէրգումէնին տէրուինի գալպինտէ իճրտայի հիւքմ իլէմէճքտէրը իտի իսէ տէ, հիչ տէյիլ իսէ, մէգոս-րէ անլէրի, գահրամանէ պիր չէ-ճտաթլա հըֆզ իտէպիլմէճքտէ, վէ ևիւզիւնտէ, մէգըիւր տավսըլի իգ-տիրտպպտրտան հիչ պիր էսէր կէօ-րիւմէճքտէ իտի։

Եէվմի մէգըիւրտէ, էօյլէ թաա-մըլնտան սօնրա, Մ. սը Սիմէօզ, թաատվուրունը, նանի պարօն սը Ռէրճանա վիզիթա վիրմէ քլիկի մէգ-գէյի իճրտաէ գօյմադըզը տիւչիւն-տիւ։ Պինապէրին, սալթանաթի ա-րապալարքնտան պիրիսինէ տէօրթ պէ-յիկը գօչուլմտաքնը, վէ սէ-յիս-լէրինին իւնիֆօրմալարքնը կիյինմէ-լէրինի էմր իթտի։ Ռէնտտի տէ, կիւեա Վէրտայտտա, օն պէչինճի Լուի գրալըն հուզուրունա չըգա-ճագ սըզը կիպի պիր սալթանաթ էլ-պիսէսի կիյինտի։ Մ իւսիս սը Սի-մէօզ, պուլունտուղտա տարտթ վէ սալթանաթ տէվրինտէ, իյլիկինի կէօրմիշ օլտուղտա, վէ տիկէր իյ-լիքլէր թալէպ իթմէք նէհէթինտէ պուլունտուղտա զաթ հադգընտա, պունտան տտհա պիւյիւք իլթիֆաթ վէ իհթիրտմտաթ օլտմազ զանն իթ-մէքտէ իտի, վէ պու խուսուստա հադգը տտիսի վար իտի։

Թէտարիքտաթը մէգքիւրէ խի-թամ պուլտաղ, Մ. սը Սիմէօզ տտա-խի, զէվճէսիյլէ քէրիմէսինի գու-ճագլտտրտագ, մէգպուրէլէրտէն պյրըլմտղ իւզրէ իքէն, պիրտէն պիրէ ատտպա գտբուտսունուն չագ-չաղը չալընտը, վէ պունըն վուրու-լուշտա թտրզընտան, մուհիմմ պիր վիզիթա իշտրէթի օլտուղտա անլա-չըլտը։ Հէմտն տյնի վագըթտտա մէգ-քիւր գտբուտնուն էքքի պտնտատտրը աչըլտրտագ, գըր բէնկի վէ գու-սուբտուղ իքի պէյկիր գօչուլու միս-քէլէֆ պիր տտտպա, հավլինին գումղուղու իւզէրինտէն կէչտի, վէ-տիւգ սը Սիմէօզիւն արտապտը եա-նընտա տուբտա։

Իչէրի կիրէն արապանըն սէյիս-լէրինէ Սիմէօզ ֆամիլետսրնըն խզգ-մէթքտտրտըը միտնանընտա պաղը սէօզ թտատթի օլտնտտա, վէ մէգ-քիւր ֆամիլետնըն խզգմէթճիլէրին-տէն պիրի, քիւչիւք սաթնտա սէյիս-թէրէք,

—Աճապա մատամ միւչէս, միս-միս պարօն Լիւք սը Ռէրճանը գա-պուլ պուեուրտուրլմր մը, տէեուլ սիւալ իթտի։

16

ՊԻՐ ԱԳՏԸ ԻՋՏԻՎԱճ ԹՆՒԼԻՖԻ

Մատամ սը Սիմէօզ, իւք կիւնքի ադչտմտան պէրի իտի քի՝ հիսսի-եաթը մախսուսէսինին թտատրը սէ-տատըյտա պիրտա ֆաբրտա տէրուինէն ի-

չիթմէ քամ օրուզուս մէզգիւր Ֆէրժան իսմինի, պու տէֆա խըզմէթքինարլարընտան պիրի Թարաֆընտան իշխունճէ, տէհշէթլի տուրէթմէ րէնկի սօլտու, վէ իւզերինէ պիր ֆէնալըդ կէլմէ՛ք իւզրէ պուլունսու իսէ տէ, միւրատընդան շիտէթ ու սէպաթը ոտէհսինտէ, իշ պու պիրինճի հէնէճանընա տէրհալզալէպ իթթիհատընդան, զէվճի վէ քէրիմէի Թարաֆլարընտան ֆարգընա պիլէ վարըլմատը։ Պատէհու մէզպուրէ տիւշէս, գավի պիր սէտա իլէ,

—Միւսիւ պարօն տը Ֆէրժանը գապուլէ հաղըրըմ, քէնտիսինի տալա պէ՛քլէթմէ յինիղ, տէտի։

Պու էմր իւզերինէ խըզմէթճի տիշարը չըդտը։ Միւսիւ տը Սիմէօզ իսէ, քէնտի քէնտինէ,

—Պէն քէնտիսինէ կիթմէզտէն էվվէլ, պարօնտան պուրատա կէլիշի պիւտպիւթիւն պէնիմ Թաստիվուրումա գարշը օլտու. տօղրուտու պիր ան էվվէլ գըմըլտանըպ, տիւնտէն մէրդումտէն նէղտինէ կիթմէզի իտիմ, տէտի, վէ տէրհալ միւտաֆիրինի իտթիհատալ իթմէ՛ք իւզրէ, քիւչիւ՛ք սալօնու Թէր՛ք իթտի։

Սալօնտն գաբուտու մէրդումտէն արդասըքնատան գաբանըը գապանմազ, տիւշէս ժանը գուճադլատը, վէ մէզպուրէյի էօյլէ պիր մուհապէթի չէտիտէ իլէ եւուրէկինտէ սըզտը քի, մէրդումէ պունտան տօլայը պիր տէրէճէ Թէճաճիւպ իտէրէ՛ք,

—Սէվկիւլիւ վալիտէճիյիմ, տէտի, նէ՞ իչին պէնի պու գատար գուվվէթլէ գուճադլաեօրսուն։ Եու հալինէ պադըշըրսա, պէնտէն պիր միւտուէթի մէտիտէ իչին ուզադլանահատպան, եախօտ հադգընա պիր մուհապէթարա գօրդուտու վար տը տէեու զանն օլունմադտա տը։

—Էվէտըմ, տէեու ճէվապ վէրտի մատամ՝ տը Սիմէօզ, սէնի գուճադլամազըղըմ, սէն տէ պիլիրսին քի, սանա օլան մուհապէթիմտէն միր։ Շունու տախի պիլիրսին քի, տիւնեատտա հիչ պիր չէյ, պիր, պիրի պիրիմիզտէն ուզուն միւտտէթ տէրրամազ։ Պէեան իթթիհատին մուհապարա գօրդուտունա կէլինճէ, սէն, քէտէրին իլէ պէնիմ արամըզտա պուլունտուգճա, սանա նէ՞ մուհապարա կէլէպիլիր։

Ժան, պու ճէվապտան մէմնուն օլարագ, քէնտիսի տէ վալիտէսինէ սարըլտը, վէ սօնրա տախի,

—Վադը օլան վիպիթատա պէնիմ հաղըր պուլունմադըղըմ, միւճէրրէտ լաղը՛մ մը տը, եախօտ Ֆայտէլի՛ մի տիր, տէեու միւալ իթտի։

—Պուլունմադըղը տրդու իտէ՛րմիսին։

—Ասլա տրդու իթմէմ։ Ֆիլվագը միւսիւ տը Ֆէրժան էվվէլիսի կիւն պանա, թէհայիւրէ շայեան պիր չէճատթ վէ սիճէնապըղլէ եարատըմ իթտի, վէ պէն տէ պու պապատէ քէնտիսինէ միննէթտար օլտուդումնա պիլիր իտէմ տէ, պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր օլ զաթտան տալա խօշլանմատըմ, վէ հաթթա սիմատը խաթըրըմա կէլտի՛քճէ, տէհշէթ հիսս իտիւօրսում։ Պու տէօյլէտիկիմի անլատը՛րմուսուն, վալիտէճիյիմ։ Պու նէնտա պէրապէր չունը տախի իգըլար իտէրիմ՛ քի, հիսս իյլէտիկիմ չու տուդու չայեանը թահսին տէյիլ տիր, վէ պէն նանքէօրիւ՛ք իթմէ՛ք քամ չիմ։

—Խա՛եըր, էվլատըմ, խա՛եըր, տէեու ճէվապ վիրտի չէտիտէն տիւշէս, սէն թէէմմիւօլ։ Պիլա՛ք, սէնին չու հիսս իտէկէլտիկին տատէմի

տէմի թէվէճճիւհ տույղուսու գատար պիկիւնահ տույղու օլամազ։ Ինսանըն գալպինտէ պազէն վէ նակէհան էօյլէ թէվէճճիւհ վէ եախօտ ատէմի թէվէճճիւհ տույղուլարը հասըլ օլուր քի, պունլարա էմր իտիլէմէզ, հաթթա արա սըրա օ միսիլլու տույղուլարա իթաաթ իթմէքլիք տէ, էմրի պասիրէթ իգթիզասընտան տըր։ Սէնին ճանըն, պիր մէլէքէ ճանը տըր, վէ սէնտէ, շայեանը թայեիպ ու թագպիհ հիչ պիր նանքէօրլուգ էսէրի եօգ տուր։ Ֆագաթ բէտէրին իլէ Մ. տը Քէրժանըն գօնուշմալարը սէսինի իշիտիեօրում։ Իմտի, գըզըմ, կէլ, պիր տէֆա տահա սանա սարըլաեըմ, օնտան սօնրա, արզուն իւզրէ, կիթ, վէ բահաթընա պագ։

Ժան, կիւզէլ անլընը վալիտէսինին տուտագլարընա թագտիմ իյլէտիքտէն սօնրա, տիւգ իլէ պարօնուն պիրլիքտէ քիւչիւք սալօնա կիրտիքլէրի զէման, եան գաբուտան քէնտիսի չըգըպ կիթտի։

Մ. տը Քէրժան, իլք կիւնտէն պէրի տիր, սիմաճա թէպտիլ օլմուշ տուր կիպի կէօրիւնիւեօր իտի։ Շէօյլէ քի մէրգումուն եիւզիւնտէքի վագըթսըզ սօլկունլուգլար, վէ կէչիրտիկի նիզամսըզ էօմրիւն վէ կիճէ ճիւմպիւշ վէ էյլէնճէլէրինին էսէրի պուլունան նիշանլար, Կուլուն թէրքիպ իթտիկի գուվվէթլի բուհլար սաեէսինտէ մահվ վէ զայիլ օլմուշլար իտի։ Հէլէ կիյինմիշ օլտուղու, բէնկ վէ պիչիմճէ ասլա գուսուրը օլմաեան էլպիսէսինին կիւզէլլիկինէ կէլինճէ, պունըն աեարընա չըգան օլսա պիլէ, պու աեարը կէչէր տիկէր հիչ պիր էլպիսէ պուլունամազ իտի։

Պունլարտան պաշգա, հիչ տէյիլ իսէ զահիրէն օլսուն, ղաեէթ պահատար կէօրիւնէն պազը միւճէվհէրաթ, մէրգումուն թէզեինաթ վէ տարաթընը իքմալ իյլէմէքտէ վէ զէրաֆէթինէ սէրվէթ տախի իլավէ իթմէքտէ իտիլէր։ Միւճէվհէրաթը մէզպուրէ արասընտա, ֆէվզ էլատէ պիւյիւքլիւքտէ օլարագ պիր էլմաս վար իտի քի, պու էլմասըն էթրաֆը պիր թագըմ եագութը բէմմանի իլէ թէզեին իտիլմիշ, վէ կիւզէլ պիր կէօմլէյին էօն թարաֆընը գաբամագտա օլան ալթունտան թօբլունուն պաշընը թէշքիլ իթմէքտէ պուլունմուշ իտի։

Էրպապը վուգուֆըն, հէր հալտէ վէ հիչ տէյիլ իսէ, մէզքիւր էլմասա եիւզ պին բիալ գըյմէթ թագտիր իթմէսի, թապիաթը մասլահաթ իգթիզասընտան իտի իսէ տէ, հագըգաթը հալտէ, իւչ եիւզ ֆրանգտան զիեատէ տէեէրի եօգ իտի, վէ Բէրինին քիմեաճա պիր թէրթիպիյլէ հուսուլէ կէլմիշ պիր նէվի էլմասա միւշապիհ մատէն իտի։ Շայեանը թէհայեիւր սուրէթտէ իմալ իտիլմիշ, վէ ղաեէթ խալիս վէ հագըգի եագութլար իլէ թէզեին գըլընմըշ օլան մէզքիւր բարլագ մատէն բարչասը բարըլ բարըլ բարլամագտա, վէ աղըրլըղը իլէ սէրթլիկինտէն մաատա, տիկէր հիչ պիր ճիհէթլէ էն ալէա էլմաստան ասլա ֆարգը պուլունմամագտա իտի։

Պարօն տը Քէրժան, բրէնսլէրէ լաեըգ սուրէթտէ կիյինմիշ օլտուղու էլպիսէսի, վէ ասըլզատէկեանա մախսուս թավր ու հարէքէթի, վէ լէհճէսինին գուսուրսուզլուղու վէ հէյեէթճէ վագար ու ազամէթի, հագըգաթէն նազարը տիգգաթը ճալիպ սուրէթտէ օլուպ, ֆիլվագը տիկէր պիր թարզ իլէ կիւզէլլիք օլուր իտի ամմա, պու տէ-

ըչճճ կիւզելլիկի թէճամուզ եթմէք-
լիկին իհթիմալի օլամազ իսի։ Մեր-
գում պու հալի պիլմէքտէ օլ-
պուդունան, թապիաթիլլէ աթ-
վար ու հարաքեաթընճա պիր սու-
հուլէթ հիսս իսէր իսի, չիւնքի
քէնտիլէրինի սեվտիրմէքլիկէ էմին
օլան քիմսէլէրին, մէղքիւր սու-
հուլէթի էլտէ իտէմէմէլէրի քեք
նատիրէն վուգու պուլուր։

Մատամ տը Սիմէօզ, իլք կիս-
նիս մէրգումու սիհիրպազլըգ գուվ-
վէթիլլէ կէօրմիւշ օլտուղու թագ-
տիրտէ, պու քէրրէ չու հէյեթ-
տէ կէօրմէսինտէ, քէնտիսինի կիւճ
հալ իլէ թանըեապիլտի։

Հէր նէ հալ իսէ, Մ. տը Բէր-
ժան իլէ միւսիւ վէ մատամ տը Սի-
մէօզ պէյնէլերինտէ վուգու պու-
լուպ, խայլի միւտաէթ տէվամ ի-
տէն վէ եալընըզ նէթիճէսինճէ պիր-
յիւք էհէմմիյեթի պուլունան պիր
մուհավէրէնին մուգատտէմթընը
պուրաճըգտա օգուանլարըմըզդա
թէպիղ եթմէք-քլիկի զայիտ կէօրիս-
րիւզ, անճաղ չու գատարընը սէյ-
լէրիզ քի, Լիւք, մէղքիւր մուհավէ-
րէնին սօնունա գատար ֆէվգէլատէ
պիր ղէբաւէթ վէ տիրաէէթ է-
սէրի կէօսթէրտի, վէ քէնտի չէճիա-
նէ հարէքէթինտէն տօլայը Մ. տը
Սիմէօզ թարաֆընտան վճուգու պու-
լան մէտհ ու սէնայլարը էտիպանէ
գապուլ իլէ, հէմման միւհիւք օլան
պիր մուխթարատան պիր թանէ-
ճիք եվլատընը միւճիպէ սուրէթիկ-
լէ գուրթարարագ, քէնտիսինէ կէ-
թիրէն պիր չախս հագդընատա պիր
վալիտէնին կէօսթէրտիկի չէտիա
սէվինճլերէ տախի, քէնտիսի տէ
քէմալի հէյեճան իլէ հիսսէտար օլ-
մագլըդա պիր վարթա պուլտուս։
Նիհաէէթ Մ. տը Բէրժան, պէօյլէ
պիր ճալիպ թարզատա վէ թէչպիհ
գապուլ իթմեէն պիր մէհարէթլէ
մէ յատանը վագըաեա կէլտի քտէն
սօնրա, Սիմէօզ ֆամիլեասը խանէ-
սինէ կէլմէպ, էն սէպէպի հագըգի-
սի իւղերինէ նագլը քելամ իթմէք-
լիկէ գարար վէրտի։

Լիւք տը Բէրժանըն, քէնտինին
վարիտաթը, միսթագպէլի վէ հուր-
րիեէթինէ այիտ օլան պիր մուհա-
վէրէեէ պաշլատաճագը սըրատտա,
գումարպաշլընըն, ճէսիմ ֆագաթ
զայպ օլմուշ օլան վէ սօն վէ պի-
րիճի-ք իւմիտլերի պուլունան էն
սօն ալթունլարընը եէշիլ մասա իս-
զերինէ գօյտուգլարընտա, րիվա-
եէթէ կէօրէ, թու պաղըրտադլարը-
նա գատար թէէսսիր իսէն տիթ-
րէմէ կիպի տէրունէն չէտիտ պիր
տիթրէմէ հիսս իթտի։

Ֆագաթ մէրգում, թէչէպիսի-
սինտէ պիտտուհուլէ մուվաֆֆագը-
եէթ քէպ իտէճէկլինէ գավիէն է-
մին օլտուղունտան,

—Պու ֆամիլեա պէնիմ թէքլի-
ֆիմի նաճըլ ըչտա իտէճէ-ք տիր.
վէ պէն ծանա, եանի քէնտի գա-
եէթ սէվիկլիլիս էվլատլարընտա հայ-
եաթ վէ սէլամէթ պահշ եթտիկիմ
թագտիրտէ, օ ֆամիլեա նա՞սըլ
մէգպուրէ չի պէնիմիչէ թէէհհիւլ
եթմէք իտէճէեէճէ-ք տիր, տի-
մէ-քտէ իտի քէնտի քէնտինէ։

Լիւք, կէրչի պունլարը քէնտի
քէնտինէ սէօյլէմէ-քտէ իտի իսէ տէ,
պու ճիւմլէ իլէ տամամ։ Թէէ-քրարէն
պէնյլէրիզ քի, եէնըբէկինին չըրըչ-
թըաը կիթտի-քճէ չօղալմագտա, վէ
գինը տամարըաը իչինտէ ճէվլէտն
եթմէ-քտէ իտի»

Պունունա պէրապէր, Լիւք,
պիկա թէեէտտիւտ մադաէտինէ
տօղրու եիւրիւմէ-քլի-քտէն ասլա
իճճինտա եթմէ-տի իսէ տէ, սէօզ-
լէրինտէ պաղը կէօնա հէյեճան

իպրազ իթմէմէսի տէ, միւմքին-սիզ օլտու։ Իշթէ մէրգում, իլք տէֆա շու վէճհ իլէ քէլամա միւ-պատէրէթ իյլէտի.

—Միւսիւ տիւգ, վէ մատամ տիւշէս, հէման պիր տէհշէթի ա-զիմ, վէ պիր հէեէճանը ճէսիմ իլէ օթէքմիլ եիւրէկիմի, վէ հա-րիսանէ վէ պէլքի տէ մէճնունանէ թասավվուրաթըմը սիզլէրէ պէեան իթմէքլիկէ միւթէճասբր օլմագտա-եըմ։ Ֆիրվագը պէնտէնիզ, սիզին տէրէճէնիզտէն բէք տուն տէրէ-ճէտէ պուլունտուղումու պիլտի-կիմտէն, պու պապտէ գաթիէն սիւքիւթի իխթիեար իթմէքլիկիմ լազըմէտէն իսէ տէ, սիզլէրին քէ-մալի խալիսէթինիզ, իֆատէյի մէ-րամա պէնտէլէրինի թէշվիգ գըլ-մագտա տըր։ Իմտի, սիճիլ քէս-մէքլիկէ մէմուր օլան հաքիմլէրին խալիսանէ պիթարաֆլըղը, լա պէնի տինլէյինիզ, չիւնքի, սիզին, հագ-գըմտա վիրէճէկինիզ գարար պիր սիճիլ տիր։ Պէնիմ, կէրէք էպէտի սաատէթիմ վէ կէրէք էպէտի ֆէ-լաքէթիմ սիզին էլինիզտէ տիր։ Էվ-վէթ, հագգըմտա լազըմ կէլէն գա-րարը վիրմէքլիք, սիզէ այիտ տիր։

Միւսիւ տը Սիմէօզ, ժանըն գուր-թարըճըսընըն նէ տիմէք իսթէտի-կինի հալէա անլաեամատըղընտան, պիր նազարը թէաճճիւպլէ մէրգու-մուն եիւզիւնէ պագմագտա իտի։

Հալ պու քի մատամ տիւշէս, պիր ազ էվվէլ պէեան իթմիշ օլ-տուղումուզ վալիտէլիք հիսսի թա-պիսի իլէ, իլք լագըրտըլարտան, մէր-գումուն ֆիքրինի վէ նիեէթինի ան-լաեարագ, վէ եիւրէկի, աճը պիր տէրտ ու միհնէթ իլէ սըգըլարագ, զանն իտէրսին քինէֆէս ալըպ վիրէ-մէղ օլտու, վէ աղալարը տախի սըթ-մատան թութուրմուշ տուր կիպի տիթրէմէկէ պաշլատըղընտան, պիզ-զարուր պիր իսկէմլէեէ օթուրտու, վէ ազիմ տէհշէթլէ, քէնտի քէն-տինէ

—Ա՛հ, պէնիմ տույղուլարըմ, պէնիմ տույղուլարըմ. . . տէտի։

Մէզպուրէնին կէօզէ կէօրիւնիւր սուրէթտէ օլան հէեէճանը, պարօն տը Քէրժանտան ասլա մէսթուր գալ-մաեըպ, մէրգում, շու հալտէն զի-եատէսիյլէ միւթէէսսիր օլտու, վէ ֆիքրինտէ տախի, եոլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ, մատամ տիւշէսին քէն-տիսինէ պիր միւթթէֆիգ տէյիլ, իլլա աշիքեար վէ տէհշէթլի պիր տիւշմէն օլտուղու թասավվուրու տօղտու։ Պունունլա պէրապէր, պա-րօն տը Քէրժան, պիր քէրրէ եօլա չըգմըշ օլտուղունտան, կէրի տէօն-մէք միւմքին տէյիլ իտի։ Իմտի, մուհավէրէեէ շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի.

—Միւսիւ տիւգ, վէ մատամ տիւշէս, էսրարըմը սիզէ պէեան իթ-տիկիմտէ, պէնի թայեիպ վէ թագ-պիհ իթմէյինիզ։ Ա՛հ, տուտագլա-րըմը սիւզան իթմէքտէ օլան պու էսրար իշթէ շու տուր. Սէվէ՛րիմ մատմուազէլ տը Սիմէօզիւ. . .

Տիւգ, պիրտէն պիրէ պիր թէ-աճճիւպ ալէամէթի իպրազ իթտի, վէ մատամ տը Սիմէօզիւն, գօլ-թուգլու իսկէ ֆէսի արգասընա նիմ տէվրիլէրէք, քէսիք պիր սէտա չը-գարտըղը էսնատէ, մէրգում տիւգ,

—Միւսիւ պարօն, ժանը սէվի-եօրմուսունուզ, աճա զա պու սէօ-զիւ իյիճէ իշիթտի՞մ մի, իյիճէ ան-լատը՞մ մը, տէտի։

Պարօն տը Քէրժան իսէ, պունա մուգապէլէթէն պաշընը էեէրէք,

—Էվվէթ, բէք իյիճէ իշիթմիշ, վէ անլամըշսընըզ, տէտի, էվվէթ, քէրիմէնիզ մատմուազէլի, քեաֆ-

ֆէյի մուհապպէթլէրտէն զիեատէ միւհթէրէմ, շէտիտ, վէ զայպը նագապիլ օլան պիր մուհապպէթլէ սէվէրիմ։

—Ֆագաթ, տէտի Մ. տը Սիմէօզ, սիզ գըզըմըզը բէք իյի թանըմազսընըզ, չիւնքի քէնտիսինի եալընըզ պիր տէֆա կէօրմիւշ օլտուղունուզտան, քէնտիսինի սէվէմէզսինիզ։

—Կիւնէշին զիեալարընտան ինսանըն կէօզլէրի գամաշմասը իչին կիւնէշէ իքի տէֆա պագմագլըզա լիւզում վա՞ր մը տըր, տէյու իլավէ իթտի Մ. տը Քէրժան, էվվէթ, պէնտէնիզ, մատմուազէլ ժանը գալպիմին պիւթիւն գուվվէթի, վէ գանըմըն պիւթիւն իգթիտարը իլէ սէվէրիմ, վէ քէնտիսիյլէ թէէհհիւլ իթմէքլիկի սիզլէրէ թէքլիֆ իթմէքլէ միւֆթէխիր օլուրում։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, պարօն սիւքիւթ իթտի։

Մ. տը Սիմէօզ, տէրէճէյի նիհաեէտէ էնտիշէ իչինտէ պուլունտուղունտան, էվվէլ պէ էվվէլ ճէվապ վիրմէտի։ Տիւշէս իսէ, զէվճի կիպի, լագըրտը իթմէքսիզին վէ պաշը, արգասընա էյիլմիշ օլարագ, տուրմագտա օլուպ, եիւզիւնիւն բէնկի օլ տէրէճէ սօլմուշ իտի քի, պաեըլմըշա պէնզէեօր իտի։

Մ. տը Քէրժան, պուլունտուղու հալին միւշքիլ պիր սուրէթ քէսպ իթտիկինի անլաեարագ, վէ իյի ալէամէթ օլմաեան շու սիւքիւթի պիր ան էվվէլ գաթ իթմէք իսթէեէրէք, տէրհալ շու վէճհ իլէ քէլամա իպթիտար իյլէտի.

—Միւսիւ տիւգ, հիչ տէյիլ իսէ, պէնտէնիզէ շունը իգրար իտինիզ քի, արզուլէրիմ նէ տէրէճէ էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա, վէ ամալը հարիսանէմ նէ գատար քիւսթախճա իսէլէր, պու ճիւմլէ իլէ տախի պէն պու ատէմի պասիրէթի վէ քիւսթախլըզը սույի իսթիմալ իթմէքտէ տէյիլիմ։ Պէն պիր բըրէնս եախօտ տիւգ ճինսինտէ՞ն միյիմ քի, Սիմէօզ խանէտանընա մէնսուպ պիր գըզ իլէ թէէհհիւլ իթմէք արզուսինտէ պուլունաեըմ։ Քէզալիք պիր թագըմ ագըլսըզճա իւմիտլէրի հէման սալիհէ չըգարապիլիր կիպի զանն օլունան ճէսիմ վարիտաթլարտան պիրիսինէ՞ մի մալիքիմ։ Ա՛հ, էսէֆ իտէրիմ քի, պու խասսէլէրտէն հիչ պիրիսի պէնտէ եօգ տուր։ Ա՛հ, քեաշքի պիր թախթ իւզէրինտէ տօղմուշ օլսա իտիմ, աճապա նէ՛ տէրէճէ սէվինճլէ, նէ՛ տէրէճէ սաատէթլէ, քէնտի թաճըմը, սէվմէքտէ օլտուղում օլ տիլպէր գըզճըղազա թագտիմ իտէճէք իտիմ։ Լաքին հա՛յֆա քի, պէն պիր սէֆիլ քիշիզատէ օլուպ, շու գատար քի աթիգ պիր ճինսէ մէնսուպում, վէ ճինսիմին, ասըլարտան պէրու, Ֆրանսանըն էն մէշհուր ֆամիլեալարը իլէ իրթիպաթը վար տըր։ Պիւյիւք պիր վարիտաթ սահիպի տախի տէյիլիմ, վէ եալընըզ պահրը Օգիանոսուն քէնարընտա էճատաբմտան մէվրուս պիր պապ էսկի գօնագ իլէ անճագ օն պին բիալլըգ սէնէվի իրատըմ վար տըր։ Հալ պու քի սիզին, մէմուլինէ վէ թալէպինէ հագգընըզ օլան մուգապէլէ եանընտա, պու շէյլէր, հիչ պիր շէյ տիմէք տէյիլ տիր։ Իմտի, պէն սիզէ ապա, պէն ասըլզատէյիմ տիմէեօրում, սիզէ ապա զէնկինիմ տիմէեօրում։ Պիլաքս պէն սիզէ տիեօրում քի, մատմուազէլ ժանը, պիւթիւն ճանու կէօնիւլտէն սէվէրիմ, վէ էկէր մէզպուրէյի պէնիմլէ թէէհհիւլ իթմէքլիկէ մուվաֆֆագաթ պուեուրուր իսէնիզ, սիզէ եէմին իտէ-

րիմ, օ՛հ, էվվէթ, նամուսում իւ-
զէրինէ սիզէ եէմին իտէրիմ քի,
քէնտիսինի մէսուտ գըլաճաղըմ։

Քէմալի կէրմիեէթ վէ թէլաշլէ
իրատ օլունան պու սէօզլէր իւզէ-
րինէ, պիր ճիւզի սիւքիւթ հիւքմ
իթտի։

Մ. տը Սիմէօզ, Քէրժանրն նութ-
գու պիթէնէ գատար կէօքսիւ-
նէ էյմիշ օլտուղու պաշընը եօ-
գարը գալտըրտը, վէ քէնտիսի
տէ իֆատէյի մէրամա իպթիտար
իտէճէք իքէն, պարօն, մէրգումա
վագըթ պրագմաեարագ, շու եօլ-
տա իլավէյի մէգալ իյլէտի.

—Բէճա իտէրիմ, վէ սիզտէն պիր
լութֆ ու նիյմէթ մագամընտա թա-
լէպ վէ նիեազ իյլէրիմ, շու էսնա-
տէ պանա ճէվապ վիրմէյինիզ, վէ
խաեալաթըմըն մահվ ու իզալէ օ-
լունաճաղը սաաթա գատար, սիճի-
լիմի քէսմէյինիզ քի, պէն տէ օ վագ-
թա տէկին իւմիտվար օլայըմ։ Շու
նիյմէթի ազիմէյէ եարընա գատար
նայիլ օլմագ իւզրէ, պանա միւսաա-
տէ իտինիզ։ Եարըն կէլիպ, սիզ-
տէն օ ճէվապը ալաճաղըմ քի,
պէնի եա սուրէթի քեամիլէտէ մէս-
րուր վէ եախօտ մէյեուս գըլաճագ
տըր։ Ֆագաթ պէնիմ թալէիմ հէր
նէ տախի օլսա, վէ սիզին ագլ ու
տիրաեէթինիզ, հագգը աճիզիտէ
նէ եօլտա գարար թէնսիպ պու-
եուրմուշ պուլունսա, էկէր լազըմ
կէլիր իսէ, մաղտուր գալպիմին միհն
ու մէշագգաթլարընը սիզտէն սէթր
իթմէքլիկէ մուվաֆֆագ օլաճա-
ղըմ։ Սիզ, պէնտէնիզտէն նէ՛ պիր
քէտէրամիզ նիտա, վէ նէ՛ տախի
պիր աճը ֆիզան իշիթմէեէճէքսի-
նիզ։ Սիզին հուզուրունուզտա տուր-
տուղումտա, կէօզլէրիմտէն եաշ
ագտըրմամաեա, վէ տուտագլա-
րըմտա թէպէսսիւմ կէօսթէրմէկէ
չալըշաճաղըմ, վէ պու կիւն պու-
րատաննասըլ չըգաճագ իսէմ, եա-
րըն տախի իշ պու խանէտէն, սու-
րէթի զահիրէտէ, մէսուտ պիր քիմ-
սէ կիպի տիշարը չըգաճաղըմ, վէ
այնի կիւնիւն ագշամըսը Բարիսի
թէրք իթտիկիմ կիպի, իւչ կիւն
սօնրա տախի Ֆրանսաեը թէրք իյլէ-
եէճէկիմ, վէ ուզագ պիր մէմլէքէ-
թէ չէքիլիպ, պու վագըաեը ասլա
խաթրըմտան չըգարամաեաճաղըմ,
վէ միւտտէթի էօմրիւմիւ միհն ու
մէշագգաթլա կէչիրէճէյիմ։ Իշթէ,
մատամ տիւշէս, պէնտէնիզ, իլթի-
ֆաթը աճիզանէմի խաքիբայինիզէ
արզ, վէ միւսիւ տիւգէ, եարըն
քէնտիլէրինի պէ թէքրար կէօրմէք-
լիկի պէեան իլէ, նէզտինիզտէն մու-
ֆարագաթ իյլէրիմ։

Պարօն տը Քէրժան, պիր լէթա-
ֆէթ վէ ազամէթի մախսուսէ իլէ
միւսիւ վէ մատամ տը Սիմէօզիւ սէ-
լամլատըգտան սօնրա, քիւչիւք սա-
լօնուն գաբուսունա տօղրու իլէր-
լէտի, վէ զէվճ ու զէվճէ, կիրիֆ-
թար օլտուգլարը հայրէթ կիրտա-
պընտան չըգմազտան, պարօն գա-
բուեա վասըլ օլտու, ֆագաթ տիւգ
տէրհալ քէնտինի թօբլաեարագ,
պիւյիւք սալօնտա, մէրգումուն
եանընա կիթտի, վէ մէրգումա, եա-
լընըզ հավլիեէ գատար տէյիլ, իլ-
լա, արապա գաբուսունա գատար
րիֆագաթ իթտի։

Պու իքի զաթլար, պիրլիքտէ պիր
խայլի եօլ եիւրիւտիւլէր իսէ տէ,
պէյնլէրինտէ ասլա գօնուշմատը-
լար։

Պարօն տը Քէրժան արապասընա
կիրտիքտէն սօնրա, արապա գա-
բուսունա տօղրու էյիլէրէք,

—Միւսիւ տիւգ, եարըն կէօրիւ-
շիւրիւզ, տէտի։

Արապա եօլա չըգտըգտան սօն-

րա, Լիւք, քէնտի քէնտինէ շու լագբրտըլարը սէօյլէտի.

—Ա՛յ շէյթան ա՛յ, պու իշ, պէնիմ մէմուլիմ կիպի աօղրու վէ սիւրաթլէ կիթմէմէեէ պաշլատը: Մատամ տիւշէս, պէնիմ ատույի էքպէրիմ տիր, վէ պու խուսուս, կիւնէշ կիպի աշիքեար մէյտանտա տուրմագտա տըր: Լաքին նի՞չին: Պունու պէն տէ պիլմէմ ամմա, պիլմէկէ չալըշաճաղըմ: Էկէր պու կիւն, տէրհալ վուգու պուլան պիր ճէվապը ըէտտ իթմէք կիպի պիր էմրի պասիրէթէ մալիք օլմասա իտիմ, հիչ շիւպհէ եօգ տուր քի, թէշէպպիւսիւմտէ մուվաֆֆագ օլամաեաճագ իտիմ: Կիւն տօղմազտան նէլէր տօղար, էլպէթթէ պու ատամլար եարընա գատար պիր շէյ տիւշիւնէճէք տիրլէր: Սիմէօզ ֆամիլեասը պէնսիզ օլամազ, եախօտ էօյլէ զանն իտէր, քի, իքիսի տէ այնի շէյ տիմէք տիր: Պիր քէրրէ քէնտիլէրինէ, ուղուն պիր սէյեահաթ իտէճէկիմի խապէր վիրէճէք օլուր իսէմ, հիչ շիւպհէմ եօգ տուր քի, պու խապէր պիւյիւք, վէ կիւզէլ պիր թէէսսիր հասըլ իտէճէք տիր: Պունտան մաատա, պաշգա թէտպիրիմ տէ վար տըր: Շէօյլէ քի պախթ, տիլպէր ժանըն թասվիրի հաեաթիսի օլան չինկեանէ գըզընը գարշըմա չըգարմագլա, տիւգ իլէ տիւշէսի պէնիմ էմրիմէ թէսլիմ իյլէմիշ տիր: Իմտի, սագընսընլար, չիւնքի շու մէմուլտէն խարիճ պէնզէյիշ սաեէսինտէ, հէր նէ վագըթ իսթէրսէմ. գըզլարընը նամուսունու բայիմալ իտէպիլիրիմ, վէ օլ վագըթ քէնտիլէր, նամուսու իզալէ օլունան գըզլարընը պանա թէսլիմ իթմէքլիկէ մէճուր օլաճագ տըրլար: Խիւլասայի քէլամ, Սիմէօզ ֆամիլեասը հէր նէ եօլտա գարար վիրէճէք օլսա, վէ պէնի մագսէտէ իրտիրէճէք թարիգ, հէր նէ սուրէթտէ պուլունսա, պէն եինէ մագսէտէ վասըլ օլաճաղըմ, էվվէթ, եէմին իտէրիմ քի, վասըլ օլաճաղըմ:

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, Լիւք տը Ֆէրժան սէվինճլէ էլլէրինի օվալամագտա իտի:

17

ԲԷՏԷՐ ՎԷ ՎԱԼԻՏԷ

Մ. տը Սիմէօզ քիւչիւք սալօնա ավտէթինտէ, մատամ տիւշէս, հազրէթի Իսանըն մէզարընա կիտէն ազիզէ գատընլարը իմա իտէն պիր կիւզէլ թասվիր հուզուրունտա տիզ չէօքմիւշ իտի:

Մէզպուրէնին կէօզլէրինտէն սէլ կիպի եաշ ագմագտա, վէ սիմասընտա տախի պիր ա՛էամէթի միւքէտտէրէ միւշահէտէ օլունմագտա իտի:

Մատամ տը Սիմէօզ, զէվճինին աեագ սէսինի իշիտինճէ, պաշընը արգասընա չէվիրտի, վէ տէհշէթ պախշ իտէր պիր սէտա իլէ,

—Եանըլմատըղըմը, վէ պու ատէմ, պիզիմ ֆամիլեամըզճա քէտէրի մուճիպ օլաճաղընը թախմին իթտիկիմտէ, խէթա իթմէմիշ օլտուղումու, շիմտի անլատընը՞զ մը, տէտի:

Մ. տը Սիմէօզ տախի պու սըրատա զէվճէսինին էֆքեարընտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի մէրգում զահիրէն քէմալի սիւքիւնէթի գալպ իլէ,

—Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, ազիզիմ Պլանշ, տէտի, սիզ, պուլունտուղումուզ հալին միւշքիլաթ

վէ մուխաթարալարընը զիեատէ միւ-
պալաղալը կէօրիւեօրսունուզ ։

Մատամ տը Սիմէօզ, պու սէօզէ
ասլա ճէվապ վիրմէյիպ, զէվճինէ
աթֆը նազար իթմէսինտէ, մէր-
գում չու վէհճ իլէ իլավէյի մա-
գալ իյլէտի.

—Շիւպհէսիզ, Մ. տը Քէրժա-
նընն թալէպի պիր ազ զիեատէճէ
քիւսթախլըգ տըր, պունը պէն տա-
խի գապուլ իտէրիմ, ֆագաթ է-
սասէն, պու թէքլիֆ ասլա մուճի-
պի իզթիրապ տէյիլ տիր, վէ պա-
րօն, քէնտի քիւսթախճա թէքլի-
ֆինի, քէմալի թէվազիւ իլէ արզ իթ-
միշ տիր ։ Լիւք տը Քէրժանընն պիր
սօյզատէ օլտուղու ինքեար օլուն-
մազ պիր սահիհլիք օլտուղու կիպի,
զանն իտէրիմ քի, թէրպիեէ վէ
նէզաքէթի տախի քէմալտէ տիր ։
Մէրգում, կէրչի ժանա շէտի-
տէն ալէագա իթմիշ իսէ տէ, պու
խուսուստա գապահաթ քէնտիսին-
տէ տէյիլ տիր, զիրա ժան, զի-
եատէսիյլէ կիւզէլ վէ տիլպէր օլ-
տուղունտան, քէնտիսինի իլք տէ-
ֆա կէօրէնի ճէլպ իթմէմէսի
միւմքին տէյիլ տիր ։ Էվվէթ, պու
խուսուստան տօլայը Մ. տը Քէր-
ժան հագգընտա էսէֆ օլունմագ
լազըմ տըր, լաքին քէնտիսինէ միւ-
թէշէքքիւր օլմաեա պօրճլու օլտու-
ղումուզ չու զաթա, պիրտէն պիրէ
զուհուրա կէլմիշ օլան, վէ ֆիլվա-
գը ագլ ու ֆիքրին խարիճինտէ ի-
սէ տէ, պունընլա պէրապէր հիւր-
մէթ վէ ռիաեէթին խարիճինտէ
պուլունմաեան պիր աշգ ու սէվտա
սէպէպինտէն, տիւշմէն նազարը յլա
պագմագլըղա նէ՞ մէէզունիեէթի-
նիզ վար տըր ։

—Աճա՛յիպ, տէտի տիւշէս, տույ-
ղուլարընընն վէ տէհշէթ ու նէֆրէթի-
նին շիտտէթինտէն նաշի, պիր տէ-
րէճէ խըշմ ու հիտտէթլէ պաղը-
րարագ, աճա՛յիպ, սիզ ժանընն բէ-
տէրի օլտուղունուզ թագտիրտէ,
մէզպուրէնին զայպ օլմուշ օլտու-
ղունու, վէ օլ պապտէ արթըգ հիչ
պիր իւմիտ գալմատըղընը անլա՞-
մաեօրմուսունուզ ։

—Ղա՛յպ մը օլմագ, նի՞չին, վէ
նէ՞ ճիհէթլէ ։

—Հէր ճիհէթլէ, վէ հէր նէ վա-
գը օլուր իսէ ։

—Պէն պու մէյեուսիեէթպախշ
էֆքեարտա տէյիլիմ, չիւնքի Մ.
տը Քէրժան գըզըմըզը գուրթարա-
պիլիր ։

—Ֆագաթ գուրթարմաեաճագ
տըր ։

—Պլա՛նշ, սէօյլէտիկինիզ լագըր-
տը իւզէրինէ իյիճէ տիւշիւնիւնիւզ ։

—Պէն, գաթիէն իսկեաթ օլտու-
ղում հալտէ սէօյլէեօրում քի, պարօն
տը Քէրժան. ժանընն գուրթարըճը-
ը օլմաեաճագ տըր ։

—Պիզիմ եարտըմըմըզա մէրգու-
մուն միւսարաաթ ի՞թմէեէճէկինիմի
անլաթաբրմագ իսթէեօրսունուզ ։

—Էկէր սիզ անընն թէքլիֆինի
ըէտտ իտէճէք օլուր իսէնիզ, օ
տախի պիզէ մուավէնէթ իթմէքլի-
կի ըէտտ իտէճէք տիր ։

—Լաքին պունու եաբմագ իչին
պիր ատէմ վիճտան վէ եիւրէք սա-
հիպի օլմամալը տըր ։

—Պէն Մ. տը Քէրժանընն նէ՛ եիւ-
րէկինէ վէ նէ՛ վիճտանընա ինանը-
րըմ ։

—Պու հալտէ պիզիմ սօն պիր
իւմիտիմիզ տահա վար տըր ։

—Նէ՞ կիպի ։

—Եանի պարօնու կիւվէյի գա-
պուլ իթմէքլիք իւմիտի ։

Մատամ տը Սիմէօզ, մէյեու-
սիեէթլէ իքի էլլէրինի պիրիպիրինէ
գավուշտուրուպ,

.—Մ. տը Քէրժանը կիւվէյի՞ մի գապուլ իթմէք, տէտի, ա՛հ, պիր ազ էվվէլ, պէն սիզէ, պիչարէ գըզըմըզ իւմիտսիզ սուրէթտէ ղայպ օլմուշ տուր տիեօրտում իսէ, եանըլմաեօրտում . . . ունուտուեօ՞ր-մուսունուզ քի Ժան, պիր տիկէրինէ մուհապպէթ վիրմիշ տիր, ունուտուեօ՞րմուսունուզ քի, մէզպուրէ, քէնտի նիշանլըսը օլան Բընէ տը Բիէօեիւ, պաքիրէ վէ ասըլզատէ պիր գըզըն միւտտէթի էօմրիւնտէ եալընըզ պիր տէֆա հիսս իյլէտիկի պիր մուհապպէթի մուգատտէսէսի իլէ սէվմէքտէ տիր։ Պէնիմ գըզըմըն ճանը, պէնիմ ճանըմըն թասվիրինտէ եաբըլմըշ տըր։ Իմտի պէն վագթիյլէ, սիզի ըէտտ իթմէքտէն իսէ, նասըլ քի էօլմէյի տահա զիեատէ թէրճիհ իտիեօրտում իսէ, Ժան տախի իճրայի խիեանէթլէ քէնտինի սահիլի սէլամէթէ չըգարմագ իսթէմէեէճէք տիր։

—Պախթը սիեահա իթաաթ իթմէքլիք, խիեանէ՞թ մի իճրա իթմէք տիր։ Պէն Բընէյի թանըմազ տէյիլիմ, վէ անըն հագգընտա պիզզաթ մէսուլում։ Թէէմին օլմուշում տուրքի, քէֆէն իչինէ սարըլմըշ օլան Ժան իլէ հայեաթտա ֆագաթ քէնտի իչին ղայպտա պուլունան Ժանտան պիրիսինի իխթիեար իթմէք լազըմ կէլտիկինտէ, Բընէ, նիշանլըսընըն իթտիկի քեաֆֆէյի եէմինլէրի իեատէ իտէրէք, մէզպուրէնին հայեաթտա գալմասընը իսթէեէճէք տիր։

—Ֆագաթ Ժան ասլա պու հուրրիեէթի գապուլ իթմէյիպ, հէր նէ տախի օլսա, մէրգումա սատըգ դալաճագ տըր։

—Պու խուսուսա ինանամաեօրում, զիրա եիկիրմի եաշընտա օլանլար իչին միւսթագ պէլ ղաեէթ ուզուն, վէ էօմիւր տախի թաթլը կէօրիւնիւր։

—Պիրպիրլէրինէ մուհապպէթի օլան եիւրէքլէրտէն էկէրչի մուհապպէթ իզալէ իտիլմէք իսթէնիլիր իսէ, օ կիպիլէր իչին միւսթագպէլ տէհշէթլի, վէ էօմիւր տախի թասալը կէօրիւնիւր։

—Էօյլէ իսէ, տէտի տիւգ ֆէվգէլատէ մէյեուսիեէթլէ, պաշըմըզը էեէլիմ, վէ հէնուզ հաեաթտա օլան գըզըմըզ իւզէրինէ, էօլմիւշ տիւր կիպի աղլամաեա պաշլաեալըմ։

Տիւշէս ճէվապ վիրմէտիկինտէն, տիւգ շէօյլէ տէվամ իթտի.

—Պէօյլէ պիր ֆէտաքեարլըգ իչին, պէնիմ գուվվէթ վէ ճէսարէթիմ եօգ տուր. եիկիրմի սէնէտէն պէրի տիր քի, Ժան պէնիմ սէպէպի մէսէրրէթիմ, զուրուրիեէթիմ վէ իւմիտիմ տիր։ Պինապէրին տէրտ ու միհնէթլէրիմ ալթընտա էզիլմէքսիզին, պու շէյլէրի ղայպ իտէմէմ։ Պու հալտէ, էկէր լազըմ կէլիր իսէ, գըզըմըն աեագլարընա դաբանըպ, Բընէտէն վազ կէչմէսի, վէ Քէրժանըն զէվճէսի օլմասը իչին քէնտիսինէ բէճա իտէճէյիմ։ Էվվէթ, տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, էլլէրիմի ուզաթարագ, վէ կէօզլէրիմ եաշարմըշ օլարագ, մէզպուրէեէ նիեազ իյլէեէճէյիմ քի, հէր նէ գատար կէչիրէճէկի էօմիւր սէֆիլճէ օլաճագ իսէ տէ, պունը ասլա նազարը իթինաեա ալմաեարագ, հիչ տէյիլ իսէ, պէնիմ իչին եաշամագլըզը բէտտ իթմէսին։

—Սիզ պուրատա հէմ հաքիմ վէ հէմ սահիպ օլտուղունուզտան, միւրատընըզ վէհճ իւզրէ օլսուն, տէտի մատամ տը Սիմէօզ քէսիք պիր սէտա իլէ։

—Ազիզիմ Պլա՛նշ, տէեու տէվամ իթտի տիւգ, պէնիմ տէ սիզէ պիր բէճամ վար տբր։

—Պու բէճանըզա պիր էմր մագամընտա իթաաթ իտէճէյիմ։

—Զանն իտէրիմ քի, պու վագըալարը վէ Ժանըն իւզէրինտէ օլան մուխաթարաեը մէզպուրէտէն կիզլի թուժմագլըզա արթըդ հիչ պիր սէպէպիմիզ գալմատը։

—Պէն տէ սիզին էֆքեարընըզտաեըմ։

—Սիզ պու խըտմէթի տէրիւհտէ իտէ՞րմիսինիզ, չիւնքի մէզպուրէնին, հագըգաթը հալի սիզին տիհանընըզտան իշիթմէսի միւնասիպ տիր։ Իմտի պարօն տը Քէրժան հագգընտա քէնտիսիյլէ գօնուշունուզ, վէ մէրգում իլէ ագտը իզտիվաճ իթմէքլիկին մէճպուրիեէթի միւքէտտէրէսինի քէնտիսինէ թէֆհիմ իտինիզ։

—Բէք իյի ամմա, պիլի՞րմիսինիզ քի, չու էսնատէ սիզ քէօր քէօրունա իշ կէօրիւեօրսունուզ։

—Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ։

—Շունու տիմէք իսթէեօրում քի, սիզ, քէնտի մուհապպէթի մախսուսէնիզ իլէ, Ժանըն, հաեաթտա գալմազ շարթըյլա, սէֆիլ օլմասընա մուվաֆֆագաթ իտիեօրսունուզ։ Ֆագաթ, գըզընըզըն, նամուսու լէքէլէնմէքտէն իսէ, էօլմէսինի թէրճիհ ի՞թմէզմիսինիզ։

—Պլա՛նշ, սիզ տէ բէք ալէա պիլիրսինիզ քի, պէն, հէր շէյի էօլլիւմէ թէրճիհ իտէրիմ, լաքին նամուսսուզլուզու էօլիւմէ թէրճիհ իթմէմ։

—Էօյլէ օլտուզու հալտէ, պըրագալըմ պաշգա ճիհէթլէրի, Ժան իլէ թէէհհիւլ իթմէքլիկի արզու իթմէկէ միւթէճասըր օլան զաթըն, էհլի նամուս օլտուզունա, վէ գըզընըզա թագտիմ օլունան իսմին, սախթէ պիր իսիմ օլմատըզընա էմի՞նմիսինիզ։

—Աճա՛յիպ, օլ պապտէ շիւպհէ՞ մի իտիեօրսունուզ, տէտի Մ. տը Սիմէօզ։

Տիւշէս զէվճինին քէլամընը գաթ իտէրէք,

—Սիզին տախի մալիւմիւնիւզ տիր քի, պէնիմ պազը հիսսիեաթը մախսուսէմ, վէ թապիի թէրէտտիւտլէրիմ վար տբր, տէտի, ֆագաթ շու էսնատէ մատտէ, շիւպհէ վէ թախմին իւզէրինէ օլմաեըպ, էմնիյյէթի քեամիլէնիզ օլմագ, վէ պարօն տը Քէրժանըն կէրէք հալը մազիսի վէ կէրէք հալը հազըրը իւզէրինէ պու կիւն վուդուֆիեէթինիզ պուլունմագ լազըմ տբր։

—Պու խուսուստա հատտէն զիեատէ հագգընըզ վար տբր, ազիզիմ Պլա՛նշ, պինապէրին պիր տագըգա պիլէ զայպ իթմէք իսթէմէմ, վէ պու կիւն ագշամ օլմազտան էվվէլ, մէրգում հագգընտա մալիւմաթը սահիհէ իսթիհսալինէ իպթիտար իտէճէյիմ։

—Պու մալիւմաթը նէ՞րէտէն իսթիհսալ իտէճէքսինիզ։

—Իսթիհսալը մալիւմաթ իտէճէք օլտուզում մէնպա, բէք միւքէմմէլ տիր, շէօյլէ քի բօլիս նազըրը Մ. տը Սարթին իլէ հիւսնի միւնասէպաթտա օլտուզումտան, միւմաիլէյհ պէնի խօշնուտ իթմէք իչին, պիւթիւն տէֆթէրլէրի թահարրի իտէճէք, վէ էկէր պարօնուն կէչիրտիկի էօմիւրտէ շիւպհէլի վէ սապըգալը պիր հալ վար իսէ, պանա պիլտիրէճէք տիր։

—Օ հալտէ սիզ Մ. տը Սարթինի նէ՞ վագըթ պուլմաեա կիտէճէքսինիզ։

—Շիմտի։

—Արդեօք հաղորդութիւնդ լաղջմ մը սրբ։

—Պիհուաէ տիր, չիւնքի պարտաւոր Բէրժանէն կէլտիկի էնտատէ, պինտէք իւղրէ օտուղում արտասանեն պէյկիրլերի վէ սէյիսլերի հէնուղ պէնի պէքլէօրլար։

—Հայտէ կիտին, ուօնթում, պէն ոէ սիզին դայտուպէիմիզդ էնտատընտա վէ նիւաթընդզ մուճուպինճէ, սէվկիլիւ գըղըճըզտա գօնուչտաղժ, վէ սիզ կէլտիկինիզտէ, ժանըն վէրտիկի գարտրը ունտատճաղընդզ։

Պու ուսրէթլէ տիւգ լըէ տիւշէտ պիրիպիրլերինտէն այրըլտըլար։

Պատէհու Մ. ոը Ոիմէօզ, արտասանընտա պինիտ, բօլիս նէզարէթինէ տօղրու հարէքէթլէ պաշլատը։ Ան՛ին վագըթտա տիւշէն, տուտուտիպ, նիւրէկինի թահգիմ գըլտըգտան ուօնրա, պիրինճի գաթընտա չըգտը, վէ գըղընճն օտատընտա տօղրու իլէրլէտի։

18

ՊԻՐ ՖԱՐԱՐ

Ժանըն օտատը սահիհ պիր խնրանա պէնդէյիտ, մէզպուրէնին կիւզէլլիկի կիպի գուտտուրտը, վէ գարպի կիպի թէվիզ իտի։ Պուէկիւնահընդզ օտանըն էշիինտէն կէչիտիկինտէ, սէրտէնինտէ իգտամէթ իտէն գըղճդաղըն, ժէլայի՛քէ վիսիլլիս պաբիրէ օտուղունտա անտատմանուգըդ զանն իտէտին քի միւմքին օլամազ իտի։

Մէզգիւր ջոնաընըն մէֆիրուչաքը բէք սաֆի, վէ ատչէթա սիկէր պիր ատա մնխնուօ օլուպ, գատընճտա մծատտատ վէ զէնտօսմըտտ տէվրինէ այիտ չէ հվէթէնկիզ տատտի վէ տատթանամի նօգ իտի։

Պէհազ թախթա գաբրատտը սիվաղրատ իւզէրինտէ, պիրի Մէրնեմ անէնին, վէ սիկէրլի, հաղրեվվ Իսանընն չօճուգլուղունտն իգտի թտասվիրլերի պուլունտուպ, ապանօղատն մատտաղ պիրդարսօղանընն միւրէթվի ձէգթոնընտրը արտասընտա, սիվարատա տօգըմիշ օլատգտ վէ չիհիվը տատտարըդյա միւզէյէնն պուլունդրատգ, գաղգիտրի թտագլտտինտատ պիճակիւք վէ կիզէրը գվիր միւպարէկ սու գատը վար իտի։ Իշ պու օտատնընն սիկէր թէնճէմիւլտաթը խվէ օլ ոէվրին ոէօրթ ատէտ պիւֆիւք գօրթուգլու ունատատնէտի, վէ իւզէրինտէ կիւմիշէն պիր սագը գատը վէ պու գատընն իչինտէ տատխի կատատ չիւչէգլէր օլատգտ, գիճ չիւք վէ ոէօրթ գէօշէ պիր մատտ, վէ գատընտատընն միճէհէրտաթը կիպի իշէնմիշ պիր նէվճ գիւլտանըգըը կիսկէճէ, վէ չըմինէնին իւտի թտատաֆընտա գանտատմուշ պիր վէնէտիկ այնատը, վէ պիր Պուլ սատթընտան իտատրէթ իգտի։

Տիւշէտ մէզգիւր գատատա կիրտիկի ղէտմէն, ժան, պիր գէօշէտէ օթտուրտուշ, վէ պաշը սրգատընտ տօղրու տուէվգիրիշ օլուպ, նատտրը ակդատթը տախի թտատատա ատթ գ օտունտուշ իտի, վէ ոէվղէրի կուղրինտէ իտէ, նէշատնըգթը Բընէ տը Բիճանիւն մէգթտատը աչգը օլատատ պուլունտուգատ իտի։

Մէրգատէ պէյգի պու մէգթատը ակիվրտի ոէճտա օգգուտուշ օլ տատուղունտան, հէր պիր լուղէխինն էզպէրլէտիշ իտի, վէ չաքին սահիհ զանն իթտիկի պիր միւսթագպէյինն թտատվիրլէրինն ոէյտատթը իտէրէք կիւլիւմոէտիկի հատտէ, չիկէր թտարափտան վէգրիը չէկգիճնգատ միհրիրլի քատտղտընտա բտրունձկարընդ տօգունատուրտատընտա, պիր մէմ-

նունկ չեմ հիմա խոսք խոսի։

Ծան, ինքնիշխան իշխողի կնկտիկի սըրտում, մեղապարտ իմ խղճիդ խղճմէ՛ք իւղրէ տեսած գալդ, ինչ մեք.քիմտալը մեղապարտը տէրհոգ տիւրուպ, գօդուս կէօքիէնկիւնհուն ապաստան գօյտու, ինչ ըզտահհու տիւշէսէ տարբերատագ,

—Մէվկիւլիւ վալիտէճկիմ, տէտի, գալեպա Մ. տը Քէրիման կիմիմիշ պատաղճընտան, այն տէ տկրպէսիւճիմնի էլտէ իմտան, տէյի՛ը մի։

—Էվվէթ պէզըմ։

—Բէնտէրիմ տիշարը՞ մը չըգտը։

—Էվվէթ, պարօն կիտէը կիմիմէզ, բէտէրին տահի տիշարը չըգտը։

—Պանա նի՞չին խապէը վիրմէտին քի, կէլիպ այնին եանըննտա օթուրա խոիմ։

—Պէն սանա կէլմէ՛քիւկիւ տահա գիետտէ իմերճիհ կայէտիմ։ Պանտա էօյլէ կէօրինմիւճօր քի, պուպուտա, եանի, քինկինէին իչէրի կիրմէ՛քիւկ հագգը պիէլտանմատան պոյ գատտա, վիրնիկէրիտէն գալըպ, եալընըզճա « վէ ճիտտէն գօնուշմալիիրիզ »։

—Տիմէ՛ք տիր քի՝ ճիտտի գօյնուչաճագ իչէրիմի՞զ մի վար տը՛ր, վալիտէճկիմ՝ տէեու սիւալ իմտի ծան իմէպէնիւմ իղէ։

Տիւշէս, էվվէթ մանէտաքնը իչմա խոսք տուրմէտէ պաչընը կ՚ըտի։

—Տիմէ՛ք տիր քի՝ վէխիմ մատտէլէր վար տը՛ր, տէտի կէնճ գըզ։

—Էվվէթ։

—Մէ՛մտուլ կիտէրիմ քի, վէխիմ տամմա, քէտէրլի տէ՛յիլ։

Մատամ տը Սիմէօզ ճէվապ վիրմէտիկինտէն, ծան, իմէ՛քըտ իչէ՝

—Ա՛ճապա եանըզըտօ՞մանեուտ, ճապա պանա քէտէրլի խապէրլէ՞ր մի վիրմէ՛ճէ՛քսին, տէ՛ճտի։

—Անքա՛ռհա քէ՛մէ՛սինի պիղդամի քէնտինի խոսէ՛ճէ՛քսին։

—Չարըտ տէօյլէ, վալիտէճկիմ, չարըտ տէօյլէ, գիրա պէնի գիճատէսիյլէ էնտիչքինէ տիւշտը իտ տինօրտուն, վէ նուրտ եանտան տէօյլէմէ՛քսիզին տէ՛ըմ՛ քի, պիր տէ՛ըմճէ պանտա ծէհչէմի տա՛ճճիմ տօլատօրտուն։

Տիւշէս գըզընըն եանընտա օթուրտուպ, մէղապարէնին էլլէրինտէն պիրմինի քէնտի էլլէրի իչինէ նէյնը, վէ քէլտա տպաղ պիրլէ,

—Պարօն տը Քէրիմտէն պիր տագ էվվէլ, պու իտտէ՛ճէ՛ծ Թատրըղընը տիկի՛միզին, տէտի։

Մատմուազէլ տը Սիմէօզ խոյր մանէճէնրնը իմտի իտէր, տուրէմտէ պաչընը նալըտտը, վէ

—Նա՞տը պիրէ պիլվրիմ, տէտի։

—Էօյլէ իտէ, պիլմիշ նը, մէրտուտ նէնինդէ թէէհհիւլ իմտի՛ք իսթէճօր։

Ծան, պու լագըրտըլտըը իչիտինճէ, մէտրուրէն վէ չօճուգլար կիկպի գահգահա իյէ կիւլմէճէ պաչչատըղընտան, պէճաղ տինչէրի զըրմըղը տուտուգլարը տիտտըճտա գահիր օլտու՝ Մատամտըլէն տէ՛ի,

—Մ. տը Քէրիման գէնիմիէ գիճէհիւլ իմտի՛ք մի իսթէճօր, պու տահի՛հ մի, ճիտտի՛ մի տի՛ր, տէեու սիւալ իմտի։

—Էվվէթ, բէ՛ք տահիհ վէ բէ՛ք ճիտտի տիր։

—Էկէրչի գրալ հաղրէթլէրինին պաղչէսինտէ՛ի Կիւլ Ֆիտանըրը, չէրչիլըն եինիմի պիրինճի կիւնիւ օրան պու կիւն՛ քի կիւն չիչէ՛ք սա՛մըգլար տը՛ր նէմիշ օրտա իտլինիր, չիմոճի՛ք զ ատտար Թէատ ճինի իմտի՛ք իսթէճէ՛ք իտիմ, ըտ՛քին Մ. տը

Ռէթրէն մէ գլխով թեքլիֆինէ նէ՞ պէհանէ իլէ պէեան իսիեօր։

—Սանա մուհապէթի վիլմիշ օլսուդունու, վէ էկէր խէքլիֆինէ մուվաֆֆադաթ իլմէդ խսէք, եօմրիւնաէն նէֆրէթի հիսա խէճէկինի պէհանէ իսիեօր։

—Պանա մուհապէ՞թ մի վիլմիշ, Մ. սը Ռէթրէ՞ն մը, ֆագաթ պունուն իհթիմալի եօգ սուր, չիւնքի մէրդում պէնի պիր կիճէ թանըմադ պիլէ։

—Անի սէվմէք տէրճէնինտէ սէնի թանըսըղընը պէեան իսիեօր։

—Մէգըլսը աչդ ու սէվսաեա ինանմասըղըման սօլայը քէնարլըմի պահիհաթ սաա իսէրիմ; եօգսա Մ. սը Ռէթրէան մուհիաիճէթիմ մէճպուր օլսուդում, վէ պանա իթթիրիկի խըսամէթի ադիմէճէ մուդասիլ պու սուրէթլէ քէնարլընէ պիր քէսէր կիրսա իլմիհիկիմ իչին, էսէճ իսէճէք խիմ։ Լաքին մէրդում, բէտէրիմ իլէ սէնին բէտընի նամըզլ գապալ իթթի։

—Պիզ սահա բէտսո իլմէճէթիք, տէքլի տուշէզ։

Ժան, քէմալի թէհայեւլը իլէ վալիտէյնէ պագդադագ,

—Աճա՛յիպ, սէեու պագդադը հէմնի խըբրըզը պիր ձէեա քիչ, աճա՛յիպ, թէքլիֆինէ ձէեա իլմէմէյնի՞զ վի։

—Խա՛ևըբը։

—Էօյլէ օլսուդում հալտէնէ՞ ճէվապ վիրմինիզ։

—Հիչ պիր ճէվապ վիրմէթիք։

—Նի՞չին։

—Զիւնքի ճէվապ վիրմէ պտէն էվվլ, սէնին բէչինի ալմադ, վէ գաբրընը անլամադ լազըմ իսի։

Ժան էլինի անլընա կէօթիւրէրէք,

—Ծիլվագը, սէտի, ուդդուսաեըմ, վէ զարիպ պիր բիւեա կէօբիւեօրսում պէեու զանն իսիեօրսում։ Կէչէն ջադբրաբլարընը իչիսիեօրսում, ֆագաթ աչիքեսը պիր մանեա վիրէմէեօրսում։ Իմտի, էկէր սահնէնէն ուդդուսաա իսէմ, ուեանաքը պէնի, վէ էկէր հագբգա ֆէչն լազըրսըզ իսիեօր իսէն, անլատամադըղըմ նօգթալարը իչդա էթ պանա։

Մատամ տը Սիլէօզ, անն սէօղլերինի թէքլարլամասընաա, ժանըն թէհայիւրի կիմսիքճէ սրմասդաֆ,

—Պէնիմ ըչիմի՞ մի պրմադ։ դարարըմը՞ մը անլամադ, սէտի, սէնէն, պու սէօղլէրի, պարօն տը Ռէթրժան վէ անքն աչդ ու սէվսաեը մինանմասըղըման սօլայը քէնարլըմի պահիհաթ սաա իսէրիմ; եօգսա Մ. սը Ռէթրժանա մուհիաիճէթիմ մէճպուր օլսուդում, վէ պանա իթթիրիկի խըսամէթի ադիմէճէ մուդասիլ պու սուրէթլէ քէնարլընէ պիր քէսէր կիրսա իլմիհիկիմ իչին, էսէճ իսէճէք խիմ։ Լաքին մէրդում, բէտէրիմ իլէ սէնին բէտընի նամըզլ գապալ իթթի։

—Պիզ սահա բէտսո իլմէճէթիք, տէքլի տուշէզ։

Ժան, քէմալի թէհայեւլը իլէ վալիտէյնէ պագդադագ,

—Աճա՛յիպ, սէեու պագդադը հէմնի խըբրըզը պիր ձէեա քիչ, աճա՛յիպ, թէքլիֆինէ ձէեա իլմէմէյնի՞զ վի։

—Խա՛ևըբը։

—Էօյլէ օլսուդում հալտէնէ՞ ճէվապ վիրմինիզ։

—Հիչ պիր ճէվապ վիրմէթիք։

—Նի՞չին։

—Զիւնքի ճէվապ վիրմէ պտէն էվվլ, սէնին բէչինի ալմադ, վէ գաբրընը անլամադ լազըմ իսի։

Ժան էլինի անլընա կէօթիւրէրէք,

—Ծիլվագը, սէտի, ուդդուսաեըմ, վէ զարիպ պիր բիւեա կէօբիւեօրսում պէեու զանն իսիեօրսում։ Կէչէն ջադբրաբլարընը իչիսիեօրսում, ֆագաթ աչիքեսը պիր մանեա վիրէմէեօրսում։ Իմտի, էկէր սահնէնէն ուդդուսաա իսէմ, ուեանաքը պէնի, վէ էկէր հագբգա ֆէչն լազըրսըզ իսիեօր իսէն, անլատամադըղըմ նօգթալարը իչդա էթ պանա։

Մատամ տը Սիլէօզ, անն սէօղլերինի թէքլարլամասընաա, ժանըն թէհայիւրի կիմսիքճէ սրմասդաֆ,

—Պէնիմ ըչիմի՞ մի պրմադ։ դարարըմը՞ մը անլամադ, սէտի, սէնէն, պու սէօղլէրի, պարօն տը Ռէթրժան վէ անքն աչդ ու սէվսաեը մինանմասըղըման սօլայը քէնարլըմի պահիհաթ սաա իսէրիմ; եօգսա Մ. սը Ռէթրժանա մուհիաիճէթիմ մէճպուր օլսուդում, վէ պանա իթթիրիկի խըսամէթի ադիմէճէ մուդասիլ պու սուրէթլէ քէնարլընէ պիր քէսէր կիրսա իլմիհիկիմ իչին, էսէճ իսէճէք խիմ։ Լաքին մէրդում, բէտէրիմ իլէ սէնին բէտընի նամըզլ գապալ իթթի։

—Էկեր սենճե , հա պիր Ֆրիկէ-ըլլէ թէէհհիւլ իթմէ՛ք , վէ հախօտ էօլմէ՛ք լազըմ կէլսէ , դա՞ նըշընը իսթիհսալ իտէրսին :

—Պիլա՛ թէքրէտուտ էօլմէյի իսթիհսալ իտէրիմ : Ծադաթի պու-դարիպ սիւալլէյճէն մադաձա նէ՞ սիր , վէ պէնի տէհլիթլի սուրէթ-տէ իչի գըլըճ արաստընտա պրագ-մադըզտա նէ՞ մինհասէպաթի վար տըր : Էթրաֆըմտա նէ՞ վագը օ-լուսօր չի , պէն պիլէմէեօրում , նէ՞ էտրար տօլաչըեօր չի , պէհտէն կիպլէեօրսուն :

—Էվէ՛ զըմ , պէն սենատէն հիչ պիր շէյ կիպլէմէեօրում , վէ հա-խօտ պունատան պէօյլէ սենատէն հիչ պիր շէյ կիպլէմէյեճէ՛յիմ : Շիմտի հէր շէյի պիլեճէ՛քսին վէ օլ վա-գըթ . . . օլ վագըթ . . . սէրպէսթ-ճէ վէ քէնտի դալպին իւղրէ, դա-րարընը վիրէճէ՛քսին :

—Մէօյլէ՛ , վալիտէճի՛յիմ , սէնի տինլէեօրում՛ , սէտի ժան բէբէյլէ-եէրէ՛ք , վէ վագը օլան սէօզլէրին զարիպլիկինտէն տօլայը ըէնկի պիւս-պիւթիւն օլուպ , տաղարը տախի տիթրէեէրէ՛ք :

Տիւշէսին, գըզընա հիքմէտէ իթ-տիկի վագըտլար , օգուշտանլարընը-զա մինվիմ օրտուզու իչին , իթէ-րարընա հաճէթ կէօրմէ՛յիզ :

Ժանըն ճէսարէթի մանէվիճէ՛ի հէմտէդ գահրամանլըդ տէրճէսին-տէ իտի իսէ տէ , պունունլա պէ-րապէր , մէզպուրէ , վալիտէսինի տինլէտիկի ղէման, եվրէկինին չար-րընմէ՛ք տուրմուշ օլտուղունու , վէ ալիչարէնին գուլագ թօզուլա-ըընատ տօղուպ պիր թէլ ագըպ , ճան չէ՛քիմէ՛քլիկէ մախսուս սէտա կիպի տէհլիթլի պիր սէտանըն գու-լագլարընա ա՛քս իթտիկինի զանն իչ-լէմէ՛քտէ, վէ տէրունէն չու լագըը-տըլարը սէծլէմէ՛քտէ իտի ;

—Ա՛հ , եվկինտի եաչընտա , վէ սէվմէ՛ք վէ սէվիմէ՛ք չաղլարընտա էօլմէ՛քլի՛ք քէ՛ք մուշքիլ տիւր . . . Ա՛հ , հա՛ Բաբպիմ, հա՛ Բաբպիմ , պունա մէրհամէթ իթմէհէճէ՛ք-միսին , վէ շու էճէլ չէրպէթինի պէնատէն ուզագ լո՛թմունտաճագ-սըն :

—Զը՛զըմ , տէտի տիւչէս , հի-քմետէսինի պիթիրտի՛քտէն ծօրա, մատամ քի չիմտի հէր շէյի պիլիր-սին , մատամ քի սրթըզ սէնատէն հիչ պիր կիպլի շէյ դալմատը , վէ կէրէ՛ք ոէլտամէթ վէ կէրէ՛ք հէլա՛ք գարուպարը գարշընտա աչըլըը , սէօյլէ՛ , պու խուսուտտա օլան դա-րարընը նէ՞ տիր :

Ժան պաշընը գալտըրտը, վէ տու-տադ լարընտա մուշահետէ օլունան թէպեսիմ՛ մահվ օլմըպլէ ,

—Մէվկիւֆիս վալիտէ՛ , տէտի , պունա նի՞չին պէօյլէ պիր սիւալ խ-սթեօրսուն , սէն գըզընէն եվրէ-կինի իյիճէ պի՛լմէեօրմուսուն : Պիլ-մէ՞զմիսին քի, Սիմէօզ Ֆամիլիասը-նա մէնսուպ օլանլար մուհասթարա-տան գօրգմուղտը , վէ տալա խտ-յինի՛ք իճրասընա ճիւրաթ իթմէզ-լէր : Իմտի մուհասէպէ պէհան խ-տէրիմ քի . . .

Տիւշէս , իշ պու մադրատանէ ճէ-վապը իչթիթիկինտէ , եվ ըէկի հէմ քէտէր վէ հէմ տախի ղուրտուրմ-էէթ տուչղուսուչլա չարբմահտա պաշ-լատը : Վէ իչի էլլէրինէ ժանըն պաշընը թուվթուպ , մէզպուրէնին պէհտաղանընը վէ սիհտա տաչլարընը մուհասապէթի չէտինէ իլէ պուս իչ-լէտի , վէ ածնտա տախի ,

—Զը՛զըմ , տէտի , եռտընը պա-րըն տը Քէրժանտա նէ՞ ճէվապ վէր-մէ՛ք լազըմ տըր :

—Քէնտինինէ չու ճէվապը վէ-

րիւսինիզ քի , սիզին իգրարընըզ իւզրե, պէն ևիւրէկիմի Բընէ տը Րիէօնէ վիրմիշիմ , վէ վուգուշլ վէֆաթըմա տէկին նիշանլըմ օլան , մէրգուամ տէլիգանլըեա սատըգ գալաճաղըմ ։

—Էօյլէ իսէ , գը՛զըմ , իւմիսիմիզ Եալընըզ Ալլահատա գալտըզընտան , հայտէ տուա իսէյիմ ։

—Ձէնապը Հագ տուամըզը գապուլ իտէճէք սիր , զևրա պէն հազըգաթէն, զաեէթ կէնճ վէ ճէսուր օգուզտուամտան , չիմոիսէն էճել չերպէթինին նուշ իթմէ.քլիկիմ բէք միւշքիլ տիւր, սէեու իսլամ Լիթտի ծան , վալիտէսինին եանընատա տիզ չէօ.քէրէ.ք ։

Օգուեանլարըմըզդա արզ իթտիկիմիզ մուհավէրէտէն Թագրիպա իլճի ատաթ ոանրա , տիւգ տը Սիմէօզ , բօլիս նաղըրընա վէրտիկի վիդիմատան իտանէսինէ ավազէթ կյ.լէսի ։

Տիւգիւն վէմուլի իւզրէ , Մ. տը Սարթին , սէրհալ մէրգուամտան է.մըլէրինէ մուվաֆֆագաթ իթտի , ֆագաթ բօլիսին պիւյիւք գուեուտաթը իչինտէ , պագը էհլիճէթլի վէ իչիւղար մէմուրլարըն Թահարբիեաթ իճրա իթմէյէրի պիր գաչ ատաթա միւհիմ պուլունտուղտան , նաղըրը միւմանիլէյհ , անճագ օլ կիւնիւ ագշամընը , պարօն Լիւք տը Ֆէրժան հագ գընատա միւմ.քին մէրճէպէ մուֆատտալ վէ միւ.քեմ.մէլ պիր գըմա բաւօրթա կէօնտէ.րէճէկինէ սէօզ վէրտի ։

Պուրատըզտա հիվեատէմիզ ը.բաընը պրագարագ , իչի սատաթ գատար բիւճաթ իտէյիմ , վէ տուրէթի զահիրէտէ հէման էհէմմիէէթտիզ , հալ պու.քի էոտաէն , իչէրուտէ նագլ իտէճէք օլտուղտուզ վագըտսար իչին միւճէրրէտ պիլինմէսի լազըմ օլձն պիր վագատան պահա իլլէէէյիմ ։

Միւսիւ տը Սիմէօզիւն արագատը , քէնտի իտանէթիգարուտունատան կէչիպ , Ֆօսէ–Սէն–Վիգթօր ոօգատընտա ոօլ Թարաֆտա տէօնէճէկի , վէ Գյօվիս ոօգատընտա կիրէճէկի ը.բատատա, համինալ գբեաֆէթինատէ պիր ատէմ , Սիմէօզ . գ.ծնագընըն իթտ գարշըընատա օթուրմուշ օտուղտու սինօր Թաշընատան գալգտը , վէ ա.բտապանըն արգատընատան եիւրիւմէկէ պաշլատը ։ Շուրատը պէէատ իտէրիզ քի , օլ տէվրատէ , ոօգատ.լարըն տար վէ իսընճախընճ իզտիհամիը օլմատընատան , արատագարըն սէրիտան հարէ.քէթի միւմ.քինսիզ օտուղտու հատէպէյէ , տիթլար նէ սէրէճճ ոէրի իսլ հարէ.քէ օլտա.լար, պատնատնտա պէրտագէր պիր .քիմսէ եատան օտարագ , պիր արագատանընըն արգատընատան կիիմմէ.քլի.քտէ պիւդիւ.ք վիւշ.քիիտիմ չէ.քմէզ իտիւ

Մէզ.քիւր տահիճ վէ եա զայրը տահիճ օլան համինագ \ .քէնտի էօ.նիւնատէն կիիմմէ.քտէ պուլունան ա.բտագատան տագիմա եիկիրմի տատմ ուզագատան եիւրիւեէրէ.ք , պէօյէ.ճէ բօլիսնէզտագէթի գ.ծնագընտա գատար մէզ.քիւր արագատա բրիֆագթ իթտի , վէ Մ. տը Սարթինին տիւգ տը Սիմէօզիս գագատ իթտիկինի բայէլայն կէօտաիւ.քտէն սօնրա , արգատընատան կէչիճ օտուղտա արագատը Թէր.ք իթտի , վէ սէրհան Սէն–Բօլ րըսիթ.քըմը եօտունա միւթէվէճճիհ օլտու ։

Պու տատմ , պու մահէլլատէն այրըլըգ , պիր ազ վագըթ ագճէլէմէն վէ լագին խարճատէն սիւրատը հարէ.քէթինի .քիմսէեէ պէլլի իթմէեէ.րէ.ք եիւրիւտաիւ.քտանէն պօնրա , ոու.րէթա կէօսթերիշի կիւզել օլան վէ ապի գաթատան մատատա տիկէր պիր

գաթը օլուպ, բէնչիրէլէրի տախի Սէն նէհրինէ նազըր պուլունան պիր էվին եախօտ քիւչիւք պիր օթէլին էօնիւնէ վասըլ օլտու։ Անճագ մէզքիւր պինանըն պիւյիւք դաբուսունուն աղըր չագչաղընը գալաբրըպ վուրաճագ եէրտէ, ճէպինտէն պիր անախթար չըգարտը, վէ պու անախթար իլէ, պիւյիւք դաբունուն եանընտա տիկէր պիր քիւչիւք գաբու աչըպ, օթէլէ կիրտի։

Պու օթէլ, Լիւք տը Քէրժանըն իգամէթկեահը օլուպ, մէզքիւր սախթէ համալ տախի, պարօնուն սատըդ խըզմէթքեարը Մալօ իտի։

19

ԲՕԼԻՍԻՆ ՊԻՐ ՐԱԲՕՐԹՕՍՈՒ

Սէն-Բօլ ըբխթըմընտա վագը մէզքիւր քիւչիւք օթէլին արապա դաբուսունուն քէմէրի ալթընտա, պիրինճի գաթա կէօթիւրիւր էնլի պիր նէրտիվէն վար իտի։

Մալօ, մէզքիւր նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն սէրիան չըգըպ, վէ օրթա տէրէճէտէ պիւյիւքլիւքտէ օլան պիր իչ օտասընտան, վէ սօնրա տախի միւզէյեէն պիր սալօնտան կէչտիքտէն սօնրա, քիւչիւք պիր դաբուեու հաֆիֆճէ վուրտու։

—Սէ՞ն մի սին Մալօ, տէեու սիւալ իթտի իչէրտէն Լիւք տը Քէրժանըն սէտասը։

—Էվվէթ, միւսիւ պարօն, պէնտէնիզիմ։

—Իչէրի կիր, զաթէն պէն տէ սանա պէքլէեօրտում։

Խըզմէթքեար, պու էմրին թէքէրրիւրինէ վագըթ պրագմաեարագ, եումուրթա չէքլինտէ պիր նէվի քիւչիւք, ֆագաթ զաեէթլէ պիչիմլի հավլէթ օտասընա կիրտի։

Մէրգումուն իչէրի կիրտիկի զէման, Մ. տը Քէրժան պիր սէտիր իւզէրինտէ օթուրմուշ օլուպ, պիր ըման քիթապը օգումագտա օլտուղունտան, հէման մէզքիւր քիթապը էլինտէն պըրագտը։

Խըզմէթքեար էֆէնտիսինի սէլամլատըգտան սօնրա, աեագտա, վէ քէմալի հիւրմէթ իւզրէ տուրտու։ Լիւք տը Քէրժան իսէ, մէրգումա խիթապէն,

—Սէնին պուրաեա ավտէթ իթմէնտէ, էլպէթթէ եէնի պիր վագըտ օլմուշ օլմալը տըր, տէտի։

—Էվվէթ, միւսիւ պարօն, եէնի պիր չէյ վար տըր, տէեու ճէվապ վէրտի խըզմէթքեար։

—Նէ՞ չէյ։

—Մ. տիւգ տը Սիմէօզ գօնաղընտան չըգտը։

—Արապա՞ իլէ մի եօգսա եաեա՞ մը։

—Արապա իլէ, էֆէնտիմ։

—Սէն տէ մէրգումուն արգասընտան կիթտին մի։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, էմրինիզ մուճիպինճէ արգասընտան կիթտիմ։

—Էյ նէ՞րէեէ կիթտի։

—Տօղրու բօլիս նազըրընըն գօնաղընա կիթտի։

Պարօն տը Քէրժան ասլա թէաճճիւպ ալէամէթի իպրազ իթմէեէրէք, քէնտի քէնտինէ,

—Պէն էօյլէ օլաճաղընը զաթէն էվվէլճէ պիլիր իտիմ, տէտի, վէ պատէհու աշիքեարէն, էլպէթթէ Մ. տը Սարթին տիւգ տը Սիմէօզիւ գապուլ իթտի, տէյ՞լ մի, տէեու իլավէ իյլէտի։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, բօլիս նազըրը մէրգումու տէրհալ գապուլ իթտի, պէն տէ արգասընտան կիթմէքտէ օլտուղում արապաեը արթըգ թէրք պիրլէ, վուգույի հալի

էֆէնտիմէ պիրտիրմէ քլիկէ կէլտիմ։

—Բէք իյի իթմիշսին, պէն տէ շիմտի տիշարը չըգաճաղըմ։

—Աթլարը հաղըրլամագ լազըմ մը տըր։

—Հաճէթ եօգ տուր, չիւնքի եաեան տիշարը չըգաճաղըմ։ Անճագ էլպիսէմի կիյինմէք լազըմ տըր։

—Էֆէնտիմ, նէ՞ թարղ էլպիսէ կիեէճէքսինիզ։

—Իսբանեա թիւթիւնիւ րէնկինտէ պիր գօսթիւմ կիյինիպ, պաշըմա տախի եուվարլագ վէ քիւչիւք պիր բէրուքա, վէ չէրիասիզ սիեահ պիր շարգա գօեաճաղըմ։ Հասըլը պիր իքի սաաթ իչին, Բարիսին ատի չէհիրլիլէրինտէն պիրի օլաճաղըմ։

—Էֆէնտիմ, թուալէթինիզի պու հավլէթ օտասընտա՞մը եաբմագ իսթէրսինիզ։

—Խա՛եբր, քէնտի օտամտա, հայտէ սէն հէր շէյի հաղըր էթ, պէն տէ արգանտան կէլիեօրում։

Զին սաթէնինտէն մատամուլ պիր ատի գաբու բէրտէսի, մէզքիւր հավլէթ օտասընը, օգուեանլարը-մըզը իտխալ իտէճէկիմիզ եաթագ օտասընտան թէֆրիգ իթմէքտէ իտի, վէ զանն իտէրիզ քի, մէզքիւր օտա, օն պէշինճի Լուինին զէմանընտաքի կուսթօ իւզրէ թէզեին վէ թէֆրիշ իտիլմիշ իտի տէր իսէք, պու օտանընն նագշընը քիֆաեէթ իտէճէք սուրէթտէ պէեան իթմիշ օլուրուզ։

Հէր նէ հալ իսէ, Մալօ, պու օտանընն գաբլամա թախթալարընտան պիրիսինէ բարմաղընը տօգունտուրմասը յլա, պիր գաբու աչըլտը քի, խարիճտէն պու. գաբունուն վիճուտինի իյմա իտէր հիչ պիր ալէամէթ եօգ իտի։ Մէզքիւր գաբունուն աչըլմասը իւզէրինէ, պիր իքինճի օտա տահա մէյտանա չըգտը, հալ պու քի պու իքինճի օտա, թուալէթ եախօտ էլպիսէ հըֆզընա մախսուս պիր տայիրէ օլմագտան զիեատէ, պիր էլպիսէ թիւճճարը տիւքքեանընա եախօտ պիր մատրապազ մաղազասընա պէնզէտիկինտէն, պիթթապի մէրագ վէ տիգգաթը ճալիպ իտի։

Շէօյլէ քի տիվարլարտան ասըլմըշ օլան հէր րէնկ վէ հէր շէքլտէ միւթէատտիտ էլպիսէլէրտէն, տիվարլար պիւսպիւթիւն գաբլը իտի։

Շիւպհէսիզ պիրինճի տէրէճէտէ պիր թէաթրօնըն էսվապ գօնուլաճագ մահէլլի պիլէ, էլպիսէ ճիհէթիյլէ պունուն գատար զէնկին օլամազ իտի։

Հէր սընըֆ ճէմիեէթին, էն էտնասընտան էն պալէասընա գատար, էսկի եախօտ եէնի, բարլագ եախօտ սօլմուշ օլարագ, շէօյլէ քի պէյզատէ, սէրայլը, խըզմէթքեար, բաբաս, բաբասլըգ չօճուգլար, շէհիրլի, թիւճճար, օֆիչիալ, ատի ասքէր, համմալ, քէօմիւրճիւ, բազարճը, էսկիճի, ամէլէ, վէ տահա պիր թագըմ էսնաֆ էլպիսէլէրի, մէզքիւր օտատա մէվճուտ պուլունմագտա իտի։

Օտանընն օրթասընա վազ օլունմուշ օլան ուզուն վէ տար պիր մասա իւզէրինտէ տախի հէր շէքիլտէ շաբգալար, հէր րէնկտէ բէրուքալար, պասթօնլար, չըպուգլար, գըլըճլար, թապանճալար վէ խանչէրլէր վազ իտիլմիշ իտի։ Հասըլը շու ղարիպ օտանընն տիվարլարընտա, պին տիւրլիւ թէպտիլ գըեաֆէթ իչին, հէր նէ լազըմ իսէ, թէքմիլէն մէվճուտ իտի։

Իշ պու միւթէատտիտ վէ էնվայի էլպիսէլէր իչինտէն, Մալօ, Մ.

տը Քէրժանքն մաթլուպու իւզրէ, Իսբանեա թիւթիւնիւ ըէնկինտէ պիր գաթ էլպիսէ աեբրտը։

Պարօն, պիր ազ միւտտէթ զարֆընտա թուալէթինի պիթիրիպ, կիյինմիշ օլտուղու իբէքլի չօրապլար իլէ գըրմըզը էօքչէլի աեագ գապըսը եէրինէ իշլէմէլի չօրապլար, վէ մէշին գօբչալը տէօրթ քէօշէ պիր աեագ գապը կիյինտի։ Պատէհու սիեահ գուրշուն գալէմ իլէ եիւզիւնտէ մէհարէթլէ պազը չըզկըլար չըզըպ, օն սէնէ գատար սիննի պիւյիւք կէօրիւնտիւ, վէ պաշընա գօյտուղու եուվարլագ վէ քիւչիւք բէրուքա վէ էնլի քէնարլը շալ գա իլէ, պիւսպիւթիւն թանըլմազ պիր սըֆաթ քէսպ իյլէտի։ Սօլ էլինին էօքսիւզ բարմաղընտա բարլամագտա օլան խանէտան նիշանլը եիւզիւկիւնիւ տէ չըգարըպ, անըն եէրինէ տէմիրտէն պիր եիւզիւք թագտը քի, իւզէրինտէ եանմըշ պիր մէշալէ թասվիրի հէքք իթտիրիլմիշ իտի։

Մուախխարէն Լիւք, պիր չօգ պասթօնլար իչինտէն, ուզունճա վէ սաբը ֆիլ տիշինտէն վէ շէքլի գուզկուն պուրնու շէքլինտէ պիր գամըշ պասթօն ինթիխապ իտիպ, ճէպինէ տախի պիր ավուճ ալթուն գօյտու, վէ պիր սուրէթի մէմնունէտէ այնաեա պագտըգտան սօնրա, խանէսինտէն տիշարը չըգտը, վէ վագըթլարընը կէչիրմէք իւզրէ, սօգագլարըն պօեունա տօլաշան շէհիրլիլէրին եիւրիւեիւշիւ թարզընտա չըրբըսըզ վէ նիզամսըզ սուրէթտէ եիւրիւեէրէք, բօլիս նէզարէթինին գօնաղընա տօղրու հարէքէթէ պաշլատը։

Մ. տը Քէրժան, հալէա տիվարլարը իւզէրինտէ օն եէտինճի ասրըն հէման անլաշըլմազ սուրէթտէ պազը նագշլարը գալմըշ օլան վէ տէհշէթամիզ պիր հէյեէթի պուլունան մէզքիւր գօնաղըն տէօրթ քէօշէլի հավլիսինէ կիրտի, վէ գօնաղըն իչէրիսինէ ալըշըգ օլան ատէմլէր կիպի, սօլ թարաֆ նէրտիվէնինտէն եօգարը չըգտը, վէ պիրինճի գաթտա, սիեահ էլպիսէ կիյինմիշ վէ կիւմիւշ քէօսթէք ասմըշ սէրթ չէհրէլի պիւյիւճէք պիր միւպաշըրա թէսատիւֆ իթտի։

Պու ատէմին մէմուրիեէթի, պիլա բէրվա բօլիսին կիզլի տայիրէլէրինէ կիրմէք իսթէեէնլէրի մէն իթմէք իտի։

—Նէ՞ իսթէրսինիզ, տէեու սիւալ իթտի շախսը մէրգում պարօնա, էօյլէ պիր գապա վէ նիմպէտէվի սէտասըյլա քի, հալէա պու կիւնէ գատար, պիւյիւք նէզարէթլէրտէ խըզմէթճիլիք իտէն մէմուրլար, օ սէտաեը թէմամէն մուհաֆազա իթմէքտէ տիրլէր։

Մ. տը Քէրժան շաբգասընը չըգարըպ, մէրգումու սէլամլատը, վէ կիյինմիշ օլտուղու էլպիսէսինէ վէ սիմասընա մախսուս պիր թավր ու հարէքէթ, վէ պիր ազ տախի հէեէճան իլէ,

—Ազիզ վէ միւհթէրէմ էֆէնտիմ, տէտի թաթլը վէ միւթի պիր սէտա իլէ, պուրատաքի մէմուրլարտան պիրիսինէ ուֆագ պիր սէօզիւմ օլտուղունտան, էկէր միւմքին իսէ, պու սէօզիւ քէնտիսինէ սէօյլէմէք իսթէրիմ։

—Շախսի իշ հադգընա՞ մը։

—Էվվէթ, պէնիմ ազիզ էֆէնտիմ։

—Մէմուրլարը թաճիզ իթմէք մէմնու տուր, տէեու ճէվապ վէրտի գապաճա մուպաշըր։

—Գայտէ յի ումումիեէ իգթիզա-

սընճա էօյլէ օլտուղունու պէն տա-
խի պիլիրիմ, տէտի Մ. տը Քէրժան,
կիթտիքճէ սէսինի զիեատէ միւ-
լայիմլէթէրէք, ֆագաթ զանն իտէ-
րիմ քի, պազը սբրալարտա ուֆագ
թէֆէք իսթիսնտիեէթլէր օլապիլիր։

—Ասլա օլամազ, հէմ արթըգ
սիզին պուրատա պիր իշինիզ դալ-
մատըղը հալտէ, պուրատան կիթ-
մէլիսինիզ։

Պարօն, իշ պու մուամէլէյի շէ-
տիտէտէն ասլա մէյեուս օլմաեա-
րագ, շէօյլէ տէվամ իթտի.

—Ազիզ վէ միւհթէրէմ էֆէն-
տիմ, պէնտէնիզին իդամէթ իթ-
տիկի մահէլլ պուրատան չօդ ու-
զագ տըր, եանի Բարիզին խարի-
ճինտէ վէ Պուալօնուն վէթանը օլան
Օթէօյլ շէհրինտէ տիր։ Խասսէթէն
սէյեահաթ իտիպ, պուրաեա կէլ-
տիմ, իմտի էկէրչի թարաֆընըզ-
տան պիր տէրէճէ խաթըրշինապըգ
կէօրմէեէրէք, մագսէտիմտէ մու-
վաֆֆագ օլամազ իսէմ, բէք զի-
եատէ էսէֆ իտէճէյիմ։ Իմտի,
ազիզ վէ միւհթէրէմ էֆէնտիմ,
պէնտէնիզի սիզէ նիյմէթտար գը-
լընըզ, վէ պէնիմ վաճիպէյի շիւք-
րանիեէթիմտէն տօլայը ասլա շիւպ-
հէ իթմէյինիզ։

Պարօն, պու լագըրտըլարը սէօյ-
լէեէրէք, ճէպինտէն պիր լուի ալ-
թունու չըգարտը, վէ միւպաշըրըն
ավուճունա սըգըշտըրտը։ Պունուն
իւզէրինէ, միւպաշըրըն չէհրէսի
հէման թէպտիլ օլարագ, կիւլիւմ-
սէտի, վէ թէպտիլի լիսան իլէ,

—Անլաեօրում քի, տէտի, սիզ պիր
մէրտ ատէմ իմիշսինիզ, պէն իսէ,
մէրտ վէ եիկիտ ատէմլէրի սէվէ-
րիմ, վէ անլէրի մէմնուն գըլմագ
արզուսինտէյիմ։ Իմտի, սէօյլէյին,
արատըղընըզ մէմուրուն իսմի նէ՞
տիր։

—Իսմի Նիգօլա Պարպէ տիր։

—Սիզին իսմինիզ նէ՞ տիր։

—Տավիտ Վէրիէ տիր։

—Բէք իյի ամմա պէն սիզի պու-
րատա սինեօր Նիգօլա Պարպէ իլէ
գօնուշտուրամամ, չիւնքի նիզամա
դարշը օլտուղու կիպի, մէմուրիեէ-
թիմտէն թարտ իտիլմէքլիկիմէ տա-
խի սէպէպ օլուր, ֆագաթ սինեօր
Պարպէեէ, քէնտի ահըպպասըն-
տան պիրի կէլիպ, քէնտիսինի հավ-
լիտէ պէքլէմէքտէ օլտուղունու
եավաշճա պիլտիրիրիմ։ Պու հալտէ
սիզ չաբուգ աշաղը էնինիզ, պիր
ազտան օ տախի հավլիեէ կէլէրէք,
կէօրիւշիւրսինիւզ, վէ պու վէճհ
իլէ պէնի մէսուլիեէթտէն գուր-
թարմըշ օլուրսունուզ, անլատընը՞զ
մը։

—Էվվէթ, բէք կիւզէլ անլատըմ։

Լիւք տը Քէրժան, լազըմը վէհճ
իւզրէ մէրդումու սէլամլատը, վէ
միւպաշըր տախի տէվայիր գաբու-
սունտան նապէտիտ օլտու։

Պիր ազ սօնրա, Լիւք, հավլիտէ
եօգարը աշաղը տօլաշմագտա իքէն,
սիմասընտան հիյլէքեար պիր քիմ-
սէ օլտուղու անլաշըլան պիր ատէ-
մին, էթրաֆընա աթֆը նազար իյ-
լէեէրէք, քէնտիսինէ տօղրու կէլ-
տիկինի կէօրտիւ։ Պարօն մէրդու-
մու իսթիդպալ իլէ,

—Իլթիֆաթըմը միւսիւ Նիգօլա
Պարպէեէ թագտիմ իյլէրիմ, տէ-
տի։

—Ա՛հ, հօճա Տավիտ, պէնի իս-
թէեէն սի՞զմիսինիզ, տէեու սիւալ
իթտի շախսը մէրդում պիր տէրէ-
ճէ թէաճճիւպ իպրազ իտէրէք։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, պէնտէնի-
զիմ։

—Մասլահաթ նէ՞ տիր։

—Էֆէ՛նտիմ, պիր ազ պուրա-
եա կէլին քի, սէօյլէյիմ, տէտի

Քէրժան, մուսահիպինին գօլթուղունա կիրիպ, հավլինին քիմսէ օլմաեան թարաֆընա կէօթիւրէրէք։

Քէրժան, մահէլլի մէզքիւրտէ քիմսէ քէնտիլէրինի կէօզէթլէմէեէճէկինէ, վէ լագբրտըլարը հիչ պիր քիմէսնէ թարաֆընտան իշիտիլմէեէճէկինէ էմին օլարագ բօլիոմէմուրունա տօղրու էյիլտի, վէ սէրիան,

—Պունտան պիր սաաթ էվվէլ, տէտի, Մ. տը Սարթին թարաֆընտան տիւդ տը Սիմէօզ նամընտա պիւյիւք պիր զաթըն գապուլ օլունտուղունու իշիթտիմ, վէ մէրգում տիւգիւն զապթիեէ նազըրընա նէ սէօյլէմիշ օլտուղունու շիմտի պիլմէք իսթէրիմ։

—Պու սէօյլէտիկինիզ միւշքիւլ իսէ տէ, միւմքինսիզ տէյիլ տիր, տէեու ճէվապ վիրտի Նիգօլա Պարպէ, չիւնքի նազըր էֆէնտինին իչ օտասընըն միւպաշըրը, գաբուլաբըն եանընտա տուրուպ, իչէրիտէ վագը օլան միւքեալէմէլէրի տինլէր։

—Պու միւպաշըր իլէ պէյնինիզ նա՞սըլ տըր։

—Բէք միւքէմմէլ տիր։

—Տիմէք տիր քի, մէրգում, իճապը թագտիրտէ, իշիթտիկինի սէօյլէր։

—Էվվէթ, լաքին . . .

Նիգօլա Պարպէ սէօզիւնիւ գաթ իթմէսինտէ,

—Լաքի՞ն մի, տէեու թէքրարլատը պարօն։

—Պունուն մալի պիր մըգտար ագչէեէ օլաճագ տըր։

—Նէ՞ գատար։

—Օն լուի գատար։

—Պիր շէյ տէյիլ իմիշ. իշթէ վիրէյիմ։

—Ճէվապը նէ՞ վագըթ իսթէրսինիզ։

—Շիմտի, եանի եարըմ սաաթա գատար իսթէրիմ։

—Բէք իյի, ֆագաթ սիզին պու հավլիտէ պէքլէմէնիզ նազարը ամմէյի ճէլպ իտէճէկինտէն, պուրատա պէքլէմէնիզ օլամազ. սէօյլէյին, պուրատան տիշարը չըգտըղընըզտա, սաղ թարաֆտա վէ ըխթըմ իւզէրինտէ Օ-Բի-ի-սան-վէն լէվհալը պիր մէյխանէ վար տըր, օ մէյխանէյի պիլի՞րմիսինիզ։

—Իչէրիսինէ կիրմէմիշիմ ամմա, պիլիրիմ։

—Էօյլէ իսէ, կիտիպ մէզքիւր մէյխանէտէ օթուրունուզ։ Շէօյլէ քի էֆրատը նասա մախսուս օլան սալանըն արտ թարաֆընտա քիւչիւք ճամէքեանլը պիր օտա վար տըր, պու օտաեը թութունուզ, վէ պիր շիշէ տախի ամպէրեա կէթիրթտիրինիզ, չիւնքի օրանըն ամպէրիէսի բէք նէֆիս տիր։ Պէն տէ պիր ազտան կէլիպ, սիզի պուլուրում։

—Միւնա՛սիպ, միւնա՛սիպ։

Պիր չարեէք սաաթ կէչմէզտէն, Նիգօլա Պարպէ իլէ Լիւք տը Քէրժան թարիֆի նագապիլ պիր օտատա գարշը պէ գարշը օթուրտուլար։

—Նէ՞ խապէր, միւպաշըր պիր շէյ սէօյլէտի՞ մի, տէեու սիւալ իթտի պարօն։

—Էվվէթ։

—Էօյլէ իսէ, տիւգ տը Սիմէօզիւն մաթլուպը նէ՞ իմիշ։

—Պարօն Լիւք տը Քէրժան նամ զաթ հագգընտա մուֆասսալ պիր բաբօրթօ իսթէմիշ։

—Բէք իյի, Մ. տը Սարթին նէ՞ ճէվապ վէրմիշ։

—Պու ագշամ մէզքիւր բաբօրթօեու կէօնտէրէճէկինի վատ իթմիշ, վէ տէֆթէրլէրի արաերպ, տէրհալ մաթլուպ օլան սէմէրէյի հասըլ իթմէք իւզրէ, պէնիմ տա-

յիրէմէ էմրլէր կէօնտէրմիշ։

—Սիզին տայիրէնիզէ՞ մի, պու իշ սիզէ՞ մի այիտ տիր։

—Խա՛յր, ըէֆիգլէրիմտէն իյի պիր տէլիգանլըեա այիտ տիր։

Լիւք տը Քէրժան էլլէրինի օվուշտուրուպ, քէնտի քէնտինէ,

—Ֆիլվագը հագգըմտա հէր շէյ բասթ կիտիեօր, տէտի, վէ պատէհու աշիքեարէն վէ մէմուրը մէրգումա խիթապէն, պէնիմ իչին պիր ազ քեաղըտ վէ պիր գալէմ իսթէյինիզ, տէեու իլավէ իթտի։

—Նէ՞ եաբաճագսընըզ։

—Շիմտի կէօրիւրսիւնիւզ։

Պու արալըգ շէքիլսիզ պիր գարը, քեաղըտ, գալէմ վէ հօգգա կէթիրտիկինտէն, պարօն տէրագապ եիկիրմի սաթըր գատար եազը եազտը, վէ սօնրա տախի եազտըզը քեաղըտը մուսահիպինէ թագտիմ իթմէսինտէ,

—Նէ՞ տիր պու, տէեու սիւալ իթտի մէրգում մէրագ իլէ։

—Մ. տը Քէրժանըն բաբօրթօսունուն միւսէվվէտտէսի տիր։ Իմտի, պու միւսէվվէտտէնին սուրէթինի չէքիպ, ըէսմէն տիւգ տը Սիմէօզէ կէօնտէրիրսինիզ։ Կէօրիւեօրսունուզ եա, պէն սիզին ըէֆիգինիզին իշինի գօլայլաթըեօրում։

—Ֆազաթ . . .

—Ըէճա իտէրիմ տօսթում, ֆազաթ ֆալան լազըմ տէյիլ, տէտի Լիւք ամիրճէ վէ մէրգումուն սէօզիւնիւ գաթ իտէրէք, պէն իշին պէօյլէ օլմասընը իսթէրիմ վէսսէլամ։ Իմտի թէհի եէրտէ պիր թագըմ իթիրազլարա գալգըշմաեընըզ, եալընըզ շունու պանա սէօյլէյինիզ քի, պու թէքլիֆիմին մալի պանա գաչա՞ օլաճագ տըր, վէ շունա թէէմին օլունուզ քի, հէր նէ իսթէրսէնիզ վիրէճէյիմ։

—Նէ՞ պէլաեա պաշըմըզը ուղրաթտըգ, տէտի Նիգօլա Պարպէ քէնտի քէնտինէ։

—Հայտէ, տօսթում, հայտէ, պիր մըգտար պէեան էթ։

—Արդատաշըմ իչին օն ատէտ լուի ալթունու քեաֆի տիր։

—Սիզին իչի՞ն։

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, պէն վադաա իրթիքեապ գապուլ իթմէմ իսէ տէ, սիզին տէ խաթրընըզը գըրմագ իսթէմէտիկիմտէն, պանա հէր նէ իքրամ իտէճէք օլուր իսէնիզ, գապուլ իտէճէյիմ. իմտի, պէնտէնիզէ վիրէճէկինիզ մէպլաղը սիզ թայեին իտինիզ։

—Սիզին իչին տէ օն ատէտ լուի ալթունու վիրսէմ, քիֆաեէթ իտէ՞ր մի։

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, սիզ պիր շահզատէ կիպի ճէօմէրտսինիզ։

—Խա՛յր, պէն ատիլիմ, զիրա մատամ քի միւսէվվէտտէյի գապուլ իթտիկինիզ հալտէ, միւքեաֆաթը օլան մէպլաղը տախի գապուլ իթմէնիզ լազըմ տըր։ Հայտէյին, էֆէնտիմ, իւմիտիմ սիզին իւզէրինիզտէ տիր։

—Սիզ միւսթէրիհ օլունուզ, վէ իշէ պիթմիշ նազարըյլա պագընըզ։

—Թէքրար կէօրիւշէլիմ, ազիզիմ Նիգօլա Պարպէ, թէքրար կէօրիւշէլիմ։

—Էվվէթ, թէքրար կէօրիւշէլիմ, հօճա Տավիտ։

Պէօյլէճէ մէրգուման իքի շախսլար եէկտիկէրլէրինտէն այրըլտըլար, վէ մէմուր քէնտի տայիրէսինէ ավտէթ իյլէտիկի հալտէ, պարօն տախի քէնտի խանէսինէ տօղրու հարէքէթէ գըեամ իյլէտի։

Եէվմի մէզքիւր ագշամըսը, Մ. տը Սարթինին խըզմէթ քեարլարընտան պիրի վասըթասըյլա տիւգ տը

Սիմէօվիւն գծնագրեա , իւզերի մի-հերւի էնլի պիր մահֆուզա կէթի-րիլսի ։

Պու մահֆազատա , բօլիս նազը-րընէն պիր թէղգերէսիլլէ , պիրտէ , իւզերիտէ Բօլ-նէզրէին ամ-ա-դիւ-նէ եազըլարը մանթու օլարագ պիր թիրիչէ վար իտի ։

Թէղգերէյի մէզքիւրէտէ պէր վէճհի աթի եազըմըշ իտի .

«Մ իւսիւ նէնդ ,

«Թարաֆը ածիղանէմ վէդու պուլան թալէպկինիղ իւզրէ , ալէս-սէվինէ Բարիղտէ իգամէթ իտէն պարօն Լիւք որ Բէրժան նամ Պը-րըթանեանը զաթ հազգընտա , սիզ-լերէ միւքէմմէլ պիր բարօրթօ իս-տալինէ միւսարատնըֆ իտէրիմ ։

«Զաթը մէրգումա ալէագատար օտուղունուղ թագափրտէ , մահէլ-մէ ձնունէյյէ թարաֆընդա պիկտի-րիրիմ քի , իշպու մէ քթուպա միւլ-հազ օրան մանիւմաթ , հէր ճիհէթ-լէ բէք զիեատէ միւսայիտ տիր ։

«Իմոն , էֆէնտիմ , սիզլերէ ֆռա-յիտէլի օյապիլտիկիմտէն ոօլայը ֆէվգելատէ մէսէրրեթ հիսս իթ-տիկամէ իթթիգատ իթմէնիզի պէհան իլէ , գալըրըմ տույիմ մանիպիսի-նիզ . . . »

Բօլիս նազըրը թարաֆընտան կէօնտէրիլէն բարօրթօ , կէօղիւ-միւզ էօնիւնտէ Լիւք որ Բէրժան գալէմէ ամըշ օտուդունտան , պու խուսուսատա օգուրձնալարըմըզդա իյ-զահաթ վիրմէ քլիկի պիւթիւն պիւ, թիւն գայիտ ատտ խոէրիդ ։

Իշ պու ֆռասլա նթթամ վիրմէգ-տէն էվվէլ , պիր գաչ սէօզ տահա սէօյլէյէլիմ ։

Օն սէքիղնճի ասըր , իրթիքաթ վէ չայհանը թույրիպ սուրէթտէ ըշվէթ տէվրի օյմուշ տուր , վէ զանն խէրտին քի , օլ տէվրտէ ճէմիյէ-թի պէշէրիյէնին պիլ ճիւմլէ սը-նուքը , հիւնի տատագ ու ախլէա-գը , վէ վաղիֆէ տույդուսունու պէր թարաֆ իթմիշլէր տիր ։ Պու միւնա-սէպէթլէ Բարիտտէ , բօլիս նէզարէ-թինին իքինճի վէ իւչիւնճիւ սընըֆ մէմուրլարը , ղիչը ու իշար կյլէսի-կիմիզ ատէմիէր կիպի , էքսէրիսի տրսըզ վէ ըրսըզ ատէմիէր օլուպ , ատա վիճատանլարընատն տախի իճ-թինապ իթմէնէրէք , ըշվէթլէ , հէր քիմէ օլսա , թէալիմ օլուրլար իտի ։ Ալէմ պիպիր քի , օլ միւքէտ-տէր զէմանատ , միհերի մէ քթուպ-լար , մէմուրինին պիւյիւք պիր սէրմաեէ յի թիճարէթի օյմուշ տուր ։

Իշպու էլէմպախշ թասվիրէ աթ-ֆը նազար օլունուր , վէ օլ վաղա-ոոթլար , դիհատէ դապահամլը տատ օլունան տարըմըզ վուդուաթլարը յա-րա թամթիդ իտիկիր խոէ , ան տօ-գուղունճու տարըն էվվատարը ան սէքիղնճի տարըտտաքի բէտէրլէ-րինատն դաեէթլէ իյի քիմսէլէր օլ-տուղու թէպէ յեուն խոէր ։

20

ՍԷՆ-ԲՕԼ ՐԸԹԸՄԸ

Մ. տը Սիմէօզ , գծնագա տվոտ-թինատ , ծանըն , մէրտճէ վէ կէրի ալընմազ տուրէթտէ վիրմիշ օտուղու գարարը տիւչէտտէն խոպէր ալտը ։

Մ էրգում իհթիեատ , վադտատ էն ատն իւմիտլէրինին պու վէճհ իլէ գաթ օլունմատընատն տօլայը զիեա-տէտիլէ միւթէտտիճ օտուղ իսկ տէ , պու ճիւմլէ իլէ պէրատլը քէն-տիսի տահիպ իսթիդատէթ պիր գաթ օյմաղէ , գէղընքն , թաշքմագ տա օ-ֆուղու իսմին լատըգը վէճհ իւզրէ , վէրտիկի գարարըն էհէմմիեէթինի

թագուհը, վէ ո գարաբա ըլտաեէթ իթմէմէսի միւմքին օլամատը։ Իմ. տի, զէվալը ևհթիեաբ, տէօքէճէյի կէօզ եաշլարընը հէր քէստէն կիզլէմէք իչին, քէնտի խուսուսի տայիրէսինե չէ քիլմէսինտէ, եվվել պէ եվվել զուլմ ֆէյէյին գարարլարընա գարշը չի քաեեէթէ պաշլատը։ Լաքին պիր աղ սօնրա, գատէրէ թէսլիմիեէթէ մէճպուր օլուպ, մուախախարէն տախի ձէնտպէ Հապդա շու եօլտա տուա իթտի։

—Եա Րէպպ, սէն քի հէր չէյէ վէ հաթթա պիւյիւք պիր միւճիզէ իճ. րասընա պիւէ գատիրսին, ըէճա վէ նիեաղ իտէրիմ, իչէրին իչէրուտէ քէսպ իտէճէկի սուրէթի թէպտիլ էթ, վէ միւսաատէ իթմէ քի, գուր. պան իճրա օլունսուն. էկէրչի սէ. նին գարարը իլահին իչին, հէր հալ. տէ պիր գուրպան լազըմ իսէ, իչ. թէ, ա՛լ պէնի, եբլաբըրընա վուր էօյլէ պիր իհթիեար ազաճը քի, արթըգ սիւնետա իւղէրինտէ ֆայ. տէսի գալմամըշ սըր, հալ պու քի իւմիտ իլէ մէմլու օլան կէնճ պիր չիչէեէ միւսաատէ էթ քի եաշա. սըն։

Տիւգ, իշ պու միւէսիր քէլամ. լարը հէնուզ իքմալ իթմիշ իքէն, մատամ տը Սիմէօղ, հէման մէր. գումուն նէզտինէ պիր խըզմէթ. քեար կէօնտէրէրէք, քէնտիսինի գապուլէ հազըր օլուպ օլմատըղը. նը սիւալ իթտի։

Միւսիւ տը Սիմէօղ պու սիւալէ մուվաֆֆագաթ ճէվապը վիրտի. կինտէն, զէվճէսի տախի, բօլիս նազըրը թատաֆքինտան կէօնտէրի. լէն թէզքէրէյի մէրզ ուսմա կէթիր. տի։

Տիւգ, տիթրէը պիր էլ իլէ մահ. ֆազանըն միհրինի եբըթըպ, Մ. տը Սարթինին մէքթուպունու, վէ լէֆֆէն կէօնտէրիլէն բաբօրթօնու եիւքէք սէսլէ օպուատու։ Տիւչէս սօնունա գատար տինլէտիքտէն սօնրա,

—Շիմտի անլատօրում քի, պէ. նիմ վէվէկէլէրիմ հէր վահի չէյ. լէր օլուպ, պարօն Լիւք տը Ֆէր. ժան սահիհէն սայգատե վէ էհլի նամուս պիր քիմսէ իմիշ, տէտի։

Պու լաֆըրտըլար իւղէրինէ, Մ. տը Սիմէօղիւն պուրուշմուշ սիմաըն. տա պիրտէն պիրէ պիր բարլադըգ միւշահէտե օլունտու, վէ քէլամա ադազ պիրուէ,

—Էվվէթթ, էհլի նամուս պիր ավ. տէմ իմիշ, տէտի, վէ շիմտի եէնի. տէն իւմիտ իթմէկէ պաշլատօրում։ Պինատէրին վիրէճէկիմ ճէվապը ալմադ իւղէ, եարըն մէրդումունը պիղդաթ պուրատա կէլմէսինէ պէ. լէմէյիպ, պէն քէնտի խանէսինէ կիտէճէյիմ, վէ հէր շէյի քէնտի. սինէ սէօյլէեէճէյիմ, վէ թէքըր. բէն սէօյլէրիմ սիղէ, Պա՛նչ, պէն գամիէն թէէմին օլմուշում տուր քի, քէնտիսինէն թալեպ իտէճէք օլտուղում խըզմէթի, եիւրէկլինտէ տէրինե վէ տճըղը պիր եուրէ աչս ճագ իսէ տէ, պունունլա պէրաբեր մէրդում եինէ պիղէ եարտըմընը տիրիղ իթմէեէճէք պիր։

Ֆիլմագը ֆէրտաբ կիւն, սաաթ ոն բատտէլէրինտէ, Մ. տը Սիմէօղ քէնտի տրապասընա բաքիպէն, Սէն-Բօլ ըբխթըմընտա քիւչիւք օ. թէլինե էօնինտէ տուրտու։

Լիւք տը Ֆէրժան հէման թէք. միլ կիճէյի ուեուամաեպ, ֆիլմրի. նի պիր թագըմ ըլանըպ, վէ հա. բիտանէ թատավվուրլար տիւչինե. վէ քէ մէչղուլ գըրմըշ իսի։ Մէր. գում հէնուզ ույգաեէ տամըշ իքէն, Մալօ կէլիպ, քէնտիսինի պիր. տէն պիրէ ուեատըրտը, վէ պիչիմի

վէ սատէճէ պիր էլպիսէ կիյինմիշ օ-
լան վէ եիւզիւնիւ գալըն պիր էօր-
ֆիւ իլէ սէմըր իմմիշ պուլունան
պիր գադընըն, սէտեֆա իլէ կէլմիկի-
նէ, վէ գաեէթ մուհիմմ պիր մատտէ
հագդընատ քէնտիպինէ օլ անտէ
կէօրիւշմէ՛ք իմքէտիմիզին, վէ էկէր
պիչա թէէխիր գապուլ օլունմազ ի-
սէ, վագը օլան էմրինը խիլաֆընատ
հապէ քէմի իտէճէկինի իտապէր վեր-
մէ։

Պարօնտըն պուլունատուդու հալ վէ
մէվգը իգթիզասընճա, մէ յոտնատա
հիչ պիր սըզը պրագմատըգ, հէր
էսբապա վագըֆ պմագըգ, ա-
գըլը պիր բօլիմիգա իճապմէնը-
տան օլատուդունատան, մէրդում, կէ-
լէն միւսաֆիրինն գապուլ իտիլմէ-
սինէ էմր վիրտի, վէ քէնտիսի տէ
սէրիան թուտալէմինն եաբըպ, միւ-
թէագբպէն միւսաֆիրի մէրդումէ-
նին նէզտինէ կիմտի, վէ եվվէլ պէ
էվվէլ քէնտիսի քէլտիս իսթիտատ
կյուէեէրէ՛ք,

—Ա՛ճապա քի՛մին իլէ գօնուշմագ
չէրէֆինէ նայիլ օլմագտաեըմ, տէ-
տի։

Պու սիւալէ գարշըլըգ գահգա-
հալը պիր կիւլիւշ վուդու պուլտու։
Պատէհու մէճհուլէ գատըն վէլօ-
սունու չըգ արմատը յտա, կիւզէլ ֆա-
գաեի սօկուն պիր սիմա զահիր օ-
տու քի, Մ. տը Բէրժան պու սի-
մաեը թանըեատագ,

—Ա՛հ, Բէրէն, սէ՛ն վի կին,
տէտի։

—Էվվէլթ, ազիզիմ պարօն, պէն
իմ։

—Լաքին պու գատար էրքէն
ֆագիրիանէմէ կէլմէքտէ նէ՛ քէ-
պէպի մուհիմմ վար տըր։

—Մէպէպի, սէնի կէօրմէ՛ք տր-
գուսի տիր։

—Տօ՛սթում, չու սէգղունիւն

խասիսէթի իւզրէ օպտուդունա իմա-
նատամ. պինապէրին սէնին չու
արզունա չիւպհէ իտեբիմ։

—Պու արզում բէ՛ք թատիվ տիր,
ֆագաթ չունու տախի իլտվէթէն
պէեան իտէբիմ քի, մագսէտիմին
պիրի տէ, վագը օլան հալէրի պիլ-
մէ՛ք մէրագը տըր։ Պաունունա պէ-
բատէր էօյլէ զանն իտէբիմ քի, իշ-
լէրին, բէ՛ք սըբատընատա, վէ իւմիտ-
լէրին, ֆիլիզնէ իճրա օլունմագ տէ-
րէճէսինատ օլմալը տըր, չինքի
շիմտիսէն պէնի սրթըգ ունուբ-
մատա պաշլատըն, վէ տիւն ագշամ
պանա կէլէճէկինի ժէմուլ իմմէ՛ք-
տէ իլքէն, չու մէնուլիմի պօչա չը-
գարտըն։

—Տիւն ագշամ սանա կէլմէտի-
կիմին սէպէպի, սանա պիլտիրէճէ՛ք
հիչ պիր չէյիմ օլմատըգը իչին տիր։

—Ա՛ճայիպ, պանա պիլտիրէճէ՛ք
հիչ պիր չէյին եօգ մու իտի, տէ-
տի Բէրին ինանմամազըդ կէօտմէ-
րէրէ՛ք։

—Պանա ինանմատըգըն իչին եա-
նըլըեօրսուն, ֆագաթ սիզ եէվին
իտէբիմ քի, պու սէօյլէտիկիմ բէ՛ք
տօզրու տուր։

—Վէ լաքին ախւգբա կէօրտիւն,
վէ թէ՛քվիֆինի տախի նրզ իմմտին,
տէյի՛չ մի։

—Էվվէլթ, ախւգբա կէօրտիմ,
վէ թէ՛քվիֆիմի արզ իմտիմ։

—Է՛յ։

—Հալ պու քի ճէվապընը պու
կիւն ալաճագըմ։ Պիլմէմ տանիա,
պու ճէվապ, եա միւտայիտ վէ եա-
խոտ դայրը միւտայիտ օլաճագ տըր,
վէ պու ճիհէթիէ օլ տէրէճէ չինպ-
հէ վէ թէրէտտիւտ իչինտէ յիմ քի,
չիմտիսէն պագը թախմինլերը խաե-
մէմ։

—Ֆագաթ վուդուչի հալի, վէ
տիւգ վէ տիւշէս իլէ իմտիկին մու-

հավերժ թագիսիլէն պահնա նագլ էթ։ Պուլնաուպուսմուզ հալ վէ զէմանաէ, պաղէն էն ճիւղի չէյլէրին պիլէ պիւյիւք էգէմմիւեթի օլար։

Լիւք, կուլուն թալէպ իթաիկի հիքմաեէյի պէը թագիսիլ վէ նօղթաթը նօղթասընա նագլ իթմէկէ պաշլատը, վէ տիւդիւն բօլիս նաւզըընա վիլայիկի վիղիլաեէք, վէ Սինմէօզ գօնաղընա կէօնտէրիլէն բաբօրմօեու նասխի ղիլըը ու իչար էյլէսի, Բէզմին խանէ պիր աղ թէ. ֆէ.ք.քիւրտէն սօնրա,

—Բէք վէհարէթլէ հարէքէթ իթմիչին, ոէսի, վէ սէնին զայըլընը մուճիսլ օլասիլէն պիր խաւսուեու, քէնահինէ խաեիքըլըք նասլըթաե թէպարիլ իսէպլիսիկին իչին, սէնի թէպրիք իսէրիմ։ Պահա սէօյլէսիկին սէօզլէրէ նազարէն, տիւշէնին, սէնին հադդընտա զայրի միւսայիտա օլմաղաղը։ Ինէնին կիպի, պահա ասխի զայրը վիւնքիր տիր։ Պիլմէմ գա՞նդը հիսսի թագիյի մնաեէրի տիր քի, սէնին հադդընտա մէզպուրէնին ֆիքրինի թէնվիր էյլէմէքտէ տիր, ֆագաթ զանն իսէրիմ քի, տիւգ պիւսպիւթիւն սէնին լէհինաէ պուլունմազտա տըր։ Պու ստեմլէր նալընըզ քէնահ գըզլարը էչին եաշատազտա տըրլար, վէ մէզպուրէնին թագէյ սէնին էվինէ տիր տէեու զանն իթմէքտէ տիրլեր։ Իչ պոզ գուվվէթլի վիճթալատա, վէ սէօյլէսիկին բաբօրմօ տոսէսինէ, զանն իսէրիմ քի, թէչէպպիւսինին պահա չըգաճաղընա զիեատէ իւմիտ վար տըր։

—Պէն տափխր պու էֆքիարտաեըմ, աղիղիմ։

—Սահի դաչտա՞, հադդընտա վէրիլէն հիւքմիւ ալմահա կիտէճէքսին։

—Սահի իքիտ։

—Եիւնի ոահի ան պիր տիր, պէն նէ արթըգ պուրատան մուքհանդահ իսէրիմ։

—Պու դահար չաբո՞ւգ մու։

—Էվվէթ, ապիղիմ պէնօն, անճաղ ոապըրօքզըէգլա սէնի պէքլէեէճէք օլսուղունտան, պու ազչամ պէնտէքանէճէ կէլմէնի քավսինէ հալէրիմ, չիւնքի վուգուչի հալի պիր ան էվվէլ պիլմէք իսթէրիմ։

—Օ ճիհէթլէ էմին օլ։

—Էմինիմ, վէ թէչէպպիւսինն հադդընտա մուվաֆֆադըչիէթ թէմինինի իլլէրիմ, ոէսի կաւլ հիւզուրունուն վէլօսունու աչաղը էնահիյէք։

Բէրին, կիթմէք իւզրէ աեաղա գալդընչ օլսուղու հալտէ,

—Դուրաղըմա, սէնին զաբունուն էօնիւնտէ պիր նարապա տուբսուղու նէտասը ֆէլիհօր, աճապա պիրլիսինէ՞ մի պէքլէեօրսուն, ոէսի։

—Խա՛եըր, հիչ պիր քիմսէեէ պէքլէմէեօրում։

Վուչ, ըրխթըմա նաղըր օլան բէնհիրէլէրտէն պիրիսինէ եադլաշաղտ, ոօգաղա պագտը, վէ սօնրա, պիր տէրէճէ հիւքսէք սէտա իլէ,

—Ալտանմամքչըմ, ոէսի, զաբունուն էօնիւնտէ, սահիհէն, հիւզէյ պէյիլիլըլըք գօչուլու պիր քիպար արապասը վար տըր։ Վագտա արապանըն իւզէրինտէ քի արմալաղը կէօրմէօր իսէմ տէ, արապաճը իլէ տիկէր սէյիսլէր, Սինէօզ խանէտանընա մախսուս օլան բէնկտէ, սիեահ վէ սըրմալը էլպիսէ կիյինմիչ տիրլեր։

—Ատո՛մ սէնտէ, զալիպա բիւեա կէօրիւեօրսուն, ոէսի Բէրժան։

—Խա՛եըր, պէն բիւեա կէօրմէեօրում։

—Լաքին, Մ. տը Սիմէօզ պէնի խանէսինտէ պէքլէեօր, վէ ասլա պուրաեա կէլմէեէճէք իտի։

Թամ պու սըրատա գաբու աչըլարագ, Մալօ իչէրի կիրտի, վէ եիւքսէք սէտա իլէ,

—Միւսիւ պարօն, տէտի, Մ. տիւգ տը Սիմէօզ գօնաղըն նէրտիվէնինտէն եօգարը չըգըեօր։

Վագըթ զայ իթմէկէ կէլմէտիկինտէն, Քէրժան Բէրինի, մալիւմիւմիւզ օլան հավլէթ օտասընտա նապէտիտ իթտի, վէ վիզիթասընա ասլա միւնթազըր օլմատըղը տիւգիւն իսթիգպալինէ կիտէրէք, քէմալի հիւրմէթ վէ իլթիֆաթլէ մէրգումու գապուլ իթտի։

Օ սըրատա, Կուլ, գուլաղընը քիլիտին արալըղընա տաեաթարագ, սալօնտա սէօյլէնիլէճէք սէօզլէրին հէր պիրիսինի իշիտէճէկինէ էմին օլմագտա, վէ քէնտի քէնտինէ շու լագըրտըլարը սէօյլէմէքտէ իտի.

—Պախթըմ հագգըմտա եավէր օլտու, չիւնքի հէր շէյի իշիտէճէյիմ, վէ Քէրժանըն պիր ազ էվվէլ պանա սէօյլէտիքլէրինին սահիհ վէ եա զայրը սահիհ օլտուղունու անլաեաճաղըմ։

Ժագ տը Սիմէօզ, պիր սանտալեէ իւզէրինտէ օթուրտուգտան սօնրա, պարօն, իլք տէֆա քէլամա աղազ պիրլէ,

—Միւսիւ տիւգ, տէտի, պու սապահ մէմուլտէն կէչմէեէն պիր իլթիֆաթլա պէնտէնիզի թալթիֆ իթտիկինիզտէն տօլայը թէշէքքիւրիւմիւ սիզէ նա՞սըլ պէեան իտէյիմ։ Իմտի, միւսաատէնիզլէ սիզէ շունու սօրարըմ քի, աճապա շու վիզիթանըզ, հագգը աճիզիտէ պիր խայր մանէասընտա՞ մը տըր։

—Միւսիւ պարօն, տէեու ճէվապ վիրտի տիւգ, քէսիք պիր սէտա վէ աշիքեար պիր հէեէճան իլէ, նազար իտինիզ պիր քէրրէ սիզին իլէ գօնուշան իհթիեարա, վէ անըն եիւզիւնտէքի իշարէթլէրէ, վէ մաղտուր պիր եիւրէկին միհն ու մէշագգաթլարընը նազարը իթինաեա ալընըզ։ Պու իհթիեար սիզէ պիր գուրթարըճը մագամընտա կէլմէքտէ տիր, վէ պիրիճիք իւմիտի սիզին իւզէրինիզտէ գալմըշ տըր։ Իմտի, պէն կիպի պիր իհթիեարըն րէճա վէ նիեազընը րէտտ իտէճէ՞քմիսինիզ, վէ էմնիյյէթինի եալանա չըգարաճա՞գմըսընըզ։ Պունուն իհթիմալի եօգ տուր, չիւնքի սիզէ նիեազ իտէն պիր քիշիզատէ վէ պիր բէտէր տիր, սիզ տախի պիր քիշիզատէ սինիզ, վէ պիր եիւրէք թաշըմագտա սընըզ։ Իշ պու իքի ճիհէթլէ տախի, սիզէ կիւվէնէրէք, միհվէրի լաեըգընտա հարէքէթ իթմիշ օլուրում. . .

Ժագ տը Սիմէօզ, սէօզիւնիւ գաթ իթմէսինտէ,

—Միւսիւ տիւգ, տէտի Քէրժան, մուսահիպինին քէնտիսինէ տօղրու ուզաթտըղը էլի, քէմալի հիւրմէթ վէ րիաեէթլէ թութարագ, միւսիւ տիւգ, սէօյլէտիկինիզ քէլամլար ֆիքրիմի ալթիւսթ իթմէքտէ, վէ պէնի տիւչարը հէեէճան գըլմագտա տըրլար, ֆագաթ պու քէլամլարը անլաեամաեօրում, վէ մանէասընը պանա իյզահ իթմէնիզի րէճա իտէրիմ։

—Պա՛րօն տը Քէրժան, տէտի իհթիեար, պէնիմ, սիզին հագգընըզտա ֆէվգէլատէ րիաեէթիմ վար տըր, վէ իսպաթը տախի շու տուր քի, սիզէ պիւյիւք վէ քէտէրլի պիր խապէր կէթիրտիկիմլէ պէրապէր, թարաֆընըզտան պիւյիւք պիր խըտմէթ իճրասընը նիեազ վէ

թէմէննի իթմէք նիեէթինտէյիմ ։

—Սէ՛օյլէյինիզ, միւսիւ տիւգ, վէ թէէմին օլունուզ քի, պէեան իտէճէկինիզ քէտէր նէ՛ գատար շէտիտ, վէ թալէպ իտէճէկինիզ խըտմէթ նէ՛ տէրէճէ ազիմ օլսա, հէր իքիսինէ տախի հազըրըմ ։

—Սիզ ժանը սէվէրսինիզ, նասըլ քի պու սիզին իգրարընըզ տըր, վէ պունա պէն տախի ինանըրըմ ։

—Էվվէթ, էֆէ՛նտիմ, ժանը սէվէրիմ, վէ էօյլէ պիր աշգ ու մուհապպէթլէ սէվէրիմ քի, վագաա պու մուհապպէթ պիր սաաթ իչինտէ հուսուլէ կէլիր իսէ տէ, ասլա թիւքէնմէմէք իւզրէ թէվսի իտէր, վէ թէքմիլ պիր էօմրիւն եա սէպէպի մէսէրրէթի ազիմէսի, վէ եախօտ քէտէրի ազիմի օլուր ։

—Հէ՛յ վահ, տէտի իհթիեար բէբէլէեէրէք, հէ՛յ վահ, սիզին շիմտի գալպէն վէ պէտէնէն ճէսուր օլմագլըզընըզ լազըմ տըր, չիւնքի ժան, սիզին օլամաեաճագ տըր ։

Քէրժան, թէնինէ պիր սիվրի գըլըճ ուճու տօգունան ատէմ կիպի, տօղրուլտու, վէ ըէնկի սօլուպ, քէսիք պիր սէտա իլէ,

—Տիմէք տիր քի, պէնի ըէտտ իտիեօրսունուզ, տէտի ։

—Ա՛հ, խա՛յր, խա՛յր, սիզի ըէտտ իթմէեօրում, վէ սէսիմի իշիթմէքտէ օլան Ճէնապը Հագգ հուզուրունտա սիզէ եէմին իտէրիմ քի, սիզի էվլատ մագամընտա գապուլ իթմէկիմտէ, քէնտիմի պախթիեար ատտ իտէճէյիմ, ֆագաթ քէնտի միւրատը շախսիմտէն իւսթիւն տիկէր պիր դուվվէթլի միւրատ վար տըր քի, օնա գարշը կէլմէք պիհուտէ տիր ։

—Միւսիւ տիւգ, պու սէօյլէտիկինիզ քիմի՞ն միւրատը տըր ։

—Գըզըմըն միւրատը տըր ։

—Տիմէք տիր քի, մատմուազէլ ժան պէնիմ հագգըմտա նէֆրէթ վէ իսթիքրահ հիսս իյլէմէքտէ տիր... Ա՛հ, նէ՛ գատար պէտպախթ իմիշիմ. աճապա նէ՞ իչին շու հալի էվվէլինտէն հիսս իտէմէտիմ, տէտի Քէրժան քէտէրի ազիմ իլէ ։

—Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ, միւսիւ պարօն, վէ նէ՞ իչին նէֆրէթ վէ իսթիքրահտան պահս իտիեօրսունուզ ։ Պիլաքս, սիզ, ժանըն պիլճիւմլէ թէվէճճիւհաթը հասէնէսինէ, վէ հիւրմէթ ու թէշէքքիւրինէ մալիքսինիզ ։ Շիւպհէսիզ, էկէր մէզպուրէնին եիւրէկի քէնտիսինին օլսա իտի, օ եիւրէկէ տախի սիզ սահիպ օլաճագ իտինիզ, ֆագաթ մէրգումէնին եիւրէկի պունտան պէօյլէ քէնտիսինին տէյիլ տիր, վէ զաթէն միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու եիւրէկինի, թէալիւգաթըմըզտան պուլունան Բընէ տը Բիէօեէ վիրմիշ տիր, վէ տիւշէսին վէ պէնիմ իգրարըմ մուճիպինճէ, մէրգում Բընէ պիր սէնէ ագտէմ ժանըն նիշանլըսը օլմուշ տուր ։

Լիւք տը Քէրժան, պու լագըրտըլարտան սօնրա, պաշընը կէօքսինէ տօղրու էյտի, վէ պիր գաչ տագըգա զարֆընտա պիր սիւքիւթի քեամիլէ տէրեասընտա զարգ օլտու ։ Տիւգ տը Սիմէօզ իսէ, իշ պու սիւքիւթ վէ քէտէրի սահիհ զանն իտէրէք, օլ պապտէ տէրունէն իզհարը հիւրմէթ վէ էսէֆ իյլէմէքտէ իտի ։

Պարօն, նակեահ, իւզէրինէ թահմիլ օլունան պիր եիւքիւ իւզէրինտէն աթմագ իսթէեօր կիպի, ումուզ-զարընը սիլքինտի, վէ իքի էլլէրինի անլը իւսթիւնէ գօեուպ,

—Միւսիւ տիւգ, տէտի, վագարլը պիր սէտա իլէ, սէօյլէտիք-

լերինիզի անլատըմ . . . հաթթա, չունա թէէմին օլմուշում տուր քի, էհլի նամուս օլան պիր քիմսէնին պիրտէն զիեատէ սէօզիւ, վէ պիւյիւք պիր ճինսէ մէնսուպ պիր գըզըն պիրտէն զիեատէ աշգ վէ մուհապպէթի օլամազ ։ Սիզ մարքի տը Բիէօ գարշըսընտա թէահիւտ ալթընտասընըզ, վէ մատմուազէլ ժան տախի քէնտի եիւրէկինի մէրգումա վիրմիշ տիր ։ Իշ պու իքի ճիհէթլէ տախի հէր շէյ պէնիմ իչին պիթմիշ տիր, վէ արթըգ պէնճէ իւմիտ քէօշէսի գալմամըշ տըր ։ Վագաա պէնի վուրան զարպը տէսթ, բէք շիտտէթլի օլուպ, ալաբղըմ ճէրիհա աղըր, վէ միւհլիք իսէ տէ, նէ՞ եաբաեըմ ։ Պէնիմ տէրտ ու միհնէթլէրիմ եալընըզ պէնիմ իչին տիրլէր, վէ պունտան սիզճէ հիչ պիր շէյ՝ եօգ տուր ։ Իմտի պիր ազ տա վիղիթանըզըն իքինճի սէպէպինտէն պահս իտէլիմ, զիրա սիզ պու էվէ, եալընըզ պանա պիր քէտէր խապէրի կէթիրմէք իչին կէլմէյիպ, նասըլ քի սէօյլէտինիզ, պէնտէն պիր խըզմէթ թալէպի իչին կէլտինիզ ։ Իմտի, էֆէ՛նտիմ, սէօյլէյինիզ, սիզի տինլէմէկէ հազըրըմ ։

—Էվլա՛տըմ, տէտի իհթիեար, Լիւքիւն էլլէրինի քէնտի էլլէրի իչինտէ սըգարագ, էվվէլ պէ էվվէլ սիզէ պիր հիքեաեէ նագլ իթմէքլիք վաճիպէյի զիմմէթիմ իգթիզասընտան տըր ։ Իմտի, պէնի տինլէտիքտէն սօնրա, սիզտէն նէ պէքլէտիկիմի անլաեաճագսընըզ ։

Պարօն, պիր սէօզ սէօյլէմէեէրէք ։ պաշընը էյտի ։

Մ. տը Սիմէօզ քէլամա աղազ պիրլէ, օգուեանլարըմիզըն մալիւմիւ օլան, վէ հաթթա Մ. տը Քէրժանըն տախի բէք ալէա մալիւմիւ պուլունան վուգուաթլարը թէքմիլէն նագլ ու պէեան իթտի, վէ խաթմի քէլամընտա,

—Իշթէ, տէտի, թէքմիլ պիր ֆամիլեանըն գատէր ու թալէի սիզին էլինիզտէ տիր ։ Պու հալտէ նէ՞ եաբաճագսընըզ ։

—Շու սըրատա, պիր քիշիզատէնին վէ պիր էհլի նամուսուն վազիֆէսի հէր նէ իսէ, անը իճրա իտէճէյիմ, եանի, մատմուազէլ տը Սիմէօզիւ, քէնտի սէվկիւլիւսիւ իչին գուրթարաճաղըմ, վէ էկէր լազըմ կէլիրսէ, գանըմըն էն սօն տամլասընը տախի, մէզպուրէնին ուղրունա ֆէտա իտէճէյիմ, տէեու ճէվապ վէրտի Քէրժան սէպաթ իլէ ։

Տիւգ, պու սէօզլէրտէն զիեատէսիյլէ միւթէէսսիր օլարագ, պարօնա սարըլտը, վէ միւտտէթի մէտիտէ զայպուպէթտէն սօնրա բէտէրի նէզտինէ ավտէթ իտէն զաեէթ սէվկիւլիւ պիր էվլատ միսիլլու, մէրգումու պիր խայլի վագըթ եիւրէկինտէ սըգտը, վէ պատէհու հէեէճանը պիր ազ թէսկին օլուպ, լագըրտը իթմէքլիկէ մէճալը օլտուղունտա,

—Էվլա՛տըմ, սէվկիւլիւ էվլա՛տըմ, սահիհէն, շու պիւյիւք ֆէտաքեարլըղա՞ տա մը գաթլանըեօրսունուզ, տէեու սիւալ իթտի ։

—Էվվէթ, միւսիւ տիւգ, պունտան պէօյլէ պէն սիզին էմրինիզէ միւնթազըր պուլունաճաղըմ ։

—Լաքին, տէրիւհտէ իթտիկինիզ վազիֆէնին, տէրունէն վէ խէֆիէն սիզի նէ՛ տէրէճէ միհն ու մէշագգաթլարա տիւչար գըլաճաղընը իյիճէ տիւշիւնտիւնի՞ւզ միւ ։

—Հէր նէ եաբմագ լազըմ կէլիրսէ եաբաճաղըմ, վէ էկէր եիւրէկիմտէն գան ագսա պիլէ, տու-

տագլարըմ թէպէսսիւմ իտէճէք տիրլէր ։

—Միւլահազա իտինիզ քի, մուխաթարա սաաթընա գատար, սիզին, հէման տայիմա պիզիմ վէ Ժանըն եանընտա իմրարը էվգաթ իյլէմէքլիկինիզ լազըմ կէլէճէք տիր ։

—Էկէր պու թէքլիֆինիզ պէնճէ, պիւյիւք պիր սէպէպի մէսէրրէթ տէյիլ իսէ տէ, պիր իֆթիխար ու շէրէֆի ազիմ տիր, վէ պէնտէնիզ իշ պու շէրէֆ ու իֆթիխարա շաեէսթէ օլմագլըղա չալըշաճաղըմ ։

—Էօյլէ իսէ, պէն տէ, կէօզ եաշլարը տէօքէն սէֆիլ պիր վալիտէնին միհն ու քէտէրլէրինի թախֆիֆ վէ թէսկին իտէպիլիրիմ, վէ սիզին, ղաեէթ ալիճէնապ պիր քիմսէ օլտուղունուղու սէօյլէեէպիլիրիմ ։

—Էվվէթ, միւսիւ տիւգ, սէօյլէյին օ սէֆիլ վալիտէեէ քի, հագըգաթէն, պէն, հէմ ճանէն վէ հէմ պէտէնէն պիւսպիւթիւն սիզին իմ ։

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, օղլում, վէ էկէրչի պիր իհթիեարըն տուասը սաատէթ հուսուլէ կէթիրիր իսէ, սիզէ տուա իտէրիմ քի. միւպարէք օլասընըզ, վէ միւքեաֆաթընըզը ճէնապը Հագգտան կէօրէսինիզ ։

—Միւսիւ տիւգ, իքի սաաթա գատար գօնաղընըզա կէլիպ, էմրլէրինիզէ միւնթազըր պուլունաճաղըմ ։

Պու քէլամլէր իլէ մուհավէրէ խիթամ պուլտու ։

Ժագ տը Սիմէօզ, քէնտիլէրինի թէէմին վէ միւսթէրիհ գըլմագ իւզրէ, պիր ան էվվէլ զէվճէսի վէ քէրիմէսի եանլարընտա պուլունմագ թէլաշընտա իտի ։ Քէրժան մէրգումու, հիւրմէթլէ վէ սէօյլէտիկի շիւքրանիյյէթ սէօզլէրինի քէմալի թէվազիւ իլէ տինլէեէրէք, արապասընա գատար կէօթիւրտիւ, վէ տիւգիւ գապուլ իթմիշ օլտուղու սալօնուն իթթիսալինտէքի հավլէթ օտասընա ավտէթինտէ, տէրունի օտատա պուլունան Կուլ,

—Նէ՞ օ, եիւզիւնիւն բէնկի նէ՞ տէրէճէ սօլմուշ, տէեու սիւալ իթտի ։

—Էլպէթթէ սօլմագ լազըմ տըր, էկէրչի վուգույի հալի սէն տախի իշիտէճէք օլսան, պու սօլկունլուղա հագգ վէրիրսին, տէեու ճէվապ վիրտի Քէրժան ։

—Վուգույի հալի պիլիրիմ ։

—Իշիթտի՞ն մի ։

—Իլք սէօզտէն թա սօն սէօզէ գատար իշիթտիմ ։

—Իշթէ կէօրիւեօ՞րմուսուն, հէր իւմիտ մահվ օլուեօր ։

—Սէն պու էֆքեարտա՞մըսըն, տէեու սիւալ իթտի Բէրին կիւլէլէք ։

—Սէնին տախի էֆքեարըն պու տէյի՞լմիտիր, տէեու ճէվապ վէրտի Քէրժան թէաճճիւպ իզհար իտէրէք ։

—Խա՛յր, խա՛յր, խա՛յր, տէտի, սիհիրպազ գատըն, իւչ տէֆա թէքրարլաեարագ ։

—Լաքին բէք ալէա կէօրիւեօրսուն քի, պունտան պէօյլէ պէն, նէ՛ հալը հազըրտա, վէ նէ՛ միւսթագպէլտէ, Ժան տը Սիմէօզ իլէ թէէհհիւլ իտէպիլէճէկիմի մէմուլ իտէմէմ ։

—Նէ՞ իչին ։

—Չիւնքի Ժան, մարքի տը Բիէօեէ սէօզլիւ տիւր, վէ քէնտինիշանլըսընը սէվմէքտէ տիր ։

—Նէ՞ զարարը վար տըր ։

—Նա՞սըլ նէ զարարը վար տըր ։

Մէզպուրէ, մէրգում իլէ թէէհ-հիւլ իտէճէք տիր։

—Մէմուլ իթմէմ։

—Մէմուլ իթմէմէքլիկին պիր թախմին տիր։

—Խա՛յր, պիր սահիհլիք տիր։ Սիմէօզ ֆամիլեասընը գըզը իւ-զէրինտէքի թէհլիքէյի ունութ-տո՞ւն մու։

—Սէն տէ վէ պէն տէ բէք իյի պիլիրիզ քի, օ թէհլիքէ խէեալի պիր շէյ տիր։

—Խա՛եբր, խէեալի տէյիլ, իլլա հագըգի վէ աշիքեար տբր։ Էվ-վէթ, շու տագըգատան իթիպարէն, մատմուազէլ տը Սիմէօզ մահքիւմ տիւր։

—Քի՞մին թարաֆընտան։

—Ասլա ֆէսխ օլունմաեան պիր միւրատ, եանի պէնիմ միւրատըմ թարաֆընտան։ Իմտի, պիր մահ կէչ-մէզտէն, ժանըն զէվճինէ ճիհէզ-լիք ագչէ մագամընտա վէրիլէճէք օլան պիր միլեօնա սէն սահիպ օ-լաճագսըն։

Քէրժան, շիւպհէ իյմա իտէր պիր հարէքէթտէ պուլունտուղունտան, Բէրին, մէրգումա խիթապէն,

—Շիւպհէ՞ մի իտիեօրսուն, տէ-եու սիւալ իթտի։

—Եալընըզ շիւպհէ իթմէք տէ-յիլ, ինանմագ պիլէ իսթէմէեօ-րում։

—Էօյլէ իսէ, իհթիեար տիւգիւն, քէնտի բէտէրանէ սաֆտէրունլու-ղուլա կէլիպ սանա թէքլիֆ իյլէ-տիկի գուրթարըճըլըգ խըտմէթի-նի նի՞չին գապուլ իթտին։

—Բէտտ իտէպիլի՞ր մի իտիմ, վէ սօնունա գատար խըտմէթիմէ տէ-վամ, վէ շախսըմը հիմաեէ իթմէ-լի տէյի՞լ մի իտիմ։

—Պու հալտէ, անլաեամաեօ՞ր-մուսուն քի, պիր քէրրէ Սիմէօզ ֆամիլեասը խանէսինէ կիրտիկին, վէ օրատա էմնիյեէթի քեամիլէ իլէ գապուլ օլունտուղուն, վէ եէտին-տէքի սիլահլարա մալիք պուլուն-տուղուն թագտիրտէ, էկէր միւ-րատ իտէր իսէն, թա եարընտան հալը հազըրըն հաքիմի օլաճագսըն։

—Գա՞նղը սիլահլարտան պահս ի-տիեօրսուն։

Բէրին, սահիհ պիր հայրէթլէ Քէրժանա աթֆը նազար իտէրէք,

—Միւմքի՞ն մի տիր քի, տէտի, շու խուսուստա գուվվէյի հաֆըզէ-նիզպէրքէմալ օլմասըն, միւմքի՞ն մի տիր քի, իքի կիւն իչինտէ Չին-կեանէ գըզընը ունութմուշ օլասըն։

—Ասլա ունութմամըշըմ տըր, տէեու ճէվապ վիրտի Լիւք, հաթ-թա տիւնքի կիւն պիլէ, մէզքիւր Չինկեանէ գըզ իլէ ժանըն եէքտի-կէրլէրինէ ֆէվզ էլատէ պէնզէմէլէ-րինտէն տօլայը պիր տէրէճէ իւմիտ իտիեօրտում, վէ թապիաթըն շու զարիպ հալինտէն, քէնտի մէնֆաա-թըմըզճա իսթիֆատէ իթմէքլիք, վէ մէզպուրէ Չինկեանէ գըզընը քէնտիմէ ալէթ իթթիխազ իտէրէք, պու սուրէթլէ մէզքիւր ֆամիլեա-նընրույի րիզասընը ճէպրէն ալմագ-լըգ, պէնճէ միւմքին վէ գօլայ կէօ-րինմէքտէ իտի, ֆագաթ պիր վա-գըթտան պէրու տրիզ ու ամիգ միւլահազա իտէրէք, իսկեաթ օլ-տում քի, պու եօլտա հարէքէթ իթտիկիմ հալտէ, նամուսսուզլուգ-տան մաատա պիր նէթիճէեէ վա-սըլ օլամաեաճաղըմ։

—Պէնիմ սէֆիլ Լիւքիւմ, սէն, հէմ հէր շէյի աշիքեար կէօրիւ-եօրսուն, հէմ տէ քէօր կիպի հա-րէքէթ իտիեօրսուն։

—Պէն պիր չարէ պուլմագ իչին չօգ տիւշիւնտիւմ իսէ տէ, պուլա-մատըմ։

—Հալ պու քի պէն տիւչիւնտիւմ , վէ սէնտէն բէք զիեատէ մահիր եախօտ պախթիևար օլտուղումտան , նիհաեէթ պիր չարէ պուլտում :

—Սահի՞հ մի :

—Պանա ինա՞նմաեօրմուսուն :

—Տիմէք տիր քի , սէն , քէսպի մուվաֆֆադըյեէթ իտէճէկսինիզ խուսուսունատա ասլա մէյեուս օլմամըշսըն :

—Մէյեուս օլմազ չէօյլէ տուրսուն , մուվաֆֆադըյեէթ քէսպ իտիլէճէկսինէ էմնիյյէթիմ տախի վարտը :

—Սէնին պիր բլանըն վա՞ր մը տը :

—Էվվէթ , հէմ եանըմտազ պիր բլան :

—Աման չու բլանը պէն տէ անլաեէմ :

—Սոպըրը օղ , զիրա պու բլանը պու ադչամ անլաեաճագսըն : Մէնի սաաթ ծնտա դըրմըզը էվտէ պէքլեեէճէյիմ , վէ թէքրար իտէրիմ քի , պիր սէնէ կէչմէզսէն , սէն , ծան տը Սիմէօղլուն զէվճի օլաճագսըն :

—Էկէր պու սէօյլէտիկինի եաբար իսէն , հադրգաթէն սէն պիր պիւյիւճիւ օլմուշ օլաճագսըն :

—Զաթէն պիւյիւճիւ տէյի՞ մի-յիմ . . . հէր նէ հալ իսէ , Լի՛ւք , թէքրար կէօրիւշէլիմ :

—Էվվէթ , պու ադչամ կէօրիւշէճէյիզ :

Պու վէճհ իլէ իքի ըէֆիդլէր պիրի պիրլէրինատէն այրըլաբըլար :

Դըրմըզը էվին սահիպէսի քէնտի սէտեասընա կիթտի , վէ պարօն Լիւք տը Քէրժան տախի ադաճըգ թաամ իտիպ , վէ Թուալէթինի տախ իքմալ իթտիքատէն սոնրա , պիր կիւն էվվէլ , Դուլտան էօտիւնճ ալտըղը եիկիրմի ֆրանգըն պիր մըդտարըյլա սաթըն ալմըշ օլտուղու արապատա րաքիպէն , Սիմէօղ գօնաղընա միւթէվէճճիհ օլտու :

22

Ո ԳՕՄԲԱՆԵՕՆ ՏՐ ՍԷՆԹ-ԱՆԹՈՒԱՆ

Պարօն տը Քէրժանըն , Ֆօսէ-Սէն-Վիդթօր սօգաղընատա վագը գօնաղա վիրտիկի վիզիթատան պահս իթմէքլիքատէն սարֆը նազար իթտիկիմիղ միսիլու , մերգում հագդընատա աէրէճէյի նիհաեէտէ քէնտիսի թէշէ-քքիւրէ պօրճլու ղանն իտէն պիր ֆամիլեա թարաֆընատան վագը օլան գապուվյյէթին թէֆէրրուաթընը պուրատճգատա պիրը ու իշար իյլէմէքլիկի տախի զայիտ ատտ իտէրիղ :

Շու գատարը պէեան իտէրիղ քի , Մ. տը Սիմէօղ , Լիւք , պիր էհլի ճէնապ ու սախավվէթ նազարըյլա պագըպ , պունու ֆիդիլէն տախի իսպաթ իյլէմէ քատ էտի :

Տիկէր թարաֆտան տիւչէս , մէյտանատա օլան պիր սահիհլիկէ գարշը կէլմէկէ միւթէճաոըր օլամատըղընատան , քէտէմինին իսթէմէեէրէք վէ թապիի սուրէթատ զիհնինատէ հուսուսէ կէլէն տույղուլարընը վէ էմմինիեէթսիզլիքլերինի թայտիպ իթմէքտաէ վէ քէնտի քէնտինէ չէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի . Պէն պու ղընը եվլաոը նէդէ սեվդեյնէ վե սեվդա խոնեզե :

Էլհասըլ ծան տախի , ասլա խօշնուտսուզլուգ էսերի կէօսթէրմէյիպ , քէնտիսի ֆէտա իտէն , վէ մաղտուր եիւրէկինին էմրատը նէֆսանինէ էսինի չէճիտանէ սիւքիւթ իթտիրէն օլ զաթ հագդընատա , դըզգարատաշլըզա մահսուս պիր մուգատտէս վէ տէլուսնի մուհապպէթ իպրազընա գարար վէրտի :

Կուլուն, քէնտի սիհիրպազլըգ հիւնէրինի իճրա իթտիկի սըրատա, տիւշէսէ սէօյլէտիկի սէօզլէրտէն պազըլարընը պուրաճըգտա օգուեանլարըմըզըն խաթրընա պրագմաեը լազըմէտէն ատտ իտէրիզ։ Իշթէ Կուլուն, մէզպուրէեէ սէօյլէմիշ օլտուղու պազը սէօզլէր, շունլար իտի։ — «Պա՛գընըզ, սիեահ թավուգ պիր սանիեէտէ վէ եըլտըրըմտան վրուուլմուշ կիպի էօլտիւ։ Պունուն մանէասը շու տուր քի, սիզին գըզընըզը թէհտիտ իտէն մուխաթարա, շիտտէթլի վէ նակէհանի պիր էօլիւմ տիւր։ Պա՛գընըզ սիեահ թավուղուն պաշընա քի, սիհիրպազլըղա մախսուս օլան տէօրթ քէօշէնին եիկիրմի պիրինճի տայիրէսի իւզէրինտէ տուրուեօր։ Տիմէք տիր քի, մուխաթարա եիկիրմի պիրինճի սէնէ վուգու պուլաճագ տըր։ Պա՛գընըզ եարը աչըլմըշ վէ սօլմուշ օլան պուրունա քի, սէնէնին օն իքի այլարը օլան օն իքի րէսիմլէրտէն պիրինճիսի իւզէրինէ տաեանըեօր, տիմէք տիր քի, սէնէնին պիրինճի աեընտա, եանի պու կիւն պաշլամագտա պուլունան այտա մուխաթարա սէսի իշիտիլէճէք տիր։»

Պէօյլէ պիր գաթի վէ աշիքեար բէյղամպէրլիքտէն բէք ալէա անլաշըլմագտա իտի քի, պիր քէրրէ օ այ կէչէճէք օլուր իսէ, թէհլիքէ տախի պիւթիւն պիւթիւն մահվ վէ նապէտիտ օլաճագ իտի։

Պինաէն ալէյհ, մէզքիւր մուզիրը վէ թէհտիտամիզ այ կէչինճէեէ գատար, պարօն տը Քէրժանըն հէր կիւն ագշամա գատար Սիմէօզ ֆամիլեասը գօնաղընտա իմիարը էվգաթ իյլէմէսի, վէ անճագ կիճէլէրի տիշարը չըգմասը, տիւգ տը Սիմէօզ իլէ պարօնը մէրգում միեանընտա գարարլաշտըրըլտը։ Մէզքիւր գարար մուճիպինճէ, Քէրժան, թա իլք կիւնիւ ագշամա գատար վագթինի Սիմէօզ ֆամիլեասը նէզտինտէ կէչիրիպ, կիճէ գարանլըղը պաստըղընտա տիշարը չըգտը, վէ զաթէն Կուլ քէնտիսինի սաաթ օնտա պէքլէմէքտէ օլտուղունտան, տօղրու գըրմըզը էվէ կիթտի։

Իքի շէրիգլէր պէյնինտէ պիր ճիւզի միւտտէթ մուհավէրէ վուգու պուլուպ, պու մուհավէրէտէ Քէրին, մէրգումա էօյլլէ պիր բըլան կէօսթէրտի քի, պու բլան, զիեատէ տէհշէթլի, ֆագաթ բէք միւշքիւլ տէյիլ իտի, վէ պու բըլանը իճրասըզ պրագտըրմագ վէ եախօտ իճրասը խուսուսունա պիր սէտտ չէքմէք իշին, ֆէվգէլատէ օլարագ հիչ պիր մանի եօգ իտի։

Իշ պու քիւսթախ, ֆագաթ իճրաաթընճա միւշքիւլաթ օլմաեան բլանը, իլէրուտէ նէթիճէլէրիյլէ պէրապէր օգուեանլարըմըզա արզու պէեան իտէճէք օլտուղումուզտան, շիմտիտէն պէեան իթմէքլիկի զայիտ կէօրիւրիւզ։

Լիւք, գըրմըզը էվտէն չըգտըգտան սօնրա, սէրիան Սէն–Բօլ ըլխթըմընտա վագը քէնտի իգամէթկեահընա կիթտի, վէ օրատա, եարըմ սաաթ զարֆընտա, բօլիս նէզարէթի գօնաղընա կիթտիկի զէման կիյինմիշ օլտուղու թէպտիլ գըեաֆէթի կիյիններէք, էվտէն տիշարը չըգտը։

Պարօնուն, քէնտի գաբուսունու գաբատըղը սըրատա, պօշ պիր ֆիքրը արապասը կէչմէքտէ իտի քի, պու արապա իքի զայիֆ պէյկիրլէրինին սիւրաթլէ գօշմալարընտան շիտտէթլէ սարսըլմագտա իտի։ Արապաճը, պարօնու կէօրտիւկիւնտէ,

—Էֆէ՛նամ, սրապա՞ մը լաղըմ սըը, էկէը լաղըմ իսէ, պէնիմ ա-ղատամ բէ՛ք կիւղէլ տիր, վէ եէ-նի եաբըլմըշ տըը, աթլարըմ տա եիւբիւ՛ք տիրլէր, վէ ասպա եօրկուն տէյիլ սիրլէր կիրինիզ, էֆէ՛նամ, կիրինիզ, սիզի բրէնա կիպի կէօթիւ-րիւբիւմ. հէմ սիզսէն չօդ պիր ֆի-եաթ խթէմէմ, ան պէշ սու (*) քեաֆի տիր։

Լիւքիւն պիր իշարէթի իւղէրի-նէ, սրապաճը արապասընը տուր-սու րթատու, վէ գաբուեու աչմազ իւղրէ, օթուրտուզտու եէրտէն ա-չաղը էնաի։

Պարօն, օթատուզ չիլթէյլեր իւզէ-րինաէ օթուրտուդտան սօնրա, ա-բապաճը,

—Էֆէ՛նամ, նէ՞րէյէ կիտեճէ-յիդ, տէեու սիւալ եթտի։

—Բիւի-քի-բարլը սօգաղընա, տէեու ճէվապ վիրտի Լիւք։

—Դա՞չ նիւմէրօեա։

—Սօգաղըն տղընտա արապա-եը տուրատրթ։

Պու էմր իւզէրինէ արապա հա-րէ-քէթէ պաշլատը, վէ մուայեէն օյան մահէլլէտ տուրմասընտա, Մ. սը Քէրժան արապատան աշաղը ինաի, վէ արապաճըեա խթատպէն,

—Ալ սանա, օն պէշ եէրինէ օ-թուզ սու, տէտի, լաքին պէնի պու-բատա պէ՛լէ, պէն պիր ազտան կէլէճէ յիմ։

—Անլատըմ, էֆէ՛նտիմ, անլա-տըմ, վէ սիզի ասքէր կիպի պէ՛ք-լէնէճէ յիմ, զաթէն պէն պէշ սե-նէ Ֆրանսըզ օրտուսունտա ասքէր-լիւք խթմիշլիմ։

Լիւք, արապատան այրըլտըգ-տան սօնրա, արապաճը պուրնունուն ալթընտան պիր չարգը մըրըլտան-մահա պաշլատը, վէ պարօն տախի օլ արա, աթիդ Բարիզին էն տար վէ էն չամուրլու սօգագլարընտան պիրի օլան Բիւի-քի-բարլը սօգա-ղընըն պօեունա ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւմէ քտէ իտի։ Մէրդումկէօղ-լերինի պագչէն սաղ վէ պագչէն սօլ թարաֆա չէվիրէրէ՛ք, հէման ասլա կազ ֆէնէրլերի օլմամասընտան տօ-լայը օլտուգճա օրթալըղը թէնիվիր իտէկէլէն մահիթապչըն ճիւղիճէ այ-սընըլըղը սաեէսինտէ, պինալարընն արմալարընը գլտաթի իտեր իտի։

Պէօյլէճէ պիր չարեէ՛ք սատթ թահարրիեաթի իլէ ուղրաչըպ, նի-հաեէթի Լիւք, արատաղընը պու-լարագ տուրտու։ Եէօյլէ քի, օն սէ՛քիղինճի ասրա մահատա օյան արմալատան պիրի, էսկի պիր գա-բունուն վէ ճամլարը քիրլէնմիչ օ-լան պիր գաթ քէնչիրէսինին իւզէրինտէ, բասը պիր տէմիրէ թաալըգ իտիլմիչ իտի։ Մէգ.քիւր արմա, գըրմըղը պօեալը պիր թախ-թատա օեուլմուչ, տէօրթ սեագ-լը քիւչիւ՛ք պիր տօմուզ թասլիրի օլուպ, պու թասլիրին պալէսընա տախի աչըգ պօեա իլէ աթիտէ՛քի եաղըլար եաղըլմըշ իտի։ Օ Դօջա-նա՛ պը Սենր-Անրուա՛, ալե՛ ըֆանրա։

Իշ պու պինանըն գաբուսու ա-չըգ օլտուղսունտան, իչէրտէն, էրի-սիլէն եաղլարըն վէ իտիլէն քէ-պաալարըն ֆէնա գօդուլարը տիշա-րըեա վուրմագտա իտի։ Լիւք պու գօդուտան իսթիքրահ իտերէ՛ք, գօդուլու մէնահիլինի պուրնունա կէօթիւրտիւ իսէ տէ, մուախա-ըէն չու նազի՛քտանէ հարէ՛քէթինի տէը հալ պէը թարաֆ իտիպ, վէ գաբուեու տախի եէթէրէ՛ք, իչէրի կիրտի։

Մէրդումսէն, էչիլինտէն կէչտի-

(*) Պիր սու, սաղ բարա տօգուզ բա-բա տըը։

կը ալեագ սալա , հէմ մէ յիանէ վէ հէմ մնթպախ օլմագ իւղրէ , տար մ ւզուն պիր տայիրէ իտի : Մէզ-քի լ այրէտէ պիւյիւք պիր օճադ օլուպ , դարչըբընտա գադ վէ էօրտէքլէր բիշնրիլմէքտէ , էթ քէպապը իտիլմէքտէ , վէ պիր դապ տէբուընինտէ պալըդ թավա օլունմագտա օլտուղու կիպի , թավանտա մչլալը օյան պագը քիրիշլէրտէն սաղխի պուռմպարլար , պահարլը կէօտէնլէր վէ սուճուդլար սարըմչխի :

Ծալանքն պօեունա իւչ տէօրթ բարչա քիւչիւք մնտա դօնուրմուշ վէ հէր նէ գատար վագըթ կէչմիշ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի հալէտա միւշթէրիլէրի կէլմէմիշլէր իտի :

Ի-քի նէֆէր չիր-քին խըզմէթճի դատընլար , տտի վէ թադլիտ ֆըշֆուրի թապագլարը տիւզէլթմէ-քլէ մէչղուլ օլուպ , պաչընա պէեագ բամուգլու պիր թագեա կկյմիչ , վէ պէլինէ տախի էնլի վէ պէեագ պիր բրօթէլա պագլամըշ օլան պէ-բէ չէհրէլի լօգանթա ահիպի իսէ , պիր էլինտէ քէսկին պիր պըչագ վէ տիկէր էլինտէ պիր քէբչէ թուխ-տուղու հալտէ , բիշնրիլէն թատմ-լարա նէզարէթի իթմէ-քտէ իտի :

Մէրդումի լօգանթաճը , Ռէրժա-ղընն իչէրի կիրմէսի իւղէրինէ , պա-չընը մէրդումա տօզրու չէվիրտի , վէ տաղ էլինի , սէլամ վիրմէ-ք թար-ղընտա թագեատընա տօզրու կէօ-թիւբէրէ-ք ,

—Էֆէ՛ նտի , տէ տի , թատմ իթ-մէկէ՞ մի , եօգտա քիրալըգ օտա թուխմտեա՞ մը կէլտինիզ : Էկէր քիրալըգ օտա իսթէնրսէնիզ , էշեա-սը բէ-ք թէմիզ օլարագ , էօն թա-րաֆտա կիւղել պիր օտա վար տըր: Պիլա-քս , էկէր թատմ իթմէ-ք նի-եէթինտէ խէնիզ , սրճագ վէ նէ-ֆիս պիր հինտի պուտու իլէ պիր բէչ-թէ տա թագէ գատա պալըդը թավասը վար տըր :

—Լօգանթաճը , տէեու ճէվապ վիրտի Ռէրժան , սիզին էթ քէպապ-լարընըդ իլէ պալըդ թատալարընըդ հագըդտամէն բէ-ք նէֆիս վէ լէզիզ տիրլէր , վէ թէէմին օլմուշումտուր-քի , օտալարընըդ տախի օնլարտան կէրի գալմազլար , ֆագաթ պէն պուրատա նէ՛ օտա թուխմագ վէ նէ՛ տախի թատմ իթմէ-ք իչին կէլ-մէ-յիպ , իլա վիզիթաճը մագտամընտա կէլտիմ :

Լօգանթա ապհիպլինին , պու լա-դըրտըգտան եիւղիւ է-քչիեէրէ-ք ,

—Վիզիթաճը մագտամընտա՞ մը , իյի ամմա , վագըթ պիր ազ կէճճէ տիր , տէտի :

—Պէն պու էֆ-քեատա տէ յիլիմ , չիւնքի դարտունուգ տահա աչըգ տըր , վէ սիզ տախի հէնուղ ուեու-մամըշ օրնըդ :

—Հատըյը պուրատա ատքին օյան պիր տտէմի՞ մի իսթէեօրսունուղ :

—Էվվէթ :

—Ֆիմի՞ :

—Էսթրտամատուր միւզիգաճըլա-րընը :

Պարօնուն իշ պու ատտէճէ ճէ-վապը իւղէրինէ , լօգանթաճը պաչ-ատան թըրնադա գատար տիրիքէտի , անլը պուրուշտու , վէ կէօզլէրինտէ պիր բարլադըգ հուսուլէ կէլիպ , իրի եատագլարը չիշտի , վէ քէբչէ-սէյլէ ուղուն պըչաղը պիրի պիրինէ չաթտը , վէ խըրս ու հիտտէթլէ ,

—Էսթրտամատուր միւզիգաճըլա-րը՞ մը , էսթրտամատուր միւզիգաճը-լարընը՞մը սորուեօրսունուղ , տէտի :

—Շիւպհէսիզ , տէեու ճէվապ վէրտի Ռէրժան , մէգըթուր նատկէ-հանի վէ թարիֆի միւմքինսիզ խըրս ու հիտտէթտէն տօլայը թէտճճիւլ-տէ դալարադ :

—Սիզ պու ատէմլէրի թանը՞ր-մըսընըզ, տէտի լօգանթաճը այնի սէտա իլէ։

—Էվվէթ, լաքին սիզ պու խուսուստա պիր միւնասէպէթսիզլի՞ք մի կէօրիւեօրսունուզ։

—Տիմէք տիր քի, սիզ տէ օնլարըն պիր շէրիքիսինիզ, վէ օնլար կիպի պիր հայտուտսունուզ, տէեու տէվամ իթտի լօգանթաճը խըրս ու Հիտտէթի արթարագ, վագտա էլպիսէնիզ միւքէմմէլ վէ միւնթազամ իսէ տէ, եէմին իտէրիմ քի, սիզ տախի օնլարտան կէրի գալմազսընըզ. զիրա մալիւմ տիր քի, ինսանը ինսան իտէն էլպիսէ տէյիլ տիր։ Ֆագաթ նէ՞ իչին պէն շաշգըն կիպի տուրուպ, սիզի հիւքիւմէթէ թութտուրմաեօրում։ Իմտի, չաբուգ տիշարը չըգըն պուրտան, եօգսա եագանըզտան թութուպ, սիզի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտէրիմ, հա՛։

Լօգանթաճը, քէնտինտէն պիւսպիւթիւն չըգըպ, կիւեա սէօյլէտիկի սէօզլէրի ֆիիլէն իճրա իթմէք իւզրէ, թէհտիտամիզ սուրէթտէ Քէրժանա տօզրու իլէրլէտիկինտէ, պարօն, գըմըլտանմաեարագ, վէ էլլէրինի կէօքսիւ իւզէրինտէ պաղլամըշ օլարագ տուրուպ, սիւքիւնէթի քեամիլէ իլէ մէրգում լօգանթաճըեա պէքլէտի։

Լիւքիւն շու գավի վէ շայեանը մէտհ ու սէնա օլան վաղիեէթի իւզէրինէ, զանն իտէրսին քի, սըճագ սուեա սօղուգ գաթըլմըշ կիպի, լօգանթաճընըն հիտտէթ ու ղազապը թէսկին օլտու, վէ շիւպհէլի վէ ագլ ու ֆիքրի հէման պիւսպիւթիւն տաղընըգ պիր հալտէ օլտուղու թագտիրտէ, Քէրժանան իւչ տէօրթ ատըմ ուզագտա տուրտու, վէ պարօն տախի էն զիեատէ վագարլը սէտասը իլէ։

—Միւսիւ քէպապճը վէ լօգանթաճը, տէտի, սիզ սահիհէն ագլընըզը ղա՞յպ մը իթտինիզ, նէ՞ եաբաղընըզ իւզէրինէ իյիճէ տիւշիւնի՞ւեօրմուսունուզ, վէ շու տիվանէճէ հարէքէթինիզին մալը սիզէ չօղա օլապիլէճէկինի անլա՛մաեօրմուսունուզ։ Պէնի ախզ ու կիրիֆթ իթտիրմէք իւզրէ, հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ իթմէքտէն պահս իտիեօրսունուզ, վէ եագամտան թութաճաղընըզ խուսուսունտա թէհտիտլէրտէ պուլունուեօրսունուզ, լաքին ունուտո՞ւեօրմուսունուզ քի, կէրէք լիսանէն վէ կէրէք ֆիիլէն հագարէթտէ պուլունմագլըգ գանունէն մէմնու տուր, վէ օլ խուսուսա միւթէճասըր օլանլար հագգընտա չէտիտ ճէզալար վար տըր։ Բէճա իտէրիմ, նէ՞ հագգլա, թանըմատըղընըզ պիր նամուսլու քիմսէեէ, էտէպսիզ մագուլէսինտէ օլանլար կիպի մուամէլէ իտիեօրսունուզ, նէ՞ հագգլա էլինիզի իւզէրիմէ գալտըրըեօրսունուզ, վէ հիչ պիր սէպէպ օլմատըղը թագտիրտէ, նէ՞ հագգլա պանա, տիշարը չըգընըզ տէեու պաղըրըեօրսունուզ։

Լօգանթաճը, սէրթճէ պէեան օլունան պու թէքտիրլէրտէն բուսուլաեը շաշըրարագ, բրօսթէլասընըն քէնարընը բարմագլարը յլա գըվըրմաեա պաշլատը, վէ բէբէլէեէրէք,

—Էֆէ՛նտիմ, տէտի, պէլքի պիր տէրէճէ իթիտալը թէճավուզ իթմիշ օլտուղումու պէն տէ իգրար իտէրիմ, ֆագաթ նէ՞ եաբաեըմ, քէնտիմի թութամատըմ, վէ օլ պիւյիւք հայտուտ իլէ էտէպսիզ գըզգարընտաշընը սիւալ իթտիկինիզի իշիթտիկիմտէ, գանըմ պաշըմա սըչրաեարագ, քէնտի քէնտիմէ,

«Իշթէ, պու տախի օնլարքն հայտուտ ֆրդասընտան տըր, կէ՛լ շունուն իւզէրինէ հիւճում իտէյիմ» տէտիմ։

—Սահիհէն հիւճո՞ւմ մու իտէճէք իտինիզ։

—Էվվէթ, էվվէթ։

—Լաքին պիւյիւք պիր խէթատա պուլունմուշ օլաճագ իտինիզ. հէր նէ հալ իսէ, արթըգ կէչմիշի ունուտալըմ, չինքի պէն, ասլա վագըթ զայ իթմէքսիզին, եալընըզ իսիմլէրինի իշիտէրէք, պու տէրէճէ բիւր դազապ օլտուղունուզ մէրգուման իքի միւզիգաճըլար իւզէրինէ պահս իթմէք իսթէրիմ, անճագ անլաեըշըմա կէօրէ, շիմտի անլէր պուրատա օլմամալը աբրլար։

Լօգանթաճընըն կէօզլէրի եէնիտէն գըզարարագ,

—Էվվէթ, էվվէթ, շէյթան վիճուտլարընը գալտըրսըն, պուրտա տէյիլ տիլզէր, վէ էկէրչի նէրտէ պուլունտուգլարընը անլամագ իսթէրսէնիզ, շիմտի սիզէ սէօյլէրիմ։

—Էկէր սէօյլէրսէնիզ, մէմնուն օլուրում։

—Էօյլէ իսէ, կիտին, վէ օ էտէպ. սիզլէրի Շաթըլէ զընտանլարընտա արաեըն։

—Աճա՛յիպ, տէտի պարօն ֆէվգէլատէ թէաճճիւպլէ, տիզ ու կիրի՞ֆթ մի օլունտուլար։

—Օլմատըլար, ֆագաթ եագընտա օլաճագլար, չինքի եարըն սապահ, պէն, էրքէնճէ, հիւքիւմէթէ կիտիպ, մէրգուման հագգընտա արզը շիքեաեէթ իտէճէյիմ, վէ շունա թէէմին օլունուզ քի, պէն մահալլէտէ զաեէթ նամուսլու վէ նուֆուզլու օլտուղումտան, շահատէթիմ հիւսնի սուրէթտէ գապուլ օլունաճագ տըր։

—Շիքեաեէ՞թ մի, ֆագաթ նէ՞ հագգա շիքեաեէթ իտէճէքսինիզ, տէեու սիւալ իթտի Քէրժան։

—Սիզին նէնի՞զէ լազըմ։

—Օ ճիհէթին պէնճէ պիւյիւք էհէմմիեէթի վար տըր. վագաա պէն, հագգլարընտա պահս իթտիկիմիզ ատէմլէրի եալընըզ պիր տէֆա, վէ անճագ պիր գաչ տագըգա գատար կէօրտիւմ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի հագգլարընտա պիր տէրէճէ այէագատար օլմագլըգ սէպէպլէրիմ վար տըր։

Լօգանթաճը, պարօնա տիգգաթլէ աթֆը նազար իտէրէք,

—Ֆիլվագը, տէտի քէնտի քէնտինէ, Չինկեանէ գըզը կիւզէլ պիր գըզ օլուպ, մէզպուրէնին, կիճնէշին զիեալարընտան բարլագ սիեահ կէօզլէրի վար տըր. վէ օլ կէօզլէրտէն իսէ, բէք չօգ գարարթըլը շէյլէր իյզահ օլունապիլիր։

Պատէհու մէրգում լօգանթաճը աշիքեարէն շէօյլէ տէվամ իթտի.

—Բէք իյի, էֆէ՛նտիմ, մատամ քի սիզ օ ատէմ իլէ գըզգարընտաշը հագգընտա ալէագատար պուլունուեօր իսէնիզ, պիլմիշ օլունուզ քի, օ ատէմլէր պէնտէն խըրսըզլըգ իթտիլէր։

—Զալտըգլարը չօգ շէ՞յ մի տիր։

—Հէմ բէք չօգ։

—Նէ՞ գատար։

—Իւչ ատէտ լուի ալթունու գըյմէթինտէ։

—Աճա՛յիպ, պու գատար ճիւզի պիր մէպլաղ իչի՞ն մի, պու ատէմլէրի հապս իթտիրմէք թէսավվուրունտա պուլունուեօրսունուզ։

—Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ, էֆէ՛նտիմ, իւչ ատէտ լուի ալթունու եէթմիշ իքի ֆրանգ գըյմէթինտէ տիր, վէ պէօյլէ պիր մէպլաղ տախի խայլիճէ պիր շէյ տիմէք տիր։ Պու բարա սիզին քէսէնիզտէն չըգմըշ

օլսա խոր, պէօյլէ տիմէզ խոհնիզ եա, հէր նէ հալ խէ, պադիշահըմ սիզ քէնարնիզ պու բարտաղը պանա վիրմէ քլիկէ մուվաֆֆագաթ իտէրսինիզ։

—Իչթէ ալ, վէրիէօրում։

Ֆիլհագըգա պարօն, լօգանթաճքիա իւչ լուի ալթունու վիրտիկինտէն, մէրդում, պէօյլէ պիր ֆէվգէլատէ վէ մէմնուլտէն խարիճ ահատվէլթիտէն տօլայը չաշըրըպ հայրէթտէ գալարագ, տէրհալ ալթունլարը ճէպէ ախտը, վէ սէլամլանագ իզրէ տախի, պաշքընտաքի թաքտիրը չըդարար։ Պարօն տը Ֆէրժան խէ, մէրդում լօգանթաճքիա խոհթատ իտէրէք,

—Ալթըգ տալա իտէճէք հիչ պիր սէպէպինիզ գալմադը՞ եա, տէտի։

—Խա՛յր, էֆէ՛նտիմ, խա՛յր, հիչ պիր սէպէպիմ գալմադը։

—Էօյլէ խէ, նագլ էթի պիգալըմ, պիր ագ էվվէլ, չու իքի չախալար հագդընտա օլ տէրճէճ իղհադրը հիտաէթի լթմէք քլիկէ նէ՞ սէպէպ վար խոր։

—Բէք լյի, էֆէնտի՛մ, եմրինիզ վիւնթաղըրըմ։

—Պէն տէ սիզի տինլէէօրում։

—Էվվէլա շոմտու պիլինիդ քի, չէյլթանըն տէրկէահընտան գօվուլմուշ օլան օլ պիչիմիդի մուղիդաճը իլէ էլմաս կիպի կիւղէլ, վէ իլահէլէը կիպի տիլպէր պուլունան գըզդարընտաղը, պունտան ոն պէշ կիւն էվվէլ, պու լօգանթատա խաքանո իթմէք իւզրէ պուրատա կէլմիշլեր։ Մատամ քի քէնարլէրինի թանըյօր իսէնիդ, սիզ տէ պէնիմ կիպի պիրէկիսինիդ քի, մէրդում չէքմիդիդ Էէրիֆլին կիչինտիկի էլպիսէ տալա վիւնթաղամ պիր էլպիսէ տէյիլ տիր, վէ գըզդարընտաղը խէ, հէր նէ գատար սօդագլարըն քէօչէ պաշքլարընտա չէնիքի քի խէն գըզլարա տալա պէնդէմէ յիպ, տատէթա տուրթանլարա պէնդէմէքտէ խէ տէ, հիչ պիր գըզմէթի օլմատան էսկի պիւսկիւ բուպա կիչինմիշ տիր։ Պուրատա կէլմիքլէրի կիւն, մէրդում միւդիդաճընըն ումմուղունտա, քէնտի ուղուն գըզըճընտան, մանտօլինտաքընտան վէ տէֆինտէն մատատա, տիքէնլի պիր պարմաճ վար իտի, վէ պու պարմաճտան ուճունտան տախի, էսկի պիր միւնտիլ իչինտէ օլարագ քիւչիւք վէ տիւնիւմլիւ պիր պօղչա տուզմըշ իտի։ Մէղքիւր միւնտիլին իչինտէքի չէյին պիր բիալ գատար պիլէ գըզյմէթի եօդ իտի։ Իշթէ, պէն, պու կիպի միւշթէրիլէրի գապուլ իթմէք խոթէմէդ իտիմ, ֆագաթ զիքրինի իթտիկիմ գըզլօ տէրճէճ կիւղել, վէ գարատաշը տախի էօյլէ թոփլը տէօղլէր տէօյլէմէ քտէ իտի քի, քէնարլէրինէ, լօգանթաճըն թա իւսթի գաճընտա վէ հավատար պիր մահէլլտէ իքի քիւչիւք օտա վիրմէքլիկէ գարար վէրտիմ։

—Լօգանթաճըն չըրվանընտա, տէյի՞լ մի։

—Մահիհէն չըրվան ամմա, զահէթի միւնասըպ վէ մօպիլտասը տահի ըէք միւքէմմել տիր։ Հէր նէ իսէ, պէնիմ եէնի միւսթէճիրլերիմ, մէ յհանէլէրտէ վէ սիկէր ումումի մահէլլէրտէ իճրայի սանաթ իտէրէք, նահագալարընը թէտարլիք իմմարքէլէրինի պէեան իթմիշ ծլտուգլարընտան, քէնարլէրինտէն հէր ադշամ կիւնտէլիք հասըլթընտան, պանա օյան տէ՛յնէքինի թէէմիւհէ իթմէլէրի տէօղնինու ալտըմ։ Իլք հագիգաթը պունլար տէօղլէրինտէ պուլունտուլար, վէ պէն-

քենտիլերինէ էհվէն ֆիյաթլէ թաամ լար վիրտիմ։ Իրթէսի հաֆթա միւզիգաճը պօրճլարընը վիրմէմէկէ պաշլատը, լաքին պէն թէհամմիւլ իթտիմ, հալ պու քի մուախխարէն իթիպարը պէր թարաֆ իլէ, քենտիլերինէ նաֆագա վիրմէմէկէ մէճպուր օլտում, վէ էկէր տէյնլերինի թէէտիեէ իթմէզլէր իսէ, քենտիլերինի լօգանթատան տէրհալ թարտիտէճէկիմի թէհտիա իյլէտիմ։ Պու խուսուստա հագգլը տէյի՞լ մի իտիմ, էֆէնտիմ։ Զանն իտէրիմ քի, սիզ տէ պէնիմլէ հէմէֆքեարսընըզ։

Լիւք, էվվէթ մանէասընը իյմա իտէր թարզտա պաշընը սայլամասընտան սօնրա, լօգանթաճը շու վէհճ իլէ քէլամա տէվամ իյլէտի,

—Պիրտէ, էֆէ՛նտիմ, չըգան գարնավալըն սօն սալը կիւնիւ, եարը կիճէտէն պիր ազ էվվէլ, գարտաշ վէ գըզգարտաշըն, օլ տէրէճէ սէվինճ վէ խէնտանլէ պուրաեա ավտէթ իթտիքլէրինի կէօրտիւմ քի, քենտիլերինի կիւճ հալ իլէ թանըեապիլտիմ։ Հաթթա մահուտ միւզիգաճը, հագգըմտա պազը կէօնա միւնասէպէթսիզ շագալարտա տախի պուլունտու։ Պէն իսէ, քենտի քենտիմէ, «Պու ատէմլէրտէ պու կիւն բարա օլմալը տըր» տիեէրէք, պու ֆուրսաթտան իսթիֆատէ իթտիմ, վէ տէյն բուսուլամը եաբըպ, քենտիլերինէ թագտիմ իյլէտիմ։ Պունուն իւզէրինէ, մէրգում միւզիգաճը պուրնունուն ալթընտան կիւլէրէք, ճէպինտէն պիր գաչ ավուճ ալթուն չըգարտը, վէ կէօզիւմիւն էօնիւնտէ ահքեամ սաթմաեա պաշլատը։

—Հա՛, շու պէնիմ եիկիրմի պէշ ատէտ լուի ալթունլարըմ, տէտի Քէրժան քենտի քենտինէ։

Լօգանթաճը, քէլամընա տէվամ պիրլէ,

—Պու գատար ալթունու կէօրիւնճէ, տէտի, կէօզլէրիմ գամաշտը, վէ տէրհալ եաբտըզըմ տէյն բուսուլասընը կէրի ալտըմ, չիւնքի պիզիմ կիպի ատէմլէր, մաթլուպ օլտուգլարը բարանըն քենտիլերինէ վիրիլէճէկինէ էմին օլտուգլարընտա, մէզքիւր մաթլուպու քենտի քենտիլիքլէրինտէն իսթէմէզլէր։ Հէր նէ հալ իսէ, օ կիճէ, մէզպուրէ կիւզէլ գըզըն գարտաշը զաեէթ զէնկին վէ միւքէմմէլ պիր թաամ, շէօյլէ քի թէքմիլ պիր հինտ թավուղու, տօմուզ բաստըրմասը, սուճուգ, կէօտէն, թավա իտիլմիշ պիւյիւք պիր սազան պալըզը, վէ Պուրկօնեը իւզիւմիւ թաթլըսը, վէ պու ալէա վէ նէֆիս թաամլարը սինտիրմէք իչին տէ, մախզէնիմին էսկի վէ էն լէզիզ շարապլարընտան պիլմէմ նէ գատար շիշէլէր էմր իթտի։ Պէն տախի պու էմրին սէրիան իճրասընտա պուլունտում, վէ պիզիմ մահուտ միւզիգաճը շու հալլէրտէն մէմնուն օլտու։ Ֆէրտասը, եանի տիւնքի կիւն, մէզքիւր իյշ ու իշրէթ ագշամա գատար իմթիտատ իթտի, վէ թապիաթիյլէ պիզիմ տէյն բուսուլասը տախի կիթտիքճէ պիւյիւմէքտէ իտի։ Ագշամ իւզէրի, միւզիգաճը տիշարը չըգըպ, պիր իքի սաաթ տիշարտա գալտը։ Մէրգում ավտէթինտէ, չէհրէսի օլ տէրէճէ սէրթ վէ էքշիմիշ իտի քի, տէրունէն պազը կէօնա տիւչարը հէեէճան օլարագ, տէյն բուսուլասընը թագտիմ իթտիմ։ Մէզքիւր բուսուլա մուճիպինճէ, մէրգումտան ալաճագլը օլտուղում ագչէ, ճէման ալթմըշ ֆրանգա պալիզ օլմագտա իտի։ Միւզիգաճը, բուսուլաեա պագարագ, վէ պատէհու թէրս պիր չէհրէ իլէ պանա աթֆը նազար իյլէեէրէք, «Մագպուզսէ-

նէտինի հազբը իտիպ, պէշ տագը-
գատան կէլին, բարանբզը վէրէ-
յիմ» տէտի, քէսիք պիր սէտա իլէ,
վէ պէն տէ պու սէօզլէրտէն միւս-
թէրիհ օլարագ, բուսուլաեը կէ-
բուեէ ալտըմ, վէ պէշ տագըգա
կէչիպ, եօգարը չըգտըղըմտա, մէր-
գում միւզիգաճը իլէ գըզգարտա-
շընըն քիրալամըշ օլտուգլարը իքի
օտալարտա քիմսէյի պուլմատըմ,
վէ շու հալտէ հիսս իթտիկիմ հայ-
րէթ իլէ հիտտէթին նէ՛ մէրթէպէ-
տէ օլտուղունու մուհաքէմէ իթ-
մէքլիկի սիզէ թէրք իտէրիմ։ Պուն-
լարըն ֆիրարը իսէ, շու վէճհ իլէ
օլմուշ տուր։ Նէօյլէ քի, պէն, լօ-
գանթանըն ներտիվէնլէրինտէն
քէնտի օտալարընա չըգտըղըմ էս-
նատէ, քէնտիլէր, պիրինճի գա-
թըն գաբուսու արգասընտա կիզ-
լէնմիշ օլտուգլարընտան, պիր թագ-
րիպ գըչ իբինի չէօզմիւշլէր, վէ օլ
էտէպսիզ հէրիֆ տէ, շու մէէլուն
թէշէպպիւսիւնիւ իքմալ իթմէք
իւզրէ, աշաղքի սալատան կէչէր-
քէն, պէնիմ էն կիւզէլ վէ օն իքի
ֆրանգ գըյմէթինտէ օլան տօմուզ
սուճուղումու աշըրմըշ։ Իշթէ, է-
ֆէ՛նտիմ, վուգուաթլար պու մէր-
քէզտէ օլտուղու թագտիրտէ, սիզ
հիւքմ իտինիզ, պէօյլէ էտէպսիզ-
լէր գարշըսընտա հիւքիւմէթէ շի-
քեաեէթ իթմէքլիք, վէ ատալէթ
ու ինթիգամ թալէպ իյլէմէքլիք,
պէնիմ հագգ ու վազիֆէմ իգթի-
զասընտան տէյի՞լ մի իտի։

Քէրժան, լօգանթաճընըն շու հա-
բէքէթինի թահսին իթտի, վէ եա-
խօտ թահսին իտիեօր կիպի կէօ-
րիւնտիւ։ Պունտան տօլայը մէր-
գում լօգանթաճը բէք սէվինտի.
պատէհու պարօն տը Քէրժան լօ-
գանթատան չըգարագ, զիքրի սէպ-
գաթ իտէն արապանըն տուրմագ-
տա օլտուղու մահէլլէ տօղրու ա-
զիմէթ իթտի։

Լիւք, եօլունա տէվամ իտէր-
քէն, չէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի,

—Ֆիլվագը, պէնի հիմանէ ի-
տէր պիր ելտըզ պուլունտուղու-
նա շիմտի ինանմագլըղա պաշլա-
եօրում, վէ հէր շէյ հագգըմտա
խաեբրլը սուրէթտէ վուգու պու-
լուեօր։ Էկէրչի շիմտի թէշէպպիւս
իթտիկիմ շու իշի եալընըզ եիկիր-
մի տէօրթ սաաթ թէէխիր իթմիշ
օլսա իտիմ, պէնիմ կիւզէլ թէսավ-
վուրլարըմ մահվ վէ զայիլ օլաճագ-
լար իտի, վէ իլէրուտէ իսթիհսալ
իտէճէք օլտուղում իգպալ ու վա-
րիտաթըն սէպէպ ու էսասը պու-
լունան օլ Ջինկեանէ գըզը նամ
մախլուգ, ճիւզի պիր մէպլաղ իչին
հապս իթտիրիլէճէք իտի, լաքին
պէրէքեաթ վիրսին վագթինտէ եէ-
թիշտիմ։ Իմտի, գարտաշ վէ գըզ-
գարտաշը պուլմագ, վէ պիր ան
էվվէլ պուլմագ լազըմ տըր, ֆա-
գաթ եա պէն ալտանըեօրում, վէ
եախօտ պու կիճէ օրմասա պիլէ,
եարըն պէհէմահալ քէնտիլէրինի
պուլաճաղըմ։

Պարօն տը Քէրժան, պալէատէքի
կէօզլէրի քէնտի քէնտինէ սէօյլէ-
տիկի սըրատա, սիւրաթլէ տախի
եիւրիւմէքտէ իտի, վէ նիհանէթ
արապաեա վասըլ օլտուղունտա,
արապաճը արապա գաբուսունու
աչտը, վէ,

—Նէ՞րէեէ կիտէճէյիզ, էֆէ՛ն-
տիմ, տէեու սիւալ իթտի։

Քէրժան, պիր ազ միւտտէթ
տիւշիւնտիւքտէն սօնրա,

—Բազար եէրի եագընընտա
Սէնթ-Էօսթաշ թէբէսինէ, տէեու
ճէվապ վիրտի։

—Անլատըմ, էֆէ՛նտիմ, տէտի
արապաճը։

Աբրապաճը, մահէլլի մախսուսու-նա օթուրաու, վէ պիր թիւրքի մը-րըլաանարագ, պէյկիւլերի գամ-չըլամաքնատա, արապա սիւրաթլէ հարէքէթէ պաշլատը։

22

ԷՍԿԻ ՉԷՓԱՆ ՄԷՅԽԱՆԷՍԻ

Մէնթէ-էօսթաշ թէբէփնատէ, Աբրապաճը, ալտըդը էմր մուճիպին-ճէ, արապաներ տուրատուրթատը։ Քէրժան, մէրգումա, պիր տիկէր օթուղ սուլուգ ագչէ թէկէմիւէ իլէ, եվնէ քէնտիսինի պէ-քլէմէ-նի իսթալ իթտի, վէ քէնտիսի, արգա թարաֆտա վադը չամուրլու սօգագլարատան պիրինատէ նապէտիա օլատու։

Մէրգումուն կիրտիկի սօգագ գա-տար գօրգուլու սօգագ օլամազ, վէ պուլունատուղու համինատէ, սօգագ տինմէ-քտէն իսէ, խշրսըզ եսթագդը տինսէ, տահա միւնասիպ օլուր ի-տի։ Մէղքիւր սօգագատա, խըրսըզ-լըգլար օլ տէրէճէ սըգ սըգ վուգա-պուլմագատա իտի քի, միւթէպէր զաթլար կինճէ գարանլըգդը պատաբ-ղընատա, օ սօգագատան կէչմէ-քլիկէ գօրգարլար իտի։

Հալ պու-քի պարօն տը Քէրժան, ատա պու կիսի գօրգուլարա միւա-թէքա օլանլարատան օլմատըդը իչին, մէղքիւր գարանլըգ սօգագ իչինատ պիլա բէրմա եիւրիւմէ-քտէ իտի։ Անճագ, սաղ էլինատէ թուղթատուղու սաբը փիլտիչինատէն մատմուլ ուզուն պատթոնունու էմին պասիրէթի իւզ-րէ գուլլանմագատա օլուպ, մէղքիւր պատթոնուն ուճու գալտըրըմա թէ-սատիֆ իթտիկինատ իսէ, թարիֆի նագապիլ պիր մատէն սէսի չըգար-մագատա իտի։

Պէօյլէճէ Մ. տը Քէրժան, պիր ալթ գաթ իլէ տիկէր պիր գաթատան ձիւրէթթէպ օրտպ, ատիշարատան կէօ-րիւնիւչիւ սէֆիլճէ պուլունան պիր պինանքէն գարշըսընա վատըլ օլատու։ Մէղքիւր ալթ գաթ տայիրէպինին պիր գաբատու իլէ ֆքի տէ քէնչի-քէսի վատ իտի։ Պու գարու գա-քալը օլատուղու կիպի, քէնչիրէլէրինին գանատալարը տախի գաբալը իտի։ Անճագ գանատալարըն գատիֆ-լէրինա-տէն, պաղը այտընըգ չէօլէլէրի կէօրիւլմէ-քտէ, վէ պիր թագըմ գարմագարըզ սէտալէրին, պաղրըշ-մագատա, թիւրքի չըզրըմագատա, վէ քիֆիր իթմէ-քտէ օլատուգլարը չա-մանթալարը իչիտիլմէ-քտէ իտի։

Չինքինի իթտիկիմիզ գաբունուն իւգէրինէ վաղ իտիմիշ օլան, վէ լաքին գարանլըգ սէպէպինատէն աս-լա օգունամատան քիւչիւք պիր ար-մա, մէղքիւր չամանթալարը իչտահ իթմէ-քլիկէ քէտֆի իտի։ Մէղքիւր արմա իւզէրինատէ իսէ, չըրըքսըզ վէ նէզամսըզ հրուֆտի իլէ. աթի-տէքի քէլիմէլէր եապըլմըշ իտի։

Օ ՍԻՒՕ ՏԻՒ ՏԻԷՕ ՊԱԳԻՒՍ

Քէրժան, գաբունուն սիւրմէ-սինի արատէքպ, սուհուլէթլէ պուլատու, վէ աչըպ իչէրի կիրտի։

Բարիզին չիմոի-քի հալինտէ, էն զիեատէ մուրատար վէ չամուրլու օ-լան մահալլէլերի իչինատ-քի մէ-ֆխա-նէլէր վէ զապըթատա մալիւմ ա՛ու-լունան տաի մահէլլէր, նէ տէրէճէ իքրահ իտիլէճէք սուրէթտէ օլատ-լար, պաս ճիւմլէ իլէ տախի օգու-եանլարըմըզը իտխալ իթմիշ օլատու-ղումուզ մէ յիտանէ հագգընատա քէն-տիլէրինէ սահիհ պիր իտէա վիրէ-մէզլէր։ Վասֆընը իթտիկիմիզ մէ յ-խանէնին ալթ գաթընըն թէքմիլ տայիրէսի, եալընըզ պիր տէրինա-

լատան իպարէթի օլուպ, պուդ ծալանըն խէ, ափվարլարը տիզէնսիզ, գըրըգ-տէօքիւք, վէ եաղլը, վէ իւզէրինտէ աճայիպ թասվիրլեր թէսիմ գըլընմըշ օլտուղու հալտէ, թավանը տախի, մուրտար վէ քիրլի քիրիշլերտէն եաբըլմըշ սիեահ պիր գաբլատա իտի, վէ մէղքիւր քիրիշլէր եօնուլմամըշ թախթա տիրէքլէր էլէ թուքթաուրուլմուշ, վէ հէր պիր քիրիշտէն պիւյիւք էօրիւմճէք եուվալարը ասըլմըշ, վէ պէհէր տիրէկէ տախի ուզուն ֆիթիլի եաղտանլար թասվիգ գըլընմըշ օլուպ, պունլարըն այտընլըղը իլէ օրթալըգ լահըգըյլա թէնվիր գըլընմըշ իտի։

Տար մէշէ ադաճլարընտան եաբըլմըշ օլան վէ իւզէրլէրի թաքիֆի ղայրը գապլը սուրէթտէ քիրլի պուլունան տէօրթ սբրա մատալար, սալանըն պօեունա վազ իտիլմիշ օլուպ, պու մատալարըն գալըն ա-եադլարը, վէ քէզալիք բանգօ վէ իսկէմլէներին աեադլարը, տէօշէմէ թախթասընա մըխլանմըշ իտի։ Իշ պու ֆայտալի թէտպիր սաեէսինտէ, մէղքիւր մէյիանէ իչինտէ թէքքար պէ թէքքար վուգուդի իհթիմալտէն օլան վէ պաղէն գանլը սուրէմտէ իճրա գըլընան գավկալարտա, մէյիանէ եչէասընըն, էմրի թէտաֆիկի վէ եախօտ թէքարբիւզի եօլունտա գուլլանըլմասը միւմքին օլամազ իտի։

Մատալարըն իւզէրինտէ եէր եէր, գալայտան չանադ պուլունուպ, պու չանադլար իլէ իչրէթ իչիլտիքտէն ասնրա, քէնտիլէրի աչըըըլմասընը իչին, մէղքիւր չանադլար տէվիրտէն քիւչիւք զէնճլերը իլէ թուքթաուրուլմուշ իտի։

Հէր պէյտան վէ իւզէրլէրի մուսուլուղու օլարագ ան իչքի գատար ֆըչը վէ վարիլ, չարապ վէ բադը իլէ տօլու օլտուղլարը հալտէ, տէսթիկեահըն եագընընտա պուլունան ալանըն պիր քէօչէսինտէ պիրիպիր իւզէրինէ եըղըլմըչար իտի։

Մէյիանէնին սահիպի, իհթիեար վէ զայիֆպիւնեէ պիր քիմսէ օլուպ, սիմասընըն ըէնկի սօկուն, ֆագաթ եանադընըն հէր պիր թարաֆընտա պիրեր գըրմըզը լէքէ պուլունմագտա իտի։ Պուատէմ, քէնտի էմրի թահթընտա պուլունան տիկէը իչի նէֆէր խըզմէթ քեարլար իլէ պիրլիքտէ, մէյիանէնին քահֆէյի ումար ու մէսալհինէ եէթիշիպ, իւչիւ տախի ասլա տուրմագտըզընը պիր թարաֆտան օլ պիր թարաֆա սէյիրթմէ քտէ իտիլեր։

Պարօն, պու մէյիանէտէն իչերի կիրիպ, գաբուեու արգատան գաբատըգտան սընրա, տիւմանլը եաղտանլարըն, վէ հէյլէ գաթըլմըշ բագըլարըն, վէ եէրէ տէօքիւմիւշ օլան չարապլարըն, վէ թիւթիւն տիւմանընըն մէքրուհ դօգուլարընտան պօղուրմագ տէրէճէսինէ կէլերէք, Բիւի-քի-բարլը սօգաղընտաքի լօգանընտաեա կիրտիկի պէյման օլտուղու կիպի, պուրատա տախի գօգուլու մէնտիլինի պուրնունա կէօթիւրտիւ, վէ չապգասընը կէօզլերինէ գատար էնտիրերէք, էթրաֆա կէօզ կէզտիրմէկէ պաչլատը։

Հէր պիր մատանըն էօնիւնտէ, պիր թագըմ պէտ չէհրէլի, վէ վահշի վէ հայտուտ սըֆաթլը ատէմլէր օթուրմուշ օլուպ, պունլարըն չըգարտըգլարը գապա վէ պիչիմսիզ սէվլեր, վէ իգրահ օլունաճագ սուրէթտէ չըղըրտըգլարը թիւրքիլեր, ատէթա իչիտէնլերին նէֆրէթլերինի մուճիպ օլմագտա

վէ սուլի իպրեթ հասըլ իթմէքտէ իտի. հասըլը չու մահէլլ, մէ յիանէնեէ ասլա պէնղէմէ յիպ, ասըլ լուղէթինին մանէասըլյա պիր խըրսըզ եաթաղը իտի։

Լիւքիւն մահէլլի մէզքիւրէ կիրմէսի, ումում իւզերինէ պիր հէեէեան հասըլ իթտի, չէօյլէ քի մէրգումուն աւէթա չէհիրլիլէրէ մախսուս օլարագ կիյինմիշ օլսուղու Իսքանեա թիւթիւնիւ ըէնկինտէքի էլպիսէսի, նաղարը տիգգաթը ումումիէէ յի ճէլպ իթմէքտէ իտի, հալ պու քի չու նաղարը տիգգաթ, ասլա խայրխահանէ սուրբէթաէ տէյիլ իտի, զիրա օրթալըգտա պաղը մանէասը անլաշըլամաեան մըրըլթը վէ ֆըսըլթըլար իչիհիլտիկի կիպի, չօգլարըն կէօզլէրի տախի, գավկա արանմտգ թարզընտա մէրգում իւզերինէ աթֆ օլունմուշ իտի, վէ պաղըլարը տախի բարմագլարըյլա վէ թէհտիտտիղ պիր հէյէթլէ մէրգումու իչար իթմէքտէ իտի։

Պարօն տը Ֆէրժան, էթրաֆընտա զուհուրա կէլմէքտէ օլան մէզքիւր հալէաթը տէհշէթ իչթիմալտէն տօլայը ասլա ֆիթուր իթմէեէրէք, մաասալարըն արասընտան եօլունա տէվամ իթտի, վէ նանալարընտան կէչմէքտէ օլտուղու խալգտան հէր պիրինի տիգգաթլէ թէճէսիւս իյլէմէքտէ իտի։

Պու վէհճ իլէ Լիւք, սալանըն ուճունա վասըլ օլտու, վէ սիմասընտա կէօրիւլէն ճիւզի պիր սինիր ալէամէթինտէն, մէրգում, արատըզընը պուլմուշ օլտուղու անլաշըլտը։ Պատէհու, պիլա թէրէտտիւտ, սաղ թարաֆ քէօչէվինէ տօղրու իլէրլէմէկէ պաշլատը։ Մահէլլի մէզպաւրտէ, պաշը արգասընա էյիլմիշ վէ տիվարա տաեանմըշ, վէ կէօզ դաբագլարը գաբանմըշ օլուպ, ֆագաթ աղզընտա ուզուն պիր սիկարա չըպուզու, վէ եանընտա տախի գալայտան պիր գապ տէրունինտէ իչրէթ օլարագ, եալընըզճա օթուրմուշ զարիպ իւլ չէվլ պիր ատէմ վար իտի։

Պու ատէմ, օրթա պօյտան պիր աղ ուզունճա օլուպ, պաշընա, իւչ քէօչէլի պիր չարգա, վէ ուն իլէ բուտրա խիլմիշ վէ գըլտան եաբըլմըշ օլարագ քիւչիւք պիր բէրու քա գօյմուշ իտի։ Սիմասը, թիզմիզագ վէ թասալը կէօրիւնիւպ, եանագլարընտա տախի պաղը չըպըգլար վէ եարըգլար վար իտի։ Պուրնու զաեէթի գըրմըզը օլմասըյլա, մէրգումուն լէհճէսինտէ չիրքինլիք հասըլ իթմիշ, վէ ուզուն վէ սիեահ պըյըգլարը գըվրըլմըշ օլուպ, սօլ եանագընտա տախի, գաչընտան թա տուտաղընա գատար պիր եարէ նիշանը օլտուղու ճիհէթլէ, մէրգումուն սիմասընա պիր տէրճճ ասքերիք հալի քէպ իթտիրմիշ իտի։ էլպիսէսի բէք սէֆիլ հալտէ պուլունուպ, պունուն ըէվիշինտէն, վագթիլէ պիր ասքեր իւնիֆօրմասը օլտուղու դանն օլունմադտա իտի։ Պունլարտան մաստա, իչ պու մէճհուլ իւլ ահվալ քիմսէնին եանընտան տախի, գապզէ իչինտէ օլարագ, ուզուն վէ միւհքեմ պիր գըլըճ ասըլմըշ իտի։

Մ. տը Ֆէրժան, մուխթասարէն նադշ ու թարիֆ իթմիշ օլտուղումուզ պու զարիպ ատէմին գարշըսընտա տուրտու, վէ մէրգումա տօղրու էյիլէրէք, հաֆիֆ սուրբէթտէ գօրունա թօգունտու։ Մէճհուլ քիմսէ, տօմուզ կիպի գապա պիր սես չըգարարագ, պիրտէն պիր պաշընը եօգարը գալտըրաը, վէ այնի սէտա իլէ,

—Սիզ քի՞մնինիզ, տէեռս սիւալ իթաք, վէ իլավէթէն, տէֆ օլուն չուրատան, տէտի։

Պարօն, մէզքիւր իւքի ֆէզզէ տա-խի ճէվապ վիրմէ յիտի, եալընըզ սոլ էլինի մէրգուման տօպուս ուզաթ-մագլա իւքիֆա իթաք, վէ սօնրա տախի,

—Պա՛գընըզ, տէտի։

Ափճհուլ սաէմ, Էվ-քիւն էօք-ֆէզ բարմաղընատաքի եիւզիւկէ աթֆընազար էյլէտի քի, պու եիւ-զիւկիւն թաշը իւզերինատէ, նան-մըշ պիր մէշալէ թասվիրի վար ի-տի։ Շիւպհէսիզ պու եիւզիւքատէ, պաղը թըլըսըմ խասսէյերի պուդ-լունմադատա իտի, չինքի շախըր մէճհուլ, պու եիւզիւկիւ կէօրիւր կէօրմէզ, տէրհալ իթաաթիը վէ միւհէթերէմ պիր հէյէթի քէտպ ի-տիպ, շէքիլսիզ շաբգասընը իւքի իւչ բարմադ եիւքսէքլիկինատէ եօ-գարը գալտըրարագ։

—Հօճա Տավիտ, պիր աղ էվ-վէյ սիզի թանըմաեարագ, գուվ-լանաբղընմ լիսանա աֆվ պուեուր-մանընզը ըէճա խաէրիմ, տէտի։

—Բէք իյի, ըէք իյի, Պօարիլ միւլազիմ, պէնի պիր աղ էվվէյ թանըեամանընզ օլտուղունա պէն տէ լինանըրըմ, ֆագաթ չիմսի թանը-մընըն, տէյի՛լ մի, տէեռս ճէվապ վիրտի Էիւք։

—Էվվէթ, էվվէթ, վէ էմրլէրի-նիզէ տախի միւնթազըրըմ, վէ պու խաւսուսա չիւպհէ իթմէմէնիզի ըէ-ճա խաէրիմ։

Պարօն տը Քէբժան իյէ զարիպ մնւսահիպի միեանքնատա, զաեէթ եավաշ սէտա իյէ մէզքիւր լազըլ-տըլար թասվիրի գըլընտըզը սըրտ-սա, զիքր ու իշար էյլէտիկիմիզ մընըզլէը վէ ֆըզլէթլար թէտրիճէն պիւյիւմէքատէ խոյէր, զիրա մէյ-խանէտէ թօզլանմըշ օլան մէրգու-մէն հարամիլէր, Էիւքիւն կէյինտի-կի Էաբանատա թիւթիւնիու ըէնկինա-տէքի էլպիսէյի, քէնտիլէրինն էսկի պիւսկիու էլպիսէյերինէ պիր հա-գարէթ ատտ իթմէի-քլէրինատէն, մէր-գուման մէյհանէտէն տիշարը չը-գարթմադըզը աչի-քատար սուրէթ-տէ թալէպ իթմէքատէ խոյէյը։

—Պու էտէպսիզլէրի սուս էթ, չինքի չըգարաբգյարը ինսիթիյէր կիւճհումէ կիտիեօր, տէտի Էիւք։

Պօարիլ միւլազիմ աեաչա գալգ-աբ, վէ էգըտըրըմ միսիլիու պիր սէ-տա իյէ,

—Սէպինիզի չէքինիզ, կէօրմէ-եօրմանուռունուզ քի, պու էֆէնտի պէնիմ չէրիքիմ տիր. խոմէ, էկէր իչինիզտէն պիրի, եիւքսէք սէս չը-գարաճագ օլաբր խոյ, Դոքտօռընըն զաղապընա ուղրատաճագ տըր, տէեռս պաղըրտը։

Պու էմր իւզերինէ, տէրհալ միւ-քիւթ հասըլ օլտու, վէ Պօարիլ տախի պիր մահզուզիյէթի թէպէս-միւմիս իյէ պարօնպ խոթաթ խաէ-ըէք,

—Դոքտօռընը, պէնիմ գըլըճըմընն իտմի տիր, վէ պուրատա օլանլար իս-տէ, մէզքիւր գըլըճընն նէ աեարատա չէյ օլտուղունու բէք ալէտ պի-լիրլէր, տէտի։

—Սիզ չէճի վէ ճէվապը պիր քիմ-սէսինիզ, վէ պունան քիմսէ չիւպ-հէ իտմէզ, տէեռս ճէվապ վիրտի Էիւք։

Պատհհու պարօն տը Քէբժան պիր իսկեմլէ ալըպ, միւլազիմ էյ-գապըյյա թէտմիեե իթմինկիմիզ չախսըն դարչըսընատա օթուրտու, վէ քէնտիսի տազաղ պիրլէ,

—Աբթըգ գօնուշմանատա պաշլա-եալըմ, տէտի։

—Պանա իհթիեատընըզ մը վար

տբը , տէեռս սիւալ իթան Պօարիլ ։

—Նվվէթ ։

—Պու կիճէ՞ մի ։

—Շէքմէի ։

—Էմրինիզէ հազըրըմ ։

—Պիլմիշ օլ քի , կէօրէճէկկին իչ պատիհսաձա ոէչիլ տիր , վէ էկէր լաեըգուը խրղմէթ իտեր իսէն , սանա ճէօմէրտճէ մու-քեաֆաթընը վիրէճէչիմ ։

—Ալլահ ուզուն էօմիւրլէը վէրսին. տօղրուսու չու սէօզլէրտաէն բէ.ը մէհհուն օլտում , վէ իլավէթէն տէրիմ քի , պու լագըրտըլար միւնասիպ վազըթտա եէթիչիլէր , չինքի բարամ թիւ-քէնմէէէ պաշլամըշ իտի ։

—Շու էանատէ , իչ պու մէչիանէէտ պիզիմ ըէֆիգուերտէն գա՞չ քիչի վար տբը , տէեռս սիւալ իթտի պարօն ։

Պօարիլ , թէ.քրարէն աեաղա գալգտը , վէ պիր իսկէմլէ իւզերինէ չըգըպ , էթրաֆա կէօզ կէզտիրտի.քտէն սօնրա ,

—Ոն տէօրթ քիչի վար տբը, տէտի ։

—Չանն իտէրիմ քի , պու գատարը .քեաֆի տէչիլ տիր ։

—Էկէր իճապ իտեր իսէ , եաըրըմ սաաթ զարֆընտա , էլլի վէ պէլքի տահա զիեատէ նուֆուս թօբլաեապիլիրիմ ։ Պու մահալլէտէ պիզիմ արգատաչլարըն օթուրտուգլարը մահէլլերի պիլիրիմ ։ Ֆագաթ պիր .քերրե պուննար թօբլանըը իսէ , նէ՞ եաբմադ լազըմ տբը ։

—Պիր տագըգա պիլէ կէչիրմէեերէ.ը , պուննարը Բարիզէ սալմալը , վէ պէնիմ արատըգըմ .քիմէելերի պուլմագ իւզրէ , .քեաֆֆիֆէյի մէչյանէլերի , գօլթուգլարը , գումարխանէլերի , վէ սայիր ուչըզնասուգ մահէլլերի թահարըի իթտիրմէլի ։

—Արատըգընըգ ատէմլէր .քի՞մլէր տիրլէր ։

—Արատըգլարըմ , դանընմճա իքիսի տէ Իսթանեօլ օլան վէ սէչյեար միւզիգաճըլըգ խոիպ , տիւնքի կիւնէ գատար , Գօմբանեօն տբ Սէնթ-Անթուան լօգանթասընատա խաքեան իլլէեէն իքի գարատաչ վէ գըզգարատաչ տբըլար ։

—Շէ.քլ ու սիմալարը նէ՞ թարգատա տբը ։

—Իչթէ սանա , չէ.քլ ու սիմալարընը թարգընը վատֆ իտէչիմ ։

Լիւ.ք , Մօրալէս իլէ Գարժէնին գօլայճա թանըլապիլէն սիմա վէ չէ.քլէրինի մուխթասարէն նադլ իթտի ։ Պօարիլ , մէրգուճունէնադլիեէթինի տինպէտի.քտէն սօնրա ,

—Բէ.ք իյի , տէտի , պէօյլէ ատէֆէլի պուլմագլըգտա ասլա կիւճլիւ.ք օլմատըգընտան , պու կիճէ քէնտիլէրինի պուլուրսուզ ։

—Մէմնուլ իտէրիմ ։

—Մէրգուճ չինկէտանէ իլէ գըզգարբընատաչընը պուլսուզլումուզտա, քէնտիլէրինի թէվգը՞ֆ մը իթմէ.ը լազըմ տբը ։

—Խա՛յր , հաթթա .քէնտիլէրինին թատագիպ իտիլմէ.քտէ օլատուգլարը-նը տախի .քէնտիլերի պիլմէմէլի տիրլէը ։

—Րէճա իտէրիմ , պու պապտէ օլան թալիմաթընըգ նէ՞ տիր ։

—Պու պապտէ.քի թալիմաթըմ բէ.ք սատէ տիր ։ Եէօյլէ .քի քէնտինի թանըթթատըմատատագ , իւզերինէ զրինէ նէզատէթի իտեր , վէ վուգույլ հալի տէրհալ պանա պիլտիրիսինս ։

—Սիզի նէ՛րէտէ պուլաճադըմ ։

—Գիլիկէ վատգընընտա վէ նօգատըն ուճունատա տուրան արապատա, չինքի չիմտի սէնտէն այրըլատգ-

տան սենրա , ո արտպաեռա կիտե-
ճէյիմ ։

—Անկատըմ . արթըգ պէն իճտալ իտէն իլգ էմրէլերի վէրիը , վէ թա-
հարըլեաթա իպթիտար կյէրիմ ։

Մ՚իւլազիմ Պօտրիլ , տուրտու-
ղու մահէլլի թէրգ պիրլէ , պագը մնտալարըն եանլարընա կիթտի , վէ պիր թագըմ պէտ չէհրէլի ատէմ-
լերէ պիր գաչ չիֆթ սէօղ սէօյլե-
տի ։

Մէրգումուն գօնուշտուղու ա-
տէմիէր , մէղքիւր մուհավէրէտէն սենրա սեռաղա գալգըպ , մէ՚լիա-
նէտէն ոիչարը չըգտըլար ։

Պօտրիլ , նէտի քիչի իլէ կէօրու-
չիւպ , սէքիզինճի իլէ տախի կէօ-
րիւշմէքտէ իքէն , սեվինճլէ վէ նիւքսէք սուրէթտէ պիր սէս չը-
գարաը , վէ իքի էլլէրինի պիր պի-
րինէ վուրուպ , վէ մնտալարըն ա-
լարընտան կէչմէքլի՚քտէն ֆէրա-
ղաթ կէյէրէք , պէթէքքար Լիւ-
քիւն եանքնա ավետթի իթտի ։

—Նէ՞ խապէր , տէտի Լիւք , Պօտրիլին չարչաբուղ ավետթինտէն վէ չըգարտըղը սեվինճլի սեռտասըն-
տան տօլայը մէրագտա գալարագ ։

—Խիւտա ալիմ , տէտի Պօտրիլ , սեռինի զաեէթ եավաշ չըգարա-
րագ , պախմըքընըզ եավէր օղտու-
ղունտան տօլայը իֆթիխար իտէ-
պիլիրսինիզ ։

—Նէ՞ ճինէթլէ ։

—Զինքի իչէ պաշլամաղտան էվ-
վէլ , իչ պէթտի ։

—Արտաբաղըմ չինկեանէլէր պու-
լունտուլա՞ր մը ։

—Պուլունտուլար կիպի . . . չէօյ-
լէ քի իչիմիզտէն , ագըլը ֆագաթ տիլտիղ օլան վէ պու սէպէպտէն ոէնէ էլդ ապընը թաշրեատն Բիկօ , մէրգումանը պունտան պիր սաաթ էվվէլ կէօրմիւշ ։

—Նէ՞րէտէ ։

—Շաֆաճը Կիկու մախազէնի թէս-
միեէ օլունան պիր գօլթուգ , եա-
խօտ տահա տօղրուտու պիր խըրսըզ եաթաղընտա ։

—Մախազէ՞ն մի ։

—Էվվէլթ , մախազէն , Ա՛հ , հօ-
ճա Տավիտ , կէրչի սիզ Բարիզին հէր թարաֆընը պիւրսինիզ աման, զի՚քը իթտիկիմ մահէլլի պիլմէզ-
սինիզ ։ Ֆիլվագը օրտաը բէք թօ-
հաֆ պիր նէր տիր ։

—Շու սէօյլէտիկին դօլթուղու պանա պիր աղ իլդահ վէ թարիֆ էթ ։

—Պիւտ սօգաղընտան կիտը-
քէն , Կրէկուար–տը–Թուր սօգա-
ղընտա , սօլ թարաֆտա իւչիւնճիւ պինա տըր ։

—Բէք իյի , միւլազիմ , ալընըզ չունու , վէ վիրտիկինիզ մալիւմաթ-
տան մէմնուն օլտուղումու տախի պիլինիպ ։

Պարօն , Պօտրիլին ավուճունա պիր գաչ ատէտ ալթուն դօյտու , վէ մէ՚լհանէ՚յի թէրք իթմէքքինկ հազըրլանըը՚քէն , մէրգում միւլա-
զիմ ,

—Նէ՞րէեէ կիտիեօրսունուղ , հօ-
ճա Տավիտ ատէու սիւալ իթտի ։

—Պու թօհա՞ֆ , Կրէկուար–տը–Թուր սօգաղընա ։

—Եալընըզճա՞ մը ։

—Եիւպհէսիղ ։ Ֆագաթ պու սիւալի իթմէքտէն մագսէտ նէ՞ տիր ։

Պօտրիլ , պըէըգլարընը պուրա-
րագ կիւլմէեէ պաշլատը , վէ պա-
տէհու ,

—Էֆէնտիմ , տէտի , քէնտի՚քէն-
տինիզի բարէ բարչա իթտիրմէ՚ք մի իտթէեօրսունուղ , թէ՚քրար խտէրիմ սիղէ՚քի , զի՚քը ու իչտը իյյէտիկիմ դօլթուղ , ատէթա խըրսըզ եաթաղը տըր ։

—Նէմէ՞կաղբմ պէնիհ պէն օ չէյլերտէն գօրգունըլարսան տէյիմ։

—Լաքին էյի իթմէղսինիզ . . . գարնաւալըն սօն քաղար կիւնիւ, Սէն–Միւլհա եադբնլարըննա իւքի քիշինին ոճուղուպ, պըչաղըա թէլէֆ խոխմիչ ծառուդլարընը իչնիթմէտինիզ մի։

—Էվէթ, իչնիթիմ։

—Իչնիթ, մէրդսանի իւքի քիշիլէր, կինճէ էնտասընսա, դիքր իթտիկիմ գօլթուգսա գաթլ ու թէլէֆ խոխմիչլէր իտի։ Պունլարսան պիրիսինին իչ վէ տիկէրինին պէշ րիալըրը օլուպ, մէղքիւր նուգուտը պմագ իչին, քէնտիլէրինի էօլտիւրմիչլէր, վէ ոնըա տաւխի նաշլարընը չէ քիշտիրէրէք, քիւնսէ մէյտանընա գատար կէօթիւրմիչլէր։

—Սէն պունու նէ՞րտէն պիլիւօրսուն։

—Պիզզաթ օրատա խոխմ, վէ կէօզլէրիմ իլէ վուգուչի հալի կէօրմիւմ։ Հաթթա պէն պիլէ պու խուսուսատա միւթէէսսիր օլտում իսէ տէ, վէնինէ միւգթէտիր օլամադըմ։ Իմամ, հօճա Տաւիտ, սիզ հէմ իչի էլպիսէ կիչինմիչսինիզ, հէմ տէ ճէպհէրինիզ տաթան իլէ տօլսուտուր։ Պինաոգէրին էկէր մէղքիւր գօլթուղա կիտէրսէնիզ, պէշ տագըգատա սիզին իչինիզի պիթիրիրլէր, վէ վիճուտունիզի պէօրէք դըչմադը կիպի բարէ բարչա խաէրլէր։ Հալ պուքի, էֆէնիմ, սիզ տիրաեէթլի վէ ճէօմէրտ պիր ատէմ օլտուղունուզտան, պէն սիզի աճըրըմ, վէ միւսաատէնիզ օլուր իսէ, սիզին իլէ պիրլիքտէ կէլմէք իսթէրիմ։

—Բէք իյի, մուվաֆֆագտի իտէրիմ։

Պէօյլէճէ Լիւք վէ Պօտրիկ, ֆիադրը արապաընա պինէրէք, Պիւսի ագագաղընա միւթէվէճճիհէն հաբէ քէթ իչլէտիլէր։

Էմնոպի բահտէ, Լիւք, իէֆէնտինէ խոխմապէն,

—Ծագաթ էօյլէ պիր տէհշէթլի խըրսըզ եաթաղընտա, արատըզըմ միւդիգաճլարըն պաչարընտա պիր ֆելաքէթ կէլմիչ օլտուղունու զանն իտէ՞րիսինի։

—Բարալարը վա՞ր մը տըր։

—Օլ պատ ոէ պէղաեէթ չիւպհէ իտէրիմ, չիւնքի մէտարիֆլէրինի թէէտիեէ իթմէ՛ք իւզրէ՛, պիր մըգտար ադչէլէրի պուլունմատըղընտան, տիւն ադչամ կիղլիճէ, Բիւի–քի–բարլը սօգաղընտա իսքանտ իթտիքլէրի լօգունթատան ֆիքրար իթմիչլէր տիր։

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ գօրգաճագ հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր, խաուսխյլէ գարատաշը իչին. անճագ գըղգարատաշը կիւղէլ օլտուղունտան, վէ օրատա պաղը տրըզատէմլէր տէ պուլունտուղունտան, մէղպուրէ իհթիմալ տիր քի պաղը թէհլիքէլէրէ տիւչար օլսուն, ֆագաթ զանն իթմէմ քի, քէնտիսինի թէլէֆ իթտինլէր։

Պու տուրէթլէ, արապա, Սէն վէ Պիւսի սօգաղլարընըն քէօչէտինտէ տուրտու։ Պատէհտա պարօն իլէ մէրգում հարամի աչաղը լինէրէք, նէրէկուար–տը–Թուր սօգաղընա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտուլար։

23

ՇԱԳԱՃԸՆԸՆ ՄԱԽՉԵՆԼԷՐԻ

Քէրժան իլէ Պօտրիլն, բատքիպ օլտուգլարը արապահը թէէք իթմէլէրինտէն պիր գաչ տագըգտա էվվէլ, պիր թագըմ կիճճ գավկաճգլարը, Պիւսի սօգաղը ճիվարլա–

ըբնաա տայիրէ յի պէլէտիւէ թա-
րաֆքնաան վալ խոխլմիշ օլան ֆէ-
նէրլէրլի թաշլար իլէ դէրմէշ օլ-
տուգլարքնաան , ճիվար սօգադլար
պիւսպիւթիւն գարանլըգ իչինէ
ղարդ օլմուշլար իտի ։

Կրէկուար–տը–Թուր սօգաղը դա-
եէթ տար վէ եիւքսէք պինալար ի-
լէ իհաթա խոխլմիշ օլմազլէ , ֆու-
բուն տղրը կիպի գարանլըգ իտի ։

Ս օլ դօլտա , Պօտրիլին զիւքը իմ-
միշ օլտուղու իւչիւնճիւ էվ , պիր
տէրէճէ Իրծնաէլ սօգաղքնաա քի
դէրմէզը էվէ պէնզէէօր իտի։ Մէգ-
քիւր , ախչապտան վէ քէրքիչէն
ինչա խոխլմիշ օլան վէ ուղուբուպ-
լուգ իչմա իտէն իւքի պինալար ի-
զէրինտէ տահի գապաճա վէ նէֆ-
րէթի հասըլ իտիճի պազը թաասիլը-
լէր եաբըլմըշ , վէ պու թաասիվլէր
վագխիլէ աչըգ ըէնկ պօճալար իլէ
պօճանմիշ իտի ։

Եու դաատր քի , Իրծնաէլ սօգա-
ղքնաա քի դէրմէզը էվին գարա-
սունա վասըլ օլմագ իչին , իւչ ա-
եագ նէրտիվէնտէն չէզըլտըգը հալ-
տէ , Կրէկուար–տը–Թուր սօգաղքն-
տա քի էվէ իտէ , տայիմա նէմ վէ
չամուրլու պիր նէրտիվէնտէն աչա-
ղը ինէլէրէ քը , կէրվիր իտի ։ Մէգ-
քիւր նէրտիվէնտէն , պազը վտահ
վէ քէմէրլի մախզէնլէրէ ինվիսէ ,
օրատան տախ , իրտէն եաբըլմըշ
էյրէթի պիր նէրտիվէնէ կիտիվիր ,
վէ պու նէրտիվէն իւչ վէ քէմէրլին
իչինտէ օեուրմուշ օլան նավարլագ
պիր տէյիք վասըթտըյա , էվին
իւտի գամլարքնա չէզըլըր իտի ։

Իչպու ղարիպ հալէ սէպէպ չու
իտի ։ Շէօյլէ քի , պիր վագըթ ,
խըրսըզլըգ սէպէպիտնէն , Պուրժ
մահքէմէսի թաւրաֆքնաան ոն սէնէ
մահպուսիեէթէ հիւքմ օլունան վէ
մուախխարէն մէմուլատէն խարիճ
պիր միրաս սահիպ օլան տազըգ տէր-
պէտը չագաճը կիկու , մէգքիւր
սէրմահէսինի , Կրէկուար–տը–Թուր
սօգաղքնաա պիր պինա սահքն ալ-
մադլըգա գուլլանմըշ , վէ պու պի-
նաեը , ղահէթ սահ յօգանթալար-
տան պիրի հէյեէթինէ վագ խլէ-
միշ իտի քի , պու կիւնքի կիւն
մէգքիւր յօգանթալարքն գաուալա-
րը իւղերինտէ , Կէճէլէ օրնէ քէլի-
մէլէրի օգունմագտա տը ։

Կիկու , թէչէպպիւհինտէ քեար
կէօրէրէք , ատըզը օթէլէ պիր տէ
գուհարխանէ իլէ մէյհանէ իլավէ
իթմէ քլիկէ գարար վիրտի , ֆագաթ
նէր տախխինտէ քի դահտան խթի-
ֆատէ իթմէք իւզրէ , պինանքն
մախզէնլէրինի պիր սալա հայինէ
գօյտու , վէ նէզարէթէնի գօյտ-
լաթմագ վէ գարուճու մէսարիֆնի-
տէն գուրթուլմագ իւզրէ , իչէրի
կիրվիլճէք գարուհա տիվար էօր-
տիւրահու , վէ իրատէն պիր նէրտիվէն
վագ իթտիկի կիպի , քէմէրի տախխ
օյտուրատու , չէօյլէ քի չու հալտէ
օթէլնի միւչթէրիլէրի , օրահա կէլ-
մէք վէ նախօտ օրատան կիթմէք
իչինի , մախզէնատէն վէ պինատէն ա-
լէյհ քէնտի կէօզէրինինի էօնիւնատէն
կէչէր իտիլէր , չիւնքի մէրգում կի-
ճէ վէ կիւնտուզ քէնտի թիճարէթ-
խանէսի օլան մէգքիւր մախզէնտէ
տուրուպ , զանն խաէրսին քի տալա
ուեուտագ իտի ։

Կիկունտան մէ յհանէսինտէ , պիր
թագըմ ճէհէննէմի միւս քիլտի վէ
տու գոթըլմըշ չարտապար իչիլտի-
տէն պաշգա , պազը գուտար օ-
նունարը տախ օյնանըլըր , վէ կի-
կու տախ գազանանպարտան տա-
յհա պիր վէրկի ագչէսի տըր իտի ։

Մէգքիւր մէ յհանէնինի տայիմի
միւչթէրիլէրի , հէման պիրա խա-

թիանա, խըրսըզ, գաթիլ, քիւրէ՛ք վէ բրանկա դաչգընը կիպի ատէմիէը օլուպ, պունըր, մէ վիանէ սահիպինի խօշնուտ իսէպիլտի՛քլէրի թագտիրաէ, մահէլլի մէգ՛քիւրտէ քէնարիէ՛ներինի սըղընօըրտապիլիրլէը իսի։ Պիթթէսաւի՛ֆ էկէը պիկիւնահ պիր քիմսէ, մէղ՛քիւր լանէթլի մահէլլէ տիւշսէ իսի, օլտուտան, պիւսպիւթիւն ոսեուլտուղտան ոսն. րա տիշարը չըգար իսի, վէ հաթթա հայնէն վէ սալիմէն տիշարը չըգապիլիշ օլտուղու իչին, քէնարէյի պախթիեար ատտ էթմէլի իսի։

Էիւ՛ք իւէ Պօարիվ, գի՛ր իթթիֆկիմիզ ներսիվէնտէն աչաղը ինսի՛քլէրինաէ, զանէթ մաղպուղի տէմիր բարմաղը՛գլար իւէ մուհաֆազա իտիլմիշ օլան պազը գալըն գալուլարա թէսաւիւֆ իթթիւէր քի, պուգալարա սաէթտէն օլտուղու իւզրէ նիմ աչըգ պլագը՛լմըշլար իսի։

Պարօն տը Քէրժան, էն սոն գաէմէնէ պատաղատան էվվէլ, կէօզիւ էօնիւնէ թագտիմ օլունան վէ սաէթա չէ յիթանլարըն մահէլլի իճթիմալի պուլունան մէգ՛քիւր եէր տիպլինաէ՛քի մէ՛յիտանէնէ ամիֆը նազարը տիդգաթ իյլէսի։ Եէօյլէ քի,

Էօթէսէ պէրիսէ, վէ գալըն տիւ՛ք՛էքլէրը իւղէրինաէ սօը՛լմըշ օլան լամպալար, հագ՛բրունան չէ՛յիթանի սիմալարընտա վէ էկսի պիւսիկիւ էլ՛պիսէ՛էրինաէ օլկուն վէ հէմսան խաեալի պիր րէվնտգ հասըլ իթմէ՛քսէ, վէ սինիվէրի, վէ հաթթա ճինալէրի պիլէ չիւպհէլի օլան պազը նամուսսուզ գուտըլար տախի, մէգ՛քիւր սէրիօշ խալգ արասընտա գարըշմագտա, վէ նէֆրէթի մուճիպ օլան սեսալէրէ վէ քիւֆր ու հագարէթլէրէ, քէնարիէ՛ներին չաթլագ վէ քէսկին սեսալէրինի իլհագ իթմէ՛քսէ խարլէր։

Մախֆէնին ուճունտա, վէ քէմէրտէն սօը՛լմըշ օլան պիւլիւ՛ք պիր ֆէնէ՛ներին այաքընը՛գ՛լա միւնէվվէր պուլունան պիր մահէլլոտ, գալըն մէչէտէն նուվարլագ պիր մատա պուլունուպ, պու մատանըն իւզրի գալըն վէ գօնու պիր չուխա իլէ էօրթիւ՛լմիշ, վէ մէգ՛քիւր չուխանըն իւսթիւ տախի պըչագ էֆ թը՛ընագ ուճ՛լարը՛յա տէլի՛ք սի՛լի՛ք խարլմիշ իսի։

Պու մատանըն էթ՛րաֆը՛նտա ծո պէշ քիչի, եախօտ հէմսան սիւէ՛պիվրիվ՛ քի օն պէշ գատար խաեալի սիմալէր պիրի՛քմիշ օլուպ, պունլարըն սապարմըշ չէհ՛րէլէրինաէ, հէր կէօնտ ազրազը նէֆտանիւէ վէ ճինաեէթ ալէմէթլէրի մէվճուտ պուլունմագտա իսի։

Բագէթ բագէթ մուրատար վէ քիչի օտուն քէտը՛պտարը էլսէն էլէ կէչմէ՛քսէ օլտուղու կիպի, մատանըն իւսթիւնաէ տախի եէր եէր պագը՛լ ագչէ քիւմէլէրի վէ պազը տախի կիւմիւշ ագչէլէր վար իսի։ Պաշլանմըշ օլան դուտար բարթիսի իսէ, պարօն տը Քէրժան իւէ Պօարիվին իչէրի կիւրսի՛քլէրի գէման էն գիւսատ դը՛գըշմըշ գէմանը իսի։

—Նէ՞ խապէր, հօճա Տավիտ, տէ՛մի Պօարիվ, արասը՛գընըզ ատէմ պուրատա՞ մը սար։

—Էվվէթ, պուրատա սար, տէ՛ետ ճէվապ վիրտի Քէրժան։

—Նէ՞ը՛էսէ սիր։

Պարօն, ը՛կֆիւֆինէ, Մօրալէսին քէմի՛քլի վէ չէ՛քիւրիզ սիմասընը կէօսթէրտի։ Պու արա, մէրդո՛ւմ Զինկենանէ, գուտար մատանըն արգասընտա աեագատա տուրմագտա օլուպ, քէնտի պօեու, սիկէր գուտմարպազարըն քէտֆիֆէսինին պօեունտան տախի եիւքսէ՛ք իսի։

Մօրալէսին սիմասը օլ հէնկէտահ

ան սօմնուշ , կէօղէրի գըղարմըշ , վէ ղայիֆ անկընաան տախի իւի խէր սանէլէրի ագմադաա պուլունմուշ օլուպ , էյրի բարմադլարընաան լ-աէ , պիրէր օեուն քեռաղըտլարը տիւշմէքտաէ իտի . չինքի օլ ատա պանդա , Մօրալէաէ կէշմիշ իտի :

—Խեւաա ալիմ , հօճա Տաւիտ , տէտի Պօտրիլ , նագշ ու թարիֆինիղ էնիլ քէ-քի թէմամ իմիշ , էկէր պուրաան կէլտիկիմիղտէ , պու ատէմի պէն կէօրմուշ օլսա իտիմ , նաքընըղ սիղնի իշար ու թարիֆինիղտէն մէրդումնու իւք կէօրուշտէ թանըճադ իտիմ :

—Հայտէ նանքնա նադլաշալըմ , տէտի Քէրժան :

—Բէք իյի , ֆագաթ սիղ պէնիմ գօլումնու թուդմունուղ , չինքէ պիրիւ-քտաէ պուլտնաուղտումուղ կէօրիւլիւը իտէ , քիմնէ սիղէ հագարէթ իմմէքլիկէ ճէսարէթ իտէմէղ :

Պարօն սը Քէրժան , Պօտրիլին մէղքիւը թէքլիֆինի գապուլ իլէ , մէրդումնէն գօլթուղտունա կիւտի :

Պու իւի արդաաշլար , մէ յէտնէտէն կէշիլէը , վէ գումար օյնանքլան մնսանքն նանքնա վասըլ օլտուլար : Պունլար , Մօրալէաէն պիր գաշ ատըմ գաաար ուզագտա պուլունտուդլարընաա , Գարմէնի կէօրտիւլէը քի , պիր սիրէնէ տանանմըշ օլուպ , գարտաշընքն մնւվագտաթէն պրագմըշ օլտուղու մնանօլինաասընը էլինաէ թուդմագտաա իտի :

Մէղպուրէ Զինկանէ գըղը , գումար օեուն նուն թէֆէրրուտթընը քէմալի տիդգաթ վէ մէրագ իլէ սէյր իմմէքտաէ օլտուղու հաատպիյէ , Քէրժան իլէ Պօտրիլէ տալա աթֆը նագար իյլէմէտի : Պօտրիլ , մէրդումէնէ պագտրագ , քէնտի քէնտինէ ,

—Լաքին նէ՞ գաատար տա կիւ-ղէլ իմիշ , տէտի :

Պատէհա իլտվէթէն վէ տուտագլարընը ըէֆիդինին գուլաղընտա նագլաշագըտրարագ ,

—Հէ՛ հէ՛ , հօճա Տաւիտ , տէտի , պու ատէմիլէրի պուլմագ խուստունտա կէօտթէրտիկինիղ է-հէմմինէթի անլամնատա պաշլաէօրում : Ֆիլվագը չու գըղ ըէք կիւ-ղէլ իմիշ :

Պարօն ճէվապ վէրմէյիպ , Մօրալէվին գարշըսընտա պուլունմագ իչին , գումար օյնանքլարըն տրասընտա քէնտիսինէ տէյիրմի պիր նէր պուլտու : Մէրդում չինկանէ գումարտաա գաշանմագտաա օլուպ , գարշըսընտա պիր խայլի պագըր վէ կիւվիւշ ագչէ թէրագքիւմ իմմիշ իտի :

Քէրժանըն պուլունտուղու մահէլլ ևանքնտաա իւքի քիչի օլուպ , պունլար նագլաշ աէտա իլէ գծնուշմագտաա իտիլէր : Պու ատէմլէր , ուղուն պէյլու , վէ տար աղաճընա չըգաճագ միւթթէհ հիմլէր սնհասընտա , վէ հայտուտլարըն թամը ու հարե-քէթլէրինաէ օտուդլարը հալտէ , միւտաղիմ Պօտրիլ միսիլու , ուղուն պրեըգլը վէ ուղուն գըլըճը վէ էլպիսէլէրի տախի պիչիմնիղ թարգտաա իտի :

Պարօն , պու ատէմլէրին մնահվէրէյի խէֆիլէլէրինաէն պաղը քէլտլար իշիտէրէք , դինին ուեանաը , վէ գուլագ ատըպ , չու աթիտէքի լագըրտաըլարըն թատաթի գըլընտը-ղընը իչիթտի .

—Հէբտինէ տէ խապէր վէրիլտի մի :

—Էվվէթ , հէբտինէ տէ խապէր վէրիլտի :

—Ես հերիֆին պահեմ նէ՛ դա-
տը կասկեր իմիջ. պիլ՛ իմիսին ա-
գնալ էվկիրմի տէօրթ ֆրանգ դա-
զանգեօր։ Պիր բարթխտահա գոզա-
նըր ինէ, թամ վզդիք ֆնգրանթ
ծատա խաերէք, իչարէթի վերիրիմ,
վէ օլ վզդըթ...

—Օլ վզդըթ ումուվի պիր գար-
դաշալըդ տըր գօրար, վէ պիւթիւն
հարամիլէր, մէ յանտատա օլան ագչէ
իլէ օլ ագչէնին մահիպէ պուլունան
չու արսըդ հերիֆ իւղերինէ հիւ-
ճում խաերլեր։

—Պիզ տէ օլ սրա գըզը աշըրը-
րըզ, վէ ֆէվգէլատէ պիր վէսիրքէթ
իճրա խաերիդ։

—Էյ պանդը վատ իթխիկին ալթը
ֆրանգըդ քինո՞։

—Պէնիմ աղըզմանա լազըրտը
պիր ասֆա չըդար... գըզը պիր
քերըն աշըրըր խսէք, սանա վատ
իթխիկիմ ալթը ֆրանգըդ բիտը
վէրէճէ՛յիմ։

Քերժան, վուդուլ հալ, եանի
Գարմէն իլէ Մօրալէս հադգլարը-
տա մու խաթարա մէվճուտ օլտու-
դունու, վէ պէհէմահալ պու ու-
խաթարանըն էօնիւնիւ ալնագ լա-
զըմ կէլտիկինի տանլատը։ Պինատէ-
րին գօրունու րէֆիգինին գալթու-
դունատան աերըտագ,

—Պօ՛ըրլ, տէմի, էլինի գըզը-
ճընըն տարընտա կէօվիւր, վէ հազըր
ձլ։

—Նէ՛ ետուտագ իչին, տէեոշվիս-
ալ իթտի միւլտիմ հայրէթտէ գա-
լարտագ։

—Սաւս օլ, վէ իթտատի էթ։

—Բէլ իլի, էֆէ՛ նահիմ։

Լիւքիւն պնդ էլի, ուղղուն պատ-
թօնունուն ֆիլտրիչինտէն օլան տա-
քընը թուխմագտատ օրագ, մէրդու-
մուն տիրսէ յինին ճիւղի պիր հա-
րէքէթի իւղերինէ, Գօարիլին կէօ-
պէնէկ իչի պագ բարմագ պիւյիւք-
լիւկիւնտէ պիր չէշ գահիր օլտու։

Լիւքիւն արգատաշը, չու հալ-
տէն տօլայը թէհայէխատէ գալա-
րագ, քէնտի քէնտինէ,

—Ախ՛չիպ, մէկէր պու պատթան
պիր գապգէ իմիշ, ֆիլմագը, հօճա
Տափիա, հէր չէյի էվվէլինտէն տիւ-
չիւնիւր պիր քիմսէ տէր, տէտի։

Պարօն տը Քէլժան, տուրտու-
ղու եէրի թէպտիղ իթխիկինտէն,
Գօարիլ տախի մէրդումուն արգա-
շէնտան կիմտի։ Պէօյլէճէ պու ի-
չի տրգատաշլար, Մ՛օրալէս իլէ,
Գարմէնին տահանմըշ օտատու տի-
րէյինն տրտ եէրինտէ քի աչըգ մա-
հէլտէ պուլտունտուլար։ Օլ տրա,
Մ՛օրալէս, սօն քհագըրտը տիմը,
վէ սէվինճլէ տախի,

—Խի՛ւտա տիմ, տէտի, պու
ադչամ պահեմըմ աչըմըշ, վէ գա-
թէն պահգատտա եիկիրմի տէօրթ
ֆրանգ վար իչէն, պու բարթի տէ
պահտա իտտալէթ իմմիշ տիր. իմմի
տօսմիլարըմ, տահընըշ բարտարը,
տահընըշ։

Պու լազըրտըրլտրտան սօնրա,
տէրինն պիր տիչ քիւթ հիւքմ իթտի,
պատեհու, թէտավիւրլարը մահիւ-
ֆիւմիւշ պուլունան հէյտամի, տէհ-
չէթիի պիր եումիւուդ տարպըլտա,
մահտահը տարատարագ,

—Պու հերիֆ պիր հայտուտ
տուր, վէ պուրտատա քէնտիսինի
թանըհան քիմսէ եօգ տուր։ Հախ-
թա պէն քէնտիսինին քեագըտտա
հիլլէ իթտիկինի տախի կէօրտիւմ։
Իմմի։ պիւղմ աղչէմիղի գազան-
մահըգ, տահէթա պիւզտէն օ ագ-
չէյի չտմըշ օտատուղունատան, քէն-
տուսինտէն կէրտահէ ալալըմ, վէ
իւղերինէ հիւճում խտէլիմ։

—Էվվէթ, էվվէթ, իւղերինէ
հիւճում խտէլիմ, տէյի թէքքատ-

լատքյար քեաֆֆէյի գումարպազ-
լար պիլ իթթիֆագ։

Ագըպինաէ, թարիֆ օլունմադ-
ըճէսէ պիր գաբըջըգլըգ գուհուր
իտի, վէ զեվալը Զինկեանէնին
իւզէրինէ օն էլ պիրաէն գըձամ
իթտիհինաէն, պիչարէ, գաբըջըքնա
պիր եըլաբըրմ՝ տիւշմիւշ տիւր կի-
պի ջաշըրըպ գալաը։

Յոգամի, պարօն տը Ֆէրժան,
Մօրալէսին էլպիսէսի եոգաքնան
ԹուԹուպ, պիր թարաֆա չէ քամիչ
օլտուպունտան, մէրդումու տեր-
տէսթի իթմէ՛ք իւզրէ, էլէրինի ու-
զաթմըշ օլան ատէմլէրին իւմիսէ-
րի պօշա չըգտը։

Լիւ՛ք, պու վէհճ իլէ Մօրալէ-
սի, խասիմլէրի բէնչէսինաէն գու-
թարագան ոնըա,

—Գըյըճընը էլինէ ալ, վէ քէն-
տինի մուհաֆազա էթի, զիրա պիղ
սէնինլէ պէրապէրիզ, տէեու պա-
ղըրտը։

—Էվվէթ, էվվէթ, քէնտինի սա-
գըն, չիւնքի պու ատէմլէր սէնի
Թէյէֆ իսթճէ՛յլէր տիր, տէեու
իլավէ իթտի Պօտրիլ։

Մ՛օրալէս, տիւչտրը տէհզէթ օ-
լարագ, վէ տիթրէյէրէ՛ք, չօղաղ-
ճա բաալը գըյըճընը գէնճնտան
չըգարտը, վէ կիւնա քէնտիյլի մու-
հաֆազաճա իսթԹիտաար կյլէտի։

Ֆէրժան իլէ Պօտրիլ իսե, պիրի
քէնտի չիշլինի չըգարըգ, վէ տիկէ-
րի տաւխ տիշլէրինի կըճըրթատա-
բագ, տուէլլը Թաւիմ՝ իթտիրէն հօ-
ճալար վիսիլու, տիւշմէնլէրինէ
մէյտան օգուտմագտա իտի։

Դարմէն, հէմտն հեր վագըթ՛ի
Թաւխաթը իւզրէ, քէնտիլէրինի
շու վիւշքիւլ վէ Թէհլի՛քէյի հալէ
իլգա իթմիշ օլտուգա իչին, ֆի՛լ-
քինաէն գարտաշըճնա պէտտուալար
իթմէ՛քտէ իտի։

Հալ պու քհատիր Թարաֆտա,
գումարպազլար, պիր Թագըմ քիւ-
ֆիւրլէր վէ հագարէթլէր իլէ Զին-
կեանէնին գազանտարը ազչէ՛յի
պէ՛յինլէրինէ Թէհլի իթտի՛քլէրի
Թագտիրտէ, տիկկէր Թարաֆտան,
մնալիմիւմիւզ պուլունան իւքի նէ-
ֆեզ հարաժլէրը, բլանպարընըն իւք
բարթխինին պաշա չըգմտարըգնը
պիմկեեմէ՛ք, մէգքիւր բլանըն իւ-
քինճի բարթխինի իճրա իթմէ՛ք
իւզրէ, Դարմէնին պուլունտուղու
մահէլլէ տօղրու սէյիրթտիլէր։

Պունլար, օլ խուտատա տախ
իւմիտլէրինէ նայիլ օլամմընըգ, գա-
չըլարընա իւչ քինի չըգտը քի, վա-
գտա պունարտան պիրի տալագ օր-
գուլաճագ պիր քհանէ տէյիլ իտի
իսե պէ, տիկկէր իւքհտի օն քինի էէ-
րինի ԹուԹտապիրլէրէր իտի։

Մէգքիւր իւքի հարաժլէրի, պիր
արալըգ կէրի չէ քհտիգտէ, պիլահ-
րընը չէ քտիւքտէն ոնըա, պէյթէ՛ք-
քար հիւճումի իթտիլէր, ֆագամի
պու քէրըտ տախի Էմ՛ուք իւզէ Պօ-
րիլին, տատէթա չէյի քտէն տիվար
մնագամընտա օլան սիկտհյլըրընտ մու-
գավէմէթի իտէմէտիլէր։

Պու միւնագաա պիր գաչ տագը-
գա գատար իսիթհտատա իթտի՛քտէն
ոնըա, վատֆլարընը իթտիհիվիգ
հարաժլէրը պիր քալըգ սէսի չըգար-
մալտրըլլա, չէնտա նէֆէր տա-
հա քէնտի տէտարլարընտա հարա-
ժլէր մէյտանա չըգտըլար, վէ
պու տաբէթլէ, վէ ֆէնէրինն այտըն-
լըղը տատէսինտէ, օրթալըգտա եի-
կիտի գաատար գըյըճ բարըտարըգ
կէօրիւլտիւ։

—Իչթէ, չիմտի իչիվիգ պիթտի,
տէտի Ֆէրժան տավաշճա։

Պօտրիլ, պու ատօղէրի իչիթտի-
կինտէ,

—Իչիմիզ պիթտի՞ մի, տէտի,

խա՛յր , հօճա Տավիտ՝ խա՛յր , վա-
գաա անլար եիկիսմի քիչի խելէր
տէ , պիզիմ չիմնիճէք օթուզ քիչի
օլմահաճաղըմըզը քի՞մ պիլիր ։

Լիւքիւն ալդատաշը , պաւ սէօզ-
լէրի սէօյլէտիքտէն սոնրա , զահէթ
եիւքսէք պիր սէտա իլէ ,

—Էյ Մ էշատէ չիրքէֆիկ-
լէրի , եապաբմա կէլինիզ , տէեու
պաղըրաը ։

24

ՉԻՆԿԱՆԷ ԳԸԶԸ ԻԼԷ ՀՕՃԱ ՏԱՎԻՏ

Պօտրիլին թէշվիգամիզ սէօզլէրի ,
անը վահիատէ ֆիքիրէն իճրա օլուն-
մուար , չէօյլէ քի պալէատէ պի-քր
օլունան իշարէթ սէտասը իւզէրինէ ,
եիկիսմի գատար սիկէր հարամիլէր ,
միւ-քիրաթ գապլարընը վէ լմի-
թինն չըպգըլարընը պրագըպ , գը-
լըճլարընը էլէ ալդըլար , վէ մու-
հաճէմէ իաէնլէրին արատընը չիտ-
տէթլէ եարդպ , Քէրժանըն , Պօտ-
րիլին վէ Մօրալէսին թարաֆընա
կէչմիլէր ։

Պաւ վէճճ իլէ իքի թարաֆ միւ-
սաւի օլմադլէ , եէնիսէն միւնազա-
եա պաշլանըլմաը ։

Մէգքիւբ միւնազատ ազ սիւրսիւ
իսէ տէ , գանլը օլտաւ , վէ Լիւք
իլէ Պօտրիլ , գամկանըն սէպէպի օ-
լան իլքի քիշինի վաւրատպ էօլմիւր-
սիւլէր ։ Քէնատ թարաֆլարընատն
իսէ , եալընըզ պիր քիշի եարա-
լանտը ։

Էսասպը միւնազատ օրթատան
գալգտըգընատն , գամկա տէրճալ
թէսկին օլաւ , վէ գամլ օլունան
իլքի քիշինին նաշլարը տախի , վագի
ու զէմանընատ մէ յատնատն գալ-
տըրըլմադ իւզրէ , մոգվադպաթէն
գարանլըգ պիր քէօշկէ տէթլըը ,
վէ սոպա իւզէրինտէ օլան գատ տա-
խի , մէյլհանէնէն խբամէթ քհարլարը
վաւրթաը.լա սիլինտի ։

Գարմէն , կէօզլէրի էօնիւնտէ վա-
գտ պուլան հալէտաթէ , եանի քէն-
տինիլլէ գարատաշը իւզէրինէ խտի-
լէն հիւճումէ , վէ պաղը մէճհուլ
մուհաֆըզար թարաֆընատն վագը
օլան մէմուրտէն խարիճ մուտաէնէ-
թէ , հիչ պիր մանէտա վիրէմէմէ-քտէ
խտի , չինքի մէզպուրէ , պարճն տը
Քէրժանը , գարնտավալըն սոն սալը
ագշամընը , պիրինճի տէֆտա օլա-
բտգ , գբրմըգը էվտէ կէօրմիւշ օլ-
մուպունատն , թատպիտիլլէ , չիմ-
տի կէչինմիշ օլտուղու էլպիսէ իլէ
մէրգումուտ սպա թանըեամանագ-
սա խտի ։

Մօրալէս խէ , Իսքանտէօղ ըօման-
լարընըն պէհէը սահիֆէսինտէ հի-
քմատէ օլունան շայտալը սիւսհ
գավկատարընը կիւնա պաւ քէլըէ
թէճտիա լլլէմիշ օլտուղունա խա-
լմանէ տուրէթմէ թնանտըզը ճի-
հէթլէ , ճէպինտէն չըգտըմըշ օլ-
մուղու էտի պիւտիւ մէնտիլլէ
ու ղոն գըլըճընը սիլմէ-քտէ խտի ։

—Իշիմիզ սլթըգ պիմտի , տէ-
տի միւսապիմ պարթնուն գուպարընի-
սան , ֆագթտի չու հայտուտլար
Լուվաբընատ պունատն պէճլէ
տուրմադըգ քհտրը տգըլ տէյին
տիր , չինքի լէշլէրինի սէրսիկի-
միզ խքի հարամիլէրին , պուլնտտա
պիր չօգ թարաֆտարլարը պնգրմէճ-
պուղունատն , եէնիսէն գավկա
ղուհուր լմմէսի , իհմիմնանէն գա-
յիտ տէյլ տիր ։ Իմտի , հօճա Տա-
վիտ , պիր սն էվմէլ չու տահէլի
թէր-ք իտելիմ ։ Թէէմին օլմէնտը
քի , կիւղել պիր բիւճտի չտիլէն
ֆիւթուհաթըն չէրէ ֆինի արմըգը ։

Քէրժան պաւ սէօզիւ գաղտը լմի-
տիկինի իյմա իտէր թարդատա պաչը-

նը ասլլատաք , վէ ածնրա տախի Գար-
մէնէ Հագլաշարադ ,

—Մ՛ատնաւոզէլ , տէտի , վիճաա-
զատ , սիղին , էվլէթի , Հսալընըզ սի-
ղին իչին իսի , Հալ պու չքի սիղ ,
սիղէ Հանգարէթի իթմէ՛ք իսթէնէն
հայտուտալարըն ճէղտաընը ալէրսի՛ք ։
Պատնանա պէրապէր տիկէր պիր
թադըմ ալչադըալ , վիճնգամին օ-
չան նիհէթլէրինէ թէ՛քրարէն պաշ-
լահատպիլիրլէր ։ Պինանէն ալէյհ խըր-
սըզ Համլադը օլան չու մահէլլաէ
Հալէտա էմնիյէթի խուզրէ օլմադըը-
նդանան , էկէր արզու խաէրսէնիզ ,
պէնիմի պիրլի՛քաէ կէլէպիլիրսինիզ ։

—Էվէթի , էվէթի , տէհու մու-
գադէլէ իթտաի չէսիսէն Զինկհանէ
դըզը , պէն պու լանէթլի մահէլլէ
քէմալի նէ՛քրէթի վէ ճահչիլէթ կիր-
միզ օլտուղում Հալտէ , պիր ան էվ-
վէլ պուրատան չըդմադ խոթէրիմ
վէ սիղին իլէ պիրլի՛քաէ կէլմէկէ
Հազըրըմ ։

—Էվէթի , պիղ սիղսէն տալտայ
քըլմանաճադըզ , տէտի Մօթայէս ,
էվէթի Նիղիս վէ Էօրիալ , Օրէսթ
վէ Բիլիատ , Տամօն վէ Բիլիաս կի-
պի պիր պիրլիմիղլէ մուՀիպիղ օ-
լաճաղըզ ։ Հէմ պէն , չէճի տահմ-
ղերի ռէվէրիմ , վէ ծնըլարս տահմա
ռէճաէ դըլարըմ ։ Նօթր–Տամ ռէլ
Բիլաը չահիտ օլտուն քի , սիղ զա-
հէթի զ ահրաման պիր զաթընըզ ։
Իմոի , էֆէ՛նիմ , պիզիմ սիզէ եմ-
նիհէթի քահմիլէ՛Ուզ պուլունտու-
զունտան , խոֆէտիկինիղ եէրէ սի-
ղի կէօթիւրիւնիւզ ։ Հէր նէրէյէ
վէ Հաթթա ճէՀէննէմէ տախի կիթ-
աէնիղ , սիղին իլէ պէրլի՛քաէ կէլէ-
ճէ՛յիզ ։

—Էօյլէ իսէ , կէլի՛ղ ։ տէտի
պարօն ։

—Բէճա իսէրիմ , պիր տանդը
գա տահա տաւրուն , տէհու պէ-
Հան իթտի Զինկհանէ ։ Էֆէնտի դո-
ղշնագան թուխտադ , ճատապ պիր
չարէ եօդ մու տուր քի , կիթմէղ-
սէն էվվէլ , Հագդըլյըդ դաղանմըզ
օլտուղում , վէ պուրատան քի Հայ-
տուտալարըն ալչադճա պէնտէն զատ
իթմիշ օլտուղլարը երկիրմի տէօրթ
Ֆրանդը կէրուէհ թտէմ խէլիմ ։

Բէրժան , պու նիւտէ դարչը-
լըդ , ումուզլարընը պիլդիներէ՛ք ,

—Արթըդ , օ ճիւղի մէպլաղը
ֆի՛լրինիղտէն չըգարընըզ , տէտի ։

—Խա՛յր , տալա ֆի՛լրիմտէն չը-
դարամամ , հէմ պիղ նէ՛ սէյլէ-
եօրսունուզ , երկիրմի տէօրթ Ֆը-
րանդ ճիւղի մէպլաղը տըր ։ Հաթ-
թա պէնիմ օ ադչէհէ Ֆեվդէլատէ
չիւղումիմ վար խոթ ։

—Պէն տանա օ մէպլուղըն իլքի
միսլինի վիրէճէ՛յիմ ։

—Սահլո՛ մի , էկէր տահիհ իսէ ,
պուրատա տուրաճադ պիր ռէպէ-
պիլիղ գալմատը տիմէ՛ք տիր ։ Իմ-
տի , պիր ան էվվէլ պուրատան կի-
տէլիմ , չու գատարը պիլմիչ օլունուզ
քի , պունտա օլան տէ՛յինիղ , եալը-
նըզ դըրդ սէ՛քիզ Ֆրանդ տըր ,
եա-
խօտա հիտատ Հուվարադ գմադ իւ-
չին էլլի Ֆրանդ տըր ։ Իչթէ պու
իչ տէ պիթտի . տօղրուտու պիղ բէ՛ք
նէզա՛քէթի վէ ալիճէնատ պիր քիմ-
սէ խիչսինիղ ։

Պունտանտոզէլարը Հալին վէխա-
տէթինէ Ճիտպէթէն , Էւէ՛ք քէնտի
կիւրէհինի թուխտամատը , վէ տոլ
գօլունու Գարտէնէ թագտիմ իւ-
տիպ , վէ սաղ էլինատ տախի , քէն-
տի , պայխտա աչըգ օլան սիպահընը
թուխտատադ , վէ Պօտրիղ իլէ Մօ-
րալէս տախի արգատան կէլէրէ՛ք ,
տէ չիտանէնին օրթատանտան կէչտի ,
վէ քինտէ թատափքատան Հօլունա
մինտանտան օլտընմատըգտա , պու տու-
րէթլէ նէրտահվէնատէն Հօդարըգ չըգ-

տը, վէ ոնգաղա վասալ օլտուղուն-
տա, կիճէնին ոօղուգ վէ թէմիզ
հավասընը, քէմալի մահզուզիյեէթ-
լէ թէնէֆֆիւս իյլէտի, վէ պատէ-
հու Գարմէնէ խիթապէն,

—Մա՛տմուազէլ, տէտի, սիզի
ՆէՐԷԵԷ Կէօթիւրմէքլիկիմի արդու-
իտէրսինիզ։

Զինկեանէ գըզը ճէ լապ վիրմէք
իւզրէ իքէն, Մօրալէս մէրդումէնէ
վագըթ պրագմաճարագ,

—Էֆէ՛նտի, տէտի սիւրաթը լի-
նան իլէ, պիզիմ աճաբըմըզտա օ-
լան ատէմլէր միեանընտա խալինէ-
թի գաթիեէ պուլունմագ լազըմ
տըր։ Իշթէ պէնիմ էֆքեարըմ պու-
մէրքէզտէ օլուպ, վուգուլի հալ
չունտան լապարէթ տիր։ Նէօյլէ քի,
պիզ, Ֆրանսա էհալիսինտէն Նլ-
մաեըպ, վէ անճագ գըրգ ոէքիզ
սաաթտան պէրի Բարիզէ կէլմիշ օլ-
տուղումուզտան, տիւնքի կիւն Նիւ-
զուլ իթմիշ օլտուղումուզ սօգա-
ղըն վէ լօգանթանըն իսմինի, պէտ-
պախթլըզըմըզտան նաշի ունութ-
ամուզ. Հաթթա, մէզքիւր օթէլտէ
պրագտըզըմըզ էշեա իլէ ագշէմիզ
տախի պու միւնասէպէթլէ օրատա
գալմըշ օլմաղլէ, Նօթր-Տամ տէլ
Բիլար շահիտ օլուն քի, պու Ֆիւզ-
տէն պիճատէսիյլէ սիւշարը էնտի-
շէ օլմագտաճըզ։

—Պիրատէրիմ հագըգաթը հա-
լին պիր մըզմարընը պիզտէն ոէթր
իթմէքտէ տիր, տէտի Գարմէն,
Մօրալէսին իշարէթլէրինէ նիսպէ-
թէն, մէրդումուն լազըրաբընը
գաթ իտէրէք, պիզիմ նէ ագշէ-
միզ, նէ էշեամըզ, նէ մէսքէ-
նիմիզ վար տըր, վէ հաթթա սիզ-
տէն այրըլաբիլտան նօնրա, նէրտէ
սըզընաճաղըմըզը տախի պիլմէյիզ։

—Եարըն, սիզին պուլունտուղու-
նուզ հալ թէպտիլ օլանճագ տըր

տէեու ճէվապ վիրտի Լիւք, Ֆա-
գաթ սիզէ իդրար իտէրիմ քի, կի-
ճէնին չու վագըթտըզ զէմանընտա,
պէն սիզտէն տահա զիկատէ էնտի-
շէ իշինտէ յիմ, վէ նէ եարանճա-
զըմը պէն նասիլ պիլմէմ։

Պատէհու պարօն տը Քէրժան,
արդատան Մօրալէս իլէ պիրլիքտէ
կէլմէքտէ օլան Պօտրիլէ տօղրու
տէօնէրէք,

—Միւլա՛զիմ, եաթանճագ պիր
մահէլլին վա՛ր մը տըր, տէեու օիւ-
ալ իթտի։

Պօտրիլ, իքի տէֆա էօքսիւրէ-
րէք։

—Հը՛ հը՛, տէտի աշիքեար պիր
թէլաշ վէ հէնէճան իլէ, եաթա-
ճագ մահէ՛լլ մի, շիւպհէսիզ վար
տըր ամմա։

—Էյ պու կիճէլիք օ մահէլլի
պանա, Ֆախօտ տահա տօղրուսու
չու մատմուազէլէ թախսիս իտէ՞ր
միսին։

—Մատմուազէլէ՞ մի։

—Էվվէթ։

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, պու թէքլի-
ֆինիզէ մամէմնունիյլէ մուվաֆ-
ֆագաթ իթմէք իսթէր իտիմ, վէ
լաքին էոէֆ իտէրիմ քի, պու խու-
սուս միւշքիւլ, վէ հաթթա միւմ-
քիւնսիւզ տիր։

—Նէ՛ իշին։

—Զիւնքի, հօճա Տավիտ, շու-
նու սիզէ սէօյլէ յիմ քի, պէն եա-
լընըզլըգտան չօղլուգ խօշլանմամ,
զիրա Եալընըզլըզ իւզէրիմէ ղամմ
ու գասավէթ կէթիրիր։ Պու նէ-
պէպտէն նաշի, պէն, մէ յխանէլէ-
րի վէ սայիր բաթըրտըլը վէ շամա-
թալը մահէլլէրի տրար, վէ սապահ-
տան ագշամա, վէ ագշամտան սա-
պահա գատար վագթիմի օրալար-
տա կէչիրիրիմ։ Պու հալտէ իգա-
մէթկեահըմըն պէնճէ ապա Ֆայ-

տախի պօշ տուրմաեբպ , մերգու-
մէ , հալ օլունմասը միւմքինսիդ օ-
լան պիր մէսելէյի հալը իթմէքդի-
կէ , վէ գարշըբնա չըգան մերգում
մէճհուլ իլ ահվալ քիմսէնին մէս-
լէք ու հարեքէթինէն կիզլի սե-
պէպլերինի անլատագըղա չալըշ-
մագտա իտի . հալ պու քի մէսէ-
լէյի հէր հանկը թարաֆա չէվիր-
սէ , պիր տուրլու մանէա վիրէմէմէք-
տէ , վէ խաեաղքերտէսինին քեաֆ-
ֆէյի իդատասընթը , պարճնաէն կիս-
եա պիր ղէնկին չէհիրլի օլուպ ,
չիտաէթլէ քէնտիսինէ աչըգ օլմուշ
օլտուղու նէթիճէսինատէն էօթէյէ
կէչմեմէ քաէ իտի : Գարմէն , հասըլ
իթտիկի չու նէթիճէնին չտիվլիկինի
վէ էհէմմիեէթսիզլիկինի անլատագ-
տա իտի իսէ տէ , տիկէր վէ տահա
զիեատէ ադլէ մուվաֆըգ պիր սէ-
մերէ հասըլ իտէմէտիկինատէն , պու-
նունլա իքթիֆա իթմէքդիկէ մէճ-
պուր պուլունմագտա իտի :

Մօրալէսէ կէլինճէ , մերգում
տախի , քէնտիսինէ վատ օլունան
էլլի ֆրանգտան մնատտա տիկէր հիչ
պիր չէյ տիւչիւնմէեաբ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ , իշթէ պու տու-
րէթլէ , արապա , Գօմիւտանէօն տը
Սէնթ-Անթուան լօգանթասը էօ-
նիւնտէ տուրտուղունատա , մէզքիւր
լօգանթանըն գարու վէ բէնչիրէլէ-
րի գարալը իտի : Բէրժան , պաշը-
նը արապա գարուտունատան տիչա-
րը էէէրէք ,

—Միւսյ՛ փիմ Պօարիլ , աէտի , իս-
չէրաէ քիւէրի դէանանըքմալը , հէմ
պիր ան էվվէլ ուէանանըքմալը տըր :
Իմտի , չաբուգ , իշ կէօր :

Պօարիլ , իշ պու էմրի իքինճի տէ-
ֆա թէ քէրրիւր իթտիրմէեէրէք , ա-
բապանըն իսկէմիէսինատէն աշաղը
ամլասը , վէ լօգանթանըն գարու-
տունու , կեահ գուվվէթլի եուտուղ-
լարըյա , վէ կեահ պիւյիւք աեագ
գապլարընըն տէմիր էօքչէսիյլէ
վո բռնաեա պաշլասը :

Հալ պու քի պունլարա գարշը-
լըդ հիչ պիր ճէվապ այընմասընըն-
տան , Պօարիլ , պիւյիւք պիր չէքիճ
միսիլլու , գըլըճընըն գապպէսիյլէ ,
մէզքիւր լօգանթանըն գարուտու-
նու աչմաեա իտթիտար էյլէսի , վէ
հէր վուրա չունատա էվի թէմէլինատէ
սարատը : Գարու , հէր նէ գատար
մնագտուի վէ տէօրթ քէօչէ պաշը
չևվիւէր իյէ մրիսը իտի իսէ տէ ,
պունունլա պէրապէր չամքրատա-
մնագտա , վէ գըրըմտագ տէրէճճ-
սինատէ պուլունմագտա իտի :

Էլհասըլ , իւսթ գաթատան պիր բէն-
չիրէ տէքլարագ , մահլիթապըն ճիւ-
պիճէ այրընըղը սաեէսինատէ , էնլի
պիր սիմա կէօրիւտիւ քի , խըբա ու
հէտաէթի սէպեպսինատէն սօյմուշ , վէ
պաշընա տախի պէեատ բամուգտան
պիր թագեա գօյմուշ իտի : Մէզ-
քիւր սիմանըն սահիպի , լօգանթա-
ճը օլուպ , մերգում , հիտտէթ ու
դաղապընատան նաշի պօղուրմուշլան
պիր սէտտա իլէ , շէօյլէ պաղըմնաեա
պաշլասը :

—Հայտուտար , խըբըջլար , է-
տէպսիզլէր , նամուտտուղլար , սին-
սիզ իմանըքսըտ , վաթան վէ մէս-
քինի եօգ հարամիլէր , տար աղա-
ճընա լահըգ խատպիլէր , կիճճ չաբ-
գընարը , սիղէ սէօյլէեօրում , չիմ-
տի օրատատն տէֆ օլուպ կիտընիղ ,
եօգտա , ալիմ Ալլահ սայիր սիլահ-
լարատան մնատտա , իւչ սաէտ տօլու
թիւֆէնկիմ վար տըր , սիղի գատ բա-
լար եախօտ թիւքիլէր կիպի թէլէֆ
խաէրիմ , վէ պիր թագըմ նամուս-
լու քիմսէլէրինն էվվէրինի սօյմաեա
վէ եապմաեա վիրմէ քինի սիղէ ան-
լամադըղըմ հա՛ :

—Է՛ֆօեա լօգանթաճը , պաղըր-

—Աճա՛յիպ, տէտի Գարմէն թէ-աճճիւպիւ արթարագ, սիզ պէնի արաեօ՞րմուեուտունուզ։ Տիմէք տիր քի, պիրազ էվվել թէրք իթ-տիկիմիզ ատի մէյխանէեէ, պիթ-թէսատիւֆ կէ՞լմէտինիզ։

—Խա՛յր, պու շէյլէրին հիչ պի-րիսինտէ թէսատիւֆիւն մէտխալի եօգ տուր։

—Տիմէք տիր քի, եալընըզ պէ-նիմ իչին օ ճէհէննէմէ կէլտինիզ։

—Էվվէթ, վէ սիզի պու մէրթէ-պէ միւսիրրանէ սուրէթտէ արա-տըզըմա թէաճճիւպ իթմէյինիզ, չիւնքի մա՛տմուազէլ, պիլմիշ օլու-նուզ քի, պէն սիզին հագգընըզ-տա զիեատէսիյլէ ալէագատար պուլունմագտաերմ։

—Պիր ազ էվվել պէնիմ միւ-տաֆատմ խուսուսունտա կէօսթէր-տիկինիզ չէճատթա նազարէն, պու պապտէ ասլա շիւպհէ իթմէքլիկէ հագգ ու սէլահիեէթիմ եօգ տուր։ Ֆագտթ, էֆէ՛նտիմ, միւսաատէ-նիզլէ չունու սիզէ սիւալ իտէրիմ քի, պանա ալէագատար օլմագլը-զընըզըն սէպէպի նէ՞ տիր։

—Պու սէպէպի պիր ան էվվել պէն տախի սիզէ պիլտիրմէք իսթէ-րիմ, լաքին պէօյլէ պիր սըրրը սէօյ-լէմէք իչին, պուլունտուղումուզ սօգագ բէք միւնասիպ տէյիլ տիր։

Պալէատէքի սէօզլէր սէօյլէնիլ-տիկի էսնատէ, պիզիմ տէօրթ նէ-ֆէր չախպալի, արգալարընտան քիմ-սէ կէլմէտիկի, վէ քիմսէ թարա-ֆընտան տիւչարը իզթիրապ օլմա-տըգլարը հալտէ, Սէն վէ Պիւսի սօ-գագլարընըն պիրլէշտիքլէրի նօգ-թաեա վասըլ օլմուշլար իտի։

Մալիւմիւմիւզ պուլունան քիրա արապասը, մահէլլի մէզքիւրտէ պէքլէմէքտէ օլուպ, արապաճը քէնտի իսկէմլէսինտէ խըրլամագ-տա, զէվալլը հայվանլար պաշլա-րընը էյիպ, ուեումագտա, վէ շիւպհէսիզ սըճագ ախըրլարընը, գալըն եաթագլարընը, վէ պօլ եու-լաֆլարընը սայըգլամագտա իտիլէր։

Քէրժան, արապա գաբուսունու աչտը, վէ Պօտրիլ տախի արապա-ճըեը ուեանտըրըպ, մէրգումուն եանընտա օթուրտու։ Պարօն իլէ Գարմէն վէ Մօրալէս արապանըն ի-չինտէ օթուրտուլար, վէ պու վէճհ իլէ արապա, Բիւի-քի-բարլը սօ-գաղընա տօղրու հարէքէթէ պաշ-լատը։

Մէզքիւր արապանըն ատի տէ-միրտէն մատմուլ օլան թէքէրլէք-լէրի վէ միւթէհարրիք տինկիլլէրի, սիվրի վէ զայրը միւսավի դալտը-ըմ թաշլարը իւզէրինտէ եուվար-լանըր իքէն, օլ տէրէճէ շամաթա հասըլ իթմէքտէ իտիլէր քի, պու հէնկեամտէ ինսանըն սէսի իշիտի-լէմէզ իտի։ Պու սէպէպտէն, ա-րապանըն էսնայի հարէքէթինտէ, արապատա օթուրանլար միեանընտա սիւքիւթի քեամիլէ հասըլ օլտու։

Քէրժան, մէզքիւր սիւքիւթտէն իսթիֆատէ իտէրէք, օլ մէրթէպէ կիւզէլ վէ տիլպէր օլուպ, նատիր իւլ էմսալ պիր թավր ու լիսանէ մալիքէ, վէ եախօտ տահա տօղ-րուսու քէնտի ճինսինտէն պուլու-նան Չինկեանէ գըզլարը իչինտէ պիւսպիւթիւն էմսալսըզ օլան մէզ-պուրէ Չինկեանէ գըզընըն ասլը նէ օլապիլիր խուկինի քէմալի թէ-աճճիւպ իւզրէ տիւշիւնմէկէ պաշ-լատը։ Մէրգում, պու խուսուստա քէնտի քէնտինէ պազը սիւալլէր իթմէքտէ իտի իսէ տէ, թապիա-թիյլէ պունլարըն ճէվապընա միւգ-թէտիր օլամամագտա իտի։

Պու սըրատա, Գարմէնին ֆիքրի

— Իւրաքանչիւր խոշտանգում քեզ ինձ կը թիկնակցի՛մ։

— Նիհանէթ, էֆէնդի՛մ, ցաղդրմամբ նեղ գառնար ատոր մասին ամէն տախտ ատեն խօսելու, պիտի ճիտէթի վարդ փրթի, ու ճիտէթին ներկայացուցիչները պատասխանատուութեան կանչեմ։

— Նէ՞ կիսալ։

— Ես քու, տիւրն ադչաճ, մէզքիւր ըզպանեականերս պիտ գայ ատէսլաման ինձմէ օրան տէյնիմդի թեէսիւրէ խոչէիւակիմիպէն, օգտուելու ֆիրսաթ քրիսկէ մէճպուր գալուդ, ու պիտ ըսէի ատկէ ետքը զգոյշ կեցիր թաղա կիմմէ քէնկիմիզ մուհիմ գաալիմնաէն տիւր։

— Մա՞տնուազէ, պատ խոչտուտուտ հանքըլըօրտուհոզ՞։

— Նա՞ չքլ։

— Տէյնինիզ օրան վուչ քուր ալիուռնու թէէսսիւֆ օրնունուչ տուր։

— Փիմի՞ն ըռարաքընատան։

— Տապէնիմ։

— Սիզմա ըռարաքընըզտա՞ն մը, էֆէնտիմ, վայ ալտա՞ն նէ՞ մատդէտ մը նէ՞մ մէնկիզատմի՞ կոլ։

— Հօգպնեթա սաֆիւրճինին եարըն առատա տուր յհինկիզտէ վաղը օսմանլը չիքնատէմիյնաէն, հանդիսաւոր խոսգէմի խոչգէ օլան հէրնէվի միւշտէհիտիմիզ տէվ իլճիմէ՞ ինդոչիայիլէ՞։

— Ծիւվաղը, էֆէնտիմ, զիլին չքա եօլտա հանդասքատքընդէ, կէհաեթէ չայհոն ատըր մ՚ վէ սիզ, ալեմնատքընէն դաթիպ հիւքիւմէտէրլիքինատե նադլ օլունան խոչտուտուտէրլիրմ ալէնպէնթուտունուզ։

— Պիրաքա, ատմատադէ՞, պէնիմ ճանըմքըմ բէ՞ տախտայրշէ՞ատքը, չիւնքի ալեն սիզի զոմպէնա-րնատքտա խոսիմ։

ալ Պօարիլ, մէրգումա գալշըլըգ, պիղ սէնին նէ՛ էվինի սօյմանա վէ նէ՛ ոե եազմանա վիրմէկէ կէլմի՛ք. ծնուն իչին սիլահա ֆալանա հա-ճէթ եօգ տուր։ Պա՛գանա, սա-նա կէլէնլէր մուշթէրի տիրլեր, հէմ սրապա իլէ կէլմիշ տիրլեր։ Իմոի, չաբուդ գաբուեու ա՛չ, վէ էն ալէա օտալարընը հաղըր էի՛ր։

Պու պիր գաչ չիֆթ աեօղլերին հիւանի թէէատիրի՛ օլսու։ Անճագ լօգանթաճը, հէնուղ ուլդաւսուն-սան լաեըգըլա ուեանմըշ օլմա-պըղընսան, հալէա էմնիյ չէթ իսե-մէմ՛ք ասէ իսի։ Իմոի, Քէլժան, չու հալը թէրէատիւսէ նիհաեէթ վիրմէ՛ք իւզրէ, սրապատան աշա-ղը ինմէ՛քլիկէ մէճպուր օլսու, վէ քէնահսինի մէրգում լօգանթաճը նա թանըթմը։

Լօգանթաճը, գաբուսունու վու-րանլար իբրսըզ ալաեը օլմատըղը-նա գամփէն իսկեմթ օլուուգան սօնրա, լամպասքընը եագը, վէ տիզլիկինի կիյինիպ, աշաղը էնաի-. վէ գաբուեու աչարագ, Քէլժան՛ըն արգասքնուա։ Դարմէն իլէ Մօրա-լէսի կէօրտիւկիւնտէ, պիր թէաճ-ճիւպ նիսասը չըգարտը։

Մօրալէս, լօգանթաճքընըն մէզ-քիւր նիսասքնա ճէվապ վիրմէ՛ք իւզրէ,

—Էվվէթ, պիղ լը՛ղ, տէտի, ֆա-գաթ զանն իսէրիմ՛ քի, պիղի պէ-թէ՛ք քարը կէօրտիւկիւնիւպէն տօ-լայը բէ՛ք մէճուն օլմուշ օլմալըը-նըզ, չիւնքի պանա էօյլէ կէօրիւ-նիւեօր, վէ Նօթրը–Տամ՛ոել Բիլար տախի չահիա օլսուն քի, պիղ սանա հիչ պիր ֆէնալըգ եաբմանըշ, պիլ ա՛ք իչիւի՛ք եաբաբգ։ Իչի խաթրը-մա կէլսի. սէնին տօմուզ սուճու-ղուն բէ՛ք թուզու օլսուզու ճիհէթի-լէ, սապահսան պէրի տիր սուսա-մագաահըմ՛, վէ էկէր պիչկ իչէճէ՛ք սու վէրիրսէն, մէճուն օլուրսում։

Քէլժան, արապաճընըն իւճրե-թինի վէրիպ, մէրգումա սավալըգ-սան սօնրա, Պօարիլին տախի էլի-նէ պիր գաչ սաէա ճէտիա ալթուն ադըէ գօեարագ, ծնա տախի եօլ վէրսի. վէ պաահ՛սու լօգանթա-ճըեա, բէֆիդէլերի իչին պիր տա-յիրէ թախսիս իթմէ՛սինի, վէ քէն-տիլերինէ, տօղուգ հաչլամալար իւ-լէ էսկի չարապլարսան միւբէ՛քքէպ միւքէմմէլ պիր թաամ՛ թէատրի՛ք իլլէմէ՛սինի՛ թավսիեէ իսէրէ՛ք, բէ-ֆիդէլերիլէ լօգանթաա տախիլ օլ-սու։

25

Թ Է Մ Ի Ն Ա Թ

Լօգանթաճը, պարօնուն թավ-սիեէ իլլէտիկի թաամը, զէմանէ-միղին էն տոի օթէլլերինաէ կէօ-րիւլէն տայիրէլէր եանընսաա էն էա-նա մէրթէպէտէ պուլունան պիր տայիրէտէ մէվզու օլան պիրիճի՛ք մնատա իւզէրինաէ թանղիմ վէ թէր-թիպ իլլէտի՛քտէն սօնրա, տայիրէ-յի մէզպուրէտէն տիչարը չըգտը։

Քէլժան, մէրգումուն տիչարը չըգմսոը իւզէրինէ, քիմսէ իչէրի կիրմէսին իչին, դաբուեունուն սիւրկիւ-լէրինի գօյսուգսան սօնրա, գար-տաչ վէ դըղդարտաշըն գարշըլընսաա օթուրսու։ Մօրալէս, պու արա մէճ-րուր պիր հալսէ պուլունարագ,

—Հիւրմէթլու տօսթում, տէտի, սիղէ չու Պօն չարապլընսան պիր գաատհ վիրէ՛յի՛մ մի, չիւնքի պու չարապ պանա բէ՛ք լէզիզ կէօրիւ-նիւեօր։

Ակը՛ք, Մօրալէսին քէնահսինէ թագսիմ իթսիկի գաատհի գա-պալ իթմէտիկինսէն,

—Էկէը սիզ իչմէք խաթէմէզսէ-նիզ, ոէատ մէրգում Զինկեատնէ, պէն սիզին սբհհէթինիզէ իչէրիմ։

Վէ ֆիլվագը մէգ-քիւր գատհ-ոէ-քի չարսագը պիր եուատումատ ի-չէրէ-ք, հօճա Տավիտին սբհհէթի-նէ բէ-ք դիեատէ ալէագատատ պու-լունատուգունու իսպաթ իլլէսի։

Գարմէն, ոիգ գաթը թամամ իլէ պատօնու թէհհեատա իթմէ-քսոէ օ-լուագ, քէնաի քէնտինէ, «Պէն պու ատէմէ մուգատատէմա պիր մահէլ-ոէ բոսթ կէլմիշ օլսուգումա էմի-նիմ» ոիմէ-քսոէ, ֆագաթ շու թէ-ատիւֆիւն նէ՛ մահէլլինի վէ նէ՛ գէ-մինքինը տէրխաթըը իամէմէ-ոէ իսի։

Լիւ-ք, մէգպատրէ կէնճ գատ-նքն ֆիլքրինոէն կէչէնի գօլայճա անլատարագ,

—Մ՛ատմուագէլ, ոէատ թէպէ-սիմ իլէ, սիզին գուվվէյի հա-ֆըզէնիզէ եարտըմ իթմէ-ք իամէ-րիմ։

Պատհու մէրգում, էնկի քէ-նարը շարգատքինը չըգարըգ, մէն-ոիյինի եի-վիւնէ կէօթիւրու, վէ քէնոիոիսի օն ոէնէ գատատ իհ-թիեարլամմագատա օլսուն թագիա չըգըգարը սիլոի, վէ ոճներա տաիի,

—Ենմնի պէնի թանըրքինը՞զ մը, ոէեու սիւալ իթաի։

Գարմէն, էվվէյի մանէատքինը լյ-մա իսէր թարըգատա պաշքինը սալա-ատ, վէ Մ՛օրալէս իսէ,

—Հագըգամէն, ոէատ, էկէը պիզ շու ալճէնատ իայրհատնըքը-զը տատա թանըմըշ օլմատա իոիք, ալչագ քիմոէլէր օլաճագ, վէ նէնի նէնի իլլիքլէր ալգինէ պիւթիւն պիւմիւն նալաեըգ ալչագատ սը-բատքնա կէչէճէ-ք իոիք։ Խա՛յր, էֆէ՛նամ, պիզ սիզի տատա ու-նումամաճագըզ, նէ՛ սիզի, վէ նէ՛ տաիի սիզին պիզե վիրտիկինիզ եիկիրմի պէշ ատէա լուէյի։

—Պէնիմ սիզե վիրտիկիմեիկիրմի պէշ լուիտէն տօլայը սիզ պանա պիւյիւք պիր թէշէ-քքիւրե պօրճ-լու տէյլըինիզ, չինքի պանն իս-տերիմ քի, պէն սիզե բէ-ք ճիւզի մէրթէպե ֆայիտէմէնա օլագլտոիմ։

—Հէյ վահ, ոէատ Զինկեատնէ, պիզ պիր թագըմ խըրըգլար ա-բատքնա տիւշոիւկիւմիւզտէն, պի-զի սօյտուգար, վէ պէն թէհհի եէբատ ճնլար իլե պիր արալան կիպի ճէնկ-լէշտիմ։

—Ինանմատքընըզ, էֆէնտիմ, գա-տաչըմ դուսմար օեուննատա քէն-տի բարատքնը զայըգ իթտի։

—Ֆիլվագը տօղրու տատ ատմա, իւմիտիմ գագանմագ իտի, ոէեու մուգատպէյէ իթտի Մ՛օրալէս, հաթ-թա եէտիտոէ-քի ագէյէ՛յի, իւքի միս-լինէ վէ իւչ միսլինէ իսլագ իթմէ-ք մէմնուլինոէ իտիմ, վէ զանն իսէր-սէն քի պէնի թատգիպ իթմէ-քտոէ օլան պէտգատհթըզըմ օլմատա ի-տի, մուվաֆֆագ տատի օլաճագ իտիմ։

—Սիզ դուսմար օյնատքընըզ, տէ-յի՛լ մի, պուննու ինքեար կէլմէ-յինի, չինքի դուսմար օյնատագըզ, ի-ատնըն հավվատը նէֆանիեէտինոէն օլատուգունու պիլտիկիմոէն, դու-սմար օյնաեանըլատը թայիթիպ իսէն-էլերտէն տէ՛յիլիմ։ Հաթթա իսալի-ատնէ սուբէյթոէ սիզի թահսին տա-ի իսէրիմ։

—Իչթէ շու ախչագ, վէ շա-զաթ, պէնիմ բէ-ք ալէա իչիմէ եա-բատը, ոէատ Մ՛օրալէս քէնտի քէն-տինէ։

—Մ՛ատմուագէլ, աէ՛յի տէվամ իթտի Լիւ-ք, պիզիմ, պիրի պէ՛ր-սիզի գանդը մահէլատ թէհատուֆ

իթաւիկիմիզի ոերիսաթըը իսիեօր-մնդսունուզ։

—Գըրմըզը եվաե , ոե յի՛ր մի ։

—Պու թէեսոսիւֆսեն եվվել վա-զը օլան հալէաթ տախի խաթըը-նըզաս ոե յի՛ր մի սիր ։

—Ծալճը գաոընըարըն էն մէշ-հուրու օլուպ , ոեօղլոտիկի ֆալա-րըն միւճերրէես իճրասը կեօրիւլ-տիւկիւ թէէմին գըլընան Կուլ պանա զարիպ պիր բեյղոսնկերլիք պէեան իթմիշ խոի ։

—Սիզէ , իզպալ , գուսուրէթ վէ սալթանաթ վաս էյլէմիշ խոի , ոե-յի՛ր մի ։

—Էվվէթ , պունսարըն քեսֆֆե-սինի պանա վաս իթմիշ խոի ։ Ծա-գաթ չիւպէնիպ պէնիմիէ էյլէն-մէք , վէ պէնիմ ոեֆֆալէթիի խա-թիհզա իթմէք իչին ։

—Տիմէք սիր քի , օլ պապաե թէրէոտիւա իսիեօրսունուզ ։

—Թէրէոտիւա իթմէք չէօյլէ սուբսուն , ինանմանեօրում սիվէ ։

—Հապ գըզըօրնըզ , չինքի ինան-մազ լազըմ սըը ։

—Կուլուն ֆալընա՞ մը ։

—Էվվէթ ։

—Ծագաթ իհթիմալի եօղ սուբ ։

—Նէ՞ ոեպեպէ ։

—Զիրա պու կիսի սիր բեյղամ պէրլիք տիվանէլիք տիր ։

—Խա՛յր, օբեյղոսնըզերլիկին ֆիի-լէն իճրասը , պէնոտէն մէրպասթ սուբ ։ Էվվէթ , Կուլուն սիզէ նիմ սուբէթաե կէօռթէրտիկի խաեալի միւսթաղպէլի , հապըգախը հալէ թէպաիլ իթմէքլիք , պէնիմ էլիմ-ոե սիր ։ Էվվէթ , սիզին խէեսաս-թընըզը ֆիիլիեաթա նադլ էյլէմէք, պէնիմ եէսը իզթիսաըրսունա սըը։

—Պէնիմ խէեսաթըմըզ ֆիիլիե-աթա նա՞զլ մը էյլէմէք , ոեսի Զինկեանէ դըզը , էօյլէ պիր հէնէ-ճան իլէ քի , պունուն զապթընա , պիզզաթ միւպթէսիր օլսունսը, ա՛հ, միւսիւ պարծն , էկեր սիզ պէնիմ խէեսաթըմըզ պիլսէ իսինիզ , սոլա պէօյլէ ոեօյլէմէզ իսինիզ ։

—Սիզին խէեսաթընըզ բէք վա-սի՛ մի սիրլէր ։

—Էվվէթ , սիւնեա գաոսար վա-սի սիրլէր , ոեսի Գաբրիէն , չօզ ոեֆա պօչա չըդըզ , վէ լաֆըն-սոյիսնա քէսոլի հայաթ էյլէմիշ օ-լան սոնրը հարիսանէսինին չիսոսէ-թինաէն կէօրլէրի բարլաեարաք ։

—Տօզրուսու, իչպու ճէվապընըզ-տան վէ չիսոսէթլի հարէքէթիսիզ-ոէն մէճնուն օլսուս։ Եիմնի սոնա-հնեա պաշլաեօրում քի, պիզ պիրի-պիրիմիզի էյիճէ անլաըզ , պիրի-պիրիմիզե լաեըզըյա խըզմէթ ի-ոեպիկէճէյիզ , վէ կէօրիւեօրում քի , սիզ , սահիհէն , պախմըզըն սիզէ սադըսընըզ օլսուզու պու կիւզէլ խըզմէթիի իճրա իչին եարաարըմըզ-սընըզ ։

—Պու խըզմէթի հէր նէ սախի օլսա իֆա խէճէյիմ, վէ նէ ոերէ-ճէ եիւբսէեէ սախի չըդաճագ գի-սամ, պու ճիւմլէ իլէ սախի կէօզ-լէրիմ դալսրմաեաճագ սըը ։

—Սիզին խամինիզ նէ՞ սիր ։

—Գաբրիէն ։

—Էօյլէ խոէ , Գա՛բրիէն , ֆիքրի-նիզսոէն կէչէնի ոեօյլէմէքլիկիմ միւսաատէ խոէ՞րմիսինիզ ։

—Էվվէթ , խաերիմ ։

—Տիմէք սիր քի , քէմալի խա-լիսէթլէ պանա ճէվապ վիրէճէք-սինիզ ։

—Սօն մուհաքէմէ էնսաբընսա , հուզուրը Պարիսէ օլսուզում՝ պէ-ման , նէ եօլսա ճէվապ վիրէճէք խոէմ, չինքի սախի սիզէ օ եօլսա ճէվապ վիրէճէյիմ։

—Սիզին իգթիտար ու սերվէթէ արզունուզ վա՞ր մը տըր։

—Էվվէթ, պէն, եա հիւքմ իթմէք, վէ եախօտ էօլմէք սէվտասընտաեըմ, վէ ինսանըն էօմրինէ մախսուս օլան պիլճիւմլէ մէսէրրէթլէրի, բարլագլըգլարը, վէ շէրէֆլէրի, վէ եախօտ պիր քէֆէն իլէ պիր մէզարիսթանը արզու իտէրիմ։

—Ֆագաթ պու մէսէրրէթլէրի, պու բարլագլըգլարը վէ պու շէրէֆլէրի թահսիլ իթմէք իչին, նէ՞ վէրիրսինիզ։

—Նէ՞ մի վէրիրիմ. աճապա սիզ, ինսան գըեաֆէթինտէ պիր շէյթան օլուպ, պանա պիր շարթ թէքլիֆ իլէ, ճանըմը սաթըն ալմաեա՞ մը կէլտինիզ։ Կէօրիւեօրսունուզ եա, իշթէ պէն գօրգմաեօրում։ Իմտի, քեաղըտ, գալէմ նէ՞րտէ իսէ, վէրինիզ. շարթնամէյի օգումագսըզըն իմ գալաեըմ

—Պէն շէյթան տէյիլիմ։

—Տահա ֆէնա եա։

—Պէն ատի պիր ատէմիմ, ֆագաթ պէնիմ իգթիտարըմ, պիզզաթ շէյթանըն իգթիտարընա միւսավի տիր։

—Իմտի, շէյթանա սէօյլէեօր կիպի սէօյլէրիմ քի, սիզ պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ, թէնիմի՞ մի, ճանըմը՞ մը։

—Սիզին թէնինիզ տէ, ճանընըզ տա, միւրատընըզ տա, հէր պանա լազըմլը շէյլէր տիր։

—Բէք էյի, էօյլէ օլտուղու թագտիրտէ, պէն արթըգ քէնտիմին օլմաեըպ, սիզին իմ։ Իմտի, էմր իտինիզ, իթաաթ իտէճէյիմ։

—Հէր շէյէ հազը՞րմըսընըզ։

—Էվվէթ, հէր շէյէ։

—Հիչ պիր շէյտէն կէրի տո՞ւրմաեաճագմըսընըզ։

Գարմէն, էվվէթ մանէասընը իյմա իտէր սուրէթտէ ումուզլարընը սիլքինտի, վէ Քէրժան իսէ,

—Հաթթա էկէր . . . , տէյիպ, ֆագաթ սէօզիւնիւ գաթ իթմէսինտէ, Գարմէն։

—Պիր ճինայէթ իճրասը տախի լազըմ կէլսէ, տիեէրէք, մէրգումուն սէօզիւնիւ իքմալ իթտի, վէ իլավէթէն տախի, միւրատընըզ պունու անլաթտըրմագ տէյի՞լ մի իտի, տէեու սիւալ իթտի։

—Էվվէթ, միւրատըմ պունու անլաթմագ տըր։

—Էօյլէ իսէ, պիլմիշ օլունուզ քի, պէն հէր շէյէ վէ ճինաեէթ իճրասընա տախի հազըրըմ, վէ թէէմին օլմուշում տուր քի, արզու իթտիկիմ մագսէտէ կէօթիւրէն պիրիճիք թարիգ, ճինաեէթ տիր։ Շիմտի. միւսիւ պարօն, սէօզլէրիմին խալիսէթինէ ինանը՞րմըսընըզ, վէ պունտան պէօյլէ հագգըմտա շիւպհէ իտէպիլի՞րմիսինիզ։

—Պիր շարթ տահա վար տըր, էկէր անը տախի իճրա իտէրսէնիզ, հագգընըզտա զաթէն տէրքեար օլան էմնիյյէթիմ, տահա զիեատէ գաթի վէ միւքէմմէլ օլաճագ տըր։

—Պու շարթ նէ՞ տիր։

—Պու շարթ չու տուր քի, պէնիմ թասավվուրլարըմը սիզէ պէեան, վէ պէնիմ սըրրլարըմա սիզի սըրրտաշ, վէ պիրլիքտէ եիւրիւեէճէք օլտուղումուզ հիքմէթլի թարիգլէրի սիզէ իշար իթտիկիմ հալտէ, պէն քէնտիմի պիւսպիւթիւն սիզին էմրինիզէ իհալէ իթմէքտէ, վէ էկէր իլէրուտէ մէնֆաաթընըզ իճապ իթտիրիր իսէ, պէնի թէլէֆ իթմէքլիկին վասըթալարընը տախի սիզէ իթա իյլէմէքտէյիմ։

—Բէճա իտէրիմ, տէտի Գար-

մէն Վիճքին սէօզլէրինի գամի իտէրէք, ֆարարլարընըզը պանա պէկլէտիրմէյինիզ։ Պէնիմ սիզէ ճիճիյէճէիմ վար տըր, վէ պունաան տա գաթիճտաղար, պէն էօմրիւմիւ թէհլիքէյէ գէօյմադ տաեըմ, վէ չու հաբէքէթիմ տաէթա պիր գումար օճունու տիմէք օլտուղունտան, պու խուսուստա պահատա կիրիշմէքլիկէ ղիզմամ կէօրմէմ։ Պինաէրին պէն, քէօր քէօրունտա եիւրիւմէքլիկէ բաղը օլուրում, վէ սիպին էվինիզէ, քէնտի քէնտինէ հարէքէթ իտէր պիր ալէթ օլմագլըզը, վէ պու ալէթին իրլէրինի սիզէ թէսլիմ իթմէքլիկի իսթէրիմ։

—Թէէսսիւֆ իտէրիմ քի, պու նուն իհթիմալի եօգ տուր։

—Նէ՞ իչին։

—Պէն սիզի, տալա հարէքէթ իթմէդ պիր ալէթ միսիլու գուլլանմադ իսթէմէմ, վէ սիզին ադլ ու տիրաեէթինիզի ղիզմամամ պու ղունտուղունու պէեան իտէրիմ։ Իմտի, իչէ պաշլամադտան էվվէլ, հէր չէյի պիլմէնիդ լազըմ տըր։

—Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ, վէ պէն պու խուսուստա նէ՞ եապապիլիրիմ։

—Սիզին պանա գարշը պիր սիլահընըդ օլաճաղը կիպի, սիդ տաիսի քէնտինիզէ գարշը պանա պիր սիլահ վիրեպիլիսինիդ։

—Նէ՞ կիպի։

—Կէչմիշ զէմանի իւզերինէ պիր աթ ֆըր նազար իտինիդ, պէլքի, սիզտէն թալեպ իթտիկիմ թէէմիւնաթը պաձարպիլինիդ։

Գահգահաղը վէ պահիհէն չէյիթաձ նի պիր կիւլիւշ փէյ։ Գարմէնին պեեազ տիչէրի գըրմըզը տուտագլարը արաըպնտա զահիր օլտու, վէ նատէֆէն ձուհավէրընէ տէվամ իյե։

—Ա՜հ, վիւսիւ պարճն, տէտի, հաֆըզտաթէն սիպին չու իֆտատէնիդ քէֆ տօղրու տուր։

Մօրալէս, պու էնտատէ, թահսին իթմէքտէ օլտուղու Պօն շարտապը չիչէսինատէն գատէհինէ տօղտուրմագտա օլտուղունտան, պիրտէն պիրէ գատէհ էլինատէն ասիլտու, վէ բարէ բարչա օլտու։ Պատէհու գըզգըրընտաչընա տօղրու էյիլերէք, եավաչ սէտա իյե,

—Նէ՞ եարըեօրսուն, տիվանէ գըզ ֆէտէտ, պիպիմ թէլեֆիմիզի մուճթել օլտուղունու տիւչի՞ունէեօրմուսուն։ Իմտի, պիլ ճիւմլէ ապզիզլեր նամընա օլարագ, ըչճա իտէրիմ, ոագբն աղղընտան պու պագտէ պիր քէլիմէ պիլէ չըգարմաեաքտըր։

—Գօ՛րգագ սէն տէ, տէեու ճէվապ վիրտի Զինկեանէ գըզը, էկէր պու տէրէճէ տիւչարը խէվֆ օլուեօր իսէն, պէնիմ գատէրիմ հէր նէ տալտի օլսա, պէնի սնա թէրքլէ պուրատան կիփէպիլիրսին. պէն սէնի պուրատա թէվգըֆ իթմէեօրում։ Պանա կէլինճէ, պէն գարարըմը վիրմիշիմ, վէ հէր չէյի կէօզէ ալմըշըմ։ Էկէր, միւսիւ պարբն, պիղդամ բօլիս նազըրը տալտի օլսա, պէն եինէ պէեանը հալ իտճէյիմ։

Մօրալէս տէրին պիր ա՜հ իթտի, վէ գըզգարատաչընըն գարարընը պօզմագլըզս հիչ պիր իւմիտի օլմատըղընտան, եէնի պիր չիչէ տահա աչտը, վէ մէզգիւր չիչէնին աղղընը տուտագլարընտա կէօթիւրէրէք, չիւպհէսիղ պիհուշ օլմագ ինչին, պիր եուտուստա թէքմիլինի պօչալթտը։

Գէրժան, դաեէթ մէրագ վէ թէճճիւպ լինէտ օլարագ, գարատաչ վէ գըզգարատաչ մինանընտա տէ-

վամ իսէկէլէն մինաղաանըն խի-
թամբնա սապրըսըզլըգլա պէ-քլէ-
մէ-քտէ խոխ ։ Նիհաեէթ Մօրալէս
պօշ չիշէյի մասանըն իւզէրինէ գօ-
եարագ ։

—Հիչ տէյիլ խսէ , պէնիմ պա-
շըմ պիւյիւք պիր թէհլիքէեէ
սարմա , տէօխ , տէրսնէն պիր ահ
իսէրէ-քտ ։

Գարմէն , պարօն սը Քէրժանա
տօղրու տէօնէրէ-քտ ,

—Ա՛հ , միւսիւ պարօն , տէօխ
զաեէթ թասլիի պիր հէյիէթ վէ
լաթիֆ պիր նազար իլէ , մատամ քի
սիզ պանա գարշը պիլահլարընըզ
պուլունմասընը խաթէօրսունուզ ,
պէն տէ սիզէ պիր ճէպհանէտէ մէվ-
ճուտ օլան սիլահլար գատար սի-
լահ վիրէյիմ քի , իգթիզայի հալ-
տէ խաթիրամ իտէպիլէսինիզ ։ Խմոի,
րէճա իտէրիմ , պիր քէրրէ պանա
նազար խոնինիզ ։

Քէրժան , թէպէսսիւմ իլէ պա-
շընը է-յօխ , վէ Գարմէն շու տու-
րէթլէ տէվամ իթմէի .

—Րէճա իտէրիմ , սէօյլէ-յինիզ ,
պէնի նէ՞ զանն իտիւօրսունուզ ։

—Շիւպհէսիզ սիզ տիւնէ անընէն
էն վիւտաէ տիլպէր պիր մահլու-
գուսունուզ , վէ պիր Զինկեանէ գը-
զըլսընըզ քի , հիւանի ճաղիպէթ վէ
լէթաֆէթի կէօզէրիմի գամաշըը-
մագտա վէ պէնի թէհայեիւրտէ
պրագմագտա , վէ քէնտիսի տէ տու-
թանըլըգա շաեէմէթ պուլունմագ-
տա սըը , տէնու ճէվապ վիրմի
պարօն , ղէնաօսթարա մահսուս
պիր թաւը ու հարէ-քէթ իլէ ։

—Պէն , տէօխ Գարմէն , պիր Ֆը-
րանսըզ քիպարդատէսինին, վէ Ֆա-
միլեասը պէլքի սիզէ մահիմ օլան
պիր պահրիեէ զասլէթինին , եանի
չըվալիէ Թանքրէտ սը Նաժագքն
զէվճէսիյիմ , վէ իւք զէվճիմ հա-
եաթտա իքէն , ան տէօրթ միլեան
վարիտաթ սահիպի օլուպ , Հավրը
չէհրիտէ մէշհուր սահիպ սէֆայի
պուլունան Օլիվիէ լը Վէյեան իլէ
թէքրարէն թէեհհիւլ իթմիմ , վէ
նիհաեէթ պունտան իւչ մահ ագ-
տէմ , իքի տէֆա էվլէնմէ-քտի-ք վէ
ճինաեէթ թէօհմէթլէրիյլէ , նանթ
չէհրի մահքէմէսի թարաֆընտան
գաթլէ հիւքմ օլունտում ։ Էֆէն-
տի պարօն , էկէր , ահմագճա պա-
նա ալէագա իթմիշ օլան չաշգընն
պիր Հինտիսինին հիւանի խըզմէթ
վէ նասիհաթլարը սաեէսինտէ , սեր-
կիւզէչթէյէրիմին սաոբպ րէֆիգի օ-
լան հիւրմէթլու պիրատէրիմ Մ օրա-
լէս իլէ պիրլի-քտէ , Նանթ չէհրի
հապսխանէ-լէրինտէն ֆիլարէ մու-
վաֆֆագ օլմասա իտիմ , պիր տար
ադաճը իբինտէն սոբլատագ , չու
սաաթտա գուրու վէ մէ-քրուհ պիր
քէմի-քտէն պաշգա պիր չէ-յիմ գալ-
մաեաճագ իտի ։ Խիւլասայի քէ-
լամ , նասըլ քի կէօրիւեէօրսունուզ,
էօմրիւմիւն հի-քեաեէսինի իչթէ
սիզէ մուխթասարէն նագլ իթմիմ։
Պու էօմրիւմիւն հի-քեաեէսինտէ ,
զանն իտէրիմ քի , պիրլի-քտէ թէ-
շէպհիւս իտէ ճէ-ք օլսուզլուգունուզ իչ
հագդընտա , պէնիմ սաոսագաթ
վէ մահրէմի էսլարլըզլըմա կինիյ-
յէթ իտէպիլէ ճէ-ք աէրէճէտէ թէէ-
մինաէ պուլունմագտա սըը ։ Ա-
յիր թէֆէրրուաթա տախի կիրիշ-
մէ-քլիկիմի իտթէ՞րմիսինիզ ։

—Իթիրաֆ իտէրիմ քի , օլ խու-
սուսա զիեատէսիյլէ մէճպուն օլու-
րում , տէօխ Քէրժան , Գարմէնին
հէր պիր լագըրտըջընտան թէսճ-
ճիւպ , վէ եախօտ տահա տօղրու-
սու թէհայեիւրիւ իզահէտտա պու-
լարագ ։

Մ օրալէս , իքինճի տէֆա , րէճա
եօլու պիր սէոտա իլէ ,

—Ամանն գըզգարտաշ, պէնիմ պաշըմը պէյաեա սօդմա, տէեու թէքրարլատը։

—Իշթէ հիքեաեէեէ պաշլաեօրում։

26

ՀԻՒՍՆԻ ԻԹԻԼԱՖ

Զինկեանէ դըզընընն պարօն տը Քէրժանա իթտիկի նագլիեէթ խայլի տէվամ իտիպ, պու նագլիեէթինտէ մէզպուրէ հիչ պիր շէյ կիզլէմէտի, վէ մէզքիւր իթիրաֆընը խալիսանէ, միւքէմմէլ վէ թաֆսիլլի սուրէթտէ պէեան իյլէտի։ Հաթթա զանն իտէրսին քի, պիր թագըմ միւէսսիր վագըալարտա, ֆէվգէլատէ պիր հըրսը շան ու թամատան թահրիք օլունարագ, իճրա իտէկէլմիշ օլտուղու տէհշէթամիզ աֆալ ու հարաքեաթընը նագլ ու պէեան իյլէմէսինտէ, զարիպ պիր մահզուզիյյէթ հիսս իյլէր իտի։

Մէզքիւր վագըալար, իշ պու քիթապըն պունտան էվվէլքի իքի գըթալարընտա տէրճի սահիֆէ իտիլմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, օդուեանլարըմըզա մալիւմ տիւր։ Անճագ Մօրալէս իլէ Գարմէնի, Նանթտան Հավրըեա գատար միւմթէտլան թարիգ իւզէրինտէ եալընըզճա պըրագըպ, քէնտիլէրինի Բարիզտէ, գարնավալըն սօն սալը կիճէսի, Կուլուն իգամէթկեահընտա թէքրարէն պուլմուշ օլտուղումուզտան, մէզքիւր միւտտէթ զարֆընտա, մէրգումանըն նէ օլմուշ օլտուգլարընը, մուխթասարէն պիլտիրմէքլիկէ միւսարաաթ իյլէրիզ։ Շէօյլէ քի, Նանթ շէհրինտէ վուգու պուլան մուհաքէմէնին սուրէթի թէպտիլի Հավրըտա տուեուլմազտան, գարտաշ վէ գըզգարտաշ Հավրըեա վասըլ օլմագ նիեէթինտէ օլուպ, պունլարըն իւմիտի, Օլիվիէնին, զէվճէսինէ ճիհէզ օլարագ թախսիս իթտիկի իքի միլեօն ֆրանգըն եա թէքմիլինի, վէ եախօտ պիր մըգտարընը էլտէ իթմէք, վէ սօնրա տախի Բարիզէ կիթմէք իտի։

Հալ պու քի Գարմէն իլէ Մօրալէս Հավրըեա վասըլ օլմազտան, պու կիւզէլ իւմիտլէրի մահվ վէ զայիլ օլտու, չիւնքի, մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլմագ իչին, պիր ճիւզի մէսաֆէ գալմըշ իքէն, մէրգում վէ մէրգումէ, կէրէք քէնտիլէրինէ վէ կէրէք բաքիպ օլտուգլարը հայվանլարընա պիր գաչ սաաթ իսթիրահաթ իթտիրմէք իւզրէ, քէօյիւն պիրինտէ պիր լօգանթաեա նիւզուլ իթմիշլէր իտի։ Պունլար, տէրտ ու գասավէթլէ ատի պիր թաամ իթտիքլէրի սըրատա, էօյլէ պիր մուհավէրէտէ հազըր պուլունտուլար քի, պու մուհավէրէ, իլէրուսի իչին օլտն թէսավվուրլարընըն քեամիլէն մուաթթալ օլտուղունու կէօսթէրտիկինտէն, եիւզլէրինին րէնկի սօլտու, վէ ազալարը տախի տիթրէմէկէ պաշլատը։

Շէօյլէ քի, Հավրըլը պիր սօգագ սաթըճըսը, մէզքիւր լօգանթա սալասընտա պուլունան տիկէր օն իքի գատար սամիինէ, Օլիվիէ լը Վէյեան տավասընընն հիւսնի սուրէթտէ հալլ օլունմուշ օլտուղու խապէրինին օլ կիւնիւ սապահըսը՝ վիրուտ իթտիկինի պէեան, վէ թէքմիլ շէհիր էհալիսինին սէվինճ իչինտէ օլուպ, հէր քէսին տախի, Օլիվիէնին պէրիիւզզիմմէ չըգաբղընտան տօլայը մէմնուն գալըպ, գարտաշ վէ գըզգարտաշըն ասըլմալա-

ըբնը ալգաչէմ՝ քառ օլտուղլարը-նը իլտվէ իմ՝ քառ իտի ։

Իչմէ պու հալառ, հէր իւմիտ գայպ գլմուշ ուիմ՝ք իտի ։

Պուննան իւղէրինէ, Գարմէն վէ Մօրալէս եօլճուլուգ քուսուլալա-ըքնը թէպտիլ իտիպ, Հավըը թա-րաֆընա կիտէճէք եէրառ, Բարի-ա՝ տօղրու հարէ՝քէմէ պաչլատը-լար ։

Մօրալէս, պիւթիւն պիւթիւն մէ յուսիւէմէ տիւչար օլարագ, կիւնառ պէլքի ան ատֆա լանէմ, պէտտուա՝ վէ քիւֆիւը իմ՝ք քառ իտի ։ Հալ պու քի Գարմէն, ան-տան գիւեաա՝ ճէսուը օլուպ, վէ քէնառիւնի ասլա մէրը իմ՝ք քառ օլմառան եըլարըգնա տաւի պէր ատրէճէ էմնիյէմի պուլունտու-ղունտան, հալէա իւմիտինի գաթ իմ՝ք քառ իտի ։ Ֆագաթ իչիսի իչին տաւի տաաթլար գաէէմ ու-ղուն, վէ եօլ գաէէմ միւ՝քէտտէր կէ օրիւնմէ՝քառ իտի ։

Գարմէն իլէ Մօրալէսին սիւար օ-տուգլարը պէ յկիրին, եօրկունուգ-տան տէրման վէ թագաթը գալմա-եարագ, քէնառիլերինի Բարիգէ գա-տար կէօրիւրէմէտի ։ Պուննար, Նանթ չէհրինէ վաըը օլմազտան էվվէլ, պէր խանըն ախըրընտան ա-չըրմըշ օլտուգլարը մէղիւը մի-տիւի հայվանընը ան պէշ բիւալա տաթտըլար, վէ տալթ գուրու էթ-մէ՝ք իլէ թազէ տուեա գանատթ ի-տէրէ՝ք, եօլլարընա եաեան տէ-վամ իլլէտիլէր ։

Պէեանէ հաճէթ օլմատգը իւգ-րէ, գարտաշ վէ գէղգարտաշ, էս-նայի բահատ տայիմա պիրի պիրի-նէ, «Պիզ Բարիզտէ նանըգ եաշա-եառաղըշ» տէեու սիւալ իմ՝քա-տէ, վէ պու սիւալի հալը իչին եա-լընըշ պէր չարէ պուլատիմ՝քառ իտիլէր ։ Պու չարէ իտէ, պէտտատթ կիւնդէրինին ատնտօլինատը իլէ տէ-ֆինի էլլէրինէ ալըպ, պէր վագըթ Հավանատա եէնատգլարը Դիպի, ուժուտի մահէլլերտէ վէ մէ յիտանէ-լէրտէ խանէնտէլի՝ք իտէրէ՝ք, նէվ-միեէ նաֆտագալարընը թէտարի՝ք իմ՝քառէն իտտարէթ իտի ։

Պու հալտէ, օլ միւթէ՝քէպպէր վէ օլ տէրէճէ եիւ՝քսէ՝ք պէր մէվ-գըտան աչաղը տիւչմիւշ օլան Գար-մէնին, պիրտէն պիրէ վէ թէ՝քրա-րէն, հէր քէսին թահդիր վէ իմ՝թիհ-զասընա վատգթա օլան սէ յէտտ չէն-կի դըղտարտան պիրի սըրտասընա կէ-չէճէկինի տիւչիւնտիւ՝քճէ, նէ տէ-րէճէ՝ք քէտէր իմ՝տիհինի օգուեան-լարըմըզ տէր՝ք իտէպիվրէր ։

Ֆագաթ չի չարէ՝ք քի, եաչամագ լազըմ օլտուղունտան, թէրէտտիւ-տէ իմ՝քեան եօգ իտի ։

Իմտի, գարտաշ վէ գէղգարտաշ Բարիսէ վատգլ օլուը օլմազ, եէտ-լէրինտէ գալան պէր մըգտար ագ-չէ իլլէ, եէնիտէն պաչլաեաճագ-լարը սանաթ իչին միւճէրրեա լա-ղըմէտէն օլան պագը էշեանը, մէ-սէլա էսկիմիշ վէ սօլմուշ պէր Զին-կեանէ գէղը էլպիսէսի, պէր ման-տօլինա, պէր ատֆ վէ սայիրէ յի սաթըն ալտըլար ։

Մօրալէս, կիւեա Իսրանեեանըն ստըլգատէկեան ճինագէրինատէն օլ-տուղու ճիհէթլէ, Բարիզտէ պէր գըլըճ սաթըն ալտը, հալ պու քի պու գըլըճըն, մուդատտէմա գուլ-լանտըղը գըլըճ գատար ուզուն օլ-մատըղը իչին էսէֆ իմ՝տի ։

Զինկեանէ գէղը, էլպինէսինի վէ սայիրէ յի իգմալ իլլէտի՝քառէն սօն-րա, ալէնէն խանէնտէլի՝ք իմ՝թիհէ պաչլատը, վէ մուվաֆֆագըյէթ տաւի՝ք քէտտ իմ՝տի, չիւն՝քի հէր

կիւն պիր խայլի մէպլուղ գաղա-
նապլմէ քաե իսի ։

Հայֆա քի , Մօրալէս , զարէն տէր քեար օլան միւթէահհիտ ֆէ-
նա խույլարընա եէնի պիր լազ տահա իլավէ խաբէք , գումար-պազարդա տախն խալիհսար իլէմիշ օլտուդունտան , մեւգութտէմա եար-
ծըղը կիպի , պու քէրրէ եվինէ պի-
րէր ֆոյ վէ կալօսա պիրէր րիալ ճօքլաեարպագ , թէարիճէն քէսպի տէրվիշի իմմէքլիւ թէահսիլատու-
նու պէր թապաճ իմմիշ , վէ ան-
ճագ , ապտու ֆիլքրին խարիճինտէ քէտուլլը իկէ , ֆէվգէլատէ պիր վազիհսահ տաճիպի օլմագլըղը խե-
կալ իմմէկէ պաշլամըշ իսի ։

Դալմէն խե , մէգքուր ճիւղի ագաճերէն էհէմմիեէթի վիրմէյիսի , վէ պիւթիւն նագսարը ալդադմըքընը մէճհուլ օլան միւթաղպէլէ չէ-
վիրմիշ օլտուդունտան , գարտաշը-
նը , քէճէճի խուդէ հարէքէթի իմմէ-
փ խուսաճագճընտա տէրվէսի պը-
րագմըշ իսի ։

Ֆագահի մէղարէբ Զինկեանէ գըղը , պու եօլտա կէչիրիկի պիր մէգքուհ էօվրատէն օտանարագ , դահի պիր իւմիտ քէսպ իմմէտի-
կի հալտե , էօմիւնիւ թէկէֆ իմ-
մէքլիկէ գարար վերսի , վէ իշ պու գարար իւղերինէ , պիւթիւն Բա-
րիս էհալիսինին կյշ ու իշրէթ իմ-
մէքաէ օտուդու գազինալարն սօն սալը կիճէսինաե , քէնափկերինին աճ գալմամաը իչին , Մօրալէսին կիւ-
վէնակի պիր թանէճիլք լիալը Կու-
լա կէօմիւրտիւ ։

Հիքաեէմիզին պագճսի մալիւմ տիւք ։

Գարմէն , նագլեեէթինին սօն քէ-
լամըրընը թէահֆուզ իմտիկի սըրատա , ցապահ այտընըղը տօղ-
մագտա , վէ պունուն ճիւղի վիեա-
սը դուշշան չերչիվէվ ճամլարքն ատաբնտան օտանքն իչէրիսինէ թէէսիր իտէրէք , մատանքն իւզ-
րինէ գօնուլմուշ օլան չամպանքն ընչըգընը գարարմագտա իսի ։

—Միւսիւ պարօն , տէսի Զին-
կեանէ գըղը հիքեաեէինի պի-
թիրտիքտէն ոնրա , պէն սիզին թատավվուրըընըզըն , վէ պանա թախսիս իչէտիկինիզ միւսթագ-
պէլին նէ օտուդունտա տուր պիւ-
մէտիկիմ թագտիրտէ , տէտագգո-
ըըմ վէ գօլարըմ պագղը ծագտագ , քէնտիմի սիզին էմրինիզէ իհտէ , վէ էօմրիւմիւ տահի սիզին եէտի-
նիզէ թէսլիմ էյլէտիմ : Իճտի , պէյ-
քի մուհտարատը վէ չիւպհէսիզ էմրի պագիրէթ խիլաֆըտտա օլան չուս էմնիյէթի , միւքեաֆաթ մը , եօգսա ճէզա՞ մը կէօրէճէք տիր : Իչլէ պու խուսուտու պանա պիլ-
տիրմէքլիւք տահի սիզէ այիտ օլ-
տուդունտան , սէօյլէմէնիզ , պէյնի նէ՞ եարաճագսընըզ ։

—Պիր սուլթան եարաճաղըմ , տէեու ճէվապ վէրտի Քէրիմ ։

—Ահճայիպ , հալէա օ վա՞տ մը , եանի սալթանատ վէ թաճ վա՞տը մը ։

—Էվէէթ , չիւնքի օ վատ ճիւ-
տի , վէ սալթանատ տահի հագը-
դի տիր , վէ թէէմէլն օլտունուզ քի , պէն պարօն Ալիւք տը Քէրիմ օլ-
տուդճա , սիզ տէ կիճէ սուլթանը օլաճագսընըզ ։

—Կիճէ սաաընը՞ մը , տէյի թէք-
քարլատը Գարմէն ։

—Էվէէթ ։

—Սիզի տինլէեօրում , ֆագահ նէ սէօյլէտիկինիզի անլատամադօ-
րում , Իմտի , միւսիւ պարօն , սիզտէն պիր խյլահաթ խոթէմէք-
լիկիմէ միւտահատէ իտէ՞րմիսինիզ ։

—Շիւպհէսիզ , վէ իշ պու խյ-

զահաթը չիմալ սիզե իթա իտէճէ-
յիմ՝ վէ սիզ տէ օ հալտէ պէնիմ
թատավլուրաթըմընն քեաֆֆէսինէ
վադըֆ օլաճադընըզ , չինքի
պուննան պէօյլէ պէն սիզտէն հիչ
պիր շեյ կիզլէեէմէմ : Իւչ կիւնէ
դատար , Զինկեանէ գըզը օլան ,
վէ չըվալիէ Թանըքըետ տը Նաժա-
գըն , վէ Հավրընըն ահիպ ուֆա-
յինին դէվճէսի , վէ նանի չէհրի-
նին մահքիւմիւ պուլունան Դար-
ույնջի էսէրի գալմանաճագ տըր :
Իւչ կիւնէ գատար , սիզ ծան թէս-
միհէ օլունուպ , ուրուպ վէ տիւշէս
տը Սիմէօվնն պիր թանէճի.ք գը-
զը օլաճադընըզ : Պիր աեա գա-
տար պարօն տը Քէրժանըն զէվ-
ճէսի , վէ պիր սէնէյէ գատար տա-
խի սուլթան օլաճադընըզ : Իչթէ
կուլուն սիզե էվվէլինտէն պէնան
իթաթիկի օլ խէեալի միւսթադ պէլ
պու տուր , վէ պէն սիզի պու միւս-
թադպէլէ նայիլ գըլաճադըմ :

—Զանն խոխեօրում քի , բիւեա
կէօրիւեօրում , տէեու իչքէլէմի
Զինկեանէ գըզը կէօզէլի գամա-
շարադ :

—Խա՛յր , բիւեա կէօրմէեօրսու-
նուզ , վէ եախօա տահա տօղրու-
ուս , ինանըքն կէօզէլերինի գամաշ-
տըըճը պիր բիւեա կէօրիւեօրսու-
նուզ , վէ լա.քին պու բիւեա սիզի
ասլա ուեանտըրմընաճագ տըր :

—Բէ.ք նյի , տըրթըգ չիւպհէ իթ-
մէ.ք խոխէմէմ , վէ սիզե ինանը-
ըըմ : Հալ պու քի հալեա թէքէա-
տիւտտէ օլան զինհիմէ մէթանէթ
վիրինիզ , վէ չու զարիպ հալեաթըն
նէ վէհմ իլէ իճրա օլունաճաղընը
պանա պիլտիրինիզ :

—Իմոն , պէնի ունիլէ յինիզ , տէ-
տի պարօն :

Պու ստագըգատան թոգրիպա
պիր ստաթ ոճնրա , Լոթու Ֆատնամ
քիւչիւք օղագատա , վէ գըզմըզը
էվնն արա գարուստու գարշըըքնատա
պիր քիրա արապատը տուրատու :

Մ. տը Քէրժան , մէզքիւր արա-
պատան աշաղը էնիպ , իւչ տէֆա
պիր Թարզը մնհասա իւզրէ , գա-
բաէու չալմաբնատա , գարու , մա-
լիւմիւմիւզ օյան հէյպէթլի արապ
Թարաֆընատան ույըլար :

Էիւ.ք , քէնտիսինին կէլմիշ օլ-
տուզունու , վէ լաքին եալընըզ
կէլմէտիկինի , կիտիպ էֆէնտիմնէ
պիլտիրմէսինի մէզգուր արապ
խզգմէթ.քատա էմր իթտի : Արապ
կիմսի.քատէն ոճնրա , Մ. տը Քէր-
ժան , օղագատա քիմնէ պուլուն-
մատըզընա Թէէմին օլարադ , պիր
իչարէթ իթտի , վէ պու իչարէթ
իճդէրինէ , օլ անէ տէկին արապա-
տան կիզլէնմիշ օյան իւքի քիչի տա-
խի արապատան աշաղը էնտիկէր ,
վէ պունլար , պարմնըն արգասը-
տան գըրմըզը էվէ կիրտի.քատէն ոճն-
րա , գարու արգալարընատան գա-
բանաը :

Պէեանէ հաճէթ օլմատըզը իւզ-
րէ , մէզգուման իւքի չոխալար Գար-
մէն իլէ Մ օրալէս խոխլէը : Զինկեա-
նէ գըզը գալըն պիր էօրմիւ իլէ
սիմատընը կիզլէմիշ իտի . Մ օրալէս
իսէ , պիր պաղ իլէ կէօզլէրինի
նիմ տուրէմատ գարատըշ իտի :

Լիւքիլէ եէնի միւթէքֆիզլէրի,
կուլուն , միւսաֆիրլէրի գապուլ
իթտիկի , վէ քիմնաճըըզ իլէ ֆալ-
ճըըզ իճրա էյլէտիկի պիւյիւք ատ-
լաընա կիրտի.քլէրինատ , մէզգու-
մէ ֆալճը գատըն , հէր վագըթ-
քի էլպիսէսինիր կիյինմիշ , վէ եիւ-
զինէ տախի Թագլիտ մնասքէսինի
գօյմուշ իտի : Մէզգումէ գատըն ,
Քէրժանը կէնրահկնանտ ,

—Էյ նէ՞ խատըր , տէեու սիւալ
իթտի :

—Պիը գաչ սաաթ գանն լթաիմ քի, ելլաըգըմ սօլմագտա վէ չէ յթանտա պանա գարշը չըգմագտան սըր տէյի, վէ պինապէրին թէչէպիւսիւդիւն թէմէլինաէն մահվ օլմագընը մէն լթամէք իւզրէ, պու կիճէ էօմրիւսիւ թէչլիքէնէ գօյտում, փաղաթ նիհաեէթ մուվաֆֆագ օլտում . .

—Թէքմիլէ՞ն մի :

—Արզում վէ մէմնուիմ տէրճէնէ մուվաֆֆագ օլտում:

Պատէհու պարօն սը Քէրճան Դարմէնին եանընա եագլաշարագ, մէղպուբէնին եիւղիւնտէքի էօրթիւնէիւ գալաբլար, վէ պատէհու էլինտէն թուրթուպ, վէ Բէրինէ խիթաղ խաէրէք,

—Իլէրուտէ պարօն սը Քէրճան՝ նըն զէվճէսի օլաճագ օլան մուտմուտալէլ ժան սը Սիմէօղիս սիպէ թագախմ խաէրիմ, տէեու իլտվէ լթան :

—Էվվաըլմ, տէտի Բէրին Զինկեանէ գըզընա, էկէր պէն պու տէրճէճ չիւքին վէ իհթիեար օլմասա խոիմ, վէ էկէր սիզ պու տէրճէճ կէնճ վէ կիւղել օլմասա խոնիզ, կէլինիզ սիզի պուդ խաէյիմ տիւէճէք խոիմ: Ճագաթ նէ՞ իչին, պէնիմ, եիւզ եաշընը գատընարա մախասուս օլան եիւզիւմիւն պուրուչուդպարընը ֆ սիզին կիւլ կիպի գըզընը եանագպարընըզա սիւրէյիմ : Շիատէթի գըշըն, քէնտի պուդ կիպի սօզուդ չիւմկեատըչյա, էվվէլի պահարըն լաթիֆ չիւէքէրինի սօյտուրմանա հագգը վա՞ր մը սըր :

Կուլ, պիր ադ սիւքիւթաէն սօնրա, չէօյլէ տէվամ լթաի.

—Շիմտի կէօրիւեօրսունուդ քի, վագը օլան բէյզամպէրլիկիմ եաընընա չըգմատը, չիւնքի բէյզամպէրլէրիմ ֆիլիզ կէլմէկէ պաշլատըլար :

—Մ՝ատամ, տէտի Դարմէն, պէն սիզէ կէլտիկիմտէ, խոնան վէ էհթիյէճիմ վար իտի : Պիմէմ գա՞նդը տախիլ սէտա, պուրատա կէլտիկիմտէ, իւմիտ իլէ տիշարը չըգաճագընը պանա խոպէր վէրիեօր իտի :

Կուլ, պարօնա տօղրու տէօնտիւ, վէ խոթիճվապ եօլու պիր սէտա իլէ,

—Էյ չի՞մտի, տէտի :

—Շիմտի շու քի, նիշանլըմ օլան ժան, իչ պու գըրմըզը գօնագտան չըգաբըզընտա, Սիմէօղ ֆատմիլտաը գօնագընա կիրճէք սիր, տէեու ճէվապ վիրտի Քէրճան, խոնի քէնտիսինէ, լաեըգը պիր օտա կէօսթէրթինիզ, վէ օ օտայը տէրճնմ մէզպուրէնին էմրինէ խոհալ խոինիզ, չիւնքի զէվալը գըզճըղագ, կէչիրտիկի տէհչէթլի պիր կիճէ իւզէրինէ, զաեէթ եօրկուն վէ ույգունսուզ օլմալը սըր :

—Բէք իյի, պուեուրսուն, մանմուտալէլ ժան սը Սիմէօղ, պէնիմիչ պիրլիքտէ կէլին, տէտի Կուլ, լաեըգըյա լճքտա օլուճնան պիր հիւրմէթ վէ րիաեէթլէ, պուեուրսուն, սիզի խոթէտիկիմ կիպի ըահաթ իթտիրէյիմ, վէ չաեէտ սիզի բէք մէհնուն օլուճնագագ տէրճէճէտ ըահաթ տա իթտիրէմէդ խոիմ, ահվալընըզը խոթիրհամ իյլէրիմ, վէ մէմուլ խոէրիմ քի, սիզ տէ հագգընտա մերհամէթլի օլա բուուճուդ :

Պէօյլէճէ Դարմէն, Բէրին իլէ պիրլիքտէ պիրյիք ատլատան չըգարագ, Լը Վէյնան խանէսինին քէօշկիուճուտէն տահա գիճատէ միւղէյէն օլան գաեէթ կիւզել պիր օտաեա կիրտի : Պու օտանըն պիր թարաֆընտա, ապանօզտան վէ ֆիլ տիշինտէն մամուլ պիր գարեօլա

օլաուզաս կիպի, մեզքիսը գարեօ-
լանքն գարչըսքնաա տախի թաւա-
լէթ էտէվաթը պուլունմագաա իտի։

Կուլ, մեզպաւրէյի, տայիրէյի մեզպաւրէնէ իտխալ իթտիքանէն սօնրա,

—Մամաւազէլ, ատեսի, պուրասը սիղին խանէնիղ սիը. իմնի, մեւաատէնիղնէ սիղի եալքնըղ պըրագըը, վէ սիղէ կիւղել պիը ույգուս թէմէննի իյլերիմ։

Պաատէհաս Բէրբին, գարեօլանքն եանքնաա, քիչինը պիր նիսաա իւզերինէ գծնալմաւշ օլան կիւմիւշտէն քիչինը պիր չքնկըրագ կէօաթերերէը, չէօյլէ իյլավէ իթտի.

—Սիղին խըզմէթինիղ իչին, մաեէթինիղնէ գաւէթ տիրաեէթլի վէ չալըշդան կէնճ պիր պէպէմէ թայեին իտէճէյիմ. մեզպաւրէ տայիւա եանքնաա.քի օտաաա տուրաւպ, իչպաս չքնկըրագ սեսինի պըրը պալմագ, սիղին եանքնըդա կելէճէը քիր։

Պաս սէօզլէրտէն սօնրա, Կուլ, քէմալի թաւաղիմ ու իհթիրամ իյլէ տալշարը չըգաը։ Չինկեանէ դըղը եաւըղ գալճաճա, քէնաի քէնաինէ,

—Ծիվագը, ատեսի, բիւեաամ աահիհլէչիեօր։

27

ՈՒՑՈՒՆ ԿԷԹԻՐԻՃԻ ՇՈՒՐՈՒՊ

Բէբրին իյլէ Դաբաւէն պիւյիւը սաալաաան չըգաըգարը ղէմանն, Մօրալէս, ալէսանվիեէ Կուլսան օթաուրտուղաս պիւյիւը գօլմուգլաս սանտալեհէ օթաուրտաս, վէ պիր թաըղը մախսաա իյլէ տիզլէրինի պէրի պիր իւղերինէ գօյաուգսան սօնրա,

—Ազիզիմ պարօն, իւմիա խաղրիմ քի, ատեսի, պէնի տէ-րահաթ իթտիրիրսինիղ։ Չինքի վագաա պէնատէնիղ վէնճ իմ, վէ գաւվէհ թիմ տախի պէրքէմալ իսէ տէ, պաս ճիւմլէ ելէ տախի պիրդ տէրէճէ տէրմանըղըզ հիաս իթմէքճէյիմ։ Նէ չարէ, իննան տէմիրտէն օլամազ եա։

—Սիղ միւսթէքիմ օլան, սօն կիւզման, տէեու ճէվապ վէգսի Լիւք կիւլէրէք, գըզգապատաչքնըզ եէրլէշտիրիլսինքճէն սօնրա, սիղէ տախի պիը օտա թախախ իթտիրէճէյիմ։

—Ազիզիմ պարօն, տէսի Մօրալէս, րէճա իտէրիմ, էօյլէ պիր թէրթիպ իսինիղ քի, րահաթ ուեուեապլէյիմ, չինքի նէ տէրէճէ ույգում օլտուգտանու նիպէ պէեան իտէմէմ։ Լինկուվիլտէ քի եաթագըմ, սահիհէն գուշ թիւյլէրինտէն եաթըլմըշ պիր տաղ կիպի իսի, վէ պէնտէ օլ եաթագըն իչինտէ, տաէթա պիր տիւման իչինտէ կէօմիւլիւեօր կիպի կէօմիւլիւր իսիմ, վէ օն տէօրթ տաաթ պիտա ֆեասլա ուեուր իսիմ։

—Պուրատա քի եաթագըղըդ տաախի բէք միւքէմմէլ օլաճագ տըր։

—Շունու տախի իտլավէթէն պէեան իտէրիմ քի, էկէր օտամտա Իսքանդեա, Ալէքսանթ, Քսէրքս, վէ եախօտ Մագակա չարտագընտան պիր գաչ չիշէ պուլունտաճագ օլուր իսէ, դաեէթի մէ մինուն օլուրսամ։ Շու գաատար քի, պէնիմ իչին հէր նէ ճինս չարտագ օլաւր իսէ, մնագպուլսամ տուր, էլվերիր քի իչի օլսուն, պէնճէ օլ գաատարը քեաֆի տիր։

—Սիղէ ալէտ Իսքանդեա չարտագը վէրիլէճէք տիր։

—Պիր տէ, պիր վագըթ գաեէթի կիւգել վէ պէչինմիչ օլաւգ, չիմտի իսէ, պիր ազ էսկիմիշ օլան շու էլպիսէմ, պանտա կէօրինտուկիս կի-

պի, սիզէ տախի միւնասէպէթսիզ կէօրի՞ւնմէեօր մու։

—Շիւպհէսիզ. իմտի թէէմին օլունուզ քի, ույգուտան ուեանտըղընըզտա, գարեօլանըզըն եանընտա պիր թագըմ եէնի էլպիսէլէր պուլաճադսընըզ։

—Պիր շէյ տահա սիւալ իտէճէյիմ։

—Իտինիզ։

—Բէճա իտէրիմ, պու էվտէ թաամլարըն սատթլարը նէ՞ վագըթլար տըր։

—Էօյլէ թաամը թամ էօյլէ վագթը, վէ ագշամ թաամը տախի ագշամընն սպաթ տօգուզունտա իտիլիր։

—Նա՞սըլ, թաամ սուֆրասը միւքէմմէլ մի տիր։

—Զանն իտէրիմ քի, օլ պապտէ խօշնուտ օլուրսունուզ։

—Պունլար ֆէնա տէյիլ ամմա, պիզիմ քիւչիւք պիր հիսապըմըզ տահա վար իտի։

—Նէ՞ հիսապը, տօն Կիւզման։

—Ա՛ միւսիւ պարօն, սիզ օ հիսապը բէք իյի պիլմէլիսինիզ. պու կիճէ պանա վատ իթտիկինիզ էլլի ֆրանգը ունութտունո՞ւզ մու։

—Թա՛մամ, թա՛մամ, ալըն սիզէ օն լուի։

—Նէ՞ եաբբեօրսունուզ, տէտի Մօրալէս թէհայեիւրտէ դալարագ։

—Նէ՞ եաբաճաղըմ, սիզէ ճէպ խարճլըղը օլմագ իւզրէ, շիմտիլիք իքի եիւզ գըրդ ֆրանգ վէրիեօրում։

Մօրալէս, Լիւքիւն քէնտիսինէ թագտիմ իթտիկի ալթունլարը ալըպ, ճէպինտէ հըֆզ իյլէտիքտէն սօնրա, Քէրժանըն էլինի թութտու, վէ խահիշլէ սըդարագ,

—Ազիզիմ պարօն, տէտի, ասըլզատէլիք նամուսում իւզէրինէ եէմին իտէրէք նէօյլէրիմ քի, պէն հէր քէս հագգընտա իզհարը թէվէճճիւհ իթմէզ իքէն, սիզ պէնիմ թէվէճճիւհիւմէ մազհար օլտունուզ, վէ սիզին շու եօլտա մուամէլէնիզ, գարշը գօնուլմազ տէրէճէտէ պէնի սիզէ մէյլ իթտիրտի։ Զանն իտէրիմ քի, պիզ, պիրիպիրիմիզլէ բէք կիւզէլ սուրէթտէ իմթիզաճ իտէպիլէճէյիզ։

Կուլ, պիւյիւք սալաեա ավտէթ իթտիկինտէ, Մօրալէսին պօշ պօղազլըղը խիթամ պուլտու, վէ սօնրա մէրգումու, Գարմէնի կէօթիւրտիւկիւ օտա գատար միւզէյեէն տէյիլ իսէ տէ, օլտուգճա միւնասիպ պիր քիւչիւք օտաեա կէօթիւրտիւ, վէ արզուլէտիկի Իսբանեա շարապընտան տախի պիր մըգտար եանընա գօեարագ, քէնտիսի պարօնուննէզտինէ ավտէթ, վէ շու վէճհ իլէ մուհավէրէեէ իպթիտարիյլէտի.

—Տիմէք տիր քի, շու Զինկեանէ գըզը իլէ Ժան տը Սիմէօզիւն եէկտիկէրլէրինէ միւշապէհէթլէրի սէնճէ տայիմա հագըգի վէ ֆարգսըզ կէօրիւնիւեօր։

—Էվվէթ, պունլար պիրիպիրլէրինէ օլ տէրէճէ պէնզէեօրլար քի, պէնիմ կէօզիւմ նասըլ ալտանըեօր իսէ, մատամ տիւշէսին կէօզլէրի տախի ալտանաճագ տըր։

—Ֆագաթ, մէմուլ իտէ՞ր միսին քի, օլ Զինկեանէ գըզը, քէնտիսինէ թախսիս իթտիկին միւշքիւլ վազիֆէյի ագիլանէ իֆա իտէպիլսին։

—Ազիզիմ Բէրին, անըն ագլը, սէնին ագլընա միւսավի տիր։

—Բէք ալէա, էօյլէ օլմասընը պէն տախի արզու իտէրիմ, վէ լաքին պիզ, Գարմէնէ էմնիյյէթ իտէպիլի՞րմիյիզ։

—Էվվէթ, քեամիլէն վէ գաթիէն էմնիյյէթ իտէպիլիրիզ։

—Պէյքի, մէզպուքէնին պիտի դամմաղլամագ քէնտի մէնֆաաթքնտան օլտուղունա պէղզաթ թէէմին օլտուղու կիւնէ գաատար։

—Զաթէն էօյլէ պիր կիւն վէյմէնէճէք տիր, վէ Զինկեանէ գըզըճ ճան վէ թէէնիյլէ պիտիմ ծլտուղունտան, ռնքն, ֆուտաէթի էօմիւնտէ, պիտիմ մէնաֆիյիմիզպէն զայըի մէնաֆիյի եօգ տուր, վէ չիւպհէսիզ, պուննան պէօյլէ քէնտիսինին օլան պիր տավաեր թէրք իմտիւկնտէ, քէնտիյի զայպ իմմիշ օլաճադ տըր։

Պարօն, մռւխթասարէն, Գարմէնին իմիրաֆքնքն պաշըճա վագըալարքնը նագլ իմտի, վէ մէրդումէն, նագլիեէթինի պիմիրտիքտէն սօնրա, Կուլ,

—Հագդըն վար իմիշ, տէտի, իչթէ պէնիմ տաիի, պէնին կիպի էճնիյ յէթիմ հասըլ օլտու։ Պու հալտէ, նէ՞ վագըմ իչէ պաշլամագ իսմէէրսին։

—Թէէկի եէրտէ վագըմ կէչիքմէքտէ հիչ պիր մուհասէնաթ օլմատըղընտան, նէ գաատար չաբուգ իչէ պաշլանըբտա, օլ գաատար մէմնունն օլուրսուն։ Պահսընքը իմտիկնիզ չաբուգտու թէէտարիք իմմէք իչին, ատնա նէ՞ գաատար վագըմ լազըմ տըր։

—Ոն իքի աատ, վէ պու ագշամ պէն մէղքիւր չաբուգտու ատնա թէէյիմ իտէրիմ։

—Էօյլէ օլտուղու թագտիրտէ, պիր քէրրէ մէղքիւր չաբուգտ էլիմէ կէչէճէք օլուր իսէ, քյանըմքն ատըբէթի իճրաատընը թէրթիպ իտէճէյիմ, նատըլ քի, չիմնիտէն տէ պաշլամըշըմ տըր։ Անճագ էն պիւյիւք զարըգը աէսիթի վուրմագ իչին, վագթ ու ֆուրսաթ չօգ կէճիքէճէք օլուր իսէ, պէն օ ֆուրսաթը հուսուսէ կէթիրէճէյիմ։ Ծագաթ չիմնիքնք տիչհինուսրուտ։ Անճագա պիր թէտպիր եօգ մու տուր քի, Գարմէնիկ կիւնտուզ վագըը, պիր ատաթ գաատար Սիմէթզ գօնաղընա իտէյիմ, վէ ծան իլէ տիւչէսին մուվաճճէհնէ չըգարագըմ։

Բէրին քէմալի թէտաճճիւտ իլէ Լիւքէ նազար իտէրէք,

—Ընէն տիվանէ՞մի օլուեօրսուն, շու ապըլըղճա թէչէպպիւտաէն մագսէտ նէ՞ տիր, տէեու սիւտ իմտի։

—Տահա գիչատէ էմին օլմագ, վէ թէչէպպիւսիւվիւզիւ չիմնիտէն պիտի գապանտըրմագատա օլան շու ֆէվգէլատէ միւշապէհէթի Գարմէնէ պիչզաթ իտէրէք, մէրդումէնէն մէհարէթինի ատրըմագ տըր։ Պունատան տա գէմինատար, պէլքի իքի կիւնէ գաատար վալիտէ թէտմիւնէ իտէճէկի տիւչէսի, Զինկեանէ գըզընըն էվվէլինատէն թանըմասը, վէ քէնտիսինէն օլաճագ օլան խանէնինն տիվարը տաճիրիճէսինի պիլմէսի, վէ նիհատէյի ծանըն իմտի ու հագքէքէմէլէրինի, տէսինի, ոաչքընն վէ էլպիսէսինն տիւչէնէէրինի գուվվայի հաֆըզատըճատա տագլամատը ֆայտատլի վէ մուճէրրէտ լազըմէտն տէյլէմի տիր։ Էկէրդի պու թէչէպպիւսէն միմքինսիզ օլտուղունու պէհան իտէր իսէն, պունա պիր չէյ տէօյլէմէմ, ֆագաթ պու թէչէպպիւսէն տիվանէճճէ օլտուղու տէօղինիս տէ գապուլ իտէմէմ։

Կուլ, պու լաֆըրտըլտրա էվվէլ պէ էվվէլ տուա ճէվապ վիրմէտի, վէ Լիւքինի պէճանը էֆքեար իմտիկի էնտատէ, քէնտինի, տպանքն ըրթատընտա պուլունան տպանօզ

մասանքն եանքնատ.քի գծլթուգ սանտաւեէ՛ինէ օթուրտու, վէ տիր-սէ.քլէրինի մէգ.քիր մասանեա տա-եաեքպ, վէ եիւզիւնիւ տախի ի-.քի ավուճու արասքնատա կիզլէեէ-րէ.ք, պիր գաչ տագքգա պու վա-զիեէթաէ տաւրտու, վէ տէրինն պիր մուխալաֆաեա ղարդ օլմուշ կիսէր կէօրիւնտիւ։

Պատէհու պէյշէքնը եօղտուրը գալ-տըրատգ,

—Ֆիլվագը, տէտի, պու ճիհէթ-լէ սէն հագգըսըն, վէ պէն իսէ հագդ.ըգըմ։ Էվվէթ, Զինկեանէ գըզը, եվվելճնաէն ժանը վէ տիւ-չեսի թանքմանը, վէ կիւնահուզ վազ-թի Սիմէօզ ֆամիլեասը գօնագընա-ան իչերի կիրմէլի ուիր։

—Շիւպհէսիզ պու պէօյլէ օլ-մագ լազըմ ուըր, լաքին չաբէսի նէ՞ տիր։

—Պուննան չաբէսինի պէն պուլ-տում,

—Ամման չաւնու պէն տէ անլա-եըմ։

—Շիմդի սանա անլաթտըրըրըմ։ Պու կիւն սէն տիւչէսի կէօրէճէ-սին, տէյ՛լի մի։

—Տիւնքէ վէ եարըն.քի կիւն կի-պի, պու կիւնիւ տախ տիւչէսէն վէ ժանքն եանքնատա կէչիրէճէ.յիմ։

—Էօյլէ իսէ, նիսա թայֆէսինին սիւպէրինէ միւթէալիգ օլան եշ-եաեը սաթան, ֆագաթ քէնտիսի զաեէթլէ էհլի նամուս օլուպ, սէ-նին թահթը հիմաեէնտէ պուլու-նան պիր սէֆիլ գաարնըն, սէնին թէվաասիւթիւն վէ հիմաեէն լէյ գօնագա կիրմէ.ք, վէ Հինտիսթա-նըն, Թիւրքիսանըն, Իրանըն, վէ Աֆրիգանըն կիւզէլ գուժմալարը նիւմունէսինի մատամ իլէ մատմու-ազէլէ կէօսթէրմէ.ք խոթէատիկինի մատամ ուը Սիմէօզ խոապէր վէր, վէ պու գուժմաշճը գատընըն րի-ֆագաթընատ պիր տէ ձէզայիրի պիր արապ գըզը պուլունաճապընը, վէ պու գըզըն քէնտի միլեէթի եը-պիսինի կիյինիպ, Ծրանսըգճա հիչ պիր քէլիմէ պիլմէսինկինի իյա-վէթէն քէնտիսինէ սէօյլէ։

—Անչաք օրուսմ, դալիպա թիւճ-ճար գատըն սէն օլաճագսըն։

—Վէ արապ գըզը ան Դամէն օլաճագ ուըր, տէեու տէվամ իմ-տի Բէրին։ Սէն, ձէզայիրլի գա-տընըրըն, եվվէրինաէն սիշարը չըգ-ուըգպարը զէման կիյինտիքլերի էլ-պիսէ յի, չէօյլէ քի մէզպուրէ գա-տընարըն, իւզէրէրինէ պէեագ պիր չարշաֆ ալըպ, վէ կէօղ եէ-քինէ իքի արալըգ աչարագ, պու վէճճհ իլէ էնզարը ամմէսէն եիւգ-լէրինի կիղլէսի.քլէրինի պիլմէդ տէ-յիլսին։

—Տիմէ.ք տիր քի, տէտի Լիւ.ք, Զինկեանէ գըզը տիշարընը կէօրէ-պիլէճէ.ք, ֆագաթ տիշտատան քիմ-սէ քէնտիսինի կէօրէմէնէճէ.ք տիր։ Տօղրուսու, ապիգիմ, սէնին չու-թատավուրունա հիչ պիր տիւճէ-ճէ.ք եօղ տուր։

—Սէնին չու ըչճանընը մատամ ուը Սիմէօզ թատաֆընատան հիւանէ տուրէթտէ գատպաչ օլունմասը, պէնճէ չիւպհէսիզ կէօրիւնիւեօր։ Հէր նէ հալ իսէ, պու խատուսա-տա նէ եօլատա գատար վէրիլիր իսէ, պու ագշամ պանա պիլգէրիրսին, պէն տէ եարըն իչին իճապը իճրա-սընը տիւչիւնիւրիմ։

—Միւնա՛սիպ, միւնա՛սիպ, պու ագշամ պէն սանա հէր չէ՛յի պիր-տիկլիյիմ։

—Էվվէթ, էվվէթ։

Օլ կիւնիւ պէօյլէճէ կէչիպ, հի-քեեէմիպէ պի.քը ու իչտր օլուն-

մանա չայեան հիչ պէր վագբա օլմատը ։

Ովսէթ օն վուրտուղու էոնատէ , Մ. ար Քէրժան Կուլուն դարտուտու նու չամադտա իսի ։ Քէրին խէ , ատլատա եալընըզ օլսէնդ , սատըրըզդա պէրլէմէքտէ օլսուղսունսան ,

—Էյ նէ՞ խապէր , տէեան սիսալ էթտի ։

—Թէքլիֆիմի արդ էթտիմ ։

—Գապուլ օլունսա՞ մու ։

—Գապուլ օլունմամըշտ զատաղ իսի ։ Հաթիճա ժան , սէվինճինտէն չօճուգ կիսի էլլէրինի պիրիսդերիսնէ վուրմակա պաշլատը , վէ Նոթը չէս տախի , պէնիմ թամահեմ իրէ օլունան պիր Թէքլիֆին մանէլմէմ նունկիյէ գապուլ օլունճաղընը պիլմէրսիս։ Հասըլը վապմէ վէ գըզ , Եարըն սաաթ իրթատ սէնի պէքլէհէճէք տիրլեր , վէ պէն գալիճէն Թէքլիֆին օլմուշամ տուր քի , մատմուազէլ տը Սիմէօղ պու կիճէ մէդրեդընատն ատլա ուեուեատմատեա ճադ տըր ։

—Նէ՞մէ լազըմ , էլալէթթէ իլէ-բուտ պօլ պօլ ուեումադըդդա վագթը օլճագ տըր , տէեսի Կուլ , իսթիհզաքտարի պիր տէեա իլէ ։

Լիւք , պու սէօղլէրին մանէեայի հադըդէնինի բէք կիւզել անլաաը , նատըլ քի , պալէատէքի ոօն սէօղլէրտէն ոօնրա , « չուրուպ հազըր մը տը » տէեու վագը օլան սիւալինտէն տախի , պու սէօղլէտիկլիմիղլա-երդըդյա իսպաթի օլունմադտատը ։

Բէքրին , զարիպ վէ նէֆրէթի կէ-թիրճի նէսանէլէր տրասընատա վէ եիւքսէք չըմինէնին իւղէրինատ մէվղու օլան ատըլը տատթա կէօղ-լէրինի չէվիրէրէք ,

—Ի՛քմալ օլունմադտա՛ տըր , տէեու ճէվապ վիրտի , վէ տյնի վագըթ-տա տէեաղա գալդատագ , պիւյիւք տալատա ենչա խոխլմիշ օլան վէ քինիա տապրէսի մադամքնատա արուլունան ճամէքտանլը օտատա տօղրու իլէրլէտի ։ ԵՒիւք տախի տը-դաբքնատն կիմմէկէ պաշլատը ։

Բէքրին , մէղքիւր տապրէնին ճամ-լը դարտուտունու աչմատընատա , քէս-կին վէ դարիպ դօդուրտ դաթը պիր քէօմիւր պուղուտու տիչարը չըգտը , վէ Ի՛քի չէրի-քէրլի ըրճաթ իմմէքլիկէ մէճապտը գըլտը ։ Ֆա-գէնի պու պուտու հէմտն մահվ վէ գայիլ օլտուղունատն , կուլ սէր-պէսթճէ դարտունուն էշխինատն կէչտի , հալ պու քի ԵՒիւք պիր թադըմ պուԹադարըն վէ քիմ-եոճըտտա մախտուտ տիկէը չիշէլէ-րինի մուղիրը վէ մուխլիպ գօդուրա-րընա չօգտուգ ալըշմըշ օլմատըղը ճիհէթլէ , պիր գաչ սաթմ արգա-տա տուրտու ։

Մէղքիւր տապրէտէ , ադղընա գատար եանմըշ քէօմիւր իլէ տօղու օլան քիւչիւք պիր օճագ իւղէրին-տէ , մատէնլէրին էն գիճատէ գըյ-մէթտարը տտալունան ադ ալթուն մատէնինատէն եարըմըշտ օլարադ , պիր էմալ պուլունմադտա իսի ։

Պիր գուդուն Թիւրի գուԹրին-տէ ճամանան պիր գօրու , մէղքիւր էմնի-բին լիւէսիյլէ լէհիճէնմիշ օլ-տուղու հալտէ , պիր եուամուրթա ի-րիճինատէ օլան պիլուրատն պիր չիշէ իլէ պիԹիշմէ-քտէ իսի ։ Մէղ-քիւր չիշէ իչինատէ , օլ տէրէճէ չէֆֆաֆ վէ աչըդ ըէնկիլ պիր չու-րուպ տատիլտարը կէօրիւմէ-քտէ իսի քի , ատէթա մէղքիւր տատ-լալար , էրիմիչ եադուԹ զանն օ-լունմադտա իսի ։

Բէքրին , օճաղըն հալասընը քէ-սէրէք , ատէչի սէօնտիւրտիւ , վէ ոօնրա կիւմիւշտէն պիր մալա իլէ

մէզքիւր էմպիյի գալաբրարագ, զիքրի սէպգաթ իտէն շիշէյի պու սուրէթլէ էմպիքտէն աեբրտը, վէ հէր նէվի էշեաեը շամիլ օլան պիր քիւչիւք սանտըղը արաշթըրարագ, զաեէթ ուֆագ պիր շիշէ չըգարաը։ Իշպու շիշէ, գաեա պիլլօրունտան օլուպ, ալթունտան պիր աղըզլըղը վար իտի։

Քիմեաճըլըղա մախսուս օլան շիշէ տէրունինտէքի գըրմըզը շուրուպ իլէ, զիքրինի իթտիկիմիզ քիւչիւք շիշէ տօլուպ, մէզքիւր շուրուպուն հէր պիր տամլասը, (չիւնքի սէքիզ օն տամլա վար իտի,) շիշէեէ տէօքիւլտիւկիւնտէ, պիր նէվի մատէն սէսի չըգարմագտա իտի։

Բէրին, շիշէնին ալթուն աղըզլըղընը պիր տիգգաթը թամմէ իլէ գարատըգտան սօնրա, Լիւքէ թագտիմ իթտի, վէ մէրգումա խիթապէն,

—Իշթէ, ազիզիմ պարօն, պու տուր սէնին սէպէպի իգպալին, տէտի։

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, տէեու ճէվապ վէրտի Քէրժան, լաքին պու գատար իլէ դանի օլամամ, վէ սէն պանա շու սիլահը վիրտիկին հալտէ, պունու նասըլ գուլլանաճաղըմը ճօյրէթմէքլիկինի տախի խաթէրիմ։

—Պունուն գուլլանըլմասընտա ասլա կիւճլիւք եօգ տուր։ Տէրխաթըր էթ քի, պու շուրուպ իչիլտիքտէն անճագ ալթը սաաթ սօնրա, սէմէրէսինի հասըլ իտէր։ Տէրխաթըր էթ քի, պու թէէսսիրլի շուրուպ, հէր գանղը իչկի իլէ գարըշըլաճագ օլուր իսէ, օ իչկինին լէզզէթ վէ բէնկինի ասլա թէպտիլ իթմէզ։ Տէրխաթըր էթ քի, պու շուրուպուն իւչ տամլասը, էօյլէ պիր տէրին ույգու հասըլ իտէր քի, հիչ պիր շամաթա վէ հիչ պիր կէօնա գըմըլտաթմա, օ ույգուեու գաթ իտէմէզլէր։ Տէր խաթըր էթ քի, պու շուրուպուն ալթը տամլասը, մէզքիւր ույգուեու թէքմիլ պիր կիճէ թէմտիտ իյլէր։ Հասըլը պունուն օն տամլասը, (զաթէն շիշէտէ մէվճուտ օլան օն տամլա տըր,) ինսանըն մէվթինի մուճիպ օլուր։

—Մէվթինի՞ մի, տէեու թէքրարլատը Քէրժան։

—Էվվէթ, ազիզիմ պարօն, պու հալտէ մէզքիւր տամլալարը սայմագ սէնին էլինտէ տիր։

28

ԼԷՅԼԱ

Ֆէրտասը կիւն, էօյլէտէն իքի սաաթ սօնրա, տիւշէս վէ Ժան վէ Լիւք, իշ պու հիքեաեէնին հէման պիտաեէթինտէ օգուեանլարըմըզը իտխալ իթմիշ օլտուղումուզ Սիմէօզ գօնաղընըն քիւչիւք սալօնունտա պուլունմագտալար իքէն, պիր խըզմէթքեար իչէրի կիրիպ, պիրի զարիպ սուրէթտէ պիր էլպիսէ կիյինմիշ օլարագ, իքի նէֆէր գատընլարըն, պիր քիրա արապասընտան աշաղը էնտիքլէրինի, վէ Մ. պարօն տը Քէրժանըն թավսիեէսիյլէ, մատամ տիւշէսին հուզուրունա չըգմագ իսթէտիքլէրինի խապէր վէրտի։

—Պունլար, պէնիմ հիմաեէմ ալթընտա օլան գատընլար տըր քի, տահա տիւնքի կիւն հագգլարընտա պահս իթտիմ, տէտի Լիւք։

Մատամ տը Սիմէօզ, մէզպուրէլէրին տէրհալ գօնազա գապուլ իտիլմէսինի էմր իյլէտիկինտէն,

Բէրին վէ Գարմէն իչէրի կիրտիլէր։

Կուլ, եիւզ եաշլը դատընլարա մախսուս օլան մասքէսինի չըգարմըշ օլուպ, վագաա եիւզիւ աչըգ իտի իսէ տէ, պունունլա պէրապէր եիւզիւնիւ օլ մէրթէպէ թանըլմազ պիր հալէ գօյմուշ իտի քի, պունտան տօլայը Լիւք զաեէթլէ թէաճճիւպտէ գալտը։ Շէօյլէ քի մէզպուրէ, թէհալեիւրէ շայեան սուրէթտէ եիւզիւնէ իհթիեարլըգ չըզըգլարը չըզմըշ օլտուղունտան, ագալլի ալթմըշ եաշընտաքի դատընլարա պէնզէմէքտէ իտի, վէ էկէր պարօն տը Քէրժան էվվէլինտէն վագըտեը պիլմէսէ իտի, պիր սատթ դատար գարշըսընտա տուրուպ, մէրգումէյի թանընեամաեաճագ իտի։ Մէզպուրէնին կիյինտիկի բուպա իսէ, մօտասը կէչմիշ օլան պիր թագըմ էսկի պիւսկիւ վէ ըէնկ ու շէքիլլէրի զարիպ էսվապտան իպարէթ իտի։

Արապ թագլիտինտէ պուլունան Չինկեանէ գըզընըն թէպտիլի գըեաֆէթինէ կէլինճէ, պունուն տախի ասլա գուսուրու եօգ իտի։ Շէօյլէ քի, ֆուզէրի սըրմա իլէ միւզէյեէն օլարագ, սօլուգ լաճիվէրտ ըէնկինտէ իբէքլի պիր գումաշտան պիւյիւք պիր էօրթիւ, պաշտան աեաղա դատար մէրգումէյի իհաթա իթմէքտէ օլուպ, պէեազ պէզտէն պիր չարշաֆ տախի, պաշընըն արտ թարաֆընտան լաճիվէրտ էօրթիւեէ պիթիշմիշ օլտուղու հալտէ, էօն թարաֆտան թա աեագլարընա դատար ուզանմագտա, վէ մէզքիւր էօրթիւնիւն ալթընտա պուլունան մէզպուրէնին սիմասըյլա հէյեէթի պէտէնիեէսինի հըֆզ իյլէմէքտէ իտի։ Կէօզ տէլիքլէրի եէրինէ տախի իքի քիւչիւք արալըգ աչըլմըշ օլուպ, Գարմէն պու արալըգտան հէմ կէօրմէքտէ, վէ հէմ նէֆէս ալմագտա իտի, վէ չարշաֆը ալթընտա պէեազ իբէքլի գումաշտան պիր շալվար կիյինմիշ օլտուղու կիպի, աեագլարը տախի, ալթուն սըրմա իշլէմէլի լաճիվէրտ դատիֆէտէն եաբըլմըշ քիւչիւճէք բապուճլար իչինտէ պուլունմագտա իտի։

Գարմէն ժանը, վէ քէնտիսինին ժանա պու տէրէճէ պէյնզէյիշինի կէօրտիւկիւնտէ, պիզզաթ քէնտինին սիմասընը պիւյիւք պիր այնա իչինտէ կէօրիւեօր օլտուղունու զանն իտէրէք, տիթրէտի։

Լիւք, պու տիթրէմէյի կէօրիւպ, սէպէպինի տախի անլատը։

Բէրին իլէ Չինկեանէ գըզընըն արգասընտան, Սիմէօզ ֆամիլեասընա մէնսուպ իքի խըզմէթքեար կէլմէքտէ օլուպ, պունլար էլլէրինտէ, սէտէֆ վէ ֆիլ տիշի թաշլար իլէ թէզվիգ իտիլմիշ օլարագ, սէրվի աղաճընտան եաբըլմըշ պէօյիւք պիր սանտըգ թութմագտա իտիլէր։

Կուլ, մէզքիւր սանտըզը աչըպ, տէրունինտին ըէնկեամիզ վէ էնվայի գումաշլար վէ ալթուն վէ կիւմիւշ իշլէնմիշ հարիրլէր, իբէքլի վէ էլմասլը հարմանիլէր, զարիպ վէ ինսանը սէրխօշ իտիճի գօդուլար չըգարտը։

Պատէհու սիւսէ տայիր նատիր իւլ էմսալ էշեա վէ թէզեինաթ սաթան դատընլարա մախսուս աթվար ու լիսան իլէ, կէթիրտիկի միւթէատտիտ էշեանընը պիրինճի տէրէճէտէ կիւզէլլիկի վէ գատր ու գըյմէթի հագգընտա պիր չօգ մէտհ ու սիթայիշլէր իթմէկէ պաշլատը։

Տիւշէս իլէ ժան, Կուլուն էլֆազը պէլիզէսինտէն տօլայը թէպէս-

սիւմ իթմէ.քտէ խտիլէր։ Քէրժան իսէ քէնտի քէնտինէ, շէօյլէ սէօյլէմէ.քտէ խտի.

—Պու դատըն, պէնիմ մէմուլիմտէն չօգ զիեատէ մէհարէթլի իմիշ։ Տօղրուսու եըլտըզըմ, շու դատընըն պանա տիւշմէն օլմասընտան պէնի մուհաֆազա իյլէեէ։

Պու էսնատէ, Զինկեանէ գըզընըն կէօզլէրի, տիգգաթը թամմէ իլէ մատմուազէլ տը Սիմէօզիւն իւզէրինէ տթֆ օլունմուշ խտի։

Ժան, կէօսթէրիլէն էշեաեը թահսին խտէրէ.ք, իչինտէն պիր խայլի շէյ ինթիխապ իթտի, վէ մուպատեա օլունան էշեանընն ֆիեաթը, պիր խայլի մէպլաղա պալիզ օլտու։

Տիւշէս, գըզընըն սաթըն ալտըզը էշեանընն բարասընը կէթիրմէ.ք իչին, քիւչիւ.ք սալօնտան տիշարը չըգտըզընտա, Ժան, Բէրինէ խիթապէն,

—Մա՛տամ, տէտի, ըիֆագաթընըզտա պուլունան շու Ճէզայիրլի արապ, կէ՞նճ մի տիր։

—Թագրիպա օն սէ.քիզ եաշընտա վար տըր, մատմուազէլ, տէեու ճէվապ վիրտի Կուլ։

—Աճա՛յիպ, վաթանընտան վէ ֆամիլեասընտան պու դատար ուզագ օլան շու Բարիս շէհրինտէ նա՞սըլ օլուպտա պուլունուեօր։

—Հէ՛յ վահ, մա՛տմուազէլ, զէվալլը գըզճըղազըն ֆամիլեասը եօգ տուր։

—Էօ.քսիւզ տիւր հա՛, տէտի Ժան ըիգգաթը գալպ իլէ։

—Էվվէթ, էվվէթ, չինքի բէտէրի, Ճէզայիրլի պիր թաճիր օլուպ, մէրգում, քէնտինին թէ.քմիլ վարիտաթընը, պիզզաթ գօմանտա իթմէ.քտէ օլտուղու եալընըզ պիր սէֆինէեէ հասր իթմիշ իքէն, պու սէֆինէ պիր ֆուրթունատա գազազէտէ օլարագ, թայֆէ վէ էշեասը.յլա պիրլի.քտէ զարգ վէ նապէտիտ օլմուշ, վէ պու վէճհ իլէ, Լէյլա տախի, (չինքի պու կէնճ գըզըն իսմի Լէյլա տըր) էօ.քսիւզ վէ մէնպաի թէայեիւշտէն աճիզ գալըպ, բէտէրինին պիր մըգտար տէյնինի թէէտիեէ իթմէ.ք իւզրէ, քէնտիսինի էսիր մագամընտա չարչըտա սաթաճագլարը սըրատա, պէնիմ մուխպիրիմ, ըիգգաթը գալպ իլէ միւթթասըֆ օլարագ, պիչարէյի, մէզքիւր տէհշէթլի գատէր բէնչէսինտէն գուրթարմագլըզա գարար վիրմիշ, վէ քէնտիսինի պիր Ֆրանսըզ սէֆինէսինէ պիլ իր.քեապ, պանա կէօնտէրմիշ տիր։ Իշթէ, պու սուրէթլէ, պու գըզ, պիր գաչհաֆթատան պէրու, եանըմտա պուլունմագտա, վէ բէ.ք քեամիլ վէ միւթի պիր գըզ կէօրիւնմէ.քտէ տիր։ Հաթթա եավաշ եավաշ պիզիմ ատէթլէրիմիզէ տէ ալըշաճագ. վէ պիզիմ լիսանըմըզը տախի էօյրէնէճէ.ք տիր, վէ մէմուլ խտէրիմ քի, պիր կիւն, պէնիմ թիճարէթիմտէ, պանա եարտըմ իթմէ.քլիկի միւգթէտիր օլաճագ տըր։

—Զէվալլը՛ Լէյլա, տէտի Ժան աճըեարագ։

—Մա՛տմուազէլ, էկէր քէնտիսինէ աճըտըզընըզը անլաեապիլսէ, մէմնուն օլուր, տէտի Կուլ։

—Լաքին կիւզէ՞լ մի տիր, տէեու սիւալ իթտի Ժան։

—Էվվէթ, մա՛տմուազէլ, մէլէքլէր եախօտ սիզին կիպի կիւզէլ տիր։

—Քէնտիսիյլէ թաաթիյի էֆքեար խտէճէ.ք պիր թէտպիրինիզ վա՞ր մը տըր։

—Շիւպհէսիզ վար տըր, մա՛տմուազէլ, պէն քէնտիսինէ իշարէթլէր իլէ էֆքեար ու նիյյէթիմի պէ-

եան իտէրիմ. օ տախի նէ տիմէք իսթէտիկիմի քէմալի ֆէրասէթլէ անլար։

—Էօյլէ իսէ, ըէճա իտէրիմ, քէնտի սիմասընը կէօրմէք արզուսինտէ օլտուղումու քէնտիսինէ անլաթընըզ։

Կուլ, պու սէօզէ դարշը պուլունուեօր օլտուղունու իմա իտէր թարզտա պաշընը սալլաեարագ,

—Քէնտիսինտէն պու եօլտա պիր շէյ թալէպ իթմէքլիք, պիհուտէ տիր, տէտի։

—Նէ՞ իչին։

—Զիւնքի եիւղիւնիւն էօրթիւսիւնիւ չըգարմագ իսթէմէեէճէկինէ գավիէն թէէմին օլմուշում, վէ սիզին ըէճա վէ իպրամլարընըզը գաթիէն ըէտտ իտէճէկինէ էմինիմ։ Մա՛տմուազէլ, սիզ Խրիսթիանսընըզ, վէ անը՞ն մէզհէպի, Խրիսթիանլար մուվաճճէհէսինտէ եիւղիւնիւ աչմասընը քէնտիսինէ մէն իտէր։ Պէն պիլէ, քէնտիսինին խապէրի օլմաեարագ, վէ ույգուսու իչինտէ, եիւղիւնիւ կէօրէպիլմիշիմ տիր։

—Լէյլա գա՞նղը մէզհէպտէն տիր։

—Էճտատընըն մէզհէպինտէն, եանի Իսլամ մէզհէպինտէն տիր։

—Էօյլէ օլտուղունա էսէֆ իտէրիմ, ֆագաթ մա՛տամ, էլպէթթէ պու դըզ սիզին իլէ գօնուշապիլիր պիր հալէ կէլէճէք օլուր իսէ, քէնտիսինի Խրիսթիան իթմէքլիկէ չալըշաճագսընըզ, տէյի՞լ մի։

—Էլտէն կէլտիկի դատար պու ուղուրա չալըշաճազըմ, վէ պու պապտէ հիչ պիր շէյ տիրիղ իթմէեէճէյիմ, տէեու ճէվապ վիրտի Բէրին։

Մուախխարէն մատմուազէլ տը Սիմէօզ, սախթէ արապըն եանընա կիթտի, վէ հէր նէ գատար սէօյլէեէճէկի սէօզլէրի մէզպուրէնին անլաեամաեաճաղընա իսկեաթ օլմուշ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի աթիտէքի լագըրտըլարը իրատ իթտի.

—Լէ՛յլա, սէֆիլ վէ էօքսիւզ գըզճըղազ, սէնին իչին ճէնապը Հագգա նիեազ վէ տուա իտէրէք, սէնին մէսուտ օլմագլըղընը թալէպ իտէճէյիմ, վէ էլիմտէն նէ եաբմագ լազըմ կէլիր իսէ, սէնին իչին եաբաճազըմ։ Հէր եէրտէ պէնիմ մէնֆաաթըմ սէնինլէ պիրլիքտէ օլաճագ տըր, վէ հաթթա շու տագըգատան իսթէրիմ քի, սէնի, քեաֆֆէյի համիլէրտէն էն զիեատէ գուվվէթլիսինին թահթը հիմաեէսինտէ պուլունտուրաեըմ, վէ պօղազընա էօյլէ պիր կէօզէ կէօրիւնիւր իշարէթ ասաեըմ քի, հագգ թէալա պու իշարէթի կէօրէրէք, սէն, քէնտիսինին օլտուղունու տէրխաթըր իյլէսին։

Ժան տը Սիմէօզ, պալէատէքի սէօզլէրի թէլաֆֆուզ իտէրէք, ալթունտան պիր զինճիր իլէ պօղազընտան ասըլմըշ օլան ալթունտան քիւչիւք պիր խաչը չըգարաը, վէ Զինկեանէ դըզընըն, ուզուն էօրթիւսիւ ալթընտա նիմ սուրէթտէ կիզլէտիկի էլլէրինտէն պիրինի թութուպ, պիր պիլէզիք միսիլլիւ, մէզքիւր զինճիրի մէրգումէնին պիլէյինէ կէչիրմէք իսթէտի։

Ֆագաթ Ժանըն, խաֆիֆ սուրէթտէ էլինի տօգունմասընտան, Գարմէն շէտիտէն տիթրէտի, վէ քէնտիսինէ թագտիմ իտիլէն միւճէվհէրի թարիֆի զայրը գապիլ պիր տէհշէթ իլէ ըէտտ իտիպ, իքի իւչ աեագ գատար տախի ըիւճաթ իյլէտի։ Զէվալլը Ժան իսէ, Գարմէնին շու հարէքէթինին սէպէպի-

նի սիւալ իթմէք իւզրէ, Բէբինէ տօղրու տէօնիւպ,

—Մի՛ւսհան Ալլահ, մա՛սամ, պունուն մինէասը նէ՞ տիր, չու հալ պանա ատէքա տէհչէթի մուճիպ օլուեօր, տէտի։

—Մա՛սամուզդէլ, տէեու ճէվապ վիրտի կուլ, քէնտի թէլալ ու հէեէճանընդան տէմր իմմէկէ չալըշարագ, մա՛սամուզդէլ, չու մուա-մէլէնին մինէ, ընը ճանըմամըզդը-ատա ասլա կիւճլիւք եօգ տուր։ Թէքրարէն պէյլէրիմ քի, Էէյլա Միւսլիմանտըր, վէ խալ խէ Միւհամմանընդըր թահգիր իթտիքլէրի պիր մէզհէպին ալէյհիվէթի ֆարիգատը ալտադունու պիլմէգ տէյիլ տիր։ Պինապէրին նասըլ քի պիր Խրիսթիան, մէզհէպինէ մուդաֆիր տուէթմէտ քէնտիսինէ պիր մուսաիլէ վուգու պուլսադունատա նէֆրէթ խոսը խսէ, էօյլէ տէ պու գըզ, Խրիսթիան մէզհէպինէ մահասուս օլան չու խալը կէօրտիւկիւնտէ, նէֆրէթ վէ ըինճանթ էյլէմիշ տիր։ Իշթէ հագգդանթը հալ պունուան իպարէթ տիր։

—Զէվալը գըզճըղադ, Ալլահ ֆիքրինի թէնվիր էյլէսին, տօղրուսու, պուլունսուզդու Հալինանէն տօլայը օլ տէրէճէ ֆէնալըդ վէ դօրդու հիսս իսինէօրսէ քի, մէզքիւր հալի թէպահիլ օլմահընճա, պիր տահի քէնտիսինի կէօրմէք իսթէմէմ։ Պունունլա պէրապէր, տուզադատան օլսուն, քէնտի իւզէրինէ նէզարէթի իսէճէյիմ։

Օլ հէնկէամտէ, տիւշէս քիւչիւք սալճաա ավտէթ իլէ, տահթէ սաթըճըատան տաթըն ալընան էչխանըն իւճրէթինի թէէսիսէ էյլէտի։

Պունուան ասնրա, Բէբրին իլէ Դարմէնին, Սիմէօղ ֆամիլիասը գօնտաղընաա գուլմալարընա հիչ պիր լիւզում գալմատըղընատան, իքիսի պիրլիքտէ, վէ եարը պօշալմըշ օլան սէրվիթ ազաճընատան մատամուլ սանտըգ տահի պէրապէրլէշտիրմէտէ օլտուզու իսազատրսէ, քէնտիլէրինի կէթիրմիշ օլան քիրնա արապատընա պէթէկ ըրար պիճաիլէր։

Զինկեանէ դըզը, տալճատան տիշտըը չըգար իքէն, պարճնատ էօյլէ պիր ահթը նադար էյլէտի քի, պունուն մինէասընը եալընըզ մէրդում անլաէտապիլտի։

Ադատա եօլա չըգտըգատան ոճնրա, Բէբրին, Զինկեանէ գըզընա խիթաապէն,

—Դա՛րմէն, պիլի՛րսիսինիզ քի, տէտի, պէնիմ հագը ճէվապլըզդմ օլմատա իտի, պիր ազ էվվէլ պիզի իյդա իթտիկինիզ թէհլիքէլի վազիէթտէն կիւճ իլէ դուրթուլապիլէճէք իտիք։ Ադընընգա՞ մը էատի, եօճատա պիր սինո՞ք մի սիպի պիրտէն պիրէ ոօգուտու քի, օլ մէրթէպէ աչիքտար պիր նէֆրէթ իլէ ծանը Սիմէօղին վէրտիկի հէտիճէյի ըէատա իթտինիզ։

—Էյ նէ՞ եարմընը իտիմ, վէ սիզ պէնիմ եէրիմէ օլտա իտինիզ նէ՞ եարտար իտինիզ, տէեու սիւալ իթտի Զինկեանէ դըզը։

—Թո՛ղաճ սիւալ, մէզքիւր գինճիր իլէ իսէչը գապուլ, վէ պատէհու մատամուազդէլ տը Սիմէօղէ, չարդ ուտուլի իւզրէ, իյդհարը թէճէքքիւր վէ մէմնունիյէթի էյլէմէլի իտին, զանն իտէրիմ քի, պու աճօյլէտիկիմ նէ՛ ըէք միւշքիւլ վէ նէ՛ տէ միւմքինտուր իտի։

—Գապո՞ւլ մու իթմէք, տէյի թէքրարլատը, սիզ քի պունու սէօյլէնօր իտինիզ, սիզ օլտանըզդ գապուլ իտէ՞ր մի իտինիզ։

—Ճիւպհէսիզ գապուլ իտէր իտիմ, հէմնէ՛ իչնն իթմէնէճէյիմ։

—Պու խուսուստա սիզին գալ-պինիզ պէնիմքինտէն զիեատէ սէրթ իմիշ։ Պիտտէֆաթ սիզէ սէօյլէմիշ վէ իսպաթ իթմիշիմ տիր քի, պէն հիչ պիր շէյտէն գօրգմամ, վէ հիչ պիր շէյտէն բիւճաթ իթմէմ տէյի, հալ պու քի, եէրինէ գայիմ օլա-ճագ օլտուղում օլ թաթլը վէ տիլ-պէր գըզճըղազա վիրմէքլիկիմ լա-զըմ կէլէն Յուդանըն պուսէսի կի-պի պիր պուսէտէն բիւճաթ իյլէ-տիմ։ Չիւնքի, միւտտէթի մէտի-տէտէն պէրու էօլմիւշ վէ թաշքէ-սիլմիշ օլտուղունու զանն իյլիտիկիմ եիւրէկիմ, պէնիմ սիմամտա վէ շէքլիմտէ պուլունան օլ կէնճ գը-զըն, պիր ազ էվվէլ հագգըմտա պազը բիգգաթամիզ քէլամլար ի-րատ իթտիկինի իշիթտիկինտէ, միւ-թէէսսիր օլտու։ Իհթիմալ քի, մա-տամ, պէնիմ շու զաաֆէթիմի թայ-եիպ վէ իսթիհզա իտէրսէնիզ, ֆա-դաթ քէմալի թէաճճիւպլէ շունու իդրար իտէրիմ քի, մէզպուրէյի տինլէտիկիմտէ, կէօզլէրիմտէն պիր տամլա եաշ տախի ադաը։

—Ֆիզվագը սիզին շու զաաֆէ-թինիզ բէք միւէսսիր տիր, տէտի Կուլ իսթիհզա թարզընտա պիր սէ-տա իլէ։

Պատէհու, ատէթա թէհտիտա-վէր պիր սէտա իլէ շէօյլէ իլավէ իյլէտի.

—Աճապա պու սէօզլէրի պանա սէօյլէեէն, Նանթ շէհրինտէ մահ-քիմ օլան գատը՞ն մը տըր, աճա-պա պու լագըրտըլարը իրատ իտէն, պարօն տը Քէրժան թարաֆընտան ֆէվգէլատէ քիւսթախլըզը մէտհ ու սէնա օլունան Չինկեանէ գըզը՞ մը տըր։ Գա՛րմէն, պէն սիզին շու հալինիզի պէեէնմէեօրում, վէ հագ-գընըզտա օլան էմնիյյէթիմ, շիւպ-հէ վէ թէրէտտիւտէ թէպտիլ օ-լունուեօր։ Իմտի, աչըգտան աչը-զա ֆիքրինիզի պէեան իտինիզ... թէշէպպիւս իտէճէկինիզ հարէ-քէթտէն թէրէտտիւտ վէ բիւճա՞թ մը իտիեօրսունուզ։

—Խա՛յր, խա՛յր, տէեու ճէվապ վիրտի Գարմէն շէտիտէն, պէն հէր վագըթտան զիեատէ հէր շէյէ հա-զըրըմ, վէ էօմրիւմիւն մագսէտի նէ օլտուղունու տա սիզ բէք ալէա պիլիրսինիզ։ Իշթէ, պէն օլ մագ-սէտէ տօղրու կիտէճէյիմ, վէ եօ-լումդն իւզէրինտէ գարշըմա չը-գան քեաֆֆէյի մէվանի վէ միւշ-քիլաթը աեագլարըմ ալթընտա չըղնաեաճաղըմ...

—Վէ, տէվամ իթտի Բէրին, պու վէճհ իլէ հարէքէթ իթմէնիզլէ, ագիլանէ հարէքէթ իթմիշ օլա-ճագսընըզ։ Մատամ քի սիզ, պի-զիմ էսրարըմըզա վագըֆ օլտու-նուզ, տիմէք տիր քի ճան վէ թէ-նինիզ իլէ թէքմիլէն պիզիմ օլտու-նուզ, վէ պիզ սիզին իչին նասըլ խըզմէթ իտէճէք իսէք, սիզ տէ պի-զիմ իչին էօյլէ խըզմէթ իթմէլիսի-նիզ։ Ունութմանընըզ քի, սիզին սիւլիւք իտէճէկինիզ թարիգին ի-քի ազգը վար տըր, վէ պունլար-տան պիրի, պիւյիւքլիւք թէբէսի օլտուղու թագտիրտէ, պիզիմ սա-եէմիզտէ օ թէբէեէ վասըլ օլա-ճագսընըզ, իքինճիսի տախի Նանթ շէհրինին տար աղաճը տըր քի, է-կէր պիզի զամմազլամաեը տիւշիւ-նէճէք օլուր իսէնիզ, մէզքիւր տար աղաճընա պիզ սիզի թէսլիմ իտէ-ճէյիզ։

—Մա՛տամ, թէհտիտ լազըմ տէ-յիլ, տէտի Չինկեանէ գըզը թէ-քէպպիւր իլէ վէ մէզպուրէնին սէօ-զիւնիւ գաթ իտէրէք, պիլմիշ օ-լունուզ քի, պէն նէ՛ սիզտէն, վէ նէ՛ տիկէր քիմսէտէն գօրգարըմ,

չունքի ճաշամագլուխը իր եղբոնէ դոյմանան պիր գատընը, հիչ պիր չէյ գօրգուքամազ։ Պէն, քնաք-քէմիզէ այնա օլան չու տալա ուշ-բռնուտա սատըգանէ չալըշաճաղըմ, դիրա սիզին իչին չալըշըրըմ հալատէ, դիւռատէ քէնտիմ իչին չալըշմըշ օլուրսամ, ֆագաթ էկէր սիւնուտա, պիզի եկստիկէրիմիզէ բաղթ խոչէն գադը գըբըագիլիր պիր չէյ վար խոչ, օ տախի թէկհա սիր։

—Օ, նէ գատար սիւթէքքէպզիր իմիշնիզ։

—Սիզ տէյի՛լ միսինիզ պէնիմ սուլթան օլաճաղըմը գանա սէօյլէյէն. իչլէ պէն տէ գու պիւյիւք բօլու իճրա իչին, չհնտոտէն թալիմ խոյեօրսամ, չունքի մնզիմ եա, սուլթանլարա էն գիւռատէ եադըշան չէյ թէքքէպզիւր սիւր։

Գու էանատէ, քիրա արատադը էսթուֆտա օգադընա վասըլ օլարագ, հոսլ վէ Դարմէն արատադան աշադը էնտիչէր, վէ արա թաբաֆտա վագը պիր դարուտան դըրմըզը եվէ գոախիլ օլատուլար։

29

ԱԳՇԱՄ ԹԱԱՄԸ

Շիւպհէսիզ օգուտանըլըմըզ տէրհաճըը խոյեչէր քի, վագը օլան պիր մուքաղէմէ իւգէրինէ, տիւգ վէ պարճ տը Ֆէրժան պէյնինտէ չու եօլտա պիր գատար վիրիմիշ իտի։ Շէօյլէ քի, պու գարար մուճիպինճէ պարճ տը Ֆէրժան, ուղուրսուզ օլան այ կէչինճէյէ գատար հէր կիւն սապահդան ադշամա գատար վագիմինի Սիմէօզ ֆամիլեասը գօնաղընտա կէչիրէճէք, վէ անճագ կիճէչէրի, ժանը, վահտէսինէն վէ Հադգ Թէալանըն էմրի նէգարէմէչէրինէ իհալէ խոյեչէք, քէնտիսի գօնագատան սիչարը չըգապըչէճէք իտի։

Զանն իտէրիզ քի, պու սէօղլէրտէն, Լիւք տը Ֆէրժանըն հէր կիւն, տիւգ վէ տիւշէսինէ սուֆրասընտա հագըը պուլունտուգա անդաշըլապիլիր։

Օն սէքիզինճի սըբրտա, թաամ սահաթլարը զէմանէմիզին թաամ սահաթլարը կիսի օլմայընչա, ալ վագըթլարտա էօյլէ թաամը էօյլէ վագթը խոպիր, վէ ագշամ թաամը տահի ագշամին սահաթ սէքիզինէ խոյիր իտի։

Իմտի, Բէյնին իլէ Դարմէնին, Սիմէօզ ֆամիլեասը գօնաղընտա կիր-մէչէրինտէն պիր կիւն սոնրա, մէզքիւր ֆամիլեանըն ագշամ թաամը իթթիքէչէրի սըբտա, թաամ խոչէն օտանըն գարուտա էշկինտէն իչէրի կիրէմիմ։

Միւսաֆիր գանգուինէ մնխտուտ օլան պիւյիւք սալօնան իթթիխատինտէքի մէզքիւր թաամ օտասը, կիւպէլ պիր տայիրէ օլուպ, պունան իւչ տահա բէնզէրէչէրի սօգադա նապըը իսիչէր։ Գու օտանըն իթէզինմաթը, վէ կիւպէլ կուլթօսու վէ իթճէմմիւլաթը, նատիր իւլ էմսալ սուրէթտէ օլուպ, իւգէրինէ էմրի պիւտահա, ավճըըղա, պալըգճըըղա, վէ պաղչէպանլըղա մնխտուտ օլարագ, չայհանը թէմիզա բէչիմչէր օճուրնուշ օլան հալաբըլը պէճ եօզ տիվոր գարբամնարտ ատալըրընտա տահի, կէօրնէմէճէ սէգա թաամվիրէր պուլունմագտա, վէ մէհարէթլէ իտնալ իտիլմիշ օլան սուֆրա թագըմը գօնուտաճագ պիւյիւք ավատանըղըսար իչինտէ իսէ, պիչիմի վէ գալըն չաթալ, գաչըգ վէ պըչագ կիպի սուֆրա թագըմարը կէօ-

րիւմէքտէ , վէ Սադոնիա , Զին , վէ Ճարթն էմիթասը օլան դանէքի կիւղել ֆաղֆուրի թադըմլարընըն ըմրլադ բէնկլերի տախի , մէշէ ու զաճընտան եարքըմըշ օլան տուֆրա-նըն գօնու բէնգինէ պիր բէֆնադ քէնդը իմտիրմէ՛քտէ խոխլեր :

Անադլարը է՛յրի օլան , վէ իս-թիւնտէ բարլադ ղէմինլի վէ խանէ-տան նիշանլարը՛յլա միւղէյէն պիր ուֆրա պէղի վազ իտիլմիշ պու-լունան մէղքիւր ատարի քէօշէ ուֆրանըն իւսթիւնտէ , պիր Ֆի-լիմէնք ալիւղէսի տարըմըշ օլուպ , պունուն դըրդ սէ՛րիզ ատէտ մում-լարը, ալթալըդը թէնէքէ իմտիխլէ-րի վիհլլու , ուֆրանըն իւրի ու-ճունա տախի պիրէր պիւյիւ՛ չա-ղէտան գօնուրմուշ իտի :

Մ. տը Սիմէօզ , թադամ էնտասըն-տա բուտուման սէվմէտիկինտէն , սերպէսթճէ գօնուշմազ իտիեր , վէ պինադլերին թադամ վազիը , ես-լըմըզ պիր նէֆէր ատադը վէ էս-կիտիշէ խըզմէտ քեարընը թադամ օ-տասընտա տուրտուրմադլա իւթի-ֆա իտեր իտի :

Պարօն տը Ջէրժան տախի , գօնա-գըն իչինէ ուտադը մադամընտա իմանըմըշ օլտուղունտան , մէնդու-մա , ատէթա Սիմէօզ ֆամիլեատը-նա մէհնուտ պիր զաթ կիւպի մուա-մէլէ օլունտար իտի : Պինաէն ալէյհ քէնտիսինին թադամիլտուտա պուլուն-մասը , գօնադըն ուսուլ ու ատէ-թինի թէպաիւէ սէպէպ օլմադ իտի, վէ մէրդում տատըդ խըզմէթ քեար օլան Ամերուդաղ իտէ , քէնտի վա-կիֆէյի մէհթասէհինի իֆա իչին , թադամ էնտասընտա հադըը պուլու-նուբ իտի :

Լիւք , ուֆրատա , ժան իւէ վա-լիսէհինէ տատընտա օթուրադ , պու ուտրէթէ տայիմա նէզատքէթ վէ հիւրմէթ ու րիասէթի ֆէվգե-լատէ իւղրէ հարէքէթի իտէր իտի :

Հէր նէ հալ իտէ , գիւրինի եօ-դարըտա իմտիխիմլը ադշամ թա-սընը կիւնիւ , դօնադըն տատաթը ու-դուդ վուրտուդունտա , ադշամ թատամը տախի խոխթամ պուլմադ իւղրէ իտի : Համթա տատըդ խըզ-մէթ քեար , ուֆրանըն իւղէրինէ , չէրէզ թադըմընը , խարաճա չա-րադլարընը, վէ մատամ տը Սիմէօ-զինն վազթէյլէ թայիխ իտիպ , ֆադաթ չիմտի իտէ , պիր խայլի վազըթտան պէրի տիր , հէր թա-տընտան ածադա , միճճերլէտա խոխի-մադլի պիր տատա հիւրիմնէ կէչ-միշ պուլունան գօհվէչի ուֆրա-նըն իւղէրինէ գօյտուդտան ածադա , քէնտիսի չէ՛քիլմիշ իտի :

Մ. տը Սիմէօզ , պիր չօդ չիչէ-լէր իչինտէն , վէհէմէթլի պիլդօրան-տան օլան , վէ տէրուճինտէ սըճազ վէ տադը եազադթի կիւպի բարլադ պիր չադադ պաճլընտան պիլ չիչէ տէրբադադ , վէ մէղքիւր չիչէյի քէնտի կէօզլէրիյլէ ավիւչէնին դիւա-պախշ ըշըդը ատասընտա թուխթա-րադ ,

—Իչթէ պու չարադ , գօնադը-մըզ մախղէնլէրինին տատէթա էլմա-սը տըր , տէմի , վէ իշ պու Ավի-գադնի չարադպընըն իպթիտասը տա-թարիխճէ պիր վազըա տըր : Եէյ-լէ՛ քի , ան տէօրտիւճիւ հաշմէթ-լու Լութի գրադ հազրէթլէրի , բէ-տէրիմին հիյմի վէլատէթինտէ , ախուչէհին , համինտի տալհէն վազ իխտիւդի իչին , պիւյիւք բէտէրիմէ պիր ֆըրչը մէղքիւր չարադտան կէնտատէրիւճիւնինի էմր պույու-մուշլար տըր : Իչթէ , օլ վազըթ-տան պէրի տիր , մէղքիւր չարադ-տան անճադ բէտմի կիւնէյէտ ի-չիւիշ տիր , վէ չիմտի անճադ պիր

գալ չիշէ ատոնց գալուիչ ալըլ-իմ-ա, Պա՛հ, գաւէհինիզի պանա ուզաթըննըզ, միզ ձա, պէնգամ քիւչիւճէք ժամըմ, ալը ասախ ա-զիզ պարծանա՛ Հայաէյինք, ա-ատըզ թէպասուսը պուլուռնագըցա-ճուզ գրալ Նաղրէթլէրինին Քրիս-տէմինէ օլարագ, պատէ նուշ ի-ուէլիսք։

Պաւ վէճճ իլէ լուչ գծաէհ պիւ-լիքաէ Մ. ատ Սիմէօզէ ուօղրաւ ու-զաթըլատ, վէ մէրգում ասախ, ուիւչէս իլէ ժանըն գծաէհչէլէրինի հարըսընա, վէ պէչըծանուն-ըն իլէ քէնաինինքէրինէ ազդընա գծաէար ուօղրաւուա, վէ պատէհուա չէքն-ուիսինին, հիւքիւմատըն էն գաւ-վէթլի ճուաիհինըչէրինէն պիւրի ծ-ուատուղնա թէէէմի օլանչ վէ ծ հիւ-քիւմատը իլթիճաի իմմէչքէ, քէնաիսինի թաղթիճ իմմուիկինի զանն իլէէն ատըզատակուանա մահաուա հիւքիւմէթլէ, վէ չաէէթա տուա ուէօղէմէք թաղրընճատ աուա-զա գծգըտչ։ Լիւք ասախ ուանգա գաղատ, ճկ ատիւք ատ Սիմէօզ, ան պէչինճէն լաւի գըզատըճն իզդուհաատ էօսի, վէ նայիլի սուհաէճճէ իչնն թէմինհիւթաի իլլէմէք իւգրէ, ձուս-ուագ-ըրընը նիմ ուչուր, վէ ձկ-ծգ-լէ ագրատաքաա իճաագ իսէն քէնէչ մինիք իմէաքֆուաչ իմմէք իւգրէ պուչանմագաա իւքէն, նագիւաճ զա-բիսգ վէ թաւրիֆի միւճքիճնուիսչ պիր վաղըա գիւգուա պուլատագ, մէրգուա-մուա ուէօղինքէ գաճէ՝ վէ վաիսաէ իլէ դըգա՝ թէէաճճիւատ վէ գօրգուա ուէաատչ ատա իմմաիրաի։

Ձիւնդի օլ հէճմիւճանուէ, չիմիչք միճիչնի պէնաչ վէ ժիչգուլէրի գա-մանչաքըծը պիր բնդըտգըդա պիր գաչանմանէ գ պուլատ պատիճքիչքինէ վիր հիէէսինի կինգի, կիւճա, քաճհի էլ ատչ օլան ուէճէչլէր պիրատէն պիւ-րէ ուէճգիճմիչ սիր թաւրընատա, գանն իսէիսինի քի հէրսէն հաղ-մագ կիպի գըղըլճըմ պըչրատանաա պաշլատագ, վէ նիհաուէճճ ան ատէա թէօքուն պիրատէն բաճլատմագը ա-նէ միւշագիհ ատհչէճլի պիր բաճ-քաաէրչ վուգուդ պուլատա։

Ծիւգ, քէմալի իղճիչատագ իլէ բէնչիւէէրատէն պիրինէ ուօղրաւ ո-չիրիճէրէք,

—Պաւ նէ՞ սիր, ուճուպանի՛ վա-գը օլուճաք, ուէճաւ պաղրատ։

Մատամ ատ Սիմէօզ իլէ ժան, ուիճիրճէճէրնչ վէ հէճէճան իչինագ օլագագ, Խուդիւն ատգաւրատան կիճիտիլէը։ Հալ պատ քի Լիւգ տը Քէրժան պիր ճիւզի միւատէթ ատ-գատաա գալըգ, մուսախատէն տիւգ իլէ իւքի գ պատինգաքրն կանդատրընա կիլճաքիկինատ, չհՀէնինին բէնգի ուօլ-մագ իւքի, վէ կէօղէրի իչինատ անդիգ պիր գօհու բաղրատլըգ միւշահէատ օլանմագդատ իտի։ Ձիւնդի մէր-գում, էվիէչինատն թէրիճիա իտիլ-միչ օլան շուրթուպան նգուճքինը, չէ չիմանի պիր մէհաբէթ իլէ վէ ատ-լատ էլի ատիճրէմէէրէք, ժան տը Սիմէօզնան գատէհիճէ ուօղատուրմուշ քտի։

Ճկէր նէ հալ իտէ, Լիւք տը Քէր-ժան, մանիւմ օլան բէնչիղէնինն էօ-նիւնէ վատըլ օլատուղնատա,

—Միւսիւ ուիւգ, տէտի, հիչ պիր կիւնատ այճիւսնճիւք իչնա իճ-մէճէէն պիր օէտատ իլէ, չու էսրատրըն մանէատընը անլատա՞մուէօրմուա-նուզ։

—Խա՛յր, հաղըգաճէէն անքատա-ձիգէօրտում, տէէուս ճէվատ վիրտի Մ. ֆը Սիմէօզ, չիմնդի օրճատըդ իչինէ քէամիղէն սիւքիւճէճ վէ գա-բանչիզնա թատհիվ օլատս, վէ պիր ազ իչիճէէնճատաճա կէղէն չատնատա վէ բատրատգըրդըն մանէատը անգաչըրա-

մյաղը : Էկերչի յուլիս սեբնտաս ալ-
սաս իսիք , ճիվարլարըմզդա սայիդա
տիւշսիւ զանն իսէճէք իսիմ , ֆա-
գաթ փեսրվար իչինտէ պէջիլէ պիր
զաննտաս պուլունմադըգ այնի խե-
թա սըր : Պունտան սոս գաթինա-
զար , հավա այնդ սըր , վէ կէջսէ
եըլտըզլար բարլամագտաս սըրլար :
Պինաթէրին վագը օլան չու վու-
գուաթ , զալիսլ պիր չէյ սիր :

—Եա՛ Բապպիմ , սէսի տիւշէս
ծանաս ֆէվգէլատէ պիր հէնէճան
իլէ սոլըլարադ , եա՛ Բապպիմ ա-
ճապա իսանէմիզ իւզերինսէ մէվ-
ճուտ օլան հիքմէթլի մուխաթապա
զահի՞լ մի օլուեօր :

—Մա՛տամ սիւշէս , սէեու ճէ-
վապ վիրսի պարօն քեմնզի հիսը-
մէվլէ , պէնտէնիզ պու խուտուտաս
սիպին իլէ հէմֆգքւար սէյլիմ՝
չինքի սիւնուտաս , կէօզ իլէ կէօ-
րինէն զարպպիմին քնաֆֆէսի տա-
խի , պիր սէպէպլի թապլիկ թահ-
թընտաս սըր : Իսմի , էկեր խոթեր
խէնիզ , շու զարիպ վագըտընդն ճի-
տիպ սէպէպինի անլատըմ :

Ֆէրժան , տալա ճէվապ պէք-
լէմէնէրէք , քտամ օտտաբնտան
տիշարը չէզ սը , վէ իչ օտտաբնտաս
պուլունան խըզմէթքնտարըն ճիւմ-
լէսինի սլթիւսի պիր հալսէ պու-
լարադ , պունլարտա , մէչսլէլէր իլէ
քէնտի սուդ սըբնտան կէմիչէրինի
էմի էյլէտի , վէ անլէր իլէ պիրլիք-
տէ պաղչենին հէր թարաֆընը թա
հարըի իթմէկէ պաշլատը :

Տիւդ իլէ տիւշէս վէ ծան , հա
չէտ բէնչիրէնին էօնիւնտէ պուլու-
նուպ , ֆէվգէլատէ պիր մէրադ իլէ ,
պաղչէ սէրտնինտէ եարըդգըդ
ագաճլարըն սլթընտաս կէզտիրիլ-
մէքտէ օլան մէչսլէլէր իլէ ֆէնէր-
լէրի սէյր ու թէճէսիւս իթմէք-
տէ իսիլէր :

Նիհաեէթ թէքմիլ ըզըգլար պիր
նօդթանա տօդրու կիտիպ , միւնէվ-
վէր պիր տայլըկ թէչքիլ իթտիլէր
վէ սոնրա քնաֆֆէսի պիրլիքտէ
գէնգդա տօդրու իլէրլէմէկէ պաշ-
լատըլար :

Պու սուրէթլէ Լիւք , անճագ ծն
տադրդա դատար տիշարտաս դալ-
սըդտան սօնրա , էլինտէ պիր զա-
րիպ նէյնէ թուխտուդս հալտէ ,
թտամ ատատըրնաս ավտէթ իթտի ,
վէ Մ. սը Սիմէօղ խտ , մէրդումս
խոթիպ պալ իլէ :

—Նէ՞ խատէր , ազիզիմ պարօն ,
սէեու սիւալ իթտի :

Ֆէրժան թէպէսիւմ խտերէք ,

—Միւսիւ տիւգ , սէտի , սոթիդ
պիր տատրակը մէսել վար սըր քի :
Աչտան գո՞ըը տէրլեր . իչթէ պու
քէրրե պու տատրակը մէսել թէ.քրա-
ըէն խապտի օլունմուշ տուր , չինի-
քի պուտորըըմընդը պուլտուգ :

—Նէ՞ իտիշ :

—Իչթէ :

Ա.յնի վագըթաս Ֆէրժան , էլին-
տէ թուխտուդս զարիպ նէյնէ.յի
Մ. սը Սիմէօղէ վէ տիւշէսէ թագ-
տիմ իլլէտի :

Մէզբիւր նէյնէ խտ , ուզուն վէ
էյլիկ տօդրուլուբ պիր ֆիշէնկ
չըպտուդս օլուգ , պու չուպուդուն
տագը սչըդ , էթրաֆը գ.պատրմըշ ,
վէ պիր չոգ նէրինտէն տէլինտիշդ-
տուդս կիպի , տէրտնինտէն տա-
խի քիւքիւրտ վէ կէօհերչիլէ գօ-
գոտու չըգմագտաս խտի :

Տիւդ սը Սիմէօղ , կէօղիս էօ-
նինտէ պուլունան նէյնէնին նէ օ-
տուդուտնու անլատամատըզլընտան ,

—Նէ՞ տիր օ , սէեու սիւալ իթտի :

—Ատի պիր չէյ , եանի պիր հա-
վա ֆիշէնկի տիր քի , չիւպհէտիզ
ուզագ մահէպէրտէն ալթընտագ ,
պաղչէտիզէ տիւշմիւշ տիւր : Նատըլ

քի կէօրիւեօրտունուզ , պու քէզ սաի պիր շէյ տիր , վէ պունտա թէլաշ իտէճէք հիչ պիր շէյ եօզ տուր ։

Իչպու աչիքնար վէ միւսքիթ խզահաթ իւղերինէ, հէբսի պիրլիքտէ վադը օլան զարիպ հալլերինէն վէ զօրզուլարընտան տօլայը թէպէսիմ իթտիլէր ։

Պատէհտա թէքզրարէն իւչիւ պիրլիքտէ սուֆրանա օթուրարագ , էվվէլ պէ էվվէլ տիւգ շու վէճհ իլէ քէլանա իպթիտար իչէտի ։

—Մատամ քի չիմտի , պարօնում ֆէրասէթի , վէ ասլա եօրուլմադ պիլմէհէն զայրէթ ու իզտամը սահէպտէ , հէր կիւնա իպթիրապ վէ գօրզու մահվ ու զայիլ օլսու , պու հալտէ , չէվքէթիու հիւքիւմատըմըզ օն պէշինճի Լուի գրալ հազրէթլէրինին սրհհէթի աշգընա , պիր ազ էվվէլ գապ օլունան պատէլէրիմիզի նուշ իտէլիմ , վէ միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին իզահիռանը էօմր ու իզտապլինի ճէնապը Հազդատան թէմէննի իչէէլիմ ։

Պու վէճհ իլէ , տէրունլէրի Ալիգանթ չարապը իլէ տօղու օլան գատէհլէր հէբ պիրլիքտէ գալտրըրըլսը , վէ իչինտէքի չարապլար իչիլտիքտէն սօնրա , եվնէ սուֆրա պէզի իւղերինէ գօնուլսու ։

Պարօն սը Քէրիման , ժանըն գատէհինտէ պիր ատամ պիլէ չարապ գալմադըղընա թէէմին օլարագ , կէօզէրինի , գարշըլընտա պուլունան սահթա տօղրու չէվիրտի , վէ քէնտի քէնտինէ ,

—Սահթ չիմտի տօգուղու չէրէէք կէչիէօր . պու կիճէ սահթ իւչ պուչուգտա իչ կէօրմէլի տիր , տէտի ։

Հիքեսեէմիզտէ նագլ օլունանա եա չայհան սայիր հիչ պիր վագըա զուհուր իթմէէրսէք , թհամմ խըթհամ պուլսու։ Սահթ ճնտա , Մ. սը Քէրիման Սիմէօն Ֆամիլհասըյա վէտալաշըպ , սահթին վէճհ իւղրէ , գօնագտան ապիմէթի հյլէսի , վէ տօղրու գըրմըզը էվէ կիթհտի քի , օրտտա Կուլ , Մ օրալէս վէ Գարմէն իլէ պիրլիքտէ , սապըրըզլագլա քէնտինինէ պէգլէմէքտէ իտի ։

Պարօն , պիւյիւք սալտա կիր մէսինտէ , էվվէլ պէ էվվէլ ,

—Հէր շէյ սըրտասընտա տըր , վէ պու կիճէ իչ կէօրիւլէճէք տիր , տէտի ։

—Պու կիճէ՞ մի , տէյի թէքզրար Գարմէն , էօյլէ պիր պինիր տիթրէմէսի իլէ քի , պունուն թէէսինէ պիզդահ միւգթէհիր օլամատը ։

—Գօրզուեօմնուսունուզ , տէտի Լիւք , իսթիհզահքեարի պիր սէտա իլէ ։

—Կէրի տէօնմէքլիկին վագթի կէչտի, գիրա պունատան պէօյլէ պիզ քէնտինիզէ տամիր տէյիլընինիզ , տէեու իլտվէ իթտի Կուլ , թէհտիտա վէր պիր սէտա իլէ ։

Զինկեատնէ գըզը թահդիրլէ օմուզլարընը պիլքինէրէք ,

—Էսէֆ իտէրիմ քի , տէտի , իքինիզ տէ պէնի իլճէ թանըեամատընըզ , պէն գօրգմանեօրում, վէ միւտաէթի էօմրիւմտէ հիչպիր շէյ տէն գօրզմամընշըմ տըր , վէ չիմտի տտխի ատա բիւճաթ իթմէք իտամվուրունատա պուլունմաեօրում . անճադ թէքմիլ էօմրիւմիւ թէհլիքէեէ գօյտուղում պիր օեունատա , պիրինճի իչի պէն կէօրէճէք գատուղում թագտիրտէ , գալպիմին ալթ իւսթ օլմատը, վէ վիճդատիմին տիթրէմէքտէ պուլունմատը, սիզճէ թապիի կէօրինմէեօր մու ։ Էզմինէյի

ամէնէ առա, պադրճը գառընկար, իշտամը տէհչէթ իշխանալի խանիճ-վոտ կյլէմէ՛ք խազրե, կիկտապա տօղրու էյիլտիքլէրինտէ, պէնիմ գառար տանկի թէքէատիկա խազրե պուլունմադ իտիկը ամմա, ամէմ-ըէմէ՛քտէն տէ խալի օլամադ իտիչէը։ Իմնի՛ օ գառընկար կիպի, հէր նէ դառար պէնիմ վիճուդում տա-խի ամէրըէմէ՛քտէ՛ լինի տէ՛, ֆինք-րինի գուվվէթլի տիր, վէ թէհլիկէլի օ-լունուդ, պարօն որ Քէրժան քի, վադրէթ կէլտիկինտէ, քիւթահա-նէ տուրէթտէ հարե՛ քէթի վէ մուա-մէլէ իտէ՛հէ՛յիմ, վէ վադի ու վէ-մունընտա տալա ամէրըմիկտէհէ՛յիմ։

—Հադդը վար որը, վէ պէնիմ տէ՛ քէնտիսինէ էմնիյէթի վէ իմա-գառընկ պուլունմադտա որը, տէ-ամի Լիւք։

—Թէչէ՛քքիւր իտէրիմ, տէհու մուդաքէլէ իմտի Զաքմէն։

—Հէր նէ հալ իսէ, պու տա-չամքի վուդուաթլարը պէր թաֆ-սիլ նադլ էթ, չինքի օլ ճիհէթի անլամադ իչին, բէ՛ք գիհէտէ մէ-րադ իմմէ՛քտէ՛յիմ, պէնի կուլ։

—Պու ադչամըն վուդուաթլար ճիւզի պիր շէյ օլտուղունտան, պօլայճա նադլ ու պէհանը գա-պիլ տիր։

Քէրժան, օդուճանլարըմընզա պէ-հան իմտիհիմիզ վուդուաթը մի-նուխմէյի մուխթասարէն հիքհաճէ իմտի, վէ ամըլան հավա ֆինչէնկի քէյֆիհէ՛թինէ կէլինտի՛քտէ՛։ Մօ-րալէսին իւզերինտէ պիր իֆիմիկար վէ թէքէպիւր ալէտմէմի կէօ-րիւմէկէ պաչլատը, վէ ճէրթուճար չու վէճհ իլէ իֆտատ յի՛մէրամ կյ-լէտի։

—Ֆինվագը, հապըրտանն ուիդ-դամընը պաշգա պիր թարաֆա ճէլտ իտէրէ՛ք, աչիկիւլիւ պարօ-նում ուզուն տախկ քէնտի չուրու-պունու ադաբըմտանլնա վագըթ գա-զանտըրմադ իչին իխթիրա օլունան ֆինչէնք ամմադլըգ թէտավվուրու, սահինէն բէ՛ք կիւտէլ պիր թէտավ-վուր իտիչ։ Կէրչի տօղմուտուգ հիւրմէթու պարօն որ Քէրժանըն պիր զամ օլտուղու. ինքիար օլունամադ, լաքին զանն իտէրիմ քի, մեհ ու աենատա պիր աերե-ճէ պէնիմ տախկ հադդըմ վար որը, չինքի պիրի՛ իմտիհինիգ, Գլավա ոզատընըն տիվարը իւզերինտէն պիր ֆինչէնք ամըզ տա թամ եէ-րինէ նէթիչատիմէ՛քտէ՛, քիւչիւք պիր իշ տէ՛յիլ տիր, վէ պիլա թէ-քէպիւր ատ՛յիլտիր քի, պէնիմ մէզքիւր թէճրիւպէմ, պիր մեհա-բէթլի քիմսէյէ մնխտուս պիր ևչ օլմուչ տուր։

—Բիրանէ տիդին էհմնյէթի վէ ի-ևադամընըզը ինքիար կէլէմէդ, տան կիւզման, ատ՛նու ճէվապ վիր-տի Լիւք թէպէտիւմ իտէրէ՛ք, վէ թէհլիկէ օլունուդ քի, պու խու-սուտա տիդ միւքևաֆաճընըզը վիրճէ՛յիդ։

—Մէօղիւնիւզէ էմնիյէթի իտէ-րիմ, ատ՛ու Մ՛օրալէս, տինչէկտի ա-ղասընտան մընըրտանադադ։

—Վէ լաքին պէն, ատ՛իմ իմ-տի պարօն, թաստընտն խնիամ պու-ուուղունու վէ ֆինչէնկին ատ՛ ամըք-մասըրընը կէօրտիւկիւմտէն տօղայը, պիր տէրէճէ իզտիհապ հիսս իմ-մէկէ պաչըմընը իտիմ, պիրպ ծ՛ատա-գըզտա տահա կէչմիչ օլսա իտի, իշ իչտէն պիհմիչ, վէ զամը տինինիգ տէ իչի պիւթիւն պիւթիւն լմհ՛նի-քէհէ գօյմուչ օլաճադ իտինիգ։

—Վադքա էօյլէ օլտուղունու քէ՛ք ալէտ պիչիր իտիմ տանիա, տէ-ատի Մ՛օրալէս, նէ՛ չարէ քի էվվահէն պիր շէյ կէլէմէդ իտի։ Թա՛ ատատի

սէքիպտէ , Գլօվիս սօգաղընատա վա-
գը մահէլլի մէհմէտչէյիթիմէ կիթ-
սիմ , շու գատար քի , իշ կէօրմէք
իչին , պիր ճիւղի միւտաէթ եալը-
նըզճա գալմադըղընդմ լազըմ իսի ,
վէ կէչիպ կիտէնէրը տէ տալա էք-
սիմմէօր իսի : Իմոի , պիր սրա-
լըդ ֆուրսաթը էլտէ իտէր իթմէզ ,
սիկարամընն ուճուդլա ֆիթիլէ սիթէչ
վիրսիմ :

Բէրժան , Մօրալէսին սէօզիւնիւ
թահսին իտէր թարդտա պիր իշա-
րէթ իթտի , վէ ոնդրա Կուլա սօզ-
րու սէօնէրէք ,

—Ջանըն իսէրիմ քի , սէնին թա-
րաֆընատան հէր չէյ հազըր սըր ,
տէտի :

—Էվէլէթ , հէր չէյ հազըր սըր ,
սէհու ճէվապ վիրտի գըրմըզը է-
վին սահիպէսի :

—Նէրտէյսինիզ տէ հազըր մը
պըրլար :

—Էվէլէթ , հէմ հաֆիֆ վէ հէմ
մազպութ սուրէթտէ հազըր սըր-
լար . Հանթա սէօրթ դըսմա թագ-
սիմ իսիլտիքլէրինտէն , նագիլէրի
տէ սուհուլէթլի սիր :

—Մէհու տալի հազըր օլմը՞շ
մու տուր :

—Էվէլէթ , ալթ գաթ տայիրէսի-
նին ասլատընատա տուրուօր :

—Մէհու կէօրթիւրէճէք համալ-
լարըն էլպիսէլերի՞ :

—Անլէր տէ սէհեանընն գօլլարը
իւղէրինտէ տիր :

—Գարմէնին էլպիսէսի՞ :

—Մ տամնուտղել ոը Սիմէօվիճ
սինըքի կիւն կիյինտիչ օլտուղու էլ-
պիսէտէն տալա ֆարդը օվմանտրագ ,
թէտարլիք իսիլտիչ սիր :

—Բէք ալա , սրթըզ պէն տէ
քէնտի տաէվիլէրիմէ կիտիպ խապէր
վիրէյիմ , վէ չիմնիտէն իճապ ի-
տէն թէտարիքհաթը կէօրէյիմ :

Լիւք , իչէրի կիրտիկի զէմանի պիր
իսկէմլէյէ իւղէրինէ պըրագտըղը ման-
թօսունու կիյինիպ , չարդտաբընը
տաթի կէօղլէրինէ գատար աչաղը
չէքտի : Կուլ մէրգումա խիթտալէն

—Նէ՞ վագըթ ամանէի իտէճէք-
սին , տէհու սիւալ իթտի :

—Ջանըն իսէրիմ քի , տապահընն
տաթի իքիսինէ սօղրու ամանէի ի-
տէր , վէ Էսթուֆատա սօգաղընատան
վէ տնախթարը նէտիմտէ նէլան գա-
բուտան իչէրի կիրէրիմ :

—Եալընը՞ղ մը կէլէճէք քի՞ն :

—Խա՛յր , տաէվիլէրիմ տաթի պիր-
լիքտէ կէլէճէք սիրլէր :

—Էօյլէ օլտուղու համար , ալթ
գաթտա ըշըղ եադտըրըրըմ , վէ
սէն տէ կէմիրտիկին տաէվիլէրի մէզ-
քիւր գաթտա պըրագըրսըն : Պուն-
տան տա գաթինագտա , քէնտիլէ-
րինի գըրմըզը էվէ կէօթինտուիւ-
կիւնիւ մէրգուման հայտուտարտա
պիլտիրմէ քի՛ր տաթի պիհուտէ տիր
զանն իտէրիմ :

—Շու թէտաիւլտըն վէ էմ-
րի պատիրէթին ըէք միւնատիպ
տիր : Հէր նէ իսէ , Բէրլին , պու
կիճէ ինչալտհ թէքրար կէօրիւ-
շիւրիւզ , սիպին իլէ տէ պէնիմ կին-
դել նիշանլըմ :

Լիւք , պու լագըրտըլտըը սէյ-
լէմիկի սըրտատա , Գարմէնին էլինի
թութտու , վէ զէնտօսթլտրտա մնա-
տաս պիր թավը իլէ պուտ իլլէտի ,
վէ ոնդրա Կուլըն իտանէսինտէն տի-
չարը չըգտը :

Պիզ տէ մէրգումանն արգատըն-
տան կիտէյիմ :

30

ԱԳՇԱՄԸՆ ՍԱԱԹ ՕՆ ՊԻՐԻՆՏԷՆ ՍԱՊԱՀԸՆ ՍԱԱԹ ՊԻՐԻՆԷ ԳԱՏԱՐ

Հիքեաեֆենին իմտիկիմիզ վու-
գուտաթլարընն վագը օլտուղու զէ-

ման , Աբդուլ–Մէճիտ սոգաղընդն ալ–թա եէրլէրինտէ , զարիպ չէքիլտէ ատի վէ քիւչիւք պիր մէյհանէ պուլունմադըտա իսի։ Մէզբուր մէյհանէ , Բարիզին թա մէրքէզինտէ օլուպ , քէօյլէրտէ էմնալի կէօրիւլէն դահվէխանէլէրէ վէ մէյհանէյէրէ պէնզէր իսի ։

Իւսքիւ սաման ատիպ իլէ գաբուլ օլան իշպու էվճիւէզին էօնիւնտէ քիւչիւք պիր պաղչէ պուլունուպ , պու պաղչէնին իչինտէ սաման իլէ էօրթիւլիւ չարտադլար , վէ պու չարտադլարըն ալթընտա տախի եօնումընտըշ ադաճանըն մնատլար վէ չամ ադաճընտան քիւչիւք չայէմ էլէկ կէօրիւլմէքտէ իսի , վէ պաղչէ դաբանընտան իւզէրինէ , նա լըմ չէնապէր չէքիլտէ պիր թախթա վազ իսիրմիշ օլուպ , պու թախթանըն իւսքիւնտէ տախի Ֆրանսըզճա չու լուղէթլէր օգունմադտա իսի . Ա. Լ ըշօճ ոե գձ կաժձ ոյա ըօն նեօֆ ։

Մէյհանէնին սահիպի , հէմ մէյհանէճի վէ հէմ պալըգճը օլտուդու իչին , քէնտի պալըգ գայըղլա թռութաուդու պալըգլար իլէ վիշթէրիլէրինէ մէզէ թէատրի քատէր իսի ։ Պու սուէմին իսմի կօրժիւ օլուպ , հէր նէ դատար քէնտի կէչմիշ ղէժմնըր չիւպհէյի իսի իսէ ատ , նամ ու չէօհրէթի ատա պօզտագ ատ լիլ իսի ։ Մէբդում եազ մէվսիմինտէ իսայլի իշ կէօրիւպ , ֆագաթի գըշըն իչի ուճու պիրի պիրինէ չէթիրմէք իչին պիլէ կիւճլիւք չէքեր իսի ։

Կօրժինէն էվճիւէզի իչ տալիչէյէ վինդատմէ օլուպ , պիրի պիր ատա իսի վը , տէրուէնինէ օթուղ ջիլի ալտափլըը իսի , տիկէրի պիր տէրէճէ քիսատ օլանպատա մնախատա գանէթի քիւչիւք պիր օտա իսի , իւչիւնճիւսիւ իսէ , մէյհանէնին մնթագախը իսի ։

Գըըմըզը էվատէն թագրիպա հիզ ատամ գատար ուզագլըգտա , Լիւք ատը Գէրժան քէնտի սատըգ խըզմէթքեարը Մալօեու պուլտու , չիւնքի մահէլլի մէզպուրտէ քէնտիսինէ պէքլէմէկի իչին էվճէլինտէն մէրգումա թալիմնթ վիրմիշ իսի ։ Օ ագշամը , մէրգում խըզմէթքեար , էֆէնտիսինին նամընա մնհտուս օլան էլպհէյլի կիչինմիշ տէյիլ իսի ։

Հէր նէ հալ իսէ , էֆէնտի վէ խըզմէթքեար պիլ իհթիֆագ Աբդուլը–Մէճիտ սոգաղընա տօղրու միլթէրահի օլտուդաթ , վէ կօրժիւնին մէյհանէյի էճնիւնէ վասըլ օլտուպ , պարօն գարտուեու աչտը , վէ դարանըլըպ վէ խալլ օլան պաղչէնէ կիրտի ։ Պու արալըդ մէյհանէնէնին քիրլի ճամիսըը ճիւգիճէ բաըլամադտա իսիլէր ։

Լիւք սուրտուպ , Մալօեու խիթապէն ,

—Հայտէ կիւճ , տէմի ։

Խըզմէթքեար , էվվէլտէն իչի պիլմէհինտէն , հիչ պիր չէյ սօզմնագաբըլըն , մէյհանէնին էչկինտէն կէչտի , վէ պիր ազ սօնրա իհթիրար տիշարը չըդմնաըընտա , Լիւք , « նէ՞ խապէր » տէեու սիւալ իլմտի ։

—Միւսիւ պարօն , խիմէտիկիւնիղ տատմ օլտուտա տըր , տէեու ճէվապ վէրտի խզմէթքեար ։

—Նէ՞ եապըլըօր ։

—Խիսիւսն վէ իչկի իչիւօր ։

—Եապընըզ մը , եօղտա արդատաշըա՞ր իլէ մի ։

—Չանըն խաերիմ չի եապընըզ , վաղտտա տիկէր պէշ տիրը քիչի քէնտիսինտէն պիր ազ ուզագտա օթուրտաղ , իչերէն իլմմէքտէ

խելքը ան , զալիպա մէրգումանը թանըմաեօր ։

—Կօրժիւեէ իշարէթ իթա՞ն մի ։

—Էվվէթ , էֆէնտիմ , իթտիմ ։ Մէրգում քիւչիւք սալատա պիր լամպա գոյմաեա , վէ արգա գաբուեու աչմաեա կիթտի ։

—Բէք կյի ։

—Էֆէնտիմ , պանա պաշգա էմր վիրէճէ՞ քահիմիզ ։

—Սանա վիրէճէկիմ էմր չու սաւր քի , կիր մէ յիանէեէ , վէ վիճաւտինի ըսրթմագ իչին չարսագ իչ , գիրա պու կիճէ զաեէթ սօսգ խաիեօր ։ Ալ սանա պիր բիալ վիրէյիմ սաիմա , սագըն սէրհօշ օլմա , գիրա պիր ազսան ճիսաէն սանա իհթիեաճըմ օլաճագ սըր ։

—Միզ էմին օլուն , էֆէնտիմ ։

Պաեէհու Լիւք , էվճիեէգին էթրաֆընը տօլաշար , վէ զաեէթ տար պիր գարուեու երթէրէք , պիւյիք սալատա միհթիաըլ օլան տայիրէեէ տախիլ օլաու ։ Մէ յիանէ սահիպի , քէմնալի հիւրիէթ իլէ , վէ եիւնիւ պաճէթիաըրը էլինաէ թուաթարագ , մէրգումա պէ քէլէմքահէ խոր ։

Պարճո , մէրգումու սէյսիլսալ , վէ եանընտա քի տայիրէեէ նագրը օլան պիր ուֆագ բէնէյիրէեէ տօզլու հագլաշարագ , վէ հալընըզճա օթուրմուշ օլան միւշթէրիյի մէյխանէճիյէ կէտթիկրէրէք ,

—Կօրժիւ , սէտի , չու սաէմէ սէյսէ յինիյ քի , քէնտիսինէ պիր քիմսէ կէօրիւմէք խոթէեօր ։

—Բէք կյի , էֆէնտիմ , չիմոն կիոտիպ սէյսէրիմ ։

—Տուրուն , իհթիմալ տիր քի պու սաէմ , զապրթա թթարաֆընսան արանըլորընը զանն իլէ , տիւչարը խէվֆ ու թէլաշ օլաճագ ղընտան , չու եիւկիւկիւ քէնտիսինէ իրաեէ խոինիզ , օ հալտէ մէրգում պիրա թէրէտտիւտ սրգա նըզսան կէլէճէք սիր ։

Պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք , Լիւքմանիւմիւզ օլան վէ իւզէրինտէ մէշսուլ ըհոմի պուլունան եիւղիւկինիւ մէ յիանէճիյէ թագտիմիթ սի , վէ իրաէճէյէ տախի ,

—Օ սաէմի պուրահա կէթիրտիքտէն սօնրա , պիր չիշէ տէ յագը , վէ պիր գատէհ կէթիրիր , վէ սօնրա սիզ կիտէրսինիզ , տէտի ։

Պու վէճհ իլէ կօրժիւ , գաբուեու աչըպ , էլինաէ եիւղիւկիւ թուխտուղու հատէ , տիշարը չըղսը ։

Պիր ազ սօնրա , մահիւմիւմիւզ օլան միւտդիմ Պաարիվ , Լիւքմէն պուլունուղու տայիրէեէ կէլտի ։

Պու արապըզ պարօնուն մունթօսու , հէման կէօզլէրինէ գատար քէնտիսինի կիզլէմիշ իտի , վէ էնվէ քէնարընը շաբգ տը տախի տէրինճէ աշադը էնտիրիլմիշ օտուղունան , եիւղիւնիւն հիշ պիր թարաֆը կէօրինմէեօր իտի ։

—Էֆէնտի , պէնտէհիզէ գօնուշմագ արզուսունտէ պուլունան զահմ , սիզմիսինիզ , տէեու սիւալ իթտի Պաարիվ ։

—Էվվէթ , պէն իմ , տէտի Լիւքման ։

—Շիւպհէսիզ , հօճա Տամիան թարաֆընտան ։

—Էվվէթ , անըն թարաֆընտան ։

—Էօյլէ իսէ , սիզին , եոնի հօճա Տամիոնին էմրլէրինէ միւնթազըրըմ ։ Իւչ կիւն սիւր , մէրգումունն թալիմաթընա պինաէն , իշպու մէ յիանէտէն սիկէր պիր եէրէ գըմընտամագտա տէ յիւրիմ , վէ հէր նէ գատար պուրատա գինատէսիյլէ օսանմագտա իսէմ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի կիճէ կիւնտիւզ

էմին խոսվածքին չըգտնեցիք։ Ամենուն իսկրիմ քի ո պու խուսուսա քէնոխինէ չահատեմ խոսըմնըզ։

Պու էանտաղ, Կօլժիւ, էլինաղ թաղը չհշէնին Թուխտուզ հալաղ, զահիր օլսա, վէ մեզքիւր չհշէյի, գալայտան պիր Թաս եա նըզնա, վնասանըն խուզերինէ դըսուդան վէ եիւզիւկիւ տախի Լիւքէ Թէպիմ կյլէոիքտաէն ածըր, քէնոխին տիշարը չըգալը։

—Աղիզդ հալընըզ գալըզդ. իմ տի սէրպէսթճէ դօնուչսպիկիրիզ, վիւյտիմ Պաստիլ, տէտի պարօն։

Անկի վագըմսա, Լիւք, քէնոխ բարըզդ վէ պիշիմին էլպիսէնին սէմը իմտէքտաէ օլան մանԹօսունու վէ չարդաղընը չըգարարադ, հէյնէյին տալիսէնիզ զահիր օլտու։

Պաստիլ, պարօնուն գարշընըսու սիատգոսս սուսմուշ օլուպ, քէմնի Թէսաճճիւսիէ մերգումա նադար իմտէքտաէ, վէ պիշիմինտէն չըգմըշ օլան լէհճէնի իւզերինաէ մեգքիւր ալճիսաԹիւք ալէսաղէթի ալ տէրէճէ սչիքսարէն միւշահատ, օլունուգտա խոր քի, Լիւք, կիւլէմէնին ԹոմԹոմանեատագ,

—Աճըմըպ, հալէա պէնի Թոմոմօրնուսուն, տէտի։

—Ալլահ պիլիր, հալէա Թանըճոսանօրտա, պունունլա պէրապէր պէր սիգին լէհճէնիզ պանտա պիւԹիւն պիւմիւն մեճհուլ տէյիլ սիր։ Սիզ, հօճա Տավիտէ պէնզէճօրսունուգ. էվվէԹ, հէր նէ դատսա օ սիգէն ծն պէշ եիկիրմի հաշ պիչիւք օլուպ, վէ օ պիր շէհիրի օլտուգու հալաէ, սիզ պիր սօգրաղաէ կէօրիւնմէքտաէ խէնիգտ, պունունլա պէրապէր եինէ մերգումա պէնզէմէ քտաէսինիզ. Հէր նէ իսկ, բէճա խոսրիմ, պէնի վէսէմանէն դուրԹարընըզ. սադէն կիչինտիկինիզ չու բարըպ էլպիսէ, ԹէպտիԹի գըբեաքէթ իչին օ՛քմասըն։ Աճապա սիզ հօճա Տավիտին ապրտապասը՛ մնըրնըզ, հօգտա էվլասը՛ մնըրնըզ։

—Խա՛յր, մերգումա օլան գաբտպէԹիմ, տահա զիեատէ տիր։

—Նէ՞ կիպի։

—Պիզգաթ հօճա Տավիտ պէն իմ։

—Եիւզհէսիզ պէնի խաթիհզա իսիեա օլմազըսընըզ։

—Աման, հօճա Տավիտ պէն իմ, եախօտ տահա տօպրուտու հօճա Տավիտ տէնի տատմ հօզ տուր, վէ չահսը մերգումա, պէնիմ հէր կիւն քէնտի քէյֆիմ իւզրէ խաեալ Թիատիկիմ պիրն պիր նէֆէր շահսլարտան պիրի տիր։ Պունուն իսպաԹրընը տանա կէօսԹէրմէք իչին, չըգան կիճէքի մէյհանէտէ վագը օլան վազուտԹլարը ԹաֆսիլտԹըյլա խաԹրընտա պըրագմազ, վէ Դօքթանէօ տը Սէնդ-Անդրաա լոգանԹաըընըն գաբտուտա էօնիւնտէ պէնիմ աէօյէտիկիմ տան աէօզլերի Թէքրարլամազ լազըմ մը տըր։ Աղիզդ շիւպհէ լազըմ տէյիլ տիր, միւբտալիմ, չիւնքի եալընըզդ պու կիւն, պէն տանա. հէյնէյիմ տալեէմ իլէ կէօրիւնիւեօրում։

—Տիմէք տիր քի՛ պիզ պիր չէյԹանընըզդ։

—Խա՛յր, պէն, Մէչալէ չիր քէԹինին րէյհի է քպէբլի, վէ պէնին իզպարինի էլինտէ Թուխտագտա օլան տաէվիմ, վէ տանա պիւտլ իտէրիմ քի, պու իզպարլի պէնտէն ազմազ իսԹէ՛միրին։

—ԷվվէԹ, էվվէԹ, ազմազ իսԹէրիմ։

—Ալմազ իսԹէհիկինի պիլիրիմ, ֆագաթի ալմազտան էվվէլ գաղանմազ լազըմ տըր։

—Շիւպհէ եօգ, պէն տէ պիլիրիմ քի, տիւնեատա հէր շէյ գազանմագլա հասըլ օլուր, պինապէրին հէր շէյէ հազըրըմ։ Սիզ պէնի թանըրսընըզ, վէ գըլըճ իսթիմալինտէ մահիր, եումրուգ վուրմագտա գուվվէթլի, վէ հիյնի ֆիրարտէ սէրի իւլ հարէքէ օլտուղումու պիլիրսինիզ։

—Էվվէթ էվվէթ, սէնին շէճի օլտուղունու պիլիրիմ, վէ լաքին կէրէք հալը հազըր վէ կէրէք միւսթագպէլ իչին պանա լազըմ օլան, սալթ սիզին շէճի օլման տէյիլ տիր։

—Բէճա իտէրիմ, սէօյլէյին, պաշգա նէ՞եէ լիւզումունուզ վար տըր։

—Սէնին իթաաթը քեամիլէնէ, գաթիէն մահրէմի էսրարլըզընա, խիւլասա, սէնին սատագաթ ու իսթիգամէթինէ։

—Պունլարա պէտէլ օլարա՞գ մը պէնի նայիլի իգպալ գըլաճագսընըզ։

—Էվվէթ, վէ էկէր սանա սէնէվի իւչ պին ֆրանգ իրատ թախսիս օլունսա քիֆաեէթ իտէ՞ր մի։

—Օ գատար մէպլազ, պէնիմ իչին, Ասիա սուլթանլարընըն սէրվէթի տիմէք տիր։

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ, սանա սէնէվի իւչ պին ֆրանգ իրատ թախսիս իտէրիմ։

—Պէն տէ հէր նէ սուրէթտէ պուլունմագլըղըմը իսթէրսէնիզ, սիզէ մուվաֆֆագաթ իտէրիմ։ Պունտան պէօյլէ, էֆէնտիմ, սիզ պանա կիւվէնէպիլիրսինիզ, չիւնքի կէրէք հալը հազըր վէ կէրէք միւսթագպէլ իչին, պէն, ճանէն վէ պէտէնէն սիզին իմ։

—Բէք իյի, պէն տէ սանա էմնիյյէթ իտէր, վէ մէզքիւր սէնէլիք իրատա մահսուպէն, պու կիճէ սանա ալէլ հիսապ օլարագ, պիր մըգտար ագչէ վէրիրիմ։

—Պէն տէ սիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ. անճագ, էֆէնտիմ, մէզքիւր ալէլ հիսապ ալընաճագ բարաեը գազանմագ իչին, նէ՞ եաբմագ լազըմ տըր։

Քէրժան մէզքիւր սիւալէ գարշըլըգ, շու Եօլտա ճէվապ վիրտի.

—Քէնտիսինէ քէֆիլ օլարագ էմնիյյէթլի վէ գուվվէթլի պիր քիմսէ թանը՞րմըսըն։

—Տէյիլ պիր քիշի, իլլա եիկիրմի քիշի թանըրըմ, վէ էհլի նամուս օլտուգլարընատա քէֆիլ օլուրում։ Պունլար էօյլէ շէօհրէթշուար ատէմլէր տիր քի, պիրիսի պիր իշտէն տօլայը քէնտիլէրինէ լաեըգլը իճրէթ վէ միւքեաֆաթ վիրէճէք օլուր իսէ, հէր հալտէ օ քիմսէյի մէմնուն իտէրլէր։ Իմտի, էֆէնտիմ, սիզէ մէզքիւր եիկիրմի քիշի լազը՞մ մը տըր։

—Պու կիճէ իչին պանա պիր նէֆէրի քեաֆի տիր։

—Էօյլէ իսէ, Գօգըլիգօեու ալալըմ։

—Բէք իյի, լաքին շիմտի անըն նէ՞րտէ պուլունտուղունու պիլի՞րմիսին։

—Բէճա իտէրիմ, շիմտի սաաթ գա՞չ տըր։

Պարօն, սաաթընա պագարագ,

—Օն պիր պուչուգ տուր, տէտի։

—Էօյլէ օլտուղու թագտիրտէ, պահս իտէրիմ քի, Գօգըլիգօեու քէնտի սէրաեընտա, եանի Նօթր-Տամ քէօբրիւսիւնիւն պիրինճի գաթը ալթընտա պուլաճաղըմ։ Մէրգում, ախլէագը թէմիզ, ատաթընտա միւնթազամ, վէ ալէսսէվիեէ սաաթ օն պիր բատտէլէ-

բլնատէ մէա քէնինէ ավտէթ իտէր պիր չօճուգ տուր ։

Լիւ քէ , մէղքիւր ղարիպ մալխա մնթ հագդընտա ասլա թէտաճնիւպ իղհար լթմէկէրէք ,

—Հայտէ չաբուգ կիթ , մէրգումա պուլ , վէ էօյլէ թէրթիպ էթ քի , սապահըն թամ սաաթ պիրինտէ , իքինիզ պիրլիքտէ , իքօնտէլ սօգաղընքն ուճունտա , վէ Նօթը–Տամ–տու–Մէ–Տուլէօր քիլիսէսինին քէմէրի ալթընտա պուլունուպ , պանա պէքլէէսինիզ ։

—Բէք լայ , էֆէնտիմ , պաշգա էմրլէրինիզ վա՞ր մը տըր ։

—Պաշգա հիչ պիր էմրիմ եօք տուր ։

—Անլատըմ ։

Պօտրիլ , ասքէրիճէ պիր թալղ իլէ , պարօնու սէլամլատը , վէ սօնրա դարուճա տօղրու լյէրլէտի , ֆագաթի դարուճա վասըլ օլաճաղը էնտատէ տուրուպ , արգասընա տէօնտու , վէ քէլտա աղազ պիրլէ ,

—Իյի խաթըրըմա կէլտի . . . ազ գալաը քի ունուտուճօր իտիմ , տէտի ։

—Նէ՞յի ,

—Իքի չէյի . Հանկի էվվէլտա սըհհէթինիզ պատէ նուշ լթմէքլիկի , չիւնքի ղանն իտէրիմ քի , պու չիշէ պուրատա պիր նիյյէթի մախսուսէ իլէ դօնուլմուշ տուր ։

Պատէհու միւլազիմ , րագը չիշէսինին աղընը աչըպ , թասըն իչինի աղընտա գատար տօլտուրտու , վէ պիր եուտուսնտա իչտիքտէն սօնրա , չէօյլէ տէվամ էթտի .

—Ամանիէն սիզ չունու սիւալ լթմէք իտթէրիմ քի , պու կիճէ տէօճէճ՞ քմիսիզ , տէօճէլէճ՞ քմիսիզ ։

—Ջանն լթմէմ , ֆագաթ սիզ տէպիւրսինիզ , միւլազիմ Պօտրիլ քի , պէօյլէ չէյլէր էվվէլինտէն դաթիէն պիլինէմէզ ։

—Տօղրու տուր ։ Հասընը նէ՞ եօտտա սիլահլար իլէ միւսէլլահ օլմագ լազըմ ատը ։

—Գընըճլարընըդը ալմանըզ քեաֆի տիր ։

Պօտրիլ , գալայտան օլան թասը թէքրարէն տօլտուրուպ , իքինճի տէֆա օլարագ պօչալթտը , վէ եէնիտէն սէլամլաեըպ , էվվէլա մէղքիւր քիւչիւք տայիրէտէն , վէ պատէհու մէ յհանէտէն տիշարը չըգտը ։ Պիր գաչ սանիյէ սօնրա , մէրգումանն , սօգադ գալաըրըմլարը իւղերինտէ տէմիրլի էօքչէլերինին սէսի իչիտիլտի ։

Մուախախարէն Լիւ քէ , զիքրինի կէչտիկիմիզ քիւչիւք քէնչիրէնին ճամբնա իքի տէֆա ճիւղիճէ վուրտուղունտան , Կօրժիւ կէլտի , վէ պարօն մէրգումանն էլինէ պիր ատէտ ալթուն գօեարագ ,

—Պէն կիտիեօրում , ուչաղըմա խատըր վիրինիզ քի , պէնի պաղչէտէ պուլսուն , տէտի ։

Մէ յհանէճճի էմրի մէղքիւրէ տերհալ լթատթ լթտի ։

Մալը տախի ասլա վագըթ ղայպ լթմէկէրէք , պաղչէճէ կիթտի , վէ պու ատրէթլէ էֆէնտի վէ ուչաղ պիրլիքտէ Սէն–Բօլ ըգհթգընա տօղրու կիթմէկէ պատչատըլար ։

Նօթը – Տամ – տէ – Մէ – Տուլէօր նամ էսկի քիլիսէնին սաաթը , սապահըն պիրինի վուրտուղունտա , պարօն , Իրօնտէլ սօգաղը ուճունտա պէ յհիրտէն աչաղը էնտի , վէ հայվանընքն եուլարընը պիր խզգմէթճիճէ թէսլիմ լթտիկինտէն , մէրգում տախի պէ յհիրի տերհալ ալըպ կէօթիւրտու ։

Մ. տը Ֆէրժան պիր գաչ ատըմ

իւերիւչեւերէք , դիքրի սէպաթի ի-
ուէն քիւիսէնին էօնիւնէ վասըլ օլ-
տու , վէ էթրաֆը թէճէսիւս իթ-
մէսինատ , իքի ինսան սիմասը կէօր-
տիւ , վէ պունլարտան պիրի միւ-
լազիմ Պաղրիլ օլտուղունու թանը-
տը : Պաղրիլ , էֆէնտիսինի կէօր-
տիւկիւնտէ ,

—Իյիթ , է՛ֆէնտիմ , տէտի , էմ-
րինիզէ իմթիսալէն , ոն տագըդա-
տան պէրու պուրատաեըզ : Իմտի ,
սիլահ արդատաշըմ օլան Համիդ-
յէթլի վէ դուվվէթլի Թօգըլիգօղու
սիզէ թագտիմ իթմէգլէ միւֆթէ-
խիր օլուրում :

Պաղրիլին սիլահ արդատաշը օ-
լան մէրդում չախս , պաշընատքի
զաեէթ էսկի շաբգաեը չըգարա-
րագ , սէլամ վէրտի : Պու ատէմ
ուզուն պօյլու , վէ Մօրալէս դա-
տար զայիֆ վիճուտ օլուպ , կէյնի-
տիկի էլպիսէ խսէ , Դալօ նամ ըէս-
սամէն թասվիրլէրինատ կէօրիւլէն
էսկի պիւսկիւ էլպիսէլերէ պէնզեր
խտի : Հասըլը սինըրլի պաճագլարը
եանընատան տախի ուզուն պիր գը-
լըճ ասըլմըշ խտի :

—Էֆէնտիմ , տէտի Թօգըլիգօ
պօղուդ պիր սէտա լէյ , միւլազիմ
Պաղրիլին սիզէ սէօյլէմիշ օլտուղու
սէօզ , հագըգաթը հալ սիր : Պու-
նունլա պէրաբէր , պէն տախի սիզէ
թէյդիտ խտէրիմ քի , պէնիշ իչինատ
եիւղիւմի գարա չըգարմամ վէ պա-
նա միւրաճաաթ խտինըզրին էօնիյ-
յէթինի ասլա սէյլ իթմէմ :

—Պէնիմ արատաըզըմ ատէմլէր
տէ պու Թարըգ ատէմլէր սիր , տէ-
տի Լիւք քէնատ քէնատինէ :

Պատէհու աչիքսարէն ,

—Արգամտան կէլինիզ , տէեու
իլալէ իթտի , վէ Մալօ լէյլէ Պաղրի-
լին վէ Թօգըլիգօնուն էօնլէրինէ կէ-
չէրէք , եիւրիւմէկէ պաչլատը :

31

ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷՒ ԻՃՐԱԱԹ

Պարօն տը Քէրժան , Իրօնատէլ
սօգաղընատա եիւրիւմէգլիկէ տէվամ
խտէճէք եէրտէ , էսթուֆատ սօ-
գաղընա տախիլ օլտու , վէ քիւ-
չիւք պիր գաբունուն էօնիւնատ
տուրուպ , եէմինատ պուլունան պիր
անախթար լէյ մէգքիւր գաբուեու
աչար : Բէրինէն էվի , մէգքիւր սօ-
գաղըն Թարաֆընատան պիր սուրէ-
թի մախսուսէյի հայիզ օլմատըղը
իչին , Թապախթիյէ իքի հադամի-
լէր , Լիւքիւն , քէնատլէրինի կէօ-
թիւրտիւկիւ էվ , գըրմըզը էվ օլ-
տուղունու անլաեամատըղար :

Ներտիվէնին սօն գատէմէսի իւ-
զէրինէ պիր լամպա գօնուլմուշ օ-
լուպ , Քէրժան մէգքիւր լամպաեը
էլինէ ալտը , վէ ըէֆիդլէրինի քէ-
մէրլի պիր սալաեա իռխսալ իթտի
քի , մէգքիւր սալատա էլ Նէրտի-
վէնլերի , սէտեա վէ սէտեաեը կէօ-
թիւրէճէք օլան համալըրըն էլպի-
սէլերի պուլունմադտա իտի :

Մէգքիւր էլպիսէլէր գաեէթ սա-
տէ վէ սօնուդ ըէնկլի օլտուգլարը
հալտէ , Մալօ լէյլէ Թօգըլիգօեա
Խախսուս իտի , չիւնքի համալըզ
խըտմէթինի իֆա խտէճէք օլանլար
անլէը խտիլէը :

Պու իքի չախսալը էլպիսէլէրինի
թէպտիլ իթտիգլէրի սըրատա ,
Քէրժան մէգքիւր սալաեը թէյ-
պիրլէ , պիրինճի գաթա չըգտը ,
վէ Գարմէն իլէ Մօրալէսի վէ Կու-
լու , պըլտագմըշ օլտուղու մահէլ-
լէրինատ պուլտու :

Պարօն , Զինգէնատ գըզըը կէօր-
տիւկիւնատ , պիր նիտաեը թէճաճ-
ճիւպ ըէֆ իթմէգլիգտէն քէնատի
Թուֆթամատը : Պունուն սէպէպի ի-

սէ , չունտան իպարէթ իտի ։ Ե՛յլէ քի Գարմէն, թըզդը ծան ալ Սէ-
մէօզիւն կիյինտիկի էլպիսէ թար-
ղընտա պիր էլպիսէ կիյինիպ , վէ պաշընը տախի ծնուն պաշը կիպի թէզէնին իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, մէղպուրէ ասըլզատէ զըզընա օլ տէրէճէ մէմուրին ղայրը սուրէթտէ պէնղէմիշ իտի քի , Մ. ալ Քէրժան ատէթա պիր տէ-քէ կէթիրիմիշ օլ-
տուղունու , վէ եախօտ գարշընընտա պուլունան գատընըն , պիղղաթ ծան իտուկինի զանն իչէտի , վէ Կուլ իսէ , մէրգումուն ֆիքրինի անլատարադ ,

—Է՛յ նէ՞ տէրսին սէն պու հալէ , տէեու սիւալ իթտի ։

—Ե՛ունու տէրիմ քի , էլիմիզտէ պիր մուվաֆֆադըյէթ իւմիտի օլմազ իչին , թապիաթըն պիր միւ-ճիղէ իճրա իթմէկի լազըմ իտի , վէ լաքին թէսատիւֆ սաէէնինտէ , մէգքիւր միւճիղէ , պէնիմ մէէ-մուլիմինէն զիեատէ միւքէմմէլ սուրէթտէ իճրա օլունմուշ տուր , վէ Հասըլ չունու սէօյլէրիմ քի , իչին մուվաֆֆադըյէթ պու-լաճաղը , Գարմէնին կիւզէլլիկին-տէն զիեատէ մուհազադ տըր , վէ Հաթթա էօմրիմ պէկէ չու մու-վաֆֆադըյէթտէն մէրպութ օլ սա , երինէ օլ պապատէ ասլա տիւ-չարը իպթիրապ օլմամ ։

Գարմէն , թէպէսիւմ իթտի , վէ սաբա Մ՚օրալէս մայրուրէն աեա-ղա գալդարադ , վէ Լիւքիւն թա դարշըսընտա տուրարադ ,

—Ազիզիմ պարօն , պէնի նաչըր պուլուհօրսունուզ , տէտի ։

—Թէվդէլատէ կիւզէլ , ա՛Հ , ատն կիւզման , աղ գալընն սիղի թանը-եամաեաճադ իտիմ , տէեու ճէվապ վէրտի Լիւք , կիւմէմէկէ չալըշա-րադ ։

Պատէհու Մ՚օրալէս սաղ տիր-սէյինի պէկինէ տաեաթընդ , վէ սօլ էլիյլէ տախի պըյզուրընը պու-րարադ ,

—Է՛Հ , ազիզիմ պարօն , տէմի , սիզէ սէօյլէրիմ քի , սիղ սահիհէն կուսթօ սահիպի իսիշմիշ ։ Գուշ-լարը կիւզէլլէթմէն քէնտի թէպլէրի օլտուղու կիպի , ինանընը թէզէնին իտէն տէ քէնտի էլպիսէսի տիր ։ Նասըլ քի պէնիմ տախի վիճու-տիմ , զաթէն թապիաթտան գաէէթ պիչիմլի օլտուղու հալտէ , կուսթօ-լու վէ քէնտի տէրէճէմէ մուվա-ֆըդ սուրէթտէ էլպիսէ տէ կիյինիր իսէմ վիճուտիմին պիչիմսիզլիկի եիւզ-տէ եիւզ ֆարդ իտէր ։

Ֆիլվադը Մ՚օրալէս , կիւմիւշ սըր-մա իլէ իչլէնմիշ օլան պէեազ սա-թէնտէն պիր չաքէթ իւզէրինտէ ալթուն սըրմա իլէ իչլէմէլի եէչիլ գատիֆէտէն պիր էլպիսէ կիյինմիշ օլուպ, տիղղիկի զէրը ըէնկիի աթ-լազտան , վէ չօրապլարը տախի սօ-նուդ կիւլ ըէնկինտէ իրէքտէն ի-տի ։ Դըրմըզը էօքչէլի աեազ գապ-լարը իւաթիւնտէ , թագիւա էլմաս-լար իլէ միւզէյյէն ալթունտան էն-լի քեաքիւլէր պուլունուպ , եա-նընտան տախի քիւչիւք պիր սալ-թանաթ զըրճըք սըրմըշ իտի ։ Իչ-թէպու հէյեէթիյլէ մէրգումի Զին-կեանէ , հազրզադէն բէք բարըպ սուրէթտէ հէօրիւնմէքտէ իտի ։

—Ա՛հ հէն , տէտի Լիւք սը Քէրժան , սիղին չու թավը ու հա-րէքէթինիզէ էսկի թարիխլերտէ հինքեաեէ օքունան պէյզատէլերէ պէնզէտիկինիզի քիմսէ լինքեաը կէլէմէզ , լաքին հէր չէյ վագթին-տէ օլմազ լազըմ սըր ։ Իմտի , է-կէր պիր ան էվվէլ չու բարըպ էլ-պիսէնիզի թէպատիլ իտիպ տէ , զա-եէթ սատէ պիր զըեաճէթէ կիր-

մէքլիկէ մուվաֆֆադաթի խաբեսէ-
նիզ, պէնի զիւառէսիլլէ Թէչէք-
քիւրէ պօրճլու դըլմիշ օլուբսու-
նուզ։

—Լաքին ըչճա խաբիմ, ոէօյ-
լէյին, պուննուն ոէպէպի նէ՞ տիր։

—Աճա՛յիպ, պու կիճէ կիտէճէք
մահէլլիմիզի, պիր բաղա նախօա
պիր աչղ ու սէվդա մահէլլի՞ մի
զանն խոհեօրսունուզ։ Իչթէ պանա
պադըն տա, սիղ ոէ պէնիմ կիպի
եաբըն։

Էֆէնտ, պու լոզ ըրտըլարը սէօյ-
լէտիկի սըրատա, մանթօսունու-
նիմ աչարագ, եօզ ատասան աչաղընա
դատար սիճան էլպիսէ կիյինմիչ
օլտուղու կէօրիւլմիւ։ Պատէհու
մերդումի իլտիֆաթէն,

—Հայտէ չաբուգ կիտին, վէ
պիր ան էվվէլ ամանէթ խաին, տէտի։

Պարօն սը Բէրժանըն շու սօն
սէօզիւ, ճէվապա հաճէթի պըրագ-
մատըզնատա, Մ՚օրալէս հէման տի-
չարը չըգտը, վէ էվվէլքի բարըգ
էլպիսէսի եէրինէ պէօճէք գօ-
զաղը ըչենկինտէ պաճաղը պիր էլ-
պիսէ կիյինէրէք, թէչրիպաճ զահիր
օլտու։ Բէրժան, հէր նէ գատար
մերդումնէն էլպիսէսինտէն ազայը
մէմնունիյէթի լյոնս խէր ինարզատա
պիր հարէքէթաէ պուլունատա խօ
տէ, մերդում Զինկեանէ, իլգ էլ-
պիսէնին չըգարմնօրնատա նազի
եսէֆ իթմէքտաէ խաի։

Բէրին, պիր չէքմէճէ իչինտէն
քիւչիւք վէ տէօրթ քէօչէլի պիր
սանտըղճա չըգտարարագ, մնատանըն
իւղէրինտէ Լիւքիւն դարչըսընա
գոյտու, վէ քէլտիս տուղ պիրլէ,

—Իչթէ պէնտէն խոհեսիկին,
տէտի։

Պարօն սանտըղճաեը աչտը։ Պու
սանտըղճա իւքի տայիրէեէ միւն-
գատէմ օլուպ, պիրինտէ, ուճու
էլտնա բարչալը չէլիքտէն պիր չը-
պուգ, վէ տիկէրինտէ տաախ զիֆճի-
տէն պիր կիւլէ վար խոի։

Մ՚օրալէս, մէգքիւր սանտըղճա-
ճա պագմադ իչին էյլէտիկինտէ,

—Թա՛մամ, տէտի, սէսիզճէ
պիր ճամը տէլմէք իչին պիղէ լա-
զըմ օլան տա պու տուր։ Պու ա-
լէթլէր իլէ պիր քիմսէ, քէնտի է-
վի կիպի խոհեսիկի էվճէ կիրէպիլիր։

Պու ատուլըդ սաաթ իքի վուր-
տու։

—Կիթմէք վադթը կէլտի, տէ-
մի պարօն իսկէմլէնինտէն գալագա-
րագ, պուրատան Դըվիս սօղատընա
դատար խոյլի հօլ տուր, վէ պիղ
տէ տէհլիքէ տէհլիքէ եիւրիյէճէ-
եիղ։ Բէ՛բին, Դարմէնին մնատքէսի
նէ՞րտէ տիր։

—Պուրատա տըր, տէեու ճէվապ
վիրտի Կուլ, դամէն գարիւշնուլու
պիր մանթօեա սաըրըմըշ օլան կէնճ
դատընա պիր մնատքէ թադաիմ ի-
տէբէք։

—Ալլահ բաաթ կէթիրսին, տէ-
մի դըրմըզը էվին սահիպէօի, սօն-
րա տաախ իլտվէ խաերէք, ա-
զիզիմ պարօն, պէն պու կիճէ տա-
լա ուեեումնատաճաղըմ, վէ սէնի
ավտէքինէ պէքլէեէճէյիմ, վէ նէ-
մին խաերիմ քի, եալընըզ սաաթ-
լարը տէյիղ, իլլա տագըդ ալտըը վէ
սանիեէյէրի տաախ սահաճաղըմ,
տէեու պէեան իթտի։

Կուլ, պու լոգ ըրտըլարը սէօյլէ-
տիքտէն սօնրա, Դարմէնէ տօղրու
կիտերէք, վէզապուբէնին անլընատա
պուս իթտի, վէ բէյտամպէրլէրէ
մնախատա պիր սէտա իլէ,

—Թէքրար կէօրիշէլիմ, ժան
ըը Սիմէօզ, տէտի։

Զինկեանէ դըղը եիւզիւնիւն մնա-
քէսինի գոյտու, վէ միւթէագըղպէն
Մ՚օրալէսին դօլունա տուեանարագ,

պիրի քառե Քէրժանըն արգասըն-տան եւ իւրիւմէկէ պաշխատըլար։

Պունլար ալի գաթա էնսիքլե-րինէ, սալատա հէր չէյ հապըր իսի։ Անճափ Մալօ իլէ Գօգըլիգօ, հա-մալ եվսիսէբէրինի կիյինմիշ օլտուղ-ըսըը հալտէ, պիր բանգօ իւզերին-ա ուհտումագտա իսիլէր։ Հալ պու-քի, Պօտրիլ, էլինտէ գըլըճըը թուխտատ, կիւնա վինճատինի ը-սըհմագ իչին, տիվարըն գարշըսըն-տա թահիմ իհմէքտաէ իսի։

Դամէն սէտեատա օթուրտու, վէ էլ ներտիվէնղէրի սէտեանըն գօլ տիրէքլերի իւզերինէ մուխտէնէ լէ վազ իսիլտիքտէն սոնրա, կէօ-րէնղերին շիւպհէսինի թահրիք իհ-մէմէք իչին տէ, իւսթլերինէ պիր նէյի չուլ եօրթիւլտու։

Պահէհու Քէրժան, սօղագ գա-բուսունտա աշարըպնատա, Մալօ իլէ Գօգըլիգօ սէտեատը գալաբալըգ-լար, վէ պարօն իլէ Պօտրիլին վէ Մօրա-լէսին թահրը մուհաֆազասընտա օլտուղըրը հալըխ, եվսիսէմէկէ պաշխատըլար։ Մալտունէ էլինտէ պիր տէ խըրսըզ ֆէսէնէլի վար իսի-քի, զանէթի տիգգաթլե գարագլը օլտուղու ճիհէթլէ, ագնը տիշտը-նա ըշըդ վիրմէեօր իսի։

Օլ կիճէ հավա գանէթի կիւզել օլուգ, ալէսէվիհէ նէմճագ վէ չա-մուրլու օլսուն սօղագլարը պոհղ պաղլամըշ իսի, վէ հէր նէ գա-տար կէօյտէ մահիմ յոգ եօգ իսէ տէ, միհէտատա եղլըզլար գր-թափըը ճիւզիճէ թէնիվիր իհմէք-տէլէր իսի։

Օլ հէնգէտամտէ Բարիզ չէհրի, ֆօլհիւզ կիպի վէ Լոնտօտա քայդէ վէ եվպանի պիր չէհղէ պէհպէնիյէ, սօղագլարտա հըչ պիր խանգիվ թէտատիւֆ օլունմատօր իսի։ Հաճ-թա խըրսըզլար իլէ նէօգլի ազ-գա-լեհէն ատքերլէր պիլէ, չիւպհէսիղ սօուղտա տանանամատըգ լարընտան, էվվէլքիլէր քէնաի Լուվատրընտա, վէ սիկերլերի իսէ քէնտի մահէլլի վէրքէզղերինտէ սրճագ սրճագ օ-թուրմագտա իսիլէր։

Նալընըգ իշ պու քիւչիւք ալտըն-ատրմատը, սիւքիւնէթի իւզրէ պու-լունան Բարիս չէհրինտէ ադըր սէ-տա հասըլ իսիպ, Մալօ իլէ Գօգը-լիգօ իսէ, ումումզարընա պէօյլէ պիր հիւք ալմագլըղա ալըշմըշ օլմահան ատէմլերին սիւրաթը հարեքէմի տէրքճհսինտէ եհիւրիւմէքտէ, վէ Զինկհանէ իլէ միւրագիմ վէ պարօն տահի, միւմքին օլտուղու մէրհէ-պէ մանհմօտարը իչինտէ կիղլէնէրէք-տ, համալարըն արգասընատա կիմ-մէքտէ, լագին պէ յղերինտէ տա-լա թահաթիյլի էֆքյար իհմմէմէք-տէ իսիլէր։

Էֆքյաար մէրգումէ, ըրհիմըմնարըն պօեունա կիտերէք, քէօքրիւլէր-տէն կէչմիյէղ, վէ Լահմին մահալ-լէսինին տար վէ տիւք սօղագլարը իչինէ կիրահքտաէն սոնրա, Սէնթ—ժէնըվիեվ եօգուշունատան չըգ տը-լար, վէ եագընտատքի քիլիսէնին տաաթը տաղտահնն իւչինիւ չալտը-ղընատա, պունլար, Սիմէօղ պօնա-ղընըն պաղչէլերինին Դօմին սօգա-ղը թահրաֆընատա պուլունան եհիւ-քաէք տիվարը ալմընատա տուբտա-լար։

Մալօ իլէ Գօգըլիգօ, ումումզա-ըընատքի սէտեատը մահէլլի սէգ-քիւրէ վազ իլէ, եօրկուն օլան ու-մումպարընը տահի սիլքինտիլէր։

—Ագա՛ տաշլար, տէտի պարօն, միրճճհկամ իհտիմի՞, զանէթի մուհիմմ օլտուղունատան, էյիճէ տինկէյինիգ, վէ զտա սէօզէ էֆքյաար մէրգումէ քէմնալի իհհատմէլէ, պի-րի պիրերի եանպգընա հտագ լաշ-

ալգլարընտա , Գէրժան չու վէճճ իւէ տէվամ իթամ ։

—Մա՛լօ, ախն պուբատան էլլի ա-մարմ ուզագտա վէ Ֆօսէ–Մէն–Վիդ-թօր սօգատը քէօշէսինտէ տուրուբ-սուն , վէ Գլօվիս սօգագընտա կիր-մէք իսթէէէն օլուբ իսէ , Եասէ գըր տէեու պագըրըբսըն , վէ իճասը թագտիրտէ , մէգքիւբ էմին իճրա իթտիրմէք իւգրէ , գըլըճըն իւէ տախի էմին միւտաֆաատա գըեամ իտէրսին ։

—Իէք իյի , էֆէ՛նտիմ , իշպու թալիմնթընըգը թէէմտէն իճրա իթմէք-քիւիկ թէհհիւտա իտէրիմ , տէ-եու ճէվապ վիրտի խըզմէթ քեար ։

—Սէն տէ Գօգըլիգօ, տէվամ իթ-տի Լիւք , քէզգիւք Գլօվիս սօգա-գընտա , պուբատան էլլի ատըմ ու-զագտա տուրուբտուն ։

—Էֆէ՛նտիմ , սիգի թէէմին ի-տէրիմ՛ քի , քիմսէ պէնտէն բուև-սահ թահսիլ իթմէ-քսիգին , պու սօգագտան կէչէմէիէճէք սիր ։

—Օվ պահտէ էմինիմ՛, անճագ սօնրատան պիր տուզագա տիւշմէ-մէք իչին , հէր չէյի էվվէլինտէն թէրթիպ իթմէք , քեարը ագըլ օլ-տուրմանտան , չաեէա գարշըսըգա զապթիեէ գօլու կիպի , քէսիր իվ տահա նուճտա չըդար իսէ , (քի պու խուտուտա պիւթիւն պիւթիւն իհթիմալտէն զայիտ ատտա իտէրիմ՛) իվգէրինիգ նազարը տիգգաթը ճէվպ իթմէիէճէք տուբէթտէ հա-բէքէթ իտէր , վէ իքինիգ պիրիքէ-տէ սէտեեաա տօղրու կիտիպ , վէ ոնը տախի պիրիքտէ ալարագ , հէրի չէքիբօնիգ , վէ չաեէա մնե-խաթարա միւնտէֆի օլուբ իսէ , եի-նէ եէրլէրինիգ ավտէթ իվէրօնիգ ։

—Իէք իյի , էֆէ՛նտիմ , ոնդա-տրգ ։

—Գէզգիւք , հէկեր պագչէլէրին թարաֆընտան պիր կիւրիւթիւ վէ վէվվէլէ իշիտճէք օլուբ խէնիպ , այնի էմրի պատիրէթլէ բիւճաթ ի-տէրսինիգ ։

—Պու հալտէ , պիգ տախի նէր-տիվէնտէն չըգարագ , եարարմընը-զա կէ՛մէեիմ մի , տէեու սիւալ իթտի Գօգըլիգօ ։

—Խա՛յր , պիգ իւչ քիչիյկգ , վէ էկէրչի գարշըմընգա պիր թէհլիքէ չըդար իսէ , պօլ պօլ քիֆաեէթ ի-տէպիլիրսիգ ։

Մօրալէս, մուխթարատան պահ-օլունտուգտունու իշխթատիկինտէ, տիգ-լէրի տիխթրէմէկէ , վէ տիշլէրի կը-ճըրատտաեա պաշլատը ։ Լատին , պէրէ քեաթթ վիրսին , օրթալըգ գա-րանլըգ օլտուգտունտան, հիչ պիր շէյ պէլլի իթմէէտի ։

Մալօ իւէ Գօգըլիգօ , պարօնտուն իչար իթտիկի մահէլլէրէ կիթտիրէր Լիւք տախի , քէնտի մահէթինտէ գալանպատա ,

—Հա՛յատ յինն իշէ պաշլաեատըմ՛, չիւնքի իշ կէօրէճէք վագըթ կէլ-տի, տէտի ։

Վէ պատէհու Պօտրիգ վէ Մօ-րալէսին եարարմընլա , նէրտիվէն-լէրտէն պիրինի պիր գաչ տաղըգա զարֆընտա թադըգ , տիվարա տա-եարթտըրար , վէ իքինճի նէրտիվէ-նէն տէ հէր պիր բարչասընը պէյն-լէրինտէ թագտիմ պիրըէ , էվվէլա Գէրժան , ոզ գօլունա խըրտըգ ֆէնէրինի թագմըշ օլտուգտու հալ-տէ , նէրտիվէնտէն եօգարը չըդ-մահա պաշլատը ։ Ոնդա տախի Պօտրիգ իւէ Մօրալէս նէրտիվէնտէն չըգարագ , պիր ազ սօնրա իչխիւ տախի պաղչէ տէրտունինտէ պու-լունտուգտու , վէ գօնտդա տօղրու-եէրիւմէկէ պաշլատըլար ։

32

ՄՕՐԱԼԷՍԻՆ ԽՐՏՄԷՓԻ

Օն տէօրտիւնճիւ Լուի Թարա-ֆընտան կէօնտէրիլէն Ալիգանթ չա-րսպընըն ծն պէչինճի Լուինին սրհ-հէթինէ նուշ իսիլտիկինի եաղսը-դրմըշ ագշամ թասամընտան սօնրա, ծան սը Սիմէօզ, ատէթի վէճհ իւղրէ, ագշամըն սասթ օն պիր բատտէլէրինէ օտասընա չէքիլմիշ իսի։ Օրատա, օտասընըն իըզմէթ-ճի գասընը վսըթասը.լա կիճէ-լի՛ք էլսիսէնինի կիյինիսպ, վէ սաչ-լարընը պիր թաճ միսիլիւ պաչը էթրաֆընտա սարսըդտան սօնրա, ահագլարընա տաիսի գուկու թիւ-.յիւ իլէ միւզէ.յէն պուլմտան քիւ-չիւճէ.ք մնավի բսպուճըար կիյինսի, վէ պատէհու մէրգուսմէ պէտլէմէ գասընը նօրա գօճուպ, քէնտիսի հաղրէթի Մ՚էրեէմ անէնին կիւզել պիր թաստիրի հուզուրտնատ տուա իթմէ՛ք իւղրէ տիզ չէօքսիւ։

Ալէսանէվիճէ մէզպուրէ գըզընն տուսսը գըսսա, ֆագաթի միւէսսիր պըսը իսի, չինքի գալըպտէն տուա իսէնէյը կիպի, տուասը ուղուն սիսը-մէղ իսի, վէ իթթիւիկի տուալսպատա տայմնն տիւգ իլէ սիւչէսի վէ նէ-չանընըսը Բընէ սը Րիէօճիւ ասլա իսաթբընատան չըգսրմնագ իսի։ Բէն-սիսինի սէ հաղրէթի Մ՚էրեէմէ վէ քէնտի Համիսի պուլունան մէլէճէ թասիսիճէ իսէրէ՛ք, գալպի պիր մէ-սերըէթի խալիսէ, վէ սէսի ճէնտ-սը Հագգտան իչիսիլմիշ օլատղտ էճնկյէթի գաւիճէսիյլէ մէմնու օ-լարագ, տուասընատան գագգար իսի։

Հալ պու քի, օլ ագշամը էյլէ պնատը։ Շէօյլէ քի Ֆէվզէլատէ վէ գարիպ պիր ուճուշուգ լուգ, ծանընն եաղընըզ վիճուտինի տէ.յիլ, Ֆի.ք-բինի տաիսի ապըրսթմըշ օլտուգունատն, ատա սըրտ պիր նէվի բէրաէ պիհնի եանիւնէ չէքիլմէ՛քաէ, վէ պու հալտէ պիմթատի, Ալլա-հա տունատճաղը սէօղլէրի տէրսա-թըը իսէմէմէ՛քաէ, եախատ հէրնէ գատար սիհանը մէգքիւբ սէօղլէ-րի մնքինաւարի թէլաֆիգուշ իթ-մէ՛քաէ իսի իսէ տէ, ագլը ասլա պաչընատա տէ.յիլ իսի։

Վագըթ կէչսիք՛քճէ, մէգքիւբ ուճուշուգլուգ վէ պագըրըգ տաիսի արթմուգտատ իսի։ Զօղ սիւրմէ.յիսպ, պիչագէ գըզ գատչը գօնճըմնագ տուրքթաէ քէնտի քէնտիյի գայգ իսիպ, էլլէրի, տիզ չէօքսիւշ օլ-տուգու իսկէմնէ իւղրինէ տաէատ-սը, վէ պաչը տաիսի, տապը գը-րըգմըշ օլան չիչէ՛ք միսիլիւ, գուվ-վէթտէն սիւչէրէ՛ք աչագը է.յիլսի։

Պունտնղա պէրապէր, մնատմուա-ղէլ սը Սիմէօզ ուճուտմուճօր իսի։ Մ՚էրգուսմէնին կէօպլէրի աչըգ օ-լուգ, գատիպ վէ թատիֆի միսմ-.քինէսիզ պիր հալէ սիւչար գլ-մուշ իսի՛ք, պու հալ, ույգուս-տան գինատէ տատճուճա պէնգէմէ՛-տէ իսի։

Պիր սրալըգ գատս եաճաչճա ապըրըգ, տիւչէս սէտսիգճէ իչէրի կիրտի։ Մ՚էգգտուբէնին իչէրի կիր-մէտնտէ, կէնճ գըզ հիչ պիր հա-րէ՛քէթ իթմէտի։ Մ՚ատտամ սը Սի-մէօզ իսէ, թէպէտտիմ իսէրէ՛ք, քէնտի քէնտինէ «ուճուճօր» տէ-տի։ Պատէհու մէգգտուբէնին եանը-նատ եագլտշարագ, էլլինի ուճուգտ-նատ տօգունատ.քտտս, վէ գատէթի եաճաչ պիր սէտտտ իչէ,

—Ծան... սէվկիլիմ՛ Ծան... ուճան... տէտի։

Վալիտէսինին իչգտս սէօղլէրի վէ էլլինի միւէսսիր սիւրէթաէ տօգուն-տուրմատը իւղրինէ, կէնճ գըզընն

ագուը պաշընա կէլար, վէ տամալ-
լարընտաքի գան ճէվէլան իթիմէկէ
պաշլաեարագ, չիտէթլէլ պաշլուը
ատճնաիւրարու, վէ վալիտէխինին
պուտէխինի ալմագ իւզրէ, անլուը
մէրգումէկէ տօղրու չէվիրէրէք,

—Ուէուման էօթուում, սէվկիւլիւ
վալիտէճիյիմ, տէմի։

—Տիմէք տիր քի, գաբունուն
աչըլտըղընը իչլիմէն։

—Խա՛յր, անը իչիտէվէմիմ։

—Աճապա օլ էանատէ տուտաեա
պալմըշ օթուզունուն, ագլըն պա-
չընա ատյո՛լ մի խալ։

—Տուա իթիմէօթուում։

—Տիմէք քի տիւշմնիւէօթուուն։

—Խա՛յր։

—Էօյլէ խալ, նէ՞ եաբըէօթուուն։

—Պիլմէմ, անճագ պիր նէվի
տիւման իւզէրիմէ կէլմիշ խալ։ Պու
հալաէ տիւշունմէքլիք իգթիտարըմ
գալմաեըշ, կէօզլէրիմ տախի ա-
տէթա պիր թիւլ արասընուն կէօ-
րիւէօրլար կիպի խալ։ Ճագաթ
թէքրար սէօյլէրիմ քի, ուէուման-
էօր օթուզումա էմինիմ։

Պէօյլէ սէօյլէէրէք, ծան աեա-
գա գալդըը։ Վալիտէխի մէզգու-
րէնէ պագարագ,

—Աճապա պիր ճէնալը՞գ մը հիսս
խոէօթուուն, տէեու սիւալ իթմի։

—Խա՛յր, լաքին պու սիւալի իթ-
մէքտէն մնագաէա նէ՞ տիր։

—Զինքի եիւղիւնիւն բէնկի սոլ-
մուշտուր։ Հաթթա պու սօղկունըզ-
ղու, ագշամ թաամընուան սօնրա,
սաքնաա տախի կէօրմիւշ խոիմ, վէ
պու խուսուս պիր ազ էվվէլ խաթ-
րըմա կէլտիկինտէն, վէսվէսէէ
տիւշար օթուում, վէ տօղրու գալ-
դըգ պուրաեա կէլիմ, վէ պուր-
տա տախի սէնի տահա զիեատէ
սօղկուն պուլտում։

—Մէվկիւլիւ վալիտէճիյիմ, վէս-
վէսէնի պէր թարաֆ էթ, զիրա
պու կիւն պէն բէք իյի հալտէյիմ։
Վէսվէսէ խոէճէք հիչ պիր չէյ
հիսս իթմէէօրում, պէլքի իւզէրիմ-
տէ պիր ազ եօրկունըզուգ վէ ույ-
գուսուզըգ օլսուն, լաքին պու-
տա եարը կիճէէէ եագըն պիր զէ-
մանատա բէք թաապկի տիր։ Պիր ազ
տա պաշըմ աղըրլաշմըշ տըր ամ-
մա, պու տա, բէտէրիմին ագշամ
թաամլաըրընտա պիր մըգտար խա-
բանէա չարապը իչիրտիկինտէ չօգ
տէֆա վուգու պուլուր։ Խմմի,
սէվկիւլիւ վալիտէճիյիմ, ֆիւքրինի
բահաթ թուէթ, զիրա գըզընըն իւ-
զէրինտէ հիչ պիր մուխաթթարա եօգ
տուր, վէ հայտէ կիթ բահաթ ույ-
գունու ուէու։

Ծան, մուհապպէթլէ վալիտէխի-
նէ սաբըրլաղընտան, վալիտէխի նիմ
միսաթէրիհ օլարագ տիշարը չըգ-
սը, ֆագաթ պիր ապտան թէքրար
կէլմէյի ֆիւքրինէ գօյտու։

Մաամուազէլ տը Սիմէօզ եալը-
նըզ գալընճա, չըմինէնին եանըն-
տա օթուրտու, վէ կէօքսիւնտէն
Րընէ տը Րիէօնիւն մէքթուպունու
չըգարարագ, հէր ագշամ եաթա-
ղա կիրմէզտէն օգուտուղու կիպի,
պու ագշամ տախի մէզքիւր մէք-
թուպու թէքրար օգումագ խոթէ-
մի։ Մէրգումէ պու մէքթուպու
եզպէր պիպիր խոի, վէ հիչ պիր
քէլիմէսինի եանըլմամագարագ, սիլ-
տէն սէօյլէէպիլիր խոի, լաքին օլ
ագշամը մէզքիւր մէքթուպու թէք-
միլէն օգուեամսաը։

Շէօյլէ քի կէօզլէրի, նիշանլըսը-
նէն մէքթուպու իւզէրինէ աթֆ օ-
լունուր օլունմագ, պագըշը ալթ
իւսթ օլուու, վէ վալիտէխինին վի-
զուտիյլէ միւնգաթթի օլան ուէու-
շուգզուգ, զանն իտէրսին քի եիւ-
րէկինին հարէրէթինի, վէ տամալ-

լարընաւքի դանըն ճէվէլանընը տուբատուրաս։

Եւապհէսիզ Ֆէրժանըն, ժան որ Սիմէօղիւն գաւէհինէ տօլտուրտուղու չուրուպուն թէէսիրի, մէզպուրէ լուզէրինաէ, Կուլուն մէմլինաէն չօզ զիւատէ չարուգ տուրէթաէ հուսուլէ կէլմէգբաէ իտի, վէ հաթթա էվվէլինաէն սէօյլէնիլմիշ օլան վագըանըն, վագթինաէն չօզ էվվէլ վուդու պուլմասընա պագըըը իսէ, մէզգիւր էճզանըն բէգ գուվվէթլի վէ թէէսիրլի օլտուղու անլաշըլմագտա իտի։

Ժան, պիր ազ էվվէլ զիւր ֆիքր իթտիկիմիզ եօլտա պիր ուէուշուգլուգ տահա հիսս իթտի, վէ պու քէրրէ խայլի վագըթ գարշը կէլմէնէ միւգթէէիր օլամաեըգ, կէրչի մէզգիւր ուէուշուգլուգա զալէպէ տախի իտէմէտի իսէ տէ, սէվիլիւլիսինիւն մէգֆիրաւպունու թէգբարէն տիւրիւպ, կէօգսինաէ կիզլէմէգլիկէ, վէ եանընտա եանմագտա պուլուենան լամպաերը սէօնտիւրէրէգ, եաթաղընա կիրմէգլիկէ, վէ ուէուշմուշ էլէյլէ եօրկանընը պաշընա չէգմէգլիկէ մուվաֆֆագ օլտու։

Մէզպուրէ պաշընը չիլթէնինի իւվէրինէ գօր գօմաղ, կէօզէրի գաբանտը, վէ նիմ աչըգ օլան տուտագլարընտան ուզուն պիր ա՛հ աէտասը չէգտը։ Մուախխարէն, էօյլէ պիր աղըը ույգուեա տալտը գի, պաշը իւզէրինաէ ֆուրթունա զուհուր իթսէ, վէ եանընա սայիգա տիւշէ իտի, կէօզ գաբագլարը պիրլէ գըմըլտանմաեաճագ իտի։

Սապահընն տաաթ պիր բաատէլէրինաէ, մատամ տիւշէս, ժանընն սօղկունուղու ասլա խաթթընտան չըգմամըշ օլտուղու ճիհէթլէ, քէնտի օտասընը թէրք, վէ գըզընըն նէզանինէ ազիմէթ իլլէտի, վէ մէզպուրէ յի պալմամունտան եարըմըշ թաավիրլէր կիպի բէնկսիզ կէօրմէյիպ, պիլաքս մայիս աէրընն պիր կիւվիս միսիլլիս բէնկլի կէօրմէնմէ, չիւպհէ վէ գօրգուլարը զայիլ վէ միւնտէֆիլ օլտու։

Պու հէնկեաէնէ մատմուազել որ Սիմէօղիւն կէօքսիս նիզամէն վէ խօշ պիր թարզտա նէֆէս ալըպ վէրմէքտաէ օլուպ, տիհանընտա տահի մէլէքլէրէ մախտուս պիր թէպէսսիմ էաէրլի միշահէտաէ օլունմագտա, վէ զանն իտէրսին քի, մէզպուրէ շու հալինաէ պագը կիւզել բիւեալար կէօրմէքտաէ իտի։

Պիր ատա տիւշէս, գըզընա սօզլու էյիլէրէք, մէզպուրէնին հիւզիւնիւ օխշատը, վէ պու սուրէթլէ գալպի վէ ֆիքրի միսթէրիհ օլուպ, մէզգիւր եաթագ օտասընտան տիշարը չըգտը։

Ժանը, էն զիւատէ մուխաթարալը օլան շու ույգուսու իշինաէ պըրագարագ, պիր կէլելիմ պարճա որ Ֆէրժանը, Մօրալէսի վէ Պօուրիլի, Սիմէօղ գօնագը պագչէլէրինաէ պուլալըմ։

Լիւք որ Ֆէրժան, Սիմէօղ գօնագընա կիրտիկի կիւնտէն պէրի, մահսուր պիր չէհիր իշինաէ պուլունան տիւշմէն ճատուսու կիպի վագըթ կէչիրմիշ իտի, եանի գօնագըն տախիլի վէ խարիճի քնաֆֆէյի տհվալի հագդընտա մատուամաթը թամամ իգթիհապ իթմիշ իտի։ Պինաէերին Պօտրիլ իլէ Մօրալէս պիրինճի գաթտա պիր բէնչիրէ կէօսթէրէրէք,

—Իչթէ, նէրսիվէնի չուրաեա գօյմագ լազըմ որը, տէտի։

Իչպու էմի մուճիպինճէ, միւլազիմ իլէ Զինկեանէ նէրսիվէնին բարչալարընը պիթիչուրտուէր, վէ պու ճիհէթլէ մէզգիւր թէչէպպիւ-

սիւ իքմալ իյլէտիքտէն սօնրա, Մ. տը Քէրժան ճէպինտէն սիեահ իբէքլի գումաշտան պիր մասքէ չըգարարագ, եիւզիւնէ գօյտու, վէ օլ անէ տէկին սօլ գօլունա ասմըշ օլտուղու խըրսըզ ֆէնէրինի էլինտէ թութարագ, խաֆիֆճէ նէրտիվէնին իբլէրինէ սարըլտը, վէ իքի հայտուտլարա խիթապէն,

—Պէն, իշ կէօրմէզտէն էվվէլ, պուլունտուղումուզ մէվգըեը անլամագ իսթէրիմ. իմտի պիր տագըգատան եինէ կէլիրիմ, տէտի:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, տէրհալ, թէքմիլ պիրինճի գաթըն պօեունու իսթիլա իտէն վէ կիւզէլճէ ինշա իտիլմիշ օլան թաշտան շահնիշիյնին հիզասընա չըգըպ, մէզքիւր շահնիշիյնի կէզտի, վէ եիւզիւնիւ, ժանըն բէնչիրէսինին ճամլարընտան պիրինէ տաեատը:

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, կէնճ գըզ ույգուեա տալմազտան էվվէլ լամպաեը սէօնտիւրմիւշ իտի, վէ սօպանըն աթէշի տախի սէօնմիւշ օլտուղունտան, պարօն տը Քէրժան գարանլըգտան մատտա հիչ պիր շէյ կէօրէմէտի:

Լիւք, էլինտէքի խըրսըզ ֆէնէրինի նիմ սուրէթտէ աչտը, վէ մէզքիւր այտընլըղը, օտանըն իչէրիսինէ տօղրու սիւրտիւկիւնտէ, պիր դաչ սանիյյէ գատար օտանըն տիվարլարը վէ տէրունինտէքի թէճէմմիւլաթընը թէնվիր գըլտը, վէ նիհայէթ մէզքիւր ըշըգ գարեօլաեա թէսատիւֆ իթտիկինտէն, նազարը տիգգաթընը, պու գարեօլա տէրունինտէ եաթմագտա օլան մատմուազէլ տը Սիմէօզ իւզէրինէ աթֆ իյլէտի, վէ մէմուլի իւզրէ, մէզպուրէնին լէհճէսինի գաթիէն տունուգ պիր հալտէ պուլտու: Չիւնքի վագըթ կէչտիքճէ, շուրուպուն թէէսսիրի արթմըշ իտի, վէ ժան ատէթա հէնուզ վէֆաթ իթմիշ պիր կէնճ գատընա պէնզէմէքտէ իտի:

—Իշթէ պու իյի, վէ շիմտի անլաեօրում քի, Բէրին ուսթա պիր գարը իմիշ, տէտի Քէրժան քէնտի քէնտինէ:

Մուախխարէն ֆէնէրինի գաբաեարագ, չըգտըղընտան տահա զիեատէ սիւրաթլէ նէրտիվէնտէն աշաղը էնտի:

Մօրալէս, մէրդումուն աշաղը ինմէսինտէն սօնրա,

—Նա՞սըլ, խօշնուտ օլտունո՞ւզ մու, տէեու սիւալ իթտի:

—Էվվէթ, բէք մէմնուն օլտում, վէ շիմտիտէն զանն իտէրիմ քի, ֆիթուհաթը պիզ գազանտըգ, տէեու ճէվապ վէրտի Լիւք:

Մօրալէս, Լիւքիւն սէօզլէրինտէն, մուխաթարա միւնտէֆի օլմուշ տուր տէեու մէմուլ իտէրէք, էվվէլ էմիրտէ սիմասընտա մէմնունիյյէթ էսէրի կէօրիւլտիւ իսէ տէ, մէզքիւր էսէր բէք չաբուգ մահվ օլտու, չիւնքի պարօն տը Քէրժան քէնտիսինէ խիթապէն,

—Ազիզիմ տօն Կիւզման, խըտմէթ ու վազիֆէնիզի իֆաեէ պաշլաեաճագ վագըթ կէլտի, տէտի:

—Խըտմէթ ու վազիֆէ՞մ մի, տէտի Մօրալէս բէբէլէեէրէք, վէ պիրտէն պիրէ շաշըրարագ, աճա՛յիպ, պէնիմ խըտմէթ ու վազիֆէմ նէ՝ տիր:

—Պիհագգըն սիզէ այիտ օլան խըտմէթ ու վազիֆէ տիր, տօն Կիւզման, չիւնքի էօթէտէն պէրու տէրքեար օլան թէճրիւպէնիզ, ֆէվգէլատէ պիր սուրէթտէ մէզքիւր խըտմէթի սիզէ խսապէթ իթտիրմիշ տիր: Իմտի, շու էլմաս բարչասըյլա զիֆթտէն կիւլլէյի վէ ֆէնէրի ալըպ, պիրինճի գաթա,

վէ անոէն տալի չահնիչխինե չըգըներ, վէ խաթխանլինի պիլտիկինիզ իչպու քիչիւք ալէթլէրի գուլլանընըզ, վէ խարիճոէն բէնչիրէյի աչապիլէճէք տերէճէաե ճամլարտան պիրինի սէոսիզճէ գըրընըզ։ Իչպու մուհիմմ իչի պիթիրլիր պիթիրմէզ, պիզէ պիր իշարէթ իաէրսինիզ, պիզ տե արգանըզտան կէլիրիզ։

—Ծադաթ . . . տէտի տօն կիւզմեն, վէ սէօզինիւ իւմալ իթմէզտէն,

—Ծադաթ ֆալան լազըմ տէյիլ տիր, պիր ան էվվէլ գըմըլտանընըն, զերա վազթիմիզ միսլաճէլ տիր, տէտի Ալի։

Մօրալէս, լհթիմալ քի եօգարտա քէնահինէ պէքլէեէն չիւպհէլի գօրգուտան նէ տէրէճէ գօրգուեօր իտի իսէ, պարճտան տա-խի հէման օլ տէրէճէ գօրգուեօր իտի։ Պինապէրին իւքի գօրգու վէ մուխաթարա արասընտա, չիւպհէլի օլան գօրգուեու վէ նամալում պուլունան մուխաթարաեը իխթիեար պիրէչ, Ալիքիւն էլինտէն, ֆէնէրի, զիֆֆթի վէ էլմասը ալտը, վէ ուզուն վէ զայիֆ պօեունուն միսայիա օլտուղու մէրթէպէ սիւրմէեա պաչլատը։ Վէ պիր քէրէճ չհնիչխինէ չըգտըղընտա, հագըզաթէն էօյլէ պիր մէհարէթի ֆէվզէատէ խալազ իթտի քի, Բարիզ վէ Լոնտրա խըրսըզ վէ հանքէսիճի ճէմիյէթլէրինին պիրէ մէզքիւր մէհարէթի թահսին իթմէմէկլէրի միւմքին տէյիլ իտի։ Շէօյլէ քի բէնչիրէ ճամլընըն, էլմաս բարչաճըտա տէյիրմի սուրէթտէ գըրըլտըղը տէսի տալա իշխիեէտի, վէ պատէհու Մօրալէս զիֆֆթի, չըզտըղը տէյիրմինին թա օթթասընա խաֆիֆճէ տաեաթմասը։ Ա, ճամը եէրինէն չըգարտը։ Վէ սօնրա, գօլու-նու, աչտըղը եուվարլագ արալըգտան տիգդաթլէ սօգարտագ, բէնչիրէ մանտալընը պուլտու, վէ քէզալիք պիր մէհարէթի ֆէվզէտէեէ իլէ մէզքիւր մանտալը չէվիրմէեէլէ, բէնչիրէ սէոսիզճէ աչըլտը։

Պունտան իւղերինէ Մօրալէս, չահնիչխինտէն տիշարը էյիլէրէք, վէ իւքի էլինի աղզընըն էթրաֆընտա գօեարագ, զաեէթ եավաշ սէտա իլէ։

—Հայտէյին, կէլինիզ, տէտի։

Պիր ազ սօնրա, Լիւք իլէ Պօարըվ, չահնիչխինտէ Մօրալէսին եանընտա վաարլ օլտուլար։

33

ԲԷՆԶԻՐԷ ԳԸՐՄԱԴ ՎԷ ՆԷՐՏԻՎԷՆՏԷՆ ԶԸԳՄԱԴ

Նասըլ քի սէօյլէտիք, տիւշէսաը Սիմէօզ, քեամիլէն միսաթէրիհ օլարագ, վէ գըզընը եաթագը իչինտէ ուեուեօր հալտէ պէրտագ, սապահլէն սաաթ պիր ըստէլէրինտէ, մէզպուրէնին օտասընտան չըգտըգտան սօնրա, քէնտի տայիրէսինէ չէքիլմիշ, վէ օլ կիճէսի իւք տէֆտա օլարագ, մէզպուրէնին կէօզինտէ պիր ազ տյդու կիրմիշ իտի։

Լաքին մէրգում վալիտէ, տյդուտու արասընտա պազէն ուղուրսուզ բիւեալար կէօրսիւկիւնտէն, մէզքիւր ոյդուսունտա ատա բահաթ իտէմէտի։ Շէօյլէ քի օլ պիչարէ վալիտէ, ժանընն հագգընտա իւքի տէֆտա սէօյլէնիլմիշ օլան տէհչէթլի մուխաթարանըն հէման վուղու պուլմագ իւգրէ օլտուղունու

զանն իտէր. վէ գարեօլասընտան սըչրաեբպ, գըզընըն եարտըմընա գօշմաղ իսթէր իտի։ Ֆադաթ հէր նասըլ իսէ, նակէհանի պիր տէրմանսըզլըդ, մէրգումէնին վիճուտինի ատէթա քէօթրիւմ հալինէ գօյմուշ նուր կիպի, հիչ պիր թէճրիւպէեէ միւդթէտիր օլամատը, վէ հաթթա եարտըմա տէեու չըղըրմագ իսթէտիկի հալտէ, պունա տախի գատիր օլամազ իտի։ Հասրյը օլ վայրտէնին էթրաֆընտա պիր սիւքիւթ հիւքմ իտիպ, իշ պու սիւքիւթ իչինտէ նորա սըրա տէհշէթլի պիր սէտա, վէ պէլքի տէ ժանըն ճան չէքիշմէքլիք սէտասընը իշիթմէքտէ իտի։

Իշթէ տիւշէն, ույգուսու իչինտէ պէօյլէ բիւեալար կէօրմէքտէ իտի իսէ տէ, ասլա ույգուսունտան ուեանարագ, մէզքիւր մուզիրը բիւեալարտան խէլաս օլամամագտա իտի։

Պու էսնասէ, Լիւք իլէ Մօրալէս վէ Պօտրիլ շահնիշիյնտէ միւզաքէրէ իթմէքտէ իտիլէր, վէ եախօտ տահա տօղրուսու, պարօն, պու տէրէճէ քիւսթանխա պաշլանըլմըշ օլան թէշէպպիւսիւ հիւսնի սուրէթտէ պաշա չըղարմագ իւզրէ, իթթիխազ օլունաճագ թարիդի բէֆիդլէրինէ շու վէճհ իլէ իշար իյլէմէքտէ իտի.

—Իչիւմիւզ տախի պու օտաեա կիրէճէյիզ. նաղ թարաֆընըզտա պիր գարեօլա, վէ պու գարեօլատա կէնճ պիր գըզըն ուեումագտա օլտուղունու կէօրէճէքսինիզ։ Մէզպուրէյի չարշաֆլարը իչինտէ սաբըպ, միւլազիմ, մէրգումէյի գուվվէթլի գօլլարըյլա գալարրաճագ, վէ տօն Կիւզման տախի միւլազիմէ եարտըմ իտէճէք տիր։

—Պու օլապիլիր ամմա, ետ զիքրինի իթտիկինիզ գըզ ուեանըպ տա, պաղըրմաեա պաշլար, վէ թէքմիլ խանէ խաղգընը իւզէրիմիզէ պիրիքտիրիր իսէ . . .

—Սիզ պու ճիհէթլէ միւսթէրիհ օլունուզ, կէնճ գըզ ասլա ուեանմաեաճագ տըր, տէեու ճէվապ վիրտի Լիւք թէպէսսիւմ իտէրէք։

—Մէմուլ իտէրմիսինիզ։

—Եալընըզ մէմուլ իթմէք տէյիլ, շիւպհէ իթմէմէք իչին տէլիլլէրիմ պիլէ վար տըր։

—Ա՛նլատըմ, ա՛նլատըմ, տէտի Պօտրիլ, սիզ, էվվէլինտէն լազըմ կէլէն թէտպիրլէրի իթթիխազ իյլէմիշսինիզ։

Պարօն, պու սէօզիւ թաստիգ իտէր թարզտա պիր հարէքէթտէ պուլունտուգտան սօնրա, շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի.

—Պատէհու նէրտիվէնի պօեունա տիվարա տօղրու տաեաթմագտա ասլա կիւճլիւք եօգ տուր։ Պէն պու իշի տէրիհտէ իտէրիմ, վէ նէ եարաճաղընըզը պիլտիկինիզ հալտէ, իշէ պաշլամանըզը պէեան իյլէրիմ։

Պունուն իւզէրինէ պարօն, թէքրար ֆէնէրինին աղզընը աչարագ, միգտարի քիֆաեէ այտընլըգ հասըլ իթտի, վէ սօնրա իւչ նէֆէր հարամիլէր, օլ անէ տէկին հիչ պիր էճնէպի էրքէյին տեաց պասմըշ օլմատըզը պագիրէ օտաեա տախիզ օլտուլար։

Մօրալէս, քէնտի գըզգարընտաշըյլա ժանըն եէքտիկէրինէ ֆէվգէլատէ միւշապէհէթլէրինի իշիթմիշ, վէ լաքին մատմուազէլ տը Սիմէօզիւ ասլա կէօրմիւշ տէյիլ իտի։ Իմտի խըրսըզ ֆէնէրինին ըշըղըյլա, ժանըն սիմտընը կէօրտիւկինտէ, թէաճճիւպ իյմա իտէր պիր հարէքէթ իճրասընտա պու-

լունմագան քէնախկի Թուխտամա-
սը։

Պօտրիկ պու Թէաճճիւպ ալէա-
մէթինի կէօրուիւ։ Օ տախի տալթ
պիր տէֆա, վէ եալընըզ պիր գաշ
տադըգա զարֆընտա Զինկեանէ
գըզընա Թէատուֆ իթմիշ խոխ
տէ, պու ճիւմլէ իլէ քէնախկի տա-
խի օլ պապտէ իզհարը Թէաճճիւպ
էյլէտի, վէ պարճնա տօղրու տէօ-
նիւպ, եավաշ սէտա իլէ,

—Խուՙտա ալիմ, տէտի, Չու
կիւվել գըզ, ֆէվգէլատէ տուբէթ-
տէ չըգան ադշամքի Զինկեանէ
գըզընա, եանի տօն կիւզմանընն
գըզդարընտաշընա եախօտ ամուճա
գըզընա պէնզէօր։ Տօղրուտու, ի-
քի տամյա սու, պիրլի պիրլէրինէ
պու տէրէճէ միւշապիհ օլմադ-
լար։

—Եանըլըէօրսուն, միւլազիմ,
պէն տալա պիր միւշապէ հէթ կէօր-
մէէօրում, սիզտէ պէնիմիչ հէ-
մէֆքեար տէյինլիսինիզ, տօն
կիւզման, տէհու մուգապէլէ իթ-
տի Լիւք չէտիսէն։

—Էվվէթ, քեամիլէն սիզին իլէ
հէմէֆքեարըմ, հաթթա պէնճէ
կիւնտիւզ իլէ կիւճէ տահա զիեատէ
պիրի պիրլէրինէ պէնզէրլէր, նէ-
թէքիմ պուն։

Պօտրիկ, պիր պարճնա պիր տէ
Մօրալէս պազտը, վէ ճանըա պա-
շընը դաշըեատագ, ղայէթ եավաշ
սէտա իլէ։

—Պէն իչի անլատօրում հա, լա-
քին էկէր հադրդաթէն մնատէ պու
խոխ, տօղրուտու բէք զարիպ չէյ
տիր, տէտի։

Լիւք, միւլազիմին սէօզլէրինի
իշիտէմէտի, անճագ տուտագա-
րընըն գէմիյտանընտաընտան վէ սի-
մաընըն հէյեէթինտէն, ֆիւքրինի
անլատարագ, քէնտի քէնտինէ,

—Պու ատէմ հէրի շէյի քէք չա-
բուգ անլատըղը իչին, իչիմէ կէլ-
մէնէճէք տիր, տէտի։

Պալէատէքի պիր գաշ չիֆթ լա-
գըրտըլար, ղատէթ սիւրաթլէ վու-
գու պուլմուշ խոխ։

Հէր նէ հալ խոխ, Պօտրիկ, պա-
բօնուն էվամիրինի իճրատէ հադըր-
լանարագ, գարեօլանընն եանընտա
եագլաշը, վէ ծանը չարշաֆ վէ
եօրկանլարը իչինտէ սարըպ, քէն-
տինէնէ եալընըզ իթմէք իւզրէ պու-
լունան Մօրալէսէ տախի,

—Պու գըզ բէք հաֆիֆ օլտու-
ղունտան, հիչ պիր քիմսէնինն մուա-
վէնէթինէ միւհթաճ օլմադըզընն,
եալընըզճա պիր խայլի մէսաֆէնէ
գատար քէնտինինի կէօթիւրէկլի-
լիքիմ, տէտի։

Մօրալէս խոխ, պու խուսուսատա
իսթար իթմէտի։

Պու արալըգ Պօտրիկ, մատամուա-
զէլ սը Սիմէօնիւն էօլիւ հալինտէ
պուլունան վիճուտինի քէնտի զա-
յիֆ վէ սինիրլի գօլատը իչէ գալ-
մըրմագտա, վէ զէվալը գըզճը-
ղազընն կիւզէլպաշը, օլ հարամինին
քէմիքլի կէօքսիւնէ տաեամնամագ-
տա, վէ Մօրալէս բէնչիրէէ տօղ-
րու բիւճաթ իթմէքտէ, վէ Լիւք,
գըզը գաշըրտընա ըշըգ կէօսթէր-
մէքտէ, վէ ֆիթռահաթ սէվինճի,
մատքէսինինն արալըգլարընտա բար-
լաման կէօղէրլի իչինտէ միւշահէ-
տէ իսիրմէքտէ օլուպ, պիր գաշ
տադըգտա տահա կէչտէ, ճինտաէթի
քեամիլէն իճրա օլունտաճագ, տէ-
րունի օտա պէշ գալաճագ, վէ իւչ
նէֆէրը հայտուտալար չիքտարըլընը
այըպ, գարանլըգտա ղայպ օլա-
ճադլար իքէն, պիրտէն պիրէ մէն-
զիտէ տիր Թէպահլ օլտու։ Եէօյլէ
քի նահեահ պիր գարու աչըլտագ,
իսրտընը ֆէնէրինէն ոտունագ այտըն-

լրղը եէրինէ, բարլագ պիր ըշըգ գայիմ օլտու, վէ Քէրժան տիթրեեէրէք, էլինի, գըլըճընըն սաբը իւզէրինէ կէօթիւրէրէք արգասընա տէօնտիւ։

Պու թէպէտտիւլէ սէպէպ շու իտի քի, տիւշէս տը Սիմէօզ, էլինտէ պիր լամպա թութուպ, եիւզիւնիւն բէնկի տախի սօլմուշ վէ սաչլարը տարմատաղըն օլմուշ օլտուղու հալտէ, գըզընըն գաբուսու էշիյինտէ զահիր օլմուշ. վէ նազարը տիգգաթընը տէրունի օտաեա աթֆ իյլէմիշ իտի, ֆագաթ հէնուզ կէօզլէրինէ ինանամաեըպ, լաեբգըյլա ուեանըպ ուեանմամըշ, վէ օլ տէհշէթլի բիւեանըն հալէա պիթիպ պիթմէմիշ օլտուղունու քէնտի քէնտինէ սիւալ իթմէքտէ իտի։

Անճագ սէֆիլ վալիտէնին իշպու միւթէրէտտիւտ հայի, պիր շիմշէք գատար իմթիտատ իտիպ, մատամ տը Սիմէօզ, գարշըսընա չըգան օլ ֆէվգէլատէ մէնզարէնին սահիհ օլտուղունու, վէ ույգուսունտա կէօրտիւկիւ տէհշէթլի բիւեալարըն վիճուտ պուլտուղունու, վէ հաթթա հագըգաթը հալ, էն զիեատէ տէհշէթնիւմա օլան կէօրիւնիւշլէրի պիլէ թէճավուզ իյլէտիկինի անլատը, չինքի մէզպուրէ վալիտէ, քէնտինին պիր թանէճիք գըզընըն պաեըլմըշ, վէ պէլքի տէ էօլմիւշ օլարագ, պիր հայտուտուն գօլթուղունտա գաչըրըլտըղընը, վէ պիր նէվ եիւզիւ մասքէլի չէյթանըն, իշպու մէքրուհ մէնզարէեէ նէզարէթ իթտիկինի կէօրմէքտէ իտի։

Իշթէ պէօյլէ պիր մէնզարէ գարշըսընտա, տիւշէս տը Սիմէօզիւն թէհամմիւլիւ դայմաեարագ, եավրուլարընըն բարէ բարչէ իտիլտիկինի կէօրիւպ տէ, աճը աճը ֆիդան ու ֆէրեատլէր իթմէկէ պաշլաեան տիշի արսլանլար միսիլլիւ,

—Եա՛րտըմա, եա՛րտըմա, գըզըմը էօլտիւրիւեօրլար, տէեու պաղըրտը։

Մուախխարէն վէ թապիաթիյլէ էլինտէ թութմագտա օլտուղու լամպա եէրէ տիւշիւպ սէօնտիւ վէ բարէ բարչա օլտու։ Միւթէագըպէն մէզպուրէ, միւլազիմ Պօտրիլին իւզէրինէ հիւճում իտէրէք, շիտտէթլէ վէ ախզը ինթիգամ հիսսի իլէ մէրգումուն պօղազընտան գավրատը, վէ չօճուգ բարմագլարը կիպի նազիք վէ ինճէ բարմագլարը, խասմինին տէրիսինտէ եարէ վէ պէրէ հասըլ իթտի։

Պօտրիլ, պօղուլմագ տէրէճէսինէ կէլտիկինտէն, ժանը, պէթէքրար եաթաղը իւզէրինէ պըրագտը, վէ պիլէքլէրինի օյնաթարագ, վէ տիւշէսին բարմագլարընը, գըրմագ տէրէճէսինտէ թազեիգ իտէրէք, հէր նէ գատար էլինտէն գուրթուլմագլըղա չալըշտը իսէ տէ, ճէնապը Հագգ միւճիզէլէր իճրասընա գատիր օլտուղունտան, զանն իտէրսին քի օլ աճըգլը վալիտէնին տէ պիլէքլէրինի մէրմէրտէն վէ բարմագլարընը չէլիքտէն եաբմըշ օլմաղլէ, միւֆսիտի մէրգում պիր տիւրլիւ նայիլի մէրամ օլամամագտա իտի։

Պօտրիլին նէֆէսի, պու արալըգ թիւքէնմէքտէ, գանը պէյնինտէ թէրաքիւմ իթմէքտէ, վէ Եա՛րտըմա տէեու տիհանընտան չըգարմաեա չալըշտըղը լուղէթլէր, սըգըշմըշօլան պօղազընտա պօղուլմագտա իտի։

Լիւք իսէ խըրսըզ ֆէնէրինի գաբամըշ օլտուղունտան, տէրունի օտա պիւսպիւթիւն գարանլըգ իչինտէ գալմըշ իտի։ Հալ պու քի

պու էնտատէ Մօրալէս օրթալըզ-ատան սիմիշվիշ խոհ ։

Մ. սը Քէրժան , թէչէպուհիւսիւ-նիւն պէօյլէ մէմուրին զայրի վէ թոմիր գոպուլ իմմէզ սուբէթոէ պօզուլմուսընատան ոտալայը , պիր էյ-եամ ոօղուզ գանլըլըղընը զայպ իթոհ , վէ սէրուէնի խանէտէ իշլ-ոիլէն պադը չիւպհէլի սէս վէ չա-մուհթալարըն , տիւշէսին ֆիղան ու ֆէրեատալարընատան ուէանարադ , մահէլի մէզպուրէհէ ոէյիրմէզ-ք ոէ օլան խալզըն չամնոթա վէ սէս-լէրի օլտուղունու հիսս կլէհէրէհ-ք , նէ՞ նաբաճատընը չաշըրսաը , չէօյլէ քի Պօարիսի Քէր-ք խոհպ ֆիրսաը լիմ-մէզ-ք օլամազ խոհ , չիւնքի մեր-դում պիր քէրրէ էլէ կէչէճէ-ք օլ-սա խոհ , քէնոհինին , զինկին պիր քիմսէնին էմրի վէ լուճրէհի խոհ-խրընտա պիր հարամի օլտուղունու պէհան իլէ , օ եօլտա խէր-ք խոհլ-մէսինտէն նոշի ոիթը լոնթիդամա դ ալըշաճատ , վէ ժոն իլէ Դար-մինին եվկոիկերլէրինի օլան միս-չապէհէթլէրի էտարընը Միմէօզ ֆոմիլիատընա պիլոտիսէրէ-ք , մոդ-հարը ոֆիվ պլմազլըգա չալըշաճատ , վէհտասըլ հէր հոտոհ պարօն սը Քէրժանը զայպ ու թէչէֆ իմոհ-րէճէ-ք խոհ ։

Իշիմ Լիւ-ք , պու չէոլէրին քնաֆ-ֆէսինի միսլահատա իմոհ , վէ պիր ան եվվել չու միսչեվվէշ հալի ոէֆ խաէրէ-ք , միսճէրրէհա Պօարիս-ոէն տահի դ ուրթուլմազլըգա պա-րսը վիրոհ ։ Պինահէրին , քէնոհ-սինի րէհայէը օլմազ իզրէ , ֆէնէ-քինին ըշըղընը միզ տարի քիֆանէ-ոէ այրընլահմաք , վէ գալըճընը տահի գընընտան չէ-քէրէ-ք , սիս-չէսէ հապլաշը ։

Տիւշէս խէ , ադը պայչնար օլ-մահըպ , լոնթիդամ աչմազտան , չէօյլէ քի , էլինի գալընա տօգտան-տազմուշ օխան պլշադը հօլտիր-մէ-քահէն զայրի հիչպիր չէյ տիւշմէ-մէհօր խոհ ։ Լմվէհ , օ հապտէ մէզպուրէ , տալթ մէզ-քիր հօլիմ վէ տօղը լոնթիդամ իչին հապահէօր խոհ , վէ քէնոհինի թէհտիտ իտէն մուհտարտաը ճէտիտ հազ-գընտա տահի տալա չիւպհէ իմոհ-հօր խոհ ։

Լիւ-ք , պիսհընընը ոճունու , մա-տամ սը Միմէօզիէն ումուզլտը տ-բտընտա տահոհմաքրտը , վէ պիր ճիւդի միւտահէթ տահա կէչտէ խոհ , զէվալը վալիտէնին հօմիու գոհ օլտնահճատ խոհ իտէ տէ , նահճատ զուհուրա կէլէն պիր միւսհատա , ալչազ պարօնատն էլինի թէվզըֆ իթոհ ։ Չիւնքի մէրդում , տիւշէ-սինն վէֆահըլլա . ժանըն էմրի իզ-տիվահճը պիր իտայի վազըթի միւմ-քիւնոհիզ օլահաղընը ֆէֆէ-ք-քիւր իտէրէ-ք , մէզքիւր նիյ-յէմի մէզ-մուսէֆիտատէն տարֆը նազար լալէ-միշ խոհ ։

Պինահէն ալէյհ , պարօն սը Քէր-ժան , թոտավմուր իմոհիի ճինտ-նէթի իճրա խէճէ-ք նէրտէ , դը-լըճընըն տարըլլա մէզպուրէնիի պա-չընտա էօյլէ պիր թարզտա վտրտու-քի , իզդէրինէ , միւհիմ-ք տէյիվ իսէ տէ , զտնէթի տէհչէմի պիր ուճուչտըգտզ վէ պայիճնըզ հա-սըլ իմոհ ։

Պու հալտէ զէվալը գտտընճը-զտզ , սօն պիր ֆիղան ու ֆէրեատ տահի իտէմէնէրէ-ք , կէվչէմիշ բար-մագլարը միւտապիմին պօզտպընտան սը-լըճըտը , գօլտրը գտվվէթտէն տիւշտհտ , վէ տտէիտ պիր լնտան նտչէտի միսիլիւ պօյլու պօճուռնտ նէրտէ-ք հօլը իւզէրինէ սէրիւտի ։

Պօարիպ պու վէճհ իլէ տահիի

սելամէթէ չըգընճա, պօղուգ պիր սէտա իլէ,

—Հէլէ շիւքիւրլէր օլսուն, գուրթուլտում, տէտի, էկէր պիր սանիյյէ տահա կէչմիշ օլսայտը, պէնիմ իշիմ պիթէճէք իտի։ Իմտի, ազիզ էֆէնտիմ, պու խուսուստան տօլայը թէշէքքիւրիւմիւ սիզէ պէեան իտէրիմ։

Պալէատէ պէեան օլունան վուգուաթլար, պիզիմ նագլիեէթիմիզտէն պէլքի եիկիրմի տէֆա զիեատէ սիւրաթլէ վուգու պուլմուշլար իտի, վէ ֆիլվագը էկէր պիր ճիւզի միւտտէթ տահա կէչմիշ օլսա իտի, խիթամէ րէսիտէ օլան օլ տէհշէթլի վագըա տուեուլաճագ իտի։ Զիրա, խարիճտէն պիր թագըմ սէսլէրին պիրիպիրլէրինի չըզըրտըգլարը, վէ ճէվապ ալըպ վիրտիքլէրի, վէ հաթթա նէրտիվէնլէրտէ վէ սուֆալարտա պիր թագըմ աեագ սէտալէրի իշիտիլիեօր իտի, վէ մէզքիւր ինսան վէ աեագ սէսլէրի, կիթտիքճէ ժանըն օտասընա եագլաշմագտա իտիլէր։

Պատէհու Լիւք, միւլազիմէ խիթապէն,

—Հա՛յտէ, արգատաշ, տէտի, վագաա իշ իշտէն կէչմիշ օլմասը խուսուսունտա պիւյիւք գօրգու վար իսէ տէ, մէյեուսիեէթ լազըմ տէյիլ տիր, պիր ան էվվէլ շուրտան գաչմաեա պագալըմ։

Պօտրիլ, զաթէն պու էմրէ պէքլէմէքտէ օլտուղունտան, տէրհալ շահնիշիյնէ գօշուպ, պաղչէեէ տօղրու էյիլտի։ Լիւք տախի մէրգումուն արգասընտան սէյիրթտի, վէ լաքին, Պօտրիլ, նէրտիվէնտէն աշաղը ինմէյէ պաշլաեաճագ եէրտէ, քէմալի խայրէթ վէ հէեէճան իլէ բիւճաթ իթտի, վէ պարօն տախի աշաղը իյիլմէսինտէ, աղզընտան պիր քիւֆիւր չըգարտը, զիրա Մօրալէս, տիւշէսին զահիր օլմասը յլա ֆիրար իթմիշ օլտուղունտան, քիմսէ քէնտիսինի գօվալամասընն իչին, քէնտիսի պաղչէեէ ինտիքտէն սօնրա, նէրտիվէնի տէվիրմիշ իտի։ Մէրգում Զինկեանէ եալընըզ քէնտի քէնտինի տիւշիւնմէքտէ օլուպ, անճագ քէնտի սելամէթինի թէֆէքքիւր իտէր իտի։

Իշպու հալտէ, պարօն իլէ Պօտրիլին պուլունտուգլարը մէվգը, մէյեուսիեէթպախշ կէօրիւնմէքտէ իտի, զիրա պիր տագըգաեա գատար օտանընն տէրունի պիր թագըմ գալապալըգ իլէ տօլտուգտան պաշգա, թա պիրինճի գաթտան, տօնտան սէրթլէշմիշ օլան թօբրագ իւզէրինէ աթըլմագլըգ իսէ, հէման շիւպհէսիզ կէօրիւնէն պիր էօլիւմիւ կէօզէ ալմագ իտի։

Պու արա Լիւքիւն զիհնինտէ պիրտէն պիրէ պիր էֆքեար հուսուլէ կէլէրէք, նիմ աչըգ օլան գաբուեա տօղրու իլէրլէտի, վէ գաբուեու գաբաեըպ սիւրկիւլէտիքտէն սօնրա, Պօտրիլ իլէ պիլ իթթիֆագ, օտանընն քեաֆֆէյի աղըր էշեասընը մէզքիւր գաբունուն արգասընտա պիրիպիր իւզէրինէ եըղտը։ Պատէհու բէնչիրէլէրին վէ գարեօլանընն բէրտէլէրինի չըգարըպ, պիրպիրի ուճունա պաղլաեարագ, շահնիշիյնին պիր թարաֆընտան աշաղըեա ուղաթտը, վէ արգատաշընա խիթապէն,

—Միւլազիմ Պօտրիլ, տէտի, պիզիմ սելամէթիմիզ անճագ շու իբին ուճունտա օլտուղունտան, Հայտէ իլք տէֆա սէն աշաղը ինմէեէ պաշլա։

Պօտրիլ, պու էմրի թէքրարլաթմաեարագ, մէզքիւր իբի թութ-

տու, վէ պիլէքլէրինին դուվվէթի-
նի պազուեա վիրէրէք, դայմաեա
պէտ իյլէյիպ, սէրիան վէ սալիմէն
պաղչէեէ էնտի:

Պարօն տախի այնի մուվաֆֆա-
գըյեէթլէ աշաղը էնիպ, վէ պաղ-
չէեէ աեագ պասաճաղը էսնատէ,
տէհշէթլի պիր շամաթա իշիտէրէք,
օտա դաբուսունուն գըրըլըպ եէրէ
տիւշմիւշ օլտուղունու անլաեընճա,

—Համտ օլսուն, գուրթուլտուգ,
տէտի, եավաշ սէտա իլէ:

Պու վէճհ իլէ պարօն վէ Լիւք,
պաղչէնին տիվարընա տօղրու իլէր-
լէտիլէր իսէ տէ, օրատա տախի
պախթըն հագգլարընտա եավէր օլ-
մատըղընը կէօրտիւքլէրինտէ, Լիւք
քէմալի ղազապընտան նաշի,

—Զա՛լիմ պախթ, տէտի, զանն
իտէրսին քի շէյթան պիզիմ ալէյ-
հիմիզտէ պուլունուեօր, չիւնքի
պուրտա տա նէրտիվէնի գալտըր-
մըշլար:

Ֆիլվագը, տիվարա տաեատըլ-
մըշ օլան նէրտիվէն տիվարըն ալ-
թընտա պուլունմագտա իտի, չիւն-
քի Մօրալէս, տէհշէթ վէ գօրգու
իչինտէ պուլունմաղլէ, իլք նէրտի-
վէնի աշաղը տիւշիւրմիւշ օլտուղու
կիպի, իշպու իքինճի նէրտիվէնի
տախի տիւշիւրմիւշ իտի, վէ մէզ-
քիւր ֆիրար վասըթասը օրթատան
գալտըրըլմըշ օլտուղու հալտէ, տի-
կէր հիչ պիր դաչաճագ եօլ գալ-
մամըշ իտի:

Պու էսնատէ Քէրժան գօնաղըն
թարաֆընա աթֆը նազար իյլէմէ-
սինտէ, հէր բէնչիրէտէ ըշըգ բար-
լատըղընը, վէ տիւք տը Սիմէօզ
իլէ խանէ խալգընըն, ճանիլէրի
թահարրի իտէրէք, էվին հէր թա-
րաֆընը տօլաշտըգլարընը միւշա-
հատէ իյլէտի:

Նակեահ, պաղչէեէ նազըր օլան
դաբուլարտան պիրի աչըլարագ,
պիր սիւրիւ սիլահլը վէ էլլէրի մէ-
շալէլի ատէմլէր զահիր օլտու:

—Հա՛յ զալիմ պախթ հայ, տէ-
եու թէքրարլատը Քէրժան իւչիւն-
ճիւ տէֆա օլարագ քէնտի քէնտի-
նէ, վագաա ղայպ օլտում ամմա,
պու ճիւմլէ իլէ տախի սօնունա դա-
տար քէնտիմի միւտաֆաա իտէճէ-
յիմ: Էվվէթ, թութուլմաղտան,
եախօտ տահա տօղրուսու թէլէֆ
օլմաղտան էվվէլ, դըլըճըմը սաբը-
նա դատար դանա սօգմագ իսթէ-
րիմ: Վէ նասըլ քի զաղար սիւրիւ-
սիւ թարաֆընտան թաագիպ իտիլէն
պիր եապան տօմուզու, քէնտիյի
միւտաֆաատան կէրի տուրմազ ի-
սէ, պէն տախի սօնունա դատար
քէնտիմի միւտաֆաա իտէճէյիմ:

Թամ օլ էսնատէ, պօղուգ վէ
Լիւքիւն թանրտըղը պիր սէս, Ֆը-
լօվիս սօգ աղընտան վէ տիվարըն թա-
րաֆլարընտան իշիտիլէրէք, մէզ-
քիւր սէս,

—Միւսիւ պարօն, սէսիմի իշի-
տի՞եօրմուսունուզ, տէեու պաղըր-
տը:

—Սէ՞ն միսին Մալօ, տէտի Լիւք,
եավաշ եավաշ էմնիյյէթ հասըլ
իթմէկէ պաշլաեարագ:

—Էվվէթ, միւսիւ պարօն, պէն
իմ, վէ սիգին մուխաթարատա օլ-
տուղունուզու պիլտիկիմտէն, նէ՞
եաբմագ լազըմ իսէ, սէօյլէյինիզ:

—Պէնի գուրթարմագ լազըմ տըր.
հալ պու քի էօլիւմ տէ թա եա-
նըմտա օլտուղունտան, պիր ան էվ-
վէլ նէրտիվէնի գուրմագլըղըն լա-
զըմ տըր:

—Զալըշըեօրում, միւսիւ պարօն,
ֆագաթ նէրտիվէն աղըր տըր, վէ
պէն տէ եալընըզըմ:

—Գօգըլիգօեու չըղըր:

—Էֆէնտիմ, ● տա բէք ուզագ-

տա պուլունտուղու ճիհէթլէ, սէ-
սիմի իշիտէմէզ:

—Ղայրէթ էթ, պէնիմ սատրգ
էմէքտարըմ, ղայրէթ էթ, չիւնքի
ճան այլճը թա եանը պաշըմտա
տըր:

Մայօ վագաա ղայրէթ իթմէքտէ
իտի իսէ տէ, հիչ պիր շէյէ մու-
վաֆֆագ օլամաեօր իտի: Զիրա,
նէրտիվէնին ուզունլուղու, մէրգու-
մու գուվվէթտէն տիւշիւրմէքտէ,
վէ թէճրիւպէլէրինի սէմէրէսիզ
պըրագմագտա իտի:

Տիկէր թարաֆտան Քէրժանըն
սապր ու թագաթը թիւքէնտիկին-
տէն, խըրս ու հիտտէթինտէն բար-
մագլարը յլա կէօքսիւնիւ եարէ պէ-
րէ իթմէքտէ իտի:

Ուշագլար իսէ պու հէնկեամտէ
պաղչէնին հէր թարաֆընա եաեը-
լըպ, պաղըսընըն էլինտէ աչըգ գը-
լըճլար, վէ տիկէրլէրինտէ տախի
էնվայի թիւֆէնքլէր օլտուղու
թագտիրտէ, պիր թարաֆտան օլ
պիր թարաֆա սէյիրթմէքտէ ի-
տիլէր: Պու սուրէթլէ ֆէնէրլէր իլէ
մէշալէլէրին ըշըգը կիթտիքճէ պիւ-
եիւմէքտէ օլուպ, պիր ազ տահա
կէչսէ, մէգքիւր ըշըգլար, ֆի-
րարիլէրին թարաֆընա կէլէրէք,
մէրգումանը մէյտանա չըգարաճա-
ղընտա ասլա շիւպհէ եօգ իտի: Իշ-
թէ պու սըրատա, Պօտրիլ, ղաեէթ
սօվուգ գանլըլըգ իլէ,

—Էֆէ՛նտիմ, պիլի՞րմիսինիզ քի,
պիր ազտան թավշանլար կիպի թու-
թուլաճաղըզ, վէ սիզ տէ, իւչ պին
ֆրանգլըգ իրատըմըն պիրինճի
թագսիթինի էօտէմէքլիք քիւլֆէ-
թինտէն գուրթուլմուշ օլաճագսը-
նըզ:

Իշ պու ֆէյլէսօֆվարի սէօզէ ճէ-
վապ վիրմէկէ վագրթ գալմագսը-
զըն, րէֆիգլէրինին թա էօնիւնտէ
պուլունան պիր խըզմէթքեար,

—Իշթէ, պուրտա տըրլար, պաղ-
չէնին ուճունտաքի թէրացա իւզէ-
րինտէ տիրլէր: Պա՛գընըզ, պա՛-
գընըզ, տէեու պաղըրտը:

—Էվվէթ, էվվէթ, գաթիլլէր
տիրլէր, տէեու պաղըրտըլար, տի-
կէր քեաֆֆէյի խըզմէթքեարլար
պիրլիքտէ:

Մ. տը Սիմէօզ, էլպիսէսինի շէօյ-
լէ պիր կիյինմիշ օլտուղու հալտէ,
խըզմէթքեարլարըն աչմըշ օլտուգ-
լարը գաբունուն գարանլըգ էշիյի
իւզէրինտէ զահիր օլարագ, քէտէ-
րամիզ վէ այթիւսթ պիր սէտա իլէ,

—Պու ատէմլէր, պանա, էվվէթ,
եալընըզ պանա այիտ օլտուգլարը
իչին, հիչ պիրինիզին քէնտիլէրինէ
էլ տօգունտուրմանըզը իսթէմէմ:
Էվվէթ, անլէր պէնիմ զէվճէմի վէ
էվլատըմը էօլտիւրմիւշ օլտուգլարը
իչին, գանլարընը վէ հայեաթլարը-
նը էլտէ իտէճէյիմ:

Պու էմր իւզէրինէ խըզմէթքեար-
լար հարէքէթլէրինի աղըրլաթտը-
լար: Տիւք, տիւչար օլտուղու մէյ-
եուսիեէթ արասընտա, զէվճէսի-
նին վէ գըզընըն ինթիգամընը ալ-
մագ հավվէսինտէ պուլունտուղուն-
տան, զիքր օլունան թէրացանըն
հէնուզ գարանլըգ օլան թարաֆը-
նա տօղրու իլէրլէտի:

Պարօն իսէ, ճէպինտէն քիւչիւք
պիր թապանճա չըգարտը, վէ սօն-
րա տախի Պօտրիլէ տօղրու էյիլէ-
րէք, եավաշ սէտա իլէ,

—Պէլքի, տէտի, հէնուզ սէլա-
մէթէ չըգմագ իւմիտիմիզ վար տըր:
Իմտի ֆուրսաթը գաչըրմաեալըմ,
վէ տիվանէճէ իւզէրիմիզէ կէլմէք-
տէ պուլունան շու ատէմի, պէն պիր
աթէշտէ էօլտիւրիւրսէմ, պիւյիւք
պիր գարըշըգլըգ տըր չըգար, վէ
պիզ տէ պու գարըշըգլըգտան իս-

թիֆատէ իտէրէք, գըչ իբինի չէօ-
զէրիզ։ Միւլա՛զիմ, պու պապտէ
սէնին էֆքեարըն նէ՞ տիր։

—Պէնճէ տէ պու էֆքեար ֆէ-
նա կէօրիւնմէեօր, տէեու ճէվապ
վիրտի Պօտրիլ մուխթասար սու-
րէթտէ, իմտի աթէշ իտին քի, ի-
լէրի կիտէլիմ։

Տիւգ իսէ, հալէա եիւրիւմէքտէ
օլուպ, մէրգում իլէ Քէրժանըն ա-
րասընտա անճագ էլլի աեագ գա-
տար մէսաֆէ գալմըշ իտի, վէ պու
սուրէթլէ Մ. տը Սիմէօզիւն եիւ-
զիւնիւն տէհշէթլի վէ մէյեուսի-
եէթպախշ հալի վէ սօլկունլուղու
միւշահէտէ օլունապիլմէքտէ իտի։

Լիւք, գօլունու գալտըրարագ,
իհթիեարը նիշանլատը, վէ բարմա-
ղըյլա թապանճանըն թէթիկինի ա-
րաեըպ, քէնտի քէնտինէ,

—Էկէր տէօրթ ատըմ տահա ա-
լըր իսէմ, աթէշ իտէճէյիմ, տէ-
տի։

Պատէհու, արտ արտա պիր, ի-
քի, իւչ տէեու սայտը։ Տէօրտիւն-
ճիւ բագգամը տիհանընտան չը-
գարմագ իւզրէ իքէն, Գլօվիս սօ-
գաղընտան պիր ֆիթուհաթ սէտա-
սը իշիտիլտի քի, մէզքիւր սէտա
Մալօնուն սէսի օլուպ, մէրգում,

—Զա՛բուգ, չա՛բուգ, կէլինիզ,
տահա վագըթ վար տըր, տէեու
պաղըրմագտա իտի։

Զիւնքի մէրգում սատըգ խըզ-
մէթքեար, ֆէվգէլատէ ճահտ ու
իգտամը սաեէսինտէ, նէրտիվէնի
տիվարա տաեաթապիլմիշ իտի։

—Էֆէ՛նտիմ, տինլէյինիզ, տին-
լէյինիզ, պախթըմըզ տէօնտիւ, վէ
նէրտիվէն եէրինէ գօնուլտու, տէ-
եու բէբէլէտի Պօտրիլ։

—Պիր ազ տահա պէքլէ, տէ-
տի Լիւք, պիրտէն պիրէ զիհնին-
տէ պիր թէպէտտիւլ հասըլ օլա-
րագ։

—Պէքլէմէ՞ք մի, տէյի թէքրար-
լատը միւլազիմ, պիզիմ, ղայպ ի-
տէճէք պիր տագըգամըզ, պիր սա-
նիեէմիզ պիլէ եօգ տուր։

—Սէն պանա էմին օլ, պէն հէմ
սէնի վէ հէմ տախի քէնտիմի գուր-
թարաճաղըմ, վէ գըլըճընը էլինէ
ալարագ, գըզըշտըրմաեա չալըշ։

—Քի՞մէ գարշը։

—Պանա։

—Նէ՞ նիյյէթլէ։

—Շիմտի կէօրիւրսիւն։

Պօտրիլ պու սէօզլէրտէն հիչ պիր
մանէա չըգարամամագտա իտի, ֆա-
գաթ պարօն, պիր էլինտէ թապան-
ճա վէ տիկէր էլինտէ գըլըճ օլա-
րագ, ըէֆիդինի, գըլըճընը խթի-
մալէ իճպար իյլէտիկինտէն, մէր-
գում միւլազիմ տախի պիզզարուր
մէզքիւր էմրէ իթաաթ իթմէքլիկէ
մէճպուր օլտու։

Թամ պու սըրատա Լիւք, եիւ-
զիւնտէքի մասքէյի չըգարըպ, ա-
եագլարը ալթընտա չըղնատը։

Պօտրիլ, պու վագըտեա պիր
տիւրլիւ մանէա վիրէմէտիկինտէն,
ըիւեա կէօրիւեօր զանն իտէր իտի,
հալ պու քի Մ. տը Քէրժան օլ
տէրէճէ շիտտէթլէ հիւճում վէ իճ-
բայի թէարրուզ իթմէքտէ իտի քի,
Պօտրիլ, կէօզլէրի էօնիւնտէ աթէշ
գըղըլճըմը կիպի բարլամագտա օ-
լան գըլըճըն ուճունտան քէնտիյի
սագընտըրմագ իչին, ըիւճաթ իթ-
մէքլիկէ մէճպուր օլտու։

Պու մէնզարէ պիր դաչ սանիյյէ
իմթիտատ իթտի, պատէհու Լիւք
եավաշ սէտա իլէ,

—Գօմէտիա խիթամ պուլմուշ
օլտուղունտան, արթըգ ըիւճաթ ի-
տիպ, նէրտիվէնտէն էնինիզ։

—Հէլէ շիւքիւր, տէտի միւլա-

պիմ, վէ ֆիրաք իթմէք իւզրէ ա-
գասընա ութնաիւ :

Մէրգում, պու վէճհ իլէ հարէ-
քէթ իթմէկտէ իլքէն, Քէրժան,
եիւքսէք պիր սէտա իլէ,

—Ալլահ հէրիֆ, թէհի եէրաէ
ֆիրաք իտիւօրսուն, չիւնքի էլիմ-
տէն գուրթուլմագլըղընըն իհթի-
մալի եօգ տուր, քէնա պաղըրըտը,
վէ տէրհալ թասմնճատընը ալմէչ
իթմէկլէ, միւտպիմ, էօլիւ օլա-
րագ, եէրէ աերտի, վէ քէնտի
քէնտինէ տաիսի չէօյլէ իլտվէ իթ-
տի. ֆաւրատի միւնասիպ իտի պու
տաէմ բէք պիւտաէ չէյ պիլմէք-
տէ իտի. Հալ պու քի պանա չէ-
րիգլէր լագըմ տըր ամմա, մահրէ-
նի էնիտարլըր լագըմ տէյիլ տիր :

Պատէհա Աիւք, քէնտիտինտէն
էրկէրմի տառմ գատար ուզագտա
պուլունան Մ. տր Սիմէօզ տօղրու
կիտէրէք, տուրատու, վէ տիւգիւն
քէնտիտինի թանըն արագ, խայրէթ-
տէ գալմըշ օլտուղունու կէօրտիւ-
կիւնտէ, ոօլտուգան պիր սէտա իլէ,

—Միւտիւ տիւգ, տէտի, Ալլահ
պէնի թամ վագթինտէ կէօնտէր-
տի քի, գօրգմագտա օլտուղում
պիլճիւմիւ ֆէնաալըգլարը խանէնիգ-
տէն տէֆ ու իղալէ իտէյիմ,

34

ՊԻՒՑԻՒՐ ՊԻՐ ՏԷՐՊԱԶ

Շի պհէսիզ Աիւք, պալէատէ
պատթ ու պէեան օլունան մուատէ-
լէսինտէ, տիմանէլիկէ օլ տէրէճէ
եագըն տուրէթտէ քիւտթտիալըգ
իճրա իթմիշ իտի քի, պու մուա-
մէլէտի միւճէրրետ քէնտի զայըֆընը
մուճիպ օլտուգիւր իտի : Հալ պու
քի, նէթիճէլէրինի կէօրմիւշ օլ-
տուղունուգ իլհամը շէյթանտտինի
մէվգըի իճրատէ գոյմտընտտա, բէք
գիեատէ ապըռըրըգ իթմիշ օլտու-
ղունու տէրհալ անլատը :

Պաղէն իման ու իթիգատ հինա-
նը քէօր իտէր : Նատըլ քի Մ. տը
Սիմէօզ տտիսի իման ու իթիգատ
սահիպի օլմադը, Աիւք տը Բէր-
ժանա ատէթտա գուրթարըճը նա-
զարըլտա պագմագտա իտի : Պինա-
պէրինի չու վագըտտան սօնրա, Աիւ-
քիւն, ստպահընը ատտի իւչինտէ
քէնտի գօնտագը պաղչէսինտէ պու-
լունմատը ութպէպէրինի տուրա տիւ-
չինմէեէրէք, վէ օղ խուտուտա պիր
մինիկա վիրմէկէ չալըշմատարագ,
հիւզունէնկիզ պիր սէտա իլէ, վէ ի-
քի էլէրինէ եիւզիւնիւ կիպէէե-
րէք,

—Խայր, էվլատըմ, խայր, տէ-
տի, Ալլահ սիպի պուրատա վագթ
ու ղէմանընտա կէօնտէրմէտի, գի-
րա պու ուղուրտուգ կիճէնին ֆէ-
նալըգլարը, մէմուտէն խարիճ պիր
թարզտա իճրա օլունակէլտիկը, վէ
սիզ տէ բէք կէճ եէթիշմինիզ :

—Միւտիւ տիւգ, չու սէօպէրի-
նիպի իշլիթտիքճէ տիթրէնտօրտա,
սէյրէ յինիզ, ճէվապ վիրինիզ, պու
կիճէ նէ՞ վագը օլտու, տէեու մու-
գատտէլէ իթտի Աիւք :

Մ. տը Սիմէօզ, ճէվապ վիրմէկէ
միւգթէտիը օլտմահտագ, իւքի
գօլտըրըլտա Աիւքիւն պօղազընա տա-
րըլտը, վէ պաչընը տտիսի մէրգու-
մուն ումուզունա տտեսթըպ, հէճո-
կիւր հէճոկիւր աղտմահա պաչտա-
տը :

Մէղքիւր քէտէր վէ տղտմագ
վագթի կէչտիքտէն սօնրա, մէր-
գում իհթիհտար, բէրէկէեէրէք,

—Պէն պիր մութլու ղէվճ վէ քէ-
տէր խոմ, լագին տէվկիւլուէրիմ-
տէն հիչ պիրի գալմատը, տէտի :

—Ա՛ճ՛յիպ, մատամ տիւշէսէ . . . մատմուաղէլ ժամա պիր չէ՞յ մի ալատու :

—Ա՛հ , զէվճէմ . . . գըզըմ . . . էօլտիւլէը , էվվէթ , իքիսի տէ էօլտիւլէը :

—Իքիսի տէ՞ մի էօլտիւլէը , տէյի թէքքարլատը Լիւք , մէհաբէթլէ իճրա խոլճկէլէն պիր քէսէրի ազիմ իլէ , միսիւ տիւգ , պէն սիզէ ինանամամ վէ ինանամամ: Խա՛յր , խա՛յր , պուննան իհթիմալի եօգ տուր : Հէմ նա՞սըլ օլապիլիր քի , իքիսի պիրլիքտէ էօլմիւշ օլսունլար :

—Էֆէնտիմ , պիր ազ էվվէլ իչլերինտէն պիրիսինի էօլտիւրմիւշ օլսուդունուզ հայտուտլար, վալիտէ իլէ գըզընը գաժէ ու թէլէֆ իթտիլէը :

—Նաչլարընը կէօզլերինիզ իլէ կէօրիւզ , էլ ատգունտուրտունո՞ւզ մու :

—Գըզըմը, եաթաղը իչինտէ էօլիւ օլարագ , վէ տարմաատաղըն պիր հալտէ կէօրտիւկիւմ կիպի , տիւչէսի տահի զանլար իլէ միւլէյիմ վէ քէզալիք էօլիւ օլարագ կէօրտիւմ, վէ պիչարէլէրին սօլմուշ անլարը իլէ պուզ քէսիլմիշ էլլէրինի , պուսե վէ կէօզ նաչլարըմ իլէ իհա-թա իթտիմ, վէ սօյրա , մէ յուսիւնէթիմտէն նաչի , եարը տգլըմը զայ իթմիշ օլտուդում հալտէ , ախզը ինթիգամ իչին գօչմաեա պաչլաարմ, վէ էկէր զաթը ալինիզ օլմասա իտինիզ , մէզքիւր ավզը ինթիգամս տալա մուվաֆֆագ օլամաեաճաղ իտիմ :

—Մ իւսիւ տիւգ, պէնտէնիզ Ալլահ նասըլ ինանըրսամ, հիսսիեաթը գալպինէմ տահի էօյլէ ինանըրըմ, չինքի օ հիսսիեաթըմ, պէնի հիչ պիր վագըթ ալատաժամըշլար տըր : Իմտի , չու էմնատէ սիզին իլէ գօնուշտուդում հալտէ , պիրլէմ գա՞նդը հիքմէթլի սէտա , բէտեր վէ զէվճ օլմանըզլա , հիսս իտէկլտիկինիզ օլ տէհշէթլի վագըա հագգընատքի հագգը վէսվէսէլերինիզին բէք միւպալաղալը իտուկինի պէնտէնիզ զանն իթմիբրիեօր : Վէ մալիւմինիզ օլսուդու իւզրէ, զարիպ պիր պաղ, մավագաթէն պէնիմ թալէյիմի սիզին ֆամիլեանըզըն թալէյ իլէ պաղլամագտա օլսուդունատան , էօյլէ զանն իտիեօրում, համթա սինէպիլիրիմ քի , էօյլէ իսկեաթ օլուեօրում քի , մատամ տիւշէս իլէ մատմուաղէլ ժան հաեաթտա տըրլար :

—Հաեաթտա՞ մը տըրլար , հաեաթտա՞ մը տըրլար , տէեու պաղրըսը տիւգ , ագան եաշլարտան կէօլկէլէնմիշ օլան կէօզ պէպէքլերի իչինտէ իւմիտ զիեալարը բարլամագա պաչլաեարագ :

Մուախխարէն մէրգումէ իհթիեար , Մ. ը Քէրժանըն իքի էլլէրինտէն թութմուպ , քէնտի էլլերի իչինտէ դավիճէ սըդը , վէ մէրգումա պիրլիքտէ կէօթիւրլըք ,

—Կէ՛լինիզ, կէ՛լինիզ, Ալլահ սէսինիզի իչիթմէն , տէտի :

Պիր ազ սոնրա , մէրգումէ իհթիեար իլէ պարճն , նագլ իթտիկիմիզ վագըանըն վուգու պուլմուշ օլսուդու օտանըն էշիկինտէն կէօտիւլէը :

Տիւգ , տէրունի օտաեա ախ ֆէ նագարը իտէր իթմէզ, տիհանըճտաեան ֆէվգէլատէ պիր մէսէրըթթ սէտասը իչիտիլտի , վէ Մ. ը Քէրժան տահի մէրգումա խիթապէն ,

—Պէն սիզէ սէօյլէմէտի՞մ մի , տէտի :

Ֆիլմագը Մ. ը Սիմէօղլան նա-

զարը տիգդաթընա թագոիմ օլուն մէնզարէ , Լիւքիւն իթաիկի թէպլիեթպախշ իւմիւլէրի պէր տէրէճէ սալիհէ չըգալմադըտա իտի : Շէօյլէ քի տիւչէս , քէնտի քէնտիկի պուլմուշ իսէ տէ , չիտտէթլի պէչին ալթիւնթլիկինտէն սօնրա , հէման տայիմա վուգուս պուլան պէր տէրմանըզլըգ վէ թուդաթըզլըգ իչինտէ զարգ օլմուշ օլմազլէ , տէվկիւվիւս գըզընըն գաբեօղասը քէնարընտա օթուրմուշ իտի , վէ զանն իտէրսին քի , վագը օլան վուդուտթլարտան հիչ պէրիսինի տէրթաթըը իթմէտեօր իտի , վէ եէրէ տիւչմէսէյդի անընտա այըլմըշ օլան խայրիճէ տէրին պէր ճէլիհատան տամլա տամլա եիւղիւնէ ադան գանտան գըբմըշղըլանմըշ պուլունան էլինէ , միւչէվվէշ պէր նազար իլէ վէ խայրէթի իւզրէ պագմագտա իտի :

—Մ իւսիւ տիւգ , կէօրիւեօրսուն ուզ քի , մատամ տը Սիմէօզ հաեաթտա տը , վէ պէնիմ հիսսէսի գալպիեէմ տախի ասլա եաղընըմընշլար տը , տէեու տէվամ իթթի պարօն :

—Սահիհ տիր, լաքին ժա՞ն . . . տէտի իհթիեար , կէօղլերի եէնիսէն եաշարարագ :

—Մ ատմուազել ժան տախի ույգուտա զանն օլունուեօր , վէ հէյեէթինտէ ասլա թէյլաշ իտէճէք պէր էմարէ կէօրիւմէեօր : Իմտի , միւսիւ տիւգ, ճէսուր օլուն, վէ էլինիզի գըզընըզըն եիւբէկինէ տաեամբն :

Մ. տը Սիմէօզ տիթրէեէբէք , իթտաթ իթտի , վէ տէրհալ կէօզլերինտէ պէր բարըտագըգ , վէ եիւզինտէ պէր մէէբրէթ ալէտամէթի միւշահատէ օլունտու : Պարօն իսէ, պու թէպէտտիւլհան ֆէհմինէ վաբարագ ,

—Նա՞տըլ պուլտունուզ , տէեու սիւալ իթտի :

—Զօգ չիւքիւր ճէնապը Հապգա , հէնուզ հաեաթտա տըր , վէ գալգի տախի վուրուեօր :

—Ուեուեօր օլտուղունու պէն զաթէն սիզէ սէօյլէմիշ իտիմ :

—Էվվէթ , ուեուեօր , վէ լաքին ինսանա իհանմագ կէլմէզ քի . . .

—Նէ՞ իչին :

—Զիւնքի պիչարէ գըզճըղազըն էթրաֆընտա վուգու պուլան տէհշէթլի չամաթաեա մուգավէմէթ իտէպիլմէք իչին , պու տէրէճէ ադըղը պէր ույգունսուն էմնալի կէօրիւրիւշ չէ՞յ մի տիր :

—Հադդընըզ վար տըր , միւսիւ տիւգ , հալ պու քի մատմուազել ժան զաեէթ շիտտէթլի պէր գօրգուեա միւպթէլա օլմուշ, վէ պունտան տօլայը ուզուն միւտտէթ պայկըն գալմըշ տըր : Պու խուսուստա սիզ տէ պէնիմլէ հէմֆիքեար տէյլ՞ միսինիզ :

Պու խյզահաթ թապիի վէ ադլէ եագըն օլմազլէ , տիւգ թարաֆընտան գապուլ օլունտուղու կիպի , եավաշ եավաշ ադը վէ գուվվէյի հաճըզէսի եէրինէ կէլմէքտէ օլան մատամ տը Սիմէօզ թարաֆընտան տախի գապուլ օլունտու :

Պու վէճհ իլէ նէ՛ վալիտէ վէ նէ՛ գըզ էօվիւշ օլտուգլարընտան, իհթիեարըն տէվինճի, պէր աղ էվվէլքի մէյեուսիեէթի գատար ադամ վէ միւթանէթան օլտու, վէ պունան իւզէրինէ , պարօնտուն պէօյլէ կիճէ վագմը , վէ վագը օլան ֆաճիանըն սան բէրտէսինտէ նատըլ օլուպ տա կէլմիչ օլտուղու հադդընտա մէգումա պագը չէյլէր սօյտու :

Լիւքիւն վիրտիկի ճէվապ , վա-

գաա ինանըլմազ սուրնթաե խաի իսե ատ, պիր գաչ կիւնահէն պէրու տիւգ իլէ տիւշէս ատէթա խաեալի պիր էօմիւր իչինահ եաշամազատա օլսուդլարընսան, մէրգուտմուն ճէվապը հադդընսաա սալա չիւպհէ պէեան իմմէհիլէր։ Իչիմէ մէզգիւր ճէվապ շու խաի.

—Սիզահէն մուֆաթադաթ իթաիքատէն ոճնրա, տօղրու խանէմէ տվահէթ իտիպ, եահթազրմա կիրտիմ, վէ հէեէճանընը պիր ույդուեա տալմընշ իքէն, պիրատէն պիրի, պիր նիւմայիշ կիպի գամմի վէ աշիքեար պիր բիւեա կէօրտիւմ։ Պու բիւեա պէնի սիզին գէնազա նագլ իմմտի, վէ զարիպ եէրի շուբաոը տըր քի, շու պուլունատուգտմուզ, վէ պէնիմ ատա պիրմէհիկիմ օտաաեր, չիմնիքի կէօրտիւկիւմ հէյեեէթտէ կէօմէրտի։ Մ'ատմուտազել ծան ուեատմազատա խաի, վէ տուտապզարը վարիտէսինին իտմինի եավաշ սէտա իլէ մընրըզատանմազատա իտիլէր։ Մ'էզգիւր մուզատատէս տայընրէեէ, քիւսթահճա ֆազաթ խաթէմէհերէք իմեճալուզ իմմիչ օլսուդումուան տօղայը միւթէհայիր վէ հէմման տիւշարը տէհչէթ օլաբազ, քէմալի հիւրմէթ վէ իպմիբազ իլէ մէզգիւր տայիրէտէն տիշարը չընմազատա իքէն, նակեահ վէ չիտատէթլէ պիր բէնչիրէ աչըլազ, պիչիմնիզ չէհրէլի աատէմլէր տիշարը ֆընրլատաբլար, մուտմուտաղել տը Սիմէօզ խաե պիր խայրէթ վէ տէհչէթ նիտատը չընգարարազ, հէեէճան ու իպթիրազընատան նագի, եընըրըմնատան վուրուընուշ կիպի, միւթէհէտիր օլարազ, զայագըլ տրագասընա տիւշտիւ։ Հէմման, տէհչէթ վէ զաղազընմատան տիթրէեէքէք ուեատաըմ, վէ կէօրտիւկիւմ պիր բիւեա օլսուդումուն անլատըմ խաե տե, մէզգիւր բիւեանըն հասըլ իթտիկի թէէսիր, հալեա գալպիմուէն վէ ֆիքրիմուէն զայիլ օլմամազատա խաի, վէ տէյուտնի պիր սէտա, Դո՛լէ լէ նէ՛, ղէր Սէֆէդ ֆընդընըէը էընը ընէհլէեէտ տէր, լէ ուէն վաչէֆէն ծընրը եանընտա պուլունմազ տըր տէեուս պանա խասպը վիրմէքտէե իտի։ Պէն իտե, իչզուս սէտատըն էմրլէրինէ տալա մուխալիֆլէթ իմմտէերէք, տէրհալ էլպհսէլէրիմի կիյինիպ, սիլահլարըմը տախի գուշանտըմ', վէ եալընըզ եօլա չընգազատ, խալի օյուն Բարիզ իչինտէ միւմէյրահի օլսում։ Եօլտա բէք չարուգ եիւբիւեօրտում', վէ պուբատա եադլաշտըգճա, զարիպ վէսվէսէլէրիմ' տե զայիլ օլաճագ եէրտե, տահա զիւեատէլէշմէքտէ իտի։ Նիհահէթ Գլօվիս սօզատընտա վատըլ օլտում, վէ իլք պազընշտա, կէօրտիւկիւմ' բիւեանըն, ճէնտապը Հազատան պիր իչհամ' օլսուզունու անլատըմ'։ Պազչէնիզին տիվարընտա ուզուն պիր նէրտիվէն տաեահընըլմըշ իտի, վէ պու նէրտիվէնին եատնընտա իտե իւշ նէֆէր հայտուտ պէքլէեօր իտի։ Ցէրհալ իպզերլէրինէ հիւճում' պիրլէ, տտրմատա զընը իմտիմ', վէ սօնրա խընրս ու զազատընին չիտատէթինատէն նէ եաբտըղընմը պիրմէեէրէք, պունտարը գօվատատազ կիպի պիր խէթա իչլէտիմ', վէ մէզգիւման հայտուտ խաե, պիր տանիեէ իչինտէ մնա հալէնին գարտնընըզ վէ տար սօգտըղարը իչինտէ զայպ օլսուլար։ Մ'ուահթաբէն նօգթայի հարէքէթիմէ ավտէթ իպէտիկիմտէ, ուզազատան պազը ֆիզան ու ֆէերեատըար իչիմէտիմ', վէ իլքի քիչինէին նէրտիվէնատէն աչազը էնտիքէրինի, եահսօա տտհա տօղրուտս, մէզգիւր նէրտիվէնատէն ֆէվգելատե

պիր սիւրաթլէ դայըդլարընը, վէ էօքչէլերինաէ դանատ վար ուըր կիպի նադէատա օլուդլարընը կէօրտիւմ։ Պէն տախի տիվարատան հօդարը չըդուրմ, վէ տիկէը պիր ալչաղըն տախի ֆիրար իթմէք իւզրէ պուլունտուդունու պիլդ միւշահատ, հէմտեն դըլըճըմ էլինաէ օ-լարագ, իւզերինէ հիւճում իթ-ատիմ վէ պու տուբէթլէ պէ-ինիմիզաէ պիր նիղա պայդատը չի, դանն իտէ-լիմ միւսիւ տիւդ, պիլդ տախի պու նիղաներ կէօրինիւդլէ կէօրտիւնիւդ, վէ նէհանէթի մերդում ալչագ հէ-լիֆ, էլինտէն դաչընտատ չալըշմադ-տատ իքէն, իտապանճամ իլէ իւզէ-լինէ ատիճ իտիպ, նաչընը եէրէ սերտիմ։ Վադտատ պու պիր միւ-քէմմէլ ատազը ինթիդամ ատ-յիլ իւ-ատ տէ, մերդումանն ալչագ լարտանն հիչ ատ-յիլ իտէ պիր նէֆէրլի օլ-տանն, մէգըթը ալչագճա թէչէպ-պիւսիւնիւնն ճէղտատընը չէ-քմիչ տիր։

Մ. տը Բէրժան պու սէօղլէրաէն ոճնտա, սեւ-քիւթ իթտի, վէ մա-տամ տիւչէս քէլտիմ ադագ պիրլէ,

—Ա՜հ, միւսիւ պարըն, ատէտ, պու շէ-յլէրտատ Ալլահընն էլի վար օլ-տուդտա ալչի-ւնարէն կէօրիւնիւ նօր, վէ պիղի պիրիմ Եարաթմընըդտա կէօնտէրէն պիր բիւճա օլտուդտա կիպի, Թանըն Թէչէլի-քէտէ պուլուն-տուդունու պատա խատպէր վէրիպ, ճինտանէթին թամ իճրտա օլտնա-ճադը արտատա պէնի պուրատա կէօնտէրէն տախի բիւճա տըր։

Պու տուբէթլէ Լիւք, մէգըթը Եատանճըլըգընտա մնւվաճֆադ օլ-տու, վէ օլ տանէտէ, հէր կիւնտ չիւպհէ-յի մտհվ վէ իդտալ էյլէսի-կի չէօյլէ տուբրատն, տիւդ իլէ տիւ-չէսին նէդտինտէ իթիալտրը տախի տատհա կիճատ արթատ, չիւն-քի անլէր, Թանըն Թալէի, մերդումանն էլինտէ օլտուղտնա դատիճէն խա-կետի օլտուլար։

Թանըն ուչդուտու իտէ, Հալէտա տէվամ իթմէքտէ օլուպ, մնիւ-միւմիւդ օլտուղու իւզրէ, տատհտա դատտար տախի տէվամ իտէճէք խ-տի, լաքին մնտատմ ատ Սիմէօղ ի-լէ զէվճի, մէղտուբէնին ուչդուտու-նու պիր պսիկընըդ տատ իթտի-քլերինտէն, չօգլուդ տիւչտարը իսկի-բատպ օլմնտնագտա խոլէր։

Լիւք, տիւչէտտէն այրըլտը, Հալ պու-քի մերդում գատըն, գըզը կէօղլէրինի աչարադ, լադըլտը իթ-մէսինէ տէկէն, եանընտատն այրըլ-մտնտնտա գարար վիրտի։

Մ. տը Սիմէօղ, ուօդադ գարու-տունա գատտար պարօնտա իճֆադտի իթմէդ իչկի վադիճէնինատէն ատտա խ-տիպ, միւքէրրերէն տախի շիւք-լանիպ յէթինի պէհատն իթտի, վէ գօնտպղըն Համիսինէ կէլտի-քլերին-տէ, Լիւք, մերդում իհթիեարտա խոխտադէն,

—Միւսիւ տիւդ, տէտի, էկէր արդու խտերտէնիպ, կիտէլիմ, շու ճէղտաընը վիրմիչ օլտուղում Համ-լտմիպ կէօրէլիմ։

—Բէ-ք իյի, բէ-ք իյի, տէեու ճէ-վադ վիրտի Մ. տը Սիմէօղ։

Բէրժանըն, պուհատան մնդադտի, Պօտրիչին Հաեատթատտ օլուդ օմնա-տըղընը կէօրիպլէ կէօրտէ-ք, վէ Հա-եամ տա օլուդ տտ, քէնտի եատան-լտրընը մէ-յտտնտ չէգտրըդ։ Ըգտար-մտեատճադընտ իսկետթ օլմնդ խտի։

Մերդում պու խուտտատ բէ-ք չտբուդ թէչէմին օլտու, չէօյլէ քի իչ տէօրթ նէֆէր խըղմէթքէտր-լտր, էլլերինտէ մէչտյէլէր վէ թիւ-ֆէնքլեր օտուդու Հատտէ, մնդ-թուլուն նատը եատնընտտ պէ-քէմէք-տէ խտիլեր, վէ զէվալը միւլտիմ, տրթթընտտն վուրուլմուչ օլտադ,

ալ դանդալ լչինաէ միւլէմինա օլ-
տուղու թագտիւրտէ , սըրթի իւսթի-
եէրէ սէրիւմիշ իտի , վէ մէզքիւր
գանըն րէնկինտէն , սէօրթ քէօչէ
սիմսոը տահա պիւեատէ տօնուգ վէ
ոնտուգ կէօրիւնիւեօր իտի։ Գըլտան
եաբըլմըշ օլան քիւչիւք բէրուգա-
սը , տիւշտիւկիւ պէման պաչընտան
չըգմըշ օլմուղէ , տաղ գաֆասը
բարլանադտա , վէ իւպէրինտէ պա-
զը գան լէքէլէրի միւչահատէ օ-
լունմադտա իտի ։ Տուտագլարը ի-
սէ պիւսպիւթիւն մօրարմըշ , կէօզ-
լէրի , կէօրմէքլիք իտտէսինի գայպ
իթմիշ , վէ էնիճէ այըլմըշ օլուպ ,
չու հալլէր ինտանա սէհդէթ վիր-
մէքտէ իտիլէր ։ Պօզաղընըն էթրա-
ֆընտա տախի , տիւշէնին էյլէրին-
սէն հասըլ օլան մօրարմըշ լէքէլեր
պուլունմադտա իտի ։

—Իչթէ , սէտի Լիւք , չու ալ-
չագ հէրիֆին եիւղինէ պագըլտա ,
նէ ախչադտա վէ նէ սեարտա ա-
ռէմ օլտուղու բէք ալէտ անլաչը-
լըը ։

—Էվվէթ , էվվէթ , պու ալչակ
հէրիֆին հէր կիւնա ճինաէյիմ
պիլա թէրէտտիւտ թէշէպպիւս ի-
սէճէկի մանիւմ սիւր ։

—Լաքին , տո՛ւրտունուգ , սէտի
Քէրժան , պիհնինտէ պիր շէյ տիւ-
շինէն ստէմիլեր կիպի , էտնայի մի-
նաղատմըշտա շէյլէ պիր կէօրէ-
պիլմիշ օլտուղում իչպու զարթիպ վէ
մէնֆաար լէհճէ , պիհնինտէ պագը
խաթըրելէր հասըլ իտիեօր , վէ պու
խաթըրելեր կիթտիքճէ , ֆիքրիմ-
ճէ սրհհէթ քէսպ էյլէեօր ։ Էվվէթ ,
էվվէթ , պու խուսուստա էմինիմ ։

—Ա՛ճապա չու հայտուտան քիմ
օլտուղունու թանըեօրմուսունուգ ,
տէնու սիւալ իթտի սիւգ շէհի-
սէն ։

—Էվվէթ , պու հայտուտա պիր
քերրէ տահա թէտաիւֆ իթթիւ-
կիմի , վէ պունտան ագտէմ պիր
ատֆա տահա գըլըճըմընն պունուն
գըլըճըլտա չաթըշմըշ օլտուղունու
տէրիհաթըր իտիեօրում ։

—Շու թէտաիւֆիւնիւզիւն սէ-
պէպ վէ մահէլլէ տախի խաթրընը-
զա կէլիեօր մու ։

—Էֆէնտիմ , պու խուսուս սիզի
տախի բոճի օլմադըգ , պէնանընա
միւատտաթի իտէրիմ , շէյլէ քի շու
կէօրտիւկիւնիւզ առէմ , պունտան
պիր դաչ կիւն էվվել Թիւրքերիտէ ,
մատֆուտզել տը Սիմէօզ իլէ մէգ-
պուրէնին քէհնա գաալընը իւպէր-
լէրինէ հիճմաՀ իտէնլէրտէն պիրի
տիր ։

—Ֆիլվագը պու սէյլէտիկինիզ
քէֆ միւհթէմէլ տիր , վէ հիչ շիւպ-
հէ եոգ տուր քի , պու կիճէ քի ճի-
նահէթէ տէ , մէրգումանն ալչագլա-
րընն տիպը ինթիզամ միւատտաննա
օլմալարընտան ճիւմլէտէ օլունմուշ
տուր ։

—Պէն տախի տիպին իլէ հէմէֆ-
քարըմ , լաքին համու օլտուն , մի-
լատլարընա մուվաֆֆագ օլտուն-
մըշլար տըր , հալ պու քի նէնի-
տէն պիր թագըմ թէճրիպէլէրէ
թէշէպպիւս իթմէնէճէ քլէրի խու-
սուսունտա քիմ պիզի թէճիմ ի-
տէպիլիր ։

—Պու խուսուս վագտտա պէնտէ-
նիզճէ իտթիմատէն տէյիլ իսէ տէ ,
պու ճիւմլէ իլէ տախի , էմին պա-
սիրէթ իգթիզատընտան օլտրադ ,
պագը թէտտապիրի մախտուսէ իթ-
թիխազ օլունտա , զանն իտէրիմ քի
ֆայտէտէն խալի օլմադ ։ Եէօյլէ քի
իտզմէթքէարլարընըզտան պիր մըդ-
տարը , պու տէրճն ոճունտա գաատար ,
հէր կիճէ , կէրէք գծնադըն իչին-
տէ վէ կէրէք պադշէհըտտէ նէօ-
պէթճիլիք իթմէլի տիրէր ։

—Մխսիս պարօն, պու խոթա-
ըընդ բէք պէճա ալաուդտնատ,
նօգթատը նօգթատընա իճրա օլու-
նաճագ տըր։

—Ջանն իսէրիմ քի, պու սու-
ըէթլէ, մուխաթարա ալսա պիլէ,
էնճունիս ալընչ օլսըրսունուզ, վէ
թարաֆընըզտան պիր լութֆ ու ի-
նաեէթ մագամընատա թէմէնի կո-
լերիմ քի, պիր գաչ կիճէ պէնատ-
նիգին տախի, խըզմէթքեարլարը-
նըզ իլէ պիրլիքտէ պէքլէմէքլիկի-
մէ միւսաատէ իտէսինիզ։

Մ. ոը Սիմէօզ, պու թէքլիֆի
մամէճունիյէ վէ իզհարը թէչէ-
քիւրլէ գապուլ էթտի, վէ Լիւ-
քինն արթըզ մէգքիւր գոնագատա
աուրաճագ պիր իչի գամմաորզըն-
տան, իհթիեարըն նէզտինտէն մու-
ֆարագաթ իլլէտի, վէ հեր նէ գա-
տար մէրգումի իհթիեար, արապա
իլէ տօսթունա րիֆագաթ էթմէք,
վէ եախօտ խանէսինէ գատար մա-
նէթինէ իքի նէֆէր խըզմէթքեար
թէրֆիդ իլլէմէք իսթէտի իսէ տէ,
Լիւք, պու թէքլիֆի գապուլ էթ-
մէեէրէք, նասըլ քի սէօյլէտիք,
եալընըզճա կիթտի։

Քէրժան, քէնտի թէչէպպիւսիւ-
նինն պաշա չըգմատըզընտան ատօ-
լայը դաեէթ մէյտան ալատուգտան
մատատա, Գարմէնին, սէտեանըն,
վէ Մալօ իլէ Գօգըլիգճուն նէ օլ-
տուգլարընը տախի միւլահաղա էթ-
մէքտէ իտի։

Վագտա մէրգումի պու սիւալի
քէնտի քէնտինէ էթմէքտէ իտի ի-
սէ տէ, հալլ ու թէսվիեէսինէ միւգ-
թէտիր օլտնմատագտա իտի։ Վէ Մա-
լօճունն, Զինկեանէ գըզընը գըրմըզը
էվէ կէօթիւրմիւշ օլմատը, քէնտի-
սինճէ միւհթէմէլ կէօրիւնմէտի-
կինտէն, արատըգլարընը գարանլըգ
վէ կիզլի պիր մահէլլէտ պուլմագ
իւմիտլէյէ, մահէլլէնին քէօշէ պու-
ճագ մահէլլէրինի արատնատա պաշ-
լատը։

Պու իւմիտ պօշա չըգմատը, չիւն-
քի Լիւք, Ֆօսէ-Մէն-Վիդթօր ա-
գաղընըն տիք եօգուշու իւզերին-
տէ ունճագ եիւգ ատըմ գատար
իլէրլէմիշ իքէն, Մալօնուն հեեէ-
ճան իչինտէ օյան սէտատընը իչիթ-
տի քի, վէրգումի, էֆէնտիմնի
կէօրմիշ օլմաղէ,

—Մի՛սպհան Ալլահ, կէօզլէրիմէ
ինանատը՛մ մը, ճատապա պիզգաթ
միւսիս պարօ՛ն մու տուր, եօղսա
կէօրկեսո՛ մի պիր, տիմէքտէ իտի։

—Էվվէթ, պէն իմ, տէեու ճէ-
վապ վիրտի Լիւք, արգասընա տէօ-
նիւպ, սաղ վէ սօլ, պրա վէ էճո
թարաֆլարընա պագտարագ։

Ֆագաթ, ատըրգ խըզմէթեար,
կէօզէ կէօրիւնիւր պիր մահէլլէտ օլ-
մատըզը իչին, Լիւք քիմսէ չի կէօ-
ըէմէտի, վէ քէլտմա տէվամ պիր-
լէ,

—Է՛յ նէ՞րէտէսին, տէեու սիւալ
իթտի։

—Պուրատատըմ, էֆէնտիմ, լա-
քին ըէճա իտէրիմ, պիր ազ սապը
իտին։

Լիւք, եարը եըզըլմըշ պուպ,
տէրունինտէ քիմսէ սաքին օլմա-
ճան վէ գաբուսու էճունիտէ գա-
բա եէրինէ պիր եըզըն չալը չըր-
բը պուլունան պիր դուլիպէ գար-
չըընտա պուլունմագտա իտի։
Մէզքիւր չալը չըրբը եըզընթըզը
պիր արալըգ գըմըլտանմատա, վէ
Լիւքինն պուլունուսուզու սօգաղըն
գալտըրըմը իւզերինտէ եուվար-
լանմատա պաշլատըզընտան, զիքր
իթտիկիմիզ գաբա արալըգընտա
Մալօ զահիր օլսու, վէ պարօն սը
Քէրժանա խիթապէն,

—Էֆէ՛նտիմ, տէտի, սէտեա ի-

լէ Գօդըլիզօ պուլտատա տըլլալ, չէդաբնա՞ր մը։

—Շիւպհէսիզ, չէդաբնալը, չիւնքի ասդադատա քիմնէ եօդ տաւր, ոէեռս ճէվապ վիրտի Բէրժան։

Ծաղուգտան վէ գըմնըլտանմա-մազըզտան քէսիքլէրի ուեռուչատ, տէրսընինտէ Գարամէնին օթուրմուշ օլտուղու սէտեա, մէզքիր գուլիպէտէն չէդաղըլըզտան անդնա, Մալօ,

—Էֆէնտիմ, նէ՞րէեէ կիտէճէյիզ, սէտի։

—Գըրմըզը էվէ, սէեռս ճէվապ վիրտի Լիւք, Գօդըլիզօ իչիմէն իչին, խըղմէթ քեարընըն գուլտաչընա ասդրտս էյիէրէք։

Պուս սէօղէլտուէն սօնրա, եօղա չէզըլտը։ Սէհեռաճըլար ըրնտընըտ իչին զահէթ սիւրտիւլ եիւրիւսու-քլերինտէն, ազ պիր վագըթ գարֆընտա մնհէյլի մազտուտէ վատըլ օլտնտու։ Սէհեռա, գըրմըզը էվին ալթ գաթ սալտըրնա կիրտի-բիրմէտի իւղերինէ, Գօդըլիզօ կիլինտիկի հաճինալ էլպհէսինի թէպ-տիլ պիրլէ, քէնտինին էսկի պիւս-կինտ էլպհէսինի պէթէքտար կի-լինտի, վէ էլինի պարմնա ուղա-խատագ, պէշ սահտ լիւա ախազ իյլէտի, վէ մէզքիր լիտալտը ճէ-պինե գօնուտ,

—Թէշէքքիւր իտերիմ էֆէնտիմ, սէտի, սիղ պիր գրալ գատար տա-լիճէնտապընըզ, վէ իչի պիր տա-գատաչա միւհիմճ օլտուգունուզ-տա, նինէ պէնտէհիզի տերիսաթըը իյլէմէնիզի սիզե թավսիյէ իտե-րիմ։ Հա՛, իչի իտոթրըմնա կէլտի, ճաճապա միւտաղիմ Պօտրիչէ պիր ֆէլտքէթ կէլտի՞ մի։

—Միւտաղիմ Պօտրիչ վէֆաթ իթտի, սէեռս ճէվապ վիրտի պու-րան մնուհթաճտա սուրէթտե։

Գօդըլիզօ պաչընը գաչըռա-րագ,

—Վա՛հ պէվալը միւտաղիմ, տէ-տի, պու գատար չտուճ՞ագ մու էօ-տիս։ Տօղրուտա բէք ճէտուր ա-տէմ իտի, վէ էօմիւհիւնէն ոան տատ-թընա գատար իւպէրմնտէ լէքէտի-նի թաչըռաճագ օլտուղուտմ պիր պըչադ եարէսինտէն տօլայը պա-նա իմտիհի պիր միւքաֆաթտան պէրի տիր, պիրիսիրմիզէ զա-եէթ տատըզ վէ իտոլիս տօտթըր օմնուչ իտիք ...

Գօդըլիզօ պու լադըրտըրը սէօղէնեէրէք, նաչատընչ օլան կէօղ-էրընէ պիր մէնտիլ գարչատը կէօ-թիւրտու, վէ ատնրա տաւտ,

—Է՛յ նէ՞ եապտընըմ, պու կիւն օ էօլտու իտէ, եարըն տաւտ սէն էօլէճէ՛յիմ, զաթէն պու ալէմտէ ճիւմլէմիզ տաւտ օ եօլտան կէչէ-ճէ՛յիզ. իմտի, տուռտաուչտա, կի-ճէնիզ խայը օլտան, սէտի։

Պու տուրէթլէ մէզդում հարատի գըրմըզը եվտէն չըգմտաչտա, գա-րտս տուդտաբնտան գարատտը, վէ Բէրժան տաւտ Գարամէնի գօլթու-ղունա ալտպ, Կուրտ պուլտնտ իւզ-րէ եօղտը չէգտը։

Կուլ, քէնտի գիւիւմինէ կէօրէ, իչի հիւնի տուրէթտե պաչա չէ-գարմագ իւպէ, իճագ իտէն վագ-թըն կէչմիչ օլտուղունտ. Նուզտտը տիզգաթա ալտրագ, իչի տատթ-տան պէրի իտիք, ֆէվգ էլտաե պիր տագտըրտըլտըզ վէ մէրագ իլէ պէգլէմէ-քտե իտի, վէ սէպէպտի ան-լաշըլտաճտան չտ թէէիիիւ, հագ-գէլտա քէնտուինէ պիր ուղտար-տուպուզ զանն օլտնտնագտա իտի։

Իմտի, մէզգուրէ, սիւքիւթ իւզ-րէ, վէ հաթթա զահիրէն տօղուգ գանըլէտգ կէօտթէրէրէք. Լիւքիւն հիքտաեէսինի տիրիէմէ-քտե իտի։

Իշոտ հիքեաեէ պիթոխքոէն ոձրա, մէզոպուբէ գասըն հիչ պիր քէլիմէ իրաա իթմէտի, վէ տիր-սէ յինի սուֆրաեա, վէ պաչընը տախի էլի խազէրինէ տաեախատագ, տէրին պիր մինըհազա տէրեասը-նա տալաը։ Պիր գաչ սանկի յէ ոձրա, Լիւք, մէրզուամէնէ խիթա-պէն,

—Բէ՛րին, նէ՞ տիւչինեիւհօրսուն, ոէտի։

—Պու կիճէ՛քի վուգուաթը տիւ-չինեիւհօրում, ոէեու ճէվապ վիր-ան մէզոպուբ, պաչընը հօգաըը գալաըըարաղ, զուռնունզա պէյա-պէր, հէր շէ՛յ սըրտընսաա թէրթիպ օլունմուշ, վէ եվվէլինտէն լաեը-դը՛յըա տիւչինեիւմիւշ խտի։ Պու սաըէթէլէ, թէչէպպիւսիւմիւզին պաշա չըզմասը խուսուսունսաա բէ՛ը չօգ իւմիա վար իքէն, հէր նաըըսա պու իւմիաէը պօշա չըզ-տրըար, վէ իչթէ պու քէրրե, պախ-թըմըզա հէր հալտէ զուլէպ իթ-մէ՛ը, մէ հիչ պիր չիւպհէլի մա-հէլը պրոպունտարադ, թէչէպպիւ-սիւմիւզ պէթէ՛քրար պաչընմազ իւզրէ, պիր թէտպիր տիւչինմէ՛ք-ատ՛յիմ։

—Պէթէ՛քրար թէչէպպիւսիւմիւ-զը՞մի պաչընմազ, տէտի Լիւք, խայրէթաէ գաըարադ։

—Եիւպհէսիզ։

—Բէ՛րին, ճիտտի սուրէթատ՛՞մի թօնուշունեիւրսուն։

—Մէ՛ն ատ պէնիմ սէջդէճիկիմ ոէօզատ թէճաճճիւզ խատճէ՛ք ճի-հէ՛թ մի կէօրիւհօրսուն։

—Տիմէ՛ք տիր քի, սէն հէնուզ մէ՛յնուս օլմատըն։

—Պէնիմ՝ ատըր մէ՛յնէս օլմատը-ըրմը ունուտո՛ւհօրմուսուն։

—Լաըքին չունու տէրիտաթըը էթ քի, տիւզ իլէ տիւչէս տիւնըլի կիս-նէ գաատը կէըչի գըզլարը խա-բինէ նէզարէթ իթմէ՛քտէ խտի խտ-լէր տէ, եաըընսաա իթիպատրին, էվվէլքինէն եիկիրմի միլի, եիւզ միլի զիւտատէ նէզարէթ խտճէ՛ք տիրըէր։

—Օրատը պիզիմ նէ՞միդէ քաղըմ։

—Ճուբաեը տիւչինի քի, պուճ-սան պէօյլէ ծան տը Սիմէօզ պիր տաղըդա պիրէ եօլընըզ գատմաեա-ճադ տըը։

—Օլ խուսուսսաա պէն տալա տիւ-չարը իզթիրապ օլմաեօրում։

—Նիհատէթ չուբաեը տախի միւ-լահազա էթ քի, պիզզաթ պէն, էմրի նէզարէթ իչին պագը թէտ-պիրըէր ճաահհաթ իթմիշիմ ա՛ր քի, էկէր օ թէտպիրըէր իթթիհատ օ-լունուբ խտ, խարճատէն հէր կիւ-նա չհատէթի թէճաւուզաթըն իհ-թիմալի եօգ տուր։

Բէրին թահդիրէ օմուզըարընը սիլքինէրէ՛ք,

—Զէվալը ֆէրժան, ոէտի, ագ-լըն նէ՛ աէրէճճ զայիֆ իմիշ քի, հալէա մուսաիէլէ՛յի չէտհատէտէն պահս խոիեօրսուն։ Պիլմէ՛զմիսին քի, պիր ալթուն եախօտ պագըը մնատէնինին պիր տամընըը թհէ՛քէն-տիկինտէ, էհլի մէհարէթ օլան մա-տէրճճի, մնատէնի մէզոպուբուն տիկէր պիր տամընըընը թահարրիւճ պաշ-լար։ Պունսան ագատմ՛ պաշա չըզ-մնատան թահասվվուբսմնուզտա, պաշ-լըճա, գուվվէթլէ իշ կէօրիւլէճճէ՛ք իտի, վէ իչթէ մնուխաթարա տա պու ճիհէթատ իտի, լաքին պու տէճճա ֆիքրինին պիր քէշէտհատ թէվէլլիւա իտճկէլէն թահասվվուբ-տա, ֆիշ կէօրէճճէ՛ք օլմն մնատատ, եաղընըզ հիլէ վէ տէսխէ օլմնաղէ, պիճի, տրզու օլունան մնաճատատ տիւզաթլէ վէ էմնիչյէթլէ իյտալ իչ-լէճէճճէ՛ք տիր։

—Շու շիմտիքի թասավվուրունուն նէ օլտուղունու աճապա անլաեապիլիրմիյիզ, տէեու սիւալ իթտի Լիւք։

—Խա՛յր, խա՛յր, տէտի Կուլ, պու կիճէ պու թասավվուրու անլամագլըգ միւմքին տէյիլ տիր, չինքի պէն պիլէ տահա պիր իյիճէ պիլմէմ, վէ վագաա թասավվուրը մէզքիւրուն վիճուտի վար իսէ տէ, բէք միւշէվվէշ վէ գարըշըգ տըր, վէ պանա պիլէ, ատէթա պիր պուլութ իչինտէ գաբլը կիպի կէօրինմէքտէ տիր։ Հալ պու քի եարընա գատար պու թասավվուրու իքմալ իթտիկիմ հալտէ, սիզ տէ եարընն նէ օլտուղունու անլարսընըզ, վէ օլ պապտէ էմնիյյէթ իտէրսինիզ։ Իմտի Լիւք վէ Գարմէն, իքինիզ տէ եարընն պու էսրարա վագըֆ օլաճագսընըզ։

Պու հէնկեամտէ, Զինկեանէ գըզը զաեէթլէ եօրկուն օլտուղու ճիհէթլէ, պիր ան էվվէլ քէնտի օտասընա կիթմէք արզուսինտէ իտի։ Տիկէր թարաֆտան Լիւք, պիւյիւք սալատան չըգմաեա հազըրլանըրքէն, Բէրին, էլինի մէրգումուն ումուզունա գօեարագ տուրտուրտու։ Պարօն տը Քէրժան, մէզքիւր իշարէթ իւզէրինէ տուրուպ,

—Նէ՞ իսթէրսին, տէեու սիւալ իթտի։

—Պէքլէ, տէտի մէզպուրէ գատըն, վէ զաթէն աեագտա տուրմագտա օլտուղունտան, իքի գօլլարընը պիւյիւք գօլթուգ սանտալեէսինին սըրթընա տաեատը, վէ իքինճի տէֆա օլմագ իւզրէ, տէրեաեը թէֆէքքիւրաթա տալտը։

Լիւք, մէզպուրէնին թէֆէքքիւրաթը էսնասընտա հիչ պիր լագըրտը սէօյլէմէտի, վէ քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան էմր մուճիպինճէ պէքլէտի։ Բէրին, պիրտէն պիրէ շիտտէթլի պիր հարէքէթ իճրասընտա պուլունտու, վէ տուտագլարը արասընտան, պուլտում տէտի, վէ պու միւնասէպէթլէ սիմասընտա մագրուրանէ վէ շէյթանի պիր սէվինճ էսէրի միւշահէտէ օլունտու։ Պատէհու քէլամա աղազ պիրլէ,

—Սէնին մաթլուպուն շունտան իպարէթ տիր. իմտի տինլէ վէ անլա. պանա չիչէք լազըմ, վէ իսթէրիմ քի, եարընն սէն պանա պագը չիչէքլէր կէթիրէսին։

—Չիչէ՞ք մի, փետրվար աեընտա չիչէք օլո՞ւր մու։

—Նէ՞ չարէ, լազըմ տըր։

—Լաքին նէ՞րտէն պուլաեըմ։

—Օրասը սանա բաճի տիր, ֆագաթ թէքրար սէօյլէրիմ քի, էկէր պին ֆրանգ թէէտիեէ իթմէքլիկին տախի լազըմ կէլսէ, եարընն պանա չիչէք լազըմ տըր վէսսէլամ։

—Չօգ չիչէ՞ք մի լազըմ տըր։

—Իքի պուքէթ քեաֆի տիր։ Պունլարտան պիրի աչըգ բէնկլի, մէսէլա նէրկիզ չիչէյի, վէ տիկէրի իսէ քիպար պիր բէնկլի, մէսէլա մէնէքշէ եախօտ պէեազ լէյլագ օլմալը տըր։

—Լաքին բէճա իտէրիմ, պու պուքէթլէր քի՞մին իչին տիր։ Եօգսա Գարմէն իլէ սէնին իչի՞ն մի տիրլէր։

—Նէ՛ պէնիմ իչին, վէ նէ՛ տէ Գարմէն իչին տիր, իլլա տիւշէս իլէ Ժան իչին տիր, տէեու ճէվապ վիրտի Կուլ թէպէսսիւմ իտէրէք։

35

ԻՔԻ՞ ՊՈՒՔԷԹ

Օն սէքիզինճի ասըրտա, գըշօրթասընտա կիւզէլ չիչէքլէր պուլմագլըգ, պու կիւնքի կիւնտէն չօգ

միւշքիւլ իտի, չունքի եօլլարտա մուխապերաթճա միւշքիւլաթ օլտուղունտան, մէմալիքի ճէնուպիեէ չիչէքլէրինին Բարիզէ կէթիրիլմէսի միւմքիւն տէյիլ իտի։ Շուրաեը տախի իլավէթէն պէեան իտէրիզ քի, օլ զէմանլէրտէ չիչէք ախզ ու իթասը, ղաեէթ մահտուտ պիր իշ օլմաղլէ, պիր մըգտարը ճիւզիտէն իպարէթ օլան պաղը չիչէքճիլէրին էլինտէ պիր ինհիսարը մախսուս կիպի գալմըշ իտի, վէ պունլար իսէ անճագ եազ մէվսիմինտէ, ախշապ քիւշիւք պարագալարտա չիչէքճիլիք իտէրլէր իտի։

Վագաա պաղը զէնկինլէր, քէնտի գօնագլարը տէրունինտէ ֆէվգէլատէ մէսարիֆլէր իտէրէք, գըշ մէվսիմինտէ չիչէքլիքլէր սագլարլար իտի իսէ տէ, մէզքիւր չիչէքլիքլէրտէքի չիչէքլէր ասլա սաթըլմաեըպ, անճագ սահիպլէրի թարաֆընտան, իքրամէն սէրայ գատընլարընա վէ եախօտ Օբէրա թէաթրօսու օեունճու գատընլարընա կէօնտէրիլտիքտէ, պիր մէմնունիյյէթ վէ մահզուզիյյէթի ֆէվգէլատէ հիսս իտիլիր իտի։

Պալէատէքի սէօյլէտիքլէրիմիզտէն անլաշըլտըղը իւզրէ, պարօն տը Քէրժան, Կուլուն էմրլէրինէ նէ սուրէթլէ իմթիսալ իտէպիլէճէյինի պիլմէմէքտէ, վէ պունտան տօլայը զիեատէսիյլէ տիւչարը իզթիրապ օլմագտա իտի։ Ֆագաթ պիր միւտտէթ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, մարքի տ'Անժան նամընտա միւսինն պիր զէնկին քիմսէ թանըտըղընը, վէ մէրգումուն եազ գըշ իգամէթ իթմէքտէ օլտուղու սէյֆիեէսինտէ մէշհուր պիր չիչէքլիկի պուլունտուղունու տէրխաթըր իյլէտի։ Պուզաթ, վագաա, քէնտի չիչէքլէրի հագգընտա, ատէթա լիրասը օլանլար, վէ եախօտ քէնտի սէվկիւլիւլէրինի գըսգանանլար գատար թամաքեար տէեու թանըլմըշ իտի իսէ տէ, պունունլա պէրապէր պարօն տը Քէրժան պու պապտէ պիր թէճրիւպէ իթմէքլիկէ գարար վիրէրէք, սապահըն սաաթ սէքիզինտէ, տահա հէնուզ սաթըն ալմըշ օլտուղու արապասընը գաբուսու էօնիւնտէ հազըր իթտիրտի, վէ քէնտիսի տէրունինէ բաքիպէն, Վալէ-օ-Լու նամ մահէլլէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէտի։

Մ. տ'Անժան, միւսաֆիրինի, սահիհէն պիր գըշլըգ պաղչէսինտէ գապուլ իթտի։ Քէրժան, մէզքիւր պաղչէնին կիւզէլլիկինի թահսին վէ թագտիր իթտիկինտէ, իհթիեար զիեատէսիյլէ մէմնուն օլտու, վէ միւսաֆիրի իսէ, պու ֆուրսաթտան պիլ իսթիֆատէ, քէնտի մաթլուպունու արզ վէ պէեան իյլէտի։ Մարքի տ'Անժան, մէզքիւր թէքլիֆի իշիտինճէ, եիւզիւնտէքի մէսէրրէթ ալէամէթի մահվ օլտու, գաշլարը չաթըլտը, վէ շիւպհէլի պիր թարզտա ճէվապ վիրտի։

Հալ պու քի պարօն տը Քէրժան մէզքիւր ճէվապտան ասլա մէյեուս օլմաեարագ, ֆէվգէլատէ պիր մէհարէթլէ, ուզուն պիր աշգ ու սէվտա մասալը նագլ, վէ կիւեա արզու օլունան մէզքիւր չիչէքլէր իլէ օլ խուսուստա պիր նէթիճէյի միւֆիտէ հասըլ օլաճաղընը իլավէթէն պէեան իթտի։

Մարքի տ'Անժան, մէզքիւր նագլիեէթի տինլէտիկինտէ, քէնտինին կէնճլիք զէմանլարը, վէ պիր խայլի սէնէլէրտէն պէրու գալպինտէ մէսթուր գալմըշ օլան էսկի խաթըրէլէրի խաթրընա կէլտիկինտէն, իսթէմէեէրէք կիւլիւմսէտի, վէ թէք-

լիճի մէզպուլան խճքաբնա հէման էյլէ պիր մէնուշկյէթ վէ պլիճէնապլըգա միւսարաթի իյլէտիքի, պիւզաթ քէնտի պաղչէպանը պիլէ, եֆէնտիսի թաթարճընան օ եալտա ճէօմերտիւք կէօրմէքլիկէ չաղըրտ պլըշըդ օլմատըղընան, թէաճճիւպ վէ թէհայեւրաե դալըմը։

Պէօյլեճէ Ա. տը Բէրժան, հէմիշէ պիր եըզըն մէնէքչէ, պեեաղ կիւլ, վէ պեեաղ լէյլագ կիսյի կիւզել վէ բարլադ չիչէքլէր օլտուղու թագտիրաե, Բարիզ եօղունա միթէվէճճիհ օլտու։ Վէ Անֆէր սօգաղը ուճունտա քէնտի արտապաշնան չըղըպ, տիկէր պիր քիրա արտապաշնա բաքիպ, վէ խաթուֆեան սօգաղընտա մէզքիւր արտապատան տախի աչաղը էնէրէք, ատտ գաբաւտան գըրմըզը էվէ կիլտի։

Բէրին, չիչէքլերի էլինէ ալըպ, վէ իչի պուքէթ եարմադ իւզրէ, թագսիմ իտէրէք,

—Պէն սանա տէմիհ օրմանըեուդում քի, տէտի, պիր շէյէ դավիկն միւրատա օլունուր իտէ, պաշա չըղըլըը։ Իչթէ իտպաթը տա մէյտանտա տըր։

Պատէհու մէրդումէ, ֆաղֆուրի թագլիտի օլմագ պիր սապը տէրուշինէ իտալիս սու տօղատուրարագ, աչըդ բէնկլի պուքէթի տախի մէզքիւր սագարնըն իչինէ վաղ իյլէտի։ Պաթօն տը Բէրժան լրտ, մէզպուրէնէ խիթատկէն,

—Տիկէր պուքէթի նէ՞ եարաճագարն, տէեու սիւալ իթտի։

—Մէնինն իտպալինէ պիր ալէթ իտէճէկյիմ, տէտի Բէրին, իքինճի վէ տիկէրինաէն բարլագ պուքէթի քէնտի ճամըը ապիրէտինէ կէօրիւքէրէք, վէ պու սըրատա Բէրժան տախի մէզպուրէնին պէդասընտան կիթտի։

—Իճրա իտէճէք օլտուղում ամէլիեաթը կէօրմէ՞ք մի իտթէէօրատէն, տէտի Կոլ։

—Էվվէթ, էկէր միւսաատէ իտերսէն, կէօրմէք իտթէրիմ, տէեու ճէվապ վիրտի պարօն։

—Նէ՞չին իթմէյիմ, լաքին էվվէլ պէ էվվէլ չունու եիւզինէ գօ։

Պունու սեօյլէեէրէք, մէզպուրէ, քէնտինին գուլլանտըղը կիպի ճամտան պիր մատքէ տէ պարօնա թագտիմ իթտի, վէ պարօն մէզքիւր մատքէյի եիւզինէ գօյտուդտան սոնրա, իրլէրինի տախի արդասընտան պաղլատը։

Մէօնտէրիւլմիւչ օլան օճադլարտան պիրինտէ, տէրունինտէ չէֆֆաֆ վէ ըզնկոիզ պիր բուհ օլատ, պիլտը պիր թաա պուլունմադտա խոր։ Կոլ, մէզքիւր թաը կէօսթէրէրէք,

—Պու սապահ պու ուլտուրա պիր խայրլի չալըշմամ, տէտի, վէ մէզքիւր պուքէթին սաբընը զիքր օլունան թաաա ազտու։

Պուքէթին սաբը, թաատա քիրուհա տօղունուր տօղունմադ, բուհ չիտաէթլէ գայնամանտա պաշլատը, վէ միւթէպտըդէն գաթը պիր տիւհան հասըլ օլարագ, կիւլ, մէնէքշէ վէ պեեաղ լէյլագլէր մէզքիւր տիւմանըն իչինտէ զայղ օլատլար։

Բէրժան, հէր նէ գատար եիւզինէ մատքէ գօյմադ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի նէֆէսլիքլերինտէ ֆէնա վէ ադը պիրդօգրու հիսս իթմէքքէ, պատըմադտա վէ պօզուլմադ բատտաէնէ կէչտի։ Պինաէրէրին տէրհալ մահէլլի մէզքիւրու թէրք, վէ սերպեսթճէ նէֆէս ալմադ իւզրէ, պիւյիւք սանլանքն օրթատընտա սէյիրթտի։

Պիրտէն պիրէ մէրդումուն որ-գընթըսը տէֆ օլուպ, վէ պիր ազ սօնրա Կուլ, եիւզիւ աչըդ օլտուղու հալտէ, սալաեա կէլէրէք,

—Ազիզիմ պարօն, տէտի, թէպէսսիւմլէ, ոէն բէք ատի պիր քիմեակիր իմիշսին, հալ պու քի, պէն պիր գատըն օլտուղում թագտիրտէ, էն ֆէնա գօգուլար իչինտէ եաշամագլըղա վէ նէֆէս ալըպ վիրմէքլիկէ ալըշմըշըմ տըր։

—Ֆիլվագը, էկէր պիր տագըգա տահա զիեատէ օրատա տուրմուշ օլսա իտիմ, պէնիմ իչիմ պիթմիշ օլաճագ իտի։ Շիւպհէսիզ զէվալլը չիչէքլէր շու էսնատէ պիւսպիւթիւն սօլմուշ օլմալը տըրլար, տէտի Մ. տը Քէրժան։

—Պէշ տագըգատան մէզքիւր չիչէքլէրի կէօրէճէքսին, տէեու ճէվապ վիրտի Կուլ։

Մէզքիւր պէշ տագըգանըն կէչմէսինտէն սօնրա, Բէրին թէքրար քէնտի քիմեա տայիրէսինէ կիրտի, վէ էլինտէ կիւմիւշ մաշա իլէ. մալիւմիւմիւզ օլան չիչէք պուքէթինի, էվվէլքի հալինտէն զիեատէ թազէ վէ գօգուլու օլարագ, թութտուղու հալտէ, տայիրէյի մէզպուրէտէն տիշարը չըգտը։

—Միւճիզէ, տէտի Լիւք, ֆագաթ պէն սէնին, պիլճիւմլէ ֆէվգէլատէ իշլէրի իճրաեէ միւգթէտիր օլտուղունու զաթէն չօգտան պիլիր իտիմ։

—Շիմտի տէ, տէվամ իթտի Կուլ, իչպու իքի պուքէթին սօն թէզեինաթընը եարմագ լազըմ տըր։ Օնտան սօնրա, սըրա, սէնին պու պուքէթլէրի կէօթիւրիւպ, սահիպլէրինէ թէսլիմ իթմէքլիկինէ կէլիր։

Գըրմըզը էվին սահիպէսի, պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, պիր տօլապ աչտը, վէ պու տօլապտան ղաեէթ պէեազ վէ ինճէ պիր գաչ եաբրագ. քեաղըտ չըգարարագ, մէզքիւր քեաղըտ եաբրագլարընտան, չիչէք պուքէթլէրինի մուհաֆազաեա մախսուս օլան մահֆազալարտան եաբտը, վէ ղաեէթ գըրմըզը շէրիտլէր իլէ տէ, մէզքիւր մահֆազալարը պուքէթլէրին սաբլարընտա պաղլատըգտան սօնրա,

—Իչթէ, տէտի, քէնտի տէ մէզքիւր թէչէպպիւսինտէն տօլայը մէմնուն օլարագ, բէք միւքէմմէլ վէ բէք միւնթազամ սուրէթտէ օլտու, անճագ ազիզիմ պարօն, սանա պիր նասիհաթըմ տահա վար տըր։

—Նէ՞ կիպի։

—Շու քի, մատմուազէլ տը Սիմէօզիւն պուքէթինէ միւմքին մէրթէպէ հաֆիֆճէ վէ եալընըզ էլտիվէնլէր իլէ էլ տօգուն, վէ մէզքիւր պուքէթի գապուլ իթտիրտիքտէն սօնրա, պուքէթին սաբընը թութմուշ օլան էլինտէքի էլտիվէնի չըգար, վէ էվինէ կէլիր կէլմէզ օ էլտիվէնի եագ։

—Բէք իյի, ղալիպա պու չիչէքլէրտէ մէվճուտ օլան էճզա, ույգու կէթիրիճի օլմաեըպ, էօլտիւրիւճիւ պիր էճզա տըր։

—Էօլիւմ տէ պիր նէվի ույգու տուր, շու ֆարդ իլէ քի, պիրի տիկէրինտէն ուզունճա սիւրէր։

—Տիմէք տիր քի, Ժան տը Սիմէօզ պու քէրրէ էօլիւմէ հիւքմ օլունմուշ տուր։

—Էվվէթ, լաքին պու խուսուս պու կիւնլիւք իշ տէյիլ տիր, զիրա Ժան կիպի պիր գըզ իչին, նապէտիտ օլմագ եախօտ էօլմէք, պիր չէյ տիր։

—Աճապա մէզպուրէ պիրտէն

պիրէ եըլտըրըմտան վազուըլմուշ կի-
պի տիւշիւպ էօլէճէ՛ք մի տիր, եօզ-
աա ահէսթէ ահէսթէ՛ մի էօլէճէք
տիր։

—Ահէսթէ ահէսթէ վէ տալա քէ-
տէր հիսա իթմէկ եըչէք էօլէճէք տիր։

—Նէ՞ դաատար վազըթաա։

—Պու այ խիթամ պուլմազսան։
Հէմ իլհամլին իճրա օլունմասը լա-
զըմ տէյի՛լ մի տիր։

Պու լագըրտըլար իւզերինէ, պիր
էյեամ սիւքիւթ հիւքմ իթտի։ Պու
արալըդ Լիւք, միւթէֆէքքիր
պիր հալտէ օլուպ, Կուլ տախի խա-
թինզա քնարլի թարլաա մէրդումա
տիդդաթ իթմէքտէ իտի։ Նիհա-
եէթ պարճա սը Քէյփան, մէզքիւր
սիւքիւթիւ դաթ իլէ,

—Բէ՛րին, ոէսի, թաասվվուրա-
նում նէ օլատուրունու պանա պու
ասապահ պիլտիրմէ՛քլիկի, պու կիճէ
վատ իթմիչ իտին, տէյի՛լ մի։

—Վատըմին իճրասընը՞ մը խա-
թէօլսուն։

—Էվվէթ։

—Էկէրչի պու վատըմին իճրա-
սընը պաշդա պիր վագիթա թէէլիր
իտէր իսէմ, նէ՞ եաբաբսըն։

—Պու կիսն պու պու-քէթէլլի
Սիմէօզ ֆամիլեասը գօնաղընա կէօ-
թիւրմէմ։

—Նէ՞ իչին։

—Զիւնքի ֆէնալըգ իչին ֆէնա-
լըդ եաբմագլըդը սէվմէմ, վէ պի-
հուաե պիր ճինաեէթտան տէ իճ-
թինապ վէ նէֆրէթ իտէրիմ։

—Պիհուա՞ մի տէյին։

—Շիւպհէսիզ, դիւա զանն իտէ-
րիմ դի, սէն շու սըրատա իգթիտա-
րընը սույի իսթիսնալ իտիեօսուն,
վէ պէն, պիչարե գըղճըղազըն վու-
գուսի վէֆաթընտան, թաասվվուր-
լարըմդզա նէ՞ ֆայտէ հասըլ օլա-
պիլիր օլատուրունու տիւշիւնիւեօ-
րում, ֆագաթ հիչ պիր ֆայտէ
կէօրէմէեօրում։ Նիհաեէթէ չունու
քէնտի քէնտիմէ սիւալ իտիեօրում
քի, նէ՞ եօլտա քիւսթախանէ հիլլէ,
վէ շէյթանի թէտապիր իլէ, պիր վա-
յիտէնին կէօզլէրի էօնիւնատ, էօլ-
միւշ օլան ժան եէրինէ հաեաթտա
պուլունան Գարմէնի դայիմ գըլ-
մագլըդը մէմուլ իթմէքտէնին։

—Է՛յ շու սիւալինէ պիր ճէվապ
պուլամաեո՞րնուսուն։

—Խա՛յր։

—Իմնի տուր պէն սանա ճէվա-
պընը վիրէյիմ։

—Վէր պագալըմ։

—Իմանըդ հէրիֆ, էկէրչի պու
խուսուստա մէնաֆիյիմիզ միւշթէ-
րէ՛ք օլմասա իտի, սէնի իշպու ի-
մանըդզըդ հալինաէ պըրագըր ի-
տիմ, լաքին տինլէ վէ խաքտի օլ։

Ֆիլմագը Կուլ, քէլտան ագաղ ի-
տիպ, պիր դաչ սէօզ սէօյլէմէսին-
աէ, Լիւքման ֆիքրինի ալթիւսթ,
վէ էմնիյէթսիզլիք եէրինէ էմնիյ-
էթ վէ ֆեվգէլատէ պիր մահզու-
զիյէթ գայիմ իսլէտի։ Մէզղուս-
րէնին լագըրտըը խիթամ պուլ-
տուգտան սոնրա,

—Բէ՛րին, ոէսի Լիւք, սէն հա-
գըդաթէն բէ՛ք մահիր պիր գուսըն-
սըն, վէ էկէրչի, նասըլ քի պէն ի-
նանըր իսէմ, ախրէթէ կիթմիչ օ-
լանլարըն րուհլարը, եէնի վիճուտ-
լարա կէչմիկի սահիհ իսէ, սէն
եա Մ՛ահքիավէլ եախօտ ան պիրինճի
Լուի թէհմիեէ օլունմալըսըն։

—Հայտէ կիթ րահաթ էթ, վէ
արթըգ չիւպհէ իթմէ, տէեուս ճէ-
վապ վիրտի գըլմըզը էվինն սահի-
պէսի, վէ պու սըրատա կիւեւա պիր
թագըմ մուգատտաէս սէօզլէր իւտա
իթտի, վէ սոնրա տախի չէօյլէ ի-
լավէ էյլէտի։

—Կիթմէզտէն էվվէլ չունու պիր-

միշ օլ քի , ոճն կիւզման հէնուշ մէ յոտանա չըգմաոը :

—Ալչագ քէնոխինի կիպլէնօր , ոէեու ճեվապ վիրոի Ֆէրժան , ֆագաթ էյի իոիեօր , զիրա չըգան կիճէքի մէսլէքի , վէ նէրոիվէնլէ- բի ոէեվիրերէք , ալչագճա համա- գաթլըղը էլէ պէնի էլգա էյլէոիկի ոէհչէթլի վէ միւհլիք մուխոաթաոա իւզերինէ , չիւպհէ եօգ ոուր քի , քէնոխինի պաոթօն ալթընտա թէ- լէֆ իոէճէյիմ :

—Էկեր պանա էնանըբան , պիլ- աքա մէրգումու գաեբըրաճագըն :

—Նէ՞ էյլին , պէն քէնոխինէն նէ՞ մէճմուլ էաէպիլիրիմ :

—Վ.ագաա պէն տախի էսկեաթ օլմուշում քի , սէն ծնտան հիչ պիր չէյ մէճմուլ էթմէզսին , լաքին դըզ- գարտաշը քէնոխինի հիմաեե ի- ոէճէք պիր , վէ պիզ , մէրգումուն դըզգաբընտաշընա միւհթաճըզ :

—Բէք էյի , էկեր կէլէճէք օլուր իսէ , քէնոխինի գապուլ էթ : Ֆա- դամ էուրս ու ղաղապըմ թէնեկին օլմտընա ոէկին , պիր գաշ կիւն հուզուրումա չըգմտըն :

Օլ էոնատէ , սաաթ , սապահըն ծն պիրի օլտուղու թագոիրոէ , պա- բօն տը Ֆէրժան Ցիմէօզ Ֆամիլեա- պը գօնաղընա միւթէվէճճիհէն հա- բէքէթ էթմի , վէ էօյէ թտաոընե- տա հազըր պուլունաճագ օլտու- ղունտան , թտաոը մէզպուրտան պիր ազ էվվէլ , մէգքիւր գօնագա վատըլ օլտու :

Տիւգ , մէրգումու քէմալի էյլթի- ֆաթ էյլէ գապուլ , վէ ծն ոէքիզին- ճի ոտրըն ատէթի իւզրէ մէրգումա ոարբըտըգտան ոօնրա ,

—Ազիզիմ պարօն , ոէոի , հէր չէյ սբրաոընտա սրը , վէ պէն ոէ ոիւնեեանըն էն մէտուտ ատաոըեըմ :

—Մ ատամ ոիւչէս ոէ , ոէ յի՞լմի :

—Մ ատամ ոիւչէս կէչէն կիճէ պաչընա չիտաէթլէ վուրտուլմուշ օլ- մտընտան տօլայը , ճիւզիճէ պաչ աղրըսը չէ քմէ քտոէ տիր :

—Է յ մատմուազէլ ժա՞ն :

—Մ ատմուազէլ ժան , բէք էյի , բտհաթ տըր , նատըլ քի պիր ազ- տան տա քէնոխինի կէօրէճէքսի- նիզ : Զէվալընըն պայկընըղը , սա- պահըն սաաթ ոէքիզինէ գատար իմթիտաա էթտի , վէ սաաթ ոէքիզ- ոէ , ոէրին պիր ույգուտան ուեա- նըեօր կիպի քէնոինի պուտաու : Շու հալոէ , հապըդաթէն մէզպուրէնին ագը պաչընա կէլտիկի զամն օլուն- մտեըպ , ույգուտան ուեանըեօր կի- պի զամն օլուննմագտա իտի :

—Կիճէնին վոգուտաթըտըը աչի- քեաբէն իսաթըբընա կէլիեօր մու իս- տի :

—Խայր , իսաթըբընա հիչ պիր չէյ կէլմէեօր իտի , վէ օտաոընըն ալթ- իսաթմուկիունու կէօրիպ , վէ միճճ- պէ սուրէթիյլէ էօնու ալընմըշ օլան ճինաեէթին հիքնաեէսինի տինպէ- տինկինտէ , ոէրէճէյի նիհաեէտ թէտաճճիպատէ գալոը : Միսիս պա- բօն , պու խուսուս սիզէ պիր ոէ- բէճէ զարիպ կէօրինմէեօր մու :

—Ասլա , միսիս տիվ , չինքի չօգ ոէֆա նակէհանի պիր գօրգու էյլէ հասըլ օլան պիր պայկընըղը իս- ղէրինէ , մէզքիւր պայկընըղըն ոէ- պէպէչի պիսապիթինն ունուտու- լուր :

—Հէր չէյ ճեվապ վիրմէկէ միւգթէտիր օլտուղունուղու կէօրէ- բէք , միւթէհայիր օլուեօրում , վէ պիրին բէք թէճրիպէքթար պիր գաթ օլտուղունուպա գօնտաթ հա- սըլ իտիեօրում : Ֆագաթ , բէճա իս- տէրիմ , շու գօնտօլ իւզերինէ գօյ- տուղունուպ նէ՞ տիր :

—Ատի չիչէքլէր տիր, միւսիւ տիւգ:

—Ատի՞ մի, տէտի իհթիեար պուքէթլէրի թէճէսսիւս իյլէեէրէք, սիզէ պէօյլէ սէօյլէմէք տիւշէր, հալ պու քի հագըգաթը հալտէ, ալէլխուսուս դըշ մէվսիմինտէ, պու չիչէքլէր բէք նէֆիս վէ նատիտէ տիրլէր: Աճապա պու չիչէքլէրի նէ՞րէտէն պուլտուղունուզու սիւալ իթմէքլիք, պիր եօլսուզլո՞ւգ մուտուր:

—Նի՞չին եօլսուզլուգ օլսուն, պու սապահ, Վալէ-օ-Լուտա, ֆամիլեամընն աթիդ տօսթլարընտան մարքի տ'Անժանա պիր վիզիթա վիրտիմ:

—Աճա՛յիպ, պու չիչէքլէրի մարքի՞ մի սիզէ վէրտի: Իշթէ պու պիր հիքմէթ նէվինտէն պիր շէյ տիր: Աղիզիմ պարօն, սիզ մութլագա մարքինին բէք չօգտան պէրու հիւսնի թէվէճճիւհինտէ պուլունմուշ օլմալըսընըզ, զիրա մէրգում սիզէ եաբաղընը տահա քիմսէեէ եաբմամըշ տըր:

—Մէմուլ իտէրիմ քի, մատամ տիւշէս վէ մատմուազէլ ժան շու հէտիեէմի քէնտիլէրինէ սունմագլըզմա մուվաֆֆագաթ իտէճէք տիրլէր:

—Իշպու հէտիեէնիզին, թարաֆլարընտան մաէթթէշէքքիւր գապուլ օլունաճաղընա սիզի թէէմին իտէրիմ: Իշթէ թէշէքքիւրլէրինի քէնտիլէրի պէեան իթսինլէր, չիւնքի կէլիեօրլար:

Ֆիլվագը վալիտէ վէ գըզ պու արա պիրլիքտէ սալօնա կիրտիլէր: Պու էսնատէ մատամ տը Սիմէօզիւն ըէնկի սօլմուշ օլուպ, հալ պու քի կէնճ գըզըն սիմասը, ատէթինտէն զիեատէ գըզարմըշ իտի:

—Միւսիւ պարօն, տէտի ժան Քէրժանա զաեէթ միւլայիմ պիր սէտա իլէ, պու կիճէ ույգումտա, հագգըմտա միւճէտտէտէն պազը խըզմէթլէր իֆա իթմիշ օլտուղունուզու, վէ պու սուրէթլէ պէնտէնիզի եէնիտէն եէնի սիզլէրէ միւթէշէքքիւր օլմագլըզա մէճպուր գըլմըշ պուլունտուղունուզու վալիտէմտէն խապէր ալտըմ: Իմտի պու գատար շէյլէրտէն տօլայը պէնտէնիզ սիզէ միւթէշէքքիւր օլտուղում թագտիրտէ, թէշէքքիւրիւմիւ սիզէ նա՞սըլ պէեան իտէճէկիմի հագըգաթէն պէն տախի պիլմէեօրում:

—Սէվկիւլիւ գըզըմ, տէտի տիւգ, ճէվապ վիրմէք իւզրէ պուլունան Քէրժանըն լագըրտըսընը գաթ իտէրէք, սէն տահա հէբսինի պիլմէզսին, պարօն սէնին շիւքրանիյյէթ տէյնինի արթըրմագ իսթէեօր . . . պա՛գ պիր քէրրէ շու չիչէքլէրէ:

Տիւգ, պու լագըրտըլարը սէօյլէեէրէք, մէնէքշէ, կիւլ վէ պէեազ լէյլագ չիչէքլէրինտէն եաբըլմըշ օլան պուքէթի ժանա թագտիմ իթտի:

—Ա՛հ, նէ՛ կիւզէլ չիչէքլէր, տէտի մատմուազէլ տը Սիմէօզ մէմնունիյյէթլէ, սահիհէն նէ՛ կիւզէլ չիչէքլէր, վէ նէ՛ գատար տա կիւզէլ գօգուլարը վար տըր: Ա՛հ միւսիւ պարօն, շու իքրամընըզտան տօլայը էզ ճան ու տիլ սիզէ պէեանը թէշէքքիւր իյլէրիմ:

—Տիմէք տիր քի, մա՛տմուազէլ, գապուլ իտիեօրսունուզ:

—Շիւպհէսիզ, տէտի կէնճ գըզ, չիչէքլէրի գօգլամագ թարզընտա կիւզէլ սիմասընը պուքէթին արասընտա կիզլէեէրէք:

Պատէհու պարօն, մատամ տը Սիմէօզէ տէօնէրէք,

—Ա՛ճապա մաատամ ախչէս տա-
խի , չու պու-քէթի հիւանի սուրէթ-
ատ գապուլ իտէճէ՞ք մի տիր , ատ-
տի ։

—Ֆիլմագը , միւսիւ պարօն, պու
պիր ֆէվգէլատէ նէզա-քէթի օլուպ ,
պունաան տօղայը օլ տէրէճէ միւ-
թէէսիր օլմուշտամ տուր քի , թա-
րիհի իտէմէմ , վէ պու կիպի կիւզել
չիչէ-քլերի միւատէթի էօմրիւմտէ
տալա կէօրմէմիշ օլատուդմու իգ-
նար կյէրիմ ։

Ստեֆրատա օթուրացաղը վադթէ
ատկին , ծան , քէնտինին չիչէ-ք
պու-քէթինի էլինատէն պըրագմասը ,
վէ թատմուան սօնրա, մէղրիւր պու-
քէթի թէ-քրար էլինէ ալըպ , կիւ-
նուն պիւյիւ-ք դրամընը անը չըպլագ
օլան էլինատէ թուրթարագ կէչիրտի ,
վէ արա պըրա մէղրիւր նէֆիս զօ-
դուլու չիչէ-քլերի դօգլատը ։

Եէվմի մէղրիւր աղշամընը, Լիւ-ք,
դըրմըզը եվէ կիլմէզտէն էվվել ,
էլպիսէսինի թէպաիլ իմմէ-ք իւզ-
րէ , Սէն–Բօլ ըրխթըմընատ-քի խա-
նէսինէ ավատէթինատէ, Կուլուն թավ-
սիեէլէրինի տէրխաթըը կյէմի ։

Մէրգումա եալընըզ պիր դաչ սա-
նկյէ գատար ծանըն պու-քէթինի
սաղ էլինատէ թուրմուշ օլատուդն-
տան , տէրհալ օ էլինատէն էլտիվէնի
չըգարմըշ վէ ճէպինատէ սագ լամըշ
խաի ։ Պու-քէրրէ մէղրիւր էլտիվէ-
նի ճէպինատէն չըգարըդ , չըմինէնին
թաւաֆըննա տօղրու ախտը , վէ
դաճէթ սէվիկլիլիսի օլան քիչիւ-ք
պիր քէչ , ախըլան էլտիվէնի տիշ-
լէրկյէ թուրթուպ , բարաամուտա
պաշլատըննա , Լիւ-ք , հայվանըն
աղրընատն էլտիվէնի ալարագ , տէ-
բագաղ ախէչատ եազտը ։

Մուտխարէն, սատէճ պիր էլ-
պիսէ կիյինիպ , վէ գըլըճըլար թա-
պանճալարընը պիրլիքտէ ալարագ ,
օլ կիւնիւն վուգուտխլարընը հի-
քմետէ իթմէ-ք իւզրէ , Բէրինին
նէզտինէ ադիմէթ կյէմի , վէ Մօ-
րալէատէն հէնուզ մալիմնի օլմա-
սընընը թէճաճիւպլէ օլատա խա-
պէր ալար։ Նուլ տախի պու խու-
սուտա թէճաճիւպ իթմէ-քտէ օ-
լուպ , Դարմէն խէ , օլ պադատէ իզ-
հարը իղթիրադ իթմէ-քիկին , դըզ-
դարընատաշըզ վադիֆէսինէն ատա
էյլէմէ-քտէ իտի ։

Եարը կիճէտէն պիր ազ էվվել ,
Լիւ-ք, դըրմըզը եվատէն հարէ-քէթլէ,
Սիմէօզ գօնադընա ավատէթ , վէ
քէնտի իհթիարը իւզրէ , սատաճա
գատար մէշալէլէր իլէ պադղէլէրտէ
նէզարէթ իտէճէ-ք օլան սատրգ
խըզմէթ-քէարլարընը դօմանատանըզը-
նը տէրիւհտէ կյէմի։ Պէհանէ հա-
ճէթ օլմատըզը իւզրէ, օ կիճէ, կէ-
րէ-ք Յուսէ–սէն–Վիգթօր ուզադընը-
տա վէ կէրէ-ք Դլօվիս ուզադընատա,
պիր տադըգա պիրէ տատյիշի հալէ
խալէլ կէլմէտի ։ Զիւն-քի զաթէն
ախըշմէն , թա իչէրտէ պուլունատու-
դու թագտիրտէ , խարիճատէն զա-
հիր օլմազ իտի ։

Սատաճ օլուր օլմազ, Բէրժան
քէնտի խանէսինէ պէթմէ-քրար ավ-
տէթ կյէմի ։ Մալը իտէ , պու արա
սիմատը ալթիսաթ օլատուդու հալտէ ,
էֆէնտիսինէ պէ-քլէմէ-քտէ օլատու-
դունատան ,

—Էյ նէ՞ խապէր , տէեու սիւալ
իթտի Լիւ-ք չէսիտէն վէ հէնէճան
իլէ ։

—Միւսիւ պարօն , սիղէ ֆէնա
պիր խապէր վիրէճէ-յիմ։

—Զարուդ սէօյլէ , պու խապէր
նէ՞ տիր ։

—Բիմբանթ պու կիճէ էօլտիւ ։

—Ա՛հ , պէն էօյլէ օլաճաղընը
պիլիր իտիմ։

Բիմբանթ, պիր կիւն էվվել պա-

բանուն էլտիվէնինի բարչալամբշ օ-
լան քիւչիւք քէլպ իտի։

37

ԷՕԼՄԷԵԷ ՄԱՀՔԻԻՄ ՕԼՄՈՒՇ ՊԻՐ ԳԸՋ

Պունտան էվվէլքի ֆասըլլարտա
պէեան իթտիկիմիզ վուգուաթլար-
տան պէրու իքի հաֆթա կէչմիշ,
վէ պու միւտտէթ զարֆընտա գըր-
մըզը էվտէ քէմալի ասայիշի հալ
հիւքմ իթմիշ իտի։

Մօրալէս, պիւսպիւթիւն ղայպ
օլմուշ տուր տէեու զանն օլունմա-
եա պաշլանըլմըշ իքէն, սէքիզկիւն
ղայպուպէթտէն սօնրա, պիր սա-
պահ, զիեատէսիյլէ սէֆիլ պիր հալ
իչինտէ պուլունտուղու թագտիր-
տէ, խանէյի մէզքիւրէ կէլմիշ ի-
տի։ Շէօյլէ քի զէվալլը Չինկեանէ-
նին կիյինտիկի էլպիսէ բարէ բար-
չա օլմուշ օլուպ, գըլըճընըն սաբը
գընընտան մահրում գալմըշ, վէ
սօլմուշ օլան սիմասընտա պազը էօյ-
լէ եարէլէր հասըլ օլմուշ իտի քի,
պունլարտան, մէրգումուն, դավ-
կա իթմէմիշ իսէ տէ, (չիւնքի զա-
թէն դավկա իտէպիլմէքլիք քէնտի
թապիաթընտա եօգ իտի,) տաեագ
եէմիշ օլտուղու անլաշըլմագտա ի-
տի։

Գարմէն իլէ Կուլ, Մօրալէսէ սէ-
պէպի ղայպուպէթինի սիւալ իթ-
տիքլէրինտէ, մէրգում էօյլէ պիր
ուսթաճա եալան ույտուրտու քի,
պունուն սըհհէթինէ պիզզաթ քէն-
տիսի պիլէ ինանմամագտա իտի։

Շէօյլէ քի կիւեա, թամ տիւշէ-
սին իչէրի կիրտիկի սըրատա, Մա-
լօ իլէ Գօդրյիգօեու պուլմագ, վէ
անլէրի բէֆիգլէրինին եարտըմընա
չըղըրմագ իւզրէ, Ժան տը Սիմէօ-
զիւն օտասընտան ֆիրար իյլէմիշ,
վէ գօնաղըն պաղչէսինտէ վէ նէր-
տիվէնին ալթ թարաֆընտա, իքի
մէճհուլ քիմսէ, իւզէրինէ հիւ-
ճում իտէրէք, մուդավէմէթի շէ-
տիտէսինէ նիսպէթէն, քէնտիսինի
կիւեա տէօյմիւշլէր, վէ գօլ վէ ա-
եագլարընը պաղլաեարագ, ումուզ-
լարընա ալըպ, Սէն նէհրի քէնա-
րընտա վէ պիր խայլի մէսաֆէտէ
վագը էսկի պիր էվին մախզէնինէ
աթմըշլար իմիշ։ Վէ օրատա թէք-
միլ պիր հաֆթա, հէման նաֆա-
գատան մահրում օլարագ, վէ էթ-
րաֆտան մուամէլէյի պարիտէ վէ
վահշիանէ կէօրէրէք, գալտըգտան
սօնրա, կիւեա արթըգ թէհամմիւ-
լիւ թիւքէնէրէք, իբլէրինի գօբար-
մըշ, վէ մախզէնին պաճա բէնչիրէ-
սինտէն սիվիշէրէք, տօղրուճա վէ
սիւրաթլէ գըրմըզը էվէ կէլմիշ ի-
միշ։

Պէօյէ պիր ատի եալան վէ ույ-
տուրմաեա գարշը իթիրազ պի-
լէ ճայիզ օլմատըղընտան, Գարմէն
թէպէսսիւմ իթմէքլէ իքթիֆա իթ-
տի, հալ պու քի Կուլ ինանմատը-
ղընը իմա իտէր թարզտա ումուզ-
լարընը սիլքինտի։

Մօրալէս, պունլարըն քէնտի
հիքեաեէսինէ ինանմատըգլարընը
ֆէհմ իտէրէք,

—Անլաեօրում քի, տէտի, սիզ
պանա ինանմաեօրսունուզ, հալ
պու քի Նօթր-Տամ-տ'Աթօշանընն-
ամընա եէմին իտէրիմ քի, իքինիզ
տախի պու խուսուստա հագգսըզ-
սընըզ, զիրա պէնիմ սիզէ սէօյլէ-
տիկիմ, սըրֆ հագըգաթը հալտիր։
Սիզ պէնի եալանճը վէ մասալճը
զանն իթմէյինիզ, վէ էկէր էօյլէ ի-
սէ, պէնի թայեիպ իտինիզ։

—Ֆագաթ սէնի գա՞նղը մահէլ-
լէեէ կէօթիւրտիւլէր տէեու զանն

խոհեմօրսուն , ոչխար կուլ , մեր-դուսնուն սէօզիւնիւ գալթ իտէրէք ։

—Պէնճէ նամուսիւմ օլան ուղագ պիր մահալլէյէ կէօթիւրիւլտիւմ , ոէեու ճէվապ վիրտի Զինկեանէ ։

—Շիմտի օ մահալլէյի թէ-քրար պուլտաղիլ՚միմին ։

—Թէ-քրար պուլտաղիլէճէկիմէ չիւպհէ իտէրիմ ։

—Սէնի հապս իթմիշ օլտուգլա-րը էվի թանը՚մըմըն ։

—Կիճէ վագթը կէօրմիւշ օլտու-ղումտան , թանըմտագլըմ միշ-քիւլճէ տիր ։

—Է՛յ սէնի տէօճէն իքի ատէմ-լե՛րի ։

—Պէնի տէֆտիւքլերի զէմտան , եիւզլերի մնաքէլի օլտուղունտան , թանըեամամ ։

—Պու գատարը քեաֆի տիր , արթըգ պու մնատէ իւզէրինէ գօ-նուշմնաեագլըմ ։

Մ՚օրալէս տէ , պու խուսուստա գիեատէ գոնուշուլմնաը հադդին-տա խոլար իթմէմի ։

Վուգուաթ իսէ չու տուր քի , Մ՚օ-րալէս , քէնտի գօրգագ թաղիա-թընա թէպահիէթլէ , վագտա իքի նէրահիվէնի արգատընտան տիւշ-մէրէք ֆիքրար իթմիշ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , էկէր պա-րթն տը Ֆէրժան , Սիմէօզ գոնաղըն-տան սաղ վէ սէլիմ եատաեը գուր-թարըը իսէ , մէրգուսունն նէզտին-տէ բէգ իյի պիր հալտէ պուլուն-մնատաղընը բէգ ալէտա անլամըշ իտի , ֆատաթ պիր քէլըբ իշ օլ-մուշ պիհմիշ օլտուղունտան , պու-նուն թամիրի սըրտաը կէչմիշ իտի ։ Պունտան տա գաթիննաղար Մ՚օրալէս ճէպհինտէ պիր մլգտար ալթուն պուլունտուղունու հիտա իթտիհկին-տէն , մէպլաղը մէգքիւբ իլէ , միւս-թաղպէլտէ քիմսէնէ միւհթաճ օլ-մագտըգըն , ըահաթճա վէ քէնտի քէ՛յֆինճէ կէչինէպիլէճէկինի զանն իթտի ։ Պունուն իչին տէ , գուվվաթ օյնատմագ վէ գաղանմագ լազըմ կէլ-մէքլէ , մէրգումէ Զինկեանէ տօղ-րու պիր գումարխանէյէ կիթտի , վէ կիճէ վէ կիւնահուղէրինի , ույ-գու ուեումնագտըգըն վէ հէմտան եէ-մէք տախի եէմէ քսիգին օրտտա կէ-չիրմէկէ պաշլատը , չինքի գուվվաթ օյնատմագլըգ արզիսիւ քէնտիտի ի-չին նատֆագա վէ ույգու եէրինի թուրթմագտա իտի ։ Էվվէլ պէ էվվէլ Մ՚օրալէսին պախթը եատէր կիտէ-րէք , պիր խայլի մէպրաղ գաղան-տը , լաքին մնաահիտարէն իգպալի թէպահլ օլմադլա , գաղանտըգը մէպլաղը ղույպ իթտիքտէն մատտա , սէրմաեէսինի տախի էլտէն չըգտա-տը , վէ պիւսպիւթիւն բարատըգ գալընճա , պաղը թէտտաքիրի մն-հիրանէ իլէ ապչէ աչըրմագլըգտա գաղգըշտը իսէ տէ , պունա տա մնէ-վնաֆֆագ օլմանատարագ , եագաեր էլէ վիրտի , վէ չալտըգը ֆուգուտա պու տուրէթլէ եէտինատէն իտթիր-տտա օլտունտուգտան սոնրա , տա-եագ եէտի , վէ գումարխանէ խալ-գը թարաֆընտան ոօգագ գարու-տունա աթտըրտը ։

Մ՚օրալէս , տաեագ եէեիպ , իս-թիւ պաշը էսկիյիպ , ճէպի վէ մի-տէտի պոշալըպ , արթըգ հիչ պիր թարաֆտան իւմիտի գալմատըղըն-տա , թագպահթիլէ , գարշըսընա չը-գաճագ օլան մնէխաթարա հէր նէ տախի օլտա , միւճէրրէտ գըլմըգը էվվէ կիթմէ-քլիկէ գարար վիրտի ։ Վէ մնէճիպինճէ պու դարարընը իճրա պիրլէ , մէգքիւբ ուղուն միւտ-տէթ ղույպուպէթթի հադդինտա տա-խի ղարիպ պիր պէհանէ ույտուր-տու քի , օգուեանլարըմըզա զաթէն

մալիւմ օլմադըղ , թէ քրիսթոնան սարքը նապար իսէրիզ :

Մօրալէսի քէնաի թաղիի հա-լինաէ պըրագարագ , պիզ եվնէ կէլէվիմ , շու էնաաէ պիր թագըմ վէխիմ վէ հիւմնէնկիզ վուպաամա-լարա մէնպարէ օլմուշ օլան Սիմէօղ ֆամիլեասը դօնագընա :

Պիր խայլի կիւնաէն պէրի-խան քի , օղ միւքէլլեֆ դօնագ իւղերին-աէ աղիմ պիր քեաեր ալեամէթի մէվճուա օլուպ , նէ՛ ասըղաաեղիք վէ նէ՛ աէ պէնկինղիք խասաէլերի պու ալեամէթի մահվ խաէպիղմէ-աէ խարէլեր : Վագըա խէ , շուննան իպարէթ իան : Եէօղէ քի , մնա-մնաաղէղ սը Սիմէօղ , պարան սը Քէրժանըն էլինաէն չէկէ պուքի-թինի ալարգաան պիր գաչ ոաաթ ոանըա , գարիպ պիր խասթալըղըն պիրինճի էմնարէլերի գահիր օլմուշ-լար իան , վէ պու էմնարէլեր , կիւն պէ կիւն վէ ոաաթ պէ ոաաթ աէհ-չէթիի պիր վէխաամէթ քեպ իմմէ-կէ պաշլամըշլար իան :

Կէնճ գըղ վագաա հիչ պիր ա-ճը հիաա իմմէնօր իան իէ աէ , ոայիմի պիր սըթմա , ալթիաաթ օլ-մուշ օլան գանընը լանդաաթի եագ-մադաա , վէ վիճուաի իէ , թարիֆ օլունմազ աէրէճէաէ պիր սիւ-րաթլէ գաաֆ քեպ կըլէմէքաէ իան , չէօղէ քի իւշ կիւն ոանըա , ծան , վալիաէհինին գօլթուղունա ոաէանմադըղըն , եաիօա ոահա ոօղրուաու , մէղպուրէնին գօլթու-ղունան ոարըմնագըղըն , պիր ա-ոար պիւէ ալոմազ իան : Պիր հաֆ-թա զարֆընոաա կէվալը գըղճը-զաղ եաթաղընոանան ոախի գալգա-մադ օլաու , վէ բէվիչի հալէ նա-զարէն , անճագ , քէֆէն թաաիր օլունան ոօղուգ չարշաֆա ոարըլ-մադ իչին , մէղքիւր եաթաղը պուն-ոան պէօղէ թէրք իաէպիլէճէք իոի :

Բարիղին էն մէչհուր թաաիպէ-րի , իաաթանըն եաթաղը պաշընա կէթիրիլուիլէը իաէ ոէ , իամինի ոա-խի պիլիէաիքլէրի վէ ոէպէպինի անլաաամաաըղլարը մէղքիւր զա-րիպ իաաթալըգ գարշըաքնոաա միւ-թէհայիր , վէ ֆիվվէլաաէ ոաա-ընէթոէ քեպալ իչթիհաաա իմմէ-նինաէն օալօղը թէաճճիւպաէ գալ-ոարըղը :

Ամբաղայի մէղքիւրէնին պէլքի եիւղ ոէֆնա վուպու պուչան սիւ-ոլէրինէ գարշըրէգ , ծան ոաոէճէ չէօղէ ճէվնաղ վէրիր իան .

—Հիաա իմմիկինի սիզ թարիֆ իաէմէմ , չինքի հագըգաթէն , էօղ-լէ պիր չհ յ հիաա իմմէնօրուա քի , հալլ ու թարիֆի միւմքինն օլուն : Դաթը հաեաթ իմմիկինի , եիւրէ-կինի սիւրաթլէ վուրմուղըղընը , վէ գանընին ոամանղարրընոա ասուաու-պունու անլաաօրուա , լաքին վիճու-ոինին շու զաաֆէթինէ պիրինքաէ հիչ պիր կիւնա ոաճը հիաա իմմէ-նօրուա : Պունունղա պէրոաէր , պէն ոէ սիզին կինի , վէ պէլքի սիզ-ոէն ոահա իչի պինիրիա քի , ասն ոաաթըա եագնաշմըշ ոըր , վէ պէն կէնճինք չաղընոաա , վէ ոըհհէթի քեոամինէ իչինաէ էօղէճէ յիա , չինք ալէոաէվինէ իաաթալըգնա պէ-րաաէր միհն ու մէչաղ գաթ չէքի-լիր իքէն , պէն պու միհն ու մէ-չաղ գաթոաան իաին պուբունմագ-ոաաքա : Պինոաէրին նօրկուն օլան պիր չօճուղ նաաըլ ույգունա ոա-լար իէ , պէն ոէ էօղէ ույգունա ոալաճաղըա , վէ ունունուշ զանն օլունոուղուա հալոէ , էօղմիշպու-լունաճաղըա . . .

Տիւղ վէ ոիւչէս , զաեէթ ոէվ-կինինս ղըղարընըն աղղընոան պու

կիպի լագրտըլար իշիթտիքլէրինտէ, նէ տէրէճէ միւքէտտէր վէ մահզուն օլտուգլարը թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր։ Ալէլխուսուս պիչարէ բէտէր վէ վալիտէ, հընչգրմալարընը վէ ագան կէօզ եաշլարընը հէր քէստէն կիզլէմէքլիկէ վէ իւմիտլէրինի պիւսպիւթիւն գաթ իթմէմիշ կիպի կէօսթէրմէքլիկէ չալըշտըգլարընտան, թապիի քէտէր վէ մահզունիյյէթլէրի տահա զիեատէ արթմագտա իտի։

Տիւշէս, վագտա քէնտինին քէտէրինի տիշարտան պէլլի իթմէմէկէ չալըշըր իտի իսէ տէ, տիկէր թարաֆտան աթըպպանըն մէյեուս օլմալարընտան տօլայը բիւր ղազապ օլարագ, կիւնիւն պիրինտէ, քէմալի հիտտէթլէ,

—Նէ՞ պէքլէեօրսունուզ, եօգսա էվլատըմը թէ՞րք մի իտէեօրսունուզ, չիւնքի նէ՛ պիր շէյ էմր իտիեօրսունուզ, վէ նէ՛ տէ պիր թէճրիւպէ իճրասընտա պուլունուեօրսունուզ, տէտի։

—Էսէֆ իտէրէք սէօյլէրիմ քի, մատամ տիւշէս, տէեու ճէվապ վիրտի գրալըն թապիպի, շու սըրատա իլմի թէպապէթճէ մալիւմաթ քէսպ իտիլմիշ օլմասըղընտան, իլմի մէզքիւրուն հիչ պիր շէյէ իգթիտարը եօգ տուր։

—Տիմէք տիր քի սիզ գըզըմըն էօլէճէկինի ատէթա հիւքմ իտիեօրսունուզ։

—Մա՛տամ, անը հիւքմ իտէն պիզ օլմաեըպ, իլլա ճէնապը Հագգ տըր, չիւնքի շիւպհէսիզ Հագգ Թէալա քէնտինին մէլէքլէրինտէն պիրինի իսթէմէքտէ տիր։

—Տօ՛գթօր, տօ՛գթօր, պանա մէրհամէթ իտինիզ, վէ Ժանըն գուրթուլապիլիր օլտուղունու սէօյլէյինիզ։

—Մա՛տամ, պունա եալընըզ Ալլահ գատիր տիր, վէ մատմուազէլ տը Սիմէօզիւ գուրթարմագ իչին տէ պիր միւճիզէ լազըմ տըր։

—Միւճիզէ՞ մի, տէտի տիւշէս եիւքսէք սէսլէ, վէ մէյեուսիեէթինտէն նաշի եարը ագլընը ղայպ իտէրէք, էկէր միւճիզէ լազըմ իսէ, պէն օ միւճիզէյի իճրա իտէճէյիմ, վէ պէն վալիտէսի օլտուղում հալտէ, սիզսիզ Ժանը գուրթարաճաղըմ։

—Էվվէթ, մա՛տամ, վալիտէլէր տախի պազէն միւճիզէլէր իճրա իտէրլէր, տէտի թապիպ, քէմալի հիւրմէթ վէ րիգգաթլէ պաշընը էեէրէք։

Մատամ տը Սիմէօզ, պիր սանտալեէեէ օթուրուպ, սիմասընը էլլէրի իչինտէ կիզլէտի, վէ պիր խայլի վագրթ կէօզ եաշը տէօքտիւ։ Մէզպուրէ պաշընը գալտըրտըղընտա, հէքիմլէր կիթմիշլէր իտի, ֆագաթ անլէրին եէրինէ Մ. տը Քէրժան սալօնտա աեագտա տուրմագտա օլուպ, մատամ տիւշէս քէնտիսինին պուլունտուղունու կէօրսիւն իչին մաթէմնագ պիր հալտէ պէքլէմէքտէ իտի։

Զէվալլը վալիտէ, պիլճիւմլէ ֆէվգէլատէ քէտէրլէրին նէթիճէսի օլան պիր հէեէճանը ազիմ իլէ, պարօնուն եանընա սէյիրթտի, վէ էլլէրինտէն թութարագ, գարշբսընտա հէման տիզ իւզէրինէ կէլտի, վէ կէօզլէրինտէն ագան եաշլար արասընտա,

—Միւսիւ Քէրժան, տէտի, պու ատէմլէրի իշիթտինի՞զմի, գըզըմը էօլիւմէ մահքիւմ գըլտըգլարընը տույտունո՞ւզ մու։ Ֆագաթ պունուն իհթիմալի եօգ տուր, տէյի՞լ մի։ Վէ սիզ քի, ալիճէնապ պիր զաթ օլուպ, հիքմէթլի պիր պաղ

իլէ տէ Ժանըն թալէինէ պաղլը պուլունմագտասընըզ, էլպէթթէ սէվկիւլիւ գըզըմը բէնչէյի էօլիւմտէն գուրթարաճագսընըզ։

—Մատամ տիւշէս, տէեու ճէվապ վիրտի պարօն, էկէրչի պուլուզուր իչին, գանըմը տամլա պէ տամլա ագտըրմագ, վէ ասլա թէրէտտիւտ վէ էսէֆ իթմէեէրէք էօմրիւմիւ ֆէտա իթմէք լազըմ կէլսէ, պունա պէնտէնիզ հազըր վէ նազըր պուլունմագտաերմ։

—Է՛հ, տէտի պիչարէ գատըն, սիզին գանընըզ, բուհունու թէսլիմ իթմէքտէ օլան գըզըմա հաեաթ պախշ իտէմէզ։ Իմտի, միւսիւ պարօն, սէմէրէսի օլմաեան ֆէտաքեարլըզ, հիւքիւմսիւզ վէ պիհուտէ սաերլըր։

—Մատամ տիւշէս, պու սէօզլէրինիզ բէք զալիմճէ տիրլէր, վէ զանն իտէրիմ քի, հագգլը տախի տէյիլ տիրլէր։ Սիզէ սէօյլէրիմ վէ թէքրար իտէրիմ քի, պէն հէր շէյէ հազըրըմ, լաքին նէ՞ եաբապիլիրիմ։

Մէյեուսիեէթ, տէրէճէսինի թէճավուզ իտէր իսէ, հէման տիվանէլիք բատտէսինէ վասըլ օլուր։ Հաթթա օ մէյեուսիեէթ, ինսանըն ագլընը ալթիւսթ իտէր, գալպինի քէտէր իլէ տօլտուրուր, վէ էն խայրխահ վէ միւթէտիլ թապիաթլարը պիլէ հագգսըզ վէ զալիմ գըլար։

Իշթէ շու բատտէտէ, մատամ տը Սիմէօզ տախի օ հալտէ պուլունմաղլէ, հէման պիր նազարը ատավէթլէ պարօնա պագտը, վէ սէրթ պիր սէտա իլէ,

—Ֆագաթ միւսիւ պարօն, տէտի, էկէրչի պիր շէյ եաբամազ իսէնիզ, պուրաեա նէ՞ իչին կէլտինիզ։

—Էվլատ մագամընտա գապուլ օլունմուշ օլտուղում շու խանէեէ, հէր կիւն նասըլ կէլիեօր իտիմ իսէ, պու կիւն տախի իզհարը քէտէր իթմէք, վէ տիւնեատա էն զիեատէ ալէագատար պուլունտուղում պիր գըզ, եանի մատմուազէլ Ժան տը Սիմէօզ հագգընտա խապէր ալմագ իչին կէլտիմ, տէյի ճէվապ վիրտի Քէրժան սէպաթ իլէ։

—Էօյլէ իսէ, պիլմիշ օլուն քի, Ժան էօլիւեօր։ Իշթէ պիլմէք իսթէտիկինիզի անլատըզընըզ հալտէ, արթըգ պուրատա տուրաճագ պիր իշինիզ գալմատը։

—Բէք իյի, մա՛տամ, մատամ քի պէնիմ պուրատա պուլունմագլըզըմ, սիզճէ պու տէրէճէ մէնֆուր կէօրիւնիւեօր իսէ, իշթէ պէնտէնիզ կիտիեօրում։ Ֆագաթ պիլմիշ օլուն քի, գալպիմ շու սըրատա զիեատէսիյլէ քէտէր իչինտէ տիր։

Լիւք, տիւշէսի սէլամլատը, վէ սալօնտան չըգմագ իչին պիր դաչ ատըմ ալմըշ իքէն, Մ. տը Սիմէօզ, զաթէն պիր դաչ տագըգատան պէրու սալօնա կիրիպ, պալէատէ պէեան օլունան մուհավէրէնին սօն սէօզլէրինի իշիթմիշ օլմաղլէ, պարօնա եագլաշտը, վէ մէրդումուն էլինտէն թութուպ, եավաշ վէ միւէսսիր պիր սէտա իլէ,

—Սէվկիւլիւ էվլատըմ, տէտի, բէճա իտէրիմ, մէյեուսիեէթինտէն տօլայը կէօզլէրի գարարմըշ օլան, վէ պինապէրին նէ սէօյլէտիկինի պիլմէեէն պիր սէֆիլ վալիտէեէ աֆվ իտին։ Շիւպհէսիզ մատամ տիւշէս, պիզիմ սիզէ օլան պօրճումուզու, վէ սիզին պիզէ եաբարգլարընըզը ունուտուեօր, ֆագաթ էլպէթթէ ագլը պաշընա կէլէճէք տիր։ Իմտի, կէլինիզ, էվլատըմ, սիզին Ժանը սէվտիկինիզի պիլի-

բիմ, վէ պիր տօսթ մուվաճճէհէ-սինտէ կէօզ եաշլարը տէօքէրէք, միւթէսէլլի օլմագլըղա իհթիեա-ճըմ պուլունտուղունու տախի հիսս իյլէմէքտէյիմ։

Պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, միւ-սիննի մէրգում, Լիւքիւ քէնտի տայիրէսինէ կէօթիւրտիւ, վէ մա-տամ տը Սիմէօզ տախի ժանըն օ-տասընա կիթտի։

Իհթիմալ տիր քի, պազը քիլի-սէլէրին օրթա խորանընտա, պիլ-լօրտան մատմուլ օլան միհրապլա-րըն շէֆֆաֆ տիվարլարը ալթըն-տա, ատէթա ճանլը ինսանլար կի-պի, շու եա պու կէնճ ազիզէ վէ պաքիրէնին, պալմօմունտան եաբըլ-մըշ թասվիրլէրինին աչըգ պիր չար-շաֆ տէրունինտէ վէ տէֆնէ եաբ-րագլարը իլէ սայիր չիչէքլէր իչին-տէ եաթըրըլտըղընը կէօրմիւշսիւ-նիւզ տիւր։ Մէզքիւր թասվիրլէր, թապիաթըն մախլուգաթը սահիհէ-սինտէն ասլա ֆարգլը օլմաեըպ, մէզհէպճէ իման ու իթիգատլա-րը էն ազ օլանլար պիլէ, կէօզլէրի գաբալը վէ էլլէրի գավուշմուշ օլան, վէ եարը աչըգ տուտագլարընտա, էպէտիլիկին էսրարը հագգընտա պիր թէպէսսիւմ միւշահատէ օլու-նան մէզքիւր միւհթէրէմ վէ շէ-րէֆլի էօլիւլէր գարշըսընտա տիզ չէօքմէքլիքտէն կէրի տուրամազլար։

Իշթէ ժան տը Սիմէօզ տախի քէնտի ճան չէքիշմէքլիք հալինտէ այնի մէզքիւր թասվիրլէրէ պէնզէր իտի, վէ մէզպուրէնին իւզէրինտէ այնի սօլկունլուգ, այնի հէյեէթ, վէ այնի թէպէսսիւմ միւշահատէ օլունուեօր իտի։ Տիւշէս, թապիպ-լէրին վիրտիքլէրի իլամը մուզիրը-տէն սօն իւմիտինի տախի պիւսպիւ-թիւն ղայպ իտէրէք, գըզընըն եա-թագ օտասընա կիրտիկինտէ, վէ սէսսիզճէ կիտիպ, գըզընըն եա-թաղը պաշընտաքի մահէլլինէ օ-թուրտուղունտա, ժան կէօզլէրինի աչտը, վէ պաշընը նիմ սուրէթտէ վալիտէսինէ տօղրու չէվիրտի, վէ տուտագլարը իսէ գըմըլտանտը։

Մատամ տը Սիմէօզ, գըզընըն գօնուշմագ իսթէտիկինի անլաեա-րագ, մէզպուրէեէ տօղրու էյիլտի, վէ քէնտիսինի գուճագլաեարագ,

—Սէվկիւլիւ գըզըմ, իսթէտիկին հէր նէ իսէ սէօյլէ, չիւնքի սէնի տինլէեօրում, տէտի։

—Վալիտէճիյիմ, տէտի ժան, ղաեէթ եավաշ պիր սէտա իլէ, սէնտէն պիր շէյ թալէպ իտէճէ-կիմ, անճագ, իհթիմալ քի պու մաթլուպում պէնիմ սօն արզում օլտուղունտան, ըէտտ իթմէմէքլի-կինի ըէճա իտէրիմ։

Տիւշէս, պու արալըգ կիւճ հալ իլէ կէօզ եաշլարընը թութմագտա օլտուղունտան, ճէվապ վիրէճէք եէրտէ, էօյլէ պիր իշարէթ իթտի քի, պու իշարէթ աշիքեար սու-րէթտէ, «Պէն սէնին մաթլուպունու ըէտտ իտէպիլի՞րմիյիմ» մանէասըն-տա իտի։

Պատէհու ժան քէլամա տէվամ պիրլէ,

—Եազը եազմագ իսթէրիմ, տէ-տի։

—Եազը եազմա՞գ մը իսթէրսին, տէեու թէքրարլատը մատամ տը Սիմէօզ ֆէվգէլատէ պիր թէաճ-ճիւպլէ։

—Էվվէթ։

—Ֆիմէ՞, գըզըմ։

—Ֆէնտիսինէ, եանի Բընէեէ։

—Իյի ամմա, գըզըմ, եազը եազ-մագլըղա միւգթէտիրէ տէյիլսին։

—Ա՛հ, զայիֆ օլտուղումու պի-լիեօրում, լաքին էշէտտի միւրա-տըմ սաեէսինտէ, լազըմ օլան գուվ-

վէթի պիր տագըգաճըդ օլսուն խ-
թիհսալ իտէպիլէճէկիմէ էմինիմ։
Պունտան տա գաթինազար եազա-
ճաղըմ մէքթուպ, ուզուն օլմաեա-
ճագ տըր։

—Գը՛զըմ, էկէր խոթէր խսէն, սէն
սէօյլէ տէ, պէն եազաերմ։

—Խա՛յր, վալիտէճիյիմ, նիշան-
լըմա եազաճաղըմ սաթըրլար, պէ-
նիմ քէնտի էլիմլէ եազըլմասընտա,
պիւյիւք ֆարգ վար տըր, զիրա
շիւպհէ եօգ տուր քի, մէզքիւր
սաթըրլար, պէնիմ սօն էսէրիմ օ-
լաճագ տըր։

Տիւշէս արթըգ խսրար իթմէեէ-
րէք, Ժանըն գարեօլասը իւզէրինէ
քիւչիւք պիր եազբխանէ գօյտու,
մէքթուպ քեազըտընը հազըրլա-
տը, վէ գալէմի տախի միւրէքքէպ
հօգգասընտա պաթըրտըգտան սօն-
րա, մէզպուրէեէ թագտիմ իթտի։

Ժան, զայիֆ բարմագլարը.յլա
մէզքիւր գալէմի հէնուզ թութմուշ
իքէն, գալէմ էլինտէն տիւշտիւ,
վէ վալիտէսի տախի,

—Է՛յ վահ, գըզըմ, կէօրիւեօր-
սուն քի, գատիր տէ.յիլսին . . . տէ-
տի։

Ժան, աղըր պիր եիւք գալտը-
րան ատէմլէր կիպի, ֆէվգէլատէ
պիր ճահտ իպրազ իթտի, վէ ան-
լընտան սօղուճագ թէր տանէլէրի
ագտըղը միսիլլիւ, եանագլարընտա
տախի ճիւզիճէ գըրմըզըլըգ հասըլ
օլտու, վէ վալիտէսինէ խիթապէն,

—Պա՛գ, վալիտէ, գուվվէթիմ
հէնուզ քէմալտէ տիր, տէտի։

Ֆիլվագը պիչարէ գըզ, տիթրէր
էլիյլէ գալէմի թութուպ, վագաա
պիր ազ չըրբըսըզճա, լաքին օգու-
նուլուր տէրէճէտէ աթիտէքի սա-
թըրլարը եազտը.

«Ճէսուր օլուն, Բընէ՝, զիրա սի-
զէ բէք պիւյիւք պիր քէտէր խա-
պէրի կէօնտէրիեօրում։ Իմտի, ա-
զիզիմ, ունուտուն արթըգ վագ-
թիյլէ խաեալ իթտիկիմիզ բիւեա-
լարը, ունուտուն պիզիմ թաթլը
միւսթագպէլիմիզի, չիւնքի հէր շէյ
պիթտի, վէ պէն տէ էօլմէեէ կի-
տիեօրում։ Ա՛հ, պէնիմ պէտպախթ
տօսթում, մէկէրչի պէնիմ գատէ-
րիմ պու իմիշ, պիլմիշ օլունուզ
քի, տիւնեատա հիչ պիր շէյ եօգ
տուր քի, պէնի դուրթարապիլսին,
եախօտ պէնիմ սօն սաաթըմը, եա-
լընըզ պիր կիւն իչին օլսուն կէճիք-
տիրէպիլսին։

«Պէն քի, գալպիմի զաթէն սիզէ
վիրմիշիմ տիր, պէն քի, էօմրիւ-
միւ տախի սիզէ վիրէճէք իտիմ,
կէլին սիզ տէ, վէ սօն նէֆէսիմի
թէսլիմ իթտիկիմ սըրատա, եա-
նըմտա պուլունուն։ Էվվէթ, Բը՛-
նէ, արզու իտէրիմ քի, սօն սաա-
թըմտա պիլճիւմլէ սէվկիւլիւլէրիմ,
եանի վալիտէմ, բէտէրիմ, վէ սիզ
եանըմտա պուլունասընըզ։ Իշպու
մէսէրրէթի հագգըմտա տիրիզ գըլ-
մամասընը ճէնապը Հագգտան թէ-
մէննի իտէր խսէմ տէ, գօրգարըմ
քի պունուն վագթի կէչմիշտիր . . .

«Ֆագաթ նիհաեէթ չալըշաճա-
ղըմ քի, սիզէ պէքլէ.յիմ . . . իմտի
կէլին, հէմ պիր ան էվվէլ կէլին. . .

«ԺԱՆ»

Կէնճ գըզ, պալէատէքի միւ-
քէտտէր մէքթուպուն սօն լուղէ-
թինի եազտըգտան սօնրա, քէնտի-
սինի թութմագտա օլան սախթէ
գուվվէթի թիւքէնտի, վէ ագլընը
տախի զայպ իթտիկինտէն, մատամ
տը Սիմէօզ, մէզպուրէնին ագլընը
պաշընա կէթիրմէք իւզրէ, թազէ
սու իլէ գուլագ թօզուլարընը եը-
գատը, վէ պուրնունա տախի շէ-
տիտ բուհլար գօգլաթտըրտը։

Ժան պայկընլըզընտան աեըլտըգ-

ման սենրա, իւր տէֆիա չու լագըր-
ըղըսրը սէօյլէսի.

—Վա՛լիտէճխիմ, պու մէքթու-
պու տիւր, վէ ասլնընէ եազ, զի-
րա գուվվէթիմ գափմաղընը հիսա
խարէօրում, անճադ արգումու իճ-
րա իթմիշ օլսուղում իչին մէհնու-
նում:

Տիւչէս, մէքթուպումն մահճա-
գասը իւզէրինէ, Պրէսթոէ պահրի-
հէ օֆիչեալլարընան օլան մարքի
Բէնէ տը Բիէօնիւն իսմինի եազդը:
Ժան, մէզքիւր ատրէսի օգուսմագ
իսթէտի, վէ Բընէ իսմինի կէօրուս-
կիւնտէ թէպէսիւմ իթտի, վէ պա-
տէհու,

—Սէվկիւղիւ վալիտէմ, տէտի,
բօսթա իլէ բէք կէճ կիտէը, վէ
պէնիմ տէ պէքլէմէհէ վագթիմ
եօք տուր: Իսմի, էկէրչի պէնի
սէվէրսէն, էմր էթ քի, խըղմէթ-
քեարլարըմընդան էն տատըգը պիր
պէյկիրէ սիւար օլուպ, վէ հէր
կիւնա ֆէտա քեարլըղը իտէրէք,
պիր ան էվվէլ մահէլլի մագտատ
վասըլ օլսուն, զիրա միւսահազա
էթ քի, պու տիւնեատա պէնիմ
էն սօն արզում վէ սէպէպի մէսէ-
րէթիմ պու տուր:

—Դը՛զըմ, տէտի մատամ սը
Միմէօզ, սէվինճ պագէն միւճիզէ-
լէր իճրա իթտիրիլ:

Մուախէրէն մէզգումէ գատըն,
գըզընըն օտատընդան տիշարը չը-
դըպ, պիր գաչ տագըգա սօնրա
ավտէթ իթտի:

Ժան, սիւսալ իթմէք թատրընատա
վալիտէսինէ աթֆը նազար խլէմէ-
սինտէ, մատամ տիւչէս, քէլամնա-
ղազլէ,

—Դը՛զըմ, տէտի, չիսմի Ան-
թուան, քէտէրինին ակորընատա
պուլունան արապ սթալընատան էն
սէրի իւլ հարէքէսի իւզէրինէ օ-
թուրարագ, եօխա չըգար: Մէրգում
խըղմէթքեար իլէ մէնզիլի բէք
սիւրաթլէ գաթի իտէճէք, վէ իքին-
ճի մէնզիլ պաշընա կէլտիքտէ,
հայվանընը թէպտիլ խլէկեճէք
սիր: Հասըլը պիր սաաթ վէ պիր
տագըգա պիրէ տուրմաեըգ, բիւղ-
կեարը վէ չիմչէքի պիրէ կէչէճէք
սիր:

—Աճապա նէ՞ գատար զէման-
տա Պրէսթէ վասըլ օլապիլիր:

—Օթուզ սէքիզ եախօտ գըրգ
սաաթտա:

—Տիմէք սիր քի իւչ կիւն իլէ
պիր գաչ տախի սաաթտա Բընէ
Բարիղէ կէլէպիլիր:

—Շիւպհէսիզ կէլէպիլիր, գը-
զըմ:

—Ա՛հ, տէտի Ժան, օլ տէրէ-
ճէ եավաչ պիր սէտա իլէ քի, վա-
լիտէսի պիրէ իչիտէմէտի, ա՛հ, Բը-
նէնէնին միւճիզէլէր իճրա իտէճէկի-
նի, վէ միւմքինսիզ օլանը միւնքին
տէրէճէսինէ իյսալ իլէկեճէկինի
պիլիրիմ, լագին եա՛ Բէպպ, պու իւչ
կիւն բէք ուզուն տուր, վէ Բընէ-
նէն պուրատա կէրմէսինտէ, ատա-
պա պէն էօրմիւչ օլմա՛եատագմը-
եըմ:

ԲԸՆԷ ՏԸ ԲԻԷՕ

37

Պալէատէքի հիւղնէնկիզ լագըր-
ըղըսրատան սօնրա, մատամուազէլ տը
Միմէօզ, պաշընը եատիքդը իւզէրի-
նէ տատեատը, վէ քիրբիքլէրի, էթ-
րաֆը մաքսարմըչ օլան կէօզլէրինէ
էնտի, վէ պու հալտէ պիչարէ գըզ
հիչ պիր հարէքէթի իտէմէզ օլտու:
Վալիտէսի իսէ, մէզքիւր գըմըլ-
տանմամազլըդը, գըզընըն ուեուեօր
օլտուղունա համը իտէրէք, մէզպու-

ընկին եանընա եագլաշտը, վէ տիգ-գաթլէ աթֆը նազար իյլէտիքտէ, ժանըն գաբալը օլան կէօզլէրինտէն էլմաս տանէլէրի միսիլլիւ, իրի իրի կէօզ եաշլարը ագըպ, եանագլարընա գայտըղընը քէմալի թէաճճիւպ վէ տէհշէթ իլէ միւշահատէ իյլէտի, վէ թապիաթիյլէ մէզքիւր հալտէն զիեատէսիյլէ միւթէէսսիր օլարագ,

—Գը՛զըմ, սէվկիւլիւ գը՛զըմ, նէ՞ իչին աղլաեօրսուն, եօգսա պիր սըգընթը՞ մը հիսս իտիեօրսուն, տէյի սիւալ իթտի։

—Վա՛լիտէճիյիմ, պէնի պուս իյլէ, տէտի ժան եավաշ պիր սէտա իլէ։

Մատամ տը Սիմէօզ, գըզընըն եիւզիւնիւ իքի էլլէրիյլէ թութուպ, պիր չօգ տէֆա եանագլարընտան պուս իթտի։ Ժան տախի, հէյեէթի ասլիեէլէրինտէ գալմըշ օլան իքի կիւզէլ գօլլարընը գալտըրըպ, վէ տիւշէսին պօղազընա սարարագ, քէսիք պիր սէտա իլէ,

—Վա՛լիտէճիյիմ, տէտի, մատամ քի նէ՞ իչին աղլատըղըմը սիւալ իտիեօրսուն, իշթէ սէօյլէյիմ։ Խա՛յր վա՛լիտէ, պէն հիչ պիր սըգընթը հիսս իթմէեօրում, անճագ գալպիմ զիեատէ քէտէր իչինտէ պուլունուեօր, վէ տուտագլարըմա սունուլմագտա օլան շէրպէթտէ պիր աճըլըգ տուեուեօրում։ Իմտի, պէնի տինլէ վալիտէ, չիւնքի հէր շէյի պիլմէքլիկին լազըմ տըր, վէ վագաա պէն արթըգ Հագգ Թէալաեա սունուլմուշ կիպի կէօրինիւեօր իսէմ տէ, խա՛յր, հէնուզ օրատտէեէ վասրլ օլմամըշըմ տըր, վէ էօլէճէկիմի հիսս իթտիկիմ հալտէ, մէզքիւր էօլիւմտէն խէվֆ իթմէքտէյիմ, չիւնքի պէն եաշամագտան ասլա թաճիզ օլմաեըպ, պիլաքս զիեատէսիյլէ մէմնուն իտիմ, վէ պէնիմ իչին պու տիւնեատա արզու իտէճէք հիչ պիր սատտէթի հալ եօգ իտի։ Ճէնապը Հագգ շահիտ տիր քի, պէն քէնտի միւրատը իլահիսի ալէյհինտէ հարէքէթ իթմէեօրում, ֆագաթ զանն իթմէմ քի, ատալէթի իլահիեէ, ժէֆթէնին գըզը կիպի քէնտի քէնտիմին իւզէրինէ աղլամագլըղըմը պիր գապահաթ ատա իթսին։ Հէր նէ գատար պէն էօյլէ օլմասընը իսթէմէեօրտում, լաքին պիր ազ էվվէլ եազտըղըմ մէքթուպ, պիլ ճիւմլէ կիւզէլ ըիւեալարըմը, վէ թաթլը իւմիտլէրիմի, վէ գարշըմտա քիւշատ օլունմագտա իքէն, եիկիրմինճի չաղըմտա մահվ օլմագտա օլան լաթիֆ միւսթագպէլիմի խաթրըմա կէթիրտի։ Ա՛հ, վա՛լիտէճիյիմ, վա՛լիտէճիյիմ, պիլսէն քի, սէվմէք վէ սէվիլմէք ըատտէլէրինտէ էճէլ շէրպէթինի նուշ իյլէմէքլիք նէ՛ գատար աճը իմիշ, վէ պու կիւնքի կիւն պէն քեաֆֆէնիզի թէրք իթտիկիմ հալտէ, նասըլ քի պէն անլաեօր իսէմ, սէն տախի, բէտէրիմ իլէ սէնին վէ Բընէ իչին նէ՛ տէրէճէ ազիմ մուհապպէթիմ օլտուղունու անլասա իտին... Սէվկիւլիւ վալիտէճիյիմ, սէնին դալպինի ինճիթմէքտէ օլտուղումու պիլիեօրում, ֆագաթ նէ՛ չարէ բուհում տէրէճէսինի թէճավուզ իյլէմէքտէ տիր։ Աճապա նէ՞ եաբտըմ պէն Հագգ Թէալա հազրէթլէրինէ, աճապա նէ՞ գապահաթ իշլէտիմ քի, պու մէրթէպէ ֆէվգէլատէ պիր ճէզաեա վէ իշկէնճէեէ միւսթահագգ պուլունուեօրում։ Տիւշիւն պիր քէրրէ, վա՛լիտէ, քի տահա պէն նէ գատար կէնճ իմ, ֆագաթ եաշամագ իչին եալընըզ պիր ճիւզի միւտտէթիմ գալմըշ

տըր։ Ա՛հ, էկէրչի, եալընըզ, կէլէ-
ճէք նէվի պահարա գատար սիզին
իլէ պէրապէր գալապիլսէ իտիմ,
վէ էկէր կէօեիւն, ելլտըզլար իլէ
գաբլը օլտուղու սէրին ագշամլար-
տա, պիր քէրրէ տահա աղաճլըգ-
լը կէչիտլէրիմիզտէ բէտէրիմ իլէ
սէնին արա եէրինտէ պուլունա-
րագ, վէ էլիմ տախի Բընէնին էլի
իչինտէ օլարագ կէզէպիլսէ ի-
տիմ, զանն իտէրիմ քի, օլ վագըթ,
էօլիւմ պանա պու գատար տէհ-
շէթպախշ կէօրիւնմէեէճէք իտի։
Ֆագաթ պունուն իհթիմալի եօգ
տուր, զիրա պէն եարըն, վէ պէլ-
քի տէ պու կիւն ահրէթ եօլունա
կիտէճէյիմ։ Կիւնէշի, վէ չիչէքլէրի
պիր տախի կէօրէմէեէճէյիմ, չիւն-
քի էօլիւմ պանա պէքլէեօր . . .
գապրիսթան պէնի չըղըբըեօր . . .
ա՛հ, աճապա թօբրագ ալթընտա նէ՛
գատար սօղուգ հիսս իտէճէյիմ . . .
ա՛հ, եա Բապպիմ սէն պանա մէր-
համէթ էթ, զիրա պէն բէք գօր-
գուեօրում . . . վա՛լիտէճիյիմ . . .
վա՛լիտէճիյիմ . . . չու էսնատէ սէ-
նին գըզըն բէք սէֆիլ տիր։

Ժան, թէտրիճէն հէեէճան քէսպ
իտէրէք, պիր նէվի սըթմա իլլէթի-
նէ թութուլմուշ տուր կիպի տիթ-
րէմէքտէ իտի, վէ եիւզիւնիւ տիւ-
շէսին կէօքսիւնտէ կիզլէեէրէք,
հընչգըրմագտա վէ կէօզ եաշլարը
տէօքմէքտէ իտի։

Պու հէնկեամտէ, մատամ տը
Սիմէօզիւն հիսս իթտիկի հալի նագշ
ու թարիֆ իթմէքլիք միւմքիւն
տէյիլ տիր։ Վալիտէ օլան պիլ ճիւմ-
լէ գատընլար, տէրտ ու միհնէթ
ալթընտա էզիլմէքտէ օլան մէզպու-
րէ գատընըն չէքտիկի իշկէնճէ-
լէրի անլաեապիլիրլէր, օլ վալիտէ-
նին քի, գըզընը գուրթարամատը-
ղը հալտէ, եալընըզ պիր միւլահա-
զասը վէ պիր արզուսու վար իտի,
վէ օ տախի գըզընտան էվվէլ քէն-
տիսինին էօլմէսի իտի։

Ֆագաթ հաեքֆ քի, տիւշէս
հէնուզ քէնտինին չէքէճէկի մէ-
շագգաթընը իքմալ իթմէմիշ իտի։

Պիր գաչ տէֆա տըր քի, Ժան
տը Սիմէօզիւն նիշանլըսը օլան մար-
քի Բընէ տը Բիէօնիւն իսմինի վիր-
մէքտէյիզ։ Զանն իտէրիզ քի,
իլէրուտէ իշպու հիքեաեէմիզին
պաշլըճա ֆայիլլէրինտէն պիրի օլա-
ճագ օլան պու շախս հագգընտա
մուխթասարէն մալիւմաթ վիրմէք-
լիկին վագթը կէլմիշ տիր։

Բիէօ նամ աթիգ վէ միւթէպէր
ֆամիլեանընն պիր թանէճիք էսէրի
գալմըշ օլան մէրգում Բընէ տը
Բիէօ նամ շախս, իշպու հիքեաեէ-
միզին պաշլատըղը զէմանտէ, օ-
թուզ եաշընտա իտի։ Պու զաթըն
պիւյիւք վալիտէսինին վալիտէսի,
Սիմէօզ նամ մէշհուր խանէտան-
տան ասըլզատէ պիր քիմսէ իլէ
թէէհհիւլ իթմիշ, վէ պիր չօգ տէ-
ֆա իքի իւչ նէսլտէն սօնրա վուգու
պուլտուղու իւզրէ, հալէա Բիէօ վէ
Սիմէօզ խանէտանլարը պէյնինտէ
ֆամիլեաճա միւնասէպաթ գաթթ
օլունմամըշ օլմաղլէ, շիմտիքի տիւգ
տը Սիմէօզ, մէրգում տէլիգանլը-
եա տայիմա քէնտի ագրապասը
մագամընտա նազար իթմէքտէ, վէ
օ եօլտա մուամէլէտէ պուլունմագ-
տա իտի։

Բընէ, պիւյիւք պիր սէրվէթէ
մալիք օլարագ, եէթիմ գալտըղընտա,
պիր խայլի ասըրլարտան պէ-
րու քէնտի ճինսինտէ մէրի օլան ա-
տաթը գատիմէեէ սատըգ գալմագ
իսթէմիշ իտի։ Չիւնքի, Բիէօ խա-
նէտանընա մէնսուպ օլան պիր շախ-
սըն, կէմիլէրին կիւվէրթէլէրինի
պիր սալօն հալըլարընտան զի-

եատէ միւրաճճահ Թուրխմոսը, պրըթանեալըլար իչինտէ ատէթա էսկի պիր տարպը մէսէլ պըրասընա կէչմիշ իտի։ Պինապէրին, պիզիմ մէղքիւր տէլիգանլը տախի, էճատտընքն Թարիգինէ սիւրիւք իթմէք իտիէեէրէք, պիր կէմի գաբթանը մուավինկիկ խըզմէթինտէ պուլունմագլըզը իսթիատա, վէ ո խըսմէթի իսթիհսալ էյլէտի։

Մ. տը Սիմէօզ, Ըրնէնին չէհիրլի Թարգընատա էօմիւր կէչիրմէսինտէ, իչ ու իչրէթ վէ ֆիւք ու ֆիճուր իլէ իմրարը էվգաթ էյլէնէճէկին. տէն հագգը յատա գօրգմագտատ օլատուղունատն, մէրգումտէն մէղքիւր գարարընը Թահսին վէ Թագտիր իթտի։

Ըրնէ տը Րիէօ, Թա սինտի սէպաւէթինտէն տիւգ տը Սիմէօզ հագգընատա ֆէվգէլատէ մուհապպէթ վէ հիւրմէթ իսպրագ իտէրէք, պէհէր սէնէ, խըսմէթի միւսաատէ իթտիկինտէ, պիր գաչ հաֆթա գատար, եա Անժուտա, եա Սիմէօզ խանէատանը գծնաղընատա, վէ եախօտ Բարիգատ Մ ծնթանները–Սէնթ–ժընըվիէվ օյօֆլինտէ իմրարը էվգաթ էյլէր իտի։

Ժան ծն եաչընատա օլատուղու զէմէն, Ըրնէ եիկիրմի եաչընատա իտի, վէ պիր խայլի միւտտէթ մէղպուրէ գէզ, Ըրնէ իչին ատէթա կիւղէլ վէ տիլպէր պիր գէզ չօճուղու մուգամընատա պուլունատու, վէ քէնտիսինէ չօճուգ օեունճագլարը վէ չագըլ Թաչլարը կէօթիւրմէքտէ օլատուղու օլ հիւսէյնա գէզ հագգընատա, պիր կիւն, պիր գարտաչըն գէզգարտաչը հագգընատն հիսս իտէկէլտիկի հիսսիեաթէն խարիճինատէ պիր հիսսիեաթլէ միւթթասըֆ օլաճաղընը ատա խաթըրընտան պիլէ կէչիրմէզ իտի։

Կիւնհւն պիրինտէ, Մ. տը Ըրնէնին սիւար օլատուղու սէֆինէ, ուղուն պիր սէյեահաթ իլէ եօլա չըգըպ, հագգըգաթէն մէղքիւր սէյեահաթ իչի սէնէ իմթիհատա խտճէք իչքէն, իւչ սէնէ իմթիհատա իթտի։ Ըրնէ, Ֆրանսատա վէ Բաւրիղ ատտէթի էնատընատա, Ժան, ծն եէտինճի չագընա կիրմէքտէ իտի։ չէօյլէ քի մէղումտ տէլիգանլը մէղպուրէյի չօճուգ կիպի պրագմըշ իչքէն, պու քէրրէ կիւղէլ վէ կէնճ պիր գըզ հէյեթինտէ օլաբագ պուլտու, վէ Ժան իսէ, մէրգում Թարաֆընատան պուս իտիլտիկինտէ, իսթէմէեէրէք, եիւզիւ գըզարտը։

Ժան, Ըրնէեէ զանէթլէ կիւզել կէօրիւնտիւ։ Պունու, վագատա մէրգում տէլիգանլը աչըգտան աչըզա սէօյլէմէտի իսէ տէ, պէյլքի պին տէֆա քէնտի քէնտինէ թէքրարլատը։ Մատմուազէլ տը Սիմէօզ տախի կէնճ մարնէլլին պէրրագ վէ պուղտայի եիւղիւնիւ, վէ վագթին մծատտը խարիճինտէ օլարագ, բուտրասըզ օլան կիւղել վէ սիեահ սաչլարընը, վէ կիպինտիկի պահրիեէ էլպիսէսի ալթընատա քի նագիք վէ պիչիմիլի պօեունու կէօրտիւկինտէ, չիւպհէլի պիր Թարզտա տէրունէն իզհարը հէնէճան իսլէմէքտէն քէնտիսի թուրթատտատը, վէ ծնտան սօնրա, ուղագտան քէնտի ագրատագտը օլան օլ զաթա, էվվէլիսի կիպի չօճուգճա թէքլիֆսիզլիք կէօսթէրմէտի, վէ սէպէտինի քէնտիսի տատի իչինէ պիլմէեէրէք, զիհնի տատղըլտը, վէ պիր Թագըմ խանէալաթ վէ թէֆէք քիւրաթի տէրեասընատա ղարգ օլտու։

Իչթէ պու իքի կէնճլէրին եէկտիկէրլէրի հագգընատա միւթթասըֆ օլտուգլարը ճէզգ վէ մուհապպէթ

տույղուսու պու սուրէթլէ պաշլան-
տը։ Մէզքիւր աշգ ու մուհապպէթ,
միհվէրի թապիսինտէ ճէրէեան ի-
տիպ, բէք չօգ աշգ ու սէվտալար-
տա էմսալի կէօրիւլէկէլէն հալէա-
թըն հիչ պիրի պիլէ վուգու պուլ-
մատը, վէ մէզքիւր ալէագանըն
զուհուրի իլէ թէվսիի, պէլքի
տիւգ իլէ տիւշէսէ, մաշուգ վէ մա-
շուգէտէն էվվէլ մալիւմ օլտու։

Բէտէր վէ վալիտէ, զաթէն Ժան
իլէ Բընէնին ագտը իզտիվաճլա-
բընը զիեատէսիյլէ արզու իթ-
տիքլէրի ճիհէթլէ, մէզքիւր ալէա-
գաեը սուրէթի քեամիլէտէ թահ-
սին իթտիլէր։

Ֆէրտասը սէնէ մարքի տը Բիէօ,
բէսմի սուրէթտէ Ժան իլէ թէէհ-
հիւլ իթմէքլիք թէքլիֆինի արզ
իթտի։ Տիւգ տախի խաեբրլը պիր
ալէամէթ սաեբլան պիր թէպէսսիւմ
իլէ,

—Օղլո՛ւմ, տէտի, հէր նէ վա-
գըթ կէմի միւլազիմի օլուրսանըզ,
պու թէքլիֆինիզին ճէվապընը վէ-
բիրիմ։

Պիր սէնէ տահա կէչտի, վէ Բը-
նէ պու միւտտէթ զարֆընտա միւ-
լազիմ բաեէսինէ թէրֆի օլունա-
րագ, թէքլիֆինի թէճտիտ իթտի,
վէ իհթիեարտան աթիտէքի ճէվա-
պը ախզ իյլէտի.

—Ազիզիմ, Բը՛նէ, պու կիւնտէն
իթիպարէն, սիզ Ժանըն նիշանլըսը-
սընըզ, վէ հէր հանկը կիւն կէմի
գաբթանը օլուրսանըզ, գըզըմըն
զէվճի օլաճագսընըզ։

—Էօյլէ իսէ, տէտի սէվինճլէ
մարքի տը Բիէօ, պիր սէնէտէն սի-
զին էվլատընըզ օլաճաղըմ։

Հագըգաթը հալտէ, Բընէնին տա-
յիրէյի պահրիեէտէ էր եա կիճ ի-
լէրլէմէսի, տիւգ տը Սիմէօզ իչին
պիւյիւք էհէմմիեէթտէն տէյիլ
իտի, վէ հաթթա տամատընը գը-
զընըն եանընտան ասլա աերրմամագ
իւզրէ, մէրգումու հէր վագըթ քէն-
տի նէզտինտէ սագլամագլըղը, վէ
անըն իչին գրալ հազրէթլէրինտէն
միլքիեէճէ պիւյիւք մէէմուրիեէթ-
լէրտէն պիրինի իսթիտա իյլէմէք-
լիկի նիյյէթ իթմէքտէ իտի։ Ան-
ճագ տիւգ տը Սիմէօզիւն մէզքիւր
ագտը իզտիվաճը կէրիեէ պրագ-
մասընըն սէպէպի հագըգիսի շու
իտի քի, մէրգում, իյի պիր ֆա-
միլեա վալիտէսի օլմագ իչին, կէնճ
պիր գըզըն պիր դատընա մախսուս
օլան սինն ու քէմալէթի հայիզ օլ-
մասը լազըմ օլտուղունա իսկեաթ
օլմուշ իտուկինտէն, Ժանը, եիկիր-
մի պիրինճի սիննինի իքմալ իթ-
տիքտէն սօնրա էվլէնտիրմէյի իս-
թէր իտի։

Բընէ իսէ, մէզքիւր գարար վէ
թասավվուրտան պիխապէր օլ-
մազլէ, պիր ան էվվէլ նայիլի սէա-
տէթ օլմագ իչին, մէզքիւր մէսնէ-
տէ իրմէքլիկէ սայ ու իգտամ ի-
տէր իտի։

Ժանըն նիշանլըսը օլան Մ. Բընէ-
նին, եագընտա խանէլէրինէ կէլէ-
ճէկինի խապէր վիրմէք իւզրէ, Սի-
մէօզ ֆամիլեասընա եազտըղը պիր
մէքթուպ, 1772 սէնէսինին փետր-
վար 20 սինտէ մահէլլի մագսուտէ
վասըլ օլտուղունտա, մէրգում
տէլիգանլը պիր սէնէտէն պէրի ի-
տի քի, կէմի միւլազիմլիկի նիշա-
նընը իւզէրինտէ թաշըմագտա իտի,
վէ իլավէթէն տէրիզքի, մէրգում,
հէր նէ գատար մէքթուպունտա
եազմամըշ իտի իսէ տէ, պու ճիւմ-
լէ իլէ տախի, իքի տէֆա ճէզա-
յիրլի գուրսան կէմիլէրիյլէ վուգու
պուլան միւսատէմէտէ, իպրազ
իթտիկի ֆէվգէլատէ մէհարէթ վէ
շէճաաթա, վէ մէզքիւր կէմիլէրի

ասզ ու կիրիֆեի իմաստնութ վե թայֆեյերինի էսիր թուրմասընա միւքեաֆաթէն, պու կիւն եարըն դատանըզդ բաեէսինէ թէրֆի դըլընա-ճաղընա պէքլեմէքտաե իտի։

Պու գատարճըզ մալիւմաթը քեաֆի ատա իտէրէք, կէլելիմ Պրէսթ նամ մէշհուր վե պահրի չէհիրտե, միրի պահրիեէսի գծնաղընըն պիրինճի գաթընատա, պահրինէ օֆիչիալլարընըն ալեատէվկէ թէճէմմիւ իմաթիքլերի մահէլ օլան սալծնատա, օղուեանլարընմըզըա պիրլիքտե պիզ տախի պուլունալըմ։

Օլ հէնկեամնե, սատթ ադշամընա պիրի օլուպ, ըն իքի գատար դեվաթ, քեաֆիֆեի տախի պահրինէ ասքերի իւնիֆորմալարընը լապիս օլտուդլարը, վե էքսերիսի կէնճ պուլունտուդլարը հալտե, միւքեմմէլ պիր թատմանա դալդըմադտա իտիլըբ։ Զեվաթը մէրդումինին ֆեվգէլատե չաղլըդ վե մեսէրրեթ իչինտե օլմալարընա, վե պիր խայլի չիշե պօշալմըշ օլնասընա պադըշըր իսե, մէղքիւր թատմատա իչիլմիշ օլտուդու անլաշըլըբ իտի։

Պու պիւտաֆեթէ, մատքի տը Րիէօ թարաֆընտան, քէնտիսինքն էն մատխնա վե էն ազիզ տօսթլարընա վերիլմէքտաե, վե մէղքիւր պիւտաֆեթէ, մէրդում գաեէթ նէզատքէթլե մատամէլե իմմէքտաե իտի։

Մալիւմ օլտուդու իւզրե, Րընե պու սըրատա օթուզ եաշընտա օլուպ, ինճե վե ուզուն պօյու, պիչիմի վե գաւմէքթի, եիւզիւ պիր աղ ուզունճա, թատը ոս Հէյեէթի միւնթադիլ, լէհճէսինին հալի սերթ ֆադաթ միւթէպադիլ, թռաղիաթատան պէեաղ օլան ըչնէկի, տէրիդին բիւգկեաալարընատան դարընմըշ, կէօզլերի բարլադ, վե գարթատ գուչուն պադըշը կիսի տայիմա գաբչընա տօղրու պադար, վե սէպէք իսե աշղ ու մուհապէթի էնտասըն-տա նազիք վե միւէսսիր, ֆադաթ չիտաէթլի ֆուրթունալար էնտասընըտա կէմի դօնմատաճընըզը իթտիկինտե, գապա վե գալըն սուրէթտե չըգմադըզդա իսթիտատը իտի։

Իչթէ Բընէնին վիճուճա հալի պու մէրքէզտե օլտուդու կիսի, ախըէադճա հալի տախի էվտաֆը միւքեմմէլէ իլե թէզեին գըլընմըշ իտի, չէօղլե քի մէրդում ադլ ու իսթիդամէթ, վե սրադ ու ճէսարէթ ատհիպլի օլտուդատան պաշգա, տահա սայիր կիւղել խատսէլերի վար իտի։

Քիմնե, քէնտիսինի խատիմ եա րաքիպ տէեու թանըմաեըպ, պիւ աքս քէնտիսինէն էտնա մէմնէտտե պուլունմադար, մէրդումա հիւքմէթ, վե անըն իչին նէֆսլերինի էօիւմ թէհլիքէսինե իւղդա իտերլըբ իտի։ Քէնտի ադրանը գարտաշ կիսի մէրդումու սեվերլեր, վե պիչիւքլերի իսե, մէրդում հադդընատա ֆեվգէլատե հիւքմէթ վե րիաեէթ կէօսթէրիրլեր իտի։

Նիչէ գատընարընն գալպի, Րընէյի կէօրտիւքլերինտե տթէչի աշղա սիւզան ծլուր իտի իսե տէ, չու հալ մէրդումա ասլա թէէսսիր իտիմէզ իտի, դերա մէրդում միւտաէթի էօմրիւնտե եաշընըզ պիր տեֆտա ծան իչին աշգ ու սեվտատ տուչդուսու հիտատ իթթիիչ օլտուդու հալտե, մէղքիւր աշղ ու սեվտատ իւք վե սօն օլաճադ իտի։

Շիմտի մատքի տը Րիէճնիէն հալ ու էվտաֆընը, քէնտիսինին եատնընատա ծն սէնէ պուլունմուշ օլանլար գատարմանըզդ։

Մէրդում, մէղքիւր պիւտաֆեթէ քէնտիսընատա, Շաիթանեա չարա-

պըյլա տօլու օլան գատէհինի գալ-
տըրարաղ ,

—Տօ՛սթլարըմ , տէտի, պու ագ-
շամ իշպու վէտա թամամընտա հա-
զըր պուլունտուղունուզ իչին ,
քեաֆֆէնիզին սըհհէթինիզէ օլա-
րագ պատէ նուշ իտէրիմ : Պու-
նունլա պէրապէր սիզին իլէ գաթի
սուրէթտէ վէտալաշմաեօրում :
Վագաա եարըն կիտէճէք իսէմտէ ,
պէ թէքրար ավտէթ իտէճէյիմ ,
վէ այնի մուխաթարալարա վէ այ-
նի եօրկունլուգլարա եինէ պիրլիք-
տէ հիսսէտար օլաճաղըզ : Պինա-
պէրին , պէ թէքրար կէօրիւշմէք
իւզրէ , շիմտի սիզին սըհհէթ ու
աֆիեէթինիզ իչին պատէ նուշ ի-
տիեօրում , պէնիմ սիլահ արգա-
տաշլարըմ վէ գրալ հազրէթլէրինին
շէճի օֆիչեալլարը :

Պու վէճհ իլէ Բընէ պիր եու-
տումտա քէնտի գատէհինի պօ-
շալթտը, վէ քեաֆֆէյի օֆիչեալլար
տախի գատէհլէրինի շարապ իլէ
տօլտուրարագ , եէկտիլ վէ մէսէր-
րէթի ումումիեէ իլէ ,

—Տօսթումուզ, վէ ազիզ ըէֆի-
գիմիզ, միւլազիմ Բընէ տը Բիէօ-
նիւն սըհհէթինէ , տիեէրէք , գա-
տէհլէրի պօշալթտըլար :

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, տօսթ-
լարըմ, թէշէքքիւր իտէրիմ, ան-
ճագ , էկէր պէնի սէվէրսէնիզ, պիր
քէրրէ տահա իտարէյի ագտահ
իթմէնիզ լազըմ տըր :

—Նէ՞ իչին , նէ՞ իչին , սէօյլէյի-
նիզ, հազըրըզ :

—Շունուն իչին քի , հաշմէթլու
գրալ հազրէթլէրի թիւքէնմէզ օ-
լան խայրխահլըգլարը իլէ պու քէր-
րէ պէնտէլէրինէ կէմի գաբթանլը-
ղը բաեէսինի թէվճիհ պուեուր-
մուշ, վէ մէզքիւր բաեէնին ֆէր-
մանը պու ագշամ թարաֆըմա վի-
սուլ պուլմուշ տուր :

Շուրաեը թէէմին իտէրիզ քի ,
մէզքիւր մէմուլին ղայրի խապէր
տուեուլտուղունտա , հազըրունուն
հիչ պիրինին ֆիքրինտէն պիր ղա-
րէզ եախօտ հասէտ թասավվուրու
կէչմէտի : Մուղայիրի օլարագ, պու
հավատիստէն տօլայը ումում իւ-
զէրինտէ ֆէվգէլատէ սէվինճ վէ
խալիսանէ պիր հէեէճան միւշա-
հատէ օլունտու : Իշպու մահզուզի-
եէթ հալինտէ , քեաֆֆէյի հազը-
րուն աեագա դալգըպ , Բընէնին
եանընա կիթտիլէր , վէ մէրգումու
գօլթուգլաեարագ , ճիւմլէսի եէկ-
տիլ վէ եէկզէպան ,

—Եա՛շասըն գըրալ հազրէթլէրի,
եա՛շասըն գաբթան Բընէ տը Բիէօ ,
տէեու պաղրըշտըլար :

Իշպու թէվէճճիւհքեարանէ ա-
լէամէթլէրտէն Բընէ զիեատէսիյլէ
միւթէէսսիր օլարագ , քէմալի հէ-
եէճանընտան նաշի կէօզլէրինտէն
եաշլար ագտը, վէ տիթրէր վէ կիւճ
իլէ անլաշըլըր պիր սէտա իլէ ,

—Էֆէ՛նտիլէր, տէտի, էթրաֆըն-
տա զուհուրա կէլէն մէսէրրէթ ա-
լէամէթլէրի վէ քէնտինին ըիզ գա-
թը գալպիեէսի պիր ազ թէսկին
օլտուգտան սօնրա , էֆէ՛նտիլէր ,
շիւբհէ եօգ տուր քի , հագգը ա-
ճիզիտէ վուգուա կէլէն սէատէթի
հալ բէք պիւյիւք տիւր , լաքին
Բարիզտէ պէնտէնիզէ տիկէր , վէ
պէլքի տահա զիեատէ պիւյիւք
պիր սէատէթ պէքլէմէքտէ տիր: Վէ
պիր գաչ այտան, պէթէքրար սիզին
իչինիզտէ պուլունաճագ օլուր ի-
սէմ, սիզլէրի, քէնտի ազիզ տօսթ-
լարըմ հիւքմիւնտէ , զէվճէմ օլա-
ճագ մատամ մարքիզ տը Բիէօեէ
թագտիմ իթմէքլէ միւֆթէխիր վէ
մէսրուր օլաճաղըմ : Զանն իտէրիմ

քի, ազ կիւնտէն խմիմի թաշրեա-
ճագ օլան օլ գատընը իւչ սէնէ-
տէն պէրու սէվտիկիմի պիլէճէք օ-
լուրսանըզ, շու էսնատէ իւզէրիմտէ
միւշահատէ իյլէտիկինիզ մէսէրրէ-
թի ազիմէյի անլամըշ օլուրսունուզ։
Բիվաեէթ իտէրլէր, վէ հաթթա
պէնիմ կիպի, սիզ տախի իշիթմիշ-
սինիզ տիր քի, պու տիւնեատա
թէքմիլէն մէսուտ օլան ատէմ պու-
լունմազ տէյի, ֆագաթ պէն, պու
բիվաեէթին աքսինէ հաեաթտա պիր
իսպաթըմ։ Զիւնքի հագըգաթը
հալտէ, պէնիմ սէատէթի հալիմ
ֆէվգէլատէ տիր, վէ հաթթա Հագգ
Թէալա հազրէթլէրի պիլէ պունա
տիկէր սէատէթ իլավէ իտէմէզ։

Բընէնին մէզքիւր իֆատէսի, ղա-
րիպ վէ պէտպախթ պիր հատիսէ
իլէ դաթ օլունտու։ Շէօյլէ քի,
պիր գաչ սանիեէտէն պէրի իտի
քի, քէմալի սիւրաթլէ գօշտուրուլ-
մագտա օլան պիր աթըն տէմիրլի
թըրնագլարընըն շամաթասը, ըրխ-
թըմլարըն գալտըրըմը իւզէրինտէ
իշիտիլմէքտէ, վէ թարիֆի ղայրի
միւմքին պիր չաբուգլուգլա մէզ-
քիւր հայվան վէ սիւարիսի պահ-
րիեէ գօնաղընա եագլաշմագտա ի-
տի։

Պիրտէն պիրէ, հայվան, շիւպ-
հէսիզ ուզուն պիր սէյեահաթտան
տօլայը գուվվէթ վէ տէրմանը գալ-
մամըշ օլտուղունտան, ճան չէքիշ-
մէք տէրէճէսինտէ պիր ինիլթի չը-
գարարագ, եէրէ տիւշտիւ, վէ
պու արալըգտա միւէսսիր սուրէթ-
տէ պիր ինսան ֆիղան ու ֆէրեա-
տը տախի իշիտիլտի։ Պատէհու տէ-
րին պիր սիւքիւթ գայիմ օլուպ,
անճագ արա սըրա տէնիզ տալկա-
լարընըն գաեալարա չարբմասընտ-
ան, շամաթա հասըլ օլմաեա պաշ-
լատը։

Մ. տը Բիէօ իլէ միւսաֆիրլէրի
տէրհալ բէնչիրէլէրէ գօշարագ,
ըրխթըմա տօղրու էյիլտիլէր, վէ
պիր ատէմ իլէ պիր պէյկիրին եան
պէ եան գալտըրըմ իւզէրինէ սէ-
րիլմիշ օլուպ, պէյկիրին թէբրէն-
տիկինի, վէ ատէմին իւզէրինտէ ի-
սէ, հիչ պիր հայեաթ ալէամէթի
պուլունմատըղընը կէօրտիւլէր։

—Ա՛հ, տէտի Բընէ, պու բէք տէհ-
շէթլի հալ տիր, վէ շու պիչարէ
ատէմ, տիւշմէսի սէպէպինտէն թէ-
լէֆ օլաճագ տըր։ Հա՛յտէյին, ար-
գատաշլար, հէնուզ վագըթ վար
իքէն, կիտէլիմ շու զէվալլբեը գուր-
թարալըմ։

Լաքին զաթէն, գօնաղըն խըզ-
մէթքեարլարը, մէզքիւր շամաթա-
եը իշիթմիշ օլտուգլարընտան, գօ-
նաղըն արապա գաբուսունու աչա-
րագ, պաեըլմըշ եախօտ էօլմիւշ
օլան ատէմին էթրաֆընա սէյիրթ-
միշ իտիլէր։ Պունլար, գուվվէթլի
գօլլարըյլա մէրգումու գալտըրըպ,
գօնաղըն իչէրիսինէ կէօթիւրտիւ-
լէր։ Պու արալըգ Բընէ, էլինէ պիր
չընկըրագ ալարագ չալմասը իւզէ-
րինէ, խըզմէթքեարլարտան պիրի-
սի մէրգումուն նէզտինէ կէլտի, վէ
Բընէ իսէ, մէրգումա խիթապէն,

—Զաբուգ կիթ, վէ պիզէ խա-
պէր կէթիր քի, պիր ազ էվվէլ ի-
չէրիեէ ալընան պիչարէ ատէմ էօլ-
մի՞ւշ միւ տիւր, եօգսա աղըրճա
եարալը՞ մը տըր, տէտի։

Խըզմէթքեար տէրագապ աշաղը
ինիպ, վէ պիր գաչ տագըգա սօն-
րա եօգարը չըգմասընտա, Բընէ,

—Նէ՞ խապէր կէթիրտին, տէ-
եու սիւալ իթտի։

—Միւսիւ մարքի, տէեու ճէ-
վապ վէրտի խըզմէթքեար, զանն
օլունտուղունա կէօրէ, մէրգում
մէճհուլ ատէմ հաեաթտա տըր։

Վագաա աղաճ քիւթիւյիւ գատար պիլէ գըմըլտանմաեօր ամմա, նէ-ֆէս ալըպ վէրիեօր։ Քէնտիսինին տիզլէրինի վէ դօլլարընը լաեըգը.յ-լա օվալաեօրլար։ Մէրգումուն հիչ պիր թարաֆը գըրըլմամըշ տըր։ Դաֆասընտա իսէ, հիչ պիր ֆէնա-լըգ եօգ տուր։

—Աճապա պու ատէմին քիմ օլ-տուղու անլաշըլտը՞ մը։

—Էֆէնտիմ, պու ատէմ միւ-թէպէր պիր խանէտանըն խըզմէթ-քեարընա պէնզէեօր, վէ կիյինտի-յի խըզմէթքեար իւնիֆօրմասընըն եօգարտան աշաղըեա գատար թօզ վէ թօբրագ իլէ միւլէմմա օլմասը-նա պագըլըր իսէ, ագալլի իքի եիւզ ֆարսախ եօլ եիւրիւմիւշ օլ-տուղու զանն օլունուեօր։ Մէրգու-մուն իւնիֆօրմասընըն տիւյմէլէրի իւզէրինտէ, խանէտան նիշանլարը պուլունտուղու կիպի, մինթանընըն ճէպի տախի ալթուն իլէ տօլու տուր։

—Մէրգում հագգընտա լազըմ կէլէն թէտապիր իթթիխազ օլուն-տու՞ մու։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, մէրգում, պիւյիւք պիր զաթ կիպի գայրըլ-մագտա տըր։ Հաթթա աշճը եա-մագլարըմըզտան իքիսի, սօղուգ սու իլէ քէնտիսինին գուլագ թօ-զուլարընը օվուշտուրուեօրլար, վէ պիզիմ աշճը պաշըտա սիրքէ իլէ պուրնունու օվալաեօր։

—Մէրգումուն աթը տէրհալ էօլ-մի՞ւշ միւ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, պիչարէ հայվան էօլմիւշ։

—Աճապա մէզքիւր հայվան, է-ֆէնտի պէյկիրի՞ մի տիր։

—Խա՛յր, էֆէնտիմ, բօսթա պէյ-կիրի տիր։

—Բէք իյի, պու ատէմին հալի պանա թէէսսիր իտիեօր. իմտի, ագլը պաշընա կէլիր կէլմէզ, պա-նա խապէր վէրին։

—Պաշ իւսթիւնէ, միւսիւ մարքի, պու խուսուստա ասլա գուսուրտա պուլունմաեաճաղըմ։

Պահրիեէ օֆիչեալլարը, մէզքիւր հատիսէնին նէթիճէլէրի հագգըն-տա թէէմին օլտուգտան սօնրա, պիրտէն պիրէ միւնգաթի օլմուշ օ-լան մուհավէրէլէրինէ եինէ տէ-վամ, վէ Բընէեէ, մահզուզիյյէթ-լէրիյլէ բիսմի թէպրիքլէրինի պէ-եան, վէ նիշանլըսը հագգընտա պիր չօգ չէյլէր սիւալ իյլէտիլէր։

Հուսուլի սէատէթի մուճիպ օլա-ճագ օլան պիր աշգ ու սէվտա, տա-յիմա թէվսիեէ մէյեալ օլուր, նա-սըլ քի Մ. տը Բիէօ տախի, նի-շանլըսը հագգընտա վուգու պու-լան բէֆիգլէրինին քեաֆֆէյի սի-ւալլէրինէ մէմնունիյյէթլէ ճէվապ վիրտի, անճագ գաֆալարը Շամ-բանեանընը բուհույլա տիւմանլան-մըշ օլան տէլիգանլըլար արասընտա, պաքիրէ նիշանլըսընըն թաթ-լը իսմինի զիքր ու իշար իթմէքլիք միւնասիպ օլամաեաճաղընտան, վիր-տիկի իյզահաթ վէ մալիւմաթ սը-բասընտա, մէզպուրէնին իսմինի ասլա զիքր իթմէտի։

Պու շամաթալը մուհավէրէլէր իլէ եարըմ՝ սաաթ գատար վագըթ կէչտի, վէ եարը կիճէ օլտուղուն-տա, Բընէնին բէֆիգլէրի, սօն տէ-ֆա օլմագ իւզրէ, մէրգում իլէ թօգալաշըպ, արթըգ մահէլլի մէզ-քիւրտէն կիթմէք նիեէթինտէ ի-քէն, գաբու պէթէքրար աչըլա-րագ, խըզմէթքեար իչէրի կիրտի, վէ քէլամա աղազ պիրլէ,

—Միւսիւ մարքի, տէտի, իչէրի ալտըղըմըզ ատէմ, պայկընլըզըն-տան այըլտը, վէ լագըրտը իտիեօր։

—Նէ՞ սէօյլէեօր։

—Սիրդ կէօրմէ՞ք խոհէեօր։

Պու ճէվապ, քեաֆֆէյի օֆիչեապարա բէ՛ք զարիպ կէօրունուիւկիւնաէն, ճիւմլէսի պիրլիքտէ գահգահա իլէ կիւլտիւլէր։

Եալընըզ Ըլնէ, հէյրէթի ասլիեէսինի ինպատիլ իհտիէերէ՛ք,

—Պէնի կէօրմէ՞ք մի խոհէեօր, լաքին պունուն իհթիմալի եօք տուր, հէր հալտէ եա եանլըշ անլամըշ, վէ եախօտ կիչճէ իչլիմէմիշ օլմալըսընըզ, տէմի։

—Աֆվ պուեուրսուն, էֆէնտիմ, պէնտէնիզ բէ՛ք կոյ իշիմտիմ, վէ ասլա եանլըշ անլամատըմ։ Ճէօյլէ քի մէրգումտ մէճհուլ քիմսէ, կէօզլէրինի աչընճա, շաշըրըր պիր նազար իլէ էթրաֆընա պագտը։ վէ քէնտիսինէ պիր իհթիմամը մախսուս իլէ, «Օպլում, նա՞սըլսըն» տէեու սիւալ իհմէքտէ օլան աչճը պաչըեա ճէվապ վիրճէ՛ք եէքտէ, «Զաթէ՛ք, պէնի, Մ. մար քի Ըլնէ տը Բիէօնիւն նէզտինէ կէօթիւրիւն» տէմի, վէ հէր նէ գատար աեազա գալընմագըղա ճահա իհտի իսէ տէ, չիւպհէսիզ հէնուզ բէ՛ք զայիֆ օլտուղունտան, թէ՛քրար եէրէ տիւշտիս։ Օլ վագըթ պէն քէլտիա ազազէ, «Մ. մար քի տը Բիէօ, պուրատա տըր, պու եվտէ տիր» տէտիմ, վէ քէնտիսի իսէ, պանա, «Պուրատա՞ մը տըր, ա՜հ, Ալլահ միւսաարէ՛ք օլսուն, էօյլէ իսէ չաբուզ կիտէն, վէ պէնիմ ազազըմ դըրըմմըշ օլտուղունտան հիհէթէլէ, քէնտի նէզտինէ կիտէմէեէ՛կիմտէն, քէնտիսինէն պէնիմ եանըմա կէլմէսի լազըմէտէն օլտուղունտու, վէ քէնտիսինէ պէ՛ք ըչմէ՛քտէ պուլմունտուղումտու, վէ պէնիմ, Մ. տը Սիմէօզ խանէսինէ մէնտուպ իտուկիվի, Մ. տը Բիէօնէ պիլտիրսին» տէեու ճէվապ վիրտի։ Իմտի, էֆէնտիմ, պէնտէնիզ տէ, մէրգումտէն իֆտատէսի իւզրէ, տէրհալ պուրատա կէլիպ, վուդույի հալի իչլէթէ սիզէ պիլտիրտիմ։

Պալէատէ՛քի սէօպլէր, տահա իքմալ օլունմամըշ իլքէն, Ըլնէ, տէլսունէն տիւչարը խէվֆ վէ հէյեճան, օլարագ, հէմեն նէյրտիվէնէ վէ անտէն տահի հալիլեէ էնտի՛քի, մահէլլի մէզքիւրտէ Սիմէօզ ֆամիլեասընըն ուասըդ էմէ՛քտարը, սբանուղ եարըմըշ օլան պիր հաթտագ իչինտէ եաթըրըմըշ իտի։

Ըլնէ, մէրգումա պագը չէ՛լէր ուօրատագ իքէն, վագթը օլմատը, զիրա Անթուան, ժանըն մէ՛քթուպտունու մէրգումա թագտիմ իտէ՛ք բէ՛ք,

—Օզո՛եուտունուզ, էֆէնտիմ, հէմ չաբուզ օզուեուտունուզ, տէտի։

Ըլնէ տէրհալ մէ՛քթուպտու սլաբագ, մահֆազասընըն եըրթմաը, վէ պիրինճի սաթըրըլտըընա կէօզ կէզտիրտիկինտէ, եըլըպըրմտան վուրուքմուշ օլան աատէմլէր կիտի տիթրէտիկլինտէ։

Մուախախարէն մէ՛քթուպտու պիր ուճտան տիկկէ ուճունա գատար օզուտուղունտա, էլլէրի տիթրէտիկէ պաչլատը, եիւզիւնիւն լէնկի ուօլտու, վէ խոհամը մէ՛քթուպտա, պաղէն ճան չէ՛քիչէն խատթալարընն տէհչէթլի սէտաէլէրի միսկիլիւ պիր սէտա իլէ,

—Պիր պէ՛յիր՛ը, պիր պէ՛յիր՛, չաբուզ պանա պիր պէ՛յիր՛ կէթիրընն, տէեու պաղըրըգը։

Խըզմէթ քէտարլար տէրհալ ախըրլարա տօղրու գօչտուլար, ֆագաթ Ըլնէ պունարտան էվվէլ պիրքա կիտիպ քէնտի էլինէ, իւչ տէֆա գարշըլընա չըգան պէ՛յիրինի կըրնէ՛ք չէօղտիւ, վէ էեէրինի իւզէրինէ վագ իլէ, տէրհալ խոհամնան սիւար

օլուպ, շէհրին իչինտէն ատէթա պիր պօրա կիպի կէչտի, շէօյլէ քի միրուր իթտիկի գալաբրմլարըն իւզէրինտէ, պէյկիրին տէմիրլի թըրնագլարընտան աթէշ գըղըլճըմլարը հասըլ օլմագտա իտի, վէ պիր քէրրէ աչըգ օվալարա վէ գըրլարա վասըլ օլունճա, հայվանընըն սիւրաթը հարէքէթինի թատիլ իթտիրէճէք եէրտէ, օֆիչեալլըգ գըլըճընըն ուճունու գամչը մագամընտա գուլլանարագ, տահա զիեատէ սիւրաթլէ գօշտուրմաեա ճահտ ու իգտամ իլլէտի:

Բընէ, Պրէսթտէն Բարիզէ կէլէնէ գատար, աճապա եօլտա նիՀէ հայվանլար թէլէֆ իթտի: Պունուն մըգտարընը քէնտիսի տէ պիլմէզ իտի:

Մէրգում, էսնայի հարէքէթինտէ, ճէպլէրինտէ եալընըզ, պիր գաչ ատէտ լուի ալթունու վար իտի: Հալ պու քի սօն մէնզիլկեահլարա վասըլ օլմազտան էվվէլ, մէրգումուն եէտինտէքի ագչէ թիւքէնտի, վէ պունուն իւզէրինէ մէնզիլկեահլարտա հայվան թէտարիքի իչին, իճապը հալէ կէօրէ, պազէն թէհտիտ վէ պազէն շիտտէթ իսթիմալ իթտի: Հաթթա պազէն մուխալիֆէթի շէտիտէեէ թէսատիւֆ իթտիկինտէ, պիլա թէրէտտիւտ վէ պիլա րիգգաթ գարշըսընա չըգանը էօլտիւրիւր իտի: Զիւնքի Ժան էօլմէքտէ օլուպ, վէ քէնտի միւրատը իսէ, էօլմէզտէն էվվէլ մէզպուրէյի կէօրմէք օլտուղունտան, շու եա պու շախս էօմրիւնիւն քէնտիսինճէ ապա էհէմմիեէթի եօգ իտի:

Մատմուազէլ տը Սիմէօզիւն, մէզքիւր մէքթուպու եազմասընտան թամ ալթմըշ իքի սաաթ սօնրա, Բընէ տը Բիէօ Բարիզէ կէլմիշ իտի:

ՃԷՆԱԶԷ ԹԷԶԵԻՆԱԹԸ

38

Մալիւմիւմիւզ օլան մէքթուպու Բընէ տը Բիէօեէ կէօթիւրմէքլիկէ մէէմուր օլան սատըգ խըզմէթքեարընն ազիմէթ վէ հարէքէթինտէն եիկիրմի տէօրթ սաաթ սօնրա, մատմուազէլ տը Սիմէօզ, եաթազընըն պաշընտան եալընըզ պիր տագրգա պիլէ այրըլմամագտա օլան վալիտէսինէ պիր իշարէթ իթտի:

Իլք ագշամտան պէրի իտի քի, խասթալըղը ֆէվգէլատէ սուրէթտէ շիտտէթ քէսպ իթմիշ օլտուղունտան, Ժան, վալիտէսինին եարտըմըյլա պիլէ, եաթաղը իւզէրինտէ օթուրամամագտա, վէ սէսի, ատէթա պիր նէֆէս կիպի չըգմագտա իտի, շէօյլէ քի սէօյլէտիյի լագըրտըլարը անլաեապիլմէք իչին, պիչարէ գըզճըղազա տօղրու էյիլմէք, վէ գուլագընը տուտագլարընա տօղրու եագլաշաըրմագ լազըմ կէլիր իտի:

Հէր նէ հալ իսէ, մէզքիւր իշարէթ իւզէրինէ, մատամ տը Սիմէօզ Ժանա տօղրու էյիլիպ, վէ եիւզիւնիւ պուս իթտիքտէն սօնրա,

—Սէվկիւլիւ գըզըմ, սէնի տինլէեօրում, տէտի:

Ժան տախի բէբէլէեէրէք, շէօյլէ ճէվապ վէրտի.

—Վալիտէճիյիմ, պէնիմ իչիմ արթըգ պիթտի. իչթէ պէն կիտիեօրում, վէ Բընէ տախի բէք կէճիքմիշ օլտուղունտան, քէնտիսինի կէօրէմէեէճէյիմ, պունունլա պէրապէր մէրգումուն կէլէճէք օլտուղունա տա շիւպհէմ օլմատըղընտան մէմնունում: . . Իմտի, վալիտէ, անըն իլէ պիրլիքտէ պէնիմ իւզէրիմէ գօնուշտուղունուզտա, օ սէնի

թէսէլլի իտէճէք, սէնին տէրտ ու գասավէթինէ իսսէտար օլաճագ, վէ սէնին միհն ու մէշագընը թէսկին իյլէեէճէք տիր։ Վա՛լիտէճիյիմ, պու պիրինճի տէֆա տէյի՞լ մի տիր քի, պէնիմ եիւղիւմտէն պէօյլէ պիր տէրտ ու գասավէթէ տիւչար օլուեօրսուն։

Տիւշէս, տէրման վէ թագաթտան տիւշտիւկիւնիւ հիսս իլէ, ճէվապ վիրէմէմէքտէ օլտուղունտան, կէնճ դըզ շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի.

—Սէվկիւլիւ վալիտէմ, Բընէեէ թարաֆըմտան սէօյլէ քի, պէն քէնտիսինի զիեատէսիյլէ սէվէր իտիմ, վէ էկէր ճէնապը Հագգ քէնտիսինէ զէվճէ օլմագլըղըմա միւսաատէ իթսէ իտի, քէնտիսինի տէրէճէյի նիհաեէտէ մէսուտ գըլաճագ իտիմ։ Օ պէնիմ թասվիրիմի, վէ պունտան պիր սէնէ էվվէլ. սէնին ըուխսաթըն իլէ քէնտիսինէ վիրտիկիմ, վէ քէնտիսինին տէ տայիմա պիր թըլըսըմ միսիլլու եիւրէկինտէ թաշըմագտա օլտուղու քիւչիւք միտալեօնու հըֆզ իտէճէք տիր։ Պէն, Բընէնին գալպինի վէ ճանընը բէք իյի անլամըշըմ տըր. պիլիրիմ քի, քէնտիսի պէնի ասլա ունութմաեաճագ տըր, պիլիրիմ քի, պէն օնուն զիքրինէ նասըլ սատըգ գալտըմ իսէ, քէնտիսի տէ պէնիմ զիքրիմէ սատըգ գալաճագ տըր, էլ հասըլ պիլիրիմ քի. միւտտէթի էօմրիւնտէ թէէհհիւլ իթմէեէճէք տիր։ Պինաէն ալէյհ, վա՛լիտէճիյիմ, պունլարը պիլէրէք, գալպիմ ըահաթ տըր, վէ մուֆարագաթ սաաթը եագլաշտըղընտան, եագընտա եէկտիկէրիմիզի թէրք իտէճէյիզ։

—Խա՛յր, գըզ՛ըմ, խա՛յր, տէեու նիտա իթտի մատամ տը Սիմէօզ, հընչգըրարագ, պէն պէօյլէ պիր մուֆարագաթը իսթէմէմ. էկէր Հագգ Թէալա հազրէթլէրի սէնի չաղըրմըշ իսէ, պէնտէ սէնին արգանտան կէլէճէյիմ։

—Խա՛յր, վա՛լիտէճիյիմ, պէնիմ սէֆիլ բէտէրիմ իչին սէնին եաշամագլըղըն լազըմ տըր, չինքի զէվալլը բէտէրիմին պու տիւնեատա սէնտէն պաշգա քիմսէսի գալմաեաճագ տըր։ Պիչարէ բէտէր եալընըզ գալըր իսէ, պու տիւնեատա հալի նի՞ճէ օլուր։ Իմտի, սէվկիւլիւ վալիտէմ, պու տիւնեաեը թէրք իթմէքլիկին, սէնճէ հագգլը տէյիլ տիր։

Տիւշէս, մէյեուսիեէթլէ պաշընը աշաղը էյտիկինտէ, Ժան շէօյլէ տէվամ իթտի.

—Տիւնտէն պէրի տիր, Ալլահ պանա պիր լութֆ ու ինաեէթ իհսան իյլէմիշ տիր քի, քէնտիմի պիւսպիւթիւն գատէրի իլահիեէ թէսլիմ իտէրէք, պէնի բէնչէյի զարպըյլա թար ու մար իյլէեէն զալիմ ֆէլէք ալէյհինտէ ասլա քէօշէյի խաթրըմտան պիր թասավվուր կէչիրմէքտէ տէյիլիմ, վէ եիւրէկիմ քեամիլէն սաքին օլուպ, շիմտի բէք ալէա անլաեօրում քի, մէկէրչի էօլմէք բէք գօլայ շէյ իմիշ։ Սէնին իլէ շու էսնատէ գօնուշմագտա օլտուղում հալտէ, զաթէն գուվվէյի հաեաթիեէմ օլ տէրէճէ թէնէզզիւլ պուլմուշ տուր քի, գաթը հաեաթ իթտիկիմտէն տօլայը էսէֆ պիլէ իթմէեօրում։ Պունտան մատատա, ինսան ահրէթի տիւշիւնէպիլմէք իչին, պու տիւնեաեը ունութմալը տըր։ Ճանըմը, խալիգի վէ հաքիմի գարշըսընտա պէրրագ վէ թէմիզ կէօսթէրմէք իչին, լէքէլէրինի չըգարմագ իսթէրիմ, վէ իշթէ պունուն

իչին, սեվկիւլիւ վալիտէ, եանըմա պիր բուհպան ճէլպ իթմէքլիկինի արզու իտէրիմ ։

Մատամ տը Սիմէօզ, ասլա վագրթ կէչիրմէեէրէք, գըզընըն պու արզուսունա իթաաթ իթտի ։ Պինապէրին պիր ազ սօնրա, էն եագըն մահէլլէնին միւհթէրէմ բաբասը պուլունան պէեազ սաչլը պիր իհթիեար կէլիպ, էօլմէք իւզրէ պուլունան խասթանըն գարեօլասը եանընտա տիզ չէօքտիւ, վէ քէլամա աղազ պիրլէ,

—Գը՛զըմ, տէտի, իշթէ կէլտիմ, վէ սիզի տինլէմէկէ հազըրըմ ։

—Ազիզ բէտէր, տէյի ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ, խոստովանանքըմը տինլէյինիզ, վէ էկէրչի կիւնահ իշլէմիշ իսէմ, աֆվ իտինիզ ։

Միւսինն բաբաս, մէզպուրէնին օլ անէ տէկին կիւնահ իշլէմիշ օլմաեան տիհանընտան չըգան իֆատաթը խալիսանէյի տինլէտիքտէն սօնրա,

—Գը՛զըմ, Ալլահ պէնիմ վասըթամ իլէ սիզէ աֆվ իթմէքտէ, վէ պէն սիզի նասըլ խայր տուասըյլա միւպարէք գըլըեօր իսէմ, քէնտիսի տէ սիզի միւպարէք գըլմագտա տըր, տէտի, վէ քէնտի քէնտինէ տախի «Պու գըզըն ճանը, պիր մէլէք ճանը տըր» տիեէրէք, խանէյի մէզքիւրտէն տիշարը չըգտը ։

Պատէհու Ժան, գօնաղըն քեաֆֆէյի խըզմէթքեարլարընը կէօրմէք խուսուսունտա արզու պէեան իթտի, վէ պու արզուսու իճրա օլունտուգտա, գատըն վէ էրքէք, քեաֆֆէյի խըզմէթքեարլար, գալպլէրի մահզուն վէ միւքէտտէր վէ կէօզլէրի եաշարմըշ օլարագ, մէզպուրէնին էթրաֆընտա թօբլատըլար, վէ Ժան, էկէր պիլէրէք վէ եախօտ պիլմէեէրէք, իչլէրինտէն պիրինէ վէ եախօտ տիկէրինէ պիր հագարէթ իթմիշ իսէ, քէնտի նամընա օլարագ աֆվլըգ տիլէմէսինի վալիտէսինէ րէճա իյլէտի ։

Մատամ տը Սիմէօզ, պէլքի եիկիրմի տէֆա պու միւէսսիր լագըրտըլարը թէքրարլատըղընտա, սէսի հընչգըրմալարընտան գաթ օլունտու, վէ մէզպուրէ կէնճ գըզըն էթրաֆընտա թօբլանմըշ օլան խըզմէթքեարլար, կէօզ եաշլարը տէօքէրէք ճէվապ վիրէպիլտիլէր ։

Էն էսկի էմէքտարլարտան չօգլար, եաթաղըն եանընտա տիզ չէօքէրէք, տուտագլարընը, կէնճ գըզը իհաթա իթմէքտէ օլան պէեազ չարշաֆլար իւզէրինէ տաեաթտըլար ։

Իշպու միւէսսիր մէնզարէ գարշըսընտա էն սէրթ օլան գալպլէրին պիլէ միւթէէսսիր օլմամասը միւմքիւնսիւզ իտի, հալ պու քի խանէյի մէզքիւրտէ, պէօյլէ պիր մէնզարէտէն միւթէէսսիր օլմաեաճագ հիչ պիր գալպ եօգ իտի ։ Եալընըզ Լիւք, Բէրին վէ Գարմէն պու սըրատա խանէյի մէզքիւրտէ օլմատըգլարընտան, քէնտի էսէրլէրինէ սէյիրճի օլամամագտա իտիլէր ։

Ժան, բէտէր վէ վալիտէսիյլէ եալընըզ գալընճա, ճիւզիճէ թէպէսսիւմ իթտի, վէ իքիսինին տախի պիրէր էլլէրինի թութարագ, կէօքսիւնէ տօղրու կէօթիւրտիւ ։ Պատէհու քէնտի պաշը եավաշճա արգասընա էյիլէրէք քիբրիքլէրի գաբանտը, վէ ուեուեօր կիպի կէօրիւնտիւ ։

Պէօյլէճէ պիր գաչ տագըգա կէչտի ։ Պիրտէն պիրէ, տիւգ վէ տիւշէս տիթրէտիլէր, վէ քէմալի տէհշէթլէ եէկտիկէրլէրինէ պագըշտըլար, չիւնքի Ժանըն էլի պուզ կիպի տօնուպ, մէրմէրտէն եախօտ

չէին քաշեր պիր եւ կիսի աղբրճա քէնտի էլլէրինէ տուշտուկիւնիւ հիսս իյլէտիլէր։

Մատամ ոը Սիմէօզ, տիթրէեր-ըէք, գըզընա տօղրու էյիլտի, վէ տուտագլարընը մէզզուրէնին ան-լընա տահատրգտա, այնի տօտղ-լուղու հիսս իյլէտի, վէ պունտան տօլայը պիչտրէ վալիտէնին վիճու-տի տահա վիհատէ չէտիտէն տէթ-րէմէկէ պաշլատը։ Պատէհու եա-նաղընը ժանըն աղբընա կէօթիւը-տիւ, վէ աղբընտան հիչ պիր նէ-ֆէս չըգմատրգընը անլատը։ Պինա-պէրին պիչարէ վալիտէնին աղլը պաշընտան կիտէրէք,

—Գը՛զըմ, գը՛զըմ, տէտի, ոէ-սիմի իչիտիօր՛մուտուն, ա՛հ, ճէ-վապ վէր, ժան, Ալլահ աշգընա օլսուն, ույգունտան ուհան, կիրա պու ույդուն պանա տէհչէթ վէ-րիեօր։

Հա՛եքի քի, զէվալը վալիտէ, պու րէճալարընա դարչըլըդ նէ՛ պիր ճէվապ ալսը, վէ նէ՛ տէ պիր հարէքէթ միւհահատէ իյլէտի։

Պունտան իւզերինէ պիչարէ դա-տընճըղազ, մէզքիւր տէհչէթլի հազըդտանը աչիքտար սուրէթտէ անլատարագ, գալգինտէն վուրուլ-մուշ օլան Վալիտէյիք տանէվինին տէհչէթտանիլ թտասիրի միտիլիս, Մ. ոը Սիմէօզ գարչըսընտա տահա-ղա գալգտը, վէ իքի տէֆտա,

—Գըզըմըզ վէֆտաթ իթտի, էվ-վէթ, գըզըմըզ վէֆտաթ իթտի, տէ-տի, վէ ածնրա զայ ադըլ օլատուղու հալտէ, իհթիտարընը գօլլարը իչինէ տիւշտիւ։

Ֆէրտասը կիսն, Սիմէօզ գօնտըը-նընն խուստուտ մատուտուս, իւսթիւ կիսվիւշ գատարտատր վէ ճէնտիզ Թէգինտաղըլա Թէգինն խոխլիվ իտի, Շէօյլէ քի խորանընն էօնիսն-տէ եաբըլմըշ օլան եիւքսէք պիր մահէլլ էթրաֆընտա եիւզլերճէ մուտտար եանմադտա, վէ օ մահէլլ իւզերինէ տախի Թապութ վաղ ի-տիլմիշ պուլունմադտա իտի։

Ժան, պէեազ էլպիսէլեր կիսին-միշ, վէ անլը պէեազ կիսլ չիչէքըէ-րիյլէ Թէգինն դըլընմըշ, վէ իքի էլլերի կէօքսիս իւզերինտէ դա-վուչտուրտուշ ծլարագ, աղբը աչըդ օլան Թապութունն իչինտէ, եօգտրլատա պիքրինի իթմիշ օ-տուղումուզ պատքիրէ գըզլարընն Թատիրլերի կիպի եաթմըշ իտի։

Էճէլ, վագտա քէնտի վալիֆէ-սինի իֆտա իթմիշ իտի քէ տէ, կէնճ գըզլըն սիմտանընը Թէպտիլ իթմիշ օլմատըղընտան, մէզպուրէ, եա-նագլարընըն ոօլիունղուղունա վէ տուտագըտարընըն տունուգտուղունա նիսպէթէն, հալէա հիւանի ճէմիլի-նէ մնիլքէ իտի։ Զաթէն պիչարէ-նինն վիճուտի, նաշ հէյէթի քէսպ իտէլի պիր խայլի վագըթ օլմուշ ի-քէն, լէհճէսինտէքի հալ օլ աերէ-ճէ սատքին, վէ նիմ աչըլմըշ օլան տիհանընտա միւշահէտէ օլունան Թէպհիսիմիս ասիմանի օլ գատար Թաթլը իտի քի, մէրգումէ հէնուզ հաեաթտա զանն օլունուհօր իտի։

Ժան, եանմադտա օլան գօղու-լու մուտարընն բարըտգ գիճատարը, վէ նէֆսինտէ գօղուլար հասըլ իթմէք-տէ գաչալանան քիւննիւք պուղու-լարը արատընտա, տէրհին պիր ույ-գունտա տադմըշ կիսլ կէօրիւնիւճօր իտի, լաքին հայըֆ քի, պիչարէ-նինն վուգուպի վէֆաթընճա սօլա չիւպհէ գալմատրգընտան, վէ մէզ-պուրէյի գուրթարատանան էն մեչ-հուր Թատիպլէր, լինքոլար օլունա-մուղ տէկիլ վէ ալէտաէթլէր իլէ, գէ-վալը գըզճըղազրն Թէպհիմի ըտուհ իթմիշ օլտուղունտա իպրար իթմիշ

պուլունատուգլարընատ , թապիա-
թիլլէ ուձանմադըդ վագթը կելէմէ-
եէճէք իտի :

Թապուքնուն գօնուլմուշ օլտու-
ղու մահէլլին սաղ վէ սօլ թարաֆ-
լարընատ , պիր թագըմ բուհպան-
լար , սըրմա իլէ իչլէնմիչ պէհազ
վէ գալըն ղաֆֆարելէր կիյինմիչ օ-
լարագ , 'Ի Խուց Խուդայ վէ սայիր
ճէնապէ տուալարը օգուտմադատ ի-
տիլէր : Գու հէնկեատանէ գօնաղըն
վէ մատուռունուն գարուլարը ումում
իչին աչըգ օլտուղունատան , էն մէշ-
հուր ասըլզատէկեատ իլէ սէրայըն
պիչիւք գատընլարը , ֆրատը է-
հալի վէ մահէլլէնին ֆաքիրէ դա-
սընըլըր իլէ եան պէ եան տիզ
չէօքմիչ օլուպ , համիտա միւպարէք
սունա պաթըրըլմըշ օլան կիւմիւշ-
տէն սու սէրմէչէյի անէրին էվին-
տէն ալմագատա իտիլէր : Հասըլը օլ
արա Սիմէօղ ֆամիլեատը գօնաղըն-
տա , վէ խուտատա էօլինէն եամը-
մադատա օլտուղու քէմիրլէր ալ-
թընատա , միւսաֆիրը իսրահիլեանի-
եէ հաքիմի մուխլադ մագամընատա
հիւքմ իտմէքտաէ իտի :

Տիւգ իլէ տիւչէս , մատուռունն ի-
չինտէ ասըլմըշ օլան էօրտիւլէրին
պիր թարաֆընատա օթուրմուշ օ-
լուպ , օլ տէրէճէ ազիմ պիր քէ-
տէր իչինէ զարդ օլմուշլար իտի
քի , նէ՛ կէօզլէրինտէն եաշ կելէ-
պիլիէօր իտի , վէ նէ՛ տէ աղըզա-
լընան պիր ֆիլան ու ֆէրեատ
չըգապիլիէօր իտի :

Օլ կիւնիւ պէօյլէճէ կէչիպ , կի-
ճէ ֆւսահէ կէլտիկինտէ , Մ·տը Սի-
մէօղ իլէ գէվճէսի , գըզլարընըն
եանընատա ուեանըդ տուրուպ , բուհ-
պանլար իլէ պիրլիքտէ տուա իտ-
մէք իսթէտիլէր , վէ վագտա պիր
արալըգ էսկի խրզմէթքեարլար-
տան պիրիսի կելէրէք , պիր աղ
րահաթ իտմէլէրինի , վէ պիր աղտա
եէմէք եէմէլէրինի քէնտիլէրինէ
րէճա իտտի իսէ տէ , ճէվապ պիլէ
ալամմասը :

Ֆէրատաը կիւնիւն սապահընը ,
ղաեէթ ղարիպ վէ միւէսսիր պիր
մէնզարէ վուգու պուլտու : Նէօյլէ
քի , ադղը քէօբիւքլէ վէ իւսթիւ
գան էմարելէրիյլէ մէմու օլան պիր
պէյիկիր , ֆեվգէլատէ սիւրաթլէ
Մանթանեը–Սէնթ–Ժէնըվիէվ նամ
տաղըն սարը եօդուշունատան չըգըպ ,
վէ Գլօվիս սօդաղընըն քէօչէսինէ
վասըլ օլտուղունատա , մէղքիւր հայ-
վան ; գուվվէթ վէ թագաթը գալ-
մաեարագ , եէրէ սէրիւտի :

Մէղքիւր աթըն սիւրթիւի , Րընէ-
տը Րիէօ օլուպ , ռէրգումի , պաշ ա-
չըգ , եիւգիւնիւն րէնկի սօլմուշ , վէ
թօղ թօբրագլէ միւլէմմա օլմուշ ,
վէ իւնիֆօրմասիոնըն իւսթիւնատէ
տախի էնալի չամուր լէքէլէրի հու-
սուլէ կէլմիշ պիր հալատէ իտի :

Մէրդում , պէյիկիրլէ պիրլիքտէ
գալտըրըմընն իւսթիւնատէ տիւշտիւ իւ-
սէ տէ , տէրհալ աեաղա գալդըպ ,
վէ թէլաշը պիր հարէքէթլէ եիւ-
րիւեէրէք , Սիմէօղ ֆամիլեատը գօ-
նաղընատան իչէրի կիւտի , վէ քէ-
մալի տէհչէթ վէ խայրէթլէ քէն-
տիսինէ պագմագատա օլան պիր խըզ-
մէթքեարընն գարչըսընատա տուրա-
րագ , ինսանիեէթին խաթիճինատէ
պիր սէտա իլէ ,

—Տահա սա՞ղ մը տըր , տէեու
սիւալ իտտի :

Խըզմէթքեար , մարքիսի եա թա-
նըմաեօր իտի , վէ եէսիօտ թանը-
եատաը , վէ հագդ աթէն տէ հչէթ-
պահչ օլան մէղքիւր մէնզարէտէն
տիւչտրը թէլաշ վէ հէնէճան օլա-
րագ , ճէվապ վիրէճէք եէրտէ , պիր
թարաֆա սիվիշտի :

Րընէ , եօլունա տէվամ իլէ , գա-

բուլարը աչըգ պուլունան պիր թագըմ վասի վէ խալի օտա վէ սուֆալարտան կէչտի, վէ մէզքիւր եալընըզլըգ հալինտէն տօլայը զիեատէսիյլէ միւթէէսսիր օլարագ,

—Ճէնապը Հագգ պէնի աճըմատը, չիւնքի պու էվտէ էօլիւմ վուգու պուլմուշ օլտուղունու շու հալ պանա հիսս իթտիրիեօր, տէտի քէնտի քէնտինէ:

Պու վէճհ իլէ մէրգում պիչարէ, մատուռուն էշիյինէ վասըլ օլարագ, գաբու էօրթիւսիւնիւ գալտըրտը վէ իչէրի կիրտի:

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, պու սըրատա Ընէնին իլք տէֆա նազարը տիդգաթընա չարբան չէյ, թապութ իչինտէ եաթմըշ օլան նիշանլըսընըն սիմասը օլտու:

Մէրգում տէլիգանլը, պու մէնզարէտէն վէ պու հագըգաթը հալտէն զիեատէսիյլէ միւթէէսսիր օլարագ, վէ քէնտի էօմրիւնիւ թէլէֆ իտէկէլէն մէզքիւր տէհշէթլի զարպը տէսթտէն վուրուլարագ, իւզէրինտէ ասլա գուվվէթի գալմատըղընը հիսս իթտի, վէ իքի տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, անլը տէօշէմէեէ չարբթը, վէ պուրուշմուշ էլիյլէ կէօքսիւնիւ թըրմալաեըպ, սահիհէն տիվանէլէր կիպի, եիւքսէք պիր սէտա իլէ,

—Ժա՛ն, սէվկիւլիւ նիշանլըմ, իշթէ պէն կէլտիմ. նէ՞ իչին պանա պէքլէմէտին: Ժա՛ն, մատամ քի սէն կիթտին, իմտի պէն տախի սէնին արգանտան կէլիեօրում, տէեու պաղըրտը:

Ընէ, պու լագըրտըլարը տահա հէնուզ իքմալ իթմիշ իքէն, նասըլ քի սէօյլէտիք ագլը պաշընտա օլմատըղընտան, թապիաթիյլէ պուլունտուղու մահէլլին, մուգատտէս պիր մահէլլ օլտուղունու անլաեամատը, վէ տէրհալ քէնտի գըլըճընը էլինէ ալըպ, կէօքսիւնիւն օրթասընա սաբլատը:

Շու գատար քի իւզէրինտէ գուվվէթ օլմաեըպ, վէ սըթմա իլէ եօրկունլուգտան տօլայը տախի էլլէրի տիթրէմէքտէ պուլունտուղունտան, գըլըճընը ուճու անճագ էլպիսէլէրինի տէլէրէք, պիր ազ տա թէնինէ տօգունտու, վէ պու միւնասէպէթլէ ճիւզիճէ գան ագտը:

Ընէ, էօլմէք արզուսինտէ օլմաղլէ, իքինճի տէֆա վէ պու քէրրէ էվվէլքինտէն էմին սուրէթտէ գըլըճընը եիւրէկինէ սաբլամագլըղա հազըրլանըրքէն, էթրաֆընտան րահիպլէր պուլունտուղունտան, պունլարտան պիրի մէրգումուն սաղ գօլունու թութտու, վէ տիկէրի տախի,

—Էվլա՛տըմ, տէտի, իճրա իտէճէկինիզ ճինաեէթ, պիւյիւք պիր ճինաեէթ տիր: Տէրխաթըր իտինիզ քի, Հագգ Թէալա հազրէթլէրինին գարշըսընտա պուլունուեօրսունուզ, վէ ճէնապը Հագգ, ինսանըն քէնտի էօմրիւնէ քէնտիսինին նիզամ գօյմասընը մէն իտէր:

Ընէ, պու լագըրտըլար իլէ ագլը պաշընա կէլէրէք, գըլըճընը եէրէ պըրագտը, վէ քէլամա աղազ պիրլէ,

—Եաշամա՞գ մը լազըմ տըր, եաշամա՞գ մը, լաքին նէ՞ իչին, պունտան պէօյլէ պէն տիւնեատա նէ՞ եաբաճաղըմ, տէտի:

—Էվլա՛տըմ, պիզ տահա եաշաեօրուզ, տէեու ճէվապ վիրտի վագարլը պիր սէտա իլէ տիւգ տը Սիմէօզ, չիւնքի միւսիննի մէրգում, անճագ պու արա Ընէնին սէսինի թանըեարագ, քէնտիսինէ տօղրու իլէրլէմիշ իտի:

Ընէ, իհթիեարըն գօլլարը իչի-

նէ աթըլարագ, պիր խայլի վագըթ գօլլարը իչինտէ սարըլը գալտը։ Նիհաեէթ, Մ. տը Սիմէօզ, պիր միւտտէթ սօնրա, քէլամա իպթիտար իտիպ,

—Էվլա՛տըմ, տէտի, պէնիմլէ կէլինիզ, չիւնքի տիւշէս պիր ազ էօթէտէ տիր, վէ օլ պիչարէ վալիտէ ազիմ մէյեուսիեէթ իչինտէ օլտուղունտան, իհթիմալ քի սիզին պուրատա պուլունմանըզ քէնտիսինի պիր ազ թէսէլլի իտէճէք տիր։

Բընէ, էլինի թապութա տօղրու ուզաթարագ,

—Բէք իյի, էֆէնտի բէտէր, տէտի, պու թէքլիֆինիզէ մուվաֆագաթ իտէրիմ, ֆագաթ էվվէլ պէ էվվէլ միւսաատէ իտինիզ պանա քի, բուհու քէնտինտէ օլմաեան շու մէլէք հուզուրունտա տիզ չէօքէյիմ։ Պէն անըն իչին տուա ի. տէճէք տէյիլիմ, չիւնքի քէնտիսինին տուաեա իհթիեաճը եօգ տուր, իլլա, պէնտէ նօգսան օլան ճէսարէթ ու թէհամմիւլիւ քէնտիսինտէն նիեազ վէ թէմէննի իյլէեէճէյիմ։

Տէլիգանլը, թապութուն գօնուլմուշ օլտուղու մահէլլին գատէմէլէրի իւզէրինտէ տիզ չէօքտիւ, վէ պիր գաչ տագըգա գատար աղլատը, վէ սէսսիզճէ տուա իթտի։ Պատէհու աեաղա գալգարագ, Մ. տը Սիմէօզիւն արգասընտան կիթտի։

Տիւշէս, մահզուն վէ միւքէտտէր կէօզլէրինի, Բընէնին իւզէրինէ աթֆ իտիպ, էլինի քէնտիսինէ ուզաթտը, վէ եանընտա օթուրմասը իչին տախի իչարէթ իթտի։ Պիր ազ սօնրա մէզպուրէ,

—Պիչարէ Ժան, տէտի, սիզի բէք սէվէր իտի, վէ պէն պիր վալիտէ օլտուղում թագտիրտէ, հագգընըզտա իպրազ իթտիկի մուհապպէթի ատէթա գըսգանըր իտիմ։ Ֆագաթ արթըգ մէզպուրէ էլինիզտէն չըգմըշ օլուպ, տայիմի սուրէթտէ էճէլին բէնչէսինէ տիւշմիւշ տիւր։ Պա՛գըն պիր քէրրէ շու տուտագլարա, օլ տուտագլար քի, պէնի «վա՛լիտէ, վա՛լիտէ» տէեու չաղըրըր, վէ պանա թէպէսսիւմ իտէրլէր իքէն, շիմտի պիւթիւն պիւթիւն սիւքիւթ թմիշլէր տիր, վէ վագթիյլէ պիզի սէվմէքտէ օլան եիւրէկի վուրմազ օլմուշ տուր։ Ա՛հ, պէն գըզըմըն էօլտիւկիւնիւ կէօրտիւմ, վէ քէնտիմ իսէ հէնուզ հաեաթտաեըմ։ Անլաեօ՞րմուսունուզ, Բընէ, անլաեօ՞րմուսունուզ. տօղրուսու պէն հիչ պիր շէյ անլաեամաեօրում։

Պու սըրատա Մ. տը Բիէօ հընչգըրարագ աղլամագտա իտի։ Տիւշէս իսէ, իքի տէֆա թէքրարլաեարագ,

—Խա՛յր, խա՛յր, հիչ պիր շէյ անլաեամաեօրում, տէտի։

Պատէհու մէրգումէ սէֆիլ գատըն, պազը քէսիք վէ անլաշըլմազ լագըրտըլար սէօյլէեէրէք, պաշը կէօքսիւնէ էյիլտի, վէ եէնիտէն տէրեաեը մահզունիյյէթտէ ղարգ օլտու։

Պու արալըգ, գօնաղըն բարմագլըղը էօնիւնտէ պիր արապա տուրուպ, պարօն Լիւք տը Քէրժան արապատան աշաղը էնտի։

39

ՖԱՄԻԼԵԱՃԱ ՊԻՐ ԷՕՐԱՐ

Լիւք տը Քէրժան, Բընէ տը Բիէօնիւն կէչտիկի խալի տայիրէլէրտէն կէչիպ, մատուռա կիրտի։

Մերգումուն սիմասընտա ազիմ պիր մահզունիյյէթ էսէրի միւշահատէ օլունմագտա իտի։ Պարօն տը Քէրժան, թապութուն գօնուլտուղու մահէլլին գարշըսընտա տիզ չէօքտիւ, վէ օլ գատար ուզուն պիր տուաեա տալտը, վէ տիւշիւնճէ իչինտէ կէօրիւնտիւ քի, բուհպանլար պիլէ մերգումուն շու հալինէ թէաճճիւպ իթտիլէր։ Խապիսի մէզպուրուն պիր թարաֆտան տուտագլարը գըմըլտանտրդը հալտէ, տիկէր թարաֆտան նազարը տիգգաթը Ժան տը Սիմէօզիւն լէհճէսի իւզէրինէ աթֆ օլունմուշ իտի։

Պիր սաաթ սօնրա, մերգում մատուռտան չըգըպ, Ամպրուազ նամ խըզմէթքեարըն օտասընա կիթտի, վէ պարօն տը Քէրժան կէլիպ, քէնտիսիյլէ պիր ազ գօնուշմագ արզուսինտէ պուլունտուղունու տիւգէ պիլտիրմէսինի, մերգում խըզմէթքեարա բէճա իյլէտի։

Ամպրուազ պու խըտմէթի իֆա իթտի, վէ ավտէթինտէ, Մ. տը Սիմէօզ, զիեատէսիյլէ մէյեուսիեէթ իչինտէ օլտուղունտան քիմսէյի նէզտինէ գապուլ իտէմէտիկինի, վէ քէնտիսինին էն էմնիյյէթլի վէ սատըգ պիլտիկի տօսթու պիլէ օլսա, պու սըրատա իսթիսնախեէթ իճրա իտէմէեէճէկինի խապէր վէրտի։

Խըզմէթքեար, մէզքիւր խապէրի թէպլիղտէն սօնրա, շէօյլէ իլավէ իթտի.

—Ա՛հ, միւսիւ պարօն, պիլսէնիզ զէվալլը էֆէնտիմ նէ՛ գատար աճընաճագ հալտէ պուլունմագտա տըր, վէ իքի կիւնտէն պէրու օլ տէրէճէ թէպտիլ օլմուշ տուր քի, պէն պիլէ քէնտիսինի թանըեամամագտաեըմ. շիւպհէ եօգ տուր քի, պու մուսիպէթ պիչարէնին վէֆաթընա սէպէպ օլաճագ տըր։ Մատամ տիւշէսէ կէլինճէ, օ տախի պիր տահա գալգամաեաճագ տըր, զաթէն շիմտիտէն հէյեէթի, էօլիւեէ պէնզէեօր, նէթէքիմ սաղա։ Տօղրուսու ինսան պու մէնզարէյի կէօրտիւկիւնտէ, զիեատէսիյլէ միւթէեսսիր օլուեօր։

—Մ. տիւգ իլէ մատամ տիւշէսին եանլարընտա քիմսէ վա՞ր մը տըր, տէեու սիւալ իթտի Քէրժան։

—Էվվէ՛թ, միւսիւ պարօն, Մ. Բընէ տախի անլէր իլէ պիրլիքտէ տիր։

—Մ. Բընէ՞ մի, Մ. Բընէ քի՞մ տիր, տէտի Լիւք պիր թէաճճիւպ սէտասըյլա։

—Պիզիմ սէվկիւլիւ մատմուազէլին նիշանլըսը մարքի տը Բիէօ տիւր, տէեու ճէվապ վիրտի Ամպրուազ, մերգում, իքի սաաթ էվվէլ, հայվան իլէ պուրաեա վասըլ օլտու, վէ կէնճ էֆէնտիմիզի թէքրար կէօրմէքլիկի մէմուլ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամատը։ Ա՛հ, պէն եէմին իտէրիմքի, օ տէլիգանլը քէնտի սէվկիւլիւսիւ իչին գանընըն սօն տամլասընա գատար ֆէտա իթմէքլիկէ հազըր իտի։

—Ա՛հ, զէվալլը Ժան, էկէրչի սէվիլմէք իչին եալընըզ եաշամագ քիւաֆի օլսա իտի, Ժան էօլմէմէլի իտի։

Քէրժան, մարքի տը Բիէօնիւն Բարիզտէն կէլէրէք գօնագտա պուլունտուղունու խապէր ալընճա, իսթէմէեէրէք գաշլարը չաթըլտը, վէ սիմասընտա պիր մահզունիյյէթ ալէամէթի հուսուլէ կէլտի իսէ տէ, տէրհալ քէնտիյի թօրլաեարագ,

—Ամպրո՛ւազ, Մ, տիւգէ պիր մէքթուպ եազմագ իսթէրիմ, տէտի։

—Էօյլէ իսէ, էֆէնտիմ, պէ-նիմէ պիրլիգտէ կէլին։

—Բէգ կիւ, իչթէ կէլմեօրում։

Պու սուրբէթլէ մէրդում խըզ-մէթգեաը Լիւքիւ Մ. տը Սիմէօ-նին եազը օտասընա կէօթիւրտիւ։

Մահէլլի մէզգիւրտէ, Քէրժան պիր եազըխանէ գարշըսընաս օ-թուրտու, վէ պիր գաչ սանկույէ թէֆէգգիւրտէն սոնրա, աթիտե-քի սաճըզըլարը եազարը, վէ պիղիմ եաբաղըմըզ կիպի, պագը քէլե-մէլէրի պաշդա թարզաս հրուֆթաթ իլէ թահրիր կույէտի։ Իչթէ եազ-տըղը մէգթուպունն սուրբէթի.

Միւսիւ տիւդ,

Ըէճա իտէրիմ, չունա իթիգատ իտինիզ գի, պէնիմ, հէք կիւնա նէգադգէթ խըլաֆընտաս գլարադ, պէօյլէ պիր սըրտաս միւճէրրէտ սիզին իլէ կէօրիւշմէգ իտթէմէգըլի-կիմի քէնտիմճէ գարար վէրտիրմէգ իչին, բէգ պիւյիւգ, վէ բէգ գուվ-վէթլի, վէ բէգ մոէթպոէս պիր սեպէպիմ պուլունմադ կէրէգ տիր։

Սիզին քէտէր ու էյէմինիզ պէն-տինիզե բէգ ալէտ մալիմ օլտու-ղու կիպի, օ քէտէր ու էյէմէ պէն-տինիզ տախի խալիսանէ սուրբէթ-տէ հիսէտտար օլտուղումտան, սի-զէ պագը պիհուտէ վէ տախ թէս-լիմէթ կէթիրմէգլիկի միւտահադա իթտիմ։ Պունունլա պէրապէր, ռէզ-գիւր թէսէլլիւրլէրին սիզճէ նալա-եըդ օլտուղու կիպի, պէնտէնիզճէ տախի նալաեըգ օլտուղունու պիլի-րիմ։

Միւսիւ տիւդ, էօյլէ-մի պուզ ֆէվ-ֆեյտե եօտուգ ղոչ պէյ, վէ իւլտումը միւթէնէվիհանըն մահրէմլէրի օլուպ, պու կիւնդէ կիւն էսէրլէրի գալ-մաեան պագը քիմսէյսիզ, էօյլէ ղա-րիպ սըղըրլար պլրագմըշլար տըր քի, պունլար, պէյ նէտըմ մ էճհօլ էֆէնտիլէ-րին եէտիրէյնէ տէրճ էտ-վէհէյ էլե-հիւե իր՝ էյէֆէշտիլէր, վէ եալն վէ պիէտտա շէյէր ղանն օլանան պուզը նե-համըդ, դամտինիչ ղանն օլանպուե-լըրը կանտե, ֆիլհան իճը օլանմաշ պու-ըր։

Խանի, էֆէնտիմ, պէնիմ սի-զին իլէ գօնուշմագ իսթէտիկիմ մատտէ, հագդընտա կէօզ եաշլա-րը տէօքմէգ քտէ օլտուղունուզ մատմուազէլ Ծան տը Սիմէօզ տիւր։ Սիզին էօմրիւնիւզիւն պա-գի գալան սիվինճի, վէ մէ յեուսե-եէթ իչինտէ պուլունան պիր վալի-տէնին, պունտան սոնրա նայիլ օ-լաճագը սէատէթ, իհթիմալ տըր քի թէմէննի իթտիկիմ մուհավէ-բէտէն մէրպութ տըրլար։

Միւսիւ տիւդ, պու սապահ պէնի տինլէմէկճէճէ օլուր իսէնիզ, դոպոէրի էօմբէնէ պունտան տօ-լաեը մութէէսսիֆ օլաճադըզնըզ։

Պու հալտէ, էֆէնտիմ, էմնիյ-յէթի քեամիլէ իլէ էմբինիզե միւն-թազըր օլուպ, զաեէթ աճիզ վէ մուխլիս տօսթունուզուն հուտուտ-սուզ հիւրմէթի վէ սատագաթընա իթթիֆատ իթմէկնիզի բէճա իտէրիմ։

ԷՒԻՒՔ ՏԸ ՔԷՐԺԱՆ

Պարօն, իշպու պիլմէճէլի վէ մա-նէտսըզ անյաշըլամաեան մէգթու-պու մահֆազա իչինէ գօյտուգտան սոնրա, Ամպրուազըն էլիյէ տիւդ տը Սիմէօզ կէօնտէրտի, վէ գէն-տի գէնտինէ գալընճա,

—Էկէր պու մէգթուպու օգու-մադ իսթէմէզ, վէ պուրաեա կէլ-մէզ, վէ էկէր գէնտինէյլէ գօնու-ջամադ իսէմ, տէտի, օլ վագըթ նէ՞ եաբմալըըմ, վէ օ հալտէ պի-հուտէեէ նինչէ ճինաեէթլէր իճրա իտիլմիչ օլաճագ տըր։ Լաքին նէ՞ իչին պու կիպի խէեալաթա զահիպ օլուեօրում։ Էպէնթէթ մէրդում,

պէօյլէ պիր մուհիմմ մաստէ իչին պուրաեա կէլէճէք տիր։

Ֆիլվագը Մ. տը Քէրժան, եազտըղը մէքթուպ իւզէրինէ ուզուն միւտտէթ պէքլէմէտի, չիւնքի Մ. տը Սիմէօզ, պիր ազ էվվէլ Ամպրուազ նամ խըզմէթքեարըն թարիֆի իւզրէ, ըէնկսիզ վէ գուվվէթսիզ օլտուղու հալտէ, քէնտի եազը օտասընա կէլէրէք, Մ. տը Քէրժանըն էլինի թութտու, վէ քէմալի մուհապպէթլէ մէրգում իլէ թօգալաշտըգտան սօնրա, պիր գօլթուգլու սանտալեէեէ օթուրտու, չիւնքի ըէվիշի հալէ նազարէն, կիւճ իլէ աեագտա տուրապիլմէքտէ իտի։ Պատէհու, մէրգում իհթիեար, պիր իսկէմլէ ալարագ, քէնտի եանընտա օթուրմասը իչին պարօնա պիր իշարէթ իտիպ,

—Էվլա՛տըմ, տէտի, թա իպթիտատան արզունուզու իճրա իտէմէտիկիմ իչին աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ։ Սիզ պիլիրսինիզ քի, պէն սիզի սէվէրիմ, վէ սէզի կէօրմէքյէ քէնտիմի մէսուտ ատտ իթմէքտէյիմ, ֆագաթ օլ գատար միհն ու մէշագգաթ իչինտէ պուլունուեօրում, վէ ճանէն վէ պէտէնէն օլ մէրթէպէ մէյեուսիեէթ հալինտէյիմ քի, թարաֆընըզտան ֆէվգէլատէ պիր մաազուրիեէթէ միւհթաճըմ։ Սիզ իսէ, պու խուսուստա իսրար իթմիշ օլմանըզլա, բէք իյի իթտինիզ։ Իմտի, տօ՛սթում, իշթէ կէլտիմ, տիգգաթլէ սիզի տինլէեէճէկիմէ սէօզ վէրիրիմ։

—Միւսիւ տիւգ, տէեու մուգապէլէ իթտի Քէրժան, էվվէլ պէ էվվէլ միւսաատէնիզլէ շունու սիզէ սիւալ իթմէք իսթէրիմ քի, կէօնտէրտիկիմ մէքթուպու օգուտունո՞ւզ մու։

—Էվվէթ, օգուտում, ֆագաթ հիչ պիր շէյ անլաեամատըմ, չիւնքի տաղընըգ օլան ֆիքրիմ իլէ օգուտուղումտան, էճէլէ գարշը ճէնկլէշմէք իհթիմալի մանէասընը չըգարտըմ։ Վագաա պու եօլտա անլաեըշըմըն պիր տիվանէլիք օլտուղունու պիլիր իսէմ տէ, նէ՛ չարէ, ագլըմ պաշըմտա օլմատըղը ճիհէթլէ, շիւպհէսիզ իյիճէ օգուեամամըշ, վէ եախօտ անլաեամամըշ օլմալըերմ։

—Խա՛յր, միւսիւ տիւգ, բէք իյի օգումուշ, վէ բէք կիւզէլ անլամըշսընըզ, տէեու ճէվապ վէրտի Քէրժան։

Տիվանէլիկի պիրինճի տէֆա օլարագ զահիր օլան ատէմ իւզէրինէ նէ եօլտա թէաճճիւպ վէ իզթիրապ իլէ նազար օլունուր իսէ, Մ. տը Սիմէօզ տախի Լիւք տը Քէրժանա օ եօլտա նազար իթտի։

Լիւք, խանէ սահիպինին պագըշընը անլաեարագ, սէօյլէտիկինի թաստիգ վէ թէէքիտ իթմէք թարզընտա, պաշընը սալլատը։ Տիւգ իսէ, շու վէճհ իլէ ճէվապ վիրտի.

—Միւսիւ պարօն, սիզ պիր քիպարզատէ, ալիճէնապ վէ համիյյէթլու զաթսընըզ, վէ հիչ շիւպհէմ եօգ տուր քի, սիզ պու էվտէ, վէ աչըլմըշ օլան պիր մագպէրէ հուզուրունտա, մէյեուսիեէթ իչինտէ պուլունան պիր իհթիեարը իսթիհզա իթմէք իչին կէլմէմիշսինիզ տիր։ Իմտի Ալլահ աշգընա օլսուն, իֆատէնիզի իյզահ իտինիզ, վէ նէ տիմէք իսթէտիկինիզի, վէ պու սուրէթլէ պանա կէթիրմիշ օլտուղունուզ զարիպ վէ տիվանէճէ իւմիտի սէօյլէյինիզ։

—Միւսիւ տիւգ, տէտի Քէրժան,

սեվինճ տէնիզէն ծուլլու , քեաէր տուլդուսու կիպի ինսանըն թէլէֆինի մուճիպ օլապիլիր : Իմոի սիզ, սեվինճ տուլդուսունա գարշը գոյմազ տէրէճէսինտէ դուվվէթլի՛միսինիզ :

—Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ , միսիս պարօն , պէն արթըդ պու տիւնեատա սեվինճ տուլդուսու հիսս իտէպիլի՛րմիյիմ :

—Պէլքի իտէպիլերսինիզ :

—Դըզըմ էօլմիւշ օլսուդու հալտէ, կիւճէճէկիմ էլպիսէլէրին վէ թաչըճաղըմ եիւրէկին եաս ու մաթէմի , տայիմի վէ էպէտի օլաճադըր :

—Օ տա չիւպհէյի տիր :

Պիր ինսան նաշը կալմանիդէ իտիլտիկինտէ նասըլ տիթրէր իսէ , Մ. տը Սիմէօզ տախի օ եօլտա տիթրէտի , վէ քէլտիա տէվամ պիրլէ ,

—Միւսիւ պարօն , տէտի , պու հիքմէթլի քէլամլարըն մանէգասընը վէրինիզ , վէ դարանլըդ ալթընտա կիպլէնմիշ պուլունան ըշըդը կէօսթէրինիզ :

—Միւսիւ տիւգ , իչի տէֆա վուգու պուլան պիր բէյղամպէրլիք , մատմուազէլ տը Սիմէօզիւն մուհիմ պիր մուխաթապաեա տիւշար օլաճադընը թէհտիտ , վէ պու տիւնեատա մէզքիւր մուխաթապաեը տէֆ իտէպիլիր եալընըզ պէն օլտուդումու պէեան իթմէքտէ տէյի՛լ մի իտի :

—Սիզ տէ պիլիրսինիզ քի, մէզքիւր բէյղամպէրլիկին ասլը չըդմատը , չինքի ծան էլտէն կիթտիկի հալտէ , սիզ տախի մէզպուրէյի գուրթարամատընըզ :

—Կէչմիշ դէմանըն եաբմատըղընը միւսթագպէլ եալապիլիր :

—Տահա միւսթագպէլ գալտը՞մը : Պէնճէ, գըզըմ էօլմիւշ օլսուդու թագտիրտէ , միւսթագպէլ տէ խիթամ պուլմուշ տուր : Էվվէթ , ծան էօլտիւ , վէ էճէլ պիր քէրըէ բէնչէսինի աթտըղը չինքիտը պիր տախի պրագմազ :

—Ծաիրին գըզընը ունուտո՞եօրմուսունուզ , քէզալիք Ղազարոսուն մէկարտան գալգըպ եիւրիւտիւկի խաթըրընըզտա տէյի՛լ մի տիր :

—Սիզ տէ, պու միճիսիզլէրի իճրա իտէն Հադգ Թէյտա իտուկինի ունուտո՞եօրմուսունուզ :

—Միւսիւ տիւգ , պիր ազ էվվէլ սիզէ եազտըղըմ թէզքէրէյտէ, էօյէ՞ պաշը ֆէվֆէլտէ էորսը շՏիւ տէ , վէ էօտ՞մը դ՞ընենվվէնըն մահրէմլէէն օլտ , պու նէյտէ նէտ էորըլէէն էօմտեան պաշը էյմռելէր էօյէ շըէրտ ըբըշտ ղըպէմըշըտը է , պոռնըշ , պէր ընթըմ ռ է ճճռ՞ալէյմռելէրին եէուլէրինէ ատէ՞ պէր էռվվէյէ էնճիեէ էՐ՞ էյլէՏիշ տէեու եազմըշ իտի : Իչթէ պու եազտըրգլարըմ հագըգաթը հալ իտի :

—Սիզ տէ օ մահրէմի էսրար-լարատան պիրի՛միսինիզ , վէ մէզքիւր սըրրլարատան պիրինէ օլսուն մալի՛քմիսինիզ :

—Պէլքի , տէտի պարօն :

Պիր ազ վագըթատան պէրի իտի քի , Մ. տը Սիմէօզիւն իւղէրինտէ ֆէվգէլատէ պիր թէպէտտիւլ միւշահէտէ օլունմագտա իտի : Շէօյլէ քի ճիւզիճճ էյիլմիշ օլան պօճուտօզդուրմուշ , եիւզիւնիւն իհթիեարլանմըշ վէ սօլմուշ օլան ըչնկի գըզարմըշ , վէ չուգուր կէօզլէրինտէ զարիպ պիր բարլագլըգ հուսուլէ կէլմիշ իտի : Հասըլը ֆէվգէլատէ պիր իչթիեագլէ պիր չէյ արզու օլունտուղունտա էմնալի վուգու պուլտուղու կիպի , պու քէրըէ տախի մէրգում իհթիեար ,

հիչ իւմիտ իթմէեէճէք եէրտէ, պիլաքս իւմիտ իթմէկէ պաշլամըշ իտի, վէ նիհաեէթ ըէճա մագամընտա պիր սէտա իլէ,

—Էվլա՛տըմ, տէտի, պանա մէրհամէթ իտինիզ, չիւնքի սիզին լագրտըլարընըզ ագլըմա զարար վէրիեօր, վէ սէօզլէրինիզէ ինանամաեաճաղըմը հիսս իտիեօրում։ Պունունլա պէրապէր, պիր չօգ վատլարը շամիլ օլան պու միւշէվվէշ լագրտըլարը իշիթտիքճէ, գալպիմտէ վէ ըուհումտա պիր հէեէճանը ազիմ հասըլ օլուեօր։ Էկէր սէվինճ տույղուսու պիրտէն պիրէ պէնի թէլէֆ տախի իտէճէք օլսա, եինէ զամմ իթմէմ, վէ օնա տախի հազըրըմ։ Իմտի, սէօյլէյինիզ, սէօյլէյինիզ, նէ՞եէ իգթիտարընըզ վար տըր։

—Իգթիտարըմ շունա տըր քի, տէեու ճէվապ վիրտի Քէրժան, ազիմ վագարլը պիր սէտա իլէ, մատմուազէլ տը Սիմէօզիւ սիզէ իեատէ իտէպիլիրիմ։

Պու սէօզլէր իւզէրինէ, իհթիեար, թարիֆ օլունմազ պիր մէրէրրէթ ալէամէթիյլէ, էլլէրինի վէ կէօզլէրինի գուպպէյի սէմավիէեէ տօղրու գալտըրտը։ Անճագ պու մէսէրրէթ ալէամէթի բէք ազ միւտտէթ իմթիտատ իտէրէք, էլլէրի աշաղը ինտի, վէ կէօզլէրինտէ տախի մահզունիյէթպախշ պիր մէյեուսիեէթ միւշահէտէ օլունտու։ Պարօն տը Քէրժան պու հալի կէօրիւնճէ,

—Պանա ինանմաեօրմուսունուզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Հէ՛յ վահ, սիզէ նասըլ ինանապիլիրիմ։ Սիզ, էճէլ տէնիլէն շէյին կէրի ալընմասը միւմքինսիզ օլտուղունու պիլտիկինիզ թագտիրտէ, պիզզաթ քէնտինիզի ալտաթըեօրսունուզ։

—Ֆիլվագը էճէլին կէրի ալընմազ օլտուղունու պէն տախի պիլիրիմ, ֆագաթ . . .

—Ֆագաթ, նէ՞։

—Սիզին գըզընըզ էօլմիւշ տէյիլ տիր։

Մ. տը Սիմէօզ միւքէտտէր պիր սուրէթտէ թէպէսսիւմ իթտի, վէ սօնրա,

—Իքի կիւն տիւր քի, տէտի, ժան քէնտի քէֆէնի իչինտէ եաթմըշ տըր, իքի կիւն տիւր քի, հէքիմլէր, մէզպուրէնին էօլմիւշ օլտուղունու սէօյլէմիշլէր տիր։

—Հէքիմլէր իլմի պէշէրի նօգթայի նազարըյլա հագըգաթը հալի սէօյլէմիշլէր տիր, չիւնքի քէնտիլէրինին պիլտիկի իլմ, եալընըզ օտուր։ Ֆագաթ պէնտէնիզ մէզքիւր իլմէ աշինա օլմաեըպ, պէնիմ պիլտիկիմ շէյլէրի իսէ, անլէր պիլմէզլէր, վէ տայէմ իւլ էվգաթ պիլմէեէճէք տիրլէր։ Միւսիւ տիւգ Խրիսթիան մէզհէպիմ վէ ասըլզատէլիք նամուսում իւզէրինէ սիզէ եէմին իտէրիմ քի, մատմուազէլ տը Սիմէօզ հէնուզ հաեաթտա տըր . . . էվվէթ, սիզէ եէմին իտէրիմ քի, մէզպուրէնին հաեաթտա օլտուղունու մէմուլ տէյիլ, իլլա իթիգատ իտէրիմ։

—Տիմէք տիր քի, տէտի տիւգ, իշիթտիկի եէմինին վէխամէթինտէն տօլայը պիրտէն պիրէ իսկեաթ օլարագ, տիմէք տիր քի, գըզըմըն գուրթարըլմասը իչին հալէա իւմիտ վար տըր։

Պարօն տը Քէրժան, խօշ պիր թարզտա պաշընը սալլաեարագ,

—Էկէրչի պու սէօզիւ թապիպլէրէ սէօյլէեէճէք օլուրսանըզ, միւսիւ տիւգ, տէտի, անլէր սիզի

իսթիհզա իտէրէք ճէվապ վիրէ-
ճէք տիրլէր, վէ պու պապտէ քէն-
տիլէրճէ հագդլարը տախի վար
տըր, հալպու քի, էկէրչի պու սի-
ւալի պանա արզ իտէրսէնիզ, պէն
տէրիմ քի մատմուազէլ տը Սիմէօզ
գուրթարըլապիլիր, անճագ պու
միւճիզէ.յի իճրա իտէպիլէճէք եա-
լընըզ պիր ատէմ վար տըր, (չիւն-
քի հագըգաթէն պու պիր միւճի-
զէ տիր,) վէ պու ատէմ իսէ, պէն-
տէնիզիմ վէ մէզքիւր միւճիզէ.յի,
քէնտի էօմրիւմիւ թէհլիքէեէ գօ-
եարագ իճրա իտէճէ.յիմ:

—Քէնտի էօմրիւնիւզիւ թէհլի-
քէեէ գօեարա՞գ մը, տէեու ճէ-
վապ վիրտի իհթիեար:

—Էվվէթ, միւսիւ տիւգ:

—Սիզտէ, պէօյլէ պիր ֆէտա-
քեարլըղը տէրիւհտէ իտէճէք գա-
տար շէճաաթը գահրէմանէ վա՞ր
մը տըր:

Քէրժան պու սիւալէ տօղրու-
տան տօղրուեա ճէվապ վիրմէեէ-
րէք, շու եօլտա իֆատէ.յի մէրամ
իյլէտի.

—Միւսիւ տիւգ, էկէր պանա
միւսաատէ իտէրսէնիզ, պունտան
էվվէլ էմսալի օլմատըղը կիպի,
պունտան սօնրա տախի էմսալի օլ-
մաեաճագ օլան վէ ինսանա հաեաթ
վիրմէ.քլիք, վէ էօլիւմիւ թարտ
ու թէպեիտ իթմէ.քլիքտէն իպա-
րէթ պուլունան պիր ֆէվգէլատէ
իգթիտարա նասըլ ղարիպ հալլէր
վէ վուգուաթլար իլէ մալիք օլտու-
ղումու սիզէ մուխթասարէն նագլ
իտէ.յիմ, չիւնքի, պու նագլիեէ-
թին վէ պու հիքեաեէնին սիզճէ
տախի բէք պիւյիւք էհէմմիեէթի
վար տըր:

Մ. տը Սիմէօզ, մուվաֆֆագաթ
ալէամէթի օլմագ իւզրէ, պաշընը
է.յտիկինտէ, Քէրժան շու վէճհ
իլէ տէվամ իթտի.

—Պէնիմ պիւյիւք բէտէրիմին
բէտէրի, Պրըթանիալը օլուպ, եի-
կիրմի եաշընտա օլարագ թէէհհիւլ
իթմիշ, վէ էլլի սէնէ ալէթտէվամ
զէվճէսիյլէ հիւսնի սուրէթտէ իմ-
րարը էվգաթ իյլէտիկինտէ, ասլա
էվլատլարը օլմամըշ տըր: Միւտ-
տէթի մէզքիւրէտէն սօնրա, զէվ-
ճէսի էօլիւպ, մէզքիւր վուգույի
վէֆաթտան պէշ կիւն սօնրա տախի
մէրգում պիւյիւք տէտէմ, օլ տէ-
րէճէ աղըրճա խասթալանմըշ տըր
քի, իւչ կիւն սօնրա, թապիպլէր,
մէրգումուն գաթը հաեաթ իթմիշ
օլտուղունու խապէր վէրմիշլէր
տիր: Պինապէրին մէրհումու մէր-
գում քէֆէնէ սարըլարագ, գար-
եօլասը էթրաֆընտա մումլար եա-
գըլմըշ, վէ ճէնազէ տէֆնի իչին
թէտարիքեաթ կէօրիւլմիւշ, վէ
մէրհումուն տօղրուտան տօղրուեա
վարիսի պուլունմատըղընտան, տօ-
լայըտան օլան պիր թագըմ վարիս-
լէրի, միրասընը թէվզի իթմէք
իւզրէ, սէվինճլէ վէ թամա իլէ
թօբլանմըշլար տըր, վէ հաթթա
բիվաեէթ օյունուր քի, նասըլ քի
պէն տախի էօյլէ օլտուղունա ինա-
նըրըմ, ճէնազէ թաամը իթմէք
պէհանէսիյլէ, օ կիճէ մէրհումուն
գօնաղընտա զաեէթ մուճիպ իւլ
հիճապ պիր զէֆք ու ճիւմպիւշ
իճրա իտիլմիշ տիր:

«Իմտի, պու միրասխօրլար, պիւ-
յիւք պիր միրասա սահիպ օլմագ
հավվէսիյլէ, բահմէթ տուալարը
օգումագ տէ.յիլ, իլլա թիւրքի վէ
շարգըլար չըղըրմագտա, վէ մէր-
հումուն սըհհէթինէ ալէա վէ նէ-
ֆիս շարապլար նուշ, իթմէքտէ օլ-
տուգլարը սըրատա, պիւյիւք տէ-
տէմին զաեէթ սատըգ պիր խըզ-

մէթքեարը, օ կիճէ եալընըզճա մէր-հումուն եանընտա գալմագ իսթէ-տիկինի պէեան պիրլէ, ֆիլվագը օ կիճէյի մէրգումուն օտասընտա կէ-չիրմիշ տիր։

«Ֆէրտասը սապահ, սէքսէն եա-շընտա օլուպ, էօլմիւշ զանն օլու-նան մէրգում իհթիեար, ճէսա-րէթլէ եաթաղընտան գալգըպ, էլ-պիսէսինի կիյինմիշ, վէ քէնտի մի-րասընը թէվզի իթմէք իչին իսթի-ճալ իթմիշ օլան միրասխօրլարընը, գօնաղը գաբուսունտան թարտ, վէ քէմալի իշթիհա իլէ տախի սապահ գահվայթըսընը իտէրէք, եաեան օլարագ սէյտ ու շիքեարա չըգմըշ տըր։

«Բիվաեէթ իտէրլէր քի, մէր-գում, մէզքիւր խասթալըղընտան սօնրա, գըրգ եաշընտա կիպի կէնճ-լէշմիշ, վէ եիկիրմի սէնէ սօնրա, ի-քինճի տէֆա օլարագ, միւթէպէր ֆագաթ ֆագիրէ պիր կէնճ գըզ իլէ թէզէվվիւճ իթմիշ, վէ տօգուզ մահ սօնրա, պիր էրքէք էվլատա մալիք օլմուշ տուր քի, օ տախի պէնիմ տէտէմ տիր։

«Տէտէմին պապասընա կէլինճէ, եիւզ գըրգ եաշընտա օլտուղու հալտէ, Բօսգօֆ գաեալարընտա աթտան տիւշէրէք, անինտէ ֆէվթ օլմուշ տուր։

«Միւսիւ տիւգ, սէօզիւմիւ նէ-րէեէ կէթիրէճէկիմի հէնուզ անլա-եամատընըզ, ֆագաթ ըէճա իտէ-րիմ, պիր միւտտէթ տահա պէք-լէյին վէ սապըրլը օլուն, հէր շէյի անլաեաճագսընըզ։

40

ՇԱՐԹԼԱՐ

Մ. տը Սիմէօզ, մուվաֆֆագաթ ալէամէթի իպրաղ իթտիկինտէ, պարօն տը Ֆէրժան շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի.

—Տէտէմին բէտէրի հագգընտա վուգու պուլան հալ, հէման այնի սուրէթտէ տէտէմէ տախի վուգու պուլմուշ տուր, շէօյլէ քի, եէթմիշ պէշ եաշընա կիրտիկի զէման խաս-թալանարագ, հէքիմլէր քէնտիսի-նին վէֆաթ իթտիկինի խապէր վիր-միշլէր, վէ պու սուրէթլէ մէրգում եիկիրմի տէօրթ սաաթ քէֆէն ի-չինտէ գալմըշ տըր։ Ֆագաթ, տէ-տէմին բէտէրինին սատըգ խըզ-մէթքեարը կիպի, տէտէմին օղլու տախի եալընըզճա բէտէրի եանընտա գալմագ իսթէմիշ, վէ ֆէրտա-սը կիւն, պարօն տը Ֆէրժան, գա-թիէն քէսպի շիֆա իտէրէք, վէ միւճիզէ նէվինտէն կէնճլէշէրէք, քէնտի ճէնազէ ալաեը իչին թօբ-լանմըշ օլան միւթէատտիտ ագրա-պա վէ թէալլիւգաթըյլա տօսթլա-ընա միւքէմմէլ պիր զիեաֆէթ վիրմիշ տիր։ Մէրգումուն գաչ եա-շընա գատար եաշամըշ օլտուղու-նու պիլմէմ, շու գատարընը սիզէ սէօյլէեէպիլիրիմ քի, եիւզ եա-շընտա օլտուղու զէման, պիր գը-լըճ տարպըյլա եիւրէկինտէն վու-րուլուպ, գաթլ ու թէլէֆ իտիլտի-կինտէ, օթուզ սէքիզ եաշընտա պուլունան խասմի գատար կէնճ կէօրիւնմէքտէ իմիշ։

«Կէլէլիմ պէնիմ բէտէրիմէ։

«Պու տախի հէնուզ կէնճ չա-ղընտա, եանի եէթմիշ եաշընտա օլտուղունտա, միւհլիք պիր խաս-թալըղա տիւչար օլարագ, իթտի-կիմ սայ ու ղայրէթէ, վէ էօմրիւ-նիւն մուհաֆաղասը իչին ճէնապը Հագգա արզ իյլէտիկիմ տուալա-րա նիսպէթէն, իրթիհալը տարը պա-գա իյլէմիշ տիր։

«Մէրգում բէտէրիմին գալպի

վուրմամաեա պաշլատըղընտա , վէ էթրաֆըմտա չու հիւփէնկիզ , եա-նի , Պաբն ոը Ռեբտան էօլտ- սէօզէ-րինին վուգու պուլտուղունու իչիթ-տիկիմտէ , ասլա մէյլուս օլմատըմ , չիւնքի կերէք քէնտի ֆամիլեամ վէ կերէք թէքմիլ էհալիյի մէմիլ-քէթ իչինտէ պիր մնասալ հիւքմիւ-նէ կէչմիշ օլան տէտէմ իլէ տէտէ-մին բէտէրինին միւճիտէ տուրէթիլէ տիրիլտի քէրինի պիլիր իտիմ , իմտի բէտէրիմին տախի եէնիհաէն ճան-լանարագ , եաշաեաճագ օլտուղու ֆիքրինէ ղահիպ օլտում :

«Պինաէն ալէյհ , վուգուսի վէ-ֆաթը կիճէսի , ստապահա գատար , բէտէրիմին եաթաղը պաշընտա պուլունտում , վէ ճէնազէնին պիր հարէքէթ իթմէսինէ , եախօտ տի-հանընտան պիր քէիմէ չըգարմա-սընա , սաաթ պէ սաաթ , տագը-գա պէ տագըգա , վէ սանիւէ պէ սանիւէ պէքլէտիմ :

«Լաքին պիհուտէեէ իւմիա իթ-միշ օլտուղումու մուախախարէն ան-լատըմ , զիրա չէֆֆաղ աթտը , վէ բէտէրիմ հալէա էօլիւ հալինտէ օլմազլէ , պէնիմ տախի իւմիտիմ գաթիյէն մահվ վէ զայիլ օլտու : Մուախախարէն մէրգումուն նաչը , մահֆուզ պուլունտուղու սանտըղ իչինտէ օլարագ , էճատընընէն մագ-պերելէրինէ տէֆն իտիլտի :

«Պունուն իւզերինէ պիր գաչ կիւն գատար քէտէր ու էլէմ իչ-չինտէ գալտըգտան սոնրա , բէտէ-րիմին սոն միւրատլարընը հավի օ-լան վասիեէթնամէնին միհրլերինի ներթմադըղը վազիֆէմտէն ատտ իթտիմ : Իչտու վասիեէթնամէտէ , պէնիմ նամընա օլարագ , պիւյիւք պիր մէքթուպ իլէ , պիր տէ պիլ-լորտան քիւչիւք պիր չիչէ վար իս-պի քի , պու չիչէ ալթունտան պիր թարա իլէ գարալը օլուպ , սիւրիւս բաեը տախի գան կիպի գըրմըզը , ֆագաթ էրիմիշ եագուէթ միսիլլիս չէֆֆաֆ պիր բուհ իլէ մէմլու իս-տի :

«Պանա մախտուս օլուպ , պիլճիմ-լէ էտրաֆտան էն զիեատէ իչիտիլ-մէմիշ վէ զարիպ պիր սըրրը շա-միլ օլան մէզքիւր մէքթուպու , թարիֆինագապիլ պիր թէաճճիպ , պիր հէեէճան վէ ալթունթլիւքլէ օգուտում :

«Մ'իւսիւ տիւգ , պունտան սոն-րա նագլիեէթիմի մուխթասար գը-լըպ , պիր ան էվվէլ մագսէտէ վա-սըլ օլաճաղըմտան , մէզքիւր էս-բարը պիր ազտան անլաեաճագտը-նըզ :

«Պէնիմ տէտէմին բէտէրի , օր-թա սորըն միւնէճճիմ վէ քիմեա-կիրլերինտէն էն ալիմի վէ էն մա-լիւմաթլըսը օլան մէշհուր Նիգօլա Ֆլամել իլէ տոսթ օլմուշ , վէ անըն չիւքրանիյյէթինի իսթիհսալ իթ-տիկի կիպի , հագգընտա իճրա իթ-միշ օլտուղու պիւյիւք պիր խըզմէ-թէ մուգատիլ տախի , գըյմէթսիզ պիր հէսիեէեէ , եանի , տէրունին-տէ ուղուն միւտտէթ եաշամագ իչ-չին բուհ տօլուսու պիր չիչէեէ մագ-հար օլմուշ իտի :

«Պիր պէնիի պէչէր , չիտտէթլի պիր էօլիւմ իլէ վէֆաթ իտէճէք օլուր իսէ , տէմիշ տիր Նիգօլա Ֆը-լամել տէտէմին բէտէրինէ , մէր-հումունն ճանը գանըը պիր ճերիհա-տան սիվիշիպ , ուղագ մահէլլերէ կիտէր , վէ քէնտի ամէլի իւզրէ , եա մէյէքլերէ արդ ատաշ , վէ եա-խօտ չէ յիթանլարա չիքեար օլուր :

«Պիլաքս , մախտուգը մէրգում , եա իհթիեարլըղընտան , վէ եա-խօտ խասթալըղընըն աղըրլըղընտան ֆէվվէթ օլաճագ օլուր իսէ , ճան , սա-

քին օլսուղու վիճուտաէն պիլա է-սէճ ու քէտէր եվրագլանմազ, վէ իչ կիւն իչ կիճէ, գանը սօու-մուշ, եվրէկի վուրմազ օլմուշ, վէ լաքին ճան հէնուզ թէր-քի մէսքէն իթմիչ օլմատըղը ճիհէթլէ, էլան իւզերինաէ կիղլի վէ կէօզէ կէօ-րիւնմէզ սուրէթաէ հաեաթ էտէ-րի գալմըշ պուլունան վիճուտաւն տուտագլարը իւթիւնաէ տօլաշըալ տուրուր։ » Իչթէ պունլար տըր Նի-գօլա Ֆլամէլին սէօզլէրի ։

«Իմոի , իչ կիւն վէ իչ կիճէ կէչմէզլաէն էվվէլ, պիր վիճուտաւ ճանլանաըրմազ , վէ օ վիճուտաւ կէնճլէշտիրմէք իչին , բէտէրիմէ քէնոի բէտէրի թարաֆընաան , վէ տէտէմին բէտէրինէ տէ պիղզամ մէրգումտ քիմեակիր թարաֆընաան թէպիղ օլունան պազը զարիպ տուա-լար , ճանաա խիթապէն սէօյլէնիլ-մէլի , վէ զիքր օլունան րուհաան միդտարը քիֆաեէտ էօլիւնիւն աղզընա տէօքիւլմէլի տիր ։

«Պու հալտէ տէրագաղ ճան եի-նէ քէնոի մէօքէնինէ ավտէթ ի-տէր , եվրէկ վուրմաեաա պաշլար , գան տաամարլարաա ճէվէլան էյլէր , վէլհասըլ ինսանըն էօմիւ , միւ-ճէտտէէն մէ յտանաա կէլիպ , ա-տէթա ուզուն պիր էօմիւր գատար իսթիխաաա իտէր ։

«Տէտէմին բէտէրի մէզքիւր շի-շէնին պիրինճի սիւլիւսիւնիւ իսթի-մալ իթմիչ օլուպ , իքինճի սիւլիւ-սի իսէ պիւյիւք բէտէրիմ թարա-ֆընաան գուլլանըլմըշ, հալ պու քի իչիւնճիւ սիւլիւսիւ պէնիմ բէտէ-րիմէ պրագըլմըշ իտի ։

«Անճագ մէրգումտ բէտէրիմ , քէնոի տիրաեէթ վէ մուհաֆըզէթի էաերի օլան մէքթուպունտա պու շէյլէրի պանա պիլդիրտիքտէն սօն-րա, շու վէճհ իլէ իլավէ իթմիչ լազ-

«—Էճէթի իլահի իւղերիմէ թահ-միլ օլունտուղունտա , քէնոի քէն-տիմէ շէօյլէ սէօյլէճէճէյիմ . պէն էրքէկճէ եաշատըմ, վէ հիչ պիր շիքեաեէթ , վէ էտէֆ իթմէքլիկէ սէպէպիմ, վէ տիկէր հիչ պիր ար-գումտ օլմագաըղընն , պու տիւնեա-տան արթըղ չէքիլերիմ։ Իմոի , էվ-լատըմ, Նիգօլա Ֆլամէլին բուհու-նուն իչիւնճիւ սիւլիւսիւնիւ սանա թէրք էտէրիմ, վէ պու սաեէտէ իքինճի տէֆտա պաշլաեաճագ օլ-տուղունտ էօմիւնիւն միւպարէք վէ մէ-տտա օլմատընը թէմէննի էյլէրիմ։ Իշպու զիպք ըյլէթ հէսաիեէտէն իս-թիֆաաէ էթ , օղլում, վէ սանա մուհաֆազէթի օլան , վէ էօլտիւկիւ զէմանի իքինճի տէֆտա սանա էօմիւր պախշ իտէն իհթիեաըը էաաթըըլա ։

«Իչթէ , միւսիւ տիւպ , չիմոի հէր շէյի պիլիյօրսունիզ, վէ սիպէ նէ՞ իչին , « մատմուազէլ տը Սիմէօզ հէնուզ հաեաթտա տըր , ֆագաթ պէն եաղընըզ ծնու պու տիւնեա-տա դուրթարագիլիրիմ» տէեու դավիճէն սէօյլէտիկիմի էլպէթթէ անլատընըզ ։ »

Պու սէօյլէյտէն սօնրա , փէր-ժան սիւքութ իտիպ , տիւպ իսէ շու եօլտա ճէվապ վիրտի ։

—Էվվէթ , էվվէթ , հագդընըզ վար տըր , վէ շու էանատէ հագը-դաթը ։ալ բէք բարլագ սուրէթ-տէ պահիր օլմագտա տըր ։ Պուն-տան ագտէմ երլտըղլար տախի եա-լան չըդմաեըպ , հաթթա միւքեր-բերէն վուգու պուլան բէյտամպեր-լիք տախի փիլճէն իճրա գըլընտը ։ Ֆագաթ մէզքիւր հագըգաթի հա-լի սօնունա գատար իճրա իտէճէ՞ք-միսինիզ, ծանը գուրթարաճա՞գմըշ սընըզ ։ Զաթէն պէն պունու սիզէ սօրտում, լաքին սիզ պանա ճէ-վապ վիրմէսինիզ, պունունլա պէ-

բապէր պէն եւնէ մէ֊ռուլ խոէրիմ, չիւնքի , «Պէն սիզին գըզընըզը սի֊զէ իհտաէ խոէպիլիրիմ, ֆագաթ իհտաէ իթմէհէհէ֊յիմ» տէմէքլիւ֊ք, սիզին իչին բէ֊ք զալիմլիւ֊ք տիր ։

—Միւսիւ տիւգ , թէ֊քրարլատը պարօն գավի պիր սէտա իլէ , գը֊զընըզըն էօմրիւ֊ սիզին էլինիզատ տիր ։ Պէն նամուս սահիպի պիր քիմսէ օլտուգ֊ճա , էկէր իսթէբսե֊նիզ գըզընըզը գուրթարաճաղըմ ։

—Իսթէմէ֊ք տէ սէ՞օզ միւ , տէ֊տի Մ. տը Սիմէօզ հէնէճան իլէ , ֆագաթ էօյլէ իսէ . . . պու կիւն , վէ պիր գաչ սաաթտան ժան վա֊լիտէսինէ սարըլաճա՞գ մը տըր ։

—Էվվէթ , էկէրչի չարթլարըմը գ֊ծպուլ իտէրսէնիզ ։

—Եարթլարընըզը՞ մը , տէտի իհ֊թիւար թարիֆ օլունմազ պիր իզ֊թիրապ իլէ, աճա՛յիպ, գըզըմը պա֊նա իհտաէ իթմէնիզ իչին , չարթ֊լո՛ր մը վար տըր ։

Պիր ազ վագըթտան պէրի իտի֊քի , Բէրժան օրթալըդա հաքիմ ի֊տի ։ Պունու քէնտիսի տէ պիլիր վէ հիսս իտէր իտի , չիւնքի տիւգ տը Սիմէօզիւն , քէնտի հուզուրսունտա նէ՛ գուվվէթի վէ նէ՛ միւրատը գալ֊մըշ իտի ։ Պիչարէ իհթիւար , քէն֊տի իգրարը իւզրէ , ճանճա վէ վի֊ճուտճա տէրման վէ գուվվէթտէն տոխումիւշ օլուպ , վէ հէր հալտէ պէթէ֊քրար գըզընը էլտէ իթմէ֊ք միւրատընտա պուլունտուղունտան , պարօնուն հէր թէ֊քլիֆինէ մու֊վաֆֆագաթ իթմէ֊քլիկէ մէճպուր իտի ։

Պինաէն ալէ֊յհ , պարօն տը Բէր֊ժան թավր ու լիսանընը թէպտիլ պիրլէ , տտէթա պիր հաքիմի մուԹլագ կիպի ,

—Միւսիւ տիւգ , տէտի իհթի֊եարըն սօն լագըրտըլարընա ճէվապ օլարագ , բէճա իտէրիմ, չուբաէը տէրխաթըը իտինիզ քի , պէնիմ ֆէտա իտէճէ֊ք օլտուղում մտատ֊տէ , էօմրիւմիւն պիր գըսմը , վէ պէյքի տէ էն կիւզել վէ էն ուզուն գըսմը տըր ։ Պունտան տա գաթի֊նագար , չունա թէէվին օլունուզ֊ք քի , պէնիմ սիզէ ուզ իտէճէկիմ չարթլար , պէնիմ կիպի պիր տէ֊մին անը աչըգ օլարագ սիզէ ալզ իտէպիլէճէկի , վէ սիզին տաքի պիլա հիճապ գապուլ իտէպիլէ֊ճէկինիզ չարթլար տըր ։

Մ. տը Սիմէօզ սիւքիւթ իթտի ։ Մէրգումուն իզթիրապը տէրունի վէ սըգրնթըը , սիմսարնտա միւ֊չահէտէ օլունուեօր իտի ։ Հէր նէ հալ իսէ , Բէրժան չու եօլտա քէ֊լամա տէվամ իլլէտի .

—Միւսիւ տիւգ , պունտան չէնտ կիւն ագաէմ պէ֊յնիմիզտէ վագը օլան հալէտիը խաթըրընըզա պը֊րագմադըզ լազը՛մ մը տըր ։ Ֆա֊գաթ պունուն նէ՛ լիւզումու վար տըր ։ Շիւպհէսիզ, թարաֆըմնան մտատմա ազել տը Սիմէօզ հագգըն֊տա հիսս իտիլէկէլէն ազիմ վէ միւհիմ էրէմ մուհապէթի , վէ ա֊նընընա իզտիհաճ թէ֊քլիֆինի , վէ սիզին կէօմէրտիկինիզ էսպապը ըէտտիհէ֊յի , վէ օլ վագըթտան պէրի տիր , թարաֆըմնան զուհու֊րա կէլէն թէհամմիւլ վէ սաատա֊գաթը ունուԹմամըշընըզ տըր ։

—Խա՛յր , խա՛յր , պու չէ֊յլէրին հիչ պիրի խաթըրըմտան չըգմամըշ տըր , տէտի իհթիւար , ֆիլվագը պէն սիզին ալիճէնտապ վէ համիյ֊յէթլի պիր քիմսէ օլտուղունուզու , վէ պէօյլէ պիր սըրատա զահէթ նէ֊զա֊քէթ իւզրէ հարէ֊քէթ վէ մուա֊մէլէ իթտիկինիզի պիլիրիմ , վէ պունու իլան տտախի իտէրիմ ։

—Պիր տատէմ , հէր նէ֊յէ գաթ֊

լանապիլիր իսէ, պէն գաթլանտըմ, վէ պիր խայլի կիւն, ասլա իւմիտիմ գալմամըշ օլտուղու թագտիրտէ, կիւզէլլիկինտէն վէ պագըշընտան միւթէհայիր օլտուղում տիլպէր. պիր գըզըն եանընտա իմրարը էվգաթ իյլէտիմ. վագաա տէրունէն պէնի սիւզան իտէն աշգ ու մուհապպէթ աթէշինէ գարշը գօյմագ իսթէտիմ իսէ տէ, միւգթէտիր օլամատըմ, վէ նիհայէթ, սէօնտիւրմէքլիկէ չալըշտըղըմ աթէշ, տահա զիեատէ թէվսի իտէրէք, պու կիւնքի կիւն թէքմիլ վիճուտումու իհաթա իթտի: Էվվէթ, Ժան տը Սիմէօզիւ գուրթարաճաղըմ, էվվէթ, պիզզաթ քէնտի էօմրիւմիւն զարարընը մուճիպ օլմագ իւզրէ, մէզպուրէյի մէմնունիյյէթլէ տիրիլթէճէյիմ, ֆագաթ շու շարթ իլէ Ժան տիրիլտիքտէն սօնրա պէնիմ մալիմ օլմալը տըր: Իմտի մէրգումէյի պանա վիրէճէկինիզէ վատ իտէ՞րմիսինիզ:

Պիր ազ զէմանտան պէրի իտի քի, Մ. տը Սիմէօզ, պու նէթիճէեէ միւնթազըր պուլունտուղունտան, մէզքիւր թէքլիֆի իշիթտիկինտէ, պէղաեէթ տէրէճէտէ միւթէեսսիր օլմատը, վէ բէբէլէեէրէք, աթիտէքի ճէվապը վիրտի.

—Օղլո՛ւմ, շիմտի պէն սիզէ նէ՞ ճէվապ վիրէպիլիրիմ, հէմ սիզ պէնի նէ՞ հալէ գօեօրսունուզ: Պի՞լմէեօրմուսունուզ քի, պիր բէտէր իչին, քէնտի էվլատընըն էօմրիւ իլէ վիրտիկի սէօզիւն իճրասընտա պուլունմագլըղը իխթիեար իթմէքլիք, նէ՛ գատար էսէֆամիզ վէ տէհշէթլի տիր: Ժան հաեաթընտա պէնիմ օլմաեըպ, մարքի տը Բիէօեէ վատ իտիլմիշ տիր: Պունու սիզ տախի պիլիրսինիզ, տէյի՞լ մի:

—Միւսիւ տիւգ, տէտի պարօն տուրկունճա, ինսանըն սայիր խասսէլէրի կիպի, սատագաթըն տախի պիր տէրէճէսի վար տըր, վէ պազէն պէնիմ մուհապպէթիմ կիպի շէտիտ պիր մուհապպէթ, շէտիտ պիր գըսգանճլըգ տախի հասըլ իտէր: Խա՛յր, էֆէնտիմ, պէն, քէնտի սէվկիւլիւմ օլան պիր գըզը բաքիպիմէ թէսլիմ իթմէք իչին, էօմրիւմիւն նըսֆընը ֆէտա իտէմէեօրում: Էկէր մարքի տը Բիէօ քէնտի նիշանլըսընը գուրթարապիլիր իսէ, գուրթարսըն վէ մէզպուրէյի քէնտիսի ալսըն: Էկէր մատմուազէլ Ժանը պէն սիզէ իեատէ իտիեօրսամ, սիզտէն ալմագ իչին իտիեօրում:

—Տիմէք տիր քի, տէտի իհթիեար, մէրգումէյի մարքիտէն աեըրմագլըղա թէրէտտիւտ իտէճէք օլուր իսէմ, սիզ տէ բիգգաթ ու մէրհամէթի էլտէն պրագարագ, գըզըմըն էօլմէսինէ միւսաատէ իտէճէքսինիզ:

—Էվվէթ, պէնիմ իչին, Ժանըն պիր պաշգասընա մալ օլտուղունու կէօրմէքտէն իսէ, էօլմէսի տահա էվլա տըր:

—Լաքին էկէր թէքլիֆինիզէ մուվաֆագաթ իտէրսէմ. . .

—Պու կիւն ագշամ օլմազտան, գըզընըզա սարըլըրսընըզ:

—Պէնի տինլէյին, պա՛րօն տը Քէրժան, իսթիգամէթիմ իճապընտան հէր շէյի սիզէ պիլտիրմէքլիկիմ լազըմ տըր: Զաթէն պունտան ագտէմ վալիտէսի պիր քէրրէ տահա պու թէքլիֆինիզի Ժանա պէեան իթտիկինտէ, մէզպուրէ, Բընէ տը Բիէօեէ վիրմիշ օլտուղու եէմինին խիլաֆընտա հարէքէթ իտէրէք, պիր տիկէր քիմսէնին զէվճէսի օլմագտան իսէ, էօլմէյի էվլէա ատտ իթտիկինի ճէվապէն պիլտիր-

միշ տիր ։ Էկերչի դըռըմ, եչենտէն քէսպի հաճատի իտիպ ատէ, իւր վաճինի թուրմնագ իտիչմէդ լսէ, պու խուռուտտա քէնտիսինի իճպար իմտէքլիկէ նէ՛ իպտիտայըմ վէ նէ՛ ատէ միւթաճիմ վար տըր ։

Էիւք, պու տըրտաա թէպէսսիւմ իտէրէք,

—Թէէմին օլսունուզ քի, վիւսիւ տիւգ, ոէտի, Նիգօղա Ֆըամէլին բուհու, ինսանըն վիճուտունէ թէէսսիր իմտիկի կիսի, դալփինէ տախի թէէսսիր իտէր։ Պինաէն ալէյհ մաճմուտպէդ տը Սիմէօզ եչենտէն պէրհատի օլուտուգունտա, դալփինտէ տալա էտէրի աչգ ու ոէվատա դալմատճագ տըր, վէ իհթիմալ տիր քի, չիւքրանիյյէթի պօրճունտան նաչի, պանա տօղուս մէյլ ու թէվէճճիւհ իմմէքլիկի քէնտինճէ պէր վազիֆէ տատ իտէճէք տիր։ Պունտան մնատտա, էկէր ծան հաեաթտա վէ սէրպէսթի օլուպ, քէնտի հիւնի բատէթիյլէ պէնի գապուլ իմմէդ իտ, տալա թէչէքքի իմմէեէրէք, քէֆը եէտ իտէճէկիմ եէմին իտէրիմ։

Պու լագըրտըլատան սոնրա, տէրին պիր սիւքիւթ հիւքմ իմտի։ Պու տըրտաա զեվալը իհթիեար ատիմ վէ միւքէտտէր պիր թէֆէքքիւր տէրեատընա տալընշ իտի։ Իմտի, իւք ոէֆտա պարօն տը Բէրժան պու սիւքիւթի գաթթ իլէ,

—Միւսիւ սիւգ, նէ՞նէ դարար վիրտինիզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Ժանըն Նիշանլըսը պուրտաա տըր, տէտի Մ. տը Սիմէօզ։

—Պիլիրիմ, տէեու մուգատէէլէ իթտի պարօն։

—Պու հալտէ, պէն չիմտի կիտիպ, քէնտիսինի պուլտուրում, վէ էկէր լազըմ կէլիրսէ, տիղլէրինէ գաբանըզ, վէրտիկիմ սէօզիւ կէրիէ իտթէրիմ։ Օ պիր ալճէնապ գալպ օլմազդէ, պու ըէճաանա մուվաֆագաթի իտէճէք տիր, վէ պու տուրէթլէ տիղին չարթլարընշըզը գապուէ հագդըմ պուլունաճագ տըր։ Էվվէթի, օ վագըթի հագդըմ օլաճագ տըր տիղէ ոէֆյէտմէդիկիէ քի, «Գըզըմը գուրթարըրսանըզ, տիղէ վէրիրիմ։»

—Բէք իյի, էֆէնիմ, հայատ կիտտիղը պէն տիղի պուրտաա պէքլէօրում։

Մ. տը Սիմէօզ, գալգի հէմ ֆէվգէլատէ սէվինճ, վէ հէմ տէ ադիմ քէտէր իչինտէ օլարագ, օտաանան տիշարը չըգտը։

Տիւշէս իլէ Րընէ տը Բիէօ, հալէա մուտուռտան տիշարը չըգմըշ օլմանըպ, իքիսի տախի մնատուռտուն քէրատէլերի արգասընտա, հէր քէստէն քէնտիլերի կիպլէեեբէք, նէ՛ պիր լագըրտը իտէպիլմէքտէ, վէ նէ՛ տախի տուա իտէպիլմէկէ գուվվէթի վէ ճէսարէթլերի օլմագտա իտտ։

Պու արալըգ իհթիեար մնատուռտան իչերի կիրիպ, վէ մնատամ տը Սիմէօզիւն եանընտա եագլաշարագ,

—Պլա՛նշ, տէտի եավաշ սէտա իլէ, վէ սիզ տէ Րը՛նէ, պէնիմիլէ պիրլիքտէ կէլին։

Մատամ տիւշէս իտէ, քէսիք պիր սէտա իլէ,

—Ֆագաթի գըզըմընըզըն եանընտան նէ՞ իչին պյրըլըեօրսուզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Կելի՛նիզ, տէեու թէէքքարլատը տիւգ։

Պունուն իւղէրինէ, ժանըն վալիտէտի վէ նիշանլըսը, տիւգիւն արգասընտան կիտէրէք, միւսաֆիր գատըրինէ մնինատս օլան պիրտիք տապիրէլերին իհթիթասընտէքի քիւչիւք սալտնա կիրտիլէր։ Մէրգում

բետեր, օրատա տերիւհտէ իթտի-
կի վաղիֆէնին նէ տերէճէ միւշ-
քիւլ օլտուղունու անլատը, չիւնքի
քէնտի էվլատը թէսմիեէ իթտիկի
վէ օ սրֆաթտա սէվտիկի պիր տէ-
լիգանլըեա, վէ քէնտի թէալլիւքի-
նէ, նա՞սըլ սէօյլէեէպիլիր իտի քի,
հէմ սէվինինիզ, հէմ աղլաեընըզ,
չիւնքի էօլմիւշ օլտուղունու զանն
իթտիկինիզ նիշանլընըզ պիզէ ի-
եատէ օլունաճագ տըր, ֆագաթ
էսէֆ օլունուր քի, մէզպուրէ սի-
զին իչին ղայպ օլմուշ տուր։ Պի-
նապէրին սիզէ վիրմիշ օլտուղում
սէօզիւ պիր տիկէրինէ վիրէճէկիմ-
տէն, օ սէօզիւ սիզտէն կէրիեէ ա-
լըրըմ։

Տիւգիւն, եալընըզ միւլահազա-
սը.յլա տիթրէմէքտէ օլտուղու պա-
լէատէքի տէհշէթամիզ լագըրտը-
լարը սէօյլէեէպիլմէսի իչին սալթ
պիր թարիդ վար իտի։ Մէրգում
իշպու թարիգէ սիւլիւք իտիպ, եա-
նի, ժանըն վէլատէթի կիւնիւնտէն
վէ Էսթրաբատ սօգաղընտաքի խա-
նէտէ իտիլէն բէյղամպէրլիքտէն,
թա դարնավալըն սօն սալը ադշա-
մըսը մէզքիւր բէյղամպէրլիկին ին-
քեար օլունմազ սուրէթտէ միւ-
քէրրէրէն թաստիգ օլունտուղու,
վէ պու իքի բէյղամպէրլիքլէրին
բէք չաբուգ վէ ղաեէթ զալիմանէ
պիր թարզտա իճրա իտիլտիկի վագ-
թա դատար ճէրէեան իտէն վու-
գուաթլարը մուֆասսալէն Բընէ տը
Բիէօեէ նագլ, վէ Լիւք տը Ֆէր-
ժանըն, կէնճ գըզլարը հագգընտա
հայիզ օլտուղու բէվապրթը ղարի-
պէյի իյզահ, վէ նիհաեէթ քէն-
տիսի իլէ պարօն պէյնինտէ վու-
գու պուլան ղարիպ միւլագաթը
հէման հարֆը հարֆընա թէքրար
իթտի։

Իշպու նագլիեէթին սօն գըսմընը
տինլէտիկի զէման, տիւշէսին գալ-
պինտէ հասըլ օլան հէեէճանլարը,
վէ մէմուլին ղայրի պիր միւճիզէ ի-
լէ գըզընըն պէթէքրար քէսպի հա-
եաթ իտէճէկինի խապէր ալտըղըն-
տա, տիհանընտան չըգարտըզը միւ-
էսսիր ֆիղան ու ֆէրեատը թարիֆ
իթմէք միւմքին օլամաեաճաղըն-
տան, պունտան սարֆը նազար ի-
տէրիզ։

Բընէ տը Բիէօեէ կէլինճէ, մէր-
գում, պիր ինսան տէրունէն նէ
տէրէճէ սըգընթը հիսս իտէպիլիր
իսէ, օ սըգընթըեը հիսս իթմէքտէ
իտի։ Պունունլա պէրապէր, քէն-
տիյի թէլէֆ իտէկէլէն մուհապ-
պէթ, հասէտ վէ մէյեուսիեէթ
տույղուլարընա ղալէպէ իտէրէք,
Մ. տը Սիմէօզիւն տիզ չէօքիւպ,
քէնտիսինէ արզ իտէճէկի բէճա-
եա պէքլէմէքսիզին,

—Էֆէ՛նտի բետեր, տէտի, վա-
տընըզը սիզէ իեատէ իտէրիմ, սիզ
բէք ալէա պիլիրսինիզ քի, պէն
ժանը, քէնտի էօմրիւմտէն տահա
զիեատէ սէվէր իտիմ, վէ օնուն ի-
չին էօլմէք, պէնիմ էն շէտիտ ար-
զում, վէ էն պիւյիւք սէտտէթիմ
իտի։ Ֆագաթ մատամ քի, Հագգ
Թէալա պունա միւսաատէ իթմէ-
եօր իսէ, գատէրի իլահի գարշը-
սընտա պաշըմը էեէրիմ. իմտի ժա-
նը՝ պէնիմ՝ իչին էօլմիւշ օլուպ,
ֆագաթ պիր պաշգասը.յլա թէզէվ-
վիւճ իթմէսի էվլէա տըր, էլվէրիր
քի էօլմէսին, էլվէրիր քի հաեաթ-
տա գալսըն։

Բընէ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի
սըրատա, անլընտան պուզ կիպի
թէր տանէլէրի նիւզուլ իթմէքտէ
իտի, վէ լէհճէսի զաթէն սօլմուշ
իքէն, շիմտի պիւսպիւթիւն բէնկի-
նի աթմաեա պաշլամըշ, վէ եօր-
կունլուդտան վէ միհն ու քէտէր-

ան պօզուլմուշ օլան պէնգի կիթ-
ուքճէ պիւտէ պօզուլմաճա եիւզ
թուքմուշ իսի ։

Հասըլը պիչարէ տէլիգանլը, հեմ
հաեաթ վէ հեմ քեաէը տուշդու-
լարընը զայպ իսէրէք, քենարինտէն
պիհասպէր օլտուղու հալտէ, մա-
տամ տը Սիմէօզին գօլլարը իչինէ
տիւշտիս ։

Մ. տը Սիմէօզ իսէ, պիչարէ տէ-
լիգանլրը տիւշէսին էմրի թէտա-
վիսինէ իհալէ իսէրէք, քենտիսի
թէքքար Քէրժանը պուլմագլըղա
կիթտի ։ Մէրգում Քէրժան, վու-
դու պուլաճագ միւլագաթըն վէ
իթթիխազ օլունաճագ գարարըն
նէթիճէսինի էվվէլճէ պիլտիկինտէն,
սապըրըզլըգլա պէքլէմէքտէ իսի։
Պինապէրին իհթիեարըն կէլմէսին-
տէ ,

—Նէ՞ ճէվապ կէթիրտինիզ, մի-
սիս տիւգ, տէեու սիւալ իթտի ։

—Գո՛րթարընըզ, գո՛րթարը-
նըզ ժանը, չիւնքի քենտիսինի սի-
զէ վիրինօրում, տէտի իհթիեար ։

Պու իֆատէ իւզէրինէ, Քէրժա-
նըն կէօզ պէպէքլէրի գըզարը,
վէ եիւզինտէ տախի պիր սէվինճ
էմարէտի միւշահէտէ օլունտու, վէ
քէլամն աղազ պիրլէ ,

—Տիմէք տիր քի, միւսիս տիւգ,
տէտի, ժան քէսպի հաեաթ իթ-
տիկինտէ, պէնիմ օլաճագ տըր ։

—Էվվէթ, տիպին օլաճագ տըր,
տէեու ճէվապ վիրտի Մ. տը Սի-
մէօզ ։

—Նամուտտունուզ իւզէրինէ սէօզ
վիրի՞ լմիսինիզ ։

—Էվվէթ, նամուտում իւզէրինէ
սէօզ վիրմիմ ։

—Ճէնապը Հագգ Հուզուրուն-
տա պունուն իչին եէմին իսէ՞լմի-
սինիզ ։

—Էվվէթ, ճէնապը Հագգ Հու-
զուրունտա եէմին իսէրիմ ։

—Էօյլէ իսէ, միսիս տիւգ, պէն
տէ տիպին սէօզինտէ իթթիգատ ի-
տէրիմ, վէ քենտի վիրտիկիմ սէօ-
զիս տէ թուքմարըմ ։ Շէօյլէ քի,
էօմրիս պէնիմ օլաճագ օլան գը-
զընըզ իչին պիւա էսէֆ ու քեաէը
էօմրիւմիս ֆէետա իսէրիմ ։ Իմտի,
պու կիւն, վէ հաթթա եարը կի-
ճէսէն էվվէլ, զայպ օլտուղունու
պանն իթտիկինիզ գըզընըզ, խանէ-
նիզին մուճիպի մէսէրլէթի վէ իֆ-
թիխարը օլաճագ տըր ։

Պու լաֆըրտըլարտան սօնրա ,
պարօն տը Քէրժան, տիկէը հիչ
պիր քէլիմէ իլաւէ իթտէքտիզին վէ
հիչ պիր սիւալէ ճէվապ վիրմէք-
սիզին, գըրմըզը էվվէ կիրմէք իւզ-
րէ , Սիմէօզ գօնաղընտան ադիմէթ
վէ մուֆարագաթ իլլէտի ։

41

ՆԻԳՕԼԱ ՖԼԱՄԷԼԻՆ ՐՈՒՀՈՒ

Էքսէր տէֆա ֆուրթունալը կիւն-
լէրտէ, ֆուրթունա զուհուր իթ-
մէզտէն էվվէլ, պիւթիւն թապիաթ,
զարիպ պիր մէնզարէ քէսպ իտէր ,
չէօյլէ քի պիր ազ միւտատէթ զար-
ֆընտա գարա վէ գաթը պուլուխ-
լար , գուպպէլի սէմավիներնին եիւ-
պինիւ գաբլարլար , , վէ պու պու-
լութլար լոտօս ըիւղկեարըլլա սիւ-
րատէլէ իլերի սիւրիւլերէք, կինտէչին
գարշըսընտա , գաթը պուղուլար-
տան միւթէշէքքիլ պիր բէտրէ
հալի քէսպ իտէրլէր , վէ կինտէչին
արճագ այրընըզը եէրինէ օրթալը-
ղը ճիւզի պիր գարանլըգ գաբլար ,
վէ պու գարանլըգ , քէօյլէրի վէ օ-
վալարը մահզունիեէթպախշ պիր
հալէ իլգա իսլէր , կէօք կիւրիւլ-

տեմնեն պաշտար , վե ժիմիցհարի ա ան տալկալար , պերիսկերինե չարտարապ , տէհղէթամիզ ինկիթիլեր հասըլ իտեր , վե եագըն վադըթա սէլ կիպի եագմուր նիզուլ իսէճեկի զանն օլունուր ։

Ծադալթ նակէհան պուլութարըն ապատընատ ճիւղի պիր պայընդըզ զահիր օլարագ , կիւնէշ պէթէքլար մէյտանա չըգար , վե օվալար վե տէրեէր անըն զիեալարը յըլա թէնկիր գըլընըր ։ Պու հալտե , զանն իտերսին ը , պիր հիքմէթլե մէնզարէյի ումումիեե թէպետաիւլ իսիպ , կիւնէշին զիեալարը սահեսինտե , մէգըքիւր գարանըզդ մահվ , վե էսերի մահզունիեէթ զայըլ , վե պոհնարըն եէրինե պիր բարըպ ալագ վե պիր կիւզէլլիք գայիմ օլուր ։

Պարօն ար Քէրժանըն , Սիմէօզ պօնաղընատան հարէքէթ ու ապիմէթինտեն թա օլ կիւնիւն ադշամը նա գատար սիւզ իլե սիւշէսին կեչիլտի քլերի վադըթ տախի , թըպգը պալեատե նագլ իթտիկիմիզ մէնզարէ կիպի օլատ , եանի Լիւքիւն լոգըտաքալարընատան բէտեր ու վալիտե ազիմ սէվինճ իչինտե պուլանմագտալար իքէն , մէրդ ումուն ապիմէթի իւգէրինե տիւչարը եէյլոտ օլատըլար ։

Պաղէն Մ. ար Սիմէօզ վե զեվճէսի , պարօն ար Քէրժանըն սէօզլէրինե վե վատարընա քէօր քէօ բունա լինանատագ , տիրիլիչ օլան գըղլարընը գօլտարը իչինտե սարատըգտարընը զանն իթմէքտահ իտիլէր Պաղէն տախի քէտերամիզ պիր չիւպհէ , վե մուճիպի էնտիչէ պիր լինանամանագըզդ , մէրդ ումունըն ֆիքրինի իտթիլա իթտիկինտեն , Մ. ար Քէրժանըն , հայիզ օլատուդունու զանն իչլէտիկի հիքմէթլի իգթիտատրընը սույլ իտթիմնը իչլէհէրէք , քէնատիլէրինի պիր թադըմ իսէճեալի վե տիմանէճե վե իճրատը ճեզատպիլ իւմիալէր իլե ալատաթարչ օլատուդունա եագըն հասըլ լինլէմէքտե իտիլէր ։

Պէօյլէճե մէչտուսիեէթ կիրատապընա տիւչիւպ , պու մէչտուսիեէթլէրի իսէ , սէվինճլէրինտեն տահա զիեատե ազիմ վե տէրին օլուր իտի ։ Սոնրա տահի իւմիա թաալիր օլունան կիւնէչին զիեատը պիրտէն պիրչ մէրդ ումանըն մահզուն վե միւքէտտեր օլան գալալէրինի թէնվիր իտերէք , ազ պիր միւատէթ իչլին սէվինճ էսերի պրագմագտա , վե պիր ազ սոնրա եէյնե մահվ օլուպ , քէտեր ու էլէմ տուդուլտըը հուսուսլե կէլմէքտե իտի ։

Վադըթ կէչտիքճե , իչպու մանէվի իսկէնճէ տե զիեատէլէշմէքտե իտի ։ Նիհատեէթ ադշամ բատատէլէրինտե , Մ. ար Սիմէօզ իւմինինի քէտիպ , պարօն քէնտի իֆատահէրնատա բէք իլէրիեե վարմըշ օլտուդունատան , վե իգթիտատրըզլըղընը տա իգրար իտէմէեճէէկինտէն , պիր տախի պու գօնաղա կէլմէզ , տէտի քէնտի քէնտինե ։

Հալ պու քի պու ֆիքիր տե , թէհամիւլ օլունմազ պիր իսկէնճէ տիմէք օլուպ , վե պէօյլէ պիր միչէվվէշ հալ իչլինտե եաչամագըզդ իսէ , միւմքին օլահատճագընատան , տիւգ , Մ. ար Քէրժանը պիրտի քտե կէթիրմէքլիկի բէճա իթմէք իւզրէ , տերհալ մէրդ ումանն իանէտե նատընե նատըգ պիր իտզմէթ քտար կէճատէրտի ։

Խըզմէթ քտար իսէ , պիր ազ սոնրա եալընըզճա ատեէթ իտի , չինքի Լիւք ուապահատան պէրու քէնտի իանէտինե կէլմէտիշ իտի ։ Պունուն իւգէրինե իչթիհատար տիւգ , քէլամա իպթիտատար իտերէք ։

—Այլահտա ինսաֆ, վէ ինսանլարտա տա մէրհամէթ գալմամըշ, տէտի, պու հալտէ նէ՛ մութլու անլէրէ քի, թէրքի տիւնեա իտիպ, միհն ու մէշագգաթ պարընտան գուրթուլուրլար։

Պու արալըգ Բընէ տը Բիէօ, տիւգ վէ տիւշէս իլէ պիրլիքտէ տէյիլ իտի։ Մէրգում, մատամ տը Սիմէօզիւն զայրէթի սաեէսինտէ, պայկընլըղընտան տեբլտըգտան սօնրա, վագթիյլէ քէնտի նիշանլըսընն հաեաթտա օլտուղու ղէման քէնտիսինին օլան օտասընա կէօթիւրիւլմէսինի ըէճա իյլէմիշ իտի։ Իշթէ մէրգում տէլիգանլը պու պապտէ տիւշէսէ շու եօլտա իֆատէյի մէրամ իթտի.

—Մա՛տամ, պէն սիզին մէսէրրէթինիզի իխլալ իթմէմէք իչին, քէնտի քէտէրիմի կիզլէեէմէեէճէկիմտէն, եալընըզճա իմրարը էվգաթ իյլէմէք իսթէրիմ։ Պինապէրին սօն տէֆա օլմագ իւզրէ, պէնիմ էօմրիւմ, միւսթադպէլիմ վէ իւմիտիմ օլան սէվկիւլիւմիւ հաեաթտա օլարագ կէօրտիւքտէն սօնրա, իշպու լանէթլի շէհրի թէրք իտէրէք, պէթէքրար Պրըթանեանընն սէվահիլինէ կիտէճէյիմ, չիւնքի պահրը Օգիանօսուն ֆուրթունալարը, պիզզաթ պէնիմ եիւրէկիմին այնասը տըրլար։

Բընէ, պիր վագըթ սաատէթի հալ իչինտէ էօմրիւնիւ կէչիրմիշօլտուղու քիւչիւք տայիրէտէ եալընըզճա գալտըղընտա, եաթաղընա կիրտի, վէ հընչկըրմալարընն սէսինի մէնն իթմէք իչին, եիւզիւնիւ պաշ եասթըղընտա կիզլէտի, վէ ագան եաշլարը իլէ գարարմըշ օլան կէօզլէրի էօնիւնէ պիր թագըմ աշգ ու մուհապպէթ թասվիրլէրի կէլտիկինտէ, Մ. տը Սիմէօզիւն սէօյլէտիկի շու սէօզլէրի թէքրարլար իտի.

—Նէ՛ մութլու անլէրէ քի, իշպու տարը տիւնեատան էլլէրինի չէքմիշ տիրլէր։

Իշթէ օլ ուզուն կիւնիւն սաաթ վէ տագըգալարը, պէօյլէճէ բէք կէճ միրուր իթտի։ Նիհաեէթ օլ կիւնիւն ագշամըսը, խըզմէթքեարլարտան պիրի, տիւգ վէ տիւշէսին նէզտինէ կէլէրէք, Մ. տը Քէրժանընն, բիֆագաթընտա իքի բահիպէ գատըն պուլունտուղու հալտէ, կէլմիշ օլտուղունու պիլտիրտի։

Զէմանէմիզ բահիպէլէրի թարիգաթլարընտա էմսալի օլմաեան մէրգուման բահիպէ գատընլարըն էլպիսէսի, մահզունիյյէթպախշ վէ հէման տէհշէթամիզ պիր թարզտա իտի։ Շէօյլէ քի էլպիսէյի մէզպուրէ, կէնիշ վէ ուզուն պիր ֆիսթանտան իպարէթ օլուպ, եօգարը թարաֆընտա պէեազ գումաշտան էնլի պիր խաչ պուլունմագտա, ղաեէթ սիեահ պիր պաշլըգ, իւզէրինտէ եալընըզ իքի թանէ կէօզ տէլիյի օլտուղու թագտիրտէ, մէրգուման բահիպէլէրին եիւզիւնիւ քեամիլէն սէթր իթմէքտէ, վէ խայլիճէ գալըն պիր իբ, եէր եէր տիւյիւմլէր իլէ պաղլը օլարագ, մէրգումանընն պէլինտէն սիեահ ֆիսթանլարընը պաղլամագտա իտի։ Իգթիզայի հալտէ, պիր գամչը մագամընտա գուլլանըլմագլըղա մախսուս օլան մէզքիւր գուշաղըն ուճունտան, տէմիրտէն պիր խաչ իլէ, պիրտէ ղաեէթ մէհարէթլէ իշլէնիլմիշ քէմիքտէն պիր ինսան պաշը ասըլմըշ իտի։

Խըզմէթքեարըն կէթիրտիկի խապէր իւզէրինէ, տիւգ տը Սիմէօզ լազըմ կէլէն էմրի վիրմէքլէ, Քէրժան, մաեէթիյլէ պիրլիքտէ սա-

լօնա կիրտի։ Մէզքիւր սալօնտա տիւգ իլէ տիւշէս պուլունուպ, մէր-գումա պէքլէմէքտէ իտիլէր։

Իքի բահիպէլէր, սալօնուն էշի-յինի կէչտիքլէրինտէ, ազիմ պիր հիւրմէթլէ սէլամ վիրտիլէր, վէ սալօնուն արգա թարաֆընտա տուր-տուլար։

—Ա՛հ, սի՞զմիսինիզ, տէտի Մ. տը Սիմէօզ, պիլսէնիզ քի, օղլում, սաաթլար պիզէ բէք աղըր վէ բէք զալիմ կէօրիւնտիւկիւնտէն, ավ-տէթինիզ հագգընտա հէման մէյ-եուս օլմաեա պաշլամըշ իտիք։

—Տիմէք տիր քի, միւսիւ տիւգ, պէնտէնիզի ֆիւճճէթէն վէֆաթ իթմիշ տիր զանն իտիեօրտունուզ, տէեու ճէվապ վիրտի Լիւք, լա-քին էֆէնտիմ, պէնտէնիզ հա-եաթտա օլտուգճա, թէքրար նէզ-տինիզէ կէլմէքլիկիմէ հիչ պիր մանի օլամազ իտի։ Պէն, միւտտէ-թի էօմրիւմտէ եալան սէօյլէմիշ ա-տէմ տէյիլիմ, վէ իթտիկիմ վա-տը, հէր նէ տախի օլսա, մուգատ-տէս թութարըմ, նասըլ քի պու-նուն իսպաթընը պիր ազտան կէօ-րէճէքսինիզ։

Քէրժանըն, պալէատէքի սէօզ-լէրի գավի սուրէթտէ սէօյլէմէսին-տէն, Մ. վէ Մատամ տը Սիմէօզ-տէ էմնիյյէթի քեամիլէ հասըլ օլ-տու։ Պատէհու տիւգ, Լիւքիւն եանընա կիտէրէք, էլլէրինի թութ-տու, վէ հէման բէճա գըլըգլը պիր սէտա իլէ,

—Օղլո՛ւմ, տէտի, պիհագգըն սիզի ինճիթէճէք օլան հագգսըզ պիր շիւպհէմիզտէն տօլայը պիզէ աֆվ իտինիզ։ Կէօրիւեօրսունուզ եա, պիր գաչ կիւնտէն պէրի տիր, ալ գատար մէշագգաթ իչինտէ պուլու-նուեօրուզ քի, հէր շէյին վէ հաթ-թա Ալլահըն ինսաֆ ու մէրհամէթի հագգընտա տախի շիւպհէ իտիեօ-րուզ։ Իմտի, նասըլ քի պու պապ-տէ Ալլահ պիզէ աֆվ իտէճէք ի-սէ, սիզ տէ աֆվ իտինիզ։

Քէրժան պաշընը էյիպ, քէմալի հիւրմէթ վէ մուհապպէթ ալէամէ-թիյլէ, իհթիեարըն էլլէրինի տու-տագլարընա կէօթիւրտիւ, վէ քէ-լամա աղաղ պիրլէ,

—Ալլահ աշգընա օլսուն, միւսիւ տիւգ, տէտի, պու սէօզլէրինիզէ տիկէր հիչ պիր քէլիմէ իլավէ իթ-մէյին։ Անլաեօրում քի, պիզզա-բուր պէնիմ կէճ գալմագլըզըմ, սիզի տիւչարը թէլաշ իթմիշ օլմա-լը տըր, պինապէրին սէպէպ օլտու-զում իզտիրապը ճէտիտինիզտէն տօլայը սիզտէն աֆվ տիլէմէքլիք, պանա այիտ տիր։

Պատէհու սէսինի թէպտիլ իտէ-րէք, շէօյլէ իլավէ իթտի.

—Իշ կէօրմէքլիք վագթը կէլտի, լաքին էվվէլ պէ էվվէլ սիզտէն պիր միւսաատէ թէմէննի իթմէք իսթէ-րիմ։

—Նէ՞ կիպի, տէտի Մ. տը Սի-մէօզ։

—Շէօյլէ քի պիր գաչ սաաթ ի-չին պանա, գօնազընըզ իչինտէ հուտուտսուզ պիր մէէզունիյյէթ վիրմէյիսինիզ, վէ պէնիմ միւրատ-լարըմ հէր նէ տախի օլսալար, վէ սիզ՝ նէ տէրէճէ գարանլըգ տախի կէօրիւնսէլէր, կէրէք սիզ վէ կէ-րէք մատամ տիւշէս պիլէ անլէրէ թապի պուլունմալըսընըզ։

—Բէք իյի, մավէմնունիյյէ սի-զէ հէր կիւնա մէէզունիյյէթ վէ հիւքիւմէթի վէրիրիզ, վէ հէր նէ էմրինիզ օլսա, իթաաթ իտէճէյիզ։

—Իմտի, պէն տէ, պանա վիր-տիկինիզ պու իգթիտարը շիմտի-տէն իճրաեէ պէտ իլէ, շու էսնա-տէ մատուռտա պուլունան քեաֆ-

ֆէյի բուհպանլարըն մահէլլի մէզ-պուրտան չըդմալարընը, վէ պու գօնաղը պըրագըպ կիթմէլէրինի էմր իտէրիմ։

—Բէք իյի, պիր ազտան կիտէ-ճէք տիրլէր։

Պատէհու Քէրժան չու վէճհ իլէ իլավէ իթտի.

—Միւսիւ տիւգ, պունտան մաա-տա նէ՛ մատամ տիւշէս վէ նէ՛ սիզ, գըզընըզ հագգընտա իճրա օլու-նաճագ մուամէլէտէ հազըր պու-լունմաեաճագսընըզ։

—Աճա՛յիպ, տէտի մատամ տը Սիմէօզ, միւքէտտէր պիր թէաճ-ճիւպ ալէամէթիյլէ, գըզըմըն տի-րիլտիկինի կէ՞օրմէեէճէքմիյիմ։

—Մա՛տամ, վագթի կէլտիկինտէ, սիզին հուզուրունուզու պիզզաթ պէն իսթիրհամ իտէճէյիմ, տէեու ճէվապ վիրտի Քէրժան, օլ զէման սիզ պէնիմ ֆիթուհաթըմը կէօրէ-ճէքսինիզ, ֆագաթ մուգաատէմա-թը մուամէլէ սիզին հուզուրունուզ-տա իճրա օլունամազ։ Պու պապտէ Նիգօլա Ֆլամէլին վիրտիկի էմր, գաթի վէ ըէտա օլունմազ սուրէթ-տէ տիր։ Անճագ, պիր կէնճ ատէմին միւթէպէր վէ պիւյիւք պիր ֆամիլ-եանըն գըզըյլա ուզուն միւատէթ եալընըզճա գալմասը, ճիտտի պիր իշ իչին տախի օլսա, պու ճիւմլէ իլէ տախի պիր տէրէճէեէ գատար նա-զարը ալէմտէ իյի կէօրիւնմէեէ-ճէկինտէն, պէնտէնիզ պուրաեա կէլմէզտէն էվվէլ, պաշ բահիպէլի-կի թէալլիւգաթըմտան պիրի բիեա-սէթի թահթընտա պուլունան Մի-զէրիգօրտ նամ բահիպէլէր մա-նասթըրընըն գաբուսունու չալտըմ, վէ մէզպուրէ պաշ բահիպէեէ պիլ միւրաճաա, սիննլէրի վէ ֆազիլէթ-լէրիյլէ չայեանը հիւրմէթ օլան իշ-պու իքի նէֆէր բահիպէլէրի մա-եէթիմէ ալտըմ։ Պունլար պէնիմլէ պիրլիքտէ մատուռտա պուլունա-րագ, մատմուազէլ տը Սիմէօզիւն վէ պէնիմ եանըմտան ասլա այրըլ-մաեաճագ տըրլար, վէ պէն վի-ճուտուն տիրիլմէսի իչին ճանա խի-թապէն լազըմ կէլէն թապիրաթը թէլաֆֆիւզ իթտիկիմ սըրատա, անլէր տախի, պաքիրէլէրին համի-սի պուլունան Մէրեէմ անէեէ խի-թապէն տուալարընը սունաճագլար տըր։

—Միւսիւ պարօն, տէտի մատամ տը Սիմէօզ, սիզ պիր վալիտէնին գալպինտէ հասըլ օլան էն նազիք վէսվէսէլէրէ վարընճաեա գատար տիւշիւնմիւշ վէ իճապը իճրասընա պագմըշ օլտուղունուզ իչին թէշէք-քիւր իտէրիմ։

—Մա՛տամ տիւշէս, տէեու մու-գապէլէ իթտի Լիւք միւէսսիր պիր ուտա իլէ, սիզ պանա հագըգաթը հալտէ, տէօրթ սաաթ սօնրա, եա-նի եարը կիճէ օլտուղու զէման թէ-շէքքիւրինիւզիւ պէեան իտէճէք-սինիզ, օլ վագթա գատար պէն հիչ պիր շէյ եաբմըշ օլմաեաճա-ղըմ։

Պու սօն լագըրտըլարտան սօնրա, Քէրժան վէ իքի բահիպէլէր, բուհ-պանլարըն սավուշմուշ օլտուգլարը մատուռուն էշիյինտէն իչէրի կիր-տիլէր։

Մումլար հալէա թապութուն գօ-նուլմուշ օլտուղու մահէլլին էթրա-ֆընտա եանմագտա օլուպ, ժան ի-սէ, եիւզիւնիւն բէնկի սօլմուշ, վէ կէօզլէրի գաբանմըշ օլտուղու հալ-տէ, աչըգ օլան թապութուն իչին-տէ եաթմագտա իտի։

Պարօն քեաֆֆէյի գաբուլարը գաբատը, սիւրկիւլէրինի գօյտու, բէրտէլէրի գալտըրտը, վէ հիչ պիր թարաֆտա եապանճը պիր քիմսէ-

նին կիզլէնմիշ օլմատըղընա, վէ քիմսէնին տիշարտան իչէրի կիրմէսի, վէ եախօտ իչէրիյի սէյր իթմէսի միւմքինսիզ իտուկինէ թէէմին օլտուգտան սօնրա, թապութուն գօնուլմուշ օլտուղու մահէլլին գատէմէլէրի իւզէրինտէ օթուրմուշ օլան սախթէ բահիպէ գատընլարըն եանընա եագլաշտը, վէ պունլարտան պիրիսինէ ղաեէթ եավաշ սէտա իլէ,

—Բէ՛րին, տէտի, պանա նասըլ կէօրինիւեօր իսէ, սանա տախի հէր շէյ միւքէմմէլ կէօրի՞ւնմէեօր մու, վէ պունտան պէօյլէ հիչ պիր շէյ թէշէպպիւսիւմիւզիւ տիւչարը թէհլիքէ գըլամազ վէ պօշա չըգարամազ, վէ պիղտէ քէսպի մուվաֆֆագըյյէթ իթմէքլիկէ էմին օլտուգ, տէյի՞լ մի։

—Քի՞մին սաեէսինտէ, տէեու սիւալ իթտի Կուլ մուխթասար սուրէթտէ, զիրա հագըգաթէն մէրգումէ բահիպէ գատըն Կուլ իտի։

—Սէնին սաեէնտէ, սէնին ազլըն սաեէսինտէ, ազիզիմ, տէտի Քէրժան, իմտի լաեըգըյլա պաշլատըղըն վէ խիթամընա եագլաշտըղըն շու իշէ տէվամ էթ։

Բէրին տեաղա գալգըպ, թա թապութուն եանընա չըգտը, վէ էլպիսէսի ալթընտա պուլունան էնլի ճէպինի արաշթըրարագ, օն ալթընճը ասրըն պիր սանաթքեարը թարաֆընտան կիւզէլճէ իշլէնիրմիշ օլարագ, կիւմիւշտէն քիւչիւք պիր գապ չըգարտը, վէ պու գապըն ազզընը աչտըղընտա, մատուռուն իչինի ղաեէթ նէֆիս պիր դօգու իհաթա իյլէտի։

Բէրին, մէզքիւր գապըն տէրունինտէքի ըէնկլի վէ շէֆֆաֆ բուհտան պիր գաչ տամլա, սօլ էլինին ավուճունա ագըթտը, վէ սօնրա սաղ էլինին իքի բարմաղըյլա, հաֆիֆճէ մատմուազէլ տը Սիմէօղիւն դուլագ թօզուլարընը, տուտագլարընը վէ պուրուն տէլիքլէրինի օվալատը։

Պունու եաբտըգտան սօնրա, մէզպուրէ, կիւմիւշ գապըն ազզընը դաբատը, վէ ճէպինէ գօեուպ, թապութուն եանընտան աշաղը էնտի։

—Իշ պիթտի՞ մի, տէեու սիւալ իթտի պարօն։

—Էվվէթ, էվվէթ։

—Տիմէք տիր քի շիմտի . . .

—Շիմտի պիղէ պէքլէմէք լազըմ տըր։

—Նէ՞ գատար վագըթ։

—Իւչ սատթ։

—Էօյլէ իսէ, սապըրլը օլալըմ վէ պէքլէեէլիմ, տէտի Քէրժան։

Կուլ իլէ Լիւք պու սուրէթլէ գօնուշտուգլարը սըրատա, տիկէր բահիպէ, կիյինտիկի էլպիսէսինին արալըգլարընտան կէօզլէրինի ժանըն իւզէրինէ աթֆ իտէրէք, քէնտի քէնտինէ շէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի.

—Ֆագաթ էկէր շու մուգատտէսաթ հագգընտա իտիլէն թէճավուզ թէէտիպ օլունուր իսէ, էկէր շու դըզըն եէրինէ պիր ազտան պէն եաթտըղըմտա, հագըգաթէն էճէլէ գուրպան կիտէճէք օլուր իսէմ. . .

Դարմէն, նասըլ քի օգուեանլարըմըզ տախի քէնտիսի օլտուղունու թանըմըշլար տըր, պու սէօզլէրինէ բէք չաբուգ ճէվապ պուլարագ, շէօյլէ սէօյլէտի.

—Պու շէյլէր նէ՞մէ լազըմ պէնիմ, պէն, եա էօլմէյի վէ եա ֆաթիհ օլմաեը ֆիքրիմէ գօյմուշ, վէ պունուն իչին եէմին տախի իթմիշ տէյի՞լ միյիմ։

Օլ տադըգտան խթիպարէն, մատուռտա ադիմ պիր սիւքիւթ հասըլ օլտու, վէ պու սիւքիւթ խայլի վագըթ իմթիհտա խթտիքտէն ածըտա, նիհաեէթ Կուլ պու սիւքիւթի գաթթ իլէ, պարծնա,

—Իւչ սաաթ կէչտի, պիր քերէ չու դըզա տիգգաթ էթ, տէտի։

Ֆէլճան օթուրտուղու իսկէմիէ-տէն գալգըպ, թապութտան Կանընա եագլաչար, վէ մատմուազէլտը Սիմէօզիւն վիճուտինի տիգգաթլէ թէճէսսիւս իթտի։

Պիր ազ միւատէթ, մէզպուրէնին ոճնմուշ օլան վիճուտի Կինտան նա-չէսի հէյեէթինտէ գապտը, ֆագաթի պիրտէն պիրէ տէրիսի իւզէրինտէ հաֆիֆճէ պիր տիթրէմմէ միւշահէտէ օլունտու, տուտագլըը գըմըլտաատը, կէօզ գաբադլըը տիթրէտի, կէօքսիւնտէ պիրի պիրինէ գավուշմուշ օլան էլլերի եավաշճա եէկտիկէրինտէն այըլըտարագ թապութտան պիրէր թարաքինա տարգըտտը, պաչը տօղրուտու, վէ նիհաեէթ կէօզլերի տաճի այըտտը։

—Պէն սանա նէ՞ տէմիշ իտիմ, տէտի Կուլ, իչթէ կէօրիւէօրսուն Կա, ճանըմընէօր, վէ իւչ կիւնտէն պէրու հարէքէթտէն տուր օլմուշ օլան էօմրիւ, եինէ թապիի հալինի պուլուէօր։ Կէչմիշ զէմանըն վէ զէմանէմիզին էն մէչնուր թապիպլէրի պէօյլէ պիր միւճիզէ իճրա իտտէպիլիրլէ՞ր մի։

—Շիւպհէ Կօգ տուր քի, իտէմէզըր, ֆագաթի ատա գօ՞ըդմա-Կօրմուտուն քի, մատմուազէլ տը Սիմէօզ, քէնտիսինի իսթիյա իտէն տէհչէթ վէ ալթիւսթիւք ապտարնատա սէս չըդըըը վէ պիզի էլէ վէրիր տէյի։

—Պէօյլէ պիր մուխաթապա Կօգ տուր։ Էվվէթ, ժան հաեաթտա տըը, լաքին տույդուլարը էլան ուԿանմամըշլար տըը։ Շէօյլէ քի հէնուզ կէօզլերի իլէ գուվվէյի հաֆըզա վէ ապլիեէսի իւզէրինտէ գալըն պիր էօրթիս պուլունմադատա տըը։ Հաթթա շու Կանատէ քէնտիսինէ պիր չէյ ոօրաճագ տախի օլսան, ատա ճէվապ ալամազտըն։ Մատմուազէլ տը Սիմէօզ, էթրաֆընտա պուլունան չէյլերի կէօրէմէզ, վէ սէնի թանըեամազ, նէ օլտուզունու վէ նէրտէ պուլունտուզունու տախի պիլմէզ։ Հասըլը վալիտեսի պիլէ Կանընտա պուլունաճագ օլտա, գըզընըն պիր պագըչընա, պիր լագըրտըրընտա, Կախտա պիր թէպէսիւմինէ մաղհար օլամազ իչթէ կէօրիւէօրսուն Կա, գօրգաճագ հիչ պիր սէպէպիմիզ Կօգ տուր։

Ժան, պու արալըգ թապութու իչինտէ գալգըպ օթուրտու, վէ միւշէվվէշ պիր թարդտա էթրաֆընա կէօզ կէզտիրմէնէ պաչլատը իսէ տէ, չիւպհէսիզ պիչարէ, Կա հիչ պիր չէյ կէօրէմէմէ՞քտէ, վէ Կախտա եէնի տօղմուշ օլան չօճուգլար կիպի, նէ կէօրտիկիւնիւ անլատտամագտա իտի։

—Հագգըն վար տըը, տէտի Լիւք, ֆագաթ Բէ՛րին, չունու պանա տէյլէ քի, իչտու զիհնի տէրմանըզլըգ վէ պայկընըզլըը, ուզուն միւատէթ իմթիհտա իտէճէ՞ք մի տիր։

—Ժան տը Սիմէօզիւն էօմրիւ օլտուգճա իմթիհտա իտէճէ՞ք պիր-տիմէ՞ք տիր քի չօգ վագըթ իմթիհտա իյլէմէեէճէ՞ք տիր, տէեու ճէվապ վիրտի Կուլ։

—Ժան էօլէճէ՞ք մի տիր։

—Էվվէթ։

—Եագըն վագըթտա՞ մը։

—Շիւպհէսիզ պիր գաչ սաաթտան, վէ էն չօղու պիր գաչ կիւնտէն։ Չիւնքի մէնէքշէ իլէ պէեազ լէյլադլարտան թէրքիպ իտիլմիշ օլան պուքէթին համիլ օլտուղու շիտտէթլի զէհիրլէր, մէզպուրէնին էօմրիւնիւն թա տամարլարընա թէէսսիր իթմիշլէր տիր։ Մէզքիւր զէհիրլէրէ հիչ պիր քիմսէնին վիճուտի թէհամմիւլ վէ մուգավէմէթ իտէմէզ։ Պինապէրին զաթէն հուսուլէ կէլմիշ օլան ֆէնալըգ, օլ տէրէճէ ազիմ տիր քի, պու կիւնքի կիւն պէն պիլէ միւրատ իթսէմ, իշպու ֆէնալըղըն էօնիւնիւ ալամամ։ Պու հալտէ պիր գրալըն ճիւլուսը զէմանընտա կիպի, «Մատմուազէլ տը Սիմէօզ վէֆաթ իթտի, եա՛շասըն մատմուազէլ տը Սիմէօզ» պաղըրմագլըղըն վագթը կէլտի։

Կուլ, պու սէօզլէրի սէօյլէր իքէն, իքինճի տէֆա օլարագ, թապութուն գօնուլմուշ օլտուղու մահէլլին գատէմէլէրինտէն չըգաը, վէ ագլը պաշընտա օլմաեըպ, կէօզլէրինի քէնտի իւզէրինէ տիքմիշ օլան պիչարէ գըզճըղազըն եանընա եագլաշտը։ Պատէհու քէնտիսինէ տօղրու էյիլիպ, վէ պիր գօլունու մէրգումէնին վիճուտինէ սարարագ, ուսուլճէ թապութտան տիշարը չըգմասընա եարտըմ իթտի։

Ժան, Բէրինին վասըթասը յլա, ատէթա մաքինավարի սուրէթտէ թապութտան չըգըպ, թապութուն տուրտուղու եէրին իւզէրինտէ աեագտա տուրտու։ Մէզպուրէ հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէտիկի կիպի, կէօզ քիբրիքլէրի իսէ, էթրաֆընա գօնուլմուշ օլան մումլարըն ֆէվգէլատէ այտընլըղընտան գամաշան կէօզլէրի իւզէրինտէ աչըլըպ գաբանմագտա իտի։

Ժան, Կուլուն եարտըմը յլա վէ տիթրէեէրէք գատէմէլէրտէն աշաղը էնտիքտէն սօնրա, մէրգումէնին պաշընտաքի պէեազ կիւլլէրտէն եարըլմըշ օլան թաճ, վէ քէֆէն մագամընտա կիյինմիշ օլտուղու պէեազ վէ ուզուն էլպիսէ, իւզէրինտէն չըգարըլտը։ Պատէհու Բէրին, Չինկեանէ դըզընա խիթապէն,

—Կէ՛լինիզ, Դա՛րմէն, կէ՛լինիզ, տէտի, շիմտի սըրա սիզին տիր։ Շու կիյտիկինիզ բահիպէ էլպիսէսինի չըգարըպ, անըն եէրինէ իշպու պէեազ լիպասը կիյինինիզ։

Չինկեանէ գըզը պիր սանիեէ պիլէ ֆէվթ իթմէքսիզին, էվվէլա, օլ անէ տէկին պաշընտան չըգարմամըշ օլտուղու սիեահ պաշլըղը չըգարմասը յլա, հիւսնի ճէմալի, Ժան տը Սիմէօզիւն սիմասընտան զիեատէ սօլմուշ օլարագ, զահիր օլտու։ Պատէհու Դարմէն, իւզէրինտէ պէեազ խաչ ալէամէթի պուլունան սիեահ էլպիսէսինի չըգարըպ, պու էլպիսէ, թէյէֆի շու էսնատէ միւթէսավվէր օլան պիչարէ վէ պէտպախթ գըզա կիյտիրիլտի։ Մէզքիւր սախթէ բահիպէ էլպիսէսի, ալչագճա պիր ճինաեէթ իճրասը իչին պիր ալէթի մախսուսէ օլտուղու կիպի, շիւպհէսիզ Ժանը տախի միւէպպէտէն քէնտի ֆամիլեասընտան վէ հէր քէստէն աեըրաճագ իտի։

Դարմէնին կիւմրահ վէ միւքէմմէլ սաչլարը, Ժանըն սաչլարը կիպի թէրթիպ իտիլտի, վէ Բէրին մէզպուրէնին սաչլարը իւզէրինէ, Ժանըն պաշընտան չըգարարըզը չիչէք թաճը վազ իյլէտի։

Պատէհու Չինկեանէ գըզը, ուզուն էթէքլի պէեազ ֆիսթանը կիյինէրէք,

—Նա՞սըլ, պէօյլէ իյի օլաո՞ւմմու, տէեու սիւալ իթտի։

—Ժա՛ն տը Սիմէօզ, տէտի Բէր-

ժան, պիր ազտան պու սիւալի վալիտէնիզ մատամ տիւշէսէ արզ իտէպիլիրսինիզ։

Պու արալըգ սաաթ եարը կիճէյի չալտըղընտան,

—Վագըթ եագլաշըեօր, տէտի Բէրին, պարօն իլէ պիրլիքտէ թէպէսսիւմ իտէրէք, իմտի, Գա՛րմէն, էօլմէք լազըմ տըր։

—Հազըրըմ, տէեու մուգապէլէ իթտի Զինկեանէ գըզը, թապութուն գօնուլտուղու մահէլլին գատէմէլէրինտէն չըգըպ, վէ պիր տէրէճէ տիթրէեէրէք, թապութուն իչինէ կիրտի։

Պու վէճհ իլէ Գարմէն, հէնուզ ժանըն սաչլարընըն կիւզէլ գօգուսույլա գօգմագտա օլան պէեազ գատիֆէտէն շիլթէնին իւզէրինէ պաշընը տաեատը, իքի էլլէրինի կէօքսիւ իւզէրինէ գավուշտուրտու, վէ կէօզլէրինի տախի գաբատը։ Շու հալտէ մէզպուրէնին սիմասը ըէնկսիզ թաշտան եաբըլմըշ պիր սանէմէ պէնզէեօր իտի։

Պատէհու Կուլ, Գարմէնին էլպիսէսինին ուզուն էթէքլէրինի վէ տիւրիւմլէրինի սըրասընա գօյտու։ Հասըլը Զինկեանէ գըզընըն իւզէրինտէ, էօլիւ հալի միւքէմմէլ սուրէթտէ միւշահէտէ օլունմաեա պաշլատը։

Օլ էսնատէ սաաթ, եարը կիճէնին իլք իշարէթինի վուրմաղլէ, Բէրին Զինկեանէ գըզընա խիթապէն, վէ քէսիք պիր սէտա իլէ,

—Ժա՛ն տը Սիմէօզ, տէտի, իշթէ շու սըրատա, սէնին պախթ ու գատէրինին հաքիմի մութլագը սէնսին։ Պինապէրին սագըն վէ էմր էթ քի, եիւրէկին օյնամասըն, կէօքսիւն հարէքէթ իթմէսին, վէ տուտագլարըն տախի տիթրէմէսին։ Պիլմիշ օլ քի, շու հալ չօգ վագըթ տէվամ իթմէեէճէք, լաքին միւսթագպէլին ուզուն օլաճագ տըր։

Պատէհու Կուլ, թապութուն եանընտան այրըլըպ, վէ ասըլ Սիմէօզ ֆամիլեասը գըզընըն էլինտէն թութարագ, մատուռուն էն գարանլըգ օլան մահէլլինէ կէօթիւրտիւ, վէ մէզպուրէեէ տիզ չէօքտիւրտիւ։

Սաաթ, եարը կիճէ օլմագ միւնասէպէթիյլէ օնիքի իշարէթինի վուրտուգտան սօնրա, Քէրժան, մատուռուն գաբուսունա տօղրու իլէրլէեէրէք, մէզքիւր գաբուեու աչտը։ Տիւգ, տիւշէս, վէ խանէ խըզմէթքեարլարը գաբունուն արգասընտա տիզ չէօքմիւշ օլուպ, պունլարըն իչլէրինտէ տախի Բընէ տը Բիէօ, սիմասընը էլլէրի իչինտէ կիզլէմիշ օլարագ, պուլունմագտա իտի։

—Հէբինիզ տէ իչէրի կիրինիզ, տէտի պարօն, վէ սիզ քի, իւչ կիւնտէն պէրու գըզընըզըն էօլմիւշ օլտուղունու զանն իտիեօրտունուզ, քէնտի հաեաթըմըն զարարընը մուճիպ օլմագ իւզրէ, սիզին գըզընըզա հաեաթ քէսպ իթտիրմիշ օլտուղումա շահիտ օլունուզ։

Պու իֆատէ իւզէրինէ, եալընըզ տիւգ իլէ տիւշէս մատուռուն գաբուսունտան իչէրի կիրիպ, հալ պու քի մէրգումանըն էթրաֆընտա պուլունան տիկէր խալգ, քէմալի հիւրմէթլէրինտէն նաշի, տիշարտա գալըպ, հէեէճան վէ իզթիրապ, վէ պաթըլ պիր գօրգու իլէ պէքլէտիլէր։

Քէրժանըն էլինտէ, պիր ալթուն գաբագլա գաբալը օլարագ, պիլլօրտան քիւչիւք պիր շիշէ վար իտի, վէ մէզքիւր շիշէնին իչինտէ, Նիգօլա Ֆլամէլին րուհունուն պիր գաչ տամլասը բարլամագտա օլտուղու կէօրիւլիւեօր իտի։

Լիւք, գրմբլտանմաեարագ եաթմրշ օլան Գարմէնին եանընա եագլաշըպ, նիմ աչրգ պուլունան տուտագլարը իւզէրինէ մէզքիւր խէեալի բուհտան պիր դաչ տամլա ագրթաք։

Պու արալըգ Մ. տը Սիմէօզ պաեբլմագ տէրէճէսինէ կէլիպ, մատամ տիւշէս իսէ, տսլա նէֆէս ալամազ օլտու։ Խալգ իչինտէ տէ պիր տիթրէմէ հուսուլէ կէլտի։

Խիւլասա, պէքլէնիլէն նէթիճէ հէմանտէմ վուգուա կէլիպ, մէզքիւր գրմբզը բուհ, մէզպուրէնին տուտագլարընա տօգունուր տօգունմազ, վիճուտի, պիր էլէքթրիք սատէմէսինտէն օլտուղու կիպի տիթրէտի, ազալարընըն ուեուշուգլուղու մահվ օլտու, էլլէրի տիթրէմէեէ պաշլատը, վէ թապութուն քէնարլարընը թութմաեա չապալատը։

Պու արալըգ մատամ տը Սիմէօզ, Գարմէնին եանընա սէյիրթէճէք իքէն, Քէրժան, ամիրճէ պիր իշարէթլէ, մէզպուրէյի եէրինտէ օթուրթտու, վէ եավաշ սէտա իլէ,

—Ալլահ աշգընա օլսուն, մա՛տամ, տահա վագթը տէյիլ տիր, տէտի։

Պէօյլէճէ տիրիլմէքլիք գօմէտեասը տէվամ իթմէքտէ օլուպ, Գարմէն քէնտի վազիֆէսինի, բէք մէհարէթլէ իճրա իյլէմէքտէ, վէ պիր սաաթ էվվէլ, Ժան տը Սիմէօզիւն իւզէրինտէ էօյրէնտիկի քեաֆֆէյի հարաքեաթ վէ մուամէլաթը, ֆէվգէլատէ պիր միւշապէհէթլէ թէքրարլամագտա իտի։

Նակեահ, էօմրիւ իլէ պէրապէր գուվվէյի պէտէնիեէսի տախի իւզէրինէ կէլմիշ տիր կիպի, պիրտէն պիրէ աեաղա գալգարագ, կէօզլէ ընի աչտը, վէ թարիֆ օլունմազ մէրթէպէտէ պիր խայրէթ վէ տէհշէթլէ, տիվարլարը իհաթա իտէն եաս ու մաթէմ բէրտէլէրինէ, վէ էթրաֆընտա պուլունան մումլարա կէօզ կէզտիրտի։ Պու սրրատա, նազարը տիդգաթընա, քէնտիսինտէն պիխապէր պիր հալտէ պուլունան վալիտէսի թէսատիւֆ իթմէքլէ, թա գալպի տէրունինտէն զաեէթ տէհշէթլի պիր ֆիղան բէֆ իթտի, վէ թապութաան սրչրաեարագ, մատամ տը Սիմէօզիւն քէնտիսինէ ուզաթմագտա օլտուղու դօլլարը իչինէ աթըլտը, վէ զաեէթ քէսիք պիր սէտա իլէ,

—Ա՛հ, վա՛լիտէճիյիմ... վա՛լիտէճիյիմ... վա՛լիտէճիյիմ... տէեու բէբէլէտի։

—Միւսիւ տիւգ, տէտի Քէրժան իհթիեարա, պիրիպիրլէրինին վիճուտինէ սարըլմըշ օլան տիւշէս իլէ կէնճ գըզը մէրգումա կէօսթէրէրէք, աճապա վատըմը թութտո՞ւմ մու։

—Էվվէթ, սիզ վատընըզը թութտունուզ, պէն տախի քէնտի վատըմը թութաճաղըմ, վէ շու սաաթտա պիլմիշ օլուն քի, էվլատըմ, Ժան սիզին տիր։

Պու լագրտըլարտան սօնրա, միւէսսիր պիր սէտա իշիտիլտի, շէօյլէ քի խըզմէթքեարլարըն արասընտա պուլունան Բընէ տը Բիէօ թէքրարէն պաեբլտը, հալ պու քի մէրգումուն սէսի, մէսէրրէթ սէտալարը արասընտա պօղուլմագլէ, նէ՛ տիւգ վէ նէ՛ տիւշէս թարաֆընտան իշիտիլտի, վէ խըզմէթքեարլարտան իքի նէֆէրի պու հալտէն միւթէէսսիր օլարագ, պիչարէ տէլիգանլըեը զայեագըլ օլարագ քէնտի օտասընա կէօթիւրտիւլէր։

Մատամ տը Սիմէօզ իսէ, ֆէվգէլատէ աշգ վէ մուհապպէթլէ

Գարմէնի էօրմէքտէն ասլա տուր օլմաեօր իտի ։ Չինկեանէ գըզը տախի մուգապէլէթէն մէզպուրէյի մուհապպէթի չէտիտէ իլէ պուս իյլէմէքտէ իտի ։

Պու արալըգտա Միզէրիգօրա թարիգաթընը իքի բահիպէլէրի, Սիմէօզ գօնաղընտան կիթտիլէր ։

ԽԻԹԱՄԸ ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԷԼ

ԳԸՍՄԸ ՍԱՆԻ

1

ՍԻՄԷՕԶ ԳՕՆԱՂԸ ՎԷ ԳԸՐՄԸՋԸ ԷՎ

Իշպու քիթապըն պիրինճի գըսմընա խիթամ վիրէն ղարիպ մէնզարէնին իճրասընտան պիր ազ սօնրա, պարօն տը Քէրժան պիր մէհարէթի մախսուսէ իքթիսապ իթմիշ, վէ էվվէլճէ Կուլտան նասիհաթ ալմըշ օլտուղունտան, տիւգ իլէ տիւշէսին, էօլիւմտէն գուրթուլմուշ օլան գըզլարընա իպրազը մուհապպէթ իյլէտիքլէրի սրրատա, եանլարընտա պուլունարագ, քէնտիլէրինի թաճիզ իթմէմէք իչին, քէնտիսի տէ գօնագտան ազիմէթ իյլէմիշ իտի ։

Ֆագաթ Ֆէրտասը կիւն ալէս սապահ մէրգում, մէզքիւր գօնաղա կէլէրէք, քէնտի վիրուտինի Մ. տը Սիմէօզէ խապէր վիրտիրտի ։

Մ. տը Սիմէօզ իսէ, պէեանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ, միսաֆիրինի ասլա պէքլէթմէյիպ, պիր գուրթարըճը եախօտ ղաեէթ սէվկիւլիւ պիր էվլատ մագամընտա գապուլ իյլէտի ։

—Միւսիւ տիւգ, տէտի Քէրժան միւէսսիր պիր սէտա իլէ, պիր էհլի նամուսա մախսուս օլան մուգատտէս պիր վազիֆէյի նէզտինիզտէ իճրա իթմէկէ կէլտիմ, վէ թէքրար իտէրիմ քի, պէնիմ պու կիճէ իթտիկիմ ֆէտաքեարլըգ նէ՛ տէրէճէ պիւյիւք տախի օլսա, էկէրչի պէօյլէ պիր տէյնին իֆասը, մատմուազէլ տը Սիմէօզիւն մուճիպի թէէսսիւֆիւ օլաճագ իսէ, պէնտէնիզ տէ մէզքիւր ֆէտաքեարլըղըն պահասընը գապուլ իթմէմ ։ Ֆիլվագը պէն սիզտէն սէօզ ալտըմ ամմա, օնտան սէօզ ալմատըմ ։ Պինապէրին քէնտիսի սիզին վիրտիկինիզ սէօզիւ թաստիգ իթմէմէքլիկէ քեամիլէն սէրպէսթ տիր ։ Պէն, մատմուազէլ Ժանը էօլիւմտէն գուրթարմամլա, էօմրիւմիւն պիր գըսմընը քէնտիսինէ վիրտիմ, լաքին սաթմատըմ ։ Պինաէն ալէյհ, տիւնեատա էն զիեատէ սէվտիկիմ պիր քիմսէնին մուսիպէթ վէ մէյեուսիեէթիյլէ մէսուտ օլմագլըղը ասլա վէ գաթան արզու իթմէմ ։ Իմտի, միւսիւ տիւգ, մատմուազէլ տը Սիմէօզ իլէ պու խուսուստա իսթիշարէ իտինիզ, վէ պէնիմ սէօզլէրիմի քէնտիսինէ թէքրարլամաեա հիմմէթ իյլէյինիզ ։ Մէզպուրէ տէ քէնտի գալպինի իսթիճվապ իթսին, վէ սօնրա ըէյինի սէրպէսթճէ պէեան իյլէսին ։ Մուախխարէն պէն սիզտէն, մէմուլինէ իճթիսար իյլէտիկիմ պիւյիւք թէպէտտիւլիւն վուգու պուլուպ պուլմատըղը, վէ վէրտիկի գարարըն լէհիմտէ օլուպ օլմատըղը խապէրինի ալըրըմ ։ Շունու տախի իլավէ իտէրիմ, միւսիւ տիւգ քի, էկէր մէմուլիմին աքսի վուգու պու-

լաճադ օլուր խսէ , թէհամիւլիւմ տախի մահղունկյէթիմ տէրկճե-սինտէ օլաճադ տըր ։

—Էվե՛տըմ, տէհու ճէվապ վիր-տի տիւդ , մէսէրըթին աղիմէ իլէ , սիզին չու էնտատէ վադը օլան հա-լինիզ, թէշէիհ դապուլ իթմէզ պիր պիւյիւքլիւք տիւր ։ Սիզին սա-խավէթինիզ պանա թէէսսիր իթ-մէ քտէ , վէ պէնի պիհտատէսիլէ միւթէէսսիր դըլմադտա տըր ։ Իմ-ան կիտէյիմ ժանը պուլտըմ , վէ տէրհունէն սիզէ եէվին իտէրիմ քի, դըլըմդէն սիզին լէհինիզտէ պէհանը ըէյ կյէմէհինի , վէ սատադաթ ու իսթիղամէթինիզէ սէզավար օլան միւքտաֆաթը իթտա իթմէմինի թէ-մէննի վէ արզու իտէրիմ ։

Զէվալը վէ կէօղիւ կէօրմէզ իհ-թիմար . . . Էիւքիւն ալչադճա , ժանը պէր բաէկէն էօլէհ-ըաննդա կէօրմէ-պէն էտ , էօլմէշ կէօրմէ պէնճէ պահա էվէտ պըր տէմիշ օլտուղունու ու-նութարադ , պիւյիւքլիւք , սատա-դաթ վէ իսթիղամէթտէն պահա իթմէ քտէ, վէ Բընէնին աթիտէքի , նանի , էկէր ըաղըմ կէլէր էտ , ժան պէր պաէթտընէն զէվճէղ օլտուղ , էլ վէրէր էն էօմճէն տէհու մէրադճ վէ պիճճե-նապճա վիրմիշ օլտուղու ճէվապը ունութմադտա իտի ։

Շու դաւար քի Էիւք , քէնտի դըլընը դուրթարմըշ իտի , վէ նա-խօա էօյլէ օլտուղունու մէրդում բէտէր զանն իթմէ քտէ իտի , վէ պու իթիղատը իսէ , հէր չէյի կյ-դահճ քնաֆի տիր ։

Հէր նէ հալ իսէ, Մ. տը Սիմէօղ տախթէ ժան իլէ տիւշէսի պուլմադ-ըընդա կիթտի։ Դարմէն, պու արալըդ, մատամ տը Սիմէօղ իլէ պիրլի քտէ պուլունուպ, պիտաէֆաթ իսպաթ-ըարընը կէօրմիւշ օլտուղումուդ քէն-տինին մէշհուր պիր դօկտորճընըդ վաղիֆէսինի մէհարէթի թամամ իլէ իճրա իթմէ քտէ իտի ։

Մէղպուրէ Զինկճանէ դըզը , մատմուազէլ տը Սիմէօղիւն էվտաֆ-ու թապիաթը հադդընտա պարճա տը Քէրժանտան էվվէլճէ մնդիւմա-թը մուֆտասալէ իսթիհսալ իլէմիշ օլտուղունտան , ժանըն հալինէ օլ դաւար պէնղէմիշ իտի քի , մա-տամ տը Սիմէօղ եանի ասըլ ժա-նընն պիղդաթ վաղիտէսի , հէմ կէօղ իլէ վէ հէմ գալպ իլէ ալտանմըշ իտի ։ Հասըլը օգուէանկալըմընդ շու-րատը անլատապիլիրլէր քի , պու խուսուստա տիւդ վէ տիւշէս թա-րաֆընտան էմինկյէթսիզլիք վէ շիւպհէ կէօսթէրիլմէսի ասլա միւմ-քին տէյիլ իտի ։ Պունտան տա գաթինտաղար , Դարմէն , հէյնի հա-ճէթտէ , դուվվէյի հաֆիզասընճա ճիւղի մէրթէպէ թէրէտտիւա վէ ալթիսմիլիք իպրաղ իթմէ քլիքտէ մահիր վէ միւսթայիա իտի ։ Զինքի եարը մէզարա կիրէն քէնտիսի տէ-յիլ մի իտի , վէ Նիդօլա Ֆաամէյին բուհու, մէզպուրէյի միւճիպէ տու-րէթիլէ էճէլին բէնչէսինտէն դուր-թարմասը յլա , դուվվէյի հաֆիզա-սընտա վէ դուվվէյի մանէվիհէսի իւղէրինտէ ֆէվգէլատէ պիր թէէս-սիր վէ թէպէտտիւլ հասըլ իթմիշ տէյիլ մի իտի ։

Իչթէ պու միւլահաղաղար , հէր չէյին էճնինիս ալմադտա , վէ հէր չիւպհէյի իղալէ իթտիրմէ քտէ օլ-տուղունտան , թապիաթիկյլէ միւս-թադպէլ հադդընտա քէմինի էմ-նէյյէթ հուտուդի մէհմուղ իտի , նա-սըլ քի Քէրժան , Բէրլին վէ Գար-մէն պու խուսուստա էվին իտիլէր ։

Մ. տը Սիմէօղ , պարճանն նէզ-տինտէն այրըլըդտան սոնրա, տիւ-շէսին դարէօլա օտասընտա կիթտի ։ Պու արալըդ , տիւշէս դըզը-ԱՀ ,

եախօտ իլէրուտէ չօգ տէֆա պու-
նամ իլէ թէսմիեէ իտէճէք օլտու-
ղումուզ գատընլա եալընըզճա պու-
լունմագտա իտի ։

Օգուեանլարըմըզճա մագսէտի
մայիւմ օլան, վէ նէթիճէսի տէ
անլաշըլապիլէն պիր մուհավէրինին
թաֆսիլաթընա կիրիշմէքլիկի զա-
յիտ ատտ իտէր, վէ սալթ Գարմէ-
նին մահիրանէ վիրտիկի ճէվապը
պէեան իլէ, իքթիֆա իյլէրիզ ·

—Էֆէ՛նտի բէտէր, տէտի սախ-
թէ ժան տը Սիմէօղ, գալպիմին
հալինի պէն տախի ասլա անլաեա-
մատըղըմտան, օ հալի սիզէ անլաթ-
մագլըգ, պէնճէ ղաեէթ միւշքիւլ
տիւր ։ Պունտան բէք ազ միւտտէթ
էվվէլ, խաթրըմա էօյլէ կէլիեօր քի,
գալպիմտէ իւչ թասվիր վար իտի,
պու կիւնքի կիւն իսէ եալընըզ իքի
թասվիր պուլունուպ, պիրի սիզին,
վէ տիկէրի տէ վալիտէմին թասվի-
րի տիր ։ Շիւպհէ եօդ տուր քի,
հէնուզ Բընէ հագգընտա, ագրա-
պալըգ, դըզդարտաշլըգ վէ տօսթ-
լուգ մուհապպէթ վէ թէվէճճիւ-
հիւնիւ հիսս իթմէքտէյիմ, ֆա-
գաթ ասլա գալպիմտէ, մէրգում
հագգընտա նիշանլըլըգ մուհապ-
պէթ վէ տույղուսու հիսս իթմէք-
տէ տէյիլիմ ։ Վէ պէլքի սալթ խա-
եալիմտէ վիճուտ պուլմուշ օլան Մ.
տը Բիէօ հագգընտա հիսս իյլէտի-
կիմի զանն իթտիկիմ շիւպհէլի աշգ
ու սէվտա, շիմտի պանա միւշէվ-
վէշ կէօրիւնմէքտէ, վէ կէչմիշ զէ-
մանըն պազը ալէամէթլէրիյլէ պէն-
տէն ոյրըլմըշ պուլունմագտա տըր ։
Իմտի, արթըգ օ իշ պիթտի, վէ
հիսս իտէկէլտիկիմ մուհապպէթ
աթէշի սէօնմիւշօլմազլէ, պիր տախի
բարլամտեաճագ տըր ։ Պունտան տա
մատատա Բընէ, վիրտիկինիզ սէօզիւ
եինէ սիզէ իեատէ իթմիշ օլմազլէ,
պունտան տօլայը միւթէշէքքիւ-
րիւմ ։ Պու հալտէ արթըգ Բընէտէն
պահս իթմէյիպ, Քէրժան հագ-
գընտա պահս իտէլիմ ։ Տիւնքի կիւն
պէնի քէնտիսինէ վատ իթտիկինիզ
հալտէ, քէնտիսի տէ պիզզաթ պէ-
նիմ ըէյիմի խաթիհսալ իթմէք խա-
թէեէն օ տէլիգանլը, պանա էօյլէ
պիր շէյ եաբմըշ տըր քի, եալը-
նըզ Ալլահ եաբապիլիր իտի ։ Մէր-
գում, սիզին մահզուն վէ միւքէտ-
տէր գալպլէրինիզէ մէսէրրէթի ի-
եատէ իյլէտիկի կիպի, եաշարմագ-
տա օլան կէօզլէրինիզի տախի գու-
րութտու ։ Պէն հէնուզ Մ. տը Քէր-
ժանը սէվմէեօրում ամմա, սէվէ-
ճէկիմի տէ հիսս իտիեօրում, չիւն-
քի պէնի, թէհայյիւրիմ տէրէճէ-
սինտէ շիւքրանիյյէթ վազիֆէսինէ
մէճպուր գըլմագտա տըր ։ Թէէմին
օլմուշում տուր քի, պէն անընլա
թէզէվվիւճ իթմէքլիկի քէնտիմճէ
պիր իֆթիխար ատտ իտէճէյիմ ։
Էկէրչի պու խուսուստա ալտանը-
եօր իսէմ, էկէրչի գալպիմտէ մու-
հապպէթ տույղուսու հասըլ օլմա-
եօր իսէ, օնա տա էսէֆ իթմէմ,
զիրա գավիէն էօյլէ իթիգատ իտէ-
րիմ քի, հագգընտա միւթթասըֆ
օլտուղում հիւրմէթ վէ էմնիյյէթ,
պէնի մէսուտ գըլմագլըղա քեաֆի
օլաճագ տըրլար ։ Իմտի, էֆէնտի
բէտէր, թարաֆըմտան պարօն տը
Քէրժանա սէօյլէյինիզ քի, պէ-
նիմլէ թէզէվվիւճ իթմէք իչին վա-
գը օլան թէքլիֆինի քէմալի իֆ-
թիխար վէ մէմնունիյյէթլէ գա-
պուլ իտէրիմ ։

—Սէվկիւլիւ գըզըմ, տէտի տիւգ
Գարմէնէ սարըլարագ, էկէրչի գալ-
պիմտէ հիսս իտէկէլտիկիմ տույ-
ղուլար պէնի ալտաթմաեօրլար իսէ,
շունու սանա սէօյլէրիմ քի, սէն
միւքէմմէլ պիր սաատէթէ նայիլ

օլաճադսըն , դիրա Ֆրանսանըն էն դիեատե ալիճէնագ պիր կէնճի իլէ թէէհհիւլ իտիեօրսուն :

—Զէվ՛լը Բընէ , նէ՛ չաբուգ ունուտուլտու , քէնտիսինի ածբեան եալընըզ պէն գալտըմ , ոէտի տիւշէս քէնտի քէնտինէ , վէ եիւբէկլէնտէն տէրին պիր ա՛հ իտէրէք :

Պատէհու եինէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք ,

—Պարի կիտէյիմ , պէն քէնտիսինի թէսէլլի իտէյիմ , տէտի :

Մէզաուրէ , դըղընտան վէ տիւգտէն սյրըլտըգտան սոնրա , Մ. որ Բրէօնուն քիւշիւք տայիրէսինէ տօղրու իլէրլէտի :

Պու տայիրէտէ քիմսէ օլմաերզ , ֆագաթ պիր մատա իւզէրինտէ , քէնտիսինէ խիթապէն պիր մէքթուպ վար իտի : Մատամ որ Սիմէօզ , իչէրի կիրեր կիրմէզ , մէզքիւր մէքթուպու կէօրտիւ , վէ տէրհալ էլինէ ալըպ , միհրինի երրթատը :

Պիր գաչ սըրատան իպարէթ օան , վէ կիճէ վագթը եազըլմըշ պուլունան մէզքիւր մէքթուպտա , մարքի որ Բրէօ , մատամ որ Սիմէօզ , պիր կիւն էվվէլ քէնտի նիշանլըսըր իքէն , չիմտի իսէ , քէնտիսի իչին պիր էճնէպի սաերլան պիր գըզըն եանընտա ուզուն միւտաէթ գալմագլըզա ասլա ճէսարէթ վէ գուտրէթի օլմատըզընը հիսս իչտիկինտէն , սապահ օլուր օլմազ գօնագտան հարէքէթ վէ աղիմէթ իչէնէճկինի պիլտիրմիշ , վէ գիրինէ տախի ամիտէքի լուղէթլերի իլավէ իչէմիշ իտի .

«Մա՛տամ տիւշէս , թահգիր իթմէքտաե օլտուղում իչպու չէհրատէն միւէպպետէն ուղագ լանմագտան էվվէլ , սոն տէֆա օլարագ , արզը հիւրմէթ ու րիաեէթ իչէմէք իւզրէ , նէզտինիզ կէլիպ , կէրէք սիզէ վէ կէրէք միւհթէրէմ վէ զաեէթ սէվկիւլու ագրապամ պուլունան Մ. տիւգէ , չիպկէհէզ է-պէտի օլաճագ օլան վէտտամը թագտիմ վէ պէեան իչէնէճէյիմ :»

—Պիչ՛րէ Բընէ , տէյի թէքբարըատը մատամ որ Սիմէօզ , եանագըրընտան ագան իչի տանէա իրի կէօզ եաշլարընը սիլէրէք , ա՛հ , նէ տէրէճէ ճէնապ վար իտիզ , աճագապա քէնտի էօմրիւնիւ թէքմիւլէն ֆէտա իթմէքլէ ծանը գուրթարմագլըդ իհթիմալտէն օլտա իտի , պունա նէ՛ տէրէճէ սէվինճէ գաթլանաճագ իտի . . . լաքին չիմտի ծան քէնտիսինի ունուտուեօր վէ թէերք իտիեօր : Վէ լաքին պիր վագըթ մէրգուտմու սէվէր իտի : Էվվէթ , էզճան ու տիլ քէնտիսինի սէվէր իտի , ֆագաթ օ նէ՛ հիւքմէթի վէ զարիպ րուհ իտիզ քի , հինտանա եէնիտէն հայեաթ պախչ իթտիկի հալտէ , գալպինի պու մէրթէպէ սօղուտմագտտա , վէ մուհապպէթ տույղուսունու էօլտիւրմէքտէ տիր :

Մատամ որ Սիմէօզ թէհի եէրտէ Բընէ որ Բրէօեիւ պուլմահա կիթտիկինտէ , տիւգ տախի պարօնու պուլմահա , վէ տէրիւհտէ կյլէտիկի վաղիֆէնինն ճէվապընը քէնտիսինէ պիլտիրմէկէ կիթտի :

Էիւք , իհթիեարըն սէօզլէրինի տինլէտիկինտէ , քէմալի հէեէճանընան նաչի զաեէթ միւթէէսսիր վէ տաէթա սէրհոշ վէ տիվանէ կիպի կէօրիւնտիւ : Վէ նիհաեէթինտէ բէքլէյէնէրէք ,

—Ա՛հ , միւսիւ տիւգ , տէտի , հէեէճանը կիւեա պիր աղ թէսկին օլտուգտան սոնրա , պու խուսուստա քէնտիմի գաթ պէ գաթ մէսուտ

ատտ իտէրիմ, չիւնքի թասավվուրաթըմըն էն կիւզէլի իճրա օլունտուգտան պաշգա, սիզի քէնտիմէ բէտէր թէսմիեէ իտէպիլմէքլիք սաատէթի ազիմէսինէ տախի նայիլ օլտում։

—Պէնիմլէ պիրլիքտէ կէլինիզ, օղլում, տէտի Մ. տը Սիմէօզ, պիր խայլի տէֆալար պիրիպիրլէրինէ սարըլըպ էօբիւշտիւքտէն սօնրա, Ժան սիզի պէքլէմէյիպ, իլլա սիզի կէօրմէք արզուսինտէ պուլունուեօր։

Պու լագըրտըլար իւզէրինէ, Լիւք իհթիեարըն արդասընտան կիթտի, վէ Գարմէն Քէրժանը կէօրտիւկիւնտէ, ղաեէթ միւթէէսսիր կէօրիւնտիւ, վէ իքի նիշանլըլար միանընտա, եավաշ սէտա իլէ վէ տիթրէեէրէք պազը սէօզլէր թաաթի օլունտու, վէ թարաֆէյնտէն պիր թագըմ աշգ ու սէվտա պագըշլարը վուգու պուլտու։ Մէզքիւր պագըշլար էսնասընտա, պարօնուն բարլագ օլան կէօզ պէպէքլէրինտէ պիր մուհապպէթ աթէշի միւշահատէ օլունտուղու կիպի, Գարմէնին եաշարմըշ օլան կէօզլէրինտէ իսէ, մահճուպիյլէթ էսէրի կէօրիւլմէքտէ իտի։ Հագըգաթէն պու մէնզարէ բէք միւէսսիր օլտու։

Պարօն, պիր արալըգ, Մ. տը Սիմէօզիւն կէօզիւ էօնիւնտէ նիշանլըսընըն էլինի թութուպ, պուս իյլէտի։ Գարմէն պունտան տօլայը շիտտէթլէ տիթրէտի, վէ տիւդ իսէ, պունլարըն եալընըզ եէկտիկէրինէ իպրազ իթտիքլէրի մուհապպէթի կէօրտիւկիւնտէն, քէնտի քէնտինէ,

—Շիմտի անլաեօրում քի, եագընտա գըզըմ պու տէլիգանլըեը սէվէճէք տիր, վէ պէլքի տէ պիլմէեէրէք շիմտիտէն սէվմէքտէ տիր, տէտի։

Քէմալի մէհարէթլէ իճրա իտիլէկէլէն մէզքիւր էօբիւշմէքլիք էսնասընտա, խային վէ ղատտար տէլիգանլը, շէյթանլար կիպի թէպէսսիւմ իթտիկի հալտէ, Զինկեանէ գըզը տախի, խթէմէեէրէք, Թանքրէտ տը Նաժագըն քէնտի տիզլէրի էօնիւնտէ գաբանտըղընը, վէ Մօրալէսին, մահուտ քէօշկ տէրունինտէ, հէմ Իսբանեա ասըլզատէսի, վէ հէմ վահշի պիր գարտաշ վազիֆէլէրինի միւքէմմէլսուրէթտէ իֆա իտէկէլտիկինի, վէ մուախխարէն տախի Հավրըտա Նօթր–Տամ քիլիսէսինտէ քէնտիսինին Օլիվիէ լը Վէյեանըն եանընտա տիզ չէօքտիւկիւնիւ, վէ Անունցիաթա նամըյլա մէրդումուն զէվճէսի օլտուղունու տէրխաթըր իթմէքտէ իտի։

Հագըգաթէն մէզպուրէնին պախթը բէք ղարիպ օլուպ, շէօյլէ քի տայիմա վուդուա կէլէն վագըալարտան, սէրկիւզէշթլէրտէն, նիհաեէթսիզ տէսիսէլէրտէն, պախթ վէ թէսատիւֆիւն ասլա եօրուլմագպիլմէեէն եարտըմընտան, վէ եէկտիկէրինէ պէնզէմէեէն եօլլարտան կէչտիքտէն սօնրա, էնճամ եինէ, էօթէտէն պէրու արզու իյլէտիկի մագսէտէ, եանի ադտը իզտիվաճ սաեէսինտէ մէվգըի սէրվէթ ու ազամէթէ վասըլ օլտու։

Պու մագսէտ վէ արզու, իքի տէֆա պօշա չըգմըշ, իքի տէֆա մահվ օլմուշ իքէն, աճապա պու քէրրէ մէզպուրէ պունա սահիպ վէ պունուն էմրի մուհաֆազասընա միւգթէտիր օլապիլէճէ՞ք մի իտի։

Պու խուսուս միւսթագպէլին պիր էսրարը օլուպ, հալպուքի Զինկեանէ գըզը, հագգընտա բէյզամ-

պերլիք իտիլէն սուլթանլըղա միւս-
թագպէլտէ նայիլ օլաճաղընը իւ-
միտ իթմէքտէ իտի ։

Հէր նէ հալ իսէ, Լիւք օլ կիւ-
նիւ ագշամա գատար Սիմէօզ գօ-
նաղընտա գալտը ։ Տիւդ մէրգու-
մու ագշամ թաամընա ալըգօ-
եուպ, ագշամ բէք կէճ վագըթ
պրագտը ։ Նասըլ քի անլաշըլմագ-
տա տըր, Մ. տը Սիմէօզիւն, իլէ-
րուտէ տամատը օլաճագ օլան շախս
հագգընտա մուհապպէթի կիթ-
տիքճէ զիեատէլէշմէքտէ, վէ տիւ-
շէսէ պիլէ պու մուհապպէթ սիրա-
եէթ իյլէմէքտէ իտի ։ Պունունլա
պէրապէր մէզպուրէ գատըն, Ընէ
տը Ռիէօեիւ տէրխաթըր իթտիք-
ճէ, (նասըլ քի չօգ տէֆա տէր-
խաթըր իտիեօր իտի,) եիւրէկինտէն
տէրին ա՛հ ու էնին իթմէքտէ, վէ
կէօզլէրի եաշարմագտա իտի ։

Լիւգ, Սիմէօզ գօնաղընտա վու-
դու պուլան ահվալի Բէրինէ պիլ-
տիրմէզտէն էվվէլ, Սէն-Բօլ ըրխ-
թըմընտա քէնտի խանէսինէ ավ-
տէթ իտէմէզ իտի ։ Իմտի մէրգում
եարը կիճէ բատտէլէրինտէ, Էսթու-
ֆատ սօգաղընտաքի քիւչիւք գա-
բուտան գըրմըզը էվէ կիրտի ։ Խա-
նէյի մէզքիւր նէրտիվէնինին ալթ
գատէմէսինտէ պիր լամպա պու-
լունուպ, Քէրժան մէզքիւր լամ-
պաեը ալարագ, իւսթ գաթա չըգ-
տը ։

Արապ Ժիւբիթէր, պիւյիւք սա-
լանըն պիր թարաֆընտա վէ ճամլը
տայիրէնին եանընտա օթուրմուշ,
վէ սըրթընը տիվարա տաեամըշ օլ-
տուղու հալտէ, տէրինճէ ուեու-
մագտա իտի ։ Մէրգում, պարօնուն
իչէրի կիրտիկինի իշիտինճէ, պիր-
տէն պիրէ աեաղա գալգտը ։

Լիւք, մէզքիւր արապ խըզմէթ-
քեարա խիթապէն,

—Ժի՛ւբիթէր, տէտի, էֆէնտի-
նի կէօրմէք իսթէտիկիմի քէնտիսի-
նէ խապէր վէր ։

Արապ, ասլա ճէվապ վիրմէքսի-
զին, պաշընը սաղտան սօլա, վէ
սօլտան սաղա սալլատը ։

—Հա՛յվան, նէ սէօյլէտիկիմի ա՞ն-
լամաեօրմուսուն, տէտի պարօն ։

—Էֆէ՛նտիմ, նէ տէտիկինիզի
բէք իյի անլաեօրում ամմա . . .
տէեու ճէվապ վիրտի արապ ։

—Անլատըն իսէ էմրիմէ իթաաթ
իթսէնէ ։

—Ֆագաթ, էֆէ՛նտիմ, էմրինի-
զէ իթաաթ իթմէք էլիմտէ տէյիլ
տիր ։

—Նէ՞ իչին էլինտէ օլմաեօր ։

—Զիւնքի էֆէնտիմ մէնն իթ-
տի, վէ քէնտիսի եալընըզ օլուպ,
քիմսէ իլէ գօնուշմագ իսթէմէմէք-
տէ տիր ։

—Պու նէ՞ տիմէք տիր, տէեու
պաղըրտը Լիւք, մէզքիւր անլա-
շըլմազ լիսանտան սապրը թիւքէ-
նէրէք, չա՛բուգ, Ժիւբիթէր, պա-
նա ճէվապ վէր, հէմ սէօյլէտիկի-
նի սէրահաթէն իյզահ էթ, եօգսա
սէնինլէ միւսթահագգ օլտուղուն
սուրէթտէ մուամէլէ իտէրիմ, վէ
սիեահ վիճուտինի աղ գանլարա
պօեարըմ ։ Էֆէնտին նէ՞րէտէ տիր ։

Արապ, պիւթիւն աղալարը յլա
տիթրէմէեէ պաշլատը, վէ ուզուն
վէ անլաշըլմազ պիր ճէվապ վիրտի
իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի
պարօն տը Քէրժան մէզքիւր ճէվապ
սաեէսինտէ, Բէրինին ալթ գաթ
տայիրէսինին սալասընտա պուլուն-
տուղունու, վէ քիմսէ եանընա կիթ-
մէսինի իսթէմէտիկինի անլաեապիլ-
տի ։

Շիւպհէսիզ պու խուսուստա պիր
էսրար օլուպ, Քէրժան իսէ պու
էսրարը պիլմէքլիկի արզու իթ-

մէքտէ իտի։ Իմտի, լամպաեը թէք-
րար էլինէ ալարագ, չըգտըղը ներ-
տիվէնտէն եինէ աշաղը էնտի, վէ
քէմէրլի պիւյիւք տայիրէնին դա-
բուսունա վասըլ օլտու, օլ գա-
բունուն քի, մէրդում, ույգուտա
պուլունան ժան տը Սիմէօզ ալէյ-
հինտէ թէրթիպ իտիլէն վէ պաշա
չըգարըլամաեան ֆէսատ կիճէսի,
Մալօ, Պօտրիլ, վէ Գօգըլիգօ պիր-
լիքտէ օլտուղու հալտէ կէչմիշ ի-
տի։

Գաբունուն անախթարը իւսթիւն-
տէ օլմատըղը էճիլտէն, պարօն իւչ
տէֆա, մէզքիւր գալըն վէ տէմիր
գօլլար իլէ մուհաֆազա իտիլմիշ օ-
լան գաբուեու չալտը։

—Գաբուեու վուրան քի՞մ տիր,
տէեու սիւալ իթտի իչէրտէն Կու-
լուն սէսի։

—Պէն իմ, եանի Քէրժան տըր։

—Եալընը՞զ մը սըն։

—Էվվէթ։

—Էօյլէ իսէ, պիր ազ պէքլէ քի
աչաեըմ։

Ֆիլվագը պիր ճիւզի միւտտէթ
սօնրա, սիւրկիւլէր գալտըրըլմագ-
լա, գաբու շամաթա իլէ աչըլտը։

—Բէ՛րին, տէտի Քէրժան գա-
բունուն էշիյինտէ տուրուպ, պիր
տէրէճէ ճէպրի սուրէթտէ կիւլէ-
րէք, իչէրտէ նէ՞ տէհշէթլի իշ իլէ
մէշղուլ օլուեօրսուն։

—Իչէրի կիր կէօրիւրսիւն, տէ-
եու ճէվապ վիրտի Կուլ։

Պարօն, պիր գաչ ատըմ իլէր-
լէտի։ Մէրդումուն էլինտէ թութ-
տուղու ֆէնէրին, վէ տիվարտա պու-
լունան տէմիրտէն քիւչիւք լամպա-
նըն ըշըգլարը, մէզքիւր վասի տա-
յիրէյի, եախօտ տահա տօղրու-
սու, պազը քիլիսէլէրին ալթլարըն-
տա օլուպ, գապրիսթանլարա պէն-
զէեէն քէմէրլի վէ տէօշէմէլի մա-
հէլլի, բէք ճիւզի մէրթէպէտէ այ-
տընլաթմագտա իտի։ Կուլ, մահէլ-
լի մէզպուրուն արտ թարաֆընա
տօղրու իլէրլէտիկինտէ, Քէրժան
տախի մէզպուրէնին արգասընտան
կիթտի, վէ Բէրին պիր արա տու-
րարագ, —Պա՛գ շուրաեա, տէտի։

Հէմանտէմ պարօնուն կէօզլէրինէ
էօյլէ պիր մէնզարէ թէսատիւֆ իթ-
տի քի, էօյլէ պիր մահէլլտէ վէ
էօյլէ պիր զէմանտա մէնզարէյի
մէզպուրէնին նազարը տիգդաթը
ճէլպ, վէ պագանըն մէրագընը
թահրիք իթմէմէսի միւմքին տէյիլ
իտի։

Շէօյլէ քի զէմինի գաբլաեան էն-
լի տէօշէմէ թաշլարընտան իքիսի
եէրլէրինտէն գալտըրըլըպ, տիվա-
րա տաեաթըլմըշ օլտուղու ճիհէթ-
լէ, մէզքիւր տէօշէմէ թաշլարըն ա-
չըգ օլան եէրինտէ իսէ, հէնուզ
գազըլմըշ սիեահ պիր թօբրագլա
իւչ բաեը տօլտուրուլմուշ օլարագ,
տէրին պիր չուգուր միւշահէտէ օ-
լունմագտա իտի։

Մէզքիւր չուգուրուն քէնարըն-
տա, զիքրինի իթտիկիմիզ թազէ
թօբրաղա միւշապիհ պիր եըղըն
թօբրագ պուլունուպ, տիկէր տէօ-
շէմէ թաշլարը իւսթիւնտէ տախի
միւխթէլիֆ շէքլլէրտէ ալէթլէր, մէ-
սէլա թաշլարը գալտըրմագ իչին
պիւյիւք պիր քիւլիւնք, քէզալիք
պիր գօլ տէմիրի, գազմա, քիւ-
րէք վէ սայիրէ պուլունմագտա ի-
տի։

Բէրինին էլլէրի չամուր վէ թօբ-
բագլը օլմասընա պագըլըր իսէ,
մէզքիւր ալէթլէրի շիւպհէսիզ մէզ-
պուրէնին իսթիմալ իթմիշ օլտու-
ղու անլաշըլմագտա իտի։

Քէրժան պիր ազ միւտտէթ, գը-
մըլտանմաեարագ վէ սիւքիւթ իւզ-
րէ տուրուպ, Կուլուն մէզքիւր թէ-

շեպպիւսինէ ագըլ իրտիրմէ.քլիկէ չալըշտը իսէ, պիր տիւրլիւ մանէա վիրէմէտի։ Նիհաեէթ Կուլ, մէզ-քիւր սիւ.քիւթի դաթթ իլէ,

—Իշթէ կէօրիւեօրսուն եա, տէտի։

—Շիւպհէսիզ կէօրիւեօրում, տէեու ճէվապ վիրտի Լիւ.ք, լա-քին կէօրտիւկիւմտէն հիչ պիր շէյ անլաեամաեօրում։ Պու չուդուր նէ՞ տիր։

—Չուդուր տուր։

—Պիր խազինէ կիզլէմէ.ք իչին՞ մի, իշպու տէօշէմէ թաշլարընը գալտըրըպ, թօբրաղը գազըտըն։

—Էվվէթ։

—Ղաեէթ զիդըյմէթ պիր խա-զինէ՞ մի։

—Էվվէթ, հիսապ օլունմազ տէ-րէճէտէ զիդըյմէթ։

—Ալթուն վէ սայիր գըյմէթտար թաշլա՞ր մը տըր։

—Օնլարտան տա զիեատէ։

—Աճապա նէ՞ տիր։

—Պիր սըրր . . . էօյլէ պիր տէհ-շէթլի սըրր քի, ի.քիմիզի տէ թէ-լէֆ իտէպիլիր ի.քէն, պիր ազտան իւզէրի գաբանաճագ օլան շու մէ-զարտա միւէպպէտէն մահվ վէ նա-պէտիտ օլաճագ տըր։

—Մէզա՞ր մը, պու մէզա՞ր մը տըր, տէյի թէ.քրարլատը Քէրժան տիթրէեէրէ.ք։

—Էվվէթ, տէտի Կուլ, վէ սանա եէմին իտէրիմ քի, պու մէզար, քէնտիսինէ թէսլիմ օլունան էմա-նէթի լաեըգըյլա մուհաֆազա ի-տէճէ.ք տիր։ Վէ շու տէօշէմէ թաշլար թէ.քրար եէրլէրինէ վազ իտիլէ-ճէ.քլէրինտէն, եարըն եէնիտէն գալտըրըլըպ, թօբրաղը արասալար պիլէ, հիչ պիր էսէր պուլամաեա-ճագլար տըր։ Էվվէթ, պիր գաչ սաաթ կէչմէզտէն, պէնիմ մարի-ֆէթիմլէ պիր քիրէճ դուեուսունա կէօմիւլմիւշ օլան Ժան տը Սիմէօզ-տէն էսէր պիլէ գալմաեաճագ տըր։

Պու սէօզլէր իւզէրինէ պարօնուն անլընտան պիր գաչ տամլա սօղուգ թէր ագտը, վէ տիթրէր պիր սէ-տա իլէ,

—Տիմէ.ք տիր .քի, Ժան էօլտիւ հա, տէտի։

—Էվվէթ, պու ագշամ սաաթ սէ.քիզտէ, մէզպուրէ թէսլիմի բուհ իյլէտի։ Զաթէն սէն բէ.ք իյի պի-լիրսին քի, օ եաշաեամազ իտի, վէ պունտան տա գաթինազար մէզ-պուրէնին էօմրիւ, պիզիմ իչին տա-յիմի պիր մուխաթարա օլաճագ ի-տի։

—Եօգսա պիչարէ.յի վազթինտէն էվվէլ սէ՞ն մի էօլտիւրտիւն։

—Խա՛յր, զաթէն պէն նէ գա-տար սապըրսըզլըգ իչինտէ իտիմ իսէ, մէզպուրէնին տամարլարընտա ճէվէլան իտէն զէհիր տախի օլ նիս-պէթտէ հիւ.քմիւնիւ իճրա իյլէմէ.ք-տէ իտի։ Նիհաեէթ մէրգումէ ֆէվթ օլտու, վէ պիզիմ տէ գօրգաճագ հիչ պիր սէպէպիմիզ գալմատը։

—Զէվա՛լլը գըզճըղազ, տէտի Քէրժան, ֆէվգէլատէ պիր հէեէ-ճան իլէ միւթէէսսիր օլարագ։

—Քէ՛րժան, տէտի Բէրին եիւ.ք-սէ.ք սէս վէ խըրս իլէ, սէն ալչագ պիր ատէմ իմիշսին։ Միւրայի դաթիլ, եալան եէրտէ Ժանա աճըմագ լա-զըմ տէյիլ տիր։ Իւզէրինտէ էճէլ հիւ.քմիւ պուլունան պու.քէթի տիթ-րէմէեէրէ.ք մէզպուրէ.յէ թագտիմ իտէն սէնին էլին տէյի՞լ մի տիր։ Պարի իճրա իթտիկին ճինաեէթտէն տօլայը ճէսուր օլ, վէ օ գավի միւ-րատ սահիպի օլան ատէմլէրէ պէն-զէ քի, քէնտի միւրատլարընա վա-սըլ օլմագ իչին, ինսան նաշլարընը չըղնարլար, վէ քէնտի էօլտիւր-

ախբլէրի տաէմյէրին իւղերինտէն կիւէրէք կէչէրլէր։ Վադը օլան հալէտի հադդինտա էսքի մի իտիօրսուն, վիճաանդան սէնի թահրի՞ք մի իտիօր։ Պիլմիշ օլ քի պա՛րտա տը Բէրժան, պէն պունտարա ինանմամ, վէ պունատան տա դաթի-նադար, չաէտա վիճաանդան թահրիք պիլէ օլա, վէ էսքի տախի իթտէն, վադըթի պիւտաէսիդէ կէչմիշ տիր։

Ախ, ճէվապ վիրմէյիպ, պաշընը կէօքսիւնէ տօղրու էյտի։

Պաաէհու Կուլ շու վէճհ իլէ աէվամ իթտի.

—Կէօրմէք իտիէօրսուն կէօրտիւն; պիրմէք իտիէօրսուն պիւտիւն, պիր ազ տա պանա հարտըմ էթ, դիրա պիր խայլի սահաթլարտան պէրի տիր քի չալըշըէօրսամ, վէ գուվվէթիմ տէ արմըզ դալմասըն։

—Նէ՞ հարտըմ։

—Ալ շու քիւրէյի, վէ չուդուրու տօղրու։

Բէրժան իշպու էմին իթտահթ իթտիւինտէն, պիր ազ վադըթըն իշինտէ չուդուր ապղընա դահար տօղտու։

—Պու թէօրսադը հայտիպ յաղըմ արը, տէտի Բէրին։

—Նէ՞ սուրէթիլէ։

—Բէք տահ պիր սուրէթիլէ, հանի տէտադլարըն իլէ չընդահանտըլէ։

Ախ, իւրինճի ձէֆա օլարադ չէտիտէն տիմիրէտի, վէ էնէն պիր աէհչէթ տուչդուտա հիտա իլլէֆի։ Մէրդումի, մէզքիւր հուդաշադ թէօրադ իւղերինէ, ժահմուդլու ճիվիվէլէրինին էօքչէլէրիյլէ պատարըլմըտա, կիւհա ժանդըն վիճուտինի չընդահաճադ զատուդունտա զանն իթմէքտէ իտի։

Կուլ, մէրդումուն հիտա իտէկլէտիկի տէհչէթլի հալի կէօրմէմէդլիկէ կէլէրէք,

—Էյ նէ՞նէ պէքլէէօրսուն, տէհտու տիւտ իթտի։

—Հիչ պիր շէյէ պէքլէմէէօրտում, տէտի Ախ։

Վէ տէհչէթլի բէֆիդէտինին դուվվէթի վէ նուֆուզունտան դօրդարադ, մէզպուրէնէ ևէնիտէն իթտահթ, վէ տէհչէթ ու նէֆրէթ տուչդուլարընը պէրիթարաճ իլլէտի, ֆադաթի մէզքիւր միւչքիւլ վադիֆէյի իֆտա իթտիկի սըրատա, պիհտահէ միւթէէսսիր հալ իչինտէ կէօրիւնմէքտէ իտի։

Նիհահէթի Բէրին, իլլէրին էվվէլքի սուրէթէ իհտահէ դըլընաճադընը պէհան իլէ, պարօն իլէ պիրլիքտէ, տէօչէմէ թահչըլարընը պէթքըար եէրինէ վադ իլլէտի, վէ պու իչ պիհթիքտէն ոնրա, մէզար եէրինին ևանընտա դալմըշ օլան պիր միգտար թօզրադը օրթահտան դալարըմնադ ըսդմ կէլտիկինէն, մէզքիւր թօզրադ, էթրաֆը տէմիրտէն պիր պիլէղիկ իլէ իհտահա իտիլմիշ օլան տէրին պիր դուհուհա տօղտուրուրտու, վէ ոնրա տէօչէմէ թահչըլարը տիդդաթլէ սիւքիւրիւլտ, խիհմամ պուլան մէզքիւր թէչէպպիւտտէն կէօզէ կէօրմէնիւր հիչ պիր էսէր դալմադը։

Պաաէհու Բէրժան վէ Կուլ պինինճի դահա չընդարըլար, վէ օրտա պիր ճիւզի միւտահէթ մնէհտիվերէ իթմահթադէն ոնրա, Բէրժան, քէնտի խանէտինէ տվահէթ իթմէք իւղրէ, դըրմըզը էվտէն հարէքէթ ու տղիմէթ իլլէտի։

Մէրդումուն տղիմէթի իւղերինէ, Բէրինին սիհտտը պիրտէն պիրէ թէպտիլ օլարադ,

—Ախմա՛դ հէրիֆ, տէտի քէն-

ան քէնտինէ , ատէթա քէնտինի պէնիմ էլլէրլիմտէ պիր ալէթ կիթ-միշտին , վէ պիր դուդա օլուպ , մէղբիւր դուդանըն իչէրինի ատ , պէնիմ եէտիմէ թէպիմ կյյէմիշտին, վէ ատա կէօրթէրտիկիմ եօլտա քէօր քէօրտնա եիւրիւտիւկիւն հալտէ, սէրպէսթճէ եիւրիւեօրտամ զանըն խոխեօրտան : Խմմի՛, էտարէթ վէ միւթիվիք հալինտէ դալ , վէ ադըն պուշ դալտըրմատա վէ խա-եան իթմէկէ չալըշմա , պիրտա պիր-միշ օլ քի , սէն եվվէլինտէն մադ-լուպ օլմուշտուն : Օլ իսպաթ քի , մնհվ օլտուղունու զանըն իթմէք-տէտին , օլ իսպաթ քի , վուգու պուտան ճինահէթէ ինքտար դա-պուլ իթմէզ պիր տէյիլ միր , իչ-թէ օլ տէհչէթլի վէ պէրհատաթ օլան իսպաթ , հէնուզ պադի միր, վէ պէնիմ տէ եէտիմտէ պուլուն-մադտա տըր :

Կուլ, իչպու սէօղլէրի սէօյլէնէ-րէք , քէնտի հալմադ օտասընա կիրտի , վէ լմմպատընը սաղ էլինէ ալըպ , օտանըն պիր քէօչէնինէ եադըշտը , վէ սաղ էլինինն էօք-սիւզ բաւմաղընը տիվար դաբա-մասընըն դ ապատմալարընատ պի-բիսինէ տօդունատուբմասը,յա , նկիր կըճըրատմա սէտի իչտիկտի , վէ մէչէ աղաճընատ պիր թատթա , կէօզէ կէօրիւնմէղ պիր մահէպտէ պուլունան պիր քէրթիք արատընա դաեարադ , օրթա տէրճէճէ պիւ-յիւքլիւքտաէ պուլունան պիր օտա-նըն դարուտու մնագամինտա օյա-ըտադ , տար պիր արապըդ զահիր օյ-ատու : Մէղբիւր օտաեա , հապտատա-նէղէրտէ օյան նէֆֆէսլիքլէր կիտի , թատան իւղէրինտէ օյան պիր բէն-չիրէտէն եախօտ տահա տօզրուտու տէմիրլի պիր պաճա տէղիյինտէն ը-չըշդ վէ հավա կիրմէքտտէ խտի :

Բէրին , սիվատյարը ատա թէզ-եին խոխրիչ օշտեատ մէղքիւր օ-ատնա կիտտի քի , մօպիլէտատը , ա-տէթա պընատնպատրատ քի մօպիլեա կիպի , զահէթ ատի պիր դարեօ-ըստան , եօնուտմատը օտուննատն եարըմտը պիր մատատան , վէ պիր իսկէմլէեէն իտարէթ խտի :

Մէղտուրէ , պիրքի սէպտաթ իւ-էն գարեօտատա տօզրու կիտէ-րէք , էլինտէ թուխտուղու չատպա-նըն թէքմիլ այտընդըրը եաթա-ղըն իւղերինէ չէվիրտի : Մէղքիւր եաթագատա կէնճ պիր դըզ ուեու-մադատա օյուպ , մերգումէնին բէնկի տօշմուշ օյտուդու կիպի, տիհանըն-տան տախի պազը ակյաշըրմազ վէ քէսիք սէօղլէր չըգմազատա խտի ի-սէ տէ, պու ճիւմլէ իյէ տախի մէզ-քիւր սէօղլէր վիհնէթ վէ տէհչէթ իյմա իթմէքտաէ խոխրէր :

Կուլուն էլինէ էսիր տիւշմիւշ օյան օլ կէնճ դըզ , մատոնուազել տը Սի-մէօզ խտի քի , դիր սատթ էվվել պարօն տը Բէրժան մէղպաւրէնին մէղտուրընը չըգնամըշ օյատուղունու պանն խոխեօրտու :

Բէրին , պիչարէ դըզճըղազըն տիհանընատան չըգան քէսիք սէօղլէ-րէ գուլադ վէրտի , վէ պիր խայլի տէֆտալար , Վէնէդիկ սէօղլէրիյլէ Բընե խամինին թէլաֆֆիւզ օյուն-տուղունու իչիմտի :

Կուլուն գաշյարը պիրտէն պիրէ չաթըլտը , վէ իւղերինտէ պիր իզ-թիրապ ալէամէթի մուշահէտէ օ-լունմազէ , կէնճ գըզա էյիտի , վէ էլինէ մերգումէնին ումունզունա նոօդունատուբտու :

Մատմուազել տը Սիմէօզ , իչպու էլ տօզունմատընատ սիմթրէտի ի-սէ տէ , ուեատմատը : Օլ վագըթ Կուլ , զէվալլընըն էլինտէն թու-թարագ ամիր պիր աետա իյէ ,

—Ժա՛ն, պէնի տինչէ չինիզ, տէ՛մ։

Կէնճ գըզ, կէօզլէրինի աչըը, վէ ադիմ պիր տէհշէթլէ եամաղը իւզէրինտէ տօղրուլուպ, վէ խուչ տէֆա, քէսիք վէ պօղուգ պիր սէսա իլէ, «Ա՛հ, վա՛լիտէճիյիմ . . . վա՛լիտէճիյիմ . . . վա՛լիտէճիյիմ . . .» տէեու պաղըրարադ, իւճ-ճամի իլէմէք իսթէմէ։

—Վալիտէնիզի չըգըրըճօղսուսուզ, յա՛բան օ սիզի իչիտէմէզ, վէ պուրատա տահի կէլմէյէճէք սիր, տէեու ճէվապ վիրմի Բէրթան։

Ժան, թէաճճիւպլէ Կուլա պագը։ Մէզպուրէ գըզըն կիւղէլ սիմաընտա տէհշէթի ալեամէթի գալմադըգ օլուպ, պիչարէ պիր ոձ տէֆա տահա, «վա՛լիտէճիյիմ» տէ՛մի, վէ պաշդա պիր սէօզ սէօյլէմէմի։

—Սիզ պէնի հէնուզ թանըմազսընըզ, տէեու տէվամ իթթիհատ գըրմըզը էվին սահիպէսի, վէ տալա պէնի կէօրմէմիշսինիզ, ֆադաթի վիւսթադպէյլսէ, բէք չօք տէֆա, եանի հէր կիւն, վէ հէմիշա հէր տաաթ պէնի կէօրէճէքսինիզ։ պիրտա պէն սիզին վալիտէնիզ նէրինէ կէչէճէյիմ։

Ժան սիւքիւթ իթթի։

—Սէօյլէտիքլէրիմի իչիտէօզմիւսիւնուզ, իֆատաթըմը ա՞նլատէօմիւսիւնուզ, տէեու սիւալ իթթի Բէրթան։

Կէնճ գըզըն սիմասը, էվվէլքի տաքին հալինտէ գալըպ, սիհա-նընտան տահի հիչ պիր սէօզ չըդմադը։

Կուլ խսէ, պիր թէճրիւպէ տահա իթթիմէք նէյլէթիկլէ, գարեօթասընըն քէնտիրտիտա օթուրուս, վէ պիր գօլտնու ժանըն ումուզտա իպէրինէ գօնդուպագ, չու վէճհ իյէ տէվամ իյէճի.

—Գը՛գըմ, պիլիրիմ քի, սիզ դուվէթլի վէ ճէսուր պիր գըզսընըզ, պու հալտէ սիզէ ապիմ վէ վիւքեատեր պիր էտար պիլտիրէճէյիմ։ Սիզ պու էվտէ վէ պէնիմ եանընտա պուլունմադըգընըզը, չիւնքի վալիտէնիզ սիւչէս, նիշանլընըզ Ըլընէ տը Բիէճնիւն սիզի թէրք իթթիհիմնէ, վէ տիկէր պիր գատըն իյէ թէզէվվիւճ իյէմէք իւզրէ, սիզի ունութմուշ օլատպտնու խատպէր ալադագ, պու կիճէ մէյնու սիհէթինտէն վէֆամի իյէմիշ սիր։

Կէնճ գըզ պու սէօզլէրտէն սոնա միւթէէսսիր օլմուսը։ Պիլատ Բէրթնէն, Ըլընէ տը Բիէճնիւն իսմինի թէլաֆֆիւզ իթթիհիկի սըրատա թէպէսսիմ իթթի, վէ եավաշ պիր սէսա իյէ,

—Պէն տիւնքի կիւն Ըլընէեէ պիր մէքթուպ եազտըմ, տէմի, Ըլընէ պէնի սեվդէ վէ կէլէճէք սիր, ան-ճագ եօլ ուզտն տուր, վէ պէնիմ էօմրիւմտէ գըսատ սըզը։ Թօղադըրմ քի, բէք կէճ գալաճագ սըզը։ Իմտի, վա՛լիտէճիյիմ, մէրգուճ կէլտիկինտէ, պէն էօմիւշ օլուր իսէմ, սիզ քէնտիսինի թէհսիլլի իտինիզ։

Ձիվվադը Բէրթն պու թէճրիպէսինտէ մինվաֆֆադ օլտու, չէօյլէ քի մնատնուտպէլ սը Սիմէօնէն ագըը-նը գայդ իւմմիշ օլատպտնա, վէ ագլընատ պադը գարըշըդ միւզահազարատան վէ շիւպհէյի խաթը-ըթէէրտէն պաշդա հիչ պիր էսէր գալմատըգընտա շիւպհէսի գալմատը, վէ պինատպէրին գալդի բահաթըա-նարադ, գաշլարը արատընտա միւ-շահէտէ օլունան իգթիրադ վէ էն-ահշէ տահի ահհէվ վէ գայիլ օլտու։

Մէրգուճ դիւեճիճի գատըն, պիր միւտտէթ, ժանըն վիճուտճա տուդղաթըը յա պերատպէր, ագը

տախի պաշընա կէլմիշ տիր տէյի զանն իթտի իսէ ատ,ժուախխարէն, պալէտտէ պէհան ալընտուզտա իւզրէ, պու զանխիեաթընէն էտտա-սըզ ալտուղունու անկաբընճա, թէ-պէհսիմ իթտի։

Հասըլը ծան, վազտա հաւաթ-տա, լաքին տիւմանէ խոի, վէ ըէ-րինին իսթէտիկմատէ պու խոի։ Իմ-տի, պիչարէ գէղը թէքրար հա-թաղընա եաթըրտըզտան, վէ քէն-տիի քեամիլէն մուսթէֆիհ ալ-տուդտան ոճրա, մէղքիւր օտա-տան տիշարը չզդաը, վէ գարու-տունու տա արզտտան գարտաը։

2

ԳՕՆԹ ՏՐ ԾԻՒՍԱԳ

Օղուխանլարըմզըն խաթըրլա-ըընտա ալտուղու իւզրէ, պարճն Լիւք տը Ռէբժան, «Մխսխ տիւզ, վա-տըմը թուխտո՛ւմ մու» տէեուս պէ-հան իթտիկմատէ, վէ իհթիեարըն տոխի, «էվվէթ, էվէ՛տըմ, տիզ վատընըզը թուխտուտնուզ, պէն տէ քէնտի վատըմը թուխտաճապըմ... իման պիլմիշ ալտնըքի, ծան տիզին տիր» տէեուս ճէվապ վէրտիկմատէ, Ըընէ տը Ռիէօ, քէսիք պիր սէտա իլէ պիր տ՛Հ խոէրէք, վէ զայեա-դըլ պարագ, Սիմէօզ դճնաղը մա-տուռունուն էզկինտէ եէրէ տիւշ-միշ խոի։

Ի.քի նէֆէը խըզմէթ.քեարլար, մէրդումնըն չու հալինտէն մուխթէ-էսիր ալարագ, վիճաւտինի դալտըը-տըլար, վէ քէնտի օտատընտա եա-թաղը իւզերինէ կէթիւրտիլէ, եար-տըմ վէ միւտաֆաաթլարը յըտ ագ-լընը պաշընա կէթիրտիլէր։ Ըընէ քէնտիսինի պուլտուղունտա,

—Ճօ՛ճուարըմ, տէտի, տիզին ղայրէթ վէ իհթիմամընըզտան մու-թէեաիր օլտուտ, վէ պու պագտէ տէրուճնի դալդիմտէն տիզ թէչէ-քիւր իտէրիմ։ Լաքին բէճա իտէ-րիմ, պիր աղ պէհի եալընըզ պրա-գընըզ, չիճնքի եալընըզ դալմագ-լըզտա իհթիեաճըմ վար տըր։

Խըզմէթ.քեարլար լիդդաթլէ պու էմրէ իթտաթ իթտիլէր, վէ իչէ-բինտէն պիրի, տիշարը չզդար.քէն, եավաշճա բէֆիդինին դուլաղընտա,

—Զէվալլը մուռիս մար.քի, տէ-տի, տօղրուտու քէնտիսինի բէ.ք պիեատէ աճըեօրում։ Պիչարէ տա-պահա դատտը կէօղ եաշլարը տէօ-քեճէ.ք տիր։ Պէն Մ. Բընէ յի տէ-վէրիմ, վէ էօյլէ զանն իտէրիմ քի, մէրդում, պիրիմ մատմուազէլ ժանը, պարճն տը Ռէբժանտան դի-եատէ մէտուա դըլաճագ իտի։ Ֆիլվագը պարճն տը Ռէբժան տա կիտղել տատմ տիր տանիս, կէօղէ-բի վէ տիմատը բէ.ք իսօշ տէ.յիլ տիր։ Ալէն նէ՞ տէբսին, Եամբանտը։

Եամբանտը, իւֆիդի Պուրկին-եօն իլէ պու խուտատտա հէմֆի-քեար օլտուտ, մնատմուազէլ տը Սիմէօզիան եէնի նիշանղըտը հագ-դընտա թէվէճճիւհիւ պուլտնմա-տըզընը պիլտիրտի։

Ի.քի խըզմէթ.քեարլարըն ադիմէ-թէինտէն ոճրա, Բընէ, էլտիսէյ-լէ եաթըրըմընշ օլտուտու դարեօ-լատընտան դալդտը, վէ քէտերի ադիմինի վիճուտաճա եօրկունըտգա թախֆիֆ իթմէ.ք նէյ յէթիյլէ, քէն-տի տէբմանըզլըզընտա պագմաեա-րագ, պիր գաչ տադըգա պա-տար տէբունի օտտատա պիւյիւ.ք տատընտըր իլէ կէզինմէկնէ պաշյատը, վէ լաքին գուվվէթտիզիկի բէ.ք չա-բուգ գահիրէ չզդըզընտան, տէ-ղուտնինտէ պիւյիւճճէ.ք աթէչ եան-մադտա օլան չըմինէնին եագընըն-

տա վայրը պիր գօլթուդ սանատա-
լիէսի իւղէքինէ օթուրատա , վէ
քէնարի քէնարինէ ,

—Ճէնուր վէ սէպապիլը օլմազ
լազըմ ատը , ատսի , վէ գավուին
միւրատա պուռնան պիր չէյլի էլմէք
իթմէք միւմքին ատը : Պուռնան
մնատա , պէն պիր ատէմիմ , վէ
քէնարի իւղէրիմէ հաքիմ օլմազ
իսթէրիմ :

Հէ՛յ վահ քի , պու սէօզլէր հէր
վահի սէօզլէր ատը : Զիրա գալ-
պինտէ տէրին պիր եարէսի օլան
ատէմ , մէղքիւր եարինին գարան-
մանընը քէնարիկինտէն էմի իսէ-
մէզ , վէ սալթ քէնարի միւրատը
իւղրէ ագան գանը տուրատուրա-
մազ :

Իրնէ պուռնու բէք չարուդ անլա-
տը , վէ գալպինի իհանթա կյղեկէն
ազիմ քեաէր ու էլէմ ալէյհինտէ
պիհուտէ եէրէ մևևալիֆեթի իսէ-
ճէք եէրսէ , ահուչար օլտուղու
պահթալըդ հալինէ տրդը թէս-
լիմիեէթ կյղեսի : Պինաոգլերին եվե-
զինիւ էլլերի իչինտէ կիզլեեէրէք ,
սել կիպի կէօզ եաշլարը տէօքմէ-
կէ պաշլատը , վէ մէղքիւր կէօզ
եաշլարը իլէ հընչէրըմնալարը ատա-
սընատա , չու լաֆզլարը բէբէյէսի .

—Ժա՛ն , սէն պէնի վազատա չը-
ղըրարըն ամինա , պէն հիչ պիր չէյ
եարամնատըմ , վէ հաթթա էճէլէ
պիլէ գուրպան օլամնատըմ . . . պիր
տիկէրի սէնի գուրթատը , վէ չիմ-
տի սէն հաեաթտասըն , լաքին
պուռնան պէօյլէ պիզ , հաեաթտա
օլտուղումուզ հալտէ , պիրի պիրի-
միզտէն էօլիմտէն պէթտեր այրըլ-
մըշըզ : Էկերչի էօլմիւշ օլսա իսին ,
կէլիպ սէնի պուրատիլիր իսիմ ,
հալպուքի , սէն սաղ օլտուգճա ,
սէնտէն ուզագ գալմազըմ : Պու-
նունլա պէրապեր , պէնիմ սէնի
սէվմիյիմ , վէ հէնուզ սէվմէքտէ
օլտուղում , վէ պուռնան պէօյլէ
տայիմա սէվիճէկիմ գատար հիչ
պիր գատըն սէվիմմէմիշ տիր : Ժա՛ն ,
Ալլահ սէնի սէատէթի հալէ նասիպ
էյլէսին , վէ սէնսին սէպէպինտէն
չէքտիկիմ միհն ու մէշագը սանա
պիլտիրմէսին :

Իրնէ պու արալըդ հէնէճանը
ազիմ իչինտէ օլուպ , զաեէթ սը-
ճագ պիր ֆուրսան իւղէրինտէ դայ-
նանարագ ունուտուրլուշ օլան պիր
պութագա միսիլլիս , գաֆատը չաթ-
լաեաճագ սըրը տէեուս զանն էյլէ-
մէքտէ իսի : Խանի , օյնուրատուղու
իսկէմլիէտսէն գալգըպ , անլընը , բէն-
չիրէլէրտէն պիրինին սօղուդ ճամը
իւղէրինէ տաեատը , վէ խմէմէմ-
եէրէք կէօզլէրինէ , ժանըն տայի-
բէսի բէնչիրէլէրինէ տօղրու չէվիր-
տիկինտէ , գարագը օլան բէրաէլէ-
րին արդասընատա ճիւզի պիր ըշըզ
բարլամագատա օլտուղունու միշա-
հէտէ էյլէսի :

Պուռնուն իւղէրինէ , Իրնէնին օ-
բատա տուրմագլըդա իգթիսարը
գալմատըդընատա , տէրհալբէնչիրէ-
նին էճնէխնտէն այրըլտը , վէ տի-
վարըն գաղարալարընէն պիրի իս-
թիւնտէ տուրմիշ օլան վէ հազրէ-
թի Իսանըն մէղարընա պիտէն ա-
պիզ գատընդարը էյմա էթմէքտէ
պուլունան պիր թաավիրին հուզու-
րունատա տիզ չէօքտիւ , վէ տուա
իթմէք իսթէսի իսէ տէ , խաթթը-
նա հիչ պիր տուա կէլմէսի , եա-
լընըզ ժանըն իսմի տայիմա տու-
տաղ լարընէն իւղէրինէ կէլտիքճէ ,
տիվանէ օլաճաղընը զանն էյլէմէք-
տէ , վէ թէսէլլի վէ իսթիրահաթա
մէշղուլ օլունուտուզու կիպի , մէր-
դում տահի տիվանէլիկինէ մէմ-
նունլա օլմազատա իսի :

Սապահա գատար վազըթ պու-

մինչև իւղրե կէշտ։ Օլ էնտատ, շըմինեէ քէօմիւր դէնուլմասը-ղընան, պիր խայլի վազըթտան պէրու աթէշ սէօնմուշ, վէ օտա-նըն տէրունինտէ ֆէվդէլատէ պիր պիրուտէթ հասըլ օլմուշ իտի իսէ տէ, Բընէ հիչ պիր չէյ հնա խմ-մէօր իտի։ Նիհատէթ սապահ օլ-տու։

Շէֆֆապ աթտըղընտա, տէվե-դանըը պուլտընտուղու հալի անդա-ատը, վէ հէյեճանը տէրունի թէս-կինն օլմուշ օյտուզտընտան, նէ հա-բաճադընը վէ նէնէ գարար վիրե-ճէկինի քէնտի քէնտինէ տիւշիւնե-պիլմէի։

Իչթէ օլ զէման մէրդումի, ան-տաթըրըլըրընը օղուհանարըմընզա պէհան իթմիչ օլտուղտանդ մէր-թուտու տիւշէտ եադար, վէ պիր մնատա իւղէրինէ դոյտու։ Պատէհա-քէնտի եաթադ օտասընտա միսի-թաատը օլան տիկէր պիր օտանընդ գարուտտընու աչտը, վէ քէնտիսինէ նէ՛ Պրէթատ վէ նէ՛ ուֆինէ տէ-բոնինտատ պունտան պէօյէ լիւզու-մի օմտահագ օլտուղու ճիհէթլէ, պիր սէնէ եվվէլ մէզքիւր օտատտա տաղլամըշ խուսկի մուխէտտատիտ էլչիսէլէրտէն էն տահսինի վէ էն գօհուտտընու ատարադ, կիչինտատիկի թաղլու վէ չամուրլու իւնիֆօրմա-սը եէրինէ, անը կիչինտի, վէ սօլ-մուշ վէ մահդուտն օլան եիւզիւնիւ տահի սօղուգ տուտա Էրգտատըղ-տան սոնրա, տաչլարընդն գարը-չըղըղընը տիւզէլմտի, վէ սըրթը-նա տա պիւչիւք պիր մանթօ ալըպ, եօլտա հիչ քիմսէնէ թէտատիւֆ իթմէ քտիղին, վէ քիմսէյի տահի ուհանարըմնագ սըղընն, եվվէլա քէն-տի տայիրէսինտատէն, վէ սոնրա տա-հի գօնագտան տիշլարը չըգտը։

Օն սէքիղինճի տասրտտա, Բա-բատէ տիւբիւրիւճիւլէր չհմնի-քի կէտի տապահչըտըն էր-քէն սօգադ-լարը տիւբիւրմէ յիպ, հէր խոսնէ-նին խազդը, քէնտի խոսնէկերինին գտբատտու էօնիւնիւ պիղդահ թէ-միզմէկէկ մէէմտուր իտի, վէ իտա-վէ խաէրիղ քի, պու խրտատէթ լա-Եըզը յտա ֆիա վէ ֆճրա խոխմէղ իտի։

Պինտպէրին Բընէ, սօղագլար-տան քիմսէնէ թէտատիւֆ իթմէտի, վէ քեաֆէկէրտատ Եըզըլմըշ օլան չէօրիւ քտէն քէնտի նտֆագտալա-բընը պուլնտատ չտլըշան սօղագ քէօբէ քլէրի իտատ, մէրդումու կէօր-տիւքլէրինտատ ֆիլտրարէ պաշլտատը-լար։

Պէօյէճէ Բընէ, գոնդը թտրատ-ֆա կիլոտտիկինի պիլմէկէրէք, պիր խայլի վազըթ գտիը մէտտաֆէ իյէ-տի։ Շէհրին խազդը իսէ օլ էնտա-տէ հէնուղ ոյդուտտա օյուղ, թա-պահաթիյէ սօղագլար մահդունկ-յէթ վէ հալընըզըղդ իչինտատ օյտու-դունտան, պու հալը Բընէնին գալ-պինէ ըէք մուվաֆֆըդ կէլմիշ իտի։ Կէօհնուն եիւղու գըը ըէնկինտատ օ-տուղու կիպի, հավա տահի սօ-դուգ իտի։ Գտպարմըշ օլան Սէն նէհրի, գալընը պուգ բարչալարըդ-յա ազմագտա վէ մէղքիւր պուղլար, հէր պիր քեմէրին տիրէքլէրինէ չարբատդ, բարչատնմագտա, վէ հավտատա սիւբիւ սիւբիւ դուղման-լար ուչուչմագտա խոխլէր։

—Հէ՛յ վահ, տիմէ քտե իտի Բընէ քէնտի քէնտինէ, պու հալ-լը պէհիմ գալպիմ կիպի մահ-զուն վէ միւքէտտէր տիրլեր։

Պէօյէ սէօյլէեէրէք, մէրդում տէկիղ տնը եօլունտա տէվամ իթ-մէքտե, վէ Եօխը-Տամ բրնիմըմ-լարընդն պօեուհտնան եիւբիւմէք-տե իտի։ Պիր տարա Բօնթօ-Եանյ

քէզբրիւսինեան պաշինաա , տիրոջ յիշեալ տաճարեզ տուրաու , վէ կէօվիւ էօնիւնտէ չալպալանմադա օլան տալկալարա ալթից նազար խաերէզ , քէնտի քէնտինէ ալթիտէքի սէօզլերի իրատ իթտի .

—Շու պէնի թաղնիդ իլէնէն ճէվր ու ճէֆտանա խիթամ վիրմէզ իչին , եալնըզ պիր դաչ սանիէզ քեաֆի տիր : Էկէրչի պիր տէֆտա միւրատ իթտիմ , վէ պիր հարէքէթ իճրասընտա պուլունսամ , նէմիդ պիր քէֆէն իչինտէ տարըլարադ , էպէտի պիր ուչդուհա տալարըմ : Փագաթի պէնի թէվզըճի իտէն , վէ պու խուսուստա պանա մանի օլան քի՞մ տիր . . . Էօլիւմ պու գառար եադըն վէ դօլայ օլտուղու հալտէ , նաչարմադտա վէ ճէվր ու ճէֆտա չէքմէզքտէ նէ՞ մանէտա վար տըր :

Ի՛քի կիւնտէն պէրու պու իչինճի տէֆտա իտի քի , Րընէնին ֆիքրինտէ քէնտի քէնտիչի էօլտուրմէզքիւն թտաուվուրու հաոըլ օլմադտա իտի :

Պունունլա պէրապէր , պու միւսահաբտան բէզ ազ վագըթ իտիթտաա իթտի , չիւնքի մէրդումի տէլիպանըլ , իւք կիւնիւ քէնտինինի էօլտուրմէքլիկի թէճրիւպէ իլէտիկի տըրտաա , բուհպանըն սէօյլէտիկի սէօզլէր խաթըրընա կէլտի , վէ քէնտինի Խրխտիան օլմադլէ , էօյլէ իւֆտալաթա դաբըրնամադըղա դարար վիրտի : Պինտէն ալէյհ պաշընը ոօդրուլթտարադ , նէնտէն ետ բիւմէկէ պաշլատը :

Բան Նէօֆ բէօբրիւսինեա կէչմիշ օլտուղունտան , էօլունու , րըխթըմընըրըն պօնունտան տէվամ իւմտի , վէ Եայեօ թէբէլէրինէ վաոըլ օլտուղունտա , պիրինճի տէֆտա օլադտ , էմրաֆընա կէօզ կէղտիրիպ ,

—Ա՛ճապա նէ՞րէտէ յիմ , տէեու պիւյալ իթտի քէնտի քէնտինէ :

Մ՛ուտախտարէն էմրաֆընտա պուլունան մնհէլլէրին քէնտինինէ մէճհուլ օլմատըղընը անլատը , պիրա տուբատուզա եէրտէն պիր դաչ եիւղ տաճմ ուզադտա , տատըզ վէ իհթիեատ պիր տէֆինէ դաբթտանը՝ նըն գծտադը պուլունմադտա իտի :

Բանէ , ճն պէշ սէնէ տադտէմ , Մ՛. ար ժիւտադընն տէֆինէօնիտէ , վէ անըն էմրի վէ հիմտէէտի թահթընտա իւք ատֆա կէմիճիլիկէ պաշլամըշ օլտուղունտան , հադդընտա ֆէվգէլատէ մնհատպէրի վէ ըհտեթի վար իտի : Հաթթա մէրդումա տաէթտա բէտէրի կիպի նադար իթտիկինտէն , ոլ վագըթտան պէրու հէր դաչ տէֆտա Բարիղէ կէլիր իտի իտէ , մէրդումա սըդ սըդ վիդիթտաար վէրիր իտի :

—Շիւքիւրէր օլտուն քի , պաճթ պէնի պուբատա կէմիտի , տէտի Բընէ քէնտի քէնտինէ վէ պիր նէմի թհալիճէմիչ , հիչ տէյիւ իտէ պուբատա պիր տօսթ էլի թուղթտաճա ղը՛ , վէ տատըգ պիր դալըգ թէտատիւֆի իտէ՛ճ յիմ , վէ պէնիմ իւք տաբսիրըրտա պիր կէմինէն կիւվէրը իթտի լուղերինտէ բէհպէրլիք իթտիչ օլան պիր զաթտա , պէնիմ տէբտու ու մինհնէթլէրիմի նադլ ու հիքմանէ իտէճէ յիմ :

Պինտէրէն , Բընէ դօնտըղըն դաբուտունու չալտը , վէ քէնտի կէլտիկինի իհթիեատա պիլտիրտի :

Մ՛. ար ժիւտադ հէր նէ դատար պիր տէնիզ մնհատրէպէնինտէ տլմիչ օլտուղու տաղըր եաբէլէր լը դէրինէ , պիր խայլի տէնէլէբտէն պէրու խըտամէթի պահրնէճտէն չէքմիչ իտի իտէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տատի էկի տատաթ վէ ուսուլու՝նը թէբք իթտիմիչ իտի :

Շէյլէ քի, դըշ վէ հաղ, ալէս-տապահ գալդըդ, վէ ադշամա գա-տար էլպիսէ կիյինմիշ ալարադ տուրուր խոլ։ Իմնի, Բընէնին կէլ-տիկի կիւն տախէ, միւսաֆիրինի պէ-քէթմէ-քսիղին, մէրգումնէն տէր-հալ նէզահինէ կէթիրիլմէսինի էմր կիյէտի, վէ Լիւք Իչէրի կիրտիկին-տէ, Մ. որ Ժիւսադ, մէրգումա սարըլմադ իւղրէ, իքի դուլարընը աչարադ, մէսէրրէթ պահշ պիր սէ-տա իլէ,

—Ա՛հ, սէվկիւլիւ էվլատըմ, տէ-սի, սիղին շու էանատէ թէչրիֆի-նիղի մէմնուղ լիմմէտիկիմ հալտէ, ա-ճապա գա՞նդը միւսարէք վէ սէա-տէթպահշ բիւղկեար սիղի պու-քանա կէթիրսի։

Դօնթ, պու լադըրտըլարը սէյլէ-տիկի ղէման, միւսաֆիրինին ալթ իւաթ օլան սիմաներնա վէ գըղար-մըշ պուլունան կէօղէրինէ տիգ-դաթ խոէրէ-ք,

—Լա-քին, ադիղիմ, տէտի, եիւ-ղիւնիւղիւն ըէնկի սօլմուշ, վէ կիւճ իլէ աեւադտա տուրապիլիր պիր հալտէ կէօրիւնիւեօյսունուղ . . . Ը՛նէ, Ը՛նէ . . . էվա՛տըմ, սիղէ նէ՞ օլմուշ։ Մ էմնուղ իտէրիմ քի, պա-չընըզա պիր֊ֆէլա-քէթ կէլմէմիշիր,

—Մ իւսիւ դօնթ, տէտի Ը՛նէ, մնուդապէլէթէն իհթիևարա սարըլ-տըգտան սոնրա, պուռնտան իւչ կիւն էվվէլ տիւնէ-անըն էն մէսուա ա-տէմի պէն խոիմ, ֆագաթ պու-կիւնքի կիւն էն պէտապահթ ատէ-մի պէն օլտում։

—Տիւնէ-անըն էն պէտապահթ ա-տէմի՞ մի, տէյի թէ-քըարըտաը Մ. որ Ժիւսադ քէտէրամիղ պիր խոյ-ըէթլէ, սի՞ղ մի, Ը՛նէ։

Ը՛նէ, էվվէթ մանէասընը խմա իթմէ-ք իւղրէ պիր հարէ-քէթ իճ-բասընտա պուլունատ։

—Սէվկիւլիւ էվլատըմ, տէտի իհթիևաը, սիղին տէրա ու քէտէր-լէրինիղէ հիսաէտաը օլմադ, վէ սի-ղի թէսէլլի իմմէկէ չալըշմադ իչին, պիր ան էվվէլ մէզքիւր տէրա ու քէտէրլէրինիղի պիլմէ-ք իսթէրիմ։

—Հէ՛յ վահ, ադիղիմ դօնթ, պէնի վուբան զալիմ ֆէլէ-յին ևա-րեսի չիֆտա պուլուր ևապէլէրտէն տէ-յիլ տիր, չիւնքի օղ ևարէնին աճըսը նէ՛ խաֆիֆլէնէպիլիր, վէ նէ՛ տէ ունուտուլապիլիր։

—Դավիէն զանն իտէրիմ քի, սիղին չու քէտէր ու էլէմինիղ, պիր աչդ ու մնուհապէթ քէտէր ու էլէմի օլմալը սըր, վէ էկէր էյլէ օլտու-ղունա գանի՝ օլմասամ, ևաչատըղը-մըղ տէվրի լաեղդըյա անպաեամա-մըշ օլուրում։

—Մ իւսիւ դօնթ, վադտա պու-զանընըղ սօղրու տուր, ֆագաթ պէնիմ մէյհուսիէէթիմին սարը սէպէպի, աչդ ու մնուհապէթ օլ-մաեըղ, իլլա եօմբիւմիւն խարապ, վէ միւսթադպէլին զայղ օլմալը սըր։

—Պիր գաարն թարաֆընատ պիվէֆալը՞դ մը կէօրիւնիւղ։

—Խա՛յր, միւսիւ դօնթ, պէն հիչ պիր գաարն թարաֆընատ պիվէ-ֆալըդ կէօրմէմիմ, իլլա զալիմ ֆէլէ-ք թարաֆընատ մաղտուր դալըրմ։

—Սէվմիկինիղ պիր գաարն վէ-ֆա՞թ մը իմտի։

—Հէ՛յ վահ, սէվկիւլիւմիւն էօլ-մէսինի արզու իթմէ-քիւ-ը, ըէ-ք տէհ-չէթլի պիր շէյ իսէ տէ, պէլքի էօլմուշ օլսա իտի, պու տէրէճէ աճըմադ իտիմ։

—Ը՛նէ, պիչարէ էվլատըմ, պիվէրսինիղ քի, պէն սիղի էվլա-տըմ կիպի սէվերիմ։ Պինապէրին հադգըմնա էմնիէէթինիղ օլմասը-

նը թալէպ իտէճէք իսէմ, տէյիլ մէրագըմտան վէ իշ անլամագ արզուսինտէն, իլլա սիզէ օլան մուհապպէթիմտէն նաշի տիր: Պու հալտէ պիլմիշ օլուն քի, ինսանըն էն պիւյիւք տէրտ ու քէտէրի, պիր տիկէրինէ սէօյլէմէքլէ թէսլիեէթ պուլուր: Պունու պիլտիկինիզ թագտիրտէ, հէր շէյի պանա սէօյլէյինիզ:

—Միւսիւ դօնթ, զաթէն պէն պունուն իչին պու կիւն պուրաեա կէլտիմ, տէտի Բընէ իհթիեարըն էլինի սըդարագ, իմտի պէնիմ շաեանը թէէսսիւֆ օլան հիքեաեէմի տինլէյինիզ:

Պու հիքեաեէ օդուեանլարըմըզճա մալիւմ օլտուղունտան, թէքրարընտան սարֆը նազար իյլէրիզ: Մէզքիւր հիքեաեէ պիթտիքտէն սօնրա, դօնթ, աթիտէքի լաֆզլարը թէլաֆֆիւզ իյլէտի.

—Էվվէթ, էվլա՛տըմ, սիզին հալինիզ թէէսսիւֆէ շաեան տըր, վէ պէն սիզին հալինիզէ տէրունի դալպիմտէն էսէֆ իտէրիմ: Հագգընըզ վար տըր, օղլում, զալիմ պախթ սիզի մազտուր գըլաեօր, ֆէլէք սիզի բէնչէսի ալթընտա էզիեօր: Ա՛հ, պէտպախթ տէլիգանլը, սիզին պու ֆէլաքէթտէն գուրթուլմանըզ գապիլ տէյիլ տիր, վէ պէնիմտէ պէօյլէ պիր հալտէ սիզի թէսէլլի իթմէքլիկէ իգթիտարըմ պուլունմատըզընը հիսս իյլէմէքտէյիմ:

Մ. տը Ժիւսագ, Բընէնին էլինի թութարագ, պաշընը մէրգումուն կէօքսիւնէ տօղրու էյտի, վէ պու արատա իրի տանէլի կէօզ եաշլարըյլա իհթիեարըն քիբրիքլէրի եաշարմըշ իտի: Պիր միւտտէթի ճիւզիեէ մէրգուման պէյնինտէ սիւքիւթ հիւքմ իտիպ, նիհաեէթ տիւդ, քէլամա աղազ պիրլէ,

—Էվլա՛տըմ, տէտի, էօլիւմէ հիւքմ իտէն վէ էօլիւմիւ գաչըրան ատէմ քի՞մ օլտուղունու սէօյլէմէտինիզ: Իմտի, Նիգօլա Ֆլամէլին էսրարը սիհիրիեէսինէ՝ վագըֆ օլան քի՞մ տիր:

—Պարօն Լիւք տը Քէրժան նամընտա պիր քիմսէ տիր, տէեու ճէվապ վիրտի Բընէ, քէսիք պիր սէս իլէ, վէ իսթէմէեէրէք տիթրէտի:

Մ. տը Ժիւսագ տախի տիթրէեէրէք,

—Լիւք տը Քէրժա՞ն մը, տէտի, աշիքեար պիր թէաճճիւպլէ:

—Աճա՛յիպ, սիզ օլ զաթը թանըեօր՞մուսունուզ:

—Պու զաթ Պրըթանեալը տէյի՞լ մի տիր:

—Էվվէթ:

—Օթուզ պէշ օթուզ սէքիզ եաշընտա՞ մը տըր:

—Հագըգաթը հալտէ օ՛ եաշտա կէօրիւնիւեօր:

—Սաքին օլտուղու մահէլլ, Սէն-Բօլ բըխթըմընտա վագը քիւչիւք պիր գօնագ տէյի՞լ մի տիր:

—Օրասընը պիլմէմ: Լաքին, էֆէնտիմ, սիզէ պիր տէֆա տահա սօրաեըմ, սիզ պու ատամը թանըր՞մըսընըզ:

—Պու սիւալէ նէ՛ էվվէթ վէ նէ՛ խայր տիեէպիլիրիմ, չիւնքի քէնտիսինի ասլա կէօրմէմիշիմ, ֆագաթ չօգ տէֆա քէնտիսի հագգընտա պահս օլունտուղունու իշիթմիշիմ:

—Նէ՛ եօլտա:

—Էօյլէ պիր եօլտաքի, Սիմէօղ ֆամիլեասընըն պիր գըզըյլա ագտը իզտիվաճ իտէճէկի սէօզիւ, շիմտի պանա զարիպ, իհթիմալտէն պայիտ, վէ հէման նիանըլմաեաճագ սուրէթտէ կէօրիւնմէքտէ տիր:

—Մերգումեան ֆամիլեասը մեռ-
թէպէր տէյլ մի սիը ։

—Պու ճիհէթէն հիչ պիր սէօզ
ճայիղ տէյլ սիը , զիրա մերգու-
մեան ֆամիլեասը , հագղըլլա, Պըր-
թանիանըն էն ամիճ սաըլղատ
ֆամիլեալարընտան օրուպ , մեր-
գումեա, մազհար օլմադ իւզրէ պու-
լունաուդա ֆեվդելատէ նկյմէթէ
մեսամահադդ դըլմաեան, քէնաի
վէլատէթի տէյլ, նդա կէչիրակի
էօմիւր սիւր ։

—Հադղընտա նէ՞ կիւնա մալիս-
մամըղըղ վար սըր ։

—Պիլիրիմ քի, էն թըֆըլ կէնճ-
լիկի զէմանընտա , թէքվիղ վարի-
տաթընը ֆիսք ու ֆիճուր իչինատ
թէլէֆ իմմիչ սիր ։ Հայտէ պուն-
լարտան սորֆընազար իտէլիմ, չիւն-
քի կէնճլիք չաղընտա իսկէն խէ-
թաար վէ տիվանէլիքլէր, սինին քէ-
մալտէ թամիր վէ իսլահ օլունապի-
լիրլէր , ֆագաթ մերգում , քէնաի
վարիտաթընը թէլէֆ իմաի.քաէն
սօնրա, էն էանա մերթէպէտէ պու-
լունան խօվարատալար կիսկի իսին-
րը էօմր իչլէմիչ, վէ վարիտաթ
մենապլէրի նէրէսի օլատուղ մա-
լիմ օլմահան զէնկինլէր կիսկի վա-
գըթ կէչիրիսկ , պաղը մեճհուլ
սանաթլար իլէ տարաթ ու սալ-
թանաթընը սաղ լահատպըմիչ, վէ պիր
ճեւոմի մերթէպէր ֆամիլեասըն
գարուտրը քէնահինէ գարանմիչ,
վէ հիչ պիր նամուսղու քիմսէ, մեր-
գումեն էլինի սըգմադ իչին քէն-
տի էլինի ուզամմամըչ, վէ զաթէն
միւտաէթի մեսաիատէնէ պէրու
պօղուրմուչ օլան չան ու չէօհրէ-
թինին , պու կիւնքի կիւն արթըգ
զայալ իտէճէք պիր ճիհէթի գալ-
մամըչ սըր ։

—Լաքին միւսիւ գօնթ, պու սէօ-
լէտիկինիզին իհթիմալի եօգ սուր ,
տէեու ճէվապ վիրսի Ըընէ , ապիմ
պիր ճէնապլէ խասմինին միւսա-
ֆաասընա գըեամ իտէրէք , էվ-
վէթ , իհթիմալի եօգ սուր ։ Պու
սէօյլէտիքլէրինիզ տէ եա եանըլըչդ
վէ եախսա լիֆթիրա օլմալը սըր ,
չիւնքի պու վէճհ իչէ նադլ ու թա-
րիֆ իթտիկինիզ պիր սաեմ, միւմ-
քին տէյլ սիր քի , ժան իչէ թէ-
ղէվվուճ իմմէճքիք թէքքիֆինի
արզ ու թադտիմ իճթիսար իտէ-
պիըինն , զիրա Մ. սը Սիմէօվիճն
պէօյչ պիր սաեմի քէճալի թահ-
դիր վէ նէֆրէթէչ թարա իտէճէ-
կի չիւպհէսիզ սիր ։

—Էօյլէ ամմա , պարօն սը Բէր-
ժան քէնտի րէֆիզլերի կիսկի,
զաեէթ ուսդա վէ մահիր պիր տէք-
պադ սըր , վէ պադը չէ յմանի տէ-
սիսլէր սաեչինատ , իհթիեար
տոգիճն էմնիեէթինի ճեչպ իմմիչ,
վէ կէօղլերինի տահի գաբամըչ
սըր . . . Հասըլը մերգում տար
աղաճընա լաեըգ պիր քիմսէ տիր ։

—Էօյլէ օլտուղունու քիմ սէօյ-
լէեօր ։

—Հէր քէս սէօյլէեօր ։

—Միւսիւ գօնթ , չօգ տէֆանաս
պէ յնինատ կէզէն թէվաթուրլար ա-
սըլսըզ օլուրլար ։ Խմոի պու խու-
սուսսա գաթի խսպաթլարընըզ
վա՞ր մը սըր ։

—Էվվէթ , վար սըր ։

—Դա՞նիշլարը սըր ։

—Էզճիւմէ չու տուր, չէօյլէ քի,
չէնա սէնէ ագաեմ , պարօն սը
Բէրժան ֆարատն օյնար քէն, խըր-
սըզլըգ իթտիկի սըրատա թուխուլ-
մուչ տուր ։ Զատրզը մեպղաղ խէ
պիւյիւճէք օլատուղունատն, խասմի,
մերգումա , լաեըգ օլտուղու սու-
րէթտէ մուամէլէ իթմիչ , վէ Բէր-
ժան տուէյյօեա գըեամ իյլէտիկին-
տէ , խասմի, էօյլէ պիր ալչագ իչէ

ակռեցլո իմանկէկ թէնեզղիւլ իմանէ-
միշ տիր ։

—Մ՛եսիս գանթ , լէճա խաէրկամ
պէօյլէ՛յին , մէրգուճանն խառվինկին
կամ նէ՞ տիր ։

—Շըլկաւիէ տը Լօնտռ տըր ։

—Ա՛ճապա պու զաթ չիմտի նէ՞-
բէտէ պօլուճուր , չիւնքի քէնտի-
սինի տէրհալ կէօրմէ՛ք , խոթխճվապ
կ՛ելէմէ՛ք , վէ եվինտէն կառըլըը պիր
սէնէտ ալմադ իտիէրիմ ։

—Հէ՛յ վահ , սէվկիւլիւ էվլա-
տըմ , Մ. տը Լօնտռ , սէօրթ սէնէ
մուգաւտեմ տուէլօռաս վուրու-
լուպ էօլտիս ։

—Տիմէ՛ք տիր քի , քէնտիսինկէ
պիրկիչտէ մէղքիւր կըըօրկուլուղուն
իսպաթը ստս մահվ օլաս , վէ չիմ-
տի հէր քիմ պէօյլէ պիր չէ՛յ սէօյ-
լէյէճէ՛ք օլուր իտէ , միւֆթիէրի սը-
բաալնա կէչէճէ՛ք տիր , ոէյտի
Բ՛ընէ ։

Պաութէտու պիր ազ սիւքիւթտէն
սոնրա ,

—Մ՛եսիս գանթ , տահա պաշ-
դա իսպաթ վա՛ր մը տըր , սէնէս
սիւալ իտիմ ։

—Շիւպհէսիզ վար տըր , չէօյլէ-
քի պէլքի եվկիւմի սէֆթա , պարօն
տը Բէրժան դուսմարտա իմանիկի
պօրճլարը գալպ ագչէ իլէ թէնե-
տիւէ կյլէմիշ տիր ։

—Սիզտէ պունուն իսպաթը վա՛ր
մը տըր ։

—Վագտա կէօղ իլէ կէօրիւնիւր
իսպաթը եօգ տուր ամմա, օլ պապ-
աէ էմնիեէթիմ պէրքէմալ տըր ։

Բ՛ընէ պաշընը աշադը էյտի ,
չիւնքի պիր ալալը մէրգուճանն
իւղէրինաէ իւմկա էսէրի միւշահէ-
աէ օլունմադըգա իքնէն , պու էսէր
գայիլ օլմադտա իսկի ։ Դօնթ տը
Ժիւսագ իսէ պիր միւտաէթ սիւ-
շիւնտիւքտէն սոնրա ,

—Խաթըրըմա կէլտի . . . խաթ-
րըմա կէլտի , ատտի , Բ՛ընէ , օղլում,
միւսթէրիհ , վէ միւթէսէլլիմ օլուն ։
Պարօն տը Բէրժան տալա Ժան տը
Սիմէօղ իլէ թէնհհիւլ իմանիեէ-
ճէ՛ք տիր ։ Սիզէ եէմին իտէրիմ
քի , պէօյլէ պիր տպտը լըզտմաճ
իճրա օլունմամաճագ տըր ։

—Ժտճգտմ միւսիս դօնթ , պու-
նտա քի՛մ մանի օլաճագ տըր , տէ-
եռս միւսալ իմտի Մ. տը Րիէօ , վէ
սօլմուշ օլան եռունագ լարը գըզտբ-
տը ։

—Պէկ ։

—Նաամ՛ը ։

—Իհթիեաս տուգիւն կէօղէրի
եօնիւնէ վուգուչի հալի գօեաւտգ ,
վէ պիր գալպգնտը , գըզըլը գուբ-
թաութրիշ տտխի օլտս , քի պէնտպու-
նտա չիւպհէ իտէրիմ , տոտնտա մու-
գամիեռտս գտպտւ իտէմէնէճէկիւ-
նի , չան ու նտմմա նտմիեռտ քէնու-
տիսինէ պիլտիրէրճ՛ք ։

—Լաքին , միւսիս գանթ , տէտի
Բ՛ընէ իքնճճի տէֆթա , նէֆէտի քէ-
պիրէրճ՛ք , մէղքիւր գալպգնըլըգտ
իսպաթընըզ վա՛ր մը տըր ։

—Իսպաթըմ օլաճագ տըր ։

—Նէ՞ վագըթ ։

—Պու կիւն , վէ հաթթա պիր
գաչ սաաթտան ։

—Ա՛հ , միւսիս գանթ , լէճա իւ-
տէրիմ , պիր ան էվվէլ պանտա
հիմիէթ իտիմիզ , տէտի Բ՛ընէ Մ.
տը Ժիւսագ տաըլտարագ , վէ չու
մէ՛քտւհ ագտը իւղտիմաճտա մանի
օլտնտզ . . . Նիշանըմը պանտա իւ-
հատէ իտիմիզ , պու հալտէ պանտա
եէնիտէն հատաթ պտհչ իթմիշ օ-
լտճագտրընըզ , վէ պէնտ միզ էօմրիւ-
միւն սոն սաաթընտա գտտտար , պէ-
նիմ տօսթուս , բէտէրիմ , վէ գուբ-
թաութրընըմ մնգտնիընտա տուտ իւ-
տէճէ՛յիմ ։

3

ՊԻՐ ԶԻԵԱՐԷԹ.— ՔԻՄԵԱՃԸ

ՏԱՅԻՐԷՍԻ.— ՊԻՐ ՐԱԲՕՐԹՕ

Մ. տը Ժիւսագը դաթիէն իթ-տիկի վատ իւղէրինէ, Բընէ ֆէվ-դէլատէ միւթէսէլլի օլտու։ Չիւն-քի տիւգ տը Սիմէօղիւն, շիւք-րանիեէթ վաղիֆէսինտէն նաշի վէրտիկի սէօղիւ պիլա թէրէտ-տիւտ կէրուեէ ալաճաղընա, վէ պիր թանէճիք դըղընը էօյլէ պիր նամուսսուղ վէ սահիպ ճիւնհա պիր քիմսէ իլէ էվլէնտիրմէեէճէկինէ հիչ շիւպհէսի գալմատը։ Անճադ պու նէթիճէեէ վասըլ օլմադ իչին, Բընէ բէք ալէա պիլիր իտի քի, սայթ լաղըրտը վէ իթթիհամ քեա-ֆի օլմաեըպ, ինքեար օլունմազ իսպաթլար լաղըմ կէլէճէք իտի, վէ գօնթ տը Ժիւսագ իսէ, օլ կիւ-նիւ մէղքիւր իսպաթլարը էլտէ ի-տէճէկինի վատ իյլէմիշ իտի։

Պինապէրին Բընէ, քէսպի սիւ-քիւնէթ վէ հաեաթ իտիպ, վէ ա-տէթա սէվինճ իչինտէ օլարագ, (չիւնքի քէնտինին պուլունտուղու հալ կիպի շիտտէթլի հալլէրտէ, էն ազիմ մէյեուսիեէթին արդասըն-տան էմնիեէթպախշ վէ զաեէթ շէտիտ իւմիտ հուսուլէ կէլիր,) պիր մըգտար թաամ իթմէքլիկէ մու-վաֆագաթ իյլէտի, վէ իսթիդրազ սուրէթիյլէ, գօնթտան, իքի եիւղ լուի ալտը, (զիրա մալիւմ օլտուղու իւզրէ, մէրգում Պրէսթտէն չըգ-տըղընտա, ճէպինտէ եալընըզ պիր գաչ ատէտ ալթուն վար իտի,) վէ Բարիստէ գալտըղը միւտտէթտէ, Մ. տը Ժիւսագը խանէսինտէ միւ-սաֆիրէթէն գալմադլըղա բույի բի-զա կէօսթէրտի։

Էօյլէտէն իքի սաաթ սօնրա, Մ. տը Ժիւսագ արապասընը հազըրլա-թըպ, վէ միւսաֆիրինէ խիթապէն,

—Սէվկիւլիւ էվլա՛տըմ, սիղի տախի պէնիմլէ պիրլիքտէ կէօ-թիւրմէք իսթէրիմ, տէտի։

—Նէ՞րէեէ կիտէճէյիզ, միւսիւ գօնթ, տէեու սիւալ իթտի Բընէ։

—Պէնիմ էն աթիդ տօսթլարըմ-տան, վէ հէման սէքսէն եաշընտա օլուպ, ֆագաթ սիննինէ նիսպէ-թէն, գուվվէյի ադլիեէ վէ պէտէ-նիեէսի քէմալտէ պուլունան մարքի տը լա Թուր-Լանտրինին խանէսինէ։

—Միւսիւ գօնթ, վագաա պու պիր մէշհուր իսիմ օլուպ, թարի-խիմիզին էն բարլագ սահիֆէլէ-րինտէ միւնտէրիճ պուլունմուշ իսէ տէ, էսէֆ իտէրիմ քի, նէ՛ պէն քէնտիսինի թանըմագ շէրէֆինէ նայիլ օլմուշում, նէ՛ տէ օ պէնի թանըր։

—Պէն՛ սիղի քէնտիսինէ թագտիմ իտէճէյիմ։ Պիզիմ թալէիմիզ, մէրգում իհթիեար տօսթումուն եէտինտէ տիր, չիւնքի սիղէ պէ-եան իթտիկիմ իսպաթ, օնուն է-լինտէ պուլունմագտա տըր, վէ թէէմին օլմուշում տուր քի, մէր-գում շահատէթ իտէր իսէ, տիւգ տը Սիմէօղ տէ, քէնտի տօսթլա-ըընտան մատատուտ պուլունան օլ զաթըն շահատէթի հագգընտա ասլա շիւպհէ իթմէեէճէք տիր։

—Ա՛հ, միւսիւ գօնթ, էօյլէ իսէ, պիր ան էվվէլ կիտէլիմ, տէտի Բընէ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Մ. տը Ժիւսագ վէ միւսաֆիրի արապաեա բաքիպ օլարագ, Բլաս Բուայեալ նամ մէյտանա վասըլ օլտուլար, վէ մարքի տը լա Թուր-Լանտրինին

մահէլլի մէզղուրաէ վադը միւքէմմէլ վէ միւնթազամ խանէի էօնիւնէ արտպա տուբտուղունտա, արտպանըն արգասրնտա օթուրմուշ օլան պիր սէյիս աշադը աթլանտարադ, Մ. տը լա Թուր-Լ'ան տրինին խանէսինտէ օլուպ օլմատըղընը սիւալ իլղէտի։ Ալընան ճէվապ, Բրինէ իչին պտախի քէտէր օլտու, չինքի մարքի լիքի կիւնտէն պէրու խանէսինտէ օլմաճընպ, անճադ ֆէրտատը կիւն էօղլէտէն սոնրա Բարիզէ ապտէթ իտէճէք իտի։

Պտահէհու արտպա եինէ Շահօ էօլունտա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իղղէտիկինտէ, Մ. տը Ժիւսագ, պու խուսուստա ապա թէհլիքէ օլմատըղընտան, վէ Ժան իլէ Ռէբժանըն ադտը իզտիհամճըրը վուգու պուլմադտան էվվէլ, չիւպհէսիղ պիր խոպղի կիւն կէչէճէկինտէն պահպա, էնտպղի բահատ Բընէղի թէսէլլի իղղէտի։

Օնըար, մէզքիւր էօլտա կիթմէքտէ օլտունըար, պիղ կէլէլիմ Մէն-Բօլ բըխթըմընտա, Ռէբժանըն իգամէթ իթտիկի խանէնէ, վէ օգուէանղարտրզճա հէնուղ մտիւմ օլմահան պիր տոպղրէնէ տահիլ օղտըմ։

Մէզքիւր տոպղրէ, խանէնին թտա արտա թտրահիընտա մադը պուպ, գալըն պիր գարուտու վար իտի, վէ մէզքիւր գարունուն իչէրիսինտէն պիր հալը բէրտե տսըմըշ օլտուղու կիպի, իչ գամըը պիր քիւրիտ վէ մնղպութ սիւրկիւլէր իլէ տե մուհաֆադտ իտիվիշ իտի։ Տապոյրէ մէզղուրէնին սօգադ թտրաքընտա նադրը Էտլընըղ պիր բէնչէրէսի պուլունուպ, պու բէնչիրէ տահի տէմիր գօղտր իլէ հրփղ օլունմուշ, վէ գարունուն հալը բէրտե տէսի միսիղղու, պունուն տա արգասրնտա հալը բէրտե տսըմըշ իտի։

Թտահատան տսըղը օլան վէ կէօղլէրի գամաչարըմտամագ իչին իւզէրինտէ, գօհու բէնկտէ կիւմիւշտէն պիր ալէթի մնհատուէյի համիլ պուլունան իչ ֆիլթիղի պագըրտան պիր լամպա, տապիրէյի մէզքիւրէյի թէնվիր իթմէքտէ օլուպ, տիչարտան ըշըղտա ապա իհթիճաճ պրագմատադտա իտի։ Մէզքիւր լամպանըն ըշըղըյտա պիր թագըմ չիւպհէղի վէ ղարիպ ալէթլէր կէօրիւմէքտէ իտի խէ տէ, մէզքիւր ալէթլէրին նէհէճ գուլլանըլըր օլտուղտրը իւչ պագըշտա անլաշըյտամագ իտի։

Էվվէլա նազարը տիգգաթտա չարքան չէյ, Կուլուն ճամիը տապիրէսինտէ կէօրմիւշ օլտուղունտագ թտուղտատան նարըզտը Ֆուրունա միւշապհի պիր Ֆուրուն օլուպ, իւղերինտէ միւթթէղիֆ չարպտրտա պութագալար պուլունան մէզքիւր Ֆուրունուն ադրընտա պիւյիւք պիր չիլինկիր քէօրիւյիւ, պունտան մնատա էօթէտէ պիրիտէ թէրագիէր, ճէնտէրէլէր, էօրպէր, պիւյիւք փիւչիւք չէքփիճէր, մտատն քէմէք իչին մէղտրագալար, չէլիքտէն օնուլմուշ գալըպալար, մէհէնք թագչարը, փիւլիւչէլէր, վէ տահա պիր չօգ վէ տիւրլիւ պէ տիւրլիւ չէյլէր վար իտի։

Նիհատէթ, տօղտպ բտֆլարը, մնատարտ վէ քէօչէ պուճագալարտա, իւղերինէ գարիպ նտֆթագալար նարըշտրըրմըշ, վէ տէրունէլէրինէ քիմէէվիճէ նէմնէլէր, մէվտատը իտամիղէ, տիղ պուրուն վէ տապիր պուկպի մնատտէէր գմնուլմուշ օլարագ, քիւչիւք վէ պիւյիւք չիշէլէր պուլունմադտա իտի։

Եէր եէր եանմիշ օլան տէօշէ-մէ թախթասը, քիւլ, մատէն քէօ-բիւեիւ վէ բարչալարը իլէ գաբլը օլուպ, պունլարըն իչինտէ ճէտիտ ֆադաթ ղայրի միւքէմմէլ սու-րէթտէ տարպ իտիլմիշ օլարագ ալթուն վէ կիւմիւշ սիքքէլէր բա-րըլտամադտա իտի։

Նագշ ու թարիֆ իթտիկիմիզ տայիրէ, նասըլ քի օդուեանլարը-մըզ տախի անլամըշլար տըր, պա-րօն տը Քէրժանըն գալպ սիքքէ ի-մալինէ մախսուս օլան տայիրէսի ի-տի, վէ բէնչիրէ իլէ դաբունուն էօնիւնէ ասըլմիշ օլան բէրտէլէր իսէ, իչէրքի սէսլէրին տիշարտան տուեուլմամասը իչին իտի, չիւնքի պիր ճէնտէրէնին դապա սէսի, հէր քէսճէ ղայրի միւնքիրը օլտուղուն-տան, մէզքիւր թէտպիրին լիւզու-մու էհէմմ վէ էլզէմմ իտի։

Տայիրէյի մէզքիւրէնին էշիյին-տէն կէչտիկիմիզտէ, Լիւք եալը-նըզճա օրատա իտի, վէ քէնտի իշ էլպիսէսինի կիյինմիշ օլտուղուն-տան, կիւճ իլէ թանըլապիլիր իտի։

Շէօյլէքի մէրդում, գալըն վէ մավի գումաշտան րէնկի սօլմուշ վէ էճզալարտան իւսթիւ պէլքի եի-կիրմի եէրտէն տէլինմիշ օլարագ, պիր նէվի բալթօ կիյինմիշ օլուպ, վէ պունուն գօլլուգլարընը տախի տիրսէյինէ դատար սընըրմըշ օլ-տուղունտան, սինիրլի գօլլարը նիմ սուրէթտէ մէյտանա չըգմըշ իտի-լէր։ Սաղ էլիյլէ քէօրիւեիւ իւֆ-լէմէքտէ օլտուղու կիպի, կէօզլէ-րինի տախի պազէն, սօլ էլինտէ թութտուղու պիր սաաթըն ադրէ-պինէ, վէ պազէն տախի աթէշ իւ-զէրինտէ դայնամադտա օլան պիր պութագա իչինտէքի նէսնէեէ աթֆ իյլէմէքտէ իտի։

Պիր միւտտէթ սօնրա, պարօն տը Քէրժան, քէօրիւեիւ իւֆլէմէյի տուրտուրուպ, մէզքիւր պութա-գաեը տէմիր մաշա իլէ թութտու, վէ էրիմիշ օլան մատէնի ուզունճա պիր գալըպ իչինէ ագրթաըղընտան, մէզքիւր մատէն տօնտու։ Պունուն իւզէրինէ պարօն, գալըպը գըրմա-սը.յլա, տէրունինտէ, խալիս ալ-թուն րէնկինէ միւշապիհ օլարագ, վէ եիկիրմի տէօրթ ֆրանդլըգ սիքքէ դութրինտէ պուլունարագ բարլագ պիր քիւլիւչէ չըգտը։

Քէրժան, չէլիքտէն պիր մըգ-րաղ վասըթասը.յլա, մէզքիւր քիւ-լիւչէտէն քիւչիւք պիր բարչա քէսիպ, մէզքիւր բարչաեը ճէն-տէրէնին գալըպը ալթընա գօյտու, վէ մաքինանըն չարխընը պիր տէ-ֆա չէվիրտիքտէն սօնրա, պիր թարաֆընտա օն պէշինճի Լուի գրալըն թասվիրի, վէ տիկէր թարա-ֆընտա 1772 սէնէսի բագդամը պուլունտուղու հալտէ, թըպգը պիր եիկիրմի տէօրթ ֆրանդլըգ սիքքէ չըգարաը։

Լիւք, մէզքիւր աեարսըզ սիք-քէյի պիր խայլի տէֆա բօթաեա գօյտու, վէ սօն քէրրէ մէհէնք թաչը իլէ տախի թէճրիւպէ իտիպ, սէսի վէ սայիրէսինին ասըլ ալթուն-տան ասլա ֆարդլը օլմատըղընը թահդըդ իթտի։

Միւթէագըպէն պարօնուն եիւ-զիւնտէ պիր թէպէսսիւմ էսէրի կէօրիւլէրէք,

—Նիհա՛եէթ, տէտի քէնտի քէն-տինէ, եա շէյթան պէնի ալտա-թըեօր, վէ եախօտ սահիհէն պու տէֆա մուփաֆֆագ օլտում, չիւն-քի քիմսէ թարաֆընտան շիւպհէ օլունմաեաճագ թարզտա ալթուն իմալ իթմէքլիք սըրրընը թահսիլ իթտիմ։ Իմտի, էկէր զանն իթտի-կիմ իւզրէ, պէնիմ ուզուն միւտ-

տէթաէն պէրու սարփ կըէակիկիմ մէսայի ու իթտամաթըմ մադսէտէ վասըլ , վէ էկէր մնաէնի մէղսուրան աղըրլըդ , բարլադըդ , սէս , վէ սայիր խասսէլէրինի պուլմադըդա մուվաֆֆադ օլսուն խէ , տիմէք սիր քի , պունտան պէօյլէ տիւնեանըն սուլթանը պէն իմ :

Ֆագաթ մէղքիւր մնաէնի պիր ոճն թէճրիւպէէն տահա կէչիմէք լազըմ կէլտիկինտէն , պարճն ար Քէրժան , ադիմ հէնէճան վէ իղթիրապըէ , չինքի ալկինէ գառար խարչէն մէղքիւր թէճրիւպէ մուվաֆֆադ ըչէթ քեազ իթմէմիշխան , գալզ սիքքէյի եօրս ալթընտա գօյտու , վէ աէմիրի աէօյմէք իչին աէմիրճի տիւքքեանըլըընտա վիւթաամէլ օլան ադըր չէքիճէլտէն պիրինի էլինէ ալըզ , վէ պիր տագըդա գառար մէղքիւր չէքիճի , դաւվէթլի էլինէ հավատա մուվաղէնէ իւղրէ իժտուդտան ոճրա , չէսիտէն էօրսիւն իւղէրինէ վուրտու , վէ այնի վադըթտա սիհա-նընտան աէհչէթլի պիր քիւֆիւր վէ լանէթ չըդար : Չինքի մէղքիւր գալզ սիքքէ , չէքիճին չէսիտէն վուրուլմասը իւղէրինէ եատաբլաճադ եէրտէ , չիչէ կիսի բարա բարչա օլտու , վէ գում կիսի տադըլըր :

Պու հալտէ , իչտու թէճրիւպէ պու քէրրէ տահի պարչա չըդմուտրդընտան , մէղքիւր ֆէվգէլատէ սէվինճ եէրինէ , ադիմ պիր մէյտու սինէթ գայիմ օլտու :

Պարճն ար Քէրժան , մէղքիւր մուվաֆֆադ ըչէթսիղլիկին սէպէպլէրի , վէ էճնի ալընմասը միւմքիւնսիւզ կէօրինմէքտէ օլան պիր միւչքիլաթը դալէպ իթմէքլիկին չարէսի իւղէրինէ տիւչինճէկի պըրտտա , գաբունուն չադչադը իքի տէֆտա չալընտը :

Քէրժան , գաբունուն արդասընտա տուրըճը օլան կիզլի պիր արալըղը նիմ աչարադ , չադչադը վուրտան քիմ օլտուդունու անլատըդտան սոնրա , գաբունու աչտը , վէ Մարթ , էֆէնտիլինտէն մատտա քիմսէ թարաֆընտան իմանըլմանաճադ տուրէյտէ օլտուդու հալտէ , գալզընտըդ տայիւէսինէ կիրտի :

Պունուն արդասընտան գաբունգաբանալըդտան սոնրա , պարճն չէտիտ պիր սէտտա վէ խըրտս ու հիսաէթ ալէամէթլիլէ ,

—Խտէ պսիդ հէրիֆ , տէտի , մուէթլագա պիր մէչանէտէն կէլիւօր օլմալըսըն , վէ սապահտան պէրի սիր տապըսըդըդա սէնի պէքլէտիկիմի պիլտիկին հալտէ , չուտաթտա նասը՛ն ճէտարէթի խտիւօրսուն գարչըմա չըդմաճա : Ֆագաթ սէնի , միւսթահադդ օլտուդունն տուրէթտէ տաճուդ ալընտա էդտէկլիկիմէ քի՛մ մանի օլուճօր :

—Մ՛իւսիւ պարճն , պու սէօյլէսի՛լլէրինիդ մադրտընը տահաթթ աէ՛յիլ տիրլէր , աէնու վէճապ վիրտի Մարթ , քէմալի՛նէդտէթ վէ իհթիրամ լդէ :

—Նէ՛ տիմէք խաթէօրսուն , սէրխոշ աէ՛յի՛րիհին :

—Էֆէ՛նտիմ , սիզէ նէմին խտէրիմ քի , տիւն տադչտինան պէրի տիր օրուճ թուրթմադտաերմ :

—Էօյլէ խտ , նէ՛րտէն կէլիւօրսուն :

—Էֆէ՛նտիմ , էմիլէրինիդի իճրա իթմէմէքլիքտէն կէլիւեօրում :

—Ինտանտաերը՛մ մը :

—Էֆէ՛նտիմ , պէնտէնիդին սիզէ նասան սէօյլէնէմէզ օլտուդում պէեանէ միւհիմ՛՛՛

պէչինտէ , տէեւս պաշլատը խըզ-
մէթ քեար, Սիմէօզ դօնաղընըն դա-
բուսս էօնիւնտէ տուբատմ , նա-
սըլ քի պուննան իւչ հաֆթա եվ-
վէլ , եւնէ պէօյլէ պիր պըրատա
մէղքիւը գաբու էօնիւնտէ տուբ-
մուշ իտիմ : Շիւպհէսիզ , էֆէն-
տիմ՛ , պու վագըա խաթըրընըզտան
չըղմամըշ սըը :

—Խա՛յր , խ՛այր, տէվամ էթ . . .

—Սաադահլաեըն էրքէն պիւյիւք
գաբու աչըլսը , վէ Մ. մարքի տը
Ռիէօ գօնագտան տիշարը չըգտը :

—Եալընըզճա՞ մը :

—Էվվէթ , միւսիւ պարօն, պիւս-
պիւթիւն եալընըզճա , վէ նէրէյէ
կիւթահքէրինի պիւյիւեէն ատէմլէր
կիւլի : Մէրդումտւն , պիր աղ ու-
ղադտան արդասընտան կիւմմէկ
պաշլատըմ , վէ մէրդում արա սը-
րա պիւթթէսատիւֆ արդասընա
տէօնատիւկիւնտէ , էվլէրին վէ գա-
բուարըն արապզդ եէրլէրինտէ քէն-
տիմի կիւղէր իտիմ : Բօն նէօֆ
քէօրբիւսիւնէ վասըլ օլտուղումտա,
Մ. տը Ռիէօ տիրսէյինի քէօրբիւ-
նինն տիրէյինէ տատաեըզ , սու
քչինտէ պօղուլմադըզդա էչէտտի
արդուսու պուլոնտան ատէմլէր կի-
պի ադտան սուեա նատար իւմմէկէ
պաշլատը :

—Հա՛յվան , տէտի Լիւք եիւք-
ռէք սէտա իլէ , մէղքիւը արդու-
նուն ֆիլիէն իճրասընա պիր նար-
տըմ՛ օլմադ իչին պիր եումիւուգ
վուրտունաը՞ն մը :

—Պու պապտէ էմր ախզ իւմմիշ
օլմնատըզմնտան , իւղէրիմէ հիչ պիր
մէսուլիէթէ ալսմազ իտիմ, տէեւս
ճէվապ վիրտի Մալօ :

—Բըսիթըսլար իւղէրինտէ դա-
լապալըդ վա՞ր մը իտի :

—Քէտի պիւէ եօդ իտի :

—Հէր նէ իտէ , կիւղէլ պիր
ֆուրսաթը էլտէն գաչըրմըշսըն ,
լաքին նատըլ քի սէօյլէեաբտան ,
պու խուսուսատա ֆանտիմֆթ ախզ
իւմմիշ օլմնամադըզըն , սէնի սաղիհէ
չըդարմադտա սըը : Տէվամ էթ
պադալըմ՛ :

—Մ. տը Ռիէօ Շաեօ թէքէէլէրինէ
դատար տօղրուճա եիւրիւտիւ : Օ-
բատտա տուրուպ , պիր կանէնին
գաբուտտունու չալտը : Պու էվ , ա-
թիդ գաբտանըտրատան Մ. գօնթ տը
Ժիւսագըն օլտուղունու ֆատպէր ալ-
մըմ , վէ պիր կայլի վիւտտէթ
պէքլէտիկիմ՛ հալտէ , սաամթ իլքի
սուլարընտա Մ. տը Ժիւսագ իլէ Մ.
տը Ռիէօնիւն պիրլիքտէ արապատա
բատիպէն տիշարը չըգտըլսըընը
կէօրտիւմ՛ , վէ պէն տէ արդալա-
րընտան կիւմտիմ՛ :

—Նէ՞րէյէ կիւմմէքտէ իտիլէր :

—Բիտ Բօյէտալա :

—Փի՞մին կանէսինէ :

—Մ. մարքի տը լա Թուր-Լանա-
րինին կանէսինէ :

Փէրժան պիրտէն պիրէ տիմըէ-
տի , վէ եիւղիւնիւն ըէնկի սօլտու :
Պատէհու քէսիք պիր սէտա իլէ ,

—Մարքի տը լա Թուր-Լանարի-
նին կանէսինէ՞ մի , տէեւս թէք-
րարլատը :

—Էվվէթ , միւսիւ պարօն :

—Մէրդումտւ կէօրտիւէ՞ր մի :

—Խա՛յր , միւսիւ պարօն , չիւն-
քի պիր իտրմէթքտար կէլիպ , մար-
քինին իւքի կիւնտէն պէրու օրա-
տտա օլմատըդը վէ անճագ եարըն
կէչէճէյի ճէվապընը կէթիրտի :

Լիւք պու լադըրտըըրը իչիթ-
տիկինտէ , պիր աղ նէֆէս ալըեօր
կիւլի կէօրիւնտիւ : Պատէհու Մա-
լօ չու վէճհ իլէ տէվամ իչլէտի .

—Ծանրա , գօնթ տը Ժիւսագ ա-
բատաճրնա, քէնտիլէրինի եինէ էվ-
լէրինէ կէօթիւրմէյինի էմր իչլէտի ,

վէ պէն խախ , սիզին պէնիմ սապըսըղըզդա պէ.քիմէ.քահ օլառուզուս. Նուզու միւլահազա իտէրէ.ք, արթըղ արտպանըն արդասընատն կիմէ.յիպ , պուրահա ավտէթ իմահմ :

—Հադդըն վար սըդ , Մա՛լօ , ահեռս ճէվապ վիրտի Լիւ.ք հէ.նէճանը ազիմէ , իմամ , չաբուզ պէ.յկիրլերի հազդը իմահիրին . չիմ՛ ահ էլմահէմի կիչինիպ ահշարը չըդահաղըմ :

—Էֆէ՛նահմ , պէնահ սիզէ րիֆազաթ իահ՛ճէ.քմիչիմ՛ :

—Էվվէթ , դըրմըզը էվէ կիահէճէ.յիզ : Զարուզ էլպիսէնի տէ.յիշ.թիրիպ արդանատն կէլ : Ադահա լազըմ տէ.յիլ ահր : Ի.քիմիչէ պիրէրը պէ.յկիր քիֆահէճէթ իահը :

Մալօ , մահէլլի մէզ.քիւրու թէր.ք իթահ : Լիւ.ք տահի դալպըզան տահ.յիրէ.սինին դարուտունու գահահէրպ, անահթարը նէահինէ ալտրդատան ոճրահ , քէնահ թուտալէթ օտահսընատ չըզդահը , վէ սիւրահթէչ էլպիսէ.սինի թէպտիլ իմահիչին արըտահա , քէնահ քէնահինէ ,

—Հա՛յ մէհլուզն չէ.յիտան հայ , տիմէ.քտէ իահ , անտահօրտմ .քի , մուհահթահրա պուզնատա սըդ , էկէր տահիհէն հիտահիտաթըմ տօղրու իսէ , պուզնատան հադահէդ նա՛ղըչ գուրթարմանըդ : Լահքին էլպէթիմէ Բէրլին հէդ չէ.յի պիտիր , վէ պահնատա տէ.օյլէնէ.ճէ.ք տիր : Հէմ հահրընա գատար իշ կէօրէճէ.ք վահթիմիղտէ վար սըդ : Իմուն, հա գահէպէ իմամէ.ք , վէ հահօտա էօրմէ.ք լազըմ սըդ :

Բէրմանըն թուտալէթի աղ պիր միւտահէթ զարֆընատա խիթամ պուրուպ , պէ.յկիրլէր տահի թէ.տահթէ.ք իահիտի , վէ Մ՛ալօ իահ քէնատի խըզմէթ.քետ էլպիսէ.սինի կիչինտի :

Պու տուրէթէչէ պարօն պէ.յկիրի.նէ սիւտը օլարադ , քէմալի սիւրահթէչէ դըրմըզը էվէ միթէվէճճի.հէն հարէ.քէմ լյէտի :

4

ԷԹԱՄԲ ԹԱՐԻԳԻ

Էֆէնտի վէ խըզմէթ.քետ , էթհուֆատ ուօղաղքնըն ուճունտա վահըզ օլառուդլարընատա , Լիւ.ք , պէ.յկիրլերի Մ՛ալօնուն էմրի մուհատֆատահընատա թէպլիմ իահիպ , քէնտիսի հատատն օլարադ հօրտնատ տէմամ լյէտի , վէ կիւնտուզ վազըթլարը դըրմըզը էվէ կէլտի կինտէ , բալթօտունուն պիր քէնարըլյատ հիւղիւնիւ կիղլէմէ.քտէ օլառուդու կիպի , պու քէրըչ տահի հիւպիւնիւ կիղլէտի :

Պու վէճհ իլէ , դըրմըզը էվին քիւչիւ.ք դաքուտունատն կիրլիպ , սիւրահթէչ նէրտիվէնտէն հօգարը չըզտը , վէ պիր կիւղէ վիտիպիւ.ք սահաճա տահիպ օլառ , վէ Բէրլին , մէրդումուն , հիւղիւսինն րէնկի տօղմուշ օլառուդու , վէ իգթիրապ ու հէհէճանը սիմատընտա միւշահէտէ օլունտուդուս հալտէ , վազըթտըզ տուրէթտէ կէլմէ.սինատէն տօղայը թէտճճիւպտէ դահլարադ , հիւ.քտէ.ք սէտղէ ,

—Նէ՞ օ , նէ՞ խատղէր , Հադդըմ.ձդատա պիր ֆէլահ.քէ՞թ մի վար սըդ , ահեռս սիւտշ իթահ :

—Ֆէլահ.քէթ օլուպ օլմատըղընը սէն սէօյլէնէճէ.քսին , տահեռս ճէվապ վիրտի պարօն :

—Պէ՞ն մի :

—Էվվէթ սէն , պիրտա պուլուն.տուզուտմուզ հալին սըրրը հալընըզ սէնին նէտինտէ պուլունմատատա սըդ . . . իմամ պիրմիշ օլ.քի , չու

էմնատէ Բընէ ալ Բիէօ հէր թա-
րաֆտա պանա գաչչը սիլահլար
տրամադատա տըր ։

—Անգաւօրտա՛ , լատին պուլաօ
մահաճագ տըր ։

—Օվ խուտատատա էմի՞ն միսին ։

—Էմին օլտուղումու զանն խէրիմ։

—Բէ՛րին, սէն գօնթ ալ ժիւտագ
քիմ օլտուղունու Թանը՞ըմըսըն ։

—Իա՛յր , Թանըմամ ։

—Էօյլէ խէ , պիլմիշ օվ քի , սէ-
նին Թանըմատըղըն գօնթ ալ ժիւ-
տագ, Բընէ ալ Բիէօհիւ , պուննան
իչքի նահաթ էվվէլ, Բլաս Բուայեալ-
տա մարքի տը լա Թուր–Լանտրի-
նին խանէսինէ կէօմիւրմիւշ տիւր ։

—Է՛յ Մ. տը Բիեէօ մարքիի կէօր-
միւ՞շ միս , տէեու սիւալ իչմէ
Բէրին ամիր պիր հէյեէթլէ ։

—Կէօրմէմիշ , չիւնքի մարքի
խանէսինէ օլմահըպ , նարըն կէ-
լէճէ՛ք իմիշ , լատին Բընէ մէզդու-
մու նարըն կէօրէճէ՛ք տիր ։

—Խա՛յր , կէօրմէմէլի տիր ։

—Տիմէ՛ք տիր քի պու խուտատա-
տա մուխթարա մէվճուտ օլտու-
ղունու զանն իչմիկիմտէ , եանըլ-
մամըշըմ ։

—Էվվէլճ , մուխթարա մէվ-
ճուտ տուր , հէմ պիւյիւ՛ք տիւր ։

—Մարքինին պիր չէյտէն մա-
լիւմաթը վա՛ր մը տըր ։

—Մարքի հէր չէյի պիլիր ։

—Մէրդում , նէ՞ վաղըթ , նա՞-
սըլ վէ քի՞մին վասըթտասըլա քէս-
պի մալիւմաթի իչմիշ տիր ։

—Պուննատան պիր խայլի սէնէ էվ-
վէլ , զանէճթ ատի տուրճէմտէ վէ
պէնիմ վասըթտամիա քէսպի մալիւ-
մաթի իչմէմիշ տիր ։

—Սէնին վասըթ՞նա մը , լատին
պու պիր իւնանըլըր սէօզ տէյիլ
տիր ։ Տիմէ՛ք տիր քի սէնին միւրա-
տըն պէնի զայպ իչմէ՛ք իտի ։

—Աչա, պէն սէնին ան իչի պին
Ֆրանգլըդ սէնէքաէրինէ պէտէլ ,
ատնա ան պին Ֆրանգ իչմա իչմիշ
իտիմ , Ֆագաթի հազըրպաթը հալ
հազըրնատա պիր տէրէճէ չիւպհէ
խահիւօրտում։ Իմնի , հէր նէ գա-
տար պէ.յնիմիզտէ իչի թէօվիւճէ
իչմատիմ իտէ տէ , տիկէր Թարաֆ-
տար մէրազլը օլտուղումնան , վէ
իչին հալինի դամիճէն անլատագ
նիյ.յէթինտէ պուլտունտուղումնան ,
Սէն–Տընի մահէլլէսինին զէնկին
պիր Թաճիրի դըճաֆէթինէ կիր-
տիմ , վէ պիր տէտեատա օթուրա-
րագ , տօղրու Բլաս Բուայեալա
կիտիմիմ , վէ Մ. տը Լա Թուր–Լան-
տրի իչի կէօրիւշմէ՛ք իսթէտիկիմ-
տէն , տէրհալ մէրդումուն նէզամ-
նէ դատալ օլունտում։ Մէրդում
պէնի քէմալի նէզա.քէթլէ դատալ
իչէ , քէնտիսինտէն արզու լիմտի-
կիմ նէ օլտուղունու սիւալ իչյէտի ։
Պէն տէ քէնտիսինէ , եէտիմտէ՛ք
սէնէքաէրտէն ան պին Ֆրանգլըդ
սէնէտի իրտահէ վէ Թադամ իչյէ-
տիմ։ Մարքի տը Լա Թուր–Լանտ-
րի մահզուն պիր հէյեէթլէ մէզ-
քիւր սէնէտի թէֆթիշ իտիպ , վէ
պանա լիւտատ իչյէտի.քտէն սօնրա ,

«—Մա՛տամ, տէտի , պու խզլա
պէնիմ խզլամ տէյիլ տիր ։

«—Մ՛իւսիւ մարքի, զաթէն պէն
տահի սիզին խզլանըզդ օլտուղու
խուտատունտա շիւպհէ խահիւօ-
տում, տէեու ճեվապ վիրտիմ պէն
տէ օնա ։

«—Լաքին պու պապաչ սիզէ
հիչ պիր զարար վէ զիհան կէլմէ-
եէճէ՛ք տիր ։

«—Պէն տէ էօյլէ մէմնուլ իտէրիմ;
միւսիւ մարքի ։

«—Մա՛տամ, սիզ պու սէնէտի
պանա վէրինիզ ։

«—Մ՛իւսիւ մարքի, աճապա պու

աչնէսի նէ նարաճաղընդը սիւալ իմմէկէ ճեսարէթ իսէպիլմ՚ըմկիմ։

«—Պաւ աչնէսուէ եաղըմընդ օլան մէպլաղը սիզէ թէէսիւէ խոիպ, սէնէսի սիզին նէսիհէթլէն ալմազ իսթէրիմ։

«—Խայր, էֆէնիմ, պէնուէ-նիզ պուննա րազը օլամամ։

«—Նէ՞ իչին։

«—Զիւնքի, միւսիւ մարքի, պու սէնէսի սիզ իսթալամընդ օլմիացը-ղընընդան, սիզին պանա հիչ պիր պօրճունուզ եօք սուբ, վէ պէն-սէնսիզ սիզսէն հիչ պիր ապչէ գա-պուլ իսէմէմ։

«—Մ՚ա՚ամ, սիզ քէնաի քէն-միսիզլի ալտաթընէօրտունուզ։ Պէն հադդըմըզը հալաէ սիզին պօրճ-լունուզուզ՚, զիրա պէն պիր ասըլ-պաաէ քիմսէ օլտուրուզում ճիհէթլէ, սօղրու օլտուն եաիօտ սախլէ օլ-պուն, պէնիմ իսմամ՚ալէ յհինաէ բրօ-թէսթօ խոխլամխինէ միւսաաաէ ի-տէմէմ։ Պունաան տա գաթինա-զալ, պարօն ար Բէրժանընն բէաէ-րի պէնիմ՚ իթանըրընըմ վէ աէվախ-կիմ՚ պիր զաթ խոխ։ Էկէրչէ եվա-ար ալչագ պիրլի խսէ, բէաէրլի նա-մուսուս վէ սահիպ իսթիդամէթ պիր քիմսէ խոխ։ Պինապէրինն պէն իսթէմէմ՚ քի, պիր ասըլզաաէ խա-մի հուզուրը մէհաքիմ՚ չըգարըլ-սընն, վէ պիր աթիդ ըէֆիդիմիս խոխ, բրանկապէնաէրը արըսընն-տա դայա օլունսուն։ Իմամ, մա՚-տամ՚, պիր տէֆա տահա սէօյլէ-եօրում՚, մէզքիւր սէնէսի պանա վէրինիզ։

«Պէն եինէ գարչը տուրսում՚, մարքի տէ պանա ըէճա իթաի, եավարարը, վէ պէնի գարարընընա սապիթ գաաէմ՚ կէօրախինունէն աօլայը օլ գաասը մէյուս վէ մահ-ղունն կէօրինախ քի, տէրունէն սահիպ ընդգաթ օլմուզմանն, նէհանէթ ըէճասընա մուխալիֆէթ իսէմէմ՚, վէ օն պէնն ֆրանգը ալըպ, չէսինէն արզու իթթիկի սէնէսի քէնտիսինէ վիրամ՚։ Ան-ճաղ օլ վազըթտան պէրի տիր, նէ՚ սէն, նէ՚ տէ պէն մէզքիւր սէնէտ հադդընտա հիչ պիր սէօզ իչիթ-մէմիք։

—Տիմէք աիր քի, խայրն գասըն, տէտի Բէրժան եիւքսէք սէսէ վէ բիւր ղազապ օլարադ, սիմէք աիր քի սէն պու սախթէ սէնէսի մէ-յտանա չըգարըրըն։

—Անղիմ՚ գօնթ, պու խուտա-տա պէնի թէքտիր իթմէմէ-բիլիկինի սանա իսթամար իսէրիմ՚, չիւնքի պունու եաբմազ պէնիմ՚ հադդըմ տէյի՚ մի խոխ։

—Էվէթ, հադդըն խոխ, լաքին պու հադդը գուլանմամալը խոխն։

Բէրին, պու սէօզ հադդընտա վազիֆէսիզլիք լյմա խսէը թարզ-տա պիր հարէքէթտաէ պուլունուս-ղունտան, պարօն,

—Լաքին, տէտի, օլ վազըթ-տան պէրու պու գաչ տէֆտա տըր քի, սէնին եէտինտաէ պուլունմա-եան մէզքիւր սախթէ սէնէսուէն տօ-լայը պանա թէհտիտ կէօսթէրիեօր-սուն։

—Աճայիպ, խքի պէն ֆրանգլըդ օլան տիկէր սէնէսինն հէնուզ եէտինտաէ օլուսդունու, վէ պէնա-պէրին գօլ վէ տէտագլըըն պաղը օլարադ, պէնիմ՚ հիւքմիմ՚ ալ-թընտա պուլունուսդունու ունութ-տո՚ըն մու, տէեու ճէվապ վիրտի հալ սօզուդ դան իլէ, պիլմէ՚զ մի-սին քի, պէօյլէ չէյլէրտաէ ճիւնհա վէ թէօհմէթի, մէպլաղըն մըգտա-ըընտա տէյիլ տիր, վէ պիր քիմսէ պիր միսեան ըիտալ իչին բրանկաեա կիթթիկի կիսալ, եիւզ տատա ըիտալ

իչին տախի բրանկատա կիտէը : Իմ տի , աղիղիմ պարօն , սէն գալուկ նի միւսթէրիհ դըլ , վէ տուշիւն պիր քէրէյ. օ հալտէ անլատճագ սըն քի , պէնիմ օլ վաղրմ քի մէնաֆիիմ , գաթիէն թարիգի մէղ քիւր իւղրէ հարէքէթ իթմէքլիկի պատա իճապ իթտիրմէ քտէ իտիլէր , վէ պու կիւնքի կիւն վաղը օլան հալի , օլ զէման քէշֆ իթմէք իսէ , պէնիմ իչին պիւսպիւթիւն միամ քիւնտուզ իտի :

Բէրժան , Կուլուն հադդը օլտուղունու անլատը , վէ պիր գաչ սանիյյէ զարֆընտա ոզուգ գանլըլըղընը պէ թէքրար էլտէ իտէրէք , հէմեն սալքին պիր սէտա իլէ ,

—Կէնճլիք խէթասը օլան վէղքիւր իսպատթըն հէնուզ մատրինին նէտիճատ օլտուղունու զամն իտէ՞միսին , տէեու սիւալ իթտի :

—Իսէֆ իտէրիմ քի , պու խուսուս բէք զիհատտէ իհթիմալտէն տիր : Պունատան տա գաթինաղատր , թէէմին օլմուշտուր տուր քի , մէղքիւր իսպատթ մէյտանտա օլմատա պիլէ , մատրի վուդուսյի հալի տիւգտը Սիմէօղ Նադդ ու պէհատն իտէճէք օլտուղունատն , մէրգում տատխի սէնի , դըղընա էօմիւր պախչ իթմիշ օլմատա նիսպէթէն , խանէվինտէն թարա իյլէնէճէք տիր :

—Տիմէք տիր քի , տրթըդ պէն զայպ օլտուր , վէ ատլա իւմիտիմ դալմատը : Բնաֆֆէյլի թատավվուրլարընըզ տախի մահվ վէ զայիվ օլտուղար :

—Էվվէլ , էկերչի եարըն Բընէ տը Բիէօ Մ. տը Լա Թուր–Լանտրի իլէ գծուշաճագ օլուր իսէ , սէնին իչին պիթմիշ օլտուղունա հիչ չիւպհէ գալմազ : Ծադաթի չիմինիէ դատար օլան հալէպհատա հիչ պիր թէհլիքէ եօգ տուր , վէ ճարընտա գատար վազթընըզ օլտուղու էճիլատէն , օյնատըզընըզ օեուտու դատանապկիրիզ :

—Նա՞ըզ դազանապկիրիզ :

—Մ՚արքի իլէ Բընէնին գծուշմալարընը միւնքիւնսիւզ գըզարտաղ :

—Լա քին պու միւլադաթըն էօնիւնիւ ալմազըզ միամքին տէյէմիր :

—Ինչ՞ պիլիր . . .

—Սէօյլէ պադալըմ , պունուն էօնիւնիւ ալմատա պիր չարէ վա՞ր մը ըզը :

—Պու խուսուս սանա այիտ օլտուղու ճիհէթլէ , արա քի չչրէսինի պուլատըն :

—Էկերչի կիւնիւ Բընէ տը Բիէօ եիւ տուէլլօեա տատվէթ իտէրէք , էօլտուրսէմ օլտա՞ղ մը :

—Նէ՞ պէհանէ իլէ մէրգում տուէլլօեա թահրիգ իտէճէքսին : Պունատան մատատա , մէրգում , սէնի Սիմէօղ ֆամիլեատը նէզտինատէ իթթիպատան տուչէրէրէք , էլինատէն զատպ իթմիշ օլտուղուն էէրէ էինէ գայիմ օլմազ իւմիտինատէ պուլուն տունատան , չիւպհէսիզ սէնին իլէ տուէլլօ իթմէք իսթէմէճէք տիր : Ճունու տախի իլտվէ իտէրիմ քի , էկէր սէն բատխալինի էօլտուրէճէք օլուր իսէն , պունատան պիւյիք պիր չէյ իսթիֆատտ իթմիշ օլմազսըն , չինքի մէղքիւր տուէլլունուն թէվաֆֆուրու հէր թատափտա չուէու պուլունճատըղնատան , Բընէնէ պիեատէսիլլէ ալէտդատատր օլան գծնթ տը Ժիւտագ , վուդուսյի հալի մատրքիեճէք պիլտիրէճէք , վէ օ տախի իչի տիւճէ խատըր վիրէճէք տիր :

Լիւք , մատթըտտ օլան չարէ յի բէք չօգ արտատը իսէ տէ , պուլատատրըղնատան , բիւր զադատ քէսիլտի , վէ նիհատէթի տատրը թիւքէներէք ,

—Բէ՛րին, տէտի պիրտէն պիրէ պաշընը եօդարը դալտըրըպ, վէ վահշի պիր նազար իլէ մէզպուրէ-եէ պագարագ։

—Նէ՞ վար տըր։

—Մարքի Բարիզտէ տէյիլ տիր։

—Պիր ազ էվվէլ պունու եինէ սէօյլէտին։

—Ֆագաթ եարըն կէլէճէք տիր. իմտի էկէր մէրգումուն ավտէթինէ մանի օլուր իսէմ, պու խուսուսա նէ՞ տէրսին։

—Պու սէօյլէտիկին բէք ագըլանէ վէ մահիրանէ պիր թէշէպպիւս տիւր։ Պիր ազ վագըթտան պէրի տիր քի, պու խուսուս պէնիմ ֆիքրիմտէն կէչիեօրտու, լաքին պու միւլահազանըն, սէնին թարաֆընտան զուհուրա կէլմէսինէ պէքլէ-եօրտում։

—Օ հալտէ մարքինին գա՞նղը եօլտան վէ գա՞նղը սաաթտա ավտէթ իտէճէկինի խապէր ալաճաղըմ, վէ եարըն սապահլաեըն էրքէն իսթիդպալինէ կիտիպ, Բարիզտէն օն օն պէշ ֆարսախ ուզագլըգտա քէնտիսինէ պէքլէեէճէյիմ։

—Եալընըզճա՞ մը իշ կէօրէճէքսին։

—Էվվէթ, չունքի քէնտի իշինի քէնտին կէօր տարպը մէսէլի ֆէհվասընճա, պէն տէ քէնտի իշիմի քէնտիմ կէօրմէք իսթէրիմ։

—Պու պապտէ էֆքեարընը քեամիլէն թաստիդ իտէրիմ, վէ սանա շու կիւզէլ նասիհաթը վէրիրիմ. ունութմաեասըն քի, պախթտան իսթիֆատէ իտիլմէքլիք պիլինիր իսէ, պախթ, հիյնի հաճէթտէ ղաեէթ միւթի վէ սատըգ շէրիք օլուր։ Իմտի չալըշ քի, պախթը սանա միւթթէֆիգ իյլէեէսին։ Պիր գազա վուգու պուլուր իսէ, օնա մանէա վիրիլէմէզ, լաքին պիր քիմսէնէն եիւրէկինէ պիր պըչագ վուրուլուր, վէ եախօտ պաշընա պիր թապանճա սըդըլըր իսէ, հէր քէս պունուն սէպէպինի արար։ Հասըլը էկէր միւմքին օլուր իսէ, բօլիսէ շիւպհէ վիրտիրմէմէքլիկէ չալըշ . . . անլատը՞ն մը։

—Անլատըմ, վէ պու նասիհաթընտան իսթիֆատէ իթմէեէ չալըշաճաղըմ։

—Էօյլէ իսէ, հայտէ արթըգ կիթ, վէ պիլմիշ օլ քի, սէն քէնտի թարաֆընտան չալըշտըղըն հալտէ, պէն տէ պօշ տուրմաեաճաղըմ։

—Նէ՞ եաբաճագսըն։

—Սէնի իքի մուխաթարալը ատէմլէրտէն, եանի դօնթ տը Ժիւսագ իլէ Ընէ տը Բիէօտէն գուրթարմաեա չալըշաճաղըմ։

—Բէ՛րին, էկէր սէն պունու եաբար իսէն, վէ էկէր պէն տէ մուվաֆֆագ օլուր իսէմ, շիմտիլիք գուրթուլմուշ, վէ միւսթագպէլտէ հէր կիւնա մուխաթարատան խալի պուլունմուշ օլուրուզ։

Կուլ թէպէսսիւմ իթտի։ Քէրժան տախի, պիր ազ էվվէլ տէրէճէյի նէհաեէտէ մէյեուսիեէթ իչինտէ օլտուղունու ունուտարագ, կիւլմէքտէ իտի։

Լիւք, գըրմըզը էվտէն մուֆարագաթ իտիպ, պէյկիրլէրին պուլունտուղու մահէլլէ կիթտի, վէ Մալօեա, եէնիտէն Բլաս Բօայեալա կիտէրէք, մարքի տը լա Թուր-Լանտրինին խըզմէթքեարընտան, էֆէնտիսինին նէ թարաֆտա պուլունտուղունու, վէ սահիհէն նէ վագըթ ավտէթ իտէճէկինի սիւալ իթմէսինի էմր իյլէտիքտէն սօնրա, քէնտիսի Սէնթ-Ժէնըվիէվ տաղընա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտու։

Օլ կիւնիւ Լիւք, Սիմէօզ գօնաղընտա ագշամ թաամը իտիպ,

Թաամնան սենրա տախէ պէր խաչի միւտաէթ օրատա գալոը, վէ պու միւնասէպէթլէ տիւդ վէ տիւչէս վէ քէնախի, ադաը իչտիհամ ըլե-մինին կէլէճէք հաֆթա սենունտա, զաեէթ սաֆի սուրէթաէ, վէ պէր ճիւզի մըդտար Թէզելիւդաթ վէ սաատը սօսթալար մուվաճճէհէնին-տէ լճրա իտիվէնինի գարարլաշ-մըրտըլար։

Բարիզին ատըղատէկեան սընը-ֆընտան հիչ պէր քիմսէ, ծանըն միւտաէթի մէսիւէտէն պէրու նիչանը օլտուղունու պէտիլմէդ տէյիլ իտի։ Պու սէպէպտէն մէզկուրե-նին պու քէրըչ պէր տիկէր քիմսէ իլէ պէրտէն պէրչ Թէզէվվիւճ ի-տէճէկինի էթրաֆա եայմամադ, Սիմէօզ ֆամիլեասընճա հէր հալ-տէ լաղըմ իտի, նասըլ քի պու խուսուսա Բէրժանըն տախէ իչինէ բէք ալէա եարար իտի։

Պարօն տը Բէրժան քէնտի խա-նէսինէ ավտէթ իթտիկինտէ, Մալօ տախէ մալիւմաթը միւքէմմէլէ Թահսիլ իտէրէք կէլմիչ իտի։

Մալիւմաթը մէզկուրէեէ նազա-րէն, իհթիւար մաղքինին օլ էնա-տէ, էլմամը նադընըլարընտա քնա-յին քէնտի սէյիհէօնտէ պու-լունուզ, ֆէրտասը կիւն էօյլէ-տէն սօնրա, Բարիզէ վասըլ օլմադ իչին, նէվմի մէզքիւրտէ սահարէն ատաթ ճնունտա քօսթա իլէ սէյ-ֆիհէսինտէն հարէքէթ իտէճէկի, վէ պու եօլճուլուզ իչին րիֆագա-Թընտա եալընըզ պէր նէֆէր խըզ-մէթքար կէօթիւրմիւչ օլտուղու անլաչըլար։

Պու մալիւմաթ, սուրէթի մէմ-նունէտէ օլտուղունտան, Բէրժան ֆէրտասը կիւն իչին լաղըմ կէլէն քլանընը հազըրլատը, վէ ֆէրտասը ֆապահ էրքէն քէնտիսինի ուեան-տըրմալարընը Թափիւեէ իտէրէք, եաթաղընտա կիւտի, վէ տէրհալ ուեուեուզ, բիւեասընտա տախէ պէր գօլայ վէ միւքէմմէլ մուվաֆ-ֆագըյեէթէ նայիլ օլտուղունու կէօրտիւ։

Սապահ օլուր օլմադ, Մալօ է-ֆէնտիսինին օտասընտա կիւրիւդ, ալ-տըրը էմր մուճիպինճէ մէրդումու ուեանտարըտար։

Պարօն տը Բէրժան տէյնադ ապ իչի պէյիկը հազըրլամասընը, վէ քէնտիսի տէ պիւյիւքտէ կէլմէք իւզ-րէ հազըր պուլունմասընը մէրդում խըզմէթքեարա էմր էյլէսիքտէն սօնրա, Թուալէթինին եաբատը, վէ մա-լիւմիւդ օլան, վէ տէրսընինտէ, ժէնէրալ իւնիֆօրմասընտան Թա համհալ էլչիսէնինէ գատար մու-Թէաահիտ վէ էնվայր էվալալար մէվճուտ պուլունան պէր օտասընըն դաբուտունու տչտը, վէ օրատա ոն ատ.քիղինճի ատրըն ատ.յիսլէրինէ մահատուս պէր էլչիսէ, վէ ուղուն պէր ճիղմէ կէյնինիչ, պէլինէ տա-խէ մէշինտէն պէր գուշագ պաղլատար։

Պոնըալըը եարարդատան սենրա, Բէրժան, քէնտի եաթագ օտասը-նա չըդտը, վէ եէտինէ պէր մըդ-տար այիտուն վէ պէր գաչ ատէտ Թապանճա ալտըգատան սենրա, պէր բարչա սօղուշ հաչլամա եէտի, վէ պէր պարտագ տախէ Խրանիա չա-րտապը իչէրէք, աչտղը էնտի։

Մալօ պու արալըգ, իչի պէյ-կէրլերի Թուաթարադ, հավլիտէ պէ.քէմէ.քտէ իտի։ Պէօյլէճէ պուն-լար իչիտի պէյկէրլերէ սիւար ալ-րադ, Օրլէան սօգադը Թարաֆըն-տա վագը Թէնհա վէ խալե սօղագ-լարտան կէչվէնէ պաչլատըլար։

Օլ էնտատէ Բարիզտէն էթմաքա գատար իւչ մէնզիլ օլուպ, պէրլին-ճիսի Անթու–Մանտա, իչլինճիսի

ՍԷՆ–ՄԻՇԷԼԻ ՄԷՆԶՈՒԻ

ՍԷՆ–Միշէլ , էհէմմիւեէթսիզ , ֆագաթ տիլբիւշա պիր մէվզը իւ–պէրինտէ վագը պիր գարիւեէ օ–լուշ , պու գարիւնէ թա իւլք պա–հարուա , միւքէլլէֆ ճէվիզ աղաճ–լարընըն սըգ եաբրագլարը,լա թէզ–ելն խոխլիը խոխ : Պէ,յիկլէրին մէն–զիւի, Բարխա թարաֆընտա վէ ճաա–լիպէյի կէօմՔէրէրէք, սէն պէ,յիկը–յէր իւլէ պիրլիքտէ չու դուլիպէնէ կիը :

—Բէք իյի , էֆէնտիմ, լաքին խ–էրի կիրտիքտէն սոնրա , նէ՞ եա–բաճաղըմ :

—Բիմնէեճ կէօրմէմէ,յիսիզ , պա–նա պէ,րէնէճէք քսին :

—Խայլի վագ՞թ մը :

—Պու սիւալինէ ճէվապ վիրէմէմ , զիրա պէնիմ միւտաէթի զայպու–պէթիմ , քէնտի միւրաժաաթըմտան զի–եատէ , Մ. մարքի տը լա Թուր–Լանտրինին միւրաժաընտան միւթէ–վագքի տըր : Պունտունլա պէրապէր զանն իթմէմ ,րի չօգ պէ,րէնէեճին , վէ չունու սանա թաւսիյէ իտէրիմ ,րի, պիր բոմթա տրապասը էթտաք–տան կէլիպ , Բարիզէ տօզրու կիթ–մէ,քտէ օլուբ , վէ պու գուլիպէնին էօ՛նիւնտէն կէչէր իսէ , սէ,յիտինէ խ–,րիճէ տիդդամթ իտէնին :

—Բէ,ք իյի , էֆէնտիմ , աէեու ճէվապ վէրտի Մալօ , մէղքիւը թաւսիյէնէնին էհէմմիյէթինի անլա–եարտը :

Բէրժան թէպէսիւմ իթտի , վէ մանթօսունա լաեըղը,լա սարըլըպ , եաւասն սուբէթտէ Սէն–Միշէլ թա–րաֆընա տօզրու կիթմէյէ պաշլա–մը :

5

ՍԷՆ–ՄԻՇԷԼ ՄԷՆԶԻ,Ի

Սէն–Միշէլ , էհէմմիյէթսիզ , ֆագաթ տիլբիւշա պիր մէվզը իւ–պէրինտէ վագը պիր գարիւեէ օ–լուշ , պու գարիւնէ թա իւլք պա–հարուա , միւքէլլէֆ ճէվիզ աղաճ–լարընըն սըգ եաբրագլարը,լա թէզ–ելն խոխլիը խոխ : Պէ,յիկլէրին մէն–զիւի, Բարխա թարաֆընտա վէ ճաա–լիպէյի կէօմՔէրէրէք, սէն պէ,յիկը–յէր իւլէ պիրլիքտէ չու դուլիպէնէ կիը :

—Բէ,ք իյի , էֆէնտիմ, լաքին խ–էրի կիրտիքտէն սոնրա , նէ՞ եա–բաճաղըմ :

—Բիմնէեճ կէօրմէմէ,յիսիզ , պա–նա պէ,րէնէճէք քսին :

—Խայլի վագ՞թ մը :

—Պու սիւալինէ ճէվապ վիրէմէմ , զիրա պէնիմ միւտաէթի զայպու–պէթիմ , քէնտի միւրաժաընտան զի–եատէ , Մ. մարքի տը լա Թուր–Լանտրինին միւրաժաընտան միւթէ–վագքի տըր : Պունտունլա պէրապէր զանն իթմէմ ,րի չօգ պէ,րէնէեճին , վէ չունու սանա թաւսիյէ իտէրիմ ,րի, պիր բոմթա տրապասը էթտաք–տան կէլիպ , Բարիզէ տօզրու կիթ–մէ,քտէ օլուբ , վէ պու գուլիպէնին էօ՛նիւնտէն կէչէր իսէ , սէ,յիտինէ խ–,րիճէ տիդդամթ իտէնին :

—Բէ,ք իյի , էֆէնտիմ , աէեու ճէվապ վէրտի Մալօ , մէղքիւը թաւսիյէնէնին էհէմմիյէթինի անլա–եարտը :

Բէրժան թէպէսիւմ իթտի , վէ մանթօսունա լաեըղը,լա սարըլըպ , եաւասն սուբէթտէ Սէն–Միշէլ թա–րաֆընա տօզրու կիթմէյէ պաշլա–մը :

տէյի քէպիր իւզէրինտէ էն սօն էվ օլուպ, խանէյի մէզքիւր իսէ, հէմ չիֆթլիք, հէմ խան մագամընտա օլտուղու հալտէ, քէնտինին պուղտայ անպանլարը, ախըրլարը, վէ սայիր էպնիեէսինին արա եէրինտէ եալընըզճա պիր պինա իտի։ Պինաեը մէզպուրուն վասի պաղչէսի տէրունինտէ պիր թագըմ մէյվէ աղաճլարը տիքիլմիշ, վէ էթրաֆը տայիմա եէշիլ օլան բունար աղաճլարընըն եաբրագ վէ տալլարընտան էօրիւլիւ պիր չիթ իլէ իհաթա իտիլմիշ օլտուղու թագտիրտէ, թագրիպա իքի իւչ եիւզ ատըմ իւզէրինտէ, եօլու պօյտան պօեա թութմուշ իտի։ Պաղչէնին ուճունտա գըր ըէնկլի քիւչիւք պիր գաբու պուլունուպ, պու գաբուտան ճատտէյի քէպիրէ չըգըլըր իտի։

Պարօն մէզքիւր գըր ըէնկլի գաբունուն էօնիւնտէն կէչտիկի սրրատա, չիթին արգասընտա, պիրի երքէք վէ տիկէրի գատըն օլարագ, իքի կէնճ սէսլէրի իշիթտի։

Քէրժան, սըրը պիր շէյ հէր նէ տախի օլսա, անը տինլէմէքլիք ֆայտէտէն խալի օլմաեաճաղընը, վէ պիր պօշ պօղազլըգտան տայիմա խթիֆատէ իտիլէճէկինի զանն իտէնլէրտէն օլտուղունտան, մէզքիւր սէսլէրի իշիտիր իշիթմէզ տուրտու վէ տինլէմէեէ պաշլատը։ Հալ պուքի մէրդումուն իշիթտիկի սէօզլէրին քէնտիսինճէ չօգլուգ էհէմմիեէթի եօգ իտի։ Շէօյլէքի մէզքիւր մուհավէրէ, մաշուգ վէ մաշուգէ պէյնինտէ իտիլէն պիր մուարազանըն խիթամը օլուպ, երքէք տէլիգանլը, քէնտինին պիր թագըմ ճիլվէլէրի իլէ քէնտիսինի մէյեուս դըլտըղընտան, վէ բագիպի Ժան-Լուիյի հիւսնի սուրէթտէ գապուլ իթտիկինտէն տօլայը, կէնճ գըզը թազիրլէմէքտէ վէ իլք բազարը բանընլա իւչ տէֆա բագս մահալլինտէ օյնամըշ օլտուղունու խաթրընա պրագմագտա իտի։

Պունա գարշըլըգ, կէնճ գըզ տախի վագաա քէնտիսի Ժան-Լուի իլէ բագս իթմիշ իսէ տէ, քէնտիսի մէրդումու սէվմէտիկինի, վէ լաքին սէվկիւլիւսիւ պուլունան Սէզէրին տէ պիր քէրրէ կէլիպ քէնտիսինի օեունա տավէթ իթմէմիշ օլտուղունու սէօյլէմէքտէ իտի։ Հագգընտա թէօհմէթ տէյի խնատ իտիլէն հիւսնի մուամէլէեէ կէլինճէ, մէզպուրէ պու պապտէ իտիլէն թազիրի գապուլ իտէմէեէճէկինի, չիւնքի քէնտիսի պու սըրատա բէտէրինին էմրի գաթիսինէ իթաաթ իթտիկինի, վէ բէտէրի իսէ, Ժան-Լուինին պիր մըգտար ագչէսի օլուպ, հալպուքի Սէզէրին հիչ պիր բարասը օլմատըղը իչին, քէնտիսինի Ժան-Լուի իլէ թէէհհիւլ իթտիրմէք իսթէտիկինի պէեան իյլէմէքտէ իտի։

—Լաքին պէն տէ ագչէ գազանաճաղըմ, տիմէքտէ իտի պէտպախթ մաշուգ, չիւնքի պէնիմ սիննիմ, Ժան-Լուինին սիննինտէն օն եաշ քիւչիւք տիւր, վէ պէն եալընըզ պիր սէնէտէն պէրու սէյիսլիք իթտիկիմ հալտէ, նա՞սըլ իտարէյի թասարրուֆա պագապիլիրիմ, հալպուքի օն սէնէտէն կէօրէճէքսին քի . . .

—Հէ՛յ վահ, բէտէրիմ պէնի թէէհհիւլ իթտիրմէք իչին օն սէնէ պէքլէեէմէզ, տէեու ճէվապ վիրմէքտէ իտի կէնճ գըզ, չիւնքի բէտէրիմ, պիր ան էվվէլ գըզլարը էվլէնտիրմէք լազըմ օլտուղունու հէր վագըթ սէօյլէր։

—Էօյլէ իսէ, տէտի մաշուգը մէրդում միւթէէսսիրէն, պէն տէ պօ-

զազրմանս քենաիմի իբ լլէ ասըպ, թէյէֆ օլաեըմ ։

—Պօզազընան ասըլմա՞գ մը ։ Սէն տիվանէ՞ մի օլտուն Սէզէը ։ Պու պիղիմ էվլէնմէքլիկիմիզ իչին նյի պիր լէճապիր ահ յիլ տիր ։

—Լաքին նէ՞ իսթէրսին քի եա-բաեըմ ։

—Բարա սահիպի օլմանա զայ-բէթ էլմ ։

—Նա՞սըլ ։

—Պէն օնու պիլի՞միյիմ, սէն տիւշիւն ։ Ժան-Լուի ագըլը պիր քիմսէ օլտուղունատն, չիմոի պէն-կին, վէ եիւզ ըիալատն պիհատէ բարա սահիպի օլտու ։

— Էօյլէ խսէ, պէնատէ ագըլը օ-լուպ, եիւզ ըիալ սահիպի օլաճա-ղըմ ։

—Բէք նյի, լաքին պիր աղ չա-բուդ տաւրանմայըբսըն ։ Վագատա, պէնիմ զէվալը Սէզէրիմ, պէնիմ սապըբմ վար խսէ տէ, բէտէրիմ իշ-լէբի պիր աղ աճէլէմէն կէօրմէ-ք խսթէը ։

—Էկէրչի պէնի սէվիեօր օլտու-ղունու վատա խատր խսէն, պէն տէ պու խուսուսատա բէք չարուդ տաւ-բանըբըմ ։

—Սէնի սէվէը օլտուղումու զա-թէն պիղըբսին ։

—վէ ժան-Լուի լլէ տէ էվլէն-մէկեճէ քսին, տէ յո՞ը մի ։

—Էվէթ, մերդում լլէ էվլէն-մէկեճէյիմ, չիւնքի պէն անըն դահրընը չէ քէմէմ ։

—Սահի՞հ մի ։

—Սահիհ տէ սէօ՞զ միս ։ Ծագաթ արթըդ պէն կիտէյիմ, պիրա պիր չարեէք սապատան պէրի տիր քի, դօնուշսուեօրսուղ, վէ պէլքի բէտէ-րիմ՝ չիմոի պէնի արամազատա տբը ։

—Թէքբար կէօրիւշէլիմ, Մա՛տ-լին ։

—Էվէթ, էվէթ, թէքբար կէօրիւշէլիմ, Սէզէը ։

—Պէնի խաթրընատն չըգարմա, Մա՛տլին ։

—Ահ Սէզէը, պէն հիչ սէնի խաթրընատն չըդարըբմըեըմ ։

Բէրժան, պու արալըդ, իքի պուսէճիք ալընըպ վերլատիկի սէ-սինի լշիթատ, վէ սօնրա դաբու եավաշճա աչըլարագ, կէնճ վէ հիւսէյնա պիր գըզ, սաչլարը պիւս-պիւթիւն սարը վէ եանապարը գըրմըզը օլտուղու հալտէ, պաղչէ դաբուսունատն տիշարը չըգտը, վէ քէնաիսինատէն պիր աղ ուղագտա, պիր էճնէպինին ատագտա վէ գը-մըլտանմատեարագ տուբտուղունու կէօրտիւկիւնատէ, պիրտէն պիրէ եիւղիւնիւ օ պիր թարաճա չէվիրտի, վէ դօրդագ ճէյրտանըտ կիսի թատ-լատր իչինատէն ֆիրատրէ պաշլատը ։

Պարճն կիւլիւմսէտի, վէ մէնղի-խանէյէ ատպրու եօլունա տէվամ իյլէտի քի, մէղքիւր մէնղիսատնէ, նատրլ քի սէօյլէտի՛ք, հէմ չիֆթ-լի՛ք վէ հէմ օթէլ իտի ։

Մ՛էրդում, ատրը վէ պուղտագ անպարլարը իլէ իհսաթա իտիվիշ օլան էնղի պիր հավլիյէ կիւիպ, հէմ մուշթէրիսիէրն օթտուրատ-լարը մահէլ վէ հէմ մահթապա մադամինատ գուլլանըլան պիր տա-յիրէնին էշկինատէն կէշտի, վէ տէր-հալ իսթիդպալինէ, դըսատ ֆիս-թանլը վէ նադիք չէհրէլի պիր պէս-լէմէ կէլէրէ՛ք, քէմալի թատադիմ իլէ,

—Մ՛իսիս, նէ՞ չէյ արզու իտէր-սինիզ, տէեեու սիւալ իմտի ։

—Դը՛ղըմ, սիզին մահզէնինիզին ալէտ վէ էսկի չարատլընատն պիր չիշէ իլէ քէպատ իմտիհկինիզ չու նէֆիս պուտատն պիր ի՛քի բարչա իսթէրիմ, տէեեու ճէվապ վիրսէ-Բէրժան ։

—Բէք իյի, էֆէ՛նտիմ, սիզին սուֆրանըզը այրըճա պիր քիւչիւք տայիրէտէ թէտարիք իտէյիմ, չիւնքի օրասը սիզէ բէք միւնասիպ տիր։

Պիր գաչ տագըգա սօնրա, Քէրժան գար կիպի պէեաղ պիր սուֆրա պէզի էօնիւնտէ օթուրտու, վէ պուտ բարչալարըյլա շարապ շիշէսի տէ գարշըսընա գօնուլտու։

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, պու թաամ պիր վէսիլէ, եախօտ տահա տօղրուսու պիր թէտպիր իտի։

Պարօն, մէղքիւր պուտուն լէզզէթինէ պագարագ, բէք լէզիզ վէ նէֆիս օլտուղունու, վէ շարապտան տախր պիր գաչ եուտում իչէրէք, պիրինճի տէրէճէտէ պուլունտուղունու պէեան իթտի, վէ սօնրա կէնճ պէսլէմէեէ,

—Պուրատա, Սէզէր նամընտա պիր սէյիսինիզ վա՞ր մը տըր, տէեու սիւալ իթտի։

—Էվվէթ, էֆէ՛նտիմ, Սէզէր երկիտ պիր չօճուգ տուր։ Աճապա քէնտիսինի թանը՞րմըսընըզ։

—Խա՛յր, տօսթլարըմտան պիրինի պիր գաչ տէֆա արապա իլէ կէօթիւրմիւշ օլտուղունտան, մէրգում հագգընտա պահս իթտիկինի իշիթտիմ։ Աճապա շիմտի մէնզիլխանէտէ՞ մի տիր։

—Տէյիլ տիր ամմա, պիր ազտան կէլիր, չիւնքի պու կիւն քէնտիսինին նէօպէթի տիր։

—Քէնտիսիյլէ գօնուշապիլի՞րմիյիմ։

—Շիւպհէսիզ գօնուշապիլիրսինիզ, էֆէ՛նտիմ. շիմտի կիտիպ քէնտիսինի պուլուրում։

Պէսլէմէ տիշարը չըգտը, վէ Քէրժան, պիր գաչ տէֆալար պէսլէմէնին քէսկին սէսիյլէ, «Սէ՛զէր, Սէ՛զէր, չաբուգ պիր ազ պուրաեա կէլ» տէեու նիտա իթտիկինի իշիթտի։

Մատլինին սէվկիւլիւսիւ տէրագապ կէլտի։ Մէրդում երկիրմի եաշընտա, գըզ կիպի կիւզէլ վէ պէտէնլի, զաեէթ գօրդագ վէ պիր ազ տա նազիք իտի։

Պու տէլիգանլը, թէաճճիւպլէ, վէ շաբդասընըն քէնարլարընը բարմադլարընտա չէվիրէրէք, քիւչիւք սալաեա կիրտի, վէ կէօզլէրինի պարօնուն իւզէրինէ աթֆ իտէրէք,

—Էֆէ՛նտի, պէնի սի՞զ մի իսթէտինիզ, տէտի։

—Էվվէթ, տօսթում, էկէր իսմինիզ Սէզէր իսէ, սիզի իսթէեէն պէն իմ, տէեու ճէվապ վիրտի Լիւք։

—Էվվէթ, էֆէ՛նտիմ, իսմիմ Սէզէր տիր։

—Էօյլէ իսէ, պիրլիքտէ գօնուշմամըզ լազըմ տըր։

—Պիրլիքտէ գօնուշմամը՞զ մը լազըմ տըր, տէտի Սէզէր ազիմ պիր թէաճճիւպլէ։

—Ֆագաթ էվվէլա տիշարըեա պագընըզ քի, պիզի տինլէեէն վա՞ր մը տըր։

Սէզէր, կիտիպ գաբուեու աչտը, վէ սօնրա կէլիպ, սուֆրանըն գարշըսընտա օթուրարագ,

—Էֆէ՛նտիմ, հիչ քիմսէ պիզի տինլէմէեօր, տէտի։

—Տօսթում, տէեու պաշլատը Լիւք, պէնիմ, սիզին հագգընըզտա ֆէվգէլատէ բաղպէթիմ վար տըր։

—Պէնինմ հագգըմտա՞ մը, տէեու բէբէլէտի Սէզէր հայրէթտէ գալարագ։

—Էվվէթ, սիզին հագգընըզտա, նասըլքի պունու պիր ազտան սիզէ իսպաթ իտէճէյիմ։ Պէն սիզին իշլէրինիզին ճիւմլէսինի բէք ալէա

պիլիրիմ։ Սիզ պիր գըզ սէվէրսի-նիզ, վէ իսմի Մատլին, վէ սաչլարը սարը օլան մէզպուրէ գըզ տա սիզի սէվէր։

Սէյիս, միւթէհայիր պիր հէյ-եէթլէ պու լագըրտըլարը տինլէ-մէքտէ օլտուղունտան, պիրտէն պիրէ հարէքէթ իճրասընտան, վէ եիւքսէք սէսլէ նիտա իթմէքտէն քէնտիյի թութամատը, վէ սօնրա տախի,

—Սիզ Մատլինի թանը՞րմըսը-նըզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Քէնտիսինի թանըմամ իսէ տէ, անընլա աշգ ու սէվտանըզ օլտու-ղունու պիլիրիմ, վէ պու խուսուս-տա միւթէէսսիր օլտուղումտան, սի-զէ եարտըմ իթմէք արզուսինտէ-յիմ։ Իմտի, Ժան-Լուինին սիզէ նալաեըգ պիր բագիպ օլտուղունու պէն տէ թաստիգ իտէրիմ։

Սէզէր, պու սէօզլէրի իշիթտիքճէ, թէհայեիւր վէ թէաճճիւպիւն սօն տէրէճէսինէ վասըլ օլմագտա իտի։

Քէրժան իսէ շու վէճհ իլէ պահ-սընա տէվամ իյլէտի.

—Հայֆա քի Ժան-Լուի զէնկին տիր, վէ սիզ իսէ ֆագիրսինիզ։ Սի-զին պու հալինիզտէն խասմինիզ իս-թիֆատէ իթմէքտէ իսէ տէ, պէլ-քի սիզի տէ օնա միւսավի գըլմագ իչին պիր հիւսնի թէտպիր պուլու-նապիլիր։

—Նէ՞ կիպի, տէեու սիւալ իթ-տի Սէզէր շէտիտէն։

—Էկէր ճէպինիզտէ, Ժան-Լուինին կիպի եիւզ բիալընըզ օլսա իտի, Մատլինին բէտէրի, սիզի բագիպի-նիզէ թէրճիհ իյլէեէճէք իտի, տէ-յի՞լ մի։

—Շիւպհէսիզ, լաքին պէնիմ եիւզ բիալըմ եօգ տուր։

—Եիւզ բիալընըզ օլմագ իչին, նէ՞ վէրիրսինիզ։

—Հէր նէ իսթէնիլիր իսէ, մէ-սէլա բարմագլարըմտան իքիսի, վէ եախօտ էօմրիւմիւն օն սէնէսի տա-խի իսթէնիլիր իսէ, վիրմէկէ հա-զըրըմ։

—Էօյլէ իսէ, պէն պիրինի թա-նըրըմ քի, սիզէ օն պէշ ատէտ լուի ալթունու վիրմէկէ հազըր տըր։

—Օն պէշ ատէտ լուի ալթունու, եիւզ բիա՞լ մը իտէր։

—Էվվէթ, եիւզ բիալ, վէ պիր ազ զիեատէ իտէր։

—Էֆէ՞նտի, պէնի իսթիհզ՞ա մը իտիեօրսունուզ։

—Եէմին իտէրիմ քի, սիզի իս-թիհզա իթմէեօրում։

—Էյ պանա եիւզ բիալ վիրէ-ճէք զաթ նէ՞րէտէ տիր։

—Գարշընըզտա տըր, եանի պէն իմ։

—Պէօյլէ պիրտէն պիրէ զէնկին օլ-մագլըզա, պէնիմ ագլըմ պիր տիւր-լիւ էրմէեօր, տէտի Սէզէր ինան-մամազլըդ հէյեէթիյլէ պաշընը դա-շըեարագ. խա՛յր, խա՛յր, պու օ-լամազ շէյ տիր, վէ պէն իսթիհզա իտիլէճէք գատար ահմագ պիր քիմսէ տէյիլիմ։

Քէրժան ճէպինտէն պիր ալթուն չըգընը չըգարըպ, մէզքիւր չըգընը երրթաը, վէ քէնտի ավուճունուն իչինէ օն պէշ լուի ալթունու սա-եարագ, սէյիսին կէօզլէրի էօնիւն-տէ բարբլտաթմաեա պաշլատը, վէ պատէհու քէլտմա աղազ պիրլէ,

—Պէշ տագըգա զարֆընտա պու ալթունլարա սահիպ օլմագ, սիզին էլինիզտէ տիր, տէտի։

—Եա՛ Բապպիմ, պունուն իչին նէ՞ եաբմալըերմ։

—Պանա պիր խըզմէթ իթմէլի-սինիզ։

—Պիր խըզմէ՞թ մի . . . էկէր էլիմտէն կիլիր իսէ, սիզէ պիր խըզ-

մէթ տէյիլ, եիւղ խըզմէթ ի-
տէյիմ։

—Պիր թանէսի քեաֆի տիր,
լաքին էսասը մաստէ օլան պիր
խուսուսու սիզէ պիրտիրմէք իչին,
գաթիէն սիզէ էմնիյյէթ իթմէքլի-
կիմ, վէ մուհիմմ պիր սըրրը սիզէ
պէեան իյլէմէքլիկիմ լազըմ կէլ-
տիկինտէն, սիզէ սէօյլէեէճէկիմ
իֆատաթըն պիր քէլիմէսինի տա-
խի, քիմսէեէ, հաթթա Մատլինէ
պիլէ սէօյլէմէեէճէկինիզէ տայիր,
տիւնեատա սիզին իչինէն մուգատ-
տէս օլան մաստէ իւզէրինէ եէմին
իթմէնիզ լազըմ տըր։

Սէզէր, տէրհալ վէ քէմալի հէ-
եէճան իլէ մաթլուպ օլան եէմինի
իճրա իթտի։

—Պէն ասըլզատէ վէ զէնկին պիր
քիմսէյիմ, տէեու տէվամ իթտի
Քէրժան, պունունլա պէրապէր
պէնիմ հալիմ պազը ճիհէթլէրլէ
սիզին հալինիզէ բէք զիեատէ պէն-
զէմէքտէ տիր։ Շէօյլէ քի, պէն տէ
սիզին կիպի կէնճ պիր գըզ սէվէ-
րիմ, սիզին կիպի պէն տէ ըէտա
ճէվապը ալմագտաեըմ, վէ գըզըն
բէտէրի, Մատլինին բէտէրի կիպի,
պէնի, սէվտիկիմ գըզ իլէ էվլէն-
տիրմէքլիկի զալիմանէ սուրէթտէ
ըէտա իյլէմէքտէ, վէ մէզպուրէյի,
սէվմէտիկի պիր իհթիեար իլէ էվ-
լէնտիրմէք իսթէմէքտէ տիր։ Պուն-
տան տա մաատա, պէնի նէզտինէ
տախի գապուլ իթմէքլիկէ ըազը
օլմատըղընտան, պու կիւնէ գատար
քէնտիսինէ իֆատէյի մէրամ իթ-
մէք իչին, պիր տագըդա պիլէ
մէզպուրէնին բէտէրիյլէ եալընըզ
պուլունմագ միւմքին օլամամիշ
տըր։ Իմտի, թէէմին օլմուշում
տուր քի, էկէր պէշ տագըդա գա-
տար սէվկիլիւմիւն բէտէրիյլէ գօ-
նուշապիլիր իսէմ, մէրգում, պէնիմ
ըէճա վէ նիեազլարըմա, վէ ագան
կէօզ եաշլարըմա, վէ մէյեուսիեէ-
թիմէ գարշը տուրամաեաճագ, վէ
պիզիմ իքիմիզի էվլէնտիրէրէք,
քէնտի գըզընըն վէ պէնիմ, սաա-
տէթիմիզի մուճիպ օլաճագ տըր։

Սէզէր, քէմալի տիգգաթ իլէ
Քէրժանըն սէօզլէրինի տինլէմէքտէ
օլուպ, քէնտի քէնտինէ տախի,

—Լաքին պէն պիր ատի արա-
պաճը օլտուղում հալտէ, պու շէյ-
լէրէ նէ՝ եաբապիլիրիմ, տիմէքտէ,
վէ թապիաթիյլէ պունա հիչ պիր
ճէվապ պուլամամագտա իտի։

Պատէհու Լիւք շու վէճհ իլէ տէ-
վամ իթտի.

—Անլաեօրում քի, տօսթում,
պէնիմ լագըրտըլարըմ սիզի, մէ-
րագտա պրագըեօր, լաքին նէ տի-
մէք իսթէտիկիմի շիմտի անլաեա-
ճագսընըզ։ Պիր սաաթ կէչմէքսի-
զին, սիզէ սէօյլէտիկիմ զաթ, եա-
նի պէնիմ մահպուպէմին բէտէրի,
Պուրայտան արապա իլէ կէչէրքէն,
պուրատա տուրաճագ տըր, վէ Ա-
թիս-Մօնս մէնզիլինէ գիթմէք իւզ-
ըէ բօսթա պէյկիրլէրի ալաճագ
տըր։

—Էվվէթ, էվվէթ, մէրգումուն
արապասը սէյիսլիկինի պէն իֆա
իտէճէյիմ, տէտի Սէզէր։

Լիւք, հալէա օն պէշ լուիյի է-
լինտէ թութմագտա իքէն, պու
քէրրէ պէեազ պէզին իւզէրինէ իս-
թիֆ իթտի։ Սէզէր, քէնտիսի իչին
պիւյիւք պիր սաատէթ ադչէսի մա-
գամլնտա օլան մէպլազը մէզլիւր իւ-
զէրինտէն կէօզիւնիւ աերրամատը,
վէ պարօն պիր ազ սօնրա, քէլամա
ազազլէ, ահէսթէ ահէսթէ, վէ ի-
րատ իյլէտիկի հէր պիր քէլիմէտէ
տուրարագ,

—Խա՛յր, տօսթում, խա՛յր, տէ-
տի օ զաթա սիզ սէյիսլիք իթմէ-

յիսլ , պիր պաշդասը խոհճէք ։

—Ինչո՞մ խոհճէք սիր , Էֆէնտիմ ։

—Պէն խոհճէյիմ , տէհաա ճէվապ վիրմի Լիւք ։

Սէղէր չաշըրտաղ ,

—Սո՞ղ մի , սո՞ղ մի , տէհաա սիւալ իթտի ։

—Շիւպհէսիզ պէն , էկէրչի շաճն պէշ լիւքլի ալմադ իսթէրսէնիզ։ Սիղաէն պէլկէսիկիմ , վէ պէտէլինէ սիղէ ճէօմէրճճէ միւքեաֆիմի վիրմիկիմ խլտամէթ , իչի սատմ իչլին էօղէնկիլէրինիզի պանա վիրմէյիղ սիր , չիւնքի սիղլին եէրինէ սիւրիւճճիլիկն պէն իթմէմէք լազըմ էթերիմ ։ Եմմի նէյ յէթիմ չիւ տաւր քի , պուրատան պիր ֆարատա գըտաար ուզադտա ատապաեր գուրտուրադ , օթուրտուզում եէրտէն աշաղը ինէճէյիմ , վէ գաբաուեու աչըղ , օլ մէրհամէթսիզ բէտերին ալկէրինէ գաբանաճաղըմ , վէ քէնահինին գալպինի բիզդաթա տավլէթ իլէ , իւչլի մուվաֆֆագաթըը թահսիլ իթտիքտէն սոնրա , եինէ եէրիմէ օթուրաճաղըմ ։ Նասըլ քի կէօրիւճօրտուեուզ , պու քիւչիւք թաուաժժուր դէյմ պիր չէյ սիր , վէ պուննուն ֆիլիէֆ ֆճրատը , եայընըզ սիղ միւթէվազըֆ օլտուղու կիպի , քէնդի մուվաֆֆագաթըը յէթ խոհճէկի ան պէնճէ չիւպհէսիզ կէօրիւնմէյճէք սիր ։ Եմմի եա էվէէ վէ եախօտ Խոյ ։ Պէյնիմիզտէ իթթիֆագ հուսուէէ կէլմի՞ մի ։ Էկէր կէլտի խոհ , ալըն չու բարատը , վէ Մաալին իչէ էվլէնիպ , մէտուտ օլտնուզ ։

—Էֆէնտիմ , տէհաա Սէղէր , սաղիմ պիր հէյէճան իչէ , նէ սիմէք իսթէմիկինիզի անպահօրսա , վէ սիղէ տէրսանէն միւթէչէքքիւր օլտրադ , իչ պու ճէհիմ մէպղուզը գաղանադ իսթէր խոհմ ամմա , պու պէնիմ եարաճադ իչիմ տէյիլ սիր ։

—Պու խուսուսատա քի՞մ սիզէ մանի օլտնօր ։ Զանն խոհրիմ քի , պու պիր միւշքիւլ չէյ տէյիլ սիր ։

—Պադատա միւշքիւլ տէյիլ սիր , լաքին պիւտպիւթիւն միւմքինտիզ ալտր ։

—Նէ՞ իչին , չու զանն օլտնան միւմքինտիպիլիկտն սէպէպլէրի պա՞նդըլարը տըր ։

—Բէք չօդ տուր ։

—Պիր գաչ թանէսինի սէօյլէյին պադալըմ ։

—Էվվէյա , բօսթանը կէօթիւրմէք իչին , սիւրիւճիւ իւնիֆօրմասը կիյմիչ օլմալըսընըզ , վէ սիզ պէնտէն չօդ կիւղել տաէմ օլտուղունուզտան , քէնտի էլպիսէլէրիմի սիզէ էօտիւնճ վիրէմէմ ։

—Պա՞նդար մը տըր իթթիրազլարըն , տէհի Լիւք կիւլիւմսէյէրէք ։

—Ֆադաթի պանա էօյլէ կէօրիւնէիւօր քի . . .

—Պա՛գընըզ ։

Պարօն , չու լազըրտըրը իթտիկի պէնտն , օլ տնէ տէկին իւզերինտէն չըգարմըշ օլմադըղը էնդի մտնթօսունու նէմ՝ աչտը , վէ Սէղէր մէրգուտմու միւքեմմել սիւրիւճիւ դըճաֆէթինտաէ կէօրմէսինտէ թէտաճճիւտտէ դալտը , վէ եիւքտէք սէյրէ ,

—Իչիմէ պու ըէք թօհաֆ չէյ սիր , տէհաա նէյտա իթտի ։

—Էվվէթէ , էվվէթէ , նասըլ քի կէօրիւճօրտուեուզ , պէն հէր չէյի տիւչինմիւչիմ ։ Զանն խոհրիմ քի պիրինճի իթթիրազընըզ հալը օլտնուտու ։ Կէլէճիմ տիկկէլէրինէ ։

—Պիղիմ միւտիրիմիզ լտթֆէն պիլմէզ պիր տաէմ՛ տիր ։ Եմմի է-

կէր պէյկերատ պէն օթուրմուշ ծլ-
մատըզըմը կէօրլար խսէ, զաթէն
պիկեմ արդատաշլար աս ակօյլերըէը
ա՛, սիզի քիտապճա աշադը կնաե-
րինդ, պէնիմ աէ թէբրալնեէմի վէրիր։

—Էկէր պէն պուրատա պէյկի-
րէ օթուրսա խարմ, էօյլէ զանն
ենթմէկէ հադդընըզ օլաւը խոմ, վէ իշ
աէ, սիզին աէօյլէսիկինդիզ տուբէթի
քէտդ խաէր խոմ։ Լաքին պէն սի-
զի, պուրատան իչի էվինզ ատըմ
ուզադտա, չիմին ուճունտա, վէ
մալխավունդուզ օլան գըր բէնկի քիւ-
չիւք պիր գարտաշըն գարշըընտա
պէ՛քլնէյճէ՛յիմ։ Սիզ օրատա դամ-
չընըզը ան չիւրիւթմէյնիզ, վէ ալ-
մադ իչին աշադը կնաեկինդէ,
սիզին նէրինիզ պէն օթուրաճաղըմ։
Օ հալադ քիմսէ կէօրմէդ, վէ սիզ
ադ տօզրու Մատկինին բէտէրինի
դօշուդ, օն պէշ տաէտ լուիլի վէօս-
թէրիր, վէ գըզընը խոթէրմէյնիզ
.քր, չիւդհէթիզ վէրդուդ պրա ա-
ֆա թէ՛քլիֆինինդի բէտտ իմմէդ։

Աէղէր կիմսէ՛քճէ ֆքիւժանըն
թէ՛քլիֆինէ մուվաֆֆադ [illegible] վէյլ
խաէրէ՛ք,

—Ծադաթ, էֆէ՛նտիմ, պրա-
պատաֆկ զաթ սիզի իմանըդ խաէ,
աէտի՞։

—Սիզ մէտաթէրիդ օլսէն, չիմ-
.քի մէրդուճ պէնի թէ՛քպաիլ գընա-
ֆէ՛թմէյնէ իմանըտաճաղ։

—Պու հադէ նէֆէս—Մ՛ճատտա նէ՞
աէնիկճէ՛ք սիր։

—Հիչ պիր չէ՛յ աէնիկմէյճէ՛ք
սիր։ Պաճատան մատտա, պրատա
մէգքիւլ գարտաշըն էօնիւնտէ
տուբրատպատան ածրա, պէն օրա-
տան նամպէտտա օրատաղըմ։

—Է՛յ ածրա պէյկիրէրէն քի՞մ
կէօրմիւրէ՛ճէ՛ք սիր։

—Սիզ, գերա օրատա գատար
սիզ եվինէ եատան օլարադ կէլմէյնի-
սինիզ, վէ պու խըզմէթճինիզ իչին
սիզէ պիզը այրըճա պախշիշ վիրէ՛ճէ-
յիմ վի, եադընատքն մէնզիլատ
պուլունան սրդատաշլարընըզդ իչէ
իչրէյճ խաէսինիզ։ Նա՛սըլ, մու-
վաֆֆադաթ խոշճօ՛մունուզ։

Սէղէրին սրթըզդ խրատէ մէճա-
լի գալմատըղընատան, «Գիմիչէ» ա-
եու ճեփատ վիրտի, վէ խամ պու
էնտատէ գդադ տաչն պիր գամընը վէ
պիր արապա թէՖքերըէ քէրճինին
եուվարըճատըդը սէսինի իչիմտի։
Պու ահա սիւրաթէ եադ յաչըը, վէ
ֆիլտադը պիր ազ ածրա, իւղ-
ընրնատ խանէեանդըդ, նիշանըտըը
պուլունան պիչիւք պիր արապա,
մէնզիլտանէնին էօնիւնտէ տուբտա։

Լիւք, աէրճալ նէրինատն գալ-
դըդ, ածդ ադա նադըդը օլան բէնչի-
բէնէ գօչուճ, վէ ճամչն արապան-
ատն, մադրթի ադը քա Թուբ—Լանտըի
նամ գար կիսի պէնեդ տաչդը
վիս հթէրէմ իհմիճատըն, արապա
իչինատ օթուպատւրգուտաճ կէօրմէ՞։

Պարօն ադ Վէբժան, իհմիճատը
մադրինին մանէեմինտէ պիր նէֆէր
իսդղէ՛քվեադ պուլունատըդընու
պիլատիկինատ, պու քէրրէ արա-
պատա, հիչ պիր իսդղէ՛մ քիտդ օ-
մատադընը, վէ սիւրէ՛ճինինան իճ-
բէթինին վէրդուճ իհմիճատըն վիր-
տիկինի կէօրատիւիճատէ, պիճատէ-
պիչէ թէճաճճիւատ դ ադըը։

6

ԻՑՒ ՓԻՐ ՍԻՒՐԻՎՃԻՒ

—Մ՛ադքի եադրընդ ադը, վէ
մուէթադ ատուբէթատ չէ՛յիտան պէ-
նիմ լէհիճատ պուլունմադտա ադը,
տէտի Լիւք քէնտի քէնտինի։

Մ՛ադքի ադը քա Թուբ—Լանտըինին

եալընըզ օլմադըղընա սեպեպ կոչ, չու կոչ։ Իշխիւարը մէրդամ, քէնա մանեէֆինտէ պուլունմայար հադդըսըզընա տայինա սոհպա համիյէի օլմադըղ, կոչանէօնտէ հէյնան քէնարոյ գառար միւսիւլման վէ դըրդ էլլի սէֆէտէն պէրու մուսաֆիրլու նըզամէֆ քարարյար դուլմանըզը կոչ։

—Պէնիմ առէմիէրիմտէ, սէր կոչ պագդն քէնարոյ քէնտինէ, վէ թէպէասիւմ իլէ, էֆէնտիէրիմտէն դիւռառ սէնէրդի սէյիզ ալդըղը, վէ վադառ չալըշմադ վէ պիր շէյի խաթրընա տոդրոմադ պուպուրնառ մէհարեթիէրի եօդ կոչ սէ, պէնի սէվիէդտէ ալդըղը։

Իշխէ, իյի կիւն ադամ մարքինին պիրդիքտէ կէօթիւդիւդ օլառաղա նըզդիկ քէնարոյ, հէյնան ալմադընընէ պառամ պառմադընա օլառաղա ճիհէթիդ էյլէ, իւղէրինտէ պիր նեուզաթ խառաթի իլէտէմիէնտէն, պիչարէ քէօյտէ էսկի ֆիքիրլէ օլմադը, վէ Մ. ալ լա Թաւր-Լանտրի Բանքիղ ռեօնտէքիկէ մէճպուրլու օլառաղընտան, մէրդառնա օլառառ, Նէյիմէնէ միսաիրինէ վէ մադառհամիկիւդար պառմընա վէ պաղչէվանդառա թէպիմ իլէ, քէնարոյ, ընֆաղտանընա տիկկէ հիչ պիր խազմէթ քառ պամնատաղադ նօլա չըգմընը խոչ։

Իշխու մէտուրէն զոյրէ վադառնէն, պառօնտէն ալչադճա թառատիվառատընտէ նէ տէվճէ խառնըզըր օլմադ էյլառաղա Թարիֆէ հառճթի տէյիլ տիր։

Ռօսթա սիւրիճիտտէ, Մ. ալ լա Թաւր-Լանտրինին ճէօմէրտճէ իւճ-իչէֆինի տալըզ, ատուդա պէյիկիչիլինի եէրլէչինտէն չըգարըլդը ուրառառ, Սէդէր, խառնըն հէրֆառառ-ֆընտառ ատանըլմադ առ խոչ։ Մ'էրդամ հալէտ Լիւք իլէ խոթիշարէ իթմէքտէ օլուզ, նիհառէթ Թէքլիֆի վադբառա մուվաֆֆադ ամըլէ,

—Ռէք իյի, աէտ, դըր բէնիկի դառանընդ դուշընառա գառդընմի ահշիվէճճէյիմ, վէ եէրտէն ատնադ իւզրէ, ատադը ֆիհճէյիմ։ Իտառի ահղ օ ադա օթառա պուլունտուդ։

Իշխու գուտար իւղէրինէ, Անդէր օն ալթը ատէտա լոչ ալմատընա ալտադ, չէռիտէն քիւչիւճ ատառանդ ահչադը չէդ տաբ, վէ գէնտինի տէ,

—Իշխէ, պուբառամ, պուբառադ ֆանէտա պառդընդառա պուլունառ։

Սօնդա Լիւք մանթադոխա կիւչիդ, կէնճ պէօթէհէճ ալթը ֆրանգըզդ պիր իւսդ իւսդ Ղադտամ իճտի, վէ «պօրճում նէ՞ դատար խէ ալդըգօնտուդ» տէտի։

—Էֆէ՛ֆտամ, ոնդին տէյինիդ օֆտադ ատա տաբ։ Տատրան դուտուրտունա վիրէ՛յիմ։

—Խա՛յը, խա՛յը, դուտառա տէնդին օլառան։ Իտառի Ալլահա ըմանդառդ, պէնիմ կիւդիէ գգընէդդիմ։

Գառօն օյճէզտէն ատչադը չըգըզ, վէ եէրդինտէ կիւզէնէրէ պէյիկիչիլէրի չըգարըլմադ օլան արադա-նդին կառնատան կէչտի, վէ դըր բէնիկի գուտանան նառնէտառ վէ չիճիմ ուճառնատա վադգ ֆառնատիսդ պիր մահէլլէ տուրառ։

Գէշ ալթը ատադըգա ռօսթա դառչը վէ արառգա թէքէրլէ քէչէլ տէտի իշխատիսի, վէ մադրինին ըստվդ օլմադ օլառաղա գօթճա արառգառա, իւչ առէտ գուտվէճէլ պէյիկիչիլէրէ գօչուրտ օլառաղա հալտէ, սիւրադճէ վառաղ օլմադտառ խոչ։

Գառ ադադըղը պառօն քէնտի քէնտինէ,

—Լիկը չա պուտտա Սէղէը, գօրգուպտա թէրէատիւա իտէը, վէ սէօղիւնիւ Թուխմազ իտէ, պէնիմ իչիմ պիթմիշ ոիմէք տիր, տիմէքտէ իտի։

Ֆաղաթ Սէղէը նամուսլու պիր քիմսէ օլսուղունատան, հիւանի րիզասըլա գոպուլ իթոիկի պիր մուգալէչինին ահ գէղամքինը թէմամէն վէ սոտըգանէ սուրէթատ իֆտա իթմէմէսի մումքին ոէյիզ իտի։

Նասըլքի արտպա, դըր րէնկի դաբուհու կէչէը կէչմէզ, մերգում բօսթա սիւրիճհուս քէնոի պէյկիրինի տուրտուրատ, վէ քիւֆիրլէը իտէրէք աչաղը ինոի։ Մարքի իտէ, պաչընը արտպա գաբուտունա տօղրու կէօթիւրէրէք,

—Նէ՞ օլսու, տէհու սիւալ իթտի։

—Էֆէնտիմ, տէտի Սէղէը, գամէչըմ էլմանէն տիւչիւս, վէ սրապանըն թէքէրլէյի տէ իւղէրինատէն կէչտի։

—Զարար եօք, օղլում, պու պիչիւք պիր գաղա տէյիլ տիր – սէն իտզմէթինին լաըգըյլա իճրա էթ, պէն սանա իւքի րիալ պաղչէչ վիրէճէյիմ տէհու մուդատպէկ իթտիմ թիեար։

Մուահատրէն մարքինին պաչը դայպ օլտու։ Թամ օղ էանատէ Սէղէը վէ Լիւք, արապանըն արգասընատ պիրիսիվիլէրինէ թէսատուֆ իտմտիլէր։

Պու արապտը Մատինին մաշուդու գանէթ իղթիրատ էչինատէ օլմադըղը,

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, տէտի պաբօնա խիտմատչէն, պիրիեօրսամ քի պէն պիչիւք դուսուրատա պուլունասում, լաքին չիֆայատ քի պէնի մէճպուր գըյմընըզ։ Պարի մէմլէքիտէէթինիզի լաըգըյլա իֆտա խոնէպ, վերտա պիրմիշ օլմանուզ քի, կէչէճէք օղուր խտ, անըն մէտուլու պէն օլաճաղըմ։

—Սիզ մուսթէրիհ օլուն, ատաթուրք, սիզ մուսթէրիհ օլուն, ատաի Լիւք կիւրէրէք, չինքի պէն պիր սիւարի զատիթիյիմ։

Պէօյլէճէ սէօյլէտէրէք, Լիւք դամընքը էլինէ ալտը, վէ մահէլլի մոհասուսունա օթուրմուշտուրատ, սրապա քէմալի սուրաթլէ հարէքէթէ պաչլատը։

Սէղէը, եօլուն օրթասընատա, գըրմըզըտանմուհարատ սուրմուպատա օլուտ, թարիճի ղայրի մումքին պիր հէճէճանը գալտը իտէ, արապանըն հիրատլանմասընը սէյր էյլէմէքտէ իտի։

Պիչարէ սէլիղանըրըն գալպի, պիրի պիրինէ ղըս իւքի հիսսէտաթչէ իհտաճա իտիտմիշ օլուտ, պիր թարաֆտան գէնկինի օլտուղունու, վէ Մատինի իտէ թէպէմվիճճ իսէպիճճէկինի տիւչիւնտէհէվու հալտէ, տիրէր թարաֆտան մէմուրինէթթինի թէրք, վէ պէյկիրէրի իտէ միչէթէրիսինի պիր էճնէպիճէ թէղիմ իթթիկինատէն ոօղայը տիւչտրը հէճէճան օլմադատ իտի։

Լաքինճէ չարէ քի, լինատ պատֆէթէ թատի օտուղունատան, մէղքիւ միւսթէէլիֆ հիսսէտաթատան պիրինճիսի ղաչէպ իթտի, վէ Սէղէը, տիկէը հէր չէյի ունուտատրատ, քէնատ սեմիկիւլիսիս քէտէրինին իղտամէթ իթտիկի չիֆթլիճէ տօղրու սիւրաթլէ հարէքէթէ պաչլատը։

Պու էանատէ բօսթա արտպատը, կէչտիկի եօլարատա քիւղիճէթթի թօղ թօքրատ չըղատրատ եօլունա տէվամ էյլէմէքտէ իտի։ Մարքի պու հալատէն զիճատէսինէ մէՅՅուն օլարատ, արապաճըհա, ապտէմճէ

վաս իմամը օլուպ-ուքի ըիալ եէ-
ըինէ իւչ ըիալ վիրմէ-քիւկի ֆիք-
ըինէ դէյուռ ։

Պու սուրէթլէ ապապա , ալ սէրթ
թէբէճկինն էթէ յինէ վասըլ օլուռ-
քի , մէղքիւր թէբէ իւղէրինտէ
Մալծուռն կիղկէնտիչ օլուպ-ուքս մանա-
րա պուլունմադուա իտի ։

Պու ապապըդ հալ պիւռ պիւթիւն
խալի օլուպ , ուզադուա տափի նէ՞
պիր ապապա , նէ՞ պիր սիւռբի վէ
նէ՞ ատ պիր բիւռաէ միւշահէտէ օ-
լունուեօր իտի ։ Նալընըդ Մալօ ,
մէրադընտան նաչի , մանտրանըն
բէնիչիրէ աէլիքլէրինտէն պիրի էօ-
նիւնէ կէլմիչ օլուռդունտան , մեր-
դումուն պաշը կէօրիւնմէքտէ իտի։
Սաաթըդ խըզմէթքիւռ , էֆէնտիմի-
նի թանըմըչ օլուռդունտան , դա-
եէթլէ թէաճճիւպտէ դալմըչ իտի ։

Լիւք պէյլիրէրի տուրտուրաուռ ,
վէ քէնտիսի աշադը էնտիքտէն ան-
ըա , խըզմէթքիւռբիւնա պիր իշա-
րէթ իմամէի իւղէրինէ , մէրդումի
խարապ դուլիպէտէն ուիշադը չըդ-
ըը , վէ կէլիպ ապապանըն պաշըն-
ատա տուրտուռ ։

Մ. ըը լա Թուբ-Լանարի իտէ
ապապա դաբուտունա ուօղրուռ էյի-
լէրէ՞ք ,

—Նէ՞ օ էվլատ , ատէմ , եվինէ նէ՞
իչին տուրտուն , եօղատա գամչընը
թէ.քրա՞ր մը զայըպ իմամին ։

Լիւք իլէրլէկէրէ՞ք ,

—Միսիս մալ-քի , ատեուռ ճէ-
վապ վիրտի քէմսնլի իհթիրամ իլէ,
նէ օլուռդունուռ չիմսի սիղէ սէօյլէ
րիմ ։

—Պու նէ՞ սիմէ՞ք ուիր , ատէմ
իհթիեար,պէնի Սէն–Միչէլատէն պու-
րաեա գատար կէթիրէն սիղ ատ-
լի՞լմսինիղ , վէ մէնզիլհանէտէն
հարէ՞քէթիմիղ զէմանընատա սիղին
իլէ լազըրտը իմամէ՞ատմի ։

—Ֆիլհագը, միսիս մալ-քի , իլ-
ըիալ վատ իմամիկինիղ ատէմ պէն
ատ յիլիմ ։

—Էօյլէ խսկ պէնատէն նէ՞ խաթէ-
եօբատնուռ ։

—Միսիս մալ-քի , պէն պարօն
տը Քէրժանըմ ։

Իհթիեար պիր թէաճճիւպ վէ
բիդդաթ ալէամէթի խալադ իլէ ,

—Թէմամ՝ ըը , ատէմ , չիմսի
սիղի թանըեօրում՝ , ֆադաթ սիղ
պիր ատըղատէ քիմսէ օլուռդու-
նուղ հալտէ , պու տէրէճէյէ վէ
պէօյլէ պիր սանաթա դատար թէ-
նէդղի՞ւ մի իմամինիղ , լաքին պէ-
չիս եօղ , պու տա նամուսըս պիր
սանաթ ըը , վէ պիր վագըթ սի-
պէն եաբաըղընըդ կիպի եաբատագ
եաշամադատան իտէ , եաշամադ իչին
չալըշմադ տահա էվլէա ըը ։

Քէրժան թէպէսիմ խաէրէ՞ք ,
շէօյլէ ճէվապ վիրտի .

—Միսիս մալ-քի , միւտաուէ-
նիղլէ չունուռ սիղէ պէեան խաէրիմ
քի , սիղ պէնի ատա թանըմատեօր-
ատունուղ ։ Իմսի պիրիչ օլուն քի ,
կիչինտիկիմ էլպիսէ , թէպաէլի
դըեաֆէթի տիր, վէ պէն, պու կիշն
եարըն սահիպ սէրվէթի օլմադ իւղ-
րէչիմ ։ Անճադ սիղի Սէն–Մի-
չէլտէն Ամիս–Մօնսա կէթիրմէ՞ք ,
վէ սիղին իլէ միւլադաթա նայիլ
օլմադ իչին, եաղընըդ պու կիշն քօս-
ֆա սիւրիւճիւլիւկիւ խըզմէթինիղ
ատէրիւհատ էյլէտիմ ։

—Պէնի Բարիզատէ , քէնտի դօ-
նադըմնա պուլմադըդա կէչէմէ՞դ-
մի իտինիղ ։

—Մ՝իմքին ատ՝յիլ իտի , միսիս
մալ-քի , դիրա պիդիմ միւլադաթը-
մըղ, պուբատան զայըի պիր մա-
հէլատէ օլամադ իտի , վէ պիր ան
էվվէլ ատ մէղքիւր միւլադաթըն
օլմասը լազըմ կէլիր իտի ։

—Նէ ամէն լսեցէք ինձի ան-
ւառնաեօրամ :

—Եւմեն նէ ամէն լսեցէք ինձ-
մի ասլէ անպատրաստ :

—Պաւ իչին նէյմիճէնտաե պէր
ալչագլըգ օլմալը արը , ասէտ ի-
թիւար քէնտի քէնտինե :

Բէրժան քելուա ասէտամ պէրլե ,

—Մ՚եսթ մարքի , ասէտ , պէ-
նիմ կէնճլի՛ք լսեմպատրաստան պի-
րինին խոպաթը , պիր խայլի սեսե-
լէրտէն պէրու ասլին եէմինիզտե
պուլունտուղունու սիւն խոպէր
ատարմ :

—Եւսպհեսիզ պէնիմ խմլամ
թահմիլտաա պուլունան ան պին
ֆրանգլըգ պիր սէնեատէն պահա
խոսնօրտունուղ :

—Թա քէնտիսի, մ՚եսթ մարքի :

—Պէն մէղքիւր ան պին ֆրանգը
թէէսիւեէ լսեմսիմ , վէ մայ՚ուվա-
նիւղ տիր քի , մէպլաղը մէղքիւ-
րու սիղտէն ատա թալէպ լսեմ-
սիմ :

—Մ՚եսթ մարքի , օլ պապատե
սիղ մահթէչէ՛ք քիւրիւմ , ֆագաթ
կէրե՛ք մէպլաղը մէղպուրու վէ կէ-
րե՛ք ֆայիղլէրինի սիղե թէէսիւեէ
խոէրե՛ք , պօյնունտան դուրթուլ-
մագ , վէ մէղքիւր սէնեատի ան սիղ-
տէն կէրուեէ ալմագ խոթէրիմ :

—Մ՚եսթ պարօն , հէր նէ վա-
գըթ օլ սէնեատի ալմագ խոթէրսէ-
նիզ , սիղե լսեատ խոէրիմ , վէ
մուգաթալսիզնատե ան ագչէ ալմագ
խոթէմէմ : Պինտէն ալէյհ , պանա
պէօյլէ պիր թէ՛քլիֆ պէնատն լսե-
մե՛ք իչին , պէօյլէ պիր թէպալ
գըլնաֆէյիե կիլմէնիզլե տալա լիւ-
ղում՝ ճօղ խոսի , վէ պէն կէրե՛ք
պու կինն վէ կէրե՛ք եարըն սիղի
խօշնուա լսեմե՛կե հազըր խոսիմ :

—Թէչէ՛ք քիւր խոէրիմ , մ՚եսթ
մարքի :

—Պաչդա պիր սէօյլէնէճէկսինիզ
վա՛ր մը արը :

—Էվվէյթ , մ՚եսթ մարքի , ան-
կէր պիր սէօզիւմ տահա վար արը :

—Ի՛նճա խոէրիմ , չաբուղ սէօյ-
լէ՛յինիզ :

—Սալթ , ասէվամ լսեսի Բէր-
ժան , պէնի թէլե՛ֆ խոէն սէնեատ
պանա լսեատ լսեմէնիզ քեաֆի օլ-
մահըզ , մէղքիւր սէնեատ հապգըն-
ատա լըչըուատ սիղե պարը չէ՛յլէր
ոօրան օլուր խոե , օլ մէչլուն սէ-
նեատին վիճուտինի գաթմիէն ին՛քար
կէլմէնիզ իչին , նամուսունուղ լու-
ղերինե սէօզ վէրմէյինիզ :

—Հէյսի պո՞ւ մու ատուր , ասէտ
իսթիւար :

—Թա՛յր , տահա վար արը , ան-
կու ճէվապ վիրսի պարօն , մէ խիս-
լատաերը մատատ շու տուր քի , պէն
բարըղ , վէ մէմուրին զայըի տու-
րքեաե թէէսհիւլ լսեմէ՛ք իւզրե-
յինտ , ֆագաթ սիղին պիր լաղըր-
մըշըղ մէղքիւր ագոր իղտիմաճա
մունի օլապիլիր : Իմտի , մ՚եսթ
մարքի , չաեէտա պէնիմ ալէյհի-
մե սիղին չահատեէնինիզ խոթէնի-
լէճէ՛ք օլուր խոե , սիզ պու չահա-
տեէնի լսեմէնէճէկսինիզ , վէ մէղ-
քիւր լայըտարը սէօյլէմէնէճէկսի-
նիզ իչին նէմին լսեմէ՛կսինիզ :

Մ. արըա Թուր–Լոնարի պու
սէօզ իւղերինե մուատհիսինին ու-
մումանա թահդիրամիզ պիր հէյ-
նեթլե , վէ ան՛ք տի՛ք նաղալ խոսիզ ,

—Մ՚եսթ տը Բէ՛րժան , պէնատն
թալէպ լսեմսիկսինիզ չէ՛յ պիսիճ օր-
մանատունուղ , ասէտու սիւտալ լսեմսի :

—Սիղատն, մուհթաճ օլտուղում
էհթիճէ՛մ վէ սիւքիւթի թալէպ ի-
տիեօրում :

—Սիղին պէնատն թալէպ լսեմսի-
կինիզ չէ՛յ, նալանճըղը վէ պէչագ-
լըգ արը : Հալպուրի էկէրչի պու

թէ քրիստոնեայ մը վարձքի համար իր աչերուն առեւ զանն խոհրդանիշ, պէտք էր թանգագին օրհնաբերել։

—Միւսիւ մարքի, էյնճէ տիւ չինուանիզ, ոչ ոք պարտ թէ համառաւելը պիտ ոչառ էր։

—Պէտք տիւչինամէնէ էհթիւճամ եօք տուր։ Ճուբառը պէտք խաթրըմտա ըլը քի, պէն պիտ առըղտաէյիմ, վէ առըղտաէլիք մէճպուր խաբը քի...

—Լաքին միւսահազա խոհնիզ քի, պու խուսուստա սիզ էնիւնէթիմ քեամիզէմ օրճաղ ըլը, չինքի սիզին պիտ լաղըրտընըզ պէտք թէէմին ինմէքլիկէ քեռճի սաբըրճաղ ըլը։

—Էկերչի սիզին էնիւնէթինիզ մաղհար օլար խոհմ, էյտատըճա-մուսան էնիւնէթինէ զայըը խաբըդ պուրտնաճաղըմ։

—Միւ՛սիւ մարքի, պէն պու վաը վէ պու եէմինի սիզան խոհրս-համ ինմէճեօրում։

—Նա նէ՞ ճարըեօրտունուզ։

—Ձէպրէն խոթէճեօրում։

—Ճիւպհէսիզ պօղազըմա խանչէր ճախօտ թոպանճա տուճամմադ-լա... Հայրտա-քի էօյլէ ոչ օլսա, ճինէ պէն սիզ բէտտ ճէվապճուտան պաշգա պիտ ճէվապ վիրէմէմ։

—Սա՛գ ըլըզ, միւսիւ մարքի։

—Նէ՞ուէն սաղ ընտաճաղըմ, միւսիւ Իչիւճան։

—Պիտ գաչ կիւնէ դուտար իճրա օլունտաճաղ օլան չուռ ադտը իդոխվաճ, պէնիմ իզ պաչ ու սուտաթիմ ամմէք սիր։ Իմոն, պու ադտը իզտախվաճ ճալընըզ սիզան մէճնաթ տուր, սիզին սիւճրիւթինիզ մէզքիւր իզտախվաճը թէէմին խոճպիւնը, վէ պտնա լաղըմ օլան պուսիւճրիւթ տիր, վէ պէն միւճէրրետ պու սիւճրիւթի սիզան խոթէրիմ, վէ պուննու սիզան խոթիհտալ էթմէք էյին, հիչ պիտ չէյտէն կէրի տուրմահտաղըմ։

—Նէճին պիտ ճինահէթտէնտէ... տէյի՛լ մի... տէճու սիւտալ էթտի իհթիւնար, Իչիւճանըն սէօզիւնիւ դաթթի խաբէք։

—Էվէթ, հիչ պիտ չէյտէն, տէճու իմէքրտաղտաը Իչիւճան դապա պիտ սէս իլէ, վէ եիւղունէնէն բէնիմ տէ ոօմիճ օլարադ։ Իմոն, միւսիւ մարքի, եէմին խոհնիզ, եօղսա պէն սիզէ հէմին խոհրիմ քի, պիտ ադտան լաղըրտը խոճէճէհքոնիզ։

—Պէնի էօյտուրէճէ՞քմիհնիզ, տէճու սիւտալ էթտի Մ. աը լա Թուր-Լանտալ, իտթիհղադքարն պիտ սիւքիւնէթի իլէ։

Պարօն տէադըրը եէրէ վուրադադ,

—Զա՛բուդ, եէմին խոհնիզ, եօղսա... տէճու պադըրտը։

—Խուչլու խուճունտան վազ կէչմէդ, չինքի պիտ վոդ ըլթ դալադան օլան պու չտաս, չիւռի տէ դաթթիլ օլուճօր, տէյտի մարքի քէնտի քէնտինէ։

Իչիւճան քէնտիյի զայդ իթտիչ օլարադ, մարքինէն դօլունտան իմուխտաս, վէ եիւքէք սէտա իլէ,

—Վատա խոճէճէ՞քմիհնիզ, եէմին խոճէճէ՞քմիհնիզ, տէճու պադըրտը։

Մ. աը լա Թուր-Լանտալ պու սիւտալէ ճէվապ վիրմէքլիկէ թէնէզդիւլ պիտլէ իթտիճատ։ Էյնքէ խէ կիթտիքճէ բիւր զաղադ օլարադ,

—Եա՛ղըն վէ ա՛հմադ Իչիւճան, տէճու, պէն սէնին պէէտզ սաչլըրընը աճըրտըմ, սէնի դուրթարմահա չալըշարմ, ֆադ ոլմա սէն, սանա թադտիմ իթտիհիմ սէյտէթի թախթասընը թահդիւլէ բէտտ իթտին, վէ

պէնիմ հիւ.քիւմ ալէքնաս ալաուղուն թադռիլաէ, հալէս պէնի պէհ.քլէնմէ.քաէ, վէ պէնիմ էլիմաէ պուլունուուղուն հալաէ, պանա հադարէթ իթմէ.քաէին. վա՛յ անըն հալինէ.քի, պէնի ղայալ ու թէլէֆ իթմէ.ք իսթէը։ Ինչթէ աէնին թալէին ուէ պու իսիչ...

Այնի վադրթաս պարօն, նադէ ու պէեան իթթիհիմիչ մուհամէ.քէնին իսլթիհասընան պէրու սիւսէյինի գօեարադ տուրմուշ օլաուղու արապա դարուսունու թէր.քլէ, քէնտիսի արապանըն պաշ թարաֆընա կէչսի, վէ Մալօեա տոխի սոլ թարաֆընա կէչմէսի իչին էմր վէրսի, վէ պէյկիւրէրի սաղ թարաֆա չէվիրմէ.ք իւղրէ, սիղկինլէր իւղէրինէ պաատրգտան սօնրա, գամէլըլ.յա հայվանլարը թահրիք պաշլասը։

Պունուն իւղէրինէ հայվանլար ա.ճը վէ խըյալարընան քինէնէերէ.ք հարէ.քէթ խոխ, պիր համլատա իլէրուեէ աթըլըլըլար, վէ տար վէ ճիւղիճէ սարը օլան պաեըր իս.թիհնաէն ֆէվգէլատաէ սիւրաթլէ եօլլարընա տէվամ կյլէսկիլեր։

Պէօյլէճէ պիր դաշ սանիեէ դար.ֆընաս, արապա պիր ալէամէթի սէմավիեէ կիպի հարէ.քէթէ պաշ.լասը, վէ լա.քին ալընան պէհէր ատընտա, սաղ թարաֆ թէ.քէր.լէ.քլէրի տէրէնին քէնարլարընա զիեատէ եադըշմագտաս, վէ չու հալտէ արապա, քէնտի սիւրաթը հարէ.քէթի սաեէսինաէ մուվաղէ.նէսինի սաղլաեատալիմէ.քաէ իսի։

Ֆագաթ պիրտէն պիրէ, արապա թէ.քէրլէ.քլէրի տէրէ.յի մէղ.քիւրուն էն ուճ քէնարընա վասըլ օլուպ, վէ եադմուրլարտան վէ դար.վարընն էրիմէսինաէն պիրը չուգուր.լանմըշ օլան զէմին, արապանըն սաղըրլըզընա թէհամմիւլ իսթէմէէ.րէ.ք, թարխդի մէզպուրան պիր մըդատը էրգըլսը, վէ թէ.քմիլ արապա թադըմը, էլլի գատէմ հիւ.քէ.քլիկինաէն թա կիրտասըրն ալէընա տիւշիւպ, գաթը թօզ տիւմանլարը իլէ պիրլի.քաէ տէհ.չէթլի պիր կիւրիւլթիւ չըգարսը։

7

ՊԻՐ ԷՀԼԻ ՍԱՆԱԹ

—Զանն իսէրիմ քի, Ռէբին պու խուսուստան տօլայը խօշնուտ օլա.ճադ տըր, տէտի պարօն քէնտի քէնտինէ, թօղ վէ տիւման տա.ղըլըգտան սօնրա, արապանըն վէ սայիրէնին էրգընթըլարընա աթֆը նաղար իսէրէ.ք, էվվէթ, պէն, Ռէ.բինին նասիհաթլարընա սաատգանէ սիւրիւ.ք իթտիմ, չինա.քի պու վէճհ իլէ հիչ պիր ճինաէէթ իճրա իսիլ.միշ օլմնատը։ Վէ մնատաէ սաղթ պիր դաղա նէվինաէն պիր չէյ օլմազըէ, պունուն թէսաուիւֆէն վուգու պուլ.մուշ օլմնատրգընը զանն իթմէ.քրիկէ քի՞մ ճէսաբէթի իսէպիկճէ.ք պիր։

Մալօ, էֆէնտիսի դաատաղ սէրթ էիւրէ.քլի օլմնատրգընան, վագը օ.լան ֆէէլա.քէթէ մահզուն վէ միւ.քէտաէր սուրէթտաէ նաղար իթ.մէ.քտէ, վէ ա՛ճապա ինսանի՞գըճա.ֆէթինի կիչինմիշ օլան պիր չէյ.թանա խըզմ՞էթ մի իսէեօր օլաուղունու քէնտի քէնտինէ սիւսաղ էյսէ.մէ.քտէ իսի։

Ֆէէա.քէթի մէղպուրէնին սրհհէ.թի հադըգնատա տաղա չիւպհէ գալ.մամըշ իսի իսէ աէ, պունուն.ղա պէրապէր Ալի.ք, պիչարէ իհթիհարըն վէֆաթ իսիպ իթմէմիշ օլ.տուգունա գաթիէն թէէմին օլմադ իսթէաիկինաէն, տէրէնին իչինէ

էնաի , վէ Մ. սըլա Թուբ–Լանա-
րինին վէֆաի իմմիչ օլսուդունա
թէէվին օլսու : Շէօյլէ քի գըրըլ-
մըշ ապասանըն ոէմիրլէրինոէն
պիրի պիչարե իհթիեաըն գաֆա-
սընը գաչըրընա գոտար կարմըշ
օլմաղէ , իչպու ոէհչէթլի ճէրիհա-
ման սէլ կիպի գան ոպմադսա ,
վէ չիտոէթլէ ոիւչմէնինոէն տօլա-
յը թաշ հէյկէթի քէսպ իմմիչ օ-
լան նաչէ ոէ հարիդ իւլ ոատ պիր
մէնզարէ հալինոէ միւշահէտէ օլուն-
մադսա իտի :

Մէզքիւր նաչըն կէօպէրի ոչըլ-
մըշ օլուպ , զանն իտէրսինքի ոիլ-
սիզ օլան լիսանը յլա գաիմլէ պիր
պէոտուա ոէօյլէմէք քոէ իտի :

Լիւք , պու մէնզարէյի կէօրմէ-
սինոէ ոիմթրէոի, վէ մադաէոէ վա-
սըլ օլուս իսէ ոէ , գօրդս ֆիք-
րինի իսմիկա կյլէոի :

Մէրդում , էնաիկի պաճըրտան
խայլի կիւճլիւքլէ հօգսըը չէդը ,
չինքի պատըղը հէրին թօքրաղը
ոէօքիւմէք քոէ , վէ թուխտուզս
գուրու չալը չըրըլսը գօքուպ է-
լինոէ գալմադտա իտի : Հասըը
պիր խայլի ֆէվգէլատէ ճահա ու
զայրէթոէն սօնրա , ոէրէնին թէ-
քէսինէ չէդոսիլոի , վէ պիր քէր-
րէ ճատոէ հօլ իւզէրինոէ քէն-
տինի պուլունճա , քէհոի քէնոիոէ
պէիէ.քրար սահիպի մինթադ օ-
տու :

Մալօ, էֆէնոիսինին պիր ան է-
վէլ օքատան ուզագլոնմադ նէյէ-
թինոէ պուլունուդունու հիսս իմ-
ոիկինոէն , վէ քէնտիսի տոպի օլ
մէկլուն մահէլլի թէրք իմմէք ար-
զուսինոէ պուլունուդունտան ,
մինհաֆուղալարընա մէկմուր օ-
տուդու իքի պէյկիրէրի մանորա-
տան չէդոտրը, վէ նուլարլարընտան
Թուխտուպ պէքլէմէնէ պաչտսը :

Լիւք , ոքոպաճը տուրտուր-
տուդս ղէմին , հօլուն իւզէրինէ
պրադօղը մանիֆոտունա տարըլա-
րադ , պէյկիրէ սիւոր օլտու , վէ
էնոյի քահաէ , մինէէթինոէ պու-
լունան խըզմէթքէրըդդս տոպա
դօնուշմաճաքադ , սէրհան Բարիչէ
մինվասըլէթ իմաի , վէ էլպիսեսի-
նի թէպահի իմմէք իւզրէ , տօղ-
րուճա Սէն–Բօլ ըրխիմըն իւզէրին-
ոէ քէնտի իսանէսինէ կիպէճէք
հէրոէ , դըրմըղը էվէ կիմտի , վէ
պէյկիրէրի հօլատը :

Մէրդում , գըրմըղը էվոէ պիս-
յիւք տալաճա կիրմէսինոէ , Բէրին
քէլտմա տաղաղ պիրէ ,

—Նէ՞ իտապէր , մինվաֆֆադ օլ-
տո՞ւն մու , ոէհու սիւալ իմտի :

—Էվվէթ, քեամիլէն մինվաֆֆադ
օլտում՝:

—Մարքիսէն արթըդ գօրդաճադ
պիր սէպէպիմիղ դա՞րնատը կա :

—Խա՛յր , չինքի մարքի հօլտիս :

—Մէմնուղ իտէրիմ քի , մէրդում
մու պըչադա վէ հասօտա թաղան-
ճա գուրշունու իրէ հօլտիւրմէհին :

—Խա՛յր , պուննարտան հիչ պի-
րիսինի դուդանմադըմ՝ : Անճադ ,
հէր կիւն հօղատտա զուհուրա կէլէն
գադաղատան պիրի վուգու պուլ-
սու : Իչմէ վուգուչի հաղ չունտան
իսպարէթ տիր՝

Լիւք , Սէն—Միշէլ իրէ Աթիս—
Մօնս մէնզիլլէրի ատասընտա վու-
գուա կէլէն հալէսթըն հիքմոէէ-
սինի մինխթասարէն նագլ կյլէոի :
Բէրին , մէրդումու տինէէսիկի սը-
րատտա , մէմնունիյէթի վէ թահսին
իմա իտէր սուրէմտէ պաչընը գա-
չըմադտա իտի , վէ մէզքիւր նագ-
լինէթի խիթամ պուլուսուդունտա ,
մէզպուրէ քէլտմա տաղաղ պիրէ ,

—Ադիպիմ , ոէտի , իճրա կյլէոի-
կին չու քիւչիւք օհուն բէք մէհա-

ընթրիք վճռած պահուն չերթար ծա-
ղաքացուբերթան իջնալու ատոր : Նայնպէս պէտք , ինչպէս նաեւ
նամուսս իւղերնին եմնին իմանալ
խօշնատիւրէի կեօմիքերուն քիչին ,
պիտի տեղեկանայ դաստար եմնի պա-
սիրելի խնչացիներուս պատրաստելու
ատոր , չնայնքան պէնիմ էֆքեարըմ-
ճա , շատ ան պատ սեօղիս սեօյլեմե-
լիք , պահ եօխ լեզիս մնախատա ատոր :

—Եսնըլըեօղուն , տէյու ճե-
վապ վիրան պարօն , պիրա , եկէր
Մ. տը լա Թուբ–Լահարի , քէնարն-
ան Հոմըսուզ օղան եմնին իմանալ
խոչ , մեզ քիւր եմնին խնչացիներս
հարեքեմի խոչմեզ խոչ , վէ պատ-
նան խոպահը տա շատ ատոր քի ,
մերդում՝ , քէնարնին տահիլի տէյա-
մեմէ չըգարար , ֆագահ քէնարն-
ճե նամուսսուզ կեօրիւնէն պիտ եմ-
մինի իմմեքտէն խոչ , եօրմէ յի տա-
հա պիտեատ եմիէ տատ իմանալ :

—Պաս սեօղիսն տօղրու ատոր , տէ-
սի Կուլ , տահիհ տաբլղատ օղան
քիմնելէր պեօյլէ տիրտելէր , ֆա-
գահ պէն տալտ պատ կինի քիմնե-
լէր իմանըմամըշըմ՝ ատր :

Բէրժան , ղիրտէն պիտի վէ եթա-
պինէ դարշը սեօղէնիլէն պատ Ֆռ-
գարեմի իշլեմակիւնատ , եւրպիս գը-
զարար , ֆագահ մերդումէնին սեօղ-
լերինի եւրպինէ վարմազ իսիեմե-
սիկինատէն ,

—Էյ պէն նէ՞ եազարըն պապա-
լըմ՝ տէյու սիրալ իմտի :

—Թէեմին օլ քի պիղիմ՝ իչ իչին
չալըշալըմ՝ , լաքին չալըշմազ լըզը-
մինն սեմերկինի անճագ պիր տատի-
տան անղատճագըմ : Իմնի հայտէ
կինի իչլերինէ պագ վէ ոճդան եինէ
պատրաստ կել : Օլ վագըտ , տիւշ-
մէնլերիմիզին , մէ յատնը Հարպատան
չեքինէպ չերինմեմիշ օլտուղ ըստըխա-
պերինի ատճագաքն :

Բէրժան , մանեթօտուճան պիտը-
տա կիչինմիշ օլտուղու քօսթա սիւ-
րինճիսիս էլպիսէնին իմէպտիկ իմ-
մէք իւղրէ , քէնարն իտանէսինէ կինի-
մէքտէ օթուն , պիպ տէօնելիմ՝ հի-
քմանէմիզին պիր գաշ տատի տը-
գատրնա , վէ օլ կիւնիւն տատահրըր ,
Շայեօտա , ժիւտագ իտանէսինէ կի-
տէլիմ :

Լավել էմիրտէ շատրաքը պէեռանէ
լիւզում՝ կէօրիւրիւզքի , օլ կինճէ
Ռընէ տը Ռիէօ վագտա պիր տագը-
գա պիրէ ուռուտամամըշ իտի իսէ
տէ , պատնանըա պէրտպէր իլը կինճէ-
տէն պինատէ քահատ պիր վագըտ
կէչիրմիշ իտի , չնայնքի պիշտրէնին
տէրտ ու միհնէթլինէ պիր իւմիտ
գարըշմագտտա օլուտ , վագտա պատ
իւմիտ , բէք ճիւզլի , բէք միւչէվ-
վէշ վէ բէք գարարըղը պուրտնամուշ
իսէ տէ , պատ ճիւմլէ իլէ տախի մեր-
գումտա աղ չօգ գուվվէթի վէ ճե-
տարէթի պիրմիշ իտի : Մերգում , տիւգ
տը Սիմէօնիս գանտարմագըղը քէք
միւշքիւլ օլտուղունու պիրմէղ տէ-
յիլ իտի , չատ գատար քի , էկէր մար-
քի տը լա Թուբ–Լահարի , Բէրժա-
նէն ճինատէթի խուտատունտա խա-
պարը մնատաթէյի հէնուզ նէտին-
տէ տագլամըշ օլտուղ , պատ իտագթը
մէյտանտա չըգարմագըղտա վէ քէն-
տի չահատէթիյլէ տատ իւմիղտամ
իմմէքքինէ մնատագֆագամի իմտե
իտի , Մ. տը Սիմէօղ էյպէթթէ հա-
գըզ տաթը հալէ վագըթի օլտուր , վէ
ժուն տախի էօղուտնէն տահա պի-
նատէ ֆէնտա օլան պիր թէէմի-
քէտէն , նանի նամուսսուզ պիր
քիմնէնիէն պէվճէտի օլմազ թէէմի-
քէտէնինէն դուրթուտտագ , պի-
րինճի նիչանըտընտա իտատէ գըտը-
նըր իտի :

Բընէ , պատ չէյլերի քէնտի քէն-
տինէ տուշունտուճունա սըրտտա ,

աչվինճինաէն սիմբրեր խոր, գա-գաթի չու մէսերբէթպախշ իւմիսին արսաբնաս, պազէն տախս ,«քիմ պիվիր գոնթ աը ծիւսագըն ալ-սանմայաըղընը, քիմ պիվիր մար-քինէն ճինաեէթ խապաթընը ղոյպ իմմէսիկինի, վէ ղևքրինի տախ ունուվմունդ օլսուղունաս, վէրհա-ըը քիմ պիվիր Բէրժանըն, քէն-ան ալէյհինաէ վաղու պուլան խա-նաատվը, տէրսյինի միւսպիմէ իլէ ճէրհ ու թէքղիպ իմմէնեէճկինին» սինէրէք, մէզքիւր իւմիսին խե-եալաթ վէ բիւնա նէվինաէն պիր շէյ օլաճադը պիրսէն պիրէ գիւք-ընաէ հասըլ օլաը խոր:

Մէրգում տէլիգոնը պու միւ-լահազա իւղէրինէ պիր միւսաէթ տէրեաեը մէյհուսինէթտէ դոլըպ, մնաւախտարէն եվինէ պազը թէսէլի-պախշ իւմիսէը իլէ մէզքիւր էսէգ օլաճադ հալինի ունուսուր խոր:

Ընընինին գալընաէ իշպու մէ-սէրբէթ վէ մէյհուսինէթի տայ-ղաըլաըը պիրի պիրինի թաապխպ իմմինքէրի օղրատա, նաղարը սինգդաթը խէ, պիր սէնէ էվվել ժաս ու Սևմէօղաէն ալընշ օլուպ, ալճուն պիր գինճիր իլէ պօղազընա տաճշ օլսուղու մէզգսուրէնին քիւ-շինք իմաապիրինաէն ածա տյրընմա-մագատա խոր:

Մէրգում, մէզքիւր իմաապիրի հպամիլ օլան միսաալճաս, քէնաի գարշընընատա, մնատա իւղէրինէ վէ իքի չամնան ապատընա պօյնուշ օ-ընուպ, նատըլգի աէսոիք, կէօղէ-ընինի ատա իւսիմնաէն աերբմա-մագատա խոր:

Պիրսէն պիրէ պու աէլիգոնը-նըն եվգինինի բէնկի ոօլտու, վէ միհն ու մէշագգոթընատա պիր եէնի իզաիրատ տահա իլամէ օրունա-բագ,

—էկէր ժան, աէսոի քէնաի քէն-անինէ, պէնիմ իչին պիւսպիմինէն գայպ օյնուշ խոր, պէն սէ քէնաի-սինին իմաապիրինէ վարատա գատար օրիատան նատպէսոիք իլգինէճէ-յիմ: Հիչ սէյիլ խոր, պու ոու-բէթէլ, իշպու իմաապիրի էօրմէք վէ իւգէրինէ կէօղ եաշընրը սէօրմէք էչէնատի արզուսունատան պուրիմուշ օլուրսուս:

Ֆադոթի այնի վաղըմտա Բընէ, քէմնի հէնէճան իլէ քէնաի քէն-անինէ շու ճէվապը վէրտի.

—Խայր, խայր, պու եօղու իմսիմսանաճադըմ, չիսն քի պէօյլէ պիր ֆէտա քնտըղտա ինսանընն դուվվինի իմէհսունիւ խոէմէզ: Պիլսքս հադդը յլա պէնիմ օլան շու խապինէ յի իւղէրիմունէն ասլա սոերըմսուսաճադըմ քի, մէզարա կիլսուքսանէն ոօնուա պիրէ, տօնմուշ եիւրէկիմ իւղէրինաէ պուշսունտար:

Բընէ քէնաինճէ Պիր պատար վէր-վիշ օլուպ, պու պատընընը ֆէրտատը կիսն սապահտանընն մէմգըի իճրա-նէ գոյմադ նէյյէմինաէ խոր:

Ֆիրմադը իրիհէսի կիսն, տասիճ ծն բուտաէէրինաէ, մէրգում, ժիս-ատգ գծնադընատան հարէքէմիէ, պիր քիրա տրատատընա բսքիպ օ-ատա, վէ Բլամբրէր տօգատընատա վագը, վիւտաէթի մէտսաէէն պէ-բսա խանըմատընը բէատամ Տօյչէնին խունէսունէ կիմէտի:

Հինքաեէսինի իմմսիկիմիշ վու-գուսաթզար պէմունընատա, պու կիսն քի կիսն իսմի պիւսպիմինէն ունու-սուսընուշ օլան Տօյչէն, մէշհուսը պիր բէատամ օյուպ, նինչ պիսյու-գ զաճընը վէ հիւսէինա գատընընար, սլճուն պահատը յլա քէնաի բէսիմ-լէրինի մէրգումա չզգ սրիմտգ լըզը պիր շէրէֆ վէ պիր ինֆիմիատ ատտ իսէր իսիլէր:

Պու զաթ, անճագ օթուզ կա-
չընտա օլուպ, սիմսըը կիւզել, պօ-
եու պօտու պիչիմիլ, վէ թավը ու
հարէքէթի նապիք իսի։ Մէրդում
հէր քէս թարաֆընտան սանատթը
ճիհէթկիլէ մէտհ ու սէնա օլու-
նուպ, քէք չօդ ադչէ դաղընըը,
ֆադաթի ճէօմէրտճէ սարի իսիպ,
մու-քէմիլէ պինալարտա սաքին օ-
լուր իսի, վէ ալեա պէյկիրլէր վէ
խըզմէթքարլար սադլանըպ, ֆապ-
րիգասը սալօնալրընտա միւթանէթի
գինափէթ վէ գինէթլէրը վէրիր,
վէհասըլ պիւյիւք պիր զաթ կիպի
զաեէթ տարաթ վէ սաղթանաթ
իչինաէ իմիտը էվդաթ էյլէր իսի։

Տօյչէն, Բարիսաէ Բլաթրիէր
սօգաղընտա, պու կիւնքի կիւն ան
իւքի գատար զէնգին ֆամիլեալա-
րըն րահաթճա խաքան իսէպիչէ-
ճէքլէրի վասի պիր դօնագտա սա-
քին օլուպ, քէնաի ֆապրիգասը
տահի պու գօնագ տահիպինաէ
պուլունմադտա իսի։

Հէր նէ հալ իսէ, Բընէ, մէր-
գում ըէօտամին խանէպինէ կէլիպ,
վէ խամինի իչար իթմէկի իւգէրինէ
իչէրի կիրմէսինաէ, Տօյչէն տաֆի-
ճէ, ֆադաթի գըյմէթտար պիր էլ-
պիսէ կիյինմիշ, վէ ֆապրիգասը
աէրունինաէ, պիր ալչագ տանատալ-
եէ իւգէրինէ օթուրմուշ օլուպ,
թատվիր չըգարմադտա իսի։

Տօյչէն, Բընէհէ ֆէվգէլատէ
հիւրմէթի վէ տօպլուդ իղնար էյլէ-
տիկինտէն, մէրդումունն իչէրի կիր-
մէսինի կէօրաիւկինաէ, հէմտան
ֆընրչալարընըլա պօհտա թատապղընը
եէրէ դօհտուպ, իսթիդպալինէ կիթ-
տի, վէ Ինկիլիզվարի էվինի սըդա-
րադ,

—Օ՛, խօշ կէլտինիզ, ադիզիմ
մարքի, տէտի, Համ՚նակը ըիւզկնար
էտտի տէ, պիր սէնէչի միւթէճա-
վիզ դէմանտան պէրու քնատիկէն
ունութմունչ օլտուղունտուղ սիզին
ճաճիզ բէտտամինընըզըն խանֆէնինի
թէչրիճ իթտինիզ։

—Ադիզ տօտխուտ, սիզ բէք
ալեա պիկիրտինիզ քի, տէեու ճէ-
վապ վիրտի Բընէ, պէն չօդ ակֆա
Բարիզէ կէլմէմ, վէ պու քերճէ վի-
րտատիմ իսէ, անճագ դըրդ ճէքիզ
սահաթտան պէրի տիր, վէ պու կիւն
կէլիպ սիզի պուլմադընըզըմ, չատա-
նը թէէսսիւֆ պիր սէպէպլէ տիր։

—Ֆիլհագիգէ, տէեի Տօյչէն
միւէսսէր պիր սէտա իլէ, չիմտի սի-
զէ իյիճէ տիւգաթ իթտիկիմ հալ-
տէ, կէօրիւճօրում քի, սիզին լէհ-
ճէնիզտէ պիր էսէրի մահզունիյէթ
վար տըր։ Աճատա պաշընըզտա պիր
ֆէլաքէ՚թ մի կէլտի։

—Էվվէթ, տէեի Բընէ, պէն պիր
պիսիւք ֆէլաքէթէ ուճչար օ-
տուպ, լաքին ըէճա իտէրիպ, տալ-
զիմ Տօյչէն, պու խուսուսատա պա-
նա հիչ պիր չէյ սիւալ իթտիկի-
նիզ, չիւնքի միհն ու մէշադդա-
թընմը սիզէ նատգ իթտիկ իչին գօւ-
վէթի վէ ճէսարէթիմ ճօգ տօտր։

Բէսատ պու թէքլիֆէ մուվաֆ-
ֆագաթ իսիպ, մարքինին էլինի
թէքրարէն սըդտը, վէ օ տահի եա-
չարմընչ օլան կէօզլէրինի սիլտի։
Պու սըրատա պու իքի չահարտր մի-
եանընտա պիր միւտաէթ սիւքիւթ
հօւսուզէ կէլտի։ Մուահարէն
ըէսատ մէղքիւր սիւքիւթի իւգ
ակֆա գաթթի իսէրէք,

—Ադիզիմ մարքի, տէեի, հադ-
գընըզտա նէ եարատպիլէճէկսիզ, վէ
սիզին պէնտէն թալէպ իթտիկինիզ
չէյին նէ օլտուղունտա հէնուզ պիլ-
մէմ, ֆագաթ էվվէլճէ սիզի թէճ-
մին իսէրիմ քի, պէնտէն պէճէ-
տիկինիզ չէյ հէր նէ տահի օլտա,
էմրինիզէ գաթիէն միւնթազըր պու-

լուսաճաղրմ , վե միւբաատընդզը իճրա իաէճէկիմ ։

—Թէչէ.քիւր իաէրիմ , ատեու ֆեւգապէլէ լթմաի Ըընէ , վե սիզին էյի պէը զաթ օլուպ , պէնի սէվտիկինիզի , վե սիզե կիւվէնէպիլէճէկիմի պիլիրիմ ։

—Էվվէթ , սիզ պանա գաթիէն կիւվէնէպիլիրսինիզ ։ Իմոի , սէօյլէյին , մատատ նէ՞ իւզէրինէ տիր ։

—Իչթէ պագընըզ ։

Ըընէ պու սէօզիւ սէօյլէեէրէ՛ք , կէօքսիւնատէն , մալիւմիւմիւզ օլան միտալեօնու չըդարտը , վե բէսսամա թագտիմ իյլէտի ։

Տօյլէն , թասվիրի մէզքիւր իւզէրինէ ոֆթը նազար իտէր լթմէզ , թէաճճիւպ վե թէհայլիւրլէ ըէֆի սէտա էյլէտի , վե քէմալի հէեէճան փլէ ,

—Ա՛հ , ատեի , նէ՛ կիւզել թասվիր , նէ՛ տէրէճէ ուլու կիւզէլլիք , նէ՛ պագըշ , նէ՛ սիւրուր , վե նէ՛ հէյլէթ ։ Պէն էօմրիւմտէ տահա պէօյլէ պիր միւքեմմել թասվիր կէօրմէմիշիմ տիր , լաքին պու դատըն հաեւթատա՞ մը տըր ։

—Հաեւթատա իտի, ատեու ճէվապ վիրտի Ըընէ քէսիք պիր սէտա իլէ ։

Տօյլէն , պու սէօզլէրտէն էտասը մատտէ յի անլամըշ օլտուղունու զաման իտէրէք ,

—Ղաիբա , տէտի մահզունէն, սիզ պու դատընը սեվէր իտինիզ , վե օ տա վէճհի լթմիշ օլմալը տըր ։ Ա՛հ , տօ թում , պուռ խուսուստա գիւեատէսկյլէ էսէճ իտէրիմ ։

—Հէր նէ հալ իսէ , ազիզիմ , պու թասվիրին տիկէը պիր սուրէթինի իտէրիմ , ճաճապա եաբապիլի՞րսինիզ , տէեու սիւալ լթմտի Մ. ար Րէօ , պիր աղ սիւքիւթէն սօնրա ։

—Շիւպհէսիզ եաբապիլիրիմ ։

—Անճագ եաբաճապընըզ սուրէթի, տալը գատար պիւյիւքլիւքտէ , վե օլ տէրէճէ թըպգընը կիպի իսթէրիմքի , եարըլըպ պիթիքտէն սօնրա, իւքի թասվիրի պիրի պիրինատէն ֆէրգ ու թէմիւիզ լթմէքլիք միւմքին օլամապըն ։ Պու սէօյլէտիկիմ միւմքի՞ն մի տիր ։

—Շիւպհէսիզ միւմքին տիր , հէմտէ գօլայ ապը ։ Հաթթա պէօյլէ պիր չէրչիվէ իչինէ գօնուլուր իսէ , սիզ պիլէ ալտանըրսընըզ ։

—Ազիզիմ , էկէր պու շէյլ պանա եաբար իսէնիզ , պէնի զիեատէսկյլէ մէսուտ գըլաճագսընըզ ։

—Պիրտէ պու միտալեօնու քիմսէեէ կէօսթէրմէմէնիզի սիզէ ըէճա իտէրիմ ։

—Պու միտալեօնու քիմսէնին կէօրմէեէճէկսինէ թէէմին օլունուզ ։

—Պիր չէյ տահա սօրաեըմ ։ Պու եաբաճապընըզ թասվիրի նէ՞ վագթի պանա թէօխիմ իտէպիլիրսինիզ ։

—Վադընըզ եօ՞ղ մու տուր ։

—Ասլա եօղ տուր ։

—Էկէրչի պիր պաշգասը օլսա իտի , իւքի հաֆթատան տէեու ճէվապ վէրիր իտիմ , ֆագաթ սիզ օլտուղունուզ իչին, իւքի կիւնտէն տէրիմ , վե չիմտիտէն իշէ պաշլըրըմ ։

—Ա՛հ , տօսթում , սիզէ չիւքրանիէթիմի նա՞սըլ պիլտիրէյիմ ։

—Շիւքրանիյէթինիզի պէեան իթմէմէքլէ ։

Պատէհու Տօյլէն , թասվիրինի չըդարմադ իւզրէ, քէնտի գարչըսընտա տուրան քիւչիւք պիր ապրատա խիմատէն ,

—Հա՛յտէ Ֆէպիր , տէտի , Ջանօրու ալ (Ջանօր , պիւյիւք վե կիւզել պիր քէլը իտի) , վե պաղչէեէ կէօթիւրիւպ պիրլիքտէ օյնա , պու

կիւնլիւք պու գատար իշ քեաֆի տիր։

Պիր գաչ տագըգա գատար իքի տօսթլար պիրլիքտէ գալտըգլարընտա, պէյնլէրինտէ պազը սէօզլէր սէօյլէշտիլէր, վէ սօնրա Բընէ, բէսսամ թարաֆընտան կէօրտիւկիւ հիւսնի դապուլիեէթտէն մէմնուն վէ գալպի շիւքրանիյյէթլէ մալամալ օլարագ, մէրգում էհլի սանաթըն ֆապրիգասընը թէրք իթտի, վէ լաքին պիրի պիրլէրինտէն այրըլմազտան էվվէլ, Բընէնին իքի կիւն սօնրա, եինէ օլ սաաթտա կէլիպ, կէրէք թասվիրին ասլընը վէ կէրէք սուրէթինի ալմասը իչլէրինտէ դարարլաշտըրըլտը։

Բէսսամ եալընըզ դալընճա, պօեալտրընը, վէ ֆիլտիշիտէն օլան պօեա թապազընը թէտարիք իթտի, հալպուքի իշէ միւպատէրէթ իտէճէկի սըրատա, Բընէնին միտալեօնունտան տօլայը իսթէմէեէրէք տէրին պիր միւլահաղաեա տալտը։

—Էվվէ՛թ, էվվէ՛թ, տիմէքտէ իտի մէրգում քէնտի քէնտինէ, էզճան ու տիլ Բընէյի աճըեօրում, զիրա պէօյլէ պիր խազինէյի ղայպ իթմիշ օլան պիր քիմսէ, հէր հալտէ զիեատէսիյլէ աճը տույմալը տըր։ Զէ՛վալլը, աճապա քէնտի քէնտինի նա՞սըլ թէսէլլի իտէճէք տիր, չիւնքի գըմըլտանմտեան վէ լիսանը պուլունմտեան պէօյլէ պիր թասվիր, ինսանըն գալպինտէ վէ ֆիքրինտէ ասլա պօզուլմազ եազըլար իլէ եազըլըր։ Պէն քի, պու գատընը սէվմէեօր իտիմ, պէն քի էօմրիւմտէ մէզպուրէեէ թէսատիւֆ իթմէմիշիմ տիր, վէ քէնտիսինին հիչ պիր հալինի, հաթթա իսմինի պիլէ պիլմէմ, էօյլէ հիսս իտիեօրում քի, քէնտիսինի, եանի պու թասվիրի իլահիյի ասլա ունութմա-եաճաղըմ։

Պատէհու Տօյյէն, գուրշուն գալէմլէրինի էլինէ ալըպ, թասվիրի մէզքիւրու թէրսիմ իթմէքլիկէ պէտ վէ միւպաշըրէթ իյլէտի։

Պու արալըգ վագըթ կէչմիշ օլուպ, գօնթ տը Ժիւսագ իլէ Մ. տը Բիէօնիւն, մարքի տը լա Թուր-Լանտրինին գօնաղընա կիտէճէքլէրի սաաթ եագլաշմագտա իտի։

Բընէ, Շաեօ եօլունա միւթէվէճճիհ օլտու, վէ միւսաֆիր գալտըղը խանէնին գաբուսունտա, օթուրտուղու քիրա արապասընտան աշաղը էնտի։ Ֆագաթ հավլիտէ քեաֆֆէյի խըզմէթքեարլարը, պիր մահէլլէ ճէմ օլմուշ, վէ շիւպհէսիզ պիր վագըտյի մուզիրրէ ալէամէթի սաեըլան պիր մահզունիյյէթի ազիմէ իչինէ տիւշմիւշ պիր հալտէ պուլտու։

Խըզմէթքեարլարտան պիրի մէրգումուն խաթիգպալինէ կիտիպ, վէ էլլէրինի գուպպէյի ասիւմանէ տօղրու գալտըրարագ,

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, տէտի եիւքսէք սէտա իլէ, պու սապահ պիզիմ պաշըմըզա պէօյլէ պիր տէհշէթլի ֆէլաքէթ կէլէճէկի քի՞մին ֆիքրինտէն կէչէր իտի։

Բընէ, պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, տիւչարը տէհշէթ օլարագ, մէրգում խըզմէթքեարա, օլ սապահըսը նէ վագը օլտուղունու սիւալ իյլէտի։ Հալպուքի ալտըղը ճէվապ մուխթասար, ֆագաթ բէք տէհշէթլի իտի։ Շէօյլէքի գօնթ տը Ժիւսագա, իքի սաաթ էվվէլ նիւզուլ իսապէթ իտէրէք, պիր տագըգա պիլէ ագլը պաշընա կէլմէքսիզին, միւթէէսսիրէն վէֆաթ իյլէմիշ իտի։

8

ՄԻՒՐԷՏՏԷՐ ՊԻՐ ԿԻՒՆ

Պուհատան էվվէլքի ֆասլա խոխամ վիրէն, վէ Բընէ որ Իւէօհիւ ժիւսագ գընաղը էչկինտէ տէրեաեր թէաճճիւպ ու մահզունկյէթէ զարգ իլէ, պիչարէ-լի գըմըլտանամազ վէ տիլի սէօյլէեմէզ պիր հալէ գօհան մէղքիւր մէմուլին զայըր ֆէլաքէթ հագդընտա օղուհանըգըմըզա պատը կիւնա կյզահաթ իթասընը լազըմէտէն առտ իտերիզ։

Բընէնէն, ըէստամ Տօյլէնէն խահնէսինէ կիթմէ՛ք իւզրէ, Շայեօտան հարէքէթինտէն թագրիպա պիր առաթ սօնրա, պէտ չէհրէլի, ուզուն պօյլու վէ զահէթէլէ զայիֆ պիր քիմսէ, խանէ խըզմէթ-քեարը էլալիսէսի կիյինմիշ օլտուղու հալտէ, (պու չախ Մ՛օրալէս խոխ քի թէպահլ գըհաֆէթէ կիրմիշ, վէ Կուլ թարաֆընտան պու խըզմէթէ գուլլանըլմըշ խոխ,) գընթ որ ժիւսագըն խանէսի գարուճուսունա իքի քիւչիւք բաքէթ կէթիրմիշ, ֆագաթ մէղքիւր բաքէթլէրինէ օլտուղունա տայիր մուհիմմաթ վիրմէյիպ, եալընըզ պիր ան էվվէլ սահիպլէրինէ թէպլիմ օլունմասընը ըէճա կյլէմիշ խոխ։

Մէղքիւր բաքէթլէրտէն պիրինինէ իւզէրինտէ, «Աբնէ պէր ֆահէպէ Ռաֆիքընտա Մ. ֆընճ որ ժիւսագա» տէեու եազըլմըշ օլուպ, տիկէր բաքէթին իւզէրինտէ իսէ, պաշգա պիր էլ իլէ, մարքի որ Բիէօնիւն խամ ու իւնվանը եազըլմըշ խոխ։

Իշպու իքի բաքէթլէրի տէրհալ գաուճու Մ. որ ժիւսագա կէօթիւրիւ։

Մէրգուամ իհթիեար, միւսաֆիրինէ կէօնտէրիլէն բաքէթին, մէրգուամն օտասընա գօնուլմասընը էմր ետտի, վէ քէնտինի իսէ, տէրհունինտէ «Աբնէ պէր ֆահէպէնէ» պէրկիւզարը հընճզ խոխմիշ օլան գըը ընկիլի պիւյիւք պիր բաքէթին իւչ գաթըը մահֆազասընը մէրագ իլէ եըրթտը։

Գօնթ որ ժիւսագ, աճապա պու մահիպլէ քի՛մ օլապիլիր տէեու-քէնտի քէնտինէ տիւշունմէ՛քտէ իմ խոխ իսէ տէ, քիմ օլտուղունու պիր տիւրլիւ անլատամամազտա խոխ։

Էն սօն մահֆազա եըրթըլտըզընտա, իչինտէ զահէթ նազիք վէ պիչիմլի սուրէթտէ իմնալ խոխմիշ գըըմըզը ընկիլի պիր միւճէվհէրաթ գուհտուսու վար իսէ։ Իհթիեար պու գուհտուհու կէօրմէյիկինտէ թէպէսսիմ խոխպ,

—Պանա՛ մը պու միւճէվհէրաթ գուհտուսու, տէխի քէնտի քէնտինէ, հապըգաթէն ինսանմազըզմ կէլմէ՛օր, վէ պէնիմ մէճհուրէ մուհիպէմ խոխմճէ պիր եանլըզըգտա պուլունմուշ օլմալը որը տէյի զանն խոխ-օրում։ Իչինչի չու գուհտունուն իչինտէ մէվճուտա օլան էշեատան մուհաքէմէ խաեր խոխմ, էշեատը մէղքիւրէ եէթմիշլիք պիր պահրինէ տաէմինտէն իսէ, կիւզէլ պիր գատընտա տահա պիհատէ եազըլըը։ Ծագաթ չու իչի թէքմիլ խոխմիմ պագալըմ։

Պու տէօզլէրտէն սօնրա, գընթ, գուհտունուն գարագրընը աչտը, վէ լաքին իչինտէ, պիր միւճէվհէը եէրինէ, պաթուն ագըզը կիւզէլ պիր պիլպուր չիչէ պուլտու։

Մ. որ ժիւսագ, խօշ պիր եիւրէքլէ վէ գահգահա իլէ կիւլմէնէ պաշլատարագ,

—Հա՛ հա՛, տէխի, տինիզ բիւգկատրըլընտա, վէ գաթրանըն տերթ

գօգուլարընա ալըշմըշ օլան իհթի-
եար պիր գաբթանըն, պունտան
սօնրա կիւզել գօգուլար ալըպ, վէ
կէօմլէյինին տանթէլալարընա միսք
ու անպէր գօգուսու սէրբմէսինտէ,
մէմնունիյյէթ հիսս իտէճէկինի
զանն իյլէմէքլիք բէք թօհաֆ տըր,
լաքին հէր հալտէ, պու, եա պիր
լաթիֆէ տիր, վէ եախօտ պունտա
պիր եանլըշլըգ վար տըր: Վագաա
պու պիլմէճէ կէօզիւմիւն էօնիւն-
տէ պուլունուեօր իսէ տէ, մանէա-
սընը անլաեամաեօրում:

Պատէհու գօնթ, մէզքիւր շիշէ-
նին ալթուն աղըզլըղընը աչըպ, շի-
շէյի պուրնունա տօղրու կէօթիւր-
տիւ, վէ աշիքեար պիր մահզուզիյ-
յէթ տույղուսու իլէ,

—Լաքին, տէտի, պախթըմտան
տա բէք կիւզել գօգուեու աեըր-
մըշլար: Պու հալտէ, եա խէթա ի-
տիեօրում, վէ եախօտ պու կիւլ
խիւլասասը, տօղրուտան տօղրու
Իսթանպօլտան կէթիրթտիրիլմիշ
տիր: Ղալիպա, տէրխաթըր իտէ-
մէտիկիմ աթիգ մուհիպպէմ, պէ-
նիմ էն զիեատէ հիւսնի նազարըմ-
տա օլան չիչէք, կիւլ օլտուղունու
ունութմամըշ տըր:

Մուախխարէն Մ. տը Ժիւսագ
շիշէնին աղզընը գաբաեըպ, պիր
մասա իւզէրինէ գօյտու, վէ հէր
սապահքի ատէթի իւզրէ, կէզին-
մէք իչին պաղչէեէ էնտի:

Ֆագաթ մէրգում, էթրաֆը
քէսթանէ աղաճլարըյլա մուհաթ
օլան գումլու պիր եօլ իւզէրինտէ,
քէնտի թապիի ատըմլարըյլա պիր
ազ միւտտէթ եիւրիւմիւշ իքէն,
պիրտէն պիրէ, պաշլարը տէօնէն
ատէմլէր կիպի տիթրէտի: Մէր-
գումուն օտա խըզմէթքեարը պիթ-
թէսատիւֆ պու արալըգ ալթ գաթ
բէնչիրէսինտէն էֆէնտիսինի գօլլա-
մագտա օլմազլէ, պու հալի կէօ-
րիւր կէօրմէզ, տէրագապ մէրգու-
մուն եանընա կէլտի:

Իհթիեար, մէզքիւր վիճուտճա
բահաթսըզլըղըն տէֆ օլմուշ օլտու-
ղունու զանն իլէ,

—Նէ՞ խոթէրսին Ժագ, տէեու
սիւալ իթտի:

—Էֆէ՛նտիմ, վիճուտճա պանա
պիր ազ միւզթարըպ կէօրիւնտիւ-
կիւնիզտէն . . .

—Խա՛յր, խա՛յր, վագաա ճիւ-
զիճէ պաշըմ տօլանտը իսէ տէ,
հիչ պիր շէյիմ գալմատը:

—Էֆէ՛նտիմ, պու կիւն եիւզիւ-
նիւզիւն բէնկի պէնտէնիզէ հէր վա-
գըթտան զիեատէ գըզարմըշ կէօ-
րիւնիւեօր: Պիր հէքիմ կէթիրթ-
սէք, պէլքի ֆէնա օլմազ:

—Խա՛յր, լիւզումի եօգ տուր
Ժա՛գ, վագաա պիր ազ վագըթ-
տան պէրի տիր պաշըմտա պիր ա-
ղըրլըգ հիսս իտիեօր խէմտէ, կէ-
զինմէք վէ հավա ալմագլա, պիր
շէյ գալմազ: Իմտի քիմսէեէ իհ-
թիեաճըմ եօգ տուր:

Խըզմէթքեար, պու սէօզլէրտէն
իսկեաթ օլմաեըպ, մահզունէն է-
ֆէնտիսի եանընտան այրըլաը, վէ
Մ. տը Ժիւսագ տախի պէթէքրար
տօլաշմաեա իպթիտար իյլէտի: Լա-
քին պիր ազ վագըթ սօնրա, եինէ
եօլտա տուրուպ, հէեէճան իչինտէ
պուլունան պիր սէտա իլէ,

—Ժա՛գ . . . Ժա՛գ . . . տէեու
չաղըրտը:

—Նէ՞ խոթէրսինիզ, էֆէնտիմ,
տէտի խըզմէթքեար, տէրհալ է-
ֆէնտիսինին եանընա գօշարագ:

—Պիր ազ էվվէլ հագգըն վար
իմիշ Ժա՛գ, տէտի իհթիեար, չիւն-
քի վիճուտիմտէ պիր ֆէնալըգ հիսս
իտիեօրում: Աղաճլար էթրաֆըմ-
տա տէօնիւեօրլար, վէ զէմին տեագ-

լարբմին ալթընաս զպով օտուօր։ Էօմրեւմուհ պէօյլէ պիր չէյ հիսս իթմէմիշմ սիր։

—Հէ.քիմ կէթիրթմէ.ք լաղ՛մ մը սըր։

—Հէ.քիմ կէթիրթմէ.ք, ֆէնա օլմահաճագ զանկ իսիւօրում, լա.քին չիմնիկի.ք գօլունու պանա վէր, չիւնքի պանս էօյլէ կէօ.րիւնիւօր քի, հալընըզճա էվէ կի.տէմէեհէ.յիմ։

Մ. սը ժիւսագ, քէնոի օտա խըզմէթ.քեարընըն գօլմուշունա տահանարագ, պապչէհէն գօնագա կէօթիւրէն տէօրթ գատեմէլի նէր.տիվէնէ տօպրու իլէրլէհի։ Մ էր.գում մէզքիւր նէրտիվէնէ վասըլ օլսր օլմազ, էօլիւմ տատիքնատա պուրունանլարըն էն ոճն ոէտալարը կիպի, տէհչէվլի պիր սէս չըգար.սը, վէ ժագ, պու ֆիզան իւզէրի.նէ, էֆէնահխինին եվուզունէ պագ.մասընատա, պիչսւէ իհմիեաըրն ա.մասընը հէ.յէէթսիզ վէ կէօղէ.ջինի գան իլէ դըզսարմըշ պիր հալսէ կէօրսիս։ Շիւպհէսիզ մէրդում եէրէ տիւչէճէ.ք խսի, վէ հէր նէ գատսը խըզմէթ.քեար.քէմսլի տէհ.չէթլէ, գօլունու ուզաթը խսէ տէ, ֆայսէ իթմէ.յիպ, ժիւսագ սղըր.ճա գումու կէչիս իւզէրինէ վէ եվուզու զէմինէ տօպրու ալարագ տիւչսիս։

ժագ, էֆէնահխինին պու հալի ֆիւզէրինէ պագըրըպ չըզըմնատա պաչչատըղընատան, մէրդումունն ֆի.զան ու ֆիերուտալարընատան պագչէ վէ դօնագ էօթիմէեէ պագչատը, վէ տէրագատ պիր ճևումէ խըզմէթ.քեարըպ կէչէրէ.ք, պիչսւէ իհմի.եարը քէնոի օտասընա կէօթիւր.տիւչէր, վէ իւզէրինէ տալա հայեաթ էսէրի օլմուսրդը հալսէ, եաթագը.նա եաթըրարըպ, վէ հէ.քիմ կէ.թիրմէեէ կիմսիլէր։

Թագիպ տէրհալ կէվպ, դան չըդարմագ իսթէհի խսէ տէ, պիր տահիա պիրէ դան չըդմասը։ Օլ վագըթ Թագիպ, մինհէպը պիր իմարագատ պագչըը տալաեատագ,

—Պուհնատան պէօյլէ պուհնան վա.ղումու դամմամըշ սըր, տէհի, չիւնքի Մ. սը ժիւսագ իւղէրինէ նիւգսէլ իտագէթ իթմէ.քլէ, պիչա.ըչ ֆիւճճէյէէն վէֆամ կալէմիշ տիր, վէ չիմնի վիճուսի պիր նագէ հալինսէ պուրունմագատա սըր։

Թագիպի մէրգուսունն իֆատա.թը բէ.ք տօղրու իսի, անճագ պիր.մէհիկի, վէ քէնոխի կիպի, խա.նէ խալդըհատան քիմհէնէն պիրէմէ.տիկի պիր չէ.յ վար իսի խսէ, օ տահի, մէճհուլ պիր քիմհէ թագա.ֆէնատան կէօհատէրիվիպ, պիր դաշ տագըդա էվէլ դօնթուն էլիյէ տէրըմիշ օլսն պիրպու չինչէնին, իհ.թիեարըն ֆիւճճէյէէն վուդուպի վէ.ֆամըհատա ոէպէպ օլմուշ օլմասը իտի։

Թէ.քրար խատիրիպ, Բէրհին ուսմա պիր դարը իսի, վէ պէհիր թէհա.րիքի կիպի տէհչէվլի պիր իլմին քէնոխի իչհին հիշ պիր կիպի ճի.հէթի գալմամըշ իսի։ Նասըհ.քի պուհնան խագաթլարընը պիրտէ.ֆամ կէօրսիս.ք։

Մ. սը Բիէօ, ալտընը խագէր.տէն տօչայը գալպի մինդունկյ.յէթ իչինատ օլտուղու հալսէ, մէրդում իհթիեարըն օտասընա չըգարը, վէ տէրտունի օտաևը խընճաիսընճ ճէ.մկյ.յէթլէ տօղու պուլուպ, քէնոի կէնճկիկի զէմինընատա տօսմ վէ հա.միսի օլան, վէ տահա պիր կիւն էվվէլ, հադգընատա տաիմ վէ միւ.էսսիր պիր մինհատագէթ իզհար ի.տէն պիր զաթըն էօղիւսիս, կընընատա տիկ չէօ.քսիս։

Պիչարէ տէլիգանլը զաթէն ի.քի կիւնահէն պէրու քէնտի տէրատի իչին օլ գառսար կէօղ եաչը տէօքմիւշ իտի.քի, արթըզ տպլամահա մէճալի գալմահշ իտի։ Պահունլա պէրաբեր օլ միւսարէք.լէ մուտաղէղ իհթիեարըն ըսհա իչին, պիր միւմտէթի ճէնապը Հադդա հիւզնէնկիզ գալգի տէրսնիհաէն տուա իթտի, վէ սօնրա աեազա գալգըպ, վէ պիր հիւրմէթի մահտուտ իլէ մէրգումտան սօնմուշ օլան էլինի պուտ իլլէտի.քտէն սօնրա, ոիչարը չըգտը։

Խանէյի մէղքիւրան ասըլ սահիպի օլան չահարդն օթաուան մուֆթաղահմէտնաան տօլայը, ֆի.քիր.ճէ էօյլէ պիր ալթիսահլի.լ.ը վէ գարըշդըրդ հուսուսլ կէլմիշ իտի.քի, իսրարկէթ.քէարլարան հիչ պիր.քի, պիր գաչ սահաթ եվվել Մ. ոը Բիէօ իչին կէթիրիպմիշ օլան բաքէթի, վէ մէղքիւր բաքէթի մէրգուսմա թէպլիմ իթմէ.լ.ի.լիկի տալա տէրխաթըը իթմէտի։

Հալպու.քի խոթէնկիմէհէրէ.ք վուգու պուլան չու աննաթմազլըգ, Բընէնէն սէլամէթինի Յուճնիլ օլուպ, Կուլան մի.ք.էմմել սաբէթահ թէրլիթիլ իլլէտիկի ըլտը տա միճիգէ սաբէթիլլէ հիւքիմմիւզ պրագտըրը։

Բընէնէն, սօնուննա գառսար մէվճուահիէթինաէն պիհտահէր գալտըղը իլ.քինճի բաքէթ, գաճէթի մէհարէթլէ իմտիդ խոխրմիշ, գօնու ընէնկատ կիւմիճխանէն.քիւճ.ը պիր տանտըղճա իտի, վէ էկէր մէրգում տէլիգանլը պուտ տանտըղճանը ոչմիշ պտայը, տէրսնինի թէգէլինխաէն մահ գառիֆէ իտղէրինտէ պիր աեմէթ գօնու ընէնկի տագ կէօրէճէ.ք իտի.քի, պուտ սահչարըն ինճէլիկի, ընէնկի վէ գօդուտու քէնտինէ բէ.ք ալէտ մահիմ իտի։ Բընէ պուտ սահչարը թահրաբզընը պիւյէնահ ավագ իլէ պիլտորտիկինտէ, աչգ ու սեվտա հիսսիեաթը քէնահինի ալահթմըշ օլհահագ իտի, չինը.քի պուտ գօնու սահչար, հագգդաթէն ժան ոը Սիմէօղիւն սահչարը իտի։

Մէրգում տէլիգանլը, չիւպհէսիզ պիրտէն պիրէյ ադընը զայպ իտէրէ.ք, վէ պուտ սահչարը վէ սահտըգճանը քիմին կէօնտէրմիշ օտուզունա անլամահտա չալըշմահագ, ֆէվգէլատէ պիր չէվգու արպա իլէ տուտուգլարընը, ահնահատա քէնահի իչին էն գիւտահէ, վէ հաթթա քահֆէ.յի պէնկիլինի.ք.լէրտէն գիւտահէ պիգը.մէթ օլան օ.լ խաղինէ իւպէրինէ տահատթահճագ իտի։

Հալպու.քի մէղքիւր գօգուլու տէմէթին ալթընտա, պաղը չիչէ.քլէր ալթընտա կիպղէնէն եըլան կիպի պիր ղէհիր կիպղէնմիշ օլմըշլա, ղէվալը տէլիգանլը, տուտուգլարընը իւտթիւնէ գօր գօմագ, իհթիմալ քի իհթիեարտան տահա չաբուդ տուրութահ ֆիւճճէթէն ահուշիւպ վէճահթ իտէճ.ք իտի։

Լահքին պահթ, նոխօտա տահա տօղրուտու ճէնապը եէդտան իչի պաչդա կիւնա դարտըլմաշարըմընշ օտուզունտան, մէրգում տէլիգանլը մէղքիւր թէհլի.քէտէն գուրթուլտու։

Զահն իտէրիգդի, Մ. ոը Բիէօնիէն Շահդ–էլիզէնին թէբեյերինտէն բիտահէ օլարադ աչարը էնահիկի պրատա, նէ՞ նօխատա միջահաթահտա պուտ.լունմուշ օտուզունտու անդամագ բէ.ը գօլայ ոըը։

—Հէ՛յ վահ, ահմէ.քահէ իտի մէրգում քէնտի քէնտինէ, վէ միւքէտտէր սուրթահէ, ճէնապը Հագգ

պէնի թէքք խոխեօր, վէ հէր շէյ էթրաֆըմտա մահվ օլուեօր։ Ան-ա պէն ատ պէտպախըշը լուզը-լէրինտէ Թաշլըճան լանէվլի քիմ-սէլերտէն պիրի՞ միյիմ, վէ պու-սըզատ կհվհվեար, ատաղա պէնի սէվտիկի, վէ պաննա խըզմէթ իթ-մէք խաթեաիկի խէյնէ մի էօլսուն։

Ինձէ Ըլընէնին տիշհնտուկիս պունար խոխ։ Պանտընա պէրա-պէր մէղքիւր թէաերամիզ ըւզղէթ-լէրին մանեասը, հազըրաթը հալէ նէ տէրեճէ մուխթազըդ օլսուզ-նու-ալիմէդ վէ պիլէմէդ խոխ։

Մ. ար Բիէօ հէր նէ գառար գօնթ ար ժիւռագըն հիսանէէթինտէն մահ-ըտամ գալար խէ տէ, պու ճիւմլէ յէչ տախի մար-քինէ պիդդաթ կի-ախպ կէօրիւշմէ-քլիկի ֆի-բրինէ գօյաս։ Զինն-քի էզէլթիէ մար-քի մէրդումա գադար լտեճճ-ք խոխ, վէ շիւպհէսիզ, քէնտի չէհատէ-թինէ, մի-մէթէկէր պիր ֆամիլ-եա հազդընտա իճրա օլունա-ճադ օլան թամիրլի գէնգկէսիզ պիր-նամանատա գըզղընըն, վէ ալչադ պիր քրինէնին-ալչադճա գըզէպէ-նէնինն մէտն խոխէճէկի պէնան խոխ-ամիկինտէ, մէրդամ մէղքիւր չէհ-հատէթի իճրատէն կէրի ատըմա-եաճադ խոխ։

Պինատէրին Ըընէ, էօյլէտէն նէչ ատաթ ասնտա, պիդդաթ Բյատ-Բօյ-եատա մար-քի ատ լա Թուր-Լանա-բինին խանէսինէ կիմի։ Ծադ-ադթ օրատա խանէ նահիպինին հէնուզ ավտէթ իթմէմիշ օլատտա, վէ մէր-գամ Բարիզտէն հապէ-քէթ իմ-մէդդէն էվվել, պադըշադընը ատա-մէթ իթմէյ օլնադըգ, վաղընատա հէմեն վիրատընէ պէ-քէնիկինի ճէվապընը դատուճուտան ատը, վէ թէ-քրարէն հէլէճէկինի պիր տպէեան, նամինի օրատա իչտէ իթ-տիրտի, վէ Պասթիլ Թատաֆլարը-նա ապիմէթլէ, մի-քէտտէր չու-ըրէթտէ կէդինմէկէ պաչլադը։ Մ էր-գամ, եալընըզճա կէդինմէ քահէն եօրուլուզ, ատթընը կէվհեճ տէր-մինը դամմաղընտա, հավանըն չիտտէթլէ պիրատէթինէ նիսպէ-թէն, պիր Լիաշ լուզէրինտէ օթուր-ատա, վէ պէվտեը ըզեճիէ-ք-քիւ-բատա ատատը։

Պէօյէճէ պիր խոյլու պաթի կէչ-ատի, վէ նէհաեէթ Վէրդատ տէնի-դանը տեռաղա դադըզպ, Բյադ-Թօյանտա մի-մէթէվէճճինէն թէք-բար հարէ-քէթ կյէտի։ Լա-քին պու-տէճա տաթկի վա-մինտի պօշա չըգար, պիրա մար-քի հապէա, մէմ-պիրին պիտ-ադինթիտա խէյնաճքնատ ձա-բադ խանէսինէ տավանէմ իմ-մէմիշ խոխ, վէ պատնատան տօպտը ըզենտի ատամիարգ-պիրի թէճճ-ճինպ-ադիմ-լէ պէրապեր պիր տէրեճէ տիս-չարը էղմէրապ օլմաճա պաչլադը-լար խոխ։

Հադըրպաթէն Մ. ար լա Թադ-Լանտրինին կէճէմէմիճ պիր ձին-նէտա վերիլճէմէ-քահ խոխ, վէ տիս-ատաֆէրլէրտա պիր ատաթատին պիտա-տէ թէհի եէրտէ պէճէմէտըէն ածնըտա, ավտէթ իթմէ-քլիկէ վէճ-պու-ր օլմուշտար խոխ։ Ըընէ պու-հատի կէօրտիւկտէ,

—Եա՛ Բաթպիմ, եա՛ Բաթպիմ, տէտի քէնտի քէնտինէ, էն ածն պուլմըշ օլան պու իւմի՞տ պէ տիա-ճադտա էլմտէն չըգաճադ ատը։

Օ կիճէ հատա գաճէմ ածդուգ օլուպ, կաղըտըն ֆէնէրըէրի նան-մադուտա, վէ եատա նիւխուճէն-լէր, ածդուգ տան նաշէքաթճընդըտ-նը իւֆլէճէդրէ-ք, պիր ատէվմէլ եա-նէրէրինէ կիմմէ-ք իչտն, պէլ ատճէ-լէ նիւբիւմէ-քտա խոխլէր։

Մ. ար Բիէօ տախի Ա՛ենթ-Ան-

թուան ոգտագրնաս վադը էնոսֆ-
ճա պիր օթելե կիլսալ, վե օրաս
քենահի իչին պիր օտա աչալըրսա,
պիր մըդաար թաամ իթաթքեն
ոճրաս, հաթաղընա հաթաը, վե
վիճուաճա վե փիլքիրճե ալ դաստար
հօրկուն իսի քի, սեբա ու միհ-
նեթինե նհսպէնէն, ոն իքի սաաթ
գաստար սեբինճե պիր ոսդուհա
սաթը։

Պու ուդու վե լահաթլըդ, Ըբ-
նեհե, միւհթաճ օլսուլաս դուվ-
վեթի, հագդըսաթէն թհհայհիսրե
չաճան պիր թաղըսաս իթա իչլեսի,
վե մերդում ֆելսաաթ սաաղահ հա-
թաղընան գալդաքընաս, էվ-
վելքի կիւնլերսեքի հալինահ ալ-
մահըդ, գաւվէչի թաապիհեէհինի
իսթիհսալ կյսէմիշ իսի։

Իսնոի էլղիսէոնի կիչինելեք,
իւչքենճու սեֆեր օլմադ իւղրե,
Բյաս–Օսմանլա կիթաի, վե գոնթ
որ ժիւսադըն գոնաղընաս թհեկա-
սիւֆ իչլեսիկի սէհչեթլի մենզարե
կիսի պիր միճոպէնէ օրադա սաահ
թհեսաւսիֆ իչլեսինչքօյլե քի մոր քի-
նեն բարե բարչա խոխմիշ օլան նա-
չը պիր կիւն էվիլել Աթիս–Մ՚ոնս մեն-
զիլինեն պիր սիւրիւճիւսիւ թաղա-
ֆընաան կեօրիւլերեք, Բարիզե կե-
թհերիմիշ իսի։

Հեր քես, Մ՚որ լա Թուր–Լամա-
չինեն պաշընա կելեն պու ֆեյլա-
թի պիր դաղահա հաղի իսիոդ, պիր
ճինահեթի ժուգուչի փիլքի քիմնե,
նեն խաթըրնաս կելմեօր իսի։ Զիան-
քի մերդում իհթիհսարըն դարչը-
սընաս հեչ պիր սիւչիեն չըդմադընշ
օգուղաս չանահնա սահի թեսեկ-
կեհեն խոհեպիկը իսի քի, տրապա-
սը տերսանինտե պիր իսալի մեպ-
լաղ պուլսնաուսաս հալահ, պու-
նա եչ պիրե ոսդահնուլընադընշ իսի։
Պունաան սա գաթհինաղար, սիս-
րիճիա Սէղէր, մահէլլի մենզարե-
նեն հադընլարընաս պուլունան
պիսիլիք պիր պղաճ տալընաան,
գահընշըր իչիսէ քենահլի տաճըշ և-
ահ, վե պու խուսուս խսե, պիչարե
ձիւրիճեհնեճեն, քենահ տահեմիոպա-
սինէթինաէն նահաս չօրաղլըրըն-
յան մեչհուս օլսրադ, վե պուձ-
սան տօլայը իւղերինե թերէթհիւպ
իսէճեք մհսուլհէթաէն գօրգա-
լըպ, սաղընը զայպ իթահիկնեհ, վե
կիւհա քենահլի մեղքիւր ենահչե-
տէն գուրթարմադ իւղրե, մեղքիւր
սուլ գասա թաղհինե սիւրիք
իչլեսիկինե, ինքհան գասրսալ իթ-
մեղ պիր սահհիճիք տեչ՚ել մի իսի։

Վադասս պու հիսսեպ գայթեչի
մնահըդա մուխթապըդ վե տօղրու
իսի իսե տե չնօգթայլի հարեքեթի
ճիհեթինճե պաղը լսեթա վար ի-
սի։ Շեչիլեքի Մ՚ասղինեն պէտապահթ
մնչուսդը, իսմեմհենէրեք իճրա ի-
տեկելսիկի պիր տաեմի պասիրեթ-
տեն տօղայը քենահլի իթեսիոպ դըչ-
մադ իչլեն տեչիլ, իպա, պիր ճիւ-
ղի մեպլաղ իչլեն, իսիչլեն պիսիլիք
պիր ճինահեթի չերիդ օլմասը հա-
տեպկյսե վիճուանքընաս հասըչ օլան
քահաթըզըչդադան դուրմուսլուդ
իչլեն, քենահլի տաճըշ, վե թեսի-
մի բուհ իչլեսիկի պէմեն, քենահ
մեվինեն տեպեպ օլան օչ չանեթլի
մեպլաղը, քեմհլի տեհչեթլե, մա-
լիսմիսաղ օլան չուդուրսեն իչլինե
տահմըշ իսի։

Ըքինե, իչադս միս քետաէր խա-
պերի ապաղրնաս, ֆեվզելատե
պիր քենահը տուչդուսուս հիսս իթհ
իսե տե, տադս թեսճճիւսատե պա-
չունմադը, պիրս իչք կիւնադեն պե-
բրս, էն սօն իսմիսինի Մ՚. ոբչա
Թուր–Լամաբինեն իւղերինե դօչ-
մուշ օլուսուդս հալահ, մերգումեն
պաչընա տահի, գոնթ որ ժիւսա-

գըն պաչընա կելլեն ֆելաքեթ կիսի, պիր ֆելաքեթ կելմեսի իմթիսալ-սէն օլսուդունու չիւպհէլի պիր թարտա ֆիլքիւնսէն կէչիրմէքտէ, վէ աճապա արտ արտա վուրդու պուլան պու ֆելաքեթլերտէ Ալլահըն չարմադը մը եօդսա ինսանլարըն էլի մի վար տըր տէեու քէնտի քէնտիեէ սիւալ իլմէքտէ իտի։

Հալպուքի Րընէ, մէղքիւր ոճն ֆելաքեթտէն մէյեուս օլուպ գալաճագ եէրտէ, պահթը սեեահը-նա ինանմաեարագ, մնդրուբանէ սուրեթտէ պաչընը եօդսրը գալաբըրը, վէ քէնտի քէնտինէ,

—Վադսա, տէտի, հէր թուֆտուդում էլիմնէն գաչըեօր, վէ կիւվենէճէք հիչ պիր իւմիտիմ գալմաեօր, լաքին եինէ մէյեուս օլմնեսաճաղըմ, վէ պունտան սէօյլէ սոյթ քէնտիմէ կիւվենմէքդիկիմ լազըմ կելտիկի հալտէ, եսա քէսպի ֆիլթուհաթ իմմէք, վէ եախսո մէզարա կիրմէք վաղթինէ գատար չալըչաճաղըմ, վէ էկէրչի պարօն տը Քէրժան ալչագ պիր քիմսէ տէյիլ իսէ, էլտէկթէ իգամէ իտէճէկիմ տավսեա մնւվաֆֆագաթ իտէճէք տիր, չինքի պու տէֆա ճէնսալը Հադդըն մնհաքէմէսինէ միւրաճաաթտան զայրի չարէսի գալմամբէ իտի։ Իմտի, պու պապտէ, ֆէրտաոը կիւն Քէրժանը տուէլլօեա տավէթ իմմէք իչդրէ քէնտինճէ գարար վէրիպ, պիր քիրա արապաը թուֆտու, վէ մէղքիւր արապաը պաեա րահքիպէն Ձէն–Բօլ ըլխթըմընա կելմադ։

Րընէ, Մ. տը Քէրժանըն Ձէն–Բօլ ըլխթըմընտա սաքին օլսուդունու պիլիր իտի իսէ տէ, իգամէթ իմտիկի իտնէ գանղըտը օլսուդունու պիլմէդ իստի։ Վէ համմալըն պիրլինի պու խուսուստա իսթիճվապ կյչէեէրէք, մնղիւմաթը միւքեմմէլէ իսթիհսալ կյլէտի, վէ պիր գաչ տադըգտա իճրայի թահարըլեեաթտան սոնրա, մէղքիւր քիրա արապաը, պալօնուն կանէսի գաբուսունտա տուրսու։

9

ԼԻԻՔ Վէ Րընէ

Րընէ արապատան աչաղը էնիպ, մէղքիւր գաբունուն չագչաղընը չալտը, վէ Մ՚ալօ հէմտան գաբուեու աչտը։ Լիւքիւն սատըդ խըզմէթքեաըը, վադսա կելէն միւսաֆիրլին քիմ օլսուդունու տէրհալ թանը-տը իսէ տէ, եիւվիւնտէ ասլա թէճաճիւպ ալէտմէյի կարագ կիմսէ, վէ, «Մ՚իւսիւ պարօն տը Քէրժան պուրտա՞ մը տըր» տէեու վուդու պուլան սիւալէ գարշըլըդ, պիրա խէրէտսիւս,

—Մ՚իւսիւ պարօնուն պուրտա օլուպ օլմատըդընը թէէմին իտէմէմ, չինքի պիր քէրրէ կարադը կիմսէ կարդ լազըմ տըր, լաքին էկէր պուրտա իսէ, քի՞մ կելտի տէյի սէօյլէյիմ, տէտի։

—Մ՚արքի տը Րիէօ կելտի տէրսինիպ։

—Էօյլէ իսէ, էֆէնտիմ, պիր ազ վադըի իչին թէնէֆֆիւս սայրէսինէ թէչրիֆ իմմէնիպի ըճտա իտէրիմ։ Պէն չիմտի խատէր տալըպ կելիրիմ։

Բընէ , ասոնցմէ ոչինչ պէտք էր ինձի ըսել , քէնամէնի Մալօնուն ալ ըսած է ատիկա ինծի :

Խըզմէթքեար , մարքիզ պիրին ճի գաթա չըպարըպ , Կուլ իլէ Սիմէօնին գալուշ օլունտուգլարը սալօնուն իլերիսինտէ պուլունան քիւչիւք պիր տայիրէնէ կիրտիւրտի : Օրտան մէրգումուս եալընըզճա պրագըպ , քէնամէն էֆէնտիսինին օտասընա կիթտի , վէ իչէրի կիրտիկինտէ ,

—Ձանն իսէրիմ քի , էֆէնտիմ , տէտի , սիղէ մուհիմմ պիր խասէր կէթիրտիմ :

—Նէ՞ խասէր կէթիրտին պագալըմ , տէեուս նիւալ իթտի Լիւք :

—Շու խասէրին կէթիրտիմ քի , Մ. սը Րիէօ սիղի կէօրմէք իսթէեօր :

Մալօնուն քէշֆ իթտիկի թէէսսիր աէրհալ գահիր օլաուս , չէօղէքի Բէրժան օթուրտուղու գէլթուգլու սանտալէէտ սըչրատը , վէ ֆիվգէլատէ պիր թէհայլիւրլէ խըզմէթքեարընըն եւուղիւնէ պագատրագ :

—Նէ՞ սէօյլէեօրսուն , նէ՞ խիմ թէլաֆֆուզ խոսէօրսուն , մութլագա եանըլըշ անլամըշ օլմալըձըմ , խոսի պիր տահա թէէքրարլա , տէտի :

Մալօ , էմրի մէղքիւրէ իթտաթլա , Բընէ սը Րիէօ խոսինի թէքրարլարոք , վէ Լիւք հալէտա լինանմագ իսթէմէեէրէք ,

—Լաքին պունուն իչթիմալի եօգ տուր , էվվէթ , պունուն իչթիմալի եօգ տուր , տէտի , չիւնքի պու բէք թօհաֆ շէյ միր :

—Էֆէնտիմ , տէեուս տէվամ իթտի Մալօ , զաթընըզա շունու թէէմին խոսէրիմ քի , մարքիզ սը Րիէօ շու էտնատէ քիւչիւք տալօնտա օլուպ , սիղին էմրինիզէ պէտքէմէքտէ տիր :

—Տօղրուտու պու շէյ բէք զարիպ տիր :

—Էֆէնտիմ , նէ՞ ճէվապ կէօթիւրէյիմ :

—Մ. սը Րիէօյու պիւյիւք սալօնա կիրտիր , վէ էմրիէրինէ մուվաֆֆագաթ իթմէկէ հազըր օլտուզունու քէնամէնէ պիլտիր :

Խըզմէթքեար տիշարը չըգարագան սօնրա , Լիւք , պէօյլէ մէմուլին զայըր սուրէթտէ վուգու պուլան պիր վիղիթտաը գապուլ իթմէք իւզրէ , միւնասիպ պիր եըլտիսէ կիյինտի :

Պարօնուն , մէղքիւր վիղիթտաոնըն տօլայը վագը օլան ֆէվգէլատէ թէաճճիւպինէ բէք չօգ սէպէպլէր վարխան : Պու սէպէպլէրտէն պագըլաըրընը պէեան խաէլիմ :

Էվվէլա Լիւք վէ Բէրթին , իլք կիւնտէն պէրու Մ. սը Րիէօնիւն վէֆաթ իթմիշ օլտուղլարընա թէէմին օլմուշլար խոսի : Մէրդումուն իլքի չէրիվգէր , կիզլի սանտըղճանըն ծիւսադ խանէսինէ թէպլիմ խոլտուկի սըրատա , Բընէնէն օլտուս օլմուսընը պիլմէտիքէրէրինտէն , մէրդումէ տէվլոպանլըրըն մէղքիւր սանտըղճանը ասալա աչմամըշ , վէ տուտագլարընը ծոնընն սաչլարը տէմէթինէ տաեաթմամըշ օլտուղունու ասլա ֆիքիրլէրինտէն կէչիրէմէմէքտէ իտիլէր : Ֆիլվագը պէ՛ինէնաս եալընըղ իհթիեարըն ֆիւճճէթէն վէֆաթ իթմիշ օլտուղու թէպլիթուրու չուեուս պուլունուշ խոսխոսէ տէ , Կուլ իլէ պարօն , մարքիզ սը Րիէօնիւն տէ քէնամէ օտասընտա գալարագ , վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու , վէ խանէ սահիպլինին պիրտէն պիրէ վէֆաթընտան տօլայը , տէրունի խանէտէ հազըր օլան ալթիսաթլիւք սէ-

պէպլիսահէն , մէրդումՙ տէլիգանլը-նըն գայպուպէթի կէօղէ վուրմա-մըշ խուսկինի զանն իթմէգտաէ խոր-լէր : Հալպուքի Լիւք շու ճանատէ, մէգքիւր զանները պիտալ ու էսաս օլատղունա խոպաթը գավիճէ իլէ իգնա թլմուշ խոր : Լաքին հէքսի պու գատար տէյիլ խոր : Զիւնքի Բրնէ , քէնաի ատուլի մուհլիքի ատտ օլունան պիր ատէմին խանէ-սինէ նէՙ սեպէպլէ կէլմիշ խոր : Ա-ճապա մուղիրը պիր թէսատիւֆ , Մ. տը Բիէօվիս հագըգաթը հալէ վագ՚ֆ մը իթմիշ խոր : Ա՛ճապա մէրդումՙ իքի մադթուլլար իւղէ-բինաէ իճրա իտիլէկէլէն իքի ճի-նաէթին ֆալը վէ սեպէպլէբինաէն տօլայը չիւպհէ իտէրէք , տա-վաճը սըֆաթը.յաՙ մը օրաէտա կէլ-միշ խոր :

Լիւք , պիր թարաֆտան շու զանիւհալըն միւմքինտիր օլտու-ղունտա տիւչինտիւկիս հալտէ, տի-կէը թարաֆտան դալպինին հէնէ-ճան վէ իղթիրասըները թէսկին իտէ-մէմ քտէ խոր , չինքի շուրատը տահիհ տիր քի , էն պիւյիւք միւթ-թէհիմէբինի պիրինճի ճէզասը, տա-յիմա գօրգմալարը վէ տիթրէմէկէ-բի տիր : Անճադ թուալէթինի իմ-տիքտէն տօնրա , պարօն ,

—Էվէՙթ , էվէՙթ , տէտի քէնա-տի քէնտինէ, հէր չէյի պիլմէք լա-թէբիմ , չինքի շու հիսա իթմիկիմ պէյլէ պիր թէրէտատուէն իտէ , պիր ան էվվէլ հագըգաթը մուդիր-րէնէ վագ՚ֆ օլմադ , նիւզ տէֆթա էվվէտա տըր :

Պու վէհճ իլէ մէրդումՙ միւտա-ֆիրինինն նէզտինէ կիթմէք իւղրէ ի-քէն , օտատքնատան չըգմազտան էվ-վէլ այնտետա պագտը , վէ սիմտը-նըն տէհչէթլի բէնկոիպլիկինատէն միւթէէսիր օլտու ։

Էկէր մարքի տը Բիէօնիւն չիւպ-հէլէրի օլտա իտի , էօյլէ պիր սօլ-կունտուգ , մէգքիւր չիւպհէլէրի թատիգ իտէպիլիր իտի : Լիւք , պու հալի անղտետարտագ , սինին քէ-մալէ կէլմիշ օլան պիր սիւչէտ , սէ-բատա կիթմէք , վէ եահօտ պալէթ օյնատճագ պիր բագգտա գատըն չէնտետա չըգմազ իչին , նիւզինէ նէ տէրէճէ մէհարէթի վէ սիւրատլէ գըրմըզըլըգ սիւրէր իտէ , քէնտիսի տէ այնի սիւրատի վէ մէհարէթլէ նիւզինէ պօետա սիւրատիւ , վէ իւ-քինճի տէֆտա օտարագ , այնտետա պագ մնատնտա , քէնտիսինտէն զի-նատէսիյլէ մէմինուն օլտու , չինքի սիմատընըն գուսուբտուգ գըրմըզը-ըլըգը, գալպինին վէ ճանըընըն բէ՚ք բա-հատի օլտուղընտա պիր պէտատէթի իտի :

Բէրժան , տէօղէրինտէ վէ պա-գըշնատա տահի չիւպհէլի պիր հալ կէօտթէրմէմէկի ֆիլքրինէ դօճուպ, մուտախտարէն քէնտի օտատը յըտա տա-չնուն արատընտատքի քիւչիւք տօ-ֆատան կէչտի , վէ մէգքիւր տալօ-նունն դալուտունու աչըպ , մարքի տը Բիէօնիւն նէզտինէ կիթմտի :

Բրնէ , պու արտըգ , տէրադտա վէ չարգտատը էլինտէ օլարադ պէք-լէմէքտէ օլմադըտա , ադիմ նէզտա-քէթլէ պաչընը էյտի : Մ՚էրդու-մունն չէհրէտի տօղուգ իտի իտէ տէ, թէհատատվէր տէյիլ իտի : Պարօն տը Բէրժան չու հալտէն քտատմիչէն էվինն օլարադ , իւք տէֆտա քէնտի-սի քէլտատա ադտադ պիրլէ ,

—Մ՚իւսիւ մարքի , տէտի , պէն-տէնինգի պու կիւն թէչրիպէյ, հագ-գը ատճիգտտէ վուդուտա կէլէն պէօյ-լէ պիր մէմուրնն զայըրն վէ ֆէվ-գէյատէ իւթիֆատթ ու հիւրմէթինն սէպէպլէրինի սիւտտ իթմէքլիկիմէ էլպէթթէ միւտատատէ պուտուրուր-սունուգ ։

—Միւսիւ տը Քէրժան, տէեու ճէվապ վիրտի Բընէ, ասըլզատէլէր արասընտա տօղրուլուգ պիր վազիֆէ տիր, վէ պիզ իսէ, իքիմիզ տէ ասըլզատէյիզ։ Իմտի պէն տօղրու մագսէտէ կիտէճէյիմ, վէ վագը օլան սիւալինիզէ աչըգտան աչըզա ճէվապ վիրէճէյիմ։

—Պէնիմ տէ արզում զաթէն օ տուր։

Բընէ, շու վէհճ իլէ քէլամա իպթիտար իյլէտի.

—Միւսիւ տը Քէրժան, պէն սիզին խանէնիզէ տիւշմէն մագամընտա կէլիեօրում։

Լիւք, պու սէօզէ գարշըլըգ ֆէվգէլատէ պիր թէաճճիւպ իզհարընտան քէնտիյի մէնն իտէմէտի, վէ միւթէագըպէն,

—Տիւշմէն մագամընտա՞ մը, տէտի, ա՛հ միւսիւ մարքի, պու սէօզիւնիւզ պէնի զիեատէսիյլէ տիւչարը եէյիս իյլէտի։ Աճապա նա՞սըլ օլուպ տա, քէնտիմ պիլմէտիկիմ հալտէ, սիզին տատվէթինիզի իւզէրիմէ տավէթ իթմէքլիք պէտպախթլըզընտա պուլունմուշում։

—Պ՞իլմէեօրմուսունուզ։

—Շիւպհէսիզ պիլմէեօրում։

—Միւսիւ տը Քէրժան, նէ՞եէ եարար պիլմէմէզլիկինիզ, մատամքի բէք ալէա պիլմէքտէսինիզ քի, պէն պիր սէնէտէն պիրի մատմուազէլ տը Սիմէօզիւն նիշանլըսը իտիմ. Էվվէթ, բէք ալէա պիլիրսինիզ քի, ժանը քէնտի էօմրիւմտէն տաճա զիեատէ սէվէր իտիմ, վէ հալէա սէվէրիմ։

—Ֆիլվագը պիլիրիմ, ֆագաթ պունտան տօլայը սիզին չըգարտըզընըզ նէթիճէլէրի պէն չըգարմամ։ Բաքիպ օլտուղումուզ իչին, տիւշմէն օլմամըզ դապի՞լ մի տիր։ Պէն տէ մատմուազէլ տը Սիմէօզիւ սէվէրիմ, վէ տիւգ իլէ տիւշէս թարաֆընտան, քէնտիլէրին կիւվէյիլէրի օլաճագ պիր քիմսէ մագամընտա դապուլ օլունտուղումտա, նէ՛ սիզ պէնի թանըր իտինիզ, նէ՛ տէ պէն սիզի թանըր իտիմ։ Իմտի, հագգընըզտա ինսաֆսըզլըգ վէ խայինլիք իճրա իթմիշիմ տէեու հագգսըզճա պէնի դապահաթլը ատա իտէմէզսինիզ։ Զանն իտէրիմ քի, պու խուսուս ինքեար դապուլ իթմէզ պիր սահիհլիք տիր։ Պունտան մաատա, միւսաատէնիզլէ սիզէ պիր շէյ սիւալ իթմէք իսթէրիմ։

—Սիւալ իտինիզ։

—Պիր հաֆթատան պէրի տիր, Սիմէօզ ֆամիլեասը գօնազընտա վուգու պուլան հալէաթը պիլի՞րմիսինիզ։

—Էվվէթ, պիլիրիմ։

—Էօյլէ իսէ, էկէրչի մատմուազէլ տը Սիմէօզիւն վէ ֆամիլեասընըն շիւքրանիյյէթինէ մազհար օլմագլըգ հուգուգունա մալիք օլտում իսէ, պարի հուգուգը մէզքիւրէյի ասլա սույի իսթիմալ իլէ ճէպր գուլլանմատըմ։ Պունա հիյնի հաճէթտէ Մ. տիւգ տախի շահատէթ իտէր։ Էվվէթ, պէն, սէրպէսթ օլան պիր դալպտէն սէրպէսթճէ դապուլ օլունմուշ օլտուղում թագտիրտէ, պիլա իսթիսնա քիմսէ, պէնիմ սատատէթի հալիմտէն տօլայը հագարէթ կէօրմիւշ սաեըլմազ։

—Էվվէթ, միւսիւ պարոն, պէնտէն մատատա քիմսէ իչին պու պիր հագարէթ սաեըլամազ։

—Խա՛յր, միւսիւ մարքի, սիզին տախի, տիկէրլէրի կիպի պունու հագարէթ ատա իթմէկէ հագգընըզ եօգ տուր։

—Մի՛ւսիւ, սիզ, պէնիմ մա-

չիմ ալան պիր խաղնէ չի էլնուէն զասպ իթմէնիդիչ, էօլիւմ աէրէճէ-ալինտէ պանա պիր հադարէթ իթ-միշ օլսունուդ ։

—Մ՚իսթիւ մնար քի, սիդին պու աէօղիւնիւդ պէնտէնիդճէ չատանը գապուլ ատ՚իլ սիր, չինքի գիր-քիմ իթթիհիմնիդ խաղնէ, պանա վիրիլ-մէդիէն էվվէլ, ահդաէն ալընմըշ խոր ։

—Պու սէօղէրինիդ հադքդա-քէն չատանը թէհայիւր խէյէր ատ, պէնճէ գապուլ օլունուր չէ-յիլէր ատ՚իլ սիրլէր ։

—Էօյլէ օլմասընա էսէֆ խաէրիմ, լա-քին էլնմունէն հիչ պիր չէ-յ կէլմէդ ։

—Հիչ ատ՚իլ խոչ, պէնի կիրսա-պը մէ՚յուսիյէթէ իչդա խոէն պու ապտը իլտիմաճը ֆէյխ խոէպիրը-սինիդ ։

Լիւք, թէպէսիւմ խաէրէք, պա-չընը աչադը է՚յոր, վէ սօնրա,

—Պու ապտը իլտիմաճը ֆէ՞նա մի իթմէք, տէեու թէքրարլասը. ա՛հ, մ՚իսթիւ մնար քի, ադզդաան աչդա սիդէ պիլտիրիրիմ քի, պէօյլէ պիր չէ՚յի մէմնու՚լ իթմէ՚լինիդ ։

—Եալընըդ մէէմնու՚լ իթմէք տէ-՚յիլ, թալէպ պիրէ խաէրիմ ։

—Մ՚իսթիւ մնար քի, պու լադըր-ատը ըէք սէրթ սիր, ֆագաթ պէ-նիմ խանէմտէ սէօյլէնտիկի իչին, եվուզ կէլմէմ ։

Ըընէ, պարօն ատ Բէրժանըն խա-նէսինէ կէլտիկինտէ, մ՚իսյիմ էֆ-քեար իւղրէ հարէքէթ իթմէ՚քլիկի ֆիքրինէ գ՚օյմուշ խոր իսէ տէ, շու ադրատա Բէրժանըն իսթիհզաքեա-րի վազիֆէսիզլիկինի կէօրէրէք, թէարիճէն քէսպի հիստէթ իթմէ-կէ, վէ գանը պաշընա չըգմասեա պաշլատաք ։

Լիւք, Մ. ատ Րիէճինէն քէնտի էսպարընա վագրի օլմասըդընա քեամիլէն թէէմին օլմուշ օթուղուն-տան, քէնտի քէնտինէ չէօյլէ սէօյ-լէնմէ՚քտէ իսի ։

—Մ՚ադքի պանա գապուդ հիչ պիր չէ՚յ եապամադ ։ Պունատան մնատատա ղաթէն տամաեր գազանմըշ օլտու-ղում թագտիրտե, նէ՞ լազըմ պի-հուտե պիր տուէլլօեու գապուլ իլէ էօմրիւմիւ թէհլիքէյէ դ՚օյմադ ։

Ը՚ընէ խոչ, չիտտէթի ադիմէ իլէ,

—Մ՚իսթիւ պարօն, տէմի, սիդէ սէօյլէեօրում՚ քի, պու ադտը իլտի-վաճ իճրա օլունմատճաճադ սըդը ։

—Բէճա խաէրիմ՚, մ՚իսթիւ մնար-քի, չունու պէեճան իսինիդ քի, քի՞մ մանի օլաճադ սըդը ։

—Պէն ։

—Սիդ նա՞սըլ մանի օլաճադսը-նըդ ։

—Բէք տաի պիր եօլ իլէ, եանի սիդի էօլտիւրէրէք ։

Լիւք, դ՚ալաըընը կէօքսիւ իւղէ-րինատե դավաչատուրատա, վէ Ը՚ընէ-նին եիւղիւնէ ախֆը նազար խոսպ, վէ պիր ազ ղէմատանի պէրու ելտէն պրագաըդը նէղա՚քէթի եինէ էյէ ալարադ ,

—Ա՛հ, մ՚իսթիւ մնար քի, աճապա պէնտէնիդճէ պիր տուէլլօ լէ՚քլիֆի իթմէ՚ք իչի՞ն մի կէլտինիդ, տէմի։

—Մ՚իսթիւ ար Բէրժան, ֆիքրի-մի չիմնի անլամատա պաշլատըդը-նըդան տոլայը մէմնուն օլսուն՚ ։ Էվվէլթ, սիդէ պիր տուէլլօ վէ էօլ-մէ՚ք տուէլլօսու թէ՚քլիֆ իսիեօ-լուսո ։ Պու իշտէ իլտիմադըդը Ալլահ վիրճէ՚ք սիր ։ Իմնի, իշդու տու-էլլօնուն կիւնիւնիւ, տատիքընը վէ մնահէլլինի թայէինէ հիմմէթ իսո՚ը-միսինիդ ։

Բէրժան, պաշընը տալլատարադ,

—Դապուլ իթմէմ՚, տէմի ։

Ը՚ընէ, պիր տաըմ՚ ըիւճաթ խ-տէրճ՚ք ,

—Տուէլլօ իթմէ քլիկ՚ի գապուլ իթմէ եօրսունուզ, տէեու թէ քրար-լասը աչիքնայ պիր թէաճճիւպ ալէմէթիլլէ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

—Պէօյլէ պիր զարիպ բէտահ սէ-պէպ նէ՞ տիր։

—Զիւն քի պէն սիզէ հիչ պիր հա-գարէթ իթմէմիշ օլտուղում՝ վէ հապըբնըզտա տօրտ սաաղէթ թա-շըմնաըզըմ՝ վէ սիզին խարաֆը-նըզտան էօլմէ քլիկէ տէ թէէսիւֆ իթմի-կիմ՝ վէ հասըլ սահիլի տահաէթէ ճապլաշմըշ լըբէն՝ սիզին տիվանէ-լիկինիզէ խօշ կէօրիւնմէ քլէն՝ ադըզ իլտիվաճ վէսէրբէթինի պիր էօրիւ թահսիլաթտան թահվիլ իթմէ-քի խահէմէտիկիմ հալտէ՝ իշտու տա-ճէլլօ պէնճէ պիր սիփանէլիք տահը-լըզը։ Իչթէ՝ մէվսիւ մայրքի՝ թէ-քլի-նիզի գապուլէ չայիան կէօմէմի-կիմին սէպէպլէրլի պուննալտ տըր։ Պու սէպէպլէրին՝ սիզճէ տահի մագպուլ կէօրիւնմէմէնին տրդտա վէ թէմէննի խաէրիմ։

Բրնէ՝ վէ յուսուֆնէֆէնտի հարէքէ-թի իլէ էլինի քէնտի կէօքսինէ վուսուլ՝

—Աբէթգ իշ սէրճճէյի պուլտուս, տէեի քէսիք պիր սէտա իլէ՝ վէ կիւճա քէնտի քէնտինէ սէօյլէյի-եօր կիպի, պու տահէմին ալչագ պիր քիմսէ օլտուղտնա տրթըզ չիւպհէմ գալմտտը։

Քէլիմտան, պու տէլտըզ՝ ճինսի-նէն ահիճ գանընըզ՝ քէնտի տա-մայրտարը տէերսինինտէ ճէվիլտան իթ-տիկինի հիտա իթտի՝ ֆագաթ տէր-հալ պու հէճճէճանըզը թէսկին ի-տիպ՝ եիւգիւ տահի՝ եանտագտարը-նը կիպլէճէն դըրտըղըզդ տիթքնտա քէնկինի ահտը՝ ֆագաթ տուտագ-լարընտա քի թէպէտիւմ՝ հէյհէ-թի տալիճէտինտէ գալտը։ Պիր տզ ոճրտա՝ պատօն տը Քէլիմտան՝ քէ-մալի սիւքինէթի իլէ՝

—Մ՚իւսիւ մայրքի՝ տէեի՝ չիմճի պիր քէլիմէ իշտա իթտիհիճ քի՝ պունուն պահաթէէսիւր տ՚թէալիւ-դի օլամազ։ Իմտի՝ էկէր ճէտարե-թինիզ վար իսէ՝ պու քէլիմէյի սիւպ տը Սիմէօվնէն մուվաճէհհե-սինտէ թէքրար իսթինիզ։ Հիչ չիւպ-հէմ եօզ տուր քի՝ մէրզտւմ իհ-թիտատ՝ պու սէօզիւնիւզէ գարշը-լըգ՝ հադարէթի թարզընտա սամզ-լարընը սիլքինէրէք՝ եիւզիւնիւ օլ պիր թարտֆա չէվիրէճէք՝ վէ սիզին ալչագ տէեու թէտահիւճ իթ-տիկինիզէ պիր տարըզտաէնին՝ օն պէշ կիւնտէ իւքի տէֆա՝ ժան տը Սիմէօվիս գուրմտարմագ իչին տէհ-շէմլի նիղտատտտա սիլահպէտէթի օլտուղունու՝ վէ իւքի տէֆտաընտա տահէ զարիպ կէլտիկինի սէօյլէյէ-ճէք սիր։ Մ՚իւսիւ մայրքի՝ պէն սի-զի աճըրըմ՝ վէ իթտիհիճինիզ հա-պարէթէ տէ աֆիվ խաէրիմ։

—Պէնի տ՚ճրմագ՝ պահա տ՚ֆիվ իթմէ քի՝ տէեի Բրնէ քէնտի քէն-տինէ՝ խըրտըճնտան բիւր զարտագ օ-լարագ՝ տ՚Հ՝ պէն պու տէրճճէճէ գաատտ թէնէզզիւլ իթտիճիճի իս-տիմ։ Ղահիպա քէնտինինէ իթտի-կիմ իզթիֆահը տա ունտատտնեօր։ Իմտի՝ տճատտա տուէլլօ իթտիկէ քէնտինինէն մէճտուր զրըմագ՝ վէ հապըբտահը հարի եիւզիւնէ գարշը տէօյլէմէք քարզ՚մ մը տըր։

—Մ՚իւսիւ մայրքի՝ տէեու մու-գադէճէ իթտի Լիւք՝ տիվի հիւզէյ պիր նահիհահ վիրէյիմտէ՝ ճնտան իտտիֆահտէ խարնիզ։ Շու էնտատէ իւզէրինիզտէ հատտրէթի վէ տէրտէմ-լի քարտ տըր։ Իմտի հայտէ իտտանէնիզէ կիտիպ ետտագըրզդա տրճագճա եա-թընըզվէ պիր թագիպ կէտիրտտնիզ։

—Ալչա՛դ, տէսի Բընէ չէտիտէն, պէնիմլէ էյլէնիւօրմուսուն, ան֊խթէքտար, պունա հազարլըթի մի իտիւօրսուն, սէնի թանըթըրըմը պիւյ֊մէ՛ւօրմուսուն։ Պա՛բօն ոը Բէրժան, նամուսսունա լէյք սիւրտիւկիւն պիւր ճինսին ալչագ խալէֆի, սիզէ եէմին իտէրէք ա՛յլէ՛ւօրսուն՛լը, պու թէքլիֆիմէ սիզի իճազար իմ֊մէք լյզին, էկէր լազըմ կէլլը իտէ, սիզին ահլմէ սէնէ֊ալէրինիզ իչէ ալէնէն սիզի լահդիր իտէճէկիմ՛, նասըլ քի չիմսի էյտիլէնիմ՛ իչէ թահդիր իտիւօր իտէմ։

Բընէ պու լաֆդազոը սէօյլէ֊եէ֊ըէք, էյտիլէնինի թահդիրսաիզ սուրէմաե Աիւբիւն Աիւզիւնէ տօզ֊ըու ֆըըլամազ։

Պարօն ոը Բէրժան, քէնտի չի֊քեաըը իւզէրինէ հիճաւա՛ իտէն եըըմքճը ճանլէրըէը կիտի, տէր֊հալ լատաի իւզէրինէ հիճաւա՛ իմ֊մէք, վէ էյէրլայէ մէրգուճու պօզ֊մագ իւզրէ պիր հարէքէթի իճրա֊ոքնատա պուլունտու, չինքի տէրթ֊տէ֊ւէ վէ տէրթ տէնէ֊ուէ քէլիմէլէրինտէն, Բընէնին հէր չէյի պիըըիկի աշի֊քեաըէն անըտշըրմադըղ, Աիւբ, մէրգուճուն վիճատունին օրթատան գալաըըըմատը խատատունտա նէ տէրէճէ լազըմէտէն օրատուդունա գավիւն իտկետի օրատու։

Պունունա պէրապէր, էկէր պարօն ոը Բէրժան պու պատատ քէնտիյլի մէնն իմտի իտէ, տէպէտի, եէնի պիր ճինսեէթի իճրաոքնատա նէֆրէթի վէ տէհշէթի հիսա իյլէտիկի իչին օրմատըդ, իյտա, պէօյլէ պիր մուտաճէյլի չէտիտէն, զուհուրի վիւհմէճլ օրան վէկիմ զայլէրէրի տիւշիւնատիւկիւ իչին իտի։ Զիրտա մուր֊քինին Սէն—Լօր ըըմքճատա֊քի իտա֊նէնէ կէլմիշ օրմատը, շիւպհէսիզ պատըըատա մուճիմ օրատուդու հատէ, մէրգուճուն պիր տախի զահիրէ իկրատճ օրմատըդ նա՞սըլ իյզահ իտիւէպիլէճէք, վէ նաչը նա՞սըլ օրտատատան գալաըըըատիլէճէք իտի։

Պինտէն ալէյհ, թէհլիքէյի եի֊բատպահմադ իչին, ախազը ինհի֊գամը պիր դաշ ատաթ կէճիքտիր֊մէքլիք պին քէրըե տահա զիճատաե էվէճա իտի։

Պատէհտա Բէրժան, պօզատքնատա֊քի գըտավահը չէօվիւպ, պիր բէն֊ճիրէնէ եատլաշտը, վէ մէգքիւը բէնիրէյի աչդը, կէնիշճէ պիր նէ֊ֆէս ալտը, վէ պիր գաչ ատնիճէ ատնրա, քէնտիյի պէրէքտար պու֊լուդ, բէնիրէյի գարատը, վէ Բը֊նէ տը Բիէճնիւն նէգտինէ ահաէթ իճտի չի, ճիւզիւնիւն բընկի տօլ֊մուշ օրատուդա, վէ իտահ֊ու հէյրէ֊թինտէ ատագի միւշահէտէ օրան֊տուդա հատէ, մաղրուրատնէ վէ իտահդիրտահ պիր իտարդատա քէն֊տինինէ պէքլէմէ քատէ իտի։

Բէրժան, մէրգուճուն եատնրնտա կէտիկինտէ, գատէթի տօմուգ գան֊լըզըդա,

—Մ՛իւսիւ մատքի, տէտի, պիր տաչ էվվէլ, տիւշմէն մունգամնրնտա կէմիշ օրատուդունուդու պէնատ իճ֊տիկինիզտէ, հազգընըդ վար իտիշ։ Զիւնքի նիւ բէկինիզտէ քէօր քէօ֊բունտա եատմագտատա օրան զատագ ու֊տատավէթ ատէչի, տիզէ չունու ու֊նուճտուբունուշ տուր քի, պիր տաբը֊զատտէ քիտտէ, քէնտի նամուսունտա տատագ տավընտա ատմադաբդըն, տիկէր պիր տաբըզատտէ քիտտէնէ, քէնտի իատնէտիրնտէ հազարէթի իտէտմէդ։

—Մ՛իւսիւ պարօն, տէտի Բընէ չէտիտէն վէ մէրգուճուն տէօզլէրի֊նի դաճթի իտէրէք, պու գատար նատիհատթատը գատուճ իճտէմ։

Պարօն ոը Բէրժան, տէօզլէրինին

գաթի օրհնութեան ծէսը ֆիքրով կէթիւմէօր կիպի կէօրունէլէք, չու վէճճ իչէ քէլմիս տէվամ էյլէսի.

—Սէյիէհիկինիզ ոճն սէօզլէրին մինէթաը նէ օլուդունու, վէ վազը օյան ալչագճա իհտիտաթին նէ եօլտա իֆիթիրա իւղէրինէ վիւէսաէս պուլունտուդունու անլամնատա չաքմահաճաղըմ, անճագ չու գատար պէեան իտէրիմ քի, պու սէօզլէրինիզ դան մինթուպ իտէրլէր։

—Ա՛հ, նիհահէթ մուվաֆֆագալի իհմինիզ, նիհահէթ տուէլլօ իհմմէքլիկէ լազը օլտունուզ, աէյի՛լմի, տէտի Իքնէ։

—Էվէլէթ։

—Պունա դիեատէսիյլէ մէհնուն օլտում, միւսիւ որ Բէյժան, չիւնքի սիզին գարար վիրմէնիզ քէք գօլայ տէյիլ իտի։

—Էվէլէթ, պիր ազ էվվէլ ըէատ իհմիկիմ չու տուէլլօեու, չիմնի գաապուլ իտէրիմ, զիրատ սիզ պու տուէլլօեու մէճպուրի գէլմէնիզ, չու գատար քի պազը չարխլար իչէ գապուլ իտէրիմ։

—Մէօյլէյին պագալըմ, պու չարխլարընըզ գանղըլար որը. էկէր նամուսլու չարխլար իտէյիր, օլ խուտատա պէյնիմիզտէ հիչ պիր միւշքիլաթի Թէհտատիւս իհմմէեէճէք միր։

—Տուէլլօմուզ եարընքի կիւն էօյլէտէն սօնրա վուգու պուլաճագ որը։

—Զաթէն պէնիմ նիյյէթիմտէ պու իտի։

—Գըլըճ իլէ օլաճագ։

—Բէք իյի, ծնա տա բազընըմ։

—Ի՛քիմիզտէն պիրիսինին վէֆաթըյլա խիթամ պուլաճագ որը։

—Սիզտէ պիլիրսինիզ քի, պու պէնիմ էն մուգատտաէս օյան որզում փաբ։

—Մատմուազէլ որը Սիմէօն խոմ սիպին Թարատիքընըզտան ատա Թէլաֆֆուզ օլունմատճագ, վէ տուէլլօմուզտան աէպէպլի հէր քէտտէն որը ապլանըլաճագ որը։

—Պու խուսուստա նամուսլում իւղէրինէ սիզ նէմին խաէլիմ։

—Հաորը, պիզ պիրա չահիտ տուէլլօ խաէճէյիզ։

Ըընէնին ֆիքրինտէ պիրտէն պիրէ էմնիեէմիյիպ վիւսիհէսի հաորը օլտագ։

—Պիրա չահի՛տ մի, ֆագաթ նէ իչին, տէեու սիւսլ իհտա։

—Զիւնքի հէր քիմէր չահիտ օլմատար, պիզիմ իւէ պիրլիքտէ մէհտանը վագըտտա կէլմէզտէն էվվէլ, քէնտի հադդատրընը խոմիսինէ իհմմէք, վէ Թարատիֆէյն տատավէթիմիզին էսպապընը անլամագ խոմիեեճէքլէր որ։ Իմտի, միւսիւ մորքի, պուլունտուդումուզ չու հապատէ, հադդատրընը հալի զահիրէ իհտրան իհմմէեէճէք տուրքիտտէ պիր վէսիյէ պուլուպ պէեան իհմմէքլիկինիզ տէ միւմքին տէյիլմի։

Մ. որ Բիէօ պիր տադդատ տիւչիւնսիւ, վէ պարօնտան իֆտատրընը հագդը պուլտու։ Պունտան մտատտա, Բընէ, հէր նէ կիւնտա մուխոմոտա օյտա, ատա սայմամագլազը ֆիքրինէ գէյմուշ խոմ, Պինապէրին, «Թէքլիֆինիզէ բազընըմ» տէեու ճէվապ վիրտի։

—Մ'իւսիւ մորքի, պու Թէքլիֆիմէ մուվաֆֆագտահ խոէճէկինիզի մէհմուտ իհմմէդ խոմ։ Իմտի, տուէլլօմուզտան ատահ վէ մուհէնտիս Թահսինտէն պայդտ իչիմիզ գարնատը։ Պունտատը տահի սիզ պէնտէնիզէ պէեանէ միւտարատահ իյէ՛ըմսինիզ։

—Սիրելի վիճաբանիչ կէօրեւկիւճիւ, ասոր մասին վէճ մի՛ հետեւիր, պէհլիվան չենք ուզեր։

—Պէհ Բարիզաէ պիր հէր պիրիմիզ, էթրաֆընա ափիալ չէքիմիշ պիր, վէ պիւտպիւթիւն ատ խալի պիր. օրատա պիզ բէք ըահմար օլաս, քիմնէ տուիր կէլիպ պիզի թաճիզ լիմէդ։ Պաս մնահէլ, Թօմպ–Խուսար օզադընանչ վասի վէ դէրը օլանմանիչ պիր արատա տբլր։ Էկէր վիճաբանիչ կէօրիւ բանէնիզ, պէնաէնիզ օրատա կիմմէ քրիմէքիմիզի թէքրիճ իսէրսիմ, պիւտբս, էկէր պիզ պաշդա պիր մնահէլ. թէքրիճ իսէրսէնիզ, օրատը ինանըի գապաճէ հաղըրըմ։

—Պիւվագը, աէօյլէսիկինիզ մնահէլ պէնճէ ատ բէք վիճաբանիչ կէօրիւնիւօր, լաքին պէն օրատը պիւմէքիմ համար հատաէ, նա՞սըլ կիսէպիւրիմ։

—Էկէր վիճաբանիչ կէօրիւ բանէնիզ, վիւսիւ մնարքի, թամամ ատամ իւչատէ Անգիլը վէ Թօմպ–Խուսար ազադաղալընըն քէօչէսինատ պիզի պէքլէր վէ մահէլլի մնպատատ պիզի կէօրիւրիւմ։

—Ամբաս տը Բէյրութան, նպատ կլոթիֆաթընըզը գապաճ իսիպ, վէ պիզի ատա պէ բէյթիմէ քոմիզին վատթը մնատայէնատ կէլիրիմ։

Պիր ազ պիւքիւնէիմ վէ պիր ազ ատա հիսատէիլէ վուգուս պուլան պիր միւքեմմէլէկ, պալէատէքի ոճն քէլիմէլէր խիթաամ վէբսիկէր։

Պատէհտա Բընէ պարծանս սէլամլաատ, վէ մէրդումանն նէզտինատէն մուֆաագ նոթ իսէճէկի սբրատա, Լիւք, քէմնալ հիւքմէթ լուէ վէ կիւհա պիր միւսաֆիրինատէն թէէպիւֆքէ պայըրըճօր կիտի, նէզտինէնին ոճն գատէմէնինէ գատտար մէրդումա րիֆագաթի իթաամ, վէ էկէսիկլէրինատէն այրըըբքէն, պիրիպ պիրըչէրինէ,

—Ինչալլահ եարքն կէօրիւչիւնը, միւսիւ մարքի։

—Ինչալլահ, միւհիւ պարծան, տէսիկէր։

Բէյժան եարընըզ գալընըզնատա, քէնտի քէնտինէ,

—Եարքն, տէսի, Բընէ տը Բիէօ տէ, քէնտի միւ բատը իւզրէ, գոնթ տը Ժիւսագքն վէ մարքի տը լա Թուր–Լանտրինին եանըրընա կիւտճէք տիր։

Լիւք, Բընէ լըյն չօղսուգ էմնէյլէմպաիչ օլմանատն վէ աչըգտան աչըգա խայինիւք վէ հիլէքաբըզգ խմա իսէն պատ քէչէմէլերի սէօյլէեբէք, քէնտի եամագ օտատընա կիրտի, վէ տէրհալ պիր չընկըրագ չալմաաք իւղէրինէ, Մալօ իչէրի կէվիպ,

—Էֆէ՛նիմ, պէնատնիզէ պիր էմրինի՞զ մի վար տբր, տէեու միւսաղ իթտի։

—Էվվէթ, չէօղէբի թէպսիլ գըեաֆէթ կիյինիպ, Արպըը–Սէք սօդաղընատա Կօրժիւնիւն մէչիսատէնէ կիտէր, վէ հօճա Տ–Էէ թարատֆընատան քէնտինինէ սէօյլէսին քի, պատ ադչամքի միւշթէրիլէրինի իամ ատամի ծատա եօղա գիտուն, ֆագաթ մէչիսատինի ատապատա գապաճ գաբատնատըն։

—Պաս տէսիկինիզ բէք գօլայ տբր, էֆէ՛նիմ, տատա պաշդա պիր էմրինիզ վա՞ր մը տբր։

—Ագչամ ատամի ծատա, տիլէնճի գըեաֆէթինէ կիտերսէք, Նոթը–Տամ քէօթրիւոնէն պիրինճի քէմէրինին տիմճատա կիտէլսին։

—Օրատը մնիւնիւմ տիր։

—Վէ օրատատ Գօգըլիգատան կէլէմէյինէ պէ՛քլէսին։

—Օ ատէմի տէ թանըըրմ։

—Թէնախինէ, բարա գալանա-ճագ պիր իշ օլսուզտունու սեցդէ-յիսպ, սէնին իլէ պիրլիքտէ կօրժու-նիւն մէ յիանէսինէ կէթիրիլմէյին։

—Հիչ չիւպհէմ եօդ սուբ քի, պու սուէմ սրզ ատնան կէլիր, լաքին էֆէնիմ, հէր չէյի էվվէլինտէն տիւչիւնմէք լազըմ կէլտիկինտէն, չանէտա Դօդըլուպօօ կիճէ օրատա կէլմէզ խե, նէ՞ եարիալըճըմ։

—Եարը կիճէ օլսուզտունա, քէ-մէրտէն հարէքէթի խէը, վէ կօր-ժիւնիւնմէ մէ յիանէսինէ կէլիրսին քի, պէն օրատա սէնի պուլսուսմ։

Պու սէօզլէրտէն ոնրա, Մալօ տիշարը չըզար։

—Շիմդի Պօտրիլի ահճըօղուսմ, տէտի Ալի-ք քէնտի քէնտինէ, չիւն-քի պու պիր ուսմա վէ քիւսթահ հարատի խան, լաքին տաղ ու Ֆէ-թանէթլի տէքէք զիւատէ խան քի, պու խե քէք մուդպուլ պիր շէյ աուս օլունամազ։

10

ԻՒԻ Վ.ԻՋԻԹԱ

Բընէ, Սէն–Բօլ ըքսիքմէնատքի խանէտէն մուֆթարտամ իմտիք-ոէն ոնրա, Սէնիմ–Անիմուան ոօպա-ղընատ իլք կիճէյի հէչիրմիշ օ-տուզտա օմէյէ կիմսի, վէ օրատա պիր տաղ քհտըրա վէ գալէմ խոմէ-յիսպ, պիր քհտըրա իւղերինէ նապը եազմատա պաշլատը, վէ թա պա-լէատընա Պա պինիմ վահիէննադմ տէր քէլիմէլերինի թահրիր իլլեսի։

Հալտուքի պիրտէն պիրէ եազը-եը պրատըզ, տիրտէ քէլերինի մնատ-նէն իւղերինէ տտէտատը, վէ եիւ-զինիւ էլլերի իչինտէ կիպլեեէրէք, տէրեատը թէֆէէ քհրթամա տատ-ատը։ Մէրդումունո միւսահազանիը քէք հիւնէնկիզ տուբէմտէ օլուզ,

—Եարըն, տիմէ քտէ խան, պա-չըմա պիր Ֆէլաքէթ կէլէճէ քիր, եարըն պէն էօլէճէյիմ, պունա թէէմին վէ իսկեսթի օլմուշտում։

Մանիւիւիւզ տիր քի, Բընէ էօլմէ քտէն դօրմանեօր իսի, ան-ճագ պու տինանատը թէր քհմտի-կինտէ, ժանը պիրա միւտաֆատ վէ պիրա էմնիկէթի պարճ ատը Բէքժա-նա իհալէ իտէճէկինի տիւչիւն-տիւ քճէ, վիճատինի հիտատթէլէ պէրտպէր պիր ժէյտուսիկէթի տպի-մէ իհտիմա իլլէմէ քտէ խան։ Պու միւնատէպէթլէ, մէրդում քէնտի քէնտինէ չու լաֆըզտըր սէօյլէմէ-տէ խան.

—Անքի իչին էօյմէք, անը գուրթա-րտագ էօյմէք, հագըգտաթէն բէք պիւյիւք պիր սատատէթ տիր Ֆագաթ սէլ կիպի ագան գանըմնան պիր տտմիտատը պիրէ, մէզպուրէյի տիւ-չար օլտուզտա թէհրիքէտէն գուր-թատմանատրագ, եիւրէքտէն վա-րտըտտագ պիհուտա եէրէ էօյմէք, տահա պիճատ տէհչէթի, տահա պիճատ զաթիճէ տիր։ Խմոի նէ՞ եարատպիրըմ . . . հիչ պիր շէյ . . . Հէր չէյի սէօյլէմէք, վէ պու տ-չատը զամմնազտագ օլմազ, չիւնքի նէ՞նէ եարտը, էլիտտէ խատաթ-րըմ օրմնատըզը իչին, քիտտէ պանա լիսանմազ։

Նահատ սէրիզանը տիմտրէնէ-րէք, պաչընը եօգատը գատտրտը, վէ մնահզուն սիտտատ տատի պիր մէ-սէրրեթի ատէտաէթի քէտգ խաերէք,

—Ա՛հ, տէտի հէմտան նիւ-քսէք պիր սէտտա իլէ, պօտ Ալլահատն պիր իչհատ տըր։ Էտվէթի, հատատիտտա օլան պիր քհմտէնին սէօյլէրինէ իւ-նանըքտտազ, վէ հադգ սբգըզտա գուրպան կիտէն պիր լտ-քհտի-ին, նազիկ սատատէթ օլան պիր լտ-քհտի ատէ չհինատ վագը օլան խնետատթը թահդիր իտիկիր, տատինո, մէզարատն

Հըգան պիր սէս տինկէնիլիք , ճնա չիւպհէ խոկմէզ , վէ չիւպհէ խոկմէնէ տէ հադդ օլմնամազ : Իչթէ պէն տէ ժանը դուրթարմազ իչին , թապուրթուճունէն իչինէն պարը սէօզլէը սէօյլէնէճէ յիմ՝

Պէօյլէ սէօյլէերէք , Բընէ եա-ղըբընը եապմնաճա պուշլարը , վէ վա-տիւէթնամէ յի խբմալ խոիպ , պուն-տա , պիւթիւն վարիտաթընը սիւսի-լէսինէ մէհնուզ օլան ֆագիր պիր ֆամիլիաճա թէրք լյլէսի : Պատէ-հու մէդքիւր սէնէսի պիր մահֆա-զա սերուռնինէ գօճուզ , պու մահ-ֆազանը միհրիլէսի , վէ մէդքիւր վասիւէթին իճրասընա սիւզ ու Սիւլէօվիւ մէէժուր թայեին իմմիշ օլտուղունատ , մահֆազանըն իւզէ-րինէ մերգուճունէն խոսինի թահրիր լյլէսի , վէ ոճրտա պիր խքինճի քնա-ղըա ալըպ , ուղուն պիր մէքթուպ եազարը քի , պուննուն պաղը սաթըր-յարընը պէր վէճհի սէֆի պէնանէ միւսարատաի խյլէրիվ .

« Աղիվիմ ժան , սիւպ քի , տահա պուննատն չէնա կիւն ագաէմ նի-չանլըմ իմէսինէ իմմէնէ հադդըմ՝ վար իսի , վէ սիւպն իչին քի , պուն-տան պէօյլէ , տէյիլ պիր ադրապա , իւլա պիր էճնէպլի ոաերլաճաղըմ , իչթէ խոսիմը աէսթիմ իւէ եաղըլ-մըշ օլան քէլիմէլէրնէ նոթիը նապա-րը սիւգսի իմմոսիվինիվ սբրատա , տոյիմա սիւպն իչին իւգհալը մու-հապպէթ լյլէսիվ օլան գալսիմ՝ հիւա իմմէ քիւք գուրէմինատն մահ-լուսմ՝ գալմըշ օլաճագ տբր :

« Հադդըմնա նէ՛ էսէք իմմէնի-պի , վէ նէ՛ կէօզ եուշլարը աէօքմէ-նիպի խոիէմէեօզուս՝ Պիւյաքս պա-նա ; վէ հէր էհլի նամուսա նապա-եբդ օլան պիր բաքիսին գըլըճը պիթքնատա սիւչէճէկիմ էանատէ , սիւչիւնուհիմ վէ նիյյէթի իմոսիմ քի , էօնիւնիւզոսէ աչըլմազատա օլան կիւ-տապըն գարանլըգ աերինիւկինի սիպէ կէօսիէրէ յիմ՝ Ժան , Ալլահ աչգը-նա օլատն , հէնուզ վազ թինիվ վար իքէն , պէնի տինլէ յինիվ , վէ պա-նա ինանընըգ : Սիպէ սէօյլէնէն պիր էօվիւ սիւբ , վէ սիպէ , « Իլէրի կիթ-մէ յինիվ , միւմքինսիվ օլան պիր ադաբ իզոսիվաճը ֆէնա խոինիվ , սիպէ ալատման պիր սյչապը նէզ-տինիզատէն թատա ու թէպեիա խյլէ-յինիվ , վէ սիպէ ոունուլան նամուս-ատազ իսոի նէֆրէթէլէ գապալ իթ-մէ յինիվ » տէեուս նիտատ լյլէնէն , ատնմուշ օլան տուտատգլար տբր :

« Իհթիմալ սիւր քի , ազիվիմ ժան , սիպէն էօվիւշ զոնն օլտնուտուղու-նատ պէտապահի կիւնատէ , բէտէրի-նիվ սիւսկիւն , հատգուդումնա թէր.ք իմոսիվէմէ քլիվկի , վէ սիպի դուրթար-մազ իզոսիվ իսէն , ֆագահ եա-լընըգ քէնատոսի իչին սիպի դուր-թարմազ իսոիէնէն պիր ատէմ իւէ թէէհհիւլ իմմէնիվ իչին , սիպէն իւէ էվլէնմէ.ք գարարընատն պէնի վազ կէչիրթմէ.քլիվկի կէվիպ պոնա բէճա իյլէատիվինի սիպէ սէօյլէմիշլէր տիր : Օլ վազըթ պէն պու տատէմին նէ աերարատա չէ.յ օլտուղունու պիվմէ.ք իսոիմ , պինատէրին հագդընըգատա միւմքինսիվ օլտուղում ֆէվգ էլա-տէ մուհապպէթին վէ ֆէտատքարա-լըգըն սէմիրէսի օլարատ , էնէր ըշըմ կէվէ է-ե , ժան պէր գաչէ-ըշյլ էվլէն-մէն , ֆագիր եաշոմգոտան գոռ ըմոսըն , սէեուս պաղըրտըմ՝

« Հայ պու .քի , ժան՛ն , պու կիւն պաշդա պիր լուտան գուլլանատատ , պիրա թէէրէտաճուս աերիմ .քի , Այ-ֆէօզ սիբնիէսինէ ֆնոսոգ ըշն պէբ էբշ պոտա գբ Ֆիեբժան իլէ ընեհիւ-լընֆոպեն է-ե , էօշնուի պին էտն էվլէս գբբ , վէ նատըլ .քի պէն պու պյչագ աատէմին նէ աերարատա չէ.յ օլտուղունու ան-

լաբար խոչ, սիղ տախ լէբուտէ անդահաճադաբնըզ. . . »

Ըքնէ, Լիւք որը Բէլժան հոգ-զքնատ զանի որը ժիւտադան խա-պէր ալոբզը վէ մնոլքի որը լա Թուր-Լանտրինին նէզանիտէ տէ լինքեար օլունմադ սուբէյեէ խոպանքընը պուդաճադը վուդուտաթլորըն թանք-ալաթքինա կիրիչէրէք, մէ քհուպոս-նա տէվամ իմմէքտէ, վէ պատէ-հու մնոլքի իլէ գօնթաուն, այնի կիւնատէ, հէման այնի սահաթտա, վէ պիրտէն պիրէ վէֆամ իմմիչ օլ-տուդլարընը տա պիւքը իսէրէք, պունլարը քեամիլէն մէճհուլ պիր ճինահէյիէ իտնատա, ֆադամ պու ճինահէյիէրին տոպէյիի լուհնէհ Թարաֆընտան ճէզասըզ պուդըլ-մահահաճադընա չիւպհէ օլմնոտըզը կիպի, իհթիմալ քի տահէյիի պէ-չէրիւէ Թարաֆընտան տախ ճէզա կէօրճէքլէրինի պիքը ու իչնը լայ-լէմէքտէ իտի։ Նիհահէյի պէտ-պախի տէվլոտանը մէքհուպունա չու սան տահըզըար իլէ իքնալ իմտի.

«Աղիղիմ ժան, էկէր պէնիմ ահօղէրիմէ ինանմադըզդա ճէսաբէյի իմմէղէնիպ, էկէր պիր Թադըմ իֆիթիւտիիւ չիւպհէյէր իլէ, նա-մնուղու պիր քիմնէնէ հոգարէյի իմմէքլիք, վէ քէնահմինէ վաճիպ օլտուդունուղ չիւքրանիյյէթտէ գուսուրտա պուլունմադըզդ ֆիքրի, սիղէ տէհչէյի վերիր իսէ, պարի, ահղի սեվիմչ օլան վէ եօտիւկիւ ոք-լատա սիղին իսմինիպի Թէքրարլա-եռաճադ պուլունան պիր ճան չէ-քիչէն քիմնէնինն սան նիհաղընը, սան ըէճաաթնը գոպուլ իտին։ Պիր միւտ-աէյի Թէէհմհուբ, հոգարէյի տահըլ-մադ։ Իմտի, պարօն որը Բէլժան իլէ պիւսպիհիին գոմը մնուամէյէ իմմէքյին, եալընըզ անքն իլէ ագաը իպահիճընըզը պիր սէնէ կէճիք-տիրին։ Պէք սէնէ չոքուգ կէչէր ժան, հէմ Ալլահ տահը տիր։ Պի-նադէրին ան իքինճի տէրչն սան տահըը միրուր իմմէղտէչն, հոգը-գոմը հալ կիւն կիպի գահիրէ չը-գոճադ որը։»

Ըքնէ, քէնահ վահիէհինի հո-միլ պան մնահֆադահընը պու մէք-Թուպան իչինէ գօյատ, վէ բարմա-ղընատքի եիւպհիկին տահյադայ-յա իքինճի մնահֆադահընը իչ եէրինատչն մէօհնիրէհտիքտէչն տանրա, գադար ըահաթյանաը, վէ քէնահ քէնահինէ.

—Ալթըգ, տէհտ, Թալէիմ հէգ նէ խոչ, իճրա օլունուտչն, չինքի պէչն եարապհիհիկիմի, վէ եոբ-տահա պօրճու օլտուղումու եոբ-տրըմ, գուսուրտընը տա պէյքի Ալ-լահ եոբտր։

Ձէբտատը կիւն, բէտտամ Տոյչէն իլէ գարարյչարըրդան տահյատա, Մ. որը Բիէօ, Բհամիրէը ոօգադընա վագը բէտտամը մէրդուման ֆադրիդաընա տգիմէյի իլէհի։ Բէտտամ, Մ. Բընէյն, իքի կիւն էյիէ-հհի կիպի, քէմնդի հիւրմէթի վէ բիւ-տէյիէրէ գադար խոպ, պիրինճի քէ-լամիէրի չունդարատան իսդարէյի օլտու։

—Աղիղիմ մնոլքի, մնահթուպա-նուղ իճրա օլունուտ, չէօղէ քի լահնդահի վէ ճանհրէյատչ չա-ըչաբդըմնատն, տիւն ադչամ Թատ-վիրին տուրէհհինի իւմնոլ իյհամիմ, վէ պու տահաճ պիր տադբգա պի-լէ զայդ իմմէհէերէք, միտահօ-նուն տայը չէրչիվէք կիպի, տի-Թոտնատն պիր չէրչիվէ պուդմադ իւղուէ, տահաճհատքն ահչարը չէդ-տոբմ, վէ պահիճմ եամէր օլուդ, բէք չօզ արամնադըզդն, տայը կի-պի պիր չէրչիվէ պուդուտմ. . . կէ-լին, պադքն, վէ սիղ մնոհամքէմէ իտին։

Բէտտամ պու տէօղէրի տէօղէ-

եէրէք, Բընէյի քիւչիւք պիր մասանը եանընա՞ կէօթիւրտիւ քի, պու մասանը դաբլը օլտուղու մէնէֆշէ բէնկլի դատիֆէ իւղէրինտէ իւքի թասվիր եան պէ եան գօնուլմուշ իտիլէր։

Մ. տը Բիէօ մէզքիւր թասվիրլէրի կէօրտիւկինտէ, պիր թէճճիւպ վէ թէհայեիր ալէմէթի իպրաղ իթտի, վէ բէսասմէն էյլէրինի թուԹուպ, քէմալի շիւքրանիյէթի իլէ քէնտի էյլէրի իչինտէ սրդտը։

Զունքի Տօյլէն թասվիրին սուրէթինի օր տէրէճէ ապլը կիպի թէրսիմ էյլէմիշ իտի քի, Բընէ պիր խայլի թահգըգտան սոնրա պիլէ, մուհադդադ սուրէթտէ,

—Պու ապլը տբր, պու տա գօրեասը տբր տիեէմէտի։

Իմտի Բընէ քէնտի արզուսունա, տէրէճէսինտէն զիեատէ նայիլ օլտու, չունքի մէրգում տէլիդանլը, ժանընը պիղզաթ քէնտիսինէ վիրմիշ օլտուղու միտալեօնու եիւրէկինտէ սագլամագլըղը արզու իթտիկի հալտէ, պու միտալեօն գանըզոբ օլտուղունու պիլմէեօր իտի։ Հալ պու քի բէսասմ, պիր եանլըշլըգ օլմասընի իչին, մէզքիւր թասվիրլէրտէն պիրինին իւղէրինէ պէլլիսիզ պիր նիշան վաղ իթմիշ օլտուղունտան, մէզքիւր նիշանը Բընէեէ կէօսթէրէրէք, մէրգումու էնտիշէտէն գուրթարտը։

Պատէհու պու տէլիդանլը, ժանընը քէնտիսինէ վիրմիշ օլտուղու թասվիրին ալթան զինճիրինի պէթէքրաբ թագբզ, մէզքիւր թասվիրի պօզաղընա ատը, վէ Տօյլէն գօրեասը, դատիֆէտէն պիր քիւչիւք չէքմէճէ տէրունինէ վաղ իյէ, մէզքիւր չէքմէճէյի Մ. տը Բիէօեէ թագտիմ իյլէտի, վէ պու միւնասէպէթլէ քէլամա ադաղ պիրլէ,

—Ադիզիմ մարքի, տէտի, սիզին ճճիզ բէսասմընը, էլինտէն կէլէնի եաբտը, տէյի՞լ մի։

—Տօսթում, սիզին պանա եաբտըղընը բէք պիւյիւք պիր շէյ տիր, տէեու ճէվապ վիրտի Բընէ, սիզ պանա էօյլէ պիր միւճիզէ իճրա իթտինիզ քի, պու միւճիզէ սիզին հէմ էհլիեէթինիզէ վէ հէմ դալպինիզէ միւհթաճ իտի։

—Տիմէք տիր քի խօշնուտ օլտունուզ։

—Սիզ պէնի սօն պիր սատտէթէ նայիլ գլլաբընը. պինապէրին հադդընը գտա օլան շիւքրանիյէթիմ ֆէվգէլատէ տիր, վէ էօմրիւմ օլտուգճա պագի գալաճագ տը։

—Պու շիւքրանիյէթի պանա իսպաթ իթմէք իսթէ՞միսինիզ։

—Պէնիմ էն մուգատտէս արզում պու տուր։

—Էօյլէ իսէ, պու բէք գօլայ պիր շէյ տիր։

—Պունուն իչին նէ՞ եաբմագ լազըմ տը։

—Հադդընը գտա օլան ֆէվգէլատէ թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթիմէ պիր բէհին օլմագ իւզրէ, իշ պու խըզմէթի սիզէ թագտիմ իթմէ՞լիկիմէ, վէ պունա պէտէլ պիր իճրէթ վիրմէ՞լիկի ֆիքրինիզտէն կէչիրմէմէ՞լիկէ միւտատտէ իթմէ՞լիսինիզ։ Պու թէ՞լիֆիմէ մուվաֆֆագաթ իտէրսինիզ, տէյի՞լ մի։

Մ. տը Բիէօ ճէվապ վիրմէեէ հազըրլանըրքէն, Տօյլէն շու վէճճ իլէ իլավէ իթտի.

—Պունտան մատտա, տիւնքի կիւն իշպու խտեալի թասվիրին գօրեասընը չէ քտիկիմ զէման, նէ՞ տէրէճէ մէսէրրէթի ազիմէ հիսս իյլէմիշ օլտուղումու սիզէ թարիֆ իտէմէմ։ Ադիզիմ մարքի, պէն սիզտէն պէօյլէ պիր մէսէրրէթի թէմէննի իթմէլի իտիմ, հալ պու քի սիզ

քէնարկինիզոէն պանա պէօյլէ պիր մէսէրլեթի մնաճխպ օլսուդու-նուզ իչին, զևեասէփլէ սիզե իղ-հարը թէչէ-քիւր կյլէրիմ։ Պու հալ-ատ, սիզե եէմին խոէրէ-ք սէօյլէրիմ քի, վաճխպ իւլ չիւ-քրանկյ յէթ օ-լան սիզ ատյլսինիզ, ելա պէն իմ։

Բընէ, թէ-քրար բէսսամըն էլինի սըդարը, վէ սոսէճէ, «գապուլ ի-սէրիմ» սէնու ճէվապ վիրար։

Շուրայը թէչէնին խոէպկիւրկ-քի, էկէրչի բէսսամ Տօյլէնէ պիր գաչ սսախ զարֆքնսա թէրսիմ իթմիշ օլսուդու թասվիր իչին ի-քի ևիւզ լուկ վէրիլսէ խալ, Բընէնին պա-լէսսաէ-քի սէօղիւ գոսսար մէրդու-մու ևէյինսն գըլսամազ խալ։ Պա-տէհու Բընէ,

—Տօսթում, սէսո, արթըզ սիզ-սէն մու ֆարագսախ իթմէ-քլիկիմ լազըմ սըր։

—Պու գոսսար չարո՞ւդ մու, սէ-հու մու գապէլէ իթսո բէսսամ։

—Սիզսէն մու ֆարագսախ իթսու-կլիմէ թէչսուֆ խոէր խսէմ սէ, նէ չարէ քի սսախթարըմ սսեըլը սըրար, վէ պու կիւն թէ-քմիլ պէ-նիմ սէյիլ սիր։

—Տսհա հէնուդ Բարխսէ կէլմիշ օլսուդսնուդ հալսէ, պու գոսսար չարո՞ւդ մու պուրսսան կիթմէ-ք էֆ-քեարբնսսաընըզ։

—Էվվէթ, սօսթո՛ւմ, նիյյէթիմ պուրսսան կիթմէ-ք սիր։

—Ուզուն պիր սէյհսհաթ իչին մի։

Բընէ, էվվէթ մսնէէսըընը իչու խոէր պիր հարէ-քէթ իճրասքնսա պուլսնսսու, ֆագսթ բէսսամըն իչիսէմէէճէկի սէրբէճէսէ եավաշ պիր սէսո իչի,

—Էվվէթ, սէսո, մէճհուլ օլսուդ, պիր սսախ կէրի սէօնիւլմէէն պիր սէմէ ուզուն պիր եօլճուլուդ խոէճէյիմ։

—Էօյլէ խսէ, աղըմ մարքի, ա-րալըդ արալըդ սիզին սճխպ բէսսա-մընըզը եինէ խաթրընըզա կէթիրին։

—Տօ՛թում, սիզէ վսո խոէրիմ քի, էօմիւսմ օլսուդճա, հէր կիւն սիզի սէրխաթը խսէճէյիմ։

—Աճսպա պու կիւն սախի պէն-սէխանէսէն ուիշարը չդ սըզրընըզ-սա, կէչէն կիւնքի գոսսար մէյսուս վէ միւքսսէր հալսէ՛ մի պուլս-նաճադընըզ։

—Լօ՛յր, պիր սսէմ պիւյիւք պիր թէրէսոիւսսէն գուրթուլուպ, եախօա կէրի ալընմազ սուրթսէ պիր գարար վէրսսիկինսէ գալինա-սրլ բահաթ օլսը խսէ, չիմսի պէն սէ էօյլէ բահաթքմ, վէ հադգընոա խպրազ լյլէսիկինիզ զայրէթ վէ թէ-վէճճիւհսէն ատյլը սիզե թէչէ-քիւր խոէրիմ։ Սիզ պէնիմ իչին պիր սօսթ խսինիզ, չիմսի սէ պիր բէ-սէր օլսսնուդ, վէ պու հալսէ, է-սէֆ խոէրէ-ք, Սյլահա ըսմարլսսաըզ-սէյիզ . . .

—Լօ՛յր, Սյլահա ըսմարլսսաըզ-սիմէ՛յիզ, ելա, ինշալլահ թէ-քրար կէօրիչիւրիւդ սիմէլիսինիզ։

—Էվվէթ, ինշալլահ թէ-քրար կէօ-րիչիւրիւդ։

—Լա-քին նէ՞ վագըթ։

—Սյլահ պիլիր։

—Պէ յլիւ-ք սէֆինէէլի սէրի իւլ հարէ-քէ օլսուդ, վէ պուլսթլարը եարըդ կէչէն սայիգա միսիլսու պահ-րը իւմիէթի եարըդ կէչսի-քլէրին-սէն, մէմսուլ խոէրիմ քի, բէ-ք չա-բսուդ ավաէթ խոէրսինիզ։

—Բէ-ք չարո՞ւդ մու, սէյլի թէ-քրարլսսաը Բընէ, մէէմսուլ խոէրիմ, վէ քէնսոի քէնսինէ սսախ, սսպա, սէսո։

Մ. սը Բիէօ պու խոսսուսսա եանըլըեօը խալ, չինքի քէնսոխ Տօյլէնի թէ-քրար կէօրէճէ-ք խալ,

վէ բէսամը մէրդում տախի մէր-
դում պէտպախի տէղիզանկըն-
էօմիւս իչինաէ քէնահինէ պիւչիւք
պիր խըզմէթ իճրա խաէճէք խոի ։

Հէր նէ հալ խսէ, պահրիճէ զա-
պիճի ոան տէֆթա օլաչագ կէնճ
բէսամըն էլինի սըզդըգդանն ոան-
րա, Բլաթիւրէր ոօգաղընաան հա-
րէքէթ ու ազիճէթէ, պիր ազ
միւտաէթ զարֆընտա Սիմէօզ գա-
բուսու գոնաղընտա վարել օլաու ։
Պու սըրատտա մէրդումդան աեռգ-
լարը ահիթէմէքտաէ, գալգի չինա-
տէթէլէ վուրմագտա, վէ գուլագ-
լարը աճայիպ սէսէր իլէ տօլմագ-
տա խոի ։ Պաունունա պէրչագէր Ըբ-
նէ ոան պիր ճահա խաէրէք, վէ
գալգի իլէ վիճուտունուն զատֆէթի-
նի խարիճաէն պէչի իհմէմէկէ չա-
ըըշարագ, սէրպէսթճէ գարուտան
իչէրի կիրաի, վէ խըզմէթ քէնդիլար-
տան պէրի, մէրդումդան վիրուտունի
մադամ տը Սիմէօզէ խաագէր վիր-
մէկէ կիհմաիկի սըրատտա, ոիկէր
պիր խըզմէթ քէտար ոախի մէրդում
մու քիւչիւք պիր ստօնտա կէօթիւր-
տիւ ։ Մ՚ոլիւմ օլաուգու խագրէ, Ըբ-
նէ պու ոաղօնտա ժան իլէ պիրլիք-
տէ մուգատաէմա օթուրուպ, էօմ-
բիւնիւն էն կիւչել ագշամդարընը օ-
րատտա կէչիրմիշ խոի ։

Մ՚էրդում, մահէլլի մէղքիւրտէ,
օլ թահթը վէ պահմըը կիւնէգրի էօյ-
լէ պիր ահը իլէ տէրխահթըր հմոի
քի, գալգի դիւտաէսիյլէ միհմէ-
էասիը օլուպ, ֆաֆաթի կէօղէրին-
տէն եաշ ագտարըմոնագ իչին, պիր
տէֆա տահա քէնահինէ մէհմանէթ
վիրոի, վէ քէնահ քէնահինէ,

—Ձէ՛նարէթ, ճէ՛ոարէթ խաղմ
տըր, գահթն չէ քէճիկիմ իշկէնճէնին
տահահարը ագերըը տըրլար, վէ պու
ագշամ տրհըզ հիչ պիր մէշագ-
գահթըմ գալմահաճագ տըր, տէոի ։

Մ. տը Սիմէօզ պու էոնատէ գօ-
նագտա օլմահըպ, ֆագահթ էօյլէ-
տէն պիր խայլի վիւտաէթի էվվել
ահաէթի իտէճէ՛ք իոի, չինքի մէր-
դում, տօսթու պէնըընտաուդու մար-
րի տը լա Թուր-Վանտրինին ճէնա-
դէ տահերնտա գուրընագագ, պիր
վագիֆէ՛յի բուհանիճէ՛յի իճրա իթ-
մէ՛քոէ խոի ։

Պիր կիւն էվվել տէ Ըլնէ, դօնթ
տը ժիւտագընի ճէնագէ տահերնտա
հագըր գագընտարագ, օ եօլտա պիր
հիւրմէթի ու իհտէթի վագիֆէ՛սինի
կէֆա կէտէմիշ խոի ։

Ֆիւչէս, Մ. տը Րիէճնիւն քէն-
տինինի պէ՛քլէմէ՛քտաէ օլտուգունու
խտագէր ալըը տրճոգ, օտտօքնը թէր՛ք
իհմոի, վէ ահճէկէմէն աչտագը ինիպ,
քիւչիւք ոտօնտան դարուտունու
աչտագ, վէ վահտէ՛սի՛ք մուհտագպէ-
թինէ մէրդումդա տտրըլտագագ, քէ-
մինի հէճէճան վէ րիզդահթընտան
նաչի ագտան կէօզ եաչյագրը տրա-
տըընտա,

—Էվէ՛տըմ, տէվիւիւս էվէտտըմ,
նէհտահէթի կէլահինիզ հա, տէհի, ճէ-
նտագը Հադդ տիզի պուրտահա կէ-
թիրտիկի իչին միւտարէ՛ք օլտան . . .
Էկէր տիզի նէ՛ տէրէճէ տէվահիկիմի,
ճհուտիէմիզին տէ տիզի նէ՛ տէրէճէ
տէվահիկիմիզի պիկտ խոինիզ, էկէր
օլ մէ՛յուտիհէթի վէ տւդուտաղլուդ
կիճէսինտահ ետագըմըշ օլտան հիւգ-
նէնկիզ մէ՛քթուպտու օպուրքէն, նէ՛
դատտար կէօզ եաչյագրը տէօքմիշ օլ-
տուդումու պիկտէնիզ . . . ա՛հ, օ մէ՛ք-
թուպ պէնիմ դալգիմի բէ՛ք միւ-
թէսսիր դըլագ ։ Սիգրէն պիրճիւմիճէ
միհէն ու մէչադընըդը անդտարմ, վէ
պնչէրէ պէն տէ հիւտէտտա օլտում,
վէ տիզին վատընըդտա նհոպէթէն,
քէնտի քէնահմէ, «տրհըզ կէլմէզ»
տհմէ՛քտաէ խոիմ ։

—Յոգտամ, մուտտամ տիւչէս, իչ-

թէ կէօրևեօրտանուզ քի , թէ-
րար կէլտիմ , չիւնքի պէն քէնար
վազիֆէլէրիմի բէք կի՛ թանըրըմ ,
վէ կէրէք միսիս տիւզիւն վէ կէ-
րէք սիզին հադդինըզտա պիր մու-
հասիպէմի ազիմիմ վէ խալուէմ
պուլտնաուզտանսան , սիզին իլէ վէ-
տանդաշլըղընըզդըր վէ իլգիճ-
քիմիզ սիզէ տրզ իթմէ-քսիզին , պի-
րիթիւն պիրիթիւն սիզսէն այրըլմադը-
զտա քէնարիմի հադդիլ պուլմամ :

—Տիմէ՛ք տիր քի կիտիէօրտա-
նուզ , էվ՛ւաըմ :

—Սիզէ սրտալ խաէրիմ մահտամ
տիւշէս քի , պուրատա տուրմադը-
պէն նէ՞ նաբաըրմ :

Մահտամ ար Սիմէօղլ , պու պադ-
տէ Ըրնէնին հադդիլ օլտուղտնու
քէնարի քէնարինէ խզլտըր իթմէ-քտէ
խոի խէ տէ , պու սօն սէօզլէրէ
ճէվապ վիրմէ՛յիզ՝ ան՛ճադ ,

—Նէ՞ վազըթ կիտէճէ՛ք-քինիզ ,
տէհտա սրտալ իթտի :

—Պու կիւն , պիր դաչ սահթա-
տան :

—Նէ՛րէյէ կիտէճէ՛ք-քինիզ :

—Ճու դահտըը պիրիրիմ՛ քի , պա-
նէմ ուզտա կիտէճէ՛յիմ : Պուն-
տան մահտամ , պէն քէնարի միւրա-
ըրմը թէը՛ք խոխ , հէր իշի պախ-
թըն էլինէ իթէպիմ իլէհիմ : Իմտի
պախթ պէնի նէ իթտրաֆա կէօթիւ-
րիւը խէ , պէն տէ օրտահա կիտէճէ-
յիմ :

—Էվ՛ւաըմ , սիզ բէ՛ք զինհատէ
միհն ու մէշդիգահ չէ՛քիշինիզ ,
վէ հայէհ տա չէ՛քիւէօրտանուզ ,
Նիւհինիւզիւն օղիւնդուղտա վի-
մանըզըն հօրիւն օլմադը պէնի տիւ-
չարը էնահիշէ վէ տէհչէթի դըլմադ-
տա տրը : Պինադերին չահէհտա մէզ-
քիւր ուզտն հօլճուլուզտանուզ վէ-
մանըճնատա , դուվվէթի վէ ֆէրմանը-
նըզ դալմազ խէ . . .

Նահըճքի մահիմիմուզ տիւր ,
Ըրնէ , օղ կիհնիւ ադշամ օլմադտան
էվվէլ էօղէճէկինէ իսկիտթի օլմուշ
խոխ : Պինադերին մէրդում տէվի-
դանդը , մահտամ ար Սիմէօղլուն տէօղ-
լէրինէ դարշըլըդ ահիտէ-քի ճէվա-
պը վիրտի .

—Խա՛յր , մահտամ տիւշէս , պէն ,
սիզին դանն իթահիկինիզդէն զիհտտէ
դուվվէթլիյիմ , վէ իհթիյաճ օր
քի , տէյհահահըզըմ խիթտամ պուլ-
տուղունատա , քէնդի իսթիրահաթ
խտէճէ՛յիմ :

—Ալլահ իշիթսին , էվ՛ւաըմ , վէ
միւհիմճ օլտուպունուզ խսթիյա-
հահտա սիզի նայիլ էյլէսին , վէ հէր
շէ՛յի սիզէ ունութտուրուզ , սիզի
ատայիշի դալտէ մահդար դըլսըն :

—Նի՞չին դըմահճաճադ , մահտամ ,
տէհտա ճէվապ վիրտի Մ. ար Ըրէօ ,
խսթէմիէոկի հալտէ պիր ճոր հիտա
խաէրէ՛ք , դահիճն պէնիմ հիւրէկիմ
տէ ոայիր ատէմիէրին հիւրէկի կի-
պի տէ՛յի՞ մի տիր , վէ պու ատէմ-
լէր խտէ , պու ալէմտտէ էպէտի ճոր-
մադըզդը հօզ տուր , վէ հէր շէ՛յ ու-
նուտտուըր տէտի՛քլէրի իթադիր-
տէ , շիւպհէսիզ պէն տէ պիհթիճն
քէտէրիմի ունուտտաճադըմ :

Պու ան՛ն տէօղլէրտէն ոօնրա , մու-
ճհալի իղթիրտադ պիր տիւ՛քիմ հիւ՛ք
իթտի : Պատէհու տիւշէս պու տիւ-
՛քիմի դահիթ իլէ ,

—Ը՛նէ , տէհտ , միւէյյիր պիր
տէտա իլէ , էլլէրինի ատէիթա ը՛է ճա
խաէր պիր իթարուտա մէրդում՝ տէ-
վդանըզտա ատօղրու ատգիմատագ ,
Ը՛նէ , պանտա ահվ խոհինիզ , Ը՛նէ ,
պիղէ ահվ խոհինիզ :

—Մահ՛տամ տիւշէս , սիզէ ահվ
խտէճէ՛՛ք նէ՞ վար տրը , տէհտ տի-
տադ իթտի Մ. ար Ըրէօ , մէզպուրե-
նինն գալինտէն նահատհ չըդան փի-
գանտէն ատիթիսի օլտուդ :

—Ը՛նէ, պիղ պիղէ բէքչօղ ֆէ-
նալըգլար ետաբդ, ոէեռ ոէվամ
քիթան մնատամ ոը Սիմէօղ, Ֆա-
գամի եէմին խաերէք պիղէ սէօղէ-
բիմ քի, պռ ֆէնալըգլատա պիղիմ
ռուչռմուղ եօղ տուբ, վէ գռպռ-
համի պռխթը սիեռհրն ոըբը : Էվ-
վէլի , պիղ եէմին խաերիմ քի, ոիւգ
վէ պէն , զռյռղ խթռիկինիղ ռռռ-
ռէթի հայէ պիղ նռյիլ գբըմագ
խռէբ խռի.ք : Պռռ ոէօղլէոիկիմ
ոէօղլերէ Հագդ Թէռլռ հռղրէթի-
լերի ռռխի չռհխռ ոիբլէբ , Ֆա-
գամի պիղ, էվկռռբ՛ըղլըն, կէօղլերի-
միղ էօռիւնռէ էօղլէսինէ վիւռռտ-
ռէ խռէմէղ խռի.ք : Ը՛նէ , Ը՛նէ ,
էվբռռբմ, ռնըռ՛էօբմիւռռնռղ.բի ,
պռ վիւմ՛քինի ռէ.յիլ խռի: Ա՛հ, Ը՛ր-
նէ , պռնռռն վիւմ՛քինիղ օլռռ-
պռռնռ պիղռէ ոէօղլէ.յինիղ :

—Էվէլի , ոէֆիլ վռվռէճէյիմ ,
պռնռռն վիւմ՛քինիղ օլռռպռռնռ
էօմէռէէն պէբռ պէն ոէ ռնղռմը-
ջմ՛ ռըբ , վէ հռղէռ ռռ ռնղռմագ-
ռռէբմ : Պռռնռռն մնռռռ , չռռնռ
ոէբվռռթըբ խռինիղ.բի , պէն քէն-
ռռ թռռռֆիքմնռռ լռղըմ կէլէն
ֆէռռ.քէռռլըղռ , քէմնի մնռվռֆի-
ֆռղ.բ.յեէմէլէ բռղը օլռռմ :

—Տիւէ.ք ոիբ քի,ռֆիվ իթռինիղ:

—Լիկէլչի ռֆիվռ վիւհֆռճ օլռռ
խռինիղ , ոէբռռնի գռղռիմռէն ռռվֆ
խռէը խռիմ :

—Էօղլէ խռ , էվէ՛ռբմ , պիղ-
ռէն ռյըբլռբղը՛նըղ ղէմռռն , գռռ-
պինիղռռ ռռյռ զռռռղ ռռ ռռռ-
վէթի էռէբի ռռգդռռռէռճռգռղը՛նըղ ,
ռէ.յի՛լի :

—Խռ՛յը , վռվիռէճիյիմ , պէն
ռիղռէն ռյըբլռբղը՛նռռ , գռռղը՛նռ-
բըն էն ռռբլզռռէռի վէ էն ռղիվի
խռիթբրէռինի , վէ պիր էվռռբն վռ-
վիռէռինէ օլռռ ռիւհռպպէթինի
պիրի.քռէ կէօթիխրէճ.յիմ :

—Ռռհի՛՞հ մի :

—Նռռռռռմ խռղէբինէ եէմէն
խռէրէ.ք ռէօղէբիմ , ռիւռռմ ռիւչէռ
.քի , պռ ռէռիկիմ բէ.ք ռռհիհ
ռիբ :

—Ա՛հ , Ը՛նէ , ռիզի էվկռռ թէռ-
վիճէ խթռմէ.ք , վէ ռիղռէն ռռռռ ռյ-
բըլռռնռռգ , վէ վիւռթռգպէնի վէ ռէվ-
ռիկիմ հէբ չէ.յին ռռռռռէթինի ռի-
զինի էլինիկէ թէռլիմ խղէմէ.ք . . .
ռ՛՞հ , պռ բիւճռռ բէ.ք կիւզէղ օլ-
ռռռղռ խչէն խճբռ օլռնռմռռռբ ,
զիբռ վէռէբբէթի խղհինէղէբ , պռ
ռիւնեռռռռ ռիռխռռռռ ռէ.յիլռիբղէբ :

Մ՛ռռռռմ՛ռբ Սիմէօղ պռ ռէօղ-
լերի ռէօղլէռիկի ռբբռռռռ , կէօղ
եռչղռբբ ռէօռքմէ.քռռ խռի :

Մ՛. ռբ Րիէօ խռ , կիւճ խղէ .քէն-
ռռի բիդռթթբ դռղղինէ հիւ.քմ խթ-
մէ.քիկէ , վէ ռիւչէռ կիռռի .քէնռռ-
ռինէն ռռ կէօղ եռչղռբբ ռէօռքմէ-
ռինէ ռնռնի օլռնդբղռռ ռիռվռֆիֆռգ
օլռնգռռռ խռի : Նիհռեէթ մէբդռռմ
.քէբռռն խղթիխռռր խռէրէ.ք ,

—Վռ՛վիռէճիյիմ, ռէֆի , ռռ-
ռռռմ՛ .քի պիղէ պռ թռթթբ խռմի
վիբմէ.քիկիմէ ռիւռռռռռռ խռիէռռ-
ռռռնռղ , պռ հռղռռ ռիղռռէն պիղռ
չէ.յ բէճռ խռէճէ.յիմ՛ :

—Սէօղէ.յին , էվէ՛ռբմ , վէ պռ
բէճռռնբղ հէբ նէ ռռռի օլռռ , գռ-
պռղ օբռռռճռղբռնբ էվմէբճէճ պիղէ
պէեռռն խռէրիմ՛ :

—Վռ՛վիռէճիյիմ, պիղէ թէ.քբռռբ
ռէօղլէեօբռռմ՛ .քի , պէն պռ կիւռ ,
պիբ գռչ ռռռթռռռն , չիռբհէռիղ
պիբ ռռռի ռռվռէթ խթմէմէ.ք խռղ-
բէ , պռռբռռռռ կիռռճէ.յիմ՛ : Իմռի՛ ,
էչկինռռէն պիբ ռռհռ կէչմէճէճէ.ք
օլռռռղռռմ՛ չռ խռռռէ.յի թէբ.ք խթ-
մէղռռէն էվմէբ , պռռնռռռ պէօղէ
.քէռռվռիռռի կէօթմէճէճէ.ք օլռռռղռռմ՛
գբըմ՛ընբղռ ռռռ վէռռռմ՛ռբ ռէօղէռմէ.ք-
լիկի խթմէճռռնի խռէրիմ՛ :

—Ա՛ճա՛ռիպ, տէտի ասուչէս, եւս-ղինամէ պիր տէհչէթի ալէտվէթի մուշահէտէ օլունարագ, ժանըն դարչըբնա՛ մը չըզմագ իսթէհօր-սունուզ։

—Պէնիմ պուննան ոնըրա՛քի պի-րիճի՛ք վէ սան արզուսմ պու տուր, տէհու ճէվապ վիրսան Ըլնէ, իմտի, տիդ իւղէրինէ կէլէրէ՛ք, մատմուա-զէլ սը Սիմէօղ իլէ պիր դաչ տա-զըգա դուտար կէօրուշվէ՛քլիկի պիւ-յի՛ւ պիր նիյվէթի մադամընտա նի-եաղ վէ թէմէննի իլլէրիմ։

—Ա՛ճապա եւրէկինիղին պիլ-ճիւմիէ եարէլէրինի քէնտիսինէ պէ-թէ՛քրար աչաճա՞գ մը ընըզ։

—Ա՛հ, մա՛տամ, պու եարէլէ-րին ասլա դարանմամըշ օլսուղունա թէէվին օլունուզ, պուննան մուա-տա սիզէ եէվին իսէրիմ՛ քի, իչպու-գըտաճա կէօրուշվէ՛քլիքէ, մատ-մուազէլ սը Սիմէօղ ասլա մահզուն եուխօտ վիւթէէսիր օլմանաճագ-սըզը։ Զիւնքի ահմանըմտան հիչ պիր թէչէ՛ք քի վէ հիչ պիր թաղիր չըզմանաճագ սըզը, վէ պէնիմ նե-չանըզըմ օլմուշ օլան օլ դըզա, նէ՛ պօզուլմուշ օլան մուհապէթիմ-տէն, նէ՛ պօչա չըզման իւմիալէրիմ-տէն ասլա պահա իթմէնէճէ՛յիմ. պուննունա պէրապէր հէր հալտէ քէնտիսինի կէօրմէ՛քլիկիմ լազըմ սըզը, վիրտա քէնտիսինէ մուգա-տէս պիր էմնանէթի թէէլիմ իտիպ, էօյլէ չէ՛լլէր տէ սէօյլէնէճէ՛յիմ՛քի, քէնտիսինտէն պաշգա քիմսէնէ սէօյլէնէյիմ՛։

Մատամ սը Սիմէօղ պաչընը աչադը էյիպ, պիր մուտաէթ տէ-բին միւբահազատա տալսը, վէ ոն-րա քէսի՛ք, ֆագաթի միւթէէսիր պիր սէտա իլէ,

—Բէ՛ք իյի, էվլատըմ, միւբա-րընըզ իճրա օլունաճագ սըզը, տէ-տի, իմտի պուրատա օթուրապ պէ՛քէյլինիզ։ Պէշ տագըգատան ժան պու սաղտա կէլէճէ՛ք սիր։

Պատէհու տուչէս, հէճէճանը ազիմ իչինտէ օլտուղու համտէ, Ը՛ք-նէ սը Բիէօնիւն քէնտիսինի պէ՛ք-լէմէ՛քտէ օլտուղունու խատըր վիր-մէ՛ք իւրէ, Զինկեանէ գըզը օյան Գարմէնին նէղտինէ կիլմատ։

11

ԳԱՐՄԷՆ ՎԷ ԸՐՆԷ

Մ. սը Բիէօնիւն կէլմիշ օլտուղու-նու խատըր վիրմէ՛ք իւրէ, գէնագ խըզմէթ քնարլարընտան պիրինին, մատամ սը Սիմէօղ նէղտինէ կէլ-մէկի սըրատա, Գարմէն, մէղպուրէ մատամէն ևտնընտա պուլունմագ-սատ իտի։

Տիւշէս, տայիմա էվլատը մադա-մինտա սէվմիշ, վէ հալէտա սէվմէ՛ք-տէ պուլունտուղ օլտուղու տէլիդան-ըլնըն վիրուտիկի խատըր պէրճա, մէրդումտէն պէթ գաթատա քիւչիւք սաղտատա նէղտինէ կիլմէ՛ք իւրէ, հէմտան գըզը զանն իթմէկի հիյլէ-պատըն ևտնընտան սպրըմընչ իտի։

Զինկեանէ գըզը եարընըզ գալըն-ճա, Բրնէհին արատընըզ վուդու պուլան վիղիլմատընտան տօպպը ա-զիմ հէճէճան վէ իլմիրատ հիտա իլլեներէ՛ք,

—Ա՛ճապա պուրատա նէ՞ եաբ-մանատա կէլտի, տիմէ՛քտէ իտի՛ քէն-դի՛ քէնտինէ, վէ ա՛ճապա տուչէսէ սէօյլէնէճէկի՛նէ՞ սիր։ Պանա էօյլէ կէօրմէնիւսօր քի, պու ատէմին պուրատա կէլմէսի, պէնիմ իչին պիր թէհլի՛ք սիր։ Անճագ չատա մէհտուտում՛ քի, քէնտիսինի կէօր-մէճէճէ՛յիմ, եօղատա, քիւթահլը-ղըմ՛ նէ՛ տէրճէճէ ազիմ տտահի օլ-սա, գարշըտնատա պուլտունուր էյիմ,

օյնաարդըմ չու միւշքիւլ օեուննու նա՞սըլ գուսուրսուդ իճրա իսէ-պիլէճէյիմ։ Նիհայեէթ, վադըթ եադլաչըեօր, վէ պէն, հէր սաաթ վէ հէր տագըգա իւղէրլիմոէ թա-չըարդըմ մնա.քէյ պէր թարաֆ իսէպկէճէյիմ, վէ չու արզու իթ-տիկիմ սաաթ նէ գատար չարուդ տախն կէլսէ, պէնճէ պիր խոյլի ուզուն կէօրինմէ.քսէ տիր, չինքի գուվվէթի ու մէճպուրմ սան տէրկճէ-նէ վարմըշ տըր։

Գարմէնին պու սէօզլերի քէ.ք տօղրու իսի։ Զիրա իճրա իսիկէ-կէլէն օլ տայիմի իւքի նէուզուլուք վէ տէվամի խայրնլի.ք, վէ արադըգ-տա հիչ պիր փաալատը պուլունմա-եան ալչագճա գօմէսեա, վէ տիս-չինևսմէեէրճ.ք իտիկճէ.ք պիր սէօզ իլէ քէնտիլի էլէ վիրմէ.քլի.ք դօր-գուսու, վէ տայա չէնտիսինէ խի-թաղ օրմանան պիր վախտէլի.ք մնա-հատպէթինի կիւնտէ պէչքի պէն տէֆա գապուլ իթմէ.քլի.ք, վէ պուն-լարա գարշըլըգ տախթէնէմայիչլէր իլէ մնադատպէչէ խյլէմէ.քլի.ք մճճ-պու բիճէթթի, Հադըգտաթէն գաճէթի տաղըր պիր նիւ.ք իսի, վէ պուննան պաղըրլըդը տաաղդ չէնկի գըզ-ղընը, վէ նանթի չէհրի մնահ.քիմիճինի տախ-բէթտիրմէ.քտէ իսի։

Թիւհադըգա, մերգումէ տայիմա քէնտիսինի գօյատաղ տա, տէսինէ, Հարէ.քէթըչէրինէ վէ պագըչտարըճա տիդդախ իթմէ.քտէ իսի իսէ տէ, տրադըգ տրադըգ տա պու տիդդա-թընը զայդ իթմէ.քտէ, Էվվատըդ մնահատպէթթի պիլմէճէրէ.ք սօղու-մնադաք, թէպէճու միւ գարիպ պիր տարէթի.քէտպ իլէմէ.քտէ, վէլ հաբէլ փոանը տա պրոյին ծան տը Սիմէօ-պինն լնանը կիսպի օրմանադտա իսի։

Զօղ տէֆա Գարմէն, մնատամ տիւշէսին կէօղէրինին քէմնալի թէ-աճճիւպէ քէնտիսինէ աթֆ օլուն-մնշօլտուղունու կէօրմիշչիսի։ Մա-տամ տը Սիմէօզ չիւպհէ իթմէ.քտէ իսի (չիճճքի զաթէն մէզպու-բընին չիւպհէսի օլամադ իսի), իլլա քէնտի փայիտէլի.ք գալինի պիհա-ղուր իլլէճէն պադը մնանէտաը ան-լաշըլմադ թէպէտտիւտաթըն սէպէ-պինի քէնտի քէնտինէ պրաշարըը, վէ աճապա գըզը, էօմրինու թէմ-տիա գըլան լուհ իւղէրինէ պիւս-պիսիսն թէպտիլ մի օլմուշ տուր տէեու քէնտի քէնտինէ սիւտլ իս-տէը իսի։

Զինկճանէ գըզը քէնտի ադլ ու փիլտատէթի տաճէսինտէ, պիղիմ պիր գաշ քէլիմէ իլէ սէօյէտիկիմիզի վէ հալի բէ.ք ուզուն սիւրէճճ.ք օլան տահա պիր չօդ չէ.յէրլի հիտտի թա-պին իլէ անլատը իսի, վէ նատըլ.քի մնավադդահ պիր տիդդամմըզդը-տան տօլայը հապըրտան մնավաճէհէ-պինտէ քէնտիլի գայդ իթմէ.ք իւղրէ պուլունան մէշհուր պիր թէտիրտօ օնտանճատտա, տահա գիճտտէ քտը-լադ կէօրիւնմէ.ք իչլին ճհղիճէթթի վէ իդդատընը տրիմըզըը իսէ, էօյլէ տէ մէզպատրէ, օյնաարդըմ օնտուտա կէ-նհաճն թէմմամըզյա իճրա իթմէ.ք իչլին մէհտրէթի վէ գայրէթինի տրա-թիմըզըը իսի։

Թէ.քրար սէօյլէրիզ, մէզպու-բէ պու միւշ.քիւլ իսրատէթի պաշա չը-պարմադտա իսի իսէ տէ, տիկէը թարաֆտան գալգի վէ ֆիլբի տա-չինա տրթիտտիլի.ք իչլինտէ օլմադդէ, բէ.ք ֆէնա տուրէթտէ էզիյ.յէթ չէ.ք-մէ.քտէ, վէ կէօղէրինին էթրաֆընը-տա մօր պիր չէնդէր հասըլ օլուդ, լէհճէսինին բէնկի տախ տայիմա ատրադտա իսի։

Պէրէ.քտէթ վիրսին, պու իսրգ-մէթթ վէ պու մէճպուրթէթթ պիթ-մէկէ եադըշմադտա իսի։ Շէօյլէ

քի, մուխամ օրատուս խզրէ, ապոր խզախճաճ կիտնիս մուտյէն վէ մուտ դարբէր օրատ, եէվմի մէգքիր իտ եատզաշմէշ իտի։ Խմոր, Գարմէն, պարծո որ Քէրժան իւէ եվէնիր եվէնմէղ, Սիմէօղ ֆամիլիատար գծնա ղընատո այրըլըլ, զեվճի իւէ պիրվիքատէ վէ այրըճա եաշատաճադ իտի, վէ քէնտիտի իւէ, իամ ու մուհատապէթլէրինի միո ղայրի հադգըն էլատէ լսմմիշ օրատուզս ֆամիլիա միհանէպինատէքի միտնատէպաթ ադաքաճպընատո, հէմտոն մուխթարատոտիտի դամմատաճադ, վէ պիր թադըմ գօմէտիա եօրկունլուզլարը օրթատոտո դաղդաճադ իտի։

Իչիէ, եվվէլքի ֆաբըրատ, մուտատ որ Սիմէօղ իւէ Քընէ որ Քիէօ միհանընատո վուդույինի եազմըշ օրատուզմուզ միհքատէմէ էնտատընատ, Գարմէն քէնտի քէնտինէ պոս միհահազպարը խթմիշ իտի։ Վագըմլար կէչիզ, վէ միհքատէմէքյի մէզպուրէ տտխի ուղտնաբգճա, Զինկհանէ գըղընքըն թէլաշ ու խղխըտապը տա տահա պինատէ ադթմուզատա իտի։

Նիհաւէթի մուտատ որ Սիմէօղ, Գարմէնին ատպըրըղլըղս քէնատինէ պէքէմէքտէ օրատուզս օտատա կիրտի։

Տիւշէնին սիմուղնատքի հատէն, Ֆիքրինին հէնէճատո իչինէ օրատուզս անղաշըղլըօր իտի։ Գարմէնէ պոս հալ ուզտըտուղուզ կէօրինատիւնատէն, մէրգումէ տինչարը իկթիտապ օրատուվէ քէղտա ատզազ պիրղէ,

—Վա՛լհատճիլհմ, ատէտ, ատնին իւէ Մ. որ Քիէօ պէ յինատէ նէ՞ վագը օլտու։

—Գըղը՛մ, պէյնիմիզտէ մէմուտէն իտրիճ հիչ պիր հալ վագը օլմատը։

—Լա՛քին, ատն ադղամըշըն, կէօղլերինիտէ գըզտըմըշ վէ չիչմիշ։

—Ֆիլվագը գըղըմ, Ըընէնին մէն ու մէչատ իչինատէ օրատուզնատա կէօրտահիմատէ տղղատըմ։ Պիչտըէնին գալպինին ետրէտո օ տէրգճէ պիւրիւք վէ ածըգը տուըքտատէ տիր քի, պուտուն տէրինղիկինի թահգըղ եիտտիկիմատէ, կէօղ ետշըտը տէօքտէքտէն քէնտիտի թտթտատոտըմ։

—Տէրտէնի գալպինատէն պու խուտատ պէն տէ ածըրըմ, լա՛քին ատն տէ պիկիրսին, վատհատճիլհմ քի, պէն պու ետրէյի իչիչէքճէմ։

—Հիչ տէյիլ խե, ատնին նիչանընէն օմուշ օրատ, պու իւնվանատ չատէնքէ պուրատնուշ օլան օ պիչտրէյի պիր տէրճճ թէուհիտ խեպիկիրսին։

—Թէուհիտ խեպիկի՞միշիմ։

—Էվվէլ։

—Նա՞օրը։

—Դը՛գըմ, Ըընէ պու կիտն կիտտօր, պիր գաշ տատիատան Բատրիվի, վէ պիր գաշ տատիատան տատ Ֆրանսատը թէրք խատճէք տիր։

—Զահէն պուտնատն պաշգա նէ ետատպիկիր խոկ։ Խմոր, վա՛լհատճիլհմ, ատն պու խուտատա պէնէնմէճօ՛մնատտն։ Մ. որ Քիէօ պահրիճէ օֆիչիալը օրատ, քէնտի մէճմուրիճէքմի տէ, պէյնիզ կէմիչէրինատէն պիրի տէրատնիճատէ տիր։

—Հագգըն վար որը, դըղը՛մ, մէրգումէն կիմմէտի լազըմ որը, ֆատահ սէմիհիպ դըղըմ, էկէր ատն միտատա խտէր խէն, մէրգումդ տաղ մէ յետատնէճէյէ պուրատատն կոտէճէք տիր։

—Պիր տէֆա տահա տէօյլէյիմ, նէ՞ ետատճատգ լազըմ որը։

—Տիզ իւղերինէ կէչէճէք թէմէնին իչտէտիկի պիր լաֆֆ ու ինատէթէ Ըընէյի մուհհատ գըլմատգ լազըմ որը։

—Պու լաֆֆ ու ինատէթ պո՞ն-

ղլուխ տալ , ասոր Դարմէն պէտքով տանջէնաէ տիմիլնէրէք :

—Պի՞լմէեօրմուսուն :

—Խա՛յր , ամենս ճէվապ վիրտի Զինկանէ դըղը , յաքին տիւշէնին օգուդնէճ ճէկինի էվվէլճէ պիվիր խոխ։

Պատէհս մուտամ ար Սիմէօղ քէրտա ասէմամ իլէ ,

—Գը՛ղըմ , ասէ , մերդումանն արտա վէ ըճառը , պիր դաշ տապքա սէնինկ կէօրիւշմէք տիր :

—Ա՜հ , իյիմ վէտիւմ կէտի չըգար , յաքին պու կէօրիւշմէ քինք օլմազ :

—Նի՞չին , գը՛ղըմ ,

—Շունուն իչին քի , հէմ պէնիմ վէ հէմ քէնտինի իչին պիհուտաէ վէ պահմէկի պիր չէյ տիր։ Տը Բիէօ-Նիէն պանա սէօյլէճէճ հիչ պիր չէյի օրմանըզը կինի , պէնիմտաէ քէնտինինտէն տինլէճէճ հիչ պիր չէյիմ եօզ տուր : Պինտէն ալէյհ քէնտինի կէօրմէք վէ տինլէմէք իտիճէմէ՛ ,

—Ժան , ազիզիմ Ժան , սէտի տիւշէս բէրէքէճէրէք , ճամպա պու կինոնքի կինո պէտոպոլիտ Բընէ հոգդքնատա տուտուճ՛ի տի հիտա իտիճօրոնճ ,

—Խա՛յր , վալիտէճիլիմ , նէմին իտիրէք սէօյլէրիմ՛ քի , պէնիմ Բընէ հագդքնատա տուտա տուտուճիմիմ եօզ տուր , չու գատար վի քէնտինինի սէգմէմ՛ ,

—Ճիւպհէսիզ տիմէք իտիճէօրտուն քի , պուհոտն պէօյլէ քէնտինինկի սէվմէճէճքտին սէվմէճէճ ։

—Գատգիմի իտիճիֆտար իտիճօրտում՛ , վէ տերդումու տուտա սէվմէմիչ օրտուդումուն ճէվապընը տալը Եօքտում՛ ,

—Գատգին սէնի հոնուտիքիճօր , գէղըմ՛ , վէ գուվվէ՛յի հոճիըզուն տա տուտուգումի իւգրէ պուլունմուօր ,

լաքին պէնիմ իտիճըքմա կէտիճօր քի , պիր կիւն Ը՛ընէէն պահս իտէրէք , « Նիչանընընը սէվմէքտէ օլտուդունա էմին՛ոմիսին» տէնու սիւալ իտիճիկիճտէ , սէն ատ պանա պուսիւալէ գուրչըղը , «Մէրդումու սիզտէն զիճատէ սէվմէմ՛ , լաքին հիչ չիւպհէմ՛ եօգ տուր քի , քէնտի կօմբինասիոնէն եիւզ գամի զիճատէ սէվերիմ՛ , վէ էկէր պիր սիկէրընին զէվճէսի օլմադ վէ եանսօա էօյմէք լազըմ կէլսէ , պիրա իէրէքտուճա էօյմէ՛ քի իյիմ՛ի՛ճար իտիճիմ՛» տէնու ճէվապ վիրտիմ՛ ։ Բընէ , սէնին կիպի հէր չէյի ունուվվամտըշ ալը , զիրա հալէտա սէնի , տագա իւմիտի օլմազալըզը իտտոպոլիտէ պիր տատէպկյէ սէվմէքտէ տիր ։

—Տիմէ՛ք , վալիտէճիլիմ՛ , անքն պանա քէնտի մուհտապէվվանէն պահս իտիմէտինի տինլէմէքտինի խոթէհօրտուն ։ Հալ պու քի պէր քէրէք պէն պուրօն ալ Բէյմանքն նիչանընընը օրտուդում՛ հատտ , մերդումուն մուհտապէվվինի տինլէմէկէ նէ՛ մուտտամ վի նէ՛ ատ հազըմ՛ վար ալը ։

—Պիի՞միսին , գը՛ղըմ՛ , սէնին պուլտըրտուդունը պիրի իչտատճէ օլար խոխ , սէն Բընէյի տագա իտանքմազալըն տէնու զանն խոխը ։ Ծատտի սէն մուհտապէվվինի զայը իտմէքէ , օղ քիպարզատ վէ մուհտէրէմ զամըն խոթընըէունի տէ տի պիւպիւվվինն զայը իտմտին ։ Ա՜հ , ժան տէն էմին օղ , մուրքի ալ Բիէօ քէնտի նիչանընընը օրտուդունա զատ , սէզ նատըղ հիւրմէտի խոէր խոխ խոխ , պուրօն ալ Բէյմանքն նիչանընընը օրտուդունուզատ ատա տիպէ էօյէ հիւրմէկ խոէճէք տիր ։ Էմիէմ , մերդում , ատնա տինլէմտտիրմէկէ հազըգը օրմանալըզը , վէ տէնին տէ տինլէմէկէ հազ գը՛ օրմանան հիչ պիր

քեվիմէ պիտի թեզափֆուզ լիմմէնէճէք տիր։

—Բէք լայի, վա՛լտէճլիմ, պաւ նա ինանըրըմ վէ չուպհէ լիմմէմ, ըաքին չու կէօրիշմէքլիկիվիզ նէ՞ նէ եարաեաճապ տըր։

—Ըընէ պանա, սանա մուհիմմ պիտ էմանէթի թեզիմ լտէճէկինի պէեան լիմտի։

—Պու էմանէթի նէ՞ տիր։

—Պէն տէ պիտիմէմ, վէ քէնտիսի նէ ալուաշ լիմմէքլիկի տէ միւնասիպ կէօրմէտիմ։

—Բէք լայի, վա՛լտէճլիմ, սանա թեզիմ լիմանի։

—Ժա՛ն, Ըընէ հապըննաա սէն պանէլի մէրհամէթսիզ վէ զալիմ իմիշ սին։

—Պիլիւօրում, պու պիտ թադսիրաթ իսէ տէ, նէ՞ եարաեըմ։ Նա ըընըզ Մ. աբ Րիէօնիւն մուվաճէհէնտէ պուլքանմադըդ ֆիլքրի պէնի պուշ կիպի ուծնատըուծօր, վէ պանա տէհշէթ վէրիւօր։ Իսմի, վալտէճլիմ, Ալլահ աշգընա օլսուն, սանա ըէճա վէ նիհազ լտէրիմ, պէնի չու կէօրիշմէվլիքտէն դու րթադ։

—Ա՛հ, գըզըմ, էկէր մումքին օլսա իսի, դուրթադըը լտիմ։

—Տիմէք մումքին տէյիլ տիր, վա՛լտէճլիմ։

—Էվէվէթ, մումքին տէյիլ տիր, դիւա Ըընէ սէնի պէքլէօր, վէ պէն քէնտիսինէ պու խուսուսատ տէօդ վիրամ։

—Սէօյլէնիւ կէրի տղ։

—Խա՛յր, ժա՛ն, պէն պէօյլէ պիր ֆէնա մուամէլէյի լճգրա լտէմէմ, չիւնքի սէնին իչին, պու տէֆա տտսի տէօդուտտէ պուլտնմամադըդընըզըմ, պուշնուպա լիքի տէֆա օլուր էվվէթ, պիդիմ թեզիճճուհ վէ հուրմէթիմիզէ հէր վէճհ իլէ չայէսթէ օլան, վէ էօմիւնիւ պիտա թէրէտտուա պիդիմ իչին ֆէտա լիմմէքլիկէ հապըր պուլտնան պիր ատըլատէ քլմանէկէ, պիր տօսմա վէ պիր ադրատաեա, սէնին նաուինա էէնի վէ պիւյիւք պիր քէատը վիրմէք, վէ հապդսըզ եէրէ քէնտսինէ գանըզ պիր հադարէթ լիմմէք, տալա պէնիմ իչիմ տէյիլ տիր։ Հայատէ, տէվկիւրիւ ժանըմ, պիր ազ ճէսուր օլ։ Պիր վապքիթ լուզերինտէ կէօրէրէք հայրան օլտուղում հէմտի գահրամանլարա մսխտուս օլան տէպտիթը չիմտի գա՞յպ մը լիմտին։ Սէն, Սիմէօզ ֆամիլտատը գէզը տէյի՞լլիսին։

Գարմէն, հէր կիշնա մուխալիֆէթին ֆայտէ լիմմէնէճէկինի, վէ տիւշէնէն գարարընա գարշը թէհլեէրտէ մուդամէմէյի իլլէմիշ օլաճապընը, վէլհասըլ պու գարարա բայր բիրա կէօտէրէմէյի լապըմ կէլտիկինի, վէ (քէնտի թադիրի լուզրէ) էնդիչէնէ պու ֆէտէլէնտէն ֆոբընաբտա հիչ պիր չարէ պուլտունմատըդընը ունտատտադ, վէ կէչմիշ վադէյտի իւզերինէ պիր տիֆիր նաղտա իաէրէ՛ք,

—Պէնիմ պէօյլէ պիր միւչքիլ վէ մուխտէմտատը պիր հալտէ քիւաթանա պուլտնմադըդըմ պիլինճէ տէֆա տէյիլ տիր, էէտա, իսմի թէհլիքէյի պիլտիկիմ թադսիրտէ, քէնտիմի գօյատաճադըմ, վէ պու վադէտա վէ մէնզարէէն տէ ֆամիհ չըդաճադըմ։

Պատէհտա մէզարըբ աշնքտարլէն,

—Բէք լայի, վալտէճլիմ, տէ տի էմրինէ մուվաֆֆագայի լտէրիմ, Մ. աբ Րիէօ պէնի՞նէքտէ պէքլէօր։

—Գըզը՛մ, աշադտա քիւչիւք սանընտա պէքլէօր։

—Բէք լայի, կիտիպ քէնտիսինի պուլտրըմ։

—Լաքին գըզլա՛ր, էվվել պէ էվ-վել պանա պիր քէրըճ տալըր։

—Իչի՛ն, վա՛լիտէ՛ֆէնտիմ, մանէ մէճմուանիյէ պիպէ տալըրըճօղուր։

Գարմէն պու սէօզլէրի սէօյլէճէ-ըէք, տիւշէտ տալըրտը, վէ օղ միւհիմըէր գառշը մէրգուտէ՛յէ քէմալը հէճէճան իլէ տալըրտըզը սըրատա,

—Էվա՛ռտա, տէտի, Բ՚ընէ հազ-դընատա մէրհամէթլի վէ տաճըգը տավրան։ Մ՚իւտհաշա էմ քի, մէր-գուտ պախթըզպիր քիմսէ տիր, վէ սէնին սէպէպինատէն էզիյյէմ չէ-մէքտէ տիր, վէ պու հալտէ քէնտինինէ պանէմ լաթիֆ վէ թէվէճճիւհ.քէտարանէ մէրհամէթ վէ ըիզ-գառմ իպրաղ էյլէմէ-քտէն տուր օլմա։

Գարմէն, մուվաֆֆագաթը քտա-միլէ պէնատ իհմէ՛ք իւղրէ պաշընը տալըտար, վէ Մ. տը Բ՚իէօվիս պու-մադ իւղրէ մատամ տը Սիմէօվին նէզտինատէն մուֆթարագաթ էյլէմի։

Մ՚էզպուբէ կ՚իհտիկի տըրատա, «Ա՛ճապա, պանա նէ՞ սէօյլէմէճ-ք տիր, վէ պէն քէնտինինէ նէ՞ ճէ-վապ վիրէճէ՛յիմ, ա՛ճապա տիւշէ-սին պանա սէօյլէմէկի վէ մէրգու-մատն պանա վ՚ըրմէ՛ք իհտիյէկի էմա-նէթ նէ՞ տիր» տէէտա քէնտի քէն-տինէ տիւշինմէ՛քտէ, վէ թատիա-թէյլէ պու սիւալլէրէ պիր ճէվապ պուլատնմատըտ իտի։

Գարմէն, քիւչի՛ք տալընատն գա-բատատնա վարը օլտուղունատ, պիր պադըշա տու բատա՛, վէ պու մի՛ա-տէթի զարֆընատա գալըր վէ ֆի՛քրի հէճէճանընը թէսկին իհտիքտէն ատնըտա, տալընատն գաբատատնտա աչ-տը վէ էչի՛քտէն իչէրի կ՚իտտի։

Բ՚ընէ, տահթէ ժան տը Սիմէօվին իչէրի կ՚իտտիկինի կէօրտիւկիւնտէ, զ՚ատն տէկին քէնտիյի թատիմատչ օլան գատվէճին իզտէ՛ օլատնտա-ղունա հիտա կ՚յէտի, վէ տատիպըտ-ըընատքի գան չ՚իտտէ՛իչ ճէվէճան իհտիկէ պաշտատ։ Եիւզիանտան բէն-կի օլտուս, վէ տաճատնատ պիր տինհ՛իչ պատաբզընատան, հէտման իքի էլէրիյլէ, իտա եատընընատա պու-բա-նան գօլթուզպա տատնատէճէնին եատ-տըզը իթէճէնին իտատա։

Հ՚իքատէ՛միզին իտա իսթիատա-բընատն պէրա։ Զ՚ինկանէ էզըբ օլան Գարմէնին հայէրինէ տիգդատ ի-տէնէչէր (1), բէ՛ք ալէտ պիտըչէր քի, պու ճատիպ վէ չէ՛յիտանի գըզ, չ՚իմ-տիտէ գատտար վատը օլան ճ՚ինատէ-ճինի, նէ՛ պէտատա՛յուբուտընատն վէ նէ՛ տէ պիր թատըմ ճանվէր վէ տիւտթէճատա թատիսթըտատա տատատա օլան քրին ու պատազը վէ վահչի պիր զատըմ՚ի-քտէն իտատ-ի-ք օլատնա-գատ իհմի՛շ օլտատըզ, իտա, եատընըզ պիր տէպէպ, մէղպուբէ՛ յի, չ՚իտտիտէ տէկին պու բատնատուզատնտ կէօրտիւկիւտիւզ ատչագ թատրիգ տէվգ էյլէմիշ էտի։ Պու տէպէպ էտէ, հատտա ու հուտատատուգ պիր հըր-պը չան ու թատա, վէ գատվէճի ու-տէրվէճի վէ ազատէճի իչ՚ին, իչ՚իտտիկ-մէմիշ, վէ ֆէվգէյտատէ տէրէճէտէ պիր խատ՚իչ ու պուզատան իսպարէճ էտի։

Ի՚նպու հարիգ իւղ տատ հ՚ըրը չան ու թատա նէգդիճէյրինատէն օ-տատգ իւղրէ, Զ՚ինկանէ գըզըճըն գ-ատչագ, մէղպուբէնին կ՚ֆ-քատ ու թատատվատրատքընա տատնի օտաճագը տատղնատն օտանըտա գատշընըճատա, տ-տէգտա չէ՛տ-ք վէ էրնատա գատտար տէրճ վէ տուչուտատզ օտմա՛չ էտի։ Շէօյ-լէ քի, էկէր Գարմէն քէնտի տատգ-տէտինէ վատը օտմագ իչ՚ին, ևիւզ-յէրճճ տատգմուլէրին նատչէյէրինի տ-

(1) Զ՚ինկանէ գըզը վէ Մ՚ատտուտազէ տը Բ՚էրվէն նատ գըթատարա միւրատճատթ օտնա։

եաղը ալեքնաու էզմէմ, եալաօա գան իլէ տօլու օլան պիր սէնիպաէն եվզերնէ կէչմէմի լազըմ կելսէ իսի, օղաւեանըալըմընդը թէէմին ի-սէրնէ սէօյկերիզ չի, մերդսամ պու պապաէ նէ՛ թէրէտաիւա իսէր, վէ նէ՛ սէ պէօյլե պիր հարե քեմ-սէն լիւճաթ իլլեր իսի։

Լաքին պէյքի սանրսաան, միւա-սէթի մահսե վէ թէհլի հէբսե պա-զալմըկի հըրսը չան ու թոմօն թէ-քելերինե վազըօրտուզանտա, քէն-տի սէպէլինսէն զուհուրա կէլմիշ օլան գուրդանըլար հոգ գինաու պա-ղը կէօզ եաշլարը սէօքեր, վէ պէյ-քի սէ գանը ելլերինի եըգարքէն, քեմնի սեհհէթի վէ նէֆրեմինսէն նասի տիմերեր իսի։

Գունէն սէպէտի իսէ, մեզսու-բենին հըրսը չան ու թոմօն սահ-պի օլմազլըգա պէրսպեր, գաաբն թոյֆելինսէն պուլունմազը իսի։

Օղաւեանըալըմընդ պիլիրլէր քի, Գարամէն հէնուզ Բընե յի թանըմազ իսի, վէ լաք սէֆա օլարագ մեր-գուամ չու էնսաոե կէօրմէգսէ իսի։ Պինսապերին մերդսամ կէօ-րը կէօրմէդ, սէրա ու միհնեթի-սէն, ոյդաւսաուզ գաան, վէ ազ սան կէօզ եաշլարընսան հէյեճէնի տա-լինէնինի զայդ իմմիզ օլան սիմա-սընդեն ճանիդ վէ միւեսսիր կիւ գել-լինկինսէն միւթէեսսիր օլսաւ, վէ սաեթա մերմերսէն օլան գալըպ պիր գաչ սանինե գուսար եուսմա-չսաը։ Գաւ սրալըգ Մ. սը Բիէօ, մեզսաբենին գարշըսընսաա սիմիթ-մեգսէ օլսաւ, կէօբսիենինն օրթա-սընսան պիր գըզըճ ուճուրա եա-խսաա պիր լսապանճա գարշընսայա միւհիմ եուրեթսե գարսան սա-սէմինէ կիւսի, պանքընսագ բաաեե-սինսե կէօրմէգսէ իսի։

—Գոգ պիր քերէ սահհ սին-հարդեմ լինսանը նէրեերէ կէօ-թիւրիւը։ սհ, ժան սը Միմէօզ բէ սէվիմիչ իսիզ, սեմի Զինկես-նե գըզը քենսի քենսինե վէ միւ-քեսսեր պիր սուրեթսե։

Վէ ֆիքրի պերսեն պիրե կէչմիշ գէմսինա սֆիթ օլունսաագ, Թան-քրէտ սը Նաժապը, Օլիվիե Լը Վէյ-եանը վէ մուրքի ժօրժ սը Կրանսէ-յի խանթքրսաոը։

Շիսպհեսիզ նէ՛ Թանքրէտ, նէ՛ Օլիվիե, վէ նէ՛ սե ժօրժ, չաե էնսա-սե Բընե սը Բիէօնիեն հիսա իլլե-սիկի օլ սեհչեթլի միւհոգսպեթ սուլթսուսունա մեզսու բէ հագ գեն-սաա հիսա իմմեմիչլեր իսի։

Գաւ սրալըգ Գարամէն սիեսհ գաշ-լարընը չանմազ, ֆագսաթ անինսե սուսուգ լարը իւգերինսե պիր մե-սերթեթ թեգեսհսիւմիւ միւշահսաե օլունսաա։ Զինկի բէբ սէսա անլա-սը քի, պահրը Իսմիեթի կիսպի հաւ-սաուսաուզ օլան, վէ հեր կիւնա ֆե-սատքիարլըգա հաղըր պուլունսաագ, պիր միւսաեթթի հասէսա իսիլէն մեզ-քուր սաչդ ու սէվսաա, ժան սը Մի-մէօզան դինեսաե քենսինսեն իսի-թաագ իսիլմէ քսաե իսի, պիրա Բը-նենին պու սերեճե սէվսիկի դըզը-թաավիրի հասեսիսիսի քենսինսե իսի։ Համիթա քենսի քենսինե սիմիսե-քի լոգըրսալարը սէօյլեսի։

—Էկէրչի մերդսամ, իլէ սէֆա պանա բահսի կէլսէ իսի, եաղը-ըզ պէնի սէվմեե քսաե իսի։ Հալ պու քի օլ պիրի վէֆսաի իմմիզ օլսաւղան-սան, պու կիւն հագըգսամէն պե-նի սէվմէ քսաե սիր։

Գարամէնին մայրսաբինեթինի թէս-կին վէ թէհլիի դըլսուգ իչին, պու պուսարճըգ իֆսաե քենսիքի իսի։ Պինսապերին մեզսու բէ, գալըպ սա-սէմեե պու սէվգանը հոգ գինաու պիր միւհոգսպեթ սուլթսուսունա հիսա

խոսք լսելով, ըսաւ ցնծալով, վէ մէրդամ տէլիգանլըսան կէօրէճէկի մուհաթապէթի խալիանէնէ մուդաղալ պէր մուհաթապէթի խալխանէ իպրաղընա միւղթէսիր օ. ղուպ օլմանճաճաղընը տալա սիւչինմէ չիպ, եալընըզ դարչընընա չը. գան միւշքիւլ խըամէթի լճզրանէ գըեամ խլէսի, վէ մէրդամ տէ. լիպանլըսա տօղրու խէրլէնիպ, քէ. մալի վադալ խաղրէ,

—Ը՛նէ, աէմի, պէնիմ զանընը. մա կէօրէ, էկէր չու թէմէնէն լը. լէմիշ օլսուդանուդ միւլադաթ վսւ. գու պուրնումը օլսա խոլ, սոնդա խլի օլսը խոլ, հալպուկի սիզ պաշ. դա սուրէթսէ սիւչինմիւշ օլսու. դանուդսան, պէնի կէօրմէկլիկի արզուլէմիշսինիզ։ Պու հալսէ, սօս. թուժ, իչմէ կէլսիմ, պանա սէօյ. լէնէճէկսինիզ հէր նէ խսէ, սէօյլէյի. նիդ, սիզի սինէմասուժ, վէ մէճ. մուդ խաէրլիմ.քի, սիզի քէմալի սիպ. գաթ խաղրէ սինէմէճէկսինիզ չիսու. հէ իթմէկդինիզ։

Ժան սը Սմէօվլէն սէօրնաէն հիչ պիր ֆէրգի օլմուսան Դաւիճ. նէն սէօյ, Մ. սը Բիէօ խաղէրինէ պիրսէն պիրէ թէէսսիր խլյէսիկինս. սէն, մէրդում, կէնճ գ սաղընդն զահիր օլմասը խաղէրինէ միսսիմէ. լա օլսուդաս գաթի սէուսուշդուդ. տան անինսէ սիրիսի, վէ քէն. սինինսէն խ.քի սաքմ ուզագա տուբանչ օլան կէնճ գ սաքնա խի. թապէն,

—Ժան, աէմի, եվինիվի պանա սուզաթմա՞մը.ընը։

—Իչմէ ուզաթմանըմ, աէեուս ճէ. վադ վիրտի Դաւիճն տալա թէէրեա. սիւա խմմէէրէ.ք, պաս պիր սա. սաքդ սօսի վէ պիր գ ըզդ սլուսաշ էվի օլսուդանուսան, սէրդէթմէճ թուխաթպիլիրինիզ, պիրտ՝սէրիմ։

—Պիլսաէրինմի, սէեուս թէէ. բարտաը Մ. սը Բիէօ, խուխսուս գաս էվի պրադարդ, ա՛հ, սահիհ սիր, պէն չիմնի քէնսինինէ պիր պիլսաէրսէն պայդա պիր չէյ սէ. յիլիմ։

—Ը՛նէ, աէմի Զինկեանէ գ ըզը միւսյիմ պիր սէսա խլէ, սիղնի եալընըզ գ ըզդ սրբնսաչընըզ օլմագ. լըզմը խմմէրսինիզ, սէ յի՞չ մի։

Մ. սը Բիէօ պաս սրբսաս սիւս. քիւմ խաէրէ.ք, պայչընը այազը էյսի, չիւնքի նէ՛ էվվէլ վէ նէ՛ խայ սիմէ. կէ գ ուվիկէթ վէ ճէսաբէմի եօգիսի։

—Տօսթուժ, աէեուս աէվամ խմ. սի Դաւիճն, վալսաէմ, թսաւսիմոս. լսամ վէ էֆ.քեաբընըզը քէնսինինէ պէէսան խմմիշ օլսուդանուդսան, եադընսա հալէ.քէմի ու ապիմէմի խաէճէկինիզդի պանա սէօյլէյի։

—Է՛հ, աէմի Բընէ, իշպաս հա. ըէ.քէմի ու ապիմէմիմնէն սիղճէ նէ՞ միւնասէպսիմ վար սրը։ Պանա ա. յնա օյան շէյլէրին սիղճէ տալա է. հէմմիեէթի օլսունդ։

—Ալսանընսօլսունուդ, սօսթուժ, վէ հադդ.ինա պի.ինսանճէ պուս. լունուսօլսունուդ։ Պիդի եէկսիկէ. լոմիդ լսապի խաէն փամիլեաճա լսապըթմալը ունուԹմադընդ, վէ պի. դի պիրի պիրմիսիդ պիրլէշմիլէն չօճուդ լուդ վէ կէնճլ.ը խաթըրէչ. լինի գաթիէն խաթըրսան չըգսա. մունդընդ միւմ.կի՞ն մի տիր։ Խա՛յր, խա՛յր, Բը՛նէ, սիղէ եէմին խաէրիմ. քի, պէն սիղին հադդ.ընըզսա տա. լա վադիֆէսիդ սէ յիլիմ, վէ պուս. լունուսդունուդ կիւղել մէմնուլմէ. թին պոխդ ու թմէկէ սիղ հէր նէ թսաւսֆա կէօթիւթիւլըզը խաթ, պէ. նիմ թէմէնիմսիմ վէ էֆ.քեաբըմ տաճի տադիմա սիղին իչէ պիրլի.քէ օլսճադընդ սըր։

—Ժան, սճադա պէն էօվսը խ.

ոեմ , հապդբնաս եալընբզ պիր տաղիս կէօղ եաշը ոէօ.քէճէ՛.քմի-նինիզ :

—Ա՛հ , Բը՛նէ , էկէր պիզ էօլիւ-սէնիկ , պիր տաղիս կէօղ եաշը ոէ-յիւ , ևպա եիւբէկլիմին վէ կէօղէլի-մին պիզ ճիւմլէ եաչէրինէ ոէօ.քէ-ճէյիմ . . . Լա.քին համան օլսուն .քի , պուլանտուղանտուղ չու սինոսէ դուվվէթինիզ պէր.քէմալ սբը , վէ պէն ոէ սիզին իչին ուղուն վէ միւ-չերրէֆ պիր միւխթադպէլ թէմէննի իսթէրիմ :

—Ա՜ճապա դո՞չ տաղթընբ պիր միւխթադպէլ , ոէսի Մ. սբ Բիէօ քէնոի քէնարինէ , վէ պատէհտա պիր աղ սիւ.քիւմէն ոսներա ,

—Թալէիմ հէր նէ տաղի օլսա , ոէսի , չու տահիհ սիր .քի , պէն չիմոի կիսէճէ՛յիմ : Շիւպհէսիզ չու էոնատէ սիզին իլէ դօնուշուհօր իւ-ոէմ , սիզի ոօն ոէֆտա օյարադ կէօ-բիւեօյուս , վէ պէնիմ վազիֆէմ ոէ , պէնիմ իչին դբ.յմէթի օյնա-եբզ , ֆագաթ պուլանան պէօյէ եէտիւոէ տադլանընբմասը ճայիզ օ-լաոէոէն պադբ էշեոէսը սիզէ թէե-լիմ իլէմէ.ք սիր :

Բընէնին սէօյլէսիկի էշեոէնն նէ օյսուդաուսնու Դաւմէն պիրմէտիկին-ոէն , իչին օօնուուսա պէ.լէոի , վէ Մ. սբ Բիէօ կէնճ դուսբնա , քէնոի պուսէլէբինոէն վէ կէօղ եաշյարբն-տան եաղբսը օգուննուբմուզ պիր հա-լէ կէբմիշ օլսն պիր քէուղբսը թադ-տիմ իսէբէ.ք ,

—Սլբն էլվէյա չու մէ.քիուպու-.քի , մունդատաէմա պիզ պանա եոգ-մբշ.ընբզ սբը , ոէսի : Իշպու մէ.ք-թուպսա , պիզ պանա , էօլիւմ տաղթընբզրն եադլսյմիշ օյսուդու-նու զանն իլէ , չու լաֆզսյբը եոգ-մբշ իսինիզ . —«Պիզէ .քի կէօնլիւ-միւ վիրմիշիմ , պիզէ .քի էօմիւնիւմ-ոէ վիրմէ.ք իւզրէ իսիմ , կէլին վէ ոօն տահթընուա հազբր պուլուշնուպ , ոօն իֆտաեմի տինլէյինիզ : » Ա՛հ , ֆա՛ն , օլ կիւնոէն պէրու հէր չէյ նա՞սբլ թէպոիլ օյսուս : Զիւն.քի .քէոպի հաեոէթ վէ դուվվէթի իթ-աիկինիզ հատէ , կէօնլիւնիւզիւ վէ եիւբէկինիզի պէնոէն կէբուեէ պա-սբնբզ , վէ էօմիւնիւզիւ ոէ պիր պաշդաբնա վիրմէ.ք իւզրէսինիզ : Պինոէն ալէ.յհ , կէօրիւեօյուշուզ .քի , պուլոսան պէօյէ պու մէ.քթու-պու եէտիմոէ տադլանադբզ ճա-յիզ ոէ.յիւ սիր : Իմոի սլբն , չիւն-.քի սիզէ իեոտէ իսիեօյուս :

Բընէ պու սէօյլէբի սէօյլէտիկի հէնկեոտիոէ , հէեէճանընբզ թէօկին իտէմէ.յիզ , կէօղլէբինոէն սէլ կի-պի եաշ տադբ , վէ հընչէբբմալա-ընբզոան տաոի սէոի պօղուբտու :

Դաւմէն , Բընէնին .քէնոիոինէ ու-զաթտընբզ .քեաղընբզ սլբզ , վէ տա-յա իւզրէրինէ պադմադընբզրն , չըմի-նէնին եանընբոա կիթոի , վէ մեգ.քիւբ .քեաղընբզ սլէվլէբրին իչինէ պրադ-մուտբ.յա .քիւլ օյսուս :

Պտաէհտա Բընէ , Զինկեոտէ դբ-զընբզն եանընբոա տաոէմ իսիզ ,

—Ճէուսբ օյսուն , տօսմուա՛ , ճէ-ուսբ օյսուն , ոէսի , կիւեոա դալ-պինոէ պիր ընդդաթ էոէբի հասբլ օյնուշ կիպի կէօսթէբբե.ք , վէ դու-բուս կէօզլէբինի սուբեէթա սիլէբե.ք :

—Իվվէթ , էօյոէ.ք իչին ճէուսբ օյսոճաղբմ , յա.քին եաշյունդ իչին ճէուսբէթիմ եօզ տուբ , ոէսի Մ. սբ Բիէօ .քէնոի .քէնարինէ :

Մէրդումունն կէօղլէբինոէն չի-սթոէն եաշյար տադբզբ կիպի , հընչ-կբբմալսբզբ տաոի սբթմուդաուս իսիս :

Ֆագաթ պիր դաչ ոանկյէ տաղ-բա , մէրդում հէեէճանընբզ թէօ-կին իսէբե.ք , չու վէճհ իլէ ոէֆամ իթոի .

—Ալէվիէրի՛, իչինտէ մահվ օլան չու մէքթուպ, վադատա ֆիլքրիմատ հէմ մուդաւատէս վէ հէմ մահգում խաթըրէյէր հասըլ իթմէքտէ իսի, լաքին ծա՛ն, տիկէր պիր չէյ վար ատը քի, պունտան պէնի դամի ալեհատէ դըյմէթտա ատը, զիրա պու աերճէճ դըյմէթտաը օլան իչպու մատատ պէնիմ կէօղլերիմին էօնիւնտէ տայնա կիւղել սէտաէթ վէ իւմիտ թաուվիրլերի վազ իթմէքտէ իսի: Իչիմէ օլ դըյմէթտաը նէմէհտէն տահի այրըլմազդըմ: Դամի պէ դամի միւպարէք օլան պիր ատամտա, միւսթագիլէնի թէէվինպահշ պիր բէհինի մագամընատա գան օլունան չու քաթը հէսիւնէյի պէնտէնիզէ, վալիհէնիզին կէօղիս էօնիւնտէ իթտա իթտահիկինիզէ, հիսա իլէհիկիմ մէսէրէմի տղիմէյի ունութտունուզ մու: Հաթթա պու միւնտահիպէիլէ, թարաֆքընըզտան թէյաֆֆուզ օլունան, վէ իչպու հէտիւնէնին դըյմէթինի տահա զիւտահ տրթըրան ուօղլըրի խաթըրընըզտան չըզ տրտընը՞զ մը: Ծա՛ն, միւմքին օլտուղ քի սիզ պու չէյլերի ունութմուշօլտընըզ... Ծա՛ն, բէճա խաէրիմ, պունա ճէվապ վիրինիզ. պու չէյլերի ունութտունո՞զ մու:

Իչպու մուհամէրէնին խաթիտաընտան պէրու, պիրինճի տէֆա օլարագ Դաւութ, տղիմ պիր հէրէճան վէ իզտիրտագ հիսա խյլէմէկէ պաշլատը, զիրա Բընէ, մէզպուրէնին գուվվէյի հաֆիզտաընա միւրաճաատէլէ, էօյլէ մէճհուլ հալէրտէն պահս իթմէքտէ խաի քի, Զինկճանէ դըզընըն պունտրը քէշֆ իտէպիլմէյի իհթիմատէն տէյիլ իտի: Պինտէն ալէյհ պու ըզրտաա նամո՞զը ճէվապ վիրմէյէ, վէ նամո՞զը էմրի պատիրէթ խիլաֆընտաա պիր ճէվապ վիրմէ՛քէ, քէնտիկի իլգաը մուհտաթտա իթմէքտէն գաքթասրաֆ իտի:

Ֆիլվագը պու հալ չէթթին օլտաղտանտաճադ տտըմտաա միւշքիլաճէ իտի:

Հալ պու քի Զինկճանէ դըզընըն ազլ ու ֆէթհանէթթի պու խատուտա տտիի կիւղել պիր չարէ տիւչինիւդ, մէզպուրէյի պուբունտաղտու էնտիշէ վէ զոյլէտէն դաւութտաը՝ Պու տրտըզդ, Մ. աը Բիէօ, պունտան էվվէլքի ևֆտահէնին բէճա հօլու պիր սէտա իւէ թէքքաբաղ,

—Բէճա խաէրիմ, ծա՛ն, սէտի, ճէվապ վիրինիզ, պու չէ.յէրի սէրխահթը իթմէհօրմուտունուզ:

Դաւութն ուզուն քիրրիքէրինի պիւյիւք հէօղլերի իւզերինէ էյիպ, գամի պիր սուքթատ,

—Անտահօ՞րմուտունուզ, Բընէ քի, պու չէ.յէրի սէրխահթը իթմէք խաթիմհէօրմում, սէտի:

—Հադ գընըզ վար ատը, սէհու մուդտաէյէ իթտահ Մ. աը Բիէօ, ադիմ պիր մէյհուսիհէթէ, չիւնքի հէչվիշ զէման սիզին իչին օրնատաղընտան, գուվվէյի հաֆիզտանըզը պիղդարտաը տունութհանըզտա իճտարխաթհօրմուտունուզ, վէ էօնիւնէպհուզուն քիթտագընտաա պէնիմ խատիմին հատզրմըշ օլտուղտա քէտֆֆէյի սահիֆէլէրի եզրթըհօրմուտունուզ: Խմտի, ծա՛ն, ալընըզ պու չէքմէճէյի, պունուն իչինտէ, պիր վագըթ պահնա իհտաա իթմիշ օլտուղտունուզ միսաիլճունու պուրտաճադըմըզ: Զիրա գալգինիզ պէնիմ օրնատաըզը թադսիրտէ, թաուվիրինիզի ատդրանտաա հադզրմ հօզ տուր:

Դաւութն, մէքթուպու պտըզդը կիւղ, չէքմէճէյի տահի տրտը, ֆագաթի պունու տիթէչէ տիմտաճադ եէրտէ, դտրտադընը աչտը, վէ ծան

ած Սիմէոնին թաւիրնին վրա-
ւէթի մեսիաե թէֆթիշ լիմաւ ։

Մախմուտպէկ օտուպս իւղրե ,
պա թաւիր , պիր կիշի էվվել Տօյ-
չէն նամ ըէսաամքն չըպաըղը գօրեա
խան ։

Մէղքիւր թէֆթիշ էնտաղնաա Մ.
ած Րիէօ կէօղէրնին կէնճ գաաը-
նին իւղէրնաէն ահբամաը , վէ
մէրգուանուն իշպս պագըշնաա ,
հագըգաֆէն պիր խէվֆ ու իւղա-
րաա վիր չահէաե օլաճաւեօր խան ։

Ֆիլվագը Բրնե , հիլէսի մէյ-
տանա չըպմաբն , վէ հագըգաֆը
հալ անդաշըլմաբն իչին ադիմ
գօրգա իչինաե խան , վէ հէմեն
Գաւմէնին , «Սիղ պէնի ատաֆը-
եօղաուշպ , չիւնքի պա թաւիր
աալը օլմաճըպ , գօրեաը աբը ,
հալպս.քի տաղնը խաֆէրնի աե-
եաւ իֆտաեֆլի հալ խաճէկինաէն
վէաֆեե խիմէքտաե խան ։

Գաւմէն , մէղքիւր չէքմէճէնին
գաբաղընը գաբաեբպ , գօրեսի
ալֆքնաա զայպ խիմէքտաէն ահնըա ,
պիչաբե աէլիգանլընըն վէսիէսէի
աե աէֆ ու իպտէ օղաա , վէ մու-
ահմահմէն ,

—Ժա՛ն , աէսի , չիմնի եէսիմ-
տէ , սիղնո մնալնիպ օլաղաղ հիչ
պիր չէ.յ գաչնաաղը խագաիրաե ,
էլպէֆիֆե խօշնաա օլմուշ օչնալը-
սընըպ ։

—Տօ՛ֆիաե՛մ , աէնաւ ճէվապ վիր-
ան Զինկեանե դըպը , սիպ բէ.ք նի-
զամընաա մուաամէլե խիաանիպ . իմ
աի , հագդընըզաա աէրքնաղ օլան
թէվէճճիւհ վէ իրաեէֆիմի ատհա
դիեաաե աղիմըլմուգաա օլան մէճ-
պաբի պիր ֆեաաքնաղընըզպան
տօղայը աէրանի դալդնաեէն սիպ
իզհաղը թէչէ.քքիւր իլէերիմ , վէ
սիղնո միւղիմաղըպ օլաուշնաա գա
կէօմէ.քիւ , պէն ած միւղիմաղըպ
օլաւեօրաե , յա.քնո նէ՞ չաբե .քի ,
հէր նե վազըմ վաճխաէ.յի գիմմէթի
էմի իլլէր խաե , անը ատնէէմէ.քիւ
ֆաղը աբը ։

Պաաե հաւ մէդգաւմէ , գանո խէր-
սնո .քի .քէնաիսի իչնո .քէ.ք ուղաճո
կէօրնհաճիւշ օլան պիր միւ.քաչէ-
մէնե խիմաւ վիւմէ.ք խաթէաիկինա-
եէն ,

—Վ.ալիսէմ , սիղնո խօա պէ խօա
պանա պիր էճանէմ թէֆիմ իլմէ.ք
արգաւոնաե օլաուշնաւգա սէօյ-
լէմիշ խաի . խանի պա էճանէմ հէր
նե խաե գաագաւէ հազըրըմ , սէ-
եաւ սէվամ իլմաւ ։

—Պա էճանէմ , իչիմե չա՛ւ տաը ,
սէեաւ ճէվապ վիրան Բրնե , վէ պա-
նո վազըմաա իւշ եէրնաեէն միհը-
րի օլարագ , Զինկեանե դըպընա պիր
էնպի մէ.քմաւգ մահֆազաը թագ-
սիմ իլլէսի ։

Գաւմէն մէղքիւր մահֆազանը ա-
լըպ , սիւգամըզ իւղէրնաե սիմֆը
նազար իլմաւ , վէ ազնըա .քէլմա
իսիմխաաը իսաէրէ.ք ,

—Լ.ա.քին , պէն պա՛ւ մահֆազա
իւղէրնաե հիչ պիր խսիմ կէօրմէ-
եօրաւմ , սէեաւ ։

—Պա՛ւ մահֆազա իւղէրնաե սի-
պին իսմինէզաէն մնաատա .քիմսէնին
խսմի ՚զա նաղ խաի ։

—Տրմէ.ք պիր .քի պաշնաեն իչին-
սէ.քի պանա այնա պիր ։

—Էվվէմ ։

—Մ.ահրնին նբբմատպիմ՚բմիմ ։

—Նբբմատպիկասինիպ , Ֆաղ պի՛
չիմնի սէ.յիլ ։

—Էօյլե խաե , նէ՞ վազըմ ։

—Ճէվապըմը պանազաան էվվէլ ,
ժան , սֆիլինըզաա մնալդաւրէն սիպե
պիր չէ.յ ազմնաղ իսմինէմ ։

—Սօրաւնաւգ ։

Պա էճնատե Բրնէնին տաատաղ-
լարը գ.ալ.ըտանտաը խաե տէ , հիչ պիր

քէլիմէ պիլէ թէլաֆֆուզ իթմէսին Հաթթա բէնկի տախի պիւսպիւթիւն սօլուզ , վէ չէհրէմինին հէյեթի ալթիւսթ օլարագ , կիւճ իլէ չու լաֆզլարը բէբէլէմէկէ միւմքիֆֆագ օլաւս ։

—Ժան , ագաբ իլախաճ ղէմինը թայէին օլունմա՞զ միւ տուբ ։

Գարմէն , Մ. որ Րիւօ իւղէբինէ թէճաճիւզ վէ էմնիյէթսիզլիք քարֆը նազար իթմաի , վէ ղէվալը Բընէնին մէյէօւս պիր Հալտէ պուլունտուգունու կէօրտիւկիւնտէ , պիր քարչա թէէմին օլաւս ։ Պունունլա պէրապէր , մէրդումա , վագը օլան սիւալի Հադդինտա տօղրու մայիւմնի վիրմէքլիկի , էնին պասլէթմէ իսթաֆբինտա տաս իլլէսիկինտէն ,

—Էվվէթ , աէսի , ագաբ իլախաճ ղէմինը թայէին օլունմազ , վէ կիւն աէ թահախա իսթիւմէզ տիր ։

—Գա՞նղը կիւն տիւր ։

—Եարբինտան իթիպարէն աէքիզինճի կիւն ։

Գարմէն պու խաւուտտա Լոթան աէօղլէօր իսի , չիւնքի աէօրթի կիւնէ գատար ագաբ իլախաճը իճրա օլունճագ իսի ։

—Էօղլէ իսէ , աէսի Բընէ , գավ պիր աէտա իլէ , իւչ կիւնտէն պու մինհֆագաձը եբրթընըզ , վէ իչինաէքի քնագբալարը օգուեուշնուզ ։ Ինչալահ Հադդ Թէլատ հադբէթլէրինին ինսանէթի ու մէրհամէթի սանէսինտէ , էթրաֆընըզը իհամիա խոէն գարտընըզդ իչինաէ պիր ճիւզի այրընըզդ հասըլ օլարագ , հէր կիւնտա մինթահաթարտան գուբթալտըրունուզ ։ Իչիմէ պէնիմ , ճէնապը Հադդտան չէտիսէն վէ աէքրտունի գալպինտէն իթմաիկիմ նիհագ պու տուբ ։

Գարմէն , Մ. որ Րիէօնիւն պու աէօղլէրինտէն , մէրդումա պագը էտարա վագըֆ օլաուգունա քէչֆ իսէրէք , սիթմէսի , վէ պատէհա ,

—Րընէ՛ , աէսի , սիզին պու լադըրըլտըրընըզ սլէքտաս կիզլի պիր մինէկա վար տըր . աէօղլէյին , պանա անկաթմադ իսթէսիկինիզ ՝նէ՞ սիր , վէ պէնի իհամիա իլլէէն գարտընըզդ գա՞նղըը տըր , վէ պէնիմ գուրթուլմադըղըմը ճէնապը Հադդտան թէմէննի իլլէսիկինիզ մինթահաթարտար գա՞նղըտար տըր ։

—Ժա՛ն , պու խաւուտտա պանա հիչ պիր չէյ սօրմաեընըզ , չիւնքի ճէվապ վիրէմէմ ։

—Նէ՞ իչին ։

—Չիւնքի պու կիւնքի կիւն սիզ Աղիղ քիթապըն պահս իթմէկի քիմսեէրէ պէնդէմէքտաէնիզ , չէօլէքի կէօղէրինիզ վար , ֆագաթ կէօրմէզլիզինիզ , գուրադըրընըզ վար , ֆագաթ սինէմէք իսթէմէզլիզինիզ ։

—Հալպու քի պանա աէօղլէմէք իսթէմէսիկինիզի թահրիրէն պիկսիրմիչինիզ տիր , աէյիՙլ մի ։

—Էվվէթ ։

—Պինապէրին , պու զարըպ պիլմէճէնին մանէասընը իչպու մինհֆագաձա իչինաէ կէօրէճ՞ք միչիմ ։

Բընէ , էվվէթ մանէասընը լյմա իսէր թաւզուս պուլընը է՛յտի , վէ Չինկանէ գէղը քէլամա տէվամ պիրլէ ,

—Թէքրարէն սիւալ իսէյիմ , աէսի , նէ՞ իչին պու կիւն ինանմադ իսթէմէէճէկիմ պիր չէյ է՛յ , իւչ կիւն սօնրա ինանտաճադըմը գանն իսթէօսունուզ ։

—Իչպու մէքթուպ , պունու տաիսի սիզէ անկամադ տըր , վէ վագըմը կէլտիկինտէ , սիզ օ մէքթուպու օգուեուշնուզ ։

—Րը՛նէ , էկէր չիսմիսէն աէօղլէմէնիզի ըէճա իթմէմ , ճամպա օլմա՞զ մը ։

—Խա՛յր, օտանաշ, համթիա պա-
լիճալաբընըզա գարշը խարար տախի
խաերիմ։

—Ինչ կայի, տէտու Զինկեանէ դը-
դը, սիմաոքնատա հատատէ կէլէճէք
օշան հիսանէտիր անդամագ իչին,
մէրգուտա տիպգատիլէ սիմֆը նա-
զար կաերէք, բէք կայի, սիղին պա-
նա ատօղլէմէ՛ք խոմէմէտիկինիզի,
պէնատէ պարօն աբ Բէրժանա օս-
րատաղըմ, վէ սիղին պէնատէն կիզ-
լէտիկինիզի օ պիրխիկինատէն, էլ-
պէթթէ պանա ճէվապ վիրէճէք
սիր։

—Ժա՛ն, տէէտու նիտա իմտի Մ.
աբ Բիէօ հէնէճանը ապիմ իչէ, Ալ-
լահ աշղընա օրատն, վալիտէնիղին
խաթըր իչին օրատն, ճանընըզըն տէ-
լամէթի աշղընա օրատն, պու ատէ-
մէ հիչ պիր չէյ ատօղլէմէ՛յին, պու
ատամ պու քեաղըտարըն սիղին ուէ-
տինիզատ պու լունատաղունա պիլմէ-
մէյի, վէ համթիա չիւտահէ տախի իմ-
մէմէյի սիր, եօղատա հէր չէյ զայը օ-
լար։ Վէ պէն Ալլահա ինանըզըմ
կիպի ինանըզըմ քի, մէրգուտ, մէղ-
քիւբ քեաղըտարըզ էլատ իմմէ՛ք իչին
հիչպիր չէյատն բիւճամի իմմէուէճէք,
վէ անդէրի մահվ ու նատպատիա գըլ
մադ իչին, էկէր պու գծնադը սիմէ-
չէ վիրմէ՛ք ատախի լաղըմ կէլիր իսէ,
օլ խատատաա տախի Թէրէատիտա
կայէմէտէճէք սիր։

Դարմէն, վուգուլի Հալի օրատգ-
ճա անդատարագ, Բընէնին մէ քիմա-
պունատա Լիւք աբ Բէրժան ալէյ-
հինատ չիտատէլի վէ տէհղէթի պադը
իֆատաթի հազրըզըզ օրատգունա
արմըգ չիւտհէսի գալմատը։ Պու-
հատաէ Մ. աբ Բիէօնիէն վիճատի,
տայի օտանարրընճը օրմոճըգ, իչա
Թէհլի՛քէլի իտի։

Զինկեանէ գըչը վուգուլի Հալի ան-
լատըգ, վէ քէնատի քէնտունէ, «Պու-
նատն իւղէրինէ ատի չինճիբիւզ» տէ-
տի քատէն ատրատ, աչի քատար տուրէթ-
տէ վէ Թատիզը պիր տէտատ իչէ,

—Բընէ՛, տօսԹուտմ, գարտաչըմ,
տէտի, գալպինիզի Թէհլին իտի-
նիղ, տիղէ եէմին խաերէ՛ք տէօղլէ-
րիմ՛ըն, վիւրատաբընըզ իճրատ օրատնա-
ճագ տըր։ Հէր քէտատէն, վէ համ-
Թիա, էկէր խոմէրօճինիզ վալիտէմ-
տէ՛ն պիլէ, պէ՛նիմիչատ վագը օ-
լան տէվլի կիղլի Թատիտաճաղըմ,
վէ Թատ իւչ կիւնատէն, իչապու մոհ-
ճատանը ԷրբիՀըզ, Հազրըզընըզը
օպատճաճաղըմ։

—Պատ խատատատա տէօղ վէրի՛ր-
միսինիղ, ժա՛ն, տէէտու տիւտալ Հի-
տի Բընէ, պիր տէվլինճ ալէտատէմիյ-
լէ։

—Էվէլէմ, տէօղ վէրիրիմ, վէ պիղ
բէք ալէտ պիլիորսունիղ քի, Սիմէօղ
ֆատիլատատըն մէնուտաղ պիր պըղ,
տէօղլինատ պուրատնատատղընզ Հի-
միտ։

—Ինանըրըմ տիզէ, ժա՛ն, ընանը-
ըրըմ, վէ պու կիւղէլ տէօղլէրինիզ-
տէն ոօղատը տիղ Էղհարը Թէչէ՛ք-
քիր խաերիմ։ Վէ վիրատիկինիղ չու
տէօղ տատէսինատէ, տատհա պիտատէ
մէրհաբէրինճ օրարադ, պու բատատն տա-
պիմէմ իտէ՛ք, վէ պադիմ պիտատէ
մէ՛կնուտիեէմ Էչինատէ օրմատարադ,
տիղէ Ալլահա քատնըզատաբդ տէրիմ։

—Գո՛րատաչըմ, պատա, Ալլահա
քատնըզատաբդ տիմէ՛յիդ, իչըտ ինչդ-
քատ Համ՛քրար կէօրի՛չէր քիդ տիէ-
քե՛՛ք, պուրատատն կիչմէ՛նիդի խա-
Թէրիմ։

—Խա՛յր, ժա՛ն, խայր, տիղ ոօն
տէֆա օրմոդ իւզրէ, Ալլահա քա-
տնըզատաբդ տիւօրատմ, չինը՛ր պու-
տէմատատա պիր ատախի պիրիզատիր-
տիղի կէօրէմէյէճէ՛ճ։

—Պէն տէ էօղլէ գատն խոիւօրատմ,
տէտի Դարմէն քէնատի քէնտունէ,

Պիտ ազ ասնար, Մ. ար Բիէօ քիւչիւք սալնաման չբզըտ, ու պաշընը արգասընա տահի չէվիրմէ քսիդին, ալ կիւնիւ սօն տէֆա օլարակ կիրմիշ պատուհանու զանն իթալիկի Սիմէօզ գօնտրնտան մուֆթարա դաթ իլէտի, ու կիտէրքէն,

—Էկէր ճէնապը Հադդ, պէնիմ վէֆաթընա մէզպուրէնին գուրմա-ըըշմասընա միւտատաէ խաէր խսէ, էօյսիւկիւմ մէ ինսան ու միւֆթէխիր օլսըտամ, տէտի։

Պէօյլէ տէօյլէնէրէք, Բընէ ատաթընա պատաք։ Պու արաըդ ատամ թամամ իւքի իտի։

Մալիւմ օլսուզու իւզրէ, ատաթ իւչաէ մէզգուտ տէլիդանըը Անֆէր ու Թօմպ–Իսուար ատգաղլարը քէօչէնտէ Էլիւք ար Բէրժան իլէ պուլաչաճաղլար իտի։ Պու հալտէ վաղթը մանայինէնէ գատար պիր ատաթ կէչիրմէք ըաղըմ կէտիկինտէն, Բընէ, ատա ատգաղլար իչինտէ ահէմիէ ահէմիէ կէղինմէկտէ պաշլատը։

Գրադալըմ մէրգուտ, պաշընը աչաղը եյմիշ, ու ֆիլըրի մինըհատաթ ակնատընա տաղմըշ օլսուդ կէզմէք քաէ օլսուն, պիրդ կէլէճիմ նինէ Գարմէնի պուլսուրմ։

Մ. ար Բիէօ, քինչիւք տաթնտան գատուտունու արգատընատան գատար գաբատմազ, մէրգուտ մէ կէնճ գատըն կիւնա տատըրսըղըգա իւզէրինէ աղմըշ օլսուդու տադրը պիր նին քտէն գուրմուտունուշ տուր կիտի, ուզուն պիր նօֆ իթտի, ու սօգատա նատըը օլան բէնչիրէլէրատէն պիրի նատնէնա սօգրու իւէրէ չիկ, ու անըընը բէնչիրէ ճամընա տահմինատ, Բընէնին ախչատը չբզ տգրընը ու Ֆօնտ–Սէն–Վինչէօ սօգատընատա զայդ օտուդընտու կէօրտու, ու քէնտի քէնտինէ քտմազ մէճպուրնիյէթտէ,

—Հէյէ գուրթուլսուս, տէտի, զանն քաէրիմ քի խրտմէթիմի լատըգըլսա իճրա իթտիմ, ու քէնտի քէնտիմի թայինիպ իտէճէք հիչ պիր պատիւէթիմիզիք իճրասընատա ազատ լունմուտըմ։ Զէվճը տէլիփանընը, նէ գատար վիւղթատըբսէ օլսուն օ, տօդրուտու իսթէմէյէրէք քէնտինինի ատճէօրտամ, ու էկէր մէզդուտ պէնիմ իչին պիր մուհտամա-րա, ու պիր մինի օրմուշ օրմանտա իտի, քէնտինէ պիր ֆէլսէֆէ վազը օրմանընը ատտա ատգաղ իթմէզ իտիմ։ Ա՛հ, էկէրչի պէն հազգատթէն ժոն ար Սիմէօզ օրտա իտիմ, էօյլէ հիտա իտիւօրտամ քի, քէնտինինի սէվմէը իտիմ, ֆագաթ պէն Զինկեանէ գրզը Գարմէնիմ, պինտէն ալէյհ Բընէ պէնիմ իչին պիր ախշմէն տէր։ Շիւպհէսիզ իշ պու մէքթուպ, պանտա պուննան եէնի պիր իսպաթքընը կէօսթէրմէկճէք տիր։

Ա՛յնի վաղթտա Գարմէն, Մ. ար Բիէօ թատրաֆընատան քէնտինինէ թէսիմ օլունուպ, աէրտընինտէ մէրգուտ աէլիզանչընտն վատինէմէնտէ ժոնտա իսթիմատչին նատըզը մէքթուպ ատտընան մահֆազանընտն մինիսթըրինին նըրթմտը։

Կէնճ գատաթն, մէզքինը մէգ-թուտուտն պիրինճի ամթըտարընտա ամֆիք նատար իչէրինկի սըրատտա, պիր գատա ացրտտ, ու պատն ար Բէրժան, ատէթի մէճճ իւզրէ, քէնտինինինի կէրմիշ օլսուզունու էվճէճճ պիր իսրզմէթքատա վատրթատըյա խատրէր վիրտիրմէ քսինին, քինչիւք ատօնտա կիտտի։

Գարմէն աէրհալ մէրգուտա իչէրէնտէկինտէ, Էլիւք, սէտտիճճ բատմազընը տատատզտրընտա կէօրթիւրտու, ու պիր իշարէթ իտի, էմրի պատիւէթի իւզրէ պուլունմատընը

Գարմէնէ Թէնալիէ լիմաի ։

Մ. ոը Բէրժան հէր կիւն գնա-
ցա կէլիր խոի , ֆազլա մուդ , վէ
նասռաա տուշէս , վէ չօդ սէֆա ի-
քիսի տախի պիրիւքտէ օթարադ ,
քէնարինէն , Գարմէն լէյ վուգու
պուլան կէօրիւշմէյէրինտէ հաղըր
պուլունուրդար խոի ։ Պինադէրին
մնհրէմնէ գծնուչմադըդ միմ-
քին ադամդ խոի ։

Պինադէն ալէյհ Զինկէոնէ դըզը-
նէն , ոյա պյաա վուգու պուլան
վուգուամթլարըն հիչ պիրիսինաէն
մնիւռհաթը էօդ խոի ։ Մէրգումէ ,
գծնի ոը ժիւռագըն , վէ մնր.քի
ոը լա Թուր–Լանտրինին վուգուլի
վէֆամլարընը , վէ պիր պյալդդ
Ա.իւ.քիւն պաչը իւղէրինտէ պու լը-
նան Թէհամուլէր Թէհլի.քէյլ պիլ-
մէդ խոի ։

Օլ կիւնիւ , Բէրժան , մնիւռիմիւ-
միւդ օյան պաղը սէպէպլէրտէն ոօ-
լայը , հէր վադքի.քի ղէմնընընտան
էվվէլ Սիմէօդ գծնադընա կէլէրէ.ք,
վէ Մ. ոը Րիէօնիւն մնատամ տուշէ-
սին նէգտինտէ պուլունուռգունու
խապէր պյարադ , պու խապէրտէն
տօյայը տիմրէմիշ խոի ։ Պունունպա
պէրապէը քէնարինէ մնիւռիմոմ
վիրմէ.քտէ օյան խըղմէթի.քնըզըն
գարշընընտա տօղուդ գանըզըդյա
առվրանարադ ,

—Տօսթում , տէյի , մնատամ
տուշէսի ասյա բահայնըզ խիմէ.յի-
նիզ , չինն.քի մնր.քի ոը Րիէօ խյէ
կէօրիւշմէյէրինի գամթի խիմէ.ք խա-
թէմէմ ։ Խոնի , մէղ.քիւր տիւ.քա-
լէմէնին խիթամընա գատար պուս-
յիւ.ք ոաօնատա պէ.քէրիմ ։

Խըզմէթի.քնարզալ Հոգընատա ի.ճ-
ըա օյունուճադ օյան իդտիխադը
պիլտի.քէրինտէն , Մ. ոը Քէրժանը
չինմնիտէն , գծնադըն իյէրտատ է-
ֆէնտիսի օյաճադ մնդ ատընատա ոատա
խիմէ.քտէ , վէ պինատէն ապ.յհ.քէն-
տիսինէ իդատի իյէմէ.քտէ խտ-
յէը ։ Պինադէրին մէրգումէ խըզ-
մէթի.քտար հիչ պիր խիմիրտալ պիրէ
պէհան խիմէ.քտիզին , պիր Թատա-
ֆա չէ.քիլտի ։

Ա.իւ.ք Հոպընըզ գալընճա , ֆէվ-
գէյատէ պիր մէրտդ իյէ Թահրիդ
օյունուրադ , քիչի.ք ոաօնան հա-
նընա Հոգյաչը , վէ բէրտէ.յի գալ-
մըրըզ , դուլտպընը գտաբահտ տա-
հատը , վէ ոչի.քտար ոգրէ.ք տ
դուլպընտա վատըյ օյան իյ.ք յագըր-
մըրտան , Րընէ իյէ գծնուչան
տուշէս ալնահրդ , Դարմէն օյատ-
դունու անյատը ։ Պու հալտէ պիրտա-
տէ տիդգահ խտէրէ.ք , պէհան էյ-
յէտիկիմիդ մի.քտէֆէմէտէն հիչ պիր
լոգէթ գաչըրմատը ։

Բէրժան , մի.քտէմէնին խի-
խմտ պուրուդունու , վէ Մ. ոը
Րիէօնիւն տպիմէթի վադմը հոգ-
յաչընընը անյատընընա , ոուր-
ուտուզու մնհէյյի թէր.ք խիմտ , վէ
բէնչիրէյէրտէն պիրինին էնդի ոտա-
յընընա կիրէրէ.ք , գալընճա գու-
մնչտան մնատմադ օյան բէրտէ.յի
աչադը չէ.քտի , վէ պու ոուրէթի.ք
պիուտպիմիւն նատէխտ օյուս ։

Րընէ , րէ.ք չօդ ճինէթի.ք խտ-
գիր խիտիկի քիմնէնին պու տէրէ-
ճէ.ք քէնտի հոգընընտա պուլուն-
մնատընտան ոտյա չիւրէն խիմէթէ-
րէ.ք ոաօնատան կէչտի ։

Բէրժան , Դարմէն կիպի , քէնտի
ըտ.քիպինէն դծնադ ոտան չընգրդ կիմ-
տիկինի բէնչիրէյէն կէօրտիս ։ Վէ
մէրգումէ տէյիդանընը կիտէր կիմ-
մէզ , պուլունուս պու մնհէյյի խէր.ք
պիրյէ , քիչի.ք ոաօնան դարու-
ոտունու ոչտը , վէ պիր ոտ էվվէյ
նատյի.քի սէֆյէտի.ք խտ , Զինկէո-
նէ գընըզըն մնուվաճէհէինտէ պու-
լունուս , վէ մէղպուրէթէ խիմտ-

պէն վէ էվնաէ.քի .քեաղըթը կէօ.
թէրէրէ.ք , եավաշ պիր սեաս ֆէէ ,
—Զաբաւդ վէրինիզ , աէմի , վէ
մէզպութ ոէ սէրհալ մէզ.քիւր
.քեաղըթը թէսլիմ լիմի ,
Պարօն պիր գաչ սանկ.յէ գար.
ֆը.քնաս իշպու մէ.քիմաւպու պիր ուճ.
ման միկէր ուճունա գատար օղու.
տու , վէ օղուտուդճա տուտուգլա.
ը.քնաս գարիպ պիր թէպեսիւմ
միւշահէաէ օլունմազաս խոի , Պա.
տէհա Գարմէնին իշնաէպիզէճէկի
տէրէճէաէ եիս.քաէ.ք պիր սեաս իչէ ,
—Յիվրադը պու տատմ ոէհչէթի.
լի պիր սիւշմէն սիր , վէ նոպատը
սիդդաթը գարանըլդաս պիչէ կէօ.
սիս.քաէն պաշդա , պիլմէսիկինի
ոէ հիաս իչլէմէ.քաէ սիր , Էկէրչի
տիւնեատաս պէնի դօրութմաթիկը
պիր .քինէ վար խոէ, չիւպհէսիզ պու
տատմ սիր . աէմի :
—Նէ՞ իչին , աէհու սիւալ լիմի
Գարմէն :
—Իչիմ սիղ տէ պադ.քընըզ , տաչ.
զիմ Ժան՚ն , աէմի պաբօն , խոհիչչէ
օղուտուդու մէ.քիմաւպու մէրդուման
լիաոէ խոէրէ.ք :
Զինկիանէ ղըզը , .քէնաիսի տէ
մէզ.քիւր մէ.քիմաւպու օղուտնաս
պաշտաէըպ , օղուտնաղնաս իչէրիչէ.
սի.քճէ , ըէնկի օօրնուպտաս , վէ սի.
տաղընաս ոէհչէի ալէտաէրի միւ.
շահէաէ օլունմազաս խոի : Նիհա.
ոէի մէ.քիմաւպուն օղունմաղընը պի.
թիրսիկինտէ ,
—Ա՛հ , աէմի , պիչիւ.ք պիր մուս.
խամարա օլտուղունու .քէչի իիմի.
կիմտէ , .քէչիմ՚ նէ՞ գատար տօղ.
րու իսիչ , խաբին Ալլահ աչդընա օլ.
սուն , Ֆէ՛թհան , պու տպվիհամաան
գա՞նդրը տօղրու տուր :
—Ֆէհաֆիաա տէ տօղրու տուր ,
աէհու ճէվապ վիրսի մուխամատա.
ճա պատն :
—Տիմէ.ք Մ. ոը ժիւտաֆ , վէ .Մ
ոը լա Թուր–Լանտրի . . .
—Էվվէի , իչիսի տէ պիդի թէհ.
սիաա իիմէ.քաէ խոիչէը , վէ Բէչրին
իչէ պէն պիր կիւնիւն իչլէնաէ պու
իչի մէվանկյի օրիատան ոէֆ իիմ.
մի.ք :
—Մէհաբէթլէ , կիպհճէ վէ պի.
լա չահիա , աէյի՛լմի :
—Պուհու պանա օօրա՛րմըչընըզ :
—Լաչրին էօյլէ խոէ, Մ. ոը Բիէօ
նէ՞աէն պիրիէօր :
—Իշիմէ ապիվիմ , սիդէ թէ.րրար
աէօյլէյիմ՚ , մէրդում հիչ պիր չէյ
պիրմէզ , Ֆադամի թահմին խոիէօր :
Պու կիւն.չի կիւն հիչ պիր բօրա
միատիրի , վէ Մ. Սարթինին էն մա.
հիր խէՖիէէրինաէն հիչ պէրի , Բը.
նէնէն Ֆիլտաէիմի ոէրէճէօրնաէ
պիր Ֆիլտաէիմէ մանի.ք օրանաղ :
Պուհուն ոէպէպի խոէ , մէրդու.
մուն աշդ ու ոէվաա տատյդատունա
միւպիմէչա օլուղ , բա.բիպինի թէ.
լէՖ իիմէ.ք խոիմէէմի պիր : Պու
խատտա իօհոՖի վէ ուճայիզ պիր ,
աէյի՛լ մի :
—Ցէ հշէիմի պիրէ պիր , պիրա
պիրիմ գ սունղը իատպիի հիաս , Բը.
նէնէն պիրի թէչէՖ խոէճէկինի
պանա խատպը վէրիէօր :
—Միղին իատպիի հէտանիզ նէ՞
ոէօյլոէիկինի պիրիմէօր , չիւն.քի
պիր տատմ կէչիմէդէն , Բունէ պիղ.
զամ .քէնաիսինի դուրիմտադ խոէ.
տուտունաա պիրէ պիդիւ.ք կիւճլիւ.ք
չէ.քէճէ.ք տիր :
—Անատօրատ՚ , գուիտա պիրիմ.
տէ տուէղօ խոէճէ.քտինիզ :
—Բունէ պուհուն մէ.քիմաւպունատա
կոտմիշ , վէ հէր հատաէ .քէնաիսինին
էօյէճէկինի տէ իլտաիէէն պէհուն
իիմիշ տիր , Նուտիշ.քի պիղտէ միւ.
սատա իիմտիկինիզտէ կէօրէպիրիսի.
նիզ : Մէրդումուն պու իՖատէիի.

նէ նաղարէն, քէնաթի պիրինճի աէրէճէաէ պիր բէյդամպէր օլմալը սըր, վէ երէմիա բէյդամպէրին, «Վա՛յ պէնիմ հալիմէ» ոէեաւ նե-տա իթաիկինի չաթըրընըզա պըրագ-ոըրմագատա տըր։

—Պաճանդա պէրաաէր, պիր տաւ-էլմանան նէիճէսի տայիմա չիւպ-հէլի տիր։

—Սիզի թէէմին իաէրէ՛ք ոէօղլէ-րիմ՛քի, ազիզիմ ծան, պաւ խաւ-տաւ պէնիմ իչին ոէ՛յիլ տիր։ Պաճանդատա գաթինագար, պէն օ տաէ՛յիէրտէնիմ՛քի, պախթ քէն-ամ ալէ՛յհէրինաէ կէօրինմէոէ պիրէ, եինէ պիւտպիւթիւն հէր շէ՛յի պախթըն էլինէ թէր՛ք իթիմէզ-լէր։ Պիլիրիմ՛քի պախթ, գատըն թայֆէսինին թաագիաթը կիպի թէպ-տիրէ մէ՛յհաղ վէ ալտամըճ տըր։ Պինանէն ալէ՛յհ լաղըմ օյան թհ՛տա-պիրի իհհիհտաթինէ՛յի իթթիհտաղ իյյէմիշիմ տակը։

—Տիմէ՛ք տիր ք՛ի, ոէեաէ Դար-մէն, մուաֆֆագըյյէթին սիպին թաագիբընըզտա գալմադը իչին, հէր թէտալըի էմիէլինտաէն տուչիւնտու-նիւզ։

—Էմմէթ, էմմէթ, ոէ՛յի ճէվապ միւտի պարան, հաթթա ոէմիկուիս նիչանըզըմ, իւչ տատթ ադըդա, շա-տաբը տատթըն թրտագտաբ եապըմ վուրտաւդունտա, կէնճ չաղընտա ոէ տագախթ տաբէթաէ տաէեօտա ոէճիտա իթթիւչ օյան Մ. մաբքի տը Րիէճինիւն բաւհա իչին 'ի խոյց կո-գոչէ տաւտաբ ոէօղլէմէնիզտաէ հիչ պիր մանի օյտաւդ։

Զինկիտանէ դըզը իչպա էլէմպախչ խաթիհզատտան տօլայը թէպէտաւմ իթիմէ՛ք խաթէտի խսէ տէ, քէնտա-սինէ պիր ոէտհ ու ոէնտա օյտաղ իչ-չին ոէօղլէրիդ՛քի, պաւ թէպէտաւ-մէ նէ՛ դաւդմէթի վէ նէ՛ ճէտարէթի օյտաւ, վէ Րընէնէին մէ՛քթաւպտաւ էլէրի իչինաէ էզէրէ՛ք,

—Ճիմտի պտաւ. նէ՛ ճաբտաղ լաղըմ տըր, ոէեաէ։

—Պիր տան էվվէլ պաւ մուխա-թարալը քճտաղըա բաըչաաընը՛ք ճագ-տաղ, վէ իչպաւ քճտաղըա տիւդիւն ճախօտ տիւչէւինն կէօղլէրինէ թէ-տատիֆ իթթէտիհի իչին, թալէթ-տիղէ թէչէ՛ք-քիր իյյէմէ՛ք լաղըմ տըր։ Ճօգատա էկէր անլէրին էլինէ կէչմիշ օյտա խտի, իշ բէ՛ք ֆէնտա օ-լուր խտի։

—Է՛յ պաւ վատիճէթնատէ՛յի նէ՛ ճաբտաղը։

—Էկէր իչինաէ նէ օյտաւդունա պիրտէ խտի՛ք, հիչ պիր ադիճատաղ-լուդ օյտճաբտաղ, տահիպինէ թէտ-ղիմ խտէպիրը խտի՛ք։ Ֆագաթի մա-տատ՛քի իչինաէ մուղիրը պիր գամ-մադըղ օյտատըղընը՛ք խտապթ խտի՛ճ նէտտիմիզտաէ հիչ պիր պիւրհան ճօգ-տաւդ, պաւ հալտէ պտունաւ տատ ա-թթէչէ տթմագտան պաշգա չարէմիղ գալմատը՛ճ տըր։ Ճանըա, ժարքի տը Րիէճինիւն վատիսէրի խտթէտի՛քլէրի կիպի ադըշընըդտար։ Իտտի ճաղը-նըդ, ադիղիմ ծան, ճաղընը՛դ։

Գատմէն, պատճաւն էմբինէ խ-թաատթ իթտի, վէ մէ՛քթաւպտաւ տթ-տըդը կիպի, վատիճէթնատէ՛յի տատ-խտի ատէմին իչինէ տտժտը։

Իւդէրինտաէ Մ. տը Սիմճաղիւն խտ-մի մուհտըրէդ օյտան մահֆադա թէ՛քթիրլէն ճանտաղ իւդրէ իւ՛քէն, տիւչէս քիւչ-չիւ՛ք ադճատա կիբտտի, վէ պատճան տը Բէրժանըն կէյտիկինաէն խտաթէրի օյտատաըրընատան, մէր-գաւտաւն օյտատա պաւրատճաաը խտա-տատատճատա պիր տէրէճէ թէճաճ-ճիւտատէ գատտը։ Պաճանդա պէ-բատէը, քէնտի տտէթի իգթիգտա-տրնճա, մէրգատտաւ քէտտի՛ն նէգտա-բէթի իւդրէ գատտաւ խյյէտի, վէ

ուներա Գարմէնի պիր թաւաֆիա ալըպ, եավաշ պիր սէտա իւէ ,

—Բընե՞ նէ՞ օլսուս , ասէուս սիւալ իթտի :

—Վալիտէճկիւր, Բընե կիթտի :

—Մի՛թէ սէլլի օլսա՞դ ֆէ կիթտի :

—Էվէլէթ, մէրդում կիթտիկինտէ, պիր ադ մի՛թէ սէլլի օլնուշ իտի :

—Պաթան իւէ թէտաւիւֆ ի՛թմէտիկէր եա :

—Համտ օլսուն թէտաւիւֆ իթմէտիկէրը :

—Եադընսա կիթմէկ էֆքեար-բընատա հալէա խարար իթտի՞ մի :

—Ենէպհէսիզ. հաթթա պէն ատ, պէշիւէ պիր գարարընսան ատայըը ֆի-քրինի թահսին իթտիկիմի քէնտիսինտէն կիպիէմէտիմ :

—Զէվա՛ղը Բընե, հադդ թէալա քէնտիսինէ բէհտէր օլսուն :

—Վա՛լիտէճկիւմ , ատն մի՛սլիթ-կիհ օղ , պիզ անքն իչին տուս իտէ-րիզ :

—Ծադաթի պանա սէֆիլէտիկի էմանէթի սանա վիրտի՞ մի՛ :

—Խա՛յր , մի՛ գալիպա պէնիմ իւէ կէորիւշմէ-ք տրզուսինէ մուվաֆֆադ օրմադը իչին , պուս պիր մէսիլ իտի : Համիթա էմանայի մուհասիբէտ մէգ-դիւր էմանէթիմ տայիր պիր սէօղ պիւէ կէչմէտի :

Մատաթ տը Սիմէօղ , Բէրժանն օրտուս պուլունտուղու իչին ուղուն միւտաւէթ Գարմէնի խոթիֆտոր իւ-ռէմէն էճէկինտէն , մէրդումանն հա-նընա հոպլայաշը , մի՛ միւ-քեռլէմէ ուսուտ սուբէթտէ պաշլանըլտը իւ-սէ ատ , Լիւ-ք իւէ Բընե պէ-ինտէ սէօղ մերսիլիչ օլան վազըթի եադ-յաշարըղնսան , քէ-ք ադ ատմատ իթտի , չինքի Մ. տը Բէրժան խոս-մինի ալչագճա պիր սուզպա սու-շու բէրբէ-ք , մէրդումա պիր սուբէ-թի զայըի լսեըդէտէ թէլէֆ իթ-մէ-քիւկի թէրմիճ իտէը իտի , ֆա-գաթ մէրդումա պիր ադ պէ-քէթ-մէ-քիւկի , չանընը մադդալ պիր հարէ-քէթ սուս իթմէմէ քտէ իտի : Պիւնապէրին Սիմէօղ գօնադընսան մուֆթարադտի , մէ պու սըրատա մնատամ ասիչէս , մէրդումա ադ-չամ թատամընա սուվէթ իչէտի : Լիւ-ք , իչպու սուվէթի մնէլ մէմ-նունկիչէ գադուլ իտիպ , քէմալի հիւրմէթիէ սիւչէմին , մէ մուհա-պէթլէ տէ Գարմէնին էլինի պուս իթտի , մէ ուղրա Զինկեանէ դըղը-նըն դուլտընսան աշադըտա ,

—Վադը օլաճադ հալէթը պու-ադչամ սիզէ նադլ իտէճէյիմ, տէ-տի :

Պատէհու , սիչարսա Մալթուն թուսթուզու պէչիկինէ սիւսը օ-լուդ , էն քէմանն եօլսան Անֆէր ուօդաղընա կէօթիւրէն ուօդադսան սիւրսթէլէ հապէքէթէ պաչսուսը :

12

ԹՕՄՊ-ԻՍՈՒԱՐ ՍՕՎԱՂԸ

Պարօն տը Բէրժանըն , Թամպ-Իսուար ուօդաղը քէօչէսինտէ աթ-ատան աշադը ինկով , Հայվանը եու-լարընը Մալթա թէչիմ իթտիկի սըրատա , ատաթ թամ իւչ իտի , մէ զաթէն պիր գաչ տադքդատան պէրու Բընե , գարարըչաբըրըմըշ օլան մնահէլտէ պուլունանդատա իտի : Թադիսթիկյէ Բիէօ մէ Լիւ-ք պիրի պիրըէրինի սէլամլատըլար , մէ էվ-վէլա Բէրժան քէլամա ադադլէ ,

—Մ՛իսիւ մնօրթի , էկէր սիզի պէ-րլեթտիմ իսէ , ափվրընդը ըէճա իտէրիմ , ֆագաթ զանն իչ-մէմ քի կէճիքմիչ օլաեր-մ , տէտի :

—Թամ վագթինտէ կէլսինիզ , միւսիւ պարօն , տէեուս ճէվապ վիր-

ան Բընէ , անճատ պէն էլ բէն կէլ-
ուիմ :

—Բէ՛ք լաւ, իշլէ էմբինիզ մուն-
թաղըրըմ :

—Էֆէնտիմ , կիաէճկիմիզ նօ-
լու կէօսթէրին , պէնատ սիզին սը-
դանըզատան կէլմէկ հաղըրըմ :

Պէօյլէճ իլքիսի պիրլիքատ եւս-
լումէկէ պաշլատըլար :

Օլ էռնատէ Թօմպ–Խուսար ոզ-
դաղը կէչիտ պիր ոզդագ օրնատը-
ղընատան , հէմտէն տայիմա լաւլի օ-
լուզ , պիր թաղըմ վատի պադչէ-
լէր իւէ զէլլը օլաճմանըչ օյան պիւ-
յիւք մէսաֆէյի ուրատարըն ուրա-
պէնատա աչըգատա պուլունմադատա
խոր : Մէղբիւր Թարիղին պօնատ-
տա , անճագ իւչ սէօրթ էպնիսէ
զէվճուատ օլուզ , էպնիսէյի մէղ-
քիւբէ , նախօտ տահա ուօղրուտատ
մէղբիւր դուլատէլէր մէթրուք պիր
հայատ կէօրիւնմէյճատ խոխլէր, չիւն-
քի պուտարըր կիճէ կիւնահուզ ուչըգ
գալըզ , Թարիղի մէղբիւրատէ պիր
ատադ սէսի իշխոխոխկինատէ , մէղ-
բիւր դուլատկէրինի տար վէ զայրի
միւնհատամ բէնչիրչէլէրինին քիրլի
ճամարը ուրգուսբնատա ուալա պիր
գատըն , նախօտ չօճուգ պադչը կէօ-
քիւնմէզ խոր :

Լիւք վէ Բէրժան , նիւզ էկի խլքի
նիւզ տարմ գատար պիրլիքատէ ,
խայլիճէ նիւքատ վէ խուրտագ օյան
պիր ոխորըն նօտբնատան նիւքիւ-
սիւքատէն ոճորտ , Լիւք , մէղբիւր
ոխորըն ուրատբնատա օճուտմուշ պու-
լունան զատէմ էսկի վէ չիւրիւք
պիր քիչիւք Թոխոխտա գուրտ գար-
չըբնատա տուրատ , վէ , «իշլէմէ է-
ֆէնտիմ , կէլոխ» ատոխ :

Այնի վաղըխտա մէղբիւր զա-
բուճու նիխմէսիլէ , գուրտ գօլույճա
ատքըլը , վէ իւք ատֆտա Մ. ատ Բիէօ
իշէրի կիրտին իւչին , քէնատին նէ-
զաքէթլէ պիր Թուրտֆա չէքիլ-
տի :

Պատէհու Բէրժան, Բընէնինատա-
գուրքնատան իշէրի կիրիպ , գարատ-
ուու Թէքքար գարատաք , վէ սիւք-
կիւսիւնիւ տախի վաղ իյլէտֆ : Մի-
Թէաղըպէն պարօն Թուրքիկ ադիր
ատատա , վէ տատէխատ ատվինճ իյէ :

—Մինսիւ մարքի , ատափ , պու-
լունուտպատուճուղ չու մունհէյք հադ-
գընատա խոմոխկիսիմ մէտհինէտէ տօղատ
մի պարադատ օրնուտըղընը կէօրիւ-
ճօրատնուտ , տէյի՛լ մի : Նօ՛րըլ,
պուրատը , ճիտատի ճախօտ պինճատա
պիր ատափպէ քէնատի քէնտիկէրինի
Լէյճի խոմէքրկկի Թուտտվնար թատէն
տէկիպտանըլարատ մախուտ կիւզէլ
պիր մունհէլ տէյի՛լ մի տիր : Բա-
րկոզ ճիվարդարընատա , Ցպահ պիրկր ,
պէնիմ պիրտիկիմ մունհէլկէրատէն
հիչ պիր մունհէլ ճօգ տատը քի , պէն-
ճէ պու մունհէլ գատատր պու իյէ
ուդիճնուտատ օյատն : Միղ տէ պու
էֆքճատատ տէյի՛լ մի սինիզ , մի-
սիւ մարքի :

—Նէմէ՛ , քճատիլէն պու էֆ-
քճատատանըմ , տէճու ճէվատ վիրտի
Մ. ատ Բիէօ , Մ. տք Բէրժանքն հա-
գըզկ ճախօտ տախմէ հէնէճանըն-
տան նուշկ տուտուղ լարընատա խոմէ-
մէճէրէ՛ք պիր Թճէկատիւմ հատըլ
օլատուղ :

Պունունդա պէրատկէր , մունհէլի
մէղատուրատն մուղտէտ բէ՛ք մուտա-
ֆիզկ օյատուղու ինքնատր օյունատուղ
խոր :

Շէօյլէ քի խայլիճէ վիւտաֆտատ
ուղտըն պիր մուրատպատ մունհէլ օ-
լուզ , պու մունհէլատ էլլի տոմմէչ
ատնկ էվվէլ բտոխ կէլա տիքիրվիշ
օյատուգլարը մունհատն պուլունտան ա-
զատճատր սէրպէստմճէ պիւճիւտիւչ ի-
տիկր : Մէղբիւր ագատճատրըն է՛ք-
սէրտոխ չատ ագատճատրը օրնուղէ ,

դէշ մէմուխնէ նիսպէթէն եաբ-
դադլարը տէօքիւլմէյիշ իսի ։ Էօ-
թէտէ պէրիտէ եաբդադլարը տէօ-
քիւլիւշ պիր թադըմ մէշէ վէ ըն-
ջամուր ալաճլարը , ֆէվգէլատէ ին-
սան քէմիքլէրինէ վիւշադիհ օլա-
րագ , ուզուն սոլարքընը գուսպէ-
յի սէմաւիէնէ ասղլուս ուզամդըշ ,
վէ պուննաքըն տիկլարքնատա տաճի
պիր թադըմ չալը չըրըբլար թէօ-
րէմիշ իսի ։ Տիվարքն իշ թադանքը
տաճի պիր չէ քիւլէ սոլմուշդը եաբ-
դադլարը իլէ դորլը իսի ։ Եէր եէր
ագաճ սոլարքնատա ասքդ վէսաֆէ-
լէր պուլունուդ , գանն իսէրսին բի
պու մէսաֆէլէր խոսաէթէն տաէլ-
լո խոլմէ՛ք լյզն թէրճիհ խոլմիշ
իսի ։

Դըշ օլմագ վիննասէպէթլյէ , ա-
ղաճլարտան ղէմինէ օլ գոսար
եաբդադլար տէօքիւլմիշ իսի քի ,
ևիւրիւսէիկինատ տեսէ սէմի
իշնամէէօր իսի ։ Ամ՛ք իլէ Ըքնէ-
նին իշէրի կիւսէքլէրի սըրատա ,
պիր սիւրիւ գաղիանլար , գարկա
աեսէրի չըգարադագ ուշսաւլար , վէ
չիմէն իւզէրինատ աեօնամէհ պաշ-
լասըլար ։

Պու սրադըդ կէօք սիւմնանը օ-
լսաց , կիննէշ տաճի պիր թադըմ
պուլսիմլարըն սրդասքնատա կիղղէն-
միշ իսի , վէ եաղընըդ գոսրսճի ու-
ֆուգատա դըրմըգը պիր լէ՛քէ մա-
դամքնատա կէօրիւնիւշ , պուլսիմ-
լար սրդասքնատա գայդ օլան չէօ-
քէյլերի ատ ճիւղիճէ քիս ըրէ՛յի սր-
ջա այտընըդ վիրմէ՛քատ իսիլէր ։

Ըքնէ , էյրսֆընը իհսահա իսէն
միւքէսատէր մնատէյէրատէն սէր-
հալ միւթէէսիր օլարագ ,

—Թամ ճէնադէ սէֆինինէ յա-
ճըգ պիր պէնան , սէտի քէնտի
քէնտինէ , սօղրուսու թադիտի
պիրէ պէնիմ եաբդը թաւհաւ օլ ։

Հալ պու քի պարճն ադ Բէր-
ժան , չիւպհէսիշ , նադշ ու թարիֆ
էյհամիկիմիշ մնհէյլէ ըէ՛ք ալճըգ-
օլսաւղանատան , չու էնհատէ նէ՛
միւքէսատէր վէ նէ՛ սէ ֆիլքրի մէշ-
դուլ կէօրիւնիւճօր իսի , պիրագ
սիմսարճնատա ֆէվգէլատէ պիր մնհ-
ղուլճէյէթ ալէսամէյհի գարիպէտի
միւշահէսէ օլանուճօր իսի ։

Պինաէն ալէյհ , Դաւմէնին նի-
շանլըդը , քէօշէ պուճագլարը հագ-
գընատա մնսիւմնէթը թաամիէսի պու-
լունատուդու չիմէն պադի գըմըքնը
սիրտէյէ եիւրիւսաւ , վէ պիր ազ
եիվէ՛ղ դի՛քր ու իշար լյզէսիկիմիշ
սրալըդ մնհէյլէրատէն էն պիւյիւ-
կինէ վաըլ օլաս ։

Պու մնհէյլ , եիկիրմի պէշ օթուզ
աեագ ուղունուղաճնատա , վէ ան ան
լ՛քի աեագ - էնվիկինատ , թքպգը
եաւմնաբթա չէ՛քինատ իսի , վէ իշ
սըրատա չամ սրագճլարը , գոլքն պիր
տիվար կիպգ մնհէյլի մէղպուբատն
էյրտաֆընը իհսահա իյհամիշլէր իսի ։
Պու մնհէյլէն պիր ուճունատա ճէ-
սիմ պիր մէշէ սրագը պուլունատու-
գու կիպգ , իշ պու մէշէ սրագքնքն
սրգասքնատա ատա ան իքի գատար
աէրմի սրագճլարը վար իսի քի ,
սիեահ տաղլարը իշ իշէ տաբդրմքշ
օլատուդլարը իտագիրատէ , ատէյհա
պիր օրմնան հալի քէտգ իյհամիշլէր
իսի ։

Իշյհէ Լիւքիէն տաէրատուդու մնա-
հէյլ պուրատը օլուգ , մէրգամ ,
էյրտաֆընատ պիր կէօշ կէղհիրտի-
քատէն ոանրատ ,

—Միւսիւ մնարքի , տէպի , զանն
իսէրսիմ՛ քի պուլունատուդումնուդ մնա-
հէյլ լ՛քը միւնասիպգ պիր , տէյյի՛շ
մի ։

—Լիվէ՛թ , միւսիւ պարճն , պու-
խուսուսատա պէն տէ պիրին իշէ հէմ-
էֆքէսրըմ ։

—Տիմէք ալը քի պաշդա պիր մահէլլ արամադըզ պիհուսաէ ալը։

—Պիւսպիւխին պիհուսաէ ալը։

—Հէմ պուբանքըն Թօբրաղը եօ-մուշադ ալը, վէ չագըլ Թաշը վէ սայիրէ օրմանըղը էճլիսէն, դայ-մադ վէ տիւշմէք դօրդուսու տա եօդ տուր։ Պու մահէլլ ատէմա պիր ճէվահիր ալը, վէ Թէէմին օլունուղ, միւսիւ մարքի քի, պէն պուրատա իւչ ատֆա քէմալի մէհմունիյէթլէ տուէլլօ Էհմէտչիմ ալը։

—Իւչ ատֆա՞մը, տէյի Թէքրար-լաար Բընէ Էհէտճիւպլէ։

—ԷվվէԹ, միւսիւ մարքի, իւչ ատֆա։

—Էյ Էամ՞սիէլլինիզ։

Ռէբժան, տէրհին պիր տ՚ո խոհ-բէ՚ք, վէ կիւնա տճընտադ,

—Պէնիմ խաստիրըմ, ատամ, մէրա վէ Էիկա տատիլէր խոյլը, վէ գըլըճ իսթիմնալնատ ատ ֆէվ-դէլատէ մէհարէԹլէրի վար իսի։ Պունդաղ պէնիմ կիւլի, ելլերինատէն կէչէնի ալընըղ Էհմէտիլէր... Ալ-լահ բահմէԹ էյլէսին ճանդարընա, ԷհԹիկիմիզ տիւէյդարտա պիրի պիրըչըրսիզ հոգդընատա պուբաճադ հիչ պիր էօզրիւհիւղ եօդ տուր։

—Իւչնինիւ տէ էօդոս բոհիկիւ-նէ պի՛ւ միմ՚ք խոթէեօդուս-նուղ, տէնա սիւալ Էհմի Բընէ։

—Մ՚իւսիւ մարքի, պէնատէնիղ էյիմին ուղուրսուղ օլսուդունա է-սէֆ խաէրիմ, լաքին նէ՛ չարէ, պու ալէմատ հէր քէս քէնտիսի իչլին չալըշըր։ Պունունյա պէրապէր, հէր սէնէ մէրդումիյըրըն բուհու Իչ-լին Նօթը-Տամ քիլիսէսինատ տուտ սէօյլէմէ՚ք իւղրէ պիր խայլի տդչէ ոսրի Էհմէ՚քտէ՚չիմ։ Թէէմին օլուս-նուղ, միւսիւ մարքի քի, էկէր մու-ԷհԹէէսի ֆ սիպի տատի էօդոսու-բիւր իսէմ, սիպին հադդընըզատա տատի ոյնի վաղիֆէյի Էճըտ խոէ-ճէյիմ։

—Պէնիմ իչլին պէօյլէ պիր բուհանի վաղիֆէտէ պուբանմատընըն, միւսիւ պարօն, ատէտու ճէվապ վիրատի Բընէ, աչիքնատ պիր Թահ-դիրլէ։

Ռէբժան պու լադբրատնա ճէ-վապ վիրմէտի, վէ Մ. տը Բիէօ Իս-լավկԹէն,

—Պաչլատ ալը՚մ մը, տէտի։

—ԷվվէԹ, էվվէԹ, պաչլաէտա-լըմ, միւսիւ մարքի։

Պու էռնատէ Ռէբժ-ռն եէրէ, պիր ուչին դատ իչինատէ հըֆիզ խոյլիչ օլարադ Էինճէ վ՚ուզուն պիր բա-քէմի տԹտը։ Պատէհու մանԹօտու-նու չըդարըդ, պիր չամ ադաճընքն-էն ալչադ տալընատն տուտը։ Ռէ-զալ՚ք Մ. տը Բիէօ տախի քէնտի մանԹօտունու չըդարըդ տուտը։

Էռնայլի տուէլլօտա Հարէ՚քէՄէ զինատէ ոէլտէհի օրմադ իչլին, իսԹի էլալսէէրլին չըդարըդմատը ատէմ-ռէն խոի իսէ ռէ, պիղիմ խ՚քի տուէլ-լօճու լար ռօռուզուն չիտտէԹինէն նաչի մէզ՚քիւ տատի՚մէ ԹէէմուՄ՚ըլա բիտէէմ խոէմէտիլէր։

Հէր նէ Հալ իսէ, խ՚քի խատիմէր զըլըճ Էարընը զընքնատն չըդարըդ, ատէՄի վէճճ իւղրէ էօչէսիլէր, վէ ԹէտտիւՄի էօյլէ կէՄիրատ քի, խ՚քիռինին ռէ զըլըճը, պոյճա վէ զուվվէՄճէ նէկռիկէրինէ միւսաւի խոի։

—Իչլի՛ պու խի՛, ատէտի պարօն, նէրատէ տուբան ուղուն վէ ինճէ քա-քէՄի կէօռՄէրէրի՛ք, պունունյա պէրապէր էվվէլինատէն պէն, իՀԹի-մադ քի զըլըճ Էարըմընը միւսաւի կէ-մէզ ռէ չի՛ռ միւչիւնէրի՛ք, խ՚քիռի ռէ պիր պօյտա վէ պիր զուվվէՄռէ օ-րարադ պիր չիֆԹ զըլըճ կէՄիրմիչ իսիմ։ Ռնճադ էկէր միտՀարընըզ-

տան պիրի գըրքըը խե , պուն-
տան պիրիհինի ալապկիլիկ :

Ըընե մուվաֆֆագաթ ալէտմէթի
կէօթէրտի , վէ Ալլա քէլտիա տէ-
վամ պիլսէ ,

—Միւսիւ մսըքի , բէճա խե-
քիմ , տուբաճագ մահէլլինիզի ին-
թիխապ խոյն , տէտի :

—Տուբաճագըմ եէր բէք խի
սիր , ահետ ճէվապ վիրտի կէնճ
օֆիչիալ , քի թագսիմթիլլէ պարօ-
նուն ետա գարշըբնտա , եանի պիւ-
յիւք մէշէ ադաճընըն ալթընտա ,
վէ սէրվի ադահդարընտան պիր գաչ
տաքմ ուզագտա տուրմուշ խոյ :

Բէրժան , Ըընէնին տուբաճագը
կիպկի տուբուրմասընը խոյէտիկին-
ոէն , էվվէլինտէն խաստէթէն մեր-
գումանն պուլունտուգը մահէլլին
թա գարշըբնտա տուրմուշ խոյ :
Պունուն սէպէպլէրինի եազընտա
անկարըդ :

Թամ օլ էանտաէ , մէրգումանն
իքի խաոհիչերին չիմին իչէրիսինէ
կիտամէչերի իւզերինէ ֆիրար իմմիշ
օլան գուզկունըարտան իքիսի կէչիպ ,
սէրվի ադահդարընտա հաբըմ օլան
չամ ադաճընըն էն եվվըքէ տալը
իւզերինէ գօնտուրար : Զանն խոեր-
սին կէ ուզուրսուզ ալէտիմի տա-
եբըան պուս գուշլար , պուշանըրմադ
իւզրէ պուլունան տուէլլօեա սէ-
յիրճի օլմադ մէրտիգընտա խոյլէր :

—Ղալիպա պուննար , տէտի Ը-
ընէ քէնտի քէնտինէ , էօլիւիւս տա-
վէթ խոյնէօղլար , վէ պիր ադաոն
պիր լինտան նուշէսի բարչապտա-
ճադղարընը անդտաօղլար :

Ֆադաթ այնի վագըթտա գուզ-
կունըար , տէ հչէթլի սէպէբ չըգա-
բարագ , հէմնունէմ ֆիրար լյէ-
տիլէր : Եիւպհէսիզ պուննար պիր-
տէն պիրե ֆէվգէլատէ պիր նէտնէ
կէօրմիւշ խոյլէր : Մ. ալ Բիէօ , պա-
նէտնէին նէ օլտուգունու թահդը-
դա վագթը գալմագընըգըն , պարօն
ալ Բէրժան տուէլլօեա իպթիտար
լյլէտի : Ըընէ տահի միւտաֆագա-
նա գըեամ պիրլէ , պէօյլէճէ իքի
սիլահ պիրթագրինէ չամթըշար , վէ
իքի խասիմլէր եվվել էմիրտէ տէ-
թա էյլէնճէ թուրքնտա մուտաէ-
լէեե պուշլաեբագ , ասյա պիրիսիր-
լէրինի էօլտիւրմէք ետուննտա թէճ-
րիւպէլէրտէ պուլունմատընըր : Ե ու-
հալե , վէ իքի խասիմլէրին տուէլ-
լօտա մէհսուլմի , գապիտիյէթի վէ
չէճտաթլարընտա նատալըէն , տուէլ-
լօնտան պիր խայլի վագըթ իմմի-
տատ խոխագ տէհչէթլի սլաճադը տն-
լաշըլմադտա խոյ :

Լաքին պիր ադ սօնրա , տուէլլօ
քէսալ իչթիտատա լյլէեերէք , վէ
Բընէ մուդատաէմա իչի , թա-
լէնին էլինէ թէսլիմ խոյագ մէյտու-
սունէթի իչինտէ պուլունմադտա իք-
քէն , նահահտ կէօզլէրի բարմամա-
եա , վէ եանադլարընտա կէնճլիք
ղըզմըզըըղը մուշահէտէ օլունմա-
եա պուշլատը , վէ քէնտիսինէ պա-
բօնտան ատտաբնտա քի մէհտերէթ վէ
դաւվէթինին միւտավի տէրվէճէտէ ալ-
տուղունու տնյտաերճա , պիր գաչ
կիւնտէն , վէ հաթթա պիր ադ վա-
դըմտան պէրու իւզերինտէ տէր-
քէտար օլան գամը իւտիտ եէրինէ
իւտիտ հաբը օլտու , վէ քէնտի
քէնտինէն չու լաֆզատը տէօյլէտի .

—Նիհատէթի Հազրէթէտա տահի
տիր , վէ պու Ալլահըն պիր մու-
հաքքէհի տիր : Եիմտի չու տաէմ
պէնիմ էօմրիւմիւ քէնտի էյի իչին-
տէ թուէթտուգու կիպի , պէն տէ
տնյն էօմրիւնիւ պէնիմ էյիմին
իչինտէ թուէթտէօղուսմ : Իքիսիդ-
տէն պիրի էօլճէք տիր , լաքին
նէ՞ իչին պէն էօլէճիմ : Նկեր
Հազրէթէտա հազրէթլերի տահի

օրան տակաւին իրմէ խօսիլ, եկէք իսկոյն երթանք, ժամը պէտք է որ հիմա մանուկ օրիորդին տունը հասած ըլլայ, մենք ալ հոն երթանք, ան ալ մեզ հոն տեսնէ, ինչպէս որ խոստացանք։

Բայց Ալիս չէր ուզեր գնալ, ան կ՚ուզէր որ Մերդուման ինքը գար իրենց տունը, որովհետեւ ինքը հիւանդ էր, ու չէր կրնար ոտքի ելլել։ Ան կ՚ըսէր որ Մերդուման ինքը գար, որովհետեւ ինքը հիւանդ էր, ու չէր կրնար ոտքի ելլել։

Ալիս

ՄԻԱՀԱՔԵՒԷՆ ԼԱՀԻՒԷՆԻՆ ՆԷՄԻՒ-ՃԷՍԻ ՀԱՊՂՈՒՄԱ ՍՈՂԱ ՉԻԱՊՀԷ ԳԱԼՄԱՄԲՂ ԻՍԿ ։

ՊԻՐԱԷՆ ԱՊԻՒԷ ԱԱՐԱՆՈՒԷՆ ԱՊԻՒԻՂ-ՄԻՂ ՕԱՆ ՍՈՒՍՈՒԱԳԼՈՐԲՂՈՒԱՆ ՔԷԱԿԷՆ ԱՊԻՒ ԲՈՂԳ ՍԷՒ ԻՂԻԱԼԱՒ ։ ՊՈՒ ՔՈ-ՂԳ ԱՊԻՒ ԻՂՍԱՐԷՒ ՕՂՄՈՒՂՈՒ, ՆԱԱԷ-ՀԱՆ ՍԷՐՄԻ ՍՂԱՃՂՈՐԸ ԵԱՐԲԱՍՂԱ-ՂԸ ԴՂԱՐՂՈՒԱՆՈՐԸ , ՎԷ ՕՐՄԱՆՂԸՂՔԷՆ Ի-ՀԻՆԱԷ ԲՈՒՍՈՒՍԱ ԿԻԱՊԷՆԱՒՂ ՕՂԱՆ Ի-ՔԻ ՔԱՀ ԴԸԸՃՂՈՐԸՅՈՒ ՍՒՀՂՈՐԸ ՓԸՂՈՒՍԷՐԴՂ , ՔԷՆԱԱՐԷՐԻ Մ. ՈՐ ՐԱ-ԷՕԱԱ ՍՐԳԱՍԱՆ ՎՈՒՐԱՍԱԳԼՈՐԸ ՀԱՂԱԷ , ՐԷՐԺԱՆ ՍԱԱԱ ՓՈՒՐԱՍԱ-ՍԱՆ ՍԼՂԱՐՂԱՂՓԱՍԱԷ ՝ ՍԻՀՈՐԷ ՅԻ ԿԷՕՔԱՐՆԱԷՆ ՎՈՒՐԱՍԱ ։

Թ-ՍԱՓԱՍՂՂԷ ՐԸՆԷՆԻՆ ԷՎԻՍԱԷՆ ՁՂԱՀՔ ՍԱՒՀՒԱԳ ,

—Ա՛ՂԱԳ , ԴԱ՛ՐՂԱ , ՃԱ՞ՆԱ , ՍԷ-ՖՈՒ ՊՍՂԸՐՍՈՐ ՔԷՂ-Ք ՊԱՐ ԱԷՍՍ ՐԷՂ , ՎԷ ՍՂՂԸՆՍՍՍՆ ՊԱՐ ՉՕՔ ԴՍՆ ՃԳՈՐՍՈՐ ՃՂՀԷՂԷՂ , ՍԱՒ-ՔՂ-ԲՂԷ ՎԷՃ-ՍՂՈՒՐ ՕՂՍՍՍ ։

Ա՛ՐԳՈՒՄ ԷՎՂԷՂԱ ՊԱՐ ՍԱՐՂ ԲՍ-ՊԷՐՆԷ ՍԱՒՀՒԱԳ , ՈՃՈՍՍ ՍՍՍԱՂ ՊԱՒԱՍԱՒԷՂՂՍՆ ԱԷՐԷ ԴԱԲԱՍՆՃՔ , ՎԷ ՃՈՐՔՈՐԸՃ «ԷՃԱՒԱ» ՔԷԼՂՂԷՐՂՂՍՆ Ի-ՉՂԷՄՍՍ , ՎԷ Մ՝ՃՈՐՂԷԱ ԼՂԷ ԴՃՃՈՒԳՈ-ՆՍՆ ՉԷ ՅԼՍՍՆ ՎԷ ՉԷ ԳՂՂՍՂՂ ՉԷՂՐԷ-ՉԷՐՂՂՍՆ ՔԷՆՍԱԼՍՆԷ ՍՃՈՐՍՍ Է ՅԼՂՂՂ ՕՐՍՍՐՃՈՒՍՍ ԿԷՃՍԱԼ ։ ՎԷ ՍՆՐՍՍ ՀՂՂ ՊԱՐ ՉԷ Ի ԿԷՃՍՂՃՂ ՎԷ Ի-ՂՂՂՍՂՂՂ ՃՍՍՍ ։

13

ՊԱՐ ԷՍՐՃՐ

—Ա՛Հ , ՃԷՐԱՂ Մ՝ՃՈՐՂԷՃ , ՀԱՂՔՍՍ Ր՝ՔՂԷ ՍԸ ՐՂԷՃՆՂՍՆ ՂՂՃՃՍՍՂ ԼՍՁ-ՐՂՍՆԷ Է ՅՂՂՂՂ ՃՂՐՍՍՍ , ՍՃՂՐՍՍՍՍ-ՊԷՆՃԷ , ՃՂՐ ՍՍԷՂՂ ԻՍՁ ՌԷՂՂՍՆ-ՍԷՆ Դ ԳՂՂԸ ՃՍՂՂՍՍՍՆՃ ԳԱՐՂՍ ՊԱՐ ԻՍ ԿԷՃՂՂՔ ՍՂՐ ։

—ՊԷՆ ՃՍՍՆՂՐՔԷՍՍՍՆՂ , ՀՂՂՀՂՐՂՂՂ , ՎԷ ՂԷՂՂՂ ՂՂՂՂՂՂՂՂ , ԼՍՍՂ ՂՂՂՂՂՂՂՂ

նան քէօրուդտա պուլունմազ խոհ, ճէնապը Հապդ նէդիւնաէ պիդէ չիֆահամճը օմնդուդպտան առաւ օմնաճադ ապը։

—Օնա չնապհէ նէ՛, ասէաս ճէվապ վէրսի Լիւք, ֆադամ պիդ չիմնի ճանքնը պէր խտրաֆ խոհլամ ասէ, թէնի իդէ ուէշդուդ օյալըմ։

—Պաս պիչապէնին վիճաւսի պուդտաս դամնաճաճ՞դ մը ապը, ասէաս սիւալ իմաի Զինկհանէ։

—Խայր։

—Էօյդէ խոհ պանաս նէ՞ եաբաճաղըզ։

—Օրմատան դայարըրաճադըզ։

—Նամաբը, զանն խաէրիմ քի պիր չուդաւ դաղըմադ իչին պուբատաս լադըմ օյան էաէվամ եօդ առաւ։

—Շիմնի օյաւ, սինեօդ ատն կիւդմանն, սիդ չի նաի չաս նաշը մանթօսաս իչինաէ կիպդէ.յինիդ վէ ուամաւզանաւդա այբնըզ, Գօգըլիդօ ատա աեադ յարբնը պ այարըսըն։

—Բէ.ք խյի, իշմէ օլաւս։

—Իամնի, արդամատան կէվինիզ։

Պարօն, գանդաւ իդէ սիւդէմնա օյան վիճաւսի կէօմխուբէն իւքի չախաչարըն էանիանէ կէչէրե.ք, Թօմպ—Հաւսար ասզադը իւղէրինաէ եաբըսմբշ օյան քիւչիւ.ք պիր գաբուններն էն ուզադ խտրաֆքնատ ասզդաս եիւսիկիէ պուշդաբ։ Պիդ միտնաաէպէ չուներ պէեան իաէրիզ.քի, Բընէնէին ապմբշ օյաւուդաս իչ եաբէկէրատէն հալեա գան ադմնգուդտա օլաւզ, մէդքիւբ եաբէկէրատէն էն հաճիճքի իսէ, միւհմ.ք աստէմոէ իաի։

Լիւքիւն կիմոիդիւ մահէլաէ, էմրաճքնատ հէչ պիր նէդի բաբմադ.լըզ օյմնեաբատ պիր չուդաւ պուբընաւզ, պաս չաբդաւբան դէմինի իւղէրինաէ օյան եաւմաբատ ապզը պէչ պրը գատեմ գաւթրինաէ իաի։

Պաս չաւգաւբան իչ խտրաֆքը էնվայի ֆիտանէտա, ատրմաշըզ.լար վէ ապիրէ իդէ գաբը օյմնաղտա, նէ տէքճէ տէբինդիկի օյաւուդտնաս անլամադ միւմքնին օյատնաղ իաի։

Գ.էրժան, մէդքիւբ չուգաբան քէնաբնատա ատ բատաս, Մ՛օյաղէտ մէբգաւմնէն իմա ադգասընատան կիմքաէ օյաւուդտնատան,

—Պաբատաբ նէ՞ ախր, ասէաս։

—Թ.էրք գատնմուշ պիր գաւնաս ատաբ, ասէաս ճէվապ վիբտի պաբտո՞ն։

—Պաս նաշը պաբատա՞ մը ամատաճադըզ։

—Սիդի պաբատաս կէմիբտաիկիմէն ասպէպի եաղընըզ պատ ատաբ։

—Հադքգամէն պաս գանէմ կիւղէ պիր իմատամիսաբ ատաբ. հէմ մէրհամ, իշդաս ասբնի վէ խտրի մէրհամ, իշդաս ասբնի վէ խտրի մէբատ քէ.ք բահամի իտէպիկիբ։ Հայտէ Գօգըլիդօ, պէնիմ նիկտա օղբատ, գօմանտատան ասիդգամի էմ։ Պիբ.քատէ շաս վիճաւսի տաղատաղբմ, վէ պէն իւշ ատ.յինճէ պղբտադընըզ։

Իամնի խքի վիւֆտատէբ, մէդքիդ եիւ.քէբնէն ուաղատան ատզա, ատզատան ուադա տաղատնատա պաշյատաբդատ, վէ Մ՛օյաղէտ. պիբ, խքի ատ.յիտ, վէ ատնբա տատի եիւ.քատ.քճէ իշ տէտի, վէ հէմանատէմ Բընէնէին վիճաւսի աչբդ օյան մէդքիւբ չուգաւբատ տիւշաիս, վէ պիմիմտադի գաբատնատշ ֆիտանդատ վէ տաղատնէրն ասի, վէ ատնբա տատի գատա պիր չամամա իչինտիտի, ֆադամ մէդքիւբ չամամա ատզա աչբ իմմէեբէ.ք ատբհատ գայիչ օյատս, վէ պանաղատան մնատատ գաբատմքէշ օյան եօտանդատան պիր խտզ տիւմանդը չդգատդ։ Հատդը պաս չէ.յիբնին ճիւմ.ք լէսի անճադ պիր տանիյ.յէ գատտբ տիւբտիս, վէ մնատտատէն պիդիմ իշ չատատբ չուգաւբան իչինէ էյիւնդ պագաբդատ իսէ տէ, հիշ պիր

չէ՛յ կէօրէմէմիւէր , չիւնքի պիր ա-
յալըդ եէկսիկէրինտէն այրըլըճը օ-
ղան ասլանչըդըմը վէ այլը ֆիւան
տալըրը եէնէ պիճիչիճ խալըը .
եալընըզ պանդարըն եարըշալարը
իւզէրինտէ գան լէքէլէրի դալմըշ
խան :

—Տօղրուսու կիւզէլ իշ, տէեմ
Մօրալէս քէնտի քէնտինէ , չիւնքի
չէ՛լման պիլէ կէլիպ վէրհուման
ճէսէմինի պուրատան ասլամազըդը
ախչիւնէմէզ :

—Պուրատան ասիլդը պիրիմ պիր
իշիմիզ գալմատը , լմնի Նայտէյնի
կիտէլիմ՛, տէեմ պարօն ,

Վէ գաթը ու ճիւտէեթլէ խոհամ
պուլմուշ օյան տուէլօնուն խբա-
խալախիկի մահէլէ տօղրու իւէրլէ-
մի , վէ մինիթօտունու ալըդ , ու մու-
զունա ասլատդատն ոնլատ : Դօգը-
լիդճան ախուճունա պիր դաշ ա-
տէտ ալմուն գօյատս , վէ օ տախի
մուգապէլէմէն քէնտի թէշէ-քըհը-
պէճան խլէմի : Գատհու Լիւք ,
բէֆիդէրինլէ պէրապէր, մալիսվիս-
վիզ օյան գաբուհա վատըլ օլսադ ,
գաբուհան սիւրիհսիւնու չէքմէ-
մէն վէ գաբուհու աչադդան ոնլա-
տա ,

—Էվվէլս սիղ չըգմընըզ , տէեմ
իքի վիճիխալէրէ , վէ ոօգադատա
ատէմ օլսադ օլմասըդընա պադը-
նըզ :

Մօրալէս , եըրթըճը գուշտար կի-
պի սադ վէ ոօլ թարաֆընա կէօզ
կէզդիրմիշքաէն ոնլատա ,

—Սրադիխման չէօլէրի կիպի
խալն տիր , տէեմ :

—Բէք խի , տէեմ Բէրժան, իշէ-
րիտէն գաբուհու թէչքրատ սիւրիհս-
լէճէրէք :

—Լաբլին սիղ իշերաէ՞մ գալա-
ճադըմըզ , տէյի ոօրատու Զինկեռա-
նէ :

—Խա՛յր , չըգաճադըմ :

—Նա՞սըլ , եօգուս գանատլարը-
նըզ վար տըր տա , ուչաճա՞գ մըսը-
նըզ : Հադըգտաէն սիղին չու մա-
հէկտէն սիշարը չըդմանըզը կէօր-
մէյի գաեէթլէ մէրատ խանէօրատ :

Լիւք պու սիւռպէրէ ճէվապ վիր-
մէ՛քսիղին , ատղ թարաֆա ատօղրու
պիր գաչ ատըմ ատը , վէ օրատատ
սիվարըն արատընատա պուլունան
պէշ ալթը ատէտ արալըդ լարա պա-
տզադ , գօլտճաղ սիվատըն իւզէրինէ
չըգատը , վէ անաէն գաեռարադ սօ-
գադա սիվատը :

—Խի՛տատ տիմ՛, պարօն , տէեմ
Մօրալէս , սիզ մայմուն կիպի , մէ-
հարէթլի վէ քէտի կիպի սէրի իւ
թէտալը պիր քիմիհսինիդ : Լաքին
գաբուհան չըգ տալիսիհկինիդ թադ-
տիրատ , նէ՞ իչին պու գատադ
բիւլթիճէ վէ պահմէթի իճրատէ
գալըքշաշընըզ :

Բէրժան , պիր խոհդիր տէեմ-
մէթիւէ ,

—Ադըլըզ հէրիֆ , տէեմ , պու
գաբուհու աչըգ պրադպրադ , ի-
չէրատէքի գոն լէքէլէրինէ կէլիպ
կէչէնէրէն տէյիրճի գընմա՞գ մը լա-
զըմ խան :

—Սադհինէն , սիզ հէր չէ՛յի եվ-
վէլինատէն ահուչնահուկինիդ իչին
քէ՛ք պիլիւք տատմինիդ , վէ պէն
պու ախնատտա սիղին տէրէճէնիգ-
տէ եալընըզ դըղգարատչըմը պուղ-
մագատաեմ՛, տէեմ Մօրալէս թէ-
հայլի ղալմէ :

Լիւք , հադըգլատ չատէսթէ պու-
ընատուշա վէգքիւր իլթիֆամը ա-
չադ կէօնդիւլիւ քէ՛ն , վէ Գօ-
գըլզօա տէրդուման հիւսնի հի-
մատէսինի թագէպ իտէրճէսինէ պիր
իչարէթի իմմէտի իւզէրինէ , վեր-
գամ օրատան մուճարագամի իմ-
տի , վէ Մօրալէսէ տտխի , « պու

ապշամ սիզե խհիխեաճքմ զաճա-
ղընաան, սասի ծնոտ գբրմըզը է-
վե կէլինիզ» ոէսոմ, վե Մաշնոան
պէ յկիրլէրլե քէնոսխինէ պէ քլե-
մէ քսէ օրուզու Սէն–Միչել մե յ-
ոանընա կիմոի, վե Սէն–Ժոզ ո-
գաղընաան Սէն–Բօլ լըմիմըզ խա-
րոաֆընա ահութէվճճիհ օրուզ։

Մէրգում էսոսյի րահոէ քէն-
ոի քէնոսխինէ չէօյլե ոէօյլեմէ քսէ
խոի.

—Բնոաֆիֆէյլ ոէվոանի սլիրէը
սլիրէը ոէֆ վե զայիլ օրուճօրլոր։
Պէնոիմ իլէ իզ պալին ոլուոքնուոա հէը
քիմ պուբոնուբ խոէ, էվվէրճէ մահ-
քիմ օմնուշ տիոէք տիը։ Էվվէմ,
էվվէմ, Կուբոան խէչուա օրաճզըմ
կիոան ևոզ լաշքէօր, վե պու ալէմոէ
ոլրքըզ հիշ սլիր տիուշհէոիմ զ ալ-
մոեոաճոզ տըը։

Պոբօն, էվվէյու քէնոսի խոանէսխինէ
վե ոօնյուա Սիոէօզ փոոսիլնոաը զօ-
նոաղընաո կիուոէյնէք, ոզշամ իմոա-
ոքընը օրուոա խիոսի, վե պու ոքրա-
ոոբ ֆուբրոսիքի պուլուոզ, օլ կիընիու
էօյլեոէն ոօնրուա վուզու պոէյոան հա-
յէոոիքը ոնոխիմոասոլէն Գոոսիէնէ
նոզզլ ևյլէոսի։

Գու մնոխուոնոիքը պէօյլէ մնուխիմ-
սոոբճա պէէուոան խիոսի քոոէն ոօնյուա,
հէնէլիմ պուբօնու, ոզշամըն ստոսի
օն բուոսոէյլրինոէ զբրմիզը էվոէ
պուբոյլքմ։ Գու մնհէյլոէ մէլզոում,
կուլուոն քէմնոլի խոոխուէքի իուզրէ
ֆուզու պոէյոան թէպլիլքէլրինի զ ոա-
պուլ խիմէ քսէ խոի։ Մէղպուբէ
խոէ, ևէմվդքի իճբոոնէ գծնույոան ոէ-
ոհէնէն հնուոնի ոուբքիմոէ պրշա
չքզ ևքէ օրուոզուոնու Մօրուէոոէն
խոոպէբ ոլիքէ օրուոզուոնոան, Լիուք,
մէղպուբ հիքնոանէ յն նէնիոոէն նուզ
ֆիմէք զհմէքիինյոէն զուրիոուլ-
մնուշ խոի։ Պինոոպէբրին պոբօն միու-
քնոլէմէնէ պիլիպիմիոոլ,

—Ապիզիմ Բէլրին, ոէոմ հնուոա,
պօնոա պլիր խոզմէիոյէ պուբոոն-
մնզլքզրն ղոպրմ տրը։

—Էմիրինէ միոնիմզոլրըմ, պէն-
ոէն խոիէոմիկին նէ՞ տիը։

Լիուք, մէղպումէկնին զուոխպէնոա
ոօզլուա էյիէրսէք, եոմվաշ ոէոա
խլէ,

—Պոնոա պլիր խոլրոզլ ֆէնէլմ-
խլէ, ժոն ոը Միոէօզիոն չուզու-
րուոնու զաղրմնզլքզրա զուլոնոաք-
պզրն գաղմնա քիուրէյլ վէը, ոէոմ։

Բէլրին թէոաճճխոպլէ պուբօնոա պա-
զուոզ,

—Սէ՞ն ոէ ժի էօյլէ պլիր իշ կէօ-
րէճէքսին, ոէեուա սիուզ իմոմ։

—Էվվէմ։

—Բլնէիին վջին։

—Բրնէ ոը Բիէօ խշին։

—Մէրգումնուն նոաշը պուբոն-
ոուբզա մնհէյլոէ խլի ոէյլ՛է ժի
տիը, վե օրուոոա ուուբոոնո՞զ ժը։

—Իհխիոնոզլի եօզ ուուշ։

—Բինմ կիոոիոզ մէրգումնու պուբ-
լոոճզ տրը։

—Տինչէ, վե շիմնի ոոզպուբզն,
մնզքընին նոաշընը ոիմոոքրմիշ օ-
ուուբզուոմ մէլմուբք զուոեու, զպու-
նոոիզլն ոոն ուոզը կիճէօնոոէ միուս-
լմոզպէչ հոզզբնոուոքի խոոոով-
վուբոոնքիշմոան սիզէ պոհն խլմոի-
կիոմ՛ ոբրոոուս, դիզքրնի խլմոիկիոմ
ոորնըճ տրը, վե մէղքիուբ ոորնը-
ճքն Օրէլ ոէ– Տէոզլը նոոմ՛ պլինոոքն
նէը ոոլքնուոոքի մնհէյլէրիոէ պլիր
եօլոոան միուՆոոպէյլէի վոզ տրը քի,
պու եօլուա նոնքնըզ պէն պլիրլրիոմ՛։
Լոմոի, պլիր ոոհա զ ուոոոզ մէզքիուբ
պլինոա պէէնիոմ լոզոոոէյլկնուճքմ՛ օ-
լոոճզ օրուզ, զ ուոզ սիուքքէ խոմոլի-
նէ ոոոյլրը պոն էոէվոմի վե պլէքե-
լէրիոմի մէղքիուբ պլինոոքն եէը ոլ-
լքքնոոոքի մնհէյլէրինէ վոզ խոէ-
ճէքը օրուոզուոնոոն, մէրգուոմնն

ճէնէռէնին օրաման հէր հալաէ գոտարըլըմնալը լազըմ ալը։

—Բէ՛ք իյի, ֆոգալի մէղիւլ ճէնէկա իչին իճապ իտէն գոտըլնա-քանը նէ՞ըէտէ աչառադալն։

—Զիւրինի իլմոկիմ պինանըն ալի եէրինաէ։

—Նէ՞ վաղըմ։

—Պա՛ կիճէ, պիր ադաման։

—Եալընը՞ղ մը կիտէճէ քսին։

—Խա՛յր, Մօրալէս իւէ Մոսեռա պիրլիքաէ ադառազըմ։

—Բէ՛ք իյի, չիմնի խոթէռնիւրլէրինի վէրիրիմ։

Պոտէհա Բէքրին պիր լամպա ալըպ, Քէրիմ իւէ պէրապէր աչադքի սալառա էնաւ։ Զինկիռանէ, սիմառընոս գիռոսաէ էռնէյլէթ էսէրի կէօրիւմէնէրէք, պունլարըն արդառընան կիմմէ՛քսաէ իտի։

Պարօն դադինար քէնտի ուժունա ատը, վէ քիւրք իւէ լամպաէը տախի Մօրալէսէ վէրիպ չ՝իքիի պիրլիքաէ գըլմըղը էվինէ-Թուֆոտ ոգադըրնա նազըր օլան գառառտանան սիչարը չըգարըլար։

Պա՛ ոգադըրն ուճունաա, Քէրիմանըն սիւռա օլմուշ օլտուղու ուրտպա առւրմուդաա օլուպ, սպառպաճը իսէ քէնտի եէրինաէ իտի։ Ամէյարըն պաշընոտա ուէռդաա պիր քիմսէ տսւրմուդաա օլտուպտանան, Մօրալէս չտոռը մէրդուտնան Մոսօ օլառպտունա իմանըրտը։ Նիւք պիր իչարէթի իտինճէ, իսըղմէթ քէռալ ուրտպանըն դ՝ուրտառնա աչարը, վէ պաղան Զինկիռանէէ իտիթապէն,

—Օմէռըտան, ոտն նիւդմնան, ատյինճէ, մէրգառմ ուրտպանըն պիչիմնիզ չիլմէտի իւղէրինէ օմուրառս։ Պա՛ ուրտպգ Մոսօ,

—Նէ՞ըէհէ կիտէճէ յիզ, ատէռս սիւռա իմուդիմնառէ, Նիւք ճէվապէն,

—Անֆէլ սոգադընա, ֆոգալի պէն, ուրտպանըն տառրաճապ հէրինառէ, տառրտառլմառտուդամ, ատէտի,

Պունառն իւղէրինէ, իսըղմէթ քէռալ հաֆիֆճէ ուրտպանըն ճառնընա չըգնարը, վէ պիր գառիչը վառրտ լնուալա, իւրի դայիֆ պէ՛յիլըէր հառրէքէթէ պաչլառտըտ, վէ էռրըմ տառի ոանրտա, ուրտպա Անֆէլ սոգադընա վառրտ օլտա, վէ մէղիւլ թիւքէնմէդ եօլառն ուզունդառտընառն իւչառէ պիր բայընը պոմպի նանճէ, Քէրիմանը, ուրտպաճքէտա,

—Տո՛ւր, ատէռս պաչըրտը։

Ուրտպա ատրհալ տառրտպ, պիղիմ իւչ չառխառտ աչադը էնառիէր, վէ Մոսօ գադնա, քիւրք վէ ֆէնէրի ալըպ, վէ պարօն տառխ ըճֆիգէրինէ, «ուրգառմնառն կէլինիզ» ատէտի, վէ ինրտառիլ հառրէքէթէ պաչլառտը։

Օլ կիճէ հէր նէ գառտար օրթառլըգ գառէրի գառառնըգ վէ պիղիմ իւչ չառխառտըն եէառրնառէքի խրտ-սըղ ֆէնէրի իտէ գառէմ տախգառիլէ գառառլը իտի իտէ ատ, Մօրալէս, պաղը եէրլէրաէ րէքս իառիրիչ օլան կտղ ֆէնէրլէրինին ճիւղիճէ սյ-սրընըրդը տառէ՛նառէ, կէչտիքէրի ժնհէղէյի տուա պիրիզ լ՛քէն, ոգադըն իճէքիլ պիր թառրաֆընը իհառիա իտէն վէ ոանտա կէլիէզ օլան ևիւքսք-ը պիր տիմառընա քէնտի տաղ իտառաֆլառընառա օլտուդառնտ ունքառտիպտի։ Պա՛ տիմառ, Թօմպիտառտ ոգադըրնառնքի չիմնի տիվառընառան տառհա գիեառտ եըգրգպիր հառաէ իտի, վէ պաղը իճառրտաֆլառընառա պիր իճադմ ուրտպգլ հառրէ՛ղ օլտուշ, վէ պիր իճառգմ տառխ քէօրէր վէ ֆիտան-տար չըգմըշ իտի։

Քէրիմանը, Մօրալէս իչին տաղա

թիւ քէնամէզ տէեու զանն օլունան սիվէրըն պօեունա տօղրու տույիմա եվրիւմէ քառէ խոր։ Պու իւչ չահա-լար պիր արալըզ պիւյիւք վէ հէյ-պէթլի վէ չէ քիլիթլ պիր դարաւնան էօնիւնէ վարըլ օլտուլար։ Մալօ, պու սիվէրըն էօնիւնառէ պիր խոչ չըզ դարաը, վէ կիւեա պիր թաղըմ ինղէրի վէ ճինղէրի դաչըրլմադ ի-չին, տաւադլարը արալընան պիր տաւա մըրըլտանըը։ Պունդար մէզ-քիւր դարաւ էօնիւնառէ տաւ ըմառերդ, դարաւնան ալ պիր թարաֆքնան ևինէ տէվամ իառէն սիվար եանըն-տան էօղլարընա տէվամ կյէսիլէր, վէ Մ՚օրալէս մէրդտա մ՚խրզմէթ քեա-րըն խոչ՝ չըզ դարմըշ օլտուղունու կէօրմիւշ օլմադըղ, դիքը իթթիֆկի-վիդ դարաւնան նէ օլտուղունու սի-ւալ իթթա, վէ խըզմէթ քեար տաիի քէսիք վէ վիւեսիր պիր տէտա իչէ,

—Պաւրտար, Օմէդ տիւ Տիւտոլը (եանի չէ յիթանըն խանէսի) թէսիվիե օլունան պինանըն դարաւտա տուր, տէտի։

Մ՚օրալէս, օղ վաղթա դատար մէդքիւր պինտաան պահտ օլուն-տուղունու իչիթմէմիշ խոր։ Պինա-պէրլին իւր տէֆտա օլտուդ մէդքիւր խաի իչիթտիկինտե,

—Ա՚հ, տէտի, քէնտի քէնտինէ, նէ՛ մէքրահ մուհէլլեե իսիչիղ։ Ա-զիզէր պանա եալտաքմաը օլունըտար, վէ ալէնի չէ յիթանտան մուհաֆդաղ իթթինիղէր։

Բէրժան պիր խայլի մէտաֆէ տա-հա սիվարըն եանընտան եվրիւ-տիւ քառէն ոճորա տուրտա, վէ Մ-յօնա տօղրու տէ՛ծիւդ, մէրդտա-ման էլինտէն ֆէնէրի ալտը, վէ ճիւղիճ ըչըդ իւչ էթրաֆը թէն-վիր իառէ, ճիվարըտտա տաիի քիմ-ոե օլուդ օլմատըղընը դուդաղըլա տինղէյիդ, թէէմին օլտուդտան ոճորա, տիվարըն ալթընտա օեուր-մուշ օլուդ, մազդութ պիր սիւրկիւ-իւչ սիւրկիւ լէնիշօյան վէ գալըն պիր դաբաւեա միւտաֆտա իթթիմէ քառէ պուլունան պիր նէվի կիղլի պիր դաբաւեա տօղրու եադլաչաը, վէ ճէպինաէն պիր անախթար չըգա-ըըգ, մէղքիւր անախթար իւչ գա-բաւեա աչար։

Մալօ, էֆէնախընէն չոե հալէ-քէթ վէ մուամէլէնինէ, քէմալի թէհայեիւր վէ տէհղէթ իւչ նազար իթթիմէ քառէ խոր։

Բէրժան, դաբաւեա աչըըգտան ոճորա, րէֆիդէրինէ տօղրու տէօն-տիւ, վէ կիղլի-դաբաւեա քէնտի-լէրինի կէօտթէրէրէք,

—Կէչինիղ, տէտի։

Հալ պու քի Մ՚օրալէս իչէ Մ՚ալօ իւչըւչէճէք հէրտե, բիւճաթ իթ-տիղէր։ Էիւք, պունդարըն պու թէ-րէտտիւտալէրինի կէօրտիւկինտե, թէաճճիւպղե,

—Նէ՞ օ, նէ՛ վար տըր, տէեու սիւտ իթտի։

—Է՛ֆէնտի պաբօն, պանա տֆվ խալն, տէտի Մալօ, զանն խէյիմ՛ քի պու դարաւ աչըըգտան ոճո-րա, արդտըրտաա Օմէդ տիւ Տիւդը նամ իդտամիթկետհէն տայրըէլէրի վար տըր։

—Տօղրու տուր, ֆագաթի ոճորա։

—Ա՚ճարտար չու՛ քի, սիղ, պիղիմ պու բաւեա կիւրմէ քիւկիւիղը՞ մի իտթէ-եօրտունուզ։

—Շիւպհէ եօղ։

—Մ՚իւսիւ պաբօն, պէնիմ, սիղին հադդընըզտա օլան ատատդ տթքըմը, վէ իմէնիմ իւչ ճանըմը սիղին ուղ-րունուզտա ֆէտտա իթթիմէ քիւկէ հադըր պուլունտաղտընա պիւյիւյտինիղ, տէ-եու տէվամ իթթա Մալօ, կիւթտիկճէ պիեատէ հէեէճան քէտդ իթթիմէ քառէ օլան պիր ատտա իւչ։

—Պէ՛ հէրիֆ, չու ակնին սասա-
դամբնաան պանա պահս իմ ձ-
ակն մանէա նէ՞ սիր, ակեու պա-
ղըրը Ալի-ք սապըրըզլըգըս, պիզ
պաբատա վագիմըզը գոյպ իսի-
եօրուզ։ Իմնի, էմի իմամիմ, վէ
էմրիմի պիր ան էվվել իճրա իմ-
ձելիսին։

—Էֆէնամ պաթն, էկէր քէնամ-
մի ամէնչէ եախօտ սուճա ամմագ-
լըզըմը էմի խաբրանիզ, տալա թէ-
քէտահա իմմձեէրձ-ք իմամի ի-
ակերիմ. փագամի ըճճա խաբրիմ,
չու պաբանան էչիկինաչն կէչմէ-ք-
լիկի պէնաչն թալեպ իմմձ-յինիզ։

—Ա՛ճ՛յիպ, ակն ամվանէ՞ մի օ-
րուեօրսան։

—Խա՛յր, վհա՛հ պաթն, եագը-
նըզ պօրգու եօրսա՞։

—Հա՛յվան, պօրդաճագ նէ՞ վար
սբը։ Օմէր ահա Տիսպլը ակենդչն
չու մահկլը եհ-ը էլմի ակենչ-յի մի-
իճճամիզ ղէմանաչն պէրու թէր-ք
ալանմա չ տաբ։

—Իչմէ պէնիմաէ պօրգուանան ա-
սբլ ակպէպի պրա տաբ։ Ինանըբար
պանա պօրդա վիրմէզլէր, յա-քին
էօլու-լէր պանա ակհչէմի մա-ճիպ
ալաբլար, վէ հէր քէս ակ պիլիր քի
Օմէլ ահա Տիսպլը ակենչին մա-
հելը էօլու-լէրին ղա-հլարը իյէ ապա-
տաբ։

Ալի-ք, իմահզիր ալէտակմիխլէ տա-
մուզլարընը սիլքէրձ-ք կիրլիկնէ պաշ-
լատ, վէ ոճրտա տաիր պիր ակտա
վէ հէյկէմ խլե,

—Տիվանիճճ վէ պամըզ իմի-
գատլատան վէ չայիտանը իմմիհզա
գօրգուլարընան սրմըզգ վազ կէչ,
ակտա, վէ իչերտճ սանա իհմիմա-
ճըմ պաբտնատղաս Հալտճ, իյը
ակճա ակենչն կիրմէ-գրլիկնի էմի ի-
սիճեօրսա՞։

Մալո իբն էլչերինի գ տաիս չատա-
ղատ, իմ-քրարէն իչճա վէ նիճագ
իմմձ-քիկէ պաշչատաք։

Գէրժան իսէ, իսբրս ա՛ հիսատ-
քինաչն ատոգլալընը եէբէ վաբ-
տա, վէ պիր իմագըմ՝ քիւֆիւրլէր
իմամ։ Մ՛ատամխէրչն քէմէրինաչն
պիր իմագանճա չըգ տբարագ,

—Էկէր չիմնի պանա իմատաք
իմմձեղ իսէն, ակտ, եէմին իսճ-
ըիմ՝ քի, ակենի էագիս-ըճճ-յիմ։

Խըզմէմ՝ քատա, էֆէնամինչն մէգ-
քիւ-ը իմճհատիս ֆիլիչն իճրա խոճ-
ճէկինէ չիս-պհէնի օլմատըղընատ,
ի-քի\ֆէնալըգատ էն իսաֆինֆինի իմա-
իմճատ իմամ, վէ ատիմըճհէրճ-ք
պաղչէճհ կիրտի։

Մ՛օրալէտ կելինճէ, պու տատի
Մ՛ալօտան տահա գիհատաճ իմիդ տա-
տատ-ք պամըզլէճհ վիս-ամիճչա վէ
տահա գիհատաճ դօրդ տդ օլմաղդա,
պաչտան իմրընագլընա գատատ տատի-
ըճճ-քատ, վէ տ տգան տիչչէրինչն
չամ-քրատատճագատա օլատատ իչտոդ-
մէ-քատ իտի։ Ֆագամի Գէրժանըն
իմատաճճատ-քը կէօլատիկիճնատ, իս-
գէ-ըրնատ մուհատիֆէֆի իսէճճ-ք ատ-
լատ գ տալմատը-վէ ամ-գ-ղատ-ը
Մ՛ատճնատ գ տանը-տան իչչերի կիրտի։

Պու սբրտատ ամ-ըգ տամ Զինկեա-
նէ, հէր նէ գ տատատ աչի-քատ տիզ
ակօգ ակօչչէմէտի իսէ տճ, իսատիրը-
նատ կելէն պադը տատատրը, Նօմր-
տատմ տէչ Բիլատ, Նօմր-Տատմ տ՛Ա-
իմօչա, վէ ժան սբ Գօմբօսմէչ նատմ
տգիդչ-ը իմիմատչն ակօչչէմէ-քատ
իտի։

Էն ոճն պադչէճհ կիրչն, Ալի-ք օ-
տատ։ Մ՛էրգում գ տաբատճու գ տաբա-
տբ, պատէհու իսբրսըգ Ֆէնէրինչն
տգղընը պիրտգիմիճն տչբգ, տնքն
պյաընկըզը տույէսինատճ, ամ-գ-քին
միտնէվվեր տճ-յիրմինչն հիգատքն-
տատ-քի գ տատնըզգ տահէլէր գահիր
օլտատ։

Որ պարչէ խայլիճէ կէնիչ իսի, վէ զիքր իթաիկիմիշ պինահա կիտիմէք իչին, ասղլսա պիր հօլսան կիսիլմէք լազըմ իսի։

Եարթադըլըը տէօքիւմիշ օլան եվլաղ եքըլըը տպաճլըըն, միւրէքքեպ կիպի սիհահ վէ զահէթլէ ճէահմ օլան քէօքլէրինտէն, մէղքիր ֆէնէրին ոլուպ ըչըղը դոխթր օլանմազտա, վէ եէր եէր հօսանըպա ախրէքլեր իւղերինտէ, պիր թապըմ գոֆֆալըըը քէսիք սանէմէլէրին տարտըլըշ կէօկէլէրլի, պէհտզ էտմօպ կիյահրիմիշ խահտալոխ կիպի միւշահէտէ օլտանմազտա իսի։

Կինոխտզ վագիինտէ վէ իւք պահար չահըը չիմէնէլէրի զէմինըն-տա, պու պարչէ ինլեր վէ ճինլեր իւէ տօլսա պիր օլմնտա պէնզէմէլի իսի։

Պէհանէ հահէթ օլտուաըը իւզրէ, ադահլար, վէ ֆիտանլար վէ պիր թապըմ ատմաշըզդ կիպի հօբրատ-լար, էթրաֆը իհահտա խրմիշ օլ-տա դոլըշտան, կէչինճէք հիչ պիր հօլ հօդ իսի։

Ֆէլճան, զահրիչէն հիչ պիր կիւ-նա թէրէտտիւտ կէօռթէմէմէրէք, գարշըչնտա պուլունան գարանըզդ հօսանն եխրիմէկէ պաշլատը, վէ հէր նէ գոտար ատա պըրա, էլպի-սէոլ թիւքէնլերէ չորբալըզպ եըրթը-մաըն իչին կիմսիկի հօսատան հան թահտֆազատտըն հօլտուտա ուտար իսի իսէ սէ, ճուահէրչէն եինէ էվ-մէլրի ասղլսա հօլա ահահէթ իսէր իսի։

Մ օրսէս խէ Մաս սահի պիր-լիքտահ մէրդուանան ապգտաբնտան վէ կէօկէսինտէն կիահիպ, հօլընըզ Ֆէլճանըն քէնտիլէրինէ պիրլիքտահ պուլունմատը տահէսինտէ, պիր սէ-րէճէ դօրդ ադրը զայիլ օլմնդ տա իսի։

Պէզիճէճ պու խաշ չահտալ, պի-նատըն քէօշէլէրինտէն պիրլիհէ վատալ պուտուլսը։ Մէգքիր պինա, զահէթ ճէահմ վէ մուհաքքէք օլուպ, կիւղել պիղ պարչէ օրթահաբնտա ին-չա խահիրլիչ օլան պիր ատըղտահ սէյֆիհէսինէ հէման բէգապէթի խ-սէպինըը տուրբահտ իսի։

Նագլ իթահկիմիշ իչպու հիք-հահէհնէն պահզ մէնզարէլէրինէ մա-հէրլի խգրա ալահագ օլան իչպու վա-սի էմնիհէհնէն տահիպի վէ խահրիճի տհվալինի խէրտահ նագդ ա թա-րիճ խահճէք խէք սէ, չիմնիկք պատնան վագիթի սէյիլ սիր։ Եիմ-սի կիճճ գարանըզդը իչինտէ օլ-տա դոլուշտուղ հօլտե, պէքլէհէմ քի կիհնէչ չըգըր։

Մ ահիմ՝ ալտիկճէկի վէճհ իւղ-րէ, Հիւքմն, օղահանդալըմըզը խահտալ իթհիշ օլտա զահմիշ հագդնտա մնսի մնմքը թամ-մէսի վար իսի, վէ օլտըտտա կի-ճէլէրի պիրէ կիհնահանդըը գոտար ըահահճա կէղէպիկը իսի։ Պինահէն սէյհ մէրգահմ, էմնիհէյի մէզ-պա ըէնհն էմրտահքընը տօղաչարտգ, խանէհնէն ատա խտտահֆընտա, վէ օ-ղտտա պիր խայլ սէնէհլտահէն պէ-ղտա գահտտա տպա չահնմհտահն գահգ-պէլի պիր սէյհնէ վատալ օլատ, վէ մէղքիր տէյհ քէմէլի պիր վահի տտալահա կիտահ քի, պահնահն պիր քէօշէմնի թհուշտան գահէթ պիհչիւք պիր չըմհնէ խտահմհշ իսի։

Պու տտալա վագիթիլէ պինահնէն մնսհգահիը իսի։

Գահօն, գ ահրահբնտա տտապիթ օ-ղատգ, վէ ըէֆիգիլէրի իսէ, օ չէ-խտահնի խահնէհնէն իչէրհսինտահ խէրհլէ-սիքճէ գօրգ ահ ղատը տրհտահգ; հօղ-ղատբնտա տէվամ խյէսիհլէր, վէ մէղ-քիր տտալահա տահ ըհնտահղատր։

Լիւք, էլինաէ ֆէնէրլիի Թուքաուդու հալաէ, լիւք գաթա կէօթիւրէն Թաշտան եարըմքշ լաեզգը պիր ներահիէնին գաաէմէէրին. աէն չըգալը, վէ ֆէնէրին զայըը քեաֆի այաքնըզը սաեհինաէ, պիւսափիւֆիւն խարապ օլմագ աէրէճէհինաէ պուլունաուգլարը անչաչըլապիլէն պիր չօգ վասի տայիրէլէրաէն Մալօ վէ Մօրալէս իլէ պիրլիգաէ կէչսի, վէ պիւյիւք պիր սալմանաթ ներահիէնին Թօզու գաաէմէէրինէ կէօթիւրէն վասի պիր սօֆատան միրուր խաէրէք, պիր գարու աչաը, վէ վապթիյէ պիւյիւք պիր ֆէնա հաբեր վէ միւղէյնէն պիր մահէլլ օլան պիր մաաուրա կիրտի։

Ֆաղաի կէչմիշ ղէմինքն բարչաղըլըբնաան չինան եարընզ եըգընմը գալմըշ խալ։ Նէօյլէ քի աէօչէմէ Թահթալարը արաըընաա եէչիլ բէնկիլ քի ֆիլէր հասըլ օլմուշ օլուուղու կիտի, նէմիլիքաէն աաէթա չիւրիւմիշ օլան նագգաշ Թահթալար տահի միմարաան ալըրըմշ, վէ Թաավիրյէրին պէղիրի տէլիք աէլիք օլմուշ, վէ տայիրէյի մէղքիւբէնին իլքի բէնկիրէլէրի ճամ պըղ գալմըշլար խալ։ Պիր պայդուշ գուշու տահի պօշ պիր մահէլլ պուքուգ, քէնահ եուվասընը Թէէսիս լիմիշ, վէ եավրուլարընը օրտաա պիչիւրմէկքաէ պուլունմուշ խալ։

Պու արալըգ Մօրալէս իլէ Մալօ պէրիպիրլէրինէ պագ բչօրլար։ Չիւնքի Շէյլիանընն իգամէթկեահը Թահպիր օլունան պիր մահէլլաէ պիր մաաուր պուլունմաը, մէրգումանընն Թէաճճիւպինի մուճիպ օլմուշ խալ։

Լիւք, տիվարա միւթթասըլ օլուգ, գարունուն գարշըսընդա պուլունան պէնաղ մէրմէր Թաշտան մաամուլ խորանա հաքիմ օլան իչ նէահիմէնլէրաէն պիրինճիսինին իւղէրինաէ տիկ չէօքտիւ։

—Աճայիպ, աէտի Մօրալէս եավաշ ոէտա իլէ վէ Մալօեա պիչիւք պիր եուսիուգ վուարագ, պարօն տուա խոնեօր, սահիհէն պու պիր ֆէվգէլատաէ իմանա կէլմէ քիւք տիր։

Հանըֆի քի Մօրալէս պու խուսուսա հանըմագտա խալ, դիրա պարօնուն տուա իմմէ քիւք խաթըր ու խաեահինէ պիւէ կէլմէեօր խալ։ Մէրգումուն տիվ չէօքմէհինին ոէպէպ, պէեուղ մէրմէր Թաշ իւղէրինէ վաղ խոիմիշ օլուպ, եալընզը պագըրտան օլան Թէզեհինահա էլի տօղունուպ տօգունմաըզընը անլամագ իչին խալ։ Թէզեհինահը մէզքի ըէտէն պիրի, Սէնթ-Անտրէ խաչը չէ քիւնաէ օլմաղա, Փէրժան բարմաղընը մէղքիւր խաչա տօգունտուրմասըյա, իչպու խաչ պիրաէն պիրէ զայպ օլտու, վէ պիր եուվարանմագ ոէտի իչիհիյալ։

Պարօն պունուն իւղէրինէ հէմաէն արգաալընա ահթըզպ, խորան տահի տիվարան այըզմագա, նըսըֆ պիր տայիրէ աչըլաը, վէ մէղքիւր խորան նէրինէ, անճագ պիր տաէմ կիրէպիլէ ճէք աէրէճէ էնիվիք քաէ սիեահ վէ աէօրթ քէօչէ պիր տէլիք կէօրիւնտիւ։

Տիվարըն իչինաէ օեուզմուշ օլան պիր ներահիէնին էն իւսթի գաաէմէտի, մէղքիւր տէլիկին աղղընա միւթթասըլ խալ։ Մալօ պուտէլիկի կէօրահիկինաէ, գաալա պիր ֆիղան նիտա խաէրէք,

—Հա՛ Բաապիմ, աէտի, աճապա չու ճէհէննէմ տէլիկինաէն աչաղը մը քինէճէ յիղ։

Լիւք, մէղքիւր սիեահ տէլիկին եանընտա աեագտա տուրմուշ օլուպ, պաչատէքի սիւռէ ճէվապ վիրէճէք եէրտէ, «կիրինիչ» աէեուս

էմ լեթոի ըէֆիզլէրինէ ։

Մօրալէս , էն պաշտաքի գատէ-
մէեէ աեատ պատուղընատա , կէօղ-
լէրինի դաբատաք , վէ օ սուրէթլէ
աշաղը լինաի ։ Մալօ տախի ճանընը,
Պրըթանեատլըարըն թագվիմինատ
մուգայեէտ օլան քեաֆֆէյի ազիզ-
լէրէ թափսիեէ լատէրէք , Մօրալէ-
սին արգատընատան , վէ էն սօնրա
տախի Բէրժան էնատիլէր ։

Մէղքիւր նէրսիվէնին ալթընշ
գատէմէսի պուլունուպ , էն սօն
գատէմէ վասի պիր սօֆանընն զէմի-
նի լէ պլիմիշիւ խոի , վէ պուննուն
ճէսիմ վէ իւքի գանատալը գարուա-
րը խէ , զընատան գարուլարը մի-
սլուս զաեէթ մաղպուլթ սիւրիւս
վէ քիւհալէր լէ գաբանմըշ խոի ։

Պարճն , սիւրիւլուէրատէն սիրինի
աչըպ , գիքր օլունան գանատալա-
տան պիրինի եիթոի , վէ Մօրալէս
լէ Մալօնու էօյլէ պիր մահէլէ խա-
խալ լեթոի քի , հայրէթ վէ թէտա-
ճիւպ տուդուսու հիտա խոիւմէ քոի-
պինի , մէղքիւր մահէլ թէմաշտ վէ
թէֆէրրուճ խոիւէմէղխոի ։

Պիզիմ իւչ չախալարընն կիրտի քլէ-
րի մահէլը , Օմէլ ոիս Տիատլը պի-
նատընընն եէր ալթընատաքի մահէլ-
լէրի խոի , վէ պուննունատադշ ու թա-
րիֆի , անճաղ պիր ըէատաքն ֆըր-
չասը , եաիատ միւքէմմէլ սուրէթ-
ատէ իճրա խոիւմիշ պիր թէտթրօ
թէղեինաթը լէ իճրա խոիւէպիլիր
խոի ։

Իշպու եէր ալթը մահէլէրի , եա-
լընըղ պինանընն ալթընը իհտիա
իթմիշ օլմաեըպ , իլլա թէքմիլ պաղ-
չէլէրինն ալթընը իհտիա իթմիշ , վէ
վաղթիլէ մահէլլի մէղպուրատէ իճ-
րա խոիւէկէյէն զինէթլէրատէ հա-
ղըր պուլունմադ իշին , մէղքիւր
մահէլ իքի իւչին քիշիլի խոիւէպ
քիֆաեէթ խոէճէ քոէրէճէատէ խոի ։

Եիւպհէսիզ մահալը մէղքիւրէ
պինատան տահա էսկի խոիլէր ։
Պունլարընն իսլիհատընընը պուրնադ
իչին խէ , օրթա տէվրին թա իսլ-
թիհատլարընա գատար կիտիվէք
լազըմ խոի ։ Հալ պու քի պու մա-
հէլլէրին իհատաը մագտէտինէ կէ-
լինճէ , պունլարը գոթիէն անլա-
մագլըդ տախի միւշքիւլ կէօրիւ-
նիւեօր խոի , վէ Բէրժան պու կի-
պի պիհուատէ թէագիգաթ վէ թա-
հարրիեաթ իլէ ֆիքրինի եօրմադ-
լըդը պիհուատէ տատա իլլէմէքատէ ի-
տի ։

Թօքատընն իւզերինատէ հէր նէ
գատար պէեաղ վէ լինճէ պիր գում
պուլունմադատա իսի խէ տէ , տեադ
վէ լինատն տէյլերի երինէ քէմէրլէ-
րինն ալթընատա գատա պիր սուրէթ-
տէ իշկիաիլէքատէ խոի ։

Մաղ թարաֆատա , ֆէնէրլին պի-
եատարը պիր տանիեէ գատար կէօ-
կէյի գայիղ լեթոի քլէրինատէ , տէմիր
բարմադլըդլա գատալը օլարադ տա-
չըդ պիր չուգուր մէվճուտ օլուս-
դու կէօրիւլմէքատէ խոի ։ Պու չու-
գուր , փեատիվարընն եիկիրմիսինատէ
Բէրժանընն Կուբա տէօյլէմիշ օլուս-
դու եէր ալթընատաքի մագպէրլէրինի
պիր գըսմընըն տպղը խոի ։

Պիր ազ տահա էօթէյէ վէ տա-
յիմա տաղ թարաֆատա ան իլքի գա-
տէմէտէն իսպարէթ պիր նէրսիվէն
պուլունուպ , պունէրսիվէնատէն սէրթ
գատա իչինատէ տեուլմուշ օլան տար
պիր կէչիսին տաղընա կիտիլիր խոի ։

Բէրժան , Մօրալէս վէ Մալօ , մէղ-
քիւր եէր ալթը մահէլէրինն հէր
թարաֆընը տօլաշարագտան սօնրա ,
էօյլէ պիր եէրէ վարըլօտուլար քի ,
զէմին քէմէր իլէ պիթիշտիկինատէն ,
ալթընդ օրատան էօթէյէ կիտիլէ-
մէղ տէեու զանն օլունուր խոի ։

Մօրալէս իլէ Մալօ պու իւմիտ

իւէ պիր էյեամ միւթէհէէլլի օլաուլար խէ ատ, մուախխարէն պու իւմիւլէրինաէ եանըլմըշ օլաուգլաըրընը անլատըլար։ Զիրա պարօն սօլ թարաֆա ատճնիւպ, պիր քէրբէ տօլաշըգտան սօնրա, ողղը աչըգ օյուպ, դարշըսընա չըգան պիր գուեուն քէնարընաա տուրտու։ Պու գուեու, իչինաէն չըգան սէրին բիւգկեարա նազարէն, զաեէթ տէրին կէօրիւնիւեօր խոլ։

Ռէյժան իէֆիկլէրինէ տօղրու ատճնիւպ,

—Գաղնա քիւրէյլի պրագըպ, արգամտան կէլինիզ, աէոլ։

Պատէհօւ քէնտիսի մէղքիւր գուեուան ուչաղը ինմէկէ պաչլատը։ Մօրալէս իւէ Մալօ պիրլիգտէ վէ տէհչէթլէ պաղրըշալըար, վէ քէմալի խէվգի իւէ մէղքիւր կիրատապա էյիլտիլէր։ Պարօն էլինաէ քի ֆէնէր իւէ իչպու կիրատապ իչինաէ ղայպ օլմուշ օլտուղունտան, օ ատրալըդ ատիկը խքի եօլ արգատաշըար ապիթիւն պիւթիւն գարանլըդ իչինաէ գալմըշ խոլէր։

—Ա՛հ, պէնիմ ատֆիլ էֆէնտիմ, աէոլ Մալօ, պարօնու, նիհատէթի օլմաեան մէղքիւր չուգտրտա պօղրմուշ զանն խաէրէք։

—Ադիզ նօթը–Տամ՝Ադիօչա պանա եարտըմճը օլուն, աէոլ Մօրալէս ա՛հ խաէրէք, չինքի պիզ պուրատտա ղայպ օլտուգ, վէ ատա պու լանէթլի եէրլէրաէն սիշարը չըգմազըդա մուվաֆֆագ օլամաեաճաղըզ։

Լաքին պու էնտատէ Ռէյժանըն ամիր ատատը չու վէճհ իւէ իչինիւոի։

—Է՛ ահմագլար, արգամտան կէլաէնէ յինիզ։

—Ա՛հ, կէրի կէլիեօր, աէոլ Մօրալէս պիւսպիւթիւն մէ յեուսիեէթ իչինաէ օլարագ վէ տիզ չէօքիւպ, էլլէրինի կէօքսինէ վուրարագ, եվվէթ, եվվէթ կէրի կէլիեօր, վէ պիզի ճէհէննէմէ չըղըրըեօր։ Եա՛ ազիզ ժագ ուբ Գօմբօսթէլ, աէնէն գուլտնու հիմաեէ իյիէ, վէ վիւատոէ խթմէ քի անը չէ յթան կէօթիւրսիւն։ Թէէմին օլ քի՝ չու մէէլտն մահէլատէն գուրթուլուր իսէմ, ադրըրզընա պագմաեարագ, սէնէն իչին պիր մում եագարըաճաղըմ։

—Հիւրմէթլու էֆէնտի Ր, նէ՞րէսէնիզ, տէեու սիւալ խթտի Մալօ, սէոլ տախի վիճուտի գատար սիթթրէեէրէ՞ք։

—Ա՛հմա՛գ, տէոլ պարօն, նէրէտէ օլտուգունտա պիլիեօրսուն, գագաթի սէնէն չայգընճա դօրդագլըզըն, օլ ահմագ տան կիւզման կիսպի սէնի քէօր վէ տաղըր իսիեօրաճատա եանըմա կէլմէքլիկէ սէնի մէճպուր գըլմագ իչին, օրաեա կէլէրէ՞ք գուլտպլարընտան թուրթմագ լըզը՞մ մը լաղըմ տըր։

Շիւպհէսիզ պիր խաեատի նէյնէ սէտատընա պէնգէմէեէն պու սէօ, Մօրալէս իւէ Մալօեու պիր ազ ճանլանաբրտը։ Պունլար, պարօնաէն հաեատտա օլտուղունու, վէ գօրգուտուղճա արգատընտան կիտէպիլէճճ լըէրինի անլատըլար։

Հագըգտմը հալտէ, մէղքիւր գուեու անճագ եէտի սէ քիզ աեագ աէրինգլիկինտէ օլուպ, պարօնաէն եարտըզը կիպի, տատէճճ եա տթլտեատագ, վէ եախօտ մէղքիւր գուեուաէն իչէրտէն տիվարընտա տատատըլմըշ օլան գինճիրտէն պիր նէրտիվէնինէ պատարագ, իչպու գուեուեա էնիլէպիլիր խոլ։ Զիքր օլունտան գուեուաէն պէօլմէէրինաէն պիրինտէ գարու չէքինտէ պիր աէլիք աչըլմըշ օլուպ, պու տէլիքտէն վատ պիր կէչիտէ, վէ

պու կէչիտուէն տէ տօղրու պիր խաթի իլէ մէճհուլ պիր եօլա կիւտիլիր իտի։ Պարօն մէղքիւր կէչիտին էշիկինտէն կէչիպ, պիր գաչ սանիյէ գատար բէֆիզէրինին նազըքնան նազէտիտա օլմուշ իտի։ Պու տէլիքտէն էսէն սէրին բիւզկեարտան, ղիլը օլունան կէչիտին խարիճ իլէ միւնասէպէթի պուլունտուղուս անլաչըլմազտա իտի։

Մալօ, մէղքիւր գուեուեա աթլաեբպ, էֆէնտիսի եանքնտա պուլունտուղու կիպի, Մօրալէս տախի տէմիր ներտիվէն իլէ աչտըղը էնտի, վէ Լիւք պունլարը եանքնտա կէօրտիւկիւնտէ, սիւրտաթլէ ղիլը օլունան կէչիտին ալչագ կէչիտէրի ալըբընա կիրտի։

Պիզիմ իւչ չախտըր պու մահէլլատէ պիր գաչ եիւզ տաբմ իլէրլէտիւէր։ Պունլար իլէրլէտիքճէ, ասղըղ արթմազտա վէ կէչիտա տախի տարտմազտա իտի։ Նիհաեէթ պու մահէլլ, իլքի քիշիլէրին եան պէ եան եիւրիւեէճէկի տէրէճէտէ տատի պիր տար ասֆա հէյեճանէ կիրտի։

Ֆէրհատ պիրտէն պիրէ տուրտու, վէ պիրթաքի Մօրալէս մէրգումա կէչիպ չարըարդը կիպի, Մալօ տախի Մօրալէսէ չարըգլար։ Զիւնքի պարօնուն տուրտուղու մահէլլին իքի իւչ տաբմ իլէրիսինտէ, պիր թաղըմ տարմաչըդ վէ տայիրէ ֆիտանլարը պիւեիւմիւչ օտուդլարընտան, մէղքիւր ասֆաեը տիվար կիպի գարամըչլար իտի։

Լիւք, նըսֆէն Զինկանէեէ տօղրու տէօնիւպ,

—Տօն կիւզման, տէտի, նէրատէ օտաղտըմըզտա պիրիեօրմուտունուզ։

—Նամըզ պիրէյիմ, տէեու սիւալ իթտի Մօրալէս։

—Էյլէ իսէ, չիմտի պէն սիզէ սէօյլէյիմ. պուլունտուղումուզ մահէլլէ, սիզին գըլըճընըզը չէճիտանէ իտթիտտըլ իլէմիչ օլտուղունուզ մահէլլ տիր։ Իւսթիւմիւզ Թօմպուտտա սօգաղընըն չիպի տիր, վէ եօլումուզա մանի օլտն չտէ եէչիլիլքլէր պատաքնտա քարնըճ իչինտէ Բընէ տը Բիէօնիւն նաչընը պուլտաճաղըզ։

Մօրալէս ճէվապ վիրմէտի, ֆադաթ չիտտէթլէ տիթթիէտի։ Մալօ իսէ, տահա գիւտտէ խաչ չըգարմատա պաչլատը։ Զէվալլը խըզմէթքեար, եարը կիճէ էնտալարընտա վէ Օթէլ տիւ Տիտալը կիպի պիր մահէլլատէ պիր ինտան նաչէսի գարչըսընտա չըգմազըզը ասլա իտթէմէզ իտի, վէ իչթէ գօրգտուղունուն ոէպէպի տէ ատըլ պու իտի։

Հալ պու քի Ֆէրհատ, նէ՛ էօլիւէրտէն, նէ՛ չէյլմանտան վէ նէ՛ տախի խաեատի նէտինէյէրտէն գօրգմատըղընտան, տիդգաթը թամամէ իլա չալը չըրըգլարը վէ եէչիլէրի պէրթարաֆ իթտի, վէ պատէհտա սարնըճըն իչինէ կիրտի։

Մօրալէս իյէ Մալօ տախի կիրտիկէրը։

—Բընէնին նաչը պուրատա օլմալը տըր, տէտի պարօն, իտտի մանթօտա իլէ մէրգումուն ճէսէտինի տօլայընըզ, վէ տէեագլարըյա ումուղլարընտան թուխտունուզ ոաճտա հէբսիտիզ պիրլիքտէ, պիր աղ էվտէ կէչիկիմիտիզ կէչիտէ թէքրար կիրէրիզ։

Պարօն պու տէօյլէրի տէօյլէտիկճէ սըրատա, ֆէնէրլինին ըչըգլայա էթլաֆը թէնվիր իչլէմէքտէ իտի։

Լիւքիւն էմինէ իթտաթի իթմէմէք, մահտալ գատինէնտէն օլտուղունտան, խըզմէթքեար իլէ Զինկանէ թօրտուղտա տօղրու էյլտիրէր, վէ չալը չըրըգլար իլէ եէչիլիքլէրի գալտըրըգ, տիդգաթլէ արատտատա պաչլատըլար։

—Պունաա անլաչըլմաեաճադ կիւճ պիր չէյ եօք տուր, տիմէքտաե իտի Զինկեանէ քէնտի քէնտինէ, Լիւքիւն ապա լագըրտը իմմէեէրէք, հայրէթի ադիմէ իչինտէ օլտուղուն կէօրէրէք, զաթէն չէյլեան պուրատա քէնտի իդամէթկեահքնտա օլտուղու ճիհէթլէ, կէլիպ չու պուլունտուղումուզ մահէլլի տօլաչըմըշ, վէ մերհում տէլիգանլըքնըն նաչքնը ալըպ պիրտէքտաե կէօմիւրմիւշ օլմալը տըր։ Էվվէթ, էվվէթ, վուգուլ հալ պունտան լտարէթ տիր։ Հէմ կէօղ էօնիւնտէ օլան պիր չէյի ուզադտարտա տրամադըգտա նէ՞ մանէյա վար տըր։

—Աճապա տոտանըէօմմիւեում, աճապա կանլըչ եօլտան մը կէլտիկ, վէ աճապա Մօրալէս իլէ Դօդըլիգօնուն պէնիմ էմրիմ իլէ նաչը աթտըդարը ոարնըճ պու աէյլըմի տիր, տէտի Քէրժան եաւաչ սէտա իլէ։

Մէրդում, մէղքիւր լուչ սիւռալի քէնտի քէնտինէ հէնուզ սէօյլէմիչ իքէն, ֆէնէրլին հալգատընը տիչլէրի արատընտա տտը, վէ պաչը իւզէրինտէ պուլունան վէ տիփտընըն արալըդտտրընտա պիւեիւմիւշ օլան գուվվէթլի չալը չբրըլտարըն տալատընտա մէղքիւր ֆէնէրլի թագտըդտան ոանտա, մալիք օլտուղու ֆէվգէյատէ սինիր գուվվէթի սաեէսինտէ, տէլիլին հիզատընտա թըրմանլանըպ չըդտը, վէ Թօմպ–Իսուսը սօգաղընըն չիմիլինտէ պուլունտու։

Մէրդում, էրթտաֆընտա պիր աթֆը նաղտը իմմէքլէ, պուլունտուղու մահէլլի, վէ տտը եանըմտաչը օլուպ, ներիտէ պուլունմադ իսմէեսը իտի իսէ, օրտուտա պուլունմադտա օլտուղունու անլատը։

—Ջաբուգ իսինիչ, չինքի եաբաճաղընըգ իչ գօլչ տըր, տէտի Քէրժան։

Մալօ, եիւղինիւն ըէնկի ոօլմուշ օլտուղու հալտէ, պիրտէն պիրէ տօղրուլտուղունտա, Լիւք,

—Նէ՞ վար տըր, տէեու սիւռալ իթտի։

—Միւսիւ պարօն, տէտի Մալօ, չու վար տըր քի, հիչ պիր չէյ պուլամտեօրում։

—Պէն տե էօյլէ, տէեու տեվամ իթտի Մօրալէս, սիվրի վի ուզունն սիչէրի պիրի պիրլէրինէ չարբադ։

—Հիչ պիր չէ՞յ մի, տէյի թէքրարլատընտա Քէրժան։

—Էվվէթ, հիչ պիր չէյ, տէյի թէքրարլատընտա Մօրալէս իլէ Մալօ իքիսի պիրլիքտէ։

—Իհթիմալի եօք տուր, պէլքի սիզ իյի արամտեօրտունուզ։

—Լաքին պու քէք զարիպ տիր, տէտի Մօրալէս քէնտի քէնտինէ, զիրա էլպէթթէ մէրհում տէլիգանլընըն նաչէսի, գուրու պիր եաբադտան տտհա զիեատէ եէր թուբաճաղը ճիհէթլէ, էկէր պուրատա օլմուշ օլսա իտի, կէօրիւր իտիք։

Պու իֆատէ իւզէրինէ, Քէրժան տտիի մէրդում տէլիգանլընըն նաչընը պիղդաթ արամտեա պաչլատը, վէ մէղքիւր սաղընճ իչինտէ հիչ պիր ինսան ճէսէտի պուլունմատըղընտա քէնտի կէօզէրիյլէ գանի օլտու։

Պու հալէ նաղարէն, Քէրժան քէնտի քէնտինէ, աճապա պիր րիւեա՞մ մը կէօրմէքտէ օլտուղունու սիւռալ իտէր իտի, վէ կէօզէրինին չահատէթինէ տայիմա չիւպհէ իտէրէք, մէղքիւր հադըդտաթը հալ գտրչըսընտա, «պօռնան չէՌՒՆՀԱՅ Եօչ պօռ» տէեու թէքրարլամադտա իտի քէնտի քէնտինէ։ Ֆիլվադը, տտհա պիր գաչ տատթ էվվէլ էօյլէ պիր մահէլլէ տթըլմըչ օլան պիր

ինսան ճէսէտինին զայպուպէթի, մէզքիւր ճէսէտին սահիհլիք մահէլլիտէն չբզբզ տա զաեէթ զարիպ պիր խաեալի մահէլլէ աթբլմէշ օլտուզունու զանն իթտիրմէքտէ իտի։

Մէրգում թէքրար սարնքճա էնտի, վէ եէնիտէն էյիլիպ, ֆէնէրին պիւթիւն ըշբզընը եէրտէքի գումա վէ սամանլըզ եաբրագլարընա ատֆ իթտի, վէ մէզքիւր գում վէ եաբրագլարտան, Բընէ տը Բիճանիւն նաշը օրատա պուլունմուշ օլտուզունա ինքեար օլունմազ սուրէթտէ գանի օլտու։ Զինքի կէրէք զիքր օլունան գումուն վէ կէրէք եաբրագլարընի իւզէրինտէ պազը դան էմարէլէրի պուլունմադատա իտի։ Ու հալտէ պարօն պաշընը իքի էլլէրի իչինէ ալարագ, եիւքսէք պիր սէտտա իլէ,

—Ու ճէսէտին նէ՛ օլտուզունու պիրմէլիյիմ, վէ շու միւքեատեր էսրարընի մանէասընը անլամալըեմ, եօդսա ագլըմա զարար կէլէճէք տիր, զիրա գօրգմադատա օլտուզումու հիսս իտիեօրում։ Էվվէթ, էվվէթ, պէն Քէրժան օլտուզում հալտէ, շու նաշը պէնտէն աշբրմբշ օլան չէյթանտան գօրգուեօրում, տէեու պաղբրտը։

Մօրալէս իլէ Մալօ, զաթէն տէրէճէյի նիհաեէտէ գօրգու իչինտէ պուլունմադատալար իքէն, պիր տէ պու մահզունիյէթպախշ քէլամլէրի իչիթտիքլէրինտէ, նէ տէրէճէ պիր ֆէնալըզ հիսս իթմիշ օլտուզլարընը նադշ ու պէեան իթմէքլիկի զայիտ ատտ իտէրիզ, եալընըզ օգուեանմլարընընը չիւպհէսիզ սուրէթտէ թէէմին իտէրէք տէրիզ քի, պունլար քէնտիլէրինի հաեաթտա օլմադտան զիեատէ էօլիւ հալինտէ հիսս իթմէքտէ իտիլէր։

Լիւք, ուզուն միւտտէթ սիւքիւթտէն սօնրա, գապա պիր սէտա իլէ,

—Հայտէյին արթըզ կիտէլիմ, տէտի։

Զինկեանէ վէ խբզմէթքեար, իշ պու էմրին թէքրարընա վազբթ պըրագմագսըզընը, հէման, սարնքճ իլէ եէր ալթը մահէլլէրին արասընտա քի եօլա կիրտիլէր։ Պարօն տախի պունլարը արգասընտան կիթմէքտէ Ֆտի։

Պունլար պէօյլէճէ վէ չարչաբուգ, տար կէչիտին կէնիշլէնտիկի մահէլլէ վասլ օլտուլար։ Պիր տրալզ, թա էօնտէն կիթմէքտէ օլան վէ գօրգուսունտան նաշի էօքչէլէրինտէ գանատ օլտուզու զանն օլունան Մօրալէս պիրտէն պիրէ տուրտու, վէ քէսիք պիր սէս չբզարբզ, իքի տիզ իւզէրինտէ տիզ չէօքտիւ։ Այնի վազբթտա Մալօ տախի րիճատթ իտէրէք, քէնտի վաթանը ազիզլէրի իսիմլէրինի տրտ տրտա բէբէլէմեէ պաշլատը։

—Նէ՞ վար տը, տէեու սիւալ իթտի Քէրժան, քի պաշընը աշաղը էյմիշ օլարագ, մէրգումանընը արգասընտան կիթտիկի սբրատա, պաշլըճա թէֆէքքիւրի վէ արզույի էշէտտի, մէզքիւր էսրարընի մանէասընը անլամագտան իպարէթ իտի։

—Պա՛գընըզ, պա՛գընըզ, տէտի Մօրալէս, եէր ալթը մահէլլինին պիր թարաֆընը էլիյլէ կէօսթէրէրէք։

Քէրժան հէմանտէմ կէօզլէրինի էթրաֆա չէվիրմէկէ պաշլատը, վէ խայլիճէ ուզագ օլտուզու զանն օլունմագտա օլան գարանլըգ պիր թարաֆտա, զիյասը օլմանան քիւչիւք պիր եըլբզբզ կիպի ճիւզի պիր այտընլըգ կէօրտիւ։

—Ա՛հ, պաղբրտը պարօն ֆէվ-

գէլատէ պիր մէսէրրէթլէ, շիմտի չունու անլաեաճաղըմ։

Պատէհու մէրգում ֆէնէրի գումուն իւզէրինէ գօեուպ, վէ գըլըճընը գընընտան չէքէրէք, Մօրալէսին վէ Մալօնուն ըճալարընա նիսպէթէն իլէրուեէ տօղրու հարէքէթէ պաշլատը։

14

ՏԷՀՇԷԹ ՎԷ ԳՕՐԳՈՒ

Քէրժան, էլլի ալթմըշ ատըմլըգ մէսաֆէյի ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ գաթթ իթմիշ օլուպ, ատըմլարընը տահա զիեատէ չաբուգլաթմագտա իքէն, նակեահ աեագլարը զէմին իւզէրինտէ պիր մանիեէ թէսատիւֆլէ, մէրգում մուվազէնէսինի զայպ իթտի, վէ շիտտէթլէ եիւզ իւսթիւ եէրէ տիւշտիւ։ Ֆագաթ տէրհալ, հիչ պիր թարաֆը եարալանմտեարագ վէ ինճինմէեէրէք, եալընըզ տիւշմէսինտէն տօլայը սէրսէմլէնմիշ օլտուղու հալտէ աեաղա գալդ տը, վէ հէր նէ գատար թաագիպինէ տէվամ իթմէք իսթէտի իսէ, կէօրիւլէն մէզքիւր ուֆագ ըշըգ զայպ օլմուշ օլմաղլա, իշպու թաագիպինին արթըգ հիչ պիր մագսէտի գալմամըշ իտի։

Մօրալէս իլէ Մալօ էլլէրինտէ ֆէնէր օլտուղու հալտէ, կէլիպ պարօնա եէթիշտիլէր։

Լիւք պու արալըգ ֆէվգէլատէ խըրս ու հիտտէթինտէն նաշի, քէնտի տիւշմէսինէ սէպէպ օլան մատտէեէ քիւֆր ու պէտզէպանլըգլար իթմէքտէ իտի։

Մուախխարէն ֆէնէրին ըշըղը, մատտէյի մէզպուրէ իւզէրինէ տթֆ օլունմաղլա, Լիւք, պէտզէպանլըգլարընա ֆասլա վիրիպ, մէզքիւր մատտէյի ալմագ իւզրէ եէրէ էյիլտի, վէ ֆէվգէլատէ պիր մէրագլէ, օ մատտէյի թէֆթիշու թահգըգ իթտի։ Պու պիր եարը տիւրիւլմիւշ մանթօ իտի քի, շիւպհէսիզ եարըմ ստաթ էվվէլ, եանի պիզիմ իւչ շախսլարըն մալիւմ օլան սարնըճա կիթմէք իւզրէ, կէչտիքլէրի զէմանտա, օրատա տէյիլ իտի։

Քէրժան, գանլար իչինտէ միւլէմմա օլան մէզքիւր մանթօ, ճինաեէթտէն պիր գաշ տագըգա սօնրա, պիղզաթ քէնտիսինին նաշըն էթրաֆընա քէֆին կիպի սարմըշ օլտուղու Բընէ տը Բիէօնիւն մանթօսու օլտուղունու անլաեընճա, աճայիպ պիր սէս չըգարտը։

Իմտի իշպու մանթօ նա՞սըլ օլուպ տա օրատա պուլունմագտա իտի, վէ քի՞մ պունու օրաեա կէթիրմիշ իտի։ Իշպու իքինճի պիլմէճէ, պիրինճիսինտէն ազ զարիպ, վէ մանէասը ազ անլաշըլմազ տէյիլ իտի։

Լիւք եինէ եիւրիւմէկէ պաշլատը իսէ տէ, պու տէֆա էվվէլքի գատար աճէլէթէն տէյիլ իտի։ Չիւնքի մէրգում աճայիպ պիր ֆէնալըգ, վէ մանէասը մէճհուլ պիր սըգընթը հիսս իտիեօր իտի։ Հասըլը էօմրիւնիւն իչինտէ պիրինճի տէֆա օլարագ, խաեալի պիր գօրգուեա քէնտիսի տէ միւպթէլա օլմուշ իտի։

Մէրգում, իքի ըէֆիգլէրիյլէ պիրլիքտէ, եիւրիւտիւքլէրի մահէլլին ուճունա վասըլ օլտուլար, վէ իչիւ պիրլիքտէ, ազ պիր տէրինլիկի օլուպ, եէր ալթը մահէլլէրինին գաբուսու մագամընտա պուլունան գուեունուն տիվարընտան թաալիգ իտիրմիշ տէմիր նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն եօգարը չըգտըլար։

Խաթրլարտա տըր քի Մալօ, էֆէնտիսինին էմրինէ իթաաթլէ, մէզքիւր գուեուտան աշաղը ինմէզտէն

էվվել, եէսինտէքի գաղմա քիւրէկի իշպու գուեօնուն աղրը եանընա պրագմըշ իսի։

Թապիսթիլլէ պունլարը կէօթիւրմէք իչին, թէքրարէն ալմագ իսթէսի, վէ պրագըլըը եէրի գօղայճա պուլուպ, հէր նէ գաատար գումուն իւղէրինաէ իշարէթ վէ ալէամէթլէրինի կէօրսիւ իսէ ատ, ալէամէթլար օրատան նապէտիսա օլմուշլար իսի։

Վագաա պու զարիպ վուգուսթ Մօլալէս իլէ Մալօնուն ատհէթլէրինի արթըրար իսէ ատ, պարօնուն իւղէրինաէ մուզայիր պիր թէէիր հասըլ իթմի, վէ հիսսիեաթլէրէն ճինսիյի պիւսպիւթիւն թէպսիլ իթմէյի։ Եէօյլէ քի խաեալի զանընհաթը մահվ վէ զայիլ օլապ,

—Իհթիմալ տիր քի չէյթան պիր ճէսէտի նապէտիսա իթմէքլիկէ միւտահալէ իթմիյի, ատի քէնտի քէնտինէ, ֆագաթի չիւպհէ եօգ տուրքի, պիր թագըմ ալէթլէրի չալընմաը միւմքին օլամազ։ Պու կիճէ պուրատա վագը օլան հալ, միւճէրրէտ ատէմ իչի տիր։ Պէն զանն իսթիեօրտում քի, պու պինանըէն պօտրում չալընը եալընըզ պէն պիլիրիմ ատ յի, լաքին չիւպհէսիզ սուրէթաէ անլաչըըեօր քի, պաչգա պիլէնմէյէ ատ վար իմիշ։ Իչթէ պունլարըն քիմ օլդուդլարընը անլատաճաղըմ։

Լիւք պու սէօզլէրի սէօյլէմիկի զէմանն, եօլունա տահի ոէվամ իթմէքտաէ իսի։ Պիր ալալըդ պիլմէյէ պիր չամաթա իչիսիլմէքտէ, պարօն իլէ ըէֆիդլէրի գօրգուսընըն տիթրէտիլըը։ Եէօյլէ քի ուզագտա պիր տէմիր գապա գաբանմասը սէտի իչմասըտի։ Բէրժանէն հէնէճանը չէտիս օլսա իսէ ատ, չօգ սիւրմէտի, վէ մեղքիւր հէնէճանը թէտիկին օլսուր օրմազ, Մօլալէս իլէ Մալօնա խիթապէն,

—Իքինիզ ատ ֆէվգէլատէ գօրգուեօրսունուզ, ատ յիւ մի, ոէտիս։

Խըղմէթքեար իլէ Զինկեանէ պու սիւալէ դարչըլըդ գարչը գծնուրմազ պիր սուրէթտէ տիթրէմէքտէն զայրի ճէվապ վիրէմէտիլէր։

—Էօյլէ օլտուզու հալտէ, ոէտի Լիւք, արթըդ սիզէ իհթիեաճըմ գալմամըշ տըր, պինապէրին սիզի ուզուն միւտտէթ եանընտա ալըգօյմազ իսթէմէմ։ Իմմի ֆէնէրի պու րատա պրագըպ, սիզ կիտինիզ, լաքին սագըն եօլու չաշըրմանատըր։ Մատուրա կէօթիւրէն նէրտիվէն թա գարշընըզտա տըր։ Պու հալտէ օրատա կիմմէ քի իչին տօղրուտան տօղրու եիւրիւմէյէճէկսինիզ։

—Նա՞սըլ, էֆէնտիմ, ոէտի Մալօ, սիզ պու րատա եալընըզըմ գալմազ իսթէեօրսունուզ։

—Շիւպհէսիզ, չինքի սիզի գօրգունուզտան նաչի եօրը էօլիս հալինաէ կէօրիւեօրում։

—Ա՜հ, պարօն, պարօն, ատէմ Մօլալէս թազիր եօլու պիր սէտա իլէ, պիզի թէրք իմմէք թատավուրսունա՞ մը պուլունուեօրսունուզ։ Սիզին թարտիքընըզտան պէօյլէ պիր հալ վուգու պուլմասը, բէք ֆէնա տըր, վէ պիզի թէտաճճիւպաէ պրագմազտա տըր։

—Պէն սիզի ասլա թէրք իմմէեօրում, պէք ա՜ք սիզի մի՜ խաթրատան եիւրագլանըրըեօրում, ոէեու ճէվապ վիրսաի Լիւք։

Հալ պու քի խըղմէթքեար իլէ Զինկեանէ պու էֆքեարտա ատ յիլ խալըէր։ Պունլար իչին թէհլիքէլէրէն էն պիւյիւկիւ վէ էն ատհէթլիսի, Բէրժանատան պրըզպրագ, ալ լանէթլի իդամէթկեատհէն պըրըպրը վէ գարանըզը պրատըճատան կէչմէյ կիտէպլիմէք իսի։

Իմաի, Մ՝օրաչէս իւէ Մ՝ատնանէքէ-մի քէչէրինին իւիկինէ դառար գօրդու սիրտեէթ իթմիշ օլուդ-ղունան, պարան իւէ գոմմպէքղը առհա գիւռառէ թէրճիհ իթմէքտէ իսիլէր։ Պու հալտէ պա-քալդարքընը պու մունէյատ թէպլիղ իթթիքլէրինտէն, վէ Ա՛իւ.ք առաի, իշպու իւքի դօղուդ մանսուդաիմն պու խառաւառա քէնտիսինէ միւթի օլմահաճապլարընա գոմիէն խա-կեաի օլառաղունան, քէնտիկէրինի եանընտան եիրդայիմունդ իչին գիւռառէ իսլար իթմէտի, վէ քէ-լամնա ռէհմաի պէրիէ,

—Մառամ քի պէնիմ իւէ կէլ-մէք իսթէօրառունուզ, արդառնան կէլինիզ, գադաի սիւքիւթ իւզրէ պուլունմառ, ռէհմ։

Պառէհա հիչ պիր քէլիմէ իւառէ իթմէ քսիղնի, Քէրճան եօլունու ռէ-յիչտիրտի, վէ մունաղարընն թառա-ֆընա եօլունա ռէհմաի խառճէք եէրա-տէ, պօղարտիլարաա պիր քէօչէէն տիկէր քէօչէեճ եիւրիւեէրէք կէչ-տի, վէ թաչտան պիւիւք պիր մու-սա եանընտա վառէլ օլառ քի, պու մնաա տիվառ տիրէյըէր իւէ թառա-ռառընշ, վէ տրդառք թառ բան-դօղար իւէ իհաթա օլունուշ իտի։ Ա՛իւ.ք, մէղքիւր բանդօղարտան պի-բինէ օհա բառռ, վէ ոանրտ իւզրտրդ ֆէնէրինի ռէձնտիւրիւդ, րէֆիղ լէ-րինէ պէրառէր պիւռպի իթիհն գա բանըղդ իչինառէ դալար։

Մ՝օրաչէս, պու հարի կէօրիւնճէ, պիր ռ՛Հ իթտի, Մ՝ալօ տառի եռա-վաչճա պիր ռաղիղին իտմի միւռաբէ-քինի իթիղքտար իյլէտի։

—Ռէհմնիղի չէդ ռէմնառքն, նէ ֆէօ պիւէ ռէմնառքն, եռդառ սիղի թէէ.ք իռէերիմ, ռէեռռ էմի իթտի պառօն։

Պու թէհտիտին նէիթիճէտի ռէեր-հալ կէօրիւրտիւ, չէօղէ քի մէրդռա-ռան իւքի էչհառքն նէ ֆէպէէրի պիւէ արթընդ իչտիւիմէդ օլառռ։

Ա՛իւ.ք, ֆէնէրի թառչ բանդօղուն ալթընտա դոյմուշ էտի։ Պունու եռ-ռընդառան ռօղառռ, քէմէրինառէն թա-ռանճառարընը չէդ ռէրըպ, վէ էլէ-րինի մէղքիւր պիւռհարընն թէէիկ-լէրի իւզէրինէ գօռառռադ, ռէմէշ ևիմէ քւիկէ հաղըր վէ նաղըր պիր հարռէ պէ.քէտի։

Պառօնառն չու հարէ.քէիի, պօռռառմ լարընն մէճհուղ միւռաֆիրէրի ռառա-ռա գառան վէ գարանղընգառան թէէմինն օլառռադ, պէ.քի մէ.յառնա չէդ գառ-լար, վէ քէնտիսինին պիւհարընը եռ-դընընառն կէչէրէր գիւիւմնէ մէղնի իտի։ Ֆռադտի պիր իառյլ վադքի թէհի.ք ռէ պէ.քէտիքտէն ռօռռա, նէ՛ կէօղէրիւրէ պիր չէյ կէօ-րէպիրտի, վէ նէ՛ ռէ գառատղառըյ-ռա պիր ռէս իշիիմտի։ Հալ պու քի Ա՛իւ.ք, պունառն ռօղայը ռառա մէյ-եռռա օլմառընդ, ռառյիմն պէ.քէմէ.քռէ իտի։

Պէ.քէնիրէն ռառմէդար, պէրի-խառռա վադքէն կէչտիկինի հի-ռառդ իթմէ.ք իչէն հիչ պիր վառըիմռ օլմառընդընառռ, նէ գառռար ուղուն կէօրինտիւիկիւ հէր քէռէ մունիմ ռիւռ։ Պառօնառն եէռրինռէ վադ-ռա ռառմի վառ իտի իռէ ռէ, կիճէնինի ֆէէվկէլառէ գարանղընգառ ռէպէ-պինառէն, գառչ օլառռառնու ռանռա-եռմնռռադառռ իտի։ Պունունդա պէ-ընռադէր քէնտի քէնտինէ,

—Լառրին պիր ռաղառռ չէֆֆադ իթթռ, ռիմէ.քտռ իտի։

Ա՛իւ.ք, քէնտիտի իչէն թիւ.քէն-մէղ ղանն օլառնռ մէղքիւր ռա-ռմիթրընը, պիր մէչղռիւիճէիիւէ կէ-չիմիշ օլմնադ իչէն, պռռռնռռռռռռ հառինն գառրիռպիկինի ռիւչհնռմէ քռէ, վէ միեռռիռռռ 20ռէն պէրռռ, եռռնի էն չօղռռ պիր գ ռչ հռֆիթռռ միռռ-

տէթտէն պէրա ատա ատաս վուդու պուչան պիր չօփ վուդատթարը վէ պէլիեէլէրի խանըմնատան կէչիր մէքտէ, վէ պադալարը, քէնարի ըլէ ժան ալ Սիմէօնիւն, եախօա տահա տօղրատա քէնարի հըլըր չանը ըլէ ըհթիեատ ատըգիւն մուեօնդարը ատաբնատա պիր մինի մադաճնատա օթատըս իչին, հաեանդարընա գարշը հիւքմ վուրուլմիչ օլան մանկուդաճթը պէչէրիեէյլի հիտատ իմմէքտէ խոր։

Նակէհան Էվրլիւն վուրահատպի վէ թէֆէքքիւրտեր գաթթ օթուռնուպ, իչինճի ատֆա մէրդուվան գարշը պօնուրնուղ պիր հէնէճան ինհաթա լըղատ։

Սէպեպի խահշտ խոր. չէօղէքի էվվէլ պէ էվվէլ ճիւղի օլուպ, ֆադամ ատնարատան սիւրտուղէ պիւեիւէն պիր ատ, մէրդուվանն գուլարընա վատըգ օթուռնատան, քէնարինի ատըճճէյլի նինհաեատ հայրըէթտէ պրոպոբ։ Պու ատ, եէր ալթընատան իչինէրէն ֆէվգէլատե վէ գատա պիր ալ պօթուռուս չալընմասընա պէնզէեօր խոր։ Պիր ատըղըպ պու ատպէր տահա պիեատե դուվվէթլի վէ եադըն իչինէրինէն, հէր թարաֆատան ատպէր ատ իմմէկէ, վէ զանն խաբարին օլ էսկի զէմանըն քէմէրլէրի տիմրէմէկէ պաչլատըլար։

—Ամատա պատրոպ ճէհէննէմ տիր տե, պէն պատնան նինհաեէթսիզ կիտատպարընա տիւչմէկէ՞ մի կէլտիմ, ատահ Բէրժանն քէնարի քէնարինէ։

Պու էնատե մէրդուվանն անղընտան ոօղուդ պիր թէր ափմադատա, տուտատըրը տիմրէմէքտէ, վէ կէօզէրի գարանղըդ իչինէ դըղըմ։ Ճըմլար սըչրատնադատա օթուռնատնա կէօրիւեօր զանն իմմէքտէ խոր։

Մ՚օրայէս լէյ Մարթ խէ, իքինճի տէղ չէօքմիւչ, եախօա տահա տօղրատա եէրէ գատանմըշ օլատըղըրը թատտիրտէ, էղէրլիյէ գատըղարընը գարատատա վէ հիչ պիր շէյ իչիմմէմէկէ չալընմադատա խոխը։ Պու հալ պիր գաչատադըգտա իմթիհատա խոխ, պատէհա մէգքիւր ատճայրպ տէպէր թէտրիճէն զայըլ օլատաղը։ Պու արայըգ պիմթիհատի պարօն բահաթթանարատդ նէֆէս ատը, վէ անլընատան ագան թէր տահի գատրատաս, վէ քէնարի քէնարինէ,

—Շիւքրիւլէր օլսուն, հէյէ պիմթի, տէհի։

Հալ պու քիւմէրդամ եանըլմադատա խոր, պիրա օլ ատհէթթի կիճէնին դօրդատ տարը հէնուզ պիթմէմիշէր խոր։

Շէօղէքի տատիչի հալ անճագ պիր ադ պէմանատան պէրու իեատե օլանմանշ իքէն, կէչմիշ օլան գօրդուեա եէնի պիր գօրգու տահա իչտվէ օլանտատ։ Եանի, օրթաղըդ քէմինի սիւքիւթ իչինատե օթուպ, անճագ նէֆէս սէպէբինին մըղըլթընը ճիւղիճէ իչիտիտիկի սըրատատ, Բէրժանատան թատրիտա եիւզ տատմ էօթէտե վէ գարարթը իչինատե պիր մանվի ըղըզ կէօրինաիւ։ Պու ըղըզ քէմէրտէն աչադը հինմէքտե օթատղու թատտիրտե, գընանդարքն տար պիր բէնիչէրէինտէն թէէտիկը խոխն ատսընշ զիեատարա պէնզէմէքտե խոխ, վէ մէզքիւր գարարադըգ այաընըգդ իչինատե, պիր չարշաֆա տարըմընշ օլարտգ, զարիտ պիր չէքինն հարեքէթ իմմէքտե օթատղու կէօրիւլմէքտե, վէ Բէրժանատա ատօղրու իչէրլէմէքտե խատիկի զանն օթանանգատա խոխ։

Կէօրիւէն մէգքիւր նէհանէինն ատանգարը եէրէ ատօղանմահեքտ, օթ-

թատա հարեւքեմ իմանիկնան՝ դի-քը օրհնան պէհատ չարչափ ալ-թքնատա պիր ինան վիճատ սեմը խոխրեմիշ օդքատանա չիւպհե գալ-մանագատա խոր։

Գերժան, մեղքիւր նեանե կէօր-տիւկիւնատ՝ տատնուղարքնատ քա-լկին ատնատաղանու, վե տաչարը-նէն տիւքիւտիկինե հիտա իլլեար։ Վե քէնտի քէնտինե՝ «մանդատա պէն ետ բիւրատ կէօրիւ ետուտ՝ վե եսիատա տպէրտա խիֆֆեմ կէլիւեօր» տեմի։

Մօրալես լէ Մալօ, պու-քիւմիւն թեատե օրհնատուգու դէմանատա, պաշ-լարքնը ետգորը գատարմիշ խոսէր։ Իմոմ պատնգոր, նրա-մայիշի մեղքիւ-րու կէօրտիւ-րէրինատ, իքիսի պիր-ւքատ պիր քէտինն ատս չերգորար-լար։

Պու արքատատ Մալօ կիւնատ հարքը-նէն ատֆարնը տուէ-յիտ, ճանքնը ատա-խի Ալատա իտտիսինե իլլեար։ Մօ-րալես խե, կիկերչի իմ քրար կիւնէ-չինն գիեատքնը կէօրմէք իգդալինէ նայիլ օրար խե, էհլի նատնուտ օր-մանդարտա եեմին իմոմ։

Մեղքիւր թատալի նեանե խե տա-յիտնա իլերլեմէքատ օրհնուղարնատան, Ավ-ք հեր նե գատար թատգամատան տիշիմիշ խոր խե տե, պէօյլե տա-տքնարատա գատը տատեմինը իւղերինա-տե կէօրիւլէն ճահա կիտգ տան պիր ճահա տատա խգրտագ խտերէք, մեղ-քիւր միւշքիւլ հալէ խոիտամ միր-մեղնիկ գարար միրտա։ Պինատէն տա-լեյհ տպիմ պիր ճահա իլլե տետգա գալդէգ, խտերտը մեղքիւրե տօզ-րու իլերլետա, վե անքնը քէնտի արատքնատա օրան մեատֆէնինն եատը-սքնը գաթիմ իմոմքտէն ատնգա, եիւքտէք պիր տետա խե,

—Էկեր տատմ խէն, տանա մեյ-տան օգուեօրսամ, վե էկեր չեյման խտէն, տանա էհէմմիեէթի միսմեեօ-լուտ, տեեեա գաղբրտը։

Պէօյլե տէօյլեկերէք, Գերժան թատգանճատրքնա իլքի ատֆա տա-թեշ իմոտ։ Մեղքիւր թատգանճա-լարքն տիմէշինատէն պիր ճիւղի միւտ-տեմ տյտքնէգ հատալ օլատ, վե ճն բատե թէօքատն պիրլիքտե էն-տատնթի իտիսմիկի տեատտը կիտգ քէ-մեմէյեր տպիքնատա ատմի պիր կի-ւրիւմիւ իչտեյեմ։

Պատտմատն ըշըղը զտյել օլատու-զատնատա, մեղքիւր ճիւղինճէ տյ-տքնէգ տատնի մատվ, վե եէրինէ էմիկելի գատտնէգ գտյիմ օրմուշ խոր։

Պու տրա Լիւք, միտիւմիւմիւշ օ-լան իտտ միտատեա տօզրու-տէ ճճտոիու, վե իտտտմեմի քետրքնա խոխտատէն,

—Մ՛էլօ, գէների տչ, տետի եատտշ տեատա իլէ։

Օ պիշտրէ իտե, պու տրտէգ պիր շէ-յի անդատեռճատ, վե հատիմա ի-շիատպիլէճէք հատատ տե-յիել խոր։ Պինատէրին տտգա ճեվատ վիրմետտ, վե հտյետտի էտէրի տտնի կէօտտէր-մէտտ։

Գերժատն, տյնի էմնի իչի տէ-գա թէ-քրտրտտտը իտե տե, պտշդա պիր նեմինճե չէդ տրտտմատը. ըրտատեքի իտէրլէր քի, խըրտ տե հիտատեք, հատատեն տիւշմիւշ օրան գտտվիքեքի ճանըտտըքըը վե մեմնատեքի վերիր տե-յի։ Պու գտպիտտեն օրմատգ իւղ-րէ, պտրտն տտնի խըրտրտը օրտուղու-ճիհեմէ, պտունատն իտտիգատտե իտտտ, չեօյլե քի պիր գեվգելատտե ճետտրտեքի քետտգ լյլեհերէք, վե քիւ-գիւր տս պետպեպատնքգտյտր իտէրէք, օտտտրմատշ օրտուղու իտտշ մատատնքն ճատնքնտ տօզրտս իչերլետտ, վե գեշ-նեքրի պտ լտնտգ, քշըղքը իտե քտիրքն տչտը, վե պու տտե տտեէտե, Մօրալես իրէ Մալօտան գտյ տգրբ օրտուգյտ-

ըը թագաւորած, եւրէ սէրկիկ օ-
տաղարընը կէօրտու։ Լուք պան-
արը այնպէս մէչտել օրնարըպ,
ֆէնէրին ըշըղընը, նիւմայիլին կէօ-
րիւրիւչ օտաղա մահէլլէ տօղրու
չէվիրած, վէ սէվինճ ու զաբտըլ-
եէթմէնէն նաչն ալմըշած, չէօղէ
քի ամալըդը գուրշունալը, մագսէ-
ած իտապէթ իմամիչ օտաղարընը-
ան, եէրտէ դըմիլտանմագ-պըղըն
պէհաղ պիր չէյ եամանագտա իտի։

—Մուխթագա պէն պիրիւնիւն նա
էօգուրտուտ, վէ եախտա եապա-
ըտ, պու հալտէ էապար չիւնի ան-
լաշըլաճագ պըր, ատան պապան քէն-
ան քէնտինէ։

Պաատէհա քէնտիսիյէ հաֆնա-ը-
միեանէպինատէքի մէտաֆէյի սիւ-
ըտաթլէ կէչտի, վէ մէղքիւր մուղ-
ըմտու իւղէրինէ էյիլէրէք, հէնէ-
ճանը ադամ իչինատէ օտաղա հոդ-
ատ, զիւքրի սէպագթի իտէն պէհաղ
չարչափը եէրտէն դուտարըլտը, լա-
քին պու չարչափը աչար ուչմուղ,
ֆիլտան ու ֆէրեուտա իլէ կէրտի չէքիւ-
ան, վէ քէմալի նէֆրիէթի մէ ատէ-
չէմ իլէ չարչափը ըմէքըրտէն եէրէ
պրագտը։ Զիւնքի մէղքիւր քիֆի-
նէն սիւրիւմիէրտի ալմընտա, պիր ին-
ան ճէսէպինէն ուօղունչ օրան եիւգիս
եէրինէ, պիր քաքէլէթին տաղ գա-
ֆաբընը, օտաուդունչ կէօղէրինի վէ
ադադունչ քէմիքէրինի կէօրմիւչ ի-
տի։

Բէրժանը պիւթիւն պիւթիւն ին-
անընըգ հալինատէն իսպառճ իլլէեէն
օլ մէքտուհ վէ մէնֆուր մէնզարէ,
մէրգումէն պիր մըգտատ գուվվէ-
թինի տահի իղդէ իմմահիչինատէն,
թօբրագ, ատաղարը ալմընտա տիմ-
րեեօր, վէ ճէսիմ սիրէքքէր էմ-
րահընտա ատմնիւեօրըտը զանն իմ-
ատ, վէ հէնուզ կէմիճիսիկէ պաշ-
լահան թայֆէյէր կիպի, տիմրէեէ-
ըէք, տահանտաճագ պիր մահէլլ
ադատը խէ ատ, պուդամանըդ սըրի
իտամիս տիւշտու վէ պահըլտը։

Մ էրգումէն տպը պաչընա կէլ-
ատիկինատէ, վուգուտահատան պէրտ
խը տատի կէչմիչ, վէ էմրտաֆը
պիւտպիւմիսին գ ադանընըգ իչէ գադ-
րանմըչ իտի, վէ պուբընտատու մա-
հէլլէն պիր ատ ուղագտա, ոճը
ոճը տհ ու էնիսէրը իչիտիրէ գոէ
իտի։

Լուք, ֆէնա պիր բիւ հատան ա-
եըլըհօր զանընը ղրա, քէնտի քէն-
ատինէ,

—Աճագա նէ՞ըէպէ պուբընտա-
եօրտ՞, տէ՛մի։

Ֆուգահի ոճնդատան վուգուտի
հալ իթէքմիչէն լտահըրընա կէչէրէք,
պիր ան էվվէլ ս լատէթի մահէլ-
լէրի թէրք իմմէքքիկի պուղու իմ-
ատ, հալպուքի գադանընըգ իչինատէ
եալընըղճա ֆիկրտ իմմէքքիկի թէճ-
բրնատէ իմմէք ատ գնտաբը ապըլ օ-
տաուդընտատ, քէնտի քէնտինէ,

—Պէն գայդ օրտուտ, լմնի պու-
բատտա իթէչէֆ պտնագ իտտէրիտ, տէ-
տի։

Անճագ ոճնդատան, էտնայի հա-
րէքէթինատէ, եէտինէ պիր չագ-
մուղ իլէ պիր ատ չագմագ իմաշը պա-
մըգ օտաուդունու ուէրտատըգ էյլէ-
տի, վէ պիր տաղ ոճնդա, տիւշտու-
կու ղէման ուճմուշ օրան ֆէնէրի-
նի եուգաբ, վէ իլգ պագըշընատա,
Մ օրտաէս իլէ Մ ատաճու կէօրտիւ գի,
մէրգումիսըրն ապըտըրը պաչարը-
նա կէտիչ օրտուտ իմագ տիւրէ,
պիր տաղ էվվէլ պուբընի իմմիչ օ-
տաուդումուղ տհ ու էնիսէրի չըգ-
րանտըգ պտնտըգ իտտէրը։

Պաատէհա պտրան կէօղինինու տի-
կէտը իտտագիրտտա չէվիրտիկինատէ,
տէղքիւր ըտքէչէֆին նագաէտտա օ-
տաուդ օրտուտունու, վէ իտտագիրա-

ըընքն դամ իւղէրնտէ պուլուն-
մատըղընը , վէ գըլըճը ղընը կչին-
տէն ալընմըշ խոտկինի կէօրտիւ :
Ֆագտի զարիպ եէրի չուրտաը խոյ
քի , պու չէ,լէրի մէրգուման եէ-
տինտէն արթշ օլան հիքմէթլի էլ ,
ճէպէլէրնտէն պիրխինտէ պուլու-
նան ալմուն ատլուտու քէսէճէ էլ
պիրէ ատգունաու րմամըշ խոյ :

Պատէհու Լիւք , խըզմէթքեարը
իլէ Զինկեանէնին եանդարընա եոդ-
լաշաը , չու դատար քի մէրգուման-
նը պու քէրրէ դօրդագլդղարըն-
տան ատլայը խոթիհզա իթմէ քլիկէ
հագդը օլտուդունու տալա զանն իթ-
մէեօր խոյ : Պինապէրին պուննարա
խիթապէն , «Հայտէ կէլին , արթըգ
կիտիեօրուդ» տէմի :

Պու սէօզլէր հէմանաէմ մէրգու-
ման իւղէրնտէ հիւանի թէէսիր
հասըլ խոյով ճանդատըըր , վէ ա-
ճէլէթէն աեատա գալգատադ , պա-
րծնուն արգատնտան կիթմիլէր :

Էնանայի լահտէ հիչ պիր եէնի հա-
տիտ վէ հիչ պիր էնկէլ վուգու
պուլմատըղընտան , Լիւք վէ արգա-
տաշչարը , ֆիլբիրճճ տէյիլ խէ տէ,
վիճուտճա ատղ վէ սէլիմ օլտուգ ,
մալիսիսիսիզ օյան մնատուտան , վէ
սօնրա տաճի պագը տայիրէլէրտէն
կէչիպ , պագչէլէրէ վատըլ օլտուլար :

Հէնուզ վագթի կիճէ օլտ , լա-
քին չէֆֆադ ամմատը եոդըն խոյ :
Ճէօյլէ քի Եըլտըզլար օզմնտա , վէ
աղաճլարըն ուճարը տա , կէօրիւն
էլան ճիւպիճճ սիեատ օլտն պու թի-
լարը իւղէրնտէ սիեատ բէնկինտէ
նագշ օլունմագ տա խոյէր : Հատըը
խաեատթ տատթը կէչիկ օլմուդա ,
Լիւք պիրէ պիր ազ էվվէլ կէօրմիւշ
օլտուդու նիւմայիչլերի , ոնճագ
միւմքինիւղ օյան պագը բիւեուդար
միսիլտա ատրխատթը իլէմէ գատ խոյ :

Մօրալէս խէ , պուրծնուն ատհա
դիեագտէ գօրգմուշ օլտուդու էճի-
տէն , հէնուզ հալը թատիխինի
պուլմամըշ խոյ , վէ զանն խաէրսին
քի էլան օլ ճէչէնէնէմէ յաեըգ պօ-
րտունուն աճայիպ սէպէրի գուլագը-
նա ադս խոյեօր , վէ կէօղէրնէ
հէր թատագտա խաճալի թատիը-
լէր չորըճեօր խոյ :

Հալ պու քի Մալօ , մուվադդա-
թէն գուվվէյի խորտքիճէսինի
գայդ իթմիշ օլուդ , զանն խաէրսին
քի եալընըզ ոօգադատա էմին օլա-
ճադ տըը կիպի , պիր ան էվվէլ ած-
գտդա չըդմագլըը արզու իլէմէ-
տէ խոյ :

Լիւք , քէնտի արգատաշչարը ար-
գատնտան կէլտիքլէրի հատէ , Ան-
ֆէր ոօգադրնա նադըը օյան գա-
բուճա վատըլ օլտու , վէ անախթա-
լը սիւրկիւճէ վագ իթմի : Ֆագտի
աչմազտան էվվէլ , Մօրալէս տօգ-
րու աէօնիւդ ,

—Տօն Կիւզման , տէմի , էլպէթ-
թէ Բէրլին պու տատահ պիրվի խա-
թիճվագ իլէճէճէք , վէ պու կի-
ճէքի եատատրդրընը պիրվէճ իտթէ-
եէճէք տիր : Իտնի քէնտիսինէ նէ՞
ճէվապ վիրէճէքսինիզ :

—Ճէվապէն քէնտիսինէ սէօյէ-
եէճէճյիմ՝ քի , տէմի Զինկեանէ ,
պիղ չէ,լթանըն մէմնվիքինէ էն-
տի,ք , վէ էկէը , աչիքեարէն պիղվի
հիմնանէ իթմիշ օյան ատիղ Նօթը-
Տամ ա՛Ալթըօշա օլմատա խոյ , պիղ
տէ օրատան սէլամէթլէ չէղ տամազ
խոյ,ք : Մահհա տէյի՛լ մի տիր :

—Տօն Կի՛ւզման , տէեու ճէվապ
վիրտի Լիւք չէտտէն , պու եօլտա
լոֆկար սէօյլէմէնիղի մէն խաէրիմ ,
վէ սիղին , պու վուգուաթլարը կիղի
խուրմանըղը , վէ Բէրլինին պու
չէ,լէրտէն մալիսմաթը օլմատընը
թալէպ խաէրիմ :

—Էօյլէ խէ , հէր նէ ,րի սէօյլէ-

մէք լաղըմ իսէ, սէօյէ՛ին։

—Պու բէ՛ք գօլայ չէ՛յ տիր։ Շէօյլէ՛ քի պիզիմ պիր մագսէտիմիզ վար իտի։ Մարքինին նաչընը տէֆն իթ-մէ՛ք, տէ՛յլ՞ մի։ Իշթէ օ իշիմիզի եաթաբզ տէրսինիզ։ Օթէլ տիւ Տիապլընին նագշընա կէլինճէ, պուն-ուն տա բէ՛ք զիեատէ խարապ օլ-տուղունու սէօյլէմէզսինիզ, անլա-տընը՞ զ մը։

—Էվվէթ, պարօն, անլատըմ, վէ սիզէ վատ իտէրիմ՛ քի, պու սէօզ-լէրի լուղէթ պէ լուղէթ տէրխաթը իտէճէ՛յիմ։

—Պէ՛օյլէ եաթարսանըզ տօսթ-լուղումուզ պագի գալը, ֆագաթ տօն Կիւզման, մուղայիրի հարէ-քէթտէ պուլունտուղունուզտա, գը-լըճըմին ուճունու պիր ազաճըզ վի-ճուտինիզէ սաբլամաեա մէճպուր օ-լուրում։

—Ալլահ աշգընա օլսուն, գըլըճ լագըրտըսը իթմէ՛յին, պէն սիզին թէնպիհաթընըզտան ասլա շաշմամ։

—Բէ՛ք իյի, մատամ՛ քի էվվէլինտէն լաղըմ կէլէն թալիմաթը ախզ իթտինիզ, մուճիպինճէ հարէ՛քէթ իյլէ՛յինիզ։

Իշպու մուհավէրէ պու սէօզլէր իլէ խիթամ պուլտու։ Պատէհու Լիւ՛ք, բասլանմըշ սիւրկիւ իշինտէ-քի անախթարը չէվիրտի, վէ պի-զիմ իւշ չախսլար, Օթէլ տիւ Տի-ապլը նամ պինանքն պաղչէլէրին-տէն չը՛գըպ, Անֆէր սօգաղընքն չամուրլու գալտըրըմընա գատէմ պաստըլար։

15

ԼԻՒՔ ՎԷ ԲԷՐԻՆ

Մալիմիմիզ տիր՛ քի, Լիւ՛ք իլէ սախթէ Ժան տը Սիմէօզիւն ագ-տը իզտիվաճլարը իճրա օլմաղտան էվվել, տէօրթ կիւն տահա կէչէճէ՛ք իտի։ Պարօն իշպու տէօրթ կիւնիւ եօյլէ պիր թարիֆ օլունմազ միհն-ու մէշագգաթ իշինտէ կէչիրտի՛ քի, բահաթլըզը իշին պիր սաաթ վէ պիր տագը՛գասը պիլէ գալմատը։

Վագտա մէրգում մագսէտտէ իր-մէ՛քտէ, վէ պունտան սօնրա քէն-տի մուվաֆֆագը՛յյէթինէ գարշը հիչ պիր եէնի մանի չը՛գմաճաճ-ղը զանն օլունմագտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի՛ քէնտիսիյլէ մագսէտի արասընտա եէնի պիր էն-կէլ չը՛գմասընտան տօլայը տիթրէ-մէ՛քտէ իտի։

Իմտի մէրգում նէ՞տէն գօրգու-եօր իտի։ Պունու՛ քէնտիսի տէ պիլ-մէզ իտի։ Մուխթարա նէ՞բէտէն կէլմէ՛քտէ իտի։ Մէրգում՞ պունու տա պիլմէզ իտի։ Քէնտիսի իչին իշ-լէրին հալի պիւթիւն պիւթիւն թէպ-տիլ օլմուշ տուր կիպի կէօրիւնիւ-եօր իտի, վէ Օթէլ տիւ Տիապլը պօտրումլարընտա կէչիրմիշ օլտուղու տէհշէթլի կիճէտէն պէրու, միմ-քինսիզ զանն օլունան չէ՛յլէրտէն պիլէ գօրգմագտա վէ վէսվէսէ իթ-մէ՛քտէ իտի։ Հալ պու՛ քի հագը-գաթը հալտէ պարօն տը Քէրժանընը ֆի՛քրինտէ օլան գօրգուլարտան հիչ պիրի ֆիիլէն իճրա օլունաճագ տէ-յիլ իտի։

Նիհահէթ ագտը իզտիվաճընն եէվ-մը մախսուսը օլան պէչինճի կիւն վասլը օլմաղլա, Բարիս սէրբիսգօ-պօսու, եէնի կէլին վէ կիւվէ՛յի օ-լաճագլարընն բէսմի իզտիվաճլարը այինինի պիզզաթ իճրա իթմէ՛ք իւզ-րէ, Սիմէօզ գօնաղը մատուռունա կէլտի։ Լիւ՛ք վէ Գարմէն, եան պէ՛ եան օլտուգլարը թագտիրտէ, բա-հիպի միւմախլէ՛յին հուզուրունտա տիզ չէօքտիւլէր, վէ իրատ իթտի-

կի քէլմանթը մուդաւտաէսէլի տին-
լէտիլէր ։

Մաամուագէլ տը Սիմէօզ, միւա-
տէթի էօմիւնտէ օլ գաւար կիւ-
զել կէօրիւնմէմիշ իտի ։ Շէօյլէ քի
զինէթի մէղքիւրէտէ հազըր պու-
լունան պէր ճիւզի էչքաս վէ հաթ-
թա էվվել պէ էվվել միւսմիսէյ-
բիսգօպօս, մէղղուրէնին ֆէվգէլա-
տէ կիւղէլիկի հագգընտա միւթէ
հայիր գալըլար ։

Օլ հէնգեամտէ պաբօն տը Բէր-
ժանընն սիմաը զաեէթի սօլկուն, վէ
հէեէճան իչինտէ կէօրիւնիւեօր ի-
տի ։ Մէրդումուն չու հէեէճան վէ
սօլկունլուղու, նիշանլըը հագգըն-
տա միւթէաւթէֆ օլտուղու ֆէվգէ-
լատէ մուհաֆազէթինէ համի իտիլ-
մէքտէ իտի ։

Բէրին իլէ Մօրալէս թէպտիլ գը-
եաֆէթի իլէ մէղքիւր ագտը իզտի-
վաճ զինէթինտէ հազըր պուլուն-
մադտա իտիլէր ։ Գուլ, պաշըրճա
քէնտի մէհարէթի ոաեէսինտէ Բէր-
ժիպ իտիլմիշ օլան մէղքիւր հալին
խիմամընը պիղդաթ քէնտի կէօղ-
լէրինէ կէօրմէք արզուսունտէ իտի ։

Բէրժան, Գարմէն իլէ նիշան եւս-
պիհկինիւ Թաաթի էմտիկի սըրա-
տա, Բէրինին տուտագլարընտա
պիր Թէպէսիմ միւշահատէ օլուն-
տու, վէ քէնտի քէնտինէ չու լաֆգ-
լարը սէօյլէտի .

—Պիչարէ մէճնուն, զանն իտի-
եօր քի քէնտիսի իչին չալըշտըմ . . .
լաքին սոպր ու Թէհամմիւլ լազըմ
ոըը ։

Մօրալէս տահի քէնտի Թարա-
ֆընտան չէօյլէ տիւշինմէքտէ իտի.

—Պու իւչինճիւ տէֆա տը քի,
պէնիմ ագտը իզտիվաճ զինէ-
Թինտէ հազըր պուլունտուրուեօր ։
Լաքին Ալլահ վիրէ տէ պու խա-
եըլը օլսա իտի։ Յագգաթ ղարայիպի
շու տուր քի, մէզպուրէնին իւչ
ղէվճէսի տէ հաեաթտա տըրըար ։
Էկէր Թանքրէտա իլէ Օլիվիէ Թէսա-
տիֆէն պուրատա կէլսէլէր, շու
հալ բէք խօհաֆ օլուր ։

Լաքին Թանքրէտա իլէ Օլիվիէ օլ
հէնգեամտէ Դարմէնի տալա տիւ-
շինմէքտէ տէյիլ իտիլէր ։ Պինա-
պէրին մէղքիւր Թաթլը վէ միւնա-
սիպ ագտը իզտիվաճ մէսէրրէֆլէ-
րի հիչ պիր շէյ իլէ իխլալ օլուն-
մատը ։

Մուդաւտէմա պէեան իհմիչ
օլտուղումուղ պագը սէպէպլէրէ
մէպնի, տիւեիւն կիւնիս Սիմէօզ
սօգագընտա պիւյիւք չէնկիլլէր վէ
գապուկկյէհլէր իճրա օլունմատը,
վէ ագշամ Թաամընտա անճագ եի-
կիլմի քիչի պուլունտու, վէ Բէր-
ժան եարը կիճէտէն պիր ազ էվվել
կէնճ զէվճէսինի տլըպ, Սէն–Բօզ
բրիսթըմընտա քէնտի խանէսինէ
կէօթիւրտիւ ։

Մաամամ տիւշէս, գըզընտան այ-
րըլտըզը զէմման բէք չօգ կէօղ եաչը
սէօքտիւ, ֆագաթի գըզը զահիրէն
օլ տէրէճէ մէմնուն վէ մէօրուր կէօ-
րիւնիւեօր իտի քի, քէնտինին չու
հալի վալիտէսինին գալգինի պիր
սէրէճէ միւԹէսէլլի գըլտը ։ Պուն-
ատան տա գաԹինագաթ իլքի տէֆա
էվվէլինտէն խապէր վիրիլմիշ օլան
մուղ'ըրբէ յագտըպէրլիք զէմանը կէչ-
միշ իտի, շէօյլէ քի միատմուագէլ
տը Սիմէօզ պաբօն տը Բէրժանընն
զէվճէսի օլմատը, արԹըգ հագ-
պընտա հիչ պիր մուհաԹարա գալ-
մամըշ իտի ։

Օլ կիւնիւ, Լիւք մատուրտէնն
հէմման չըգտըղը սըրատա, Մ. տը
Սիմէօզտէն, Ժանընն ճիհէզ ագշէսի
օլմադ իւզրէ, հիւքիւմէթ միւլԹէ-
կիսիէրի տանտաղընտան էտա օլուն-

մագ չարթըլլա պէր պահօ տլճչ լ-
տի ։ Պա՛ւ ճիհէղ ապչէմ , պէր միւ-
նան լիրա իտի ։

Ֆէրատաը կիւն Քէրժան պա՛ւ պօ-
նօթա պէտէլ ալթան վէ պանդ-
նօթալը ալոը , վէ պէրիւքտէ իւչ
նիւղ պէն ֆրանգըզդ պէր բաքէթ
պաթրադ , գըրմըզը էվէ կիթտի ։

Օգուտանըարըմըզ չուննա թէէմին
օլմայը տըրլար քի , Քէրժան , պէյ-
լէ պէր պիւյիւք մեպլաղը ֆէտա
իթմէսինտէն տօլայը բէք պիհտաէ
էտէֆ իթմէ քտաե իտի , վէ հէր նէ
դաւար բէք չօք վագըթի վէ տրիզ
ու ամիզ տուրէթտաէ , Կուլա իթմիչ
օլտուղու չուս վաթաարընքէն իճրա-
տընտա պուլունմամագլըզդ տիւչիւն-
տիւ իտե տէ , պէր չարէ պուլամատը ,
վէ քէնտի հագդընտա ֆէվգե-
զաէ պէր աւտավէթ վէ ինթիզամ
աէվտաը տավէթի իթմէք ալըզտան-
տէ օլմատըղընտան , մեղքիւր վա-
տինին քէմտի խօշնուտի իւղէ իճ-
րատընտա պուլունմագլըպ դաւար
վիւտի , վէ Կուլ , մերդումտէն ղըր-
մըզը էվին պիւյիւք տալաքտան
իչէրի կիւտահիհին կէօտիւկիւն-
տէ ։

—Օ՛ հօչ կէլտին ֆան տը Սիմէօ-
վիւն զէվճի վէ Բարիղին իւչերտաէ
գրալը օլաճագ զաթը , տէտի նիւք-
տէ տէտա իւչ ։

—Աղիզիմ Բէրին , տէտի Քէր-
ժան , մեզպուրէնին էլինի պուտ ի-
տէրէք , իւք վիղիթամը տանտա վիւ-
մէքլիհիմ լաղըմ իտի , իչթէ պու
պօրճումտա իֆտա իթտիմ ։

—Նա՛սըլ պարօն , տէհու տէմամ
իթտի Կուլ ճիւղիճէ իսթիհզա իւչ ,
պէր թագըմ պիւյիւքլիւքլէր տա-
հիհ տօսթլարընը հէնուզ տանտա ու-
նութտո՛ւմնատըլար մը ։

—Նատըլ քի տէյլէհօպտան , տա-
զիղիմ , պիւյիւքլիւք քլէր , տանտա վա-
ճիպ օլտուղում խուտուպտարը տալա
նունութտուրմատըլար ։

—Սէ՛ն մի չիւքրանիյէթտէն
պահս իտիհօրտան , Քէրժան , լա-
քին պի՛լմէհօրմիւտան քի , պէնիմ ,
սէնտէ պէօյլէ պէր խատա մէվճուտ
օլտուղունա մնալիմտիքըմ ետօդ տուր ։

—Հալ պու քի պէն տալա թէպ-
տիլ օլմամըշըմտըր , վէ նէ դաւար
պիւհիւսէմ , տալա թէպտիլ օլմա-
ճաղըմ տըր ։

—Պա՛ւն , եէմին խաէրէք տանա
սէօյլէրիմ քի , սէն թէհայյիւրէ չայ-
ճան պէր քիմնէսին ։

—Էօյլէ իտի , նէ՛ իչին , ազիզիմ ,
պէնիմիչ էլլէնմէք թաղընտա մուա-
մէլէ իտիհօրտան ։

—Սէնին կիպի պիւյիւք պէր զաթ
իլէ էլլէնմէ՛ք մի ։ Ֆիլմագը պէն
պէօյլէ պէր տիմանէճէ քիւտթախ-
լըզդա ճէտարէթի խաէպիլի՛միչիմ ,
ֆագաթ տլէլ ուտմատ պէն ինտան
գալպինի , վէ խուտուսիյլէ սէնին-
քինի պիլիրիմ ։ Ա՛հ , սէնին գալպի
տէրսանինի , աչըգ պէր քիթապ կի-
պի օգուտօրտում ։

—Տահա իյի ետա , զիրա օ հալտէ ,
սէնին հագդընտա հիտա իթտիհիմ
տույդուլարը կէօրմիւչ օլուրտան ։

—Շիւպհէտիչ ։

—Ֆագաթ պէն սէնին հէր չէյի
պիլմէքլիւք դաւարէթինի անլատագ
էֆքարընտա օլտուղունտան , պէօյ-
լէ պագալըմ պու հիտահիտիմընքէն
նէ օլտուղունտա պիլի՛ր միսին ։

—Պահտա պիլմէք բէք գօլայ չէյ
պէր . չէօյլէ քի սէն պէնի պիւթիւն
գունվէթինէ իտադիհ իթմէքտէնսին ։

Քէրժան տիմրէհէրէք ,

—Պէ՛ն մի , պէ՛ն մի սէնի թագ-
պահ իտիհօրում , տէտի նիւքտէ
տէպէ ։

—Էմմէթ , ազիզիմ պարօն , սէն։

—Լաքին սէն տիմանէսին ։

—Խա՛յր, պէն հէր շէյի պիլէրէք վէ կէօրէրէք սէօյլէրիմ։

—Ֆագաթ նէ՞ իչին սէնի թագպիհ իտէճէյիմ։

—Սէնին իչին բէք չօգ շէյ եարտըմ, անքն իչին։ Պունունլա պէրապէր սէնին զարազ ու ատավէթին հէմ մանթըգա մուվաֆըգ տըր վէ հէմ թապիի տիր։ Հալ պու քի շունու տախի իլավէթէն սէօյլէրիմ քի, սէնին զարազ ու ատավէթին պէնի գօրգութամազ։ Իմտի, Քէ՛րժան, պիր ազ սէրպէսթ օլ, վէ պու սէօզիւմիւն տօղրու օլտուղունու աշիքեարէն պէեան իյլէ։ Օլ վագըթ սէնին հագգընտա օլան հիւրմէթ վէ ռիտեէթիմ տահա զիեատէ օլաճագ տըր։

Պարօն, ումուզլարընը սիլքինէրէք,

—Պիլմէմ քի, տէտի, գա՞նդը սինէք սէնի սօգուեօր, վէ պէն վագտա սէնին պու սէօզլէրինտէն միւթէէսսիր օլմալը իտիմ ամմա, նէ՞ լազըմ։ Պէն պու կիպի շիւպհէլէր իլէ ուղրաշմագ իսթէմէմ, չիւնքի պէօյլէ շիւպհէլէր, ապէս օլմագ ճիհէթլէ, քէնտի քէնտիլէրինէ չիւրիւրլէր։ Պինապէրին, ռէճա իտէրիմ, պու սէօզլէրի պրագալըմ տա, ճիտտի իշլէրիմիզէ պագալըմ։

—Բէք իյի, ազիզ տօսթում, պէն սէնին էմրինէ թապիյիմ, հէր նէ մատտէ իւզէրինէ իսթէր իսէն, գօնուշալըմ։

—Պիզիմ պիրլիքտէ կէօրէճէք պիր հիսապըմըզ վար տըր։

—Էյ պու հիսապը կէօրմէք իչին մի պանա կէլտին։

—Շիւպհէսիզ։

—Պու սէնին տօղրուլուղուն սանա պիւյիւք պիր շէրէֆ կէթիրիր, լաքին պէնիմ սանա էմնիյյէթի քեամիլէմ պուլունտուղունտան, պու գատար ամճէլէ իտէճէք սէպէպին եօգ իտի։ Տահա սէքիզ կիւն վէ զիեատէ տէ պէքլէեէպիլիր իտիմ։

—Պէն եիկիրմի տէօրթ սաաթ զիեատէ պէքլէեէմէզ իտիմ, վէ պիր ան էվվէլ պու իշէ խիթամ վիրմէք արզուսինտէ պուլունմագտա իտիմ։

—Շիւքրանիյյէթինէ խիթամ վիրմէք իսթէր իտին, տէյի՞լ մի։

—Խա՛յր, էսէֆ իթտիկիմ կէչմիշ պիր զէմանա։

—Պրա՛վօ Քէրժան, կէօրիւեօրում քի սէն էհլի նամուս պիր քիմսէ օլաճագսըն։ Ֆագաթ իյի խաթրըմա կէլտի, պիր միլեօնլուգ ճիհէզէ սահիպ օլտու՞ն մու։

—Էվվէթ։

—Կիւ՛զէլ ագչէ, հէմ հագգըյլա գազանըլմըշ բարա։ Իշթէ չիմտի սէն, իֆլաս օլմազտան էվվէլքի հալինտէն տահա զիեատէ սահիպ սէրվէթ օլտուն։

—Եանի, հէնուզ նէրտիվէնին պիրինճի գատէմէսինէ պաստըմ, ֆագաթ պալէասընա վասըլ օլաճազըմ։

—Պու պապտէ պէն տէ սէնինլէ հէմէֆքեարըմ, վէ պունուն իչին սէնտէ հէր խասսէ մէվճուտ օլտուղունու պիլիրիմ։ Հալ պու քի նէ՞ լազըմ ուղուն պահպարա կիրիշմէք, չիմտի սէն պանա պօրճունո՞ւ մու կէթիրտին։

Քէրժան, պաշը իլէ էվվէթ մանէասընը իյմա իտէր պիր իշարէթ իթտի։

—Էկէր եանըլմաեօր իսէմ, տէվամ իթտի Կուլ, սէնին պանա օլան պօրճուն իւչ եիւզ պին ֆրանգ տըր։

— Խա՛յր, եանըլմաեօրսուն, չիւնքի հագըգաթէն պէնիմ սանա պօրճումիւչ եիւզ պին ֆրանգ տըր։

Բէբրին , մէրգուսանն եւս պիտի ըլլայ պատարագ ,

—Ֆադլոյ , ադիզիմ , պու մէպլուզ սանա բէք չօ՛գ մու կէօրիւնիւեօր , աէմի ։

—Պէն պէօյլէ պիր չէյ սէօյլէեօրմուեամ ։

—Էկէը ֆիլքրինաէն կէչիրիեօրսան , սէօյլէմէլիսին ։

—Խայր , պէն պէօյլէ պիր չէյ սալա ֆիլքրիմաէն կէչիրմէեօրսում ։

—Բէք տոգթուրլուդ խոխեօրսուն , պիրա մէմուրին զայրի սաբէթաէ էլաէ լոթաիկին չու միւեօնու վէ խաեալ լոյէաիկին չու պիւյիւք վարիսոսլըն պիրինճի դաաէմէսինի , ան բարաաքնա դաասը պանա վաճիպսին , վէ պէն էկէը պու մէպլուզըն նըգաֆըրը սէնաէն թոյէպ իաէճէք օլսամ , պիւյիւք պիր չէյ մաթլաս լոթմիշ օլմամ ։ Պէն օլմասա իսիմ , ան հիչ պիր չէյ էյաէ իաէմէնէճէք իսին ։ Պու սէրվէթէ սէնի սահիպ իյլէեէն պէն իմ , իսին սէնին մալին պէնիմ սիր ։

Լիւք , պու ըաղըրտըլսըը իշլէտիկի զէմին տիմրէմէքաէ իսի ։ Ֆադլոյ դըրմըզը էվին սահիպսի պիրսաէն պիրէ սէվինի թէպահէ պիրլէ , միւսյիմ պիր սէսա լոյ ,

—Զանն իաէրիմ , քի իսկեսոթ օլսուն , աէմի , իշլէմ պանա լազըմ օլան սա պու տաբ ։ Պու հալաէ ադիզիմ պաբան , ան միւսթէրիհ օլ , իչ եվէզ պէն ֆրանգ պէնի իսշնուա դըմըզա քէսֆի սիր , վէ պէն , պանա օլան վաաքնաան զայրի պիր չէյ իսթէմէմ ։ Կէօրիւեօրսուն եա նէ՞ սէրէճէ ալիճէհոպ օլսուդումու ։

Բէբրի թէչէֆրիս պէեան լթիմէք թաբզնսա եաճաշ սէսա իյէ պաղը քէլիմաթ իյսա իթֆի ։ Բէբրին , մէրգուսանն սէօղլունիս դաթթիսաէք ,

—Բէք իյի , բէք իյի , աէմի , պունուզնա պէն չունու սանա խապաթ իթմէք խոթէր իսիմ քի , պէն տալա տրսան հիսաէի տմնգ խոթէմէմ , ֆադլոյ պու խուսուսա պանա թէչէֆքիւր իթմէք յաղըմ տէյիլ տիր ։ Շիմաի սէն չունսան խապէր վէր , բալա նէ՞րէտ սիր ։

—Իշթէ , աէմի Լիւք , ապանօզ մասա իւղէրինէ պիր սէմէթ պանդօթ վազ խաէրէք ։

—Պու իչ եվէզ պէն ֆրա՞նգ մը սըը ։

—Սաաա պիպլոթին ։

Բէբրինին կէօղէրի պու սլալըգ բաղլաեըգ , վէ իւքի էվկյէ պանդօնթ սէմէթինի թուաթուդու սըբատա , եվսիւնաե ֆէվգէլատե պիր սէվինճ էմնարէսի միւշահատե օլաննագտա խոխ ։ Պատէհու մէգպուրէ քէլաժա տաղազ պիրլէ ,

—Ադիզիմ պաբան , պու մատոսէն տօթայը սանա պիր մագազ սէհէսի վիրմէ քիսկի թէքնիֆ իթմէմ , աէմի ։

—Պու պիզիմ պէյնիմիզտե պէշ պիր չէյ սիր , ըսքին պու տէշէկքէ պէտէլ սէնին պանա վիրէճէք պիր չէյնին վար սըը , աէյի՛ մի ։

Բէբրին , Մ. սը Բէբժանըն քէնսոխինաէն թոյէպ իթմիկի չէյնն նէ օլսուդումու հէր նէ գատար պիրը խոխ խէ տէ , կիւնա սոխուշնոխեօր կիտի պիր հարէքէթէտե պուլսուսու , վէ պիր իւքի սանկյէյ տօնրա նիւքաէք աէտա իյէ ,

—Անլատըմ , խոխմըշնա կէչի , աէմի , իւղլինէ մագքի սը Լա Թուր–Լանտրինին սահիկ իմնգաքնը վազ խաէրէք , մէրգուսանն տրմիշ օլսու դան իյի ևէզ պէն ֆը-

բանդըզդ սենեհատէն պահս խոհեր-
ատն , վէ պու սենեակ թէ-զդատ էլ-
ուէ իմանէք արդուսինուէ պուլունու-
եօրուան : Պու իսէ բէք հագդըզ ու-
ատզունուան , չիմուն կէմիրիսդ ,
մեղքիւր սենեակ ատնա թեատէ ի-
ուէրիմ :

Բէրրին , եէհինուէն ատա տեբը-
մատըզը պիր անախիմատ լէյ , կի-
ուիզ տիվարըտ իչինուէ օեուլուն չ
պան վէ պիւդիւք սարընըն թանիմա
գարըտանըտըրըտ սէմբ խոխուիշ
պուլունան կիւղլի ուօզատպատան պի-
րիսինի տչատ , վէ պանդնօմի սէմէ-
թինի չէլիքաէն պիր ատնատզդ իչինէ
սիմսզգատն ուանրա , պիր չէքմէճ
իչինուէ պիր եզդըն վէվճուտ օրան
քեուզըտատ վէ սայիրէ արատընը-
ատն , պրատիեէթ տատնդատզ յատ
պէրատպէր մուդքինին տանիմէ խոդա-
ար նանքնատա Վիւքիւն խոզատքնզը
հատդ պուլունան ատրատդքը պիր
քեուզըտ ատզը , վէ կէլիպ մեղքիւր
քեուզըտզ Վիւքէ թատուիմ խատ-
բէք ,

—Իշդէ , ատիզիմ պարճ , ուէհ ,
ան սենեհատէն պէրու հօդդնհու բա-
հանդըզ խաէն քեուզըտ պու տուր :
Պաունատն պէօյլէ բահանի ուհուհա-
պիկիհան , պատնու ունէնի իչին ու-
բունի դ ատպիհատէն իհէնէնի խատ-
քիմ :

Վիւք , մեղքիւր սենեակ ատլըզ ,
բարա բարչա իմատ , վէ բարչատա-
րքընը ադէնէչ ադատզ , վէ պու բարա-
չանըրքն ադեվ իչինուէ եռանատզընզ
կէօրէրէք ,

—Ադատզդ հասէնէթ պինճիրիմ դը-
բբատզ , վէ նիհահեէթ սէբատիհիհ-
հէհիմի էյուէ իմատիմ , ուէհէ

Բէրրին , Վիւքիւնի չու հատինի կիզ-
լիճէ դ օլատուդատա օշուզդ , կիուդիզ-
մէք իչինի տատատդատքնզը քատրմատզ-
ատա վէ ֆիքրինահէն ,

—Զէվա՛ղղ վէ չաշդըն ահմագ ,
ատմէքտահ իտի , չիմուն տահա դիհ-
եատէ պէհիմ քէնհէմ ադիքհատա
պուլունմուզատտաքն :

Պատէհու մէդպուրի աչիքհարէն
չէօյլէ կատմէ իմատ :

—Ադատզդ պաշ պաշա կէլտիք ,
վէ պիրի պիրիմիդդէ իչի տօսթ
օլահատզդ , ուէյիթ մի :

—Էմմէթ , էօյլամէ դ տատար տօսթ
օլահատզդ , ուէհա ճէվապ վիրտի
Վիւք , վէ ֆիքրինահէն տատի , էմ-
մէթ , սէնին էօյլինէ դ տատար տօսթ
օլահատզդ , վէ էկէր պու մատատէ
պահա բահի իսէ , չօդ սիրատդ
ֆիհիչէն իհբատը կէօրիմիւր , ուէհ :

Զահն խոէրիդ քի պու խատատա ,
խրի մի քէմմէդ տօսմզատքն եէկ-
ատիհէրդէրինի թատատիրէ բէք չա-
եէմէճ օլատ դ յատքնը խապահթա
քհաֆի տիր :

Պատէհու Բէրրին շու մէճհ իչէ
ուէմատ իմատ .

—Մ տատատմ քի պէօյլէ իսէ , ատի-
զիմ պարճ , ուէհ , հագդըմատա
հօյիդ օյատ դան էմհիչդէմէճ ուէ-
մատ խոէճէկինի մէմնուդէ իճդիհ-
տար իչդէրիմ :

—Տճ՛ամատմ , թէէմմին օլ քի
պէնիմ տանա էմհիչդէմի քհատի-
լիմ մատ տբր , վէ մէմնուդ խոէրիմ
քի , ուէհ ատ պահա մհուհմատճ օյատ-
զատմ զէմանի , նատհամիլտրքնը տի-
րիդ իմատ պահն :

—Պէնիմ թէճրիպէմ վէ մնա-
լիատնատքմ հէր մատզքի սենին էմ-
բինի թատհիքնատա պատբատնատճատգ
տբրտար , վէ հէր նէ մատզքի անդէրճ
տհիքատճատտի իտէդ իսէն , լատզըմ
կէդէնի իճբատ իսէճէք ատիդէր :

—Իհիթիտդ տատի քի պատնա եատ-
դքնատա իհիթիատճ կէօրիդճէճէք
ատիր ;

—Ռէք իյի , յատբին տհատատատճ

իսիէր խսէն , սօրաճաղ պիր չէյիմ տահա վար տըր :

—Պիր չէյ տէյիլ, էկէր եիւզ սիւալին տէ վար խսէ էթ , ճէվապ վիրէճէյիմ :

—Շիմնիքի Թաւսավուրլարըն նէ՞ պիր :

—Դարնավալըն սօն սալը կիճէ սինամ պու մատտէ լուզէլինէ վուդու պուլան մուհաճիրլէմէյի տէրխաթը ի՞թմէճէօմնուսուն :

—Օ մուհաճիրլէմէ քառմիլէն խաթըրմուտա խսէ տէ , սէնին օլ վաղըթքի արզու վէ հըրսը չանլարըն , պու կիւնքի կիւնատէ այնը օլամազլար , գիրա սէնին կիպի , եէտի եիւզ պին ֆրանգ նատաը վէ իքի միլեօն լիրալըդ իթիպարը օլան , վէ Սիմէօզ ֆամիլեասընըն պիր Թաճնէճիք գըզընըն մէտուա կէվճի պու լունան ղէնկին պիր էֆէնտի , պիր Թաղըմ զարիպ բլանլարա Թէչէպաիւս խաէրէք մուֆլիս օլմուշ, վէ պին լուի խոխիգրաղ իթմէք իչին , Բէլճիկի ալտամմատա չըդըմըդ օլան պիր սէֆիլատէմկիպի տուչունէմէզ:

—Պէնիմ հըրսը չանլարըմ, պէնիմ արզուլարըմ վէ իւմիտէրիմ, պունատան պիր այ էվվէլ նէ՝ խոխ իսէլը , եվինէ օ տըրլար , եանի , պիր աղ էվվէլ պանա սէօյլէմիկին կիպի , պէնի Բարիզին սուլթանը խաճէք օլան ֆէվգէլատէ բլանլարը ֆիլիզէն իճրա խաէճէկիմ, վէ էվվէլ պէ էվվէլ Օթէլ ութ Տիանլըճը սամըն ալտաճաղըմ:

—Օրանքն սամըդդա օլատզունա էվլի՞ն միսին :

—Մէդքիւր պինանըն ֆիլոսոֆիմինէ մէմնուր օլան չախս , Բա—տը—լա— Միւլ սօգաղընատա Մարէ նամ մահէլլատէ վագը հօճա Աբրահիմ Պօնէն նատիճատա պիր գատէմ քեաԹիպի տիր :

Պունատան էվվէլ պաշդալարը տախի օլ պինանքն ֆիլոսոֆինէ մէմնուր օլմուշլար խսէ տէ , քիմսէնէ սամամմիճլար տըր , վէ էկէր պէն Թարիպ օլմատամ, չիմնիքի մէէմնուր տախի պիր չէյէ մուսաֆֆադ օլամիճաճադ տըր :

—Օրատը էօյլէ , լաքին պու իչի նէ՞ վաղըթի պիԹիրէճէքսին :

—Եաըրն :

—ՆիյյէԹին մէդքիւր օԹէլտէ սաքին օլմո՞դ մը տըր :

—Եիւպհէսիզ :

—Լաքին օ էսկի պինա հադդըն-սա պէյն էլ նասըբէք չօդ ֆէնա բիվաւէմլէր վար տըր :

Քէլճան , պու սէօզտէն , պօտրումյար ալԹընտա կէօրախուլլերինի տէլխամԹը իսէրէք , տիԹրէմի : Պունունլա պէրապէր խոխիգաքեարի պիր սէտա իլէ ,

—Աճայիպ , սէն էօյլէ չաճանը խոխիգաա լիվաւէմլէրէ ինանըմըմըսըն , Բէ՛րին , տէտի :

—Պու պէնիմ սէօզիւմ տէյիլ , ալէվին սէօզիս տիւր :

—Նէ՞մէ լազըմ պէնիմ պիր Թադըմ ահմադլարըն էֆքեարը :

—Էկէրչի ղէվճէն մատամ ալ Քէլճան իլէ պիւտաֆէԹիւն եողընըղդըգ խչինատ իսմարը էօմր իթմէք նիյյէԹինտէ խսէն , մէդքիւր էֆքեարը նատարը իթիպարա ալմամադտա հադդըզընըն : ՖադաԹ էկէրչի պունուն մուդայիրի պիւյիւք զաԹլար կիպի սէֆահաթյա էօմիւր կէչիրմէք իսԹէր խսէն , մէդքիւր Թաւսավուրունատա եանըգլըէօթուն : Զիւնքի տիւնէտա ահմադլար իլէ տօլու օլատզունատան , քիմսէ սէնին խանէնէ կէրէկէճէքէ տիր :

—Ագիլիմ, պէն խանէմէ պիւԹիւն չէհիր էհալիսինի վէ սէրայ խանէտանընը գէտաւլ իսէճէյիմ,

վէ էն պիշիւք զաթալ , իսէճէկիմ ղիյնէթլէրէ թարաֆքմանն տա-վէթ օրնամագլըղը պիշիւք պիր չէրէֆ տատ իսէճէք տիլլէր :

—Իէթիմնալ տիր քի , միւսթապէլ , պու խուտատա եանըլմըշ օրտուղունու կէօրէճէք տիր :

—Թէէմին օլ ափիղիմ քի , միւսթապէլ պանա հադդ վիրէճէք տիր :

—Էյ Մօրալէսի նէ՞ եարաճապ-սըն . պանն իսէրիմ քի մէրդում պիր թագըմ մէթալիսպաթտա պուլունաճապ տըր :

—Պիլաքս պէնիմ զաննըմճա մէրդումու խօշնուտ իմմէք բէք դօյայ տըր , զիրա պօղազալէր , սերմօշ, վէ դումաղպապ օլմազըյա , ալէտ պիր տաֆքա , պիր թագըմ Իսքանեռա չարնալարը վէ պիր գաչ ափուճ ալթունն իլէ քէնտիսինի խօշնուտ իմմէք վէ մէտուտ գըլմազ քէտիկ տիր : Պունտան մատտա , մէրդումճն պէնիմ խանէմտէ պուլունմասընա պիր պէհմանէ օլմազ իւզրէ , քէնտիսինէ պիր խըտամէթ պուլմազ տա դօյայ տըր վէ օ հալտէ հէր չէյ սըրտաբնատա ճէրէեան խոէր :

—Օլուր , լաքին չունու տանա նատհամթ իսէրիմ քի , քէնտիսինէն տագընատըն , զիրա սէնի թէէմին իսէրիմ քի , Մօրալէս մուխատթարալը պիր չտհա տըր :

—Ադայնպ , տէեու ճէվապ վիրտի Քէլիման ֆիթռաթսուզլուգդա , իլէրուտէ անլարըդ . չիմոսիլիք Ալլահտա քամալրատարդ , ափիղիմ :

—Մատտաէթ իլէ , տօսթում :

Պատէհտա Լիւք գըլմըղը էվտէն տիշարը չըգատ :

Իրմէնի կիւն , էյլէսէն իքի սաաթ սոնրա , Քէլիմանըն արապատը Բաղտա–ա–Միւլ տօգաղընատա ֆակի վէ վատի պիր իսանէ էօնիւնտէ տուրտու քիւ Հօճա Արխոթխա Պօնէչնամ գատէմ քեախիսինին տայիրէսի , իսանէ յի մէզպութուն իւտթ գաթընտա իտի :

Մալ , բալտագ պիր իւնիֆօրմա կէյնումիշ , վէ եատա խըզմէքքեատրըզգ մէէմուրնէթինի իֆտա իմմէքքան պուլունմուշ օրտուղու հալտէ , տօղրու մէզքիր իսանէնէ մալումաթ ափսեա կիմտի , վէ կէնիսպ , գատէմ քեախիսինին քէնտի տայիրէսինտէ պուլունտուղունու էքիճէնախինէ պիլտիրտի :

Պու խապէր իւզէրինէ , Լիւք ապատատան ալատը էնիպ , քեախիսի մէրդումուն տայիրէսինէ կէօթիւրէն Նէրսիվէնտէն էօգատը չըգմատեա պաշլատը , վէ տայիրէէ կէտիպ պիր գօլմէգդու սանտանէտէ օթուրտուգատան ատնրա , Հօճա Պօնէչն գատուտու գապատը :

16

ՊԻՐ ՊԻՆԻ ՍԱԹԸՆԸ

Մէրդում Պօնէչն ղաեէթ ուզուն պօյլու , վէ զայիֆ , վէ աճայիպ սիմալը պիր քիմէ օլուպ , տայիրէսինին տիվարընատա տախ պիր թագըմ էսկիմիշ վէ գօգմուշ տանֆաեա միւթէալիգ էվրագ տալըմըշ իտի :

Մէրդում իլէ Քէլիմանըն պէյնինտէ , ատէթտէն օլան պագը իլիֆաթ վէ իսթիֆատը խաթընատան սոնրա , պատօն , իշպու մուտամէլէյի իլիֆաթճուտանէնէ խիթմամ վիրմէք իւզրէ ,

—Էֆէնտի , ատէտ , մուհիմմ պիր մատտէ իչնն նէզտինիզ կէլմէքտէ օրտուղումու էլպէթթէ պէնատէն էվվէլ սիզե խապէր վիրմէյը տիր :

Զիւնքի պատօն , մէրդումուն նէգտինէ չըգմատատան էվվէլ , խանէ խապէը թարաֆքնատան պատօնտէն կէտտիկի Պօնէչնէ պիլտիրմէյը իտի :

—Էվվէթթ , միւսիւ պատօն , խա-

պէր վէրտիլէր, տեեռ ճէվապ վիրտի Քէրժան, վէ պէնճէ, սիզին կիպի պիւյիւք պիր գաթք տայիրէմէ գապուլ իթմէքլիք, գէյրէթի թագտիր օլունմազ պիր շէրէֆ տիր, վէ պէն, շու էմնիյէթին տէվամքենա շաեէսթէ օլմադ իչին, էլտէն կէլէնի տիրիզ իթմէեէճէյիմ։

Քէրժան, գասէմ քեաթիպինին սէօղիւնիւ գաթթ իտերէք,

—Պէնիմ պուրաեա կէլմէքլիկիմէ սէպէպ օլան մատտէ, տետի, զանն իտէրիմ քի, պիր ադտան թէսվիեէ օլունապիլիր։

—Մատտէ նէ՞ տիր, միւսիւ պարօն։

—Պանա տետիլէր քի, պունտան թագրիպա էլլի սէնեէ ադտէմ վէֆաթ իթմիշ օլան բէտերի մարքի տը Նօզէրօեուն պիրիճիք վարիսէսի պուլունան մատմուազէլ տը Նօզէրօեուն իչլերինեէ մէմուր սիզ իմիշսինիզ։

—Ճիլվագը, միւսիւ պարօն, պէնտէնիզիմ . . . Մատմուազէլ տը Նօզէրօյ պէնիմ էնտիթիզ միւշթէրիմ տիր, նասըլ քի բէտերի Մ. մարքի իլէ պիւյիւք բէտերի տախի, պէնիմ միւհթէրիմ սէլէֆլէրիմին միւշթէրիլէրի իտիլէր։

—Մէզպուրէնին միրասարը իչինտէ պիր տէ ադարէթ վար իմիշ։

—Բէք չօդ վար տը, միւսիւ պարօն, բէք չօդ, հէմ բէք էհէմմիեէթլի չէյլէր տիրլէր։

—Շիմտի մատտէ, պունլարտան եալընզ պիր տանէսի իւզէրինտէ տիր։

—Գա՞նղբսը, միւսիւ պարօն։

—Անֆէր սօդ ադընտա պիր օթէլ։

Հօճա Պօնէն պիրտէն պիրէ թեաճճիւպ ալէամէթի իպրազ իլէ,

—Օթէլ տիւ Տիապլը՞ մը, տետի եիւքսէք սէտտ իլէ։

—Էվվէթ, թա քէնտիսի, տեեռ ճէվապ վիրտի Քէրժան։

—Թէաճճիւպիւմէ մատազուր պուեուրուն, տետի գասէմ քեաթիպի, լաքին չունու ապա անլաամտեօրում քի, ղաթքընզ Օթէլ տիւ Տիապլը հագգընտա նէ՞ տիմէք իսթեեօրսունուզ։

—Էվվէլ պէ էվվէլ չունու սիզէ սիւալ իթմէք իսթեեօրում քի, սէնետէ պու պինա նէ՞ իրատ կէթիրիր։

Հօճա Պօնէնին տուտաղլարընտա խօշ պիր թէպէսսիւմ էսէրի միւշահետէ օլունարադ,

—Ղալիպա էյլէնիեօրսունուզ, միւսիւ պարօն, տետի թէքլիֆսիզ սուրէթլէ։

—Պէն ապա էյլէնմէեօրում։

—Պու հալտէ քէմալի էսէֆ իւզրէ կէօրիւեօրում քի, սիզ իչէ ակեահ տէյլսինիզ։

—Գա՞նղը իչէ։

—Վագթիյլէ մէզքիւր օթէլտէ վարը օլան վուգուաթլարա։

—Իչթէ պու խուսուստա եանընլրեօրսունուզ, զիրա պէն, շու էսնատտ սիզին զիքր իթմէք իսթետիկինիզ հիքեայէյի մուֆասսալէն պիլիրիմ։

—Պիլտիկինիզ հալտէ, սիւալինիզտէ էլան իսրա՞ր մը իտիեօրսունուզ, միւսիւ պարօն։

—Էվվէթ հէմիսրար, վէ հէմտէ պանա ճէվապ վիրմէնիզի բէճա իտիեօրում։

—Էօյլէ իսէ, սիզէ շու ճէվապը վէրիրիմ քի, մէզքիւր ադարէթ, քէնտի պաղչէլէրի վէ տայիրէլէրիյլէ՝ պէրապէր ապա իրատ կէթիրմէզ վէ թէրք օլունան միրասլար իչինտէ էն գէյմէթսիզի տիր։

—Լաքին օ ադարէթտէն պիր իրատ այմամազտտ նէ՞ սէպէպ վար տը։

—Ձիւնը պինաեր մէզպուրան վէ արտալարընան իսթիֆատէ լա-ոէճէք հիչ պիր չարէ եօղ տուր։ Պունունլա պէրապէր, չիւպհէսիզ պունլարը պիր չէյէ դուլանմադըղը պիր դարար վիրէճէյիզ։

—Պու գարարընն նէ օլտուդունու անլաեապիլի՞յիմ։

—Նիչին անլամանաճադըընդ, մատմուազել սը Նօղերօյ մէզքիւր օթէլի եըգտըրաճադ սըր, վէ էկէր թալիպլէրի չըդսա իսկ, քէրէթէ վէ սայիրէյի սաթաճադըզ, վէ օլ լանէլէլի թօբրադը դէրը իմ-ոէք իսթէհէն օլսը իսկ, պաղչէլէրի չիֆթճիլէրէ քիտայա վիրէճէկիզ։

—Լաքին պու եըգտադ թատավուրլարը պէնճէ քեարը ոգըլ կէօրիւնմէհէօրլար, վէ բէք ճիւզի պիր մէպաղ հասըլ իսէրլէր։

—Միւսիւ պարօն, պու խուսուսա վադասա լէք հադդը խէնիզ ոէ, պու սըրտսա քեարլըեը քեարսըզը արաեաճադ ոէ յիւիզ։

—Մէզքիւր քէրէթէ վէ պաղչէչիլէրտէն նէ՞ դատար իրտա հասըլ օլապիլիր ոէեու գանն խէրսիզիզ,

—Էն չօղու ան պէչ վիրա դատար։

—Էկէր սիզ Նադաէն Օթէլ տիւ Տիասլը իչին էրկէրմի պէն վիրա վէրիւիր խսէ, դապուլ խոէ՞րմիսինիզ։

—Շիւպհէսիզ դատուլ խսէրիզ, խ.քին վիրմէզլէր։

—Սիզոէ, պու մէսէլէյի պիր-թիրմէք իչին լազըմ օլան հուգուդ վէ իզթիտար վա՞ր մը սըր։

—Էվվէթ, պու խուսուսատա իգ-թիտար վէ հուգուգը քեարվիչէմ վար սըր։

—Պու հալոէ, դասէմ էֆէնտի, բէճա խսէրիմ, պիր թատադա թիրիւչ քեարդրա իչէ պիր դաէմ ալճէնըզ։

—Նէ՞ եաբանադ իչին։

—Պիր ոէնէէա դալէմէ ալմադ իչին։

—Նէ՞ սէնէէաի։

—Պիր սաթըմ սէնէէաի։

Հօճա Պօնէն թէճաճիւպլէ կէօզլէրինի էվ-քի չէվիրտիքտէն ոօնըր,

—Մ իւսիւ պարօն, սիզէ տօղրուսունու սէօյլէյի՞մ մի, պէնոէնիզ պունա սէօյլէտիկինիզ սէօզլէրտէն հիչ պիր չէյ անլաեամանեօրում։

—Լաքին պու սէօզլէրինոէ անլայըլմանաճադ հիչ պիր չէյ եօղ տուր։ Մատմուազել սը Նօղերօյ, Անվէր ոօդադրնտա օլան վէ պէչինէլ նաոա Օթէլ տիւ Տիասլը ոէչյի թաներմէյ պուլունան պինաեր պունա սաթըեօր։ Պու մուսապաեա, թարաճէ չինն րիզասը վէ էրկէրմի պէն լիւսա պէտէլ իլէ գապուլ օլունուպ, սէնէէա իսդա օլունուր օլունմադ, պէն պու մէպաղը եօաէեէճէյիմ։

Հօճա Պօնէն հիչ պիր ճիհէթլէ պու սէօզլէրե իտանմամաեարադ,

—Ամաճ՛ինպ, սէոի աչի.քեար պիր հայրէթ իլէ, զաթքընըզ Օթէլ տիւ Տիասլըեը սաթը՞ն մը ալրեօրսունուզ։

—Էկէը վիւսաատէ խսէրսէնիզ, սաթըն ալմադ իսթէրիմ։

—Լաքին, Ալլահ աչդընա օլսուն, միւսիւ պարօն, սիզ պու օթէլի նէ՞ եօրաճադսընըզ։

—Օ մէսէլէ պունա այիտ ոէզ,

—Էօյլէ՞ օլմասընը պէն տէ պիլիրիմ, Միւսիւ պարօն, մէ պու խուսուսա պունա աֆվ պուեուրմանըղը բէճա խսէրիմ. չու դատար քի, զաթքընըզըն պէնիմիչ էյլէնմէ-քտուէ օլմասընըզընա, վէ չու մուսապահուսամընըզըն ճիհատի վէ հադդըզդի իտուկինէ պիր սիւրիւս իսկեաթ օլմամասընըզ։

Քիւ-ք ճէսյինտէն աղբրճա պիր

քէսե չըգարըդ, ասլտանինաէն պիր մըդաար ալմաձն չըգարաը, վէ էս-կի պիր մաանըն իւզերինէ գօյաու, վէ քէլամընա տեվամ պիրդէ,

—Գաղէմէ ալաճագ օլտուղու-նուզ սէնէտէ մուգապիլ պիրկ մու-քեաֆաթ օլմագ իւզրէ, գապուլ էյ-լէմէնիգի ըճաղ էյլէտիկիմ իշդու էլ-լի ատէտ լուի ալթունտու, իհթիմալ տիր քի սիզի իսկիաթի իտէճէք տիր, ատտի։

Հօճա Պօնէն օլ անէ գաատար ի-նանմագ իսթէմէտիկի պիր մաատէ-նէ ալթըդ հիչ պիր չիւպհէսիզ գալ-մահաըագ, պէհանը թէչէքքիւր էյլէտի, վէ մէդքիւր էլլի ատէտ լաիյի ճեպինէ գօյաուգանն ածնըա, մուքեաֆէմէնին ածնըըընաա օթաուր-մուշ օլտուղու սանատալէտինէն աեա-ղաը գապագը, վէ քէնտի մէմուրլա-ըընտան պիրիսինի ճէլպ լէյ,

—Պաշ քեաթիպ էֆէնտի, տէ-ատի, չաբուգ Օթէլ ուա Տիատլը էմ-լաքընա միւքէյյիգ օլան էվրագը պուրատա կէթիրինիզ։ Էվրագը մէդ-քիւրե, նօգրօյ միրասըընըն գու-ուուտաթը իչինտե տիր։

Հէր նէ գաատար քիթապէթ տա-յիրէսի տէրուգապ գաբանաը իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր պաղը գալմագարըշ լագըրտըըլար իչիաիլտի։

Զիւնքի չիւպհէսիզ, պիր տա-գըգա էվվէլ, էֆէնտիլէրի թարա-ֆընտան իպրաղ օլունան Թէհայ-յիւրտե քեաթիպ էֆէնտիլէր տահի պուլունմուչլար իտի։ Հալ պու քի թէատրիճէն մէդքիւր ջամաթա գա-յիվլ օլուգ, պաշ քեաթիպ, էլինտե պիր թագըմ թիրիչէ քեաղըտար իլէ ամիրի տայիրէսինէ կիրտի։

Գաատմ քեաթիպի պու քեաթտարը պատը, վէ հիգմաթնատա օ-տուգալընա թէէմին օլտուգտան սօնրա, պիր մուգաատա սէնէտի թէատրիք խալվէսինի պաշ քեա-թիպէ էմր իհտա։

Պաշ քեաթիպ, պիր միւտաէթ չաշգըն կիսի էֆէնտիսինէ նապար իհտիքաէն սօնրա,

—Օթէլտու Տիատլը իչինտի մու-ատաատա սէնէտի լազըմ տըր, տէ-ատի, պիր սէօզիւ խիճէ իչիհմէտիչ, վէ եախօա խիճէ անլատմազը օ-տուղտունու զանն իտէն տատիքիլր կիսի։

—Էվվէլէթ, տէեու ճէվապ վիրտի հօճա Պօնէն, էօյլէ պիր հէյէթլէ-քի, «պէնտէ սիզին կիսի հիչ պիր չէյ անլատմատաօրում, լաքին մատ-տէ պու տուր» մինհասընատա ի-տի։

Պատէհու հիւքքէք պիր սէատ իլէ, պաշ քեաթիպ խիհատէն,

—Մահանըն իսհիճերինի պիրիս-սինիզ, լաքին ալանըն իտտ վէ իչ-վան վէ սըֆահթարըընա կէլինճէ, տա-լէրի տէ, միւսիւ պարօն սիզէ պէ-եանէ հիմմէթի իտէր։

Վէ Լիւքէ տօղուտ տէօնէրէք,

—Մ'իւսիւ պարօն, տէատի, մու-ատաատա սէնէտինին թանզիմի իչին հէր հաատէ լազըմ օլան մահիւմա-թըն պիղդէրե իհտաըընա հիմմէթի իտէ'ըմհանիղ։

—Մ'էղքիւր օթէլի, Լիւք-Օթա-նինսատ Րէժինատտ, պարօն տը Փէր-կազ նամ չահսա տահթըղընըղը սէնէտատէ եազընըղ, տէատի պարօն։

Պատէհու Լիւք,

—Հէբահ պունօ մու տուր, տէեու սիւտալ իհտի։

—Ի-քի չէյ տահա վար տըր քի, անլերի տէ պիրմէք իսթէրիմ, տէ-տի պաշ քեաթիպ։

—Պուննատ գանըղլատը տըր։

Նէ գաատար մէպատա տահթըտը-

կը, վե ոգ չէնեին նէ ատրկիվէ իեէ-տիեէ օրտնաճոգը։

—Նագաէս էօաէնոէէք խոգրէ նի-կիրվի պէն վրտեա ոսիվքոգ, տէ-տի հօճա Պօսէն, իսնի կիտին վէ չտրտգ պրտ իչի պիվիերին։

Պոշ քեռվիկ, կէիվրտիկի էվ-բոգը պիրվիգոռէ ոգքգ, տիչոգը չքգոգ։

—Դա՛սէմ էֆէնտի, պրտ սէնէ-տին եոգրվռոգը իչին չօգ վոգբի լոգը՛մ մի ոգր, տէեոտ սիտոգ կիվ-տի Ֆէվժտո։

—Խո՛յր, չօգ վոնդբի լոգբմ տէ-յիվ տիր։

—Մէգրիւ սէնէա նէ՞ պոտոգ վոգբիտոտ իքռոգ օրտնոգ։

—Պիր պրտչոգ, վե էն չօգտ իչի ոտոիժոտ։

—Լոգրին քէչ ոգրտն տէչի՛վի։

—Ծոգգոիվ, վիտիս պոգօն, քէ-ճոտ իտէվրմ, պիր քէվրէ տիեչիս-նիտնիգ քի, մէգքիւ սէնէա իչի ոտրէվ իս պրէ եոգքվոճոգ տգր։ Պոռնոտն պոչդտ, էֆէեոտմ, պի-գին պոտքոտոտ պէնքրէմէնիգէ հիչ պիր մէճոպոտիեէվ եօգ ոտոր։ Պիմոռիքոռէն ոօնքոտ, մէգքիւ էվ-քոգը պիվղոմի պէն սիգէ կէմիրվիգ, իճգոնեգոգ տիրրը՛մ։

—Բէչ իչի օրտր, պէն տէ սնգէ ոէրհոգ եիվիկիմի պիրն վրտեոքը իեէ-տիեէ իտէվրմ։

—Անճոգ, էֆէնտիմ, տէվիվէվ-իոռնէնիգ գռ՛նդը իեոտոֆտոտ տգր։

—Մէն-Բոգ ըրնիմրմիրնոտոտ վոգբ պէնիմ օիվէվիտնէ։

—Պիր տէ, էֆէնտիմ, զոմիքնը-զը նէ՞ վոգբիվ իոռնէնիգոռէ պոռզոտ-պիվիրիմ։

Ֆէժտոն ոտոիվքնոտ պոգբգ։

—Եիոռնի ոտոիվ իչդտրտ, ոտոիվ ոգիքոտոտ կէվրնիգ, տէոտ։

—Քոռմ օգ ոտոիվոտոտ կէվրիրմ։

—Պէն տէ օիվէ էմռ յիվէիվ իռէ-րիմ։

Պոտքոն, ոտոյիրէտէն ոգչոգր չքգ-մոգ իչին իչի իռչ ոտրմ ոգրոգ, տոքին նոգկռոհ ոտրոռգ, ոգպ ոտ-պրնոտ ոէ օռոտիռ վէ քէյոոմռ ոգչոգիէ,

—Դա՛սէմ էֆէնտի, ոէ՛ոի, էկէր պէնիմ մնգիմ՛ օշոճոգ օյոն էմռյբը պիր ոգ կէպիվիէ՛մ, մէմ նոտն օրտրոտ՛մ։

—Ֆիռվ պոգօն, Օիմէվ ոիռ Տիռոգպրնոտ պրտ կէնոռէ՞ն մի կիվիմէք իռիմէեօրտոռոգպ,

—Էվվէվ, պրտ իռռոռոտոտ պրտ-նոտ վոռոգիվիմի յոգբմէ՛վ իմէոտրվիք իռէգիվէ՛ոմիվիռիպ։

—Բէք ոչէտ իռէգիվիրիմ. հոտի-իոտ ոռոիվիմ ոգրոգ ոտոր պրտ յոտոտ օշ-մոգպտ, չիմոտի զոմիքնըզտ իմէգիվմ իռէրիմ։ Ենռ պ ոտոր վի, պիր իռոյ-վ վոգբիվոտոտ պ՛իրոռ ոիռվիկիվէ դռ յոգնըզմիշ օշոռոգպրնոտոտ, ոռոիվիմ՛ոգոտ յոռոպ բ՛յոտ իոգռոմ-իվէրիվի պ՛իվի իվճռ իռռմէգիվ։

—Լռ՛գիռն էվգէիվիվէ ժոռհվկէռէ պիր չիվնոիկիր պրտչոռնոտր։

—Էվվէիվ, Ռոճիվ ոօպ ոգքնըզն պօպոգիրնոտոտ պիր չիվնոիկիր վոր ոգբ։

Ջ՛ֆժոռն պրտ իռռոռոգր բէք ռ-չէռ պիվիէգռէ իոռ իռէ ոէ, պիվ-մէզ կիռվի պիր իոռմր ռ հոգէ գէվ-ոէ պրտչոռնոտոպ ոտոռ իոռ։ Պռ հոգ-ոէ գ՛չոտոռ ոէվոռ պիվիրէ,

—Էօյիէ օրտոտոռ իոպպ ոիվռոէ, ոէ ոռ, իոիվիպպ իռոիճէք օյոր ի-ոէ, մէգքիւր չիվնոիկիվի չոգբիվոգ-ըրնրմ։

Պռ ոէօպչէռոէն ոօնքոտ, հօճա Պօնէն ոտոյիրէոիռ պիր գէօշէոիռոէ պռռոռոռոռ զոռեիվ պիվյիռ պիր պ ոտոռէգ ոգչոգ, ոէյոռնիռոռէն պիր ոէմէվիվ բոտր մի պ ոպրն ոռոիվիմոր չրպ ոյոտոր, մի գէ՛ոմիվ հիռյոմ իվիէ Լիռ-գէ իմոպ-ոիռ իոյիէոի։ Պոռոէ հռ

էն գալն անախմար կէօմէկէ-
բէք ։

—Իչիմ , էֆէնամ , ասէ , պա-
անախմար օվկէին պիւյիւք գարա-
սաճնա աչար , վէ հավաօա ան-
մայր արր ։

Մինչէգարպէն Քէրժան , գա-
ակամ քնամիւրինէ գախնաէն մա-
ֆարաղ սով իմաս , վէ ակրգ ս մա-
արտասան գատար քէնախինէ րի-
ֆարաղ սով իմ ակամէնէ կիւճ իչէ մա-
վաֆֆագ օվատ ։

Մալօ արտար գարատաճնա աչ-
արգքնատ , Լիւ ք իչէրի կիւտի , վէ
արտարատատ քէնախինէ պէ քիւ ակ-
ատ օվան Գարամէնին հատիճնատ օվ ր-
ատ ։

—Ինիւտար , ատիգիմ Լիւ ք , տէ-
ան ատարգ Զինկհատնէ դրգր , պո-
գին հէգամէնիտէն ատալը հատիշ
հատաշ ակ յիտատ արնատ պաշտա-
արքչ իտիմ ։

—Նէ չարէ , ատիկո յիտիմ ժան ,
պէօյլէ ատմագ գանաճն ակամ ր ր-
րգյատ գ օվայճատ իշ պինիէ՞ր ակ ։

—Գարդի իչինիգէ պիրիքտիճնի՞գ
ակ ։

—Էվէլիճ , հէր իշ պիրճակ , չիմ-
ան տէ ատիգիմ ակնէգան գատկէ ա-
քնքէօր , պէնիմ հավքնգդ պիր իտիճա
վիրամէ քսիկիմ գ ատրգ , անգ ատիճի
իչի ատահատան վիրամճէ յիմ ։

Գատ հէնգհատհատ Մ ատօ , չոգգա-
արնգր էչինատ իտ ատիտատագ , ատատա
գ ատատատճնատն հատնքնատա այէ քէ-
ակէքատ իտիճ , Իտճի , ակգդատմ , ա-
բրատա հօտա չգգ ճնագատան էվիկէ ,

—Մ իւտիւ պագօտ , նէ՞ քէնէ կիւ-
ատճէ քտինիգ , տէհատ ատ ատ իտիտի ։

—Ատճիւր ատճատգճնատա Օվակէ տիւ
Տիտագճնատ , տէ տի Քէրժան ։

Վատատա ատատգգ էմէ քատար գագ-
ատօգէ բատէն դիհատճէտնգէ մի իճէճ-
տիգր գ ատատ իտճէ տէ , գատհիբէն հիչ
պիր չէ՛ գէնգէ իտիճատ ։ Վէ տճնգատա
էմգրի ակէգքիւ ատ ատագատճէհատ գիճ-
ատիրիտգ , քէնատհատ ատատգտճէն տա-
գ ատգրնատա քէնատհատճէ տճհատ օվան
տատհէնգատ օվատ գատ Գօ-
նէնէն քհատիճգէրի , Քէրժանէն
գիճատիգի քատրգգ ատատգատգր կէօ-
ակէք իչէն , ատճատգ ատճատգա չէգգ-
քատգ , քէնչիրէյէրատէն գագմատգ-
ատատգ իչէն , գէ չիւրէյէր քէտճգի
գիճ քատիչէ հատէ քէհիէ գագչատրգգր ։
Իտճէչի քատհատ , Քէրժան Գատիէնէ
իտիճատ իտէրէք ,

—Գէնիմ հիւ գիչ ատիճճանքմ՛ , տէ-
ան , իչէրատհ սէտատճնքգ օվահատգ-
օվան գ ատճատգը կիւտէչիմ գիճատգէճ ի-
ատէչիմ՛ , անճատգ գէ ատգատհատիճգրնքգ-
ատան Նատչի իճ ագատատճգգատան հիչ գիճ-
չի , գ ատատատիճնիգի իճ ագրճ իչէն օ-
քատատ գատճատճատհատճատգ գատր ։

Լիւ ք գատ ատճ քատֆգգատը սէօյէ-
գատիկի գ իտատճ իճ ագ ագ ատիճիմ իտիճատ ։

Լիւ քճէն գէ յիկ չէրճի գիտ քէ տիճէչ
օվնգատգը ճիհէչիգ , գատգատ ատգ
գիկ գիտ ատատէճ գտրֆճնատա Օվակէ տիւ
Տիտագը էճհիճատ տատքատա , վէ
Լիւ ք իչէ Գատիէն գատգատատճն ա-
չագը իճատիքատէն ատճատա , հէնճ գ-
ատքն էճքատֆճնատ գիկ հէօչ կէգտիգ-
ատ , վէ իճատատճ ատէհչէճ գատատ իճճ-
ատիքատէն գագշգ ատ , իչատատճ ատ-
չատ իճատ գատ ատճատ իճճ-
ատիքատէն գագշգ ատ , իչատատճ ատ-
չատ իճատ գատ ատճատ իճճ-
ատիքատէն գագշգ ատ , իչատատճ ատ-
չատ իճատ գատ ատճատ իճճ-

ախքեն ոմնա, հօ՜ն Պանիհան պիտի չուտուր անախմոլորքն ան. ակիմին ձեպիտեն չըգալուը, վէ պու անախմորտան էն պիւլիւ կիւնու խոխիեալ ալըլէ, պու լիկիւ եէ ազատու, փապալ դատէմ քանոլի. պինին իֆատ ալ մեձիլինէ, պու լիկիւնու բուպանըզը օմնոր ձիհէ. թիլէ, դարուեու այնոզլըզա մի. վաֆֆատ օլսունոր։

Դարմէն խոպլոմիճա քէք ոզ. ատոլըլը ալուպտանան, ազ ադըն դարոլըլմի իւ զէլմուեէ ատըլըզ. լըզա ազլայնագուս, վէ օլուսան կէչմէ.քան օյան պիր թադըմ խարդ. մունէլլի մէզքիւ քան ալուլտանա ա. բուպաներ, վէ Օմէլ ուս Տիւպլքեա կիմմի.ք թէձրիւ պէսինեէ օյանարը կէօրիւպ Հայրէթտէ դ ոլուրադ թօգ. լատաքզը դէմուն, մէզդալ քէ դոզը. նէն ատրլրօքզլըզը ուս ատնէյ.յէ պէ սանէյ.յէ իպոլիեուս ալուլմազ ուս թո. ոն։ Պաւ Հալուն ուսալդ Զինկեանէ գըզըճըն արմըդ թէՓամիլիւ դ ալ. մուեէուրուդ, Հուվայ պիր սէուս խլէ Թէյմուն ս,

—Ադիդիմ պարոն, ուէսի սիպ. ակ ուալս մէ Հարէմի եօդ խիշ, խա. ան բէճս խալրիմ, պիր ազ էմիլ չու. իչի պիմիրին, եօյ ուս ուրուպա. եու օթուրուդ, վէ ուրուպաճրեու ուսին պէնի չուշալուդ էմ կէօ. Թէզճէսինի էմ իուէճ.յիմ։

—Մէ՛ւպհան Ալլահ, ուէեու ճէ. վաղ վիրան Լիւք, պիր ազ ուսադըլը. լը օյուն։ Ե՛էյմեն պիրէ, քէնան իպուամէիկեուճրեու կիրուէ.ք լչին պու ուն.ուսիմուրը խոմիմնալ լըլէուիկինուսէ, պիր ուէրէճճ թէՀուուիմ ըյիս օյու։

—Լօյլէ խէ, ուիրէ կիճէնիդ խայդ օյուն, էկէս ուիզ խոմէրուէ. Նիզ, եուրքնա դ ուուսը ոյու բուուս ուս բուէնուդ։ Պէն պիր թադըմ ուհ. մուզ. քէօյլի լչրին է.յէնճէ վէ մէ. բոզ ըսրքնա Նիշանկուսէ օյնագլըզ. ուսան արմըդ օուսնուրմ։ Խմուն, ուօզ. բու. Սէն–Բօլ բրհմէմքնա ուվուէի խուիեօբուս։

—Ո՞էճա իուէչիմ, Ժան, պիր ուս. գըզդ ուուՀա ուս բուն։

—Պիր ուսնիեէ պէյէ ուս.բուուիմ, վէ կիւուիեօբուս։

—Եէմուի պիր չիլինկիր կէմիլ. ուիուզ, չու դ ուալուեու. ճէպիէն ույ. ուզբուճուզըմ։

—ՊաՀա էմի՞նամիմիկ։

—Բ՛եուժիլէն էյինիմ։

—Բ՛է.ք իյի ուս բուճրիմ, լ ուֆքն չու չիլինկիրի պիր ան էմիէլ կէմիբ. ուէն։

ՊուուէՀու Լիր քնո պիր իչուէ. Ժի իուզէբինէ, Մալը գ օշուրուդ կիմմուն, վէ մուիս օյան ուս բիկիս. եիս ուշնուդ իուզրէ ըաղըմ կէչէն է. ուէ.վաճք Հուվիլ օյուրուդ պիր չիլին. կիր իյէ պիրլի.քուէ ուվուէի իյլէուն։

Մ՛էրգուս չիլինկիր ուէրՀուզ իչէ մուգաշքըեեմլէ, գարիսպ պիր չուուն. ճա իյէ դ ուալուեու ուչուք։ Մ՛էզ.քիւր չուումմուուան ուօյալք պիր ազ ու. գագուս ուուրքուուշ օյան մէ մէքուզ ը. ըարքնուան Նուզի նէ.ֆէս ուլբայ մէրկ. մէմէ.քուէ ուզու.բուուան չէ Նիզլի մէ ք.էօյլիս լչբ ուեմքէ.ուելչը։

—Գա՛ ուչէս, ուօսիմուս, ուէուի Թէբժուն չիլինկիրի, գիզ.ամի եա. ճուՀուզ իչլին Հէբ ագա ուէ.յիչ ուիր։

—Լ.ֆէնուիս, պուշդա պիր խըզ. մէմիճիզ ուուՀա՞ մչ վար ուչը։

—Լ.կէչ իճուզ խուկ խուկ, իչէչ. ի դ ալուլտարը ուուիի ուչնուզ իւզ. բէ, պիրլիմիչ պիրլի.քուէ Նէչմէչի. սին։

Չուզ պու.ք չիլինկիր պու ըէօզ իւզէբինէ իչէչի կիուէ ճէ.ք Լէքուէ, պիր ուուրմ բնա.ճուի իմուի, վէ ուօնքու ուուիի։

—Իու՛չը, ալուինզ, ուէուի։

—Ապա ամեան կէսգիշերին խոհեմ-ձեռօքս մնաս։

—Էվէթ, էֆէնտիմ, հոհեմեմ-եօրում։

—Նէ՞ իչին։

—Ձեռնքս օղանդ։

—Լաքին, օղլում, պու խըզմէթ-քինէ պէտէլ ամեա լաեթգալ վիւ-քեաֆալի վէրիւեճէ մարթ։

—Պէն նէ՛ ալման մէ նէ՛ կիւ վիւշ պէտէլի իլէ. իչկոս Օհան էֆէնտի-նէ համ պիւնեաս կիւմէմ, գիւրա պիր քէրրէ կիւրեճէք օյուր խէմ պիր տահի չիշարը չըգափըճէճ-նիմէ Լեվոն ահչիկիմ, վէ ճէհէն-նեմ չէ լիմանըարը հէր կիճե օյուտա պու լաեոտա պ'ըտրեատան, վիճոտ ան-ոն ուալիճէն ահչադը չըգ ազիմնաղըտ ահչի պ'օրդ արըմ։

ԵՒի՛ք, պու խոսուստա տրեմըգ մէրդաճեան խոտար իհմէճի խոհ ահ, ճաղթեղ,

—Լաքին ալէթրէրինիզի պահտա պիտդ բնեդ, առ ահ։

—Ահէթէրի՞մ վի, ահ ահ չիկինկիւ։

—Էվէթէմ,

—Դա լահտապի՞ըմխոնիզ։

—Պէլքի ոիզահէն տահա իյի դուշ յանըրըմ։

—Իչիմ ալընըզ... հոհիմա, է-ֆէնտիմ, էկէր պու չէ յի էվէլկինահէն ահ օղլէմիշ օղաա խոհինիզ, իմա իհմիսոսաան ալէհլէրիմի ոիզ վէ-րիր խոհմ։

Տէրտնկնահ չիկինկիրին ալէհլէ-րի պուդաճանան մէչին հէ յահ, Ա-զոթա իմէսիմ խոհիսկըտահ տահա, ԵՒի՛ք Դաւիթն իյէ պիրիքտահ պի-նտանդա հաւիկնինէ կիւտահ։ Պա հաւ-կնահ իմ ուչուր ադաագիտահ օհմա գ-դաղ հահրլ օլմնչ, վէ բիւ գիճուդ ի-է ահիրուգան իմօհտ ահանէլէրին-ահէն տահա նէրտահիճէն գահահ-մինահ գահավէհլի ֆիհահա քէօքէ-րի իհէօրհմիչ իհտի։ Դահմէն պի-տանդն էահիկնիհնահ ահիգ գահմ հահ-րկ,

—Գահրճն, առահ, ահդ պահ պի-տա իչին նէ՞ մըգ տահա վէ պահդ իհէ-տահնէ իհմահիտդ։

—Եիկիրմի պին լիրա։

—Գօրդ տրըմ քէ ահահանիքահը-նդդ։

Գահրճն հէվահգ վիրէճէք եէրտահ իհէահահտ իհմահ, վէ չիլինկիր ահէնէլէրի վահրհմահտ իրա տիկէր պիկ գահաս ահչդ, Դահմէն իյէ պիր-լի.տահ իչէրի կիւտահկէ։

Պա տահչիրէ գահէհմ վ-ահ, վէ գահրհդ չէ.յի տա հէ.յահէհմահէ օյուգ, տէօչէնէ իհտահղրը տահհ պէհահգ վէ պիճահ ժէրհիւահէտ իհտ։ Օտ ի-քի տահէտ հիւճգիրէկէ, տահ գահճա վէ տէհրինճէ տիհհահտա օյուտգ ղահրը Հահտահ, պ'ետահ պիտա իյէ իչչէնհիչ իտահիէ։ Պա հիւ ճգիրէ.րինն պ'հէ-րինտահ, պիճահ ժէրհիւահէն պ'իհէր տահնէհմ գահ գահնտա գ, պու տահնէ.հիէր ֆէհվ էյա տէ պիւ.յիւ քրիւ քահէ տահտագ իհտահիրէրհի օյուտա գ ղահրը վիտհիւրհ, էղէքթրիտահէ տահհի պիհ.ի չահճահտահն վահր իտհ։ Վ.ահգ իհիյէ ժէգ.քիւ գ պիճահտա պի։ գիտնէհմ օյուտա գա ղ.ճահն, պու չահճահտահղահր ետահ գահրը իտհ։

Ա՛ռնէ.հիէրին կէօղէրհ վ՛ահիչէ-րի պ'հէտահ օյուտ, գահն իտհէրհի-րի պուդնդահրն գ տահիրտահճահգ-ահրդը վէ լահքին հահէտահիտա կիւտի կէօրիւ-նէն ահճնդահրդ վէ կէօղչէրհ, ճահհէ-տի վ.ահգ.ահ գիհէտահէ իհէ, կէրէկնէ-ր իգ.հրինէ տահճ օյուտնճ իտհ, վէ քէնահիէ.քրհի գահրհգ վի ահհահտէհ-տահգ պիր իհէտահտահհ իյէ գ.տահտ-հ իհմէ.քտահ իտհ։

Տահիրէ.յի վէգ.քհ.քէնէն տահգա-պհտա վահգ էհի պիր գ.տահ.ճնահն-քհրէ.նհիչ հահհահգ տահտագիտահն, պ'հ.ի.ա.ք պիր ղէ.քտահիչէհն գ.տահէ-

ժէղերի կէօրիւմէքտէ իսի քի, պու գատէմէյէը պէրինճի գամա վէ անտէն տահի մնրիւմիւմիւզ պու-ռունան մուտուուտան տահանլըգ թա-րտաֆընա կէօրիւրիւը իսի :

—Ապիմ՛, ատէմ պարտն տապլըգ Զինկեանէ դրպընա, պուրտաեք նա՞-սըլ պու լատունուզ :

—Եիմինիւք էթրաֆըմտա կէօր-մէկիւմ չէյլէրին քեաֆֆէսի տա-խի ինսանտա ատհչէթ վիրինճի չէյլէր տիր, ատեու ճէվապ վիրամի Գարմէն տիրիրէկէրէք, չիւնքի հոպըգա-թէն մէզար թաչընտա մի չապիհ օ-ղան իչպու պէեուղ վէ սիեահ ատօ-չէմէ թաչըրըը, վէ կէօզլէրինի ան ք-միչ պուրունան չու մէքրու հ ատնէմ-լէը, վէ էրթաֆըմքըը իհամա իսա-կէրէն պու ադըը հոպա, վէլհասըլ իսալի էվլերէ մնսուտա օղան չու սիւքիւթ, ֆիքրիմի ալմիսաթ իմ-մէքտէ, վէ տպլըմը պաշըմնան զապտ իմտիրամէքտէ տիրլեը :

Գէրժան, մէզպուրէնին պու ատօզլէրինէ էհէմմիյէթի վիրմէյէ-րէք, ճամլը գաբուսա ատը, վէ Գարմէնէ, «կէլինիզ» տիյէրէք, նէրտիվէնտէն հօզտը չըգմազա պաշտը :

Պունտարըն մէզքիւը կարտապ պի-նտաեը գիտարէթլէրինտէ, պիզ տա-խի քէնտիլէրինէ բիճագաթ իմմէ-յիպ, հալընըզ չու գատար տէրիզ-քի, մէզքիւը գիտարէթ իսմիամ պուլուռզունտա, Գարմէն ; պարօ-նտէն տահիրն տտրչ օղուռզու պու իսանէսէ ինսան տաքին օզանագ ի-տուկինէ իսկամի օրմանչ՝ իսի, վէ պու էֆքարըրը տչըգտան տչըզա տահի պէեան իլլէտի : Լաքին Լիւք, մէրգուտէնէ ճէվապէն,

—Պիր այտան կէօրճէքտինիզ, պէնիմ կիտլել ժանըմ, ատէտ, պէն հարտաղըմ պիսիրիմ՛, հէմ սիզ պու ձէօրիւմէ ինանընըզ. հոպըն վա-գրիժտա, պու էսկի պինանըն, տա-հիհէն կիճէ տապթանընտա յոեըզ պիր սէրայ օրտուշ օյտուզտընու պիղ-զամ կէօրէճէքսինիզ :

Գարմէն, ինանմամազըգ մտնէ տա-պընտա օլտուգ, պաշընը տապտուր, վէ Գէրժան տահի, թէքրար իսէ-րէք, « կէօրիւրիւնիւզ » ատէտ :

Հօճա Պօնէն վատը իւպրէ, թամ տահի տրթըտա, Մ՛տօճուն վատը-թտաքլտա, Սէն-Բօլ րրիմըմ օթէ-լինին տտօճուտնա կիլտտի :

Մ՛էրգուտան եէտինտէ, թիրինչէ քեաղըտլար իւ զէրինէ նիզամէն եա-զրմըշ օլտուգ, իչի նիւսխէ մտն-պատտա սէնէտտի պուլունմազ տա՛ի-տի, վէ պու հալտէ իշ, տապի, մէզ-քիւր սէնէտլերի օգուռզուգ, իմզա-լամտէտա, վէ մնգտարըէը օղան մէզ-լատը տահի էօտէմէյէ գաբմշիտի :

Սէնէտա օգուռնուռուգ պիրինտիքտէն տօճուտ, իմզա իսիկտի. վէ պատէ-հու գատէմ քեաթիտի, ապիճան չէ կիւմիւշ տգչէ օրմագ իւ զրէ, տեու-րը եէրինտէ եիկիրմի պին լիրատը տտրտգտան տօճուտ, Գէրժանըն նէգ-տինտէն մու ֆարտագտի իլլէտի :

Իչիմէ պուռնտան պէօլլէ, Օթել տիւ Տիտպլը նամ պինու, սէնէտի ըէտի իլէ պարօն Լիւք տը Գէրժանըն մու-լի օրմանչ իսի :

17

ՀԱԼԸԼԸ ՊԻՐ ԻԶ ՕՏԱՍԸ

Ֆէրտտտը կիւն Օթել տիւ Տիտպ-լընըն թէզեին վէ թէֆրիշինէ պաչ-լանըըգ, պիր լոպլի տէէլէէր, Գէր-ժանըն թահմիը բիճտտէթինտէ օտա-րագ, եվէ վէ պաղչէեէ տօղտուռ-լար : Գէրժան, տտու պուռնպարտան

ապրելուեղքա, վէ ապա բարեր էսիրհեվհեբէք, ֆէվզ էլատէ պիր ուրբէյէ իչլերի իչէրի վարտրմադաա խոն։ Համիտա ամէրէյէր կիճէլերի պիլէ ֆէնէրլերին բզդէլարը յապշմադաա խոկէր։

Իչ Համիտա պարֆնատա, օթէլին իչէրքի վէ տէչարի թարաֆլարը նէն թամիլատի վէ թէկենաթը հէմեն իչքինալ իսիրիչ կիլոլ խոն, վէ պիր վիւատէյի ատնրա, պաղը նօգատանլար տախի իչքինալ օրտաատ, մեւախաբէյն արբա, տէօչէմէլերին վէ տիվարլարը թէկլին վէ յէկֆրիչինէ կէլոլ։ Եէօյլէ քի սալօնլարը հալաբալը վէ պէհատ դարլադմըշլարնա, Հիլի մէհաբէթ իչի օլարակ պիր թադըմ թատիվըլը թատլը իսիրոլ, վէ թատամատօրնարն ատ ֆըրալարը իւ գէրինէ տախի կիւնահինն ալիլաը, ֆադֆուրի վէ վիթէատրա վէ բարլադ կիւմիչ թոզ բամլարը դօնուրատա։ Համիվէյէ, նէդրախվէնդէյ, տա ֆրալարա, վէլ Հասըլ Հէր թարաֆա չիչէ բէր վաղ դըլըտար։ Հասըլը Լիւթֆիյ Թամիէնէ վատ իթիմիշ օլատադա իւդրէ, վէդքիւր էսկի օթէլ, պիր տալմանը դատարլէ լանըդ պիր ակրաբ օլատա։

Պէհանէ Համէյէ օլմադըդը իւդրէ, ալ հէնգհատանէ թէքմիլ Բարրիա, Օթէլ տիւ Տիւտլրնըն տակէ Համիլը իլէ վէչդալ օլուդ, պարօնտը քէնտիսինն իչհանրնատա իչհոխրէ քատ խոն։ Շատ դատար քի, տիւդ տը Սիսէօդնէն տատնատը թարաֆքնատան վէդքիւր սինանըն տաթրն ալընմըշ օլմատը, վէրդա մնան գարիպ թատիտըլը պիր քիմսէ օլմադըդա Համի խոկէրէք, արթըդ օլ պատատ թէճեճճէնդ խոէնկէր գալմատը։

Պատն, օթէլին տակէտաթրնատան ան իչկէնէ տակէրէյէրին տախ ճէօտէճատճ խոճրէթլէրինի վիրկտ, պոնյարը եօլա դիյատպատն սօնրա, քէնտի տէ անախթարլարը պիրլիքտէ ալըդ, վէդքիւր պինատան սիչարը չդդատ։

Օլ կիւնլէն դատար գալան միտաէթի վէ ֆէրատը կիւն, օթէլ էվվէլքի կիւլի հալընդը վէ խոսի դալար։ Լաքին իչինճի կիւնլէն կիճէնինատէ, իւդրէրնատէ խոնէատան նիշանար ֆալան օլմադան պիր սրատա, Սոֆի սօդաղընատա, վէ Օթէլ տիւ Տիւտլրնըն պադչէսի տիվարընըն արատընատա օճատնըշ օլան, վէ պաշնատան սդատէմ պիրքիւ սէպէպտի իթիմիշ պատմանն գարշնատէ եօնէնատէ տատրատա։

Օլ կիճէ Համանքն գաճէթիլ սօդատ օլմադան նէսապէթէն, ադրապանքն պէյիկլերի թէկ իչինատէ միւէյյինա օլմադ խոսիլը քի, պաճնատան, պիր խապլէ վէ սիւրմէյէ եօլ ճխրնիվհշ օլատ դլարը սընդաչըլըեօր խոսի։

Ատէթին խոսաֆընատա օլարակ, ատատանքն տօդատընատա Հիչ պիր խարպմէթ քէտար անատատա տատրմադատա օլմադըդ, հալընդը տրատդաճը քէնտի հէրինէ օճատ բնատշ խոսի, Նէ պատ ատատդաճը գատա Մալօ խոսի։

Ատատա, դիքքէ իթիճիվիդ հէրատ տատրատադատան սօնրա, տրատդատան տէչարէտա պիր էլ չդդպ հէմեն տիվարնա տատատմադատա օրան նատ գատաբատա սչարը։ Պատճհատ վէդքիւր էլին տատհատի հատֆիֆճէ տրատդատան տէչարը սրթլատը, Վէ պատ տրատրգ պիր խըրօդ ֆէնէրինին ճիւպիճէ այարընըդընըն բատրատտրդը, վէ պ տրատճատ տօդրատ խէրէյէտիկի կէօրճէկդատ։ Իչդատ կիճէ վիւատֆիրի գատճատնատ վիւճէյատտէն վոգ խոկվիչ օրան տիւրկիւտիա տէյիկինի տ.

բանբակ պատրաստ, մէկ պատ ատիկէ քիչիւթ պիտ անախնամ վազ կը-լեան։ Դարձա ատրհալ մէ սեռոիզ-ձէ ապրլըզ, արտասուան աչմովը էնոիկինի կէօրմիչ օրատզուռմուզ չուռ պաղչէնէ կիրտի, մէ քէնարի նէզաքեմ իւղէ, հէնազ կէօղէ կէօրիւռմէ-քառ օրմանան տամիրնէ խիհատզէն,

— Տօ՛միտրի՛, ռէատ, կէլտիք, ազատը խնէ՛ղմիսինիզ։

Ծիլմադը պատ սէօղէդ իւղերինէ էքի քիչի տատ տրատ, ֆռազսի զանէնի հատաշ պիր հարէքէմիչ ա-բատատան աչադր էնոիլէր։

Պատ էքի մէճհատ իւլ ահվազ էչխատըն եւ ուղղի մատքէնէր իւլ քեռմիչէն կիսպէռնիչ օրատ, հատ-նըզ կէօղ ատէլերերի ազըմիչ խոհ։ Պռնդատան պիրինին տազ ռատմա-զռնատա պիր մէչին հէյսէ պատ-լռնռատ, պռտ հէյսէ զանէնի ա-ղըր կէօրիւռնի հօր խոհ, վէ սէրտա-նէռատէն տախի հակի ռէմիր քատչա-լարը սէպերի իչխոհիսհօր խոհ։

— Կի՛լինէղ, ռէատ, ֆէնէրլըի չուռ պռնդատա։

Վէ պիրէվ պիրեր էլլէրինռատէն խռսիֆռատ, վէ դատռնռատէն էչկինի-ռէն կիլռտիրռտքռէն ռանատ, մէզ-քիւր դատռատռտ ռիզդռմը քռռ-միլէ իլէ ատզ ռտարլռնռատն գատա-ռոզ։ Պռռախխատրէն խռրիճռտ ա-բատատրն սիռատմէլ կիմռտիկի ռէտի իչխոհիսհի։

Ֆէնէրլի շուչռս (քի Աֆ-ք ռզ Քէր ժռն ատռզ, պրնռպռ թիհռն թէպռտիլ դքռռֆէչ֊ի իչինռտ ռտարռտզ, Հօճա Տռվիռտին էլլռիռտ վէ հէյրէհինռտ կիրմիչ խոհ,) մէզդռռռնռն էչխատըն էլլէրինռտէն խռռմռտռտ, կիռ ես ռզիր չօզ էօզ հիւրիւմիւչ օրատզուռմուզ զռնն իհռռրիմէզ իչէն, ռզնդչէնինն իչինռտ ռտռնդռզռր ռտռտ ռտռտզիմէզ-մէդ ռէրէճէռտ ռռզռչռտրռտ։

Նիհռռէի պռտ ռռզռչռնդըզդ խո-թռմ ռզռրնռզռ, Էֆ-ք վէ ըէֆիզ-լէրի զիչիւքռտ էնի զիր նէռռիվէ-նին գռռէմէէրէրինռէն կէչռիէր, վէ հռվիրնէն գռռէռտռ ռչդըզռ, զիչիմ խռչ չռիռզռր, Քէրժռռ իլէ Դռռմէնին Օիճէլ ռիռ Տիռռզդըզ զի-ռռռէճ իհռռիզրէրինռէն ռռնռռ զիռռռզիռ իհիռ ճէռռզիռ օրնռ չ օրռռ մէզդրիռ հռվիրռէ կիրտիրէր։ Շէօյ-լէ քի հռվիրնէն զիէճռզ վէ ռիճռհ ճռչռէօչէմէէրի հէրրինէ մռզռյիզռ ճռչռյռրը վռզ իռիզդիչ, ռզիռռ զէ-հռզ մէզդրէ ճռչռյռր իլէ դռրռռ-մէչ, վէ ճռռհռռռռռ ռռզիռ զրզզ-ռէ֊զդիզ դ֊օյռռ զռռդրռռռռ զիչ֊իռ֊ք զիզդ հռվիրզ ռռզդրմչ խոհ։ Վէ զիզ ճռչռզռմ իռռռռռռ ռէհչէհ միրիճռ ռռռռզ ռռռէհզէրէ հէրրինէ, հէչիզ մէզդրէ ճռչռյռր իլէ դռրռռ-մէչ, վէ ճռռհռռռռռ ռռզիռ զրզզ-ռէ֊զդիզ դ֊օյռռ զռռդրռռռռ զիչ֊իռ֊ք զիզդ հռվիրզ ռռզդրմչ խոհ։ Վէ զիզ ճռչռզռմ իռռռռռռ ռէհչէհ միրիճռ ռռռռզ ռռռէհզէրէ հէրրինէ, հէչիզ մէզդրէ ճռչռյռր իլէ դռրռռ-մէչ, վէ ճռռհռռռռռ ռռզիռ զրզզ-ռէ֊զդիզ դ֊օյռռ զռռդրռռռռ զիչ֊իռ֊ք զիզդ հռվիրզ ռռզդրմչ խոհ։

Նիհռռէի պռտ ռռզռչռնդըզդ խո-թռմ ռզռրնռզռ, Էֆ-ք վէ ըէֆիզ-լէրի զիչիւքռտ էնի զիր նէռռիվէ-նին գռռէմէէրէրինռէն կէչռիէր, վէ հռվիրնէն գռռէռտռ ռչդըզռ, զիչիմ խռչ չռիռզռր, Քէրժռռ իլէ Դռռմէնին Օիճէլ ռիռ Տիռռզդըզ զի-ռռռէճ իհռռիզրէրինռէն ռռնռռ զիռռռզիռ իհիռ ճէռռզիռ օրնռ չ օրռռ մէզդրիռ հռվիրռէ կիրտիրէր։ Շէօյ-լէ քի հռվիրնէն զիէճռզ վէ ռիճռհ թռռռռռռ ռէհչէհ միրիճռ ռռռռզ ռռռէհզէրէ հէրրինէ, հէչիզ մէզդրէ ճռչռյռր իլէ դռրռռ-մէչ, վէ ճռռհռռռռռ ռռզիռ զրզզ-ռէ֊զդիզ դ֊օյռռ զռռդրռռռռ զիչ֊իռ֊ք զիզդ հռվիրզ ռռզդրմչ խոհ։

սը , հիքեաեվիզին պատասան ան-
լա կէչճէք օյան նայլիեէթինաե
պիչիւք պիր մահէլլ թուխաճագ
օյաուդա իչին , օլ պապաե պաղը
մնալուանթ լթասընը լսդըմէտն
կէօրիւրիւզ :

Մէզքիւր իչ օտասը սէզիզ քէօ-
չէլի օյաուդա թագաիրաե , իսալիճէ
վասի իսի : Պուննան գարլատնալա-
ըրնատն իչինճի ոսյնա էն գիեա-
աե եադչն օյան իչի տանէսի , եիւք-
սէք այնալար իլէ գաբլը օյուպ , մէզ-
քիւր այնալար իւզերինէ իճադը
թագաիրաե իրէքլի գատնաչարատն
քէրտէլեր չէքիլը իսի : Իչպա իչ
օտասընըն տիկեր ալթը գարլատն-
լարը իւզերինաե , կօպչէն ֆասպրի-
գասընըն , եակի զէմանատքի իսա-
հէլէրի լմա վե իսատե իսեր պիր
թագժ թասվիրլերլի պուլունմադ-
տատ իսի :

Պա տայիրէտե մէվճուտ օյան իչի
պիչիւք սէտիրլէր , վե գօլթուգ-
լու տանտարէլեր վե մնատալար , տիս-
չապատն օեուրմուշ օյուպ , եալտըզ-
լը իսիլեր , վե իւզերլերինաե տա-
խի , տիվարատքի գարլատնալարատա
կէօրիւլէկլէն թասվիրլերլե միւշա-
պիհ թասվիրլեր վար իսի : Պիչիւք
պիր վէնետիկ այնասը , կիւմիւշ իլե
գարլանմիշ օյան ապանօզատն պիր
չէրչիվե իչինե պլընմիշ օյատւպս
թագաիրաե , չըմինէնին իւսթ թա-
րաֆընա տապմըշ օյուպ , ճոմբնըն
ֆեվգելատե գալընըզը վե բար-
լագըզը իլէ պէրլատգըզը ճիհի-
լիյլե , օտանըն հէր թարաֆընա
չոֆը վերմէքտաե իսի :

Ասքըր սատի վե չամտատանլար ի-
լե տագարլար , ֆաղֆուրի մատէն-
ոէն իմնալ իսիլիչ օյուպ , պունա-
ըրն իւզերինաե մաչուգ վե մաչու-
գէ օյատագ պաղը չօպան գըզը վե
էրքէքլերլի թասվիրլերիյլե պէրա-
պէր , էօմէտե պէրմատ վե չաեըր
չիմէնկիքլեր իւսթիւնաե պէեագ
գօեուն բէսիմիէրլի կէօրիւլմէքտա
իսի :

Եէրատե տանսի հալըլար սէրլիլի
օյուպ , թամանըն աչըդ բէնկլերլի
վե թասվիրլերլի , պիր այնա իչինատ
կէօրիւրէն թասվիրլէր կիսի , մէզ-
քիւր հալըլարըն իւզէրինաե թէր-
սիմ գըլընմադտատ իսի :

Նատըլ քի սէօյլէտիք , Լիւք վե
լիֆտադթընատա օյան իչի քիչիներ
տատըտատլար : Պայօն պիրտէն պիրէ
քէնտի նորմալ ֆէնէրինի աչըպ ,
չամատանդարըն մուժդաքընը սըրատիքե
եագտը , վե պուս տանէտե մէզքիւր
իչ օտասընատա , քիւչիւք պիր սուֆ-
լատա իւզերինաե եէեէճէեէ տայիր
պաղը էչետ , մէսէլա էքմէք քե-
նարլարը , պօղաչա , տօնատգ սու-
ճուդու , թամատգ , վե օն իչի գա-
տար չորապ չիչէնի պուլուճտուդա
կէօրիւլտու : Պանդարատան մնատատա
գատէհլէր , ֆաղֆուրի թագըմնարը ,
չամթալ գաչըգլար , վելհասըլ թատմ-
իչին լազըմ օյան քեսֆիքէյի էչետ ,
միւքէմմէլ տուրնէյտե օյատագ ,
պիրը օյանան քիւչիւք տուֆրանըն
իւզերինաե տուրմադտատ իսիկեր :

—Ազիզ տօսթլարըմ , տէտի Լիւք ,
իչնէե սէ յետհամթըմըզըն մադսատի-
նե վատրլ օյատագ :

—Տիմէք տիկ քի , տէեու ճէ-
վապ վիրտի մէրգուման իչի քիչի-
տէն պիրի , արթըգ մնասքէրլիմիզի
չըգարատպիկիրիվ :

—Էվէ՛թ , էվէ՛թ , տէտի Լիւք ,
վե պունդարըն մնասքէրլինին իրնի
քէնտիսի չէօգիւպ , մնասքէրը նէրէ
սիւչատիկիւնատ , տահիհէն Բաին-
դին իչճիկէրինե մնտատա օյան սէ-
վինճլի վե հարինատն հօշնատա վե
միւսթագիմ իւլ Թամր ու հէյնէճ-
տե իրի թասվիր զահիր օյուտ :

Ձիվ հատրդա պա տաէմիէր իշճի խոիէբ։ Մէրդա էյոր, էթթաֆիա-ըլնատրի յադրադլըդա կէօղ կէզաիրան-ըդաէն ածոտա, գամէն պատնատան էվիէ յադրըդը իմմիշ օլան, Լիա-քե խոխոպէն,

—Ա՛րդատաշ, ատէտո, սիղին չօր-ադաճը կէթ-յիճէ գ՛ընկին օլմադը ադը, չինե-րի պու-ըդադը պատնա գ՛ադըն սէ-ըդայընատան տատհա կիա-գիվ կէօրնէնա-խօր։

—Վ՛է-գիվատաճ-լըդը էթ-տէգ-ինատէ պու-լատնատա գա-ծ՛ադի, գահէդի զէն-կինե պիր քիսնէ տիը, տէէտա ճէվատ վիրտի Լիա-ք ատ-ըդատճ պիր հէյ-ատէիվէ, հատիվա պու-տատյիրէ քինատի սէ-յիճիտէ-սինդին էն տատի տատի-ըէտ տիր։ Էկի-ը մէրդ-ատնատն Բա-ըիատէ-քի գ՛ինադդընը կէօրատնէնգ, սի-գի իվէէմին խոտ-ըիմ գի, ատնը պու-նատն ատատնատա ըէ-ը ատիա-ըէ-ը տէ-ըճէատէ պուդա-ըտատնատ ը։

—Ադա՛յիգ, պու-ըտադը նէ՞-ըէնճ-տիը, տէ տին տամէէ ատիա-ը-ը ատ-ատ գ՛ինէ չիատատիվ իէ, պատէ հատ իդամէ-իվէն, յադ-յին գ՛է-ըիվատաճ է-ֆէնատի, տնդ, Վ՛ոյ—տ՛Ադատյ ճիվէտդ-ըդատճ-ադ-ադրըդ տատհօդատնատդ, տէէտա պէ-ատան իվճատ։

—Լիվէվի, օրատատն պիր տազ ատ-զադ-ճատըդ։ Հէմ գ՛է-յիվ-ըէ-ըիվիդ ըէ-ը տէրի իա-ը հատի-ը-քե օդատդ-ադրդ հադրատ, պատ-ըատճա իադյին վիա-տատէվի զադ-ֆ-ընատա կէ-ըվիշ օդատդ-ատնատդ-ատ կէօրվէատիվո՞ղ վի։

—Ձիվ-ադդը գ՛է-յիվ-ըէ-ըէ հիշ գիր տիվ-ի ճէ-ը ճօգ տատր։ Լա-քին գիվ, իամէ-ը վիլ—տ՛Ադատյատա օլալըմ, ք-ամ-իէր գաշդա գիր ատէրատ, օրատը գիվէ տիրա գիր ատէ-իէ տէ-յիվ-ադրը Գիշ տէրէ-տէ օդատդ-ատնատ ատնատ գիվէ-տէ-ը իչ-ին իա-ճ-ըէ-իվ գաշճօրատդ։ Գա-հադրատ-տէրէ-տէ օրատ իտէ-ը օլադրմ, օրատը գանատ ֆադդ տէ-յիվ տիր։

Շիմամ գիշ իշէ գադգաշըմ, իշ տէ՞-ըէ-տէ տիր։

—Շիմամ գիդէ իշի կէօրմէ-ըիրիմ, ք-ադքին էվիէ-ը գի էվիէ գիր չէ-յ իչ-ատէ-ը իտիէ-տ՛է՞գ-վիտիտիգ։

—Վ՛է-քիվատաճ է-ֆէնատի, իատգիճէ ճօրկան օդատդ-ատնատդ-ատ, տիգին սը-ըէ-ըֆ-ինատիգ գիր գ՛ինէ-ը գ՛ատէ-ը չադրատ իշէ-քիվի ը-ըէատ իտէ-ը-վէյիշ։

Գատէ-հատ Լիա-ը գ՛ատնադրը տատ-ֆ-ըադրդ-ը տատքնատ-կ-ըօրիս ը-ըիա գ՛ատ,

—Նէ-յիտ իշիտիգ, գ՛ատնադրդ-ը-քե-ֆ-ֆ-ինատ տ-ըիվ իշին տէը, տէէտո

—Իշիվէ գ՛ատ տգիտա, տէէտո իշճի-ը-ըէատէն գիրը, գիր նադգադրը իվէ-ատճ-ճիատգ գ՛ատշըդնատա գ՛ատ-ըատնատն գիրդ-ը-ըէ-ը, է-կէօղ կէզ-ատիվ-ը-ըէ-ը, է-կէը տիվիտ է-ֆէնատի հէը գ՛ա-գ-ըիվ գ՛է-օղգ նէ-յիվ-ըէ-ը նէը խէ, տ-ոտգ-ատատ-ը-ը-ըէ-իչ-ըէ-ը-ը գ՛ատ-ըատնատ-ը-ը

ածնա էլինին իւսի ինտափք-կա ապրնք սիւրէք , իշի՛ դալնըմըզ ոօյաու , եաւաճապ իշլիմիզ նէ՞ըե-աէ ասը :

—Պու հայրնըզն չիվիւրինի ոէօ-քինիւզ , ոէեաու ճէվապ վիրսի պա-ըան , իչ օտաստա , մնաանըն պու-լաճաստա մահէլինն օզ պիր ինա-քսիրնք իսաու խոէրէք :

—Պու հայրնք ինէ-քսիւէն գալաք-քաճա՞գ մինը՞զ :

—Խա՛յր , ետլնըզ , օտանըն պօ-նաճատան եաւրքսինա գաստագ օքան մնահէլինն հալսրնը չէգ տրրզ , գ պա-ոքրտրգնըզ գ բանը , եվրինաէ գ պա-քաճ օգ օյան ասիկը գբաո՛ խուէրի-նէ եաւիրքնըզ :

—Ռէ՛ք իչի , գաճնաս եաքանաք գ օ-լայ պիր չէ՛յ ասը :

Ի՛ք իշճիւէք պիր տագբգա պիւէ ֆէվլի իւիմ՛ քսիլին իշէ գաչլատաք-յար , մէ եաբըմ տաւի մրսաք իւի-մէ քսիլին իշէվրինի ինէ-քսիւ իւիտու-լէք :

—Գաշգա պիր իշիմիզ գալաք մը-ոէ սիւ ալ իւի՛ տի Աստրէ :

ԵՒխ-ք ոէօչէմէ խուէրինաէ տիւ չէօքիաք , մէգ-քիւ ք ոէօչէմէլի ինէ-քսիւ իւիտ խաէն ինտիւալաքըն տաւրէնի իւէվիւիւլէրինի միւտաէնի ոէտիաէ մնաայինէ իւիտի , մէ ածնա տաւի ,

—Խուէրինիւաէ պէեաագ ֆէգոէ-չիր վա՛ը մը տաքը , ոէեաու վաւագ իւի-տի :

—Պիգ ֆէգոէքիւտիզ կէզմէ՛յիզ :

—Լօյլէ խոէ գաուտա պիր բաշչա վէրինիզ :

—Ալքնըզ :

Խմտի պէեաագ պիր ֆէգոէքը վա-տրմտաք յու , գաւրօս , ոէօրմ գա-ոէմ էկսիկիկնտաէ օտնագ խ տրէ , ֆտագրնագա իչ գաուէմ ուզտնտու-գաւնաուս , եէրտաէ ոէօրմ քէօչէ պիր տայիրէ չքգաք , մէ ածնա ոէեաագա գալգագ , մէ գաուէհու մէգրնք խտմիմր իշտա իւէ ,

—Տէօչէմէնին չու բաբչաաընքը էօյ-լէ պիր ատ բէմտաէ քէսինիզ քի , էէկ-յաբէ գալաբաոէնիւէ , ածնա տաւ-խա գիրրնք-քաէ տրմանըզդը ֆտագրնաէ իմմիշ օյատ գա՛ մէզէլէր իւէ տյ-ատ բաոչիքէսինիւէ , ոէեաու , մէ ի-յամիմէն տաքան , չաբքին բէզէ-լէրի գիրրնք-քաէ տաբքնը՞գ մը , ոէե-տան :

—Էմմէֆ , էֆէնտիմ , տաբգ , ոէեաու ճէվապ վիքտի Աստրէ :

Պու վէճհ իւէ ի՛ք իշճիւէք իշէ պաշկատ-ըտը , մէ ի՛չ չտրնէ-ք ածնըա , տնտիշտաք օյան խըտաէմէի գիր-իմտաի-քրնտաէ , ԵՒխ-ք ,

—Հայտէ՛յին , ոէեաու , քիւ բէ-քրնիւրի տաբնը՞գ :

—Իշիմէ , էֆէնտիմ , տաբգ :

—Եաու չուպա բաու տօքտուբմաք պաա-օքան տիմտը ոէէօքինիմի լէրինի գ տաբրքգ , եաւն իտաւաֆա եքգը-՞գ :

Պու էմը ֆուէրինէ իշճիւէք իշէ տիւ պաուաէրէմ իտաիգ , պէշ տաք-գ պա չտրչտըշգ տաան ածնա , քիւրկ-լէրի գ պրէն գիր տիմտաա իէնտա-ոէնէ իւիտի :

—Ղաֆիւա պաա գիր քէմէր օ-մտըք տբր , ոէեաու Աստրէ եաւաշ ոէե-տաա իւէ :

—Էմմէֆ , էմմէֆ , գիր քէմէր տիր , մէ պաա քէմէրի տէյմէ-ք լա-ղմ տբր :

—Եըզըքբ ոէէյ գ օ՞ղմաեօր-տնաուտնագ :

—Խտյր , տիզ պէէնէմ ոէէօյէտիւ-կիմի եաբքն , չիւնքի գ օրգ պաճագ-հէչ գիր իւէ՛յն-ք եօզ տաբ :

Պինտաղ-բրին քէնէզէրէբէ գ պաշնա-յտրբ-յու մէզ-բիւ տիւրքրբ եքգ ֆնա-ֆնա միւտաուէրէմ իւյէ տէյն-ք ասը պաա իւքինճի գբաոը , էմմէզ-քիւտէն

տահա պիտաւէ ուղան մէ մուշքիւլ օրաւ ։

Նիհաւէթ քեմէրտէն պիր քիչ ֆըրլաեքոյ , պիր խայլի սէրմոյիկէ ախչախ կիւ , մէ պիր սէս իլէ մէք-թար սբչըտարդը սէտոյ իշիտիլմի ։ Մէզբիր ահոյ պիր չայեէք սահան պաղըլըդ , մէ ոճրա պաղը աչըդ մէ սիեահ պիր տօլըդ զահիր ալմազա ,

—Ձէևէրի է յինիդ , մէ իչինէ պաղընըդ , տէմի Ալի ։

—Օ՛, օ՛, սէևսու մուզ տայէչ իմ-տան Ատարէ , մէզբիր էյիլի իճրա իմամ-քեմէն ոճրա ։

—Նէ՞ փոր տըր ։

—Նէ՞ ալաճագ , պիր նէրտէհլէն վար . իշիմ պիրինճի գատէմէտի տէ չատաս տար ։

—Պէն Լոյիէ օտասըդանա էյինն իմամ , տէմի Ֆէրժան ևիւքսէք սէս մէ սէվինճ իլէ , իտնոյ աչագը էնէ-լիմ ։

18

ԽՇՃԻԼԻՐ ԽՐՏՄԷԹԼԻՐԻՆԻ ԼԱՒԸԳԸՑԼԱ ԻՄԱ ԻՏԷՐԼԻՐ

Ֆէչֆ օրանան մէզբիրը նէրտէհ-լէն ֆաչատան օրաւ , պիրինճի գա-տէմէտի իմամ տօլըդըն հիպոսըն տա գատանուգատա խոյ ։ Ատճագ մէզբիր նէլտահլէն պիր վոյլի սէ-ճնէլէտէն պիրտա գուլլանըլմատը-դընատան , տատիա տատրմագ մէ ևո-դըմագ տէրճէլէրինէ կէմիշ խոյ ։

Գա նէրտահլէնատէն , պիր տաղ էմ-վէլ նադիրնի իմամիշ օրատա գուտուդ իչ օտատը պիրիւքլահմատ պիր պատատմա հիրհիր խոյ ։ Զէմին իւղէրինատ , տրգ մէ ֆինճ գատ-գատա-նատուգ , քէմէրլէր իլէ ահոհլար տահի ձիւհքէմ խոյ ։

Ֆէրժան , էլինէ ֆէնէրի տլըգ , տատիրէ յի մէզբիր բէնին ահոհլա-լըճնը տիգ գահիչ մնատահէնահէ պաշ-լատը , մէ գատնատն գահէմ էհկի օ-լան տահոհլատրը տատէճատա պիր գա-գատա իմէտատ ֆիչ , մէզբիր գա-գատնան էհկատֆինը պէնատ իմէպէ-չիր իլէ չգատը ։ Ծնդրա տահի «գատ գատա ևաչքնըդ» տէ յի էմ կայէ-տահիկատէն , քէնդիլէրէ գատ տէֆա պիր խայլի կիւճլիտլէ , մէ անդա-բէնատն իմէ տաղըդ , նէֆէտէրինէ տահի կիւճ իլէ տլըգ վիրէքէ , մէզբիր գ գատնատ տէլիսի աչմագ-լըգտա մնատմֆիֆագ օգուտատ ։

—Հայտէ յին , եօղ տօը չգըմնըդ , տէմի գատճա խըմ խշճիլէրէ , մէ օ-գատա ևէ յիտի իչէրէք , պիր տատմ գ տատտ խահիկատհա իմքնըդա տագը-լըդ ։ Ծնդրա իմէ քէտտրտ իւղէ գաչչատրդը ։

Ատարէ իչէ Ֆգատնատա գատ էմկի իմէ քէտտրտահմատնէգ , խ քիսի տէ ևէ-նիատէն գագաչչատրք մէ տատտագ տատ-ճատգ տատրքնէ նէմէնէ , մէ էակի Գատ-կահմնը չատտագնը լչչէնէ գահատ-տատգ լտրը պէտտատ , Ֆէրժան ևտալը-նըզճա գ գատնատ տչըմքչ օտան խ քին-ճի գագատտատ կիտմէ քտէ խտի ։ Գատ-գատտմ պիրինճխի կիտպի քէմէրլի օտատգ , տատօնգատատն պիրինճին տագ-խըճնատ խտի , մէ գատնատ տատ եքգ-տատրըքէգ տչըտճատգ գագատը գ գատնա-խատ գատ գատնատ տչըտճատգ ։

Գատատ մէ խահիկատհահատն տճն-քատ , ֆէ քտատ իչէ միտագչըքէհ ի-տիկտի ։ Գատ իչ տտագհա գ գատտատ տէմատ խտիգ , տատ տատատ տէ քտճ գ գատնատ նքգ տատրըքէգ տչըտճատգ ։

Մ տահխատրէն Ատարէ իչէ Ֆգատն-տատա իչ օտատնէն հատքտը իւղէրինէ տէրիտիգ , կ տնհատն պիր գ գատճքնը օ-գատատա , տատէճատ քէնատ հահիտգ-խատը իչինահէ հիգտի տ հ գ գատնատ ։ Գատէհատ Լիւք գագնգագ գ գատնատ-

աքլատը, վե թէ բրատ պէրլի-քան պօտուռմարա էնտիկը։

Էն ատն պօտուռմ, գանէքի տալ օլուպ, եվկիմի գատէմէ գատար ուզուռլուգու պուրունան տալը պիլա հէչիտաէ խիմմատ պուլմադան լատ, վե ան-գիպ կէչիտիս ալդատը ատիկալ իլէ եօրիլմիյ չատ։

—Հա՛յտէ յին, ա՛րդատաշլար, տէխի պօտուն իչմիլէրէ, չատ տիվա-ղը աշատը էտուիրմիյոլ, վե էկէր եա-նըգմանօր խասմ, խըզմէքմիլիկնէն էն միւչքիւ ղըսմընը եքմալ խիմմիչ օ-ղանատաքնըղ։

Անարէ, էլինատ գալմա օղատզա հատաէ, մէգքիւ տիվատա եօղլաշ-ար, գափաի իլը գալմանը վա-ղանաղը պըրատա, ատղը վե կէօղ-լէրի աչըդ օղարադ տատըտա։ Հէյ-եէվլինատ խասէ, խէտանճիտ վե ան-ղատ ատէատկիմի կէօրիւմէ քատ խ-ատի։ Ակա, մէրդումունէ ատա հա-լինի կէօրիւտ,

—Նէ՛ օ, նէնէ՛ ատ քէնէօղատա-նուդ, վե նէ՛ էյին ադաչատանօղատա-նուդ, տէեռա սիւտ խիմի։

—Տիլէնէօղատ՛, տէեռա ճէվապ վիրտի Անարէ գանէքի նատաղ ակը օէտա իլէ։

—Ադա՛յրդա, նէ՛ իչխանէօղատնուդ, տէտի պօտուն խէպէտատ՛ իլէ։

—Պու տիվարդըն ատղ ատալնատա գ-նուչմադ տէտի իչխանէօղատա՛։

Ակա ատիվարէրէ ը,

—Ատա՛ տէն տէ, տէտի, գ-նուչուէօղատ՛ը մը, տիւէօղատն, լա-քին պատնուն խէվխանդի եօգ տատը, վե տիղ մուճէդդէտ բնատա կէօրիւ-եօղատնուդ։

—Կէլմադ պէտղատի տիյիճէտսէնիդ, ըռնատ՛ մը կէօրիւ եօղատ՛, եօգատա հադըգտիքը հալո մը տէօյլէեօղատ՛, անդատրընըդ, տէեռա մուգատպէլ խիմ-տի Անարէ։

Ծիլխադը պատն պէտ գաչ ատաք իւէրէկ-յէտ, գ-ատաղընը տիվատա ատատատը, վե ըռնչագէրմն տատա եա-նգմանքը օղատզանատ չուգահէտ գալմատը, չիտ-քի հատգտաիէն տի-վարդըն տղատաչատան պատը տէտէր իչխանէտնէօղ իւէն, գատաի պու-տէ-կէրմն խատաի իլէտատքէրի քէտամ-լատը անդատուդ գաչատ միւտքին տէ-յինդ իւէն։

Ակա պէտ իչտէրէմ իւգէրմնէ, Անարէ իւէ ծիատատա պէտրտիրէ-ղմնէ եադ գաչատղատ։

—Ւիկէրչի, տէտի Ակա պատնը-ղատ, պաա տիվատը տէրէտան վէ տի-վարդըն ատգատաչատա գ-նուչտանատա-ղատ տատ ղատատ ղտնատնուդ, վէ տէ՛նիմ տէ քէնտինէրմնէ տէտատաի խիմմէք-ղիկիմէ միւատչիտ օչտնգ իւղրէ տէ-տիգէ եքգատատնէքդ, տիղէ, գ-ատաք-չատչքըղմնէդ օղատն եվկիմի պէղ տ-տէտ ղատխէնէ պատչգտ, հէր պիրի-նիկէ տատը տատը ծատգ իւտն վէրմ-ղիմ։

—Օ՛ն չատն գ-պատնատնուդ ֆինա տէ-յինդ տատմն, տէեռա մնգ-պատկէ խիմ-տի Անարէ պատչքը տատղտատատգ, տիղմն տիկատէն խատէգ խիմտիկիտիղ չէյ, միւտքին օղատ պիրէ գատեչքէ միւ-չքիւ տտէտ։ Գ-ատնատնատ պէտ-պէր տիր քէչքէ խէճքրտ պէ իտէրտ-տէ ը, ֆինա օչտնգ գատն իւտէչքիմ։

Պիտատկրմն ձէգ-գ-տատնն իչճիկը, վատը օղատն ձէգքիւտ ճէօտէղատճէ վատատատն խէչչիւգ օղատնատգ, տէրե-հատ իչէ միւտաչքրէկի խիմտիկը, վէ գ-ատչտատ իւէ տիվատը էշգ-տատեա չտղշատճատգ եէրտէ, տէտտիգէ հէր պիրի խատը տիվատատն տէ-քտատնգ իւղրէ, տէմիր խէքգ-ղտատ վատը-խատտը-ղատ իշ կէօրմէկէ պաչտատը-քատ, վէ գ-ատ ղտրատատ ֆէվգէտատէ գ-նգ գատի վէ էյին պատրէկի իւղ-ըճ հատէ-քէճի խիմմէ-քատէ իւտկէր։

Եվ՛լ Էմիրէ իչէր բէք պրուսան-ա ճէրեան իթիմիկնաէն , մէզ-քիր ինէչպէս մուն քէսոլ մա-վաֆֆ ազը ինէթ Իլճեվճէկնի , վէ Օթէվ ուր Տիւպլը պօտրա միլոր-նըն մէճնուլ միւսաֆիրլէրնի քէնան ղարիպ իլ ամէթկեաճնարնաա ան-առէմի իաճ ազիճէկնի զաման . իթ-մաի իաճ ան պու միաճ չօղ սիւրմէմի, չիմնի Աւարէ իլճ Ֆրանսա մուգ-սէմլէրնիե Իլճէք Իւզրե օթուգ-լըներ, վէ վաս օթանան միւքեաֆա-թիա մէզհար օթաճապտըրըը մէէ-մուճ իթիմիլիկի էնսաան, նակեաճ տրեսարդն թան եօզ սրը իթապֆա-սան պիր բարչա , ֆէվգ էլսաէ կիւ-րիվնի Իլէ վ՛ պիր չօղ իթօզ սիւ-մուն չրկ սրսրապ եըգԼԼար , վէ պա-միճնաաէ պէիթէ պիր սրսրդ աչըլ-ար , հալ պա-քի մէզ-նիր սրսրդկ հէմ գաեվթ սար , հէմ գաեվթ եվնբ-քան քաէ օթուճը ճիհէիթէ , իչէ-րի կիրիվմէն միւ մէքնի տէ-իլ իաճ :

Էնա-ք պա-վա գուսան աէպէ պիճն-ան պիր մէ յնաս սիեէթ ապ-ամէթթի իպրըգ իթիմի , վէ ըգնչպէ-ըրէը տէ մէ յնաս օթարագ ,

—Պա-պապտէ պիրիմ սարա գա-պաՀամբմբգ եօզ տուր , տէսիլէր-

Գաթօ պիր իչարեէթէ պուղարա սաչա օթանալարնար իթիմիչ-տէն սանրա , էթիս ֆօ սիւնէ յիպ , տիվարրն օչ պիր իչրաֆքնուսան սիեսրամթէ տեսագ սէսէլէր իչինթան : Պատհա պիր գարաս պ սրաանա-բրուգ , օրթաղրզա եէնիտէն սիւքիթ հաբիմ օթուս :

—Գաս չլար եաս վաղարընսան չրգ-տրյար , Հայտէ յին չարս գ իչիտէկն պիհիկնէլիմ , տէսի Քէլճան եիւ-ք աՀր սէսաս իլէ :

Ազարէ Իլէ Ֆրանսա սանրն իհթի-եամ իւզրե տավրսանմագլրզա սր-թիրգ հէչ պիր ինթիհասճլրը գալ-մատ պընսան , ագ պիր վագըթ գայ ֆուտա մէզքիր ը սրսալրը պիս-յին թահսիլէր , վէ երգընթիլրը գ ալ-սրթմատրը պա , եօգ տչըլար :

Էհ-ք , ֆ՛սերի էյինէ սրթպ , իլք տէֆա քէսահի քէմէրլի պիր սա-յիրէեէ կիւտի քի , պա տալրնէն պիւյիւ յլի կիս օրթա տէրէճէսէ օ-լա պ , չիս պհէ իվ բէք չօգ սահմ-էլերնն մահէլլի իլ տամիթի օյնուշ խան :

Պէեազ թահմատան գ սպահճա ինչա խահրիշ օլան պիր մուսաներն իւզերիսնէ պուլտնան պիր յանգա-նըն ըշրդը, հէրնէ գ սուսա տ օթուն չ խան խէ տէ , եասրը ֆիհիթլի հա-լէա բրըբլտսանմագ սա , վէ մէզքիր մնաանըն իսահիճնէ պօշ շիչէկը վէ գ սագահճա պ գզը իհատմ բար-չալարը կէօրիս լմէ քաէ խան : Տիմա-լրն պօեռնատա եասրբ չիս լրեմիօշ պագը տանմն պագլարր պ ուլտնաէպ պատնպար եահիագ եէրինէ գ ուլա-նըլմագ սա խիվլը : Բէօչլէլրան պիրիտէ Իհագէ վէ ազ չբգնանմըշ պիր եզրգն սանմն օյսէ պ , պա սա-մանրն ի գէրինէ գ ան լէքէլէրի միւ չահէտ օյնուսօ խան :

Էվմէլ պէ էմմլ իշգսւ գ ան լէ-քէլէրի Գէրժանրն նագարր սիպ-գահմնը ճէյգ իլմահ յլէրնիսէ , աճագա պս կիպլի օսա եագ բնգսր-տա պիր ճինսեէմէ մանէ՛լ ի օլ-մուշ տսր սէեա քէնահ քէնահնէ սիւգ իլմահ :

Գէեազ պիր գ սմուշ Իլէ սարբլը օլագագ , եէրսէ պիր խսան քսք՛ն լ իմ եահբմբշ խան Պահա մէգքլ ը բսքէլէմին , Օթէվ սիս Տիւպլ Ֆըն պօտրա միրբնը տօգաշարր կիճէ Իէհատսիս ֆ խոգ , վէ ֆէվգ էլսահ վէ գարիպ պիր նիս մուշ զան խ-լէ , տէրբճէ յին նիհասէ տ օրգ-մանրնա ոէպէգ օյան նէսանէ խոսս-

կինն անպատիւ։ Հանկարծ տիկնոջ ձայն պիտի ավ պոռտուռ ասլըմըշ, վէ Մարօ իլէ Մարոլիսէ թէալիմ իւ-միվիշ իլէն, գայպարը, նասրէ քի օղուհանըրըմըզա մնալիմ սիւր, Քէրժանըն բէք գիւտաճէ մէրսիբ-նը մուճիպ օլան գաղմա վէ քիւրէ-յին եվրաճ աստրուգ տարքնը կհա-տիս կիւնահ, օվ պատահ ասլմըզ չիս պհէտի գալմասը։

Անոնք իրէ Ֆրանսուա, պուհնուան էվվէլ պիր ազ խոհիրահանը գալը խլինահ իլքէն, կէպրէրի էօխ նահ մէզիւր բոքլէհիկ՝ օրահ-լրլրին-ահէն ոտաչը սիւ չտրը հնէճան ալ-մահա պաչտարըլար, վէ իշպու չիւ-հնլի մահելի թէրք իմմէք հչհա-տի արզուատնու ալէնէն պհեան իլհահը։ Հալ պու քի Քէրժան պուհնարա խիմատչին,

—Պէհմ՝ սիղէ պիր ազ վազ քիմ տահա իհմիհ ճաքմ՝ վար տրը, ահտի, լարին պիր ատահ հեր իչ իէ քիվ օլտը։ Պահնուտ պաշղա սիդի իվէ-մին իահիմ քի, գ՝օրգահագ հիշ պիր ահպէպիմիզ հոգ տուր չինէ-քի պու բատա կիղ՝նամիշ պահն ահէմիէր, ֆ՝րար իմմիզ տիրէր, վէ իւ գէրի-միզ հիւճում իմմէ քիւիկն տու չիւ-նէճէք ևէրտէ, պիդիմ իահտարրի-նահմըզահտ կիղհնահէ քուզրէ պիր մնհէղ պրամնագ տա տըղղար։

Պարօն պու խոզըրտըղտրր սէջղէ-եվէք, գ՝արշըրնտա օտուգ, գու-հիրէն չիս րիւք կէօրհնէն պիր տա-չագ գ՝արահտա տօղրու իւէղհահ, վէ պու գ՝ահտահտու աչմագ իշին պիր հոտյլի չայշար իսէ տէ, տիշ պրտահ ֆիլոսոֆիէր մնըրիֆէհիղղէ գ՝ահանմըշ օլուտ գուհտահտ ուչմահտար։

Պահէհտու Լիւք, մէզիւր գ՝ա-քտահտու գ՝րտհալըրըր իւքի ահէղհէ էմի իղղէ-ոիկհինտահէն, Անոնք էղին-տէ իհտէհմագ տա օլտուղտու պիր մէ-շէ իհագմագ՝ա մէզիւր գ՝ահտահտ հղղէ պիր չիտահէիէ վ՝ոտտու քի, վագ տա տէմիր կհպի պիր ահտ չէգ-տար իսէ տէ, գ՝ահտահտէն պիղէ գ՝ըմըտահմահտ։ Տէմիր ահտի չէգ-մահրնըն մնահէտտար, մէզիւր ահա-չահտ գ՝ահտահտ իհտէհմագ՝ա ոիկհէր պիր տէմիր գ՝ահտահտ իղղէ մահհաֆտագա իհտիմիշ օլմահտ իտի։

—Ա՛հ չէ իլհան, տէհտի Ա՛նորէ մէ իէտտ օղտտագ, իշպու գ՝ահտահտ, զահն օտահտու գահնահտն գիհահտէ մնագտու իմ օլնղղէ, իհէհի եվրահէ վագ րիմ վէ էմէկ տարֆ իահէճէ իլլը։

—Էհէր տգ բտրղճահ, տհտիի իւ-չիմմիշ օտու գա մնագ տէմիր իղէ ուգրայըրտնղղ, գու տհղհահիկի-նիղ բէք տօգրուտտու, տհեու ճէ-վագ վիրտի Լիւք, ֆագտի հկէրղէ իլիտա վէ բհղհէրին իհտիհտուտուվ-մնահշ օտու գու մահէղհէրահէքի իհագ-նտա վտու բտահնըղղ, զահն իհտի-կինիգէն տահա գիհահտէ գ՝ողղղագ-յա վէ սիւրտհմէղ մնահվաֆֆագ օտու-տահնու գ՝։

Լիւքն պու խահտահտա հագ-գ՝ վար տրը. պահնուտա պէրտագէր մէ գ՝քիտ իհագյտրք եվրէրիտահէն չէ-գ՝ տրմնագ իշին եվհէ պիր խագղէ վա-գ՝ըմ տգրագյքտրք, վէ նիհահէքի միս շ՝իլտահ վէ մէվահնհէ գագէ պէ իտ-տիէրէք, գ՝ահտու տղքտրք։

Պարօն պիր պագ ըշտա, պու գ՝ա-բտու, Օրհէղ տիւ Տիտապէրքէն պօտ-բտուտիտրք գ՝ահտուտու գատտ՝ղահնու անղտատը, վէ ոօնդտա տահքի մէրգտ-մնան իւքի տհէղհէք,

—Իշհէք տօտհյտրըմ՝, տհտի, խրգմէհհխտհգիհն էն միս շ՝քիտ վէ էն գահմէհյհի գ՝բտնը խտհհատ պահքտու։ Շհտտի պիղիմ՝, պագշտատրգտ՝ղ իշի տբրտատքնտ գ՝օյտագտան պագշգ՝ տ պիր չէ իլտհիղ գահմհատը։ Իտհտի ահգ-տ՝մըղտա տէօտհւտ՝, ճօգտատը չէգ գահմհատ։

Ֆրանսուա ալէքսէյի գալարմագյա մէշտուլ ալուզուս պրատաս , Անարէ նագարք սիպ պաթրը Լիւֆի աֆիմ խոխ , վի եարը կուլրէվ վէ եա տախ ճիտաի պիր խաւվի ու հէյլեէմէ պուլուն արագ ,

—Հօ՛ճա, աէտի , պիլի՞ թիխինիդ քի պիշ պուրաեա գարխագ պ՛ը իշ կէօրմէ.լիկէ կէլմի.բ ։

—Ղա՞րխագ մի , նէ՞ չէյ հագդըմտա ։

—Պէն պաս պատրաստլայը , վի կիպի եալարը մէ տայիրէ.յի կէօրտիքճէ , զանն իսկեօրտ մ'քի պիր գալ գազան ֆապրիկասը հագդըմաեաղ ։

Բէյժանքն տուտագ յարքնտա պիր տէրճէ մէճագ.րի պիս խէպէսիւմ մի չահէտէ օլունագագ ,

—Խա՛յր, ատսիտ՛, տէտի, Անտրէնին տուեզուտնա չագա խագդը.տա վ.ւրտագ , պաս ա՛ֆօրիւնիս գ հագդագիվը հալտէն բէ.ք ուզագտը ։

—Ի՞նչէ խէ պիր չէյ սիւալ խէ.յի՞մ մի ։

—Խոխիդ ։

—Սիդե չունս սիւալ խիմէ.ք խոխէրիմ՛.քի, պաս իշտէ պիր աշգ ու ա՛ֆտա հիւքտանէսի օրմալը ագր, վէ իշպաս քատֆիֆէ մի տար կէչիուլէր.աէն պիր աշըգ կէչճե.ք տիր , տէ.յի՛լ մի ։

—Իգխիդպայի հալ իճապրնճա , սիդե դէչէ լուգխիմնտէն գ չգա պիր ճէվագ միկէմմ ։

Անարէ , խիլքինճէ պիր հէյեխ.լէ կէօզ գաշ օրտաիագտագ ,

—Անլատըմ , աէտի եամաշ պիր ա՛ֆտա իչէ , լագին նաո՛ագլ , գաարն բէ.ք կիւղ՛լ մի տիր ։

—Էվվէխ , էվխէխ, կիւղէլ , հէմ բէ.ք կիւզէլ տիր ։

—Ճիւպհէսիզ պաս իշտէ գըս.գանճագդ տտա օրմալը տըր ։

—Գըսգանճըգ տայիմա վար տըր ։

—Ա՛հ , պիլիրիմ վէ հէր նէ դատար պէնի չաս հատէ կէօրիս եօր խաէնիգտէ , պաս ճիւմէ իչէ տախ թէէմին օրսուն քի , պէն ախ նէանըն հէր հալինէ ակեահըմ ։ Հէր նէ հագխտէ , մատատ քի չինան իշի անլատըմ , տրթագ մատէմիտունիյ.չէ չալըշըրմ , չինան պէն կիւզէլկէ նէ.պիր օրմագյագր խոխ՛ րիմ ։

Պինատպէրին Անարէ իչէ Ֆրանսուա, Լիս քիտն էմրի խատհիճտա օլարագ եէնտէն չտրչմաեա տրաչտանըգ , տիմար իչէ հօրի րիս չ օլան գաբատրըն եր գ.րմտագըտան հատրլ օրան եըղընթրտարը տիմարտրտքն եատնտա եր գտրտրտր , վէ իշ օտաեա կէօրմէ.ի.լէն նէչտիմէնի տիգ գ տիմէլ թատմր խոխ , ուօրա տտխ մէգ.րիտ իչ օտտաքներն տէօշէմէսինտէ ատրան ու գտն վէ մտ.րատպա տէ.լէյի , իքի տէմ ր ըէգէ վատրիտա.ը դտ , գօտտյճա տչըրգ գ ուբատտա.պիրիտ պիր քէբէնք հալինէ գօյ.տտ.տտ ։

—Իշմէ պաս իչի օրտտ , աէտի Անարէ , մէգ.րիտր տտէլրտատա տի.ճ.գ նագտտ խաէրէ.ք , լագին . . .

—Լագին նէ՞, աէեա սիւալ խի.տի Լիս.ք ։

—Եա քի , իշպաս իչ օտտաքներն հալրտքը խէ.քմիկէն գ տտատրտտագ վէ խէ.քրտտ գ օյտտատագ լտգըմ տրը ; եօգտա հիչ պիր չէյ եատրճըշ օյտտ.եըգ ։

—Նէ՞ իչին ։

—Զիւնքի էկէր պաս հալրեը թէ.քրտտ մ.խտատտճագ օլտր խէ.ք , քէբէնք գ տաբատնճշ օրտ.ր , վէ պինատէն ատէ.յհ իշպաս քէբէնկի գալ.տրտմագ մի մ'քին օլտտագ ։

Լիս.ք խէպէսիւմ խաէրէ.ք ,

—Պոռ ուղղանաստղ ղուն ֆօ-նիւնիւ ալմագ իչին, սիգհէ հիչ ալիր չարէ եօ՞գ մուռ տուր, ատեռա սիւալ իլմախ։

—Էվվէլի, եօգ տուր. պունան չարէսի հալքեր, արսլըղըն էնվիլ-կիտահ քէմէգ ախր, փագալի պուռ-նան իչին տէ հէր նէ կիտա իմէ-տաալիր իհմիհեմալիհէ իլմիհիլհաղ օլունաս, եիւնէ աչլըքտարէն կէօղէ կէօրիւնմէճեկկիտահ չիպհէ եօգ տուր։ Պու իսէ օլամանաճաղըն-տան, սէօյլէյկէն հալքեր գալըք-դայր՞մ՛մը։

—Սապըն էօյլէ պիր չէյ եաբ-մաներըն։

—Տիմէգ տիր քի, սիգճէ պու խուռուսաս տայիր պիր չարէ վար տըր։

—Էվվէլի, վար տըր։

—Աման նէ՞ օլտուպունու ակօղէ-յին, գիրա բէգ մէրագ իսիհօ-րում։

Ա՛յնի վագըմտաս Լիւք, էլպիսէ-սի ճէպինաէն օն տանէ գատար քիչիւք վէ չուգուր վէ պիր քար-մագ ուզունու գունաս տէմիր պօ-րու իլէ օն տանէ գատար տախի ուճլարը օլմահաւագ, վէ գալըն պաչը, վէ պօրուլարըն ուգունու-գունաս իւրի չիվիւնը չդ տրը։

—Սիգին պուլաս գունուգ չարէ-իչագու փիչիւք ակէմէրսէ՞ մի տիր, տէհու սիւալ իլմախ Ասարէ, ի նանմուգ կէօսթէրմէկէրէք։

—Էվվէլի, պունդուրաս տրր։

Անարէ, մինէալը պիր իմարզաս ումուգզարըն սիլգինահ, վէ պան բօն քէլուհա տէմամ պիլուէ։

—Հալքեր իմէքտար մէխլահաս ճագըրըգ կիպի եէնիսէն նէյսէ տէրինիգ, տէտի։

—Բէք իյի, իչիմէ ակըպիք։

—Պեր ագ քէնագլարըն համա-հա գալտրրնրգ, վէ սօնրա իչագու տէմիր պուռ-տրրգ, պիրիսիկրէրին-ան պիրէր պուչաղ տաղմ ուգագ-տաս օլարագ տէպհէմհէ մէքխաեր-նրդ։

Անարէ իլէ Ֆրանսաս պու էմրի տախի իճրաս իլմախլըլհիսահէ, Քէր-ժան, քհամմա տէմամ իլէ,

—Հալքեր կէրհիւքէյինիգ, տէտի, վէ հէր պիր պուռ-նան իսիհ լճա-րահքտաս վէ հալքեր իւգ՛ըհտահ քհրհէլհիհիս ատմագ քհուչիւք պիր տահիլ տրքնրգ. չիմնիտահ չու չիվիլ՛րի հարտան կէչհիլնգ, պօ-րուլարա սօգունաղ։ Նո՞սրգ պու իմէտալրի պէհհանահնի՞գ մի։

—Ֆիլմագ հագդրնրգ վար իսիհչ տահ ճէպագ վիրահ Ասարէ, տօգ-րուտաս պէն պուհաս տալա տիւչիւն-մէմիշ իսիհ, չինքի տիպհի պու-ճառաքնրգ իլէ պիր տագըլա գար-ֆըհտաս քէքէնհին իսիհիւտահէն հալը գալարրրրը, վէ պիր տ գատաղ մի տահէմահ իմէքրար գօհտրրը։

—Իչիմէ մուգ գալրհը օլան ճա-ըհիսիհգ, վէ տիգէ պէչ լուհ տէ պահչիչ վիրէչրի՞, տահ Լիւք Ասարէհին ահա ճունա օմուգ պէչ լուհ գօտարագ, տրսիրգ իսիհիւտա-հահ իսիհնիգ, վէ պու պագաչալա-րը վէ տօնաղ տաս ճուգ լրքնը պի-հիմիհնիգ, վէ ինքաչտահրն էհհի չարտագը օյան չու չիշէ՛լի պէնիհմ ըՀհէմհմէ օլագտագ պագչահքնրգ իչի տահմատաս տիպի իմէքրար Բա-ֆէգ կէօհիւրհհ՛յի՞։

Պու աէօղլերտէն տօնրա, Լիւք հալրը օտատահ տիշարը չդ տը, վէ Ասարէ իլէ Ֆրանսաս տա Ֆրտահա տիճուրուգ, իմատմո պ ս՛ղ տրըտար, վէ ինքանհա չարտագը չիշէտիհնի իմէքմիհնի իչիգ, պուհաս բէք լէ-գիրգ պիր իչրէհի օլատուղնաս իգ-ղար էլէհտիհրը։

Մէրգումլար քէնտի պօշ գատէհլէրինի մատա իւզէրինէ գօյուգլար սրրատա , Թէրժան իչ օտասընա ավտէթ էյնուր , վէ քէլտիս ազադ պիրլէ ,

—Իյիմ էհ մատքէլէրինիզ , տէտի , բէճա իտէրիմ էվուզլէրինիզէ գօնտուզ , չինքի արմըգ կիտէճէյիզ ։

Էչիտար մէրգումէ էյնատի էյնուրլէր , վէ Լիւք , չրգան կիճէ կիսպի պունարըն էլլէրինտէն Թուրնուգ , Օյնէլ տիւ Տիտպըրատան տիշարը չրգարար , վէ քէնարլէրինի պաղչէ գարուտունա կէօթիւրիւպ , գարուճու աչար ։

Լիւքիւ վէ ըէֆիգլէրինի մէզքիւր օյնէլէ կէյիրմիչ օյան արատա , Հալէտ Անֆէր սօգաղընատա պէքլէմէքտէ օյուղտընատան , մէրգումանն իչ չատարար , մէղքիւր ատրապտա Թէքրար օյնուրմնարրըյա , պէյիկլէրը քէմալի սիւրատլէ Հարէքէտէ պաշչատարար , վէ արատանդըն յէէքլէրէքլէրի իչինճի տէյիր յէյմէզտէն , պիղիմ իչի իշճիլէր տէրինի պիր ույգուճա տալարըյար ։ Լիւք , մէրգումանդըն ուճուտմնարրը Հազդընատա ատա Թէաճճիւպ իչհար էյնուր , չինքի էսկի Խսրաընիա չարատադընդըն ուճուտուճու Թէէսսիրի պուտունատուղտունու բէք ուչէա պիրիր իտի ։

Արատա իչի սատի գատար սիւրատլէ պատը մէճատի էյնէճիքտէն սօնրատ տուրատու , վէ ույգուճուտար անյինտէ ուճանարըտար ։

—Տօ՛օթէտարըմ , մատքէլէրինիզի չըգարընըզ , տէճու էմ էյնատի պատրօն պունարատա , վէ իտանէլէրինիզէ ավտէթ իտինիզ ։

—Նէ՞րէտէ պուտունուճօրուզ ։

—Եյմնի կէօրիւպ անյատընըզ ։

Այնի վագըյնատա արատա գատուտու աչըտար , վէ Անարէ իյէ Ձքտունատա գատարըտմ իւզէրինէ աթճատրըգտան սօնրատ , պէյիկլէրը , տէրհալ կէրի տէօնտիւլէր վէ սիւրատյէյ կարէքէյէ պաշչատարար ։

Անարէ էյնատիքընատ պիր աթիքը նատար յիյէտիկինտէ , արատա նատպէտիտ օյնուչ իտի ։ Մէրգումա ատէյէ պիր արատըգ էլինի եէյէկինէն ճէպինէ սօգուպ , օյնուզ տտէտուի ատյնունտնատն Հայէտ օրատատա օյատուզտունու Հիտա իյյէտիկինտէ ,

—Եիկիրմի տէօրյնի տատաթըգ պիր եօրկունուգ իչին , պու գատար ագչէ , տէտի Հատաչ տէտատ իյէ վէ իւզէրինտէ օյան աղըր ույգու տէրճ տէմիկի բիւզկատար իյէ զայիյ օյատագ , իչյնէ պու բէք զարնիպ չէյիտիր , լաքին Ֆրա՛նսուա , տէնտէ տէօյյէ , պիր ազ էվվէյ տինյէմիչ օյատուղտումուզ աչըգ , վէ կիւզէյ գատըն , վէ գըսգանճըգ Հիքատէէսինէ յինանը՞րմըտըն ։

—Պա՛ Թօհա՛ֆ , նէ՞ իչին յինանճաէատըմ ։

—Պա՛ Հալտէ , արգա՛տաչ , տէն Հանըգըէօրատն , պէն տիւչինտիքճէ , իյագ էֆքէարըմը իյյիզամ իտէօրատ , վէ պիր Թագըմ գալպատգանալար իչին չալըչմըշ օյուղտուտումուզու զանն իյյէօրատ ։

—Ա՛հ չէ՛յման , լաքին էկէրչի պիրէ վիրիկէն ազչէ գալպ տէ՛յիյ իտէ , տէօյյէտիկին տէօզատ պէն պիր պէ՛յիս կէօրմէմ ։

—Պէնճէ էօյյէ տէ՛յիյ տիր . տիւչինն պիր քէրրէ , պիրա՛տէր քի , էկէրչի պիղ , կիւմիւչ եէրինէ գուրչուն վէ յինանն եէրինէ պագըր վիրէրէք զէվալը էհալիյի սօյմագատա օյան պիր Թագըմ Հայտուտարըն մնհէյյի իգատէթինի բօյիտէ խատպէր վիրէպիկը խսէք , պու խուտատա նէ՞ պիւյիւք չէրեֆ վէ քեատ տըր ։

—Շիւպհէթիլ, էկէրչի պուռնու եարապիլիր իսէ, լաքին պիզ պուռնու ասլա եարամմեդ։

—Նի՞չին եարամմեռաճաղըզ։

—Զիւնքի չըդան կիճէ նէրէնէ կէօրմիւրիւմիւշ օլմամըզը պիւէ պիվիէ յիզ. շու գաատըը մալիւմ տիր քի, Բարիզտէն խայլի ուզակա կէօրմիւրիւմիւշիւզ տիւր։

—Պէն օլ խուսուսատա զիհաաէ-սիյլէ շիւպհէ իտերիմ. հէմ սէն սէ պէնիմ կիպի, արատա թէքերլէ-լէրինին չոպիանա գարաբըզմ իւզէ-բինտէ եուվարլանաբդըրըզնա էլ-պէթմէ տիդդամ իմմիշին տիր։ Պէն Բարիզտէն սիշարը չըգմամըշօլ-տուղումուզա էվինիմ, շու գաատը քի պիզի ատաամմադ իչին պիր չօդ կիրմէյի չըդմայը եօլարատան կէչի-քիտիք։ Պուռնունդա պէրապէր, պէն պաղը ալեամէթլէրէ սիդ-դաթ իմմիշ օլտուղումուզատան, եա-ըրընատան իմմիսարէն Թահսարրիեա-թա պաշլաճաճաղըմ, վէ էկէրչի մահէլլի մէզարուրա պուլմադըզդա մուվաֆֆադ օլամազ իսէմ, շէյ-թանա պէնիմ ճանըմը ատրըն։

—Լաքին ադգըն քէնարիվիզի պիր թէհլիքէյէ իւզդա իմմէեէսին։

—Էկէրչի մուվաֆֆադ օլուր իս-սէք, թէհլիքէյի քիմ՞ ոաեար։

—Անատէ, սէն պէնի թէհվիզ իս-տինեօտան. իմմի պու խուսուսա պիվիլիքաէ չալըշմամ, լաքին սէն, պէնատէ չիւպհէ հասըլ իմմիշ օլտու-ղունտան, էվվէլ պէ էվվէլ ալաը-ղընըզ ադչինին դալպ օլուպ գամա-տըզընըը իհտագդ իմմէք իսթէրիմ։

—Էօյլէ իսէ Բարիզէ ամաէթ իս-տէյիմ, վէ ատլա դարատը դալմա-կատն պիր մէչիտէ պուլպ, օրա-տատ պուռ սէօյլէտիկլինի իճտա էտէ-յիմ։

Պէօյլէճէ մէզքուրճանն էչիտտա, պաշլարը ադգը վէ պիպէբի մէճալ-սըզ օլարադ Բարիզէ կէլիպ, վէ օ-բատտա կիճէ կիւնտուզ աչըգ պան ատի մէչիանէլէրտէն պիրինէ կիթ-տիլէը, վէ պիր չիշէ չարապ կէթիր-տիպ, Անատէ, մէզքուր չիշէնէ պէ-տէլ, Բէրժանատան ալըղ օլտուղու-ալմատնարատան պիրինէ վէրտի։

Մէչիանէճի աշիքտար պիր չիպ-հէ իլէ մէզքուր ալմատնու էլինէ ա-լըպ, մնատյանէնէ իմմի, վէ պըչա-ղընըն ուճուլա գաղատրգատան սօն-րա, պիր գաչ տէֆտա տահի չըմէ-նէնէն լուգէրինէ ալմատը, վէ խէրա-պինէ գօտուպ վէզն իյլէտի։ Իչպու-լէտզ իգամատան, մէզքուր ալմատն-լարընը աեատը զանէթ տօղրու օ-տուղա անըսըղընմազդա, Անատէ վէ Ֆրանսուա սէվինճ իլէ մէպպաղը մէգ-պուրա պէ յինէրինատ Թադահմ իմ-ահլէը, վէ Թահսարրիեաթա պաշ-լամազ Նիյյէթիյլէ, Ֆէրտատը կրճն ալէատապահ պուլուշմադ իւզրէ, էվ-լէրինէ կիմմահլէը վէ եամմադլարը-նատ եամմաբլար։

Լաքին հայֆատ քի, պու պիշա-րէլէը եագէտի պիր ուդդուսա տալ-մըշ օլտուդյարընատան, իքինի տահի պիր տահա ուսանմատաճաղ խոի-լէը։

Զիւնքի պուռնյարընը իչինչ օլտուդ-յարը էսկի Իսթանպուա չարապը իչինէ, Գալատն Թէրզիխդ իմահկէ մահէլիք բուհվարատան պիր գաչ տահի գա-ըրըշատրըմըշ խոի։

19

ՏՍԿՕՊԻ ՎԷ ՊՈՒԹՕՆ Տ'ՕՐ

Հիքեատէմիզ պրբատընատան պէր գաչ կիւն կէրի կիտիպ, Թոմպ-Ի-ուսուալ ատգադը կէչիտինէ վէ Ըրընէ տը Բիւօլիէ Հիւք տը Բէրժանդպէյ-

նինաէ վատ գու պատրաստ, պիր ձինա-
եէթիւ խիմատ պուրան մահէլէ ի-
քինճի տէգա օղուտ կիքելիմ։

Պաբան տը Քէրժան, Բընէնին վի-
ճուտինի, մալումիւմիդ օյան պօղ
սանընճըն էյինէ պրագրատ, քէնտի
արդատաշլայը պուրանան Մօրալէս
վէ Դօգըլիդօ լէյ պիրիւքատ ֆիլար
խյէարկի սըրատա, մէ յտանը վա-
դրատան եվկիսի պէշ օխուդ դա-
տեմ ուղադրդատա վագը եիւղ եըլ-
ըդ պիր չամ ադաճքընըն ատլարը
արատընատան զարիպ պիր սէս խշ-
տիպի, վէ թահրիդ օյունմուշ օյան
խարրատլար խյինտէ զարիպ պիր ին-
ատան պաշը կէօրիւնէրէ, ֆիրար ի-
տիկէյէն իւշ քիշինէ ալֆիք նատար
խյէտի։

Մէրդուման իւշ քիշի չիմի թէրք
իմտիքաէն ատնրա, զիւրը իմտիկի-
վիդ պաշ խէքլար եէշխյիքլէր ա-
բատաբնատա զայպ օյտու, վէ պիր ին-
ատան վիճուտի մէղքիւր չամ ադա-
ճքնգատան չեվիքլիւք վէ մէհարէթիէ
աչաղը գայրը, վէ հէնուդ պիղճէ
մէճհուլ օյան պու չախտ, իւղէրինէ
պուրանան ադաճ եէշխյիկի իմօղա-
քընատան խալի օղուտ խյին պիատէ-
ֆամ սիլքինտի։

Ճախար մէճհուլ զաեէթ քիւ-
չիւք, զայիֆ վէ ատգալը օյուտ,
ատհիհէն պիր ճիւճէ խտի։ Մէր-
գումուն պատատլարընըն զարիպ
չէքլի, արբիրընըն գատնգուրու վէ
գօլարընըն ֆէվգէյատէ ուզանգա-
զու, քէնտիտինի, օշընդ օնանդ մայ-
մունլարը ճինսիտատէն օյան պիր մայ-
մունատան ատա իմէֆիդ իմմէմէք-
ատէ, վէ սիմատընըն չիրքինիկի վէ
մեքրատհուուզու խտ, պու մի՛չապէ-
հէնթի իքմալ խյէմէքատէ խտիքէր։

Պէօղէրիտէ կէվինճէ, պատնլար
ատա գըր բինկի վէ ատէչի օյուտ,
ուղուն վէ չիշկին քիւրքիքիւէր իյէ
կիպկէնտիշ օյուտուգլարը թագտիրատէ,
եայրնըդ ֆէնատա վէ ֆէնատլըդ թա-
բաճքնա մայիլ պիր ագլ ու ֆիրա-
սեմ խյմա իմմէկատէ իտիկէր։

Իչպու ճիւճէնին կէյիրտիկի էյ-
պիսէ բարչա գարչա օյմուշ օյուտ,
քէնտի զայիֆ վիճուտի իչինտէ զա-
եէթ էնյի իտի։ Մէրգումուն սէրթ-
լէշմիշ սիմատընատա կէօրիւլէն միւ-
իմէտատիտա չըզդլատան, քէնտի-
սինին էյյի նաչքնատա օյուտուտ ան-
լաչըլմագտա իտի իյէ տէ, ադալա-
րընըն չեվիքլիկինէ պագըլըը իյէ,
մէրգումուն պու սինտէ օյմուտըդ
զանն օյունմագտա իտի։ Իչպու
մէճհուլ իւլ ահմալ չախտ, ատնրա-
ճքն ադընտա եադըչպատագ, պիր
ադ էվիվլ Էիւքիւն եաքատըդ կիպի,
քէնտիսի տէ մէղքիւր ատնրճքն
իչինի կէօրմէք իւղրէ աչաղը էյիւ-
տի։ Մատիւմիւմիդ օյուտուտ իւզ-
րէ, Բընէնին վիճուտու ատնրճքն
իչինտէքի գալըն չալը չըրըքյար վէ
ֆիտանլար ալմքնատա պայպ օյուն-
չ իտի։

Պատէհու մէղքիւր մէճհուլչախտ,
պու պըրատա չօղլուդ ֆիլմատր կէօս-
թէրմէկեէրէք վէ արդատընը ատնր-
ճա տէօնիւպ, պուրնունուն ալմքն-
տան պիր չարդը չըզըրատագ, մայիւ-
միւմիդ օյան չամ ադաճքնա տօզ-
րու իչէրիսէտի։ Մէղքիւր ադաճքն
պիր ադ էօթէսինտէ պիր նեվի եա-
վարլագ վէ տիւզ ըվ թաչը պու-
րունուպ, պու թաչա ատա թաչճք
գալեմի տօղունուրմամըշ օյուտուտ
հատէ, պատնունա պիր թագըմ
ատմաշըդ եարրատլըը նիմ տու-
րէմատէ գաբանմըշ իտի։

Մէրգամ ճիւճէ մէղքիւր թաչա
տօղրու էյիւպ, թատճճիւպտէ շայ-
լատն պիր տահուլէմէլէ եօգարըը գալ-
արըաչըվէ պու տատէմէլէ գէմինինէն
թա ճիճատրնատա պուրնունուն պիր

Ներսիվենին իմա պիրինճի գատէ-
մէի զահիր օմնալա , մէզքիւր ներ-
սիվենաէն աշաղը ինամէ պաչա-
ար , վէ պաչը ղէմիրին հիլասընա
վասըլ օլսուդունսա , զիքրի սեպ-
գաթի իսէն սիւզ թաշը հէրինէ գէ-
տու , վէ պու վէճճ իլէ աշաղը էն-
տիկի տէլիլին ադղընը թէքրարէն
կիդիէտի :

Պիր գաչ սանիյէ զարֆընսա ,
չախար մերդում , Բէրժանըն պիլէ
պիլմէտիկի պիր հօլա վասըլ օլսու-
քի , օրտան , պօչ սարնըճտան իմա
Օթէլ տիւ Տիսպլընըն պօտրուկա-
րընա գատար կիտիկիր իսի :

Մերդում , մէզքիւր հօլսըն ադ-
ղընա կէլտիկինտէ , տուրսա , վէ
ճէպինտէն իքի ուճըս քէմիքտէն
պիր տէթի չըդարըպ , սուսատըս-
րընա հադլաչարրարը , վէ մէզքիւր
ալէթի վասըթտաճըլա զարիպ , քէս-
կին վէ ուղուն պիր սէս չըդարմա-
ճըյա , մէզքիւր սէս տիփարըտտան
ադա իթտի : Պատէհու մէզքիւր ի-
չարէթէ միւչտպիհ , ֆագաթի ուղադ-
տան կէլտիկի ճիհէթիլ , իլգ գում-
վէթինի զայդ իթմիչ օյարադ տի-
կեր պիր սէս իչիտիկի :

Պուննուն իւղերինէ ան տադըգա
կէչտի , վէ պիր ադ ոճնրա մէզ-
քիւր հօլ իւղերինտէ պիր ճիւզի
ըչըդ կէօրիւ լմէքլէ պէրտադեր , սուս-
լուդ իչինտէ տաղըր վէ սէրի իլ
հարէքէ պիր տաղմ սէտի իչիտիկիտի :

Հէման այնի վազըթտա , մէզքիւր
ջէջդլը տայիրէ իչինտէ , պօճու ու-
զոն , տաչյարը զըվզրճըգ , հէյ-
նէթի վահչի , ուժուզպաչը էնդի ,
գօլ վէ էլէրի ֆէվզէլտաէ պիւլիւք-
լիւքտէ օյարադ պիր տաէմ կէօ-
րինտիւ :

Պու հէնդի կէլէն չախա , ան տլ-
թընճը տարըն տադէրլիքտէ էսկի-
միչ օյան պիր տադէրի կիպի հայ-
վան տէրխանտէն պիր էլպիսէ կի-
յինմիչ օլուպ , պիր կէօղիւ տալ իս-
տի , վէ զահէթլէ պիւլիւք օյան
պաշրընըն էմրտաֆընա տաճի պիր
երկիզ զրտըզը մէնտիլ տարըլ-
մըչ իտի : Պու իքինճի չախա , զա-
յիֆ վէ քիչիւք օյան չախարն հա-
նըգնա հադլաչար , վէ թէհլուհտա-
միլ տուրէթտէ մէրդումնա պաչ-
տան տերաղա գատար գիտիր :

Պու իքի զարիպ հէյհէթլի չախա-
լարըն պիրլիքտէ պուլունմատը ըէք
թօհաֆ վէ մերադը տավէթ իտինի
պիր մէնզարէ իտի , չինդի պիրճիկ
ֆէվզէլտաէ գումվէթլի կէօրլուն-
տիւկիւ հալտէ , տիկերի իսէ զա-
եէթ զայիֆ կէօրլունմէքտաէ իտի :

—Տա՛կօպէր , տէտի իրի տաէմ
թէհլուտամիլ պիր սէտա իլէ , Պու-
թօն տ՛Օրսէն (քէնտի իտամի իտի)
նամուտս իւղերինէ նէմին իտերէք
սէօյլէրիմ քի , էկերչի պէնի պօչ
եէրէ պիհուզուր իթտին իսէ , հա-
լինէ էսէֆ իտերիմ , զիրա պաչընտա
ճուտիուզլար եուպարրատճաղըմ :

Ձիւճէ թահդիրտամիլ պիր հէյ-
նէթ իտարէ իտերէք ,

—Մ իւմքի՞ն մի տիր քի , տէտի ,
քէօր պօղթի պու գատար էնդի պիր
գաֆա իչինէ պու տէրէճէ ազ պէյն
գօտսըն :

—Նիհաեէթ , տէեու տէվամ
իթտի իրի տաէմ , տէօյլէ վէ ֆիք-
րինի կյզահ էթ , նէ՞ տիմէք իտթէ-
եօրտուն :

—Սանա պիր մուհիմմ հաճատիա
վիրմէք իտթէօրտամ :

—Նէ՞ կիպի :

—Պուրատա եուպըն պինդ եէրտէ
պիր կէնճ տաէմ գաթթ օյուտտու :

—Նէ՞րէտէ :

—Թօմպ–Իտուար սօգատը չինթին-
տէ :

—Տուէյտօտ՞ մը :

—Էվվէթ վէ խայր, չիւնքի տուէլլը պիր ահեմիէ իտի։

—Իյի նէ՞ Եաբալըմ, պիր կէնճ աաէմին գամիլ իհտիմէհնեան տօլայը պիղճէ նէ՞ փէտալըգ վար սըր։

—Էկէրչի գամիլլէրին, Եօլտաշլարընը պիրիկտիլ ինսան նաչիըր նէ Եապարգալարընը պիրիկնիլ, պիլըր էֆէնտիլըզը իմէգտիլ իսէրսինիզ։

—Զանն իսէրիմ քի, մէզհիւր նաչր նէվբեահ իսէ, օտաստա պլըրտարլար։

—Պա՝ կէչիտաէ խոխամ պուլան տարընճա ամէլլեր։

—Նէ՞միզ լազըմ, պիզ պուճհէլլէ կիւմիւք վէ չըգմագ իչին տալա մէզհիւր տարընճաան կէլմէյիզ։

—Օրտաք մնալըմ, լաքին էկէր զանընըմ իւզրէ, գամիլ օյունան մէրգամ չոխա, էհէմմիյէթլի պիրի իսէ, բոյնս իհտարրիեամնա պուլտաեառաճագ սըր, վէ էկէրչի պուլ իհտարրիեամի քօյնս նաղըր Մ. սը Յարմիխին մէհտուրլարընը պուլտաեա գաատար սեմգ իսէը իսէ, քի պուտա իհմիմնըտէն պուիտա աէյիզ ակր, պուՆատան պիզնէ պաղը խաճըլըըզ նէմմիճէլէը զուհուրա կէյէպիլիր։

—Հապգրն վար սըր, Տա՝կօպէր, լաքին պու ֆէնալըգըն էօնիւ նաՀսըզ ալընապիլիր։

—ՊուՆատան գօյայ չէյ էօգ տուր, չէօյլէ քի գամիլլէրին կիպէնմիշ ալտա գլարը մնահէլլանՆատը չգտըրըրլ։ Իմնի, Հալաէ ատընճաա կիտէյիմ, վէ մագիմտըը մէրգա մնա ալըգ, վաղտալընշ օյտաղտա մահէլլէ կէօմիւրլիմ։ Պա՝ տուրլիլ էկէը քէնտիւնի տրամաեա կէ իլլէր իսէ, աէրՀալ պուլտագ, վէ պուՆատան տօյտը Հօշնտա օյտաղտ, պիր լմագըմ պիհուտաէ ճտա հարրիեամի լէէ արճըգ ուղրաշմազլար։

—Սահիհէն Տա՝կօպէր, ունն նէ գատար ազըլըըտն, տէտի Պուիճտա՝Օր, ֆէմգէլատաէ պիր Հալրէիճլէ։ վէ ատրտա իրիտի պիրիկտաէ ուեատչտատգ, Բընէ տը Բիէօտիեն վիճատ տինէն գոյդ օրմանշ օյտաղտա մնհէլլէ տօյդտ իլլէրկտիլր, վէ մէրգա տունն վիճատտի օլ ատէ կին մանճհատա իչինտաէ տտրգմիշ օտատ դա Հատաէ, վիճատտը մէզքին իրը եէչկիլիքլի չտ դ տրտատն չրգտրրըգ, գատմա կէչկտին իս զէրինէ եահքըտրտար։

Պատէհա Պատիճտա՝Օր, Բընէնին սիմատը թատատիքրնր կիգլմէ քաէ օյտան մնանճհատա պէրճհատաճի իսէրնէ,

—Լաքին, տէտի, պիղճհատիճէ չէյթանտար չահիտ օյտաղտար քի, պուկիս զէլ պիր տէկիգ տնիզ իսիշ, վէ գագճիլլէ պէտ բրէտա տը կէմէնէնին նէ զտիհտաէ քէտէէքլէրին խըզմէճքտատրը իչէն, պու գամիլը օյտատտա կէօրմիշ օյտաղտնմա չէօյլէ պիր տէկրտահիլը իսիէն օյտաղտնմա պիր տէկրտահիլը իսէրսինիզ։ Զանն իսէրիմ քի, պու պիչտիր պիր զամ ատը։

—Պատնա տահի էօյլէ կէօրմինճտ, վէ պիր թէէմիտ իսէրիմ քի, պու պիչտաէ չէճիտնէ տտէկլտ իճքտաէ իսէ, վէ էկէը պիր չտրէճ տտահի տատտա կէչէճէք օյտա իսէ, իտտահի տհրէճի եօյտնտա ժիճէրատհի օյտաճագ իսէ տէ, իտտահինն տտտհկտրքնտատն պտ յտնտն իչքի նէֆէը հտյտտտտտր տրտտտա կիրիպ, պու զէվկլըքը տրգտատն վտ յտտտ բտր։

—Էկէրչի պու իչքի հտյտտտտտր, պու իտզմէճիլէրիճէ պէտէէլ իտճրէճի տլճնգտտա իսէի իտէէրը, նտտրէլ քի պտնճատն էօյլէ օլճտտը իհմիճ-

մալաէն ախր , անկէ քէնտի վազ-
ֆէլէրին իճրա իմմիչէր ալամէք
ախր : Ծատախ , Տա՛կօպէր , պա-
ատամ՝ սա խասիմէրինին ատրնքճն
իչէրինէ ալմադաան էվվէլ , ի-
զէլ խոխ ապաալը՞ր մը :

—Պէն կալլէ պիր չէյ կէօրմէ-
ալիմ՛ , զալնպա օլ ճիհէթի ան-
ուէթ-
տուբար :

—Մաամաֆ քի անկէր եարա-
պըլար իսէ , պիրլ եարպըմ՛ :

—Պա՛էյօ ա՛Օր , ազիզ արգա-
տաշ , պիրլ՛ըմիրին , պա կիւն ա-
նին էֆ քնարդը բէք թահսին իմի-
եօրսո՛ . չափսըդ պա-
ըչի եարա-
լըմ , վէ սօնրա չու ճէսէմի չլիմէ
կէօրմիյըմ՛ :

Պէօյլէճէ պա-
ի հոյտուտար ,
Բընէնին վիճուտա-
ան եանընտա , հէ-
նուզ մազէ օլան պիր լէշ զիւա-
ֆէյի եանընտա մօրտանան գար-
զոլար կիւլի , մէրտիւհ պիր ա-
ճ կէօզլիւ լըչ չէօմլէմիկէր , վէ պիր
չօզ իմճրի պէկեր աչիլէրէն օյան
պիր մէհաւիմի ճանտա-
ան իլէ Բը-
նէնին էլպիսէֆ ճէպլէրինի եօզ-
լամաեա պաշլատըլար :

Նահէհան Պաթթո ա՛Օր պիր ա-
վլինճ սէտաը ըէֆ իմճա , վէ Տա-
կօպէր պա-
սէտանէն ճանէճաքընը
անլաեատաղ ,

—Պապ ալըմ՝ նէ՞ պուլտուն , չա-
բու՛ղ կէօրմէյը , զիլա օնտա պէնիմ
տախի հիսէմ վար տըր , տէեու
պաղլըրսը :

—Ե՛ա նաա պուլտում՛ :

Պաթթո ա՛Օր , պաղճատէքի սօն
սէօղիւ սէօյլէմիկի սըրտտա , տէ-
րտնի տօրա օյատաղ իրէքլի պիր
քէսէ կէօրմէյէմ՛ քաէ իտի , Պա-
քէսէտ , ճնար քիւնէն պ ծնմ աք ֆիւ-
ատաղ ատան իպտող իմմիչ օյտուդա
աչմաճաան պաղիտի պուլունճաղ-
տա իտի :

—Նէ՞ գատար տըր , տէեու
սիւալ իմտի ճիւճէ , վէ պա-
ալըղ-
ըէֆիդի , ազիզիս յա-
ի ալմաճա-
ըդնը Բընէնին մնանմատաճան պիր
քէնտըրտա գօրմադտա իտի :

Պաահհա մէպլաղը մէղքիս ըը սա-
եըղ , ոէ բոէն ատէտա ալմաճն պա-
լարադ , գըրպ՛ա տանէ բայրաշալըր ,
վէ ակմճէլէրինի աշկեաբէն իզ-
հար իլլէտմէլը :

—Ի՛հմիճալ քի , իւղէրինաէ միւ-
ճէվհէրաի տախի վար տըր , տէեի
Տակօպէր , մէղքիս մէմնուլին պայ-
րի նիյամէմաէն ատանը իտանտա
սիւչէրէկ , վէ պա-
տէֆտա Բընէնին
ճէպլէրինի տէ՛յլը , իլլա կէօրմէյ-
նին տիւրիս մէղրինի ալտաշմըլտանտա
պաշլ տաը :

Մ՛ըդ տա՛ր , տաղ էվլլէ կէօրմէյ-
ին տանմամ՛ալտալըընտան էբէ՛յճճ դը՛յ-
մէթտատ պիր իմտատ չըգտաըըղ
զէմտան , պիրտէն պի՛ճ կէօզէ չալ-
բատաղ տատրէթտաէ տիմիրճտի :

—Նէ՞ վար տըր , տէեու սիւալ
իմտի իրի տտէմ՛ :

—Նէ՞ օյտաղ , պա-
տտէմ էօյ-
մէմիշտիր , զիլտա եան ըէկինին չալը-
մտատը աէտինճ իշիմտամ՛ , տէտի Տա-
կօպէր եան-քաէ աէտա իլէ :

—Ա՛հ , չէ՛յտան , իշիճէ պա-
ֆէ-
նա , տէեու մնագատէլէ իմտի ը-
ըէֆիդի կ ըվըրճըդ տաչ՛ըրըը գաչը-
եատաղ :

Մ՛էրգ տամանէն աէրճի չէ հրէսինաէ
պիր ալըղ ազիմ՛ մնահգունէյ՛էճի
վէ մէ՛յեատէյ՛էճի միւչահէտաէ օ-
լանտատա իսէ տէ , պիր ազ սօնրա
ֆիքրինաէ պիր իտատատվա՛ր հատղ
օյատաղ , մէղքիս էտէրի մնահգա-
նէյ՛էճի վէ մէ՛յեատէյ՛էճի տէրհալ
գազիլ օյատա , վէ մնահէճնատաղ պիր
սէվինճ իլէ ,

—Էկէրչի չիմնի հատատճատա իսէ,
պիր տոտգըգտատան ֆէվվի օլաճաղ

ատը, տէտի, վէ քէվրինաէն գըս-
սա վէ էյլի, վէ ուճու սիվրի պիր
պըչադ չըղ ալըղ, գօլունու եօգա-
րը գալալըտա, վէ հէլ նէ գասար
եիւրէկիտին իա օրթանտան վար-
մադ իւզրէ պիր հարէքէթէ պու-
լունու իսէ ան, Տահօպէր ակրա-
գադ վէրգումէն գ պալնու իտուի-
տու, վէ ըհթիմինէ, նիլյէհիլինին
իճրատը իուսուսունատա միւսաատէ
պլագ մատը։

Պուլան ա՛Օր ֆէնա պիր նաղալրա
Տահօպէրէ պագ պագ, վէ ահչէ-
րինին արտանտան մընրըլատադտագ,

—Լանբգ քլը իճրա իսիրմիշ օ-
մանատա պիր իչի նիզամընա գ օյմագ-
լըղմա նէ՞ իչին միւսաատէ իմմէ-
եօգաուն, տէտի։

—Նէ՞ իչին պու ատէմի գ ամէլ ու
թէլ՚ֆ իմմէ քլինկի իսիմէեօգուսուն,
ան էուս միւալ իմատ ճու ճէ։

—Զիւնքի քէտագ իֆագ ատի իսէ-
ճէք օլու իսէ, պէ յոհիմիշէ իտագ-
սիմ իմատիկիմիշ, վէ զաման իսէ-
րիմ քի քէնտիսինէ իեատ իմմէք-
լինկի ատա տուգու իմմէ ատինկիմիշ-
ղինկ ալմաունդագը պիղտէն կէլուսէ
իմալ գ իսէճէք տիր։

Տահօպէր, պու ուէօղլ՚ը իւղէրին-
նէ ուսու զլագընը սիլքինկէք,

—Պիրադ, տէտի չէտաէն, է-
կէրչի նգ գագինիշ եատէը օլուգ,
պու զամըն եարէլի միւհիմ օլ-
մադղատ իսէ, պու զամ պիղիմ իչին
ալմաուն եուսու ըմա եուսուրըմսատ
պիր իտուու գ սլաճագ ագը։

Տահօպէրին պագէտաէ քի իֆատա-
ԹԸ բէք տագուս օլատ պու ճիհէթլէ,
Պուլան ա՛Օրատն տէհշէթլի սիմա-
սքնատաքի միւ քէտաէր հալ իմէգ-
տիլ օլատ, վէ պատէհու ճիւ ճէ չու
եօլատ քէլուսու տէվամ իղլէտի։

—Ամէն պէնատէն տատա իչի պիկիր-
սէն քի, պու զամ զէնկին պիր քիմ-
սէ տիր, չինը ըի ճէգինատէն տօլու-
պիր քէտ չըգ միշ ագը։ Իսմի պիգ
պատուն իգատուիսինէ պագ պագ,
էկէր էօլուր իսէ, եապընըշ էվէկ վէ
զահմէթլիսիգի զայդ իտիգ, քէն-
սինինին պիր քիօշէտ տէֆն իսէ-
ճէ իլիգ, պիրադ էկէր քէտագ իֆա-
զամ իղղըր իսէ, քէնտինինէ իեա-
տէ իսէճէք օլատ զատմուշ հատըրի-
նէմէ պէտէլ պիւյուք պիր վէգ-
լագ թամէգ իտէրիգ, վէ պու վէգ-
լագըն մէջ տատըգնը պիր խայլի ատիգ
ու ատիգ իմէֆէ քրիւտանատ տօն-
ըա գ պատալաչատըգըդ։

—Լաքին պագալըմ՝ իսիմէնէճէ-
կիմիգ վէպատը վէրնը՞ մի։

—Վիրմէք տէ տէօղ մի, հագ-
գըմնգատա իմէչէքքիւը պ՚ուէ պէճատ
իտէը։

—Բէք իչի տումիա, պուրատան
տիշտագ չըգտըգտան տանտա, չա-
եէտ պիգի զամմուգալը, վէ պօտ-
թուտիպրն էպատըգնը թօլիսէ իտագէր
վէրնը իսէ։

—Ինիմիսէնէ եօգ տուը, չինքի
եվվէլ էմրատէ քէնտի գ ուրմատըգը-
լատը հագգընատա հիտա իսէճէկի
չիւրըտանիչ յէմի վազիֆէսի իգիմի-
գա գընճա, ֆէվգէլատէ տէնը տու-
քինճ իսիմիսիգ իտէճէք տիր։
Պուէնատան տա գամիսնագալը, իտատ-
իմատըգը միւատէմինատէ, նէրգատէ օ-
ատու զունու պիրվէչէճէք տիր, վէ քէ-
պի իֆագամ իչէեէրէք, պուրա-
տան տիշտագ չըգմագըգ վագիգը
կէտուկինատէ իսէ, նէրգատէն չըգմըշ
օլատ զունու պիրվէմէսի իչին, կէօղ-
լէրի պագը գլատագ, պուրատան
քէնտիսինի տիշտագ չըգագմագըգ-
պէն տէրիւճատէ իտէկիմ։

—Վէլհասիլ, տիմէք տէն հէր
չէյի իս գէրինէ տագէօտուն։

—Էվվէլ, հէր չէյի իսգէճիմէ
ալըգըմ։

—Օ հարա՛ք, պէհէնտիկին կիպի իշլերի թէրթիպ իմ՜ժ՜քիկէ սէնի ա՛ըակամ պրոպլըմ՛։

—Սէն ա՛ք իլերտա՛ք սէնի մէմ՜նան պրայրըմ՛. չիմնի սէն պունա հարամ՛ էմ՜ք, պու վիճուտա պուրտան գալարըպ, պիզիմ տայրէմիզէ կէօմիւրկիմ՛։

—Սէն պարչա, պէն հայընըզ կէմիւրիւրիմ՛, ամա Պաղմա՛ն՛Օր, ու ֆիկրադը Բընէնին վի՛ճուտնի ալըպ, սոլ զօրա իւզ բինէ տիմա՛ք, ու մէզքիւր ևիւրտէն ուզայը ատըպ պիհուզուր կէօրիւնմէմի՛։ Տակօպէր տամար ֆէնէրի էյնէ ալըպ, պէօյլէճէ իւրի հայտուտար պօտրումէն իշէրի համրանֆընա ուօլրա ևիւրիւմէճէ պաշյամրար՛։

Էնտայի քահա՛ Բընէնին մանմօ՛ա՛ ուէրէ տիւշիւճ իւչ տէ, իւրի բէֆիլրէտէն հիչ պիրի կէօրմէմի՛յէր։ Տակօպէր, պօտրումիւրը կէՀ՜տ՜ն ա՛ն՛ըա, մինիմումիզ օ՛ըան քիմիրի պիր տայիրնին ուէմիրտէն օլան պ՜ըէտտունու աչը՛ք. պու օ պարա իտի քի, Լիւք տը Բէրժան իրչ ա՛ն՛ըն էմրի համհիընտա չայրշան իւրի իշճիլեր, ա՛ն տիմրար ևբպ տչգտան ուօկա պուրմուչար իտի։

Ճուճ, պիրրի սէպդամ իմ՜միշ օլան պ՜ալայ ֆինէրի ևապը։ Պաղմա՛ն՛Օր տանի՛ տէրհալ սուսան՜տան պիր նէմի համդ իէտարէյ իտիպ, Մ. տը Բիէռնիս օրտաւ հա՜իքրտը, ու Տակօպէր, մէրգ ու մունդ ևար լարընը թէֆիմիշ ու մուպնէ՜նէ իտէպիմէ՛ք, ու նէ տէրէճէ տ՜ղըր օլուռգլարընը անկուպ իչին, էլպահէ սինի իւ զէրնատէն չրգտարը։

Մ՜ալիւմիւզ օլաուղու իւզրէ, պու ևարէլէր իւչ տանէ օլուպ, իւրիսի արգատան ալչագճա աչըլմ՜ի՛չ իտի, հալ պու քի՝ չիմնճիւտու Բընէնին կէօքսիւնմա՛ մա օրմ՜ա՛ըտա իտի քի, պունու Լիւք տը Բէրժան. Մ՜արէա իւէ Օ՜ղրիպ տնաճ ալչագ ճա հարճ՜քէմ՜էրի էտնաըտատա ֆ՜ուրտի պուլաւ, ալչը՛չ իտի։

Տակօպէր, հէնուզ պ՜ալը պան պու հարէէրի իմ՜ազ տա իւէ սիլմի, ու պուտ հու քէնտի չագրար՜ա՛ուէրէնին ըսիրէրինի պէրտի պիր քէմալ, ճիտտի պիր նագար իւէ ու մէՀ՜մ՜էրինէ պիր ճէրրահ կիպի մուտաֆէնէ իտիտի։ Շիւպհէսիզ Տակօպէր ա՛ուրտատա տավա բուտի կէտա պիր իշ կէօրմէքտէ օլմնէրպ, պիր իտա՜իտաճը էյիւիմէքտէ հապրդամէն իէճրիս պէտի պուլունտուղու, ու ոչ պատէ պայը կինա մնպի մնիմը օլաուղու անկաշըլմադ տա իտի։

—Էյ՜նա՛ը պուլաճաքտան, ար՜դա՛տաշ, ատէտու սիւռչ իտիտի Պաղմա՛ն՛Օր, Տակօպէրին պիր իտալի վադըմ մուդէ նէմնէ ակվամ էյէհքաէն ատըտա։

—Շէօյլէ պուլաճաքտա՛ր բի, տէտի ճիս ճէ, պու ատէմին իտատի վէ քէնտի մնռէյիմնտէ չայըշան տիկէր իւրի հատատիւկը չօղատղ հէլի՛ֆ էր իտիշկը։ Զիտնքի վագտա չու ճատ բէվէր տէրնին ու՛ե մնռէտտիպատալը իտէյէր տէ, նատրլ քի էօյլէ օլաուպունտա զատն իտէյիտ, մնս հ՜յ՜ր տէյիլ տիվլ ր, ու ու՛ևտ իտէյիտ քի, պիղ չօղատ զահմէտ չ՜ի՛ք էքսիպնո, պիղտա տալատան նուտնուրմատ ճատ մա բիզ ատան իտատուպունէտիրնէ պու գ՜ուրտի տրտնճղըղա մուտաֆիզ օլաճաղըզ։

Զանն իտէրտնին քի, Մ. տը Բիէռ, իշ պու իտէյիտը բէ՜յտանիզ՜ըլիկի իտատիպ իմ՜ազ իւզրէ, ճատ՜ըղ պուտ պու տէրէճէյէ կէտտի ճի՛ղի պիր հալէքէվի իճրատ իտի՜տ, ու ուօլնուշ օլան տաուտագա-

ըլլնաան հէմանն պէլլի պէլլսիդ սու-
րէթաէ պիր նէֆէս չըգար : Ձիւճճ
պու հալի կէօրիւնճճ ,

—Ադլը պաշընա կէլլիեօր , տէտի
եավաշ սէտա լիլ :

Օթէլ տիւ Տիաղլը պօտրումա-
ըընըն դարիպ սոգբինէրի օյուդ ,
պիրթէսատիֆ Բրնե ազ Բիէօճէ
եարաբմ իթմէգլիկէ կէլմիշ օլան
Տակօպէր իլէ ՊուԹօն ա՛Օյուն քիմ-
լէր օյուդլարընը օդուեանղարըմը-
զա պիլսիրմէգլիկին վադԹը կէլտի :
Իմամ հիքմեէմիզ սբրասբնա տա-
խիլ օլմուշ օլան իշպու իգի եէնի
էշհասըն Թէրճէմէյի հալէբի հադ-
պընտա մուխԹասարէն պաղը մալիս-
մաթ վիրէլիմ :

ՊուԹօն ա՛Օր , բրէնա ազ կէնէմէ-
նին էմրաքընտա վագը ԲուաԹու
նամ մահէլլեէ Թէվէլլիւտա իտիպ ,
հարատքեաԹը վահշիանէ վէ չեսի-
տէսի իլէ վաԹանընը տիւչարը իէւիճ
էյէսիքտէն ոճնրա , եիկիրմի եա-
շընտա սիլգի տասքերիեէ տախիլ օ-
մուշ իտի : Մէրդում , մէմուլ օյուն-
տուզու իւզրէ , մէնտուպ օյուտուզու
պայըն էն ֆէնտա էֆրատընտան պի-
րի օյուտուզու Թագտիրսէ , տասքեր
պաչալը մադամընտա գուրշունտա
տիպկիճէճ իտի իսէ տէ , մաԹպուլի
մուֆահհամը օյան բրէնօյն հիմա-
հէյլի ալիճէսի սաեէսինտէ , մաղ-
հարը ածիվ օյուտու :

Բրէնօյ մուշտրիլէյհ իսէ , մէր-
դումէն , չիւքրանիյէհէ վէ ԹէօՎ-
պէճէ տայիր օյան իֆտաեէլէրինէ
հինանըզընտան , վէ քէնտինին վահ-
շի վէ սէրմ Թապիտիը , գուրտ-
լար իլէ եէպանի ոճնուզլարը ավ-
լամագ իչին քէնտի իւլքեաբընտա
մէսաբիֆի քէսիրէ իլէ պէսլէտիկի
ազկըն դաշար սիւրիւսիւնին վահշի
Թապիտիընտա քէք մուվաֆըգ կէ-
լէճէկինի դանն իյլէտիկինտէն , մէր-
դումէ , քէնտի զաշար սիւրիւսիւ
խըզմէթինտէ իսԹիխտամ իյլէմէք
իւզրէ մանէԹինէ ալար :

Պիր միւտտէԹ գատար տիժմանը
մէրդում Թէքտիր վէ Թաղիրտէն
խալի օյուտու , պիրտա սէ յտի շի-
քեաըը քէք գիեատէ սէվտիկինտէն , ատա
եօրուրմուզ վէ ավ պօրուտունու ֆէվ-
դէլատէ գումվէԹլի չալար , վէ եա-
դըն վագըԹտա զաշար սիւրիճճիւ-
լիւկիւ մէնէֆտինէ Թէրֆի գըլընտա-
ճաղընը մէմուլ իտէր իտի . հալպու-
քի կինինէն պիրինտէ տօզուշտան օ-
լան պէտխուլլուղու զալէպ իս-
տիպ , էհէմմիեէԹի օլմտեան պիր
միևնադատտան տօյայը րէֆիդլէրին-
տէն պիրինի կիւզէյճճ Թէքմիլէտի :

Բրէնա , պու տէֆա տախի մեր-
գումա ածիվ իԹտի , վէ լաքին եկէր
պիր տէֆա տահտ պու եօլտա հա-
րէքէԹտէ պուլունուր իսէ , ինսանֆ
ու մէրհամէթի պէր Թարաֆ իլէ ,
քէնտիսինի մահքեմէյի տատաէԹէ
Թէօլիմ իտէճէկինի պէեան իյլէտի :
Հալպու քի չօգ զէման միրուր իմ-
մէքտիզին , ՊուԹօն ա՛Օր պիր ֆէ-
նալըգ իճբատընտա տահտ պուլուն-
տու , վէ պու քէրրէ իշպու ֆէնա-
լըգը , պիր ճինտաեէթ մէրԹէպէսինէ
վատըլ օյուտու , չէօյլէ քի մէրգում
զաշար խըզմէԹճիսի , պաշ զաշար
սիւրիւճիւսիւ Թարաֆընտան վու-
գու պուլան պիր Թէքտիրէն տօ-
լայը հիտտէԹլէնէրէ ք , պու պիչա-
րէյի պիր գարատինա իլէ էօյսիւր-
տիս , վէ արԹըգ մադհարը ածիվ ու
մէրհամէթ օյուտուեաճադընը անլա-
եարագ , պէրտպէրինտէ քէնտի ավ
պօրուտունու , պըչաղընը , վէ պիր
ազ պարուԹ իլէ պիր մըգտար տա-
խի դուրշուն կէօյճիւրէրէք , օյ-
մանդարա չէքիլտի , վէ օրատտա պիր
տէնէ գատար զաբիսպ վէ վահշիճէ
պիր էօմիւր կէչիրիսպ , չէօյլէ քի

եալընդ քննախոյնէ մայիւմ օյան մայ-պրալտրտա եաթաբ, վէ սրա սըրա չու եա պու չինֆիլինէ կիտե-րէք. վ'երկիլէր ատվչերիր, վէ քէօյ-լիւլեր ատ դօրդուլարընտան մեր-դումա իյմատի իտէրլէր իտի: Վա-գտա պուզէն հիւթիւմէթ թարա-ֆըննտան մէյդումանն իտատ իպինէ ատատքիր սէվգ իտիլիր իտի իսէ ատ, ՊուԹօն ա'Օր ատատքիրի մէրդումէնէ ատլա էհէմմիյէթի վիրմէզ, վէ ա-րալըդ տրալըդ պունլար թարաֆքն-տան բէք սըդըշաբրըտրդընտա, ժանատրմալարտան պիրինի էօյտիւ-րիւբ, վէ պու տուրէմլէ տիկէրլէ-րինի զարէթի վէ չճատատման տիւ-շիւրիւբ իտի:

Բրէնտ տը կէնէմէն վէ մահ.քէմ րէ յիտի, պունճա ճինտանէթլէրաէն վէ միւթթէֆխիմին միւատէթի մէտիտ ճէզատըզ պրոգրըմնարընտան տօյա-յը բիւր զաղտ օյարադ, ՊուԹօն ա'Օրու հէր հատէ ախզ ու կի-լինֆիլ վէ եահօտ դատլ իյմէ.քլիկէ գարար վիրտիլէր: Պինապէրին միւնթազամ պիր հէյկէյ թէրթիպ օլունարադ, իչի ալայ ատքէր իլէ թէ.քմիլ մէմլէ.քէթ էհտալիսի պու հէյկէյմէ տախիլ օյատւար, վէ պու վէճհ իլէ պիր չօգ մէտաֆէ գու-բրինատ պիր ատ յիրմի թէշքիլ իտի լէրէ.ք, նէտաէրլինատ.քի սիյահյար իլէ ֆիրարկյի մէրդումու կէչիմէզ պիր սէտա արատրնտա թէվդըճի յիմ-մէ.ք նէյյէյիմնատ պուլունտուդար:

ՊուԹօն ա'Օր պու հատէ արթըզ քննախյի մուհաֆազա իտէմէզ պիր բատտէհ կէլմիշ օլատւդունտան, հէյկէյմի մէզդու բէնէ գօմանտան-լըզ իտէն զանպիթլէտտէն պէրինի հէրէ հաթդըտաբ, վէ մէրդումտան պէ յիկրի իւղէրինէ աթլատարադ, քննախոնէ գարշը էմ'րաֆա իտիլ-մէ.քտէ օյան յիւֆէնկ ատմէչչէրին-տէն վուրտումագըշըն մահէլլի մէզ-քիւրտէն կէչտի, վէ պէ յիկրին ա-եագ լարբնտա քննախոնի կէօթիւր-մէ.քլիկէ մէճալ գալմանըճաեա գատար, մէգ.քիւր հայվանը սիրա-լը ֆէվգէլատէ իլէ գօչատւրտու:

Պիչարէ հայվան թագաթ ու մէ-ճալտէն մահրում գալըպ, պիր տախի տօզրու լումադ իւղրէ, ճէրէ տիւշտիւկինտէ, հայտուտը մեր-գում եաեան տուրէթլէ եօլունա աէվամ իյմի, վէ մուհասէբէ իւ-տիլմիչ օյան եօլլարտան կէչմէ.քլի-կէ տադընտըզը կիպի, էյնամը հա-րէ.քէմի տէ եալընդ կիճէյերի օ-լուպ, հալպու.քի կիւնահուղէրի պուղտայյար իչինտէ եաթը.պ ու-եալ, վէ եահօտ չունտան պուն-տան տատտպա տիլէնիր, վէ եա-խօտ տտհա տօզրուտու թագէպ ի-տէր իտի, վէ հիչ պիր քիմսէ, մեր-գումտուն ուղուն պօեունտա, վահչի հէյկէթինի, վէ թաչըտրդը գտրա-պինտաեր կէօրէրէ.ք, մամիլտպունտու րէտտա իյմէ.քլիկէ ճեօտրէթի իտէ-մէզ իտի:

Պէօյլէճէ ՊուԹօն ա'Օր Բարիս ճիվարլարընտա վատըլ օլուպ, պոշ պիր գուիպէկէ քննտի պօրտուտու իյէ սիյահյարընը կիպլէտի, վէ քէն-տախինին հէյկէթ ու սիմատը հէր թտրտֆտա խատպեր վիրիլմիչ օյտու-ղունտա իսկատթ օլուպ, վէ տիպ գտթը ուտուտիեէ յի քննտի լուղրինէ տա-վէթ իյմէ.քլի.ք քնտրը տգրլ օյմա-տրդընը տախի պիլտիկինտէն, էվ-վէլ պէ էվվէլ, քննտի իսթիտտրընտա մախտուս օյան հայտուտուղտա պաշ-լամաեըպ, հայվանատի տէրիսի տօեու-ճուլուղու իսրատէթինէ կիլտի:

Էվվէլ էմտէ, իչպու վահչի տա-նատտտա պուլունտան ատէմլէրին մէ-չինն էլպխէսինտէն կիչինտիկինտէ, վէ գօլտրընը Թա տիրսէյինէ գա-

տար, քեսիմիշ օլան հայվանլարըն դանլարը իչինէ սօգտուդունատա, ֆէվգելատէ պիր մահդուղիյէթ հիսս իլլէտի, փապլի մէզքիր մէքրէհ մահդուղիեէմիէթէն բէք չաբուք օսանըպ, հայվանլար տերինէ սօճուճուլուդու խըամէթինի թէրք իլլէ, անճագ խըամէթի մէզքիւրէնէ մախատա օլան էլալեէյհի չըդարմաճըպ, Բարիս ճիվարլարըն տաքի թարիգլերաէ մէչհուր պիր սարիդ օլատ։

Մէրդուման ալէսէվիեէ մահէլլի խաքնանը, ալչըտան եաբըլըճ օլան ֆուրսաննար իլէ Մանէթլակ օվասընատա պէհէր սաբատա բաթի կէլտիկի պաղը մէթրուք մահէլլէր իտի։ Պիր կիճէ եախսատ տահա տօղրուտու պիր կիճէ, պախթ քէնտինի Օթէլ ու Տիատլընէն պօտրուտուրլարնատա կէօվիւրտիկինաէն, մէրդում մահէլլի մէզպուրսա միւսթաֆէլաէ քէնտիի իչին բէք միւնասիպ վէ թէսարիւֆ զանէն հէման պիւսապիւթիւն պէրի պուլուտու։

Պուխան ա՛Օր պու քէշֆինաէն սօնրատ, պիր ադշամ, մահիմատ օղմաընըդը հալաե, Բարիզ իլէ Սրքէօլ արատընատաքի թարիգ իւզէրինաե պիրինէ թէռատիֆլէ, մէրդումու դարանլըգտատ գօրդադ վէ զարարըդ պիր չէհիրլի զանն իմտի, Հալ պու քի չէհիրլի զանն օլունան պուչանս, եինիա պիր քիմսէ օլուպ, դուվվէթլի պիր պիւէյի վար իտի, վէ սաղ էլինաե տահի դալընճա վէ ուճու տէմիրլի պիր սօբա պուլանմադտա իտի։ Մէրդում, Պուխան ա՛Օր թարաֆընատան իւզէրինէ հիւճում վուգուլինաե, սօբատընը էօյլէ պիր մէհարէթլէ գուլտանար քի, խատմի, թէհլի եէրտե քէնտիյի միւտաֆատա իլլէտի քաէն սօնրատ, դաֆատը եարը այբլարագ, զայագըլ սուբէյմաե եէրե ախուշու, վէ մէքգում մէճհուլ քիմսէ, խատմինի էօվիւշ զանն իտէրէք, եօլունատա սէվամ իլլէտի։

Պուխան ա՛Օր քէնտիլի պուլատուդունատա, պիր ճիւճէ կէօբատու քի, եանընատա օժուրմանշ օլուպ, քէնտի տէհլէյլի եարէօնի թազէ տա իլէ ըզատմադտատա խտի։

Մէրդում ճիւճէ, Տահօպէր օլուպ, Պուխան ա՛Օր թարաֆընատան իւզէրինէ հիւճում օլունան չախաբն պիր աղ սրդասընատան կէլէրէք, զիքր ու իշար իլլէմիշ օլտուդումուզ վաղրատը կէօղէրիլլէ կէօրմիւշտի։

Տահօպէր, կէչիրմիշ օլտուդուտէրիհուզէյլի էօմրիւ իչինատ պիր խալլի սանատթարատա պուլունմուշ իտի, Եէօյլէ քի կէնճիկի զ՚մանըրընատա էճզաճը եան՚ընատա ուշադըգ իտիլ, պատէհու մէչհուր պիր թատիպէ սըր քատմիպ օլատ, վէ օլատան պիրա ինսանֆ իճրատ իլլէտիկի պիրդամթար սէպէպինաէն թարատ ու թէպեհատ օլունմադըգ, ատրատ ճամնզադ, սօղադատա սէյհատ սաթընը, վէ սայիրէ վէ սայիրէ օլատ, վէ ան սէնէ միւթէմադինատէն էհտիէթլէրատ տօլաչարադ, ադ չօդ էէկամիկէրըգընինաէն միւխաթէվֆ օլան մահապէրէ կիրիպ չըդ սը։

Մէրդում ճիւճէ, հէր նէ պատար միւսինն իտի իսէ տէ, հէնուզ էօլունմէրշ օլատուդունատան, կէլիպ Բարիզատ սաբին օլմադըգտա վէ Բարլիկլերին ճէպհէրինի թահարրի իթմէ քիկ դարար վիրմիշ իտի, Շատաբքի պու սահէսէ հաբըլ իթմադիկի թէմէթթի բէք ճիւզի օլատ, վատատ քէնտինատ քիւթախընըգ վար իտի իսէ տէ, գուվվէթի օլմատըգընատան, պիւթիւն ագլ ուֆի քըրի, հայտուգլուգ բանլարըմ՚

Իլթիպալ խոնը, վէ լաէնգաթի պիր չիրքէթ թէնգիլ իլթիմէքլիկի սիւ-չիւնիւր իսի։ Մէկքիւր չիրքէթ քէնտիսի տպլուլա, վէ չէրիքի տա-խի գուվվէթլիյիլ խըզմէթ կյէմէք-լիկի միւահազա խոնը իսի իսէ տէ, պէօյլէ պիր չէրիքինէ՞ըէտ պուլ-մալը խոս։

Նիհայէթի պիր կիճէ, նաթըլ քի պիր ազ հօգարըտա զիքր իլթիք, Պուլթան ա՛Օրու ամէլ ու հարէքէթ-տէ կէօրսիւ, վէ հէր նէ գատար ահմիանը մէզկուր օլ սըրատտա մաղ-լուպ օլմուշ իսի խսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի կէրէք էմրի թէպրուտտէ վէ կէրէք էմրի միւտաֆաատա վա-ղը օլան գայրէթ վէ չէճաաթը, Տա-կօպէը թաբաֆքնատան թադոխը օ-լմնարագ,

—Իլթէ, թամ պէնիմ խոթէխի-կիմ աաէմ, աէտի քէնտի քէնտի-նէ, վէ աէրհազ նէրէ սէրիլմիշ օ-լան հայտուտու դաճրըմնագա պաշ-լատը։

Պուլթան ա՛Օր, մէմուլ խթմէտի-կի պիր տայ ու իհթիմամլա գայ-րըլըգընը կէօրտիւկնատէ, ֆէվ-գէլատէ թէաճճիւպ խոխ, պիր տէրէճէ չիւտհէ իլէ պագը չէյլէր սիւալ խթտի, վէ մէրգուտ ճիւճէ տախի պունա ճէվապ պէն,

—Սու՛ս, սու՛ս, տէտի, պիր ազ-տան գօնուշուրուշ, վէ պիրմէք խոթէտիկինիլ չէյլէրին քնաֆֆէ-սինի սիզէ պիլտիրիրիմ։ Շիմտիլիք պիր ան էվվէլ պուրատան կիթմէճէկ պադալըմ. պիրա իքիմիշ տախի պուրատա էմին պիր հայտէ պու-լունմադտա տէյիսիշ, չինքի պէն տախի սիզին ըէֆիդլէրինիզէն պի-րի օլմագ, վէ քէնտի իլլիկիմի տա-յիրլէրին ճէպլէրինտէ պատմադտա վիճֆիէխիր օլմագտաճըմ։

Պուլթան ա՛Օր պու սէօզլէրտէն քէսոպի էճիկյէթի խոբէք, ռուզա դալդմադըղը թէճրիպէ խթտի, ֆագաթ իւզէրինէ վուրտումուշ օլան ոօգանըն չիտատխթինտէն սէրսէմիճնե-սիշ, վէ պունտան գամթնագալ ագան դանըշտան քէք գիճատէ պայնիֆլէնմիշ օլտուղու էճնիլտէն, էկէր Տախօպէրին մուտաֆէնէթի ա-մուշ օլմնատա խոս, չիւպհէսիզ ա-ճաղա գալդտանճագ խոս։

Պատէհու տիժմանը մէրգուտ, ճիւճէնէն իւզէրինէ տաճտանարագ, ալըշմըշ օլտուղու իգտամէթկատնըտա տօղրու ատէսթէ ատէսթէ վէ թար-լատրըն իչինատէն եիւրիւմէկկ պաշ-լատը։ Պէ պիր քէրրէ մահէլլի ի-գամէթինէ վատըշ օլտնճա, տահա իչէրիճէ կիթմէճքիճ միւմքին օլա-մնատարագ թէքպարէն պատըրը։

Օլ հէնգամտէ Տախօպէը ճէպին-տէն պիր լուգը չիշէի չէգարըգ, Պուլթան ա՛Օրուն տուտագարքնա պիր գաշ տամլա տամլախմտատըլա, մէրգուտ, իքինճի տէֆա օլարագ քէսոպի գուվվէթ իլլէտի, վէ ճիւ-ճէնէն էլինատէն շիշէյի ալըգ, պիր ճուտուտմուտ իչինատէքի բոգքը պօ-չալթագ։

Պունտան իւզէրինէ մէրգուտ թէք-միլէն քէսոպի գուվվէթ իլլէհէրէք, իքի հարամիլէր զատէթ ուզուն պիր մուհավերէճէ պաչչատըլար, վէ պու սըրատտա Տախօպէը քէնտի նէյյաթ ու էֆքարընը Պուլթան ա՛Օրա էյ-լէ վազնհ սուրէթտէ պէճտն իլթտի-քի, ահմանը մէրգուտ իչքը տէն-լէյինէ անլատագ։ Պինատէրին տէը-հալ պէյնէրինտէ պիր չէրքէթ թէչքիլ խոխ, յազըմ կէլէն չէրա-յիթի իւզէրինէ եէմէն իթտիլէը, վէ պիր սատթ սօնրա իչէ պէտ վէ միւպաշըրէթ իլլէտիլէր։

Օլ կիճէ, Պուլթան ա՛Օր, պօա-ըուտմատտա պուլունան կիզլի մահէլլի

չերիգինէ խապէը վիրամէսկէ, ֆէրտասը կիւն իքիսի պիրլիքտէ, մալիւմիւմիւզ օյան քէմէրլի օտաձա նագլը մէքեան էյլէտիլէը։

20

ՏԱԿՕՊԷՐԻՆ ԷՎՍԱՖԸ ՄՈՒՍՈՒԼԻՍԻ

Միւսթադպէլ, Տակօպէրլին կիւզել թասավուրլարընըն խաեալաթ նէվինաէն չէյլէր օլմատըղընը իսպաթ էյլէտի, վէ իքի չէրիքլէը ըէք ալէա իչլէրինէ տէվամ իտիպ, հէր վագըթ տախի պէյնլէրինտէ պիր հիւանի իթիլաֆ պագի գալաը։

Վագտա ապա սըրա, Պուլթան ա'Օր, ճիւճէնին քէնտի իւզէրինէ իճրայի հիւքմ ու նուֆուզ էյլէմէսինտէն օտլայը հիտտէթ տուեար իտի իսէ տէ, Տակօպէրլին քէմալի սիւքիւնէթի հալտէ տուրմասընը կէօրտիւկինտէ, հիտտէթ ու զաղադը տէրհալ թէսկին օլուր, վէ գուվվէյի ագլինէ գարշընընտա գուվվէյի պէտէնիէնին պաշ էյլէմի լազըմ կէլտիկինի անլատը իտի։

Իչթէ իքի հարամիլէր, մալ-քի Բէյնէ սը Բիէօնիւն վիճուտինի սարնըճտան չըգարըպ, քէնտի քէմէրլի օտալարընա նագլ իթմիչ օլտուգլարը ղէմանտէ, մէրգումանլըն հալ ու վազիւէթլէրի պու մէրքէզտէ իտի։

Նասըլ քի սէօյլէտիք, Բէյնէ սը Բիէօ պիր արալըգ ճիւզի պիր հարըէքէթ իճրասընտա պուլունարագ, տուտագլարընտան պիր նէֆէս չըգմը, վէ ճիւճէ տախի մէրգումանը չու հալինի կէօրտիւկիւնտէ, հիւքսէք սէտա իլէ,

—Ագլը պաչընա կէլմէքտէ տիր, տէտի։

Հալ պու քի պու խուսուստա Տակօպէր պիր աէրճէ էտանըլմագտա իտի։ Շէօյլէ քի հէրնէ գատար պիրտէն պիրէ վուգու պուլան պիր տիթրէմէ, տէլիգանլըընըն սինիրլէրինի թահրիք էյլէյիպ, աղրը տիթրէտի, կէօզ քիրբիքլէրի տիրիլտի, վէ կէօզլէրի եարը աչըլտը իսէ տէ, կէօզլէրինի, էթրաֆընտա պուլունան էչեաեա տօղրու միւշէվվէշ պիր հալ իլէ չէվիրմէսինտէն, մէրգումանն հէնուզ հաեաթտա օլսպ, լաքին ադլը պաչընտա օլմատըղը անլաչըլտը, վէ Պուլթան ա'Օր ըէֆիգինէ տօղրու էյլէրէք,

—Ղալիպա պիղի տալա կէօրմէկէօր, տէտի եավաչ սէտա իլէ։

—Էվվէթ, պիղի նէ՛ կէօրիւեօր, վէ նէ՛ իչլտիեօր, տէեու ճէվապ վիրտի Տակօպէր։

—Պուննունա պէրապէր հաեաթտա տը, տէյի՛չ մի։

—Վիճուալէրի իւզէրինտէ իւչգըլըճ եարէսի պուլունան, վէ պիր ադտան իւսթլէրինէ սըթմա կէլէճէք օյան ատէմիէր նէ աէրէճէ հաեաթտա օլուրլար իսէ, պու տա օչ գատար հաեաթտա տը։

Պու քէրրէ Տակօպէր էֆքանըրընտա եանըլմաեօր իտի, չիւնքի հագգաթէն պալէատէքի սէօզլէրի պիթիրիր պիթիրմէզ, մէճբուհուն սիմաաչընտա պիր գըրմըզըլըգ հասըլ օլտու, վէ կէօզլէրի գաբանարագ, տիհանընտան տախի պագը անլաչըլմազ քէլամլէը տուտուր իթտի։

Տակօպէր, պիր բարմագընը Բէյնէնին տամարը իւզէրինէ տաեաթարագ,

—Իչթէ, տէտի, տաեըգլամա իլէ պէրապէր իւզէրինէ սլթմա կէլէեօր, վէ չու հալին պաչլանկըճընա պագըլըը իսէ, պիղիմ ալթունն եումուրթալաեան թաւուղումուզու գուրթարմագլըղա իւմիտ կէօրմէեօր իսէմ՛ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի էլտէն կէլտիկի գատար

չալըշաճաղըմ, չիւնքի էմէկսիզ էքմէք օլմազ։

Օլ կիւնիւն պագի գըսմը, պիւյիւք պիր հատխէ վուգու պուլմագսըզըն կէչտի, վէ պու սըբատա Տակօպէր բէք զիւատ զայրէթլէ խոսթասընըն էմրի թէտաւիսինէ տիգգաճ խոխ, վէ չարեէք սաաթտա պիր տէֆա տախի, գան պիր մահէլտէ թօբրանմասըն իչին, Մոբ Րիէօնիւն աթէշ կիսի սբճագ օլան անը իւզերինէ, պուղու ուս իլէ միւլէյման օլարագ պիւյիւք պէզ բարչալարը վազ իյլէմէքտէ խոխ։

Եէվմի մէգբիւր ագշամընը, սաաթ ճն բատտէլէրինէ, Պութճն տ'Օր, եէսինէ ուզուն պիր պէչագ վէ ալէա պիր օսյա ալարագ, Մօնթբուկ ճիվարլարընտա ագչէ թէտաբիւք իթմէք իւզրէ, Օթել տիւ Տիապլընըն տիչարը չէգտը։

Մէրգում եօլտա քիմսէեէ թէսաուսիւֆ իթմէսիկն ճիհէթլէ, մահզունէն էլլերի պաչ օլարագ, եարը կիճէլէյին ավուէթ իթտի, վէ եաթագ մագամընտա գուլլանմագտա օլտուղու սումանլըղ իւզերինէ էլլիսէլէրիյլէ աթըլարագ,

—Սէն տահա եա՞թմահաճագմըսըն, տէեու Տակօպէրէ սիւալ իթտի։

—Պու կիճէ պէնիմ եաթըպ ուեուեաճագ վագթիմ եօգ տուբ, չիւնքի նէյյէթիմ մէճբուհու գաբըմագ տըր, տէտի ճիւճէ։

—Նա՞սըլ, պարի գաբըրմագտա օլտուղուն չու չախս իյլի՞ մի տիր։

—Խա՛յր, բէք ֆէնա տըր։

—Էօյլէ խոտ, Ալլահ սէլամէթ վիրսին, պէնիմ իչինե ծնտան պիր իւմիտ գալմամըղ տըր, վէ զանն իտէբիմ քի, եարըն քէնտինինի տէֆն իթմէքդիկէ մէճպուր օլաճաղըզ։

—Պէն տախի էօյլէ զանն իտէբիմ, տէտի Տակօպէր։

Պատէհու Պութճն տ'Օր գօլ վէ աեագլարընը եաբարագ եաթտը, վէ պիր գաչ սանիյյէ սոնրա, խըլըլաեարագ ուեումաեա պաչլատը։

Պիրտէն պիրէ Տակօպէր տիթրէեէրէք, Րընէնին եաթագը եանընտա օթուրտուղու իսկէմլէտէն տերհալ աեագա գալդը, վէ գաբուեա տօղրու իլերլէտի։ Մէրգում օրտատա տուրուպ, տիչարըեը տինկէմէկ պաչչատըղընտա, քէօչէլի պուճագը վէ զարիպ սիմասընտա պիր ագիմ թէճաճիւպ, վէ չէտտա պիր իզթիրապ էսերի մուչահէտէ օլունմագտա խոխ, վէ րէվիչի հալէ նազարէն, խարիճտէն պագը լինան վէ աեագ սէլերի իչթիմէքտէ օլտուղու անլաչըլըեօր խոխ։ Պու վագբա հէրնէ դատար գահիրէն էհէմմիեէթսիզ պիր չէյ խոխ խէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի հէման ֆէվգէլատէ պիր վագբա կիսի էհէմմիեէթլի քէնտինճէ տայիմա արթմագտա խոխ։ Իմամ քի՞մ աճապա իչպու պօտրումարընը էտարընտա վագըֆ խոխ, քի՞մ աճապա վէ նէ՞ զարիպ նիյյէթլէ, եարը կիճէլէյին Օթել տիւ Տիապլընըն պօտրումարընը պիեաբէթ իթմէքդիկէ կէլմէքտէ խոխ։

Տակօպէր, ուզագտան կէօզէ կէօրինինը կէօրինմէզ տերէճէտ միչահէտէ օլունան պիր թագըմ գալընը տիրէ քլէր ալընտա պիր տէֆա պագմասը յլա, թամամինտէ եանըլմամըշ օլտուղունա իսկեմէի օլտու, վէ պիր խըրսըզ ֆէնէրինին տէյրմի այոքնըղը իչինտէ, իւչ քիչինին գարանլըգտա տօլաչտըգլարընը, վէ սըրթլարընը քէնտիսինէ չէվիրմիչ օլտուդլարընը կէօրտու։

Մուախախարէն կիզլի օտաեա ավտէթ պիրլէ, տուտագլարընը գուլաղընա պիթիչտիրմէք տերճէճէտինտէ Պութճն տ'Օրա տօղրու էյիտտի,

վէ պիրտէն պլըճ եւ-քսէ-ք պիր սեց չըգ-ար-մասըն իչին , էլինի մէրդու-մուն աղգընա դօեարագ , եավաշ սէտա իլէ ,

—Արգաատա՛շ , աեագա դալգ , տէտի։

Պուլթան տ՛Օր եարը պէլինէ գա-տար գալդըգ , տիրսէչլի իւզէրինէ տաեանտը , վէ պատէհու քէլամա աղազ պիրլէ ,

—Հայ չէչլման հայ , նէ՞ վար օրատա , տէեու սիւալ իլթտի ։

—Պօտրումլարտա ատէմլէր վար ոբը , տէեու ճէվապ վիրտի Տակօ-պէր ։

—Ի՛նթիմալի եօդ տուր ։

—Տինլէ վէ սէչլ էթ ։

Պուլթան տ՛Օր տէրհալ աեագա դալդըգ , դաբուեա գատար ճիւ-ճէնին արգ աընտան կիլթտի , վէ պօտրումլարըն ալթընտա իւչ եա-պանոը քիմնէ պուլունտուղունու պիղղաթ քէնտի կէօղէրիչլէ կէօ-րիւպ իսկեաթ օլտու ։

—Ի՛չ պունա նէ՞ տէբտին , տէտի Տակօպէր ։

—Նէ՞ տիեէճէ՛չիմ , տէրիմ քի՛ , պու ատէմլէր պուրատա կիրմիչլէր ամմա , տիշարը չըգ-ամանատաղ տըրլար , տէեու ճէվապ վիրտի տիժմանը մէրդում , գարապինա-սընը էլինէ ալարագ ։

—Նէ՞ եարատադըն ։

—Պիր վագըթ , քէնտի վարա-նըմըն պիւչիւք օրմանլարը իչինէ դուրալարը վէ բօյու սիւարիլէրինի նատըլ եէրէ սէրէր իտիմ իտէ , պուն-լարը տատի պիրէր պիրէր եէրէ տէ-րէճէ՛չիմ ։

—Թէտապիրտիղի՛ք լազըմ տէ՛չլի , Պուլթան տ՛Օր , տէտի Տակօպէր տէհ-չէթլի պիր սուրէթատ , չիւն-քի թէտ-պիրտիղի՛ք պիղիմ թէլէֆիմիզի մու-ճիպ օլուր ։ Ր՛էվիչի հալէ կէօրէ , պու ատամլար բօյու ատամլարը տըր-լար , վէ չիւպհէսիզ պիղիմ պուլ-ատուղումուզ չահսըն ճէխէտինի ա-րատըօրլար ։ Իմտի նատըլ քի պուրա-եա պիրա պիւչքիլաթ կիրմիչլէր իսէ , էօյլէ տէ տիշարը չըգ-մալը տըրլար , պիրա թէկէմին օլ քի , տիշարատա քէնտիլէրինէ պէ-քլէեէն արգ-ատաշ-լարը վար տըր ։ Շիմտի պէն կիտիպ եագընէն քէնտիլէրինի կէօրիւ-րիւմ , վէ պիր աղտան իլթիթխազ իտէճէ-կիմիզ հարէ-քէթթին գարարընը վէ-րիրիզ ։ Պինաէն ալէ չՀ սէն պուրա-տա պէ-քլէ , պէն պիր աղտան ավ-ատէթ իտէրիմ ։ Տէրխաթըը էթ քի , սէնճէ պէնիմ նատիհաթլարըմա սիւ-լիւ-ք իթմէ-քլի-ք , տայիմա խայըրլը օլմուշտուր , վէ ալէչխատուս չունու-սանա թէ-քրար իտէրիմ քի , ատտա էմրի պատիրէթի խիլաֆընատա հարէ-քէթի լազըմ տէ՛չլ տիր ։

Պէօյլէճէ ճիւճէ ատիժմանտան այ-ըրըլըպ , զաեէթի սէսիլդ պիր հա-րէ-քէթլէ պօտրումլարըն իչինատ դալըն տիրէ-քլէրին ալթընտան կէ-չէրէ-ք , գարանլըդտա կէօրմիւշ օլ-տուղու իւչ ժէճհուլ քիմնէլէրին թարաֆընա տօղրու իլերլէմէկէ պաչլատը ։

Տակօպէր , Պուլթան տ՛Օրա վիր-տիկի սէօղ մուճիպինճէ , զայդտու-պէթինի չօդ վագըթ սիւրտիւրմէ-չլիպ , տատէթ իլթտի , վէ քէնտիսի-նէ հիչ պիր սիւալ վուղտու պուլուա-սընա պէ-քլէմէ-քսիղին ,

—Պէն պիրազ էվիլէլ եանընըմըշ իսիչիմ , պիրա պու կիճէ-քի վու-գուտինա բօյնսին տալա ժէտտալի եօդ տուր , տէտի ։

—Էօյլէ իսէ պու իւչ քիչիլէր քի՛ մի՛էր տիրլէր ։

—Պիրի՛ մէ ճրաւհումուղուն խտա-ժի՛տիր , վէ րիֆգաթ աթընտա օլանի-տան պիրի՛ տէ , պու ատտահ քէնտի

մանեէթինտէ պուլունան հարամիլէրտէն պէրի տիր, հալպուքի տիկերի պէր խըզմէթ քնար օլուպ, իլք տէֆա օլարագ քէնտիսինի կէօրմէքտէյիմ։ Ճէրգում հարամի իլէ խըզմէթ քնար, զօրգուլարընտան նաչի նարը էօլմէնէ պէնդէնօրլար։ Պէնլարդն եէմինտէ դաշմա վէ քիւրէ քիլէր օլմազլէ, նէյ յէթիլէրլի, գաթը իմմիշ օլտուդլարընը զանն իյիէտիքլէրլի չախսըն վիճուտինի ատֆն իմմէք իչին պէր մագպէրէ ուչմագ օլտուդու աչիքնար անլաչըլմագտա տըր։

—Ա՛ճապա տրատըգլարը վիճուտի պուլմատըգլարընտա, նէ՞ զանն իտէճէքլէր պէր։

—Մէզքիւր վիճուտի չէյիման ալըպ կէօթիւրմիշ պէր զանընտա վահիպ օլաճաղլար տըր, վէ պու խուսուստա պիրիմին պիրիմն եանընդըշ տա օլմատճաճաղլար տըր։

—Էյ պէդ նէ՞ եարատճաղըդ։

—Պիզիմ բաուչախլըզմըդ իւլքէսինէ տեսագ պատմագ հավէսլէրինի իզալէ իմմիրմէք ղըմընտա, քէնտիլէրինի տուչարը տէհչէթ գըլմագ տէրէճէսինատ, պէնիմագըմճա քիչիւք պէր գօմէտեա թեուրնու օյնատճաճաղըդ։

—Քէնտիլէրինի էօլտուրսէք տէ պէօյլէճէ էլլէրինտէն գուրթուլագ, տահա իյի օլմա՞դ մը։

—Պո՛ւթոն տ՛Օր, արդա՛տաշ, սէն տայիմա պէօյլէ ղարիպ չէյլէր տիւչինիւրսիւն։ Վագտա պու թաասավուրլարդն ալել ումում գէնտա տէյիլ տիրլեր, լաքին պու կիւնքի կիւն պուլունտուղումուդ չու հալատէ, պու կիպի թաասավուրլարդն ատա գըյմէթլէրէի եօգ տուր։ Սէն տահի անլատապիլիրսին քի, մանէթինտէ իքի քիչի պուլունտուղունու կէօրմէքտէ օլտուդումուդ չահսըն, էվվէլճէ թէտապիրի իհթիեաթինէյի էթթիհատ իլէմէտիքճէ, Օթել տիւ Տիտպէրնըն պօտուտյատըդնա կիրմէսի իհթիմալտէն տէյիլ տիր։ Պինապէրին իհթիմալ տիր քի քէնտի ատէմիէրինի ճիվարըտտա պիր մահէլլէ պրագմըդ տըր, վէ թապիաթիյէ քէնտի դայպուպէթի չարսուգ կէօղէ չարբաճագ տըր։ Իմտի, տ՛րգատաշ, լինան սէօղիւմէքլի, պիղ, մուամէլէյի չէտտատ իսթիհալինտէն իսէ, դօրգուլթարագ տահա կիւղել պիր նէթիճէ հասըլ իտէճէյիղ։ Պու հալտէ միւսաատէ էթ պանա քի, պէն իչ կէօրէյիմ, սէն պանա սաղթ եարտըմ էթ, սանըա կէօրիւրսիւն։

Պուլթան տ՛Օր մուվաֆֆագաթ ալէտտէթի իպրագ իմտի։ Տակօպէր տահի Մ. տը Րիէնհիւն գուլագ թօզուլարընա, սօղուգ սուտա ըսպաթըմըշ օլարագ եէնիտէն պագը պէղ բարչագարը գօյտուգտան սօնրա, խըրսըզ ֆէնէրինի եադտը, վէ քէմէրի օտտատան տիշարը չըգարքէն, Պուլթան տ՛Օրա խիթապէն,

—Ավ պօրունու ալ, վէ քէմէրինէն էթրաֆընա պիր իր չէվիրէրէք, արդամտան կէլ, տէտի։

Եուպհէսիզ օֆուտատնալարըմըզ, Լիւքիւն, Մօրալէսին վէ Մալօնուն կէօղլէրի էօնիւնտէ վուղու պուլան վէ մէրգումանը տէհչէթէ կիրիֆթար էյլէյէն ահվալ ու վէգտէյի պիլիրլէր, վէ պու հալտէ, սարնըճա կէօթիւրէն կէչիտին ուճունտա կէօրիւլէն ճիւղի ըշըղըն, վէ չիտատէթլէ դաբատըլան տէմիր դարուլար սէսինէն, վէ տէհչէթլի սուրէթտէ էօթտիւրիւմէքտէ օլան պօրու սէտտաբընըն, քիմսէ թարաֆընտան վուղու պուլմուշ օլտուղունու էլպէթթէ անլատըշ օլտուլար։

Բէրժանը պիրէ տիւչարը տէհչէթ

դըմըշ պուլունան պիր խաեակի նէանէնին նիւմայիշինէ կէլինճէ, պու տախի ֆէվգէլատէ զաբաեիպ օլմաեըպ, չունոան իպարէթի իտի։ Շէյլէ քի, պօտրուշլարըն իչ թարաֆընաա պուլունան բարմագլըգլարոան պիրի, եէր ալթը մագպէրելէրինէ նազըր օլմայա, Տակօպէր օրաոա, պիսսուհալէ վէ քէմիքլերի աոլա տաղըլմամըշ օլագագ պիր ըսքէլէթի պուլմուշ իտի, վէ Պուլթան ա'Օրուն եարաբմըլըգա տիրէքլէրոէն պիրինին իւզէրինէ չզգըպ, վէ մէղքիւր ըսքէլէթին ասըլմըշ օլտուղու իբրին ուճունու սօլ էլինգէ թուլթուղու հալոէ, սաղ էլինգէ տախի, քէնտիսի գարանլըգ իչինտէ գալագագ, խըրսըզ ֆէնէրլինին այընլըղը իլէ, զիքր օլունան ըսքէլէթի ճիւզիճէ թէնվիր իլգէմիշ իտի։

Գէրժան, թապանճալարըգլա աթէշ իթտիկի զէման, Տակօպէր, Թուլթմագոա օլտուղու իբի պրագոտը, վէ ֆէնէրի տախի գարաոտը։ Պունտան սօնրաքի վուգուտթլար մալիւմ տիւր, վէ պարօնտան պաեգլմասը, թէչէպաիւլէրինին քէսպի մուվաֆֆագըյլէթի իլգէտիկլինի Պուլթան ա'Օր իլէ Տակօպէրլ իսպաիի իթտիրոտի։

Պէօյէճէ պիր խայլի կիւն միրուր իթտի, վէ պու միւտաէթի զարֆընտա, Տակօպէր թարաֆընտան մէճբուհ հագգընտա կէօսթէրինէն միւտաահաոտա պիր տագըգա պիլէ իհմալ վուգու պուլմատը։ Պու վէճհ իլէ թէհլիքէ գալմաեըպ, Րընէնէնին խաոթալըդը նիզամը տայիքէսինտէ քէսպի իֆագաթի իլգէմէքտէ, վէ ադթմատը տախի կիլթիքճէ թէնէզզիւլ պուլմագոա իտի։ Հալ պու քի պիչարէ տէլիգանլըընէն իւզէրինտէ հէնուզ օլ տէրէճէ զաաֆէթ վար իտի քի, եէթագոա օլտուղունու, հէնուզ վէ կիւճ իլէ հիսս իթմէկէ պաշլամըշ իտի, վէ էթրաֆընտա աէօյլէնիլէն աէօզլէրտէն իսէ, պիր սէօզ պիլէ անլամագլըղա լգթիտարը եօգ իտի։

Տիկէր թարաֆտան ճիւճէ իլէ տիժման, իչլէրինտէ քէսպի մուվաֆֆագըյլէթի իլգէմէքտէ օլուպ, Գէրժանըն վէ ըհֆիգլէրինին տիւչարը տէհչէթի օլտուգլարը կիճէտէն պէրու, քիմսէ թարաֆընտան պունլարըն իսթիրահաթլարը իհալալ իտիմէմիշ, վէ հիչ պիր քիւմտա քիմսէ պօտրուշլարըն էչկինի կէչմէմիշ իտի, վէ քէնտի իւլքէլէրի մագատմընտա ատտ իլգտիքլէրի գարանլըգ մահէլլէ, պունտան պէօյլէ քիմսէնին կիրմէկէ ճէսարէթի իտէմէէճկինէ տախի էհվիյյէթի քեամիլէլէրլի պուլունմագոտա իտի։

Տակօպէր իլէ Պուլթան ա'Օր, պուլունտուգլարը տայիրէտէն կիւնտիւգլերի տիշարը չզգմաեըպ, ան-ճագ կիճէլէրլի տիշարը չզգմագոտա օլտուգլարընտան, պարօն տբ Գէրժանըն Օթէլ տիւ Տիտպլընը տաթընտա ալթը օլտուգունու տոլա պիրմէզ խտիւէր, վէ պիր թագըմ ամէլէլէր քէնտի իւտթէլէրինտէ չալըշտըգլարը թագատրտէ, քէնտիլէր քէնտի իգամէթկէտհալարընը թէհլիսիա իտէկէլէն մուխաթարտան գալմատն չիւպհէ իթմէքտէ տէյիլ իտիլէր։

Նիհատէթի վտսի պինտընէն տախիլի վէ խաբիճի քեաֆֆէյի թամիրտաթը խիթտամ պուլտուգտան սօնրա, Լիւք պիր կիճէ, մալիւմիւիւզ օլան իքի նէֆէր եէուգլերի մտաքէլի իչհիլէր իլէ օթէլէ կէլտիչ, վէ քէմէրլի տտյիրէեէ վտսթլ օլմագ իչին, նատըլ քի մալիւմ տիւր, եալընըգ սըն պիր տիւտարընէ երգտըրըլմտսը գալմըշ իտի։ Օլ կիճէ Տակօպէր իլէ Պուլթան ա'Օր, խըրսըզլըգ իթմէք

նայելիկը, Բարխատեն պիը փա-
սան ուղարտա պուլունատուդլարը
ճիհեթլէ, վուդուլի հալտեն պիթ-
թասալի չիւպհե պիլե իթմէքտե տե-
յիլ խիլեր. հալ պու քի պունլար,
Լիւքիւն, Անտրէ իլե Ժրանատաեա,
տիվարը երդունլարը իչին էմր վիր-
մէսինտեն պիր ազ էվվել մէսքէն-
լերինէ ավելթ իթմիլեր, վե մէդ-
քիւր տիվարըն պիր բարչասընըն
պիրտեն պիրէ երդըրնասը լուզերի-
նէ, երլաբրնման չալըրլմըշ կիպի
այն պէյն օտուլար խոե տե, Տակօ-
պէր պիւսպիւթիւն չաշըրմաերդ,
քէնտիլէրինի էլէ վիրմէսի իհթիմալ-
տեն օյան ֆէնէրի տերհալ սէօն-
տիւրտիւ, վե մէճբուհու գուճադ-
լոմնասընը Պուլթան տ'Օյա էմր իլլէ-
ֆիքտեն ոռնրա, քէնտիսի տիշարը
ֆըրլատը, վե հէմման քէնտիլէրինին
թատդ իսլ իսիլէպիլմէմէսի իչին, իհ-
թիմանը մախտաս իլե տէմիր գա-
բուհու իսարիճտեն գաբատը, վե
պիւթիւն պիւթիւն չաշդըն պիր հալ
քէսպ իթմէքտե օլան տիմմանա խի-
թապէն,

—Հէնդէդ գարշըմըդատա պիր գաշ
ատդըգամըդ վար սբը, տէսի։

—Նէ՞ եարատաղըդ, տէհու սիւալ
իթտի Պուլթան տ'Օր եատաշ պիր
ոէտտա իլէ։

—Մատտամ քի պիդի պուլատան
գօմուհօրլար խոե, քէնտիմիդ իչին
պաշդա պիր մահէլլ արատատաղըդ։

—Ֆադաթ պիդ պուլատա քէ-
իլլի հալտե պուլունմագտա խիե։

—Էօյլէ ամմա, նէ՞ եարալըմ։

—Պարի վադթիմիդ օյտա խի-
տե, գարապինամ իլէ տվ պօրու-
մու ատտա խիմ։

—Ադաճ՛իպ, Բարիչտե էօյլէ պօ-
րուլար վէ գարապինալար պուլ-
մադըդ կիւճ պիր չէ՛յ մի տիր։

—Բէ՛ք խլե, ֆադաթ պին պու-
էսկի սիլահըմ իլէ պունճա ատէմ-
լերի էօլտիւրմիւշ օյտուդում հալտե,
անըն իլէ ըէ՛ք ալըշմըշ խիմ։

—Պունատա պու գատար էսէֆ ի-
տեճէ՛ք պիր չէ՛յ եօդ տուր, տէտի
Տակօպէր ըէֆիդինին քէլամընը
դամթի խաէրէ՛ք, վէ պունատան դա-
թինադար, պիդ պուրատա տուր-
տուդճա, վադթիմիդի դայդ խիեօ-
րուդ։ Հէմ պադոտնա, գարատեռ-
դըրմատա չալըշըեօրլար, խմոի չա-
բուդ պուրատան նատէտիա օյտրմի

—Նէ՞րէեե կիտէճէ յիդ։

—Մադպէրէլէրէ։

Ի՛քի հարամիլեր պիրի՛քտե ֆէ-
ներ կէօթիւրմիւշ օյմատդլարըն-
տան, հեր նէ գատար պիւթիւն
պիրթիւն գարանլըդ իչինտե պու-
լունմագտա խոե խսէլեր տե, պօտ-
բումլարըն քեօշե պուճադլարընա
ալըշմըշ, վե պունատան մատտա,
գարանլըդ իչինտե եուշամադլըդ ա-
տէմի, քէտի կէօդլերի կիպի պուն-
լարըն կէօդլերինէ, օյտուդճա կի-
ճէ էննասընատա տաեսի կիւնտիւդ կի-
պի կէօրմէ՛քի՛ք իդթիտարընը իթտա
իթմիշ օյտուդունատան, հիշ պիր
մանիսե թէսատիւճ իթմէ՛քտիդին,
եօլտարընա տէվամ խտէպիլմէ՛քտե
խոիլէր։ Պունլար պու վէճհ իլե եեր
ալթը մադպէրէլէրինին բարմադ-
լըդը թատրաֆընա տօղրու եօլտան
ևիւրիւեէպիլտիլեր, վե մէդքիւր
մադպէրէլէրէ վատըշ օյտուդլարըն-
տա, Պուլթան տ'Օր Մ. տը Բիէօնուն
վիճուտինի պիր եըղըն քէմիքլէր իւ-
զերինէ դօեուպ վէ պօրուտու իլէ
գարատինատընըն դայդընատան տօ-
լայը տիւշարը հիւդն ու մաթէմ օ-
լարադ, մէրգուտինն վիճուտու եա-
նընտա օթուրատու։

Տակօպէր բարմադըդտա տատա-
նըպ պէ՛քտի։ Պօտրումյար թէն-
վիր խոիլիշ օյտուդու հալտե, Պու-

թան տ'Օբուսն պուլսնտուզու մահէլատէն, կիզլէ օտանքն տէմիր գաբուսու կէօրիւէպիլիր խոխ։

Պուխթան տ'Օբ իչլին զաեէթ ուզուն կէօրիւնէն պիր ճիւզլի միւտաէթ ոնրա, մէզքիւր դարու չիտաէթլէ այէլսը, վէ խարիճակ պիր ըչըզ զահիր օլարադ, իւչ քիչինին սիմալսը կէօրիւխու։

Պատէհու Տակօպէր, մնագպէրէլէրին կէչիխինի պօտուտմալարըն զէմինիանէն տէրքմնագտա օլան պիր գաչ աեագ նէրխիվէնի միդուր իլէ, Պուխթան տ'Օբա տախի, «պէնի պուլտա պէքլէ, պէն չիմտի կէլիրիմ» տէտիքտէն ոնրա, գարանլըգտա զայագ օլոու, վէ պիր ազ ոնրա ավաէթի խոխագ, Պուխթան տ'Օբա խիթապէն,

—Պիլի՞րմիսին, պիզի գօվալաեան ատէմ քի՞մ սիր, տէեու սիւալ իթտի։

—Նա՞սըլ պիլէպիլիրիմ։

—Մ իւէպպէտէն եիրագլաթմըշ օլտուզումու զանն իթտիկիմ ատէմ, հախօտա մէճբուհուտմուզուն խատմի, վէ եա տահա տօղրուտու գաթիլի տիր։

—Ա՛հ, էկէրչի գարապինամ եէտմամէ օլտա խոխ, տէտի Պուխթան տ'Օբ եավաշ սէտա իլէ, պէն նէ՞ հաբաճաղըմը պիլիր խոխմ։

—Պու տէ՞քա պէն տէ սէնի սէրպէթի պրագըր խոխմ, տէեու ճէ՞ն վագ վիրտի ճիւճէ։

21

ՊԻՐ ՋԻՑՆԷՔ ԿԻՆՁԷՍԻ

Իլք ֆաըլլատտա նագլ ու պէեան իթմիշ օլտուզումուզ վուգուաթլարտան պէրու պիր մնՀ միդուր իթմիշ խոխ։

Սաաթ ագչամըն ոնու վուրտուզու էնտատէ, Անգէր ոօգալը ատէթտէն խարիճ պիր հէյեէթ քէսագ իթմիշ խոխ, Շէյիէ քի կիճէ գանլըզը պատըղընտա, զաեէթ հիւզնէնկիզ, խալի վէ գարանլըգ պիր հալ քէսագ կյէեէն մէզքիւր ոօգադ, օլ կիճէ ըչըգլալ ելէ թէնվիր դըլընմըշ օլուագ, հէր թարաֆընտա հարէքէթի վէ հէնէճան միւշահէտէ օլանաեաօր խոխ։

Եիւզէրճէ լամնալար, Օթէլ տիՏիտլընըն պադչէոի տիվարլարընտա թատլիգ իտիլմիշ օլուագ, ատհինէն աթէչտէն պիր գօրտոն թէչքիլ իթմիշլէր խոխ, վէ պէնլատտան հուսուսլէ կէլէն չէտիտ բանդադըգլար, պիր հարիգ գըրլճմըշլարը միսիլլու, գուպպէյլի ատիսմանը գըրտրմադտա խոխլէր։

Քէզալիք պադչէնին բարմադլըգը, վէ օթէլին հավլուսի վէ եիւգիւ տախ գանտիլլէր իլէ թէգէին իտիլմիշ օլուագ, հէր թարաֆտա չինէք վէ պաչագ աէմէթլէրի, վէ չինէքտէն եարըմըշ թատլար վէ գալդանլար չէքլինտէ միւշահէտէ օլանան ըչենիսիլ ալէթլէր, ատհինէն բէք սանաթլը ագաբէթտէ եարըմըշլար խոխ, վէ օլ վագըթլար գանտիլ տօնանմալարը իլէ, չիմտի քի կիպի իքմալ խոխլմիշ օլմատըգը էճլատէն, օլ մերթէպէ պիր միւքէմմէլ տօնանմա թէրթիպ խոխլմիշ օլմագը, հագըգաթէն չաեանը սիգագաթ խոխ։

Պիր չօգ մերագլը աէյիրճիլէր, չիւպհէսիգ պիր ազտան կէլէճէք օլան ատըլգատէկեան արատալարը, նէն տուրաճագլարը կէչիտ իւզերինտէ պուլունմադ իւզրէ, ոօգալըն հէման հէր թարաֆընը իհմաթա իթմիշլէր խոխ, չինէքի պարօն տը ֆէրժան իլէ զէվճէսի, օլ կիճէ քէնատ օթէլլէրինտէ միրտիքլերի մնտքէլի

վէ մասքեսիզ պէսյուք զիյնէթէ, Բարիզին թէքմիլ սըզլատէկեանը-նը վէ սերտյը Թագըմընը տավէթ իմամիչէր իսկ։

Իչլէ պէօյլէճէ, պիր Թագըմ խալդ սապըրըդճա պիր մէրագ իլէ դանիշմէնլէրին զիեաւլարը ալթընտա պէքլէս ինկի սըրատա, ասկէր Թագաճատա պիր խալխ էչխատա, էքսէրիսի կէնճ վէ գավի իւլ պիւնէ օլատ գլարը, վէ կիյինտիքլէրի գալըն գօհաւ չատխա էլպիսէլէրինտէն չէ հիլալ գանն օլունատգլարը Թագատիրատ, պիւթիւն պիւթիւն գանըզդ իչինտէ պուլունան Թօփխանէաւար ոզդաղընա ատտ ատտա սիվիչիպ կիրմէ.քատ, վէ մանիւմիւզ օյան պիւյուք չիթին տիխարը ճանընտան կիտէրէք, քիւչիւք գաբունուն ճանընտա տուրմագտա, վէ մէգքիւր գաբատ ճու ճաֆինֆ տուրկիաթ վուրմալարը իւղէրինէ, գաքու աչըլըպ, մուախխարէն ալդաղարընան գաբանմագտա իսկ։

Իչտու կիճէ գիեաւէթճիլէրինուէն հէր պիրի, գիքր օլունան գաբունուն էչիյինի կէչէր կէչմէզ, սիճահ էլպիսէլէր կիյինմիչ օլուպ, պիր էլէրինտէ աչըզ գըլըճ վէ տիուէր էլէրինտէ պիր Թագանճա Թուխմագտա պուլունան իւչ քիչինին գարչըքընտա պուլունմագտա իսկ։

—Գի՞մի խիմէն օլուճուդ, տէճու սիւալ խիմէ.քատ իսկ, մէրդուման իւչ քիչիտէն պիրի, գարչըքընա կէլէն չախտա։

—Նիճէյի վէ ալիճու, տէճու ճէվապ վիրմէ.քատ իսկ եէնի կէլէն, ճէվապընտա տալա Թէրէտիւտա կէօսթէրմէկէրէ.ք։

—Սիզ քի՞մսինիզ։

—Թօղ չիր.քէմի չէրի.քի։

—Բէ.ք իյի, կէչինիզ։

Պատէհու իչէրի կիրմէ.ք Թալիպինտէ օլան չախտա, հէմման չիմէ տախիլ օլուպ, պիչիմիզ պիր եօլտան կիտէրէ.ք, պիր Թագըմ գէրը օլունմամըշ օլան արագի եադըճընտա վագը սալընըճտա ատղրու կիտէր իսկ։

Սալընըճըն տղընտան պիր գաչ ատըմ մէսաֆէտէ իլի նէօպէթճի պուլունուպ, պուճուարըն պիրիսինին էլինտէ պիր գըլըճ, ասկէրինին էլինտէ տախի պիր խըրսըզ ֆէնէրի պուլունմագտա իսկ։ Պալէտաճէ զիքր իմամ, օլատուդումուդ ֆօթօճընըն Թատէթիսի, պու մահէլլատ իքինճի տէֆտա օլարագ Թէքէրրիւր իտիլիր, վէ ճանըտա ֆէնէրին բըճղըճիւճճէ, կէչէն չախտա իւզէրինէ տէֆի իտիլիպ, վէ գըլըճը Թուրքանի նէօպէթճի Թարատիճընտան տախի, «Թանըրընըզ, հայատ կէչինիզ,» Թատիրի Թէճտաֆիուդ օլունուր իսկ։

Մուախխարէն չախտը մէրգումմ, պիր տէմիր ներտիվէնտէն սարընըճըն իչինէ լինէրէ.ք, պիր գաչ տէֆտար նադդ իմամ օլատուդումուդ եէր ալԹը կէչիտինէ կիտէր իսկ։

Պու չէ.յէր Թօփխանէ.քատ ոզդաղընտա վուգու պուլտուդու զէմանի, Մանթրուկ օվատընըն մէթրուճ պիր հալտէ պուլունան ոզդաղը էթրաֆընտա պուլունտա մանէկնտա եօլտա վուգուտաթար վուգու պուլմագտա իսկ։ Եէպլէ քի մահէլլի մէզքուրտա տախի ապազը Թօրշ չիր.քէթի էֆրատը ատա ատտա կէլիպ, վէ ֆօթօճը իտտա խտէրէ.ք, եէր տիպլինտէ նատպէտտա օլմագտա խիմէլէր։

Լիւքիւն, Թէքմիլ Բարիս խալդընը տավէթ իմամ օլատուդու վիւԹանէան զիյնէթէ, ատտաթ ան պիրտէ պաշտատճադ խտ։ Իւմիւ, տավէթիմիզէրտէն էվվէլ, Օթէլ ամու Տի-

ռալքներն էշկինաէին կէչիպ , պի-
րինճի գամա չըդալըմ , վէ Դար-
ւէնին թռուալէթ տայլըէսինէ կիրէ-
լիմ :

Ստալըդ Զինկեանէ դըղըրն ֆէվ-
դէլատէ կիւղէլլիկի մուխլիսիւղ
ալը : Պիր ատ պու կիւղէլլիկէ ,
սուլթանլարա մնխասա թէղէրինէթ
վէ տարաթ իլավէ խարիճ խաէ ,
մէզքուր կիւղէլլիկին կէօղլերի
գամնաշաքըրճը պիր սաբէթ քէսպ
իլէնէճէկի թարիֆէ հաճէթ ատ յու-
տիր վէֆիլվաղը չաւ էնտառսամէթ
ծան տը Սիմէօվիան կիլինմիշ օղաս-
դա էլչիսէ , սուլթան էլչիսէի խարճ ,
նասըլ որ Բէրժան պաշնուն պէօյլէ
օլմասընը խոթէմիշ խարճ :

Բարիշին էն մէշհուր էլչիսէճի-
լէրի , Իսքանիանըն կէնճ սուլթան-
լարընըն կիլինասի-քլէրի էլչիսէ կիլալ
պիր էլչիսէ թէրճիմէ իմմիշ օղաս ,
պու խաւատատա էն ճիւղլի պիր չէյ-
սէ պիլէ նօգտան խոխմէմիշ , հաճ-
թա սալմանըս տիպա իւղէրինատ
ինճիտէն հաբըլմըշ չիչէքլէր , վէ
գիզլյմէի թաշլատան գինճիլըէր .
վէ էնսայի տանթէլալար իլէ մէզ-
քուր էլչիսինին հէր թարաֆը աս-
նամըլմըշ խարճ : Հասըլը , Սիմէօղ
ֆամիլիասընըն էքսէր էլմասալարը յա
միւղյէհէն պուլունան քիչիւք պիր
թաճ տահի , Դարմէնին էմնալի օ-
մատան սոզճըլը իւղէրինէ վաղ ւ-
թոխմիշ խարճ :

Զանն խոէրսին քի , Զինկեանէ
դըղը պու բարլաղ էլչիսէլի կիլին-
միշ օլմասընլա , մուսխասըէն սուլ-
թան օլմուշ օլսն պիր դոսղ դըղը-
նըն ազամէթ վէ զաբուրինէթինի
քէսպ իլէմիշ խարճ , վէ կէօղէրինին
բարլաղլըղը , պաշընատքի թաճըն
բարլաղլըղընա ըէդատէթ իմմէք-
սէ խարճ : Ճու հալսէ մէզպուրէլի
կէօրէն օյսս խարճ , դոսղըրքնատա
սիղ չէօքիսպ , ճէնապը Հապգըն
քէնտիսինի սահիճէն պիր սուլթան
թախթընա նայիղ գըլմըշ օլմասընը
իչին խէթա իմմիշ օյսուդուճու իգ-
դար իմմէք լազըմ կէլիր խարճ :

Մէրգուճ , խըզմէթճի գոսրքն-
լարընատ Իսլընըգ պիրիսինի մու-
նէթէմնատ ալըդ օյմուշ օլսպ , վէ քէն-
սինի խաէ , պիրսիւք պիր այնանըն
գոսղըրքնատա տուրմուշ օլսուդու ,
վէ Իւքի Իսպասֆընատա ատքիղեր մուճ-
լու օյսուդ նանմագատա օյան Իւքի
չամանընար սահէմնատ պիսպասի-
Թիճն զիկա իչինատ միւէմմա պու-
լունսուդու Թագ տիրսատ , Թուալէ-
Թինին սան գըմընը Իւքմալ իղէմէք-
սէ Իւքէն , նակճահ օտասընըն գո-
բուտու նամաչճա չալընսը :

—Պրի՛ճէթ , պագ քի՛մ տիր , ատ-
տի կէնճ գոսրքն քէնտի գամէրնէ-
բատընա :

Գամէրնէբա գորուճու ճիւղիճէ
աչըգ ,

—Միւսիւ պարճն տար , վէ գա-
Թընըղը կէօրմէք իսմէմէքտսէ տիր ,
ատտի :

—Սէօյլէ իչերի պուճուբատան ,
ատճու ճէվապ վիրտի Դարմէն , վէ
Բէրժան , Թուալէթ օտասընըն էչ-
լինի կէչէր կէչմէդ :

—Ա՜հ , տղիղիմ Ժան , նէ գո-
տար կիւղէլլէշմիշսինիղ , ատտի
նիւքտէք սէպէ վէ խարխանէ պիր
հէնէճան իլէ , մէզպուրէ իւղէրի-
նէ Թէհայիւրի տղիմ իւղէ ամֆը
նաղար իլլէսի-քաէն ոճղրատ Դարմէն ,
մէրգուճ պու խաւատատա պիր
Թէպէոսիւմ իլէ պէճանը Թէչէք-
քիւր իլլէմէք իւղէ , արդատքնա
ատճանիւ իսէ տէ , մէզքուր Թէ-
պէտիւմիւ տէրհալ դոյիլ օյուդ ,
անքն հէրինէ պիր Թէտճճիւդ է-
ոէրի հուտուչէ կէլտի , վէ մէզպու-
րէ քէչատնս տղաղ պիլիչ :

—Նէ՛ զարկայ էլպիսէ կիյնամիշ-սինիզ, աէսի։

—Լաքին զանն իսէրիմ քի վազթ ու հալէ մուվաֆըգ պիր էլպիսէ տիր, չիւնքի պու օթէլ, չէ յիմանըն օթէլի նամըյլա մաստուճի տէ յի՛լմի տիր, վէ պէն պուրատան քէնտի խանէմտէ պուլունմահաքմազըմ։

Պու սիւալին մանէտըքը անլատմադ իչին, չուրապը պիլմէ՛ք լազըմ ատը քի, Քէրժանըն կիյինտիկի էլպիսէ, չէ յիման էլպիսէնի խոն։ Մերգուման թադլիտ գանտարմաը օտատա կիտայ, անըրնտան տահի պույնուզլարը վար իսի։ Քէմէրինտէ իսէ, ալէվ ըէնկինտէ պիր խանչէր պուլունուպ, պու խանչէրին ատը, ղըրմըզը գատիֆէտէն պիր դուշագատան ասըմըշ իսի։ Շիւպհէսիզ Քէրժան չու հայինտէ կիտէլ կէօրիւնիւօր իսի իսէ սէ, պու կիտէյիկի, ինանմա քէտէր վէ սէհչէթի պահշ իսինճ տէրէճէտէ իսի։ Հասըլը մէրգումու հէր կէօրէն, սահիհէն չէ յիմանտան տայա գորդը օրմանալընը թատատիդ իսէր իսի։

Գարմէն, պարօնտան սօն քէլմէլէրինէ ճէվապ վիրմէմիշ օտատաման, Քէրժան քէնտիսի նէնէ չու եօլատա մուհավէրնէճ տէվամ իյիտի.

—Ֆիլհաղը, պէնիմ կիտէյօրլաթանըմ, պու ադչամ պէն սիղէ հօշ կէօրիւնմէճէկիմի բէք ալէտ պիտիր իսիմ, նատըլ քի տավէթիտիր նէզտինտէ տահի այնի գատուկյէվի պուլաճաղըմ իհթիմալտէն կէօրիւնմէ՛քտէ տիր, հալ պու քի սիղին, իքիսիդ իչին գյուճպէ իսէճէկինիզ տայա չիւպհէ իհմէտիկիմ տէն, իհթիմալտէն կէօրիւնէն մէգքիւր տահէմի մուվաֆֆադըյյէթիմտէն տօղայը չօղլուդ էսէֆ իհմէքտէ տէ յիտիմ։ Պունունլա պէրապէր սիղի թէէմին իսէրէք սէօյլէրիմ քի, պու էլպիսէ սիղէ հօշ կէօրիւնմէ-տիկի իչին, պիլա թէրէտտիւտ թէպտիլ իսէր իսիմ, ֆագաթ տիկէր պիր էլպիսէ իհտիարիք իհմիշ օլմատըգ, վէ պունտան սօնրա տա իհտիարի՛նէ վազըթ գալմամըշ օլտուդունտան, պու կիճէյի՛ք պէնի չէ յիման զըտաֆէթիյլէ կէօրմէ՛քլիկ միւտատտէ իհմէնիպի ըէճա իսէրիմ։ Ֆագաթ սապահ օլուր օրմագ, քէնտի թապիլի զըտաֆէթիյլէ կիրէճէկիմտէն, մէէմտի իսէրիմ քի, նէզտինիզտէ մազհալը աֆվ օլուրում։

Պատէհտա Քէրժան սէմինի թէպտիլ իսէրէք,

—Քեամիլէն հաղրըտընըզ, տէյի՛լ մի, տէտի։

—Էվվէթ, քեամիլէն հաղրըրմ, տէէտա ճէվապ վիրտի Գարմէն։

—Մատքէնիզ նէ՛րէտէ տիր։

—Իչիմէ պուրատա տըր։

Զինկեանէ զըզը պու սէօյլէրի սէօյլէէրէք, պարօնտան գօյտուդու մուտքէտէն էտրնըզ ըէնկ ճիհէյիլլէ ֆարդը օլարագ, պիր մատքէ տըր, վէ Լիւք, մէղպուբէնէ խիմատէն,

—Մխատատէնիզլէ գօլթուդումա կիրէն, վէ պէնիմի պիրլիքտէ կէլէն, տէտի։

Իքի գարը գօճա եախուտ տահա տօղրուտու իքի չէրիքէր, պէօյլէճ պիրինճի գաթը իսէրք պիրլէ, տիր պաթ տայիրէտնէ էնտիրէր։ Մխատաֆիր գատուլինէ մախտուս օլան ատրնըզը, տիր գաթատա իտիրէր։

Պիր տատահտան պէրի իսի քի, զինկեթէն թէտարիքտաթը իքմալ իտիլմիշ օլուպ, թէտարիքտաթը մէղքիւրէ իսէ, ըէնք միւքէմմէլ վէ ըէնք միւնթազամ օրմագլէ, թէքմիլի վէ թէֆէրրուտաթը անճագ եիկիրմի միւճտուդ պիր տահիպ ատրվէթին

մէսարիֆաթը ֆէվդէլատէի սահմանէ հարըլասալիվը չէյլէր օլսուդու զանն օլունմադըա իտի։

Պիր սիւրիւ խըզմէթքեարլար, պիր թադըմը Սիմէօզ ֆամիլեասընա վէ տիկէր թադըմը Բէրժան ֆամիլեասընա մինասիպ էլպիսէէրօտէն կիչինմիշ օլսուդուլարը հալաէ, վասի հալլիսէ, իչ օտասընա վէ պիրինճի սալօնընա տաբլունմադըա իտիլէր։

Պինէրճէ նէֆիս գօշուլսուս մի մը լար, դաճէթի վասի վէ պոյու վէ հէկիմարէ այնալար իչինէ չաֆդ վիրմէրէք, կէօզլէրի գամաշմըրճը օլան ըչըդլարընը իչէ միլինէ խալաղ իմմէքտաճ իտիլէր։ Հասըլը, պու գադընար կիւզէլլիքլէրի վէ բարլաղըգլարա էն դիճատաճ իչ ճէզբադ վիրմէն չէյ, քէսֆիֆէյի տայիրճէլէրինդաճէթի էվլատընը կիւրանդահա վէ նասիպսիզ իւ էմնաճ չիչէքլէր, վէ ֆէվգէլատէ պահատար Փիլիմէնկ լաճէլէրիլլէ Թէղելին իտիլմիշ օլմասը իտի։

Պիր գադ անմիյէ գադընար, Բէրժան, պուճաղա կիւզէլլիքլէրը իւդէրինէ մինասիպ պիր կէօզ կէղտիրմի, վէ պադընէտու քէնտինա իտիմադը պիրլէ,

—Իչիմէ պէն սէրվէթի պու եօլտա գուլլանմադ իստիյէրիմ, տէյի, իչիմէ էօմրիւմիւն էն կիւզէլ Թադընավրուրը ֆիլիչէն նէքտա օլունտուեօրլար։ Ադիլիմ ժան, իհթիմալսիզ քի, չու եա պու չոխա, պէնիմ իչլին միւսիֆլիք իտիեօր, վէ եոխսա սիզին զէնկինլիկինիզի չիւրիւտիւեօրսունիզ քիմի։ Պիլիմ նէմիզ լազըմ, հէր քէս իսթէսիկլիկինի ասէյլէսին. պիզ իչլիմիզէ պագաղըմ։

Պու արալըդ, հալըլը իչ օտասընընէն իլէրիսինադ պուլունան սալօնատա, Մ'օրալէս, Շարլը-Քէնէն զէմանճատա էն պիրինճի արնըֆտան պուլունան պիր Իսթանիա էլպիսէսի կիչինմիշ օլուպ, ատա սըրա քէմալի մահզուզիյէթի իւզրէ այնալարա պադմադտա, վէ քէնտի թավր ատէյնէթի մեպրուրանէսի հադիճնատա թէհայիւրատ գալմադտա իտի։ Մէրդումունն էսանճնատա տաիտի քաղընդ վէ սիւսլիս պիր գադընիչլէ տէ ուզուն դիլմճ ատըմըշտի։

Բէրժան քէնտի պոյնընը, Տաքէ Ռէ Բէօ–Սանճէնամը մուազզամը թահթընատա, խանէյինին թէչրիֆաթճըլըգ մէնէսինէ թէրճիւ դիլմիշ իտի։ Ո օրալէս մէդրիւբ իւնվանտա ճիհատի պիր էհէմմիյէթլի վիրէրէք, քէնտիլի պաշատան թէքնընդա դատար ատըդադտէ զանն իմմէքտաճ իտի։

Բէտաֆֆէլի սալօնլարատաքի ատաթթար ալ էնտատէ տադչամըն օնտունու չալմադտա իտիլէր։

—Ադիլիմ մար.քի, տէտի Լիւք Ջինկլանէէ, զէվճէմ իլէ պէն պիր ատաթ դատար պուլատան կիտէճէյիզ։ Իտմի սիզէ չունու թէնպէհ իտէրիմ քի, պու սալօնու ատա թէր.ք իմմէքյինիզ, վէ հէր նէ վէսիլէ իլէ օլուր իսէ պունն, հալըլը տայիրէէ քիմճէյի իտխալ իյլէմէյինիզ։

—Սիզ միւսթէրիհ օլուն, պարօն, տէեու ճէվապ վիրտի Մ'օրալէս, եէմին իտէրէք սիզէ սէօյլէրիմ քի, իչտու թէհպիհ խիւսուֆքնատա քիմճէ հարէքէթի իմմէեճէք տիր, չիւնքի պէն դիլճ էլիմճէ օլարադ, իչտու թէհպիհնին էմրի մուհաֆազաքնատա տիդատի վէ նէզարէթի իյլէտիկիմ թադտիրատ, չայէտ պիր քիմճէ պուլունուն խիւսուֆքնատա հարէքէթի իմմէք կիպի պիր ադըրըդըճը ճիւրատի իտէր իսէ, պէն օ կիպիլէրի դիլճճիմ իլէ իչի բարչա իտէճէկիմ։

Բերժան պու ճեվապտան , ովէ խուսափիլէ Զինկեանէնին չեճիանէ լիանընտան ուօլայը թէպէսիւմ լաէրէք , Դարմէն իւէ պիրվիքտէ մէղբիւր հալըը օտանքն էչիլինի կէչա :

Պարօնուն հալքը գալալըտըղը , ովէ պու վէճհ իւէ տէօչէմէ իւսթինաէլ տէլիք մէ յտանա չըգալըք ղէման , կէնճ գատքն ,

—Պէնի նէ՞րէնէ կէօթիւրիւէօրտանու ղ , տէեու սիւտ իթտի :

—Ո՛չ իթտանըմ , սիղի , տալթանտաթքընըզդն պօտրուտիարընտա կէօթիւրիւէօրտամ , տէեու ճեվապ վիրտի Բերժան :

—Կիւն վէ տատթ լտերզ ը.յտա իտախտա իտիլմիշլէ՞ր մի սիր :

—Սիղին զանընընզդտան տտհա կիւղել տուրէթտէ իտախտա իտիլմիշլէր սիր :

—Հա՛լ պու .քի պէն զանն իտէրիմ .քի , կիչինմիշ օլտուղտամ պու քարղադ էլպիսէրը , վէ իւզերիմտէ թաշքարըզմ միւճէվհէրըր , իտէճէ՛ք օլտու ղտամտ կիւճ վիզիթա.աընա տօղա մութթապէդ տէյիլ տիրլէր :

—Խա՛յր , մուղայիրի օլարադ պու տալթան զբնաֆէթմինիղ վադթ ու հալէ բէ՛ք մուվաֆֆագ տբր , չիւնքի զաթէն տիղի թէպաանըզդա իտադտամ իտէճէ՛յիմ :

—Թէպատմ թէտմիտէ իթտիկինդիղ էֆրատը՛ մը պու յտանա կիտեօթաուդ :

—Շիւպհէսիղ , պիրտա անկէր տիղին տալթանտաթընըզդը ոէյտմյտանադ իւզրէ պիղի պէ.քէօլտը , վէ պու կիճէ.քի զինէթ իտէ , հէր քէս իչին օրնուղա , տալօնպտատա իճրտայի մէսէրբէթ պուտնտուղտա կիտի, Օթէլ տիւ Տիտպլընըն պօտրուտիարը ալթընտա տտախ պիչինէթ վէ չէնկի.ք իճրտա օրտնտուղտտա տբր : Իտտի ,

մատքէնիղի եիւղիւնիւզ պօճուն , վէ ատդամտան կէլին , պէնիմ տիպ պէր տուլթանըմ :

Բերժան տտախ .քէնտի մատքեախնի եիւղիւնէ գօճուպ , Դարմէնի նէրտիվէնիրտէրէն էնտիրմէ.ք իւզրէ , էլինի մէղպուբէէ ուզաթտաք : Տիվարտտա տտքըմ.ք օլան պիր ֆէնէր , մէղքիւր նէրտիվինի թէնվիր կյէմէ.քտէ իտի :

Պարօն տը Բերժան իւէ Զինկեանէ , Անարէ իւէ Ժրանտուանընն կէրմիեէմէ չալըշմըշ օլտուղտուրը .քէմէրվի տապօղտուրտան կէչտիղէր , վէ միւտաէթի մէտիտէ Տակօպէր իւէ Պաւթօն տ'Օրտն իտ.քան իթմիշ օլտուղտուրը կիղղի օտանքն տէմիր գարտուտնտա վատքլ օլտուտար : Մէղքիւր տէմիր գարտուտու մուզդամթ տուբէթտէ պարամադ իչինն , իչէրտէն ճէտիտա տիւրկիւէէր վաղիտիմիշտի :

Բերժան մէղքիւր գարտուտու աչմուզտան էվվէլ , տուրտու , վէ Դարմէնէ իտիթապէն ,

—Տի՛նդէ յինիղ , տէտի :

Կէնճ գատքն տինդէմէտէ պաչտմադղէ , պիտնտընտա պիր թէճճիւպ էսէրի հուտուէ կէլտի : Պիր վագը մտահէն տէպէրի արտըննտա մէղպուբէնինն գուտաչընտա գուտաղ վատքլ օլան դպատմադտըղ տէտուղ էրը , քէ.ք զարիպ , վէ մուճթիպի թէճճիւպ տուբէթտէ իտիէրը :

Մէղքիւր տէպէրը , պիրչիւ.ք պիր արը գօմանընըն վըզըտտամտաքնա պէնդէչյիպ , արա արըտ տախտ զուհարա կէչէն մտահէն , վէ չիտտէթիէ վարմադ տէպէրի , մէղքիւր տէվամի վզըտտամտաըը գոթթ իտէրէրը իտի : Պուննտան տոնդա տախտ գահդահաըը կիւիւչէր իչխտիմի.քտէ իտի :

Պու չէչյիր Դարմէնին մէտտապընը թահրի.ք իտմէ.քէ ,

—Դու սէյլէր բէք զարկպ տիր-
լէր, տէտի, ամառպա իչերտէ նէ՞ եա-
բրեօղլար . աչքնըզ տա կէօրէլիմ։

Լիւք, Գարմէնին արգուսինէ մու-
վաֆֆագաթ խէրճ, գարուեու
աչտը։ Ա.յնի վագըթտա, զարիպ
պիր էլչիսէ կկյինտիչ օլարագ, նէօ-
պէթճի մադաձընտա մէզգիւր գա-
բունուն եանընտա տուրմուշ օյան
պիր տատմ, քեաֆֆէյի սէս վէ
կիւրիւլթիւեէ հաքիմ օլածագ տէ-
րէճէտէ եիւքսէք պիր սէտա իլէ,

—Էյ Թօրչ ըէֆիգլերի, ըէյիսի-
միզ վէ էֆէնտիմիզ կէլիեօր, տէ-
եու պաղըրտը։

Իւչ եիւզ գատար սէս, եէկտիլ
վէ եէկճիհէթ օլարագ, մէզգիւր
իֆատէեէ մուգապիլ,

—Եա՛չտաբն հօճա Տավիտ, տէ-
եու պաղըրչըլըլար։

—Պունլար սիղի թանըմազլա՞ր մը,
տէեու սիւալ իլմտի Գարմէն Լիւքէ
եավաչ սէտա իլէ։

—Պիր ազտան թանըետաճագ տըր-
լար, տէտի Լիւք, վէ պատէհու,
պա՛գընըզ, ժան՛ն, պագընըզ, տէ-
եու իլալէ իլմտի։

22

ԿԻՉՁԷ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

Շու էամատէ, կէնճ գատընքն
կէօղլերի էօնիւնտէ պուլունան մէն-
զարէ, թարիֆի լաեըգըլտա վէ թէ-
մամըլտա օլունմագ մէնգարէլէրտէն
պիրի իտի։ Շէօյլէ քի, Օմէր տիւ
Տիագլընքն պօտրուսլարը, թա ուճ-
ջընքնա գատար, օճագլարքն աթէչի
իլէ թէնվիր իտիլմիչ օլուպ, պիր
թագըմ գալքն տիրէքլէրին թէբէլէ-
րի տաիտ, էրիմիչ օյան դալըպ վէ
գուրշունլարքն, վէ աթէչին չիտատ-
թինտէն ազտըմըչ պուլունան մա-
տէնլէրին եէշիլ վէ գըրմըզը պու-
ղուրտը իչինտէ սիւռահա պօճանմըշ,
վէլհասըլ մէզգիւր խաեալի հավա
այրաքնտա, գարընճա կիպի խըն-
ճախընճ վէ եիւզերի քիւրճ հա-
լինէ տէճնմիչ տատմիշլեր, մատէն-
լէրին էրիտիյակի օլուգյարքն եան-
լարքնտա պիրիքմիշլեր, վէ զարիպ
չէքտէ պուլունճան մադքինատարը
գուլլանմագ իւզրե պուլունմաչտըր
իտի։

Պունլարտան գաթինագտար, մա-
հէլլի մէզգուրտն տիկէր պիր թա-
րաֆընտա տախի վատի պիր սուֆրա
օլուպ, իչտու սու ֆրանքն էթրաֆը-
նա իչ եիւզ նէֆեր տավէթլիլեր
գօյմագա օթուրապիլիրլեր իտի։ Կիւ-
միւշ վէ պիլլուր թագըմլարը լա էմ-
տատիպ պիր թարզտա թէրթիպ ի-
տիլմիչ օյան մէզգիւր սուֆրա իւ-
զերինտէ, հիտատըզ թատմլար, վէ
հէր բէնտէն, ճէ հէր չէքտ ու
ճինտաէն չիչէլէր պուլունմագտատի։

Մէզգիւր սուֆրանքն իւտթիանէ
եիւզլերճէ տախի մուսիար գօնուգ-
մուշ իտի։

Լիւք, պիր միւտատէթ, Գարմէ-
նին թէճաճլուպ վէ թէհայյիւրիւնի
թէլէղգիւզ իյյէտի քատէն սօնրա,

—Էյ պունլարտա նէ՞ տէյտինիզ,
տէեու սիւալ իլմտի։

—Դու բէք ազամէթլի չէյ տիր,
տէտի տատըպ Զինկեանէ գըզը։

—Կէօրիւեօրսունուզ եա, պու
կիճճէ սիլհին թէպատընըզ, տատճնար-
տա պուլունան միւտաֆիլլեր իլէ
միւտավի պուլունմագտատ տըրըար,
վէ պուրատաքի զինկէթի իլէ օրա-
տատքի զինկէթի պէյնինտէ տատա
ֆարգ եօք տուր։

Պիր ազ էվվել, «Իչտէ, ըէյիս
վէ էֆէնտիմիզ կէլիեօր» տէեու
պաղըրտան շաիտ, քէմալի հիւրմէթ-
լէ Լիւքիւն եանընտա նապլաշըպ,

«Լ՛ՖԷՆԱԻՄ, ԷՄՐԻՆԻՂ ՆԷ՛ ՄԻՐ» ՏԷՒՈՒ ԱՒԱՂ ԼՄԻՄ։ ԼԻՒ-Ք ՏԱԽՒ ՄԷՐԳՈՒՒՆԱ ՉԱՒ ԵՕԼՏԱ ՃԷՎԱՓ ՎԻՐՏԻ.

—Իշ ՎԱԳԹՔ ԿԷՉՄԻ, ՄԷՍԷՐՔԷԹ ՎԱԳԹՔ ՊԱՇՂԱՆԵՕԼ։ ԻՄԻՒ ԹՕՐՉ ՀԷՐԻՒՔԼԷՐԻ ՊՂՏՊՂՆՂԱՐ ՔԻ, ՓԱՒՐՈՒՆՊԱՐ ՔԷՆԱԻՒԼՔԼԷՐԻՆԱՀԷՆ ԱՀՕՆԱՀԻՆՂԷՐ, ՎՀ ԷՂԷՐԻՆԱՀՔԻ ՏԷԹՂԷՔԼԻ ԵԱՐԲՆԱ ԴԱՏԱՐ ԹԷՐՔ ԻՏԻՂ, ՊԻՒԱՓԷԹ ՍԱՒՓՐԱՍԼՈՒՆ ԷՒՐԱՓՔՆԱՏԱ ԹՕՂԼԱՆՈՒՆՂԱՂ, ՎՀ ՔԷՆԱԻՂԷՐԻՆՀԷ ԱԷՕՂՂԷՆԷՃԿԻՄ ԱԷՕՂՂԷՐԷ ԴԱՒԼԱԴ ՎԷՐԱՒՆՂԷՐ։

—Լ՛Յ ԹՕՐՉ ՀԷՐԻՒՔԼԷՐԻ, ՏՒՆՂԷՅԻՆԻՂ ՀՕՃԱ ՏԱՎԻԱՒՆԻՆ ՄԻՒՐԱՏՔ ՆԷ՛ ՄԻՐ, ՏԷՒՈՒ ՊԱՇՂՐԱՐ ՓԷՐԺԱՆՔՆ ՄՆԱԱՀԻՊԼԻ ԴԱՊԱ ՎՀ ԵԻՒՔՍԷՔ ՊԼՐ ԱԷՏԱ ԼՂԷ, ՎՀ Լ՛ԻՒ-ՔԻՒՆ ԱԷՕՂԷՍԻՒԿԻ ԱԷՕՂՂԷՐԻ ԼՒՂԷՔ ՊԷ ԼՒՂԷՔ ԹԷՔՐԱՐԼԱՏՔ։

ՊԼՐ ՏԱԴՔԳԱ ԿԷՂՄԷՊՏԷՆ, ՊԱՐՕՆՈՒՆ ԷՄՐԼԷՐԻ ԼՃՐԱ ՕԼՈՒՆՄԱՏԱ ՊԱՇՂԱՆՔԼԱՏ։ ԵԷՕՂՂԷՔԻ ՏԷՄԻՐՃԻ ՔԷՕՐԻՒ-ՔԼԷՐԻ ԼՒՓԼԷՆՄԷՂ ՕԼՈՒՏ, ՓԱՒՐՈՒՆՊԱՐՔՆ ՀՒԱՏԷԹԻՂ ԴԷՐՄՂՂՔԼՂՂ ՍՕՂՄՆԱԱ ԵԻՒՂ ԹՈՒԹՈՒՏ, ԹԷՔԷՐԼԷՔԼԷՐԻՆ ԱԷՕՆՄՀԱԼ ՏՈՒՐՏՈՒՏ, ՃԷՆԱԷՐԷԼԷՐԻՆ ԱՂՊԷՐԻ ՀՔՊՄԱՆԱԱ ՊԱՇՂԱՐ, ՎԼՀԱՕԲԼ ՊԱՐՈՒՄՂԱՐՔՆ ԹԷՔՄԻԼ ԵՀԱԼԻՒՔ ՊԼՐ ԱԷՐԷԱՐԵՔ ՍԼՒ-ՔԼԻՒԹԷ ԴՈՂԴ ՕԼՈՒՏ, ՍԷՍՍԼՂՃԷ ՍՒՓՐԱՆՔՆ ԷՒՐԱՓՔՆԱ ԹՕՂԼԱՆՈՒՏ, ՎՀ ԼՈՒՄՕՈՒ ՀԷՐ ՔԷՍ ՔԷՆԱԻՒ ԼԷՐԻՆՏԷ ՕԹՈՒՐՈՒՏ։

Լիւ-Ք, ՏՈՂՐԻՆԱ ԳԱՐՄԷՆՂ ԴՕԼԹՈՒՂՈՒՆԱՏԱ ԹԱՂՀԷԱՐԱԴ, ՈՒՓԲԱՆՔՆ ՈՒՃԼԱՐՔՆԱՏԱՆ ՊԼՐԻՆԷՏ ԼՈՂՐԱՂՂՈՏ, ՎՀ ԿԷՕՂՂԷՐԻՆՂ ՔԷՆԱԻ ՄԼՒ-ԹԷԱՏՏԱՏ ՍԱՒՐԻՆԻ ԼՒՂԷՐԼԻՆԷՏ ՀԷ-ՎԼՐՏԼՔԱՀՆ ՈՕՆՐԱ,

—Լ՛Յ ԹՕՐՉ ԱՐԳԱՏԱՂԼԱՐՔ, ՔԷՍՓԷՆԼՂ ՏԱԽՒ ՊՒՐԱՏԱ՞ ՄՆՔՆՈՂ, ՏԷՒՈՒ ՍԼՒԱՂ ԼՄԻՄ։

—ԼՎՎԷԹ, ԷՓԷՆԱՐԻՄ, ՔԷՍՓԷՓԼ-ՄԻՂ ՏԱԽՒ ՊՒՐԱՏԱԷՐՂ, ՏԷՒՈՒ ՃԷՎԱՓ ՎԻՐՏԼԷՐ, ՍԼՒԱՀ ԷՂԼԼԻՏԷԼԷՐ ԿԼՂՆՄԼՂ ՕԼՈՒՆ Լ՛ՔԻ ՔԼՂԼ, ՎՀ ՊԱՐՕՆԱ, ԼՍԼՄՂԷՐ ՎՀ ԲԱՂԴԱՄՂԱՐ Լ՛ՂԷ ՏՕՂՈՒ ՕՂԱՐԱՂ Լ՛ՔԻ ԳԷԼՒԱ ԼՍԼ-ԼԱՒ ԹԱՂԴԱՄՄ ԼՒԹԱՂԼԷՐ։

ՊՈՒ ԱԱԷՄՂԷՐ, ՊԼՐ ԱՂ ԷՎՎԷԼ, ՊԼՐԼ ԹՕՄՊ-ԼՍՈՒԱՐ ՍՕՂԱՂՔՆՆ ՍԱՐՆՔՃՔ ՍՂՂՔՆԱ, ՎՀ ՄՐԿԷՐԼ Մ՛ՕՆԹ-ՐՈՒԺ ՕՂԱՍՔՆՂՆ ՄԷՎԻՐՈՒՔ ՄԱԿԷՂՂ-ՍՐՆՎԼ ՆԷՂԱՐԷԹ ԼՍԷՆ, ՎՀ ՔԷՆԱՒ ԼՒՐԲՈՒՂ ՓԷՆԷՐԼԷՐԼՐՆՂՆ ՂԼԿԱՂԱՐՔՆՔ ՀԷՐ ԿԷՂԷՆՂՆ ԵԼՒՂԼՐՆԷ ՈՒՂԱԼԹԱՆ ԱԱԷՄՂԷՐ ԼՍԼՂԷՐ։

ՊԱՐՕՆ, ՊԼՐ ՔԷՐՐԷ ՄԷՂՔԼՒՐ Լ՛ՍԼ-ԹԱԼԱՐԱ ԱԹՔՔ ՆԱՂԱՐ Լ՛ՂԼԷՄԷՍՐՆ-ԱԷ, ՔԷՆԱԼՍԼՍՐՆ ԹԷԷԱՍԱ Լ՛ՒՄՂԼ ՕԼՈՒՂՈՒ ԱԷՀՂԷԹԼՂ ՀՂՐ.ՔԷԹՐՆ ԱՂՂԱՐՔՆՔՆ .ՔԷԱՓՓԷԼԷՔՆ, ԵԱՐՆՂ Լ՛ՒՀ ԵԼՒՂ ՀՈՒ ԴԱՏԱՐ ՆՈՒՓԱՍ ՕՂԼԱՐԱԴ, ՊՕԱՐՈՒՄՂԱՐԱԱ ՊՈՒԼՈՒՆ-ՏՈՒՂԼԱՐՔՆԱ ԼՍԿԷԱԹ ՕԼՈՒՏ, ՎՀ ԱՆՆԱՐԱ ՏԱԽՒ ՍԱՄԼՒՆ ԹԱՐԱՓՔՆԱՍՆ Լ՛ՀՂԼՍՐՓԼՂԼԷՃԷ.Ք ԱԷՐԷՃԱԷՏ ԵԼՒ-Ք ՓՐՓ ՍԷՍԱ Լ՛ԼԷ,

—Է՛Յ ՀԷՐԻ.ՔԼԷՐ, ԱԷՏԼ, ՊՈՒ ԿԻ-ՃԷ ՊԷՆԻՄ ՏԱՎԷԹԼՒՄԷ Լ՛ՃԱՓ Թ Լ՛ԹՄԻՀ ՕԼՈՒՂՈՒՆՈՒՂ Լ՛ՀՂՆ, ԷՎՎԷԼ ՊԷ ԷՎՎԷԼ .ՔԷԱՓՓԷՆԼՒՊԷ ԹԷՀԷ-.ՔԼՒՐ ԼԱԷՐԼՒՄ։ ՊՈՒ Լ՛ՃԹԼՒՄԱԲՄՂՐԲԷ.Ք ՄԼՒԹԱՆԹԱՆ ՏՐՐ, ՀԱԹԹԱ ՊԷՕՂՂԷ ՊԼՐ Լ՛ՃԹԼՒՄԱԷ Լ՛ՀԹԼԷԱՃ ՏՏԱԼ ՎՕՐ ԼԱՒ։ ՀԱՂ.ՔԷՆԲՂՏԱԱ ՄԼՒԹԱ-ԱԲՓ ՕԼՈՒՂՈՒՄ ԷՒՆԼՀ,ՀԷԹԼ .ՔԷԱՒԼ-ՀԷՆԼՒՊԷ ՊՈՒ .ՔԷՐՐԷ ՍԼՂԷ ՊԼՐ ՏԷՒԼՒԼ ԱԼԷՆԼՍԼՒՆԼ ԿԷՕՍԹԷՐԷՔ.ՀՂՄ, ՎՀ ՀԷ-ՆՈՒՂ ՀԼԱՊՀԷ Լ՛ՒԹՄԷՏԼԿԼՆԼՂ Գ՛ՈՒՎ-ՎԷԼՒՆԼՂՈ ՍԼՂԷ Լ՛ՐԱԷԷ Լ՛ՀՂԼԷՔՃԷ-Լ՛ՄՄ, ՎԷՀ.ՀԱՐԲԼ Դ՛ԱԹԼԷՆ ՍԼՂԷ ԿԼ-ՎՂՆՄԷ.ՔԱՔԷ ՕԼՈՒՆ, ՎՀ ՍԼՂԼՆ ՏԱԽՒ .ՔԷՆԱԼՍԼՍՐՆԷ ԿԼՎՂՆԷՊԼՄՂՆԼՂ Լ՛ԱՂՔՄ ԿԷՂԷՆ ԸԷ-Լ՛ՐԱ ՎՀ ԷՓԷՆԱՐՒԼՂԼՆ-.ՔՄՄ ՕԼՈՒՂՈՒՆՈՒՂ, Լ՛ՒՄՒՄ ՍԼՂԷ ԱՆ-Լ՛ԱԹԱԾԱՂՔՄ։

«Պու կիւնքի կիւն սիղին իւլէ սեօյլէշէն, վէ պազէն պիղզաթ վէ պազէն տախի քէնառի մէհմուրլարը վաղթասըլյա իքի սէնէհէն պէրու սիղլէրի, չէօղիւլմէդ պիր տէյմէթ կիպի ճէմ իթմէք իչին, Բարիսին մէյհանէլէրինէ վէ տախ օթէլլէրինէ պիրէր պիրէր արաեան, վէ նիհաեէթ սիղին թարաֆընըզտան հօճա Տաֆիտ նամըյլա թէսիիսէ օլունան չախս, գուվվէթ վէ սէրվէթի իչին ՊԷՎԳԷլատէ պիր հըզըբ չանա սահիպ պուլունմադտա տըր։ Վէ իչպու հուտուտսուզ գուվվէթ վէ սէրվէթի սիղին սաեէնիդէ իթիհատ խաճէք իսէ տէ, սիզ տախ անընդա պիրլիքտէ մէզքիւր լգթատար վէ սէրվէթէ հիսէտար օլաճադընըզ։ Մէնպէի պուրատա օլան, վէ տալկալարը նադընտա Բարիղի իսթիւպ խաճէք պուլունան իչպու ալթուն նէհրի, հէմ սիղէ վէ հէմ տախի ըէյիս վէ էֆէնտինիզ այիտ տիր։ Իմտի, չու թիւքէնմէզ օրուպ, քիրլէնմէզ վէ սուեու գուրուտմազ օլան չայտա եըզդանընըզ։ Ձէնկին օլունուզքի, գուվվէթլի օլասընըզ, զիրա օ հալտէ, պիղզաթ հիւքմտարլար կիպի հէմ լինսանլարտան վէ հէմ չանունլարտան իւսթիւն օլաճագընըզ, զիրա զէնկիները տիւնեանըն հիւքմտարլարը տըրլար։

Լիւք, պիր սանկյյէ գատար սէօզլինիւ գաթթ իթտի, վէ սէօյլէսինկի սօն ճիւմլէլէր, պիր մքըրլատմա սէտատըյլա թահսին օլունտու։

Պատէհու մէրգում չու վէճճ իւլէ տէվամ իթտի.

—Պէն սիղի Թօրչ (եանի Մէչալէ) չէրիքլէրի նամըյլա իթլագ իլլէտիմ, վէ հիչ պիր նամ եօգ տուր քի, պունուն գատար միւքէմմէլ սուրէթտէ թատսիգ օլունմուչ օլսուն։ Ո Մէչալէ խէ սիղին մուամէլաթընըզդըն եըլտըզը տըր, վէ հինին հաճէթտէ սիղին զարազ ու ինթիգամընըզդըն տախի սիլահը օլաճագտըր։ Մէչալէլէր հէմ թէնվիր էտէրլէր, վէ հէմ եանկըն պրագըրլար։ Ձագաթ զարազ ու ինթիգամտան պահս իթմէքլիքտէ նէ՞ մանէա վէ ֆայտէ վար տըր։ Պիզ զաեէթ դուվվէթլի օլսուզումուզտան, տիւմէնէրիմիզ քիմլէր տախի օլաալար, պիղէ թէարրուզ իթմէքլիկէ ճէսարէթ խաեմէզլէր, վէ պիղիմ սաֆլարընըզդ իչինտէ խէ, տալա խայրն վէ զատատար պուլունամազ, զիրա սօրարըմ սիղէ, քի՞մ, պիղիմ սատագաթ լէյ խըզմէթ խաէնէ վիրտիկիմիզ միւքաֆաթը, խիեանէթ էտէնէ վիրէպիլիր։ Իմտի, թէքրար պէ թէքրար սիղէ սէօյլէրիմ քի, պիղիմ իչիմիզտէ խիեանէթ իճրասընըն միւմքինսիզ օլսուզունա պիղզաթ իսկաճաթ օլմուչում տուր։

«Պունտան պաշգա, էօյլէ պիր ալչագ քէնտի դարատաշլարընը քի՞մ կիտիպ զամմազլաեաճագ տըր։ Պիղիմ հէր թարաֆտա, վէ հաթթա էն պիւյիք տայիրէլէրտէ պիղէ չէրիքլէրիմիզ սուլունտուղունտան, օ եօլտա պիր էտրարը գաննդը մինէլլէ խատէր վիրմէքլիկէ ճիւրաթ իթմէք խաթէտ, ճիւրաթ իթմէզտէն էվվէլ, քէնտիսի ճէզալանտըրըճաճագ տըր։

Պու արալըգ հէր թարաֆտան թէվճճիւհ վէ թահսին ֆիղանլարը զուհուրա կէլէրէք, պիր միւտտէթ պարօնուն նուխթագունու գաթթ իթտիլէր։

—Արգա՛տաշլար, տէեու տէվամ իթտի Լիւք, մէզքիւր սիւքիւթ էանտարնտա, բաթքըտրը նիւմունյիչտէն թէլէզդիւզ խէրէք, արգա՛տաշլար, պու սէօզլէրիմին սոն

հիւղակին ինքնաբ գոպուղ իմմէզ պիր տէլիլ իլէ իսպաթ իմմէք, վէ պէնիմ սահիհ իսլամի սիզէ պիլ-տիրմէք, վէ պէնիմ սաբէ նիւղիւ-միւ սիզէ կէօսթէրմէք, վէ պէնիմ զէվճէմ օլարագ, հէր կիւնա մու-խթարատան պիզի խալի գըլան վէ սաէմի միւճաղաթ վէ ֆիթրաւհա-թըմըզը թէկմիլ իլլէեէն գաաբնը սիզէ թագտիմ իմմէք իսթէրիմ: Սրգա՛տաշլար, սիզէ իղամէմկահ թախսիս իթմիշ օլտուղում իչպու-վասի մաղպէրէլէր, Օթէլ սիւ-Տիաղլընըն պօտրումսարը սըրըլսը, վէ պիր գաչ սաագբգաատան սօնրա, աերայ էֆէնտիլէրի, գրաչ հազ-րէթլէրինին վիւքէլաաք, վէ պիղդաթ բօյիս նազըրը, սիպին պուլունտու-դունուզ պօտրումսարըն իւսթիւն-տէ, նանի պէնիմ իղամէթ իմտի-կիմ մահէլլատ պուլունաճագ տըր-լար: Արթըզ, Բարիսին էանաֆ թա-զըմնտան հօճա Տավիտ տէեու թանըրմըշ օլան չախս, զրմատան գալգմըշ, վէ անըն ևէրինէ, էն պիւյիւք դրաչ խանէտանլարընտ իսբաթ օլան ատըլդատէ քիմսէ գա-յիմ օլմուշ տուր: Օլ ատըլդատէ իսէ, պէն իմ, նանի պուրօն տը Փէրժան, վէ տիւգ տը Սիմէօվիւն տամտաը տըր:

Վիւք, պու սէօզլէրի թէլաֆֆուզ իթտիկի սըրատա, մատքէսինի ա-շաղը ալար, վէ տէրհալ չիտտէմլի պիր ալդըշլաեըշ վուգուս պուլուպ, զանն իսէրսին քի քէմէրդէր սար-սըլար, վէ մէղքիւր ալդըշ իչ տէ-ֆա թէքէրրիւր իտիլտի:

Պատէհու պարօն էլինի կէօքսիս իւզէրինէ տաեատըպ, վէ մապրու-րանէ պիր թէպէատիւմ ինէ պաչընը էյտի: Մուսախսարլէն տախի պիր հարէքէթի աէրիտ իղլէ, Գարմէնին միմատընը նըսըֆ տուրէթտէ կիպէ-մէքտէ օլան մատքէմի գալաքրա-ըագ,

—Էյ կիճէ էվլատլարը, վէ Թօրչ չէրիքլէրի, իչքի սիպին սուլթանը-նըզ, քէնտիսինի սէլամլաեընըզ, տէտի:

Փէրժանըն նուէթգու, տամիլինի սիւչարը հէեէճան գըլընչ իչքէն, պու քէրըթ տախի կէնճ գաաբնըն կիւզէլլիկինի կէօրտիւքլէրինատ, պիւտպիւթիւն հայրան օլարագ,

—Եա՛չարըն տուլթանըմըզ, եա՛-չարըն կիճէ Սուլթանը, տէեու պաղրըշըբլար:

Իհթիմալ պիր քի Գարմէն, չու էանատէ հիսս իլլէտիկի ֆէվգէլա-տէ հէեէճանը էօմիւս իչինատ պի-րինճի տէֆա օլարագ հիսս իլլէ-մէքտէ իսի: Մերդումէնին գալ-պի պու միւնասէպէթէ չիտտէթլէ վուրմադատա օլուպ, քիրլիքլէրի տախի կէօչ եաչլարիլլէ հօչ պիր թարպտա եաչտըմադատա իսի:

Գարմէն, պու սըրատա քէնտինին դուվվէթլի օլտուղունու կէօրմէք-տէ, վէ թէպատեա մանիքէ պու-լունմադատա իսի: Վագատա մէղդու-բէնին թէպատեը պիր թագըմ ա-տի վէ ալչագ քիմսէլէրտէն իպա-թէթ իսի իսէ տէ, պուննատն քէն-տիսինճէ նէ՞ զարար կէլիր իսի: Էվ վէրիր քի պուննար քէնտիսինի սուլ-թան իլան իլլէմէքտէ, վէ ճիւլու-սունը սէլամլամադատա իսիլէր:

Պինապէրինի պիր ազ միւտտէթ զարֆէքնատա Գարմէն, նանի, ապա աշգ ու մուհապպէթ աուդղուսու-թաչըմնատան օլ մախլուգ, քէնտի-սինէ պէօյլէ պիր ֆէթուհաթ գա-զանըրատն պարօն տը Փէրժանը սէմտի:

Վիւք, քէնտիսինէ էն եագըն պուլունան աուամիրատան պիր գա-ֆքնա պիր դաչ սէօզ սէօյլէտի:

Տէրհալ աս ֆրանսն իւղերնեանէն իւրքի պատահ ալէրտով, շարասպ իւէ տօպատրատա : Ամբ պատ պատեհ էրհալ ատ Դարմէնէ իմաց. ասիմ իտիպ, ասիկերսի ատ քէնտի սի իչին տաղարատ : Պատէհատ մէրդամ՝ մէգրիր պ չատէհալրի շարասպը պիր եատատուտ իչերէք :

—Թօ՛րշ չէրնքէրի ագիպտա, ատ ատ, հալ պատ քի Դարմէն քէնտի շարասպնա անճատ ատատագործը տօղուտատրատ :

Իչտա իմէքլի ֆի պատէ մինատէ. պէ էլլէ, պօտրատ մյարդն քէմէրլէրի ալթընատա նէչիտէն մէ իրզարդրմ կիպի ատրդը ամատրդր իչտիրլսի : Մուտիմատէն Ամբ, քէլտիս տէ՛ֆամ իւէ :

—Է՛յ արդատաշլար, ատեան, չիմ սի տէ մատամլամիմդզին ագիմրէ. էրնիտէն պագրանը պատրանտ կէ. իմիրնտ, Հաշմեհմտ տաւլատանըքդա կէօմմէրնիրնիզ :

Պատ Էմի իւղերնէ պիր չօդ գամի իւլ պիտնէ քիմսէյնէ, տարըտը ճէ. ատտ ամիտան տնքրէյր իւէ տօղատան պիտի քօպիր ֆէչրնի տանդ չարընտա ատատագ, Դարմէնտն մէ Ամբ քինն տատրանտ պատտր կէմիրատիլր :

Պատն, մէգրիր ամիտան մէտրինտամատատ պիր ատտ ճ ալրդ. Զինկեատէ դ րդլընդն ատտճատնտ գ օյատտ, մէ մէգրատրէնէ իմիտատդն,

—Պա՛գ րնրդ մէ Հայրատն օրատտ դ տէատ, պէօյէ պիր իտագիտ տնք. քէնտն պտ դ տատտր մինքէնմէ ալտ ճտդրնր գատն իտէ՛ր մէ իտիրնիդ : Մէճմէլ իտէ՛րմիտիրնիդ մէ, էն գիտատէ թէճրն պէքտ որ գատն կէօդ լէր պիրէ, իշդտ տնքրէտ, գրտրդ գատդտատնէյլրինատէն չրգ ատն տնքրէ իւէ ֆէրդ ս իմէմիդ իտմէ քրիկ մինգմէտէր օրտունտար Պատ ֆչչնքն իչինտէ մէգճատտ օրատնդտատ իտքի միճատ ֆրատգրդ օրտտ գատ Հատտ, գատտա մատի, ատճատ գրրդ տգնն ֆրատնգա օրտնշ տտր : Իտտտ, պիրմէ զէնկին օրտտգ օրտատթրմէտրը տիդ հնտ քմ իտիրնիդ : Իչմէ, չէ՛րնքէրի, տէատ տէգմատ իմատ պատթան պիտ լէնատ տատդ իւէ, պտ տգչէ տիրնն տիր, ճէպէլրնիրնի տգտատրատնտ գ, մէ իտմէտտիրնիդ գ տատտ տտրճի իտիրնիդ, մէ պտ մէնպատն իմ քէնտէդ պիր մինատ օրտտ դտատնտ տնտ իտմտերնրդ :

Ատր գահիտատէ, ֆրչչրտրն իչինտէ պիր նտ գ տտ էտգտրն իտիրնիդ գ, պիր դաշ տատնէյլէ զդ ֆրչչրտտ գտիտ՛ն պիտ իտիրն գ գշրդտ :

Ամբ իւէ Դարմէնրն գ օրատրտմատրա կէյտրնրչէրնի, պիր տատտա էտ. գրն օրտգ, մէ տատտ տտտի ճն պիր տմատրնդգ իւգրչ օրատդ գատնատն, իտագիտտիւէ պիրիրնճի գ տտի տտ. մինրՙ էրնիտէ կիմմինչէրնի դգտմ իտի :

Պիտատպէրնի, գատճն տր Քէմճատն Թարշ չէրՙ ֆրէրնիտէ հշ մէ կիտ գէչ պիր կիճճ կէչիրտմէրնրնիտ իէ մինտգ իչտատքատէն ոօտտ, Զինկեատէ դրղը իւէ պիրտիրտատ մՙրդտ մատնքն ուէգտիտատէն մտ ֆ տրտգ տտի իւղատի,

Պատնդտ, հալրդր ատտեատ կէօմիրէն իտգի տտրտգտրտատն կէչտիրչերի գնտատ, Ամբ տը Քէմճատն Դարմէնէ,

—Իշմէ կէօրնի եօդատնտդ եատ, ժատ, ատատ, էլլ՛ րնիդտ. քի չէղիրտր հագըզ տտիր Հատի տ՛յատ իտմէտ տատ իտիրնիդ, մէ Կատ տիրնն իչտն պիր տատճ տտտ իտտտիկիտատէ, տգտտ եատ. գրտմատնգ տտտ իտի :

—Ճ տտտատնք տգտտ տնտմիտատնտատ. ձտդրմ քի, ատեատ ճէմտգ միտատ Դարմէն, պէն պտ. իտատնք ետգրնճդ տիդնն տատէօնդտատ էյտէ իտմտտիմ :

—Կէօդչէրնիդ էօնրտատէ կէօր.

ամուսինուդ տվալ հագդընաս նէ՞ էֆ.քեաբասընըզ։

—Շու էֆ.քեաբասաեըմ քի, սիզ գուվվէթի պիր օմանտանսընըզ, վէ պու հայտուտլար իւղերինէ հա.քիմի մուէթադ պուլունմադուսը.նըզ։ Հալ պու քի զանն իտէրիմ քի, չու սըբատաս պիւյիւք պիր պասի.բէթսիզլիք նճրա իթտինիզ։

—Նէ՞ կիպի։

—Նէ՞ իչին, պու կիպի աաէմլէր նէզամինաե իամինիզի էվվէլքի կիպի հօճա Տավէթ տէնու թանրիմաաընըզ։ Իամի հադըգինիզի աչի.քեաբէ չը.դարմադըգտաս նէ՞ ֆայտէ վար տըր։ Պէօյլէ պիր խուսուս, խիեանէթի գ.օյալամմադ տէյիլ մի տիր։

—Պիլադ մուհ.քինսիզ գըլմադ սըբ, չինքի իչպու զարիպ խալդ մուվաճէհէնաե, քիսմէթսիզըդ մուվաֆֆագըյէթ տիմէք տիր։ Սիզին իլէ գօնուշտուդում չու սը.բատաս, պիլա խսմինա քեաֆֆէյի Թօրչ չերի.քերի պէնի դաթիէն մուղլուպ օլմադ զանն իթմէք.քաե տիրլեր, վէ պունուն սէպէպի իսէ, հէր հալիմի քենտիլերինէ պէեան իթմէ.քիկիմ տիր։ Պունդադան հիչ պիրիսի, հուզուրլարընտա մուֆ.թէխիրէն պէեան իթմիչ օլտուդում պաղը գուվվէթի իթթիֆադլարըն հադդ.ըմէքնտան տօյայը չիւպհէ իթմէ.քաե տէյիլ տիր։ Ճիւմլէսի տաախի, վաղը օլաճադ զամմաղըդըն պանա հիւ.քմիւ օլմաեըպ, զամ.մուղլաեան ալէյհինաե մուհ.քիք պիր սիւահ կիպի իսթիմադ օլունաճադ.ընա քիսմէթսիզ սուրէթաե եէ.մին իթմիչ տիրլեր, վէ բօլիս նա.զըրընըն տախի պէօյլէ սըբդադարտա կէօզ գաբամասը իչին, իդիթիդա իտէն թէտապիր էվվէլինտէն իթ.թիխազ գըլընմիշ սըբ։ Իմամի, ժան, պէնիմ ազամէթիմէ նասըլ հիսսէ.տար օլտունուդ իսէ, էմնիյէթիմէ տէ էօյլէ հիսսէտար օլունուդ, վէ թէէմին օլունուդ քի, պէն հէրնէ քի եաբմըշ իսէմ, թէէմին օլարադ եաբմըշըմ տըր։

Պու քէլամլէր իլէ մուհավերէնէ իսթիամ վէրիլիպ, պարօն իլէ Զին.կեանէ գ.ըզը հալըլը ծտաեա տա.խիլ օլտուլար, վէ սալօնլարըն գա.բուսունու տախի աչարլար։

Մօրալէս, պարըզը թէնպիհ մու.ճիպինճէ, սաղ էլինի ճէսիմ գը.լըճընըն սարը իւղերինէ գօյմուշ օլտուդու թադաիրտէ, վէղքիւր գաբունուն էօնիւնտէ նէօպէթճի.լը իթմէ.քտէ իտի։

—Աղիզիմ մարքի տէլ Ըիօ–Սան.Թօ, տէտի Լիւ.ք, իսըզվէթինիզտէն տօյայը սիզե թէչէ.քքիւր իտիր, վէ հուրրիէթինիզի իթտա իյէրիմ, պունունլա պէրապէր օթէչտէն այ.րըլմտանընըզը տտա իտաստէթէն րէճտա իտէրիմ, չինքի պու կիճէ սիզե միւհթաճ օլմադըզըմ իչթիմալտէն պայիտա տէ.յիլ տիր։

—Աղիզիմ պարօն, պէնտէնիզի հէր վադըթ պիւֆէնէն եանընտա պուլաճադընըզտա էվին օլադիրսի.նիզ, տէեու ճէվապ վիրտի Զին.կեանէ, վէ իլավէթէն, էկէր եա.նըլմասեօր իսէմ, իչթէ պուրաեա պիր չօդ խալդ կէլիեօր, տէտի։

Մօրալէս պու սէօզիւնտէ եանըլ.մասեօր իտի։

Ֆիլվադը սաաթ օն պիր վուրտու.զու սըբատաս, պիր չօդ արաղալար գ.օնաղըն էօնիւնէ կէլիպ սըբայլա տիզիլտիլեր։

Պու արաբդ Լիւ.ք Գարմէնէ խի.թապէն,

—Պէնիմ տիլպէր ժանըմ, տէտի, սիզին սուլթանըզդ վազիֆէչէրինիզ արթըզ պիճտի, չինքի տէ պիչիւք պիր գաոըն վէ խանէչէնին սահիպէ.

ալ օլմագլըդ վալիֆելերինիզ պաշ-
լամագտա ոբը : Իմոի, կելին վե տա-
վեթլիլերինիզի դապուլ խին :

23

Մ. ՏՐ ՍԱՐԹԻՆ

Իհթիմալ տիր քի , օգուհանլա-
ըլմըգըն ուհուվմամըշ օլտուգլարը
պիր մուհալեկեա , ԵՒիւքիւն Եէ-
բինե շու լագըրթըլարը սեոյլեվե-
սինաե հագգը վար իսի .

—Պէնիմ կիւզէլ տօսթում, պէն
թէքմիլ չէհիր էհալիսինի վե սե-
լայը թագըմընը խանեմե գապուլ
խաճէյիմ, վե էն պիւյիւք զաթլար
պիւե , Օթել ուիւ Տիապլը հագգըն-
տա տեվերան խաէն , վե մեզքիւր
օթելե մեելուն պիր իգամեթկեահ
նամը վերտիրէն ուզուրտուզ չայեա-
լարա նեհապեթէն , խանեմե տա-
վեթ օլունմագլըդը քէնտիլերճե պիւ-
յիւք պիր չերճի վե իֆթիխար ատտ
խաճէյ տիրլեր :

Ֆելվագը տավեթ օլունան զե-
վաթտան հիչ պիր քիմսե , պարօ-
նուն տավեթինե գարշը կելմեմիշ
իսի , վե նիչե միւթեպերան , տիւգ-
ոդը Սիմեօղիւն տամաար թտարաֆըն-
ան իւչ տեֆտա օլարագ վերիլէն
դիւնեթտե պուլունմագ հագգընա
նայիլ օլմագլըդը , գըյմեթտար պիր
լութֆ ու ինաեյեթ մագամընտա
թեմէննի եթմեքտե խիլեր :

Թէքմիլ Բարիս էհալիսի, աղ պիր
միւտաեթ գարֆընտա , Օթել ուիւ
Տիապլընըն միւթտասարըֆը ճեսի-
տի մուրեֆեթկեյե մեզքիւր էսկի էպ-
նիեճե զուհուրա կելէն ֆեվգելա-
տե թեպետիւլաթը կեօրմեք մե-
րագ վե էմելինաե իսիլեր : Հելե օն
պէշ կիւնտէն պերու , էն զիետտ
ատըզատեկեանտան օլան քիմսելեր ,
պիրի պիրլերի եանլարընա կելտիք-
լերինտե , « Շիւպհեսիզ Օթել ուիւ
Տիապլըտա եէկտիկերլեբիլիրիզ կեօ-
րիւրիւզ, զալիպա իճրա օլունաճագ
զինեթի բէք բարլագ օլաճագ ոբը»
տիմէքսիզին այրըլմամագտա իսիլեր :

Իճրայի մեսելրեթի կիւնիւ , սա-
պահըն սաաթ իքիսինտե , զինեթին
էն բարլագ վագթը իսի : Շեհզիլե
քի ԵՒիւք վե Գարմէն , Ֆրանսանըն
էն նամտար զաթլարընը քէնտի սա-
լոնլարընա գապուլ իտիպ , բրէնս-
լեր , տիւգլեր , մալքիլեր , վիգոնթ-
լար վե մալքիլեր լընճախընճ տօլ-
մուշ իսիլեր :

Վիրիլէն պալօ , գօսթիւմիւ վե
մասքելի օլտուղտու ճիհեթլե , թէշ-
րիճի խանէնլերին իսիլերի պիրինճի
սալօնուն գալուսունտան խապեր
վերիլմեմեքտե իսի՝ Մալօ , պու էս-
նասե եօգարտան աշաղընա գաատար
սիեահ գաապիֆէտէն պիր էլպիսե
կելինմիշ , վե մեմուրիեթինին ա-
լեմեթի օլարագ , պօղաղընա կիւ-
միւշտէն պիր զինճիր թագմըշ օ-
տուղտու հալտե , տավեթ թէգդերե-
լերինի հավիտե գապուլ եթմեքտե
իսի : Տիկեր պիր խըզմեթքառ տա-
խի կելէնլերին իսիմլերինի էվվելպե
էվվել եաղըպ , չարեեքտե պիր տա-
խի պաշդա պիր խըզմեթքառ , մեզ-
քիւր իսիմլերին եաղըմըշ օլտուղտու
լիսթալոլըը ԵՒիւքե թագտիմ էյլե-
մեքտե իսի :

Վագտա կելէն ճեմիյյեթի խընա-
ճախընճ իսի իսե տէ , միւսաֆիր-
լերին գապուլինե մախսուս օլան
տայիրելեր բէք վասի օլտուգլարընա-
տան , ասլա սըգըշդըրմամագտա իս-
տի : Էն վասի սալօնլարտան իքիսի
բագտա թախսիս իսիլմիշ օլուպ ,
միւլագաթ վե գումսը սալօնլարը
պաշդա իսիլեր : Թաամ սալասը ,
էնվայի թաամլար իլե մեմուր օլուպ,
Մ օրալես իսե , հեր վագըթ պու
սալատա հաղըը պուլունմագտա իսի-

Պիրմեճի տէրէճէ էհվալի մէ լիւսպ ամարը պուտունան մէ իմա-ղման մու պիպ ադբալըճնատան մու բէմ-խէպ օլան պիր խոպըմ օրքէմու տախի քէնառ կու զէլ ահէնգըլըլէ խէ քամիլ օմէկի էօխտա թամ փառ խ-տա : Հասըր գիյնէկի մէզդու բէնուն խէ քամիլ խէ ֆէլրուսախը , ամմա մու-եէխի հալուն կու զէլիք մէ քարտաղ-րըքնա բէք չաեէխէճ մէ ժու փա-ֆըզ պու լուննոպ տա խոր :

Դուսնոր օեուռնու ատաճուռնատ , եէչիլ հալըարքն խուզէրնուռ ընուճնե մէ ֆ-չաճ օեուռնարը պիտռնըլմոպ տա օլուպ , ակիկէր պիր չօղ քու չխուբ մու-ռատարքն էմրռնֆընատ տախ ռայիր գռ մռնգռպպար խ օրլռնմըշ խոխլը :

Պարճն ռը Ֆէչժան , ակիկր խքի քռնռճ տախ պիրրկփառ օլատ պռ հատաճ , զռպխխեճ նռղրքը Մ. ռը Սարխին իլէ պիր մռտռ էխրռ ֆքնռտռ պռ լուննուպ , պռռնարռ տախ պ ու-մռռ օեուռնուռնռ տռյմքշ խոխլը :

Օեուռն էռնռտրնռտռ պռ պռխքռր մռճհռվէրքէճ տախ կիրիշմէկփառ օլատ պ լռրքնռտռն , պիր ռրռյքպ Լիռ , խէպճեռխռմ խրճ ,

—Էֆէնռտիմ ռճռխ , զռպխխեճ նռ-զրրքնռ խոխմռպճն , չռ Լռնռտռճ էռ պխեռտռճ քէչռռ վէ իշխիհռր պռ լ մռռշ օլռն ճխուճռ պռռղրքը ռրր :

—Դ ռրլ ռիքքէ ռոիր , ռվէռռ ճէ-վռպ վէքռտ Մ. ռը Սարխին :

—Ռճռյխպ , պ ռրլպզռնռրլ պ ռրլպ ռիքքէ՞ մի չբպ ռրքճռօրլռր :

—Էվվէխ , հէմ պռնդռր քէք պխ. ճռռտճ մէ հռրքէխ , պռյրկխ վէ իշ-կու զռքըքպ խռրռշ խոխմէ քռռտճ ռոիր-քէր , վէ ռռրպ խոռոխլկերի պ ռրլպ ռիքքէկրկը օլ ռվէքճճ մու-քէ մռռնկ քի , էկէրչի մու խոխ ճռռտրլռռ-քը ռռր ռղռճքռռ վէ քու բ կ ճ մու-ռոմռռհռղ պ օլռնռռղռլռ հպ քպ ռ խոխմէն խոխհռյճու բէ չռռճ ռոխռմճ ռոխրկ-

—Տյռմէք ռոիր քի , էֆէնռտիմ , Բռրխռռճ ճէռխռէն գռլպ ռիքքէ՞ մի պ ռ հռր խոռռխ :

—Էվվէխ , հէմ Բռրխռ գռլպ ռիք-քէ իլէ ռօպռռ :

—Նէ՞ վռպ բոռռռն պէբռռ :

—Ֆռպ բոռպռ ճն պէշ կխռնռճէն պ՛բռռ : Շէօրէ քի պռռ խռռռռռ , ռռյխռռռ ռոխռմռպռռ օռռն ռիքր ռռռ խռռռռռճռռռ , վէ ճռռխռռռ ռռյխռռռ նէ-խռքռմէ քռռճ օռռն ռէնռպ գռ-պռխռռռռռռ պէնպճռռխռէն , պռռն-քէրլէր վէ խռռճխռռլր չռշքրռնշ ռոխր-ճռր , ռէ վ ռնռռխ յ բոռռռ խռռռռ պ խռճ-ճէքռ ռռռռ ռէպքռռ ր գռլպ ռէռ ռռ-յ ճ ռոխռռ խռռռռ էռռճէն ռռռռ ռռռռռ գռռոխոխրրքռռռռռ զրռճռքռռռ , պռռռռ ռոխպ ռէռ ռռռռ :

—Շճռռպհէռպ զռռռռ ռռճռպ ռճ պռռ զռռխռոխռռ ռոխպռռ- վէ խոռռխռռռ-խոխրռռռռռ պոխր ռռռ էռռռռ հռռռռ ռռռռռ ռռռռ :

—Պէռ ռճ էռյճ զռռռռ խռճրռռ :

—Էռռ-բռռ , էֆէնռտիմ , պ ռրլպզռռ-խոխրքռռ ռռռոպ խոռռխ քճռռռ ռիքքէկճէ ռէ՞ ճռռռռճէռռ ռռխոխրռ . կճռռռ՞շ ռռռ , ճռպռռ ռոխռռռռ՞ռ ռռռ ռռոխրրոխ :

—Եռկռխրռռ ռճռոխռռ վէ պ ռրլպ ռէքռռ ֆրռռռռզրզպ ռոխռռռռ ռէռպքռ-քռռռ ռոխռռռ ռռռոխրրոխ : Պռռ ռէռպքռ-քռռռ խռ-զէրռռռճ , հռռշռէխռռ ռճռ ռոխշռռռճ Լռռ պ ռրռյքռռ խռռռռռխռռ պռռ խռռռ-ռռռ պռռ կռռոխ , խռռռխռռ ռռռռ 1773 ճռռռռ պռռ խռռռռռռ պռռռռռզ ռճռռճ խռռռխռռ ռռռռ :

—Ֆռպ ռոխ , էֆէնռտիմ , պռռ 24 վէ 48 ֆրռռռպ ռրլպ խռռ ռոխռռռռռռրքռ չօրռռզճռ՞ ռիք խռռռ խոխռոխռռռռռքռռ :

—Մռռ զռյխրքռ ռռռռպ , բէք ռիռ-քռռռռճ վէ բռռ կ կռռզ՛ռ ռռռ բռռռռճ խռռռռ խոխրռռշ ռոխրրռ : Տռպրռռռռ զռռռխռռռռճ ռռռռռռ բռռռռռ պռռ-ռ ռռռռռ խռճռոխռ խ չբպ ռռռռռռզռռռ : Ռ՛հ , չռռ պ ռրլպզռռռռռ զռռճռոխ ռիռռ-

թայիա տաէմիէր տիրէը , վէ հէր հպատէ եէտէրինտէ միւնթազամ ա-լէմիլտարը օլմայը տըր , չիւնքի իմտատ իմտատիէրի սիւքիէրտէ տալա գու-տուր եօգ տուր :

—Հալ պու քի Թարիթքսը՞:

—Թայիմըզ , սահիհ լուի ալ-Թունպարընտան տալա ֆարգը տէյնի տիր :

—Մէմի :

—Թըպգըզ տըր :

—Էֆէ՛նտի , տիղ պու գալպ տագ-չէիէրտէն կէօտիւնմ՛ե՛զ միւ, վէ հէ-տիսիզտէ վա՛ր մը տըր :

—Սիղին իչէ գօնուշտուգում չու օլըտաա, ճէպիմտէ պէշ ալթը տանէ վար տըր : Մի՛ սիւ պարօն , տճատպա պու գալպ սիւքիէրի կէօրմէյի մէ-ըտպ իտէ՛րմիտինիղ :

—Հապգպամէն քէ՛ք գիէտատէ մէ-ըտգ իտէրիմ՛:

Զատմիտէ նազըրը ճէպիէրինի Թահարրի իտիպ , պիր գաչ տաէտա ալմատն չգ տուրը , վէ պունտարը Լիւքիւն ավուճունա գօյմատքնտա , մէրգում , մէգքիւր գալպ սիւքքէ-լէրի Թէապիպէ պաչլատը : Պու սը-ըտտա պիրմիթապի գուտմար օճունու պիր ազ միւտաէէի Թամիլ օլուն-մու չ իտի :

—Ֆիլվագը , էֆէնտիմ՛ , աէտի Քէրժան , պէնտէնիղ տահի գալպ լուիլէրի տօղրու օլան լուիլէը իչէ Թէֆրիպ իմմէքլիկէ միւգմէտիր տէ՛յիլիմ՛:

—Էկէրչի պու սիւքքէլէրէ եալը-նըզ պագմադ ա տահմէ վէ եա տօղ-րու օլտուգ ը տրքը տանտատագ լազըմ կէվիտտ , պունտան իհմիմտի եօգ տուր :

—Էօյլէ իտ , էֆէնտիմ՛, պու խու-տուտտա նա՛սըլ Թէէմմին օլունմայը տըր :

—Էկէրչի գալպ սիւքքէլէր պիր էօրա իւգէրինէ գօնուլուպ տա , պիր չէքիճ իլէ չիտաւիմլէ վա տուլուր է-տ , Թօղ կիպի բարէ բարչա օլուր-լար :

—Հագըգ-տահէն պու բէ՛ք Թօհաֆ չէ՛յ տիր : Լաքին էտէֆ իտէրիմ՛ քի, պուրատա պիր չէքիճ իլէ էօր-սիմիզ եօգ տուր քի , պու ա՛էյ-լէտիկինիզի Թէճրիպ պէ իտէրիմ՛:

—Պէ՛յիս եօգ տուր , տիկէր պիր իւքինճի Թէտպիր վար ա՛ր քի , պի-րինճիսինտէն տահա գօլայ վէ տա-հա էմին տիր :

Պարօնտն գաչտարը պու սէօզլէր իւգէրինէ չահիքտը , վէ հէնէճանը ատըտունինի կիւճ իլէ հըքճ իտիպ , վէ պիր ազ տիհիրէր սէտա իլէ ,

—Էֆէ՛նտիմ՛, ատէտ , պու խրին-ճի Թէտպիրինէ օրտու գունու սիւա-լէ ճէտաբէթմ իտէպիլի՛րմիյիմ՛:

—Շիւպհէսիղ իտէպիլիրտանիլ : Իմտի Թէտպիրի մէղքիւր չու տուր քի , գալպզանլարըն պուլանտըգ-լարը մատէն , բէ՛ք չտբուգ էրիր պիր մատէն տիր : Պու հալտ էկէր-չի մէղքիւր մատէն իլէ Թէրիմիպ վէ իտմալ իտիրիլ օրան սիւքքէլէր-ատէն պիրի , պիր ալէվ գարչըտըն-տա գօնուլուր իտէ , ատրհալ էրտահկի կէօրիւիւր :

Մ. տը Սարթին պու լագըրտըլա-րը սէօյլէտիքտէն սօնրա , գալպ ալ-Թունպարտան պիրինի էլինէ ալտը , վէ պիր մուտտուտ ատէվի գարչըտըն-տա ԹուԹտուտ :

Պու Թէճրիպէնին ատրհալ սէ-մէրէսի կէօրիւտտու : Շէօյլէ քի, մա-տէնի մէղպուր գուրչուն կիպի էրի-յիպ, գուտմար մատատքնրն էօրմիւտա-իւգէրինէ տատմատը , վէ սօնրա Մ. տը Սարթին քէտտա ազազ պիրէ ,

—Իչմէ կէօրիւ եօրտունու՞ղ եա , ատէտ , պու պիր մէհէնք Թաչը տըր քի, հիչքիմնէ պունտունա ատատանագ

Բէրժան ասպա ճէվապ վիրմէտի։ Մէրգում պու արարդ մահզուն վէ ա֊իչինճէլի պիր հալտէ պու֊լունմադուտա իտի։

Մուախխարէն, պիր էյտամ թա֊թիլ օլմուշ օլան գումար օճուննուա թէքրար պաչլանըլըպ, ազ վագըթ֊տա խիթամ պուլտու։ Զապիթիէ նաղըրը օճուննուն սօնուննա գատար պախիթիեար օլուպ, թադրիպա սէ֊քիզ պին ֆրանգ գազանաը, վէ Բէրժան պէհէրինտէ էլլի ատէտ լուի օլան ալթուն թուվարլար իլէ պօրճունու թէէտիեէ իլլէմէքտէ իտի։ Տիկէը լ֊ըի ըէֆիդլէր հիսապ֊լարընը պիրիքտէ կէօրսու֊քլէրի պըրատա, Մ. տը Սարթին, պիր նիչ֊յէթի մախաուսէ իլէ օմահարագ, թուվարըն պիրինի եըրթագ, վէ լուի ալթունլարընան պիրինի, պիր մում բչըզընըն գարչըսընա թուԹ֊տու, վէ պիրտէն պիրէ տիթրէեե֊բէ, «ահճ՛իպ» տէտի։

Բէրժան կէօչէ կէօրինմէզ պիր սուրէթտէ ոլատու, չինքի մեգքիւր ալթուն սիգքէ ալէվին գարչըսընատա պալ մամնու կիտի երիսէ֊քտէ իտի։

Ի֊քինճի վէ իւչինճու տէֆա֊տար տախի այնի թէճրիպէ իճրա օլու֊նուպ, այնի նէթիճէ հասըլ օլտու։ Զապիթիէ նաղըրը պու խուսուսատա թէահճիւպտէ գալարագ,

—Սահիհէն պու լէք ղարիպ չէյ տիր, տէտի։

Բէրժան քէնտիլի տալա պօչմա֊եքպ, հաթթա աուտագյարը իւզ֊րինտէ թապսի պիր թէպէոսիւմ հուսուլէ կէթիրտի, վէ քէլամա աղազլէ,

—Էֆէնտիմ, տէտի, չիմտի պէն֊տէնիզ տախի իսկեաթի օլուեօրում֊քի, մէմլէքէթիմիզին հէր թարա֊ֆը, սիզին զանընընըզատան տահա գի֊տատէ միւքէմմէլ սուրէքտէ պու գալըպ գայմէյէր իլէ տօլմուշ տուր։ Պէնտէնիզին տախի դանընընա կէօ֊րէ, պու գալպ սիքքէյէրին տահա նիչէյէհ գատար արխաճաղընը ան֊լամագլըդ կիւճ պիր միատտէ սիր։

—Միւսիւ պարօն, սիզէ պու բա֊րա նէ՞րէտէն կէլտի, տէեու ախ֊ալ իթիտի Մ. տը Սարթին, պիր տէրէ֊ճէ տիգգաթ վէ թէճէոսիւս հավի պիր պադըչ իլէ։

—Էֆէնտիմ, պէնտէնիզ պու ալ֊թունպարը, պու տապտո համիլինէ թէէտիեէ օլունաճագ պադը սէ֊նէտլէր իլէ վիւպատէյէթէն ուճուվ֊մու լէգիմիէրինն սանտըղընատան ալ֊արըտըմ։ Պունպարատան եէտիտոե տիթմըչ պին ֆրանգլըդ վար տըր։ Ա՛ճապա օլ կիւզել սէնէտլէրի պու֊գալպ ադչէյէր իլէ վիւպատէյէ թ֊տէրէք, ադքըսըգճա պիր իչ մի կէօրտիւմ, տէեու քէնտի քէնտիմէ վէվէսէ իտիեօրում։

Պարօնուն պու սէօյլէտիկի մադ֊րունը հապ ըգադթ իտի։ Ֆիլմագը մէր֊գում պադը սէնէտլէրի տիթուն իլէ վիւպատէյէ իթտիրամիշ իտի ատնա, աեարը տօղրու օլանըարը կիզլէ֊յիպ, անդէրին եէրինէ այնի չէ֊քիտե թուս֊մարար իչինէ քէնտինին իտմալ իլլէ֊տիկի գալպ սիքքէյէրի գայիմ իյ֊լէմիշ իտի։ Հէր նէ հալ իսէ, պադ֊թիեէ նաղըրը, Լիւքիւն պալէատէ պէեան օլունան սօն սէօզլէրինէ ճէ֊վապէն,

—Սիզ միւսթէրիհ օլուն, ափէնտիմ պարօն, տէտի, վէ մեգքիւր տիթ֊մըչ պին ֆրանգը եարըն պանա կէօն֊տէրինիզ։ Պէն հէր պիր ալթունատն սեարընը թատտիգ իթտիրիմիմ, վէ էկէրչի պիր եանլըշըդ վուգու պու֊լունուշ իսէ, նասըլ քի եօղէ օլտուդու աչի֊քեարէն անլաշըլմագտատ տըր, սանտըղա էմր իտէրիմ քի, սիզին ադչէնիզ թէմամէն թէէտիեէ օ֊

լուսաւն, վէ սանտըգ-քնարը տա հապա իմ տիրիրիմ, զիրա պու տէրճէ գալալ ալմուն ի-ք-քէտէ մէր-գումուն տախի մէտալլի պուլուն-մամասը պէնճէ միւշքիւլ տիւր։

Ալիքիւն, պու պապտէ Մ. տը Մարթինէ թէչէ-ք-քիւր պէհան իմ-մէքլիկէ վագիմը գալմասը։ Զիւն-քի օլ էնատէ դուման օհուննուն մախասա օլան սալճուն իմիթիա-լինատէ քի սալճնարտա պիւյիւք պիր չամաթա հասըլ օլուպ, պիր չօգ քիմսնէլէր, մսատամ պարօն տը Քէր-ժանըն պաերմիշ օլտուդունու կէ-լիպ զէվճինէ խապէր վիրտիլեր։

Ալիք, պու խապէրի իշիտինճէ, պաշտան աճադա գատար տիմիրէ-տի, չիւնքի մէրգում, Գարմէնին ուֆագ թէնֆէք չէ-յէրատէն մի-թէ-էտիր օլան գատընարտան օլմատը-դընը բէ-ք ալէտ պիլիր իտի։

Իմտի, ահագա վուգույլ հալ նէ՞ իտի։

24

ՀԷՔԻՄԻՆ ՆՕԹԱՍԸ

Տակօպէր իլէ Պուֆոն տ'Օրու-պրագատըղմըզտա, պունլար, պա-րօն տը Քէրժան իլէ մէրգումուն էմրի թահմիլնատա չալըշան ամէլե-լէր թարաֆընտան քէնտի հէր վա-գըթ-քի մէ-քէնէլէրինէ թէարրուզ վուգույլ միւնասէպէթլէ, մագ-պէրելէրէ իմիճա իմմիշլէր իտի։

Պու ի-քի հայտուտալար, պունտան պէօյլէ Օմէլ տիւ Տիտալընըն պօտ-րումիարը իշինատէ էմնէյէթլէ հա-չատմահատագ-լարընը, վէ պինա-պէրին քէնտիլէրի իչին տահա պի-հատէ էմին պիր մահէլլ արամագ քաղըմ կէլտիկինի բէ-ք ալէտ անդա-մագտա իտիլեր։ Ֆիլվագը մէգ-քիւր վուգուսաթըն ֆէրտատը կիճէտի, Էմ-ք, մահէթինատէ պիր չօգ մի-սէլլահ վէ մէշալէլի ատէմլէր պու-լունտուղու թագտիրատէ, թէ-քրար մահէլլի մէզպուրտէ զահիր օլուպ, պօտրումարըն քէօշէ վէ պուճագ-լարընը արիպ ու ամիգ սուրէթտէ արատը, վէ հաթթա Տակօպէր իլէ Պուֆոն տ'Օրուն մուվագգաթէն իս-քան իմմիշ օլտուգլարը մագպէ-լէրին պիր գըսմընը տախի մահէ-թինէ պիրլիքտէ տօլաշտը։ Ֆագաթ պու սըրատա մէրգումուն եօլտաշ-լարը իւզէրինատէ աչի-քատր պիր գօրգու վէ թէրէտտիւտ վիւ չահէ-տէ օլունուեօր իտի։ Պիզիմ ի-քի հարամիլէր իտէ, տահիհէն պիր մէ-թէրիզ կիպի եըղըլմըշ օլան պիր թագըմ քէմի-քլէրին արգատընտա պուլունտուգլարընտան, հէր նասըլ իտէ, քիմսնէնին կէօզիւնէ չարբտա-մըշտը։

Պիր աղ տօնրա, մէզքիւր կիճէ գօլու մահէլլի մէզպուրու թէր-ք իմտիկինատէ,

—Արգատաշ, տէտի ճիւճէ տիժ-մանա, մէշալէլէրին ըշըգլարը ղայպ օլտուգտան տօնրա, արմըզ պիղ պուրատա տուրամահըշ, իմտի կիթ-մէճէ պագալըմ։

—Նէ՞րէճէ կիտէճէ-յիղ, տէճու տիւալ իմտի Պուֆոն տ'Օր, հիւզ-նէնկիզ պիր աէտա իլէ։

—Էլպէմթէ սըղընտաճագ պիր եէր պուլտուրուղ, զաթէն պէն կէօ-ղիւմէ պիր եէր քէտտիրմիշիմ։

—Իյի, ֆագաթ մէճրուհումու-ղու նէ՞ հապտաճագըղ։

—Պիրլիքտէ կէօրթիւրէճէ-յիղ։ Մէրգում կիւն պէ կիւն իյիլէշմէ-տէ տիր։ Ի-քի կիւն կէչմէզտէն դօ-նուշտագ տըր, վէ սէ-քիղ կիւն կէչմէզտէն, քէնտիսինտէն պիյիւ-ճէ-ք պիր մէպրաղ ալտճադըղ, վէ պիր քէրրէ քէնտիսինի հարէ-քէթէ գատիլ պիր հալէ վազ իտեր իտէ-ք,

քէնահինտէն գուրմուշուչ օլա-
ճաղըզ։

—Բէք լայ, սէնինն սէօյլէտիկիդ
կիպի օլսուն, իմտի Տահօպէր, սէն
էօնտէդ կէչ, պէն մէճբուհումուզու
ալըպ, արդասան կէլիրիմ։

Նարըմ սաաթ սօնրա, ճիւճէ
լէյ տիժման պօտրուժարասան տի-
չարը չըգարըլար, վէ պիր պէլասա
Թէսասիւճ լիմմէսինէդը իշլին, Մ'ոսի-
յուժ օվասընըն խարըլարըճասան
եիւրիւմէնէ պաշլասարըլար։

Պունլարըն կէչմիչլէրի օլուն ին-
սիզ վէ խալի պիր ճիհէթինսէ, պիր
խայլի սէնէլէրսէն պէրու մէմլուք
հալսէ օլարագ պիր գուվվսէ պու-
լունմադըտա իսի։

Տահօպէր, մէզքիւր գուվվսէյի
պիլսիկինսէն, Պաժճո տ'Օրու օլ
Թարաֆա կէօմիւրտիւ, վէ տիժ-
մանն կիսիպ, ճիվարասաքի պուզդայ
մահգէնէլինսէն պիր մըգդար սա-
մանն աչըրադագ, պու սաման իլէ
իւչ նոմադ Թէրճիպ իմմասիլէր։

Նասըլ քի ճիւճէ պէնսան իմմիչ
իսի, Ր'ընէնին սըՀՀէթի կիմսան քճէ
էյիկէչմէքտսէ իսի։ Մէճբուհը մէր-
գասի, հայտուտարքըն եէնի մէտ-
քէնէլինէ նադիկէլինսէն իքի կիւն
սօնրա, պիր կիճէ լուհամճա ու-
եուեուպ ուեսանարքընսա, կէօպէ-
լինի աչագ, վէ քէմալի Թէհմիլիւ-
լէ էմրսաքինսա կէզգ կէպսիկիպ,
քէնսի քէսունէ,

—Ա՛ճապա նէ՞րէսէյիմ, սէօյ։

Տահօպէր տէրհալ մէրգումսըն
եանընսա եադպաշարագ,

—Լէքէ՛նոմ, սէեուս ճէվապ վիր-
սի, վագսա սերայսա սէ՛յիսինիպ,
նասըլ քի պիր պագքչասա պունսըն
պէօյլէ օլաուգճա գունի օյապա-
Ռըսինիզ, լաքին էօյլէ իլէ արգա-
սաշար իլէ պուլունսաեթրասունագ
քի, անլերէ հիւմմէԹէն պիր պիս-
յիւք մում եագարըմանըզ լազըմ
սըը։ չիւնքի ծողար սիպի ուգագ-
սան պուրսաճա կէմիլսաիլէր, վէ է-
կէրչի անկէր օլմասա խոյլէր, սիզ
սէ չօգասան ահրէմէկ եօլճու օլու-
տունուգ։

Ր'ընէ, կիսնէչինն զիհսարըճասան
գասնըշմագսա օլսան կէօղլէրինի գա-
բասէրագ, վէգսիյի սապէգասը սեր-
խամէրը իմմէկէ պաշլասաք, վէ ֆիլ-
հագըգա քէնահինին հիսեսսար օլմուգ
օլսուղու վսւգուսիյսար, վէ Թօմպ
–Խսուսար ոօգապքնասա վագը չիմ
իշինսեքի սուէյլօնսան իմ ֆէրսուս-
իմ Թէքմիլէն խամէրճնա կէյսի։ Ան-
ճագ մէզքիւր սուէյլօսան պէրու
նէ գասսար վագրիմ կէչմիչ օլսու-
ղունու պիր սիս րիխ անկասամմագ-
սա իսի։ Պու սըրսուսա մէրգամ
քէնսի քէնսիսէ սէօյլէչէրէք,

—Խամէրճնա կէլիսօր քի, սէեսի,
պարօն սը Ր'էրժան պէնի վսրսու,
վէ պէն քէնահիմ էօյլիուչ զանն իմ-
սիմ։

—Խսաս.Յինիչլէն խամ պարօն սը
Ր'էրժան օլուպ օլմասաղընը պիլիյիմ,
սէեուս իմէքսարլագսը Տահօպէր,
ֆագաթի չսրսաեր պիլիրիմ քի, օ
ալչագ սիպի կիս զէլճէ գամիչ ու իմ-
լէֆի իմսսիրէճէք իսի։

—Դամիչ ու իմլէ՛ֆի մի իմսսիր-
մէք, սէեուս իմէքսարլագսը Ր'ընէ։

—Շիւնդէհէպի, չիւնքի քէնահինս
եէմիինսեք իչքի նէֆէր հարամիլէր
պուրունուպ, պուդարս էֆէնսիլէ-
քինին սաի պիր իշարէթի իւզէրի-
նէ, արդասան սիպէ հիւճում իմմ-
սիրէր։

Մ. սը Բիէօ, պու լոգրքարքըրը
իշիմսիկինսեք, քէնահ վիճսաի իւ-
զերինէ պիր սարտըզ է.յիմիչ օֆան
Մ'ծրայֆս իլէ Դօգրիգսնուս պէս-
չէհլէրինի սէրհահքը իչյէսի, վէ
քէքամս սեվամ իլէ,

—Էվվէթ , էվվէթ, աէտի , հագ-
դընըզ վար տըր : Տօղրուտու գա-
թիպէրի կէօղիւմիւն էօնիւնաէ կէօ-
րիւեօրում տէեաւ զանն խոիեօ-
րում : Հէմ պու վուգուաթ տիւն
օլտու, տէյի՛լ մի :

—Ա.ֆվ խաէրսընիզ, էֆէնտիմ,
պու վուգուաթ օլալը ծն պէշ կիւն-
ուէն զիեաուաէ տիր :

Ըընէ, քէնտի թէաճճիւպէ Տա-
կօպէրէ ամֆը նաղար լյրէսի , վէ
ճիւճէ թէ.քրար իյէ ,

—Էվվէթ , էֆէնտիմ, ծն պէշ
կիւնաէն զիեաուաէ տիր , աէտի :

—Է.յ պու ծն պէշ կիւն զարֆըն-
ուտա պէնէ՛ օլտում՝ :

—Պիզ սիզի պուլտուգ , դաեբը-
ուբդ , վէ ուաէթա սիզի բուտուգ
չիլթէէրը իւոթիւնաէ եաթըրտագ ,
հէման ագՀՀէթինիզի սիզէ իեուաէ
իյլէտիւ.ը , չէօյլէ.քի եարէէրինիզ պի-
լէ դաբանըբյար :

—Աճա՛իպ , տէտի Ըընէ թէաճ-
ճիւպէ , սիզ պու չէ.յլէրի պիր մէճ-
հուլ քիմսէ իյլո՛ն մի եաբաբընըզ :
Ա՛հ սիզ, րէ.ք մէրհամէթլի վէ իյի
ուտէմլէրսինիզ :

Պուխօն տ՛Օրուն սիմաուբնուտա
պու սէօզ , իւղէրինէ՝ զարիպ պիր
հալ միւշահէտէ օլտունտու : Տախօ-
պէրը իտէ , թէպեօսիմ իտէրէ.ք
չէօյլէ ճէվապ վիրտի .

—Էֆէ՛նտի , սիզ պիզէ միւուա-
հանէ իտիեօրսունուզ. պիզ , սիզին
զանն իթտիվիինիզ դաուար քեամիլ
ուտէմլէր տէ.յիլիզ , ֆագաթ շուրա-
սը սահիհ տիր քի , դալալիզ բէ.ք
մէրհամէթլի տիր , վէ իսպաթը ուտա-
խի չու տուր քի , պիր վալիտէ քէն-
տի էվլուտընը նասըլ դաեբըրյր իսէ,
պիզ տէ սիզի էօյլէ դաեբըուբդ :

—Տիմէ.ք տիր՝ քի , տէտի Ըընէ ,
սիզ պէնիմ իւղէրինէ ծնպէշկիւնաէն
պէրու նէղարէթ իթմէ.քտէսինիզ :

—Էվվէթ , հէմ կիճէ վէ կիւն-
ուէւզ :

—Սիզէ ֆէվգէլաուէ պիր չիւ.ք
բանկյ.յէթէ պօրճլուեուտ՝ :

—Օլ պուպուէ պիզ ուախի սիզէ
թէշէ.ք.քիւր իտէրիզ :

—Վէ շիւ.քրանկյ.յէթիմի ուէ իս-
պաթ.յլու կէօսթէրէճէ.յիմ՝ :

—Պիզիմ ուէ մէմլէքէթի.զ ուտուբ,
զիրա նանը.քէօրիւ.ք էօյլէ պիր պէտ
խույ տուր .քի , պիզճէ քեամիլէն
չայեանը թուպիհ վէ թայիֆա կէօ-
րիւնիւբ :

—Ա՛հ , պիլմէեօրում՝ քի , սիզին
իյլին նէ՞ եաբաճակիրիմ՝ :

—Էֆէ՛նտիմ , սիզ պիզիմ իյլին
բէ.ք չօգ չէ.յլէր եալուաքիրըսինիզ :

—Շիւպհէսիզ սիզ զէնկին ուէ-
յլըսինիզ :

—Խաթրա միւբէվվէթ , հալբէ-
թի ճոր տիւչարը զարուրբէթ վէ
ա.ֆաէթի օլտուզունտա , նէզամի-
միզաե պիր տէվվէթի միւլթէզիմի
ատտա օլունտաիիր խոի :

—Զէվա՛լը ատէմլէր , աէտի Ըը-
նէ քէնտի քէնտինէ , վէ պուտէ հու-
նիւ.քտէ.ք սէտտ իյէ , ֆագաթ պէն
զէնկին իմ , հէմ դաեւէթ զէնկի-
նիմ՝ , ուէեու իտաէ իթտի :

Տախօպէը վէ Պուխօն տ՛Օր , պիր
նաղարը մէ միուննէյ.յէթէ պիրի պիր-
լէրինէ պաղըշըբյար : Պաուէհու Մ.
ուբ Րիեօ չու վէճճհ իյէ տէվամ իթ-
տի .

—Պէն սիզին ուտաուէթի հալինի-
զէ պիր վասըթա օլմազ , վէ հագ-
դընտա վուգու պուլան թէհայ.յիւ-
րէ չաեան հարէ.քէթինիզէ պէտէյ
նամուտտու տուրէթտէ միւ.քուֆաթ
վիրմէ.ք իսթէյիմ . իմտի , էվվէյ
պէ էվվէյ , բէճա իտէրիմ՝ , չու տի-
վարտա ուսրընձյ օյան էտտաբընը
պանա վիրինիզ :

—Էտտաբընըզ՛մը , տէտի Տախօ-

պէր եւ-քեզ սէպէ, սիւպհան Ալ-լահ, էվալայնըզը նէ՞ եաբաճադ-սընըզ։ Էֆէնտիմ, սիզ հէնուզ դանն իմտիհինիզաէն զիեատէ զա-յիֆսինիզ, վէ եէրէ տիւշմէքսիզին պուրատան զաբուեա դատար կի-տէմէզսինիզ։

—Նէյյէթիմ, էվալզմը կիյին-մէք օլմաեըզ, ճէպէրիմանէն պի-քիսինատէ, իյինատէ պիր մըզ տաբ ալ-մաճան օլարագ պիր քէսէ վար տըր, անը ալմագ տըր։

—Պինուտէ զահմէթ չէքճէք-սինիզ, աէտէ Տահօպէր, չիւն-քի սէօյէտիկինիզ քէսէ ճէպինիզատ տէյիլ տիր։

—Եա նէ՞րէտէ տիր։

—Պիզիմ ճէպիմիզատ տիր, վէ հէմտէ պօշ տաւր։ Նէ՞ չալէ, է-ֆէնտիմ, իլաճլար պահալը քըր-լար, պիզ իսէ զաեէթ ֆագիր քիմ-սէյէր օլտուզտուճուզատան, պիր եէր-տէն իմթիդրաճ իսէյճաի-ք։ Աճա-զա պու խաուտուտա խէյճա՞ մը իչ-յէտի-ք։

—Աալա, պիզա-քս բէ-ք իյի իմտիչ-սինիզ, հաթթա պէնիմ նէյյէթի-մի էվվէլինատէն անտամըչընըզ։

—Էվվէթ, սիզին կիսի ալիճէնատ պիր էֆէնտինին վէ զէնկին պիր զա-թըն հադդըմընզատ տէր-քեար օլան չիւ-քրանիյյէթինէ պէտէլ մէզքիւր քէսէնին բէ-ք ճիւզի վէ էլհիասատ պիր չէյ ատտ օլունաճաղընը բէ-ք ալէա անլատաըզ։

Մ. ալ Բիէօ օլ անէ տէկին Տա-կօպէր իյէ Պաւթան տ'Օրուն զարիսի չէհրէյէրինէ տիզ զաթի՛։ պագմա-մըշ իլէն, պու քէրրէ զաեէթ տիզ զաթիյէ պագաը, վէ սաթի մէն-ֆաաթրէյէսթիլիքէրի իչին քէնտի-սինի գուրթարմըշ օլան չոխսար մուվաճէհէսինատ պուլունտուգու-նու անլատաը։

Հալ պու-քի մէզգումտ ախզը ին-թիզամ արզույի չէտիխյէ սիւ-զան օլմագատա օլտուզունատան, քէն-տիսինին հաեատատա գալմատընը պիր պաթթեաըրզը-ատտ իմմէք-տէ, վէ քէնտիյի դուրթարմըշ օլան օլ պէյտը հէրիֆիյէրէ հէր նէ մի-քեաֆաթ իսէր իսէ, պիւյիւ-ք պիր չէյ օլմաեատաղընը միւսահատա իմ-մէքաէ իտի։ Պինապէրին քէլտմա տէվամ պիրյէ,

—Հադդըմատա կիւվէնմիշ օլմա-նըզտատ հադդընըզ վար տըր, տէ-տի, վէ պու հալատէ սիզէ իմտատ լազըմ կէյէն հադդը միւ-քեաֆա-թը սիզին թաիսիս իմմէնիզ տատ-հա միւնասիպ տիր։ Իմտի, թէէ-սինի օլունուզ քի, իսթէնէճէկինիզ մըզտատ, հէր նէ զատտատ տաիսի օլ-սա, էվվէլինատէն մուվաֆֆագաթ իմմիշիմ տիր։

—Ա՛հ, էֆէնտիմիզին չուս տէօյ-լէյյիչի բէ-ք նազիքատանէ տիր, տէ-տի Տահօպէր։

—Տօղրուտու բէ-ք ալիճէնատ պիր էֆէնտի իմիշ, տէտի Պաւթան տ'Օր-քէնտի քէնտինէ, վէ սօնրա եւ-քեզ-քե տատա իյէ,

—էֆէնտիմ, տէտի, զաթընըզ բըէնս տը կէնէմէն հազրէթէյէրինին ահբապատընատան տէ՛յի՛միսինիզ։

—Ֆիլվագը բըէնտի մուսահիբ-յի բէ-ք իյի իմտատրըմ, տէեուս ճէ-վապ վիրտի Ըընէ, լագին պունա պուտնու ոօրմագատան տէպէպ նէ՞ տիր։

—Սիզ, Բուաթուտա բըէնտին օր-մանպարընատա ավճըրզդ իմմէկէ կէյ-մէտինի՞զ մի, տէեուս տէվամ իմ-տի Պաւթան տ'Օր, մատրքինին սիտա-լինէ ճէվապ վիրմէեէրէ-ք։

—Բէ-ք չօդ տէֆտա կէյմիշիմ տիր։

—Թա քէնտիսի տիր, հաթթա պէն քէնտի քէմտիսիմ, «պէն պու

պաթէն սիմասքնը թանրաբզքմա էվին քամ» ոխմէ քոռ խոխ, վէ պու հալաե պիը ազ պէքլէ յինիզ քի, տիւշխունէ յնմ էվ խոմնիզի խաթըրլաեըմ. . . սիզ մաբքի ոբ Րէխօ ոէ յէ՛լ միսինիզ։

—Սահիհէն պէնիմ խոխմ մաբքի ոբ Րէխօ տիւր, ոէոխ Րընէ ֆէվգէլաոե թէոաճճիւպաե գալրաղ, ֆագաթ նա՞ըլ օլուպ ոաս, պէնիմ քնմ օլաուզումաւ պիլմէօրաունուզ։

—Սիղին քնմ օլաուզունուզու պիրմէ.քլիկնմ կիոն կիղի աչի.քեար պիը մաոաոէ տիր։ Պէն պիը վագըթ բրէնաի միւմնիկ յէնին զաղար խըզմէթ.քեարլարընաոն պիրխաի խոխմ։ Սիզ պէնիմ հադգըմնաա պահա օլունաուզունու իչինմիչ օլմալըբնըզ։ Պէն Պուխօն ո՛Օլուա՛մ, օլ մէշհուր Պուխօն ո՛Օր քի, հէր թաւրաֆաա քէոպի իչինհար խյկմիչ տիր։ Պէն պիը քիչի օլաուղուա՛մ հալաե, պանա գարչը պին քիչի սէվգ խոխմիչ տիր, պու ճիւմլէ խյէ տախի պէնի եինէ տէրոէոթ խոտմէմիշլէր տիր։

Մ. ոբ Րէխօ պու խոմ իչխոնճէ, խոթէմէեէրէ.ք տիթբէոի։ Զիւն.քի Պուխօն ո՛Օլուն գոննը վուգուոխ.լարընըն թէվոխաուրունու, մէրգուա՛մ տէյիգանը տախի իչինմիչ օլաուղունաոն, հարաոիի մէզպուբուն բէ.ք ֆէնաո գոխթիլէր սընըֆբնաոն օլաուղունու պիլիր խոմ։

Տիժմանը մէրգուա՛մ, հուսուլէ կէ.թիւոիկի թէէոխրի կէօրոխկիւնոտէ, վահչիոնէ պիր սէտաո իլէ,

—Պէնիմ խոխմ սիղէ գօրգո՞ մու վէրոի, ոէէոու սիւոլ իթխի։

—Պէն քիմնէոէն վէ հիչ պիր չէ յոէն գօրգմոմ, ոէոխ Րընէ մաղբուբոնէ սուբէթոե, պուննաոն պոչգա, սիղ պէնիմ էօմիւմիւ գուրթաոմքչ օլաուզունուզ թաղոիրոե, սիզոէն նի՞չին գօրգաճբա՛մ։

—Բէ.ք թաոնամ տբը։ Պունունա պէրաոէր ըէնկլինիզին սօյմաբնաա, վէ սիմանքզէն պիր աղ էվվէլբի հալինոէ օյմանմաբնաա պիր պէչխ եօգաուբ։

Ա՛. ոբ Րէխօ ճէվաոպ վիրմէ.քլիկի թէճրիւպէ իթխի իոե ոէ, պիր.քէ.լիմէ պիչէ իբաոաբնաա միւգթէոիր օ.լաոնաոբ, չիւն.քի կէօզէրի գաբաբըզպ, գարպի վաբմաղ օլաուղունու զանն իթմէկէ պաշլաոբ։

—Պիչաբէ.յի ըէ.ք չօգ լաղըրաբ.եա թուխթաուգ, ոէոխ Տոկօպէր չէոխաէն, հալ պու.քի եօրկունուղ ինոաոնա գաոաֆէթ վէ պայիքնըզ կէ.թիրիր օլաուղունու էվվէլինոէն տիւ.չիւնմէլի խոխ.ք։

—Ֆաղոթ չու հալ մուխաթա.բաղը ոէ.յիլ տիր, ոէ.յի՛լ մի, ոէոխ Պուխօն ո՛Օր միւզաոբզպ պիր հէ.յ.եէթլէ։

—Ա՛պա մուխաթաբաղը ոէ.յիլտիր, սէն չու.բաղը շիչէոինի պաոնա վէր, ոէ՛ոու իչալէ իթխի Տոկօպէր։

Պու սէօզլէրոէն սօնրա, Տոկօպէր Րընէնին աուգաղաբընաա պիր գաշ ոաոիաա չաղը ոաոիչաթմաոը.յրա, մէրգում տէյիգանը պիրոէն պիրէ զանն խոէրսին.քի քէոպի հաուաթ իչլէեէրէ.ք, ոէոաղա գալգմոգէրզա ճահա իթխի։

—Րէճա խոէրիմ, էֆէնիմ, եէ.բինիղոէն գբմըյաոնմաեբնըզ, ոէ.ոխ Տոկօպէր, չիւն.քի պէնիմ թբգաճա պաղը մուխաթբմ օլաուղունաոն, թէնապիհէրիմի իթաոաթ իթմէ.քլիկնիզ լազըմ տբը։ Պիր գաչ կիւնէ գաոաոր ոէոաղա գալգմաճաղ.սբնըզ, ֆագաթ պու կիւնլիւ.ք սիղէ թէնապիհիմ չու տաբ.քի, եէ.բինիղոէ եաթքզ, ֆի.քբինիղի բաո.

հաթ վէ սաքին սապահասընըզ ։ Եարքն գօնուշուրուզ ։

Բընէ , պիր չօճուգ եահօա սա֊հա տօղրուսու պիր խասթա կիպի իթաամ իթաի ։ Շէօյլէ քի պաշը , քէնահխինէ եասթըզ եէրինէ գուլ֊լանըլմազ սա օյան սանան տէմէթի իւզէրինէ աէվրիլիպ , քէնահի տէ տէրինճէ ույգուեա տաղար ։

—Մէհրահանուզան ալթան եուսմուրթա եուսմուրթալար պիր իթա֊վուզ պաճաղընր սանա վա՛ս իմ֊ակիմէ , նէ՞ սէօյլէմիշ խոիմ , ատ֊ամ Տահօպէր բէֆիպինէ խիթաղ իւ֊սէրէ ք , չինան կէօրիեօրսուն եա , պաս զաթ , հէր իմէ քիրիչ մուսաֆ֊ֆադաթ իտէր պիր իթապահթա մու֊լ֊ք օյուղունատն , քէնահխինատէն հէրնէ իսթէր խսէք , վիրէճէք տիր ։

—Պաս խուսուսատա պէն տէ սէ֊նինէ հէմֆքնարըմ , լաքին պիզ մէրդումատն նէ գատար չէյ խա֊թինեճէյիզ ։ Իչթէ տարլ մուհիմմ մէսէլէ պաս տուր ։

Պինաէրին ւ֊քի հադամիկէր մեա֊նընատա , մարքի տը Բիէօտէն իթա֊լէպ իտէճէքլերն մէպաղըն մըզ֊գատրը հադգընատա եուվաշ սէատ ի֊լէ պիր մուսահատա պաշկատը ։

Պաս մուսահատա խայլի վադքթ իմիխատա իթաի , վէ պիր դաչ սէ֊ֆադար բանդըրտըրը օլմադ տէրէճէ֊սինէ կէլտիքտէն ոճրատ , նիհանեյի եիկիրմի պին ֆրանգատա գարար գըլտը ։

Մարքինին ֆէվգէլատե ղէնկին֊լիկինէ գըեատէն , Պուխտն տ՛Օր մըզ֊գատրը մէզգուրուն գայրի քհաֆի օ֊ղատուղունու աչըգատն աչըգա պէեատն իմմէքտէ խսի , հալադաս քի Տահօպէր , պիր դաչա վուգադյինատ պէօյլէ պիր ղաթըն հնմանէօսի , քէնահկէրն իչին քէք մուհիմմ պիր մատատ օյուղունատն , վէ իհմիմալ տիրքի քէն֊տիկէրինի քիրէքտէն վէ եահնատ տար ատաճընատն դուրմադաճա֊ղընատն պահգա , չու ողրատա ին֊սանֆ իւղրէ տատրանըլմատընը իհ֊թար իղէմէքտէ իսի ։ Հասընը պիր չօգ գահմէթտէն ոճրատ , Պուխտն տ՛Օր իսկեսթի օրմուչ օյուղունու իգրար իղէսի ։

25

ԲԷՕՇԲ

Բընէ , ֆէրատ ը կիւն ույգուսան֊ատն ուեանատընընատ , քէնահինի իւը կիւնատէն ատհա պիեատէ գուվ֊վէթլի պուլարադ , պիր ազ թատմ իմիսի , վէ եարըմ գատէհ գատար տահի խսիս չարատ իչիպ , գուլ֊պէնին իչինատէ պիր գաչ ատըմ ա֊լադիսի ։ Պաս վիւնատէպէմէն Տա֊կօպէր քէլտիս ադազ պիրի ,

—Միսիս մարքի , ատ տի , իզ֊թէթ չինան լատահմանարընը , վէ էսկի հալինիզի պուլտունուղ , իչ ատօրթի կիւնէ գատար տա տիշարը չէգատպիրէճէքտինիզ ։ Պաս հալատ , էֆէնտիմ , պիր ազ տա պիզիմ քիս֊չիւք իշչէրիսինէզէն պահս իտէչիմ ։ Տիւնատէն պէրի տիր , ւ֊քիմ Պուխ֊թան տ՛Օր իչէ պէն բէք չօգ տիս֊չիւնտիւք , վէ մուտատ քի պիզէ վա֊ճիպ օյուղունուղաս իմատիգ իչ֊լէտիկինիղ թատմինամ , եահօա չիւքրանկ յէմ ագչէսինէն մըգա֊տրը իմտատա իմմէքլիկի պիզէ հէ֊վալէ իմմիչ իտինիղ , պիզատ մըգ֊տարը մտիմլուղատն եիկիրմի պին ֆրանգ օյմադըն գարար վիրտիք ։ Զանն իտէչիմ քի պաս մրգատար հադգոբղճա ատ յիլ տիր , վէ պիզ տէ ինատֆըզըզդ իմմէճօյուղ , նօյ֊լէ տէ յիլ մի ։

—Պէնիմ զանընմճա տտխի տի֊պին մամիսատունուղատա տտա ֆաղա

վէ մուսալաղալըգկիր չէյ եօդ տուր։

—Տլմէք տիր քի մուվաֆֆաղաթ լիմտինիզ։

—Հէմ պիլա մուխալիֆէյի։

—Հայ չէյլման հայ, ահէմ Պուրթան ա՛Օր քէնտի քէնտինէ սէօյլէչերէք, բէք ազ չէյ խոթէնէք, էկէրչի օխտուզ պին, գըրդ պին ֆըրանգ խոխէմիշ օլսա իսիք, եվկիրմի պին ֆրանգը պապալ լիմտիկի կիկալ գապալ խոչճէք իսի։ Նու ալչակ Տակօպէր պէնիմ խարտապըմը մուճիպ օլուեօր։

—Բէք ալէա, միւսիւ մարքի, ահեռու ճէվապ վիրտի ճիւճէ, գալը քի սիզ պու ադչէյլի նէ՞ վագըթի վէ նա՞սըլ պիզէ վիրէճէքսինիզ։

—Բարիզէ կիտէպիյիր պիր հալտէ օլտուղումտա, պէն քէնտի էլիմէ սիզէ թէսլիմ իտէճէյիմ։

Տակօպէր չիւպհէլի պիր թավր իլէ պաշընը գաշըեարադ,

—Միւսիւ մարքի, ահէմ, չիւպհէ եօդ տուր քի, պիղիմ սիզէ էմնի յէմիյիմիզ վար տըր, հալ պու քի նասըլ քի սիզ տախի անլարընըզ, սիզին իլէ արգատաշլըգ իմմէքլիք սատտէթինէ նայիլ օլտուղումուզ զէմանատա մէզքիւր ճիւղի մէպլաղա սահիպ օլմադըգընըզ, պիղճէ բէք պիւյիք պիր սեպէպլի մահղուզույէթի տիր։

Վիրտիկի վատը մուգատտա ատտ իտէն պիր միւմէյէր զաթ իչին, պու լագըրտըլար աչիքտար պիր թէրէտտուտ վէ պիւյիք պիր հագարէթի տիմէք իտի։ Իմամ, Բընէ մէզքիւր սեօյլերի տինլէտիկի զէմանն, չէհրէմի ահէյիլիտի, վէ տէրսընինտէ պիր զաղապ վէ հիտտէթ տուչղուտու հասըլ օլտու իսէ տէ, պուրունտուղու հալ, ֆեվգէլատէ պիր էմրի պասիրէթի իճատ իթիրտիկինի պիլտիկինտէն, քէնտի.նի թուխտու, վէ քէլամա տեվամ պիրլէ,

—Բիէք կի, տեմի, հէր նէ վագըթ խոխէրտինիզ, սանտըգընտա ագչէմի հընթզ իտէն պիր գասէմ քեամիսի թալատքնտան թէէտիեէ օլունմուգ իւզրէ, սիզէ, իմզամ լմահթքնտա պիր սենէտա վիրէյիմ։

—Մի սիւ մարքի, սէօյլէտիկինիզ գասէմ քեամիսինին իմզանընզա ըիտաեէթ իտէճէկինէ էմինմիսինիզ։

—Ասլա չիւպհէմ պիրէ եօդ տուր, չու գատար քի սիզին եէտինիզտէ էօյլէ պիր սենէտա կէօրտիւկինտե, իհթիմալ տիր քի թէտաճճիւզտէ գալարադ, մէզքիւր սենէտէն նասըլ սլուգ տա սիզին եէտինիզտէ պուլունտուղունու պիրմէքլիկի արզու իտէճէք, վէ պու պագտէ ուզատիեէ վէ արիզ ու ամիգ տուրթտատ սիզի իմմինգտար իլէեեճէք տիր։

—Էվվէթ, էվվէթ, տեմի Տակօպէր, պու սէօյլէտիկինիզ իհթիմալտէն պայիտ տէյիլ տիր. չիւպհէ եօդ տուր քի, նէ՛ Պուրթան ա՛Օր, վէ նէ՛ պէն ալտաղըմընզ մէպլաղա մուգատտիմ պիր չէյ վիրմէմէքտէյիզ, վէ պու հալտէ իմտիսի տիր քի, մէրգում գասէմ քեամիսի, վիրէճէկինիզ ադչէ սենէտինի տաչքմընզ, եաիսօտ իմզատընըն թագվինինի եաբմընզ օլտուղումուզու զանն իտէճէք տիր, վէ պիրմէմ քի օ հալտե քէնտինինէ նէ՞ ճէվապ վիրէճէյիզ. էկէրչի տոթլ հիքտաեէյի իթխսէք, պիր քէլիմէինէ պիրէ հնանմատաճադ տըր։ Հասընը մէրգում պիրէ ադչէ վիրէճէք եէրտէ, պիրի հիւքիմէթէ իտուխտուրատճադ տըր։ Պու իսէ, մահիմ վէ աչիքտար օլտուղու թագտիրտէ, նէ՞ եաբմալընըզ։

—Պէն տէ պիլմէմ, տէյի ճէվապ վէրտի Բընէ, սիզ տիւչիւնիւնիւզ։

Տակօպէր, Պութօն տ'Օբուն գու-չաղընատո թուրթուպ, գուլիպէնին պիր քէօչէխինէ կէօթիւրտիւ, վէ եավաշ պիր սէտա իլէ միւպահա-սա իթթիֆաքտէն ածըրա, Մ. ար Րի-էօնիւն նէզտինէ ավաէթ իլլէ՛յիպ, չէօյլէ սէօյլէտի.

—Միւսիւ մար.քի, մաթլուպ օ-ղան եիկիրմի պէն ֆրանդը իթախիս իտէճէկիմիզ պիր մահէլլէ վէ գա-ըարլաշարըտաճաղըմըզ սաաթտա կէ-թիրիպ թէսլիմ իտէճէկինիզ իչին, նամուսունուզ իւզէրինէ սէօզ վէ-րինիզ։ Պունատան պաշգա, պիզիմ իլէ օղան միւնասէպաթըմըզը քիմ-սէնէ սէօյլէմէյէճէկինիզ իչին եէ-մին իտինիզ։ Էկէրչի պու սէօյլէ-տի.քէրիմիզի գապուլ իտէրսէնիզ, եիւրիւմէյէ գուտրէթինիզ օյուր օլ-մազ, սիզի սէրպէսթ պրագտաճա-ղըզ։

—Իտթէճիկինիզ իւքի եէմինի տա-խի սիզէ իտէր, վէ Թրիսթիանըզըմ վէ նամճուսում իւզէրինէ սիզէ սէօզ վէրիրիմ։

—Բէք իյի, պիզ տէ, քէնտի էօմրիւնիւ գուրթարմըշ օյան իւքի սէֆիլլէրե ասըլզատէ պիր էֆէնտի Թարաֆընատո վուգու պուլան չու վատա հօշնուտա օլուրուզ։ Միւսիւ մար.քի, հէր նէ գատար սիզ պիւ-յիւք պիր իսիմ ուահիպի իսէնիզ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի էկէրչի վա-տընըզատա պուլունմազ իսէնիզ, պիզ-տէն զիեատէ էտնա քիմսէ սաեր-լաճադընըզ. Հալ պու.քի, պիզ պու իստուստտա ասլա վէսվեսէ իթ-մէ.քատէ տէ յիլմիզ։

—Հադդըմտա տէր.քեար օյան էմ-նիյէթինիզ իչին միւ.քեաֆաթընըզը կէօրէճէ.քսինիզ, զահմէն պէնիմ չիւ.քրանիյէթիմէ բէք պիւյիւք հադդընըզ վար իւքէն, չիմոի պու հադդ իւքի միսլինէ պաիրզատո, վէ պէն ասլա նանքէօր պուլունմա-եաճաղըմ։

Իշ պու մուհավէրէտէն իւչ կիւն սօնրա, Մ. ար Րիէօնիւն զաաֆէթի միւնտէֆի օլմազէ, Բարիզէ կիթ-մէ.քիկէ դարար գըլտը, վէ Տաիօ-պէր տախի պու իստուստա մուվաֆ-ֆագաթի իթթի։

—Պու ագշամ պուլուշմամըզ լա-չին պիր մահէլլ իթախիս իտինիզ, տէտի Բընէ էսվապընը կիյինէրէ.ք, չիւնքի պու ագշամ ապչէնիզի կէ-թիրէճէ.յիմ։

—Միւսիւ մար.քի, տէտի ճիւճէ, Լիւ.քսէնպուրկ մահէլլէսինէ կէլ-մէ.քի.քատէ պիր մահզուրունուզ վա՛ր մը տըր։

—Ա.պա, եօգ տուր։

—Թօմպ-Իստուար սօգաղընը պի-լո՛րմիսինիզ։

—Բէ.ք ալէտ պիլիրիմ։

—Մէզքիւր սօգագատան, տուէլ-լո իթթիհիչ օլտուղունուզ Խալի պաղ-չէնէն իչէրիսինէ կէօթիւրէն քի-չիւ.ք դաբուեու պէ Թէ.քրար պու-լապիլո՛րմիսինիզ։

—Պունատան գօլայ տահանէ՛ վար տըր։ Տէրխաթընը իտինէօրուտ քի, մէզքիւր գաբու սօլ Թարաֆտա, վէ պիւյիւ.ք պիր տիվարըն օրթա-սընատա տըր։

—Թա քէնտիսի տիր։ Իմոի, միւսիւ մար.քի, պու ագշամ Թամ սաաթ օնտա, մէզքիւր գաբու գար-չըսընատա, Պութօն տ'Օր իլէ պէն սիզի պէ.քլէյէճէ.յիզ։ Էվվէլ պէ էվ-վէլ սիզ պիզի կէօրմէյէճէ.քսինիզ, ճադդաթի սիզին վիտուլինիպտէ, պիզ սիզէ կէօրունէճէ.յիզ։

—Բէ.ք իյի, Թամ վագԹինտէ կէլիրիմ։

—Շուրաեր ունուԹմաեընըզ, միւ-

ոչ մարքի քի, եալընըզճա կէլմէ քը-
լիկինիզ լազըմ ոլը ։ Էկէրչի սի-
զին էլէ պէրլի քաէ վէ եախօտ սի-
զին արգանըզտան պէր տիկէր քիմ-
սէ կէլէճէք օլուր իսէ , սիզէ խա-
յինլիք իսնատ իթմէքլիկէ հազգը-
Ջըզ օլաճագ ոլը ։

—Թէէմին օլունուզ քի պէն եա-
լընըզ կէլէճէյիմ ։

—Էկէր պիզէ էմին օլմազ իսէ-
նիզ , վէ էկէր սիզէ պէր տուզագ
գուրարըզ տէեու վէավէսէ իտէր
խէնիզ , պաշտան աեագա գատար
սիլահլանմանըզդա քիմսէ մանի օլա-
մազ ։

—Նէ՞ լազըմ , զաթէն պէն հիչ
պէր չէյտէն գօրգմամագտա օլտու-
ղումու սիզէ սէօյլէմէմ՞մ մի ։

—Տիմէք պէր քի , սաաթ ճնատա ,
միւսիւ մարքի ։

—Էվէվ՛ , սաաթ ճնատա ։

Պու ոճն սէօզլէրտէն ոճնրա , Ըր-
նէ , եիւղիւնիւն ըէնկի ոօլմուշ օլ-
տուղու վէ քէնտիսի տիմրէմէքտաէ
պուլունտուղու հալտէ , Մ՚ոնթրոժ
օվասընտաքի գուլիպէյի թէրք
պիրլէ , թագրիպա պէր չարեէք
ֆարատա ուզագտա պուլունան Բա-
րիղէ ճօզրու միւթէվէճճիհ օլտու ։

Շու գատար քի , ալիշվերի հէ-
նուզ տէրմանըզ օլուպ , գուլագ-
լարը տախի պէր թագըմ գարմա-
գարըչըզ վըզըլտամա իլէ տօլու օլ-
տուղունտան , վէ անլը իլէ գուլագ
թօզլարընը ոօղուզ պէր թէր ըսլաթ-
մագտա իտուկինտէն , մէրգումմէգ-
քիւր ճիւղի մէսաֆէյի միրուր իչին
խայլի կիւճլիւք չէքտի ։ Պունունլա
պէրապէր եիւրիւսիւքճէ , զայիֆ-
լիք ալէամէթլէրի արթաճագ եէր-
տէ , պիւսպիւթիւն զայիլ օլմագտա
խալկէր ։ Պէօյլէճէ Ըրնէ , հիչ պէր
մանեիէ թէատիւֆ ետմէքտիր ,
Անֆէր ոօգաղը սինօրունա վատըլ
օլտու , վէ օրտան պէր արապաեա
րաքիպէն , Բա–տը–լա–Մէօզ ոօգա-
ղընտա , Օրթէլ տիւ Տիսպլընըն մու-
պատեա սէնէթինի եագմըշ օլան
հօճա Պօնէնին խանէսինէ մուվա-
սըլէթ իթտի ։

Հօճա Պօնէն միւշթէրիսինի կէօր-
տիւկիւնտէ , ըէնի սէտա իթտի ,
վէ Ըրնէ քէլտա աղաղ պէրլէ ,

—Նէ՞ օլտունուզ , ազիզիմ , տէ-
տի , պէնի թանըմամեօրմո՞սունուզ ,
չինքի էյլէ պէր թարզտա պանա
պագըեօրսունուզ քի , քէնտիմի օլ
դէր ալէմտէն կէլմիչիմ զանն խոս-
եօրում ։

—Ֆիլվագը , միւսիւ մարքի , հէյ-
եէթինիզ , թըպգը պաշգա պիր ա-
լէմտէն կէլմիշ օլտուղունուզու կյմա
իթմէքտաէ տիր ։

Ըրնէ պու խուսուստա իզհարը
թէճաճիւպլէ , գասէմ քեաթիպի-
նին օտասը տիվարընտան տարմըշ
օլան պիր այնատա եագլաշար , վէ
քեաթիպի մէրգումուն իւզէրինտէ
կէօրիւ լէկէլէն հայրէթին հագգը օլ-
տուղունու անլատը ։ Զիրա Մ՚ոնթ-
լուժ օվասընտաքի գուլիպէտէ այ-
նա պուլունմատըզընտան , Մ. տը
Րիէօ իւչ հաֆթատան պէրու քէն-
տի վիճուտինտէ հուսուլէ կէլմիշ
օլան ֆէվգէլատէ թէպէտտիւլտէն
տարա մուվիւմաթը եօգ իսի , վէ պու
քէրրէ այնատա պագարագ , սիմա-
սընը կէօրտիւկինտէ , հէման նէֆ-
րէթի վէ տէհշէթի հիսս էյլէտի ։

Շէյլէ քի մէրգումուն զայիֆլըզը ,
Մ՚օրալէսին զայիֆլըզընտան տա-
տուն օլմագը , եիւղիւ տախի
զայիֆլանմիշ վէ ոօլմուշ , կէօզլէրի
չուդուրլանմըշ , վէ էթրաֆը մօրար-
մըշ օլտուղու հալտէ , տատէթա մէ-
զարտան դաչմըշ օլան պիր խատալի
նէմանէնին զարըպ վէ գօրգունճ չէհ-
րէմինի էյմա իթտիրմէքտաէ խոլէր ։

—Քեա՛թիպ էֆէնտի, ատոլ ըլ-նէ այնտեղա պադտըշահ սօնրա, չու հալիմէ թէաճճիւպ ելմէ կինիլ, չինքի զաեէթ աղբը սուրէթաէ խասլաթալանարզըմտան, պիր խայլի վագըթ հաեաթ վէ մէմլէթ արա-սընտա գալաբա՛մ։ Հաթթա հէքիմ-լէրը պիրէ պէնտէն սօլայը գամը իւ-միտ իլմիվ խալըը։

—Համտ օլուն թէհլիքէյի կէ-չիրմիշնիդ, լազքին միւսիւ մաըքի, չու վիզիլմանըզըն սէպէպինի ացա-պա անլատապիլո՛ըմ կիւյիմ։

—Սիզտէն ադէյ խաթէմէնէ կէլ-տիմ։

—Միւսիւ մաըքի, պէնիմ սան-տըղըմ տայիմա սիզին էմրինիզէ միւթէվադըֆ տըը։

Ըընէ, օլ ախշամ միւհրաճ օլ-տուղունտան զիեատէ մէպլաղ ալ-տը, վէ պիր մագպուզ սէնէմի վէր-տի՛քտէն, վէ պիր խայլի թէրէտ-տիւտ իթտի՛քտէն սօնրա, գալպինտէ աղիմ պիր հէեէճանը մուճիպ օլա-կէլէն պիր մատտէ իւղէրինէ պահ-ա աչմագլըղա գարար դըլտը, վէ պի-նաէն այէ՛յ քէլամա խալխտաար լէլէ,

—Քեա՛թիպ էֆէնտի, ատտի, սիլիվրիմ քի սիզին, Բարիզտէ վու-ղու պուլան էհէմմիեէթլի վագըա-լարընն քեաֆֆէսինճէ մալիւմաթը-նըզ վար տըը։

—Էվվէթ, պէնիմ օլ պապտէ բէ-ք իյի մալիւմա՛թըմ պուլունմատը չիւպհէտէն վարէմմէ միր, ատեու մուգապէլէ իլմտի հօճա Պօնէն մաղ-բուրլանարագ։

—Պու հալտէ, չիւպհէսիզ, միւդ-տը Սիմէօղիւն դըղը տիւնիւնիւնիւն իճրա օլունուպ օլունմատըղընը պա-նա սէօյլեեէպիլիրսինիզ, ատեու տէվամ իլմտի Ըընէ տիւթքէր պիր սէտա իլէ։

—Իշ պու տիւեիւն պուհնատան ան պէշ կիւն գատար էվվէլ իճրա օ-լունտու, տէտի դատըմ քեաթիպի, վէ միւսիւ պարօն տը Քէրժան իթա-միեէ օլունուպ, բէ՛ք պիւյիւք վէ էհէմմիեէթլի պիր զաթ օլան վէ սի-զին տտխի կլպեէթէ թանըտըղընըզ պուլունան օլ մուճլուլու զաթ, օ վագըթտան պէրի տիր, պիր սու-բէթի զարիպատ պէնիմ միւշթէ-րիլէրիմտէն պիրի օլտու։

Կէրչի Ը՛ընէ պէօյլէ պիր խապէր ալացազընը մէէմուլ իլմէ քատ իտի խսէ ատ, պու հիւմէ իլէ տախի մէզքիւր տեհղէթլի խապէրտէն տօ-լայը Ֆէնա սուրէթտէ միւթէէսիր օլուպ, պիր սիւքիւնէթի հալ կէօս-թէրմէ՛ք իչին, քէնտի նէֆսինէ գար-շը մուգաւէմէթի, վէ քէտէրինի հօճա Պօնէնէ կէօսթէրմէմէհէ չալըշը։

Իմտի, եիւզիւնատ քի թէրի սիլէ-րէ՛ք, պիր իսկէմիէ իւգրինէ օ-թաուրտու, վէ պիւսաիւթիւն տիպտիզ կիպի տուրմագ իսթէմէտիկինտէն, դատըմ քեաթիպինին սան սէօզլէ-րինի մանքինաարի թէքրարլատը։

—Էվվէթ, միւսիւ մաըքի, տէ-եու տէվամ իթտի դատըմ քեա-թիպի, մէրդում, պիր սու բէթի զա-րիպատ պէնիմ միւշթէրիլէրիմտէն պիրի օլտու։

Պատէհու քեաթիպի մէրդում, հիչ պիր նօղթաեը ունումմատա-րագ, պէր թաֆսիլ պարօն տը Քէրժանըն քէնտի տայիրէսինէ վիր-տիկի վիզիթտաեը, վէ Օթէլ տիւ Տիտպլըեը սաթըն ալմըշ օլտուղու-նու նագլ իթտի։

Ըընէ պու հիքեաեէյի տինլէմի-կի ղէտման, կէրչի Օրէ-ֆէ-Տէ-զըե քէլիմէլէրի պիր զաչ տէֆալը-տէօյլէնիլտի խսէ տէ, պիչարէ տէլի-զանըզըն իչճէ լաեըզը մալիւմաթը օլմամասընտան, մէզքիւր քելիմէ-լէրէ էհէմմիեէթ վիրմէմէ քատ իտի։

—Նա՞սըլ, միւսիւ մարքի, տէտի գասէմ քեաթիպի հիքեաեէսինէ խիթամ վէրտիկի սրբատա, պու պիր ղարիպ, վէ հէր քէսին տիւշինէվէեէճէկի պիր էֆքեար տէյի՞լ մի տիր։

Բընէ, պաշը իլէ էվվէթ մանէասընը իյմա իտէր պիր հարէքէթտէ պուլունտու, վէ հօճա Պօնէն տէ շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի.

—Հաթթա տէեօրլար քի պարօն տը Քէրժան մէղքիւր պինանընն իչէքիսի իչին բէք չօգ մէսարիֆաթ իթմէքտէ իմիշ, վէ Օթէլ տիւ Տիապլքեը Բարիզին էն կիւզէլ իդամէթկեահը սրբասընա գօեաճագ իմիշ։ Պունտան գաթի նազար շուրասը տախի պէեան օլունուեօր քի, ղաեէթ եագըն վագըթտա պինանընն թամիրպթը պիթէր պիթմէզ, էմսալի նամէսպուգ օլան պիր բարլագ զիյնէթ իլէ մէրգում մէղքիւր պինաեը քիւշատ իտէճէք իմիշ։ Միւսիւ մարքի, էօյլէ պիր զիյնէթէ էլպէթթէ զաթընըզ տախի տավէթ օլունաճագսընըզ։

Բընէ, էօյրէնէճէք պիր շէյի գալմատըղընտան, գասէմ քեաթիպինին նէզտինտէն մուֆարագաթ իյլէտի, վէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան արապաեա պինտիքտէն սօնրա, Մարէ մահալլէսինին թէնհա սօգագլարընտան արապաեը կէօթիւրմէսինի, վէ գաբուսու իւզէրինտէ, «քիրալըգ մօպիլիալը խանէ» իշարէթինի հավի պիր եաֆթա կէօրտիւկինտէ, արապաեը տուրտուրմասընը արապաճքեա էմր իյլէտի։

Արապա պիր սաաթ գատար ահէսթէ ահէսթէ գաթը մէսաֆէ իյլէտիքտէն սօնրա, տուրտու, վէ արապաճը տուրտուղու մահէլլտէն գալդըպ, արապա գաբուսունա եագլաշտը, վէ քէլամա աղազլէ,

—Շէ՛հիրլի, տէտի, զանն իտէրիմ քի միւրատընըզ հասըլ օլտու։

—Նէ՞րէտէ պուլունուեօրուզ, տէեու սիւալ իթտի Մ. տը Բիէօ։

—Սէրիզէ սօգաղընտա։

Բընէ արապատան աշաղը էնտիկինտէ, սաղ թարաֆընտա տար պիր եօլ աղզընտա քիւչիւք պիր բարմագլըգլը գաբու կէօրտիւ։ Մէղքիւր եօլ իւզէրինտէ պիր թագըմ ըխլամուր աղաճլարը տիքիլմիշ օլուպ, պու աղաճլարըն եաբրագլարը գըշ միւնասէպէթիյլէ տէօքիւլմիւշ իտի իսէ տէ, ղալիպա եազ մէվսիմինտէ եէշիլիքտէն գալըն պիր քէմէր հուսուլէ կէթիրիրլէր իտի։

Մէղքիւր բարմագլըգլը գաբունուն տէմիր դաֆէսլէրինտէն պիրինտէ վէ գաբու չընկըրաղընըն եանընտա, պիր եաֆթա ասըլմըշ օլուպ, պու եաֆթանըն իւզէրինտէ տախի, «Պաղչէսի վէ ախըրըյլա պիրլիքտէ տօնանմըշ քիրալըք քէօշկ, եանընտաքի չընկըրաղը գուվվէթլիճէ չալընըզ» տէեու եազըլմըշ իտի։

Թէքմիլ Բարիզ իչինտէ պու քէօշկ գատար խալի վէ միւնֆէրիտ պիր մահէլլ եօգ իտի։ Բարմագլըգլը գաբունուն սաղ վէ սօլ թարաֆլարընտա, պիր թագըմ վասի պաղչէլէրին տիվարլարը թէմտիտ օլունմագտա օլուպ, դարշըսընտա ասլա էպնիեէ եօգ իտի։

Մ. տը Բիէօ, եաֆթատաքի թավսիեէ մուճիպինճէ, չընկըրաղը շիտտէթլէ չալտը, վէ պիր գաչ սանիյյէ սօնրա, պիր իհթիեար, շէրիթլի էսկի պիր էլպիսէ կիյինմիշ օլտուղու հալտէ, զիքր իթտիկիմիզ տար եօլտան ահէսթէ պիր հարէքէթլէ կէլտի, վէ գաբուեա պիր

սէս մէնզիլի դատար եագլաշտը-
ղընտա,

—Էֆէ՛նտի, քէօշկ իչի՞ն մի կէլ-
տինիզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Էվվէթ, տէեու ճէվապ վիրտի
Բընէ։

Իհթիեար, պիւյիւք պիր անախ-
թար իլէ դաբուեու աչտը, վէ Մ.
տը Բիէօնիւն էօնիւնէ տիւշիւպ,
քիւչիւք պիր պաղչէեէ կէօթիւր-
տիւ։ Մէզքիւր պաղչէնին տիվար-
լարը գալըն սարմաշըգ եաբրագլա-
րը իլէ գաբլանմըշ իտի։

Զիքրի սէպգաթ իտէն քէօշկ,
եօնմա թաշլարտան վէ թուղլալար-
տան ինշա իտիլմիշ օլուպ, պիր այթ
գաթ իլէ պիր տէ իւսթ գաթտան
իպարէթ իտի։ Պինանըն իչէրքի
թարաֆը, տիշարքի թարաֆընտան
ֆարգլը օլմաեըպ, գաբլամալարը
դըր ըէնկլի, հալըլարը իլէ բէրտէ-
լէրինին ըէնկլէրի սօլմուշ, վէ մա-
պիլեասը տախի ղաեէթ էսկի ղէ-
ման մօտասընտան իտի։

Բընէ, թէքմիլ Բարիզի թէհար-
րի իթսէ իտի, քէնտի միղաճընա
ույկուն պէօյլէ պիր պինանըն էշինի
պուլմասը իհթիմալտէն տէյիլ իտի։
Հալ պու քի պախթ քէնտիսինէ
եարտըմ իթտիկինտէն, մէզքիւր
պինա դօլայլըգլա պուլունտու։

—Պու պինանըն իճարէսի նէ՞
տիր, տէեու սիւալ իթտի Բընէ։

—Այթը այլըղը բէշին օլմագ իւզրէ
սէնէլիկի սէքիզ եիւզ ֆրանգ տըր։

—Իշթէ սիզէ թէքմիլ սէնէլիկի-
նի, վէ սիզին իչին տէ իքի լուի վի-
րէյիմ։ Ֆագաթ պու խանէ սահի-
պինին իսմի նէ՞ տիր։

Իհթիեար մէճհուլ պիր իսիմ
սէօյլէյիպ, պատէհու պիր իպրա
սէնէտի եազտը, վէ անախթարլա-
րը Մ. տը Բիէօեէ թէսլիմ իտէրէք,
կիթտի։

Բընէ ղաեէթ եօրկուն օլտուղուն-
տան, այթ գաթըն քիւչիւք սալօ-
նունտա, թախթատան տէօշէ-
մէլի պիր էսկի գօյթուգ սանտալ-
եէսինէ օթուրտու, վէ քէնտի քէն-
տինէ տէրին վէ մաթէմնագ միւ-
թալաաթ տէրեասընա տալարագ,

—Հէյ վահ, տիմէքտէ իտի, հէր
շէյ պիթտի, զիրա վագթիյլէ վէ
հալէա, էօմրիւմտէն պին գաթ զի-
եատէ սէվմէքտէ օլտուղում գա-
տըն, պէնիմ իչին պիւսպիւթիւն
ղայպ օլտու։ Շիմտի օ, պիր ղատ-
տար, ալչագ, վէ գաթիլ քիմսէ-
նին զէվճէսի օլտու, վէ պէն պուն-
տան պէօյլէ օլ ալչաղըն նէ աեար-
տա մախլուգ օլտուղունու մէյտա-
նա չըգարամաեաճաղըմ, չիւնքի
պարօն տը Քէրժանըն նամուսսուզ-
լուղունու ղահիրէ իխրաճ իթտի-
կիմ հալտէ, պու նամուսսուզլուգ,
Սիմէօզ ֆամիլեասը գըզընա ինթի-
գալ իտէճէք տիր։ Իմտի, պուն-
տան պէօյլէ, պէնիմ էօմրիւմ, եա-
լընըզ պիր նիյյէթէ միւնհասըր
տըր, վէ պէնիմ պու ալէմտէ կէօ-
րէճէք սալթ պիր վազիֆէմ դալմըշ
տըր։ Օ իսէ, ուղագտան, սէսսիզ-
ճէ, վէ կիզլիճէ, նիշանլըմ օլմուշ
օլուպ, պիր մուխաթարա ալթընտա
պուլունան գատըն իւղէրինէ նէ-
զարէթ իթմէք տիր, չիւնքի մէզ-
պուրէնին, իսմինի թաշըմագտա օլ-
տուղու ալչագ հէրիֆ, հէր նէվի
ճինաեէթէ միւգթէտիր տիր։ Էվ-
վէթ, հիչ պիր շէյ պէնի պու մագ-
սէտիմտէն շաշտըրմաեաճագ տըր,
վէ պէն սօնունա գատար վազիֆէ-
մի իճրա իտէճէյիմ։ Էվվէթ, պա-
րօն տը Քէրժանըն գաթիլլէրի ա-
լէյհինտէ ճէնկ իթմէքլիկէ էօմ-
րիւմ օլտուգճա, եէմին իտէրէք
սէօյլէրիմ քի, ժանը մուհաֆազա
իտէճէյիմ։

26

ՊԱՐ ՄՈՒԳԱՎԵԼԷ

Բ՛ընէ, պէր աղբ՛նը օգուեանլա-
ըմբզա արզ ու պէեան լեմմէզ օլ-
տուդումուզ միւլահազաթ տէրեա-
սբնա պիւսպիւթիւն տալմըշ է՛քէն,
պաղչէ իչինտէ պէր աեագ սէսի ի-
չիտիմէ՛քէ, միւլահազաթը գաթի
օլունտու, վէ քէօչկտէն տիշարը
չըգտըղընտա, պէր ազ էվվել ա-
նախթարլարը քէնտիսինէ թէսլիմ
լեմմէշ օլան խանէ պէ՛քճխինէ բասթ
կէլտի, վէ մէրդում լեհթիեարա
խեհթապէն,

—Տօ՛սթում, պանա պէր սէօզիւ-
նիւ՛զ միւ վար տը՛ը, տէեու սիւալ
լեմտի։

—Էֆէ՛նտիմ, տիւշիւնտիւմ քի,
տէմի աթիդ խըզմէթ՛քեար, պէյ-
՛քի զաթը՛ընը՛ղըն պէր ատէմէ լեհթի-
եաճը օլուը. պէնիմ էֆէնտիմ լ-
ոէ, պուրատա օլմահը՛ըչ, եագը՛ն-
տա կէլմէչի տախի զաման օլունմա-
տը՛ղընտան, պու պօշ կիւնէլերիմտէ,
էկէրչի խսթէրսէնիդ խըզմէթլէրինի-
զի կէօլմէ՛քլիկի տէրիւհաէ խաէրիմ։
Վաղատա լեհթիեար վէ սադաթի լ-
ոէմ տէ, հէնուդ ֆայտէյի պէր իշ
կէօրէպիլիրիմ, վէ էֆէնտիմիդ հէր
նէ էմր խաէր խսէ, քէմալի զայ-
րէթլէ լճբրասը՛ընտա պուլունուրում։
Պէնտէնիդ, միւտատէթի էօմրիւմտէ օ-
տա խըզմէթ՛քեարը՛ղը լեհթիչիմտիր,
պէր ազ տա աչճը՛ըդը պիլիրիմ։

—Տօ՛սթում, սիզին խաիրնիդ նէ՞
տիր։

—Էֆէ՛նտիմ, պէնտէնիզին խամի
Մաթիէօ տիւր։

—Էօյլէ խսէ, Մաթիէօ, պու
թէ՛քլիֆինիդի մա մէՀուընէյէ գա-
պու՛լ խաէրիմ։ Իմտի, պէնիմ խըզ-
մէթլէրիմի կէօրինիւդ, վէ թասա-
լարը՛մը թէտարի՛ք խոնիդ։ Պէնիմ
իչին ճիւդի պէր թասա՛մ քիֆա-
եէչ խաէր։ Ալը՛ն սիդէ, իւ՛ք մէտա-
րիֆաթ իչին օն լուի վիրէյիմ։ Կի-
տին պանա չարուդ եաղը եաղմադ
իչին հէր նէ լազըմ խսէ, սաթըն
ալը՛ընը՛ղ. պուննտան գաթինաղար գա-
բուննուն էօնիւնտէ պանա պէ՛քլէ-
մէ՛քտէ օլան արատանը՛ն իւճրէթի-
նի վէրիպ, նօլա գօեունուդ։

Իհթիեար խըզմէթ՛քեար տէրհալ
տիշարը չըգըպ, էլինտէ՛ քեաղըտ,
գալէմ, միւրէ՛ք՛քէպ, լէօ՛ք վէ տա-
յիրէ օլարադ տիմտէթ խեհտի, վէ՛ք-
լամա աղազլէ,

—Էֆէ՛նտիմ, տէմի, եաճտադ
օտասը՛ընտա պէր եաղըխանէ վար
տը՛ը։ Պուննտան մահատա, էֆէնտիմ,
էօյլէ թասա՛մը՛ընը՛ղը տաճթ գո՛չտա խեհ-
մէ՛ք խաթէրսինիդ։

—Ատաճթ ալը՛ըտա։

—Բէ՛ք էյի, տաճթ ալը՛ըտա թասա-
մը՛ընը՛ղը հաղըր խաէրիմ։

Բ՛ընէ պէրինճի դաթա չը՛գըպ,
եաճտադ օտասը՛ընտա՛ը՛ք եաղըխանէ-
նին դարչը՛ընտա օթուրտու, վէ
՛քէնտինին ատաղդ խըզմէթ՛քեարը-
նա պէր մէ՛քթուպ եաղը՛պ, տէրհալ
Պրէսթոէն հարէ՛քէթ պիրլէ, կէ-
լիպ՛ քէնտիսինի իչար էյլէտիկի մա-
հէյլէտ պուլմասը՛ընը՛ը, վէ յա՛քին պու
մահէյլի հիչ պէր՛ քիմսէեէ սէօյլէ-
մէմէսինի էմր, վէ պէրապէր՛ինտէ
պէր խայրլի սանաթդ չամաչը՛ը վէ էս-
վապ կէթիրմէսինի թէնպիհ էյլէտի։

Մաթիէօ պու մէ՛քթուպու բօս-
թաեա կէօթիւրտիւ՛քտէն սօ՛նրա,
մահթապահա ապտէթ էյլէտի։

Օլ կիւնիւ պէօյլէճէ միւրուը իս-
տիպ, սաաթ ոէ՛քիդ պուչուդ գա-
բարարը՛ընտա, Մ. տը՛ը Րիէօ ճէպլէ-
րինէ նիկիրմի պին ալթուն ֆրանդ
գօեարադ, պէր՛ քիրա արատասը՛ը
կէթիրթտի, վէ մէղքիւ՛ը՛ քիրա ա-
բատասընտա բա՛քիպէն, օլ վագթը՛ն

մէշհուր պիր թիւֆէնքճի տիւք-քեանընա կիթպի։ Օրատան կիւզել վէ մազպութ պիր գըլըճ սաթըն ալըպ, եանընտան աստը, վէ իքի տէ քիւչիւք թապանճա մուպաա-եա իտիպ, թէքրար արապասընա պինտի, վէ Տակօպէր իլէ Պութօն տ'Օրուն պուլունմագ իւզրէ, սէօզ վիրմիշ օլտուգլարը մահէլլէ պիր աղ մէսաֆէ գալարագ, արապաեը տուրտուրտու։

Բընէ, մուգարրէր օլան վագըթ-տան էվվէլ կէլմիշ օլմազլէ, սաաթ օնա գատար արապանըն իչինտէ օ-թուրտու, վէ սաաթ օն վուրտու-զունտա, արապատան աշաղը էնիպ, Թօմպ-Իսուար սօգաղընա կիրտի։

Օլ կիճէ պուլութլար մահիթա-պըն իւզէրինի էօրթմիւշ օլտուգլա-րընտան, սօգագ զտեէթ գարանլըգ իչինտէ գալմըշ իտի. պինապէրին Բընէ, գարանլըգտա էյրի պիւյրիւ գալտըրըմ թաշլարընա չարբմամագ իչին, ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւմէ-կէ պաշլատը, վէ խալի պաղչէնին պօեունա ուզանմագտա օլան տի-վարըն եանընտան կիտէրէք, պա-րօն տը Քէրժան իլէ կիւնտիւզ վագ-թը կէչմիշ օլտուզու քիւչիւք գա-բունուն եանընա մուվասըլէթ իթ-տի։ Վէ պունտան զիեատէ եիւրիւ-մէկի լիւզումսուզ ատտ իլէ, վէ պունտան տա գաթինազար զիեա-տէսիյլէ եօրուլմուշ օլտուզունտան, սըրթընը մէզքիւր չիւրիւք գաբու-եա տաեատը։

Պիր իքի սանիյյէ գատար կէչտի, վէ Բընէ, իքի հայտուալարըն սէօզ-լէրինտէ պուլունմամալարընտան տօ-լայը թէաճճիւպ իթմէյէ պաշլամըշ ի-քէն, նակեահ գուպպէյի ասիւման-տէն կէլիեօր կիպի պօղուգ պիրսէս,

—Միւսիւ մարքի, սի՞զմիսինիզ, տէեու սիւալ իթտի։

Բընէ պաշընը եօգարը գալտըրըն-ճա, գարանլըգտա տիվարըն սաչա-ղը իւսթիւնտէ սիեահ պիր նէսնէ կէօրիւեօր օլտուզունու զանն իթտի։ Պունտան մաատա, մէզքիւր սէս Տակօպէրին սէսի օլտուզունու տա թանըմըշ իտի։

Պինտէն ալէյհ մէզքիւր սէսէ ճէվապէն,

—Էվվէթ, պէն իմ, եանի պէք-լէմէքտէ օլտուզունուզ քիմսէ տիր, տէտի։

—Պո՛ւթօն տ'Օր, տէեու տէվամ իթտի ճիւճէ, գաբուեու աչ. սիզ տէ, միւսիւ մարքի, իչէրի կիրին, չիւնքի սօգաղըն օրթասընտա պու-լունմագտան իսէ, իչէրտէ օլմագ տահա էվլէա տըր։

Այնի վագըթտա Բընէ գաբու-նուն աչըլմասը սէսինի իչիթտի, վէ մէզքիւր գաբունուն էչիյինտէն կէ-չիպ, իքի ալչագլարըն գարշըսընտա պուլունմագ իչին թէրէտտիւտ իթ-տի իսէ տէ, մուախխարէն պիր նա-մուսլու քիմսէեէ լաեըգ օլմաեան պու թէրէտտիւտինտէն տօլայը, քէնտի քէնտիյի թայեիպ իյլէեէ-րէք, գավիէն իչէրի կիրտի։

Բընէ իչէրի կիրտիքտէն սօնրա, գաբու գաբանտը, վէ Տակօպէր պուլունտուզու մահէլլտէն աշաղը աթլաեըպ, Բընէնին վէ Պութօն տ'Օրուն եանլարընա կէլտի, վէ քէ-լամա իլք տէֆա քէնտիսի պաշլա-եըպ,

—Միւսիւ մարքի, տէտի, սիզին կիպի պիր զաթըն վատը մուգատ-տէս օլտուզունու պիլիր իտիմ։ Իմ-տի պիզ, եանի Պութօն տ'Օր իլէ պէն, պու խուսուստա պիւս պիւ-թիւն էմին իտիք։ Հէր նէ հալ իսէ, չիմտի պիզիմ ագչէմիզի կէթիր-տինի՞զ մի։

—Իչթէ կէթիրտիմ, տէեու ճէ-

—Իշթէ կէթիրտիմ, տէեու ճէվապ վիրտի Բընէ, ֆագաթ պու կիճէ գարանլըղընտա նա՞սըլ սաեաճագսընըզ:

—Հա՛շա, էֆէ՛նտիմ, նի՞չին սաեաճաղըզ, եիկիրմի թուման տըր, օնու ըէֆիգիմ, օնու տա պէնիմ իչին, տէյի՞լ մի: Պու հալտէ թամամ տըր, վէ պիզ սիզէ մա մէմնունիյյէ պիր իպրա սէնէտի վէրիրիզ, վէ անճագ միւսաատէնիզլէ շու կիւզէլ նասիհաթը սիզէ վէրիրիմ քի, քէնտի իւզէրինիզէ իյի նէզարէթ իտինիզ, վէ հէր նէ վագըթ տուէլլօ իտէրսէնիզ, քէնտինիզի գաթլ ու թէլէֆ իթտիրմէյինիզ, չիւնքի սիզի պուլուպ, Օթէլ տիւ Տիապլընըն պօտրումյարընտա գաեբրմագ իչին պիր տախի պէնի պուլամազսընըզ:

Տակօպէրին սօն սէօզլէրի, Ժան տը Սիմէօղիւն զէվճի թարաֆընտան սաթըն ալընան էպնիեէ հագգընտա, օլ կիւնիւն ստպահըսը հօճա Պօնէնին սէօյլէտիկի հիքեաեէյի Բընէնին խաթրընա պրագտըղընտան, մէրդում տէլիգանլը մէզքիւր սէօզլէրի իշիտինճէ տիթրէտի, վէ Օթէլ տիւ Տիապլը՞ մը, տէյի թէքրարլատը:

—Էվվէթ, չիւնքի պիզ, եանի Պութօն տ՚Օր վէ պէն, իգամէթիմիզ իչին օրաեը իխթիեար իթմիշ իքէն, չըգան հաֆթա, քէնտիսիյլէ շու մահէլլտէ տուէլլօ իթմիշ օլտուղունուզ ալչագ հէրիֆ մարիֆէթիյլէ օրատան թարտ ու թէպեիտ իտիլտիք:

—Պարօն տը Քէրժան մարիֆէթիյլէ՞ մի:

—Էվվէթ, թա քէնտիսի:

—Ֆագաթ, պարօնուն Օթէլ տիւ Տիապլըեը սաթըն ալմըշ օլտուղունու իյիճէ պիլի՞րմիսինիզ:

—Օրասընը իյիճէ պիլմէմ, տէտի Տակօպէր գահգահա իլէ, ֆագաթ շու գատարը մալիւմիւմ տիր քի, սիզ, պիզզաթ գաթիլինիզին խանէսինտէ քէնտինիզէ սըղընաճագ պիր մահէլլ պուլտունուզ: Պուրասը ղարիպ վէ թօհաֆ տէյի՞լ մի տիր:

—Շիմտի սիզ շունու պանա սէօյլէյին, պանա պիր խըզմէթ եաբմագ իսթէ՞րմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի Մ. տը Բիէօ:

—Հիչ շիւպհէ իթմէյին քի, իսթէրիզ, միւսիւ մարքի:

—Էօյլէ իսէ, շիմտիեէ գատար եաբմատըղընըզը եաբընըզ, վէ պարօնուն մէմուրլարը թարաֆընտան վուրուլուպ, սիզին թարաֆընըզտան տա դայրըլտըղըմ սաաթտան պէրու հէր նէ վագը օլտու իսէ, իյզահ վէ պէեան իտինիզ:

—Պու իսթէտիկինիզ գօլայ տըր, վէ չօգ տա սիւրմէզ:

Պինապէրին Տակօպէր, օգուեանլարըմըզճա մալիւմ օլան վուգուաթլարըն հիքեաեէսինէ պաշլատը: Բընէ, պօտրումյար հագգընտա ալտըղը մալիւմաթտան տօլայը թէաճճիւպտէ գալարագ, մահալլը մէզպուրէտէ պիւյիւք վէ լաքին ղայրի մէշրու պիր իշէ թէշէպպիւս օլունաճաղընը ագլէն քէշֆ իթտի, վէ քէնտի քէնտինէ, «պու էսրարը նա՞սըլ անլամալը» տիմէքտէ իքէն, նակէհան ճիւճէ եավաշ պիր սէտա իլէ, «սուս օլուն» տէտի:

Թամ պու էսնատէ, Մ. տը Բիէօնիւն վէ իքի հարամիլէրին եանլարընտա ճիւզի պիր սէս իշիտիլիպ, պաղչէնին գաբուսու աչըլտը, վէ պիր թագըմ կէօլկէլէր գարանլըգտա գաբունուն էշիյինտէն կէչտիքտէն սօնրա, գաբու գաբանտը, վէ զէմին իւզէրինտէ գապաճա պազը աեագ սէսլէրի իշիտիլտի:

Բընէնին գալով ֆէվզելատէ պիր չիտէմիէ չարբնդատա օլուպ, կէօղլերի տախի գարանլըգատա պիր շէյ կէօրմէ քիիկէ չալըշմադատա իսի իսէ տէ, տալա մուվաֆֆագ օլամմադատա իսի։

Նահեատ վէ ճիւդի պիր մինատէթ գատար, պուրթարըն պիր ուֆագ գըսմը մահլուլատըն իւզէրինատէն ըզդըրմադըգ, պաղչէնին իչինատէ օղուզ պիր այաքնըգ հատըգ օլուռ, վէ պու ռահէտէ Մ. ոք Բիէօ պիր չօղ ատէմիէրին մեհաճ կէօկէլէրինի կէօրտիւ, քի պունլար ակսիի ազաճլարընըն ազատքատա զայգ օլատըլար։

Բընէ, Տահօպէրէ ռօպռու տէօնտիւ,

—Պու ատէմիէր նէ՞րէյէ կէտիէօրլար, տէհռա սիւռէ իմտի։

—Ամանըգատա կիտիէօրլար, վէ անանդն տէ պօտռումըրսա էնէճէք օլուրլէր, տէհռա ճէվմադ վիրտի ճիւճէ։

—Պու ատէմիէր, պարօն ոք Բէրժանըն ատէմիէրի օլատըգլարընատ ինանըմըմըշընըզ։

—Էյլէ օլատըգտընատ խաբատա կիտիրիմ։

—Լաքին նէ՞ իչին օթէկլին գատըտաուռնատան կէչմէկէօրլար։

Տահօպէր ուճուգլարընը սիլքինէրէք,

—Պու սիւռէյի ալանատ տէյիլ, օթէկլին ատհկաինէ իմտէք լազըմ ատր, տէտի։

—Սու՛տ օլսն, տէտի Պուբթօն ո՛Օր եավաշ սէտատ իլէ, չիւնքի ատհտա պաշդա ատէմիէր կէլմէօրլար։ հէմ տատըռտըլար։

Մէրդումի պու իֆատէսինատէ հատնդըմըշ իսի, շէօյլէքի գատար իքինճի ատֆա պարադաչըլըգ, պիրինճիսինէն տահա գիւատէ քէսրէյի խոլգ, պաղչէնին իչինատէն ատնըճա ռօպռու նիւրմէտէ պաշլատըլար։

Պունլարըն ատագ սէպէբի իչիտիվէգ օլուռճա, Բընէ, Տահօպէր իլէ Պուբթան ո՛Օրա խոխթատըն,

—Իքինիզատ պէնի տինլէյինիզ, չիւնքի սիզին իլէ մուհիմ մուռատէրէ իւղէրինէ գօնուշմադ իսթէրիմ, տէտի։

—Մ՚իւսիւ մատքի, տէհռա ճէվապ վիրտի ճիւճէ, պիւխիւն տիգգատ իմտիհան սիզի տինլէօրում։

Բընէ շու վէճհ իլէ քէլտիսի խաթատա իյլէտի.

—Սիզ պէնիմ էտիրնէմի գատըտարմըշ օլատուգտընատ հատաէ, ինանդարըն քէնտի ճինայէրինատէն պիրինէ եառատիկճէ քէրէմ պիրսինէ պիր խըզմէթի իֆա խոմմիշ օլատուռում, վէ հէր նէ գատար սիգ պանա պիր խալա սէնէտտի վիրէճէգ, պէնիմ իլէ ատմըգդ պիր իչինիվ գամմաճաճադընը պէճատն իմտինիվ խոխտէ, պու ճիւմճէ իլէ տախի պէն սիզէ օյան պօրճումճա թէքմիլէն իֆա խոմմէտիմ։

—Իչնէ չու մուհտաճէրէ բէք կիտղէլ պաչլատը, տէտի տիժմանն քէնտի քէնտինէ, չիւնքի մէրդումանն աղլ ու ֆիքրի նէնի պիր սէրմէյէճ գ օնմադատան խոպատէթ խոխ։

—Պէն սիզի, պիր թադըմ թահպիրտամիզ գանինճատտ վէ ֆարգինատի իլէ ինճխոմմէժ խոխէմէտիմ, տէհռա տէվատ խոմտի Մ. ոք Բիէօ, պէն սիզին նատըգ եաշատըրընըզը պիլմէմ, ֆատաթի շատրատը իզդրար ինատէրիմ քի, սիզին թէպտիճէյ տատյիը վատըմատատրընըզդն տիկէտ ու ատատատ քհատիկէն մուհմաֆֆագ օտուռտունա շիսպհ խոմտիկիմէ պէրատտէը, ատյիրէրէն ֆէնէքկի խատատուռատա մէզհէպինիզին պիր ատ

կէնթիճէ խոսէվինի ոտ զաճն իյկէրիմ։

—Պագոտնաեբնեզ, միսիս մորքի, ոեւտի Տաիօպէր Ըքնէնին սէօզինիս գաթի խոբէք, բէնոմինիզ պէօյլէ հօրմաեզպ, հէր չէյի ոօզյուտան ոօզու սէօյլէյինիզ զիզիմ հաչարի քինիէրը օյուսդուտուզ սէօյլէնիլոմիկինաե, ոօզա ինձինիէ յիզ էվլէի, պիզ խբոբոզլէդա եուչաեօյուտ, պաունալա պէբոտաքեր կէչինմէ քլինիկլիհին թոտուզ ստո բէք ֆէնոս սէյիզ տիր։

—Պու եօյուս էօմիր սիզի նէ՞քնէե սէյդ խաեէք տիր։

—Տալ ադաեբնոս, միսիս մորքի, ֆոյուս պու խուսուս մուհոպդադ խե ստ, պու ալէմոե ֆէչչէսօֆկուզ լաղըմ օյուսդուտուսան, պիզ ոե հէր թէհլիքէյի կէօզէ ալմիշքըզ սըր։

—Տօղրուստ պէնիմ դուրմաոբճամ օյան քլինէլէրին, պիկերէք պէօյլէ պիր չայնոնը թէէսսի ֆ մուզնետ ոօզուս եհբլումէլէրինի սոչիալիզմէլքի՞ք սիկ, պէնճէ է՞սէֆ օյունոճադ պիր հալ տիր։

—Պիզիմ պու հալիմիզ չայնոնը թէէսսի ֆ օյուսդու խադոխրոե, ոճադա պիկ պոշդա պիր թորի՞դ մի կէօսթէրէճէք քոնինիզ։

—Ինհիմալ տիր։

—Հէր նե խե, սէօյլէյինիզ, միսիս մորքի, օիզէ նեմին խաեբէք սէօյլէրիմ քի, պիզ միճերբեո տոտ ադաեբնոս չզդմադ արզուսունոե տսէյինիզ, վէ ինհիսորըզդ կիսէքբիմիզոե կիսդէ վէ նեւ քոք պիր միվզը թոսթմադըզը մոսէ ճիսունիզդ դաստուզ խոեբիզ։

—Միզի նոսմուտու տսէմիքը դըմադըզդ թէէսոլրէլէրինի թէհտոբի քհիմէ քլինիկիմ, ոէզին էվլինիզոե տսիր։ Էկէրչի հիչ պիր չէյոէն մոհրում օյունոճադ իւղրէ միճտոսրի քիֆոյեէսէ պէզ խրոտոքնըզ վէ պիր քիսչնը վէ կիսդէլ սէյֆիեէնիզ օյոս, պունոս նէ՞ տերսինիզ։

Տակօպէր պոչքնը ոսրքոեսոդ,

—Տէրիմ քի, պիզիմ պիր ֆոյուլդի խոմիգոսէմէե տոխիզ օյնադըլդըճդըն վադթը կէչմիչ տիր, վէ պունոն խոպերինէ տիսչինոմէք պիլէ պիհոտոե տիր, տէեու ճէմոդ վիրոսի։

—Վադթը կէչմի՞չ մի տիր, ֆոպոմե նի՞չին, տէեոս Ըքնէ։

—Զիհնիքի սըգոմնըզոտո կէմիրէ՞քոե օյուսդուդուսուզ հոլը մոզի, պիզիե խէբլիճ իմոսիկինիզ միսոֆնոզ պիր էոնիհլ տիր։ Պիզ հայուսուս օյուսդուսունոզ ունուտոպիլիրիզ, խրինհիմէճէ հէօինոե տոսյիչ խոզրէ եոչոսուզդա պոչկոսոբդըճըզ կիսէ, բօյիս նոզդրըքնըն խէֆիսէէլէրի դոնճոսրըքնը խոզէրինիզէ սիմոճադ լոր սոբը վէ պու հոլոե եոբրնի նոսմուտու քլինէլէր, տիսնի հորոսիրէկ կինի մուսոմէլէ կէօրէճէքլէր տիր։ Վէսսոլոմ յոսրքի, պիզ պիր քէրրէ գոնուոնոն ոհքոտոքնոսո ոիֆքոտոքնոսո տիչդրը չզդմըզ օյուսդուսուզ թոպոտիրոե, պու խոնուսուսուզ եէրոե տոս բոզմ, վէ հիչ ոէյիզ խոե, քհնոհոմիզի կիզդէմէք վէ միսոոֆնոս խիմէք հոզդ վէ խզթիսոորքնը մոհոֆնոս խոեդիմ։

—Ըէք խյի, էկէր պէն սիզի վէ բօյիս նոզդրըքնը պորըշորդրը, վէ կէչմիչի թէքլիդէն ունուտմադըզդ լէէմիհոմէքքնը եէոե խոեբ խոեմ, ծնոս նէ՞ ոէբոտնիզ։

—Էօյլէ պիր չէյ եոսոբոոնքզ, միսիքհնոզ օյան պիր չէյի միսոմ քհնոզի սոյուոնոս դօյուոնուս զ, ֆոզոմէ զանն խոեբիմ քի, հոպդքզդեզոս պու ոէբէճէ չոյրչոնոզ

լըզընըզ պիլա չարթ տէյիլ տիր ։

—Պունու բէ՛ք թամամ սէյլէ-մինիզ ։

—Էյ պու չարթլար գաննըլար տըր ։

—Շունլար տըր չէյլէ՛ք, պու կիւնահէն վէ պու սահաման իթի-պարէն, հէր կիւնա խըրսըզլըգ վէ հայատուղուման ֆարիզ կելիպ, պէհէր այ սիզէ վիրէճէ՛ք օլաս-պամ իւչ եիւզ ֆրանգ իլէ եաչա-մադըզդա գանահաթ իթմէզլի, վէպուն-տան էվվէլ կիրմիշ օլտուպունուզ կիպի, պու քէլիբ տախի Օթէլ տիւ Տիւպլէնըն պօտրումիարընա կիրմէ՛ք իչին էվին պիր թէտպիր պուլմաը, վէ հէր նէ վագը օլսա, պանա խա-պէր վիրմէզլիսինիզ։ Իչթէ կէօրիւ-եօլտաննուզ եա, պէնիմ սիզատէն թալէպ իթահիկիմ բէ՛ք ազ չէյ տիր, հալ պու քի մուգապէլէթէն պէն սիզէ բէ՛ք չօդ չէյ վատ խահիօրսամ, դապուլ իսէ՛ըմինիզ։

—Պիրա թէրէհատիւա գապուլ իս-տէր, վէ սահիհէն քիւչիւ՛ք ապիզ-էրատէն օլաճաղըմըզը վատ հյալերիզ, պունատան պաշդա սիզին հիւսապընը-զա օլարագ ճահուտուզուդ իթահիկի-միպէ, սիզէ սէօզ վէրիրիմ քի, հէր նէ գատար բօլիս նազըրը Մ. տը Մարթինին զապըթտըը ֆէվգէ-լատէ մէհՏ ու սէնա օլունմադտա իսէ սէ, պու ճիւմլէ իլէ, պիզ օլ զապըթտանան տահա զիեատէ միւս-թայիա պուլունաճաղըզ։

—Էօյլէ օլտուզու հալտէ, ալըն սիզէ, պիրինճի այըզդա մահտուպէն իւչ եիւզ ֆրանգ վիրէ՛յիմ։

—Թէշէ՛ք քիւր իսէրիզ, էֆէն-տիմ, պիզ տէ պունատան սոնրա ճա-նըմըզը վէ թէնիմիզ իլէ սիզին մա-եէթինիզդատէ պուլունաճաղըմըզը ճի-հէթլէ, նա՛սըլ իսթէյուէնիզ, պիզի դուզանըգըզը, լաքին իչի խաթըրըմա կէլտի, սիզին իլէ նա՛սըլ-մուխա-պէրէ իտէճէ՛յիզ։

—Եազը եազմադ պիզի՛ըմիսինիզ, տէյի սիւալ իսթի Բ՛ինէ ։

—ՊուԹան տ'Օրուն թալիմատ-պիճէ՛ի պու ճիհէթլէ նաթէ՛ճամ տըր, լաքին պէնիմ օլ խուսուտա իտըգը մալիւմաթըմ վար տըր ։

—Էօյլէ օլտուզու թադտիրտէ, պանա պիլտիրէճէ՛ք պիր իֆատէ-նիզ օլսըր իսէ, եազընըզը, վէ մէ՛ք-թուպունուզու պիր խըզմէթ-քէտար մարիֆէթիյլէ պանա կէօնտէրինիզ, պէն տէ ճէվապըմը եիւնէ անքարա-պըթտաբյա թախսիս օլունան մա-հէլլատէ սիզէ կէօնտէրիրիմ, վէ է-կէրչի իճապ իտէր իսէ, գէնուշու-լաճադ պիր մահէլ տախի թախսիս իտէրիմ։ Իչթէ պէնիմ տարէսիմ։

—Պու գատար մալիւմաթ քեա-ֆի տիր, միւսիւ մարքի, վէ չիւպ-հէսիզ եարընտան իթհիպարէն սիզէ պաղը խապէրլէր կէօնտէրէճէ՛յիզ։

Պու քէլամլար իլէ մուհամմէրէ խիթամ պուլտու ։ Բ՛ինէ, Թօմպ-ի-սուար սօգաղընը թէյ-ք պիրլէ, ա-բրապարընա բաքիպ օլտու, վէ ֆի-քիրճէ վէ վիճուտաճա դաեէթ եօր-կունն օլտուղունատան, պունատան պէօյ-լէ քէնահի իգամէթկեահը օլան քէօչ-կէ կիթահ ։

Տահօպէր իլէ ՊուԹան տ'Օր տահի մարքինին ագչէսինի նամուսլարըյա գազանմադ, վէ մէրդումանն հիմա-եէսինի էլաէ իթմէ՛ք իւզրէ, պէ՛ինէ-րինատէ պիր գատար վէյտիքլէրին-տէն, պիր տագըդա պիլէ զայպ իթմէ՛քսիզլին, պօտրումիարա կէօ-թիւրէն սարընճա տօզլու միւթէ-վէճճիհ օլտուլար ։

Պունլար սարընճըն ազղընատան էլլի ատագ ուզագտա, վէ սէրվի ագաճլարընըն արգատընատա բուտու-տա տուլտուգ պէ՛քլէհիկէր ։

27

ՏԱՎԻԹ ԹԷՋԳԷՐԷՍԻ

Պէր հաֆթա կէչմէզտէն, Բընէ տը Բիէօ, Մարէտէքի քէօչկիւնտէ քէնտիյի հէր քէսին նազարընտան կիզլէմիշ օլտուղու Թագտիրտէ, Տակօպէր Թալաֆքընտան մուֆտասալ պիր ըաբօրթօ ախղ իյլէտի։ Պու բաբօրթօտա, Օթել սիւ Տիապլը պօտրումարընէն պարօն տը Քէրժան մարիֆէթիյլէ պիւյիւք պիր գալապալան տայիրէսինէ Թահվիլ իտիլմիշ օլտուղու պիլտիրիլմիշ իտի։

Ինչ պու մուհիմմ քէշֆիւաթըն իճրասընա ճիւճէ իլէ տիժմանն չու եօլտա մուվաֆֆագ օլմուշ իտիլէր։

Պիղ պու իւքի չախալարը պըրագաբղըմըզտա, սէրվի աղաճլարընէն արգասընտա վէ սարնըճըն աղղը եագընընտա կիզլէնմիշ իտիլէր։ Ա.պալի պիր սաաթ զարֆընտա օթուզ գատար սաէմիէր, արտ արտա պունլարընն էօնլէրինտէն կէչիպ, եէրին ալթընա կիրտիլէր։ Թէսաուրֆէն պիղիմ իւքի չախալար, պօտրումարա կիրէն ատէմ-լէրտէն պիրիսինին րէֆիգինէ խիթապէն վուղու պուլան չու սիւալինի իշիթտիլէր.

—Պու կիճէքի բաբօլաեր պիլի՞րսինիզ։

—Էվվէթ, պիլիրիմ, տէեու ճէվապ վիրտի տիկէրի։ Ճէօյլէ քի «Ընա՜ տէյի ասրուլուր խսէ, «Եէտ տէյի ճէվապ վիրիլէճէքտիր։

—Թէչէքքիւր իտէրիմ, չինքի պէնիմ խախրըմնան չըգմըշ իտի։

Պատէհու իւքի րէֆիգլէր եօլտաըընա տէվամ իլէ, էվվէլքիլէր կիսպի նատէտտա օլտուլար։

Տակօպէր իլէ Պութօն տ'Օր, զաթէն թապափաթլարը իգթիզասընճա հէր թէհլիքէյէ սատար գատուգլաըընտան, պու սքրատա տախի քիսաթախանէ պիր հարէքէթի իճրասընտա պուլունմագլըզը ֆիքիրլէրինէ գէյտուլար։ Մէրգումջար բիւր սիլահ տախի օլտուգլարընտան, իճապը հալտէ, քէնտիլէրինի չէտտէն միւտաֆաա իտէպիլիր խալլէր։

Պինապէրին արտ արտա սարնըճըն իչինէ կիրտիլէր, պատէհու կիզլի եօլտան եիւրիւեիւպ, պօեուննա կիթտիլէր. չու գատար քի մէզքիւր եօլտն ուճունտա պիր նէօպէթճիեէ թէսաուրֆ իթտիլէր քի, մէրգում եանընտա գըլըճ վէ էլինտէ թապանճա պուլունտուղու Թագտիրտէ, պունլարըն եօլունա սէտտ չէքիպ,

—Ալընսըն, տէտի։

—Տէմէ, տէյի ճէվապ վիրտի Տակօպէր, ասլա թէրէտտիւտ իթմէյէրէք։

Պունուն իւզէրինէ նէօպէթճի եօլու աչըպ, իւքի հայտուտլար պիլտա միւշքիլաթ պօտրումարա կիրտիլէր։ Պունլար, վագթիյլէ մահալլը մէզքիւրէյի գարանլըգ վէ մահզունպիր հալ իչինտէ կէօրմիւչլէր իւքէն, պու քէրրէ հէճճան, չամանթա վէ ըզըղլար իչինտէ կէօրտիւքլէրինտէ, թէճաճիւպտէ գալարլար։ Ճիլվագը օլ էանատէ պօտրումար իչինտէ եանմագտա օլան ֆուրունլարըն աթէչլէրի, լամպալարըն այաքընլըղըլա րէգապէթի իթմէքտէ օլուպ, էլլի ալթընշ նէֆէր տախի ամէլէ, ֆէվգէլատէ պիր զայրէթ վէ ազիմ պիր կէրմիեէթլէ չալըշմագտա իտիլէր։

Տակօպէր իլէ Պութօն տ'Օր նէ իչ իլէ իչթիղալ խալտիկինի ճիւճի պիր վագթի զարֆընտա անլատալար։

—Մարքիեէ իչի պիր խապէր վիրէճէյիզ, տէտի ճիւճէ եավաչ պիր սէտտա իլէ, չինքի գալպ ագչէ

իմալը , էն պիւլիւք ճինաեէթ տիը, վէ պու հալտէ , հէը նէ վագըթ Մ. ար Րիէօ իսթէեէճէք օլուր խսէ , պարօն ար Ֆէրժանըն պաշը գա. Թըլկեահ իւղերինտէ տիւշէճէք տիը : Արգա՛տաշ , պու խուսուսատա աէնին էֆքեարըն նէ՞ տիը :

—Պէնիմ զանըմճա , ֆիլվագը վիրէճէկիմիշ խապէը իյի տիը , տէ. ետու մուգապէլէ իթտէ ՊուԹօն ա՛Օր , վէ իլավէԹէն տէրիմ քի , պիզիմ պու խապէրիմիշ պիը չօգ ադչէ տէեէը : Էօյլէ Թախմին իտի. եօրում քի , մար.քի ճէնապէլէրի , պիզիմ պու խբտավէթիմիզէ մուգա. պիլ , քէնտինին չիւ.քրանիյէթինի պիը Թագըմ ֆիլիմ տէլիլէը իյէ կէօրԹէրմէ քիլիկ պիը վազիֆէ ատա իտէճէք տիը :

—Ոէն Թէէմին օլ , արգա՛տաշ , մար.քինին ալճէնապ պիը գաթ օլ. ատուղունու ուէն պէնտէն տահա ա. լէա պիլիրսին :

Պէօյլէճէ պիը գաչ սանիյէ գար. ֆքնատա, Րընէնին ճաատալարը գալգ. գանըլարա գարըշըլար , վէ տիգ. գամիլ մուտաէնէ իթմէք.ք իւղրէ , մա.քինալարըն եանըլարընա եագլաշ. տըլար իսէ ատ , պիը ազտան , քէնտի մէվճուտիեէթիլէրի , արզու իթմէտի.քէրի պիը Թախտըն էզ. հանը մուճիպ օլտուղունու անլա. տըլար :

Չինքի ամէրէտէն հիչ պիրիսի , պունլարը Թանըմատըղընատան, պուն. լարըն քիսիէր օլատուգլարընը պիրի պիրլէրինէ սիւալ իթմէքտաէ , վէ լա.քին իչէրինտէն հիչ պիրիսի ճէ. վապ վիրէմէմէքտաէ իտի. Պունատան տօլայը ամէրէնին հէյրէթլէրի ու. ղուրսուղ պիը սուրէթ , վէ պագըշ. լարը տահի միւսատաբաք վէ Թէհ. ոիկատիվ պիը Թարզ քէսաք իթմէ. կէ պաչտընը իտի :

Իշ պու ին.քեաբը միւմքինսիզ օ. լան ալէամէթլէրտէն , ճիւճէ իյէ տիժման , մուխԹարանըն դարիպ իւլ զուհուր օլտուղունու անլա. եբաք , վէ քէնտիլէրին օրատա պու. լունտուգլարընը պիր տիւրլիւ սա. լինէ չբգարամաեաճագլարընը վէ պունատան մատտա ալիմըշ նէֆէր հայտուտա դարըբ գօյմագլըղը տիւ. չինմէ.ք , ատէԹա պիր տիվանէլի.ք խտուկինէ պիլտի.քէրինտէն , կիւ. րիւԹիւ վէ պօրա զուհուր իթմէգ. տէն բիւճաք իթմէ.քիկի.քեարը ա. գբլ ատտա իյլէտիլէը , վէ Թօմպ–Ի. սուար սօգաղընատան պօտրատիարա կիրմիշլէը իւքէն , պու քէրիւք ՄանԹ. բուժ օվատընըն Թէր.ք խտիվիշ օ. լան մահէլլէսի Թարաֆքինա չբգարբ. լար , վէ եէնի իգամէթկեաճլարընա եագըն պիը մահէլլտէ պուլունտուս. լար :

Ֆէրատաբ կիւն , Տակօպէր , զի.բր իթտիկիմիշ բարօրԹօեու գալէմէ ալարագ , պիր համմալ մարիֆէ. Թիյլէ Մ. տը Րիէօեէ կէօնտէրԹտի : Րընէ պու բարօրԹօեա գարշըրգ , վէ ալարըգը մուհիմմ խապէրտէն տօլայը զիեատէսիյլէ մէմուն օլա. րագ , Տակօպէր իյլէ ՊուԹօն ա՛Օրա , իւքրամիեէ օլարագ եիկիրմի պէշ լուի ալԹունու կէօնտէրտի :

Մարքինին , ալտըղը մուհիմմ խապէրտէն տօլայը զիեատէսիյլէ մէմուն օլտուղունու պէեան իթ. տի.ք : Հալ պու.քի պու իֆտատէմիշ հագըգաթը հալէ բէ.ք տէ մուա. ֆըգ տէյիլ տիը , չինքի Մ. տը Րիէօնիւն հիսսիեատը , եէկտիկէ. րինէ միւպայինի իտի , եանի , մեր. գումմ հէմ զիեատէ պիր սեվինճ , վէ հէմ ազիմ պիր քէտէր տայդու. լարը հիսս իյլէմէ.քտաէ իտի :

Շիւպհէսիզ Մ. տը Րիէօ , Ֆէր. ժանըն ալչագլըղընա վէ ճինատա.

Թքնա տայիր ճիտոն վէ ըէտոի դայրի գապլ պիր իսպաթ էլտէ իթթիհինտէն տօլայը, պիր թարաֆտան քէնտիլի պահթիեար ատտ իլէտիկի հալաէ, տիկէր թարաֆտան ծան տը Սիմէօղլու, էր եա կիճ ատալէթի պէչէրիեէնին քէնէչէնէ տիւչէճէք, վէ պաշընը օ տաշքէնի ճէլլատը պալթասընա թէզիմ գըլաճագ օյան պիր ալչագ իլէ էվլէնմիչ կէօրտիւկինտէն նաչի մէյեուս օյմագտա իտի։

Պու մինասէպէթլէ, Բքնէնին գալպինտէ ազիմ պիր հէճէճան վէ տիր տէրտ ու քէտէր հասըլ օլուպ, քէնոի քէնտինէ,

—Եիմոի պէն նէ՞ եաբամըշըեմ, վէ գա՞նդի Թարիդի Թուրմամըշըեմ, տիմէ՛քտէ իտի։

Ժանը էլինտէն գուրթարմագ իչին Քէրժանը զամանդամագ, պու հիչ օլամագ չէ՛յ իտի։ Զիրա մատմուա-պէլ տը Սիմէօղ, պէօյլէ պիր նամուսսուզուզա տաեան-տամաեքպ, նիհաեէթի էճէլ չէրպէթինի նուշ իտէն պաքընէ վէ մէյայի՛քէ գատընըլմատան տէ՛յի՛լ մի իտի։ Եիւպէհէտիլ տը վէ նամուս գապիեէսի մէղպուրէյի մէղարա գատար կէօթիւրէճէք, վէ Բքնէ անքն գուրթարընճը-սը օյմագ չէօյլէ տուբատւն, գաթի-լի օլաճագ իտի։

Վուգուլի հալի տիւգ վէ տիւչէսէ իտապէր վիրմէք։ Մ. տը Բիէօ պունու տտախ տիւչիւնտիւ, վէ լաքին մինահաղա տաեէսինտէ, պու թատմվուրուն տտախ վահի օլատուղու թէպէ՛յինէն իթտի։ Ծիվագը պու իչքի իսթիհալընըը, կէօրմէեէրէք գըզլարընը աթմըշ օլուուգլարը կիրատալը կէօզէրի էօնինէ գօհարագ, պիչարէէրինն ատն կիւնլէրինի պէհիրէմէքտէն նէ՞ ֆայտէ հասըլ օլատընիը իտի։ Պունընարընը էլինտէն, գըզլարը իւզերինէ ադլատմագտան պաշգա պիր շէ՛յ կէլմէզ իտի։ Զիւնքի հագգդաթը հալի մէ՛յտանա չըգարտագ, իգաճէ՛յի տտվա կէլմէքընի՛քտէն պիթ թատի նէֆրէթէթ իթթինտագ իթմէյէրի լաղը կէլիպ, Քէրժան իսէ, պու խուտատտա պիւքիւթ իթթիհատ օլունուպ, քէնտիսինին ճէզատրդ գալաճաղընա էմին օյտուղու ճիհէթէ, չի՛քտարընը էլինտէն ատտա պրատմաեաճագ իտի։

Հասըլը Բքնէ, յաէնգաթի, «չիմ տի պէն նէ՞ եաբաճաղը՛մ» տէ՛յի տիւչիւնտիւ քճէ, ագլընա խիֆիֆէթ կէլէճէկինի հիսս կէլմէ՛քտէ իտի։ Մ էրգուա՛մ, իւչ կիւն իւչ կիճէ, տաիհա պիւյիւմէ՛քտէ օյան պիր թէչէշ վէ իղտիրտագ իչինտէ գալտրդտան ատնրա, կիտիպ պիղղաթ ժանը պուլմագլըդա, վէ մէղպուրէյի գանատրըմագ իչին, միւքէմմէլ վէ միւսլիմի իսպաթլար վէ տէլիլլէր կէօյթէրմէ՛քինէ, վէ նիհայէթի իսմինի թայընմագտա օյատուղու, վէ թարիֆէ նագտապիլ պիր տուլթատ պիւյիւլէնմիչ պու լանատուղա չտհա տէ՛յհինտէ մէղպուրէյի հիմանէ իթմէ՛քինէ գարար վիրտի։

Բքնէ, ժանըն քէնտի տէօղլերինէ իթհիտտա իտէճէկինի, վէ էկէր մէղպուրէ, քէնտի տուէլլօսունուն կիւնիւ եաղտըղը մէ՛քթուպտտա՛քի իհթար վէ րէճալտա էհէմմիյէթի վիրմէմիչ կինի կէօրիւնմէ՛քտէ իսէ, պունուն տտա, չիւպհէսիզ պարօն տը Քէրժան, մէղքիար մէ՛քթուպտտան չիւպհէ իտէրէ՛ք, անը էլտէ իտիպ, մահվ կյլէմէ՛ք իչին, հիչ պիր տէ՛սիսէտէն վէ տյչագլըգտան րիճաթի իթմէմիչ օլմատընտան իչերի կէլմիչ իտտուկինի զանն էյլէմէ՛քտէ իտի։

Հաղ պու՛ քի ժանըն եանընտանըսը կիթմէյի, վէ մէղպուրէնինի կէօղ-

լերի էօնիւնէ վուգույի հալի գօյ-
մագ իչին, քէնտիսիյլէ նա՞սըլ եա-
լընըզճա, վէ միւտտէթի մէտիտէ
գօնուշմալը իտի։

Օթէլ տիւ Տիապլբեա կիտիպ, ա-
սըլ քէնտի խմիյլէ թագտիմ օլուն-
մագ, պունուն իհթիմալի եօգ իտի։
Զիրա շիւպհէ եօգ իտի, պարօն տը
Քէրժան, մէրգումուն, քէնտի դէվ-
ճէսի եանընա կիթմէսինէ ասլա միւ-
սաատէ իթմէեէճէք, վէ տիհանընտ-
ան պիր սէօզ չըգարթմագտան ի-
սէ, մէրգումու քէնտի էլիյլէ վու-
րուպ էօլտիւրէճէք իտի։

Ժան իլէ կէօրիւշմէք իչին տիւշէս
տը Սիմէօզէ միւրաճաաթ իթմէք
տախի, Բընէ իչին պիրինճիսի կիպի
միւմքինսիզ պիր թէտպիր զանն օ-
լունմագտա իտի։ Զիւնքի Բընէ
պիւթիւն հագըգաթը տիւշէսէ պիլ-
տիրմէտիքճէ, քի պունու տա եաբ-
մագ իսթէմէեօրտու, մէրգումէ
գատընը, լիւզում վէ մագսէտինի
անլաեամատըղը պիր կէօրիւշմէք-
լիկէ մուվաֆֆագաթ իթմէսի իհթի-
մալտէն կէօրիւնմէեօր իտի։

Խիւլասայի քէլամ, Մ. տը Բիէօ
տիւչարը եէյիս օլմաեա պաշլամըշ
իքէն, նակեահ, Լիւք տը Քէրժա-
նընն քէնտի ճէտիտ իգամէթկեա-
հընտա բարլագ սուրէթտէ վիրէճէ-
կի զիյնէթէ տայիր հօճա Պօնէնտէն
ալմըշ օլտուղու խապէրի տէրխա-
թըր իյլէտի։

Պու զիյնէթ, մասքէլի վէ մաս-
քէսիզ պիր պալօ օլաճաղընտան,
քէնտիյի թանըթմաեարագ, վէ պի-
նապէրին իլք ատըմլարընտա քէն-
տիյի թէհլիքէեէ իլգա իթմէեէրէք,
օթէլէ կիրէպիլիր իտի։ Շու գատար
քի պունուն իչին տէ պիր տավէթ
թէզքէրէսի լազըմ օլտուղունտան,
պու թէզքէրէյի նէ՞րէտէն էլտէ
իթմէլի իտի։

Մ. տը Բիէօ պու խուսուս իւզէ-
րինէ միւտտէթի մէտիտէ միւլա-
հազա իթտիքտէն, վէ հօճա Պօ-
նէնէ եէնի պիր վիզիթա տահա վի-
րիպ, պալօնուն գարարլաշտըրըլտը-
ղը կիւնէ թէէմին օլտուգտան սոն-
րա, զարիպ պիր գարար վիրտի,
վէ անճագ պու գարարտա պազը
իւմիտ էսէրլէրի կէօրտիւ։

Բընէնին գուվվէթի պիր վագըթ-
տան պէրու էսկի հալինի քէսպ իթ-
միշ օլտուղունտան, եաեան վէ ասլա
եօրուլմաեարագ, պիր խայլի
մէսաֆէ գաթթ իտէպիլիր իտի։ Իմ-
տի պիր ագշամ Բարիզի թէրքլէ,
Տակօպէր իլէ Պութօն տ'Օրուն եէ-
նի իգամէթկեահլարը օլան գուլի-
պէեէ տօղրու միւթէվէճճիհ օլտու։

Մէզքիւր գուլիպէնին տիվարընտա
աչըլմըշ օլան տար պիր բէնչի-
րէնին քիւչիւք, եէշիլ վէ քիրլի
ճամլարը արգասընտա ճիւզիճէ պիր
այտընլըգ միւշահէտէ օլունմագտա
օլուպ, պու սաեէտէ, գուլիպէնին
մէսքիւն օլտուղու անլաշըլմագտա
իտի։

Բընէ մէզքիւր գուլիպէեէ կէլ-
տիկինտէ, գաբուսունու եավաշճա
չալտը, վէ ճէվապ ալամատըղընտ-
ան, իքինճի տէֆա վէ պիրինճի-
սինտէն զիեատէ գուվվէթլէ չալտը։
Պունուն իւզէրինէ գաբու պիրտէն
պիրէ աչըլըպ, Տակօպէր, հէր պիր
էլինտէ պիրէր թապանճա թութ-
տուղու հալտէ, դաբունուն էշիյին-
տէ զահիր օլտու, վէ վագարլը պիր
սէտա իլէ,

—Սիզ քի՞մսինիզ վէ նէ՞ իսթէր-
սինիզ, տէեու սիւալ իթտի, վէ այ-
նի վագըթտա միւսաֆիրի թանը-
եըպ, պիր սէտայի մէսէրրէթլէ,

—Միւսիւ մարքի, սի՞զմիսինիզ,
տէտի եիւքսէք սէտա իլէ, հագը-
գաթէն կէօզլէրիմէ պիլէ ինանմագ

կէլմէեօր։ Տօղրուսու նէ՞ տէրէճէ մէմուլտէն խարիճ չէրէֆ ու իֆ-թիխար . . . Կի՛րինիզ, միւսիւ մարքի, կի՛րինիզ։

Բընէ մէզքիւր գուլիպէնին տախիլինճէ վէ Տակօպէրին կէօսթէրիսինճէ վուգուտ կէլէն թէպէտտիւլաթտան տօլայը թէաճճիւպտէ գալտը։ Շէօյլէքի մէզքիւր գուլիպէտէքի սաման եաթագլար եէրինէ չամ աղաճընտան մտամուլ վէ իւզէրլէրի պէեազ եաթագլար վէ եունտան ալէա եօրկանլար իլէ թէհիեէ իտիլմիշ օլարագ, իքի ատէտ քիւչիւք գարեօլա պուլունմագտա իտի։ Քիւչիւք պիր մասա վէ իքի իսկէմլէ, գուլիպէնին թէճէմմիւլաթընը թէշքիլ իտիպ, մասանընն իւզէրինտէ վէ լամպանընն գիեասը ալթընտա տախի ֆէննի թըպպտան պահս իտէր պիւյիւք պիր քիթապ վար իտի։ Մալիւմ տիր քի, ճիւճէնին մէզքիւր ֆէննէ, բէք զիեատէ մէյլ ու թէվէճճիւհիւ վար իտի։

Տակօպէրին կիյինտիկի էլպիսէ, մէէմուլին ղայրի վէ հօշնուտ օլունաճագ պիր թարզտա թէպտիլ օլմուշ օլուպ, մուգաատէմա կիյինտիկի էսկի պիւսկիւ էսվապ եէրինէ, եէնի վէ սիեահ էսվապ կիյինմիշ իտի։ Մէրգումուն տէօրթ քէօշէ եիւզիւնտէ, միւնթազամ սագալընտան հիչ պիր էսէր գալմըշ օլմաեըպ, հէյեէթ ու թավրը իսէ, ատէթա պիր շէհիրլիտէն ֆարգլը տէյիլ իտի։ Պինապէրին Մ. տը Բիէօ, մէրգումու խայլի կիւճլիւքլէ թանըտը, վէ իշպու սըֆաթճա թէպէտտիւլտէն տօլայը ճիւճէեէ պէեանը իլթիֆաթ իյլէտիքտէն սօնրա,

—Սիզտէն պիր խըզմէթ իսթիրհամընա կէլտիմ, տէտի։

—Միւսիւ մարքի, սիզին բէք ալէա մալիւմիւնիւզ տիր քի, Պութօն տ՝Օր վէ պէն ճան ու կէօնիւլտէն սիզին ատէմլէրինիզիզ, տէեու ճէվապ վիրտի Տակօպէր։

—Պէն սիզի, մուգաատէմա պուլունտուղունուզ չարբըգ վէ մուզիրը թարիգտէն եիրագլաթմըշ օլտուղում հալտէ, տէտի Մ. տը Բիէօ, քէլամա տէվամ իտէրէք, պու կիւն տէ պիր սաաթ իչին էսկի սանաթընըզա ավտէթ իյլէմէնիզի թէքլիֆ իյլէտիկիմտէ, իհթիմալ տիր քի, թէաճճիւպտէ գալաճագսընըզ։

—Աճա՛յիպ, տէտի ճիւճէ աշիքեար պիր թէաճճիւպլէ։

—Թէէմին օլունուզ, զիրա մատտէ դապահաթլարընն էն սուչսուզունա տայիր տիր, վէ իճրա իյլէեէճէկինիզ սիրգաթ, նէ՛ պէնիմ վէ նէ՛ սիզին զամիրինիզէ պիր պար օլմաեաճագ տըր։

Տակօպէր մէրագ իլէ կէօզլէրինի եօգարը գալտըրտը, վէ Բընէ չու վէճհ իլէ քէլամա տէվամ իյլէտի.

—Սէքիզ կիւնտէն, Օթէլ տիւ Տիապլընընն եէնի միւթէսարրըֆը օլան պարօն տը Քէրժան պիր զիեաֆէթ վիրէճէք տիր։

—Պունու պէն տէ իշիթտիմ։

—Շիւպհէսիզ, եարընտան իթիպարէն մէրգումուն խըզմէթ քեարլարը Բարիսին հէր թարաֆընա եաեըլարագ, միւթէատտիտ տավէթ թէզքէրէլէրի տաղըթաճագլար տըր։ Պու զիյնէթտէ հազըր պուլումագլըղը իսթէմէք իչին, բէք պիւյիւք սէպէպլէրիմ վար տըր։ Պու հալտէ պանա պիր տավէթ թէզքէրէսի լազըմ տըր, ամմա պու տավէթ թէզքէրէսի քի՞մին իսմինէ եազըլմըշ օլուր իսէ օլսուն, օրասը պէնճէ ֆարզ տէյիլ տիր։ Իմտի պու պապտէ պէն սիզէ կիւվէնմէք տէյիմ։

—Մխսխ մարքի, պու սէօյլէտիկինիզ գօյայ պիր չէյ տիր։ Մէզքիր թէզքերէլէրտէն պիրիսինի համիլ օյան պիր խզզվէթքեար խլէ տօսթլուգ բէյտոս խոխ, վերգումա պիր մէյմանէհե կէօթխըմէք, վէ օրատա պիր թագրիպ աերխօշ խոէրէք, եէխինտէքի թէզքէրէյի աչըրմագ, պու բէք գօյայ չէյ տիր, վէ պիր չօճուգ պիլէ պունու եարապիլիր։

—Տիմէք տիր քի, սիզ պու խուսուստա մուվաֆֆագ օլաճաղընըզդա էվինսինիզ։

—Մխսխ մարքի, աճիզանէ սիզէ ըէճա խաերէք տէրիմ քի, պու խուսուստա չիւպհէ իթմէնիզ, պանա հագարէթ կյէմէք տիր։

—Էօյլէ խէ, պիր ան էվվէլ պու իչի կէօրիւն։ Խաթէտիկիմ տավէթ թէզքերէսինէ պէտէլ, սիզ ծն լաւ վիրէճէյիմ։

—Մխսխ մարքի, վիւքեաֆաթ վատըյա պիղիմ զայրէթխիզի թէշվիգ էյլէմէնիզէ հաճէթ եօգ տուր, զաթէն Պութօն ա՛Օր վէ պէն հէր կիւնա վիւքեաֆաթա նայիլ օլմագտաեըզ. սիզ չու գատարը սէօյլէյինքի, զիքր օլունան տավէթ թէզքերէսինի էյտէ խտէր խէք, նա՞սըլ սիզէ կէօնտէրէճէյիզ։

—Պիզզաթ սիզ պէնիմ խանէմէ կէթիրիրսինիզ։ Զաթէն սիզին իլէ գօնուշմագ տախի խսթէրիմ։

—Բէք էյի, վիւսխ մարքի։

Պու մուհավէրէտէն իքի կիւն սօնրա, պարօն տը Ֆէրժան իլէ զէվճէսի Թարաֆընտան, օգուեանլարըմըզճա խամի վէ քէնտիսի նամալիմ օյան պիր վիգօնթա կէօնտէրիլէն պիր տավէթ թէզքերէսի, Տակօպէրին մարիֆէթիյլէ Իընէէթ թէսլիմ խոխտի։

Պունտան սօնրա, Իընէնին պալօ կիւնիւ Օթէլ տիւ Տիսպլընըն ծանօթլարընա կիրվէսինէ, վէ Ժան տը Սիմէօզ իլէ գօնուշապիլվէսինէ հիչ պիր մանի գալմամըշ խոխ։

28

ՍԻԵՒՀ ԷՍՎԱՊ ԿԻՑԻՆՄԻՇ ՊԻՐ ԹԷՕՊԷՔԵԱՐ

Նիհաեէթ զիյնէթ կիւնիւ, եախօտ տահա տօղրուսու կիճէսի վիսուլ պուլտու։ Սաաթ ծն պիր պուչուգ գարարլարընտա, Մ. տը Րիէօ, Ցակօպէր վէ Պութօն ա՛Օր իլէ ուզունճա պիր միւքեալէմէ խոխ, մէրգումանէ գաթի վէ մուֆտասալ թալիմաթլար վիրտի, վէ սօնրա քէնտի թուալէթի, վէ եախօտ տահա տօղրուսու թէպտիլ դըեաֆէթիյլէ մէչղուլ օլուպ, սիեահ գատիֆէտէն պիր էլպիսէ կիյինտի, վէ պու էլպիսէնին իւաթիւնէ տախի օրթա ասքըտա, պէհ ընէպէեար թապիր օլունան ղարիպ միւթէասսըպլարընն կիյինտիքլերի սիեահ վէ ուզուն բուհսան ճիւպպէլէրինտէն պիր թանէսինի ալըպ, պունուն պաշընընը իլէ թէքմիլէն եիւզիւնիւ կիղլէտի, վէ իշպու մասքէ նէմինտէն օյան պաշընընն իւչաէլիկի օլուպ, պիրի մէրգումուն աղընը, վէ տիկէր իքիսի տէ կէօղլէրի իչին խոխ։

Րընէ, պու եօլտա թէպտիլ դըեաֆէթ խոխպ, վէ քէնտիսինի, ալչագ վէ մուհիւք տիւշմէնինին բէնչէսինէ սիլահսըզ թէսլիմ իթմէմէք իչին, էլպիսէսի ալթընա պիր գըլըճ վէ պիր իքի թապանճա ալտըշ օլտուղու հալտէ, սապահընն սաաթ պիրինտէ, Օթէլ տիւ Տիսպլընըն հավլիսինտէ արապատան աչաղը էնտի, վէ դարու նէրտիվէնինին պիրինճի գատէմէսինէ աեապ պատտը։ Վէ քէնտիսինի բուհսան գըեաֆէթիյլէ կէօրտիւքլէրինտէն տօլայը

թէ ճաճճիւպ իթմէքտէ օլան իքի սբ. րա բարլագ էլչիսէլի խըզմէթ. քէարլարըն ասասքնտան կէչիպ , մալիւմիւիւզ օլան վասայիթ իլէ էլտէ իթտիկի տավէթ թէղքէրէսի. նի Մալօեա վէրտի , վէ պատէհու. Բարիզին պիլճիւմիէ վէ էնվայի տալ. թանամ վէ թէղեռնամքըլա թէհի. եէ իտիվիշ օլան միւղէյեէն տա. յնալարա կիրտի ։

Մ. տը Բիէօ , պիր գաչ տագը. գա զարճընտա սահիհէն կէօղլերի գամուշմագ տէրէճէսինտէ միւթէ. հայիր գալտը , Շէօյլէքի , հագը. գաթէն կիւնէչին դիեալարընտան տահա զիեատէ բարլագ օլան ըշըգ. լար, վէ կիւզէլ սէվգերիյէ օրթալըղը աքա իթտիրէն միւզիգա, վէ գատըն. լարըն վէ չիչէքլէրին նէֆիս դօգու. լարըյլա թահնիթ իտիվիշ պուլու. նան հավա , վէ մէրգումէն կէօղիւ էօնիւնտէն կէչիպ տէօնէն ըէնկեա. միզ էլպիսէյեր , վէլհասըլ տիւրլիւ պէ տիւրլիւ ղագպլար , պիր մէն. զարէյլի տիլքիւչա կիպի , էվվել պէ էվվել մէրգում տէյիգանլըէնն ագ. լընը չալըպ , մուախիսարէն վիճու. տինտէ , խասխալդտան հէնուզ քէսպի չիճա իթմիշ օլան պիր քիմ. սէնին պիր գատէհ տօլուսու քէս. կին չարապ իչտիկինտէ հասըլ օլան ուեուշուգլուգ կիպի պիր հալ վագը օլտու ։ Անճագ պու ղարիպ հէնէ. ճան աղ պիր միւտտէթ տէվամ ի. տիպ , վէ Ըընէ , քէնտիսինի պու պալօեա կէթիրէն դարար վէ սէ. պէպի տէրիսաթը իչլէեէրէք , հէ. մանտէմ ապլընը պաշընա թօղլա. տը , վէ քէնտիսի տէ խալղըն իչի. նէ գարըշըպ , զիյնէթին սուլթանը օլան Ժան տը Սիմէօղիս սրամտատա պաշլատը ։

Մ. տը Բիէօ , պու պապտէ քիմ. սէեէ պիր չէյ սիւալ իթմէք խոթէ. մէեօր իտի , վէ մալիւմ օլտուղու իւղրէ , Լուվրը սէրաեընըն սալօն. լարընտան տահա զիեատէ վասի օ. լան Օթել ու Տիապլընըն սալօն. լարընտա , զէֆք ու սէֆա իլէ մէֆ. թուն օլարագ գարընճա կիպի տօլա. չան պէչ եիւզ նէֆէր գատըն ի. չինտէ խանէ սահիպէյինի պուլ. մագըզդ , բէք գօլայ պիր իշ տէ. յիլ իտի ։

Իմտի էվվել պէ էվվել Ըընէյին պիլճիւմիէ թահարրիւաթը պօչա կիթտի , գագաթ նակտահ մուղի. գա , իքի քիշիլիք պիր բագա իչա. րէթինի վիրտիկինտէ , Ըընէ , պիր. տէն պիրէ էլէքթրիքլէ վուրուլմուշ օլան ատէմիէր կիպի տիթրէտի , վէ կիյինտիկի բուհպան էլպիսէնի ալ. թընտա եիւզիւ տօլտուղու կիպի , եիւրէկի տաճի չիտտէթլէ չարբ. մագտա օլտուղունտան , թէսկին ի. չինն էլինի իւղերինէ գօյտու ։

Զիւնքի , միւտտէթի մէտիտէ էօմրիւնիւն պիլճիւմիէ սաատէթ վէ իւմիտէրինի իւղերինէ գօյմուշ օ. լտուղու գատընը , քէնտիսինէն օն ատըմ ուղագտա կէօրմիւշ իտի ։ Օ ատալըդ Ժան տը Սիմէօզ , եա. խօտ տահա տօզրուտու Գարմէն , օեունա հաղըրլանմագտա օլուպ , կիւլէճ պիր եիւզ իյէ , Ըընէյին աս. լա թանըմատըղը պիր քէմնէյին գօլմուշտուղունա կիրմիշ իտի ։ Պու մէճ. հուլ չահսըն կիյինտիկի էլպիսէ , թէպտիլ գըեաֆէթի օլուպ , զահէթ բարլագ վէ միւղէյեէն պիր եու. նան բալիգարեատը էտմատը իտի ։

Կէնճ գատըն գավալէսկյէ պաղը լագըրտըլար իթմէքտէ իտի իսէ տէ , Մ. տը Բիէօ պու լագըրտըլար. տան հիչ պիրիսինի իչտաէմէմ. քտէ իտի ։ Մէգպուրէ , եիւքսէք սէպէ վէ հօշ պիր թարգտա կիւլտիւկիւ կիպի , գէնտօսթճա վուդու պուլան

պագըչարը տախի թէչվիզ իտեր թարղատ մուգապէլէ լիմէ քտէ իտի։

Ըընէ, պու մէնղարէտէն տօլայը ղաեէթլէ միւթէեախը օլուպ, զանն իտէրսին քի ազիմ պիր գըսգանճլըգ վէ հիտատէթ, դալղինի բարէ բարչա լիմէկէ պաչլատը, վէ կէօզլէրինտէն տախի աթէչ կիպի սըճագ եաչլար ագտը, վէ չիտատէթի ղապաղընատան նաչի, ժանըն էօյլէ կիւվիւմսէմէյէր վէ պագըչլար իլէ տինլէմէ քտէ օլտուղու չախը տուէլլօեա թահրիք իլէ, պիլա չէֆգաթ ու մէրհամէթ գալթ ու թէլէֆ լիմէ քիկի պիլէ տիւչիւնտիւ։

Հէր նէ հալ իսէ, աեագ օեուննուա պաչլանըլմաղլա, Ըընէնին տէրա ու էլէմի տահա գիւեատէ արլմաը։ Շէօյլէ քի օլ Իսքանեա Զինկիանէսի վէ չէնկի գըզը օլուպ, վաղթիյլէ Հավանա գումարխանէսինատ էլինատ տէֆ իլէ օյնաթըզընը կէօրմիւշ օլտուղումուզ Գարմէն, պիլմէեէրէք չօճուղլուգ վէ կէնճլիք խաթըրէլէրի ֆիքրինտէ տօզարագ, մէգքիւր ֆրանըզ օեուննունու էօյլէ պիր միւքէմմէլ վէ ճալիպ կուրէթտէ իճրա լիմտի քի, պիւյիւք մուվաֆֆագըյյէթ քէսպ իտէրէք, կիւեա պիր թէաթրօ տէօչէմէյէրինի աեագլարը ալթընատա չըղնամըշ տըր կիպի, պիլ ճիւմլէ սաղօնլարատա չիտատէթլէ էլ չըրըգչլարը վուգուս պուլպուս, վէ օլ կիճէ սուլթանը իչպու թահսին աէամէթլէրինի կէօրտիւկինտէ, իլքի սաաթ էվվէլ պօտրումար՝ իչինատէ պուլունան թէպատսը թարաֆքընատան կէօրտիւկիւ լիմիֆաթ միւնաէպէթլէյէ հիաս լյլէմիշ օլտուղու հէնէճանը ազիմի թէքրար հիաս լյլէտի։

Ըընէ պու մէնղարէյի, թէհայյիւր վէ մէյուսիեէթլէ սէյր ու թէմաչա լյլէմէ քտէ օլուպ, վէ հիտատէթինատէն նաչի սիվրի թըրնագլարըլա կէօքսիւնիւ բարաեարագ, քէնատի քէնտինէ չէօյլէ սէօյլէմէ քտէ իտի.

—Եա ըիւեա կէօրիւեօրում, վէ եախօա ագլըմա զիեան կէլիեօր։ Աճապա կէօզլէրիմին էօնիւնտէ մուգու պուլան հալ, իհթիմալէ՞ն մի տիր։ Միւմքի՞ն մի տիր քի, ժան, եանի Սիմէօզ ֆամիլեասընըն գըզը օլուպ, ազիզ վէ միւհթէրէմ պիր վալիտէյնին թաղիմու թէրպիեէսինէ ֆազիլէթ իչինատ պիւյիւմիշ օլան օլ մուգաատա մախսուգ, պու գաատար չաբուգ սուրէթտէ հէր քէսին կէօզլէրինի հէր հալտէ ճէլպ լիմէք իսթէսին։ Վաղտա կէօրիւեօրում, լաքին չիւպհէ իտիեօրում, վէ ինանամաօրում։ Պու գաատըն աճապա ահի հէն ժան տը Սիմէ՞օզ միւ տիր։ Պէն պու խուսուսատա եա քէօրում, վէ եախօա տիվանէ յիմ։

Մէգքիւր աեագ օեուննու պիթտիինատ, պէօյլէ սըրըալարատա ղաեէթ հիւսէյնա վէ ավլպէր գըզլար վէ գաադընլար հադդլարընատա օլտուղու իւղրէ, Գալմէնին էթրաֆընա տախի պիր խայլի քիմսէյէր իօբլանաքլար, վէ պու միւնասէպէթլէ, Ըընէ, քէնտիսինին հէմ մահպուպէսի վէ հէմ ճէլպատը օլմուշ օլան գաատընը կէօրմէզ օլունճա, եավաշ եավաշ սօղուգ գանըզընը լէքթիսապ լիմտի, վէ պիր ազատան, զարիպ վէ միւքէտտէր պիր խաեարլաթա զահիպ օլմուշ օլտուղունա պիղդաթ իգնա օլտու, վէ քէնտի քէնտինէ չու լաֆզլարը իրատ լիմտի.

—Պէնի թէլէֆ լիմէքտէ օլան գըսգանճլըգ, կէօզլէրիմի ալատաը, վէ մուհաքէմէմի եանընըզ եօլա սէվգ իլէտի։ Շէօյլէ քի պիսուչ

ջուղունա քիմնէնին մալուամաթը օրնա-
ենըզ , իւք մուվաֆֆագըյյէթլերիյ-
լէ հէր քէօյ մէֆթուն գըլան պիր
չօճուղուն թէճրիւպէ քեաւսըզլըըղը-
նը, գատպահաթը պիր աչըգպագլըգ
առա իթամ : Ժան , սէվկիւլիւմ
Ժա՛ն , սէնճէ հադարէթ սաեըլան
վէ պէնճէ տսլա չայեանը ացիվ օ-
մանեան չու չիւպհէլէրիմեէն տօլայը
ացիվ էթի պանա :

Րընէ , օլ էանաաէ պիր բէնչիրե-
նէն բէրաէսի արգասընաա նըսըֆ
սուրէթաէ կիպլէնմիչ օլաուզու
հալաէ , պիր մըգտարընը պէեան
իթմիչ օլաուզումուզ միլահադաթ
տէրեասընա զարդ օրմուչ օլաու-
զունաան , էթրաֆընաա զուհուրա
կելէն կիւրիւլթիւեիւ , վէ միւդա-
ֆանէն թաթիլը սէաաալընը ասլա
իչիմմէմէէքտէ , վէ պիչնէթաէ սալի
քէնտի վիճուաուս մէվճուա օլուպ ,
հալ պու քի ֆիքրի պաչդա եէր-
լէրտէ իան :

Պաննունա պէրաբէր , վադըթ
տաիի կէչմէքտէ օլաուզունաան ,
Մ. սը Րիէօ ագըընը պաչընա թօբ-
չաեարագ , հալը հազընը կէօզիւ-
նիւն էօնիւնէ կէթիրտի , վէ եինէ
քէնտի քէնտինէ ,

—Էվվէթ , տէտի , պէն Ժան իլէ
կէօրիւչմէք իստէրիմ , վէ քէնտի-
սինէ իսպաթի խաէճէ յիմ քի , քէն-
տիսի պէնիմ իչին զայը օրմուչ իսէ
տէ , պու ճիւմլէ իլէ տաիի պէն
եինէ թէքմիլէն քէնտիսինին օրմագ-
չըդտան տուր օրմանըզըմ սընը :

Րընէ , իչինճի տէֆնա օրմագ իւզ-
րէ , Գարմէնի սրատաեաա պաչչաուը ,
վէ պու խուաուտաա տէրհալ մու-
վաֆֆագըյյէթ պուլտու : Ենէյլէ քի
իչինճի ապօնուն գարուսունաա ,
կէնճ գատընըն հավաչ տէտա իւզ-
րէ Մօրալէս իլէ պիրլիքտէ պիր
գաչ չիֆթի լագըրտը սէօյլէտիկճի
կէօրտիւ :

Մօրալէս , կէրչի Իսբանեաընըն ա-
սընըզատէկեաընընա մուհաուս բարըգ
պիր էլչիսէ կիյինմիչ իտի իսէ տէ ,
պու ճիւմլէ իլէ տաիի Մ. սը Րիէօ
մէրգուումու կէօրինճէ , Թօմպ–Ի-
սուար սօգաղը պաղչէսինաէ քէն-
տի ադընը զայ իթմիկի սրըտաա
իւզէրինէ տօզրու էյիլմիչ օլան չահս
պու օլաուզունաու թանընտը , վէ պէօյ-
լէ պիր այչադըն վէ գամիլին Ժա-
նընն եանընտաա եաչատընը վէ ա-
նընդա իւլֆէթաէ պուլունտուզունու
սիւչինէրէք , իտմէմէեէրէք տիմ-
րէտի :

Մօրալէս , գընգարտաչընըն եա-
նընտան այընըլտըգտան սօնրա , Րը-
նէ , պիր թադըմ զէնտօսթլարըն
Գարմէնին էթրաֆընաա թօբանմա-
լարընա վադըթ պրագմաեաբագ ,
հէմանաէմ մէզպուրէնին եանընա
կիթտի , վէ քէլաիէրինին պէլիսիզ
իսէճէք սուրէթաէ պիր հէնէճան
իլէ ,

—Մա՛տամ , տէտի , պէնաէնի-
զին գօրմուզունա կիրերէք , պիր
գաչ սագընգա կէօրիւչմէքսիկէ հիմ-
մէթ վէ միւսարագաթ իլէմէնիզի
րէճա վէ նիեաչ իլէ , քէսպի ֆախր
իլէրիմ :

Մ. սը Րիէօ , Ժան քէնտի սէտի-
նի իչիտիպ թանըքտըզընաա , տիմ-
րէնէճէք վէ ալթիւտի օլաճագ տընը
աէյլ սէմուլ իթմէքտաէ իտի , ֆա-
գաթի Գարմէն , պու սէտի ունութ-
մուչ օրմաղէ , գուլաղընա աքս իւ-
տէն սէտաալէր , քէնտիսինճէ հիչ
պիր չէյ խաթընրա պրագմատագտա
խտիլէր : Պու հալաէ մէզպուրէ կիւ-
րիւմեէրէք ճէվապ վիրիպ ,

—Րո՛ւհսան էֆէնտի , տէտի , Իս-
լինթիտա նօյանԻսբանեաընըն պիր սուլ-
թանը , սիզին թարիգաթընըզտան

պուլունան պիր բուհպան գարշը-
սընտա նէզաքէթտէ գուսուր իտէ-
մէզ։ Իմտի, իշթէ գօլումու սիզէ
թագտիմ իտիեօրում, վէ կէրչի սի-
զին պէօյլէ պիր մէսէրրէթպախշ
զիյնէթ իչին իխթիեար իթմիշ օլ-
տուղունուզ քիսվէ, քէտէրամիզ
իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի իս-
թիրհամ իյլէտիկինիզ միւլագաթա
մուվաֆֆագաթ իյլէրիմ։

Պու վէճհ իլէ Գարմէնին գօլու
քէնտի գօլունա տօգունտուղուն-
տա, Բընէ, վիճուտինտէքի գանքն
թէքմիլէն ճէվէլան իյլէտիկինի հիսս
իթտի, վէ պատէհու կէնճ դատը-
նըն սէօզլէրինէ ճէվապէն,

—Ֆիլվագը, մատամ, տէտի, չու
քիսվէմ բէք էլէմպախշ տբր, լա-
քին պու կիճէ Ժան տը Սիմէօզէ
պէեան իտէճէք օլտուղում չէյլէր
գատար էլէմպախշ տէյիլ տիր։

Չինկեանէ գըզը, պիրտէն պիրէ
Ժան տը Սիմէօզ իսմինի իշիտինճէ,
տամաշլարընտա հէեէճանընտան
նաշի պիր տիթրէմէ հուսուլէ կէլ-
տի, լաքին ասլա ալթիւսթ օլմա-
եբպ, տուտադլարընտաքի թէպէս-
սիւմ էսէրի տախի հէյեէթի ասլ-
իեէսիյլէ գալտը, վէ քէֆլի պիր
սէտա իլէ,

—Էֆէ՛նտի, տէտի, պանա պէ-
եան իտէճէք պազը էլէմպախշ
իֆատաթընըզ պուլունտուղունու
պէեան իտիեօրտունուզ։ Ա՛հ, բուհ-
պան էֆէնտի, հէր նէ գատար սի-
զին էլպիսէնիզէ օլան հիւրմէթիմ
տէրքեար իսէ տէ, պունունլա պէ-
բապէր, պու սէօյլէտիկինիզէ ասլա
ինանմամ, զիրա պէնիմ էօմրիւմ
հօշ վէ չէն պիր էօմիւր տիւր, վէ
պէն, սէվկիւլիւմ օլան զէվճիմին
եանընտա պուլունտուղճա, հագ-
գըմտա հիչ պիր ֆէնալըգ վագը օ-
լամազ, վէ պու հալտէ պէն, միւս-
թագպէլիմին բարլագ վէ պէրրագ
գուպպէյի ասիւմանը իւզէրինտէ
հիչ պիր պուլութ կէօրմէեօրում։

—Աճա՛յիպ, մա՛տամ, տէեու տէ-
վամ իթտի Բընէ, պու հալտէ գալ-
պինիզտէ հիչ պիր խաթըրէ վէ իզ-
թիրապը տէրուն եօ՞գ մու տուր։

—Իզթիրապը տէրո՛ւն մու, տէ-
յի թէքրարլատը Գարմէն, քի քէն-
տի սիւքիւնէթի ալթընտա պիր
տէհշէթ սէթր օլունմագտա, վէ
պու տէհշէթ կիթտիքճէ պիւյիւ-
մէքտէ իտի, իզթիրապը տէրո՛ւն
մու, լաքին քիմին գարշըսընտա
գօնուշտուղունուզու ունուտուեօ՞ր-
մուսունուզ։ Պէն տէ պիլիրիմ քի,
եիւզլէրինէ մասքէ գօեանլարընտա պիր
տէրէճէ սէրպէսիեէթի օլուր, հալ
պու քի պու խուսուստա բէք իլէ-
րի վարմամագլըզը սիզէ իխթար իյ-
լէմէքլիկի տէ վազիֆէ ատա իտէ-
րիմ։

—Ժա՛ն տը Սիմէօզ, տէեու տէ-
վամ իթտի Մ. տը Բիէօ, էօլմէք
իւզրէ պուլունան պիր տօսթուն
սօն քէլամլարընը թահդիր իթմէք,
պիր թագսիրաթ տէյի՞լ մի տիր,
էօյլէ պիր ատէմին սօն միւրատլա-
րընը ֆաշ իթմէք, վէ աեագ ալ-
թընտա չըղնամագ, պիր ճինաեէթ
տէյի՞լ մի տիր։ Սիզ պու ճինաեէ-
թի իճրա իթմիշ օլտուղունուզ
թագտիրտէ, հալէա նատիմ օլմա-
եօ՞րմուսունուզ։

Գարմէնին բէնկի սօլուպ, վէ
տիթրէեէրէք,

—Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիզի պիլ-
մէեօրում, վէ սէօզլէրինիզի անլա-
եամաեօրում, տէտի։

—Պիլաքս եիւզիւնիւզիւն սօլ-
կունլուզու վէ ալթիւսթլիւկիւնիւզ
իսպաթ իքմէքտէ տիրլէր քի, սիզ
պէնիմ սէօզլէրիմին մանէասընը
բէք ալէա անլատընըզ։ Ժա՛ն, սիզի

գուրթարաճագ օլան մէքթուպու պարօն տը Ֆէլիմոն թէսլիմ լիմմէնիզլէ, քէնաի հիւանի ըիզանըզ իլէ քէնաինիզի զայագ լիմմիշ օլտուղունու։

—Ահապա պէնիմ իլէ գօնուշան ատէմ քի՞մ տիր, վէ ահապա պէօյլէ պիր էսրարը նա՞սըլ պիլմէ քաէ տիր, ոէօի Գարմէն քէնաի քէնաինէ վէ տիմրէեէրէք։

Զինկեանէ գըզընըն թէհայիւր վէ տէհչէթինին սէպէպի չու իսի քի, Լիւք տը Ֆէլիմոն, Բընէ տը Բիէճնիւն էօմիւշ օլտուղունա թէէմին օլտուգտան սոնրա, թէհլի եէրաէ էնաիչէսինի մուճիպ օլմամադ իչին, մէրգուսունուն նահընըն զայագ օլմասը հաաիսէյի զարիպէսինի բէֆիգէսինէ իսապէը վիրմէ քիլիկի քեարը ապըլ վէ միւնասիպ ատտ իմմէմիշ իսի։ Պինապէրին Գարմէն ոէ, պիր իսայլի վագըմտան պէրու, Բընէ տը Բիէօ իսմինին սաղլար ոէֆ-թէրինոէն սիլինմիշ օլտուղու էֆ-քեարընա զահիպ օլմուշ իսի։

Մէրգուսմ տէյիպանը, կէնճ գա-ոընըն ալմիսամիկիւ մանէասը նէ օլտուղունու պիլմէեէրէք,

—Էվվէթ, ոէօի, օլ մէք-թուպ, սիզին իչին պիր սէյմէթ մէքմուպու իսի, վէ եասը աչըլ-մըշ օլան պիր մէզարտան չըգան օլ ոէտա, սիզին իչին մուգաատէս օլ-մադ լազըմ կէլիը իքէն, սիզ օլ ոէտաէը տինէմէմինիզ։ Ծագամ պիր թագըմ թէհլի թէքաիր վէ թագիրըէրտէն նէ՞ ֆայտէ հասըլ օ-լուր. հէր նէ քի օլմուշ իսէ, օլմուշ տուր, վէ օլմուշ պիր չէյի թէպ-տիլ իմմէքլիք, միւմքին տէյիլ տիր։ Սիզի պու տէրէճէ սէվմիշ օ-ղան չահսըն, պու կիւնքի կիւն եասընըզ պիր իսմիտի վար տըր քի, օ տաիսի վուգուսլի միւճէրրէթտ օլան պիր թէհլիքէտէն սիզի սագընտըր-մադ, վէ էհէրչի սիզինա տատէթի հալինիզի մուհաֆագա իտէմէմիշ իսէ, պարի էօմրիւնիւզիւ վիգատէ իլլէմէք տիր։

—Ֆի՞մ տիր պէնիմ էօմրիւմիւ թէհտիտ իլլէեէն, ոէտի Գարմէն զայագըլ օլարագ։

—Իսմինի թաչըտըզընըզ ատէմ։

Պու ոէօզլէր իւզէրինէ Զինկեանէ գըզը պաչընը եօգարը գալարագ, վէ մաղրուրանէ վէ թահգիրատիզ պիր սէտա իլէ,

—Պարօն տը Ֆէլիժան, ոէտի, կէօզլէրինի թէհտիտավէր պիր նա-զար իլէ Բընէնէն եւիզիւնէ ամիճ իտէրէք, պարօն տը Ֆէլիժան պու կիպի հագարէթլէրէ չայէմէճ ոէ-յիլ տիր, պէն իսէ, եանի, անընի գէվճէսի ժան տը Սիմէօզ օլտու-ղում թագտիրտէ, պու կիպի հա-գարէթլէրէ ուզուն միւտաէթի տինի-լէնէմէմ, վէ տինլէմէք իտէմէմ։

—Լաքին պէնի տինլէեէճէքսէ-նիզ, մա՛տամ, ոէեու տէվամ իմ-տի Բընէ տիր պիր սէտա իլէ, վէ կէրչի պէնիմ ոէօզլէրիմ սիզի ինճի-տիպ, հիտաէթինիզի մուճիպ օլու-եօրլար, ֆագամ նէ՞մէ լազըմ պէ-նիմ. աչըլմըշ օլան պիր եարէ իւ-զէրինէ տատա աճըմուեարագ գօ-նուլան գըրմըզը պիր տէմիր տաիսի, մէզգիւր ոէօզլէր կիպի հէմ ճէֆա վէրըլըէր, հէմ տաիսի եարաէը իսի-լէմէթիրիլէր։ Պէօյլէ օլտուղու հալ-տէ, սիզ, պէնի տինլէեէճէքսինիզ։ Էվվէթ, իսապէընը տաիսի սիզի կէօտէթերմէքլիկի վատ իտէրէք, տէ-րիմ քի, Լիւք տը Ֆէլիժան, գալ-պաղան, իսըրսըզ վէ գամիլ տիր։ Լիւք տը Ֆէլիժան հինչ պիր ճինա-եէթ իճրատընտան իճթինապ իմմէզ, վէ քէնաի պաչը տտա ճէլլատընէ էլնի-տէ տիմէք տիր։ Շէօյլէ քի, չու-

ատաթատա , մնատամ , գօվես պու քարլադ ատլընըրտա ատատէթի նատա մընա կէրէկլիկ , մուհաֆազա վէ միւտաֆաա իթմէքտէ օլատուգունուդ չատատա , «ատրտամտան կէլ , չինքի սէն պանա թաապիսին» տիէճէպիլիր : Էվվէթ , մնատամ , սիպէ նէմին իտէրէք սէօյլէրիմ քի , չուտատ պիք ֆադըմ խատըգըն քէմալի մէսէրընէթ իւղրէ աեագլարըդլա չգընատըգլարը աէօչէմէլէր ալիքնատա , Էիւք տը Քէրժանըն մնանէքթինտէ պուլունան պիր սիւրիւ հայոտուտլար պուլունմադատա տըրըտար , վէ պունըտա լզամէթիկատհրնըզըն պօտրումյաքընը գալպղանըտա եուվատը խթմիշ տէդիր :

Պալէատէքի ճիւմճէքլէր եատաշ սէպէ թատաթի օտնատուգուտ պէման , Դարմէն , հայէտ Բընէնէին գօվիտուդունա կիրմիշ օյատագ , խուղէրինատէ Քէրժան վէ Սիմէօզ սկսիէլէրինէն ալէամէթի ֆարիզ գալարը հէքք խոխմիշ օլան պէնատ մէրմէր թաշատան մնատմուտ , եիւքսէք վէ միւքէմմէլ պիր չգմինէնէն եանընատա եատաշ եատաշ եագլըչմընդ խտի :

Օրատատա խչպու խքի մուտահխլպէր այրըճա տուրուգ գօնուչքուգլարը թագ տէդուտ , խտալգատան քիմսէ , նէգատքէթէ բիտաէթինէ , պունդարքն եանդարընատա եագլաչմատագ տատ խտի :

Դարմէն , պօտրումյար էգյարը . նըմն մէրգուտմ սիէտհ բուհպատն էէչ պիսէլի թէօփալէքտարլըն մնալուտմուգ օլատուգունուդ անդատէքնճատա , խուղէրինատէ պիր ֆէնատրդգ հքատա խոէն տատէմ լէր կիպի տիթրէտտի :

Բընէ , մեգպուրէնին եագընատա պաեըդատաղընը ֆէհմ խտիգ , թուխմադ խչին էլինի ուգատթագը , ֆագատի պունատ հաճէթ գալմատուտ , Զինկէտանէ գընդը սէրհադ քէնտիչի թօքտատը , վէ գտվի տուրքէթտէ չընգ ալմատատ չատընտընը պիր քէտիք սէօտա խկ ,

—Էֆէնտի , սէտի , սաֆվէթի գալգ աչիքտատտէ կէօրիւտիւ վէ եատընընգ քիգպ ու իֆթիխրատ կիւղլ թուխթուտուը : Պու հատատէ , սիգ , եա՛ պիր խատիս տօսթատունուգ , վէ եախօտ խայրն պիր քիմսէսինիգ : Իմտի , սիմանընդը կէօրէճէք օյատը խսէմ , սիպէ թա՛յրա մը խթմէք , եօգատա սիպէ խինանմա՛գ մը , սիպէ թայէ՛պ մի , Բօգատա թահսի՛ն մի խյյէմէք յագըմ օյատուգունուդ անյատեաճագըմ :

Բօմա քէօյէրինտէ օթնուրուգպատա սընթմատեա թուխթուգանդարընը տիթրէմէմի կիպի պիր տիթրէմէ , պիրատէն պիրէ Բընէնէին ագալարընը թահրիք խյէտի , վէ մէրգուտմ էյյէրինի նիճատ խտէր թարզատա պիրի պիրըէրինէ գատուչատուրարագ ,

—Ժան , պու սէօյէտիկէն սահիհ մի տիր , միւմքի՛ն մի տիր . հագըգաթէն պէն սէնին նէգատինտէ մէճհուտ պիր քիմսէ՛միյիմ , սէտի :

—Էվվէթ , եէմին խտէրիմ քի , սիզ պէնիմ ինտիմտէ մէճհուտ պիր քիմսէ , վէ պիր տիուչմէնսինիզ , տէյի զանն խտէրիմ :

—Ա՛հ , սէտի սէյիգ տանդը , մէյեուսիճէթէդ բէֆի սէատա խտէրէք , պէն պիսիճօգատուտ , պէն հիսս խտիճօգատուտ : Սիզ պէնիմ քիմ օյատուզտուտ անդատատատընըզ , պէնիմ քիմ օյատուզտուտ թատնքեատատընըզ տիմէք տիր քի , սիզ Ժան տը Սիմէօզ տէյյիզ տինիզ :

Այնի վագըթատա մէրգուտ , էգգիսէնինի պաչըզընը պիր թէչաշ խլէ չգըտարըպ , տօղուսն տիմատընը վէ բարլադ կէօղէրինի , քէմալի տէհչէթի խյինտէ պուլունան Դարմէնէ կէօսթէրտի :

Զինկէտանէ գընդը , մնարքի տը Քի-

էօնիւն վէֆամ իմմիչ պուուղունա դամիւէն իսկեամ օրնուչ օլուղուս թաղտիրտե, նակեսա մէրդումունն սիմսոքնը կէօրիւնճէ, ճէնարէթիւնի վէ գումվէյի ապիհէօխնի տէրհալ զոյպ իթամ, վէ տէհճէթէ պիր ֆիղան ադա խոթէպ, զոյպզըլ օլարադ սըրթ իւսթիւ ադուչտուխու։ Նասըլ քի օգուհանդարըլըզըն մինիմում տուր, մէզպուրէնին մէզքիւր ֆիղանը, Լիւք ոը Ֆէրժանը Մ. ոը Սարթինի իլէ գումար օյնադըղը չալճատա իչխոլոխիկի ոը-ղատաա, Բրինչ ոը Բիէօ պաշըղընը պաշընա կէչիրիմ, գալատալթգ իչինտէ՝նապէտիսի՝ ծլմագատ իտի։

29

ԳՕԳԸԼԻԳՕ

Պալէատէ վիքի ու իչոլ իթադիկիմիզ վուգուաթիլարըն վուգուա պուլուղաղ զէման, պիր չօգնքինէչէր դուհունդ ադընատա կէլիպ, Լիւք ոը Ֆէրժանա, զէվճէվինին պաճըլմըշ օղուղուս խապէրինի կէմիրտիչէր։

—Ախվ խոնիպ՝ էֆէնտիմ, տէտի պարօն Մ. ոը Սարթինէ՝ վէ օ-թուրտուղուս սանդալէէդէն գալդըպ, տէրհալ կոնըճատքի տայիրեթե կիմիտի։

Խալպ Լիւքէ հազ աչոըզընատա, մէրդամ, պիր գաչ սանիյէ՝ տէ Ջանմինին հանընա վասըլ օ-ղուս՝ Օ պարաղը մէզպուրե, ֆ-քի դաճընդարըն գօրմուղունատա օլղուս, ղու խոպափիրտէ, ոզկունդուղուս իրէկ պիր էօխատօկունդուդունատա ֆոտղ-ը տէյիլ իտի։

—Ախղըճ աչըգընտա օլուն, պիր րէնդիրէ ադըն տա, իչէրի հավա կիրմին, տէհուս պաղըրոը Լիւք՝ զէվճէսինին հանընա վասըլ օղուղուտա ոանդա՞։

Պու րէճա, եախօտ պու էմր տէրհալ իճրա օլունատա, վէ ադըգին-տէ իչէրիսինէ րիւզկեաը վէ սօղուգ պիր հավա կիրմէնէ պաչլատըլըն-տան, պիլ ճիւմլէ գատընդար կէրչի մէնզարէյի մէզպուրէտէ հաղըր պուլունմադ մէրտ վէ տարղուսուն-տէ իտի իսէլէր չտ՝ իչիւմէմէք իչին, տիկէր տարընդատա կիմիտի-լէր։

Ֆէրժան, Գարմէնին գօրմուղուն-պան Ֆոթոտ, խայլիճէ աչըմըշ օլան բէնչիրէնին եանընա կէօմիւ-տիւ, վէ տիչարտան էամէ-քտէ օ-լան տէրին բիւզկեատըն գատըդը-նատա տուրատուրտու, Իչ պու մինէ-պիր թէտադիրինին ոէմէրէսի տէրհալ կէօրիւլէրէ-ք, Զինկեանէ գըղը թէ-միզ վիճուատաչըա տիմիտէսի, վէ կէօղէրինի հարը տչըզ, հայրէթլէ էմրտաֆընա պիր կէօզ կէղտիրտի։

Պու վուգուաթլատ, լէ-ք տաղ պիր զէման իչինտէ վուգուա կէլիպ, պատէհու Լիւք, տոճատաղլարընը Գարմէնին գուրտըղնա հազըրչաղը-տը, վէ գաեէթ հավաչ պիր սէտա իլէ,

—Նէ՞ վագը օլտուս, քի՞մի կէօ-տիւնիւղ՝ վէ նէ՞ խատէր ալտընըզ խոչ, չաբուգ սէօյլէյինս, տէտի։

—Հէր չէյ զոյպ ալտուգ, տէհուս մուզտաթէրէ իմտի Զինկեանէ գըղը, քէդդինի-ք հավաչ պիր սէտա իլէ։

—Հէր չէյ զո՞յպ մը օլտուս. լա-քին նէ՞ իչին, նէ՞ օլտուս։ Բէճա իտ-տէրիմ, չաբուգ սէօյլէյինս։

—Էօխլուկր մէզարտան չըգըպ, գատըչմըշտա ախքինէօրլոլ. իչիմէ Բրինճ ոը Բիէօ պատա կէօրիւնտիս։

—Բրինճ ոը Բիէ՞օ մի, տէյի թէքրարլատը Ֆէրժան, գաչլարընը չաթարատ, լոնտրա պունատն իչիմ-մինի հօգ տուր, մութլագա պու պիր խաճատախի, պիր պէնզէյիշ վէ

թաղխաթքն պիր ճիլվէսի օլմալը տըր։

—Խա՛յր, էօյլէ տէյիլ, պու խուսուսա չօղա եանըլմանըօրտա, չիւնքի ժանըն նիշանլըըր ալմասընը պանա կէօսթէրմէզտէն էվվէլ, խոպա լի վագըթ պէնիմ իլէ գօնուշտուք։

—Սիզէ նէ՞ սէօյէմի։

—Սիզին իչին, գադաղան սըր, գաթիլ տիր, վէ պու օթէլին ադ թընտա քի պօտրումլարը, գալըպա զանլար եուվասը իթմիշ տիր, տէ տի։ Խուլասա, պէն քէնտի նէօվնի թանըմանըդ, ալմասընը կէօրմէք իսթէրիկլմտէն, մէրդում, եվուքսէք քէտա իլէ, «պէն գաթէն պիղին, ժան սը Սիմէօղ օլմատըդընը» տէտի, վէ պէնտէհու կիչինաիկի էլախէնին պաչըղընը չըդարդը, տէհշէթլի լէհճէ ալինի կէօսթէրտի, վէ իչիթ օլ վագըթ պէն ադըմը գայպ իթտիմ։

—Եախսը մէրդում նէ՞ հօլտա էլախէ կիչինմիչ իսի։

—Պիր ալմահ թէօսէքեար եավագը կիչինմիչ իչի։

—Հադըճընըզ վար սըր, ժո՞ն, տէեու տէվամ իթտի Ռէբժան, իճի թիճնէչ տիր քի, հէր չէյ պիղիմ իչին գայպ օլմուշ տուր։ Լաքին ապղիմ, չիւնքի մուխաթապա, էօլմուշ գանն իթտիկլինիղին հաւաթտա օլմատըյտա մէվճուտ օլան մուխթարատան ատհա պիչիք վէ տահա տէհշէթլի տիր։ Իմտի, ժան, հէվէճանընըզը թէօկին, վէ գօրգուսընըզը տէֆ իսթինիզ, վէ հէր վագըթքի կիչի գուվվէթլի օլուռնուզ։ Հաթթա չուռ պայկընըզընըզըն տա, սէպէպսիզ պիր ֆէնաթրդ հիսս իթմէքլիքտէն իչէրի կէլմիշ օլտուղունու, սիւսէ իսէնիզէրէ սէօյլէ յինիզ։ Հասըլը, գիյնէթին լէչիսագընա ատա խալէ կէթիրմէմիզկէ չալըշըն, պէն պիր գայ տագրգա եա գատաք եվինէ եանընըզա տավտէթ իսէրիմ։

Դարվէն, գէվճինին իհթարատընա չիւթապատի իթմէք իչին, սօղուշ օլմն տուտագրսը իւգէբինտէ պիր թէպէսիմ հուսուլունէ չալըշըըր, վէ գաթէթ օլմնան ահագ օեունլարընըն իչտէթինի եէնիտէն վիրմէքլիկէ հազըրլանըըր թադտիրտէ, Ալիք թաբի, սիւրատթէ տէհլիկէ տօղրու իչէրիմէքտէ իսի, վէ ֆիքրի օլ տէրէճէ մէչղուլ իսի քի, եօլտա քէնտինէ վագը օլան սիւսէրէ կիւճ իլէ ճէվապ վիրէպիլմէքտէ, վէ աչիք քէտար պիր զիհնին իսթիղրագըյտա։

—Թէչէ՛քքիւր իսէրիմ, էֆէնտիլէրիմ, թէչէ՛քքիւր իսէրիմ, տիմէքտէ իսի, հաճո օլտուն հիչ պիր չէյ գալմատը, վէ մատամ պարօն պիւտպիւթիան էյիլէշտի։

Մէրդումանն պու գատար աէօգնտահի հիւանի թէէսսիրի մինճիպ օլուպ, տավէթիղէր պիրի պիրլէրինէ չէօյլէ տէօյլէմէքտէ իսիլէր.

—Հադըգաթէն պարօն սը Ռէբժանըն քէնտի պէվճէնինի բէք պիեատե սէվիճքտէ օլտուղու չիմտի անըաշըրմագտա սըր, չիւնքի սագ էհէմմիյէթլի օլմնանն պիր պայկընըլըգ իչին, տաէթա պիւյիւք պիր ֆէնաթրդ վագը օլմուշ տուր կիպի, պէն տէրէճէ մահղունն օլտուգ տիթընէմի, վէ քէտպի հէյէճան իլէմի, դէվճ օլանըտր իւգէրինտէ նատիրէն կէօրիւնէն հալէթտաան սըր։

Իչիմ ալէմ պէօյլէ մինհաքէնէ իսէր։

Ալիք տէհլիկէ վագըթ օլտուղունտա, Մտօ, հաճի ֆտուղու գաբուճուլուգ ալէտմէքի ֆտրիգատընտան տօղայը մնաղրուրլանագտագ, քէնտի էհէմմիյէթինի հիսս իլէ նէն

ատէմիէը կիսի , էնինէ պօեուննա ոօյաչմնագտաս խոի ։

Պարօն տը Քէրժան , Մալօ իլէ խ-տէճէկի քէլամարը քիմնէ կչիթ-ժէսին իչին , մէրդում խըզմէթ-քեարը խայլիճէ ուզադա կէօթիւ-տիւ-քտէն ոօնրա ,

—Տինէ վէ ճէվապ վէր , տէտի , սիեսհ Թէօպէ-քեանը քիմվէսինտէ պիր սատմ կէօրմի՞ւն վիւ ։

—Էվվէթ , վիւսիւ պարօն ։

—Նէհանտէ տավէթ Թէզքէրէսի վա՞ր մը խոի ։

—Չվվէթ , վիւսիւ պարօն ։

—Մէրդում նէ՞ վագըթ պալօ-հա կէլտի ։

—Պալօհա կէլէլի պիր սահաթ դա-սար օլմազ տըր ։

—Հալէա սաբահլարա՞ն մը տըր ։

—Խա՛յր , վիւսիւ պարօն ։

—Նէ՞ վագըթ սիչարը չըգադը ։

—Տիչարը չըգալը ծն տագըգա գ սոսար օրոս ։

—Արապասընը վէ ստէմիէրինի չաղըրմա՞ը մը ։

—Խա՛յր , վիւսիւ պարօն , իչ օ-ստասընտա մէրդումա քիմնէ պէ-լէվէհօրոս ։

—Գօգըլիգօ նէ՞ իէտէ տիր ։

—Ջահմընըգըն էմիի մուճիպին-ճէ , հանըմնոս-քի օոսոս տըր ։

Տէրհալ Քէրժան պիր գաբուլ ա-չարագ , «Գօ՛գըլիգօ» տէհոս չա-ղըրտը ։

Մանիւվիւվիւդ օլան հայտաստ մէրդում տէրագապ մէ յոսանա չըգ-տը , վէ , «Իչիէ էֆէնտիմ , պուր-սաեըմ , վէ էմրինիզէ վիւնմադը-ըրմ» տէտի ։

Լիւք , մէրդումա եավաչ սէոս իլէ պագը ճիւմիէլէր սէօյլէտի , վէ պոս ճիւմիէլէր խոչ չոս հօյաս խի-Թամ պուլմագոս խոի ։

—Էկէր հայեէն Թուլմուսան սա-նա հիւդ լսի ալմունս , վէ էկէր էօյոխ-բիւրսէն իչի հիւդ լսի ալ-Թունս վէրիրիմ ։

—Պու գաստար Թալիմաթ քնա-ֆի տիր , վիւսիւ պարօն , պէն արթըգ իճատը իգթիզասընա պագարըմ , տէհոս մուդապէլէ իչմոի Գօգըլի-գօ , վէ աճէլէյնէն տէհլիգաէն տի-չարը ֆըրլատը ։

Մէրդում հայտուս , հավլիսէ պիր չօգ խըզմէթ քեարլարա բոսթ կէլիպ , պունլարտան , սիեսհ բուհ-պան դընաֆէլէրլի Թէօվպէ-քեարըն պիր ազ էվվէլ օրատան կէչմիչ ա-սուդունս խատըր ալտը ։ Էգ ճիւմ-լէ խըզմէթ քեարլարտան պիրի ,

—Մէրդում սօլ Թարաֆա կիչի-տի , զավալա սրատպասընը արա-մազտա խոի , տէտի ։

Պու մանիւմանըթ ալտըգտան սօն-րա , Գօգըլիգօ , տէրհալ սօգաստա չըգտը ։ Օ արալըգ սօգաղըն իչի Թարաֆընտա պօեունա արապարը տուրմագտա խոի ։

Պիր ճիւմիէ արապաճըլարտան եալընըգ պիր նէֆէրի , հիգմէթ նէվինտէն օլարագ քէնտի իսկէմի-սի իւզէրինտէ ուեումագտա օլմա-եըպ , Գօգըլիգօ պունա տաճի Բընի հագգընտա պագը չէյ սօրտուդուն-տա , մէրդում արապաճը ,

—Սիեսհ Թէօվպէ քեար տաէմի մի սօրուեօրսունուզ , տէտի , պու-րատան քէչ ուզադ օլմազմալը տըր , հաթըճա պիր ազ էվվէլ քէնտիսին-տէն խայր տուտաբ Թալէպ իչմոիմ ։ Մէրդում Սէն-Միչէլ մէ յոսանընա տօդրու կիչմէ քտէ խոի ։

Գօգըլիգօ պու սէօզ իւզէրինէ սիս-բաթլէ հարէ քէթէ պաշլատըպ , ան-ճագ էլլի գաստար ատըմամըշ իչէն , սըրտա իւչ տիւղմիշ օլան արապա-լարտան պիրիսինին , հարէ քէթէ ա-ղիմէթէ հագըր պուլունտուդունս

կէօլոխ։ Պու արապանըն եանըն-
տա պիւյիւք մանթօղար կէյմիշ, վէ
պաչարընա չէրիսի վէ էնկի քէ-
նարը չաբուգ գօյմուշ օղուուգլարը
հալաէ, պիրի տիժման վէ տիկէրի
տախի ճիւճէ օլարագ իչի քիչի
տուրմուշ իտի։

Գօղլիգօ պաշնղարը խըզմէթ-
քեար գանընչլա,

—Է՛ արդասաչլար, տէտի, պու
արապատա քիմ օթուրմուշ օղուշ-
գանտա պիլի՛ըմիսինիզ։

—Իհթիմալ ակը քի պիլիրիզ, տէ-
եու ճէվապ վիրտի տիժման աչրի
պիր սէս իչէ։

—Մինակ թէօվէկքեար քիմվէ-
սինաէ պիրի տը, տէյիլ մի՞

—Օղապիկը, տէտի ճիւճէ պիւլ-
բի սէսիչէ։

—Շիմտի խըրըմանան բաթմարըմ,
տէյի մուգապէլէ իթտի Գօղլիգօ
ադարը թիւքէնէրէք, եա՛ էվէնը
վէ եափօտ էօչ տէյի ճէվապ վի-
րինիզ. հէմ, գաթի վէ չաբուգ պիր
ճէվապ վիրմէնիզ, պէհէմինահալ լա-
պըմ տըր։

—Նէ՛ թօհաք հէրիֆ, տէտի
ճիւճէ, վէ պատէհու Գօղլիգօնօ
խիթապէն, պանա պագատա, տօ՛ս-
թում, տէեու իլավէ իթտի, պիղ
տիղին էմփինիղէ ճէվապ վիրմէք իս-
տէյիր, էվվէլինատէն տօղա տիղին իչէ
մուգապէլէ իթմիշ տէյիտիղ, վէ տի-
ղին իչէն պու տէրէճէ էղէմ օլան
պիր չէյին, պիղիմ իչէն օղ գատար
ճիւգումէ եօղ տուր։

—Էտէ՛ պիղիէր, տէեու պաղըր
տը Գօղլիգօ, էղինի գէլէճէքսէն
տաբը իւղէրինէ գօեարագ։

Պատէհու իլավէթէն,

—Պէնիմ չու սաաթատա գաչմա
խոէճէք վագթիմ եօղ տուր, լա-
քին, էկէր պիր ադատահա կէճիքիր-
սէնիղ, օ Հալտէ . . . տէտի, վէ եօ-
լունա տէվամ իթմէք իստէյիր։

Հալ պու քի ճիւճէ պիր գահրա-
մանն կիպի սօգաղըն օրթասընատա
տուրարագ,

—Տուր օրատա, տէտի։

—Պուրատան կէչիլմէմի մէհթու-
տուր, տէեու տէվամ իթտի տիժ-
մանն, քէնտիսի տէ քիւչիւք բէֆի-
դինին եանընտա կիտէրէք։

Պու արալըգ արապա սիւրաթլէ
գաթը մէսաֆէ իթմէքտէ իտի։

Գօղլիգօնուն թէհամմիւլսիւ թիւ-
քէնիպ, գէլէճընը չէգ արագ, վէ
հավատա օյնաթմագագ,

—Ալա՛հըն պէյ՛ալըգ, տէտի
պօղուգ պիր սէտա իլէ՝ էկէր վի-
ճուատընատա չէլինահըգ կէչմէքսի-
կիսի իսթէմէգսէնիղ, եօղու աչը-
նըղ։

Տիժմանն, պու սէօզլէր իւղէրինէ
գահգահա իլէ կիւլմէեէ պաչա-
եարագ,

—Հա՛, հա՛, հա՛, վիճուատա-
մուզտա չէլինահըգ կէչմէ՛ք մի, տէ-
եու թէքքրտըտար, գագատի բէճա
իստէյիմ, պունա նա՛սըղ մուվաֆ-
ֆագ օյնաղագտանըգ, անը սէօյէ-
յիմ։

Պատէհու մանթօտունու չէգա-
լըգ, ճիւճէնինն գօլու իւսթիւնէ
սիմտըգտան սօնրա, Մօղոլէսին
պիլէ գըսգանաճաղը տէրէճէ պիւ-
յիւքլուքտէ պիր գէլէճ չէգարագ։

Օլ էնտատէ ադատա նապէտիա
օրմուշ օղուգ, թէքքէրլէ քէրէմինին
չամանթատը իսէ, ուղագտա պէղիլ
պէղիսիղ սուրէթտէ իչիտիմէքտէ
իտի։

—Ա՛հ, սէնինն իսթէճիկիմն պու
տուր, տէյիլ՛ մի, տէտի Գօղլիգօ
քէնտի քէնտինէ, բէք ալես. իմ-
տի միւրատըն եէրինէ վարըմ, վէ
իչիթէ պէն, պանա զայգ իթտիր-
սինիզմի իչի եիւգ լուի պիճունու

պա սուբեթվէլ թէէսիեէ իթամըլիւիմ։

Պէօյլէ սէօյլէեէրէ՛ք, Թօգրուլիգօ աչըգ դուլըճ իլէ Պաթթըն ա՛Օրան իւղերինէ հիւճում իթաւ, վէ ճիվարաա պուլունան պիճիւմիէ պուա. պաճքուր, մուսուրաններն չամնիմա. սընաան ուէռնուպուդ, թիւրբուէզ. լարը եէրլէրաէն աչապրնա էնաի. լէը, վէ պիրթիէսաուիճ գարշըլա. րընա չըգան պէօյլէ պիր ֆիւվէլա. սէ ինդարէսաէն ասլարը դիւսաէ. սիլլէ ուչճուն օլուպ, իւրի մուս. լաղաճքլարըն էվրաֆքնա սիրիլ. սիւքը ։

Պու վէճհ իլէ իւրի հայուաա պէյ. նինաէ սուէլը պաչանքլըպ, Գօ. գրլիգօ, քէնաիսինէ վաա օլունան պիր ժիւքնաֆաիը գայպ իթիէնին. ան ասլարը բիւր գաղապ օլուա. զաա թապ սիրաէ, սուէլգօաա գա. դանաճապընա էմին պլարագ, Պաւ. թթն ա՛Օր իւղերինէ հիւճուամ իթա. մկ.քաէ իսի ։

Տիժմանը մէրգուամ իսէ, դաեէթ. լէ ևիւ.քսէ.ք պօեունաան վէ ֆիվ. գէլուաէ գուժվիթինաէն իսի՛ֆիա. սէ իսէրսէ.ք, Գօգրլիգնան հիւ. ճուժլարընա գարշը քէնաիլի ժիւ. սաֆնաա լիլէմէքաէ իսի ։

Վապաա ժէրգուամ պիր գաչ սա. նիլլէ գաաար էմին թէսաֆի իւ գ. րէ սաբրաա իսէ սէ, ասնրաաան քէնաիսի սէ գըղրըշգ, հիւճաա մէ գիւաամ իլլէսի, վէ սաղան գրլը. ճքլաա պիր լուլլի մանօլրալար ֆճ. բաա իթամ.քաէն ասնրա, նիհաեէթ գրլըճք ֆաաիլինին գրլըճքնաա թէսա. սիւֆէ. ճամ կիւպի բարչաաար, վէ պաաէհաա մէգրիր գրլըճք Գօ. գրլիգնան կէօ.քսիևինէն սաղ թա. բաֆքաաան կիրիպ. սօլ ուամ գանս. սաան սիշարը չըգաբ ։

Հայուաար մէրգուամ վաբաւլաղ սրրթ իւսթիւ սիւշտիւ, վէ աղղըն. սան գանդալ ֆըշղըրմաևա պաչա. սը ։ Պաւնունդա պէրաաէր գաւվի. յի ապլիևէսինի գայպ իթամէգաէն էվվէլ,

—Օթէլ... սիւ... Տիսապը. ևա... պէնի... Օյնէլ... սիւ... Տիսապըևա... կէօթիս լիւն, սիևէ. պիլաի ։

Վէ պաաէհաա կէօղէրինի գա. բանըգ գըմքլաանմազ օլաաւ ։

Պաւ պրաաա Պաւթթն ա՛Օր, սօ. զաա գանլըլըգլա գրլըճքնր սիլիգ, մանթհօսունա սաթի ասնուպանա ալմադաա իսի ։ Մաւսիխարէն մէր. գաւմ, ճիւճէևէ սօզրաա էյլիէ. սէ.ք ։

—Արգա՛սաշ, սէսի ևամաշ սէ. սաա իլէ, գալիպա պաբաաա սը. թըզգ պիր իշիմիշ գալմասը, վէ խանէսիդէ սէօնմէ.ք իչնն սէ, պիր մանիմիշ եօգ սաբ ։ Պաւ խաւսաս. սաա սէն նէ՞ էֆքեաբաաաբն, սը. գա՛սաշ ։

—Պէն սէ սէնինէ հէմէ ֆքեա. բըմ, սէևաա ճէվսաղ վէբսի Տաա. կօպէբ, վէ իւավէվթէն սէօյլէյմ՛ քի, մնսը.քի սը Բիէօ պաւ կիճճ վաւգաա պաբան էմէկ վէ գահմիվիմ.գաէն սօզայը գիևէսաէօյլէ մէ ժիճաւն օլա. ճաղ սբը ։

Պաւ սէօղլէը իւղերինէ, Պաւթթն ա՛Օրաւն սաւսաղ պաբրնաա մահ. զաղիյէկթ թէսպէսաիւմիւ հաւսաւլէ կէվսի, վէ սօնրաա պիղիմ իշղաւ իւրի ապղաաաչվաբ, քէմնդի հիւբ. մէթ վէ խեվֆ իլէ քէնաիսէրի. նէ ևօզ աչան խալղ սրաաբնաան կէչիղ, քիմնէ պաւնաղբ թաաղիսպ իթամէ.քի սիւչինմէաիկի թապ սիը. սէ, մանհէդի վագբաաան նիբրագ. լանաբլար ։

30

ԻՆՉ ՄԵՃՃՈՒՆԷ ԳԱՏՐՆ

Լիւք, Գօդըլիդօ լուէ մուխթա-
ասրճա կէօրիւ չաիւ-քանէն ասնատա,
սալօնատա կիւմիշ խան։ Մէրդուա
պու արալըդ զիյնէթին հալինի, դէվ-
ճէլինին պաերմանըտան էվվէլին-
ատէն պիւտաէ բայրադ վէ միւնէման-
թան կէօրտիւ։ Ճէօյլէ քի, օլ կիճէ
Սուլթանը օլան Գասմէն, բագդալա-
ըդըն ատմաճ իչին լաղըմ կէլէն իչա-
րէթի վիրմիշ ալտը, քէնաիսի ատ
մէղրիւ ը բագդատա քէմալի մինճ-
դուզիյէլմէյէ հիսաէտար օլունդաս,
վէ պիւր ազ էվվէլքի հալինին լաէ-
րի պիւլ իւզէրիտաէ կէօրիւ լէք-քաէ
ատմալ խան։

Հալ պու-րի խանդէ տահիպի Լիւք,
մինի խանմատանդին պիւ յիւ-քիւճիւնիւ
Գասմէնատէն պիւտաէ պիրտիկի ճի-
հէլմէյէ, հէր նէ գատար քէնաի
նէ ֆայնէ հաքմէ իւ խէ տաէ, պու
ճիւմլէ իլէ տաճի հէնէճան վէ իղ
տիրատար տէյրտինին բէզ գօլայլըգ-
լա թէսիին լուէմէմ-քաէ խան։ Զի-
բա Բըրէ տը Բիւօ հանախատա օ-
լուպ, Օյնէլ տիւ Տիւսպլէնդէն տէհ-
չէթին սրրըտըրնը պիրտիկի, վէ
Գասմէնին տահիհէն ժան տը Մոմէօզ
օլմուտրնատա չի պէտ իճմուիկիճմատ-
տիտաէ, պարսն տը Բէրժանը նա-
պէտաս գ բլուդ իչին եարընըզ պիր
քէլիմէ իրտա իճմէտի քտաֆի խան,
վէ Լիւք բէր ալեա իսկեսի օլմուշ
խան քի, մէրգուամ տէյիգ անլէրդէն
մէղրիւ քէլմէմ ի տէյլէմէսի իչին,
հիչ պիր մանա եօգ խան։

Պու հալտա Բրէնէն պէհէմա-
հալ հալնի բիւլմէտի, վէ Գօդըլի-
գինուն տահի գ՛նահինէ իհտայէ
հաճիլմիշ օլան մէղրիւ չիքաարր
էքսէն չըդ տալունտուդը չաղըմ խան,
վէ էկէրչի պիր քէրրէ օլ չէճի բա-
բիլինին գըրճը նայիլի միւտաա օ-
սա խան, Քէքճան տա, պաչքնատան
աչադը տաքըմըշ օլան տէհչէթի
թէհահատէն միւեպպեճէն գատր-
թադ լընուշ օլուր խտի։

Էկէր պիրագ, օլ կիճէ Մ. տը
Բիէօ միւհիմք տաբէթատ վատրա-
նատա խան, ֆէքատաը կիւն քէնտի-
սինի նէ՞քէտէ պուլմադը խան։

Էվվէլի, քէնահսինի նէ՞քէտէ ա-
բատնադը, վէ նէ՞քէտէ պուլմադը, վէ
չիւպհէսիզ եադըն վագթտա միւ-
պու պուտաճագ օլան պիր գամինագ-
լաղըն նէյինճէէրինտէն գատրմադը
մունգ իչին, նամաքլուա միտա խոխլէմէյի խան։

Լիւք, պու չէդլէրի գէնտի քէն-
տինէ տա չիւնտու քճէ, թէհտիհիլ
օլունմադը աէրճէտաէ միւ գատրդը
օլտը խան։ Պու հալտէ մէրդուամ,
մէղրիւ բահդրտրդը պատագդը-
տան տատաբդընտան, վէ պու պա-
յտագդըգրն եադրնդը քէնահսինէ
նէ ֆրէհի մունճիկ օլտու գուրնատան,
պիր տատի պատար քէօչէյլի ինդի-
վատեէ չէքիլմէք իչին, էկէր միւմ-
քին օլտա, պիրտա թէվէքքուֆա եիւպ
պին ֆրանգ միւսլիմէէ հադըր խան։
Հահիմա օլ պաշտադրդ իչինտէ
պիրէ, պարսն տը Բէրժանն պիր
քէնդիսինէ արտադրընա կիւմիշ վէ բէր-
տէյի տահի իւղէրինտէն չէքմիշ
օլտը, տահէչ կիւմիշ տբճադ օլան
անդրնը ոզադդ ճամա տատամմուշ
օլունդրէ, տանդն սէրինիկիլէ պիր
տէրճէ ֆէքրահտանուդտա խտի։

Մէրդուամ նակահան ունչարտան գա-
բինդ չատնահտադտա իչիհմէ քլէ տահի-
բէտտի, վէ հատիւտէ պիր թադըմ
իւնինֆօրմէյտը խըզդէհի քէտարդադ իլէ
ատյիր խտադրն պիր նէվի թէճհէբէ-
նինն Լահտաֆըտտա տատ բտտուդ տարրինը
կէօրտիւ, հադ պու քի վէղրիւ
թէճհէբէ իւղէրինտէ քի գանդը վի-

ճուտան նէ՝ սիմսըրը վէ նէ՝ կիլին-
սիկի էլսիսէ մի թէչհիզ իսէ մէ :

Պու մէնզարէ , Լիւքիւն գալսինի
ֆէվգէլատէ պիր չիտաէթլէ թահրիք
կիլէ յիտ , մէրգում քէնտի քէնտինէ ,

—Համան օտան պուրնուտամ ,
տէմի , պու վիճուտա , Բընէ սը Բի-
էանիւն վիճուտու տուր , վէ ֆիլվա-
գը օ օլմալը սըր : Զայրպա մար-
քիլ մէրգում , նահէհան իւզէրինէ
Դօգըլիդօ թահրաֆընատան հիւճում
օրնուտուդունան , քէնտիլի վիւ-
տաֆատ պիրէ իսէվմիշ տիր : Ծու-
գամի քէնտի նաշընը պուրտա կէ-
թիրմէ քիւրտէ նէ՞ սէպէպ վար սըր :

Գարօն ակրապ , կիպրինմիշ օ-
տուդա բունչիւրէ սրսըղընը թէրը
պիրակ , ակ հիդրէ կիլմադ , վէ ածէ-
լէֆէն հավիսէ իւնիպ , քէտալի մու-
լուճամի իլմի-բաէն սօնրա , քէնտի-
սինէ խոտար կէլմիյէճինի Մալօճա
էմր իլլահ :

Պիր ազ սօնրա , մէրգում խրզ-
մէմ քեսը ափակի խոխպ , իւզէրին-
սէ ֆէվգէլատէ պիր հէյէճան վէ
սիմսարնատա պիր սիմիսափիլիք վիւ-
չահատէ օրնուտուհօր խոր :

—Լ՛ , նէ՞ խոտար կէլմիյէճին ,
տէհու սիւոլ իլմադ Լիւք պիր մէ-
ըտաղը տադիմ իլէ :

—Մի սիւ պարօն , սիրէ ֆէնոմ
պիր խոտար կէլմիյէճիմ , ահնա
ճէվապ վիրսի Մալօ :

—Թ՝ ճգիրէ իւզէրինատէ վիս-
ճուտա քիմսէն տիր :

—Դօգըլիդօ ծուտն ատր , պիւդիւք
պիր գըլըճ ատրպը , մէրգում մունն
պիր թահրաֆընատան կիրիպ օլ պիրը
թահրաֆընատան չըգմըշ սըր :

—Մէրգում մունա վուրան քիմ տիր .
չիտդէսիղ սիճահ էյպճէրի թէօվ-
պէ քեսը օլմալը սըր , տէյիլ մի :

—Խա՛յր , միւսիւ պարօն , բիլմա-
եէճէճ պադըլըը խոխ , ֆէվգէլատէ
ուզուն պօյուս մէճհուլ պիր քի-
մէճնէ տիր :

—Էյ պիչարէ էօմիւշ միւ :

—Խա՛յր , էֆէնտիմ , պիւսպիւ-
թիւն էօմէմիշ տիր , լաքին հյի տէ-
յիլ տիր :

—Էօյլէ խոխ , մէրգումնուն էմրի
թէտաիլինէ պադարադ , էկէը
միւմքին օլսը խոխ , պուրնարմահա
չալըշըն , եօպսա հիչ տէյիլ խոխ ,
պէնիմիչ գօնու չատիկմէսի վադթի-
նէ գատար էօմրիւնիւ թէմամէն հյա-
լէյինիզ : Իչիմէն եա , Մալօ , հայ-
տէ կիտի , պու էմրիմի իճազ ի-
տէնլէրէ սէօյլէ :

—Բէք հյի , էֆէնտիմ :

Լիւք , օլ կիճէ Բընէնէին վիճու-
տունա օրնատան գալըրմադպը
լամիհինի սրմրգ պիր թահրաֆ իմի-
տի . պունունլա պէրապէր , պիր ազ
էմմէլ քէնտինինի թահրիգ իմի-
մէ քան օլան հալը թէէքսիւրա
տանի մունվ օլսա , չինդի մու-
խահտրանըն մունհազդ վէ եա-
դրն օլտուգունա պիրա իհիճաէն , օլ
կիճէ տայիր հէր կունա մի յահազա
վէ հէվէճանը ունտուտուգ , անճագ
հիճատ եահսա քէնտինի մի տա-
ֆատ թէտաիլինի ֆէրատսը կիս-
նինանէն իմիհատրէն իմիհիճազ
իմմէքրիկէ գ տրար վիրտի : Վէ պա-
գ տրարըն իճրատրնը գ օյալէմմադ
իւզրէ , թահտ օտտրնա կիրտի ,
վէ սրճագ մէչրս պահի , տէհս չա-
րտազտա , վէ հէր ճինա մի ս իրտի
իլէ մէմրս օլան պիւֆէկէրատէն պի-
րինէ եագ լաչազ :

Մէղքնը պիւֆէնէն եանընտա
մէրգումնուն իլք կէ օրտոթէկիս Մօ-
րալէս օլուգ , պու Զինկհանէ քհա-
չիւք պիր ժատա լօճինատէ օհմար-
մուշ օլուգ պու հալտէ , գ տրչրքընա-
տա հէր չէքզ մէ պիւրիս քրիկ քտէ
տիրք գ ատէհ պուգանմադ տա իտի :

Մարալէսին ալէսէվվիեճ սարսա-
մըշ օլան պէնդի, չու էնսատէ գը-
ղարմըշ, վէ չաթալ պրունու տա
գօնու մէնէֆշէ բէնկինի քեսալ իմ-
միշ խոր։ Մէրգում, սէրխոշլուգա
մոխտուս պիր սէտա լըչ,

—Ալիզիմ պարօն, տէմի, է-
կէրչի պէնի արտեօր իսէնիզ, իչիմ
պէն պուրատատըմ։ Պէն, պուրա-
տան ուզագլանմամաճաղը սիզ վատ
իմմիշ օլտուգում ճիհէմիչ, վա-
տիմոճ պուրունատում, վէ ադչամըն
ատամ ան պիրինատէն պէրու, ան-
ճադ պէշ տագըգա գատար իշդու
մագամը մէմուրիեէմիմի իվէրք էյ-
լէտիմ։ Իմոճ, էֆէնտիմ, ատատա
պանա իհմիեատընըզ մը վար տըր։

Բէրժան, խայը մանէատընը ի-
մոխտէր իմարգտա պաշընը ատլատաք։

—Պէն իչիմ էտատընը անտահօ-
բում, տէհու տէվամ իմոխ Մօրա-
լէս, նա գարնընըզըն ատլըզը վէ
հահատա իչուէմէ օլան տրզունուզ,
սիզի պուրատա կէմիրմիշ սիր։
Ֆագամ սէրպարտա մոխտուս օլան
պէօյլէ պիր պիֆէատ իգիհինի
տոխ խոշնատա խատպիկտոխնիզ։
Խիճատա ալիմ, չու խանէատ հէր չէյ
մուգքէմիէ վէ մուհիմադամ տըր,
վէ պիլճիմիե տատէմիկէրինիզ սի-
պի մեահ ու սէնտա իմմէգքատ տոխ-
էէր քի, պատնուն էմնալի նատիրէն
վուգու պուլտը։ Սիպէ նատհոխ
իսէրիմ քի, չու սէմիզ դարտա ճիհէր-
էէրատէն, վէ չու Բէն ըմմադօղլարըն-
տան, վէ չու ադուգ սիյրիճն հայ-
րանալարընատան եէհէհինիզ։ Ե-
բատպարտա կէլինէճ, պուհարատան
իսմէտիկինինիզ իմոխիճատ իսէպի-
լիրսինիզ, չիւնքի էն ալէտ ճիհնատէն
պուգ, սիզճէ պատիկ չէրճք ու
իֆիմիճատ տբրըտը։ Տօղրուտու պէն
պանդարըն քատֆֆէսինին տոխ
չէզէթինէ պագատմ... Սըհհե-
թինիզ, պարօն, սբհհեթինիզ։

Լիւք, գայնքըն ուզուն ուգատիճէ
վուգու պուլան քէչամիարընը տինը-
լէմէճէէրէք, էլինէ, տէրինճէ պիր
պատատգ ատաբ, վէ իւքի քէրըճ
քէհինի պիր Իսքանիա չարատգը իւ-
լէ տօղտուրատ իչոխ, վէ քէնտի
քէնտինէ, էյպէմիմէ չու չարատգ,
պիր գուչ ատատի իչնի միուհիմաճ օ-
ատուգում տոխճէ չողըղը պանա
վիրմիշ տեր, տէմի։

Մէրգում պու խատուտատա ճա-
նըգմաճաղ խոխ, չիւնքի մէգքիւբ
չարատգը իչէր իչմէգ, տէրխոշլուգ է-
տէրի օլմաճէգտ, գարարըգ տոխոխ պու-
րունմատուն պիր նէմի սբմմա, տա-
մամարըգնատա գանըգնըն հարատքա-
թինը Լոհրիւք, վէ պիր ադ էմմէ-
քի կէչիճի մէյտուս հոխ ճէրինէ
գիմգէատէ պիր չիտատխ գայիմ
իյյէտ։

Լիւք, պու տատ, գարչըգնատա
պուբունան պիւիւք պիր Վէնէտիկ
այնատընա պագատրըղնատա, տիմոգը-
տա տօղկունուգ էտէրի պուբունմա-
գադատն պաշղա, կէօղէրի տոխի
գիմգէատէ բարբամագտա, վէ
տուտագարը իմէպտոխմէ հագըր
կիսգի կէօրիունմէ գատճ խոխ։

—Շի՛ւքիւր, պու իշ տէ պիմոխ,
տէհի քէնոխ քէնտինէ, վէ պու
կիճճ հէր քիմ պէնիմ ևիւ գիմմէ
պագատգ օտար խոխ, ևիւրէկիմմէ
պիր գատա կիրիպ, պէնի նէմէք-
տէ օտուտրընա չիւտահ խոխմէնէ-
ճէք տիր։

Խանէ տահիգի, իւքինճի տէճա
օտարգ տատօնարա կիրտիկինտէ,
հէճէճճան տէրէճէյի նիհատնէճէ
վարմըշ խոխ։ Շէօղէ քի տէտգ օ-
ճունըտրը գամիմ օրտունուշ օլմոգ-
լէ, միուտաֆիրլէր տգ չօգ գարը-
չըգ տուրկիտէ իճիհիտնըէր խէչքիլ
խէէրճ, չիտատէիմէ գ-ծուշմագատա,

վէ դօնուչմալարը թարղընատան, հասաք մուքեուէմմիլթին քէք մուհիմմ օլտուղուս անլայըլմադատա խոտի։

Ալի-ք, հէնուզ պիր գաչ ատըմ իէրլէմիշ լըքէն, մէզքիւր իճմիմալէրաէն պիրինաէն պիր ատսթու պըրըզըպ, եանընա կէլսի, վէ գօրունատան թուսթուզ,

—Համա օղուն, մի սիւ պարօն, աէտի, թամ վագթինաէ սիղէ թէսատուֆ իճմամ, չիւնքի անճագ սիղ պիղի, պիւյիւք պիր էնամիչէսէն գուրթարապիլիր, վէ պիղէ, թարիֆ օլունմազ աէրէճէատ մէրթագատա պըրագան պիր գարանլըղ մատաէ հագդընատա իլղահի վէ մալի մամի վիրէպիլիրսինիզ։

—Մատաէ նէ՞ իւղէրինէ տիր, վէ պէնատէն արզու իլէտիկինիզ չէյ նէ՞ տիր, աէեւա սիւալ իճմամ Մ. ար Թէրժան, եատը մատաէատէն մալի մամի օլմազարդը ճիհէթիլէ, քէնտի տախի մէրագատա գալարադ։

—Եանընա պիղէ սէօյլէյինիզ քի, սիհիրպազ գատընըզատա մանատա օլարադ, դըրմըդը վէ սիւռահ պիր էնդի ֆիճմանա կիյինմիչ օղուզ, պաշընատա տախի գաէճի ճաղտիպ չէքիլաէ սիհիրպազըղ Թատիվիլիրի իլէ Թէդարին իտիմիչ պիւյիւք պիր սիհիրպազ չադպատը գօյմուչ օլան գատըն քի՞մ տիր։

—Պու իտատաէ սիղի իսըշնատա իճմէքլիք մէշքիւլ տիր, տէտի Ալի-ք, պիրա պանա էօյլէ կէլինօր քի, պու կիճէ պէն օտուրատա սիհիրպազ գատըն դէատֆէճիմ քի՞մ աէյի կէօրմէտիմ։ Պատնընընա պէրատէրը չու գատընը պանա տախի կէօտմէէրինիզ, պէէրի պադը ալատմէճիէրինատէն, քի՞մ օլտուղունու Թանըէատըճիլըմ։

Պու իֆատաէ իւղէրինէ, Ալի-ք ատսթու արգատընա աէծդիէք, էճրատֆա պիր կէօչ կէզատիրատ, վէ տոնրա տախի,

—Կէօրէմէէտում, յատըն պիր աչ էվվէլ պուրատատա իտի, տէտի։

—Էօյլէ օլտուղու Հատէ, էկէր իտիէրատէնիչ, արատաչըմ, ատէտա աէվատ իճմի Քէրժան, ֆագաճի էվվէլ պէ էվվէլ, ըճճա իտէրիմ, չատնու պանա աէօյլէյինիչ քի, պիղմէքլիկի տրդու իճմատիկինիչ իտմին տիղճէ նէ՞ ֆայատէսի օլատիլիր։

—Բէք պիւյիւք ֆայատէսի վար տըր, չիւնքի պու գատըն ատհիհէն աէհիրպազըղ գատվիկինէ մալիք զանն օլունմադատա տըր, վէ պու գուրատա հէր քէսի իճտիքատըղ կիպի, հէր քէսին սիհատընըր տախի մուտքէէրի ալճընատա պիլմէ գատէ տիր։ վէ իչիմիզատէն չօղ լատա, հիչ քիմսէ պիլմէղ տէյի գատըն իճտիքէրի ֆամիկատճա էհտարատըրընը պիղդախ եիւղէրինէ գատըր աէօյլէտի։ Եիճմին չու սիհիրպազ գատընըն քի՞մ օլտուղունու անլատապիլինիր մի։

—Խա՛յր, անլատատմատըմ, հալ պու քի իճէրիսինէ աէօյլիյիմ քի, տատմատատ չդըտըմ։

Պէօյլէճէ Ալի-ք իլէ տատմատ իտրինճի տատօնատ կիրատիչէր։ Պատնընար մէզքիւր տատօնատէ հշիյինատէ կէչմէքտէէրի իւքէն, կէսճ պիր տատմ գատրդատրիտատ չդըղատ, կիւլէրէ Մ. ար Քէրժատատ չու չոֆդըտըր սէօյլէտի։

—Հագդըգտիրէն, մի սիւ պարօն, տիղ դիինէվլիլիրինիզ պիր իճտիքատ գարիտատ տիւատաֆիրէ՞ր մի տատմի իտատէրինիզ։ Խի՛ատատ պիճմ, քէք տիւպադ գատըն տըր։ Լատքին տիղ չու տիճիճի իճրինատըղը, պէնատ վէ տէրճմ տէչչի պոշ պոզատ գատընը նէ՞ րատէս

պուլտունուպ։ Պիլի՛ մխիթիպ, մէղ-պուրէ հէր քէսի եբլան կիպի ա-գուեօր, վէ մուախէզէ խոլեօր, լաքին քէնարմէ, պէն պուննա պիւյիւք պիր քէօմիւրիւք կէօրմէ-եօրում։ Հարիմա չուրասը ճան խո-թիղարապ սբը քի, մէղպուրէ, պօր-ճումուն մբգատրընը պէնտէն չօգ էյի պիլիեօր։ Վադատ պու պիր զարիպ հալխէ տէ, նէ՛ չարէ, էյտէն նէ՛ կէլիր։ Պէօյլէ պիր վուգուտնէն զահիրէ չբգմասը, նալընըզ պէն-տէն մէթալիպի օրնդարբն կիւճիւ-նէ կիտէպիլիր։ Հալ պու քի մնդ-քիզ տԱրեի իլէ գոնիէս ար Պուտա-մօրանատա կվլինճէ, պունլար, մէղ-պուրէ իլէպիր ազմիւտաէմ գմուշ-մուշ օյտուգլարը իտագիրտէ, գա-րանֆիլ կիպի գբբ գբրմիզը օ-տատլար։ Մէրգումանն գատընդար կէրչի հիտաէմ տուչտուլար, լաքին պէն տատ մուխէնսիր օյմնատըմ, չինքի . . .

Էվ-բ, մէղքիւր տէվգանլընբն տէօղիւնիւ գօմմի իտիպ,

—Լատբն վիգոնմի, սո՞զ քիմնն իւզէրինէ պ տնուշտուեօրատնուպ, տէ-եու սիւտ իմոտ, տճատպա գբրմը-զը վէ սիհատ էլպիտէ կկյմիշ, վկ պուչընա պիւյիւք պիր սիհիրպազ չարպատբ գօյմուշ օյտն պիր սիհիր-պազ գատրնբ գբնտֆէմիմնտէ քի գատրն իւզէրինէ՞ մի պահա խոն-եօրատնուպ։

—Ատա, միւսիւ պարօն, պէն, հէր նէմի բիւտկիւլ, գոյմատն վէ ա-իմտն չէրիտէլը իլէ մնմի վէ սատբ պիր էլպիտէ կիյինմիշ օյտն պիր չին-կէտանէ գատրընտատն պահա խոն-եօրում։

—Պա՛ չինկէտանէ գատրընբ նէ՞-բէտէ տիր։

—Պիլմէմ, ֆրագոմի ուգադատա օյմամնալբ տբը։ Պէչ տդը գա էվվէլ պուրատտա խոն։ Պագբն պիր քէր-բէ մնատքիզ տՈլեմէ, օլ կիւզէլ, վէ պէտտէվլեմէ պէեուգ օյտն գա-տրն հալէտա գբգատրմշ տբը։

—Պէնիմկէ պիրլիգտէ կէլին, վի-գոնթ, պիրլիգտէ ատատպրմ, էյ-պէմմէ պուլտուրպ, տէտի Փէրժան։

Պու վէճհ իլէ պիղիմ իւչ չոխա-լար պիրլիգտէ գումար տոպնուտա կնրտիլէր։

Մ. աբ Տարթին պու տրալբգ տա-եագտա տուլմուշ, վէ տրրմլընբ չբ-վինէեմ տաեատրշ օյտուպու հալտէ, տմխտէքի քէվմնդի իլէ Լիւքիս գատպուլ իմտի։

—Ֆիլմագբ, միւսիւ պարօն, պիր գաշ տագբգտա էյմիլ պուլտատա օլ-մատըզընքզա էտէֆ իտէրիմ, չինքի էկէր պուբատտա օլմնաշօյտա իտնինիպ պիր չօգ գարիպ չէյլէր իշխտիր իտ-տնինիպ, զիրտա պէն իմտպիտի վէ տատէխիմ իպմիիզտնճտ, տոլտ պիր չէյէ իմէտճճիւպ իմմէզ իտ-քէն, պիր տաշ էվվէլ իշխմտիկիմ չէյլէրե իմէտճճիւպ իմմտիմ։

—Լֆկ՛նատիմ, տճատպա պու չէյ-լէր նէ օլտուգնտու սիւտլէ ճէտա-բէիմ իտէպիկո՞բ միյիմ։

—Պիր գատրն տէօղլէյի տիր։

Լիւ-բ տիմիմէտի։

—Էվվէմ, պիր գատրնբն տէօղլե-բի, տէեու տէվամ իմտի Մ. աբ Տարթին, վէ պու գատրնբն մնտ-բէտի տղմբնտատն կէտրիլէն սիմա-տընտատն, բէնտիմնինն կէնճ վէ կիւ-գէլ օյտուգու տն տշբյտգպատա տտբր։ Պու գատրն, Բարիզտէ վագբ օյտն վէգտէյի, պէնտէն տատհա իլի պիղ-մէ-բտէ տիր, վէ տիւնտատնբն էն միւսիտայիտա բօյիտի տէ,յի իմտտբյմշ օյտն պէնիմ բօյիտիմին, չօգ տէֆտա հիւտնի իճրատմտատա պուբտնտատնտ-տրբրնբ տշբյբտտր պուբտնտատնտ-նտ իտպտի իտյէմիշ տիր։

—Ա՛հ, պու քէչ քիւսթախա գա-
ռըն օմանը տըր, ատոմ Բէյժան
եիւքսէք սէտա իլէ։

—Հիւսէյինէֆէնտիզ չինիզ, միւսիւ
պարօն, չինքի պու իշ պանա բէչ
թահսիճ կէօրիւնմիւշ սիւր, լաքին
եկէր դապիլ իսէ, չունու պանա
սէօյլէյինիզ քի, պու դարիպ վէ
ֆէվգալատէ մանիւրուզ քիմ տիր։

—Թէսիւֆլէ պէեան իտէրիմ
քի, էֆէնտիմ, մէզպուրէնին քիմ
օլսաւզտուռան պէնիմ տախի տալա
մանիւմտըմ եօգ տուր, ֆագաթ
սէօյլէմէկինիզ դաւգն, չինկեանէ
եախսա սինիրպաղ գոտալըպտա
մանտուռա էլսինէ կիյինմիշ իտի,
ատյո՞ղ մի։

—Աղա, մէզպուրէ օտալըգլա-
րա մանտուռա օյարագ, զաեէմլէ
միւդեյեն վէ էմնալի նամէտուգ
աուրէմէտ սինիրկի պիր էլսինէ կի-
յինմիշ իտի։ Եէօյլէ ավեէպկիլիմ
քի, մէրգուժէնին կիյինմիշ օլսու-
դու էլպինէ, դէվճէնիզ մուտաճին
կիյինակկի էլսինէ իլէ բէգատէմ
իտէպիլիր մէրհէպէտ իտի։

—Հայ պու քի, էֆէնտիմ, օղ
նատիր իւղ էմնալ օտալըգ սինին
իլէ կէօրա չահսւքսէն սանըրա նէ՞ օ-
տու։

—Հիւքմէթ նէվինտէն օյարագ
պիրահն պիրէ պայ վէ նատէյտա
օլսու։

—Բէք ապէա, ատոմ Էվէք պիր
ատրէճէ մէճպուրին պիր թէպէ-
պիւմ իլէ, մէմնուղ իտէրիմ քի,
մէզպուրէքյի պէ թէֆէյյուր պուլու-
բու։

Պահէհու պարօն որ Բէյժան
էթրաֆլուտա պուլունան էվկէլքի
իչի նէֆէր գէվաթա խիմմաթ իտէ-
բէք,

—էֆէնտիլէր, ատոմ, թահար-
բինատքսուտա պանա մնաւտին օ-
մանըզը սինին նէզատքէթինիպտէն
պէքլէրիմ։

Պու իչի քիշինին իշ պու թէք-
լիֆէ մուվաֆֆագաթ իթմէյէրի իւ-
զէրինէ, Բէյժան իյէ բէֆիգլէրի
սաղնալարը քեօշէյի պուճագը ա-
րաշթըրաբլար, լաքին սինիրպաղ,
չինկեանէ վէ օտալըգ գոտաբնալարա
պէնզէր հիչ պիր եսէր պուլամա-
բլար։

ԵՒիւք, պու պապատ ուրթըգ մէյ-
եուս օյարագ, ատ հղիղ նէօպէթճի-
սի օլան Մալօղա, մէզքիւր զըճա-
ֆէթէր իյէ պիր գոտաբնըն պալօղա
կէլմիշ օլուպ օմնատըգընը սիւալ
իթտի, վէ մէրգում խըզմէթքառ
իսէ, կինճէ գարանլըգը պատալըտան
պէրու օ քիսմէյէրատ քիմսէնին
պալօղա կիլտակկինի վէ եախսա պա-
ղատան չըգատըգընը կէօրմիչ օլմա-
ատըգընը գոտիւկն պէեան իտի։
ԵՒիւք, ատոմդ խըզմէթքառըն հա-
զըգտանը հոպի սէօյլէտիկինէ էմին
օլսուդուռան, պիւտատ իսրար իթ-
մէտի, վէ Մ. աը Սարթինին եա-
նընա ատծտու։

Զապթիեէ նազըրը, մէրգումուռ
կէօրտիւկիւնատ,

—Նէ՞ խատէր, ատէուռ օղսու։

—էֆէ՛նտիմ, հիչ պիր տօղրու
խատէր ալամնատըմ, ատոմ պարօն,
միւմնիկէյհէ մուդատէյէ իտէբէք,
վէ վագը օլան թահարրիւեատթնուա
իճհիատոմի չըղմասընին թաֆսի-
լատընը մուխթասարըն պէեան իյ-
լէտի։

—Պու քէք պարիպ չէյյ տիր,
ատոմ Մ. աը Սարթինին կիւլէրէք,
վէ աշիգնատրէն անուաշքըճէօղ քի,
պու բուսը չահինէն Շէյխմանըն միւ-
ատֆիրխանէսի տիր, պիրա իւչ քիս-
վեատ կէօրիւլիւպ, եսէր պիրէ պը-
րագմասան օղ գաւրըն, միւճէրրէտ
Շէյխմանըն գըղը խիչ, վէ պու կի-

ճէ, բեռէրնին հիւ-քիւմէխի տախ-լնաէ պուլունան պիր միւքի խէշ-լիֆ լիմէքլէ, պիղի միւչէրրէֆ գըլմըշ օբը։ Պու խաւուսատա ան-զին էֆէնտիմ նէ՞ ոլիր, ազիզիմ։

—Էֆէնտիմ, պէն տախ սիզին իլէ հէմէֆ-քեօրքմ, աէնա ճէվապ վիրան Ա-ւ-ք, վազըլըը պիր սէտա իլէ։

Պու լաֆզըպատան սոնրա, օրթա-լըգատա ազիմ պիր սուսուպ հիւ-քմ լիմաի, վէ պիր ապաղդ, ածա-պա մուտամ ոը Քէլժանըն պա-եբզմասընա սէպէպ օլան ոիեսհ բուհպան գըձաֆէլիլ թէօֆիկ-քեար քիմսէ իլէ իչ բիսմէտ կէօրիւնէն գատըն պէյնինտէ ։ իւ-նատպաթ վաՀը միւ ապը ֆիլբրի հէր քէսին գիհնինի Իհսանա լիմաի իսէ աէ, պու հալ չօգ վաղբմ իմ։ Թիատա լիմէքյիսլ, աէրհայ էսկի մէաբրէմ վէ չաղլըդ ատմատ իւ-զէրինտէ հասըլ օլուա, վէ պու սբ-բուտա Մ. ոը Սարլին իլէ պարան ոը Քէլժան պէյնինտէ պիր խալի միւռադիէ մուդա պուլուա իսէ աէ, էհէմմիյէթլի օլմադըդ, օղա-ւանդաբըմըզճա տախ, հիւքանէթ-միշին էն կիւչ։լ վէ էն մէբադ բ նէբրինտէ օսմանըբ տաւիմ իսէճէք օլաւ գուհատան, մէղբուբ միւ-քիա-լէմէնին Իէրճէմէօնիտէն տարիքը նադալ լիղէրիլ։

. . . . . .

Քէլժան, մէղբուբ միւդաֆիի էհտասընատա պուշլամըշ օլաւ պու-պիր հիւքանէթլի Իւքմալ Իիմմէք-իւղիհ Իւքէն, քէնտահտի տինդէնէ-լէրին, պիրսէն պիրէ բիւ ճամի խոխոդ, սիմտադրընատա տախի պիր Իիսաճ-ճիւդ վէ նէֆրէթի պէտամէնի հասըլ օլաւ գուհատան կէօրտո կինտահ, քի-չամընը գամիի Իիմաի, վէ տինի գա-գըմատա պիր էլ մէբդուտնան տաւա-գունա գօնուլուաղ, եիւղիւնտահ գբը-մընը պիր մատքէ վէ իւղէրինտահ գատըն էլահէտի չէ գիհնտահ գբըմը-ղը վէ սիեսհ բէնդնի պիր էսոպ պուլունան գիւչիւ-ք պիր չէ յիմտան տախ, հէր գէս թատաֆընատան իւ-չինտէ պիրէճէ-ք տէրէճէտ եիւ-սէ-ք սէտա իլէ, Քէրժանըն պիր ազ էվվէլ սէօղէտիկի սէօղէրին Իէ-քատաբ։

—Ազիզիմ պարօն, զանն իսէ-րիմ գի, պանա պէ-գիէօր իսէն ... հիատպընըզ պադաճադ վադբմ կէսի, պու պադաճ սէն տախի պէնիմ-կիսի սիւչ։ընմէէօբմատան։

Ա-ւ-ք, օլ գատար ճէմիյէթի ի-չինտէն, գիհնինի կէօրիւնէ իսէչ-մէ-գսիդին կէչիսլ։ քէնտահ եանընա գատար կէրիչօբան օլ իսէճան գիհ-սէ-դի պիրսէն պիրէ կէօրիւնճէ, այն պէ-րի օլաւ, վէ յապին քէնտահ հէ-եա ճանընը գահիբէն կէօտիէ-մէ-նէ չալըշատադ, հէչ պիր Իարդ վէ լոմիթիէ իւ պրէ,

—Է-յ պէնիմ ճէմիւլի չէ յիմտան-ճըդըմ պիւնտէն նէ՞ իսիէ՞ էօբատան, պանա չո՞րի մը իէ-գրիճ իսէճէ-սին, եօգատա պէնիմ բուհատու, եաիատա գ տագիսիճ ու իսիէճէճէ-սին, տէեսա սիեսհ իլիտա։

—Ինիիմնալ սիր-քի, զանն իի-մէեէրէ-ք հադըգտահ հալէ բէ-ք եադ տաշտըն, տէտա չէ յիմտան գահ-պահա իլէ կիւ լէբէ-ք, ինիիմնալ սիր-քի, տատինէն պիր մնդ տաւէրէ տագա իսէճէ յիմ, ինիիմնալ սիր-քի, գ տագիսիճ իւղէրինտէ օլան հատգա-գտա, ճիտատա վէ իսիիմալ օլտնա-մնդ տա լէյիտէ սիր։ գահդ տահ չիմ-տահիէ-ք, պէնիմ էէնտէն իսիէտ իիմտիկիմ չէ յ, պիր սիեսհատէյիտ ճիս պինէ կէօրիւշմէ-ք տիր։

—Կիպրի կէօրիւշմէ՞-ք մը, տէտա պարօն իսէպատա՞մ իլէ։

—Էվվէթ, բէք կիզլի վէ եալընըզճա կէօրիւշմէք իսթէրիմ։

—Պու պիր իդպալ տիր, տէտի Լիւք քէզալիք հօշ պիր լաթիֆէ իլէ, իմտի պու իդպալի մամէմնունիյյէ դապուլ իտէրիմ. . . Պու հալտէ, էֆէնտիլէր, տէեու իլավէ իթտի Քէրժան օլ մէնզարէտէ հազըր պուլունանլարա խիթապ իտէրէք, բէճա իտէրիմ, պու օլան վուգուաթտան տօլայը մատամ տը Քէրժանա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէյինիզ, զիրա իշիտէճէք օլուր իսէ, պանա աոլա աֆվ իթմէզ. . . հա՛յտէ, պէնիմ տիլպէր շէյթանըմ, գօլթուզումա կիր տէ պիզիմ հալըլը օտաեա կիտէլիմ։ Օրատա քէյֆիմիզճէ գօնուշապիլիրիզ։

Պունուն իւզէրինէ շէյթան քիսվէսինտէ օլան մէճհուլ շախս Լիւքինն գօլթուզունա կիրմէսիյլէ, իքիսի պիրլիքտէ մէզքիւր օտանըն դաբուսունտան կէչտիլէր։

Պարօն իլէ մէրգումուն զարիպ բէֆիդի դումար սալօնունու թէրք իտէր իթմէզ, մէզքիւր սալօնտա մանէասը անլաշըլմազ պիր ֆըսըլթը հասըլ օլտու, շէօյլէ քի հէր քէս պիրի պիրինէ,

—Օ տուր. . . քէնտիսի տիր. . . տիմէքտէ իտի։

Պու ֆըսըլթը կիթտիքճէ արթարագ, պիր թագըմը,

—Սէսինի թանըտըգ, տէտիկի սըրատա, պազըլար տախի,

—Սիհիրպազ դատըն տըր, տիմէքտէ իտիլէր։

—Խա՛յր, սուլթան տըր։

—Էֆէ՛նտիլէր, պէն իտտաա իտէրիմ քի, տէտի զապթիեէ նազըրը, մէզքիւր շէյթան քիսվէլի քիմսէ, հէմ սիհիրպազ, հէմ չինկեանէ, վէ հէմ տախի սուլթան, եանի օտալըգ տըր։

Քէրժան իսէ, օլ մէճհուլէ մախլուգուն սէսինի թանըմըշ օլուպ, պու սէպէպտէն տիթրէտէրէք, «ա՛հ, պու մախլուգ Կուլ տուր» տէեու քէնտի քէնտինէ թէքրարլամագտա իտի։

31

ԲԷՐԻՆԻՆ ՄԻԻՐԱՏԼԱՐԸ

Օլ կիճէսի մէզքիւր հալըլը օտա, Օթէլ տիւ Տիապլընըն տիկէր միւսաֆիր օտալարը կիպի ումումա աչըգ օլմաեըպ, իլլա օրասը պիր թուալէթ տայիրէսի հէյեէթինէ վազ իտիլմիշ, վէ պու խուսուս իչին լազըմ օլան թէրթիպաթ իճրա գըլընմըշ օլտուզունտան, Գարմէն, սիւս վէ տարաթլարընտա զուհուրա կէլէն ճիւզի պիր պօղկունլուգլարը տիւզէլթմէք իսթէեէն դատըն միւսաֆիրլէրինի խասսէթէն տայիրէյի մէզքիւրէեէ տավէթ իտէր իտի։ Հալ պու քի Լիւք իլէ Բէրին մահէի մէզպուրտ կէլտիքլէրինտէ, իշպու թուալէթ սալօնունտա քիմսէ եօգ իտի, վէ օնար դօլլու սէքիզ ատէտ ավիզէ իլէ տայիրէյի մէզպուրէ կիւնտիւզ կիպի թէնվիր իտիլմիշ օլտուզու միսիլլու, տիվարլարտաքի պիւյիւք վէ կիւզէլ այնալարըն բշըզըյլա տախի տահա զիեատէ միւնէվվէր օլմուշ իտի։ Պու էսնատէ միւզիդա, էն զիեատէ հավվէս կէթիրիճի բագս հավալարընը չալմագտա օլուպ, մէզքիւր միւզիդանըն հիւսնի ահէնկի իսէ, թա մէզքիւր հալըլը օտաեա գատար աքս իթմէքտէ իտի։

Քէրժան, Կուլուն իչէրի կիրմէսի իւզէրինէ դաբուեու դաբատըգտան սօնրա, եիւզիւնտէքի կիւլէճ վէ հօշ հալի, պիրտէն պիրէ նա-

պէտիա օլսու, վէ պուրուչմուշ օ-
լան դաշլարը արասընատա աերին պիր
չուգուր հուսուլէ կէլտի։

Կուլ, էվվէլինատէն, ասլա նէզա-
քէթատէն վէ ատէթատէն օյան քէլի-
մաթը իյատ իթմէ քիդին, սատէճէ
էսասը մնատատէէ կիրիչէրէք,

—Ադիլիմ պարօն, տէտի, նա
պէն ալատանըօրուսմ, վէ նախօտ
սէն պէնի թանըրսըն։

—Ֆիլմադը սէնի թանըրամ, տէ-
նու ճէվապ վիրտի Լիւք, չէօյլէ
քի սէն Բէրլինայի, տէյի՞լ մի։

Կուլ իսկ չէօյլէ տէվամ իթտի.

—Նասըլ քի պիր ազ էվվէլ ա-
լէնի սուրէթատէ սէօյլէտիմ, չիւպ-
հէսիլ պէնի պէքլէնօրտուն։ Լա-
քին սօպրու սէօյլէ, պու կիճէ պէ-
նի սէնինի խանէնատէ կէօրտիւկիւնատ,
թէճաճիւպ իթտին, տէյի՞լ մի։

—Էվվէթ, օրաէը լինքեար կէլ-
մէմ, թէճաճիւպ իթտիմ։

—Հէմ թէճաճիւպ իթտին վէ
հէմ մէմնունն օյտուն, տէյի՞լ մի,
տէնու սիւալ իթտի գըրմըզը էվվին
սահիպէսի խոխհզա քէարի պիր սե-
տա իլէ։

Լիւք պաչընը սալաեալագ,

—Տօղրուսունու խոթէ՞ր միսին,
պէն սէնին պու կիճէ պուրատա կէ-
լէճէյինի մէմուլ վէ արզու իթմէ-
եօրտում, վէ հադըրաթը հալտէ,
սէնին, չու մէմուլին զայըլի օլարադ
պուրատա կէլմէ քիկինին սէպէպի-
նի տէ անլատունուեօրուսմ։

—Ադիլիմ պարօն, տէյի տէ-
վամ իթտի Բէրլին տահա պիւատէ
խոխհզա թարըլնատա պիր սետա ի-
լէ, սէն, էվվէնատիկինատէն պէրի տիր,
պէնիմ խանէմին եօրտունու քիտմի-
լէն ունուրթատուն, անըն իչին պէն
քէնատիմ, սէնի, քէնատ խանէն ի-
չինատէ պուլմադըզդա կէլտիմ, զիրա
դալտիմին զատֆէթի աղիմէմին-
տէն նաչի, սէնի կէօրմէքտիզին
տուրատամ։

—Պէնիմ խանէմ սէնին իչին
տայիմա աչըդ տըր, տէտի Լիւք,
ֆադաթ պուրատա կէլմէք իչին,
պէօյլէ պիր զինէթի կիճէյինի իխ-
թիատար իթմէք քիւքատէ նէ՞ սէպէպ
վար տըր։

—Պէն տէ, զինէթի կիճէտի օլ-
տուդու իչին կէլտիմ նա։ Նէ՞ տի-
նէճէքտին, պու տա պիր քէյֆ
պիր։ Մալիմ տիւր քի, պէն պիր
պօշ գատըն տէյիլիմ, Պինաէրին,
պիտատէֆաթ դըրմըզը էվտէ, օլ
իխթիյար վէ չիւքին պիւնիւճիւ
գատընըն հուզուրունատա տիզ չէօ-
քէրէք, աչըդ պաղըրդա թահրիք
իյլէճէն մաճուն վէ զէհիրի, վէ միւս-
թադպէլին էսրարընը սաթըն ալ-
մադ իւզրէ պադըրըզդա կիրիչակ-
լէրինի կէօրմիւչ օյտուդում մու-
աղղամ զաթյարը վէ գատընըարը,
պիր քէրրէ տէ սալթանաթյարը վէ
քէյֆիէրի իչինատէ կէօրմէք իսթէ-
տիմ։ Լաքին նա՞սըլ, չու կիճէ միս-
սաֆիրլէրինին, թախտիչի էզհանընը
մուճիպ օլտուդումա նէ՞ տէտին, վէ
պիր ազ էվվէլքի տէօրթ քիսիվ
իքթիտապ իթմիչ օյտուդումատա տօ-
լայը, պէնի թալթիֆ իյլէմէ՞զ մի-
սին։ Եարըն սաադատ խըզմէթքեար-
լարըն օրթաղըդը սիւրիւրսիւ քէե-
րինատէ, չըդարտըդըմ էլպիսէէրի
քէնչիրէ ըրտէլէրինին արգասըն-
տա պուլուրըար խոտ, թէհայիւրատ
գալաճագլար տըր, տէյի՞լ մի։

—Ֆադաթ սէն նա՞սըլ ճէսարէթ
իտիպ տէ, բօյիս նագըրընըն իա-
գարչըրընա չըդտըն։

—Ա՛ճա՛յիպ, Մ. սը Սարթին իչէ
գէնտա սուրէթատէ մանէտա վիրմէմիշ
սիր։ Պունատան տտա գամինագալը,
եիւղիւմտէ մատքէ վար իտի, վէ
չուրատը մալիմ տիր քի, մէտէնի

մեղքերը իչնան պիր գառքնըն մասքեսի ասա աչագը ալընմազ։ Պիղ խե, Բարիզին թա օրթասըն-տա պուլունմագտաեըզ, վե չու տա վար տըր քի, եկեր պիր թեհլիքե մուգու պուլսա խոի, սենին հիմաեէթի ազիմկնե միւրաճաաթ խոեճէք խոիմ։ Պունաան պաշգա, սեն պենտեն տահա իչի պիլիրսին քի, մուվաֆֆագըյյէթ հեր չեյի սաւիհե չզգարըր։ Պկն տե մուվաֆֆագ օլաուամ, եօթետե տահա նե՞գալար։

—Տավէթ թեղքերեսինի նե՞րեսեն պուլսուն։

—Խըզմէթ քեարլարընաան պիրիսինե իուչ լուի ալմուշու վիրերեք թետարիք իրմոիմ։ Ֆագաթ ասլա դաապահաթ տահիպինի արամահաասըն, դիրա պու կիպի մուամէլէյերի պիրա խոթիւնա քեաֆֆէյի խըզմէթքեարլար իճրա խոեերըեր։

—Բէք իչի, տէտի Բերժան, ֆագաթ սեն պենտեն նե՞ իսթեեօրսուն։

—Թեքքարլամա՞գ մը իսթեեօրսուն, սենինկե գօնուշմագ իսթեըիմ։

—Պունա սեօյկեեճեկինե՞ տիր։

—Սանա բէք չօգ սեօյկեեճեկիմ վար տըր, վե սենի թեեմին խոերեք սեօյկերիմ քի, պու սեօյկեեճեկիմ շեյյեր, սենճե գաեէթ մուհիմմ կեօրիւնեճեք տիրլեր։

—Պունա պեն եվվելինտեն թեեմին օրմուշ օյաուղուսունան, պիւթիւն տիդգաթըմը սանա աթֆ ութեճեկիմ տիր։ Լաքին պու իչի եարքնա թեեխոիր խաեր խոեք, սենճե պու խուսուս տահա միւնասիպ օրմո՞զ մը։

—Խո՛ր, չու չիմոիքի եալընըզլըգմըզտան միւսոիֆիւտ օրմագ խոթերիմ։ Պու սեպեպտեն պեն պուրատաեըմ, վե պուրատա գալաճաղըմ, վե չիմոիքի եաբըլապիլեճեք պիր շեյի եարքնա թեեխոիր իրմեեճեյիմ։

—Ֆագաթ, պանա եօյլե կեօրիւնիւեօր քի կեօրիւշմեք իչին իսթիւեար օլունան շու սաաթի միւնասիպ տեյիլ տիր, վե պինկեթտե հազըր պուլունմագըզըմ լազըմ օլուպ, միւտաեէթի մեոիտե զայպուպեթիմ, միւսաֆիրլեբիմին թեճաճիւպիւնիւ մուճիպ օլաճագ սըր, վեկհասըլ...

—Վեկհասըլ, տեէտի Կուլ սիմըր պիր սետա իչե վե մերգումուն քելամընը գամթի խոերեք, սանա իմեքրար խոիեօրսուն քի, պենի տինլենեեճեքտին։

Պարօն չօգտան պերու արզը թեպահեէթի իրմեկե ալըշմըշ օյաուղուպու սեսի իշխոինճե, պաշընը աշաղը եյտի, վե իչպու ճիւզի մուվաֆֆագըյյէթ էսերինտեն տօլայը Բերլինին կեօղլերինտե պիր կեչիճի բարլադըղը կեօրիւլերեք,

—Աղիզիմ պարօն, տեէտի, թալեպ իրմոիկիմ միւլազամէթըն եհեմմիյեթինի պիր ազտան անլաեաճագսըն, ֆագաթ եվվել պե եվվել վե տօղրուտան տօղրուեա չունու պունա սեօյլե, ղելվեճենի սեվվ՞ըմիսին։

—Նե՞ զարիպ սիւալ, տեէտի Լիւք քենտի քենտինե։

—Զեվճենի սեվվ՞ըմիսին, տեեու թեքքար սիւալ իրմոի Կուլ։

—Սեվմեք տե սեօ՞զ միւ, ֆեվզետտե կիւղելկինե հայրան օրմագտաեըմ, վե պանա դաեէթլե սաաբագ պիր բեֆիդե օյաուղունու կեօրմեքտաեյիմ, վե քենտիսինե, պենիմ ճեոիմ վարիսաթըմըն են պաշըճա ալեթի մագտանըտա նազար դըլմագտաեըմ. պունունա պերապեր հադդընտա, աշգ ու սեվտա տենիլեն զարիպ տույղու-

ետու ասպա հիսա իթմէ.քաէ տէյլիմ ։

—Տահա լյլ , տահա լյլ ։

—Նէ՞ լյլին ։

—Չիւնքի լէլերուաէ քէնահի հադդընտա չօգլուդ էսէՔ իթմէզսին ։

—Դարմէն հադդընտա էսէ՞Ք մի իթմէ.ք, տիմէ.ք սիը քի մէղպուբէյլ զայպ իթմէ.ք իւզրէ՞ մի պուլունուեօրում ։

—Ա.ղիղիմ պաբօն , պու սէօյլէտիկլին բէ.ք դիւեաէ լէՔիմնատէն տիը , լա.բլին զանն իսէրիմ .քի , պու կիճէ պաւրաեա կէլտիկիմին սէպէպլի հադդըղլսինի հէնուդ տանա պիլտիրմէտիմ ։ Պէնիմ պուրաեա կէլտիկիմին սէպէպլի , սէնինկէ էվլէնէրէ.ք , սէնին սեաահէթի հալինի մուճիպ օլմադ տըը ։

—Ենապհէսիդ պու սէօղիւնիւդիւ լյլի իշլեմէտիմ, եաիսօտ լյլի անլաեամմաբմ, տէտի Քէրժան Թէհայեիւրաէ գալարադ ։

—Բէ.ք լյլի իշլեմլին , վէ բէ.ք լյլի անլատըն , պէն սէնին զեվճէն օլմադ իսթէրիմ ։

Լիւ.ք , պու սըրաատա հիսա իսէկէտիկլի նէՔրէթթի Կաբլան նադաըը տիդդաթքընատո սէթը իթմէ.ք լուզրէ , չէտիա պիը ճահա իճրատքընատա պուլունատ , վէ տուտադըարքընատա կիւճ լյլ տօղկուն վէ մէճմուբի պիը թէպէսիւմ հուտուդէ կէլտի ։ Պատհու ատպէթ պիը չադըդըա ,

—Բէ.ք ԹօհաՔսըն , պէնիմ կիւզէլ Բէրինիմ , տէտի , սէնին լաթիՔէ իտիեօր օյատուդունու պէն պիլիը իտիմ ։ Ֆիլմադը պիդ , մատ.քէլի պալօտա պուլունատուդումուդ ճիհէթթէ , մատ.քէ Թահթընատա օյարադ հէը կիւնա իսթիհզաեա միւտատաէ վար իսէ տէ, տանտա տօղրուեու սէօյլէյիմ մի, սէնինկ չու լաթիՔէն պէնճէ նէՔրէթթամիդ կէօրիւնիւեօր ։

—Պէն , միւտատէթի էօմրիւմտէ , կէլի ալընմադ օլսն պիը գարալատան տօլայը պու տէրէճէ ճիտտի սուբէթաէ պահս իթմէվիշիմ տիը, տէեու ճէվապ վիրտի Կուլ ։ Իմտի , պիւթիւն ալէմ , վէ հաթթա սէն տաճի իսթէվէսէն պիդէ , պէն եինէ, մատամ պարօն սը Քէրժան օլմադ իսթէրիմ ։

—Օլ ճիհէթիդ չիւպհէ իտէրիմ ։

—Օլ ճիհէթէ էկէը չիւպհէ իտիեօրսան , խէթա իթմէ.քտէսին , վէ եադընատա պուինուն իսպաթքընը սանա կէօսթէրիրիմ ։ Պուինտան դաթինադար, սանտա ալէտ պիը իշ կէթիրմէ.քտէյիմ ։ Վադատա կիւղել պիը սանաթ իսէ տէ , պու ճիւմլէ լյլ տաճի պէն եինէ պիւյիւճիւլը սանաթքմը թէր.ք իտիեօրում ։ Պէն ղէնկլին իմ , հէմ սէնին զանն իթտիկլինատէն չօգ ղիեաէ ղէնկլին իմ ։ Նամուտուճա գադանմընը օլտուղում մաիւմին օլսն վարիտաթըմ , պիը միլեօն Քրանգատան ղիեաէ տիը ։ Պու հալտէ , տրթընպիւյիւ գաթլար իշլինտէ եաշամադ իսթէրիմ , վէ պարօնընուդ իւնվանը վէ Քէրժան իսմի պէնի ճելպ իթտիքլէրինատէն , մէղքիւր իւնվանը վէ իսմի իսթէրիմ , վէ էլտէ իտէճէյիմ ։ Պու խուսուտատա ք՞իմ պանա մանի օլապիլիը , վէ մանիլէը գա՞ղընլարը տըը ։

—Մանիլէը բէ.ք չօգ իսէ տէ , պէն եալընըդ պիրիսինի պէեան իտէյիմ ։

—Գա՞ղիսի տիը ։

—Պէնիմ ադադ նիքեահըմ ։

Բէրին հադարէթ թարղընատա պիը հարէքէթ իճրա իսէրէ.ք ,

—Ա.ղիղիմ պարօն , տէտի , ադը նիքեահընատո տօլայը տիւչարը իղղիրատ օլմա ։

—Լաքին պահա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի . . .

—Սահա լյլ կէօրիւնմէեօր, տէեու մուգապէլէ իլմայի Բէրհին, Լիւքհին քէլամընը դահիի խոչրէք, պու ադամը նիքահը պէնկէրիմիպ իմիշ օյսուդում իտադիրամ է, ֆէլա իմմէ քլիկի ամ պէնամէրիւհամ խոչրիմ:

—Նէ՞ եօլ իլէ:

—Բէք սահ վէ աէնին պիլադիկին պիր եօլ իլէ . չէօյլէ չքի, պէնիմ Թէրհիսպահլըմնատ օյսն պիր լուհսատ պիր ուու գահէնհ տէյուանինէ իչի սահյու գօնուլուր խաե, պօլ պօլ քիֆահէնհ խաե: Պիր տուլ երքէք, Հաշամնդ լըզըն լէզղէհհինի պիյադիկի հայաե, վէվճէսինին վէֆամը իւղերինե, եվվել պէ էվիկ քէնահ մէյհուսինէհհինատէն պահնհ խաեր, վէ քէնահ սէվիկլի ու պրքսը խահիրընա կէլահքճէ, սէլ կիպի կէօզ հաշլարը տէօքէր, վէ մէզպաբէնին խահիրըհսինի ունուհմնհ Հաճահդընը պիհատֆահի սէօյլէր: Հէր քէս մէրդուհնուն Հայինէ էսֆ վէ իչճաճլուպ խաեր, վէ ունքն տէյահինէ հիհուէտսը օյսը: Արահսան վադրհի կէչէր վէ մէրդուհնուն մէյհուսինէհհի թէֆհկինն օյսուդ, կէօզ հաշլարը դուհսը, վէ օլ իմէսէլլի պահսը լիմմէճէֆն տուլ էրքէք կիհնհսէ պիրինահ թէֆէլլի պահսը: Ճէօյլէ քի հայընըզըդ քէնահսինէհ ֆէնա կէլահկինհանէն, իմէքհար էվլէնիր, վէ օլմ պահճնհ կէօրիւը: Պու Հալ հէր կինն կէօրիվլմէքահէ տիր: Պու պահատէ էմ ժուլ իդահէ իլմմէք լազըմ մը սըր:

—Այեմհէն պահս խահիբսատն, յաքին տալա տուշինհմէ եօսհատն քի, տէտի Լիւք չէտհուէն, էկէր պահքճն տը Բէրժանքն, գըրընըզը էվինն սահիպէտի օյսն Բէրին Ասկէրկհան իլէ էվլէնահկի կէօրիվլիւը խէ, պէմ պահնա նէ՞ ակօյլէր, վէ պու խուսուսատա նէ՞ սուշինհսը:

Կոչ պու ֆիհատէ իւղերինէ, սահպըրզըզլա սեսաղընը եէրէ վուրատգ,

—Ես սրրատտա, եա՛ պարիպ իմիմհատզըզդ էսէրի խալրազ խահեօսատն, վէ եսխօսա տպլընա մնալիք պուլունմահեօսատն, տէտի, խմտի ոօյսրըմ՛ սահատ, Բէրին մնուտամ պատճն տը Բէրժանն օյսուդ զահնատ, քիմ՛ իմանքճուճագ տըր, ակնատէն մնուտատ չքի՛մ պէնիմ տուլ խամիվ վէ սիմնդը պիլիր: Պահնանէ՞ սիհէճէքհին:

Լիւք պիդընը էյնպ, սիս քիմ իմտի:

—Բէք ապէտ կէօրիւեօսատն քի, ատէվամ իմտի Բէրին, դիքր իմտիկին էօնհս ալընմդգ էնկէլէր, Հադդագ տմիք Հայահ Հէնհան Հիչ մէսուպէսինէ իէնէդպիւ պուրմպ տատ սրրյայ: Պէն սէնին դահնատն վէ իֆիմիֆրընը մուճիպ օյնուդ, վէ սէնին սմմդ տուրդատէյիկինէ, պէնիմ սահնը ճահսատն օյնուդ ընուդ վէ պահնա իտահ ու Հարէքմիէրիմ իլէ նէքմէ իյատ խաերիմ տէյլ վէսմէճ՝ մի խահեօսատն: Ճադահմ, աղիպիմ պարօն, չահնա իէէվինն օյնահգ քի, տահիկ օյնուդ ընդ խաէսիկիմ տուրդատէկհան սընըֆը իչինահճ տահիհէն քէսպի մնուտաֆֆագ ընդ էյէքի խաեճէկիմ: Պահնան խատահընը աղ վոյընմահն կէօրիւ ըահնն: Ճադահմ էկէր սէնին պատյատրիւեէմին պուշ գուտընդուտա խաե, պու տահէյու տիսհանէյիք տիր: Պու կինն քի կինն սէնին խամինի իատչնուգատա օյսն պահատրն պէնահն զիեատճէ ահեէրի եօգատ, վէ էկէր էհատը տրահնըզընը խաե, չու տահիհէ Սիմէօզ գընը

քի՞մ ասիր : Պաւ օղ չինկանանէ , չէնկի , վէ պախթ արաեքճը դըզ ան-յի՞ղ մի տիւ քի , Նանթ չէ հըլի մահ-քէմէնանէ գաթլէ հիւքմ օլունմուշ տուր : Վագտա մէղպուրէ կու զէղ ասիր , ֆագաթ պէն տահա զինատաէ , էվվէթ , Թարմէնաէն տահա վինատաէ կիւղէյիմ : Պա՛զ ասիր քէրըէ պանա :

Կաղ պաւ լոֆզարըք խաէրէք , մաքէմէնի աշագը տուք , վէ կէչիրտիկի աէնէլէրին տսյա պուրշտուրմուշ օմնատըղը սիմսաքնը իրտանէ խթան : Մէզպուրէնին անդը , կէնճ ասիր դըղ անդը կիտի լէքճիղ վէ բարդագ գարճշ օյուպ , սինահ վէ իրի կէօղէրինին կէօղէյէլի ատէվ խէնինին թանթը ասկունուզտանու խէնվիր լյէէմքառէ , տուտուդյարը վրճան տանէօինէ վիշչապին օյան տիշչէրինին էհրատքնտա պահէմ պիշիմի պիր թարդտա կէօրինմէքառէ , սինահ տաչյարը դայըն ատմէթյէը իչէ պիշիմի վէ նադիք պաշընըն արգադքտան տօքյատադտա վէ գանն խաէրտին քի ազըրըգպարըլտա նօրկունուդ վիրմէքառէ , կիյինտիկի էրքէք գքճտաֆէթի , պօճունու վէ կէօքիւղկինկ խնտաճ խյէմէքառէ , վէյհատըղ չէյյման քիտէվինառէ պուլտանտա օղ մախլուդան խէքմիղ վիճատի , հադքդամէն ճալիպ վէ գարշը տուրուլմաղ տուրէթառէ խտի :

Իշթէ պու հադտէ մէղպուրէ , հադղը պիր դուրտրինէթի քէլտիա տէվամ պիրդէ ,

—Կէօրինէօրսո՞ն նա , տէտի , պէն էն կիւղէղ օյան գատընդար իչէ պիրէ բէդադէթ խոէպիկիրիմ , վէ պիյա խէքէպպիր էվվէլինտէն տանա տէօղէրիմ քի , աէնին չուտատէթինի նիչէղը գըզ տանաճագ տրդտր : Հէր նէ հալ խտէ , չու տատատէթի դատտ խտէ՞ղմինն :

Քէրժան , իքինճի տէֆտա օյատադ , բէտտ խտրդքնտա պիր հարբէքէթառէ պուլունտուղնտա , Կուլ խէքրտրդտադտ ,

—Դատտ խտէ՞ղմինն , տէհու սիտաղ իթտի :

—Խո՛յր , հաթխտա եիւղ տէֆտա տահա պու խէքճիֆի իթտէն , էինէ խտյր ճէվտպը տտճագտքն :

—Պա՛ւ տէնին գարտրը՞ն մը տըր :

—Էվվէթ :

—Պա՛ւ տէնին տօն քէյտճը՞ն մը տըր :

—Էվվէթ , հաթխտա պին քէրըէ խէքճիֆ իթտէն , տագյնտա պա՛ւ ճէվտպը տտճագտքն :

—Էօյէ խտ , պա՛ւթն , տագքն քէնտինի :

—Գօրդտճագ նէ՞ տէպէպիմ վար տըր :

—Էվվէյա , տագքն քէնտինի քի , Ատրքն տգչտմ պիչյիւք Եահքէյէ հապտհանէէրինտէ էահմտէտտտն :

—Րէճտ խաէրիմ , քի՞մ պէնի մէղրիւր հապտհանէէրէ կէօնտէրէճէք տիր :

—Մէնին հադրիր քէօյէն Բէրրին Անկտյտան քի , աէնին տտտրդ պէվճէն օյնատքղքնտան , տնէհրիք տիչվէնին օյտճագ տրդր :

—Տիմէք տիր քի , պտնտ թէհտհտ խտիճօրտտն :

—Էվվէթ , հէմ կէօրիճօրտտն նա , եիւղիճնէ գարշը թէհտհտ խտիճօրտտմ :

—Պէնի էյէ վիրմէք էֆքճտրքնտո՞ մքրքն :

—Էվվէթ , հէմ պու կիճէ , չիճնքի բօյիս միւտիրի պուբտտտ օյտաղէ , էհէր խտիէը խտէմ , չիտտի հուզուրտնա չդդտվիրիմ :

Քէրժան թահդիւտտմդ պիր հէյէթի քէտդ խտէրէք ,

—Պէհնիմ սեֆիլ Բէբինիմ, տէ-ոմ, ունուտուտուօ՛ղմուտուն քի, պիր քիմսէ զամմնպղանըը խսէ, զամ-մաղաանոտան նիզամէն խոպամ խո-թէնիլիր։ Իմոմ, սէն ոէ պէհնի զամ-մաղաանոտ օլուր խսէն, նէ՞ խո-պամ կէօմէրէճճ քիմն։ Զանն ի-տէբիմ քի, պէհնիմ զոպղ սիւքք խմոմ իմմոիկիմ սէօյլէնէճճ քիմն, տէյլո՛ մի։ Պէյլո նօզ, սէօյլէ-էպէիմէ օթէյի տրահաճոզլար, վէ հիչ պիր էսէր պուլամոտրգ-ըընտա, սէն միւֆիթէրի ճէզոտաք-նը չէ քէճճ քիմն։

—Ա՛հ, պարօն, պէհնիմ պոռ-ոտան ոտահտ ոէտ խոպամիրմ վար ոտը քի, օ սէհնին խոմիրընտա կէմի-նօր։ Ճէօյլէ քի, սէհնին ոտ ոտ իզ-ոմխոճքընըն զոտիպ հիքոհոճէոինի վէ վուզուոմիլտրընը, Մ՛, ոտ Մոզ-թիհնին ոտտա սէրոտ իմմէքքիհնի, վէ օլ ճիհէիմէ էհէմմիհճէյի միր-մէքմիհնի ոմիղճէճճէկինի զոհն ի-ոէ՞քմիտին, վէ ոմիոտ ֆոմմիճոտաք-նոտ ոտոխիլ օլոտոզ իչլին խոմիմնոլ կյ-նէոմիկին մոհհիրոհնէ թէոոտպիրքին միճոմնիկէ յհ իմոտոտֆընտան իմոհոհին օլուհոճոտդրոտ, վէ պիր Զիֆկճոհոճէ դըզրընը ոտըզդոտոէ պիր գըզ նէրի-նէ պոյիմ կոյճէմէնէ, ոտոհ պիր միճ-գուոմմ կիպի նոտդոտ խոէճճէկինէ իհմիզոմմ իոոէ՞քմիտին։ Պէն քէնոտհ հնզպղքմո օլ ճիհէիմէ չիս պհէ ի-ոէքիմ։ Սէն նոո՞ղըլ . . .

Լիւք, պուռ սէօզլէրէ դոտրշրլըկ, ոտոոէճճ չէօյլէ ճէմոտզ միրոտհ.

—Բէ՛բին, հոլինէ էոէֆ խոխնօ-ըոտմ, չիհնքի պոռ լոռչլոտրըն քէչքոռ-ոտհ չէ՛յլէր ոիրլէր։

—Աղհիմ պարօն, պո՞ռ մնռ ոտոռ սէհնին էֆքեոտրըն։

—Նվվեհ, պէօյլէ պիր զոմնոզ-ըըզ պոհնո ոտոզո զոռոռ վիրէմէզ, ֆէ պէհնի Շոհրլէ հոպոխոհնէլէրինէ կէօհխ լոմէք չէօյլէ ոտոբոռան, ոտօզ-ըոտոհն ոտօզրոռ սէհնի, ոիխհոհնէ դ-զոբընտրըն հոպո խոիխոհ-իլէրի Մոբէհթրիէը Թիմնոլխոհնէմինէ կէօ-հխրիռ։ Ծոպոհն դըզ նէրինէ ֆոռ-լոհն դըզընը դոյիմ խոիխնէմի հիքոհոռ-նէմի, իհնոհնքընոզ պիր ջոճռ մնզոռ-մընհոհն օլոռոզդոհնոտռ, քիմսէ, Ջոռ-մէհնին ժոհհո պէհնզէոիկինէ իհնոհնմո-նոռճոզ ոտբր։ Պոռ հոլոտէ պէհնիմ սէհ-նէն զ օլոզոճոզ հիչ պիր սէզոէ-պիմ օլմոռոտրընհոհն, հէր խոիմէ-ոիկինի ոհ օյլէնմէկկ սէհնի սէրոտէոի ոզոտզ բրըմ, զիռռո սէն պհնոռէհ ոտո-հո լոյի պիրիսոհն քի, պէօյլէ պիր իֆիմիրռո, խոպոմը օլմոռճընճո զ-ոռոզ օլոռնոմոզ։

—Պէն խոպոմընը կէօմէրէճճ-յիմ։

—Խոպոմ կէօմէրիրմիկ չէյնի էլոռէ պիր պիռբհոհ օլմոզը տբր։

—Օ պիռբհոհ պհնիմ նէոոիմոէ տիր։

—Ինոհնմոմ։

—Պհնիմ նէոոիմոէ տիր ոոիռօ-ըոտմ, հէմ ոտոռ ֆի՛քոռ օլոռն-մոզ պիր պիռբհոհ տբր։

—Նո՛ռոհն տբր, վէ իէոտո օլոռն-մոզ պիր տէյիլ վոռ իսէ, օ տոիխ ժոհոքն հոհոմիոտո օլմոզը յոզրմ կէյմէխի տիր, հոլ ոտռ քի ժոհն էօլմիռչ տիր։

—Նոհորլքէօռոտհն, պո՛րօն, զի-ըոտ ժոհն հոհոմիոտո տբր։

—Բէ՛բին, սէհնին զոռմվէ՛յի հո-ֆքզոհն պէր քէմնզ տէյիլ տիր. չէօյլէ քի մէզոռոբէհնին զըրմըզը է-վին տոմ զ-ոմիքնոտո զոպղըմրչ օլոհն մէզոռրընը չըզնոտոբզըմրզ ոհնոտ-ոո՞ն մնռ։

—Մէհնին չըզնոտոբզըն պոշ պիր մէզոռ իսի։ Էկէր ժոհն էօլմիռչ օ-ոտո իսի, նոոչքնը ոտհնո կէօմէրէրիր իսիմ։ Պէն, սէհնի Թէէֆ իսէպիէ-

ճէք օլան օլ սիլահը վէ սէնի եբլաք-լըմ՝կիսի վուրա գ՝ուճէ ք օլան օլխա-ձլամը հըքիղ իմանըմ։ Պու աւրէմ-լէ աչնէ պանա լազըմ գըլան գինճիւ , հէր վազըմատըր գինճատէ գաւվէմիլի վէ մնաղատ մաւը ։ Է-կէրզի պէնիմ սէօզիւմ չիւսդհէ լա-ատըսըն , կէլ քի՝ Սիմէօզ ֆամիլ-եասը դըզընը պէնիմ էվիմանէ կէօ-րէսին ։

Բէրճան , պու լաֆատէ իւզէրինէ տիմրէատ , գիւա քէնատոխ Բէրճ-նոյ , վէ ոնդան չէ յէմանի ֆիքրինին թիւ քէնտիէզ մէնատէրինի բէք ա-լէա գիլմիկինատէն , մէզատ քէնտին ոէգլէտիկի ոէօզէրատէ հազըրտըխը հալ մէվճուտ օլատ գաղդատան դոնի օլատ , վէ չուբատատ քէնտիյի միւտաֆիատ իտէ-ճէք հիչ գիր չատըսի օլմատըդը թատգիրատէ , հէր վազըմատն գի-եատէ քէնտիյի մէզատ բէնտ-չէսինէ տիւչմիւշ պուլատագ , վա-գատ հէր վազըմ քի կիսի , ոնդն էմրինէ իմատատ իմանի յազըմ կէ-լիր իսի իսէ ոէ , պու ճիւմլէ իդի տախի մնագատէմէյէ գըռատ ի-ատըռէ ,

—Սէօզիւնէ ինանըրըմ՝ ոէտի , ղաքին նէմէ , տաղըմ գինիմ , գիտա գատա գատչը չդ տատիւնագ իտմէտի-կինի տէլիլի գատ ղատանտատըգըն ։

—Բ՞ր՝մ գատա մնանի օտաճագ տըր ։

—Բէնատ մէնճատէրն ։

—Նա՞զը ։

—Զիւնքի գինի գատմիտագղատնճը-ղա , քէնտինի գատմիճագղատրը օտա-ճագգըն , գինի ցինդդ իմմէկըէ , քէնտինի գադդ իտէճ քտին ։ Նէօյ-լէ քի գատօն տը Բէրճանըն գատչը քէսիլտիկի կիսն , Կատ տախի նա՝ տիկի տատի ատգըտճագ տըր , վէ ճտիսատ տտգատճագ տըր ։

Բէրճն գու սէօզէրէ մնագ տտգիլ իմանդ իրանէ գիր հատէ քէմ իճատ-գըյա ։

—Պուչու ֆիքրինատէն չդ տար , ա-գիղիմ գատօն , ոէտի , Կատ նէ՝ տի-րի տերի ճտգըլատճագ , վէ նէ՝ տա-խի տտգըգճնագ տըր , գինճատ գա-ղօն տը Բէրճանըն էմրինէ վէ իմէհտիէրինէ նիտատիմէն , մէշհտ գիր խտոյատտանըն գիր իմատէճէք գըզընը գ տ տրիմտտրէշ վէ նէգտինէ գատատ իմմիշ , վէ ֆիչկագ գիր տ-տանէմն տէտիսէէրինի մէ յատանտ չը-գատաչնագ , տնդ վէ տնդչէտ տը Սիմէօզ քէնտի գըզըտրընը իտատ-ֆէյէ վէչ օլատատ իչին , Կատ , տէ-յիլ Վիճատատի , իյտ միճքատֆատ կէճգէ ճէք տէյը , գրճնա տտգը չիտա-հէ իմմէ ։ Էտիմի , պէնիմ իչին հա-գըզըտնան գնտ տգատճը տէֆիլ-իյտ գիր հէտէյէ տէյը ։

Բէրինին գատ տճգիտատէք հագդէ օլատատիտնագան , Էմի՛ք գ տտրչը կէլ-մէնտ , վէ ֆէյատտ տգագղէ ,

—Սէն տատհտ գիտատէ գատմիմի-չինի , տէտի տագիմ մէ յատատէմի-ճէ , գու տէգէպատէն տատա մրիթա-գատտ իտէրիմ ։ Խտնի , էմի էմ , իմատատ իտէճէ յիմ ։

—Գատչգա գիրը տէտէճէճէկնի տօ՛գ մնճ տտէ ։

—Հէր նէ տատտնագ յազըմ իտէ , ան՝նէն էմրէրինէ պէ՛ըլէմէ քտէյիմ ։

—Էմիէյա վէ հէր չէ յտէն էմիճէ , վատիտատէքնը գրմիտը նագգըղն յա-զըմ գըզի , գիրտ տրճնատատ գէն-կինդիւ , Կատատէմի ֆտճ տտր ։ Պէն տատտ , մտղի օյատատան գիր մրչ-տան ֆըտնգգատան մնատատ , տուկէր իւ-քի մրչտօն ֆրատգ տատհտ կէմիյը-տէ քատ յիմ , Կէօրճէտօատան տտ , գիղ տէ տրճնատատ օյատատճագ տա-տէմ տգրատգնատ յատ չինն գճագըզ ։

—Իւքի մրչտօն ֆքատգ տը , գէյլ իմէ յտատյատատ Բէրճան ։

—Եւ պիէսիզ, հեմ չաւ մըզտաւ ագչէ, Սիմէօղ ֆամիլեասըն վա-
րիտաթիմնա եապըն պիը մէպլաղ տըր, ատ՚մ՚ը մի։ Իսմի ակնին ղեվ-
ճէն, բէտէր ու վոլիտէնինաէն մի-
լտաա գընտաղ տըր, ակն ատ ղեվ-
ճէնաէն միլտաա գընտաղըն։

Լիւք աիմբէնէրէք,

—Նէ՞ գատար ճինտեէմ, ատ՚մ
եամաշ սէտա լէ։

—Նէ՞ չարէ, լաղըմ տըր։ Պուն-
տան գամինտաղար, ակն հիչ պիր
ճինտեէմ իճրտաը հատղընտա իմ-
բէտիւտ իմմէ քիմէ ալըշմըշ-
սըն։ Իտմրընտա կէմիր պիր քէրրէ,
մտրքի տը Լա Թուր-Լէնտրիլի,
գընմ տը ժիւտադը, միւլտամ
Պօտրիկ, վէ Բընէ տը Բիէօհիւ։

—Պիլմէզմին քի, ատ՚մ Բէր-
ժան, Բէրմինն քէյտմընը դ՚ամիթ ի-
տէրէք, վէ տայլարը ատղտաղ պիր
թէր իչէ ըսընտարտաղ, պիլմէզմին
քի, էօրմիշ զամն իմմտիկիմ Բընէ
տը Բիէօ հատամժատա տըր, վէ պտ
կինճէ ուիճտ իմէօղտէքտտար էլղի-
սէտ կիմինմիշ պտատտ հտղտէ,
պտբատտա պտբընտմտղտտա իտի։
Մէրդտմ հէր չէյի պիրմէքտտէ վէ
քէշֆ իմմէքտտէ տիր։ Համիմտ
Դտրմինէ, «Մինչ ատտա ժամ տը Սի-
մէօղ տէյնինիչ» տէմիչ։

—Օլ ֆամիլիտա իչէ դ՚ամիթ մին-
տատէպտի իմմէք իչին, պունտան
տտհտ ատէտ նէ՞ սէպէպ օլտպիլիր։
Մտրքի տը Բիէժինէն սէօպէրի տտ-
տէճէ չիւտհէ օլտպիլիր, չիւտհէ
իչէ տե հիչ պիր չէյ իտպտի օլտ-
նտմտղ։ Պունտան պտչղտ, միտտմ
քի սէն մէրդտմտնտ տնճտղ թէք-
միլ էօրթիւթմէմէք չօղտպըղընտտ
պտբտնտմտչտտն, պտ հտղտէ քէն-
տինինէն պիւտպիմիճէն դտբ-
թտրտնտղընէ չտրէսինի մտտտճիմտ-
բէն պիրդի քտէ տճէչինիւրիւչ։ Իմ-
մի տլ չտ իքի չիչէյ. տէրտանին-
տէ գտն կիտի ղըրմըզտղ պիր բտհ
պտբտնտն չտ չիչէ, տտհմէ ժամնը
էօքսիչ պրտդտմտղտղտ քիֆտնէթ
իտէճէք տիր։ Տիկէրի քի, տէրտ-
նինտէ բէննկիչ պիր բտհ պտբտն-
մտդտտ աղը, սէնին զեվճէն տլ-
մտդտղտմը մէնն կղէճէն պիրիճիք
էնկէլի օրմտտան գտտտբընտճագ
աղը։ Պտնկտրտտա քի բտհտղըն մղգ-
տաըը ստնտմի իտղրէ թէբրիկ օ-
ղտնմտչ տտբ։ Շէօյլէ քի իքի տյտ
գտտտր տէգ վէ տճէչէտ վէ ֆտմի
իտէճէք տիրչէր, վէ պիր տյ սօնրտ
տտ Գտրմէն, հիչ պիր ճէֆտ չէք-
մէ քտրիչն ֆէմմի օլտճագ աղը։ Օլ
մտգտմի սէն սէրտպէմի վէ գընկճէն
օլտճագ սըն, վէ իչ տյ ետտ իմտմ-
մտդղըգ պտլ պտլ քիֆտնէմի իտէ-
ճէք տիր, վէ պտմը տյ սօնրտ նէ-
նի պիր մտտտմ պտրտն տը Բէր-
ժան, Օմէ՚տճ Տիտպըէտ կինչճէք
տիր։

—Էյ ժտ՞ն, ետնի հտգըմի օ-
ղտտ ժտն նէ՞ օլտճագ աղը։

—Ախ տը իտպտիմտճըմըզ կինիճ,
ետնի սէնին իտմինի վէ իտնտմտնը
պտնտճ վիրէն ըճտմի տյրինտէն պիր
տտտմի սօնրտ, ժտնտտան վէտմէտ
իմմէկէ հիչ պիր տէպէպսին գտտ-
մտտետճագ աղը, վէ օ պէնիմ տճտ-
տիրճինէմտիճն հէտիրճէտի օլտճագ
աղը։ Նտ՞ղտ, տետ չտտ՞զ մտտ։

—Նէ՞ չարէ, տետ չմտդըղտմ
լաղմ աղը։

—Նէ՞ մտգտմի իչէ պտյտճտ-
ճագ սըն։

—Եարընտտտ իմմտպարէն։

—Լտքին տտգըն չիչէէմի չտ-
չըմտճտտտըն, դիրտտ նէկէ պիր ետտ-
ղտղ իտէր իտէն, հտգըմըզտտ
քէզ մտզպիր օլտր։

—Ետտըմտդըղըն իտմմտտտլի
ետզ տտր։ Գըրմըզը չիչէ տճտգ մէ

տուշէս իչին, պէհազ չկիշէ ոճ Դարմէն իչին տիր, տէյի՞ւ մի։

—Էվվէթ։

Պա սէօզլէրոէն ոանրա, Բէբին հաքէսինի եիդիւնէ գոյտու, վէ պարօնուն մուսաֆիրլէրինոէն պիրիսինին հալըը օտատա ուհուրմուզ օլատզատա սինահ պիր ոտմինա իլէ կիզլէնտի, վէ ոանրա, Նուհ հարֆլար իլէ եոդալըրընըզ լուդէթի չիտաէթլէ թէլաֆֆուզ խաբէք,

—Հա՛յտէ, պէհեմ սէվկիւլիւ Նէշէմ, ոէտի, թէրթիպսիզ մինքէմմէլէմի սէնինն պոսկիյի չէրէֆինն օլան զիյնէթլէ եինէ սէնի իհատէ կյլէհէմ, իսոի զօրմուպունու պանտա ողաթ քի, սոլօնպուրա կիտէլիմ, լաքին տէհլիզէ զատոլ պաշտա քիֆադաթ իրմէհնէ հաճէթ եօզ տուր։

Պէօյլէճէ պարօն իլէ հուզ հալըը օտատը թէրք իրմիլէր։ Պունլար իչլէհամ իչինտէ անճաղ պիր գոչ ատամ պիրլիքտէ եիւրիւմիւչ իքէն, պիրտէն պիրէ գըրմըզը էվին ոահիպնի բէֆիկ ինտէն այրըլըպ, նոպէտիա օլտու, վէ պիր աղ ոանրա, Օմէր տու Տիսպլտան թէրք իրմատ։

32

ԴԸՐՄԸՋԸ ԼՎ.

Բէբին, քէնտի էլիսէօնինի կիպլէմէքտէ օլան սինահ տոմինա իլէ պիւրիւնմիւչ օլատզ, Օմէր տու Տիսպլտան տիչտրը չըզըդտան ոանրա, ոօլ թարաֆտա սէնէճէք վէ Սէն–Միշէլ մէյտանընտա տօղրու վիւթէվճիհ օլաճաղ եէրտէ, ոօղ թարաֆտա տօղրու կիրմէկէ պաշլատը, վէ օմէլինն գանտիլէրը իլէ թէգենեն իսոիմիշ օլան բարմաղլըզնատան թադրիպա նէքի եիւզ ատամ իլէրլէյիշ իքէն, Բէրմանդեն, Մօրալէսինն վէ Մալօնուն գօտրիմարտատա դուհուրա կէլէն ոէհէթլի կիճէոէ կիրմիշ օլատ դարըոը կէօրմիշ օլատ դամմուզ պաղչէ սիմաթըոնըն անբատնատա օհուդմուշ օլան քիչիճ պարուհուն եոդըընատա, քիրպիզի պիր սէտէտ ոէէքէմէկտէ օլտուզունտա կէօրտիւ։ Մէզքիր սէտէտնին համալըրը թէճհէբէլէրի իզէրինոէ ուհումադատա իսոիլէր։ Բէբին մէզքիր սէտէտէ օհուդմուգ օհմուրտա, քէնտիսինի նէրէյէ ատըրըոը իսոէ, եինէ օրատա կէօհնի իմէլէրինի էմր իլէէի։

Թադրիպա իուշ չարէէք ոանրա, կուլ էսհաֆտատ նամոտա ոօղալըն ուճունտա սէտէտտան սչաղը էնտի, վէ արզատրնատան քիսէյինէ կէվլոզ կէվլէտիկինէ թէէմին օլմադ իչին, պիր գոչ տէֆտար արըրնտա տիֆք նապար իլլէտիքտէն ոանրա, դըրմըզը էվին կիզլի գաբուտունա վատըլ օլտու։

Պինտեը մէզքիրտուն իուհի գոհթ, տոպտնօզտան մանուլ պիր մատա իսոպէրինէ գծտուրմուշ օլան քիչիճ պիր լամպանըն ճիսպի բշըզըլտա թէնվիր խոխմիշ իտի, վէ արտզ ծիսթիքէր, մատտամատրնըն ավտէհինէ տէկնին պէքլէմէք իչին, մէզքուրէ թարաֆընատան էմր տիրմէշ իքէն, մատևևամիւղ օլան պիր գօլմուզլատանատատէ տէրտնինատ տէրնին վէ ատքին պիր ուշգուեա տուրմըշ իտի։ Մէրգում ոտս հատտէ նէ գարտս աշըլտըզընը, վէ նէ՛ տէ Բէբինին քէնտիսինէ եոդ լաչտըզընը իչհոտի։

—Ծի՛, քիրէր, տէհոի հուզ, սէրթ վէ եիւքսէք պիր սէտտս իլէ։

—Էֆէնտիմ, տէեւս ճէվոզ վիւտի արտզ խըզմէթ քետր, պիրտէն պիրէ ուհուդըթ, չաշկընը կիտի պոզմատզատա օլան կէօղերինի եուտուլոզ։

—Սէն ալէօլէ՞ մի պէքճիին թ-
աէրմին, անոնա թէսիմ եմ-
էվ պէօլէ՞ մի նէզարէթի վոէնոմ։

—Ա՜հ, էֆէնտիմ՛... \ պէնաէ-
նիդ...նէզարէթի իմ մէք...պէք-
ճիլիք իմ մէք...խոմէր խոմ...
ֆադամ...ույդու, դէվալը ժիւ-
բիմէրսէն տահա դուվվէթլի օ-
մաղլէ...պէնի մոդուսդ դըլըը...
ա՜հ, էֆէնտիմ...տաֆվ խոմն...
մուզու պաեուրուն...ակեու ճէ-
ճատ վիկան ատսդ տիմէքէէրէք։

—Բէք խյի, բէք չօդ իմադա-
լամլարընա նիսպէթէն, եվնէ սէն
խյի սէրը խըզմէթ քնարսըն, ֆադ տաթ
տանա սէ՛ալէէնճէք քէէրիմ տիգդ տամ
էթ։

—էֆէնտիմ, չիմնի բէք ալէա
ուհանմըշ օլտու դու մուտն, պիր թիհն
դուվվէթլիմլէ սիդի տինկէօդուտ։

—Հայատ կիմ սէնին օտանատ, վէ
գարէօլանքըն եսթադընը տլ աշագը
էնաիր, վէ չու պու լոշտուդուտնդ
տայիբէնին դարուսու եօգքնատա-
քի կիգլի նէրսիվէնին տէօրթ քէօ-
չէ մահվլինէ գօ։

—Բէք խյի, էֆէնտիմ, ժիւ բի-
թէր էմբրիոդի չիմնի իճրա խոէր,
վէ ոանդա աէրհալ եօդտրը չըդըշ,
էկէր էֆէնտիմին էմրի օլսը խոէ,
գարէօլանքնա կիրիպ եսթտա։

—Ֆիլհադը եսթատլիլիսին, լա-
քին քէնտ օտանատա տէ՛յիլ, իլլա
էլպահնի չդուրմանատագ, հա-
բաճատգըն եսթատատա եսթաճատգ-
սըն, չէօլէ քի սէնի տանանդը-
մուզդըգըն իչէրի կիրմէքլիք մի՛մ-
քին օլմադըն, իչիմէ թատանճատա-
ըգըն, եսթանընա գօրտուն, վէ հիյնի
իպ թիզատէ գուլլանըրսըն։

Ադտագ իշըմէթ՛քէտը, ադիքճեդ
պիր իպիրտագը աէրուն իսկ Բէրինէ
տի՛գ նազար խոէրէք,

—էֆէնտիմ, ատէտի, ադճատա
խըշըլըգ կիսէր տա՛յ գօլգ տաճօ՛ր-
մուտուսդ. էկէրճէօղէ խոէ, թէտ-
պիրինիդ բէք ճիհնատագ գոմը։

Ժիւ բիմէր պու լագըրտըդդը
սէօյլէդ իքէն, սիմատը, ադտագդա
մահատու օդադագ, պիտագ թիճն
եէչիլէչակ։

Կուլ, կիւլմէդինի թուղդումուս-
լագ, չէօյլէ ճէվապ վիդտի.

—Խա՛յր, հալ պու քի պիք լոգ-
դմ տու չէհնէրիմ օլտուգճունատ,
էմրի պատիրէթ իգդիզաբնճա տա-
յինա ուհանըգ պուլունմադըգըմ
լագըմ տըր։ Իմոմ, հայատ կիմ
ժիւ բիմէր, վէ ադճա վիրտիկիմ էմ-
րի իճրա էթ։

Պու սէօյլէրտէն սոնդրա, ադտագ
թատանճատըրը պիրինքտէ տըրպ
տիշտրը չըգտը։ Պիր տագ սոնդա,
Բէրլին, մէրգուտմուն իսկ գաթատան
ուշագը էնթագ, թատոիս օլունան մու-
հելտէ եսթատըգը սէօյնդ իչինտէ։
Ա՛ուտախտարէն դուտա պիր նէֆս
տրմադըգ սէտատքնատան, ժիւբի-
թէրին սահմանտա պաշամիշ գը-
տու դուննու անդատը։

Պատէհու դըսրքդը էվին տանի-
պէսի սիւրկիւլէրի դեօդագ քէնտի
քէնտինէ տոսիս, «Համու օլատն,
տրմըգդ էվին օլտուտ» էտի։

Պիր տագ էվիկը Բէրլինին, ահ չէհն-
էրինտէն պահ իմտիկինի իչիմ-
տի՛գ։ Ֆիլ վագը մէգդուտմէնին եսա-
յընըգ պիր տու չէհնէ վոր իսկ, վէ
եսիոտ եսթընըգ պիր տու չէհնատէն
գօդդմադատա իսկ, վէ օդ ահուչէհն
իսէ, Լիւք աբ Ֆէրճան իսկ։ Ա՛է գ-
պուսէ պու սրբատա եսանըբմահօր-
տու, չիմնի, մէրհամէմիսդ վէ
ակրմ պիր էսիր տահիսի, հիւքմա-
տրմընատա պուլունատատագդն։ Էկը
թատագքնատան նատըգ քի պապմնո
թատագին օլունուգ փսէ, Բէրլին տէ
միւտատէթի մէտիհճատէն պէտու պա-

ըսած ատ Բէլշասարայ էր, որ թագաւորը էր ըսած ատ, որ Բէլշասարայ էր, որ թագաւորը էր ըսած ատ Բէլշասարայ էր, որ թագաւորը էր ըսած ատ Բէլշասարայ էր, որ թագաւորը էր ըսած ատ

տրհա ուղուն միւսաւէթ տաեան-
մաոք լաղամ կէլիր իսկ խե տէ,
չու դարանլըգ վէ գրմբլտանմամուզ-
ըդ քէռախմնի լմէլեֆ լմմէքտէ
տիրլէը։ Հալ պու քի պէնիմ տա-
հա քէնախմնէ իհմիեռճամ վար
տըր, էմմէմ, անքն էօմիս պանա
միւճէրբէս միւդմազի տիր։ Պինաէն
պէյհ ալմը այ օռնրա վէֆամ լմմ-
մէսի լաղամ տըր։ Զիւն քի օ օլմա-
եքնճա, Բէրճան էլմմնէն դուր-
թուռաճապ տըր. օ օլմնեքնճա,
մնադսէտմէ վառը օլամնեռաճադըմ։
Վագտա կիւնլէրի հիտապ օլմուշ
կիպի կէօրմնիեռեօր, վէ քէռնախի
տէ եռագքնուռա սէճմիւպ պիմէճէք
տիր կիպի դռնն օլաէռեօր, լաքին
իրմ, պօշ պիր քէլմէ տէյիլ տիր,
վէ պէն, ժան տը Միմէօզ, պէ-
նիմ հարիռատէ թռատմվռատմէքմ-
ճա ֆոյտէ լմմէեֆեճէք պիր հալէ
կէլմնճէեե դռատը, մէզգռ քէնին
չու էօմիսմնիռ եռախատ ճան չէ քիշ-
մէ քմլք հալնին ռատռմ տաեէսմնտէ
թէմմիռա իռտճէյիմ։

Պռտէհռ Բէրին եռանքնռատ քի օ-
տատեռ կիւրէրէք, մէչէ ռղռճքնռատն
մռռատմռէ պիր ռատնռքդ ռչռք, վէ
մէղքիւր ռատնռքդ իչնէռէն ռիւռհ
ճռմիք պիր քիւչիւք չիչէ իլէ պիղ-
լռքռատն քիւչիւք պիր դռատէհ ռլ-
ռք, վէ մէղքիւր դռատէհ ռէքռատնի-
նէ պիր դռչ տռմիյռ քէնհռիղ պիր
քռւհ դօյռտդռատն ռօնռրա, ժանքն
եռանքնռա տռմէիմ, վէ գռրեօյռտք-
նքն եռանքնռատն տռրդքրմքչ օյռն
պէեռտ վէ դայիֆ գօյռ. իռղէրինէ
էլինի վռղ իյչէռի։

Ժան կէօղէրինի ռչքդ, եռրք
պէլինէ դռատռր տռօղռռքռռ, վէ
հէր նէ գռատռր չռռնդռանքն քշքղք
քէք ճիւղի խռի խռե տէ, կէօղէրի
պիւռռղիւխնն գռրռռնյքդա տրքչմքշ
ռքռռ գռռնռատն, մէղքիւր քշքդա
տռեռռնռռմեեռռդ, կէօչ գռբռգ-
լռրք հէմռռն գռքռռնռք, վէ ռյնի
վռգքխռա տէքրին պիր ռ՛հ խռխգ,
տռղ էլինի կէօգռիւնէ գօյռտ, վէ
տիմչռքնռատ խռե պիր քէռէչ ռչէռ-
մէխի միւչռհէռէ օյռնռւեօր խռի։

—Պիր ֆէնռյք՞գ մը հիռտ խռի-
եօրռռնռւղ, տէեռռ միւռղ լմմռի
կռւյ։

Բէմիչի հռյէ կէօրէ, կէնճ գրղ
պռռ ռէօղէրռէն պիր չէ՛յ ռռնռեեռ-
մռռեռռրռգ ճէվռգ վիրռէռի, վէ Բէ-
րին միւռղինի լմէ-քռռրյռռքգ, վէ
քէռախմի տռմի էլինի ժռռրն կէօգ-
միւռնէ գօյռնռքնռատ, մէզգռռրէ
տիխրէռի, վէ տէրհռղ ռրգռռքնռատ
ռօգյռռ ռքչռռեքգ, կիւճ իյէ ռռն-
յռչքրր պիր չէռատ իյէ,

—Ա՛հ, ռա՛լմէչ . . . ռ՛լմէչ . . .
եռ՛նքռեօրռռմ։ Ա՛հ վռ՛յիռէճիյիմ,
վռ՛յիռէճիյիմ, էճէյ չէրգպէլմինի
նռռշ լմմէ-քրիկիմ իչնն պռռնռ եռգ-
ռտքմ լմմէ-քրիկէ կէյմէեեճէ՛-քմի-
սնն, տէեռռ բէրէյէռի։

—Դը՛զքմ, պիղ էօրմէեեճէ-քռռ-
նիգ, տէռի Բէրին, վէ պէն, պիղի
եռգ-ռռգռատռ օյռն ռմէէչի ռէօնռիւ-
մէ-ք իչնն, խռատէյմէն վռյիռէնիղ
թռռռտֆքնռատն կէյմիչյմ՝ ռռիր։ Իմ-
ռմի չռռ ռռռհռռ իչնինիղ, ֆէրռհյռռ-
նռռճռգռռնքղ։

Ժան, Բէրինին իռղէրինէ մէյ-
եռռռռռնէ վէ մնռնէռռքղ թռռրզռռռ
ռմէֆքը նռգռռր կյէռի խռե տէ, է-
լինի ռռռռ պիյռռք գռռէհէ ռղռմի-
մռռեքգ, պիվռռքռռ իչնինճի ռէֆռռ օ-
յռռռռգ,

—Վռ՛յիռէճիյիմ, վռ՛յիռէճիյիմ,
տէռի եռմռռչ ռէռռռ իյէ։

—Հռ՛յռէ պռգռպքմ, ռէեռռ
Թէ-քռռրքռռռռ Բէրին ռմիր պիր ռէ-
ռռռ իյէ., պէնիմ ռէօղիռմիռ ռմինէ-
մէյի վէ իմռռռմի իմմէյի ռիր։ Հռ՛յ-
ռէ իչնինիղ, չիռ՛նքի ռրմքգդ ֆէնռյքգ

հիսա լիմ ակ եէ ճէ քսինիզ։ Ինչինիզ . . . զիրա պէնիմ մանթուզում ալա տուր։

Ա՛յնի վազքիսա Բէբրին գատէհի կէնճ զըզըն տատադըրընա եաղ-լաշտըրտը։ Ժան պիրտէն պիրէ տիմըրէ ակ եէ պաշտաեարադ, լէհճէ-սինաէ նէ ֆրէյմ վէ ատհչէմ ալէա-մէյի մուչահէտէ օլունտու իսէ ատ, ատա մուգամէմէյի էսէրի կէօա-թէրմէկերէ ը, քէմանի լիմատիէ մէզգիւր չինչէտ ակ լուհու ածն տամ-լասընա գատար իչտի։

Հէման օլ զէման զէլիզը զըզ-ճըզտըզըն պաշը թէքըրէն եատիմ ը-զը լուզերինէ տէվրիլիպ, կէօզ գա-բադլարը տախ գաբանտը։ Շու հալատ մէզգուրէ եէնիտէն ույգա-եա տատըջ իտի։ Բէբրին իսէ, պի-չարէնին գարեօլատը եանընտատա օ-թուրուպ, տիգգամը թաւիճ իլէ զէվալընըն սիմատընը թահդըգա պաշլատը, վէ պիր գաշ տանիյէ ածնա, մէզգուրէնին եիւպիւնատ էհէմմիյէթլիճճ պիր թէպետտիւլ հուսուլ կէլտիկինի կէօրտիւ։ Նէօյ-լէ ը քի լէհճէնինն օղլունդուզու տ-զատը, վէ կէօղլերի էթրաֆընատ-քի մէրկուզան գատարմըտը թէնէզ-զիւլ պուլատ, վէ եանատլարը,դա անընտատ քի բէնկիտիզիճ եէրինէ պիր ճիւզի զըզմըզըզդ հուսուլ կէլտի, վէյհատը միւսաւի վէ լաթիֆ պիր նէֆէս ալմազըզդա կէօքտիւ թահ-րիդ օլունմատա պաշլատը։

Պու հալէտըն աշիքտար անզա-չըզըճօը իտի ը քի, կէնճ զըզըն հիսա էյլէտիկի ֆէվգէտատ ատը, մու-վաֆգաթէն տէֆ ու իլգալէ օլմուշ իտի։

Պունուն իւզէրինէ Բէբրինին տա-տադըրընատա պիր թէպետտիւմ հու-սուլէ կէլտիգ, մէզգուրը օտատը, եախօտ տահա տօղրուտու ժանըն պուլունտուդու զընատանը թէրը իմ-ատ վէ քէնտի քէնտինէ տախ,

—Տահա ալթը պըլըդ էօմրիս վար տբր, տէտի։

Բէբրին պու միսահատաեը իմ-ատքատն վէ մէզգուրը զընտատնըն կիպրի պատուսունու գատատզդատն ատնտա, քէնտի եամատ օտատընա կիմսի, վէ եամադընտ կիմսէ քսին կէ հատըրըտատը։ Ժատգտի կիճէրի-զը իտատէմինի պիմիրտիշ իչէն, նա-կէհան գատարըզընը թէպտիլ իմտի, վէ ֆիքրի ալթիստի օլմազէ ուհու-մատը միւմքին օտանատճադընատն, վագթինի չալըշմադա կէչիրմէկէ գատար վիրտի։

Կուշան նէ իշ իլէ մէշղուլ օտա-ճադը մանթամատը։ Ա՛ճըդուժէ ֆալ պագմատըզը զէման, պիր թագըմ զէհիրլէր իլէ է.յէնէմէ.յի, վէ մա-անէլէրտէն տէհչէմտի խիւսուսատալ չըգտըմճատը պիր քէ.յֆ վէ պիր է.յ-լէնճէ տատա իտէր խտի։

Պունատան պաշգա, ժան տը Սի-մէօզնէն համրէնիս տտիթը տյ գա-տատ ուգտամատագ օլան գատվէթլի բուհուրը օլ կիճէ թէրթիպ իտէ-ճէ.ը իտի։

Պինատպէրին Բէբրին գատատքնատան տիշտրը չըզըգա, տիհհիմաճ օտատ-գատ չիտատէմտի ըշըզը քէնտինէ վիրէ պիլճէճ.ը տէրճէտէ պիր լամ-պա եագտատ, վէ պատէհու քէնտի-նէն ճամտը բիմտա տայիրէսինէ կի-րիպ, ֆուրսունտարըն տիէչինի եագ-տը, վէ ատնտա քիմտա չիշէլէրինի վէ իմնի.րէրի տէրհատ յոտիմտու-մուշ օլան քէօմիւր քէօղէլի իտա-թինէ գօեուտ, մէզգուրը մուհատ-թատտատը մուտատէմտէ էնատտընատա իմիմինտ իլյէտիկի ճամտատն մուտքե-յի տտախ պաշընտա կէչիրտի, վէ պիր թագըմ քէտկին պուզուտտատ էհիտ-ֆընը իհտատա իլյէտիկէրի զէմատն, քէնտի քէնտինէ կէչիրմէ

վուգաամիլոը խաթըըմնա կէթիը-
մէկէ վէ իւմիսէը իթմէկէ , վէ կէշ-
միշ զէման իլէ միւսթափէկի կէօ-
զիւ էօնիւնէ կէթիրմէկէ պուշատը ։

—Ա՛հ , աէսի , դաւվէյ իւ խաթը-
բէսինի թէքմիլ էօմրիս իւղէրինէ
աթֆ լլէսիթքաէն ուսրա , ա՛հ ,
պէնիմ իմիմեսը հօճամ օլան եէ
հաւա Սամանէլ , էօրէճէկի վադքի ,
պանա , « Ոէն ուսա , էն ուսէհ լլիկի ,
« պիր խանէճիք թէշիհ գուպուլ
« իթմէզ թըլըըմը , եուսի քէօթու-
« վիւք իշէմէ քիւք իրինի վէրսիմ ։
« Պէնիմ սաեէմուռ ուէն զէնկին վէ
« գուվվէթի օտաճաղըն ։ Պիլճիւմ
« լէ տղրաղը նէֆսանիւէ վէ պէս
« ուսիէսգարսան խոմիֆսաէ խաէ-
« ճէքմին ։ Զամանըսըն իշինաէ ալ-
« լահըն ասաէսաճաղըն , վէ պէրէ-
« քէթիլ պիր մահսուսա նապիլ օլա-
« ճաղըն ։ Սէհին կիւրէճէկին մու-
« աէն տայիւնա պէ քիր , տայիւնա պէ-
« րէքէթիլ վէ էպէս իւլ ասգատ
« զէնկին պիր ։ Ալիսան վէ իւմ , իշ-
« լէմէ պաւնըար էօմրիւն իւքի լուզէմ-
« լէրի տիրլէր ։ Դաւսուրս հիշ պիր
« չէյ աէյիլ տիր » աէսիկինաէ , հագ-
ղը վար խոշ ։ Օլ իթմիսէսը ալիմ
բէյզամպէրը խոմ , վէ քէնաէ բէյ-
զամպէրլիկի սէ ֆիւիւէ կէլաէ , չին-
քի լիսանընարըն պէս սիսգագըրը ,
տղրաղը նէֆսանիւէլէրի վէ ճիւն-
հա ու ճինաէէթիւէրի պանսա սէրվէթի
պահշ իթմիսթէրի կիսի , ազ վա-
ղըթսան տաւսի գուվվէթի տահիսի
օտաճաղըմ , զիւրս պէնիմ իշին միւ-
էպէպէէն գ սբանուրշ գունն օլունան
սսբըզսաէկան ալէմինէ , անըրմ սս-
չէգ սուրէթսաէ տաւսիշ օլագիւճճ-
յիմ ։ Ալիսը այ կէշվէգսէն , մնսսամ
պարօն սը Ռէբճան օտաճաղըմ ։ Էվ-
վէլճ , սլիսը այ կէշվէգսէն , բէսաէ-
րիւիւն , աէսաէմին վէ ճէսաէիմին խոզ-
մէթի իթմիսթիրէրի վէ միւթի պէն-
աէէրի պուբնասուգըրը ևիւ քսէք
Պըրթանեսոը էֆֆենտիէրին իսմինի
թաշքեսաճաղըմ ։ Պիվրիմ քի շսռ-
Ռէբճան , սղշագ , նաճուսաուշ վէ
ճէնսաղըշ պիր քիմսէ սիւ ։ Հա-
քին էկէր էօյլէ օլմնսաա իսէ , պէ-
նիմիհ էվվէնիր սի իսէ ։ Խայր ,
իսայր , իսայր , Պուննան պաչքա
նէ՞մէ լազըմ պէնիմ ճնսան նէ սս-
նսրսաա ուսէմ օլմնսաք ։ Պէն անբն
եսվլնքղ իւնվանընը իսմէէօրսմ ,
հսղ պս քի քէնսոիսի պէնիմ սէչ-
րէճէ թսագսիհ իսէր իսէ , պէն սէ
քէնսաիսինի օլ սէրքճճէ թսագսիհ ի-
սէրիմ ։ Հիշ չիւսդէմէօզ սսս ը քի
օ պէնիմ էօգվէմի սրզսւէմէքսէ
սիս , սի պիր քէրրէ քէնսոի զէվ-
ճէսի օլսս իսէմ , պէնսաէն այբրըգ
գուվվսթս ըսնգ իշին , հէր կիւնսա թէ-
սսսագիրի սիւշիւնէճ էք սիս , ֆսա-
զսմ պէն քէնգոիսինսաէն էվվէլսսսվ-
բսնսաթսագ , միւսիւ պարօն սը Ռէբ-
ժանը սսս լ գ սլմնգըզգ քէսէրինս-
սէն սսգընսաբըմնգ իշին , էվվէլսա
մնսսամ պարօն սը Ռէբժան սսս լ
գսլսաճագ սըը ։

Իշ պս սան միւսսհագա իւղէրին-
նէ , Ռէբին ճսաճնսան ժսսքէսի սլթ
թքնսաա թէգսէսիւմ իթմսի , վէ
միգսսւմէ , քէնսաի քէնսոինէ սէզքիը
լսգ ըրսսրքսրը սէ օյլէսիկի սըրսսաա ,
քիսիւսճա մնսսամէլէսի բէք ճսվաշ
իւէրւէմէքսէ իսի ։ անճագ պս-
հսղ Կուրա հօշ կէօրիւնէմսիկինս-
սէն , մէգգսսրէ սիսգսսրսան սիւս-
յիւք պիր քէօրիւք սլսը , վէ պս-
ոսսրէթվէչ օճագսսսքի սվէչի թէշ-
սիս իթմէ քիւկէ պսչքսսրշ իքէն ,
պիրսէն պիրէ սսւրսսս , պիրս կի-
ճէ սսւսլսսւս արսսաքնսաա , էսիթս-
ֆսաս ոօգսսրը քսսրսսֆքնսաս վսգը
պիր գ սբսւնսան , իհվիսմսնը քսմ
իւէ սչրըքգ , թէքրսրէն գ սբսնրքս-
սրգը սէսի գսւսչրնսա կէլսիշ օլ-

պիտի ըսեմ, ինչո՞ւ, զըսիլը էլ, ճիշտ ես պիտի ուզածդ ըսեմ, եթե ինձի ըսելիք մը ունիս, ես ալ ուզածդ կ՚ընեմ, ինչո՞ւ ես ալ ինձի պիտի ըսեմ։

Պենտալիոնին Բերին ճամբը ապրեցաւ չըսելով, պիր բենչիլեեճ ոգըտուելու էլ չէր մտածեր, վե մեղքիւր բենչիլի ալ, ախչաբլան ապրելով։ Ու ասա օրհալըդ ֆեվգելատե գարանլըդ ալտըգա կիպի, սիքիճնեի տակի պէր քէմալ իսի, եալընըդ պիր քէօրէյին ուղապտան հավլումագ ուսի իչիտիկ, հալ պու քի մեղքիւր ապրեցան հիչ պիր քիմնե կէչմէեօրտու։

Կալ բենչիլեյի պոթաալըդտան ասնրա, պիւյիւք ալանըն պօեունա եթրիւեիւզ, ալդատրնատա ժիւ բիլթէյին եամաթըդը դալուեա նոպ լաշապ, վե օրտատա տակի պիր գաչ ատնկյէ պատալ էհրատքը տինէտի իսե տե, ատագ խըզմէհ քեալըլըն հըրըմքըլնատան պաչգա պիր սէս իչիտէմէտի, վե մուախատաբէն գայնատուեա պաչդամըշ օրան իմ պի բէրին եանընա կէլէրէ՛ք,

—Պու պիր պօշ չիւպհե իմիշ, սէտի քենալ քենալունէ, հէմ կիճելերին սիւքիւհի էնատընատա, պաղը գարիպ վե մանիեատք անդաչըմատ սէտալէր իչիտիկէտի իմատիկի տիր։ Պուհատա տա գաթի նապդալ, դըսիլըդը էվ մաղպուլ սուբէհատե գարագը պըր, վե հեր չէյ քէմալի ատայիշ իւզրե օրտուդունատան, գօրգաճագ հիչ պիր սէպեպիմ եօգ տուր։

Կալ պու սաբէթլէ միւսլիմերին գարագ, իլի ակֆա ալմէշ քէօղլերինե ակիրտէն պիր չըպուգ սօգուգ, ալմէշի գարըշըլըսը, վե պիր թարաֆատան գ՚ըզըլճըմիւր բարլաճդը պրատա, ախկեր իմատֆատան քէնախսի, գահի իմանիկի ուզուն միւքատէմէտինե պէհթէքսըր պէտ իյլէտի։

33

ԿԱՃԸ ՓԱՁԱՒԱՍԸ

Բէյճան, կալ իլե կէօրիչմիւկիւ պէտան, էլինտէն կէլմիկի մերիմէպե մէհմանէհի կէօտէմէյիշ իտի։ Գագահի մեղքիւր միւրագահատան ասնրա, ալ ատ հղէհմի մախսուգ քենալ գօլմուդտան իմբը պիրլե, գատագալըդ իչինտե գայգ օրատուդունատա, պաչքնա գալըն. պիր օրատան վուրուլմատըտան նուշի քենալնի պիւտպիւհմէն գայգ իտէրէ՛ք, ախչինամէքլի՛ք իսկիմատըքնատա մալի՛ք օրմանատան ատէմիէր կիպի, պիր պայկընըզդ հիտա իմատ, վե խուրտումնի միւտաֆիկլէրին ատ էհրատֆքնատա իմէճէմիհ իտէրէ՛ք, քենախինի գ՚ուերըմնատա, վե մեճհուլէ գ՚ատըն հագգընատա պին տիրիլիսիւալէր իմմէկէ պաչկատագ լարընատան, պարօնատն ագըճա զատֆէթի գիմմատպ ատահ գիեատե տրմատ։

Բէյճան պու սիւալէրէ ճէվապ վիրմէ՛ք իտմէհէրէ՛ք, մուտատե, ատը իտի. պատա պիտ օրմանե՛ք, պիր գատրնա պիտ տիր, իտքին պէն օ գատրնքն իտմինի վիրէմէմ։ Պատէհու տիկէր սիւալէրէ քենախնի ճէվապ վիրմէքտէն գատմատագ, վե պիր ագ միւտատէթ սիւքիւթ վե սիւքիւհէթ իչինտե գալատագ, զայգ իմմիշ օրատուդ գուվվէյի տպլիհէտինի պէհթէքսըր իտմինհատալ իմմէ՛ք իչին, պիր իմագլատ սիւտաֆիկլ ատպնտըրնը իմէ՛քլէ, քենալ տայիրէյի մուհատուհմինէ կիմատ։ Վէ օրատա պիր գալ

թուդ սանտալեէսինե օխուրուպ, պաշընը իքի էլչէլի իչինե ալաը, վե օլանճա գուվվէլլի ապլիեէսինի քէնարինե խօբլաեարագ, տիւչինամէկէ պաշլատը, վե ֆիլվագը պիր ազ սօնրա, պուլունատուղու հալին վե խամէխի թէքմիլէն կէօղիւ էօնիւնէ կէլսի։

Պու հալ քէք մէչեուսիեէխպաշա օլուպ, պու խուսուսատա իւմիտ լիմմէկէ իհթիմալ պիլէ եօգ իսի, զիրա հափզոսթը հալ էն պիչիւք խաեալաթքէն վե էն մուզիրը իհթիմալաթքէն պիլէ տէրէճէսինի թէճաւուզ լիմմէքսե իսի։

Պիր սահթ էվվէլ, պարօն աբ Քէրժան ալատաբճը պիր էմինչիէխի ույգուսունա տալմիշ օլուղու հալատ, գարշըսընատա հիչ պիր մուշքիլաթի կէօրմէէօրսու, վե հիչ պիր թարաֆտան պօրա զուհուր լիմմէեճէկլինէ քէնարինճէ իսկեսահթ օլմուշ իսի։ Զիրնքի Լիւք, քէնարի զանընը դաիիսինճէ, Րընե ալ Րիէօ ճօլմիշ, վե Կուլսըն մուզիրը դուվվէքի մունվ օլմուշ օլմաղլէ, քէնարի ասրպէսթ վե դուվվէքլի զանն իչլէմէքսե, վե մուվաֆֆաղըյէթը բիւղկեսրը, մէհարէթլէ պուլան։ մունդատա օղուղու ատնատալընըն հէքքէնդէրինի չիչիլմէքսե իսի։

Լաքին Լիւքիւն ույգուսան ուեանմասը աէչէքթէլէ գալըշըդ օլուպ, իքի պիչիւք ալէսամէքի, պիր ֆուրթունա զուհուր իսեճէկլինի շիւպհէսիզ կէօռթէլմէքսե իսի։ Պու ալէսամէքթէլէրսէն պիրի, Րընե ալ Րիէօնիւն հաեսթատա օղուրագ, հէր չէչի պիլմէսի, վե զահիրէ չըգարմադըղը թէհոտա լիմմէսի, վե տիկէրի իսե, իթրա օլունմուշ օլան ճինաեէթի աէրիի հաեսթիխինին կուլսըն հէտինակ պուլունմասը իսի։ Եու հալատ Լիւք իչին, չէրիգի հուզուրունատա պաշ էյմէքսէն, վե անընն հէր քէչֆինէ ատի պիր էսիր կիսի իհթատի իհմէքսէն պաշգա չարէ եօգ տիմէք իսի։

Իշ պու իքի չարթալը հալ մուվաճհէսինատ, պիրսէն պիրէ վե չիտաէթլի պիր թարղատա պիր ապլի թէէսիր հասըլ օլուսու։ Շէօյլէ քի, գարշըսընատա ատէմլէր պուլունուղուշ հալատ, անճագ եիւզ ուզկունըղուղու, տուտուգ պէեազլըղը վե սէս տիթրէմէսիյլէ զահիրը օլսըն պիր խըրս ու հիտաէթ, Լիւքիւն գալպինի վե ֆիլբինի իսթիխա իհթատ, վե Բէրինին ալէյհինատ, Մէսկինի իչին հիչ պիր չէյսէն բիւճուս իհմէեէն տէհչէթլի ատատվէթլերսէն պիրինի հիսս իյղէմէկէ պաշլատը։

Դատ, քէնարի մուգաէսինի թէճավուզ իհմիշ վե պիր խէթա իշղէմիշ իսի, չիւնքի Քէրժանըն զէվճէսի օլմուգլըղը իստատա իհմէսիյլէ, միւմքինսիզ օլան պիր խուսուսու արզու իհմիշ իսի։ Եու գատար քի Լիւք, քէնարխինին նամուսունու մունհաֆազաթէն տէյիլ իսի քի, պիր ալչագ վե ճանի օլան մունթազդա իսինին վիրմէք իսթէմէեօրսու, նատըլ քի քէնարխինին Գարմէն իլէ վուգուչի իզտիվաճը տա պու տէսինկիմիզի իսապաթ իհմէքսէ իսի, իյղա, պիր խայլի վազդըմատան պէրու մէզկուրէ հագգընատա աէրքեաը օլան նէֆրէթի, մէրդումէնին թէքվիֆի վազըսըբյա ֆէվգէլատէ արթմըշ իսի։ Լիւք, չէրիգինի բէք ալէտ թանըսըզը ճիհէթլէ, արզուսու, քէնարի խունմանընը էյսէ իհմէքսէն վե ասըլզատէկատն ոընքֆընա տաիսիլ օլմուգատան իսթարէթ օլուսուզունու պիրիր, վե քէնարսի անը նէ տէրէճէ թահգիր իհմէքսէ իսէ, անընն տա-

խի քէնահինի օլ աէրէճէ թահդիր իմմէ քան խուսկինի հիան խոէր, վէլհասըլ Բէրլինին, պիր քէրէ քէնար ղէվճէնի օլսուդանատա, քէնահինին էն եադըն վէ էն մուխամթարալը սիւչվէնի կիպի քէնահինաէն դաբդուլնադըդը արզու խաճճէկինէ դավիէն իսկուսի օլմուշ խոր։

Իմոի, օդուճանդարըմըղճա բէք ալճա մալիսմ սիւր քի, կօլ պիր սիւչվէնաէն դաբդուլնաը վիւրատա իթթիկի թադիրատ, պուռնէ իթիճէճ վասըլ օլմադ իչին, հէր հարատ մուվաֆֆադըյլէթ պուլաճադ էնվարի իճտապիրըդը պուլադիր խոր։

Իչթէ պու միւհասադաթտա մէպնի, պարօն սը Բէրժան, բէնկի ոլմուշ օլսուդու, վէ կէօղէրի իչէ տուատագարը իւղէրինատ իճհարատա վէ սէպապի էսէրի կէօրիւտիւկիւ հարատ, թէլաշդը ատըմդար իչէ օտանըն իչինատ կէղէրէք, քէնահի քէնահինէ ոթթիատ-քի սէօղէրի սէօյլէմ-քատ խոր.

—Ա՛հ մէ-քուհ ճատը, ա՛հ մէլուն ղէհիրլէ-յիճի, սէն պէնիմի ճէնկիշդիմ-քի խոխէ-օտուսն, տէյի՛լ մի . . . քէ-քի ալճա, ճէնկիշէլիմ, վէ պու ճէնկէ պու կիճէյսէն պաշլանադըմ. պիր ատահատան կէօրիւրիւղ, պադալըմ սէնին աշքդ վէ մուշուդ-յարա տահատըլըն իսլահ-յատ վէ քուհյար, պահա դարշը սէնի մուհաֆադա խոէպիէճէ՛ք մի տիրէր։

Տէրհալ Բէրժան ադահօդահան մուտանուլ օլուդ, աէմիր վէ սէուէֆ իսկէ դաբդը պուլունան պիր պիչիք վէնէտիք պիր բօտա ճանդնա գօշատա, վէ պուռնուն չէ-բդի ճէկլէրինի պիր կէրմիկ ապիմիկ տրայէքտըրգահատան ոճնըտա, մէսէրբէթլէ պադըբարադ, վէ նիհնատ տահի պիր ադբատը վէ օրթա տէրէճէ պիչիքվիւ-քատ չէվիքատէն պիր անահթար թատթադադ ատղրուլատա։ Մէդքիւր անահթար, կըրմըզը էվլին տրտ դաբուտանուն անահթարը խոր։

Պու անահթարըն նատըլ օլուդատա իմմ միւնատիպ վադքթտա պարօնուն եէմինատ պուլունմատը-նը կյդահ իթթիկ իչին, օդուճանըլարըմըզդըն գուվվէ-յի հաֆըզադաըրնատ միւրատաթ իթթիկ-քինիկիդ լադըմ տըր։

Իչդու հիքատեէնին պիտատէ-թիմատ, Եանի 1722 փետրուար 20-նճի ադշամքնատա, Բէրլին, Բէրժանըն, Իրմանէլ ատղաղնատա-քի պիչիք դաբուտան դըրմըզը էվկ կէյտիկինի կէօրտիւկիւնատ։

—Նէ՞ իչին Էսմուֆատնամ տար ոգադատան կէլմէտին. քիչիք դաբուտանուն անահթարը սէնին եէտինատ տիր, տէյի՛լ մի, տէմիշ խոր, վէ պարօն տահի մէղդուրբէնէ ճէվապէն,

—Ֆիլմագը պէնիմ եէտիմոէ տիր, լաքին մէղքիւր անահթարը պուլամնադամ, պուռնունա պէրաբէր զայդ օլմամըշ տըր, վէ եարբնա պուլտրտամ, տէեռս մուդտապէլ իթմիշ խոր։

—Էվվէթ, հէմ վադքի կէյրմէ-քսիզին պուլմադ լազըմ տըր, չինքի պուլունմատըդը հարատ, խանէմտէ բահահթ օլամամ, վէ էկէր եարբն մէղքիւր անահթարը պանա կէթիրմէդըն, քիչիտի տէյիշիրմէ-քիչիմ իճատ խոէր։

Ֆէլրատաը կիւն հէր նէ պատար զայդ օրան անահթար պուլունմատը խէ տէ, Բէրլին, մէղքիւր անահթարը հէր քիմ պուլտրտ, հանկը դաբուտան օլտուզունա պիրմէ-եէրէք, տրտ գուլլանմատատաճադը-նը ապուշունուկիւնատէն, քիչիտի

տէյլիշխիւեաի, վէ պարօնա խէ տիկէը պիր անսխիմար վէրտի։

Հիքեաեէ խմտիկիմիզ վուղուա-ամլարըն իճրասընատան վէ Ալի-քիւն տադը իճտիմաճընատան սօնրա, մէզքիւր իլինճէ անսխիմարա իհթիեաճ գալմամըշտա, Բէրլին կէրտուեէ խա-թէտ, վէ Ալի-ք տէ իեուտէ իհտիս Անճադ արալըդտա Բէրլինի դայդ օլան անսխիմարը պուրտու խէ տէ, պիր տախի օնտան պահս իհմտի, վէ պիր չէ-քմէճճ քէօչէվինէ տիմար իչիճէ մէրդուտուն քէմալի մէսէր-բէհիլէ պուրտուղու անսխիմար, պու անսխիմար խտի։

Պինտէն ատէյհ պուղտան սօնրա Բէրլինդն դըսմըզը եվէ կիրէպիլ-մէսի, դօլայըսըմըշ օլուդ, հահիմա պու խուտաա, մէրդուտունի թտա-միմ իհտիկի, վէ իճրասընա էլ վու-րտաճադը թէչէպպիւսիս հադդընատա պաշլըճա պիր նօգթայի հարէ-քէհի ծադտաճընատա խտի։

Շու արալըդ Ալի-ք, Գօղօլիդ օ-նդն մուհիմ տաբէհտէ վա բուրա-քադ, պիր խայլի վադքի իչինն պիր իչէ եարտուղ հալէ կէլտիկինտէն տօլայը էտֆ իհտի խտէ տէ, նէ՞ չարե քի թէհիհէէտա-ֆիէքատէն հիչ պիր ֆայիտէ հասըլ օլտուդաքդ, պիր ան եվվէլ իշ կի օրտիի խտի, վէ պու պըրտաա տալի քէնտիի իլէ տատըդ խըղմէհի քեատը Մալօ իսդէրինէ կիս-վէնմէսի լազըմ խտի։ Պուղտան տա դահի նազդը իչի էրքէք, խմիէր խ-տէ կուլ թէտմիհէ օլուղտան, պիրդա-պընա դալըշը քեաֆի տէյլի մի խտի։

Պատէհու Բէրլիտն պիր չինկըդադ չալըպ, հուզուրունա կէլէն խըզմհի-քեատա, Մալօնու քէնտիինէ կօն-տէրմէսինի, վէ, մադըի տէլ Բիո Սանթօտա (Մօրալէս) տտա, քէնտի նէզտինէ կէլմէսի իչին բէճա իլէ-մէսինի էմի խմտի։

Մօրալէս իլէ Մալօ աէրհալ Բէր-ժանըն նէզտինէ կէլտիկը։ Մօրա-լէս, իւչ չարեէ-ք ոատի էվվէլինտէն գիեատե աէրհօշ օլմադըգ, տօղրու ատրէմտե պիր լուգհի իրտատընա պիրէ վիւգհէտտիը տէյլի խտէ տէ, մուվադէնէխինի ատա գայդ իհ-մէեօրտու, վէ ֆիլվադը լազըմ օ-րան խուտատտա պուննատն իպտրէթ խտի։

Ալի-ք, չարչաուդ պիհյիս-ք Խա-քանեա իւնիֆօրմատընը չըգարըդ, սիեահ բէնկիլ պիր էլպիսէ կիյին-մէսինի ա օրտէտե էմի կյիետի։ Մալօ տտխի օ եօրտա պիր էմի ատտը, հաթիտա պուննա, քէմէրինէ խա-պանճատալ տալըդ, իւչ պէյհիը հա-դըրտատնատը, վէ տնղէր իլէ պիրլի-քտէ Անֆէր ատադը ուճունատա պէ-լէմէսի թատիմհիը վէրհիտի։

Պու էմի իւղէրինէ, Մօրալէս վէ Մալօ մուհէյլի մէդքիւրու խէր-ք իհմտիէր։ Ալի-ք խէ, սիմատը չաղ ու խէնատտն օլուտուղ հատէ, պէ-խէ-քտատ ատօնտատա ավահէմ իյիէ-տի, վէ քէնտիսինէ պադը սիտադ-յէր իտհնդէրէ խատիի վէ հօշ պիր սէտա իյէ ճէվատ վիրտի։ Մուախ-խտրէն Դատմէնին եատընա եադդա-չըդ, քէնտիի հատաէղադրատը պիր իչի տատի, զաեէմ մուհիմմ պիր մուտտէտէն տօլտեը օմէդտէն կի-տէճէ-ք օտուդտունատն, քէնտի պայ-պուտէհինատն տօլայը ատա խէտճ-ճիւդ իհմմէմէսինի եավաշ սէպէ մէդ-պուրէնէ էվվէլինտէն պիտտիրտիկի սրըտատա, չինճիկի-ք մուտտէյի մէդ-պուրէյի սէօյլէեէմէյիդ, ֆագաթ ատտէհինատ սէօյլէեէճէկինի տէ խ-լամվէնէն պէեատն իհմտի։

Դատմէն, պէօյլէ պիր մէմուրնն դօյլի զայպատպէհինն նէ էտրարա մէտնի օրմատը հադդընատա մէրդ-խատէրէ-ք, օլ պատատե պարօնու խա-

թիճվապա գըեամ իլմէգտոհ էգըէն, մէրդում, տահա էվվել տավրանա-
րագ, իմէլաչա,

—Պանա հիչ պիր չէյ սիւալ իմ-
մէ, չիւնքի ճէվապ վիրմէեճ վագ-
թիմ եօգ տուր, տէտի, վէ եէնիտէն
սալօնլարա տահիլ օլաու:

Ամմա պիր քէրրէ քէնտի տայի-
րէյի մահտուտէսինէ կիրահկինատ,
կիչինտիկի չէյլէտան էտլասպընը թէպ-
տիլ պիրէլ, անքըն եէրինէ գատի-
ճէտէն սիհտահ պիր գաթ էտվապ
կիչինտի, վէ պիր գըըճ, պիր խան-
չէր, պիր լէքի թապանճա, պիր չէ-
քինճ, վէ պիր խըրսըզ ճէնէրի ա-
ըզագ, ճէնէրի տահի եադտը: Պուն-
լարտան մնատտա, ճիղմէղերինէ
մահմուդ, վէ պիմսընտա եարըգ մնտ-
քէ իմադըգ, քէնտիչի տահի պիր-
չիւք պիր մանիճօ իչինտէ կիղէհի:
Ամնըտա, ատէտ պիրճէտէն վէ իղիղ
չարտապարտան տյորըտոգը իչին է-
տէճ խաերէգ, հիչ պիր քէտամ ի-
րատ իմմէգտահ օլմահտան Մօրալէտի
պուրտագ, անքընտա պիրղիգտահ. Մա-
չօնտուն պէչիկորէրէ պէ.քէճիկի մնտ-
հէղի մնտայեէնէեճ կիմճի:

Պէօղէճճ պուռ իւչ չահտագտ պէչ-
կիրէրինէ սիւար օրուգ, եօտա չքգ-
արքար:

Էմճուճիատ եամ տար սօգադա
վասքը օլմադտան պիր գաչ տադը-
գա էվվել, Ամմա, պէչիկորինին հա-
րէքէճինի աղըրտաթտը, վէ պիր
ադ սընրտա տտա տուրտուրուտ, վէ
մէղքիւր տար սօգադա կիրէճէչի
էտնատէ պէչիկորէն աչադը էնտի:
Մօրալէտ իյէ Մատօ տահի պէչիկոր-
էրինատէն աչադը էնտիրէր:

Պատէհու Ամմա, իւչ պէչիկորին
եուրտրտարընը թուճուգ, Գարամէ-
նին գարտաչընտա թէպիմ իմտի,
վէ սինօրատա օթուրթտուրուգ, օ-
րտատան գըմընրտանմտմտընը էմի իչ-
չէտի: Մօրալէտ պու արադգ, սիւ-
րատէչ պէչիկոր գօչտուրմադընը-
տատն տահա պիճատէ աէրխօչչաչմըշ
օլտուգտունատտ, քէնտիտի տէ պիճի-
մատպի գըմընրտանմադընդէն պիր մա-
հէղտէ օմօտուրմադընը արդու իմ-
մէգտէ իտի:

Հէր նէ հալ իտէ, պատօն իյէ Մա-
լօ տար սօգադա կիրէճէչ, պիր ադ
միւտատէթ եիրինիւսիւքտէն սընրտա,
իչքինինէն տահի բէք ադէտ մնճիւ-
միւ օլան քիւչիւք գադուճատ վասքը
օլտուգտար:

Ամմա ճէպինտէն անահթադընը չը-
գարտը, լադքին քիմիտէ սօգմադ-
տատն էվվել, իտըղմէճի քեարընտա տօղ-
րու ատօտտիւ, վէ մէրդումա տօղ-
րու էչիլիպ, գուրադընտատն տչադը
չու լաֆղադըը ատօյէտի:

—Մա՛լօ, սէն պատտա տատը՞գմը-
սըն:

—Էֆէ՛նտիմ, զահմը ալինմիգ օլ
ճինէճիի բէք ադէտ պիրիտտինիգ:

—Ճան վէ թէն իյի՞ մի:

—Էֆէ՛նտիմ, օլ պատտէ չիւպ-
հէնի՞գ մի վար սըը:

—Պու կիճէ պէն ֆէգիգէտատէ վէ
քէօր քէօրտունա պիր տատտագահա
միւհթաճքմ, անդատօրտո՛ն եա...
էվվէմ, հէր հատէ տանա էմին օլ-
մադընըմ լաղըմ սըը:

—Բէք ադէտ, անդատօրտմ,

—Պիրիտիմքի սէն դան տէօքմէք
իտմէմէգտին, տէչի՛ղ մի:

—Օնտա չիւպհէ նէ՞, ֆագահթ է-
կէրչի էֆէնտիմէ ֆայատ իչի մնճիպ
օլմադ իչչին պան տէօքմէք լաղըմ
կէլիր իտե, օլ վագընթ...

—Ճէօղէ քի էկէր պիր գուտուր-
մնճ քէօքէք իտղէրիմէ հիճճում
իտէր իտե, սէն անը պիրտա թէքճա-
տիտա էօրտուրբիւրտուն, տէչի՛ղ մի:

—Էղպէթմէ՛ճ:

—Իմտի, էօղէ օչտուգտա հալտէ,

իշխէ չէտիա վէ էն մուխաթարալը ռուշխէնիմ օլմուշ տուր , վէ մէզ-պուրէնին, պէնի թէլէֆ իթմէք իչին, տէյիլ եաթընըզ միւրատը , իւլա թէտպիրլէրի տախի վար տըր : Պի-նաէն ալէյհ էկէր մերգումէ եարըն հաեաթտա գալըր իսէ , պէնիմ իչիմ պիթմիշ տիր , անլատընըն մը :

—Էօյլէ օլսուզու հալտէ , էֆէնտիմ , մէզպուրէ եարըն հաեաթտա գալմամալը տըր : Մատամըի օ պէնիմ էֆէնտիմէ ֆէնալըգ իթ-մէք իսթէեօրմուշ , պու հալտէ պիր աղ էվվել զաթընըզըն պահ-պընը իհտիկինիզ գուտուրմուշ քէօ-քէքլերին սըրասընա կէչմիշ տիմէք տիր :

—Պինաէն ալէյհ , էկէր պէն մէզպուրէյի պիզպաթ վուրմագլըգ իդպալինէ նայիլ օլաը իսէմ , տէ-րէճէյի նիհաեէտ մէճմունն օլուրում , պիլաքս , թէտաւիւֆ պու եա , մէզպուրէ սէնին քէնչէնէ տիւ-չէր իսէ , ասլա քէնտիսինէ աճըմա, վէ էնկերէք եըլանը կիպի օլ ալչագ մախլուգուն վիճուտինի օրթաւան գալտըր :

—Բէք իյի , էֆէնտիմ , պու գա-տար թալիսաթ քեաֆի տիր , սիզ պու ճիհէթլէ տրթըգ միւսթէրիհ օլուն :

—Պիր քերրէ գըլմըզըգ էվինա տա-հիպէսի մահվուն նապէտիտ օլսո՞ւ-մու իսի , տէյի Ֆէրժան , չիւնքի այնի վագըթտա ժան տը Սիմէօղլու տախի օրթաւան գարտըրմագ իս-թէեօր իսի , օլ էսկի պինանըն տէօրթ քէօչէսինէ աթէչ պտագա-ճաղըզ , չէօլէ քի չէֆֆագ աթ-տըգտան սօնրա , չու մէէլուն իսանէ անճագ թաշ թաշ իւզերինտէ գալ-սըն :

—Ա՛հ , եա՛ ազիզ Աննա—տ՛Օրէյ, տէեու մուգապէլէ իթտի Մալօ , սահիհէն պու հարիգ բէգ քէյֆի օլաճագ տըր : Պունտան պաշգա , միւսիւ պարօն , զանն իթմէմ քի , պունտա պիւյիւք պիր քէօթիւլիւք օլսուն , զիրա հէր զէման վէ հէր մէմլէքէթտէ գավանլըն , պիւյիւճիւ գարըլարըն էօտիւրիւլմէսի վէ եագըլմասընը էմր իթմիշ տիրլեր :

Պու սօն սէօզլէրտէն Ֆէրժան , խըզմէթքեարընըն գաթը ու հարիգ աֆալընա զաեէթլէ մէյհալ պու-լունտուգունա իսկեաթ օլտու :

Պինաէրլին քէնտի մահլուպու-տա պունտան իպարէթ օլմաղլա , անախթարը քիլիտէ սօգտու , վէ բասալը եայլալընըն սէսինի չըգարթ-մամընեա չալըշարագ գաբուեու աչ-տը , վէ Մալօ իլէ պիրլիգտէ գըր-մըզը էվէ կիւտիգտէն սօնրա , այնի տուգդաթ վէ իհթիմամ իլէ թէք-բար գաբատը :

Իշխէ Կուլսն , քէնտի ճամըը քիմ-եա տայիրէսինտէ պուլունտուղու զէման իշխիտիկի ճիւզի սէտա , մէզ-քիւր գաբունուն աչըըպ գաբան-մասը սէտասը իտի :

Ֆէրժան , գաբունուն էշխինաէն կէչմէղտէն էվվէլ , պիւյիւք սալա-տաքի բէնչիրէէրին ըշըգլա ֆէվ-գէլատէ թէնվիը իսիւմիշ օլտուզու-նու կէօրմիւշ , վէ Կուլսւ սեւագտա վէ ուեանըգ պուլաճագլարընա չիւպհէտի գալմամըշխտի : Հաթթա մէրգումուն գուլաղընա , իւլք գա-թըն չիւրիւք տէօչէմէ իսանսանալը-նըն չաթըրտամասը վէ պիր քէնչիրէ աչըլմասը կիպի սէալէր կէյտիկինտէն, Մաթէեա, ասլա սէս չըգարմամասընը էմր իտէր թալգտա էլինի տուտագ-լարը իւզերինէ գօյտու, վէ քէնտիսի տէ պիր գաչ սանկյէ գատար գը-մըլտանմագտըգըն , էչիկ իւզերինտէ տուրտու :

Նիհաեէթ , էվվն իչինտէ հիչ

պիը չկրպհելի հարեքեմի զուհուրա կելմեմիկինաէն , Լիւք իլերի կիմ-մեքլիկե գարար վիրտի , վե պինապերին խըրսըզ ֆենեբրինին ըզըղընը ճիւղիճե եագըպ , վե հարեքեմլե-րինե մանի օլան մանթօուննու տա-խի չըգարտըգտան սօնրա , պիւ-յիւք սալահա կեօթիւբէն նէրտի-վէնտէն եօդարը չըգմահա պաշա-տը , վե Մալօ տախի կեօղկե միսիլ-լու մերգումուն արգասընտան կիմ-մեքտե իտի :

Լիւք նէրտիվէնին գատեմէլերի-նի չըգտըգճա , սեպեպինի անլահա-մատըղը պիր հըրըլմը , կիմտի-քճե գիհատե աշիքեար սուրեմտե գու-լաղընա վարըլ օլմագտա իտի : Մեղ-քիւր հըրըլմը , ժիւբիթերին ա-գատսունուն սեմի իտի :

Եու սուրեմլե պու իքի շահալար նէրտիվէնին թա պիրինճի գատե-մէլերինե վարըլ օլտուգլարընտա , Լիւք , եելտե վե պիւյիւք սալանըն գարուսու եանընտա սիեահ պիր նեմանե կեօրտիւ , վե պունուն արագ խըզմեմքեար օլտուղունու թանը-երնճա , պիր ազ էմմել իշիմտիկի վե սիւչյուրը իղմիրտագ օլտուղու հըրըլմը , մերգում խըզմեմքեա-րըն ույդուսու սեմի օլշուղունու անլատը :

Ժիւբիթերը էօյլե պիր տերին ույ-գուհա տատմըշ իտի քի , րեմիշլի հալե կեօրե , հիչ պիր չէյ մերգու-մուն ուեանտըրտամագ իտի : Պունուն-լա պերապեր , մերգումուն վիճուտի իւղերինաէն կեչիլմեքտիրին գարու-եա վարըլ օլունմատը միւմքին տե-յիլ իտի : Պու հալտե , մեղքիւր ա-րագ խըզմեմքեար , քենտի ուհա-ընդուղրյու տեյիլ , իլլա քենտի վազիեեթի վե ճեսիմ վիճուտիլլե , մահեելլի մեզարուրտան կեչիլմեսինեք մանի օլմագտա իտի :

Քերժան , պիր ատնկյյե պիլէ կե-չիրմեեէրեք , պիր գարարը գաթի իմթիհազ պիրլե , խանչերինի չեք-տի , վե սօնրա , տարա ֆերեատ ու ֆիղանա վագըթ պրագմահեարագ վե նեֆես տախի ալտըրմահեարագ , պիր վուրուշտա պիչարեչի գաթը ու թեկեֆ իյլեմեք լազըմ կելտի-կինտէն , վուրագագ եերի լաեք-գըչլա ենթիհատ իթմեք վե բտսթ կելա վուրմամագ իչին , ֆենեբրինի աշագը էնտիրտի :

Անճագ , ֆենեբրին գիհատը արա-պըն կեօղերինե իլիշիը իլիշմեզ , մերգումուն կեօղերի նակեհան ա-չըլտը , վե վիճուտի տիթրեմտի : Եու հարտե զեվալը ատեմ , ֆիղան ու ֆերեատ իյլեմեք նիյյեթիլե տու-տագլարընը աչմըշ իքեն , եալընըզ աճը պիր նետտա չըգարըպ , խան-չերին ուճու թեքմիլէն պօղազընա սարըանտը , վե պու վեճհ իլե սե-սինի արթըգ չըգարամագ օյտու :

Մեղքիւր նալե ու ֆիղան հեր նե գատար ճիւղի իտի իսե ատ , պու ճիւմիե իլե տախի Բերրին իշի-ատիպ , քիմեա տայիրեբինի պեթեք-ըար թեր.ք , վե գարունուն եագընը-նա թեգարրիւպ իյլետի : Լիւք իսկ տերհալ ֆենեբրինի գարաեբպ , քեն-տիտի վե խըզմեթ.քեարը տատեթա նե ֆեպերինի պիլե ալմամահա պաշ-լատըտը :

—Ժի՛բիթեը . . . տեմի Կուլ եա-վաշ սետա իլե , ֆագամի տալա ճե-վապ ալմատըղընտան , նա՛սըլ ու-եուեօր , տեեու իյտվե իթտի , վե սօնրա տախի պիլէնտի ավազ իլե «Ժի՛բիթեը» տեեու չաղըրտը :

Հալ պու քի եինե ճեվապ ալա-մատըղընտան , տամիր վը տիմիրը պիր սետա իլե , չու վեճհ իլե տե-վամ իթտի .

—Ժի՛բիթեը , պենի իշի՛թմե-

եօրմուսուն, Ժէ՛ւբիթէր, ուեա՛ն, չիւնքի պէնիմ միւրատըմ պուտուր։ Լաքին պու նէ՞ տիմէք տիր ... հալէա ճէվապ ալամաեօրում։

Կուլ, խանէսինտէ մէճհուլ վէ տէհշէթլի պիր վագըա վուգու պուլտուղունու, վէ պաշընտա պիւյիւք պիր մուխաթարա օլտուղունու անլաեարագ, տիվանէճէ պիր տէհշէթ տույղուսույլա միւթթասըֆ օլտուղու հալտէ, տէրագապ պուլունտուղու մահէլլտէն բիւճաթ, վէ պիր թանէճիք սըղընաճագ մահէլլինի քիմեա տայիրէսինտէ պուլմագ իւմիտիյլէ, տայիրէյի մէզքիւրէեէ ավտէթ իյլէտի։

—Իշթէ իշ կէօրէճէք վագըթ շիմտի տիր, տէտի Լիւք Մալօեա, ֆէնէրինի ալըպ, պիրլիքտէ կէթիրմիշ օլտուղու գալըն չէքիճի տախի քէմէրինտէն չըգարարագ, շիմտի պէն քիլիտի գըրարըմ, սէնտէ իլք վուրուշտա դանատլարը աեըր քի, գաբու իչէրիեէ տիւշսիւն։

Մուախխարէն Քէրժան չէքիճի էլինէ ալըպ, շիտտէթլէ իքի քէրրէ վուրմասընտա, քիլիտ ֆըրլատը, վէ մէշէ աղաճընտան օլան բէտավրալար եէկտիկիրլէրինտէն այրըլըպ, գաբու տախի սըրթ իւսթիւ վէ ֆէվգէլատէ պիր շամաթա իլէ տէվրիլտի, վէ պու շամաթա իլէ պիրլիքտէ իզտիրապը տէրուն վէ տէհշէթի ազիմէ իլէ վուգու պուլան ֆիղան ու ֆէրեատը իշիտիլտի, վէ եիւքսէք սէոլէ,

—Իլէ՛րի, իլէ՛րի, էնկէրէք եըլանընը թութալըմ, տէյի պաղըրտը։

Պատէհու էլինտէ պիր թապանճա իլէ պիւյիւք սալաեա ֆըրլաեըպ, էշիյի հէնուզ կէշմիշ իքէն, գարշը գօնուլմազ վէ մանէասը անլաշըլմազ պիր գուվվէթլէ արգաեա սիւրիւլիւեօր կիպի բիւճաթ իթտի։

Ֆիլվագը մէրգումու բիւճաթա մէճպուր գըլան էօյլէ պիր գուվվէթ իտի։ Չիւնքի Կուլուն օճագլար իւզէրինէ գօյմուշ օլտուղու իմպիքլէրտէն սուտուր իտէն միւհլիք պուհարլար, հավայի թէնէֆֆիւսիեէյի շիտտէթլէ իհաթա իթմիշ օլտուգլարընտան, հէր գանղը քիմէսնէ պաշընա ճամտան պիր մասքէ կէշիրմէեէրէք, մէզքիւր հավաեը թէնէֆֆիւս իթսէ իտի, հէր հալտէ գաթը հաեաթ իթմէսի լազըմ կէլիր իտի։

Բէրին, վուգույի հալի անլաեընճա, ֆէվգէլատէ վէ մէմուլին ղայրի սուրէթտէ իւզէրինէ եէնիտէն ճէսարէթ վէ էմնիյէթ կէլտի, վէ քիմեա տայիրէսինին բաֆլարընը պիրինտէն, տէրունի տիւման իլէ տօլու զանն օլունուպ, աղղը տախի վիտալը կիւմիւշտէն թաբա իլէ գաբալը պուլունան ճամտան պիր կիւլլէյի էլինէ ալըպ, եիւքսէք սէոլէ,

—Է՛յ պարօն տը Քէրժան, տէտի, սէն պէնի թութմագ խիւլեասընտա իտին, իշթէ պէն սէնի թութուեօրում։ Սէն պէնի պուրատա էօլտիւրմէեէ կէլմիշիտին, սէն պուրատան սաղ չըգմաեաճագսըն։

Մէզպուրէ, պու լագըրտըլարը սէօյլէեէրէք, ճամտան կիւլլէյի հավատա սալլատը, վէ Լիւքէ տօղրու աթմագ իւզրէ պիր հարէքէթ իճրասընտա պուլունտու։ Պու հալտէ, էկէրչի մէզքիւր կիւլլէ բաթլաեըպ, տէրունինտէքի մուհլիք պուհար գօգուսու էթրաֆա եաեըլսա իտի, Լիւքիւն սօն տագըգասը կէլմիշ տիմէք իտի։

Լիւք պունու անլաեարագ, քէնտիսի Կուլտան տահա էվվէլ տավրանմագ իսթէտի, վէ այնի վագըթ-

պա հեմ էլինտէքի իբի ըէվոլվէրի աթէշ լիթու, հեմ տախի ըիւճաք էլլէտի։ Հալ պու քի լաեըգըլա նէյշան ալընմատըղընտան, գուլ-շունըար ԲէբինԷ խատպէթ իտէճէք եէբտէ, օճագլարըն իւղերինէ գօ-նուլմուշ օլան խմպէլքէրի գըրտը, վէ Բէբժանըն զանընինտան իւշ գաթ զիեատէ տէհշէթլէ պիր թէէատը հուսուլէ կէթիբտի։ Պու հալտէ գայնամագտա օլան բուհլար, աթէ-չինն իչինէ տէօքիւլմէքլէ, տէհշէ-թամիզ պիր չամպա իլէ քիմիա տայիրէսի կիւլլէ կիպի բաթլատը, վէ Կուլուն էսկի խանէսի թա թէ-մէզլէբինէ գատար սապտըլտը, վէ իւսթ գաթըն տիվարլարը էմնալի նամէսպուգ պիր կիւրիւվթիւ իլէ ճիվար սօգապլարտա եըգըլտըղը կի-պի, թէքմիլ իւսթ գաթ տախի տէվրիլմի։

Պու վէճհ իլէ, թօբրագտան վէ պագըրտան մատամուլ օլան հարիգ իւլ տտէ գապլար տէրունինտէքի պուխարլար վէ իսբիրիթօլար վէ տա-յիր խիւլտաբարտան, գաբլամուլա-ըը վէ նէյտիվէնէլէրի պիր ալէվլի տիւման գաբլաեըպ, Բէբժանըն պիզպաթ քէնտի էլլէյէ վիրճէկի աթէշտէն զիեատէ, գըրմըզը էվին տէօրթ թարաֆընը հարիգ իհտիա էլլէտի։

Հարիգի մէզքիւր էմնասընտա, Լիւք իլէ Մալօ, էսթուֆատ նամ տար սօգաղա վատըլ օլժուշլար ի-քէն, գըրմըզը էվ օլ տէրէճէճ սիւ-ըաթլէ եանմագտա իտի քի, իբի տատթ իչինտէ պինտաեը մէզպուլուն պիւսպիւթիւն քիւլ օլմատը էմրի թատպի իտի, վէ զանն իտէլտին քի չու արտալըգ կէօքիւն եիւզիւ ալ գանլատա պօեատնմըշ իտի։

—Էհ՛լէ չիւքիւր, տէտի Լիւք քէնտի քէնտինէ վէ ֆէվգէլատէ մահզուզիեէթլէ, պաբի չու ճիհէթ-լէ քէտպի ֆիւթուհաթ իլլէմէքտէ-յիմ՛... Պունատան պէօյլէ նէ՛ կուլ-տան վէ նէ՛ տէ Ծան տը Սիմէօզ-տէն գօրգաճագ մահէլլիմ գալմա-տը։ Պու կիճէ խաեըրըը օլտու, եարբն տախի Րընէ տը Րիէօեիս արամագլըղըն վագթը կէլէճէք միր։

Պատէհու պարօն, թէզաեիւտ իթմէքտէ օլան հալիդէ սօն տէֆա պիր աթֆը նիկահ իլլէտի-քտէն սօնրա, Մ՝օրալէսին պուլունտուղու մահէլլէ տօղրու իլէրլէտի։ Մէր-գում չինկեանէ, քէօչէ աղրը թա-չը իւղերինտէ քեամիլէն ույգունա տալմըշ օլտուղու թագտիրտե, պէյ-կիրլէրլէ պէքլէմէքտէ իտի։

Պու տագրգատան եարբմ տատթ սօնրա, Լիւք Օթել տիւ Տիատլըեատ տավաէթ իտերէք, իբինճի տէֆտ օլարագ քէնտի թէպտիլ գըեատ-ֆէթինի կիտինտի, վէ թամ զ՝ապ-թիեէ նագըրը Մ. տը Սարթինին վէտալարընը վէ թէպտիլքէրինի գա-պուլ իթմէք ղըմընտա, պէ թէք-րար սապնլարա կիրտի։

ԳԼՈՒԽ ՍԱՀԻՍ

I

ԻՆՉԱՆԸՆ ՏԷՏԻԿԻ ՕԼՄԱՉ . . .

Իրիկուն էվ օրուդ՚ան հալքնգլուդ իչինաէ խոի խէ ոէ , պատճիւմէ իւէ տաքոի ոէհչէիվլի քամիան ոէսինաէն վէ պինանքն թաթքրուլը տարէվճաէ եզգլմատքնան, մահէլէնին իվէքվիլ էհալիսի ույգուալուլընան ուճոնտրար , վէ էն եապքն օյան խանէլէրին քէնչիւէլէրի ատա ատաա աչքլատգ , պաչլուրընա , էօվէճաէն պէրու վիւաթաատէլ օյան քաճուգրու ըսգուֆճատար կէչիւմիչ տաէվիլէրին քէմալի իվիվիրտագ իչինաէ պուրտնան ովճուտրը կէօրիւխուէր :

Հէնուզ լէհճէլէրինաէ ույգու նոէրի վիւշահէաէ օյանան մէզքիւր ոտէվիլէրին եիւգլերի հարիգնի ոէյէվի իւէ քրտրանագտա խոի : Պիր գաչ տանիչլէ ուճրտա , մահէլէնէնին հէր թաատֆքնտան ոէո՚նկըն վարտ ոէհչէիճէնիվչ ոէտտաք իչիոէխտի , վէ եամաչ եամաչ պիր չօգ ոէ՚իրճիչէր գօգոտ լուրընտան նաչի գարուտ լատքնտան ոիշարք չզգ տքլար : Ճէույէ քի աղ պիր վագրիվ ղարֆընտա Իրօնտէլ վէ էոմոտֆատա ուօգտգլտրը խաընճոխաընճ ճէմիչլէիվլէ տօլտուտլար , քտքին պիր քէրրէ մահէլի մէնզարէնէին նէրէոի օյտուգու ոնըոչքլտքզքնտա , քմտոէ , Հարիգնի մէնի իչէին ճիւգի պիր ճաճո իճրտաքնա պիրէ գընուտ իվիվէտի , վէ ոէ՚իրճիչէր քէնտի քէնտիրինէ ,

—Եոնտան գրրմքզը էվտիր, պրրտա գտրմ էոնտըն , տիվէ՚քտոէ իոտիչէր ,

Պուէնտան պաչչա հէմտան ույնի վագքիտա հէր քէսինտազտրը տիգգտիվէ ֆէմգէլտտէ պիր մէնզարէնէ ոէիֆ օյուէնուգ , ումուտնան իւպէրինտէ տոսիո պիր հէճէճան հուտուէ կէլտի : Զիւնքի իրօնտէլ ոօգաղչնտա տաէիտա կէչիվմէգ պիր ոէտտա չէ՚քինի՚ քէտգ իվիվիչ օյան տիվտրտրրըն վէ չտվիընըն ևրրգինիքըտրը ոտտաքնտա պիր իւնտան վիճուտաի կէօրիւտիւ : Տէրհտլ իւքի իւչ քինի , մէզքիւր ևրրգինիքրտրտան քէմտրի ճէոտրէվիչէ կէչիգ , վիւճի՚ոէ տաէրվիվիչէ գաէրիտաքնչ օյան մէզքիւր վիճուտաի ևրգքինիքրտրտ ոտտաքնտան գաէրիոտրտրրտր , վէ ոէ՚իրճիչէրին իչինէ կէվիրտուիրրինտէ , ոէիտագտգ էվրտոֆրինք պիր իոտգմ խոդգ , տէ՚իրտմի չէ՚քտէ իհտաիոտ իրրէտիվէր :

—Պու պիր գտտաքն տրր , տէհոտ պտղրտոտ խոդգ :

—Պիչտրէ էօրիւչ տիր , տէհոտ իչտոէ իոտիվէր պտղը ոէտրտրտ :

Պիրտագ մէզտտ՚ոէ , ևտրը ևտնմիչ օյտուտգ տիհոտ պիր ֆիոիոտան կիչինիվչ պիր գտտաքն օյուտգ , մէրգաւմէնին տիհոտ տտչտրտրնքն պիր գքտմ տվէվրէոէն իոտիոտչնուչ , վէ տիմնտը իտէ , տէհչէիվլի տտրըիէ ևտրէ պէրէ օյնուչ օյտուգու իոտգտիոտէ , իչտոտ տիմնտը հոյինտէն չզգմքչ իտոի : Հտոքրը չու գտտքն , իվէտինին գտնվէր վէ ևտրէվէր իւէ միւվմնա օյնուտքնտոտ , իէհճէ՚տի չտէրգքչ ֆէրգ ու թէմևիչ իտոիչէմևօր իտոի :

Ճէմիչէիվ իչինաէն պիրիտի ,

—Ագտգտ Կո՞չ մնա տտրր , տէհոտ տիտ իոտիտիկինտէ , պիր տի-

կէրի, զըմբղը էվին սահիպէսինէ ֆալ պագտըմըշ օլաւ դանուան,

—Խա՛յր, խայր, տէեւ մուպարէկ իմաի, պէն կաբա թանըըմ, անըն սինին հիւզիւ թէճաւուզ իմի. միշ խաի, հալ պաւ քի պաւ պիչաք հէնաւզ կէնճ սիր։ Պա՛գընըզ պիր քէրըճ պօղապըլա էլէրինէ, պանկալ իմիթիւաբէ գաբըն պօղազ վէ էլէրի սէ՛լվլ սիրլէր։ Պանուան սաա գաճինաղալ, պաշընաա պիր թել պիրէ պէճազ սաչ եօզ սաւը։ Շուբհէսիզ ղէվալը գաբընճըզազ ոզ ադաան կէչէրքէն, նըզընիճքըն սլիճնաա գալմըշ աքը։

—Քէնտիսինի գաճըրմազ լազըմ աքը, տէսի մէրհաճէլի պիր քիմնէ։

—Գանըրմա՞զ մը, սիւպհան Ալլահ, նէ՞ իչին գաճըրմազ լազըմ օլուեօր։ Շու տիւնէաաա պիչարէնին միւհիմճ օլաւ գաւ պիր չէյ վալ իսէ, օ տաիսի պիր քաբալա թաւը։

—Պանանկա պէրապէր պիր հէքիմ օլա. . . տէ՛լվլ տէյամ իմիտի մէզքիւր մէրհաճէլի քիմնէ։

—Չէ՛քի՛մ մի, հէքիմլէր լօխուլէրի սիրիլիճէմզլէր, վէ պէն սիզի թէչմիին իաճրիմ քի, պաւ գաուրն եօլմիշ տիւր։

Թամ պաւ էանաաէ, գանն իաէրինին քի պալէաաէ քէօզլէրի թէքվիպ իմմէք իւզրէ, էօխու գանն օլուանան միճաաա գըմըլտանաը, վէ նիւրկինտէն պիր տ՛հ սէաաաը չըգըպ, նըզրիմըզմէշ կէօլ գարագլարը տաիսի սէչըլաը։

Պաւ վիճաաինն սահիպէսի պիրգաճ կալ օլմազլէ, մէզգուրէ նըքսրֆ սաւբէմաէ սօղրուլտաա, վէ կէօզլէրինի գըզմըզը էվէ սօղրաա չէվիրմէպ, մէզքիւր պինանդըն էսան. տըգընը կէօրաւ կիւնաէ, գաւգաղ վէ մէյեաւաիեէմէլէ պաղըըտը, վէ սանըա սըրթ իւսմիւ սէվիրմէպ, խէբըրսէն կէօզլէրինի գաւտաը, վէ էօլմիշ զանն օլուեաաւ։

Պաւ վա գաւսմէյաը իւօնաէլ սագաչինաա զաէհաւըա կէլտիկի սըլաաաա, էսխաճֆաա սօղաւըճնաա պաւլանան սէ՛յլվճիլէը սահա պիեաաէ մուէսիր պիր մէնզարէաէ հաղըլ պաւլանմագաա խիլէը։ Եէօղէ՛քի ժան աբ Սիմէօվէն մահպաւա օլաւաւդաւ կիղլի օաա, մէզքիւր էսխաճֆաա սօղաւըճնա նաղըլ խաի, վէ պաւ օաա պիրնէվի աէօրթ քէօշէ գաւյէնին խէբէինաէ հաըրզըմըշ խաի։

Պինանքն պաչըճա գաճըքըն չաքըրը աուշաուկիւնաէ, գաւէնին ոօն գաճքընէն սուվաըը գաբաաաալաըճաան պիրի տաիսի աուշմիշ, վէ պաւ տաւբէմէ տաւ ոզ ադաաալքի օլանդաւ մուվաճաճէ էէինաէ կիղլի օաա տչըզ գ սլմըշ խաի։ Շու գաաաալ քի մէզքիւր սէ՛յլվճիլէը, տիվաըը ևըզգըմըշ օլան մէզքիւր պինանդըն հիզաաըճաա պաւլանմալըգաըը իչին, սէբուէնի օաաաաալքի հաչէաաէ կէօլեմէմէքաէ խիլէը։

Նաիճահ պէ՛յն էլ խաղգ պիր թէճաճիւգ վէ սէհչէի ֆըշըլմըքաը իչխաիկ, պիլճիւմիչէ աաէ՛սիլէը նէկաիլ օլաւգ,

—Պա՛գընըզ, պա՛գընըզ, սէսիլէը, վէ այնի վաղըմաա էլէրինէ վէ կէօզլէրինի այնի նօգթաէաա աազբաա չէվիրմիլէը։

Զիւնքի այնի գաճաաան եօզ աըրզ չըգմուէաա պաչաէըգ, գըմըզըզ ևէվին իսաի գաճը ճիհէհքիէաէ սէյեաւ պիր լէւաէ չէքինէ կիրէն պիր սիւմանի աբաաքնաաա, աաէթա իաէաուգաճի չէքինէաէ օլաբագ, պիր նիւմայիշ գահիր օլաաւ։ Իչ պաւ նիւմայիշ, կէնճ պիր զըզ չէքինաէ

օրուայ, մէզպաթէնին էպիխօր պէ-
եազ, ասլլարը կիւմիսահ վէ ուզուն,
վէ ուամուպարը էվրաֆընա սար-
պըլմիշ, վէ ահուդոլըընա գառար
ապանմիշ խոր։

Մէսաֆէնին ուզուպլըղընա վէ
ախուանընըն գաթըլըղընա նեսայիհէն,
ալ կէնճ ղըզըն սիմսար ֆեվգէլա-
տէ սէրբէճ յաթիֆ վէ կիւզէլ կէօ-
րիւնմէքտէ իսի։ Վէ մէրմէր թաշ
վէ հասօօ պարլ մնամ իւղերինտէ
գալմիչ օհուրմուշ գանըն ալտընան
լէհճէսինտէ, էօյլէ պիլը մուհիպ
մուխամպար էնտասընտա էն ճի-
սուր վէ էն ուզուզ գանըզ առէմիչ-
բին պիրէ հիւա իմմէլերի թասիի
օյան ահէնդիճ տուդդուտու միւշահէ-
տէ օրտնմահօր իսի։

Պիր գաշ սանիյէ պէօյլէճէ կէ-
չիւշ, իսպըլ իսէ իզմիրտալը սէրուս-
նինտէն նասըլ, առէմա ախիրդ կի-
պի պիր չէյ սէօյլէմէմէքտէ, վէ
պէվէյէր պուս արտալըգ թէզահիւա
պուդուդ, նիւմունիյէի մէզպաբուն
թէբէսինտէ սիմէշտէն պիր քէմէր
թէշրիճ իսդիմէքտէ իսի։

Պիրտէն պիրէ, ճամլարը չսի-
լտանըշ օյան սըրի գամի քննիդիճէ-
բինտէն ղըզըճըմտար իլէ գարըշըգ
տուհա գիհուտէ գսմիը վէ սիհաճ
պիր ախ մնան չըգարագ, կէնճ ղըզ
իշ պուս սիւմնան կէօրէճինինին արգա-
սընտա նասպէտտա օլաս։ Խոյդ
տահի հասրաշ սէտա իլէ,

—Զէմ՛ըլը, նասպէտտա օլաս,
սէտի։

Լաքին պիր բիւճիւճար էսիդ,
սիւմնան տաղըտարըղընտան, մէզբիւր
նիւմայիշ հէնիսէն կէօղիւքտիւ, լա-
քին պուս տէֆտա մէզպուրէ ուեսդա
օրմանըդ տիդ չէօքմիշ խոր, վէ
էլլէրինին սէմտէնէ տօղրուս գալտըր-
մըշ օլուզ, սիհնանըդյյա տահի պիր
տուա սէօյլէմէքտէ խոր։ Պաս մէն-

զարէյի կէօրէնէյէտէն հիւլէրճէ
տահմիլէր,

—Գուլմահտըդ լազըմ ալը,
պաբիհտէմ՛ը, տէհուս պապրըշտը-
լար, իւնուն նէ՛բահիճնիլէր կէմիսինի-
նիդ, նէ՛բահիճնիլէր։

Իշ պու էմիր ուամանիկի խճրա խի-
մէք իչին, հիկիյմի քիչի մահէլլի
մէզպուբաան հիրադդանօղլար, լա-
քին պանդար էլլի ասլմ գառար
իւերէմիշլէր իլգէն, մէզբիւր հիւանի
մի բուսրն խճրաբնա լիւզում գալ-
մուշ, գիրա ահմէճ հէր հարաֆ-
տան պիրտէն չըգմադըա, տամիճ
տէօշէմէսինէ սիրտահի իլլէմէքտէ,
վէ պու վէճհ իլէ կիպլի օտա, ա-
տէհա ֆուբտան իչինտէ կիպի կէօ-
րիւլմէքտէ իսի։

Բէվիշի հալէ նէգարէն, կէնճ
ղըզ շու էանտատ իլգ տէֆտա օլա-
բաղ, քէնահինին թէհտհա իլլէէն
ատհչէմէի մուխամպարտնը անլատը,
վէ տէրհալ կէօղլերի իրիկչիպ, սի-
մուշ տահի ալմիտսի օյտա, վէ օ-
տանըն իչինտէ պուլտանան արտալըգ
տօղրու տէյիրմէմէք իսմէտհի իսէ
տա, չի՛ չտրէ քի քէնահինլէ մէզ-
քիւր արտալըգ պէչինտէ ալեվիկը-
տան կէչիմէդ պիր տէտտա չէ՛բիմիչ
օյտա պուտանան, նիյյէմինէ մուս-
վաֆֆադ օյտմատը, վէ իւրի էլլէ-
բինի եիւզիտնէ դօտուզ, բիւճաճի
իչտհա։

Բէնահ չի՛քտարտարընը պէյդ-
մադ իսմէմէէն եբրանար կիպի, ա-
լէվլերը տահի մէզպուբէ յի թասադիպ
իճտիքլէրի ճիհէթիլ, պէվաղը ղըզ-
ճըղազ հալէտա բիւճաճի իչմէքտէ
իսի։

Նիհահէճի մէզպուբէնին օյտադա
տիւշմէէնինէ բիչ ճիւզի մէտաֆէ
գալմըշ օյտուզտա, իսպըլ թասրաֆըն-
տան կէօրիւլէրէք,

—Ցո՛ւբտնուդ, տո՛ւրտնուդ, էօ-

նիւնիւզամ կիրտապ վար ալը, ամեն ու հէր թարաֆման պաղըրանալար օլսու։

Չէվապը գըզճըզագ, ամա պա ամօղլերի իշխիմէտիկնատէն, վէ ամա խօա պիր չէյ անլամամաղընատն, հալէա ընճամի խիմէքամ խոր։

Կէնճ գըզ, նիհանէքի մէդքիւր ատն վէ ճիւղի մէսաֆէյի տախի մէրտր խիտի, վէ այնի վազըխատ պիր ֆիսան ու ֆէրնատ իշխիմէքդէ պէրապէր, հավատա պէնատ պիր նէյնէնին հուվարընատագ, միւքէտտէր պիր ամա իսկ հզընխզըլար իսկըրինէ ատիշտիկիւ, վէ պիրա հարէքէ մէդքիւր հզըղնիզըլար իսամխնամէ գալաղըզ տախի կէօրիւմիւ։

Խալգ պէյնինամ հէր վազըխ բահմ ու չէֆգամի էքսիք օլմազ, վէ իճատար-խատ ատրինամէ, քէնատ զարուբէխ վէ ամֆալէխնի ատնատարագ, քէնատխընճէ մէճհուզ օլան նիչէ պիչաբէկնատա մէսմքին տէրխէկ եատաքմ խիտախկի տախի կէօրիւմիւշ ատր։

Նատըզ քի չու մէնգարէկ մէսէլէ խամէտէ տախի պիր խագըմ մէրագը սէյրճիկէր, ազիմ վէ խաւնատէ պիր մէրհամէխէ ծան ալը Սիմէօղլու վիճատա նանքնա գօչուչատ, ալ վիճատա նէքատէն գալարըղար, վէ եազարմըշ օլան կէօզլէրինէ տախի, ատիշմէտիկէ խատարտէխաշը օլմուշղուրնատն ատնատրնը խատգըգա մէսաատրէխ խիտախկէր։ Վէ պազը գօղալերի չաքատ մէսխէսատր օլան ատէմկէր խոր,

—Նէ՛ գատար կէնճ ատր, տէտիլերի հօղատ, պաղըրար տախի հէնէճանղալընատն նաշի սէօյէրի ատխրէնէրէք։

—Չէվապը գըզճըզագ, հօգատատն ազատը տիչէրքէն, պիր նէրի գընըմըշ օլմազը ատր, ատիմէքատ խատկէր։

—Էօմիւշ տիւր, տէյնէ մի։

—Էօմիւշ մի, խայր, խայր, Հագդ Թէալա հաղրէխէրի վէ պիվճիւէ տպիզէր ատը հիմնեն խիտիշ տիրկը . . . էվէխ, էվէխ, մէզգուրե ասլի պաէրըմըշ ատր։

—Դօ՛նչատ, սէն պատ սէօյէտիկինէ էմի՞ն միսին։

—Էվէխէ, էմինիմ, զիրա նէֆէս պըհօր, վէ գատգի վատրաճօր։

—Էղղէ օլատգատ հօղատ, պատ իչ ատհիհէն մէ կէօզիւմիւզ էանիւնատ վատգատ պատմուշ պիր միճիղէ տիր, մէ մատատմ քի պատ կէնճ գըզ էօմէմիշ խատ, ճէնատը Հագդ բն խայր ատէմինի պէն իքմատ խիտէտքինկի ատէրիս հատ խատէրիմ։ Խանի, ատնր գատնրմատգընը պէն իզէրիմէ ատրքըմ, վէ քէնատխընի չու մատզիրր հազատէն պէն գատխատրքրմ։ Հա՛յտէյին պէնիմ իկիտատէրիմ, չու գբզը պէնիմ խատնէմէ կէմխրինիզ։

Իչ պատ ատն ատօղլերի ատօղէնէն, մատհաղէ գատարնպաբընատն տատլ, էվատատըզ, մէ ապչէքէն պիճատատ գատպիկէմգի զէնկին պիր գատքն ալատգ, վատգատ քէնատխընին պատճէք պիչ տէրմէխի հօգ խատ խատ տէ, պատնատնդա պէրապէր գատգատրա վէ պիչատբէկնատա բէք չօգ էյնիրէր եատմատգ իչին, իմէտատկր վէ վատատչիմի չատքատճէ պատրմատգատա խատ։

Հէր նէ հաղ խատ, խատգ, պատտատ վէ մատհիմէրիմ գատարնքն մէգքիր գատարրնր ֆէվգէյատէ իհատնէն իմիտ, վէ իչի չիշի, ծատն ալը Սիմէօղլու, պատնրմըշ օլատգատ. հաղատէ, գօղատրընատն իմատմատգ, ատիգատմը ագիմի իչէ պատնէմ էտէպի պիր էվէ կէօմիւտատկէր քի, պիղ

տէ ևապքնաա օգուեանդարըմքզը կէօթխբէճէլիզ ։

Կէլէլիմ Իրօնաէլ ոօգաղքնա ։

Ենբհէսիզ, Բէրինն էմրաթքնաա խօգլանմիշ օյան խալդ մնաա. նքնաա փաղիլէթ ահխիպէրի պուլտանմագաա խոխ, վէ յարին հիչ պիր քիմնէ չզըզպ, ալ պէտզուխթմանախդաա գադալ խմմէք, վէ քէսալ չիֆա իմմէսինէ տէկին թէտաիխինէ պագմագլըզը իւ զէրինէ ալմագ իչին սէս պիլէ չզ տրմաալը ։

Պիլճէ, պու հալէ իւքի սէպէպ վար խոխ ։ Պէրինճիսի Կուլտն երբխբըմշ, էվլիմիշ, վէ մէքրահ օյան սխմաալ, հէր քէսաէ խոխիկրատ իլէ պիրլիքտաէ իսխէմմէհէրէք պիր նէֆրէթ տուլդուաա հոտալ իմմէքտէ խոխ, վէ իւքինճիսի մէզզատըէնին, զէքմիզը էվլի ահէշլէր իչինտէ կէօրտիկնտաէ, զաղագ վէ մէչհուսխեէմիսնաէն նաշի, չզ տրտուզքնը իւչիմահիկմիտ պօզուգ սէտա, պիլճիսիմէ գալպլէրի ոօգահմմաշ, վէ ուհուտնան իմէմճհիսհնիս ուզպլահթմիշ խոխ ։ Զիսնքի խօզդ, մէզպաբէնին պադրըշքնտան միխէհայլիր գալարագ, պէօյէ պիր սէսի պիր գատքն տէչիլ, իւրա հալքնըզ վահշի պիր ճանվէր չզ տրտապիլիր օյատզանտա գանն իմմէքտաէ խոխ ։

Պինատէրին աէրհագ քէրէհթէ գէքմիմբէլըզ յա պիր իմճհկէրէ հաղրըտնէթ, ալ մէճհուդէնին վիճհատինի հահօտ նաշինք էն հոպքն օյան խահժահանէհէ կէօթխ բմէքտիք իմէքտիի, ուհուտէն իմահնո օյանատագ գադալ օյանտաս ։

Ժան, էօխս կիպի պիր հալաէ օյատագ, քէնահ համիլէրի վոգքթաքշյա մէզգատրէ տուլ գադքնէն միհատֆիկրհանէհինէ կէօթխբնտահնէ սբրտաա, հոտ տահի գադաճա հաքբմիշ օյան պիր իմճհկէրէ իւ զէրինէ համիրբմքշ օյատզտա իմագահրատէ, խահժահանէհէ կէօթխ բհտմէքտահ խոխ ։

Պէօյիճճ Իւրին վէ Ժան, իւքինի տահի մահվ ու իմէլճֆ խահճէք օյան հարիգաէն գ տրմատաալ, ֆագահի պու հարիգ, ֆինքը իւէ անպաշքմագ աէրճճէտէ պիր չհատէիլէ հէնտզ հնգքհնհնս իճրա իլէմէքտահ խոխ ։

Պիր տահի սանա, գքմքզը էվլին ահօչէմէէրի ֆէվգէլատահ պիր չատմահա իւէ ճբգքմշ, կուլտն էտրաթը վէ վարհատահք ահմէշլէրին իւչինտէ գալարքար ։ Հաքմշ տտագահ օյատզանտա, խահնէյի մէգքնտան մնատագտաա ճաքնքզ պագը գատրամքշ ահհահքտզը միշահէտահ օյատնագ, ագագգ ագագգ տահի ճբգքմճհքմշ ահհահքտզը իչինտէ քէհկին վէ մնատաար գ օգուտնտ տհտմանքտար չզգտագտաա խոխ ։

Գաս չէյիէր Իրօնաէլ վէ էահժտֆտաա ոօգագ լարքնտաա վուգտս գատքտաս սքրտաա, Օմհէլ տհս Տհտագլրտաքի գնչնէհմ, պիր գաշ տէֆտա մէմնտքին գայրի վուգտահմտար իլէ գահմմ օյանտաս գագտաա ոօնգտա, ճհնտէ հէր մագքմտաան տտահա գիտտաէ քատրտագ վէ մէսէրրէհմգահշ տտքէհմտէ տէմամ իլէմէքտահ խոխ ։

Մէգքնտ օհմէլտահ քիշհտէ օյատնան գտահէմ միսքէմմէքտ վէ մնտհմտագամ պիր տագշամ խտտտհքնտաան ոօնգտա, բտագգտգտա, հիչ պիր ճէհէմլէ գահմմ օյանմամտոգ վէ հտհոտա կէմշէմէմէք տէրէճէօհնտէ կէքմհնէմհլէ խէքտար գագշանքքմշ խոխ ։

Գատնտնգտա գէքտագէր, չհֆֆտագքն իւք գիտտագտար զտհտրտա կէհտահքէհնտէ, գտտքնտար, գօզտգհնտշ օյան խտտտհքէհնտէ վէ գքգտագմշ հտհոտա ոօգնտշ օյան սհտա-

լարքնքն ախտղնելուն այնպարտա վիրաւորեան ոմնրա, ինդքնը զկնդեմ մահեղլնաեն կսիմէք վագմի կեղմիշ օրաւ զանուա, քենաւ քենաւիե-լունէ իգրար իլեսիւեր, ու գավա-լիելեր առաի մուհմադ օրաւ գլա-րը իսիրահամք արգուելեսիլեր։

Պաւ ինճ իլե մուսաֆիրլեր առա-զլըզ, մնաւսիսիեսրեն Լուք ու Գալ-մեն, քենաւ սալօնլարքնաա հալը-նըզ գալաքլար։

Պարօն, օմկլե ամանիմեն պե-րա, զելճեսի եանքնա կսիմէքլուք-սեն, կօզե վարար սարքեմաե լճ-թինագ իսիմիշ օրաւզանաան, պաւ քերբե հալընըզ գալոգլարքնաա, պիզզաի Գարմեն, մերզ ասնան հա-նելնա կիսերք ք,

—Նիհայելմ չաւ էզարը պանա սեօյլեհեճե՞ք սիսինիզ, ու կնճե օրիասընաա օմկլի թերք իսիմք-լիկե սիզի ուճագար զելան սեպեզի ազիմեն նե օրաւզանաւ պանա պիլ-սերճե՞քմիսինիզ, սեսի։

—Շեւպհնսիզ, ազիզիմ ժան, պաւ չեյլերին քեաֆֆեսինի սիզե սեօյլեհեճեյիմ, սեհաւ ճելմագ վիրաի Լուք, թեպեսիմ՝ խսե-րեք։

—Էօյլե խսե, սեօյլեյինիզ, սեօյ-լեյինիզ, չիւնքի սիզե պերլեհօ-րաւմ, ու Ալլահ պիլիր քի, ոսա-պահա զ ասար ասիմե սաւրեմսե չունաւ պանա թեպեսիմ իսիմիք-սեն ու իսիրահամ իչնսե զալ-սրզասան ասնրա, սրիմզզ սասար ա-թագազիմ գալմամիշզ սրբ։

—Ու լարին պեն սիզե, պիր տղ ատհա պերլեհենիզի թեքլիֆ խսե-բիմ։

—Հալաւքի պաւ եէնի թեէհ-խուբե սեպեզ նե՞ սիր։

—Սեպեզի, սիզին չաւ սալման-լըզ հալաըընըզը, պենիմ սե քեն-սի հալաըմը թեպիլ իսիմե՞ք, ու պիր սրասրա զօշասրմագ իչին, վագբի զապանմագ նելսհմիզ սիր։

—Տիշարը՞մ չզ ճասրզ։

—Էվվեհ։

—Նե՞բհե կիսեճեյիզ։

—Իրճահել սօզաղընա։

—Կաւսան խանեսինե՞մ։

Գերժան, իսայր մենհեասընը իսին իսեր թարզաա զաշընը սալսասը, ու ևէնի պիր թեպեհսիմ իլե,

—Լա՛յր, իսա՛յր, սեսի, պիզ կաւսան խանեսինե կսիմեհեճեյիզ։

—Է՛յ Իրճահել սօզաղընաա նե՞ իշսիզ վար սրբ. նիհայեմ սեօյ-լեհեճե՞քմիսինիզ։

—Էվվեհ, սեօյլեհեճեյիմ, հա-ճօա սահա սօզսասաւ, սիզե սեօյ-լեհեճեկսիմ, սիզ զիզղամ կճօզ-լելինիզ իլե կեօրեճեքսինիզ։

—Էօյլե զասաւզա թագազիրսե, չաբասւ կսիմեք իսիմիրիմ, ու թեպե-սին զանուզ, զաիզիմ Լուք քի, ճն սասզըզա սիսամեզեն հազըր զաճազըմ։

—Պենսե սիզի ճն սասզըզ սասան պեզլերիմ, սեհաւ ճելմագ վիրաի Մ. սբ Գերժան։

Տահա հենասզ ճն սասզըզա կեչ-սիշ Լուքեն, Լուք ու Գասմեն սրա-զաճա զինսիսիեր, ու զասճն սրա-զաճրեսա, հայլե հօլլասասան կեչ-սեզլիկի իշսր իլլեմեքսեե իսի բն, հեր հալսե, զաւ էմն Լուզրե հազեքեթի իսիրը իսկինսե, Իրճահել սօզաղընասան կեչկիմեճի լազըմ կեչեճեք իսի։

Լճնսայն բահաե Լուք ու Գասմեն սիւքնեի Լուզրե սասրսսզ, սրասզա, Կաւսան իզսանեի իսիմիկի սօզ աղընը ազպընաա վագը Նօհբ–Տամ–սե Մե–Տուզ օր նամ քիկնեե-յի կեչսի։

Մահեյի սեղքն բսե հըզընը հը-զընը սասեսիեր զ ազսրըզըմ Լուզերին-

ան առանգատա օրուդ լարքնաան, ալատաճը, պէ յկկըլէրինեն հարեքէթինի տղբրտաթմանա մէճալը օլաու։ Մէղքիւր ատատա իլէրլեանքճէ, գալատալըդ տանա գինեատ սբղլաշմատատ, վէ մուքեալէ մէլէր ատ գինեատ կէրմինէթի քէտղ լըլէմէքտաք իտի։ Գանդարքն հէրսինին ակտ, պիրրիւքտաք ալատղու հարատ, զարիտ պիր չամանատա վէ կուրուլմու հարբ իթմէքտատ իտի։

—Ա՜ճապա նէ՞ վար ատր, վէ պատատէվէր նէ՞ իչին պու ատբրէճ մէշղուլ ատբրտր, ատեու սիւալ իթտի Զինկեանէ դըղը։

—Պիր ազատան կէօրուրսինիւղ, ատ յի մուղ տափէկ իթտի Քէրիտան։

Նիհատէթի ատատա, տատա պիր կուն էվվել դըրմըղը էվին պուլունտուղու ատատան գ տրշըրքնա վաքլ օլաու։

—Պա՛գընըզ, չիմտի, պա՛գընըզ, ատտի ԵՒիւք։

Զինկեանէ դըղը ատթատա դաքուտունատան ատյարը էյիլտ, մէնդրէյի կէօրտրեկուտատ տրիմրէքտի, վէ պտղրրտաճաղ իչէն, քէնտի քէնտինէ ուտունի պտղատա։ Գատէհու պարթ,

—Ես։ Հալէ նէ՞ ատիէօրտուտաղ, տրտէսինատէ,

—Գուտնա սի՞ղ մի ևատքընըզ, ատէու սիւալ իթտի Դարտէն։

—Էվէտէ, պէն ևատքրմ։

—Էյ կալ նէ՞ օլաու։

—Ատը, մէղտա բէնինն քիւլէբինի ուէթր իտէս վէ քիրէճ հալինէ ատճտիւշ օլտն Թաշլատա սիւալ իտինիւղ։

—Վա՛Հ զէվալը, վա՛Հ պիչարէ։

—Օլ ճինէվէտ էտէֆ իթմէքյինիւղ, պատնա տիւզ մէնն իտէրիտ, ատետի ԵՒիւք չէտատէն, վէ մէրդտումէնին սէօվինէու գտթմի իտէրէք։

—Լատքին Բէքին պէնիմ տիւշմէնիմ ատյիլ իտի, ատեու մըրըատանտա Զինկեանէ դըղը։

—Պիլի՞ իտինիւղ քի, պէն նէ՞ իչին Բէքինի մոնթրեա՛ գըտտըմ, ատնյինիւղ, չիմտի սէզէ պիտէրիրիմ։ Բէքին պու կիճէ Օթէլ ատու Տիատըտաքի զինէթէ կէտտի, վէ էկէր քէնատինէ էվէնէղ իսէտ, պէնի թէյֆ իսէճէկինի թէհատա իչէտտի։

—Էվէնէմէք տի, ատյի թէքտաթաը Դարտէն մուխթէտյըր օտտատ, ատճ՛յիպ, գտթմէն սիղ պէնիմ իչէ էվի ատյի՛ըմինիղ։

—Եուպհէսիղ, ֆազտի ս օրատտրքը վազիֆէ իտէ՞ր մի։ Բէնատի, քէնտի արզուսունա մանի օտտան մէվտնէյի օրթատան քիւլէն դատրըմնաղ նէյտէթինատէ օլաուղու կիպի, Տաթթա սէղին իչին պատնա դէհիր տատի կէթթըմիշ իտի։

—Էյ սիղ ատ պու դէհիբ դատպուլ իթտինի՞ղ տի, ատտի Զինկեատնէ դըղը եուղունէն բէնկի ոզատատ։

—Եուպհէսիղ, էվվել էմրատ սիտղի էօչտու բտմ քիւկի վրա, վէ Բէքին իչէ էվէնէմէք իչին ատ՝, վէ պուխուստատա պիղճուտէ եէմինղէրի իթտիմ իտէ ատ, պիր ատտի ոնրա, դըրմըղը էվէ տթէշ վրէրէք, Դուտա եըզքնթմըտրը տիթրնատա պրտդատմ։ Կէօրու եօրատնատաղ եա՛, ֆտն, սիղի սէվէրիմ, վէ սիղի մուտաֆտա իթմէքիւկի ատ պիկրիմ։ Բէքին ատթըղ մէյատնատան դ ալդ տբ, վէ պիղի հէնուղ թէհատա իտէն եալընդղ պիր տուշէն գ տրտբ քի, օ ատտի Բընէ ար Բիէօ տւս բ, ֆտղ տթի Բընէ Դաւտան տատա գինեատ վտյիֆ տիր . . . պատնաղնա պէրտպէբ Դաւտ զարէպ իթտիկիմ հատտ, եօրքն ատտի սբրտ Բընէնէ կէչճէք տիր։

Լիւք, ծան ալ Սիմէօնէն ատոր պահս իմմէմէքտէ խոխ։ Սէպէպի խէ չա խոխ քի, միւտաէթի էօմ. ընտէ իճրա իլլէական պիճիւմէ ճինաէէթերտէն եալընըզ պիր ճինաեէթ Յէրգուման գալգինի վէ վիճտանընը պիհուզուր գըլմագտա օլսուպ, պա ճինաեէթ խէ, ծանըն գալմի մուտաէսի խոխ։

Հէրնէ հալ խէ, Լիւք իլէ Գալիլէնին բաքիպ օլտուգլարը արտպա, Իրճտաէլ ասգարընը կէչտիկինտէ, Մ. ալ Թերժան ճամիւտտան պիրին էնտիրիպ, արտպաճքեա տախի,

—Մտատա պարճն էֆքէտրընը թէպտիլ կիմտի, իմտի արտպանը Օմէլ ան Տիտպիքա տէօնտիւր, տէյի էմր կյէտի։

2

13 ՆԻՄԷՐՕԼԻՈՒ ԳԱՐՆՕԼԱ

Պիր խտոխ տախանէնին վատի պիր ատչատնտտա, Եիկիմի պիր գըմտա գարճա իչ սքրտ կուպէրնտէ տիգիլմիչ օլուպ, պա գարեօղտար, ատի գումուշտան Եաբըմըչ բէրտէէր իլէ պիրի պիրկէրնտէն այրըմըչ օլտուգլարը հայտէ, հէր պիրի իւղէրնտէ տախի պէեոգ խոխտա իւտիւնտէ սիեոհ պօճա իլէ նագըմըչ պիրէր լոգ գամ վար խոխ։

Մահէլլի մէգրիւթ, հէր նէ գատար գտէէմ խէմիլ խոխ խտ տէ պուռնունա պէրտպէր իլոճ վէ խոտխթալըգ գօգուլարը, օլխտալըգը իհոխթա խմմիչէր խոխ։

Ի՛քինէֆէր կէնճ խտպիպ, պիւտպիւ խմոն էլգիսէէր կիյին. միչ օլտուգլարը խտպտիրտէ, 13 Նիւմէրօլու գարնօլանգն Եանընտտա Եամաչ սէտա իլէ գճնուչմագտա իտիլէր։ Պիր գաչ տագըգտա էվվէլ մեգքիւր գարեօլտեա, Հալէտ ատյը պաշընտա օլմնեատագ Կուլ Եամըգըլմըչ խոխ։

—Ֆիլհագը, ապիգիմ, տխմէքտէ խոխ խտպիպէրտէն պիրի ըէֆիգինէ, պէն տէ սիպէն կիպի, չու գատընգն Եիւպիտնտէքի գարիպ ճէլիհալարգն սէպէպինի անլատտուճաուսուտ. պատնատ, տխուշմէք նէխճէճէ տէյիվ սիրդէր, չիտնքի էկէրչի մէգտտրէ տխուշմիչ օլտա խոխ, քէմիքէրի գըրըգճտատը լոգմ կիլիր խոխ, հալտտաքի պատնան քէմիքլէրինտէ պիր էօպիւլ եօգտուր, քէպտիլք Եիւպիտնէ գարշը տխմըմիչ պան պիր խտպտանճա, վէ Եալատա պու կիպի ատյիր պիր պիտահ նէխճէճէ տախի տէյիվ պիր, պիրա կէօպէրնտէ հիչ պիր մահզուր եօգտուր։ Իմմի չու ճէրիհալտա, պէնիմ խէեալ իտէպիտխիմ էտպտտան հիչ պիրիհինին սէմէրէմի օլմնատըգը հալտէ, ատճատա պուճնալըգն սէպէպի նէ՞ պիր։

—Պէնիմ գանընգմա կէօրէ, տէնու ճէլտտ վիրտի իբրինճի խտպիպ, վագխիյէ տխիպ Ախխնտ վէ Բօմա միւվէրրիխէրինին գուլտատըպ լորը կիպի պիր ճիւգմի տուպ, Եախատ բիշմիչ խտրտգտան Եարըմըչ պիր մնտքէ, պիչտրէ գատընգն Եիւպիտնէ տօպրու չիտտէկխէ բտխմտմրչ օլմնգը տրը, վէ լտբին պու խտպիպինն պէնճէ չայիճանը պատտչ կէօրիւէմէզ. իմմի պիր քէրրէ խատխտանա տօրտրգմ, օ, պիգիմ տնյատ Եամնատըգըմըչը պիրչ էյղիհ խէտպիպիր։

—Խտսխտանտ՞մը տօրտրգմ... լտբին նա՞տրգ, օ պատերմըչ տրը։

—Պէն տնը տէետպիկիրիմ։

Պու աէօպէրէտէն տօնրա, խտպիպ մէրգուտմ ճէպիհտէն, տէրտեինտէ նիչտտրը բտհու պատընտան քիչիւք պիր չիչէ չբպտրքպ, գա-

քաղքը աչտը, վ կուլուն պուլուն տէլի-քէրինէ տօղրու կէօթիւրալ։ Պիր ինսան նաչը կալանիղէ խիլտիկինաէ, նասըլ ալիմըէը խէ, կուլ տալսի էօյլէ ալիմըէտի, վ կէօղէրինի աչըպ, քէմալի թէհայիւրինաէն նաչի տէհլիթինկիղ պիր տուրէթ քէսպ լյլէեն պիր նազար իլէ,

—Ա՛ճապա նէ՞րէտէ պուլունուրսուն, տէմի նասլաչ սէտա իլէ։

—Պի՛չարէ դատըն, պուլունուրսուղունուղ մահէլլատ սիղէ ֆէվգէլատէ սէրդարի՛մ ու իհթիմամ կէօսթէրիլմէքտէ տիր, տէհու ճէվապ վիրտի Թատիպէրատէն պիրի։

—Սիղ քի պէնիմի՛ղ գոնուչուսօր խէնիղ, քի՞մինիղ, տէհու սիւալ իլմա՛ Բէրին։

—Պու խատիմախանէնին Թատիպէրինատէն պիրիյիմ։

—Տիմէ՛ք տիր քի, պուրատը խատիմախանէ տիր։

—Եհա՛, հէվէլ, ֆագաթի պու քէլիմէ սիղէ դօղրու վիրմէ՛միշ տիր։ Ալէսսէվիմէ խատիմախանէյէր հագգընատա եանըղ էֆքէար վար սրր։

—Ա՛հ, էօյէճէ՛ քիյիմ, տէմի կուլ պիրատէն պիրէ՛, ա՛հ, հագգըմի սուրէթատ պանա ճէվապ վիրինիղ, տէհու իլմի՛ իլմա՛ մէղսաբէ, Թատիպին սիմուլնատա պիր Թէճճիւպ տէրի հատուլէ կէլմիկինի կէօրէրէ՛ք, տէյլէյէն, վ Թէհէմին օրուն քի, պէն էօրիմանէն դօղմամ, վ գաթան եաչամագ ալղուսինաէ տէյիկիմ։

—Խա՛յր, սիղճէ ասլա էօմէ՛ք Թէհլիքէմի եօգ տուր, հաթթա բէ՛ք չաչաղ քէսպի չ՛ֆա պիրէ խէճքինիղ։

—Պէնի ալամ՛թմանէօրսունուղեա։

—Եէմին խէրի՛մ քի, սիղի ալամախմանէօրսամ։

—Իհթիմալ քի, պէօյէ օլմաչ տահա ֆէնա տըր, տէմի Բէրին քէնտի քէնտինէ։

—Էվէէթ, էվէէթ, տէհու տէվամ վէ պէհան Թաքի Թատիպ, սիղ պուրատա տալա սըղըլմահաճագսընըղ, Յագ պէթ էվվէլ պէ էվվէլ չունու պիղէ տէօյլէյինիղ քի, պաչըքընըղա կէլէն ֆէլաքէթին տէպէպլէրի նէ՞ տիր։

—Ղահէթ Թէս քէ՛ք պիր մահէլլատէն տէհչէթլի տուրէթատ տիւչվիզ քվիկիմ տիր։

—Տօղրուսու, պէօյլէ պիր տիւչմէնիզատ տպանըղտան հիչ պիրինին ինճինմէյիպ, եալընըղ Թուզնինու զնուն չու զարիպ հալէ տիւչար օլմատը, հիքմէթ նէվինատէն վէ մունէտա դատալ իթմէկ պիր չէյ տիր։

—Եհա՛ղի՛մ մու, նէ՞ տէհօրսունուղ, հիւզիմուն չէ՛քի պօզալմո՞չ մու։

Թատիպէրը պու սիւալէ ճէվապ վիրմէյիպէր։ Կուլ պու սիւքհիթմուն մունէտասընը անլատըգ, տէրհալ իքի էլլէրինի անլընա վէ եանագ լարընա կէօթիւրալ, վէ ֆէվգէլատէ քէտիլդէ միւԹէէսիր օլուպ, էլլէրինի էնտիրտիկինատէ, պունլարըն դոնէլար իլէ միւչմմա օլմուչ չուսուպ լարընը կէօրտու։

Պատիհու տիթրէյը վէ հէման պօղուդ պիր տէտա իլէ,

—Ա՛ղայ՛հ տչղընա օլսուն, պանա պիր այնա վէրին, այ՛նա, տէմի։

Պու տրալըղ խատիմախանէ խըտմէճիլէրինատէն պիրի տալատան կէչմէ՛քտէ օլտուղունատան, Թատիպ, խատիմընըն տրզուտունու մէղդուտմա պիլտիրտի, վէ խըտմէԹճի, Թըրաչ օլմադ իչնի քէնտիսինին գուլտանատըզը էֆրաֆը գուրշուն չէրչիվէլի քիչի՛ք պիր այնաէը կէԹիրտի։

Բէրին Թէլաչա պու այնաէը էլի-

նէ ալեպ, կէօղէրլինի անքն սօմուշ օլան եիւղլունէ չէվիրտի, լաքին քէնաի սմնասընը կէօրիւր կէօրմէզ, պիր տէհչէթ ու նէֆրէթ նիհասը չըգարտը, վէ թահրիկ պիր հարէքէթլէ մէղքիւր այնատը էլինտէն ֆըրտաթտըղընատն, օ տախի տէօչէմէ իւղէրինէ պին բարչա օլտու։

Պատէհու մէղպուրէ պիր նէվի սըթմահա թուէթուպ, տաք տաք ֆիղտան ու ֆէրհատլը իլէ գարհօլտը իւղէրինէ գըսգըվրտագ եահմոք, վէ իքի նէֆէր թահրիկլէր խոչ, մէնզարէյի վագըտտան տօլայը գինատէճէ մէրտպտա գալարտպ,

—Նէ՞ լինիզ վար տըր, նէ՞ օլտու նուպ, տէհու սիւալ իթմէքտէ խոխլէր։

Մէղպուրէ պիր տպ վագըթ տիւքիւթ իւղէ տուրտուգտան ոճրտա, նիհատէյի պու սէօղէրի իշիթմիշ վէ անլատըշ օլտուղու բէվիշի հալինտէն անտչըրտպ, մէղքիւր քէլտիտը իւրտա խոէնլէրէ տօղրու տէճտահա, վէ թահրիֆի նագտպիլ պիր սետտա իլէ,

—Նէ լիմմի վար տըր, տէհի, տտահա նէ լիմ՞մ օլաճագ, տիւնքի կիւն կիւղել խոխմ, ֆագաթ չիմնի պիր քէլըրէ պանա պագքն։

—Հալպուքի պուլունտուղունուպ հարտ գալմահաճագ տընըգ, վէ պիզ տիղի իլէ խոէճէ յիղ։

—Թէքմիլէ՞ն մի։

—Իլմին միւատտոէ իթահիկի տէրճէտէ։

—Լէհճէմ էվվէլքի հալ ու հէյեեէթինի իւքիհատպ խոէճէ՞ք մի տիր։ Ղայպ օլմուշ օլան կիւղէլկիմ եէրինէ կէլէճէ՞ք մի տիր։

—Իհթիմալ տիր քի թէքմիլէն տէյիլ, լաքին եարէլէր վէ քէսիքլէր միւաթէնտա օլտուղու հալտէ, լէհճէնիզ էսկի հալինէ իհտատէ օլունտպիլէճէք տիր։

—Եարէլէր վէ քէսիքլէ՞ր մի... տ՞հ, տիմէք քի, պէնիմ իշիմ պիթտի։ Պէն գարըլըգտան չըգտըմ, վէ տատէթտ պիր ճանվէր օլտուտմ, վէ էօրիւտիւն սօն տտգըտտաբնէ գատտպ, տէմին մուճիթպէ նէֆրէթ վէ տէհչէթի օլտճաղըմ։ Պէօյլէ պիր հալտէ եաչամագտան իտէ, էօլմէք տտհա էվլէտտ տըր։ Պէն, պէնիմ գարըլմագլըղըմը, վէ քէսպի չիֆտ իթմէքլինկիմի իտթէմէմ։ Էվլէթթ, պունտտն պէօյլէ պու իտտթահտնէտէ պիր տտգըդտ գալմագ իտթէմէմ, էօլմէք իտթէրիմ։

Պու սէօղէրի սէօյլէյէրէք, բէրլին, եահմըղը գարսօլտտան սըչրտմագ իտթէտի, ֆագաթ խըզմէթքէրը իլէ իքի թահրիպլէր մէրգուէնին սէրպէսթճէ իշ կէօրմէմինէ միւատտոէ իթմէքյիպ, թէքրտր գարսօլտընտ եահմտտըն իճպտպ խոխլէր։

—Մէֆիլ պտտըն, տէհի թտպիպէրտէն էն կէնճ օլուպ, օլ ունէ տէկին հէմտն տտյիմա յագըլտը իթմիշ օլտն, հէճճտնքնըզը թէհլին խոխնիզ, չիւնքի սիպին պուրտտը պու տուրսէթլէ թէքրք իթմէնիզ մուհալ պտպիլինտէն տիր։

—Տիմէք տիր քի պէն պուրտտտ մնհալուտմ։

—Ճիւպհէ եօգ տուր քի, մնհպուս տէյիսինիզ, լաքին պիր քէրըէ խոտթահտնէէ կիւմիշ օլտուղունուղ հալտէ, պուրտնքն նիպտմտնըք իպթիքտտքնճա, եա էօլմիւշ, վէ եահօտ քէսպի չիֆտ իթմիշ օլտյտգ, պուրտտտն տիշտրը չըգտպիլիրսինիզ։

—Բէք ալէտ, պէն տէ սէօյլէյօրտմ քի, պէն էօլմէք խոթէրիմ,

—Հէյէ պիր քէրըէ քէսպի չիֆտ

խանին, եարբեն, հիչ չիւպհեմ եօգսուբ քի, պաչդա թաղրատա սեօյլեննէճէքմինիզ։ Պուննան առա գամիներոպալ, սիզմին չու հալի էսէֆ իչխիմալմինիզի թախիիֆ վէ թասիլ իմմէք իչլին, հադդընըզտա հիչ պիր չէյ տիրիղ խափլմեեէճէք տիր, իմմի էկէր արզու խաեր խէնիղ, զէվճինիզէ վուդայի հալի պիլտիրսինլեր։

Բէրին, զէվճի օլմադըզընը կյոռա խաեր թարզատա պիր հարէքէթ իճրա իմմի։

—Էյ ֆամիլիանըզտա պիլտիրսինլեր։

—Պէնիմ ֆամիլիամ եօք ուսը։

—Տօսթլարընըզ։

—Տօսթլա՛ր մը, թէքրարլատաբ հիսաեթլէ կալ, տիւնեատա ուօսթ վա՞ր մը որը։

—Նիկէրչի եալընըզ գալմադընը թէրճիհ իմմէքտաէ խէնիղ, իլք միւսաֆաատընը կճրա խաէմի, ծնատան ասնրա պիր գաչ սատթ սիղի եաընըզ պլատըրըզ, Իչտու եալընըզլըգ զէմանընըզտա, Նիկէրչի ուեուրսանընզ, հադդընըզտա զահէթ ֆայսէյլի մռճիպ օլուր։

Պատէհու թասիլին պիր իչաընչէթի իւ զերինէ, խըզմէթքոռ պաղ պաղար, մէհէմ վէ մռճուն կէթիրսա, Կալ պու թէսաուիլքեռթը կէօրիւնճէ, գարեօյսաը իւզերինաէ օմուրատա, վէ ևիւքսէք սէսլէ,

—Թէքրար սիզէ սէօյլեօրում քի, պանա էլ սօգուն ում սընը խոթէմէմ, տէհի։

Կէնճ թասիլ կիւլումսէեէրէք,

—Պէրէքէթ վիրսին, սիզ քէնտի իւզերինիզէ պիւսպիւթմիւն հաքքմ տէյլինիղ, վէ պիզ սիզէ նիսպէթլէն, հադդընըզտա խիւիւք խաէճէյիղ, տէհի։

Բէրին պիհատէ իւմիտսիզ իչինտէ օտուրուխ, քինախինաէն պիհատպէր պուլունմուգտա օլտուգունան, թասիլին թէճրիւպէսինէ գարշը չիատէմի գէվզէլատէ իլէ մուգտաւէմէյէ գէնամ իլլհի, վէ թասիլսէ խէ, պաչդա չարէսի գամմալարը ճիհէթլէ, մէզկուրէնին գօլլարընը, հարէքէթի իմմէրճէմէք լուզըմ, թաղէիդ ալմընտա ալտրրտա։

Եալտարընը պաչդանմատը իմմէմ պուլտուդտան սոնրա, թասիլ քէլամնա տաղաղ պիրլէ,

—Պի՛չարէ գաալըն, տէհի, նէ՞ իչին պու կիսի իմէտապիր իճրատընա մէճպուրկյէթի հասըլ իմմէմբինօքտունը զ, Կէօրիւճօքտունուզ եա, նէ՞ գատար տահ չէյ իտի, վէ իմէմին օրմուշում տուր քի, չիմտի էվվէլքի գատար տաճը հիսս իմմէճօքտունուզ։ Իմմի, էկէրչի տզըրը օլտճաղընըզը վատ իտէրսէնիղ, վէ էկէրչի պիր տաղ էվվէլ սէօյլէմիկինիզ տիւշմէք խատտունու պէր թասիֆ իլէ, ևիւրիւնիւզտէքի զահրիսզ եարէլէրին սէպէպի հադդընսինի պիղէ պիլտիրմէք իտէրսէնիղ, սիզի իմտահիղ ալմընտան գուրմադըրըմ։

Բէրին, թասիլի մէրգումա ճէվապ վիրճէք եէրտէ, պաչընը չէհտահն եատաըգը իւզերինէ ֆըլտիմը, վէ կէօզէրինի գարտաբտ, ինատճըգտա սիւքութ իմմի, վէ հէր նէ գատար թասիլ, սիւսլինի իքի քէլրէ թէքրարլատը իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տահի եինէ պիր ճէվապ սալմատըգընտան,

—Եիմոի պիր չէյ սէօյլէմէմէկի թէրճիհ իտտիօքտունուզ, տէհի, բէք ալէտ, լաքին զանն իտէրիմ քի, պու ոգյոմ վէ եահօտ եարբեն սոպահ թասիտոթքընըգը միւսյինէճէքմինիզ։

Թագուհի մէրդամ պու լաֆզը աէյլէյիպ, պատէհու ըէֆիզլէ պիրլիքաէ մահէլլի մէզքիւրու թէրք իթմի։

Կալ, եալընըզ գալընճա, տիւ. չիւնմէ՛ք վէ պուլունտուգա հալի լաեըզըմա կէօրէպիմէ՛ք իչին, եէ. նիւանէն պիր ալ սիւքիւնէթի վէ սօ. զաղ գանլըլըգ իսթիհսալ իմմէ՛ք. լիկէ չալըշըք։

Մէզքիւր հալ խոչ, քէ՛ք աէհ. չէթլի օլուպ, զանն իսէքսին քի, Հազդ Թէպա հազրէթլէրի քէնար տատէմի ալիմէսի իլէ, վիրտիկի ճէզանըն պիւյիւ քիւկիւնիւ, օ ալ. չապըն ճինաէթլէրի պիւյիւ քիւկիւ աէրէճէսինէ չըզտումադ իսթէմիշ իսի։

Ճէօյլէ՛քի հալ, պիր գաչ սաաթ զարճընտա, թէ՛քմիլ էօմրիւնիւն ալչագճա ամէլիսինը մէյվէօնի գայպ իմմիշ իսի։ Դըլմընըզ էվին եանմասը, քէնար գուվվէթինի իմէ՛քիպ իսէն էտարըը համիլ օլան գըրմըզը քիթապը եապմըշ, վէ դէնկինկինկի տաճի ալէվինը իչինաե զայպ իմմիշինիշ իսի։ Պաշնատան պաշ. գա, Բէրբինին պիր միւճո ֆըրանգը վար իսի, հալ պու՛. քի մէպտաղը մէզքիւրուն պիւյիւ գըսմը քէնար նէտիճաե օլմաճագդ, եիւ.քսէ՛ք գա. լըշըէը ալմադ նէյյէմիյէ, պիր թագըմ նէչհուսիլէրե վէ թէճճիւրէ իչէրե իչէթմէ՛ք իւզրէ վիրմիշ իսի։ Հարիւդ, պաշնատա տայիը օլան սէ. նէ տահը քիւչ իմմիշ օլուպ ճիհէթլէ, մէպաիկի վիւսաթգըէդէ. նին իսթիքսատընա իմքանն գալմամըշ ալմէ՛ք իսի, գիրա, Բէրբինին ալաճադը օլուպ տաէմիէը, հէր տահ քիմինէրը օլուպ լորը. տան, պօրճլարընը ինքար կէլէ. ճէ՛քէրինէ չիւպհէ եօգ իսի։ Պաշ. տան մնատա, եիւզ եապը Բէրբին Անիուլանըն քէնար իսանէսի հարի. գինատ եանընշ օլմատընտան օլ. տուղու ճիհէթլէ, չիմտի մէզգուրի. յի իսանընշան օլմատճադ իսի։

Կալ, իշ պու թաիիրի նագատիրը իսարտակյէթի տիւ չիւնտիւ.քճէ, նէ՛ տէրէճէ տէյտա ու քէտէը հիտա իյ. լէտիկի, վէ չու ֆէլսաքէթ վէ մնա. սիպէթին պաչընճա սէպէպի Լիւք տը Բէրժան օլատուգունու տէրքիա. թընը էյլէսի՛քճէ, մէրդում ալէյ. հինատ գալգինատ նէ՛ մէրթէպէ չիտատէթլի գարաղ ու տատաէթ տայ. ղուտու հասընշ օլատուղու թագրիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր։

Բէրբինին, պաշնատան սանրա եալը. նընշ պիր ալընտուտա, պիր հընրը չանը վար իսի. օ իսէ, հէր հալտէ, վէ հէր նէ վատայէթ իլէ օլուր իսէ օլատան, տաղը ինթիզամ էյլէմէ՛ք իսի։ Լաքին պու տաղը ինթիզամ քէնատատնճէ գիրէ մուճթէնատիլ կէօ. րինմէ՛քտատ իսի։

Գիլմադը պաշնատան պէօյլէ մէղ. պուրըմ պիւտգիթինին էտնա պիր հալտէ եաչատտագդ օլատուղու թագ. գարատ, տիւդ ալը Սիմէօղլան տա. մատը վէ բօլիս նագդընընքան տօսթտա պուլտանան զէնկինին վէ գուվվէթլի պիր քիմսէնէ գ ալընը նա՞տընշ տաէմա ալատիրէճէ՛ք իսի։

Մէրդում տէյհինատ տաղիիսաթ. տա պուլունմադ իչին, գիրտան վէ տէրէճ լագըմ իսի, նատընշ քի պու. նու Բէրժան տէմիշ իսի, վէ կալ տաէմի գիրէճէ իսի։ Հալպուտ քի մէր. գուվէնինին պու գիրտան վէ տէրէճ. լէրի եօգ իսի։ Ժան տը Սիմէօղ հէր հալտէ էօմիւշ գլմադը իսի, վէ Բէրբին պու տուրէթլէ գիրտանէ սիպահընշ գալմընշ օլատուղու թագ. տիրտէ, հիչ գիր հարէ՛քէթ իճրատ իսէմէդ իսի։ Զիւնքի քիմսէ քէնար «էօղէրինէ գուվատ տաբտ

ինանմանեաճագ խոյ ։ Պուհատան տա պամինազար , քէնահնին հահամա տա օմնաքնը պարօհատան կիզէմէ սի լազըմէտէն ատ յի՛լ մի խոյ , զի բա պիր քէրըկ Ռէրժան , Կուլուն հահամատա օմնաքնա չիպհէ իմ տիկինտէ , մէզդուրէ պէլքի եիւզ ատֆա զայդ օմնէշ սիմէք տէյի՛լ մի խոյ ։

Ֆագամի չուրաքը տախի սէյրէ հէլիմ քի , Ռէրնին , անճագ ախզը ինհիգամ նիյյէհիյէ հաշատագ արզուհինտէ օղուդ , պիր քէրըկ Լիւբնին քէնահնինտէն դօրդատագ հիչ պիր սէպէպի օմնատըքնա դա նի զատաղատնատա , նիհահէմնէլ պիր մէյհուսինէհիյէ սէֆալէհ ի չինտէ խնարը էվգամի իլլէմէքտէն խէ , էօմէհի տահա պիհատէ խէր ճհ խէճէք խոյ ։

Հալ զու քի պու խուտատա նա՞ ըլ գանի օմնալը խոյ ։

Կուլ , պու սիւտի պիտատֆամի քէնահ քէնահնէ խիհմատէն խի տի քտէն ատնատ , բահնպէսի պու լանհատուղու , ֆագամի ինանմատըղը մէղհէմի , վէ պիր վագըհատան պէ րի տիլ , զարայիկ նէվինտէն ֆին լէ չըդ տըղը կէօրիւտու կիւ բէյ զամպէրլի քլերինի տէրխատըր իլլէտու նիկիրմի սէնէ էվվէլ , Կուլ , Ժան ատ Սիմէօղին պաչքնատ հէր հատէ պիր ֆէւտքի կէլէճէկինի մին դատատէվինտէն իհտար իհմիշ , վէ Ժան ատ Սիմէօղ մէղքիւր մի խա հատարատա վագհի մուհյենէտ տիւ չար օմագ հէհնի քէօնտէ տու լանմուշ խոյ , Դարմէնէ , Սէչ ուլ Ըտն ալճափըճըղ տէմիշ խոյ , վէ մէղ պատրէ , Լիւբնին հապիմի մուհ տագը օտատուս նէր ատիը տէմինէ հիւքմ իլլէմէքտատ խոյ ։

Պինապէրնին Ռէրնին , չօղ տէֆալար ատիլէրի իչին հէչէպտիւս իհմի կինի քէնահի իչին տախի հէճրիւ պէ իհմէքլիկէ , վէ պահհքնը իս հիմվագ իլլէմէքլիկէ գարար վիր տի։ Պատէհու , այնատքնը գըրմըչ օ տատաղ խատհահատնէ խըզմէհքէտ ըրնըն տէվրէ չըզմատընա պէքլէ տի , վէ մէրգում խըզմէհքէտար քէնահ եահհադը եահնըտան կէչ տիկինտէ , հահքնա չապլ ըտը ։

Խըզմէհքէտար Ռէրնինն եահնքնա կէչտիկինտէ ,

—Է՛յ նէ՞ խապէր տէֆիլ գատքն , հէնէճանընըղ պիր ազ իհէվկին օ տա՞ մնէ , տէեուս օիւտ իհմտ ։

—Նատըլքի կէօրիւօրտու նու պ , պիւս պիհմինն տաքնի հատե պու լանմագատեմ , տէեուս ճէվատ վիրտի Ռէրնին , պուհնատան մնատա , գուտու լուսնա պագմամնըղ լազըմ տըր , զիրա , պիր ազ էվվէլ այնա հա պագըտ , պուլանուտուղում հա լի , վէ պիչիմնիղ չէքլիմի կէօրտիւ կիւմնէ , իւղէրիմէ տահիհէն պիր տիվանէկլիք կէլտի ։ Պուհատան տօ լայը էսէֆ խատիրմ , վէ նատիմ օղու լում ։

—Պու քէք ատէտա տմմա , տէտի խատհահատնէ խըզմէհքէտըր , պէ նիմ այնատը դըրմամագը խոհնիկ ։

—Պէն , զանն օլունտուղու դա տար ֆագիր տէյիրմ . պու հատե տահա պիւյիւք վէ տահա կիւզէլ օլարագ , տիկէր պիր այնա գա պալ իհմէնիկի տիղէ ըչճա խատ րիմ ։

—Ֆիլհագը պէօյէ պիր թէքլիֆ , տաղա բէտու օլունմագ ։ Լատքին չու տատհատա տիկի քէք տհնճ կէօրիւ եօրում , մէէմնալ խատիրմ քի , տր հըգ հիչ պիր ֆէնագըգ վէ տճը հիտա իհմէեօրտունուղ ։

—Պիլատ , տահա զիեատէ ֆէ նադըգ վէ տճը հիտա խիեօրում , վէ տուչտուղում թագեիկ , մ՛չագ

պահքդ տանդ գիտաք ալիքըը-նօր։ Ձճապա հարաքանքդին սէր-պէսթիներէթինի իւտաք իաէմ՛զմի-սինիզ։

—Սիպահ պանա, նիւ գիւնիւպահ-քի տարկըտրը տալա դըմբըտաթմտաճա-ճաղընրգը վատ իաէ՛միսինիզ։

—Էվէթ, վատ իաէրիմ, վէ սիզ պանա էվին օրտակիւրսինիզ։

—Բէ՛ք ալէտ, ահտի խըզմէթ-քնար, Բէքինին հարաքանքնա մինի օրան դամիօրա չըզ ատըրաղ։

Կալ, շահաէն իզմարը թէչէ-քրը իլէկտրանէն ոճրա,

—Սիզե պիր խըզմէթ թէքրիֆ իլմէ՛ք արզուսինտէ՛յիմ՛, ահնա-ահէտմ՛ իլմտի։

—Բէ՛ք իյի, էկէրչի թէքրիֆ ի-ահէ՛կինինդ խըզմէթ, իաամ-ախտանի նիպամինտամէսինէ մնա-զայըր տէ՛յիլ իաէ, մինիմում օրան խըզմէթի ինֆա իաէրիմ։

—Մալում տիր քի, պիր քիմսէ տըզրինիզ հիտա իաէր իաէ, քէնտիլի էլէկտրիկ-քի իաիէր, տէ՛յի՛լ մի։

—Պա՛ւ հալ պէնիմ իւզերիմնի տահի վար տըր։

—Իօղէ օրտա զա՛ւ իմտադիրտաէ, պանա պիր էլէկնճէ պատրաստդ։

—Նէ՛ կիսի։

—Պիր թադըմ տեուան քնտըրտը պատան։

Խըզմէթքնար, ըէտա մինէտտա-նը կյմն իաէր իմտրգատա զաչքնը տալանտրադ,

—Պիր թադըմ տեուան քնտըրտ-մը, ահտի, իհխիմնի հոզ տաւր։

—Նէ՛ իչին։

—Զիւնքի պատրատա մի՛ճուռ տաւր։

—Մէճնա՛, մնա . . . բի՛մ մէնն իլմիշ տիր։

—Նիպամինտամէ։ Զիւրա նիզամնա-մէ իզթիզաքնճա, պատրատա օեուան քնտըրտըը, զար, բադը վէ թիւ-թինն թահնիը մէճուռնէթմէ տըր-մըշ տըր։ Էկէրչի պու ատըլիսին-նիզի եաքատտ, վէ էլէ կէչտիմ, պու-կիւք պիր ճէզանը նադտինէ իլմա-սընա մնհքիւմ օրտրտմ։

—Նէ՛ զատար ճէզայի նադտի-նէ վիրմէ՛ք լազըմ ատը։

—Ապալլի տիքը ֆրանգ։

Գաբեօրանըն ատճնտատա, Կալան, խանէ՛սինին իհրտագը գէմանքնտատա եըզընմըլար իլկ պէյատգը ատղա-զա տիւչտիւկիւ ատրտատա կիյինմիշ օրտուզտա տիեսհ ֆիսմանը տատըմըշ իտատկինտաէն, մէզատըէ, իտատմա-խանէ խըզմէթքեատըընտա խիսմտագէն,

—Բէճա իտէրիմ՛, ահտի, չտա ֆիսմանըն ճէգինին տրտաճքնըզ, զանն իտէրիմ՛ քի, իչինտէ քիմսի տիր՛ պիր՛ քէտ պտըտճագ տընըզ։

Խըզմէթքնար, մէզատըտ ֆիսմա-նը տալըզ Կալա վիրտի։ Օ տահի իչինտէքի տիդ ատիք տատա պ-իմտնդատատան գիրինն տալըզ, խըզ-մէթքնտրա վիրտի, վէ իտատէմէն տահի,

—Պատատնրտա, ահտի, էկէրչի ճէզայի նադտինէ վուդտա պատ-տար իտէ, թէէտինէ իտինիզ, վէ գըր-մըշ օրտուզտա տյնտանքն եէրինէ տե տիկէտ պիր տյնտա տահիքն տալընըզ։

Տիւնտանքն պիդճիմիէ պէյատմի-տատր իչինտէ, տալմատնան պէյատ-թիր էն գիտատ գատրը գծնտըմող մէրթէպէտե տիր։

Պինտէն ատէյն խըզմէթքնար տ-ճէլէթէն քէնտինինդ հէտեյէ օ տ-նտան ըտ իտ տալմտնտնու ճէգինէ գ-ծատ, վէ տատտեք թէ՛ք իմտի, վէ ետրըմ տահի ատնրտա, էլինտէ մնհ-իտատ օրան տեուան քնտըրտը օրտուզտա Հատե տահէթ իմտի։ Շու գատատը քի, մէզատըտ տեուան քնտըրտըը իտատմտնտա թէչիմ իմտիկի գէմինն,

—Պարի ախպար խաբնիկ քի, էլի կէշմէհարնիկ, ահա, չիմանքի մերգամ խըզմէքի քեսը ճէզայի նազանեհ վիմէմէք ալզըսանեհ խար։

Կալ, մէկքիչ օհաւ քեսաքըսը խազըմընը էլնիհ ալաջղեսաս, մէկյատանէքի ալասարտա մէսէրբէքի հիս խիմա, վէ ասիս քեսաջըսըը պօրհօզաք իւղէրնէհ ախիկ, ուսուլ վէ նիղամը վէճճ խազրե, քէնահ ֆալքնա պազմահա պաշտաը։ Մէրգամէնին անդամոգ խաթէհիկ խուսաս, պարօն ալ Բէրժանտան իմխիգամ ալջզ ալանահաճազընը պիրմէք օլուզ, քեսաղջաղար իսէ, իմխիգամընը ալահագ օլուսպտնուն ճէմազընը վիրանիկը։

Բէրին, իշ պաս նէխճէք քեսաֆի աստա խիմէկիզ, ալա ալասա իշ ահֆա այնի մուսահէկի խճըա խիմա, վէ իշ ահֆասարնատա ատա պիւսախիմն վիսխիմէնֆ թէսալիկը իսէ, այնի ճէմազը ախզ կյէսէ։ Մուսխասարէն պիր ագ ճանդանատզ,

—Էհէզմ, ահա քենահ քէնանէնէ, չաս ալզրատա խազնուսանէ պիր խնան ատհիզի օլաս խար, չաս թէճրնատհէ պանիկէն խնան կէմիրճէք խար։ Ճուզամ, պէն ատ խնան կէմիրմէկզիմ, վէ խնան կէմիրմէք խանէզիմ։ Պէն, ասիկրէքինի ալասանիմատզմ Հալահ, քէնահ քէնանիմ նէ իչին ալասանճազմ։ Խայր, խայր, պահա կէօրնէն Հազիզ ամը Հալ ախը, վէ խնիդամ ալանճազմք պահա սէօզ վիրիչ ախը։ Պաս Հալահ պէնիմ էօմրնիմն հազընէզ պիր մնդանի պամիշ օլնազէ, ալ մնդանատ վարզ օլահա գատար հաշանուգրզանան ատը օլնանատզմ։

Կալ պաս սէօզկրի հէնուգ թէլաֆիսազ խիմիչ խքէն, ֆէվգէլատ պիր ախրանիկ վիճաստանի պատզ կիսի պիր ատզատիգ իհանիա լզէսան, Պաս պիր նէմի քէօրմրնամ օլաս, վիճաստանի իհանիա խիմիլիկ, խնկամիզ ալալաբընը դատվէնէհան ախչիրմէքահ, վէ հաշզընէզ քէսկին պիր ատը պրագմահատա խար։ Պաս Հալահ մէգպատքէ սբրի խանիխ սէվրնիկ, պօղատգ պիր սէհա իլէ,

—Էօլնէհօրատմ, էօլնէհօրատմ, ահա, ա՜հ, հարաքմքնա կէլին... պէնի դատրիմալըն... չիմանքի հաշանուգ խաթէրիմ։

Մէգպատքէ լազըսարալըքընը խիմամ խահէմահ, պիրա մուհնիք պիր ատզատիգ գ ալգինիհ կէչիգ, նա կէօրսենհ վէ ատհատազալընա գատար վազըզ օլմազատա, վէ պահ սարնիհիզ ալրահէհէ խիմանիկն մնհէզլէրի քէօրմրնամ Հալինհ կէրխիմէհատհ խար։

Բէրինին խազրինահ պիրտէն պիրքէ զահատրա կէլէն չաս Հալ, իւք կիճէքի գատաստիրըն վէ պէհչինհիզ սխ չիհիզ սխ չիհիսինին նէխճէհի պատ գատիհի ազինհ վէ պահէնհէհսինին զահատրա կէլիգ պատնատն ատախ ատզատրըն չէգրմհէհ մնհատհի զահատրա կէլճէկկ չիսգհէսիգ խար։

Ատհիզրի վէճճ խազրե, նա պիտգէր ազչամ վիղհիմատրնա կէրսրէրնհատ, 13 նհնմէրզատ գատհատատքի խատհանքն մէմնզինն զատրի Հալինհ կէօրնհ թէհճճնատհ գատզրատ, վէ մէզպատրէնհին հա օ կիճէ, վէ հահատ ֆէկրատատ ատգահ ֆէկրի գատճազընա քէնահլէրինճէ հազրն Հատզ հիմանիկր խահ ատ, ատատզ մէրհիհէ բհահէֆ

իմմէք իշլին, պազը լուաճ էմի լլլեսիլեր։

3

ԱՖՎԼԸԳ ԹԷՋԷՐԷԼԼԸՒ

Զապթիէհ նաղըրընըն հազըը պուլունմուշ պուուպս Օթէլ ուիս Տիասլը պինէթիհնաէն իլքի կիւն ոճնըա, ուիսմուիէյ, քէնաի իշ օուսաքընաա պուլունուպ, պիւյիւք զապթիէհանը նէզաինէ պուպալ լլլեմէքաէ, վէ քէնաի չաւուշ վէ նէֆէրլէրինէ թէպլիղինէ մէմնուն օուսադալը էմանիրի պունպաա իթաա իմմէքաէ իաի։

Պու ասլալը սաաի սաազանը ճն պիրինի ուուրմուգ իւղրէ օլուպ, քօվլու նաղըրը տայիրէսինի թէրք իմմէքլիկէ հազըրլանըքընէն, սէաիզճէ պիր չաւուշ իչէրի կիրիպ, կիուիւշաէն պիր թապադ իւզերինաէ պիր էնլի մահֆազա թապաիմ լյլեաի։ Մէզքուր մահֆազա, իսաթիւնաէ իսանէսաան նիշանը պուլուննան պիր զըրմըզը լէօք իլէ գաբանմըշ իաի։

Մ. տը Սարթին վիհրի հըրթըպ, պիր սէրէճէ թէաճճիւպէ սթիսէքի սաթըրտարը օգուսաս։

«Էֆէնաիմ,

«Բէսէրիմ մաւքի տը Րիէօ, զաթը ալինիպին տօսթլարընաան պիրի իաի։ Պիզըմի պէնաէնիզ տաիի, պուննաան իքի սէնէ ապաէմ, Մ. տիւզ տը Սիմէօզ վէտաթաթըլյա հազուրը ալինիպէ չըգմազ չէրէֆինէ վիֆիէէիքը օլսուպսմաան, նէզաի ալինիպաէ մէճհուլ պիր քիմսէ տէյիլիմ։ Իչ պու իքի ճրհէթլէ, գաէէթ մնհիմմ պիր մնատաէէն տօղույը, չիմնու սիղին իլէ վիւզաթաի իթմէքլիկի թէվէննի իլլէրիմ։

«Պու հալաէ, էֆէնաիմ, իմթիֆաթը ազիմէ վէ միւհիթէրէմի գատալէ հիմմէթի պուեուսմանըզը սուզ ու թագաիմ լլլէ, գալըրսմ զաթը ալիլէրինին գաէէթ սաասըզ վէ միւթի պէնաէլէրի։

«ՄԱՐԻ ԸՂՆԷ ՏԸ ՐԻԼՕ

«Մէրի պահչէնէ կէդի էաբՐաէը»

—Պու մէքթուպու սանաա քի՞մ վէրաի, սէեու սիւալ իթաի քօվս միւաիրի։

—Իաի մաւքի տը Րիէօ օլսուզաննու սէօյլէհէն պիր զաթ վիրաի, էֆէնաիմ, սէեու ճէվապ վիրաի չաւուշ։

—Պաննու վիրէլի նէ՞ գատալ վագըի տըը։

—Անճագ պէշ տագըգա։

—Միւսիւ մաւքի տը Րիէօ նէ՞ըեաէ սիլ։

—Էֆէ՛նաիմ, թէնէֆֆիւս ուօֆաաքընաա պէ քէմէ՛քաէ տիլ։

—Պուըաեաս տաէէթի իաճնիպ։

Պիր տազ սանրա, չաւուշ, Րընէյի քօվս նաղըրընըն տայիրէսինէ իաալալ իթաի, վէ պատէհու քօվս նաղըրը օլ կիւնիս սլիթգդ քիմսէյի գատալ իթմէմէքլիկի չաւուշա էմր լլլեաի։

Մ. տը Սարթին, քէնաի սթիպ տօսթանաան մահատամնաա քէտէրաանէ պիր խայրխահղդ իլէ գատալ իթաի։ Զաթէն Րընէնին հաչիղ օլսուզուս նամը նամիսի, վէ վարիատաթը քէսիրէսի, վէ պիր թագըմ բարլագ ամէլ ու հարէքէթլէրիլլէ մնազհաս օլակէսթիկի լիւթֆէյի միւչէրրէֆէսի մաիսմ վէ միւսէյյէմ օլսուզուսաան, նաղըրը միւմնիէյհ տաիի, մաւքի տը Րիէօնիւն էվսաֆը չահսիսէսինի վէ պահրիճէ նաղըրընըն օլ կէնճ զապթի հազդընաա նէ՞ տէրէճէ լուիսիաա պուլունուզդունու բէք ալէա պիրիր իաի։ Պի-

ռապէրին Մ. տը Սարթին, Բընէ լէ պիր աղ միւտաֆթ տօսթճա վէ ատէթա թէքլիֆսիզճէ կէօրիւշմիւքտէն սօնրա,

—Ագիզիմ մալ.քի, ատէմ, էկէր իսթէրսէնիզ, պիր աղ տա վիզիթանըզդըն սէպէպլերի իւղէրինէ գօնուշալըմ։ Պէնատէնիզէ եաղտըզընըզ թէղ.քէրէատէ, զաւէթի միւհիմմ պիր մաւտաէտէն պահա իսթէճէկինիզի պէեան իթմիւշ իսթինիզ։

—Էվվէթթ, էֆէնիմ, վէ պու տա բէ.ք տօղրու տուր։

—Բէ.ք կէլ, սէօյլէյինիզ, սիզի տինլէ եօրում, պու մաւտաէ նէ՞ տիր։

Բընէնին սիմաքնատա աշի.քտար պիր թէրէտտիւտա էսէրի վիւճհէ.տէ օլունտու, վէ մէրգումՙ մէղ.քիւր միւ.քեալէմէյէ պաշլատճաղը սը.բատա,

—Էֆէ՞նիմ, ատէմ, զաւէթի չէ.տիտ պիր թէլէշ վէ զայլէ իչինատէ զալընտուեօրում քի, պունու սիպ.տէն սէթիր իթմէ.քիլիկին իհթիմալի եօղ տուր։

—Պանա պիլտիրէճէկինիզ չէյլէր հագդընատա՞ մը։

—Էվվէթթ, էֆէնիմ,

—Հաղիզաթէն անլատամատեօ.րում, պու թէլէշ, պու զայլէ նէ՞.տէն նէշէթի իսիեօր։

—Բէ.ք չաբուդ անլատճաղը.նըզ, էֆէնիմ, լաքին էվվէլ է.միրտէ օլ խուսուսա տայիր պիր լուղէթ պիլէ տաղըմնա ալմազտան, աֆվընըզդա միւհիմատճ պուլունտուզումու պէեան իսթիրիմ։

—Սիզէ էվվէլինտէն աֆվ օլունմուշ տուր։

—Էֆէ՞նիմ, իչիսէճէ.ք օլտուզդունտուզ իֆատէյէր, բէ.ք զարիպ տուրքիաէ տիրլէր։ Անճաղ, հիչ տէյիլ խսէ չիմնիլի.ք սիւքիւթէ մէճպուր օլտուզում պաղը սէպպէրատէն նաշի, մէղ.քիւր իֆատէյէրիմի թէ.քիլիէն պէեան իսթէմէճէ.յիմ։ Ընէօղէրիմ իհթիմալէտէն պայիտ կէօրիւնէճէ.քէրինտէն, անլէրէ կիւճ լէ լինանատճաղընըզ, վէ պէնատէնիզէ պաղը չէ.յլէր սիւալ իսէճէ.ք իսէնիզ տէ, սիզէ լյզատ.հի վիրէմէճէ.յիմ, եահօտ վիրմէ.ք իսթէմէճէ.յիմ։

—Տիմէ.ք տիր.քի, տէտի Մ. տը Սարթին, մէրգումանն քէլամընը դահթի լսէրէ.ք, սիղ բօլիս նազըրընա պիր թաղըմ պիլմէճէլէր պէեան իսէճէ.քսինիզ, լաքին պու պիլմէճէլէրին հալլի թէտպիրինի կէօսթէրմէճէ.քսինիզ։

—Էօյլէ կիպի պիր չէ.յ, էֆէնիմ։

—Յոգսթի, էօյլէ օլտուզու հալատէ, բօլիս նէզարէթինէ միւրաճաատի իթմէնիդատ մանէա նէ՞ տիր։

—Զիւն.քի, էֆէնիմ, զաթը ալինիպին մուաւէնէթի օլմադըզդըն, պէնատէնիզ պիր չէ.յ նաբադում։

—Պէնատէն նէ՞ պէ.քլէ եօրսունուզ։

—Բէմմալ էմնիյէթի,

—Ագիզիմ պաբօն, բէվիշի հալէ կէօրէ, սիզին պանա չօգ էմնիյէթինիզ օլմադը տբը, պու հալատէ մահքում օլան էմնիյէթինի տահի հագդընըզդատա պիտիրիզ օլաճաղընը պիլտա թէրէտտիւտա պէեանէ միւսատ.լատի իչլէրիմ։

—Թէշէ.ք.քիւր իսէրիմ, էֆէնիմ, հէմ եիւզ.քէրրէ թէշէ.ք.քիւր իսէրիմ։

—Պու հալատէ, պանա հէր նէ.քի պիլտիրէպիլիր վէ եահօտ տահա տօղրուտու պիլտիրմէ.ք իսթէր իսէնիզ, պիլտիրինիզ, վէ պիլմէճէլէրինիզի պանա տըզ ու պէեան իչլէյինիզ։

—Էֆէ՞նիմ, նէֆսի Բարիսին օ.թաբընատա վէ իլքիսինին տահի մէն.

սուպ օրուղումուղ ևիւքսէ՛ր սը-
նըֆ իչինաէ, էօյլէ իչիտիլմէմիշ ճի-
նաևէթլէր վուպու պուլմադան տըր
քի, պունլար ատէթա միւմքիւնմուղ
զանն օրունմադան տա տըրըլար : Ջաթը
ալինիլ պու ճինաևէթլէրի պիլմէղ-
սինիլ . . . :

—Ազիզիմ մաթքի, պու խաւատա-
տա ասլա մնուիւմաթըմ օղմասըղը-
նա էմի՞ նահսինիղ : Պի՛րիւ եօրմուտա-
նուղ քի , պաղէն ֆէվղէլատէ վա-
գտ ալթար , հաթթա պաեէթ ևիւքս-
սէ՛ր պիր միւրտտ թէէսիրի, կէօղ-
լէրիմի գարամադըղա պէնի մէճ-
պուր իթմէքսէ՛ն տիրլէր :

—Էվէթթ , էֆէնամ՛, պունլարը
պէնատէնիղ տահի պիլիրիմ՛, ֆա-
գաթ պու կիւնքի կիւն թէէվին օ-
մուշամ տուր քի, զաթը ալինիլմէն,
դի՛ր իթտիկիմ ճինաէթլէրդէն
ասլա մնուիւմաթը եօղ տուր :

—Պունլար նէ՞ կիպի ճինաէթ-
լէր տիր :

—Էֆէ՛նամ՛, զաթը ալինիլ Մէ-
նէմէմ սիրատէրլէրին աթթի հիքմա-
էէսինի պիլիրսինիղ, ատ յո՞ղ մը :

—Օ հիքմաէէյի ծո՞մ պիլմէղ :

—Իչթէ , էֆէնամ՛, պի՛ր ալ-
մէղբիւր աթթի զամէտտա կիպի
ատհչէթլի պիր ֆաճիա , Ֆրանսա-
նըն մէչհուր ֆոտիկալարընտան պի-
րինատ վուպու պուլմուչտուր: Նէյ-
լէ ծո՞ մչագ պիր քիմսէ , (լատին ,
էֆէնամ՛, օ ատամընն խոմինի պէն-
ատէնիղէ սիւալ իթմէ յինիղ,) Ֆէվ-
պէլատէ պիր պէնղէ յիշանէն պիլ խա-
թիթատէ , հէնուղ պէնատէնիղճէ
նամնաիւմ օլան պաղը թէատրիր
ատէոմինատէ , պիրիմ դանդը րնդիլ
վէ էատէպիղ գ ալրընը , պիւ՛ւիւ-
պիր խանէտան դընը եէրինէ գալիմ
էյլէմիշ տիր : Ենմնի խե , օլ ատի
գալը քէնատ ղէվճէօի օմուշ, վէ
օլ ատըլատէ դընդ խե նատէատա
խոիրմիշ տիր :

—Պու կէնճ գընդն վաիտէտի
վա՞ր մը տըր :

—Էվէթթ , էֆէնամ՛, հէմ վա-
ևատէլէրին ատ էն էյիտի, պէ էն իթտի-
ևըը տըր :

—Լաքին պու սէօյլէտիկինիղ
պէնղէ յիշէ օլ վաիտէ օլան գատդն
ալատանա՞ մը :

—Էվէթթ, էֆէնամ՛:

—Ծէնատ գալպի, գանը պէ իթէ-
միլ վիճուտտ քէնատինէ խատդը
վիրմէտիկ՞ը մի քի , « Սէնի ալատ-
տըևօրտը , պու սէնին գընդն ատ-
յիղ տիր » ատ յո՞ :

Ընդնէ պու տրատըղ սիւքիւթ իթ-
տի : Մ. տը Սատթինին լէհճէսինատ
խե , խոիրհզա էսէրինէ պորըտըղ
պիր իթէպատտ հատատ լէ կէլէրէք,

—Պիր տղ էվվել, սէօյլէնէճէկի-
նիղ սէօղլէրին իհմիտատէն վէ հա-
գիգաթը հալատն պայիտա կէօրու-
նէճէ քլէրինի էվվէլճէ պէնատ իթ-
տիկինիղտէ հագ գընդը վատ իտիչ-
նատ, ատ վատ խոինիղ, սիղի տինա-
լէնօրտա :

—Էֆէ՛նամ՛, գատ վէ՛ղ յի խատա-
քինէմ հագ գրնատ շիւպհէ խոի-
եօրտունուղ, ատ յո՞ղ մը :

—Խա՛յր , նատրընդ վիրտիկինիղ
մնուիւմաթըն աբհհէթի հագ գընտա
շիւպհէ խոիեօրտ :

—Պունտանտա պէրտակը, պէնիմ
նամնատ ու հայտիճէթիմէ իհմիտատ
խէրտինիղ, ատ յո՞ղ մը :

—Ծէնատ նամնատ ու հայտիճէ-
թիմէ նէ ատրէճէ իհմիտատ խէրը
խէմ, սիպհնքինէ ատ պ գատտր
իհմիտատ խէրիմ :

—Էօյլէ օլատ գու հատատ , էֆէն-
տիմ՛, նամնատատ՛, անդա՞ եօրմուտա-
նուղ , տրըղատէղիք նամնատատ՛ խա-
պէրինէ նէմին խէրէք ատօյէրիմ՛

քի , սիզէ պէնան իմ ամիկիմ չէ յէր հագ գնաս չուգհէ տէ յիլ , գ ամիճն իմ իգաս իաէրիմ , վէ եագքնաս պուճուն իագամքնք տանի էլոէ լ ուէճէ յիմ : Իլամիճն աէրիմ քի , սիզճէ մուճքնուճ գանն օլուճան քիւմամանա ճինաէճիճին ֆանի օլ ալչագ հէրիֆ , պիր գամիլ ամր , վէ պէն անքն բէնչէսինաէն մուճ ճէ սաւրէմլէյէ գաւրմաւլմաչամ տաւ , վէ չաւ էնաաէ պիւչիւք պիր գալագան չիւքէմիճին սէրկէրաէ սի պաւլանմագաս տըր :

Պաւ լագըրալըք իշիանճէ , Մ . տը Սարիին , մուհարէգ թրամքէ թինի իշիաէն պէյկիւրէր կիսի , պա չընը գալաբրտը , չինքի օլ անէ աէկին լասամա պիր ֆիւրրին լոա էաալ գանն իյէէտիկի իանատամ , պիրաէն պիրէ հագ իգ ամքը հալ բէնկի քէագ իմ մէ քաէ իան : Պինաագէրին մուճուճիէյհ , մուքսալէմէնէ տէմամ պիրնէ ,

— Պիր գալագան չիւքէմի սէրկէրաէ՞ մի , տէհաւ իճէքրարլաաը ,

— Իչմէմ , էֆէնամ ,

— Սիգ քէնամիճին իանքը մը պընը գ ,

— Էմմէմ , իանքրըմ ,

— Տիմէք տիր քի , սիգ , պիր գաչ հաֆիամաան պէրի տիր , ոէլ կիգի Բարիւճ էաան գալագ ալ իանէաքրն ֆագրիգագրընը պիլուսունիգ ,

Բընէ , էմմէմ մուճէաքնը իյմա իաէր պիր իագագաս պագընը տագ լաար :

— Ա՛հ , ահմէք , տէ՛ան Մ . տը Սարիին , սիզ պանաս օլ գագագանդարքն էաճագընը վէ քէնամ բէ յիսէբնին կէ ագճէրէճ էճ քունիգ ,

— Խա՛յր , էֆէ՛նամ , ատէաս ճէ վագ միրան Բընէ գ ամիճն ,

— Ֆագ ամի՞ նէ՞ յէչին , սիզ էօյէ պիր պիսիք ճանիչի հիմանէ իաէ մէգնիգ , վէ գաս գագաճէք սիս քի իճիանիգ , ահիճն տանի օնաս չէ ինք օլմանըգը իագամի իաէճէք տիր ,

— Ինֆէ՛նամ , գ ահընը իճիա կիմ տաէմ , գէնիմ՛ չանի սիւչ մէնիմ՛ տիր , վէ գէնիմ՛ քէնաճիչ լէ կէօրէճէք պիւչիւք պիր հի տագրմ՛ վար տըր : Գաւ տաէմ՛ գա նաս , էմմէմ , ճաւրընըգ գանաս այիա տիր , վէ գէն , մէգդամաս սիգէ իճէ լիմ՛ իճմէճէճ յիմ՛ : Ֆագամի , միս իճէգիհ օլան , էֆէ՛նամ՛ , մէգդամ՛ ճէգագանաըրըճագ տըր , վէ Հագ գ իճէագա հագրէճէյէրի տաիլ օլաս գ արբնաան , մէգքիս ը ճէգանըն իճ իտաը ճաագընաս կէօրիչէճէք տիր : Գէնամ էմի իճահճընաս գաս լանան Հայտաւագարա կէչինճէ , գանը քէնաի րե չիսէբնինէն մուճ իտաւմ՛ գ գալը գ ամաչ , սիգին բոյսանինիգ անդերի տէրտէսի իճմէճկ մուվաֆֆագ օլագիկճէք . վէ մուճվ իաէգիչէճէք տիր :

Մ . տը Սարիին , էմմէմ Հիրտաէ ճէֆագ վէրմէճի , Մի մուճէ յհ տէ րտանէն Բընէ տէ յհնտաէ հիտաէճի հիտա իտիգ , մէրգ ուանան էագարբնա վագքի օրմագ իչին միանտագ պիր իճէագիչ տիւչիանճէ քաէ իան : Լա քին , գ ամիճն վէրիմիշ օլան պիր գ արատա գ արչը գ օճ ամուճաճագընը անդաէտարագ , տէրհագ իճէակինի նֆքնտը իչէտ , վէ մինչայմ պիր տէտա իչէ ,

— Ագիգիմ մուրքի , տէտ , տա իճէգ իտաը իճմէճ՛ , վէ սիգէ հիյ չէ յ ոօրմուճ՛ , վէ մուճմ իտագնաս գ իգրէ , Հագ գ բնքչատա Հուտաւա տաս գ պիր էճճէչ յէմի իճմատքնաան կմրի տաւրմուճ՛ : Իմնի , պիր ագ էմմէչ , պէնամ՛ մուտավէնէճմիճ միւհիճտ օլտաւչանուգտա պէճան

իմ մէջ խանգիլ : Պաւ հալոէ, հագ-
գընդզոտա հէր նէ եաբմագ լազըմ
խէ , ոէօղլէ յին : Իչմէ , քէնարմի ,
վէ էն մահիր վէ սատըգ մէմուրտա-
ըզմը սիղին էմրինիզէ իհտիէ խոհեօ-
րում : Անդէր, պանա նասըլ իմատի
իմմէ քոէլէր խէ, սիպէ տախի էօղլէ
իմատի խոճէք տիրդէր, վէ հէր
նէյի քի եաբմագ իչին քէնարլէրին-
նէ ոէօղլէր խանգիլ , պիրա թէրճա-
հիա եաբմաճագ սըրըլար :

—Թէ.քրար թէչէ.քքիւր խոէրիմ,
էֆէնիմ :

—Տիմէք տիր քի գապուլ խան-
եօրսունուզ :

—Յո՛ղ , գապուլ իմմէ եօրում,
լազին ըչճա խոէրիմ, պունու գու-
բուրիեէմ եոխսա քիւսմանլըգ
պանն իմմէ յինիզ, չիւնքի պէն ես-
ղընզճա հարճէ.քէմ վէ մուսաֆիղ իմ-
մէզիյիմ, վէ էօղլէ իմմէ.ք խոթէրիմ :

—Պաւ հալոէ պէն ոէ սիզէ թէ.ք-
րար խոէպիլիրիմ քի , նէ՞ իչին պա-
նա միւրաճաաթի խոհեօրսունուզ,
վէ մուսամ քի քէնարինէ վէ անդն
ատէմիլերինէ հիչ պիր իհթիմալը
նըզ պուլունմադըգը թոգթորոէ,
բօլիս միւֆէթլինէ միւրաճաաթ իմ-
մէ.քիլ.քոէ մանէա նէ՞ տիր : Պաւ
հալոէ սիղին պէնաէն իմթէիիկի-
նիզ եարդըմ նէ՞ոէն իսդարէմ
գալըր :

—Եալընըզ պիր չէյոէն, էֆէնիմ,
ֆագաթ պաւ չէյոէ , պէնիմ թա-
սավվուր իլէոիկիմ քանդն մու-
վաֆֆաղէյէթի իչին պաչըճա էլ-
պէմ օլան մուսաոէ տիր ,

—Սէօզիւնիւզիւ էյդահ խոհնիզ :

—Պանա իչի գըմա ոֆվըգ
թէղքէրէսի իմթա իմմէնիզի զաթը
ալինիդաէն ըչճա խոէրիմ :

—Ինչի՞ն իչին :

—Հագ գալընըգա թէմէննի էյ-
լէոիկիմ չուն նէյմէթի ազիմէոէ զա-
հիրէն նազաոըգ կէօրիւնէն իչի
չոխա իչին :

—Պաւ ասասիյընըն խամ նէ՞ տիր :

—Տահօպէր իլէ Պաթման տ՚Օր :

—Պանընըզըն եաբաշգընըզ նէ՞-
լէր, վէ ճիւնհալընըզ դա՞նիզընըզ տըր,
վէ նէ՞ եօղսա մահքիմ օլինուչլար
տըր :

—Ջանն խոէրիմ քի , Տահօպէ-
րին խէթալարը օղսուդճա խոֆիֆ
չէյլէր տիրէր : Պաւ պիր մահիր
խըրսըզ տըր , վէ սայը չանդը պիր
հալսամի տիր , լազին միւսաէթի
էօմիրնոսէ գան ոէօքմէմիչ տիր :
Հալ պաւ քի , մուդաաոէնա բէնա
սը կէմէնէրին քէօրէ.քլերի խըզ-
մէթի քնարլըգընը իմմիչ օլան Պա-
թման տ՚Օր , չօդ սաղը պիր վազի-
եէմոէ պաւլունմադըգա տըր : Մէր-
գում , Բուսթաու օրմանլարընա ,
քէնարխինի իհտադիպ իսէն բօլիս
միւարիլերինի էօլթիրմիչ, վէ ղը-
եաոէն քէնարի ոէչյինոէ վէրիմիչ
օլան գաթլ ճէզասընա թոպլո պաս-
լանմուչ սուր :

—Խիլաաս , պաւ պիր պէլալը
հայտաա իմիչ :

—Մէրգումընն չէօհրէմի , ֆիլ-
վագը պունաան իսդարէթ օլաուդաս-
նու , զաթը ալինիդաէն ոէթը իսէ-
մէմ :

—Էյ սիզ պաւ էոէպիղլերին
ադվընը՞ մը թոպլէպ խոհեօրսունուզ :

—Էվվէլի , էֆէնիմ :

—Տիմէք տիր քի , ծնդաա իհ-
թիհաճընըզ վար տըր :

—Էվվէլի , մուհթադ սուրէթոէ
իհթիհաճըմ վար տըր , ծնդար օլ-
մահընճա պիր իչ կէօրմէ.ք , վէ
մադաէոէ վասըլ օլմադ միւմքին
ոէյիլ տիր : Եունու տախի իսա-
վէմէն պէհան իսէրիմ քի , պաւ
ասէմիէր պէնիմ ասէմոէ , եաչա-
մադտա օլաուդարը մուդիրը թա-

րեգի թէրը իմմիշ տէրլէր։ Պուն-լար պէնիմ էօմրիւմիւ գուրթար-տըլար։ Պէն անլէրին պադասընը թէէմին իլէաիմ, վէ քէնաի չիւք-րանիյէթ վէ սաատ ալթըրը խու-սուսունատա պիւյիւք վէ ըէատ օ-լունմադ տէյինլէր ախշ իմատիմ։ Հա-սըլը հադդըարընատա կիւվէնմէ-քիւկէ հադդըմ վար տըր։ Ֆագաթի քէն-տիլէրինի, իհթիմալ սիր քի վէ-ֆաթըլարընը մուճիպ օլաճադ պիր թէէշէպպիւսէ սէվգ իյիէմէ-քաէ օ-ատուդումատան, իֆա իտէճէքլերի խըզմէթէ մուդադիլ քէնտիլէրինէ պիր միւքաֆաթ իմմէք իմթէրիմ։ Պինաէրին արզու իյիէրիմ քի, մաթլուպ օլան իշ պիթիպ, մու-վաֆֆագըյյէթ հասըլ օլտուդուն-ատա, մուդդըր սուրէթաէ կէչիրմիշ օլաուգլարը հալը մաղիսէն գուր-թուլսունլար, վէ էմին վէ ուերպէթ սուրէթաէ իյի պիր միւսթագպէլէ կիրէպիլսինլէր։

—Գալպազանլարըն էսրարընը սիզ պու ատէմիլերաէ՞ն մի իչիթաինիզ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

—Պունլար տա մէզգիւր գալպա-զանլար ֆըրգասընա՞ մի մէնտուպ տըրլար։

—Խա՛յր, էֆէնտիմ, ֆագաթ իհ-թիմալ սիր քի, պիր գաչ կիւնէ գատար, պէնիմ էմրլէրիմէ իթաաթ իթմէք իւզրէ, մէզգիւր չիր-քէթէ տաքիլ օլաճադ տըրլար։

—Նէ՞ գատար պէէմանատա թէէշէ-պիւսիւնիւզատ մուվաֆֆագըյյէթ քէսպ իտէճէկսինիզի գանն իտէրսի-նիզ։

—Հէր նէ վագը օլսա, իւքի ա-ետա գատար թէէշէպիւսիւմէ մու-վաֆֆագըյյէթ քէսպ իտէճէկիմէ էմինիմ։

—Անճագ, էկէրչի իշպու իւքի մահ զարֆընատա, թէէշէպիւսիւ-նիւզատ, ետա թէքմիլէն վէ եաճատ գըսմէն մուվաֆֆագ օլամազատա-նըզ, գալպազանլարըն թօգյանտըգ-լարը վէ չալըշտըգլարը եուվաթը պանա իչար իհմէքլիկի, վէ ըէյիս-լէրինին խամինի պանա պիւտիրմէք-լիկի վատա իտէ՞րմիսինիզ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, պու խու-սուսատա սիզէ վատա իտէրիմ։

—Բէք իյի, պու հալտէ պէն տէ, պէնտէն թաչէպ իհտիկլինիզ աֆվ-լըգ թէգգէրէլէրինի չիմտի սիզէ վէրիրիմ։

Պու սէօզլէր լուգերինէ, Բէնէնին սիմասընատա պիր մահզուզիյյէթ է-սերի միւչահէտէ օլունատու։

Պատէհա բօլսա միւսիրի, եանըն-ատա օհտուրմադատա օլտուդու պիւ-յիւք պիր եաղբանէյի աչըպ, գըրմըզը մէչինի գաբըը պիր ճիգ-ատանատան պիր տէմէթ իհիրիչէ վէ տէօրթ քէօչէլի քեաղըա չըգարար։ Մէղքիւր քեաղըտար լուգերինատէ պաղը պատմա սըրտար օլտուդու կիւպի, պաղը տաքի եաղը եաղըլ-մադ լուգրէ պէեաղ սըրտար պու-լունմադատա իտի, Հէր պիր քեա-ղըտըն զիյրինատէ գրաիեէթ իմմա-ըլլա տէվիէթ տամղատը վար իտի։ Լաքին միւսաիլէ յհ հէմտան տէյա-գադ մէղքիւր տէմէթի պիր թա-րաֆտա տէթըպ, չու լաֆզըարը իյատա իհտի.

—Պունլար աֆվըդ թէգգէրէլէ-րի օլմաեընչ, տամղա մէքհուլա-րը տըրլար։

Միւսաիլէ յհ պու սէօզլէրի սէօյ-լէտիկի սըրատա, տիկէր պիր տէ-մէթ ալըպ, իչինատէն իւքի եարրագ քեաղըտա չըգարար, վէ քէնտի հու-զուրունատա գօյատու։

Մ. տը Սարթին, պունու եար-տըգատան սոնրատա, գալէմինի միւ-

բե.քքեպ հօդ.ասբնա սօգատս , վե Բքնեհե խիթապեն ,

—Բեճա իտերիմ , ասեսի , հիմնա.եեթինիղ թահթընատա պու.ըտնան չահալարքն խիմիէրինի թե.քրար սեօյլե.յինիղ :

—Տահօպէր ,—Պուխօն ա'Օր :

—Ենապհեսիղ պա.ս սեօյլեսի.քրե.րինիղ անլերին էլգատը տբը :

—Պու խա.ատատատա պահնատն գի.եատե մնրիս.մնթիմ հօդ տուբ , է.գենահիմ :

—Հէր նե հալ իսե, պու խա.ատատան պիսյիս.ք հհմմիեեթի հօդ տուբ : Նապքեօրսիմ , Տահօպէր վե Պո.ըճո ա'Օ'ը, վե ի.քի չահալարքն ասբլ խիմ.լերինի եազմադ լյին , պօշ պիր մահեղ տահի պրոգբեօրսիմ : Նասբլ.քի կեօրիս.եօրսունուղ , ի.չպես ափլ.լըգ թեղքերելերի իւե.քեմնի լութֆ իխտա օրսնմուշ տուբ Պինահեն ալեյհ. ղեմնը մնգի գ.տրիխեն մահվ ու իզալե խարխիչ օրսպ , միս.խատ.պէլտե , սիպհն չու հայտուտարքնըզ թարաֆընատն իճբա օրսնոճագ օրսն պիյճնսմիչ ճնւրմ ու ճինա.եեթիլերե սիզ մէսսյ օրսճագ տբ.նըզ : Իտահ սիզ պահնարբը սիչյիս.սիսնո՞ւզ սիս :

—Լմմեթ , Հֆենահիմ , վե պիկտ թերբետսիս պու մէտ.տիսեեթի գ.տ.պուլ խաերիմ :

—Մ.իւրատաբնըզ իւզրե օրսան , իշթե խմյտ խսիեօրսմ :

Մ. ար Ստարթին Բքնեհե ի.քի գբ.թա թիրիչի քեսպրատարբը ուզահ.ատը : Ֆիլմպագ մէզքիւր քեսպրատարբն տյեմնատ , գրատբեն իսկատրն.ատան պիր տզ աչագրատա միսմսիսիչ յհհն իսմյտբը պու յուսնսնուգ տտ խսի :

—Թէչհ.ք.քիւր խաերիմ , Հֆենահիմ , ասեսի ատերիգ.տնյը , իւմիսյե.ւրիմի եերբինե վատարբտարնըզ , վե եէմհն խաերե.ք սիպե սէօյլերիմբրի , ատատյեթի իճբա օրսնոճագ տբը :

—Ալլահ իշյեթսին , պէնիմ սէվ.կիւլիս մատքիմ , պունունա պէրա.պէրը չունու ունուեթմահքնըզ .քի , վատյերիմհն քեսֆեֆեսինի իճբա խմ.մէք թատավվուրսնատն ֆորիգ կելմէմիշիմ տաիր, վե եւք իշարեթտե, կելե.ք պէնիմ մէմնուբյարքմ , վե կե.ռ.ք պիզգահ պէն , սիզհն եատրս.մընըզա կելմե.քյիկե հազբը պու.ըս.նոճագբզ :

Բքնե թե.քրար հեեեճան իյե իզ.հարը թիշե.քքիւր իյյետի , վե քեռ.ղբատարբը տօյահեքպ , տահիտե.քի սեօզ.լերի տահի իրատ խիտի.քաէն ռատ.րա , բօյիս նազբըբ նեզտինտաէն մնռ.ֆարագ տահ իյյետի .

—Լֆե՞նահիմ , հկեբչի ի.քի տեռա պ տատար, վե խբզմեթիմի թե.քմիզ խիմ.մէզտէն եվվել , ֆիռճճեխեթէն եռահատ ճեպրէն վեֆահ խռեճե.ք օրսւր խռեմ , նատբլ.քի պու.ս խռ.ատատ իհ.թխինտաէն տիր , քեռզբտարբմբն իչինռե , զահբ ալինիպհն տարեբինի հռմիզ օրսբռագ , մէօհիւրյիռ պիր մնհֆռզա պու.ըսնոճագ տբբ , իշ.պու մնհֆռզա տեբռե.նիտռե խտ , սիպհն արզս խիտմիսկինիղ չեհյեր եռազբմբշ օրսճագ տբբ , վե օյ վռ.զրի , էֆենահիմ , պէնիմ եռատ.մնտբզբմբ սիզ եռատճագ սընըզ :

—Ասլիսիմ մնռ.քի , սիզ հօյմե.նեճե.քունիղ , տե.յի ճեյհռզ վիբռի Մ.ռբ Ստարթին թե.պեռսիռմ խաերե.ք , հալ պու .քի չռեճա սիզհն պռշընը.զա պիր ֆեյռ.քեթ հեյիբ խտ, սիզհն վեֆահ.ընըզտան տօյռյբ խռեմիպ տմ ռյբնռճագ տբբ . . . պու խտ, պիս.յի.ք պիր թեռեյյի տիր :

Եեմի մէզքիւ.ռտն տպ չռմյբը , ռտռմճ տօպտզ բտռտռե.յերինռե , Բքնե , մնռվռզ.դռմեն .քենռի օտռ խըզմեթ.քռռբյբզբ.յյս տպճ.ըյբզբնբ իյմմե.քռե պու.ըսնոճագ իհթիռ տռ

խըպմէթ քեալը թէ քրար կէօնտէր-տի, վէ քէնտիսի Սէրիդէ սօղա-ղընտաքի քէօշքտէ եալընըզ գալ-մը։ Պատէհու ալի գամթոտաքի քիչիւք սալօնուն մուտաթը իւմթիւ-նէ իքի եանմըշ մուտ գօեուպ, գա-թէն չիտատէթլէ, վէ դրչըն մէվմի-մինին իճապ իմտիրատիկի մէրճէ-պէտէ եանմադոտա օլան չըմինէնէ օտուենալը ամտը։ Մուտախարէն Սէնթ–Անթուան սօղաղընտա պիր իմպէնտքճիսինն տամըն պիրճ օ-տուզու իքի տաէտ թոպանճալարը մուտաղէնէ իտէրէք, կիյինտիչ օ-տուզու պինտ գատիֆէտէն կինճէ-լի վ էլպիսէնինին ճէպէրինէ գոյ-տու։

Պու թէտարիքեամի պիմթի-քանէն սօնրա, պիր գօրթուգլու սանտալէ-նէ ալթընտա, վէ սիմվոլտոտա տոբընճը օլան տոտամըն ան վուրմատընա պէ-րէմէնէ պաչլատը։

Հէնուզ տոլոպա թէքէրլիքլերի սէմի, գարու չընկըրատըրնըն չալը-նոճաղընը իտոպէր վիրմիզտանն էմ-վել։ Ըընէ սալօնու թէրք իմտի, վէ հոտանըն ոտուզունա նիհոպէթէն, պոշ ոչըզ օլարադ պոպչինէ էնոմի։

Պու վազբա իւղէրինէ պիր գոչ ատնիյլէ կէչմէգտէն, Սէրիդէ սօղա-ղը թոպրաֆընոտան քէոկինն պիր բա-ըզգ սէտի իչկոլտի, վէ պու սէս իւչ սէֆա պրա պրոտա թէքրարլանաը։ Մէրգում տէկիգտընը, չիւքհէվիզ քէնտիսինէ իմթոտաքէն վուգուս պա-ըտան պու իշարէթէ ատա ճէվոպ վիրմէտի, վէ լոքին պիր տոպըզդա պիչէ գայդ իմմէքտիրին, պոպչէ գարուտունու աչաը, վէ գարտընը-ղընն իչինոտէ, Սէրիդէ սօղաղընտա վէ գալուտունն բոպմագըզդը սրգոտընտա իւրի քիչի պէքլէմէքտէ օլուպ, պոտնպոբըն հէյկէմէյըլի, կինճէ գա-բանդըզընոտան տահա գինոտէ գա-բարթըլը սուրէթոտ վէ պէլլի պէչ-լիսիզ պիր թարգոտա միւշահէտէ օ-լունուտաղունու կէօրտիւ։

Ըընէ, բարմագլըզըն արալըգլա-բընոտան կոմշու պիր սէոտա իլէ,

—Սիզ քի՞մսինիզ, վէ նէ՞ իս-թէյոսունուզ, տէմի։

—Ա՛ճայիզ, միւսիւ մաբքի պիգի թոնբմոտօ՛բ մու, տէհու սիւռալ իմոտ Տահօպէրին սէտոտաը, պու-նուդա պէրոտպէր պու խուտուտ թէ-ոտճճիպէ չայեոտն պիր չէյ տէյլի-սիր, չիւնքի, օրմոլըզդ գանէթ գարոնըզդ տաը։ Զամբընըզըն պիգի պու ոտպահ վիրտիկի թոպմոլոմտա թէմմուէն իմոտաթ իմմէք իւղրէ, Պութթոն ա՛Օբ վէ պէն պուբոտա կէլտիք։

Պոտէհու Ըընէ քիվիտէ պիր ա-նոխմոտ սօղուպ գարուտու աչտը, վէ մէրգոտմոն իւքի քիչիւճ խի-թոտպէն,

—Էօնիւմ տիւ չիւնիւ, վէ ատա սէս չըգ պոմոնոթնըզ, չիւնքի ուճու-մունգ ոտա օլոն խըզմէթքէ տուրլոտուրմոյ ուճոնոտրմոզդ տա հիչ պիր մու-նէտա եօզ ոտուբ, տէմի։

Մոպիւմիւմիւզ տիր քի, Ըընէ հոպընըզ իտի։ Հոպ պու-քի սէօյ-լէմէկի չու ճիւմլէրը վէ պրմբշ օլոտուզու թոտպոնճոլար, մէրգու-մոն, քէնոտի միւոտաֆիրլերի հոգ-գընոտա ոտպոճ էմինիյ յէմի պուբոն-մուտըգընը, գոնո իտէրիզ-քի խոպո-թա քնոտֆի տիրլէր։

Տահօպէր իլէ Պութթոն ա՛Օբ, մոպրինին թոտխունէլէրինէ հորֆը հորֆքոտա իմոտաթ իմոտիլէր, վէ ա-պբոյտրը սէմինի չըգ պրմոտաբզ-լորը կիպի, նէֆէսլէրինէ տոխի պօղուտլար։

Պէօյլէ ճիւճիւ իլէ ըմֆիգի պոպ-չէտէն կէչիպ, Ըընէնին պիր իշա-լէմի իւգէրինէ, քիչիւք տոլօնոտ

կերակուրը։ Պունկարըն արգասընտան մէրգում տէլիգանլը իչերի կերկիպ, գաբուեու գաբատը։ Պատէհու քէնտի գօլթուգլու սանատալեօխոնէն, իւզերինտէ մուհմար պուլունան մատա իլէ այբըմբէշ օլան իսկէմլիէլերի մէրգուման իլի հայտուտարա կէօտթէրերէք։

—Օթո՛ւրունուզ, տէտի, զիրա սիզէ սէօյլէեճէք բէք չօգ շէյլէրիմ, վէ սիզտէն թալէպ իտէճէք պիր իսայի մատատէրիմ վար տըր։ Եու գատար քի հէր վագըթ քի կիպի սիզ կիւվէնէպիլիրսիլիմ։

—Էվվէթ, վէ հէր վագըթտան զիեատէ, տէեու ճէվապ վիրտիլէր իլի հայտուտարը պիրլիքտէ վէ քէմալի հէեէճան իւզրէ։

—Իմտի, պէնի տինլէյինիզ, տէտի Մ. տը Րիէօ։

4

ԱՖՎԱԼԸԴ ԹԷԶՔԻՐԵԼԵՐԻ (ՀԵՂ.)

Րընէ տը Րիէօնիւն Մ. տը Սարթինէ, իսպաթը մատատխի քէնտի եէմինտէ օթուպ, եապընտա պիւրհանընը էլտէ իտէճէք օտուղու դաթի պիր վուգուաթ կիսպի, պախթ արաեքճը պիր գատընըն ասըլզատէ ֆամիլիասընտան պուլունան պիր դըզըն եէրինէ գայիմ իսիլտիկինի, վէ օլ գըզըն նապէտխա իսիլմիշ օտուղունու, վէ պու իլի ճինայեէթին տէ, հէմ գաթիլ վէ հէմ տէ գալզազան օլան պիր ալչագ քիմսէ թարաֆընտան թէտարիք վէ իճրա օլունմուշ իտուհկինի թէէմին էյլէմիշ իտի։

Ֆիլվագը Րընէնին պու խուսուսյարտա շիւպհէսի օլմաեընչ, Օթել տիւ Տիապլըտա քի գինէթտէն վէ Գարմէն իլէ վուգու պուլան միւլագաթընտան պէրու, մէրգում տէլիգանլընըն ֆիքրինտէ խուսուսաթը մէզպուրէ հազըրնատա պիր իթթիգատը գավի հասըլ օլմուշ իտի։

Հազըրլա մէրգում, Գարմէն իլէ վուգու պուլան ուզունը վէ միւթէմատի պիր միւլագաթընտա, վէ սէօնինի տախի ատա սէթր իթմէմիշ օտուղու հալտէ, քէնտի թէալիւգիւ, քէնտի տօսթու վէ քէնտինի-չանլըը զանն իթտիկի ժանըն, քէնտի սէօնինի ժանըեատիլէմէմէսինի, միւմքինսիզ զանն իթմէք չէօյլէ տուրսուն, իհթիմալտէն տատի ատա իտէմէմէքտէ իտի։ Պունլարտան գաթինագը, Րընէ, Լիւք տը Վէրժան իլէ տուէլլօ իթտիկի կիւն զաեէթ կիւճլիւքլէ իսթիհատինէ մուվաֆֆագ օլտուղու էսէֆկիզ միւքեալէմէյլ, թէֆէրրուատթը լը-լա տերխաթըը էյլէմէքտէ, վէ պու թէֆէրրուատընէն հէր պիրի, չու էնատէ քէնտիսինէ եէնի պիր նօգթայի նազար ալմընտա վէ զարիպ պիր մանէատա կէօրիւնմէքտէ, վէ գավիէն իսկիտաթ օլմուշ պիր թարզտա չու աէօղլէրի թէքրարլամագտա իտի։

—Խա՛յր, ժան տը Սիմէօզ ասլա պու եօյտա լագըրտը իտէմէզ իտի, խա՛յր, ժան տը Սիմէօզ պէօյլէ պիր խայինլիքտէ պուլունամազ իտի, խա՛յր, ժան տը Սիմէօզ ասլա պիր գաչ սատթ ղարֆընտա թէքմիլ կէչմիշ զէմանը ունուտտամազ իտի։ Պինաէն ալէյհ, մատամ պարօն տը Վէրժան օլմուշ օլան, վէ պէնի թանըմատան պու գատըն, պիր իսա, վէ պիր վարիտաթ սիրգաթ իթմէք իչին մէճհուլէ պիրիսի, վէ պիր ալչաղըն չէրի քէսի օլմուշ օլմազը տըր... Ֆագաթ, ժան նէ՞ օտու... Աճապա օլ պիչարէնին եէրինի էլտէ իթմէք իչին, քէնտիսինի գաթը ու թէլէ՞ֆ մի իթթիգատը... Ա՜հ, պու միւսահազա բէք տէհշէթլի տիր,

վէ պու շիւպհէ նէֆրէթէնկիզ տիր . . . Ա՛հ, շիւպհէսիզ Ժան պէ-նի թէհի եէրտէ քէնտի եարտըմընա չաղբրարագ էճէլ շէրպէթինի նուշ իյլէմիշ տիր, վէ եախօտ պիչարէ, գարանլըգ պիր զընտան իչինտէ տի-րի տիրի կէօմիւլմիւշ օլտուղու հալ-տէ, հալէա պէնիմ իսմիմի, պէք-լէնիլէն պիր գուրթարըճընը իսմի կիպի եատ ու զիքր իյլէմէքտէ տիր . . . Ա՛հ, պու հալտէ խըզմէ-թիմ հէր նէ տախի օլսա գուսուր իթմէեէճէյիմ . . . եանի, ուզագ-տան կէօրտիւկիւմ վէ եախօտ քէշֆ վէ թախմին իյլէտիկիմ էսրար վէ հագգսըզլըգ կիրտապլարընը ըս-գանտիլ իտէճէյիմ, վէ էն զիեա-տէ միւքէտտէր օլան գարանլըգլա-րըն ալթընա գատար մուայեէնէ իյ-լէեէճէյիմ, վէ էկէրչի Ժան հա-եաթտա իսէ, թէքրար քէնտիսինի պուլաճաղըմ, պիլաքս էկէրչի գա-թը հաեաթ իյլէմիշ իսէ, ինթիգա-մընը ալաճաղըմ . . . »

Իշթէ Բընէ պու լաֆզլարը սէօյ-լէմէքտէ իտի, ֆագաթ պու տէ-րէճէ կիզլէնմիշ օլան պիր հագը-գաթըն քէշֆինէ նա՞սըլ մուվաֆ-ֆագ օլմալը իտի, վէ աճապա նի-չէ գուվվէթլի միւթթէհիմլէր, էօյ-լէ պիր տէհշէթլի ճինաեէթի կիզ-լէմէկէ ալէագատար իտիլէր։ Մ. տը Բիէօ պու մէսէլէ իւզէրինէ սա-աթլար իլէ տիւշինտիւ։ Թէքմիլ պիր կիւն պէօյլէճէ կէչտիքտէն մաատա, պիր կիճէ տախի սապա-հա գատար ույգուսուզ գալտը, վէ Բընէ հալէա շու պուլունտու-ղու միւշքիւլ եօլ իչինտէ, քէնտի-սինէ պիր բէհպէր արամագտա իտի։

Նիհաեէթ ֆէրտասը կիւնիւն սա-պահըսը, Մ. տը Բիէօ վագտա եօր-կունլուգտան գուվվէթ վէ տէրմա-նը գալմամըշ ամմա, մուվաֆֆա-գըյյէթ իւմիտիյլէ ճանլանմըշ օլ-տուղու հալտէ, « հէլէ շիւքիւր պիր թէտպիր պուլտում » տէտի սէվինճ իլէ։

Վէ տէրհալ, օլ ագշամը թամ սաաթ օնտա, Սէրիզէ սօգաղընտա վէ քէօշկէ կէօթիւրէն կէչիտին գար-շըսընտա պուլունմալարը, վէ պիր ըսլըգ սէսիյլէ կէլտիքլէրինի խապէր վիրմէլէրի իխթար վէ եախօտ տահա տօղրուսու էմրինի, քէնտիսինէ մախ-սուս օլան վասայիթ իլէ Տակօպէրէ վէ Պութօն ա՛Օրա թէպլիղ իթտի։

Պատէհու մէրգում տէլիգանլը, սէրիան էչպիսէսինի կիյինիպ, մա-լիւմիւմիւզ օլան թէզքէրէյի եազ-տը, վէ բօլիս նէզարէթի տայիրէ-սինէ կիտիպ, մէզքիւր թէզքէրէ-յի, նէօպէթտէ պուլունան չավու-շա թէսլիմ, վէ քէնտի իսմինի տա-խի վիրէրէք, թէզքէրէսինի ապա վագըթ ղայպ իթմէքսիզին զապ-թիեէ նազբրընա կէօթիւրմէսինի բէճա իյլէտի։

Մէրգումուն, բօլիս նազբրընտան թալէպ իթտիկի, վէ միւմախիլէյհին տէ միւսաատէ իյլէտիկի շէյլէրին նէտէն իպարէթ օլտուղու մալիւմ օլմազլա, թէքրարընա հաճէթ եօգ տուր։

Անճագ, զանն իտէրիզ քի, Մ. տը Բիէօնիւն իթթիխազ իյլէտիկի մէսլէք ու հարէքէթտէ, հալլ օ-լունմամըշ եալընըզ պիր մէսէլէ գալմըշ օլտուղունտան, անըն տա-խի հալլինէ միւսարաաթ իտէ-րիզ։ Շէօյլէ քի նէ՞ իչին Բընէ, պու տէրէճէ մուխաթարալը վէ տէհշէթլի տիւշմէնլէր իլէ պիր իհաթա օլուն-մուշ միւնազատեա կիրիշէճէկի սը-րատա, էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա օլարագ, բօլիս նազբրընը թէքեա-լիֆինի, վէ միւմախիլէյհ թարաֆըն-

տան մանէթինէ վիրիմէ խոմէնի-
լէն պիր թադըմ ղայրէթլի վէ էր-
պապ մէմուրլարըն մուավէնէթլէրի-
նի ըհտա իյլէմիշ իսի ։

Պունուն սէպէպի բէք ասի տիր։
Շէօյլէ քի , պէյլքի տէրճէսինի թէ-
ճաւուզ իյլէմիշ օլուպ , ֆազլա
չիւպհէսիզ ֆաալիյէտ օլան պիր
տուդուս , սէպէպի ժան ուը Սիմէօղ
օլան պիր թէշէպպիւսաւ բօյնին վէ
բօյնս մէմուրլարընըն միւտահէյէտի-
նի Բընէհէ ճայիզ կէօրմէմէքտէ , վէ մէրգում , խասսա իյէ պիզ-
զլա քէնտիսի ուղրաշմադ , վէ սի-
մաը , եա հադըգի վէ եախօտ խա-
եալի օլարագ , տայիմա քէնտիսինէ
բիֆադա իլմէքտէ պուլունան
սէվկիյլիս ժանընը , եալընըզ քէն-
տիսի զուրմասընը օլմադ չան ու
չէրէֆինի քէսպ իյլէմէք , վէյ հա-
զըր էկէրչի ժան զոմիէն ղայդ օյ-
մուշ օլուպ , քէնտինէճէ արթըդ սի-
ղը ինթիզամնան մահասա ետբըյա-
ճադ պիր չէյ դալմադընը իսէ , օլ
ինթիզամը խօտ պէ խօտ քէնտիսի
ավազ իյլէմէք , վէ սէյիլ պ անուն
նամընա , իյլա զուրպան օլմուշ օլան
օլ սիյասէթ դըզ նամընա իճրայէ տ-
տալէթ իլմէք արզուսունտա պու-
լունմադ տա իսի ։

Կէլէլիմ չիմսի տէ Սէրիվ ոօզ տ-
ղը քէօշկինէ վէ տալծնա կիրելիմ ։
օլ տալծնա քի , պիր տղ էվվէլ Տա-
կօպէր իյլէ Պուքօն տ'Օր կիրմիշ օյ-
տուդուրը հալտէ , Մ. տը Բիէօճէ ,
տայիմա վէ հէր վազբմատան դիեա-
տէ քէնտի իւղերլերինէ կիւվէնէ-
պիսէճկինի թէէսինի իյէմիյէրը իսի ։

—Իմամ, պէնի տինլէ յինիզ, տէտի Մ. տը Բիէօ ։

Ի՛քի հայտուտաը էօյլէ պիր հա-
րէքէթի իճրատըճատա պուլունտու լար
քի , պունուն մանէթտը ,

—Գուլաղըմըզ սիղտէ տիր , տի-
մէք իսի ։

—Բէք չօգ տէֆա էօմրիւնիւզիւ
թէէսի սէպէպլէր իչին թէէսիլքէճէ
գօյմուշտունուզ տուր , տէյի՞ր մի ,
տէեուս տէվամ իլմէտի տէլիգանըը ։

—Պու խուսուս հէր պիրիմիզէ տ-
գալըճ եիւղեր տէֆա վուգուս պուլ-
մուշ տուր , միւսիւ մարքի , տէտի
Պուքօն տ'Օր գալիճ պիր սուրէթտէ ։

—Էկէրչի սիղ , ճիւտսի պիր սէ-
պէպ իչին թէէրրար էօմրիւնիւզիւ
թէէսիլքէճէ գօյմանըղը թէքլիֆ ի-
տէը , վէ իտէճէկինիղ խըզմէթէ
մուգադիլ սիզէ պիր միւքաֆաթ
վատ իյլէը իսէմ , էօմրիւնիւզիւս էէ-
նիտէն մուխամէտտատա գօյմադըղդա
թէրէտտիւտ իտէ՞րմիսինիզ , տէեուս
տէվամ իլմէտի Բընէ ։

—Պու պատատ թէրէտտիւտ իլմ-
մէճէճկիմիզի գաթընըղ պիզատէն
տահա իյլի պիլիբսինիղ , տէեուս ճէ-
վապ վիրտի Տակօպէր , չիւնքի ,
տահա էվվէլքի կիճէ , չիւպհէսիղ
նէյյաթը ֆաատտէ իյէ պիզին տրգա-
նըղդատն կէրմէք իտհէէն էտէպի-
պէն բէնչէսինատէն սիզի գուրմա-
մաճընըղտա , հադ դընըղդտա տէր-
քէտտր օլան ուպուտիճէմիյիզէն ֆիյիէն իս-
պահընը կէօսթէրմէք ։

—Հադըգտաէն սիղ օլ ճիհէթլէ
բէք իյի մուտաֆէէ իլմտինիղ , տէտի
Մ. տը Բիէօ , ֆազլատ հէր թէէսի-
քէ պիր տէյիլ տիր , վէ վազտտա
իյի պիր տրգատտաշ , քիւսսատտաճա
վէ հաթիճա մէճբուրէթլէ էլինտէ դը-
լըճ վէ եա պիր պըչագ օլտուզտա
հալտէ , տէհշէթլի պիր տիւշմէնէ
դուրդը չըգմադըղդա ճիւտսի իյի
իսէ տէ , իհթիմալ տիր քի , տիկկէր
պիր նէվ թէէսիլքէ գուրդըրնտան
լիւճատի իյլէը ։

—Մի՛սիւս մարքի , տէօյլէտիկի-
նիղ մու խամէտտանըն նէտտէն իտտա-

րէթի օրտուզունու պիտի պէտան իսէպիլը՝ միւնիզ, ըսեր Տաիօ. պէը, Բընէնին ետօզիւնիւ գաթթի իսէրէք, զանն իսէրիմ քի, հէր չէ.յէ հաղըը պուլունաուզուտնու զու էվվէլճէ վատ իսէպիլիրիմ։

—Տիմէք տիր քի, հէր չէ.յ ըբ. բատքնատ ճէրէճատն իսէճէք տիր, վէ պէն ատ ուօղրուատան ուօղրուտա մագատէ վատրլ օլատաղըմ։ Տէր. իսաթքը իսէրսինիզ քի, պունատան ան ան իքի կիճէ ապատիմ, պէնիմ խըզմէթիմ իչին Օթճէլ տիւ Տիւտը. լը պօտրուտիալըքնատ կիրմէ.քլիք քիւս. թախլըգ վէ մէհարէթինի իսպաղ իթատինիզ, վէ գալզ սիք.քէզանտա. րըն չալըշըգ լարընը կէօրսիւնիւզ։

—Ճուրատը տախի իլավէ իսէ. պիլիրսինիզ, միւսիւ մատքի, տէտի Պուխան ա՛Օր, քի աղդատաբ քէմիք. լէրիմիզի գըրատագ իսէք։ Հայ չէ.յխան, օլ ատա թամ գըշ լըրի. նի չէօզէճէք վադըխ իմիշ, նօզ. ատա, էկէրչի պիր ատգըդտ տատա պիճատէ օրատտ գամիշ օլտա իտ. տէք, իքի եիւզ գատար քտաղըը հայատատար իւզէրիմիզե հիւճում իսէճէք իսթիչ։ Պուլ իսէ իքի քի. չի իչին պիւյիւք չէ.յ տիմէք իսթ։ Վագտատ նալընըզ պէն ան քիշինէ գարշը գօճագաղընը պիլիրիմ, լա. քին Տաիօպէը եիւզ ուօգատան քի. չինէ գարշը գօճատպիչճէք մէր. թէպէտ ատ.յիլ տիր։

—Հալ պուլ քի պիր քէրրէ տա. հա մէգքիւր պօտրուտիգտա կիրմէ. նիզի սիզէ թէ.քլիֆ իսէրիմ։

Իքի հայատատար պուլ ատօղլէր իւզրինէ պիրի պիրըէրինէ պագը. շըպ, չէ հրէէրէրինի տախի պուտուշ. ատ բատատար։

—Ճէվապ վի՞րմէ.օրատնուզ, տե. տի Ընէնէ թէպէտիմ իսէրէք։

—Ա՛ճ՛յխպ, ատէտու ճէվապ վեր. տի Տաիօպէը, մատատ սըրֆ պիզի պյիտ օրատուզու, վէ թէհնիմիզի գըյ. մալըզ էյի կիտի ուօղրատմագըզդ. տան իսպարէթի պուլունատուզու հալ. տէ, պուլ իսուտատա պիր ազ վիւ. լահատա իյմէ.ք յաղըմ սըբը։ Պու. մատատ, հայխախ վէ մէմատի մէ. սէյէմի տիր։

—Է՛յ սիզ էօնիւնիւզէ պաղը՛ մրսընըզ։

—Թապիատիյլէ... ալէկատտա պաթընըզըն լյլէքլէրի սանէօնատ բահաթի վէ նամուտուս պիր էօմրը կէչիրմէկ պաշտաըզըմզատան պէ. րի։

—Լաքին էկէրչի սիզի, մուպատա. էմ իհտա իյմիշ օրատուզում մէպ. լաղա միւսաւիր պիր մէպլաղ իյմա. սընը վատա իսէր իսէմ...։

—Եիկիրմի պիր ֆրա՞նգ մը, տէ. յի թէ.քրարլատը Տաիօպէը։

—Է՛վէթ, եիկիրմի պին ֆրանգ.., Օլ վապըմ նէ՞ տէրսինիզ։

—Կէչչի մէդքիւր մէպլաղ իննանը իւֆալ իսէր իսէ տէ, պիզ տիւն. եատան չէ.քլիմիշ տատմիէր օրատ. ուզում մատատ, պիճատէ պիր շէ.յէ իհթիյաճ.ընմզ եօգ տուր։ Պիզ քէնտիմիզի ֆէ.յէօֆ կէօտիէրմէ.. քիկի տահա պիճատէ տէմիրիզ, մէ ազ շէ.յ իլէ գանատի իտիզ, մալի. օրատուզում իլէ տէ, բահաթճա եաշատընզըը տահա պիճատէ տա. զու իսէրիզ։

—Տիմէք տիր քի, բօլիսին, կէօղ. լէրինի հէր վապըմ տիզին իւզէրի. նիզէ չէվիրմիշ օրատուզունու ուն. տա՛էօրատնուզ, վէ պիր քէրրէ էյէ կէչիտ տաբտըքընըզատա, քէն. տի քէնտինիզէ իւմիտ իյմատիկինիզ իտիքատահաթընըզ վէ մէսէրսիզ. նիզ իխտէ իտիշիմ օլաճատ տըր։

—Եու քէշֆիեատիքն բէ.ք մու. զիրը օրատուզունու պէն տէ ատպահօ.

բուա՛, ասէաի Տակօպէը, չու գատար քի, էֆէնաիմ, սիզ պիզէ, սիզին նուֆուզու հիմաեէթինիզ, վէ բօլիս նազըրը հաղրէթլէրինին նէզաինաէ վազը օլաճագ հարա քեաթընըզ ասէէնինաէ, մէվզուսի պահս օլան պէապաիթ թաէլիմիզատէն գուրթուլապիլէճէկիմիզի իւմիա իթաիրմիշ իտինիզ։

—Շիւպհէսիզ։ Հալ պու քի սիզ պէնիմ իչին հէր շէյի իճրաաէ հազըր վէ նազըր մուամինէը օլմատըզընըզ հալաէ, պէնիմ տաիի արթընըզ սիզին միւթազպէլէնիզի տիւշիւնմէ քիւչիւք ասպէպիմ գալմազ։ Պու ասէյէտիկիմի բէք ալէա անլամալը ընըզ։

—Եաոի, էկէր գաթընըզա իթաաթ իթմէք իսդրէ, քէնաիմիզի վէ էօմիւրիւզիւ թէհլիքէէէ տիւշար իթմէքճի քատէ տէվամ իչլէր իտէք . . .։

—Օլ գէման իչ ասէյիշիկը, վէ պէն տէ վաալէրիմի պօլ պօլ իճրա իտէրիմ։

—Շէօյլէ քի պիզիմ աֆվըմըզը՞ մը թէմէննի իչլէրսինիզ։

—Էվէլէմ, թէմէննի օլապիլիրսինիզ քի, սիզին իչլին միւքէմմէլ պիր աֆվըզ թէմէննի վէ իսթիհսալ էչլէճէէիմ։

—Պուննան մաաաա, պու խուսուսա, վաա օլմնան նիկիրմի պին ֆրանգը ալմազլըգըմըզդա տաիի մինի օլմնաճաճագ տըր, տէյի՞լմի։

—Ա՛լա։

Տակօպէը, Պութօն տ'Օրա տօգրու էյիպի, վէ իչկին պիրլիքտէ հաւաշ սէտա իլէ պիր ազ միւտաէիթ պիրլիքտէ իսթիշարէ իթտիլէը։ Պաաէհու ճիւճէ Րընէնէ խիմապ իտէրէք,

—Ա՜հ, էկէրչի, ըէֆիկիմ վէ պէն, Մ. տը Սարթինին, զաթընըզըն պիզիմ իչլին իսթիրհամ իտէճէկի մաաաէյի բէտտ իթմէնէէճէկինէ էմին օլտա իտի՛ք . . . տէտի, վէ սէօզիւնիւ զաթթ իթտի։

—Էյ նէ՞ հաբար իտինիզ, տէհու սիւալ իթտի Մ. տը Րիէօ։

—Ասճա՛իպ, օլ վագըթթ, պէօյլէ պիր պիւչիւք քեաբլը օհուննու թէհլիքէէէ զօյմագըզդա ատտա ճէհաբէթթ իթմէզ, վէ պօտրուամարա ավաէթթ իտիպ, հաթթա էկէրչի ճէչէննէյմէ գաատար ինմէք լազըմ կէլտի, ֆինէը իտի՛ք։

—Բէք իյի, աէտի Րընէ սէվինճէլէ, իտտի պահսընը իթմէքտաէ օլատուզումուզ չու քեաբլը օհուննու օյնամաճաա հազըրլանընըզը, չինէնքի պէն բօլիս նազըրընը կէօրտիմ։

—Պիզիմ հազըրմազատա գօննուշտուննո՛զ մին, աէհու սիւալ իթտի Տակօպէը չէտտէն։

—Էվվէթթ, սիզին հազգընըզատա քէնաիսիկլէ գօննուշտուտ, վէ սիզին պանտա իտէճէկինիզ խըզմէթլէրինին գատար ու գը.յմէթինի քէնաիսինէ պիլտիրտիմ, վէ սիզին նէտտաէթթինիզի թէէմինի իլէ, միւաթազպէլինիզ հազգընատա մէտտուլ օլտուտ։ Վ.էլհասըլ սիզին իչլին աֆվըզգ թէզքէրելէրի թէէմինի իլէտիմ։

—Ճադթի Մ. տը Սարթին վատա իթտի՞ մի։

—Վ.ատա իթմէքտաէն տահա իլի պիր շէ՛յ հաբար։

—Վ.ատա իթմէքտաէն տահա իլի պիր շէ՞յ մի հաբար . . . Տիմէք տիր քի, էֆէնաիմ, պիզիմ աֆվըզգ թէզքէրելէրիմիզ սիզին հէտինիզտէ տիր։

—Իչթէ։

Պու սէօզլէրի սէօյլէհէրէք, Րընէ, Տակօպէը իլէ Պութօն տ'Օրան հաատուի քէ կէօզլէրինին տի.քմիշ օլտուզլարը սըրատտա, իլքի գը.յմէթտաը թիրիշէ քհազըտարը մա-

ամանըն իւզէրինէ գօյաու , վէ քէ-
լամա ատվամ պիրէ ,

—Կէօրիւեօրսունուզ եա , ատամ, պաղնաթ նիզամընատա եապըլմըշլար մըը , չէօյլէ քի նէ՛ գյալըն իմզատը, նէ՛ բօլիս միւտիրինին իմզատը , նէ՛ ատվէթի միհրի նօգսան ատյիլ ա՛մը : Եալընըզ պաս քեաղըաղալըը իւքմէթ իթմէք իչին , էլդ ապընըզ ևանընատա ատըլ իսխմիէրինիզի եապմագլըզմամ լազըմատը , գիւրա էլդ ապընըզը պիւլթըմ ատմա , ատըլ իսխմիէլինիզի պիւմէմ : Վէ պիր քէրէ պաս քեաղըտալ սիպին ճեպէէրինիզէ կիրէճէք օյուր իսէ , գուշկար կիսի սէրպէսթի , վէ սուչսուզ օլանպար կիսի բահաթ օյաճագընընըզ, վէ պիղդամ Եահըյէ հաքիմիէրինէ թէսաւուֆ իչլէնէճէ քսինիզ , վէ սիղին նէզարէթինիզէ թահսիս իսիրէճէք մէմուր, սիղին իչին ատ պիր քիմսէ մնագատընատա պուլունաճագ ատը , վէ պիր թագըմ միւխթէհիմիէրին կրեմ մէյատանընատա ատըլաղդ լարընը կէօրմէք իչին , ատա ագրա մէղքիւր մէյատա. նա կիսէպիլէճէք-քսինիզ :

Տահօպէր իլէ Պաւխան ա՛Օլ էպէ. րինի , սիխրէնէրէք ափվրդ թէկ. զէրէլէրինէ ատղրաս ուզախատրար : Բընէ , սէրհալ մէղքիւր թէկզէկրէ. լէրի կէրիճէ ալաք , վէ քէլամա ա. զաղէ ,

—Պաւնատը պէն սիղ վիրէճէ. յիմ, ատամ , լափ հէր նէ վադթ գազանըրատընըզ : Զաթէն կէչվիշ զէ. ման իչին պէլ պօլ միւքեաֆաթ թէէսիսէ իթմիշիմ ա՛մը , պաւնաս տա միւսախագպէլին միւքեաֆաթը մնագամընատա ատղաճագըմ :

—Էօյլէ օյաուզաս հայատ , միւ. սիւ մնալքի , տէմի Տահօպէր չէսի. տէն , պաս միւքեաֆաթը պիր ան եվվել պիղէ գազանարըընըզ Համ. թա պաս կիճէ գազանարըընըզ , Ա՜հ, պիլսէնիղ , տար ագաճընա չէզ. մագըզ միւխամարատընատան խալի օյարագ , սէրպէսթճէ վէ բահաթ. ճա իմիտարը էվգաթ էյլէմէքլիկէ նէ՛ տէրճէ արզուքէշ պաւնատնուեօյուզ : Իմամ , էկէրչի չիմսիսէն պատրաւհարատ կիրմէք լազըմ իսէ , անէ տաիսի հայըրըզ :

—Բէք ճէսիմ՛ օլան սթէշի զայ. բէթթինիզի պիր ագ թէսկին իսինիզ, տէեուս ճէվապ վիրսի Մ. տը Րիէօ, չինքի սիղ պաս կիճէտէն իշէ պաշ. լար իսէնիզ, ֆայտասիզ պիր թէհ. լիքէյի կէօղէ ալմըշ օյուրատնուզ, պէն իսէ պատնաս իսթէմէմ, վիրա պէնիմ՛ սիզէ օլան իհթիմատըմ եա. լընըզ չիմսի իչին տէյիլ, ևատ միւս. թագպէլ իչին ա՛մը :

—Մ՛իւսիւ մնալքի , տէմի Տա. կօպէր քէմալ իթտաթլէ , սիղէ պիր չէյ սիւալ իթմէքլիկիմէ միւ. տատատէ իսէ՞ր միսինիզ :

—Էվվէթ , չիքհէսիզ միւտատատէ իսէրիմ՛:

—Կէօղէ ատրըպընըզ մուխամա. րատ պաս կիճէ օլմատըգ տա , պաշ. գա պիր կիճէ օլմատնատա , տատա քիւչիւք վէ տատա պիւտատէ ֆայ. տէլի՞ մի ա՛մը . . , Շիմսի օլատի. լէճէք պիր չէյի կիճթիքսիմէքտատէ նէ՞ մնանէա վար տըը :

—Թատատվատրատմանն նէտէն ի. պտրէթի օյատուզունու սիղէ պէնատ վէ իյդահ իթմէքտիքճէ , պաս սիւա. լինիղէ ճէվապ վիրէմիմ՛: Պաս քէր. բէ մնատատէ , իսկ ֆիլէն գալգ սիքքէ. գանըարընը ևուսվասընատա սիպի կիրատ. թիգ , վէ կէօրիս լտիս կիւնիսուզ հալ. տէ , գամիլ ու թէյլէֆ իսիրմէք թէհլիքէսինին կէօղէ ալտրըատագ , պիր գոչ տագըգտա մնահէյլի մէգ. քիւրատէ սիպի տատրատուրմագ տէյիլ ա՛մը : Խա՛յր , պաս տէֆտա պէնիմ սիպտէն պէքլէտիյիմ պաշգա չէյ

աբը : Իսթէրիմ քի , հիլէ , մէհա-
բէթ մէ սեպաթ գուվվէթիյէ , սեր-
կէրտէսի պուլունան պարճա աբ
Բէրժանըն հայտուտարը իչինէ ,
նէնի գուբա նէ ֆէրամիբ կիպի տա-
խըլ օլմազըզա պիր թէատիր պու-
լաբընըզ : Նիհաեէմ իսթէրիմ քի ,
պիր վազըթ օյուդուս կիպի , պու-
քէրբ եւինէ Օմէլ ուիս Տիատրընըն
պօարուժմարը սիզին թատիր մէս-
քէնիյէդ օլսուն : Նիյազէթիմի ան-
լատընըզ մը :

—Բէք ալէտ անլատըդ :

—Նէ՞ ճէվապ վիրէճէքսինիզ :

—Միսիս Տարքի , պու իշ ինհի-
մալ սիր քի , պիւսպիւհիւն միմ-
քինահըդ աէյիլ սիր , լարին պա-
նա զահմէթ մի չքիւլ կէօրիւնմէք-
ատ սիր :

Բրնե , ափվըդ թէղգերկէրինի
ղահրէ դօեարագ ,

—Դօղայ պիր ֆէնէպիւս իչին
սիզէ պէյդէ պիր վիւքաֆաթ վի-
բէճկիլիկ ինսանըբը մըսընըզ , տէսի :

—Պա՛ս հադդը սարը , տէհա ճէ-
վապ վիրսի Տահօպէր . իսնուն պիզ
ատ էյիմիզատէն կէլէնի նաբատապդ ,
Լարին , միսիս Տարքի ֆարդ իտէ-
լիմ քի մնագսէմիմէ մուսաֆֆաղ
օլարադ , Բէրժանըն ֆըրդ ասլնա
կիրատ , վէ պադդ սիդբէղանըլար
օյաուդ : Օ հալատ նէ՞ նաբատադ բա-
ղըմ սըր :

—Դէվլ սիս Տիատրընա վէ պօա-
բուպադա կէսթիրընն կիպի նօդա-
րը , վէ պա՛ս նօդարդն Նաարլ մու-
հաֆիզադա իսդիրախդինի , սիս մէրի
մէրթէպէ տօպրու սաբլիսէ ան-
լամընա , վէ պուհասան մուսա ,
հէր կինա թէատիրի պիդ իսթի-
խաղ , մէղրիր նօդարը պէրթնէն
սէմա բլարդն Լինդլ յէթինի պադան-
մընա , վէ պա՛ս սահնէրին մուս-
վէնէթի սահնէն ալընմասաբ-
ղընը պիլմէկէ չաղըշճադագընըզ :

—Միսիս Տարքի , հէյէ չա՛ սան
ֆըգրա հադդընտա չիմնիհաէն սի-
զէ սէօզ վէրիրիմ , չինդի պու
սիհնեհատա բըդվէթ իլէ հէր գահ
դադանմադ մուսաֆիրին օյատադ-
թադդոիրսէ , թատիսթիյէ քիլ-
հանիլէր տահի պու դայէյի սա-
մա միհնեհէն միսթէհան օյամադըդ :

Բընե , շա՛ վէճհ իլէ սէմամ իհ-
տի .

—Դօղայըզդա անլահադիյրսի-
նիզ քի , պէնիմ մադդահէմ , սիզին
ահէնիդատ , մուահէնի պիր վա-
ղըթտա , մէսէլա պիր կիճէ օրթա-
ընտա , բիսմիհաճա պիր իշ կէօր-
մէք իչին , Օմէլ ուիս Տիատրընա
կիրէպիլմէ քիր : Պէօյլէ պիր թէչէպ-
պիւս վէ մուամիլէ , հէր նէ դատար
ապըլըզճա կէօրիւնէ պիդիր , լարին
հիչ պիր շէյսէն բիճամի իհմալէնի
պիր բիմանէ իչին ահէնհատա միս-
քինահըդ չէյ եօգ տուր , վէ է-
կերչի սիզ պէնիմ տատըդ միսթի-
ֆիդլերիմ օլմազըզդատա սադիթ դա-
աէմ դ տըրըտանըդ , իչդա՛ն ևէչէպ-
պիւսաէ քէսդի մուսաֆֆադըդյդիդ
քէսդ իսէճկիմէ էմինիմ :

—Պիղ սիզէ լահդըդյա իսըդմէթ
իսիդ , ափվըդ թէղգերկէրիմիզի
դադանտաճադադ , աէսի Պաբթա՛ն Օր

—Պէնա՛ անլերի սիզէ թէդիմ
իհմալըզ , բընահմի պահթիսար
տատա իսէճէ իմ , տէհա ճէվապ
վիրսի Մ . տր Բրէօ , վէ սիսին տա-
տադ սիհնեդդէն սիս բհա ֆահրը
միրէճ կիտնիս կէտիկինատ , սիզի
տաղա պէդրհմէճէճդիմ . . . Շէօյ-
լէ քի պադդա տր Բէրժանըն զէվ-
ճէսիհ , քէնահ իսանէսինատն աչբ-
րըզ , պու բէօչկէ կէհիրիր իսէք ,
տատալմի իհտանիճէսէն դօդա-
ճադ հիչ պիր սէպէպինիզ դ տմա-
եահադ տըր , վէ պօրճանտուզ սիզէ

աֆվ օլունաճադ ոբը ։ Հայաէ յին , վէ մնէ խաթ ոտաեք ունուխմուզ իչին, եալընըզ մուքեոֆամը ախչուխուն նուզ ։

Պաոաէհու Բընէ , Տաիօպէր իչէ Պուխեան ա՛Օբու , կելուխքերի պէ-ման եաբաջըը կիպի , չիմուի տաախ էանիունէ գամուոաղ , եմաէն ախշաըը չըգ ոբաբ ։ Բընէնին չու Հարե-քեմի , բէք ապըաըըզ իուի , զիոա պալէտաէ պէեան օլունան մուխա-դամ էանտաքուտա , Պուխեան ա՛Օբ , եէնիտէն ճինտեէմ իչկեերէք, ոբու տէրնճէ ոբզու օլունան ոֆվըզ Թէզքերկերինի էյոէ իմմէքնիկ պիը գաչ ոէֆա ախչնմուչ խոի ։

Պէրեքեոմ վիոսին , Մ. ոը Րիէօ էմնի պաոիրեմ իզիմիզոըընտան պուլունան պիը եալան իչէ , կիւեա խըզմէմ քնուլոոընքեն ուեուժուզ տա օլուոզկոոընք , վէ ճնւզի պիը չա-մնմնատան ուեոնտաճադկոոընքը եմ-վկինտէն ոէզկէմիշ օլուոզպունան , իշզու մնխտմնոզոը ուեոնեմոզկըզ Պուխեան ա՛Օբու ատամ էզոխուէ ք ունք իմէոպուխունտէն մկեն կկէտի ։

Նտոըկ քի կէօնիւմկ ոէկ ոիը , Պուխեան ա՛Օր հէուզ կոեոզ քուլոզ ատյիրե յի իտատնէյկեմե տախիկ զ-ժամըշ խոի ։

5

ՏԱԿՕՊԷՐԻՆ ՀԻՒԵԱՆԷՍԻ

Պաւ ոբոոըզոաս աէ քիղ կիսն կէշ-ոի , վէ Մ. ոը Րիէօ Տակօպէր իչէ Պուխեան ա՛Օբոան խոակը զոաճնոբ : Մէկզ ոաճ , իշզու ուզան միւ ոաէյճ ախչ քիուէն ոօզոյը իմէաճճի-պ իմմէկկ պաշչոմըշ իքէն, պիը իմէզ քէրե ախզ կիմուի քի , պաւնոաս Տակօպէր , զը ապչաճը , կիճճէ զ ոա-ըոանկոըզը պոաոըզոաս ոանկոա , քէնե-ախի վէ ըէֆիզի Բընէեէ վիզիկա վիրէճէքկէրինի խապեր վիրմիշ խ-ոի ։

Հայոաս ոբոր աէօզկէրինին իճբոա-ոընոաս պուլունաոբոր , վէ Բընէ պաոնկոըը , ոաէմի վէճճ խուզրէ ոզի պ ոմնքն քիչչիւք ոզոօնունոա կկըոաիկիզ , քէնաոկէրինէ իւք ոէ-ֆնս չու ախոզի իմմի ։

—Պոանոա խապէը վիրէճէք պիը չէ յինի՞զ մի վար ոբը ։

—Կիվկէմ , միւոխւ մնոքի , ոիզէ պկոաիրէճէք չօզ չէ յկերիմիզ վար ոբը , ոէկոու ճէվապ վիրոաի Տակօ-պէր ։

—Իյի՞ մի , ֆէնաՙ մը չէ յկեր ։

—Ոզի խ կոէա չէ յկեր ։ չէ՞զկէ զի հէր չէ յ իմէ քերկէք խ զկրինոաէ կի-պի հոաէ քէմի խոմնօբ , պ օմէնոաս օյնոանըքմիշ ոբը , ախ չմէն գոյէոաէ ոիը , վէ գ ուոյոա տա մնոնոաոաճոա կկրոիշ ոիը ։ Հաոբոյը , միւոխւ մնոք-քի , չու ոբոյկզ ոիզկին գ ոբոչքնիրպ-ոաս պուլունանկոբ , իւքի նէֆեր Թուզ չէուէ+չէուէ ոիրկեր ։

—Թուզ չէուէ+չէուէՙ մի , ոէյի իէք-ըոյկոաբ Մ. ոը Րիէօ իէճաճճիւպ-կէ , ոաճ՛յկոզ , Թուզ չէուէ+չէուէ նէՙ օ-կաճօզ . . . ։

—Ամիւոխւ մնոքի , պաւ խոմՙ , գոմիրնըզ հոզ գ քնաոաս ոէ ըքնոոբ օ-կոան իմմաոմի վէ ոաոաոզ ոմիրնկոաոն նոաչի , Պուխեան ա՛Օր վէ պէնոաէնկինն գ ոյյաս վէ ոաոխկ օյնոչ օյաոաչ-ոուզ ոզոյրն իոմի ոիը ։ Հաչվէմկոա-ան պէչինճի Լոյի գ ըոյկ հոզպկիճ-կէրի ֆէնոաի ոաոաքիրինէ էնոմոյի ի-ոխմկը վիրոաիկի կիպի , միւոխւ պաոբոն ոը Քկրժան ոաոխի ֆէնոաի ա-ոաոքիրինէ Թուզ չէուէ+չէուէ իոմինկ վիր-ոէֆոաէ ոիը ։ Պուոնաս պկը պէ յկաս նօզ ոաոբ ։

—Տիոէֆ ոիը ֆի , ոէոմի Բընէ ոէկինճ իւէ , ոաոհէհէն ոիչ օչ գ ոյգ

ակ քէզանալարըն ֆըրդասընա տա-
խիլ օտաւնօւզ մու ։

—Մէ՛ւսկան Ալլահ , էվվէլ ահ-
սիք եա՛ , հաթթա պիզիմ սապը-
դալարըմըզսան տօղայը , մէզիւրը
ֆըրդա իչինաէ նուֆուզ սահիպի
պիւէ օլսուզ ։

—Պու պիւլիւք նէթիճէյի նէ՞
իչին պիր ան էվվել պանա պիլտիւ-
մէսինիզ ։

—Պաւնաւն իհթիմալի եօգ իսի ,
վիւսիւ մարըխ . զիրա պիզիմ պա-
թթիէն գապալիեէթիմիզ , տահա չը-
գան կիճէ պէեան իսիւտի , վէ օն-
սան պէրի իսէ , չօդ պիր վագըթ
կէչմէմիշ օլըր ։

—Լաքին նա՞սըլ օլսուս սա , մէզ-
քիւր ֆըրդաեա տախիլ օլապիլսի-
նիզ ։

—Պու պիր հիքմաեէ օլմազլէ ,
պաւնու զաիֆրնըզդա նադլ իյմէք
յազըմ սըր ։

—Էվվէթ , էվվէթ , չու հիքմա-
հէյի անլէմէք ալզուչի չէսիակյէ
սիւզան օլսէօրսուս ։

—Իւնի , իչիմէ վագուչի հալ չու
վէճ իչէ օլմուշ սուլ ։ Պիր կիճէ ,
պուպէյի սահիմանաէ մահիյատ
օլսուզդա իհագաիրաէ , Պաւթօն
ա՛Օլ վէ պէն , Թօմպ–Խուսար ոօգ-
ազնատքի չիյիճ կիսիպ , կիրիպ չը-
գանարը իչիճէ կէօրմէք իչին , սէր-
վի ալաճալարը սրգասընատա վագը
սաքնըճքն տաղը եանընտա չէօմէլ-
սէք ։ Կիրիպ չըգանարըն մրգատա-
րը ըէք քէպէհիյի խոր Հէման հէր
սատի սիւրիւ սիւրիւ եօրկուն ա-
մէլէյէր , պօտրամիտրատն չըզըպ ,
անլէրին եէրինէ սիկէր եօրկուն-
չուգըրընը արիշ օլանլար կիրմէք-
սէ խոիլէր ։ Պաւնլարըն իչինաէ իրի
պօյու Հայտուտա չէքինաէ վէ սի-
մուսը մու խոհմատալը տաէմէրին
սիմսընտա պիրիհինի կէօրսիւք

քի , սիկէլկէրինէ թէվէֆֆիւգ ի-
սիեօր կիպի զանն օյաեաեօր իսի ։
Թապահիյէ , պու պիր նուֆուչ-
լու քիմսէ սիր սէհիմ քէնահ քէն-
սիմէ , վէ Պաւթօն ա՛Օլսա պիր սիր-
սէք վաըտսուս ։ Պէօյլէճէ մէզքիւր
Հայտուտա իյէ ըէֆիդէրինին պիր
աղ եօլ ալմալարընա պէքլէյիպ ,
պաւնլար պիր աղ իսէրէհիքէն
ածնա , սէրվի ադաճալարընսան հա-
րէքէթ , վէ սրգալարընսան սէս-
սիղճէ , էվվէլա չիհինի իչինաէ , վէ
ածնա կիրահքէրի ոօգագ սէրու-
նինաէ եիրիսմէկէ պաչատօզ ։
Ծէն–Մ իչէլ մէյտանը եօգարըրըն-
սա , մէրգուսմուն րիֆագամէրընտա
պուլուն ան սրգատաչլարը պիրի-
պիրէրինաէն այրըլըպ , պաղըլարը
սաղ , վէ սիկէրէրի տախի ոօլ հա-
րաֆա տօքտըլար ։

«Պիզ խէ , սրգասընատն կիհմէք-
սէ օյաուգուսմուզ տաէմին իչինի
դայդ իյմէմիշ , Կրէկուար–տը–
Թուր ոօգաղընա գատար սրգասըն-
սան կիհմսիք ։ Մէրգում , մէզքիւր
ոօգագտա պիր մէչիտանէ կիչ-
սիկինատն , պիզ տախի կիչտիք ,
վէ անըն օհմարտուգու մահանըն
եաղընըտա սիկէր պիր մահանըն
եանընտա տա պիզօհմարտուգ ։ Պէն
մէրգուսմա օլ գատար եագըն խոհմ-
քի , տաէհմա քէնահսինէ ոօգու-
նաեօրսուս ։ Մէճհուլ չախա պիր
պէտչէհրէ իյէ պատա պագըպ ,
եէտինաէն պիւսիւք պիր գահա չը-
գարտաք , վէ քէնահսի իչին կէհի-
րիսիզ օլուպ , ադչէսինի , հէնուզ
զարպհանէսէն չըգմիշ եէնի պիր
սիհսան սիքքէ իյէ թէէտինէ իհմ-
սիշ օյաուգուս պիր բագը չէչէօնին
եանընտա այըզ օյարագ վազ իյէտի ։

«Պու գահմանը , պէնիմ իչին օ-
տաւգուս , կիշն կիպի աչի քեար իսի ,
լաքին պատա տատա գօրգու վիրմէ-

տիկինտէն, պէն օլ մէճհուլ քիմ-սէեէ տօղրու էյիլտիմ, վէ եավաշ պիր սէտա իլէ,

«—Արդա՛տաշ, տէտիմ։

«—Պէն թանըմատըղըմ ատէմլէ-րին ասլա արդատաշը տէյիլիմ, տէ-եու ճէվապ վիրտի մէրդում եա-պանիճէ։

«—Լաքին պիզ պիրիպիրիմիզի թանըրըզ... տէեու տէվամ իթ-տիմ պէն։

«—Օրասը շիւպհէլի տիր։

«—Հալ պու քի պէն պունա է-մինիմ, վէ իսպաթը տախի շու տուր քի, զաթէն պէն սիզի թանըրըմ։

«—Դա՛նպուր հէրիֆ, եալան սէօյ-լէեօրսուն, տէտի մէրդում հայ-տուտ հիտտէթլէ։

«Պէն պու շէտիտ մուամէլէտէն մէյեուս օլմաեարագ, քէմալի սիւ-քիւնէթ իլէ շէօյլէ տէվամ իթտիմ.

«—Պու պապտէ եալան սէօյլէ-մէքտէ օլմատըղըմը իսպաթ իչին, էկէր իսթէր իսէնիզ, նէ՞րէտէն կէլ-տիկինիզի, վէ պու կիճէ վագթը-նըզը նէ՞եէ սարֆ իթմիշ օլտուղու-նուզու սէօյլէեէպիլիրիմ։

«Պու լագըրտըլարըմ իւզէրինէ, մէղքիւր մէճհուլ շախսըն չէհրէսի թէպտիլ օլտուղունու, վէ սաղ էլի իչինտէ դամասընըն սաբը բարլա-մագտա օլուպ, պէնի վուրմագ ի-չին, կէօզիւյլէ միւնասիպ պիր մա-հէլլիմի արատըղընը կէօրտիւմ, վէ շու միւհլիք թասավվուրաթընըն էօ-նիւնիւ ալմագ իչին, տէրհալ շու վէճհ իլէ քէլամա իպթիտար իյլէ-տիմ։

«—Պէնի բէք չաբուգ սուրէթտէ, ֆէնա պիր արդատաշ զանն իթմէ-յինիզ, հա՛շա, պէն բօլիս նազըրը-նըն խէֆի մէմուրլարընտան տէյ-լիմ, պիլաքս կիճէ վէ կիւնտիւզ Մ. տը Սարթինին մէմուրլարընտան քէնտիմի սագընըրըմ։ Սիզէ քէն-տիմի լաեըգըյլա անլաթմագ իչին տէրիմ քի, պէնիմ իսմիմ Տակօ-պէր տիր, վէ զաեէթ նամուսլու սու-րէթտէ տէ կիճէ խըրսըզլըզը իտէ-րիմ. պու տա պէնիմ արդատաշըմ Պութօն տ՛Օր տուր, օլ Պութօն տ՛Օր քի, էլպէթթէ միւտտէթի էօմրիւն-տէ բէք չօգ բօլիս մէմուրլարը գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ օլտուղունու իշիթ-միշսինիզ տիր։

«Պութօն տ՛Օր իսմի շիւպհէսիզ մէղքիւր հայտուտ իւզէրինէ թէէս-սիր իթտի, զիրա չէհրէսի էվվէլքի գատար տէհշէթլի գալմաեըպ, է-լինտէ թութմագտա օլտուղու գա-մա տախի էլինտէն մասանըն իւզէ-րինէ տիւշտիւ, ֆագաթ սէսինին սէրթլիկի թէպտիլ օլմաեըպ,

«—Պու սէօյլէտիկինիզ շէյլէրին պէնճէ թէալլիւգ իտէր հիչ պիր ճիհէթի եօգ տուր, վէ սիզին իշլէ-րինիզ պէնիմ իշլէրիմ տէյիլ տիր-լէր, տէտի, վէ սօնրա տախի շէօյ-լէ իլավէ իթտի. պէնտէն նէ՞ իս-թէեօրսանըզ, չաբուգ սէօյլէյինիզ, վէ պատէհու պէնի բահաթ պրա-գընըզ։

«—Սիզին հիմաեէթինիզի թալէպ իթմէք իսթէրիմ։

«—Պէնիմ հիմաեէթիմի՞մի, լա-քին նէ՞ եաբաճագոընըզ։

«—Մուզիրը պիր սանաթը իյի պիր սանաթլա թէպտիլ իթմէք խուսուսունա չալըշաճագըմ։ Կիճէ խըրսըզլըզը կիւն պէ կիւն միւշքիւլ-լէշմէքտէ վէ թէհլիքէլի օլմագ շէօյ-լէ տուրսուն, պիր հասըլաթ տախի կէթիրմէմէքտէ տիր, վէ պէն միւմ-քին մէրթէպէ չալըշտըղըմ թագ-տիրտէ, կէօրիւեօրսունուզ եա՛, նէ գատար զայիֆիմ։ Իմտի պանա լազըմ օլան շէյ, ազ զահմէթ իլէ, չօգ շէյ իսթիֆատէ իթմէք տիր,

վէ պէնիմ վէ Պուլթան տ'Օրուն հըր-
սը չանըմըզ խոչ , գալպ սիք-քէզան-
լըգ իթմէ-քտիր ։

« Պու սէօզլէր իւզէրինէ , մուսա-
հիպիմին գուշլարը չաթըլար , վէ է-
լիյէ տէ գամնասընըն սաքընը թուխ-
տու , վէ աչիքտար պիր իղթիրապ
վէ թէճաճիւպլէ ,

« — Պիլմէմ քի , տէմի , նէ՞ սի-
մէք իսթէօրսունուզ , վէ գա՞նդը
գալպ սիք-քէզանըլդուման պահա ի-
սթիօրսունուզ . մուխթադա սիզ սի-
վանէ օլմայընըզ ։

« — Խա՛յր , պրպատաչ , տէմիմ
պէնտէ ննա , լադըթպայրըմը եալը-
նըզ քէնտիսի իչինիմին իչին , եէնի-
տէն եանընտա եազըշարադ , պէն
սալա տիմանէ տէյիլիմ . լալա տօղ-
րու վէ մուքէմմէլ մալուման խա-
թիհտաչ իթմիչիմ տիր , նասըլ-քի
պունուն իսպաթընը կէօրէճէքսի-
նիզ ։

« Խմմի , աէրհալ , Օթել սիւ Տի-
տալընըն պօտրումիարընտա վէ պա-
րօն տը Ռիչժանըն նէզարէթի թահ-
խընտա նէ օլուպ օլմասըղընը պէր
թաֆթիլ քէնտիսինէ նադլ իթմամիմ ,
վէ պէօյլէ պիր էտարա Պուլթան
տ'Օր իլէ պէնիմ նասըլ վազըթի օ-
տուղումուզու քէնտիսինէ լյազմ
իթմէ-քտիր իչին , պիր վազըթ Օթել
սիւ Տէսպլըտա քիմսէ սաքին օլ-
մայընըզը զէմնէ , մահէլլի մէզկու-
րուն պօտրումիարընտա պիզ իս-
քէնտա իթմէ-քտաչ պուլունտուղու-
մուզու աէօյլէմիմ ,

« Սէօյլէմիկիմ հիքմէտէ մէրա-
գը տաւէթի իսիճի օլտուղու ճի-
հէթլէ , մէճհուլ չամա , ա-չիքտար
պիր տիղգամ վէ էհէմմիյէթլէ
տինլէտտի ։ Պէնիմ սէօյլէմիմէն հէր
պիրի , խալիսէթիմիմ պիր տէյիլի ա-
լէնէ օլուպ , քէյֆիմ իսթէտիկի
թադտիրտէ , պարօն տը Ռիչժանը
վէ մատէմէ ֆըրդաընը բօլիսէ
թէսլիմ իթմէ-քիչին , եէտտինէ
խայլի մուդմամի վէ իսպաթ պու-
լունտուղու զայրի միւնքիր խոր ։
Հալ պու էի պէօյլէ պիր չէյի եար-
մատըղըմ հպատէ , պիթթապի մու-
սահիպիմէ տանըթէ պիր արզատաչ
օլտուղ խոսիմ , վէ գալպ սիք-քէզան-
լարընը չիր-քէթինէ տանիկլ օչմագ
խուսուսունատա կէօսթէրտիկիմ թա-
պիի վէ չէտիս արզու հազ գընատա
տա չիւրհէ խոսիկմէդ խոչ ։

« Էլպէթթէ քէնտիսինէ գօնուշ-
տուղում չոխ , պու միւսահապտընը
իթտի , վէ հազդէը պուլտու , վէ
վէ պիր գաչ սանիյէյէ զարֆընտա ,
ֆիլֆրիմին թա քիւհնիւնէ կիրմէ-ք
խոմէեօր կիպի , կէօզլէրիմին իչինէ
պագադ , վէ սօնրա , խօշ պիր թարղ
իլէ ,

« — Ֆիլմադը , տ'րդ տատաչ , տէտի ,
սիղին հազդընըզ պուլունտուղու-
նու , վէ պիղիմ ուեուշսըզլէճէկի-
միզի զանն իթմէկէ պաշլատօրում ,
պանտա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի , սիզ
լրընիզտաէ դաւի տրզատաչլարը-
նըզ , վէ պիզէ ֆայտէյի օլտպիլը-
սինիզ ։

« — Պիզ խոմէրիզ քի , պիզի տէ-
նէ եէսինիզ ։

« — Պու օլտպիլիր պիր չէյ տիր ,
չինքի պէն պէօրիւ-ք բէյիսի օ-
տուղում հպատէ , ֆըրդատընըզ կիր-
մէ-ք խոմէեէն պաղը եէնի նէֆե-
րանընըն գապուլինի թէ-քլիֆէ հազ-
պըմ վար տըր ։

« — Իյի եա՛ , տ'րդ տատաչ , եարըն-
տան պիղիմ իչին պու թէ-քլիֆի
խոսինիզ ։

« — Ահաճ'կա , բէ-ք չարուդ իչերի
վարըեօրսունուզ , պէն տիպի իհտ-
տիմ իթմէ-քտէ , իսպէրտիէ վէտու-
յէթի ալըեօրում . պինատէրին էվ-
վէլ պէ էվվէլ տիղին հազդընըզտա

մալուամալի ալմոգլըզամ լազամաբը։

«—Օրասքնը անդանօրում, լաքին պու մալուամալը սիզէ քի՞մ վերեճէք տիր։

«—Պուննան ատլայը ասա միզատարբագ օլմանքընըզ, պիզիմ քէնտիմիզէ մնախսուս օլարադ մէշհուր պիչ բօլսիմիզ վար տըր։ Շու գատարը սիզ պանա սէօյլէմինիզ քի, սիզ նէ՞բէտ սաքին օլուրսունուզ։

«Պէն տէ, Մանթրուժ օվասընատա վադը օլուպ, զաֆքընքզէն տախի թէշրիֆ լիմիզ օլուդուս գուլիպեմիզի պիլա լէրէսատուս իչար լիմտիմ։ Մէրգում մէճհուլ չախատ պուննան ատլայը մէճհունկյէթ կէօսթէրտի, վէ չու մէճհունկյէթլինի սէթր լիմմէնէրէք։

«—Իչիմէ օլասը բէք միննատիպ տիր, տէմի, հէր նէ հալիսէ, մնթլուպուննաղու իճրա լիմմէքլիկ մուվաֆֆագամ իտէրիմ, վէ հապդընըզատա իտէճէկիմ խըզմէթի ատլա ունուդմուսճաճաղընըզատան ատլայը միֆիմէխիր օլուրսամ։ Պու հալտէ, եասբէն տէյիլ օլ պիր կիշի պուլատատա պուլունանուղ, պէն սիզին իչին իճատ իտէն մնհէլ լէ գօնուչուրսամ, վէ վերիճէն դօլայը սիզ պկտիրիրիմ։

«Իչիմէ, կֆէնտիմ, նասըլքը կէօրիւեօլսունուղ, հէր չէյ բէք սըրտաքնատա ճէրբէնան լիմմէկէ պաշլատեքպ, վէ պիզիմ էն զիւեատէ հարիսանէ իւմիտէրիմիզ Ֆիվէկ չըղատրքընատան, քէնտիսինէ, քէմնըլի չիւքրանկյէթիմիզի պէնատէն ատնրա, հէնուզ համիմիզ օլմուշ օլան օլ մէճհուլ չախատան այրըլատըպ, վէ պատէհա Պուլման ա՛Օր վէ պէն, պուլունատուդմունուզ մէ յհանէ յի սախի թէրք իլլէսիք։

«Օլ կիւնիւն, վէ եախօտ տահա ատպրուտատ օլ կիճէնինն իրմէսի տէ յիլ, տահա իրմէսի կիւնիւ օլան տիւնըի կիւն, պու լուշմամըզ իչին լմախսա օլունան մնհէլէ կիմտիք, վէ դուրտըլուշտրըլմըշ օլան տահատատա, պիզիմ պիւյիւք հայատատուն կիւչճ պիր հէյլէթ իլէ կէլտիկինի կէսթիք, վէ մէրդումունն մէզքիւր հէյլէմինատէն, թէշէպպիւսինատէ քեամիլկէն մուվաֆֆագ օլմուշ ատուդունու էմմէլինատէն անտատրգ։ Մէրգում եանըմզդա կէլտիկինատէ,

«—Գատուր օլունատունուզ, տէտի, վէ հապդընըզատա վիրտիկիմ մալուամալի լմահսիլին օլունատա։ Իչիմիզատէն չօգ լար, Պուլման ա՛Օր իլէ Տահօպէրին վուգուտմէլտըրընը, վէ իլէրուտէ ատատագ ամթրտընա պիզիմ իչին թէէմինատը տահինէ օլան մէրգումունըն հին քիւմէթճէ մնհքիւմինէթլէրինի տէրինատը իտիճար։ Պունատան գամթինատար, պէն սիզին իչին մէտուլ օլատամ, վէ պիլա թէքպիր ատրիմ քի, պէնիմ լմախսինէմին պիր տէրճէ թէէսիրի վար տըր։ Խուլատայի քէլամ, էճնէմիսինէ պէնէ կիճէ սիզի պօտուրտմէտա կէօմիւրճէճիմ, օրատատա սիզի տէնէճիյ, նէմին տահի իմտիհտիքատէն ատնրա, Թուրչ չէւէճինէ գատուր օլունաճագընըզ։

«Պէնատէնիզ պու խիմատէն տօլայը թէտաճհուգ իմտիհկիմտէ, պէօրիւք ըճիյտի, պիր պաղ էվվել սիզէ թէքրարլամրշ օլատուրսամ իյղնահաթը պէճատ իմտի։ Պինատէրին ֆէրատատը կիւնիւն տաղչամընը իչին։ Անֆէլ ոօգատը պաշընատա պուլուչմուգուրպա սէօզ վիրտիք, վէ պիրիպիրլէրիմիզատէն մէճհուն օլարադ այրըլտրգ։

«Պինատէրին չըգատն կիճէ, տատէի ան պիր բատատէլէրինատէ, մնհարէպէ լագտապը Գօգօտրիլ օ-

լան մէզքիւը հայտուա , թախսիս օլունան մահէլլոէ կէլիպ պիղի պուլտու , վէ Թօմպ–Իսուար ազգաղը չէթինէ կլըտիւմէպտէն ազատէմ, կէօզէրիմիզէ պիր պաղ պաղլատը : Իչպու, էնիւ պասիրէթ իգիթիզաըն. ման պուլունան Թէտպիրէ լիւզում եօգ իսի , զիրա պօտրումլարըն եօղլարընը պիզ քէնտիսինտէն էվ. վէլ վէ քէնտիսինտէն լյլի պիւիր իսի՛ք : Անճագ մէրգում, չու մուա. մէէ.լի, քէնտիսինէ վէրիլմիչ օլուպ, իճրատընտան ասլա ատրճը նազար իտէմէտիկի պիր էմր մուճիպինճէ իճրա իթմէ.քոէ օլատպունա տա. խի պիզէ Թէէմին լյլէսի , վէ ատն. րա իւզէրիմիզոտ պիյահ օլուպ օլմա. տընըն Թէէմին օլմադ իչին , պաշ. տան աեատա գատատր իւսթիւմիւզիւ Թահարըլ խոիպ , գամյալընըմընը ատը : Պիզ իսե , կէրի չէ.քիլէնպէր. տէն օլմատընըմընը ճիհէթիլ , Գօ. գատրիլին հադգըմընզոտա վագը օյան քեռճֆէէ.լի հարատ.քեռճընա պիյա իթիրաղ մուվաճֆագաթ իթտիւք , վէ ատնրա մէրգում պիզիմ էլլէրի. միզի քէօրյար կիպի ԹուԹուպ, պի. զի ատնընը.ճն տէմիր ներտիվէնին. տէն աչաղը էնտիլտի, վէ կէօզէրի. միզին պաղլարընը չէօզտիւկիւնտ , քէնտիսինի պօտրումլարըն քէմէր. լէրի ալճընտա պուլտուգ :

« Թէճրիւպէ զէմանը կէլտիկին. տէն , հադգըմընզոտա իչ ճինա Թէճ. րիւպէ վուգու պուլտու : Էվվէյա , պիր չօգ եիւզէրի մատ.քէլի ատտամ. լար , ագալլի եիվիւրմի տարմ գա. տատր մէտոճէ պայիտ օլան պիր ֆու. րուն եանընտա պիյի կէօթիւրտիւէր , վէ տէհշէթի պիր աես ,

« — Շու ալէվկէրտէն կէչինիգ , տէյի պաղըրտը :

« Տակօպէր վէ պէն ատլա Թէ. րէտուա իթմէէրէ.ք , ֆուրունուն իչինէ ատԹատըգ : Ա՛հ , միւսիւ մար. քի , սահիհէն Մ. պարօն ատը Փէր. ժան բէ.ք զարիպ Թատավվուրատի սահիպի տիր : Մէզքիւը ատԹէչ, ը. ղըրմահատրատգ հավատան պէ.քճի քէօրէ.քլէրէ պէնդէմէ.քտէ իտի , չէօյլէ.քի եանմադ.քըզըն բարյատագ. տա իտի : Շիւբհէսիզ պու պիր նէ. վի տիկէր օլ ճինա մուատէ իլէ մախ. լութ քիւճեա վէ քիպրիտի ԹէրԹիպի իտի , վէ գօրդաճագ հիչ պիր սէ. պէպիտիզ պուլունմատընը աչի քեա. րէն անյաչըլըն օր իտի : Հէր նէ հալ իսե , պիդիմ սէպաթ.քընզ , էթրա. ֆըմզտա պուլունան եիւզէրի մաս. քէլի ատատմըր իւզէրինտէ հիւանի Թէէսիր հասրլ իթտիկինի կէօր. սիւմ :

« Պատէհու իչինճի Թէճրիւպէ. նէ պաչյանըլատը . չէօյլէ.քի պիղի , զաեէթ տէրին զանն օլունուպ, տէ. րունինտէ տախի օրագ սաբատը , գըլըճ բարչատարը , վէ տէմիր սճ. լարը կէօմիւլմիւչ տիւր կիպի կէօ. րիւնէն պիր գուտու քէնարընա կէօթիւբահիւէր : Պէրէ.քէթ վիրտին, պիղ էչեաեը մէզքիւրէնին նէտէն իսպարէթ չէ.յլէր օյատուղունու էվ. վէլինատէն պիտիր իտի.ք : Մուահ. խարէն ֆուրունուն ալէվկէրինտէն կէչմէ.քլիկիմիզի էմր իթմիչ օյան սէտա , պէթէ.քտար եիւ.քտէ.ք պիր սէս իլէ ,

« — Պու չուգուրա ալճաէրընըզ, տէեու պաղըրտը :

« Պունու տէր տէմէզ , Պութօն տ'Օր վէ պէն , հաֆիֆճէ մէզքիւը չու. գուրա ալճատագ , վէ տէրհալ պիր Թէաճճիւպ ֆըչըլթըը տըր էթ. րաֆտա իչխոխտի : Մէզքիւը չու. գուր իսե , փիլԹէվուրի տօնատըմընչ օյուպ , հադգդաթթ հալուէ անճագ. ան մէԹրօ տէրինիկինտէ իտի , վէ մէզքիւը օրագ վէ գըլըճտար իսե ,

ընկկի քեաղըտան հաբըլմըշտախ-
թէ չէյլեր օլուպ , գամըշ կիպի է-
յիլմէքտաէ խիլէը ։

« Զի քրինի իմտիկիմ սէս չէօյլէ
ոէվամ իմտի .

« — Սիզ հագըգաթէն եիկիտ ա-
տէմիէրսինիզ , ֆագախ պու գա-
տար իլէ իշ պիմմէմիշ տիր . իտէ-
ճէկինիզ ոէհչէմզի եէմինէ տախի
սատըգ գալմալըընըզ ։ Մաղալահ ,
էկէրչի պու խուսուսատ պիր խէթա
իշտերսէնիզ , խայրն վէ ապադալտա
մախտուս ճէզա իլէ խէէտիպ օլու-
նաճագընըզ , նասըլ-քի տահա պու
կիճճ իլքի նէֆէը Թօրշ չերի-քէրի
պու ճէզաեա տիւչար օլմուշ օլ-
սուդարընտան , նաչարընը աեագ-
լարընզ ալմընտա չըղնաեաճագա-
նըզ , վէ գանալարընը տախի իշէճէք-
սինիպ ։

« Այ՝ի վագըմտա , էօնիւմիւզէ ,
եիպէրինէն ընկկի սօլմուշ , վէ եիս-
ըէքլերի մահէպլի , գօեու գըրմըզը
ընկկ իլէ պօեալը օյան պէեազ չար-
չաֆլարա սարըլմըշ օյարագ իքի ին-
սան վիճուտի գօյտուղար , վէ պա-
աէհու մտաքէլի քիտէլէը , պիղէ-
Թտա չէքինտէ օլուպ , աէյուհինտէ
գան պուլունտուղու զանն օյունան
իքի գաֆա Թագտիմ իմտիլէը ։

« Պէն , տաղ աեագըմը մէզքիւր
վիճուտէյտէն պիրի իւզերինէ գօ-
հուպ , պիր եուստումտա Թատտաքի
գանը իչտիմ ։ ՊուԹմն տ'Օր տախի
այնի մնւամէյէքի իճրա իմտի ։

« Հալպուքի , միւսիւ մարքի ,
հագըգմըղտա վուգու պուլան չու
սօն հարէքէթին տախի խաեալի պիր
չէյ օլտուղունու էլպէթթէ անլա-
մընչընըզ սըր ։ Եէօյլէքի , մէզքիւր
ինտան նաչէյէրի , իւսմիւրիւտէն ի-
մալ խիլմըշ օլուպ , եիւզլերի տա-
խի պալմտունտան խոն , վէ պիքր
օյունան գան իսէ , էսկի վէ աէտա
Գօլհուր չարտապը օլտուղու հալտէ ,
պաչգա պիր մատտէ իլէ մախլութ
խոն ։

« Պէօյլէճէ իւչ Թէճրիպէտէն
տախի զալիպ չըգտըղընընզ Թագ-
տիրտէ , սաղթ եէմին իմմէքլիկի-
միզ գալտը քի , պունու տա վագըթ
կէչմէքտիզլին իճրա իմտիրտիլէր ։
Քէֆիլիմիզ վէ սաղտընճընզ օյան
Գյօգօտիլ , բէք չօգ պէնտէրտէն
միւբէթթէպ օլտուղու հալտէ , պի-
զէ պիր եէմին սուբէթի օգուտու ,
վէ պիզ պու պէնտէրինն հէր պի-
րինի , մերգումտան սօնրա Թէք-
լարտատընընզ սըրտտա , պիր Թա-
գըմ ըէամի լանէմլէր տախի սէօյ-
լէմէքտէ խիք ։ Պէօյլէճէ , տատա
զամմնաղընզ իմմէտիքտէն պաչգա ,
պիրիսի Թարաֆընտան զամմնաղընզ
վուգու պուլաճագընը խապէր ալ-
տընըմընզտա , զահիրէ չընգտըմագ
վէ օ կիպի խայրնէրի ճէզաըընզ
պուտագմագտան իտէ , քէնտի ելմիզ
իլէ վուրուպ էօտահումէք իչնն նէ-
մին վիրտիք , վէ չու մնւգատտէս
եէմինէր խիտաֆընտա Թարտիը-
մընզտան պիր կիւնա հարէքէմ վու-
գունտէ , էն չէտիտ վէ էն սէրի
ճէզատընը հագըգմընզտա տատէմ
իյլէտիք ։

« Ագալի իքի տատի իմմիխտատ
խաէն չու ուզուն բէտմի այնինն էն
սօն մնւամէյէտի , պուէտատէ զիքը
օյունան սօն եէմինիմիզ օյտու ։
Պատէհու Թօրշ չիրքէթինէ տախիլ
օյտուղումուզ պիզէ խապէր վէրի-
լիպ , ագալի տիկէր իւչ եիւղ խիմ
պուլունան պիր Թիրիչէ քեաղըտըն
ալմընա պիզիմ խիմիէրիմիզ տա-
խի եաղըլտը , վէ մնւախտարէն
տախի չու սէմիր եիւզիւ-քէր պիզէ
վէրիպտի քի , նասըլ քի կէօզէրինիզ
իւչէրինտէ պուլունան Թաչ իւսմիւնտէ օեուլ-

մուշ ալարագ քիւչիւք պիր մէշալէ թաուիլի պուլունմադուա տըր։ Ովնրա Գրսդօսիլ պիգի ճէլպ պիրլէ, ֆէվգէլատէ ասիգդաթլէ գալպ սիքքէզանլըգ թաւիմ իթմէկէ պաշլատը։ Պիղ մէղքիւր ֆէննի լաեր-գըլա լահսիլ խսինճէնէ գատար, մէրգուամ պու կիճէ վէ սայիր կիճէլէր խըամէթինէ տէվամ իյլէնէճէք տիր։

« Իչթէ կէօրսիւկիւմիւզ իշ պունատան իսլարէթի օլմադըէ, զաման իսէրիմ քի, չու մուգատաէմէմիզ խատյըլը տըր, վէ մէմուլ խսէրիզ քի, զաթքընըզ պիղաէն տօղայը մէմնուն օլաճադընըզ տըր։ »

Ըընէ, մէղքիւր հիքեաեէյի ամինէ-ֆէնտիսէն սօնրա, Տակօպէր իլէ Պուլթօն ա'Օրա, սէղտիար օլտուգ-ըարը իւղրէ պէեանը մէմնունիյէթի իյլէսիվէ պատէհսուզ մէրգուտանա խիթապէն,

—Նէ՞ գատար վաղթա գատար, դիզ սիրարըշ իթտիկիմ թէտպիգաթի վէ թահդըգաթա իսթիխսար իսէճէկսինիզ մէմուլ իսէրսինիզ, աեճուս սիւտ իթտի։

—Պիր գաչ կիւն կէչմէ-քսինիզ, օ իշէ թէչէպպիւս իսէմէյիզ, տէ-ճուս ճէվապ վիրտի Տակօպէր, զի-րա չիմտի իշէ պաշլար իսէ-ք, քէ-ք էր-քէն պաշլամըշ օլուրուզ։ Պինա-պէրին պօարուսիսատա պիղիմ հուզ-ուրսուզա ալըշըրսընըզ, հադգը-մըզատա քէմալի էմնիյէթի քէսպ իտիմէզի, վէ պիղիմ էօթէ պէրի կի-տտա կէլմէմիզ էնղարը ասիգդաթը ճէլպ իյլէմէմէլի տիր։ Էկէրչի պի-զիմ, էօնիսիս զաէ-քի կիճէաեն իթթիսարէն, պիր էարար սրատան տաէ-մէլէր միսիլսս, էթրաֆը թէչէ-սիսս վէ մուապեէնէ իթտիկիմիզ կէօ-րիւիւր իսէ, չու հարէ-քէթիմիզ հադգըյա չիւպհէզի կէօրիւնիւր, վէ պիղ էլէ կէչտիկիմիզ թատօր-աէ, զաթքընըզըն թատավար վէ նիյյէթլէրի տէ մահվ օլմուշ օլտը։

—Պու բէ-ք թամամ տըր, տէտի Բընէ, իսմոի շու սիզին էմրի պա-սընըէթ իւղրէ օլան թէտպիրինիզ պէն տէ մուվաֆֆագ թաէրիմ։ Անճագ շու պատար սէօյլէրիմ քի, նէ տէրէճէ միւճքին իսէ, չաքուգ հարե-քէթ իսինիզ, պէնիմ, պուն-ատան պաշգա սիզէն թատէպ իսէ-ճէ-ք պիր չէյիմ եօգ տուր, շու-նու եալընըզ միւսահազա իսինիզ-քի, վազըթ կէչիեօր, վէ պէնիմ, քէնատ միւչքիւլ վէ մուխաթապա-լը թէչէպպիւսիւմիւ պաշա չէգտը-մուզ իչին, ֆէվգէլատէ թէվշիշէմ վար տըր, վէ ունութմանընըզ քի տֆվըզ թէղքէրելէրի սիղի պէ-լէեօրսուր։

—Ա՜հ, միւսիւ մուրքի, տէտի ճիւճճ մատխարտաճա պիր հէկեճան իլէ, էկէրչի տֆվըզ թէղքէրելէրի պիզի պէ-լէեօրսուր խէ, պիղ տէ ծնղտրը պէ-քլէեօրսուզ, վէ սիզէ նէ-մին իսէրիմ քի, պիղ քէնատլէրի-նի ալմադ իչին, նէ՜ տէրէճէ տա-պըրտըզըզ իչինատ խէ-ք, ծնղտր քէնատլէրինի պիզէ վիրմէ-ք իչին, օլ գատար տատըրտըզըզ իչինատ տէյիզ տիրլէր։ Իմտի, միւսիւ մուր-քի, ֆիքրինիզի միւսահէրինէ գըլը-նըզ, պիղ պիր կիւն, պիր տատ, վէ պիր տադըգա պիղէ զայդ իթ-մէկէճէ-յիզ, վէ պիր տէրէճէ է-հէմմիյէթլի ճալուճմուք տըր տուշդ, տէրհալ կէչիպ սիզէ թէպիղ իսէ-ճէ-յիզ։

Պու տարադըգ Տակօպէր իլէ Պու-լթօն ա'Օրան պօարուսիյատա կիտէ-ճէ-յլէրի վազթը կէլմիչ իտի։

Պինատէրին Մ. տը Բիէօճէ իսիմ-ֆամիլատը թագտիմ իտիպ, մէր-դումճան նէզտինատէն մուֆատա-

գամ , վէ պիր տաաթ ոնրա , թէշ-
վիգ վէ թէվճիհէ չաեէմէ տու-
բէթաե պիր զայբէթ իլէ գոպպա-
զանըգ տայիբէլէրինէ ավամէթ կյ-
էեբլեր ։

5

ԻՐՍԻԻ. ԳԱՏԸՆ

Էվվելքի ֆաբլլարան պիրխանե-
ե տիէշ, գբսմբզը էվի իհրադ իթ-
ադիկի , վէ տուլ վէ ֆագբը վէ մեր-
համէթլի պիր գաբնըն , ծան ոբ
Սիմէօնիս պաճբսրըզ օլարագ քէն-
տի խանէսինէ կէօթիբթաիւկիւ ,
վէ պիչարէ զբզնըզադը թէտավի
խաէրէ.ք , Ալլահըն ամէլինի ի.քմալ
իթմէ.քսիկի , եանի , մէզպուբէե
պիւտպիթիւն քէսպի հայեաթ իթ-
ադիմէ քսիկի վաա իթաիկի սըրատա,
էսթաճֆաա նամ քիւչիւ.ք ասզադը
թէր.ք իթաի.ք ։

Իշպու ֆագիլէթլի գաոբն , ղէ-
մանէմիզաե չէֆգաթ ու մէրհա-
մէմ գբզղսրբնտաշղսրբ թէտամիե
օլուանո ճէնտը Հադգն քիւրբէ-
յի տրզ իւղէրինտե.քի օլ պէրհա-
եամ օլան թտաիիրղէրին, օլ միւպա-
բէ.ք մէղե քղէր կիսկի օրան մնխսւգ-
բարբն իճրա իթմէ.քղէրի վազիֆէ.յի
այիե.յի իճրա իթմէ.քղե թէղէզղիւղ
իթմէ.քսե իսոի ։ Մ էրգումէ գաոբն,
մնհէղղե իշինտե Իւբէե֊ֆաբն թէե-
միեե օլուանմազտա իսոի իսե ան,
պու ճիւմլե իլե նէ՝ էվլատը վար
իսոի , վէ նէ՝ տաիսի պիր բուհանի
թաբիգաթա մէնտուզ պու լուանմազ-
տա իսոի ։ Խազդ պու գաոբնը սէվ-
մէ.քսե վէ պուռնա հիւրմէթի , վէ
քէնտիսինէ ատեէթա տզիղե մնգտա-
մընտա նատար իթմէ.քսե օլուպ ,
պու պատսե խազդըն քնտմիղէն
հագգը վար իսոի ։

Նատրլ.քի մնուղտատեմա տտախ
սէօյլեսի.ք , Իւրսիւլ գաոբն ղէնկին
ատ.յիլ իսոի , անճագ վարիտաթ օ-
լտրտագ, Նօթր–Տամ տե Սէ–Տուլէօր
քիլիսէսինին հէմնո գարշբսրնտա
վազը պիր գուլիպէե , վէ պու-
գուլիպէնին իթթիհատինտե եիկիբմի
մնբտզպա տտրմ մէտաֆէսինտե
պիր քիչիւ.ք պազղէե մնսի.քե պու-
լտնմազտա իսոի : Մ էղպուբե , մէգ-
.քիւր գուլիպէնին ալի գոթբնտա
տա.քինե օլուպ , պիրինճի վէ իկին-
ճի գոթբն քիրատրնտան տտախ ա-
նէտե էն չօզու եիւղ տատա բիսպ
սխղ իթմէ.քսե իսոի ։

Իմոի , պու տէրէճէ դայրի քնա-
ֆի վարիտաթ իլէ մէզպուբե , քէն-
տիսինէ միւրտճաատթ իսէնէլէրին
ճիւմլէսինէ նամ՞սղ մնտավենէթ ի-
տէպիլմէ.քսե իսոի ։ Պու պիր էտրտ
տղբ քի , մնանէտտընը անլատմագ բէ.ք
գօլայ տղբ ։ Շէօյլէ քի Իւրսիւլ գա-
տրն , ֆէվգէլատե դայրէթինտէն
նտշի , ֆուգարա իչին տտատպ տ
տիկինմէ.քի.քսէն տտյա հիճապ իթ-
մէմէ.քսե , վէ պէնկիսէլէրին գաբտ-
լտրընը չալըպ , սէֆ ոհտի վէ սէր-
վէթմէն մնհրում՝ օյան գտրտաչղսրբ
իչին պու տիւնեահընէն տտհատպը սէբ-
վէթինէ միւէտսիպ տտրէթաե միւ-
բտճաատթ լղղէմէ.քսե իսոի , վէ հիչ
պիր գտրտս , մէզպուբե իչին գաբտ-
լը դալմաեըպ , քէնտիսինին էն տ-
տի սէօզղէրի , էն ատզտդ գալպէրի
պիրէ միթէէտսիր գբզմագբզդտ , վէ
էն սէրթ եիւբ.քէրէ պիրէ միւտյիմ-
լէթմէկէ միւտմտյիտ իսիէրը։ Հատրլը
Իւրսիւլ գաոբն , գլուպը ամմէնին
քիւհնիւնէ էնմէ.քի.ք, վէ պիրճիւմէ
.քէսէլէրին տաբղտատրնը աչբբրմագ-
լբգ էտրտբընտ վազ.քի օլուպ , մէգ-
պուբէնին իսոյը տմէղղէրինէ խէֆիէն
հիսահտտր պրնագ իւղրէ, նիչէ պիւ-
յիւ.ք վէ ֆագիլէթլի գաոբնտար քէն-
տիսինին ֆագիր խանէսինէ պիգ-
ղտթ թէչղրի.ֆ իթմէ.քի.քսէն տտյա

ֆճթինապ իմ մէմէ մէ քամ խուլէր , վէ պու գէնկին վէ քիպարպատէ գաարընլալ , քէնտիլէրճէ մէճհուլ օլուպ , ֆագաթ Իւրսիւլ գաարընքն պիր մէհաբէթի մուհաուսէ իլէ քէչճի լուէպիլտիկի զարար ըէթ վէ սէֆալէթլէր հապդընտա իլտիքլէր իմ մէ քլ ընչին , մէզպուրէ գաարընք քէնտիլէրինէ պիր վաստամա իմիխլաղ իմմիշ խոխլէր :

Տիւչէսաբ Միմէօղ տախի պու պիւյիւք գաարընլարտան մնատուտա օլուպ , պէհէր այ Իւրսիւլ գաարընա խայլիճճէ պիր մէպլաղ իմա իմմէքտէ , վէ սէնէտէ իւչ տէօրթ ատֆա Նօյմր–Տամ տէ Մէ–Տուէօր քիլիսէյինտէ սապահ պատարագը նը կէօրուբքտէն սօնրա , պիզլաթ մէզպուրէյին գուիպէյինէ կիմ մէքտէ խոխ :

Հաշմէխլու ծն ալմընճը Լուի գըլալըն ախըպպայի հազրգասընտան կէնճ պիր խատիպ , Իւրսիւլ գաարընքն խըտամէմինէ թայէրին օլուռնուպ , մէզպուրէ հէր գաչ տէֆա քէնտիսինի չաղըրըր խոխ իսէ , մէճճանէյն կիտիր , վէ չու հալ իսէ , հաֆիճատտա ատալըն ալմը տէֆա վուգու պուլուր խոխ :

Իմնի պիղ տախի , գըրմըզը էվին վիհիթերէք օլմաընտան թապրիսպա ծն ծն իլի կիւն սօնրա , օգուեանլարըմզը մէզպուրէ տուլ գաարընքն գուիպէյինէ իտխալ խէյիմ :

Մէգրիւր գուիպէյինն ալի գալը պիր մնխպախ իլէ իւչ քիւչիւք օտատան միւրէմմէխ օլուպ , Իւրսիւլ գաարըն պու օտալարտան պիրիսինտէ խաքեան խոէր խոխ , վէ տիկէր իլքիսի իսէ ; պէհէրինտէ պիրըր գարեօլա պուլունտուղու թապտիլտէ , խատխատարը վէ եարալըլարը գապուլէ մնխտաս օլուպ , նատիրէն պօշ գալըրլար խոխ :

Մահէլլէնին ֆագիր ամէլէյինէն էն չէտիտ արզուտու , վէ էն սեվկիւլիս հըրսը չանը , պաշլարընտա մէմուրին զայրի պիր վագըտ կէլտիկինտէ , հիւքիւմէթին խատխատանէյինէ կիմմէյիպ , չիւնքի օրատտան , կիւնէրին ամէլէրը կիպի նէֆրէթի հէյտ խէրլէր խոխ , իլլա Իւրսիւլ գաարընքն խանէյինէ կիմմէք խոխ :

Էօյլէտէն իւչ տաղի սօնրա , վատֆքընը իմմիշ օլտուղումուղ քիւչիւք պաղչէյէ նազըր էնլի պիր բէնչիրէ իլէ թէնիկիւ խոխլէն պիր օտաեա կիլտիկիմիզտէ , պու օտա էշնա վէ թէղելինաթընքն զաեէթ տաֆլի վէ թէմիղ օլտուղունու կէօրիւրիւզ : Մէղքիւր օտանքն տիվարլարը , սօլուզ գըլ ընկինտէ օլտուղու կիպի , էշետաբ խէ , սիեահ մէչէ ադաճընտան մնատամուլ էսկի պիր գարեօլա , պիր մնտա , իլքի խոկէմէ , սօլմուշ պիր դումնաղ իլէ թէղելին խոխմիշ վատի վէ չուգուբ պիր գօլթուգու տանտատէ , բէնչիրէտ վէ գարեօլատա սիւտ կիպի պէեազ բէրտէյէր , վէ թաչտան պիր չքմինէ իտխիւնտէ , ապանօզ իւզէրինտէ եաբրմըշ օլարտգ , պիւյիւք վէ կիւզել ֆիլ տիշի պիր խաչտան խապարէթ պուլունմագտա խոխ Իշպու հիւնէրլէ խմնալ խոխմիշ խաչ , ֆրանքանընքն զաեէթ զէնկին վէ տաբլզատէ գաարընլարընտան պիրի թարտֆընտան Իւրսիւլ գաարընա իհտա խոխմիշ խոխ :

Թարիֆ իթտիկմիշ օտատա չու արտալըգ իւչ քիշի պու լունտուպ , պիրիսի ժան տը Միմէօղ խան քի , եիւզիւնիւն ընկին սօլմուշ , վէ կէօզլէրի գաբանմըշ օլտուղու հատէ , դըմքլտանմտաեարագ գարեօլատա եամմըշ խոխ : Մէզպուրէյին կէօզ քիրլիքլէրի էֆրաֆընտա տէյիմի

պիր մօրլուգ պուլունուպ, էլլերի տախի գավուշմուշ օլարագ, կէօքսիւ իւզէրինտէ իտի։

Գարեօլանքն եանքնտա վագը պիւյիւք գօլթուգլու սանտալեէտէ, պիւսպիւթիւն սիեահ էլպիսէ կիյինմիշ օլարագ, զիքրինի իթմիշ օլտուղումուղ, վէ իսմի Լուի օլան տօգթօր օթուրմուշ օլուպ, միւմանլէյհ սաղ էլինտէ, վագթին մօտասը իւզրէ, ալթուն պաշլը օլտուղու հալտէ ապանօղտան պիր տէյնէք թութմագտա, վէ ուեումագտա օլան կէնճ զըզ իւզէրինէ տիգգաթլէ նազար իթմէքտէ իտի։

Նիհաեէթ, գարեօլանքն աեաղընտա, Հինտ գումաշընտան մաամուլ պիր ֆիսթան կիյինմիշ օլուպ, պաշընա տախի պիւյիւճէք պիր թագեա գօյմուշ օլարագ, Իւրսիւլ գատըն օթուրմուշ իտի, վէ մէզպուրէնին սիմասը պուրուշմուշ իտի իսէ տէ, ագլ ու ֆիրասէթ վէ համիյյէթ ու ֆազիլէթ սահիպէսի պուլունտուղու, հէյեէթինտէն անլաշըլբեօր իտի։

Մէզպուրէ միւհթէրէմ գատընքն լիսանը, կիյինտիկի էլպիսէ կիպի, ատի խալգտան պուլունան գատընլարքն լիսանընա պէնզէր իտի։ Իշթէ պու գատըն, կէնճ հէքիմին խասթաեը խայլիճէ թէֆթիշ իթմիշ օլտուղունու կէօրիւնճէ,

—Տօ՛գթօր, տէտի, շու պիչարէ սէվկիւլիւ զըզ հագգընտա պու կիւն պանա նէ՞ սէօյլեեէճէքսինիզ։

—Հիւրմէթլու Իւրսիւլ գատըն, տէեու ճէվապ վիրտի թապիպ, սիզէ զաթէն բէք չօգ տէֆա սէօյլէմիշ օլտուղումու թէքրարլամագտան պաշգա պիր շէյ եաբամամ։ Շէօյլէ քի պու գըզըն ույգուսու բահաթ վէ նապզը սաքին օլուպ, սըթմա վէ սինիրճէ թահրիքեաթըն էսէրի պիլէ իւզէրինտէ միւշահատէ օլունմագտա տէյիլ տիր։ Պէն վէսվէսէ իտիեօրտում քի, պու պիչարէ գըզճըղազա, տիւչար օլտուղու տէհշէթլի սարսըլմատան վիճուտճա ալթիւսթլիւք հասըլ օլմուշ տուր տէյի, լաքին համտ օլսուն շիմտի պէօյլէ պիր հալ կէօրմէեօրում։ Թիւլասա, պէնճէ հիչ պիր մուխաթարա կէօրիւլմէեօր... Մանէվի ճիհէթինէ կէլինճէ, պու խուսուստա պէն սիզտէն մալիւմաթ ալմագ իսթէրիմ... Նա՞սըլ, տիւնտէն պէրի եէնի պիր շէյ օլտո՞ւ մու։

—Թա՛յր, եէնի պիր շէյ օլմատը... զէվալլը գըզճըղազ կէօզլէրինի աչտըղընտա, հէր վագըթտան զիեատէ մէճնունէ կէօրիւնմէքտէ տիր։

—Էյ տիվանէլիք էսէրլէրի, հալէա այնի էսէրլէ՞ր մի տիր։

—Էվվէթ, իքի եումուրթա, վէ եախօտ իքի տամլա սու նասըլ պիրի պիրլէրինէ պէնզէրլէր իսէ, մէրգումէնին տիվանէլիք էսէրլէրի տէ էվվէլքի հալինտէն ասլա ֆարգլը տէյիլ տիրլէր։ Պազէն հէյեէթի, սիզտէն վէ պէնտէն տահա զիեատէ ագըլլը վէ սաքին կէօրիւնտիւկիւնտէն, հէման լագըրտը իտէճէք տիր, վէ ագիլանէ շէյլէր սէօյլեեէճէք տիր կիպի զանն օլունուեօր, ֆագաթ պիրտէն պիրէ կէօզլէրի գարարըպ, հիչ պիր սէպէպ օլմատըղը թագտիրտէ, իւզէրինէ պիր տէհշէթ նէօպէթի տիր կէլիեօր, վէ պէնտէն գօրդուեօր կիպի, պիւթիւն ազասըյլա տիթրէմէեէ պաշլաեօր, վէ քէնտիսինէ տօղրու եագլաշմագ իւզրէ պիր հարէքէթ իպրազ իթտիկիմտէ, պիր պուճագտան տիկէր պուճաղա գօշուեօր, վէ նիհաեէթ կիտիպ, գարեօլասընքն բէրտէլէրի արգասընտա կիզլէ-

նիւթը։ Պիր տաաթ սոնրա, նէօպէթ կէչինչ, եվվէլքի հալի կէչպի տաքին վէ ըահաթ պիր հալ քէսպ իտիւօր, վէ կիզլէնմիշ օլտուղու մահէլլի եա-վաշճա թէքրք իտիպ, հիչ պիր սէօզ սէօյլեմէ-քսիզին, սիզին օթուրտու-ղունուզ գօլմուզլու սանտալեէտ օթուրուեօր, վէ կէօզլէրինի թա-վանա տօզրու գալմըրըբսդ, տօտագ-լարը ալտաքնտան պիր թագըմ չէյ-լէը սէօյլեեօր խե տէ, պէն հիչ պիր չէյ իչիտէմէեօրում։

—Բէնտիսինէ պիր չէյ տօրմագ-լըզը թէճրիպէ իթտինի՞զ մի։

—Պէլքի եիկիրմի տէֆատէն զի-եատէ թէճրիպէ իթտիմ։

—Սիզէ նէ՞ ճէվապ վէրիյօր։

—Բէնտիսինէ սիպաղ իթտիկիմ չէյլէը իլէ ատլա մինտասէպէթի օլ-մատան պիր թագըմ չէյլէը, վէ պաչը գըչը եօգ պիր թագըմ լա-գըրտըպսդ սէօյլեեօր քի. պտնդարըն իչինտէն, Բընէ իսմի վէ վա՜ՀԵՅՆԷՆ լուղէթլէրինտէն պտշգա պիր չէյ անդատմատեօրում։

—Հէյ վահ, տէօտ տօգթօր Լութի, պու պիր թէքմիլ տիվանէ-լիք տիր, գէվվասը գըզճըղտղ տէհ. չեմլի տուրէթմտէ տիւշիւպ գօլգ-մտսքնտան, պէյնի պիւտպիւթիւն տաղըմդչ, վէ իհթիմալ քի տաղը, պիր տաճի ատամէթ իթմէմէ-ք իւզ-ըե զայպ օլմուշ տուր։

—Ֆադաթ, տօ՛գթօր, տիվանէ-լիք քէսպի իֆադաթ իտէմէ՞զ մի։

—Թէէսիւֆլէ սէօյլէրիմ, մա-տամ քի, հէր վագթ քէսպի ի-ֆադաթ իտէմէզ։

—Լադին պաղը քէրրէ մուվաֆ-ֆագ օլունուր։

—Շիւպհէսիզ, պաղը քէրրէ օ-լունուր։

—Էօյլէ օլտուղու համտէ, պէն տէ չալըշաճաղըմ. պիրմէմ նէ՞ իչին, ֆադաթ չու կիւզել գըզ հագդընտա հիտա իթտիկիմ թէքմիլ ճէվհիր չիմտիեէ գատար իտտիաղատրմտնաճ հիչ պիրիսի հագդընտա հիտա իթ-մէմիշիմ տիր։ Էկէրչի պու պէնիմ քէնտի գըզըմ օլտա իտի, հագդըն-տա պունտան տտհա դիեատէ վէ եախտա էքսիք թէքմիճճիհ հիտա իթմէեէճէ-ք իտիմ. . . Էվվէլ . . . էվվէլ . . . էյի պիր Խրիս-թիտան օլ-մագըզըմ իւղէրինէ եէմին իտէրիմ քի, պու պիչարէյի քէտալ իֆա-գաթ իթտիրմէկէ չալըշաճաղըմ։

—Լադին, մուվաֆֆագ օլտմա-եաճագտնըզ, Իւրսիւլ գատըն, պէն տի տօգթօր Լութի, մէրդումէնին սէօղիւնիւ գաթթ իտէրէ-ք։

—Ֆադաթ նէ՞ իչին մուվաֆֆագ օլտմաեաճագտղմ։

—Զիւնքի պէօյլէ պիր խանթա-լըզըն պու գատար մուչքիւլ վէ քիւսթահ օլան էմրի թէհտիվիսին-տէ, սիզին մէրհամէթինիզ, հիւսնի թէհտիրլէրինիզ, վէ ֆէհտայլ նէֆֆ սինիզ քիֆաեէթ իտէմէզլէր։

—Սի՛ւպհան Ալլահ, եա նէ՞ եաբ-մագ լազըմ տըր։

—Սիզտէ պուլունմաեան խուսու-սի մալիումտի յազըմ տրր։

—Ֆադաթ, տօգթո՛ր էֆէնտի, սիզ պիւտիւ-ք պիր տիմ օլտուղու-նուզ, վէ հագդընըզտա տատլէթ իճրա իտիլտիկինտէ, գըտալըն պաշ թտտիիպի օլմագլըզտա չաեէթէ պու-լունտուղունուզ թագտիրտէ, սիզ մալիումտը մէթլուպէյի հայիլտի-նիզ։ Պինտապէրին հէր վագթ եաբ-տըզընըզ կիպի, չու սըրտտա տա-խի եատըճընըզը տիրիզ իթմէեէ-ճէ-ք օլտր իտէնիզ, պէյքի պիւտ-պիւթիւն զայպ օլմուշ օլմաեան պի-չարէնին ագլընը եէնիտէն տիրիլթ-մէկէ մուվաֆֆագ օլտրուզ։

Գէնճ թագիպ պաշինը սալլանա-
րագ ,

—Ինչ֊ֆ խէրիմ , Իւրխիւլ գա֊
տրն , լաքին հագըդաթը Հաքի պէ-
եան իմմէ քլիկն տէ վնճխպէ յի զիմ-
մէթիմէն ատտ խլէրիմ : Գէնիմ
իմի թըպճա ծլան մնխիւմաթըմ ,
սանանթատչալըմտան չօգնայրը
քէնտիլէրինէ պիր խուսուսիեէթ
իմմիչ օտուդլարը միսիլիս , ադբւ-
ճա խոսթայրդլարըն թէտավիսինէ
մինհանըը տէյիլ տիր : Գինանէն
ալէյհ սիզճէ հէյման հիչ պիր ֆայ-
տէմ եօդ տուր : Գունտան պաշդա
չունու տսխի իլավէ խէրիմ քի ,
պիր ճիւզի մուվաֆֆագըյյէթ իւ-
սիսկյէ տիվանէլիկի խէտավի-
եէ գալդըմագ իչին , խոսթա-
նըն մուվաֆֆաթէն եալընըդ դա-
մտանա միւտայիտ օտապիլէն պիր
մահէլլի մնխուսուստա պուլունու լմադ
թազըմ տըր : Պու պիչարէ դըզճը-
ղաղըն տիվանէլիկի չու էնհատէ սա-
քինի վէ թաթլը խէ տէ , պու ճիւմ-
լէ իլէ տսխի պու տիվանէլիկին
չիտտէթլի վէ մուխաթապտը օլմա-
սընա , հէր կիւն , վէ հավթա հէր
սաաթ իհթիմալ վար տըր : Իւրխիւլ
գատըն , սիզ , պու տիւնեհատա
միհն ու մէչտագտաթ չէ֊քէնէէրին
կէօդէ կէօրիւնիւր պիր հիքմէթի
Բաշպանիեէսխինիզ , վէ նէֆսինիզի
ֆէքտա իմմէ քլիք , սիզճէ պիր խո-
թիեաճ տըր , լաքին պուննունտա
հուսուստա օլմագ տըր : Պէն տա-
խի գալպիմճէն չէհատէթ խլէրիմ
քի , պու հիւսէնտա վէ պէտպախթ
դըզճըդաղ , ճավխէյի թէվէճճիւհ
տիւր , հալ պու քի եավընդ վէ պէյ-
քիտէ պու կիւն , տահա նիչէ ճա-
լիպի թէվէճճիւհ վէ բիդդաթ
պէտպախթ քիմսէյէր սիզճէն պատը
մէրհամէթինիզի չալմանտա կէչճէք
տիրլէր : Սիզ պունլարը գաթուլ
իմմէմէզլիք խաէճէ քմիսինիզ : Գու
պիչանքէ մէճնունէ , պաչդա սէֆիլ-
լէրին միհրպան օլտուգլարը պիր
ճահէլլի , սրգին խանէնիզտէ պիհու-
տէեէ գապթ իմմիչ տիր : Իմտի ,
սիզ պու գըզը պուրատա տադըս-
եամադպընըզ , հալթա սիզճէն մէր-
համէթլի վէ չէֆգաթլը դօլպինիզ
պիլէ պու խուսուտա միւմանանաթ
խոէր :

Իւրխիւլ գատընըն պու սէօզլէր
իւզէրինէ պաչը կէօքսունէ էյիլտի
վէ մէյհուսանէ պիր հարէքէթ-
տէ պուլունտու , չինքի , տ գիօ-
լսն իֆատաֆէը տօդրու օլտուդու-
նու անլամադտա իտի խէ տէ , հի-
միեեէտի թահրքնա ալմէչ օլտուդու
մէդպուրէ գէնճըդաղտան այրըլ-
մագլըդ , քէնտիսինէ էսֆ օլունա-
ճադ վէ գալիմանէ պիր հալ կէօ-
րիւնիւեօդտու : Պիր ադ սօնրա ,
մէդպուրէ գատըն ,

—Հադգընըդ վար տըր , տէտի ,
պէն մուդայիրլինի ատա խոտտա
իմմէմ , վէ պու սէվկիւլիւ մահտու-
դուն պուրատա քէտալ իֆադաֆէ
իմմէտի միւմքին օլմատըդը թագ-
տիրտէ , պէնիմ խանէմնոէ գօճամա-
եաճաղընը անլաեօրում , չինքի
պու խուսուս կիւն կիսլի աչիքտար
տըր : Եա՛ Բաշպիմ , պիզ պու
հալտէ նէ՞ եաբմալընըդ , չիւպհէ
եօդ տուր քի , պէն պու պիչարէ յի
տիչարը պրագամամ . զիւրա պու սէ-
ֆիլ դըզ , ճէպինտէ եալընըդ պիր
պէեազ սիքքէ , վէ էլինտէ պիր
բարչա էքմէք օլտուդու հալտէ ,
Բարիզին իչինտէ կէչմէքլիկէ միւգ-
լէտիրէ տէյիլ մի՞ր : Սէզճէ սօրա-
րըմ , պու հալտէ պու գըզընն հալէ
նի՞ճճ օլաճագ տըր , զիրա պիչարէ-
յի ադըմագ ատա բաշըմ տըր :

—Պու գըզը , պիր թիմարխանէ-
եէ գօյատ բիմանգտան պաչդա գօ-

լայ թէտպիր եօգ տուր, վէ պու պապտէ էկէրչի սիզ տէ մուվաֆֆագաթ իտէրսէնիզ, պէն լազըմ օլան հարաքեաթ վէ մուամէլաթը իճրա իթմէքլիկի տէրիւհտէ իտէրիմ, տէեու ճէվապ վիրտի տօգթօր Լուի։

—Թիմարխանէեէ՞ մի, տէյի թէքրարլատը Իւրսիւլ գատըն, գա՞նղը թիմարխանէտէն պահս իտիեօրսունուզ։

—Մէսէլա Սալբէթրիէր թիմարխանէսինտէն։

Տուլ գատըն պիրտէն պիրէ պիր հարէքէթ իճրա իտէրէք,

—Սալբէթրիէ՞ր մի, տէտի շէտիտէն, խա՛յր, խա՛յր, օ օլամազ պիր շէյ տիր. ըէճա իտէրիմ, տօգթօր, պիր տախի օլ իսմի պանա թէքրարլամաեընըզ, չիւնքի օլ իսիմ իւզէրիմէ ֆէնալըգ կէթիրիեօր։

—Նէ՞ իչին, վէ նէ՞տէն տօլայը տէհշէթ վէ նէֆրէթ հիսս իտիեօրսունուզ, տէեու սիւալ իթտի կէնճ թապիպ։

—Չիւնքի պէն Սալբէթրիէր թիմարխանէսինի պիլիրիմ, տէտի Իւրսիւլ գատըն, վէ պանա թավսիեէ իտիլմիշ օլան կէնճ վէ պիչարէ պիր տիվանէյի կէօրմէք իչին, օրաեա կիթմիշիմ տիր։ Պու միւնասէպէթլէ մահէլլի մէզքիւրտէ կէչիրմիշ օլտուղում պիր սաաթը, միւտտէթի էօմրիւմտէ ասլա ունութմաեաճաղըմ։ Նասըլ քի կէօրիւեօրսունուզ, օլ խուսուսու եալընըզ տիւշիւնմէքլիք, պանա տէհշէթ կէթիրիեօր։ Ա՛հ, նէ՛ տէհշէթլի խանէ . . . Խա՛յր, խա՛յր, օրասը նէ՛ պիր թիմարխանէ վէ նէ՛ տէ պիր խասթախանէ տիր։ Պիլաքս, նիտա վէ կէօզ եաշլարը, թէշէքքի վէ տիշ կըճըրտաթմալարը յլա մէմլու պիւյիւք պիր զընտանա միւշապիհ պիր մահէլլ տիր։ Մէզքիւր ճէհէննէմ տէրունինէ թէվգըֆ իտիլէն պէտպախթ մախլուգլար հագգընտա, մահէլլի մէզպուրտա ատէթա ճանիլէր կիպի մուամէլէ իտիլիեօր։ Անլէր իլէ գօնուչուլտուղունտա, աղըզտա թէհտիտ վէ էլտէ գամչը վար տըր։ Ա՛հ, բէք տէհշէթլի պիր եէր տիր. պէն օրատա պիր թագըմ խասթակեան կէօրէճէյիմ տէյի զանն իտէրքէն, պիր թագըմ շէհիտլէրէ թէսատիւֆ իթտիմ։ Իմտի, տօ՛գթօր, պէն պու պէտպախթ գըզճըղազը Սալբէթրիէր թիմարխանէսինին ճէլլատլարը բէնչէսինէ ասլա թէսլիմ իթմէք իսթէմէմ։

—Իւրսի՛ւլ գատըն, պու գատար սէօզ քեաֆի տիր. արթըգ թէլաշ իթմէյինիզ. պունտան սօնրա պու խուսուստա պահս իթմէյիզ։

—Էվվէթ, էվվէթ, պու մատտէ իւզէրինէ պունտան պէօյլէ գօնուշմաեալըմ։ Պիլմէմ քի ֆիքրինիզտէ նա՞սըլ օլուպ տա, պէօյլէ պիր ֆէնա իտէա հասըլ օլտու։

—Բէք իյի, տէվամ իթտի թապիպ, հալ պու քի սիզին պու սէօզլէրինիզ իլէ միւշքիւլաթըն էօնիւ ալընմըշ օլմազ։ Շէօյլէ քի պիզ պու գըզճըղազը նէ՞ եաբաճաղըզ։

—Զանն իտէրիմ քի, Բարիստէ պիր թագըմ խուսուսի էվլէր վար տըր քի, պունլար ալիմ վէ մէշհուր թապիպլէր իլէ տօլու օլտուգլարը հալտէ, պու էվլէրէ էրքէք վէ գատըն թայֆէսինտէն տիվանէլէր գապուլ օլունուրլար, վէ պու կիպիլէրին էմրի թէտավիսի իչին, հիչ պիր շէյ տիրիզ իտիլմէզ։ Իմտի պու էվլէր պէնիմ իչին գաբանտըլա՞ր մը։

—Ասլա, պու էվլէր հագըգաթէն պագի տիրլէր։

—Հա՛յ Ալլահ բազի օլսուն, էօյլէ

օտուղու թագուհուտ, պու ուֆիլ գըզը մէգքիւր էվկէրտէն պէրլիսինէ կէօհիւրիւ բիւզ, վէ չու զայլէտէն գուրթուլմուշ օլուրուզ։

Թագիպ, տուլ գաոլընքն ոատէտինկինտէն տօզայը թէպէսիւմիւնու մէնն խաէմէեէք,

—Ազիզիմ Իւրխիւլ գաոլն, տէտի, պու ալէմոտ հէր քէս սիզին կիպի մէրհամէթ վէ չէֆգաթ սահիպի տէյիլ տիր։ Զինքը լիմանկիվիզ էպինկյէյլի օբհհինէ տիրէքթօրլուրը պիւյիք մահկյէյէր տարագ, պիր թագըմ խաոթակեանը եօյլէ գապուլ խաէրլէր։

—Պունու անլաեօրում, տօ՛գթօր, անլաեօրում, զիրա պու ալէմոտ հէր քէս եաշաեաճագ տըր։ Ֆագաթ պու սիրէքթօրլար մահկյէ նէ՞ գաոար ադէտ խիմէրլիր։

—Թէէմին օլմուշում տուր քի, մահալը մէգքիւրէնին ամթպաշնան հիչ պիրիսի, պյոտ էլլի բիարան էքսիոէ պու գըզը գապուլ խիմէզ։ Հէմ պու տա, քէնարիէրինի մէրհամէթէ կէմիրմէք իւզրէ, նէզարէլինտէ իճրա խաէճէք օտուղում բէճարար սաոէսինտէ։ Իմար սիզին վիրէճէք էլլի բիարընդը վա՛ր մը տըր։

Տուլ գաոան, էլլէրինի վէ կէօզլէրինի կէօքէ տօղրու գալտըրըպ,

—Ա՛հ, եա՛ Բապամ, տէտի, սիզ պիլմիոսինիզ քի, պէնիմ էլլի, եիկիրմի ինէշ, վէ օն բիար տէյիլ, եէհինտէ հիչ պիր բարամ պիլէճ եօգ տուր։

—Էօյլէ օտուղու հալտէ, պու խուսուսու պրագըպ, պաշդա պիր չէյ սիւյլիոէճէիմ։

—Խա՛յր, խա՛յր, տիւչիւնէճիմ, պէն պու խուսուսատան ապա ֆէրարաղի կէլմէմ։

—Նա՞սըլ։

—Էվվէթ, էվվէթ, պէն՝ ֆագիրէյիմ, վէ լաքին ֆագրը հալիմտէն նաչի ապա հիճապ խիմէտիկիմ կիպի, պու ալէմտէ պիր թագըմ գէնկինլէր, վէ համիյէթլու գէնկինլէր պու լունտուդունու տախի պիրիրիմ, վէ պունդարատան պագըրը նը թանըրըմ, վէ պէնիմ եաբատմա-սըգըմը անլէրին եաբատպիլէճէքլէրինի մէմուլ խաէրիմ։

—Պու պատոե պիրիսինէ՞ մի միւբաճաատի խիմէք նէյյէթինտէ պու լունու եօրուտունուզ։

—Էվվէթ, էվվէթ, պիրիսինէ, վէ պէնի ապա բէտտա խիմիշ օլմաեըզ, պու տիւնեատա Ալլահըն պիր մէյսիքէսի օլան մուտամ տիւչէս տը Սիմէօզէ միւբաճաատի խաէճէյիմ։

—Մատամ տիւչէս՞մի կիտէճէքսինիզ։

—Էվվէթ, հէմ եորըն ապահ կիտէճէյիմ, վէ պու բաեա կէլմէսինի թաղէպ խիպ, պու տէրէճէ կէնճ, կիւզէլ վէ աճընաճագ հալտէ պուլունան չու պիչարէ զըղճըդագը քէնարսինտէ կէօմէրէճէյիմ։ Արզումու վէ եորատմատըղըմ չէյինն նէտէն իսպարէմ օտուղունու քէնարսինտէ նագլ խաէճէյիմ։ Մէրդումէ, պէնիմ նէ սիմէք խոմէսինի անլաեաճագ տըր, վէ քէնարսինինն պիր թանէճիք գըզը օլուպ, հէր չէյտէն զիեատէ սէվմէքտէ խատա կինտէն, պիր թագի վալիտէյնը գալագի միհմէճէսիր օտաճագ տըր։ Պունատան տա գոմինտաղար, ճէհիմ վարիսաճա մալիքէ օլան պիր տիւչէս խչին, պյոտա էլլի տաէտա բիար վիրմէքսինիք պիր չէյ սիմէք տէյիլտիր։ Պէն խատատա խաէրիմ քի, մէզպուրէ պու մէպյաղը վիրէճէք տիր, վէ պիրիմ չու սէվգիսիմ տիւնեատիվ տէ, չինքա պուտաճագ տըր։ Տօ՛գրմօր, սիզ պու

սէյլէսի-քլէրիմէ նէ՞ տէրսինիզ ։

—Պէնիմ էֆէնտըմա , սիզ պու գաւար չէսիա մէրհամէի վէ չէֆգամի սահիպէսի օլուդունա զ թագտիրտե , հէր իշէ թէշէպիւս խաէպիլիրսինիզ , վէ էօյլէ խանը-նըզ վար տըր քի , տաղարը պիր մահէլլէն սիկէր մահէլլէ նադլ խաէպիլիրսինիզ ։ Էվվէթ , պէնիմ էֆէնտըմա , սիզ չայեանը թէ-հայիր վէ հիւրմէթի պիր գաղըն օլուդունուդան , հուզուրունուզ-դա սիզ չէօքմէնէ արզուսը չէ-սիա հիսս իլէմէքտէյիմ ։

Մէհթէրէմ գաղըն , մահճա-պիւէթինտէն նաշի դըզարաք , վէ սաէթա սոպր ու թէհամիւլիւ թիւքէնէրէք ։

—Շիմտի , մուսաէ պունուն իւ-զէրինէ սէյիլ տիր , տէմի եիւք-սէք սէսա իլէ , հիչ սիրիսինէ պի-լէ միւսահադգ օլմադըգըմ չու-մէհմենէլէրի սիզտէն խաթէյէն վա՞ր մը տըր ։ Սիզ չունու պանա սէօյլէ-յինիր , թէշէպիւսսիւմտէ մու-վաֆֆագ օլաճա՞գ մըներմ , վէ մու-վաֆֆագ օլաճագըմը սիզ գանն խաէ՞րսինիզ ։

—Էվվէթէ , չիւպհէ եօգ սաը քի գանն խաէրիմ , հաթթա գանն իմ-մէք սէյիլ , մու վաֆֆագ ըչյյէթի պուլաճագընըզդա գալիյէն իմիկ-տարմ տաճի վար տըր , վէ չու մու-վաֆֆագ ըչյյէթի սիզէ վատ պիլէ խաէրիմ ։

Պու լաֆրտըլտար իւզէրինէ , Իւր-սիւզ գաղըն պուդաչնուշ էլլէրինի պիրի պիրինէ վուրմադա պաշլադը , վէ գարեօլանըն տեաղրնատա պու-լունուդու վաղիեէթի թէրք պիր-լէ , ժանտա նագլայորը , վէ մէզպուրէնէ ուզդու է յիվիդ , անլըշման էօրտու ։

Իւրսիւզ գաղընըն ուօտապլորը հէր նէ գաղար բէք հաֆիֆճէ կէնճ գըզընթէնինէ ուօգունուդ-լար խէ աէ , պու ճիւմլէ իլէ տաճի մէզպուրէ գըզ ուէճանըգ , կէօզէ-րինի աչար , վէ պուդէհու նադի-քանէ պիր թարզդա պուչընը գ ալ-տըրըգ , պիր էլլէյէ , անլըշը կիգլէ-մէքտէ օլան սիեահ վէ ուզուն սաչ-լարընը արգադա եօլլադը , վէ սան-լար Իւրսիւզ գաղըն իլէ սօգթօր Լուիէ պու արդա պադարտ , սօսադլարընըն արսընշման տաճի տայիմա թէքդրարլամագդա օլուս-դու ՚Ըրնէ՛ . . . վա՛լիահէհ յիմ՚ քէ-լամիալրընը եինէ թէքդրարլադը ։

7

ԲԷՐԻՆ

Տուլ գաղընըն խանէյինի պու-րաճգդա թէրք իլէ , կէլէյիմ Բէ-րինին պուլունուդու խասխոխա-նէհէ ։

Իւրսիւզ գաղըն իլէ սօգթօր Լուի , ժան սը Սիմէօզիէն գարեօ-լասը եանրնատա տուրսադ , օգու-եանդարընըզդա մուկիմ օյուն մի-քեալէմէյի իմտիքլէրի սըրատա , մէզքիւր խասխոխանէ աթըգդա-սընտան պիրի , Դուլ իշնն դուխաթ թէզքերէսի եազմադատա խոխ ։

Բէրինին զարիդ վէ տէհշէթլի խասխալըդը , ֆիլմագը իւմի թըգ-պընն քոաֆֆէյի իտախմինտաթընը պօչա չըգսադըշ խոխ ։ Իւշ կիշն մէզպուրէ աէհշէթլի սուբէյտէ պի-նիր չէ գիլմէքլիքլէրինէ միսպիէլա օլարադ , պիր մանգալ իչինէ աթըգ-մըշ օլան պիր տաճա չըգսուդու մի-սիլսու , գարեօլասը տէրսինիտէ պիւֆիւլմիւշ գալմըշ , վէ ֆիզան ու ֆէրեատալարը , եանօտ տահա տօգ-դու մէյեուտանէ իննիթիլէրի իւէ խաս-թախանէտէ պուլունանլարը տիս-

չարը ահչէվի դըմբըչ իսի։ Մէղ-
պուրչ չու մէքրուհ հալտ կէօ-
րէն, վէ յանէվ վէ պէտ տուալա-
ըբնը իչիտէն օլսա իսի, տուալէվի
իլահիներին, տիրի տիրի քէնտիսինի
ճէհէննէմ ալէվիլերի տէրսնինտե
եադմադտա օլտուդունու ահօղլահե-
ճէք իսի։ Հէքիմլէր հէր տապըդա
մէրգումէնին ոսն նէֆէսինի վիրմէ-
սինէ տապըտըղըդըա պէքլէմէքտե
իսիլէր, հալ պու քի պունլարը թախ-
մինէլինտե լախթա իսիներ իսի-
լէր։ Զիւնքի մէղլուբ, վէֆաթ
իտէճէք տիր տէյի զանն օլուն-
մադտա իչքէն, մուղայիրի օլարագ,
քէսալի իֆադաթ լյլէտի։ Եէօյլէ քի,
խաստալըղընըն տէօրտիւնճու կիս-
նիս, մէզարըէնին սըխմասը կէ-
չիպ, անըն եէրինէ պիր հէյաք հա-
լի քէսալ լթաի։ Անճադ քէնտիսի-
նէն տաժար վէ սինիլլերի չէնիքտէն
մնատմուղ կիսալ օլուպ, պուվվէյի
հատահիեէսի տէ տէրճէհտէն վի-
եատէ օլմադլէ, մէղքիր պուվվէթ-
սիղլիք հալի, անճադ պիր դաչ տա-
սահ իսիլթաա լթաի, վէ տէրհալ
դուվվէթինին պիր դըսմընը եէնի-
տէն էլատ լթահիկի կիսալ, եիւղիս-
նինն եարէլէրի տահի գուրուտհատա
պաշլատը։ Պու վէճհ իլէ կուղ, տա-
լթզդ հիչսալը ածը հիսա լթահմէքտե օլ-
մատըղընտան, քէսալի չիֆտա լթահմիշ
օլտուդունու զանն իլէ, իլղմէթթ-
քեատտան պիր այնա իսիթհատ, վէ
մէղքիր այնատա պագատագ, տէհ-
չէթլի սիմատընը կէօրտիկինտե,
պաերըմադ բատտէսինէ կէտի։ Զիւն-
քի վէսվոսէլէրի վէ լթահմինէլէրի տե-
րէճէյի թէճաւուզ լթահիշ օլուպ,
մէրգումէյի պունատան պէօյլէ հէր
քիմ կէօրտե, տիւչարը տէհչէթ վէ
նէֆրէթի օլմադը լազըմ կէլէճէք ի-
տի։ Հահթտա էնտայի հարիդտե
գայ օլունչ օյան եիւղ եաչլը գա-
ընըտա մնհատա մնատքէսի, չհմ-
ահքի լէհճէսի եանընատա տահա գի-
եատէ ճահիպի թէվճհիհ զանն
օլունմադտա իսի։

Իլք հէհէճանը կէչվէսինի մու-
թէտադիլ, Բէրհն քէնտի քէնտինէ,

—Պէնի պու հալէ գօճունտան
լանըզըլտա նո՞ըղ լինթիգամ ալըն-
մալը տըր, տէտի։

Պատէհտա մէզարըէ, եահթազը
եանընատա տեազատա տուրմադտա
օյան թաապիպէ տօղրու տէօնիւպ,
նիւքսէ իչէ,

—Շիմտի տերպէ՞տի միյիմ, վէ
արթըգ կիտէպիլո՞ր միյիմ, տէհտա
իլահէ լթտի։

—Տահա պիր կիշի պուրատտա
գալմընըղ լազըմ տըր, եարըն կի-
տէճէքսինիղ, տէհտա ճէվապ վիր-
տի թաապիպ։

—Բէք իյի, եարընտա գատար
պէքլէրիմ, ալընտաճագ լինթիգամ
նէ գատտար թէէխխիր օլունտա, գայդ
օլմադ, տէտի Կուլ քէնտի քէնտինէ։

Նատըլ քի մնահամ սիր, լթա-
պիպ կէնճ օլմադլէ, մէյհուսինէյհի-
նի տնդատագտա օլտուդու մէրգում
պիչարէ դատըն հադդընատա տէ-
լուտնէն պիր նէվի լիդդաթ տայ-
գուտու հիտա իյլէմէքտե իսի։ Իմ-
տի, մէրգում թաապիպ քելտիտա տա-
զադ պիրլէ,

—Պուրատտան չըդարտանըղ, նէ՞-
ըչէճ կիտէճէքսինիղ, տէհտա սու-
ալ լթտի։

—Թալէյմնէրճէճ կէօրթիւրբ իսէ,
օրատա կիտէճէյիմ, տէտի Բէրհն։

—Իդտամէթ իտէճէք պիր մնհէլ-
լինիղ վա՞ր մը տըր։

—Բարիս կիպի պիր մնհէլտե լ-
դտամէթ իտէճէք եէր պուլմադ գօ-
յայ տըր։

—Կէչինէճէք իչին իրտաքնըղ վա՞ր
մը տըր։

—Օրագը սիզին նէ՞նիզե լաղըմ։

—Պուննու սիւալ իմմէ քլիկլիմին սէպէպի, սիզե հարաբմըմ օլապիլո՛ւ ու իչին սիւր։

—Սիզ պէնի սիւչիւնմէ չին։

Կէնճ թապիպ, մէրհամէթինաէն նայի վագը օլան Թէքլիֆինին վահչիճէ ըէատ օլունուզունու կէօրսիւքաք, արիզդ խարար իմմէկէըէք, զանն խէբարին քի գալդի պուղ քէոիլսի, վէ ֆէրհատը կիւն, Բէքրինին ֆէվգէլատէ պիր սապըրըզդըզլա պէքլէմէքաէ օլուսդու խառխախանէտէն իսրաճ Թէղքէրէօնի իմզալատը։ Մուահխարէն Բէքրին, քիմսէ խանէտինին եանտըղը ղէման կիյինիչ օլուսդու հարը եանդըչ օլան էլոիսէօնին Թէքլար կիյինիպ, խառխախանէ խըղմէթքաըրնան իսթէյիպ կէմիրիմսիկին ինճէ պիր Թիւլ իլէ եիւղիւնիւ կիղլէսի։ Սօնրա գավի սուրէնտէ տարմըարընը ալարադ, խառխախանէտէն տիշարը չըզըպ, վադթիղլէ զանէմ նուֆուզում վէ պէնկին օլուպ, պուննա ֆէնալըդար իմմիչ, վէ տալա վիճդանընան սիւմէէօսիր օլմադըչ պուլունուսդա Բարիսի քէպիրնին գալաբըբմը ի՛ղերինէ պուլունու, վէ քիմսէնին նազարը տիդդաֆիքնը ճէլդ իմմէքքինին, ալադպէտիկինէ ոզադպլադուա եիւրիւմէկէ պաշլադը։ Մէզդուրէ եիւղիւնէ էօրթաիւկիւ Թիւլ տաէսինատէ, քէնտիսի վադտա տիշարրընը կէօրէպիլմէքտաէ խալի խսէ ոէ, տիշարըդան կէօրիւլմէեօր իսու։

Բէքրին, խառխալալ իլէ ատլու օլան պիր մահէլլին մահզունյէմի պախչ պիր սիւքիւթինաէն, վէ աղիմ պիր սիւքիւնէմինաէն ածըդա, պիր չօգ գալադալդը վէ չամանդա կիւրիւմիս իչինէ պուլունուզունան, էվվէլ էմրէ իւղերինէ պիր նէվի սէրսէմիլը կէլուր, պինադպէրինն եէրէ սիւչմէմէք իւղրէ, պիր տիվարա տաեանմադըզդա մէճպուր օլուս։ Պուննան պաշդա, մէղդուրէ, խառխախանէէնին գայրի քեաֆի նաֆադաաը յդա, սբթմանան Թէլէֆ օլմադ օլան գուվվէթինի քէսդ իմմիչ օլմադըդը ճիհէթլէ, հէնուզ գայիֆ պիր հալաէ պուլունուեօրսաս, վէ գարնը ած օլուսդուղունան, եօլս իւղերինէ իլք գառթ կէլուիկի պիր մէյհանէ կիրսի, վէ օրադտա պիր ազ նաֆադա կէմիրիպ, հադըգի պիր աէվինճ իլէ մէղքիւր սէֆիլճէ նաֆադաաը եէմէեէ պաշլադը իսէ ատ, իւքմալ խաէմէսի։

Չինքի մէրդսէմ նաֆադաաընը եէմէք իչին, եիւղիւնէն պիր զըմընը աչմադը լաղըմ իսի։ Հալ պուքի մէյհանէ պէսիմէյինինէ ֆէրէֆամիղ պիր Թարզտա քէնտիսինէ պադմադտա օլուսդունու կէօրիւնճէ, իչիմահը անը վահիտաէ զայդ օլուս, վէ եիւղիւնէն Թիւրինիպէ Թէքլար էօրթիպ, եէմէմիչ օլուսդու նաֆադաընէն իճրէթինին վիրմէք իչին ատ ճէլինատէն քէսինին չըգարալը։

Մալում սիւր քի Բէքրին, խառխախանէէ կէսիկի կիւն, խառխախանէ խըղմէթքաընա պիր բաբէթի օեուն քեաղըար կէթիրիմէք խոթէսիկինաէ, աէրսունինաէ պէչ պիրը տաէտա ալմադն պուլուսնան մէղքիւր քէսէյի եօղլամըչ իսի։ Իչինէ պուս քէրըէ, մէղդուրէ, մէղքիւր մէպլադըղն սիրդոթի օլունմուչ խուսկինի քէմսի տէհչէթլէ կէօրսէս, չէօղէ քի, աէրսունի քէսատէ եաղընըզ պիր տաէտա լսի պիրդունու պուադրըմըչ օլուպ, գուսուրսունու եա մէրդսէմ խըղմէթ-

քեռայ, վէ եախօտա մուսաֆիրներուն տէն պիրի աշքընիզ լամ։ Պու հալատէ նէ՞ եաբանտը լազըմ լամ։ Տանա վէ չիքեաեէթ իթնէ, նէ՞եէ եարանաճատը լամ, չիւնքի Ռէբրին պու սիրպահանան սօլայը քիմսէյի իթհամ լամէմեէճէկինտէն, պիրի թանրի տաֆաեա գլեամ իլլէմէսի, հիչ պիրի ֆայաէյի միւնթիճ օլամուեաճատը լամ։

Կալ պու հալի անլատըգ, մէյհուսանէ պիրի հարէքէթի իճրա լամ, վէ ատա ատաա վուգուս պուլան ֆէլաքէթ վէ մուսիպէթլէրտէն ոճնա, ամբէյա օլատուգս չու էն ոճն մուսիպէթ, ամիկլէրինտէն տահա պիեատէ մուղիրը օլատուգս ճիհէթլէ, մէրգուամէյի պիւսաֆիրլիքնեն մէյնատիեէթի իլլէնէ ամբէյա, լաքին մուախատրէն պանտըն ադամ իմէտանրի հատուալէ կէլէրէգ, մէղլատուբ քէնտի քէնտինէ,

—Է՛հ, նէ՞ զարարը վար ատը, տէմի, պիր աղ էր վէ եախօտա պիր ատ կէճ, ատյիմա մէրհամէթի ատմամիէնէ միւրաճաատիէն, չունա պուդա էլ ուզաֆմուղլուղ մէճպուր օրաճատ լամ։ Իմմի, ան ան պէչ կիւնատէն օրաճատ պիր չէ՛լին իքի կիւն զարֆքնատա օրմատըատա նէ՞ պէ՛յիս վար ատը։

Ռէբրին, պէպէմէնին կէրիսէ վիրմիշ օլատուգս տպէչ՛լի ճէպինէ գօյատուգատան ոճնա, մէ՛յհանէտէն ամչարը չըգատ, վէ մուքինավարի պիր սուրէթատ իրօնատէլ սօղատքնա տօղրու միւթէվէճճիհ օլատ։

Կիճէ գարանլըգը պատարգը ագրատա, մէղլատուբ, պիր գաչ կիւն էվվէլ դբամըգը էվին պատրնատուղու մահէլին սիեահ եքզըմիքլատը գարշըատնա մուտատրէթի լթմամ, վէ սօգաղըն պիր քէօչէ՛լինատէ պատրնան լամաչ իւղէրինէ օթատուտաղ, վէ կէօղէրինի եբզըմքլատա տօղրու չէվիրմիշ օլատուղու թադատիրատէ, պիր թադըմ գարբչէդ միւսահաթաթ աէրհատրնատ ատյատը, էօյլէ միւսահաթաթ քի, հատմադատան իսէ, քէչֆ վէ թահմին օրանմատաք ատահա գօլայ ատը, ֆաղաթ մէղէլը միւսահաթաթ արատրնատա, ատա ատրատ գարանլըգ կիճէլէրատէ միւսահէատ օրանան չիմիշէք կիսի, ահաղը լինթիղտամ թատավմատրու ատյիսին ֆիքրինատէ հատըլ օրմագատա, վէ քէնտի քէնտինէ,

—Ա՛հ, տիմէքատէ լամ, ատիմ պիր լինթիղտամ վէ զարաղ էսէրիյէ, Ռէբրմանը աեռագատրըմին ալմըրատա թուտատամ, վէ խայինի պիզգաթ քէնտի էլմիյէ պօղատամ, վէ վուրմագատա պուլանան եան բէկինի չըգնատամ, վէ եան բէկինի չէքիպ գօրատատամ, վէ գանրնը տահի իչսէմ, հալէտա իքթիֆա լթմամէճէ՛լիմ, չիւնքի մէրգուամ պանտատրա իսթէճէատ միհնու մէչագդաթի չէքմիշ օրմատաճատ ատը։

Մէրգուամի իչ պու միւսահաթաթ աէրհատրնատ ատյմըշ՝ նքէն, պագթէմէն եանրնատան աէրի վէ գատա պիր սէտ իչնատիկ, մէղքիսը սէտ չու սէօղէրի թէլէֆիտուղ լթմամ.

—Է՛հ, պանտա պագատանա գօճա գարը, նէ՞ իչին պու գատար վագրմատան պէրի տիր, չու պիսեեիճճիհնինէն իանէսինէ տնգ գամէյ պագրճօրատնուղ։ Եօգատա տիղ տէ չէ՛լմանըն տրգատատչարընատան պիրմի՞ միսինիղ։ Աճագտա տիղ, ճիւմատա իրթէսի կիճէլէրի պէ՛յիկրէ միւատ օլատագ, պիրյինճիլէրին մահէլլի իճթիմատրինէ կիաէնէլէրատէ՞ն միսինիղ։ Էկէր էօյլէ իսէնիղ, տագրնընըղ քէնտինիղի, զիրա պիր կիւն աէ՛յիլ իսէ, տիկէր պիր կիւն, սիղին պագչընըզտա տահի Դուլան պա-

չքնաղ կելէն ֆելաքէթ կիպի պիր ֆելաքէթ կելէճէք տիր։ Պիլմ՛ը մի-սինիզ, պիւյիւճիւլիւքտէն մուհա-սէնաթ հասըլ օլմազ։ Եէյթան կէյ-լէ պիր էֆէնտի տիր քի, քէնտի խաասէմինէ գալը սիքքէ խէս-տիւէ խտը, վէ չու գըրմըզը եվի պիր եըզըն սանման կիպի քիւլ ի-տէն, պիղզաթ չէյթան օլմուշ սայ-պէն օլ մէնզարէտէ հաղըր պուլուն-տուզմանան, կէօզլէրիմ իլէ կէօր-միւմ, վէ պէնիմ իլէ պիւլիւքտէ պէչ հիւզուրէն դիւստէ ստէմիէր սահի կէօրմիւէր։

Բէրին պու սէօզլէր իւզէրինէ կէօզէրինի եօգտըր գալըրսըզ, վէ օրթալըզը գաբահմազդա օլան գա-րանլըզ իչինտէն, քէնահիլլէ գօ-նուչան չոխսըն եաշըճա պիր ա-ատէմ օլտուղունու կէօրմիւ, վէ վա-դաա գըրմըզը եվլէտ սահրին օլտու-ղու գէման, պու սատմի չօղ տէֆա կէօրմիւշ խոի խէ տէ, խոինի պիլ-մէեօր սու։ Հէր նէ հալ խէ, մէղ պուրէ կիւեա խէտճիւտ տլէսմէ-խի իղհար խոէրէք,

—Նէ՞ տիմէք իսթէմիկիդի ան-յանսմանօրսում, սէոի, պէնիմ պու մինհէլլէտ օթուրտուղումուն սէպէպի խէ, իհթիյարլըղըմ վէ եօրկուն օլմազլըղըմ տըր։ Հալ պու քի սիզին պահա սէօյլէսիկինիզ շէյլէրտէն մնվիսմաթըմ եօգ սուր։

—Ա՛ճա՛յիպ, սիզ պու մինհէլլի սէյ՛լմիսինիզ։

—Պէնուզաղ պիր մինհէլէտէնիմ։

—Բէք խոյ, էօյլէ օլտուղու խտա-տիրսէ, տուրսուն պէն սիզէ վա-դուլի հալի սէօյլէյիմ։

Եահսը մերդումունն արդուտա, լադըրսը իլմէք օլտուղունտան, գըրմըզը էվլին հարիպ ինինի գըր-չըգ վէ զարիպ հիքմետէօնլի մու-ֆաասէլէն նադլ իլմախ, վէ պու սը-զա տահի խանէյի մէղլիս տուն տա-հիպէտի օլան պիւեիւճիւ գաւըն ալէյհինտէ պիր չօղ լանէլմէլէր սէյ-լէմի։

—Տիմէք պիր քի, տէտի Բէրին, պիւեիւճիւ վէ ֆալճը թէսմիհէ իմ-տիհիհիղ գաւըն, խանէսինին միւհ-թերէք օլտուղու սըրտատա թէլէֆ մի օլմուշ տուր, վէ պու վաղուսմի թատիդ գըրնմըշ մի տըր։

—Տիւնեատա պու տէրէճէ մու-քէմմէլէն թատիդ գըրնմըշ պաշ-գա հիչ պիր շէյ եօգ տուր։ Համ-թա մէղլուսէնին խանէսի եըգըլ-տըրնատա, օ տրաղըզ սօզ տգտան կէչմէքտէ օլան պիր ֆագիր գա-ալըն, իչ պաչտգ չսրեէք գնատար թամ պուտաճգտատա եըգընթգըլտր տիմքնատա գալմըշ, վէ խատթախա-նէնէ կէօմիւրիւմիշ խէ տէ, իչ-չինթահիկիմ կէօրէ, պիչարէ օլ վա-գըթատան պէրի վէֆամի իլլէմիշ տիր։ Նա՞սըլ, պու խուսուս, չատանը իէէսիւֆ տէյլ՛ը մի տիր, ֆա-գամի հիքմետէնին տահա գիւեատէ գարիպ եէրի չուտսը տըր։ Չէօյլէ քի գալմտա ֆալճը Բէրին, հատօտա պիկիմ թատաֆտատա կտալ թէս-միհէ օլունան գաատըն, ֆալճըլըգ մնատահէլթքնատա դանտրըքնը իսթի-մալ իլմէք իւղրէ, պիր խտագըմ կէնճ գըղտրը գաչըրը խմիչ։ Զիւն-քի էանայի հարիդտէ խտանէսինտէ պու պէտատահի մնհտուգտրտատան պիր նէֆէրի պուլունմուչ տուր։

Բէրին պիրտէն պիրէ վէ չէտի-տէն տիթրէտի։ Զիւրա ֆատն ատ Սի-մէօղտէն պահա օլունտճատղընը իչի-տէճէկի կիպի, չնւտհէտիղ քէն-տինինճէ մէճհուլ օլան պտղը խտա-տուտատթ տահի խատպը պտճատղ իսի։

—Էյ սօնրատնէ՛ օլտու, տէհտ սի-մալ իլմահ մէղլուսէ, հէհէճա-

նքնատան նայլ սէսի տիմքէեէրէք ։

—Նէ՞ օլաճադ , տէսի մէճհուլ չախա , պիր թարաֆտան չէյլման ֆալճընըն պօղազընը պօղատուղտա , վէ միւէպպէտէն քէպապ իմմէք իւզրէ ճէհէննէմմ կէօմիւլտիւ կիւ թապտըրտէ , տիկէր թարաֆտան ճէնապը Հապդ պիր միճիղէ իլլէեէրէք , քէնտիսի պիտուչարը , տահապը ճևունա վէ ճևնաեէմտէն թէֆիւդ իմմիկնին հէր քէսե իսպաթ իլէմէքտէ իսի ։ Շէօյլէ քի տէրհալ , պէեազլար կիլինմիշ օլան վէ պիւյուք դանատարը պուլունան պիր մէլէյին դուպպէյի ատիւմանատէն , եզզըլմագ իւզրէ օլան գըրմըզը էվէ ինէրէք , կէնճ դըզըն եվինատէն թաւմատուղտա , վէ դանատարը իւզէրինէ ատըպ , տաչընըն պիր թէլի պիւէ Հանմագտըզըն վէ էլպահտինատէն պիր բարչատընըն պիւէ գըզարմագտըզըն , Հատաչճա էսմատֆտա նամ տատ վէ քիւչիւքֆօգատա էնտիրտիկի կէօրիւտիւ ։

—Էօյլէ իսէ , տէսի Բէրլին ֆէվդէլատէ պիր սէվինճ իլէ , կէնճ դըզ գուրթուլսո՞ւ մու ։

—Շիւբհէսիզ գուրթուլտու ։ Հէմ պիզ նէ՞ զանն իսիեօրտունուղ , վէլէքլէր քիւրէյի տզդա կէլտիքլէրինտէ , գուստը իշ կէօրիւլիը՞ր մի ։

—Տիմէք տիր քի , մէզպատ բէ Հատաամտա տըր ։

—Էվվէթ , տիպին վէ պէնիմ կիպի Հաճատամտա տըր , հիւրմէթլու գօճա գատըր ։

—Նիհատէթի մէզպուրէ նէ՞ օլատու ։

Բէրլին , պու տիւտլին ճէվապընը պէ իլէմէ քատ իլքէն , գալպի վուրմամատա վէ նէֆէսի քէսիլմէկէ պաշլատընըը գանն իմմի ։

—Նէ՞ մի օլատու , տէհու տէվամ իմմի տաֆտէրտուն տատմ , նէ օլատուղունա չիմոի տիզ անլատմըզ ըրըմ , թէէվին օլունուղ քի մէրգումէ բէք էվին մահէլլատ տիր ։ Պիչարէ գըզճըզագ օլ տէրէէճէ գօրգմուշ խտի քի , տէհաղընը եէրէ պատարըզնատա էօմիւշ կիպի խտի , վէ հիչ պիր տէօզ տէօյլէեէմէեօրատու ։ Պու սրրատա մատատմ իւրտիւ , գպէն պու գըզը էվիմէ կէօթիւրիւրիմ , վէ Ալլահընը խտիթըզը իչին քէնտիսինի գտհըզըզըմ , տէտի , վէ ֆիլվագը պու տէօյլէտիկինի տէ իճատա իմմիկնինատէն , մէզպուրէ չիմոի Իւրսիւլ գատընըն խանէսինատէ պատ լունմագտատա տըր ։

—Իւրսիւլ գատըն տէտիկին փո՞մ տիր , տէհու տիւտլ իմտի կուլ չէտիտէն ։

—Մահէլլիմիզին հիքմէթ ալլահը , ֆուգարա վէ պիչատէկտանընըն վալիտէտի , վէ ճէնապը Հապդընը ատղ էլի տիր ։ Ա՛հ , օլ գատըն հէր քէսե մահիմ տիւր։ Պունու քիմէ խտիէսէնիզ տէօյլէպիլիրսինիզ ։

—Պու գատընըն տապրին օլատուղտա մահէլլ նէ՞րէտի տիր ։

—Բէհտիսինի կէօրմէ՞ք մի տըղտա խտիեօրտունուղ ։

—Միզ պանտա չունու տէօյլէյինքի , մէզպուրէնին տապրին օլատուղտա մահէլլ նէ՞րէտի տիր , տէհու թէքքատաը Բէրլինէ գէտի քէօյլէրէք , վէ էօյլէ պիր զարիպ թէլէֆիւդ լէք քի , տաֆտէրտուն չախա հայրէթտէ գալըպ հիչ պիր ճէվապ վիրմէտի ։

Կուլ , պու տէրէճէտէ չէտիտէն պիլմէք արզուսունատ օլատուղտա մէվատտա ու խուսուսատընը անլատմագ իչին , չարըզդ պիր եօլատա պուլունատուղտունու անլատտըդ , վիրտայիճէ չու եօլատա լութֆէյի մատգալ իյլէտի ։

—Միզին տէօյլէրինիզ վէ իֆատէրէրինիզէ պինատէն , մէզպուրէ

մերհամէմլի գաղջն հագդընաս քէմալի հիւրմէթ վէ ըհանէթ հիւսս խոխեօրում, վէ պիր ան էվվէլնէ գաւնէ կիաէրէք, պէնի քէնամ տուա-լարընա թամամընէ լիմմէք, վէ է-լինէն կէլտիկի մերհէպէտ քէն-ամ խայրամէլէրինէ հիւսէյատ ը-ընաբընը ընճա լյէմէք արզուսյէ սուզան օլուեօրում։

—Ա՜հ, տէամ սաֆաէրան տաէմ, չինան անլատօրսամ քի, սիզ ֆագի-լէմլի պիր գադընըընըզ, վէ սիզի թէէմին իաէրիմ քի, Ռումել գա-գըն սիզի մէհաուէնէն գագուլ իաէ-ճէք սիր։ Մէզարբէնին խանէսի-նէ պուրնագ կիւճ տէյիլ միր։ Պա էվ, Նօթր-Տամ-տէ-Սէ-Տուլէօր քիլիսէսի ոզաղընաս սըր, վէ գա-քուսս իւղերինէ խաչան պիր խաչ պուլունմագտա սըր։

Բէրին պու գատար թարիֆի քնաֆի տատ իսիզ, պաշգա հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէսի, վէ սերհան օխուսնուչ օլտուգտա քէօչէ խաչըն-տան գալգարագ, թարիֆ օլունան մահէլլէ տօղրու կիթմէկէ պաշ-լատը։

Սաֆաէրան տաէմ խոչ, թէաճ-ճիւպինաէն նաչի հայրէթտէ գալ-մըչ օլտուգտա հալաչ, Բէրինին մա-հէլլի մէզարլտան ևէրտպանաըզը-նը վէ գալանըզգտա զայգ օլտու-զունա գօլամագտան պաշգա պիր չէյ եաբատմատը, վէ ոօնրա խ-քի իուչ ֆէֆտա պաչընը գաշընըզգ, քէն-ամ խանէսինէ ամառէթ վէ քէնամ քէնաինէ տաճիկ չու լայըգտաըըը իրտտա խիամ։

—Աճաբա պու գատըն ախտա-նէ՞մի խոխ, լաքին չունտա էմինիմ քի, ապը պաչընտտա տէյիլ խոխ։

Պու սէօզէրէ օլտուգտա սըրտա-տա, Կուլ Նօթր Տամ-տէ-Սէ-Տուլէօր քիլիսէսի եանընտատն կիթմէք-տէ, վէ եախօտ տտհա տօղրուտտ գօչմագտտա, վէ ֆիլքրինաէն քէ-մալի սէվինճ իլէ չու միւլահազաեը լիմմէք քտտ խոխ։

—Միւմքի՞ն մի տիր, ինանըըը չէ՞յ մի տիր քի, ծան գուրթուրմուչ օլուսն վէ հաեահմատտ պուրնտուսն։ Ա՜հ, պու խուտուս, պէնիմ խաեատ իիմմէմիչ օլտուգտմատն պին գալի պիեատէ տիր։ Խմոխ, ծան տը Սի-մէօղ տաղ օլտուգտս հալաէ, պէ-նիմ իչին հիչ պիր չէ՞յ գայգ օլմա-մըչ տըր։ Նիմիչ նիմիչ, հէնուգ ինիիդտմընն թէլի պէնիմ էլինտէ տիր, գիրտա, ծան պիրիլգտաէ օ-տուգճա, Բէրժանը էղէճէյիմ, վէ Դարմէնի գահիրէ չըգտրըգ, Լքիսինտատ թէլէֆ խաէճէյիմ։ Վէ օ հալտէ Սիմէօղ ֆամիլտատը տտ ղըղտրընը քէնտիլէրինէ իեատէ խատն պիր գատընտա հիչ պիր չէ՞յ տիրիգ իիմմէեէճ ք տիրէր։ Պինա-էն ատէ՞յ պէնիմ գաթի խամիա օլ-մագըգտա տտ հիչ պիր հագդըմ եօգ խոխ, չինքի միւսթագպէլ, էվվէլ, պէնիմ միւսթագպէլիմ պէնիմ իչին բարտագ կիւնէէր տագդամագտտ տըր, վէ եբտտըգըմ տտխի հէր վագըթ-տան գիեատէ եէւ-քտէ-քտէ բտրտա-մագտտա տըր։

Բէրին պու սէօզէրի մանքինա-վարի թէէֆֆիւզ իտէր-քէն, քէն-ամ թագէինէ բրեատէթ խատն եբտ-տըգը պատմագ իչին կէօզէրինի գուզուպէչի տտխամանէ տօղրու գա-տբտտը. ֆագաթ գուզուպէչի տտխ-մանն գարտա վէ պիչիկ-ը պուտտմտար իլէ գ տբտը օլտուգտ էճիսէն, մէգ-պուրէ սրտատգտը նըտտգտը կէօրէ-մէմ։

Կուլ պիր տաղ ոօնրա, Իրօնտէէ ոզաղը ուճունտա վագը քիլիսէ-նէն աչըգ օլան գատուտս էճինէնէ վատըտ օլտս։ Մէկքիս գաբուս-

նուն գարշըքնատա մանասթըրքեա-
րի պիր էվ պուլունուպ, պու էվին
գաբուտու իւզէրինաէ պիր խալ վար
իտի, վէ մէղքիւր խանէնին Իբսիւլ
գաաբնըն իգամէմէհատը օլուուղու-
նա ատա չիւպհէ ճայիզ ատիլ
իտի։

Ռէբին գաբուէա նապլայքպ, ոէ-
միրաէն օլան աղըր չադչաղը էլինէ
պատը, վէ վուրաճագ իքէն տուբ-
տու, չինքի էվին եիւզինէ պիր
աթֆը նազար իմմէխլէ, քէնչի-
րէլէրին արդասընատա հիչ պիր ըշըգ
պուլունմատըղընը, վէ պինատէրին
խանէ խալգընըն ույդու իչինաէ օլ-
ուուղունու անկատը։ Պու միննատէ-
պէթլէ մէղպուրէ քէնատի քէնունէ,

—Վագըմ քէք կինճ տիր, աէ-
ատի, վէ կինճէ վագթը պէնիմ պու-
րատա կէլիշիմ, հագգըյյա ատէմի
էհթիյյէթի հուսուուլէ կէմիրիր, վի-
րա պէն չու գինատիթիմէ հիչ պիր
միանէա վիրէմէմ։ Հէմ պիր ատաթ
կէճիքմէ քաէն ատա խատէլ կէլէ-
մէզ, վէ Իբսիւլ գաաբն ատա, խա-
նէմինէ գապուլ իմմիշ օլուուղու
պիչարէ տիմանէ գըղըն քիմ օլուու-
ղունու պիլմէզ։ Պու սըրրը մէղպու-
րէ գաաբընա պիլատիէպիլիր հիչ պիր
վագըա եօգ տուր, վէ պէն իսէ,
նարըն պէթէքրար պուրատա կէլէ-
ճէյիմ։

Պու վէճհ իլէ Ռէբին, տայիմա
ֆիքրինաէ արթմագատա օյան իւմիա
իլէ քէսպի գուվվէթի խյէնէրէք,
Իրօնատէլ ատպաղընը թէրք խատպ,
օլ կինճէյի կէչիրմէք իւզրէ, ճի-
վարպարատա էանաֆճա արըքնաճագ
պիր մինհէլլ արատնատա պաշյատը,
վէ էանայի բահոէ քէնատի քէնատի-
նէ,

—Էվվէթ, էվվէթ, նարըն թէք-
քար կէլէճէյիմ, տիմէ քաէ իտի։

Իմտի, նատըլ քի օգուէանդարը-
մըղըն խաթիրընատա տրը, Իւբսիւլ
գաաբն տա մատամ տիւշէտի ֆէր-
տատը կիւն քէնաի էվինէ կէթիր-
մէք, վէ իտինի պիլմէտիկի սէֆիլ
դըղճըդաղը մէպատրէէ կէօտթէր-
մէք էֆքէարընատա պուլունուեօր
իտի։

8

ԻԻՐՍԻԻԼ ԳԱԱՏՐՆ ՎԷ ՄԱՏԱՄ ՏԻՒՇԻՍ

Ձէրատաըք կիւն ալէատապահ, Իւբ-
սիւլ գաաբն, ժանըն եամթաբղը քիւ-
չիւք օատէա կիրտի, վէ կէնճ գը-
զըն ույդուտունատան ուեանարատ,
վէ տիրսէ յինէ տաեանմընշ օյարատ
տուբտագատա օյատուղունու կէօրտիւ։
Մէղպուրէնին եիւզինիւն ըշնկիզ-
լիկի իլք կիւն քի գատար պիեատէ
օլմատընշ, կէօզ գաբատ բարը էթ-
րաֆընատքի մընրուգ տատխ հէ-
ման թէքմիլէն գայյատ օլմուշ իտի։

—Էյ նէ՞ խատպեր, գըղըմ, աէ-
եու սիւտ իթմէքտէ իտի տուր
գաաբն, ատապահլարը խամընրտարընը
խամիֆաար կյյէտիկի պէման, հէմ
վագըմ խատթատարընատա խիթատ իթ-
տիկի սէօղլերի թէքրարտատատ,
սէօղլէյին պագալըմ, պու կինանէ՞
հատէ պուլունուեօրտունուշ։

Ժան ճէվատ վիրմէտի, վէ լաքին
մէղպուրէ, հիւրմէթու գպտընատ
էօյլէ պիր իթարզատա աթֆը նազար
կյյէտի քի, պատնատա պիր պգըատատգ
էսէրլի միշահէտէ օլունուեօր իտի,
վէ ան իլքի կինատէն պերի տիր, իլք
աէֆտա օյարատ, տատագյարընատա
պիր թէպէսիւմ հուսուուլէ կէլտի։

Իւբսիւլ գաաբն իչպու իլքի ալէա-
մէթի տատխ սէվինճլէ կէօրէրէք,
քէնատի քէնատինէ,

—Հէր հատէ իւգերինաէ պիր

կսկիծ կէօրնւնեւօր, զանն խաէր-սին քի շա նէվկիւլու գըզ, պու կիւն քէնարի հադըճնաա խայըլըը պիր չէյ օլաճաղընը քէչի խոնեօր, ահա, վէ կիւեա ծան, խահճէկի ոէօզլէրի անլաեատկիլը կիպի, մէզ-պուրէնէ խիմատէն,

—Դը՛ղըմ, ահա, իհթիմալ սիր քի, եապընա պուրաեա պիղէ, պիւյուք, միւհիմէրեմ, զէնկին վէ էհլի մէրհամէթի պիր գաաըն կէլ-ըմ-ը, հադըճըղդաա մէնֆաաաթը օլաճադ սըր։ Իմաի օ գաաըն կէլ-տիկինաե, քէնարխինի լոեըզ ը,յա խաիդպալ իլմէ,ը իչին, աեաղա գաղմալըըն։

Իւրսիւլ գաաըն պու ոէօզլէրի ոէօյէաիկկի սըըաաա, մահէլլէնին պաղը ահհաղը համկյ,էթի թարա-ֆքնաան լեանէե խոկմիշ օյան սա-ոե ֆագաթի թէմիզ վէ հէման ճէ-տիա պաղը կյպիոե,լի, վէ պէեազ պէզոէն մաամնւլ պիր նէվի պաշ թագեաաընը, վէ քէօչէլերի դրըմ-զը օլարադ պիր չիֆթ գըը բէնկի չօյաագը, վէ իհթիմալ սիր քի ծան իչին պիր ազ պիւեիւճէ,ը օյան պիր չիթֆ աեագ գաալընը դարեօյանքն ալի թարաֆքնա վազ իյյէտի։

Կէնճ գըզ նաղի,քեանէ սուրէթի-ոե գալգըպ, Իւրսիւլ գաաընքն քէնարխինէ մէղքիւը կլպիոե,լի կկյ-տիրմէնինէ միւաատաե իհթոի, վէ ազ պիր զէմնաաա թուալէթի խ,-մնալ օյաուղունաա, մաամնւաազկլ ծան տը Սիմէօզ, հէր վագըթաան պիեաոե կիւղէլ, վէ ատէթա քէօյ-չ'նւ պիր գըզ գըեաֆէթինէ կկրմիշ պիր սուրթաան պէնզէ,էկկէ պաշլա-ար։

—Եա՛ Բաալի, պու գըզ նէ՛ գա-ատր կիւզել պիր, ահա Իւրսիւլ գաաըն, ատէթա կիւնէշ կիպի բարադ օյաուղունաան, կէօզէրի-մի գահճաըրմագաա տըր։ Հիչ չիւպհէմ եօգ տուր քի, մաամա տիւչէս պէօյէ պիր մէկ,յնի գայ-ըըմաըը իչին իճաղ խահն մէօտրի-ֆի քէնար թարաֆքնաան էօտէ-մէ,քիկի աէրիւհոե խահճէ,ը պիր։

Պու արալըգ, պիրինճի գահթաա տիվարա տաըմըշ օյան սաաթ ոե-քիզ վաըտաա։

—Ֆօսէ-Մէն-Վի,էմօր սօգաղը-նաա միւթէվէճճիհէն հարեքեմի իհ-մէքկինի վազիը կէլիեօր, ահա տաէ գաաըն, ծանը պիւյուք պիր պօլիսգըս սահտաեէոե օթուր-տուգ, եահքնաա տախի քիւչիւք պիր մնաա խղերինէ, պիր գահէհ տօըաուս տիւա, վէ պիր պիւյուք բարչա պէեազ է,քէ,ը գօեարագ։

Իւրսիւլ գաաըն, տօղրուտաան տօղրուեա ֆուգարա վէ եախօա խաահմաիեան իչին խոկմէէէն մէա-րիֆի վիւզաաինաէ տաա խոպ, գա-հիրէն հավայիճի զարաբիեէաէն կէօրիւչէն մնաատէյը, մէրգում ինաինտեէ զայիա չէյյէը գահն օյա-նաը խոկրը։ Պու գաաըն, չօգ ոե-ֆեա աէրտունինաէ իւքի խաահմա պու-լտնան էվինաէ խըզմէթ,քեաը տագ-լամաեըգ, իճ,քմիշ իչյէրի քէնարխի կէօրիւը, վէ օյաուգճա տա պու իչյէրէ նէթիչիր խոկ։ Անճագ պի-եաոեճճ եօրտէոեգնտաա, պիր իւքի տահթ իչին քէնարխինէ եաը-տրմ իհմէ,ը իւզրե, գօմշուլըըն-տան պիրխինի չաղըրըը, վէ հիչ պիր քիմ,էնին պէօյէ պիր խըտոէ-խհի գաագաը իհմէ,մէ,քիկէ գօգոի իյէրի վարտմագ խոկ։

Իչհէ մնաատմ տիւչէսի տահթ իհմէկկ կիտեճճէկի կիւն տահի, մէզգուրէ փագիլէ գաաըն, խահճ-տինին իւտհ գահթնտա չէղաը, վէ պիր սէնէտէն պէրու քիրտա իյէ օ-խհատրմագաա օյաուգ, միւմքնին մէր-

թեպէտ մեռաւը թէ այեհուչէրինի թեաւրիք իմմէք իւզրէ նամուսլուքլա չալըշմագաա պուլունան ֆամիլեանըն տայիրէսինէ կիրած, վէ մէզքիւր ֆամիլեանըն վալիտէսի օլան գաաբնա խիթապէն,

—Հիւրմէթլու կիւլմէթ, տէտի, պէն պիւր ազ տիշարը չըգաճաղըմ տան, էկէր միւսաատէ իտէրսէնիզ, սիզին քիւչիւք ժագլին էօրկիւսինիւ ալըպ, պիշարէ կէնճ գըզըն եանընտա օթուրսուն, վէ պէն կէլէնէ տէկին մէզպուրէ իւզերինէ ապլանէ նէզարէթ իտէմ։

—Բէք լայ, Իւրսիւլ գաաբն, տէեու Մուգատէչէ իմտի ֆամիլեանըն սահիպէսի օլան գաաբն, վէ լալավէթէն տաիսի, սիզ քէզ ալէա պիւիւրսինիզ քի, տէտի, իսթիդայի հալտէ, պիւիւմ եարաըմը. մըզդա մի ըրահատաթ իտէպիւիւրսինիզ։ Իչիմէ՞ն մի ժագլին, հայտէ էօրկիւնիւ ալ տա, չարուգ աչաղը էն, ալէվլուտուս ապլըն պայընտա օլա. բաղ բահաթճա օթուր, տագըն ոդադա տէեագ պաատնէտաբըն։

—Բէք լայ, վալիտէ, տէեու ճէվապ վիրտի քիւչիւք ժագլին, վէ ուղուն իչինէլէրինի ալըպ, վէ ճէպի. նէ տաիսի պիւր եուտուգ եուն գօ. եարաագ, տուլ գաաբըն իւլէ պիրլիք. տէ աչաղը էնտի։

Պու զըզ օն իքի օն իւչ եաշընտա կիւզել պիւր չօճուգ իտի։ Իւրսիւլ գաաբն մէզպուրէնէ ալչագ պիւր խա. կէմիէ կէթիրիպ, ժանըն պօթուգ. լու սանտալէէնի եանընա վաղ իյ. լէտի, վէ ոճագա տաիսի իչ պու քիւ. չինք զըզա խիթապէն,

—Օթուր պէնիմ քիւչիւճէք զըզ ճըղագըմ, տէտի, վէ չու պիտուչ վէ ոչվկիւլիւ զըզա իյիճէ տիպգաթ էթի, ասլա եանընտան այրըլմա։ Ավ. տէթիւոէ սանա մի քեաֆիտի օլա. րագ պիր պօղաչա վիրճէճիմ։ Վա. գտա պու պիչարէ զըզ սանա ճէ. վապ վիրմէճէք իտի տէ, լաքին եինէ ոչն քէնտիսինէ պագը ոչօղ. լէր ոչօյլէ, պախուսուս Հայր Մէր վէ Ոչըղն Եղ Մաչիմ տուտարընը ի. տէճէք օլուր իսէն, տահա իյի ի. տէբսին։

—Բէք իյի, մատամ Իւրսիւլ, տէեու ճէվապ վիրտի ժագլին։

—Իմտի պէնիմ քիւչիւճէք զը. զըմ, Ալլահա ըսմարլատըգ, սի. չարտա չօգ վագթի կէչիրմէմէճէ չալըշաճաղըմ։ Եաճէտ պիրիսի կէ. լիպ պէնի օարաճագ օլուր իտ, էկէր իսթէրսէ, պէնի պէքլէմէսինի պէ. եան իտէրսին։

—Բէք իյի, մատամ Իւրսիւլ, պու իտուտատա ատա գուտուր իթ. մէմ։

Պատէհու տուլ գաաբն, տտի գուժուշատն պաշընգը պիր մանթօ կիյինէրէք, ժանը վէ ժագլինի պուս իթմէքտէն ոճագա, էվտէն տիշարը չըգտը, վէ իսթիեարընըզ. յա ատրկարընըն քիւչիւքլիկիւնէ նիսպէթլէն, մէմուլ օլունմադ տէ. ըճէեէ պիր սիւրտիրէ Սիմէօլ ֆա. միլեատը իտանէսինէ վատըլ օլտու։

Ճէնապը Հազդ վէ եախօտ ֆու. գարա նամընա օլարագ քէնտիսինէ մի. ըտաճատաթ իտէնէրի, մատամ տիշէսին պէքլէմէտի, հիչ օլմուշ չէյ տէյիլ իտի։ Պունատն պաշգա, մէզպուրէ գաաբնըն Իւրսիւլ գա. տըն Հազդընտա պիր հիւրմէթի մուհատուէտի օլմազլէ, պու քէրրէ տաիսի օլ ֆուգարա համիսի օլան գաաբընըն քէնտիսինի կէօրմէքլիկէ կէրիչ օլտուղունու իսբզմէթքեար. լարընտան պիրի վատըմատը. յա խա. պէր ալընճա, մէզպուրէյի նէզտի. նէ ճէլլ իթմէքէրինի էմր լայէտի, վէ մուհապպէթ վէ հիւրմէթլէ էլ.

չէրմնի քենտի էլլէրի իչինտէ պըդաը։

Վէլատէթճէ օլան ասըլզատէ-լիկին, ֆաղիլէթճէ օլան ասըլզատեէլիկ իչպու միւէսսիր լիթիֆաթը պէեան վէ իզհար իյլէմէի, պիր թէղէլլիւլ աստա օլունմաճաըդ, պու տուրէթլէ վէլատէթ ասըլզատէլիկինին տահա զիւատէ քեսպի ըէչտադ խաճէկի թապիի տիր։

Մէզքիւր ֆաղիլէթլու գաոլընլար պէ յինինտէ չու հօլատա մուհաֆէրէ վուգուա պուլմատ։

—Հէր ճիհէթլէ խօշ կէլմինիզ, տէտի մուտամ տիւչէս տուլ գաոտընա, պահատուտա, էկէրչի մէմուլ լիթտիկիմ իւզրէ, պէնի պիր խայրատմէլինիզէ իչլիրտաք լիթմէքլիկէ կէլտինիզ խօ, տահա զիւատէ մէճնուն օլաճաղըմ։

—Էվվէթ, էվվէթ, տէհու ճէվապ վէրտի Իւսթիւլ գաոլն սէվինճ իլէ, սիդէ պիր խայրատմէլ իչին կէլտիմ, անճաղ պու տէֆտա իչպու խայրատմէլէ իւքիվիզ հիսսէտար օլմանըզդ, էկէր արզու իսէրսէնիզ, հալընըզ սիզ հիսսէտար օլաճաղսընըզ։

—Պէնի տիւչինտիւչ օլտուդունուզ զաան տօլաըր, սիզ եիւղէրճէ տէֆտա թէչէէքքիւր խէրիմ։

—Էվվէթ, մուտամ տիւչէս, սիզտէն պիւյիւք պիր չիֆդէթ պէքլէմէքլիկիմ իդթիզա լիթտիկինտէ, տայիմա սիզի խաթըրճինան չըգըրմատ։

—Զարուդ սէօյլէյինիզ, մաթլուպունուզ նէ՞ տիր։

—Ճէնապը Հադդ թարաֆընան թագտիր օլունճադդ պիր ատմէզ տիր։ Իմտի պու խուսուս իչին պէնտէխանէյէ կէլմէնիզի ըէճա իտաէրիմ։

—Նիհայէթ մուտամ նէ՞ իւղէրինէ տիր։

—Մէլէքլէր կիպի կիւզէլ, ֆադդէթ զայէթ պէտադաթի պիր կէնճ գըզ իւզէրինէ տիր։

—Եիւզհէսիզ պու կէնճ գըզ խատիճա օլմալը սըզ։

—Ա՛հ, մուտամ տիւչէս, խատիճատան տա ֆէնա սըզ, տիվանէ տիր։

—Պիչարէ գըզճըզազ, լաքին տիվանէլիք չիֆա պուլուր տէրլէր։

—Պէն տէ տօդթօրա պուննու սէօյլէտիմ խէ, չիֆա պուլուր տամմա, պիր խայլէ ադչէնէ միւհթաճ սըզ, սէեուս ճէվապ վէրտի։

—Էկէրչի պու պադադէ բարատա իհթիճաճ վար իսէ, պէնի լազըմ օլաուդու գաոտար բարա վէրիրիմ։

—Էօյլէ օլաուդունու պիլիրիմ, վէ պունա էվինիմ, ֆադդէթ պէնիմ սիզադէն իչճամ հալընըզ բարա օլմանըզդ, բարատան տահա պիւյիւք պիր չէյ տիր։ Եէօյլէքի, զաթքընըզդէն կէլիպ կէնճ գըզըմը կէօրմէնիզի ըէճա իտէրիմ։ Հիչ չիւպհէմ եօզ տուր քի, մէզպուրէ հադդընատա իդթիզա իւզհարը թէվճճիհ խիպ, (զիրա պու պիչարէ գըզը կէօրիւպ տէ սէվմէմդիք միւմքին տէյիլտիր,) քէտպի լիֆագաթի լիթտիկինտէ, քէնտիսինի տալա թէրք լիթմէնէճէքսինիզ։

—Հիմտաեէթինիզ թահթընատա պուլունան գըզ նէրէտէ տիր։

—Պէնիմ էվիմտէ տիր, մուտամ տիւչէս։

—Րէք ատէտա, հիւրմէթլու գաոտըն, արզուտարընըզ տէրհալ իճրա օլունաճաղտար տըր։ Պիրլիքտէ սիզին էվէ կիտէճէյիզ։

Մուտախարէն մուտամ որ Սիվէօղ պիր չընկըրտադ չալըպ, գարչըքտընա կէչէն խըզմէթքէրտըր,

—Զարուդ պիր պէյիրտի տատ պիր ատատա գօչատուրուն, լաքին

սալթանաթի էլչիսէկի կկյինուէք լա-
պըմ՝ տէյլի տիը, ռէսթի ։

Պատէհու տուլ գատընա խիթա-
պէն ,

—Իւրսիւլ գատըն , ռէսթի , եօյա
չըդմամըշ իչին տահա պիր գուչ
տագըգա խիթէլ , խնամի չու վիւա-
տէլի զարֆընտա պիչարէ գըզճը-
զաղ հադգընտա պանա պագը մա-
չիւմաթի վերինիզ ։

—Ա՜հ , մռատամ , օլ պադաթէ օ-
լան մաչիւմաթըմ բէք ազ տըր ։

—Հէր նէ հալ իսէ , պիլսիկինի-
զի սէօյլէյինիզ ։

Իւրսիւլ գատըն , կէնճ գըզըն
քէնարի կէօղլերի եօնիւնէ , գըր-
մըզը էվին հարիգլտոռէն վիւճիւզ
սուրէթիյլէ գուրթուլմուշ օլտու-
ղունու մաչիւմանըն նադլ խիթի ,
վէ մռատամ սիւչիւնին սիւդդաթը
խամիմ իլէ սինըյէմէ քաէ օլտուղու
պու հիքայեէ պիրիճճիկի սըրատա ,
արապանըն հադգրանմըշ օլտուղու
խապէրի վէրիլտի ։ Պինաթէրին մռ-
տամ տը Սիմէօզ սիռեռհ պիր քիւրք
կկյինիպ , տուլ գատըն իլէ պիրլիք-
տէ աչադը էնարի , վէ մէզպուրէյի
արապատա քէնարի եռանընա օխտուրի-
տու ։

—Մռ՛տամ նէ՞քէյեէ կիտէճէք-
սինիզ , տէյեու սիւալ խիթի խընդ-
մէյի՞քտար , արապա գատուտունու
գարաեարագ ։

—Իւօնտէյ սօգադընտա , Նօթր-
Տամ–տէ–Մէ–Տուլէօր քիլիսէի
գարշընընա ։

Մուսիխարէն պէյկիր սիւրտիրէ
հարէքէյէ պաշլադըգ , էնունյի
բռհատ մռատամ տը Սիմէօզ , պիր
գաչ հաֆթա մունգատտէմ , գար-
նավալըն ռօն ռալը ադշամը գըրմը-
զը էվի վիրտիկի վիզիթանըն էն ճիւ-
զի թէֆէլլուսաթընա գատալ խաթ-
րընա կէյէրէք , կռլուն նէ օլմուշ
օլտուղունու Իւրսիւլ գատընա սիւ-
ալ խիթի , վէ ֆալճը գատընըն ա-
յէվէրտէ եանմըշ օլտուղունու խա-
պէր ալընճա , մռատամ սիւչէս քէն-
տի քէնարինէ չու վիւսահազաէք խի-
մէքտէ խոի .

—Դատէր վէ թալէ նէ՞ գատալ
ղարիպ սիր , չու գատընըն իլմի
ֆէվգէլատէ օլտուղու , վէ պաշգա-
լարընը միւսթագպէլի էտրարընա վու-
դուֆու պուլունտուղու հալտէ ,
քէնարիսի իչին օլան մունխամռա-
ընը պիլէմէմիշ , վէ օ մունխամռա-
նընն տա էօնիւնիւ ալամընմըշ տըր ։
Տօղրուտու պիչարէյի աճքէօղրում ,
վէ քէնարիսի իչին տուա իտէճէյիմ ։

Պու արալըգ արապա տուրտու ,
վէ Իւրսիւլ գատընը , խանէսի գաբու-
տունա կէլմիշ օլտուպարընը կէօղ-
սիւկինէ , արապա գաբուտունու
աչըպ , իլգ տէֆա քէնարիսի աչադը
էնարի , վէ մռատամ պը Սիմէօզիւն էն-
մէսինէ եարըմ խիմէք իւղրէ , է-
յինի մէզպուրէյէ ուզաթտը , վէ
քէլամէ ադագ պիրլէ ։

—Կի՛րինիզ , մռատամ սիւչէս ,
կի՛րինիզ , տէյի , Ալլահ սիզաէն
բադի օլսուն , վէ պու կիւնքի եար-
տըրընըզընը վիւքաֆաթընը սիզէ
պահշ իլլէսին ։

Թամ պու էանատէ , եիւզիւ գա-
ղըն պիր էօրթիւ իլէ կիղլէնմիշ օլան
պիր գատըն սօգադտան կէչմէքտէ
վէ տուլ գատընըն խանէսի գարու-
տունը տօղրու իլերլէմէքտէ խոի ։

Պու գատըն մռատամ տը Սիմէօ-
զիւ կէօրտիւկինտէ , իզհարը թէ-
հայիւրլէ չէսիտէն չիւճաթ խի-
մի ։

Իւրսիւլ գատըն իլէ մռատամ տիւ-
չէս գարտունուն էշկինտէն կէչտի-
քէն սօնրա , գարու ալդատան
գարտընը ։

9.

ՅՈՒԴԱՅԻՆ

Բէբրոնի պէր կուգան էվվէլ ապշամ իւղէրի պարագաղըմըզդա, մէղպու-ըէ Իրանաէլ ասդապընը թէր-ք խաե-ըէ-ք, ալ կիճէյի կէչկինճէք խշին սըզընաճագ պէր մահճէլ արամագ նկյէթինաե իտի։

Մէղպուրէ պաս մահճէլի, չօգ խ-լէրի վարմադըզդն, Գօրն-ազ-Պուգ արմաք թահթընաա պուլունան գարանլըգ վէ աստ պէր օթէլաե պուլուպ, օթէլ սահիպինին թալե-պի իւղրե բէշինան իւճրէթինի վի-րէրէ-ք, ճիւղի պէր մէպալագ իլե իւսթ գաթաա պէր քիւչիւ-ք օտա քիրալասը։ Մէգքիւր օտանըն մա-պինեասը, էսկի պէր քէրէվէթ, պէր քիչիւ-ք մնաա, վէ պէր աստ իսկէմիէեաէն իպարէթի պուլունմագ-տա իտի։

Կալ, եալ եհուդիէ-քահէն գա-եէվլէ եօրուլմուշ օթաուզունատ, տէրհալ ուեուեագինէ էկինի գանն իլէ, հէմանաէմ մէկքիւր քէրէվ-թէ տաթլասը, ֆագաթի ֆիքրի մէշ-դուլ օթաուզա ճիհէթիլէ, մէգքիւր իւմիտի պոշա չըգաը։ Շէօյլէ քի, էվվէլ էմրաե միւսթագպել հագ-գընաա խաեաղքերաե օինաե հասըլ օլան ճէհիտ միւսահագպել սէպե-պինաէն ույդուսունու զայալ իտիպ, սոնրա տաթլի կէօզ գարագլարը գաբանաճաղը պըրտտա, օթէլ միւս-թէճհիդլէրինին խանէլէրինե տաէեի-լէրի միւնասիպէթիլե, տէրսունի խանէտե պէր չօգ չամնթա վէ կիւ-րիւլթիս հաւսուլե կէլտիկինտէն, ույդուսու զայալ պատու։

Մէգքիւր օթէլնին, տաար վէ եաւրա-լարը մէճհուլ օլան խալգը խսե, պէր թաղմ սէյհաը չակըճըլարատան, սէրսէրի տօպաշանպատան, եանքէ-սինճիլէրատէն, տիլէնճիլէրատէն վէ սայիրե վէ սայիրետէն իպարէթի օլտուզտա թագաթրատե, կիճէյնին իւշ գըսմընը չամնթա վէ կիւրիւլթիս իլե կէչիրտիկէր։ Պունդաղ տաղա տաէր-մագդըզդն թիւրքիէեր չարգըտաղ չը-ղըրաըգտարը կիպի, արաէրգատա գավկա վէ նէղտաղ տաթլի իթմէք-տէ, պաղրըչըգ չըղրըշմագտատա, վէ քիւֆիւրլէր իթմէքտաե իտիէեր։ Ծա-գաթի թէպրինճէն պաս չամնթաղաղ աղաէրգ, մնուտաթաբէն սէպէր պիւտաիրթիւն գաթի օթաունատա, վէ նալընըգ մէրգուման ուեուսուշ օ-ղան չինկեանէլէրին խըրըլթը սէտա-լէրի իշխիտիմէկե պաշտատը։

Պաս արա տաղաստէն տաաթի սէօր-տիս օլմադըէ, Բէբրոն տաթի պաշը ույդուսուտզուգատան տաղրըտաշմըշ օ-տաուզունատան, տէրսին պէր ույդու-եա տաէրտ, վէ ույդուսունատան ու-եանտըգընատա, կիւնահուզ օլմուշ իս-տի։

Բէբրոն քէրէվէթինատէն գալգագը-տան սոնրա, պէր քէնդիրե աշտ, վէ ատէյէթէն էլպիսէօնին կիյինթի, աշաղը էնտի։ Պաս եանատե սօգագ գաբուսու էշկինատ, օթէլ տահիպի պուլունմատըգե, մէղպուրէ պատնա խիխտագէն,

—Տաաթի գա՞չ սըր, տէեու սու-ատ իթտի։

—Օնա եագընտան սըր, տէեու ճէ-վապ վիրտի օթէյէմ։

—Զիեատե ուեուսուշ օլմատը-ղըմ կայն օլմուշ, տէտի գատ քէնտի քէնտինե, վէ Իրօնատէլ սօգագընա վիւթէվէճճիհէն եհուդիէկե պաշ-շատը։ Մէրգուսե պէր տաղ մէտա-ֆէ եհուդիէ-քատէն սոնրա, Իր-սիէ գատընըն խանէսինի կէօրուս։ Մէգպուրէ միւհիմէրեմ գատընըն գաբուսու էօնիւնատ օ տրա պէր տա-

բառա տուրուպ , մէգքիւր պատ-
պատան իւքի գատքն աշուղը էն-
տիլէը :

Բէբրին , մէրգումանն գատքնդատ-
տան պէրի մնատամ ար Սիմէօղ օղ-
տուղունու թանքերընճա , այն պէյ-
օղուպ , իւքի իւչ տաքմ քիւճաթի իմ-
տի , վէ քէնտի քէնտինէ վէ քէմու-
լի մէյհուսիեէթլէ չու լաֆզլարը
աէօյլէտի .

—Բէ՛ք կէճ վաղթա գալտըմ ,
չինքի մնատամ տիւշէս հէր չէյի
պէյտիկի հատաէ , դըզընը արամա-
ետա կէլմիշ տիր , Իմամ պէնիմ իչին
արթըգ լումիա գալմատը :

Ձոգտի աէրհալ պէր չիտաէթի
ապամէ իւէ մուհաէրէսի թարղընը
թէպտիլ խաէրէք .

—Խա՛յր , հէնուղ հէր լումիա
դայպ օրնատը , տէտի , պիւա մնա-
տամ տիւշէս պու էվտաէ քէնտի դը-
զընըն վիճա տինի պուլաճադ տըր ,
հալ պու քի գալպի վէ ֆիւքրի քէն-
տինտինտաէ մէվճուտա տէյիլ տիրլէր :
Ժան տինտանէ տիր վէ պու տիւնէտա
տա անըն տպղընը պաշընա կէմիրէ-
ճէք պէնտէն պաշգա քիմսէ եօղ
տուր : Էվվէթ , էվվէթ , պէն հէ-
նուղ գու վէրմէյիմ , վէ պէր գաշ
տագըգտաէ գատար օղ մուքէտ-
տէր վատիտէ տիպկէրիմէ գարանա-
ճադ , վէ օղ պիւյուք գատըն էյլէ-
րինի պիրի պիրինէ պիմիչտիրէրէք ,
պէնիմ եարտըմընը իսթիրհամ էյ-
լէեէճէք տիր :

Պունուն իւպէրինէ կաղ , պաշգա
հիչ պէր չէյ տիւշինմէեէրէք վէ
թէրէտտիւտ տանի իմմէեէրէք ,
տէրհալ Իւրտիւ գատքըն խանէ-
ա գարաուտունա վատըղ օղտու , վէ
տուղ գատքընը գարամըշ օղտուղու
գարաուտու աչըգ , տուրէքմի գատի-
տէ իչէրի կիրտի , վէ չու խու-
տարատան տօղտըղ իմէաճճիւադէ
գալտըղ :

Շէօյլէ քի տիւշէս իւէ Իւրտիւղ գա-
տըն էտալընըղճա տլի գաթքըն իւքին-
ճի օտատընտա պուլունուպ , Բէբրին ,
մնատամ ար Սիմէօղլուն տիմատընտա
հէմէճանը չէտիա կէօրէճէկինի մէ-
մուղ իմմէքտաէ իւքէն , անճագ-
թէտճիւպ էտերինտէն պաշգա պէր
էտեր կէօրէմէտի : Պիւտքա տուղ գա-
տըն ադիմ վէ մուքէտտեր պէր իղ-
թիրտադ վէ հէմէճան իչինտէ կէօրիս-
լուպ , հէօնկիւր հէօնկիւր տպղա-
մնադտա , վէ շիւպհէտիղ մնատամ
տիւշէս տէ մէզպուրէքլի պաղը թէս-
լիճէթպախշ սէօյլէր իւէ թէտէլի
իմմէկէ չայըշմադտա խոլ :

Պաղթէմէն Իւրտիւղ գատըն կուս-
լա տօղրու տէճնիպ ,

—Սիղ կէօրտիւնիւ՞զ մու , վէ նէ՞-
ըէտէ օրտուղունու պունա տէօյլէտէ-
պիլի՞ըմիսինիզ , տէտի , ա՛հ , էկէր
պիլիրսէնիզ , տէօյլէ՛յինիզ . . . ու-
զուն մուտտէթ պէնի եօրմանը-
նըզ . . . Ալահ աշգընա օլսուն , մէր-
համէթ խոլն , ճէվապ վիրին :

—Բի՛մնէն պահա խոխեօրտա-
նուղ , մնատամ , տէեա տիւաղ իմ-
տի Բէբրին , պէօյլէ պէր գարիպ պի-
ւալտէն տօղտըղ հայրէթտէ գալա-
րտադ :

—Տիչտըր չէգտըղմատա պու ըտատա
պու լունմադտա իւքէն , կէլտիկիմտէ
պուլմադընչ օրտուղտամ տէկիս լու ,
պիչտրէ , վէ մէճնունէ գէզտան
պահա խոխեօրտամ :

Բէբրին պու խապէրի ալընճա տար-
պըտը , դիրա ժան պու տուրքէթլէ
եէնիտէն զայպ օրմուղ տիմէ՛ք օ-
տուղունտան , պու քէրըճ հէր իւ-
լա մնհվ օրմուղ խոլ , վէ պէօյլէ պէր
ֆէլա-քէթ գարշըտընտա , տիւշէս
նէ եարատադընը պիլմէյիկ , պիւ-
քինէթի հալ իչինտէ տուրտուեօր

խաի ։ Տիւէք տիր քի մէպպուրէ , պիր ուղ էվվէլ գլուքնըն , Իւսիւլ գաաքնըն էվինաէ պուլունմասըն- ան խապէրտար աէյիվ խաի , ֆա- գաթ նա՞սըլ օղուպտա չիմնի քէն- ափի պու էվաէ պուլունուեօր խաի, վէ օրաեա նէ՞ եաբմսեա կէլմիշ ֆաի ։

Ինչէք կուլ պու սիւալէրի պիր գա՛ աէֆա քէնաի քէնաինէ ֆա- ափ , վէ պունլար քէնափինէ անդա- չըմազ էորար դապլընաէն կէօ- րինիւպ , դաեէթ ճիտաի սորբէթ- աէ ,

—Աճապա ազըմ գարըչըեօ՞ր սիւ , ճապա պէ՞ն աէ մի ափքանէ օլաեօրսմ , աէափ քէնաի քէնաինէ ։

—Եա՛հու՛ , պանա ճէվապ վի՞ր- մէհէճքափսինիզ , աէեու աէվամ իթաի սու՛լ գաաքն հէյնան հիս- աէթլէ ։

—Սիզէ նա՞սըլ ճէվապ վիրէյիմ՛ , մաաամ՛ , աէափ կուլ , չիւնքի նէ՛ պիր չէյ պիլիրիմ՛ , վէ նէ՛ աէ պիր չէյ կէօրմիսիմ ։ Սիզին պանա աէօյլէ- սիկինիզ պէնճէ մէճհուլ սաոր ։

—Էօյլէ իսէ , պէնաէն նէ՞ իսթէ- նօրսունուզ ։

—Մա՛տամ , պէն սիզին հիւր- մէթիմ վէ մէրհամէթիմ պիր գաաքն օլաուղունուզու պիլիպ , վէ պէնաէ գաեէթ ֆագիր վէ սէֆիլօլաուղու- աան , հէր կիւն սիզէ միւրաճաաթ իսէն ֆուգարա վէ պիչարէկեան միսիլու , սիզէ միւրաճաաթ իթմիմ ։

Տէրհալ սուլ գաաքնըն չէհրէմի պիր լէթաֆէթի վէ խայրխահլըգ էսէրի քէսպ իսիպ , վէ քէլամա ա- պա՛ղէ ,

—Աղիզիմ գաաքն , աէափ , սիզին իլէ սէրթճէ մուաամէլէ իթմիճիմէ աֆվ պուեուրուն , չիւնքի պիչիւք պիր սէրսիմ օլաուղունաան , ազ- ըմ պաչըմա սէյիվ սիր ։ Պունու նազարը իթինաեա ալաբազ , աֆ- վընըզը իսթիրհամ կյլէրիմ ։

Ա՛յնի վազըթաա Իւսիւլ գաաքն Բէրլինին ավուճունա պիր ադէթ սը- գըշարըրը , վէ Բէրլին իսէ , մէզ- պուրէ հիւրմէթլու գաաքնա խի- թապէն ,

—Ա՛հ , մաաամ՛ , աէափ , պէնիմ սիզէ աֆվ իսէճէք հիչ պիր սէ- պէպիմ եօգ սուր , վէ էկէրչի սի- զին սէրսինիզէ սէրմաեն պուլմազ իզրէ սիզէ եարարմ իսէպլիլուսէմ , մէճպուրունէն պու եարարըմը իթմէկէկ հազըրըմ ։ Անլաեըչըմ , էվինիզէն պիր ազ էվվէլ կէնճ վէ մէճնունէ պիր գըզ գաչմըշ . . . իսոի , էկէր իսթէր իսէնիզ , մէզպուրէյի պրա- մաագ խուսուսունաա սիզէ եարարմ իսէ յիմ ։ Պէն տայիմա տօլաչըրըմ , վէ էօնիւմիւզ Բարիսաէ կէզմէ քլէ կէչիրիրիմ ։ Իհթիմալ սիր քի սիզէ եարարմըմ օլապիլիր ։ Մէօյլէ յինիչ , սիզէ եարարմ իթմէ քլիկիմի գա- պուլ իսէ՞ր միսինիզ ։

—Էվվէթ , գաապալ իսէրիմ , աէ- եու ճէվապ վիրաի չէհաէն Իւր- սիւլ գաաքն , հաթթա չու կիւզէլ թաաավվուսունուզաան տօլայը ճէ- նաապը Հապէշ թէպէրրիս գէաթը- նը թէմէննի իսէրիմ ։ Սիլ պէնիմ իթաիկիմ ֆէնալըգա մուգաապիլ կյն- վը իսիեօրսունուզ ։

Կուլան չու հալէ քէթի քէ ուս- թաճա իսի ։ Շէօյլէ քի պիր թա- րաֆտան ժան պուլունաուղունաա , մէզպուրէնին կիրճէ քէ օլաուղու- կանէնէ քէնաիսինին տաիի կիրմէ- սի իչին էլաէ պիր ըուհաաթ թէ- ատիւ իթմէքաէ , վէ տիկկէր թա- րաֆտան տաիի մաաամ՛ սը Սի- մէօղլուն պու սուբէթլէ ֆինքլինը աչմագտաա իսի ։

Հէր նէ հալ իսէ , մէզպուրէ չու- վէճհ լուէ լուսվէյի մագալ կյնէսի-

—Երանի խըզմէթիմի իճրանէ պաչաեաճաղըմ՝ լաքին քէնաիսի-նէ թէհաասիւֆ իլթիմիսինէ, քէնաիսինի թանըեապիլմէ քլիկիմ իչլին, քիսմէթինի թարիֆ իսթինիզ։

—Էվվէթ, էվվէթ, պու տէտիկինիզ ճօղրու սուբ, տէտի սուզ գաաբն, վէ մուսախասէն ծանըն դաեէթ ճօղրուճա վէ թոֆթիլլիճէ քիսմէթինի, իսթիրընա չէլտիկի մէրթէպէ թարիֆ իլթի։ Բէրին, իւրսիւզ գաաբնըն իֆաասաթընը տինչէտիկի զէման, սիպպոմթէչէ տիւչէսէ պաղմաղաա իսի իսէ սէ, մէզպուրէ գաաբնըն հիչ պիր սէֆա տիթրէհիկինի կէօրմէտի։ Զիւնքի, տիւնեաաա սիեահ կէօղիւ վէ սիեահ վէ ուզուն սաչը նինչէ պէհաղ վէ հիւճ՛ը դըղլար պուլունտուղու կիպի, մէզպուրէ պէհաղոխի դըղճըղաղ իլէ Բէկիճանըն մուխլուս զէվճէսի պէ յինիաէ նէ՞ միեանաէպէմ օղապիլիր իսի։ Հաաբըը մուտամ տիւչէս, քէնաի սաբը դըղընը տօղա թանըեամաեօր իսի։

—Էվվէթ, էվվէթ, տէտի Բէբրին քէնաի քէնաինէ վէ գամի սուբրէմէտ, պու թէհաասիւֆ հալընըզ պաճի գաւվէթիլլէ վուղու պուլաճագ տըր, զիրա մուտամ սը Սիմէօղլուն հիչ պիր չէյտէն մանիւմաթը եօգ տուր։

Իւրսիւզ գաաբն, կէնճ դըղըն եիւզինինէն վէ պօհտունուն իմանիֆինի իլթիմքաէն ոճղու, էլպիսէնինի տաճի մուֆտաաղէն իմանիֆ իլթի։ Պաաէհու Կալ, տիւչէտէն տաճի իչի ալմուն ալըպ, ճահաբինեաթընա պաչաեաճաղընը թէքրար, վէ դըղը պուլաուպունտա կէմիրէճիկինի վաա խէյրէք, մունհալի մէզքիւրտէն մունֆարադի լլէէմի։

Մաաամմոիւչէս վէ Իւրսիւզ գաաբն պէհէք քրար հալընըզ գալըզ ղալըբընաա, Իւրսիւզ գաաբն եէնիտէն հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաչլաաը, վէ մաաամ ար Սիմէօղ, գաաբընը մէզպուրուն չու հալինի կէօրմէիւկիւնաէ,

—Սիղ պու գըզը զիեաաէճէ՞ մի սէվէր իսինիզ, սէեու սիեալ իլթի։

—Հէր զայիֆ օլանը, մէչաղգաթի չէ քէնի, վէ պանա միհմաճ պուլունանը նաասլ սէվէր իսէմ, անը տաճի էօյլէ սէվմէ քաէ իսիմ։ Հաթիմա, մուտամ՝ անը տահա զիեաաէ սէվմէ քաէ իսիմ; վէ պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր իսի քի, էկէր Հաղգ Թէալա հազրէթլէրի, պանա մէրհաւմ մէ սէվիւլիւլ զէվճիսինէն պիր զըղ եվլաա իհսան իլթմիշ օլսա իսի, անը տաճի պու սէրէճէճ սէվմէճէ քիսիմ։

—Ֆագաթի իհթիմալ տիր քի, մէզպուրէ եինէ տաճէթի իսէճէք տիր։

Տուլ գաաբն, տահզունէն վէ միեքաաէրէն պաչընը տալլաեարագ,

—Օհ, խա՛յր, մուտամ տիւչէս, տէտի, մէզպուրէ տրթըգ տաճէթի իլթմէհէճէք տիր։ Պու խուսուսա պէնիմ տալա էմնիյէթիմ եօգ տուր, վէ պուրատան չիմուն տիշընըը չըգմըշ օլան ֆագիրէ գաաբն հէր նէ ետըսա, քէնաիսինի պուլանուեաճագ տըր։ Բարիս պիւյիւք պիր չէհիր տիր, վէ հէր կիւն սօղագլարընատան բէք չօգ գալապալըգ կէչէր... Ա՛հ, աճապա պու կիւնահընը զըղճըղաղըն հալի նի՞ճէ օլաճագ տըր։ Պու ճիհէթի խաթրըմա կէտիքճէ, իւղերիմէ տիթրէթմէք կէմիեօր։ Պիչարէ նէ՛ էքմէք խամէնէպիլէճէք, վէ նէ՛ սէ զըղընահաճագ պիր մահէլլ պուլապիլէճէք տիր... վէ պու հալտէ, էկէրչի պաչընա տահա ֆէնա պիր ֆէլաքէթի կէլմէղ իսէ, ահլըգտան, սօ-

զուգան, վէ սէֆալէթտէն էօլ-
ճէք տիր։ Վա՜հ, պիչարէ դըզճը-
զազ, մատամ ախշէա սաեէսինտէ
մէսուտ օլաճագ խքէն, պիւսպիւ-
թիւն սէֆիլ օլուռ։ Պանա էօյլէ
կէօրիւնիւօր քի, տրմըզ պէն քէն-
տի քէնտիմի ատա թէսէլլի խատմ-
եէճէյիմ։

Իւրմիւզ գաաբն պռւ սէօզլէրի
սէօյլէմիքտէն ոճնըռ, թէքրար
հէճնկիւս հէճնկիւր աղրամաճա պաշ-
լատը։

Մատամ ոը Սիմէօզ, Իւրմիւզ
գաաբնըն հադգը օլռուզունու ան-
լաճօր խտի խսէ ատ, պռւ ճիւմլէ խ-
լէ տախի քէնտիսինի պազը կիւնա
թէսէլլի իմմէկ չալըշտը, ֆագաթ
մուսաֆֆադ օլմամըշտը, մէպապէ
ֆազլիէ գաաբնա պիր տօղռ քէստ
լէ կիւանէթէն ազչէ վիրտի բաէն
ոճնըռ, քէնտի խառնէսինէ տօղռռ
միմթազճիհ օլռու։

Պռւ սըրռատա օգուճանդըրդը,
տաւլ գաաբնըն Սիմէօզ ֆամիլիա-
ոը խռնէսինէ կիմմէկ իւզրէ, Ի-
րմճանէտ ռօզ պազընատա վազը քէնտի
քիչիւճ խռնէսինի թէրք իմմիք-
աէն ոճնըռ, մէզքիւր քիչիւք էվ-
տէ վազռռ պռյան հայէտիը պիր-
տիմէմ բրիկիմիզ էլղէմիյ էյիմտէն տիր։

Էմմէ էմռտէ հէր շէյ մինվէրի
լաճըգընատա ճէրէհան խռսէ, ժագ-
լէն պիւյիւք դօլմատուռ ատնատա-
էէնին էռնընատա վազը քէնտի ա-
չագ իսկէմիէսինտէ օթռտռճ չօ-
տուռռ, մէ հայիզ պռյռնատատը
ֆէվգէլատե էճճիյէթտէն տօյլը
զռհէթ մագրռռ կէօրիւնմիյիկիւ
հալտէ, կէրմիհէթիէ էօրկիսինիւ
իշկէմէքտէ, մէ ոռա ոբրռ ոռմի
կէօզլէրինի ժռնատա տօղռռ պազռբ-
մադատա խռ։ ժռն խսէ, պռյ ռ-
բռալըգ, զռնն խէբռին քի ժագլի-
նին օրատա պռյռնմռռլռնատ պռ-
լէ պիհատպէր օռուզ, տռյռ դըմըլ-
ատնմագռզըն տուբռնագատա խռ։

Զօճուգ թէսրիճէն չալըշմագատ
մէ մէզքիւր տուռուգատ օռռնըզ,
էօրկիւ իւնէլէրինի գալըռռռ, մ
պատէհու բռզալ մէ եօրթռ կիւն-
լէրի, Նօթը–Տռմ–ռտէ–Մէ–Տուլէօր
քիւիսէսինատէ տինդէյիպ, կէրէք
նալմէսինի մէ կէրէք լուգէթլէրինի
թէքմիլէն ֆիքրինատէ հբգզ լիմմիշ
օրատռռ պազը պէսթէլէրի ինճէ-
ճիք սէտատըռռա օգուճատա պաշ-
լատը։

Պռւ հէնդէսատէ ժռն վազիէթթի-
նի թէպաիլ պիրլէ, քիչիք գըզըն
թռռտաֆընատ սէճռմիչ իտի։ Պիչա-
րէ գըզ, օգուռռն պէսթէլէրատէն
խռշռնատռռգ, տրմըզմէքտէ իտի։
ժագլէն խսէ, րէֆիգ էսինէն ագ իտա-
նէ պագըշընատո մէ տօտատգա-
րընատա միշռհէսատէ օլռռնռ թէ-
պէսթիմռռէն թէչմիգ օլռռնատագ,
լէքի լուշ սէֆռա պազը սէօզլէր իրատ
իմատի, ֆագաթ Իւրմիւզ գաաբն
թռռտաֆընատ էմմէզճէ պէտռռ ի-
տիմիշ օլռռտռռ իւզրէ, հիշ պիր
ճէվապ ռլռմատռըզընատո, խռռատ
իմմէսէրէք, քէնտի կիւզէլ նռռ-
մէրինէ սէվռմ իյլէտի։

Ինթիմռռ տիր քի, էկէր պիր հռ-
տիճէ վազռռ պռյռտագ, օրթռռը-
զը պիւյիւք իմճէն ատի իւռթ իմմիշ
օրմատռ իտի, տաւլ գաաբն տիճէ-
թինատէ, հէր շէյի հալը տատգընը-
տռռ պռյռռճագ իտի։ Ճռռրռռը
տիր դռմէթ չայռռռ տըր քի, հէմռռ
հէր վազըմ, էն մռճհիմմ վազռռ-
լատ, պիր թագըմ տռռի սէպէթլէր-
տէն նէչէմ իտէրլէր։

Ճէօզլէ քի, պիրտէն պիրէ պիր
տայ Ֆրռռռռգ մրռֆռռհֆրգ տռ-
քի մուդիռռ իյի կէչմէքտէ օլռռ-

ղունաան , պունուն սէսինի ալբը ալ-
մազ , ծաղլին , օթուրտուղու եէր-
տէն սբչրատը , վէ էօրկիւսիւնիւ
եէրէ պըրագըպ , բէնչիրէնէ գօշ-
տու , Լաքին թէէսիւճ գուռնուբ
քի , պու բէնչիրէ պաղչէնէ նազըր
պուլունմագտա իսի :

Զօճուգ , պուլունտուղու տատլը ,
վէ քէնտի էմրի նէգարէթինէ իհտ-
լէ իսլիհչ օլան ալիմանէյի թէրք
իթթիֆագէն էվվել , պիր միւտաէթ
թէրէտտիւտտաէ գալտը , վէ լաքին
միւզիգանըն սէսի կիթաիքճէ նագ-
լաչմագտա օլտուղու ճիհէթլէ , որ-
թըզ տաճտանտընըգ , հէման օ-
տտաան տիչարը ֆըրլատը , վէ ա-
գագ գարտուտունու ախարագ , նէ-
ֆէսի քէսիլմիչ օլտուղու , վէ միւ-
զիգա սէսլիյէ բարլագ իւնիֆօրմա-
լը ասքէրլէրին եիւրիւճիւչլէրին-
սէն , հէր չէյի ունութմուչ իտուկի
թագաիրատ , քէնտիյի պիր սէր-
եաաը սէսէրթէթ իչինէ զանն իթ-
տի , վէ ապլը տախի պաչքնտան
ղայրդ օլտու :

Մէղբիր ապդ հալէտա եօրունտ
տէվամ իթթիֆագէ օլուգ , իտրիչ-
տան տախի պիր իտյլի ճէմի զաֆիր
եան թատաֆլարընտան եիւրիւմէք-
տէ , վէ միւզիգանըն սէսի իսէ ,
թէաիրճէն նատպէտիտ օլմագտա
իսի :

Շիւպհէսիզ ծաղլին էվէ կիրչ-
ճէք իսի իսէ տէ , օ արալըգ քէն-
տիսինին մէրթէպ վէ օեուն արդա-
տտաշլարը օլան մահկըմէնին քիւչի-
գըկլարընտան իւչ տէօրթ նէֆէր ,
մահէլլի մէզդուրտան գօշարագ
կէլմէ քէտ պուլունտուդ յարընտան ,
ծաղլինէ իսիմտագէն ,

— Հայ՛տէ , սէն տէ պիզիմ իլէ
կէլ , պիզ միւզիգայը տինլէմէնէ
կիտիեօրուզ , լաքին չարտագ կէլ
քի եէթիչէլիմ տէ՛լի պադրըչարլար

Զօճուգ գըմըլտանմահարագ տուր-
տու , պիրա , վագտա տիկկը չօ-
ճուգլարա քիֆայագսիզ իթմէ քէլիք
արդուտու չիտաէթմէյէ քէնտիսինի
մահրիւք իթմէքճէ իտի իսէ տէ ,
վիճտանը մէզդուրէ՛յի թէվգըֆ յա-
լէմէքճէ իտի :

Օլ վագըթ , միւզիգանըն արդա-
սընտան գօշմագտա պուլունան չօ-
ճուգլարան պիրի միւրիւտէն այ-
ըրըլարագ , ծաղլինին եանընտա կէլ-
սի , վէ մէրդումէնին էլինտէն չէ-
քէրէք , « հայտէ կէլ » տէ՛լի իս-
լորէ պաչլատը :

Պու պագաճ գարչը տատմադ իչ-
չին ֆէվգէլատէ պիր գուվվէթի լա-
զըմ իտի , հալ պու քի չօճուգտան
իւղերինճէ պու գուվվէթի օլմագը-
զընտան , ուզուն միւտաէթի իտրար
իտէմէտի , վէ վազիֆէսինի պիւս-
պիւթիւն ունուտտուրագ , քէնտիսի
տէ գօշմտտա , վէ ծրանարզ մէք-
թահֆըզ տասքըն ալայընըն արդա-
սընտան վէ եանտարընտան կիթմէ-
տէ օլան պիր սիրրիւ խապդ իյէ
պիրլիքտէ եիւրիւմէկէ պաչլատը :

Ծաղլին օլ տէրէճէ թէլաշ իչ-
չինէ իտի քի , կիթտիկկի սբրատտա ,
տէօնիւպ արդտասընտա պիրէ պագա-
մատը , վէ պինատպէրին իտանէ գա-
բուտունու աչբդ պրագաբզընը , վէ
ծանըն , դարտունուն տուղընտա ա-
եագտա վէ միւթէհայյիր պիր հալ-
տէ տուրմագտա օլտուղունու կէօ-
րէմէտի :

Թագրիպա պիր չարեէ՛ք սոնրա ,
մէղբիւր տասքեր ալտեր իլէ միւզի-
գա վէ խալդ խայլի եիրագլանմիչ
իլքէն , ծաղլին , վազիֆէսինէ գու-
սուր իթմիչ օլմասընտան տօրայը
պիր տէրէճէ մահճուպ օլտուղու
թագտիրատ , ավելթի իթտի :

Հալ պու քի ծանը պատմատաբ-
ղընտա , թէսճճիւպիս ֆէվգէլատէ

ազիմ ըլաւ պա կիպի, ան հչէմ վէ թէ լաչը աա խայլիճէ պիւլիւք ըլաւ։ Պա հալաէ զէվալը չօճաւգ կէօղէրինէ պիլէ ինանմաըղընաան, էվին աէօրմ թաւաֆքընը ըլաւաք, վէ պիտաէֆամ ազլաեաւգաւգ մէճնաւնէ գըղը չըղըրալը խալ ան, թաւպիտմիլէ հիչ պիր ճէվապ ալամմալը։

Պունաան իւզէրինէ ժագլինի պիր ան հչէմ տիր խոթիւա խոխ, պիր ճինաանէմ իչէմիչ տիր կիպի գօրգմաէա պաչլաալը, վէ տիմանէնին պայպընաան տօլայը քէնախի մէ-տալ օլաւ պ, պունաան պէօյլէ տաւլ գաաբընը հաւզուլաունա չըգամաեաճաղընը քէնալ քէնալինէ իւյրար լայէալ։

Մաւախաարէն, աէրհալ քէնալ վալիաէալ նէգաինէ կիտիպ, վաւգայ հալի հիքեաեէ իմալ, վէ ածնա տիմիրէէրէք վէ տպը պաչընաա օմճաեաւգաւգ, գաւանըղգ պիր օտաան կիւալ, վէ մէգքիւր օտաան տօլա տիչալը չըգ մամալ ըղը ֆիւրինէ գ օյաաւ,

10

ՆՕՓՐԸ–ՏՕՄ ՔԷՕՐԻՒՍԻՒ

Տաճաա բէյգամպէրինն տանիմաւրաւ, Սաւլնամ հիւքմտարընը հիտաէթինի թէակին իմտիկի զէմանը գաաճմանէն պէրի պիր, միւզիգա-նընն հէր վագըմ տիմանէլէը լւզէրինէ հնանի թէէսալի կէօրիւտիւկիւ լագամ օլաւնմաչ պիր վաւգաամ տըր։ Հալէա պա կիւնքի կիւն պիւէ, պագը թիմարհանէլէրաէ մահիւր թաագիպլէր միւզիգա իւէ տիմանէլէը իւզէրինաէ իճրայի թէէսալը լաէրլէր, վէ չօգ տէֆա տա-լամ մաւվաֆֆագ օլաւրլար։ Շաւ հալաէ էօյլէ զանն օլաւնաւ քի, զայագըղ օլան պիչարէլէը ահէնքի աէաատան պիր մանէա չըգարըրլար, ոչ միւզիգա նօմալարընըն լիսանըննը անլարըլար։

Թէւաաա, միւզիգանըն տիմանէլէրի ճէլգ իմտիկի, վէ չօգ տէֆա պաչգա չամանմալալաան տգըլըրը զայ օլմաւչ օլան պիչարէլէը հիտաէթէնախքէրի հալաէ, միւզիգա տէօնտէն միւլայիմէմ քէնգ իմանիքէրի ատա ինքլաւ օլաւնմագ պիր մնատէ տիր։

Նաագլ քի ժագլին, ազգագ գաբաաունա պօչնագ իւզրէ, ժանընը օտաաբնաան տիչալը չըգարըղընաա, ժան, պիքը իմտիկիմիգ գաւմիէ քի ճաղիպէէ իմանմալաաւ, վէ նաաճաա գօյմաագ պաչ ատնատաէնին-տէն գալգագ, տհէմմէ տհէմմէ տաքմմալ իւէ քիչմիք գըղընն արգաաղընաան կիմմալ, վէ միւզիգա-նընն տէալէրի գ ալագընաա պիեատէ նագ լաչագըգճա, լէհճէնինէ պիր մնհգաճմչէմ էաէրի հաւտալէ կէլմէքաէ իմալ։

Շաւ գ տատար քի ժագլին, ազգագ գաբաաունա էչիկինաէն պլըգմաճէրնճա, քէնախի տէ օյաէտ կիմմէմալ, վէ անճագ մէգագաըէ գըղընն, արգ տատաչլաըրընաան իւցֆագ օլաւնագ, ազգագ գ տաբաաունա էչիկինի թէք իմմէմալ իւզէրինէ, ժան ազգագ էօնիւնէ վաագլ օլաւա, վէ պիր գաչ տագըգա գ տատար գըմբըտանմաեատագ, վէ տպլմնա միւզիգանըն տէօնմի տինէէնէրէք, միւթէհչիրը պիր հալաէ տատրտաւգաան ազնըա, նիհայէմ չաւ միւզիգաեր եագընաան տինէէմէք արգաաղլէ, տաւլ գ տաբընըն խանէօնտէն միւեֆագաամ իմտալ, վէ մաքինաաւրի պիր թագրգտա ժագլինին գայգ օլ-

տուզու խոտաֆատան կիմմէկէ պաշ-
լատը : Անճատ մէղպուրէ եաւաշ
եիւրիւմէ քաէ օլուզու ճիհէմլէ ,
միզիգանըն սէպէրլի ուզագլանա-
րատ իչիակլմէզ օլաւ , վէ խո-
պիաթլըլէ քէնաւինէ ըէհապլիք
իաէճէք հիչ պիր չէյ գալմասը :

Օլ վագըթ գալըշըլնա չէգան
իլք ասգարա կիլսաք , վէ ասլա ֆի-
լար նիհէմլինաէ պուլունմասըղը
հալաէ , խայլիճէ գամը մէսաֆէ
իիմաք :

Ժան եօլաա եիւրիւքէն կէօղէ-
րինի աշադը ակքմիչ օլուզ , պա-
դըշշնատան խաէ , եօլունու չաշըլմըչ
օլաուզու անղաշըլմաեօր իաք : Էլ-
պիսէսինէ կէլինճէ , պու տաս քէօյ-
լու գըզլարը էլպիսէսի օլուզ , նիւ-
րիւեիւշու աէ տադին վէ միհնիա-
զամ օլմապլէ , հապդընտա ախը-
գամը ումումիւէյլի տաւէմ իաէ-
ճէք հալ ու հարէքէթ եօգ իաք :
Պէօյլէճէ պու պիչաէ գըշ , չիմ-
սէնին ախգամընը ճէլզ իիմէ-
եէրէք , պիր խայլի գադապաշըղը
վէ չամանիմալը մինհէլէրտէն կէչաք :

Ժան տատիայրճա եօլունա աէ-
վամ իիմաք , վէ եաղընըղ քէյֆի լը-
ճապլնճա , եօլունու իէ պաիլ իաէ-
րէք , պաղէն տաղ վէ պաղէն ոօղ
խոտաֆատան կիմմէքաէ , վէ գադ-
չըբնա պիր մինի չէզմատըգճա ,
տօղուս եօլատն չաշմանմագտաս իաք :
Պիր արաըգ պու պէտադաիի գըզ-
ճըզագ , հէմատն Բարխին խաբիճինէ ,
վէ օղ դէմատն զայրի մէսքիսն օլատն
ըրիսիըմմալը լուզերինէ վատըղ օլմուշ
օլտուզու հալաէ , ֆէվգէլատաէ եօղ-
կօնդատ հիտա իտէրէք տատրմաեա
մէճագտը օլտաս : Մէրգումէնին
տատրատուզու մինհէլլէէն իլքի իւշ
տատմ ուզագտաս , Յօսէֆ–Սէն–Վիք-
տօր ոօղաղընըն ալթ խոտաֆը
մէվճուտա օլուզ , էկէրչի Ժան մէղ-
քիւր ոօգաղա կիլսաէ իտի , Սիմէօղ
ֆամիլեատը խանէսինէ վատըղ օլա-
պիլիը իտի : Լաքին հայրըֆ քի ,
պիչատէ դըղճըլաղ , մէղքիւր տիւք
սիլսիլէսի խանէսինին պիւյիւք գա-
բատունուն իմտ գարշըսընատա պուս-
լունատ իտի պիլէ , էճատաբընէն գօ-
նաղընը խանքեատինճատագ , վէ վա-
լնաէսինին պուսէլէրինի սէրխոմքը
իաէմէեէրէք կէչիպ կիտաէճէք իտի :

Կէնճ գըղ , գալտըրըմ եօլունու
պուագըպ , եօլուն ատրք օլան քէ-
նարլարընա էնատ . մինհէլլի մէղ-
քիւրատ պիւյիւք ատաճ քէօքլէրի
պատունմապլէ , պու տաճլատրատան
պիրիհինին իւզէրինէ օհատրատաս , վէ
սիրատ քլէրինի սիպլէրի իւզէրինէ
տատեաիըգ , պաշընը տաիսի իւքի էյ-
լէրի իչինէ ալտը , վէ տօնդա կէօղ-
լէրինի , տեագլարը պիրընտա ճէ-
րէեատ իիմէքաէ օլան քիւչիւք պիր
ըրմատա տօղուս չէվիրատ , վէ պիր
նէվի ատատչուգլուղա տիւչտը օ-
տաս քի , նէ՛ ույգունա վէ նէ՛ տա-
եատնըգլըղտա պէնգէ եօր իտի :

Պէօյլէճէ պիր խայլի վագըթ տա-
հա կէչատ , վէ կինճէ գ տլտանըլըղը
պատմադ իւզրէ իւքէն , Ժան տատագա
դալգաբ : Մէղպուրէ , վագտաս ար-
կընդ եօրկունլու գ հիտա իիմէեօր ի-
տի իսէ տէ , գալնընըն տճլըընը
հիտա իիմէկէ պաշլատը :

Բարխա , էօյլէ պիր չէհիր տիր քի ,
սէֆալէթի վէ գարուրէթի բէք չօգ
օլմատըլտա պէրտաքէր , չէֆգաթ տա
մէրհամէթի տէ տատա էքսիք տէյիլ
տիր , վէ վագտաս էօմիւնինէն իմ-
թիհատաը իչին պիր քարչա էքմէկէ
միհնիտճ օլտան , մէղքիւր պիր
քարչա էքմէք իիմտ օլտնատր իսէ
տէ , չու գատատր քի , մէղքիւր տա-
տատպայը տրմագ իչին , էլ ուգամ-
մատգ լազըմ տըր :

Հալատս քի մինհէմիւմիւղ օլուս-

պու խաղբէ , ծան էն ճիւղի ըէճապը պիլէ պէեան իմմէքլիկէ միւղիմէ-տիլբ օմանբապ , էօմբիւն իհմիւեա-ճաթբընըն տաիսի քէնաիսինճէ խամի եօգ խի , նասըլ քի շու էանատէ տաիսի պիր սըղընթը հիսա իմմէք-ատ խի տամնա , պու սըղընթըընըն նէտէն նէչէիի իմմիկինի , վէ պու սըղընթըյը կէչիմէք իչին նէ լա-ղըմ օլատուընու պիվմէմ-քատ խիս :

Հէր նէ հալ իսէ , կէնճ գըղ թէքրար եօլունա տէվամ իմմիկէ պաշլաթը , լաքին տատգարընատա տաիսի պիր տէրմանսըղըգ օլատ-դունատան , կիւճ իլէ եիւրիւնէպկ-մէքատ խի :

Գարանլըգ պատաթը վէման , Սէն նէհրի տէ պիր տիւման իլէ պա-յանաթ , վէ մէգքիւր տիւման տէպէ-պինատէն ոօդադլարընն օրթատընատա թատիղ իտիմիշ օրան կադ ֆէներ-լէրինին ըշըգլարըյա , էվիրատ-քի այաքնըգլարըն գիւատը պայպ օ-մանպատա , վէ պայնադատա օրան պա-ղարըճիարը թէնիվիր խյլէմէմ-քատ խ-ատի : Եօլատա կիտիպ կէչինիր խատ , պարանլըգ վէ տիւման ատպէպին-տէն պիրի պիրլէրինի կէ օրամէնէրէ-ք եվ կատիկերլէրինէ չարբըճմադատա , վէ պու օրրատատա պիր թադըմ քիւֆիւր վէ հադարէմլէյը իմմէքատ խոս-լէր : Պիր թադըմ արատպա խըղմէմ-քեատլարը տատ , էլլէրինատ մէչալե-լէր օլատուդ , վէ « վա՛րատա » տէյի պաղըրդըգլարը հալտէ , կիճ գալ-մըշ օրան պադը արատպալարըն էօն-լէրինատ պ օչմադատա , հալպուբի ա-բատպաճքըտը քիմնէյի չէյնէմէմէ-ք իչին , պէյկերլերի միւմքին մէրթէ-պէ ատէնթէ ահէտթէ ևիւրիւմէք-տէ խիլէր :

Պու հէնգամատէ ծան , նալընըգ ատիմանէլէրին հիսա իմմէլէրինէ մախատա օլարագ , մինեէտաբգ պիր գօլգու հիսա կյէմէքատ խի : Պաղթեվէն մէզպաւբէնին էթրա-ֆընատա պիտիւք պիր տուղուդ հա-պըլ օլապ , կէօրմէքատ օլատուդ ճիւպիճէ այաքնըգդ տատ պիւտպիւ-թիւն գայպ օլատ , վէ անքն եէրին-նէ էթրաֆընը ադիմ պիր գարան-լըգ իհամա իմմի : Մէրգամէ պու ալալըգ Նօթը-Տամքն վասի մէ յատա-նընա կէվիշ խի :

Կէնճ գըղ տաւրմատա ճէտարէթ խաէմէտիկինատէն , տապիմա իլէրու-լէմէքատ խի : Պու վէճճ իլէ Նօթը-Տամ նամ ուրս քիվիէնին , մաղա-րա տաղը կիպի աչըգ օրան պիտիւք գաբուատունա վատբ օլարագ , պու-նաէն գատէմէլէրինատէն կէչմի , վէ քիվիէնին գաբալը օրան գաբու-ատնա չարբըճմադըյա , քէնատի թատթամանբպ , աէօչէմէ թագղարըն-ատն պիրինինին իւպէրինէ տիւշմի-վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղատա-րագ , օրատա չէօմէկիպ օթատ-ատ :

Թէարիճէն մէրգատմէնին կէօգ եաշլարը ագալաբ , ատ ու էնինէրի թիւքէնատ , վէ դալգինի թատիղ իմմէքատ օրան հէնէճան ու իզա-րատը ատ ղատիղ օլատ , վէ ատյդ-իլէ պիրճիքատ իւպէրինէ պիր ու-եաշտագ կէնիպ , չօճուդ կիպի ուեատմատա պաշլաթը :

Լաքին ատաթ , ագ չամքն ծն պի-րի մուրատաբ չամնթատքնատան , ծատ պիրատէն պիրէ ուեատնագագ , վի-ճուատինի եէնիտէն պիր գօլգու իս-թիրա իլյէտի , վէ հէր նէ գատար ֆիրար իմմէք ագմինատէ պու-լատ-ատ , վիճուատինին ատղուգ-ատան ուեատչինաշ օլատաբյա , կէնճ-լէրէ մախատա օրան չէվիքիկի գայպ օրատշ , վէ ագատքատա քէօմրիմ-լէշմիշ օլատուդատան , կիւճ հալ իլէ ատատա գալգագիրի , վէ պիր

քերբէ աեապա գալիք ընճա , քիչիկ տէհլիզին թէյը , վէ թէքրար, զիբրինի իմմիշ օլտուղումուդ մէյտանա մուվաֆըղէթ կյէտի : Անտէն, մօրամբշ օլան աեապլարըյլա տար ոզագալտան կէչիպ , չամուրլու պիր ըրնթըբ իւղերինէ վասըլ օլտու, վէ մահէլլի մէզգուրտա քնայինն Ալշ ուս Տիտալը եանի Շէյթանըն Ջէմէրի նամբյլա մոտուֆ օլան քէօրբինինն ալթընտա կիւրկեէրէբ ճէրէեան իմմէքտէ պուլունան ուսլարըն չամնթա վէ կիւրկիւմիւսիւնտէն պաշը ուերէմլէնէրէբ աուրուս :

Մէզքիւր քէմէրին ալթընտա պիր նէվի գըմընը , դարիպ վէ ֆէվգէլատէ պիտա կէօրի լէմտե օլտ , մէզքիւր զիեանըն չաֆգը , ըրմընըն ուսլարը իւղերինե աքս իմմիշ էտի : Հախլա ըրմուդ տալկալարընըն հինի ճէրէեանընտա , գարմուդ տըրըզ լինտան սէյէրիտե իչխիկիւեօր էտի :

Մէճտունէ գըշ , պիրմէեէրէբ մէզքիւր ուս չամնթաոը իչե լինտան սէյէրինտէն ճէլտ օլունտաղ , իչերուսնե ուօղուս էյիլտի վէ ատիդ ամիչը նազար կյէտի :

Ջէօրբինինն պիրինճի քէմէրի ալթընտա , գուրս օտունտարան պիւյիւք պիր ամէչ նազըմընշ օլտ , պուս ամէչ հէման ատումանըշ գըշ օլտուդ քարըտմուդտա էտի : Մէզքիւր ամէչ իւղերինտե պուլունան իչ աեապլը տոճատաղ իւտիմնէ , էտայինճ պիւյիւքինքտե պիր թէնճերե վաղ էտիրմիշ օլտուդ , պունտան պիր չօդ պուդու չըզմագտա էտի :

Զիբը օլունան ամէչին էմրտաֆընտա , ոչ քիչ մն քիչի պուլունուդ , պունտարտան պագըլարը ատագտա օլտուդլարը , վէ ատիկերե լի տէ եամմագտա պուլունտուդլարը թագտիրտե , բէք չարիպ վէ իմէրտիմ օլունմատա չաեէմէ պիր թատլը հէյեէմի քէտ իմմիշ էտիլէր :

Մէզքիւր քէօրբինէ , ըրմընըն պիմիշիք օլան թաչտան պիր նէրտիվէնտէն կիտիպտիկինտէն , օղուտ ատըպարըմընըն պիրմիչ պիրըն քէտ նէրտիվէնտէն էնիպ , պիբը օլունան ամէչին , վէ ուզագտան կէօրմէչ օլտուդումուդ գարիպ իչ չէ.րլ քիմսէլերին եանլարընտա կիմ ատլերինի ընճա իտէրիդ :

Պու ատէմլէր հայտուտա օլուպ , իւղերլերինէ պիր պագըչտա չուքֆամբարը անլաչըլտապիլիր իտի Պունլարըն քեաֆֆէտի ալ տերէճէ էսկի պիւսկիւ վէ ումմանտաղ պիր ուսլէթտե էլպիսէլեր կիյմիչլէր իտի լբլ , նամուտայա չալըշան իտուդ ըն կիյինտաիկի ատֆիլ ֆագամ նամուտա էլպիսե իլէ հիչ պիր ճիհէթլէ մինչապէհէթի նօդ իտի : Բէմիչի հալտէն , վագթիյլէ պու էլպիսէերինն պաչպտարը թատաֆընտան կիյիմիչ օլտուդու անլաչըլմընօր իտի :

Մէզքիւր հայտուտարըն գարիպ հէյեէմլերի , քէմիքլի սիմտարը , նէր եէր եատէնիչտէլերի պուլունան գայիֆ եանապլարը , ատըմատաղըշ ուաչլարը , ուզուն ատագլը չէնէլերի , վէյհաբլ պունլարըն քեաֆֆէտի , թատրիֆինի մուեմթատարէն պէեան իմմիշ օլտուդումուդ էլպիսէերէ , եախօտ ատհա ատօդրուտու բաչտարտատա քէք մընթատպէդ կէօրինմէ.քտե իտիկեր :

Պու հայտուտար իւղերինտե գըլըճտար պուլունուդ , հէման է.քտերինի տե լոշ թատպիտիը քիմսէլէր զանն օլունմագտա իտիլէր : Եէօյլէ.քի մէզքիւր Նօթր–Տամ քէօրբիւսիւ ա-

խլնտա, քէնտի խանէլէրինտէ տիր-
լէը կիպի սէրպէսթճէ գօնուշտպ,
խիւրքիէը չըզըմտպտա խոխէը։

—Պագտանտա պանտա, ժամպ ա'Ար-
ժան, ասէտի, պատնպտտան պիրի
թօգաղըն պիրինէ քի, պիր թարաֆ-
տա այրըճտ օթտուրմուշ օլուպ, չէնտ
ատէտ պագըը վէ կիւմիւշ ագչէ-
լէրի ճէպինտէն չըգարըպ չապգա-
պընտ, վէ չապգապընտան տա ճէ-
պինէ գօյմտպտա խոխ, պու տգչտմ
նէ՞րին վար արը, վէ էօյլէ մինդզան
մինդզան քէօչէտէ օթտուրուպ նէ՞
ետրնէօրտուն։

—Իչիմէ մինդի օլմա, Բիլ–Մ'օր, ատ-
նու ճէվապ վիրտի թօգաղ, պու
հաֆթտ քիտապըմը վէ գարտաշըմը
հիտտպ խոխէօրտում, վէ մուտվազէ-
նէյի քէ.ը խօշնուտա օլմընտճպ
հալտէ պու լամընտէօրտում։

—Ղաղիպա, ասէտի Բիլ–Մ'օր,
գը.յմէթլինճէ պիր իչ կէօրմէմիշ օլ-
մայընը, պէնիմ սէֆիլ ժամպ
ա'Արժանըմ։

—Էվէթ, էվէթ, տահա պու
ադչամ պիր չէհիրլի օյմնպգ խա-
խէտիմ իտէ ատ, իւզէրինտէ ծն
բարա պիրէ պուլամնտում։

—Ա՜հայնէ, լաֆըն էլպէթմէ պի-
րինճի ֆուրսաթտա պունուն ատը-
պընը չըգարտճպգըն։

—Պէնիմ ատ իւմիտիմ օ տուր,
վէ պու էֆքէար իլէ պիր պգ խէ-
պէյլի պուլուռսում։

—Է՛, պու ադչամ խտամ խոխ-
ճէ՞քմիշլի, ասէտու պագըրպը, ա-
խէչտէն պիրտ ատըմ ուշպգտտա
պուլունտուպգ սըրթի իւսթիւ ետի-
մնպգտա օլան վէ հէնուզ ալյգտա-
տունտան ուէանըռսօր կիպի զանն
օլունան պիւյիւ.ը պիր հ.այուտա,
պիրի՞ըմխինիշ, Նօթր–Տամ քէօր.
բիւռիս սիթընտա ածկըպտան ճա-
նըմ աղըմնա կէլիռսօր։

—Պիր ազ ատահա ատպր էթ,
ասէտի Բիլ–Մ'օր քի, ժամպ–տ'Ար-
ժան իլէ վիւքաէլէէմինէ տէյտմ
իմտիկի հալտէ, խէնճխըէտէ քիշ-
մէ.քտէ օլան խտատմա նէ զարըթթ իմ-
մէ.քտէ խոխ, ատն պէշ ատգըզպ
ատահա ուէտւ, Ժանպիւլէօ, գալգ-
տրպընտա տուֆրտաէը հաղըր պու-
լտճտպգն։

—Սո՛ւս օլսն, ասէտի հայուտա-
լտրտան պիրի։

—Նէ՞ վար արը։

—Նէ՞ օլտճպ, ըբխիթըմըն նէր-
տիվէնինտէն պիրի աշադը էնիռսօր։

Տէրհալ պիրճիւմիէ հայուտալը
աէտպտ գադըտպգ, էլլէրինի գը-
լըճ.ըրը ատբտրբընա կէօմիւրտիւ-
լէը, նտաշ ետաշ գարտնըգպտա
պիր ինտան չէ.քի կէօրիւռսէ, վէ
պունուն, պրպչընտ Ֆրանտա տտա-
.քիրի մ.ըմտհՖըզտաբընա մինդտուտ
օլարտգ էսկի պիր չապգա գօյմուշ
պիւյիւճէ.ք պիր ատէլիգանը օլտու-
պու անդտշըլտբ։

—Է՛հ, Բէն–Սէ.ք խիրշ, ասէտի
Բիլ–Մ'օր ևիւ.քտէ.ք սէտտա իլէ։

—Շէ.յհան պէլտտնթ վէրտին,
ասէտու ատվամ իմտի Ժապիւլէօ,
պիղիմ խտատիրդը խիւ.քէմմէճէ
մի կէլտի։

Բէն–Սէ.ք թէտիռսէ օլունան իրի
ետրը ատէլիգանը, գօյս վէ չաբ-
գտտը.ը էմիրտֆա գտպտճտ ատ-
լտմիտոր վիրէրէ.ք, խոշ պիր խտրդ-
տտա իւէրուռսէտի, վէ .քէչտմնս ադագ
պիրուէ,

—Ապչտմինըզ խտյը օլսուն, տր-
գտտատչտր, ասէտի, հէ.քինինդի պու-
լտտտա կէօրտիւռսիւմէ մէճնուն օլ-
տտւմ։ Հէմ՛ատ տահա տտ ֆրտտնա
օթտուրմուշ օլմունընդզ բէ.ք խոյդը-
լը օլտտ, չնուն.ի զտմէն պէնիմ
գտունգմ տտա բէ.ք տճ խտի։ Պէնի
տտվէթ խոխէօրտտուշտզ, ատ.յի՛ը մի,

մեր վերնատունին մեջ տավերնիին դա-
պու լ խաբիմ։

—Հայ չիչ պօղոպ հայ, ասեմ Ֆաղիւկօ մըլըլատնարաց։

—Պարի թէնճիլէ ռօլռ մու տուր, ահեռս ասիմամ իմաի Բէն-Մէ.ք։

—Էօ՜հ, էօ՜հ, քէ.ք ռօլս ասէյիլ սիր, ասեմ Բիւ-Մ՚օր։

—Լաքին պատան եաղը կիպի կիւղել պիր գօղաս չըգըեօր։

—Մէֆիճճե գարըչըգ եէմէ.ք ար-
թըգ լարը սրը։

—Պէն ապիղ Ռօմնա ըէսուլ կիպի կէօլ իւէ կէօրմէզսէն ինանմանդն-
լարտան օլռուղռումռան, քէնռիմ կէօրմէ.ք խաիէրիմ։

Կէնճ հայռուա պէօյլէ սէօյլէե-
րէ.ք, ուզան գըլըճըմը չէ.գան, վէ թէնճիլրէնին իչէրիսինէ ատտըրըռը։ Մէրկռում իւլ ասէֆա գ ռրըչռը-
մնռընտա պէնռղ վէ չէչմին պիր թռմռւգռա թէնռատուֆ իւլէ,

—Իչիմէ պաս ալէա, ասեմ, նէ-
ֆիա պիր թռմռւգ հաչլռամռը իւմիչ, հէմ պէնիմ կիպի նաղի.ք միտէլի պիր ատէմէ պաս րէ.ք եաղար։ Ղա-
լիպա պաս սէնէ թռմռւգ ուճուղ օլմըը սրը։

—Զիիին պօեուռնտա եօլռնտա չաչըրմըչ իսի. պէն տէ ալրըմ, ղայդ օլմռրը իչէն ճէպիմէ գօյ-
տում, ասեմ Բիւ-Մ՚օր կիւլէրե.ք։

—Էիի եռմչաղ սրը զռնն իռաէ-
րիմ, ասեմ Բէն-Մէ.ք, իւքինճի ասէ-
ֆա օլռրաղ գըլըճըմը թէնճիլէնէե ռօղռրաղ, ֆաղռմի ատհիհէն պաս-
րէ.ք նէֆիս թռմռւմ, իչինռէ պիր պիւչիճէ.ք ռօմնուղ ատճուղռա ատա վար սրը։

—Օ ատա վիռա-կռա սէնէն կէիիր-
տիկի սիրռ

—Վի՚ռա-կռաէ, սէն պաս ռօմնուղ ատճուղռանռա գռչո՚ ալրըն։

—Թռմռմ, պէն էօյլէ չէ.յէրէ բաբռ՚մը վէրիրիմ, պիր ռօմնուղ դատաղը տիւքեռանըճնռան աչըը-
մըմ։

—Էյ Բիւ-Մ՚օր ատա թէնճիլէնէ՚ մի գօյտաս։

—Էվվէի, հաչլռամռատա լէղղէի վիրմէ.ք իչէն թէնճիլէնէե գօյտաս։

—Բէ.ք իւլի, բէ.ք իւլի. չաս թէր-
թիղ խարչէն թռատմ, դառէի ալէա պիր ախչամ թռատմը օլռճաղ ռրը։ Իհիիմռալրը քի, հաչվէիիրաս գըռալ հաղրէիիչէրի պիչէ միւատէիի էօմիւըէրինռէ պէօյէ պիր եէմէ.ք եէմէիիչէրնռաիրը. Պաղռալըմ իչինճի ասէֆա գըլըճըմէն ուճուռնտա թէնճիլէնէե ռօղռռռղռռռա, ռիաչ-
գա կիւղել պիր չէ.յէ թէատռուֆ իռաէ՚.քիիիմ։

Ցէրհալ գըլըճըմէն սիմրի ուճռա-
նտա թէ.քռռար ռօղռռղ, պաս ասէֆա ատա ալէա Նիր չըռատէն բաբչռռըմնռա թէատռուֆ իւլէմի, վէ քէչռամռա ա-
ղաղ պիրռէ։

—Խի՚ւռտա ալիմ, ասեմ, պաս թռատմատ.յիւ, պաչգա պիր չէ.յ սիր։ Ֆիիվաղը պէն չըրատէնին միւռաթէչա-
սրեըմ, ֆաղռմի պաս չըրատէնին քիմ պռւլռաս։

—Պէն, ասեմ ժռմնղ ա՚Աւժռան, թէրպիեէչի պիր ռաւրէիմատ, պաս ռատաղ պիր կէօատէնճի ասիւ.քռնա-նը էօնիւնռատէն կէչռռիկիւռատ, պաս չըրատէնին գաբռւնռատէն էօնիւնռատ կէօրաիիմ, վէ պաս կիւն օլռուճ կիւռնիւ օլռուղռումռան, վէղքիւր չըրատէնին ֆիւռաթը էհվէն օլռճա-
ճաղընը զռնն իմիռիմ։

—ժռմնղ ա՚Աւժռան, պէն ատնի իռանքեռալըռտան պէրի սիր, սէն ռաչիւնա հիռատլի վէ իռատրէնի պի-
րիր ռատռնընն։ Հէր նէ հռղ իռէ, չռս չըրատէնի գաչռ՚ ռաթըն ալաըն։

—Օրռաղ իռռիրըմռա ատ.յիլ

ամը , չիւնքի կէօսէնճի ախշարը չըզմըշ օլտուղունտան , պէն ոէ ա-նըն կէլմէսինէ ոէկին պէ-լէմէյի ունութտում :

Պու ճէվապ լուզէլինէ , ումուտ հաղըրսըն Թաթաֆքնտան պիր գահ-պահալը կիւլուշ ախը գօթաս , ֆաղախ Բիլ–Մ օղուն Թէնճիլէյի աթէշին լուզէլինտէն պէզէ , «ապգա-սաշլար , եէմէ՛ք բիշտի , հայատ յին սուֆրատա օֆուրալըմ , ոէ՛յի պա-ղըրտաը լուզէլինէ , ոէգքիւր կիւ-լուշ դաթթ օլունտու :

Պատէհու քէօրքու ախմարքնըն պիր Թաթաֆքնտա օեուրտուշ օլան տար պիր ապալըգտան ոէմիրտէն օլարաղ ան գահար Թապագ վէ չաթաղ դաշըգ չըգարըլըը : Հայո-տուտարտան հէր պիրինտէ պյրը պյրը պըչաղ պուլունմադըէ , պաշ-գա պըչաղա հաճէթ եօղ խոր : Պիր աղ սօնրա , քաֆֆէխինին չէ-նէյէրի օյնատտըա վէ ախշէրի կա-ճըրտումտա պաշլատը : Պունլար աճըգլարընըն իւք ոէրճէնինի կէ-չէրինճէ , պիր արապըգ գոթթ օլուն-մուշ օլան միւ.քեոէյէմէչէրինէ Թէք-բար իպհիտար իյլեոիյէր :

—Ախ գաուաշլար , ոէտո Բէն–Մէք , չու կիւզէլ Թաամ իյէ պիրիլ.քտէ իչմէ.ք իչին պիր գաչ չիչէ էոկի չա-բատպընը պուլունմամտաը , տօղրու-սու վիեոատէիյյէ քէտէր իտէճէք պիր չէյ ակր : Հէքիմլէր պիրէ պու-արըատաա եուրընըզ սու իչիլմէսի հաղըգտաթէն զէհիր եէմէ.ք ոիմէ.ք օլաուղունու Թաաստիգ իյմիշլէր ակր: Նաապը օլուպ տա , իչինիզտէն պի-րիսի պիրէ չարապ Թէատրի.քինի ոիչինմէմէտո : Պաշգա ոէֆտալը , սուֆրատըզտա չարապ է.քո.ք օ-մուղ խոր :

—Զիւնքի վադթիյէ ա մէմուրի-եէթ Գօդըլիպօեա Թէվֆիկ գըլընմիշ խոր :

—Աճայիպ , Գօդըլիպօեա նէ՞ օ-ատու , ոէտո Բէն–Մէք :

—Նէ՛ օլատուղունու քիմսէ պիլմէզ :

—Նէ՞ գատտալ վադըթտան պէ-րի տիր քի , կիճէլէրի Նօմր–Տամ քէօրիսթիս քէմիչըի ալմըշտա կէյ-մէեօր :

—Բէ.ք չօղ վադըթտան պէրի տիր . Թախմինա պիր այտան պէրի տիր , մէզրա ումուն տօսթու վէ հա-միմ օյան միւլայիմ Պօտլիյին վէ-ֆախըտտան սօնրա , քէնտիսինիր անճագ խ.քի վէ եա իւչ տէֆա կէօրտիւ.ք :

—Օլ զէմանտան պէրի տիր հիչ պիրինիզ մէզրումմ հադըգտնտա պահս օլունտուպունտա իչի՞մմէտի-նիզ մի :

—Իչիմտի.ք :

—Էյյ նէ՞ սէօյլէեօրսուր :

—Էօյլէ պիր պիրինէ միւապային սէօյլէր վէ չէ.յլէր սէօյլէեօրսուր .քի , պունտարտա ասլա խոխդաճ եօղ տուր :

—Նէ՞ կիպի չէ.յլէր տիր սէօյլէ-նէնլէր :

—Պաղըսար ճաթըյէ հապհանէ-լէրինտէ մունհասիս վէ իհմիհմաթտան մէն խոխմիշ տիր , տէեօրսուր :

—Պու Թէվֆիկ էհմիհմատէն պայիտ տիր :

—Պաղըսար տա պիւյիւ.ք պիր է-ֆէնտինին մահէմինտէ խըզմէմի-.քտուրը իմմէ.քտէ օլատուղունու , վէ պօչ պօչ լիտա դաշնաըգրընը իտտաա խոխեօրսուր :

—Իչթէ պու պէնճէ էհմիհմատէն պայիտ կէօրինմէմէ.քտէ տիր :

—Վէլհասըլ պիր Թադրին տա , քիմսէնին Թանըմասըը եէտի ա-եաղ եիւ.քտէ.քիկինտէ պիր ահմէտտն Թաաստիգնան խ.քի բաշչա խոխմիշ

օրուայ, ան պէշ կիւնայէն պէրու թօքթաղըն տլիքնա կէօվիւրիւշ ա-տուզտնու պէեան խոհօր։

—Էօյլէ օլմասը թէէսուֆէ չա-եան տըր, աէտի Բէն–Սէ.ք, չիւնքի էկէրչի հադըգամէն մէրդում գամլ վէ տէֆին խոհլուիշ խոչ, պանա էօյ-լէ կէօրիւնիւ ըօր քի, պուհանան պէօյ-լէ մէրդում պիպէ չարապ կէթիրէ-մէնէճէք սիր. պու հալաէ, ար-գատաշլար, մէրդումնուն եէրինէ քիչէրճիլիք բաեէսինէ թէրֆի ի-տիչճէք իչխիպաէ քիմնէ եօդ մու-մու տար։ Նէ՞ տէրսինիզ, արդա-տաշլար։

Բիմնէ ճէվապ վիրէէտի, չիւնքի, ըբհամըմըն գարշըմընտա տուրմագ-տա օլան Բիլ–Մ՚օր, տուս օրնոդ մանէճաէրնտա էյինի ատտագլարընա կէօհիւրտահիւկիւնաէն, քեաֆֆէտի տէ տուս օրտու, վէ պատէհ-ու է-լէյլէ, պիր աղ էվվել Բէն–Սէ.քին կէչմիշ օրտուդու նէյտահիչէնի կէօս-թէրմէկէ պաշլատը։

Հայտուտար աէրհալ կէօղէրի-նի, կէօսթէրիլէն թատրոֆա չէվիր-տիլէր, վէ նէյտահիչէնէն գատէմէ-լէրինաէն աշտաղ սէտահդճէ, հոֆիֆի վէ նէ օտաս գա պէղհիդ վէ նէ օտաս գա պէղհիդ պիր նէս-նէնէն ինմէ քատ օտուդուտնու կէօր-տիւրէր։

—Աճաբա պու պիր ինսան վի-ճաւմ՚ մի տիր, եօգսա կէօղէ՞ մի տիր, տէտի եավաչ սէտա իլէ Ժամիպ տ՚Արժան, գիրա, պագը կինճէլէրտէ մահիհատ պիտաքղընտան էօղիւրէր տիրիւտ Նօմր–Տատ քէօրիւտու-նէ կէլիրլէր տէրլէր։

Գու թագըտաղըտը սէօյլէճէն հայտուտան տիչէրի կըճըրտատնը-նա պաշլատը, չիւնքի վագատ մէր-գում ճէնտալը Հադգ հադգընատա չիւտգէ իհմէքատ խոչ խսէ տէ, գուվվէյլի չէյհանիէճէճ իհթիմատը վար իտի։

Թէտրիճէն մէգքիւր պէղհիդ նէյտճ պ տրանըգ իչինաէն չըգըպ, ահէչճին տյոբընըգը տայիրէսինէճ տահիլ օրտու։ Գիրատէն պիրճ Բիլ–Մ՚օր եիւքսէք սէտա իլէ,

—Ա՚րգատաշլար, տէտի, խո-տա տլիմ, պու պիր գատըն տըր։

—Հէմ տէ կիւղել տիր, տէճա-իլավէ իհտահ Բէն–Սէ.ք, լաքին նէ՞ պէտա գըտամէյի։

11

ԲԷՆ–ՍԷՓ ՎԷ ԲԻԼ–Մ՚ՕՐ

Ժան տը Մէտմէօզիւն, Իւր-Լուկա-տընքն խանէսինատէն պիր հադրիպ չըգըպ կիհտահիկի պէման, պագա-լըմ Օհմէտ ահա Տիտպըտա իչչէր նէ՞ հալաէ իտի։

Լիւ.ք տը Բէրժան, ևու պիւնիւն բէնկի ատուշ օլտուդու, վէ քէն-տահ տէ Թատալը պիր հալաէ պուրանտուդու հագ տիրտէ, քէն-տի հոհագ օտասընտա պիտիւ.ք ատրտիյալ իլէ եիւրիւմէքատ, վէ եա-վաշ ոէտա իլէ պագը գըրըգ քէտի.ք տէօղլէր տէօղէմէքատ, վէ պու տէօղ-լէր իչինաէ տայիտա Բընէ տը Բի-էօնիւն իտահ իչհահրիմէքատ իտի։

Գուրան ատաըգ չէրի.քի պուդա-նան մէրդում Լիւ.ք, ժատ.քի տը Բիէ ինիւն տիէտ պ՚որ ըտահան էլպիտէսի կիչինէրէ.ք, Օհմէտ տիւ Տիտպըտա վէրիչէն կինճէմ կիճէ-տինատ օրահա կէչիպ, Գատիէնէ խիհատպէն, Սէդ ժան փը Սէդէշ պէ-տնէնէ տէ.յի տէօղէտահիկինատէն պէ-լու, ֆի.քրի պիւտաֆիհիճն տէր-եատը թէֆէ.քքիւրէ տատըպ, հա-պըգամէն պիր տատըգա պիտէ ըտա-հատ վագըտի կէչիրէմճիլ իտի. չիւն-քի էճնէպի վէ թատիպ վէ խոտամ պիր քիմատ, մէգքիւր տէհչէֆի

էպատա վագըվի օտաւզու լծապ-
ակրատ, էր ետա կիճ քէնախմինի
զայգ վէ խելէվ իտէպիլը խոկ ։
Իշլէ Բէրժանը լծազէվ իտէն խոս-
սուս ատա պու խոկ ։

Ձիլվադը, Մ. ալ Րիէօնիան հա-
ետլծատա օլոսւզուտա տայիր պիր
էսէր եօգ խոկ խսկ ատ, չիւզհէ-
պիղ չու պիւքիւնէվ վիւատէվի,
ատհչէվլի պիր հիւճուտիս ալէտվէվ
ատտա օթունատպիլը խոկ, վէ Լիւք
պուռնու կէօրվէվզիք իտէվէնէճէ-
կիտատէն, կէրչի քէնախմինէ ատաքգ
օյան քուտիքէչի իտատէվէսինի,
ատհչէվլի իտատիսինի խտհալրխմինէ
ատվգ իլլէվիշ խոկ խսկ ատ, չի չա-
րէ քի էսէրսինի պիւէ պուլտուսուզգ-
ատտա խոկ, վէ իշլէ վէրգուտուն օյո-
կուռնուզու, տլվխուտլվիւկիւ վէ իզ-
տիրտագը ատտա պուռնատու նէչէվ իլլէ-
վէվգատ խոկ ։

—Պէօյէ եուչատնգ, տագա եու-
չատնգ ատչիլ տիր, ատոսւ վէր-
գուտ պիր արագգ, եուվատգ օտտա-
գրնատա կէգրերգէն տուրուզ, չքնկը-
բաղքնը տոսխ չոյտրատգ, խտոհ
պիր ան էվվէլ պու հոչ խոխվատ
վկրտվէգ լաղքտ տրը ։

Պատէհու գոգրու աչըրգ, Մալօ
իչերի կիրտի, վէ քէրտտու տաղագ
պիրէչ,

—Լֆէնատտ, ատոսւ, չքնկըրտագը
չոյան սիզվիսինիզ ։

—Լվվէվ, Թօգըրվիգօ նաօրէտրը ։

—Բէգ իյի տիր, էֆէնատտ ։

—Պու էտնատատ նէօրէտատ պու-
լուննուգատա տրը ։

—Պաղչէտատ տիր, վէ հէգվիմին
թոսվսիսէն իւղրէ, գոհվոսվտրըգնը
խվոսի գուտէն ատնրա, հէր ատոպհ
պիր ադ տօղոչուռգուտա տրը ։

—Ձոյրչուռուտա խգթիսուրը պու-
լուննուտուզուռնու զանն իտէրվիսինի ։

—Լֆէնատտ, էկէրչի միւրատա ի-
տէճէգ օյոր իտէ, պէնոտէն տոհա
իյի չոյրչոտվիրը ։

—Հայտէ կիճ քէնախմինէ ոէօյէ
քի, պէնի չիւտուի կէվիտ կէօրսիւն ։

Մալօ, էֆէնախմինին էմրինի իճ-
րա խվոսէգ իւղրէ տիշարը չրգ-տրը ։

Ձանն իտէրսինի քի էօվիտ, իշ-
պու հիքիտատէվիզոտէ մէտոսսի օ-
յան պոչրճտա էչխոտը էվվէլ պէ
էվվէլ քէնախմինէ չոզրրրգ, միւռ-
ախոսրէն եռինէ քէնախրէրինի կէ-
րոտէ իտատէ իյլէմէգրի քատէ գո-
րխոգ պիր քէյգի հիտա իյլէմէքատէ ի-
տի ։

Նոտրրգրի Պատխոն տ'Օրսւն գրրգ-
ճը տտա, Գօգըրվիգօնուն ուսիուզուռնուն
պիր թոտոֆրճնոտան կիրխոգ տիկէր
թոտոֆրճնոտան չրգմիշ խոկ խսկ ատ,
հիչ պիր գոտոտրրգ թոտոֆիրճնտա ի-
տատպէվ իյմէմիշ խոկ ։ Եոսւէ, պո-
հիրէն գոռնէվ միւռախթոտոտրգ կէօ-
րիւռնոսիւկիւ թոգոսիրոտէ, հոգրը-
գոմխէն բէգ տագրը ատ իյլ խոկ ։
հոմխտա մէգքիւրը հոտէ ան պէշ
կիւն զոտֆրճնտա չիֆոտբէգիր օյ-
միզգէ, պու ոէօյէտոսիկիմիշ խոգոթ
օյուռնուտու, չիռնքի Գօգըրվիգօ ան
պէշ կիւն ոանրտա ոէնիտէն իճրտայի
խրտոմէվէվ քէտոմիշէն միւգխէտոիր
պիր հոգոռ պուլուռնուտու ։

Հէր նէ հոլ խսկ, Բէրժանքն
էմրի միւրգուտուն թէպիրգ օյուռնուտու-
գուռնոտան պիր գոչ տոգրգտա ոանը-
րտա, հոմոչճտա գոտու չոլրռնուտը, վէ
Բէրժան իշէրտէն «կիրրինիգ» ատյի
էմն միրտի ։

Գօգըրվիգօ, գոտուռնուն էշյիռնոտ
գոհիր օյուգ, քէմռրի թոտոգիմ
իւղրէ ոէյոտ միրտի, Մէրգուտ
հոտոտոռնուռգոտոն էվվէլ նէ հոյոտէ
խոկ խսկ, միւրգ-տրը հոյր ոտյտ
թէպոգր օյռնուճրշ խոկ ։

Լիւք, միւրգուտուն խոթթոգէն,

—Գօգըրվիգօ, ատոսւ, պիզին ա-

եղգատա տաբմանըզը կէօրմէլի տը-
զու խոհէօրտում։

—Զամբընըզըն, քէնարի խըզմէթ-
քիարընը քէմալի սըհհէթ ու աֆի-
ւէյմաէ կէօրմէքլիքտաէ ֆէվգալա-
աէ սրղուտու ալտուզանա պէնաէ-
նիզ էմինիմ։

—Միղէ զիւաաէսիյէ իհթիւա-
ճըմ պուլունտուղու իմտաթիրաէ,
իսըզմէյիւրիհպաէն մահջում գալ-
մըշ իտիմ։

—Դայդ իմտիհիմ վազթը իմաղ-
մըն իյիմէք իչին, մուամբին ժըրմէ-
պէ չալըշաճաղըմ։

—Պու կիւնաէն իյիւտարէն ֆիի-
լէն չալըշմազլըզա զուվվէթինիզ
պուլունտուղունու հիտա խոհէօր-
մուտունուղ։

—Նկերչի զուվվէթիմաէ պիր սե-
բէպ նօգսան վար իսէ, զայըրէթիմ
անըն նէրինի իչտիյ իսէճէք սիր։

—Պու ճէվապընըզա մէ՞ճուն օ-
տում, իտիմի սէօյլէտիկինիզ զայըբ-
թի ֆինլէն խոպաթ խոհնիզ, չանը-
կըզտա մուքտաֆաթընըզը վիրէճէ-
յիմ։

—Մ՚իւսիւ պարան, պէնի սէնէ-
մէ՞ք սի խոհէօրտունուղ։

—Նվվէթ, լաքին նվվէյ պէ նվ-
վէյ սիղէ պիր չէյ սիւյալ իսէյիմ.
սիղէ պու ակրնճէ ֆէնալըզը տօ-
զունմուշ օլան օղ մէճհուլ սիժման
հագզընտա հայէտ տաաիէթի վէ
զատաիեէթինիզ վա՞ր մը տը։

Գօզլիզօ սիվանէ կիսի պիր
հարէքէթի իճրատըտտա,

—Ա՜հ, պիր քնըրէ նէյէ կէչիրիր-
սէմ. . . տէյա։

—Նէ՞ ետրաճաղ տընըզ։

—Զէյ չէյ նէճէճէյիմ։

—Իչիճէ պու նօրտուզ չէյ սիր,
չինըքի սիղին իմթիհամ տրզունուզ
հագզը օլմազ իչին, տահա նիւք-
տէ տէրճէճէտէ օլմըշը տըր։ Նէօյ-
լէ քի սիղին տատիէթինիզ, զուբ-
ճը իմտթան էյէ խոխմատէն օլմա-
ըզը, իպա օլ էյի իմահրինք իմտի-
լէն միտատա խոխմատէն օլմազը
տըր։ Տիմէք իսթերիմ քի, սիղի
վատան ահժման, սիեահ բուհպան
զըեաֆէթի տաէմին ովուի պիր
ալէթի պուլունմուշ տուր։

—Եիւպհէոիզ, լաքին վէրգում
տաէմի պուլմազլըզըմ իհթիմալտէն
տէյի պիր չինքի քէնարի սիմտաք-
նը կէօրմէմիմ, վէ քէնարխոնի տէ
տպա իմանըմտամ։

—Օնատա նէ՞ պէյիս վար տըր,
պէն քէնարխոնի իմանըզըմ, վէ իս-
տինի տարխի սիղէ սէօյլէմէպիլիրիմ։

Գօզլիզօ ծնուն կէօղէրինաէ վահ-
չի պիր բարըտլըզդ վիչահէտէ օ-
լունարտզ,

—Օ հարտէ, մէրզուտմ պէնիմ
էլիմտէ էօյէճէք սիր, աէտի։

—Ս՚էզքիւր տաէմին իտմի մտը-
զի տը Բրէօ սիւր, տէյի տէվամ
իհթարէ Լիւք։

—Բէք էյի, պու իտմի տպա ու-
նութմտաճաղըմ, ֆատպթ էֆէ՚նի-
միմ, պու մտըքինին մահէլի իպա-
մէհմի նէ՞րէօհ սիր։

—Իչիճէ անը տրամտզ չաղըմ
տը։

—Տիմէք սիր քի, մահէլի իպա-
մէհմինի սիզ աէ պիլէզմինիզ։

—Նվվէթ, պէնիմ տատչի էք-
պէրիմ օլան մտըքի տը Բրէօ կիզ-
լէնմէքտաէ սիր, վէ քէնարխոնի
պուլմազ իչին նալընքզ լտմիտիմ
սիղաէ դատըզ տը։ Սէղին, կիճէ
կիւնահուզ Բարխ գատրբըմիտը իս-
պէրինաէ տօլաչան պիր չօգ տաըք
ըէֆիզլէրինիզ վար տը։

—Նէ՞ տիմէք իսթէհիկինիզի ան-
լաեօրում, էֆէնիմ, նվվէթ, նվ-
վէթ, Նօթը–Տամ քէօրրիւսիւ հայ-
տաէտալտը վէ Դօրն–տը–Ղաէգ օթէլի

ալդաատաչլարը, հէթ պէնիմ դաեէթ սաոքդ վէ իմտահմալը տօսմլարըմ տըրլար։ Պունլար, պէնիմ սէօզիւմանէն ատա չըդմասըդ լարը ճիհէթիւ, պու կիւնահէն քէնտիւէրլինի իճրայի թահդըգաթա մէմուր իմմէք պէնիմ ելիմնէ տիր։ Հէմ անլէրին էլինահէն վէ կէօվիւնահէն հիչ պիր չեյ ղայդ ալմազ։

—Ծագաթ պու չէյլէրաէ սագըն պէնիմ իտիմատաւեաըմնան, անլատը՞ն մը։

—Օրաաը բէք իտտամ սըր։ Պունաան պաշդա, էֆէնտիմ, պաթընըգըն տախնի իշլէրինի պիրմէք-լիկէ քի՞մին իհթիճաճը օլաճադ սըր։ Պէնիմ մահէթիմնէ պու լատնաճադ օլան տաէվիլէր իտէ, քէնտիլէրին իտճրէթլերի լահրդըմա իմտա օլունտուգու թագալատէ, պաշդա հիչ պիր չեյ գորըշմադ իտտէգէվիլէր։

Էիւք, պիր ատնադդ տչըգ պիր քէսե չըդարաը, վէ պու քէսէյի Դօդըլիգօճա թագտիմ իլէ,

—Պունատա իլքի նիւզ լուի տաթունու վար սըր, տէտի, լատրին տիղին իչչին օլմահըգ, իլլա տատամլարընդ իչչին տիր։

—Անլատըմ, էֆէնտիմ, գագաթի իշ մուվաֆֆագըյէթի քէտդ իտտիհինատ, դուլունուգուն միւքեատֆամը նէ օլաճադընը տէտալ իճթիտատ իտէպիլմ՞իյիմ։

—Սիղին միւքատֆամընդըն իք բարլագ օլաճադընը զամէն տիղ սէօյլէտիմ։ Շէօյլէ քի մնարքի սը Րիճոհուն ներնատ կիղլէնտիղ օլաճդունու խատկը վիրճէք օլուր իտէնիղ, տիղէ պէչ նիւզ լուի, վէ նկերչի քէնտիհինի եօդուրնուդնաճընը պատա կէօտէրճէք օլուր իտէնիղ, տիղէ պին լուի միւքատֆամի վերնէճէք տիր։

—Պու իշիտ կէլիր, միւտիւ պատըն, գագաթի պիր չարթ իլէ։

—Նէ՞ չարթ իլէ։

—Շէօյլէ քի մէգքիւր պէշ եիւզ եախօտ պին լուի գագ պիր տքքէ օլմահաճագ սըր։ Եանի, քինտէ թարաֆքընատ չիւպհէ խոիմէնէճէք թարգատ, եա միւնթազամ պանդա գայմէլէրի, վէ եախօտ խալխ ալմազ խտճէրիմ։

—Բէք իյի, զաթէն, պիր գաշ կիւն միւդատատտ բօլու նատըրը թարաֆքընատ կէօնտէրիմիշ օլատ, նէճահատէ խաշ պին լիրաղգուի ալմազնու վար սըր։ Մէմուր խտէրիմ քի, մէգքիւր տքքէ էճհինէթհոիղքէ իմտէղինիղ։

—Խայր, անլէրին գագագ օլմատըղլարընա էմինտմ, վէ պու տագճամատն իմխատրէն իշչ պաշլատագըղը վատ խտէրիմ։ Ահ, մնարքի սը Րիճո քէնտիլի գատէթլէ տագքնամատը սըր, չիւնքի եարըն տատահատան պէտ իլէ, քէնտիհինի պիր թագրիմ հայտուտատ թատագխպէ իճթիհատ իտէճէքլէրը տիր, վէ քէմնի գուբուր իլէ սէօյլէրիմ քի, իշչ կիւնէ գատար, բօլհնատգըրընդըն իւի ալմազնատը տահիհինի թէպսիլ իտէճէք տիրլէր։

Դօդըգիգօ օթատան չէքիտտ, վէ Բէրժան, մէրգումնէն սէօղլէրինատէն վէ իճէմինաթընատան ճէտսրէթի տտարադ, թէչէպգուսունատ մնաւտաֆֆագըյէթի քէտդ իտէճէկինէ էմին օլատ, վէ իւղէրինատէն պիրլիր պիր եիւք ալճնարճ օլատ, գունու հիտա իմտի, վէ միւտմագ պէրի էվվէլքի աէրէճէտտ տաիմ հէնճատնէ կէօտմէճէկէ պաշլատը։

Պիղ, պրոգտատըմ պատօնու քէնքի խատնէնատ, վէ կէլէճիմ նօթը-Տատ քէօրիւսիս քէմէրի ալմքն-

տաքի հայտաւատարը թէ քիսար պու-
լալը ։

Նակէհանի տուբեմաէ գարան-
լըգատան զուհուտա կելմիշ ալան վէ
ամէնչէ տօղրու եւ տպրաշմագատա պու-
լանան գատարքըն, ժան ալ Սիմէօղ
օղաւզանու էլպէյմէ օգուեան-
լարըմըզ անլամըզ արըլար ։

Զեվալը մէճնանէ գըզճըղաղ,
ոօղուպատան ատաղ տիմրկմէ քաէ
գտուզու, վէ ուճլըպատան եւրէկկի
գանեէմլէ թատղիպ խալմէ քաէ
պուլանուզու հատաէ, կէօպէրինէ
մուրատ ամէնչին պիեուլարքատան,
վէ քէնափխինէ գատար թէէսիը
էաէն եէմէ պօղուրքատան
ճէլպ օլանտուպ, վէ ալ հէնկամ-
ան աեատլարքատ, կէօպիւլէ կէօր-
մէմիկի պիը նէրտափվէնին գատամէ-
լէրի թէեատիւֆ էաէրէ, գարշը-
սքատ չըպուճուպ օլան ամէնչիլի
մուխտարատան ատա խոպէրատար
օլմատըզը թատպիրատէ, մուքնատա-
րի պիը թարզատ մէգքիւ գատէ-
մէլէրաէն ուշագը էնտի ։ Վէ տօղ-
րուճա ամէնչին թարատքատա կիտիպ,
չէտիաէն արզու իմամէքատէ օգուս-
գու սքճագլըգտա պիր ան էվվէլ եագ-
լաշմադ իւզրէ, հէմտան իչի էլլէրի-
նի ուզատմագ ։ Մէզպուրէ, գարշը-
սքատ պուլանան հայտաւատարը,
վէ պունտարըն քէնափխի իւզրինէ
մուգու պուլան ամքը նատարտա-
րըգը կէօմէաիկի կիտի, աէպէրինի
տափխ իչիմմէէօղ էտի ։

Բէն–Սէք վէ Քիլ–Մօր վէ բէ-
քիլլէրի, եմմէլ եմրատ իշ պու կի-
ճէ պինատէմճնխօյան կէնճ վէ պէտ-
պատի գըզը, թէեատիւֆ էլկէաիկի
մէնզարէաէ ալգըզգ օլան վէ օ մի-
սալու հալերտաէն ատա գօլգմա-
էան ատի գատքն վէ գըզլարատան
գանեն իմամիչը էտէ տէ, էլկիտէ-
սինին տատէլիկինատէն վէ էտէպլի-
լիկինատէն վէ եւրպէնինէն ոօկատա-
լատուտատան, վէ կէօպէրինէն կէօր-
մէմէրէք պատգըօր կիպի զանն օ-
լատնան տիք տիք պագգըշնատան,
թատմինէրինատէ եանգըմըշ օլատգ-
լարըը բէք չարատգ անշատրար ։
անճագ ժանքն եւրպէնինէն ոօկատա-
լատտ վէ տմիեատմլիեկինէ նիտատէ-
թէն, կիւզէլիկի գէվգէլատաէ օլ-
տատտ ճիհէմիէ, պիր քէլէրիրէ
գօնմուշ օլատգլարըը զանն իչլէ-
տիրէր ։

Գու սքրատա Բէն–Սէք, ժանտ
ամէնչին եանքնա պիեատաէ եօգլաշ-
մատքնա սիեուատաէ իմմէք իւզրէ,
քէնափխի օլատգճա նատպքատանէ
պիր թարզատ պիր ատ էօմէեէ կի-
ատրէք ։

—Խօշ կելտին, պէնիմ կիւզէլ
գըզըմ, ատէտ, սէնին գտալինին
նըսգքքնտա մուգատիլ քէնափ թատ-
մքմին նըսգքքը ատնտ հիպտ իտէ-
լիմ . . . Նէ՞ տէլտին, վէ չու մուտա-
մէլէյի նեւտատիշքատարտէմի նա՞-
տքլ պատըտուն ։

Սմէչչին սքճագլըգը, կէնճ գըզըն
ոօղուպատան ուեուշմուշ օլան ատատքը
բուրմատգը ճիհէմիէ, մէզպատրէնին
լէհճէխտատէ պիր մէտերըէմ ալէա-
մէմիկ կէօրիւտիեկնատէն, կէնճ
հայտուտ ։

—Մէնի եա՛տատուզ, թէպէտիւմ
իտտիճօյատն, ֆագտի ճէվտագ վիր-
մէեօրտուն, ատէյի՛ վի, ատ տի, վա-
գատ աէն ուտատէթինէ իտտնտատգ-
ուրն, ֆագտի պու ճիհէմ բէք պա-
հիհ տիր, չիտնդի պէն, եւտնի Բէն–
Սէք, փրզագտքըն էն կիւզել մէ-
լիգտանըզը օլատուզում, վէ նիչէ պիու-
յիւք գատքնտար վէ համթատ պէն-
կին պատքնտար վէ գըզլար պէնիմ
իչլին ատիմանէ օլատգլարը թատգտիր-
տէ, քէնափխի սէնին պէվճին ի-
լան իտէրիմ ։

Ա՛յնի վազրթատ, Բէն–Սէք, ի–ֆատաթընը ֆիլիչէն իճրա իթմէք իչդրէ, ասլ էլինի ժանըն նապիք պէլինէ ատրաը, վէ մէզպուրէ իշ–պու մէմուլին զայրը վուզուաթ–ատան նէֆրէթի հիսա իտէրէք, հէ–մանաէմ տիլթրէտի, վէ քէնտիլի մէզ–պուտնէն զօլմուզունատան ատրըաը։

Բիլ–Մօր հիսաէթլէնէրէք պա–պա պիր սէս չդրտուրդը կիպի, մէրդումէն իչֆիդէրի տախի պու–սէս իշմիրատ իթտիկէր։ Պատէ հու–Միլ–Մօր, Բէն–Սէքին զօլունատան իթուխուպ, ժանըն կանընատան ա–ճըրմազդա իճպար իթտի։

—Պաղատնա, պէն լտիֆէտէն հօշլանմամ, տէտի Բէն–Սէք, նէ՞ ոէպէպտէն պէնի քէնտի սէվկի–լիմտէն տատրըտօրսուն։

—Սէնին սէվկիլլի՞ն մի, տէյի Թէքրտրլատը Բիլ–Մօր իտմիհզա–քտտի պիր սէտա իլէ, ըչճա իս–տէրիմ, չունու սէօյլէ քի, նէ՞ իշլին սէնին սէվկիլլին օլուպ տա, պէ–նիմ սէվկիլլիմ օլմուճաճադ տրը։

—Տահա ատզրատա նէ՞ իշլին պի–պիմ սէվկիլլիմ օլմուճաճադ տրը, տէտիլէր Ֆատիլէօ, ժամպ տ'Ար–ժան վէ Վիտ–Կուսէ։

—Նէ իշլի՞ն մի, տէտի Բէն–Սէք պուտրըհէթլէ, նէ՞ իշլին օլաճադ, պէնիմ իշիմէ էօյլէ կէլինօր, անըն իշլին։ Պէն պու զըլզատան հօշլանըրմ, պինատպէրին քէնտիլինի պէն տըր–ս, էվլի մուհաֆազատընա տա պէն պադ ատաղըմ։

—Օլ խուսուտա մինի օլաճադ տատէմ պուլունապիլիր, տէտի Բիլ–Մօր Թէքպիլրլէ։

—Բի՛մ մինի օլատիկէճէք տիր։

—Էվվէլա պէն։

—Սինդա տախի պիլ, տէյի իչա–վէ իթտիկէր հայտուտալը հէր պիր–լիքտէ։

Բէն–Սէք պահպահա իլէ կիւլէ–րէք։

—Հա՛հ, հա՛հ, հա՛հ, պադա–լըմ, տրդատաշլար, իչինիդաէն մա–նէ օլաճադ քի՛մ տիր, տէտի, տի–կէրլերինէ մէչատան օգուտմադ իտու–ղընատա։

—Եէմինի կէօրիս բախտն, տէյի մուպտապէյէ իթտի Բիլ–Մօր, վէ տէրհալ դըլըճընը դընքնատան չը–գարմատըյտա, Բէն–Սէք տախի քէն–տի ուզատն դըլըճընը դընքնատան չէքտի, վէ տայիմա կիւլէրէք, քէն–տիյի մուտաֆատտա պաշտատը, վէ խուտայինէ խոխպատէն,

—Իչլէ, տէտի, իչք տէֆտա վուր–մադըգ չէրչֆինի ատատա թէրք խոխնօրսուտ։

—Էչչէնէօ՛ղլուտատն, տէտու պադըրտը Բիլ–Մօր։

—Նէ՞ իչլին էչչէնէճէչճէ՛յտմ, ինատընը էօմրիս պիր պախթ օնու–նու տատը. պու օնատնատա գազան–մադ իչլին, պախթ ետրտըմ իթտէչլի տիր, վէ ինատն տայիմա չէն իտա–պիտմէք օլմուզը տրը։

—Հօշ պու քի հէր իշտէ էն ոտն կիւլէն էն իյի կիւլէն տիր. . . ա՛հ, ետրտատնըն, չունքի դըլըճըմ գօլունատ իթէտտուֆ իթտի։

—Խա՛յր, գօլումա տէ՛յիլ, իյա գօլուզումա իթէտտուֆ իթտի։ Հէմ սէն տրտիգ քէնտինի կայճէ տադըն, պէնիմ հիւրիէթիս Բիլ–Մօրտմ, գիտա չիմնիտատն ատնա իտատպէր վիրիրիմ քի, նիշանը նիս–բէկինէ ատմադտա օյտուզումնատ, սէնի ատրտատճադըմ։

Տիկէր հայտուտատր, հադըը պու–լունատուգտրը տուէյըօնա գանէթիլ ատէտպատտը օյտուգտրը ճինէթիլէ, Բէն–Սէք իլէ Բիլ–Մօրտն էթրա–ֆըննատա պիր տէյիտի իթէչրիլ իտի–միչ խոխնէր։

քան իսէ , Բէն–Սէք թարաֆքեն–տան պէլինին վահդինճէ սըզբլ–մասընտան տօլաեք հասըլ օլան գօրդուսու պէր թարաֆ օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ , ամէնին եա–նընտա չէօվէրվիշ օլուպ , հէր թարաֆտան վինճուտունի ըսթմագ–տա օլան սրճապլըգտան մութէէդ–զիզ օլմագտա , վէ քէնարէի իչին վուգուտա կէլէն մինադաեաա տիզ–դաթ , վէ քէնարի սէպէպսիսէն ա–գաճագ գանա ասլա ֆիւթուր լիմ–մէմէքտէ իսի :

Տուէլլօ հալեա չիտաէթլէ տէվամ իսէկէլիպ , իքի խասումէր պիրի–պիրլէրինէ սրթըդ հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէեէրէք , զըլճըարընը եէք–տիկէրլէրինէ չամբշըգըմագտա ի–տիլէր : Բիլ–Մ՚օր , հիտաէթինատէն նաչի սիչէրինի կըճըրտաթըգը հալտէ , Բէն–Սէք ատ ատտադլարը–նը սըզմագտա իսի :

Նակէհան Բէն–Սէք , ուզուն ա–եագլարըլա պիր գաչ ատըմ կէ–րիեէ չէքիլէրէք , տիզ իւզէրինէ տիւշիւ , վէ Բիլ–Մ՚օր մէրգումու աղըրճա վուրուլմուշ զանն իտիպ , սէվինճէ ֆիղան ու ֆէրհատա լիմ–մի : Հալպու քի պու պաեըլմագ–լըգ սաիթէ օլմազլէ , ատէթա պիր տուզագ իսի : Շէօյլէ քի Բիլ–Մ՚օր , գըլըճընը ատբընա գատար գը–նընա գօյտուգտան սոնրա , Բէն–Սէք , խատին սըրթընըն քէնարի թա–բաֆընա չէվրիվիշ օլտուղունու կէօ–րիւպ , սօղուպ գան իլէ գըլըճընը թէգրարէն չէքտի , վէ , «իչիմէ , չիմ–ա՞ իչ սըրատընա կիրտի» սիեէրէք , խատինի եէրէ սէլտի :

Այնի վագըթտա Բէն–Սէք , ժա–նա տօղրու էյիլիպ , մէղպուրէյի գօլտրընտան գավրատը , վէ քէն–տի քիրլի տօտադլարընը , չարըճ–մագտա վէ մանէատըզ տուրէթտէ ֆիղան ու ֆէրհատալար չըգարմագ–տա օլան կէնճ գըզըն պիկիւնահ սիմատընա տօդանտըրմագ իւզրէ իքէն , էյնաֆընտա , էլլէրինէ գըլըճ վէ գամա օլարագ , պիր թա–գըմ հիտաէթլի վէ թէհտիտավէր հայտուտլար կէօրտիւ :

Բէն–Սէք , Նօթր–Տամ քէօրրիւ–սիւ ֆըրգասընա նիզամըն խարի–ճինէ օլարագ տախիլ օլմուշ օ–լուպ , վագտա քէնարէի տալգա–վուգ իսի խէ տէ , անճագ թա–պիսէրընն խօշլուղու տանէհինէ վիւտաատ կէօրմէքտէ իսի : Հալ պու քի Բիլ–Մ՚օր օ դապիտէն օլ–մաեըպ , մէրգումուն , րէֆիղլէրի նէզտինատ ֆէվգէլատէ նուֆուզու պաւլունտուղունատան , րէֆիղլէրի , քէնարիսինին մագթուլէն եէրէ սէ–րիլտիկինի կէօրտիւքլէրինատ , պիր իլթիֆագ ինթիգամ ալմահա , վէ դամիտէն ֆիղոուհաթը մէյտէնինի զատի իլթմէնէ գարար վիրտիլէր :

—Հա՛յտէ , լին պագալըմ , տէտի Բէն–Սէք , ծանը պրագըպ , քէն–տինի վիւտաֆատա հալինէ գօեա–լըգ , ճիւմէնիզտէն տէ գօրդում եօգ տուր , վէ չունու սիղէ սէօյլէ–եօրում քի , պու կինէ քեաֆֆէ–նինէն հագգընատան կէլէճէյիմ :

Կէնճ հայտուտ պու լաֆզալարը սէօյլէեէրէք , ուզուն գըլըճընը , պիր տէյիրմի սուրէթտէ չէվիրտի , վէ հէմ էօնտէն վէ հէմտէ արգա–տան թուրթուլմամագ իչին , տիվա–րըն եանընա գատար ըիւճաթի յա–լէտի :

Պունուն իւզէրինէ հայտուտլար տէհշէթլի պիր սէս չըգարտագ , նըսըֆ չէքիլէ պիր տէյիրմի թէչ–քիլ իլթիրէր , վէ սոնրա տիւշմէնի ումումի իւզէրինէ հիճում իլէ–տիլէր :

Ժան , թարիֆ օլունմագ սէրէ–

ճէտէ պիր դօրգու իչինտէ օլուպ, աեաղա գալգտը, վէ ֆիրարէն քէնտիյի դուրթարմագ իսթէտի իսէ տէ, պիչարէ գըզճըղազ դօրգուսունտան նաշի կէօղլէրի գարարմըշ օլտուղունտան, սաղ վէ սօլ թարաֆընտա միւմթէտ օլան չայըն սարբ քէնարընտան եիւրիւեէճէք եէրտէ, սուեա սօգուլմուշ օլան գազըգլարա տօղրու եիւրիւմէկէ պաշլատը։ Մէղպունէնին եիւրիւտիւկիւ մահէլլին ալթընտա սուլար ճէրէեան իթմէքտէ օլուպ, կիւրիւլթիւ չըգարմագտա, վէ քէօբիւքտէն սէլլէր հասըլ իթմէքտէ իտիլէր։ Պիրազ իլէրուտէ տէ Նօթր-Տամ թուլումպասընըն ճէսիմ չարիպարը, սուլարըն տալկայարընա չարբարագ, տէհշէթ վէ էլէմպախշ իտիճի պիր թարղտա ինիլտէմէքտէ իտիլէր։

Հասըլը հէր թարաֆտա էօլիւմ թէհլիքէսի մէվճուտ իտի։

12

ՆՕԹՐ-ՏԱՄ ԹՈՒԼՈՒՄՊԱՍԸ

Բէն-Սէքին սէպաթլը հարէքէթի, վէ ուղուն գըլըճընըն մուամէլաթը, պիր միւտտէթ Նօթր-Տամ քէօբրիւսիւ հայտուտլարընը մէրգումուն եանընա եանաշտըրմատըլար իսէ տէ, պունլարըն շու սէպաթսըղլըղը չօգ վագըթ իմթիտատ իթմէյիպ, եէքտիկէրլէրինի թէշվիգ իթտիլէր, վէ մուախխարէն Ֆապիւլէօ, ժամպ տ'Արժան վէ Վիտ-Կուսէ տիկէր արգատաշլարը թարաֆընտան իլթիղամ օլունարագ, պիլա բէրվա հիւճումէ ճիւրաթ իյլէտիլէր։

Հիչ շիւբհէ եօգ իտի քի, Բէն-Սէք մաղլուպ օլմազտան էվվէլ, խասիմլէրինտէն պիր գաչ նէֆէրինի եէրէ սէրէճէք իտի, ֆագաթ շէճիանէ պիր միւնազաա վէ միւտաֆաատան սօնրա, քէնտիսինին տէ գաթլ ու թէլէֆ իտիլէճէկի մուհագդագ իտի։ Կէնճ հայտուտ, պուլունտուղու հալին մուխաթարա վէ թէհլիքէսինի անլաեօր իտի իսէ տէ, ֆէյլէսօֆվարի պիր ֆիւթուրսուզլուգլա տավրանարագ, պիր գաչ քիշի էօտիւրտիւքտէն սօնրա, քէնտիսինին տէ էօլմէսինի տիւշիւնիւեօր իտի։

Գըլըճլար վէ գամալար տայիմա պիրի պիրլէրինէ չաթըշաբգլարընտան, ուղագտան իշիտիլէպիլէճէք պիր սուրէթտէ սէսլէր չըգարմագտա իտիլէր։ Բէն-Սէք, քէնտի խասիմլէրինէ գարշը էնվայի իշիտիլմէմիշ քիւֆիւր վէ պէազէպանլըգլար իթտիկի միսիլլու, տիկէրլէրի տէ մուգապէլէյի պիլ միսլտէ պուլունմագտա իտիլէր, վէ հէր նէ գատար գան ագմաեա պաշլամըշ իտի իսէ տէ, հէնուզ թարաֆէյնտէն աղըրճա եարալանան եօգ իտի։

Պու հէնկեամտէ, մէմուլին ղայրի պիր հատիսէ, միւնազաաեա խիթամ վիրտի, շէօյլէ քի, հէմ գապա վէ հէմ քէսկին պիր սէս,

—Նէ՞ տիր օ, ա՛րգատաշլար, նէ՞ տիր օ, պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, պիր պիրլէրինիզի՝ պօղազլաեօրսունուզ, ֆագաթ համա օլսուն քի, մուարազաեա խիթամ վիրմէք իչին, թամ վագթինտէ եէթիշտիմ։ Իմտի, ա՛րգատաշլար, պա՛րըշընըզ, սուլհ իտի՛նիզ, տէյի պաղըրտը։

Պու սէս ֆիլվագը թէէսիր իտէրէք, մուհաճիմլէր տէրհալ կէրի չէքիլտիլէր, վէ Բէն-Սէք, «հէ՛յէ թամ վագիթտէ եէթիշտի» տիեէրէք նէֆէս ալտը։

Պիր ազ սօնրա, գատէմէլէր իւզէրինտէ աեագ սէսլէրի իշիտիլիպ,

միւթէագբպէն ուզուն պօյլու վէ զայիֆ սիմալը պիր ատէմ զահիր օլտու։ Հայտուտլար պունու կէօրտիւքլէրինտէ, սէվինճլէ վէ թէաճճիւպլէ,

—Գօ՛գըլիգօ տուր, Գօ՛գըլիգօ տուր, տէեու պաղրըշտըլար։

—Էվվէթ, նասըլ քի կէօրիւեօրսունուզ, ա՛րգատաշլար, թա քէնտիսի տիր, տէեու ճէվապ վիրտի միւլազիմ Պօտրիլին սապըգ տօսթու։

—Պու թօհա՛ֆ, տիմէք տիր քի սէն էօլմէտին, տէտի Ժամպ տ՛Արժան։

—Էկէր էօլմիւշ իսէմ, պէնիմ մալիւմաթըմ օլմաեարագ էօլմիւշ օլմալըեըմ։

—Սէնին իչին Շաթըլէ ղընտանլարընա աթըլմըշ տըր, տիեօրլար իտի, տէեու իլավէ իթտի Ֆապիւլէօ։

—Զընտանլարա՞, պէ՞ն մի։ Լաքին Գօգըլիգօնուն ասլա էլէ կէչմէզ օլտուղունու պի՞լմէեօր մուսունուզ։

—Էօյլէ իսէ, տէտի Վիտ-Կուսէ, սէնին, պիւյիւք պիր էֆէնտի խըզմէթինէ կիրիպ, պօղազընա դատար վարիտաթ իչինտէ եիւզմէքտէ օլտուղուն սահիհ տիր։ Ֆագաթ տօղրուեու սէօյլէմէք լազըմ իսէ, սէնտէ էօյլէ պիր սըֆաթ եօգ տուր։

—Ինսանլարը զահիրի հալլէրինտէն մուհաքէմէ իթմէմէլի տիր, տէտի եէնի կէլէն շախս։

Վիտ-Կուսէնին իրատ իթտիկի սօն ճիւմլէյի իյզահ իթմէք իչին, օգուեանլարըմըզա շուրաեը անլաթաբրըրըզ քի. Գօգըլիգօնուն կիյինմիշ օլտուղու էլպիսէ, քէնտիսինին բարլագ պիր հալտէ պուլունտուղունու եմա իտէր թարզտա տէյիլ իտի։ Հէր նէ հալ իսէ, Գօգըլիգօ քէլամա իպթիտար իտէրէք,

—Ազիզ արգատաշլարըմ, տէտի, ղալիպա պէնի կէօրտիւկիւնիզտէն տօլայը բէք մէմնուն օլտունուզ, պէն տէ, նամուսում իւզէրինէ եէմին իտէրէք սէօյլէրիմ քի, սիզի բէք զիեատէ սէվտիկիմտէն, իչինիզտէ պուլունտուղումա քէզալիք մէմնուն օլտում։ Հաթթա, հագգընըզտա տէրքեար օլան մուհապպէթիմին պօշպիր չէյ օլմատըղընը, պիր ազտան իսպաթըյլա անլաեաճագսընըզ։ Ֆագաթ էվվէլ պէ էվվէլ շունու պանա սէօյլէյինիզ քի, նէ՞ իչին պիր ազ էվվէլ պիրի պիրլէրինիզի պօղազլաեօրտունուզ։

—Գօ՛գըլիգօ, պիր քէրրէ աեագլարընըն ալթընա պագ, տէտի Ֆապիւլէօ։

Քէրժանըն խըզմէթքեարը կէօզլէրինի եէրէ տօղրու չէվիրմէսինտէ, պիր նաչ կէօրտիւ, վէ սիւքիւնէթի քեամիլէ իլէ քէլամա ազազ իտիպ,

—Ղալիպա Բիլ-Մօր օլմալը, տէտի, էվվէթ, էվվէթ օ օլտուղունու թանըեօրում։ Լաքին քի՞մ մէրգումու պու հալէ գօյտու։

—Բէն-Սէք, տէյի պաղըրտը Ժամպ-տ՛Արժան։

—Լաքին նէ՛ կիւզէլ գըլըճ վուրուշու, տէտի Գօգըլիգօ։

—Ֆագաթ պիզ քէնտիսինտէն ինթիգամ ալմագ իսթէրիզ, տէյի պաղրըշտըլար հայտուտլար հէբ պիր աղըզտան։

—Էկէրչի Բիլ-Մօր իլէ Բէն-Սէք նամուսլուճա տիւէլլօ իթտիլէր իսէ, ինթիգամ ալմաեա ասլա հագգընըզ եօգ տուր։ Իմտի, միւնազատանըն սէպէպինի պէեան իտինիզ։

—Միւնազատանըն սէպէպի, պիր դարը տըր։

—Իյզահաթ իսթէրիմ, վէ պու պապտէ մալիւմաթ իթասընը Ֆապիւլէօեէ թէրք իտէրիմ։

Ֆապիլէօ վուգույի հալի մուխ-
թասարէն նապէ իթաի ։

—Բէ՛ք լայ , ֆագաթի պու գա-
սըն նէ՞ օլսու , տէհու սիւալ իթ-
աի Գօգըլիգօ , չիւնքի պանա էօյլէ
կէօրմէնիւեօր քի , հիչ պիր թա-
րաֆտա գասըն էսէրի կէօրմէհօ-
րում ։ Ա՛ճապա հօրօզլար գավկա ի-
տէրքէն , թավուգ ուչսու՞ մու ։ Էկէր
էօյլէ օլմուշ լսէ , հադըգաթէն պու
բէ՛ք թօհաֆ չէյ սիր , վէ պէն
միւտաէթի մէտիսէ քէնտիմի կիւլ-
մէսէն Թուխամանճաղըմ ։

Բիլ–Մ՛օրուն մագթուլէն եէրէ
տիւշմէսինի միւթէագիպ զուհու-
րա կէլէն չամաթատա , հայտուտ-
լարատան հիչ պիրիսի ժանըն ֆիլա-
բընը , վէ պաղթէթէն նապէտիտ
օլմուշ օյտուղունու կէօրմէմիշ իտի ։
Պունլար , կէրչի սօնրատան թէճա-
ճիւպէ էթրաֆա կէօզ կէզտիրտի-
լէր իսէ տէ , մէզպուրէնին էսէրլի-
նի պիրէ պուլամատըգլարընատան
տօլայը , եիւզլէրինտէ զահէթի ազիմ
պիր մէ յեուսիւեէթ ալէամէթի հու-
սուսի կէլտի ։

—Նա՛սըլ , տէհի Գօգըլիգօ կիս-
լէրէ՛ք , պունճա չամաթա վէ միս-
նաղատատան սօնրա , ճէպլէրինիզտէ
վէ էլլէրինիզտէ հիչ պիր չէյ գալ-
մատը , հա՞ ։

Գօգըլիգօ պու սէօզլէրինի իւքմալ
իթմէ՛ք իւզրէ իւքէն , Բէն–Մէ՛ք , հէ-
ման կէօզլէրի իրիկէչիպ , վէ եիւ-
զինինէն տայիմի մասխարա հալի
թէպտիլ օլուպ , վէ սօլմուշ օյան
եանագլարը տա պիւթիւն պիւթիւն
սարարտըգլարը հալտէ , գապա պիր
սէս չըգարտը ։

—Նէ՞ վար տըր , եօգսա տիվանէ՞
մի օլսուն , տէհու սիւալ իթտի Գօ-
գըլիգօ ։

—Պա՛գընըզ , տէհի Բէն–Մէ՛ք ,
էլինի քէօրլինինէն գապըգլարը թա-
րաֆընա ուզաթարագ ։

Տէրհալ պիլճիւմէ հայտուտար
կէօզլէրինի իչար օլունան մահէլլէ
չէվիրտիլէր , վէ այնի վագըթտա
ումումունէ տիհանընատան տէհչէթլի
պիր ֆիղան ու ֆէրեատա իչիտիլտի ։

Ֆիլվագը պունլարընը կէօզլէրինէ
թէսատուֆ իսէն մէնզարէ , լինատ-
նընն , միւտաէթի էօմրինատէ թէսա-
տուֆ իթմէեէճէկի մէնզարէլէրտէն
իտի , վէ պու կիպի սէրթ թապի-
աթըը հայտուտարընն եիւրէքլէրին-
տէ մէրհաւէթ վէ հէեէճան ասարը
մէ յտան պուլմասը իհթիմալտէն պա-
յիտ օլտուղու թագտիրտէ , մէր-
գուման հայտուտլար , մէնզարէ յի
մէզպուրէ յի կէօրտիւքլէրինտէ ,
պաշտան աեագլարընա գատար տիթ-
րէտիլէր ։

—Վա՛հ պիչարէ , տէհի Գօգըլի-
գօ եավաշ սէտա իլէ , Խո՛ւտա ա-
լիմ , պէն թավուգ եիւրէքլի տէյիլ
իսէմ տէ , չու մէնզարէեէ պագտը-
ղընատա , թա տամարլարընա վարա-
նա գատար սօզուգլուդ հիտա իտի-
եօրում ։ Ա՛ճապա ղէվալըեը օրա-
տան գուրթարմագ իչին պիր չարէ
պուլունամա՞ղ մը ։

Ֆիմնէ ճէվապ վիրմէտի ։

Պուլունատուղումուղ հալի անլաթ-
մագ իչին , պիր գաչ սէօզ սէօյլէ-
մէ՛ք լազըմ տըր ։

Օն սէքիզինճի տէհրնսնլարընատա ,
հէնուզ Բարիզ չէհրի , չիմտի՛քի
միւնթազամ հալէ գօնուլմագ վէ
թէղեին իտիլմէ՛ք իչին , էօթէտի
պէրիսի թամիր իտիլմէմիշ , վէ վա-
ֆընը իտէճէկիմիզ մահէլլ կիպի
մահէլլէը եըգըլմամըշ օյտուղու զէ-
մանատա , Նօթր–Տամ քէօրիւսիւ-
նինն իւոմ թարաֆընատա , Նօթր–Տամ
ֆաւսթոպաը նատընը հայիպ օյտագ ,
զարիպ չէ քիտէ պիր պինատ պու-

լուծուպ, մեզքիւր պինա ճէսիմ տիրէ քէր իւղէրինաէ թուխտուրալմուշ իտի։ Պու դաղըգլարըն իւտիւնէ լինճէ վէ տար քիրիշէր գծնուրմուշ օլուպ, պու քիրիշէրին արտարը իսէ խայլի ուչըղ օլտուպու հալտէ, զիքր օլունան քիրիշլէր, թուրումպա մանքինաքներն մէրքէղինէ գատար թէհլիա իտիլուլէր իտի։ Պու մանքինատա իչի պիւյիւք չարխ պուլունուպ, պու չարխլար լանգամի ուճունճ քատ իտիլէր։ Մէղքիւր քիրիշէրտէն ևիւրիւնէրէք կիտիլմէտի իսէ, հաղըգամէն պիր հալտի իւղէրինաէ ևիւրիւնիւպ կիտիլմէմինտէն տահա զիւատէ կիւճ իտի։

Իչմէ ժան, գօրգուտունատան նաչի տալը պաշընատա օրմատարը հալտէ, զիքր իտիտիկմիշ տար քիրիշէրտէն պիրի իւղէրինէ ևիւրիւմիւշ իտի։ Հիչ պիր տաղը, վէ հիչ պիր ամճք, նէ գատար ճէսար վէ քիւթթահա տահի օրտար իտի, կիւնտուզ վազմի պիւէ, միղքիւր միմ քինամիշ օլան եօլ իւտիւնտէն կէչմէ քիւչ թէհլիքէլէրինի կէօզ ատըրտամազար իտի։ Զիւնքի մեղպուբէնին պատմըշ օլտուդու քիրիշ, անճաղ պիր գաչ բարմաղ էնիլիկինտէ օլուպ, պունատան տա գահինազար տայիմի սուբէմտէ մէվճուտա օլան նէմիքատէն վէ քէօրիւքլիւ տուլարտան քալանմուշներտան քիրիշին իւտի թարափը տատօնու տու իլէ եջդահամըշ կինի գայմատա թատի օմուշ օլտուդու միսիլլու, չարխլարըն աէօնճէմ, վէ տաիկատարըն պիրիպիրինէ չարբմատը տա, գաղըգլարը լանէգ ահի ատումտագտա օլտուդունատան, պիհիթատի պիչարէ կէնճ գըզ տայիմա եօլդատանմագտա իտի։

Պու աէրճէ ֆէվգէլատաէ միւշքիլատա, պիրտէ կէօզ գատարկիմտաը խուստուս իլտվէ օրունմալը տըր։ Շիւբհէ եօգ տար քի, պիր քիմսէ տիվանէճճ մեզքիւր քիրիշէր իւղէրինաէն ևիւրիւմէքլիկի թէճրիպէ իհտատ իտի, սուլարըն չարբըմնիքտըճնատան կէօղէրի գարարըպ, հեր հալտէ կիրտատա տիւշէր իտի։

Հալ պու քինատըլ քի սէյհտրը պիվ լէյլ օրանալ, կիճէլէրի բիւեալարը էնատաճնատա էն ևիւքսէք տամմալըն թէրէլէրինաէ ևիւրիւրլէր, վէ նատըլ քի պունարըն, ֆէվգէլատաէ պիր հատիսէ իւէ պաղթէհմէն ույգուլարընատան ուճանտըգլարընտա, եօգարատան աշադը եուվարմանմագտը թատիի իսէ, էօյլէ սէ ժան, քէնատի տիվանէճիկի հալինաէ, քիրիշին թէքմիվ պօեունտա պիրա թէրէճատիւա, վէ հիչ պիր եանդըշ ատամ ամմատատագ ևիւրիւմէքտաէ իտի։ Ֆիրիշին խիթամը ուճունտա էնդի պիր մէսաֆէ պուլունուպ, մէգատըճ պիր ամքաեըչտա պու մէսաֆէյի կէչմէ, վէ քրմագ պօեունտա վէ քէնարընատա գապըմըշ օլան գաղըգլարատան պիրինին իւղէրինէ տիւշմէ։ Մէղքիւր գաղըգատան պիր գաչ խամիթ ուպագտա պիրինճի չարխ պուլունուպ, պու չարխըն ճէսիմ տիչէրի, մերգուժէնին հէման էպխէսինէ օգունմագտա, վէ քէօրիւք տուլարը տա տիմատընը քալանմագտա իտիլէր։

Ժանըն, պուլունատուգու մահէլլատէն տահա զիւատէ իւէրի կիմմէմի իհթիմալէն ատ իլի իտի, չիւնքի օ հատէ քէնատինի կիրտատատա պուլուր իտի, վէ վիճուտի չարխըն ալմընատա գալարագ, տալկալար վաըճթատըգտա թա ուզագլարա գատար կիմմէօի լազըմ կէլիր իտի։

Կէբուէ ըիւճամի իմմէ քիրկին ատ իհթիմալի եօգ իտի. չիւնքի տի-

քլմմիշ օյան գաղըղլար իլէ քէօբ-
ըլունելուն արասընտա պօշ պիր մէ-
սաֆէ պուլունուպ , պու մէսաֆէ
անճափ դուվվէթլի պիր ախալտըշ
իլէ կէչիլէպիլիր իսի խէ տէ , զինը
օլունան գաղըղլար , մէզբութ սթ-
լաեըշա տալա միւսաատաէ իմմէզ ի-
տիլիր :

Ծան , ներիէ պուլունուդուն-
տան պիհսաբէր օլտուդու կիտի ,
գարշըսընտա պուլունան մուխա-
թապատան տախի տալա մալիւմաթը
եօգ իսի : Մէրդումէ , պուլուն-
տուդու հալի գամիէն անպաատաս-
եըպ , անճափ թէքզիլքլերին տէօն-
մէսինտէն , վէ թապուսմպանըն կը-
ճըրտաստընտան վէ ոօսուգ պիր
տանան քէնտիլի խոթիա իմմէ-
սինտէն , տէ հչէթի թէզայիւտ պու-
տու , վէ պիր հարէքէթ իճրատը յա-
յա , մուսաղէնէսինի զայպ իտիպ ,
ատապլարը գայտը , վէ սըրթ իւս-
թիւ տիւշտիւ , վէ էկէրչի արգա
թապատընտա պուլունան քէօրիւ-
նիւն տիրէքլերինտէն պիրիսինէ ի-
քի գօլաըըլա տարըլմատա իսի ,
ապքինթընըն քէնտիսինի պըրպ կէօ-
թիւրէճէկինէ տալա չիւ բհէ եօգ իսի :

Պիչարէ գըղճըղազ , մէգրիւ չիւ-
րիւք տիրէկէ տարըլմըշ իսի խէ
տէ , հէնուզ թէհլիքէտէն պիւթիւն
պիւթիւն իտալի տէյիլ իսի , չինքի
վիճատինին նըսֆը տու իչինտէ գալ-
մըշ օլուպ , եալընըշ պաշը իլէ
կէօքիւ տուտան տիչարըտա իսի-
լէր : Ալտա սըրտա քէօրիւքլէր կէլիպ ,
զէվալըըը իհտաճա իմմէճքաէ , կէօղ-
լէրինի քէօրլէմմէքաէ , վէ նէֆէ-
սինի պօղմաղ ըատտէսինէ կէմիրը-
մէքաէ իտիլը : Ծան , պուլուն-
տուդու չու տէհչէթլի հալտէն գուր-
թուլմադ իւզրէ , մէմուրին գայրի
տուրէմաէ ճահտ ու զայրէթլէր կի-
լէմէքաէ իտի խէ տէ , չի չարէ քի
տահտահճաղ պիր մահէլլ պուլուն-
մահըպ , վէ տեապլարը տակալար-
տան պաշդա պիր չէյէ թէտատիւֆ
իմմէտիքլերինտէն , պիւթիւն ճահ-
տու իդտամը պօշա կիմմէքաէ իտի :

Ծան , պու հէնկեամաէ եիւրէք-
լերի բարելէյհի թալզտա ֆիլդան
ու ֆէրեատալար իտիեօրտու խէ
տէ , տակկալարըն չամաթտաբընտան
քէնտի տէօի գայպ օլուպ , տ.քի
տէտատը պիրէ իչիտիմէեօր իտի :

Հալ պու քի մէզկուրենին դուվ-
վէթի տախի թիւքէնմէքաէ օլուպ ,
ուճուչմուշ օյան գօլարըլա տա-
ըըմըշ օլտուդու տիրէյի արմըղ-
թուսմատա օլտուդունտան , պի-
չարէ հէման մաղլուպ օլմուպ բուտ-
աէմինէ կէլմիշ իլքէն , հայուտ տա-
ըըն նաղարը տիդդաթը պիրտէն
պիրէ մէզկուրէ իւղերինէ ախի
օլունտու , վէ նաթըլ քի մալիւմու-
միւզ տիւր , չու տէհչէթլի մէնեղա-
ըէ , հիչ պիր մէշգուլմատան վէ
հիչ պիր մուսիպէթի վէ ֆէլաքէթ-
տէն միւթէտաիր օլմատան մէրգու-
ման հայուտտարը պիրէ միւթէտաիր
գըլար , վէ իքինճի տէֆա օլարակ
Գօղըլիպօ ,

—Պու պիչարէ օրատան գուր-
թարըլմա՞ղ մը , տէեու պաղըրար :

Պիրինճի տէֆա կիպի , հայուտ-
լար տիւքիմի իմմէ ըէբինտէն , Գօ-
ղըլիպօ արթըզ թէհամիւլիւ գալ-
մատադ ,

—Պաբա , տէեի , պէն , էր-
քէք թայֆէսինտէն պիր տահմին
գամըլ ու թէրէֆ խոխճէսինէ , պօ-
զաղանան պիր թաւուդ տէրէճէ-
սինտէ էտէֆ իմմէմ խէ տէ , գա-
ռըն թայֆէսինտէն օրտաղրըն պու
տարըհիլ վէֆամ իմմէյէրինէ թէ-
համիւլ խոճէմ , նէ չարէ , գա-
ռըն թայֆէսինի տէրէճէյի նի-
հանէտ տէվլերիմ , Հաթիճա տի-

եօթուն-ութ քի , պու կէնճ իմիշ :

—Թաղրիպա նիկիւմի եաշընատա մըը , ատսի Ֆապիւլէօ :

—Կիւզե՞լ մի տիր :

—Կիւզել մի տիր ատ ատօ՞ղ մի տիր , էկէր ան պէչինճի հաշմէթլու Լութի գրալ կէօրճեճ-ք օլսա , ադըմընը պ աչըրըր :

—Էօյլէ օլաուղու համատ , պու կիւզել մանիւղան , ատէմա չանա ամբըլմազան էվվել , պօղազընա պիր մաշ պաղանըլան ուզուն իմիւլիւ քեօրեղըէր կիպի պօղուլմանընա միւսաատ իտիեօրսունուղ , ատէուատէվամ իմամ Ֆօղըլիւօ չիատէմէյէ , ա՛հ , ա՛րդաատաչլար , պու նիւկիւլ-ք ատիլ տիր , պէն սիպի պանանան պինատէ ճէուըր գանն իտիեօրսուս :

—Է՛յ նէ՞ եաբալըմ , ատէլի մուշ իմամիկէր իլքի իւչ ատս :

—Ա՛ճա՛յիպ , հէնուղ վադըմ վար իքէն գուրմարալըմ :

—Լաքին պունան իհթիմալի եօպուր :

—Թէճրիպէսինի իմամէմիկինիղ Թապտիրտ , իհթիմալտէն օլմաղընը նէ՞ոէն պիլիեօրսունուղ : Ա՛ճա՛յիպ , Բէն-Մէ-ք , պիր ազ էվվել չէճիանէ գ տվիա իմամիկին , վէ վաղը օլան հալէ ատպէպ սէն օլմուշ օլսուղան հալտէ , պիլսա վադիֆէ՞ մի տուրսունօրսուն Սէնինն ճէուարէմինն , էլինտէ դըլըճ օլսուղու ղէմո՞ն մը տըը : Էկէր սէնինն չաղընատա պէն օլսա իտիմ , չիմիտտէն պու պէտպախթ գըզըն եանընատա պուլունտը իտիմ :

—Ա՛հ , Խ՛ուտա տիմ , պէն նատչամնընը բէ-ք սէվէրիմ :

—Էկէր չու պիչարէ դըզը պուլընտուղու մուհամմատատան գուրխմազը իսէն , ատնա ի-քի լու ի պախշիշ վիրէճէյիմ :

—Վատա իմամիկին լութիէրնէ՞բէտէ տիրըէը :

—Իչթէ :

—Վէր քի թէճրիպէ իտէյիմ :

Բէն-Մէ-ք , ինատնիյէէթ նամընատա իճրատ իմամիկին պիր չէ՛յ , պիրը մըղատար ադչէ իչին իճրատ իմամէկէ գարար վիրէրէ-ք , մէգքիւր իքի լութիյի իչ բանթատօնունուն ճէպինէ դօյտու , վէ ի պէրինատէն տիւյմէյէտի : Պատէհու չատպատընը , էլպիսէնին , վէ դըըճընը չըդարըղ , եէրէ պրատաբ :

—Նիւղէ-ք պիլո՞ըմիսին , ատէուա պիւաղ իմամ Ֆօղըլիղօ :

—Էվվէթ , ատէուա ճէվապ վիրատի կէնճ հայատատա , Ֆատաթի հիչ պիր ևիւղիւճիւ Նօթր-Տամ թուալումպատընըն տատիկատրըընատան վէ քէօրիւ-քէրէրինատէն քէնատիյի գուրթարատամընդ տըը : Պաղըղ լար տախի ևիւղմէ յի պիկիրդէը , հալ պու-քի քէպտպ օլմադ իւղրէ պիր թատատա դօնուտատուղ լարընատա , ևիւղմէ-ք պիլմէէրի նէ՞նէ եարար : Իմամ , էկէր տաւատա տիւչէրսէմ , պէնիմ իչիմ պիթմիչ ատմէ-ք օլատաղընատան , չիմնիտտէն սիպէ ոճն վէտատը վէրիրիմ , ա՛րդատաչլար , վէ արգամանան պիր Ի Խաբց կէդտացէ տուատը ատօյէմէնիղի բէճատ իտէրիմ :

—Տա՛վրան , տա՛վրան , ատէտի Ֆօղըլիղօ , պիրա պիչարէ տիւչճէ-քտիր :

Բէ-ք-Մէ-ք , դաղդարընը իւ-ք քիրչիլիինի քէնատիսինատէն Թէֆիլիգ իտէյէէն ճիւղի ատատֆէ-յի կէչտի , վէ ժան տը Միսէօվիւն պուլունտուղու քիրիչէ վատըղ օլտու :

—Ա՛րդա՛տաչլար , ատէուա պողըղատ Ֆօղըլիղօ , օրմատըդ Թէն-վիր իտիմէ-ք իչին , ատէէչէ օտուն գօճունուղ , վէ էլլէրինիղէ կէչէնի եադընըղ :

Հայաուալար ակրհալ ալեչլին վասախանե, գուրաւմուշ չալը չըրբըլը վե էակիվիշ ֆըչը թախթալարը գօյաուլար, վե ածրա իւզերինաե եամանդաա օյաուգլարը սամանըն պես մըգաարընը մէչալե չէքլինաե եաւվալագ խախ, մէգրիւ մէչալէլերի եագալլար։ Պաւ մէչալէլերին կիւնէչաէն զիեաաե քալլագ օլան այրընլըղը սաեէսինաե, գազըլարան մուսաա, նէհրին նըսֆը տախի թէնվիր խալէրէ՛ք, սիւմեն տախի զայիլ օյաու։

Բէն–Սէ՛ք, ֆէվզէլաաե պես էմրի պասիրէթ վե էհլիեէմլէ՛ք քէնարի մուխախարալը վալիֆէսինի իֆնա իթմէ՛քաե օյուգ, մէրգաամ, թապախտան զաեէթ չէվի՛ք, հաֆիֆ, վե մահիր օլմազլե, վիճաւսի հէր կիւնա վիճաւսճա թալիմլէրէ միւսթայիա խալ, վե իմա չօճաւգլուգաւ պէմանընաա, էհալինին եաւրըշ զիյնէթլէրինաե, քէսագ չէօհրէթ իյլէսիկի կիսգ, նիչէ սէրէն ալրէ՛քլէրի իւզերինէ գօնաւմուշ օյան միւքաֆախմըլարը տախի, մէգրիւ ալրէ՛քլէրին թէքէլէրինէ չըղըգ քէնարիի ալըը խալ։

Գաունալա պէրապէր, մէրգաամ, մէգրիւ միվիշքէն վե սալմանան քիրիշ իւզերինաե հէնաշ եիկիմի ատամ գաաար ալմըշ իքէն, իյլք աէֆա օյարագ, թէչէպսիսախնէրին հէման գալըը գօնաւմուշ օյան միշքիւխախմընը սէրբիշ իմմախ, վե օյ վագթի Գօգըլիգ օսման ալմըշ օյաուղաւ իքի տաէա յուի ալմունան։ տան մուսաա, քէնարի ճէպինաէն տախի գազա պես չէյ վիրէբէ՛ք, գաւրաւ վե մաղգաթի պես մահէլաէ թէքբար պաւլունմագլըղը արզաւ իմմախ խաէ տէ, նէ՛ չարէ՛ քի բիւճախի իմմէ՛ք, եօլաւ տէվամ իթմէ՛քլի՛քէն տահա զիեաաե մաւխալարը օյաուղաւ կիսգ, քէնարի նամուս ա հայիեէմլէ՛ տէ իւերի հարէ՛քէթէ քէնախինի թէչվիգ իյլէմէ՛քաե խախ։ Զիւն՛քի մուգ պէահինէ վիաուլէ տաէմի մուխաֆֆագըյյէթինի իգրարաէ, բէֆիգլէրի թաբաֆընաան կէօրէճէկի խամիհզաաըլարան գօյգմուգաա խախ։ Նիհաեէթ Բէն–Սէ՛ք, պաւ միխէրէտաւա հալինէ խիմմամ վիրմէ՛ք իւղրէ,

—Պէլքի, աէտի քէնաի քէնարինէ, մագահէմմէ մուխաֆֆագ օյուբաւմ, օյմաաամ՛ պիլէ, տիւնեատա իքի տէֆա էօլիւնմէղ եա, պես տէֆա էօլիւնիւբ... Շաւ գաատար քի, սաւեաւն իչինաէ պօյուլարագ էօլմէ՛քլի՛ք պէնիմ իչիմ տէ՛յիվ իքէն, պէն նա՛սըլ օյուգ տա պաղըմ՛ պաւ պէյաեա սարաբմ՛։

Բէն–Սէ՛ք պաւ լագըրաբլարը քէնարի քէնարինէ աէօյլէսիկի սըրատա, մուխաղէնէօնինի գայագ իմմէմէ՛ք իւզերի ախդագմըրը արմըգմագտա, վե իւրի դօլարըրը պես նէվի թէրազի չէքլինաե դաւլանարագ, պես աեաղը մուգպուխի պես մէգրատա պաւլունմատըգճա, տիկեր աեաղընը իւերինէ ամմամագտա խախ։ Հասրը մէրգաամ՛ կէնճ հայաեատան չաւ հարէ քէթի աեէթա հի՛քմէթ գապկինաէն պես չէյ խախ։

Գօգըլիգօ վե Նօթր–Տամ՛ քէօբրիւսիւ հայաեատարը, ֆէվզէլաաե ախդագմէն Բէն–Սէ՛քին հարատքեատքը աէյր իմմէ՛քաե օյուգ, տիւնէպկիվիգ քի, հէման հիչ պես միւնասիր վե աէհչէթլի մէնգարէնէ պաւ աէրճէճ ախդագմէ՛ պագըմմագը սըրը, վե հիչ պես մէնգարէ տէ պաւ մէրիմէպ ճալիպի ախդագմ պաւլունմագը սըրը։

Հայաուալար պաւ հէնիեատաէ պիրկախկըրէնէ չաւ իքի միւսալի իրատա իմմէ՛քաե խախէր, էվվէլա, ա-

ճապա եէթիչէճէ՞ք մի տիր , վէ ա-
ճապա վագթինտէ եէթիչէճէ՞ք մի
տիր :

Ֆիլվագը ժան , դու վէթինին ուճ
տէրէճէսինէ վասըլ օլմուշ օլուպ ,
պիչարէ տէրմանսըզ պիր հալտէ
չասրընմագտա , վէ տագըգա պէ
տագըգա , վէ տանինէ պէ տանինէ ,
նուեուն իչինտէ զիեատէ կէօվիւլ-
մէ՛քտէ իտի : Մ՛էզպուրէնին տասրը-
մըշ օլտուղու տիրէ՛յին պօեուտտան
գայըդը , վէ ք՛էօխ՛ք՛իւ տալկա-
լարըն՛կիմի՛ք՛ճէ պուգասընա է՛յիլ-
մէ՛քտէ օլան պաչը իւզէրինտէն պի-
հատէ ատճէլէ իլէ կէչմի՛ք՛էլի կէօ-
քիւվէ՛քտէ իտի : Խիւսատա պէտ-
պախթ գըզ , գուվվէթ վէ տէրման-
սըզ գալըպ , եատընտա ք՛էնտէչի
պիւթիւն պիւթիւն տուեուն իչինէ
պըրատաճագ իտի :

Նի՛հատէթ Բէն–Մէ՛ք , ք՛իփի-
չինի ուճունտա վասըլ օլտըգդ , կէր-
չի էն թէհլի՛ք՛էլի ք՛էրթէ չիմնի օ-
տուղունու անկատը իսէ տէ , գա-
թէն թատախթատան մնչի՛ք օտուղու
պինիկլէրի գուվվէթինէ միւրատճա-
տնէլէ հըզըղ տատը , վէ մաչիմ օյան
պօչ մէտաֆէ՛յի թթյատտըտագ , հէ-
մնան գըզըն պուլունտուղու մնհէլլ-
տէն պիր մէնզիլ ուզագա տիւչմիւ ,
վէ ք՛էնտի ք՛էնտինէ ,

—Ա՛ֆէ՛րին Բէն–Մէ՛ք , ատ՛ախ ,
վագտա մնհիրանէ պիր իչ կէօ-
տիւն ատմա , Նի՛հատէթ մնւտաֆֆու-
պ՛ը՛յ՛յէթէ տէ եագլաչըրըն :

Կէնճ հայտուտա , պու էթիպատ-
ու ք՛էսպի էմնի՛յ՛յէթի վէ գուվվէթի
էլլէներէ՛ք , կէօրտիւկիւ իչինի գոր-
չըսընտա , կէօրէճէկի իչի ք՛էֆ՛ճհա-
պի պիր չէ՛յ զանն էթտի իսէ տէ ,
մէրգումի պու խուտուտտա կոնըլ-
մագտա իտի , չինի՛ք՛ի կէօրէճէկի
իչ չիմտիրէ՛ք գատար կէօրմիւչ օյտու-
պու իչտէն զիեատէ օլուպ , նատըլ
ք՛ի պուռնուն իսպաթընը տա պիր ազ-
ատան անկատը :

Շէօյլէ ք՛ի ք՛էնախ՛ինին պուլուն-
տուղու տիւզ եէր իլէ մէճնունէ գը-
զընն սարըլըպ տուրմուշ օլտուղու
տիրէ՛յին արատընտա , անճագ իւչ
տարթմըզգ մէտաֆէ վար իտի իսէ
տէ , պիզգաթի կիրտատա տիւչմէ՛ք-
տիզին պու մէտաֆէ՛յի նա՛սըլ կէչ-
մէլի , նա՛սըլ մէզպուրէ՛յի գու-
ճագլամագը , վէ ք՛էնտի պուլուն-
տուղու տիւզ մնհէլլէ կէմիրմէլի
իտի : Իչմէ՛ք պիր միւչքիլ ք՛ի , պու-
նու հալը իմմէ՛ք լազըմ իտի , վէ
պունուն հալի իչինտէ խայլիճէ տ-
պիմ միւչքիլտի զուհուր իմմէ՛ք-
տէ իտի :

Բէն–Մէ՛ք , գալըգլարըն իստ-
ք՛իմնուտ տիզ չէօքերէ՛ք , էվվէլ
պէ էվվէլ էլլէրինտէն պիրիտի իչին
տատեանճագ պիր նօզիմ ատատը ,
լա՛ք՛ին պուլտանատըզընտան , գու-
վվէթինը չէօզտիւ , վէ հալտէ չէ՛ք-
լինտէ պիւ՛ք՛իպ , պիր ք՛իրիչին էմ-
րտաֆ՛ընտա սատտը . պունուհա տաղ է-
չիյլէ մէզքիւր հալտըն ուճունու
թուքթուպ , վէ գաթինէն ք՛էնտիսինի
պու հատտա պիրթէթտիմ , գարնը
իստիրնէ նատթատը , վէ մնուտխատա-
րէն սաղ էլինի ժանըն պուրուչմուչ
վէ ուեուչմուչ օյան էլլէրինէ տօզ-
րու ուզաթտը : Վագտա մէրգու-
մունն էլի , մէզպուրէնին էլլէրինէ
տօզտունմագտա իտի իսէ տէ , տա-
հա խայլի ուզագտա պուլունտու-
ղու հիհէթլէ , թուքթամմագտա ի-
տի :

Կէնճ հայտուտա թէ՛քտատ իւք վա-
պիեէթինին էլատէ իտիպ , գրավաթը՞
նը չէօզտիւ , վէ ատնտա նալը՛նըզ
պիր տէ՛յիմի իլէ տիրէնէ պուղա-
եըպ , պու սուրէթլէ մէզքիւր հա-
լտըն ուզունըզուղու էվվէլքինին ի-
ք՛ի միսլինէ պատիղ օլտու : Պատէ-

հու Բէն–Մէք եւնէ ժանա տօղրու էյիտի։

Պու աէֆա միւշքիլնէն չալըէմ պուլունուպ, կէնճ գըզըն տէյմանը թիւքէնէրէք, թուխտուղու տիրէյի պրագաճապը էնատէ, Բէն–Մէք էլի իւէ մէզպուրէնին գօլարընը թուխտու, վէ քէմիքլի բարմադլարընը չէլիքտէն մաշա մինլլու պէտպախթ գըզըն պուդ կիպի սէրթլէշմիշ օլան վիճուտինէ եադ լայաբըրըպ, վէ վար գուվվէթինի պագուէա վիրէրէք, մէզպուրէ կէնճ գըզը կիրտասըն իչինէն քէնտի պուլունտուղու տիւզ մահէլլէ կէթիրտի։

Լադին հայտուտը մէրգումէն տօտադլարընան մէսէրթէթ ֆիղան ու ֆէրնատը չըգաճապ եէրտէ, իսթիրապը տէրտն սէտատը չըգըը, չինքի եա օ տուր քի իքի եւը ադըը կէլտի, վէ եա օ տուր քի զանէթ չիտատէթլէ տարսըլմը վուգու պուլտու, նիհանէթ հալաթ ատը գօրտու, վէ կիրտասպ տչըըպ պիր եէրինէ, իքի քիշիյի եուրթտուգտան ատնրա, դարանտը։

Նօթր–Տամ քէօրիւսիւ հայտուտլարը պու մէնզարէյի կէօրտիւքլէրինտէ, հայրէթ վէ տէհշէթէ տիւչար օլտուլտը, վէ Գօգըլիդօ պու մէնզարէտէն մինթէէսիը օլարագ,

—Հայ չէյթան հայ, տէտի, պու բէք եադըդ օլտու։ Բէն–Մէք չիմփիռէ գատար բէք կիւզել իշ կէօրտիւ, ֆագաթ... իշթէ լիման ֆուրթունատը տէնիյէն, պու տուր։ Զէվալը չօճուղուն պիր ադ եվիէլ պէնիմ իչին ի Խուց ֆէրտօչ տուտաը ռէյիէյինիդ տէյի թէնապհ էթմէսինտէ, հադդը վար իսիդ։

—Թուխմպանքն կիրտասը ուղուրտուդ պիր մահէլ տիր, տէտի Ֆատիւլէօ, պագընըդ, վիճուտտարը տատա կէօրիւնմէէօլտար պիտ։

—Բէն–Մէք, Բիլ–Մօրու պուլմատա կիթտի, տէտի Ժամպ–տ'Ալժան, տհրէթտէ պիրիսիրէրինէ բատթ կէյէրէք, գամկատարընտա տէվամըտէճէք տիրէր։

—Պէնճէ, տէտի Վիտ–Կուտ, նատիքտանէ պիր տէտա իյէ, պէնիմ պաչըճա էսէֆ իթտիկիմ խուտուս, Բէն–Մէքին ճէպինատ օլուպ, վէ մահէթթէսիճ դայդ օլան իքի տէտա կիւղել լուի տիթուններբը տըր։ Պիղղաթ Բէն–Մէքէ կէլինճէ, մէրգում իյի պիր չախս օվմատըդը իչինի, պէլտաքընը պուվմուշ օվմատընտա մէճպուն պիտ օլտում։

—Էվվէթ, էվվէթ, Վիտ–Կուտենին հադդը վար տըր, տէտիյէր հայտուտտար եէկտիլ օլտրագ, հէմ Բէն–Մէքին պօղուլմատը տահա խատրըը օլտու, չինքի էր եա կիճ ատըտաճադ իտի, վէ քէնտիտինին իսէ ատըտաճադ օլտուղու իր գատար պիտ գըյմէթի եօգ իտի, հալ պուքի մէզքիւր իքի տաէտա լուինէ հադգըգտաթէն աճընըմտատը տըր։

Մէրգում կէնճ հայտուտտան վէֆաթը միննատէպէթիյէ, եալընըդ պու ատն աէօպէրը տէօյլէնիյոր քատէն ատնրա, տրթգ քիմսէ օլ ճիհէթի տիւչիւնմէտի, վէ պէեատնէ հատէթ օվմատըդը իտրէ, չիւպհէսիդ թէլէֆ օլմուշ օյան պէտպախթ գըզ տատի պիւտպիւթթին ունուտուտու։

13

ԿՕՐԾԻ

—Արգա'տաչտր, տէտի Գօգըլիդօ, պիր միւտաէթ պիւքիւթէն ատնրա, մատամ քի չիմսի պիզպիզէ գալտըգ, վէ շէյխանքն ինատէթի տաեէսինտէ, պէլտը Բէն–Մէքտէն տէ գուրթուլտուգ, պիր աղատա

իշ իւզէրինէ գօնուշալըմ, չիւնքի սիզէ թէքլիֆ իսէճէք իչէրիմ վար մըը։

Պու խուսուս հայտուտարը խօշնուտ գըլաքզընտան, մա մէճիուս նէյլէ իսիլէճէք թէքճալիֆէ մուվաֆֆագաթ կէօսթէրսիլէր, վէ Գօգըլիգօ տալսի չու վէճհ իլէ տէվամ իթտի.

—Պիր ազ էվվէլ, իքի լուլ զայը իթտիհիճիդէն ասլտըը ֆէվգէլատէ էսէֆ իսիճօր իսինիզ։ Իքի լուլ ալմուճու պիր չէ՞յ մի տիր։ Ատէթա չօճուգ օճուճագը տըը։ Պէն սիզէ տահա զիճատէ ալմուճալար գազանտըրմագ իսթէրիմ։

Պու լագըրտըլար իւզէրինէ, Նօթր-Տամ քէօրբիւսիւնիւն հայտուտարը սիճատընտա պիր մունգուզիյէթ էսերի կէօրճ լոիս, վէ կէօզլէրի բարլատը, վէ իչլէրինտէն Ժանպա-տ'Արժան,

—Տահա զիճատէ ալմուճալա՞ մը, ատ յի սիւալ իթտի, տիւէք տիր քի, ալն տահիհէն վիկտօն տահիպո՞ մի օլտուն։

—Պէն էօյլէ պիր զէնկին էֆէնտիճէ խըզմէթ իսիճօրում քի, կիճէ կիւնտիւզ ծն սէնէ տալիմս ատուճադ օլա, սէրվէթինին մըգտարը-նը հիտապ իսէմէզ։

—Մէ՛ս չըգարմա, պուլունտուդուն մունհալ ըէք լյի իսիշ, լագին սէնին չիմճի գայգըպ պուրատա կէլիշին վէ էսկի սրգատաշյարընը պուլմագլըդըն, օ զէնկին էֆէնտի Թարտֆընտա՞ն մը տըը։

—Էվվէթ, Ժա՛մպ տ'Արժան։

—Մէրգում, զէնկինիկի աէրէճէսինտէ ճէօմէ՞րա մի տիր։

—Էվվէթ, գրալ գատար ճէօմէվէրա տիր։

—Պիզէ իչթիհատը՞ մը վար տըը։

—Թատիսթիկէ իչթիհատը վար տըը, վէ պէնիմ պուրատա կէլիշիմ տէ օ ուէպէպէ մէպնի տիր։

—Իչթէ պու կյի, ատամ Վիտ-Կուտէ, տունա պունուն մալի քէնտիսինէ պահալը սիւչէճէք տիր, վէ պիզ տէ քէնտիսինէ յատրգըլյա խըրատէթ իտէճէկ։ Հէր նէ հալ իսէ, մնատատէ նէ՞ իւզէրինէ տիր։

—Բէք տահ պիր չէ՛յ իւզէրինէ տիր, եանի քէնտիսինի կիզլէմէք-տէ օլան պիր քիմսէ՛յի սրամագ իւզէրինէ տիր։

—Պու ատէմին խամի նէ՞ տիր։

—Մ'արքի Բընէ տը Բիէօ տիւը։

—Բէք կյի, տիեէկիմ քի, սրատեաճաղըմըզ ատէմի պուլուր իսէք, նէ՞ եաբատճաղըզ։

—Էկէր միւմքին օլուր իսէ, էօտիւրճէճէք-քսինիզ, վէ նուշքնը պահնա կէօսթէրճէճէք-քսինիզ, էկէր էօտիւրմէզպէնիզ, նէրէտէ կիզլէնմիշ օլտուդունու պահնա իտապէր վիրէճէք-սինիզ։

—Մ'արքի Բընէ տը Բիէօհիս էօտիւրէնէ նէ՞ միւ-քուաֆտի վէրիէճէք տիր, տէ յի սիւալ իթտի Ժատպիւէօ։

—Էյլի լուլ ալմուճու։

—Նէրէտէ պուլունտուդունու խատպէր վիրէն օլո՞ւր իսէ։

—Եիկիրմի պէշ լուլ ալմուճու։

—Ատաեըզ տա պուլմատանպատա նէ՞ միւ-քուաֆտի վէրիէճէք տիր։

—Օնար լուլ ալմուճու։

—Էկէրչի պու բատպալըզդր գապուլ իսէր իսէք, քէչինան հէր պիրիսիդէ նէ՞ մրգտատր ադչէ վէրիէճէք տիր։

—Իւչէր ատէտա լուլ ալմուճու։

—Նէ՞ վագըթ թէէտիեէ օլունաճադ տըը։

—Շիմտի։

—Էօյլէ իսէ, վէր պագալըմ, չիւնքի պունուան ոնրատ սէնին ա-

ահեմիէրին սահբլաճապըղ :

—Արգա՛տաչլար , տէսի Գօզըլիգօ , ճէպհնաէն պիր ավուճ ալթան չըգ պըլըգ հայտուտլարա խէվզի խաբէբ , կէօրնէօրսունուղ քի , սիզէ էհթիյէճիմ վար սըր . լմնակ սաղըն , պու ագչէյի հադ պըյա դաղանմադ իւլֆէթինի իւզէրինիզէ ալմանեարադ , պու էհթիյէճիմի սահ խոթխամալ իհմէեէսինիզ , վէ ահերխամըր խոհնիզ քի , էկէրչի սիղ լահրգըյա կըզմէթ խաէճէք ալար խէհնիզ , պէն տէ սիղին վարլտաոլմըզնըգա թէէմին խոէպիկիրիմ :

Հայտուտլար , Բարխա մահէյէէրինին ճիւմլէսինտէ ֆէրատը կինտէն իհթիպարէն իճրայի թահգըպաթա պէտ կյլէեէճէքէրինէ տատիր պիչիւք եէմինլէր իհթիյէր , վէ Գօզըլիգօ , մնալիմտթ ալմագ իւզրէ , հէր ագշամ , եա պիղղամ կէլէճէկինի վէ եահօտա թարաֆընտան էմին պիր չահա կէօնտէրէճէկինի հայտուտլար իլէ դարարլաշաբըրգտան ահերա , պիր իհիւրքի մըրլտանարադ , ըրմագ նէյտիվէ հնինտէն կէչտի , վէ Արպրը–Մէր սահգապնա մի թէվճճիհէն ըրհհըմ լարտան եիրիմէկէ պաշլատը :

Մէրգումնէն պաւրատան մնէֆտադաթպնտան ահերա , հայտուտլար Բիլ–Մօրգն ճէնէֆինի մահէլի մէզքիրտէն գալըրտըլար , վէ էլայհէսինի սահուագ , քէնտի պէյինէրինտէ թէվզի իթահքաէն ահերա , մէրգումնէ Սէն նէհրինէ աթտըլար :

Պատէհու օլ գատար վուգահթար իւէ գահթի օլահնմուչ օլան թահամմայընա թէքրար պաշլահըգ , իքմալ իհթիյէր : Միհթէագըպէն , քէօրքիւ քէմէրինին ալմընտա եըղըլմըշ օրան ահմնն իւզէրինտէ պիրիպիսէրի իւզէրինէ եահվալտատագ , զամիրէրինին բահաթ , վէ գարբնդարընէն թօգ օլմահրնա պիր ատամէթ օլմագ իւզրէ , տէրինն պիր ուչգուեա տալագլար :

Պիզ , պահնդարը ուչգուդարընտա պէրագարագ , կէչէլիմ Գօզըլիգօեա , կիրմիշ օլտուղու Արպրը–Մէք ահգազընտա պուլագրմ : Իհթիմագ տիր քի օգուեահնդարըմզը , պայրագը , չալտագը վէ լօգահնթահճը կօրժինէն մէյհանէսինին , պու ահգազ օրթահրնտա պուլունտուղունու տէրխահթը իտէրլէր :

Գօզըլիգօ , մէզքիւր մէյհանէնին իչէրիսինտէ պուլունահ պաղչէեէ կիրիպ , մէյհանէեէ տօղրու իչէրլէտի : Օ ագշամ մէյհանէնին հէր վագըթը քի միչիթէրիչէրի օրատա պուլունմատըգլարընտահն , ճամչարըն սըդ տաբնտա ըշըգ կէօրինմէէօր իտի :

Գօզըլիգօ իչի իւչ տէֆա , գապաղը օյահ գաբուեու չալտը իտէ տէ , հիչ պիր ճէվապ ալամատը : Նիհահեէթ ուֆագ պիր բէնչիրէ աչըլտըգ , մէյհանէնին պիր թահնէճի քըղմէթճիսի օյահն գաաբն , հէնուղ սյգուտահն ուեահնթիչ օյահնլարա մնհատուս պիր սէտա իլէ ,

—Սիզ քի՞մնիզ , վէ նէ՞ իհթէրսինիզ , տէյի սիւալ իհմտի :

—Պէն պիր տօսթում , վէ կօրժիւ իլէ կէօրուշմէ՛ք իհթէրիմ , տէեա ճէվապ վիրտի Գօզըլիգօ :

—Միւտիր տիչարը չըգտը :

—Պա՛ տահթտա տիչարը չըգմըչ օլմատը իհթիմագտէն տէյիլ տիր :

—Սիզէ տիեօրում քի , տիչարը չըղտը , վէ իտագթը տա չու տուր քի , էկէրչի հէր հագտէ քէնտիսինի կէօրմէ՛ք իհթէեօրահնըղ , Բօն–Նէօֆ քէօրքիւտիւ եագընընտա վէ նէհրին օրթահրնտա պուլագվիրսինիզ , չինքի եարըն իչին լէվագիմիմիզ պու-

լուսնաթաղը ճիշտ էին, պայմանագրի վրայ ստորագրելու համար:

Գողտնի, որ ճշմարիտ նշանակությունը չիմանային Հաղդինայի թշնամիները, որոնք իրար հետ կռվում էին, ինչպես նաև Տավիա Թութանքամոնի քահանայապետները կարծում էին, թե Հարեմհեբը կնոջ է առնում Անխեսենամոնին, որպեսզի նրա միջոցով գահ բարձրանա:

Հարեմհեբը, որ ճշմարիտ նշանակությունը գիտեր, ամեն ինչ անում էր, որ Անխեսենամոնը չկասկածի իր դավադրության մասին:

Հարեմհեբը ամուսնության առաջարկ արեց Անխեսենամոնին, որ նա ընդունեց, և նշանադրությունը կատարվեց:

Հարեմհեբը ուզում էր, որ Անխեսենամոնը ինքը գրի իրեն նամակ, որ նա ուզում է նրան կին առնել, որպեսզի նամակը ապացույց լինի, որ նա ինքը չի ուզել Անխեսենամոնին կին առնել:

Անխեսենամոնը գրեց նամակը, որ Հարեմհեբը ուզում էր, և ուղարկեց Հաղդինա:

Հարեմհեբը, երբ նամակը ստացավ, ուղարկեց Հաղդինա, որ Անխեսենամոնին կին առնի:

Հարեմհեբը, երբ Անխեսենամոնին կին առավ, ուզում էր, որ նա գահ բարձրանա, և ինքը կարող լինի նրա անունից երկիրը կառավարել

չարաչար սօն տամչալընա գատար թիւ քէնելնճէ , Դօգըլիդօ , պիր ազ միւտաէթ սէւ քիւ թ խոլմէսինի , վէ քէնտիսինի տինլէմէլէրինի ըէճա թիտի , վէ պիր տահի էվվել Նօթը– Տամ քէօրիւսիւ հայուտարըճնա սէյյէհի քէրինի պունարա տա թէք– ըարլատը , վէ քէնտի զարիպ տա– նաթ լարը միւնասէպէթսիզ , տապա հ– տան ադշամ պատալ պիրճիւմէ մահէլլէլէրին սօգագլարընը տօլա– չան Բարիսին իչպու հագըդի կէգի– ճիլէրինէ , րէչինէն պիրէր մըդտար իճրէթ վիրիպ , վէ մուվաֆֆագ– եէթիլէրի հըտուլինտէ պօլճա միւ– քէաֆաթլար վիրէճէկինի վատ խէ– րէ ք , չէհրի մէղպու րան հէր թարա– ֆընը արամադլըգա վէ մար քի Րընէ– աբ Րիէնինէն մահէլլի իդտաէթինի պուլմադլըգա մէմուր թիտի :

Պատէհա պու ճասուլարատան հէր պիրի , պիրէր տաէտ տլմուն ախզ իթաթ քէրի կիպի , մաթլուպ օ– ղան նէթիճէնին հըտուլինտէ տէ պու– նուն եիկիտի պէշ միլինի ախզ խ– աէճ ըէրինէ թէէմինաթ ախզ խյ– էմիրը : Պինապէրին տիէնճիէր , միւզիդաճըլար վէ խըրտըզլար , ֆէվ– գէլատէ վէ էմնալի նամէպատգ աւըէթատէ չալըշաճագլարը խա– սուսունա եէմինէր իթաթ քէրինտէն , Դօգըլիդօ , կէրէք պունարա– ատն վէ կէրէք քէնտիսինտէն պի– եատէհիյյէ մէմուրտն օլատ , ֆագաթ օլ կիճէ եօրկուն օլմատը ճիհէթի , Անֆէր սօգագընատա քի օթէնէ ավ– տէթ իթմէսինէ տէրմանը միւսայիտ օլմատըգընատն , մէղքիւր լօգան– իատա պիր օտա քիրատատը , վէ էպիսէսիյյէ եաթադա կիրիպ , րիւ– եաէթնատա , կիւեա մար քի տը Րիէօ– նինն պաշընը պարօն տը Քէլժա– նա կէօթիւրտաիկինիւ , վէ պարօ– նու մէրդում թարաֆընատն պին լա կէրինէ ի քի պին լու միւքա– ֆաթ ալարընը խատալ իթտի :

Կօրժիւնիւն խըղմէթճի դատընը– նէն Դօգըլիդօնա սէյյէհիկի եա– լան տէյիլ իտի : Ձիրմադը մէրդում մէյլանէճի , ապշամընն սատի օն պիր բատատէէրինտէ քէնտի պալըդ ազարը վէ սէբէթլէրի իլէ ավա չընդմիշ կտի : Կօրժիւնիւն , պալըդ– ճըլըդ վէ չարչատ թատճիլիկի սա– նատթարընատն մատատ , պիր իւ– չինճիւ սանատը տատի վար իտի ք , քիմսէ թարաֆընատն մուհում օլմատըգ , ֆագաթ սիկէր ի քի սա– նատթարընատն զիհատէ քէտրը ի– տի : Պու իտ չայ խըրտըզըգ կտի :

Պու քէլմէէր ի յղտահատա միւհ– իմ պատպալարընատն , իղտահա– թընը պէր վէճհի տաքի պէհան ի– տէրիդ : Եէօյլէ քի , Կօրժիւ , մա– հինտպ օլմատան եատատ օրթադըգ տիւման վէ եա ֆուրթունա իլէ գ– տրը պու լունան կիճէէրի իտթի– եար իտիպ , պալըդ գատեղընը Ա էն նէհրի քէնարտարընատն պօհունա իլէրի սիւրէք ք , հէնուդ , համի օ– ատուղու քէրէտթէ ի եա չարչատը վէ եատատ քէօմիւրիւ պօչադթմա– մըդ օյան թիւճճար սէֆայինինատէն պիրինէն եանընա եադտաչը , վէ գ– տարանըգ ատաէտնատ մէղքիւր սէֆինէէ կիրիպ , աչըրատկտկիկ էշատնը քէնտի տանատընա նագ– իատէր իտի : Զօդ տէֆա , չատըն ի– չինէ Պու րիմնեը վէ եատատ Օրէան չարչատընատն պիր ֆըչը սիւչիւ– ըէ ք , րըտթըմա գատար սիւրիւ քէ– յիկ կէթիրիր , վէ պատէհա ի քի թէ քէրէէ քի քիւչիւ ք պիր արատա տէրատնինէ գօճարատ , Ա տրը–Սէ ք օգագընատ գատար կէօթիւրիւր իտի :

Եատէտ մէրդում , խըրտըզըգը իճրա իթտիկի սրրատա , սէֆինէ

առհիպի թարաֆքնաան կէօրիւլէ իսի, ասլրհալ քէնոի ոանտալընա աթքըզ, իքի էլ քիւրէք չէ քամէ սինաէ, էնկինէ աչքըըր, վէ գարան. ըզ սաեէսինաէ հէր կիւնա թաւգիլ. պաթաան եագաւոը գո՝ ըթարըր իսի։

Կօրժիւ, Գօգըլիւճնաւն կէլէկի կինճէ տախի պալըգ ավընա չըգմըշ օլուպ, տաէթի վէճհ իւզրէ, միւ. նաոխպ պիր չէյ պա լուսպունաա ալմագ իչին, ուզուն գանճասընը տախի պիրլիքտէ ալմըշ իսի։ Ճուգատար քի էանալի սէֆէրինաէ, սու իչինաէ էօյլէ պիր չէյէ թէսաոիւֆ իթմէկինինաէն, մէգբիւր գանճա սանտալը սէրուննաէ վէ պալըգ ադարը.յա սէրէթիէրի արսընաա գալըգ հիչ պիր չէյէ գուլանըլմազ իսի։

Օ կինճէի մէրգում պալըգ տիճրը, Բօն–Նէօֆ քէօրիւսիւնինէն ալի թարաֆքնաա, նէհրին օրթաըընա վասրը օլուպ, լէնկէր հէրինէ իսիթնալ իլլէսինկի գանճասընը սուճա պըրադարգ գանո ոնրա, ոանտալընն պաշ ճինէթինաէ աճադ տա տուրաս, վէ հէր պիր տէֆա ադընը աթքըպ չէ.բուկինաէ, ադըն իչի կիւմիւշ կինի բալըգ օլան պալըգարը իւէ տօլու չգմագտա իսի։

Իհթիմալ տիր քի, օգուճանալ. ըըմըզ, մէրգ ճինէթիւէ պալըգ. լարըն չաոըը գուշլարընաան ասլա կէրի գալմասագըլարընը պիլմէզլէր։ Շէօյլէ քի պալըգլար, հէր նէրէտէ բալըգ պիր չէյ կէօրիւրէր իսէ, հէր հարտէ օլ թարաֆտա մէլլ վէ թէկճճիւճ կէօսթէրիւրէր։ Պու սէպէպտէն, պալըգճըլար տալինա քէնարէրինէ պիրլիքտէ պիր մէշալէ, եաոտա արգա թարաֆը կէօրթէմէյինչ, եալընըզ էան թարաֆը կէօսթէրիր փէնէրլէր կէօրմիւրիւլէր։

Նասրլքի Կօրժիւնիւն ոանտալընէն պիր քէնարընտա տախի սէմիրատէն պիր հալգա իւզէրինտէ պիր մէշալէ պաւլաուսպ, պաւնուն գիճաոը նէհրին օրթասընտա սէյիրմի պիր չէ.բլ թէչքիլ իթմիչ օլաուգա կիպի, ախամանքէն օրթասընտա տա պուլթմալու պիր ըըլաըգ կինի բարըամագտա իսի։

Աբպըը–Սէ.ք ոօգաղընքէն մէյլհա. նէճհի, Նօմբ–Տամ քէօրիւսիւ թարաֆքնաա փէվգէլաոէ վէ գա. րիպ վուգուաթլալ վագը օլաուգանան ասլա խաոպէրտաբ սէ.յիլ իսի։ Մէրգում, Սէն նէհրինի իհամա իթմիչ օլան գաթը ախամանա նիհապէթէն, ճանկընը գիճաոընա միչաոիհ պագը պիւյիւ.ք ընըգ միչահէոէ իտիպ, ասլա սըըա տախի կիւրիւթիւ, չամնթա, վէ պաոէհու պիր միւտուէթ ուսպագ, վէ ոգըպինաէ տահա գիճաոէ բաթքըասըը վէ կիւրիւմիւսիւ սէպ.ը իչինինաէն, քէնոի քէնոինէ, «մինթագա Բօն–Նէօֆ քէօրիւսիւ հայտուտարը պիրի պիրլէրինի պօզագաեօրար» տիմէ.քտէ իսի, Հալպու.ը քի իհամինի իլլէսինկի չու տէհչէթի վէ գանը.ը մէնղարէրէրի եագ. պընէն կէօրմէ.քինկի ասլա արզու իթմէմէ.քտէ իսի։ Օգուճանալարը. մընզ պու մէնղարէրէրին նէտէն իպարէթի օլաուգունաա բէ.ք ալէաա պիրիրլէր։

Նակէհան վէ պէյ.քի եինկիրմինճի տէֆա օլարագ, Կօրժիւ տպընը աթաըգնաա, տիթրէտի, վէ տպընը էյտէն պրագբա, հէմմանաէմ ուզուն գանճասընը էլինէ ալարագ, ճիրիա կինի ուգաթտը։

Մէրգում, մէչաէնին պաթնալըը սաեէսինաէ ուզագտա պէլլիսիզ ուսը.քէթտէ պիր նէսնէ կէօրէյ.ք, պուննուն պիր ինսան ճէոէտի օլաուգուս.

նու զանն իմմիչ խոր։ Պու նէնոնէ ադբնոթը մարիֆէթիլէ պիր արալըգ թէ.բրար մէ.յոռնա չըգաը խոչ ոէ, եինէ զայպ օլոռւղռնաոն, Կօրժիս գանճասընը, մէղքիս ը ճէսէռին կէօրիւվիւշ օլոռւղու թարաֆա ոօգռլրագ, գանճանըն պիր գուռնայա լըլչմէինաէն, մուդ ավէմէթ հիռա լյլէռ։ Պալըգճը, գանճասընը գուվվէթէ չէ.քռիկինաէն, սուեռւն խռրիճինէ ոօրնուշ պիր լէհճէ չըգաը, մէ գուռնայ եըրիմըլաըգընաոն, լքինճի ոէֆռ օլմադ իւպրէ, թէ.քրար նռռպէռիռ օլռռ։ Եու հալոէ, ադբնոթընըն քէնռռ չիքռռրընը ռըզը, չիճէ.ք կիպէ սիւրռմէլէ ուզաղռ կէօթիւրմէ.քռէ օլռռղու գանն օլռռնմադռռ խոր։ Կօրժիս պռռնու կէօրիւնճէ,

—Աբգռռնաոն ոէյիրմէսմ՝ նէ՞ ֆայռէ խռէը, ոէռռ քէնռռ քէնռռտինէ, չիճ.քի քէնռռխինէ նէթիչէ.մէնէճէկիմաէն, վապթիմի խճէի նէրռռէ ռռրֆ իմմիչ օլաճադըմ։

Պինռռպէրին մէրդռմ պալըգճը, գանճասընը էլինռէն պռռգարադ, ադբնը ալմադ իւպրէ իւքէն, ռիկէը պիր ինռռռն վիճուռւռ ռռհա կէօրիւռռ։ Անճադ պու իւքինճի վիճուռւ, կիյինմիչ օլռռ։ ղու գռռըն էլպիսէ.սինէն էնդի ռիւբիմիչէրիյլէ մուհաֆաղա խռիլմէ.քռէ օլռռղու թարռռիրռռէ, ռուբռրըն ռրռռբնռռռ պռռլռնմաճ.քադ, իյռռ նէճրին իւզէրինռռէ պռռլռնմադռռ խոր։ Մէղքիս վիճուռւռն պռռչը, նէմմադ պիր ճռռ.թը.գ վիռիյռռ տռրիկռռրռռ իւզէրինռռէ մէվզու օլռռղու կիռռի, լէհճէսինէն հէյէթիի ռէ ռռղռ թէպռիչ օլմռմմիչ խոր, վէ էլչէրի խէ, պիրի պիրինէ գռռուչինչ օլռռռգ, կէօքսիս իւզէրինռռէ պռռլռնմադռռ խոր։

—Պու թո՛հաֆ, ոէռռ Կօրժիս, թէճաճիս պինռռէն ռռլռճը հայրէթ ռէ գռռռռգ, ճաճռռ կէօղէրիմ պռռլռնը՞գ մը կէօրիւճօղ, չիճ.քի ճռ կէօրռռիւկիւմիս անռռճռմռճռ.ղռռմ, վէ ճռռնօռ պու կիճէ նէհը, պռռղռռ չէօղիւռռիւկիս վադըթի, պռռզ բռրչռռռըլյռռ տօղու օլռռղու կիպի, մնդրռռպլռռ իլէ տօլմնչ օլմնըը ռրը։ Հռռ պռռ քի պռռ ռռռհմիէը ճաճռռ նէ՞րէռէն կէվռճօրռռռ։

Ռ.յնի վադբթռռ մէրդռմ պռռլըգճը, քէնռռխինռռէն պիր ռզ ռռզադռռ պռռլռնռռն գռռրըն վիճուռւինէ տօղռռ գռռճասընը ռըզռռթըզ, ֆագռռթ էլպիսէնինի ինճիթմէմ.ք վէ եըրիմռմռճ իւպրէ, գռռճասընը տօգմռգռրզըն, մէղքիս վիճուռւ պիր թռպրիպ ռռռռռրըն տիւզ թռռռռֆրինռռ չըգռռրռռ։ Պռռռէհռռ աշռռը էյիրիպ, մէղքիս վիճուռւռն պիրի պիրլէրինէ գռռվռւշմռչ օլռռ իւքի էլլէրինի թռռբռռռռ, վէ գռռլռռըրըգ ռռռռռռըլըն օրթռռռըն ռռռռռռռռ պռռլռնռռռ պիր եըզըն նէմ ռզլռռ իւզէրինէ էռռթըրռռռ։

Մռռռխռռռռըն, ժռռ ռռ Սիմէօղիռն ռօմռչ օլռռգ, ֆագռռթ ռռռյմնռռ կիւզէլ օլռռ ռիմռռռռնռռ նռռզռռը հայրէթիլէ պռռզըգ,

—Լռռքըն նէ՞ կիւզէլ զըզ, հէմ նէ՞ ռէէռ էլպիսէ, ռէռռ քէնռռ քէնռռռինէ, Իւրռիւլ գռռռըն թռռռռֆքռռռռն մէզգռռռրէնէ վիրիմիչ օլռռ էլպիսէ.յի մնռռռյէնէնէ իռէրէ.ք, պռռ էլպիսէ գռռրռռնռռռգ պիր ռէ իւթմիւլէնէճէ.ք օլռռը իռէ, պիր բիռռռռռ գիեռռռէ զը.յմէթի օլռճադռռը։ Պռ՛գալըմ, չիճմիչիք պռռ կիճէ բէ.ք ֆէնռռ կէօրիռռմէէօր։

Պիր զռռչ ռռռգ զըգռռ գռռռռը, կօրժիս, ռռռռռռռ չըգռռրմըշ օլռռղու լինռռռ վիճուռւիյլէ մէչղռռլ օլմռեըգ, գռռլըգ ռռվընռռ ռէէմմ իմմռռ, հռռ պռռ քի օլ ռռռգըգ ռռռռռռ իմմի-

պարէն , բէք ճիւղի նէթիճէլէր հաւաքէ կէթիւրսիկինաէն , փայտ-սիղ պիր զահմէթաէն մէյհաւս օ-լարագ , խանէսինէ ամանէթ իթմէք-լիկի վիւլահաթա էյլէսի : Զամէն վագթի տախ կէճիքմիշ օլուպ , սանսարքն անպարը խէ պաղըդ-լար իլէ տօլմուշ խոի :

Անճագ Կօրժիւ սահլէ մնուվասը-լէթ իթմէզաէն էվվէլ , տուտան չը-դարաբըղը վիճաուսին իւղէրինաէն էլպիսէօսինի սօյմնաը , վէ թէքրար մէգքիւր վիճաուի տանա ամմնաը լաղըմ կէլսիկինաէն , մէրդում պու նիյէթինի իճրաէ պէտ էյլէմիշ ի-քէն , մէճնունէ դըղ , հաֆիֆճէ փագաթի պէյլի տուրէթաէ գըմքը-տանաը : Կօրժիւ , մէզպուրէնին մէգ-քիւր դըմքըտանըքչընը կէօրմիշ օ-տաւդու էճիլաէն ,

—Պա՛գ , պա՛գ , մէկէր պու տաղ իմիշ , աէսի քէնոի քէնոինէ , ֆիկ-վագը էկէր պու գաոքն էօլմէքաէն պ ուրմուտուր խէ , պէնիմ իչին պիւյիւք պիր մնամ էոգաքրաճագ-տըր : Լաքին չիմոի պէն պու դըղը նէ՞ եաուաճըմ : Հաեսթաա օյոուս-պու թագաիրաէ , քէնոհոինի թէք-քար տաեա սթմնագըղդա ճէոա-բէթիմ եօգ տուր , հէմ պու պիր պչղագ ճա վէ պէսթահանէ պիր հա-բէ քէթի տիր . . . Բէնոհոի սէ զա-եէթ կիւղէլ տիր : Էլպիսէօսինէ կէ-լինճէ , օյոուդճա էանաճ պիր ֆա-միլիաեա մէնուտագ օյոուդուննու ի-մա իսիեօր : Հէր հալտէ , ֆա-միլիաաը քէնոհոինին զայդ օյմնշ օյոուդուննու զանն իթհոիկի թոգ-սիրաէ , եէնիաէն պու յոուդունատա, բէք մէճնուն օյոճագ տրը : Պինա-պէրին պէնիմ իչին պու իչին ու-ճուտաա յոեըղդը միւքեճաթի վար տրը : Իմոի պու խուսուսու թոհ-Բը նագտրը իթհինաեա ոյարագ , պու գըղը խանոմ կէօթիւրիւդ յա-եըդըյա եմրի թէտավհինէ պագ-մնագըղդը թէահիւա խոէրիմ :

Մէյհանէճի պու գոտարը վիւ-սիքաէն ոօնուա , լէնկէր եէրինէ խա-թիմոլ էյլէսիկի գանճաեը ուտատն եօգարը չէքմէհէ պաշյատը , վէ պու խըտամէթինի իւքմոլ իթմէք-լուղրէ իւքէն , թէճճիւպինաէն , վէ եահսա տահա տօղրու թէհայիյ-լինաէն նաչի ագ գոլտը քի պըրթ իւսթիւ տիւշէճէք խոի : Զիւնքի Կօրժիւ , սանսարքնատն իւքի տոքմ ուղագտա , նէհրին տգընթըքուլա , պիր իւչիւնճիւ ճէսէճինտահի պիւ-բաթէչ կէլմէքաէ օյոուդուննու կէօր-տիւ , լաքին պու չիմոիւքի կէօր-տիւկիւ վիճուա , տահիհէն պիր նաշ օյոուդու հալտէ , պըրթ իւս-թիւ եահմնշ , վէ էլպիսէօսի իւղէ-լինաէն չըգ տրըմշ , վէ լէհճէօինին հէյլէթի ալթիւսթ օյմուշ , վէ կէօքսիւ իւղէրինաէ էնկի վէ չա-գուտ պիր ճէրիհա տչըմնշ օյուպ , պու ճէրիհատան տոպա գան տգ-մնաեօր խոի :

Մէգքիւր նաշ , Բէն–Սէք թաոա-ֆքինտան գոթնշ ու թէչէֆ իտիյմիշ օյան Բիլ–Մօրուն նաշը խոի : Պա-լըղճ , պու քէրըչ մէգքիւր նա-չը կէօրտիւկիւնտէ ,

—Խիւտա՛ պիմ , աէսի մնհզուն վէ միւքեոտէր օյոուդ , տիւնէպի-լիրիմ քի , չիմոիւքի կէօրտիւկիւ-միւ միւտուէթի էօմրիւմտէ նէ՛ կէօր-միւշիւմ , վէ նէ՛ տախի կէօրճէյիմ : Աճապա տտպոհա գոտաոր պուրա-տա պ ոյոուդուրմնտա , պ ոյոչրմնտա պու մէնդարէյէրէ՞ մի թէոտաւֆ իտէ-ճէյիմ : Աճապա էակի վագթիոյոր կէրի՞ մի կէյոիյէր : Աճապա Բոյի-սին ոէվոհիլինտէ տիւկէր պիր նէյ գուլէմ՞ մի վար տրը : Հայտէ , կօր-ժիւ , հայտէ , չարուգ խանէնէ

կիմ , Շահնքի պու կիճէ նէհր մու-
ղիրը տիր , վէ պու գատար վէֆի-
եամի պատճանմաը տա ֆէլաքէթ
վէ մուսիպէթի խմն խաէր :

Պու սէօղէրտէն սոնրա , Կօրժիւ
սանատալընը Իւէրի սիւրիւզ , տահիլ
եանաչաը , վէ պիր ուամուզունա տու-
լարը վէ տիկէր ուամանզունա տահի
կէնճ դըզըն վիճատանին գօհարագ ,
Արսլըը–Սէք սօզ ատընա միր թէվէճ-
ճիհ օլտու :

Հայեամի ու մէմնունըն միւսաւիր պիր
շիտաէթիէ պիր պիրլէրի էլէրինտէն
ատնագ իսթէսիքլէրի ժան ատ Սի-
մէօզ , պէօյլէճէ պիր սէֆա տահա
էօլիւմիւն բէնչէսինտէն դուրմատը-
տու :

14

ԱՐՍԼԸ–ՍԷՔ ՍՕԶԱՊԸ

Շիմդիէթիզ հօճա Կօրժիւ հայ-
լազ պիր տաէմ իտի իտէ տէ , ֆէ-
նա պիր տաէմ տէյիլ իտի : Վա-
զատա մէրզում պիր շէյ իսթիֆա-
տէ իթմէք նէյլէմէյնի պիր կիւնի-
եարար իտի , ֆագաթ շու ըտարը
թէէմին իտէրիզ չի , ֆէնալըզը տա-
խի ֆէնալըզ եաբմագ տոզսունդուզ
եաբմագ իտի : Նասըլքի էօյում
բէնչէսինտէն դուրմատուզ օլտու-
ղու կէնճ դըզը քէնտի խանէսինէ
կէօթիւրմէմի , պու սէօյէմիկիմիզէ
պիր իսպաթ օլուպ , հէր նէ գատար
պաշնատան դույէ գուհուրի մուհագ-
ղաղ իտի իտէ տէ , մու քեռֆատի
իսթիհսալի դահէթլէ շի պէհլի իտի :

Կօրժիւ , ուամանզուրընա ալմըշ օլ-
տուղու տպղորըն վէ ժան ատ Սի-
մէօզիան տպղորըզընատան թագաթ
վէ տէքմինտը գատմահատագ , տէհ-
թէ տէհսեմէ հարեքէթլէ , մէչհա-
նէհէ վատըլ օլտու , վէ տայխան իւ-
զէրինտէ թաշքինգատա պուլունտու-
ղու պիր անահիմտար վատթատաքյա-
գատահատու աչաք : Պատէհտու պիր
լամպա եագըպ , իսըզմէմճի գա-
տրընտը ուահատաբտար , վէ սոնրա
մէ չյահանէնին պաշտճա տայիրէսինէ
պիհթիմատըլ օլան քիչիւք պիր օ-
տատա պիր նէֆի եաթմագ իճատա-
լի ք օլտնատագ , մէճնունէ դըզ ,
խըզմէմճի գատրն մատիֆէմիյէ
ըտտագ էլպետէի չըգտրըտըգտան
սոնրա , մէգքիւր եահտագա եահտը-
ըտըտը , վէ Կօրժիւ ատատա պօղու-
մունգ բուտատէսինտէ պու լունանդագատա
քէօպի հատահմ իհմահրմէ քի ա-
նահքնատա բէք մահիլը օլտուղու ճի-
հէթմէ , պէօյլէ վագըտտըր էանա-
սընտա միւսիմատմէտ օլան վատա-
յիմի պիրա թէէխիր իսթիհսալ իթ-
մի : Պու ճահատ ու գայրէթ տէր-
հալ մուտաֆֆագըյէթ պուլուպ ,
ժան ատ Սիմէօզ իքի իչ տէֆա
նէֆէս ալտը , վէ կէօզլէրինի աչըպ ,
թէէլֆֆիզ տիւզմէյնէ տատէմ իմմիշ օ-
տատու «Բընէ՛ . . . վա՛հատճիյիմ՛ . . .»
քէլամլարընը պէյնի պէյնիսիզ տու-
ըէմատ թէէլֆֆիզ իթտի :

Կօրժիւ , ատվինճինատէն նասրի էլէ-
րինի օվատատարագ ,

—Վալիտէսինատէն պահս իսթ-
հօր , տիմէք տիր քի պիր վալիտէ-
ի օլմընը ատըր , տէտի քէնտի քէն-
տինէ , պէն պահս իսթէրիմ՛ քի ,
պու կէնճ դըզ , աչգ ուէ վատա տէր-
տինատնտօլատը քէնտիյինէ նէհրէ տի-
մըշատըր , հէմ պու տինատէ օլան տի-
վանէ դըզլարըն պահչա նէ՞ տէբտա-
յէրի օլտագինը : Հիչ չիւպհէ եօգ
տու ր քի , մուհաւ դունատն իտտի տէ
Բընէ տիր : Տօպրատտա , էկէզլի ֆա-
միլեատը , էվլատլարընը էօլիւմ մու-
խաթապատատնտան դուրմատուզ օլան
պէնիմ կինի պիր նատմուտու պա-
յըգճատա ճն լինալ վիրմէդ իտէ ,

պիտի ըլլար ինծի համար մեծ օգուտ։ Պէն թա Տարբնան վաղուան քեզի հագցնելիքը հալնէ քեռայիլէն քեսպի վաճառի խանութիմ։

Մէյնանէն, թախտին էրեսին տղան օգտակար չիմ տեսնէր թէ էնտի ըլլար, ծանա պաղը չէ՛ղեր սիրտ խմէլէկ պաշխատը։ Մէկպատէ խոշ, ատա ճէվապ վիրտիկով, հանիմա բերիմ չի հալնանէն, վաղը օրան տիւրլէ-ըլի իշխիմէնօր օգտուդա դանն ու լուռնաու։ Պիշարէ գըզ կէօղէրինի գաբամըշ օգտագ, պիւխիւն ատաղ առ տիխրէմէ քանէ խոր։

—Քիւքի հէնուդ տաղընդդ տըր, տէտո Կօրժիս քէնոճ քէնոնինէ, պաս խոշ իմ տագին տըր, չիւնքի պէդդէ պիր վազըս միւնասէպէթլիդէ, ինանընդն պէ՛դինին հէր հագաճ խաղէլ խառպէնի խոշ։ Ճիմնոճ քէնոխոնինէ ալէս պիր չէրպէնի վէրտիմաճ, ույդուճա տուրաղ, պիրա պաւընուդա հագաճ, ույդու քէնոճի իշնին բէդ գայիտէլի տիր։

Մէյնանէնինին աէղէճիկի չէրպէնի, պիր գաճէ բուգըտան իպարէթ ագտագ, վէրտիմ, վէդքիր գաճէհաճքի բադըրդ տուդա պէ տուդա վէ ուճէրա ճէպրէն կէնճ գըզըն տօտագ լուրը պրուբնա տուճ լոմաղըտագ։ Կօժիճինէն էֆքանըրնճա, բադընդն հիքմէթ նէվինէն հայտնէթլէրի պուլունուդ, պուճու հէր խուճաղըդա պիր տէ-վա մուդաճնուս ուտու խոշ։ Պուճէհա կէնճ գըզըն իրդրինէ գալըն նօրկնտագ գ օյուդուռնուան, մէղպատէ պաշընդը արդանա տօզ-բու աէվիրտի, վէ տէրինճէ ույդուճա տուդագ։

—Պու կիճէյի բահաղ կէչիրէճէք օյտը խոշ, տէտո Կօրժիս հիճնէ քէնոճի քէնոնինէ, ճուրդն ուս-պահ պիւխիւն պիւխիւն քեսպի իտագաղ խոշ, պաղէն էվվէլքի գուտար տիխրէմէճօր։

Կօրժիս պու տէօղէրուէն սոնրա, քէնոխոնինէն ճուխտագը օյան քերէվէթէ կիճաղ։ Մէղպատ մէղքիր ճաղտագընա կիրէճէյի էնուուտէ,

—Էֆէնտիմ, տէտո, սիղէ պիր խուպէր վիրէճէք օյտուդատ խաղըրդա կէչտի։

—Հէր նէ խուպէր խոշ, վէր պագըրտ Կօճօն, տէնուս տէվտ իճաղ մէ՛չտանէճի։

—Պիր աղ էվվէլ, պէն ճաղտագ իչքէն, վէ կիւղէլ պիրտուդա չէչ-մէ՛քոճ իչքէն, պիրտի կէչտ դա-բուռնա չուդաբ։

—Էյ տէն տէ գաբուռնա աչաբ՛ն մը։

—Խոյր, գաբուռնա տէ՛յիլ, իչ-բա ուօգագ իտաղիռնաճէքի քիչչէ-բէնչիրէ՛յի աչաբտ։

—Նէ՞ խաղէօր խոշ։

—Սիղի կէօրտէք խաղէօր խոշ։

—Բի՛տ խոշ։

—Սիղ պիրտիտտէք իչղէ տէօյ-լէտիկի խոտ Դօգըչտօ խոշ, վէ հօճա Տաւիտ թաղտաֆքնատան սիղին իչէ գոնու չինուռա կէչտիշ խոշ։

—Հէբտի պու գաղտ՛ր մը։

—Խոյր, հէբտի պու գաղտր տէ՛յիլ։ Պու տուէմ ճաղբէն թէ-քրար կէչէճէկինի պռնտա տէօյլէտի։

—Բէ՛ք իչի։

Կօրժիս, գաբուռնա գաբռնէրագ, վէ հօճա Տաւիտին քէնոխոնէ միւհ-թաճ օյտուդռնատան ուօգաբը տէմ-նուն ալտագ, տէրինի պիր ույդուռնա տուղագ, չիւնքի հօճա Տաւիտին հէօռէրա պիր քիտնէ օյտուդռնու թէհրիւպէ իչ պիրիր խոշ։

Ծէրտագը կիւն, ալէտտագ տէ՛յիռնէճի ալթ գաճա էնուտ, վէ ժանք ուէտռնիրչ պուլտուդռնատան,

պիր կիւն էվվել ապչամը իթթիւկի սիւռլէրի թէքթուրլաք, ֆագաթի պիր թագըմ անպաշըմնաղ ճիւմլէր իսթիհսաղլինաէն մնասաս, պիր չէյ իսթիֆատաէ իսէմէի։

Կօրժիւ, դարչըքնաս պուրնան մէճնունէնին տիւմանէ օլսաղընաս էվվել էմրաէ զանն իթմէտիկինաէն, կէնճ գըզ քէնտիսինէ ճէվապ վիրմէք իսթէմէկտօր աէռաս զանն իթաի, վէ մէզարըճէյի լաղըրաք իթմէկէ մէճպուրի դըրմադ իւզրէ, աէրթ սէօզլէր վէ չիաաէթլի սէյլէր իլէ թէհսիսաիա պաշլաալը։

Իշպու ինան վահշիկինին նէթթիճէյի թապիւեէսի օլարադ, պէտադաթի գըզճըղաղ զամէն սիւչտէր օլաուդաս նէօպէթէկտէրաէն պիրսինէ թաւթուրաս։ Պինաթէրին, ահմադաք ալթիւոթ օլսադ, կէօզէբինաէն աէլ կիւրի եաշլար ադմինաա պաշլաալը, վէ լէհճէսինաէ էօյլէ աէհշէթ հասադըլէ կէլսին քի, կօրժիւ պիրէ քէնտիսինին աէրթ թաադիաէրնաա նէտաէթէն ադըրը, վէ մէզարըճէնին տալընաա մալիք օլմադըղընը անպաատարադ, քէնտի քէնտինէ,

—Ադադա տալընը պիւտիւմիւճ՚ն մի՛ւ զայը իթմիշ սիր, աէմի, չիմ սիւնէք հէյրէթի էօյլէ օլսաս զաննաս կէօտէկրիեօր, լաքին չոս հալ բէք ադճնադաղ չէյ սիր։ Էն ֆէնադը չուրադաք տըր քի, էկէրչի տահիհէն մէզարըճ զայ տալըճ օլմադ խէ, պանա հիչ պիր խաստաստա մնալիմնէ վիրէմէկէճէք սիր, վէ պէնիմ իչին, պադճաղընդ խամիտ իթտիկիմ բիտալարըն տալընմադընաա խաստ դ տալամնադադ տըր։

Կօրժիւ, պու լաֆլարը սէօյլէեէրէք, հէր նէ գատաս պադը թաթլը սէօզլէր վէ վիւթէմիսիլ պիր վիան իլէ մնասնասադել տը Սիմէօ-

պիւ թէհկինէ չալըշտը խէ տէ, մնասվաֆֆադ օլմադադ։ Զիւնքի կէնճ դըզըն տէհշէթի տզատադադ եէրտէ, չօշատմադաս տըր կիպի կէօրինմէ քաէ խոր։ Նիհատէթի մէզարըճ եաթադընան տէթտիքտէ, եօրկան վէ չալչաֆլարընը տիւրիւպ պիւ քախա, վէ պիր թագըմ ուէտար ալմադընաղ սէպէր չէդարարադ, օսադընդն գարանըլդ պիր քէօչէսինէ կիտիպ չէօտէկտէ։

Մէչիսանէճի, գաեէթի մէչիսաս օլսադ, վէ ժանը տալընաարադ վէ ֆիղանչալը խաէրէք, պուլունսաս-դաս օսմանս պրագըպ, տիշտրը չէդադ։ Մէրկաս պու հալաէն հիսաէթէչէնիպ, ֆիլբրնաէն,

—Շէյիան պու կիճէ պաշըմը նէ՞ պէչաես ուղրաթը, աէտ, պաշդա իչէրէ դարըշմադ պէնիմ նէ՞մէ լազըմ խոր. ադիր սէֆալար տուսա չունուն պունան պօղաբնադ իւզրէ օլսուդունու կէօրէճէք օլար խամ, ատա ֆիլմտար իթտիկէճէյիմ։ Զիւնքի իչտէ իչիլ խաէյիմ աէրքէն, քէնտի էլինէ պաշըմը պէչաես սարսըլմ։

Պու սրալըդ պիր գաչ քիչի իչէրէթ իթտիկէ կէլտիկինաէն, կօրժիւ իւք մի՛ւ մի՛ւ հասադաթը մի՛ւ քէտաէրէչէնին ուճուճատս, վէ քէնտիսի աէ մի՛ւչթէկրիւէյիւէ պիրիւ քաէ իչչէթ իթտիկէ պաշլաալը։

Էօյլէ բատաէէրինաէ, կօրժիւ խըզմէթճի գատընը մնարիֆէթիյլէ կէնճ գըզա նաֆագաա կէօնտէրտի, վէ լաքին պէչէմէ պիր գաչ տագըզա ադնտա, չէհրէսի պօզուգ պիր հալաէ ատտէթի խէրէք, եիւքսէք սէտա իլէ,

—Էֆէնտիմ, աէտ, կէօթթիւրմիւճմ եէմէյի իսթէմէկտօր. հէմ մէզարըճ պաղանճադադ տատըթմէտէ տիխանէ սիր։ Ալտա աշղընա

օլաւն , չունաւ պանա սէօյլէյին քի, պիտ պու դըզը նէ՞ եաբաճաղըզ... էվվէլա պէն քէնաիմ մէղպուլէ- տէն զօդուտօրում։

— Սէն միտիէրիհ օլ, պիտ օ պէլաեը պաչըմըզատան ատմարըզ։

— Պաչըմըզատան ատմ՚ըմըրըզ, չի՞մոի մի։

— Պիր ազ սոպր էի , կո՛ղօն , պու պէտպոխի դըզը սօդաղա պը- բադաճադ օլդամ՚, սօդրու Սէն նէհրինէ կիտէճէք օլատուռնատան , պիչարէյի սօդաղ դաբատուռնա պը- բադմադըզդա տուա ճէտարէի իտէ- մէհօրում։ Մ՚ոլիամ տիւր քի , Բա- րիսատ պիր թադըմ խատխախանէ- լէր պուլսունուզ , պաննըարատ տի- վանէլէր դ՚ադուլ օլսունարադ , էմ՚ ըր թէտաւիլէրինէ պաղըլըզդն- տան , վուդուսնը կիտիսդ մէղրիւր խատխախանէլէրէ խատպէր վիրէճ- յիմ՚, վէ պու տարէթէ չու պէլա- տան դուրթուրուչ օլաճաղըմ՚։

—Բէք լայ , ֆադաթի նէ՞ վադըթ կիտէճէ քսինիզ։

—Պու ազչամնատան էվվէլ կիտէ- ճէ յիմ՚։

— Պարի օլ վադիա գատար գաբուռու մադազաթ տաբէթատ գաբատըզդ , անախթարը ճէպինիզէ գօնունուզ։ Զօղ լարատան , տիվանէ- լէրին պաղչն մուղիրը օլուզ , տէ- պէտի մայիս՚ օլմաճատադ , չունուն պունատն պօղաղընա տարբյուզդուրը- նը իչիթմիչիմ՚ տիր ։

—Ֆադաթի , կո՛ղօն , սէն օլ պէտ- պախի դըզդատն տէօրի գատ պի- նատէ գուվվէթլիսին , վէ պիր լօգ- մատատ անը նուտատպիլըսին ։

—Օլատը պիլինէմէզ , գիրա տիվա- նէլէր սինիր գուվվէթինէ մայիք տիրլէր ։

Կօղժու , պէօյէմէնին տէօպէրինէ էհէմմիյյէթ վիրմէտի խէ տէ , պու ճիւմլէ լիէ տախի գատուռու քի- լիալէտի ։

Մ՚երդուզ , վադը օլան իֆատէսի մուճթահինճէ , օլ կիտնիս պիր խատ թախանէյէ կիտիպ , վուդուսլի հա- լի պիլտիրմէքլիկէ գատար վիրմիշ իտի , ֆադաթ լիտանըն տէտիկի օլ- մազ , պու ատրատատ լչրէյի իտէնէյ- րին տէտիկի օլուր գավվինճէ , պիր սիւրիւ խալդ մէկգիւր մէ՚յիտանէյէ տօլատու , վէ կօղժիս չինէյէրի վէ ֆը- չէլատը տօլատուրմուգ վէ միւչմէրի- լէրէ կիմմէք իւղրէ , տայիմա մահ- պէնէ էնիպ չէզմանատ մէճպուր օ- տատղունատան , ախչատը չէզմատատ ։ Կօխան տախի միւչմէրիլէրէ պաղը թատատ թէտարիւքիւլէ մէչղուլ իտի ։

Ազչամ օլատուղունատա , մէ՚յիտա- նէյէ պիր սիւրիւ խալդ տօլուգ , պու խալդ Նօխը–Տամ՚ քէօգրիւ- սիւ Հայատատալատը վէ Դօրն–տը– Պատ չօգանխատանէնը միւչմէրիլէրի վէ պունատա միւմճանիլ էչխատատան միւրէք.քէպ օլատուղու թագտիրատ, չէզատաբզլատը կիւրիւլմիւ վէ չա- մանտա , իխտիլէրի մէտարիֆտէն տահա գիեատէ իտի , վէ պունատ չօղ ատֆա պօչաղխատըզլատը չիչէ- լէրին , վէ զըտատըզլատը չանագա- լըրըն իւճրէխէյէրինի պիլէ վիրմէզլէր իտի ։ Կօղժիս պունատը տատա սէմ- մէ՚յիտ , քէնատիլէրինէ տէ տաղխ Հօճա Տավիտին էմիրէրինէ խխմի- տաղէն միւատատէ իտէր իտի ։

Էիւք , պու մէ՚յիտանէյէ Հօճա Տավիտ նամէնատա օլատագ տատա տը- րա կէլիպ , քէնատ չիւրքէխի իչխն պաղը եէնի չէրիլիլէր տատր իտի ։

Կինճէ զատանըզդը պատատ պատ- մազ , պու մէ՚յիտանէյին պիւյիւք ատատը , պիր խատ պէտ չէհրէ- լի տատէմիէր իլէ տօլատ , վէ ուժու- մունն տիհանքնատան աճատիպ վէ ֆէվզէլատէ տէտուլէր իչխտիկր իտի ։

Օր ագչամը, մէյ լսանէտէրի ճէմլեյէթ, հէր վազըթտան զիւառէ գալապալըդը օլուպ, օթուղ գառտըր նուֆուս, սիմալարը, տար ա՜ղ ղաճընա չըգմաճա մահ քիւմ օլան առէմլէրին սիմառընա պէնղէտիկի, վէ կէյինմիշ օլտուղլարը էլպիսէ առ չէքիլտիղ վէ պիչմանիղ պուլունտուղու թաղտիրառ, հալընըղ պիրիսինառէն մնատտա, մէյ լսանէնինի պիլճիւմիւ թըրաբէզտալարընը իսթիլա իթմիշ խոկէը։ Պու մահէլլառ, չարտապ վէ գոպա թառտիրը պուղուլարը, սիկարա չըպուգլարընըն սիւմառընա գարըշտըղընատն, հավա զառէթիլ պօղուլմուշ, վէ հէմանն նէֆէս ալընմուղ պիր լուտառէ կէլմիշ խոկ։

—Խի՛չտա ջիմի, նէ՛ սէյիմիշ ճէմլեյէթ՝, սիմէ քառ խոկ մէ յէտառնէկի քէնտի քէնտինէ վէ քէմալի խոթխոզա իյէ, էկէրչի Գօզլիկօ չիմոկ կէլճէկ օլուբ խէ, գօնուշմադ խոթէառիկի առէմի պուղաճագ տըր։ Հէրսի սէ քիւչհանի թաղըմը։

Պու հէնիհառմոկ մէյ լսանի գառըտու աչըլաթղընատն,

—Եիւպհէսիղ քէնառի տիր, առէմ Կօրժիւ ֆիլբրինտէն։

Հալպու քի մէյ լսանէճկի պուպատէ եառընըմագտա օլուպ, պիր գառըն իչերի կիրտի, վէ պունատն տօղառը կէրճէկ մէյ լսանէճկի վէ կէրճէկ պիլճիւմիւկ միւչթերիլերի թէառճիւպատէ գալաբըար։

Պու գառըն սէֆիլճէկ պիր էլպիսէ կէյինմիշ օլուպ, պէնատ պիր պառմաճնա առեառնմագտա, վէ կիւճ իլէ առագտա տուրմագտա օլտուղու պունն օլունմագտա խոկ։ Մէղաղուբէնին եիւղիւնառէ գալըն պիր էօրթիւ պուլունմադըղէ, սիմառը կէօրիւլմէճօր խոկ։

—Պու գառըն իլգ տէֆտա օլաբագ պուբառա կէլտիկինառէն, քէնտիսինի թառընճառմառէօրտ, առէ Կօրժիւ եառվաշ սէտա իլէ, կմոկ էկեր պու հայուաղարըն իչինառէ օթուբուբ խէ, քէգ ճէտուբ պիր գառըն օմուշ օլառճագ տըր։

Իչպու եէնի կէլէն գառըն, առտէթի իթմէյիպ, չիւպհէսիղ քէնտիսի իչին օթուբառճագ մահէլլ պուլունուպ պուլունմառընըղընա թէէմիկն օլմագ իւզրէ, սալանըն էթրաֆընա պիր տիֆգ նագարը կյլէսի, վէ գառընուն եագընընատ պօշ պիր թըրաբէզա պուլունտուղունու կէօրիւճճէ, սիւրիւգլէնէրէգ օրատա կիմոկ, վէ տիսկատա տառմադըղընչ օրան պիր սիչագ բանգօ իւզէրինէ օթուբառու։

Պատէհու Կօրժիւ, մէղպուբէնինն եանընա եագլաչարագ,

—Նէ՞ իսթէբրինիղ, գա՛ռըն, առէեու սիւագ իթմոկ։

—Գարնըմ առ տըր, տէեու ճէվագ վէրտի մէճհուղէ գառըն, իմ՞տի նէ՞ եէեէճէկմինիղ վար խոկ, պանտա պիր աղ վէրինիղ։

—Եարտագ տառի իսթէ՞ղմիսինիղ։

Եիւպհիւ էօրթիւլիւ օրան գառըն, «էվվէթ» մանէտառընատա պիր իչաբէթ իթմոկ։

— Խաթրընըզա տօգունմատըն առմին, պուբառտա քիմնէկէ իթիպագ օլունմագ, առէմ Կօրժիւ, իտնի թէէտիկէ իտէճէ ադչէնիղ վա՞ր մը տըր։

—Էվվէթ։

—Էօյէ խոկ, պուբառտա իւճքէթ բէչինատն թէէտինէ օլունուբ։

Եիւպհիւ էօրթիւլիւ օրան գառըն ճէպինի ատուչթըրըգ, թըրաբէզա իւղերինէ իւչ ֆրանգըզգ պիր բիագ առմագ։

—Թատմընըզ իթտիքառէն սօնրատ, ագչէնին կէրիտինի վէրիրիմ, առ-

տի Կօրժիւ , մէկ քիւր սէք քէյի ճէ-
պինէ աճ ալարադ ։

—Էվէթ , Էվէթ . . . չիմանի սի-
զին չաբուգ իմձէնիզի ըէճա իտէ-
բիմ , չիւնքի սիզէ թէ քիար իյէրիմ
քի , տճըգտան Էօլիւեօրում ։

Պիր իչի տանիւեէ ուօնրա , մէ յիա-
նէճի , մէճհուլէ գատընըն գարշըսը
նա պիր թոպադ նէֆիս գօղուրա
թատմ իլէ պիր մչգատար տա շա-
բադ կէմիլսի , վէ քէլտիս ադաղ
պիրլէ ,

—Գու թատմը իտէճէք օլաբ-
տանըզ , ոէօի , չէչնիչի հադդընտա
պանա մուհիմմէտ վիրճէք-քսինիզ ,
չիւնքի զանն իտէրիմ քի , հիւբ-
մէթլի գատըն , սիզ հէր կիւն պէօյ-
լէ թատմ իտէմէզսինիզ ։

Մէճհուլէ գատըն հիչ պիր ճէ-
վապ վիրմէյիսի , քէնտի իչիհա
լէ վէ եհուդիւնատէքի թիւրիւ գալ-
ադըմատարադ , մէկ քիւր թատմը
նէմէկէ պաչտատը ։ Կօրժիւ տէ մէգ-
պուրէնին եանընտան մուֆթատա-
գահ իլմի ։

Գու գատըն պէեանէ հաճէթ օլ-
մատըգը իւղլէ , Բէրլին իտի ։

Մէղպուրէ իւք կիւնքի ատպահ-
տան , եանի Իւսթիւ գատընըն իտա-
նէսինատէ ախչէս տը Սիմէօղ իւղէ
կէօրիւշտիւկինատէն պէրու , ժանը
պուլմադ իւմիւտիւլլէ , Բարիսին
տէօրթ թատրաֆընը արատմշ իտի ։
Շէօյլէ քի ադա տուրմադըգըն ,
սիւրաթլէ պիր մահէլլատէն ուիկէր
մահէլլէ կիտէրէք , չունու պունու
իսթիյըտ հյլէմէքտէ իտի իսէ տէ ,
մահյուտու հադդընտա հիչ պիր
մուհիմմէտ ալամատադտա իտի ։
Պէօյլէճէ հէր կիւն կէչիպ , մէգ-
պուրէ կինճէլէրի պիր գաչ ատամ
իսթիյտահաթ իթտի քէն ատպատա ,
ֆէրտատը կիւն ալէտատպահ եինէ
Թահարրիւատընա պաչլատ , վէ լա-
քին , մալիւմիւմիզ օլտուգա ի-
րէ , նէթիճէտի հիչ պիր չէեե միւն-
թիճ օլատադ իտի ։

Բէրլին , Ադարը–Սէք ուօդադըն-
տաքի մէհմանէճէ կիրտիկի ագա
չատմ , ատպահտան պէրլի հիչ պիր
շէյ եէմէյիշ , վէ ադա իսթիյտա-
հաթ իթտիէյիշ օլտադըէ , բէք եօր-
կիճն վէ տէրտինատըզ օլտուգունա-
պան , վէ տեատլարը տահի նէրտու-
նէ հարէքէթէ միւտահիտ պուլունա-
մատըգընտան , պիր աղ Թատմ վէ
պիր աղ տա իսթիյտահաթ իտէրէք ,
նէնիտէն քէսպի գուվվէթ վէ ճէ-
սարէթ իյլէմէք իւղլէ ? պէլա Թէ-
րէատիւա պիքրի սէպապի իտէն
մէհմանէճէ կիրտի ։

Նէ զարիպ հալ ։ Կուլ , ժոնը
պուլմադ իւղլէ , մամէմիտունիյէթ
էօմրիւնիւն նրսֆընը վիրմէկէ հա-
զըր իլքէն , —պէլա ժանըն պուլուն-
մատը , քէնտինին ախըր իսթիֆտամ
վէ տէրվէյինէ պիր տէրմանէճ տի-
մէք իտի , —պախթ , էլինտէն Թա-
Թատպ , քէնտիսինի օլ ատը չանը
պօզուդ մահէլլէ կէմիրմիշ իտի քի ,
տէրտունիտէ քէնտիսինին Թէհ-
լեյատէ տրատըգը օլ պէտպախթ
գըզճըդադ պուլունմատգտա իտի ,
հալ պու քի Բէրլին , մէղպուրէնին
քէնտի եանընտա պուլունմատընտան
չիւպհէ պիլէ իսթմէէօր իտի ։

Տահա պիեատէ զարիպի չու տուր
քի , մէղքիւր մահէլլէ Դօղըլիզ օ
տախի կէլէճէք իտի , վէ պիր քէր-
րէ Լիւքսէմպուրգ չէյմանի ըուհու մադա-
մքնատա պուլունան օլ իտապիս , ժան
տը Սիմէօղիւ կէօրսէ իտի , ատպահ
օլմադտան , պարօն տը Ֆէրժան ,
քէնտի գարըսընըն Թատմիրի հտես-
Թիտի օլան տիկէր պիր գատընըն
կօրժիւնիւն մէչհանէճինատէ պու-
լունմատընտան իտապէրտտը ջու-
ճադ , վէ տէրհալ մէղպուրէչի Թա-

նրեւաճաղընատ, պու քէրըէ օլ մէճնունէ դըշ, հէր հալաէ գայդ խոլէճէք, վէ գըրմըշը էվ ատ. լունենատ պաշլանըմըշ օլան ճէ. հենէմի թէշհէպլուս, պիլա թէ. էխլախը վէ պիլա մուշքիւլաթ իք. մալ օլունաճադ խոլ։

. . . . . .

Մէյլհանէնին դաբուսու իքին. ճի աէֆա աշըլաը, վէ Դօգըլիպօ, իլք կիւնաէն պէրու կիյմիշ օլաս. դու էակի պիւսակիւ էլպիսեի վէ նա նընատան առըշ օլատուլս ուզուն կը. լըճը.յը, քէմալի ազամէթլէ իչերի կիրաի, վէ թէքվիֆսիզճէ պիր հէյ. ևէթ իլէ,

—Ադչամիալ խայը օլսուն, ար. գատաշլար, ադչամիալ խայը օլ. սուն, աէտի, ատամլարըմը վէ ար. գատաշլարըմը պուրատա կէօրուս. սու կիւմիւնէն ատալար ղիւատէսիյլէ մէճիսուն օլատամ։ Հայլատ, եիկիա Կօյժիւ, չարուգ մահզէնինէ էն չըդ, վէ չարուգ կիմ կէլ, վէ իգ. թիպա խաէնի կէթիր. պիրմիշ օլ քի, պու մէատրիճ պանա պիւտ տիր։

Մէյլհանէճի նատէհտա օլատս։

Կալ, Դօգըլիպօնուն սէսինի ի. չիմտիկինատ տիմրէտի։ Մէզպուրէ քէմալի տիպ գամլէ մէրգումուն սի. մուսընը թէճհէուիսէ պաշլատըգ,

—Պու ատէմի պէն թանըրըմ, աէտի քէնատ քէնունէ, պու ա. տէմ գըրմըշը էվէ կէլմիշ տիր, վէ Ռէրժանըն ֆըրգատընա մէնատ տուր։

15

ԹԷՍՔՐՕՃԱ ՊԻՐ ՎԱԳՉԱ

—Էվէթ, էվէթ, աէյի թէք. լարլատաք Բէրին քէնատ քէնունէ, պու հէրիֆին, Ռէրժանըն ֆըրգա. սընա մէնատ օլատուգունա թէէ. մին օլուհօլսուն։

Մէզպուրէ օլ տադըգատան ի. թիպաբէն, նատաըը տիդգամըընը գամիէն Դօգըլիպօնուն տիմտաքնա տաթի լյուհեերէք, մէրգումուն հէր կիւնա հարատքատըընը թէճհէուիս իմտիկի կիսալ, տիհանընատան չը. գան քէլատըըն ճիւմիէսինէ տա. խոլ գուլադ վիրտի։

Կօյժիս, էլինատ, տէրուսնի միւս. քիրտաթ չիշէերիյլէ տօլու օլատադ իչի տէրէթ օլատուգու հալաէ, գահիը օ. լուգ, մէղքիւր տէրէթատ.քի չիշե. լեր հադգանիեէթ իւղրէ թէվզի ի. տիտիլէը, վէ պու միւնատէպէթլէ Դօգըլիպօ, ումում թատրատքընատան չիտատէմէ ատգըչանաը,

Եալընըգ Բէրին, Կօյժիւնիւն Դօ. գըլիպօնուն չատատընատան քէնատ. տինէ վիրտիկի չատապը գատագ իթմէտիկի կիսալ, տէսինի տէ, մէր. գում հայտուտուն ճէօմէրտիկինի մէհտու տէնա իչին չըգարըրատան տես. լերէ գարըշըրմանօլ խոլ։

—Պու գատընը քիմ տիր, տէեուս սիւալ իթատ Դօգըլիպօ եավաշ տէ. ատա իլէ մէչհանէճիւէ, Կուրու կէօս. թէրերէք։

—Բէնատխինի թանըմամ, տէեուս ճէվատ վիրտի Կօյժիս, չիւնքի իլք տէֆա օլատագ պու ադչամ պու. բատա կէլտի։

—Բէնատխինի տիշտարը չըգարա. մա՞զմընըն։

—Մումքին տէյիլ տիր, զիւա թատամ իտիեօր, հէմ թատամ ագ. չէսինի տէ ըէշհնատ թէէտինէ իտի. միշ տիր։

—Էօյլէ օլատուգու հալաէ, թատա. մը իլէ քէնատխինի, իչէրատէքի քիս. չիւք օտատա կէօթիւր։

Մէյհանէճի պաշը իլէ միւսնքին. տիզիւք իտա իտէրէք,

—Պու տախի օլամազ, տէտի։

—Նէ՞ իչին, տէեու սիւալ իթտի Գօգըլիգօ։

—Չիւնքի պէեան իթտիկինիզ օտատա պիրի վար տըր։

—Քի՞մ տիր։

—Պիր տիվանէ գատըն։

—Պէնիմ իլէ էյլէնի՞եօրմուսուն, տէտի Գօգըլիգօ, հագարէթ կէօրմիւշ թարզտա պիր հէյեէթ իլէ։

—Ասլա, սէօյլէտիկիմ, հագըգաթը հալ տըր։

—Ֆագաթ նէ՞ թէսատիւֆ իլէ պէօյլէ պիր տիվանէ գատըն պուրաեա կէլմիշ տիր։

—Օլ ճիհէթլէ պանա պիր շէյ սէօյլէմէյինիզ, պիր իյիլիք իտէյիմ տէրքէն, պաշըմը պէլաեա ուզրաթտըմ։

—Պու թօհա՛ֆ, տէտի հայտուտ մասխարա իտէրէք, տիմէք սէն իյիլի՞ք տէ իտէրսին. անլաշըլան, տիւնեա թէպտիլ օլմուշ. իմտի պէնիմ իխթիեար տօսթում, սէնին շու թէպտիլի մէսլէք իթմէնի թագտիր վէ թահսին իտէրիմ. սէնի կէօրէյիմ, պագ քի շու ֆազիլէթինի իլէրի կէօթիւրէսին, վէ գօյ վէր քի, սէնին օլ տիվանէն մէզքիւր օտատա գալսըն. պէն եիւզիւնու կիզլէմէքտէ օլան պիւեիւճիւ գարընը, թատմընը պիթիրիպ տիշարը չըգմասընա գատար պէքլէրիմ։

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, Գօգըլիգօ իլէ Կօրժիւ եավաշ սէտա իլէ պիրիպիրլէրիյլէ գօնուշմուշ իտիլէր, հալպուքի Կուլ, պունլարը ֆէվգէլատէ պիր տիգգաթլէ տինլէմիշ օլտուղունտան, կէրչի լագըրտըլարընը էքսէրիսինի իշիթմէմիշ իտի իսէ տէ, պազը լուղէթլէր գուլաղընա գատար վասըլ օլտուղունտան, մէզքիւր լուղէթլէր սաեէսինտէ, մէզքիւր միւլագաթըն էսասընը անլատը։

Հաթթա մէզպուրէ, տիվանէ քէլիմէսինի իշիթտիկինտէ, հիսս իյլէտիկի հէեէճանը թէսկին իչին, ազիմ պիր գուվվէթ իսթիմալինէ մէճպուր օլտու, չիւնքի մէզքիւր քէլիմէտէն մագսէտ, ժան տը Սիմէօզ օլտուղունու անլատը։ Պու հալտէ, պիր թարաֆտան Բէրին, մէյխանէտէ գալմագլըղը գաթիէն ֆիքրինէ գօյտուղու հալտէ, տիկէր թարաֆտան Գօգըլիգօ, մէզպուրէնին մահէլլի մէզքիւրու պիր ան էվվէլ թէրք իթմէսինէ սապբրսըզլըգլա պէքլէմէքտէ, վէ հիչ շիւպհէ եօգ իտի քի, Կուլ ուզուն միւտտէթ օրատա գալտըղընտա, եագասընտան թութուպ տիշարը աթմագլըղա ասլա թէրէտտիւտ իթմէեէճէք իտի։

Իմտի, պու սըրատա նէ՞ եօլտա հարէքէթ իտիլմէք լազըմ իտի։

Մէզպուրէ, քէնտի մէզմում էօմրիւ իչինտէ, քէնտիսինէ պիր թագըմ խըտմէթլէր իֆա իթմիշ օլան պիր շէյէ բէք չաբուգ գարար վիրմէքլիք թապիաթըյլա, տէրհալ ֆէվգէլատէ պիր սիւրաթլէ, շու սըրատա իճապ իտէն մուամէլէնին գարարընը վիրտի։ Շէօյլէ քի, օթուրտուղու եէրտէն գալգըպ, Գօգըլիգօնուն եանընա եագլաշտը, վէ էլինի մէրգումուն գօլունա տա եատըղը կիպի, սէսինի տախի թէպտիլ իտէրէք,

—Հօ՛ճա, տէտի, պէնիմ գուլաղըմ բէք քէսկին տիր, վէ էկէր իսթէրսէնիզ, պիր ազ էվվէլ սէօյլէտի քլէրինիզի քեաֆֆէթէն թէքրարլտեապիլիրիմ։ Ֆիլվագը սիզ պէնի թանըմազսընըզ, հալպուքի հագգըմտա շիւպհէ իթմէնիզլէ տէ խէթա իշլէրսինիզ, զիրա պէն էօյլէ

ապիր գառընբամ քի, գարչըմտա գօղդուսուղ սուրէթաէ հէր չէյ գօնուչուլապիր։ Էկէր խոթէրսէնիղ, պէնի Օթէլ տիւ Տիապլընէն ահիպի օլան պարօն տը Քէրժանա սիւալ խոինիղ. օ պէնի բէք ալէա թանըր, վէ էկէր քէնտիսի պուրատա օլա խոի, պէնիմ քիմ օլտուղումա վէ նէ սէեէրիմ պուրտունտուղունու սիզէ խապէր վիրէճէք խոի։

—Նիղ պարօնս թանը՞մըօրնըղ, տէեու սիւալ էթտի Գօգըլիգօ հայրէթաէ պալարագ։

—Թանըրըմ, հաթթա սիզին անըն ատըղ խըղմէթքեարը օլտուղունուղ տախի պիլիրիմ։

Քէրինին քիւսթախըղը, իւմիտ էթտիկինատէն զիեատէ մուվաֆֆագըյէթ պուլտու։ Գօգըլիգօ պունտան զիեատէ էյզահաթա միւհթաճ օլմատըղընտան, պու գատարլա խօշնուտ օլտու, վէ քէլամա տէվամ պիրէ,

— Մատամ քի իչ էօյլէ խսէ, տէեի, հայտէ պէնիմ իհթիեար գատընճըզագըմ, հայտէ կիտին եէրինիզէ օթուրտունուղ, վէ բահաթքընըզա պագընըզ, քիմսէ սիզին խաթիրահաթընըզա մանի օլմատըճագ տըր։

Քէրին, պու սէօզէր իւզէրինէ իւմիտսիզ օլարագ, բանդօսունա ավտէթ էթտի, վէ կիւեա թատընքընը իւքմալ էթմիչ օլտու, հալպուքի հագըգաթը հալտէ, տէրուննէն հիսա իտէկէտիկի չիտտէթի հէհէճանընտան նաչի, իչթիհատը գաթթի օլունտուղունատան, հիչ պիր շէյ եէմէտի։

Գօգըլիգօ, սրթըգ վագըթի կէչիմէհէրէք, սամիմինին սիգգատթընը տավէթ էթտի, վէ պիր կիւն էվվէլ, Գօրն–տիւ–Տիապլը խալգընա իրատ էյյէտիկի նուխթագ միսիլու պէր նուխթագ իրատ էյլէտի, վէ խաթատընտա տախի, հէր քիմ մնարքի Բընէ տը Բիէօնիւն նէրէտէ սաքին օլտուղու խապէրինի կէթիրէճէք օլուր խսէ, քէնտիսինէ եիկիրմի պէշ ատէտ լուի ալթունտու միւքեաֆաթ իթա էյյէեէճէկինէ սէօզ վէրտի։

Կուլ, մէգքիւր խամի իչիտիր իչիմմէղ, կէօղէրինտէ պիրտաէն պիրէ կէչիճի պիր բարլագըղդ հուսուսէ կէլտի, վէ ֆի.քրինատէն տախի,

—Ա՜հ, պու պիր իւհամ տըր, վէ պու իւհամը պատա կէօնտէրէն Քէրժան տըր, տէտի, զիրա Լիւքս, մարքի տը Բիէօնիւ էօլտիւմէք իչին արտաօր, պէնտէ անը, քէնտի ախզը ինթիգամնա իչթիրտաք իթմէճ իւզրէ արաեաճազըմ, վէ պու հալտէ օ ախզը ինթիգամ միւքեմմէլ օլաճագ տըր։ Մարքի Բընէ տը Բիէօ, քիպարզատէ, զէնկին, վէ տահիպ իգթիտար պիր զաթ տըր, վէ Քէրժան իւէ թէէհհիւլ իթմիչ օլան գատընքն, տախթէ Ժան տը Միմէօզ օտուղունա զաթէն չիւպհէ իթմէքտէ տիր։ Մէրգում, քէնտիսինէ վիրէճէկիմ մալիւմաթա քէապի վուգուֆ իտիպ, պէեան իտէճէկիմ խապաթտրը տախի էլտէ իթմիկինատէ, հէր հալտէ Քէրժանտան տախզը ինթիգամա գրեամ իյլէեէճէք տիր, չիւնքի էլպէթթէ մէրգում քէնտի ըտքիպինի, պէնիմ զարագ ու տատավէթիմէ միւտավի պիր զարագ ու տատավէթ իւէ թագպհ իթմէք քտէ օլմազը տըր։

Քէրին, քէնտի քէնտինէ պու լաֆզպարը սէօյլէտիկի պըրտաա, Գօգըլիգօ, մէյլհանէտէ պուլունանլարըն հէր պիրինէ պիրէր լուի ալթունու թէվզի իւյէմէքտէ իտի։

Մէրգում, Կուլոն] եանընտա կէ-

լինճէ տուրտու, վէ մէզպուրէնին մասասը իւզէրինէ պիր լուի գօեուպ,

—Պու տա սիզին հիսսէնիզ տիր, տէտի։

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտիմ, տէեու ճէվապ վիրտի մէզպուրէ, եիւզիւնիւն էօրթիւսիւ ալթընտա միւքէտտէր պիր սուրէթտէ թէպէսսիւմ իտէրէք, թէշէքքիւր իտէրիմ, հէմ սիզէ վատ իտէրիմ քի, պարօն հագգընտա պէն տէ լաեքգըյլա խըտմէթ իտէճէյիմ։

Մէրգումէ պու սէօզէրի սէօյլէտիկի սըրատա, ֆիքրինտէն տախի,

—Թէշէքքիւր իտէրիմ Քէ՛րժան, սէնի զամազլամագլըղըմ իչին, պանա իւճրէթ տէ վիրիեօրսուն, տիմէքտէ իտի։

Պատէհու Գօգըլիգօ շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի.

—Տիմէք տիր քի, գա՛տըն, սիզ տախի տիկէրլէրի միսիլլու Բըրէյի արամագլըղը վատ իտիեօրսունուզ։

—Եանի, տէտի Բէրին, տիկէրլէրի արաեաճագլար, ֆագաթ պէն պուլաճաղըմ։

—Աճա՛յիպ, նէ՛ էմնիյյէթ։

—Նէ՛ սահիհլիք տէրսէնիզ, հագըգաթը հալի սէօյլէմիշ օլուրսունուզ։

—Հէր քէստէն էվվէլ, սիզին քէսպի մուվաֆֆագըյյէթ իտէճէկինիզի զանն իթմէքլիկէ սէպէպլէրինիզ վա՞ր մը տըր։

—Բէք պիւյիւք սէպէպլէրիմ վար տըր. էզճիւմլէ պուրատա, ասլա շիւպհէ եօգ տուր քի, մարքի տը Բիէօեիւ թանըեան եալընըզ պէն իմ։

—Տիմէք տիր քի, սիզ հէր քէսի թանըրսընըզ։

—Հէման էօյլէ կիպի, էկէրչի սապըգ տօսթունուզ միւլազիմ Պօտրիլ, մաէթթէէսսիւֆ էօլմիւշ օլմասա իտի, պու սէօյլէտիկիմի թաստիգ իտէճէք իտի։

—Պու գատըն տէյիլ, շէյթան տըր, տէտի Գօգըլիգօ քէնտի քէնտինէ վէ կիւլէրէք, վէ պատէհու աշիքեարէն, շիմտի անլաեօրում քի, էվվէլա սիզ մուվաֆֆագ օլաճագսընըզ. պու հալտէ սիզէ էլ հիսապ տիկէր պիր լուի ալթունու տահա վէրիրիմ։

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, տէեու թէքրարլատը Բէրին, ֆագաթ պէն սիզին թէքմիլ ագչէնիզի ալմագ իսթէմէմ։

Գօգըլիգօնուն մէմուրիեէթի պուրատա խիթամ պուլմամաղլէ, տիկէր մէյխանէլէրի տախի արաեըպ, պազը ճասուպար տահա պուլմասը իճապ իթմէքտէ իտի։ Պինապէրին, սարֆ օլունան շարապըն ագչէսինի թէէտիեէ իթմէք իւզրէ, Կօրժիւեէ ճէօմէրտճէ իւչ ատէտ լուի ալթունու իթա իթտիքտէն սօնրա, քէնտիսի Արպրը-Սէք սօգաղը մէյխանէսինտէն մուֆարագաթ իթտի։

Բէրին, Գօգըլիգօնուն տէմիրլի էօքչէլէրի սէսինին ուզագտա զայպ օլմասընա սապըրսըզլըգլա պէքլէտի, վէ մէրգումուն արթըգ ավտէթ իթմէեէճէկինէ թէէմին օլտուգտան սօնրա, մէյխանէճինին Գօգըլիգօեա սէօյլէտիկի տիվանէ գատընըն Ժան տը Սիմէօզ օլուպ օլմատըղընա թէէմին օլմագլըղը տիւշիւնտիւ։

Պինաէն ալէյհ պիր իշարէթ իտիպ, Կօրժիւեիւ նէզտինէ ճէլպ իթտի, վէ մէյխանէճի իսէ, մէզպուրէնին եանընա եագլաշտըղընտա,

—Թաամընըզը պիթիրտինիզ, վէ ագչէնիզին գուսուրունու իսթէրսինիզ, տէյի՞լ մի, տէտի, պու խուսուս բէք թէմամ տըր. իմտի սիզ

պանա իւչ ֆրանգ վիրմիշ օլտուղունուզ հայտէ, եէտիմտէ օթուզ սուեունուզ գալմըշ տըր. ալըն, անը տա վիրէյիմ։ Է՛հ, է՛հ, գօճա գարը, տէեու իլավէ իթտի մէրգում մէյխանէճի կիւլէրէք, պիլի՞րմիսինիզ, պու ագշամ պուրաեա կէլմէնիզ, հագգընըզտա խայըրլը օլտու, չիւնքի կէլտիկինիզտէն զիեատէ զէնկին սուրէթտէ մէյխանէտէն տիշարը չըգաճագսընըզ. հէմ պէօյլէ չէյլէր, Ալլահըն հէր կիւնիւ վուդու պուլմազ, վէ պէօյլէ կիւզէլ լուի ալթունլարը հէր վագըթ կէօրիւլմէզ։ Պու խուսուստա սիզ նէ՞ տիւշիւնիւրսիւնիւզ, գօճա գարը։

—Պէն տէ Թըպգը սիզին կիպի տիւշիւնիւրիւմ, տէեու ճէվապ վիրտի Բէրին, ֆիլվագը իքի լուի ալթունու, պէնիմ կիպի սէֆիլ վէ ֆագըր պիր դատըն իչին, պիւյիւք պիր մէպլազ տիմէք տիր։ Հալ պու քի, տիւչար օլտուղում պիւյիւք պիր էնտիշէ վէ զայլէտէն հէր քիմ պէնի գուրթարաճագ օլուր իսէ, ալտըզըմ իքի լուի ալթունունու մամէմնունիյյէ քէնտիսինէ վիրմէկէ հազըրըմ։

—Աճապա պէն գուրթարապիլի՞րմիյիմ, տէեու սիւալ իթտի Կօրժիւ շէտիտէն։

—Զանն իտէրիմ։

—Օ հալտէ վատընըզտա պուլունաճա՞գ մը սընըզ։

—Պիլա թէէսսիւֆ վատըմտա պուլունաճազըմա եէմին իտէրիմ։

Մէյխանէճինին կէօզլէրի, հըրսը թամաընտան նաշի բարլաեարագ.

—Էմրինիզէ միւնթազըրըմ, մատտէ հէր նէ իսէ, սէօյլէյինիզ, տէտի։

—Շիմտի սէօյլէրիմ, տէտի Կուլ, կէօզլէրինի Կօրժիւնիւն սիմասընա աթֆ իտէրէք, պիր ազ էվվէլ պիր տիվանէ գատընտան պահս իտիեօրտունուզ, վէ եախօտ պէն էօյլէ զանն իթտիմ։ Աճապա եանըլմը՞շմըերմ։

—Խա՛յր, ասլա եանըլմամըշսընըզ, ֆիլվագը օլ պապտէ պահս իթտիմ, վէ թէքրար պահս իտէրիմ, աճապա սիզ օլ մէճնունէյի թանը՞րմըսընըզ։

—Պէլքի. չէօյլէքի տիւն սապահ, էմրի մուհաֆազամա իհալէ իտիլմիշ օլան սէֆիլ վէ կիւզէլ, ֆագաթ մէճնունէ պիր գըզ, հէր նասըլսա էվիմտէն ֆիրար իթմիշ օլտուղունտան, տիւն սապահտան պէրի տիր, պիր սաաթ պիլէ իսթիրահաթ իթմէեէրէք, թէքմիլ Բարիսի արամագտաերմ, վէ պու թահարրիեաթըմտան տօլաեը գուվվէթ վէ տէրմանտան օլ տէրէճէ տիւշտիւմ քի, ազ գալսըն պու ագշամ սիզին գաբունուզտա եըզըլըպ գալաճագ իտիմ։

—Ա՛հ, նէ՛ կիւզէլ թէսատիւֆ, տէտի Կօրժիւ եիւքսէք սէտա իլէ, ֆիլվագը սիզին տիվանէնիզ իլէ պէնիմ տիվանէմ, այնի տիվանէ օլմալը տըր։ Սիզ քէնտի տիվանէնիզի տիւն սապահ զայպ իթմիշսինիզ, պէնտէ, քէնտի տիվանէմի տիւն ագշամ պուլտում։ Նասըլ քի կէօրիւեօրսունուզ, իքիսինինտէ զայպ օլտուղու վագըթ պիրիպիրինէ մութապրդ կէլիեօր։

—Սիզին զայպ իթտիկինիզ գըզ, նէ՞ հէյեէթտէ տիր։

—Եիկիրմի եաշընտա տըր։

—Թա՛մամ, պէնիմքի տէ օ եաշտա տըր։

—Ղաեէթ պէեազ տըր, վէ եիւզիւնիւն բէնկի տէ սօլմուշ տուր,

կէօզլէրի սիւռահ վէ պիւխիւք, վէ սաչլարը տախի սիւռահ տըր, տէ-ետու տէվամ իթտի Ռէբին։

—Թամ քէնտի Թաւվըրինի նագդ իտիւօրտունուզ։

—Տիւն քի կիւն իւզէրինտէ պէ-եազ վէ սիւռահ չըպուգլու ետուն-տան պիր ֆիսթան օլտուղու կիպի, եվինէ ետունտան պիր դամղօլասը վար իտի։ Ա՛ճապա Հալէտ պու էյլիսէ իւզէրինտէ՞ մի տիր։

—Էվվէթ, չու գաւար քի մէդ-քիւր ֆիսթան իլէ գամղօլասը ետ-Թաղը եանընտա գուրութուլմագ-տա տըր։

—Մէճպուռնէ կէնճ դըզ, տէվամ իթտի Կալ, զաեէթ նաուրէն լա-գըրսը իտիպ, լաղըրսը իթմէկէ պաշլատըղընտա իսէ, եալընըզ, Րբե՛... էօէ՛ե՛ֆէյէ՛... քէլիմէլէրի-նի Թէլէֆֆուզ իթմէ քտե տիր։

Կօրժիւ սէվինճ իլէ էլլէրինի պի-րի պիրինէ վուրարագ,

—Ալթըգ հիչ չիւպհէ իտթէմէդ-տէտի, Թա՛ քէնտիսի տիր, ֆա-գամ նէ՛ իդպալ վէ նէ՛ Թէտա-տիւֆ, չիմոի մէզպուրէյի սիզէ ի-եատէ իյլէրիմ։ Ա՛հ, հիւրմէթու գատըն, սիզ պու գըզճըզպաղը էլ-տէ իթտիհինիզ իչին, պէնիմ իչին պիչիւք պիր մուամ եագդորմալըը-նըզ, չիւնքի պիրի՛ըմիսինիզ քի, պէն պու գըզը նէ՛րէտե պուլտում։

—Նա՛սըլ պիլէճէյիմ։

—Թա Ոէն նէհրի օրթատընտա պուլտում. մէզպուրէ մէդրիս-նէհր իչինտէ, տէօրթտէ իւչ պուչուգ-գաեր գամէն պօղուլմուշ իտի։ Հէմ քէնտի էօմրիւմիւ Թէհլիքէ-լէ գօեուպ, կիճէնին նըսֆընտա օլ պիչարէյի սուատն գուրթար-տըմ։ Պէն ատիյոնա քէնտիմի, չա-եանը մէտհ ու սէնտա պիր ամել ի-չին Թէհլիքէլէ դօյմատա հազըրըմ։ Պու հալտե, նասըլ քի կէօրիւ-եօրտունուզ, սիզին իլքի ատէտ լութ պիթուտունուզու հադդըյտա գա-ղանըմ, վէ սիզ, գամիրինիզ բա-հատ օլարագ, մէպլաղը մէզպու-րու պանտա պօրճլուսունուզ։

—Ալընըզ, տէտի Բէրին, ֆէվ-դէյատէ սէվինճ իլէ, չա՛բուգ... չա՛բուգ... պիչարէ դըզը պանտա իեատէ իտինիզ. ա՛հ, քէնտիսինի Թէ քրտը կէօրէմէեճէյիմ տէյի վեվէտէ իթտիկիմտէն տիթրէեօր-տում։ Ա՛հ, տճապա նա՛սըլ քէն-տիսինի տարըլտճագըմ, վէ քէնտի-սինի էօրէճէյիմ։ Զա՛բուգ իտէյիմ, չա՛բուգ իտէյիմ։

—Պէն սիզատն ղինատէ տճէյէ իտիեօրում, տէտի Կօրժիւ, սլթուն-լարը ճէպինէ ահրըգ, վէ պատէհու ժանըն պուլունտուղտա օտանըն ա-նախթարընը չըգ տրարագ, կէ՛լի-նիզ, պէնիմ հիւրմէթիտ գատընըմ, կէլինիզ քի, կէնճ դըզը սիզ-տէ ի-եատէ իյլէյիմ, հէմ պիրիսի օլան քի, դըզը էլտէ իտէճէք օլուր ի-սէնիզ, տէրհալ ալըգ պիրլիքտէ կէօրիւրմէնիզէ հիչ պիր չէյ մա-նի օլմագ։

—Վէլհասըլ, տէտի Բէրին քէն-տի քէնտինէ, վէ մէյտանէ տալա-սընտան եիւրիւմէքտէ օլան Կօր-ժիւնիւն տրգատընտան կիտէրէք, վէլհասըլ, միւոթագպէլ պէնիմ տիր, վէ Բէրժանըն Թէլէֆ օլմատընտա տա չիւպհէ գալմամըշ տըր։

Կօրժիւն սէվինճի չօգ վագըթ իմ-Թիտտա իթմէյիպ, մէյտանէճի տա-նախթարը քիլիտ տրալըզընտա եա-նաչարրաըզը էռնատէ, պաղչէճէ նագըը օլան գատու տուր պաղճէ-Թէն աչըրտագ, իչ քիչի զահիր օլտու։ Պունլարտան պիրիսի, լա-ճիվէրտ վէ գըրմըզը ըէնկիլ վէ սըրմա չէրիտլի տաքեր իւնիֆօրմա-

սը կկրնային օրուան, ևան թարա-
ֆըներուն պիտի դրկէ ասըլմըշ իսկ։
Տիկինը լալիս իսկ, պարտան անարդա
դառար սիեսհ էլլիսէ կկրնային լ-
սիլըը։

Պոնդարըն արդարանալ իսկ, պէլլիսիդ աւրէթամէ պարդ իւղիֆօր-
մատար վէ էսկի ուսուլներն թիւֆէնք-
լէը վիւշահէոտ օլմասուեօր իսկ։

Պու հէնկամանէ, պօյտան պօհա
չէրիսալի պուլունան չարսա, ևիւքսէք
պիտի սէտա իլէ,

—Դրալ նամըսա էմի խահեօրսամ
քի, քիմսէ եէրինաէն դրմըլտան-
մասընը, սէեու էմի իլլեսի։

Պու էմի իւղէրինէ, մէ յհանէսէ
պուլունանլար իւղէրինաէ սէրհալ
պիտ հէնէճան վէ սէհղէթ հուսու-
լէ կէլսի։ Նէօյլէ քի մէզքիւր հայ-
տուտար՝ ճիւմլէյէն չաշըրըզ,
ևիւղէրինէն ըէնկի օլտու, վէ էն
պիհատէ ճէտուր օլանլարը պիւէ
պիւթիւն ադալարըլտա սիմրէմէնէ
պաշլատըլար։ Համիտա պադըշար-
նէն տա ապըլտարը պաշլարընան
կիսէրէք, իթթիհադչըլարն ալմըն-
տա կիպրէնմէնէ պէտ իլլէսիլէր,
վէ իւքի իւչիւ սէ, քէնդիրէէրինն
ճամլարընը դրըտատ, պաղչէնէ
ամլամադ իսթէսիլէր իսկ սէ, օն
իւքի դառար թիւֆէնք սիպճիլըէ-
րինէ պունլարա տահամլըտընդէն-
ան, սէրադատ բիւճամ իլլէսի-
լէր։

—Մէյհանէ մուհասէբէ թահ-
թընտա տըր, սէսի մէմուր, հէր
քիմ քի փիլտարէ ճիրամի իլլէր ի-
սէ, պարշունա տիպիվիմ իչին էմի
վիրիլմիշ տիր։ Իմամ, էկէրչի էօմ-
րիւնէդիւ մուհաֆըզա իթմէք իս-
թէյէնիդ, իթտահի իսիպ, եէրի-
նիզմէն պիտ դրմըլտանմամընըզ։

Պու հարտէ հայտուտար, իթ-
թիհադ օլունան թէտապիրինն մու-
քէմմէլ օլմասը ճիհէթիլլէ, քէն-
տիլէրինին փիլտար վէ եահօտ մու-
դաֆէմէթէ թահտահի իլլէմէսի տա-
լա փայտէ իթմէնէճիկինի անլատը-
լար։ Պինապէրին, փէվզէլտաէ պիր
դուվվէթի թարաֆընտան մադլուպ
օլարագ իթտահի իսիտիլէր, վէ տու-
զաղա տիւշիւպ տէ, քէնտիսինն
իթտահիսմատան տէրքիտար օլան վահ-
շիլիկինի տէրհահլըը իսէմէէնէն
գուրտա մհսիլլա, դուվվէթի վէ ճէ-
ահէլէլէրինէն զայպ իթմատիլէր։ Նէօյ-
լէ քի, պիր տագըդա զարֆընտա,
մէ յհանէնէն սահաբընտա հիչ պիր
հարէքէթի կէօրմէմէզ, վէ հիչ
պիս սէս իչիտիլմէզ օլտու։

Եալընըզ Բէրլին, փան տը Սիսէօ-
պինն մունֆուզ պուլունտուղու
օտանըն գարտուտա ևանընտա դը-
մըլտանմանատադ տուզտուղու հալ-
տէ, քէմալի մէ յհուսիսէթի վէ հիտ-
տէթլէ շու լաֆզընըը սէօյլէմէքտէ
իսի.

—Մադամէ վտսըլ օլտուղում
բահտէտէ, ևէնէ պօշա չըդմադ...
ա՜հ, պէնիմլէ ճէնկիչէնն չէյհան
տըր, հալ պու քի պուլունտա, պէն
քէնտիմի մադլուպ տատ իթմէ յ-
տիպ, սօնունա գատար, վէ վէֆաթընա
գատար պու իշ իլէ ուղրաչմաղընդ
ահա իսէրիմ։

16

ՆԻՁՕՒՆ ՊԱՐՊԱՔ

Դրըմըզը վէ լաճիվէրտ ըէնկիի էլ-
պահէ կկրնային օլտու, Ապդուլը–Մէք
ազաղընատան քի մէ յհանէնէ, պիր
թադըմ նէ ֆէլսաթէլէ պիտիւքտէ կէլ-
միշ օլատ պուլնտ կէօրտիկիւտիւղ
մէմուր, չուլհա պու մունհէլլին թա-
հարրիսի, վէ ևահատա չու ևա պու
զաթընը տիղու կիսիֆթիթինէ կէտահէ-

լիլէն նէ ֆէրաթըն մանէթինէ թէր-
ֆիդ խոլէն բոյս գօմիսէրլէրին-
տէն պիրսի խոյ : Սիւահ էլոխէ
կէյնամիշ օլուպ , մէրդում բոյս
գօմիսէրինին ըիֆտալէընատ պու-
լունան սիկէր իլքի չոխս խսէ , Մ-
ար Սարթինին ատէմիէրինատէն օլուպ ,
պունլարտան պիրսին Նիգօղա Պար-
պէ նամընատ պիր քիմնէ խոյ ,

Գօմիսէր , ճէպինատէն պիր թիրի-
չէ քեաղըտ չըգարարագ , չիւպհէ-
սիզ գուվվէյի հաֆըզատընը թա-
զէկնաիլմէ՛ք իւղրէ , իւղրինէ
պիր կէօղ կէղարիլսա , վէ ատրհալ
ունումմատչ օլատուղ մնատէ՛լի
ատրհաթըը խաերէ՛ք , հիւքմէ՛ սէ-
պիյէ ,

—Սիրիլ Աթանա Կօրժիւ , տէ-
ետու չաղըրատը :

Մէյհանէճի պու խոյի իչխիր
իչիմէզ պաշտան տետպա գա-
տար տիլմրեսի , վէ պաշը էյիլմիշ
օլատուղ հոյտէ , ահէոթմէ՛ տհէոթմէ
իլէրլէկէրե՛ք , սիմսարընատ վէ հէյ-
ետթինատ սէպաթ վէ ճէոատրէթ
ալէտմէթի կէօսթէրմէկէ հէր նէ
դատար չալըշմադ տա խոյ խսէ տէ ,
պիր տիւրլիւ մուվաֆֆաղ օլատու-
մադատա խոյ Նիհանէթ , հիւքմէթ վէ
լէթաֆէթ վէ իթտաթ խոյ խոյ
պիր սէտա իլէ , մէրդում մէյհա-
նէճի քէլտիս տաղաղ պիրլէ ,

—էֆէնիմ , տէտի , Կօրժիւ պէն-
տէնիզիմ , վէ վատայիթի աճիզանէ՛-
մին մուտքին օլատուղ մէրթէպէ-
տէ սիպէ իտրատէթ իթտէկէ հաղըրըմ ,

—Պու էվին միւթէատրըֆը սի՞զ
միսինիզ , վէ պու մէյհանէ՛յի ո՞ֆիզ
մի թուրթատընըզ :

—էֆէնատիմ , պու էվ , տահ պիր
բայանկա օլուպ , հաղբպտէքէն պէ-
նիմ մնալմ՛ տիր : Պէն խսէ , պահէթի
նամուտու ուրէթատէ կնճէ վէ կիւն-
տիւզ չալըշըրըմ , վէ ֆուգարանըն
սուրէթի թէսիեհնչու պահէթի կնճ
օլատուղ ճիհէթիէ , նէհրատէ պալըզ-
ավճըլըղը խոէրիմ , վէ իւճրէթինի
թէէտիեէ խաէնէրէ միւսաքրատի ,
վէ թատամ իթտա կյէրիմ : Պիւ-
մէմ քի , աճատպա պէնատէնիպնին տէյ-
հինատ պաղը նամղըշ մնալուսու՞թ
մը վիրիմիշ տիր : Ա՛հ , պու տիւն-
կատտա նիչէ մուղըրը Խրիսթիանա-
լար վէ միւֆթէրիլէր վար տըր :
Ֆապատի համն օլատէ , պէնիմ զա-
միրիմ ըտհատի տըր , վէ էկէրչի
հագպըմտա պիր իֆթիրա վատու
պուլմադչ խսէ , սիպէն կէօղէրինիզ
էօնիւնատէ թէպրինէէյի գիմիէթի ի-
տէճէյիմ :

Կօրժիւ պու լաֆզարը սէօյլէ-
մէքատէն ատնրա , քէմալի իզտիրա-
պը տերուն իլէ գօմիսէրին ճէվա-
պընա պէ՛քէտի : Մէյհանէճի պա-
լէտատէքի իֆտատաթընը կէրչի պիր
սուրէթի դաթիեէտէ պէհան իլէ-
տի խսէ տէ , ըէ՛ք չօգ ֆէնալըգլար
ետաթիշ օլատուղունա գամիրի բէ՛ք ա՛-
լէտ չէհատէթ իթտէկինատէն , պաղ-
թէթէն ալէյհինատ նէ ետլատա խս-
նատաթ վուղուս պուլմադչ օլատուղ-
նու անդատատամադատա վէ պաշընատա
կիւրէկմէէ՛ հաղբը պուլունան ոս-
կիֆտեը պէր թատաֆ իթտէ՛քինէ՛
քէնատինին գայրի միւգիէատիր օլ-
տուղունու հիտա իլէմէ՛քատ խոյ :

—Զիհատէ սէօյլէմէ՛մէ՛ք իչին չու
գատար սէօյլէրիմ՛ քի , տէետու ճէ-
վապ վիրատ բոյս գօմիսէրի , սիպէն
նամ ու չէօհրէթինիզ չիւպհէյի
տիր , մէ՛յհանէնիպնին նամ ու չէօհ-
րէթի խսէ , չայհանը նէֆրէթի տիր ,
Սիպէն մէ՛յհանէնիզ , Բարիպնին էն
մուխտարատը ըրդըրդ վէ նամուս-
ուղղարընա տապիմա տչրդ պու-
լունմադատա տըր :

—Հէ՛յ վահ , էֆէնատիմ , պու-
լունատուդամ ոտնատի իդթիդատըն-

ճա, հէր քէսի նէզտիմէ գապուլէ մէճպուրում։ Սիզ տախի բէք ա-լէա պիլիրսինիզ քի, պուրատա եէ-մէք եէմէեէ վէ չարապ իչմէեէ կէլէնկէրտէն քիմսէյի թանըմամ Պէն պունպարատան, չամտաթա վէ կիւ-րիւլթիւ չըգարմանըզ, իճրէթլէ-րինի տախի խալխ ապչէ թէէսիւէ իթմէկէրինտէն պապպա հիչ պիր չէյ խոթէմէմ։

—Խալխ ապչէտէն պահս խոխ-ճօրտունուզ, ֆագաթ չու էանատէ Բարխին իչի գապ սիքքէ իլէ տօլ-մուշ օրտուդունու պի՞լմէճօրմուտու-նուզ։

—Էֆէ՛նիմ, պէնտէնիզ պունա տայիր հիչ պիր չէյ իչիթմէճիմ. վագտա պունուն իհթիմալի վար սըը, հալ պու չի պու խուտուս-տա պէնիմ տալա մնլիւմնէթըմ եօգ տուր։

—Իչթէ պու տէօիկինիզ իհթի-մալէն պայիտ կէօրիւնմէքտէ տիր։

—Մ՛ըահան Ալլահ, նէ՞ իչին։

—Սիզ պուրատա պիր թագըմ գալպագանլարը գապալ իթտիկի-նիպտէն, վէ պունլարըն գալպ սիք-քէլէրինի թէտաւիւէ չըգարըլմա-սընը դօլայլաթտըրընըզտան տօլայը, իթթիհամ թահրիքնատա պուլուն-մապտաքընըզ։

Բօյիսին, մէչհանէեէ կիւմէօն-տէն պէրու, կօրժիւ իւլք տէֆտա պարապ նէֆէս ալսը, չիւնքի մեր-գումուն, հագդընատա իանատ իտի-լէն ճինատէթտէ ատա վէ գաթա իչհադըզը օրմատըզընտան, մեր-գում, պու խուտուստա հէր կիւնա թէհլիքէտէն արի օրտուդունա չիւք-հէ իթմէտի։ Պինապէրին, չիտ-տէթլէ,

— Ա՛հ, պէնիմ պիր մերա քինէ օրմագըզըմ նատըլ տահիհ իսէ, պու տէօզիւ տէօյլէնէնլէրին տէ հատան տէօյլէմիշ օլտուգլարը էօյլէ տահիհ տիր։

—Եպան օրտպ օրմատըզընտա պիր ադտան թէէմին օլաճադըզ, տէեու ճեվապ վիրտի գօմիսէր։

—Թէէմի՞ն մի օլաճադընըզ, տէյի թէքրարլատը կօրժիւ, սիւպ-հան Ալլահ, լա-քին, էֆէ՛նիմ, պիզ պէօյլէ պիր մատտէ խուտու-տունուտա նա՞տըլ թէէմին օլաճադ-սընըզ։

Գօմիսէր ճեվապ վիրմէտի, վէ մա-նէթինտէն պիրիսինէ պիր իչարէթ իթմէկի իւզէրինէ, մերգում տր-դասընտա տէօնիւպ, նէֆէրտէը գապթիճէ գօմանատանը օյան ղապի-թէ էմր վիրտի։

Նէֆէրտէը մերգումէ էլլի պիճ-մըշ քիշիտէն միւրէթթէպ օրտուգ-րը հատտէ, մէչհանէնին էթրաֆ-ընտա սըգը պիր գօրտօն չէվիր-միշ խոխէր։ Պունլարըն օն իչի գա-տարը, բէնչիրէլէրին վէ գաբուտունն էմրի մուհաֆազասընտա մէմուրէն ուիչտատա գալարգլարը հօլտէ, գատուրու իչէրի կիրտիկեր, վէ հէր պիրի, էլինտէ գըլըճ պուլտունտու-գու թագափրտէ, մէչհանէ միւշթէ-րիլէրինտէն հէր պիրինին եանընտա տուրատու։ Հալ պու քի կօրժիւնիւն եանընտա, պիրի ուաղ վէ տիկերի տօլ թարատիքնատա օրտուդ իչի քիշի տուրատու։

Ա՛յնի վագըթտատա Նիգօղա Պարպէ, ճէպինտէն, տէմիրտէն օրմագ իւգր-ն, ալթը ֆրանգըզ ըհտալ գատար էն-լիքինտէ վէ պիր գաչ խաթթ գա-լընըզտատ պիր եուտվըլտագ ալէթ գգատրը, վէ ապանօզ սարը չե-լիքտէն քիւչիւք պիր չէքիճ իչէ պիր-լիքտէ թրատէզատատան պիրի իւ-

զերմնէ գոյաու ։

—Աճապա պուննալանդէ եարմադ խոհէեօղլար , տէյի սիւալ լոմաի Կօրժիւ , վագը օյան թէտարիքեամաան ասլանը իզահրադը արհարադ։

Մերդամ չօդ վագըթի պէքլէմէյիկ , դօմիսէը , « արամնաա պաշլանըըղ » տէեու էմը լըլէսաի ։

Տէրհալ իլի մէմուրլար , օրտուա պուլունան քէսանդէն , վէ էվվէլ պէ էվվէլ դարուեա զիհատէ եազդէն պուլունանլարդէն ճէպլէրինի թոհարլինէ պաշլատըլար ։

Դօմիսէը , լինաէ պիր տէֆթէր լէ պիր գուրշուն գալէմ պուլունտուղա հալտէ , հէր պիր տաէմին խոսկլէ , իւ զերինտէն չըգան մէգազաղդն մըդտարլընը , վէ մէղքիւր մէպլաղը թէհշիլ լաոէն սիքքէյերին ճինպէրինի եազմադտա իսի ։

—Ֆիլվագը , տիմէքտաէ իսի մերգամ եասաշ սէտա լէ վէ մուսաֆէլէնին սիւրսաին վէ գաեէթի միւնթազամ տուրէթմաէ իճրա օլունտուղու սըրտաա , ոյու տաէմէրին քեաֆֆէյի իւզերինտէ պիրեր ալթուն վար սըը , վէ պու ալթունդար ճէտիտ աիր ։

Սըրա Կօրժիւեէ կէլտիկինտէ , մերդաումուն իւզերինտէ պիր լոմ նէրինէ պէշ լոմ պուլունտու ։ Կալլուն իսոհինտէն չըգան քիւչիք քիսէաէ իսէ , պէնազ ադչէ օլաղդաղ պիր մդտար բարտաան պաշպա , պիր կիւն էվվէլինի , Իւրսիլ պաաէրդն իսանէսինտէ մուտամտիւչէս սը Սիմէօղլանէն ալմըշ օլտուղու իլի տաէա լոմ պուլունմադտա իսի ։

—Պիմաի , տէյի Նիգօղա Պարպէ , պիր պաշ սանլիեէ ոօնրա , պիւհինն ճէպլէրը պօշաթըլար ։

—Պու հալտէ , տէյի գօմիսէը , տէմիր ալէթ իլէ չէ.քիճէն պուլունտուղու մահաէա եազդաշարադ , իճրայի թահդըգաթա իսոհիտաար լէլէմէք իւզրէ , արթըգ հիչ պիր մունիվէրս եօգ տուր ։

Մէյհանէճինէն մերգադը վէ իզթիրարը կինթինքճէ արհմագտա օլուղ , սէպէպլինի պիրլիեէրէք , տիւչարը հէեէճան օլտուղունու , վէ քէնտիսինէ ֆէնա պիր խաղեր վիրիլէճէկլինի , պիր հիսաի թաալիի իլէ անդամագտա իսի ։ Պիչարէ Կօրժիւ պու խուտուտա եանըլմաեօր իսի ։

Շէօյլէքի , բալիս գօմիսէրի , իլք տէֆա էլսինեսի թահարրի խոսկինշ օյան շահաքէն իւզերինտէն չըգան ալթունու աղըգ , քիւչիք էօրսինն թա օրթաաքնա գօյաու , վէ չէ.քինճի համահա գուտարըըգ , չիստէթլէ էօրսէ վուրտու ։ Պինտաէրինն չիւքհէլի օյան լոմ ալթունու չիշէ կիպի չահլաեըգ , բարչտարը պէրհամա օլտու ։

—Հա՛ , հա՛ , հա՛ , տէհի գօմիսէը ֆէվգէլատէ պիր խոհինգա իլէ , պուրտտա քիմսէ գալգ տդչէլէրի Ամանքմահօր խոհչ , էօյլէ տէ.յի՛լ մի , հօճա Կօրժիւ , հէմ սիզ պէօյլէ պիր չէ.յի իչինմէմիչսինիզ պիլէ , տէ.յի՛լ մի ։

Մէյհանէճի պու սէօզէ մուգադ պէրէ իմմէք խոհէտի իսէ տէ , վագիը օյմտար ։

—Հէր քիմ քի սէս չըգտրտաճադ օլուբ իսէ , տղրքնա Ամարա գօնուլաճադ տըը , տէհի մահքէմէ մէ.մուրտու , հէմ չու տատմէն էլէրինի քելէրճէ իլէ պատտաեընըզ , տէեու տէվամ իմտի մերգամմէմուր , լորտաը բարչտանմըշ օյան տատմի կէօհմէրերէք ։

Պու էմր տէրհալ իճրա օլունուգ , պատէհու ոայիրլէր իւզերինտէն չըգան ալթունտար տահի թէճրիպէ

խոկերէք, քահանային տախն այնի նէթիճէյի մինթիճ օլաու։ Զիւնքի Գօդլիկօնուն թէվդի իմամիչ օլաուդու սլթաննար, Ռէբժանըն օլուպ, Օթէլ տիւ Տիապլաս իմնել խախլէն սիքքէլէրին գալպ օլմասը իսէ, զաթէն չօգտան մնլիւմիւմիւզտիւր։

Պու թէճրիւպէլէրին իճրասընան սոնրա, Հայտուտալըն քահանային պիւէ լէրինէ զինճիլէր պաղանքլար։ Սըրա Բէրինին վէ մէյհանէճինին իւլ սլթանկալքընըն թաատիպինէ կէլիպ, Կալուն իքի ատէտ սիքքէսի չէ քիճին սլթքնաա բարչալանմասը, վէ պունկալքն գալպ օլմադըդը թէպէլիւն իմամ։

Օլ վագըթ գըրմըզը էվին սապըգ սահիպէսի պիր ազ իւմիտ ալարագ, ըճճա հօլու սէտտ իւէ,

— Գամիսէ՛ր Էֆէնտի՛, ՚սէտի, կէօրիւօրտունուզ քի, պէն չիւպհէտէն արի պուրունուօրում, պինտապէրին պէն հիւրրիւմ։

—Սիզին հիւրր օլուպ օլմադընըզըն գարարընը պիր աղտան վէրիրիզ, իմտի գա՛տըն, պիր ազ սապը իտինիզ։

—Գամիսէ՛ր Էֆէնտի, սէեու սէվամ իմտի ՚նուլ, Իքի էլէրինի եկսիրիկէրինէ գաւուշտուրարագ, պէնն Թէվգըֆ իմամինիզ ստուդէթ ու հագդանիլյէմի իսլամիղտաընան սէյիլ սիր, չիւնքի պէնիմ հագդըմտա հիչ պիր չէյ իտնատ իսէմէզսինիզ, իտնի պէնիմ սէրպէսիկէթիմի իճատէ իտինիզ։

—Սո՛ւս օլսըն, սէտի Նիգօղա Պարակ, քի Իէրինին արդարնատ պուլունուպ, քէնտի զայրէթինի կէօրէրմէք իտիճէօր իտի, սո՛ւս օլսըն, հօգտա տղընըզը իտատա իւէ գարարըմ՛։

Բէրին սիքիւթ իմտի, ֆագաթ խըրս ու հիտատէթինին թէկնին իմմէք իւղրէ, տօտագլարընը օլ տէրճէճ չիտատէթէ ըսըրտը քի, գան պիւէ Ֆըշդըլըմատա պաշլատը։

Պատէհու գամիսէր, մէյհանէճինին լուի սլթանկալքնատն պիրիսխանի տախն էօրսիւն իւզէրինէ գօճուպ, չէ քիճի վարմատընատա, սլթանն բարէ բարչա օլաու, վէ պու հէնկամատ կօրժիւ նէֆէսի թիճքէնէրէ պէ գէմէճքատ օլաուդընատն, մէղքիւր սլթանտուն բարչալանաքընը կէօրսիւկիւնատ, հէյտատն դէվինին աչըլպ տա քէնտիսինի նօսիմատընը թէվէնին իյէսի։ Մէրգուտունն իւմիտնատ պուլունան տիկէր տէօրթ ատէտ սլթանկալ տասի, էվվէլքիսի կիսի բարէ բարչա օլաուլար։

Պու սըրատա ասքէրլէրատէն պիրսի, էֆէնտիսինին հիչ պիր եմրինէ պէ գէմէճքսիզին, Կօրժիւնիւն պիւէ գէլէրինէ քէլէբճէ գօյաու։ Մէյհանէճի մէյհատուսէթի վէ զադապնատան նաշի, չիտատէթէ սարըգլարագ,

—Ա՜հ, սէտի, հիչ պիր գավվէյի պէչէրինէ հօգ տուր քի, պէնի լագըրտ իմամէգլիքտէն ՚էն իտէպհոն, Թա՛յր, նէ՛ պէն վէ նէ՛ տէ պարատատ պուլունանկալատան հիչ պիրսի, գատահաթը սէյլիղ։ Իւսթիւնէ պուլունան իւչ լուի սլթանուտու, պիր ազ էվվէլ Գօդլիկօ պաշտա վիրմիչ օլաուդու կիսի, տիկէր իքիսինի սէ շու գաաքն վիրմիչ իտի, տէեու իւղաճ իմամ մէրգուտ մէյհանէճի Կալուկէօսթէրէք։

—Պու գատընը տախն քէնէճէ սլթընա սլընդ, սէտի գամիսէր։

—Հալ պու քի անըն տախն պէնիմ կիսի տուչտ հօգ տուր, չիւնքի օ տախն չու մէկտան սլթանն

ուրը Գօգըլիգօտան ալմըշ խոր։

լ —Էվվէթ, էվվէթ, տէռիկը քեաֆֆէլի հարամիկը, լօգռնթա-ճընըն մէռնելն գայրի մուգավէմէ-թինեն ճէսարէթ ալարագ, պի-զիմ չու գայագըմզգա սէպէպ Գօգը-լիգօ տուր. պիզ պու ալթունլարըն մէնագանի տակա պիկմէ՛յիզ։

—Գօգըլիգօ քի՞մ տիր, տէեու սիւալ իթեի գօմիսէր. ճէվապ վի-րինիզ, կո՛ըժիւ, պուննու, սիզէ ռօ-բուեօրսա՞մ։

—Շէն թագիաթիը պիրիսի օ-լուագ, եանընտան ուզուն պիր գը-ըզճ ատար, վէ ատա սըրտա պուրանա կէլիր։

—Պու չախա նէ՞ըէտէ սաքին օ-լուր։

—Պիլմէմ, էֆէնիմ։

—Մանաթը նէ՞ տիր։

—Մալիսմնթըմ եօգ տուր։

—Իլք տէֆա օլարագ սիզ քէն-տիսինի նէ՞ վագըթի կէօրսիւնիւզ։

—Էֆէ՛նիմ, զաթը ալինիզ կէլ-մէզանն պիր գաչ տագըգա էվվէլ, քէնտիսի պուրատա պուլունմագատա խոր։

—Վէ սիզ, պու տագչամ սիզէ պի-րըր վէ տահա պիւտաէ ալթուն վիրէն մէրգումմ օլտուրունու հայէա իտ-տաա խոհեօրսունուզ, տէյի՛լ մի։

—Էվվէթ, էֆէնիմ, պու տէօյ-լէսիկիմ հագրգաթը հալ տիր։

—Պու ճէօմէրտիքտէն մագտէա նէ՞ տիր, տճատա Գօգըլիգօ սիզ-տէն պիր խըզմէ՞թ մի թալէպ խոհ-եօր իտո։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

—Նէ՞ կիպի խըզմէթ։

—Պուլունմատը չիւբհէսիզ քէն-տիսինճ գաեէթ էհէմմ օլան պիր չախարն տարէսինի պուլմագըգա պիզի մէնուը իթմէ՛քտէ իտի։

—Օլ չախարն իտմի նէ՞ տիր։

—Մարքի Բընճ տը Բիէօ տիւր։

—Է՛յ պէօյլէ պիր տահ մէնուրի-եէթ իչի՞ն մի, մէրգումմ սիզ գա-հիրէն գաեէթ պիւյիւք օլան չու-միւքեաֆաթը վէրիեօր իտո։ Իմոհ սիզ օլ ուզուն գըլըճը հէրիֆի քէք գէնկին պիրի՞ մի գանն իտհեօրսու-նուզ։

—Խա՛յր, էֆէ՛նիմ, պիզ քէն-տիսինին պիւյիւք պիր տէեէրի օլ-մուագընը պիլիր իտի՛ք, ֆագաթ քէնտի հիսապընա մուտաէլէ իթ-մէ՛քտէ օլմուագընը տա տիւշու-նիւեօր իտի՛ք։

—Ախագա քի՞մին հիսապընա օ-լուրագ մուտաէլէ իտհեօր իտո։

—Օլտաընը պիզէ սէօյլէմէտի, վէ պիզ տէ քէնտիսինտէն սիւալ իթ-մէտի՛ք։ Տիմէ՛ք տիր քի քիմին հի-սապընա հարէ՛քէթ իթմէ՛քտէ օլ-տուզու մէճհուրումուզ տուր։

Բէյնա գօմիսէրի պու սէօյլէրի թահդիր իթմէ՛ք թարզընտա պիր հարէ՛քէթ իճրա իտէրէ՛ք,

—Ֆիլվագը, տէտի, պանտա պու կիպի պօշ լագըրթըրը իտէպիլիր-սինիզ, հալ պու քի պագալըմ եա-րը ճինտաեէթ հագիմինէ պու սէօզ-լէրի թէ՛քրարլատըղընըզտա, միւ-մանիէ՛կ պու իսպաթլարընըզտան խաչնատա օլաճա՛գ մը տըր։ Հա՛յտէ, չա՛լուշ, պու հէրիֆլէրի, իքիչէր իւ-քիչէր, էմրի մուհաֆագալարընա լաեըղը յու տիգգաթ իտէրէ՛ք տի-զինիզ, վէ տաէմիէրինիզ թիւֆէնքլէ-րինի հազրտա պուլունտուրտուն-լար, վէ Եաթըլէ հապսխանէսինէ տօղրու եօլա չըգտընըզտա։ Պէն էվի թէհվարի իտէճէ՛յիմ։

—Հալպու քի, գօմիսէր էֆէն-տի, պէնտէնիզի նէ՞ եաբաճագ ը-նընզ, տէեու սիւալ իթմէ՛ք Բէյին։

—Միզ տահի տիկէրլէրիմէ պիր-լիքտէ՛ հիսէ՛ճէքսինիզ։

—Ծագամ պու խոյինվիք ալը, չիւնքի պէն պիտուչամ, վէ իւզերլիմեն դօլպ սիքքե պուլունմամըշ տը, նասըլ քի պանաւ սիզ տախի կէօրտիւնիւզ, վէ էօյլէճէ գայտ իմանիվ։

—Եարըն օլ ճիհէթի խզմահ իտերսինիզ։

—Ալլահ աշգինա օլսուն, դօմիսէը Լֆենտի, հադդըմնա պու տէրճէ ֆեվգելատե պիր հադդըզլըզը իճրա իմմէյինիզ, վէ պէնի ահնէմէ քոխլին հապահանէնէ կէօնտէրմէյինիզ։ Պէն, պու տաամիլլըն պիրմէսի քէրինի պիլիրիմ... վէ Դօղրիդօնուն քիմ օլտուգունու սիզե սէօյլէնէպիլիրիմ... հաթթա մէրդում քիմին մանեէմինատե պուլունմադըտա իսե, անը տախի սիզե պիլահիրէպիլիրիմ... պունտան տահա զիեատէօնի պիզե սիզե սէօյլէնէպիլիրիմ, չիւնքի դալպադանլարըն էտտըրընա պէնիմ մանիւմամըմ վար տը, վէ պու էտտրը սիզե սէօյլէրիմ, ֆագահ պէնի սէրպէսթ պըրագընըզ, բէճա իտերիմ պէնի սէրպէսթ պըրագընըզ։

—Դալպադանլարըն էտտրընը պիլմիյորսունուզ, ահեու սիւալ իմման դօմիսէը աշիգտար պիր թէլաշ իլէ։

—Էվէթթ, էվէթթ, պէն հէր շէյի պիլիրիմ, վէ դալպադանլարըն սէրկէրտէսի քիմ օլտուգունու մէյտանտա չըդարաճաղըմ, վէ դալպադանլարըն տապիրէսի նէրսէտե օլտուգունու տախի խոպէր վիրէճէյիմ։

—Էօյլէ օլտուգու հալտե, սէօյլէյինիզ, գա՛տըն, սէօյլէյինիզ, վէ էկէր հէր շէյի տահիհէն պիլիւօրսանըզ, եալընըզ սէրպէսթիւէճինիզի իմտահիլ իմմէյիզ, լաեըզլը միւքաֆաթա տախի նայիլ օլաճագընընըզ։

Բէրնի, լագըրտը իմմէտ իւզրե աղզընը աչմըշ իտէն, վէ Քէրժանը զամանզադեատագ, իմմիդամընը խոշնուա իմմէտ իւզրե իտէն, ահրհալ պիր չիշլի գըչադ ուճուննան ուսմուղարընա տօղունատւդունու, վէ դուատրընա տօղրու շու լաֆզլարըն սէօյլէնիլտիկինի իշիմտի.

—Ալղընըզտան ֆագրա պիր քէլիմէ տահա չըդարաճադ օլտը իսենիզ, սիզի էօյտիւրիւրիմ. տուս օլսուն, պէն սիզի դուրմատըրըմ։

Կուլ չէտիաէն արդասընա տէօնտիւ, վէ նանընտտա, սիեահ էլտիսէ կիյինմիշ օլան մէմուրլարտան Նիզօլա Պարպէնին սիմասընը կէօրտիւ։

—Էյ, տէտի դօմիսէը, քիմէ վէ նէյէ պէրլէէօրտունուզ, նէ իշին սէօյլէմէ քլիկի վատ իմտահիկինիվ իֆատահէը կէճիքտիրիլէօրտունուզ։

—Զիւնքի, էֆէնտիմ, տէտի Բէրնի եավաշ սէտտա իլէ, եավան սէօյլէտիմ... պէնիմ հիչ պիր շէյատէն մանիւմամըմը եօզ տուր։

Դօմիսէը, տատըրտըզլըզա տահատղընը նէրէ վուրտուգ,

—Պէն պունա էմին իտիմ, տէտի, իմտի պունու տա Եամըրէ հապահանէնինէ կէօմիւրիւն։ Մի՛ւսիւ Նիզօլա Պարպէ, պու գաագըն իւզէրինէ խոտտէյէն նէզարէթի իմմէնիվի սիզե իհտիյաճ իտիօրսուն. պուրատտա, պէնիմ մանէէմիմե աէօրմի քիչի գալընը, պիր տաահատան կէլիպ, սիզի պուլուրսուն։ Հայտե սիզ կիտինիզ, վէ հէր գանղընը ֆիրարե իմէտտահ իլլէր իսե, պիրա մէրհամէթի գաուշունա սիզտիրինիզ։

Վէրիլէն էմրլէր տէրհալ իճրա օլունատւար։ Շէօյլէ քի մէմուֆլար իքիշէր իքիշէր սիզիլիպ, վէ իքի սըրա տաքէր արտասընա ալը-

Նքպ, սալահանէեէ կէօթիւրիւլէն գօեուն սիւրիւսիւ կիպի մէլհանէ-աէն տիշարը չէգարըլըլար, վէ թէքմիլ սիւրիւ ըրլսթըմիարա տօղրու կէօթիւրիւլիւպ, էն մէշհուր օլան Շաթլէ հապահանէսինէ կիտէն էն քէմանն եօլու էլէ ալըլար։

Էն սօն արըատա Նիգօլա Պարպէ նիւրիւմէքտէ օլուպ, մերդումի, չիւպհէսիզ գօմիսէրին թամահեէ-յէրինէ լաեքգըլյա միւթապատթ իթմիշ օլմագ իչին, Բէրինին գօ-լունատան թուռմուշ իտի։

Ինթիմալ տիր քի, Նիգօլա Պար-պէնին քիմ օլատուղս, չհնոհեէ գատար օգուեանլարըմըզդըն խաթ-ըրնա կէրէմիշ տիր։ Իչթէ պու չահա, ժէրիւզալէմ ատգաղընատա քեռչին պիր օթէյտէ հօճա Տաւիտ իլէ կէօրուչէն, վէ Լիւք տը Ֆէր-ժան հագդընատա բօյու նադրըը Մ. տը Ծարթինէ ահահէ պիր մադդա-թա իմզալաթտըրան չահա տըր, վէ պինապէրին Թօրշ չիր.քէթինին չէ-րի.քէրինատէն պիրիսի տիր։

18

ԲԷՐԻՆԻՆ ԹՔՉԱՐԻԵԱՓԸ

Թագրիպա պիր չարեէ.ը ատաթ սիւ.քիւթ իւզրէ եհրիւնատիւ.քտէն ատնրա, Նիգօլա Պարպէ հարէ.քէ-թինի աղբըլաթտը, չէօյլէ.քի քէն-տիսիյլէ էօնտէն կիթմէ.քտէ օլան ատ.քէրլէր վէ մէվգուֆյար արատըն-տա պիր տաղ մէտաֆէ հատրլ օլուտ։ Պատէհու մէրդումի, Բէրինին գու-լաղընա տօղրու է.յիլիպ,

— Վատաքը իճրա իտէճ.յիմ, ատէտ, իսնի էլինիզի պանտա ուղա-Թընըղ.քի, .քէլէրչէնիզի չէօղէ.յիմ։

Կուլ, սէվինճ վէ իւմիտ իլէ տոնթ-ըրէեէրէ.ը տէրհալ պու էմիէ իթտատի իթտի, վէ Նիգօլա Պարպէ մէզ-.քիւր զինճիրի չէօզտու։

Պու արալըդ, դարանըլդ վէ չա-մուլլու վէ պիւտպիւթիւն խալի պիր ատգագատա պուլունմադտա իտիլէր։

— Իչթէ, ատէտի Նիգօլա Պարպէ, հաւրրիեէթինիզի պիզ իեատէ կյ-լէեօլուտ, գաչընըղ, ֆագաթի էօյլէ պիր սաւրէթտէ գաչընըղ.քի, պիր տահի էլէ կէչմէեէսինիզ, վէ պիլ-միշ օլաճաղ.քի, էարարլարընը գա-հիրէ չէգարմադ իւզրէ պուլունմուշ օլատուգաճաղ տահմիէրին գուվվէթի, բօլիսին վէ հիւ.քիւ-մէթին գուվվէթինատէն տահա զի-եատէ պիւյիւ.ք տիւր։ Պինահէն ա-լէ.յհ, էմրի պատրէթի խիլաֆընատա պիր սէօզ սէօյլէեէճ.ք օլուր խա-նիպ, մուհագդադ օլան պիր էօյլու-միւն բէնչէսինէ քէնահինզի իւգա իթմիշ օլուրատաճաղ... պահու տա-լա խաթըրատան չէգարմահատա չա-լըշըն։

— Թէչէ.քիւր խաէրիմ, ատէտի Բէրին, պու ճիհէթի ատա ուճուր-մահատա չալըշաճաղըմ։

— Հայտէ կիտին, ֆագաթի չա-բուգ կիտին։

Կուլ, սէրհալ արգադընը մէմու-րա տօղրու չէվիրիպ, սիւրաթլէ եհրիւմէկէ պաչլատը։

Նիգօլա Պարպէ, մէզպուրէնին պիր գաչ ատնիյլէ գաթը մէտաֆէ իթմէսինատ սէս չէգարմահարպ, պա-տէհու պիւրէնատի ատաղ իւէ,

— Ա՛.քէրլէր, մէվգուֆէ օլան գատըն ֆիրար իտիւօր, չաբուգ իւզէրինէ աթէչ իտին, ատէուս պա-ղըրաբ։

— Ա՛հ, հադդընատա վուգուս պու-լան չու հարէ.քէմ, պիր խիեատնէթ իտիշ, չինն.քի պու ատատ պէնի էօյահիւբէէ.ք, վիճուտիմի օրթա-տան գալարըմագ իսթէէօր, տէյլի

մի բահազան իմաստ կուտ, մէ պատ մի բահազանը իւղերինէ, հարեքեմի նի տահա գիւեատէ սիւրաթէ պինաիրան։

Գօլճու ասքերլեր ալդալարընա տէօնիւպ, ահէլէթէն նիգօլա Պաբայէնին էմիւէրինէ իմաան իմանիլեր։ Պինապէրին գալանըգդատա պազըբէչըգլար բարտաըգըզ կէօրիւնմիւկիւ կիսալ, ան իչի գատար տահի թապանճա սէալերի, մէ պատ սէալերի միւթէապըգ, գալաըրըմ իւղերինէ պիր վիճուտին ազրճա տիւշմէսի սէտտար իշտիհան։

— Մէզդուրէ պէլտանըզ պուլատա, տէհի չամաշ եիւքսէ՛ք սէտտա իլէ, իսնի Նի՛քէզ մէ Պա՛նապէ, հայտէ կիտին մէ նաչընըգ գալաբրըն։

Թայեին օրնան ասքերլեր ատֆլարընատան չըգըպ կիմանիլեր։ Պիր ազ սօնրա պունլարըն, գարանլըգդատա եէրէ էյիլիպ, պիր նագ գալարըրտըգլարդ կէօրիւնտիւ իսէ տէ, մինաիսէն իչիսինին տահի նէկատազ օրտադ, հայրեթի մէ տէհչէթլէ րէֆիլ սէտտա իլլեհի քլերլի իշտիհլան։

— Էյ, նէ՞ վար տըր, նէ՞ օլտու, տէեու սիւալ իմաի չամաշ։

Ասքերլեր մահպունիյէթպախշ պիր սիւքիմի իւղրէ տուրտուլար։ Չամաշ իսէ աեատընը եէրէ վուրարադ,

— Չաբուգ սէօյլէյինիզ, նէ՛ օլտու, տէեու տէվամ իմաի։

— Նէ՞ օլաճադ, վուրտան ֆիլ գարըլի գատըն տէյիլ տիր, տէհի իչի ասքերլերտէն պիրիհի։

— Օ տէյիլ իսէ, եա քի՞մ տիր։

— Նիգօլա Պարպէ տիր։

— Պունուն իհմիմալի եօգ տուր։

— Լաբին հաեքֆ քի բէք տահիճ տիր։

— Եարալանմըշ մը տըր։

— Եարալանմագ չէօյլէ տուրսուն, վէֆաթ իմիշ տիր։

Ասքերին սէօյլէմիկի ատղրու իտի։ Չիւնքի մէրգում պէտպախթ քօլիս մէմուրս, ամէն իմանէք իւղրէ էմ վիրտիկինտէ, գուրշունլարըն կէչիսի իւղերինտէ քէնտի սի պուլտնատադունու, մէ պինապէրին քէնտիսի ֆիլտրիյի մէգպարբէտէն տահա վիճատէ մուխատթաատտա օրտուդունու տալա մուլահադա իմանէմիշ իտի։

Իսնի, պիրիսի պաշընատն մէ տիկէր իչքիսի կէօքսիճատէն օլնագ իւղրէ, թիւֆէնճ գուրշունույա մէրգում իչ եէրինատէն վուրտադ, մնգթատըն մէ նէֆէս պիկէ ալանմատադ եէրէ սէրիմիշ իտի։

Կուլա կէլինճէ, մէզդուրէ գաթէն ազադ քէօչէսինի տէօնմիշ օլմագըէ, մուխատթատտան իսալ պուլտնատադունատն, կիտնատուգ վագթը պիկէ ատրը էօնիս պուլտնմասը միւճքինտիգ օլան պիր չօգատտա ազադլատտան մէ կէչիսէն մէրգումէյի իտատիսկ իմանէքլիկի քիմսէ պիկէ տիւշմնմէճօր իտի։

Հէրնէ հալ իսէ, վագը օլան ֆէնատըգըն էօնիս ալընմասը մուհալ գապկինտէն օլտուդունատն, տէրհալ պիր նէվի թէճիրէ թէտատրի օլտնատագ, Նիգօլա Պարպէնին նագը իւղերինէ վազ իսիլտի, մէ գօլճու ասքերլեր իչէ գալագ միքէզանըգդ թէօհմէթիյէ միւթէթհիմ պուլտնանլարըն գաֆէսի, եէնի պիր միւշքիլատտա թէտատուֆ իմանէքտիգին, պիսիս ք Տաթիէ հապտանէսինէ վատրլ օլտրադ, մնահպուլար մէզքիսը հապտանէհէ իւդա իսիսիլեր։

Կէլէմ թէքտար Բէրինէ։ Մէր-

գոհամբ քեմալի տէհշէթինատէն նայլի, եարը տիվանէ կիպի օլուպ, վէ գուրշունլարըն սէպերի հալէա գուլագլարընա աքս իթտիկինի զանն իյէհէրէք, տիղէրինին միւսաատէ իթտիկի մէրթէպեէ գատար գօչաս։ Պէօյլէճէ մէզպուրէ նաըրմ ուսախ գատար գօչարագ, ագալլի պիր ֆարսախա մէսաֆէ գաթթի իթմիշ օլուսուս թագտիրատէ, նէրէտէ պուլունմասունան խապէրսար սէյիլ իսի, վէ պիր որա գուվվէթ վէ տէրմանը պիւթիւն պիւթիւն քէնկիպ, ասլաեատագ Մէն Տէնի սօգագընատա վարը պիր էվին էշկի իւղէրինէ տիշսի։

Կուշ պիր գաշ տադրդա խթիրահաթ իթտիքտէն ոնրա, պիր տէրէճէ քէսալի գուվվէթ իսի, պուլունմուզա հալ իւզէրինէ թէֆէքքիւր իսէպիսի։ Մէզպուրէ, վագտա պուլունան պէօյլէ գօլճաս ատքէրլէրինատէն ասլա գօրգուսաս գալմասաղընը անլաեօր իսի իսէ տէ, միւսթագպէլսէ պայընատ նէ կէլէճէյինի, վէ նէ թէսպիր իթթիխատ իթմէսի լազըմ օլատգունաս քէմալի տէհշէթիլէ քէնատ քէնատինէ սիւսալ իսիեօր իսի։ Բէբլին, իքի տէֆա տբր մուվաֆֆագ կըյմէթի էլինատէ թուրմուշ օլատգուս թագտիրատէ, իքինճի տէֆա օլարագ գալսի պախթէն քէնատ այէյհինատէ գըեամ իսիպ, պատ աէֆա ֆէվգէլատէ չիտաէթլէ, քէնատինին հէր վագթիտան պիեատէ այագընեա տիշչիրմիշ օլատգունատ կէօրմէգտատ իսի։

Ֆիլվագը, մէզպուրէնին եէտինատէ պիր յուխ, վէ եախօտ պէեատ պիր ագչէ պուլունմատըգտան պագտա, պիր բարատ պիրէ եօգ իսի։ Շէօյլէ քի էկէրչի ֆէրատագ կիւնպիր ազ նագիագա իթմէք իսթէտէ իսի, մէրհամէթի ումմաիէեէ միւրաճաաթէն ավուճ այմատը լազըմ կէլէճէք իսի։ Շու հալ, նէ գատար միւշքիւլ տախի օլսա, Բէբլին տահա զիեատէ էհէմմիյէթլի իրէ մէշղուլ պուլունատգունան, պայէտատէ պէեան իթտիկիմիլ խուսուսա վազիֆէսիզլիքէ նազար իթմէք իսի։

Շէօյլէ քի ուճագա ժան սբ Միքէօղէ նէ՞ օլմուշ իսի, վէ կօրժիւնիւն խանէսինի իճհաղրի իթմէքլիկէ մէմուր օլան բոլիս պօմիսէրի կէնճ գբղը պուլմ՞ուշ մու իսի։ Ուճագա մէզպուրէնին ադբճա զատֆէթինի անլամըշ, վէ հագգըյա չիւպհէլի օլան պիր ժահէլատէ պուլունմատըգտան նիսպէթէն, քէնատինին սերպէսթի պրոգբմմասընը ճայիզ կէօրմի՞ուշ մի իսի։ Եօգաս պիչարէսի, հաքիմիէրէ թէսլիմ իթմէք իւզրէ, զապթ իթմի՞ուշ մի իսի, վէ էկէր մէզպուրէ մէճնունէ գբղ բոլիսին հիւքմիւ ալթընատ պուլունաեօր իսի իսէ, քէնատինին պիր տախի էլատ իթմէք խատասատնատ գաթը իւմիւտ օլունմասը լազըմ կէլմ՞էզ մի իսի։ Իմամ ժան օմմաերնճա, նամբէ ինթիգամ ալընաճագ իսի։

Իշթէ Բէբլին պուս սիւսալէրի քէնատի քէնատինէ իրատ իթտիկի հալատէ, հիչ պիրիսինէ ճէմաթ վիրէմմէմէ քատ իսի։ Պինատպէրին մէզպուրէ ատաթյարճա միւսահատգաթ տէրնատընատա չալգանաը իսէտէ, հիչ պիր նէյիճէ չըգարատատ, չիւնքի նէնէ գատար վիրէճէկինի պիլմէյէպ, իչպու մէճատբրի գարարսբղըգտան տօլանը տա գաճէթիէ միւզատարբաթ պուլունմագտա իսի։

Նիհատէթի ատագահ օլուպ, գանն իսէբսինի քի, կիւնէչինն իւք գիեատյալը Կուլտան ալթիսաթ օլմուշ օլան

ֆիլբրինի պիր տէրէճէ թէնվիր էյլէմիյէր։

—Հէր չէյտէն էվվէլ, տէտի մէրդումէ քէնտի քէնտինէ, պու կիճէ վագը օյան հալէտիք անլամազ իւզրէ, Կօրժինինէն խանէսինէ կիթմէք լազըմ. տըր, պէյքի խանէյի մէզքիւրլու աչըդ, վէ ժանը քէնտի քէնտինէ պրագըլմըշ պիր հալտէ պուլուրում, Ա՜հ, քեաշկի էօյլէ օլա իտի։

Բէբրին պու իւմիտսէն ճէսարէթի ալարագ, չէտինէն տետղա գալըգըպ, պիր գաչ ատըմ իլէրլէմի։ Ֆագաթի պիրտէն պիրէ պիր հիսսի մէյէտսինէթլէ սարսըլմըշ, չինքի Բէբրին իլք ագչամը դուվվէթտէն տիւշվիշ օլուդու, վէ գարնը տաղի ճաքդմիշ պուլունտուդու թագտիրտա, Բարիսին իչինտէ ալտպիլտիկինէ կիտէրէք, Կօրժինինէն մէյխանէսինէ կիրմիշ իտի, հալ պու քի պու մէյխանէնին պուլունտուդու ոօգաղըն իսմինի պիլմէտիկի կիսի, վաղինէճինի տաճի զաճէթ նաթէճտա պիր սուրէթտէ տէրխաթըը խաճտօր իտի։ Մէզքիւր մէյխանէտէն ափչարը չըգտըղը զէմանտա, մէզպուրէ, զաթէն հիւքիւմէթին նուֆուզու ալթընտա օլտուդու ճիհէթլէ, ֆիլբրի տաղընըգ օլմասընտան, մէյխանէնին չէքինճէ հիչ պիր չէյ գաթիլէն տիզդաթ իտէմէմիշ իտի։ Շու գատար քի, մէզքիւր ոօգաղըն րըխթըմա նաղըր վէ ևախօտ րըխթըմա ճիվար օլուդունու տէրխաթըը խաճտօր իտի։

Իչթէ, Բէբրինին իճրա իտէճէկի թէհալրիճաթտա քէնտիսինէ րէհպէր օլարագ, մէզքիւր չիւպհէլի խաթըրէտէն պաչգա պիր չէյ հօգ իտի։

—Էվվէթ, էվվէթ, տէտի Բէբրին քէնտի քէնտինէ, քիմ քի չիւպհէ իտէր իտի, թէչհիպպիւնտէ քէտալի մուվաֆֆագըյյէթ իտիմէճէկի էվվէլինտէն անլաշըլըը։ Պու հալտէ պէն օլ պէթպախթ գըղճըղաղը պուլմագ իսթէրիմ, վէ պուլաճաղըմ։

Կուլ, պէօյլէճէ, քէնտինի իսթիլա իթմիշ օլան ազիմ մէյհուսիճէթթէ քէնտինինն գարշը գօնուլմագ տէրէճէտէ պուլունան տէպտիքյա գալէպէ խաէրէք, րըխթըմարըն թատաֆրնա միւթէվէճճիհ օլտու, վէ իճհարրիճաթրնա իպթիտար իյլէտի, վէ տատահանն էօյլէճէ գատար մանիւմիւմիւզ օլան մէյխանէյի արատը իտէ տէ պուլամտաղ։ Նիհայէթ գարնը տէրէճէյի նիհայէտէ աճըպտաղ, պիր քէօչէ թաշը իւղէրինտէ օթուրտու, վէ էլինի հօլտան կէչէնլէրէ ուզաթըպ, սանտալյէը տիլճնճի օյանըլտա մնխտուս պիր տեատա իլէ,

—Ալլահ աշդընա օլսուն, մէրհամէթ իտին, տիմէքտէ իտի։

Պու սուրէթլէ, Բէբրին պիր գաչ սա՜ ալարագ, պիր բաշչա էքմէք իչթիրա իթտի, վէ չէշմէնին պիրինտէն տախի պիր մըգտար տու իչտիքտէն ոօնրա, իճէքտար հօլունու տէվամ իլլէտի։

Օլ կիւնիւ պու վէճհ իլէ միւսուր իտիպ, ադչամ օլտուղունտա, Բէբրին, սապահ.քի պու լունտուդու եէրտէն զիւտատ իլէրլէմիշ տէ.յիվ իտի, վէ իւզէրինտէ, հիչ տէ.յիվ իտէ, Գօրն–ալտ–Տիտպլը նամ լօգանթատա իպգամէթ իմմիշ օլտուղու օտա կիպի տախ պիր օտանըն իճրէթինի թէէտիւճ իտէճէք գատար բարտաը հօգ իտի։ Պինտպէ.րին մէպպուրէ օլ կիճէ.յի, ելգըլմըշ օյան պիր էվին մուհէնդիսէրի իչինտէ կէչիրտի։ Զանն իտէրսին քի չու սէֆիլ վէ չայտանըճէֆրէթ գա-

տքն , պատճառ պէտք կէ չլսուիցէ սէրտէրի վէ մէյուն էօմիւնէ մէշագ-գամ վէ սէֆալէթլէրինէ չմսխաէն ալըշմագտա խոր :

Բէրնի խլնն եալընըզ պիր թէօ-պիր գալընչ օլուպ , հալ պու քի քէնտիսինի թոխտատըմադըդ թէհ-լիքէսինի կէօզէ ալմադըզըն , մէգ-քիւր թէսապիրի խոթխոթալ խոսէմէդ խոր : Նէչուէ քի Կուլ , էօքսիդ բարմաղընա պիր եիւղիւք դօյմուշ օլուպ , վադտա պու եիւղիւք զա-հիրէն գը յմէթսիզ կէօրինմէ քտտ խոր խոսէ , հոգըդաթէն կիրտա-պահա խոր : Մէգքիւր եիւղիւկիւն թաշը միւթէհարրիդ օլուպ , պիր եա-եքնա թօզտնուլատաղընտտա թահ-րիք օլտնտը , վէ զաեէթ լտրա-լտգ պիր էրմտա թաշ զահիրէ չդդտր խոր : Իչպու էրմտա թաշըն ալթընտտա ալթտնտտան ինճէ պիր դտբտդ պուլտնտպ , պտնտն իչինտե տէ Կուլտն մարիֆէթլիյլէ թէրթիպ օ-լտնմտշ օլտրտգ տէհչէթլի պիր պէհրին տտմյտտը մէվճուտտ խոր : Ի-քինճի եաեքնա թօզտնուլատաղ-տտա , մէգքիւր գտյտգտտն , չէլք-տէն օյտրտգ կէօզէ կէօրինիւր կէօրինմէդ տերէճէտէ պիւյիւք-լիւքտե , վէ տտէթտ պիր տրբընըն պիրի տֆքէնինէ միւշտպահ պիր ուճ չըգմտգտտ խոր , վէ պու հոդ-տե մէգքիւր եիւղիւք հէր քիմին բտրմտղընտ կիրտե խոր , մէգքիւր տֆքէնին ֆէվգէլտտէթէյհէնինտէն, եիւղիւկիւ գօետն չտխտ նէ գա-տտյ գուվվէթլի տտխի օլմուշ օլտա, հէր հոդտե եէյտրըրմտնտն վտ բտյ-մուշ կիպի իրթիհոդը տտրը պտգտ հյլէեէճկինտե չիւգհէ եօգ խոր :

Զիքր օլտնտն էրմտս , ագպլի եիւղ լտի տլմտնտս գը յմէթինտե օյտգ , պինտէն տլէ հ Բէրնի գե-հիրի գտբտգը եիւղիւքտէն թէֆ-րիգ իթտիկի հոդտե , մէգքիւր գի-գը յմէթ թաշը պիր գտեեուճճու մտ-գտգտրնտ տտթտգիկիր , վէ պու տուրէթլէ տտտտգտ տիլէնտճքիւք ճճտպտրիեէթինտէն քէնտիյի գուր-թտրտգիկիր խոր : Հոլպուրի էլ-պիտէօնէն բտրչտ բտրչտ օլմտգ յ-լտ , լէհճէօնէն նէֆթէթտտիղ վէ ետրէլի պէրէլի պուլտնմտգ , միւ-ճէրրետ քէնտի հագդընտտ տույի էմնիյյէթ տտվէթի իտէճէկինտէն, թտգիտթիյյէ , մէգքիւր էրմտգ պիր մտհէլտէն չտլմշ օլմտգ չիւգ-հէնիյլէ , օլ պտգտճ մէգպուրէ խո-թիճտգ իտիյէճէք , վէ իտմ ու մտ-հէլի պէրինտճք իտթէնիյէճէք , վէ քէնտիսի խտ , խոշնուտտ օլտճտգ պիր թտրգտտտ ճէվտգ վիրճտմէճէճկին-տէն , բոյիտե թէօյիմ գըլքնտճտգ խոր :

Իտնտ , պիր քէրրե Բէրնի , պիր հտգտիտնէնին էշկինտտէն կէչտե խ-տի , օլ էշկ.քտէն տիչտրը չըգմտգ-լըգտ նտ՞գըլ մնվտֆֆտգ օլտճտգ խոր :

Խիւտտյի քէյտմ , չու թֆտտտ-թըմրդտտն տնդտչըլտըգը իւզրէ , մէգքիւր եիւղիւկիւն տտթըլմտտը իհթիմտլտէն տէ յիվ խոր :

Պու եիւղիւքտէն պտհ թիմէք-լիկիմիզէն ուեպէզի , հիքմտեէմիզէն իւէրտուհինտե պտնտն մնհիմ պիր վազիֆէ իճրտ իտէճէկինտէն նտչի տիր :

Հէր նե հ ալ խտե , Կուլ , իրթէտի կիւն ուէտտտպահ , ֆէվգէլտտե պիր ուեպտմ վէ գտյրէթ իւե թէ-հտրիճտթիքնտ պտչիտեքպ , էօյե բտտտեէլէրինտե , Արպըք–Սէք տօ-գաղընտ վտտրլ օլտու , վէ իւք կիւն քիմէ չիտնէ չիուգագտան կէօր-տիւկիւնտէն , ուէվինճինտէն տիթ-քէտի :

Մէգքիւր , մէ չիտնէնին էօճիւնտե

պուլանան պաղչէ գաբուսու, ամ պիր մանսալ իլէ գարալը ոլմաղէ, Բէրին մէղքիւը պաղչէնէ կիրաք, վէ պիրը օլանան մէյխանէնին էվ թարաֆընա եապըշըը։ Մէղքիւը էվին գանատալըը վէ գաբաու գարալը պուզուլանան, պիւտէֆան գաքուսու վուրուսխէ ու, հիչ պիր ճէվապ ալմամըը։ Մէյխանէնին իչէրիսինտէ խոչ, պիւսպիւթիւն պիր պիւքիւմ հիւքմ իթմէքտէ օլուդու ճինհէթէ, տէրանինտէ հիչ պիր քիմսէ պուլանմամըղը անլաչըլըճօր խոսի։ Բէրին պու խուսուսա յոնդըղըլա թէէվին օլմադ իստէ, խէբրսըզ գաքուսու չալոը, վէ հաթիմա օլ գուտաը չիտէթիլէ չալոը քին, նիհայէթի պաճաղ բորընադոը ախպաթէնին պիրիսի սօղաղա չըդաը, վէ պաղչէ գաքուսանա գուտաը իչէրիսէնէրք.

—Նէ՞ օ, գօճա գարը, օրադա նէ՞ խաթէճօլսունուդ, տէհու պիւտ իթմի։

—Մէյխանէնին սահիպիղղէ գօնուշմադ խաթէճօլսուսմ', տէհու ճէվապ վիրմի կուդ։

—Նիգօրա կօրժիւ իլէ մի։

—Էվվէթ։

—Բէք ալէա, էկէր քէնախինի կէօրմէք խաթէճօլսանըզ, քէնախինի պուրադա արամընըզ, պաչդա մանհէղղէ արամընըզդըզ։

—Նէ՞րէսէ։

—Պիւլիք Շահիղ հատրխանէսինէ, չիւնքի կօրժիւ օրադա մանհաուսա տուը։ Զիրա, գուլխա քէնամ մէյխանէնի, պիր իհտիմալ հարամիլէրին վէ գալդրադանդարընը եահուդը օրմուչ օլաուգանսան, բօվնա պուդանան խաթէբատաը օլարադ, չըդան կինճէ, պուրադա կէլսի, վէ մէղքիւը հայուանդարընը ճիւմիէսինի ախդ ու կիրլիգիմ իլկսի։ Պիղ խէ, պու մանհէղղինին աէքէնէսի օլուսուգունուդ Թադարդսէ, պէօյլէ պիր եահուդան վէ օրադա կիսէն հարամիլէրսէն գուրթուլմուչ օլուսուգունուդ իչին, ֆէվգէլատէ սէվինմէքտէ վէ մէմնուն օլմադուդանըզ։ Իչիմէ, գօճա գարը, սիղին պիրմէք արզու ելմախկինիզ խուսուսա պուլունուսուդ։

—Պիր շէյ սահա սիւսել իթմէք իսթէրիմ։

—Իսթինիղ։

—Կօրժիւնիւն մայէթինտէ իչքի գադընը մը վար իսի։

—Խա՛յր, պիր գադըն վար իսի, օ տախի կօթօն նամինադա քէնտի պէպէյէսի իսի։

—Ցադահ տիկէր պիր կէնճ գըզղըն տախի պուլունադուգունու իչիմիզիմ տիր։

—Եա՛նըլըչ, կօրժիւնիւն Լոնդընադա կէնճ գըզ ֆալան եօղ իսի, չիւնքի մէրգուսմ' զոթէն գադընը Թայֆէսինի սեվմէզ իսի։

—Ցադահ ըչճա իսէրիմ', պէսլէմէսի նէ օլսուս իսէ, պարի անը սէօյլէ յինիչ։

—Մէզպուրէ տիւն սադահ քէնամ մեմլէքէթինէ միլէթվէճճիհէն Հարէքէթի իթտի, վէ քէնամ իֆադաէսինէ նազարէն, մէյխանէ ճի կօրժիս, պիչարէնին պիր սէնէլիք Հադըղընը եէմիչ օլուսուգունադ, զէվալը գըզ բէք չօգ կէօղ եաչը սէօքտիս։

—Լէֆէնտի, աճադա օլ պէսլէմէնին մեմլէքէթինէ նէբէսի օլուսուգունու պադնա սէօյլէեպիլմ'իմինիչ։

—Ա՜հ, նէմին իսէրիմ քի օլ ճիհէթի պիլմէմ, ֆագահ չու գադընը սէրնամըը իսէրիմ քի, մէզպուրէնին վամանը եա Աբժան-

թէօլլ, եախօտ Բիւթօ, վէ եա տա Մէն–Տըվի օյնալը տըր։ Ֆագոթի տո՛ւրմուզ, տո՛ւրմուզ, էօյլէ զանն խոխեօրում քի վախանը Ա՛օ խոր։

Կալ, ուրիդ պու խուտուտա տայիր հիչ պիր չէյ սիւալ իմմէյիպ, պա-չընը է՛յոր, վէ օրտան չէ՛քիլոր։ Գու հալոթ մէդպուբէնին ոան իւմիա թէլի պիր ոէֆա տահա գօրմուշ օլուպ, պէոյէմէյի թէ՛քրար պուլմագլըգ իհթիմալին խորխճինոե խ-որ, վէ պուտոան պէօյլէ Բէլիւնին, ժան ար Միմէօղու արամաոըտա հիչ պիր խուտուտ մի տայիա ոէ՛յիլ իոր։

Կալ պու ոէֆա, քէնոխոխի չիտոէ՛լէ իոթիխա իմմիշ օլան մէ՛յ-եուսիեէմէ գարշը մուդաֆիմի պիրլէ իմմէ՛քիրի թէ՛ճրիւպէ իմմի-յիպ, Աբարը–Մէ՛ք սօգաղընտաք պիրլէ, Բօն–Նէօֆ քէօրբիւսիունին խ՛քինճի քեմէրի եադընընտա վո-գը տահիլէ տօպրու կիմոր, վէ տա-ճապա քէնոխոխի Մէն նէհրինէ աթմտոը, հէր չէ՛յոէն իյլի օրմո՛դ մը տէ՛յի տիւչինոտու, վէ քէնոտ քէնոտինէ տախ,

—Հիչ տէ՛յիլ իոէ, տէտո, պիր ան էվվէլ եոշոմնդ տան գուրթուլուտում։

Ֆագոթի տէրհալ եինէ քէնոտ քէնոտինէ չու ճէվոպը վիրտո.

—Հալպու՛քի տխոը ինթիհամ իմմէեէրէ՛ք էօրմէ՛ք մի, Բէրժանը մէոուտ վէ պէնկինն մի պրագմոդ։ Օ՛հ, խո՛յր, խո՛յր, էկէրչի իյէրուտէ, ֆոլ քեաղըտոըրընէն պոնտ վոտ իմմիշ օլուտգուրը իւղրէ, ֆիլհուհոմ վէ մուտոֆֆոգ՛յ՛յէթ պէնիմ թոտոգրմուտ գոլոճոգ խ-ոէ, վէ էկէրչի պէն պոթօնտան տոխը ինթիհամ իյլէեէճէ՛ք իսէմ, նէ՛ վոդիֆէ՛մ չիմոխաէն չէ՛քէճէ-կիմ մէչոտգոմ, ոէֆոյէթի վէ մէ՛յեուսիեէմ։ Շիմոխաէն ոանրա պէնիմ եալընըգ պիր իմոնէճէ՛ք իւմիտիմ վէ պիր մոգոֆոմ վոր տըր, վէ օ տախ Բընէ տը Բէէճէ-ընէ՛ոտ պո՛-ըմո՛ տըր, վէ պիր ճիւմիճէ ճէՀէնենէմին չէ՛յիմանյոտը իւ գէրինէ եէմին իոէ՛քիմ քի, մէրգուման եա պուլոճոգը՛մ, վէ եախօտ չու խոգ-մէիմնոե իյէլէֆ օլոճոգը՛մ։

18

ԹԻՀԱՐԻԵԱԹ

Կէլէ՛իմ չիմոխ տախ, Նիգօյա Գարոպէ իյլէ Բէրինին վէ Կօրժիւնիւն վէ տիկէր մէվգուֆյարըն ոպիմճ-իմինոէն ոանրա, Աբարը–Մէ՛ք սօգա-ղընտաք մէ՛յիաոեաէ վուգուտ պու-լան ոէ՛վոյի կէօրէ՛իմ։

Բօյիա գօմիսէրի, քէնոտ մնեէյի մէմնուրոըտան պիրիսի վէ գօլ-ճու նէֆէրտոը տոքերինէ՛էն ան գուտարը իյլէ եոյընըգճա գոյոըգ-տան ոանրա, գոբունուն վէ քէնճի-քէյէրինն եոնյոյընտա իւ՛ չ նէ՛օպէմ-ճի պ օյուտ, վէ պէնտո իմմիշ օլ-տուդու նէյէ՛մ իւղրէ, խոնէ՛յի իմ-հոյրինէ պէտ իյլէտո։

Մ՛երգուման իյլ՛ ոէֆա գոր-չընըտ ժան ար Միմէօղուն մոհ-ֆուզ պուլունտուդու օտոնընէն գո-բուտու չըգոր։ Մ՛ոմիմիմիղ տիր քի, պու գոբունուն ոնոմիմտոըը կօրժիւնիւն ճէպինոե պու ըունմոգ-ուտ խոտ, Հոյպու քի գօմիսէը եէ-տինոե պուլունտո քիլիտ ոչոր ա-լէմլէր վոտըմտոըյու պիտուհոուլէ գոբուճու ոչոր։ Մ՛երգուման, գո-բունուն էչկինին կէչմէինին միւ-իմոգըգ, տէրուոնի օտոնընէն պիր քէօչէոնուոո կէնճ վէ գոճէմի կիս-պել պիր գըզընէն չէօմէրմիչ օյուրոգ,

մէ կէօղէրմէի չաղըն կիպի էթ-
լաթա չեվիրէրէք օվատըմա օլ-
ատուդտա կէօրտիւկիւնտէ, ա-
բէճէլի նիհանէտ լէճաճլուդ մէ
ֆայրէմատ գալաը։

Պաառէտա քէնար ատէմի մէճ
իւզրե, պիր նէմմէ խոխճափատա
պաշլատը իսէ ատ, մալիմիւդ
օլատուդ մէճ իւզրէ, ժան մէր-
դումնան նէ ատըյէտիկինի իչիտիր,
մէ խաւատսըյէ նէ ատախ անդար ի-
ատ։ Պինատէրին միւսթէնիխիդին
սիւալէրինէ հիչ պիր ճեվապ վիր-
մէտի։

Մէրդում բօյիս գօմիտէրի ադրը-
ը պիր քիմնէ օլատուդա կիպի, հիս-
սիւնատը ինսանիէթփէրվէրլիյինէ
ատախ ատա պիպէհրէ օյմնատըդըն-
ատան, կէնճ մէ պիչարէ դըդը ատ
լա թաղիփ իմմէքսիզին, դաճէմի
ատղամլէ վատդա պուլան պիր
թէֆիմիչինաէն, մէղպուբէնին ադ-
ընա մնսիքէ օյնատըդընը բէք չա-
բուդ անլատը։ Հալ պու քի մէր-
գում կէչիրմիշ օլատուդա ուղուն
միւտաէմի եօնթու իչինատ, պիր
իմադըմ ատուդպատա թէհատու ֆ
իմմիչ, ֆադամ պունլարը քէն-
ատ մէհապէմի ֆէվգէտատսըզ ատ-
նէսինատ զահիրէ չըդ ատմըշ օլատ-
դունատան, թապսիտը մէ իմճրէ-
պէտի, հիսսէճաթքինէն չէհատէմի-
նէ պիրէ տայիտու շիւպհէ իմտիտ-
մէքտէ իտի։ Պինաէն ատէյհ քէն-
ատ ատէմիէրինատէն իչի նէֆէրինի
ժանդն եանընատա պուդըպ, մէ
մէղպուբէչի տատա կէօղէրի էօնիւն-
աէն զայդ իմմէմէրէրինի էմի իտէ-
րէք, քէնատի իմէհատրիսաճընա
տէմամ իդդէտի։

Էմմէյա թաման ատատընատա պու-
լունան իչի օտաղը ատատիրըտը իսէ
ատ, չիւպհէմի օյատուդ հիչ պիր չէյ
պուլունմատը, չէդդէ քի մնհատը
մէղպուբէտէ նէ իտիս մէ նէ
դալդ ադչէ եօդ իտի։

Պատէհու բօյիս գօմիտէրի, ալի
դաթա էնիդ, պիւյիւք սալանքն
դատատատը իւղրինտէ վադը գա-
բադը գալտըրատ, մէ պօտրումա
կէօմիւրգէն նէրսիվէնէլէրտէն աչա-
դըճա էնատ։

Կօրժիւնիւն կիճէ իսրըրադըգատ-
ըը տատէօնատ, մէղբիւր պօտրումա-
տա, օյատուդճա մէչիտանէ լէվազի-
մատդ մէվճուտա օլուդ, չէօդէ քի,
պիր խայդի ֆըչըրատ, պաղըրը պօշ
մէ ատիկէրլէրի տօղու օյատուդլարը
հալատ, պիր թատաֆա դօնուդմուշ
օյանըդնը միսիլդու, տիկէր պիր թա-
բաֆատա տախի չիչէկը մէ չալը չըր-
ըը եըդընը պուլունմադատա խատ։

Դօմիտէր, մէղբիւր եըդընը դըլը-
ճը ուճուդտա պարբաշըրմատըը, բի-
ֆիգաթաթընատա պուլունան ատքէր-
լէրէէն պիրիսինէ էմի իմմատ, ֆա-
դամ մէղբիւր էմի իճրատ օլունմադ-
ատան էմմէլ, տէհղէթլի պիր տէտա
իչիտիրէք, իշպատ մէյհանէ բօյիս
թատաֆընատան պատըդըդը սըրատատ,
օլ չալը չըրըդըդըն տրդատընատա
կիդդէնմիշ օլան կօմօն, հընչդըտա-
դատ, մէղբիւր մնհէյատէն տիշըրը
չըգատ, մէ իչի էդդէրինի պիրի պի-
ըինէ դատուչտուրատ, քէնատինէ
պիր ֆէնատըդ եատմնատայըընը պիր
ճիւմլէ ատդըդըր նամընատ օյատուդ
ըէճա իդդէտի։

Դօմիտէր, կօմօնու միւմքին մէր-
թէպէ թէչմին իմմէկէ չատրշատադ,
մէղպուբէչի, քէնատինի տինէ-
էէճէք դատատ թէհակին օյմնուշ կէօ-
տիւկինատ, պիր չօդ չէյդէր սօբ-
ատտ, մէ մէրդումէ տէ պու տիւտա-
լէրէ պիրա թէրէատիւտ, մէ քէ-
մնդի տէրպէհթի իւզրէ ճեվապ վիր-
մէտի։

Պէդէմէնին, էֆէնատի հադգըն-

տաս վիրահիվ ճէվապարտան, Կօլ-ժիւնիւն, բօլիս թարաֆընտան հէր թարաֆտա արանըմնագտա օլան պալպագանլար ֆըրդասընտա մէնա-սուպ օլմատըդը, վէ ֆագամ բէզ մուհաթապալը պիր խըրըզ օլուպ, չօդ սէֆա կիճէլէրի խանէմինէ պիր թապըմ էշհաեը մէպուսդէ իլէ ավ-ատէյ իմոհիհի անդաշըլըը։

Կօմօն, Գօդըլիդօ հադգընտա խոհճավար օլտուդտա, օլ խոմի թաշըեան չախար բէզ ալտա թա-նըաբգընը, վէ չօդ սէֆա մէյմա-նէհէ կէլոհիհինի, ֆագամ մէրդա-մընէն նէ քիմ օլտուդտանտն վէ նէ տէ նէրէհատ պուլտընտա դընտան մուհէմմէրը օլմատըդընը ճէվապէն պիլոհիհի։ Մէզգուրէն, հօճա Տա-վիտ նամընտա պիր շախս հադգըն-տա տախի պահն օլտուդտընտա իշհիմիշ խոսէ տէ, մէրդամընտ տալա կէօրմէմիշ խատհիհին ահօդէսի։ Նի-հահէթի Կօմօն, իլգ կիճէնի Գօդը-լիդօնընէն Կօրմէխընէ պուլմադ իւգ-րէ մէյմոհանէհէ կէլիդ, ֆագամ թէհիհատի ավահիթինտէն ածնա, մէրդամ մէյմոհանէճինին, կէնճ վէ տիմանէ պիր գըզ իլէ տաճէի իմ-միշ օլտուդտընտ, վէ պուլ գըզընն էլտիհատի տա իլէ միւհիմմա օլտու-պուլ թաղտիրատ, մէզգուրէն Ոէն նէհրինտէն չըդարմըշ խատհինին ահօդ-լատիհինին նադդ ու պէհտա իլդէտի։ Պուլ սէօզ, գօմիտէրին իմտամինէրին նի իմտատիգ իմտահինտէն, մէր-գուդամ, ժանդն հադգըտանէն տպը-նտա մանի-բէ օլմատըգընտա իսկոտի օլտու, վէ իմիճվատընը իգմալ իմտահրատէն ածնա, պէտէմէ գա-տընտա իմիտատ իլդէնէրէբ,

—Գը՛գրմ, պէտի, պիզ պիր ֆէ-նտա տաէմ նանընտտա իսրըմէմի քէտա-ըզը իտհտօրտանտ չօտտուգ։ Պուլ հադտ, պիզիմ պուլ տաէմ չէրի-ք օլմանըգտան չի պէհ իտհտիհը ի-տիմ, վէ համիյտա իմմէրի իտիմ, վէ պիհտապէրնն պիզի հատոմտանէհէ կէօտտէրմէրի իտիմ . . .։

Կօմօն, պիւլէնտի ավազ իլէ ֆի-գան ու ֆէրհատըր իտիդ, վէ քէնտի պիտուչ օլտուդտընտ իտպա-յա չալըշտադ, մէղրիբը ճիւմէյ-յի գամիմ իմմի, վէ չոտ սըրտտա մէղպուսդէյի պիւքիւմ իմտահրմէք իչհն, ծուտամէյէյի ճէպրիհէհ կիւ-պուտ հատըլ օլտու։ Ածնա գօմիսէր քէլտա տէվամ պիրդ.

—Պէն պիզի գապահամըգ գանն իմմէճօլտում, վէ պիզի տէ տէրգէմի պրագտաճադրմ, անճադ պիզ պու է-վի իմերգ իմմէլհինինդ, տէտի։

—Ֆագամ, էֆէնտիմ, պու էլի նէ՞ վագըմ իմերգ իտէյիմ։

—Շիմտի, չէջդէքի էշհանըզը պօդչատանըզա կիմմէվլինինդ։

—Պարի տատահա գատար պու-բատա գատա՞մտադ մընըմ։

—Խա՛յր, իհմիհտանի ևօգ տուր։ Զիւնքի պիզ պուբատան կիմտահ-կիմիդտէ, գաբահու իդերիմիզէն գահատընդ, տահմիտընը տախի պեր-կիտտ կէօմիւբէճճէյիդ։

—Էօյդէ խոտ պէհիմ հալիմ նի՞-ճէ օտտաճադ ատը։

—Օրտադը պահա քատճի տէյիլտիր։

—Ա՜հ, էֆէնտիմ, պիւսէնդիդ քի, տէտի Կօմօն ևիւքտէ տէտտա իլէ վէ հընչգըրտտաղրքնա իմ էքրատ պաշ-լահատադ, պիւսէնդիդ քի պէն, պու էֆէնտիմ օտտաճադ հայտուտտան ևտնընտա պիր տէնէ չալըշմըշ օ-տտուգտա՝ հալտէ, հէնուդ հադգը-մը ատտամընդմ ատը։ Ա՜հ, ևտ Բատ-պիտ, պէն նէ՞ գատար չայհանը իմէհտուճ պիր քտմնէ յիմ։

—Հալտուտքի պէն պիզէ նատհտամ վէրերիմ քի, օիղ շտ ատրատտա պու գատար ուհտուդ գուրիմտուշ

ալմանըզտան տօլաեը մէ ուտան ալա-
նուզ, Իմոն պիր տէֆա տահա սի-
զե սէօյլէնօրում, պուրատա սիզին
մալինիզ օլարադ հէր նէ վար իսէ,
թօբլանընըզ վէ կիսինիզ։

Պէշ տագըզա սօնրա, պիչարէ
պէսլէմէ գատըն մէլհանէյի լթէր-
ը լթամ, վէ լաքին հէնուզ տագա
օլմադա չօդ վագըթ լազըմ օլտու-
ղունտան, վէ քէնտիսի տէ նէրէյէ
կիտէճէկինի հադըգաթէն պիլմէ-
մէկինտէն, պիր քէօչէ թաշը լուզե-
րինաէ, վէ հէման կօրժինինուն պաղ-
չէսի գարշըսընտա օթուրուպ, պէտ-
պախթ գատէրի վէ ղայդ լթամիզ օ-
տուզու հադըգ լուզերինէ կէօզետ-
չը ատօքմէկէ պաշլատը։

Իրթէսի կիւն ալէստագա, գօն-
չուլատան պիրիսի մէզպուրէյի
պուլուպ, կինճէքի վուգուսթլարը
նագլ լթամտրտի. եօգտա էկէրչի մէզ-
պուրէ նագլ լթամիզ օլմատա իտի,
քինէ մէզքիւը վուգուսթլար հադ-
գընտա չիւպհէ պիլէ լթամէկէճէք
իտի։

Պէպլէմէնին մէչհանէտէն տիշա-
րը չըգմատընտան սօնրա, բօլիս գօ-
միսէրի վէ մանէթլի տահի, էվին
գանատալարընը իչէրտէն գապատը-
տան սօնրա տիշարը չըգտըլար։ Պա-
տէհա պունտար մէղքիւը ոզադ
գարուսունու գարատըպ, հիւքիւ-
մէթի տամղասընը տահի վագ կյէ-
ճիքտէն սօնրա, մահէլլի մէզպուր-
տէն եվրուպյանտըլար։

Գօմիսէրին վէ մանէթի մէմուրու
իլէ գօլճու նէֆէլտիրինէն իչէրին-
տէ, պիր գատըն պուլտունուպ, պու
գատըն ղանն օլունտուղունա կէօ-
րէ, կիւճ տալ իլէ նիւքիւնէ-
պիլմէկտաէ, վէ Իլի քիչի մէզպու-
պուրէյի Թուվմատա տա իտիլը։ Պու
գատըն ժան սը Սիմէօզ իտի։

Պիչարէ կըղճըզագ կինճէնին պա-
գիտինի Եաթլէ հապտանէտինտէ կէ-
չիրիպ, իրթէսի կիւն տահի ալէս-
տագա, տիմանէ գատընտարըն թի-
մարհանէսի օլուպ, եալընըզ իտի,
Իւրիւլ գատընը տիթրէթմէկտաէ
պունունան Սալէթլիլէր թիմարհա-
սինէ իւգա իտիտի։

19

ԻՆՍԱՆԸՆ ՏԷՏԻԿԻ ՕԼՄԱԶ

Եապընտա, մէչագոսթը պէչէ-
րիճէնին ճէհէննէմի պուլունտան չու
մահէլլէտ, Բընէ սը Րիէօնիւն նի-
չանլըը վէ Կուլուն վէ պարօն տը
Քէրժանըն գուրպանը պուլունան
օլ պիչարէ վէ պէտպախթ գըզճը-
ղադը թէքրար պուլաճաղըզ։

Օգուճանտարըմընդա պէճան իթ-
միշ օլտուղումուզ սօն վուգուսթ-
լարտան պէրու, օն կիւն կէչտի ի-
սէ տէ, պու միւտտէթ զարֆընտա,
իչպու հիքմէթմիդին պայընճա էչ-
լատաընըն հալինի թէպտիլ իտէճէք
հիչ պիր վուգուսթը մուհիմմէ զու-
հուրա կէլմէտի։

Քօլիսին, Ալտալը–Սէք ոզադըն-
տա մէչհանէյի պատմատընտան
հիչ պիր նէյմիճէ հատըլ օլմատը։
Եէօյլէ քի Մ. տը Սալթին պիլմէք
իտթէտիկի խուտուտտան հալէտ պի-
լատպէը օլուպ, կէրչի Կօրժիս իլէ,
մէրդումուն մէչհանէսինտէ ախղ
ու կիրիֆթ օլունմուշ օլան հայ-
տուտտար, միւքէրրերէն վէ միւսթէ-
ճիլէն իտթինթադ իտիլմէքտէ իտի
իսէլէրտէ, տաղըղտըրընտան ֆայտէ-
լի հիչ պիր իշրար վէ իֆատէ տա-
ղընատմադըտտա իտի։

Մէչհանէճի, քէնտի հատրիճէ-
թինի վէ պէչըի տէ էօմիւնիւնու
գուրթարմադ իչին, հիչ պիր է-
րար տագլատմաճատրադ, կէր-

չի հօճա Տավիտ իւէ Գողբւիգօ-տան ուզուն ուզատի պահս իթ-մէքտէ իտի իսէ տէ , հօճա Տավի-տին ասբւ իսմինի պիւմէմէքտէ , վէ Գողբւիգօեու ախպ ու կիւրիֆի իմ-տիրմէք իւղրէ , մանիւմանթը լա-ղըմէ վիրէմէմէքտէ իտի : Պէտ-պախթըղըլըբնատ նաչի օլ կիճէ Գօլժիւնիւն մէյհանէսինտէ պու-լունարագ , քօլիսին զապթբնա տիւշ-միշ օլան հարամիւէրէ կէլինճէ , պունըաբբն տա պու մատտէնէ տայիր ատա վէ գամա մանիւմանթարբ պուլունմատըդը ճիհէթիւ , միւս-թէնթիգէ հիչ պիր խատէր վիրե-մէմէքտէ իտիւէր : Պունտատ հիչ պիրսի , գալպադանըարբն չիր-քե-թինէ տայիր պիր ուօղ պիւէ իչթի-մէմիչ իտի :

Պինաէն ալէյհ , պու հարամիւէր մահափատէ գալաբըար . անճագ իչ-լերինատէն հէր պիրի . պէյքի եիւկիր-մի ատֆա քիւրէնէ վազ իտիւմէկէ չաեէսթէ պուլունատադունատ , հալէրինէ հագբգամէն տճքնըլա-մազ իտի :

Իսթիհսալ օլունան մանիւմանի , հէր նէ դատար չիւպհէյի վէ մէճ-հուլ իտի իսէ տէ , պու ճիւմիէ իւէ տանի Մ . տբ Ցսրբինի , հօճա Տավի-տի վէ Գողբւիգօեու պուլատար-մագ իւղրէ , Բարիսին հէման հէր թէրաֆընբ արատաբբմագատա իտի : Հալ պու քի , զամէն մանիւ-միւմիւզ օլատադու վէճհ իւղրէ , պու թէհարրիճաթատ հիչ պիր նէթիճէ հասբւ օլունմագատա իտի , չիւնքի պարան տբ Բէրժան հագ-գընատա չիւպհէ իտիրմէմի միւմքին-միզ օլատադու կիպի , Օթէլ տիւ Տիագ-լըճա մանիւատա օլարագ կիչինմիշ օ-ատուդու էլպիսէ իւէ տէ , Գողբւիգօ-նան թանըմատը իհթիմալտէն տէ-յիւ իտի :

Տիկէր թարաֆտան կուբ տախ , քէնտի ինթիգամընա չէրիք իթմէք իւղրէ , Րընէ տբ Րիէօճիւ արատագ-տա իտի իսէտէ , պուլատատըընատ , մէյհուսիւնէթի վէ գամբը իւմիտ քէնտիսինի իտթիճա իթմէքտէ , վէ կիւն պէ կիւն մէրգուսէյի գիճատէ տիւչտաբը բէրիշանի կյէմէքտէ իտի : Պունատ տա պաշգա , սատա-գա իւէ ալտըղը էթմէք , զամէն իմիւքէնմիշ օլան դուվվէթինի յա-եբգբյյա մանհափատա խէմէտի-կինատէն , մէզպուրէ ատ տատթընըն եագլաշտըղընը , վէ օլ սատթատա մաղլուպ օլարագ , նայիւի մէյտամ օլատանատ տատավէթինին ճէֆթա-րընա գարշը , տանճագ գապրիս-իսանատա պիր մէճա պուլատատընը հիսա կյէմէքտէ իտի :

Պարան տբ Բէրժան տախի վագատա տուրէթի գահիրէտէ պիւճիւմիւճ հբր-սբ չան ու թամա իւմիտէրինին տէ-ըճճէսինի հատատէն զիճատէ թէ-ճավուզ իթմիշ տիր կիպի կէօրիւն-մէքտէ իտի իսէ տէ , հագբգամբը հալատէ ատա սէատէթի հալ իչին-տէ պուլունմաճօր իտի : Մէրգում քէմալի տէհչէթի վէ իզթիրապա կի-րինփիմար օլմագըճ , գամատան նէ՛ բա-համբը վէ նէ՛ տախ ուչպուտու վար իտի : Շէօյլէ քի քէնտիսինին պու-լունատուդու հալ , լազըմ գէնուլ-մուշ օլան պիր արզ իւէրինատէ եիւրիճէն , վէ զէմին աչբլարագ , քէնտիսինի իչէրիճէ չէքճճկինէ տապբգա պէ տապբգա պէքլէյէն տատմին հալինէ պէնդէմէքտէ իտի , վէ մարքի տբ Րիէօճիւն թէհտիտէրի փիրէ չբգմատատարագ , կիւնդէրին եէկտիկէրինի թատագիպ կյէմէտի , Բէրժանը իմէէմին իթմէմէքտէ իտի : Զիւնքի , քէնտի իճրա իմտի-կի ճինատէթիէրի ճէզատբզ պրա-գարագ , Բընէնին քէմալի տապիշ

իւղրէ եռալոյ պիր ատէմ օվմասը-
ղընը պիլիր , մէ քէնարխինի պէդ
վուրուշաս մահվ ուճապէտիս իյ-
լեմէ ը իլլեն , օղ ատէշլէվլի ախշակ-
Նին եալընըզ պիր վիճանոխ փուր-
սախա ատէլիէմէտ օղուռզանաս-
քէտաի քէնարնէ իգրար իլլէը խոի :

Հալիմա հէր ագշամ Գօգըլի-
զօնա ,

—Նէ՞ լաապէր , պուլուճաո՞ւ մու,
հադըգնաս մանիւմոմէ ալընաը՞ մը,
աէյի սիւռալ իսէր խոի :

—Խո՛յր , վիւսիւ պարօն , հէնուզ
հիչ պիր մանիւմոմէ ալընոմոմընը
սըր, ասկաս ճէվապ վիրմէ.բուէ ի-
ոի Գօգըլիզօ սախի էֆէնտիներ
զ պարչըլըզ օլարագ . փազոմ , մէր-
զամ, հէր վապգիտան գիներաէ
սրանըզըեօր , վէ սրուճանդար զայ-
ըրէյէրինի կիմոխ.քճէ սուրգըրնօր-
լար , պէ մէգնուէնէն պէճան ի-
աէրնմ՝ քի, եապընաս պուս թէչէպ-
պիւսաէ.քէսպի մուվաֆֆագըյյէվ
իաէճէյիզ :

—Ինչաս մուվաֆֆագըյյէվ կառ-
պէրինի պանա կէմիրճէճէ.ը օղուր
խոէնիզ, վաս իմոանիվմ վիւ.քօռֆա-
իմա ան պին ֆլանդ առանա իլլաի
իաէճէյիմ, սիմէ.քաե խոի Ավ.ը
ֆէյզ էլաաէ թէլաշ իլէ :

Մարքի սը Բիէօնիեն ռասպը-
սըղազը վէ թէքաշը ասախ, Բէրժա-
ծըն ռասպըսըղազը վէ թէքաշը տե-
րիճէօնաե օյուզ , մէրգամ, օղ
չէյլմանի բաքիլինին մուսքեոնին
պիր ան էվիվ եբրիթզ աշաղը ոլ-
մազ , վէ իսոի Հադըգխոնիր պիր-
մէանիկի ավրպանէր զդրքեր ճէչ
զաթաեաըրմազ , վէ էկէրզի ծան սը
Սմիօվիս պուսրիճոսմոզըզնա բէ.ը
կինճ պարիշ իսէ , պաբի մէզպուրէ-
նին ինիդիդանշէշ ախող իլէմէ.ը սը-
զուսունաէ Ռուլուճանոլուս իսոի :
Հալ պուս.քի , նասրէլ.քի մանիս մի-
վուզ ախը , պուս սբլաթաս Բընէ
եալընըզճա , եանի, բօլիս նապըրընին
եարաթմիր օլմանըզ , սոլի Պուլճան
ո՛Օր իլէ Տահօպէրինի մնաավէնէմ-
լէրիյլէ իշ կէօրմէ.ը մուսաուճնաս
իսոի : Պինասպէրին, արասրըս սուսա-
գամիլարընաս չիւպհէ իրճանիկի մեգ-
գուսանի ալիմանի վէ ճիւճէնինի բէ.ը
կէվշէ.ը Հասէ.քէմ լոճանիլէրինի
կէօրանէ.ըճճէ , հէմ թէսաճճիւպ իրճ-
մէ.քաե , վէ հէմ սախի հիսաէմէ-
լէնմէ.քաե խոի :

Պաենաս, Բընէ հադգսըզ խոի .
պիրս , վադաս իճբէմիլէրինին Բը-
նէաէն ալմագաս օլան մէղ.քիւր է.քի
չամասար , սախ Հարամիլէր օլուպ ,
թէպոնիլի մէպէ.ը իլլէմէէրինին խա-
լիսէմ խուրէ օլմասընաս սա.ք ֆիլ
օլուճամազ խոի խաէ սէ, պաս
ճիւռիճ իլէ սէ մանգաէոնին պիլոմ-
կիմիզ մուխամմարաէը թէչէպպիւս-
սաե , վազիֆէէրինին վիւսոնֆանէ
իճրաս իրճմէ.քաե , վէ իլլա նիհա-
նէէմ իւլ սիրը .քէնարէէրինի սաը
ազաճընաան գաբրթաբաճագ օլան
պիզ.յմէմ աֆվըզ.ը թէգ.քէրէէրինի
հէր Հալաէ գազանանագ արզուսունաե
պուբուճաուգլարընաս սա չիւպհէ ի-
սիրէմէգ խոի :

Պաենաը, պիր թագրիզ գազագա-
զանաը արնը.քընաս սաոիրզ օլաուգ-
լարը իւ.ք իլ.քի հաֆիմա զաբ.քընաս,
բէ.ը չօգ իլէրի կիմոսիէրը, վէ կէրէ.ք
ըէֆիգլէրինին վէ կէրէ.ք պիզ-
գամի պուրօն սը Բէրժանընէ էմ-
նիլէրինի թէ.քամիլէն վէ ճանիօս
հէնան օ սէրէճճաե գազանաբլար :

Պուլճան ո՛Օր , ֆէվգէլաե վէ
լինանըրմիճաեագ սէրէճճաե գա-
վէգիմիօրմազ , ուսուճունէ թէհնայ-
լինի պասի օլմագա , վէ պաենաս
ասլաեը.քէնարէնէհնէման էհէմմիճէ-
լի պիր չամա սբրասընաս կէչմէ.քաե
խոի : Իւ.ք , կինճէլէրի սըզ սըզ Օ-

թէլ սիւ Տիապլէնըն պօտրուժիարը-նա կիտիպ, ՊուԹան ա'Օրուն, պիկա մի-չքիաԹ, վէ պիր էլի իլէ, զա-եէթ տղբը օլան պիր չէքիճի գալ-սրբըպ, սայիդա միսկիու պիր չա-մալմա իլէ պիւլիւք պիր ալէթ իւ-ղէրինէ վուրտուղունու, Էախօտ մէրդուման, ասիլըտէն ճէսիմ ա-լէթլէր կիչինմիշ օլտուղու Հալտէ, ֆուրունալը իւղէրինատէն էրիմիշ մատէն գապպարքընը չըգարտըղընը, վէ Էախօտ գուվվէթլի նէֆէսի իլէ ատէթա պիր ասիլճի քէօրիւկիւ կիպի, մանգալարըն աԹէչինի գըզ-արըրըղընը կէօրսիւկիւնտէ, մէմ նունիյէթի հիսս խօբ խոր։

Տակօպէրէ կէլինճէ, վագտա պու-նուն սինիր գուվվէթի եօղսուն, ամմա ասէրճէյի ֆէվզէլատէյէ մինի-ք օլտուղու ֆէԹանէթի վէ ֆէրատէթի իլէ գալագալանըլար չիւքէթինատ բէ-ք գըյմէթլի օլմուշ իսոր։ Մէրգումի կէրչի օլ անէ ատկին, չակկըրալը-կինի իթմէքտէ օլտուղու անանթատան ասլա խաղէրատար տէյիլ իսոր իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տաԷի տա-յինա տպլանէ նասիհաթլար վիրմէքտէ, վէ հիւսնի Էէտ-պէրլէր իլատէ իլղէմէքտէ իսոր։ Հաթթա մէրգումուն իֆատաթի վէ միլԹալաթիքնա սիլսիլ-ք իսիլսի-կինատ, իճապը հալէ մուվաֆըգ հարէքէթի իսիլսիկի կէօրիւլիւր իսոր։

Բէրմուն Տակօպէրի, ֆապրիգա-ը ամէլէսինին միւասիրիւէթինէ Թայինի իթմէքլիկի ֆիքրինէ գօ-եուպ, հալպուքի, ՊուԹան ա'Օրու-կէօրսիւկիւնտէ, պիւյիւք ֆէրէտ-իւքինի քէնատ ֆէվզէլատէ իրի պօյ-լու կրընատիւէ ալաքնա րէսմի կէ-չիսս իճրա իթիսիսիկինատէ, հիսս կիլէ-ատիկի իթէքէպիւր կիպի պիր Թէ-քէպպիւր տուդղուսուհիսս իաէր իսոր։

Անճագ նէ՛ սիժմանի վէ նէ՛ ճիւ-ճէ, կէօրսիւքլէրի հիւսնի Թէ-վէճճիւհատէն ասլա իչֆալ օլուն-մաեարադ, աֆվէրդ Թէզքէրէլէրի-նի նազարը տիդգաթլարընատան աս-լա տուր իթմէմէքտէ, վէ պինատէն ալէյհ, պիր ան էվվէլ մէզքիւր Թէզքէրէլէրի էլատ իթմէք իչին լազըմ օլան Թէատիլի արամագատա իսիլէր։

Շուրաճըգտա պիր ազ Տակօպէր իլէ ՊուԹան ա'Օրտան պահս իսիպ, պիր միւտաէթճիք գաթթ օլունմուշ օլան հիքաեէմիզ տապիրէսինէ պէ Թէքրար անլէր իլէ պիրլիքատ կիրէճիմ։

Կօրժիւնիւն վէ միւՀէրիլէրինին ախազ ու կիրիֆԹինատէն, վէ Ժան ար Սիւմէօղիւն Սալաէթրիէր Թիմար-իսանէսինէ իլգա իսիլմէսինատէն վէ Բէրլինին ֆիրաբընատան ան պիր կիւն սօնրա, պիր կիւն, ագշամընն սատԹ տօգուղ բատտէյէրինատ, ճիւճէ իլէ տիժմանն Սէրիկէ սօգաղընտա, մինվիւմիվիւզ օլան բարմագը-ղընն գաբուսունատա տուբատուար, վէ ատէթլէրի վէճհ իւղրէ, մար-քինին ատապըրըզըգդա պէքքիմէք-ատ օլտուղու իշարէյիմի վիրատէր։

Պու տէֆա կէլիպ պունարատա գա-բուեուս աչան Մ. ար Բիէօ օլմաերպ, չըգան հաֆթա Պրէսթատէն ատաէթ իթմիշ օլան վէ Բընէնէնին ֆէվգէլա-տէ էմնիյէթինի գազանըշ պու-լունան օտտա խըզմէքմէքտաբը իսոր։

Պու հէնկամատ ՊուԹան ա'Օրուն էնալ վէ վահշի սիմատը, հէր վա-գըԹատան գիւատ մէսէրըթի իչին-ատ կէօրինատիւկիւ կիպի, Տակօ-պէրինն քիչիճճէք կէօղէրի տաճի բարլամագտա իսիլէր։

Իլք տէֆա ճիւճէ, եէրէ գա-տար էյիլէրէք, սէլամ վէրիպ,

—Մ'իսիս մար-քի ճէնապէրինէ

իմիֆաթը աճիզանէ միզի թագաւոր իլէ, քէսպի ֆալը կյլէրիզ, տէտի։

—Սիզի պիր տախի կէօրմէք իւ-միհինաէն հէման գաթը իւմիտ իթմէկէ պաշլամըշ իտիմ, տէեու մուգապէլէ իթտի Բ֊նէ։

—Մի՛ւսիւ մուրքի, պու խուստուտա գաթընըզըն պիզէ իթտիկի պիր հագարէթ տիր, տէտի Տակօպէր եավաշ սէտա իլէ վէ հիւրմէթլէ։

—Ֆագաթ նէ՞ իչին պէնի պու դատար վագըթտան պէրու խապէրսիզ պրագտընըզ։

—Զիւնքի, էֆէ՛նիմ, գաթընըզա պիզոփրմէք իչին ատա մուհիմ վէ եէնի պիր խապէրսիզ եօդ իտի։

—Հալ պու քի պու կիւն վա՞ր մը մըր։

—Պու կիւն գաթընըզը խօշնուտա իտէպիլէճէ֊յիզ, միւսիւ մուրքի, տէտի Տակօպէր։

—Թէ֊քմիլէ՞ն մի։

—Վաղտա պու կիճէ նա եարըն կէօրիւլէճէ֊ք պիր իշ եօդ տուր ամ-մա, պուհատան սօնրա մէտիլէ, վագ-թըն էլինտէ գալմըշ մըր, անճագ պու մէօհլէթի չօգ սիւրմէճէճէ֊ք տիր, վէ թէչէպպիւսիւմիզին քէս-պի մուվաֆֆագըյ֊յէթի իլլէճէճէկի, պէնճէ մուհադդադ կէօրիւնմէ֊ք-տէ տիր։

Տէլիգանլընըն կէօղլէրի պու լա-գըրտըլար իւզէրինէ բարլատը, վէ քէտմա տէվամ պիրլէ,

—Մէճլէ֊յինիզ, տէօյլէ֊յինիզ, հէմ չարուգ սէօյլէ֊յինիզ, պահա պիլ-միրէճէկսինիզ իտապէր նէ՞ տիր, տէտի։

Տակօպէր ճէպինտէն իւրի նէս-նէ չըգարըպ, մուրքինին գարշը-սընտա պուլունան պիր մատա իւ-զէրինէ գօյտու։

—Նէ՞ տիր ծնարտ, տէյի ավուտ իթտի մարքի։

—Պիր եէնի անախթար իլէ պիր գալըպը համիլ պիր պալմծուս բար-չատը տըր։

—Պու անախթար նէ՞ր-էնէնին ա-նախթարը տըր։

—Օլմէլ տիւ Տիտալընըն պօտ-րումյարը֊յա տախիլի տալիրէէրի պէ֊յինինտէ վատրթայի մուհտապէրէ օլան պիրլինճի գաբուննան անախ-թարը տըր։

—Է֊յ գալըպ նէ՞ տիր։

—Ի֊քինճի գաբուննան քիլիսի-նին գալըպը տըր։ Եարընտան ի-թթիպարէն, իշ պու անախթարը ի-մտալ իթմիշ օլան ուսթա րէֆիզիմ, պու գալըպըն տախի այնինի եաբա-ճագ տըր, վէ պէն քէմալի ճէտա-րէթլէ սէօյլէէմէլիրիմ քի, մեր-գում պու թէչէպպիւտէ տախի քհամիլէն քէսպի մուվաֆֆագըյ-յէթի իլլէմէ֊ք իչին, տալա կիւճլիւ֊ք չէ֊քմէէճէ֊ք տիր։

—Տիմէ֊ք տիր քի խէֆի կէչիտին եարընըզ իւրի գաբուտու վար տըր։

—Էվվէլ, միւսիւ մուրքի իւրի գա-բուտու վար տըր, չըդան կիւճ պարճա տը թէրճման ֆապրիզաճը տօղուշը-ղընտա, պէն պուննա պիղզաթ կէօ-զիւրէ իտքհամ օղուտմ։ Պու հա-րէ֊քէթիմ պիրլիւ֊ք չէ֊յ իտի, տէ-֊յիլ մի։ Ֆագաթ նէ՞ չարէ, մու-խամթարաճը կէօզէ այմանան պիր չէ֊յ եաբամազ տէրլէր։ Ի֊քինճի գաբու, եօղուն իւչիւնճիւ զըմբ-նըն թագրիպա պիրինճի քաճը իւզէրինտէ վագը տըր, վէ պէն իչպու գալըպը չըգարաբզըմ զէման աչըդ պուդըրմըշ օղուզունտան, գօյայճա մուրաաբնըն իճրաաբնա մուվաֆֆագ օղուտմ։ Պիր քէրէ մէգքիւր խէֆի եօղուն իտիմճնա վաբզ օղունտագ օղուր իտէ, պիր

ներտիվենաէն չըգըլմագ վէ պիր գանատ աչըլմագ լազըմ կէլիր քի, պու հալտէ տէ օթէլին ուտօնտարըն. տան պիրիսինէ վատըլ օլունուր։

—Բէք ալէա, ֆագաթ չիւսկէ. սիզ պու կէչիտ տախիլէն մուհա. ֆազա խոխմիշ տիր։

—Խա՛յր, մուհաֆազա խոխլէ. միշ տիր։

—Օլ ճիհէթէ էմի՞նմիսինիզ։

—Բէնամիլէն էմինիմ։ Զիւնքի պարան տը Ռէբժան, ըէվիչի հալէ նազարէն, քէնտի գարտուշըընըն գալընըզընա վէ քիլիսէրինին մուղ. պութիեէֆինէ կիւվէներէք, իչպու կիղլի եօլտան քիմսանէնին քէնտի գօնտաղընա կիրմէք իսթէնէճէկսինէ տատա չիւսկէ պիլէ իմմէմէք. տիր։ Պունտան պաշգա, էկէրչի պէն պու խուտուտատա եանընըտօր. տամ, պունտա պէչիտ եօգ տատը, զիրա կէչէճէկսիմիզ եօլ իւզէրինտէ պիր քիմսէ գարշընըզդա չըգաճագ. ղընը ֆարզ իմտէք պիլէ, վա՛յ օ գարշըմըզդա չըգաճագ օլանընը նա. լինէ, զիրա Պուխմն տ'Օրուն պու. չաղընա հէր հալտէ գուրպան կի. տէճէք տիր։

—Ալի՛մ Ալլահ էօյլէ, տէտի տիժման, հէմ սիզ օլ ճիհէթիէ պիւտպիւթիւն միւսլիմէրիհ օլսու. նուզ։

—Ա՛հ, գա՛ն մը տէօքիւլէճէք տիր, տէտի Րընէ աչիքտար պիր իսթիղրահ իլէ։

—Մի՛սիւ մորքի, սիզէ թէք. ըար սէօյլէրիմ քի, տէեու մու. գապէլէ իմտի Տակօպէր, պու ճի. հէթ պիւթիւն պիւթիւն իհթիմալին խարիճինտէ տիր։ Հիչ տէյիլ իսէ, կէչէճէկսիմիզ թարիղ իւզէրինտէ քիմսանէնէ թէնաուիւֆ իմմէմէ. ճէյիզ, չինքի պիր քէրըէ օթէլէ կիրճէճէք օլուր իսէք, ծնտան սօն. րա գօրդաճագ պիր միհէլլիմիզ օլմատըղընա չիմոխտէն պէն մէտուլ օլո բուտ։

—Հալ պու քի օթէլտէն իչէրի կիրտիկսիմիզտէ, չաեէա հալ պիւս. պիւթիւն թէպտիլ օլսա պիլէ, տէ. եու ճէվապ վիրտի մարքի, եանի ճէպրէն պիղի տիշարը չըգարմագ. ըղդա չալըշըրսա պիղէ, պիղ տախի գուվվէյի ճէպրիեէ իսթիմալ իսէ. ճէյիզ, վէ հիչ չիւսկէմ եօգ տատ քի, հադգ պիղիմ թարաֆըմըզդատա գալաճագ տըր։

—Օ ճիհէթ գամէն կիւն կիպի աչիքտար տըր, տէտի Պուխմն տ'Օր։

—Ֆագաթ, տէեու տէվամ իսթ. տի Րընէ, թէչէպպիւս իմտիհիմ չու քիւսթախաճա իչի մուվաֆֆա. ղըյէթիլէ պաշա չըգարմագ իչին, զանն իտէրիմ քի, պիղ եալընըզ քէնտի գուվվէթիմիզէ գալմամալը. եըզ։

—Պէն տախի օլ էֆքեարտա. եըմ, տէտի Տակօպէր։

—Պինտէն ալէյհ, Ռէբժանըն տատմիարընտան օրտպ, տայիմի տու. րեթմէտ ժինտատէպամտտա պուլուն. տուղունուղ արգատայարընըզ ի. չինտէ, պիղի զամմինպուլարլար տէեու հադգլարընտա վէտէէ իտիլէ. եէրէք, պիզիմէ չէրի՛ք օլաճագ քիմսէյի՛ իհանըմա՛զմըընըզ։

—Ռէբժանըն տատմիարընըն ճիւմ. լէսի տախի կէրչի բարա իլէ պաթըն ալընըը տատմիար տըրլար, ֆագաթ պէն քհաֆֆէօնտէ տախի կիւվէնէ. մէմ, վէ եալընըզ իւչ նէֆէրինէ կիւվէնէ պիլիրիմ, Խմսի, էկէր միս. տատատ իտէրսինիզ, պունլար իլէ գ տնուշուպ, թէչէպպիւսիւմիւզտէ քէսպի մուվաֆֆագը.յէթ իտիլտէն սօնրա, քէնտիլէրինին խօշնուտ իմմէք իւզրէ, լազըմ կէլէն մուգա. վէլաթը եարաեըմ։

—Պու պատրաստ սիզե մէեզանիյէթի քեամիլե վերիլիմ։

—Քենարլէրինե տախի ափվըզ թէզքերէլերի վիրիլեճեկինի վատ իտէյիմ մի։

—Սէօյլէմիկինիզ սահմիրը իճերայի գամիլիէ սահիպ թէօհմէթի մի սիրլեր։

—Ապա, միւսիւ մարքի, պանսիյոնըն գամիրլինտե պիւյիւք լէքէլեր օլմահըզ, տաղի խըրըզ տըլլար։

—Պու հալտե, պէն քենարլէրի կէնի քօլիս նաղըրընա ըէճա իտէրիմ, վե թէէմին օլմուշամ տուրքի, Մ. տը Սարթին, պէնիմ սահէմտե պիր թադըմ գալպազանլարան գուրթուլուշուզա թագիրտէ, պէնիմ հիչ պիր թէքլիֆիմի ըէտտ իթմէեճէճէք միր։

—Մահամ քի էօյլե իսէ, միւսիւ մարքի, գամիրլըզ իւչ եէնի միւթթէֆիգլինիզ լուզերինե կիւվենէպիլիրսինիզ, չինքի անլէր տախի միւթի վե սահրդ տըլլար։

—Ճէհաբէթի վե սահադաթը հուտուտուզ օլան օսա խըզմէթքեարըմը տախի պիղե իլավե իթահիկիմ հալտե, եէտի քիչի օլուրսուզ. պու գահարը քեաֆի միր, տէյիլ մի, տէեու տէվամ իթտի Ըընե։

—Կիճէնին օրթահընտա պիր գահարընը աչըրմահդ իչին, պու գահար ճէմիյէթի քիֆհաեէթինտէն զիեահտե միր, տէտի Տահօպէր, գամէն օթէլտե պուլունան քեաֆիէյի խըզմէթքեարլար, պիզիմ իչերի կիրահկիմիզ զէման, ուեումուշ օլահահդ տըլլար, վե ուհանմահտա վազըթլարը օլմազահան էվվել, պիզ խայլի ուզադլանմըշ օլուրսուզ։

—Անֆէր օղահընտա, պէնիմ պիր սահահամ տուրահահդ տըր, տէեու տէվամ իթտի Ըընե, վե թէչեպիւսիւմիւզ իքմալ օլունուպ, պարօն տը Ֆէրժանըն զէվճէսի էլիմիզե կէչէճէք օլուր իսէ, մէզքիւր սրահահըդ պէն գուլլանահաճաղըմ։

—Մ'ւսիւ մարքի, նէ՞ վազըթ իչէ պաշլամահդ նիյէթինտէ՞սինիզ։

—Նէ դահար միւմքին իսէ, օլ դահար չաբուդ ֆահամի պու ճիհէթի պէնահէն իսէ, սիզե տահա զիեահտե այիտ միր։

—Իմտի պու կիճէ սահամիտրը-մըզը պիզե ճէլպ իթմէքլէ մէչղուլ օլուրսուզ, եարըն տախի իքինճի սահաթտրը հաղըրլամտըրըպ, էօնէմիւզտէքի կիճէ մէզքիւր ահախթարըն լահըդըյտա գուլլանըլըպ գուլլանըլմահաքընը թէճրիւպէ իտէրիզ։ Իմտի, էկէր միւսիւ մարքի միւնահահ կէօրիւր իսէ, էօնիւմիւզտէքի կիճէ տէյիլ, օլ պիր կիճէ սէրկիւզէլթիմիզին իճրահընա պէտ իղղեեէպիլիրիզ։

—Բէք ալէտ, տէտի Ըընե, ֆահամի պու կիճէհէն սօնրա պիր տախի սիզի կէօրէճէ՞քսինիմ։

—Իա՛յր, զամէնըզտա էվվէլինտէն խահպէր վիրիլմէսի էզըմ պիր միւշքիւլահթը ֆէվգէլահտե վուգու պուլմահտըզճա, պիրլի պիրիմիզի թէքթահ կէօրմէ՛քլիկէ հահէյի եօգտուր։

—Պուլուչահաղըմըզ վազըթի, սահաթի գա՞չտա օլահճահդ տըր։

—Եարը կիճէտե։

—Սիզի նէ՞ըտտե պուլահճաղըմ։

—Թօմպ-Իսուար ասզահընտա չիթթին գաբուսու գարչըսընտա։

—Պէնի վե օտա խըզմէթքեարըմը պօտրումիյատա ասզմահտա նահըզ մուվաֆֆահդ օլահճահպընըզ։

—Պու գօյմայ պիր չէյ տիր. չէօյլէ քի, պիզիմ, հանի Պութէն տ'Օր լէ պէնիմ թէտարիւք խտէճէք օլտուղումուզ գահար իչ էլպահէլէրինի

—Թէչէպպիւսիւմիւզիւն քէսալի մուսաֆֆապէյլէթի ինէճէկլինէ կ՚ուռանըէօրում, հէմ գալիպէն լիւանըեօրում, ամէոս ճէվապ վիրած Ը՚ընէ, պուռնան պաշտա նիղին զայըէթի վէ խըզմէթլէրինիզի տախ մաղարիր խաէրլիմ։ Հէր նէ տախ վազը օլաճագ օլսա, սիպէհատ խմատիկիմ մուքաֆաթը ճէօմէրտճէ խմա կալէճէճ։

—Տիմէ՛ք ախր քի, ամէոս պուալ խմաի Տաճօպէր ֆէվգէլատէ պիր ամվինճէ, ախմէ՛ք ախր քի, վինախմարքի, պիղիմ աֆվէդ խմէղքէրէլէրխմինդէ վիրճէճ քսինդ։

—Սիզէ նամուսում խըզըրմընէ ձէօղ վէրիրսիմ քի, խըչ կիւնէ գանար մէղքիար խմէղքէրխըզէր սիղին ամէոնիկէ խմէսիմ օվնաճագ սըբ։

—Եա՛ չաոքն, մուսիւն մար քին մուսարէ՛ք օլսան պիղի գուրթարան էլ, ամէոս պաղբատըլար Տաճծաէր լէ Պանխօն ա՛Օր, խ՚քինի պէրիքտէ։

Պաաէհա խ՚քի հայատատար, Ը՚ընէնէնին խգամէմ խմախկի խանէտէն մուճարադամ խոխ, էնսայի ապիմէմլէրինտէ, ճուճէ պիր ափֆա առահա,

—Մ՚ուսիւ մար քի, ձէՔնի, խ՚քի կիւնահէն, եատը կիճէտէ, Թօմիսիուսագ ոզատրնատա վէ չխիին գանուանուծատա պուրչաճագրմընդ խատըրընըզատան չըզ մուաքն։

—Սիզ օլ ճիհէմխմ էմին օլաճագ, պէն սիղի ապան պէ՛քխմիսիրմէմ, ամէոս ճէվապ վիրած Ը՚ընէ չէատաէն։

20

ՊԱԽՐԸՆ ՏԷՏԻԿԻ ՕՂՈՒՐ

Ձէ՛ղրատաը կիճէնիս, մուխմատ օլան ատատիատա, եանի ագչամքն ատաք

ծն վէ ան պէս պատահաս , Տակօպէը իւր Պաղմեն ան Օր պօռըսմիա-րա վասլ օլուպ քէնան խրատէմ-լէրինէ դպհիրէն պէս պալըէմի ֆէվ-զէլատե իւր պէտ վէ մուսաղըբէմ հալէտիկը :

Կէչիտէն խքինեն դաբաուանան չտախէ անտախ ալը ճիւճէնին ճէ-պինտէ օլուպ , մէղտիմ , իւր ապչամ պէեան հալէտիկ նկատէմ իւղրէ , պու անտախ ալը խճճրխտպ իմմէք խատմվատըճնատա պուլան-մատա խոր :

Նաբը կիճէ բուտաէլէինատ , պօռըսմիան իւչ մէղնատէպէմի օ-լան պալ կէչիտին գաբաուա ալը լատագ , ֆէլէժան հիչէրի կիտու : Մէր-գուզնէն պօռըսմիատա կէլէճէրիք նիհիտմի ատօրմ նատմի կէչըլմէտի քէք նատիրէն մու դու պուլուր խոր : Զիւնքի պատօն ալը ֆէլէժան քէնտի համռուատպըքնէն իւչատ բէզարէմ իմմէքլիքատ պիր մահդա-ղայ իմմէ քլիքատ պիր մահդա-ղայ հիւա իւչատպըքէն պաշգա , անլէր իւչ ապխմի իւֆէլմատ պու-լունմատան տտխի հօշանըր խոր :

Տակօպէը , քէնտի իմատմիվ-բուտաս մէվզէքի իճրտճէ պօյմագ իչին , պաբօտաուն կէլմէչտին միան-իմտազը օլուպ , մէրգուզնէն կէչքի-մինպէն , վէ ուզուզնան նապատր ատդամլը , ըչէյիչէրի իւպէրինէ ախի օլուռմատպատան պիր խոխխա-տէ , կիպղիճէ կէչիտէ տօղրու սիմիշ-տէ վէ պատօնան գաբատրշ օ-տուզտա պիրինճի գաբաուա ալը , քուչուճէք տատղայրընէն մի ատա-տէ իմտիկի մէմլէկէտ ոխտատրէ իւքինեն գաբաուա տօղրու իչէրէ-տա :

Ճիւճէ օլուտա ուխխէ անախ-թատը քիլիտէ կօդտա , վէ չիլին-կիրին , մէղքիւր անտախատը գա-լաչնու քատաիլէն մուխտապէգ տա-ըչէյտէ իտնէ իմմէրշ օլուռմատա խրատէմ ճղատ : Ճէշկէ քի գալու ատչըրգընատա , ատլա աչո պիրէ չըգմատը :

— Իչտէ պու ալէտ , ատէտ Տա-կօպէը քէնտի քէնտինէ , մատքի ալը Բրէօ պու խուռուատա մէմուն օլաճագ ալը :

Մէղտիմ գաբաուա գաբանքպ չէ քի մէք իւղրէ իչքէն , նախնահ քէմէրտէն ատրմիչ օլան ֆէչնէրին ճիւղիճէ տյաքնըղը տատէխնատէ , ուզուն պօյու վէ պայրճճէ , վէ քէնտխինատէն պէս գաչ ատամ ու-զագտա պէս իտնան չէ քլի կէօրտխ-քի , կէօպէրինէ քէնտխինէ տի-քէմիշ պագմագտա խոր : Տակօպէը իշպա իտնան չէ քլինի կէօրմէճէ , չմատէմիչ տէմիրճատխ :

Մէղրիւր չէ քլ , Գօգըլիգ ատուն կէօրէճէի օլուպ , հատատկլ մէնե-գատմ Օմէր տիւ Տէնտըրնա կէլի պ , վէ ատմիշ օլուտատ պիր մէմլրինէ-քինեն հիւսապընը վիրմէ ք իւղրէ պա-ցատա պիւալ իմտիկինատէ , Մ օրա-լէտէն , Բէյտանըն պատրէմիչլատա պաչլըճատնէզատ խատիճէրինեն ալմիշ , վէ պայրէմլմատէ գուտար իմմիշ օլամատգ իչնն , ատրհալ պօռըսմի-լատա կիտէրինէ ք , էֆէնտիճինեն պուլ-մատպղը գատատրաչաբրմիշ խոր :

— Պէն , պու մատխատա սիմատք , վէ նճատխպ հէյտէթի , պուննատն էվվէլ պիր մահդայէ կէպմիչմամ տւք , ատէտ Գօգըլիգ քէնտի քէնտինէ Տակօպէրի մատպէճէ խոխպ , մէղտիմն հէյճէճան վէ իւպատպըղը տատխ դէօրէրք :

Պատէհտ աչիքատրէն ,

— Մէղ քիմմինի , ա՛ղտատչ , ատէտ իւպէ իմմի :

— Պէն քիմմիմի , տէնետ քէք-քատրըատը ճիւճէ վագտրընը պղ-մատմատա չտրշատտգ , ատճա՛կի ,

պէնիմ քիմ օտուզամա անդա-
մանդրդուա կիւճլիւք եօղ տուր։
Պէն Թօլշ չէմ քէբինաէն պիրի-
սիմ։

— Լյ պայտահա նէ՞ եասանտա
կէլտինիզ։

Ջու սիւսալէ խաջնատա օրտնագադ
պիր տուբէմատ ճէվապ վիրմէք,
ամմէ յէմի միամբիւնտրդա իլլա
ինշքիւլ օրտուզանատ, Տանիօվքէր
պիր ազ տաճատրտանճդա ինֆատէմ
մէզամ խոէքէք, պուլտընատ դգա-
մնէխամատման եագաեր դադր-
Թաքմագ խոմէտա։ պինատէքին
քէյտան ադաղ պիրիլէ։

— Նիկէր խոմէտէ խոմ՞ եասան
ատօղլէեանպիպ խոմ, ատա, ֆա-
զամ հագդպամք հայր ատօղլէմ
գահդա պինատէ միագածահ ադամ
խոէրիմ՞ ինոմ, Քոտպոմքիմ պիր
ադ պինատէճ մէրտէվը օյտա-
զոնատան, հէչխոմն գընտատդընտ-
ադըդ պուրնատզունդա։ Ամդքիւք
եօրտն նէրէճէ հէօմխրտոմ կիւանո-
կէօտմէք խոմէտիմ, ինհմինդ ադը
քիչ պոճ խոճատատա պիր խոմպ-
պատա պուլտընագդ՞ֆ հագդպա, քի պա-
գատա Պիր գադահամ իչին, ին-
ֆանք անունզայր եատ։

Ճիւճէնինչ ինֆատամք պահհ օ-
ղատպիպ խոմ։ Պինաէն ալէհ Գօ-
զլիգօ ինֆատամքմէզքիւրէհիւսա-
հիհ մագամընատ խոէտպագը ինմամ։
Անճատ պու օրդանատ պիտագիճոմն
սիւ քիմ՞ մէ խոմէճէրէք։

— Պագճն պէհդիճ մէրտագորգատ
խոշմանմադ, ատէտի։ Հկէկէշ—քէն-
ատոմ սիզմէպու ատնհէկատ կիօճգմիշ
օրտ խոճա պու մէրտագընքգճնդիճ
Նիզճ չօղա օրտ խոճ։ Ինմոմ չա-
քատ պօտուտիճդրա ատահէմ խոճ-
նիզ, սիզճ նատհհոմճ վիրհկիմ՞ քի
չու հոյճքէմինիզճն տօղտոր ատ-
լա էօճնոմճ յինիզ։

Տահգպէր պու ճանիճ իմէքքատրոմճ-
մանէքագ, ատէրհոշ պօտրտմիշատ ատ-
ատէմ իմոմ։ Գօզլիգօ տոմխի մէր-
պէտմանն ատգադաքնատան ատէհմէճ ա-
հէմճէճ կիտոկագ ճինէքէնգոքէնոմնէ,

— Յոդոմ պէն ծրտ պոմնգատ-
քագ նէ՞րէտ կէօրմիչիմ՞, ատէտա
սիւսալ իմոմէքատ ճոմ։

Գօզլիկգատան պրտ պագոմէքի
ճիտպհէմ չօղ փրտմէ յիզ, Քէր-
ժանքն դոգագոդանգագ ինագաֆքն-
ատան իհոմնտ օրտնտոմնշ օրտուգրտ-
մահէլէ տօզմոտ կիտաէրէք։ պօտ-
բտմիզագ իչինատ ճրտ տատմ գա-
տատ իճէրէմիշ ինքէն, Պուճմօն՝Օր
կէ գարշքը պէ գարշքը պուրտնտատ։
Օղ չքրտագա տիճմանդը մէրպոմ
պիր ուէմճ վոտրմոգ խագդէ, Նո-
վատաք պիտիքը պիր չէքիճ գոդ-
ագքմոգոտա օրտուգ, ամճէչին գար-
չքչնատա պոչտնտմատդրա չոտ, ա-
մճէշ ֆաֆգքնատան սիմոտգ ատատն ա-
չիքատգ կէօրտիչմէ գատ՞ խոմ։ Մէր-
պոմտոն էօդճէ պիր սիմոտգ վոտ ի-
ատ քճո պէր կէօրտն պիր ատոմ
ատնոտոտդիշոգ խոմ։

—Նատքդճատօրտոմ՞, ատէտոմ սիս-
խոֆգա իճմոմ Գօզլիգօ քէնոմդ
քէնոտնէ մէ պիրճհոմճ վոտպոտամ-
դոգ խոմճրտնտ կէրէքէ, պագօ կի-
ճէճի պոֆտա հագդպատճի իճմճշ օր ն
ոտէմ պգտ ոտէմ տիր։ Օղ պէտոն
մոգ քի տգ Ըիէօճհոն հհոտագքկոտ չո-
դշքճօղ իճէճէճ չոտ քհոչհոտ ք գոմ-
պոտքգոտ քէնոտ ըէֆիպգ խոմ։ Ա-
ճգագտ պոտ կիտնքի կհոն պոնդոգ
նոՙօրդ օրոգ ոտոտ ֆ Գէգժոնքոն մո-
նէճինոտ վէ Թօլշ չէրիքէրի մի-
ճոնքոգտ պոգոտնոտճօրտոգ։ Իշիճ
պոտ ճհՀէճի պոֆտա շիագհէդի կէօ-
ըհոնհոճօր։ Ագ գոդշոք խոմ քի պոտ
ոտիժոնքոն դքդճոք պէնճ ճէՀէնոտ-
Օղ
մէ գոտոտր կէօնոտէդէք խոմ։
վոտպքի պէն պոֆնոտոն ոտագք հն-

ինչպէս մեր ամէնէն հին հին ծանօթները։ Եթէ ան, երբ պէտք եղաւ, ինքզինքը զոհեց մեզի համար, ինչո՞ւ մենք չկարենանք նոյնը ընել իրեն համար։

Պարթեան տօրը սիւսպիւհիան քէնտի իշխանէ տարիշ ծառայելու ճիչէթլէ, Գօգըլիզօնու կէօրմէմիշ համար, եարատան պէլքի կէօրմիշ համար համբերատարիշ համար։

Գօգըլիզօ, Պարթեան տՕրան երազնատան մուֆթարագամի համար, եօրունա պէվամ էյլէսի, ու Բէրժանէն հանքնա հատ բաշար՝ Բէրժանի տանի մէրկուսմ Հարամիյի գարշըլամագ իւզրէ, պուլունտուղու մուհէլլէն այրըլար։

Գօգըլիզօ, էֆէնտիներնի այրըճա՝ իր համարեա կէօմիւրլիւգ, քէնտիներնին պօպուլմարա կէլմէսինին ակսէպսէրլիյնի մուհամմատարէն պէհանտէն ածար՝ չէօյլէ իւտէ իմամ.

—Մ՚իւսիւ պարօն, չիմնի տէ սիզին իչէ տիկէր պաղը մուֆիմիմ մնատէ՛, էրկ իւզէրինէ գօնուչմագ իստէրիմ։

—Պուղդայտնէ՞ մնատէ՛ էրկ տիրլէր։

—Մ՚իւսիւ պարօն, սիզ պուրատա պուլունան ճիւմլէ տատիկէրիս, Հադդիւտա էմմո՛ղամիսինիզ։

—Եհապհէմզ, չիմ՚քի քահֆէյի տահի իչերիսէրլէրինի իճրա իտիմլիյէր, ու եէմին շիմտիյէ տիր. լէր. պուհետան մնատատ, իհտիյաճնէի իճրասընատա պուլունատաղ լարըտատա, պայլարընտա կէլէճէք օյնան մուհասիպատաճ ճիւմլէնի տահի տիկիրլէրի Պինատէրլին Հադդիւտա չիւպհէ իտիմէ՛քիմիմ իհտիմալատէն տէյվ տիր։ Պուգահի, Գօ՚գըլիզօ պու սիւռպի պահատ տուղ իտիմէ՛քատէն մի բատարն նէ՛ տիր։

—Չիւն՚քի, էֆէ՛նտիմ, գիմիքը. դէն պու մատատէ հադդընատա եա. նըքընաղատա օյատըտահա, ու Թօրչ չէրկիքէրի մինանքնատա պաղը խա. յինկէր ու պատատըլար պինդուն. տատղահա իտ՚քհոմի օրնուչտմ՚տուր։

—Իսքհամի օյմո՛չ մնատահտատր, տէտի Բէրժան եմնէքտէ սէտատ կէ՛։

—Էվվէթ, մինանու պարօն, իսքհամի օյմուշտմ, յաքին ընճա իսէրմ՚պիր–աղ հատաշ սէօյլէյի. նիզ՝ Չիւնքի, հադդընատա չիւպհէ իմմէքտէ օյանուղտմ՚ չատա պիզէ եադդն ատը, ու յադդըտատըրմէքը իչինէ պիլիր։

—Պուրատատ իտայինկէր ու գատատտըլա՛ր մը վար ատը, տէհու Թէքըտտըղտը Բէրժան, գատահմ մնագ. սէտ ու մինգիպտ՚թատը նէ՛ չիկր, ու սէօյլէսինկին սէօղնէն ըհատտ միսմ. քինիզ Հատրեթատ իտապհընը կէօս. թէրէպիլմ՚քմինիս։

—Կէօսթէրէպիլիրիմ։

—Հատրեթ կէնտմէր։

—Էվվէտա, մինատու պարօն, էմր իտինիզ ադր, շատ սբրատտա քիմսէ պօպուլմարատան տիշտադը չէդմնատըն։

—Թէք տէհատ իսեյլմ՛։

Բէրժան պիր իշտրեթի Թէմատ, տէրհնադ Թօրչ չէրկիքէրինատէն պի. րինտ պարօնտան ճանըքնատ հատ չատար։ Պու չատա, պադդնտան էդ՚քհանըն. տատ, պիր՛ նէ՛մի էմնատ՚ թֆատէ թէպիլինէ մէտնատ ադատադտանտան, Հիւք, մէրդտմնա տամիրճէ պիր Հէյ. կէթթի չէօյլէ սէօյլէտի։

—Եհմնո պիրճհատմի կէչհատերին ընտմնադղադտատը դուրանտան, ու հէր քիմ քի պօպուլմարատան ֆիրսէթ թէտատատ իդդը Լ՚ճ, նէօպէմճիդը պիրտ տատըղ ուտ՚հնդատէ միւսատատի իմմինէր։ Ճաճատ կնտմինդ, ֆատահմ պահիչ օյատ դանտադ իտապհա. թատ տայիր պիհճատէ հիչ պիր սէօղ

ասելիքն ունի։ Ինչպես իմանալով քիմիքին լաճի խոչ, եալընդ ան-ւէր պիտի, ոչ չգա քիմնէ պատ-ասան խոսպերտար օգնութիւնը սըր։

Ամենը, պոլիցիան գործընկատ պաշտօնը էլիպ, ոտքերը էնիչ էին իմա-ամի իմանչ նայել՝ օտասան մուֆտասպամի կողմն։

—Մոմլատպոնան խոտա իմանիս-ամ, ասավ Դօզբախ օձատ խո-խատպեն, կանչն ասելիքներն հէր նե խոչ, ասելիք։

—Ասելիքիկ հազրըմ։

—Պէտան իմանիկն խոսկինէր դո՞չ քնչի տիրէր։

—Ի՞նչ քնչի տիրէր։

—Պէօմիչը պատահըմ։

Դօզբախ կէնդպէրնին եմրոզիա չէվիրիպ, ոխժանան իչ ճուճիչի գօլայճատպոզ, վէ ճնդիչ պատճ-ռըը պոռնան կրնալ էր ասել։

—Աճայիզ, Տակօպէր իչէ Պատ-ման մ'Օ՛ը մնա տուրար, ասէ պա-ռօն նամայ ասատ իչէ, պէկ խոչ, չեր-քեմիմիզ մուճէատէնդ տա-խալ գրնուշ օրան վէ պէնիմ իչնին ալ-նան յոգ ու ֆիքրատէմ, վէ տիկերն պատվիչմ ու չէճատմ նուճունեչէրդ պատ նշանան պատ իչին չախատատ քէօր քէօռնատ էմնիչ յէմ իմանքատ խ-տիմ, հալ պատ քի պատ խուզուտ-տատ նատրմուգատ օգնատքընատ է-մի՞նմխին։

—Ենտնո տիզին իչէ լագրըտ-տիկերն նատրէ էմին խոչմ, պատ քէօ-չէտիչիմ տտխի էօչէ էմինիմ։

—Ենտգէտիզ պատ իչի չախա-լար բօխտ նատրըմընէն ատտմիտրը օ-գնատը սրըտտ։

—Խայր, ատէտա ճէչատպ վիրտի Դօզբախ պաշքնը տալատատտգ։

—Նա քի՞մին ատտմիտրը սըր-լար։

—Թէ հի նէրտոչ ատտմնգտտա օ-գնատմուշ, վէ պիրիմէպատխ ֆ էլիմիդէ ախչէն գրգվուշ իր տա-նէօնատէտ նիհանէչի պատվնգըզտա եագլաշագըմդուշ չախաբն, նատն, Բքնէ տը Բիէօնէտն ատտմիտրը սըր-լար։

Վէրժան պիր թիհայիւր հարե-քէմի կէօմէրիպ։

—Ա՛հ, պատ բէչ կէնդէչ պիր չէյ օրանգդ տըր, վէ հիրը ինքատմրն տօգրատ չըգար խոչ, իգպալին եա-վէչ չըգտանգդ տըր, ասէտ։

—Տիմէ չ՛տիր քի, չիմնիսէն քէնդտմի պէնիմն տատ խոչպիսի-րիմ։

—Ծագրմ պատա վատ իրմիչ օչ տատզտն խոպտմտրը հէօմէրմէ-լիկին լազըմ սրը։

—Իչիմէ, միտնիս պատօն, խո-պտմէլար չտնդար սրը։

Դօզբախ, պիր տչ էմիէ հիպին հօչ իտզերինատ Տակօպէրե իճատ-ատէֆ իրմտիկնին, վէ չտ սրըտատ ճնտճէնին լէհճէնատ հատտլէ հէ-չէն էնտիչէյի, վէ միտտիկի չտրըզգ վէ ինքիմտատէն պատիտ ճէվտպտա-րը, վէ ախըտրէչ նատպէտխտ օրտո-պրնը տնտխիտատտէն նատչ իրմտիկի հիպտ, միզգտատ ճնտճէնին, Օրճէլ տխտ Տիտտպըտատ պտրօ միտտիկի հինճատ, տնտչքի Բրնէ տը Բիէօնէտ հէր հիտնատ իրտատ խպտրի տչէ յհէն-տէ հիտնատ իրճտ քտիկէ միտնը օ-գատն տխժտնտնքն տրգ տտտտչը օրտտ-գտնտտ իպտի իչէյէտ չ՝ Դօզբախ խտիմը քէտտքնտտտ,

—Հէտ քէնտէ խրտտէրիհնն չնա-տտֆճտ իճրտ իրմտիչ օրտտգտտճկտ պտնի օտտգտ իչին պիտչիւր տէպէ-ւէրիտ վտր տրը, տէճտտ պէհտտն իրճտիտ։

Դօզբախ յագբտատրքնտտ տէվտմ իրմտիքճէ, պտրօն փիւբինճէդ՝տէր-գտտտտն իֆտատտրքնտտ գտտնի օրտտգ,

քէնաի քէնաինէ տախ ,

—Էվէթ , էվէթ , ախվէքտէ ֆման , պու իշ մէ յտանծա կէօրիւ-լիւօր : Պու տաէմ ըէր , Բընէ տը Բիէօճէ մէնտաղ տըրըտը : Բընէ պաճնըտը վատբմատըմա պաղտուա-լարըն էտտըրմատ վադքի օլմա՛շ տուը , վէ պուճիտըրըն Թօշը չէրիք-լէրի սիւքինէ դոյմա ծըտնուտ , իշ-պու մահէլտակ պու լուճնմախտըր , հէր հատաէ պանա դարշը կիչլի պիր բըան վէ պիր ֆէատա մէվճուտա օ-տուդունու կէօսթէրիր : Տիւշմէնիմ քէնաի տաախքընու մինճմանդը պու-լունմադտա իտի , հալ պու քի չոճ լընաճադ օլան ատախ , պէնիմ ատա-խըմ տըր :

Թօդ բիդը պիճ հէնկատմէճ ախը-դախլէ գուլադ վիճիվը օլտուդուն ատան , եատաշ սէտտա իլէ խէրէ-ֆիւդ խարկէն պաղճատէբ յոռ-դէթէրտէն պիր չէլմէ պիրէ դալդ խմմէտա , վէ ատըտա Բէրժանա խի-խատպէն ,

—Պա՛ հաթաէ էֆէնտիմ , էմրիւ-նէդ նէ՞ տիր , տէհու Նիտայ խմտի

—Ճա՛ իլգի քիշի ալ՛ընիւտէն ույ-րըտըմ , դօլտուրը պուդճաղըտըն՝ հէ իչի մուհաֆազա ալըճընա գ ծոռդա-րատէ , պիրճախիւկրիսի չընգըտը խ-աճախմէկլինէ ատա Միւտաաէ խ-տիւմէնին . պէն քէնախկընին ալը-ալը խախխնիտագ իտէճկիմ՝ ատ-ճու ճէվապ վիրտի Էիւ-ք :

—Պուտան դ օլայ չէյ Նօգ տատ-ֆադի պէն պուբատա էմը վիրե-մէմ՝ չիճքի պու Պէկիրտէը պէնի թանըմատըգ բարճնատան , պունա խ-թաատի խմմէ-ք խոխէմէհէճէ-ք սիր-լէր :

Պատէհու Բէրժան , պիր ապ էվ-վէլ գիբըի ատպոտի իտէն , մի դալատանալը Նիհանընուտա պիր տէրէճէ Նուճ գու-Նատ լընան չախ-ը թէ-ըտտը Նանընտա ճէկպ խմտի , վէ մէրգուժա խիչմատագ իտէրէ-ք ,

—Պա՛ կէօքատևկէն էֆէնտի , ատէտի Գօգըլիգօճու կէօտմէրէ-ք , պէնիմ մու քատապըմը պիկը , վէ ատնագ թէկպիդ իտէճէ-ք տիր , խմ-տի , պէնիմ էմրէրիմէ խիտատի խ-տինօր կիտպ վիրէճէկի էմրիտէ խ-թատի խիմէլմէճ :

Պու չոփպատան տանըտ Գօգը-լիգօ խիչ Նոիկը Թօշ չէրճէքի , դա-պատանալըն տիւրիւկրիս տատըճա-տա պիր մէչատէմ գոյտ տատըտտ , վէ մուտախտատըն Քէրժան , պիրտիտ ալմը քիշիտէն վէ տիկէրճիկօշ քի-շիտէն մուբէմմիճէտ օլպատ իչի ֆըրդ տանըն Պուհմտ տ՛Օգ խէ Տահօ-պէրէ տօդրա իտէդճէ տիկինի կէօր-տա ադիօդքիկտ , Նօպրատ տիմճծ-Նրն թաշա ֆլնտա կիտէնդ տիքճէն տրգատընատան կիմմէ քատչ խ-տի :

Պու տատըգ Պուհմտ տ՛Օգ , քէն-տի մէչղուտիճէքմինէ տատմըշ օրա-պ , վէ էմրատֆնտա վատդատա կէչէն հագէտնա տատ Նինգ տի խմմէճէ-բէ-ք , Նիգտամը պիր Թանդատա վէ ֆէվգէտատէ պիր դատմէմմէ չէ-քիճինի Նօգտրը դ տատրըգտ , ճէտխմ պիր մատէն տէէմի խտդրի-նէ վատատդտա օրատտդտատան , վէ Նատըգ քի տէտի-ք , Տիշ պիր չէ-յտէն խտապէրն տրտ լտնտանատըդնատան , պիր-տէնդապէրն էյիրտէ քի գ տրգըն չէքի-ճէ ճէպտէչէ տրմատգ դ տրդքշտրգ-լորքնը , վէ տէ-քիդ գատատր դտմ-մէճէմի բնագըլտրըն պէչինի վէ տուգ-լէրինի գ տատրատգտնդ , քէնտախինի գտմմէճմի վէ հատէ-քէմտէն տէն իմտտճ-էրինի , վէ ճտնդտգ պիրը քիՃՏէ տրտիկտ չիտգտէճէ Նէրե չ՛ըրտըգ-դտրքնը կէօրտճկիտտտ , նէ տէրէճէ Տիտտէճ վէ իմէտճճիտգ

հետ խլեմիշ ցմկաբը թողնիցե հա-
ճելի ատյիլ ակը :

Պու առնչութենե ոմիմանն անաքցին
մնպլուտ օրատուհատան , պատճառ-
նեատ բազմենիլեր իչնին ալընմըշ օ-
րան պուզալար մնսիլու պատճառ
ֆիզան ու ֆելսատլեր չըգտմսատ ,
մե եռետօտ առհտ ուզրուտատ պի-
չմնիզ ատրեթատ էօնթրմէկե պաշ-
լատը : Ա՛ր գտմ , նրք թե հայ յրրի
կէչտրտան ոռնտտ , եվնետան մռ-
գազէմեթ իթմէք իւզրե , պիւթիւն
դուվեթիին պուզուեզ վիրէնք ,
նպատմիլեր բէնչէմնտէն դուրմուշ ,
մեզ խթէռկետ ատ , մռվաֆֆագ
օլռմնտը : Եչօյն չի պիզ թռազամ
մռ ատի իւրէր մե մէչնտէնը ճնճե
գտէրչտար հետ թռզուֆքընը ինգմզ
իթմիշ օրատ պուրքնտան չ գպվիթ
մե ատրմռնքնտան պիզապութիւն
մռհրուտ գ ուլմշ կտռ : Պռնռվրտ
պէրտապեր , հապտռ գտմինդե չմե
թռապտռթքն ատ մէմկ ռ զքան գ ուլ-
մնթ , գտմէն օշ մէրթէպէչե կտռ
քի , ռազգըլմըշընդռ , պիր գռզ
քռզմնտգ ինչգռէտռ , մե քէնռտռ
նւե պիրութքռե գ քէնռտ մնճռռմնճ
ռզրթրմշ գռզուչռն ուլմզ քիչի
տռքռ ինչքռէգռ , ֆռզտռմ չռռ
հռշ չօգ վռզլթմ իթմիգռռտ իթմէ-
նէրէք , Պռչիմն ռ՛Օր ուզրթռտ նէ-
քե տուչգտ , մե չըգռրմռզ իւզրէ
օրատ գռ գռզռզ ատ հիռռտէմ նեռռզ-
պրքնը , պօգռզքնռռն չըգռրռմնռռ :

Օշ դէմնն չմէրգռմնռն նէկզրռ
գէզռրզքէ գռռնքնրն մե պօգռզքնրն
տռմնռրզռրը ռէրէճնռռտէն դիճռռ-
ռտ գ ռզռզռզքռ ռկէօզէրմշ գռռն իւրէ
մե իւչմնռ-գռզռ , մե գկտ գռշ ռզռ-
նե յէ գ ռզռզռ , իւզէրմնէ պիրնիռռ-
գռ՛ւ իռռռէմէ իթմիմ յրրե , մէզռ ռ-
մնռն ռտհրէմէ նօգճռ օլռճքռզ գռռնք
օրռնռռտ :

Գօզ ըմկռ օ , իշգռտ ռէհշէմզռռմշ

ռկէռռճէրէմի կէօրռէ քռռէ օրռռտ-
գռռնռռճ ,

— Հռյրռէ , չռ՛բռզգ չռ՛ֆքռզգ ,
ռէռռմ , ռեռռզռռ գ ռզռզէրքզ , նօգռռռ
հռրնէնքզ ևռռռնքե ռրբր , հռչ ռռ :

Պռռռէհռռ , ռմիմռռքզ վէբզգռռմնքզ
գռռզմ իթմիմէկե մէմռռր գքմնքէֆքռռ-
ռռռ իռմիռռգքե ,

— Միզե ռէգզքէնօբռռմ , ևրմկմիթ-
էբր , գռռ ռռէմ էօրմէքմ ռէ՛ռմկ
ռռնբր , չիռ՛բի քէնռռհռրնրն ռքէռռճր
հռզ իթմիշռռ լռզրմ ռռզրզ , ռքէռռռ
իւռռքե իթմռռ :

Պռ՛ էռճ իռգէբրռնէ , վէբզգռռմնռ
ռռմքզ քինի , գռբր իռռռքզ կրռճճրռ քէ
Պռքճռռ ւ՛Օբռռ ռռէռռռռ գ գռզռբրբզգ
ռռռ բռռռռ բռզբ : Պռռ չռռհռռ , մէբրմէռռէն
մե էռճռռ , բռռճռռռռ մռռռռռռռ գռբր
գ ռռքռռ մրռռհռռ ռռռռ օրռռ գ ֆռռ-
գռքե գռռմրմէկ մե ռէբռռռռռռռռռ
ռռռ չռքռռռ օրռռ գռռ իռռգռռռռռ ,
ռռռռռռռռ գռռռռռռռ մե ռէբռռռռռռ
ռռռռռռռռռ

չիմաի հէր չէյ սըրտանդ կիրտիչ Քիմ՛ քի քէնաի պօրճարըննը թէէ- տիկէ իտէր խե՛ զէնկինդէչիր, տէ- եռա իրավէ իմաի Դօգըլիդօ, ֆէնա պիր թարզան իմէպեսիւմ իտէ- րէ՛ք, պէն տաիի պա՛ռ Ռոսէմ տէն պիր գըլըճ տարպը ալոզ իմ- միշիմ, լաքին չիմաի ֆռէնգիսթըլա պիրլիքտէ եօտէեօրաւմ՛։

Պուլմա՛ն տ՛Օրան էմիրաֆընտա պա՛ռ հալէը վոդա պուլտուզ ուք- քտատա, Տաիօպէրե տօզրան կիմ- տի քէլէրինի կէօրտիւկիւմիւղիւ չ քիչի տաիի՝ հիւճէյլի ռէյտէսի վէ իմէվղըք իմիմէքլէ, գօյալ պիր խըա- մէմի իֆտա իմիմէքտէ իտիլդի։

Պիչարէ ճիւճէկ քէնաի գուվվէթ- տիպիկինի, վէ վադը օյաճագ մու- գավէվէիմնաէն հիչ չպիտ ֆայտէ հասըլ օյտաուեռաճագդընը պիտտիկինտաէն, քէնտիսինի պիր իտագըմ վահ- չի էլէրե իմէպիմ իմիմէ՛։ Համիտա պիր սէս վէ պիր իմէշէքլի լաղըր- ուբուբ պիրէ տաղընտաո չըգարմա- եբող՝ քէնտիսինի իմուիմուշ օյտա- ըարտա հիչ պիր չէյ պիրէ օյրմտաբ։ Հալընըզ քէնաի քէնտինէ չու լաֆը- լտուբ եբտա իմիմի։

—Ա՛ճտպտա պուռնուն մընէ՛տաբ նէ՛ տիր, պիր չէ՛յտէն խտապիլէրի՛ վի վար տուր, ռաճտպա չիւպհէ՛ վի խտի- եօյտար։ Տա՛կօպէրը, պիչա՛րէ տր- պատաշ, զաննը խտէրիմ՛ քի չիմաի մու խտիտարիպը պիրէ՛ կէչինտաէ պու- յտուեռօրտուն։ ։ ։ Նա՛տըլ օ, վար տպտաճընտան գաչըլմըզտաբմ՛ տէլը- քէն, քէնտինի զուրպտան տպղընտա՛ վի տիտըն։ Ելմաի չու տ՛իլէգ իմէղ- քէրէլէրինի ռալտըն տաէ՛ֆ՛ինէ՛ վի։ Իմ՛ տի, էկէր գուտուրէլմին վիր վաէ, չէզտար տյտպտիլմ՛ քէնտինի չու պէ- յտատան, կէրչի չու թէչէպպիւտինտաէ քէտպի մուռվաֆֆագըյէթ իմիմէք- լիկինի իմէպէնաի խտէը խտէմտաէ, թէնտին իչին պիր ըիտոլ պիրէ պիր- մէմ, պիրա գամէն ն թէն աֆնին տէչիլ տիր։

21

ԻՄԹԻՆԹԱԳԱԹ

Օպուեռանըարըմընզտա պիզ ու պէ- եռան իլլէմիշ օյտաուզտաճուզ ռալէա- տէնէ տէհչէմի՛ մէնդնըբէլէրին, պիօտրուպիմթրտա ֆէնկիչէտաճ պիր հէնէճան վէ իմէքտիր հաւտալէ կէ- թի ամէ՛ֆ՛ի՛ վէ ուամաճտան մէրտան գընը իտտրնի՛ք իլլէմէմէի միւմքին տէչիլ խտի՛։

Քիմնէ՛, վադը օյան հալէտիրը ռանպատամտաեռ իտտի՛։ Համիտա Գօ- գըլիգ ծտոն վէռամտամընը քէն- տինէկինէ թէպպիի օյտանան պտրօռնուն էկոմիսիրինի իճրտա խտէնկէր պիրէ՛, մէզքիւր էմրէրինռէէպինի ռնտա- եռտաճագդաա խտիլէր։ Պու պտպտճ թօրշ չէրիքլէրի պիրէ՛ պիրլէրինի քի- թէճտաղ իլլէմէ քտտ խտիլէր, լաքին քիմտէ ճէվտպ իմէտ խտէմէմէ քտճ ի- տու Քեռտճքէտի տաճտի էլլէրինտե՛ք իչի պրտպ ուբզտյտրընտաո՛, չէ՛ քինճէ՛ յրին վէ մուքինտանդրն ռէպէլրի իչի- տիրմէպ օյտաու։ Ֆտագտմ պու ռէպէլր ռէէրինէ պիր ֆքըշըլմ՛ք հասըլ օյտ պ, պու ֆքըշըլմ՛ք կիմտի՛ք ճէվտպ ուրմտճպ- տաո խտի։

—Պէօյլէ պիր չատմտճա իչինճէ, ռէ՛ո իչքիտտիրմէ՛ քրիք իշքիտտիրտէն տէ՛չիլ տիր, տէ՛ճտի Քէրժան քէն- տի՛ քէնտինէ, իտտի՛ռ ուրքիլմ խտիլ- մէ՛մինի էմ՛ր խտռ՛չիմ՛, ֆտագտմ պիլ- մէմ՛ քի, պու էմրիմ՛ տինդէնդիլէ- ճէ՛ք մի տիր։

Պինաէն ալէյհ , անլինաէ , պիր իչարէթի իթմաի , վէ պու իչարէթի , ըէյիսի ճիւմհուրսան պէհանը հալ իտէճէկլինէ պիր ալէամէթի սիմէք օլսուդուհան , էվվէլա , մերգուման էն զիհաուէ եադըն պուլունանլար սիւքիւթի իթմալըէր : Սօնրա սբրա իլէ տիկէրլըէր տաիի սիւքիւթի իթմալիքլէրինաէն , չամաթա եավաշ եավաշ զայիլ օլսա , վէ եալընըզ ատա սբրա վէ պէյլի պէյլիսիդ սուրէթաէ սէալէր իչտիրմէքտաէ խոի :

Պու հալաէ պաբօն ֆէվզէլաաէ դուրսուլմանարադ , քէնաի քէնաինէ ,

—Նա՛սըլ իւզէրլէրինէ հիւքմ ի-տիւօլսամ , աէաի , ֆիլ վագը գրալ գաատար նուֆուդ վէ թէէսսիրիմ վար սբը :

Պաաէհու զաթէն գապա վէ եիւքսէք օյան սէսի , պիր ազտա պօսրսուդարըն աքս իթմէսինաէն տահա պիւեաաէ գապա վէ եիւքսէք չըգոբդը հալաէ , չու լաֆզլարը իլաա իթմաի .

—Է՛յ Թօրշ չէրիքլէրի , սիզ պիլիրսինիդ քի , կէրէք սիզին մէնֆաաաթընըդ վէ կէրէք բէյհսինիզին մէնֆաաաթ , պիր Թագըմ խայրն վէ զաատաորլարըն թէհլի եէրտէ սէմր իթմէկի իւմիա իլէտիքլէրի գաբանըդ եէրլէրի տայիմա թէհսորբի խաէրէք , խայրնիք վէ զաատաորլարընըդ մինճքինիդ , վէ եախօա հիչ սէյիլ խէ , պիհուտաէ դըլմադ սբը : Շու էմնատաէ իչինիդաէն իքիսի իթմիհամ Թահթքնաա սբրլար : Ֆագաթ պիլմէմ քի , պուն-լար գաապահաթը մը սբրլար : Վագաա գաապահաթը օյատդըրընըդ զանն , վէ օլ պագատէ վէմէսէ տահի խտէր խէմսէ , օլ խուսուսաա հէնուդ Թահգըդաթը գաթիեէմ եօգ տուր : Պինապէրին պու իքի ատէմէրի խաիինթագ վէ մուհաքէմէ խաէճէյիմ : Էկէրչի հագգարընաա խնաա խիչէն գապահամի Թաատիդ օլունուր խէ , եէմին խաէրէք սէօյլէրիմ քի , տատէթ լաեըգըլլա վէ սիւրաթէ իճրա օլունաճագ սբը : Է՛յ Թօրշ չէրիքլէրի , պուլունատուդումուդ սատթ , ազիմ պիր սատթ սբը , վէ գապտաչարընըդըն իքիսինին էօմրիս , տաէթա պիր իր իլէ պաղլը օլուգ , պէյքի գօգմագ իւզրէ տիր : Խոի , սուս վէ սաքին սուրսունուդ , վէ իճրա օլունմագ իւզրէ պուլունան չու պիւյիւք ամէլի սէպէբինիդ իլէ տապա իհալ իթմէյինիդ , վէ բէյհսինիդէ , հագգագաթը հալի վէ եա քիդպի ֆէրդ ու թէմեիդ իթմէք իւզրէ , միւհիմաճ օյատդա ֆիքիրճէ սէրպէսթէէթի իթմա իլէյինիդ : Վիրիլէճէք օյան հիւքմ , եաըընըդ պէնիմ նամըմա օլմաեըգ , իլլա ճիւմլէնիդին նամընա սբը :

Լիւքիւն չու սօն լագըրտըլարը ֆէվզէլաաէ թահսին իլէ պագըչանըգ , պատէհու էյլէ պիր սիւքիւթ գայիմ օլսուդ քի , էկէրչի քէմէրաէն պիր տամա սու սիւչմուչ օյատ խոի , իչխիլէճէք խոի :

Դօգըլիգօ , ֆէրժանա եագլաչադ , եավաշ սէատ իլէ ,

—Էֆէնամ , աէաի , պու իքի սէրպէսթէրըէն էվվէլա գանընըզը նը խոիինթագ իթմէք իսթէրսինիդ :

—Էվվէլա էն ադըզըբնատան , եանի Տակօպէրը թէամիեէ օլունան չու քիւչիւք գանդուրատան խոիինթագա պաչչամագ իսթէրիմ , տէեու ճէվապ վիրտի Լիւք , չինքի պուտունուրա պիր ազ ուդրաչմանըն իհթիմալի վար սբը , ֆագաթ տիկէրինէ վիւպահատատա զալէպէ իթմէք քիւք քէք գօլայ սբը :

Դօգըլիգօ , Տակօպէրին էմրի մուտ-

հաֆազասքնա մէմուր օլան լուչ չահսքն եանընա եագլաշաը, վէ պիր ազ սօնրա ճիւճէ, ատէթա վ'ահչիճէ սիւրիւքլէնէրէ, պարօնուն նէզանինէ կէօթիւրիւլսիւ։

Տակօպէր, չու թէհլիքէտէն, զաեէթի միւէսսիր էլճազ ու ալթալ իլէ եագաեը զուրթարմագան պաշգա չարէ պուլունմայաքզնա խաքեահ օլմուչ օլաուզունատն, Հիւքիւն զարշըսընա կէլիր կէմէզ, հէմմէն տիզ չէօքսիւ, վէ տէօրթ քէօչէլի սիմսարընը տահի զաեէթ միւքէտաէր վէ մէկտուս պիր թարզատա թէպոլ իլլէսի։ Զատէհու ոօլմուչ օլան եանագլարընատն իրի տանէլի կէօզ եաշլարը ագաքրըզ, հընչգըմալարընատն պօզուլմուչ օլան պիր սէտա իլէ տէ,

—Ալա՛հ աշգընա օլսուն, պէնիմ միւրիւվվէթու, համիւէթու վէ չէվքէթու էֆէնտիմ, տէհի. սիզին տատէթի հիւքմիւնիզատէն պաշգա իւմիսի պուլունմահան պէնիմ կիպի պիտուչ պիր սէֆիլ քիմսէ օլտուզում նատըր տահիհ իսէ, պու տէօկտէհիկիմ տահի էօյլէ տահիհ պիր։

—Թօղչ չէրիքէրի սիլքինէ տահիլ օլմազատն էվվել, նէ՞ տանաթատա պուլունաուէօրտուն, տէեու սիւվալ իթտի Թէրժան։

—Սիզէ եէմին իտէրիմ, պէնիմ չէվքէթու էֆէնտիմ քի, զաեէթի նամուսու պիր տուրքէտտէ իքըսըզլըգ իտէր իտիմ։

—Նէ՞ իչին օլ տանաթը իթը քթտին։

—Զիւնքի օ տուրքէթէ կէչինմէքտատն տճիլ պուլունմազատա իտիմ։

—Գա՞նըը տէպէպ տէնի գալպազատն օլմագըզդա թահրիք իթտի։

—Էմրի թէպեիւչիւմիւ զիւտատէ տահուլէթէ թէտարիք իթտէք արզուսու, վէ պիր տէ իսիմէր գալպ օլտուն, իսիթէր տօղրու, ալթտան մէսքիւքատտի հագգընատա հիտա կյլէտիմ ֆէվգէլատէ մուհատպէթ։

—Հիտաեատըը օլմուչ օլաուզուն շիրքէչինի ֆատարիգատը, իգտամէթկտատնըն պօտրուչիտը իչինտէ պուլունաուզունու նէ՞քէտէն խապը ատըն։

տատ քէնտիմի թէլէֆ իտէճէյիմ։

Տակօպէր էօյէճէյինի պիլսէ, լագըրտըրընատ տէվամ իտէճէք իտի իտէ տէ, Քերժան, զաթէն մէզքիւր ահ ու էնինէրատէն չօգլուգ միւթէէսսիր օլմատըզը հալատէ, պաղթէկթէն վէ ախիտէքլի ոէօպէր իլէ, մերգուտնն ֆէրեատալարընը գաթթի իթմէքլիկի միւնասիպ կէօրտիւ։

—Նէտէն տօլատը իթթիհատ թահրիքնատա պուլունաուզունու պիլմէտիկինի պէեան իտիճէօրտուն, տէյի՛լ մի։

—Ֆիլվագը, պիլմէմ, էֆէնտիմ, վէ քէնտիմին պիտուչ վէ իֆթիրա կէօրմիւչ պիր սէֆիլ քիմսէ օլտուզում նատըր ահիհ իսէ, պու սէօյլէտիկիմ տահի էօյլէ ահիհ պիր։

—Թօղչ չէրիքէրի սիլքինէ տահիլ օլմազատն էվվել, նէ՞ տանաթատա պուլունաուէօրտուն, տէեու սիւվալ իթտի Թէրժան։

—Սիզէ եէմին իտէրիմ, պէնիմ չէվքէթու էֆէնտիմ քի, զաեէթի նամուսու պիր տուրքէտտէ իքըսըզլըգ իտէր իտիմ։

—Նէ՞ իչին օլ տանաթը իթը քթտին։

—Զիւնքի օ տուրքէթէ կէչինմէքտատն տճիլ պուլունմազատա իտիմ։

—Գա՞նըը տէպէպ տէնի գալպազատն օլմագըզդա թահրիք իթտի։

—Էմրի թէպեիւչիւմիւ զիւտատէ տահուլէթէ թէտարիք իթտէք արզուսու, վէ պիր տէ իսիմէր գալպ օլտուն, իսիթէր տօղրու, ալթտան մէսքիւքատտի հագգընատա հիտա կյլէտիմ ֆէվգէլատէ մուհատպէթ։

—Հիտաեատըը օլմուչ օլաուզուն շիրքէչինի ֆատարիգատը, իգտամէթկտատնըն պօտրուչիտը իչինտէ պուլունաուզունու նէ՞քէտէն խապը ատըն։

Տակօպէը, լսելէ ետքը կսեւլուհետ, վէ պատեհ քէլաւնաղաղ պիլլէ,

—Շէվքէթլու էֆէնիմ, տէսի, հապըգաւիը հալ չու տուր քի, սիզ պու միլքէ սահիպ օլմազտան չօդ վաղըթ էվվէլ, պիդ պու պօլուսմայարը պիլիր խալք։

Քէրժան պու սօն ճիւմլէեն վերեաստէ գուլադ վիրսի, վէ սօնրա խոթինթապընա տէվամ պիլլէ,

—Ծագաթ լշպու պօտրուսմայարը նա՞սըլ օլուպ տա պիլիեօրսունուզ, տէսի։

—Էֆէնիմ, պու պիր հիքմաեէ մի։ Անճագ պու հիքմաեէյի նագլ իթմէք լազը՞մ մը սըր։

—Շիւպհէսիզ, չու գաւսար քի բէք ուզուն սիւրմէյին։

—Իչիմէ վուգուսթայար չունըար տըր։

Տակօպէը, զաթէն մանիւմիւսիւզ օյան վուգուսթայարըն պիւյիւք գըսմընը պիր թարզը միւէսսիստէ նագլ իթմէկէ պաչլատը։

Պարօն, տիդգաթլէ ճիւճէյի աինէմէքտէ, վէ մէրգում հէր գանզը չէյի կիպլէմէյի միւնասիպ կէօրիւեօր իսի խսէ, անը անլամագտա, վէ չու հիքմաեէյէն, պօտրուսմայարտա պուննան ագաէմ թէսսաուֆ լյլէմիշ օլուուզու վէ մանէսապընը անլաեամագտայը զարիպ վուգուսթայարը տէրիսաթըը իյլէմէքտէ, վէ հիսս իյլէսիկի տէհշէթին մանէսապընը անլամագտա իսի։ Հաթթա պու իքի հայուտալար իլէ Մ. սը Բիէօ միսանէսինտե նասըլ օլուպ տա միսնասէպաթի հասը օլմուշ օլսուզունա չիմոիեե գաւսար ագը իրսիրէմէմիշ իլքէն, պու քէրբէ պունա տաիսի ագը իրսիրմէքտէ իսի։

Նիհաեէթ, Տակօպէը սիւքիւթ իթսիկինտե, Քէրժան,

—Պիթաի՞ մի, տէեուս սիւալ իթսի։

—Էվվէթ, էֆէնիմ։

—Պիլսիրէճէք պաշդա պիր չէյինիզ դա՞լմասը մը։

—Խա՛յր, էֆէնիմ,

—Էմի՞նսիսին։

—Էմինիմ զանն իսիեօրսուս։

—Պու զանընըն եանլըշտըր, տէսի Լիւք, Տակօպէլին քէլաճընը գաթթ իսէրէք, չինքի սիզին խաբարձըրդան պուլունմուշ, գայրըմըշ վէ գուրթարըլմըշ օյան մարքի Բընէ որ Բիէօսէն հէնուզ պահս իթմէտին։

Տակօպէը, պու խսիին թէլէֆիվուզ օլունսուզլունա իշիթսիկինսէ, եիւզիւնիւն ըէնկի ոլսուս, վէ քէնսի քէնսինէ,

—Սի՛ւպհան Ալլահ, տէսի, Քէրժան հէր շէյի պիլիեօր, վէ պիլմէեօր իսէ տէ, շիւպհէ իսիեօր։ Պու հալսէ պէն մահվ վէ թէլէֆ օլսուս։

Պունունլա պէրապէր, մէրգում ճիւճէ վագարընը պօզմաեասագ, վէ լէհճէսինտե աղիմ պիր թէաճճիւզ ալէամէթի հուսուլէ կէթիրէրէք,

—Մարքի Բընէ որ Բիէօ՞ մի, տէյի թէքրարլասը, աճա՛յիպ, պէնիմ չէվքէթլու էֆէնիմ, պէն պու սահսինի քիմ օլսուզունու ասլա պիլմէեօրսուս։

—Էօյլէ խսէ, սիզ պունըսեա սըրըն էմրինէ վէ անըն հիսսապընա օլարագ կէլմէսինէ՞զ մի, վէ պօտրումայարտա վուգու պուլան հալէաթը քէնսինսինէ խսապէր վիրմէքտէ տէյի՞լմինիզ, տէեուս տէվամ իթսի Լիւք։

—Խա՛յր, էֆէ՛նիմ, ասլա պէօյլէ պիր չէյ եօք տուր, պէնիմ պու-

բաւա կէլլիմ, էմին թէյտիւնիւ-միւ թէաարիւք իմմէք իչին տիր, վէ պաշգա սէպէպլէրիմ պուլուն-մադըղնա տախի եէմին իտէրիմ։

Գօգըլիգօ, էֆէնտիսինին եանըն-տա պուլունտուղունտան, տու-տագլարընը գուլաղնա եագլաշ-մըրաը, վէ եավաշ սէտա լէյ,

—Մի՛սիւ պարօն, տէտի, էկէր միւսաատէ իտէրսէնիզ, չոք սէրպէ-սէրին ճէպլէրինին եօգլաեըմ։

Ֆէրժան, էվվէլի մանէասընը ի-նա իտէր պիր հարէքէթի իճրա իմիտի։

Պունուն իւզէրինէ, Գօգըլիգօ, գանիպուրա եագլաշըպ վէ գէհ-քէ-նէրէք,

—Մա՛սիարա ֆէրիֆ, դա՞չ ճէ-պին վար սըր, տէտի։

—Ի՛քի ճէպիմ վար սըր, ֆա-գաթ իքիսի տէ պօշ տուրսար, տէ-եու քէբէյլէտի Տախօպէր սիթիրէ-հէրէք։

—Պօշ օլուպ օլմատըգլարընը պիր տպատան անլարըզ։

Գօգըլիգօ պու լաֆըլարը սէօյլէ-նէրէք, ղէվալը ճիւճէնին ճէպէ-բինին թէհարիւնէ պաշլատը, վէ պիր թագըմ էհէմմիյէթսիզ էշ-եատան մնատտա, զարիպ չէ՛քիլտէ իքի ճէհտտ անահթաթ չըգարտը, վէ պարօնա թէպիմ իմտի։

—Պունլար նէ՞ անահթարը սըր-լար, տէեու սիւսլ իմտի Լիւք։

—Պէնիմ ֆագիր էվիմին անահ-թարը սըրլար, տէեու ճէվապ վիր-տի գամպուր։

Գօգըլիգօ պու քէլամը գաթիթ ի-տիպ,

—Մի՛սիւ պարօն, տէտի, չոք, խըզմէթինէ տաարզ ըէտուլու պիր աղ էվիլէ թէսաուֆ իմմիշ օլ-տուղում կիպի կէչիտին անահթա-լարը լէյ պու անահթարլարը գաթ-պիգ իմմէք իսթէ՞միյէնիզ։

—Հա՛, հա՛, հա՛, տէտի Ֆէրժան եիւքսէ սէպէ, վէ նէթիճէսի էվ-վէլճէ մալիւմ օլան մէգըիւբ գաթ-պիգի իճրա իլէտիքտէն սօնրա, գալիպա, մի՛սիւ Տախօպէր, նիճէ-թինիզ վէ արզուզուզ, իսթէտիկի-նիզ վագըթտա վէ էվվէլճէ տալա խաապէր վիրմէեըրէք, պէնիմ իգա-մէթկէտահըմա կիրմէք իտի տէյի՛ր-միտ։

—Աման, էֆէնտիմ, տալա, տէ-տի ճիւճէ եիւքսէք սէտա լէյ վէ քէմալի տէհզէթլէ, ըէճա իտէրիմ, պունա տալա ինանմատընըզ, չինքի պիզիմ իգամէթկէտահընըզ պէնիմ իչին մուգատտէս տիր, վէ պէն տա-լա օրտա խէֆիյէն կիրմէկէ իճթի-նար իտէմէմ։

—Հալ պու՛քի պու անահթարլար եալընըզ պէնիմ գաբուլարըմը աչ-մադ իչին իտիալ իտիլմիշ տիրլէր կի-պի զանն օլունուեօրլար։

—Սիզէ եէմին իտէրիմ քի, պէ-նիմ գաբուլարըմը տահի աչարլար։ Պու պիր թէսաուֆ իչի տիր։ Պուն-տան տա գաթիյյաղար, քեաֆֆէյի անահթարլար պիրիպիրլէրինէ պէն-ղէրլէր։

—Պաչգա պիր սէօզիւն եօ՞ք մու-տար։

— Պէնիմ, հագըգաթը հայտէն մնատտա, սիզէ հիչ պիր սէօզիւմ եօք տուր, անը տա սէօյլէտիմ։

Գօգըլիգօ, էֆէնտիսինին հաղը պուլունմատընա նիսպէթլէ, ըի-եէթին իտրիճինտէ օլարագ գահ-դահա իչէ կիրմէկէ պաչլատը։ Ֆէրժան իքի իչ սէֆտա պաչընը գաչըտը, վէ Տախօպէրին իւզէրինէ ախֆ իլէտիկի նազարը սիգդաթ, տաէթտա դահի հիւքմիւ վիրմէք տէրէճէսինտէ միւէսսիր պուլուն-տու։ Պատէհու Գօգըլիգօնու խի-թապէն,

—Պու տաէմի պուրատան էլլի

ատըմ ուզաղա կէօթիւրիւնիւզ, վէ եագընէն էթրաֆընը մուհաւէրէ խափ, կէօզտէն տախի տագիթ իյլէյինիզ։ Անատէն ան֊ընա ըլճիվինի պուրատա կէթիրինիզ քի, իսթինթագընը խէյլի։

Պարօնտուն իւքի էմրի տախի տէրհալ իճրա օլունտու։ Շէօյլէ քի Տակօպէր սիւրիւքլէնէրէք պիր թարաֆա կէօթիւրիւլտիւկիւ հալտէ, Պուրթան տ'Օր տախի սիւրիւքլէնէրէք իլէրի կէթիրիմէկէ չալըշըլմագտա իսի։ Յագմայի չու սօն խըսմէթ միւշքիւլ խափ, պու տա, միժմանը մէրդումտուն մուգավէմէթի վէ մուխալիֆէթի լիմէսինտէն նէշէթի իթմէյիպ, իլլա վիճուտունուն աղըրլըղըյտա ատէթա պիր ատնէմ միսիլու գըմըլտանատմազ պիր հալտէ պուլունմասընտան նէշէթի իթմէքտէ խափ։

Պինտէն ատէյտի, իշպու աղըր վիճուտի գալընըրպ կէօթիւրէպիլմէք իչին, տէմիրտէն չըպուգլար իւզէրինէ վազ խոխիպ, թէճիկէրէ կիպի ուտմուզտա կէօթիւրիւմէկէ իհթիմաճ հասըլ օլտու։ Ալիը քիչի պու իշէ կիւճ հալ իլէ իքթիֆա խոխպ, մուտախխարէն Պուրթան տ'Օր աչաղընտա էնտիրիլմտի, վէ Քէրժանընէն գարշըսընտա տուրտուրուլտաբագ իսթինթագընա պաշլանըլտը։

Պուրթան տ'Օր, մանիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, ագլ ու ֆէթանէթի սահիպի օլմատըղընտան, իսթինթագը թապախթիլլէ ուզուն սիւրմէկէճէք խափ։ Պուննունա պէրաբէր, պուլունտուղու մուխթարանընէն վէխամէթի վէ ճէսամէթինի անլատըղընտան, քէնտի քէնտինէ,

—Էկէր լագըրտը խէյը խէմ, ահմագճա սէօզլէր սէօյլէյիպ, պէլքի, կիղլէնիլմէսի լազըմ կէլէն խուսուսաթը տախի զահիրէ չըղարագաղըմ, միմէքտէ խոխ, իսմի, էկէրչի չու պէլատան սաղ վէ սէլիմ օյտրագ քէնտիմի գուրթարմագըղընէն պիր չարէսի վար իսէ, տախի սիւքիւթ իթմէք տիր։ Իհթիմալտիր քի, էմրի պասիրէթ իւզրէ իթթիխազ օլունան պիր սիւքիւթ պէնի գուրթարըր, վէ Տակօպէր զաթէն ագըլը օլտուղունտան, էլպէթթէ իլքիմիղ իչէն տախի լազըմ օլանը սէօյլէյէճէք տիր։

Ֆիլրի սէքիմ իլէ մանթըգտա մուվափըդ օյան չու գարտար մուճիպինճէ, Պուրթան տ'Օր պիւտպիւթխն սիւքիւթ իւզրէ տուրտու, վէ քէնտիսինի ահմագ պիր ատամ կիպի կէօքթէրիր պիր թավրը մախտուս իթթիխազ կյլէտի, վէ Էիւքիւն սիւալլէրինէ գապա սէօյէր չըգարմագտան պաշդա պիր թարզտա մուգավէյէ իթմէմէի, Խիւլտա, միժմանի պէօնիւք վէ ահմագըղդ հէյէճէնինի օլ մէրթէպէ լաեըգըյտա իճրա իյլէտի քի Քէրժան պիր արաըղդ Գօգըլիգօտա տօղրու տէօնիւպ,

—Անտաճ՞ըմուտսուն, տէմի, չու իրի գաֆանըն իչինտէ պիր ճիւզի ագլ ու ֆիրատէթին էսէրի պիկէ վա՞ր մը սըր։ Պէնճէ հէման ատա հօդ տուր։

—Մի՛սիս պարօն, չու էռնատէ չու տէրպէտէր հէրիֆ սիզէ տէք խոտիւօր, տէեու ճէվապ վիրտի Գօգըլիգօ, չիւնքի սիզի թէճէմմի իտէրիմ քի, պու հէրիֆ լազըրաշըլսընըզը ըէք ալէտ իչիտիպ անլատար, վէ իսթէտիկի վագըթի լուտանընը գըլըճ միսիլու իսթիմալ խէպիլիր։ Միդէ պիր շէյ սէօյէ՞յիմ մի, պէնպու հէրիֆի հէմ գըլըճ իսթիմալինտէ վէ հէմ տախի լուտանընը գուրլանմագտա կէօրմիւշիւմ տիւր, վէ էկէրչի պու կիճէ տիսիպ տուրմագլըղդա ինատ իթմէքտէ խէ, սէպէպի, վիրէճէկի ճէվապլար իլէ քէն֊

տիսինի թէհլիքէեէ իլգա իթմէմէք իչին տիր։ Պու իսէ, քէնտիսինին գապահաթլը օլմասընա ալէնի պիր իսպաթ տըր։

—Գօ՛գըլիգօ, պու սէօյլէտիկին պէնճէ տախի իհթիմալտէն կէօրիւնմէքտէ տիր։

—Էֆէ՛նտիմ, պու սէօյլէտիկիմ հագգընտա ասլա շիւպհէ իթմէյինիզ։

—Էօյլէ իսէ, տէտի Լիւք, տիլսիզլէրին տիլինի. վէ ունութկանլարըն գուվվէյի հաֆըզասընը, վէ ահմագլարըն ֆիքրինի աչմագլըղա մախսուս օլան վասայիթի ազիմէյի իսթիմալէ միւսարաաթ իտէլիմ։

—Էֆէ՛նտիմ, զաթընըզըն պէեան պուեուրտուղունուզ վասայիթիննէտէն իպարէթ օլտուղունու անլաեօրում, վէ էզ ճան ու տիլ պու գարարընըզը թահսին իտէրիմ։ Ֆիլվագը պու խուսուստա խայլի կիւլէճէյիզ։

Պութօն տ՚Օր իսէ պաշընա կէլէճէք ֆէլաքէթի անլաեարագ, սէրթ վէ պուրուշմուշ օլան տէրիսինին ըէնկի սօլտու, վէ թէր իլէ միւլէմմա օլան անլընտա տէրին չուգուրլար աչըլաբղը կիպի, կէօզլէրինի տախի տէհշէթլէ էթրաֆա տիքմէեէ պաշլատը։

Մէրգում ագըպէթքեար իֆատէյի հալ իյլէմէք իւզրէ, տօտագլարընը աչմագտա իքէն, պիր սէս պիլէ չըգարմատը, վէ կէչիճի հէեէճանընը թէսկին իլէ, եէնիտէն էսկի գարարընա վէ սիւքիւթինէ ըիւճու իյլէտի։

22

ՏԻՎԱՐ ՎԷ ՃԷՆՏԷՐԷ

Պատէհու պարօն տը Քէրժան սէսինի պըրագըպ,

—Էյ Թօրշ շէրիքլէրի, տէտի, էթրաֆընտա թօբլանմըշ օլուպ, ազիմ մէրագ իչինտէ պուլունան քէսիր իւլ ատէտ հայտուտլարա, իչինիզտէ, վագթիյլէ տիվարճըլըգ իթմիշ քիմսէլէր պուլունուր մու։

Պու էմր իւզէրինէ գալապալըգտան իքի քիշի չըգըպ թագտիմ օլունտուլար, վէ Լիւք պունլարա խիթապէն,

—Էլլէրինիզէ գազմալար ալընըզ, վէ սիզէ իհալէ իտէճէկիմ խըտմէթէ հազըր պուլունունուզ, տէտի, վէ պատէհու, պանա պիր քէօմիւր բարչասը վիրին, տէեու իլավէ իթտի։

Գօգըլիգօ տէրհալ սէօնմիւշ օլան պիր օճագ եանընա կիթտի, վէ պարօնուն իսթէտիկի քէօմիւր բարչասընը ալըպ կէօթիւրտիւ։ Սապըգ տիվարճը օլան մէրգուման իքի քիշի իսէ, հէր նէվի ալէաթ ու էտէվաթը համիլ օլան պիր մաղազատան իքի գըթա գավի գազմալար ալմըշլար իտի։

Պատէհու Գօգըլիգօ տիվարա եագլաշարագ, մէզքիւր քէօմիւր բարչասը իլէ, ալթը աեագ եիւքսէքլիքտէ վէ իւչ աեագ էնլիլիքտէ պիր տէլիք շէքլի չըզտը։ Մուախխարէն պու իքի քիշիեէ,

—Էյ Թօրշ շէրիքլէրի, չըզաբղըմ խաթթ իւզրէ, տիվարը տէլինիզ, տէեու էմր իյլէտի։

Մէրգուման իքի գալպազանլար, քէնտի գատիմ սանաթլարընը ասլա ունութմուշ օլմաեան ատէմլէր կիպի տէրհալ վէ քէմալի կէրմիեէթլէ իշէ պաշլատըլար։ Պիր ազ սօնրա, տիվար եարը տէլինտիկինտէ, իքի ամէլէտէն պիրիսի, գազմասընըն սաբընա տաեանարագ,

—Էֆէ՛նտիմ, տէտի, գաբո՞ւ մը աչըլաճագ տըր, եօգսա պիր տէլի՞ք մի տէլինէճէք տիր։

—Սատէճէ պիր տէլիք տէլինէ-ճէք տիր, տէեու ճէվապ վիրտի Քէրժան։

—Տէրի՞ն մի օլաճագ տբր։

—Էնլիլիկի տէրէճէսինտէ չու-գուր օլուր իսէ, քիֆաեէթ իտէր։

Օն իքի գատար տահա գազմա վուրուլտուղունտա, մաթլուպ հա-սըլ օլտու, վէ տիվարճըլարտան պիրի,

—Իշթէ, էֆէ՛նտիմ, տէտի. պու պիթտի, պաշդա պիր եաբաճաղը-մըզ գալտը՞ մը։

—Եաբաճագ պաշդա պիր շէյի-միզ, տէեու ճէվապ վիրտի Լիւք, պու մահէլլէ վազընը թէտարիք իթ-միշ օլտուղումուզ սանէմի պուրա-եա գօյմագ տբր։

Գալպազանլար, ըէյիսի էքպէր-լէրինին պէեան իթտիկի սանէմին նէ օլտուղունու ասլա պիլմէտիքլէ-րինտէն, պիրի պիրլէրինէ սիւալ իթմէքտէ իտիլէր։

Քէրժան, պիւթիւն գուվվէթիյլէ Պութօն տ՛Օրու մուհաֆազա իթ-մէքտէ օլան ալթը քիշիեէ տօղրու տէօնիւպ, քէնտիլէրինէ էվվէլա տիժմանը, վէ սօնրա աչըլմըշ օլան տէլիյի կէօսթէրէրէք,

—Իշթէ օրաեա գօնուլաճագ սա-նէմ պու տուր, իմտի արգա՛տաշ-լար, հայտէ իշէ պաշլաեընըզ, վէ պիր ան էվվէլ իքմալը վազիֆէ իյ-լէյինիզ, տէտի։

Իշպու ֆէվգէլատէ մէնզարէտէ հազրը պուլունանլար, պարօնուն պու սէօզլէրինի իշիթտիքլէրինտէ ֆիքրինի անլատըլար, վէ թահսին իթտիլէր, շէօյլէ քի քեաֆֆէսինին աղըզլարընտան մէմնունիյլէթ ֆի-ղանլարը չըգմասըլա, պիր խայլի միւտտէթ քէմէրլէրի էօթտիրտիւ։ Զիւնքի պու վահշի թապիաթլը հէ-րիֆլէր, սէյր ու թէմաշա իյլէեէ-ճէքլէրի տէհշէթլի վէ մէքրուհ մէնզարէտէն տօլաեը պիր մահզու-զիյլէթ հիսս իյլէմէքտէ իտիլէր։

Հէր նէ հալ իսէ, պիրտէն պիրէ օթուզ գատար բազըլար, հէբ պիր-լիքտէ Պութօն տ՛Օրա տօղրու ուզա-թըլմագլա, մէրգում պիր թիւյ կիպի եէրտէն գալտըրըլտը, վէ շէտիտէն, քէնտի վիճուտինտէն էնլի վէ պօյ-լու օլան արալըղըն իչինէ աթըլտը։

Պիչարէնին ազալարը, գանընը ֆըշգըրթմագ տէրէճէսինտէ քէն-տիսինի սըգմագտա օլան պաղլար ալթընտա տիթրէմէքտէ, տիշլէրի կըճըրտամագտա, վէ քէնտիսինի ազիմ պիր տէհշէթ իսթիլա իթմիշ օլուպ, պիր լուղէթ պիլէ թէլէֆ-ֆիւզ իտէմէմէքտէ իտի։

—Իշթէ, արթըգ հէր շէյ թէ-մամ օլտու, տէտի պարօն, շիմտի տէ պու թօբրագլարը վէ թաշլարը եինէ էվվէլքի հալինէ վազ իթմէ-լի։ Իմտի, տօ՛սթլարըմ, տիվարը եէնիտէն ինշա իտինիզ, արալըղը սանէմին իւսթիւնտէն գաբաեընըզ, վէ տէրխաթը իտինիզ քի, թէպ-րիեէյի զիմմէթ իտէմէեէն, վէ եա-խօտ հիչ տէյիլ իսէ, քէնտի գա-պահաթլարընը իգրար իթմէեէն խայինլէր վէ զատտարլար պու սու-րէթլէ միւճազաթ գըլընըրլար։

Տիվարճըլար պիր տագըգա պիլէ ֆէվթ իթմէտիլէր։ Պունլար տիվար արասընտա տիրի տիրի պիր ատէմ էօրմէքլիկի, նատիր իւլ էմսալ իգ-պալլէրտէն ատտ իթտիքլէրինտէն, ֆէվգէլատէ սէվինճ վէ զայրէթլէ իշէ պաշլատըլար։ Շէօյլէ քի պիր գաչ տագըգա զարֆընտա, Պութօն տ՛Օրուն կէօքսիւնէ գատար տիվար միւճէտտէտէն էօրիւլիւպ, պիր ազտան թաշլար, եիւզիւնէ գատար եագլաշտը, վէ պու հալտէ նէֆէս կիւճ իլէ ալընըպ վիրիլմէկէ պաշ-

լանտըղընտա, տիժման, գապա վէ ինսան սէսինտէն խարիճ պիր սէտա իլէ,

—Տո՛ւրունուզ, տո՛ւրունուզ, տէտի, էկէրչի պէնի էօլտիւրմէք լազըմ իսէ, էօլտիւրիւնիւզ, ֆագաթ պու սուրէթլէ էօլտիւրմէյինիզ, չիւնքի պու բէք տէհշէթլի էօլիւմ տիւր, վէ պէնի տիւչարը խէվֆ ու էնտիշէ իյլէմէքտէ տիր։

—Գօգըլիգօնուն հագգը վար իմիշ, տէտի Քէրժան քէնտի քէնտինէ, շու Պուլթօն տ՝Օր, պիր աղ էվվէլ կէօրիւնտիւկիւ մէրթէպէ պէօն տէյիլ իմիշ, վէ իշթէ տիլի, համտ օլսուն, հիւսնի վասայիթ սաեէսինտէ թէքէլլիւմէ պաշլատը։

—Մէ՛րհամէթ իտինիզ, Ալլա՛հ աշգընա օլսուն, մէրհամէթ իտինիզ, տէեու տէվամ իթմէքտէ իտի տիժման եալվարարագ, լութֆէն վէ ինաեէթէն պէնի շուրատան գուրթարընըզ, պու թաշլարը աշաղը էնտիրինիզ, չիւնքի պունլար պէնի պօղուեօրլար, պէնի էզիեօրլար, պէնի էօլտիւրիւեօրլար։

—Սիւալլէրիմէ ճէվապ վիրէճէ՞քմիսին, տէտի Լիւք։

—Էվվէթ, էվվէթ, վիրէճէյիմ, վէ սիզէ եէմին իտէրիմ քի, հէր նէյի քի պիլմէք իսթէրսէնիզ, սէօյլէեէճէյիմ։

—Բէք ալէա, պիր ազտան պու սէօզիւնիւ թաստիգ վէ եա ատէմի թաստիգ իտէրիզ։ Շիմտի պէն սանա, գուվվէյի հաֆըզանը թօրլամագ, վէ հագըգաթը հալի սէօյլէմէկէ հազըրլանմագ իչին, պէշ տագըգա մէօհլէթ վիրիրիմ։ Տիւշիւն վէ ճէվապա հազըր օլ։ Պիլմիշ օլ քի, իլք տէֆա եալան սէօյլէեէճէք օլուր իսէն, հագգընտա լազըմ կէլէն հիւքմիւ գաթի վէրիլէճէք տիր։

Պու քէլիմէլէրի թէլէֆֆիւզտէն սօնրա, Քէրժան, Պուլթօն տ՝Օրու իւշ պուչուգ բուպ տէրէճէսինտէ տիվարա էօրիւլմիւշ պրագտըգտան սօնրա, արգատա վուգու պուլան հալէաթը կէօրմէմէսի իչին, պիւյիւք տիրէքլէրտէն պիրիսինին արտ թարաֆընա կէօթիւրիւլմիւշ օլան Տակօպէրին թարաֆընա տօղրու իլէրուլէտի, վէ քէլամա աղազլէ,

—Պու ատէմի սաղ թարաֆտաքի ճէնտէրէնին եանընա կէօթիւրիւնիւզ, տէյի էմր իյլէտի։

Քէրժանըն էմրի տէրհալ իճրա օլունսուն իչին, գուվվէթլի հայտուտլարտան պիրիսի, ճիւճէյի գուճագլաեբպ, զիքր ու իչար օլունան ճէնտէրէնին եանընա գատար կէօթիւրտիւ։

Իհթիմալ տիր քի, օգուեանլարըմըզ շու սըրատա ճէնտէրէ թապիր իթտիկիմիզ մատտէնին նէ օլտուղունու անլաեամամըշլար տըր։

Ճէնտէրէ թապիր իթտիկիմիզ, զաեէթլէ գուվվէթլի պիր մաքինա օլուպ, թէքէրլէքլէրի վար տըր, վէ չուգուրճա օեուլմուշ պիր տէ չէլիքտէն գալըպը պուլունմագտա տըր։ Պիր նէվի չէքիճ օլան պու մաքինա իլէ պիր մատէն իւզէրինէ շիտտէթլէ վուրուլտուղունտա, մէզքիւր մատէն, վազ օլունան գալըպ իւզրէ սիքքէեէ թահվիլ օլուր։

—Իշ պու ճէնտէրէնին չարխընը չէվիրինիզ, տէտի Լիւք ամիրճէ։

Պիր չօգ քիմսէլէր թէքէրլէքլէրի չէվիրտիքլէրինտէն, պիր գաչ տէֆա չարխ սէսի իշիտիլտի։

—Աճապա պէնի նէ՞ եաբաճագ

տըըլար , տէեու սիւալ իմմէ քտէ իտի Տակօպէը քէնտի քէնտինէ , գանընըն տամարլարըննտա տօնմագ-տա օյտուղունոչ , հիտա իտիպ , զա-յիֆ վիճուտի տաիի տիմըէեէրէ քւ

Մ էրգումուն միմէքերէտաիւա հա-ւի չօգ վադըթ իմմիտաա իմմէ-յիպ , Քերժան չէօյլէճ աէվամ իմտի .

—Շու տերպէտերի պօճունա թուքտունուգ , վէ պաշընը, ճէնտէ-րէտէն ի.քի բարմագ ուզադտա օյա-րագ էօրս իւգերինէ վազ իտինիզ ։

Ձիւճէ , պէրհալ գալաբըրըպ , եարը տաղ օյան գաֆտաը չէլիկէ տաճաթըլար ։ Քերժան իսէ , պու մուամէլաթտան սօնրա , թէֆքար քելտա աղազ պիրլէ ,

—Պիր աղ էվվէլքի իսթինթա-գըմա թէֆքար պաչաճաճաղըմ , աէեու տէվամ իմտի , վէ հէր գանըդը սիւալիմէ գարշընըդ խօշնուտ օյունաճագ ճէվապ ալընմազ իսէ , չու տերպէտերին պաշընը պիճատէ ճէնտէրէնէ եագլաշարըրըրսընըզ ։

Տակօպէրին էմրի մուհաֆազաս-նա մէմուր օյան ճէլլատ չակիրա-լերի , պիչարէ ճիւճէնին ատա ճէ-վապ վիրմէմէսինի քէմալի իչթի-եագլէ թէմիճինի իյլէմէ քտէ իտի-լեր ։ Քերժան պու հէնկեամտէ քէ-լտա աղազ պիրլէ ,

—Հօ՛ճա Տակօպէր , աէտի , գուվ-վէյի հաֆըզանըզ լեեատէ օյունատ՛ս-մու , վէ պիր ազ էվվէլ իտինի պիրլ մէտիկինիզ զամըն , եանի մարքի Րընէ տը Րիէօնիւն իտինի տէրիտա թըր իտիճօր մուտունուզ ։

Ձիւճէ պու պատտէ պիւտպիւ-թինն սիւքիւթ իւգրէ տուրտու , չինքի ճէնտէրինին չտանթատը օր-թալըգը իհտիտա իմմիչ օյտուղուն-տան , կէրչի մէրկէմ , Քերժանքն լագըրտը իմմէքտէ օյտուղունու ի-չիտիճօր իտի իսէ տէ , մէզքիւր լա-գըըտըլար գարմագարըչ պագը սէս-լէր կիպի գուվաղընտա աքտ իմմէքտէ օյտուղու ճիհէթիլէ , պիր տիւրիմ մանէասընը անյաեատանօր իտի ։

Էզիւէթճիլէր պիր ճիւղի միւտ-տէթ պէքլէտիքտէն սօնրա , մէր-գումուն վիճուտինի , պաչընը վէ չէքիճի պիրի պիրինէ զիեատէ եագ-լաշարըրմագ իւգրէ , իւերուեէ տօղ-րու սիւրտիւլէր ։

—Հօ՛ճա Տակօպէր , տէտի Լիւք, պուրատա , եանի Թօրչ չէրի.քլերի սիլքինէ , մարքի տը Րիէօնիւն իւճ-րէթիլէ , էսբիօնուգ իմմէք իչին կէլմիչ օյտուղունուղու իգրտար իտէ-ճէ՞ք միսինիզ ։

Ձիւճէ , պիրինճի տէֆա կիպի , պու տէֆա տաճի ճէվապ վիրմէ-տիկինտէն , պաչը եէնիտէն էօրտ տօպրու սիւրիւլտու , վէ չէ.քիճ , աչա-ղը տիւչմէսինտէ , գաֆտասընըն տէ-բիսինէ իտտապէթ իմմէքլէ , էնտիճ պիր ճէրիհա հուտուլէ կէթիրտի , վէ պու ճէրիհատան պիր չօգ գան ագմատա պաչտտը ։

Տակօպէր , պու եարէտէն միւ-թէէսսիր օյտուղու ճիհէթիլէ , քէա-կինն վէ եիւրէքլերի բարէլէ.յի-ճի սուրէթտէ ըէֆի տէտա իմ-տի , վէ տատէթա եըլան միսիպու գըտագըվրագ օյտուպ , պիւլէնտի ա-վազ իլէ լութֆ ու մէրհամէթ թէ-մէննի իյլէտի ։

Լիւք իսէ , չիտատէթլէ ճէվապէ գըքտամ իտիպ ,

—Միւքիւթ իմմէքլիկէ իննատ իւ-տէնէրը իչին , ատա լութֆ ու մէր-համէթ օյտմագ , տէտի , չինքի պանա մուխալիֆէթ իտէնլերի , պէն ծտա տճըտամ ։ Իմտի , տէնին հա-ետիքըն , եալընըզ պիր նէֆէս իւ-զերինտէ գալմըշ օյմադըէ , եա ճէ-վապ վէր , վէ եախօտ էօյէճէքքին ։

Պու հէնկեամտէ ճիւճէ, պիր տէրէճէ վազիեէթինի թէպտիլ իթմիշ օլմաղլէ, պարօնուն սիմասընը կէօրմէքտէ, վէ սիմասընըն հալինտէն իտիլէն լագըրտըլարը իշիտէմէմէքտէ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի։ Պինապէրին բէբէլէեէրէք,

—Ա՛ման, էֆէնտիմ, սէօյլէեէճէյիմ, ճէվապ վիրէճէյիմ, հէր շէյի իգրար իտէճէյիմ, ֆագաթ սիզէ ըէճա իտէրիմ, լութֆէն վէ մէրհամէթէն շու ճէհէննէմ սէսինի տուրտուրունուզ, չինքի գուլաղըմը սաղըր, վէ պէնի տիվանէ իտիեօր, տէտի։

Լիւք, պիր իշարէթ իտինճէ չարխ տուրտու, վէ օրթալըգտա սուպուգ գայիմ օլտու։ Պատէհու Տակօպէր, Քէրժանըն գարշըսընտա աեագտա տուրտուրուլտու։ Պիչարէ կիւճ իլէ աեագտա տուրապիլմէքտէ օլտուղու կիպի, ըէնկի տախի ֆէվգէլատէ սօլմուշ, վէ պաղը գան տամլալարը, անլընտան ագմագտա օլան սօղուգ թէր տանէլէրիյլէ, աճըսընտան նաշի եանագլարընտան տամլամագտա պուլունան կէօզ եաշլարը տանէլէրինէ գարըշմըշ իտի։

Նիհաեէթ պարօն տը Քէրժան աեաղընը եէրէ վուրուպ,

—Պէնիմ, պարօն Լիւք տը Քէրժան օլտուղում նասըլ սահիհ իսէ, տէտի, էօյլէ տախի սապը ու թէհամմիւլիւն տէրէճէյի նիհաեէեէ վարմըշ օլտուղու սահիհ տիր, վէ սէնին կիպի պիր այշաղա ուզուն միւտտէթ օեունճագ օլմագլըղը իսթէմէմ։ Իմտի ճէվապ վէր, հէմ չաբուգ ճէվապ վէր, եօգստ քէնտի էլիմ իլէ սէնի էօլտիւրիւրիւմ։

Իքինճի տէֆա օլարագ, Տակօպէր, կէրէք զաաֆէթինտէն վէ կէրէք տէհշէթինտէն նաշի տիզ իւզէրինէ կէլտի, վէ բէբէլէեէրէք,

—Սօ՛րունուզ, ճէվապ վիրմէեէ հազըրըմ, տէտի։

—Մարքի տը Ռիէօեիւ թանը՞րմըսըն։

Ճիւճէ, էվվէթ մանէասընը իմա իտէր պիր հարէքէթ իճրա իյլէտի։

—Օնուն հիսապընա օլարա՞գ մը պուրատա պուլունուեօրսուն։

—Էվվէթ։

—Մարքի Ռընէ տը Ռիէօնիւն կիզլէնտիկի մահէլլի պիլի՞ր միսին։

—Էվվէթ։

Պու սէօզլէր իւզէրինի պարօնուն կէօզլէրինտէ սէվինճ ալէամէթի միւշահէտէ օլունտու, վէ քէնտի քէնտինէ տախի,

—Ա՛հ, մարքի տը Ռիէօ, կէօրիւլմէզ վէ թութուլմազ տիւշմէն, սէնքի պու տիւնեատա պէնիմ պիր թանէճիք մուճիպի տէհշէթիմ, վէ պիր թանէճիք մանիմ իտին, իշթէ նիհաեէթ սէնի թութտում։

Պատէհու Քէրժան, հէեէճանընը թէսկինէ չալըշարագ,

—Էյ մէրդումուն կիզլէնտիկի մահէլլ նէ՞րէսի տիր, տէեու իլավէ իթտի։

Տակօպէր, Սէրիզէ սօգաղընտա քեային Ռընէնին իգամէթկեահընը թարիֆ իթտի։ Մուախխարէն Լիւք քէլամա տէվամ պիրլէ,

—Պութօն տ՚Օրուն վէ սէնին, շու սատըգանէ խըտմէթինիզէ վէ քէնտիսիյլէ իշթիրաք իթմիշ օլմանըզա, Մ. տը Ռիէօնէ՞ միւքեաֆաթ թախսիս իթմիշ տիր։

—Պիզէ աֆվլըգ թէզքէրէլէրիմիզի չըգարաճաղընը վատ իթտի, վէ իշպու թէզքէրէլէրի բօլիս նաղըրընտան իսթիհսալէ տախի մուվաֆֆագ օլմաղլէ, մուավէնէթիմիզ քէնտիսինճէ միւֆիտ օլտուղունտա; մէզքիւր թէզքէրէլէրի իւչ կիւնէ

գատար պիզէ իթա իյլէեէճէք իտի։

—Իւչ կիւնէ գատա՞ր մը տի-եօրսուն, տիմէք տիր քի, մարքի-նին թասավվուրաթընն իճրասը հէ-ման եագընտա օլաճագ իտի։

—Էվվէթ։

—Պու թասավվուրաթ նէ՞տէն ի-պարէթ իտի։

—Կիճէ օրթասընտա պօտրում-լարտան Օթէլ տիւ Տիապլըեա կիր-մէք, վէ մատամ պարօն տը Քէր-ժանը աշըրմագ իտի։

Լիւք տիթրէեէրէք, քէնտի քէն-տինէ,

—Պու բլան ադըլսըզճա իմիշ, տէտի, կէրչի պուրասը ինքեար օ-լունամազ, ֆագաթ տիկէր պիլ ճիւմլէ ադըլսըզճա չէյլէր կիպի, պունուն տախի քիւսթախլըգ սա-եէսինտէ, պաշա չըգմասը իհթիմալ-տէն օլապիլիր իտի, վէ էկէրչի ֆէվ-գէլատէ վէ Ֆէմուլին ղայրի պիր թէսատիւֆ, պաղթէթէն պէնիմ եարտըմըմա կէլմէսի իտի, իհթի-մալ տիր քի, գաթիէն ղայպ վէ թէլէֆ օլմագլըղըմ իճապ իտէր ի-տի։ Ա՛հ, պէնիմ ուղուրլու եըլտը-զըմ, պու խուսուստա սանա թէ-շէքքիւր իտէրիմ։

Պատէհու աշիքեարէն,

—Մարքի պու կիճէ՞ մի իշ կէօ-րէճէք իտի, տէեու իլավէ իթտի։

—Խա՛յր։

—Եա նէ՞ վագըթ։

—Էօնիւմիւզտէքի կիճէ։

—Սաաթ գա՛չտա։

—Եարը կիճէտէ։

—Պուրատա՞ մը պուլուշաճագ ի-տինիզ։

Տակօպէր պաշը իլէ խայր մա-նէասընտա պիր իշարէթ իտիպ,

—Պութօն տ՛Օր իլէ պէն, տէեու ճէվապ վիրտի, գարարլաշտըրըլմըշ օլան մահէլլտէ Բընէեէ պէքլէեէ-ճէք իտիք։

—Գարարլաշտըրըլմըշ օլան մա-հէլլ նէ՞րէսի տիր։

—Չիթին գարշըսընտա վագը Թօմպ-Իսուար սօգաղը տըր։

—Մարքի օրաեա եալընը՞զմը կէ-լէճէք իտի։

—Քէնտի օտա խըզմէթքեարը իլէ պիրլիքտէ կէլէճէք իտի, չիւն-քի մէրգում խըզմէթքեար հագ-գընտա էմնիյյէթի գաթիեէսի վար տըր, վէ եախօտ էօյլէ օլտուղունու զանն իյլէմէքտէ տիր։

Պիր էյեամ սիւքիւթ վագը օլ-տու։ Պարօն պու արալըգ տիւ-շիւնմէքտէ իտի, ֆագաթ լէհճէ-սինին թարզընա պագըլտըղընտա, միւլահազաթընն սուրէթի միւ-քէտտէրէտէ օլմատըղը անլաշըլը-եօր իտի։ Նիհաեէթ մէրգում պա-շընը գալաըրըպ,

—Պանա պու սէօյլէտիքլէրին, հէբ հագըգաթը հալ տիր, տէյի՞լ մի, տէեու սիւալ իթտի։

—Պու խուսուստա ասլա շիւպհէ իթմէքլիկէ հագգընըզ եօգ տուր, միւսիւ պարօն, տէտի Տակօպէր, չիւնքի պէնիմ հաեաթըմ, սիզին եէտինիզտէ պուլունմագտա տըր, պունտան տա գաթինազար, պէն գուսուրլու սուրէթտէ ղամմազլըգ իթմէմ, չէօյլէ քի պունտան էվվէլ աֆվլըգ ֆէրմանլարը խաթրը իչին, Մ. տը Բիէօեէ գաթիէն սատըգ պուլունմագտա իտիմ, պու կիւն քի կիւն իսէ, տէրիմի գուրթարմագ լազըմ օլտուղունտան, թէպտիլի մէսլէք իտէր, վէ միւնսիֆանէ Մ. տը Բիէօեիւ թէսլիմ իյլէրիմ։ Պու հարէքէթիմին մէնֆուր օլտուղու-նու պիլիրիմ, ֆագաթ նէ՞ եաբա-եըմ, պու ալէմտէ հէր քէս քէն-տիսի իչին տիր։

—Սէն պիր ինէրպէէրսին, վէ պէն տէրպէտէրլէրի սէվէրիմ, տէ-տի Լիւք թէպէնիւմ խաէրէք, չիմ-տի տէ Պուլթան տ'Օրու խոթիճվատ խաէճէ յիմ. էկէրչի անքն վիրէճէկի ճէվնապլարտան, ախնին հազբ-զաթի Հալի իզըար իթմիշ օլտու-ղունա խաքեաթ օլուր իսէմ, իհթի-մալ տիր քի, պուրատա իճրա կյլէ-տիկին վազիֆէտէն տօլաևը սանա ափվ խաէճէ յիմ, վէ ախնի պիր մե-մուրիեէթէ տախի թայերին իյլէհէ-ճէ յիմ:

23

ՏՈՒՉՍՊ

Պուլթան տ'Օր, տիրի տիրի պիր տիվար արատընատա էօրիւմէքլիք տէհչէթինատէն ախի եարը պօղուլ-մուշ օլտուղու, վէ ազիմ գօրգու իչինաէ պուլունտուղու Հալտէ, Լիւքիւն ճէվապլարընա պիրա թէ-քէտատա, վէ քէմալի խալիսէթի իւզրէ ճէվապ վիրտի: Պիլտիկի չէ յկէրտէն հիչ պիրիսինի կիպչէմէ-տի, վէ վիրտիկի ճէվապլա: Տակօ-պէրլին վիրմիշ օլտուղու ճէվապլա-րընա քաամիլէն մընթաղըզ կէլտի: Եէօյլէ քի Իքիսինին տախի իզըար-լարը այնի մէտաէ օլուպ, թայպը-լէրինաէ պիրլէ ահճադ պաղը միւ-պահէննէթի պուլունմադտա իտի:

Ադըպէթքեար Թէրժան, պուն-լարըն, քէնտի Հաեաթլարընը դուր-թարմադ իւզրէ, թէքմիլ Հազըդա-թը Հալի աէօյլէմիշ ծլտուդլարընա իսքեաթ օլտուղունտան, ախժմա-նէն տիվարտան չըգտըրըլմադընը էմր, վէ մուախխարէն Տակօպէրլին նէզտինէ ավաէմ իյէ, մէրդումա չու-քաֆղարը իրատ իյլէտի.

—Պէնի տինլէ. սէնին էօմրիճն վէ Հաեաթքն չու էանատէ պէնիմ էլիմտէ տիր: Կէրչի սէն Եիւզ տէ-ֆա էօվմէնէ միւսթաֆադըն, վէ պունու անզամադ իչինէ տէ զուվվէ յի իտրաքիաէն վար տըր, ֆագաթ չու-նա չիւքր էթ քի սէնին ուղուրլու եըլտըզըն, պէնիմ սանա իհթիաճըմ օլմադընա միւսաատ Ետիճօր: Իմտի սատըգանէ սուրէթմաէ խըզ-մէթ իթմէք, վէ տէյիլ ախնին վէ ըէֆիֆինին, Եալընըզ մադհարը ափվ օլմանըզը, Կյլա պէնիմ սա-եէմտէ պագը իւնվանլար տախի գաղանմանըզը իսթէ՞միսին:

—Էվվէթ, չիւպհէ եօգ տուր քի, իսթէրիմ, տէտի ճիւճէ չէատէն, իտտի միւսիւ պարօն էմր իտինիզ, վէ պէն հէր ճիհէթիէ սիզի խօշ-նուտ իթմէք իւզրէ, սիզէ իթատթ իատէճէ յիմ:

—Եուրատը պիր քի, Մ. տը Ռիէօ վէ պէն, պիրլիկտիրիվիզէ ատա պա-ըըշմադ տիւշմէնլէրիզ, տէեու տէ-վամ իթատ Լիւք:

—Պէն պուննու չօգտան պիլիր իտիմ:

—Պու Հալտէ Եա ծնուն վէ Եա-խօտ պէնիմ զայդ վէ թէյէֆֆ օլ-մադըզըմըզ լազմ տըր:

—Եիւբհէսիզ զաթընըզ անլըն թէ-լէֆֆ վէ զայդընը խոթէրսինիզ: Պու զաթէն թատիկ տիր:

—Մարքի տը Ռիճ, պէնիմ զէվ-ճէմի աշըրմադ իւզրէ, եարըն իզա-մէթկեաճրմա կիրէճէք տիր — վէ քէսգի մուվաֆֆագըյյէթ էյլէհէ-ճէկինի տախի զանն կյլէմէքտտ տիր:

—Պուա խուսուս իսպաթ իտեր քի, պու տիւնեատա քիմսէ հիչ պիր չէյէ կիճէվէնմէմէլի տիր, չիւնքի նե-հաեէթ, տօզրուդատան տօզրուեա

սէօյլէյիմ, մարքինին քէնտի թասավվուրունտան մուվաֆֆագըյյէթ պուլաճաղընա տայիր պազը իւմիտլէրի վար իտի։

—Հէր նէ հալ իսէ, շիմտի պէն, պու կիճէ պէնի Մ. տը Բէօնիւն խանէսինէ կէօթիւրմէնի էմր իտէպիլիր իտիմ։

—Էֆէ՛նտիմ, էկէրչի սիզ պանա պու էմրի վիրիր իսէնիզ, իթաաթ իթմէկէ հազըրըմ։

—Չիւնքի օ հալտէ ույգուսու իչինտէ խասմիմի թութուպ, գաթիէն քէնտիսինտէն եագամը գուրթարապիլիր իտիմ։

—Պու սէօյլէտիկինիզ բէք թէմամ տըր։

—Ֆագաթ, տէվամ իթտի Լիւք, պէն խասմիմի, պէնիմ իչին հազըրլամըշ օլտուղու տուզաղա տիւշիւրմէքլիկի տահա զիեատէ արզու իտէրիմ։ Իմտի, եարըն կիճէ, մարքի պօտրումլարըն էշիկինտէն կէչէճէք տիր, շու գատար քի պիր քէրրէ իչէրի կիրէճէք օլուր իսէ, պիր տախի տիշարը չըգամաեաճագ տըր։

—Միւսի՛ւ պարօն, շու նէթիճէյի նասրլ իսթիհսալ իտէպիլէճէկինիզի սիւալ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ, տէտի ճիւճէ, չիւնքի, մարքի պուլուշաճաղըմըզ մահէլլտէ պէնի պուլմաեաճագ օլուր իսէ, զիեատէ իլէրիեէ վարմաեաճագ տըր։

—Շիւպհէսիզ, ֆագաթ մէրգում սէնի օրատա պուլաճագ տըր, անլա՞եօրմուսուն։

—Անլամաեա պաշլաեօրում, շէօյլէ քի պէն ղալիպա եապան էօրտէքլէրինի տուզաղա տիւշիւրմէք իչին գուշպազլարա խըզմէթ իտէն ուսթա էօրտէյին խըզմէթինտէ պուլունաճաղըմ։

—Էվվէթ, վէ պէնիմ սանա օլան ինհթիեաճըմ տա պունուն իչին տիր։

—Միւսի՛ւ պարօն, հագգըմտա օլան էմնիեէթինիզէ թէշէքքիւր իթտիկիմէ պէրապէր, օ էմնիեէթէ չաեէսթէ օլաճաղըմը տա վատ իտէրիմ։

—Խա՛յր, պէնիմ սանա ասլա էմնիեէթիմ եօգ տուր, վէ պիլա ինսաֆ պէնի էլէ վիրէճէկինի տէ պիլիրիմ։ Պինտէն ալէյհ, թէտապիրի ինհթիեաթիեէյի պիլ իթթիխաղ, Պութօն տ՛Օրու վէ սէնի մուհաֆազա ալթընտա պուլունտուրաճաղըմ, վէ էկէրչի մարքինին շիւպհէսինի տավէթ իտիճի պիր քէլիմէ վէ եախօտ հարէքէթինիզ կէօրիւլիւր իսէ, սիզի գուրշունա տիզտիրէճէյիմ. էկէր Մ. տը Բիէօ թէրէտտիւտ իտէր իսէ, անըն թէրէտտիւտիւ սիզին գաթլինիզին հիւքմիւ տիմէք օլաճագ տըր։

—Ա՛հ, տէտի Տակօպէր, իշթէ պու խուսուս հագգսըզլըգ տըր։

—Պու նէ՞ տիմէք, սէն պանա պէօյլէ սէօզ սէօյլէմէքլիք քիւսթախլըզընը նէ՞րտէն ալըեօրսուն։

—Միւսի՛ւ պարօն, պու խուսուստա աֆվընըզը իսթիրհամ իյլէրիմ, տէեու բէբէլէտի ճիւճէ, չիւնքի տիթրէմէկէ պաշլամըշ իտի, վագաա սիզին հէր էմրինիզ ատալէթէ միւսթէնէտ օլտուղունու պիլիր իսէմ տէ, անճագ մարքի, քէնտի թէշէպպիւսիւնիւն թէհլիքէլէրինի մուախխարէն միւլահազա իտէրէք, օ թէշէպպիւստէն րիւճաթ իյլէտիկինտէ, պիզճէ պիր թագսիրաթ եօգ տուր զանն իտէրիմ։

—Խա՛յր, մէրգումուն րիւճաթ իթմէսի սիզճէ բէք ֆէնա օլաճագ տըր, շէօյլէ քի սէն վէ Պութօն տ՛Օր թէլէֆ օլաճագսընըզ։

Տակօպէր պու սէօզէ հիչ պիր ճէվապ պուլամատըլընտան, պաշընը աշաղը էյիպ սիւքիւթ իթտի։

Մուախխարէն Քէրժան, Գօգըլիգօեու չաղըրտըպ, վէ քէնտիսինէ իքի ատէմ թէրֆիգ իյլէեէրէք, տիժմանը վէ ճիւճէյի օթէլին իչէրիսինէ կէօթիւրմէսինի, վէ պունլարը լաեըգըյլա եէտիրիպ իչիրէրէք, ֆագաթ էլլէրինտէ թապանճա օլարագ, իւզէրլէրինէ նէզարէթ իթմէքլիկի, վէ իլք ատէֆա ֆիրարէ թէսատտի իյլէտիքլէրինտէ, ասլա աճըմաեարագ, էօլտիւրմէլէրինի թէնպիհ իյլէտի, վէ սօնրա Գօգըլիգօ քէնտի մաեէթինէ թէրֆիգ իտիլէն իքի քիշիյի պուլմագ իւզրէ, օրատան կիթտիկինտէ, Լիւք, Տակօպէրէ չէօյլէ խիթապ իթտի.

—Ատէմի մուվաֆֆագըյյէթ վուգուինտէ, հագգընտա թէրէթթիւպ իտէճէք օլան ճէզաեը պիլիրսին, շիմտի տէ մուվաֆֆագըյյէթ հուսուլէ կէլտիկինտէ, միւքեաֆաթընընն նէ օլաճաղընը պիլմէլիսին։ Իմտի, Մ. տը Բիէօ պիզիմ էլիմիզէ կէչէճէք օլուր իսէ, Պութօն տ'Օր վէ սէն սէրպէսթ օլուպ, մարքինին խանէսինի թէհարրիեէ կիտէճէքսինիզ, վէ իսթիհսալինէ ֆէվգէլատէ էհէմմիեէթ վիրմէքտէ օլտուղունուզ աֆվլըգ ֆէրմանլարընը ալաճագսընըզ։ Օնտան սօնրա, հէր նէ եօլտա իմրարը էվգաթ իթմէք իսթէրսէնիզ, քէնտինիզ իխթիեարէ մըխթար օլաճագսընըզ, եանի իսթէրսէնիզ Թօրչ չէրիքլէրի սիլքինտէ գալաճագսընըզ, իսթէրսէնիզ նամուսլու չէհիրլիլէր օլմագ իւզրէ, պիզտէն պիւսպիւթիւն այրըլաճագսընըզ։ Պու հալտէ պօրճունուզ թէէտիեէ օլունուպ, պէն իսէ, ատէթա բօլիս նազըրը միսիլլու, սիզէ աֆվ իտէճէյիմ։ Հա՛յտէյին, շիմտիլիք պուրատան կիտին։

Տակօպէր իլէ Պութօն տ'Օր, Գօգըլիգօ իլէ Քէրժանընն տիկէր իքի խըզմէթ քեարլարընընն թահթը մուհաֆաղալարընտա օլտուղլարը թագտիրտէ, պօտրումլար իչինտէ եիրագլանտըլար, վէ օթէլին իչէրիսինէ կէօթիւրէն պիր կէչիտին գաբուսունտան նապէտիտ օլտուլար։ Գալպազանլար իսէ, պու իքի քիշինին գաթլի մէնզարէսինի սէյր ու թէմաշա իտէճէքլէրինի մէմուլ իթմէքտէլէր իքէն, իշին պու սուրէթլէ խիթամ պուլմասընտան տօլաեը մէյեուս օլտուլար, վէ լաքին պիր ազտան պու մէյեուսիեէթլէրի կէչէրէք, եարը սէօնմիւշ օլան օճագլարընը թէքրար եագըպ, իշլէրինէ պաշլատըլար։

Կիճէնին նըսֆը իլէ ֆէրտասը կիւն, ագշամա գատար, Գօգըլիգօ, Քէրժանտան ալմըշ օլտուղու էմր իճապընճա, պիր տագըգա պիլէ մէվգուֆլարընն եանընտան այրըլմատը։

Գօգըլիգօ ղաեէթ ղարազ սագլաեըճը պիր չախս օլմաղլէ, Պութօն տ'Օրտան ալմըշ օլտուղու գըլըճ եարէսինի ասլա ունութմամըշ, վէ մէղքիւր եարէյի ինթիգամըզ պըրագմամաեա եէմին իթմիշ իտի։ Իշթէ պու հալտէ մէրգում քէնտի քէնտինէ,

—Պէյիս եօգ տուր, տիմէքտէ իտի, գօ էֆէնտիմին իշլէրի պէնիմ իշլէրիմտէն էվվէլ իճրա օլունսուն, ֆագաթ սապր լազըմ տըր, էլպէթթէ պէնիմ սըրամ տախի կէլէճէք տիր։ Էկէրչի միւսիւ պարօն պու իքի հարամիլէրէ աֆվ իտէր իսէ՝ պու ճիհէթ քէնտիսինէ բաճի օլտուղունտան, պունա քիմսէ պիր չէյ տիեէմէզ։ Պանա թէալլիւք ի-

տէն ճիհէթ, սալթ Պուլթան տ'Օր իլէ պէնիմ արամտան տէրքեար օ-լան հիւսապքն թէվիհէէսի տիր։ Պա-բան աֆվ իտէր, պէն սէ հիւքմ իյ-լէրիմ։ Մատամ քի տիժմանն պէնի վուրմուշ տուր, տիժմանն էօլմէլի տիր։ Գամպուրա կէլինճէ, անքն տահի պու իշտէ մէհթալի պուլուն-տուղունտան, պիրի պիրլէրինէ քէք ույմուշ օլան պու իքի արգատաշ-լարը աեքրմագտան, պիր մահզու-զիյէթի հիսս լյլէմէքտէ յիմ։

Նասըլ քի կէօրիւմէքտէ տիր, Պուլթան տ'Օր իլէ Տակօպէր, քէն-տիլէրին զանն իմտիքլէրինտէն զի-եատէ մուհաթարալը պիր հալտէ պուլունմագտա իտիլէր։ Գինագէ-բին պունտան պէօյլէ, չիտէթլէ ար-զուլէտլքլէրի աֆվլէգ ֆէրմանլարը նէ՞նէ եարատապիլիր իտի։ Զիւնքի պու իքի հարամիլէր, էվվէլա ա-տալէթի պէչէրիւէտէն, վէ սօնրա Ֆէրհանքն քէնդիլէրինտէն գուր-թուլտուգլարը թագտիրտէ, Գօգը-լիգօնուն չագալ թըրնագլարընա է-սիր տիւչճէք իտիլէր։

Ճէնտալը Հագդըն մահքիմգըլ-տըղը էֆլատտա, ինտանլարքն աֆվ իմմէտի պէհուտէ տիր, դիրա սիճի-լի իյահի պիր քէրրէ սատրը օլուր իսէ, էր եա կիճ իճրա օլունմատը լաղըմ կէլիր, վէ պու սիճիլի իճրա իտէն, իսմէր ճէլլատ օլսուն, իս-թէր գաթիլ, իճրայի ատալէթ իս-թիհգագընա մուրահհատ տիմէք տիր։

Հէր նէ հալ իսէ, կիճճ վատըլ օլտու, վէ եարը կիճճ սահաթը տա-խի վուրմագ իւզրէ իքէն, պարօն, Գօգըլիգօ իլէ տիկէր բէֆիգլէրի-նին թահդը մուհաֆազալարընտա պուլունան տիժմանքն վէ ճիւճէնին մէվգուֆ պուլունտուգլարը մա-հէլլէ կէլտի, վէ Տակօպէր իլէ Պուլթան տ'Օրա խիթապէն,

—Իճրայի հարէքէթ վագըթը տըր-տէտի, իմտի մարքի Ըընէ տը Րիէօ-նիւն վէ խըզմէթ քեարընքն ֆէպա-լէն կկինէճճէք օլտուգլարը գապա նլպիսէլէրի,չիմտի սիզ թէօլիմ իտէ-լիմ տէ, սիզ տէ քէնտիլէրինէ կէօ-ֆիրիւնիւզ. Ֆագաթ սիզ հէր նէ քի էմր իթտիմ իսէ, տալա ու-նութմաճընըզ։ Տէրհաթըր իտինիզ քի, սիզին հաճաթընըզ պիզիմ էլ-լէրիմիզտէ տիր։

—Ասլա, ունութմաճըզ, էֆէն-տիմ, տէտի ճիւճէ, պիզ, լաղըմ օլան օճուննու քէք լաճըգըյլա իճ-րա իտէճէյիզ, պունա սիզ էվին օլունուզ։

—Էօնտէն սիզ կէչինիզ, տէճու տէվամ իթտի Ֆէրժան։

Պուլթան տ'Օր իլէ Տակօպէր, Ան-ֆէր սօգաղընա նաղըր օլան քիւ-չիւք գաբուտան տիշարը չգֆտը-լար։ Պունլարըն արգասընտան Լիւք իլէ Գօգըլիգօ, էլլէրինէ պիրեր թապանճա թուխտուգլարը հալտէ, կիմմէքտէ խիլէր։

Օլ կիճէ, գուպպէյի ասիւման-տէ մահիթապ օլմամաղլէ, պիւ-չիւք պուլուխլար կէօքիւն եիւ-զիւնիւ գաբլամըշ իտիլէր, վէ պունտան տօլաեր թապահթիլէ կիճէ գարանլըղը տահա զիճատէ արթմըշ իտի։ Շէյլէ քի պու գա-րանլըղա ինտան կէօզլէրի անճագ պիր գաչ տագըղա զարքընտա ա-լըշապիլիպ, գարանլըղ կիճէլէրտէ եագըլան ֆէնէրլէրը տէ, չիւպհէ-սիզ պիր նիյէթի մուզիրրէ իլէ, պիր ազ էվվէլ, կէրէք Անֆէր սօ-գաղընտա, վէ կէրէք ճիվար սօ-գագլարտա աէօնտիւրիւմիւշ իտի։

—Ա՛հ, էկէր ինտան տիւչիւնիւր-սէ, տիմէքտէ իտի Տակօպէր ֆիք-

ընտէն, քի շու էսնատէ տիւնեատա նիչէ մութլու քիմսէլէր վար տըր քի, իսթէտիքլէրի մահէլլէ կիտէ-պիլիրլէր, վէ իսթէտիքլէրի հալտէ խանէլէրինտէ գալըրլար, վէ էկէր-չի արդու իտէրլէր իսէ, սբճագ եաթագլարընա եաթարլար տէյի, աղզընն սուլարը ագար։ Ա՛հ, է-կէրչի պէնիմ էօմրիւմ եէնիտէն պաշլասա իտի, եէմին իտէրիմ քի, մալի պանա գաչա տախի օլսա, նա-մուսլու պիր քիմսէ կիպի եաշար իտիմ։

Պու սբրատա Պութօն ա՛Օր հիչ պիր շէյ տիւշիւնմէեօր իտի։

Նիհաեէթ պու տէօրթ նէֆէր էշխաս, Թօմպ-Իսուար սօգաղը քէօշէսինէ վասըլ օլտուլար։ Ճիւճէ իլէ տիժման պու քէօշէյի հէնուղ տէօնմիւշլէր իքէն, պարօնուն վէ Գօգըլիդօնուն աեագ սէսլէրինի իշի-տէմէզ օլտուլար, վէ քէնտիլէրին, պիւսպիւթիւն եալընըզճա եիւրիւ-մէքտէ օլտուգլարընը զանն իթտի-լէր իսէ տէ, պիր տագըգա պիլէ խէեալաթա զահիպ օլմաեարագ, մութլագա քէնտիլէրինի գօլլաեան վէ լագըրտըլարընա տիգգաթլէ գուլագ վիրէն օլտուղու միւլահա-զասընը ասլա վէ գաթան ֆիքրլէ-րինտէն պէրթարաֆ իտէմէտիլէր։

Ֆիլվագը, շու թախմինլէրինին հագըգաթը հալ օլտուղունա բէք չաբուգ իսքեաթ օլտուլար, չիւնքի, Տակօպէր, չիթին գաբուսունա եէ-թիշմէք իչին տահա նէ գատար եօլ եիւրիւեէճէքլէրինի անլամագ իւզրէ, պիր ճիւզի միւատէթ հա-րէքէթինի աղըրլաթմըշ օլտուղուն-տան, եանընտա պիր սիեահ կէօլ-կէ կէօրտիւ։ Պատէհու սէրթ պիր էլ գօլունա տաեաթըլըպ, պօղուգ պիր սէս տախի,

—Այլա՛հ աշգընա օլսուն, մէր-համէթ իտինիզ, տէտի։

Ճիւճէ, հիչ պիր ճէվապ վիրմէ-եէրէք, եօլունա տէվամ իթտի։ Շիւպհէսիզ, պու սախթէ տիլէն-ճի, Քէրժանընն պիր ճասուսու իտի։

Պիրտէն պիրէ ուզագտան, պէյ-կիր վէ արապա թէքէրլէքլէրի սէ-սի իշիտիլտի, վէ այնի վագըթտա գարանլըգտա պիր բարլագ ըշըգ միւշահէտէ օլունտու։ Մէզքիւր շամաթանընն մուճիտի պիր արապա օլուպ, պու արապա, էլլէրինտէ մէշալէլէր պուլունան պիր թագըմ խըզմէթ քեարլարընն արա եէրինտէ պուլունտուղու հալտէ, Թօմպ-Իս-ուար սօգաղը աղզընտան կէչմէք-տէ իտի։ Մէզքիւր մէմուլին զայրի ըշըգլարա կէլինճէ, կէրչի պունլար բէք չաբուգ նապէտիտ օլտուլար իսէ տէ, պունունլա պէրապէր Տա-կօպէր իլէ Պութօն ա՛Օր եէր եէր պազը ինսան կէօլկէլէրի միւշահէ-տէ իթմէքտէ իտիլէր քի, պուն-լարտան պազըլարը եէրէ չէօմէլմիշ օլտուգլարը միսիլլու, տիկէրլէրի տէ աեագտա տուրմագտա իտիլէր։

Նիհաեէթ Պութօն ա՛Օր իլէ Տա-կօպէր չիթին գաբուսունա վասըլ օլտուգլարընտա, ճիւճէ, էթրա-ֆընտա պուլունանլարընն ճիւմլէսի թարաֆընտան իշիտիլէպիլէճէք տէ-րէճէտէ եիւքսէք պիր սէտա իլէ,

—Պուլուշաճաղըմըզ մահէլլէ կէլ-տիք, տէտի, իմտի, տուրալըմ վէ պէքլէեէլիմ։

—Պէքլէեէլիմ... տէյի թէք-բարլատը Պութօն ա՛Օր, Տակօպէրին սէսինին աքսի սէտասը կիպի։

Պատէհու իքիսի տէ գաբունուն էշիյինէ չըգտըլար, վէ գարանլըգ-տա, իքիսինին եիւրէք չարբընթը-սընտան պաշգա սէս իշիտիլմէզ օլտու։

Տակօպէը լուէ Պուքօն ա'Օրուն գալպէրինտէ գօրգու վար իսի, անճագ պունկարըն գօրգուտու, իճրա իթմէքտէ օլտուգլարը ճինաեէթ վէ խիեանէթտէն նաչի օլմաեըպ, իլլա քէնտի հաեաթլարընտան տօլաեը գօրգմագտա, եանի ֆէվգելատէ պիր վագըա օլուր տա, Բընէ տը Բիէօ կէլմէզ, վէ քէնտիլէրին իճրա իթտիքլերլի խիեանէթ տէ սէմէրկսիզ գալարագ, հասպէլ գարուր պարօնուն խբչընա վէ ինթիգամընա գուրպան կիտերլէը տէյի, գօրգմագտա խոխլէը։

Պէօյլճէ պիր գաչ տագըգա կէչտիքտէն սօնրա, ուզագտան պիր սաաթքն եարը կիճէ վուրտուգու սէմի իչիհիլտի։ Արգատան տախի տիկէը սաաթլար վուրմաեա պաչլատըլար։

Այնի վագըթտա, սօգաղըն ուճունտա, սիւրաթլէ վէ գավի պիր թարգտա աեագ սէսլերլի իչիհիլտի։

—Իչթէ, պէքլէտիկիմիզ կէլեօր, տէտի Տակօպէր եավաչ սէտա իլէ, պու հալտէ օթէլճֆ օլտու, վէ պիզ գուրթուլտուգ։

—Հէյլէ համտո օլսուն, տէեու ճէվապ վիրտի Պուքօն ա'Օր։

24

ՍԱԼԲԷԹՐԻԷՐ ԹԻՄԱՐԽԱՆԷՍԻ

Հիքեաեէմիզին պիր գաչ կիւն կէրիսինէ ավտէթ խէճէկիմիզտէն, օգուեանտարըմզգա, պիզիմ իլէ պիրլիքտէ, իսմինտէն պիրէ տէհշէթ հիսս օլունան, վէ հագգընտա պէտ վէ մէյեուսիեէթպախչ տարպը մէսելլէը տէվէրան խոէն Սալբէթրիէր նամ պիւյիւք թիմարխանէնին էշիլինտէն կէչմէէրլինի րեճա խոէրիզ։

Մէզքիւր Սալբէթրիէր պինասը, չըգան սարքն սօնպարընտա թիմարխանէ օլուպ, հալէտ պու կիւն թիմարխանէ իսէ տէ, չու գատար քի, նագլինի խոէճէկիմիզ վուգուտարլարըն վուգու պուլտուղու զէմանտէն պէրու հէր չէյ թէպտիլ օլմուշ տուր։ Ճէօյլէ քի, կիւնլէրիվիշտէ, Բարխին Օբթաշ պուլվարընտա պուլունան իշ պու ճէսիմ պինանըն իտարէտի, պիւյիւք պիր զաթըն իւհտէսինէ իհալէ օլունմուշ օլտուղու հալտէ, սահիհէն պիրինճի տէրէճէտէ պիր սըհհիեէ մահէլլի տիր, վէ ագըլարընա խիֆֆէթ կէլմիշ օլան զէնկինլէրին, խուսուսի պինալարտա, ալթունլարը սաեէսինտէ կէօրտուքլէրի այնի միւտավաաթը միւէսիրէյլ, պուրատա ֆագըլլար մէճճանէն կէօրիւրլէր, վէ պուլունտուգլարը տէհշէթլի հալի թախֆիֆ իչին, հագգլարընտա հիչ պիր չէյ էսիրկէնմէքտէ օլմանան պու պէտպախթ մախլուգլարը, նիչէ ա-թըպպայի հազըգա ֆէվգելատէ ֆէտտաքեարլըգտա թէտավի խյլէրլէր, վէ պունլարըն քեաֆֆէխինէ, վէ հաթթա էն պիեատէ մուխաթաբարլըընա պիւէ թաթլըլըգտա մուտաժիւէ իսիլիր։

Պու սէօյլէսիքլէրիմիզտէն անլաշըլմագտա տը քի, պու մահէլլատէ չօգլար բէք չաբուգ սուրէթտէ քէսպի իֆագաթ խյլէմքտէ սիրլէր, վէ հաթթա նիչէ դատընլար, վագթիյլէ տիվանէլիքլէրինի օլտատա կէչիրմիշ օլտուգլարը հալտէ, տրա սըրա քէնտի րէֆիգաեը սապըգտալարը նէգտինէ կէլէրէք, քէնտիլէրինէ, հագըգաթը հալտէ լէք ճիւզի գըյմէթի օլուպ, հալպուքի տիվանէլէրի չօճուգ կիպի սէվինտիրէն տա օեուննճագլար վէ չէքըլմամէլէր կէթիրիրլէր, վէ ուլումը պէ-

շերիեէ սաեէսինտէ քէսպի իֆագաթ իթմիչ օլտուգլարը իչին, ճէնապը Հագգա թէշէքքիւրլէր սունարլար։

Հայֆա քի, պունտան պիր առըր էվվէլ, Սալբէթրիէր թիմարխանէսի պու հալտէ պուլունմաեըպ, օլ վագըթ, հագըգաթէն տէհշէթպախշ շէօհրէթինէ լաեըգ պիր հալտէ պուլունմուշ տուր։ Շէօյլէքի, թապիպլէր վէ մուհաֆըզլար պիչարէկեանըն մուավինլէրի վէ թէսէլլիճիլէրի օլաճագ եէրտէ, ճէլլատլարը օլմագտա, վէ տիվանէլիքլէրինտէն մաատա թէօհմէթլէրի օլմաեան, քի պու թէօհմէթ տէ իսթէք իլէ տէյիլ տիր, պիչարէ մախլուգլար հագգընտա, ատէթա ճանիլէր հագգընտա իտիլէն մուամէլէյի իտէրլէր իտի։

Օլ հէնկեամտէ Սալբէթրիէր թիմարխանէսի, հագգըյլա, տէյիլ պիր թիմարխանէ, իլլա պիր ճէհէննէմ ատտ օլունապիլիր իտի, վէ օրատա հիւքմ սիւրէնլէր, գուվվէթ, ճէպր, վահշիլիք վէ ղալիմլիք օլուպ, տիվանէլէրին տիվանէլիք նէօվպէթլէրի թութտուղունտա, իսթիմալ օլունան վաստյիթ վէ թէտապիր իսէ, սօղուգ համամ, գամչը, աճ պրագմագ, վէ սայիր պու կիպի թէտապիրի վահշիանէտէն իպարէթ պուլունմագտա իտի քի, պու սուրէթլէ ֆէնալըղըն էօնիւ ալընմագ շէօյլէ տուրսուն, տահա զիեատէ քէսպի շիտտէթ իյլէմէքտէ, վէ շէֆա գապուլ իթմէզ պիր հալէ կէլմէքտէ իտի։

Պինաէն ալէյհ տիեէպիլիրիզ քի, հէման հիչ պիր տիվանէ գատըն, մէզքիւր խասթախանէտէն քէսպի իֆագաթ իտէրէք չըգմամըշ տըր։

Հավա ալմաեըպ վէ կիւնէշ կէօրմէեէրէք, գաթլէ մահքիւմ օլանլարըն թէվգըֆ իտիլտիքլէրի տար, գարանլըգ վէ նէմլագ չուգուրլարըն պիր նէվի պուլունան մէզքիւր մէքրուհ վէ եէր տիպի պօտրումլարըն թարիֆ ու նագշը միւմքին տէյիլ տիր։

Զիքր իթտիկիմիղ էսկի վէ մէքրուհ իտարէնին նէթիճէլէրինտէն պաշլըճասը, Սալբէթրիէր թիմարխանէսի տիվանէ գատընլարըյլա, տայիմա պունլար իլէ պիրլիքտէ եաշամագտա օլան գատըն վէ էրքէք մէմուրլար պէյնինտէ վահշիճէ վէ թէսկինի ղայրի գապիլ պիր ատավէթ վէ ղարազ հուսուլի օլուպ, պու մէմուրլար պիչարէ գատընլարա ատէթա տիւշմէն կիպի մուամէլէ կէօսթէրմէքտէ, վէ հագգլարընտա հիսս իյլէտիքլէրի նէֆրէթ ու տէհշէթի ֆիիլէն մէվգըի իճրաեէ գօյմագտա իտիլէր։ Տիվանէլէր իսէ, աղըզլարընտա քիւֆիւր վէ էլլէրինտէ գամչը օլարագ քէնտիլէրինէ մուամէլէ իտէն պու ղալիմլէր գարշըլարընտա տիթրէմէքտէ իտիլէր։

Վագաա պունլար տէհշէթ վէ աճըլարընտան նաշի քէնտի ճէլլատլարը հուզուրունտա պաշ էյմէքլիկէ մէճպուր պուլունմագտա իտի իսէլէր տէ, ագըլ էքսիքլիկինտէ պիլէ հիւքմիւնիւ իճրա իտէկէլէն պիր հիսսի թապիի իլէ մէքրուհճա վէ վահշիճէ պիր ախզը ինթիգամ էշէտտի արզուսույլա սիւզան օլմագտա, վէ ախզը ինթիգամ ֆուրսաթը վագը օլտուղունտան, հէման օլ ֆուրսաթտան պիր ֆիքրի ղարիպ իւզրէ պիլ իսթիֆատէ, թարիֆ օլունմազ տէրէճէտէ պիր շիտտէթլէ ինթիգամ ալմագ խուսուսունա սարֆը զիհն իյլէմէքտէ իտիլէր։ Պինապէրին չօդ տէֆա պէքճի գատընլարտան պիրիսի-

նին վէ եահօտ պիր ղընտանճընըն գանլարը , Մարէթրիէր Թիմարխանէսինին հավլուէրինտէ ադամլար կէօրուլուր խոր ։

Շունու տախ իլավէթէն պէհան խէրիզ քի , մէճնունէ գառընլար-ման արա սըրա տաղըլարը պաշլարը-նա կէլէնէր , պիրթիւն գուվվէյի խարաքիներէրինի , ֆիղոր իմմէք-լիք արզու վէ իւմիտի Թարաֆընա աթֆ խէրլէր , վէ պու մադէտէ վասըլ օլմադ իչին , իճրասը նագա-պիլ , ֆագաթ ղարիպ պաղը Թա-սավվուրլար վէ Թէտպիրլէր տիւ-չինիւրլէր խոր ։

Հիքեաեէսինի իթթիւիզ զէ-մանտա , եանի ժան սը Սիմէօնիւն Մարէթրիէր Թիմարխանէսինէ մու-վասըլէթինտէն պիր կիւն էվվէլ , Թիմարխանէնին իչէրիսինտէ ադիմ պիր գարըչէգըզ վէ ֆէվգէլատէ ալթիւսթիւք միւչահէտէ օլունմադ-տա խոր ։

Շէօյլէ քի լուչ կիւն ադամ , Թի-մարխանէ տէրսունտէ , տէհչէթլի վէ վահչիճէ պիր ֆաճիա վուգու պուլուպ , մուախաբէն պու ֆա-ճիանըն , նէֆսի Բարիսին օրԹասը-տա տէվամ օլունմուշ խոր ։

Վագըայի մէղքիւրէ չունտան խպարէթ տիր ։

Էվվէլա չուբաըը պէհան խէլիմ քի , օլ վագըթլարտա , պու կիւն-քի կիւն կիպի , տիւմանէ գառընլա-րընն էմրի մուհաֆազասը , գառըն-լարա մուհավվէլ օլուպ , պու գա-տընլար իսէ , զաՀէթ ուզուն պէյ-լու վէ ֆէվգէլատէ գուվվէթլի օլ-տուգլարը Հալտէ , եալընըզ էլպի-սէ ճիհէթիյլէ , հէմճինսլէրինէ պէն-ղէյիպ , սայիր ճիհէթլէ պէնզէ-մէզ խոխէր ։ Հաթթա պունլար , գուվվէթ վէ տույղուսուզլուգ , վէ զալիմլիք խուսուսլարընտա , էն գուվվէթլի , էն տույղուսուղ վէ էն զալիմ էրքէքլէրէ պիւէ լէգապէթ խէպիվիր խոխէր ։

Պունլարտան Մարիօն Կրանտիէ նահքնտա պիր գատընն , գըրգ տէօրԹ գըրգ պէշ եաչընտա օլուպ , վէ սէ-չիվիշ օլան Ծրանսանընն կրընտաւէ ալաեը էֆրատը միսիլլու պօյլու պօպու վէ տէօրԹ քէօչէ ումուղլու օլտուղտու , վէ լչհճէսի տախի սերԹ վէ էսմէր , կէօզլէրի պէհաղ , վէ զալիմճէ պիր հէյեճանէ պուլունտուղու կիպի , ատագլարընըն իւսԹ Թարաֆընտա իսէ , տաէԹա սիհատ պըեըդ պուլունմադտա խոր ։

Մարիօն Կրանտիէ , չու հալիյլէ , եալընըզ քէնտի ԹահԹը մուհա-զաընտա իհալէ խիլմիշ օլան մէճ-նունէ գառընլարտա տէ.յիլ , էլլա Թէ.քիլ Թիմարխանէ խալգընտա ա-զիմ տէհչէթլի պատի օլուպ , էն չիտաէԹլի տիվանէլէր մէզպուրէ-նէն էմրի մուճթիզասընտա իհալէ գըլընըը , վէ մէրգումէնին եըլտան կիպի սօղուգ վէ տիւ.ք տիւ.ք պաղը-չընտան վէ քէսիլին վէ գաթի Թէ-լէֆիֆիւիյլէ հէմտանէմ իճրասընն-տա պուլունտուղու Թէհտիտլէրտէն , պիլճիւմլէ տիվանէլէր տէրհալ մու-Թէասիր օլուրլար , վէ օլ զալիմէնին սինիրլի վէ տէօրԹ քէօչէ էլլէրինտէ , օլ գատար աղըը , վէ վուրտուղու եէրի էօյլէ նիչանլար խոր քի , մէզ-պուրէնին տաեաղընը եէեէնէլէր , ա-ճրընըն չիտաէԹինտէն հէման պա-եըրըլար խոր ։

Նահըլ քի կէօրիւլմէքտէ տիր , Մարիօն Կրանտիէ , Մարէթրիէր Թիմարխանէսի իչին զահէթ զը-մէԹտար օլուպ , Թիմարխանէ նա-ղըրը , մէրգումէնին գէվգէլատէ լի-եադաթ վէ էհլինէթինի Թատմիր խէր խոխ ։ Վագտա , պաղէն , մէր-գումէնին տաեաղընը եէեէնէլէր

խասթա տիւշիւպ, միւթէէսսիրէն վէֆաթ իտէրլէր իտի իսէ տէ, քիմսէ ասլա ֆիթուր իթմէզ իտի։

Մարիօն Կրանտիէնին էմրի մուհաֆազասը թահթընա իհալէ իտիլմիշ օլան տիվանէ գատընլարտան, պիրիսի մուգաատէմ պալըգճը վէ տիկէրի զախիրէճի օլարագ, իքի գատըն պուլունուպ, պունլար զալիմ պէքճիլէրի թարաֆընտան զաեէթ չէտիտ մուամէլէ կէօրմէքտէ իտիլէր, չիւնքի իքիսի տախի գուվվէթլի վէ պազուլու օլտուգլարընտան, թիմարխանէեէ գօնուլտուգլարը ղէմանտա, մուհաֆըզլարը ալէյհինտէ բէք չէտիտ մուխալիֆէթ վէ մուգավէմէթ իպրազ իթմիշ իտիլէր, վէ պունտան տօլաեը Մարիօն ղարազ ու ատավէթլէ միւթթասըֆ օլտուղու հալտէ, լաէնգաթի թաագիպաթա, վէ հէր կիւն հագգլարընտա պէտ մուամէլէ կէօսթէրմէեէ պաշլամըշ իտի։

Կէրչի պու իքի տիվանէ գատընլար, ղահիրէն զապթ վէ մաղլուպ օլմուշ տըրլար կիպի զանն օլունմագտա օլուպ, պէքճի գատընըն պագըշըյլա տաեաղընտան տիթրէմէքտէ, վէ սայիրլէրի կիպի, հէր տագըգա արզը ինգըեատ իյլէմէքտէ իտի իսէլէր տէ, գալպէն, ասըլ էֆքեար վէ թասավվուրլարը վէ արզուեու չէտիտլէրի, ախզը ինթիգամ իլէ ֆիրարտան իպարէթ իտի։

Պիր սապահ, (զիքր վէ իշար իյլէտիկիմիզ տրամ պուրատան պաշլամագտա տըր,) պէլինտէն իբ իլէ պաղլը օլարագ պիւյիւք պիր անախթար տէմէթի ասըլմըշ օլտուղու հալտէ, Մարիօն, քէնտի տայիրէսինտէ ահէսթէ ահէսթէ եօգարը աշաղը տօլաշմագտա, վէ էլինտէքի եէտի աղըզլը գամչըսըյլա էօթէքինէ պէրիքինէ զալիմանէ սուրէթտէ վուրմագտա իքէն, զիքրի սէպգաթ իտէն իքի նէֆէր տիվանէ գատընլարըն, պու արալըգ ֆիքրլէրինին րուշէն վագթի օլմաղլէ, պիրիպիրլէրինէ աթֆը նազար իթտիլէր, վէ պաշլարընը սալլատըլար։ Սօնրա սապըգ պալըգճը օլան գատըն, չէօմէլմիշ օլտուղու տայիրէնին քէօշէսինտէն գալգըպ, աղըր աեագ գապլարընը չըգարտը, վէ պունլարըն հէր պիրինի պիրէր էլինէ ալարագ, վէ չըպլագ աեագլարըյլա նիզամսըզ սուրէթտէ եաբըլմըշ օլան գալտըրըմա պասարագ, Մարիօնուն արգասընտան իլէրլէտի։ Մէրգումէ զալիմէ գատըն իսէ, մէճնունէյի մէզպուրէնին քէնտի արգասընտան կէլմէքտէ օլտուղունու իշիթմէտի։

Պալըգճը գատըն, պէքճի գատընա իքի աեագ մէսաֆէ գալարագ եագլաշտըղընտա, էլլէրինի եիւքսէեէ գալտըրտը, վէ աեագ գապըսըյլա Մարիօնուն գաֆասընա էօյլէ պիր շիատէթ վէ գուվվէթլէ վուրտու քի, պէքճի գարը պօղուգ պիր սէս չըգարըպ, սարսըլտը, վէ տիվանէ գարը իքինճի տէֆա վուրմասընտա, Մարիօն քիւֆիւրլէր իտէրէք եէրէ տիւշտիւ, վէ մէճնունէնին իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ վուգու պուլան տարպը, գուլագ թօզունա իսապէթ իթմէքլէ, Մարիօն, պիր տախի գըմըլտանմամագ իւզրէ, եէրտէ սէրիլի գալտը։

Պատէհու գաթիլէ, նաշըն իւզէրինտէ օթուրուպ, նաշը մէզքիւրուն եիւղիւնիւ թըրնագլարըյլա եըրթմաեա վէ մէսէրրէթլէ պիր նէվի շարգը օգումաեա պաշլատը։ Սօնրա սապըգ զախիրէճի, վէ տիկէրլէրի տախի կէլէրէք, պալըգճը գատընըն հարէքէթինէ իմթիսալ իթտիքլէրինտէն, պիր դաչ տա-

գըգա զարֆընտա, մէզպուրէ զալիմէ պէքճի գարընը վիճուտի, ատէթա պիր ինսան եըղընը հալի քէսպ իթտի։

Պու սրատա, պալըգճը գարը, Մարիօնուն անախթար տէմէթինի էլէ կէչիրմիշ օլտուղունտան, էվվէլա հավլի վէ սօնրա սօգագ գաբուլարընը աչտը, վէ կէրէք տիվանէլիքտէ վէ կէրէք սէֆիլլիքտէ տայիմա ըէֆիգէսի օլան զախիրէճի գատըն իլէ պիրլիքտէ, վէ իքիսի տախի պաշտան աեաղա գատար գանլարա միւլէմմա օլմուշ օլտուգլարը հալտէ, Օբիթալ պուլվարընա նազըր օլան պիւյիւք գաբուեա վասըլ օլմագ իւզրէ, քէնտի տայիրէլէրի գաբուսունտան կէչտիլէր։

Պունլար, էսնայի բահտէ, պիր միւֆէթթիշէ թէսատիւֆ իտիպ, միւֆէթթիշ իսէ, պունլարը թէվգըֆ իթմէք իսթէտիկինտէն, պունուն տախի գուլագ թօղունա աեագ գապլարըյլա վուրուպ, պիր տախի գալգմամագ իւզրէ եէրէ սէրտիլէր։ Գաբուճու, պու տիվանէ գատընլարըն բիւր ղազապ օլարագ, վէ գանտան պիւսպիւթիւն գըզարմըշ պուլունարագ, գաբուեա տօղրու հիւճում իթտիքլէրինի կէօրտիւկիւնտէ, գաբուեու գաբամագ իսթէտի իսէ տէ, վագթը օլմատը։ Պու սուրէթլէ իքի տիվանէ գատընլար, ատէթա պիր պօրա միսիլլու գաբուճունուն էօնիւնտէն կէչիպ, տիշարըեա ֆըրլատըլար։ Պիր գաչ տագըգա կէչինճէ, մէրգուման տիվանէլէր Բարիս սօգագլարընա վասըլ օլուպ, ատէթա պիր գուտուրմուշ քէօբէյին վէ եախօտ հայվանաթխանէտէն ֆիրար իթմիշ օլան պիր գաբլանըն մուճիպ օլտուղու տէհշէթ միսիլլու պիր տէհշէթի մուճիպ օլտուլար։

Խարիճտէ պու հալ վուգու պուլտուղու սըրատա, տախիլտէ, եանի թիմարխանէ իչինտէ, իլք ճինաեէթին վուգուա կէլմիշ օլտուղու տայիրէնին պիլ ճիւմլէ տիվանէ գատընլարը տայիրէլէրի գաբուսունու աչըգ պուլուպ, թիմարխանէնին հավլիսինի, պաղչէլէրինի, վէ մահալլը սայիրէսինի պաստըլար։ Պունլար, էթրաֆա եաեըլմըշ օլան գանը կէօրիւպ, վէ գօգուսունու հիսս իթտիքլէրինտէ, իչլէրինտէ էն սաքին վէ էն միւլայիմ օլանլար պիլէ գուտուրտուլար, վէ իւչ քիչինին տահա իւզէրինէ պիլ հիւճում, բարէ բարչա իթտիլէր։

Նիհաեէթ, եէվմի մէզքիւր ագշամըսը, պիր պէօլիւք ասքէր, իքի ֆիրարի տիվանէլէրի ախզ ու կիրիֆթէ մուվաֆֆագ օլտու իսէ տէ, պու տա գօլայճա օլամաեըպ, էֆբատը ասքէրիեէտէն պիրիսի տախի, մէզքիւր գուտուրմուշ գատընլարըն խըշմընա գուրպան կիթտի։

Պու հատիսէ, տէրհալ էթրաֆա ֆաշ օլուպ, ֆէրտասը կիւն, Մ. տը Սարթին, Սալբէթրիէր թիմարխանէսի միւտիրինի նէզտինէ ճէլպ պիրլէ, ալթը քիչինին թէլէֆինէ սէպէպ օլմուշ օլան շու տէհշէթլի ֆէլաքէթ վէ մուսիպէթին էօնիւնիւ ալամատըղը իչին, շէտիտէն թէքտիր իթտի, վէ պէօյլէ պիր հատիսէ թէքրար վուգուինտէ, քէնտիսինին ազլի վուգու պուլաճաղընը, վէ գրալըն խըշմ ու ղազապընը պու սուրէթլէ իւզէրինէ տավէթ իտէճէկինի մագամը թէհտիտտէ պէեան իյլէտի։

Պինապէրին թիմարխանէ միւտիրի, վուգու պուլան մէզքիւր թէքտիր իւզէրինէ, ազլինի իճապ իթտիրէճէք հարաքեաթտա պուլունմամագլըղա գարար վիրտի, վէ

քէնախսինճէ իւք տէֆա կէօրիւէճէք իշ, պէք֊ճի դատընլարը չէդարթըպ, եէրլէրինէ էրքէք թայիֆէսինատէն պէք֊ճիլէր թայէին իւլէմէք օլսուդունատան, բօլիս նազըրը նէզարէթիլէրինէ մուֆարադաթքատան սօնրա, Պիսէթըտա, էրքէքլէր թիմարխանէսինէ կիթաի, վէ օլատա թիմարխանէ միւտիւրինի պուլուպ, քէնտիսինէ ան նէֆէր դատար դուվվէթլի թիմարխանէ պէք֊ճիսի վիրմէսինի րէճա իւլէտի։

Մէրդումուն պու րէճասը հիւնի սուրէթատ դապուլ օլունուպ, ֆէրատասը կիւն, ալէսսապահ, ֆէվգէլատէ դուվվէթէ միւլք օլան, վէ էն մուհասարալը տիվանիէլէր իւէ օղրաշըպ, քէնտիլէրինի իթատաթա կէթիրմէկէ ալըշմըշ պուլունանն չէնտ նէֆէր էչխաս, Սալբէթրիէր թիմարխանէսինատ, դատընլարըն մէմուրիէէթլէրինէ կէչիպ, սէրթիւիկի վէ էմրի պասիւէթի արթըրմալարը, եահսօտ չէօյլէ սէօյլէէէլմ, չիտատէթ վէ վահշիլիկին տէրէճէյի նիհահէսինի իսթիմալ իւլէմիէլէրի իչին էմր ահազ իւլէտիլէր։

Հաթթա պու գատար իւէ իքթիֆա օլունմաճըպ, թիմարխանէ նազըրը, քէնտի մէմուրիէէթինատէն ազ խիւրը տէէու գօրդուդունատան, պիր չօգ պէնտէրտէն մուրէթթէպ եէնի պիր նիզամնամէ գալէմէ ատըրտը քի, պու պէնտէրտէն պազըտըրը պէք֊ճիւէրէ, վէ տիկէրէրի տիվանէ գատընլարա մահսուս օլուդուդու կիպի, պիւյիւք գըսմը իսէ, էհալինէ խիթապ իտի։

Մէգքիւր պէնտէրտէն պիրիսի, ֆէվգէլատէ պիր վուգուաթ օլուպ տա, թիմարխանէ նազըրը թարաֆընատան միւսաատէ օլունմատըգճա, քիմսէնէն թիմարխանէյէ կիրմէսինէ միւսաատէ օլունմաճաղընը միւսպէյէն իտի։

Տիկէր պիր պէնատէ, պէք֊ճիլէրին տիգդաթսըզըղընատան տօլաէը, քէնտի թահթը նէզարէթիլէրինէ իհալէ իտիլմիշ օլան մէճնունէյէտէն, ֆիրար իտէնլէր օլուր իսէ, օ միսիլու պէք֊ճիլէրին պիր խայլի մահ պիւյիւք Շաթիլ հապսխանէսինատ թէվգըֆ իտիլճէկլի պիլտիրմիշ իտի։

Իհթիմալ տիր քի, քէաֆֆէսինէն զիէատէ զալմանէ օլան պիր պաշգա պէնատէ տախի, պիր տիվանէ գատըն ֆիրար իթմէք իսթէտիկլինատէ, մէգքիւր ֆիրարընատա մուվաֆֆագ օլմատա պիլէ, պէք֊ճիլէրէ, օ կիպիլէրի, տէյիլ պիր դաչ հաֆիթա վէ եահսօտ պիր գաչ այ իչին, իւլա միւէպպէտէն էն զիէատէ գարանլըգ վէ էն զիէատէ գօգմուշ պօտրուդիատա ահմալարը֊նա միւսաատէ իտիլմիշ իտի։

Թիմարխանէ նազըրը, իշպու թէտատիլի իհթիէատի քէարանէյի իթթիհատ իւլէտիքտէն սօնրա, հիչ տէյիլ իսէ, պիր միւտաէթի ազ օլունմագ դօրդուսունատան մատուն օլարագ, բահաթ իտէպիլէճէկինի գանն իթտի իսէ, մէրգուդունէ, չուխիւմիլէրինատ հագդըր օլուպ օլմատաճաղը իւէրուտէ հիքէաեէմիզ տէվամընատան անլայըքաճագ տըր։

Իշթէ Բընէ տը Բիէօնիւն նիշանլըսը, Սալբէթրիէր թիմարխանէսինէ կէօթիւրիւլուպ, իտիմիլ վէ մէճհուլ պիր մէճնունէ միսիլու, նիւմէրօ իւէ թիմարխանէ տէֆթէրինէ գայա օլունատուդու սըբատա, իշլէր եիկիրմի տէօրթ սահաթատան պէրու պու մէրքէզտէ իտի։

25

ԹԱՊԱՐՕ

Պիւլիւք պիր եվ-ք արապաը, իբլի ատէտ իհթիւար վէ սօղուղան աթլարա գօշուլմուշ օլտուղու հալատէ, Օրհիթալ պուլվարընատն չամանթա իլէ եվրիւմէ քատէ իտի։ Վագթիլէ իչքինճէտէն էօլէնլէրին ճէսէտլէրինի թաչըմաճա մախսուս օլան արապաճա միւշապիհ պուլունան մէղքիւր արապա եանընտա տէօրթ նէֆէր ասքէր իլէ պիր չավուշ պուլտունուպ, իչպու արապա, Սալբէթրիէր թիմարխանէսինին պիւլիւք գաբուտու էօնիւնատ տուրտու։ Գաբուճու քիմ վէ նէ կէլմիշ օլտուղունու անլամագ իւզրէ, քիւչիւք գաբուտան տիշարը չըգըպ, վէ թէքրիֆսիզճէ չավուշու սէլամ լատըգտան սօնրա,

—Զա՛վուշ, պու սապահ պիղէ նէ՞ կէթիրիճէօտունուղ, տէեու սիւալ իթտի։

—Կէթիրտիկիմ պիւլիւք պիր չէյ տէյիլ տիր, տէեու ճէվապ վիրտի չավուշ, կիւլէրէք, պու կիճէ Բաբիսին իչինատ թօբճանմըշ օլան ալլար տըր։

—Եվէ՞ մի տիվանէ գատընլար կէթիրտինիզ, տէտի գաբուճու։

—Շիւպհէսիզ։

—Գո՞չ տանէ տիր։

—Իւչ։

—Պէլալը՞ մը տըրըար։

—Սուրէթի զահիրէտ պէլալը կէօրինմէէօրլար, խուսուսկյլէ պիրիսի, նամուսում իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի, գաճէթ կիւզէլ պիր գըզ տըր։

—Ա՛հ, պու տիվանէլէրէ էնհէյչէթ օլունամազ, պիր արթըգ պունլարըն թէճրիպէսինի բէք ալճա կէօրտիւք, տիւնեատա տիվանէ գատընլարըն կէօրինիւչիւ գատար ալտաըճը հիչ պիր չէյ եօգ տուր։ Էն միւլայիմ կէօրիւնէնլէրի, չօգ տէֆա էն մուխթարալըլարը օլուեօրլար։ Զամէն պունտան չէնտ կիւն ագտէմ պաչըմըզա կէլէն ֆէլաքէթի մալիւմունուզ տուր։

—Էվվէթ, էվվէթ, հաթթա օլ ճանվէրլէրին պօղազլատըգլարը իքի տասքէր նէֆէրի պէնիմ պէօլիւկլիւմէ մէնտուպ իտիլէր։ Ֆագաթ, հօճա վէնտան, պու գատար միւսլահատա քեաֆի տիր. հայտէ գաքուեու աչընքի, չու արապա իչինտէ պուլունան իւչ տիվանէտէն եատգամը գուրթարաեըմ։

Պունուն իւզէրինէ, գաբունուն իքի գանատալընտան պիրի աչըլարագ, արապա, Թիմարխանէնին իլգ հավլիսինէ ատխիլ օլտու, վէ անտէն, մէղքիւր հավլինին պիր քէօչէսինատ վագը օլուպ, ալթ գամը ագլամ տէվայիրի իլէ գուեուտաթ մահէլլի օլան պիր էալնիէեէ տօղրու իլերուլէտի։

Արապա օրատա Թէքրար տուրտուղունատա, Թիմարխանէ մէմուրլարընտան իքի նէֆէրի, արապանըն արա թարաֆընը կիզլէմէքտէ օլան Թախթալարը աչաղը ալտգլարընտան, իւչ նէֆէր գատըն կէօրիւլտիւ քի, պունլարըն գօլլարը վէ էլլէրի, վիճուտարը պօեունա պագլանմըշ օլտուղու հալատէ, պիրի պիր իւզէրինատ սաման իւսթինէ սէրիվիչէր իտի։

Պու գատընլար պիրէր պիրէր արապատան չըգարըլարար։ Պունլարտան պիրիսի ժան տը Սիմէօզ օլուպ, Բէրժանըն վէ Կուլուն գուրպանը օլան պու պէտպախթ գըզ-

ճըղազ, օլ էսնատէ հիւզնէնկիզ պիր սիւքիւթ իւզրէ տուրտուղու թագտիրտէ, ատէթա մէրմէրտէն պիր սանէմէ պէնզէմէքտէ իտի։ Տիկէր իքի մէճնունէ գատընլար, արապատան աշաղը էնէր ինմէզ, պօղուգ սէտա իլէ ֆիղան ու ֆէրեատլար, վէ աճայիպ սէսլէր չըգարմաեա պաշլատըլար։ Թիմարխանէ մէմուրլարը իշպու սէսլէրտէն հօշլանմատըգլարը ճիհէթլէ, պունլարը նիղամը տայիրէսինէ իտխալ իթմէք իւզրէ, աղըզլարընա քէլէբճէլէր գօյտուլար։ Հաթթա ժան պիլէ աղզընտան հիչ պիր լագըրտը չըգարմամըշ իքէն, անըն տախի աղզընա քէլէբճէ վազ իթտիլէր։

Պատէհու պու իւչ պէտպախթ գատընլար, գայտը էսամի տայիրէսինէ վահշիճէ կէօթիւրիւլէրէք, չավուշ, համիլ օլտուղու բօլիս բաբօրթօսունու մէրճիինէ թէսլիմ իթտի, վէ պու սուրէթլէ գայտ տէֆթէրինէ իքի իսիմ վէ պիր տէ նիւմէրօ եազըլտը։ Ժանըն նիւմէրօսու, մէրգումէնին քիմ օլտուղունուն թանըլմամասընը միւպէյյին իտի։

Իշպու մուամէլէյի բէսմիեէյի էվվէլիեէ իճրա օլունտուգտան սօնրա, թիմարխանէ թապիպի, մէրգուման եէնի կէլէն տիվանէլէրի վազիֆէսիզլիքլէ մուայեէնէ իթտի, վէ սօնրա աղըզլարընտաքի քէլէբչէլէրի չըգարտըպ, բէսմի մուամէլաթա բիաեէթ իթմիշ օլմագ իչին, պազը մանէասըզ լագըրտըլար սէօյլէտի իսէ տէ, հիչ պիր ճէվապ ալամատը։

Պու մուամէլէ պիթտիքտէն սօնրա, մէզքիւր տիվանէլէրտէն հէր պիրի այրը այրը տայիրէլէրէ վազ իտիլտի։ Ժանըն վազ իտիլտիկի տայիրէ, չէնտ կիւն ագտէմ Մարիօն նամ պէքճի գատընըն գաթլ ու թէլէֆ իտիլմիշ օլտուղու տայիրէ իտի։ Մէզքիւր ճինաեէթին էսէրլէրինի հէնուզ թիմարխանէնին ատի խըզմէթքեարլարը օրթատան գալաբրմաեը ֆիթուր իթմիշ օլմատըգլարը ճէհէթլէ, տէօշէմէ թաշլարը իւզէրինտէ էօթէտէ պէրիտէ հալէա գօեու գան լէքէլէրի միւշահէտէ օլունմագտա իտի։

Պիսէթրըտա էրքէք թայիֆէսինէ մախսուս օլան թիմարխանէտէն ճէլպ իտիլմիշ պուլունան պէքճի, զանն իտէրսին քի հէմ զընտան պէքճիլիկի վէ հէմտէ ճէլլատլըգ իչին եարատըլմըշ պիր շախս օլուպ, պունուն սիմասընտան նէֆրէթ վէ տէհշէթ հիսս իտիլիր իտի։ Մէրգում օրթա պօյլու, ֆագաթ ղաեէթ վիճուտլու, վէ գուվվէթի ֆէվգէլատէ օլտուղու կիպի, անլը ալշագ, կէօզլէրի վահշի վէ գան իլէ միւլէմմա եանագլարը պուրուշուգ վէ չուգուր օլուպ, շու հալտէ լէհճէսի պիր տէրէճէ գաբլանըն գաֆասընա պէնզէր իտի։

Պու պէքճինին իսմի Թապարօ օլուպ, սօլ էլինին իքի բարմաղընը, պունտան օն սէնէ ագտէմ, Պիէսթրը թիմարխանէսինտէ գուտուրմուշ պիր տիվանէ, սիվրի տիշլէրիյլէ քէսմիշ իտի։

Թապարօ, էլինտէ պիր գամչըսը օլտուգտան պաշգա, քէմէրինտէքի մէշին գուշագտան տախի վահշի հայվանլարը զապթ իթմէկէ մէմուր օլանլարըն եէտլէրինտէ պուլունան չէլիքտէն չըպուգլար կիպի ուզուն վէ էեիլմիշ պիր չըպուգ ասըլմըշ իտի։

Մէրգում նէֆրէնկիզ պէքճի, թիմարխանէ խըտմէթինէ կիրտիկի

կիւնաէն , քէնաի տայիրէսինէ մէն-
սուպ օլան պիլ ճիւմլէ տիւմանէ գա-
մընալա ֆայտէլի պիր տէհչէթի
մուճիպ օլմագլըդը ֆիքրինէ գոյ-
մուշ , վէ պու թատավվուրուն նէթի-
ճէսինի տէ միւքէմմէլ սուրէթտէ
իսթիհսալ իլլէմիշ իսի : Նէօյլէ քի ,
մէրդիւմուն կէչմիկինի կէօրմիւք-
լէրինտէ , վէ տէհչէթլի քիւֆիւրլէր
մընըլտանաջաղընը իչիթմաիքլէրինտէ ,
տիւմանէլէր տիթրէմէքտէ , վէ տի-
վարլարըն պիրէր թարաֆընտա կիղ-
լէնէրէք , հիչ պիր հարէքէթ պիլմէ
իճրա իտէմմէքտէ , վէ կիւճ հալ
իլէ նէֆէս ալմպ վիրէպիլմէքտէ իս-
տիյէր :

Թատարօ , իսթիհսալ իլյէտիկի
չու նէթիճէտէն ֆէվկէլատէ մաղ-
բուրլանարատ , քէնաի քէնտինէ ,

—Հապըպաթէն , տիմէքտէ իսի ,
Մարիօն իչ պու ահմագլար սիւրիւ-
սինիւ գուլլանամազ իմիշ , վէ պու
գուսուրմուշ գատընըար գարշընը-
տա բէք զայիֆ վէ բէք եուչաղ
պուլունուր իմիշ : Հալ պու քի պէն
քէնտիմի ահմագճա պունլարա
գուրպան իթմէմ :

Օլ էնտատ տայիրէնին գաբու-
սու աչըլարագ , վէ էշիք իւզերին-
տէ թիմարխանէ մէմուրլարընտան
պիրիսի զահիր օլարագ ,

—Պիրինճի տայիրե պէքճիսի ,
տէտի , իչթէ սիզ եէնի պիր մի-
վանէ տահա կէթիրտիմ , ֆագաթ
պու հէրնէ գատար տաքինէ կէօրիւ-
նիւնօր իսէ տէ , տայիրլերի հագգ-
ընընտա իթթիխազ իտէկէլտիկինիզ
թէտատիրի իհթիւտաթիւնէ յի պու-
նուն հագգընտա տաճի իթթիխազ
լյէմէնիզի իթթատ իտէրիմ , չիւնքի
մնղիւմ ետա , պու տիվանէ գարը-
լարըն նէօպէթլէրի թուրթար տատի-
լարը վար տը : Պու կէթիրտիկիմ
տիվանէնին նիւմէրոսու 913 միւր :

—Բէք լյի , տէեու ճէվապ վիր-
մի պէքճի , հէր նէրէյտէ իսէ ,
կէօնտէրինիզ , պիր տէյիլ , իճտպ
իտէր իսէ , տահա վիեատէ օլսուն ,
պէն պու տիվանէլէրտէն գօրգան-
լարտան տէյիլիմ :

Մէմուր , ժան պը Սիմէօնիս , էլ-
լերի պաղը օլտուղու հալտէ , իլէ-
լտանէ սիւրտիւ , վէ գատուտեու իտա-
թիւնտէն թէքրար գատատգտան
սօնրա , օրատան չէքիլմի :

Շուրտսը բէք գարիպ տիր քի ,
գատընըար , գուվվէյի իտարտքինէյէ-
լինի գայպ իմտէյէր պիլէ , հէմտն
տայիմա հէր չէյի թէճէտիտ իմ-
մէքլի թատպիտթընը գայպ իմմէգ-
լէր : Նէօյլէ քի , նիչէ մէճնուսնէ
գատընըար պիւտպիւմթուն տայրու-
սուզ հալտէ պուլունտտ գլարընտա ,
վէ լուչէն վագըմլարընտա օլմա-
սըգլարընտա պիլէ , մէգքիւր տայ-
ղունու մուհաֆազա իտէրէր , վէ
պու ճիհէթլէ հիչ պիր գօրգու վէ
տէհչէթ , մէգքիւր տայղունու ,
հիւքմիւնիւ իճրատէն մէն իտէմմէ :

Պինատէրին ժան տահա հէնուզ
տայիրէտէ կէլմիշ իքէն , տայիրէյի
մէգքիւրէ տախիլինտէ պուլունան
քնաֆֆէյի տիվանէ գատընըար ,
պուլունտուղլարը վէ կիպէնմիշ օլ-
տուգլարը եէրլէրտէն չըգարագ ,
ժանտա տօղրու իլէրլէտիլէր , վէ մէգ-
պուրէնին էմրտֆընտա թօքտնտա-
լագ , զարիպ տէնէլէր չըգտլմտնէտա ,
չամտթտալտ հասըլ իմմէնէ , վէ տի-
վանէճէ չէյլէր սօրմտնէտա պուլա-
տրլար :

Պէտպախէթ գըզճըզտղըն էն եա-
գընընտա օլանտլտ իսէ , պիչտրէյի
տտէյտա բարչտլամտգ տէրէճէսին-
տէ , պտղըլարը էլվիսէսինտէն վէ
տիկէրլէրի տտխի գօլտրընտան իտա-
թտտ , չէքիշտմէքտտ իտիլէր :
ժանընը իսէ , պուզ կիպի տօնմուշ , վէ

դուվլէթի ու տէրմանը գալմամբշ օլաուղու ճիհէթլէ, մէղքիւր վահ-
չիճէ մուամէլաթա մուխալիֆէթի ի-
տէճէ գաասը թադաթը եօղ խոր:

—Հէքիմիղ տէ եէրինիզէ չէքի-
լինիղ, տէեու պաղըրսը Թապարօ
եիւքսէ սէաա լէ:

Տիվանէլէրին չըգարըգըլը կիւ-
րիւլթիւ վէ չամախա սէպէպինաէն,
մէղքիւր էմր ատա իչիտիլմէտի:

Պէքճի խոշ, պէօյլէ խաւատալա-
տա քէնաի մէսլէք ու հարէքէթի-
նէն դայաէլէրինէ հէր վագըթ սա-
աըգ օլաուղու կէրէկ, պու սըրատա
տախի քէնաի դայաէյի մախսուս-
սինէ իթթիպա իլէ, էմրի մէղքիւ-
րու թէքրարլըթահաճադ եէրտէ, է-
լինաէ թուվվադատա օլաուղու պիւ-
յիւք, վէ ուճու սէրթ քէնէվիր փի-
թիլիյէ խութամ պուլմադատա օլան
իչ բարչա մէչնի գամըշտան էօրիւ-
լիւ գամիչըսընը- սալմատը, վէ տի-
վանէլէրին եիւղէրինէ վէ ումուղ-
լարընա եաղմուր կիպի էնտիրտի-
կինաէն, պիչարելէր ածը ածը պաղ-
րըշըպ սըղըչարադ, տայիրէլէրին-
նին քէօչէ պուճաղլարընա րիւճաթի
իթմիլէր:

Անճաղ իչէրինաէն պաղըլարը,
տիկէրըլէրինաէն վիեատէ ինսանճը
օլուպ, վէ գամիչինըն ածըրընտան
միւթէէսսիր օլմասըգլարընտան,
ծանըն եանընտան պըրըլմատըլար:

Թապարօ, մէմուրին դայրի օլան
պու մուխալիֆէթաէն բիւր ղա-
դապ օլարադ, պէրինաէն տաբըմշ
օլան չէվիքտէն չըպուղու չըղ տըր,
վէ մէրգումանի ինսանճլարա էօյլէ
չիտտէթլէ չարբըշարըլմաեա պաչա-
տը քի, իչէրինաէն պիրխինինէն թա
կէօքսիւ օրթատընա թէատիւճէ,
պիչարէ քէնտիսինաէն պիրխապէր
օլաուղու հալտէ, տէօչէմէ թաչլար
իւղէրինէ սէրիլի գալը: Պիր տի-
կէրի տախի պիրտէն պիրէ տէհ-
չէթլի պիր տարա իլէթինէ տիւչար
օլարադ, ծանըն աեատլարընա ճու-
վարլանտը, վէ ադրընտան քէօ-
քիւքլէր ֆըշգըրտըղը կիպի, պաղ-
լարը տախի պիւքիւլմէէ, վէ տի-
հանըճտան տէհչէթլի ֆիղտան ու
ֆէրեատլէր չէգմաեա պաչլատը:

—Է՛հ, պէօյլէ՞ վի, տէտի պէք-
ճի քէնտի քէնտինէ, հիստէթ ու ղա-
ղաբընտան նաչի պիրպիրինէ գա-
վուչմուշ օլան տիչէրի արատընտան
մըրըլտանարադ, անլատըմ, պիւ-
յիւք ֆէնալըգլարա պիսյիք չարէ-
լէր լաղըմ տըր:

Պատհու, ճէպինաէն պիր քէ-
լէճճ չըգարըգ, սարատը թուվթ-
մուշ օլան պէտալաթի դատընըն
աղրընա վաղ իթտի, վէ տէտգլա-
րըգլա գօչարընը գուվվէթլի գա-
եըշլար իլէ պաղլաեըգ, վէ իշ պու
լինատան եըգընընը գալտրըրադ,
տայիրէնին պիր քէօչէսինէ տիտը,
վէ ոնըրա թէքրար ծանըն եանընտա
ատաէթ իթտի:

Մէղպուրէ կէնճ գըղըն տիսանէ-
լիկի ճինաի, չնմանաէ գատար նէ
սուրէթտէ օլմուշ օլաուղու մալիս-
միւսիւլ տիւր: Բէզալիք, մէր-
գումէնին էն չիտտէթլի նէօպէթլէ-
րի թուվտուղունատա պիւէ, մէղ-
քիւր նէօպէթլէրինն ատա տէհչէ-
թտամիլ վէ նէֆրէթէնկիլ օլմատըգ,
սաթի սիմսարընատա հուսուսէ կէլէն
տէհչէթ ալէտմէլէրինէ գըրըգ քէ-
սիք ֆիղտան վէ ինսէմէլէրինաէն նէօ-
պէթի թուվմուշ օլաուղու անլա-
չըլտըգը մալիսմիսիւլ օլմուշ տուր:

Ծադաթ սինիր չէքիմէքլիք իլէ-
թի, սիրատէթ իթմէքլիկէ մէյիլ
օլաուղու տախի մալիսմ օլմազլէ,
ծանն տախի, սինիլէրինին զաթէն
չէքիմիշ պուլունաուղու չու հալ-
տէ, կէօզիս էօնիւնատ կէօրսիւկիս

մէղքիւր աէհչէթամիզ ՚ինդարէեէ թէհամմիւլ խաէմէեբէ.ք , իւլք աէ-ֆա օլարագ , պիրաէն պիրէ իւզ-բինէ չէախա պիր նէօպէթ կէլսի : Պինապէրին եիւզիւ ալթիւնթ օլ-մուշ , կէօյէրի չաշդէն կիսի ալթ օլունմուշ , քէմի.քէրի ախչարը ֆըր-լամբշ , վէ պօղաղընըն սէսի ասր-լաշմիշ օլաուզու հալաէ , եէրէ նէ-բիլսի :

—Հա՛ , հա՛ , հա՛ , աէսի Թա-պարօ նէֆրէթէնկիզ պիր թէպէս-սիմ իլէ , սէն աէ՞ մի պէնիմ տա-յիրէմաէ գալըշըգըդ վէ իհթիմալ չըգարմաեա կէլսին : Տո՛ւր , չիմոի աէ աէնյին հագգընաան կէլիրիմ : Կէլ , պադաեըմ , գուտուրմուշ տի-վանէ , սէնի հավուզա կէօթիւրէ.յիմ :

Ճանվէրի մէրդում , պու լաֆգ-լարը աէօյլէեէրէ.ք , ժանը , կէրկի-լէշմիշ օլան գօլարբնաան թուխուպ չէ.քիշտիրէրէ.ք , Խաշտան պիր նէ-վի հավուզա գատար կէօթիւրտիւ .քի , տէրտունինէ պադըրտան պիր մուդուգ վաըրթասը.յա տուդիմա սօ-ղուգ պիր սու ադմագտա իսի : Թապարօ , իչինաէ օն օն իւքի Խա-չընաա պիր չօճա.ղուն եիւզէպիւէ-ճէկի աէրէճէտաէ կէնիշ վէ չուգուր օյան մէղքիւր հավուզա ժանը պը-րադըգ , վէ մէգպուրընին սինիլլէ-րի կէվչէեէրէ.ք , իւզերինէ պիր ուեուշուգլուգ կէլտիկինի , վէ պա-չընը սուտան եօգարը թուխմաեա գուտրէթի գատմադընը կէօթիւ-կիւնաէ , էլպիսէնտունէն թուխուպ , սուտան ախչարը չըգարար , վէ սու-լարա վիւչէժմա օլաուզու հալաէ , աէօչէմէ իւզերինէ պրըագար :

Ժան , պադը ճիւղի հարա.քաթի իճրաաընաա պաուզնաուս , վէ սան-րա իւքի էլլէրինի պիրի պիրինէ գա-վուշաուրարագ , լինաանլարընն ալ-չագճա վահչիլիկի ալէյհինաէ զանն իսէբսինի քի Հադգ Թէյլա Հագ-ըէթլէրինին հիմաեէսինի թալէպ վէ իսթիրհամ իլլէմէ.ք իւզրէ , պիտ-աէֆաթ էլլերինի գուպպէյի աե-մավիէեէ տօղրու գալտընրար . պա-աէհու կէօզ դաբագլարը դաբան-տընը վիսիլու , ֆիզան ու ֆէրեատ-լարը տախի իչիտիլմէզ օլաուս , չինն-քի պու արայընգ պէեապախթի դընչ-ճընդաղ ադընը պիւսպիւթիւն զայպ լթմիշ իսի :

Թապարօ աէվինճ իլէ էլլերինի օվուշտուրարագ ,

—Ինչմէ , աէսի , պու կիսի մախ-լուգլար իլէ պէօյլէ Հարէ.քէթ վէ մուտամէլէ իսիլմէլի սիր . պա՛գ , նատընը չարչարուգ մադաէսէ մու-վաֆֆագ օլաուս : Ստօպուգ սու , գուտուրկան գատընըարա պիւա-պիր պիր աէվա տընը : Էկէրչի պուն-լարըն գուտուրկանըգլարընա վիս-սատաէ օլունսա , տօրա ուեատմա-եըպ վէ իսթիրահաթ տախի իթմէ-եէրէ.ք , տայիմա պուճաար իլէ ուղ-բաշմուգ լազիմ կէլիր : Խիւտա տա-լիմ , իննան պու վիւսատաէ.յի իթ-մէ.ք իչին , պուտաէա օլմընը տըր :

Ի.քինճի աէֆա օլարագ , տայի-րէնին գարուտաս աչընտը , վէ թի-մուրխանէ նաղրընը իլէ Թապիպ , ալ-թը նէֆեր մէմուրինի իլէ պիրի.քաէ , հէր կիւնի.քի կիսի , հէր տայիրէ.յի աէվրէ չընգմէշ օյուուգլարընատն , Թապարօնուն տայիրէսինէ տախի կիրտիլէր , վէ էվվէլա Թիմարխանէ նաղրընը պէ.քճիեէ խիթմագ իսէբէ.ք ,

—Է՛յ , աէսի , իչէր պու տա-պահ նէ՞ տուլարատա տընը :

—Բէ.ք ֆէնտա՛ աէ.յիվ սիր , է-ֆէնտիմ , օլաուգճա հիւանի տու-րէթմէ.ք ճերէեան իլլէմէ.քաէ սիր :

—Էմիրինիզ Թահիրընատա պուլու-նանլար , տայիչի հալ իչինաէ՞ մի սիրէէր :

—Ոս խուսուսաա թէշէ.քվի խ.աէճէ.ք հիչ պիր սեպէպիմ եօգ տուր։

—Նէ՞ գաաալ խաաթա վար սըր։

—Պիր նէֆէր պիւէ խաաթա եօգ տուր։

—Գա՞չ նէֆէր իթաաթըզ վար սըր։

—Ի.քի, ֆադաթ պէն քէնաիւէ.բինի բէ.ք չարուգ իթաաթա մէճ.պաւր դըլապիլտիմ։ Իչթէ իթաաթ.սըզ օլանլար չունլար սըր։

Թապարօ, պալէաաէ.քի սեօղէ.բի սեօղէնէբէ.ք, պիր թարաֆտա ինլէմէ.քաէ օլան ողղը քէլէբչէլի վէ սարալը գաաբնը վէ պաեբլմըշ պուլունան ճանը կեօսթէբլմէ.քաէ խաի, վէ մեզպուրէ կենճ գըղըն եանընա կիաէրէ.ք,

—Ոս խէ, տեաի, աահա պիր աղ էվվէլ կելմիշ օլաուղու հալաէ, պաշ գալաբըմսեեա չալըշմիշ սըր։ Պէն տէ քէնաիւինի թէսիկիս իթմէ.ք իւզրէ, հավուզտա սաեեա պաթըրաբզըմ.տան, նասըլ.քի կեօրմէ.քաէ.ինինիզ, գըմքլտանամազ օլաուս։ Իչթիմալ պիր քի, մեզգուսմէ պուս տեբտաէն իսթիֆաաէ իլլէեէճէ.ք սիր։

Թապիզ ճանա տօղրու եագլաշ.սը, վէ մեզպուրէնին պիւէ.յինի գալաբըզ, քէնաի բարմաղընը տամնըը իւղրինէ վազ իլլէտի, վէ մուայեէնէ իթաի.քաէն սանրա,

—Պաեբլմըշ սըր, տեաի, վէ նագղը բէ.ք աղրը վուրտուղուն.տան, թէէմին իաէպիլիրիմ.քի գան, հարէ.քէթի հաեաթինեէսինաէն հէ.ման ի.քի սիւիւսափնիւ զայլ իթմիշ սիր։ Պուս հալաէ, պուս սապահ հա.վա տօղուգ տուր, վէ չու գաաբնըն քալագ էլվիսէէր իլէ պրագբլմըսը տա ինանկ.չէթ էգիթիմգաբնաան տէ յիլ սիր, չինքի պէօյլէ պլա.գըսը իսէ, պիր տաալ սիւրմէզ էօ.լիւր։ Պէնիմ էֆ.քէարըմճա պուս պիչարէ, իտաթալարըն տայիրէսինէ կէօթիւրիւրիւպ, էլվիսէսի հէման աէ յիշլիմէյի տիր։

—Պէն չիմսի իտաթախանէ մէ.մուրու օլան գաաբնլարաան կէ.թիրթիտիրիլմիմ, տէտի թիմսիլվա.նէ նագըրը, անլէր տօգթօրուն թամ.սինէսի իւզրէ, էլվիսէսինի թէպ.տիլ իտէրլէր։ Թա՛պարօ, էկէրչի պուս տիվանէնէն ադը պաշընա կէ.լտաէ, նինէ պաշ գալաբըզը իտէ, պիր լ.քի կիւն գաաալ պիր պօտ.բուտմա թէվգըֆ իթմաէնիզ, ֆէնա իթմէզսինիզ զանն իտէրիմ։ Պունու եաքալընըզտա, պիր աղ էվվէլ քէնաիսինէ վիրմիշ օլաուղունուզ աէրսի ի.քմալ իթմիշ օլուբաունուզ։

—Բէ.ք լայ, էֆէ՛նիմ, տեեուս ճէվապ վիրտի պէ.քճի, հէմ տօղ.բուեու սեօյլէ.յի՞մ մի, պէն տէ պուս էֆ.քեարաա իտիմ։

—Շու էանատէ պօտրումիպատա գա՞չ նէֆէր տիվանէլէր պուլուն.մադտա սըր։

—Մ՚իւէպպէտէն պօտրումիպատան չըդմաեաճաղ օլանլարաան պաչդա քիմնէ եօգ տուր, անլէր տէ ղէվալ.լը Մարիօնուն գամիլլէրի տիրլէր։

—Պունլար հալէա գաստուրմո՞շ մու սըրլար։

—Ա՛հ, հէր վագըթտան պիեատէ գաստուրմուշ հ պատէ տիրլէր։

—Քէնաիլէրինէ հէր կիւն լաղըմ օլան թէրպիեէյի վիրիեօրմաստ.նուզ։

—Էվվէլ, էֆէ՛նիմ, օլ պապ.տէ ապա գաստուր իթմէեօրում։

—Բէ.ք ալէա, Թա՛պարօ, սիզ ղիգըյմէթ պիր քիմսէսինիզ, վէ

պէն սիգ, Սալբէխիրիկը խնամքոտ նէմ իչին ֆէվդէտաէ մուբէմիկէ պիր սէրմանէ նազարըչյա պոպըեօրսա, չինքի սիզ իչի կիւն զարֆընաա տայիրէնիկի հադրպաթէն պիր հիւանի նիզամ թահխընա վաղ խէպերխունիկ։ Պու ըէչ կիւզէլ պիր իշ սիր, վէ պունաան տօլայը սիրի թէպերիչ իհտիկիմիճ պէրտպէր, չոր թարիզաէ տէվամիճնըզը, վէ եա. զընաա մուղհարը մուբտաֆաի օ. րաճապընըզը տաճի պէեան լյլէ. րիմ։

—Լֆէնաիմ, սիրի խօչնուա գըլ. մադ իչին, էլիմնէն կէլէնի եաքա. ճաղըմ, տէճի պէչքի սէվինճ վէ զուրա րիեէթլէ։

—Օլ ճիհէթէ էմնիյէթիմ վար ուքը, տէեու մուղ տպէլէ իհտի իհ. տարխանէ նաղըրը։

Պատէհա նաղըրը մէրդում իչէ թատիպ, թէֆթիշէրինէ տէվամ կյ. էմէչ իւզրե, տպրըէտէն խուրուճ իչէտիկը։

16

ՋԻՆԱՐՉԻՃԻ

Նատըչ քի մուհուհուիզ տիւր, Թոպալօ, քէնտի տիրըն Թուրա. ֆընտան վերիչէն զալխմանէ Թատի. մտհա տիւրիւչ իհտիկէ զաթէն մէ. եալ պու լուճմուդտա իտի։ Պինա. պէրին, ժան քէնտիչի պու լուպ, վէ խատմտանէ գուտընդրըչէն կէյ. տիւրէրի էյէմնտաիշ էլչիսէյի տէ կէյինէրէչ, իհէքրար իհհուրխանէ. նէ կէմիրիչիկինտէ, Թոպալօ, մէզ. պուրէնին գօլուճտան իհտիհուպ, Մարիճտու էօչտի ըչն տիվանէ գա. ուընդրըն մուհտուս օլտուդ լորը պօտրուճմայըչն իհմիհտալինտէ պիր պօտրուճմա կէօմիւրտիւ, վէ ժան, գօնշու լորը օլան մէրդ ուճման տի. վանէ գարբտարչն կիճէ կիւնտուիզ վէ պիչա ֆուտա վուգու. պու լան քիւ ֆիւր վէ պէտուտալարչնտան ույգուտունու տահի զայպ իհմիշ օլտուգու, վէ գու վէմիհին մուհա. ֆաղա իհմէք իչին, ըէք ճիւզլի նօֆտագա իչէ պէչէնիլտիկի իհտա. լուտէ, իչ կիւն իւչ կիճէ մէդ. քիր ճէհէննեմ մուխլուս. մունհէլ. տէ վապքի կէչիրտիւ։ Տէօրտիւնճիւ կիւնիւ, Թոպալօ, մէչքիր գա. րանըզ վէ պօղմուչ չըճտաանտան մէզպուրէչ չըգարըզ, եօգուրքի գահտա չըգմտաճըր էմի իչէտի։ Զէ. վուլը գըղճըզտազ պու էմիճ մահ. լուպ տէրէճճ տիւրտմէճ իհտիտի իհմտաի իհմէտտիկի ճիհէթիչ, իհխուրխանէ պէչքճիսի, նէչտիվէնին ուճունա գատար պիչարէչյի տիւրիւչքէճէրէճ չըգարըզ։

Ժան, կիւնէշլին չէօչէ վէ պիճտաքնը իհէքրար կէօրիւպ, վէ էրկիչ օլան կէօքտիւ իչին հայտիպաիշ պուլունան հատաճը իհմնէֆֆիւս իհտահիկինտէ, ազ գատը քի նէնի. տէն պահըչտաճագ իտի, վէ քէնտի. չի իհտահտանընըզ, տիպչէրի իւզէ. րինէ դահը վէրտի։

Թոպալօ վահչիճէ մէզպուրէչյի գատարըզդ, թէհտիտտիէր պիր տէ. տա իչէ տահի։

—Տէրհտահըզը էմ քի, տէեի, պէօյլէ չէհրէ պիւքմէքլիլիչը վէ եայպատըտ, պէնիմ նէզտիճինճ տատա փայիտէ իհմէպչէը, եա իհտահի իհմէ ի, վէ եահօտ ճէզտա պիհթնտա էդիմէյի։ Իտինի, էկէրչի իչք տէֆտո մունտաչիֆէյի վէ մունդատէմէ ղըեամ վէ իճթիտտաբ իտտէճ ըք օտտր իտէն, կէչտիկին պօտրուճմա տէնի թէդրար կէօմիւ բիւտիմ, վէ պու քէրդէ կիւտտիկինտէ,

գօլայճա չըպամազըն։ Պինաէն ա-
լէյհ, պու իսմաըմը սագըն ու-
նուիմաեաըն։

Պաաէհու պէ քճի, ժանըն պիլէ-
յինի պրաղ ալըգնաան, պիչարէ ա-
եագաա տուբաճագ աէրճէհաէ
գուվվէյիի օլմաալըգնաան, թէք-
բար եէրէ տիչաիւ, վէ տիւմաա
գաատր սիրիւքլէնիպ, օլաաա,
կիւնէչլին ոօկուն գիեաալը տլթընաա
չէօվէյմի։

Մուահմաըէն կէօղէրի գաբա-
նարագ, պիր խայլի սաաթ տէրին
ույդուեաա տալաը։

Պու պիչարէ գըղճըղաղ, միճճ-
ղէ նէվինուէն օլարագ, միւհիբէրէք
օյան դըրմըկը էվին եըգընթըլարը
պլթընաան գուրմաճուրաղ կիւն-
տէն պէրի խան քի, վիճաուինաէ
պիւյիւք վէ աէհչէմիի պիր թէ-
պէտաիւլ վուգուա կէրմիշ օլմաղէ,
աաէթա թանըրմազ օլմուշ խան։

Կէրչի, մէզարէրէնին լէհճէսինին
ճալիպ վէ մէկայիքէ մուհաուա օյան
կիւղէլիկի տաարը, հէնուշ պագի
խան խէ աէ, զայիֆիկի վէ օղ-
կունըգու ճիհէթիիղէ, մէզարատան
գաչմիշ պիր էօլիւնիւն լէհճէսինէ
պէնզէեօր խան։ Կէօղէրի խէ, հաա-
տէն զիեաաէ իրիէչմիշ օլուպ, եա-
նագալըգնա գաատր նիւգուլ իմ-
մէքաէ պուլունան էյլի պիր ոօր
չէնպէր արաաբնաա, սրթմանաա թա-
թաւնուշ օյանպալըգն կէօղէրի կիւպի
բարլաեօրլար խան։ Ո գուն վէ սի-
եահ սաչարքնըն աէմէթլէրինէ կէ-
լինճէ, պունպու տաա եիւզիւնաէն վէ
ուամուգունաան աչաղըեա սարգըլ-
մըշտր խան։

Պու պիչարէ մուհաուգա սաթիը
նագար խանպ, բիւդրմէը գուպպէ
միւթէէսիիր օլմամագ իշին, ինաան
գալինին թաչաան օլմաար լագըմ
խան, լաքին հա՛եըթ քի, Ծալբէթ-
բիէր թհամարհանէօնաէ պուլունան
եիւբէքլէրին քահֆֆէյի թաչա
թահվիլ օլմուշ օյաւպ, հաթթա, է-
կէրչի Թապարօնաէն եիւբէկի օյմուշ
օյաա խան, պու եիւբէք ոերթմիւք
ճիհէթիյէ, սիեէպսիիրիղ քի, էն
ոերթմ օյան չագմազ թաչը իւէ
պիւէ բէգապէթմ խաէպիիրը խան։

Էօմիւնիու թհամարհանէյերաէ լհա-
թհեարլաթմըշ պուլունան պու ա-
աէմ իշին, ապլաան մահրամ օյան
հէր մուհաուգ, պիր նէվի թէհլիքէ-
լի վէ մուղիրը, վէ պէքճհանի ը-
պըրմաեա վէ քարչաամահաա միւս-
թաֆիա հայվան աաա օյաննաուգուն-
աան, պաճնարաա գարշը քէնահյի
միւաաֆաա իյյէմէք, վէ պու կի-
պիչերի գաւվէյհաէն մահրամ
գըրմազ իւզրէ, հէր կիւնաա, վէ
հաթթա զահիրէն էն մէքրուհ վէ էն
մէնֆաըր օյան պիրճիւմլէ վաաայիթ
վէ թէաաապիրի մէվզրի իճրաաէ
գօյմազըգը, քէնահնճէ հապգիը
կէօրիւր խան։

Շաարաեը աաթի իյավէյհէն պէ-
եան խաէրիշ քի, Թապարօ, վիր-
սիքլէրի վէ մուճիպ օլաուգրըը
եղիյյէթ վէ իշկէնճէյի կէօրիւպ,
մէճճաան օյան չահչի թհապիթհթար-
սան օլմուրէ, պէվզրը սիսիանէյերէ
չէքաիրսիկի եղիյյէթերաէն մէմ-
նուն օյուր խան։ Ռէմզի թէէաիւֆ-
լէ պէեան խաէրիշ քի, պէճճանէ-
միզաէ պու թապիթհաա պուլու-
նանպար նաաիր աէյիկ սիրիկր։

Ագչամարը աաթի պէչաէ Ծալ-
բէթհրիկր թհամարհանէօնին պիւ-
յիւք չանը չալճմաեա պայգանաը-
պընաա, մէզքիւր չանըն չալճմաըը,
քահֆֆէյի սիսանէ դաաբնարըն
թհաաէհարընը պիր խթհթիֆագ իմ-
սիքաէն ոօնրաա, քէնահ սայիրէ յի
մահաուսէյերինէ, վէ եահօաա նա-
թագ օ՛ոալարընաա չէքիլմէկերի խա-

պէրլինի միւչիր օթուղուեանան, ճիւմլէսի, կիճ գալանթար հադդընատա ճարի օգան գանչը տարպէնա տիւչար օլմամագ իչին, քէնաի եա. թագ օտալարընա չէքիլելէր իսի։

Թագարօ, պու արալըդ աեաղատա տուրուպ, կէչան քէչերի դէմանի պունլարը թաատատա իտէր իսի։ Ժանըն ույդուեա տալմըշ օլուպու ապշամ տախի, պիլ ճիւմլէ տիմա. նէլէր եաթագ տայիրէչերինէ կիւտի. քէչերի պրատատա, իչդէրինաէն պիրինին էքի. օլուղուննու կէօրտիւ, վէ գամչըլընըն ուճուննու իւքի իւչ ատֆա տալաեարագ, տայիրէչնին էթրաֆընը տօպաշմաեա պաշլատը։

Մէրգուճ, տայիրէչնին անճագ իւչաէ պիր գըտընը տօպաշմըշ իւքէն, ժան տը Միմէօզիւ, եախօտա քէնաի թագալընճէ 913 նիւմէրօթու տիմա. նէլի, տիմարըն եանընտատա եէրէ սէրիմիչ օլարագ, աէրին պիր ույ. գուեա տալմըշ պուլտու, վէ գամ. չընընը չաիմ լաթտընըրագ,

—Տահա պուրատա՞ընըն, տի՛. վանէ, տատա պուրատա՞ընըն, սէ. սիմի իչիմէ՞Տօրմուեատն, ատեու պաղըրտը։

Ժան, հիչ պիր սէօ իչիթմէկտի. կինատէ, եէչընատէն պիրէ գըմըչատն. մատը։ Թագարօ գաշլարընը չաիմ. տընը կիպի, պուի տուտատը տաիի պի՛ւքիւլտու, վէ ոճնրա պիչարէ գընճընղագըն եանընտա եագլաշա. բագ, գամչընը ուճուլյա անընտա էօյլէ պիր չիտատէթլէ եէրլէչիլտի քի, իւզէրինաե գանընը նիչանէսի գալտը։

Պու եէնի ատը իւզէրինէ, Միմէօզ ֆամիլեատընըն գընը վէ Ըընէ տը Բիէօնիւն նիչանընընտ պուլունան պի. չաբէ ժան, եիւրէքլերի բատըէլ. ճի պիր թարզտա ֆիզան ու ֆէր. եատ իտէրէք ուեանտը, վէ թա. պարօ տախի,

—Սաղ՛ընընըն, տէեու պաղըր. տը, պէն հէր նէ վագըթ էմի իտէր իսէմ, իթտաթի իթմէք լազըմ տընը, եօգատա պու էմրիմի չիմնիտէն ու. նուիտտո՛ւն մու։ Էկէր ատնուիտտուն իսէ, իչիմէ չիմտի իտաթընըտա պուտ. գընօթուտ։ Հա՛յտէ, չտուտ ատատ գա պուլգ, եօգատա չիմտի սէնի տտըլատըմ։

Ջանն իտէրտին քի, պու քէլտա. լարը թատաիգ իթմէք իւզրէ, գամ. չընընն սէտի, էնկէրէք եըլտնը սէտի միտիլլու, ժանըն էթրաֆընտատ թէհ. տիտատվէր տուրէթտատ վըզըտտատ տատ իտի։ Կէնճ գըզ ատատա գուղմագ լչին. պիր թէճրիպէ իթտի իսէ տէ, գուվվէթի վէ տէրմանը գալ. մատընը օլուղուննատան, թէչրատ եէրէ տիւչիւ։

Թագարօ բիւր զագաղ օլուպ, պիր չօղ քիֆիլտընը վէ պէտատա. լար իտէրէք, ժանըն իւզէրինէ հիճատ իթտի, վէ մէզագըրէչի թատթուգ չէքմէք իչին, իւտթինէ տօգրու է՛յիտի։ Շիւպհէսիզ մէճ. նատնէչի մէզագըրէ, իւչ կիւն էվ. վէլ ճէլրատը թատաֆքընատան տօգուգ տատա պաթթըրըրտագ, հադդըն. տատ վագը օլան իշքէնճէչի տէրթտա. թընը լյուտաիկի կիպի, պէօյլէ պիր իշքէնճէչէ տիւչար օլատաղընը տա. խի չիւպհէսիզ տէրք ու ֆէհմ իչ. լէտի, վէ ինատան, ադընընըն էն նօգ. տատն վագթինատէ պիրէ, տէվգի թա. պիի իգթիգատընճատա, քէնաի քէն. տիլ միւտատֆատատա գընատմ իթմէ. տի, թատաիթընը պէչէրինէ տհ.քնա. մընատան պուլտնանդըղէ, ժան տախի, պէ.քճինին չու մուտամէչի թէճա. վուզ.քատրատնէ.տինի բէտտա իյյէտէ.ք իւզրէ, տիթրէչէն իչի էլլէրինի մէրգուճմա տօգրու ուղաթտը։ Ժա.

գամի պու էլլեր ալ գաատար զայիֆ, նագիք վէ գաւվէլքի խիլէր քի, թաագալօ, կէօքսիւնէ վէ ուսուլճունա թօգտունան պու էլլերի հիսա պիլէ իմտէալ, հալ պու քի մէզպուրէ դըշճըգազըն մէզքիւր հաբէքէթլիտէն ալաճաք մէրդումտուն հիսաէթի ու գաղագալը ալ տէրքճէհէ վարաք քի, եւ ղիւ ղըշլարաք, կէօզլերի հէման գօլաղանան ալիշարը ֆըլըլատը, վէ անլըրըն վէ պօղազըրըն տամարլարը, կէրկիւճիւ իլէկը կիսի գապարաք, վէ գաղազլընան նաշի պօղուրմուշ վէ սըզըլմըշ օլան պիր սէտա իլէ չէօյլէ սէօյլէմի։

—Սէնի ալչագ, եվինէ պաշ գալաբըլճօրան, վէ պունա վուրմա՝ եա ճէտարէթի իսթէօրսուն, հա՛, բէք ալէտա, չիմնի պէն սէնին հագ-գընտան կէլիրիմ։ Պունու գաթէն եէմին իմմիշ խաիմ, վէ եէմինիմի տէ խուրտաճաեըմ։

Ա՛յնի վագըմտա, ժանըն ուզուն սաչլարընը սաղ էլինէ տօլաեըպ, վէ պիչաբէյի ալտըտընտան չէքիշմէրբէք, իւչ հավլատա, թէքմիլ տայիրէսէն կէչիրտի, վէ ալթ գաթատա պու լունտան պօտրուտմայտա կէօթիւբէն նէրտիվէնին պաչընա կէթիրիպ, հէմտն ճանըզ պիր հալատէ, եէվմի մէզքիւր սապահըը չըգարմըշ օլուսդու պօտրուտմա ամաթը, վէ պունուն սէմիր գաբուսունու իւզէրինատէն ալևրկիւէեկ-ըէ-ը,

—Իչթէ սէնին մէզաըըն, պունտան պէօյլէ պուբատան չըգ ևաեա-ճագարն, սէտի։

Հիքաեսէնին իմտիկիմիզ պալէատէքի սէհչէվլի մէնգարէսէն թամ իքի հաֆթա ոնըրա, պիր կիւն էօյլէ վագիթը, միւղէյլէն վէ իւզէրի ալտընը պիր արապա, Օքիթալ պուլվարընտա վագը Սալեէթ-րէրը թիմսիրխանէսի գարուսու էօնինտէ տուրատա։

Տէրհալ աչըգ վէ միճտատպ ըէնկլի պիր էլպիսէ կիյինմիշ օլան պիր խըզմէթքեար, արապա գարուսունու աչըգ, էրպապը ատնատուէն օտնըտրա մախսուս պիր հէյկէթի հայիզ կիսղէլ վէ պիչիմիլ պիր տէլիպ անլը արապատան աչագը էնտի, վէ տօղրու թիմսիրխանէյնին քիսչիք գ ագուսունա կիմմէ՛ըլ, պագուճու, արապատնըն միճնիմագամ վէ բորտագ հալինատէն հայրէմտէ գալարադ, ատրհալ մէզքիւր գարուսունու աչաը, վէ քէլտմա տագաղ պիրլէ,

—Էֆէ՛նիմ, արզտնուզ նէ՞միր, տէեսու սիւտլ իմտի։

—Մալէթմիւէը թիմսիրխանէյնին տօղաշմագ իսթէրիմ, տէեսու ճէվապ վիրտի եէնի կէլէն չախա, հէմ պունն խաէրիմ քի, պու թէքլիֆիմտէ հիչ պիր կիսճիւք եօգ տուր։

—Էֆէ՛նիմ, քէմտլի թէէսսիֆ իյէ սիդէ պէեանէ մէճպուրիմ՛քի, պու թէքլիֆինիզին տալա իմքանը եօգ տուր։

—Նէ՞ իչին։

—Զիւնքի նագըըմդէ պու պապատէ թալիմտիքը գաթիեէ վիրմիշ տիր, համթիա նիղատհամէէ պիր պէնա տաիի իյտէմիշ տիր քի, պու պէնա տհքատհնճա, էճնէպիլէրին թիմսիրխանէյնէ կիրմէյէրի գաթիէնդ մէճիսու տուր։

—Պու մէճիսու իյյէթի եէնի՞ միտիր, տէեսու սիւտլ իմտի տէյիգանը։

—Էվվէթ, էֆէնիմ, իւչ հաֆթատան պէրի տիր քի, պու նիղամ գօնտ-լմուշ տուր։

—Պու նիղամ հագ ղընտա տալա իսթիխանաիյյէթի գատի՞զ մը։

—Պու իսթիխանաիյյէթի եալընըզ

նաղըը էֆէնտի լհրա խոէպիվը։

—Նաղըը էֆէնտիմիզ չու էմնա-
տէ օտանընտա՞ մը ատը։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, ֆագաթ քէնտիի պիհուզուր խոիլէմէզ, չիւնքի չու արապըզ ճիտտի տու-
րէթտէ մէշղուլ տուր, եանի թտամ իմմէ.քտէ տիր։

—Ֆիլվագը պու սէօյլէտիկինիզ քէ.ք ճիտտի իչ տիր, տէհու ճէ-
վապ վիրտի տէլիգանը խօշ պիր թէպէսիւմիէ, վէ էլպիսէնինին ճէ-
պինտէն պէհտազ ալմլատտան մտա-
մուլ պիր ճըղտան վէ պու ճըղ-
տանտան տա, տէօրթ տիւրիւմլիւ
դալըն պիր քհաղըա չըդարըպ, վէ
գաբահուհա թագտիմ խոէրէ.ք,
տօ՛ալմում, տէհու իլավէ իմտի,
րէճա խոէրիմ, պու քհաղըը տի-
րէ.քթօր էֆէնտինիզէ եա սիզ կէօ-
թիւրինիւզ, վէ եահօա պիրի վա-
ղթտատը,յլա կէճտէրինիզ, վէ թա-
տմ իմտիկի սրրատա քէնտիհինի
պիհուզուր գըլմբշ օլտուզում իչին,
թարաֆըմտան մուտազուր տիւէ,յինիզ։

Մէրգում աէլիգանը էօյլէ վա-
դալը կէօրինհուեօր խոի.քի, գա-
բուճու էմրի մէզպուր իւ զէրինէ
ատա թէրէտտիւա իմմէհէրէ.ք,
տիրէ.քմօրտէն օտաոընա չըգար։

Թհինորթանէ նաղըըը, կէրչի թատ-
մը էճտաբնտա բահամսըզ խոիլ-
տիկինտէն տօյտաը էմմէհ էմրատ
գահէմմէ խօշնատ տուտզու գ կէօ-
թէրտի խոէ տէ, մուտախխարէն գի.ք-
րի ոէպգաթ խտէն թէգ.քէրէ.յի օ-
գուր օգուտնագ, օհուրտուզու խո-
կէմմէտէն սըչրատը, վէ էհկի ու-
սուլ իգթիզտաբնճա, պօղատրնա
թատնիգ խոիլմիշ օյտն թտատմ բէշ-
կիրինի տահի չըդտալմտատ վագհը
օլմահատրագ, թտատմ ոտատբնտան
տիշտը ֆըրլտատը, վէ իչ օտտատն
կէչկ, միւտաֆիրինի պիր տանկյէ
պիլե պէ.քլէթմէմէ.ք խուզրէ, նէր-
տիվէնտէն աչադը տաէթտա կիւլե
կիպի եուվարլտանտը։ Իչթէ նաղըըը
մէրգումն օգուտուզու թէգ.քէրէ
միւնտաէրիճաթը չտնտան իպարէթ
խտի.

«Սալբէթրիէր նաղըըը էֆէնտիտէ,

«Րէհտամբմ Մ. Տօյլէն իլէ մէր-
գումուն պիրլի.քտէ կէթիրմէկի թէն-
սիպ իմմիշ օլտուզու զէվտաթը գա-
պուլ իլէ, թէ.քլիֆլէրինի իճրատէ
հիմմէթի պուհուրմալարը միւթէ-
մէննա տըը։

«ԳՕՆԹԷՄ ՏԻՒ ՊԱՐԻ»

Իսմաի, չուրտաը մալիւմ օլմադ կէ-
րէ.ք տիր.քի, էկէրչի օլ թարիխտէ
Ֆրանսատա հիւ.քմ իտէն օն պէչին-
ճի Լուի դըսալ իտի խտէ, գըսալ իս-
զէրինէ հիւ.քմ իտէն տէ, միւշարի-
լէյհին ոէվկիւլիւսիս օյտն գանէթս
տիս Պարի իտի, վէ միւշարիլէ յհտատա
հիւ.քմ իտէն իտէ րէհտամ Տօյլէն իտի։

Պինտէն ալէյհ, Սալբէթրիէր Մի-
մարխանէսի նաղըըը, հիւանի նա-
զարտատ օյտն մէրգում մէշհուր
րէհտամըն Թհիմարխանէնէ կէլմէսի-
նի, քէնտինճէ պիր իպ պալ ատատ
լյէտիկինտէն իտի չի, մէզ.քիւը
ֆէվզէլատէ թէլտշը իպրատ իմմիշ
իտի, վէ րէհտամ պ ալշըլատըը.նը-
տտա, ֆէվզէլատէ պիր լյմլյֆաթ
լյէ պաշընը էհէրէ.ք,

—Ա՜հ, միւսիւ Տօյլէն, էկէրչի
պիլտէ իտիմ. . . էկէրչի էվվէլինտէն
խտապէրտատր օյտա իտիմ. . . ա՜հ,
նատըլ.քի կէօրիւեօրտուտուզ, չու
հարէ.քէթհմտէն տօյտաը քէ.ք մահ-
ճուպ գալտըմ, տէհտի։

—Ֆագաթ նէ՞ լյէն, նաղըը է-
ֆէնտի, տէհու սիւալ իմտի րէհտ-
տամ պիր տուրէթի նազի.քտանէտէ։

—Շիւպհէսիզ սիզէ չըմնէլի օլ-
մահատն պիր թէնտհիսի սիզէն հազ-

գընըզտա տախի իճրա իթմէք իսթէտիքլէրի իչին։

—Զանն իտէրիմ քի, պու մահճուպիեէթին էօնիւնիւ ալմագլըգտա պիւյիւք պիր կիւճլիւք եօգ տուր, շէօյլէ քի գօնթէս հազրէթլէրինին էմր պուեուրտուգլարը իւզրէ, մէմուրլարընըզտան պիրիսինի պանա բէհպէրլիք իթմէք իւզրէ, մանէթիմէ թէրֆիգ իտէճէք օլուր իսէնիզ, պու թէնպիհի հագգըմտա իճրա իթմիշ օլմազսընըզ։

—Մէմուրլարըմտան պիրիսինի՞ մի, տէտի թիմարխանէ նազըրը, ա՛հ, միւսիւ Տօյյէն, նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ։ Սիզէ հէր թարաֆտա բիֆագաթ իթմէքլիք իֆթիխար վէ մէսէրրէթինէ պէն նայիլ օլմագ իսթէրիմ։

—Խա՛յր, օ քիւլֆէթին սիզին թարաֆընըզտան տէրիւհտէ իտիլմէսինէ մուվաֆֆագաթ իտէմէմ։

—Տիմէք տիր քի պէնտէնիզի տիւչարը եէյիս իյլէմէք իսթէրսինիզ։

—Խա՛յր, անճագ սիզին բահաթճա թաամընըզը իթմէնիզի իսթէրիմ։

—Խա՛յր, խա՛յր, սիզէ բէհպէրլիք իթմէքլիք իմթիեազը կիրանպահասընը պիր տիկէրինէ իհալէ իթմէքտէն իսէ, օն պէշ կիւն թաամ իթմէմէյի տահա զիեատէ միւրաճճահ ատտ իտէրիմ։

—Ֆագաթ, նազըր էֆէնտի, էվվէլինտէն շունու սիզէ խապէր վիրիրիմ քի, վիզիթամըն պիր ազ ուզունճա օլմասընա պիւյիւք իհթիմալ վար տըր։

—Տահա իյի եա, տահա իյի եա, պէն սիզին կիպի պիր զաթ եանընտա նէ գատար վագըթ պուլունսամ, քէնտիմճէ պունու պիր սէատէթ ատտ իտէրիմ։

—Պու խուսուստա պու տէրէճէ իսրար իթտիկինիզ հալտէ, շու վաճիպ իւլ թէշէքքիւր թէքլիֆինիզի գապուլ իյլէրիմ։

—Ա՛հ, միւսիւ Տօյյէն, պէնտէնիզի տէրէճէյի նիհաեէտէ միւթէշէքքիւր գըլաեօրսունուզ։

—Աճապա արթըգ վիզիթամըզա պէտ իտէլի՞մ մի։

—Էկէր իսթէրսէնիզ, պէնտէնիզ շիմտիտէն պէտ իթմէկէ հազըրըմ։

—Էվվէլպէ էվվէլ պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրէճէքսինիզ։

—Պունուն գարարընը վիրմէք սիզէ այիտ տիր։ Եալընըզ շուրասը մալիւմինիւզ օլսուն քի, Օալբէթրիէր թիմարխանէսի պինասընտա, տիվանէ գատընլարտան մատատա, իհթիեարէ վէ խասթա գատընլար տախի վար տըր։ Իմտի, սիզ պունլարտան գանզըլարընը կէօրմէքլիկի արզու իտէրսէնիզ, պէեան իտէպիլիրսինիզ։

—Եալընըզ տիվանէ գատընլարը կէօրմէք իսթէրիմ, վէ պուրաեա կէլիշիմ տէ, մատամ գօնթէս տը Պարի հազրէթլէրինին էմր պուեուրմուշ օլտուգլարը ղաեէթ միւէսսիր պիր թասվիր հագգընտա, էվվէլճէ պազը միւթալաաթ իթմէք իչին տիր։ Պու կիւն քէնտիմէ պազը նիւմունէլէր արաեաճազըմ, վէ շիւպհէսիզ չալըշմագ իւզրէ, պիր խայլի կիւն պուրաեա կէլէճէյիմ։

—Բէք իյի, միւսիւ Տօյյէն, հայտէյին շիմտիտէն զիեարէթէ պէտ իտէլիմ։ Իլք տէֆա սիզի պիրինճի տայիրէյէ կէօթիւրմէքլէ միւֆթէխիր օլաճազըմ։

17

ՊՕՏՐՈՒՄԼԱՐ

Բէսսամ իյէ Սալբէթրիէր նազբրը էօնիւնտէն պիր անախթար մէմուրու կիթմէքտէ օլուպ, նազբրը մէզպուրուն պիր իշարէթի ագըպինտէ, մէմուր, վասի պիր սալաեա նազբր պիր գաբու աչտը, վէ Տօյյէն, պու սալատա ալթմըշ գատար գատըն կէօրտիւ քի, ումումէն գբր բէնկլի գումաշտան էյպիսէլէր կիյինմիշ օլտուգլարը հայտէ, պազբլարը թաշտան բանգօլար իւզէրինէ օթուրմուշ օլտուգլարը կիպի, տիկէրլէրի տախի սիւրիւ սիւրիւ վէ պիրիպիրլէրիյլէ թէլաշլա գօնուշարագ կէզինմէքտէ իտիլէր։

Պու արալըգ Սալբէթրիէր նազբրը տուրտու, վէ բէսսամ քէլամա ազազ պիրլէ,

—Տիվանէ գատընլար նէ՞րէտէ տիրլէր, տէեու սիւալ իթտի էթրաֆընա թէաճճիւպլէ պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա։

—Իշթէ պունտա աբրլար, միւսիւ Տօյյէն։

—Աճայիպ, շու կէզէնլէ՞ր մի տիրլէր։

—Շիւպհէսիզ։

—Ֆագաթ պու գատընլար զաեէթ ագըիլ վէ սաքին կէօրիւնիւեօրլար։

—Շուրաեը սիզէ պէեան իտէրիմ քի, պիզ շիմտի տահա թիմարխանէնին պիրինճի տայիրէսինտէ պուլունմագտաեբզ։ Պու տայիրէ սալասը իսէ, էն սաքին օլան տիվանէ գատընլարըն սալասը տըր։ Պունտան տա գաթինազար, շունու իլավէթէն սիզէ սէօյլէրիմ քի, էկէրչի պու տիվանէլէր սիզէ սաքին կէօրիւնիւեօրլար իսէ, սէպէպի շու տուր քի, սիզ պունլարը տիգգաթը ազիմլէ թէտգըգ վէ թէճէսսիւս իթմէեօրսունուզ։ Պիր քէրրէ քէնտիլէրինէ եագընէն պագընըզ, սրֆաթլարընը թէտգիգ վէ մուայեէնէ իտինիզ, օ հալտէ պունլար հագգընտա թէպտիլի էֆքեար իտէճէքսինիզ։ Մէսէլա, պաշընտա քեաղըտտան պիր նէվի թաճ օլարագ, պիզտէն օն ատըմ ուզագտան կէչմէքտէ օլան շու գատըն հագգընտա նէ՞ միւթալաա իտէրսինիզ։

—Շու միւթալաաեը իտէրիմ քի, պունուն թավր ու հարէքէթի բէք մազրուրանէ վէ միւթէքէպպիրանէ տիր։

—Հագգընըզ վար տըր, զիրա պու գատըն քէնտիսինի, պիլմէմ գանդը խէեալի հիւքմատրըն գըզը, վէ հաշմէթլու օն պէշինճի Լուի գըրալ հազրէթլէրինին նիշանլըսը զանն իթմէքտէ տիր։ Քէմալի հիւրմէթլէ վէ իքի իւչ ատըմ ուզագտան եիւրիւմէքտէ օլան վէ կէօքսիւնտէ տախի հէր բէնքտէն քիւչիւք շէրիա բարչալարը համիլ պուլունան շու կէօրտիւկիւնիւզ տիվանէ գատըն իսէ, քէնտիսինի, պիրինճիսինին պաշ սէրայ գատընը զանն իյլէմէքտէ տիր։ Էկէրչի պունլարտան պիրիսինէ միւրաճատթլէ, քէնտիսիյլէ լագըրտը իթմէք իսթէսէմ, հիչ շիւպհէնիզ օլմասըն քի, տէրհալ հիմաեէսինի թագտիմէ գալգըշըր։ Գումուն իւզէրինտէ թէպէշիր իլէ բագգամլար վէ սայիր իշարէթլէր չըզարագ, եալընըզճա եէօրիւմէքտէ օլան շու իւչիւնճիւ գատընա կէլինճէ, պունուն տիվանէլիկի բէք նատիր իւլ Լմսալ տըր, վէ իհթիմալ տիր քի նիսա թայֆէսինտէ պիր թանէճիք տիր տիսէմ ճայիզ տիր։ Պու գատըն իլմ ճիհէթիյլէ տիվանէ

տիր, շէօյլէ քի, իւլումճա քէնտիսինէ պիր շէյ սիւալ իտէճէք օլսանըզ, եբլտըզլարըն սուրէթի ըիւճուսունու թէպտիլէ, վէ կիւնէշի քիւրրէյի արզըն էթրաֆընտա տօլաշտըրմաեա պիր չարէ պուլմուշ օլտուղունու պէեան իտէր։ Պու բէք թօհաֆ տըր, տէյի՞լ մի։

—Լաքին պու տիվանէ գատընլար, ապա պէտպախթ կէօրիւնմէեօրլար, տէտի Տօյյէն։

—Շիւպհէսիզ, ապա պէտպախթ տէյիլ տիրլէր, տէեու ճէվապ վիրտի Սալբէթրիէր նազըրը, իհթիմալ տիր քի պուրատա պուլունտուգլարը ճիհէթլէ, տահա զիեատէ մէսուտ օլմալը տըրլար, չիւնքի ագըլը օլարագ տիշարտա պուլունսալար, պու գատար բահաթ օլամազլար։ Ֆագաթ պունլար իշպու Սալբէթրիէր թիմարխանէսինտէ զաեէթ ազլըգ տըրլար, նասըլ քի պիր ազտան գուտուրկան տիվանէլէրին տայիրէլէրինի կէօրտիւկիւնիւզտէ, պունու թաստիգ իտէճէքսինիզ։

—Բէճա իտէրիմ, պիր ազ տահա պուրատա տուրալըմ, պէլքի միւհթաճ օլտուղում նիւմունէյի պու գատընլար իչինտէ պուլուրում, տէեու ճէվապ վիրտի բէսսամ։

—Էմրինիզէ միւնթազըրըմ, միւսիւ Տօյյէն, տէտի Սալբէթրիէր նազըրը, բէսսամա իլթիֆաթընը իպրազ իտէրէք։

Պունուն իւզէրինէ, մէրգում էհլի սանաթ, տայիրէնին էթրաֆընը ահէսթէ ահէսթէ տօլաշըպ, պիլճիւմլէ գատընլարըն սիմալասընը թէտգիգ վէ թէճէսսիւս իյլէտի, հալ պու քի պունլար իչինտէ, քէնտիսինին միւհթաճ օլտուղու նիւմունէյի պուլամաեարագ,

—Պունլարտա պէնիմ իսթէտիկիմ սիմա եօգ տուր, իմտի, հէր նէ վագըթ իսթէրսէնիզ, պուրատան տիշարը չըգապիլիրիզ, տէտի Սալբէթրիէր նազըրընա, մէրգումուն եանընա ավտէթ իտէրէք։

Իքի իւչ գաբու տահա աչըլըպ, վէ էն սօնրաքի աչըլան գաբունուն էշիյինտէն, օգուեանլարըմըզա մալիւմ օլան տէհշէթլի Թապարօնուն մէմուր օլտուղու տայիրէեէ, Տօյյէն իլէ գլաղուզու կիրտիլէր։

Պուրաճըգտա մէրգում էհլի սանաթըն նազարը տիգգաթընա չարբան մէնզարէնին նէ օլտուղու պէեանէ հաճէթ տէյիլ տիր, զաթէն օգուեանլարըմըզ, պիչարէ մախլուգլարըն տայիմիւլ էվգաթ հիւքմ իտէկէլէն տէհշէթ վէ գօրգուտան նաշի տայիրէնին պիրէր թարաֆընտա, մահզուն վէ միւքէտտէր սուրէթտէ չէօմէլմիշ օլտուգլարընը պիլիրլէր։

—Զանն իտէրիմ քի, միւսիւ Տօյյէն, տէտի Սալբէթրիէր նազըրը խօշ պիր թէպէսսիւմ իլէ, պիր ազ էվվէլ սիւալ իթտիկինիզ կիպի, շիմտի տախի տիվանէլէրին նէրէտէ օլտուգլարընը սիւալ իթմէեէճէքսինիզ։

—Էսէֆ իտէրիմ քի, պու խուսուստա իֆատէնիզ բէք տօղրու տուր, տէեու ճէվապ վիրտի բէսսամ, չիւնքի պու պիչարէլէրին տիվանէլիքլէրի աշիքեար կէօրիւլմէքտէ տիր։ Անճագ պունլար մուխաթարալը՞մը տըրլար։

—Շիւպհէ եօգ տուր քի, իչլէրինտէն էքսէրիսի մուխաթարալը տըրլար, չիւնքի գուտուրկան տիվանէլէրին պազը էօյլէ սատթլարը վար տըր քի, էթրաֆա թէհլիքէյի մուճիպ օլուրլար։

—Ֆագաթ էլպէթթէ պու կիպիլէրի թէէտիպ իշին թէտպիր վէ վասըթալարընըզ վար տըր։

—Շիւբհէսիզ, տէեու ճէվապ վիրտի Սալբէթրիէր թիմարխանէսի նազըրը թէքէպպիւրլէ, պիզիմ պու կիպիլէրի թէէտիպ իչին թէտպիր վէ վասըթալարըմըզ վար տըր։

—Բէճա իտէրիմ, պու թէտպիր վէ վասըթալարըն պաշլըճալարը գանզըլարը տըր։

—Էվվէլա, պիր ազտան տօլաշաճագ օլտուղումուզ տէմիր գաֆէսլի պօտրումլար։ Պունտան մաատա, գուտուրմուշ օլան տիվանէ գատընլարա ճէպրի կէօմլէք կիյտիրիլիքտէն պաշգա, սօղուգ սուեա տախի պաթըրըլըր, վէ պաշլարընա սօղուգ սու տօլտուրուլուր, վէ արա սըրա տախի միւքէմմէլ սուրէթտէ տէյնէք վուրուլուր, վէ զանն իտէրսինիզ քի պու վասըթալար իլէ պունլարըն նէօպէթլէրի պիրտէն պիրէ թէսկին օլուր։

Տօյյէն պու լագըրտըլարը տինլէտիկինտէ, կէրչի էվվէլ էմրտէ տիթրէտի իսէ տէ, մուախխարէն շու ալթիւսթլիւկիւ կէչիպ, գուտուրկան տիվանէլէրի թէտգիգ վէ մուայեէնէեէ պաշլատը, ֆագաթ պիր թագըմ վահշի վէ տէհշէթլի սիմալարտան պաշգա պիր սիմա կէօրէմէեէրէք,

—Օֆէլինին թասվիրինի անտըրը թաթլը սիմաեը պուրատա տախի պուլամաեաճաղըմ, տէտի քէնտի քէնտինէ, վէ պու տրալըգ տիվարըն իչինտէ էօրիւլմիւշ օլան պիր գալըն գաբուեու անախթար մէմուրու աչմագլա, իչէրտէն պաղը գարմագարըշըգ վէ վահշիճէ ինսան ինիլթիլէրի սէսլէրի իշիտիլսի։

Տօյյէն, պու աճայիպ սէսլէրտէն միւթէէսսիր օլարագ, իսթէմէեէրէք եիւզիւնիւն բէնկի սօլտու, վէ թիմարխանէ նազըրը մէրգում բէսսամա խիթապէն,

—Իշթէ, պունլար գուտուրկան տիվանէլէր տիրլէր, տէտի, ֆագաթ պօտրումլարտա պուլունտուգլարը հալտէ, գաֆէսլէրի տէ բէք մագպութ տուր, վէ սիզի թէէմին իտէրիմ քի, քէնտիլէրինի զիեարէթ իտէնլէր հագգլարընտա հիչ պիր մուխաթաբաեը մուճիպ օլամազլար։

—Ա՛հ, պու խուսուստա պէն գօրգմաեօրում, տէեու ճէվապ վիրտի Տօյյէն, անճագ շու տէհշէթլի սէսլէր, իւզէրիմէ ֆէնա թէէսսիր իտիեօրլար։

—Էկէր իսթէրսէնիզ, պօտրումլարա ինէլիմ։

—Բէք ալէա, սիզ էնինիզ, պէն տէ արգանըզտան կէլիեօրում։

Անախթար մէմուրու, պիր ֆէնէր եագըպ, էօնտէն քէնտիսի կէչտի, վէ պատէհու մէրգուման իւչ շախսլար, եիկիրմի գատէմէտէն իպարէթ օլան տար վէ գարանլըգ պիր նէրտիվէնտէն ինէրէք, ուզուն վէ քէմէրլի պիր սօֆաեա վասըլ օլտուլար։ Պու սօֆանըն սաղ թարաֆընտա, պիրիպիրլէրինտէն պիրէր մըգտար մէսաֆէ ուզագտա օլտուղու հալտէ, սէքիզ մուրապպա աեագ էնլիլիկինտէ վէ ալթը աեագ եիւքսէքլիկինտէ պաղը քիւչիւք օտաճըգլար պուլունուպ, էօնլէրինտէ իսէ, զաեէթ գալըն տէմիրտէն գաֆէսլէր պուլունմագտա իտի։

Հիւճրէ նէվինտէն օլան պու օտաճըգլարըն տէօշէմէլէրի իւզէրինտէ սաման տէմէթլէրի սէրիլմիշ օլուպ, մէզքիւր օտաճըգլարըն էքսէրիսի պօշ, վէ եալընըզ պաղըլարընտա չէնտ նէֆէր մէճնունէ գատընլար պուլունմագտա իտի քի, պունլարտան պաղըսը, ազալարը ուեուշմուշ օլարագ սաման իւզէրինէ եաթմըշ օլտուգլարը միսիլլու, տիկէրլէրի իսէ, աեագտա

տուրարաց , անյարբերը տէմիր գա-
ֆէսլէրէ տաեաթմընչլար իտի : Պու
զէվալը գաթընլար , նազարը տիգ-
գահլարընը տէհչէթլի պիր թարղ-
տա քէնտի միւսաֆիրլէրի իւզէրի-
նէ ախֆ իթմիշ օլուպ , արա սըրա
տախի վահչիճէ պէտ չէհրէ կէօս-
թէրմէքտէ վէ գաբալը օլան եումճ
րուգլարընա թէհտիտլէր իթմէք-
տէ իտիլէր : Պունլարտան չէնա նէ-
ֆէրի , գաֆէլէրլի էօյլէ պիր չիտ-
ատէթլէ սալամագտա իտիլէր քի ,
զանն իտէրսին զըրաճագ իտիլէր :

Տիկէր թարաֆտան , ըէսասէն Տօյ-
ճէնի ֆէվգէլատէ միւթէէտիր լը-
ղէմիշ օլան տէհչէթամիզ սէտալէր
պիր տագըգա պիւէ էքսիվէյիպ ,
կիթաի.քճէ քէպլի իշթիտատ իյլէ-
տիկինէն , թիմարխանէ նազարը
պիրտէն պիրէ տուրտու , վէ անախ-
թար մէմուրունա տէօհիւպ ,

—Ղալիպա պու սէպէբի չըգա-
րան 420 նիւմէրօ տուր , տէտի :

—Էվէթ , էֆէնտիմ , տէեու ճէ-
վապ վիրտի անախթար մէմուրու ,

—Բէ.ք ալէա , էօյլէ իտէ , Թապա-
րօեու չաղըրընըզ . չիւպհէսիզ Մ.
Տօյճէն , պիզիմ , պու գ ուտուրմուշ
տիվանէլէրի նասըլ թէնկին իթաի-
կիվիզի կէօրսիւկճիտէ , կիւճէն-
մեմէճէ.ք տիր :

Անախթար մէմուրու իթատի
իթաի : Վէ անախթարլարընըն գին-
ճիրինտէն տարըճլ օյան պագըը-
տան քիւչիւ.ք պիր տիւտիւկիւ ագ-
ղընա կէօթիւրիւպ , քէսկին վէ ու-
զունճա չալար : Թապարօ , մէտհ ու
սէնտէ չաեէթթէ պիր զայրէթ իյէ
աշաղը էնտի , վէ թիմարխանէ նա-
զըրը պիր գաչ սէօզ իյէ վուգուի
հալի մէրգումա անյախտըրմասըն-
տա , Թապարօ , մէմուռունկյէթին-
տէն նայի թէպէտսիւմ իտէրէ.ք ,
քէնտի իշ էլտիսէսինի կիյինտի :

Մէզքիւր զարիպ էլտիսէ , գալըն
վէ սէրթ պիր մէչինտէն մամուլ ,
ատէթա սիլահ թաֆըմը կիպի օ-
լուպ , պուռնատան մագաէտ իչէ , տի-
վանէլէրին սիվրի թըրնագլարընատն
քէնտիյի էսիրկէմէ.քտէն իպարէթ
իտի :

Ծապըգ Պիսէթըը թիմարխանէյի
մուհաֆըզը , պու Թուալէթինի իչ-
մալ իտինճէ , թիմարխանէ նազը-
րընըն եանընտա եագլաչար , վէ սօլ
էլիյլէ եուն չարգասընը պաչընատն
չըգարտըզը կիպի , սաղ էլիյլէ տա-
խի եանընատն ասլա աեըրմագտա
օլմասըզը չէլի.քտէն չըպուղու Թու-
թուպ ,

—Բէճա իտէրիմ , տէտի , գան-
դի նիւմէրօ հագգընատա իշ կէօրմէ.ք
լազըմ իտէ , անը պէեան իտինիզ :

—420 նիւմէրօ ֆէվգէլատէ չա-
մատա վէ կիւրիւլմիս հասըլ իտի-
եօր :

—Ծագաթ պէն անը տահմ պու
կիւն իչի տէֆտա իպահ իթտիմ :

—Կէօրիւնիւր քի , ագըը պա-
չընա կէլմէ.ք իչին , պիր իչինճիս
տէրսէ տահմ լիւզումս վար տըր :

—Շիմտի պէն անըն տէրսինի գի-
րիրիմ :

Թապարս պու լաֆզըրը աէօյլէ-
եէրէ.ք , պալէատէ զիքրի սէպգաթ
իտէն սէպէրին չըգտըզը մահէյլէ
տօղրու իւէրլէտի , վէ տիկէր Թա-
բաֆտան Ծաըէթթիրիեը նազըրը ըէս-
սամա իտիթապէն ,

—Մ'իւսիս Տօյճէն , էկէր իտիթը-
սէնիզ , եօլումուզա տէվամ իտէ-
լիմ , տէտի :

Բէսսամը մէրգում , տէրէճէյի
նիհահէտէ պիր նէֆրէթ իյէ գարը-
չըգ օյան պիր մէրտըը ազիմ իյէ
պիր գաչ ատըմ տահա իւէրլէտի-
կինտէ , ֆէվգէլատէ տէհչէթլի սէ-
տալէրինի իշիթմէ.քտէ օլտուղու տի-

կիւնահ, պաշտան ահ ապա գատքը տիրելուն ի թիւմախանահ նաղըքը պու ապա, բէ սահմ մէզգուսնը խնթապ իտէրէք։

— Պու գատքն, պոյրատա պուլսնանահախանէկեր իչինահէն զիւա տէ մուխամատալքը սըրա վէ վազ-ժիլլէ պու գատքն զախխէնէդիք լիմմիշ տիր, տէտի։

— Մէզպուբէնին Սապէթիրիէք լիմմախանէ սինուէ պուլսնանահքը չօգտան պէրի՞ւ ժիր, աէնաս ֆիւսուլ իմտի Տօյչէն։

— Իւշ նէնէտէն պէրի տիր։

— Հէր վազրիմ պէօղէ գնուսուլկան մը ապը։

— Խա՛յր։ Եսպէնրդ ան պէշ կիւնտուր բրիւ չու կէօրանիկիւնուէ հայչ տէ պինդսուհանգատա ապը։

— Քիմնէնէ հիւ պիր ֆէնապէգ իմմէմիշ ու տիր։

— Սֆիվ պուտուրան, վիւսնա Տօյչէն, տահա չըդան հաֆիմա պուգատքն, տիկէր պիր գատքն իչէ պիկիմիմիֆագ, իմխանախանէ վէմուրարքնաան պիր գատքը վէ պիր մուֆէմիմիշ վէ իչիմ նէֆէր նէօլսնճա տաքերէրինի էօլսնխմուշ տիր։ Զինքր իմտիկիմ տիկէր տէվանէ գատքն տան, շու նան նատա քի պուպատմնատ ապը։

— Ա՛հ, տիմդհան Ապահ, տէտի Տօյչէն քէմալի տհէհմէ կիւրֆիմար օլսրագ։

— Իչիմ, պէնա նէպէպէ վէպնի տիր քրի։ տէնուս տէվամ իմտի Սապէթիրիէն նաղըքրը։ կինէք պու գատքն վէ կէրեք բէֆիգէլի պուպուրատա մէզհպուծ խոխմիչներ տիր, վէ հաճախնատա օլսրագ, պուհանան տնրա տիշարը չըդանէ ճնագար ապը, վէ եինէ պու ատպէպ մէպնի տիր քրի, հէր կիւն պուլսրատա նիկահէն, պիր ապրատան կէօ-

վանէ գատքն պուտուրնու էօնիւնէ վանըլ օլսու։ Մէգքիւր պուսրդուհատա հատպ խոխմիչ ծրան գատքն։ զաճէմ մէքսուհ չէհրէլի, վէ պինդի անթաչըլմազ պիր հատէ օլքուպ։ գըր բէնկլի սահպարքն ուգոդնէր ուճլարը։ բէրչէմ միսինը, զայիֆ վէ ճօկսան եանմագլարնահ տարմըշլար խոխմ։ Մէզպուբէնին նիւգիւնահ պահգը մավի գէնկլի պիւնիւք տահարլընար տիշարը ֆըրլատմազ օլսնագտա խոխմ։ Տօյչէն, խահաշ վէ թահատվուրնահան ապիւսախիմիւն խարիճ ծրան իչպուտէհչէմլի մէնգահէյի կէօրմէ-

ջամանէ գատքն պուտուրնու էօնիւնէ վանըլ օլսու։ Մէգքիւր պուսրդուհատա հատպ խոխմիչ ծրան գատքն։ զաճէմ մէքսուհ չէհրէլի, վէ պինդի անթաչըլմազ պիր հատէ օլքուպ։ գըր բէնկլի սահպարքն ուգոդնէր ուճլարը։ բէրչէմ միսինը, զայիֆ վէ ճօկսան եանմագլարնահ տարմըշլար խոխմ։ Մէզպուբէնին նիւգիւնահ պահգը մավի գէնկլի պիւնիւք տահարլընար տիշարը ֆըրլատմազ օլսնագտա խոխմ։ Տօյչէն, խահաշ վէ թահատվուրնահան ապիւսախիմիւն խարիճ ծրան իչպուտէհչէմլի մէնգահէյի կէօրմէ-

ըէճէք օլտուղունուզ թէրթիպ իւզ-
ըէ տէրս վիրիլմէքտէ տիր։ Պա՛գը-
նըզ, միւսիւ Տօյյէն, պա՛գընըզ,
սիզի թէէմին իտէրիմ քի, պէօյլէ
պիր մէնզարէեէ հէր վագըթ թէ-
սատիւֆ իտէմէզսինիզ։

Ըէսսամ, կէօզլէրինի մէճնունէ
իւզէրինէ չէվիրտիկինտէ, մէրգու-
մէնին մէվգուֆ օլտուղու տայիրէ-
նին արգասընտան տար պիր գաբու
աչըլտըղընը կէօրտիւ։

Թապարօ, Տօյյէնին թէաճճիւ-
պի ազիմինի մուճիպ օլտուղու հալ-
տէ, տայիրէյի մէզպուրէեէ կիրիպ,
գաբուեու իւսթիւնտէն գաբատը։

Տիվանէ գարը, մէզքիւր գա-
բունուն աչըլըպ գաբանտըղընը ի-
շիթտիկինտէ, պիրտէն պիրէ ար-
գասընա տէօնտիւ, վէ պէքճիյի
կէօրտիւկիւնտէ, էվվէլա տիշլէրինի
կըճըրտաթտը, վէ սօնրա տայիրէնին
թա արգասընա գատար ըիւճաթ իյ-
լէտի։

Թապարօ պիր գաչ սանիյյէ գա-
տար, շիւպհէսիզ քէնտի պագը-
շըյլա տիվանէյի մըգնաթըս գուվ-
վէթիյլէ միւթէէսսիր իյլէմէք նիյ-
յէթիյլէ, ասլա գըմըլտանմաեարագ
տուրտուգտան սօնրա, մէզպուրէեէ
տօղրու պիր ատըմ ալտը։

Պու արալըգ տիվանէ, վար գուվ-
վէթինի պազուեա վիրիպ, խասմի-
նին պօղազընա աթըլտը, հալ պու
քի Թապարօ, կիյինմիշ օլտուղու մէ-
շին սաեէսինտէ, մէզպուրէնին թըր-
նագլարընտան ասլա միւթէէսսիր օլ-
մատըղը կիպի, էօյլէ պիր շիտտէթ-
լի հարէքէթ տէ իթտի քի, մէր-
գումէնին բէնչէլէրինաէն քէնտիյի
գուրթարտը։ Պունուն իւզէրինէ,
տիվանէ գատըն Թապարօեու գօլ-
լարը արասընտա պօղմագլըղա բէք
չօգ չալըշտը, վէ նէ՛ ինսան սէսինէ
վէ նէ՛ վահշի հայվան ինիլթիսինէ
միւշապիհ օլմաեան տէհշէթլի սէ-
տալէր վէ ինիլտէմէքլէր իլէ պիր
գաչ տէֆալար խասմինին իւզէրինէ
հիւճում իթտի իսէ տէ, մուվաֆ-
ֆագ օլամաեարագ, Թապարօ, ա-
տէթա պիր չօճուգ իլէ օյնաշըեօր
կիպի զաեէթ սիւքիւնէթլէ տավ-
րանտըղը հալտէ, նիհաեէթ պի-
չարէնին գուվվէթ վէ տէրմանընը
թիւքէթտի, վէ պատէհու սաչլա-
րընտան գավրաեըպ, իւչ տէօրթ
տէֆա ֆըրըլտագ կիպի չէվիրտիք-
տէն սօնրա, եէրէ եաթըրտը, վէ
օմուզլարըյլա օնուրղա քէմիքլէրի-
նէ, չէլիքտէն չըպուղույլա վուր-
մաեա պաշլատը։ Մէրգումուն հէր
պիր վուրուշունտա պօղուգ պիր
սէս չըգըպ, վուրուլան հէր պիր
եէրտէ, էվվէլ էմրտէ գըզարմագտա
իտի իսէ տէ, մուախխարէն տէր-
հալ մօրարըեօր իտի։

Թապարօ, պու վէճհ իլէ օն պէշ
եիկիրմի տէֆա վուրտուգտան սօն-
րա, սօլ էլինի աչտը, վէ պու է-
լիյլէ թութմագտա օլտուղու սաչ
տէմէթինի պրագտը։

Պունուն իւզէրինէ մէճնունէ,
տայիրէսինտէ եիւզ իւսթիւ տիւ-
շիւպ, պիր տախի գալգմատը։

Արթըգ մէզպուրէ ինլէմէյիպ,
ճան չէքիշմէքտէ օլանլարա մախ-
սուս սէպէր չըգարմագտա իտի։

Պատէհու Թապարօ տայիրէնին
գաբուսունու աչըպ տիշարը չըգ-
տը։

Մուախխարէն թիմարխանէ նա-
զըրը թէպէսսիւմլէ ըէսսամա տօղ-
րու տէօնիւպ,

—Էյ, միւսիւ Տօյյէն, տէտի,
սէօյլէյին պագալըմ, շու վագըա
հագգընտա նէ՞ տիւշիւնիւեօրսու-
նուզ։

—Տիւշիւնիւեօրում քի, պու վա-
գըա բէք տէհշէթլի տիր, տէեու

ճէվապ վիրտի Տօյյէն։

—Շիւպհէսիզ, ֆագաթ պու խուսուս միւճէրրէտ լազըմ տըր, վէ պու կիպի գուտուրմուշ վէ թէրպիեէ դապուլ իթմէզ տիվանէ գատընլար իլէ պաշա չըգմագ իչին, պունտան պաշգա չարէ եօգ տուր, վէ Թապարօ պունլար իլէ բէք ալէա պաշա չըգապիլմէքտէ տիր։ Տօղրուսու, մէրգում նատիր իւլ էմսալ պիր մէմուր տուր։

Թիմարխանէ նազըրը պիր էյեամ սիւքիւթ իթտի, ֆագաթ ըէսսամընն, Թապարօեու թագտիր վէ թահսին իթմէքլիքտէ քէնտիսիյլէ ասլա հէմէֆքեար օլմատըղընը կէօրէրէք,

—Մի՛ւսիւ Տօյյէն, տէտի, էկէրչի միւնասիպ կէօրիւրսէնիզ, պիր ազ տա տիկէր տայիրէլէրէ կիտիպ տօլաշապիլիրիզ։

—Պօտրումլարտա պաշգա տիվանէլէր եօ՞գ մու տուր, տէեու սիւալ իթտի ըէսսամ։

—Զանն իթմէմ։

Պու հէնկեամտէ, Թապարօ, մէշինտէն մատմուլ օլան զըրհընը չըգարմըշ օլտուղու հալտէ, կէլիպ,

—Ա՞ֆվ իտէրսինիզ, նազըր էֆէնտի, տէտի, տիկէր պիր տայիրէտէ պիր տիվանէ գատըն տահա պուլունմագտա տըր։

—Պու տիվանէ գատըն քի՞մ օլուեօր։

—Սալբէթրիէրէ էն սօն կէլմիշ օլան վէ 913 նիւմէրօեու համիլ պուլունան կիւզէլ գըզ տըր։

—Հալ պու քի մէզպուրէ պու ճէզաեա լաեըգ օլմագ իչին, նէ՞ գապահաթ իչլէմիշ տիր։

—Ատէթա պանա գարշը աչըգտան աչըդա իսեան իթմիշ, վէ պանա վուրմաեա գալգըշմըշ աըր։

—Հա՛, հա՛, հա՛, դալիպա կէչէն կիւնքի տէրս քէնտիսինէ քեաֆի օլմամըշ։ Պու հալտէ, Թա՛պարօ, քէնտիսինի թէվգըֆ իթմէնիզլէ, բէք հագգլը հարէքէթ իթմիշսինիզ, շիւպհէսիզ պու խուսուս մէզպուրէյի իյիճէ զապթ իտէճէք տիր։ Նասըլ քի չօգլուգ շամաթա չըգարմամասընտան տա պու սէօյլէտիկիմ թաստիգ օլունմագտա տըր։ Մի՛ւսիւ Տօյյէն, պու տիվանէ գըզը տախի կէօրմէք իսթէ՞րմիսինիզ։

Ըէսսամ, պաշը իլէ, էվվէթ մանէասընը իյմա իտէր պիր հարէքէթ իպրազ իտինճէ, անախթար մէմուրու ֆէնէրի թէքրար էլինէ ալտը, վէ Ժան տը Սիմէօզիւն մէվգուֆ պուլունտուղու տայիրէ էօնիւնտէ տուրտու։

18

ՆԻՒՄՈՒՆԷ

—Ֆագաթ, տէտի ըէսսամ տայիրէյի մէզպուրէնին տէրունինէ պիր աթֆը նազար իյլէտիքտէն սօնրա, ֆագաթ, պու տայիրէ պանա պօշ կէօրիւնիւեօր։

—Սագըն եանը՞լմաեասընըզ, Թա՛պարօ, տէեու սիւալ իթտի թիմարխանէ նազըրը պէքճիեէ։

—Խա՛յր, խա՛յր, տէեու մուգապէլէ իթտի Թապարօ, պէն սէօյլէտիկիմէ էմին իմ, տիվանէ գըզ պուրատա տըր, անճագ քէնտիսինի կիզլէմէքտէ տիր։

Անախթար մէմուրու, էլինտէքի ֆէնէրին ըշըղընը տայիրէեէ տօղրու ուզաթմասըյլա, Տօյյէն, մէզքիւր ճիւզի ըշըգ սաեէսինտէ, եէրէ սէրիլմիշ օլարագ, պիր գատըն չէքլի կէօրտիւ։ Ժան տը Սիմէօզ սաման իւզէրինէ սէրիլմիշ օլուպ, վէ ասա-

լա գըմբլտանմաեարագ տուրտուղու, վէ ումուզլարընտան պիրիսինի զընտանընըն պիր թարաֆընա տաեաթմըշ օլտուղու թագտիրտէ, բէվիշի հալինտէն, հիչ պիր չէյ կէօրմէտիկի վէ իշիթմէտիկի, վէ ուեուեօր օլտուղու, վէ եախօտ, իւզէրինտէքի պազը հայեաթ էսէրլէրի օլմասա, էօլմիւշ իտուկի զանն օլունմագտա իտի։

Տօյյէն, մէրգումէնին խալիս վէ ճալիպ կիւզէլլիկինտէն հէնուզ իւզէրինտէ գալմըշ օլան պազը էսէրլէրի տիգգաթլէ թէճէսսիւս իթտիկինտէ, տէրէճէյի նիհաեէտէ միւթէէսսիր օլտու, վէ քէնտի քէնտինէ տախի չու լաֆզլարը սէօյլէտի.

—Պու սիֆաթ պանա մալիւմ տիւր, վէ չու պէտպախթ գըզճըղազը պու կիւն իլք տէֆա կէօրմէքտէ օլմատըղըմա էմինիմ։ Պու պիչարէյի պիր տէֆա տահա կէօրմիւշիւմ տիւր, ֆագաթ նէ՞րէտէ վէ նէ՞ զէման, իշթէ պուրասընը տէրխաթըր իտէմէեօրում։ Հէր նէ հալ իսէ, արամագտա օլտուղում Օֆէլինին ճալիպ վէ միւէսսիր սիմասընա պէնզէեէն մօտէլի հէլէ համտ օլսուն, պուլտում։

Թիմարխանէ նազըրը, բէսսամըն քէնտի քէնտինէ իրատ իյլէտիկի քէլամը գաթթ իտէրէք,

—Էյ, միւսիւ Տօյյէն, չու 913 նիւմէրօ հագգընտա նէ՞ տիւշիւնիւեօրսունուզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Տիւշիւնիւեօրում քի, տէտի բէսսամ, պու գըզ բէք կիւզէլ տիր, բէք կէնճ տիր, վէ աճընաճագ պիր հալտէ տիր։ Լաքին նա՞սըլ օլուպ տա, ֆամիլեասը պու պիչարէյի պէօյլէ եիւզ իւսթիւ պըրագմըշ։

—Իհթիմալ տիր քի պու գըզըն ասլա ֆամիլեասը եօգ տուր։

—Էյ պու նէ՞րէտէն կէլմիշ տիր։

—Զըգան կիճէ, պիր բօլիս գարաղօլու մարիֆէթիյլէ, ալէսսէվիեէ հայտուտլար իլէ գալպազանլարընկիթմէքտէ օլտուգլարը պիր մէյխանէտէ պուլունմուշ տուր։

—Տիմէք տիր քի, սիննինի վէ իսմինի վէ տիվանէլիկինին սէպէպինի պիլմէզսինիզ։

—Պիզիմ պուրատա պունա տայիր ասլա մալիւմաթըմըզ եօգ տուր, վէ տէֆթէրտէ գայտ օլունմուշ օլտուղու նիւմէրօտան պաշդա պիր իսիմլէ տէ քէնտիսինի թէսմիեէ իթմէքտէ տէյլիզ։

—Լաքին պու տիվանէ գըզ պէնի օլ գատար ճէլպ իտիեօր քի, թարիֆ իտէմէմ, վէ հագգընտա պիր իյիլիք եաբապիլսէմ, քէնտիմի պախթիեար ատտ իտէճէյիմ։

—Ա՛հ, միւսիւ Տօյյէն, տէտի թիմարխանէ նազըրը, բէսսամըն էսէրի խայրխահիսինի կէօրտիւկիւնտէ, մէրգումա եարանմագ իսթէեէրէք, մատամ քի պու պիչարէ մախլուգա պիր իյիլիք իթմէք իսթէեօրսունուզ, պէն տէ մէզպուրէնին տէրհալ չու պօտրումտան չըգարըլմասընը, վէ պունտան պէօյլէ հագգընտա տէրէճէյի նիհաեէտէ շիտտէթլի մուամէլէ իտիլմէմէսինի շիմտիտէն սէօյլէրիմ։

—Օլ պապտէ, պէն տէ սիզէ ֆէվգէլատէ միւթէշէքքիւր գալըրըմ, չիւնքի զաթէն պու պէտպախթ գըզճըղազ, նասըլքի պիրազ էվվէլ սիզէ սէօյլէտիմ, մատամ գօնթէս տիւ Պարինին պէքլէմէքտէ օլտուղու թասվիրէ մօտէլ օլաճագ տըր։

—Ա՛հ, միւսիւ Տօյյէն, թիմար-

խանէմտէ պուլունան շու գըզ իչին, պու նէ՛ պիւյիւք չէրէֆ վէ իֆթիխար տըր, ֆագաթ թէէսսիւֆ օլունուր քի, քէնտիսի շու նիյմէթի անլաեըպ թագտիր իթմէկէ միւգթէտիր տէյիլ տիր։

—Էկէրչի պու գըզ տիվանէ օլմասա իտի, տէտի ըէսսամ թէպէսսիւմ իտէրէք, Օֆէլինին թասվիրինի ասլա իմա իտէմէզ իտի։

Թիմարխանէ նազըրը պու իֆատէյի բէք հագգլը պուլուպ, հաթթա պիր կիւզէլլիք սուլթանը իչին մէշհուր պիր ըէսսամա մօտէլ օլաճագ օլան տիվանէլիկին հատտը զաթինտէ գըսգանըլաճագ պիր խուսուս օլտուղունու իլավէ, վէ մէզպուրէյի պուլունտուղու պօտրումլար տայիրէսինտէն չըգարըլըպ, իւսթ գաթտա հավլիեէ կէօթիւրիւլմէսինի, վէ հագգընտա լաղըմ օլան մուամէլէյի իթիտալքեարանէ իճրասընըն տիրիզ իտիլմէմէսինի էմր իյլէտի։

Էվամիրի մէզքիւրէնին իլք գըսմը իճրա օլունտու, վէ լաքին Ժան տը Սիմէօզ գարանլըգ պօտրումլարտան չըգարըլըպ, ըշըղա կէօթիւրիւլտիւկիւնտէ, տիլսիզ վէ տօնմուշ կիպի տուրմագտա օլտուղունտան, չէքտիկի ճէվր ու ճէֆանըն թախֆիֆ իտիլմիշ օլտուղունտան ասլա խապէրտար տէյիլ տիր կիպի կէօրիւնտիւ։

Ըէսսամ իսէ, օլ անէ գատար հիսս իյլէմիշ օլտուղու հէեէճանտան պիւսպիւթիւն ֆարգլը օլարագ, մէզքիւր ղարիպ տիվանէ գարշըսընտա հիսս իյլէտիկի հէեէճանը պիր թարաֆտան արթտըղը հալտէ, տէհշէթ իլէ գարըշըգ օլան պիր թէաճճիւպլէ Ժանա նազար վէ տիգգաթ իթմէքտէ, վէ հէման պունա միւշապիհ պիր թասվիրի պունտան ագտէմ պիր տէֆա տահա չէքմիշ իսէ տէ, ֆագաթ նէրէտէ չէքմիշ օլտուղունու տիւշիւնմէքտէ, վէ ասլա տէրխաթըր իտէմէմէքտէ իտի։ Արա սրրա ֆիքրինտէ պիր ճիւզի էսէր տօղմագտա օլտուղու զանն օլունմագտա իքէն, սապահլարը ույգուտան ուեանըլտըղընտա, խաթըրտան չըգան րիւեալար միսիլլու, եինէ տէրհալ ղայպ վէ նապէտիտ օլմագտա իտի։

Պու խուսուսա չօգլուգ թէաճճիւպ իտիլմէմէլի տիր, չիւնքի Ժան տը Սիմէօզիւն իգպալ ու սէատէթի զէմանընտա, վէ էն բարլագ կիւզէլլիկի էսնասընտա, քէնտի նիշանլըսը օլան Բընէ տը Բիէօ իչին չէքիլմիշ օլան թասվիրի, շիւպհէսիզ մէզպուրէնին 913 նիւմէրօլու սէֆիլ պիր տիվանէ օլտուղու, վէ Սալբէթրիէրին գարանլըգ վէ էլէմպախշ տիվարլարը ալթընտա էօմրիւնիւ թիւքէթմէքտէ պուլունտուղու զէմանտաքի թասվիրինէ ասլա վէ գաթան պէնզէեէմէզ իտի։

Սալբէթրիէր նազըրը, պիր ճիւզի միւտտէթ կէնճ գըզը տիգգաթլէ մուայեէնէ իթտիքտէն սօնրա,

—Մի՛ւսիւ Տօյյէն, տէտի, միւսաատէ իտէճէք օլուրսանըզ, սիզէ կիւզէլ պիր նասիհաթ վիրէյիմ։

—Ազիզիմ նազըր էֆէնտի, պու խուսուստա սիզէ միւսաատէ իթմէք տէյիլ, ըէճա պիլէ իտէրիմ։

—Էօյլէ իսէ, շու գատըն վասըթասըյլա պիր իշ կէօրմէք իսթէեօր իսէնիզ, պիր կիւն վէ պիր սաաթ պիլէ ղայպ իթմէեէրէք, եարընտան իշէ պաշլաեընըզ։

—Նէ՞ իչին։

—Չիւնքի իշինիզի իքմալ իթմէզտէն, մօտէլինիզի էլտէն չըգարաճագսընըզ։

—Ես ալ պէտպախթ դըզճըղաշ եադընտա վէֆալթ իտէճէ՛ք մի տիր տէեու զանի՛ իթմէքտէսինիզ, տէ՛տի Տօյչէն։

—Զանի՛ իթմէ՛ք տէյիլ, գավիէն ինանըրըմ, չիւնքի սօյմուշ օլան եիւզիւնատէ քի ալէամէթլէրտէն, հա՛դընտա վէֆալթ իտէճէկի պէնճէ մուհադդադ տըր, վէ սիզ պու սէօյլէտիկիմ ինանընըզ, մի՛սիւ Տօյչէն, զիրա, կէրչի պէնիմ իչմի թըպաճա մալիւմաթըմ եօ՛ տուր, ֆագաթ պու խուսուստա էօյլէ թէճրիւպէ՛քեարըմ քի, պաղէն չու թէճրիւպէմ թաստիդ օլունմագտա տըր։

—Պու սէօյլէտիկինիզ տահա իյի տիր, տէեու մուդաապէլէ իթտի ըէս՛ըմ, չիւնքի պու պէտպախթ դըզճըղաշ իչնի էօյլէ՛ք, գուրթուլմագ տիւէ՛ք տիր. պունունլա պէրապէր մէզպուրէ նէ գատար չաբուդ գա՛թը հաեաթ իտէճէ՛ք օլտա պիլէ, պէնիմ իչնի իգթիդա իթտիկինտէն զիւհատէ էօմրիւ իւմիտտատ լյյէճէ՛ճէ՛ք տիր, չիւնքի պէնիմ իչնի ի՛ք հաեատա իւչ կիւն քաֆի տիր, հաթ՛թա իճապ իտէր իսէ, պէն իչիմի պիր գաչ սաաթ զարֆընտա տահի թէսլիճէ իտէրիմ։ Հալ պու քի պու կիւն իչէ պաչլամագ իչնի լա՛զըմ օլան ալէթլէրիմի պիրի՛քտէ կէթիրմիչ օլմատըզըմնան, եարըն՛տան էվվէլ իչէ պաչլաճամամ, վէ չահէտա պու գատար չաբուդ կէլ՛մէմէ նիսպէթէն, եինէ քէ՛ք կէճի՛քմիչ օլտը իսէմ, եանի պէն կէլինճէյէճ տէկիլիմ, սիզին մի՛սքէտտէր բէյղամպէրլիկինիզ ֆիլիզէն թաստիդ պունմուչ օլուր իսէ, Օֆէլինին թաստիրլինի հաեաթտա չէ՛քճէ՛ք եէրտէ, էօլմիւչ օլտրագ չէ՛քէրիմ։

Պու մէսէլէ պու սուրէթլէ հալ օլունտուդունտան, Սալբէթրիէրնա՛զըրը, տիկէր տայիրէլէրի տօլաչմալարընը միսիլ Տօյչէնէ թէ՛քլիֆ իթտի, հալ պու քի մէրգումէ արա՛մընգտա օլտուդու մօտէլի զաթէն պուլմուչ օլուպ, վէ գալպինին մի՛սքէտտէր հէեէճանընը պունտան զիւհատէ թէմինիտա իթմէ՛քլի՛քտէ տէպիր ֆայտէ կէօրմէմիկինտէն, թէ՛քլիֆի մէզպուրու գապուլ իթմէտի, Պինապէրլին Տօյչէն, Սալբէթրիէր նազըրըլյա վէտայաշըպ, օլ տէհշէթլի թիմարխանէտէն մուֆտրագաթ իլլէտիկինտէ, վէ խարիճի դաբուտան կէչիպ, արապասընա ըա՛քիպ օլաճաղը սըրտտա, քէնտիսինէ, եիւրէկինտէն աղըր պիր եիւ՛ք գալընըրըմչ կիպի զանն օլունտու, վէ պիր նէհրին կիրտա՛ալընա ինիպտէ, մուահխարէն սուեուն իւզէրինէ չըգան տալկըճլար միսիլու, պէրրադ հավահը թէ՛նէֆֆիւս իթտիկինտէ, ֆէվգէլատէ պիր մահդուզիյյէթ վէ ֆէ՛ըտրընը հիսս իլլէտի, վէ հավա մէրգումա էվվէլինտէն զիւհատէ ըընճադ, վէ գուպպէյլի սէմավիեէ տէ տահա զիւհատէ պէրրադ կէօ՛ըլինտիս։ Պունունլա պէրապէր ըէստամը մէրգումունի, թիմարխանէտէն չըգտըգտան սօնրա, գալպինտէ մէճհուլ վէ էօնիս ալընմագ պիր տէրտ վէ քէտէր էսէրի պուլունուպ, օլ կիւնիս ադչամա վէ կիճէ սապահա գատար, մէրգում պիր տիւրլիս քէնտի իլ՛ք չաղ վէ խէնտան թապիաթը վէ ախլէագընը քէսպ իտէմէտի։

Ֆէրտասը կիւն, էօյլէ ըատտէլէ՛ինտէ, Տօյչէն, քէնտինին, ըէսիմ թախթասընը վազ իտէճէ՛ք չըճըէ նամ նէրտիվէնինի՛ն, վէ քէնտի օթուրտուդու պիր նէվի պիս՛քիւիւր իսկէմիէսինի՛, վէ պօճա սանտըգճասընը իւ՛քի խըզմէթքա՛

րա վիրմիշ օլտուզու հալտէ, Սալբէթրիէրէ կէլտի։

Իլք կիւնքի կիպի, ըէսսամ, քէնտիսինէ սապբրսբզլբգլա պէքլէմէքտէ օլան Սալբէթրիէր նազբրը թարաֆընտան գապուլ օլունտու, վէ իլք տայիրէ պէքճիսինին օտասը իթթիսալինտէ պուլունան խուսուսի վէ քիւչիւք պիր պաղչէեէ կէօթիւրիւլտիւ։ Պու պաղչէտէ չաեբրլար եէշիլլէնմէեէ պաշլամբշ օլտուզու միսիլլու, նէվի պահարտան էվվէլ թիւրէեէն պազը չիչէքլէր տէ, ֆիլիզլէնմէեէ եիւզ թութմուշլար իտի։

Ժան, պու պաղչէտէ եիւզիւնիւն ըէնկի սօլմուշ օլուպ, քէնտի քէնտինէ պրագբլմբշ իսէ տէ, իլք կիւնքի գատար մահզուն վէ տէրմանսբզ օլմատբզը հալտէ, հէման գբշբն թա օրթասընտա կիպի, եաբրագլարը պիւսպիւթիւն տէօքիւլմիւշ պուլունան իխթիեար պիր ըխլամուր աղաճընը գապուգլու քէօքիւնէ տաեաթբլմբշ օլան գապա պիր բանգօ իւզէրինէ օթուրմուշ իտի։

Մէզպուրէնին, պիր ազ էվվէլ թիմարխանէ նազբրընը էմրիյլէ, խըզմէթճի գատընլարտան պիրի վասըթասըյլա թարանըլմբշ օլան ուզուն սաչլարը, քեամիլէն պրագբլմբշ օլտուգլարը հալտէ, ումուզլարընա վէ կէօքսիւնէ տօղրու սարգըլմբշլար, վէ եիւզիւնիւն էթրաֆընտա ատէթա մէրմէրտէն կիւզէլ պիր չէրչիվէ հալի թէշքիլ իթմիշլէր իտի։

Կէօզլէրի, գուպպէյի սէմավիէեէ տօղրու աթֆ օլունմուշ օլուպ, կէօյիւն մավի ըէնկի իսէ կէօզլէրինին պէպէքլէրի իչինէ ըէվնագ վիրմիշ իտի, վէ էլլէրիյլէ տէ, պիր ազ էվվէլ զիքրինի իթմիշ օլտուզումուզ ըէնկսիզ վէ գօգուսուզ չիչէքլէրտէն պազբսընը տիզլէրի իւզէրինտէ մաքինավարի եօլմագտա իտի։

Տօյյէն իլէ թիմարխանէ նազբրընը վէ ըէսսամըն իքի խըզմէթքեարընը պաղչէեէ կիրմէլէրինտէ, կէնճ գըզ, պունլարա աշիքեար պիր նէֆրէթ վէ տէհշէթ հարէքէթիյլէ աթֆը նազար իյլէտի, վէ պիրտէն պիրէ վիճուտինի պիր տիթրէմէ խաթիլա իթտի իսէ տէ, սէպէպսիզ օլան մէզքիւր նէֆրէթ վէ տէհշէթ չօգ սիւրմէյիպ, պիր գաչ սանիյյէ սօնրա, Ժան եինէ էվվէլքի մահզուն վէ տիւշիւնճէլի հալինի քէսպ իյլէտի, վէ կէօզլէրի տախի թէքրար գուպպէյի սէմավիէեէ տօղրու աթֆ օլունտու։ Շու հալտէ մէզպուրէ գուպպէյի սէմավիէեէ պիր շէյ սօրուեօր կիպի զանն օլունուեօր իտի։

—Քեա՛շքի շու վազիեէթտէ գալսա, տէտի, ըէսսամ եավաշ պիր սէտա իլէ Սալբէթրիէր նազբրընա, չիւնքի շու վազիեէթի շաեանը թէհայյիւր սուրէթտէ տիր, վէ հիչ պիր մօտէլ պու կիպի ճալիպ վէ սատէ պիր վազիեէթտէ պուլունտուրուլամազ։

—Մի՛ւսիւ Տօյյէն, տէեու մուգապէլէ իթտի Սալբէթրիէր նազբրը, էկէր իսթէրսէնիզ իքի խըզմէթքեար չազբրթաեըմ, վէ շու տիվանէյի պուլունտուզու վազիեէթտէ տուրտուրաեըմ։

Ըէսսամ, շու արալըգ հիսս իյլէտիկի նէֆրէթի մէյտանա չըգարմամագ իւզրէ, պիր ճահտ իպրազ իտիպ,

—Թէշէքքիւր իտէրիմ շու հիւսնի միւրատընըզտան, ֆագաթ թէտպիրինիզ կիւզէլ տէյիլ տիր, տէտի։

Պատէհու ըէսիմ նէրտիվէնի, թախթասը վէ իսկէմլէսի վազ օլուն-

տուղունտան, բէսսամ օթուրտու, վէ բէսիմ չանաղը.յլա ֆըրչալարընը էլինէ ալըպ, խահիշլէ իշէ պէտ վէ միւպաշըրէթ իյլէտի։

Իւչ սաաթ սօնրա, օլ կիւնէ գատար եաբըլմըշ օլան բէսիմ միւսէվվէտտէլէրինտէն տահա ալէա օլտուղու հալտէ, ֆէվդէլատէ պիր բէսիմ միւսէվվէտտէսի չըզտը։

Սալբէթրիէր նազըրը իսէ, մէզքիւր բէսիմին գըյմէթինի թագտիրէ միւգթէտիր օլամաեըպ, անճագ մէրգումա եարանմագ վէ խօշ կէօրինմէք իւզրէ,

—Ա՛հ, էֆէնտիմ, նա՛սըլ պէնզէեօր, տիմէքտէ իտի, զանն իտէրսինիզ քի շու կէօզլէր պիզէ տօղրու աթֆ օլունմուշ, վէ տիլի տէ լագըրտը իթմէք իւզրէ պուլունմուշ տուր։ Նէ՛ հիւնէր, միւսիւ Տօյյէն, նէ՛ սէնաաթ։

Բէսսամ, մէզքիւր շիտտէթլէ չալըշմագլըգտան, վէ խուսուսիյլէ, էրպապը սանտինին խօշլանմատըգլարը թիմարխանէ նազըրընըն սախթէ մէտհիեէլէրինտէն օսանարագ, իշինի թաթիլ իթտի, վէ գուսուրունու ֆէրտասը կիւն իքմալ իթմէքլիկէ գարար վիրտի։

Իւչիւնճիւ կիւնիւ, Տօյյէն, թէշէպպիւսիւնիւ իքմալ իտիպ, վէ պիչարէ մէճնունէ գըզը թիմարխանէ նազըրընըն մուամէլէյի նիւվազիշքեարանէսինէ իհալէ իթտիքտէն, վէ օն ատէտի պիզզաթ թապարօեա օլմագ վէ պագի օն պէշ ատէտի, պիչարէ գըզճըղազըն թախֆիֆի հալինէ մախսուս պուլունմագ իւզրէ, օլ ղալիմ նէօպէթճիեէ եիկիրմի պէշ լուի ալթունու վիրտիքտէն սօնրա, պիր տախի ավտէթ իթմէմէք իւզրէ, Սալբէթրիէրտէն մուֆարագաթ իյլէտի, վէ թապարօ մէպլաղը մէզքիւրու ճէպինէ աթարագ, քէնտի քէնտինէ,

—Ալընմասը իյի օլան պիր շէյին սագլանըլմասը տա իյի տիր, տէտի, ֆագաթ պէն բէք ահմագ պիր քիմսէ օլմալըեըմ քի, պու տիվանէ մախլուգ իչին շու մէպլաղտան եալընըզ պէշ սարֆ իտէյիմ։ Պունտան պաշգա, տիվանէ գատընլարընն հիչ պիր շէյէ լիւզումլարը եօգ տուր։ Պուրատա քէնտիլէրինէ նաֆագալարը մէճճանէն վիրիլմէքտէ օլտուղու կիպի, պէնիմ թարաֆըմտան սօղուգ համամլար վէ գամչըլար իչին տէ բաղարլըղա կիրիշմէքտէ տէյիլիմ։ Հէմ միւնթազամ մէրհամէթ վէ շէֆգաթը հէր ինսան էվվէլա քէնտի իւզէրինտէ իճրա իթմէլի տիր։ Պու հալտէ իշպու եիկրմի պէշ ատէտ լուի շէրան պէնիմ տիր։

Տօյյէն, քէնտի պիւյիւք վէ միւնթազամ ֆապրիգասընա ավտէթինտէ, եաբմըշ օլտուղու բէսիմ միւսէվվէտտէսինի, իւզէրի գըրմըզը գաթիֆէ իլէ էօրթիւլիւ օլան պիր շըվալէ իւսթինէ գօյտու, վէ քէնտիսի տէ մէզքիւր շըվալէնին գարշըսընտա օթուրուպ, միւտտէթի մէտիտէ միւսէվվէտտէյի մէզպուրէյի մուայեէնէ իթտի, վէ պազը գուսուրլար արատը իսէ տէ, պուլամատը։ Պունտան պաշգա, Տօյյէն, իւչ կիւնտէն պէրու տիւշինիւպ տէրխաթըր իտէմէտիկի հալտէ, պու քէրրէ եինէ, շու տիվանէ գըզըն սիմասը պիլէ օլմասա, պարի հէման օնա միւշապիհ օլան սիմաեը նէրէտէ վէ նէ զէման կէօրմիւշ օլտուղունու թէֆէքքիւր իթմէքտէ իտի։

Պիրտէն պիրէ բէսսամը մէրգում տիթրէեէրէք,

—Հէլէ շիւքիւրլէր օլսուն, խաթրըմա կէլտի, տէտի եիւքսէք սէսլէ,

Ֆիլվագը Տօյյէն, ֆիքրինտէ ամատբղընը պուլմուշ իտի, նասըլ քի աթիտէ եիւքսէք սէտա իլէ, վէ դարշբսընտա պուլունան պիր քիմսէեէ խիթապ իտիեօր թարզընտա սէօյլէտիկի շու լաֆզլարտան տա անլաշըլմագտա տըր.

—Էվվէթ, էվվէթ, Բընէ տը Բիէօնիւն գօբեասընը չէքտիրմիշ օլտուղու միտալիօնուն պաշը տախի պունուն պաշընա պէնզէր իտի, վէ կիւզէլլիկի տէ պունունքինտէն աշաղը դալմաեօր իտի։ Չէհրէսի, կէօզլէրի, վէ ուզուն վէ սիեահ սաչլար իլէ միւզէյեէն պուլունան անլը, այնի պունուն չէհրէսի, կէօզլէրի վէ անլը կիպի իտիլէր։ Եալընըզ պունուն պագըշըյլա, եիւզիւնիւն հալինտէ պիր ֆարգ վար տըր քի, իշթէ պէնիմ գուվվէյի հաֆըզամը պուլանտըրան տա պու խուսուս տուր։ Ֆագաթ նէ՛ զարիպ վէ ֆէվգէլատէ պէնզէյիշ. էկէրչի իքի էքիզ գըզգարընտաշլար օլսալար; պիրիպիրլէրինէ պու գատար պէնզէեէմէզլէր, լաքին նէ՛ պէտպախթ պէնզէյիշ, նէ՛ մուզիրը միւշապէհէթ։ Տօղրուսու պու եօլտա պէնզէմէքլիք, Հագդ Թէալա թապիր օլունան օլ մուազզամ էհլի սանաթըն միւքէմմէլ ամէլլէրինէ սէքթէ իրաս իթմէլի տիր։ Չիւնքի իքիսի տախի կէնճ օլտուգլարը թագտիրտէ, պիրիսի զէնկին վէ շիւպհէսիզ ասըլզատէկեան սընըֆընտան վէ իգպալ ու սատատէթի հալ իչինտէ պուլունմուշ տուր, չիւնքի մէզպուրէ տիւնեանըն էն իյիսի օլան պիր ատէմ թարաֆընտան սէվիլմիշ տիր, վէ միւատէթի էօմրիւնտէ բէք բարլագ կիւնլէր կէօրտիւկիւ, վէ իգպալ ու սէատէթ տէրեասընտա եաշամագտա օլտուղու հալտէ, հա՛յֆա քի շու սատատէթի հալի չօգ վագըթ իմթիտատ իթմէտիկի ճիհէթլէ, էճէլ շէրպէթինի նուշ իթմիշ, վէ պու սուրէթլէ Բընէնին գալպինի էսէֆ ու քէտէրի ազիմլէ մալամալ իյլէմիշ տիր։ Տիկէրի տախի կէնճ, կիւզէլ վէ պէլքի տէ պիրիսի թարաֆընտան սէվիլմիշ օլտուղու թագտիրտէ, պագ պիր քէրրէ, զալիմ ֆէլէք պիչարէյի նէ՛ հալլէրէ կիրիֆթար իյլէմիշ տիր։ Պունուն թալէի տահա զիեատէ տէհշէթլի տիր, չիւնքի պու հաեաթտա օլուպ, ֆագաթ ագլընա մալիքէ տէյիլ տիր։

Տօյյէն, քէնտի քէնտինէ իրատ իթտիկի պու քէլամարտան միւթէեսսիր օլուպ, տիրսէքլէրինի տիզլէրինէ տաեատը, վէ պաշընը տախի էլլէրի իչինտէ կիզլէմիշ օլտուղու հալտէ, պիր էյեամ սօլմուշ օլան եանագլարընտան իրի տանէլի կէօզ եաշլարը տիւշտիւ։

Մէրգումուն մէզքիւր չէտիտ հէեէճանը թէսկին օլտուգտան սօնրա, տեաղա գալգտը, վէ ֆիքրինտէն տախի,

—Պու միւսէվվէտէ պանա ֆէնա թէէսսիր իտիեօր, եարըն իւզէրինէ պիր թիւլ էօրթէյիմ, աէտի։

29

ՏԻԼԷՆՃԻ ԳԱՏԸՆ

Օգուեանլարըմըզ տէրխաթըր իթմէլի տիրլէր քի, պիր կիճէ, Մ. տը Բիէօ իլէ Տակօպէր վէ Պութօն տ'Օր պէյնինտէ վուգու պուլան սօն միւլագաթտա, Օթէլ տիւ Տիտպլըեա կիրէրէք, մատամ տը Քէրժանը աշըրմագլըգ թէշէպպիւսի քիւսթախանէսինին, պաշլամագտա օլան կիճէ տէյիլ, իլլա ֆէրտասը կիճէ իճրա օլունաճաղը գարար-

լաշարբլլմլշ իսի ։ Շէօյլէ-քի Բընէ իլէ մէրգումուն օտա խըզմէթ-քեա-ըը , Թօմպ-Իսուար սօգաղընտա վէ չիմին քիւչիւք գաբուտու դարչը-սընտա իւքի հայտուտարը իլէ պու-լու չոճագլար իսի ։

—Շիմիտէն սօնրա, սիզի թէ-քրար կէօրէճէ՞ քմիյիմ, տէեու սի-ւալ իմմիշ իսի Բընէ Տակօպէրէ, վէ մէրգում տախի ,

—Խա՛յր, զաթ-ընըզա էվվէլինտէն խապէր վէրիլմէսի լազըմ կէլէն պիր ֆէվգէլատէ վուգուաթ վուգու-պուլմատըգճա , պիւդի թէ-քրար կէօրմէէճէ-քինիզ, տէեու ճէվապ վիրմիշ իսի ։

Մէդքիւր միւլագաթտան սօնրա, զանն իտէրսին քի Մ. տը Բիէօ ի-չին , սաաթլար մէյտուս օլունա-ճագ ուուրէթտէ եավաչ եիւրիւ-մէքտէ իսիդէր , չինքի մէրգում պիր ան էվվէլ նայիդի մէրամ օլ-մազ հավվսինտէ օլտուղունտան , էն սօն տադրգատա , եանի սօրլ իչ կէօրէճէք վագըթտա ֆէվգէ-լատէ պիր վուգուաթ օլուր տա , հէր չէյ կէրի գալըր տէեու տիւ-չինէրէք , դօրգմագտա իսի ։

Սաաթլար կէչտիքճէ , ժան տը Սիմէօզիւն նիչանլըսընըն հէեէճա-նը , վէ տիեէպիլիրիդ քի էնտիչէսի վէ իդթիրապը տախի արթմագտա իսի ։ Բընէ , ճիւդի պիր սէս իչիթ-տիկինտէ , Տակօպէրին աեագ սէ-սինի զանն իթտիկինտէն , վէ թէ-համմիւլինէ արթըգ մէճալի գալ-մատըշ օլտուղունու հիսս իդդիկի թէրէտտիւս վէ պէգլէմէ-քիւք հա-լինէ քէնտիսինի թէ-քրար իդդա իթ-մէկէ կէլտիկի վէսվեսինէ զահիպ օլտուղունտան , տիքրէրիսի ։

Իքինճի կիւնիւ , էօյլէտէն տէօրթ սաաթ սօնրա , մէդքիւր սապըրսըզ-լըգ վէ էնտիչէ տուդդուլարը օլ տէ-րէճէէ վասըլ օլտու քի , չու հալ-տէ Բընէ, տէբուինի խանէտէ օթու-րամաեարագ , քէօչքտէն տիշարը չըգտը , վէ քէնտիսինի թէհտիտ իթմէսի իհթիմալտէն պուլունան մուխաթապալարտան ասլա ֆիքիր կէթիրմէեէրէք , վէ թանըմամագ իչին տէ, կիչինտիկի էնլի մանթօսու-նուն պիր քէնարըյլա եիւդիւնիւն պիր թարաֆքընը էօրթմէ քտէն պաշ-գա հիչ պիր չէյ եաբմաեարագ , Բարիս սօգաղլարը իչինտէ պիւդիւք ատըմլար իլէ վէ նիզամընըզ սուրէթ-տէ եիւրիւմէկէ պաշլատը ։

Սիւրաթլէ վէ հիչ պիր մագսատէ մէպնի օլմաեան չու թէֆէրրիւճ հիւանի թէէսիր հուսուսլէ կէթի-րիպ , Մ. տը Բիէօնիւն սապըրսըզ-լըգընը թէսկին իթտիկի կիպի, միւհ-թաճ օլտուղու, վէ քեամիլէն մահ-րում պուլունտուղու եիւրէք բա-հաթլըգընը տախի պիր տէրէճէ իւ-եատէ իյլէտի ։

Կիւնէշ պաթըպ , կիճէ գարան-լըգը տախի օրթալըգը իհաթա իթ-մէքտէ իքէն , Բընէ տը Բիէօ եօ-րուլմաեա պաշլամըշ օլտուղունտան, խանէսինէ ավտէթէ գարար վիրտի, Պինապէրին , օլ անէ տէկին աոըմ-լարը գանգը թարաֆա տօղրու աթ-մըշ օլտուղունտան խապէրտար օլ-մամատը ճիհէթլէ, էթրաֆքընը թէտ-գիդ վէ մուայեէնէ իյլէմէք իւզրէ, պիր գաչ սանիյյէ գատար տուր-տու , վէ օլ էնտատէ Սէն-Բօլ ըբլս-թըմը լուգերինտէ , վէ պարօն տը Բէրժանըն էվվէնմէզտէն վէ Օթել տիւ Տիապլըեը սաթըն ալմազտան էվվէլ իգամէթ իթտիկի քիւչիւք օթէլնին գարշըսընտա պուլունտու-ղունու անլատը ։

Բընէ , մէդքիւր պինտեա իլէ պա-գըշընտա , խաամինի տիւէլլօեա տա-վէթ իթմէք , վէ պիր ճինտեէթլէ

խիթամ պուլմուշ օլան մէզքիւր տուէլլօնուն շարթլարընը դապուլ իթտիրմէք իւզրէ, մուգատտէմա օրտեա կէլմիշ օլտուղունու տէրխաթըր իյլէտի։

Տէրհալ պիր ատավէթ վէ զազապ տույղուսու Բընէնին գալպինի իսթիլա իթտի, վէ իսթէմէեէրէք վէ պէլքի տէ պիլմէեէրէք, կիւեա պիր լանէթ օդուեաճագ տըր կիպի, էլինի եօգարը գալտըրտը, վէ մէզքիւր մէքրուհ վէ մէնֆուր պինաեա թէհտիտամիզ պիր հարէքէթ կէօսթէրէրէք,

—Էյ պարօն տը Քէրժան, տէտի, եագըն վագըթտա պիրի պիրիմիզի գարշը պէ գարշը թէքրար կէօրէճէյիզ, վէ էկէրչի Հագգ Թէալա հազրէթլէրի ատիլ իսէլէր, պու քէրրէ սիզտէն ինթիգամըմը ալաճաղըմ։

Մէրգում իլէրուեէ տօղրու հարէքէթ իթմէք իւզրէ իքէն, եագընտան պիր ինիլէմէք սէսի իշիթտիկինտէն, նազարը տիգգաթը օլ թարաֆա ճէլպ օլունտու։

Պիր ազ ուզագտա թաալիգ իտիլմիշ պուլունան պիր ֆէնէրին ըշըղը, հէր նէ գատար Մ. տը Բիէօնիւն պուլունտուղու մահէլլէ գատար թէնվիր իթմէեօր իտի իսէ տէ, պունունլա պէրապէր մէրգում տէլիգանլը, Սէն նէհրի սահիլինէ հաքիմ օլան եիւքսէք պիր տիվարըն ալթընտա չէօմէլմիշ պիր ինսան շէքլի կէօրտիւ։

Բընէ իշպու կէօլկէեէ տօղրու եագլաշտըղընտա, իքինճի տէֆա գուլաղընա պիր ինիլէմէք սէսի կէլտի, լաքին պու քէրրէ մէզքիւր սէս, էվվէլքինտէն զիեատէ էլէմպախշ վէ քէտէրնագ իտի։ Մ. տը Բիէօ, մէզքիւր կէօլկէնին եանընա մուվասըլէթինտէ,

—Սիզ քիմսինիզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Պէն պիր գատընըմ, տէեու ճէվապ վիրտի պօղուդ պիր սէս։

—Օրատա նէ՞ եաբըեօրսունուզ։

—Պէքլէեօրում, վէ էճէլի արզիւլէեօրում, ֆագաթ էճէլ տէ կէլմէկէ կէճիքիեօր։

—Պիչարէ գատընը, տիհանընըզտան պու քէլամլարը չըգարմագ տէրէճէսինտէ պուլունտուղունուզ հալտէ, միհն ու մէշագգաթընըզ բէք պիւյիւք օլմալը տըր։

—Ֆիլվագը չէքտիկիմ միհն ու մէշագգաթ բէք պիւյիւք տիւր։

—Մէշագգաթընըզ նէ՞ տիր։

—Ա՛հ, էն զալիմ վէ էն ֆէնա մէշագգաթլարտան պիրի տիր, եանի աճլըգ տըր։

Բընէ, հայրէթ վէ տէհշէթ իչինտէ օլմաղլէ, պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, էվվէլ էմիրտէ եանլըշ իշիթմիշ օլտուղու զաննընա զահիպ օլտու, վէ թէքրար իտէրէք,

—Աճլը՞գ մը, տէտի, միւմքի՞ն մի տիր, աճապա իյի անլատը՞մ մը, հագրգաթէն սիզի հէլաք իտէն աճլը՞գ մը տըր։

—Էվվէթ, տէեու մուգապէլէ իթտի մէճհուլէ գատընը։

—Տիմէք տիր քի պու թէհլիքէտէն արթըգ գուրթուլտունուզ, չիւնքի պէն սիզէ եարտըմ իթմէկէ հազըրըմ։

—Եարըն եինէ չու էօնիւ ալընմազ սէֆալէթ վէ զարուրէթ կիրտապընա տիւշէճէք օլտուղում հալտէ, պու կիւն սիզին վասըթանըզլա գուրթուլմագլըղըմտա նէ՞ ֆայտէ վար տըր։ Պէն քիմսէեէ էլ ուզաթամամ, սատագա ագչէսի պանա ղտեէթ աճը կէօրիւնիւր։ Պինաէն ալէյհ, չու պուլունտուղում հալտէն պիր ան էվվէլ գուրթուլ-

մագլըղըմ տահա էվլէա տըր։ Իմ-
տի, էֆէ՛նտիմ, եօլունուզա տէ-
վամ իտինիզ, վէ պրագընըզ պէ-
նի քի, բահաթճա էճէլ չէրպէթինի
նուշ իտէյիմ։

—Խա՛յր, խա՛յր, տէտի մարքի
չէտիտէն, եօլումա տէվամ իթմէ-
եէճէյիմ, վէ պրագմաեաճաղըմ
քի սիզ էօլէսինիզ։ Հագգ Թէա-
լա հազրէթլէրի պու ագշամ սիզի
պէնիմ դարշըմա չըգարտըղը հալ-
տէ, էլպէթթէ սիզին չէքտիկինիզ
միհն ու մէշագգաթլարա աճըեըպ,
պու միհն ու մէշագգաթլարըն
թախֆիֆ վէ թէսէլլիսինի իսթէմիշ
տիր։ Իմտի, պէտպախթ գատըն,
ճէսուր օլունուզ, չիւնքի պէն սի-
զին հէր հալինիզի իսլահ իթմէք-
լիկի տէրիւհտէ իտէրիմ։ Թէէմին
օլունուզ քի, սիզին ֆէնա կիւն-
լէրինիզ կէչմիշ տիրլէր, պէն սի-
զին հայեաթ վէ պագանըզը թէէ-
մին իտէճէյիմ, պունտան պէօյլէ
սիզին իչին հիչ պիր չէյ էքսիլմէ-
եէճէք տիր։ Պէն զէնկինիմ, հէմ
զաեէթ զէնկինիմ, վէ պու ալէմ-
տէ, պիչարէկեանը ստատէթի հալէ
նայիլ իթմէքտէն պաշգա պիր չէյ-
տէն մէմնունիյյէթ հիսս իթմէմ։

—Աճա՛յիպ, տէտի տիլէնճի գատըն
թէաճճիւպ վէ շիւպհէ իլէ, մէճ-
հուլէ պիր գատըն հագգընտա պու
մէրթէպէ ազիմ պիր շէվգաթ վէ
բիգգաթ վէ խայրխահլըգ էսէրի,
հիչ պիր վագըթտա կէօրիւլմիւշ
չէյ տէյիլ տիր։

—Սիզ քէնտինիզ իչին պիր մէճ-
հուլէ գատըն տիեօրսունուզ, ֆա-
գաթ օրասը պէնիմ նէմէ՞ լազըմ։
Սիզին քիմ օլտուղունուզու պիլմէք-
լիկէ պէնիմ նէ՞ լիւզումում վար
տըր։ Էլ վէրիր քի մէշագգաթ չէ-
քիեօրսունուզ, իշթէ պէնիմ վա-
զիֆէմ պու ճիհէթտէ տիր։ Պուն-
տան տա գաթինազար, սէօյլէտի-
կինիզ իյլիքլէրի պէն սիզէ մէճճա-
նէն իթա իտէճէք տէյիլիմ, պիլ-
աքս, պունլարա մուգապիլ սիզտէն
պիր չէյ թալէպ իտէճէյիմ։

—Նէ՞ թալէպ իտէճէքսինիզ, հէմ
պէնիմ, պու ալէմտէ հիչ պիր չէ-
յիմ օլմատըղը հալտէ, սիզէ նէ՞
վիրէպիլիրիմ։

—Տուանըզը։

—Տուամը՞ մը, տէեու թէքրար-
լատը տիլէնճի գատըն զարիպ պիր
իսթիհզա վէ պօղուգ պիր սէտա ի-
լէ, էկէրչի սիզի խօշնուտ իթմէք
իչին, եալընըզ տուտ իթմէքլիք
քեաֆի իսէ, սիզին իչին էզ ճան ու
տիլ տուա իտէճէյիմ։

Պատէհու մէզպուրէ եավաշ սէ-
տա իլէ,

—Էկէրչի իսթէրսէնիզ Ալլահա
տուա իտէճէյիմ, վէ էկէրչի չէյ-
թանա ինանըրսանըզ, անէ տուա
իտէճէյիմ, տէտի։

Բընէ, իշպու սօն քէլամլարը
իշիթմէտի, վէ քէլամա տէվամ
պիրլէ,

—Սէ՛ֆիլ գատըն, տէտի, էվ-
վէլպէ էվվէլ սիզի, պուլունտունու-
նուզ իշքէնճէտէն գուրթարմագ,
եանի աճլըղընըզը թէսկին իթմէք
լազըմ տըր։ Իմտի, պուլունտու-
ղումուզ չու մահէլլ եագընլարընտա
պիր լօգանթա, պիր մէյխանէ
պիլի՞րմիսինիզ։

—Նէրէտէ պուլունտուղումուզու
պիլէ պիլմէմ։ Պիր խայլի եօլ եիւ-
բիւտիւքտէն սօնրա, գուվվէթ վէ
տէրմանըմ գալմաեարագ, պու մա-
հէլլտէ տիւշիւպ գալտըմ, վէ էկէր-
չի սիզ օլմասա իտինիզ, հէր հալտէ
ֆէվթ օլաճագ իտիմ։

—Էօյլէ օլտուղու թագտիրտէ,
սէօյլէտիկիմ մահէլլի պիրլիքտէ
արաեալըմ։ Պիր գաչ տագըգա

եէօրիւեէճէք իգթիտարընըզ վա՛ր մը տըր։

—Զանն իթմէմ։

—Պարի աեագտա տուրապիլի՛ր-միսինիզ։

—Օնա տախի շիւպհէ իտէրիմ։

—Էօյլէ իսէ, պէն սիզի թութա-րըմ, վէ էկէր իճապ իտէր իսէ, քէնտիմ կէօթիւրիւրիւմ։ Իմտի, էլլէրինիզի պանա ուզաթընըզ, վէ պէնիմ էլլէրիմի թութուպ, աեա-ղա գալգընըզ։

Տիլէնճի գատըն Բընէնին իֆա-տաթընա մաքինավարի իթաաթ իթտի, վէ իքի էլլէրիյլէ տէլիգան-լընըն էլլէրինի թութուպ չէտիտ պիր ճահա իլէ աեաղա գալգմաեա մուվաֆֆագ օլտու իսէ տէ, օլ տէ-րէճէ գուվվէթսիզ վէ զայիֆ իտի քի, էկէրչի Մ. տը Բիէօնիւն մուա-վէնէթի միւէսսիրէսի օլմասա իտի, թէքրար եէրէ տիւշէճէկինտէ ասլա շէքք վէ շիւպհէ եօգ իտի։

Բընէ, ուճ տէրէճէ մէրհամէթ վէ շէֆգաթ սահիպի օլուպ, վէ քէնտի ֆէլաքէթի շախսիեէսի սէ-պէպինտէն, հէր պէտպախթլըգ հագգընտա տահա զիեատէ մէր-համէթ հիսս իտէկէլմէքտէ օլտու-ղունտան, թէշէպպիւսի խայրխա-հանէսինին նէթայիճի միւշքիւլէ-սինտէն ասլա բիւճաթ իթմէտի, վէ կէրչի պիր տիլէնճի գատընա էլ տօ-գունտուրմագլըգ, քէնտիսինին ա-սըլզատէլէրէ մախսուս օլան նէզա-քէթինէ վէ զարաֆէթինէ ֆէվգէ-լատէ մուխալիֆ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի մէրգում շու հալտէն ասլա միւթէէսսիր օլմաեա-րագ, պիր գօլունու մէճհուլէ գա-տընըն ումուզունա սարտը, վէ իհ-թիեարէ վալիտէսինին գօլթուղու-նա կիրիպ կէզտիրէն խաեբրլը էվ-լատլար միսիլլու, մէզպուրէեէ գօլ-թուգ տէսթէքլիկի իթտի։

Պու սուրէթլէ իքիոի տախի ղա-եէթ ահէսթէ ահէսթէ եէօրիւեէ-րէք, խայլի մէսաֆէ գաթթ իթ-տիքլէրինտէն, պիր գաչ սանիյէ տահա եէօրիւտիւքլէրի հալտէ, ֆէնէր ըշըղընա վասըլ օլաճագլար իտի։

Պու արալըգ, Մ. տը Բիէօ քէլամա աղազ պիրլէ,

—Պիչարէ գատըն, տէտի, սէսի-նիզէ պագըլըրսա, սիզ հէնուզ կէնճ զանն օլունմագտասընըզ։ Ա-ճապա պու զաննըմ տօղրո՛ւ մու տուր։

—Պէնիմ սիննիմ եօգ տուր, տէ-եու ճէվապ վիրտի տիլէնճի գատըն մուխթասար պիր սուրէթտէ։

—Տիմէք իսթէեօրսունուզ քի, սիննինիզին գաչ օլտուղունու պիլ-մէզսինիզ, տէյի՛լմի, տէեու տէ-եու տէվամ իթտի Բընէ։

—Էկէր իսթէրսէնիզ, էօյլէ ան-լաեընըզ, վէ եիւգ եաշընտաեըմ, տէեու ֆարզ իտինիզ։

Ֆէնէրին ըշըղը պու էսնատէ գա-րանլըզը իզալէ իթմէկէ պաշլամըշ օլտուղունտան, մարքի, նազարը տիգգաթընը տիլէնճի գատընա չէ-վիրտի, վէ մէզպուրէնին պաշտան աեաղա գատար գալըն պիր գու-մաշտան պիր չարշաֆ պիւրիւնմիւշ օլտուղունու կէօրիւնճէ թէաճճիւպ-տէ գալտը, վէ մէզպուրէեէ խի-թապէն,

—Նէ՞ իչին պու գալըն էօրթիւ-եիւ պիւրիւնմիւշսիւնիւզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Չիւնքի, ճէվապ վիրտի մէր-գումէ, նէ գատար ճէսուր վէ սէ-պաթլը օլսանըզ, եիւզիւմիւ կէօր-տիւկիւնիւզտէ, գօրգարսընըզ։

—Եիւզիւնիւզիւն հալի մէրհա-մէթիմի ճէլպ իթմէսի իհթիմալտէն

իսէ տէ, պէնի տիւչարը խէվֆ ի-
տէմէեէճէկի շիւպհէսիզ տիր։

—Պունա ինանը՞րմըսընըզ։

—Գավիէն իթիգատ պիլէ իտէ-
րիմ։

—Էօյլէ իսէ, եիւզիւմէ պագընըզ,
վէ օ հալտէ գօրգուպ գօրգմատը-
զընըզը պիր ազտան կէօրէճէյիզ։

Թամ օլ էսնատէ Բէրինին, ին-
սանա տէհշէթ վիրիճի պիր հալտէ
պօզուլմուշ օլան սիմասը յլա Բընէ-
նին սօլմուշ ֆագաթ ասըլզատէ-
կեանա մախսուս օլան սիմասը ֆէ-
նէրին ըշըղը սաեէսինտէ զահիր օլ-
տու։

Այնի վագըթտա կէրէք Կուլ վէ
կէրէք Բընէ, տէհշէթլի պիր մըգ-
նաթըս միւսատէմէսինէ օղրամըշլար
տըր կիպի, իքիսի պիրլիքտէ տիթ-
րէտիլէր։ Բընէ նէֆրէթ վէ տէհ-
շէթլէ բէֆի սէտա իթմէքտէն քէն-
տիյի թութամատըզը հալտէ, Բէ-
րինին բարա բարչա օլմուշ օլան տօ-
տագլարընտան տախի պիր թէաճ-
ճիւպ նիտասը չըգտը, վէ իշիտիլ-
մէմիշ պիր թապիր իլէ,

—Ա՛հ, մարքի տը Բիէօ, ա՛հ
թա քէնտիսի տիր, տէտի։

—Սիզ պէնի թանըեօ՞րմուսու-
նուզ, տէեու սիւալ իթտի տէլի-
գանլը հայրէթտէ գալարագ։

—Սիզի թանըմագ տա սէօ՞զ միւ
տիւր, միւսիւ մարքի, պէն սիզի
տրաեօրտում, հէմ բէք չօգ կիւն-
տէն պէրու արաեօրտում, վէ սալթ
սիզէ թէսատիւֆ իթմէքլիք իւմի-
տիյլէ, չու սէֆիլ էօմրիւմիւն իմ-
թիտատընա մուվաֆագաթ իտի-
եօրտում։

—Պէնի տրաեօրմու՞եուտունուզ,
տէեու թէքրարլատը Բընէ, վէ
իշիթտիկի չու սէօզ քէնտիսինէ օլ
տէրէճէ զարիպ վէ միւմքինսիզ
կէօրիւնիւեօր իտի քի, դուլագլա-
ըընա պիր տիւրլիւ ինանամա-
եօր իտի։

—Էվվէթ, մէյեուսիեէթ իչինտէ
պուլունան պիր վալիտէ, զայպ իթ-
տիկի էվլատընը նասըլ արար իսէ,
պէնտէ սիզի էօյլէ արաեօրտում,
տէեու տէվամ իթտի Կուլ հէեէ-
ճանը ազիմլէ, էվվէթ, գաթլէ մահ-
քիւմ օլմուշ օլան պիր քիմսէ,
քէնտիսինի հաեաթտա վէ սէրպէսթ
պրագաճագ օլան լութֆա նասըլ
պէքլէր, վէ նասըլ օ լութֆ ու ինա-
եէթ թէմէննի իտէր իսէ, պէն տէ
սիզի էօյլէ պէքլէմէքտէ, վէ թէ-
մէննի իթմէքտէ իտիմ։ Վէ իշթէ,
պու սօն իւմիտիմ զայիլ օլտուղու
վէ էօլմէեէ գարար վիրմիշ պու-
լունտուղում չու էսնատէ, պիր-
տէն պիրէ սիզ պանա զահիր օլ-
տունուզ։ Պինաէն ալէյհ պու պիր
թէսատիւֆ տէյիլ, իլլա պիր միւ-
ճիզէ տիր։ Ա՛հ, եա՛ Բէպպ, պէն
սիզտէն շիւպհէ իտիեօրտում, սի-
զին մուգատտէս իսմինիզի իսթիհզա
իյլէեօրտում, սիզին գուտրէթինի-
զի զէհքլէնիեօրտում։ Ա՛հ, պէն նէ՛
գատար ագըլսըզ իմիշիմ, իմտի,
պանա աֆվ իտին, եա՛ Բէպպ,
չիւնքի պէնիմ կէօզլէրիմ շիմտի
աչըլտը։ Պու անէ գատար գարան-
լըգ իչինտէ իտիմ, լաքին արթըգ
ըշըղը կէօրտիւմ, վէ սիզէ իման
կէթիրտիմ։ Իմտի, շիմտիտէն սօն-
րա, սիզէ սէճտէ գըլարըմ, վէ
տիզ իւզէրինտէ սիզէ թէշէքքիւր
իտէրիմ։

Բէրին, պալէատէքի սէօզլէրի
պիր հէեէճանը ազիմլէ թէլէֆֆիւզ
իթտիկի սըրատա, օլ անէ գատար
իւզէրինէ տաեանմըշ օլտուղու Բը-
նէնին գօլունու պէր թարաֆ իտէ-
րէք, հագըգաթէն տիզ իւզէրինէ
կէլտի վէ էլլէրինի գուպպէյի սէ-
մավիէեէ տօղրու գալտըրըպ, անլա-

շլմազ թարզտա պիր տուա իթտի։

—Պու գատըն տիվանէ տիր, պունա ասլա շիւպհէմ եօգ տուր, տէտի Մ. տը Բիէօ քէնտի քէնտինէ։

Բէրին պու լաֆզլարը իշիթմէտի, լաքին տէլիդանլընը ֆիքրինի անլաեարագ, պաշընը սալլատը, վէ կիւեա մարքի եիւքսէք սէսլէ իֆատէյի մէրամ իթմիշ տիր կիպի,

—Խա՛յր, խա՛յր, պէն տիվանէ տէյիլիմ, պունուն իսպաթընը եագընտա կէօրէճէքսինիզ, տէտի։

—Պիչա՛րէ, գատըն սիզի գալտըրմագ իւզրէ իսթէ՞րմիսինիզ քի, սիզէ եարտըմ իտէյիմ։

—Միւսիւ մարքի, պանա եարտը՞մ մը իթմէք։ Եարտըմընըզա նէ լիւզում վար տըր։ Պէնիմ հիչ պիր եարտըմա իհթիեաճըմ եօգ տուր, չիւնքի արթըգ միհն ու մէշագգաթըմ կէչմիշ, վէ զաաֆէթիմ տէ միւնտէֆի օլմուշ տուր։ Շիմտի գուվվէթիմ պէրքէմալ տըր, վէ եալընըզճա եէօրիւեէպիլիմ։ Պա՛գընըզ, պա՛գընըզ, սէօզիւմտէ խէթամ վա՞ր մը տըր։

Ֆիլվագը Բէրին, պիր գաչ սանիյյէ էվվէլ, պիւսպիւթիւն տէրմանսըզ վէ թագաթսըզ օլտուղու թագտիրտէ, պու քէրրէ իֆատաթը մէզքիւրէյի պիլֆիիլ իճրա իտէրէք, կէնճլէր կիպի պիր չէվիքլիքլէ աեաղա գալգաը, վէ Բընէնին եանընտա, սէպաթլէ վէ տօղրուճա տուրտու։ Մէրգում տէլիդանլը պու հալլէրի կէօրտիւկիւնտէ, եիւքսէք սէտա իլէ,

—Պիլմէմ քի ուեուեօ՞րմուեում, եօգսա ուեանը՞գ մըերմ, տէտի, աճապա վագը օլան շու հալլէր հագըգաթը հա՞լ մը տըր, եօգսա ըիւեա՞ մը տըր։ Վագաա հէր շէյի կէօրիւեօրում, ֆագաթ անլաեամաեօրում։

—Միւսիւ մարքի, տէեու ճէվապ վիրտի Կուլ, սիզէ հէր նէքի գարանլըգ վէ անլաշըլմազ կէօրիւնիւեօր իսէ, իյզահ իտիլէճէք տիր։

—Պիր ճիւզի միւտտէթ էվվէլ, տէրմանսըզ վէ թագաթսըզ իտինիզ, տէեու տէվամ իթտի Բընէ, շիմտի նա՞սըլ թագաթ վէ տէրմանընըզ պիրտէն պիրէ իեատէ գելընտը։

—Իշպու ֆէվգէլատէ թէպէտտիւլ, սիզին մէվճուտիեէթինիզ սաեէսինտէ վուգու պուլտու։

—Տիմէք տիր քի, սահիհէն սիզ պէնի արաեօ՞րտունուզ։

—Էվվէթ, օլ գատար սահիհ տիր քի, սիզի պուլամատըզըմ իչին էօլիւեօրտում։

—Ֆագաթ պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ։

—Պու տիւնեանընն էն գըյմէթտար օլան իքի իյիլիկինի սիզէ վիրմէք, վէ եախօտ տահա տօղրուսու սիզէ իեատէ իյլէմէք իսթէրիմ քի, պէն օլմասամ, պու իյիլիքլէր սիզին իչին միւէպպէտէն զայպ օլմուշ օլաճագ տըրլար։

—Պու իյիլիքլէր դա՞նղըլարը տըր։

—Ինթիգամ վէ մուհապպէթ տիր։

Բընէ, խօշ պիր թարզտա պաշընը սալլաեարագ,

—Գա՛տըն, տէտի, սիզ պէնի ալտաթմագ իսթէեօրսունուզ, վէ եախօտ սիզ քէնտի քէնտինիզի ալտաթըեօրսունուզ։ Տիւնեատա եալընըզ պիր ատէմ վար տըր քի օնտան ինթիգամ ալմագլըզը արզու վէ թէմէննի իտէրիմ, վէ եալընըզ պիր գատըն վար տըր քի, անը սէվէպիլիրիմ, հալ պու քի պունլարըն իքիսի տախի շիւպհէսիզ սիզէ մալիւմ տէյիլլէր տիր։

—Մա՛րքի տը Բիէօ, տէտի Կուլ եիւքսէք սէտա իլէ, իքիմիզտէն պիրիսի վագաա եանըլըեօր վէ ալ-

տանըեօր խսէ տէ , օ ալտանան վէ եանըլան պէն տէ յիլիմ , իլլա սիղ-սինիզ : Իմոի , տինլէ յինիզ , տինլէ-յինիզ : Սիղէ թէսլիմ իտէճէք օլ-տուղում չախսըն խոմի , պարճա տը Քէրճան տըր , հալ պու քի մու-հապպէթինի սիղէ իհատէ իտէճէք օլտուղում գատընըն խոմի , ժան տը Սիմէօղ տուր :

30

ԲԷՐԻՆ ՎԷ ԲՃՆԷ

Մ. տը Րիէօ , տիլէնճի գատըն թնարաֆընտան մէղքիւր իլի խոմ-լէրին թէլէֆֆիւզ օլունտուղունու իչլէթտիկինտէ , տախսիէն պիր չիտ-տէթլի տէթթիւմէ հիսս իթտի , վէ ա-ճապա ֆէվգէլատէ պիր մնախուզ հուզուրունտա՞մը պուլունուեօրում տէհու միւլահազատա պաշչատը , չինքի քէնտիսի , քիմսէ քէնտի սըրրըլըրընը վէ էֆքեարընը պիլէ-մէղ տէյի զանն իթմէքտէ իտի :

—Մ՛իսիւ մադըքի , տէտի Բէրին հէր չէյի պիլմէքտէ օլտուղումու կէօրտիւկիւնիւզ թտգտիրտէ , չիմ-տի պանա ինանը՞եօմնուսունուզ :

—Ալլահ աշգընա օլսուն , գա՛-տըն , տէհու մուդտպէլէ իթտի Բը-նէ , իւք հայրէթ էսէրի կէչտիքտէն սոնրա , Ալլահ աշգընա օլսուն , սիղ քի՞մնինիզ :

—Եագընտա պէնիմ՝ քիմ օլ-տուղումու անյահատատըրընըզ , վէ հէմ պէտտուտարընընզը վէ տտա-վէթինիվի իւզերիմէ թահվիլ իթ-մէք , վէ հէմտէ խայր տուտընըզը պանա վիրմէք իւզրէ , պէնի թա-նըհատատըրընզ , չինքի կէրչի պէն ֆէնալըզ եաբտըմ վէ ճինահէթի իչլէտիմ խսէ տէ , պու ֆէնալըզըն վէ պու ճինահէթինի էօնիւնիւ ա-լապիլմէքլիք իգթիտար վէ մուրա-տընա մալիք օլան տա եալընըզ պէն իմ : Ֆագաթ պէն պուրատա լա-գըրտը իտէմէմ , պէնի սիղին խա-տէնիզէ կէօրթիւրիւնիւզ :

—Հալ պու քի պիզ խանէմտէն զատէթի ուզագտա պուլունուեօ-րուզ : Խանէմէ գատար եէօրիւտէ-պիլճէք իգթիտարընըզ վա՞ր մը տըր :

—Էվէթ , էվէթ , նէ գատար ուզագ տախի օլսա , վատըէ օլա-ճաղըմ : Սիղէ թէքքար իտէրիմ քի , պէն արթըզ հիչ պիր ֆէնա-լըզ հիսս իթմէեօրում , վէ գուվ-վէթիմտէ եէրինէ կէլմիչ տիր :

—Կէլինիզ էօյլէ լսէ , տէտի Բը-նէ քի , կուլուն զարիպ քէլամնա-րընտան տօլատը թէճաճիւպ վէ իզ-թիրապը արթմտգտա խոմ :

Պէօյլէճէ իքիսի պիրլիքտէ եէօ-րիւմէէ պաչչատըլար , ֆագաթ Բէրին քէնտի գուվվէթի վէ տէր-մանը հագդընտա բէք չօգ եանըլ-մըշ խոմ : Եէօյլէքի մէմուրինտէն զայրի օլտուղու պիր զէմանտա Բը-նէ իլէ գարշը պէ գարշը պուլուն-տուղունտա , վագտա պիրտէն պի-րէ քէսպի գուվվէթի իթմիչ խոմ խսէ տէ , եիւղ գատար ատըմ խ-լէրուլէտիքտէն սոնրա , մէրգումէ-նին հալը զատֆէթտէ պուլունան գուվվէթի պիւսպիւթիւն զայիլ օլ-տու : Պինատէն ալէյհ Բէրին տիւշ-մէմէք իւզրէ պիր տիվարա տաեան-ատըղընտա ,

—Եա՛ Ռէպպիմ , եա՛ Բէպպիմ , տէտի մէյհուսիեէթլէ , պէն քէն-ա գուվվէթիմի հագդընտա բէք զիեատէ եանըլմըշըմ , հա՛յֆագի եաչատագ արզուսինտէ պուլուն-տուղում հալտէ , էօլիւեօրում ,

—Ճէսա՛ր օլսուն , պիչատըլ գատըն ճէսա՛ր օլսուն , տէտի Բընէ :

—Ա՛հ , պէնտէ նօգսան ֆօյան

ճէսարէթ տէյիլ տիր, իլլա, գուվվէթսիզ օլտուղումու հիսս իտիեօրում։

Բէրին հագդլը իտի։ Մէզպուրէնին գուվվէթի օլ տէրէճէ թիւքէնմիշ իտի քի, էկէրչի պիր ազ տահա եօլ եէօրիւմէսի լազըմ կէլսէ իտի, հիչ պիր ֆէնալըզըն իսլահընա միւգթէտիր օլամնեարագ, տիւշիւպ էօլէճէք իտի։

Պէրէքէթ վիրսին օ արալըգ պիր սէտեա կէչմէքտէ օլտուղունտան, Մ-տը Բիէօ Բէրինի պու սէտեաեա օթուրթտու, վէ քէնտի իգամէթկեահընըն ատրէսինի սէտեաճըլարա իշար իտիպ, քէնտիսի արգատան աեագլա եօլունա տէվամ իթմէկէ պաշլատը։ Պունտան պաշգա, Բընէ սէտեաճըլարա պօլ պիր պախշիշ վատ իթտիկինտէն, պունլար պու հէվվէս իլէ ազ պիր զէման զարֆընտա մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլտուլար։ Բընէ, խանէսի գաբուսունու, քէնտինտէ պուլունան անախթարըլլա աշաբգտան սօնրա, սէտեանըն եանընա ավտէթ իթտի, վէ տիլէնճի գատընա խիթապ իտէրէք,

—Կէլտիք, պէտպախթ գատըն, կէլտիք, սէտեատան չըգընըզ, տէտի։

Հալպուքի Բէրին, պու արալըգ ագլընը ղայպ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, ասլա ճէվապ վիրմէտի։

Բընէ պու սըրատա ասլա շաշըրմաեարագ, սէտեաճըլարըն եարտըմընա միւրաճաաթ իթտի, վէ անլէր տէ տիլէնճի գատընը գօլլարընտան թութուպ, տէրունի խանէեէ կէօթիւրտիւլէր, վէ սօնրա Մ. Բընէտէն պօլճա իւճրէթլէրինի վէ պախշիշլէրինի ալարագ, մահէլլի մէզքիւրտէն մուֆարագաթ իյլէտիլէր։

Մ. տը Բիէօ, ֆէվգէլատէ մէրագ վէ սապըրսըզլըգլա իֆատաթընա միւնթազըր պուլունտուղու մէճհուլէ գատընըն ագլընը պաշընա կէթիրմէք իչին, պիր տագըգա պիլէ ղայպ իթմէտի։

Մէրգում, տիլէնճի գատընըն պաեըլմասընա սէպէպ, գուվվէթսիզլիկի օլտուղունտան, մէզպուրէնին պիրիպիրլէրինէ կէչմիշ օլան տիշլէրինի աեըրտը, ֆագաթ շու սըրատա թապիաթիյլէ մէրգումէնին տէհշէթլի չէհրէսինտէն նէֆրէթ հիսս իթմէմէսի գապիլ օլամատը։ Բընէ, պու իշլէր իլէ մէշղուլ օլտուղու, վէ տիլէնճի գատընըն աղզընա պիր գաչ տամլա քէսկին պիր բուհ տամլաթտըղը էսնատէ, քէնտի խըզմէթքեարը տա գուվվէթլի պիր շարապ իլէ էթ սուեու գայնաթմագտա իտի։

Մուալիճէյի մէզքիւրէ ագիպինտէ, Բէրին պիր տէրին ա՛հ իթտի, վէ կէօզլէրինի աչըպ,

—Պիր ազ էվվէլ, գալպիմին հարարէթի սէօնմէքտէ օլտուղունու զանն իլէ, ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլտում, տէտի, վէ հէր շէյ պիթտի, պէն տէ էօլիւեօրում զանն իթտիմ իսէ տէ, համտ օլսուն Թանզըրը Թէալա հազրէթլէրինէ, շու զաննըմտա եանըլմըշ օլտուղումու, վէ էլան հաեաթտա պուլունտուղումու շիմտի անլաեօրում։

—Պիհուտէեէ եօրուլմաեընըզ, պիչարէ գատըն, տէտի Բընէ, հէր շէյտէն էվվէլ պիր ազ թաամ իտինիզ, չիւնքի փթմէտիկինիզ հալաէ, եէնիտէն պաեըլըպ տիւշէճէքսինիզ։

Պու իխթար, ֆայտէտէն խալի օլմատըղը ճիհէթլէ, Բէրին մուճիպինճէ հարէքէթ իթտի, վէ պիր մըգտար էթմէք իլէ գարըշըգ օլան պիր էթ սուեունու վէ պիր ազ տախի շարապ իչտիքտէն սօնրա,

միւճիզէ նէվինտէն օլարագ գուվ-
վէթի իւզէրինէ կէլտի։

—Պիր սաաթտան, տէտի Մ. տը
Բիէօ, տահա զիեատէ պէսլէյիճի
թաամ իտէպիլէճէքսինիզ, ֆա-
գաթ շիմտի, շու զայիֆ հալինիզ-
տէ, գուվվէթլի թաամլար իթմէ-
նիզ, սիզին իչին մուխաթարալը
տըր։

—Մի՛ւսիւ մարքի, տէտի Բէ-
րին, սիզին պանա եաբտըղընըզ ի-
չին, ճէնապը Հագգ սիզէ միւքեա-
ֆաթ վիրէճէք տիր, վէ պու միւ-
քեաֆաթ եագընտա կէօրիւլէճէք
տիր։ Իշթէ, արթըգ պաեըլմագ
թէհլիքէսի տախի իւզէրիմտէ գալ-
մամիշ օլմաղլէ, գօնուշմագ իսթէ-
րիմ, վէ գօնուշապիլիրիմ։ Իմտի,
պէնի տինլէյինիզ, վէ պէնի տին-
լէտիկինիզ հալտէ, սաքին տու-
բունուզ։ Տիհանըմտան չըգաճագ
օլան իլք քէլիմէլէրի իշիթտիկինիզ-
տէ, վագաա իճրասը սիզճէ, հագգ-
լը վէ ատիլ կէօրիւնէճէք իսէ տէ,
պու ճիւմլէ իլէ տախի սագըն գը-
լըճընըզը պանա սօգմաեընըզ, չիւն-
քի սիզէ թէքրար իտէրիմ քի, պէ-
նիմ էօմրիւմ սիզէ լազըմ տըր, վէ
սէպէպ օլմուշ օլտուղում ֆէնալը-
ղը, պէնտէն պաշգա քիմսէ թամիր
իտէմէզ։

—Պանա պիլտիրէճէկինիզ մատ-
տէլէր հէր նէ տախի օլսալար, սիւ-
քիւնէթ իւզրէ տուրմագլըղը սիզէ
վատ իտէրիմ, տէեու ճէվապ վիր-
տի Բընէ, վէ էկէր, պէնիմ զան-
նըմ խիլաֆընտա օլարագ, հագը-
գաթէն սիզ պէնիմ հագգըմտա
գապահաթլը օլսանըզ պիլէ, սիզէ
եէմին իտէրիմ քի, սիզէ աֆվ
իտէճէյիմ։ Իմտի, սէօյլէյինիզ,
հէմ գօրգուսուզճա սէօյլէյէնիզ։

—Ա՛հ, տէտի շէտիտէն Բէրին,
բէշինէն աֆվ իթմէկէ հազըրլանմա-
եընըզ, չիւնքի իհթիմալ տիր քի
իշպու էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա
օլարագ իթտիկինիզ եէմինտէն տօ-
լայը չաբուգ նատիմ օլաճագսընըզ,
Զիրա էօյլէ հիսս իտիեօրտում քի,
աֆվ իթմէքլիք սիզճէ միւմքիւն-
սիւզ օլաճագ տըր, վէ սիզին աֆվ
իտէճէկինիզի պէն ասլա մէմուլ ի-
տէմէմ։ Եալընըզ սիզէ, ղազապը-
նըզը թէսկին իտիպ, չարչաբուգ
ինթիգամ ալմաեա գալգըշմամա-
նըզը ըճճա իտէրիմ։

—Պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիկիմ
սէօզլէրի քեամիլէն թաստիգ իտէ-
րիմ, իմտի սէօյլէյինիզ, սիզի տին-
լէեօրում, տէեու ճէվապ վիրտի
Բընէ։

Քիւչիւք սալօնուն սաաթը ագ-
շամըն սէքիզինի վուրտու։

Բէրին, թէֆէքքիւր վէ միւլա-
հազա իթմէք իւզրէ, պիր գաչ սա-
նիյյէ գատար պաշընը աշաղը էյ-
տի, պատէհու կէօզլէրինի եօգա-
րը գալտըրըպ, վէ պաշլըղընըն տէ-
լիքլէրինտէն Մ. տը Բիէօէ աթֆը
նազար իտէրէք,

—Մի՛ւսիւ մարքի, տէտի, պէ-
նիմ քիմ օլտուղումու իքի տէֆա
պանա սօրտունուզ, վէ պէն ճէվապ
վիրմէտիմ։ Պու հալտէ պիլմիշ օ-
լունուզ քի, պէնիմ իսմիմ, Կուլ
տուր։

Բէրին, պու սըրատա, Բընէնին
եիւզիւնտէ տէհշէթ վէ հայրէթ է-
սէրի կէօրէճէկինի մէմուլ իթմէք-
տէ իքէն, մէմուլինին խիլաֆը վա-
գը օլտու։

—Կո՛ւլ մու տուր, տէեու թէք-
րարլատը Բընէ, ըէվիշի հալինտէն
տիւշիւնիւեօր օլտուղու զանն օլու-
նարագ, պու Կուլ տէտիկինիզ,
Բարիստէ քէսպի շէօհրէթ իթմիշ
օլան ֆալճը վէ պիւյիւճիւ պիր գա-
տըն տէյի՛լ մի տիր։

—Էվվէթ , մեսիհ մարքի , սէօյ-լէսիկինիզ կիսկի տիր ։

—Էյ նէ՞ օլմուշ ։

—Նէ՞ օլաճադ , իչիմէ պէն օ փո-տընըմ , եուխաա տահա սօղրուտաս օ գաապն խոմ ։

—Շիւտհէսիդ սէօյէսիկինիզին ան-լաեամաեօրում ։ Զիւն քի սիդ օ սէօյ-լէսիկիմ գաապն օլտուղունուդ հալ-տէ , նա՞սըլ օլսա քի , չիմսի օ օլ-մազընըդ ։

—Պէնի թանըեանալ պէնի էօլ-միշ սիսը գոնն իմմէքտէ տիրլէր։ Պէնիմ էվիմ , մորիտանըքըմ , եիս-դիւմ , վէ խամիմ , Հէբսի տէ գայպ վէ մահվ օլտուգար ։ Կէչմիշ դէման-տան պէնտէ իդտիրապը գալպ , ա-տաակիմ վէ ինթիգամ իւմիտինտէն պաշգա պիր չէյ գալմատը ։

—Էկէր էօյլէ խսե, հալինիզ էսէճ իսէրիմ, պէտպախթ գաապն , տէ-սի Րընէ մէրդսէնին սէօգիւնիս գաթթի իսէրէք , փափաի չուբաեը անլաեամաեօրում քի , սիդին հա-լինիդ իւէ պէնիմ հալիմ արասըն-տա նէ՞ միւնասէպաթի վար ատը, վէ նէ՞ իչին պիր տաղ էվվէլ ահվ. քէն-տինինիդի պէնիմ հագգընտա գա-պահաթը կէօսթէրիւօրտունուդ ։

—Օրտաքընը անլաեամազընըդ , միւսիւ մարքի , չիւնքի , գուլան պարան տը Բէրժանըն տօսթու , չէ-րի՛քի , վէ տաէթա բուհու մէտա-պէսինտէ օլմուշ օլտուղունու հէ-նուդ պիլմէդինիդ ։

Րընէ տիթրէեէրէք ,

—Բէրժանըն չէրի՛քի՞ մի . . . սի՞դ մի . . . տէտի տէհչէթիւ վէ եիւ՛ք-սէք սէտա իւէ ։

—Էվվէթ , պէն ։ Պէն անըն ճի-նատէթէչէրինի անլատըմ, գօլայլամ-տըմ վէ օ ճինատէթէչէրէ հիտատտար օլտուս ։ Ժան տը Սիմէօզ վէ սիդէ գարշը , հէր նէ թէչէպսիւս վու-գա պուլմուշ իսէ , գիւտաէ պէնիմ էսէրիմ տիր , նէթէ՛քիմ պարօնտուն։

Մ. տը Բիէռնիւն ըչենկի օլտաղ ,

—Ալչա՛գ գարը , տէտի տէհչէ-թամիդ պիր հիտատէթ վէ ղաղատ իւէ, պու տալտաղընդ հէմ իճրատ իմմէչ-տինիդ , հէմ տատի , պատա սէդդէ-եօրտունուդ հա՛ , Ժան տը Սիմէօ-ղէ գարշը մինամէէյի գատատրանէ-տէ պուլունմատաունուդ , վէ պու-նու պէնիմ գարշըմտա իդդար իմ-մէքտիկէ ճէտարէթի տէ իտտիեօրտու-նուդ , հա՛ ։ Ա՛հ , եա սիդ տիտա-նէսինիդ , վէ եախօտա իտտէեօրտու-նուդ քի սիդի էօտիւրէյիմ ։

—Մ՛ինտիւ մարքի , կէրչի պէնիմ հատատըմ սիդին էվինիդտէ տիր , փափաթի ոտգընընդը ։ Էկէրչի պէ-նի սօնունտա գատար տունէմէնէճէք օրտրանընդ , էկէրչի պէնիմ սըր-րըմ պէնիտիէ մահվ վէ գայիդ օրա-ճադ օլուր իսէ , քէնտինինդտէ գալ-մըշ օրան պիրինճի տատատէթի վէ իգ-պալ իւմիտինի , քէնտի թագսիրա-թընընդ իւէ էյտէն չէդ տիրընշ օրաճադ-տընընդ , վէ պու տուրէթիէ սիդ քէն-տինինդ , ժան տը Սիմէօզ իչին , վէ տիդդաթ քէնտինինդ իչին , Կուլտան վէ պարօն տը Բէրժանատան տահա գիւտաէ պիր տուտուի է.քպէր օլմուշ պուլունաճադընընդը ։

Պու սէօզլէր իւզէրինէ Րընէ, ֆէվ-զէլատէ պիր ճահա իճրատըյա , գալգինտէ վէ տատմարլարընտատ ճէ-վէլան իսէկէյէն չէտիտ խըբա ու հիտատէթի թէսկինէ մուվաֆֆագ օլտու , վէ պէր հատատ օլան պիր քիմսէնինն պօղաղընտան չէդան տէ-տէ միւշտաիհ օլմատան պօղուդ պիր տէտա իւէ ,

—Տէվամ խոնդիդ , տէտի , լա-քին Բէրին քէլտիս տէվամ իթ-մէք իւզրէ , աղգընը աչմադտա իւքէն ,

—Խա՛յր, ճէվապ վերմնիզ, վէ հաճաթընըզըն խոթելը իչին օլսուն, հաղըգամը հալի սէօյլէմնիզ, տէեու իլանվէ իմամ։

—Օհնալ խոմնիզ, ճէվապ վերմէկէ վհնթազըրըմ։

—Պու կիւնքի կիւն զ'ամսամ պաբօն սը Քէրժան նա մընը համիլ օրան պաաշն, ա՛հիհէն ժան սը Սիմէօզ ահա ո՛րթը։

—Խա՛յր։

—Ա՛հ, պէն պունա էմին խոմ, տէ՛հլի Րընէ, գալպիմին հիսսիատըրժը թապիհէսի պէնի հանըլմամազ իսի։ Ֆագաթ օլ գաաշն, օլ պչաղըն չէրիքէսի պուլմնան օլ պիր գաաշն քիմ ահը։

—Պիր թադըմ ճիւնհալը սահիպի, վէ իլքի տէֆա էվէնմիշ օլմազ, վէ ճիւնահէհի իճրասընատա պուլմնմազ թէօհմէհիյէ, Նանրի մահքէմէի թարաֆընատան գամըէ մահքիմ պիր տէլպէտէր վէ պիր չիւհէհանէ սըր։

—Ա՛հ ա՛յագ, ա՛հ ճէհէննէմ մախլուգու։ Ֆագաթ սոպր ու թէհամիհէլ լազըմ, գաթէն ախզը ինթիգամ կիւնքի եռագչմազ տաոըր։ Ճէվապ վերմնիզ, գա՛տըն, ճէվապ վերմնիզ, ժան սը Սիմէօզ հահաթատա՛ մը սըր։

—Էվէհէթ, հահաթատա սըր։

—Ա՛հ, սահի՛հ մի սիր, սահի՛հ մի սիր։

—Պու տիւնեատա էն գիհատէ մուգատաէս հէր նէ վար իսէ, սընքն իւգէրինէ հէմին իտէրէք ոէօյլէրիմ քի, սահիհ սիր։

—Լաքին նա՛սըլ օլուպ տա Քէրժան պու պիչարէյի չիմնիհէ գատար սաղ պրագ մընչ սըր։

—Քէրժան օ պիչարէյի էօրհիշ տիւր գանն իմմէքտաէ սիր, վէ մէրգուսմէ իսէ եաչընըզ պէնիմ վարմըթամ իլէ գուրմատըմընշ սըր։

—Գա՛տըն, էհէրչի պէնի ալատմադատա օմմաթընընըզը իսպատիչյա կէօսթէրէճէք օլուր իսէնիզսինզ քեաֆֆէյի գապահտիյատընըզա ագիվ իտէճէյիմ, վէ էհէրչի ժանը հաղըգաթէն գուրթարմընշ իսէնիզ, ճէօմէրտաճէ սիզէ միւքեաֆամ վերէճէյիմ։

—Մ'իւսիւ մնարքի, իսպաթընըսիզէ կէօսթէրէճէյիմ, վէ Քէրժանըն ատն սատմընը կէլսիկինատէ, միւքեաֆամ օլարագ եաչընըզ, ախզը ինթիգամնա քէնտիմէ իտապէմ իտէն հիսսէյի իսթէճէճէյիմ։

—Հայդու քի ժան նէ՛քէտ տիր, տէեու տէմամ իմմի Րընէ, չիւնքի պէն քէնտիսինի կէօրմէյինճէ, սինզին ոէօզլէրինիզէ ինանմատաճաղըմ։ Իմմի, պիր տագըգա պիրնէ գայպ իմմէճէնէմ, չալուշ պէնի մէրգումէնին նէզտինէ կէօմիսիւնիւշ։

—Քեա՛շքի միւմքին օլսա իտի տէ, սիզի կէօմիսէք իտիմ, ֆատգամ թէէսսիֆ իտէրիմ քի, պուննան իհմիմնուշ եօգ տուր։

—Իհմիմնուշ եօ՛գմնա տուր, տիեօրսունուշ, նէ՛ իչին։

—Չիւնքի սիզինն կիպի, պէն տէ, մատմնատագել սը Սիմէօզինն նէրսէտէ պուլունտուգունատան խապէրատար տէ՛յիմ։

—Տքմէք սիր քի մէզպաւել սիզինն եէմինիզատ տէ՛յիլ սիր։

—Խա՛յր, պէնիմ եէմիմտէ տէ՛յիլ սիր, եախսա տահա ատգրուտու չիմտի պէնիմ եէմիմտէ տէ՛յիլսիր։

—Եօգսա քէնտիսինի Քէրժանա մը թէօգիմ իմմինիշ։

—Սիզէ թէ՛ըրար սէօյլէյիմ քի, պարան սը Քէրժան, մատմնատագել սը Սիմէօզինն հահաթատա օլատգունտա պիլմէզ։

—Տիմէք տիր քի ժան սերպէսթի տիր։

—Էվվէթ, սերպէսթի տիր։

—Եւ ապհէսիզ Բարխատէն չօգուզագ օլմազը տըր։

—Նէֆսի Բարխին իչինաէ տիր։

—Գա՛տըն, սիզ եապան սէօյլէօրսունուզ, էվվէթ, սիզ եապան սէօյլէօրսունուզ, տէմի Մ. տը Բիէօ, եւ-քսէք պիր սէտա իչէ, վէ էկէրչի ժան Բարխատէ պուլունսա, Միմէօզ գօնագընսա, վէ վաղխատէմ մուտամ տիւչէմին գուճաղընսա օլսը խոի, վէ պարօն տը Քէրժան տախի, տըպլպատէկէանա մախսուս օլան էպիսէսլին կիւնէճէք եէրսէ, բրանկապէնատէրէ մախսուս օլան գըմճըղը էպիսէ՛լի կիւնիներ խոի իմուն, գա՛տըն, պիր տէֆա տահա տիզէ սէօյլէօրսո՛մ քի, սիզ պէնի ալսատընսըզ։

Բէրբին, խօշ պիր խարպսա պաչընը տապտեարադ,

—Ա՛ֆ-սոխ մուրքի, տէտի, իչինտէճկինիզ քէլմանտան մինէթէսոնը օլմանագ իչին, ճէհաուր օլսունուզ, վէ գալպինիզի սէպէմ իւզրէ խուխմատունուզ, չիւնքի իչինտէճք օլսունուզսունուզ քէլամ, բէք տէհշէթլի տիր... Ժան, Միմէօզ գօնագը մէվճուտա օլսունուսու պիլմէզ... պիչարէ գըղճըղազ, վալիտէսինին խոմինի տախի տերխատըը խոէմէզ... վագտա պիչարէ սէրպէսթի տիր, ֆագատի ագըրնա մալըք տէյիլ տիր։

31

ԲԷՐԻՆԻՆ ՆԱՍԻՀԱԹԼԱՐԸ

Բէրբին, ժան սերպէսթի տիր, ֆագատի ագըրնա մուրքէ տէյիլ տիր, տէմիշ խոի։

Ըընէ ահը վէ տէհշէթլի պիր տէտա րէֆ խոիպ։

—Ալչագըզ, ալչագըզ, տէտի, եւ-քսէք տէտա իչէ, պագընըզ պիր քէրրէ օլ պէտպախթ գըզճըղազա, չէրիքինիզ վէ պիզ նէ՛ղէր հատըրընըզ... Վաճուտունի էօպէրէքտէսինիզ հալտէ, ապլընը էօպէրատիւչունիզ... Ա՛հ, պու ֆէնալըգ իհթիմալ տիր քի էօրուտունէ տահա պէտթէր վէ տահա տէհշէթլի պիր ֆէնալըգ տըր, չիւնքի պու ճինահէթ, էմնատըզ վէ չայրատընը նէֆրէթի պիր ճինահէթ տիր։ Պիր ազ էվվէլ պահա, տատաէթի ուխգպալ իչէ մուտտագպէլտէն, վէ պահա խոէճէք օլսունուզ ժանըն մուհտագպէթինէն պահա խոէճօրտունուզ։ Հալ պու քի պէնի, թէքրար նիչանլըմը պու րմագլըգ իպգպալինէ նայիլ օլտամ պիլէ, ո պէնիմ տէօղէրիմի նէ՛ իչինտէպիլէճէք, վէ նէ՛ տախի ճէվապ վիրէպիլէճէք տիր, չիւնքի ժան ագըրնա մալըքէ օլմանտընըլէ, պէնի տախի խոնըմտունա ճագ տըր։ Ալչա՛գ դուրը, պիլիճ՛րմուտունուզ քի, պու հալինիլ իչէ պիզ պէնիմ պէտպախթլըգընըմը խոթինդա խոէճօրտունուզ, վէ պէնիմ հիսսէթի ու զաղապըմա էյլէնիս էօրտունուզ։

—Մ՛ւսիւ մուրքի, տէեւս ճէվապ վիրտի Կուլ սիւբհենէթլէ, սիզի տալթ տուչարը եէյիս իյլէմէք նէյզէթլիյէ, խոայլի վագըթտան պէրու սիզի տրատուգտա օլսունմունդան խոէպիլի՛րմինիզ։ Ասլա խոչիմվէշ տէյի՛լմինիզ պիր խոագըմ մուգիրը պէօճէքլէր քի, վագտա քըքրկանըզլարը մուհնէք իտէ տէ, խոմխոմտի պիլինտիկի հալտէ, քանդէ հիրէրի տախի վար տըր։ Իչթէ պէն պու պէօճէքլէրէ պէնգէլիմ...։ պինտէն ալէյհ, զայագընա տէպէպ

օվմուշ օտաուզում մախատուս եվինէ պէն գուրխարաճաղըմ։

—Գուրխարաճա՞գմըքըղը, տիւ հօտաունուղ, ֆագախ նա՞նըքը։

—Չիւնքի, մատմուազէլ ալ Սիմէօղլուն ախխանէլիկի, չէքտիկի մեչագպախլարըն վէ դօրդուլարըն նէխթիճէսի օլմահըպ, իւլա պէնիմ թէրթիսլ խիմիշ օտաուզում պիր ըուհուն սէմէրէսի տիր։ Իւնի նիչանլընըղը տրահալըմ վէ պուլալըմ, սիպէ եէմին իտէրիմ քի, ապլընը պաշընա կէխիրմէք իչին, պիր տատի քեաֆի տիր։ Մի՛սխա մարքի, սիղ պէնիմ պու քէլամըմ հադըճնաա չիւպհէ խոխհօտուննուղ, պուննու կէօրխեհօտում, վէ անլահօտում, հալ պու քի միւատատէ խոխնիղ պահա քի, սիղին պիլմէխիկինիղի սիղէ անպախաճըմ, վէ լաքին սիղ ոէ պէնիմ սէօղլէնէճէկիմ սէօղլէրէ տրիճդ չիւպհէ խիմէլինիղ։

Րընէ ճէվապ վիրմէտի, ֆագախ Բէրինէ, հիքեահէսինէ պաշլատուսը խոտուտունուտա պաշըլա պիր իչուրէթ խիտիկինտէն, մէրդումէ մուճխլինճէ հիքեահէսինէ խպիճատար լըլէտի, վէ չուրահը իզլարէ մէճապուղ քի, բէք քէմիտի վէ սէրպէսթճէ խքմալ խիտի։

Օպուհանըրըմըզ գախէն պու հիքեահէյի պիլիրլէր։ Րընէ, մէզքիւր հիքեահէյի տինպէտիկինտէ, հայրէթ վէ նէֆզլէրինտէն նագի տիւտիղ կիպի դաւմըշ ալուպ, կուլ խոչ, գարնավալըն սան ասլը ագչամըշ, տիւշէս ալ Սիմէօղ լըչ Զինճկեանէ Գարմէնին գըրմըզը էվէ պէրիպիրինի միւհէպգըպ կէտիքլէրինտէն քա օլ կիւնէ գատար վագը օլան հայէտքը քէմամըն քէմամընա նագլ խիտիկինտէն, հիչ պիր խուտուտս սէքը խիմէտի, վէ Բէրժանըն խճատաքընը պէհան կյլէտիկի կիպի, պարծնուն քէչէպիւսէրինտ պիղագի քէնտի քատրաֆընտան խճրա խոխմիչ օլան խրտմնքը ադիմէ վէ մուզիրչէյիտ, հիչ պիր չէյ կիզկէմէեբէք իզլար խիտի։

Պէօյլէ պիր խոխրատ ու իզլարըն խալխէթի քիւտախանէսի հադըճնաա չիւպհէ ճայըղ տէյիլ տիր։ Զիւնքի Բէրինն, իճրա օլունան խառպատէքլէրին ճիւմէխինի, վէ պու խառպատէքլէրէ քէնտիսինէն տատի միւշտէքէքլինի իզլար խիմէսիյէ, լինքատը զայըր գատիղ պիր մանդըգ գայտէսինէ սիւլուք խիմէ քատ, վէ պիղդագի քէնտի մէնաֆիի ուղրունա չալըշմագտա, վէ քէնտի տրղուլարը մագսէտինէ, տանի տախը ինխիզամ խուտուտունա զայրէթ խիմէ քատ խտ։

Հէմ կիզկէեճէք նէ՞տի վար խտ։ Մէղպուրէ, խաքատի խիմէք իւղրէ հէր նէ տատի սէօղլէսէ, Մ. տը Բիէօնիւն քէնտի պիտուչուղունա հէվալէյի սէմմի խիխպար խիմէհէճէկինի պիրիր խտ, ղիրա, քէնտիսէ պարծնուն քատֆֆէյի հարատքատքընը վէ էտրարընը լատըգըչյա պիւտիկի հատէ, մէրդումուն չէրնի քի օլմուչ օլմուտուսը, մուտտէքէն միւմքիւնհուղ խտ։ Պինատէն ալէյհ, ինքատը միւմքիւնհուղ օլան հադըգտի հալ դարչըսքնատն ալչագճա րիւճատի խիմէ քատէն խսէ, ա չէգտան այըզա հէր չէյի իզլար խիմէ քնի ք, տատա գիհատսէ էվնէա խտ։

Եուրատը տախի իւտվեհէ մէճպուլուղ քի, Բէրինին իզլարը, սահիհէն ճէտուրանէ օլմագտան խսէ, սուրէթի զահիրէտսէ տատա գիհատսէ ճէտուրանէ խտ։ Զիւնքի մէր-

գումէնին Մ. ազ Բիէօտէն դէրկա-
ճագ պիր ուպէպի օլմաեբզ, պու-
նու քէնարսի բէք Խալէա անլամագ-
տա խոի. դիրա, Բընէնին տարսի
չիւպհէ իսէմիւնէճէկի իւզրէ, սալմ
քէնարսի ժան ազ Սիմէօղիւն ագ-
լընը պաշընա կէմիրմէկէ միւդիէ-
տիր օլաշ, պու հալաե մէզզուրէ
Բընէ իչին մունգատաէս խոի, վէ
Բընէ իճապը Թագտիրաե մէրդու-
մէյի հեր քէսե գէրէչը, վէ հար-
Թա քէնարի էօմրիւնիւ Թէհլիքէնէ
գօեալագ միւտաֆաա լյլէնէճէք
խոի:

Մարքի, Բէրլինին ուզուն հիքեա-
նէսինի տինպէտիկի զէման, նէ ախը-
լիւ հէնէճանը գալագ հիաս իմմիչ
օլտուգտա, օգաւեանպալըքմըզճա բէք
գօլայ անլաշըլաճագը Թաստիի օլմագ-
լէ, պէնանքնատան սարֆը նագալ օ-
լունաւը:

Կաւ հիքեաեէսինի լքմնալ խոին-
ճէ, Բընէ, կէօղէրինաէն ագան
եաշլարը միլմէք իւզրէ, լքի էլինի
ոօլմուշ եանագլարընա կէօմիւտիա,
վէ սէվկիւլիւսիւ օյան ժանդըն չէք-
միչ օլտուգտա վէ չիւպհէսիղ հալէա
չէքմէքտաէ պուլունտուգտա միհն ա
մէչագ գամլարը սէրխոմերը խոէ-
րէք, պաշը էյիլսի, վէ հընչգըր-
մնալարընատան նագի կէօքսիւ հարէ-
քէմ իւզրէ օլտուգտա հալաե, մահ-
զուն վէ ագիմ պիր միւքիւմ իչինէ
տալար: Նիհատէմ, պիչագբ տէրի-
գանըզ մէգքիւր միւքիւմիգամմ իլէ,

—Մուղ'ըր վէ այչ'գ գատըն,
տէսի, Հագդ Թէալա հագրէմլէրի
միզի Թէէսիսի իմմիչ օլտուգտարը,
վէ ճինահէԹլէրինիգատն հիչ պիրի-
սինատէն միւամէճիսա օյնաեբզա միւ-
տահատե պուհուրմատըգտարը, վէ
միզի մունճիպի նէֆքէմի վէ ըիդդաԹ
պիր հալէ գօյմուչ պուլունտուգտա-
րը հալտէ, տատահէԹէրինիճ իսպագի
իմմիչչէր տիր: Պինահէն ագէյհ պէն
տահի քէնահ Հիատէմ ու զագա-
պըմճ ճէնապը Հագդէն հիտատէմ
ու զագապընա իւտվ իմմիճէճէ-
յիմ, վէ միզի պուլունտուգտանուգ
շու էանա հալահ պիւտպիւմիւն էգ-
միճէճէյիմ: Ալահ միզէ լագբմ կէ-
լէն ճէզահը վէ իգմիրտագը գայագի
կէօնատէմիչ տիր, վէ պէյլքի միզէ
ագիվ տահի իսէճէք, վէ եաբմըչ
օլտուգտանուգ ֆէնալըքըն Թամիր
վէ Թատհիհի իչին պէյլքի միզէ պիր
պինչիւք իգմիտաբ տահի վիրքճէք
տիր: Թէէսիւֆ իսէրիմ քի, պէն
պունա չօղ լուգ իւմիա իմմիճկէ ճէ-
տապէմ իսէմէճօրում: Միզ, ժան
ազ Սիմէօղիւ գուրմատագաղընըզը
պէճան իսինճօրտունուգ, տէյի՛չ մի-
նանի գայագ օյմուչ օյան ագլընը եինէ
քէնարինէ իճանէ իսէճէքսինիչ,
ֆագահի միզ օչ պինչարէնին հէնուգ
հաեսիմատա օլտուգտունու ատն տէֆա
օլտագ կէօրսիճիւնիւգտէն պէրու
պիր խայլի կիւն կէչմիչ տիր: Օչ
վագըմի իսէ, ժան տիմանէ օլուգ,
էմրտաֆը տահի պիր Թագրմ մունճ-
լէք մունճահատատալ իլէ իհահա օ-
լունմուչ պիր հալտէ պուլունմուչ
տուր: Զէվայը գըզճըգտաղն հէ-
նուգ հաեսիմատա օլտուգտունու գանն
իսէ՞յմիսինիչ:

—Էվէլէմ, հաեսիմատա ազը, տէ-
տի Բէրլին ֆէվգէլատե պիր չէվգ
իլէ:

—Սիզին պունա պիլտիրտիճիճ
մունճումահատան ֆագլա պունա պիլ-
տիրճէք մունճումահընըզ վա՞ր մը
ազը, տէեու սիւտալ իմահի չեսիսէն
Մ. ազ Բիէօ:

—Խա՛յր, պաշկա հիչ պիր մա-
նումահի պիլմէմ, վէ լագբին Թէէ-
մին իսէրիմ, հաիհատ պաշընը ճէյ-
լատան պալհատը աիհընա գօեա-
րագ պահս իսէրիմ վէ Թէգրար-

լալըմ քի, ժան հաւատթաս ապը։

—Պաւնա նէ՞ ճիհէվէլ խաքեամ օլմուշտուղ։

—Սիզին պիր ազ էվվէլ սէօյլէմինիղ աստղէվի իլահիներէ օլան իմիթասը դաւիմ իլէ խաքեամ օլմուշտուր։ Պէնի չաւ հալե գօնան Հադդ Թէյա հապրէվիլէրինին ժան ապը Սիմէօնու հիմաներ վէ վիպ աներ իմմէք իւզրե, էվինի մէզպուրէներ տօպրաս ուզաթմըշ օլմասը, մաթիւմ վէ միւսէյլեմ տէյիէվի տիր։ Պիր թաղըմ տէհշէթլի մուհամմատտուլա տիւշար օլան ժան ապ Սիմէօղ տէյիէվի տիր։ Իհթիմալ տիր քի, մէզպուրէնին եէրինտե պիր պաշդա մախաւդ օլա իտի, չիմանիե գատար չօգան թէէֆֆ վէ մահվ օլաը իտի։ Պինապէրին օ պիչարէյի պարօն ապ Քէրժանըն քէնէէնին, գըրմըզը էվին հարիպինաէն, վէ Սէն նէհրի տալհալարընատ դաւթարմըշ օլան ճէնապը Հադդ, ոն պիր միւճիզէ տատա իճրա խաէրէք օ պիչարե գըզճըգապը պիւտպիւթիւն տահիլի սէլամէյէ չըգարատաճագ ապը։ Մ՚ուսիւ մաթքի, ատա չիւպհէ իմմէյինիզ՝ պու միւճիզէ իճրա օլունաճագ ապը, վէ իճրատը տա եապընատա վուգու պաւատաճագ ապը։

Գալ, օլ գատար գաւի վէ էմին սուրէմատ պու լաֆզըապը սէօյլէտի քի, Բընէ, մէզպուրէնին պիւտպիւթիւն չիւպհէսէէն տիր վէ պէրի պաւտունատպունու կէօրէրէք, քէնատի տախի իմիթատա վէ իւսիա իմմէկէ պաշտատը, վէ Բէրնինին քէլամընատա մուպտապէլէմէն,

—Ալահ իշիմիզին, աէտի, էկէրչի չու էանատէ սիզին ֆիլորինիզի թէնվիր իլլէկէն Հադդ Թէյա հապրէթիլէրի իտէ, աէպէպի, սիզին նատիր օլմուշ վէ բագլըշըղ օլան էլինիզ իլէ իշ կէօրմէք իտթիմէլէրի օրմապը ապը, վէ օ հալտէ պէնտախի սիզտէն կէօրմապիկիւմ միհնա մէշադդաթը աէլուպէն գալմամաէն ունատմատագ, սիզե ափվ ատճէք յիմ։

Պու սէօզլէրտէն սոնրա, Բէրնին, պիր ատապըյա պիշ չօքիւպ, մաքաբինին պիր էլինի թուտմատա, վէ մէրգում աէլիպանլըքըն մուհամմէտ Ճեմիլինէ նէսպէթլէն պուտ իլլէտի, վէ պատէհու ամիտէ քէլամլարը ապտա իմտի։

—Ա՛հ, մուտամ քի ափվ լուղէթինի սիհանըզատան չըգարընըզ, պաւնա չիմանի իտանմագատա օլատուղունուզու անլատօրում։ Իշիթ օ քէլիմէ պէնիմ գալգանի ամիտատթ իմտի։ Մ՚ուսիւ մաթքի, պաւնատան ադատմ քէնատի հավվատը մուղրըք վէ նէֆֆանիեէմ իմտալի օլատուղում կիտալ, պաւնատան պէօյլէ տախի սիզե վէ սիզին սէվգիսիւրինիղէ իմտալի պուլունմագատաճըմ։ Պու ատապըզատան իմիտապէն, պէնիմ էօմրիւմիւն իքի մուպտահ վար ապը։ Պիրի ատատապամ վէ սիկկըլի ահվալ իտիմիտամ։ Ա՛իւք ապ Քէրժանատան իտիմիտամ տրմագ իշին, նատըլ մէսուրէն էօյմէէ մուհամմագատմի իսէր իտահ իսէ, եէմին իտէրիմ քի, էօյլէ սէ ժան ապ Սիմէօղ ուղրուսնա վէ սիզին ուղրունուզտա պիրտ թէրատիւա էօյմէէ հաղըրըմ։

—Իմամ, մէսուր օլունուղ, չիւնքի պիր գաչ ատահա գատար ահաղը իտիմիտամընըզ պաշտատագագ ապը, տէհու ճէվապ վիրտի Բընէ։

—Նէ՞ ահվէք իտիմէ՞օրատնուղ, աէտի Գալ հայրէթտէ գալարագ։

—Ճունու ահվէք իտիմէ՞օրատմ քի, պու կիճէ ատապահ օրմապատան պարօնատն չէրիքէտի պէնիմ էլիմէ կէչէճէք տիր։

—Չինկեանէ գըզը օլան Գալա-մէնաէ՞ն մի պահս խոհեօրտանուզ։

—Էվվէլի, էկէրչի ժան աբ Սիմէօղլուն իսմինի վէ մահէլինի գառպ լիմմի օլան օ մէչուն մահլուդուն խա-մի Գալամէն խսէ, իչիէ օղ գալը պու կիճէ պէնիմ խանէմէ կէլէճէ-ք տիր։

—Քէնան հիւանի բիզասըլա՞ մը կէլէճէ-ք տիր, աէսի Բէբրին։

—Խա՛յր, էսկի սուլթիլլէ կէ-քիրիճէ-ք տիր։

—Քի՞մ կէքիրէճէ-ք տիր։

—Պէն։

—Բէնահինի նէ՞չէսէ պուլա-ճադ սը՞նըզ։

—Պիր թադըմ հայուտալար իլէ խըզմէլի քահուլատան միւրէքքէպ պիր օթաուճան հիմնեէսի ալիճը-սա, էմնիեէլիլէ եահմադսա օ-ղաուզունու զանն իլէհիկի խանէ-սինան ալաճաղընզ։

—Մի՛սիս մնար-քի, աէսի Բէբրին իզթիրապ իլէ, նէ՞ տիւէ-ք իսթէ-սիկինի՞զի անլամադընզա տաէքո դօղրուճօղամ։ Աճադա քիւահա-խանէ վէ մէկուուանէ պիր քէ-չէպիւտա՞ մի պուլունճաղընզը։

—Շիւպհէսիզ, չիւնքի Օթէլիս Տիւապը թոպիր օղուճան խըզըզ-լար վէ հայուտալար իդամէքիճու-հընա կիրէճէ-յիմ։

—Պէօյլէ պիր քէչէպիւսիս սիզ եալընըզճա՞ մը իճրա իսէճէ-քսի-նիզ։

—Պաղը ատաբդ ըչքիզլէրիմ պու խուսուսատա պուտա եարադմ իսէ-ճէ-ք տիրլէր։

—Պու ատէմլէրէ կիւվէնի՞ճօղ-մուսունուզ։

—Էվվէլի, քապամ պու սիւռ-լէրի իրսա իմմէ-քսէն մնադէա նէ՞ տիր։

—Սիզի էֆքահրընըզսան վէ թատավվուրունուզսան ատճատիւէ-ճէ-ք դուվվէմլի խոպամլար պուլ-մադ իւղրէ, քէչէպիւսիւնիւքիւն նէ ատրէճէ տադրըրըճճա օլատուզ-նու անլամադըզդա իհթիճատճըմ օլատուզու իչիւն տիր։

—Ճադաթ սիզէ նասիհաթ իսէ-քիմ՝ քի, պու խուսուսատա զահմէ-քինիզ գօչա կիտէճէ-ք տիր։ Զի-լա պէն գարարըմըզը վիւրմիչ օլատուզամ քադարըսէ, օ գարարատան կէրի ատճանմէ-քիւիկիմ իհթիմալիւն խա-րիճինատէ տիր։ Էնիղէրիմ վիւրմիչ վէ քէսատիքճաքըմտա կէօրիւ-միւչ տիր։ Պու հալատէ վէ վազըթ տախի կէչմէ-քսէ օլատուզու քադ-տարսէ, պէնի պէ-քըէմէ-քսէ օ-նանլար իսէ պուսա չմնադ իւղրէ, նա-ղընատա սիղատէն մուֆթարադ տի իչ-ղէճէճ-յիմ։

—Մի՛սիս մնար-քի, աէնու ճէ-վատ վիւրմի Բէբրին ըճճա եօլճնատա պիր ատատա իլէ, Ապահ աշղընատ օ-նատն, վէ խէթմատտա պուլունատուզու-նուզատա պու ատֆա միւէպպէտէն վէ հէր հալատէ գայդ իտէճէ-ք օլ-ատուզանուզ մնատնիւռղէլ տբ Սի-մէօղլուն խանմըզը իչիւն օլատն, քէն-տի հիւանի բատէմիմէ քէնահի սի-զիւն իչղիթատըրընըզ վէ միւբատը-նընզ ալմընատ իհտալէ իմմտիկիմ հալ-տէ, չանէտմէ օլատուզամ վէ տաւլ իտմիմատինէ միւզմէէտիւ օլատնատը-զամ պիր էմնիչյէմի հապզընատա տիրիւզ իմմէ-յինիզ։ Էվվէլա չանտու պատա տէօղէ-յինիզ-քի, տիզի պէ-քէէն տատտմատ քի՞մնէ տիրէր։ Սանիէն չատ բատէ պատա պիտտիրի-նիզ-քի, Օթէլ տիւ Տիւապըտա կիր-մէ-ք իւղրէ իտմիմատ իսէճէկինիզ-վատրմատտա պո՞նղղատ տրրատ։ Էօմրիւտիւն իւղէրինէ եէմիւն իսէ-րէ-ք, տիզի տէօղէրիմ-քի, տիզի պու տատ իսէմլէ իտմիճատտ իմմէ-ք-

լսկիմ պօշ պիր մերագա մէպնի տէ-
յիլ տիր ։

Սէօզ վէրլմիշ օլան մահէլլէ կիթ-
մէք իչին , սահա պիր պուչուգ
սաաթ գաատար վագըթ պուլուն-
տուղունտան , Բընէ , զաթէն հագ-
գընա թէվէճճիւհ հիսս իթմէկէ
պաշլամըշ օլուղու Բէբինին սը-
ղուլարընա մուվաֆագաթ իթ-
մէ քիւքաէ պիր միւնասէպէթսիզլիք
կէօրմէմի ։

Պինաթէբինն Տակօպէր վէ Պաբթըն
ա՛Օր իլէ քէնարսի միւնազըռսա օլան
միւնասէպաթըն նասըլ պաշլամըշ
օլուպ , վէ նասըլ օլ ուանէ գաատար
տէվամ իտէկէլմիշ իտուկինի միւմ-
քին մերթէպէ մուխթասարէն նագլ
իթմի , վէ հաթթա տիւչիւնմիւշ օ-
տուղու , վէ ֆիլիզէն եագընսա իճ-
բասընսա պուլունաճաղը բլանըն
թաֆսիլաթ վէ թէֆէրրուաթընսան
հիչ պիր նօգթանը սէթմէ իթմէմի ։

Կաալ , Մ. պը Բիէօհիւ տինլէմէ-
կի կէման , իյի մանէտատս օլմասըն
պիր տուրէթտէ պաշընը տալըա-
մադսա իտի ։

Վէլհասըլ Բընէ սէօղիւնիւ իքմալ
իտինճէ , Բէբինն , եիւքսէք քէտա իլէ ,

—Նա պուլուչաճաղընըզ մահէլլէ
կիթմէկսէճճէքսինիզ , վէ եախօտա
կիթտիկկինիզտէ , պէրհասթաթ օտ-
րագ տահէթ իթմէկսէճճէքսինիզ ,
տէմի ։

—Պաունու քիմ սէօյլէեօր , տէ-
եու սիւալ իթտի Բընէ ։

—Պէնի տսա ատատմընըզ օլմասըն
տաւսիյէ պիր տուչդու , տէեու ճէ-
վապ վիրտի Կաալ ։

Բընէ պու սէօզէ մուգատալէյէթէն,
չիւպհէյի պիր թարդտա թէպէս-
սիւմ իթտիկինտէ , Բէբինն մէզքիւր
թէպէսսիւմիւ կէօրիւպ ,

—Օ միւսիւ մարքի , կիւլմէ յի-
նիզ , վէ միւսթադպէլնն գարանլըգը
իչինտէ բարլագ տուրէթտէ կէօրէն
պիր քիմսէյի իտթիհզա իթմէ յէ-
նիզ , տէմի , պէն պարօն տը Բէբ-
ժանը բէ.ք կիի թանըըըմ , վէ մեր-
գումու պիր չէյթան հիմտահէ իտիպ ,
վէ պու հիմտահէ մերգումու սիզէ
գարշը միւտաֆաա իտէճէկինի , վէ
վագտա մերգումուն երլարդը նա-
գըն վագըթտա սէօնէճէք իտէ տէ ,
էյան բարլամագտա օլտուղունու ,
վէյհասըլ սիզին ոատըգ մուտաֆին-
լէրինիզին գատտար քիմսէյէը օլ-
տուդլարընը , վէ պու կիճէ պու-
լուչաճաղ մահէլլինիզտէ պիր տու-
գագտա կիզլէնմիչտուկինի , վէ Բէբ-
ժանըն քէնտի չիքարընը դաբմագ
իչին , գաբյան միսիլու բուսուտտա
պէ.քլէմէ.քտէ օլտուղունու , վէ է-
կերչի պանա լինտանմագ իսէնիզ ,
սիզին զայը օլաճաղընըզը պիլիրիմ ,
վէ աչի.քարսըն կէօրիւեօրսում ։

Պու սէօզլէր վագտա բէ.ք միս-
քիմ վէ միւէսսիր տուրէթտէ թէ-
լէֆֆիւզ օլունտուղար իսէ տէ , Բը-
նէ պուննլարտան լաեըզը վէճճ իւզ-
ըն գանմաեըգ , վէ Կաալ իսէ , մեր-
գումուն լէհճէսի հալինտէն պու-
նու անլաեարագ , մէզքիւր թէ-
չէպպիւսիւնիւ տէրհալ իքմալ իթ-
մէկէ գարար վիրտի ։

Կաալուն , Բընէ յի , թէչէպպիւ-
սիւ ազըլըըզճա վէ թէհլի.քէլի օ-
տուգտան պաշգա , մուվաֆֆա-
գը.յէթ պուլսա պիլէ , ֆայտասիզ
օլտուղունու իսպաթ իթմէ.ք իչին ,
կէօրմէրսինիզ տէվլէթլի պուրաճըգ-
տա պէեանէ լիւզում կէօրմէ յիզ ,
Մէրգումէ իթմամը նասթղունտա
չու վէճճ իլէ սէօյլէմիշ տիր .

—Հէմ մատամ պարօն տը Բէբ-
ժանը աշըրմիսդտանն է՞ ֆայտէ վար
արը ։ Տիւնքի կիւն պէօյլէ պիր թէ-
չէպպիւսէ դալգըչտա իտինիզ , մու-
վաֆըգը մաալահաթ օլապիլիր իտի ,

չիւնքի տիւն։ Զինկեանէ գըզնըզ խաթխճվաց խոխ, հիլելէրինին վէ ճինգեէթլէրինին իդրարընը ահհաննէնան իչկիմէքլիքաէ պիճիւք մէնճաախընըզ օրապիւր խոխ, գաթ մուտամ քի պու կիւն պանա թէնթաճվճ իմանիպ, պու կիւն զաթէն պիլմէմիպիմ պիր չէյ եօգ ատըր քի, Դարմէն սիզէ պիլմիրսինն, Պիննաէն ապէյհ, պրագընըզ մէզգուէյի քի, քէնախինի վուրմահա հաղըր պուլունան եըլտըրըմ, ալատաացճը պիր էմնիյէթի իչինաէ պէքլէօին, վէ սիզ քէնանինիզի ապըրըզճա պիր ուղադ թէհլիքսինէ իւգա խաէճէք եէրսէ, միւսլահաղա խոխնըզ քի, ծան ալ Սիմէօնիւն սիզէ իհմիհաճը վար ատըր, վէ անըն իչին սիպին հէճեթտատ գալմանըզ լազըմ ատր։

Ըլնէ, Թէրինին հագդը օրուզանա խաքեամ օրատուս ճիհէթլէ, անըն կէօմէէրիկի աէլիլէքսէ գարչը տահա մէյսըքիմ աէլիլէր կէօքթէրէմէէճէկնին անդամագտատ խոխ վագտա մէրգուամ պու խուսուսատա հօլէա իսրար իմմէքսէ խոխ խէսէ, պու իսրարը տալմ քէնան չոխոխ նոմուսունա մէպին օրնագ, թէհլիքէվ օրնատը աչիքհար ուսքէթաէ քէնախինէ կէօմէէրիկէն պիր թէչհէպհուատն բուճամ իմմէքլիք, քէնան ատըլզատէլիք զուրուրմէճթինէ պիր տուրմա մուվաֆըգ կէճըրինմէէօր խոխ։

Կուշ, տահա պիճատէ թէմոխա իմմէճսի գօրգուլմագտատ պուրսնան չաւ մանէվի մէնտազատատն ատրթգ օսանմատու պաշկումըշ խքէն, պիրսէն պիրէ ֆիքըրնտէ պիր թատավվուր իէվէլհատ խաէրէք,

—Բէք իյի, միւսիւ մորքի, աէսի եւ քաէք սէտա իչէ, պու տէրճճ իսրար իմմէքտաէ օրուզուս նուշ մահէլէ կիմէնիզ պէն տախ մուվաֆֆագամ խաէրսի, վէ թէէմին օրանուշ քի կիմանիկինիզ աֆ, քէչլամպէրլիկնին չէք ատղրտ ծատուզնտա պիղդամ կէօգէրմինիզ խաքեամ օրաճագընըզ։

32

ԵՒՐՐ ԿԻՉԻ

Ըլնէ, պէշլէ պիր գատար վէ լիֆտահէյի Բէնճնաէն ապա մէմուշ իմմէքտաէ օրմատըզը ճիհէթլէ, քէմնգի իէտաճճուպէ մէրգուամէէ նատզար իմատ, վէ սօնրատ քէլտա ատղաշ պիրլէ։

—Նէ՞ տիմէք իսթէօրսունուշ, աէօու սիւաշ իմատ։

—Շունու տիմէք իսթէօրսամ քի, պէճատ սիպին իչէ պիրլիքտաէ կէլէճէյիմ՞, վէ քէնտի էօմրիսմիս թէհլիքէսէ դօօուշ, չիւպհէ իմմէքտաէ օրսուզսամ վէ բայհշ այն կէօրմէքտաէ պուլունսուզսամ տուզադա տիւչմէքլիքտաէն սիզի մէն իտէճէյիմ։

—Պէնիմ հէբիմէ, սիզ քէնտինիզի թէհլիքէսէ իչգա իմմէ՞ք մի իտատավվուր բունատաբընըզ։ Նկէր էօյլէ իտէ, պէն պուննա միւսատատէ իտատէմ։

—Հալ պու քի, միւսիւ մորքի, աէսի Կուշ, պէն տէ սիզէ հէմին իտէրէք սէօյլէրսիմ քի, պու իտուսատա իսթէտա իմմիշ օրաճագընըզ, չիւնքի պունատա սիպին նամուսունուշ գաղիսէօսինճէ հիչ պիր պէյիս եօգ տուր Պունատան ատա գատինագատր, պէնիմ էօմրիսմ պիհուատէ վէ ֆայտէսիզ տիր, հալ պու քի սիպինքի գըյմէյտատր տըր։ Պունատան զաշգա, էկէրչի մուսատատա

վալ իսէ , օ սախի սալի սիղէ բա-
ճի սիւ : Պէն Քէլիժան լչլին պիր
իհթիեարէ վէ մէճհուլէ գատընըմ ,
օ պէնի էօլտիւրմէ.քլէ հիչ պիր չէյ
իսթիֆատէ իտէմէզ , պինատէրին
պէնճէ գօրդաճադ հիչ պիր ճի-
հէթ եօգ սուբ : Պինաէն ալէյհ
պէնիմ սերպէսթճէ հարէքէթ իթ-
մէ.քլիկիմ իչլին պանա միւսաատէ
իտինիզ : Պիլ ֆալը իչլին էն ֆէնա
ճինէլթինի տիւչիւնտիւկիւմիւզտէ ,
պանա պիր թէհլի.քէ վագը օլսա ,
տահա զիեատէ մէմնուն օլուրսուն ,
չինն.քի պու վէճհ իլէ վէֆաթը.մ ,
իթտիկիմ փէնալըգլարըն պիր տի-
եէթի տիմէ.ք օլաճաղընատան , իհ-
թիմալ տիր.քի ճանը.մը գուրթու-
մըշ օլուրսում :

—Ծաղաթ սիզ , ժան սը Սիմէօ-
զիւն տիլմանէ օլտուղունու , վէ
քէնատ իզդարընըզ մուճխլինճէ ,
մէղպուրէնին ագլընը հալընըզ սիզ
իեատէ իտէպիլէճէկինիզի ունու-
տուեօրսունուզ , տէ.լի՛լ մի՛ :

—Պու բէ.ք թէմամ տըր , տէտի
Բէբին քէնատ քէնտինէ , վէ պու
աէօղէրլի աէօղէտիկինատ , լուզ-
բինատ քեաղըտ , հօգդա վէ գա-
լէմ պուլունան մատատա տօղրու
եազլաշադագ , էլինէ պիր դաէմ
ալը , վէ պու քեաղըտըն իւզէրի-
նէ սիւրթմէլէ պիր դաչ սաթը եա-
ղը եազըգտան սոնրա , մար.քինէ
թագտիմ իթտի :

—Պու նէ՞ սիր , տէեու սիւտ
իթտի Բընէ :

—Վագթիյլէ պէնիմ իճատ իթ-
միչ օլտուղում պիր բուհուն խու-
լասասընը թէր.քիպ իտէն մէվատ-
տըն թարիֆ վէ թէրթիպլի տիր : Պու
բէչէթա իլէ հէր գանդը քիմեակի-
բէ մի՛ւրաճաաթ իտէճէ.ք օլանընըզ ,
պիլա թէրէտտուտ վէ հիչ պիր խէ-
թաատա տտսի պուլունմաեարագ ,
իշպու բուհու թէրթիպ իտէճէ.ք
սիր : Մէրդում քիմեակիր սիզէ ,
պիլուրսան ուֆագ պիր չինէ տէ-
բուհինէ եէչիլ զիւմրիւա բէնկինատ
վէ քեակին գօգուրս պիր բուհու
տօլտաբուրագ վիրէճէ.ք տիր : Մատ-
մուազէլ սը Սիմէօզիս պուլաճագ
օրտը իսէնիզ , նասըլ քի եազընատա
պուլմանընըզը Հագգ Թէյէա հազ-
րէթլէբինատէն թէմէննի իթմէ.քատէ-
յիմ , ինչինընըզդէն դուլագ թօզ-
լարընը պու բուհատան պիր գաչ
տահմա իլէ օվալատաբղընըզ վէ բու-
հու պուրնունատա գօգլտմաբղընըզ
հալատ , պիչարէ դըզճըզաղըն տի-
վանէլիկի , բիւեա եախօտա պիր պա
կիպի տէրհալ զուլմ վէ մահվ օլա-
ճագ տըր , վէ քէնատ տադը պաչը-
նատ կէչէճէ.ք տիր : Իմտի , մի՛ւսիւ
մար.քի , պու քեաղըտը պէրնըզ ,
վէ իյի սագլատընըզ , չինն.քի պու
քեաղըտ սիզատ օլտուղատ , պանա
իհթիեաճընըզ պիլէ դէլմեզ :

—Բէ.ք իյի , տէտի Բընէ , մի բատը-
նըզ վէճհ իտըրէ օլսուն , պէն սիզէ
էմնիյյէթի իտէր , վէ պէնիմէ պիր-
լի.քատ կէլմէնիզէ մուվաֆֆագ օլի
իյյէրիմ :

—Թէչէ.ք.քիւր իտէրիմ , մի՛սիւ
մար.քի , տէտի Կուլ սէվինճէյէ , ֆա-
գաթ նէ՞ վագթի կիտէճէ.ք յիզ :

—Պիր սաղատն , չինն.քի վագթի
եադլաշըճաօր :

Բընէ պիր չինկըրատ չալոը , վէ
քէնատինի կէօթիւրէճէ.ք օլսուն ա-
բատաընըն կէլիպ կէլմէմիշ օլտու-
ղունու կիտիպ տնդատմաբընը. քէնատ
օտաա խըզմէթ.քեաըլընա էմր իթտի :

Խըզմէթ.քեար , պիր սաղ սաղրատ
ավաէթի կատիպ , արատանընըն կէլմիշ
օլտուղու խատէրինի ինէթըտտի . Պա-
տէհու Կուլ ,

—Մի՛սիւ մար.քի , տէտի , չիւա-
հէսիզ պիւթիւն գուվվէթիմէ իհ-

թիեաճըմ պուլունաճադ տըր։ Իմ-
ան, ըէճա խոէրիմ, էմն խոմնիզ
քի, պիր ազ թոյամ խոէյիմ, վէ
արատանըզդա տա պիր չիչէ Իսրա-
նիա չարտադը կէթիրթուրինիզ։

Իշդու ի.քի էմն տէրհալ վէրլիպ
ինգրա տախի օլունաու։ Բէրին, տէ-
րինան պիր մըգտար սօղուդ հաչլա-
մա եէյիդ, վէ պիր ազ տախի չա-
րտադ իչինճէ,

—Հէյէ չիւ.քիւրլէր օլսուն, տէ-
ան, թարիֆ օլունմազ տէրէճէտէ
պիր չաղըրգլա, դուվվէթիմի վէ
թագաթըմը նէնհանէն.քէոդ իթմիշ
օլտուղումու հիտա խոէրօլուդ։
Տանիարտըքմատա տօնմադտա օլան
գանըմ նէնհանէն գայնամանտո վէ
դըզմանա, գալիմ հարէ.քէթ իթ-
մէկէ, վէ ֆի.քրիմ բուչէն սուրէթ-
տէ թէֆէ.ք.քիւր իթմէկէ պաչտար-
Պէնիմ իչին պիր հաճաթը թադէ
պաչլամադտա տըր։ Իման, պուն-
տան պէօյլէ մէնֆուրուդ օլան հալը
մադիտէն բիւճաւ իլէ, թէպլիճէթ-
պախչ պիր միսթագպէլ թարիֆի-
նէ տախիլ օլուճօրուն։ Շիմոիճէ տէ-
կէն պիր ֆէնալըդ բուհու օլմըշ
օլտուղումա իզհարը թէէսիւֆէ
պէրտապէր, պունատան ոանրա պիր
իչիւ.ք մէյէ.քի օլմադ իսթէրիմ։
Հա՛յտէ.յին, մի՛սիս մար.քի, հա՛յ-
տէ.յին կիտէյիմ։

—Պէն կիթմէկէ հազըրըմ, տէ-
ւու ճէվապ վիրտի Բրնէ գալուճա
ոօղրու իչէրուլէճէրէ.ք։

Բէրին տախի մէրդումունն արգա-
սընատան կիթմէ.քտաճ ի.քէն, նահհահ
արգադընա տէօնիւպ, ճտաղրիտանէ-
նին նանըճա տվտէթ իթտի։ Մ. տը
Րիէօ մէղտուրէնին տվտէթինի
կէօրիւնճէ,

—Նէ՞ նալըճօրուտուղ, տէճու
սիւալ իթտի։

—Ճունու ալըճօրում, տէճու ճէ-
վապ վիրտի Բէրին, տարմատաղէն
օլան.քճաղըտարըն իչինատէն, ֆիլ
տիչի ոաբէը պիր խանչէր ալըպ, քէ-
մէրինէ ոօգարադ։

—Պու խանչէրի նէ՞ իչին ալը-
նըզ, տէճու սիւալ իթտի Բրնէ։

—Մ՛իւսիս մար.քի, նէ՞ զարիպ սիւ-
ալ խոճէօրուտուղ։ Էլպէթթէ պու
խանչէրի ալճէօրում, Բէրժան իլէ
Եիւզ պէ Եիւզ կէլտիկիմտէ, մէր-
դումու վուրմադ իչին ալճէօրում։

—Սիզ պէօյլէ պիր թատավվուր-
տան ֆէլտպոթ կէլինիպ, տէտի
Բրնէ, չիւն.քի պարօն տը Բէրժան
պէնիմ խատամիմ օլմադըդ, անըն ճէ-
զասընը վիրմէ.քլի.ք պանա այիտ
տիր։

—Մ՛իւսիս մար.քի, տէճու ճէվապ
վիրտի Բէրին, սիզ չուրատը ուռնա-
տուճօրուտուղ.քի, պարօն Ի.րիմի-
դին տիր, վէ սիզ ինթիգամըն նըս-
ֆընը պանա վատ Իլլէմիչինիզ տիր։

—Բէ.ք իյի, պունու թէ.քրար սի-
պէ վատ խոճէօրում, ֆադախ մէր-
դումուն գալպինէ պիր խանչէր վու-
լուլմադը, մի.քէմմէլ պիր ինթի-
դամ ալմադ տէ.յիլ տիր, վէ Բէր-
ժան պու սուբէթթէ էօմէմէլի տիր։
Պէն անընը իչին տիկէը պիր թարղ-
տա ճէզա թէրթիպ իթմիշիմ տիր։

—Նէ՞ կիպի ճէզա։

—Անը պէն տախի պիլմէմ, ֆա-
գաթի չունու պիլիրիմ.քի, ժան տը
Սիմէօզիս էօտախլարմէնէ զարար վիր-
միշ օլան պիր չախարն թէնինէ վէ
ճանընա նէ գատար էղիյ.յէթի վէ իչ-
.քէնճէ վիրիլէճէ.ք օլտա, եինէ.քա-
ֆի ատեբլումուղ։

Պու սէօզլէր իզէրինէ, Բէրին,
պէլինտէ.քի.քիւչիւ.ք խանչէրի թէ.ք-
րար եաղրխանէնին իզէրինէ գօյ-
տու, վէ Բրնէնէ խիթտապէն,

—Մ՛իւսիս մար.քի, տէտի, պու
սէօյլէտիկինիզդէ պէն տախի մու-

վաֆագամի խաբերիմ, վէ պու ոսբրեթլէ ալագը ինթիգամ իթմէք խաթէխիկինից հալտե, իքիսիզ թաքրանգնատան ինթիգամ ալմանըզդա բուն բիզա կէօսթէրիրիմ։

Մուախխարէն Բընէ իլէ Կուլ, քէօշքիս թէրք խոխ, գարունուն էօնիւնտե տուրմուգտա օլան արապաեա բռգիով օտուպար։ Բընէնին խըզկինէթ քեաբը իսէ, արապագընըն եանընատա օթուրտու։ Արապագը, մարգինին գենամի լանէսի արապագընը օլմասըգ, գիրա արապագընը իսի։ Պինապէրին մէրգում վուգուն հալտէն տալա խապէրսար օլմասըգը կիպի, Մ. ազ Բիէօնիւն իսմինի տախի պիլմէզ իտի։

Արապա, Բընէնին գենամի խըզկինէթ քեաբընա պէեան ինթիկի թարիֆա մուճխինճէ, պիրաթլէ գաթը մէսափէ ինթոի։ Էսնայի հարեքէթ, կերեք Բընէ վէ կերեք գըրմըզը էվին սահիպէսի, պիւսպիւթիւն սիւքիւթ ինթիխոազ ինթոիլէր։ Անգիլ ազգազը թէբելէլինէ վէ Թօմպ-Իուսար ազգազը ազգընա եիկիրմի պէշ օթուզ սաթմ մէսափէ եապլաշընճա, արապա տուրտուգունատան, Ռէբին պայլըգընը գալըբըտը, վէ Քաերես չարսաբընատան պօյճա իչոի քեէն ածնրտա, էվվէլա գենաթի, վէ ածնրա Բընէ արապատան աչազը էնտիլէր։ Գատէհու մէզպուրե Կոմաչ սէտա իլե,

—Էկէրչի եանընտաեօլ խոէմ, ատէտի, Թօմպ-Իուսար ազգազը պուրատա, եանի գարշընտըգտա պուլունմագտա տըր, տէյիլ մի։

—Էվվէթ, տէեու ճէվապ վիրտի Մ. ազ Բիէօ։

—Գուլուշճագընըզ մահէլլ օլան քիւշիւք գաբու, ոսգաթ մի, եօգսա սօլ թարաֆտա՞ մի տըր։

—Սօլ թարաֆտա տըր։

—Սօղաղըն ազգընատան մէզքիւր գաբուեա գատար նէ՞ գատար մէսաֆէ տիր։

—Թագրիպա եիւզ սէքսէն եապօտ իքի եիւզ ատըմ գատարտըր։

—Րէճա խոէրիմ, սիզի պէքլէմէքտէ օլան իքի չախսըն խոմիէ բրինի խաթըրըմա պրագընըզ։

—Տակօպէր վէ Գուբօն տ՚Ծր։

—Բէք ալէա, քէնտիլէրինի ասլա ուհնութմասեաճաղըմ, վէ չունու պաննա սէօյլէ յինիզ, միւսիւ մորքի, քի սեզ վէ խըզմէթ քեաբընըզ լաեըգբյլա միւսեյլա՞հ մը օլնըզ։

—Շիւպհէսիզ, չունքի իքիմիզին տէ պէլինտէ պիրէր գըլըճ վէ իքիչէր թապանճա վար ատը։ Ֆագաթ պու սիւալլերն արզ իթմէքտէն միւրաատընըզ նէ՞ տիր։

—Ա՜ճա՜յիպ, իչէ պէա իթմէզտէն էվվէլ, պիլինմէսի էլզէմ օլան մէվատոը պիլմէք իչին տիր։

—Հալ պու քի ֆիքրինիզ նէ՞ եաբմագ ատը։

—Գուրտուն ազգընա քիւթախճա ախընմագ տըր։

—Նէ՞ սուրէթլէ

—Շէօյլէ քի, միւսիւ մորքի, Բէյժան սիզի պէքլէր իքէն, պէնի կէօրէճէք տիր։

—Ա՜ճա՜յիպ, միւրատընը՞զ . . . տէսի տէլինգանը, ֆագաթ Բէքրին մէրգումուն քէլամընը գաթիթ խոէրէք,

—Էվվէթ, միւրատըմ չու տուրքի, սիզին եէրինիզ պէն կիթմէք խոմէրիմ, վէ կիտէճէյիմ։

—Լաքին պու տիվանէլիք տիր։

—Նէ՞ իչին տիվանէլիք օլսուն։

—Պէնի պէքլեմէքտէ օլան ատամիզտա պէնիմ զայպուպէթիմի, վէ պէնիմ եէրիմէ սիզ կիթմիշ օլտասուդունու նո՞որլ անլաթճագաքընըզ։

—Պու խուսուա եալընըզ պանա այնա ակը, վէ պու իսէ պէնճէ, բէք ճիւզլ պիր ղադըն ակը։ Սիզի Թէէվին իսէրիմ քի, պէն մուսաֆիր մի ըօմրուճաէ բէք չօղ տէֆալար, տահա ղիւռաէ ալիմ քիմսէյէբ, պունաան չօղ մուշքիւլ մաաէյէ-քի ահլաթմըշըմ տը։

—Բէք այնա, պունա տախի մուվաֆագաթ իսէրիմ, ֆագաթ պու իշտէ պէնիմ կէօրքճէք վազիֆէմ նէ՞ օլաճագ տը։

—Եվինի քի հալ սիզին վազիֆէ-նիզ, սաաէճէ սէյիրճիլիք օլաճագ տը։ Ինանը, բէճա իսէրիմ, սիզ չու սօգաղըն ադղընաա վէ արա-պանըն ֆէնէրլըէյլէ Թէնվիր իսիյ-մէ քաէ օլան չու եարը գըրըդ սի-նօր Թաշը եագընընաա սիրէքտէ տուրունուզ, վէ ասլա լադըրաը իթ-մէյիպ վէ հարէքէթ տախի իթմէ-եէրէք, հեր պիր էվինիզտէ պիրեր Թապանճա ԹուԹունուզ, վէ օլ վէճհ իլէ գարանլըդտա պէ-քլէյի-նիզ։ Իքզմէթքեարընըզ տախի այ-նի մուսաէյէաէ պուլունուզ, ֆա-գաթ սիզին գարշընըզտա տուրմա-լը տը։ Էկէր Թախմինէրիմ տօղ-րու չըղմազ, վէ պանա հիչ պիր չինպհէյի հալ վազը օլմազ իսէ չարչաբուզ կէլիը սիզին իլէ Թէք-ըար պուլուշուրում։ Պիլդա էկէր-չի սիզին իչին գուրտուլմուզ օլան տուզադա պէն տիւշէր, վէ եախօտ մուխաթապաեը գարշընտա կէօրիւր իսէմ, քէսկին պիր սէս չըգարըզ, վուգուի հալի սիզէ խապէր վէրիրիմ։

—Օլ վագըթ պէն սէ, սէտի Րընէ չէսիաէն, սիզին եարաբմընը-զա մուրաճաաթ իսէրիմ, վէ սիզէ եէվին իսէրիմ քի, էկէրչի ան տուշ-մէնէ գարշը գօյմազ լադըմ կէլօճ, սիզի մուխթասաան գուրթարը-րըմ։

—Խա՛յր, խա՛յր, միւսիւ մսը-քի սիզին սադընմազլըընըզ լադըմ կէլէն մատաէ սաբլ պու տուր, ոէ-եու ճէվապ վիրաի Բէրլին պիր նէ-վի հիսաէթլէ, չիւնքի պիր քերըճ պէն էօլիւսէմ, վէ սիզ սէ պէնի միւտաֆաա խլէմէ-քի լադըճ, պէնիմ արզամանաո մէգարիսթանա կիրէ-ճէք օլուր իսէնիզ, ժան աբ Սի-մէօղիւն հալի նի՞ճէ օլուր։

Մ. աբ Րիէօ պաշընը էյիպ միւ-քիթի վէճմի, չիւնքի ժան աբ Սի-մէօղ իսմի էօյլէ զալիպ պիւրհան-լըրտան պիրի իտի քի, պունա ճէ-վապ վիրմէսի քէնահինճէ ասլա միւմքին տէյիլ իտի։

Բէրլին, Րընէնին սուս տուրմա-սընտան իսթիֆատէ իսէրէ-քի չէօյ-լէ տէվամ իթտի.

—Իմմի, էկէր պէնիմ պաղըը-աբաղըմը իշիտէճէք օլուր իսէնիզ, պէնիմ եարաբմիմա կէլմէյիպ, ֆի-լար քիմսէյիհինիզ։

—Ֆիրաո՛ր մը իթմէք, աէեու Թէքըարլաաը Րընէ, մեղքիւր քէ-լիմէ Թէքապիւրինէ Թօղունարադ։

—Էկէրչի լուզէթին տահա բար-լադ սուրէթտաէ օլմասընը խոթեր-սէնիզ, բիւճաթի իսէրսինիզ։ Կէ-րէք ալիդ վէ կէրէք զէմանէմիզ էն մէշհուր ժէնէրալլարը իսէրսաէ քէնահ ֆիլոսոֆարընը Թէէմին գէլմազ իւզրէ, պէլքի նիկիրմի տէֆտա բիւճաթի իթմէմիշլէր մի տիր։ Պինաէն այէյհ, միւսիւ մսը-քի, սիզ տախի անլէր կիպի հա-րէքէթ խոնիզ, վէ սիզի Թէէմին իսէրիմ քի, անլէր կիպի սիզ տախի զալէպէ իսէճէքսինիզ։ Արապաճը պէյիհիւլէրինին պաշընը Սէն-Միշէլ մէյտանը Թարաֆընա չէվիրսին, վէ էկէր պաղըրաըզըմը իշիտիրսէ-նիզ, տէրհալ արապանըզտա րա-քիպ օլունուզ, վէ եախօտ տահա

տօղրուսու եուլարը վէ դամչըեը պիզզաթ սիզ քէնտի էլինիզէ ալընըզ, վէ սէրիան խանէնիզէ ավտէթ իտինիզ, վէ օրատա քէնտինիզի միւմքին մէրթէպէ սիբէր իտիպ, իհթիմալ տիր քի պու կիճէ վուգու պուլաճագ օլան պիր հիւճումա գարշը ֆէվգէլատէ վէ հուտուտսուզ թէտապիրի իհթիեաթիյէյի իթթիխազ իյլէյինիզ։ Պունլարտան գաթինազար, հիյնի մուխաթարատա խանէնիզի թէրք պիրլէ, տիւշմէնլէրիզին մալիւմիւ օլմաեան էմին պիր մահէլլտէ սըզընսանըզ, տահա զիեատէ իյի իթմիշ օլուսունուզ։ Մի՛ւսիւ մարքի, պու սէօյլէտիկիմի եաբաճա՛գ մըսընըզ։

Բընէ թէրէտտիւտ կէօսթէրտիկինտէն, Կուլ,

—Պէնիմ սիզտէն թալէպ իթտիկիմ, քէնտի նամըմա օլմաեըպ, իլլա Ժան տը Սիմէօզիւն նամընա տըր, տէտի։

—Եաբաճաղըմ, էվվէթ, պէնիմ իչին նէ գատար աղըր տախի օլսա, եաբաճաղըմ, տէեու ճէվապ վիրտի Բընէ։

—Վատ իտիեօ՛րմուսունուզ։

—Եէմին պիլէ իտէրիմ։

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, միւսիւ մարքի, վէ շիմտի հէր ճիհէթլէ գալպիմին բահաթ օլտուղունու հիսս իտիեօրում, չիւնքի թէէմին օլմուշում տուր քի, էկէր պէն պու կիճէ վէֆաթ իտէճէք օլուր իսէմ, սիզ իքիմիզին տախի ինթիգամընը ալմագ իւզրէ հաեաթտա գալաճագսընըզ։

Բէրին պու սէօզլէրի հէնուզ իքմալ իթմիշ իքէն, քիլիսէ վէ մանասթըր սատթլարընըն եարը կիճէ վուրտուղու իշիտիլտի, վէ Կուլ քէլտմա աղազլէ,

—Պէնիմ իչին մուվաֆֆագըյյէթ թէմէննի իտիպ, տուա տախի իտինիզ, չիւնքի ճէնապը Հագգա իթիմատ իթմէկէ պաշլատըղըմտան պէրի տիր, տուա պանա էմնիյյէթ վիրմէքտէ տիր։

—Պիր տագըգա, պիր տագըգա տահա տուրունուզ, տէտի Մ. տը Բիէօ։

Ֆագաթ Բէրին պու սէօզլէրի տիյնէմէյիպ, Թօմպ-Իսուար սօգաղընտա սիւրաթ վէ սէպաթլէ ատըմլար ալմաեա պաշլատը։

Իշթէ Տակօպէր, պու ատըմ սէսլէրինի իշիթէրէք եավաշճա Պութօն տ՛Օրա,

—Պէքլէտիկիմիզ կէլիեօր, օ զայպ օլտու, վէ պիզ գուրթուլտուգ, տիմէքտէ իտի, վէ տիժման տա օնա ճէվապէն,

—Հէլէ համա օլսուն, տէեու մուգապէլէ իթմէքտէ իտի։

33

ԲԷՐԻՆԻՆ ԻՇՏԷ ՊՈՒԼՈՒՆՄԱՍԸ

Կուլ, պիլա թէրէտտիւտ վէ պիլա էսէֆ քէնտի մէճհուլ մագսէտինէ տօղրու եէօրիւմէքտէ, վէ եէօրիւտիւքճէ, ատըմլարընը սայմագտա իտի, չիւնքի Մ. տը Բիէօ քէնտիսինէ, «սօգաղըն աղզընտան չիթին քիւչիւք գաբուունա գատար եիւզ սէքսէն եախօտ իքի եիւզ ատըմ տըր» տէմիշ իտի։

Պինապէրին Բէրին օրթա պիր հիսապ իւզրէ հարէքէթ իթմիշ օլմագ իչին, եիւզ տօգսան ատըմ ալմըշ իքէն, տուրտու։

Պախթ, եախօտ տահա տօղրուսու իթթիխազ իյլէտիկի հիսապ, պու խուսուստա մէզպուրէեէ բէք միւսայիտ օլտու, չէօյլէ քի մէրգումէ

էօյլէ պիր մահէլլեէ տուրմուշ իսի քի, գօլանում ուզաթտըղընատա, ճիւ-ճէ իլէ ոիժմանա թօգունապիլիր իսի, ֆադաթի գարանլըգ օլմայընը պիւտպիւթիւն գարըտմըշ օլուռլուս կիպի, քէնտի կէօզլէրի ոէ հէնուզ գարանլըգա ալըշմամըշ օլուս-դու էճիլէն, մերգումանը կէօրէմէնօր իսի։

Մէզպուրէնին տաբմայընը եապ-լաշաթգա, չիմին քիւչիւք գա-բուտս նըոֆէն աչըլատագ, վէ եէ-նի պիր չախս եավաշճա չիմաէն ալըշարը չըգարագ, ոիժմանն իլէ ճիւճէնին արատընա սիվիշմիշ իսի։

Հէնէճանընատան վէ սիւթահը հա-իէ քէմինաէնէնաշի թանըրմատը վիւմ-քինսիզ օլան, վէ խուտուսիլէ պաշը-ղընըն արատըգընատան չըգմատաբ յլա, լաբրգըյլա թէլէֆֆիւզ օլաննատա-եան պիր սէտա իլէ, Բէրին,

—Տահօպէր իլէ Պաւթէն ա՛Օր եանըմնա՞ մը աբրար, վէ պէնի ի-չիոիէօրլա՞ր մը սէեու սիւտ իմոի։

Ճիւճէ ճէվապ վիրմէ՛ք իւզրէ ի-քէն, վագթի օյատատը, չիւնքի չիմաէն ալըշարը չըգմըշ օյան չախս, էլինի տօտապլարը իւզէրինէ գօ-եուզ, սիւ-քիւթ իմոէնինի էմր կյ-լէտի, վէ քէնտիսի ճէվապէն։

—Պէն Տահօպէրիմ, Պաւթէն ա՛Օր տա պուրատա պէնիմ եանըմ-տա արը, ի-քիմիզ տաճի սէոինի իչիոիէօրուզ, սիզ պուրատա նէ՞ եաւատա կէլոինիզ, տէոի։

Պիրտէն պիրէ Կուլուն քեոֆ-ֆէ՛յի սինիրլերի վէ տատարլարը չէ-քիլոի, գիրա մէզպուրէ վիւտահի-պինին սէոինի թանըրմըշ, վէ պու-վիւտահիպի պարօն ար Բէրժան օլ-ատուզուննու անլատըշ իսի։ Նատըլ քի կէօրիւմէ՛քտաէ տիր, տատըգ գըրմըշըգ եվ տահիպէոինին քեոֆ-ֆէ՛յի տուդուլարը տօղրու չըգտը-ղընատան, Բընէ պու կիճէ էօլիւմ-տէն աչի՛քտար պիր վիւճիղէ իլէ գուրթուլմադատա վէ հիչ չիւպհէ-լէր եօգ իսի քի, Բէրին տէ ճէ-նապը Հադըճն պիր այէտրը օլ-մադատա իսի։

Հալ պու քի պու արբատա հէ-եէճանը վէն իմմէ՛ք, իչմիլատար կիպղէվէ՛ք, վէ տըքպինատ ճէվապ վիրմէ՛ք լապըմ օյատուզունատան, կուլ տատէմա վիւմքիւնհիւզ օյան պու իէչէպպիւսինտէ մուվաֆֆագ օ-յատ, վէ քէլամա էպթիտար պիլդէ,

—Պաւրատա նէ՞ եաբմատա կէլ-միշ օյատուզումու սիւտ իսիէօր-տունուզ, տէյի՞լ մի, տէոի, Հալ պու քի սիզ պէնտէն տահա իյի պիլդըրմինիզ քի, տէօզ վիրդիմիշ օ-լան մահէլլէ կէլիէօրսուս։

—Յատաթի պիզիմ պէ՛քէմ՛քտէ օյատուզումուզ չախս սիզ տէ՛յիտի-նիզ, տէեու մուզատպէյէ իմոի Ալի՛ք, քէնտիսի տէ քէնտի մէ՛յտեուսիէէթի վէ Հիատէթինի կիպղէմէնէ չաըշարագ։

—Պու տէօյլէտիկինիզ թէմամ տաբը, յտքին պէ՛քէտիկինիզ չախս պու կիճէ կէլէմէնէճ՛ք տիր, վէ պէնի պաւրատա կէօնտէրմէտի, ու-զուն միւտատէթի քէնտիսինէ պէ՛ք-լէմէմէնիզ իչին տիր։

—Տիմէ՛ք տիր քի, քէնտիսի կէ-լէմէնէճ՛ք տիր, տէոի Բէրժան։

—Էվէ՛ի՛թի, կէլէմէնէճ՛ք տիր։

—Նէ՞ իչին։

—Զիւնքի պու կիւն խանէտինտէ նէրտիվէնիլէրտէն աչագը տէհչէթլի ոուրէթտէ տիւշմիշ օյատուզուն-տան, պու տիւշմէ՛քլի՛ք սէպէպին-տէն վիճուտի խուրտէխագը օյմուշ օյատուս վէ չիատէթլի պիր տբթ-մատա թուխուրմուշ պուլունտու-զու հալտէ, եաթագտա եաթմագ-տա տբը։

—Հաւաթը մուխանթնըտաւ մը տըը։

—Համո օղուն, մուխանթարատա տէյիլ ամը, զաթէն իլքի սաաթ էվվէլ հէքիմ պունու թէէվին իսթէօր իսի, լաքին պիր հաֆիֆատան, վէ պէլքիսէ տահա ղիւատէ մուտաէթտէն էվվել էվտէն տիշըը չէդաւնաէատաղընատան, պունու պիլսիրմէք իւղրէ, պէնի պուրատա կէօնտէրսի։

—Սիղ քի՞մինիղ։

—Պէն, հէքիմ թարաֆընատան խաանթանըն եանընա դօնուլմուշ օղան գաաընըմ։

—Նա՞սըլ օղուէօր քի, մաղքի պու կիճէ պուրատա քէնտի էրքէք խըզմէթքարլարընատան պիրսինի կէօնտէրմէօր տա, պիր գաաքն կէօնտէրիէօր։

—Զիւնքի սիղ տաճի պիսիրսինիղ քի, մաղքինին խըզմէթքարլարը Բարխատէ էճնէպի տիւլէր, վէ չէհրինի սօղատլարընը լաեըզըլյա պիլմէտիքլերինատէն, էկէրչի կէօնտէրիւրմիշ օղատար իսի, սիզի պուրատա մաեարատ, պէլքի եիւզ տէֆա գօյսա օղաճատլար իսի։ Մէրդումընէն, պու խուսուստա իզթիրապ իչինտէ պուլունարատ, խաստատըղընըն արթատըղընը կէօրտիւկիւմընէն, քէնտիսինի չու էնտիչէատէն գուրթարմատ նիյէթիյլե, լաեըզը պիր մուքատֆատա պէտէլ չու խըզմէթինին իճրա իթմէ քլիկի տէրիւհատ իմտիմ։ Քէնտիսի պատա պիր լուի ալմունու վատա իթտի, վէ հիչ չիւրհէմ եօղ տաը քի, ամատիմատէ իչղու լուի ալմունունու վիրճէք տիը։

Պիր էյտամ սիւքիւթտէն սօնրա, Քէլուժան քէլտիա տէվամ պիրլէ,

—Մ՝ար քինին սըթմատը վար տը՞ը տէտինիղ տէյի՞ղմի, տէտի։

—Էվվէթ, միւսիւ Տակօպէը։ չիտատէթլի պէր սըթմատը վար տըը։

—Մատեզլամատը տա վա՞րմը տըը։

—Շիմտիյէ գատար եօղ տուը։

—Տիւէ քտիը քի մար քինին ադըը պաչընատա տըը։

—Էվվէթ, թէքմիլ ագըը պաչընատա տըը։

—Պու հատտէ իչիթմէկէ վէ անլատատա միւդթէատիը տիը։

—Պէնիմ մուֆարագաթքընատան պէրու հալինճէ պիսյիք պիր թէպետիւլ վուգու պուլմատըղ իսէ, նատըլ քի պունա չիւպհէ իտէրիմ, իչիթմէկէ վէ անլատատա քատմիչէն միւդթէատիը տիը։ Աճատա, միւսիւ Տակօպէը, պունլարը պատա սիւալ խատեօրատըղ, ատըն մէնֆատաթը իչինտի, եօղատա պաչգա պիր սէպէպ մէպնի՞ մի տիը։

—Պու չէյլէրի սիղէ սօրմագատան մագաէատիմիզ, մար քինին պիլմէտիկի չէյլէրի պիլա թէէվիր պիլմէտի գատէթի էհէմմ վէ էղղէմ օյատուղու իչինտիը, հաթթա պու չէյլէրի քէնտիսինէ պատատա պիլսիրմէք նիյէթինատ իտի՞ք։

—Բէք ալէա, պու մուհիմմ վուգուատըլարը պատա պիսիրինիղ, պէն սիղէ սէօղ վէրիրիմ քի, էն ճիւզի յագըտատըլարընը պիլէ քէնտիսինէ հարֆը հարֆընա թէպսիղ իյլէրիմ։

—Պունուն իհթիմալի եօգ տուը, չիւնքի սէօյլէէճէկսինիղ էօյլէ եատըտըը քի, պունլարը քիմէ սէօյլէէճէք օյատագ, մար քի պիղէ աֆվ իթմէղ։

—Էօյլէ իսէ, եարընա գատար պէքլէյինիղ, վէ եարըն պիղզատի կէսիտ քէնտիսինէ սէօյլէյինիղ։

—Պունուն ատախ իհթիմալի եօգ

տուր, դիրա մնոքի պու կիճէ պա՛ւ էօրտլարը պլիմէլի տիր, եօգսա, պլիմէտիկի տնատ ֆէնա նէթիճէլեր հասըլ օլուր։

—Եա՛ Բաբպիմ... եա՛ Բաբպիմ, էօյլէ իսէ նէ՞ եաբալըմ, տէտի Բէբրին մուքէտտէր պիր սէտա լիլէ։

—Տուրուն պաղալըմ, պէլքի պիր չարէ պուլուրսուզ, տէեւս մուգապէլէ իթի Ֆէբժան։

—Մի՛սիս Տակօպէր, ահապա սէօյլէտիկինիզ չարէ նէ՞ եօլտա տըր, ըէճա իտէրիմ, պիր ան էվվէլ ոէօյլէյինիզ, չիւնքի պիրմէք իչին ֆէվգէլատէ մէրագ իթմէք-տէ յիմ։

—Սօգաղա նաղըր օլան գաբուռնուն անախթարը էլպէթթէ սիզին եէտինիզտէ օլմազը տըր։

—Խա՛յր, պէնիմ եէտիմտէ տէյիլ տիր։

—Օ հալաէ խասթանըն նէզամինէ նա՞սըլ ավտէթ իտեճէքսինիզ։

—Գաբուռու չալաճաղըմ, վէ խըզմէթքեար կէլիպ աչաճագ տըր։

—Էօյլէ իսէ, մէզքիւր գաբուռու եարը աչըդ պրագըր, վէ քէնտի ատարգլարը պուլունան Տակօպէր իլէ Պուխթօն ա՛Օրուն պիր սաաթա գատար կէլիպ, մնալիմ օլան մատտէ իւղէրինէ քէնտիսինէ կէօրուչէճէք քէրէրինի խապէր վէրիրսինիզ։ Պիզ, պաղչէ գաբուռուննու իւչ տէֆա վուրաճաղըզ։

—Սիզէ գաբուռու աչմագ իչին պէն աչակը ինէճէյիմ, չիւնքի պէնիմ ավտէթիմնէն սօնրա, խըզմէթքեարըն ուռուռաճաղը մնուհադդադ տըր։

—Պու գատարը քեաֆի տիր, ճէ՛ռուր գատըն, խասթանըզա կէօթիւրէճէկինիզ խապէրլէր օլ գատար էհէմմիյէթի ազիմէյի հայիզտիրլէր քի, սիզէ վատ իթմիչ օլտուղու պիր լուի եէրինէ, իքի լուի վիրէճէկինէ թէէմին օլապիլիրսինիզ։

—Մի՛սիս Տակօպէր, էկէր սէօյլէտիկինիզ տօղրու իսէ, տէեւս ճէվապ վիրտի Բէբրին Թամնի պիր կիւվուշ իլէ, պու կիճէ վազթըմը թէհլիյէ սարֆ իթմիչ օլմաճաղըմ։ Պունտան պաշգա պանա պիր թավսիյէնիզ վա՛ր մը տըր։

—Խա՛յր, եօք տուր։

—Պու հալտէ, պէն արթըգ Սէբրիզէ սօգաղընա ավտէթ իթմէլիյիմ, չիւնքի պիրլի՛ժիսինիզ, պէնիմ սէֆիլ տեաղալըմ իլէ եէօրիւեճէկիմ եօլ խայլի ուզուն տուր։ Պունունլա պէրապէր պիր սաաթա գատար սիզի պէ՛քլէրիմ։

—Հա՛յտէ կիտինիզ, ճէսուր գատըն, վէ մնալքիւճ պիրիմ վիզիթմաճըզը խապէր վիրինիզ, հիչ չիւպհէմիզ եօզ տուր քի, մէրգումէ պու խապէրլի ալտըզընատա, ֆէվգէլատէ սեվինէճէք տիր։

Բէբրին պու տավէթի թէքրարա վազըթի պրագմատըզ, գապաչն պիր ճանվէրլին հուվաբընա տիւշմիւշ օլուպ տա, իւմիտին վէ իհթիմալին խարիճինտէ օլարագ մէզքիւր հուվատան սաղ վէ սէլիմ գուրթուլան տաէմիլէրին հիտա իթիքլէրի տույդու կիպի պիր տույդու հիտա իտէրէք, տէբհալ Անֆէր սօգաղընա միւթէվէճճիհէն օրատան հարէքէթի վէ ազիմէթի իյլէտի։

Մէզպուրէ օրատան մուֆթա-գաթընտա, Բէբժան, տիլսիզ կիպի վէ տիթրէյէրէք հայրէթտէ գալմըշ օլան Տակօպէր իլէ Պուխթօն ա՛Օրուն իքի էլչէրինաէն թուխթուպ, չիթին իչէրիսինէ կէօթիւրտիւ, վէ օրատա իւսթլէրինաէն գաբուռու գաբատը։ Ճիւճէ ագըննը գույպ

իմիշ օլուպ , վե նասըլ քի սեօյ-
լեմիք , տիթրեեբիք ։

—Սաաթըմըզ չալընսը , վե իչի-
միզ արթըգ պիթաի , տիմիքսաե
նոի քենաի քենաինե , չիւնքի պա-
րօն , պիզի բարչալամմազ իւզրե
էմր վերճեք սիր , հալ պու քի
մալքինին պիր գազանա օղրաեբպ,
պուլուչաճաղըմըզ մահեզլե կելե-
մեմէսի , պիզիմ թագխրանթըմըզ-
ատան տէյիլ սիր ։ Լաքին էսէֆ ,
վե զիեսատսըլե էսէֆ օլունուբ քի,
պու ալեմ հագ գըզդըգ ալեմի սիր ։

Պուրթօն տ'Օր իսէ պու գատար
տէրին թէֆեքքիւրանթա տալմըշ
օլմահըպ , սալտանէնէ կէօթիւ-
րիւլէն ճեսիմ վե ատմազ հայվան-
լար միսիլու մահզուն պիր հալտե
պուլունմազտա իսի ։

Ֆագաթի պու իլքի հայատուտար ,
էօլիւմլերինին իլտիճնը գալիէն
պէքլէմէքտե իլքէն , պարօնսուն
աղղընատան աթիսէքի թէէվինպոխշ
սէօղլերի իչինթահքելերինտե, նէ տե-
րճճե հայրէթաե գալմըշ, վե նէ մեր-
թէպե սէվինմիշ օլուսգյարը թա-
րինիճ հաճաթ սէյիլ սիր ։

—Սի՛զի սէրպէսերլէր , պաշը-
մըզըն իւզերինտե պուլունան աղաճ
տալլարընատան աշապըտա սիզի սա-
տըրմալը իտիմ , վե իգբար իտե-
րիմ քի, պիր աղեվլել նէյլէմիմտե
պու իտի , ֆագաթի ախշհնահիմ ,
վե պիլմէմ հագ գընըդտա նէ կիս-
նա տուչդու պէնի թահրիճ իթմա-
կհնտէն , սիզին թալէհինիզի քենտի
էլինիզե վերմէքհկե գարար վեր-
տիմ ։ Իմտի , պիր թարաֆտա տար
աղաճընա չըզմազըդ վար սըր ,
վե տիկեր թարաֆտա հայտաթ ,
հուրրինէթ վե աֆվըդ թէզքերէլե-
րի վար սըր։ Պունլարտան հէր գան-
ղըսըճը իտթէրսէնիզ , ենթհնապ իթ-
մէքլիք , սիզե մուհավէճ սիր ։

Տակօպէր լէյ Պուրթօն տ'Օր, պու-
սէօզլէրտէն տօյտնը ֆէվգելատե
սէվինէրէք , Լիւքիւն հուզուրուն-
տա տիզ չէօքտիւլէր , վե ճիւճէ
քելամա ապազ պիրլէ ։

—Ա՛հ , միւսիւ պարօն , սէտի
եիւքսէք սէտա լէյ , պիզիմ ին-
թիհապըմըզ պիր տադըգտա պիրէ
չիւպհէյի սէյիլ սիր ։ Պինապէրին
պիզճէ տաւր ապաճընը արզուլէճե-
ճէք հիչ պիր սէպէպ եօք տուր ,
ֆագաթի տիկեր ճիհէթէ չաճէտթէ
պուլունմազ իչին , նէ՞ եաբմազ
լազըմ սըր ։

—Նէ եաբմազ լազըմ օլտուղու-
նու , չիմոի անլատընըզ , սէճու ճէ-
վապ վիրտի Բէրժան , վե կէօրէ-
ճէ քսինիզ քի , սիզտէն մահթուպ
օլունաճապ չէյ , պիւյիւք պիր չէյ
օլմահըպ , իլլա պիզի , եանի պէնի
վե Գոդըլիգօու , վե քենահմ ին-
թիհապ իտէճէք օլտուղում ան իլքի
գատար եիկիտ րէֆիգլերի , Սէրի-
պէ ոզադընատա վագը Բընէնին ի-
գաճէթ իթահիկի քիւչիւք էվե գա-
տար կէօթիւմէք , վե օրտատա գա-
բուսու չալմազ տըր ։ Շահէտա մէ-
մուլին խիլաֆը օլարագ , մէղքիւը
գաբու գաբալը օլտուղունատա, քէն-
տինիզի օտա խըղմէթքեարընատա
կէօսթերիւրինիզ, էկերչի գաբուսու
աչան օ իսէ , վե պիզի սէսսիզճէ վե
հիչ պիր բահըրտա չըզարմահա-
լագ , մուրքի Բընէ տը Բիէօնուն ես-
թագը եանընատա գատար չըգարմազը
իչին , հէր նէ եաբմազ լազըմ իսէ,
եաբարընըզ ։ Իչպու իճրատը գօ-
լայ խըտմէթի իճրա իթահքաէն
ասնրա , չիւպհէսիզ չէքմէճէնին
պիրինէ գնուրմուշ օլան ֆիվըզ
թէղքէրէլերինի սէրպահճէ սրար-
ընըզ , վե պուլտուղունուգտա, իս-
թէահինիզ եերտե բահաթճա խիրա-
րը էվգաթ իթմէկէ պաշլարընըզ ,

— Կ՚ուզէի՛մ , մխսիս պարօն , կ՚ուզէի՛մ, հէմ չտեսուգ կիտէլիմ, տէսի Տակօպէր վազը օլան Քէչ-վիֆտէն ագլը ֆիլքրի ալթիսաթ օ-վարտագ , էկէրչի զայրէթ վէ սա-տագաթլա սիգէ քէհպէրլիք իթմէզ խսէք , պիզի թապանճա իլէ էօլ-տիւրիւնիւզ :

— Պէնիմ սիզէ էմնիյէթիմ վար տըր , տէեու ճէվապ վիրտի Բէր-ժան , հէմ թապանճատրըմ տա-խի , նիյէթինիզ մանճիպինճէ, տօ-լու օլարագ եէտիմատ տիր :

Պիր ազատան , ևրինէ պունտարտան պահս իթմէք իւզրէ , չնտուիլ-ք պունտրը պուրաճգատա պրագա-լըմ, վէ հագըգտաթէն ֆէվգէյատէ վէ մէտհէ չայեան տուրէթատէ չէ-ճատաթ վէ ոզուդ գանլըըգ իպրազ իթմիշ օլան Բէրինին արգատընատան կիտէլիմ :

Մէզպուրէ քիւչիւք գաբուտան եիրագլանտըգճա , վէ Բընէ տը Բիէօնիւն քէնտիսինէ պէ-քէմէք-քատ օտուզու մահէլլէ եադլաշտըգճա , ատըմիտրընը գիեատէ պիւրաթվէ ալմագատա իտի : Շու Հոլատէ Բէրինին ատէթա գօշմագատա օտուզունատան նէֆէսի իթիքէնէրէք վէ ոզուեա-րագ , Բընէնին տուրմագատա օ-տուզու մահէլլէ վատըզ օտու. ան. ճագ մէրգում՝ տէյիգանլը տա-եանմըշ պուլունատուզու տրվարատան այրըլատագ , մէզպուրէնին իտիթի-պալինէ տօզրու կիմմիշ օտուզու ճիհէթիւէ , Բէրինի թանըեամատա-րագ ,

— Մի՞զմիսինիզ , տէեու պիւտ իթատ :

— Էվվէլ, պէն իմ , տէեու ճէ-վապ վիրտի Բէրին :

— Էյ նէ՞ խոպէր :

— Կէլինիզ :

— Էվվէլա, նէ՞ վազը օտու խսէ , անը պանա ոէօյլէ յինիզ :

Դուլ, մէրգումա , Լիֆտատաթընը Լ-քմալէ վագըթի պրագմատաբատ , դօլունատան Թուխտու , վէ պիւտիկ-րինէ ճէվապ վիրճէք եէլտտէ, պիր դաչ տագմ ուզագտա տուրմագտա օլան արատաեա տօզրու կէօթիւր-տիւ , վէ արապանըն գաբուտունու պինգատ քէնտիսի տչըպ , վէ կիւճ իլէ անլաշըըը պիր ոէտա իլէ ,

— Զաթուգ կիրինիզտէ կիտէլիմ՝ տէեու :

— Ցագատթ պէն հէր չէյի պիլ-մէք իստէրիմ՝ տէեու Բընէ :

— Կիրինիզ , տէեու թէքքարյա-տը Դուլ , վէ իլատվէթէն , Լհթի-մատ տիր քի , պու տատամյատ ար-գատնատան կէլինեօլտը , մի՛ւսիս մատ-քի , սիզի պուրատա քէլպ կիսպի պօղաղատմոլտըընը իսթէ՛ըմիսինիզ՝ տէեու :

Բընէ արթգգ իստատ իթմէ նէ-ըէք , արատաեա լատքէպ օլտու, վէ Բէրին տէ արապանըն իչինտէ մէր-գումանն Լանքնատա օթնուրտու :

Խզմէթքեատ իսէ արտպա գա-բուտունու գաբատըգտան ոճնրա , տեագտա , վէ պիր էմրէ իմթիգա-բէն տուրատու :

— Զաթուգ Մէրիզէ ոզագընա կիտէճէյիզ , տէեի Բէրին , ֆա-գատթ չատուգ սիեօրատմ , գիրա Հատատթըմգը թէհլիքէտէ տիր :

Տէրհալ պէյիկրէկը սիւրթիէ կիթմէկէ պաչտատըտար : Պու արա-լըգ Բէրին , եատը պէլինէ տէկին արապատան տիչտրը ատրգըմջ օ-տուզու Հալտէ , քէմալի իգիիրատա-լէ արգատընա պագմագատա իտի :

Ա.րապա , Մէն–Մ իչէլ մէ յտանընը կէչինճէ , Դուլ, Մ. տը Րիէօեէ տօղ-լու տէօնիւպ ,

— Մուխթատրա աթթգգ տավուշ-տու, տէեի , վէ էօնիւմիւզատէ ա-

գալլի պիր սաաթըմըզ պուլունտուղու հայտէ, պիլմէք արզուսինտէ օլտուղունուզ խուսուսաթը սիզէ պիլտիրմէեէ հաղբրըմ, միւսիւ մարքի։

—Մուխաթարատան պահս իտիեօրսունուզ ամմա, տէտի Բընէ, աճապա պու մուխաթարա սալթ սիզին խաեալքէրտէնիզտէ՞ մի տիր, եօգսա պաշգա եէրտէ տախի մուխաթարա վա՞ր մը տըր։

—Մէյտանտա օլան մուխաթարա օլ գատար սահիհ իտի քի, էկէրչի պէն օլմասա իտիմ, սիզ շիմտի պիր ինսան նաչէսի օլմուշ օլաճագ իտինիզ։

—Միւմքի՞ն մի տիր։

—Ա՛հ, պու պապտէ շիւպհէ իթմէյինիզ, չիւնքի պուլուշմագ իւզրէ թախսիս իտիլմիշ օլան մահէլլտէ, սիզի քիմ պէքլէմէքտէ օլտուղունու պիլի՞րմիսինիզ։

—Շիւպհէսիզ պէնի պէքլէեէնլէր, Տակօպէր իլէ Պութօն ա՛Օր իտիլէր։

—Անլէր իլէ պիրլիքտէ պարօն տը Քէրժան տախի պուլունմագտա իտի։

—Քէրժա՞ն մը, տէեու թէքրարլատը Բընէ, հայրէթտէ գալարագ։

—Պանա, պէն Տակօպէրիմ տիեէն օ իտի, վէ պէն եալընըզ անըն իլէ գօնուշտում։

—Տիմէք տիր քի, օ իքի ալչագլար պէնի զամմազլամըշլար, սաթմըշլար վէ էլէ վիրմիշլէր, տէեու բէբէլէտի Մ. տը Բիէօ։

—Պէօյլէ ատէմլէր գուլլանարագ, խիեանէթտէն պաշգա պիր շէյ մէմուլ իտէպիլի՞ր մի իտինիզ։ Իշթէ օլուպ կէչէն հէբ պունտան իպարէթ տիր։

Պատէհու Բէրին, օգուեանլարըմըզա մալիւմ օլան միւլագաթը, էն ճիւզի թէֆէրրուաթընա գատար նագլ իթտի, վէ հիքեաեէսինի իքմալ իթտիկի սըրատա, արապատա Սէրիզէ սօգաղընտա, Բընէնին իգամէթկեահը էօնիւնէ մուվասըլէթ իյլէտի։

34

ՔԷՐԺԱՆԸՆ ՎԻԶԻԹԱՍԸ

—Կէօրիւեօրսունուզ, միւսիւ մարքի, տէտի Կուլ, խաթիմէի քէլամ օլարագ, կէօրիւեօրսունուզ քի Տակօպէր իլէ Պութօն ա՛Օրա էմնիյյէթ իթմէմէքլիկէ հաղգըմ վար իմիշ, չիւնքի պու չաբգընլար սիզի, պարօն տը Քէրժանըն գալպ ագչէ օլմագ իւզրէ քէնտիլէրինէ վատ իթմիշ օլտուղու պիր գաչ պին ֆրանգա պէտէլ սաթմըշլար տըր։ Խիւլասա, գայպ իտէճէք վագթըմըզ եօգ տուր, իմտի չաբուգ տիւշիւնիւնիւզ վէ պիր գարար վիրինիզ, չիւնքի Քէրժան վէ մանէթի պիր ազտան պուրաեա կէլէճէք տիրլէր։ Հաթթա թէէմին օլունուզ քի, շու սաաթտա եօլտա տըրլար։

—Պէն պունլարըն էօնիւնտէն ֆիրար իթմէեէճէյիմ, տէտի Բընէ, պիլաքս սիլահլարըմ պուլունմաղլէ, խանէ խըզմէթքեարըմ վէ պէն պուրատա գալաճաղըզ, վէ գուվվէթէ գարշը գուվվէթլէ մուգապէլէ իտիպ, Ալլահ խթէր խէ, հայտուտլարը կէրի սիւրէճէյիզ։

—Թէհի էֆքեար, տէեու մուգապէլէ իթտի Բէրին, չիւնքի իքի քիշի օն իքի քիշիեէ գարշը նէ՞ եարապիլէճէքսինիզ։ Խա՛յր, խա՛յր, միւսիւ մարքի, Ժան տը Սիմէօզ պէնիմ վասըթամ իլէ, քէնտինիզի պու սուրէթլէ տիւչարը թէհլիքէ

ԹՄՄԷՆԻՂԷ , ՎԷ ՀԱԳԴ ԹԷՃԱՀ ՀԱԳ-
ՐԷԹԼԷՐՆԻՆ ԱՏԵՆԷՄԷԵՏ ԳՃԼՔԶՄԱՆԸ-
ԴԱ ՄԻՃՄԱՆԱԱԼԻ ԽՏԷՐ ։

—ՍԻՂՆ ԷՓՔԵՔԸԲՆԸԳՃԱ , ՊԷՆ
ՊՈՒ ԱԶՉԱԳԼԱՐԱ ԱԷՐՊԷՈՄ ՄԷՂՅՈՄ՚Ն
ՄԸ ՊՐԱԳՄՃԼԸԵՐՄ ։

—ԵԻԱՀՏԷՈՒՂ , ՀԻՆՔԻ ՊՈՒՆՈՄԱՆ
ԴՅՐԻ ՀԻՉ ՊԻՐ ՀԷ՛Յ ԵԱՔԱՄԱԶՔԸՆԸԶ ։

—Է՛ՕՅՏ ԽՍԷ, ՆԷ՞ ՀՂՆԻՆ ՊԷՆԻ ՊՈՒ-
ԲԱԵԱ ԿԷԹԻՐԱՆՆԻՉ ։

—ԶԻՆ.ՔԻ ԱԼԷՅՀՆԻՓԱԷ ԹԷՐ-
ԹԻՓ ԻՈՒՓԷ.ՔՈՒԷ ՕՃՈՆ ՀՒՃՈՒՄՈՈՆ
ԴԱՉԸՐԱՃԱԴ ՊԷՒՔԻ ՊԱԴԸ ԴԸ.ՂՄԷՂ-
ՈՈՐ ՔԵԱԶԸԱՂԱՐԸՆԸԶ , ԱԼԹՈՒՆ ԵԱ-
ԽԱՈՈ ՍԻՄ ՆՈՒԴՈՒՈՈՒՆՈՒԶ ՎԱՒ ՈՐԸ
ՏԷԵՈՒ ՎԻՓԱՀԱՓԱ ԼԹՄԻՄ . ԽՈՒ-
ՍՈՒՍԻՂԷ ԱՓՎԸԳ ԹԷԿՔԷՐԷՒԷՐՆԻՆ
ՊՈՒՐՊՈՈՆ ԳԱՂՈՐԸՄԱԼՔՈՐՆԸԶ , ՂԻ-
ՐԱ ՍԻՂԻ ԴԱՄՄՈՂԱՄԸՉ ՕՃՈՆ Ի.ՔԻ
ԲՈՒԴԱՂԱՒ , ՀԻՉ ՀԻՓԱՀԷ ԵՕԴ ՈՈՒՐ
ՔԻ , ՄԷՂՔԻՒՐ ԹԷԿՔԷՐԷՒԷՐՆԻՆ ԴՈՈՊ
ԽԱԷՃԷ.Ք ՈՐԻՒՐԸ ։

—ՀՈՊԴԸՆԸԶ ՎԱՒ ՈՐԸ , ՏԷՈՒ
ՐՆՈՒԷ ՉԷՈՒՈՒՆ , ԼՈՔԻՆ ՊԻՐ ՄԻՒՈ-
ՏԷԼՃՒ.Ք ԽՈՒՆԷՄԷ ԿԻՐՈՒԿԻՄՈՒԷ ,
ՍԻՂ ՈՈՒԼԻ ՊՈՈՆԱ ԼՒՓԱԳԱԼԻ ԽՏԷ-
ՃԷ՛.Ք ՄԻՒՐԻՆԻՂ ։

—ՊԷՆ ՊՈՒԲԱՈՈՆ Գ՚ՕՃՃՈՒԼՈՒԳ ԼԹ-
ՄԷ.Ք ԻՈՒՐԲԷ ԳԱԼԱՃԱՂԸՄ ։

—ՊՈՒ ՀԱԼՈՒԷ ՍԻՂԻՆ ԵՈՈՆՔՆԸԳՈՈՆ
ՆԷԶԱՐԷԼԹ ԼԹՄԷ.Ք ԻՈՒՐԲԷ , ՕՈՈՆ ԽԸԳ-
ՄԷԼԹ.Ք ԵԱՔԱՐԸՆԸ ՄՈԵԷԼԹԻՆԻՓԱԷ ՊՐԱ.
ԳԸԸՐՄ ։

—ԵԻԱՀՏԷՍԻՂ ԽԸԳՄԷԼԹ.Ք ԵԱՔԱՐԸ-
ՆԸԶԸ , ՊԱՉԸՐՃԱ ՊԷՆԻՄ ԻՈՒՂԸՐԻՄԷ
ՆԷԶԱՐԷԼԹ ԼԹՄԻՐՄԷ.Ք ԻՈՒՂԲ , ՄՈԵ-
ԼԹԻՄԷ ԹԷՐՓԻԳ ԽՄԻԵՕՐՈՒՆՈՒԶ ,
ՈՒԷՄԻ ԲԷՐԻՆ ՊԱՉԸՔՂԸՆԸՆ ՃԼԹՔՈՈՈՈ
ՄՈՀԶՈՒՆԷՆ ԹԷՊԷՄԻՄ ԽՏԷՐԻ.Ք ,
ՎԷ ՉՈՒ ՀԱԼՈՒԷ , ՄԻԵՍԻԵ ՄՈՐ.ՔԻ ,
ՊՈՈՆԱ Է՛ՃՄԻՂ.Յ.ԼԹԻՆԻՂ ՕՄՈՈՐԸՂԸ
ԱՆԼԱՉԸԼԸԵՕՐ ԽՍԷ ՈՒԷ , ՊՈՒ ՊԱՊՈՒԷ
ՉԻ.ՔԵՈՒԷԼԹ ԼԹՄԷԿԷ ՈՈՐԱ ՀԱԳ.ԳՐՄ
ԵՕԳ ՈՈՒՐ ։ ՀԱԼ ՊՈՒ ՔԻ ՍԻՂԷ ԵԷ-
ՄԻՆ ԽՈՒԲԷ.Ք ՈԷՕՂԷՐԻՄ ՔԻ , ՊԷՆ
ՍԻՂԷ ՈՈՐՈՒԳ ԳԱԼԱՃԱՂԸՄ , ԵՎՎԷԹ ,
ԷՕԼԻՎԻՎՈՒԷ ԳՈՈՐՈՐ ՈՈՐՈՒԳ Գ՚ՈՐԱ.
ՃԱՂԸՄ ։

ՐԸՆԷ , ՊՈՒ ՈԷՕՂԷՐԷ ՃԷՎԱՊ
ՎԻՐՄԷ.ՂԻՊ , ՀՈՒ ԳՈՈՐՈՐ ՔԻ ԱՐԱ-
ՊՈՈՆԱՆ ԱՀԱԶԸ ԷՆԱԻ.ՔՈՒԷՆ ՈՃՆԻԱ ,
ԽԸԳՄԷԼԹ.Ք ԵԱՔԸՐԸՆԱ ՔԷՆԱԻ ԱՐԳԱ-
ՍԸՆԱՈՆ ԿԷԼՄԷՆԻՆ ԷՄՔ ԼԹՄԻ ։

ՌԷՐԻՆ ԱՀԶԱՐՈՈՆ ԳԱԲՈՒՆՈՒՆ ԵԱ-
ՆԸՆՈՈՈ ԵԱԼՔՆԸՂՃԱ ԳԱԼԸՊ ԷԹԸԱ-
ՓՔԸ ԿԷՕՂԷԹՄԷԵԷ ՎԷ ՄՆՆԷՆՄԷԵԷ
ՊԱՉԶՈՈՐԸ , ՎԷ ԿԻՃԷ ԸԼՈՒՂԿԵԱՐԸ.ՂՂԱ
ՈԷԳՈՒՈՆ ՊԻՐ ՈԷ՝ ԼՂԼԹՄԻԿԿՆԱԷ,
ՈԼԹՐԷՄԷ.ՔՈՈՐ ԽՄԻ ։

ՐՔՆԷ ԱԸ ՐԼԷՃՆԼԻՆ ՂՂՂՊՈՈՊԷԹԼԹ
ՈՆՃԱԳ ՊԷՀ ՈՈՈԳԸԳԱ ԼՄԼԹԼՈՈՈՈ
ԼԹՄԻ , ՎԷ ԿՈՈՂ , ՄԷՐԳՈՈՄՆՆ ԱՎՈԷ-
ԹԼՆԼԻ ԿԷՕՐՈԼԻԿԼԻՆԱԷ ,

—Ա՛Ի՛ՈՒԼ ՄՈՐ.ՔԼ , ՈԷՄԻ , ՆԱ-
ՍԸՂ ՔԼ ԿԷՕՐԼԻԷՕՐՈՈՆՆՈՒԶ , ՈՈՀԱ
ՄԷ Ղ՚ՈՈՈՆՈՈՈ ՔԼՄՆԷ ԵՕԳ ՈՈՒՐ , ՓԱ-
ԳՈՓԻ ՍԼԶ ԱՐԳԱՈՈՈ ՊԼՔ ՀԷ՛Յ ՊԸ-
ՐՈԳՈՐՆԸ՛Զ ՄԸ ։

—Խ՝ՄՂ՛ , ՀԻՉ ՊԼՔ ՀԷ՛Յ ՊՐԱԳ-
ՄՈՈՈՄ ։

—ԴՈԲՈՒ ԵԱԼ ԳԱԲՈԼԸ՛Մ՛ ՄԸ ։

—Խ՝ՄՂ՛ , ԶԼՐԱ Մ՛. ՈԸ ՐԷՐԺՈՈՆ
ՔԼՈՊԱՐԳՈՈՈԼ ՕԼՄՈՂԼԷ , ՔԷՆԱԼ.ԽՂԷ,
ՈՈԼՐԷԹԼ ՆՈՂԼ.ՔԷՈՈՆԷՄԷ ՀԱԲԷ.ՔԷԹ
ԼԹՄԷ.Ք ԼՈՒՂԼՐԼՄ , ՎԷ ՃՈՄ ԳԸԸ-
ՄՈՂ ՎԷ ՆԷՐՈՒԼՎԷՆ Գ՚ՕՂՄՈՂ ՔԼՈՒ-
ՓԷԷԼԹՈՈՃՆ ՔԷՆՈՒԼՈՒՆԻՆ ԷՈՒՐԿԷՄԷ.Ք
ԼՈՒԹԷՈՒԼԿԼՄՈՒԷՆ , ԳԱԲՈՒԼԱՐ ԱՀԶՂ
ԳԱԼԱՃԱՂԸ ԿԼՈՂ , ՄՈՄՀՂԱՐԸՆ ԲՀԸ-
ՂԸ ՈՈՒԼԻ ԱԷՕՈՈՒԲՈՒԼՎԷԿԷՃԷ.Ք
ՈՒԼՐ ։

—Ա՛Հ, ՄԻԵՍԻԵ ՄՈՐ.ՔԼ, ՊՈՒ ԲԷ.Ք
ՊԼՈ.ՂԼԵ.Ք ՂՈՒԲՈՒԲԼՎԷԷԹ ՈՒԼՐ ։

—ՊՈՒ ԼՈՓՂԱՐ ԼԱԶԸՄ ՈԷ.ՂԼՂ
ՈՒԼՐ , ՀԼՄՈՒՓ ՊԼՂ ՆԷԲԷՎԷ ԿԼՈԷ-
ՃԷ.Ք ԽՈԷ.Ք , ՈՈԲ ԱԷՕՂԷ.ՂԻՓԼՂ , ՈԷ-
ԵՈՒ ՈԷՎԱՄ ԼԹՄԼ ՐՔՈՎ ։

—ՋՈՈՆ ԽՈՒԲԼՄ .ՔԼ , ՈԷՄԼ ԲԷ-

բին պու կիճէյի կէչիրմէք իւղրէ, հէր նէրէսի օլսա, սիզճէ քեաֆի կէօրիւնէճէք տիր, վէ իւք տէֆա գարշըմբզա չըգաճաղ օյան յօգանթա իւնէ, պիղիմ պու իհթիեաճըմըզը կէչիրիր։ Հալ պու քի եարընա տիկէր պիր մահէլլի իգամէի առամալըսընըզ չիւնքի եէնիտէն պուրաեա կէլիէնիղ, բէք մուհթաբալը տըր։

—Հագգըսընըզ, վէ պուրաեան կիթմէմիղէ արթըգ հիչ պիր մանի եօգ տուր, լաքին կիմմէզտէն էվվէլ, ալշագլարըն կէլսինքլէրինի կէօրմէք արզուսունեէ յիմ։

—Զանն իսէրիմ քի, պու սըզնուղուն իճրասը բէք գօյայ տըր։ Իմամ, արապաեը ճիվար ասղաղըն աղըընա գաեար իլէրի սիւրտիւրինիղ, կէ արապաճընըն օթուրտուղու մահէլլէ պիղ չըգըպ պէքլէյինիղ։ Նաեէա հայտուտալարըն նազարը տիգգամը պիղին թարաֆընըզա ճէլպ օյունսա պիրէ, քի պու խուսուս պէնճէ հէման միւմքինսիղ զանն օյունսուր, պէյիկլերի զաեէթ սիւրտմէյէ հարէքէթի իթմիրմէք իւղրէ, վապթընըզ պուլունմաճաղը չիւպհէսիղ տիր։

—Պու իսթարընըզ բէք կիւզէլ օյտուղու ճիհէթլէ, պունա սիւլուք իսէճէյիմ, տէեու ճէվապ վիրմա Րընէ։

Էն եագըն օյան սօգուգ, արապանըն պուլունտուղու մահէլլեն թագրիպա էլլի աեաղ գաեար մէսաֆէտէ օյտուղունսան, Մ. ալ Րիէօ տրապաեը պու սօգաղըն իչէրի թարաֆընա սօղրու կէօթիւրտիւ, վէ օթուրտուղու եէրտէն, թէրք իթմիշ օյաուղու իսանէսինին գաբուսու բիչկեահընը կէօրէպիլմէքտէ իսի, չիւնքի մահէլլի մէզպուրատա պուլունան պիր ֆէնէր բչըղը օրթալըղը ճիւղիճէ թէնվիր իչէմիշ իսի։

Եարըմ սաաթ գաաար կէչսի։ Պու եարըմ սաաթ Րընէ իչին գաեէթ ուզուն կէօրիւնտիւկիւնտէն, տրա ալըրա սաաթընա պագմադըտա, վէ Անֆէր սօգաղընան Մէրիզէ սօգաղընա գաաար միւմքէտ օյան ուզուն մէսաֆէյի սալա նազարը տիգգաթա տվմեեարադ, մէղքիւր թէէխիւրտէն տօյտըը թէճաճիւպ իթմէքտէ իսի։ Հաթթա քէնտի քէնտինէ, «Ա՜ճապա կէ՞մէնէճէք։ Էր մի տիր» տիեէրէք, Կուլսէն վիրմիշ օյտուղու մալիսմաթըն սչհէթինէ չիւպհէ իթմէկէ պաշլամըշ իսի։

Նիհաեէթ, զիլքր օյունան ֆէնէր բչըղընըն թէնվիր իչէտիկի տայիրէնին պաչընտա, կէօզէ կէօրիւնիւր կէօրիւնմէզ տէրէճէտէ պիր հէյեէթ զահիր օյուպ, վէ պու հէյեէթ եադլաչըգճա աչիքեար սուրէթտէ կէօրիւէրէք, ապըպէթքեար, իւչ քիչիտէն միւրէթթէպ օյտուղու անլաչըլտը։

Րընէ, կէրչի պունլարըն սիմալարընը կէօրմէեօր իսի իսէ տէ, ճէսիմ չէքլինտէն Պութօն տ'Օրու վէ պիչիմնիղ վէ քիւչիւք պօեունտան Տաիօպէրի տէրհալ թանըտը։ Պունլարըն բիֆագաթլարընտա պուլունան տիկէր իւչիւնճիւ չախս իսէ, չիւպհէսիղ պարօն աբ Բէլժան ալմալը իսի։

Էչխասը մէրդուման դաբունտն էօնիւնտէ տուրտուլար, վէ բէվիչի հալլէրինտէն, պէքլէմէքտէ օյտուգլարը դոնն օյունմագտա իլքէն, ֆիլ վագը, պիր դաչ սանիյէ սոնրա, տիկէր պիր հէյեէթ կէլիպ, պունլար իլէ պիրլէշտի։ Մուախախարէն տիկէր պիր հէյեէթ տահա կէլմէսինէ, թագրիպա օն իլքի գաաար

հայտուտտան միւրէթթէպ պիր ալայ թէշքիլ օլունտու, քի պունլար սրգ պիր հալտէ վէ ղաեէթ սիւքիւթ իւզրէ տուրմաեա պաշլատըլար։

Պիր ազաճրդ պու եէնի կէլէնլէրին եանլարընա կիտէլիմ։

—Մի՛ւսիւ պարօն, տէտի Տակօպէր, եավաշ պիր սէտա իլէ, Բընէնին իգամէթ իթտիկի քէօշկ, իշպու կէչիտին ուճունտա տըր։

—Պու կէչիտին էթրաֆընտա էվլէ՞ր մի պուլունմագտա տըր, տէեու սիւալ իթտի Քէրժան, չիւնքի գարանլըգ սէպէպինտէն, պուլունտուղու մահէլլին ահվալինէ վագըֆ օլամաեօր իտի։

—Խա՛յր, պու կէչիտին էթրաֆընտա ազաճլարտան վէ տիվարլարտան պաշգա պիր շէյ եօգ տուր։

—Կէչիտ քէօշկէ՞ մի, եօգսա պաշգա մահէլլէ՞ մի չըգարըր։

—Պու կէչիտ պաղչէ գաբուսունտա խիթամ պուլուր։

—Իշթէ, պու ալէա։

—Մի՛ւսիւ պարօն, եաբաճագ իշիմիզ նէ՞ տիր։

—Պագընըզ քի, պաղչէ բարմագլըզընըն գաբուսու աչը՞գ մը տըր։

Տակօպէր, էլինի, սիւրկիւնիւն պագըրտան մատմուլ օլան թօբուզու իւզէրինէ վազ իտիպ, պիսսուհուլէ տէօնտիւրտիւ, վէ գաբու աչըլմասը յլա,

—Գօճա դարը վատընը թութմուշ, տէտի պարօն, իշիմիզ շիմտիտէն բասթ կիթմէկէ պաշլատը։

Պատէհու եիւքսէք սէտա իլէ վէ ճիւճէ իլէ տիժմանա խիթապ իտէրէք,

—Սիզ էօնտէն կէչինիզ, պիզ արգատան կէլիեօրուզ, տէտի։

Տակօպէր իլէ Պութօն տ՛Օր ասլա գարշը կէլմէեէրէք իթաաթ իթտիլէր։ Պատէհու Լիւք, Գօգըլիգօեա տօղրու տէօնիւպ,

—Սէն տախի, տէտի, մաեէթինտէ պիր ատէմ ալըգօեարագ, սօգագտա պէքճիլիք իտէրսին, վէ շաեէտ ֆէվգէլատէ պիր վուդուաթ վագը օլուր իսէ, մալիւմ օլան իշարէթլէ պիզէ խտպէր վիրիրսին։

—Մի՛ւսիւ պարօն, սիզ օլ պապտէ միւսթէրիհ օլապիլիրսինիզ, տէեու ճէվապ վիրտի Գօգըլիգօ։

Քէրժան վէ տիկէր հայտուտլար, իքի նէֆէր չարգաճըլար ըէհպէրլիկիյլէ կիչիտէ տախիլ օլտուլար, վէ Տակօպէր իլէ Պութօն տ՛Օր պաղչէ գաբուսունա մուվասէլէթլէրինտէ տուրուպ, ճիւճէ,

—Զընկըրաղը չայմագ լազը՞մ մը մը տըր, տէեու սիւալ իթտի։

—Շիւպհէսիզ, վէ սօնրա գաբու աչըլըր աչըլմազ, պաղչէեէ կիրմէլիյիզ, վէ Պութօն տ՛Օր, խըզմէթճինին վէ եախօտ գատընըն իւզէրինէ պիլ հիւճում, սէոլէրինի չըգարթմամալը, վէ եախօտ հիյնի հաճէթտէ քէնտիլէրինի պօղմալը, վէ հէր հալտէ դավիէն աղըզլարընա թաբա վազ իթմէլի տիր։

—Անլատըմ, տէտի տիժման, պու իշէ օլմուշ պիթմիշ նազարը յլա պագապիլիրսինիզ։

Տակօպէր չընկըրաղը արամագտա իքէն, Պութօն տ՛Օր գաբուեու եիթտի, վէ մեղքիւր գաբունուն ճիւզի պիր եիթմէք իւզէրինինէ աչըլտըղընը կէօրտիւկիւնտէ, պարօն, տէրէճէյի նիհաեէտէ թէաճճիւպտէ գալտը, վէ քէնտի քէնտինէ,

—Ֆիլվագը, տէտի, գօճա գարը վատ իթտիկինտէն զիեատէ իշ կէօրմիւշ. . . իշթէ թամ պանա լաեըգ պիր մախլուգ . . . քէնտի

մուքսաֆիթքնը հնուանի բատե-
թիմիե վիրէճէյիմ։

Թէքմիլ ալոյ պաղչեեե կիլան, վէ յաքին պիլուէն պիրէ Քէրժա-
նէն ֆիքրինաե չհւպհէ հասըլ օլա-
րագ ըհւճախ իմաի, չհւնքի պաղ-
չէնին տէօրթ թարաֆը, ալթ գախ
բէնչիրէկլերինաէն բարըճան ըձը-
կալը իլէ թէնվիր խոխմիշ, վէ քէօշ-
կհւն հէր թարաֆքնատա, տէրու-
նէնաե պիր զիյնէթի ևճրա խոխհւճօր
կիպի ըձըգալը ևադըմըձ օլտու-
ղունատան, հալ պու քի չու հալ,
մալ քինին ադըր խատթա օլմասքնտ
գամանն մուխթադըգ պիր հալօլմա-
տըղընատան, Քէրժան, պունատան
տօլաեը չհւպհէեե զահիլ օլտու,
չու գատար քի խանէյի մէղպուր
տէրունինաէն հիչ պիր սհս վէ չա-
մանա իչհւխհւմէմէսէյէ, Քէրժան
քէնան քէնանինէ,

—Պու նէ՞ ալմէմ քի տիր, ահա-
պա պիր տուզա՞գ մը վար աքը, տի-
մէ քատէ իան։

Ֆագաթ անինատե վէ եինէ քէն-
տի քէնանինէ ճէվապ վիրէրէք,

—Խա՛յր, խա՛յր, տէտի, պուն-
տա գօրգահագ հիչ պիր ճինէի
եօղ տուր, չհւնքի տուզագ գա-
բանըձագտա գաւրուլուր։ Պունատան
պաչղա, մալ քի տը Բիէօ, քէնտի-
սինէ ֆէվգէլատէ օլարագ վիրիլի-
ճէ՛ք վիղիլանըն նէ սուրէթտէ օ-
լահահաղընը պիլէմէզ, Պունունպա
պէրապէր, պէն պու քհւլհւնէթին
ըձըգալտա տա հիչ պիր մանէա
վիրէմէեօրում, ֆագաթ չհւպհէ-
սիզ պիր ազտան սէպէպինի անլա-
ետահաղըմ։

Լիւք, պու լաֆղլարը սէօյլէնէ-
րէ՛ք, թավանատան ատըլմըձ օլան
պապ ըրտատն մատամուլ պիր ֆէնէր
իլէ թէնվիր գըձընատն տէհլիզին գա-
բատունա եադըլաշագ, վէ սօղագ
նէքրահվէնինին իչ գատէվէսինէ
վիտուլ պաղաճաղը բըրատա, Տա-
կօպէրէ տօղրու տէջնիւպ,

—Մալ քինին օատաը նէ՞րէտե
տիր, տէեու սիւալ լիմտի։

—Պիրինճի գաթատա տըր։

—Նէքրահվէն նէ՞րէտե տիր։

—Տէհլիզին ուճունատա տըր։

—Խըզմէթ քէտարլարըն եահատը-
լարը մահէլլ նէ՞րէտե տիր.

—Օրտաընը պիլմէմ։

—Ճու, ատլ թարաֆատա, ըձըգ-
լար իլէ միւնէվվէր օլան տայիրէ
նէ՞րէտի տիր։

—Սաքն տուր։

Լիւք, քիֆաեէթ իտէճէք գա-
տար մալուժմտի ախզ իլլէսի քտէն
ատնրա, պէրինտէ քի թապանճալարը
հազըրլատաը, գըձըճընը գընընատան
չըգարտը, վէ սաղ էլիլլէ իշպու գը-
ձըճ թուխթատուղու հալտէ, ատլ է-
լիլլէ տէ տէհլիզին գաբուտատնու ա-
չարագ, էշլի քաէն կէչտի։ Պիր քէր-
բէ մէրդումմ օրահատա մուվաֆըգէթ
իտինճէ, էմրաֆտա գուլագ վիրտի,
ֆագաթ ոէրին պիր սուտուգատան
մատատա, հիչ պիր սէս ալամատը։

—Հա՛յ շէյթան հա՛յ, տէտի Քէր-
ժան քհնան քէնանինէ, դանն իտէրսին
քի էվտէ բիմնէ եօղ տուր, լաքին
նա՞սըլ օլուր տա գօճա գարը սէսի-
միզի իշիմմէեօր, վէ պիզի գարշը-
լատահատա կէլմէեօր։

Լիւք, պու մէսէլէնին տէրհալ
հալինէ չալըշմահատագ, պիրա թէ-
բետիւտ տալճնուն գաբուտունու
աչըգ, իչէրի կիրտի։ Պու տալճն,
չքմինէ իտղըրինէ գճնուլմուշ օլան
իքի ատէտ չամտանքն օթուղ գա-
տար մուժուլլա ֆէվգէլատէ թէն-
վիր խոխվիշ իտի։ Մատանքն իւ-
գէրինատե տահի պիր պիւյիւք մէք-
թուպ մահֆազատը պուլունուպ,

վէ պուննուն ասրէսի պիւյիւք հը-
լուֆսի իլէ եաղըմըշ օլսուդու
հալտե , Լիւք մնասաեա եագլայոք,
վէ եիւզիւնիւն ըչնկի սօլուպ , էլ-
լէրի տախի սիթիրէեէրէք , մահ-
ֆադաեը ալոը քի , իւսթիւնիւն
ասրէսի ,

ՊԱՐՕՆ ՏՐ. ՖԷՐԺԱՆԱ

սէօզլէրինտէն լսպարէթ խի :

Պաասէհու Ֆէրժան քէմալի ատ-
չէթլէ ,

—Պէնիմ խամ՛մ . . . տիմէք սիր
քի , պու մէքթուպ պէնիմ իչլին
տիր . տիմէք տիր քի , պու մէք-
թուպ պուրաեա պէնիմ իչլին գօ-
նուլմուշ տուր , ա՜հ , նէ՜ զարիպ
էորար , ատեսի , վէ Րիէօ նինչանընը
համիլ օլան մէօհրիւնիւ ատրհալ
չըգարըպ , վէ մահֆազաեը եըր-
թարադ , իչլինտէքի քեազըրը աչ-
սը , վէ սոնրա , միւնասէրիճամթնա
պիր կէօզ կէզաիրէրէք , էօլիւ կի-
պի եիւզիւնիւն ըչնկի սօլսուս , վէ
քէսիլին պիր սէտա չըգարսը :

Պարօն սը Ֆէրժանընը իւզէրինտէ
պէօյլէ պիր թէէսսիր հասըլ իմմիշ
օլան վէ մէրդումմու ատէթա պիր
եըլաըրըմ իլէ վուրմուշ պուլունան
սաթըրլար չունլար խաիրը .

«Մ՛ի՛սիւ պարօն , սիզէ մուհտա-
դադ սուբէթտէ խասթէր վիրիւօս-
լուսմ քի , սիզ պու կիճէ պէնի
էօլսիւրէմէեէճէքսինիզ : Պաունան-
լա պէրապէր , միւսիւ պարօն, սիզէ
Ալլահա ըմանըպդէ տիմէեօլուսմ, իլլա
Թեէրէ ՝էօրէ-ղէ-րէ-ղ սիեօլուսմ» :

—Ա՜հ , ատեհու պապըրաը Լիւք ,
ադլընա զանն խոէրսին քի խոֆ-
ֆէթի կէլէրէք , ա՜հ , տիմէք սիր
քի հէր չէյլ պիլիւօր : Պու հալտե
տաւսամըզ զայլ օլսու , վէ պու իչէ
մուխթալֆ չէյլէան դաորըզմըշ տըր :

Պու էմնատէ հայտուտալ, հիւր-
մէթէն զիեատե մէրագլէ մէէ-
լուֆ օլսուդարընան , Ֆէրժանընը
էթրաֆընտա Թօրանտըլար , վէ
քեաֆֆէեի եէկտիլ օլարագ ,

—Նէ՞ վար տըր , միւսիւ պարօն,
նէ՞ վագը օլսու , տէեհու սիւալ
լսթիլէր :

Լիւք ճէվապ վիրմէմի , վէ էլինէ
պիր չանտան ալարագ , ամիր պիր
հէյեէթլէ սալօնտան տիշարը չըգ-
տը , վէ տէհլիզտէն կէչիպ , պիր
գայէ համլատա իւսթ գախա կէօ-
Թիւրէն նէրտիվէնտէն եօգարը
չըգտը , վէ հիատէթամիզ պիր թէ-
լաշ իլէ օտալարընը քեաֆֆէեընի
տօլաշտը :

Չալ պու քի էվ պիւսպիւթիւն
պօշ օլմադը , էթրաֆը արամագ-
լըգ ատէթա պիհուտե վէ տիմանէ-
ճէ պիր թէչէպպիւս տիմէք օլսու-
զունտան , Լիւք , եիւզիւնիւն ըչն-
կի սօլմուշ , վէ կէօզլէրի չաշգըն
կիպի տաճ օլունմուշ , վէ կէօքսիւ
հարէքէթ իւզրէ պուլունմուշ օլ-
տուդու հալտե , աշաղը էնտի : Շու
հալտե մէրդումմ հադըդաթէն ագ-
լընտան մնհրում կիպի զանն օլու-
նարագ , դարշըընտա պուլունան
սահիհլիկէ հիչ պիր վէճհ իլէ ագըլ
իրահիբէմէմէքտե , վէ մանէեա տախի
վիրէմէմէքտե խոի :

Տահօպէր իլէ Պաբօն տՕր խէ ,
պարօնան դայպուպէթինտէն պիլ
խաթիֆատե , սիւրկիւլէրի գըրըպ ,
ափվըզդ թէզքէրէլէրինի պուլմագ
իւմիտլէ, չէքմէճէլէրի արաշթըր-
տըլար խտե տէ , հայֆա քի , պու
թէզքէրէլէր պիր ազ էվվէլ եըր-
թըլըպ , չըմինէնին աթէշինտե իհ-
րադ իտիլմիշ օտաուդլարը ճիհէթլէ,
զահմէթլէրինտե վէ թէչէպպիւսլէ-
րինտե մուվաֆֆագ օլամատըլար :

—Կի՛տէլիմ, ատեսի Լիւք , ադ-
լընտա վէ ֆիքրինտե պիր տաղը-

նըգլըգ օլարագ, կի՛տէլիմ, վէ գա՛չալըմ, զիրա պու պինա պիւեիւլէնմիշ օլտուղու թագտիրտէ, իհթիմալ տիր քի չաթըսը իւզէրիմիզէ տիւշէճէք տիր։

Շիւպհէ եօգ տուր քի, պու ալէմտէ մուայեէն օլմաեան վէ անլաչըլամաեան թէհլիքէ, թէհլիքէլէրին էն տէհշէթլիսի տիր։

Հայտուտլար, պարօնուն քէլամլարընտան տիւչարը տէհշէթ օլարագ, վէ քէնտիլէրինի թէհտիտ իտէկէլէն մուխաթարանընտա նէ թարզ մուխաթարա օլտուղունու անլաեամաեարագ, ալթիւսթլիւք վէ գարըշըգլըգլա, հէբ պիրլիքտէ գաբուտան տիշարըեա չըգտըլար։

Եալընըզ Լիւք արգատա գալըպ, վահշիճէ պիր սուրէթլէ,

—Պարի պուրաեա կէլմիշ օլտուղումա տայիր տէհշէթլի պիր նիշանէ պրագաեըմ, տէտի, վէ բէնչիրէլէրտէն պիրիսինէ եագլաշարագ, էլինտէ թութմագտա օլտուղու շամտանըն աթէշիյլէ, մէզքիւր բէնչիրէնին բէրտէսինի թութուշտուրտու։ Մուախխարէն տախի, էլինտէքի շամտանը եէրէ պրագարագ, վէ պրագտըղը գունտաղըն մագոէտէ վասըլ օլաճաղընա թէէմին օլարագ, էվվէլա խանէտէն վէ սօնրա պաղչէտէն տիշարը չըգտը, վէ ֆիրար իթմէքտէ պուլունան հայտուտլար իլէ պուլուշտու։

Պու արալըգ Բընէ տը Բիէօնիւն արապասը, ճիվար սօգաղըն քէօշէսինտէն մուֆարագաթ իթմիշիտի։

Պիր ոտաթ սօնրա, եանկըն իշարէթինէ տայիր չանլար չալընարագ, հէր թարաֆտան, սէօնտիւրմէք իւզրէ, եարտըմա դօշուլտու իսէ տէ, վագըթ կէչմիշ օլտուղունտան, հարիգին էօնիւ ալընամատը։

35

ՕՖԷԼԻ

Բընէ տը Բիէօ, Քէրժան մարիֆէթիյլէ քէնտիսի իչին գուրուլմուշ օլան տուղագտան վէ պինապէրին հաեաթը թէհլիքէսինտէն գուրթուլտուգտան պիր կիւն սօնրա, եէնի պիր իգամէթկեահ թէհարրիսինէ իպթիտար իյլէտի, վէ քէնտի գասէմ քեաթիպինտէն պիր մըգտար մէպլաղ ալըպ, իսմինի տախի թէպտիլ իտէրէք, մէզքիւր իգամէթկեահը ճէտիտտէ եէրլէշտի։ Բընէ, մէպլաղը մէզքիւրուն պիւյիւք գըսմընը Բէրինին էմրինէ իհալէ իտիպ, մէրգումէ իսէ, Բընէնին էմնիյյէթի քեամիլէսինի քէսպ իթմիշ օլտուղու թագտիրտէ, Բարիսին իչինտէ զայպ օլմուշ օլան պիչարէ գըզճըզաղը, եանի Բընէնին սէվկիւլիւ նիշանլըսընը արամագ իւզրէ, ճէօմէրտճէ ագչէ սարֆ իթմէքլիկէ, վէ օլ պապտէ մէմուրլար թայեին իյլէմէքլիկէ էմր ու թալիմաթ ախղ իյլէտի։

Լաքին պու թէշէպպիւսաթըն վէ պու թէհարրիեաթըն պաչա չըգմաեաճաղը զաթէն պիզճէ բէք աէա մալիւմ տիւր։

Բընէ, իշպու մէյեուսիեէթպախշ նէթիճէլէրտէն գաթը իւմիտ օլարագ, պիտտէֆաթ Մ. տը Սարթինին նէզտինէ ավտէթ իտիպ, բօլիսին եարտըմընա միւրաճաաթ իթմէքլիկի տիւշիւնտիւ իսէ տէ, օլ անէ տէկին պու թասավվուրուն իճրասընտան կէրի տուրմուշ օլտուղու կիպի, պու քէրրէ տախի մէզքիւր թասավվուր ֆիքրինտէ թէվէլլիւտ իթտիքճէ, իճրասընտան հէր տէֆա կէրի տուրտու։ Մէրգումու մէզքիւր գարարընտան կէրի տուր-

տուրան իբր Հեղեպ վար խոր քի, պիրիսի, ժանըն տիվանէլիք էլեմ-պախշ էսարըննը բոլիս մէմլեքլա-բընա պիլտիրմէ քլիքահէն տէրէճէյլ նիհահէսէ խոմինքեաֆ իմմէտի օլ-աստաղա կիպի, տիկերի վէ տահա զիեսաէ գաթիսի տէ, բոլիս մէմուբ-լաբը իչինաէ, պարօն տը Ռէբժա-նա սատըգ չօգլարըն պուլունմասը ֆինքրի խոմ, նասըլ քի պէ ֆինքրի, Հէյրան իֆտատիմքլյատ սա թատ-տիգ օլունմուշ խոմ։ (Օգուեանլա-բըմըզ տէրխաթըր խոհլէրը քի, Ռէ-բրին, Կօրժիւնիւն մէ յհանէսինաէ հիւքիւմէթի թարաֆընտան ախզ ու կիրիֆթի օլունտուղու ադչամ, պու-նուն ինքեար օլունմազ իսպաթը-նը կէօրմիշ խոմ։) Իսոմի ժան տը Սիմէօնիւն հաեաթատա պուլունտու-ղունու, պու դատտարլարտան պի-րիսինէ անլաթմազլըգ, պիղզաթ Ռէբժանա անլաթմազլըգ, վէ մէր-գուզունն ատէմի մուվաֆֆագըլյէթի իւմիտլէրինէ եէնի պիր մուվաֆֆա-գըլյէթի իւմիտի իլավէ իյլէմէ-բիլ-միմէք խոմ։

Հէր կիւն Ռէբրին վէ Մ. տը Րիէօ, քէնաիլէբրինի իհտիյա խոհն դա-բանլըգ արատընտա պիր իւմիտ էսե-բի կէօրիւնօրար կիպի զոնն իմմ-մէքտէյլը խոմ խոհ սէ, չօգ սիրը-մէյիպ պու իւմիտ զայ օլուպ, եէ-բրինէ պիր մէյհուսիեէթի գայիմ օ-լուր խոմ, չիւնքի, կուլոն թախ-սիս իմմիշ օլաուղու գօլճուլար, չօգ ատֆա ֆիլան ֆիլան մահէլլ-տէ պէտապխիմ վէ մէճնունէ գա-տընար վէ գըզլար պուլունտու-ղունու խաապէրինի կէմիրտի քլէ-բրինաէն, Ռէբրին վէ Րընէ տէրհալ կէօմէրիլէն մահէլլէրե կիտէրլէը խոմ խոհ սէ, ըլզըզլըգ վէ նա-մուսուզլուգտան, Հէրհօչլուգտան վէ սայիր պէտհույլարտան չաշգըն վէ տիվանէ կիպի պիր հալ քէսաք իմմիշ օլան դատըրլարտան պաշ-գա պիր քիմսէյէ թէսատուֆ իմ-մէմէ քտէ խոհլէը։ Վէ պու թէսաֆ-տիֆիլէը տայիմա թէքրտըլանտըգ-ճըհէթիլէ, մադըքինին գապպի տէրէ-ճէյլ նիհահէսէ միւհէնտիս, վէ տէքճաեաը էլեմ ու քէտէրէ զարըգ օլմազտան խոմ։

Հասըլը պէօյլէճէ իբր հաֆիթա կէչտի, վէ պու միւտաէյի զարֆընտա Մ. տը Րիէօ, խամի օլմաեըպ, թըպճա տահի հուտուտու թայհին խոհլիյլ վէ տէվապը պուլունմուշ օլմահան, վէ մէյհուսիեէթտէն նէ-չէհիտէրէք, խուսուսիյլէ տէլի-գանլըլարա թարի օլան պիր նէյի թիւքէնմէ քլիք իլլէթինէ միւպա-ճէյա օլմուշ օլտուղու հալտէ, իլլէթի մէզքիւրէ մէրդումնուն իւզէրինտէ տէհզիթլի սուբէյտտէ թէվի պիլէ իմմէքտէ խոմ։

Բէրրին, պիւթիւն ախզը լինթիգամ իւմիտինի իւզէրինէ գօյմուշ օլտու-ղու, վէ հաթիթա աճըմագտա վէ հիւքմէթի իմմէքտէ պուլունտուղու մէրդում տէլիգանլընէն կէօզէ կէօ-րինիւր տէրէճէյտ թիւքէնտիկինի վէ պայիֆլանաըգընը կէօրէրէք, քէնտիսի տահի տիւչարը իհտիյաճ օլմուդտա խոմ։

Պիր կիւն, կուլ, իհթիմալ տիր քի մուհիմ պիր զէհիրտէն տահա զիեսաէ էմնի սուբէյտտէ Րընէյլի թէլէֆ իմմէքտէ օլան մէյհուս հալէրտէն պիրիսինի, մէրդումնուն իւզէրինտէ թէքրար կէօրէրէք, եիւքսէք սէստա խլէ,

—Մի՛սիւ մադըքի, տէյտի, պի-զիմ կիմտիհիմիզ եօղ եահնըզ տը։ Պիզ զաթէն զահէմ միւշքիւլ օլան պիր խըտմէթինի միւշքիւլաթընը եիւզ չիկտիհէ իպտազ խոհեօրուզ։

—Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ,

տէեու սիւալ իթտի Բընէ։

—Շունու տիմէք խոթէեօրում քի, պիզիմ մէմուրլարըմըզ բասթ կէլա արաեօրլար, վէ հիչ պիր նէթիճէյի միւնթիճ օլմաեան իզլէրին արգասընտան կիտէրէք, վագըթլարընը թէհիեէ սարֆ իտիեօրլար, վէ պէլքի օն տէֆա վէ եիկիրմի տէֆա մատմուազէլ տը Սիմէօղիւն եանընտան կէչտիքլէրի հալտէ, մէզպուրէյի թանըմամըշլար տըր, չիւնքի պիչարէնին լէհճէսինտէ նատիրէն տիվանէլիք հալի կէօրիւլիւր։

—Շիւպհէսիզ, հագգընըզ վար տըր, տէտի Մ. տը Բիէօ, վէ շու հալին շայեանը թէէսսիւֆ օլմասընա պէնտէ սիզին իլէ հէմէֆքեարըմ, ֆագաթ պու ֆէնալըզա պիր չարէ վա՞ր մը տըր։

—Պէլքի վար տըր։

—Պունուն չարէսի նէ՞ տիր։

—Էկէրչի խըզմէթիմիզտէ պուլունան ատէմլէր, արատըգլարը գըզըն թասվիրինի պիլիրլէր իսէ, քէնտիսինէ բասթ կէլտիքլէրինտէ, թանըմամազլըգ իթմէզլէր, վէ հիչ տէյիլ իսէ սիննէն վէ ֆէլաքէթէն մէզպուրէեէ միւշապիհ պիրիսինի կէօրտիւքլէրինտէ, ալտանարագ, հէր կիւն կէլիպ սիզէ ալտատըճը իւմիտլէր վիրմէզլէր վէ պու սուրէթլէ նէֆսինիզին թիւքէնմէսինէ սէպէպ օլմազլար։

—Հագգընըզ վար տըր, պունու պէն տախի անլաեօրում, հալ պու քի մէրգումէնին մէլէքլէրէ մախսուս օլան սիմասընը անլէրէ կէօսթէրմէքլիք, պէնիմ եէտը իգթիտարըմտա տէյիլ տիր։

—Պէլքիտէ սիզին եէտը իգթիտարընըզտա տըր, տէտի Կուլ։

—Ֆագաթ նա՞սըլ, վէ նէ՞ եօլ իլէ։

—Եէտինիզտէ մատմուազէլ տը Սիմէօղիւն հիչ բօրթրէսի եօ՞գմուտուր։

—Պիր թանէ վար տըր։

—Սիզտէ՞ մի տիր։

—Էվվէթ։

—Պու էվտէ՞ մի տիր։

—Էվվէթ։

—Պանա վիրէպիլի՞ր միսինիզ։

—Էվվէթ, վիրէպիլիրիմ։

Մ. տը Բիէօ կէօքսիւնտէն պիր միտալեօն չըգարտը քի, պու միտալեօնուն գօբեասը Տօյյէն նամ բէսսամ թարաֆընտան չէքիլմիշ օլտուզու հալտէ, ասլը եէրինէ Գարմէնէ վիրիլմիշ իտի։ Իհթիմալ տիր քի պու խուսուս օգուեանլարըմըզըն խաթըրլարընտան չըգմամըշ տըր։

Բընէ էօյլէ պիր շիտտէթ վէ խահիշլէ մէզքիւր միտալեօնու տօտագլարընա կէօթիւրտիւ քի, զանն իտէրսին պիւթիւն գուվվէյի հաեաթիեէսի պիր մահէլլէ թօրլանմըշ իտի։ Պատէհու մէրգում տէլիդանլը միտալեօնու Կուլա թագտիմ իթտի։ Բէրին պիր բիգգաթը ազիմէ իլէ միտալեօնու էլինէ ալըպ, ուզուն միւատէթ թէճէսսիւս իթտի, վէ էկէրչի սիֆաթընտաքի պաշլըգ օլմասա իտի, Բընէ, մէրգումէնին կէօզլէրինտէն ագան իրի կէօզեաշլարընը կէօրէպիլէճէք իտի։

Բընէ, Բէրինին սիւքիւթ իթթիխազ իթտիկինի կէօրէրէք,

—Էյ նէ՞ եաբըեօրսունուզ, վէ նէ՞ տիւշիւնիւեօրսունուզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Հէյ վահ, տէտի սապըգ գըրմըզը էվին սահիպէսի, պու կիւզէլ վէ լաթիֆ սիմա, կէօզլէրիմին էօնիւնէ էօյլէ պիր կէչմիշ զէման կէթիրիեօր քի, պունտան տօլաեը տիւչարը տէհշէթ օլուեօրում, վէ պէնտէն պէօյլէ ալչագճա վէ զալիմճէ զուլմ ու հագարէթ կէօրմիւշ օլան պու մէլէքէ, պէնիմ նէտա-

մէթիմէ մէրհամէթ խոիպ , պանա աֆով իթմէնի իչին րէճա խոիեծրուան։

Պատէհու ապր ճիւղի միւտաէթ տահա սիւքիւթ վագը օլուռգտան սոնրա , Բէյրին ,

—Մի՛սիս մարքի՝ տէսի , պու թասվիր նէ գատար միւքէմմէլ տա. խի օլա , վագը օմուգ իսթեմիկիմ մագսատէ պիղի կէօթիւրէմէզ ։

—Նէ՝ իչին ։

—Զինդի պունտաքի բարլագ կէօղլեր , կիւլիւնճ ատտագլար , կէնճլի՛ք վէ սաղլըգ էսէրի օլան գըրմըզըլըգլա գըզարմըշ պուլունան թաղէ եանագլար , վէ սատէլիկի իչինտէ սէրվէթի կիմսէ կոտը չու թօսւէթ , վէլհասըլ թէքմիլ չու լէթաֆէթ վէ կէւղէլիք , պիչարէ գըզճըղտաղը պրաեան մէմուրլարըն ֆիքըրինտէ տահա զիեատէ եանլըշ պիր իտէա հասըլ իթմիրիրլէր ։ Զաթէն պու ատտամլարըն է.քսէրիսի ահմագ հէրիֆլեր օլտուգլարընտան , օլ վագըթ.լի ծան ատ Սիմէօղ լէյ պու կիւնքի ծան ատ Սիմէօղիս թէֆրիգ իմմէ.քլիկէ միւդթէսիր տէյիլ տիրլէր ։ Հէմ տէ պու թաս. վիր բէք ա.ֆագ օլտուղու է.ճլէտէն , պիղիմ ահմադլար պունունլա իշ կէօրէմէզլեր ։

—Էօյէ իտէ նէ՞ եաբանլըբզ՝ տէտի Իրնէ ։

—Մ.էզհար պիր բէտամ իթանք. տըղընըզ վա՞ր մը տըր , տէեու սիւ. ալ իթտի Բէյրին ։

—Էվէլի , տէեու ճէվապ վիր. տի Մ. ար Իւէօ , բէտամ Տօյլէնի թանըրըմ ։ Ծագաթի պու սիւալի պանա արզ իմմէ.քտէն միւբաաըլ. նըզ նէ՞ տիր ։

—Զի.րա իչար իլլէ տիկինիզ ըէս. տամըն նէգատինէ պուս կիտանտէն կիմ. մէնիզի տիզէ իտիթար իթմէ.ք իչին տիր ։

—Մէրդումտուն նէզանինէ՞ եաբ. տագըղտա , վէ քէնտ.իտինէ նէ՞ տէօյ. լէմէ քլիկէ կիտէ՞ճէ յիմ ։

—Գու միտաէօնու քէնտիտինէ կէօթէրիրսինիզ ։

—Զաթէն քէնտիսի պիլիր ։

—Վէ՛ք քէնտիսինտէն պու թաս. վիրին ա՞նինի տէյիլ , իլլա էկեր միւմ. քին իսէ , թէքմիլ պիր թապլօ , եա. խօտ թապիի պիւյ.քլիւքտէ եալը. նըզ պիր սիմա չըգարմտընը թանէպ իտէրսինիզ , վէ պիր ա՞ է քէնտիսինէ , պու կիւղել սիմաեը նէյտունէ իթ. թիհազ իտէրէ.ք , լէնկի պիր ազ սօկուն օյմասընը , .քէղալի.ք տօ. տագլարընըն գըրմըզըլըգը սօյմուշ պուլունմասընը , վէ կէօղլերի բար. լագ օլաճագ եէրտէ , թաստու վէ էյէմպախշ պիր պագըշտա օյմասը. նը , վէ շու սիեահ վէ ուզուն սաչ բէրչէվելի , զայիֆլանմըշ օլան եա. նագլարընտան աչաղը տօրմատա. ղըն սարդըլմասընը , վէ շու սաբը. զատէկեան գըզլարընըն կիյինտի.ք. լերի բարլագ վէ միւղէյէն էլպիսէ եէյրինէ քէօյլիս գըզլարընըն կիյին. տի.քլերի տատ էլպիսէ կիպի պիր էլպիսէ կիյինմիշ պուլունմասընը ան. լատթըրսընըզ ։ Պիր քէրրէ պու թա. սավվուր գուվվէտէն ֆիլիչէն կէլիր իսէ , օլ վագըթ պիզ տէ , չիւպհէ. սիզ , արատըզըմըզ վէ հէր հալտէ պուլաճագ օլտուղումտուզ գըզճը. զաղըն սաբը թասվիրինի էլտէ իթ. միշ օլուրտուզ ։ Մի՛սիս մարքի , էլ. պէթթէ չիմտի , պու թասվիրին պիղ. ճէ նէ ֆայտէսի օլաճաղընը անլա. եօրտունտուզ ։

Պիր կիւտապ քէնարընտա տիթ. րէեէրէ.ք պուլունարագ , էն ինճէ պիր տաեանըլաճագ նօգթատա պիչէ էզ ճան ու տիլ սաբըրան ա. տէմիէր կիպի , Իրնէ , Բէյրինին էֆ. քեարընը քէմտի՞ն խահիշլէ դատոն.լ

լիմտի, վէ պիր տադըդա պիլէ ֆէվվի լիմմէեէրէ՛ք, լ՛քի պէյկիր գօշմասընը, վէ քէնարի տէ՛ պիր-լի-քաէ կէլմէ՛ք. լ՛ւպրէ հազըրլըգ կէօրմէսինի խըզմէթ-քէարըննա էմր էյլէսի։

Օն տադըդա սօնրա, մէրդում մէվկիգանլը մանթօսունա սարըլըպ, վէ պէյկիրէ սիւար օլարադ եօլա չըդըբ, վէ հիչ պիր եէրաէ տուր-մանարագ, տօղրու բէսամ տօս-թունուն լանձ՛ինէ աղիմէի էյլէսի։

Մ. Տօյչէնին խըզմէթ-քէարլարը, Բընէնին քէնարի էֆէնտիլէրիյլէ օ-լան թէ՛քֆիփուղնիկինի պիլահ-քէրինտէն, մէրդումնա միւսաֆիր օտա-սընա պէ՛քլէմէ՛քտիրին, բէսամ տայիրէսինէ չըգարտըլար։ Տօյչէն, էշ իլէ մէչղուլ լ՛քէն, գաբուռնուն աչըլտըղընը իչթիմիկինտէ, արդա-սընա տէօնտիւ, վէ Բընէյի թանը-տըղընատան, պիր թէաճճիւպ նի-տատը չըգարտը, վէ Մ. տը Րիէօ-նիւն իսթիդպալինէ կիտիպ, լ՛քի էլչէրինտէն թուրթատ, վէ քէլամա աղաղլէ,

—Խօշ կէլտինիզ, աղիզիմ մար-՛քի, տէտի, կէլէճ՛կինիզ խաթրըմ-տան կէչմէ՛ճիկի հալտէ, սիզի կէօր-միւշ օլտուղումա մէ՛ճպուռն օլտում, ֆագաթ սիզին իլէ սօն տէֆա վու-գու պուլան պիր միւլագաթ-մըզ-տա, սիզ պիր ուզուն սէ՛յետահա-տան պահս իսթէօլտունուզ։

—Աղիզ տօսթում, տէեու ճէ-վապ վիրտի Բընէ, թաթլը վէ միւ-՛քէտտէր պիր թէպէսիւմ իլէ, ին-սանըն տէտիկի օլմազ, Ալլահըն տէտիկի օլուր տէրլէր, ֆիլվագը կիմմէ՛ք թաատվուրունատա իտիմ, ֆագաթ սօնրատան հէր նասըլտա պու թաատվուրտան ոարֆը նազար լիմմէ՛քլիկիմ լազըմ կէլտի։ Էվվէլ, պիր տահի սիղին իլէ թօգալաչմազ իդպալինէ նայիլ օլամտեաճաղըմ տէեու զանն իսթէօրտում, ֆագաթ օլ պապատ եանըլմըշ օլտուղումա չիմտի վէ՛ճունտում։

—Սահիհէն, էֆէնտիմ, տէեու մուգապէլէ լիմտի Տօյչէն, չու եան-լըշըգտան տօլաեը պէն տահի ղի-եատէսկյլէ վէ՛ճունտում։ Ա՛հ, աղի-ղիմ մար՛քի, պէնի խաթրընըզտան չըդարմաեըպ, իդտամէ՛կեահրմէն եօլունու տահի ատա ունումմամըշ օլմանըզտան տօլաեը սիզէ զիեա-տէսկյլէ թէչէ՛ք-քիւր խտերիմ։

—Տօ՛սթում, տէեու ճէվապ վիր-տի Մ. տը Րիէօ, եէնիտէն թէպէս-սիւմ իտերէ՛ք, ֆագաթ պու թէ-պէսսիւմիս էվվէլ-քինտէն տահա ղի-եատէ մահզունն վէ միւ-՛քէտտէր օ-լարագ, տօ՛սթում, պանա թէչէ՛ք-քիւր իմմէկյինիզ, սիզ սիլիրսինիզ-՛քի, պու ալէմտէ սիզ էն զիեատէ սէվտիկիմ վէ հիւրմէթի ու ըրհյէթ իյլէտիկիմ չահալարտան պիրիսինիզ, անճագ տունեատտա ինսանըն փի-՛քրինի էն զիեատէ իչղալ իտէն իտու-սուս, ՛քէտէր ու էլէմ տիր։ Պինա-պէրին պէնիմ, սիզի տուչունմէ՛-՛քիկիմ տէ, սիզէ իհթիեաճըմ պու-լունմասը տըր, վէ պէնիմ չու վի-ղիթամ, սօն վիղիթամ կիպի, ՛քէն-սիմճէ ֆայէտէն իսրի տէյիլ տիր։

—Տահա իյլի եա, տէտի բէսամ իահհիշէ, չիւն՛քի սիզէ ֆայտէյի իսըզմէթտէ պուլունմազըդ, պէն-ճէ պատիի չիւ-քրանիյյէթի տիր։ Իմ-տի, մանթուպունուզ հէր նէ իսէ տէօյլէ յինիղ, սիզէ էղհէր ճիհէթ իսըտմէթի իմմէ՛ք իսթէրիմ։

Տօյչէն պու լաֆղատը թէլէֆ-ֆիւզ իթտիկի զէմման, նազարը տիզդատթընը Մ. տը Րիէօեէ ատֆ իմմիշ օլտուղունատան, մէրդումուն պիր գաչ հաֆթատքի հալինէ զբեա-սէն, չիմտի՛ք զայիֆլիկինի կէօրէ-

րէք, թէաճճիւպտէ գալմըշ իտի, վէ քէնտի քէնտինէ տախի շու լաֆզլարը սէօյլէտի.

—Ա՛հ, աճապա նէ՛ գատար միհն ու մէշագգաթ չէքմիշ օլմալը տըր, վէ տահա տա չէքմէքտէ տիր։ Մութլագա գալպինտէ մուհլիք պիր եարէ օլմալը տըր։ Տօղրուսու պէօյլէ պիր կէնճ, կիւզէլ վէ քիպարզատէ քիմսէնին շու հայտէ պուլունմասը, թիւրքի չըղըրարագ, բէնչիրէլէրիմին ալթընտան կէչմէքտէ օլան էհլի սանաթըն էն սէֆիլինտէն, տահա զիեատէ շայեանը թէէսսիւֆ տիւր, ֆագաթ ճէնապը Հագգըն հէր կիւնա նիյմաթլէ թալթիֆ պուեուրմուշ օլտուղու շու ատէմլէրին, վէլատէթ ելլտըզը պազէն նէ՛ մուզիրը օլուեօր։

Բընէ տը Բիէօ, պու արալըգ ժան տը Սիմէօզիւն միլտալեօնունու համիլ օլարագ, եիւրէկինտէն ասըլմըշ օլան ալթուն զինճիրի պօղազընտան չըդարտը։

Տօյյէն իշպու միտալեօնու կէօրտիւկիւնտէ, իսթէմէեէրէք տիթրէտի։ Մարքի իսէ, քէլամա աղազլէ,

—Ազիզիմ, տէտի, պունտան էվվէլ պանա եաբմըշ օլտուղունուզու պիր տէֆա տահա եաբմանըզ իչին սիզէ բէճա իթմէկէ կէլտիմ։

—Էկէրչի արզունուզ պու բօրթրէնին եէնի պիր գօբեասընը էլտէ իթմէք իսէ, տէեու ճէվապ վիրտի Տօյյէն, պու կիւնտէն իշէ պաշլամաեա հազըրըմ։

—Խա՛յր, տէտի Բընէ, մաթլուպում պունուն գօբեասը տէյիլ տիր։

—Էօյլէ իսէ, արզունուզ նէ՞տիր, տէեու մուգապէլէ իթտի բէսսամ, պիր տէրէճէ թէաճճիւպլէ։

—Ֆիքրիմին վէ արզումուն նէտէն իպարէթ օլտուղունու շիմտի սիզէ աչըգտան աչըղա անլաթըրըմ։

—Սէօյլէյինիզ, միւսիւ մարքի, վէ թէէմին օլունուզ քի, պէնտէն նէ մէմուլ իտիեօրսանըզ, իճրասընա հազըրըմ։

Բընէ, պիր սաաթ էվվէլ Կուլուն սէօյլէտիկի լաֆզլարը, այնէն բէսսամա թէքրարլատը, վէ մէրգում լագըրտը իթտիքճէ, Տօյյէնին սիմասընտա ֆէվգէլատէ պիր հայրէթ էսէրի հուսուլէ կէլմէքտէ, վէ կիթտիքճէ պու հայրէթ արթմագտա իտի։

Բէսսամըն ֆիիլէ կէթիրէճէկի բիւեաեը մարքի իքմալ իթտիկի զէման, մէրգում բէսսամըն թէհայյիւրի օլ մէրթէպէ ճէսամէթ քէսպ իթտի քի, պունու, գարշըսընտա պուլունարագ էն տալկըն օլան պիր քիմսէնին պիլէ կէօրմէմէսի միւմքին տէյիլ իտի։ Պինապէրին պու հալ Բընէնին տախի նազարը տիգգաթընա չարբարագ,

—Սի՛ւպհան Ալլահ, նէ՞յինիզ վար տըր, միւսիւ Տօյյէն, տէեու սիւալ իթտի։

—Նէ՞յիմ մի վար տըր, նէյիմ օլտուղունո՞ւ մու սիւալ իտիեօրսունուզ, տէտի Տօյյէն։

—Շիւպհէսիզ։

—Կէ՛լինիզ, տօ՛սթում, կէ՛լինիզ վէ կէօ՛րիւնիւզ, վէ օ հալտէ սիզէ եէմին իտէրիմ քի, պիր տախի պանա պու սիւալի արզ իթմէեէճէքսինիզ։

Տօյյէն, Բընէնին էլինտէն թութուպ, վասի ֆապրիգասընընն թա արդալարընա գատար կէօթիւրտիւ, վէ իւզէրի պիր սիեահ թիւլ իլէ էօրթիւլմիւշ օլուպ, օրթա տէրէճէ պիւյիւքլիւքտէ օլան վէ պիր շըվալէ իւզէրինէ գօնուլմուշ պուլունան պիր բէսիմ թախթասը գարշըսընտա տուրտու։

Մարքի իսէ, սէպէպի հագգընտա շիւպհէ պիլէ իտէմէտիկի Տօյյէնին հէեէճանընտան տօլաեը ազիմ թէաճճիւպ իշինտէ պուլունտուղու հալտէ, վուգուի հալի անլաեամամագտա, վէ սապբրսըզլըգլա շու խուսուսուն, թարիֆ վէ իյզահ իտիլմէսինէ պէքլէմէքտէ իտի։

Պու իյզահաթ իսէ, չօգ սիւրմէյիպ, պիլֆիիլ վէ սուրէթի միւքէմմէլէտէ վէ պիր տէհշէթլի թարզտա իթա օլունտու։ Շէօյլէ քի Տօյյէն, էլլէրի տիթրէեէրէք, ըէսիմ թախթասընըն իւզէրինէ գօնուլմուշ օլան սիեահ թիւլիւ գալտըրտը, վէ պիր ատըմ ըիւճաթ իտէրէք։

—Պա՛գընըզ, տէտի։

Ըընէ, պու էմրէ իթաաթլէ, կէօզլէրինի ըէսիմ թախթասընա չէվիրիր չէվիրմէզ, պիւթիւն ազալարը շիտտէթլէ տիթրէմէեէ պաշլատը, կէօզլէրինին արալըզը պիւեիւտիւ, վէ զանն իտէրսին քի գալպի վուրմազ օլտու։ Չիւնքի կէօրտիւկիւ թասվիր, Տօյյէնին, Ժան տը Սիմէօզիւ քէնտիսինէ մօտէլ իթթիխազ իտէրէք, չէքմիշ օլտուղու Օֆէլինին սօլմուշ թասվիրի իտի։

Ըընէ, ըէսսամըն իքի էլլէրինտէն պիրիսինի թութուպ, վէ պունու գավի սուրէթտէ սըգարագ, պօղուգ վէ հէման պէլլիսիզ պիր սէտա իլէ։

—Տօ՛յյէն, Տօ՛յյէն, տէտի, Ալլահ աշգընա օլսուն, սէօյլէյինիզ, շու կէօրտիւկիւմ աճապա պիր ըիւե՞ա մը տըր։

—Խա՛յր, կէօրտիւկիւնիւզ հագըգաթը հալ տիր, տէեու ճէվապ վիրտի ըէսսամ։

—Պու գատընը, պու կէնճ գըզը, պու մէլէքի սիզ կէօրտիւնի՞ւզ միւ։

—Նասըլքի սիզի կէօրիւեօրսամ, անը տախի էօյլէ կէօրտիւմ։

—Պու պաքիրէ մախլուգ սիզին գաբշընըզտա տուրտու՞ մու։

—Իքի կիւն տուրտու։

—Տիմէք տիր քի, սիզ անը թանը՛ըսընըզ, իսմինի պիլի՛ըսինիզ, վէ պանա տախի պիլտիրէճէ՛քսինիզ։

—Թէէսսիւֆ իտէրիմ քի, պիչարէ գըզ քէնտի իսմինի քէնտիսի տախի պիլմէզ, չիւնքի ագլընա մալիքէ տէյիլ տիր։

—Ֆագաթ էլպէթթէ հաեաթտա տըր, վէ սիզ թէքրար քէնտիսինի պուլապիլիրսինիզ։

—Շիւպհէսիզ։

—Իմտի, նէ՞րէտէ տիր։

—Սալբէթրիէր թիմարխանէսինտէ տիր։

Ըընէ տը Ըիէօ պու սէօզիւ իշիտինճէ, աճը պիր ֆիղան ըէֆ իտիպ, ելլտըրըմտան վուրուլմուշ օլան պիր ատէմ կիպի, հալընըն իւզէրինտէ տիւշիւ վէրտի։

36

ՀԻՒՍՆԻ ՆԱԶԱՐՏԱ ՕԼԱՆ ՊԻՐ ԶԱԹԸՆ ՏՕՍԹՈՒ ՕԼՄԱԳԼԸՂԸՆ ՖԱՅՏԷՍԻ

Տօյյէն, Մ. տը Ըիէօնիւն պիրտէն պիրէ վուգու պուլան պայկընլըղընտան տօլաեը տիւչարը թէաճճիւպ վէ էլէմ օլտուղու թագտիրտէ, մէրգումու պայկընլըղընտան այմագ իւզրէ, էլտէն կէլէն ղայրէթի տիրիղ իթմէտի։

Պիր գաչ սանիյյէ սօնրա, Ըընէ կէօզլէրինի աչտը, վէ ըէսսամըն մարիֆէթիյլէ օթուրմուշ օլտուղու գօլթուգլու սանտալեէտէն գալգըպ, իլք տէֆա նազարը տիգգաթընը

ԲԷրին թարաֆքնտան, րէնկի սօլմուշ, մէշագ գաթատան նաչի գուվվէթտէն վէ տէրմանտան տիւշմիւշ՝ վէ ապըլատան մահրում գալմըշ պիր սուրէթտէ քէնտիսինէ նագշ ու թարիֆ խոխվիշ օլան ժանըն թասվիրինի լյմա խոէն րէսիմ թախթասը: Նա չէվիրտի, վէ կէրչի Տօյլէնին սան քէլտիսարը անը վահիտտէ ֆիքր րինտէ տօղուպ, պիր աղ էվվէլ քէնտիսինի էրլտրըմ միսիլու վուրմուշ օլան քէսկին վէ զալիմ տուլյու հինէ գալպինի խոթիլա խոտի խոէ տէ, պու տէֆա մէրդում շու տուլյու եա գարշը գօյտուգտան պաշգա, անընտա պիր մէսէրըթթ էսէրի տսխի կէօրիլտիւ, չինքի քէտէրի ազիմինէ պիւշիւք պիր իւմիտ էսէրի գարըշմաեա պաշլամըշ խոտ:

—Սաբէթրիէրտէ՛... տէեու բէրէկեի Բինէ էօլէ պիր եավաշ սէտա իլէ ի, րէսում պիլէ իշիտէմէտի, Սիմէօզ ֆամիլեասընըն գըզը Սալթ Բրիէրտէ՛... ա՛հ, ահմէք պէն մէօպուրէյի պէօյլէ պիր մահէլատ պուլաճագ իմիշիմ: Ծագտան համան օլուն թանղրը թէպտա հազրէթլերինէ քի, մէրդումէնին պուլյունատուգ կիրտագ, հէր նէ գատար տէրին տսխի օլսա, եինէ քէնտիսինի պանա իեատէ էյլէմէքտէ տիր:

Տօյլէն, Մ. տը Բիէօնիւն էլլէրինատէն պիրիսինի թուտուպ,

—Տօ՛ղրուտմ, տէտի, իսթէմէեէրէք վի պիլմէեէրէք, սիզէ ֆէնալըգ եա՛ղրշ օլսուզտուտմատան, պու պագատ ահվալնըզը թէմէննի իտէրիմ:

—Սիդին եանըլըզտա, ինսան օլանա չատ նսթէ օլմատան պիր զատ ֆէյտտէ պուլունմուշ օլսուզտուտմ իչին, սիդին պանա ահվ իթմէքլիկինիզ լազըմ տըր, տէեու ճէվապ վիրտի մատքի, լաքին նէ՛ չարէ, ատ՛սթուտմ իչպու չատանը թէհայիւր թատվիրէ պիրտէն պիրէ պագտըղմտա, գալպիմտէ վէ վիճատիսինտէ գուվվէթլի վէ գարշը գօնուլմազ պիր թէէսսիր հուսուսէ կէլտի:

—Ա՛հ, անլատէօրում, անլսէօրում, տէեու մուգագպէլէ իթտի րէսատմ չէտիտէն, չէօյլէ քի զայտ իթմիշ օլսուզտունուզ, վէ ազլատագ տա պուլունսուզտունուզ վէ ասլա խատըրտան չըգտատմատատճագըզ սէվկիւլիւնիւզիւ կէօրիւտէօրսունուզ տէեու զանն իթտինիզ, տէյի՛լմի:

—Էվվէթ, թատվինինիզ բէք տօղրու տսը, քէնտիսինի կէօրիւտէօրում տէեու զանն իթտիմ, տէտի Բինէ:

—Ճու պէնզէմէքլիք հագըգաթէն բէք զարիպ տէյի՛լմի տիր, տէեու տեվամ իթտի Տօյլէն, հաթա պէն պիլէ, էճէլին սիզին էլինիզտէն զատ իթմիշ օլսուզտու ատըլզատաէ գըզա պու տէրէճէ միւչատիհ օլան պու պիշատրէ տիվանէ գըզա թէհատիւֆ իթտիկիմատէ, պիլսինիզ նէ՛ մէրթէպէ հայրէթտէ գալատմ:

Բինէ թէտճիւպէ րէսատմանատզար իթտի, ֆագտտ քէյֆինէթթի տէրհալ տէրսատթը խատրէք, քէնտի քէնատինէ,

—Խատրըմտա կէլինսօր, Տօյլէն պիչարէյի էօմիւշ տէյի պիլտը, վէ պիլմէզ քի... լաքին ատսա պիլմէտիկտի տիր, տէտի:

Ենսպէհսիզ, ժանը տը Սիմէօզիւն տիւչատ օլատուզտու ֆէյտքէթտէն ատսանը մէզպատրէ ատսա թայրևպ օլտնատմազ խոտ, վէ չիւպհէսիզ պու ֆէյտքէթ մէզպատրէ իչին ատսանատմուսուզտուզ տատրքատմազ խոտ:

Պուհունայա պէրապէր Մ. աբ Րիէօ-նիւն, քէնաի նիչանլըսընըն տիւ-չար օլտուղու ատէհչէթլի ֆէլաքէթ-լէրի կիտլէմէք էչէտաի արզուսունէ սէպէպէ մէսնի իտուկի գօլայճա անլաչըլմաճաղընատան, պէեանընտան սարֆը նազար լիւէրիդ։

Նիհաեէթ մէրգում տէլիդանլը պիւսաւիւթիւն քէնաիյի պուլուպ՝ վէ ըէսսամընը ֆիւքրիւոէ չիւպհէ հասըլ, վէ պու չիւպհէյլի թէվի իթմէքլիկին մէնի լիւզումունու ան-լատըլընատան, հէեէճանընը թէսկի-նէ մուվաֆֆադ օլտու, վէ սիւ-քիւնէթ իւղրէ չըղատմատա չալըշ-մըղը պիր ատա լիէ։

—Ագի՛ղիմ, տէմի, իւպէրիմոէ վագը օլան չու հալի, սիղին սա-նաթճա տէր.քատ օլան ֆէվգէլա-տէ էհլիեէթ վէ մէհապէթինիզէ համլ իթմէքլիկինիզ լազըմ ատը, չէօյլէ քի սիղին ֆըրչալարընըզ ազ տէրէճէ սիհիրպազ տըրլար քի, պէնիմ հաեաթըմ օլմուշ օլան պիր գըզըն խաթըրէսինի չէտիտէն ֆի-քրիմոէ թէվէլլուտ իթտիրտիլէր։ Հագըգաթէն պանա էօյլէ ղանն օ-լունտու քի, մէղպուրէ, պէնիմ եանըմտա, հաեաթտա օլուպ, գօչ-լարընը տախի պանա ուղամմատա հաղըր տըր։ Լաքին է՛յ վահ քի, պու խաեաւիմ չարուգ մահվ օլուպ, բիւեա օլտուղու անլաչըլտը, վէ չու նէհւմույլչաէն էսէր օլարագ, եա-լընըզ սիղին թատվիրինիզ գալար։

—Ա՛հ, միւսիւ մարքի, տէմի Տօյլէն, պու թատվիր հէնուշ իք-մալ օլունմուշ օլմաեըպ, միւսէվվէ-տէ հալինոէ պուլունմագտա տըր։

—Միւսէվվէտէ՞ մի, տէեու տէ-վամ իթտի Րընէ քի, ատատագլարը տիւթրէմէ քատ վէ գալդի տախի չիտ-տէթլէ չարբմագտա իտի, տիւէ քիր քի, պու կիւղէլ վէ պու պէտապախթ դըզճըղազ սիղին գարշընըզտա օ-թուրտու։

—Էվվէթ, կէօրմիւկիւնիւզ չու էլպիսէտ վէ չու վազիէթատ օլ-տուղու, վէ գարշըմտա պուլունա-տուղունատան տա պիխատըր իտուկի հալտէ, թամ իւքի կիւն գարշըմտա տուրտու։ Պիչաքէնին օ արտըզգ եալընըզ վիճուտի մէվճուտ օլուպ, հալ պու քի պէտապախթ րուհու տիվանէկի.ք ալէմինատ զայպ օլմագ-տա, վէ միւէսսիր պագըշը տա, իհթիմալ տիր քի հիշ պիր չէյ կէօր-մէքտէ օլմատըղը դուպպէյի ա-սիւմանէ տօղրու ատֆ օլունմագ-տա իտի։

—Ծագաթ, չու մէլէքլէրէ մախ-սուս օլան լէհճէնէ սիղատ թարա-ֆընըզտան պագը խաեաւաթ տուրէ-թի վիրտինիզ մի։

—Խա՛յր, տօ՛սթում, պէն այնէն թէլտիմ իթտիմ։

—Լաքին ատհինէն սիղ չու պէտ-պախթ մախտուդու Սալթէթիւէր թի-մարխանէսինատ՞ մի պուլտունուզ։

—Էվվէթ, մէղքիւր ատէհչէթլի պինատա պուլտում, վէ սիղէ թէք-տար խաերիմ քի, իսմի հագըգիսի-նի պիլմէեէն պու պիչարէ դըզճը-ղազ, թիմարխանէյինին իլք տայիրէ-սինատ օլուպ, 193 նիւմէրօ իլէ գայտ օլունմուշ տուր։

Պու ոէօպէրը իւղէրինէ, Րընէյնին պինիրլէրինատ վէ տամմուլարընատա լուիթ տալընատան նուշի պիր տիւթրէ-մէ հասըլ օլտու, վէ ատչտարընըն քէօքիւ ատղուգ պիր թէր իլէ ըս-լանտը։ Զիւնքի ժան ար Սիմէօղիւն իսմի օլմամտը, վէ օլ մէհլուն վէ ատհչէթլի թիմարխանէյինին ատֆ-թէրլէրինատ պիր նիւմէրօ իլէ գայտ օլմուշ պուլունմատը, հագըգա-թէն հինանըլմատաճագ չէյ իտի։

Հէր նէ հալիտէ, Մ. աբ Րիէօ

քէլամա աղաղ պիրլէ ,

—Պու պէտպախթ գըզճըղաղ նէ՞ գատար զէմանտան պէրու Սալբէթրիէրտէ պուլունմագտա տըր, տէեու սիւալ իթտի ։

—Պու սիւալինիզէ սուրէթի գաթիեէտէ ճէվապ վիրէմէմ ։ Եալընըզ շունու սիզէ պէեան իտէպիլիրիմ քի , մէզպուրէնին մէզքիւր թիմարխանէեէ կիրմէսի , պիր դաչ հաֆթատան զիեատէ տէյիլ տիր ։

—Նէ՞րէտէն օրաեա կէթիրիլմիշ տիր։

—Օ ճիհէթճէ քիմսէնին մալիւմաթը եօգ տուր ։ Պու կիճէ , հէր նէվի հայտուալարըն , գաթիլլէրին վէ խըրսըզլարըն թօբլանմագտա օլտուգլարը պիր մէյխանէտէն պիր բօլիս գարաղօլու թարաֆընտան պուլունմուշ տուր ։

Բընէ , ազ գալտը քի պաեբլաճագ իտի։ Մէրդում , լաղըրտը իթմէկէ բէճալի օլմատըղը ճիհէթլէ , պիր միւտտէթճիք սիւքիւթ իթթիխաղ իյլէտի ։ Պատէհու քէլամա տէվամ իտէրէք ,

—Պու գըզճըղաղըն չէքտիկի ճէվր ու ճէֆաեը կէօրմէքլիք, պէնճէ նէ գատար մուճիպի էլէմ ու քէտէր տախի օլսա , տէտի , եինէ քէնտիսինի կէօրմէք իսթէրիմ։ Էվվէթ , էվվէթ , գալպիմտէ միւճէտտէտէն աչըլմըշ պուլունան եարէլէրտէն, գանըմըն էն խալիսի տախի ագմագ լազըմ կէլսէ, եինէ պէն պու գըզը կէօրմէք իսթէրիմ։

—Սալբէթրիէրէ կիթմէ՞ք մի իսթէեօրսունուզ, տէտի Տօյյէն ։

—Էվվէթ ։

—Ֆագաթ օրասը զաեէթ մէքրուհ պիր մէնզարէ տիր ։

—Նէ՞ զարարը վար տըր ։ Սիզ պու մէնզարէտէն բիւճաթ իթմիշ օլմատըզընըզ հալտէ , պէն նէ՞ իչին բիւճաթ իտէճէյիմ։

—Պէնիմ իլէ սիզին արամըզտա պիչիւք ֆարդ վար տըր ։ Պէն էհլի սանաթտան պիր քիմսէ օլտուղում թագտիրտէ , մէզքիւր ճէհէննէմ իչինտէ պիր մօտէլ պուլմագ իւմիտինտէ իտիմ ։ Հալպու քի , աղիզիմ մարքի , սիզ օ մահէլտէ նէ՞ պուլմաեա կիտէճէքսինիզ, պի՞լմէեօրմուսունուզ քի , սիզին գարշընըզա չըգաճագ օլան մէնզարէտէն ֆէվգէլատէ նէֆրէթ հիսս իտէճէքսինիզ ։

Բընէ , պու իֆատաթը բէտտ իտէր թարզտա պաշընը սալլաեարագ , վէ գաթի պիր սէտա իլէ ,

—Տօ՛սթում, տէտի , պու պապտէ պանա հէր նէ տախի սէօյլէեէճէք օլուրսանըզ, պէնի , էֆքեարըմտան ֆարիզ կէթիրէմէզսինիզ։ Սիզ շունու պանա եալընըզ անլատընըզ քի , ճէհէննէմ թապիր իթտիկինիզ օ մահէլլէ կիրիլմէսի գօյա՛յ մը տըր ։

—Խուսուսի պիր բուխսաթ իսթիհալ իտիլմէյինճէ , պու խուսուս, տէյիլ եալընըզ միւշքիւլ, իլլա միւմքիւնսիզ պիլէ տիր ։

—Մէզքիւր բուխսաթըն քի՞մտէն իսթիհսալ իտիլմէսի լազըմ տըր ։

— Թիմարխանէ նազըրընտան , ֆագաթ սիզի պու պապտէքի ֆայտէսիզ պիր թէշէպպիւստէն գուրթարմագլըգ , պէնճէ միւմքին օլտուղունու միւլահազա իտիեօրում։

—Նա՞սըլ։

—Մէզքիւր թիմարխանէ նազըրը նէզտինտէ պէնիմ պիր տէրէճէ իթիպարըմ օլմաղլէ, պէնիմ, պիրլիքտէ պուլունմագլըզըմ , մէմուլ իտէրիմ քի , հէր կիւնա միւմանաաթը մէն իտէր , վէ մատամքի սիզ հէր հալտէ Սալբէթրիէր թիմարխանէսինէ կիթմէքլիկի ֆիքրինի-

պէ գ-ոյմուշ խսէնիզ , պէն սիզե ըլ-
ֆագաթ էյմէկէ հազըրըմ :

—Թէշէ-քըլուր խաէրիմ , տօ՛ս-
թում , թէշէ-քըլուր խաէրիմ , տէեու
ճէվապ վիրտի Ըընէ :

—Գապուլ խարեօ՛րմուսունուզ :

—Խա՛յր , ըչտա խարեգօրում :

—Նէ՞ իչին :

—Չիւնքի , ազիզիմ , պէն պաշ-
գասընը տախի քէնտի սէպէպիմ-
տէն նաչի տէրեաեը քէտեր ու էլէմէ
ղարգ էյմէկ խսթէմէտիկլիմտէն ,
եալընըզճա կէյմէկ խսթէրիմ :

—Բէկ ալէտ , տօ՛սթում , սիզ
օրաեա եալընըզճա կիտէճէքսինիզ ,
չու գաոար քի պէնիմ մէվճուտի-
եէյիմ օլմասըզընատա , չիւպ-
հէսիզ պու դուսուրու պէնիմ պիր
մէ-քթուպում իքմալէ քիֆաեէյէ
խատը : Իմտի , սիզե պիր գաչ սա-
թըրտան իսթարէյէ պիր մէ-քթուպ
վիրտիկլիմտէ , սիզ էյմէնմէյէ
կիրէպիլիրսինիզ :

—Ա՜հ , իչյէ պունու մամէճիու-
նէյյէ գապուլ էյէ , մէզքիւր գըյ-
մէյէտար մէ-քթուպու սիզտէն թէ-
մէննի խյէրիմ :

—Պու մէ-քթուպ սիզե նէ՞ վա-
ղըյի լազըմ ոլըր :

—Շիմտի :

—Եարընտան կէօթիւրմէ-ք նէյ-
յէթինտէ՞ վիսինիզ :

—Պիլա-քս պու կիւնտէն կէօ-
թիւրմէ-ք նէյյէթինտէյիմ : Պիր
սաաթ կէչմէյտէն , Սալըէթրիէրտէ
պու լունաճաղըմ :

Տօյյէն , արթըգ Ըընէյէ եէննի
պիր չէյ օսրմագսըզընը , իւզէրինտէ
քեաղըտ , գալէմ վէ հօգգա պու-
լունան էսկի պիր մասանընն եանընտա
կիթտի , վէ սիւրատլէ եաղը եազ-
մատա պաչլատը :

Ըընէ , մէրդումանն եաղըսընը
գաթթ իտէրէ-ք ,

—Տօ՛սթում , տէտի , սիզե պաշ-
գա պիր ըչճամ տահա վար ոլը :

Տօյյէն արգասընտա տէճնտիու-
կիւնտէ , Ըընէ ,

—Ըչճա խաէրիմ , տէտի , պէնիմ
խամիմի պու մէ-քթուպտա զի-քր իթ-
մէյինիզ :

—Էօյլէ իսէ , սիզինն քիմ օլտու-
ղունուզու նա՞սըլ անլաթաեըմ ,
տէեու սիւալ իթտի ըէսսամ :

—Պէնիմ քիմ օլտուղումու , պօ-
ըըճըըճան պէյնէ տէեու թարիֆ
խանինիզ : Հէմ պէօյլէ սէօյլէմէնիզ-
լէ , հազըգաթը հալի սէօյլէմիշ օ-
լուրսունուզ :

Տօյյէն , թէ-քրար եազըսընտա պաշ-
լատը , վէ պիր ազ ժամնրա , մարքի-
եէ , թիմարխանէ նազըրընտա խի-
թապ օլմադ իւզրէ , եիկիրմի սա-
թըրտան իպարէյէ պիր մէ-քթուպ
իմագտիմ իթտի : Պու մէ-քթուպ ,
Տօյյէնին իմզասընդա միւմզի օ-
տուպու հատէ , միւճերրէտ մագ-
սէտէ մուվաֆֆագ օլաճագ խոր :

Ըէսսամ , պու մէ-քթուպտանտա ,
տօսթարընտան պիրիսինին Սալ-
ըէթրիեր թիմարխանէսինի , իսթէ-
տիկի վագըթտա տօղաշագլմէսի խ-
չին միւսաատէ օլունմասընը թալէպ
իյյէմիշ խոր :

—Թէ-քրար , թէշէ-քքիւր խաէրիմ ,
վէ Ալլահա եսմարլատըդ տիեէրէ-ք ,
նէզտինիզտէն մուֆարագաթ իյյէ-
րիմ , տէտի մարքի , քէնտի գա-
տէր ու թալէյինի համիլ օլան մէ-
քթուպու խատհիյյէ ալարագ , վէ խ-
լավէթէն , ֆագաթ տահա տօղրու-
սու , տէտի , չիմտի սիզտէն պիւս-
պիւթիւն մուֆարագաթ իթմէյիպ ,
ինշալլահ եինէ կէօրուշմէ-ք իւզրէ ,
սիզտէն այրըլարըմ , չիւնքի պէն
եազընտա պուրատա թէ-քրար կէ-
լէճէյիմ , հէմ տահա թէշէ-քքիւր

իթմէք իչին կէլէճէյիմ։

Պատէհու սօն տէֆա օլարագ Տօյյէնին էլինի սբգտբգտան սօնրա, սիւրաթլէ ֆապրիգատան կէչտի, վէ բիւղկեար միսիլլու նէրտիվէնտէն աչաղբեա ինիպ՝ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան պէյկիրլէրտէն պիրիսինէ սիւար օլտու, վէ տէօրթ նալ իլէ, պէյկիրինի գօշտուրմաեա պաշլատը։

Մէրգում, թիմարխանէնին պիւյիւք գաբուսունա գատէմ պաստըղընտա, օրաեա գատար եալընըզ կէլմիշ օլտուղունու, վէ սատըգ խըզմէթքեարը բիֆագաթընտա պուլունմատըղընը կէօրտիւ իսէ տէ, պուրալարը քէնտիսինճէ էհէմ միեէթտէն խալի օլտուղու ճիհէթլէ, թէրլէմիշ վէ եօրուլմուշ օլան պէյկիրինին եուլարընը, մահէլլի մէզպուրտա պուլունան պիր համմալա թէսլիմ իթտի, վէ սօնրա մէզքիւր գաբունուն թուճտան օլան չագչաղընը վուրտուղունտան, գաբու տուր աչըլտը, վէ գաբուճու զահիր օլարագ,

—Նէ՞ իսթէրսինիզ, էֆէնտի, տէեու սիւալ իթտի։

Բընէ մէրգումուն ավուճունա պիր լուի գօեուպ,

—Մ. Տօյյէն թարաֆընտան տիրէքթօրա պիր մէքթուպ կէթիրտիմ, բէճա իտէրիմ քի, պու մէքթուպու քէնտիսինէ կէօթիւրինիւզ, պէն սիզի պուրատա պէքլէեօրում, տէտի։

Մալիւմիւմիւզ տիր քի, Տօյյէն իսմի Սալբէթրիէրտէ ումումուն մալիւմիւ օլտուղու կիպի, ալթուն լուիլէրին տէ ֆէվգէլատէ իթիպարը վար իտի։ Պինաէն ալէյհ, գաբուճու Մ. տը Բիէօեիւ պիր օտաեա իտխալ իտիպ, քէնտիսի տիրէքթօրուն նէզտինէ կիթտի։ Տիրէքթօր տէրհալ պու խապէրէ մուվաֆֆագաթլա, հաթթա մարքիեէ պիզզաթ բիֆագաթ իթմէքլիկի, քէնտինճէ պիր չէրէֆ վէ պիր վազիֆէտէն ատա իթտիկինի, ֆագաթ պիր ազ նամիզաճ օլտուղու էճիլտէն, պու խուսուսուն քէնտիսի թարաֆընտան միւմքին օլամաեաճաղընտան, Մ. Տօյյէնին մաեէթինէ թիմարխանէնին պիլճիւմլէ խըտմէթքեարլարընը իհալէ իյլէտիկինի ճէվապէն մարքիեէ խապէր կէօնտէրտի, վէ ֆիլվագը լազըմ կէլէնլէրէ իճապ իտէն թալիմաթը վիրտի։

Պինապէրին գաբուճու կիտիպ, պիր մէմուր պուլտու, վէ պունա, մարքիեէ, հէր նէրէյի տօլաշմագ իսթէր իսէ, տօլաշտըրմասընը թէնպիհ իթտի, վէ իլավէթէն տախի,

—Գաթիէն սանա սէօյլէրիմ քի, պու թէպտիլ գըեաֆէթտէ պիր բրէնս տիր, վէ եալընըզ պիր մէպթուպունու, տիրէքթօրա կէօթիւրմէք իչին, պանա եիկիրմի տէօրթ ֆրանգլըգ պիր լուի վիրտիկի հալտէ, սէնին ճէպլէրինի ալթուն իլէ տօլտուրաճագ տըր, տէտի։

Պու սըրատա մէմուրու մէրգումուն նէ՛ տէրէճէ թէլաշ կէօսթէրմիշ օլտուղու, արթըգ թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր։

Բընէ իսէ, թիմարխանէ տիրէքթօրունուն քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ պուլունմամասընտան տօլաեը զիեատէսիյլէ մէմնուն օլտու, չիւնքի պունուն բիւթպէսի իդթիզասընճա, քէնտիսիյլէ գօնուշմասը, վէ լազըրտըլարընը տինլէմէսի, վէ հաթթա ճէվապ վիրմէսի լազըմ կէլէճէք իտի, հալպուքի մէրգում մէմուր, ատէթա խըտմէթքեարանտան մաատուտ օլմաղլէ, պիթթապի սիւքիւթ իթթիխազ իյլէեէճէք իտի։

—Հա՛յտէ տօսթում, տէտի Բընէ, հա՛յտէ, արգանըզտան կէլիեօրում։

—Էֆէ՛նտիմ, նէ՞րէեէ կիմ մէ՛ք իսթէեօրսունուզ, տէեու սիւսալ իթտի մէմուր ազիմ հիւրմէթ իլէ։

—Պիրինճի տայիրէեէ, տէեու ճէվապ վիրտի Բընէ։

36

ԹԱՆ ՎԷ ԲԸՆԷ

Բընէ, մէրգում մէմուրոճն արդասընտան, ատէթա սերհօշ ատէմ ղէը, եախօտ կիճէլէրի ույդուլարը իչինտէ տօլաչան ատէմէը կիպի, եանի հարատաթընտան պիխապեր օլարագ եէօրիւմէքտէ իտի։ Պիչաբէննին կէօզէրի գալարըպ, գուլագըընտա աճայիպ լինիլմիլէը հասըլ օլմագտա, գալպի վուրմագտա, վէ գաթլինին վէ եախօտ հուրբիեէթինին իլատընը իշիատճէք օլան գապահաթլը վէ եախօտ պիտուչաբըն հուզուրը մահքէմէեէ կէօթիւբիւլտիւքլէրինտէ, գալպէրինի իսթիյա իտէն հէեէճան վէ իպթիրագ կիպի պիր հէեէճան վէ պիր իպթիրագ իլէ միւթթասըի պուլունմագտա իտի։ Հաթթա պիր արա, քէնտի քէնտինէ,

—Շիմտի քէնտիսինի կէօրէճէյիմ, աէտիկի սբրատա, պիր ազ ասնրա տախի, խա՛յը, խա՛յը, պունուն իհթիմալի եօգ տուր, պու ալէմտէ ծանը թէքրար կէօրէմէեէճէյիմ, պէնիմ կէօրտիւկիւմ պիր բիւեա տըր, վէ իչինէ օ բիւեատան ուեռանաճաղըմ, տէեու իլավէ իթմէ քտէ իտի։

Մէմուր, պիրինճի տայիրէ հավալսինին ույագ վէ տար գաբուտու էօնիւնտէ տուրտու, վէ հէր պիր անախթար իւսթինտէ պիրէր նիւմէրօ պուլունան պիր անախթար տէմէթինի ճէպինտէն չըգարըպ, մէզքիւր անախթապարտան պիրինպկէ գաբուեա պչտը, վէ ասնրա, «կի՛րինիզ, էֆէնտիմ» տէտի։

Բընէնին իչէրի կիրմիչ օլտուղտու տայիրէտէ, գարշըսընա չըգան տէհչէթլի մէնզարէ, զաթէն օգուեանայարըմրզա մալիւմ օլտուղտու ճիհէթլէ, թէքրարընտան գարֆը նագալ կյլէրիզ, Շու գատարը սէօյլէրիզ քի, Թապարօ հէր վագըթտան գիեատէ վահչի պիր հալտէ պուլունուպ, վէ ատա գալպինտէ մէրհամէթ ու չէֆգաթ ատարը պուլունմաեատագ, տատէթի վէճհ իւգրէ, պէտագահմ վէ նէֆրէթէնկիզ մահլուղլար արատընտա կէլինիր, վէ տէհչէթլի սետատըյլա պունալարը տիթրէթմէտիրիր, վէ օլմագտա, գամ չըսըյլա պիչարէէրի գըսգըվրագ իտիպ, պրագըր իտի։

Ճանվէրի մէրգում, Մ. տը Րիէօ իլէ բէհպէրի եանընա կէլիպ, վէ քէնտի տայիրեսինի հէր թէչրիճ իտէնտէն ազ չօգ պիր պագչիչ ալտրըընտան, պու քէրրէ տախի այնի սէվտա իլէ, թատիի վահչի սիմտատընը պիր միւտտէթ թէպէսսիւմէ թահվիլ իլէ,

—Էֆէ՛նտիմ, տէտի Բընէեէ խիթապէն, չիւպհէսիզ արզունուղ պէնիմ տայիրէմի տօլաչմագ տըր։

Տէլիգանլը, պագը իլէ էվվէթ մանէատընը իմա իտէր պիր հարէքէթ իպրագ իթտի։ Զիւնքի մէրգումունն պօղագը թըգանմըշ օլտուղտունտան, պիր քէլամ պիլէ իպտաընա միւգթէէիր տէյիլ իտի։

Բընէնին եանընտագի մէմուր, Թապարօճտան գուլաղընա տօղրու էյիլիպ,

—Պու զաթ, թէպտիլ դըեա-

ֆէթլի պիր բրէնս տիր, վէ գըրալ կիպի ճէօմէրտ տիր, իյի տիզ գաթ էթ, տէտի։

—Բէք ալէա, անլատըմ, տէեու մուգապէլէ իթտի Թապարօ, վէ մուճիպինճէ, մէզքիւր ճէօմէրտ-լիք ասարընա պիլֆիիլ չաեէսթէ օլ-մագ արզուսիյլէ, Սայբէթրիէրին ուսուլ ու ատաթը հագգընտա, Մ. տը Բիէօեէ պիր չօգ ֆազլա վէ մու-ֆասսող մալիւմաթլար վիրմէեէ պաշլատը։

Բընէ, պիր գաչ սանիյլէ գա-տար պու պօշպօղազլըղը տինլէտի իսէ տէ, ֆիքրի պաշգա եէրտէ օլ-տուղունտան, հիչ պիր շէյ անլաեա-մատը, ֆագաթ պիր արալըգ պու պօշ պօղազտան օսանտըղընտան, սապըրսըզլըգ ալէամէթի կէօսթէր-տի, վէ Թապարօնուն եանընտան այրըլըպ, պիր իշարէթլէ տէ, մէր-դումա, քէնտի արդասընտան կէլ-մէսինի մէն իյլէտի։

Թապարօ իթտաթ իթտի իսէ տէ, պունտան տօլաեը իւզէրինտէ պիր խօշնուտսուզլուգ էսէրի միւշահէ-տէ օլունտու, հաթթա Բընէյի կէ-թիրէն մէմուրա խիթապ իտէրէք,

—Պիլմէմ քի պու հէրիֆ սա-հիհէն բրէ՞նս մի տիր, տէտի, լա-քին էօյլէ զանն իտիեօրում քի, թէրպիեէսիզ պիր ատէմ օլմալը տըր։ Նէ՞ հագգ իլէ պանտ ամիր հէյեէթլէր կէօսթէրիեօր։ Պէն քէնտիսինին խըզմէթ քեարը՞ մրեըմ, եօգսա քէնտիսինի, քէնտի էվին-տէ՞ մի զանն իտիեօր։

—Պիւյիւք զաթլար տայիմ պէօյ-լէ օլուրլար, տէեու ճէվապ վիրտի տիկէր մէմուր, ֆագաթ տօ՛սթում Թապարօ, պու ատէմին թէրպի-եէսիզ օլմասընտան սէնճէ նէ՛ զա-բար վար տըր, էլվէրիր քի էլի ճէօ-մէրտ տիր վէ ճէպի տախի տօլու տուր։

Պու սէօզ բէք տօղրու օլուպ, վէ Թապարօ քէնտիսի տախի պու սէօզիւ թաստիգ իթտիկինտէն, գալպի վէ ֆիքրի բահաթլանտը։ Բընէ իսէ, տէհշէթ վէ իւմիտին-տէն նաշի զայագըլ օլտուղու հալ-տէ, հավլիյի տօլաշմաեա, վէ թէ-սատիւֆ իթտիկի տիվանէլէրին հէր պիրիսինի մահզուն վէ մէյեուս պիր հալ իլէ թէճէսսիւս իթմէկէ պաշ-լատը։

Մէզքիւր տիվանէլէր, կէրչի Թապարօտան գօրգտուգլարընտան նաշի եէրլէրինտէն գըմըլտանամա-մագտա իտի իսէլէրտէ, խըշմ ու զաղապլա վէ թէհտիտամիզ պիր հէյեէթլէ Բընէեէ պագմագտան, վէ արգասընտան տէհշէթլի քիւ-ֆիւրլէր իթմէքտէն տէ քէնտիլէ-րինի թութամամագտա իտիլէր։

Բընէ, հավլինին թագրիպա իւչ-տէ իքի գըսմընը արատը իսէ տէ, արատըղընը պուլամատը։ Նիհաեէթ հավլի գաբուսունուն էն ուղագ քէօշէսինէ վասըլ օլաճաղը էսնա-տէ, մէզքիւր քէօշէտէ կէնճ պիր գատընըն չէօմէլմիշ օլարագ, վէ իքի տիրսէքլէրի տիզլէրի իւզէ-րինէ տաեատըլմըշ, վէ պաշը տախի էլլէրի իչինտէ կէօմիւլմիւշ պուլու-նարագ օթուրտուղունու ուզագ-տան կէօրտիւ։ Բընէ պու գատը-նըն սիմասընը կէօրէմէտի, ֆագաթ գալպի վուրմազ օլտու, վէ շիւբ-հէ եախօտ թէրէտտիւտիւ պիր տա-գըգա վէ պիր սանիյլէ պիլէ սիւր-մէյիպ, հագըգաթը հալի տէրհալ վէ սուրէթի գաթիեէտէ անլաեա-եարագ,

—Իշթէ՛ . . . քէ՛նտիսի տիր . . . տէտի քէնտի քէնտինէ։

Պատէհու, ժանը թէքրար քէն-

ախինէ պուլտուրմուշ , վէ միւտաէթի մէտիտէտէն պէրու վէ քեամիլէն զայպ օլմուշ օլան իւմիտինի եվինէ քէնտիսինէ իեատէ իթմիշ օլտուղունտան տոլայը , Ալլահա իսմարը թէշէքքիւր իչին , կէօզէրինի վէ ճանընը գուպպէյի սէմավիէեէ տօղրու գալսըբսըտ :

Իչպու կէրմիեէթու թէշէքքիւրտէն սոնրա , Մ. տը Րիէֆ պիրտէն պէրէ , վէ սէյհահաթլարը խիթամ պուլան սէյհահլարըն եօրկունղուդլարը գայիլ օլտուղու կիպի , քէպի գուվվէթ իչէտի , վէ գավի վէ էվին պիր նէօրիեիչէ , կէնճ գատընտա տօղրու իչէրուչէտի , վէ մէզպուրէեէ էլինի թօգունտուրաճագ գատար եադյաշտըղընտա տուրմու :

Չանն իտէրտին քի պէտպախթ դըղճըղագ եանընտա պիր էճնէպի քիմսէ պուլունտուղունու կէօրմէմէկինտէն, պաչընը գալտըրմատը, վէ հիչ պիր հարէքէթ իճրասընտա տախի պուլունմատը :

Պիր գաչ սանիյյէ պու սուրէթլէ կէչտի : Մ. տը Րիէֆինէն կէօքսու չիտատէթլէ չարըմագտա վէ կէօզէրի տախի եաչարմագտա իտի : Նիհաեէթ մէզգումմ տէլիգանլը քէլտմա տաղաղ պիրլէ ,

—Ժան , տէատի զայիֆ վէ պօղուդ պիր սէս լէ , Ժան , սէվկիւլիւմ Ժան , պէնի իչտիֆէօրսուն ... պէնի կէօրմէեէօրսուն... տէյմ . . .

Կէնճ դըղըն թիւլ կիպի լինճէլմիշ օլան էլլէրի , եավաչճա պիրլէ պիրլինտէն այրըլտը , վէ աչաղը էյնիլմիշ օլան անլը տօղրուլտու , վէ պէեազ մէրմէր կիպի օլուպ , ֆէվգէլատէ օսկունդուղունտա տախի զաեէթի ալի օլան սիմտը , Րընէնին տէհչէթի իչինտէ պուլունան պագըչը դարչըսընտա զահիր օլտու , վէ հաեաթ բարլագլըղընըն սէօնմէք իւղրէ օլտուղու զամն օլունան մահզուն կէօզէրինի , Րընէնին կէօզէրինէ տիքքաթ իտէ տէ , եիւզինիւն տատարլարընտան հիչ պիրինի դըմբըտանմատը , վէ լէհճէսի էվվէլքի հիւզնէնկիզ հալինտէ գալտը :

Շու գատար քի մէրգումէնին գուլագընա պիր պէլլիսիզ սէտտաքա իթտիկի չիւպհէսիզ օլուպ , ֆագաթ Ժան պու սէսի թանընտամատը , իչիթմէմիշ , եախօտ սէօյլէտիկի լուղէթլէրի անլատամատըչինի :

Րընէ տը Րիէֆինէն գալպինի տէհչէթլի պիր իչթիրապ իտթիյա իթմիշ օլտուղունտան , չիւպհէսիզ նիչանլըսընըն նատը գարչըսընտա պուֆնտան զիեատէ տուրմատա թէհհամմիւլիւ օլամագ իտի : Ֆիլմագը պու վիճուանի մէյէքտիմտէ պիր ճիւզի հաեաթ էսէրի գալմըշ իտի իսէ տէ, հա՛յիեաքի, րուհու վէ դուվվէյի իտտաքիլէեէնի էօրմիչչէր իտի :

—Ժա՛ն , սէվկիւլիւմ Ժա՛ն , տէ, նու տէվամ իթտի մատքի , կէնճ դըղա տօղրու էյիլէրէք, սիզի թէյլէֆի իտէկէյէն չու տէհչէթլի ըհտիատան արթըգ աեըլընըզ , Հագգ թէալա հազրէթլէրի արթըգ սիզէ աճըտը , վէ եադըն վագթտա գատար սիզին պիլճիւմլէ քէտէրլէրինիզ վէ մէչտագդաթընըզ խիթամ պուլաճագ տըրլտը . . . Իչթէ պէն տախի սիզին եանընըզտա պուլունէուէօրսում , պէն քի տայիմա սիզի սէվմիչիմ տիր , պէն քի էօմրիմիս սիզին իչինի վիրմէկէ հազըրըմ . . . ա՛հ , չօճուղլուղունուղուն տօսթունու , նիչանլընըզը , զէվճինիզի , Րընէնիզի , ֆէլհասըլ անը քի, վալիտէյնիզի վէ սէատէթինիզի սիզէ իեատէ իյլէնէճէք տիր , ա՛հ , իչթէ անը թանրմադ խիթմէէօրմուսունուզ :

Մատմուազէլ տը Սիմէօզ ճիւ-

զիճէ տիթրէտի։ Չիւնքի մարքի թարաֆընտան թէլէֆֆիւզ օլունան սօն քէլամլարտան պաղբսը աշիքեար սուրէթտէ գուլաղընա թէէսսիր իթտի իսէ տէ, վագը օլան պու թէէսսիր, գուվվէյի իտրաքիեէսինէ տէյիլ, իլլա գուվվէյի հաֆըզասընա իտի։

Պիր խայլի կիւնտէն, եանի Թապարօ թարաֆընտան զուհուրա կէլէն իսկէնճէլէրտէն պէրու, Ժան պիւսպիւթիւն տիլսիզ կիպի պիր հալ քէսպ իթմիշ օլուպ, տիհանընտան պիր քէլամ, պիր շիքեաեէթ, վէ պիր սէս պիլէ չըգարմամագտա, վէ շու հալէ նէզարէն, մէզպուրէնին լագըրտը իթմէքլիք ուսուլինի ղայպ իթմիշ օլտուղու զանն օլունմագտա իտի։

Հալպուքի մէզպուրէ պու արալըգ տօտագլարընը նիմ սուրէթտէ աչըպ, վէ քէնտիսինէ հէնուզ մէճհուլ օլան պիր լիսանըն իլք սէսլէրինի բէբէլէմէեէ պաշլաեան չօճուգլար կիպի,

—Բընէ՛ . . . վա՛լիտէճէյիմ, տէտի։

Մ. տը Բիէօ պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, սէվինճինտէն պաղբրաճագ իքէն, կիւճ իլէ քէնտիսինի թութապիլտի։ Մէրգումուն ֆէվգէլատէ մէյեուսիեէթի եէրինէ ազիմ պիր իւմիտ գայիմ օլմուշ իտի, չիւնքի քէնտիսի, Ժանըն տէվանէլիկի զէմանընտա պալէատէքի սէօզլէրի չօգ տէֆա թէքրարլամըշ օլտուղունու պիլմէտիկինտէն, մէրգումէնին պիրտէն պիրէ ագլընտա պիր էսէրի ագլ ու իտրաք հուսուլէ կէլմիշ, վէ պու տա քէնտի մէվճուտիեէթի սաեէսինտէ օլմուշ օլտուղունու զանն իթտի։

Լաքին թէէսսիֆ օլունուր քի, պու խէեալի էֆքեար բէք ազ իմթիտատ իտիպ, Ժան թէքրար պայկընլըգ վէ սիւքիւնէթ հալինէ տիւշտիւ, վէ Բընէնին քէնտիսինէ խիթապէն սէօյլէմէքտէ օլտուղու սէօզլէրի իշիթմէեօր կիպի կէօրիւնտիւկիւ միսիլլու, սէվկիւլիւսիւնիւն թութմուշ, վէ պիր էօլիւնիւն էլինտէն տահա զիեատէ սօղուգ պուլմուշօլտուղու էլինի տախի, մէրգումուն էլլէրինտէն աշիքեար պիր գօրգու իլէ աեըրտը։

Նիհաեէթ մէզպուրէնին պաշը կէօքսիւնէ էյիլիպ, վէ էվվէլքի հալի կիպի սօղուգ վէ տօնուգ պիր սանէմ հէյեէթի քէսպ իթտիկինտէն, Բընէ; մէյեուսանէ պիր հարէքէթ իլէ քէնտի էլինի անլընա վուրտու, վէ քէնտի քէնտինէ,

—Ա՛հ, Բէ՛րին, Բէ՛րին, տէտի, շու իճրա իթմիշ օլտուղունուզ ալչագճա ճինաեէթի նա՞սըլ թամիր իտէպիլէճէքսինիզ, պանա իթմիշ պուլունտուղունուզ վատը նա՞սըլ թութապիլէճէքսինիզ։

Պատէհու քէտէրի աղիմլէ սօն տէֆա Ժանա պիր աթֆը նազար տահա իտիպ, վէ եաշարմըշ օլան կէօզլէրինի սիլէրէք, «Ժա՛ն, ինշալլահ պիրիպիրիմիզի թէքրար կէօրմէքլիք իգպալինէ նայիլ օլուրուզ» տէտի, վէ Թապարօ իլէ ըէհպէրինին պուլունտուգլարը մահէլլէ տօղրու սիւրաթլէ իլէրուլէտի, վէ քէնտի ըէհպէրինէ խիթապ իտէրէք,

—Արթըգ կիտէլիմ, տէտի,

—Կի՞թմէք մի, ֆագաթ էֆէնտիմ, պիր շէյ կէօրմէտինիզ, տէեու մուգապէլէ իթտի Թապարօ։

—Կէօրտիւկիւմ պանա քեաֆի տիր, տէտի Բընէ։

—Էֆէ՛նտիմ, սիզէ պօտրումլարը կէօսթէրմէք իսթէրիմ քի, օրասը բէք թօհաֆ տըր, հաթթա

պունտան օն պէշ կիւն էվվէլ ալ-
թը քիշիյի պօղազլամբշ օլան իքի
նէֆէր մէճնունէ գարբլար օրատա
մահպուս տուրլար։ Նիյյէթիմ,
պունլարըն տայիրէսինէ կիրէրէք,
քէնտիլէրինէ կիւզէլ պիր տէրս
վիրմէք տիր։ Հէմ սէօղիւմէ էմին
օլունուզ քի, պու մէնզարէ հէր
քէսէ կէօսթէրիլմէզ։

Մարքի, նէֆրէթամիզ պիր թավր
կէօսթէրէրէք,

—Էօյլէ պիր մէնզարէյի կէօր-
մէեէ ասլա հավէսքեար տէյիլիմ,
տէտի, իմտի կիթմէք պէնճէ միւ-
նասիպ տիր, ֆագաթ կիթմէզտէն
էվվէլ, շունու ալընըզ, տէեու ի-
լավէ իթտի, ճէպինտէն պիր ալ-
թուն սիքքէ չըգարըպ, Թապարօ-
նուն ավուճունա գօեարագ։

Տայիրէ պէքճիսի, իւճրէթինի
ալմըշ օլտուղունտան, Մ. Բընէյի
պօտրումլարա կէօթիւրմէքլիկէ ար-
թըգ իսրար իթմէտի։ Պէօյլէճէ
մէրգում տէլիգանլը վէ բէհպէրի
պիրինճի տայիրէ հավլիսինտէն տի-
շարը չըգարըլար։ Բընէնին պաշը ա-
թէշ կիպի եանմագտա օլուպ, տա-
մարլարընտաքի դան տախի, ֆէվ-
գէլատէ հէրարէթինտէն նաշի գայ-
նամագտա իտի։ Բէհպէրի իսէ,
մէրգումա խիթապէն,

—Էֆէնտիմ, տիկէր տայիրէլէրի
տախի տօլաշմագ իսթէ՞րմիսինիզ,
տէեու սիւալ իթտի։

—Խա՛յր, տէտի մարքի, արթըգ
կիթմէք իսթէրիմ։

Ֆիլվագը Բընէնին օնտան սօնրա
եալընըզ պիր մագսէտի վէ պիր
արզուսու գալըպ, օ տախի Բէրի-
նին նէզտինէ կիտէրէք, մէրգու-
մէեէ, «Ժան տը Սիմէօղ պուլուն-
տու, պունտան պէօյլէ իշ կէօրմէք,
վէ կէչմիշ զէմանընըզըն լէքէսինի
թէմիզլէմէք, վէ պինտէն ալէյհ Ալ-
լահըն վէ պէնիմ աֆվըմըզա մազ-
հար օլմագ, սըրասը վէ վազիֆէսի
սիզէ տյիտ տիր» տիմէք իտի։

Պինապէրին բէհպէրինին պագ-
շիշինի տախի ճէօմէրտճէ իթա ի-
տէրէք, դաբու էօնիւնտէ պէքլէ-
մէքտէ օլան պէյկիրինէ սիւար օլ-
տու, վէ սիւրաթլէ Բարիս սօգագ-
լարընտան կէչիպ, միւճէտտէտէն
քիրա իլէ թութմուշ օլտուղու խա-
նէսինէ մուվասըլէթ իթտի։

Մէրգումուն խըզմէթքեարը,
էֆէնտիսինի պիր խայլի արաեըպ,
պուլամամբշ օլտուղունտան, կէլիպ,
խանէսինտէ պէքլէմէքլիկէ գարար
վիրմիշ իտի, վէ Բընէ մուվասըլէ-
թինտէ, մէրգումու խանէյի մէզ-
քիւրուն եագընլարընտա պուլտու,
վէ սօնրա խանէսինին պիրինճի գա-
թընա չըգըպ, Կուլուն, քէնտիսինէ
պէքլէեէճէք օլտուղու օտա գաբու-
սունու աչտը, լաքին մէզքիւր օտաեը
պօշ պուլունճա,

—Բէրին նէ՞րէտէ տիր, վէ նա՞-
սըլ օլուր քի, պէնի գարշըլամագ
իչին պուրատա պուլունմազ, տէ-
տի քէնտի քէնտինէ, վէ պիր տէ-
րէճէ իզտիրապ իլէ։

Պատէհու օտատան տիշարը չը-
գըպ, վէ նէրտիվէնտէն աշաղը էյի-
լէրէք, մէզպուրէյի չըզըրտը իսէ
տէ, հիչ պիր ճէվապ ալամատը։
Անտէն սօնրա, բէնչիրէտէն պաղչէ
թարաֆընա պագըպ, վէ օրատա
տախի ինսան էսէրի կէօրմէմէսի իւ-
զէրինէ, ֆիքրինտէ տէհշէթլի պիր
միւլահազա հասըլ օլտու, շէօյլէ
քի քէնտի քէնտինէ,

—Բէրին եալան սէօյլէտի, վէ
քէնտինին իզթիտար սըզլըզընը ան-
լաեարագ, պէնի թէրք, վէ պանա
խիեանէթ իթտի, պու հալտէ Ժան
պէնիմ իչին պիւսպիւթիւն զայպ
օլմուշ տուր, չիւնքի մէզպուրէ տի-

վանէ գայաճագ տըր, տէտի։

Ընէ, իշպու մէյեուսիեէթպախշ սէօզլէրի հէնուզ թէլէֆֆիւզ իթ-միշ իքէն, կէօզլէրի, նէրտիվէնին էն եիւքսէք գատէմէսինէ գօնուլմուշ օլուպ, օլ անէ տէկին եալընըզ քէն-տի ֆիքրինին ֆէվգէլատէ մէշղուլ օլմասընտան տօլաեը կէօրմէմիշ օլ-տուղու մէքթուպ տիւրիւմիւնտէ պիր քեաղըտա աթֆ օլունտու, վէ քէնտի խմինի համիլ օլան պու քեաղըտը թէլաշլա մահէլլի մէզ-պուրտան ալըպ, աթիտէքի սաթրը-լարը օգուտու, վէ մուճիպինճէ իզթիրապը վէ գօրդուլարը պիր մէր-թէպէ զայիլ օլտու.

«Միւսիւ մարքի, պէնիմ զայ-պուպէթիմ սիզճէ ապա իզթիրապ ու էնտիշէյի մուճիպ օլմամալը տըր։ Մատամքի, սիզ, իքիմիզին տախի վասըլ օլմագ արզուսինտէ պուլունտուղումուզ մագսէտէ տօղ-րու եէօրիւեօրսունուզ, պէն տէ եինէ իքիմիզին ինթիգամընա չա-լըշմագ իւզրէ, տիշարը չըգըեօ-րում։

«Ինշալլահ, Հագգ Թէալա հազ-ըէթլէրինին ատալէթլէրի վէ միւ-բատլարը սաեէսինտէ, իքիմիզտէն պիրի մուվաֆֆագըյյէթ քէսպ իտէճէք տիր։

«Հէր նէ տախի օլսա, կիճէտէն էվվէլ ավտէթ իտէճէյիմ։

«ԲԷՐԻՆ»

38

ԲԷՐԻՆԻՆ ԹԱՍԱՎՎՈՒՐՈՒ

Ընէ իչին եըլ գատար ուզուն օլան իքի սատթ կէչտի։ Պու արա-լըգ Ընէ սապըրսըզլըգ վէ իզթի-րապ իչինտէ պուլունմագտա իտի։

Վէլհասըլ գաբունուն չընկըրաղը չալընմաղլէ, գաբու աչըլտը, վէ Կուլ, Մ. տը Բիէօնիւն քէնտիսինի պէքլէմէքտէ օլտուղու օտատան իչէրի կիրէրէք,

—Միւսիւ մարքի, տէտի, կիւ-նիւմիւ մէնֆաաթլը սուրէթտէ կէ-չիրտիմ, չիւնքի սիզէ միւհիմմ խա-պէրլէր կէթիրտիմ։

—Պէնիմ կէթիրտիկիմ խապէր-լէր գատար միւհիմմ օլամազլար։

—Ֆիլվագը, տէտի Բէրին, կէօզ-լէրինիզտէ պիր բարլագլըգ վար տըր, վէ սըթմաեա թութուլմուշ օլան ատէմլէր միսիլլու հարարէթլի կէօրիւնիւեօրսունուզ։ Աճապա նէ՞ վար տըր, նէ՞ խապէր ալտընըզ։

—Գուրպանընըզը պուլտում, տէ եու ճէվապ վիրտի չէտիտէն Մ. տը Բիէօ։

—Ժան տը Սիմէօզիւ՛միւ, տէ-եու մուգապէլէ իթտի Կուլ եիւք-սէք սէսլէ, վէ ազիմ վէ խալիսա-նէ պիր սէվինճ իլէ, ա՛հ, շիւքիւր-լէր օլսուն Ալլահ Թէալա հազրէթ-լէրինէ, լաքին, միւսիւ մարքի, նէ՞-րէտէ տիր, նէ՞րէտէ տիր։

—Տիվանէլէրէ ասհապը թէօհ-մէթ կիպի ճէզա վիրիլէն օլ մէէլուն ճէհէննէմտէ, եանի Սալբէթրիէր թիմարխանէսինտէ տիր։

Բէրին աճը պիր ֆիղան չըգա-ըրպ, կէօքսիւնիւ տէօյմէեէ պաշ-լատը, վէ սօնրա,

—Ա՛հ, եա՛ Բապպիմ, տէտի, պա՛գ պիր քէրրէ շու պէնիմ իշլէ-տիկիմ ճինտեէթ, պու պիչարէ գըզճըզազը նէ՛րէլէրէ գատար կէօ-թիւրէճէք իմիշ։ Ա՛հ, աճապա օլ միւպարէք չէհիտ, պէնիմ քէնտի-սինէ իթմիշ օլտուղում ֆէնալըզա աֆվ իտէճէ՞ք մի տիր։

—Էկէրչի կէչմիշ զէմանընըզըն լէքէսինի թէմիզլէրսէնիզ, աֆվ իտէճէք տիր։ Էվվէթ, էկէրչի քէն-

տիսինի գուրթաբըբսանըզ , սիզե աֆվ իտէճէք տիր . . . Սէօյլէյինիզ , քէնտիսինի գուրթարաճա՞գմըքընըզ :

—Օվ պաղատէ զաթէն սիզե եէմին իթմիչիմ տիր :

—Տիմէք տիր քի , չիֆա պուլմազ զանն օլունան չու մէյեուսիեէթպախշ տիվանէվիկէ չիֆա պուտուրաճագսընըզ :

—Պիր գաչ տագըգա զարֆընտա ժանըն ագընը պաշընա կէթիրմէքլի՛ք, պէնճէ մումքիւն տիւր : Պունու զաթէն սիզե սէօյլէմիչիմ տիր , վէ թէքրարըն սէօյլերիմ :

—Լաքին չու պանա վիրտիկինիզ լումիտ , սախթէ տէյի՛ վի տիր , վէ սիզ քէնտի քէնտինիզի պիլէ ատաճագմագտա տէյի՛ վիսինիզ : Պօշ պիր լումիտի հագըգաթը հալ զանն իթմէմիկինիզէ էմի՛նմիսինիզ :

—Միւսիւ մարքի , մատտէ լումիտ իւզերինէ օլմահըզ , իլլա հագըգաթը հայատն իսպարէմ տիր : Պագը տէֆալը իլիմ եանըլմազ , վէ պէնիմ իլիմ տէ ասլա եանըլմահան իւլումտան տըր : Էկէրչի եատան սէօյլէմիկիմ թէհագդուզ իտեր իսէ , պիրա թէրէեատիւտ պէնի վուրուպ էօլտիւրիւնիւզ , պու վէճհ իլէ հիւքմիւ ատալէթի իճրա իթմիչ օլուրսունուզ :

Բէրինին սէտի օվ մէրթէպէ խաքետի իտիճի սուրէթտէ չըգմազտա իտի քի , իֆտաահընըն տօպչու օլուպ զունա պիր ճիւպի չիւպհէ իտիմէքտի ճայիզ օլմազ իտի :

Լենճամը Բընէ , մէզպուրէնին աէօյլերինէ դանի օլարագ ,

—Սիզե լինանըրըմ , վէ սիզե իհանանմագա քէնտիմի պախթիեար ատտ իտէրիմ , տէտի , ֆագաթ իտիչէն լագըրտըրըրընէ՞ հիւքմիւ վար տըր : Իշ կէօրմէք վէ պիլա թէէխխիւր իշ կէօրմէք լազըմ տըր , վէ էվվէլ պէ էվվէլ ժանը , տէրուէնտետ ճէվր ու ճէֆտա չէքմէքտէ վէ գաթը հաեաթի իթմէքտէ օլտուղու օլ մէգրու հ թիմարխանէտէն գուրթարմազը տըր ,

—Պու խուսուս պէնճէ բէք գօլայ կէօրինիւեօր , տէտի Բէրին :

—Նա՞սըլ :

—Սիզ , ասըլզատէկեանատանըլընըզ , վէ զէնկինսինիզ , վէ ֆրանսանըն էն պիւյիւք ֆամիլեալըլարտա մևնասէպէթինիզ վար տըր , տիմէք տիր քի իգնէհտարըընըզ վէ նուֆուզունուզ պէրքէմալ տըր : Իմտի , Սալբէթրիւերտէ պուլունան մէճնունէն գատընըարտան պիրինսինէն սիզէ թէպիմի էմրինի հավի օլարագ , բօլիս նազըրը Մ . տը Սարթինտէն , Սալբէթրիւեր նազըրընա վէրիվմէք իւզրէ , պիր մէօհիւրլիւ մէքթուպ իսթիհսալինէ չալըչընըզ : Շիւպհէսիզ նազըրը միւմանիլէյհ սիզե պէօյլե պիր խըսամէթ իֆսընատն կէլի տուրմահաճագ տըր :

Բընէ , ըետտ մանէասընը իտա իտեր պիր թարզտա պաչընը տալլաեարագ , վէ պիր ճիւղի միւտտէթ սիւքիւթտէն սօնրա ,

—Պէն պէօյլէ պիր թալէպ ասլա իթմէմ , տէտի :

—Նէ՞ իչին :

—Զիւնքի չիւպհէսիզ Մ . տը Սարթին սէպէպինի պիլմէք իսթեեէրէք , պանա սօրահագ տըր , վէ չահէտա նէզահէթէ ըիահէթէն պանա սօրմազտա պիլէ , քէնտի խէֆիմէմուրլարը վահթասըլա , պէնի գօլահտըրահագ , վէ հիչ չիւպհէլեր եօգ տուր քի , ազ վագըթ զարֆընտա թէքմիլ հագըգաթը հալէ վագըֆ օլահագ տըր :

—Ֆագաթ սիզճէ անահէն նէ՞ պէյիս վար տըր :

—Ինչ պիտի ըլլար որ ոչ, որ ալէմտէ քլմէն մնամուաղէլ ը Սիմէօզիւն տիվանէլիկինի պիւմէմէլի տիր, վէ պու էսրարըն կիզլի գալմասը իչին, էօմիւմիւն նըսֆընը վիրմէկէ հազըրըմ։ Խա՛յր, խա՛յր, պու իչէ բօլիսին միւսաահէլէինի իսթէմէմ։ Ժանը դուրթարմագըդ վէ Քէրժանը թէկէֆ իսթմէքլիք խըզմէթլէրինէ, պիզ ի.քի-վիզ եալընըզճա քեաֆիկիզ։

—Մ՛իւսիւ մարքի, ոէեու ճէվապ վիրաի Բէրլին, ֆի.քրինիզի անլաեօրում, վէ էկէրչի պէնիմ թաատիրիմ սիզճէ միւթէպէէր իսէ, ֆի.քրինիզի թաատիզ իսթիկլիմի ոէ իլավէթէն պէեան իսէրիմ։ Իմոի, պիզ եալընըզճա իչ կէօրէլիմ, վէ Ալլահ պիզէ միւյյին օլսուն։ Պինապէրին պու պապաէ սիզ պիր բըան թէրթիպ իսթոինիզ, վէ պիր չեեէ գարար վիրտի՞նիզ մի։

—Ալմուանան անախթար հէր գարուեու աչար ոէրլէր, ոէտի Բընէ, իմոի պէն զէնկինիմ, վէ Սալբէթլիլէրին պէ.քճլէրինի ըբչվէթ իլէ իպֆալ իտիպ, ժանըն հուրրիեէթինի պուընպարքն էլիլլէ իսթիհսալ իսթմէ.ք իչին, էկէր իճապ իտեր իսէ, վարիտաթըմըն նըսֆընը սարֆ իտէճէ յիմ։

—Պու տերէճէ գբյմէթլի թուքտուղունուզ պիր էսրարը սագլտմագ իչին, պու ինի պիր թէապիր տէյիլ տիր, տէտի Կուլ, չինի.քի պուընճա գօճուար վէ քիւչիւ.ք միմուրտար իչինէ չիւպհէսիզ պաղը հարամի պու լունաճագ տըր.քի, սիպին սլթուընաընուզու ալտըգտան սօնրա, սիզի տաիի էլէ վիրէճէ.ք տիր։ Պաաէհու, մէճհուլ իւլ տհվալ պիր տէլիգանլընըն պու գատար պէտէլ ադչէսի վիրերճ.ք, գուրթարմագ իսթէտիկի տիվանէ գատընըն քիմ օլտուղունու թիմտահանէտ հէր քէս անլատագ իսթէճէճ.ք տիր, վէ պու հալտէ, իւղերինի պիւսպիւթիւն էօթմէ.ք իսթէտիկինիզ հագըդտթը հալ աչի.քտար ուուրէտէ մէ յտանա չըգտաճագ տըր, վէ սէզտէ մագսէտինիզէ մուվֆֆագ օլամաեարագ, սէվկիւլինիւզ եինէ Սալբէթրիէյտէ գալտաճագ տըր։

—Լաքին չու հալտէ նէ՞ եարմագ լազըմ տըր, աէտի Մ. տր Բիէօ։

Կուլ, էվվէլ էմիրտէ ճէվապ վիրմէտի, վէ պիր իսկէմիճէճ օթուրուպ, վէ պաչընը տաիի իւ.քի էլլերի իչինէ ալարագ, տերին պիր միւսահազա տէրեեարնա տալտը, վէ Բընէ մէրգուէնին միւսահազատընը գաթթ իթմէտի։

Վէլհասըլ պիր գաչ տագըգտա գաթթի սիւ.քիւթտէն սօնրա, սագըգ դըրմըզը էվին սահիպէսի պաչընը գալտըրտը, վէ եիւ.քսէ.ք պիր սէտա վէ մէսէրըթլէ,

—Հազգ թէալա հազրէթլէրի պանա իչհամ իտիեօր, վէ պու ճիհէթլէ սիզճ իսապէր վիրիեօրում.քի, ժան ատրըգ գ ուրթուրմուչ տուր, աէտի։

—Նէ՞ տիմէ.ք իսթէեօրսունըզ, աէեու մուգապէլէ իթտի Մ. տր Բիէօ չէտիտէն, Ալլահ աչգընա օլսուն, սէօյլէյինիզ, հէմ չաբուգ սէօյլէյինիզ, չինի.քի տերէճէ.ք յինէ. հայէտէ սագըրըըզըգ իչինտէ պուլունտուղումտան, միւտտէթի մէսիտէ պէնի թտաճիզ իթմէյէնիզի րէճա իսէրիմ։

—Իմոի, միւսիւ մարքի, պէնի տինլէյինիզ։

Պիր ազտան Բէրլինին, հէր վագըթ ֆէվգէլատէ թէչէպհիւստըը պէմանընտա իպրագ իտէկէլտիկի

քեւսթախալըզը վէ ուէհալէթինի էլ-
տէ իտէրէք , Բընէեէ մուխթասա-
բէն պէեան իմմիչ օլտուղու բլա-
նըն իճրաաթընա պէտ կյլէոփիկինի
պիւիւիլ կէօրէճէք օլտուղումուղ-
ման , չիմոխտէն պու բլանը օղու-
եանկարըմընդա պիլալիմէքլիկի զա-
յիա ատտ իտէրիզ :

Շու գատարը պէեան իտէրիզ քի,
Մ. տը Բիէօ , կուլուն բլանընը ան-
լէաի քաէն սօնրա , բլանը մէզպու-
թուն մուվաֆֆագըյյէթ քէտպ ի-
տէճէկի հադ գընատա պիր տադըգա
պիլէ չիպհէ իմմէտի , վէ քէմալի
հէեէճան իւզրէ ,

—Հադգընըզ վար տը , Բէբրին,
տէտի , էվվէթ , ժան գուրթարըլա-
ճադ , վէ հէմ սիզին վաըրթանըզդա
գուրթարըլաճադ տը , վէ Հադ
թէտա հազրէթլերի սիզէ պէօյլէ
իւհամ իմմիկի իչին , զաթէն սիզէ
ացվ իմմիչ օլմալը տը :

—Շիմոտ, տէտի Բէբրին , թէչէպ-
պիւսիմիս հիւանի սուրէթատ պա-
շա չըգարմադ իչին , պաշլամադտա
օլան թէքվիլ կիճէեէ իհթիեաճըմ
պուլունմադտա տը : Նէ տիէք
իսթէտիկիմի անլատօրսունուղ, տէ-
յիօլ մի , միւսիւ մուրքի , պաննատան
պաշգա , էվվնիզին օտալարընատան
պիրիսի քիմեաիանէ օլմալը տը ,

—Էվվմին օտալարընատան պիրիսի
իչինիզէ եարաօը մը , տէհու սիւալ
իմտա Բընէ :

—Բէք ալէա եարաբ : Պիր տէ ,
պանա լազըմ օլան պաղը մէվատ-
տըն նօթատընը հազրլաեաճադ
օլատուղումուն , խըզմէթքարընը-
զա թէնապիհ խոնիզ քի , պէյիկրէ
սիւսլ օլարադ , մէվատտը մէղքիւ-
րէյլ Բարիստէն կէթիւրէեէ կիմ-
մէտի իչին , հազրլատա պուլունուն :

—Պէն քէնատմ կիտէրիմ :

—Ամմմն կիմմէնիզ նէ՞ մանէա
վար տը : Հէմ էօմրիմնուզուն պու
տէրէճէ էլղէմ օլտուղու պիր զէ-
մանատա : Սէպէպսիզ եէրէ էօմրիս-
նիւզիս թէհլիքէեէ իլգա իմմէք-
լիք ազըլըըդ տէյիլ տիր : Իմտի ,
մի սիւ մուրքի , սէօղիւմէ ինանըզդ,
սիզ պուրատտա գալընըզ :

—Բէք ալէա , տէտի Բընէ , նա-
սիհաթլարընըզդա սիւլիք իտէճէ-
յիմ , վէ խըզմէթքարըմընէ հա-
զըրլանմադընը չիմտի կիտտիգ թէն-
պիհ իլղէեէճէյիմ :

Մ. տը Բիէօ, պու սէօղլերի սէօյ-
լէտի քաէն սօնրա , տիչտրը չըգտը ,
վէ պիր տադըգտա սօնրա , տաժէթ
իմտիհանատ , Բէբրին , քէնտիսինէ
յաղըմ օլան մէվատտը քիմեէվիեէ-
նին վէ սայրէնէին պիր իտտաընը
հազըրլամըշ իտի : Մէղբիւր մէ-
վատտըն հէր պիրի ետնընա , դան-
զը մահէլպէն ալընատաղը տտտի
իչտր գըլընմըշ իտի :

—Խըզմէթքարը պէյիկրի հա-
զըրլամըշ տը , վէ հէր նէ վազըթ
իտթէրսէնիզ , կիտտէճէք տիր , տէտի
Մ. տը Բիէօ :

—Էօյլէ իսէ , պու քետտըտը
քէնտիսինէ վիրինիզ, վէ թէնապիհ
իտտինիզ քի չտբտւդ կիտիպ կէլսին, վէ
պու իտտատը հիչ պիր էճզատճըեա
վէ քիմսէեէ կէօտթէրմէսին , չիւն-
քի իչինտէ քիմեատա էօյլէ թէր-
թիպլէը վար տը քի , չիւպհէսիզ
կյլն մանէա վիրիլմէզ, վէ էօթէքի-
նէն պէրի քինին իչիթմէտի տէ մու-
խթատտաը օտտպիվը :

Բէբրին , թէքրար եալընըզ պ ալ-
տը , վէ պիր աղ սօնրա իտտնէ գա-
բուտտունուն աչըըպ , միւրաժէտ պիր
պէյիկը կիթմէքտէ օլտուղունու
իչիթտի :

Բընէ , Կուլուն եանընա ատտէթ
իտտրէք ,

—Իչթէ , կիթտի , տէտի , չիմտի

սիզէ չունու սիւալ խաէրիմ քի, կէլտիկինիզ պէման, զահէթ էհէմ միեէթլի օլծուզունտան պահալա, կէթիրմիշ օլտուզունուզ խապէրլէր, նէ՞ խապէրլէր խոլէը։

—Էկէրչի պէնիմ կէթիրտիկիմ խապէրլէր, տէեու մուպահէլէ իմ. տի Կուլա, սիզին պանա թէպլիղ իմտիկինիզ խապէրլէր գաապ է. հէմիհեէթլի տէյիլ խսլէը տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի անլէրին է. հէմիհեէթի տէ պիւսպիւթիւն քինքեաբ օլունամյոզ։ Պէլքի եապըն. տա, պէնիմ խոթիհաալ իմմիշ օլտուզում մալիւմաթտան ֆէյգէլա. տէ խոթիֆատէ խոէճէյիզ տիր։

—Սէօյլէյին պագալըմ, ալաբ. զընըզ մալիւմաթ նէ՞ տիր, տէտի Մ. տը Բիէօ։

—Հէր գանդը կիւն վէ հէր դան. դը սաաթ տօն կիւզմանը էլտէ իմ. մէք խոթէր խսէք, պու խուսուսուն իճրաաթ քէք գօլայ տըր։

—Տօն կիւզման տէտիկինիզ քի՞մ օլուեօր, տէեու սիւալ իմտի Մ. տը Բիէօ թէճաճիւպլէ։

—Սոթէլ տիւ Տիսպլընըն վէ քիլ. խարճը տըր, վէ պու սաաթէ տօն կիւզման Մ օրալէստէն պաշգա պիր քիմսէ տէյիլ տիր։

—Մ օրալէ՞ս վի, տէյի թէ քրալ. լատը մուրի, զանն խոէրիմ՛ քի, պիրինճի տէֆտա օլարագ պու իտմի իշլիտիեօրում։

—Ա՜ճայ՛լըպ, սիզէ Զինկեանէ գը. զը Գարմէնին գարընտաշընտան ապա պահս իմտիզիշ մկիմ։ Իշթէ պու ալշաղըն իտմի Մ օրալէս տիր։

—Մէղպուբէնին պու գարըն. տաշընըն ծան տը Սիմէօզ ալէ յհին. տէ իճրա խոլէն ճինայեթլէր. տէ նէ՞ կիւնա մէտխալ պու լումուշ տուր։

—Մ օրալէս քէնտի թալաֆըն. տան հիչ պիր իշ կէօրմէ յլիպ, ֆա. գաթ տիկէրլէրին իշ կէօրմէյէրինէ տէ ապա միւմանաաթ իմմէզ։ Մէր. գում մու խաթարա վագթինտէ րիս. ճաթ խոխպ, հալ պու քի մուվաֆ. ֆագըյյէթ վուգուրնտէ, քէնտի հիսսէսինի թալէպ իտըր։ Մ օրալէս, օյնանըլմըշ օլան չուս թրաճէտիատա ֆօչըս խըտմէթինի իճրա իմմիշ տիր։

—Էօյլէ խոէ, պրագալըմ մէր. գում թահամճա վագըթի կէչիրմին։ Հէմ պիզճէ ապա զարարը օրմա. ճան պու հէրիֆի թէճէտիպ իմմէք իւզրէ, եօլումուզտան չաշմագտա նէ՞ մանէա վար տըր։ Պունտան գա. թինաղար, քէնտիսինի նէ՞ նիյյէթ. լէ զապթըմըզդա կէչիրճէյիզ։ Պէճ. ճէ մէրգումճան եէտը զապթըմըզդա կէչիրիլմէսի ֆայտալը տիր, վէ օլ պապատ իտիլճէք զահմէթ պա. տար տէեըրի եօզ տուր։

—Մ իւսիս մարբի, տէեու ճէ. վապ վիրտի Բէլճին, մու տատաէնիզ. լէ սիզէ պու խուսուստա մուխալի. ֆէթի իտէրիմ։ Սիզ չու էնտատէ մէսէլէնին եալընըզ պիր ճինէթինի թահմին նազարը տիզգաթա տը. եօլուսունուզ, հալ պու քի պէն սի. զէ տիկէը ճինէթլէրինի տախի կէօս. թէրմէք իտթէրիմ։ Մ օրալէս, Օթել տիւ Տիսպլընըն էտարլարընտա, Պութօն տ՛Օր իլէ Տակօպէրտէն տա. հա գիեատէ վագըֆ տըր, վէ պու էտարլարը պիզէ պէեան իմմէքի իշլին քէնտիսինի իճապար իտէպլէ. ճէյիզ տիր։ Հիչ չուպպհէնիզ օլ. մունըն քի, մէրգում քէնտի գըզ. գարընտաշընը քէնտիսի գամինզա. ետճագ տըր, վէ էկէրչի մէզգու. րէ ալէյհինտէ գտթի պիր շահիտ պուլունմատըգտա իհթիեաճ կէօրիւր իտէք, մէրգում պու չէհատէթի բէք ալէտ իֆտ իտէր։

—Միւմքի՞ւն միւ տիւր, վէ պու ատէմ պու տէրէճէ ալչագ, պու տէրէճէ զատտա՞ր մը տըր։

—Էկէրչի սիզ տախի պու ատէմի, պէնիմ թանըտըղըմ մէրթէպէտէ թանըմըշ օլսանըզ, միւսիւ մարքի, պու սիւալի իթմէզսինիզ։

—Բէք ալէա, հայտէ մէրգումուն պիզէ ֆայտէսի օլաճաղընը պէնտէ գապուլ իտէյիմ, ֆագաթ Մօրալէս տէտիկինիզ պու ալչագ հէրիֆի պիզ նա՞սըլ էլտէ իտէճէյիզ։

—Պու հէրիֆտէ հէր կիւնա պէտխույլար մէվճուտ տուր, խուսուսիյլէ գումար օեունունա ֆէվգէլատէ մէրագ վէ արզուսու վար տըր։ Պու կիւն խապէր ալտըմ քի, հէր կիճէ Սէն-Ժագ սօգաղընտա վագը պիր գումարխանէեէ կիթմէքտէ իմիշ։ Մէզքիւր գումարխանէնին սահիպէսի պէնիմ թանըտըղըմ պիր քիմսէ տիր, հաթթա մէրգումէ, կէչմիշ զէմանընտա պուլունմուշ օլտուղու պաղը խէթալար սէպէպինտէն, պէնիմ հիւքմ ու նուֆուզում ալթընտա պուլունմագտա տըր, չիւնքի պիր սէօզ իլէ պէն քէնտիսինի թէլէֆ վէ զայպ իտէպիլիրիմ։ Իշթէ Մօրալէսի պիզէ թէսլիմ իտէճէք օլան, օ գատըն տըր։

Բընէ ճէվապ վիրմէտի։ Պէօյլէ թէապիրլէրտէն մէրգում տէրէճէյի նիհաեէտէ նէֆրէթ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, թէտապիրի մէզքիւրէյի իսթիմալ իթմէքլիկին, վէ քէնտի ատի տիւշմէնլէրինէ գարշը, պիզզաթ քէնտիլէրին սիլահլարը յլա ճէնկլէշմէքլիկին լիւզումը գաթիսինի տէ անլամագտահտի։ Պինապէրին Բընէ իչին, քէնտինճէ մէնֆուր օլան շու մէճպուրիեէթին միւգթէզիեաթընը գապուլ իթմէք, վէ եախօտ տահա տօղրուսու մէզքիւր միւգթէզիեաթա իթթիպա իյլէմէք լազըմ կէլմէքտէ իտի։

Մ. տը Բիէօնիւն խըզմէթքեարը իքի սաաթ զայպուպէթտէն սօնրա, Կուլուն իսթէտիկի մէվատտը համիլ օլտուղու հալտէ ավտէթ իթտի։

Պէօյլէճէ Բէրին, մուզատտէմ պէեան իթմիշ օլտուղու նիյյէթի մուճիպինճէ, պուլունտուղու տայիրէյի քիմեախանէեէ թահվիլ պիրլէ, իշէ պաշլատը, վէ սապահըն իլք զիեալարը ուֆուգտա զահիր օլմագտա իքէն, մէզպուրէ իշինի պիթիրտի։

39

ԻՃՐԱԱԹԸՆ ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷՍԻ

Ֆէրտասը կիւն, ալէսսապահ, մարքի տը Բիէօ վէ Բէրին պիր քիրա արապասընա բաքիպէն, Սալբէթրիէրէ կիթտիլէր։ Բէրին թէքմիլէն սիեահ պիր էլպիսէ կիյինմիշ օլուպ, պու էլպիսէ սատէլիկիյլէ պէրապէր պահատա աղըր իտի։ Եիւզիւնէ տախի գալըն վէ սիեահ պիր թիւլ գօյմուշ օլմաղլէ, սիմասը ասլա կէօրիւլմէեօր իտի։

Բէրին Բընէեէ, իշէ պաշլամազտան էվվէլ, թիմարխանէնին պիրինճի տայիրէսինին հավլիսինի կէօրմէսի, վէ պունուն տախիլի ահվալինէ քէսպի վուգուֆ իյլէմէսի միւճէրրէտ լազըմէտէն օլտուղունու սէօյլէմիշ իտի։

Կուլ, կիյինմիշ օլտուղու սիեահ էլպիսէ իլէ, հագըգաթէն ազամէթլու վէ ասըլզատէկեան սընըֆընա մէնսուպ գատընլարա պէնզէեօր իտի։

Սալբէթրիէրին գաբուճուսու,

Բընէ յի կէօրտիւկիւնտէ, պիր կիւն էվվէլ կէլմիշ օլան ճէօմէրտ միւսաֆիր օլտուղունու թանըտը, վէ պունուն իչին մէմնուիյյէթ օլմատըղընտան, դաբուճու, տիրէքթօրտան եէնի պիր բուխստթ իսթիհսալ իթմէկէ կիթմէեէրէք, կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք բէֆիգէսինին իչէրի կիրմէլէրինէ պիլա միւշքիւլաթ մուվաֆֆագաթ իթտի։

Բընէ, տէրհալ դաբուճունուն էլինէ պիր ալթուն սըդըշտըրտը, վէ պու տախի կիտիպ, պիր կիւն էվվէլ ժանընն նիշանլըսընա բէհպէր օլմուշ օլան մէմուրու ճէլպ իյլէտի։ Պէօյլէճէ Կուլ վէ բէֆիգի մէրդում վասըթասըյլա պիրինճի տայիրէեէ կէօթիւրիւլէրէք, հավլի դաբուսու աչըլտը։

Կուլ, դըրմըզը էվին տէհշէթլի հարիգի կիճէսինտէն պէրու իլք տէֆա օլարագ սօլկուն վէ լաթիֆ սիմասընը կէօրմէքտէ օլտուղու ժան տը Սիմէօզ իլէ դարշը պէ դարշը պուլունտուղունտա, պիւթիւն աղասըյլա տիթրէմէեէ պաշլատը, կէօզլէրինտէն սէլ կիպի եաշ ագտը, վէ գալպինի տախի շիտտէթլի պիր հէեէճան իսթիլա իթտի իսէ տէ, չարչաբուգ քէնտիեէ հաքիմ օլարագ, ասըլ մագսէտի իւզրէ, թահգըգը ահվալէ պէտ իյլէտի։

Մէզպուրէ պիր գաչ սանիյյէ թէֆթիշ ու թէտգիգ իտէրէք, հավլինին էթրաֆընա տէօրթ սըրա թաշ իլէ էօրիւլմիւշ պուլունան ուզուն տիվարըն պիր թարաֆընը, տիշարըտա խալի պուլունան պիր արսաեա միւթթասըլ պուլունտուղունու անլատը։ Մէզքիւր տիվարըն սաչաղընտան, շիւպհէսիզ բէք չօգ զէման էվվէլ պիր թաշ չըգմըշ օլուպ, պունուն արալըղընտա իսէ, օթլուգ հասըլ օլմուշ իտի, վէ բիւզկեար մէզքիւր տէլիեէ էստիքճէ, զիքր օլունան օթլար դըմըլտանըրլար իտի։

Բէրին, տայիրէնին պէքճիսի իլէ քէնտի բէհպէրլէրի եանընա եագլաշարագ, ալթ գաթտա տիվանէլէրին եաթագ օտալարըյլա պօտրումլարը կէօրմէքլիկի արզու իթտի։ Պէեանտէն միւսթաղնի օլտուղու իւզրէ, Թապարօ, պու խուսուսա տէրհալ մուվաֆֆագաթ իյլէտի։ Կուլ, մէրդումուն վիրտիկի պօշպօղազճա իյզահաթը տիգգաթլէ տինլէտիքտէն պաշգա, քէնտիսինէ պիր չօգ շէյլէր տախի սօրտու։ Թապարօ, հէր սիւալէ ճէվապ վիրտի, վէ Բէրին, մալիւմաթը մաթլուպէյի միւքէմմէլէն իսթիհսալ իյլէտիքտէն սօնրա, Բընէեէ պիր իշարէթ իթտի, վէ իքիսի պիրլիքտէ հավլիտէն տիշարը չըգտըլար։

Իլք կիւնքի կիպի, բէհպէր, Բընէեէ, տիկէր տայէրէլէրի տախի կէզտիրմէյի թէքլիֆ իթտի իսէ տէ, իլք կիւնքի միսիլլու, բէտտ ճէվապը ախզ իյլէտի։

Բէրին վէ Բընէ, քէնտիլէրինի պէքլէմէքտէ օլան արապաեա տօղրու կիտէճէք եէրտէ, եաեան օլարագ, պիր աղ էվվէլ զիքրինի իթտիկիմիզ խալի արսաեա միւթէվէճճիհէն եէօրիւմէկէ պաշլատըլար։ Պունլար մահէլլի մէզքիւրէ մուվասըլէթլէրինտէ, Բընէ, բէֆիգէսինին, հարէքէթինի աղըրլաթտըղընը կէօրէրէք,

—Եօլումուզա տէվամ իթմէեէճէ՞ քմիյիզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Խա՛յր, տէեու ճէվապ վիրտի Բէրին, էլինի տիվարա տօղրու ուզաթարագ, պունտան տահա զիեատէ իլէրուեէ կիթմէկէ լիւզում եօդ տուր, մատմուազէլ տը Սիմէօզ պ՝ուրատա տըր։ Մէրդումէ պիզտէն

անճագ պիր գաչ ատըմ ուզագտա պուլունուպ , էկէրչի լապըրտը լ-
տէճէք օլա , աէսի պուրատան լ-
չիտիլիր :

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման, Բէրին ճէպինտէն գըըմըզը պիր թէպէչիր բարչասը չըգարըպ , գըր ըչենկի թաշլար լուսթիւնտէ խաչ չէ-քինտէ պիր իչարէթի եաբատը : Վէ պատէհտ ,

—Իչթէ , տէտի , ֆէնէր լէ կէ-լիպ պու խաչը արատըղընըզտա, գօ-լայըգելա պուլապիլէճէք-քունիզ, վէ պէնի պուրատա պէ-քլէնէճէք-քի-նիզ :

—Պու կի՞ւն միւ :

—Հաթթա պու ապշամ, չիւն-քի Իհթիմալ սըը-քի պու ապշամ մագ-սէտիմէ մուվաֆֆագ օլաճաղըմ :

—Ալլահ իչլէթսին սէօյլիզի , տէ-եու մուգադդէլէ իթտի Բընէ :

—Սալաէթթրիւէրին սաաթը տօ-գուզ վուրտուզտունտա , գուլաղը-նըզը վիրմէլիսինիզ, վէ գարարլաչ-ատըրըմըզ օլան իչարէթի իչլէթտի-կինիզտէ , պիր սապգտա պիրէ ֆէվվի իթթիճէնէրճ-ք , իչէ պաշլամա-լըսընըզ :

—Ա՛հ , տէտի Բընէ , սիզ ըէ-ք ալէտ պիլդըսինիզ-քի , պիզիմ գա-լէպէ իթտիճիմիզի խապէր վիրճէ-ք օլան մէզքիւրը իչարէթի իչլէթմէ-ք իչին , էօմրիւմիւն ծն սէնէսինի պի-լա թէրէտտիւտ ֆէտա իթմէկէ հա-զըրըմ :

—Պիլիրիմ, վէ պու մէսէլըէթի-նիզ, սիզէ չօգ պահալը օլմտըճա-ճաղընըտտա մէմնուն լինէրիմ, զիրա է-կէր չէյթան իչլիմիզէ մանի օլմազ իթէ , բլանըմընէն տօլա վէ գաթտան պօչա չէզմտըճաճաղընտա չիւպհէսիզ եօգ տուր : Իմտի , միւսիւ մսը-քի , էմին օլունուզ :

—Էմնիյէթիմ վար սաը , Բէ՛-րին , ֆագաթ պանա վատ , վէ եէ-մինի իթմիչ օլտուղունուզ խուսուստ ունութմամանընզը ըէճտա խտէրիմ :

—Նէ՞ խուսուս իւզէրինէ վատ վէ եէմինի իթտիմ :

—Թարաֆընըզտան հիչ պիր եէ-նի ճինտաեէթ իճրա իթմէկէճինի-նիզէ , վէ մուվաֆֆագըյյէթի պիր գաթթ պահատըյլա տաթքն տմա-եաճաղընըզտա , չիւնքի ժան սը Մի-մէօզ պիր մէկէ-ք օլմազէ , անքն իչինն պիր տաճիա պիրէ գան տէօ-քիւմէկէմէլի տիր :

—Ա՛հ , պու պապտէ սիզէ թէ-քսը եէմինի խտէրիմ, տէեու մու-գադդէլէ իթտի Բէրինի, վէ սիզի թէէ-մինի իչտէրիմ քի , զաթէն պէնի պի-հուզուր գըըմգատտա օլան ճինտա-եէթթերիմէ եէնի պիր ճինտաեէթ տահա իյտվէ իթմէ-ք իտթէկէմ : Խա՛յր, խա՛յր , թէէմիղէնմիչ օլան էլլէրիմէ եէնի պիր լէ-ք տահա սիւրմէկեէճէ-յիմ : Սալաէթթրիւէրտէն պէնիմիչ պիրիւ-ք տիչտը չըգա-ճագ օլան էօիւմ տէյիւ, իյտա հուրրիեէթի տիր : Հայտէ , միւսիւ մսը-քի , սիզ կիտի՛նիզ, վէ միւս-թէրիհ օլունուզ :

—Շիմտիտէ՞ն մի պիրիպիրիմիզ-տէն այրըլաճաղըզ :

—Բէ-ք ալէտ պիրիրսինիզ-քի , պէնիմ պուրատա գալմազլըգըմ լաղըմտը , չիւնքի իչ կէօրէճճէ-ք վազըթի եագլաչմազ տտա տը :

—Պու սէօզիւնիւզ թէմամ տը , տէտի Մ. տը Բիէօ, իմտի սիզ պու-րատտա գալընըզ , վէ Ալլահ սիզէ միւյյէսին օլսուն :

Բընէ, մահէլլի մէզքու բտան մու-ֆարագատի իթմէկէկ հազըրլանմագ-տա իչքէն, Բէրինի, մէրգուսիւնէ տուր-տուրտու , վէ տիթթրը պիր սէտտ իլէ ,

—Միւսիւ մսը-քի , տէտի , պիրի

պէրիվոպէն այբբրնազատան էվվէլ, սիզաէն պիր լութֆ ու ինանէյի թէմէննի իմմէք խոմէրիմ։

—Նէ՛ կիպի։

—Էլինիզի պանա ուզաթընըզ, վէ պու էլի պուս իմմէքլիկիմէ մուսաատ խոնիլ, զիրա պու խոսուսա աֆվընըզա պիր տէլիլ օլուպ, զանն խէյրիմ քի պու տէլիլ պանա իթա օլունտուղունտա, Հադդ թէալա հազրէթլէրի պէնի տահա վեեատ հիմանէ կյլէեէճէք տիր։

Մ. որ Բիէօ սաղ էլինի կուրա ուզաթաբզընտան, մէզպուրէ հիւրմէթլէ պու էլի պուս իմտիկի սըրտաա, կէօզլէրինտէն սըճագ պիր եաշ տամճաղ։ Պատէհու ֆէվգէլատէ պիր մէսէրէթլէ,

—Ա՛հ, թէշէքքիւր խէյրիմ, թէշէքքիւր խէյրիմ, տէյի։

Բընէ զաեէթ հէեէճան իչինտէ պուլունուպ, ֆազաթ հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէեէրէք, Բէրինտէն այբբլաը, վէ արապասընա բաքիպէն, սիւրաթլէ քէնտի լզամէթլէկեահընա միւթէվէճճիհ օլաու։ Պիր ազան մէրդումու թէքրար պուլմազ իւզրէ, չիմոիլիք քէնտիսինի թէրք խէյրիզ։

Բէրին իլէ մայրքինին պիրլէրինտէն մուֆարազաթլարընտան պիր տահթ ուռա, տիլէնճի գբեաֆէթինտէ օլուպ, ֆէվգէլատէ մէճնունուպ նէօպէթի թուպմուշ պուլունան պիր գաաբն, սօզաղըն օրթասընտա, պապը մէրհամէթլի ղէվաթ թարաֆընտան պուլունուպ, քէնտի ֆիզան ու ֆէրեատլարընա վէ մուդաֆէմէթինէ նիսպէթէն, Սալբէթրիէրէ կէօթիւրիւմիշ խոր։ Պու գաաբնըն եիւդիւնտէ պիր չօգ մէքրուհ եարէյէր պուլունմադըղ, քիմսէ պունա, տէհշէթի վէ նէֆրէթի հիսա իթմէեէրէք, աթֆընա պար խոէմէզ խոր։

Պու բօրթրէաէն, մէրդումէնին կուլ օլտուղունու չիւպհէսիզ օգուեանլարըմզդ թանըմըշ տըրլար։

Սալբէթրիէր նազըրընա վուդուհ պիլտիրիլմէքլէ, թիմսահանէ թատպիպի ճէլպ խիլան, վէ Բէրլինին տիվանէլիկի աչիքեաբէն վէ լինքեար օլունմազ սուրէթտէ սապթի օլտուզունտան, ծան որ Միվէօպիւ իշար խաէն 913 նիւմէրօլու ատֆթէրէ պիր նիւմէրօ տահա իլավէ խոլան, վէ Բէրլին, քէնտիսինի պէրինճի տայրէ տիվանէլէրի սիքինէ խոսաշ լութուֆլէրինի, վէ հաթթա օտայրէեէ կէօթիւրիւմէսի իշին էմր վիրիտիկինի իչթիճիկինտէ, տէրէճէյի նիհայէտէ մէսուր օլաու։

Պիր դաչ ատաղըդա սոնրա, կուլ, այնի կիւնիսին իչինտէ, իքինճի ատֆտա օլարագ, Թատարօնան էմրի թահթընտա պուլունան հավվա էշինտէն կէչտի, վէ լուղբինտէն գալու գարանըդը գարանմազ, պիր աղ էվվէլքի գուտուրմուշ հայ եէրինէ, աղիմ պիր տուրկունուպ վէ չաշդընըդ հալի գայիմ օլաու։

—Իչթէ պու ալեա, տէյի Թապարօ կիւլէրէք վէ գահջըընը Բէրինին եիւկիս էթրաֆընտա չոմալմուդրատագ, իչթէ պիրինճի ատֆտա օլարագ, պէնի կէօրտիւկիւնտէ գօրգան պիրիսինի կէօրտիւմ։ Հաղդընդ աթէն պու գաաբն, պէնիմ տայրէմտէ օլուպտա, բահաթ տուրմահանդլարըն պաչլարընտա նէ կէլիը օլտուղունու զանիպա պիլեօր։ Ֆազաթ պու նէ՛ պէտ չէհրէթ, պու եիւդ տէյիլ, տատէթտա էօլիւ գաֆտաընտա պէնդէեօր։ Պու գաաբն մուդդաղտա այնատա պադդըպ, եիւդիւնիւ կէօրտիւկիւնտէ, ագլընտա գիւտան կէլմիշ օլմալը աբը։

Թագաւոր, քէնամ քէնահինէ պու. լաֆզլարը սէօյլէմիկի սըրատա, Բէրլին եէրէ տիւշմիւշ իտի, վէ սիւրիւնէրէք հավլինին պիր քէօչ. մինէ կիթմէ.քատ իտի։

Մէրգում տայիրէ պէ.քճիտի, մէզաւրէնին ուճուզպարընա պիր դաշ ատֆա գամչը վուրուպ, ֆա. գամի հիչ պիր սէս չէգարմատըը. նը կէօրտիւկիւնատ, «ատաճ յիպ, պու դարը գամչըտան ատը հիտա իթմէ.հօր» տէտի, վէ լաքին Բէրլին հալէտա մուպտէտինէ ատղու կիթ. մէ.քատ օլուպ, իչպու մագտէտի իտէ, մատմուազէլ ոը Սիմէօզէ եագլաշ. մագտան իպարէթի իտի։

Կուլ, ժանըն գըմըլտանմատա. րագ վէ մահզուն վէ միւ.քէտաէր պիր իարզտա չէօմէլմիշ օլտուղու մահէպլէ եագլաշըպզընատա, արթըգ եէլտէ միւրիմիւնմէ յիպ, կէնճ գը. պզըն աեագլարը էօնիւնատ սէրիւտի, վէ օրատա, քէնէնի ուեուտուշ, վէ եախօտա էօլմիւշ տիւր կիպի, պիլա հարէ.քէթ տուրտու։

Կիւնիւն մա պագիտի պէօյլէճէ կէչ. տի, վէ գարանլըգ պատմագ իւզրէ իւքէն, Թագաւոր պիր իչարէթ վիր. տի, վէ պու իչարէթ իւզէրինէ քատֆէ.յի մէճնունէ գատընլար աեագտա գալդըպ, բաթըրտը կիւ. րիւրիւ իւլէ ախչամ Թատմը մա. հէպլինէ կիթմէտիլէր։ Պէ.քճի գարտու. նուն եանընտա աեագտա տուր. մուշ օլուպ, պունլարը կէչէր.քէն ատյմագտա իտի, վէ միեանէլէրին. ատ եալընդզ Բէրլին իւլէ ժանըն պու. լունմատըղընը կէօրտիւկիւնատ, քէ. մալի զազապլէ վէ էլինատ գամչը պուլունտուղու հալատ, եանլարընա կիթտի։

Թագաւոր, գամչըընը մատմուա. զէլ ոը Սիմէօզին եիւղիւնէ վուր. մուզ իւզրէ իւքէն, Կուլ, զահիրէն թէօտոիւֆի օլարագ, էօյլէ պիր հարէ.քէթ իճրատընտա պուլունտու. քի, պու հարէ.քէթիյլէ ճէլատոը մէրգում իլէ կէնճ գըզրն արատը. նա կիրնպ, պիչարէեէ վուրուլա. ճագ օյան գամչը քէնահինէ բատթ կէլտի։ Թագաւոր պիր գաչ ատֆա տահա գամչըտընը վուրտու, վէ լա. քինպու ատֆա հէմ պարօն տը Բէրժանըն տապզագ չէրի.քէտի վէ հէմ տահի Րընէ տը Րիէօնիւն նի. չանլըտը մէզքիւր գամչը տարպլա. րընը ախզ իթտիլէր։ Մուահատարէն, Թագաւոր, եէտինատէն տատա աեըր. մագտա օլմատըղը չէլիք չըպուղու. նու տալաեարագ, իչի գատընլա. րը եէմէ.ք օտատընտա կէօթիւրմէ.քլի. կէ իճպար իթտի։

Թատմ օտատընտա տար վէ ու. զուն պիր մատա պուլունուպ, պու մատա իւզէրինատէ ատմիրատէն Թա. պագլար, գալայտան Թատլար, Թահ. Թատան չաթաչ գաչըգլար պու. լունմագտա իտի, ֆագաթ պըչագ եօգ իտի։ Թագաւոր, աչհանէտէն հէր Թատմ վազթը մահէթինէ Թէր. ֆիկ իտիլէն իչի նէֆէր մէմուրուն մուահինէթիյլէ, մէճնունէյէրատէն հէր պիրիսինին Թագաղընա, տէմիր չէնագլրի պիուլիք պիր գագ տէ. րունինատ քի սէպզէմաթ չօրագատըն. տան պիրըր բարչա տօլտուրտու, վէ տիվանէյէր աեագտա վէ սիւ.քիթ իւզրէ օյտուգլարը հալատ, մէզքիւր չօրագ Թատմընը եէմէկէ պաչա. տըլար։

Սալբէթրիէրին տատթը ա.քիղ վուրտու։ Պու տատթատա, Թիմար. խանէ գատանչինի իգթիգատընճա, տիվանէյէրին քէնահ եաթագ տայի. րէյէրինէ չէ.քիմէյէրի յագըմ իտի։ Թագաւոր իտէ, նիզամատթը ճարիեէ ատ.քատընճա, պունլարըն գարտու. լարընը իւզէրյէրինատէն տիգգատթէ

գաբատրգտան սօնրա, իւչ սաաթ գատար սէրպէսթիեէթինի էլտէ իթտիկինտէն, եագընտա պուլուլան պիր մէյխանէեէ կիտէրէք, մէզքիւր պօշ վագթինի իյշ ու իշրէթլէ կէչիրիր իտի։

Մէզքիւր սաաթըն գապա սէսի տահա հէնուզ միւնտէֆի օլմուշ իքէն, Թապարօ էլինտէքի դամչրսընը սալլաեարագ, գապա սէսիլլէ, վէ ատէթա քէօբէքլէրէ խիթապ իտիեօր կիպի,

—Հա՛յտէյին, տիվանէլէր, հա՛յտէյին եուվանըզա, տէեու պաղըրմտեա պաշլամրշ իտի։

Տիվանէլէր, տէրհալ պիր հիսսի թապիի իլէ թաամ օտասընտան չըգրպ, օտալարը գաբուսու էօնիւնտէ տուրտուլար։

Թապարօ մէզքիւր օտալարը արտ արտա աչրպ, մուախխարէն գաբատր։ Ժանըն օտասը տայիրէնին ուճունտա պուլունան էն սօն օտա իտի։ Հալ պու քի Բէրին իչին օտա գալմամրշ օլտուղունտան, մէրգումէ, պիր էլինտէ ֆէնէր, վէ տիկէր էլինտէ չէլիքտէն չրպուգ թութմագտա օլան պէքճի իլէ պիրլիքտէ եալընըզ գալտը։

40

ԻՃՐԱԱԹԸՆ ՄՈՒԳՈՏՏԷՄԷՍԻ

(Զէյլ)

—Հա՛յտէ պագալըմ, տիվա՛նէ հա՛յտէ պագալըմ, տէեու պաղըրտը Թապարօ չէլիք չըպուղուլլա, Բէրինին ումուզունա վուրարագ, տեաղտ գալգ վէ չաբուգ տավրան, հէմ պիլճիւմլէ տայիրէլէր թութուլմուշ օլտուղունտան, մուվագաթէն սէնի պօտրումլարա էնտիրէճէյիմ։ Իմտի չաբուգ աշաղըեա էն, եօգսա շիմտի գագըշտըրարագ կէսթիւրիւրիւմ։

Այնի վագըթտա Թապարօ, պու սէօզլէրինի պիլֆիիլ իճրա իտէրէք, տէմիրլի գունտուրասընը ուճուլլա Կուլա գագըշտըրմագտա իտի։

Սախթէ տիվանէ պու վահշիճէ մուամէլէտէն քէէննի պիր շէյ հիսս իթմէեօր կիպի տավրանարագ, վազիեէթինի ասլա թէպտիլ իթմէտի, վէ տիհանընտան տախի հիչ պիր սէս չըգարմատը։

Մէրգում թիմարխանէ պէքճիսի, մէմուլին դայրի օլան շու մուգավէմէթի կէօրտիւկիւնտէ, զաթէն տէրքեար օլան զալիմանէ թապիաթը իգթիզասընճա, հիտտէթ ու ղազապընտան նաշի տիթրէտի, վէ պու ինատճը տիվանէյի շիտտէթլէ տայիրէյի իթաաթա ճէլպ իչին, չըպուղունու վուրմագ իւզրէ հավաեա գալտըրտը իսէ տէ, պաշլամրշ օլտուղու հարէքէթի իքմալ իտէմէեէրէք, նակէհան տամլատան վուրուլմուշ ատէմլէր կիպի գըմըլտանմագտըզըն տուրտու։

Մէրգումուն գուլագլարընա պիրտէն պիրէ թէէսսիր իտէն, զարիպ վէ մանէասը անլաշըլմազ, ֆագաթ քէնտինճէ թաթլը պիր սէս օլուպ, պու իսէ, թաշըն իւզէրինէ տիւշմիւշ օլան պիր մըգտար ալթունուն սէսի իտի։ Հալ պու քի Թապարօեա իհթիմալտէն վէ միւմքինաթտէն խարիճ կէօրիւնէճէք պիր խուսուս վար իտի իսէ, օ տախի Սալբէթրիէրտէ, հէմտէ Սալբէթրիէրին պօտրումլարը նէրտիվէնինտէ ալթուն տէօքիւլմիւշ պուլունմասը իտի։

Պունունլա պէրապէր, մէզքիւր

սէս հալէա սէվամ իմմէքաե օլ-
տուղս ճիհէթլէ , Թապարօ զը-
մըլտանմամազըդ հալինի պէրթա-
բաֆ իթտի , վէ ֆէնէրի եէրաե
քէնտի եանընա վազ իլէ , մէղքիւը
սէվգէրին չըդմազտա օյտուղս մա-
հէլլէ տօղրու էյլիտի , վէ Ալլահ
պիլիը , նէ՛ տէրէճէ ազիմ Թէաճ-
ճիւ պլէ , Բէրինին լ.քի էլլէրինին քար-
լագ վէ ճէահա ալմանըտար իլէ տօ-
լու օյտուղունու , վէ պու ալման-
լարըն , մէզարբէնին բարմադլարը
արաբընտան գանըզ սիւչիւկիւ-
նիւ կէօրտիւ ։

—Իյիմ պու զարի՛պ, սէվգի Թա-
պարօ , հըրըզ Թամա տահիպլէրինին
մէսէրրէմլէրինտէն նազի չըդար-
աըգլարը սէս կիպի պիր սէս չըդա-
բարտագ , ահաձա պու գատար տգ-
չէ նէ՛րտէն կելիեօր ։

Բէրին ճէվապ վիրմէքլիքտէն
տագընտը , վէ պաշընը նիմ չէքիլ-
տէ չէվիրիպ , մէրգուճ պէ՛քճիւնէ
ամֆը նազար լյլէտի ։

Ալմանտար իսէ նէրտիվէնին գա-
սէմէլերի լուզերինտէ հալէա բար-
լամագտա օյտուգլարընտան ,

—Նէ՛մէ լազըմ պանտա նէ՛րտէն
կելտիկի , սէվգի , նէրտէն իսթէբ-
սէ , օյտուան կելսին , լոշ կելտի
սէֆտա կելտի , պէնճէ պիլինմէսի
լազըմ օլան չէյ չու տուր քի , չիմ-
տի պու բարտար պէնիմ ճէպիմէ
կիրէճէ՛ք մի , եօղտա կիրմէնէճէ՛ք
մի տիրլէը ։ Պու կիւզէլ պիր գըս-
մէթ տիր , վէ ֆիլվագը պէն պու
կիճէ պէօյլէ պիր գըսմէթէ մանղ-
հար օյտագընըգ մէմուլ իմմէեօր-
տուսմ ։

Թապարօ , արթըգ սահմէ տի-
վանէ իյէ վագթինին կէչիրմէ յիպ ,
սիւրտիւլէ պիր գաչ գատէմէ աչա-
ղը էնտի , վէ նէրտիվէնին լուսթիւն-
տէ եիւզիւն գօեու եամարագ ,
այթունլարը Թօգլատը , վէ պունդա-
րը ատյտըղընտա ։ Էյնի ատէտտէն
պիեատէ օյտուղու անդաչըլտը ։

Մէրգուճ իշպու հիւնի խըտմէ-
թինի իգնա իմմէտիքտէն ատնդան կէօղ-
լէրի Բէրինին էլլէրինէ տօղրու
տիքիլտի , վէ կիւնա քէնտի լագը-
տըլտըքը իշիմմէկէ վէ անդամանա
միւգէմմէտիւչ օյտուեան պիր տահ-
լուդ իյէ գօնուչմագտա օյտուղու-
նու ունտա Թարագ ,

—Է՛յ գօճա գարը , հէբսի պու
գատա՞ր մը տըր , տահա պաշգա
եօ՞գ մու տուր , սէտի ։

Բէրին , տույդուտուղ հէյէճանի
Թէպաիլ իմմէքքիզին ճէպլէրինին
պիրիսինտէն , ուճլարը տիւեիւմ-
լէնմիշ վէ իչէրիսի շիշիրիլմիշ օյա-
րագ , զաեէթ պէեազ պիր մէնտիլ
չըգարտը , վէ պու մէնտիլի Թա-
պարնուն եանընա ֆըրլամաչ՛ղըն-
տա , սէրսընինտէն ազչէ սէսի ի-
շիտիլտի ։

—Հազրգամէն , սէտի Թիմսը-
խանէ պէ՛քճիսի սիչղերինին տրա-
սընտան , վէ հըրսը Թամա իյէ մէն-
տիլի եէրտէն ալտրագ , պու դորը
սէյիլ ատէմա ալմուն մատէնի տիր ,
պիր ազտան խատիճինիւ պաշքընը
եօղատաճագտըմ ։

Պատէհաւ Թապարօ մէնտիլին ի-
չինտէ նէ օյտուգ օյմնտըգընը անդա-
մագ իւզրէ , տերհալ տիւեիւմլինիւ
չէօզմէեէ պաշլատը , ֆագաթ պու
տիւեիւմ բէ՛ք սըգը օյտուղուն-
տան , Թըրնագլարը յա՛ չէօղէպլի-
մէսի միւմքիւն օյամանատարագ , սիչ-
կերյլէ չէօզմէեէ զայրէթ իմմի ։

Մէղքիւը մէնտիլին տիւեիւմլիւ
Թարաֆընտան էրկէ Թապիը օյունան
րուհուն գօգուտունա միւչտպհն
քէսկին վէ միւէսիր պիր գօգու
հուտուտլէ կելերէք , պիր սահիյէ
զարֆընտա Թապարօնուն էմրա-

ֆընտաքի հէվաեը խախխապ էյլէտի։

Պիը գաչ տապըգատէն պէրպ, Բէբրին ա պէ.քճլնէ նազար խթմէ.քատ օլուպ, մէրգուժէնին կէօզլէրինատ գուվվէթի պիը տպչ ու խարաք էսէրի բարլամապտա լքքէն, մէզ.քիւը գօգու.քէնաի պուրուն կոճ.լիքլերինէ տախի խէէսսիը խախնճէ, մէզպաբէ տէրհալ պուլունտուպտ մահէլատէն գալպաը, վէ բարէ բարչա օլարաղ կիյինմիշ օլատւրու գա.լըն էլախէսլինէն գուժանըլյա պուրնունան տէլի.քլէրինի գաբաեարաղ, եիկիրմի ուեագ գատար բիւճաթի էյլէտի, վէ նէրխիվէնին իւսթ գա.տէմէսինէ գօնուլմուշ օլան ֆէննէրին ըշըղլյա, թապարօնուն տատխա ճանըշ պիը սանէմ կիսի գըմըլտանուեարաղ տուրմապտա օլատւրունու կէօրսիւ։

Մ էրգուժուն պու վաղիյեէթի լ.քի իչ սունկյէ խիթխատա խախպ, վէ խէժէլի պալիտճըլար խարա.ֆընտան պալիտ իլէ քէսիլէն մէշէ ադաճը միսիլու, քէնտի քէնտինէ պիր տէֆա գըմըլտանմատը, վէ քէնտի տպյրէսի իւղերինատ տէօն մէսինէ, եիւղիւ քէմեր խարաֆքէնա օլարաղ, պըրթի իւսթիւ եէրէ տէ.բիլու։ Հաարլը մէրգուժ պտեբլմըշ պիր ատէմէ պէնզէմէ յիպ, տատխա ինսան նաչքնա պէնզէմէ.քատ խի։ Բէբրին պու հալի կէօրսինճէ, տէ.վինճինտէն նաչի տիխրեր պիր տէ.տա իյէ,

—Ֆի՛թուհաթ, ֆի՛թուհաթ, իչ.խէ տտիլ օլան տտվա պէօյլէ տա.յինա ֆաթիհ կէլիր, չինքի Հազգ Թէապա հազրէթլէրի տիւչմէնլերի.միզի խէրք իյլմէ.քատ տիր, տէտի քէնտի քէնտինէ։

Ֆագաթ պէէտան իթմիշ օլտուղումուզ քէսկին բուհուն գօգուսու, կիթտի.քճէ խէէսսիրինի ար.թըմագտա օլատւղունատն, հէր նէ գատար Դուլ բիւճաթի իթմիշ խտի խէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի մէզպուբէ հայէտ մէզքիւը գօգուտան միսթէէսսիը օլմագտա խտի։

Զամէն ազալարընտա պիր ուեուչակլուպ, վէ պաչընտա պիր ա.ղըրլըգ, վէ վիճուտինատ գարշը գօտուլմազ աէրճճէտէ պիր ույգուտուրդուտա հատատլէ կէլմէէ պաչլամըշ խտի։ չէօյլէ քի, պիր գաչ տապըգա տատհա կէչտէ խտի, մէրգուժէ տախի չիսպհէսիզ թապարօ սիսիլու եէրէ տիւչճէ.ք խտի։

Պէրէքէմ չիքսին, Բէբրին մուխթարանըն եագընըղընը վէ տահիվկինի պիլտիկի էճլատէն, վար գուվվէթինի պազուտա վիրէրէ.ր, վէ տիվարլատա տաեանատագ, նէրտիվէնաէն եօգտըը չէգտը, վէ հավվինէ նագըը օլան գաբունատն սերմէլէրինի չէ.քէօյլէ, մէզքիւը գաբու խ.քի գանատտըըլյա պիրլիքտէ աչըլտը։

Կուվ պու վէճճ իլէ կիճէնին տապ վէ ատգաղ հավաըընը հիտա իսինճճէ, իւզէրինատ կէօրիւլէն ալէատ մէթթէր միւնատէֆի պատուտաը։ Շէօյլէ քի մէրգուժ պիրտէն պիրէ քէտղի գուվվէթի խտիպ, պու մէրթէպէ քիւսթախըգլա պաչլանըըգպ, սուհուվէթլէ տէվամ խտիրմիշ օլան պիր թէչէպպիւսիւ հիւսնի տուբէթատէ պաչա չէգտրմագ իւղրէ, պունան ատնըա տտհա նէ եաբըլտատը լազըմ կէյտիկինի պիր ֆիքրի բուչէն իլէ միսթատա խտէպիյտի։

Էվվէլ էմիրտէ վէ հէր չէյտէն էվվէլ, թիսնաբխանէնին պատրուժ լարընտա կէօրիւրէն։ ատֆատտա մէվճուտա օլան մուխթարատը վէ պէլքիտէ մուհնի.ք գօգուտու տէֆ իչին, խարիճատէն հավա կիրմէսինէ միւտատտատ խտիմէսի լազըմ խտի։

Պինապէրին Բէրլին, պիր չարեէք գատար, մուզատատեմա Թապարօնուն ծան ար Սիմէօղիւ պախըրաղընը կէօրմիւշ օլտուղումուզ սօղուգ ուր Հավուզունուն եանընտա օվուրտուշ, վէ սօնրա թէքրար, զիքրի սէպէպի իտէն սօֆատա կէրիպ, վէ եէնիտէն գօդուտան պօղուլուր զօրզուսույա, սօֆատա ոհէսթէ ահէսթէ վէ թէրէտուտուէ իէրուսէմի։ Հալպուքի մէզքիւր ղուհուն պուխարը զախէն տաղըրմըշ օլտուղու ճիհէթլէ, մէզքիւր վէավէսենին ատ ու էտապը եօգ իտի։

Բէրլին պու սուրէթլէ միսաֆէրիհ օլունճա, սօֆանըն ուճունա գատար եէօրիւտու, վէ ֆէնէրի էլինէ ալըպ, ներահվենատէն աշաղը էնտի, վէ Թապարօնուն վիճուտի եանընտա տուրուպ, վէ էլինի, ճիւզիճէ վուրմադտա օլան մէրգուզմուն եիւրէկի իւզէրինէ գօհարադ,

—Պու հէրիֆ հադգընտա գօրգուսուճադ հիչ պիր մուխաթապա եօգ տուր, տէմի քէնտի քէնտինէ, չինքի քէնտիսինատէն պիւսպիւթիւն պիխտապէր տիր, վէ պու հալին սապահա գատար իմթիհանատ իտէճէկի տէ շիւպհէսէն վարէմէճ պուլունմադտա ար։ Պունունլա պէրաբար, էնիի պաշիրէթ խիլաֆընտա պիր հարէքէթտէ պուլունմադտան իսէ, լիւզումուզ օլան պաղը Թէտաարիի իհթիեաճընէ իթթիֆաղը, պին տէֆա էվվէտ ար։ վէ պէյի ադը պաշընա կէլէճէկի վէավէսէն հէնուզ պագի օլտուղունատան, քէնտիսինի, պէնիմ ծան ար Սիմէօղ իւէ պիրլիքտէ ֆիրատըմա մուխալիֆէթ իտէմէեճէք, վէ եախօտ պաղըրտմատճադ, վէ իճրայի Թէագիպատի իտէմէեճէք պիր հալէ գօյմադ իւզրէ, պու կիճէյի պօտրումարատաքի տայիրէ-

լէրտէն պիրիսինատէ, վէ իհթիմալ տիր քի քէնտիսինին պէնիմ իչինի Թախսիս իթմիշ օլտուղու տայիրէտէ հապս իթմէքլիկիմ լազըմ տըր։

Պու Թատավվուր իւզէրինէ, Բէրլին իսթէմէեէրէք Թէպէսիմ իթտի։

Կուլ, եէմմի մէզքիւր սապահըար Բընէ ար Բիէօ իւէ պիրլիքտէ ՍալէԹրիէրե վիզիթմա վիրտիկինատէ, Թապարօնուն պօտրումարատաքի տայիրէլէրէ նէ սուրէթլէ կիրտիկինի կէօրմիւշ իտի։ Պինապէն ալէյհ Թապարօնու չէքիշիրէք, մէզքիւր տայիրէլէրտէն պօշ զանն իթտիկի պիր տայիրէեէ կէօԹիւրիւպ, պիր երզըն սաման իւզէրինէ եուվարլատար, վէ սօնրա զաբուեու զաբաեըպ, վէ սիւրկիւլէրի տախի վազ խէրէք, զիքր իթտիկիմիզ սօֆատա վասըլ օլտու։

Մէզպուրէ ֆէնէրի Թէքրար էլինէ ալմադ իւզրէ էյիլմէքտէ իքէն, եադընատան, վահչի ճանվէր սեսինէ միւշապիհ պիր հինկիթի սեսի իչհիթտի, վէ պու սէս, Թապարօնուն հապս խոխախիկի տայիրէտէն իչհտիրիլմէքտէ օլտուղունատան, Բէրլին, ֆէնէրինին ըշըղընը, տայիրէ.լի մէզքիւրէնինի գաֆէկէէրինէ տօղրու չէվիրտի, վէ քէմալի տէհշէթի վէ նէֆըէԹլէ պիր վահչի մուխալուգ, վէ կէօզլէրի չաշկընատ աէծմիւշ վէ գըզարմըշ օլարագ պիր գուտուրմուշ տիվանէ գարը կէօրտիւ քի, Թարիֆ օլունմազ տէրէճէտէ էսկի պիւտիւկիւ էլպիսէ իյէ իւսԹիւ նըսֆընէն կիղլէնմիշ օլտուղու հալտէ, պիր աղ էվվէլ իւզէրինատէ օթուրմուշ օլտուղու սատման երզընընատան գալդըգ, Թապարօնուն վիճուտի եանընտա կէլմիշ իտի, վէ քէնտի չիքեարընտա

պագան ագ պապա կիպի մէրգու-
մանոգալ իմմէքսէ օտուղու հալ-
աէ , սիհանքնաան ֆէվզէլաաէ ի-
նվիմիկը չըգալան աա պու գորը
իսի ։

Պու հալ բէք ադ վագըթ իմթի-
ատա իսիպ , մէճնունէյի մէզպու-
րէ չէօմէմիշ օտուղու ևէրտէն
գալգոը , վէ իչիսիրմէմիշ տէրճճ-
աէ սէպէր չըգալարագ , Թաղա-
բօնուն կէօքսիս իւզէրինաէ պըչրա-
մանա պաշլաագը ։

Ի պու տէհվիթի բագատան ագն-
րա , գալիպա մէզպուրէ եօրուլուպ ,
Թաղաբօնուն վիճուտի ևանքնաա
օթուրատ , վէ թէքնոգլարը.յլա ,
մէրգումունն ևիւզիունիս ևըրթմանա
պաշլաագընատան , պիր կասըլ գան
ճէրէեան կայէսիկի կէօրիւլսիս ։

Բէրլին պու ագան գանը կէօր-
սիւկլիւնաէ , պաշքնը պիլէ պրգա-
սքնա տէօնսիւրմէեէրէ.ք , օտատան
մուֆաթագալի իթտի , վէ քէնտի
քէնտինէ չու լաֆգլարը սէօյլէտի .

—Պու պիչարէ գայգ օլաս , քէն-
տիյի էօլսիւրէճէ.ք սիր , ֆագաթ
Ալլահ պանա չահիտ սիր քի , պէն
Բրնէհէ իթմիշ օտուղումմ եէմինի
ատա նագդ իթմէտիմ , վէ պուննուն
վէ ֆաթթ սա պէնիմ սէպէպիմտէն
տէյիլ սիր ։

Պէրլինճի տայիրէնին դուստու-
մուշ տիսանէյէրի իչինաէ , պուլէա-
տէ պէեան օլունան ահվալ մուդա
պուլտուղու սբրատա , վագըթ ֆէվ-
գէլատէ նիւթաթէ կէչմիշ իսի ։

Պու սրալըդ Սալրէթթիէրին սա-
աթը տօգուզա պիր չարեկ.ք գալ-
մըշ օլտուղունուն իշարէթինի չալ-
սը ։ Խաթըրլարտա օմմադ կէրէ.ք
սիր քի , Մ. տը Բիէօ սաաթ տօ-
գուզտա կուլուն իշարէթինի պէ.ք-
լէեճէ.ք իսի ։ Պինապէրինն մէզ-
պուրէ իչնի իչ կէօրմէ.քլիկնի վագ-
թը կէլմիշ օլտուղունատան , քէնտի-
սի տէ պուննու անլատը , վէ սրթըգ
պիր սապքգա պիլէ զայպ իթմէմէ-
եէ գարար վիրտի ։

Պինաէն ալէյհ , Բէրլին տօղրու
մատմուազէլ սը Սիմէօզիւն պու-
լունտուղու տայիրէնէ կիտիպ , վէ
գարուտունու աչարագ , հէնէճանը
ազմիլ իչէրի կիչտի ։

Ժան , էլսիսէ.ինյէ պէրտպէր ,
հէր պիր տայիրէտէ քէրէվէթի մա-
գամբնատա վագ իտիլմիշ օլան սատան-
լըղընի իւսթիւնատէ եամմըշօլուպ , քէ-
մալի սիւքրիևէթի իւղրէ , տէրճն պիր
ուչգունեա տալմըշ իտի Պիչարէ , ֆէ-
նէրճն զիեարսըը ևիւպիւնէ բոսթ
կէտիկճինատէ , կէօղէրճնի նիմ չէ.ք-
լինատէ աչտը իսէ աէ , մուսախատ-
րէն հիչ պիր թէաճճիւպ վէ եա-
լոտա նէֆրէթի ալէսամէթի իչղար
իթմէհէրէ.ք թէ.քրար գարատը ։

Բէրլին , մէզպուրէնին ևանքնա
եագդաչտը , վէ զայիֆ էլինի թու-
թուպ , ատատգլարընատ ևանաչտը-
ղարագ , պիտաէֆտի քէմալի խա-
հիչէ կօքսիս ։

Պատէհսու կէօքսիալիկլիւնաէն ու-
ֆագ պիր չիշէ չըգարըպ , մէգըլուր
չիշէյի ժանըն պուրուն աէլիքէրի-
նէ եագդաչարդմագ իւղրէ լ.քէն ,
պիրաէն պիրէ տուրատու , վէ քէն-
տի քէնտինէ ,

—Խա՛յր , խա՛յր , աէտի , պուրա-
սը նէ՛ եէրի սիր , վէ նէ՛ սաաթը
տը , ժան տը Ւմէօզ պու ուղուն
ույդուտունատան պէօյէ պիր հիւղ-
նէնկիզ մահելատ աէ.յիլ , իւլա մէ-
սէրրեթպախչ պիր մահելատ , վէ
քէնտի նիչանլըսը օլան Բրնէ տը
Բրէօնիւն գարչըմընատա ուևանմալը
տը ։

Պու վէճճ իւէ Բէրլին չիշէ.յի թէ.ք-
րար սագլատրագ , վէ մուսախատրէն
ժանըն հաֆիֆ վիճուտինի պու-

ճագլաեւարագ , հավլիեհ վէ անտէն տախի տիվարքն եագընքնատա թախախա խոխլմիշ օյան մահէլլէ վասըլ օլտու ։

Պու արալըգ տատի տօգուշ չալտըղընատա , Բէրլին , ժանը տիվարտա տահամարագ , իւչ տէֆա էլլէրինն պիրի պիրինէ վուրտու ։

51

ԺԱՆԸՆ ՈՒԵԱՆՄԱՍԸ

Կուլան վիրտիկի իշարէթէ մնադատիլ վէ անընն կիտի պիր իշարէթ իշնէյտի , վէ այնի վագըթատա տիվարքն թէքէնինտէ քի բէնչիրէնէ տէմիրտէն պիր դանճա տէթըլըպ , մէգրիւր դանճատա պատլը օյան իրտէն պիրնէրտիվէն տիվարտա տահամրլը , վէ մնախատա պօղուշ տուրէմտէ չըգարըլան տիթրէը պիր սէս (հանի Մ. ու Բիէօնիէն սէսի) ,

—Բէ՛րին , սի՞զվհինիզ , տէհու սիւալ իմտի ։

—Էվէթ , էվէթ , պէն իմ , տէհու ճէվապ վիրտի Կուլ այնի սէտա իլէ ։

—Պանա վիրէճէկհինիզ խատըրլէր խահըրլը՞մը տրրլար ։

—Հէմ բէ՛ք խահըրլը տրրլար ։

—Մ՛ուվաֆֆագ օլտպիլտինի՞զ մի

—Ֆէհամիլէն մուվաֆֆագ օլտում ։

—Տիմէ՛ք տիր քի ժան . . .

—Ժան գուրթուլտու ։

—Գուրթուլտո՞ւ մու ։ Ա՛հ , Բէ՛րին , Բէ՛րին , Ալլահ սիզի խայր տուտաըլյա միւպարէ՛ք գըլըքն , վէ սիզէ մի՛ւքաֆաթ իհսան իլլէհին , ֆագաթ պու ոէտաէթ ու իդպալ օլ գատար ադիմ տիր քի , կէրչէ ինֆատէնիզի իլնիմէ՛քատ իսէմտէ , ինանամամագտատըր ։

—Մ՛ուսիւ մարքի , պու խատուտատա ատլա չիւպհէ իմմէյինիզ , չիւնքի պէնիմ սիզէ սէօյլէտիկիմ հագըգաթը հալ տիր , վէ պունտան պէօյլէ մնատմուտպէլ տը Միմէօզ հիչ պիր մուխաֆֆատա թահթըքնատա տէյիլ տիր ։ Մէզպուրէ պէնիմ էտընըմտա տըր , վէ պիր ադատան սէրպէսթէճիլինի էլտէ էտիպ , սիզին գուճաղընըզատա պուլունաճագ տըր ։

Բընէ արթըգ տիյնէմէյիպ , տիմրէմէքատէ օյան էլլյէ , ներտիվէնին իրինի քէնտիսինէ չէքտի , վէ նէքտիվէնին դանճատընը հավլինին իչէրիսինէ էօլտատըդտան ոնտա , քէնտիտէ , իրտէն դատէմէյէրէ պատմաեագ , իլլա ներտիվէնին պոյ իրէլէրինէ տարըլտարագ , էօգտրըքատա գատար ատիմ մուխաֆֆատա լէյ չըգտը , վէ օրտատան տախի քէնտիտինի իմմուրտանէ տայլըէտի տատխիկնատէն աշաղըտա պրագտրտագ , երըտըրըմ միսիլու սիսրտիրէ ինրինին վէ ժանըն եանընատա էնտի , վէ պիչարէ դըզճրդաղը օլ գատար խոհիշ վէ տրդու իլէ չէտտէն գալպինատէ սըգտը քի , ղէվալընըն ատատաղլարընատան ճիւզի պիր սէս չըգտրըգնատան , Մ. ու Բիէօ տէհչեվէլէ ,

—Ժա՛ն , ժա՛ն , պէն սիզէ նէ՞ եատտըմ, ատատպա սիզի ինճիթատի՞մ մի, ա՛հ, ատատպա պիր քէտէր տուեաէօ՞մուտունուզ, Ալլահ աշղընա օլսուն , ափվ խոխնիզ պոնա , ափվ խոխնիզ պէնիմ չու զատպէրնա մնատվաֆֆագ օլտատընըմ սէվինճիմէ , վէ պոնա ափվ խոխդ խիմէտիկնէզիզ տէօյլէ յինիզ , տէտի ։

—Մ՛ինճիս մտրքի , տէտի Բէրլին տէրգուշտուն քէլամընը գախիվ խոէրէք , սիզ ժանա թէչէ եէրտե լագըրըլար իսթիեօրսունուզ , չիւնքի

մէղապուրէ հէնուշ սիղինէ՛ թանը-
եապիլը , վէ նէ՛ տէ սէօղէրլինիզի
անլաեապիլը :

—Էյ չու էմնատէ ագլ ու իս-
րագընա մէրգումէ մալիքէ տէյլը-
մի տիր :

—Տիւնքի կիւն իլէ պու սապահ
նէ գատար մալիքէ իտի իտէ , եինէ
օլ գատար մալիքէ տիր , ֆագաթ
պիր սաաթտա գատար պէօյլէ գալ-
մազըգ , պիր սաաթտան նիշանլընը-
ը թէքմիլէն պուլաճագընըզ : Կէ-
րէք վիճուսի վէ կէրէք ճանը սիղէ
իեատէ օլունաճագ տըր : Շիմտի ,
միւսիւ մոր քի , սիղէ վիրէճէկլիմ
պիր նասիհաթը տինլէյիպ , օլ նա-
սիհաթտա սիւլիւք իտինիզ : Պուննան
պէօյլէ պուրատա պիր տադըգտա
պիլէ տուրմաեագըմ՝ զիրա հէր պիր
տադըգտատա մինթահաթտա զուհուրի
իհթիմալի վար տըր , վէ պիդիմ
պուրատա պէքլէմէքլիկիմիզ իտի ,
հադդ թէպտա հազրէթլէրինի թէճ-
րիւպէ իթմէք տիւմէք տիր :

—Պու իֆատէնիզ բէք հաղդը
տըր , տէեուլ մուդաքէլէ իթտի Բը-
նէ , էվվէմ , նիհաեէթ պատա ի-
եատէ իտիլմիշ օլան ծոնը թէհլի-
քէեէ գօյմազըգ , եալընըզ տի-
վանէլիք տէյիլ , իլլա պիր ճինսու
եէթ տիր : Իմտի , Բէ՛րին , գաչ-
ըմ , հէմ չոբուգ գաչարմ :

—Մ՛իւսիւ մոր քի , սիղ մատ-
մուազէլ տը Սիմէօնիս եալընըզ պիր
գօյունուզ իլէ գալտըրապիլո՛րմի-
սինիզ :

—Պու պէնճէ հէմ միւմքիւն ,
հէմտէ գօյայ տըր :

—Էօյլէ իսէ , պէն նէյտիվէնին
սօն գատէմէինի ԹուԹաեըմտա
կէրկիլէնտին , վէ սիղ չըդընըզ :

—Ֆագաթ , Բէ՛րին , սիղ սօնրա
նա՞սըլ չըդաճագընըզ :

—Սիղ օ ճիհէթի տիւշինմէյ-
նիզ , պէն պաշըմըն չարէսինի կէօ-
րէպիլիրիմ : Պունատն պաշգա , պէն-
ճէ նէ՞ վար տըր , պու սըրատա
պէնիմ սեւտիգիմիմ լազըմ օլմա-
եըզ , իլլա մնատմուազէլ տը Սիմէօ-
զինի սեւտիգիմի լազըմ տըր : Զը՛-
գընըզ , միւսիւ մոր քի , չը՛գընըզ :

Բըրէնէն , միւպէթլա օլտուղու աշգ
ու ձէվատա սիկէրլինի տուշինտիւը-
մէկէ միւսայիտ օլմատըղը էճիլտէն ,
կուլուն սէօյլէսիկինի եատըը , վէ
պիտուհուլէ , գավինէն կէրկիլէշմիշ
օլան նէյտիվէնտէն չըդըգ , կիրան-
պահա եիւքսէլ պիլդիգտէ բէն-
չիրէ տալըգընատա օվտուրտու :

Հալ պու քի Բէրին խայլի կիւճ-
լիւք չէքտի իսէ տէ , նիհաեէթի օ
տախի Մ՛. տը Բիէօ իլէ ժանըն եան-
լարընա վատըղ օլտու : Պուննան
սօնրա աչագը էնիլմէմի բէք գօյայ
օլտուղունատն , Բընէնին պիլդիգտէ
կէթիրիպ , տիվարըն օլ պիր Թա-
րաֆընատա պրագ մըշ օլտուղու խըզ-
մէթ քեատը , նէյտիվէնի իբինի կէր-
կիլէշտիրտի , վէ պու քերրէ Բէրին
իլգ տէֆտա քէնտիսի աշաղըեատ է-
նիպ , Բընէ տախի պուննուն արդա-
տընատն սիւսուք իթտի : Մէրգում
տէլիգանլը Թօրրատա գատէմ պատ-
Թըղընատա , ճէնտպը Հադգա իվշա-
ըը Թէշէ-քիւր իչին տիզ չէօքտիւ ,
վէ կէօզէլի շիւքրանի՛յէթ վէ մէ-
սէրրէթ եաշտըը՛յտա եաշտրտը :

Ֆիրտա օլունան մահէլլէն Թագ-
րիպտ էլի գատէմ ուզագտատ պիր
արապա պուլունուպ , պիր գաշ
տադըգտ օվնրա , մէրգումէն չափա-
լար մէզքիւր արապատա րագքպէն ,
Սալըէթրիւերտէն սիւրաթլէ եիրագ-
լէնտըլար :

Զիքր օլունան արապա , գալար-
ըշմըլար իւզերինատէն չամտատա իլէ
գամըք մէտաֆէ փոթուկի , վէ մնա-
մուազէլ տը Սիմէօնիսն էլէրինի

քենաի էլէրի իչինաե հիաա կյէսի-
կի սբբատա, Մ. ոբ Բիէօնիէն տաչ-
տուղու ֆէվզելատե սէվինճի, սէր-
խօչուզու վէ տահա տօղրուտու չբե-
կընըզը թարիֆ իթմէք իչին, նէ
գատար լուզէթ խոխխումլ իթմէք,
ևինէ միւրաաբըզդա իչէմէհէճէկի-
միզաէն, վէ մէզդումունէն հալինի
լառերզ ըչլը թարիֆ իթմիչ օլմահա-
դըդ, պօչ եէրտե վազըթ սարֆ
իթմիչ օլաճաղըմընդաան, պու զահ-
մէթմէն սարֆը նազար խաերլիզ։

Ֆելվազը ժան հէնուզ տիվանէ-
լի՛ք հալինաե օլուպ, էօլիւ էլէրի
կիպի սօղուզ օլան էլէրի նիշանլըսը-
նըն չիտտէթլի սըգմալարընա տալա
մուգադաէլէ իթմէհօրլար խոլ խոչ
տէ, պունունլա պէրապեր Բէրլին,
պիր սաաթ սիւրմէ՛քսիզին միւճա-
ղէնին լճգաա օլունաճաղընը, վէ մէզ-
պաւրէնին լուհու տիրրիչէճէկինի
վատ իթմիչ օլտուղունատան, Բընե
պու խուսուտա տալա չիւպհէ իթ-
մէմէ՛քտե, վէ գալպէն պունա խ-
նանմադտա խոլ։

Օգուհանլարըմզդա, պիղիմիէ պիր-
լի՛քտե, Բընէնին իգամէթկհահընըն
եաթադ օտալարընատան պիրիսինէ
կէլմէկէրինի ըչճա խաերիզ։

Մ. ոբ Բիէօ լիէ ժան վէ Կուզպու
օտատա պուլունուպ, մէզքիւր օ-
տա բե՛ք կիւզել թէֆրիչ խոխմիչ
օլտուղու հալտե, չըմինէսինատե
պիչիւ՛ք պիր աթէչ եանմադտա,
վէ պունուն գըզըլճըմչարը, խ՛քի
սաէտ չամանընըն սե՛քիզ սաէտ
մուժդարընըն գիհատաբչա պիրլիէչէ-
րե՛ք, տիվարլարընը գապլատալարընը
թէնվիր խյէմե՛քտե խոխէր։

Պու արալըդ, տիվարա թաապի՛ք
խոխմիչ օլան պիր սաաթ, ադշա-
մընը ծո պիրինի վուրմուշ խոլ։

Շըմինէնին թա գարշըսընատա վա-
գը պիր սէտիր խազէրինե՛, ժան ոբ
Սիմէօզ, ուղուն վէ պէեաղ պիր
ըօպա կիյինմիչ օլարագ, սաֆի
փագաթ ճալիպ պիր չե՛քըտե եաթ-
մընչ օլուպ, քէմալի սիւքհունէթ խազ-
րե՛ք ուհուսմադտա խոլ։ Մէզպաւրե՛-
նընին սիհահ վէ սըգ սաչլարը ար-
սընատա կէօրիւմե՛քտե օլան օղկուն
սիմաըընըն խէեալի վէ սաէթտա մե-
լե՛քլերե՛ վէ սուլթանլարա մախսուս
օլան կիւզէլլիկի թարիֆ օլունմադ
սէրե՛ճէտե օլուպ, Տայլէնին թաս-
վիրինաե կէօրիւզէն սաիկընը վէ՛ք-
սէրլի հէյեթի սաարը, չու էռնա-
տե մէզպաւրէնին լէհճէօնատե միւն-
տէֆիլ օլմուչլար, վէ մէյհուսիհէթի
սէպեպինատէն անլընըն արատընատա
հուսուսի կէլմիշ օլան չըզկընըլար
գալմամըշլար խոլ։ Հասընը զանն
խաերսին քի, տօտաղլարը թէպէս-
սիւմէ մէհեա խաեր։

Բընե տը Բիէօ, սէտիրսին եանընը-
տա սահագատա տուրմուշ օլուպ,
աչդ վէ իւմիտսէ նիշանլըսընա պադ-
մադտա խոլ։

Բէրլին, օլ կիւնիւ Սալըէթրիէրե
կիթմէսինի զէման կիյինմիչ օլտուղու
եաս էլպիսէսինի թէ՛քրար կիյինմիչ
օլուպ, վէ եիւզիւնիւ տահի պիր
էօրթիւ լիէ էօրթմիւշ օլտուղու
հալտե, մուտտաղէլ տը Սիմէօ-
զինե եանընտա տիզ չէօ՛քմիւշ խ-
տի, վէ խ՛քի սաաթ էվվէլ, թիմսը-
խանէտե, կէնճ գըզըն տայիրէսին-
տե էլինաե թուրթմադտա օլտուղ-
նունու կէօրահիւկհիւմիւզ բուհատանը
ոօլ էյյիրե թուրթմադտա խոլ։

—Ուհուհօր, տէհի մնըք։

—Էվվէթ, տէհաա ճէվապ վիրմի-
կաաչ, լաքին ուհանմնոբ եահնօտ
տահա տօղրուտու տիրրիւմէսի եաչ
գըն տըր։ Տզ վագըթտան ճան-
վէ թէնի խ՛քիսի պիրրի՛քտե սիզէ
թէպիմ օլունաճագընտ տըր։

Բէրլին, պու լաֆզընըզ սէօյէտի-

կի զէման , քէնտի սաղ էլինին ա-
վուճունա չիչէնին տէրունինտէ քի
րուհտան պիր գաչ տաւլա տամ-
լաթարմագաս խոի : Պատէհու
մէգքիւր րուհ իլէ կէնճ գըզըն գու-
լագ թօղլարընը եավաչճա օվալա-
եըպ , պուրնունա տախի գօղլագ-
թըրաը : Տէրհալ օտանըն տէրու-
նինտէ նէֆիս պիր գօգու պիւրիւ-
եիւպ , թաչտան լմնալ խոիվիչ սա-
նէմէ պէնգէեէն ժանըն սիմաոը
ճիւղիճէ գըզարաը , վէ եանագլա-
ըընտա քի կիւլ րէնկինէ միւչապհո
օլան թաթլը վէ խալխս րէնկի թէք-
բար զահիր օլտու :

Պու էնտատէ Բէրին Րընէեէ տօզ-
րու տէօնիւպ ,

—Մի՛սխս մարքի , տէտի եա-
վաչ սէտա իլէ , պանտա եագըն կէ-
լինիզ , վէ րէճա խտերիմ , պէնի
տինլէ յինիզ :

Րընէ տէրհալ մէգպուրէնին եա-
նընա եագլաչարագ ,

—Հէր նէ վագըթ մատմուազէլ
տը Սիմէօզ կէօզէրինի աչար ֆիլէ ,
տէեու տէվամ իթտի Կուլ , պէն
խըտմէթիմի ֆիա իթմիչ օլաճա-
ղըմ , վէ քէնտի գուտրէթիմէ կէօ-
րէ , նիչանլընըզա իթմիչ օլտու-
ղում ֆէնտալըզը թամիր իլլէմիչ
պուլունտաճաղըմ : Շէօյլէ քի ժանըն
ադը պաչընա կէլէրէ՛ք , սիզին լա-
գըրտալարընըզը իչիտպիլէճէ՛ք , վէ
սիզի թանըտպիլէճէ՛ք տիր :

—Բէ՛րին , տէտի Մ. տը Րիէօ
մէրգումէնին քէլամընը գաթի ի-
տէրէ՛ք , սիզ բէ՛ք ալէա պիլիրսի-
նիզ քի , պէն զաթէն սիզէ աֆիվ
իթմիչիմ տիր , վէ սիզէ ժանըն նա-
մընա օլարագ վատ վէ եէմին իտէ-
րիմ քի , մէրգումէ տախի սիզէ
ավֆ իտէճէ՛ք տիր :

Կուլ խօշ պիր թարզտա պաչընը
սալտատարագ ,

—Մատմուազէլ տը Սիմէօզիւն ,
հիչ տէյիլ իսէ չու է՛նատէ պանա
ավֆ իտէճէ՛ք հիչ պիր խուսուսու
եօգ տուր , չիւնքի քէնտիսի կէչ-
միչ զէմանը՛ք ասլա պիլմէզ , տէտի :

—Նէ՞ կիպի , նէ՞ տիմէ՛ք իսթէ-
եօրսունուզ :

—Եունու տիմէ՛ք իսթէեօրսմ՛ք ի ,
միւսիւ մարքի , նիչանլընըզ չէ՛քտի-
կի մէչագ գաթը՛ք ասլա տէրխաթը՛ր
իթմէեէճէ՛ք տիր : Տիմէ՛ք իսթէ-
եօրսմ՛ք ի , տիւգ վէ տիւչէս , էօլ-
մէ՛ք հալինտէ պուլունան պիր խաս-
թա եաթաղընըն եանընտա , «Եըզ-
ըղ Եըլթը» տէեու պաղըրտգլարը
սաաթտան թա պուլունտուզմուզ
չու սաաթա գատար կէչէն վագըթ ,
մատմուազէլ տը Սիմէօզ իչին րիւ-
եա կիպի կէչմիչ տիր : Պիր գաչ
տագըգաեա գատար մէգպուրէ
պիւսպիւթիւն ուեանաճաղ օլուր
իսէ , մէգքիւր րիւեա պիւթիւն պիւ-
թիւն զայիլ օլուպ , էսէրի պիւէ
գարմաեաճաղ տըր :

—Բէ՛րին , պու սէօյլէտիկինիզէ
սիզ լինանը՛րմըրընըզ :

—Տէ յիլ սալթ լինանմազ , իթի-
գատ պիւէ խտերիմ , վէ իչթէ պու
իթիգատ սէպէպինատէն նաչի , եանը-
մա եագլաչմանըգըզ վէ պէնի տին-
լէմէնիզի րէճա իթտիմ :

—Սէօյլէ յինիզ , չարուգ սէօյլէ-
յինիզ , չիւնքի իֆատէնիզի պիր ան
էվվէլ տինլէմէ՛ք արզուսինտէ յիմ :

—Մի՛սխս մարքի , չունու ու-
նութմաեընըզ քի , մատմուազէլ տը
Սիմէօզիւն պէ յինի ֆէվգէլատէ ալ-
թիսթ օլմուշ տուր , պինապէրին
չուրաեը տէրխաթը՛ր խրինիզ քի ,
չիտտէթլի պիր միւսաատէմէ վու-
գուրնտէ , մէգպուրէնին միւճէտ-
տէտէն Ղուսուլէ կէլմէքտէ օլան
գուվվէյի իտրաքիեէսի պիւսպիւ-
թիւն մահվ վէ զայիլ օլապիլիր :

Իմանինչանլընըզը լշպու մուխաթաբալը վե մուհլիք թեհլիքետէն սագընընըզ, վե վագը օլան վուգումաթլալը քենտիսինէ պիլմիյորմէզտէն վե եախօտ օլ պապատ չիւպհեհե մահելլ վիրմէզտէն եվվել, մեզպուրէնին գումվէյի իտրաքիեէսինին գումվէթլէնմէսինէ միւսաատե վիրինիզ։ Խուսուսիյլե էօյլե պիր թարդտա տավրանընըզ քի, մատմուազել տը Սիւէօզ միվանէ օլմուշ օլտուղունու պիլմէսին, վե դայրեթ իսինիզ քի, քիմսեէն տէ օլ պապատ մալիւմաթ ալմասըն։

—Լաքին . . . լաքին . . . սէեու մուգապէլե իթտի Րընէ աշիքեար պիր իգթիրապ վե թելաշ իլե, մերդումէնին իլգ սիւապէրինէ գարշըլըզ նէ՞ սէօյլէյիմ, նէ՞ ճէվապ վիրէյիմ։

—Սիզ ծանը սէվէրսինիզ, սէտի Կուլ, լմտի օնա օլան մուհապպէթինիզ իգթիղասընճա, հարէքեթ իսինիզ։ Ֆագաթ, միւսիւ մայքի, սուզ օլունուզ, սուս օլունուզ, չինքի իշիմէ ուեռանըեօր։

Ֆիլվագը, ծանըն, օլ անէ տէկին, պիրիպիրինէ գավուշմուշ օլարագ կէօքսիւնտէ տուրմագտա օլան էլլերի ահէսթէ ահէսթէ այրըլըպ, պիրի վիճուտի պօեունա ուզանտըղը հալտե, տիկերի իսէ գալպինէ տաեանմըշ օլարագ տուրմուգտա իտի։ Շիտտէթլի պիր նէֆէս ալմագըզ, մերդումէնին եիւրէկինի թահրիւք իթմէքտե օլուպ, քիբրիքլերի իսէ, եէկտիկէրլերինտէն այրըլտագ տէրէճէսէ լսէնգաթի գըմըլտանմագտա իսիլէր։

Պու արալըդ Կուլ, ծանըն ուեռանըզը վե նագը պաչընա կելտիկի զէման գարշըսընտա պուլունմամագ իչին, օտտան չէքիլմիշ իտի։ Պիլագս Մ. տը Րիէօ, ազիմ պիր հէեէճան իչինտէ պուլունտուղու էճիլտէն, տուրտուղու եէրի թէպտիլ պիրլէ, նիշանլըսընըն իլգ պագըշընը կէօրմէք իւզրէ, տահա զիեատէ եանընա եագլաշմըշ իտի։

Պու շէյլէր քէգ չաբուգ կէչիպ, պիրտէն պիրէ Րընէ տիթրէտի, գալպի վուրմաեա պաչլատը, վե զէմինն աեագլարը ալթընտա աչրըլեօր զանն օլունտու։ Զիրա, ծանըն կէօզլերի աչըլարագ, քենտիսինէ աթֆ օլունմուչլար իտի, վե պու կէօզլերտե ասլա տիվանէգլիգ էսերի կէօրիւլմէյիպ, մեսէրրեթի վե թէաճճիւպ տլէամէթի միւշահէտէ օլունուեօր իտի։ Նիհաեէթ կենճ գըզ, իլգ տէֆտա տիհանընը աչտըգընտա, զաեէթ նագլիգ պիր սէտտա իլէ,

—Րը՛նէ, Րը՛նէ, սէտի, աճապա գարշըմտա կէօրտիւկիւմ չախս, սի՞զվիսինիզ։ Ա՜հ, վագթինտէ սիզի պուրտաեա եէթիշտիրմիշ օլան Հադգ Թեյտա հազրէթլէրի միւշէրրեֆ օլտուն։ Ա՜հ, սիկի թէքքար կէօրմէզտէն էօլուրիւմ տէեու նէ՞ գատար գօրգու չէքիեօրտում։

Մ. տը Րիէօ պու լաֆըպարը լսէյիթսիկինտէ, Կուլուն հադգը օլտուղունու, եանի ծան քենտիսինի, նիշանլըսընտա եազմըշ օլտուղու էյեմսպախշ մէքթուպուն իլթէֆ կիսինիտէ զանն իթմէքտե պուլունտուղունու անլատը, վե հէեէճանընը թէսկինէ, վե կէօզլերինտէն ֆըշգըրմագ տէրճէսինէ կէլմիշ օլան կէօզ եաշլարընը տէֆ իթմէյէճ ճահտ իտէրէք, մատմուազել տը Սիւէօզիւն եանընտա տիզ չէօքսիս, վե մեզպուրէնին քենտիսինէ ուզաթմագտա օլտուղու էլինի տօտագլարընտա կէօթիւրէրէք, պիր

խայլի տէֆալար պուս խյլէտիքտէն սօնրա ,

—Էվվէթ , պէնիմ զաեէթյէ սէվկիւլիւմ , տէեու ճէվապ վիրտի , պէն իմ , վէ սիզէ տիմէեէ կէլտիմ քի , Ալլահ սիզի աճբաք , վէ պիր միւճիզէ իճրա իթտի ։ Պունտան պէօյլէ մուխաթարա եօգ տուր , վէ սիզ մուհապպէթ վէ սէատէթ իչինտէ օլարագ , միւտտէթի մէտիտէ եաշաեաճագսընըզ ։

Թաթլը պիր թէպէսսիւմ Ժանքն տօտագլարընը նիմ շէքիլտէ աչարագ ,

—Ա՛հ , Բընէ , պու սէօյլէտիկինիզ սահի՞հ մի , միւմքի՞ն մի տիր , տէզու բէբէլէտի մէզպուրէ ։

—Ժա՛ն , սիզէ բէճա իտէրիմ . պու խուսուստա չիւպհէ իթմէյինիզ , վէ թէէմին օլունուզ քի սիզ գուրթուլտունուզ ։

— Ա՛հ , սիզէ ինանըրըմ վէ ինանմագ իսթէրիմ , չիւնքի եիկիրմի եաշընտա վէ սէվմէք վէ սէվիլմէք վագթինտէ էօմիւր բէք թաթլը տըր ։ Ֆիլվագը էօլմէքտէն զիեատէսիյլէ քէտէր հիսս իտիեօրտում , վէ էօլիւմ պանա դօրգու վէրիեօրտու , վէ տար պիր մագպէրէ իչինտէ վէ սօղուգ պիր թաշ ալթընտա էպէտի պիր ույգուեա տալմագլըգ ֆիքրի , գանըմը տամարլարըմ իչինտէ տօնտուրուեօրտու , զիրա իւզէրիմէ տէրին պիր ույգու կէլիպ , հէր շէյ պէնիմ իչին պիթմիշ տիր զանն իթտիմ , վէ ատէթա էօլմիւշ օլտուղում զաննընա զահիպ օլտում ։ Ա՛հ , նէ տէհշէթլի բիւեա , Բընէ , պունունլա պէրապէր ուէ նէ թաթլը ուեանմագլըգ ։ Աճապա վալիտէճէյիմ գուրթուլմուշ օլտուղումու կէօրիւր իսէ , նէ՞ գատար մէսուտ օլաճագ տըր ։

—Հագըգաթէն , տէտի մարքի , մատամ տիւշէսին սէվինճի պէնիմքի գատար պիւյիւք վէ հուտուտսուզ տուր ։

—Ֆագաթ վալիտէմ նէ՞րէտէ տիր , նէ՞ իչին եանըմտա տէյիլ տիր , պէն քէնտիսինի էօրմէք իսթէր իտիմ ։ Պու զարիպ տէյի՞լ մի տիր , Բընէ , հալ պու քի պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի , վալիտէմ պէնի չօգտան պէրու անլըմտան պուս խյլէմէմիշ տիր ։

—Մատամ տիւշէս կէլէճէք տիր , տէեու ճէվապ վիրտի տէլիգանլը , իզթիրապը կիթտիքճէ տրթարագ , պիր տագըգատան մէզպուրէ պուրատա պուլունաճագ տըր ։

Ժան , Բընէնին թէլաշ վէ թէմէտտիւտիւնիւ կէօրէրէք , սէպէպինի արաշթըրտը , վէ ուեանմասընտան պէրու իլք տէֆա էթրաֆա կէօզ կէզտիրմէսինտէ , կէօզլէրի քէնտիսինէ մէճհուլ էշեաեա թէսատիւֆ իթտիքլէրինտէ , պիրտէն պիրէ աեաղա դալդարագ ,

—Ֆագաթ պէն նէ՞րէտէ պուլունուեօրում , պու օտա պէնիմ տէյիլ տիր , պիզ պուրատա վալիտէմին խանէսինտէ պուլունմաեօրուզ , տէտի ։

—Պու սէօյլէտիկինիզ տօղրու տուր , տէեու մուգապէլէ իթտի Բընէ տիթրէեէրէք վէ սօլկուն պիր հէյեէթ իլէ , լաքին պուլունտուղունուզ խանէ պիր տօսթունուզուն խանէսի տիր , չիւնքի պէն տախի սիզին եանընըզտա պուլունուեօրում ։

—Ճէվապ վիրինիզ , Բընէ , ճէվապ վիրինիզ , նէրէտէ պուլունտուղումու չաբուգ սէօյլէյինիզ , տէեու թէքրարլատը կէնճ գըզ , հէման ամիր պիր սէտա իլէ ։

—Պէնիմ խանէմտէսինիզ , տէտի Մ. տը Բիէօ ։

—Միշին խանէնիզտէ՞ մի, տէտի ժան, ֆագամի պու միւմքին տէյիլ տիր, պէն եա տահա ըիւեա կէօրիւեօրում, վէ եախօտ ագըմա գիեան կէլիեօր։ Նասըլ օրուպ տա ըէտէր վէ վալիտէյին խանէնինտէն տիշարը չըգտըմ, վէ սիզին խանէնիզտէ պուլունտուում։ Թէքրար ի-տէրիմ քի, պու ճիհէթի միւմքին տէյիլ տիր։

Մ. տը Րիէօ, պու արա սիւքիւթ իթտի։ Պիչարէ տէլիգանըը նէյնա-լըբընըն մէգքիւը գամի վէ միւս-թաճէլ սիւալլերի գարշըսընտա չա-չըրմըչ գալմըչ օրուպ, վէ հագը-գամը հալի սէօյլէմէ քիւք իսէ, միւմքինօիւզ օրտուղունտան, նէ ճէվապ վիրէճէկինի պիլմէմէ քտէ իտի։

Ժան մէրդումա տիդգամիլէ նա-զար իթմէ քտէ օրուպ, սիւքիւթ իթմէսինտէն տօյտեը թէճաճիլպ իթմէ քտէ վէ իզհարը հիտտէթ լյ-լէմէ քտէ իտի։ Նակէհան զէվալը գըզճըղազըն կէօղլերի իրիւչտի, կէօղլերինտէ քի բարլադըգ գայպ օրտու, վէ անըն եէրինէ ազիմ պիր սօղկունդուգ գայիմ օրտու, վէ պիւ-թիւն ազասըլյա տիթրէյիպ, պօ-ղուգ պիր սէտա իլէ տէ,

—Ա՜հ, եա Բապպիմ տէտի, վուգուպ հալի անդամադըգտա պիւյիւք գօրգու հիսս իտիեօրում։ Րը՛նէ, պիր ֆէյլաքէթ օլմուչ տուր տա, սիզ պէնտէն կիզլէեօրսու-նուզ։ Ֆագամի պու ֆէյլաքէթ հէր նէ իսէ սէօյլէյինիզ։ Ա՛ճապա պէ-նիմ ուեուտուդում զէմման, գա-լիմ ֆէյլէք կէլիպ, Սիմէօզ ֆամիլ-եասը գօնադընը տիւչարը էյէ՞մ մի էյլէտի, վէ բէտէրիմ եախօտ վա-լիտէմ էճել չէրպէթինի նո՞ւշմու իթթալիեը։ Սէօյլէյինիզ, Րը՛նէ, ա-ճապա պէն էօքսի՞զմիւ գալտըմ։

—Ժա՛ն, սիզ եանըլըեօրսունուզ, չինքի պու սէօյլէտիկինիզ հալ-լէրտէն հիչ պիրինի վուգուդ պուլ-մամըչ տըը, տէեու ճէվապ վիրտի Մ. տը Րիէօ։

—Տիմէք տիր քի տիւգ վէ տիւ-չէս սըհհէթ ու աֆիեէթտէ տիր-լէր։

—Էվվէթ, քեամիլէն սըհհէթ ու աֆիեէթտէ տիրլէր։

—Րը՛նէ, պու պապտէ պանա եէմին իտէ՞րմիսինիզ։

—Էվվէթ, սէվկիւլիւմ ժան, պիկա թէրէտտիւտ եէմին իտէրիմ։

—Նամուսունուզ իւզերինէ եէ-մին իտէ՞րմիսինիզ։

—Նամուսում վէ մուհապպէ-թիմ իւզերինէ եէմին իտէրիմ։

Կէնճ գըզըն տօտագլարընտան, պիր թէսէլլի ահը չըգարադ,

—Պէօյլէ պիր եէմինտէն սօնրա, սիզ եաման սէօյլէեէմէզսինիզ, տէ-տի, վէ պէն արթըգ սիզե չիւպ-հէ իթմէմ, ֆագամի սիզե թէք-րար սիւալ իտէրիմ, նէ՞ իչին պէն պուրատա պուլունուեօրում, նէ՞ իչին վալիտէմ եանըմտա տէյիլ տիր։

—Ազիզիմ ժան, տէտի Մ. Րիէօ, պու թէքլիֆ սիզե հէր նէ գատար ղարիպ տախս կէօրիւնսէ, ըէճա իտէրիմ սիզե, էվվէթ, տիզ իւզե-րինէ կէլէրէք, ըէճա իտէրիմ սի-զէ, պու պապաէ պէնի իսթիճվապ իթմէ յինիզ, վէ թէէմին օրւնուզ քի, վալիտէնիզ մատամ տիւչէս պիլմէք իսթէտիկինիզ խուսուսա-թը սիզե պիլտիրէճէք տիր։

—Նէ՞ վագըթ։

—Պիր ադտան։

—Րը՛նէ, վալիտէմ պու էվտէ՞ մի տիր։

—Խա՛յր։

—Էօյլէ իսէ, պէնի անըն եանը-

նա կէօթիւրիւնիւզ։ Պուրատա արթըգ պիր տագըգա պիլէ տուրմաեալըմ։ Էվվէթ, էվվէթ, պիր սանիյյէ պիլէ տուրմաեալըմ. չիւնքի, Բընէ, պէն վալիտէմի կէօրմէք իսթէրիմ, էվվէթ, շիմտի քէնտիսինի կէօրմէք իսթէրիմ։

—Ազիզիմ Ժան, պէն սիզի վալիտէնիզին եանընա կէօթիւրէմէմ, ֆագաթ քէնտիսինի պուրաեա կէթիրէպիլիրիմ։

—Էօյլէ իսէ, չաբուգ կէլսին, պիր ան էվվէլ քէնտիսինի պուրաեա կէթիրմէնիզի իսթէրիմ, կէօրիւեօրսունուզ քի, քէնտիսինի պէքլէեօրում, քէնտիսինի չաղըրբեօրում, վէ քէնտի ղայպուպէթինտէն նաշի ֆէվգէլատէ տիւչարը միհն ու մէշագգաթ օլուեօրում . . . Բը՛նէ, էկէրչի պէնի սէվէրսէնիզ, պիր ազ չաբուգ իտինիզ։

—Իշթէ կիտիեօրում . . . տէտի Մ. տը Բիէօ օտատան տիշարը չըգմաեա հազըրլանարագ, ֆագաթ մատմուազէլ տը Սիմէօզ թարաֆընտան թէքրար չաղըրլմասը իւիւզէրինէ, տէրհալ արգասընա տէօնտիւ։

—Բը՛նէ, տէտի կէնճ գըզ, սիմասընտա էսէրի նէֆրէթ միւշահէտէ օլունարագ, պէն պուրատա եալընը՞զ մը գալաճաղըմ։

Պիր գաչ տագըգատան պէրու, Կուլ, Ժանըն պուլունտուղու օտաեը թէրք պիրլէ, իլք կիճէսի հազըրլանմըշ օլան քիմեախանէեէ կիթմիշ իտի։ Ֆագաթ կէնճ գըզըն, պալէատէ պէեան իթմիշ օլտուղումուզ սօն լուղէթլէրինի իշիթտիկինտէ, տիշարը չըգտըղը կիպի, սէսսիզճէ թէքրար իչէրի կիրտի, վէ պիրտէն պիրէ քէնտիսինի կէօսթէրէրէք, «Մա՛տմուազէլ, սիզ պուրատա եալընըզ գալմաեաճագսընըզ» տէտի։

Ժան, Բէրինին սէսինի իշիթտիկինտէ տիթրէտի, վէ օլ սիեահ էլպիսէ կիյինմիշ վէ եիւզիւնիւ պիր թիւլ իլէ էօրթմիւշ օլան ղարիպ մախլուգուն քէնտիսինէ տօղրու եագլաշտըղընը կէօրիւնճէ, տահա զիեատէ տիթրէեէրէք,

—Բը՛նէ, պու գատըն քի՞մ տիր, տէեու սիւալ իթտի ֆէվգէլատէ տէհշէթ իչինտէ պուլունան պիր սէտա իլէ։

Պու սէօզլէրէ գարշըլըգ, Բէրին, շէօյլէ ճէվապ վիրտի.

—Մա՛տմուազէլ, պու գատըն, Սիմէօզ ֆամիլեասընընն գըզը ուղրունա ճանընը քէմալի մէսէրրէթլէ ֆէտա իթմէեէ հազըր պիր պիչարէ մախլուգ տուր։ Սօրունուզ Մ. տը Բիէօեէ քի, պէն գանըմը սիզին ուղրունուզա տամլա տամլա ագտըրմաեա թէրէտտիւտ իտէ՞րմիյիմ։

—Պու սէօզիւ պէն տախի թաստիգ իտէրիմ, տէեու մուգապէլէ իթտի Բընէ, վէ, ազիզիմ Ժան, պու գատըն հագգընտա պէն սիզէ մէսուլ օլուրում, վէ սիզէ եէմին իտէրիմ քի, պունուն էմրի մուհաֆազասը ալթընտա պուլունտուգճա, սիզէ հիչ պիր քէտէր կէլմէզ։

Ժան պաշընը էյտի, վէ պիր էյեամ սօնրա,

—Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլաեամաեօր իսէմ տէ, սիզէ իթիգատըմ վար տըր, վէ պու սէպէպտէն գալպիմ միւսթէրիհ տիր։ Իմտի, հայտէ կիտին վէ վալիտէմի պուլուն, ֆագաթ թէքրար սէօյլէրիմ, չաբուգ իտին, զիրա կէրէք ճանճա վէ կէրէք թէնճէ գուվվէթիմ գալմամըշտըր, վէ սալթ վալիտէմին պուսէլէրի պանա հայեաթ քէսպ իթտիրէպիլիրլէր։

Բէրին, քիմեախանէտէն կէթիր-

միշ օլտուղու կիւմիւշտէն թասը, պիր մասա իւսթիւնտէն ալըպ, Ժանըն եանընա եագլաշտը, վէ մէզքիւր թասը մէզպուրէեէ թագտիմ իտէրէք,

—Իչինիզ, մատմուազէլ, տէտի։

—Նէ՞ տիր պու, տէեու սիւալ իթտի կէնճ գըզ, դապուլ իթմէյիպ, ֆագաթ թասը ըէտտ տախի իթմէեէրէք։

—Ատի վէ գուվվէթլի պիր ըուհ տուր քի, միւճիզէ նէվինտէն օլան թէէսսիրաթընը պիր ազտան հիսս իտէճէքսինիզ տիր։

Մատմուազէլ տը Սիմէօզ հալէա Թէրէտտիւտ իթմէքտէ օլտուղունտան, Կուլ, Ընէեէ պիր իշարէթ իթտի, վէ օ տախի նիշանլըսընա,

—Ի՛չինիզ, սէվկիւլիւմ Ժան, ի՛չինիզ, տէտի։

—Սիզ իչմէմի իսթէեօ՞ր մուսունուզ։

—Բէճա պիլէ իտիեօրում։

Ժանպունուն իւզէրինէ, թասը էլինէ ալըպ պիր եուտումտա պօշալթտը։

—Լաքին բէք աճը վէ եագըճը իմիշ, տէտի մէզպուրէ թասը Կուլա իեատէ իտէրէք։

Ժան՝, հէնուզ պու սօն սէօզլէրի իքմալ իթմիշ իքէն, պիրտէն պիրէ վիճուտինի դարշը գօնուլմազ սուրէթտէ պիր ուեուշուգլուգ իսթիլա իտէրէք, եանընտա աեագտա տուրմագտա օլտուղու սէտիրէ տիւշտիւ, պաշը արգասընա տէվրիլտի, կէօզլէրի գաբանտը, վէ թէքմիլ վիճուտի իւզէրինտէ սաքին վէ տէրին պիր ույգու հէյեէթի միւշահէտէ օլունտու։

—Բէ՛րին, տէտի շէտիտէն Ընէ, պու նէ՞ տիմէք տիր, պիչարէ գըզճըղազա նէ՞ եաբտընըզ։

—Նէ՝ եաբմագ լազըմ իսէ, ա՞նը եաբտըմ, տէեու ճէվապ վիրտի Կուլ, շէօյլէ քի պիչարէ գըզճըղազըն հէեէճան ու իզտիրապը պանա տէհշէթ վիրմէքտէ իտի, վէ իւզէրինէ թէքրար նէօպէթ կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւկիւմտէն, վէ պունուն արգասընտան տա տալկընլըգ վէ սօնրա տիվանէլիք կէլմէսի թապիի պուլունտուղունտան, տէրհալ ֆէնալըղըն էօնիւնիւ այտըմ։ Իմտի, նասըլքի կէօրիւեօրսունուզ, մատմուազէլ տը Սիմէօզ ուեումագտա տըր, վէ իքի սաաթ գատար ուեուեաճագ օլտուղունտան, իքի սաաթտան սիզ, տիւգ վէ տիւշէս իլէ պիրլիքտէ օլարագ, պուրաեա կէլտիկինիզտէ, մէզպուրէ ուեանաճագ օլուր իսէ, անլէրի եանընտա կէօրէճէք տիր։ Հա՛յտէ կիտին, միւսիւ մարքի, հա՛յտէ կիտին։

42

ՊՈՒԼՈՒՇՄԱ

Մ. տը Բիէօ սիւրաթլէ Բարիստէն կէչիպ, Սիմէօզ ֆամիլեասը գօնաղը էօնիւնտէ պէյկիրինի տուրտուրտուղունտա, եարը կիճէ ըատտէլէրինտէ իտի։ Մէրգում տէլիգանլը պէյկիրտէն աշաղը էնիպ, գաբուեու շիտտէթլէ չալտը, լաքին գաբու աչըլմազտան էվվէլ, գաբունուն արալըգլարընտան, իչէրիտէ պուլունան գաբուճու իլէ պիր գաչ տագըգա գօնուշտու, չիւնքի մէրգում գաբուճու, պէօյլէ պիր ույղունսուզ վագըթտա գաբուեու աչամաեաճաղընը, վէ նէ՛ միւսիւ վէ նէ՛ մատամ տը Սիմէօզիւն կիճէ օրթասընտա քիմսէյի գապուլ իտէմէզ օլտուգլարընը պէեան իթմէքտէ իտի։ Նիհաեէթ Ընէ, քէնտի իսմինի պէլքի օն տէ-

ֆա թէ քրար իթուխքուէն սօնրա, հավլիեե կիրէպլուխ, վե սիւրաթլէ էվին նէրտիվէնինե սօղրու եէօրիւ-ջիւ։

Մէրգում օրատա տախի պիր խայլի մուշքիլաթա թէսաուիֆ իտիպ, չէօյլե քի օտա իչղմէթ քեա-րը մուսիւ տիւգ լլէ մատամ տիւ-չէվին եաթագ օտալարընա կկոտի-քլէրի՞պիր սաաթը կէչմիշ օլտուղու-նու, վե պինապէրին քէնարլէրինի թաճիղ վե պիհուզուր իտէմէե-ճէկվինի պէեան իլէ, Բընէնին թէք-լիֆինե քէմալի հիւրմէթլէ, ֆա-դաթ մուսիրրանե սուրէթլէ մու-վաֆֆագաթ իթմէմէքտե իտի։

Բընե պիր թարաֆտան իսրար իթուկկ հալտե, տիկեր թարաֆտան մէրգում իչղմէթ քեար հալե-ա դարշը տուրմագտա իտի։ Ագը-պէթ քեար պունլարընն սէօյլերինի իչղմէթճի գատընլարտան պիրի ի-չիտիպ, վուգուի հալի տերհալ մա-տամնաընա իտպէր վիրտի։

Մատամ տիւչէս հէնուզ ուեու-մուշ օլմատըղընտան, Բընէյի անին-տե նէզոնինե կէթիրմէյէրինի, վե մուսիւ տը Սիմէօզ մատտե յի պիլ-տիրմէյէրինի էմր իթտի։

—Ա՛հ, սէվկիւլիւ էվլատըմ, տե-տի մատամ տիւչէս մատէրանե պիր աշղէ մար քինե սարըլարագ, սիզի կէօրտիւկիւմ նէ՛ գատար թէաճ-ճիւպ իթտիմ իսե, օլ գատար տա մէճմուն օլտում։ Սօն մուլագա-թըմըզ էնտաքընտա, պիղէ պէեան իթմիշ օլտուղունուզ վէտալարընըզ մուճիպինճե, պէն սիզի Ֆրանսա-տան արմըզ կիթմիչսինիզ տիր տե-եու զանն իտիեօրտում։

—Մա՛տամ տիւչէս, տէեու ճէ-վապ վիրտի Բընե, պէն Բարիստէն պիղէ տիշարը չըգմատըմ։

—Էօյլե իսե, սէվկիւլիւ էվլա-տըմ, տէտի մատամ տը Սիմէօզ թէ քաիր իտեր թարղտա պիր սէտա լլէ, պունճա վագըթտան պէրու, սիզի տէրէճէյլի նիհաեէտե սէվ-մէքտե օլանլարը տերհաթըր իթմիշ օլմատըղընըզ իչին դապահաթը-սընըզ։

—Մա՛տամ տիւչէս, պէնի պու խուսուստա ատլա իթթիհամ իթմէ-յինիզ, պէն տայիմա սիզի տիւչիւ-նիւր իտիմ, ֆագաթ պէնիմ Բա-րիստէ պուլունտուղումու սիզտէն կիզլի թուսթմագլըղըմ լազըմ իտի։

—Նէ՞ իչին։

—Չիւնքի, վազիֆէմի իքմալ իթմէյինճէ, սիզին հուզուրունու-զա չըգմամահա եէմին իթմիշ իտիմ։

—Սէօյլէտիկինիզ վազիֆէ գա՞ն-ղըսը տըր։

—Գըղընըզը սիզէ իհատե իլլէ-մէք վազիֆէսի։

Մատամ տը Սիմէօզ, տէլիգան-լընըն լուղերինէ քէմալի իզմիրտա վե թէաճճիւպլէ աթիքը նազար իլ-լէտի, վե սօնրա հէնուզ իչերի կիր-միշ օլուպ, սօն լուղէլլերի իչիթ-միշ օլան տիւգ լլէ տիւչէս պիրի պիրլերինէ պագըշըրլալ քի, պու-նուն մանեէասը,

—Աճապա մէյյուսիեէթ Մ. տը Բլէօնիւն ագլընա խիֆֆէ՞թ մի կէ-թիրմիշ տիր, տիմէք իտի։

—Գըղըմըզը պիղէ՞ մի իհատե իլ-լէմէք, աճապա պու իչիթիկիմ սէօզ տօղրո՞ւ մու տուր, տէեու թէքրարտատը իհթիեար տիւգ, Բը-նէնին էլինի սըգարագ։

—Էվվէթ, միւսիւ տիւգ։

—Նէ՞ տիմէք իսթէեօրտունուզ, սէվկիւլիւ էվլատըմ։ Սէօյլէտիկի-նիզի անլատամահեօրուզ։ Պիզիմ ի-չին զայագ օլմուշ օլմահան ժանը սիզ պիղէ նա՞սըլ իհատե իտէպի-

լիրսինիզ ։ Էկէրչի անքն հագգընտա պիր մուխաթարա օլսա իտի, պիզտէ պիլիր իտիք, վէ քէնտիսինի մուհաֆազա վէ հիմաեէ իթմէք իւզրէ, եանընտա պուլունուր իտիք, իզթիրապ վէ էնտիշէ պիզի թէլէֆ իտէր իտի, հալ պու քի պունուն մուղայիրի օլարագ, կէօրիւեօրսունուզ քի, պիզ քէմալի իսթիրահաթ իչինտէ պուլունուեօրուզ ։

—Զիւնքի սիզ հէր շէյտէն պիխապէրսինիզ, տէտի Բընէ, չիւնքի պէնիմ ըսգանտիլ իթմիշ օլտուղում կիրտապը գալըն պիր էօրթիւ սիզէ կէօսթէրմէմէքտէ տիր ։

—Թէքրար սիւալ իտէրիզ, ֆիքրինիզ հէր նէ իսէ, աչըգ սէօյլէյինիզ ։

—Շիմտի սէօյլէրիմ, միւսիւ տիւգ, ֆագաթ էվվել պէ էվվել սիզէ ըէճա իտէրիմ, ատամլարընըզտան պիր գաչընա էմր իտինիզ քի, ուեանըգ տուրսունլար, վէ պիր արապա հազըրլաթընըզ, զիրա պէնիմլէ պիրլիքտէ կէլմէնիզին վագթը կէլտիկինտէ, հիչ պիր շէյ պունու թէէխիր իթտիրմէմէլի տիր, վէ պու վագըթ իսէ եագըն տըր ։

Մ. տը Սիմէօզ, իշպու հալլի միւմքիւնսիւզ պիլմէճէեէ հիչ պիր մանէա վիրէմէտիկինտէն, Բընէնին, ժանը պիր խասիմ գօլթուղունտա կէօրէրէք, քէտէր վէ մէյեուսիեէթի սէպէպինտէն ագլընը դայպ իթմիշ օլտուղունա կիթտիքճէ ֆիքրի իսքեաթ օլմագտա իտի ։ Հալ պու քի իշպու մուճիպի քէտէր իթիգատընը մարքիտէն կիզլէմէք իսթէտիկի էճիլտէն, պիր չընկըրագ չալտը, վէ պունուն իւզէրինէ կէլէն խըզմէթքեարա, Մ. տը Բիէօնիւն էմրինի թէպլիղ իյլէտի, վէ մէրգում խըզմէթքեար օտատան տիշարը չըգտըգտան սօնրա, տիւգ տը Սիմէօզ,

—Շիմտի արթըգ սէօյլէյինիզ, էվլատըմ, տէտի ։

—Իշթէ պէնիմ պուրաեա կէլիշիմ պու սէպէպէ մէպնի տիր, տէեու մուգապէլէ իթտի Բընէ, ֆագաթ, նագլիեէթիմտէն չօգ շէյ անլաեաճագ օլտուղունուզտան, Ալլահ աշդընա օլարագ, էվվել էմիրտէ շունու սիզէ իխթար իտէրիմ քի, ֆէվգէլատէ վէ տէհշէթլի հէեէճանլար ալթընտա էղիլմէմէք իչին, ճէսուր օլունուզ, վէ պիւթիւն գուվվէթինիզի իմտատընըզա ճէլպ իտինիզ ։ Պունտան պաշգա, ասլա տիթրէմէյինիզ, վէ իլք լագըրտըլարըմը իշիթտիկինիզ հալտէ, պէլքի վիճուտինիզի իսթիլա իտէճէք օլան տէհշէթի պէրթարաֆ իյլէյինիզ ։ Զիւնքի ագըպէթ սիզէ կէթիրմիշ օլտուղում խապէր մէսէրրէթպախշ պիր խապէր տիր, զիրա էնճամը ատալէթ սաաթը վուրմուշ, վէ կիրտապ քէնտի շիքեարընը պրագմըշ տըր ։

Մ. տը Բիէօ հէեէճանը ազիմլէ լագըրտը իթմէքտէ իտի իսէ տէ, նէ՛ պագըշընտա, նէ՛ թավր ու հարէքէթինտէ վէ նէ՛ տախի սէսինտէ ասլա մէճնունլուգ ասարը միւշահէտէ օլունմաեօր իտի ։ Տիւգ վէ տիւշէս մէրգումու տինլէտիքլէրի զէման, իսթէմէեէրէք էնտիշէ վէ թէլաշ հիսս իթմէեէ պաշլամըշլար իտի ։ Բընէ, շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի.

—Ժան տը Սիմէօզ հաեաթտա տըր վէ սէրպէսթ տիր ։ Մէրգումէ սիզի չաղըրըեօր, վէ սիզի պէքլէեօր ։ Պիր սաաթ կէչմէզտէն, գըզընըզ սիզին գուճաղընըզտա պուլունուպ, սիզէ սարըլաճագ սիզին պուսէլէրինիզէ գարշըլըգ սիզէ

զէ պուսէլէը լեաաէ իսէճէք ուր։ Ճագաթ սիզ գըզընըզը Անգիը ուս-դաշընտաքի օթէլաէ պուլաճագ տէյլիսինիզ, զիրա պարօն ուր Բէր-ժանըն զէվճէսի, եախօտ տահա տօղրուտու մահպուսպէտի, չիւնքի սախթէ պիր նամ լէյ ենթրա իսի-լէն տագաը իպտիվաճ, աաէթա պիր թէաթրօ սեուինու տուր, իչթէ օ գարը, սիզին իչին պիր եապանճը ուր, պիր տիւշմէն ուր, վէ ասլա սիզին գըզընըզ տէյիլ ուր։ Մէր-գուժ, սիզին մուհաֆազէքէքինիզի վէ ալճանուինուզու չալմըշ օլտու-ղու կիպի, ժանըն թաթիը իսմինի տէ չալմըշ ուր։ Պու ալչագ վէ մէճ-լուն գարը, պու պախթ արաճըճը վէ մահքիմ օլան ըրզըզ գարը, տա-լա ժան ուր Սիմէօզ թէսմիհէ օլուն-մահըպ, Զինկեանէ Գարմէն թէս-միհէ օլունուր։

Րընէ պիր սանիյէ գաատար քէ-լամընը գաթթ իթտի։ Պու արա-ըզդ տիւզ վէ տիւշէս, ոօլուեարագ, վէ աաէթա սանէմ հէյկէթի քէսպ իթմիշլէր ուր կիպի պիր հալաէ պուլունապագ, ճճապա զարիպ վէ տէհլիլի պիր ըևուեա՞ մը կէօրիս-եարար աէեու, քէնտի քէնտի-լէրինէ սիւալ իթմէքտաէ խարիէր։

Մ. ուբ Րիէօ չէօյլէ տէվամ իթթի-

—Եիւպհէսիզ պու սիզէ սէօյ-լէտիկիմ զարիպ ուր, տէյինմի, էվվէթ, պէն տէ պիլիրիմ քի պու իչիտիլմէմիչ, վէ տիմանէճճ ուր վէ մուամքինտուզ ուր։ Պէօյլէ չէյ-լէր սէօյլէեէն եա տիմանէ օլմալը ուրը, վէ եախօտ եէաինտէ իսպաթ-լարը պուլունմալը ուրը։ Իմոի, պէն տիմանէ տէյիլիմ, վէ խսպաթլա-րըմ տա չունըտ ուրը... Տի՛նէյ-նիզ։

Տէրհալ Րընէ, զաթէէն մալուվու-մուզ օլան վուզուաթլարըն հի-քեա-եէսինի պիր պաչտան պաշլաեըպ, տիկէր ուճունա գաատար նագլ իթ-տի։ Իչպու մուխթասարէն նագլ օլունան հիքեաեէ, օլ գաատար վա-զիհ վէ ապէհ վէ մանթըգա մուվա-ֆըգ իսի քի, պաչլանըր պաչլան-մագ թէէսսիրլի կէօրիւնտիւ, չէօյ-լէ քի տիւգ վէ տիւշէս օլ պապտէ ասլա չիւպհէ վէ թէրէտտիւտէ գա-հիպ օլմաեարագ, նագլինէթլի մէզ-քիւրէնին հագըգաթը հալ օլտու-ղունա խաքեաթ օլտուլար։ Հիքեա-յէնին խիթաճքնտա, մատամ ուբ Սիմէօզ, ապան կէօզ եաշլարընը սիլէրէք, վէ չիւքրանիյյէթ վէ մու-հապպէթ չէվգիյէ, մէրզուամ տէ-լէպանլըեա սարբլատագ,

—Բը՛նէ, սէվկիւլիւմ Բը՛նէ, տէտի, գաթ պէ գաթ միւպարէք վէ միւշէրրէֆ օլսուն օլ ատիլ վէ մէրհամէթլի Ալլահ քի, սիզին սա-եէնիզտէ պէնիմ սահիհ գըզընը պանա լեեաէ իյլէմէքտէ, վէ սի-զի էվլատըմ թէսմիհէ իթմէքտիկ միւսաատ իթմէքտէ տիր։

—Ժո՛ն պիզի պէքլէեօր, ժո՛ն զիզի չըզըրըեօր, աէեու իյտիվ իթտի տիւգ, պուսնու պիր աղ էվ-վէլ Բընէ տախի սէօյլէտի. իմոի չաբուգ կիտիպ, քէնտիսինի պու-լայըմ։

Աբատա պու ալալըգ հագըր իս-տիմիշ օլարագ, Սիմէօզ ֆամիլ-եատը գոնագը գաբուսու էօնիսի-տէ տուրմագտա օլտուղունտան, տիւշէս աէրհալ պիր քիսըքէ սա-լըլարագ, վէ միւսիս ուբ Սիմէօզ տէ ումմուզունա պիր մանթօ ալա-րագ, իքիսի պիրլիքտէ, Բընէ իյէ պէրտպէր արատատա յապիպ օ-տուլար։

Աբատա Մ. ուբ Րիէօնիսն ըլանը իսզրէ սիւրտաթը ֆէվգէլատէ իյէ գաթը մէսաֆէ իթմիկկ էսնատէ,

մերգում տելիգանլը, Կուլուն թէն-
պիհլերի հագգընտա մերգուման
բէտեր վէ վալիտէեէ մալիւմաթ
վիրտիկի միսիլլու, Ժանըն պաշընտան
կէլիպ կէչէն տէհշէթլի վուգուաթլարտան
հիչ պիրիսինէ տայիր
մերգումէ գըզա շիւպհէ վիրմէմէլէրինիտէ
էքիտէն թէնպիհ իթտի։

Պու սըրատա իհթիեաթ քեարանէ
պիր սիւքիւթ իթթիխաղ էյլէմէքլիք
միւմքիւնսիւզ վէ միւշքիւլ
տախի տէյիլ իտի իսէ տէ, մէզպուրէ
կէնճ գըզըն Բընէնին խանէսինտէ
ուեանմըշ օլտուղունու,
նէ կիւնա ուսթաճա եալան վէ ադիլանէ
վէսիլէ իլէ իյզահ իթմէլի իտի։

Պիզիմ իւչ շախսլար, միւճէրրէտ
լազըմէտէն օլան պէօյլէ պիր եալանը
վէ վէսիլէյի պուլմագլըգտա
գաթը իւմիտ օլմաեա պաշլամըշլար
իքէն, պիրտէն պիրէ մատամ տիւշէսին
դուվվէյի իտրաքիեէսինտէ
պիր իլհամ հասըլ օլարագ,

—Ժան, տէտի, երկիրմի պիր
եաշընա վասըլ օլտուղունտա, հագգընտա
հէման միւճէրրէտ իճրա
օլունմագ իւզրէ, իքի տէֆա էօլմէք
բէյղամպէրլիկի վուգու պուլմուշ
օլտուղունու պիլիր։ Իմտի
քէնտիսինի գօլայճա շունա իսքեաթ
իտէրիմ, շէօյլէ քի քէէննի երկիրմի
տէօրթ սաաթտան պէրու տէհշէթլի
պիր դաֆլէթ ույգուսունա
տալմըշ օլտուղունտան, իքինճի
տէֆա օլմագ իւզրէ խաթիֆի դայպտան
խթիխպարը ըէյէ միւրաճաաթ
իթմիշ, վէ քէնտիսի, պէնտէն
ուզագտա վէ նիշանլըսընըն
խանէսինտէ պուլունմագլա գուրթուլապիլէճէկի
թէէմինաթընը այմըշ
օլուրում։

Պու իյզահաթ չօգլուգ մագրունը
հագըգաթ կէօրիւնմէտի իսէ տէ,
քեաֆի ատտօլունտուղունտան, հէյեէթի
ասլիեէսիյլէ դապուլ օլունտու։

Պու գարար իթթիխաղ օլունտուղու
զէման, արապա տուրտու, վէ
մատամ տը Սիմէօզիւն գալպի շիտտէթլէ
չարբմագտա օլտուղունտան,

—Կէլտի՞ք մի, տէեու սիւալ
իթտի։

Բընէ, պաշընը արապանըն բէնչիրէսինէ
գօեուպ, տիշարբեա պագարագ,

—Խա՛յր, տահա կէլմէտի՛ք, տէտի։

—Էօյլէ իսէ, արապա նէ՞ իչին
եօլունա տէվամ իթմէեօր։

Արապաճը պու միւշքիւլիւն ճէվապընը
վիրտիկինտէ, արապասը
Մօնսօ օվասընըն խալի արսալարընա
վասըլ օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ,
պէյկիրի գանղը թարաֆա տօղրու
սիւրէճէկինի պիլմէտիկինի սէօյլէտի։

Բընէ, պէօյլէ պիր դարանլըգ
մահէլլտէ վէ վագըթտա հէր նէ
մալիւմաթ վիրսէ, ֆայտէսիզ օլաճաղընը
պիլտիկինտէն, պիզզաթ
արապաճընըն եանընա չըգըպ օթուրտու,
վէ արապա օն տագըգա
տահա եէօրիւտիւքտէն սօնրա,
թէքրար, ֆագաթ պու տէֆա Բընէնին
իգամէթկեահը դաբուսու
էօնիւնտէ տուրտու։

Մ. տը Բիէօ պու դաբուեու աչըպ,
իւչիւ պիրլիքտէ խանէնին
հավլիսինէ տախիլ օլտուլար, վէ
պիրինճի գաթա կէօթիւրէն ներտիվէնտէն
չըգըպ, Մ. տը Բիէօնիւն
ուեուեարագ պրագմըշ օլտուղու
կէնճ գըզըն օտասը էշիյինտէն կէչտիլէր։ Պէրէքէթ վիրսին, պու
արալըգ Ժանըն ույգուսու հալէա
տէվամ իթմէքտէ իտի չիւնքի,
մատամ տիւշէս, կէօղլէրինի գըզը
իւզէրինէ չէվիրիպ, պիչարէնին
զայիֆլանմըշ վիճուտինի, վէ չէք-

տիկի միւթէաւտիա վէ ուզուն վէ զալիմ խաքենճէլէրին ասարքնը հէնուզ չամիլ օլան օլ կիւզէլ ֆագաթ սօլմուշ սիմաեը կէօրիւկլիւնտէ, հընչգբրարագ կէօզ եաշլարը փէօքմէսինի տուրտուրամատը, վէ բէ-բէլէեէրէք,

—Վա՜հ էվլատըմ, վա՜հ պէնիմ սէվկիլիւ վէ պիչարէ էվլատըմ, տէտի, պէն սէնի պու հալտէ՞ մի կէօրէճէք խոմ։ Ա՜հ, պէն նէ՞ ֆէնա վալիտէ յիմիշիմ, էվվէթ, նէ՞ ֆէնա վալիտէ յիմիշիմ քի, դայտըզ վէ ֆիւթուրսուզ վէ քէմալի խոթիւրահաթ իչինտէ տուրուպ, վիճտանըմ սօյա պանա՞, «Սէնէն էզըք ղէն ա՜ ղէշէֆտիր չէվէյօր, էզըք է՜չէ՜-եօր, էզըք ա՞ ֆըր . . . » տէեու խապէր վիրմէզ իմիշ։ Ժա՜ն, ժա՜ն, պարի սէն աֆիվ էթ պանա. չիւնքի, պէն քէնտի քէնտիմէ սօյա աֆիվ իթմէյէճէք յիմ։

Բէրին տիւշէսէ եադըլաչարագ, «Մաամ, տէտի, Ալլահ աշգընա օլսուն, վէ պիղդամ գըզընըզըն խաթրը իչին օլսուն, ճէսուր օլունուզ... Մաամուազէլ տը Սիմէօզ չիմոի ուեանաճագ տըր։ Պինաէն ալէյհ մէզպուրէ սիպին կէօզ եաշլարընըզը կէօրմէմէլի տիր։»

Մաամ տիւշէս, հէրնէ գատար գալպի սաքին տէյիլ իտի խսէ տէ, զահիրէն օլսուն սիմաընը սաքին կէօրթէրմէք վէ լուզումունու անլաեարագ, կէօզ եաշլարընը սիլտի, հընդչըրմալարընը տուրտուրտու, վէ տօստաղլարընտա մէճպուրի պիր թէպէսիմ հուսուլ կէթիրէրէք, պէքլէմէյէ պաչլատը։

Մէղպուրէնին պէքլէմէսի չօգ վագըթ իմթիտաատ իթմէյէրէք, պիր գաչ տագըգա անճագ կէչմիշ իքէն, ժան կէօզլէրինի աչտը, վէ վալիտէսինի, տէտիրին եանընտաս տիզ չէօքմիւշ վէ տիթրէմէքտէ օլան էլլէրինի քէնտիսինէ տօղրու ուզաթմըշ օլտուղունու, իլէ պագըշընտա կէօրտիւկլիւնտէ, գալպտէն սուտուր իտէն ալի ֆիզանլարտան պիրինի ըչճ լյլէտի, վէ սօնրա աեագա գալգըպ, սէատէթ վէ հէեէճանընտան նաչի գուվվէթտէն տիւշմիւշ օլտուղու հալտէ, վալիտէսի մատամ տը Սիմէօզիւն գուճաղընա տիւշտիւ։

Հագդ Թէալա գաատը վէ ատիլ տիր։ Իչթէ վալիտէ վէ քէրիմէ ԼԷքըար պիրիպիրլէրիյլէ պուլուշտուար, հէմ պիր տախի եէկահէրլէրինտէն պըրըմամագ իւզրէ պուլուշտուար։

Պու պուլուշմանընէն մէսէրրէթի ազիմէսի, թէմամ պիր սաաթ իմթիտատ իթտի։ Տիւշէսինի վալիտէյի քմունահապէթի վէ սէվինճի, տէրէճէսինի թէճաւուզ իթմէքտէ օլուպ, զէվալը վալիտէ քէնտի էվլատընը հագգգամէթէն պուլմուշ օլտուղունան, գալպի իւզէրինտէ տիկէր պիր ալիճէնապ գալպ պուլունմագտա օլտուղունու հիսս իթմէքտէ, վէ ժանընն պուսէյէրինի ախզ իտիպ, վէ քէնահսի տէ անը պուս իթմէքճէ, պու պուսէյէրի Զինկեանէ գըզը Գարմէնինի սախթէ վէ մէճպուրի պուսէյէրինէ վէ եալանճը թաղիֆիյէրինէ մուգաեէսէ իյլէմէքտէ, վէ օլ մէկտուն վէ ճէհննէմի մախլուգա ալտանմըշ օլտուղու իչին լանէթ օգումագտա իտի։

. . . . . .

Մ. տը Սիմէօզ Րընէնին գօլմուղունա կիրիպ, մէրգումու խալի պիր մահէլլէ կէօթիւրտիւ վէ օրատա,

—Օղլո՜ւմ, տէտի, չիմոի նէ՞ եաբաճագսընըզ, եախսօտ տահա տօղ-

թուսու չիմոխ սիզնէ՞ Եաբաճապըզ։ Սիզին պու չայեանը թէհայլուր վէ մէտհ ու սէնա հարէքէթինիզ, միւսթադպէլի դարարլաշըրմանըզ հագդընտա սիզէ պիր հագդը միւսթաֆիլ վիրմէքտէ տիր։ Իմոխ, պու պապատ նէ՞նէ գարար վիրմիշսինիզ տիր։

—Միւսիւ տիւգ, Եալնօտ տահա տօղրուսուս, էֆէնտի բէյէր, – մատամ՛քի պու թաթլը լունվանը սիզէ վիրմէքլիկիմէ միւսաատէ խոխեօքսունուզ, —տէեու ճէվապ վիրտի Ըընէ, պիզէ վագը օլան չու հալ, ֆէվզէլատէ տիր։ Ճիհանըն կէօզիս էօնիւնտէ, պու կիւնքի կիւն մատամ պարօն տը Ռէբժան թէսմիհէ օլունան ալ տէրպէտէր գարը, հագըգաթէն սիզին դըզընըզ տէյիլ տիր։ Ալլահ զէվճինէ լաեըդ բէֆիդէ օլան պու գարընըն քիմ օլաուղունու զահիրէ իխրաճ իթմէք գէրէյ պիր չէյ տիր, չիւնքի էկէրչի բօղնէ միւրաճաաթ խահճէք օլուր խահ, բօղնին պու խուսուսատա սիզէ մուավէնէթ խահճէկլի չիւպհէսէն վարէսէթ տիր, վէ Եանթ մահքեմէսի հաքիմլերի տէ, էլպէթթէ, գաթլ ճէզասընա մահքիմ գըլմըշ օլաուդլարը օ ալչաղը թանըճաճագ տըրլար, վէ ճէլլատա քէնտի չինքարը վիրմէճէք տիր։ Ցագ ատի պանա էօյլէ կէօրիւնիւր, վէ սիզին թարաֆընըզտան տահի իշպու էֆքարըմըզըն իթթիղամ օլունաճաաղը զանն օլունուր քի, թահտիշի էդհանը մուճիպ պիր տավահա դէեամ խոկմէսինէն սագընըլմասը տայիմա խայըրլը տըր, չիւնքի պու սուրէթլէ Սիմէօզ ֆամիլեասը խամինի թէհլիքէէճ սիւչար իթմէք տէյիլ խէ տէ, օլ խամին էօթէճէ պէրիտէ սէօյլէնիլմէսինին Քօնիս ալընմըշ օլուր։

—Օղլո՛մ, պու պապատ պէն տահի սիզին իլէ քեամիլէն հէմֆքեարըմ, տէտի իհթիեար։

—Էօյլէ խէ, տէեու սէվամ իթտի Մ. տը Րիէօ, չու հալտէն չըգաճադ պիր եօլ վար տըր, Եանի պըրագընըզ պէհի քի, Եալընըզճա պաշպատըղըմ չու իչի Եալընըզճա պիխթիրէյիմ։

—Պարօն տը Ռէբժանա հիւճո՛մ մու իտէճէ քսինիզ, տէեու սիւալ իթտի տիւգ աչիքտար պիր իղթիրապ իլէ։

—Շիւպհէսիզ, պիյա թէբէտտիւտ վէ պիյա խէվֆ մէրգում իւզէրինէ հիւճումմ իտէճէյիմ։

—Րը՛նէ, սա՛գընըզ, սա՛գընընըզ։

—Նէ՞ չէյտէն, միւսիւ տիւգ։

—Պու ատէմ տէհլէթլի պիր խաստիմ տիր, վէ թէճրիւպէ իլէ պիլիրսինիզ քի, հիչ պիր չէյտէն բիւճաթ իթմէզ։ Պունատան տա դաթլինագտար զաեէթ գուվվէթլի տիր։

—Պէն ոնատան տահա զիեատէ գուվվէթլիյիմ, չիւնքի Ալլահ վէ հագդ պէնիմթարաֆընմտա տըրլար։ Շու սաաթա գատար պէնի աչիքտարէն հիմտահէ իթտիշ, վէ Ռէբժանըն հէր կիւնա տուզաղլարընտան վէ հիյլէկէրինտէն սաղ վէ սէլիմ օլարագ չըգմտմա միւսաատէ իլէմիշ պուլունան Հագդ Թէալա հաղրէթլերինին չու ոօն սաաթտա տահի պէնի ասլա թէրք իթմէյէճէկի մտիւմ վէ միւսէլլէմատէյի՛լմիտիր, պէն ժանը սիզէ իեատէ իթտիշ օլաուղում՛ հալտէ, ժան պանա իեատէ օլունմուշ օլտու։ Իչթէ սաբէլ մուգաֆֆէրիճէթ պու տուր. գուսուրու պիր չէյ տէյիլ տիր։ Իմոխ, էֆէնտի բէյէր, պանա էմնիյէթ խոսնիղ, վէ պէնիմ իչէրուճէ հարէքէթիմէ միւսաատէ

խեղճէ՛ք , պէնիմ լչին ասլա գօրդ-մաեընըզ։

—Էօյլէ խսէ , հայտէ կիթ , սեվ-կիւլիւ օղլում, տէտի տիւգ , Բընէ-նին էմինէթպախշ չէվգինտէն միւ-թէէսիր օլարադ, Ալլահ սանա միւյ-յին օլսուն, եալընըզ չուբաեը տէր-խաթըը էթ քի , սէն ժանըն սըն , վէ ժան սէնին տիր ։ Պինապէրին էօմրիւնիւ խոթէտիկին կիպի գուլ-լանմաեա պուննան պէօյլէ սէնին հադդըն եօգ տուր։

Պու սօն սէօզլէրտէն սօնրա, պիր միւտաէթի ճիւղիւեէ սիւքիւթ վա-դը օլտու , վէ Բընէ իշպու սիւքիւ-թիւ գաթթ իլէ ,

—Մ իւսիւ տիւգ , տէտի , չիւպ-հէսիզ սիզ տախի պէնիմ կիպի ան-լաեօրսունուզ քի ։ , չու էննատէ քիմսէ ժանըն հաեաթտա օլտու-ղունա չիւպհէ խթմէքտէ տէյիլ տիր։ Պինաէն ալէյհ, մատամ պա-րօն տը Քէրժան, Անգիլը սօգաղըն-տա քի խանէնին պաշ գատընը օլ-տուգճա, պէնիմ նիշանլըմ, Սիմէօզ ֆամիլեասընա մահսուս օլան գօ-նաղա կիպէմէզ ։ Իքիսինտէն պիրլի-սի թէքրար մէյտանա չըգապլը-մէսի լչին , տիկէրի մահվ ու նա-պէտիտ գըլընմալը տըր ։

Մ. տը Սիմէօզ պու պապտէ մու-վաֆագաթ ալեամէթի կէօսթեր-տիկինտէ ,

—Իմնի պու խուսուստա պիր գարարը գաթի վիրինիզ , տէեու տէվամ էթտի Բընէ , վէ վագըթ զայ էթմէկեըէք , պու գարարը վի-րինիզ ։ Պու կինճէտէն Բարիսի թէրք իտինիզ , վէ մատամ տիւշէս իլէ ժանը պիրլէքտէ կէօթիւրինիւզ , վէ նիշանլըմը էմնա քընըզտան պի-րիսինտէ կիզլէ յինիզ , վէ կինճէ վէ կիւնտիւզ պու կիրանպահա խապն-նէեէ նէզարէթի լտիպ, պանա պէք-լէյինիզ քի, եագըն վագըթտա կէ-լիպ, սիզէ չու լաֆզլարը սէօյլէյիմ. «Իշնէ պէն էշ պէնիրէպ կէլտիմ , շնչնա ֆալը-պ օլտու ։ Իմդի , նֆինտ բէտէր , նէ եվլադընըշ նէ-պէրինէ խայր տօ-ռունըշը օֆօ-նօ-ռունուշ։»

—Օղլո՛մ, միւրաթընըզ վէճհ իւզրէ օլսուն , տէեու մուդ ապէլէ նթմի սիւգ , մէրգում տէլիգանլը-եը հիւրմէթլէ կէօքսինտէ սըգա-րադ , վէ պատէհու իլավէթէն, պիր սաաթտա գատար պիզ պուրատան հարէքէթի լտէրիզ, տէտի ։

Շէֆֆադ զուհուր իտէճէկինէ եագըն , Մ. տը Բիէօ , աչըդ օլան պիր բէնչիրէնին եանընտա աեագ-սա տուրարադ , ժան տը Սիմէօզիւ կէօթիւրմէքտէ օլան արապանըն նթքէրլէքլերի սէսինի իշիթտի , վէ մէղքիւր նթքէրլէքլերին սէսի իշի-տիլմէզ օլունճա , բէնչիրէյի գա-բաեը վէ իչերի կիրտի ։

Պու արալըդ , Բէրնի , մէրգում-մուն գարշըսընտա պուլունուզ, սա-պըդ գըրմըզը էվին սահիպէսիյլէ տէլիգանլը պիրիպիրլերինէ պադշ-տըլար , վէ եավաշ սէտա իլէ , «Ար-թըզ ախղը ինթիգամ զէմանը կէլ-սին» տէտիլէը ։

43

ՄՕՐԱԼԷՍԻՆ ԵԱԴԱԵԸ ԷԼԷ ՎԻՐՄԷՍԻ

Կուլուն, Մ՝օրալէս հադդընտա խս-նթհսալ իտիպ, Մ. տը Բիէօնէ նթպ-լիզ նթտիկինի իշխիմիշ օլտուղու-մուզ մալիւմաթ , մադրունը սըհ-հէթ իտի ։

Ֆիլվագը հէր ագշամ մէրգում ճէպլերինէ պիր գայ ավուճ գալպ ալմուն գօեարադ , րբլնթըմ եա-գընընտա վէ Տօֆին սօգաղը ու-ճունտա վագը օլուպ , Սէրաֆին

նամընտա կիւզէլ պիր գատընըն թահթըիտարէսինտէ պուլունան պիր գումարխանէեէ եաեան կիտէր իտի։

Մէրգումէ գատըն, ահվալը սապըգէսինտէ բէք չօգ թէօհմէթլէրտէ պուլունմուշ, վէ հաթթա գանունուն հէր զէման գաթլէ հիւքմիթտիկի մէքրուհ վէ թապիաթա գարշի ճինաեէթլէրտէն պիրինի իճրա իթմիշ օլտուղունտան, վէ Բէրին պու ճինաեէթի պիլիպ, հաթթա մէզպուրէեէ մէզքիւր ճինայէթի իճրա իչին, լազըմ կէլէն վասայիթի վիրէն քէնտիսի օլմուշ պուլունտուղունտան, պու սէպէպտէն մէրգումէ գումարխանէ սահիպէսի, աթիգ շէրիքէսինին միւմթագիլ հիւքմիւ ալթընտա պուլունմագտա իտի։ Պինապէրին մէզպուրէեէ պիր էմր իթտի, վէ էմրի պիլա մուխալիֆէթ գապուլ օլունտու։

Օգուեանլարըմըզա պէեան իթմիշ օլտուղումուզ պուլուշմանըն ֆէրտասը կիւնիւ, Բէրին, հէր վագըթտան զիեատէ եիւզիւնիւ պիր էօրթիւ իլէ կիզլէմիշ օլտուղու, վէ Բընէ տէ միւքէմմէլ պիր թէպտիլի գբեաֆէթլէ մէզպուրէնին ըիֆագաթընտա պուլունմուշ օլտուղու սուրէթտէ, Տօֆին սօգաղընտաքի գումարխանէնին էշիյինտէն կէչտի։

Մէզքիւր գումարխանէյի թէքմիլէն Սէրաֆին թութմուշ օլուպ, Եումար սալասը պիրինճի գաթտա պուլունմագտա իտի։ Սէրաֆին Կուլ իլէ Բընէյի, պու սալանըն իթթիթիսալինտէ վագը պիր օտաեա կէօթիւրտիւ։ Պու օտանըն տիվարը գաբլամասընտա պիր նէվի քիւչիւք արալըգ պուլունուպ, պունտան, գումարպազլարըն եաբտըգլարը կէօրիւլիւր, վէ սէօյլէտիքլէրի իշիտիլիր իտի։

Մ. տը Բիէօ ույգուսուզ գալմագլըգտան վէ հէեէճանլարտան գուվվէթ վէ տէրմանտան տիւշմիւշ օլտուղու ճիհէթլէ, ֆէվգէլատէ միւհթաճ պուլունտուղու իսթիրահաթը պուլմագ իւզրէ, օտայի մէզպուր տէրունինտէ պիր իսկէմլէեէ օթուրտու։

Հալպուքի Բէրինին սինիրլէրի վէ ամարլարը, մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, բէք գուվվէթլի օլուպ, պինապէրին ասլա տէրմանսըզլըգ հիսս իթմէքտէ օլմատըղընտան, զիքրինի իթտիկիմիզ արալըգտան տիշարբեը թէֆթիշ ու թէտգիգէ պաշլատը։ Մէրգումէ թա սաաթ օն պիրտէ Բընէեէ տօղրու տէօնիւպ,

—Մի՛ւսիւ մարքի, իշթէ սիզէ սէօյլէտիկիմ ատամ, տէտի։

Ժանըն նիշանլըսը տէրհալ օթուրտուղու իսկէմլէտէն գալգըպ, արալըղըն էօնիւնէ գօշտու։ Բէրին, մէրգում տէլիգանլընըն եիւզիւնտէ նէֆրէթ վէ տէհշէթ հուսուլէ կէլտիկինի կէօրտիւկիւնտէ,

—Նէ՞ վար տըր, տէեու սիւալ իթտի։

—Պէն պու հէրիֆի թանըրըմ, տէեու ճէվապ վիրտի Բընէ, վէ զաթէն քէնտիսինի իքի տէֆա, պիրինճիսի Թօմպ-Իսուար սօգաղընտա պէնի էօլտիւրմէեէ կէլտիկի զէման, վէ իքինճիսի օթէլ տիւ Տիապլըտա վէրիլէն պալօ կիճէսինտէ, քէնտիսինէ լաեըգ օլան հէմշիրէսի եանընտա, կէօրմիւշիւմ տիւր։

—Տահա իյի եա, շիւպհէսիզ պու կիճէտէ սիզէ օլան տէյնինի թէէտիեէ իտէճէք տիր։

—Պիլմէք լազըմ օլանը շիմտի պիլիրիմ, տէեու տէվամ իթտի Մ. տը Բիէօ։ Իմտի, պուրատան չըգալըմ, չիւնքի պու էվին հավա-

սը պէնի պօղուեօր, վէ շու ալչադ գաթիլին եադընընտա պուլունմագլըղըմ հիտտէթիմի մուճիպ օլուեօր։

Կուլ վէ Բընէ գումարխանէյի թէրք իթտիլէր։ Պիր սաաթ սօնրա, եանի եարը կիճէ բաստէլէրինտէ, գումարպազլար օեունա պաշլատըլար։ Պունլար իչինտէ հէր սընըֆ ատէմ պուլունուպ, Մօրալէս տէ, քէնտի իշլէմէլի վէ բարլագ էլպիսէսիյլէ հաղըր պուլունմագտա իտի։

Սէրաֆին, պիր գաչ տագըգատան պէրու գումարխանէ սալասընտան զայպուպէթ իթմիշ իքէն, պու արալըգ ավտէթ իթտի, վէ Մօրալէսէ եագլաշըպ, էլինի մէրգումուն ումուզու իւզէրինէ գօյտու։

Գարմէնին գարընտաշը օլ կիճէ պախթը աչըլմըշ օլտուղունտան, պիր խայլի մէպլաղ գաղանմըշ, վէ թապիաթէյլէ շէն պիր հալ քէսպ իթմիշ իտի։ Պինապէրին Սէրաֆինի արդասընտա կէօրիւնճէ, կէնճ գատընըն քէնտի ումուզունա գօյմուշ օլտուղու էլինի զէնտօսթճա տօտագլարընա կէօթիւրտիւ, վէ սօնրա գումարխանէ սահիպէսի եավաշ պիր սէտա իլէ,

—Սի՛նեօր տօն Կիւզման, տէտի։

—Վա՛յ պէնիմ տիլպէրիմ, նէ՞ իսթէրսինիզ։

—Պու կիճէ պիրիսիյլէ կէօրիւշմէքլիկէ սէօզ վի՞րմէմիշ միսինիզ։

—Խա՛յր։

—Պիր իյի տիւշիւնիւն։

—Իյի տիւշիւնիւեօրում, ֆագաթ խաթրըմա կէլմէեօր։ Լաքին ազիզիմ, պու սիւալի իրատ իթմէնիզտէն մագսէտ նէ՞ տիր։

—Չիւնքի սօգագտա վէ գաբումուն էօնիւնտէ պիր արապա պուլունուպ, պու արապատա տա պիր ատէմ վար տըր քի, սիզի իսթէմէքտէ տիր։

—Պէնի՞ մի իսթէմէքտէ տիր։

—Էվվէթ, սիզի, տօն Կիւզման։

—Լաքին, ըէճա իտէրիմ, պու ատէմ քի՞մ տիր։

—Պիր գատըն տըր։

Մօրալէս, պու խապէրէ ինանմաեօր կիպի հարէքէթ իթտի, վէ գապատաեըճա պըեըգլարընը պիւքտիւքտէն սօնրա, քէէննի թահգիրամիզ պիր հէյեէթ իլէ,

—Խի՛ւտա ալիմ, տէտի, շու գատընլար տա պէնի բէք եօրուեօրլար։ Պունլարտա ինսա՛ֆ վէ միւլահազա տէտիքլէրի շէյ ապա եօգ։ Ինսանը պիր իքի սաաթ օլսուն բահաթ վէ սէրպէսթ պրագմաեօրլար։ Իմտի, պէն եէրիմտէն պիլէ գըմըլտանմամ։ Պէն սիզին խանէնիզտէյիմ, վէ պուրատան տիշարը չըգմագ իսթէմէմ։ Իմտի, պէնիմ տիլպէրիմ, հէր քիմ իսէ, պէնի իսթէեէն, պու կիճէ պէնի ասլա կէօրմէմիշ օլտուղունուզու ճէվապէն պիլտիրինիզ։

Սէրաֆին ատէմի մուվաֆֆագաթ սուրէթինտէ պաշընը սալլատըղընտան, Մօրալէս,

—Պու խուսուստա քի՞մ սիզէ մանի օլուեօր, տէեու սիւալ իթտի։

—Պէնճէ մուգատտէս օլան սիզին մէնաֆիյինիզ, տէտի գումարխանէ սահիպէսի, չիւնքի պու գատընըն խըզմէթքեարը, սիզին իսթէնիլմէնիզ բէք մուհիմմ պիր մատտէ իչին օլտուղունու, վէ քէնտի էֆէնտիսի պիր պարօն զէվճէսի օլուպ, քէնտիսինին տէ Անֆէր սօգաղընտան կէլմէքտէ պուլունտուղունու պիլտիրմէք իւզրէ, խասսէթէն թավսիեէ ալմըշ տըր։

Մօրալէս պու խապէրի ալընճա, պիրտէն պիրէ սարսըլարտգ, աեա-

ղա գայգտը, վէ շաբգասընը ալէլ աճէլէ պաշընա գօեուպ, վէ գըլըճընըն քէմէրինի տէ պէլինէ սարարագ,

—Ա՛հ շէյթան, տէտի քէնտի քէնտինէ, պու սուրէթլէ պէնի արաթտըրան պիզզաթ Գարմէն տիր։ Մութլագ սուրէթտէ մատտէ ղաեէթ վէխիմ վէ միւսթաաճէլ օլմալը տըր քի, մատամ պարօն տը Քէրժան եարը կիճէլէյին օթէլի թէրք պիրլէ, պու գումարխանէեէ գատար պէնի արամաեա կէլմէեէ մէճպուր օլմուշ տուր։ Ֆագաթ պէնիմ պուրատա պուլունտուղումու նէ՞րտէն խապէր ալմըշ տըր։ Իշթէ պու ճիհէթէ ասլա ագլըմ իրմէեօր։ Խի՛ւտա ալիմ, պու պէնիմ ղաեէթ սէվկիւլիւ գըզգարընտաշըմըն մաեէթինտէ պիր խէֆիեէ հէյեէթի պուլունտուղու իւզէրինէ ինսան եէմին իտէճէք օլսա, խէթա իթմէզ։

Մօրալէս, պալէատէքի սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, վէ եախօտ ֆիքրինտէն կէչիրէրէք, պօշ օլան տայիրէտէն կէչտի, վէ սէրիան նէրտիվենտէն աշաղըեա ինիպ, սօգաղա վասըլ օլտու։ Պու սօգագ, խուսուսիյլէ միւնէվվէր պիր սալօնտա պիրտէն պիրէ տիշարը չըգմըշ օլան պիր ատէմ իչին, բէք գարանլըգ օլուպ, էվտէն պիր գաչ ատըմ ուզագտա տուրմագտա օլան պիր արապա, վէ պունուն եանընտատուրան պիր խըզմէթքեար կիւճ իլէ կէօրիւնիւրլէր իտի։

Մօրալէս, գումարխանէ գաբուսունտան զահիր օլուր օլմազ, մէրգում խըզմէթքեար արապա գաբուսունու աչտը, վէ Գարմէնին գարընտաշը, տէրհալ արապանըն իչինէ կիրիպ, շիլթէ իւզէրինտէ օթուրտուղունտա,

—Է՛յ ազիզիմ մատամ պարօն, տէտի, իշթէ էմրլէրինիզէ իմթիսալէն նէզտինիզէ կէլտիմ, վէ սիզի տախի ասլա պէքլէթտիրմէտիմ, իմտի մատտէ հէր նէ իսէ, չաբուգ սէօյլէյինիզ, չիւնքի պիլմիշ օլունուզ քի, շիւպհէլի պիր էնտիշէ իչինտէ պուլունմագտաեըմ։

Տէրհալ պունուն ճէվապը վիրիլտի իսէ տէ, շուրաեը թէէմին իտէրիզ քի, պու ճէվապ Մօրալէսին իզթիրապընը ասլա թէսկին իթմէտի։ Շէօյլէ քի մէրգում անլընա պիր թապանճա աղզը վազ իտիլտիկինի հիսս իյլէտիկի հալտէ, գապա վէ էրքէքլէրէ մախսուս օլան պիր սէս տէ,

—Սինեօր տօն Դուզման, հիչ պիր սէս, հիչ պիր ֆիղան, հիչ պիր քէլիմէ վէ հիչ պիր հարէքէթ լազըմ տէյիլ տիր, եօգսա շիմտիտէն սիզէ խապէր վիրիեօրում քի, քէնտինիզի էօլմիւշ ատա իթմէլիսինիզ, տէտի։

Այնի վագըթտա արապա քէմալի սիւրաթլէ հարէքէթէ պաշլատը։

Մօրալէս, շու հալտէն տօլաեը շաշըրըպ, վէ տէհշէթինտէն նաշի գուվվէթտէն տիւշիւպ, արապանըն պիր քէօշէսինտէ պտեըլը վէրտի, վէ պիր գաչ սանիյյէ գատար հաեաթտա օլմագլըգտան զիեատէ էօլիւ զանն օլունտու։

Ֆագաթ թէտրիճէն ճանլանարագ, վէ թապանճանըն աղզը տա անլընտան չէքիլմիշ օլտուղունտան, բէբէլէեէրէք,

—Ալլա՛հ աշդընա օլսուն, պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրիւեօրսունուզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Պիր ազտան կէօրիւրսինիւզ, տէտի այնի սէս։

—Պէնի նէ՞ եաբաճագսընըզ։

—Եագընտա օնու տախի անլարսընըզ ։

—Էկէրչի պէնիմ բարա քէսէմի խսթէրսէնիզ, ճէպլէրիմ ալթուն իլէ տօլու տուր, ալընըզ վէ հէր թարաֆըմը թէհարրի իտինիզ, մա մէմնունիյյէ սիզէ թէրք իտէրիմ, տէեու տէվամ իթտի Մօրալէս ։

Մէրգում պու սէօզլէրինէ գարշըլըգ խսթիհզաքեարի վէ գահգահալը պիր կիւլիւշտէն պաշգա պիր ճէվապ խսթիհսալ իտէմէտիկինտէն,

—Հէ՛յ վահ, տէտի, տիմէք տիր քի մուխաթարա ալթընտա օլան պէնիմ հաեաթըմ տըր։ Իմտի, մէրհամէթ իտին, ինսաֆ իտին, պէնի էօլտիւրմէյին, պէն սիզէ ասլա ֆէնալըգ եաբմամըշըմ տըր, հաթթա քիմսէեէ տախի ֆէնալըգտա պուլունմամըշըմ տըր ։

—Սո՛ւս, ալչագ հէրիֆ, տէեու մուգապէլէ իթտի այնի սէս, էօյլէ պիր ամիրճէ թարզ իլէ քի, Մօրալէս տիթրէտի, վէ տիշլէրինի պիրպիրինտէն աեբրմաեա ճէսարէթ իտէմէտի ։

Պու արալըգ արապա տուրտու, վէ արապա դաբուսու աչըլտըղընտա, մէզքիւր սէս,

—Աշաղը ինին, սինեօր տօն Կիւզման, վէ տէրխաթըր իտինիզ քի, էկէրչի դաչմաեա չալըշըրսանըզ, ղայպ օլմուշսունուզ տուր, տէտի ։

Պու սէօզլէրին լիւզումու եօգ իտի, չիւնքի պէտպախթ Մօրալէս դաչմաեը ֆիքրինտէն պիլէ կէչիրմէեօրտու ։ Հաթթա մէրգումուն էօրիւեէպիլմէսի տէ պիւյիւք շէյ իտի, հալպուքի տիզլէրինտէ գուվվէթ վէ տէրման գալմամըշ օլտուղունտան, արապատան թա Բընէնին խանէսինէ գատար քէնտիսինի կէօթիւրմէք իչին, իքի գօլլարընա տաեանըլմադ լազըմ կէլտի ։

Շիւպհէսիզ օգուեանլարըմըզ, Մօրալէսին, ուսթաճա թէրթիպ իտիլմիշ օլան տուզաղա ալտանարագ, էմնիյյէթլէ կիրմիշ օլտուղու արապանըն իչինտէ պէքլէեէնլէր, Բէրին իլէ Բընէ օլտուղունու չօգտան պէրու անլամըշլար տըր ։

Բընէնին իգամէթկեահընըն ալթ գաթընտա վէ պիր սալօն եանընտա պիւսպիւթիւն խալի օլարագ քիւչիւք պիր օտա պուլունուպ, պունուն պիր թանէճիք բէնչիրէսի իչէրտէն գավի տէմիրլէր իլէ մուհաֆազա գըլընմըշ իտի ։

Իշթէ Գարմէնին գարընտաշը, իշպու գարանլըգ օտատա պիր չարեէք սաաթ գատար եալընըզճա պրագըլտըղընտան, մէրգում միւքէտտէր միւլահազալարա տիւչար օլտու ։

Ֆիլվագը մէրգում չօգ տէֆա տար աղաճընտան վէ սայիր պու կիպի թէհլիքէլի վազիեէթլէրտէն սաղ վէ սէլիմ օլարագ գուրթուլմուշ օլտուղունու քէնտի քէնտինէ սէօյլէմէքտէ իտի իսէտէ, պու տէֆա պուլունտուղու հալ այնի դապիլտէն օլմատըղընըտա քէնտի քէնտինէ թէքրարլամագտան ասլա տուր օլմամագտա իտի ։

Հաթթա շիւպհէլի վէ միւթէրէտտիւտ հալի, մէրգումուն տէհշէթ վէ իզթիրապը գալպինի տահա զիեատէ արթըրմագտա օլտուղունտան, նէ եօլտա մէճհուլ վէ տէհշէթլի տիւշմէն բէնչէսինէ տիւշմիւշ իտուկինի պիր վէհճ իլէ անլաեամամագտա իտի ։ Եալընըզ պաղը եանըլմազ ալէամէթլէրտէն, պու տիւշմէնին ասլա թէսկին օլունմազ պիր տիւշմէն օլտուղունու հիւքմ իթմէքտէ իտի ։ Հասըլը Մօրալէսին ագլը պիւսպիւթիւն պաշընտան ղայպ օլմագտա իքէն, նակէհան

քիւչիւք օտանքն գաբուսու աչքլտը, վէ Բընէ տը Բիէօնիւն մալիւմիւմիւզ օլան սէսի,

—Կէ՛լինիզ, սինեօր տօն Կիւզման, կէ՛լինիզ, չինքի սիզի պէքլէեօրլար, տէտի։

Սապըգ չինկեանէ տիթրէեէրէք, պու էմրէ իթաաթ իթտի, վէ գարշըսընա չըգան մէնզարէ, ֆիքրինտէ ալթիւսթլիւք վէ դալպինտէ տէհշէթ հուսուլէ կէթիրտի։

44

ԲԷՐԻՆԻՆ ՄԷՑՏԱՆԸ ՎԱԳԸԱԵԱ ԿԷԼՄԷՍԻ

Թէքմիլէն Կուլուն գուվվէյի ագլիեէսինին թէրթիպաթը օլուպ, գըրմըզը էվին զարիպ վէ կիզլի մէնզարէլէրինի խաթըրա կէթիրէն մէգքիւր, մէնզարէ, չունտան իպարէթ իտի։ Շէօյլէքի, ճիւզիճէ թէնվիր իտիլմիշ օլան սալօնուն օրթասընտա թօրրագտան պիր մանդալ պուլունուպ, պունուն իչի աթէշ իլէ տօլու իտի։ վէ պու աթէշտէ մաշալար, տէմիր շիշլէր, վէ էսկի պիր գամա գըզտըրըլըեօր իտի։

Ասրը վասիթին էզիեէթճիլէրի կիպի գըրմըզը պիր էլպիսէ կիյինմիշ օլան մասքէլի պիր ատէմ, տիրսէքլէրինէ գատար գօլլարը չըպլագ պուլունտուղու թագտիրտէ, մէգքիւր մանդալըն եանընտա աեագտա տուրմագտա օլուպ, քէնտի մէվճուտիեէթիյլէ, զիքր ու իշար իյլէտիկիմիզ ալէաթլարա տէհշէթլի պիր սուրէթ քէոպ իթտիրմէքտէ իտի։

Պու սախթէ ճէլլատ, Մ. տը Բիէօնիւն օտա խըզմէթքեարը օլուպ, Բէրին շու արալըգ քէնտիսինի պիւյիւք թէշէպպիւսաթ իճրասընա մէմուր գըլմագլըզը միւնասիպ ատտ իթմիշ իտի։ Պու խըզմէթքեարըն սաղ էլինտէ, վագթիյլէ տէվլեթճէ գապահաթլարը թէպէյեիւն իտէնլէրին պաշընը քէսմէքլիկէ գուլլանըլան ուզուն վէ աղըր գըլըճլարտան պիրի պուլունմագտա իտի։

Բընէ իսէ, թէպտիլ գըեաֆէթ կիյինմիշ օլմաեըպ, ֆագաթ եիւզիւնէ սիեահ պիր մասքէ գօյմուշ օլտուղու հալտէ, իւսթիւ քեաղըալար իլէ մէմլու պուլունան պիր մասանըն արգասընտա վագը պիր գօլթուգ սանտալեէսինէ օթուրմուշ իտի։

Մէրգումուն եանընտա տախի Կուլ պուլունուպ, պու տախի սիեահ էլպիսէ կիյինմիշ, վէ եիւզիւնիւ սիեահ պիր թիւլ իլէ էօրթմիւշ օլտուղու հալտէ, պիր նէվի ուղուրսուզ պիր խէեալէ պէնզէմէքտէ իտի։

Մօրալէս, սալօնուն էշիյինտէն կէչէր կէչմէզ, պիրտէն պիրէ գուվվէթի զայիլ օլարագ, տիզ իւզէրինէ կէլտի, վէ ահ ու ֆէրեատլէր իտէրէք, վէ անլաշըլմազ սէօզլէր սէօյլէեէրէք, տիթրէմէքտէ օլան էլլէրինի Բէրին իլէ Բընէեէ տօղրու ուզաթտը։

Մ. տը Բիէօ պու արա պիր իշարէթ իթտիկինտէն, սախթէ ճէլլատ ուզուն գըլըճընը ուզաթարագ, ուճունու ճիւզիճէ Մօրալէսին պօղազընա թօգունտուրտու։ Հէր նէ գատար պու թօգունուշ զարարսըզճա իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի Մօրալէս, քէնտի քէնտիյի մուհլիք պիր մուխաթարա իչինտէ զանն իթտիկինտէն, պիր սըչրաեըշտա աեաղա գալգտը, վէ արգասընա տօղրու ըիւճաթ իթտիկի կէպի, քէմալի տէհշէթինտէն նաշի չըգարտըզը ֆիղան ու ֆէր-

եատլարը յլա տա սալօնու էօթտիւրտիւ։

—Սո՛ւս, ալչագ հէրիֆ, տէտի Մ. տը Բիէօ հիտտէթլէնէրէք, վէ եանըմա եագըն կէլիպ, սիւալլէրիմէ ճէվապ վիրմէեէ հազըր օլուն, եօգսա ամագլարընըզըն վէ էլլէրինիզին պաղլանմասընը էմր իտէրիմ։

Մօրալէս անինտէ սիւքիւթ իտիպ, վէ իթաաթլէ Բընէեէ եագլաշտը։

—Էվվէլ էմիրտէ սիզին իսմինիզ նէ՞ տիր, տէեու սիւալ իթտի Բընէ։

—Էֆէ՛նտիմ, տէեու մուգապէլէ իթտի Զինկեանէ, սիզ բէք ալէա պէնիմ իսմիմի պիլիրսինիզ։ Պէնիմ իսմիմ տօն Կիւզման տը Թիւլիբանօ տուր, պէն Իսբանիա ասըլզատէկեանընտանըմ։

—Եալան սէօյլէեօրսունուզ, սիզ պիր Զինկեանէսինիզ, վէ իսմինիզ, Մօրալէս տիր, տէտի մարքի, մէրդումուն սէօզիւնիւ գաթթ իտէրէք,

Մօրալէս պունա դարշը բրօթէսթօ իթմէք իսթէտի իսէ տէ, Բընէ միւսաատէ վիրմէեէրէք,

—Սիզ, Գարմէն նամընտա օլան պիր Զինկեանէ գարընըն գարընտաշըսընըզ, վէ իքինիզ տախի պունտան չէնտ մահ ագտէմ, սիզ գաթլ ու ճինաեէթ իչին, վէ հէմշիրէնիզ իքի գօճա ալմըշ օլտուղու վէ ճինաեէթ իճրասընտա պուլունտուղու իչին, Նանթ չէհրի մահքէմէսի թարաֆընտան գաթլէ հիւքմ օլունմուշսունուզ տուր, տէեու տէվամ իթտի։

—Ա՛հ, ազիզ ժագ տը Գօմբօսր թէլ իլէ Աթօշանըն Մէրեէմ անէսի պանա եարտըմա կէլինիզ, տէեու պաղըրտը Մօրալէս քէսկին պիսէտա իլէ, պու չէյլէրին քեաֆֆէսի տախի մէքրուհ իֆթիրա տըրլար։ Պէնիմ իսմիմ սիզէ սէօյլէտիկիմ կիպի տիր, պէն ասըլզատէկեանտանըմ, վէ հէմշիրէմ տախի եօգ տուր։

—Տիմէք տիր քի, թէքզիպ իտիեօրսունուզ։

—Էվվէթ, պիւթիւն գուվվէթիմլէ թէքզիպ իտէրիմ։

—Պէնիմ տախի հուզուրումտա, տէյի՞լ մի, տէտի Բէրին, Մօրալէսէ տօղրու իլէրլէեէրէք, քի կիթտիքճէ եիւզիւնիւն ըէնկի սօլմագտա իտի, վէ իսթէմէեէրէք բիւճաթ իթտի։

Մօրալէս, պու սօն լաֆզլարը քէնտիսինէ իրատ իտէն սէսի թանըեօր կիպի կէօրիւնտիւ, վէ բէբէլէեէրէք,

—Սիզ քի՞մսինիզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Պէն գըրմըզը էվին սահիպէսիյիմ, պէն Կուլում, հալէա թէքզիպ իտէ՞րմիսինիզ, տէտի Բէրին։

—Աճապա էօլիւլէր մէզարլարընտան չըգըեօրլա՞ր մը, պէն բէք ալէա պիլիրիմ քի, Կուլ վէֆաթ իթմիշ տիր, տէտի Մօրալէս քէնտի քէնտինէ։

—Հալէա ճէրհ իտիեօ՞ր մուսունուզ, տէեու թէքրարլատը Բէրին։

—Խա՛յր, հիչ պիր չէյի ճէրհ իթմէյիպ, իլլա իգրար իտէրիմ։ Էվվէթ, պէնիմ իսմիմ Մօրալէս տիր, վէ Գարմէն տէ գըզդարընտաշըմ տըր։ Էվվէթ, իքիմիզտէ Նանթ մահքէմէսի թարաֆընտան գաթլէ հիւքմ օլունմուշ իսէք տէ, հագգըմըզտա վիրիլմիշ օլան պու հիւքմ, ատալէթի պէշէրիեէնին պիւյիւք պիր խէթասը տըր, չիւնքի պիզիմ իքիմիզին տէ սուչու եօգ տուր։

—Սուչունուզ եօ՞գ մու տուր, տիեօրսունուզ, տէտի Բընէ։

—Էվվէթ, հէմ պունու բուհու-

մուն սէլամէթի իւզէրինէ եէմին ի-
տէրէք սէօյլէրիմ։

—Թօմպ-Իսուար սօգաղը իչինտէ
մարքի տը Բիէօեիւ գաթլ իթմէք
իսթէտիկինիզ կիպի, տէյի՞լ մի, տէ-
եու տէվամ իթտի Բընէ աղիմ պիր
իսթիհզա թարզիյլէ։

Մօրալէս, ֆիքրինտէն պիլէ կէչ-
մէքտէ օլմաեան իշպու եէնի իֆա-
տէյի իշիտինճէ, էվվէլ էմիրտէ
նէֆէսի չըգմազ օլտու, ֆագաթ
պիր ազ սօնրա, էլլէրի պիւքիւլ-
տիւկիւ միսիլլու, եիւրէք բարէլէ-
յիճի հընչգըրմալարը արասընտա
աթիտէքի սէօզլէրի սէօյլէտիկի ի-
շիտիլտի.

—Ալլահ պէնիմ ղայպըմը գա-
բարլաշտըրմըշ, ֆագաթ պու գա՞ն-
ղը եէնի իֆթիրա տըր, գա՞նղը ալ-
չագճա ճինաեէթ տիր քի, պէն
պիլմէտիկիմ հալտէ, պանա համլ
իտիլմէքտէ տիր։

Բընէ մասքէսինի աշաղըեա էն-
տիրիպ, վէ Մօրալէսէ տօղրու տէօ-
նէրէք,

—Է՛յ պիչարէ իֆթիրաեէ թու-
թուլմուշ օլան զաթ, պէնիմ եիւ-
զիւմէ իյի պագընըզ, պէն մարքի
տը Բիէօեիւմ, տէտի։

Մօրալէս, Կուլու էօլմիւշ զանն
իթտիկի կիպի, մէրգումէնին Բընէյի
թանըմասընը տա ասլա ֆիքրինտէն
կէչիրմէմէքտէ իտի։ Հալպուքի
պունլարըն իքիսինին իթթիֆագ
իթմիշ օլտուգլարընը կէօրիւնճէ,
պուլունտուղու հալին մէյեուսի-
եէթպախշ օլտուղունու վէ գաթիէն
գուրթուլմաեա իւմիտի օլմատըղը-
նը անլաեարագ, թէհի եէրտէ եէ-
մինլէր իթմէքտէն, վէ եալանլար
սէօյլէմէքտէն արթըգ ֆէրաղաթ
կէլտի, վէ գաթլինէ պէքլէեէրէք
եիւզ իւսթիւ եէրէ գաբանտը։

Հալ պու քի պու խուսուստա
մէրգում եանըլըեօր իտի, չիւնքի
քէնտի սաաթը հէնուզ կէլմէմիշ
իտի։ Պինապէրին պիր միւտտէթ
սօնրա, Մ. տը Բիէօ ամիր պիր սէտա
իլէ,

—Աեաղա գալգընըզ, վէ շու
մասաեա եագլաշընըզ, տէտի։

Մօրալէս տէրհալ իթաաթ իթ-
մէտիկինտէն, ճէլլատ գըեաֆէ-
թինտէ պուլունան խըզմէթքեար
մէրգումու գալտըրտը, վէ արգա-
սընտա Բընէնին օթուրմուշ օլտու-
ղու մասանըն եանընա գատար ճէպ-
րէն կէօթիւրտիւ։

Մ. տը Բիէօ, մէրգում չինկեա-
նէեէ պիր քեաղըտ վէ պիր գա-
լէմ թագտիմ իտէրէք,

—Սիզին պիլճիւմլէ ճինաեէթլէ-
րինիզին իգրարը պունտա եազըլմըշ
տըր. իմտի պու իգրարընըզը իմզա
իտինիզ, տէտի։

Մօրալէս գալէմի էլինէ ալըպ,
իսմինի եազմագ իւզրէ իքէն, անին-
տէ ֆիքրինտէ պիր իտէա հուսուլէ
կէլէրէք,

—Իմզալարսամ, պէնի էօլտիւ-
րէճէք տիրլէր, անըն իչին իմզալա-
մամ, տէտի։

—Տիմէք տիր քի, ըէտտ իտի-
եօրսունուզ։

—Էվվէթ, միւսիւ մարքի, իս-
թէրսէնիզ պէնի աստըրընըզ, լա-
քին պէնիմ իմզամը պէնտէն ալա-
մազսընըզ։

Մօրալէսին, պիրտէն պիրէ վէ
մէմուլին ղայրի սուրէթտէ վուգու
պուլան շու սէպաթը պիր սէպէպէ
մէպնի իտի քի, շիւպհէսիզ օգու-
եանլարըմըզ անլամըշ տըրլար։

—Շիւպհէսիզ պէնիմ իլէ պա-
զարլըղա կիրիշէճէք տիրլէր, վէ
պէնիմ իմզամա պէտէլ, հուրրի-
եէթիմի իթա իթմէսէլէր պիլէ,
պարի հաեաթըմը իթա իտէրլէր,

տիմի քառ Լսի քէնաւ քէնաւինէ»

Մէրդումէն սէպաթը իւղերինէ, Բընէ խըզմէթ քառընա տնդրու սէօնիւպ՝

—Տէվիլէր ոբճա՞ղ մը տրըար, տէեուդ սիպալ իմաս։

—Էվէթ, միւսիւ մարքի։

—Բէք ալեա՞էօյլէ իսէ չու ալչազ հէրիֆինէ լալեսէսինի սօհուպատու-նուղ, վէ էօյլէ պիր թէրթէպ իսու-նիղ քի, իմաամա կէլսին։

—Բէք իյի, միւսիւ մարքի, տէ-ան խըզմէթ քառար էլինի Մ՝օրալէսին էլպիսէսի նագասընա գօնարադ։

Շուրաթը իյավէթէն պէհան ի-տէրիղ քի, Մ՝. տը Բիւէօ, Մ՝օրալէ-սի իճապը իմմէք իւզրէ, մէր-գում հագդընտա տէհշէթլի խա-կէնճէլէր իճրապընա միւրաճաաթ իմմէ քլինի հագդաթէն ապա ֆի-քրինէ գոյմադըղ իսի, վէ ապի թէհ-սիսա իճրապըլդա միւրատընա վա-սըլ օլապիլէճկինէ հագդըյա իս-քաաթ օլմուշ իսի։

Ֆինվակը Մ՝օրալէս մարքիհէ գըր-մըզը էլպիսէլի ճէլսա պէհինտէ թաաթի օլունան ասն քէլմայըր իշիհինճէ, Բօմա քէօյլէրինտէ սըթ-մադա թուրթուլմուշ օլան ատէմիէր կիսպի թիրիթիր տիթրէմէկէ, վէ տիշէրի կըճըրատմադա պաշլատը։ վէ պօղուդ պիր սէտա կսէ,

—Իմդատըրմ... իմդատըրմ... Գադաթ ճէննէթլին պիրճիւմլէ ա-զիզլէրին իսաթըը իչին օլսուն, չու աթէշի սէօնաիւրիւնիւղ, տէմի։

Ա՛յնի վազըթլատա վէրդում չին-կանճ, գիւբր օլունան քէլազըրըն աւթընա գիւշիւբ հրուֆաթ կսէ իմդատընը վաղ կսէմի։ Պատէհու-ֆէվկ ըլատէ իտիչէմիշ օլան կէօզէ-րինի մանդալա տօզդուդ չէվիրէլսէ,

—Ալլահ աշիգնա օլսուն, սէօն-նէվրահնուղ չու աթէշի, սէ՛օնաիւ-րիւնիւղ, տէմի։

—Խա՛յր, տահա սէօնաիւրիւղէ-մէղ, չիւնքի իհթիմալ տիր քի, պիր ադատան պու աթէշէ հինի միւհիմճ օլաճաղըղ տբր, փէհու մուգատպէ-լէ իթաի Բընէ։

—Խա՛յր, հէմին իտէրիմ սիղէ քի, միւհիմճ օլմուտատադընըղ, վէ հէր նէյի քի պիրմէք իսթէրսէնիղ, սէրպէսթճէ վէ հիւանի բաաթթիմիղէ պիպէ սէօյլէճէճ յիմ։ Իմմի, միւ-սիւ մարքի, սո՛րունուղ, ճէվապ վիրմէհէ հազըրըմ։ Ֆագաթ, էվ-վէլ պէ էվվէլ ըէճա իտէրիմ, չու աթէշի սէօնաիւրիւնիւղ, չիւնքի ֆինդրիմի ալթիսամ իտիւօր։

—Սիղին ճէվապ վիրմէնիպաէն սանրա, սէօնաիւրիւլէճէք միր։

—Ա՛հ, էօյլէ իսէ, ապիղէ Մէր-հէմ պանա միւյլին օլսուն։ Մէօյ-լէ յինիղ, պէնտէն նէ՞ իսթէհօր-սունուղ քի սէօյլէյիմ՛։

Մ՝օրալէսին իսթինթադը պիր սա-աթ գատար իսթիհսաս իտիղ, օ-դասէանպաշըմընդա միւրիմ օլան պիր չօդ թէֆէրրուսաթ իւղերինէ պահս օլունուտու։ Պինաթպէրին մէղքիւր իս-թինթադը թէքմիլէն աէրճէ լիւ-զում կէօրմէյիպ, եալընըզ պաղը պաշլըճա վէ մուհիմմ նօղթալար-նը պէհան իթմէքլէ իլթիֆատ իտէ-րիղ։

—Թօշ չիր քէթի էֆրատընէն Օթէլ տու Տիւալը պ՝օտրուժաշը-նա կիրմէյերինէ միւսաադաէ իտէն բաշընա պիրի՛մինիղ, տէեուս սի-ւալ իթմէք Բընէ։

—Աչրընըղ նէ՛ բաշընա, նէ՛ պօտ-րուժայր, վէ նէ՛ թօշ չիր քէթի դադրընըղ պէրր, տէեուս ճէվապ վիր-մէ չինիեանէ։

—Պա՛ նէ՛ մէմէք միր, վէ նամ-սընը էսդան Նէօյլէմէհէ, վէ պու

սուրհանդակ պէտք ղրկել Լոնտոն՝ ճշդելու համար Մ. տիկնոջ հասցէն։

— Մի՛ւսիւ մարդի, ոտքով ժողովուրդը կը համարձակի օր ընդհատել պատգամաբերութիւնը, պէտք է ուղարկել ձիով։ Պէտք է որ Մ. տիկինը ստանայ նամակը առաւօտեան ժամը ութին։ Ես կ՚երթամ ինքս ձիով, ես կ՚երթամ։

Ու ոտքի ելաւ։

— Ես կ՚երթամ, ես կ՚երթամ, ըսաւ կրկնելով։

Ու ինքզինքը նետեց դուրս։

Ֆրանսուա Ռիվալ ձիավարութեան մէջ շատ հմուտ էր։ Ան ձիուն վրայ նստաւ ու սանձը ձգեց։ Ձին ինքնին գիտցաւ ճամբան։ Ռիվալ ոչ մէկ անգամ կանգ առաւ, ոչ մէկ անգամ ետ նայեցաւ։ Ան ամբողջ ուժով կը քշէր ձին։ Ձին ալ ամբողջ ուժով կը վազէր։ Ռիվալ ոչ մէկ անգամ ետ նայեցաւ, որովհետեւ գիտէր թէ ետեւէն ոչ ոք կու գար։

Ան ամբողջ ուժով կը քշէր ձին, որովհետեւ գիտէր թէ ամէն վայրկեան կարեւոր է

Լպքին թէեանիճի օրունաբ քի, վերդումար պու խուսուսուդա ապրիլ կանգնադատա ֆէյիլ տիրլէր։ Խուսուսա պատնաչ ա զայրի վիշտայեն ձեր վազքի լալն թէրքի կիներ կախդ, մէզքէրս էլեմպահշ դօրձուլարը վէ չիսպէնէրկի միւնաէֆի օլունճանա գատաք Ինկիլիզլատադ գոտաճադ տըրլար։

—Էյ ալճ, սիդի նէ՞ եապաճադ տըրլար, աէեու աէվամ էյման Մ. տը Րիէօ։

—Պաբո՛ պէնի, օֆէլի պէ՛քէմ, վ՛ զազըատա քէնան հապդընա վազը գան քեաֆիէ՛կ ահ. վալի ատզուսան ատզուեաֆէ թէմամէն քէնախնէ, հանկի Լամարտեա էհէպլիշ էյդէմ իւզրե, բաբլիսէ պրոպաճադ իտի։ Ծոդամի հա՛ըքի քի, պէնիմ ադպաբդիւշ եբլոբզար պէնի էլէ վիրմիշ օլատզունատն, գալիպա հարէ՛քէմ ու ադիմէֆինատն էվվել, պէտպախթ Մ՛օրալէատն գայրի սիկէր պիր մուխպիր տըրլար։

Պու քէլամլարատն ատնրա, խայվի վազըմ սիւքիւմ վազը օլատ։ Մ՛էգքիւր սիւքիւմ էանատընատա Րքնէ, էվվել էմիրատ աէրմն միւսահաղալարա տատը, վ՛ ատնրա Բէքիւնէ պիր իչարէմ էթմէկինատն, ազդուժ Մ՛ տը Րիէճնիւն էանընա հադըշատը, վ՛ էքսիկ պիրդիքատ համաշ աէատա իլէ կէօրիշմէյէը։

Մ՛օրալէս, ֆէվգէլատէ պիր իզթիքրատը գոտգ իչինտէ օտրատգ, մէգքիւր միհմահաղա իլէ միւսադաթըն նէթիճէյէրինէ պէքլէմէկի սըրատա, պու խուսուսուն քէնախնէ այլու օտուգուռնա չիսպէհ էմմէմէքատ իտի։

Նիհատէթի Մ՛, տը Րիէօ պաշընը գալոբըրգ, թահգիրատիգ պիրչէյէթլէ Մ՛օրալէատ,

—Ալչա՛գ հէրիֆ, ատէտ, եիկիլիմ տէֆա պաշկէ միւսթաֆադգ օլմուչառնուգ առար, վ՛ կէրէք Աթա լահ վ՛ կէրէք լինանդար թաղաֆքնատան հիւքմ իտիչինդիգ տիր։ Պէն տաախ, սիդին աշկէյհինէդտէ վիրմիշ օլան իլգամը լազըգ իմտէքլիկէ եէմիշ իմիչ իտիմ, լարին թէհատիֆ, (գատատրճատ ալչագլարը հիմանէ իտէն) պիր թէհատիֆ, իչի պաշգա տիւրլիւ գատարլաշտըրմազ օլատզունատն, սիդ հատաթքնըգը վ՛ հուրրիեէթինիգ էլտէ լատէպիլէճէք քսինիդ։

Պու լիֆատէ, Մ՛օրալէսին մէմնունէն գիւատէ, հէմ պէն գաշ գիւատէ իտի։ Շէօյլէ քի, հիւքնինա օտմուշ բէնկի պիր աղ թէպտիկ օտատ, վ՛ պիր արապաղ կէօղլէրի տիշտը ֆըրլատճադ տըրլար տէեու զանն օտունատ, վ՛ բէրբէհէեէք,

—Ա՛հ, ճէննէթլիկ պիլճիւմիդ ադիպլէրի միւպարէք օտունտար, տէտի, հէր նէ տաբտադ լազըմ իտէ, էվվելինատէն դատաղ իտէեիմ, սէօյլէյինիդ, միւսիւ մարքի, մահլուպտարըճնըգը իճրատէ հադըրըմ։

—Պարճնատն իոգդմէթքատարտարը, նը ուտատաբդմատատադ, օֆէլ տիւ Ֆիռապըրատ կիրէճէք վատպիթլիկինիդ վա՛ր մը տըր, տէեու սիւաղ լիմտի Բքնէ։

—Էվվէլի, վար տըր։

—Նէ՞ հօրատ չէ՛լէր տիր։

—Պազէնին քիւչիւք դաքուտուսունձն անախթատըգյա, քեաֆիէյի սիւքիւլէրի աչմատա միւսայիտ տիկէր պիր անախթատըմ վար տըր։ Իչիճ անդէրատ եէսիմատ տիրլէր։

—Պա՛ճ կիճէ, վ՛ պիր սատի կէչմէգտէն, Ֆէնի Լիւք՛տը Բէրժան իլէ Զինկենատ գըզը Դատմէնին գարչըճնա չըգարատպիլո՛ր միհնիդ, տէ-

եւս տեվամ լիթոի Մ. տը Բիէօ։

Մօրալէս պիւրտէն պիրէ սար-սըլաը խսէ տէ, մուախկաբէն պիւա թէրէտիւա,

—Զըդարապիւիրիմ, տէեսո՞ ճէ-վապ վիրտի։

—Էյ պու վաղընըզըն իճրասըն-սա պուլունաճա՞դմըսընըզ։

—Էվէթ, պուլունաճազըմ։

—Էօյլէ խսէ, պէն տէ սիզէ նէ-մին լաէրիմ քի, պու կիճէ սիզինկաալը վիրէճէյիմ։

45

ՅՍ.ՃԻՍ

Մօրալէսին աչըրըլմասընսա դուլ-լանըլմըշ օյան արապա, հալէա Բը-նէնէն իգամէթկեահը գարուսու էօնիւնսէ սուրմադա օլսուդուն-սան, պիղիմ լուչ չախսալը պուհա բաքիպ օլտուլար, վէ արապա սիւ-րտիթէ հարէքէթէ պաշլաերըդ, չօղ-սան պէրու մալիսմիսմիշ պուլու-նան կիղիլ կէչիսին եագընալըընսա սուրտու։

Մօրալէս, մէղքիւր կէչիսին գա-բուսունու աչըպ, լյք պէֆա քէն-սիսի իչէրի կիլտի, վէ Բէրին լէ Մ. տը Բիէօ տէ մէրգուճուն արգա-սընսան կէչտիլէր, ֆագաթ հիյնի հաճէթսէ գաչապիլմէյէրի իչին, մէղքիւր գարուսու հարը աչըգ պրագարլար։

—Խուսուսիյէ, տէսի Բընէ Մ-բալէսէ, էկէր հաճաքընըզը հագ գըզմէքէն գարթմարմադ խոթէբսէ-նիզ, պէնիմէ մէրճէճ հարէքէթ իսինիզ, էօգսա ճիւղինճէ պիր խո-նաճէթ էաէրի իագէրինիզագ կէօրէ-ճէք օյուրսաս, քէօրէք կիպիւիղի քօնիւրիւրիս։

—Մի՛սիս մարքի, սիզ օլ պագ-տէ միսօթէրիճ օլսունուզ, տէեսո մուդաղէյէ էթտի Մօրալէս չէտի-տէն, քի՞մին իչին սիզէ խիճանէթ իսէճէկիմ։ Պէնի պու չըղմադ եօ-լա գօճանլար պարօն տը Բէրժան իչէ գըզդարընսաչըմ Գարմէն օլ-տուդուրը հալտէ, քէնտի ճէզա-լարընը չէքսինէր, էլպէթթէ պէն քէնտի մադարատթարընը մուճիպ պարտգ, եագամը գուրթարմահտա չալըշաճաղըմ. չիւնքի պու ալէմ-տէ հէր քէս քէնտի քարը իչին չալըշըր։ Քէնտի տավալարընը քէն-տիւէրի իչէճրինտէ գարարլաչարը-սընտար, իչթէ պէն էլլէրիմի եքյ-գահըգ, իչէրինտէն չըղըեօրսում։

Մօրալէսին ալչագճա էնտանէլիկի, իչպու ճէվապընսա աչի-քեարէն կէօրիւրմէքտէ, վէ խալխէթինէ տարա չիւպհէ պրագարըմմադտա իսի։ Մ. տը Բիէօ պու պագտէ տա-լա եանըլմահքադ, իչպու չիւպհէլի վէ մուխթարաթը ըհպէրի արգա-սընտան էմնիյյէթի քեամիլէ իլէ կիթմտի։

Պունլարընը արգադընտան տա կուլ եէօրիւմէքտէ օլուպ, վէգ-պուրէ եագընտա ախտը ինթիգամ էթմէքլիք վահչիտնէ սէվինճլիտնէն տօլայը նիմրըթմէքտէ իսի։

Պիղիմ լուչ չախաչար պադչէյի կէչիպ, օթհէյէ վասըլ օլտուլար։ Մօրալէս, զիքրինի էթմիչ օլտու-պու հէր պուրկիւրիւ աչտն անախ-թարը ճէպինտէն չըգարաք, վէ պիր գարդիչ տչարտագ, պիր ոօֆա-տա պուլունտու քի, պու ոօֆընըն նիհայէթինտէ օյան պիրտնճլտի-վէտէն պիրինճի գոմա չըդըսըր իսի։

Հիչ պիր թարաֆի դարանլըդ օլմաեըդ, պիլադ հէր թարաֆտա, ույդուեա մանի օլմաեաճադ, վէ դօլայճա եէօրիւեէպիլէճէք աէրէճէտ ըշըդըլ եանմադաա օլտուղունան, էթրաֆի էբէյլէճ թէնվիը խալվէշ խալ։ Րընէ, Բէրլին վէ Մօրալէս, իչաղ լյլէտրիկվիվիդ նէրտիվէնաէն չըդըլ, պիր չօդ վախ վէ պիւոպիւթիւն խալի օտալարտան կէչմիլէր։ Պունդաղ եավաշ եավաշվէ եմնի պասիրէթի իւզրէ եիւրիւեէրէք, վէ տեաղլարընդն սէմի գալդն հալըար իւղէրինաէ տուեումաեարագ, բրէնալէրէք մախսուս պիր սաղթանաթյա թէզևին խաիվիշ օլան պիր իչ օտաընա վասըդ օլտուղլար։

Մէգբիւր իչ օտանդն իչինաէ պուլունան պէեաղ վէ եայոբզդը պիր գաբու էօնիւնաէ Մօրալէս տուրուպ, Մ. տը Բիէօ տէ մէրգուտմա էյլէտի, վէ եավաշ սէտա իլէ,

—Նէ՞րէտէ պուլունուեօրուդ, տէեու սիւալ իթտի։

Գարմէնին գարընտաչը բաղտադըչլա պէեաղ գաբուեու իչար իտիպ,

—Պարօնուն տայիրէսի պու գաբունուն արգասընտա տբը, տէտի, վէ էօնաէ քիւչիւք պիր սալօն օլուպ, անդն արգասընտա Բէրժանդն, վէ տահա արգատա Գարմէնին եաթագ օտալարը վար տբը։

—Պու գաբունուն սիւրկիւլէնմիչ օլտուղունու դանն խաէ՞րմիսինիզ։

—Շիմդի անլարդզ։

Պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, Մօրալէս եէսինաէքի անաախթարը քիւիա եէրինէ վաղ իլէ, գաբու տուր պիրա մուխալիֆէթի աչդլտը, վէ տէրունինաէ պուլունան կիւմիւշ պիր լամպանդն զիեասը սաեէօնաէ, քիւչիւք պիր սալօնուն թէզևինաթը վէ մէֆրուշաթը կէօրիւտիւ։

Պունտան սօնրա, պարօն տը Բէրժան իլէ պիդիմ կիճէ զիեարէթճիլէր միեանէսինաէ եալընըդ պիր գաբու գալմըշ խալ։

Րընէ, պէզինաէքի թապանճալարընդն տօղու օլտուղլարընա թէէմնն օլտուգտան սօնրա, գէզճընը էլինէ ալտը։

Մօրալէս, տօտագլարընը Մ. տը Բիէօնիւն գուլաղընա եագլաշտըդա, գաեէթի եավաշ պիր սէտա իլէ,

—Բէնտախինի էօլտիւրէճէ՞ք միսինիդ, տէեու սիւալ իթտի։

—Էկէրդդ պաշդա սիւրդիւ միւտաքտըբ իճրաեէ մուվաֆֆադ օլապիլիը խաէմ, էօլտիւրմէնէճէյիմ, տէեու ճէվապ վիրտի մարքի պունի սէտա իլէ։

—Հալպուքի էնիշթէմնն ույդուտա հաֆիֆ օլուպ, վէ եանընտա տախի տաէթա պիր ճէպհանէսի պուլունտուղունտան, քէնտախինի հայիէն թուխթամանաճագդընդդ։

Րընէ, էօյլէ պիր ալէտմէթի իճտա իթտի քի, պունուն մանիէտտը, «Ալլահ քէրիմ տիր» տիմէքտաէն պաշդա պիր չէյ տէյիլ խալ, վէ սօնրա իլտվէթէն,

—Ա՛չընդզ չու գաբուեու, տէտի։

Տէրհալ Մօրալէս անախթարընք խթիմալ իլէտի խտ տէ, պու տէֆա հիչ պիր նէթիճէ էլտէ խտէմտի։ Զիւնքի գաբունուն սիւրկիւլէրի իչէրտէն գօնուլմուշ օլմադըէ, իչէրիսինէ կիրմէք իչնն, գաբուեու գըրմադ լազըմ կէլմէքտէ խալ։ Մօրալէսնն թէճրիւպէսինտէն հաբդ օլան սէս, հէր նէ գատար բէք ճիւդի վէ տալա իչիսիդէդ պիր սուբէթաէ խալ խտ տէ, պու ճիւմէէ իլէ տախի Էիւք, իզտիրապդը գալ-

պինտէն նաչլ տալա ուեռումամադ-տա օյտուղունատն, մէղքիւբ սէսի իչլիմի, վէ եաթաղը իւղէրինտէ գալդաը, վէ հէնէճան իչինտէ պուլունան պիր սէտա իլէ,

—Քիմ վար տը օրատա, իչէրի կիրմէք իսթէհէն քիմսիր, տէեռ սիւալ իթտի։

—Ճէվա՛պ վիրինիզ, տէտի չէ-տիտէն, մնր.քի Մօրալէս, ճէվա՛պ վիրինիզ, չինք լաղըմ տը։

—Պէն իմ, աղիզիմ պարօն, պէն, տոն կիւզմանըմ, տէեռ բէբէյէտի Մօրալէս Թարիֆ օլունմադ տէրէճէտ պիր տէհչէթ իլէ։

—Սիզ մի՞զմինիզ, տէեռ թէքրարլատը Լիւք թէաճճիւպլէ, պէօյլէ պիր տատթատա պուրատա կէլմէնիզ սէպէպի նէ՞ տիր։

—Սիզե մուհիմմ պիր իֆատէմ վար տը։ Դաբառեռ աչմանըզը րէճա իտէրիմ։

—Եալընը՞զմըսընըզ։

—Էվվէթ։

—Պէքլէյինիզ,գալդըպ աչաերմ,

—Հէ՛յ վահ, հէ՛յ վահ, տէտի Մօրալէս քէնտի քէնտինէ, պէն արթըդ զայը օյտում, նատէտիտա օյտում, չինքի պունուն հըրս ու դաղտադը սթէչինէ իլք դուրպան կիտէճէք օյան պէն իմ։ Ա՛հ, ա. զիզ ժադ, սիզ պէնի հիմտատէ իտին։

Պիր գաչ սանիյյէ պուս մինվալ իւզրէ կէչտի։ Պու արատա պարօ-նուն եւրիւտիւկիս վէ սիւրթիչէ էլպիսէօնիի կիյինէն ատէմիէը մի-սիլու, օտասընատա գըմըլտանմադ-տա օյտուղու իչիտիմէ քատէ լտի։

Րընէ, գըլըճընը հավատտա թու-թուպ, մնդրուրանէ պիր թավը իլէ պէ.քլէմէ.քատէ լտի։ Բէրին իտէ, Բէրժանը, մնդրուպ օյտուղունատա պադրատճադ օյան ելելրի չէօզ-մէ.քտէ լտի։

Պիրտէն պիրէ գաբունուն իչ թտիթաղրընատն պիրիտի, օլ անէ տէկին Մօրալէսէ նատմալիւմ օյտու-պու հատե աչըլըպ, արալըգտատն Բէրժանըն ոօմնուչ եիւղիս, այթ-լուսթ հէ.յեէթի, վէ .քէնտիտինէ չէյթան սիճատը հալի .քէպ իմ-տիրէն բարլադ կէօղէրի զահիր օլ-տու, վէ եիս.քտ.ք պիր սէտա իլէ,

—Ա՛հ, խի՛ճանէթ, ա՛հ, ալչադ Մօրալէս, զաթէն պէն պու եաբ-ադըզընը սէնտէն չիւպհէ խտիեօր-տում, լա.քին ա՛լ սէնին միւ.քեա-ֆաթընը, տէեռ պադըրատ, վէ անը վահիտատ պիր թապանճա սէ-տի իչլիտիվէ.քէ, զեվալը չինկեա-նէ հալընըն իւղէրինտէ եուվարլան-ատ, վէ մէղքիւբ ալալդ չիտատեթ-լէ գաբանտը։

Բէրին իլէ Րընէ, չի.քեարլատը էլլէրինտէն դաչաճադընը հիտա իթ-տի.քէրինտէն, իւքիտ պիրիւ.քատ չիտատեթլի վէ տէհչէթլի պիր դու-վէթ վէ ճէսարէթ .քէպ պիրիւէ, գաբառեռ դըրըպ եէրէ տիւչիւր-տիւէը։

Պատէհտ Րընէ իւերտւեէ տթը-լատադ, Լիւք իւէ գարշը պէ գար-շը պուլունտու։ Մէրդում Լիւ-քինն պու էանատէ տաղ էլինտէ պիր գըլըճ, վէ տիւկը էլինտէ պիր թապանճա պուլունմադտա իտի։

—Պա՛րօն տը Բէրժան, թէտիմ օյունուղ, չինքի պէն մնր.քի տը Րիէօեիւմ, տէտի Րընէ եիս.քտ.ք տէտա իւէ։

—Թէտի՞մ մի օյմադ, տէեռ ճէվապ վիրտի Լիւ.ք, վահդի վէ դահդահալը կիւլիւդէ, զեվալը տհմադ, սէն .քէնտի .քէնտինի որս-լան մնզարտատընա տթաքն, հալ պու-.քի պու մնզարտատան տաղ տիչա-րըճա չըզ մտետճադաքն։

Բէրժան պու սէօզլերի սէօյլեմե-
կի զէման , քէմալի զաղապ վէ հիս-
տէթլէ Մ. աբ Րիէօ ալէ յհինակ մուա-
մէլէյի ։ Թահդիլիւեէ պուլուն-
մադաս իսի ։

—Թէ՛սլիմ օլունուզ, տէեու Թէք-
ըարլաաք Բընէ , չիւնքի պու կիճէ
սիզին ալչագ չէրի-քէրիւիզ պէնի
էօլտուրմէ-ք իչին ըիֆադաթքընըզաս
տէյիլ սիրլէր , վէ սիզ քէնտի-
նիզին ալչագլարըն ալչաղը օլաս-
ղունուզտա պիլտիկինիզ կիսի , գը-
լըճ գըլըճա պարչը տիւէլլո իմմէ-
տէն գօրդաուղունուզտա վէ ըիւճաթ
իմտիհինիզի տաւսի ըէ-ք կսի պիւիը-
սինիզ ,

—Է՛յ մէէլուն քիպարդատէ , վէ
ԹուԹաւրնաղ խէեաղ, քի նիհայէթ
ԹուԹտուրմ, տէյի պարսն Եիւ-քսէ-ք
սէտա իլէ վէ բիւր ղաղապ օլարաղ ,
վագտա սէն չիմոի պանտա հադարքէթ
իտիեօրսուն , լաքին պէն սէնտէն
ինթիգամընը զաիմէն չօղտան ալ-
մըշըմ տըր , սէնին նիչանլընը էօլ-
սիւրմիւշլեմ տիւր , վէ չիմոի անքն
կիպի սէնի տաւսի էօլտուրէճէ յիմ ։

—Ա՛հ , ժան հաեաթտա տըր , ժան պանտա իեատէ օլունմուշ տուր, վէ էօլէճէ-ք օլան սէն սին , տէեու ճէվապ վիրտի Բընէ ։

Բէրժան հայդըրարադ , գըլըճը-նը իտաւինին գըլըճըյլա չաթըշըր-տը , վէ Մ. աբ Րիէօ ,

—Պրա՛գ սիլահընը աշաղըեա վէ թէսլի՛մ օլ, տէեու պաղըրտը ։

—Ասլա՛, տէեու մուդաաէյէ իմ-տի Էվ-ք , թաստանճասընը սաղ է-լինէ սլըգ , վէ տէրհալ Բընէ իւզէ-րինէ ամէճ իտէրէ-ք ։

Բընէ , պարսուԹուն ապէվինի եիւ-զինտէ հիտա իմտի , վէ վագտա սաչլարընտան պիր տէմէթինի , տա-Թըլան գուրշուն ալըգ կէօթիւրտիւ իսէ տէ , հիչ պիր Թարաֆը եարա-
լանմատը, չիւնքի Էվ-քիւն էլի տիմ-բէմէ-քտէ օյտուղունտան , մագսա-տինէ մուտաֆֆադ օլտուրդը իտի ։

—Օլ վագըթ Մ. աբ Րիէօ, եիւ-քսէ-ք սէտա իլէ ,

—Ալչագլարըն ալչաղը վէ դաս-տարլարըն դաստարը , տէյի , տա-Թըգ տաալէթին իճրա օլունտաճաղը, վէ սէնտէն ագտաճագ դանըն Թէ-քար սէնին պաշընտա տէօքիւմէսի վագըթը կէլտի ։

Մէրդումի տէվիդանլը պու լաֆզ-լարը սէօյլէտի , վէ սիլահը յատ պա-ըոնու Թա կէօքիւ օրմանընտան վուրմատըյա , խտապսի մէզպուր տէհշէթլի պիր ֆիգան ըէֆ իտիպ , վէ տօտադլարընտան նամէմտար պիր քիւֆիւր չըգարտադ , սըրթ իւսթիւ եէրէ տիւշտիւ, վէ ճան չէ-քիշտիրմէ-ք իւզրէ տէրպէշմէմէ պաշլատը ։

Պու մէնզարէ յի կէօրտիւկիւնտէ, Բէրինին էվվէլքի վահշիանէ տայ-ղուլարը նէհնատէն մէ յտանտա չըգ-ար , վէ մէրդումի , Բէրժանըն , քէնտի տէտադլարը սլթընտա տէ-պէշմէնկինի կէօրմէ-քլէ իլթիֆա իմմէ յիպ , վէ տիւշմէնինին տիւէը պիր քիմսէ էվվէլ էօրտիւկիւնտէն տօտաըը , ինթիգամընը քէտամիլէն սլմըշ օլմաեըպ , եարը սաղ վէ եա-րը էօլիւ օլան Էվ-քիւն եանընտա տիւշ չէօքտիւ , վէ գանլար ֆըշ-գըրմադտա օլան տէվինմիշ կէօ-քսինիւ աչըպ , տաղընը մէրդումէն եիւզիւնէ տաէտաթտը , վէ եիւ-քսէ-ք սէտա իլէ ,

—Է՛յ պարսն տը Բէրժան , մար-քի տը Րիէօ տանսն բէ-ք տօղրու սէօյլէտի ։ Էօլմիւշօլտուղունու զանն իմտիհինի ժան տը Միմէօզ հաեաթ-տա տըր վէ սէրպէսթ տիր , վէ էօ-լէճէ-ք օլան տէնտին ։ Պէնի Թանը-եօ՛ղմուտտան , իշթէ սէնին դուր-

պանդարըն հեր գուրթուլուելու։ Պէն Կուլում, վէ սէնին պանա եաբ-
տըղըն ֆէնալըղըն, պէն սանա եիւզ
դաթթընը եաբալըմ, սէնին իչինի
պիթիրտըմ, վէ չիմտիտէ սէնին
գանըընը իչէճէյիմ։

Ֆիլվագը չու սըրատա Բէրին
եալան սէօյլէմէ.քտէ օլմաեըդ, սիվ-
րի թըրնագլարըյլա Ալի.քիւն եա-
րասընը սահա գիւեատէ՝աչտըվէ ատ-
տապլարը աճ կէօզիւլիւ.քէ խաս-
մինին գանըընը էմմէեէ, վէ ախչէ-
րևյէ էթինի ըսըրմատա պաչլատը։

Հիչ պիր ճանվեր պիր նաչ իւ-
ղերինտէ պու մէրթէպէ միւտհիչ
սուրթմատ վահչիլիկինի իճրա իյլէ-
մէմիչ տիր։ Նիհաեէթ պարօնուն
ճէսէտի սօն պիր ատֆա սահա գը-
մըլտանմադըէ, դըսպըվրագ օլտու,
վէ պիւա հարէ.քէթ գալը։

Պէօյլէճէ հայտուտու մէրգու-
մուն րուհու, հաքիմի ադէմին հու-
դուրունա վասըլ օլտու։

Պատէհու Բէրին լինթիզամընը
ալմըչ օլուպ, սէվինճէ ատապա
դալգը, վէ քէմանա ազաղ պիրլէ,

—Ենիմտիտէ Դարմէնի արաեա-
լըմ, ատի։

Մ՝օրալէսին Բընէեէ պէեան իթ-
միչ օյտուղու իւզրէ, Զինկեանէ
գըղընըն օսմանըյլա պարօնուն օ-
տասը արատընտա իսթիրահաթ պու-
լունմադտա իտի։

Մ. ըզ Բիէօ ատրհալ գալուեաս
գօչտու, վէ պիր ատաեանըչտա սիր-
կիւլերի Եէրլէրինատէն ֆըրլաթտը։
Հալ պու քի պունլար իչէրի կիր-
ատ.քէրինտէ, ատրունի օտասը տար-
մատաղըն պիր հալտէ պուլտուլար,
վէ պունտան պաչգա օտասա քիմ-
սէ պուլունմատընըզ, բէնչիրե տախի
աչըգ իտի։ Ենիպհէսիզ Դարմէն ֆի-
լոր իթմիչ իտի, նասըլ քի հաթտագ
չարչաֆիլարընըն պիրբիրինէ պաղ-
լը օլարագ, պաղչէեէ նապըր օլան
պալդօնատան աչաղը ատրդըմընը օլ-
մատը, ահաթէ ժան տը Սիմէօվիւն
նա՞սըլ վէ նէ՞ըչտէն ֆիլոր իթմիչ
օլտուղունու տչի.քեալէն մէ.յտանա
չըգարմադտա իտի։

—Ա՜հ, էլիմիզատէն դաչտը, տէ-
եու պաղըրտը Բընէ Եիւ.քսէ.ք սէ-
սատա իյէ։

—Խա՛յր, խա՛յր, քէնահինի թէ.ք-
լոր պուլաճաղըզ, պունու պէն
տէրիւհտէ իտէրիմ, սէեու մուգա-
պիլէ իթտի Կուլ։

Պու սրալըգ, խըզմէթ.քեարլար,
էֆէնտիլէրինին իւքի տէֆտա իթտի-
կի թատպանճա աթէչինտէն ուեան-
մըչ օլտուղալըքնատան, տէրունի խա-
նէյտե սեագ սէալերի վէ ուզագտան
ուզագա տաքմ սէտտալարը իչտիմի-
մէեէ, վէ պու սէալեր կիթտի.քճէ
եագլաչմատա պաչլատը։

Բընէ, պարօնուն օտասը իյէրի-
սինտէ պուլունան սալճնա տօղրու
սէյիրթտի, վէ օրատա Մ՝օրալէսին
նաչընա չարբըլաճաղընը մէմուլ իթ-
մէ.քտէ իւքէն, քէմալի թէեաճճիւպ-
լէ մէզ.քիւբ նաչընի օրատա պուլուն-
մատըղընը կէօրտու, վէ զարիպ եէ-
րի չուրատը տըր քի, հալը իւզէ-
րինտէ հիչ պիր գան լէ.քէսի տէ
եօգ իտի։

Մէալէը կիթտի.քճէ զիեատէ վէ
թէհտիտավէը սուրէթտէ իչտիմի-
մէ.քտէ օլմատընատան, խըզմէթ.քեար-
լարըն հագլաչտըգլարը անլաչըլտը-
ղը ճիհէթլէ, Բընէ, մէզ.քիւբ անտա-
չըլմադ վագըտա պիր մանէյա վիր-
մէկէ վագըթի պուլտուտը, վէ սօն-
րա մէ.յեուսիեէթլէ Բէրինէ խիթտապ
իտերէ.ք,

—Պիզ բէ.ք կէճի.քտի.ք, տէտի,
չինա.քի խաթթը ըևճահըմըզ գաթթ
օլունմուչ տուր, վէ պու ատէմլէր

քենաւ էֆէնաիլէրլինին ալազը ինթի-
գամբնը ալմագ իսթէհքլէրինաէ ,
վազիֆելէրլինի իճրա ինթիշ օլաճագ
տբրար , վէ պունլարըն իչինաէն
կէչմէք իչին , տահա պիր գաչ քիչի
վուրմագ , էվվէթ , պազը պիտուչ-
լարը տահա վուրմագ լազըմ կէլե-
ճէք տիր . հալ պու քի պու սբ-
բատա պէնիմ ճէտարէթիմ եօգ
տուր ։ ժան՛ն , պէնիմ զաեէթ սէվ-
կիւլիւմ ժան՛ն , արթըգ սէնի կէօրէ-
մէճէճսիմ՛։

—Միւսիւ մարքի , տէեու մու-
գապէլէ ինթան Բէրլին , խաթթը
բիւճաթբմբզ եալընըզ պիր թա-
րաման պիտէ գաբանմբզ տբր ,
վէ պիտիմ իչին աիկէր պիր եօղ
վար տբր ։

—Գա՞նղբսը տբր ։

—Գարմէնին պիտաէն էվվէլ կինի-
տիկի եօղ տուր ։ Անըն գաչտըղը
կիպի , պիտ տախի գաչատիլբրիտ ,
վէ պու խբղմէթ քեարլար պիտի
թատիպ ինթիճ քիկի տիւշիւնաիւ-
լէրինաէ , պիտ խայրճէ եօղ ալմբզ
օլսբսուտ ։

Բէրլինին հադգը օլտուդունու
Բընէ անյատը ։ Պինաթէրին խբղ-
մէթ քեարլարըն կէչմէսինի պիր գաչ
տագբգա կէճիքտիրբրէք , պիր
ազ միւտատէթ գաղանմբզ օլմագ
իւզրէ , սալօնուն էչեասբնը գբրբգ
գաբաունուն էօնիւնաէ եբզտը , վէ
ոճնրա բէնչիրէհէ տօղուու գօչաու ։

Տէլիգանյը իյէ կուլ , վագտա
պիւսպիւթիհիւն մուխաթարատան խա-
լի սուրբէթաէ տէչիլ իսէ տէ , լա-
քին մուվաֆֆագբյէյէթի քեամիլէ
իլէ , պալգօնտան սարկբմբզ օլան
չարչաֆլարըն պօեուտնատան աչաղը
ինվէչերլինաէն ոճնրա , իւսթի գաթ-
տա եբզմբզ օլտուդլարը եբզընբն ,
բաթբրտը իյէ տէվրիլտիկինի ի-
չինթիլեր , վէ պաղչէնին իչինաէն
ոէրիտան գօչմաեա պաչլաեարագ ,
ազ վագբթտա գարանլբգտա գայպ
օլտուլար , վէ տահիլի սէլամէթէ չբ-
գապիտիլեր ։

Պիր գաչ տագբգա զարֆբնտա ,
պունլար Անգիբ ոգազընտա նաղբը
օլան կիզիլ գաբուեեա վասբլ օլտու-
լար , վէ ատնաէն տիշարը չբգտբգ-
լարընտա , պէչկիլէրինի պէքլէ-
մէեէ մէմուր օլան Բընէնին խբղ-
մէթ քեարը , պիր գաչ տագբգա
էվվէլ , պէեագ էլպիսէ կիչինմիշ
օլան հէման խէեալի պիր թատվի-
լրին , մէզքիւր գաբուտան ֆիլար
տուրքթինաէ տիշարը չբգմբզ օլտու-
զունու , վէ սիւրաթլէ քենաւ եա-
նընտան կէչէրէք , պիր ճին կիպի
զայպ օլմուչ խտուկինի նագլ ինթիս։

Պու հիքեաեէչի տինլէճտիքաէն
ոճնրա , Բէրլին վէ Բընէ քենաւ քէն-
տիկէրինէ ,

—Գարմէն տիր , տէտիկբր ։

46

ԳԸՍՍՍ ՃԷԶԱՍԸ

Գարմէն , պարօն տբ Բէրժանըն
«Բէ՛ՀՀ վբ ոբբ օբտա» տէեու վագը
օլան սիւալինաէն վէ տէսինտէն ու-
եանըպ , վէ գաթէն պիր գաչ կինե-
տէն պէրու ֆէնա ֆէնա միւսահա-
զալար ֆիքբրինի պիհուզուր ինթ-
մէքտաէ օլտուգլարը հալտէ , տէրհալ
եաթաղընտան գալգտբ , վէ ումու-
զունա պիր բէշկիր ալբպ , վէ տեագ-
լարբնա տախի պիր բապուճ կինի-
նէբնէք , տիշարընբը տինլէմէք իւզ-
բէ , գաբուտնուն արաբզընտա գու-
լաղընը տուեաթտբ ։

Մէզպուրէնին իչինթիշ օլտուդու
տէօղլէբ պէեանտաէն միւսթաղինի տիր։

Գարմէն , իւք թապանճա տէսին-
տէն վէ գաբուտնուն գբրբմատընտան

վէ խուսուսլլէ չու , «Պէն մրւէ ոը Ըէեօեէ՞մ , Ըէ՛ալէմ օլաննաղը ահէղէթլի սէօզլէրինաէն պուզ կիպի քէսիլիպ , քէնաի քէնաիւնէ ,

—Հէր իշ արթըգ պիլմաի , ինթիւգամ վադթը կէլաի , Ըընէ ոը Ըիէօ պիւա մէրհամէթի մադսէաիւնէ իւրէճէք տիր : Իմաի , պուննան սօնրա , պէնիմ հաեաթըմըն ոէլամէթիի իչին , դաչմագտան պաչգա չարէ եօդ տուր , տէաի :

Մէզպուրէ , ալթիւսի օլան ֆիլքրինաէ պու թէատիրի գարարլաչաըմասընը միւթէազիպ , թէատիրի մէզքիւրու ֆիկրէն ինճաեէ դօյտու , վէ պիր քէրրէ նէֆէսի թիւքէնէրէք , վէ ադը պաչընտա օլմաեաղադ , քէնաիչի պադչէաէ պուլաուզունտա , նէ թարաֆտա կիլիմաիկինաէն խասպէրտար օլմասընը թագտիրաէ , պադչէաէ պիր թարաֆտան ատիկէր թարաֆտա տէյիրիմէճէ պաչտասը , վէ Ըընէ իւէ ըսֆիզէրի թարաֆընտան խասաէթէն աչըդ պրագըմըշ օլան կիպրի գաբուեա պիլմի՛էասաւիֆ բուսի կէլաիկինաէն , աէրհալ անաէն ատիչտիը ֆըրըլտասը :

Դարմէն , սապահա գատար բաբլոհին օոգագլարընը , կիյինմիշ օտուզու եարըմ էլպիսէ իւէ տօլաչտը , վէ սօզուդտան թիր թիր տիմբէաիկի կիպի , աեաեպտըը տաիի բասպուճլարը եըրթըլտըըընտան գանամագտա իսի :

Դըսմըզը էվնի միւհթէրէք օլմաըընան սօնրա , ժան տը Սիմեօզ տաիի պէօյլէ սօզագլարտա աէրաէրի գամբշ իսի : Գարմէն պու արաըգ , քէնաիւնինն հըլտը չանընա գուրպան իթմիշ օլտուդու օլմաիթլուս դըզը խամըրընա կէթիբսի :

Իշմէ պու ալէմ պէօյլէ տիր . վագտա աատաէթի իւահինեէ պադչն ահէաէթ ահէաէթ եէօրիւը իսէ տէ , նիհայէթ ատա տուրմադ , վէ եէօրիւմէաինի գաթթ իթմիշ : Նատըգ քի չու սըրատա տաիի պըտաս ճէզասը պաչչմագտա իսի :

Գալպճէ իզթիրապ վէ վիճդաճտա եօրկաընուգ , Զինկիանէ դըզընը կէրշի աէրէճէյի նիհահէաէ իթագեիպ իթմէքտաէ իսի իսէկէր տէ , պու ճինհիէ իւէ տէ մէրգումէ տաւա տուրմուրըպ , պիլա ֆայտա եօւնա աէվամ իթմէքտաէ իսի , չու գատար քի նէրճէնէ կիթմիկինաէն պիհտապէր օլտուդունտան , չօգ տէֆա պիլմէհէրէք , կէլտւնէ տէօնմէքտաէ իսի , վէ եազընըդ օմհէգ ատիս Տիտպըտտան վէ Ըընէ տը Րիէօնտն ինթիգամընտան ուզագտանմագտա օլտուդունա խաքտաթ օլմուշ իսի :

Զինկիանէ կըզը իւէք տէֆա օտրագ եօմրիւնաէ ալչագճա վէ հուտատուգ պիր աէհչէթէ տիւչար օլմուշ օլուպ , պու տէհչէթի իսէ չդիկընըդ վէ մէճնունուգ տէրէճէտինէ գատար վատըդ օլմագտա իսի :

Սապահըն իւէք զիեատըը զուհուր իթմէկէ պաչտատըզընտա , Գարմէնին ֆիքրի պիր գաչ սանիյէ գատար քէսպի բուշէն իյէտի , վէ հարէքէթինի ետհատա տահա տօզրուտտու դօչմագընը ետվաչտաթարագ , էթրաֆընտա պիր աթֆէք նազար գըլտը :

Պու արաըգ մէզպուրէ , չամուրտու վէ ադաճտար տիքրիի պիր պուլվարտա , վէ քետաիկէն եալընըզըդ հալինաէ պուլունուպ , գարշըսընտա տահի պիր չօգ բէնզիրէյի վէ պիսիւք պիր դաբուտու ճէսիմ վէ իննանա տէհչէթ վիրճի պիր պինտվար իսի , Մէզքիւր գաբաննուն իւ-

ղերինաե պաղը հրուֆաթի հե.ք.ք ի-
տիլմիշ իսի իսէ տէ , Դարմէն հը-
րուֆաթը մէզքիւրէ.յի օգուտադը-
ղը ասպ թէճքիւպէ իթմէտի , վէ
հէր նէ գատար մահէլլի մէզպուր-
տան ֆիլբար իթմէք սեվտաըճատ
պուլունտու իսէ տէ , դուվվէթի վէ
տերմանը գալմամշ , վէ տեագլարը
տախի չիշմիշ օլուպ , հատաթքընը
գուրթալմազ իւղրէ , եիւզ ատըմ
տահա իլերուլէմէտի լազըմ կէլսէ
իտի , պուլունտուղու մահէլլտէ էօ-
լէճէ.ք իտի :

Ապքպէթ քեար Դարմէն , էն եա-
գընն օլան պիր բանդօ իւղէրինաե
օթուրտու , վէ կէրչի գուվվէ.յի
ագլինէ.սինի զայը իթմէտի իսէ
տէ , միւսահապա իթմէկէ վէ գըմըլ-
տանմատա գուտարէթի գալմատը ,
չէօյլէ քի զանն իտէրսին գուվվէ.յի
իտարա.քինէ.սի իւղէրինէ պիր էօր-
թիւ տիւշտի , վէ հաթթա տիւ-
չարը մէշագդաթի օլտուղունու տա-
խի հիսս իթմէզ օլտու :

Պէօյլէճէ հէման պիր սահաթ գա-
տար կէչտի , վէ պու էանատէ կիւ-
նէշ գուհուր իթմիշ օլուպ , սէպ-
ղէվաթճը արապալարը չամուրու
չօսէ իւղէրտաե տիղիլմիշլէր իտի ,
վէ զի.քր օլունան պիւրիւ.ք էպնիէե-
նին գարուտու նիմ աչըլմըշ օլուպ ,
պիր թագըմ ամէլէ թագըմլարը
Դարմէնին էթրաֆընտա թօբրան-
մըշլար , վէ պէեագ պիր էլպիսէ
կիւինմիշ օլան վէ սաչլարը տարմա-
տադըն , վէ եիւղիւ սօլմուշ , վէ
թաշտան մատամուշ պիր սանէմ մի-
սիլլու պիլա հարէ.քէթի տուրմադտա
պուլունան հէման ճանըդզ պիր
դատըն կէօրտիւ.քլէրինտէն սօյտը
իսհարը թէճճիւպ իթմէ.քտաե պու-
լունմուչլար իտի :

Հալպու քի Դարմէն հիչ պիր
չէ յ իչիտէմէմէ.քտաե իտի :

Պադըլարը տա , «Ա.ճապա պու
տիմանէ՞ մի տիր» տէեու պիրի պիր-
լէրինէ սիւալ իթմէ.քտաե իտիլէր :

Նակահ , իչար իթտիկիմիշ է-
լէմպախչ էպնիեէտէն պիր քիմսէ
տիշարը չըգըպ , պիր հարէ.քէթի
չէտիտե լէ գալտպալըդը տադրթտը ,
վէ քէնտիսի թա էօնէ կէչիպ , Դար-
մէնին թա դարչըսընա վատըլօտու :

Եոխաբ մէրդսմ , ուսմազլարը էն-
լի , պօղադը պուդա կիպի գալըն վէ
գօլարը ֆէվգէլատե գուվվէթլի վէ
էլլերի սինիրլի իտի , վէ եիւզիւնատէ
տախի պադը եարէ վէ պէրէչէր
պուլունտուդունատն , մէրգուսմուն
անլընը , եիւզիւնիւ վէ եանագլա-
րընը պիր գաբլանըն բէնչէսի թըր-
միտլամշ օլտուղու զանն օլուսմագ-
տա իտի :

Պու նէնի կէլէն չախ , վահչի
կէօղէրինի հէնուշ Զինկեատէ գը-
զընըն իւղէրինէ ապթ իթմիշ իլէն ,
գատա պիր սէս չըգարտը , վէ այ-
նի վագըթտա տեհչէթլի պիր գահ-
գահա իլէ կիւլմէկէ պաչլատագ ,
քէնտի չի.քտարը իւղէրինէ հիւճում
իտէն եըլթըճը ճանվէր միսիլլու
Դարմէնին իւտթիւնէ ապտատը , վէ
ուղուն սաչլարընտատ գատրտաեըպ ,
գատա պիր սէտա իլէ տէ ,

— Հէյէ էլիմէ կէչտին աչապ ,
տէտի , վէ ճէհէնէմին պիլճիւմէ
չէյթանլարը իւղէրինէ նէմին իտե-
լիմ քի , արթընը եադանը գայ-
վէրմէկէճճ յիմ :

Պէօյլէ պիր վահչիտանէ մուտամէլէ ,
Զինկեատէ գըզընըն ագլընը պաչը-
նա կէթիրէրէ.ք , մէզպուրէ ածը
ածը ֆիլտան գու ֆէրեատ իթմէկէ
վէ խատմինին ուվվէթլի վէ էյլիպ
պիւ.քիւմէզ էլի ալթընտա տէպէ-
լէմէկէ պաչլատը , վէ մէգուսմուն
էլինատէն գուրթուլտամատաճաղընը
կէօրէրէ.ք ;

—Ալլահ աշգընա օլսուն, էֆէնիմ, պանա մէրհամէթ խոին, պէնի դօյվէրին, պէն սիզէ նէ՞ եաբամ, պէն սիզի ասլա թանըմամ, տիմէքտէ խոյ։

—Հո՛, չիմոի լազըրսը խոիեօրսուն. տէյի՛լ մի, հէմ պէնի ասլա թանըմնաեօրսուն, լաքին պէյիս եօք, պէն սէնի ըէք ալէա թանըրըմ, հայաէ եէօրիւ պագալըմ, տայիրէն հազըը սըը, տէեու մուդաֆէլէ լիմոի, մէզպուրէյի չէքիպ կէօթիւրէն չոխս։

Գարմէն աեազա գալդմագ խաթէի, լաքին հիչ պիր քէլիմէ խըսաա խաէմէեէրէք, վէ էլլէրի տէ մէյեուսիէէթինաէն նաչի ատէթա չէքիէրէք, տիլ իւզէրինէ թէքրար սիւչիւ։ Օլ վագըթ մէզպուրէյ օլ տէրէճէ ճալիպի ըիզգամ սուրէթոէ կէօզ եաշլարը աէօքմէնէ վէ հընդըրմաեա պաշլատը քի, մէզքիւը գարիպ մինզարէնին աէյիրճիլէրի պիլէ մէրհամէթ կէլէրէք, չոխսը մէրգումուն վահչի վէ թէհախատամիդ հէյեէթինին մուճիպ օլաուգու նէֆրէթ ու տէհչէթէ նիսպէթէն, պագըլար,

—Սիչ քի՞մինիդ, վէ պու գաաբն հագդընաա նէ՞ հագգընըդ վար տը քի, պէօյէ չէքիչաիրէ չէքիչաիրէ կէօթիւրիւճէօրսուննուդ, հէմ կէօթիւրտիւկինիդ մահէլլէ նէ՞րէսի տիր, տէեու սիւալ իթմէկէ ճէսարէթէ իթմիէրէ։

—Պէն քի՞մ միյիմ, աէտի մէճհուլ չոխս, գոլըն գաչլարընը մաղրաւրանէ պիր թարգտա չաթարագ, պէն Ցալաէթրիւէրլին պիրինճի տայիրէսինին պէքճիսի նամտար Թապաօրօեում, վէ պու գաաբն տա իչքի կիւնտէն պէրու թիմարխանէտէն ֆիրար իթմիչ պիր մուխաթարալը տիվանէ տիր։ Ելմոի անլատընը՞զմը, վէ պրագաճա՞գ մըսընըզ քի, չուրատան կէչէյիմ։

Գարմէն պու տէհչէթլի ճէվապը իչիթտիկինտէ, կէօզլէրինի գաբաեբզ պաեըլար։ Թապաօ խոէ, մէրդումէյի սաչլարընտան թուԹուպ, ումուզունա ալմոը, վէ մէզքիւը եիւքիւ իւչ պիրլիքտէ Ցալաէթրիւէրէ տօղրու եիւրիւմէկէ պաշլատը։

Գալապալըգ, տէհչէթինտէն նաչի տիթրէեէրէք մէրգումա եօլ ատչըպ, Թապաօ խոէ, թիմարխանէնին էչկիլինտէն կէչէր քէն, գաբուճուեա,

—913 Նիւմէրօեու եագալատըմ, արթըգ իննիդամըմը պաճաղըմ, տէտի եիւքսէք սէտա իւչ։

Շիւբհէսիզ օդուեանլարըմըզ չուրաեը ունուԹմամըշլար տը քի, Կուլ, ժան տը Ցիմէօզ իւչ պիրլիքտէ Ցալաէթրիւէրտէն ֆիրար իթմէկինտէ, Թապաօեու, պօշ զաննիթմիկի, վէ լաքին հագդգամը հալտէ ազկըն տիվանէ պիր գաաբն պուլունան պիր տայիրէտէ, զայ ադըլ օլարագ պրագմըշ խոյ, վէ պու տիվանէ գաաբընը, մէրգումունն վիճուտի եանընտա չէօմէչէրի պիր գուլուպ մէրգումուն տէրիսինի եըրԹագլարընը կէօրմուշ խոյ։ ԺագաԹ Թապաօնուն չէքտիկի խոքենճ, քենտիսի իչկին չօգ խաեըրլը օլտու, չիւնքի Բէրլինին հիսապընճա, տահա պիր խայլի վագըթ զաեագըլ գալաճագ իչքէն, կէօզտիւկիւ աճը, ագլընը պիր ան էվվէլ պաշընա կէթիրտի։

Մէրգում թիմարխանէ պէքճիսի աեբլաըզընտա, եանընտաքի մէճնունէյի պօղտու, վէ սոնրա թիմարխանէ նագըըը, տայիրէտէն իչքի նէֆէր մէճնունէ ֆիրար իթմիչ օլտուղունու Թահգըգ խոինճէ, նի-

զանուամէ իպթիղաբնճա , Թապա-
ըօնուն հէմ մահպէսէ կիրմէսի , վէ
հէմ ճէղայի նապտի վիրմէսի լաղըմ
կէլիր քէն , նաղըրը , մէրգումու եա-
ըընէզ ճէղայի նապտի իթաաբնա
մահքիմ գըրըպ , տիկէր ճէղա-
տան ոգիվ իլէսի , վէ Թապարօ ,
հիկըչի Թէսաահութ , պու իւքի տի-
վանէլէրաէն պիրիսինի քէնաի է-
լինէ տուչիւրիւր խսէ , ինթիգամընը
պմագըղը եէմին իթաի :

Իմոի , չու էանաաէ , հիւքմէթի
Բապպանիսէ Թէսմիսէ օլունապի-
լէն Թէսաահութ , Զինկեանէ դըղընը
Սալէթըլէրին գաբուտունա կէ-
Թիրմիչ օլաուղունաան , Թապարօ ,
մէզպուրէյի 913 նիւմէրօյու տիվա-
նէ զանն իթաի :

Ալլահ աոիլ տիր , չինքի Գար-
մէն քէնաի գուբաուղու տուղազա
պիղզաթ քէնաիսի ահուշիւ , վէ
միւաահէթի մէահտէաէն պէրու պի-
չէրէք պիր տիկէրի ալէյհինաէ
հազըրամընչ օլաուղու մուղրը պիլա՛,
քէնաի պաշընա չէվրիլմի : Էվվէթ,
մուրաար գօզուլու պիր տայրէ-
տէ , վէ տալա ըրնգաթի ու մէրհա-
մէթի պուլունմաեան պիր ճէլա-
տըն գահչըք պէթընաա , մէզպու-
րէհէ , իամինի վէ մահէլլինի չամընչ
օլաուղու գահրընըն իամինի վէ մա-
հէլլինի վիրտիրէն , աաալէթի իլահի-
յէ իամ : Էօյլէ պիր տէհշէթլի ճէզա
քի , ինաանըն իաեաալէ պիլէ քէ-
մալի նէֆրէթլէ ըուճաթի խսէր ,
Էվվէթ , էօլուամուէն տահա զիեաաէ
պէտթէը ճէզա , զիրա նէ չէքմա
վէ նէ՛ հիաահէթ , մէզպուրէյի պու-
լունաուղու հալտէն գուբթարտա-
եաճազլարընաան , հէր հալտէ ,
մէզգիւը մէքրուհ մահէլլաէ թէս-
լիմի րուհ իլէհէճէք իամ : Էվվէթ ,
չու գբսաս ճէզասը , վազաաս տէհ-
չէթլի իամ իսէ տէ միւոթահազդ ,
վէ հազդւը իամ :

Գարմէն , չէքմիկի աճընըն տայ-
զուտունաան ագւը պաշընա կէլահ-
կինաէ , հէնուզ հաեաթտա իամ ,
ֆագաթ իամ , պէրհաեաթ օլան-
լարընը տէֆթէրինաէն սիլինմիչ օ-
լաք , 913 նիւմէրօ նամընը հայիզ
պուլունմազտաա իամ : Մէրգումէ ,
ազիմ իւքընճէ վէ էզկյէթի իչին-
տէ պուլունարազդ իւչ այ վազթի
կէչիրտի , վէ չիւպհէսիզ պու միւա-
տէթի ղարֆընտա , մէզպուրէ նա-
տիմ օլաու , զիրա հազդ հաղրէթ-
լերի քէնտիսինէ աճընէազդ , իւ-
պէրինէ տիւանէլիք կէթիրմիչ իամ ,
վէ նաալըֆի սէօյլէմիք , մէզգիւը
իւչ այ միւատէթի ղարֆընտա , չէք-
միկի միհն ու մէչոգդաթա տա-
եանամաեարազդ , ազբպկէթքեար
թէսլիմի րուհ իլէհէճ :

Իչպու ուզուն հիւքեաէմիզին
տիկէը չաիսպարընը պուլալըմ , վէ
հէր քէսէ քէնաի հիաահէսինի թէմ-
ամ իլէհէճիմ ,

Օթէլ տիւ Տիտպլըտա վուգու
պուլան ֆաճիանըն ֆէրտասը կիւ-
նիւ Րընէ տը Րիէօ , զապթիեէնազընը
Մ . տը Սարթինին նէզամինէ կիտէրէ ,

—Էֆէ՛նամ , աէտի , վատըմը
թուրթուամ , հէնուզ իւքի մահ կէչ-
մէտի , վէ լաքին պէնիմ սաեէմոէ
գալագազանըար չիւրքէթի պիր տաիի
մէկատաա չէզմամազ իւզրէ տա-
զէւըը :

—Մ իւմքի՛ւն միւ տիւր , տէեու
մուգապէլէ իթաի նաղընը միւամի-
լէյհ հայրէթաէ գալըպ , վէ իչինի-
տիկինէ տէ իինանամաեարազդ ,

—Էվվէթ , էֆէնամ՛մ , հէմ միւմ-
քինն վէ հէմ սահիհ տիր , վէ էկէը ,
տէյէլ պիր հաքիմէ , տէյէլ պիր
նաղընտա , իւպա պիր տարզդատէ քիմ-
սէեէ , վէ ֆամիւեամընն աթիգ պիր

տօսթունա նագլ իտիլէճէք օլան պիր հիքեաեէյի սըրը սագլամագ-լըզը վատ իտէճէք օլուբ խսէնիզ, պունու իսպաթըյտա տախի սիպէ կէօսթէրմէկեճ հաղըրըմ։

Մ. տը Սարթին վատ լիման, Միւ-մինիէյհին վատը իտի, մուպատատէտ օլատուղու ճիհէթիլէ, Բընէ, պիզիմ նագլ լիմանկիմիզ հիքեաեէյի թէքմիլէն միւմինիէյհէ նագլ իյլէ-տի։ Մ. տը Սարթին, տելիգանըլ-նըն հարէքէթինի ֆէվգելատէ մէտհու սէնտա իյլէյիպ, նէֆտի Բարիսին իչինտէ վէ քէօր պիր քօլտին կէօղ-ների էօնինտէ պէօյլէ ճինաեէթ-լէր իճրա օլունատուգունատան տօյա-եը զաեէթիլէ հիսատէթ տույուս, վէ տախիմէ պարօն տը Ֆէրժանը պուլատուրմադ իստըբ, օլ կիւնտէն, էն մահիր խէֆիեէէլերինի տէօրթ թարաֆտա սէվգ իտէճէկինի վատ իլան։

Պու մէմուրլար պիր էսէր պու-լամատըլար, չինքի վապատա հէր թարաֆը ապատըյար իտի տէ, Մալ-քէթրիւերին պօսթուտիյըրընը ապա-մատըյար։

Զապթիեէ նագլըը պիպպաթ Օթէլ տիւ Տիապլըտա կիտերէք, պօս-թուտիյըը թահզըդա պաշլատը, վէ քէմէրլէրին ալթընատա նիւղ ատըմ գատար իչըլէմիշ իլքէն, ահմէտ իլէ ճիւճէնին նաչլարընատ թէքմաւիֆ կյլէտի։

Ֆէրժան, Տակօպէր իլէ Պուլթօն տ'Օրա, իճրատ իլան տախիքլէրի խիտա-նէյհէտէն օտյուրը ապատ աֆվ իտի-մէտիկինատէն, քէնտիլէրէրէ տիվար էօրտիւրտիւկիւ զէման, պունլարը պօսթուտիյարատա պիրիսպիրլէրինէ պաղտաթմըշ իտի։

Պուլթօն տ'Օր, ահլըգատան էօլ-մէզպէն էվվէլ, ինսան էթի եէնէճն-լէր կիսպի, Տակօպէրին ճէսէնատին-սէն պիր քարչատըյյա պէսլէնմիշ իտի։

Պէտանէ հաճէթի օրնատըը իւզ-լէ, օթէլ տիւ Տիապլըտա ծնտան ատնրատ քիտնէ օթուրմատըտ, ուղուր-սուզ նատ ու չէօհրէթլի կիւն պէ կիւն սրթատը, վէ նիհատէթի պիւս-պիթիւն երդատըրըլատադ, էսէրի պիպէ գատմատը։

Մ. տը Սարթինին խէֆիեէէրի, Բարիսին իչինտէ հէր թարաֆտա Զինկեատնէ դէզընը արատագլատը սըրատա, կուլ տախի քէնտի թա-րաֆընատան արատադատա իտի։ Մէզ-պուրէ պիր կիւն ուղուն պօյլու վէ պիչինմիպ պիր տատէմ թէատիւֆ իյլէտի քի, պու տատմ քէնտիսինի տիգդատթէ թէճճատիւս լիմանքատէն ատնրա, արդատընատան կէլմէէ պաշ-լատը։ Ճանատը մէրդում Մօրալէս օլուպ, պարօնուն տիճչինատէն էօլ-մէտիկի վէ Բէնէ իլէ պարօնուն միւ-նագատատըը էտնատընատա գըչ իւ-քինի չէօղմիշ օլուղու թագտիր-տիրատէ, պունատան պէօյլէ կէչմիշ դէմինէք ունուտուպ, նատուղու ա-տէմ սըրատընա կէչմէյի փիքրինէ դօչմուշ իտի։ Պինատէրին, դու-մինրատանէ տօսթլարընատան պիրինին հիմատէյի միւէսսիրէսի տատէսին-ատ, քօլիս սիլքինէ տախիլ օլուպ, պու եէնի տատնաթընատա էպ ճան ու տիլ չալըշմատա պաշլատը։

Մօրալէս, Կուլա թէքնատիւֆ իմ-տիկի զէման, մէզպուրէ հէր նէ գատար եիւղինինու էօրթմիուշ, վէ թէպտիլ օլմուշ իտի իտէ տէ, պունունլա պէրապէր Գարմէնին գարընատաչը մէրդումէյի թատը ու հարէքէթինատէն թանըեատագ, եա-նընտա եագլաշտը, վէ պիրտէն պի-լէ, «Բէ՛րին» տէտի։

Կուլ, տիմիրէյհալ արզ ատընա տէօնատու, վէ Մօրալէս կիւլէրէք,

—Պրա՛վո, սի՛զմիսինիզ, տօպրա-
տու սիզէ Թէօտուճի խթտիկիմէ
բէ՛ք մէճնուն օլտում, տէտի։

Բէրին ասլա քէնտիսինի ինքեար
կէլմէէրէ՛ք,

—Պէնտէն նէ՛ խոթէէօլտունուզ,
տէեու սիւալ խթտի։

—Աղիզիմ, սիզի գրալ նատընա
Թէվգըճի խթմէ՛ք խոթէէրիմ, տէեու
ճէվապ վիրտի Մօրալէս։

—Պէնի Թէվգը՛ճի մի խթմէ՛ք,
տէեու խթ.քրարլատաը Կուլ, ասլա
տիւշմըը հէեէճան օլմահալտը,
սահիհէն ֆի.քրինիզ պո՛ս մու տուր։

—Էվէթ։

—Էյ նէ՛ հադդ լէ՛։

—Վաղիֆէ՛յի մուհիմմէմին պա-
նա վիրտիկի հադդ լէ՛։ Պէն Մ. ը
Մարթինին պաշ մէմուրլարընատ
պերիսիյիմ։

—Լա՛քին պէնիմ գաապահաթըմ
նէ՛ տիր։

—Սիզ պէնտէն տահա իյի պի-
լիրսինիզ քի, սիզ Կրէվ մէ՛յտա-
նընատ տաբտիրտա կէօթիւրուլմէ՛ք
իչին բէ՛ք չօդ գաապահաթըրընըզ
վար տըր։

—Մի՛նէօր տօն Կիւզտան, պէնի
Թէվգըճի խթմէնիզատ, էլինիզէ նէ՛
կէչէճէ՛ք տիր։

—Սիզի Թէվգըճի խթմէ՛ք քիմիկիմ,
պէնճէ պիւյիւ՛ք պիր չէրչիճի տիր.
իհթիմալ տիր քի պիր պադիշ ա-
լըրըմ։

—Բէ՛ք ալէա, տէպէպինիզի ան-
լատըզըմ հալատ, Թահսին իտէրիմ,
լա՛քին պէյ՛քի պէ՛յնիմիզատ ուղա-
չահատ պիր չուրէ պուլապիլիրսիզ։

—Նա՛ըր, նէ՛ տիմէ՛ք իտէէօր-
տուՆուզ։

—Պիլիրսիմ՛ քի Մ.ը Մարթին ճէօ-
մէրտ տիր, ֆագաթ էկէր պէն ան-
տան ճէօմէրտ օլուր իտի՛մ, օ հալ-
տէ նէ՛ տէրսինիզ։

—Սիզին իլէ ուղաչըրըմ։

—Զաթէն պէն էօյլէ օլաճաղընա
էմին իտիմ։

—Ադըէնիզ վա՛ր մը տըր։

—Բէ՛ք աղ։

—Էօյլէ իտի, եէօրիւեէլիմ։ Է-
կէրչի բէ՛ք աղ ադըէնիզ վար իտի,
պէնի նէ՛ իչին Թէվգըճի իտիեօր-
տուՆուզ։

—ՉիւՆքի պիր եիւղիւկիւմ վար
տըր քի, դըյմէթի բէ՛ք գիճատէ
տիր։

—Պա՛գաեըմ, պա՛գաեըմ, չու
եիւղիւ՛ք նէ՛ըճատէ տիր։

—Բարմաղընտա տըր։

—Կէօրէլիմ։

Կուլ, մալիւմիւմիւզ օլան էլմատը
Մ՛օրալէսէ կէօտթէրտի։ Մահգը Չին-
կէհանէ, պուՆուն բարլագըզընատ
կէօղլէրի գամաշարագ,

—ՊուՆուն գը.յմէթի նէ՛ գատար
տըր, տէեու սիւալ խթտի։

—Ադալլի իլի պիր պէչ եիւղ
ֆրանգ տըր։

—Տօ՛թտում, էկէրչի սիզի Թէվ-
գըճի խթմէ՛քիճաէն ֆէրագաթի կէ-
լիրսէմ, պու եիւղիւկիւ պանա՛ մը
հիպա լատճէ՛քինիզ։

—Թագիաթիյիէ։

—Էօյլէ իտի, բագարըզըմըզ ա.յ-
տու, պու եիւղիւկիւ պանա վիրինիզ։

—Պէնի սերպէսթ պըրագաճաղը-
նըզա եէմին լատճ՛րմինիզ։

—Սիզ պանա եիւղիւկիւ վէրին,
պէն ճէՆՆէթին պիլճիւմէ՛ աղիզէ-
րի նամընա եէմին իտէրիմ։

—Լա՛քին էկէր պէնի պագաթը-
ատընըզ։

—Պէն եէմին խթտիկիմ հալատ,
սիզի պագաթմատճաղընա Թէէմին
օլուՆուզ։

—Ճագաթ պու եիւղիւկիւ, պէն ա-
զին բարմաղընըզա կէչիրմէ՛ք իտ-
Թէրիմ։

—Նասըլ խթէրսէնիզ, լաքին պիր ազ չաբուդ խոնիզ։

Բէրին մէզքիւր եիւզիւկիւ քէնտի բարմաղընան չըգարըպ, Մօրալէսին բարմաղընա ասզտու, վէ էրնաը լուզէրինէ ատ գալիճէ պատը։

Եէնի խէֆիեէ մէմուրու ճիւզիճէ պիր աճը հիսս իթտի իսէ ոտ, էհէմմիեէթ վիրմէյիպ, կիւմէեէ պաչատը, վէ ոնրա տախի, «Հա՛, տէտի, մնատամ քի չու էրնալը եիւզիւկիւ էլոե իթտիմ իսէ, սէնի տախի գոյ վիրմէեէ...

Մէրդումմ լագըրտըջընը իքմալ իթմէմիշ իքէն, թէսլիմի ըուհ իչլէեէրէ տիւշտիւ, վէ Կուլ, թահգիրլէ Մօրալէսին նաչը իւզէրինէ պիր ոթֆը նազար խոիպ, օրատան իւրաթլէ կիթտի։

Մէզպուրէ տահա պիր խայլի վագըթ նաչատը խոե ոտ, կէչիրմիկի էօմիւր գաեէթ սէֆալէթ իչինտէ օլուպ, ատէթա քէնտիսինէ պիր ուզուն ճէղա օլտու, վէ հէր կիւն էօլիւմիւ արզուէտիկի հալտէ, էօլմէեօրտու։

Ժան վէ Րընէ իսէ, ագըպէթ պիրինպիրլէրինէ դավուշուպ, մութլու օլտուլար, վէ ասլա Բարիզէ ավտէթ իթմէյիպ, տիւնեանընն վէ սէրայլարըն ղէֆք վէ ճիւմպիւշլէրինտէն պին գաթ զիեատե թէրճիհ էյլէտիքլէրի, վէ չայիրլէրին մէահ ու սէնա իյէ զինքր իթտիքլէրի քէօշէյի ինղիլատէ վէ աթիդ պիր գօնագ տէրտինինտե էօմիւրլէրինի քէմալի սիւքիւնէթ վէ լէթաֆէթլէ իսրար էյլէտիլէր։

Մարքի Րընէ ար Բիէօ, կէճէ սաաթընընը թանըեանըարա քէնտի զեվճէսինի կէօսթէրմէք իստէմէմէ քտե իսի։

ԽԻԹԱՄ